Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2023
Source text: eBible.org
Source version: 3/4/2023
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 4.13.11 (Pro) on 3/18/2023
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

OLD TESTAMENT

يارىتىلىش 11
مىسىردىن چىقىش 40
لاۋىيلار 65
چۆل-باياۋاندىكى سەپەر 84
قانۇن شەرھى 109
يەشۇئا 130
باتۇر ھاكىملار 145
رۇت 160
سامۇئىل 1 162
سامۇئىل 2 180
پادىشاھلار 1 195
پادىشاھلار 2 213
تارىخ-تەزكىرە 1 231
تارىخ-تەزكىرە 2 248
ئەزرا 269
نەھەمىيا 275
ئەستەر 284
ئايۇپ 289
زەبۇر 305
پەند-نەسىھەتلەر 343
ھېكمەت توپلىغۇچى 355
كۈيلەرنىڭ كۈيى 360
يەشايا 363
يەرەمىيا 393
يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى 427
ئەزاكىيال 430
دانىيال 460
ھوشىيا 470
يوئېل 475
ئاموس 477
ئوبادىيا 481
يۇنۇس 482
مىكاھ 484
ناھۇم 487
ھاباككۇك 489
زەفانىيا 491
ھاگاي 493
زەكەريا 494
مالاكى 500

NEW TESTAMENT

ماتتا 505
ماركۇس 524
لۇقا 537
يۇھاننا 558
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 574
رىملىقلارغا 595
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 604
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 613
گالاتىيالىقلارغا 619
ئەفەسۇسلۇقلارغا 622
فىلىپپىلىقلارغا 625
كولوسسىلىكلەرگە 628
تېسالونىكالىقلارغا 1 630
تېسالونىكالىقلارغا 2 632
تىموتىيغا 1 634
تىموتىيغا 2 637
تىتۇسقا 639
فىلېمونغا 640
ئىبرانىيلارغا 641
ياقۇپ 648
پېترۇس 1 651
پېترۇس 2 654
يۇھاننا 1 656
يۇھاننا 2 659
يۇھاننا 3 660
يەھۇدا 661
ۋەھي 662

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

ئادەمنى قوغلۇۋىتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۆ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبىلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

يارىتىلىش 3:24

يارىتلىش

1 مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىنى ياراتتى. **2** ئۇ چاغدا يەر بولسا شەكلسىز ۋە قۇيقۇرۇق ھالەتتە بولدى، قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزان پەرۋاز قىلاتتى. **3** خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېۋىدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. **4** خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىدى. **5** خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ تۇنجى كۈن بولدى.

6 ئاندىن خۇدا: ـ سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلىپ تۇرسۇن، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى؛ ئىش ئەنە شۇنداق بولدى. **8** خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ ئىككىنچى كۈن بولدى. **9** ئاندىن خۇدا: «ئاسماننىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر يەرگە يىغىلسۇن، قۇرۇق تۇپراق كۆرۈنسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **10** خۇدا قۇرۇق تۇپراقنى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **11** ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەرنى، ئۇرۇقلۇق ئوتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تۈرلىرى بويىچە ئۆزىدە ئۈندۈرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى؛ **12** يەرىدىكى ئۆسۈملۈكلەرنى، يەنى ئۇرۇق چىقىدىغان ئوتياشلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلىرىنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولغان دەرەخلەرنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ئۈندۈردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **13** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ ئۈچىنچى كۈن بولدى. **14** خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچىنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسمانلاردا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، پەسىللار ۋە يىللارنى ئايرىپ تۇرۇشقا بەلگە بولسۇن؛ **15** ئۇلار ئاسمانلاردا تۇرۇپ نۇر چىقارغۇچى بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **16** خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسىمنى ياراتتى؛ چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەمدە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. **17** خۇدا بۇلارنى يەرگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچىنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبىزىگە ئورۇنلاشتۇردى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **19** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. **20** خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانىۋارلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى. **21** شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **22** خۇدا بۇ جانلىقلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ: «نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇرۇڭلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇسۇن» دېدى. **23** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى. **24** خۇدا يەنە: «يەر جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە چىقارسۇن ـ مال-چارۋىلارنى، ئۆمۈلگۈچى جانىۋارلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ئاپىرىدە قىلسۇن» ـ دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **25** شۇنداق قىلىپ خۇدا يەرىدىكى ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ۋە يەر يۈزىدە ئۆمۈلگۈچى بارلىق جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **26** ئاندىن خۇدا: «ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بىزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنسانىنى يارىتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۆمىلگۈچى جانىۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. **27** شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنسانىنى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئەركەك-چىشى قىلىپ ياراتتى. **28** خۇدا ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ: «سىلەر نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ بويسۇندۇرۇڭلار؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان ھەربىر ھايۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. **29** ئاندىن خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۇرۇقلۇق ئوتياشلار بىلەن ئۇرۇقلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەربىر دەرەخلەرنى سىلەرگە ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم؛ **30** شۇنداقلا يەرىدىكى بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ئۆمىلگۈچىلەرگە، يەنى بارلىق جان-جانىۋارلارغا ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. **31** خۇدا ياراتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە سەپسېلىپ قاردى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى ياخشى بولغاندى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئۆتتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2 شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلىرى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. **2** خۇدا يەتتىنچى كۈنىگىچە قىلىدىغان ئىشىنى تاماملىدى. ئۇ يەتتىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشىنى توختىتىپ ئارام ئالدى. **3** يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈننى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. **4** پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسمانىنى ياراتقان كۈنىدە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەريانىنىڭ تارىخلىرى مۇنداق: ـ **5** زېمىندا تىكەن ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش ئۈنمىگەندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرمىغاندى، شۇنداقلا يەر تېرىدىغان ئادەمۇ يوق ئىدى. **6** لېكىن يەردىن بۇلاق سۈيى چىقىپ، تامام يەر يۈزىنى سۇغاردى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن ياساپ، ھاياتلىق نەپەسىنى ئۇنىڭ بۇرنىغا پۈۋلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى. **8** ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يەرگە ئورۇنلاشتۇردى. **9** پەرۋەردىگار خۇدا يەردىن كۆزنى قامىلاشتۇرىدىغان چىرايلىق، [مېۋىلىرى] يېيىشلىك ھەرخىل دەرەخنى ئۈندۈردى؛ ئۇ يەنە باغنىڭ ئوتتۇرىسىدا «ھاياتلىق دەرىخى» ۋە «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۈندۈردى. **10** باغنى سۇغىرىشقا ئېرەمدىن بىر دەريا ئېقىپ چىقتى؛ ئادەم بۇلۇنۇپ، تۆت ئېقىن بولدى. **11** بىرىنچى ئېقىننىڭ نامى پىشون بولۇپ، ئالتۇن چىقىدىغان پۈتكۈل ھاۋىلاھ زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتىدۇ. **12** بۇ يۇرتنىڭ ئالتۇنى ناھايىتى ئېسىل ئىدى؛ شۇ يەردە پۇراقلىق دېۋرقاي بىلەن ئاق ھېقىقمۇ چىقىدۇ. **13** ئىككىنچى دەريانىڭ نامى گىھون بولۇپ، پۈتكۈل كۇش زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتىدۇ. **14** ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دىجلە بولۇپ، ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن ئېقىپ ئۆتىدۇ، ئۈتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. **15** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم بېغىغا ئىشلەپ، پەرۋىش قىلسۇن دەپ ئۇنى شۇ يەرگە قويۇپ قويدى. **16** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەمر قىلىپ: باغدىكى ھەربىر دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىڭچە يە؛ **17** ئەمما «ياخشى بىلەن يامانى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن يېمىگىن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىن يېگەن كۈنۈڭدە جەزمەن ئۆلىسەن، ـ دېدى. **18** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئادەمنىڭ يالغۇز ئۆزۈشى ياخشى ئەمەس؛ مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر ياردەمچى ھەمراھنى ياساپ بېرەي، ـ دېدى. **19** پەرۋەردىگار خۇدا ئۇپراقتىن دالادىكى بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغاندى؛ ئۇلارنا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەربىر جانىۋارغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتى شۇ بولۇپ قالدى. **20** بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەربىر جانىۋارلارغا ئات قويدى؛ ۋەھالەنكى، ئادەم ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر ياردەمچى ھەمراھ ئۇچراتمىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ئۇيقۇ سالدى؛ ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىنىدىن بىر ئاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گۆش بىلەن ئېتىپ قويدى. **22** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنىڭ بىقىنىدىن ئالغان شۇ قىسمىدىن بىر ئايالنى ياساپ، ئۇنى ئادەمنىڭ قېشىغا ئەكەلدى.

23 ئادەمئاتا خۇشال بولۇپ: ـ مانا بۇ سۆگەكلىرىمدىكى سۆگەك، ئېتىمدىكى ئەت بولغاچ، «ئايال» دەپ ئاتالسۇن، چۈنكى ئۇ ئەردىن ئېلىنغاندۇر، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ. 25 ئادەمئاتا بىلەن ئايالى ھەر ئىككىسى يالىڭاچ بولسىمۇ، ھېچ ئۇيالماياتتى.

3 يەر يۈزىدە يىلان رەب پەرۋەردىگار ياراتقان دالادىكى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىدن ھىيلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالدىن: ـ خۇدا راستتىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدىن يېمەڭلار، دېدىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 2 ئايال يىلانغا جاۋاب بېرىپ: ـ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولىدۇ. 3 ئەمما باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «يۇنىڭدىن يېمەڭلار، قولۇڭ تەككۈزمەڭلار، بولمىسا ئۆلىسىلەر» دېگەن، دېدى. 4 يىلان ئايالغا: ـ ئۇنداق ئەمەس! ھەرگىز ئۆلەيسىلەر! 5 بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭلاردا، خۇدا كۆزۈڭلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇدانغا ئوخشاش ياخشى بىلەن يامانىنى بىلىدىغان بولۇپ قالىدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ، ـ دېدى. 6 ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] يېمەكلىك ئۈچۈن ياخشىلىقىنى، ئۆزىنىڭ كۆزۈنى قاملاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممىدە دەرەخنىڭ ئادەمنى ئەقىللىق قىلىدىغان جەلپكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۆزىگىمۇ يېنىدا ئۇرغان ئېرىگىمۇ بەردى، ئۇمۇ يېدى. 7 يېيىشى بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزلىرى ئېچىلىپ، ئۇلارنىڭ يالىڭاچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-بىرىگە ئۆلاپ تىكىپ، ئۆزلىرىگە يايقۇچ قىلىپ تارتتى. 8 كۈن سالقىنلىغاندا، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپىسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغىنىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 9 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا تۇۋلاپ ئادەمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: سەن نەدە؟ ـ دېدى. 10 ئادەمئاتا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن باغدا شەپەڭنى ئاڭلاپ، يالىڭاچ ئۇرغىنىم ئۈچۈن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۇۋالدىم، ـ دېدى. 11 [خۇدا] ئۇنىڭغا: ـ يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟ مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن يېدىڭمۇ-يا؟ ـ دېدى. 12 ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ھەمراھ بولۇشقا بەرگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا بەرگەندى، مەن يېدىم، ـ دېدى. 13 پەرۋەردىگار خۇدا ئايالغا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ـ يىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يەپ ساپتىمەن، ـ دېدى. 14 پەرۋەردىگار خۇدا يىلانغا مۇنداق دېدى: ـ «بۇ قىلغىنىڭ ئۈچۈن، سەن ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دالادىكى بارلىق ھايۋاناتلاردىن بەكرەك لەنەتكە قالىسەن؛ قورسىقىڭ بىلەن بېغىرلاپ مېڭىپ، تۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە توپا يەيسەن. 15 ۋە مەن سەن بىلەن ئايالنىڭ ئارىسىغا، سېنىڭ نەسىلىڭ بىلەن ئايالنىڭ نەسىلىنىڭ ئارىسىغا ئۈچەنلىك سالىمەن؛ ئۇ سېنىڭ بېشىڭنى دەسىسەپ زەخمىلەندۈرىدۇ، سەن قوپۇپ ئۇنىڭ تاپىنىنى [چېقىپ] زەخمىلەندۈرسەن». 16 ئاندىن خۇدا ئايالغا: ـ «سېنىڭ ھاملىدارلىقىڭنىڭ جاپا-مۇشەققەتلىرىنى كۆپەيتىمەن؛ سەن قاتتىق تولغاق ئېچىدە بوشنىسەن؛ سەن ئېرىڭگە ئۈستۈن تۇرۇشقا ھەۋەس قىلىسىڭمۇ، ئۇ ئۈستۈڭگە خوجىلىق قىلىدۇ» ـ دېدى. 17 ئاندىن ئۇ ئادەمئاتىغا: ـ «سەن ئايالىڭنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەختىن يېگىنىڭ ئۈچەيلىدىن، سېنىڭ ئۈچەيلىڭگە يەر-تۈپراق لەنىتىمگە ئۇچرايدۇ؛ تۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەقەت جاپالىق ئىشلەپلا، ئاندىن ئۇنىڭغا ئۈزۈقلىنىسەن. 18 يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامغاق ئۈندۈرىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئۆتياشلارنى يەيسەن. 19 تاكى سەن تۈپراققا قايتقۇچە يۈز-كۆزۈڭ تەرگە چۇمغىنىدە، ئاندىن نان يېيەلەيسەن؛ چۈنكى سەن ئەسلى تۈپراقتىن ئېلىنغانسەن؛ سەن ئەسلىدە توپا بولغاچ، يەنە توپىغا قايتىسەن» ـ دېدى. 20 ئۇنىڭ ئايالى بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئانىسى بولىدىغىنى ئۈچۈن ئادەم ئۇنىڭغا «ھاۋا» دەپ ئات قويدى. 21 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمئاتا بىلەن ئۇنىڭ ئايالىغا ھايۋان تېرىلىرىدىن كىيىم قىلىپ كىيدۈرۈپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: ـ مانا، ئادەم بىزلەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن يامانىنى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۇزىتىپ ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋېلىپ، تا ئەبەدگىچە ياشاۋېرمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنى توسۇشىمىز كېرەك]، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنى ئېرەم باغىدىن قوغلاپ چىقىرىۋەتتى، شۇنداق قىلىپ ئۇنى يەرگە ئىشلەيدىغان، يەنى ئۇزى ئەسلى ئېلىنىدىغان تۇپراققا ئىشلەيدىغان قىلىپ قويدى. 24 ئادەمنى قوغلىۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

4 ئادەمئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى؛ ھاۋا ھاملىدار بولۇپ قالىنى تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولدۇم ـ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر!» ـ دېدى. 2 ئاندىن ئۇ يەنە قالىنىڭ ئىنىسى ھابىلنى تۇغدى. ھابىل پادىچى بولدى، قابىل بولسا تېرىقچى بولدى. 3 بىكىتلىگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدىكى، قابىل ئۈچىراقتىكى ھوسۇلدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. 4 ھابىلمۇ پادىسىدىن قويلىرىنىڭ ئۈنچىلىرىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ يېغىدىن ھەدىيە سۇندى. پەرۋەردىگار ھابىلنى ۋە ئۇنىڭ سۇنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. 5 لېكىن قابىل ۋە ئۇنىڭ سۇنغىنىغا قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قابىلنىڭ تولىمۇ ئاچچىقى كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قابىلغا: نېمىشقا ئاچچىقلىنىسەن؟ نېمە ئۈچۈن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ 7 ئەگەر دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلمەمسەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشىك ئالدىدا [سېنى پايلاپ] بېغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى ئۆز ئىلىكىگە ئالماقچى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭدىن غالىپ كېلىشىڭ كېرەك، دېدى. 8 قابىل ئىنىسى ھابىلغا: «دالىغا چىقىپ كېلەيلى!» دېدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدىكى، قابىل ئىنىسى ھابىلغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۆلتۈردى. 9 پەرۋەردىگار قابىلغا: ئىنىڭ ھابىل نەدە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلمەيمەن، مەن ئىنىمنىڭ باققۇچىسىمۇ؟ ـ دېدى. 10 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىنىڭنىڭ قېنى يەردىن ماڭا پەريات كۆتۈرۈۋاتىدۇ! 11 ئەمدى ئىنىڭنىڭ قولۇڭدا ئۆتكۈلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى ئاچقان يەردىن قوغلىنىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. 12 سەن يەرگە ئىشلىسەڭمۇ ئۇ بۇنىڭدىن كېيىن ساڭا قۇۋۋىتىنى بەرمەيدۇ؛ سەن يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ، سەرگەردان بولىسەن، ـ دېدى. 13 يۇنى ئاڭلاپ قابىل پەرۋەردىگارغا جاۋاب قىلىپ: ـ مېنىڭ بۇ جازايىمنى ئادەم كۆتۈرەلمىگۈدەك! 14 مانا، سەن بۈگۈن مېنى يەر يۈزىدىن قوغلىدىڭ، مەن ئەمدى سېنىڭ يۈزۈڭدىن يوشۇرۇنۇپ يۈرىمەن؛ يەر يۈزىدە سەرسەن بولۇپ سەرگەردانلىقتا يۈرىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، كىملا مېنى تېپىۋالسا، ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ!، ـ دېدى. 15 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق بولىدۇكى، كىمكى قابىلنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭدىن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ، ـ دېدى. شۇلارنى دەپ پەرۋەردىگار قابىلغا ئۇچرىغان بىرسى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىمسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر بەلگە قويۇپ قويدى. 16 شۇنىڭ بىلەن قابىل پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئېرەمنىڭ مەشرىق تەرىپىدىكى نود دېگەن يۇرتىنا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 17 قابىل ئايالى بىلەن بىللە بولۇپ، ئايالى ھاملىدار بولۇپ ھانوخنى تۇغدى. ئۇ ۋاقىتنا قابىل بىر شەھەر بىنا قىلىۋاتاتتى، ئۇ شەھەرنىڭ نامىنى ئۇغلىنىڭ ئىسمى بىلەن ھانوخ دەپ ئاتىدى. 18 ھانوختىن ئىراد تۇرەلدى، ئىرادتىن مەھۇيائىل تۇرەلدى، مەھۇيائىلدىن مەتۇشائىل تۇرەلدى، مەتۇشائىلدىن لەمەخ تۇرەلدى. 19 لەمەخ ئۆزىگە ئىككى خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئىسمى ئادا، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى زىللا ئىدى. 20 ئاداھ يابالنى تۇغدى. ئۇ چېدىرنا ئولتۇرىدىغان كۆچەمەن ماڭىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 21 ئۇنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يۇبال ئىدى. بۇ چىلتار بىلەن نەي چالغۇچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 22 زىللاھ يەنە ئۇبال-قاين دېگەن بىر ئوغۇلنى تۇغدى. ئۇ مىس-تۆمۈر ئەسۋابلارنى سوققۇچى ئىدى. ئۇبال-قايىننىڭ ناتاماھ ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. 23 لەمەخ بولسا ئايالىرىغا سۆز قىلىپ: ـ «ئەي ئادام بىلەن زىللاھ، سۆزۈمنى ئاڭلاڭلار! ئەي لەمەخنىڭ ئايالىرى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! مېنى زەخمىلەندۈرگىنى ئۈچۈن مەن ئادەم ئۆلتۈردۇم، ئىنىمنى زېدە قىلغانلىقى ئۈچۈن بىر يىگىتنى ئۆلتۈردۇم. 24 ئەگەر قابىل ئۈچۈن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنسا، لەمەخ ئۈچۈن يەتمىش يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ!» ـ دېدى. 25 ئادەمئاتا يەنە ئايالى بىلەن بىللە بولدى. ئايالى بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا شىبت دەپ ئات قويۇپ: قابىل ھابىلنى ئۆلتۈرۈۋەتكىنى ئۈچۈن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. 26 شىبتىنمۇ بىر ئوغۇل تۇغۇلدى؛ ئۇ

ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىشقا باشلىدى.

5 بۇ ئادەمئاتىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەبنامىسىدۇر: ـ خۇدا ئىنسانىنى ياراتقان كۈنىدە، ئۇنى تۈزۈگىگە ئوخشاش قىلىپ ياراتتى. 2 ئۇ ئۇلارنى ئەر جىنىس ۋە ئايال جىنىس قىلىپ ياراتىپ، ئۇلارغا بەختـبەركەت ئاتا قىلىپ، يارىتىلغان كۈنىدە ئۇلارنىڭ نامىنى «ئادەم» دەپ ئاتىدى. 3 ئادەمئاتا بىر يۈز ئوتىۋىز ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن تۈزىگە ئوخشايدىغان، تۈز سۈرەتـئوبرازىدەك بىر ئوغۇل تۇرەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويدى. 4 شېت ئوغۇلغاندىن كېيىن ئادەمئاتا سەككىز يۈز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 5 ئادەمئاتىمىز جەمئىي توققۇز يۈز ئوتتۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 6 شېت بىر يۈز بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن ئېنوش تۇرەلدى. 7 ئېنوش ئوغۇلغاندىن كېيىن شېت سەككىز يۈز يەتتە يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 8 شېت جەمئىي توققۇز يۈز ئون ئىككى يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 9 ئېنوش توقسان ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن كېنان تۇرەلدى. 10 كېنان ئوغۇلغاندىن كېيىن، ئېنوش سەككىز يۈز ئون بەش يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 11 ئېنوش جەمئىي توققۇز يۈز بەش يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 12 كېنان يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن ماھالالىل تۇرەلدى. 13 ماھالالىل ئوغۇلغاندىن كېيىن كېنان سەككىز يۈز قىرىق يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 كېنان جەمئىي توققۇز يۈز ئون يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 15 ماھالالىل ئالتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن يارەد تۇرەلدى. 16 يارەد ئوغۇلغاندىن كېيىن ماھالالىل سەككىز يۈز ئوتتۇز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 17 ماھالالىل جەمئىي سەككىز يۈز توقسان بەش يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 18 يارەد بىر يۈز ئالتمىش ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن ھانوخ تۇرەلدى. 19 ھانوخ ئوغۇلغاندىن كېيىن يارەد سەككىز يۈز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 يارەد جەمئىي توققۇز يۈز ئالتمىش ئىككى يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 21 ھانوخ ئالتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن مەتۇشەلاھ تۇرەلدى. 22 مەتۇشەلاھ ئوغۇلغاندىن كېيىن ھانوخ ئۈچ يۈز يىلغىچە خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ، يەنە ئوغۇل-قىزلارنى تاپتى. 23 ھانوخنىڭ [يەر يۈزىدە] بارلىق كۈنلىرى ئۈچ يۈز ئالتمىش بەش يىل بولدى؛ 24 ئۇ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى؛ ئۇ [ئۆزىقسىز كۆزدىن] غايىب بولدى؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ كەتكەندى. 25 مەتۇشەلاھ بىر يۈز سەكسەن يەتتە ياشقا كىرگەندە ئۆنىكىدىن لەمەخ تۇرەلدى. 26 لەمەخ ئوغۇلغاندىن كېيىن مەتۇشەلاھ يەتتە يۈز سەكسەن ئىككى يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 27 مەتۇشەلاھ جەمئىي توققۇز يۈز ئالتمىش توققۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 28 لەمەخ بىر يۈز سەكسەن ئىككى ياشقا كىرگەندە بىر ئوغۇل تېپىپ، ئۆنىكى ئىسمىنى نۇھ ئاتاپ: ـ پەرۋەردىگار ئۆيراققا لەنەت قىلدى؛ شۇڭا بىز [يەرگە] ئىشلىگىنىمىزدە ھەمدە قوللىرىمىزنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدە بۇ بالا بىزگە تەسەللى بېرىدۇ؛ ـ دېدى. 30 نۇھ ئوغۇلغاندىن كېيىن لەمەخ بەش يۈز توقسان بەش يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۆنىكىدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 31 لەمەخ جەمئىي يەتتە يۈز يەتمىش يەتتە يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 32 نۇھ بەش يۈز ياشقا كىرگەندىن كېيىن، ئۆنىكىدىن شەم، ھام ۋە يافەت تۇرەلدى.

6 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىنسانلار يەر يۈزىدە كۆپەيشكە باشلىغاندا، شۇنداقلا قىزلارمۇ كۆپلەپ ئوغۇلىغاندا، 2 خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ چىرايلىقلىقىنى كۆرۈپ، خالىغانچە تاللاپ، ئۆزلىرىگە خوتۇن قىلىشقا باشلىدى. 3 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ ـ مېنىڭ روھىم ئىنسانلار بىلەن مەڭگۈ كۈرەش قىلىۋەرمەيدۇ؛ چۈنكى ئىنسان ئەتىۋار، خالاس. كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۈمرى يەقەت بىر يۈز يىگىرمە ياشتىن ئاشمىسۇن! ـ دېدى. 4 شۇ كۈنلەردە (ۋە شۇنداقلا كېيىنكى كۈنلەردىمۇ)، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلاردىن بالىلارنى تاپقىنىدا، گىگانتلار يەر يۈزىدە پەيدا بولدى. بۇلار بولسا قەدىمكى زامانلاردىكى داڭلىق پالۋان-باتۇرلار ئىدى. 5 پەرۋەردىگار ئىنسانىنىڭ ئۆتكۈزۈۋاتقان رەزىللىكى يەر يۈزىدە كۈچەيىپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ كۆڭۈلدىكى نىيەتلىرىنىڭ ھەرقاچان يامان بولۇۋاتقىنىنى كۆردى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە ئادەمنى ئاپىرىدە قىلغىنىغا پۇشايمان قىلىپ، كۆڭۈلدە ئازابلاندى. 7 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار: ـ تۈزۈم ياراتقان ئىنسانى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن ـ ئىنسانلاردىن تارتىپ مال-چارۋىلارغىچە، ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلاردىن ئاسماندىكى قۇشلارغىچە، ھەممىسىنى يوق قىلىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى ياراتقىنىمغا پۇشايمەن قىلدىم، ـ دېدى. 8 لېكىن نۇھ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شەپقەت تاپقانىدى. 9 نۇھ ۋە ئۇنىڭ ئىش-ئىزلىرى تۇۋەندىكىچە: ـ نۇھ ھەققانىي، تۈز دەۋرىدىكىلەر ئارىسىدا ئەيىبسىز ئادەم ئىدى؛ نۇھ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى. 10 نۇھتىن شەم، ھام، يافەت دېگەن ئۈچ ئوغۇل تۇرەلدى. 11 پۈتكۈل جاھان خۇدانىڭ ئالدىدا رەزىللىشىپ، ھەممە يەر زوراۋانلىققا تولۇپ كەتكەنىدى. 12 خۇدا يەر يۈزىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، جاھان رەزىللەشكەنىدى؛ چۈنكى بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ يەر يۈزىدە قىلىۋاتقىنى يۈزۈڭچىلىق ئىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن خۇدا نۇھقا: ـ مانا، ئالدىمغا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ زاۋاللىقى يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پۈتكۈل يەر-جاھانىنى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن زوراۋانلىق قاپلىدى. مانا، مەن ئۇلارنى يەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلىمەن. 14 ئەمدى سەن ئۆزۈڭگە گوفەر ياغىچىدىن بىر كېمە ياساپ، كېمىنىڭ ئىچىدە بۆلمە-خانىلارنى قىلىپ، ئىچى-تېشىنى قارىماي بىلەن سۈۋا. 15 سەن ئۇنى شۇنداق ياسىغىن: ـ ئۇزۇنلۇقى ئۈچ يۈز گەز؛ كەڭلىكى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز بولسۇن. 16 كېمىنىڭ پېشايۋىنى ئاستىغا بىر ئوچۇقچىلىق ياسا، ئۇنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز بولسۇن؛ ئىشىكنى كېمىنىڭ يېنىغا ئورۇنلاشتۇر، كېمىنى ئاستى، ئوتتۇرا ۋە ئۈستى قىلىپ ئۈچ قەۋەت ياسا. 17 چۈنكى مانا، مەن ئۆزۈم ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى ھاياتلىق تىنىقى بارلىكى ھەربىر ئەت ئىگىسىنى ھالاك قىلدىغان سۇ توپانىنى يەر يۈزىگە كەلتۈرىمەن؛ بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق مەخلۇقلار تىنىقىدىن توختايدۇ. 18 لېكىن سەن بىلەن ئەھدەمنى تۈزىمەن. سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، ئايالىڭ ۋە كېلىنلىرىڭنى ئېلىپ بىرلىكتە كېمىگە كىرىگىلا. 19 ئۆزۈڭ بىلەن تەڭ تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، بارلىق جاندارلاردىن ھەرقايسىسىدىن بىر جۈپ، يەنى ئەركىكىدىن بىرنى، چىشىدىن بىرنى كېمىگە ئېلىپ كىرگىن؛ 20 تىرىك قېلىش ئۈچۈن قۇشلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن، مال-چارۋىلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن ۋە يەردە ئۆمىلىگۈچى جانىۋارلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن بىر جۈپى قېشىڭغا كىرىدۇ. 21 ئۆزۈڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئوزۇقلۇق ئۈچۈن ھەرخىل يېمەكلىكلەردىن ئېلىپ، يېنىڭغا غەملىگىن، ـ دېدى. 22 نۇھ شۇنداق قىلدى؛ خۇدا ئۆزىگە بۇيرۇغان ھەممە ئىشنى ئۇ بەجا كەلتۈردى.

7 پەرۋەردىگار نۇھقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن پۈتۈن ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن كېمىگە كىرگىن؛ چۈنكى بۇ دەۋردە ئالدىمدا سېنى ھەققانىي دەپ كۆردۈم. 2 ھەممە ھالال ھايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن، ھارام ھايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن بىر جۈپتىن ئېلىپ، شۇنىڭدەك ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ ئەركەك-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن ئېلىپ، ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتكۈل يەر يۈزىدە تىرىك ساقلاش ئۈچۈن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئەكىر. 4 چۈنكى يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن؛ ئۆزۈم ياسىغان ھەممە جانىۋارلارنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن». 5 شۇنىڭ بىلەن نۇھ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلدى. 6 يەر يۈزىنى توپان باسقاندا نۇھ ئالتە يۈز ياشتا ئىدى. 7 توپاندىن [قۇتۇلۇپ قېلىش] ئۈچۈن نۇھ بىلەن ئوغۇللىرى، ئايالى ۋە كېلىنلىرى بىللە كېمىگە كىردى. 8 ھالال ھايۋانلار بولسۇن، ھارام ھايۋانلار بولسۇن، قۇشلار بىلەن يەردە ئۆمىلىگۈچى جانىۋارلار بولسۇن، [ھەربىر تۈردىن] بىر جۈپ-بىر جۈپتىن ئەركەك-چىشى بولۇپ، خۇدا نۇھقا بۇيرۇغاندەك كېمىگە، نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە كۈندىن كېيىن، يەر يۈزىنى توپان بېسىشقا باشلىدى. 11 نۇھنىڭ ئۆمرىنىڭ ئالتە يۈزىنچى يىلى، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون يەتتىنچى كۈنىدە چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەگلىرىدىكى بارلىق بۇلاقلار يېرىلىپ، ئاسمانىنىڭ پەنجىرىلىرى

ئېچىلىپ كەتتى. 12 يامغۇر تۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە توختىماي ياغدى. 13 دەل يامغۇر باشلانغان كۈنى، نۇھ، نۇھنىڭ شەم، هام، يافەت دېگەن ئوغۇللىرى، نۇھنىڭ ئايالى بىلەن ئۈچ كېلىنى كېمىگە كىردى. 14 ئۇلار بىلەن بىللە هەرخىل ياۋا هايۋانلار تۈر-تۈرى بويىچە، هەرخىل مال-چارۋىلار تۈر-تۈرى بويىچە، يەردە تۈمىلىگۈچى هەرخىل جانىۋارلار تۈر-تۈرى بويىچە ۋە هەرخىل ئۇچار-قاناتلار، يەنى هەرخىل قاناتلىق جانىۋارلار تۈر-تۈرى بويىچە كېمىگە كىردى. 15 ئەت ئىگىلىرىدىن، يەنى بارلىق هاياتلىق تىنىقى بولغان هەرخىل جاندارلاردىن، بىر جۈپ-بىر جۈپ بولۇپ، كېمىگە نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 16 كىرگەنلەر خۇدانىڭ نۇھقا بۇيرۇغىنىدەك ئەت ئىگىلىرىنىڭ هەرتۈرىنىڭ ئەركەك-چىشسى ئىدى. ئاندىن يەرۋەردىگار ئىشىكنى ئېتىۋەتتى. 17 توپان يەر يۈزىنى ئۇدا قىرىق كۈن بېسىپ، سۈلار تۇلغىيىپ كەتتى. كېمە يەر ئۈستىدىن كۆتۈرۈلۈپ لەيلەپ قالدى. 18 سۈ تۇلغىيىپ، يەر ئۈستىدە تېخىمۇ ئېگىزلەپ كەتتى؛ كېمە سۈ ئۈستىدە داۋالغۇپ ئۇراتتى. 19 سۈلار يەر يۈزىدە تولىمۇ تۇلغىيىپ، پۈتكۈل ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق ئېگىز تاغلارنىمۇ بېسىپ كەتتى. 20 سۈلار [تاغلاردىن] يەنە ئون بەش گەز ئۇرلەپ، تاغ چوققىلىرىمۇ سۈ ئاستىدا قالدى. 21 يۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدە يۈرگۈچى هەممە ئەت ئىگىلىرى، ئۇچار-قۇشلار، مال-چارۋىلار، ياۋايى هايۋانلار، يەردە تۈمىلىگۈچى هەممە جانىۋارلار، جۈملىدىن پۈتكۈل ئادەملەر هەممىسى ئۆلدى؛ 22 قۇرۇقلۇقتا ياشىغۇچى، بۇرنىدا هاياتلىق تىنىقى بار بولغانلارنىڭ هەممىسى ئۆلدى. 23 يەر يۈزىدىكى جېنى بارلارنىڭ هەممىسى، ئىنسان بولسۇن، مال-چارۋىلار بولسۇن، تۈمىلىگۈچى هايۋانلار بولسۇن، ئاسماندىكى قۇشلار بولسۇن، هەممىسى هالاك بولۇپ يەر يۈزىدىن يوق قىلىندى؛ پەقەت نۇھ ۋە كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغانلار قۇتۇلۇپ قالدى. 24 بىر يۈز ئەللىك كۈنگىچە يەر يۈزىنى سۈ بېسىپ تۇردى.

8 خۇدا نۇھنى، شۇنداقلا كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ياۋايى هايۋانلار بىلەن بارلىق مال-چارۋىلارنى ئەسلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر شامال چىقىرىپ يەر يۈزىنى يەلپۈتتى ۋە سۈلار يېنىشقا باشلىدى. 2 چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەگلىرىدىكى بۇلاقلار ۋە ئاسماننىڭ پەنجىرىلىرى ئېتىلىپ، ئاسماندىن تۆكۈلگەن يامغۇر توختىدى. 3 سۈلار بارغانسېرى يەر يۈزىدىن ياندى؛ بىر يۈز ئەللىك كۈن تۈتكەندىن كېيىن خېلى ئازلىدى. 4 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون يەتتىنچى كۈنى، كېمە ئارارات تاغ تىزمىلىرىدىكى بىرىنىڭ ئۈستىدە توختاپ قالدى. 5 سۈلار ئوننىنچى ئايغىچە بارغانسېرى ئازيىپ، ئوننىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاغ چوققىلىرى كۆرۈنۈشكە باشلىدى. 6 قىرىق كۈندىن كېيىن نۇھ كېمىگە تۇرى ئورناتقان دەرىزىنى ئېچىپ، 7 بىر قۇزغۇنىنى سىرتقا چىقاردى. ئۇ يەر يۈزىدىكى سۈلار تارتىلىپ بولغۇچە ئۇيان-بۇيان ئۇچۇپ يۈردى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن نۇھ سۈلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغان-تارتىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، بىر كەپتەرنى چىقاردى. 9 لېكىن سۈلار تېخىچە پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلاپ تۇرغاچقا، كەپتەر پۇتىنى قويغۇدەك جاي تاپالمايى، نۇھنىڭ قېشىغا كېمىگە يېنىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن نۇھ قولىنى سۇنۇپ ئۇنى تۇتۇپ، كېمىگە ئەكىرىۋالدى. 10 ئۇ يەتتە كۈن ساقلاپ، بۇ كەپتەرنى كېمىدىن يەنە سىرتقا چىقاردى. 11 كەپتەر كەچتە ئۇنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى؛ مانا، ئۇنىڭ تۇمشۇقىدا يېڭى ئۆزۈلگان زەيتۇن يوپۇرمىقى بار ئىدى. بۇنى كۆرۈپ نۇھ سۈلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغىنىنى بىلدى. 12 ئۇ يەنە يەتتە كۈن ساقلاپ، كەپتەرنى يەنە سىرتقا چىقاردى، ئەمما بۇ قېتىم كەپتەر ئۇنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلمىدى. 13 نۇھ ئالتە يۈز بىر ياشقا كىرگەن يىلى، بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە سۈ يەر يۈزىدىن قۇرۇغاندى. نۇھ كېمىنىڭ قاپقىقىنى ئېچىپ قارىۋىدى، يەرنىڭ قۇرۇغىنىنى كۆردى. 14 ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى، يەر يۈزى پۈتۈنلەي قۇرۇپ بولدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا خۇدا نۇھقا سۆز قىلىپ: ـ سەن ئۆزۈڭ، ئايالىڭ، ئوغۇللىرىڭ ۋە كېلىنلىرىڭ كېمىدىن چىقىڭلار. 17 ئۆزۈڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئەت ئىگىلىرىدىن هەر بىر تۈردىكى جانىۋارلارنى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنى هەم مال-چارۋىلارنى، يەردە تۈمىلىگۈچى هايۋانلارنىڭ هەممىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ كېمىدىن ئېلىپ چىققىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ، نەسىللىنىپ زېمىندا كۆپەيسۇن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن نۇھ، ئايالى، ئوغۇللىرى ۋە كېلىنلىرى بىلەن بىللە سىرتقا چىقتى. 19 جانىۋارلارنىڭ هەممىسى، بارلىق تۈمىلىگۈچى هايۋانلار، بارلىق ئۇچار-قاناتلار، يەردە مىدىرلاپ يۈرىدىغانلارنىڭ هەرقايسىسى ئۆز تۈرلىرى بويىچە كېمىدىن چىقىشتى. 20 شۇ چاغدا نۇھ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاهنى ياسىدى؛ ئۇ هالال جانىۋارلار بىلەن هالال قۇشلارنىڭ هەر تۈردىن ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە «كۈيدۈرمە قۇربانلىق» ئۆتكۈزدى. 21 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار خۇشبۇي پۇراپ [مەمنۇن بولدى]؛ پەرۋەردىگار كۆڭلىدە: ـ «ئىنسانلىنىڭ كۆڭۈل-نىيىتى ياشلىقىدىن تارتىپ رەزىل بولسىمۇ، مەن ئىنسان تۈپەيلىدىن يەرگە يەنە لەنەت ئوقۇمايمەن ۋە ئەمدى بۇ قېتىمقىدەك ھەممە جاندارلارنى ئۇرۇپ يوقىتىۋەتمەيمەن. 22 يۇندىن كېيىن، يەر مەۋجۇت كۈنلىردە، تېرىش بىلەن ئورما، سوغۇق بىلەن ئىسسىق، ياز بىلەن قىش، كۈندۈز بىلەن كېچە ئۈزۈلمەي ئايلىنىپ تۇرىدۇ» ـ دېدى.

9 خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر جۈپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇڭلار. 2 يەر يۈزىدىكى بارلىق جانىۋارلار، ئاسماندىكى بارلىق قۇشلار، بارلىق يەر يۈزىدە مىدىرلاپ يۈرگۈچىلەر ۋە دېڭىزدىكى بارلىق بېلىقلارنىڭ هەممىسى سىلەردىن قورقۇپ ۋەھىمىدە بولسۇن؛ بۇلار قولۇڭلارغا تاپشۇرۇلغاندۇر. 3 مىدىرلاپ يۈرىدىغان هەرقانداق جانىۋارلار سىلەرگە ئوزۇق بولىدۇ؛ مەن سىلەرگە كۆك ئوتياشلارنى بەرگەندەك، بۇلارنىڭ هەممىسىنى ئەمدى سىلەرگە بەردىم. 4 لېكىن سىلەر گۈشنى ئېچىدىكى جېنى، يەنى قېنى بىلەن قوشۇپ چېمىسلىكىلار كېرەك. 5 قېنىڭلار، يەنى جېنىڭلاردىكى قان تۆكۈلسە، مەن بەرھەق ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالىمەن؛ هەرقانداق هايۋاننىڭ ئىلكىدە قېنىڭلار بار بولسا مەن ئۇنىڭغا تۇلەتكۈزىمەن؛ ئىنسانلىنىڭ قولىدا بار بولسا، يەنى بىرسىنىڭ قولىدا ئۇز قېرىندىشىنىڭ قېنى بار بولسا، مەن ئۇنىڭغا شۇ قانىنى تۇلەتكۈزىمەن. 6 كىمكى ئىنسانلىنىڭ قېنىنى تۆكسە، ئۇنىڭ قېنىمۇ ئىنسان تەرىپىدىن تۆكۈلىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئىنسانىنى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتقاندۇر. 7 ئەمدى سىلەر، جۈپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ كۆپەيگىلار». 8 ئاندىن خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە سىلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىڭلار بىلەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان هەربىر جان ئىگىسى، ئۇچار-قاناتلار، مال-چارۋىلار، سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان يەر يۈزىدىكى هەربىر ياۋايى هايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ هەممىسى بىلەن ـ يەر يۈزىدىكى هېچبىر هايۋانىنى قالدۇرمايى، ئۇلار بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن 11 مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە تۈزىمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلماس، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان هېچبىر توپان يەنە كەلمەس». 12 خۇدا يەنە: ـ «مەن ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېشىڭلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى پۈتكۈل ئەۋلادلىرىڭلارغىچە بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇكى: ـ مانا، مەن ئۆزۈم بىلەن يەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۈسىنمىنى بۇلۇتلار ئېچىگە قويىمەن؛ 14 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن يەرنىڭ ئۈستىگە بۇلۇتلارنى چىقارغىنىمدا، شۇنداقلا ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئېچىدە ئايان بولغىنىدا، مەن سىلەر بىلەن ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانىۋارلار بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن؛ بۇنىڭدىن كېيىن سۈلار ھەرگىز ھەممە جاندارلارنى ھالاك قىلغۇچى توپان بولماس. 16 ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئارىسىدا پەيدا بولىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن مەنكى خۇدا يەر يۈزىدىكى ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئوتتۇرىمىزدا بېكىتكەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن»، ـ دېدى. 17 خۇدا نۇھقا يەنە: ـ «مانا بۇ مەن ئۆزۈم بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ئەھدەمنىڭ نىشان-بەلگىسىدۇر»، ـ دېدى. 18 نۇھنىڭ كېمىدىن چىققان ئوغۇللىرى شەم، هام ۋە يافەت ئىدى. هام قاناتانىڭ ئاتىسى بولدى. 19 بۇ ئۈچ نۇھنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارالغان ئاھالە شۇلارنىڭ نەسىل-ئەۋلادلىرىدۇر. 20 نۇھ تېرىقچىلىق قىلىشقا باشلاپ، بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلدى. 21 ئۇ ئۈنىڭ شارابىدىن ئېچىپ، مەست بولۇپ قېلىپ، ئۆز چېدىرى ئېچىدە كىيىم-كېچەكلىرىنى سېلىۋېتىپ، يالىڭاچ يېتىپ

قالدی. 22 قاناثاننڭ ئاتسى هام كېلىپ، ئاتسسنڭ ئەۋرىتىنى كۆرۈپ، سىرتقا چىقىپ ئىككى قېرىندىشىغا ئېيتتى. 23 شەم بىلەن يافەت قوپۇپ يېپىنچىنى ئېلىپ، مۇرىسىگە ئارتىپ، كەينىچە مېڭىپ كىرىپ، ئاتسسنڭ يالكاچ بەدىنىنى يېپىپ قويدى. ئۇلار يۈزىنى ئالدى تەرەپكە قىلىپ، ئاتسسنڭ يالكاچ تېنىگە قارىمىدى. 24 ئۇ ھاراۋنىڭ كەيىدىن ئويغىنىپ، كەنجى ئوغلىنىڭ ئۆزىگە ئېمە قىلغىنىنى بىلىپ: ـ 25 قاناثانغا لەنەت بولغاي! ئۆز قېرىنداشلىرىنڭ قۇلىنىڭ قۇلى بولسۇن، ـ دەپ قارغىدى. 26 ئۇ يەنە: ـ شەمنىڭ خۇداسى بولغان يەھۋەردىگارنا ئەشەككىزر-مەدھىيە كەلتۈرۈلگەي! قاناثان شەمنىڭ قۇلى بولسۇن. 27 خۇدا يافەتنى ئاۋۇتقاي! ئۇ شەمنىڭ چېدىرلىرىدا ئۇرىغاي، قاناثان بولسا ئۆزىنىڭ قۇلى بولغاي! ـ دېدى. 28 ئۇھ توپاندىن كېيىن ئۈچ يۈز ئەللىك يىل ئۆمۈر كۆردى. 29 بۇ تەرىقىدە نۇھ جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك يىل كۆزۈپ، ئالەمدىن ئوتتى.

10

تۇۋۇندىكىلەر نۇھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ ئۆزىنىڭ ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت بولۇپ، توپاندىن كېيىن ئۇلاردىن ئوغۇللار تۇرەلگەن: ـ 2 يافەتنىڭ ئوغۇللىرى بولسا، گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. 3 گومەرنىڭ ئەۋلادلىرى: ئاشكىنناز، ريفات ۋە تورگاماھ ئىدى. 4 ياۋاننىڭ ئەۋلادلىرى: ئېلىشاھ، تارشىش، كىتتىيلار ۋە دودانىيلار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى دېڭىز بويلىرىدا ۋە ئاراللاردا ئىلىرىم-ئىلىرىم ياشىغان خەلقلەر بولۇپ، ھەرقايسىسى ئۆز تىلى، ئۆز ئائىلە-قەبىلىلىرى بويىچە ئۆز زېمىنلىرىدا تارقىلىپ ئولتۇراقلاشقان. 6 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناثانلار ئىدى. 7 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سىبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائاماھنىڭ ئوغۇللىرى شىبا ۋە دېدان ئىدى. 8 كۇشتىن يەنە نىمرود تۇرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى كۈچتۈگىگۈر ئادەم بولۇپ چىقتى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈگىگۈر ئوۋچى بولدى؛ شۇ سەۋەبتىن «پالانچى بولسا نىمرودتەك، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈگىگۈر ئوۋچى ئىكەن» دېگەن گەپ تارقالغان. 10 ئۇنىڭ پادىشاھلىقى شىنار زېمىنىدىكى بابىل، ئەرەك، ئاككاد ۋە كالنەھ دېگەن شەھەرلەردە باشلانغانىدى. 11 ئۇ بۇ زېمىندىن ئاشۇر زېمىنغا چىقىپ ننەۋە، رەھوبوت-ئىر، كالاھ ۋە ننەۋە بىلەن كالاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسەن دېگەن شەھەرلەرنىمۇ بىنا قىلدى (بۇلار قوشۇلۇپ «كاتتا شەھەر» بولدى). 13 مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، 14 پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتوريلار ئىدى. 15 قاناثاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تۇرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۇرەلگەن. 16 ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، 17 ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، 18 ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، قاناثانىيلارنىڭ قەبىلىلىرى ھەر تەرەپكە تارقىلىپ كەتتى. 19 قاناثانىيلارنىڭ يۇرت چېگرىسى بولسا زىدوندىن تارتىپ، گەرار تەرىپىگە سوزۇلۇپ، گازاغا چىقىپ، ئاندىن سودوم، گومورراۋ، ئادماھ بىلەن زەبوئىم تەرىپىگە تۇتىشىپ، لىشاغىچە يېتىپ باراتتى. 20 يۇقىرىقىلار بولسا ھامنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىلىرى بويىچە قوۋم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 21 شەمنۇ ئوغۇل پەرزەنتلىك بولدى؛ شەم بولسا يافەتنىڭ ئاكىسى، ئېبەرلەرنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى. 22 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام، 23 ئارامنىڭ ئوغۇللىرى ئۇز، ھۇل، گەتەر، ماش ئىدى. 24 ئارفاخشادتىن شېلاھ تۇرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۇرەلدى. 25 ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۇرەلگەن بولۇپ، بىرىنڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزىدە بۆلۈنۈش بولدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. 26 يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، 27 ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، 28 ئوبال، ئابىمائەل، شىبا، 29 ئوفىر، ھاۋىلاھ ۋە يوباب تۇرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 30 ئۇلارنىڭ ئولتۇرغان جايلىرى بولسا مېشادىن تارتىپ، سەففار دېگەن رايوننىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغقىچە سوزۇلاتتى. 31 يۇقىرىقىلار بولسا شەمنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىلىرى بويىچە قوۋم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى.

32 يۇقىرىدىكىلەر نۇھنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ئۆز نەسەبلىرى ۋە قوۋملىرى بويىچە خاتىرىلەنگەن. توپاندىن كېيىنكى يەر يۈزىدىكى بارلىق قوۋملار ئۇلارنىڭ ئېچىدىن تارقالغان.

11

ئۇ زاماندا پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى تىل ھەم سۆز بىرخىل ئىدى. 2 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئادەملەر مەشرىق تەرەپكە سەپەر قىلىپ، شىنار يۇرتىدا بىر تۈزلەڭلىكنى ئۇچراتتىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ كېلىڭلار، بىز خىش قۇيۇپ، ئوتنا پىشۇرايلى! ـ دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار قۇرۇلۇشتا تاشنىڭ ئورنىغا خىش، لاينىڭ ئورنىغا قارىماي ئىشلەتتى. 4 ئۇلار يەنە: ـ كېلىڭلار، ئەمدى ئۆزۈمىزگە بىر شەھەر بىنا قىلىپ، شەھەردە ئۇچى ئاسمانلارغا تاقاشقۇدەك بىر مۇنار ياسايلى! شۇنداق قىلىپ ئۆزىمىزگە بىر نام تىكلىيەلەيمىز. بولمىسا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىلىپ كېتىمىز، ـ دېيىشتى. 5 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئادەم بالىلىرى بىنا قىلىۋاتقان شەھەر بىلەن مۇنارنى كۆرگىلى چۈشتى. 6 پەرۋەردىگار: ـ «مانا، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر قوۋمدۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تىلىمۇ بىردۇر؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئىشىنىڭ باشلىنىشىدۇر! بۇندىن كېيىن ئۇلارنىڭ نىيەت قىلغان ھەرقانداق ئىشنى ھېچ توسۇۋالغىلى بولمايدۇ. 7 شۇڭا بىز ئۇۋەتنگە چۈشۈپ ئۇلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى ئۇقالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ تىلىنى [باشقا-باشقا قىلىپ] قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» ـ دېدى. 8 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شەھەرنى ياساشتىن توختاپ قالدى. 9 شۇڭا بۇ شەھەرنىڭ نامى «بابىل» دەپ ئاتالدى، چۈنكى ئۇ يەردە پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. 10 ئۇۋەندىكىلەر شەمنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ توپان ئۆتۈپ ئىككى يىلدىن كېيىن، شەم يۈز يېشىدا، ئۆزىنىڭ ئارفاكشاد تۇرەلدى. 11 ئارفاكشاد ئۆزىغلىغاندىن كېيىن شەم يەش يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 12 ئارفاكشاد ئوتىۋز يەش ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ شېلاھ تۇرەلدى. 13 شېلاھ ئۆزىغلىغاندىن كېيىن ئارفاكشاد ئوتت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 شېلاھ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ ئېبەر تۇرەلدى. 15 ئېبەر ئۆزىغلىغاندىن كېيىن شېلاھ ئوتت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 16 ئېبەر ئوتىۋز ئوتت ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ پەلەگ تۇرەلدى. 17 پەلەگ ئۆزىغلىغاندىن كېيىن ئېبەر ئوتت يۈز ئوتىۋز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 18 پەلەگ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ رەئۇ تۇرەلدى. 19 رەئۇ ئۆزىغلىغاندىن كېيىن پەلەگ ئىككى يۈز توققۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 رەئۇ ئوتىۋز ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ سېروگ تۇرەلدى. 21 سېروگ ئۆزىغلىغاندىن كېيىن رەئۇ ئىككى يۈز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 22 سېروگ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ ناھور تۇرەلدى. 23 ناھور ئۆزىغلىغاندىن كېيىن سېروگ ئىككى يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 24 ناھور يىگىرمە توققۇز ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ تېراھ تۇرەلدى. 25 تېراھ ئۆزىغلىغاندىن كېيىن ناھور بىر يۈز ئون توققۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 26 تېراھ يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئۆزىنىڭ ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى. 27 تېراھنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ تېراھتىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى؛ ھاراندىن لۇت تۇرەلدى. 28 لېكىن ھاران ئۆزىغلىغان يۇرتى بولغان، كالدىيەلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدە ئاتىسى تېراھنىڭ ئالدىدا، تېراھتىن ئىلگىرى ئۆلدى. 29 ئابرام بىلەن ناھور ئىككىسى ئۆيلەندى. ئابرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ساراي، ناھورنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ملكاھ ئىدى؛ ملكاھ ھارانىڭ قىزى ئىدى؛ ھاران بولسا ملكاھ ۋە ئىسكاھنىڭ ئاتىسى ئىدى. 30 لېكىن ساراي ئۇغماس بولغاچقا، ئۆزىنىڭ بالىسى يوق ئىدى. 31 تېراھ بولسا ئوغلى ئابرامنى، نەۋرىسى لۇت (ھارانىڭ ئوغلى) نى ۋە ئۆچىنى، يەنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينى ئېلىپ، قانائان زېمىنغا بېرىش ئۈچۈن كالدىيەلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدىن يولغا چىقتى؛ بىراق ئۇلار ھاران دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 32 تېراھنىڭ كۆرگەن كۈنلىرى ئىككى يۈز بەش يىل بولۇپ، ھاراندا ئالەمدىن ئوتتى.

12 پەرۋەردىگار [ئەسلىدە] ئابرامغا مۇنداق دېگەندى: ـ سەن تۆز يۇرتۇڭدىن، تۆز تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭدىن ۋە تۆز تاتا جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنداق قىلساڭ مەن سېنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىپ، ساڭا بەخت-بەركەت تاتا قىلىپ، نامىڭنى ئۇلۇغ قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن تۆزۈڭۈك باشقىلارغا بەخت-بەركەت بولىسەن؛ 3 كىملەر ساڭا بەخت-بەركەت تىلىسە مەن ئۇلارنى بەركەتلەيمەن، كىمكى سېنى خورلىسا، مەن چوقۇم ئۇنى لەنەتكە قالدۇرىمەن؛ سەن ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەرگە بەخت-بەركەت تاتا قىلىنىدۇ! ـ دېدى. 4 ئابرام پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقىنى بويىچە [هاراندىن] ئايرىلدى؛ لۇتمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكېتى. ئابرام هاراندىن چىققىنىدا يەتمىش يەش ياشتا ئىدى. 5 ئابرام ئايالى ساراي بىلەن ئىنىسىنىڭ ئوغلى لۇتنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ يېغقان بارلىق مال-مۈلۈكىنى قوشۇپ، هارانىدا ئىگىدارچىلىق قىلغان ئادەملەرنى بىللە قېتىپ، قانائان زېمىنىغا بېرىش ئۈچۈن يولغا چىقتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار قانائان زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. 6 ئابرام زېمىننى كېزىپ، شەكەم دېگەن جايدىكى «مورەهنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يېنىغا كەلدى (ئۇ چاغدا ئۇ زېمىندا قانائانىيلار ئۇراتتى). 7 پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ زېمىننى سېنىڭ نەسىلىڭگە ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە كۆرۈنگەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاه سالدى. 8 ئاندىن ئۇ بۇ يەردىن يۈتكىلىپ، بەيت-ئەلنىڭ شەرقىدىكى تاغقا باردى؛ غەرب تەرىپىدە بەيت-ئەل، شەرق تەرىپىدە ئاي دېگەن جاي بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە چېدىر تىكتى. ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاه ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 9 ئاندىن كېيىن ئابرام تەدريجىي كۆچۈپ، جەنۇبدىكى نەگەۋ رايونىغا قاراپ يۈتكەلدى. 10 زېمىندا ئاچارچىلىق بولغانىدى؛ ئابرام مىسىرغا چۈشتى؛ ئۇ شۇ يەردە ۋاقىتىنچە تۇرماقچى بولغانىدى، چۈنكى زېمىندا ئاچارچىلىق بەك ئېغىر ئىدى. 11 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇ مىسىرغا يېقىنلاشقاندا، ئايالى سارايغا: ـ مانا، مەن سېنىڭ هۆسۈن-جامالىڭنىڭ گۈزەللىكىنى بىلىمەن. 12 شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرلىقلار سېنى كۆرسە، «بۇ ئۇنىڭ ئايالى ئىكەن» دەپ، مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ، سېنى تىرىك قالدۇرىدۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ: «مەن ئۇنىڭ سىڭلىسى» دېيىشىڭنى ئۇتىنىمەن. شۇنداق قىلساڭ، مەن سېنىڭدىن ياخشىلىق تېپىپ، سەن ئارقىلىق تىرىك قالىمەن، ـ دېدى. 14 ئابرام مىسىرغا كىرگەندە شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار دەرۋەقە ئايالنىڭ گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردى. 15 پىرەۋننىڭ ئەمىرلىرىمۇ ئۇنى كۆرۈپ، پىرەۋنگە ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايال پىرەۋننىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. 16 پىرەۋن ساراينىڭ سەۋەبىدىن ئابرامغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ قوي، كالا، ماڭگا ئېشەكلەر، قۇل-دېدەكلەر، مادا ئېشەكلەر ۋە تۆگىلەرگە ئېرىشتى. 17 ئەمما پەرۋەردىگار پىرەۋن ۋە ئۇيىدىكىلىرىنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينىڭ سەۋەبىدىن تولىمۇ ئېغىر ۋابالارغا مۇپتىلا قىلدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پىرەۋن ئابرامنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ «بۇ زادى سېنىڭ ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ ئۆز ئايالىڭ ئىكەنلىكىنى ماڭا ئېيتمىدىڭ؟ 19 نېمىشقا ئۇنى «سىڭلىم» دەپ مېنىڭ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشىمغا سەۋەبكار بولغىلى تاس قالدىڭ! مانا بۇ ئايالىڭ! ئۇنى ئېلىپ كەتكىن! ـ دېدى. 20 پىرەۋن ئۆز ئادەملىرىگە ئابرام توغرىسىدا ئەمر قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى، ئايالىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىقىنى قوشۇپ يولغا سېلىۋەتتى.

13 شۇنىڭ بىلەن ئابرام ئايالى ۋە ئۇنىڭ بارلىق نەرسىلىرىنى ھەمدە لۇتنى ئېلىپ مىسىردىن چىقىپ، قانائانىڭ جەنۇبىدىكى نەگەۋ يۇرتىغا ماڭدى. 2 ئۇ چاغدا ئابرامنىڭ مال-ئاران ۋە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى كۆپ بولۇپ، خېلىلا باي ئىدى. 3 ئۇ كۆچۈپ يۈرۈپ، جەنۇبتىكى نەگەۋدىن بەيت-ئەلگە، يەنى بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئەسلىدە چېدىر تىككەن جايغا، 4 قۇربانگاه ياسىغان جايغا قايتىپ كەلدى. ئابرام شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 5 ئابرام بىلەن بىللە ماڭغان لۇتنىڭمۇ قوي-كالا ۋەلىرى ۋە چېدىرلىرى بار ئىدى. 6 ئەمدى ئۇلار بىللە تۇرسا، زېمىن ئۇلارنى قامىدىيالمايتتى؛ 7 بۇ سەۋەبتىن ئابرامنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لۇتنىڭ پادىچىلىرىنىڭ ئارىسىدا جېدەل چىقتى (ئۇ ۋاقىتتا قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر شۇ زېمىندا تۇراتتى).

8 شۇڭا ئابرام لۇتقا: ـ «بىز بولساق قېرىنداشلارمىز، سەن بىلەن مېنىڭ ئارامدا، مېنىڭ پادىچىلىرىم بىلەن سېنىڭ پادىچىلىرىڭ ئارىسىدا تالاش-تارتىش يەيدا بولمىسۇن. 9 مانا، ئالدىڭدا پۈتكۈل زېمىن تۇرمامدۇ؟ ئەمدى سەن مەندىن ئايرىلغىن؛ ئەگەر سەن سول تەرەپكە بارساڭ، مەن ئوڭ تەرەپكە باراي؛ ئەگەر سەن ئوڭ تەرەپكە بارساڭ، مەن سول تەرەپكە باراي»، ـ دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتتا لۇت نەزەر سېلىپ كۆردىكى، ئىئوردان ۋادىسىدىكى بارلىق تۈزلەكلىكنىڭ زوئار شەھىرىگىچە ھەممىلا يېرىنىڭ سۇيى ئىنتايىن مول ئىدى، پەرۋەردىگار سودوم بىلەن گومورىرانى قىلىشتىن ئىلگىرى بۇ يەر بەھەيىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغى، مىسىر زېمىنىدەك ئىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن لۇت ئۆزىگە ئىئوردان ۋادىسىدىكى پۈتكۈل تۈزلەكلىكنى تاللىۋالدى؛ ئاندىن لۇت مەشرىق تەرەپكە كۆچۈپ باردى. شۇنداق قىلىپ ئىككىيلەن ئايرىلدى. 12 ئابرام قانائان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى؛ لۇت بولسا تۈزلەكلىكتىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىسىدا تۇردى، ئۇ بارا-بارا چېدىرلىرىنى سودوم شەھىرى تەرەپكە يۈتكىدى. 13 سودوم خەلقى رەزىل ئادەملەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە تولىمۇ ئېغىر گۇناھكارلار ئىدى. 14 لۇت ئابرامدىن ئايرىلىپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ سەن ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، تۆرۈڭۈك تۇرغان جايدىن شىمال ۋە جەنۇبقا، مەشرىق ۋە مەغرىپ تەرەپكە قارىغىن؛ 15 چۈنكى سەن ھازىر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق زېمىننى ساڭا ۋە نەسىلىڭگە مەڭگۈلۈك بېرىمەن. 16 سېنىڭ نەسىلىڭنى يەردىكى توپىدەك كۆپ قىلىمەن؛ شۇنداقكى، ئەگەر بىرسى يەردىكى توپىنى ساناپ چىقالىسا، سېنىڭ نەسىلىڭنىمۇ ساناپ چىقالىشى مۇمكىن بولىدۇ. 17 ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ زېمىننى تۆرۈنۈلۈق ۋە كەڭلىكى بويىچە ئايلىنىپ چىققىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ساڭا ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. 18 شۇڭا ئابرام چېدىرلىرىنى يۈتكەپ، ھېبرون شەھىرىگە يېقىن مامرەدىكى دۇبزارلىقىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاه ياسىدى.

14 شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق، ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر ۋە گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدالنىڭ كۈنلىرىدە شۇ ۋەقە بولدىكى، 2 ئۇلار بىرلىشىپ سودومنىڭ پادىشاھى بېرا، گومورىرانىڭ پادىشاھى بىرشا، ئادماھنىڭ پادىشاھى شىناب، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى شەمئىبەر ۋە بېلا (يەنى زوئار) نىڭ پادىشاھىغا قارشى ھۇجۇمغا ئاتلاندى. 3 بۇ [پەشىنىڭ] ھەممىسى چېلىشىپ سىددىم ۋادىسىغا، يەنى «شور دېڭىزى» ۋادىسىغا يىغىلدى. 4 ئۇلار ئون ئىككى يىل كېدورلايومەرگە بېقىندى بولدى، ئون ئۈچىنچى يىلغا كەلگەندە، كېدورلايومەرگە قارشى ئىسيان كۆتۈردى. 5 ئون تۆتىنچى يىلى كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭغا ئىتتىپاقداش بولغان پادىشاھلار ھەممىسى يىغىلىپ، ئاشتاروت-كارنائىم دېگەن يەردە رەفاييىلارغا، شۇنداقلا ھام دېگەن يەردە زۇزىيلارغا، شاۋەھ-كىرىئاتايىمدا ئېمىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى؛ 6 ئاندىن ئۇلار ھوريىلارنى ئۇلارنىڭ سېئىر تېغىدا مەغلۇپ قىلىپ، چۆلنىڭ يېنىدىكى ئەل-پارانغىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 7 ئارقىدىنلا، ئۇلار ئەن-مىشپاتقا (يەنى قادەشكە) يېنىپ كېلىپ، ئامالەكلەرنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى؛ ھازازون-تامارداۋا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىمۇ ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلدى. 8 شۇنىڭ بىلەن سودومنىڭ پادىشاھى، گومورىرانىڭ پادىشاھى، ئادماھنىڭ پادىشاھى، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى ۋە بېلانىڭ (يەنى زوئارنىڭ) پادىشاھى چىقىپ، سىددىم ۋادىسىدا ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلىشقا سەپ تىزدى؛ 9 مۇشۇ [پەشىيلەن] ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر، گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدال، شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق قاتارلىقلار بىلەن سوقۇشتى؛ يەنى تۆت پادىشاھ بىلەن بەش پادىشاھ ئۆزئارا سوقۇشتى. 10 سىددىم ۋادىسىدىكى ھەممىلا يەردە قارىماي [ئوڭۇرلۇق] بار ئىدى. سودوم ۋە گومورىرانىڭ پادىشاھلىرى قېچىپ، ئوڭۇرلۇقىغا چۈشۈپ كەتتى. ئەمما قالغانلار بولسا تاغقا قېچىپ كەتتى. 11 [غالىب كەلگەن تۆت پادىشاھ بولسا] سودوم بىلەن گومورىرانىڭ ھەممە مال-مۈلۈكىنى ۋە بارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىنى ئېلىپ كەتتى. 12 ئۇلار يەنە ئابرامنىڭ جىيەنى

لۇتنىمۇ ماللىرى بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ سودومدا ئولتۇراقلاشقاندى. 13 هالبۇكى، قۇتۇلۇپ قالغان برسى بېرىپ بۇ ئىشلارنى ئىبراني ئابرامغا ئېيتتى. شۇ چاغدا ئۇ ئامورىي مامرەنىڭ دۇيزارلىقىنىڭ يېنىدا ئۇراتتى. مامرە بولسا ئەشكول ۋە ئانەرنىڭ ئاكىسى ئىدى؛ بۇ ئۇچەيلەن ئابرام بىلەن ئىتتىپاقداش ئىدى. 14 ئابرام قېرىندىشىنىڭ ئەسىر بولۇپ قالغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆز ئۆيىدە تۇغۇلغان، ئالاهىدە تەربىيىلەنگەن ئۈچ يۈز ئون سەككىز ئادەمنى باشلاپ چىقىپ، [ئۇت پادىشاهنى] قوغلاپ دانغىچە باردى. 15 كېچىسى ئۇ ئادەملىرىنى گۇرۇپ پېيلارغا بۆلۈپ، ئۇلار بىلەن برلىكتە هۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنى دەمەشقنىڭ شمال تەرىپىدىكى هوباھ دېگەن جايىغىچە قوغلاپ بېرىپ، 16 پۈتكۈل [ئۇيغۇر ئالغان] مال-مۈلۈكنى قايتۇرۇۋالدى، ئۆز قېرىندىشى لۇتنى، ئۇنىڭ مال-مۈلۈكى ۋە خوتۇن-قىزلىرىنى، شۇنداقلا [بارلىق قالغان] ئادەملەرنى يانداۋرۇپ كەلدى. 17 ئابرام كېدورلاۋىومەر ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاقداش پادىشاهلارنى مەغلۇپ قىلىپ، قايتىپ كەلگەندە، سودومنىڭ پادىشاهى شاۋەھ ۋادىسى (يەنى خان ۋادىسى) غا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. 18 سالېمنىڭ پادىشاهى مەلكىزەدەكمۇ نان بىلەن شاراب ئېلىپ ئالدىغا چىقتى. ئۇ زات بولسا، هەممىدن ئالىي تەكرىنىڭ كاهىنى ئىدى؛ 19 ئۇ [ئابرامنى] بەخت-بەركەتلەپ: ـ «ئابرام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان هەممىدن ئالىي تەكرى تەرىپىدىن بەركەتلەنسۇن! 20 شۇنداقلا دۈشمەنلىرىڭنى ئۆز قولۇڭغا تاپشۇرغان هەممىدن ئالىي تەكرىگە هەمدۇسانا ئوقۇلغاي!» ـ دېدى. ئابرام بولسا غەنىيمەت ئالغان نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا بەردى. 21 ئاندىن سودومنىڭ پادىشاهى ئابرامغا: ـ ئادەملەرنى ماڭا بەرگەيلا، غەنىيمەتلەرنى ئۆزلىرىگە ئالغايلا، ـ دېدى. 22 لېكىن ئابرام سودومنىڭ پادىشاهىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بولسام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان هەممىدن ئالىي تەكرى پەرۋەردىگارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغانلىقىمدىكى، 23 مەن سەندىن هەتتا بىر تال يىپ نە بىر تال بوغقۇچىنىمۇ نە سېنىڭ باشقا هەرقانداق نەرسەڭنى ئالمايمەن، بولمىسا، سەن كېيىن: «مەن ئابرامنى باي قىلىپ قويدوم» دېيىشىڭ مۇمكىن. 24 شۇڭا يىگىتلىرىمنىڭ يېگەن-ئىچكىنى، شۇنداقلا ماڭا هەمراه بولغانلار، يەنى ئانەر، ئەشكول ۋە مامرەلەرگە تېگىشلىك ئۈلۈشتىن باشقا، مەن [غەنىيمەتتىن] هېچنەرسە ئالمايمەن، شۇلار ئۆزلىرىگە تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئالسۇن، ـ دېدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى ئابرامغا ئالامەت كۆرۈنۈشتە كېلىپ: «ئەي ئابرام، قورقمغىن؛ مەن ئۆزۈم قالقىنىڭ ۋە زور ئىنئامىڭدۇرمەن» ـ دېدى. 2 لېكىن ئابرام: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ مانا، مەن بالسىز ئۆرسام، ئۆي-بىساتلىرىمغا ۋارىسلىق قىلغۇچى مۇشۇ دەمەشقلىك ئەلئىزەرلا باردۇر، ـ دېدى. 3 ئابرام يەنە: مانا، سەن ماڭا هېچ نەسىل بەرمىدىڭ، مانا ئۆيۈمدە ئۆرۈۋاتقانلاردىن بىرى ماڭا ۋارىس بولىدۇ، دېدى. 4 شۇ هامان پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى ئۇنىڭغا كېلىپ: «بۇ كىشى ساڭا ۋارىس بولمايدۇ، بەلكى ئۆز پۇشتۇڭدىن بولىدىغان كىشى ساڭا ۋارىس بولىدۇ»، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ ئەمدى ئاسمانغا قاراپ يۇلتۇزلارنى سانا ـ قېنى، ئۇلارنى سانىيالامسەنكەن؟! ـ دېدى. ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ نەسلىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. 6 ئابرام پەرۋەردىگارغا ئىشەندى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىكى بۇ [ئىشەنچنى] ئۇنىڭ هەققانىيلىقى دەپ هىسابلىدى. 7 يەنە ئۇنىڭغا: مەن بۇ زېمىننا ئىگە قىلىشقا سېنى كالدىيەدىكى ئۇر شەهىرىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن، ـ دېدى. 8 لېكىن [ئابرام]: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، مەن ئۇنىڭغا جەزمەن ئىگە بولىدىغىنىمنى قانداق بىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. 9 [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۈچۈن ئۈچ ياشلىق بىر ئىنەك، ئۈچ ياشلىق بىر چىشى ئۆچكە، ئۈچ ياشلىق بىر قوچقار بىلەن بىر كەپتەر ۋە بىر باجكا ئېلىپ كەلگىن، ـ دېدى. 10 شۇڭا ئۇ بۇلارنىڭ هەممىسىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ هەربىرىنى يېرىمدىن ئىككى پارچە قىلىپ، يېرىمىنى يەنە بىر يېرىمغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل قىلىپ قويۇپ قويدى؛ ئەمما قۇشلارنى پارچىلىمىدى. 11 قاغا- قۇزغۇنلار تېلارنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە، ئابرام ئۇلارنى ئۇركۈتۈپ هەيدەۋەتتى. 12 لېكىن كۈن پاتاي دېگەندە، ئابرامنى ئېغىر بىر ئۇيقۇ باستى ۋە مانا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دەهشەتلىك بىر ۋەهىمە، توم قاراڭغۇلۇق چۈشتى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ جەزمەن بىلىشىڭ كېرەككى، سېنىڭ نەسلىڭ ئۆزلىرىنىڭ بولمىغان بىر زېمىندا مۇساپىر بولۇپ، شۇ يەردىكى خەلقنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ ۋە شۇنداقلا، بۇ خەلق ئۇلارغا تۆت يۈز يىلغىچە جەبىر- زۇلۇم سالىدۇ. 14 لېكىن مەن ئۇلارنى قۇللۇققا سالغۇچى شۇ تائىپىنىڭ ئۈستىدىن هۆكۈم چىقىرىمەن. كېيىن ئۇلار نۇرغۇن بايلىقلارنى ئېلىپ شۇ يەردىن چىقىدۇ. 15 ئەمما سەن بولساڭ، ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قوشۇلىسەن؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ ئاتاندىن دەپنە قىلىنىسەن. 16 لېكىن شۇ يەردە تۆت ئەۋلاد ئوتۇپ، [ئەسلىڭ] بۇ يەرگە يېنىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى ئامورىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ زىنھى تېخى توشمىدى، دېدى. 17 شۇنداق بولدىكى، كۈن پېتىپ قاراڭغۇ بولغاندا، مانا، گۈشلەرنىڭ ئوتىۋىرىسىدىن ئوتۇپ كېتىۋاتقان، ئىس-تۈتەك چىقىپ تۇرغان بىر ئوتدان بىلەن يالقۇنلۇق بىر مەشئەل كۆرۈندى. 18 دەل شۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئابرام بىلەن ئەهدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ زېمىننى مىسىرنىڭ ئېقىندىن تارتىپ ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە بېرىمەن؛ يەنى كېنىيلەر، كەنىززىيلار، كادمونىيلار، 20 هىتتىيلار، پەرىززىيلەر، رەفايىيلار، 21 ئامورىيلار، قاناناتىيلار، گىرگاشىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىنى ئۇلارنىڭكى قىلىمەن» دېدى.

16

ئەمما ئابرامنىڭ ئايالى ساراي ئۇنىڭغا هېچ بالا تۇغۇپ بەرمىدى، لېكىن ئۇنىڭ هەجەر ئىسىملىك مىسىرلىق بىر دېدىكى بار ئىدى؛ 2 ساراي ئابرامغا: ـ مانا، پەرۋەردىگار مېنى تۇغۇشتىن توستى. ئەمدى سەن مېنىڭ دېدىكىمنىڭ قېشىغا كىرگىن، بەلكىم ئۇ ئارقىلىق ئانا بولۇپ تىكلىنىشىم مۇمكىن، ـ دېدى. ئابرام بولسا ساراينىڭ سۆزىنى قوبۇل كۆردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئابرامنىڭ ئايالى ساراي دېدىكى مىسىرلىق هەجەرنى ئۆز ئېرى ئابرامغا توقاللىققا ئېرىپ بەردى (ئۇ ۋاقىتتا ئابرام قاناتان زېمىندا ئون يىل ئولتۇرغاندى). 4 ئابرام هەجەرنىڭ قېشىغا كىردى ۋە ئۇ هامىلدار بولدى. ئەمما ئۇ ئۆزىنىڭ هامىلدار بولغىنىنى كۆرگەندە ئۇ خانىمىنى كۆزگە ئىلىنمىدىم. خەير، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا هۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. 6 ئابرام ساراينا: ـ مانا، دېدىكىڭ ئۆز قولۇڭدىدۇر، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. بۇنىڭ بىلەن ساراي ئۇنىڭغا قاتتىقلىق قىلىشقا باشلىدى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قېچىپ كەتتى. 7 ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى چۈلدىكى بىر بۇلاقنىڭ يېنىدا، يەنى شۇر يولىنىڭ بويىدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدىن تاپىپ، ئۇنىڭغا: 8 ئەي ساراينىڭ دېدىكى هەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نەگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خوجايىنىم ساراينىڭ ئالدىدىن قېچىپ چىقتىم، ـ دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ ئايال خوجايىنىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۇنىڭ قول ئاستىدا بول، ـ دېدى. 10 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: ـ سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتىمەنكى، كۆپلۈكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: مانا، سەن هامىلدارسەن، سەن بىر ئوغۇل تۇغىۇپ، ئۇنىڭغا ئىسمائىل دەپ ئات قويغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ جەبىر- جاپايىڭنى ئاڭلىدى. 12 ئۇ ياۋا ئېشەك كەبى بىر ئادەم بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قولى هەر ئادەمگە قارشى ئۇزىتىلىدۇ، شۇنىڭدەك هەر ئادەمنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزىتىلىدۇ؛ ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولىرىم تۇرىدۇ، دېدى. 13 هەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۇم» دەپ، ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنى: «سەن مېنى كۆرگۈچى ئەڭدۇرسەن» دەپ ئاتىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇدۇق: «بەئەر- لاهاي-روي» دەپ ئاتالدى. ئۇ قادەش بىلەن بەرەد شەهىرىنىڭ ئارىلىقىدىدۇر. 15 هەجەر ئابرامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. ئابرام هەجەر ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىغا ئىسمائىل دەپ ئات قويدى. 16 هەجەر ئابرامغا ئىسمائىلنى تۇغۇپ بەرگەندە ئابرام سەكسەن ئالتە ياشتا ئىدى.

17 ئايرام توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندە، پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: ـ
مەن قادىر تەڭرىدۇرمەن. سەن مېنىڭ ئالدىمدا مېڭىپ، كامىل بولغىن. **2** مەن ئۆزۈم
بىلەن سېنىڭ ئارا ئۇدا ئەھدەمنى بېكىتىپ، سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، ـ دېدى. **3**
ئابرام ئۆزىنى تاشلاپ يۈزىنى يەرگە يېقىپ ياتتى؛ خۇدا ئۇنىڭ بىلەن يەنە سۆزلىشىپ
مۇنداق دېدى: ـ **4** ئۆزۈمگە كەلسەم، مانا، مېنىڭ ئەھدەمنى سەن بىلەن تۈزۈلگەندۇر: ـ
سەن نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى بولىسەن. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئىسمىڭ
بۇنىڭدىن كېيىن ئابرام ئاتالمايدۇ، بەلكى ئىسمىڭ ئىبراھىم بولىدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى نۇرغۇن
ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى قىلدىم. **6** مەن سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن
سەندىن كۆپ ئەل-قوۋملارنى پەيدا قىلىمەن، پۈشتۈڭدىن پادىشاھلار چىقىدۇ. **7** مەن
سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ خۇداسى بولۇش ئۈچۈن ئۆزۈم سەن ۋە سەندىن
كېيىنكى نەسلىڭنىڭ ئارىسىدا ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە بۇ ئەھدەمنى تىكلەيمەن؛ **8** مەن
ساڭا ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بۇ زېمىننى، يەنى
پۈتكۈل قانائان زېمىننى ئەبەدىي بىر مۇلۇك سۈپىتىدە ئاتا قىلىمەن؛ ۋە مەن ئۇلارنىڭ
خۇداسى بولىمەن، ـ دېدى. **9** ئاندىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ ئەھدەمنى
ئۇنتقىن، ئۆزۈڭ ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭمۇ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا بۇنى ئۇنتۇشى كېرەك.
10 مەن سەن بىلەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭ بىلەن تۈزگەن، سىلەرنىڭ ئۇنتۇشۇڭلار
كېرەك بولغان ئەھدەم شۇكى، ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەرگەك خەتنە قىلىنسۇن. **11**
شۇنىڭ بىلەن سىلەر خەتنىلىكىڭلارنى كېسىۋېتىشىڭلار كېرەك؛ بۇ مەن بىلەن سىلەرنىڭ
ئاراڭلاردىكى ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. **12** بارلىق ئەۋلادلىرىڭلار، نەسىلدىن-نەسىلگە
ئاراڭلاردا، مەيلى ئۆيدە تۇغۇلغانلار بولسۇن، يا كى ئەۋلادىڭلاردىن بولماي ياتلاردىن پۇلغا
سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممە ئەرگەك سەككىز كۈنلۈك بولغاندا خەتنە قىلىنسۇن. **13**
ئۆيۈڭدە تۇغۇلغانلار بىلەن پۇلۇڭغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنشى كېرەك.
شۇنداق قىلغاندا، مېنىڭ ئەھدەم تەنلىرىڭلاردا ئورناپ، ئەبەدىي بىر ئەھدە بولىدۇ. **14**
لېكىن خەتنىلىك ئۆرۈپ، تېنى خەتنە قىلىنمىغان ھەربىر ئەرگەك مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان
ھېسابلىنىپ، ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. **15** خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ
ئايالىڭ ساراينى ئەمدى ساراي دەپ ئاتىمغىن، بەلكى ئىسمى ساراھ بولسۇن. **16** مەن
ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت بېرىپ، ئۇنىڭدىمۇ ساڭا بىر ئوغۇل بېرىمەن. مەن دەرۋەقە ئۇنى
بەركەتلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئانىسى بولىدۇ؛ خەلقلەرنىڭ پادىشاھلىرىمۇ
ئۇنىڭدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. **17** ئىبراھىم [يەنە] ئۈزىنى يەرگە ئېتىپ دۇم يېتىپ كۈلۈپ
كەتتى ۋە كۆڭلىدە: «يۈز ياشقا كىرگەن ئادەمگە بالىلىق بولالارمۇ؟ توقسان ياشقا كىرگەن
ساراھمۇ بالا تۇغارمۇ؟!»، ـ دېدى. **18** ئىبراھىم خۇداغا: ـ ئاھ، ئىسمائىل ئالدىڭدا ياشىسا
ئىدى! دېدى. **19** خۇدا ئۇنىڭغا: ـ ياق، ئايالىڭ ساراھ جەزمەن ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ
بېرىدۇ. سەن ئۇنىڭغا «ئىسھاق» دەپ ئات قويغىن. مەن ئۇنىڭ بىلەن تۈزۈ ئەھدەمنى
تۈزىمەن؛ بۇ ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىدىغان نەسىلى بىلەن باغلىغان ئەبەدىي بىر ئەھدە سۈپىتىدە
بولىدۇ. **20** ئىسمائىلغا كەلسەك، ئۇنىڭ توغرىسىدىكى دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. مانا، مەن ئۇنى
بەركەتلەپ، نەسلىنى كۆپەيتىپ، ئىنتايىن زور تاۋۇتمەن. ئۇنىڭ پۈشتىدىن ئون ئىككى
ئەمىر چىقىدۇ، مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىمەن. **21** بىراق ئەھدەمنى بولسا مەن كېلەر
يىلى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ساراھ ساڭا ئۇنىڭغا بېرىدىغان ئوغۇل ـ ئىسھاق بىلەن تۈزىمەن،
ـ دېدى. **22** خۇدا ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا چىقىپ
كەتتى. **23** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلا ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسمائىلنى، ئۆز ئۆيىدە تۇغۇلغانلار
ۋە پۇلغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق ئەرگەكلەرنى ئېلىپ،
خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقاندەك ئۇلارنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ خەتنە قىلدى. **24** ئىبراھىمنىڭ
خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندى. **25** ئۇنىڭ
ئوغلى ئىسمائىلنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، ئون ئۈچ ياشتا ئىدى. **26**
ئىبراھىم بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىل دەل شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە خەتنە قىلىندى ۋە شۇنداقلا
ئۇنىڭ ئۆيىدىكى ھەممە ئەر كىشىلەر، مەيلى ئۆيىدە تۇغۇلغان بولسۇن يا كى ياتتىن پۇلغا
سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە خەتنە قىلىندى.

18 پەرۋەردىگار مامرەدىكى دۇبزارلىقىنىڭ يېنىدا ئىبراھىمغا كۆرۈندى؛ بۇ كۈن
ئەڭ ئىسسىغان ۋاقىت بولۇپ، ئۇ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئولتۇراتتى. **2** ئۇ يېشىنى
كۆتۈرۈپ نەزەر سېلىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئۈدۈلىدا ئۈچ كىشى ئۈرە تۇراتتى. ئۇلارنى
كۆرۈپ ئۇ چېدىرىنىڭ ئىشىكىدىن قوپۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يەرگە
تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: **3** ـ ئى رەببىم، ئەگەر يېقىر نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام،
ئۆتۈنمەنكى، قۇللىرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتمىگىلا؛ **4** ئازغىنا سۇ كەلتۈرۈلسۇن، سىلەر
پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ دەرەختىنىڭ تېگىدە ئارام ئېلىۋېلىڭلار. **5** سىلەر ئۆز قۇلۇڭلارنىڭ
يېنىدىن ئۆتكەنكەنسىلەر، مەن بىر چىشلەم نان ئېلىپ چىقاي، سىلەر ھاردۇقۇڭلارنى
چىقىرىپ، ئاندىن ئۆتۈپ كەتكەيسىلەر، دېدى. ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك
قىلغىن، دېدۇدى، **6** ئىبراھىم چېدىرىغا ساراھنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۈچ
داس ئېسىل ئۇندىن تېز خىمىر يۇغۇرۇپ توقاچ ئەتكىن، ـ دېدى. **7** ئاندىن ئىبراھىم كالا
پادىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۇمران ئوبدان بىر موزايىنى تاللاپ، چاكىرىغا تاپشۇردى؛ ئۇ
بۇنى تېزلا تەييار قىلدى. **8** ئاندىن ئىبراھىم سېرىق ماي، سۈت ۋە تەييارلاتقان موزايىنى
ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۈتۈپ، ئۆزى دەرەختىنىڭ تېگىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈرە
تۇردى؛ ئۇلار ئۇلاردىن يېدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن: ئايالىڭ ساراھ نەدە، دەپ سوريۇدى، ئۇ
جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، چېدىردا، دېدى. **10** بىرسى: ـ مەن كېلەر يىلى مۇشۇ ۋاقىتتا قېشىڭغا
جەزمەن قايتىپ كېلىمەن، ۋە مانا ئۇ ۋاقىتتا ئايالىڭ ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى.
ساراھ بولسا ئۇنىڭ كەينىدىكى چېدىرنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ، بۇلارنى ئاڭلاۋاتاتتى. **11**
ئىبراھىم بىلەن ساراھ ئىككىسى ياشىنىپ، قېرىپ قالغانىدى، ساراھتا ئايال كىشىلەردە
بولىدىغان ئادەت كۆرۈش توختاپ قالغانىدى. **12** شۇڭا ساراھ ئۆز ئىچىدە كۈلۈپ: ـ مەن
شۇنچە قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستىنلا لەززەت كۆرەلەرمەنمۇ؟ ئېرىمۇ قېرىپ كەتكەن
تۇرسا؟ ـ دەپ خىيال قىلدى. **13** پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا: ـ ساراھنىڭ: «مەن قېرىپ
كەتكەن تۇرسام، راستىنلا بالا تۇغارمەنمۇ؟» دەپ كۈلگىنى نېمىسى؟ **14** پەرۋەردىگارغا
مۇمكىن بولمايدىغان تىلسىمات ئىش بارمۇ؟ بېكىتكەن ۋاقىتتا، يەنى كېلەر يىل دەل بۇ چاغدا
قايتىپ كېلىمەن ۋە ئۇ ۋاقىتتا ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. **15** ئەمما ساراھ
قورقۇپ كېتىپ: ـ كۈلمىدىم، دەپ ئىنكار قىلدى. لېكىن ئۇ: ـ ياق، سەن كۈلدۈڭ، ـ
دېدى. **16** ئاندىن بۇ زاتلار ئۆيەردىن قوپۇپ، سودوم تەرەپكە نەزىرىنى ئاغدۇردى.
ئىبراھىممۇ ئۇلارنى ئۇزىتىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى. **17** پەرۋەردىگار: ـ مەن قىلىدىغان
ئىشمىنى ئىبراھىمدىن يوشۇرسام بولامدۇ؟ **18** چۈنكى ئىبراھىمدىن ئۇلۇغ ۋە كۈچلۈك
بىر ئەل چىقىدۇ ۋە شۇنىڭدەك يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۇ ئارقىلىق بەخت-
بەركەتكە مۇيەسسەر بولىدىغان تۇرسا؟ **19** چۈنكى مەن ئۇنى بىلىپ تاللىغانىمەن؛ ئۇ چوقۇم
ئۆز بالىلىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەرنى ئۆزىگە ئەگەشتۈرۈپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى
ئۇتۇپ، ھەققانىيلىقنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزۈشنى ئۆگىتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن مەنكى پەرۋەردىگار
ئىبراھىم ئوتىرۇلۇق قىلغان ۋەدەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن، ـ دېدى. **20** ئاندىن پەرۋەردىگار
مۇنداق دېدى: ـ «سودوم ۋە گومورىا توغرۇلۇق كۆتۈرۈلگەن داد-پەريات ناھايىتى
كۈچلۈك، ئۇلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر بولغىنى ئۈچۈن، **21** مەن ھازىرلا چۈشىمەن،
قىلمىشلىرى راستىنلا شۇ داد-پەريادلاردىن ماڭا مەلۇم بولغاندەك شۇنچە رەزىلمۇ، بىلىپ
باقاي؛ ئۇنچە رەزىل بولمىغاندىمۇ، مەن ئۇنى بىلىشىم كېرەك». **22** شۇنىڭ بىلەن بۇ كىشىلەر
ئۆيەردىن قوزغىلىپ، سودوم تەرەپكە يول ئالدى. لېكىن ئىبراھىم يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىدا ئۈرە تۇراتتى. **23** ئىبراھىم يېقىن بېرىپ: ـ سەن راستىنلا ھەققانىيلارنى رەزىللەر
بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلامسەن؟ **24** شەھەردە ئەللىك ھەققانىي كىشى بار بولۇشى
مۇمكىن؛ سەن راستىنلا شۇ چاغنى ھالاك قىلامسەن، ئەللىك ھەققانىي كىشى ئۈچۈن ئۇ
چاغنى كەچۈرۈم قىلمامسەن؟ **25** ياق، ياق! بۇ ئىش سەندىن نېرى بولغاي! ھەققانىيلارنى
رەزىللەرگە قوشۇپ ئۆلتۈرۈپ، ھەققانىيلارغا رەزىللەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش سەندىن

نېرى بولغاي! پۈتكۈل جاھاننىڭ سوراڭچىسى ئادالەت يۈرگۈزمەمدۇ؟ ـ دېدى. 26 پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر مەن سودوم شەھىردە ئەللىك ھەققانىينى تاپسام، ئۇلار ئۈچۈن پۈتكۈل جايىنى ئاياپ قالمەن، ـ دېدى. 27 ئاندىن ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن پەقەت توپا بىلەن كۈلدىن ئىبارەت بولسامۇ، مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى يەنە پېتىنالدىم. 28 مۇبادا شۇ ئەللىك ھەققانىيدىن بەش كىشى كەم بولسا، سەن بۇ بەش كىشىنىڭ كەم بولغىنى ئۈچۈن پۈتكۈل شەھەرنى يوقىتامسەن؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئەگەر مەن شۇ يەردە قىرىق بەشنى تاپسامۇ، ئۇنى يوقاتمايمەن، دېدى. 29 ئىبراھىم ئۇنىڭغا سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ شۇ يەردە قىرىق كىشىلا تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، [پەرۋەردىگار]: ـ بۇ قىرىقى ئۈچۈن ئۇنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 30 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ئى ئىگەم، خاپا بولمغايسەن، مەن يەنە سۆز قىلاي. شۇ يەردە ئوتتۇزى تېپىلىشى مۇمكىن؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئەگەر مەن ئۇ يەردە ئوتتۇزنى تاپسامۇ، يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 31 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ـ مانا ئەمدى مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى جۈرئەت قىلدىم؛ شۇ يەردە يىگىرمىسى تېپىلىشى مۇمكىن، ـ دېدى. پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: بۇ يىگىرمىسى ئۈچۈن ئۇ يەرنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 32 ئۇ سۆزلەپ: ـ ئى ئىگەم، خاپا بولمغاي، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا سۆز قىلاي! شۇ يەردە ئونى تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئونى ئۈچۈن ئۇنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 33 پەرۋەردىگار ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن كەتتى؛ ئىبراھىممۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىككى پەرىشتە كەچتە سودومغا يېتىپ كەلدى؛ شۇ چاغدا لۇت سودومنىڭ دەرۋازىسىدا ئولتۇراتتى. لۇت ئۇلارنى كۆرۈپلا ئورندىن تۇرۇپ، ئالدىغا چىقىپ يۈزى يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: 2 ـ مانا، ئەي خوجىلىرىم، كەمىنىلىرىنىڭ ئۆيىگە چۈشۈپ پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ قونۇپ قالغايسىلەر، ئاندىن ئەتە سەھەر قوپۇپ يولغا چىقساڭلارمۇ بولىدۇ، دېۋىدى، بۇلار جاۋابەن: ـ ياق، بىز شەھەر مەيدانىدا كەچلەيمىز، ـ دېدى. 3 ئەمما ئۇ ئۇلارنى چىڭ ئۇتۇۋۇدى، ئاخىر ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بېرىپ ئۆيىگە كىردى. ئۇ ئۇلارغا داستىخان سېلىپ، پېتىر توقاچلارنى پىشۇرۇپ بەردى، ئۇلار غىزالاندى. 4 ئۇلار تېخى ياتمىغاندىي، شەھەردىكىلەر، يەنى سودومنىڭ ئەركەكلىرى، ياش، قېرى ھەممىسى ھەرقايسى مەھەللىلەردىن كېلىپ ئۆينى قورشۇۋالدى؛ 5 ئۇلار لۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ بۇگۈن كەچتە سېنىڭكىگە كىرگەن ئادەملەر قېنى؟ ئۇلارنى بىزگە چىقىرىپ بەر، بىز ئۇلار بىلەن بىقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. 6 لۇت دەرۋازىنىڭ ئالدىغا، ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ئىشىكنى يېپىۋېتىپ، 7 ئۇلارغا: ـ ئەي بۇرادەرلىرىم، مۇنداق رەزىللىكنى قىلما گالار! 8 مانا، تېخى ھېچ ئەر بىلەن بىللە بولمىغان ئىككى قىزىم بار، ئۇلارنى سىلەرگە چىقىرىپ بېرەي. ئۇلار بىلەن خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار. ئەمما بۇ ئادەملەر ئۆگزەمنىڭ سايىسى ئاستىغا كىرگەنىكەن، سىلەر ئۇلارنى ھېچنېمە قىلماڭلار! ـ دېدى. 9 لېكىن ئۇلار جاۋاب بېرىپ: «نېرى تۇر!» دېگىنىچە، يەنە: ـ بۇ يەردە ئۆزۈشقا كەلگەن بۇ مۇساپىر ھاكىم بولماقچىمىكەن؟ ئەمدى ساڭا ئۇلارغا قىلغانىدىنمۇ يەتتەر ياماناتلىق قىلىمىز! ـ دەپ لۇتنى قىستاپ، ئىشىكنى چېقىشقا باستۇرۇپ كەلدى. 10 ئەمما ئۇ ئىككى كىشى قولىرىنى ئۇزىتىپ لۇتنى ئۆيىگە ئۆز قېشىغا تارتىپ ئەكىرىۋېلىپ، ئىشىكنى تاقىۋالدى 11 ۋە ئۇيىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى ئادەملەرنى كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە كورلۇققا مۇپتىلا قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دەرۋازىنى ئىزدەپ، ھالدىن كەتتى. 12 ئاندىن ئىككەيلەن لۇتقا: ـ مۇشۇ يەردە يەنە بىرەر كىمىڭ بارمۇ؟ كۈيئوغۇل، ئوغۇل ياكى قىزلىرىڭ ۋە ياكى شەھەردە باشقا ئادەملىرىڭ بولسا ئۇلارنى بۇ يەردىن ئېلىپ كەتكىن! 13 چۈنكى بىز بۇ يەرنى يوقىتىمىز؛ چۈنكى ئۇلار تۇغرۇلۇق كۆتۈرۈلگەن داد-پەريات پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىنتايىن كۆچلۈك بولغاچ، پەرۋەردىگار بىزنى ئۇنى يوقىتىشقا ئەۋەتتى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لۇت تاشقىرىغا چىقىپ، قىزلىرىنى ئالدىغان [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئەمدى قوپۇپ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى يوقىتىدۇ» ـ دېدى. ئەمما ئۇ [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ نەزىرىگە چاچاق قىلغاندەك كۆرۈندى. 15 تاڭ ئاتقاندا، پەرىشتىلەر لۇتنى ئالدىرتىپ: ـ ئەمدى قوپۇپ ئايالىڭ بىلەن قېشىڭدىكى ئىككى قىزىڭنى ئالغىن؛ بولمىسا شەھەرنىڭ قەبىھلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ، ھالاك بولىسەن، ـ دېدى. 16 ئەمما ئۇ تېخىچە تارسالدى بولۇپ تۇرغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا رەھىم قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئىككىيلەن لۇتنىڭ قولىنى، ئايالىنىڭ قولىنى ۋە ئىككى قىزىنىڭ قولىرىنى ئۇتۇپ، ئۇلارنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئەچىقىپ، ئوروناشتۇرۇپ قويدى. 17 ئۇلارنى چىقارغاندىن كېيىن شۇ ئىش بولدىكى، ئۇلاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ جېنىڭنى ئېلىپ قاچ، ھالاك بولماسلىقىڭ ئۈچۈن كەينىڭگە قارىمايى، تۈزلەڭلىكتىكى ھېچ يەردە توختىمايى، تاغقا قاچقىن! ـ دېدى. 18 لېكىن لۇت ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولمغاي، ئەي خوجام، ئۇتۇنۇپ قالاي! 19 مانا، كەمىنىڭ كۆزۈڭدە ئىلتىپات تاپتى، جېنىمنى قۇتقۇزدۇڭ، ماڭا زور مەرھەمەت كۆرسەتتىڭ؛ ئەمما مەن تاغقا قاچالمايمەن؛ ئۇنداق قىلسام، ماڭا بىرەر ئاپەت چۈشۈپ، ئۇلۇپ كېتەرمەنىكەن. 20 قارا، ئاۋۇ شەھەرگە قېچىپ بارسا بولغۇدەك ناھايىتى يېقىن ئىكەن، شۇنداقلا كىچىك شەھەر ئىكەن! ئۇتۇنۇپ قالاي، مېنىڭ شۇ يەرگە قېچىشىمغا يول قويغايسەن! ئۇ كىچىك [شەھەر] تەمەسمۇ؟! جېنىم شۇ يەردە ئامان قالىدۇ! ـ دېدى. 21 پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەير، بۇ ئىشتىمۇ ساڭا ماقۇل بولاي، سەن ئېيتقان شۇ شەھەرنى ۋەيران قىلمايى. 22 ئەمدى ئۇ يەرگە تېزدىن قېچىپ بارغىن؛ چۈنكى سەن شۇ يەرگە يېتىپ بارمىغۇچە ھېچ ئىش قىلالماسمەن، ـ دېدى. شۇڭا ئۇ شەھەرنىڭ ئىسمى «زوئار» دەپ ئاتالغان. 23 لۇت زوئارغا يېتىپ بارغاندا كۈن نۇرى يەر يۈزىگە چېچىلغاندى. 24 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەرشتىن، ئۇز يىنىدىن سودوم بىلەن گومورراننىڭ ئۈستىگە گۈگۈگۈرت ۋە ئوت ياغدۇرۇپ، 25 شۇ شەھەرلەرنى، پۈتكۈل تۈزلەڭلىكنى ھەمدە شەھەرلەردىكى بارلىق ئاھالىلەر ۋە يەردىن ئۈنگەنلەرنى قوشۇپ بەربات قىلدى. 26 لېكىن لۇتنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغان ئايالى كەينىگە قارىۋىدى، ئۇز تۇۋرۇكىگە ئايلىنىپ قالدى. 27 ئەتىسى تاڭ سەھەردە، ئىبراھىم قوپۇپ ئىلگىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان جايىغا چىقىپ، 28 سودوم بىلەن گومورىرا تەرەپكە، شۇنداقلا تۈزلەڭلىكنىڭ ھەممە يېرىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، يەر يۈزىدىن خۇمدانىنىڭ تۇتۇنىدەك تۇتۇن ئۈرلەۋاتقىنىنى كۆردى. 29 ئەمما شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئۇ تۈزلەڭلىكتىكى شەھەرلەرنى ۋەيران قىلغاندا، ئۇ ئىبراھىمنى ئېسىگە ئېلىپ، لۇت تۇرغان شەھەرلەرنى بەربات قىلغاندا ئۇنى بالا-ئىئاپەتتىنىڭ ئىچىدىن چىقىرىپ قۇتقۇزدى. 30 ئەمما لۇت زوئار شەھىرىدە تۇرۇشتىن قورققاچقا، زوئاردىن كېتىپ، تاغقا چىقىپ، ئىككى قىزى بىلەن شۇ يەردە ماكانلاشتى. ئۇ ئىككى قىزى بىلەن بىر ئۆڭكۈردە ئولتۇردى. 31 ئەمدى چوڭ قىز كىچىكىگە: ـ ئاتىمىز بولسا قېرىپ كەتتى؛ دۇنيانىڭ ئادىتىدە-يوسۇنى بويىچە بۇ يۇرتتا بىرگە يېقىنچىلىق قىلىدىغان ھېچ ئەر كىشى قالمىدى. 32 قېنى، ئاتىمىزنى شاراب بىلەن مەست قىلىپ قويۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتايلى؛ شۇنداق قىلساق، بىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ ئۇرۇقىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، چوڭ قىزى كىرىپ ئاتىسى بىلەن ياتتى. لېكىن لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قوپۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 34 ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، چوڭى كىچىكىگە: ـ مانا، مەن ئاخشام ئاتام بىلەن ياتتىم؛ بۇگۈن كەچتىمۇ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ئىچكۈزەيلى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتقىن؛ شۇنداق قىلىپ، ھەر ئىككىمىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ نەسلىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، كىچىك قىزى ئورندىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى. ئەمما لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قوپۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 36 شۇنداق قىلىپ، لۇتنىڭ ئىككىلا قىزى ئۇز ئاتىسىدىن ھامىلدار بولۇپ قالدى. 37 چوڭى بولسا ئوغۇل تۇغىدى، ئۇنىڭ ئېتىنى موئاب قويدى؛ ئۇ بۈگۈنكى موئابىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر. 38 كىچىكىمۇ ئوغۇل تۇغىدى، ئۇنىڭ ئېتىنى بەن-ئامى قويدى. ئۇ بۈگۈنكى ئامونىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

20

ئىبراھىم ئۇ يەردىن چىقىپ، جەنۇب تەرەپتىكى نەگەۋگە كۆچۈپ كېلىپ، قادەش بىلەن شۇرنىڭ ئارىلىقىدا تۇرۇپ قالدى؛ بىر مەزگىلدىن كېيىن گەراردا ئولتۇراقلاشتى. 2 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىمدۇر»، دېگەندى. شۇنىڭ

بىلەن گەرارنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك ئادەم ئەۋەتىپ، ساراھنى [تۆزنگە] خوتۇن بولۇشقا ئېلىۋالدى. 3 لېكىن [بىر كۈنى] كېچىسى چۈشىدە خۇدا ئابىمەلەككە كېلىپ تۆنىگىنى: ـ مانا، سەن تۆزۈگۈگە ئېلىۋالغان ئايال سەۋەبىدىن ئەمدى تۆلگەن ئادەمدۇرسەن؛ چۈنكى تۆ باشقا بىرسىنىڭ ئايالىدۇر ـ دېدى. 4 ئەمما ئابىمەلەك تۆنىگىنا تىخى يېقىنچىلىق قىلمىغانىدى. تۆ خۇداغا: ـ ئى رەب، ھەققانىي بىر خەلقنىمۇ ھالاك قىلامسەن؟ 5 تۆ تۆزىمۇ ماڭا: «تۆ مېنىڭ سىڭلىم» دەپ ئېيتمىدىمۇ؟ يەنە كېلىپ، بۇ ئايالمۇ «تۆ مېنىڭ ئاكامىن»، دەپ ئېيتقانىدى. مەن بولسام ساپ كۆڭۈلۈم ۋە دۇرۇس نىيتىم بىلەن بۇ ئىشنى قىلدىم، ـ دېدى. 6 خۇدا چۈشىدە تۆنىگىنا يەنە: ـ بۇ ئىشنى ساپ كۆڭۈل بىلەن قىلغىنىڭنى بىلىمەن؛ شۇ سەۋەبتىن مەن سېنى ئالدىمدا گۇناھ قىلىشتىن توسۇپ، تۆنىگىنا تېگىشىگىگە قويمىدىم. 7 ئەمدى تۆ كىشىنىڭ ئايالىنى تۆزنگە قايتۇرۇپ بەر، چۈنكى تۆ پەيغەمبەر، تۆ سېنىڭ ھەققىدە دۇئا قىلىدۇ ۋە سەن تىرىك قالىسەن. ئەگەر تۆنى يانداۋرۇپ بەرمىسەڭ شۇنى بىلىپ قويغىنىكى، سەن ۋە ھەممە ئادەملىرىڭ قوشۇلۇپ جەزمەن تۆلىنىسىلەر، ـ دېدى. 8 ئابىمەلەك ئەتىگەن تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا سالدى؛ بۇ ئادەملەر ناھايىتى قورقۇشۇپ كەتتى. 9 ئاندىن ئابىمەلەك ئىبراھىمنى چاقىرىپ تۆنىگىنا: ـ بۇ بىرگە نېمە قىلغىنىڭ؟ مەن ساڭا زادى نېمە گۇناھ قىلدىم، سەن مەن ۋە پادىشاھلىقىمغا ئېغىر بىر گۇناھنى يۈكلەپ قويدۇڭ؟ ماڭا قىلمايدىغان ئىشلارنى قىلدىڭ! ـ دېدى. 10 ئابىمەلەك ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن زادى بىزنىڭ نېمە ئىشىمىزنى كۆرگىنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلدىڭ؟ ـ دېدى. 11 ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ «بۇ يەردە شۇبھىسىزكى ھېچكىم خۇدادىن قورقايدىكەن، ئۇلار مېنى ئايالىم تۈپەيلىدىن ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ»، دەپ ئويلىغانىدىم. 12 ئەمەلىيەتتە، تۆنىگىنا مېنىڭ سىڭلىم ئىكەنلىكى راست، لېكىن تۆ مېنىڭ ئاتا بىر، ئانا بۇلەك سىڭلىم؛ كېيىن تۆ مېنىڭ ئايالىم بولدىڭ. 13 لېكىن خۇدا مېنى ئاتامنىڭ تۈيىدىن چىقىرىپ سەرگەردانلىققا يۈرگۈزگىنىدە، مەن ئايالىمغا: ـ بىز قەيەرگىلا بارساق، سەن ماڭا شۇنداق شاپائەت كۆرسەتكەيسەنكى، مېنىڭ توغرامدا: «بۇ مېنىڭ ئاكام بولىدۇ»، دېگىن، ـ دەپ ئېيتقانىدىم ـ دېدى. 14 ئاندىن ئابىمەلەك قوي-كالىلار، قۇللار ۋە دېدەكلەرنى ئېلىپ تۆلارنى ئىبراھىمغا بەردى ۋە ئايالى ساراھنىمۇ تۆنىگىنا قايتۇرۇپ بەردى. 15 ئابىمەلەك: ـ مانا مېنىڭ زېمىنىم بولسا ئالدىڭدا، تۇرۇۋېتىڭ، كۆزۈڭگە قايسى يەر ياقسا شۇ يەردە تۇرغىن، ـ دېدى. 16 تۆ ساراھقا: «مانا، مەن ئاكاڭغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە بەردىم؛ مانا بۇلار تۆز يېنىڭدىكىلەر، شۇنداقلا ھەممە ئادەملەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇيىاتنى يايقۇچى بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ھەرقانداق داغ-ئەيىبتىن خالاس بولىسەن». 17 ئىبراھىم خۇداغا دۇئا قىلدى، خۇدا ئابىمەلەك، ئايالى ۋە كېنىزەكلىرىنى ساقايتتى، ئاندىن ئۇلار [يەنە] بالا تۇغالايدىغان بولدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىمنىڭ ئايالى ساراھ تۈپەيلىدىن ئابىمەلەكنىڭ ئۇيىدىكى ھەممە خوتۇنلارنىڭ بالىياتقۇلىرىنى ئېتىپ قويغانىدى.

21 ئەمدى پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك ساراھنى يوقلىدى؛ پەرۋەردىگار ساراھقا دېگىنىدەك قىلدى. 2 ساراھ ھاملىدار بولۇپ، ئىبراھىم قېرىغاندا خۇدا تۆنىگىنا بېكىتكەن ۋاقىتتا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 3 ئىبراھىم تۆزنگە تۇرەلگەن ئوغلى، يەنى ساراھ تۆنىگىنا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ ئىسمىنى ئىسھاق قويدى. 4 ئاندىن ئىبراھىم خۇدا تۆنىگىنا بۇيرۇغىنىدەك تۆز ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى. 5 ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلغان چاغدا، ئىبراھىم يۈز ياشتا ئىدى. 6 ساراھ: «خۇدا مېنى كۈلدۈرۈۋەتتى؛ ھەركىم بۇ ئىشنى ئاڭلىسا، مەن بىلەن تەڭ كۈلۈشىدۇ»، دېدى. 7 تۆ يەنە: ـ كىممۇ ئىبراھىمغا: «ساراھ بالا ئېمىتىدىغان بولىدۇ!» دەپ ئېيتالايتتى؟ چۈنكى تۆ قېرىغاندا تۆنىگىنا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم! ـ دېدى. 8 بالا چوڭ بولۇپ، ئەمچەكتىن ئايرىلدى. ئىسھاق ئەمچەكتىن ئايرىلغان كۈنى ئىبراھىم چوڭ زىياپەت تۈتكۈزۈپ بەردى. 9 ئەمما ساراھ مىسىرلىق ھەجەرنىڭ ئىبراھىمغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇلىنىڭ [ئىسھاقنى] مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن تۆ ئىبراھىمغا: ـ بۇ دېدەك بىلەن ئوغلىنى ھەيدىۋەت! چۈنكى بۇ دېدەكنىڭ ئوغلى مېنىڭ ئوغلۇم ئىسھاق بىلەن تەڭ ۋارىس بولسا بولمايدۇ!، ـ دېدى. 11 [ساراھنىڭ] بۇ سۆزى ئىبراھىمغا تولىمۇ ئېغىر كەلدى، چۈنكى [ئىسمائىلمۇ] تۆنىگىنا ئوغلى-دە! 12 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا: ـ بالاڭ ۋە دېدىكىڭ ۋەجىدىن بۇ سۆز ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن، بەلكى ساراھنىڭ ساڭا دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسگە قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى تۆنىگىنا بولغىنى سېنىڭ نەسىلىڭ ھېسابلىنىدۇ. 13 لېكىن دېدەكنىڭ ئوغلىدىمۇ بىر خەلق-مىللەت پەيدا قىلىمەن، چۈنكى تۆمۈ سېنىڭ نەسىلىڭ، ـ دېدى. 14 ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئىبراھىم قوپۇپ، نان بىلەن بىر تۇلۇم سۇنى ئېلىپ ھەجەرگە بېرىپ، تۆشىنىسگە يۈدكۈزۈپ، بالىنى تۆنىگىنا تاپشۇرۇپ، ئىككىسىنى يولغا سېلىپ قويدى. ھەجەر كېتىپ، بەئەر-شىبانىڭ چۆلىدە كېزىپ يۈردى. 15 ئەمدى تۇلۇمدىكى سۇ تۈگەپ كەتكەندە، ھەجەر بالىنى بىر چاتقالنىڭ تۈگۈگە تاشلاپ قويۇپ، تۆز-تۆزگە: «بالىنىڭ تۇلۇپ كېتىشىگە قاراپ چىدىمايمەن» دەپ، بىر ئوق ئېتىمچە يىراقتا بېرىپ، ئۇدۇلدا ئولتۇردى. تۆ ئۇدۇلدا ئولتۇرۇپ، پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى. 17 خۇدا ئوغۇلنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ھەجەرنى چاقىرىپ تۆنىگىنا: ـ ئەي ھەجەر، ساڭا نېمە بولدى؟ قورقمىغىن، چۈنكى خۇدا ئوغۇلنىڭ [يىغا] ئاۋازىنى يانتىقان يېرىدىن ئاڭلىدى. 18 ئەمدى قوپۇپ، قولۇڭ بىلەن بالىنى يۈلەپ تۇرغىز؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر ئەل-مىللەت قىلىمەن، ـ دېدى. 19 شۇئان خۇدا [ھەجەرنىڭ] كۆزلىرىنى ئاچتى، ئۇ بىر قۇدۇقنى كۆردى. ئۇ بېرىپ تۇلۇمغا سۇ تولدۇرۇپ، ئوغۇلغا ئىچكۈزدى. 20 خۇدا ئۇ بالا بىلەن بىللە بولدى؛ ئۇ ئۆسۈپ چوڭ بولدى. ئۇ چۆلدە ياشاپ، مەرگىن بولۇپ يېتىشتى. 21 ئۇ پاران چۆلىدە تۇردى؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئانىسى تۆنىگىنا مىسىر زېمىنىدىن بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. 22 ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئابىمەلەك ۋە تۆنىگىنا لەشكەر بېشى فىكول كېلىپ ئىبراھىمغا: ـ قىلغان ھەممە ئىشلىرىڭدا، خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللىدۇر. 23 ئەمدى سەن دەل مۇشۇ يەردە ماڭا، ئوغلۇمغا ۋە نەۋرەمگە خىيانەت قىلماسلىققا خۇدانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بەرگەيسەن؛ مەن ساڭا كۆرسىتىپ كەلگەن مېھرىبانلىقىمدەك، سەنمۇ ماڭا ۋە سەن ھازىر تۇرۇۋاتقان يۇرتقا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، ـ دېدى. 24 ئىبراھىم: قەسەم قىلىپ بېرەي، دېدى. 25 ئاندىن ئىبراھىم ئابىمەلەكنىڭ چاكارلىرى تارتىۋالغان بىر قۇدۇق توغرىسىدا ئابىمەلەكنى ئەيىبلىدى. 26 ئابىمەلەك: ـ بۇ ئىشنى قىلغان كىشىنى بىلمەيمەن؛ سەن بۇ ئىشنى ماڭىمۇ ئېيتمايسەن، مەن بۇ ئىشنى پەقەت بۈگۈنلا ئاڭلىشىم، ـ دېدى. 27 ئىبراھىم قوي-كالا ئېلىپ ئابىمەلەككە تەقدىم قىلدى، ئاندىن ئۇلار ئىككىلىسى ئەھدە قىلىشتى. 28 ئىبراھىم يەنە پادىدىن يەتتە چىشى قوزىنى بىر تەرەپكە ئايرىپ قويدى. 29 ئابىمەلەك ئىبراھىمدىن: ـ سەن بىر تەرەپكە ئايرىپ قويغان بۇ يەتتە چىشى قوزىنىڭ نېمە مەنىسى بار؟ ـ دەپ سورىۋىدى، 30 تۆز: ـ مېنىڭ بۇ قۇدۇقنى كولىغىنىمنى ئېتىراپ قىلغىنىڭىزغا گۇۋاھلىق سۈپىتىدە بۇ يەتتە چىشى قوزىنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 31 بۇ ئىككىسى شۇ يەردە قەسەم قىلىشىلىقتى ئۈچۈن، تۆ شۇ جايىنى «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىدى. 32 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بەئەر-شىبادا ئەھدە قىلىشتى. ئاندىن ئابىمەلەك ۋە تۆنىگىنا لەشكەر بېشى فىكول قوزغىلىپ، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كەتتى. 33 ئىبراھىم بەئەر-شىبادا بىر تۈپ يۇلغۇننى تىكىپ، ئۇ يەردە ئەبەدىي تەڭرى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. 34 ئىبراھىم فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇزۇن ۋاقىتقىچە تۇرۇپ قالدى.

22 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئىبراھىمنى سىناپ تۆنىگىنا: ـ ئەي ئىبراھىم! دېدى. تۆز: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 2 تۆز: ـ سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، موريا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، ـ دېدى. 3 ئەتىسى ئىبراھىم سەھەر قوپۇپ، ئېشىكىنى توقۇپ، يىگىتلىرىدىن ئىككىيلەن بىلەن ئىسھاقنى بىللە ئېلىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتۇن يېرىپ، خۇدا تۆنىگىنا ئېيتقان ئېيتقان يەرگە قاراپ ماڭدى. 4 ئۈچىنچى كۈنى ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، يىراقتىن ئۇ يەرنى كۆردى. 5 ئىبراھىم يىگىتلىرىگە: ـ سىلەر ئېشەك بىلەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ تۇرۇڭلار. مەن بالام بىلەن ئۇ يەرگە بېرىپ، سەجدە قىلىپ، ئاندىن قېشىڭلارغا يېنىپ

كېلىمىز، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كۆيدۈرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، تۆزى قولىغا پىچاق بىلەن ئوتنى ئېلىپ، ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى. **7** ئىسھاق ئاتىسى ئىبراھىمغا: ـ ئەي ئاتا! دېۋىدى، ئۇ تۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن، ئوغلۇم، دېدى. ئۇ تۇنىڭدىن: ـ مانا ئوت بىلەن ئوتۇنغۇ بار، ئەمما كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدىغان قوزا قېنى؟ ـ دەپ سورىۋىدى، **8** ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ئۆزى ئۆزىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قوزىنى تەمىنلەيدۇ، ـ دېدى. ئاندىن ئىككىسى بىرگە يولنى داۋاملاشتۇردى. **9** ئاخىرىدا ئۇلار خۇدا ئىبراھىمغا ئېيتقان جايغا يېتىپ كەلدى. ئىبراھىم ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، ئۇستىگە ئوتۇننى تىزىپ قويدى. ئاندىن ئۇ ئوغلى ئىسھاقنى باغلاپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ياتقۇزدى. **10** ئاندىن ئىبراھىم قولىنى ئۆزىتىپ، ئوغلىنى بوغۇزلىغىلى پىچاقنى ئالدى. **11** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئىبراھىم، ئىبراھىم! ـ دەپ ۋارقىرىدى. ئۇ: ـ مانا مەن، ـ دېدى. **12** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن بالىغا قولۇڭنى تەككۈزمىگىن، ئۇنى ھېچنېمە قىلمىغىن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدادىن قورقىۋاتقانلىقىڭنى بىلدىم؛ چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايىمىدىڭ، ـ دېدى. **13** ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، ئارقىسىدا مۈڭگۈزلىرى چاتقالغا چىرمىشىپ قالغان بىر قوچقارنى كۆردى. ئىبراھىم بېرىپ قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنى ئوغلىنىڭ ئورنىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم شۇ جايغا «ياھۋەھ-يىرەھ» دەپ ئات قويدى. شۇڭا كىشىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ تېخىدا تەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز بۈگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ. **15** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئىبراھىمنى ئىككىنچى قېتىم چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ **16** سەن ئۆز ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى ئايىماي بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، **17** ـ مەن سېنى زور بەركەتلەپ، نەسىلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن كۆپەيتىپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك غولدىتىمەن؛ نەسىلىڭ بولسا دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولىدۇ. **18** سەن مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالغىنىڭ ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ نامى بىلەن ئۆزلىرى ئۈچۈن بەخت-بەركەت تىلەيدۇ، ـ دېدى. **19** ئاندىن ئىبراھىم يىگىتلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ باردى. ئۇلار ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇۋىشۇپ بەئەر-شىباغا يول ئالدى. ئىبراھىم بەئەر-شىباداۋ تۇرۇپ قالدى. **20** بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئىبراھىمغا: «مانا ملكاھمۇ ئىسىڭ ناھورغا بىرقانچە ئوغۇل تۇغۇپ بېرىپتۇ»، دېگەن خەۋەر يەتتى. **21** ئۇلار بولسا تۇنجى ئوغلى ئۇز، ئۇنىڭ ئىنىسى بۇز ۋە ئارامنىڭ ئاتىسى بولغان كەمۇئىل، **22** ئاندىن كەسەد، خازو، پىلداش، يىدلاف ۋە بېتۇئەل دېگەن ئوغۇللار ئىدى. **23** (بېتۇئەلدىن رىۋكاھ تۇرەلدى). بۇ سەككىزىنى ملكاھ ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورغا تۇغۇپ بەردى. **24** شۇنىڭدەك ئۇنىڭ كېنىزىكى رەئۇماھمۇ تېباھ، گاھام، تاخاش ۋە مائاكاھ دېگەنلەرنى تۇغۇپ بەردى.

23

ساراھ بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ياشقىچە ئۆمۈر كۆردى. بۇ ساراھنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى ئىدى. **2** ساراھ قانائانىڭ زېمىنىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبروندا ۋاپات بولدى. ئىبراھىم بېرىپ ساراھ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار قىلدى. **3** ئىبراھىم ئۆز مەرھۇمەسىنىڭ يېنىدىن قوپۇپ، ھىتتىيلارغا سۆز قىلىپ: **4** ـ مەن بولسام ئارا كاللاردا مۇساپىر مېھمان، خالاس، سىلەر ئەمدى ئارا كاللاردىن ماڭا بىر يەرلىك بېرىڭلار، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ مەرھۇمەمنى ئالدىمدا كۆرۈنۈپ تۇرمىسۇن ئۈچۈن ئېلىپ بېرىپ دەپنە قىلاي، ـ دېدى. **5** ھىتتىيلار ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، بىزگە قۇلاق سالغايلا! سىلى ئارىمىزدا خۇدانىڭ بىر شاھزادىسى ھېسابلىنىلا! ئارىمىزدىكى ئەڭ ئېسىل يەرلىكنى تاللاپ، شۇ يەردە مەرھۇمەلىرىنى دەپنە قىلغايلا! مەرھۇمەلىرىنى دەپنە قىلىشقا ھېچقايسىمىز ئۆز يەرلىكىنى سىلدىن ئايمايدۇ، ـ دېدى. **7** ئىبراھىم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇ زېمىنىدىكى خەلققە، يەنى ھىتتىيلارغا تەزىم قىلىپ، **8** ئۇلارغا: ـ ئەگەر مەرھۇمەمنىڭ كۆز ئالدىمدا تۇرۇشۇمنى سىلىكى ئۈچۈن، ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، دەپنە قىلىشىمنى راۋا كۆرسەڭلار، ئۇنداقتا سۆزۈمنى ئاڭلاپ مېنىڭ ئۈچۈن زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونغا سۆز قىلىپ، **9** ئۇنىڭ ئېتىزىنىڭ ئايىغىدا ئۆزىنىڭكى بولغان ماكپېلاھنىڭ غارىنى ماڭا بېرىشنى ئىلتىماس قىلىڭلار. ئۇ ماڭا پۈتۈن سىلەرنىڭ ئارا كاللاردا گۆرىستان بولۇشقا تولۇق نەرخىدە بەرسۇن، ـ دېدى. **10** شۇ چاغدا ئەفرون ھىتتىيلار ئارىسىدا ئولتۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ھىتتىيلىق ئەفرون ھىتتىيلارنىڭ ئالدىدا، يەنى شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ **11** يوقسۇ، ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا. بۇ ئېتىزلىقنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى غارنى سىلگە بېرەي؛ ئۇنى ئۆز خەلقىم بولغان ئادەملەرنىڭ ئالدىدا سىلگە بەردىم؛ ئۆز مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا، ـ دېدى. **12** ئاندىن ئىبراھىم يەنە زېمىن خەلقى ئالدىدا تەزىم قىلىپ، **13** شۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ قۇلاقلىرى ئالدىدا ئەفرونغا: ـ ئىلتىماسىمغا قۇلاق سالغايلا، مەن بۇ ئېتىزلىقنىڭ نەرخى بويىچە پۇل بېرەي، ئۇنى مەندىن قوبۇل قىلغايلا، ئاندىن مەن مېيىتىمنى شۇ يەردە دەپنە قىلاي، ـ دېدى. **14** ئەفرون ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: **15** ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا، تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشكە يارايدىغان بىر ئېتىزلۇق، سىلى بىلەن مېنىڭ ئارامدا نېمە ئىدى؟ سىلى مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا ـ دېدى. **16** ئىبراھىم ئەفرونىڭ سۆزىگە قوشۇلدى، ئاندىن ئەفرون ھىتتىيلار ئالدىدا ئېيتقان باھانى، يەنى شۇ چاغدىكى سودا تۆچىمى بويىچە تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشنى تارازىدا تارتىپ بەردى. **17** شۇنداق قىلىپ مامرەنىڭ ئۇدۇلىدىكى ماكپېلاھقا جايلاشقان ئەفرونىڭ ئېتىزلىقى، يەنى ئېتىزلىقنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭدىكى غار، شۇنداقلا ئېتىزلىقنىڭ ئىچى ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى **18** ھىتتىيلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىبراھىمغا تاپشۇرۇلۇپ، [يەنى ئەفرونىڭ] شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن بارلىق كىرگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ مۇلكى قىلىپ بېكىتىلدى. **19** شۇنىڭدىن كېيىن ئىبراھىم ئايالى ساراھنى قانائان زېمىنىدىكى مامرە (يەنى، ھېبرون)نىڭ ئۇدۇلىدىكى ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ غاربىدا دەپنە قىلدى. **20** شۇ تەرىقىدە ئۇ ئېتىزلۇق ۋە ئۇنىڭدىكى غار ھىتتىيلار تەرىپىدىن ئىبراھىمغا گۆرىستان بولۇشقا تايىن قىلىندى.

24

ئىبراھىم قېرىپ، يېشى بىر يەرگە بېرىپ قالغاندى، پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا ھەر تەرەپتە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاندى. **2** ئىبراھىم ئۆيىدىكى ئەڭ مۆتىۋەر خىزمەتكارى، ئۆزىنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى باشقۇرىدىغان ئوغىدارغا: ـ قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويغىن؛ **3** مەن سېنى ئاسمانلارنىڭ خۇداسى شۇنداقلا يەرنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلدۇرىمەنكى، سەن مەن ھازىر تۇرۇۋاتقان بۇ قانائانىيلارنىڭ ئارىسىدىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ بەرمەي، **4** بەلكى ئۆز يۇرتۇمغا، شۇنداقلا ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇم ئىسھاققا خوتۇن ئېلىپ بەرگەيسەن، ـ دېدى. **5** خىزمەتكارى ئۇنىڭغا: ـ مۇبادا ئۇ قىز مەن بىلەن بۇ يۇرتقا كەلگىلى ئۈنمىسا، ئۇنداقتا ئۆزىلىرى چىققان شۇ يۇرتقا ئوغۇللىرىنى يانداۋرۇپ ئاپىرامدىمەن؟ ـ دېدى. **6** ئىبراھىم ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھېزىى بول، ئوغلۇمنى ھەرگىز شۇ يەرگە يانداۋرۇپ بارمىغىن! **7** مېنى ئاتامنىڭ ئۆيى بىلەن ئۇغۇلغان يۇرتۇمدىن يېتەكلەپ ئېلىپ كەلگۈچى، يەنى ماڭا سۆز قىلىپ: ـ «سېنىڭ نەسىلىڭگە بۇ يۇرتنى بېرىمەن»، دەپ ماڭا قەسەم قىلغان، ئاسماننىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پەرىشتىسىنى ئالدىڭغا ئەۋەتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇ يەردىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ كېلەلەيسەن. **8** شۇنداقتىمۇ، ئەگەر قىز سەن بىلەن بۇ يەرگە كەلگىلى ئۈنمىسا، مەن ساڭا قىلدۇرىدىغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئەمما ئوغلۇمنى ئۇ يەرگە ھەرگىز يانداۋرۇپ بارمىغىن، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن خىزمەتكار قولىنى خوجىسى ئىبراھىمنىڭ يوتىسىنىڭ ئاستىغا قويۇپ تۇرۇپ، بۇ توغرىدا ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. **10** ئاندىن خىزمەتكار بۇ توغرىدا خوجىسىنىڭ تۆگىلىردىن ئونى، شۇنداقلا خوجىسىنىڭ ھەرخىل ئېسىل نەرسىلىرىنى ئېلىپ يولغا چىقتى؛ ئۇ ئارام-ناھارائىم رايونىغا سەپەر قىلىپ، ناھورنىڭ شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. **11** ئۇ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى بىر قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلىرىنى چۆكۈندۈردى؛ بۇ كەچقۇرۇن، قىز-ئايالىلارنىڭ سۇ تارتقىلى چىقىدىغان چېغى ئىدى. **12** ئۇ دۇئا قىلىپ: ـ ئەي خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭنىمەنكى، بۈگۈن مېنىڭ ئىشىمنى ئۇنىڭغا تارتقايسەن، خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. **13** مانا مەن بۇ يەردە قۇدۇقنىڭ بېشىدا تۇرۇۋاتىمەن ۋە شەھەر خەلقىنىڭ قىزلىرى بۇ يەرگە سۇ تارتقىلى كېلىۋاتىدۇ. **14** ئەمدى شۇنداق بولسۇنكى، مەن قايسى قىزغا: «كۆزىمزىككىنى چۈشۈرسەڭ، مەن

سۇ ئىچىڭالسام بوپتىكەن!» دېسەم، ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مانا ئىچكەن، مەن توگىلىرىگىنىمۇ سۇغىرىپ قويايى»، دېسە، ئۇ قىز سەن قۇلۇڭ ئىسھاققا يىكىتكىنىگىنىڭ تۇزى بولسۇن. يۇنگىدىن سېنىڭ خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت قىلغىنىڭنى بىلەلەيمەن، ـ دېدى. 15 ئۇ تىنچى سۈزىنى تۈگەتمەيلا، مانا رىۋاكاھ كومزەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ كەلدى؛ ئۇ بولسا ئىبراھىمنىڭ ئىنسى ناھورنىڭ ئايالى ملكاھتىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى ئىدى؛ 16 قىز ئىنتايىن چىرايلىق بولۇپ، ھېچ ئەر كىشى تەگمىگەن پاك قىز ئىدى. ئۇ قۇدۇقىنىڭ يوينا چۈشۈپ، كومزەكنى تولدۇرۇپ ئاندىن چىقتى. 17 خىزمەتكار ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ ئۆتىنۈپ قالاي، كومزىككىتىن ئازغىنا سۇ ئوتلىۋالاي، دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىچكەيلا، ئەي خوجام! دەيلا، كومزەكنى دەرھال قولىغا ئېلىپ، ئۇنىڭ سۇ ئىچىشى ئۈچۈن سۇندى. 19 ئۇ سۇيىدىن ئۇنىڭغا قانغۇچە ئىچكۈزگەندىن كېيىن: ـ تۆگىلىرىگىمۇ قانغۇچە سۇ ئىچكۈزۈپ قويايى، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەرھال كومزەكتىكى سۇنى ئولاققا تۆكۈۋېتىپ، يەنە قۇدۇققا سۇ تارتقىلى يۈگۈرۈپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ھەمە تۆگىلىرىگە سۇ تارتىپ بەردى. 21 ئۇ كىشى ئۇنىڭغا كۆزىنى تىكىنىچە جىمجىت تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئوڭ قىلغان، قىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن كۆتۈۋاتاتتى. 22 تۆگىلەر سۇ ئىچىپ قانغاندا، شۇنداق بولدىكى، ھېلىقى كىشى يېرىم شەكەللىك بىر ئالتۇن بۇرۇن ھالقىسى بىلەن ئىككى قولىغا ئون شەكەللىك ئالتۇن بىلەزۈكنى چىقىرىپ قىزغا بېرىپ ئۇنىڭغا: 23 سەن كىمنىڭ قىزى بولىسەن؟ ماڭا دەپ بەرسەڭ! ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە بىزگە قونغۇدەك جاي بارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 24 قىز ئۇنىڭغا: ـ مەن ملكاھنىڭ ناھورغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى، 25 يەنە ئۇنىڭغا: ـ بىزنىڭكىدە سامان بىلەن بوغۇز كەڭرى، [سىلەرگە] قونغىلى جايمۇ بار، ـ دېدى. 26 شۇئان بۇ ئادەم ئېگىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىپ: 27 ئۇ: شاپائىتى بىلەن خوجامدىن ۋاپادارلىقىنى ئايىمىغان، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي! پەرۋەردىگار بۇ سەپىرىمدە مېنى خوجامنىڭ قېرىندىاشلىرى تۇرغان ئۆيگە باشلاپ كەلدى! ـ دېدى. 28 قىز يۈگۈرۈپ بېرىپ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئانىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەرگە ئېيتىپ بەردى. 29 ئەمدى رىۋاكاھنىڭ لابان دېگەن بىر ئاكىسى بار ئىدى. لابان قۇدۇقنىڭ يېنىغا، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ چىقتى. 30 چۈنكى ئۇ سىگىلىسىنىڭ بۇرۇن ھالقىسىنى ۋە قوللىرىدىكى بىلەزۈكلەرنى كۆرۈپ، ھەمدە سىگىلىسىنىڭ: ئۇ ئادەم ماڭا مۇنداق-مۇنداق دېدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا باردى. مانا، ئۇ كىشى قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلەرنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 31 لابان ئۇنىڭغا: ـ ئەي پەرۋەردىگارنىڭ بەخت-بەرىكىتى ئاتا قىلىنغۇچى، كىرگەيلا! نېمە ئۈچۈن تاشقىرىدا تۇردىلا؟ مەن ئۆينى تەييارلاپ قويدۇم، تۆگىلەرگىمۇ جاي راسلىدىم، ـ دېدى. 32 ئۇ ئادەم ئۆيگە كىردى؛ لابان تۆگەرىدىن يۈكنى چۈشۈرۈپ، تۆگىلەرگە سامان بىلەن بوغۇز بېرىپ، ئۇ كىشىنىڭ ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇغىلى سۇ ئېلىپ كەلدى؛ 33 ئاندىن ئۇ كىشىنىڭ ئالدىغا تائام قويۇلدى؛ لېكىن ئۇ: ـ مەن گېپىمنى دېمەي تۇرۇپ تائام يېمەيمەن، ـ دېدى. لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىلا، دېدى. 34 ئۇ: ـ مەن بولسام ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارىمەن؛ 35 پەرۋەردىگار خوجامغا كۆپ بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاچقا، ئۇ ئۇلۇغ بىر كىشى بولدى. ئۇ ئۇنىڭغا قوي بىلەن كالا، كۈمۈش بىلەن ئالتۇن، قۇل بىلەن دېدەكلەرنى، تۆگە بىلەن ئېشەكلەرنى بەردى. 36 خوجامنىڭ ئايالى ساراھ قېرىغاندا خوجامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەرگەندى. خوجام [ئوغلىغا] تۇزىنىڭ بارلىقىنى ئاتىدى. 37 خوجام مېنى قەسەم قىلدۇرۇپ: «سەن مەن تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى قاناناننىلارنىڭ قىزلىرىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرمە، 38 بەلكى جەزمەن ئاتامنىڭ ئۆيىگە، ئۇز تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەيسەن»، ـ دېدى. 39 ئۇ ۋاقىتنا مەن خوجامغا: «ئۇ قىز مەن بىلەن كەلگىلى ئۈنمىسچۇ؟» ـ دېسەم، 40 ئۇ ماڭا جاۋاب بېرىپ: «ئۆتقان يوللىرىم ئۈنگىنا ئوچۇق بولغان پەرۋەردىگارىم ئۇز پەرىشتىسىنى سېنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ، يولۇڭنى ئوڭ قىلىدۇ. بۇ تەرىقىدە سەن مېنىڭ ئائىلىدىكىلىرىم ئارىسىدىن، ئاتامنىڭ جەمەتى ئېچىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بېرىسەن. 41 شۇنداق قىلىپ ئائىلەمدىكىلەرنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىنىڭدا، سەن مەن قىلدۇرغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئۇلار ساڭا قىزنى بەرمىسىمۇ ئوخشاشلا قەسەمدىن خالاس بولىسەن»، ـ دېگەندى. 42 شۇڭا مەن بۈگۈن بۇ قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئەگەر سەن بۇ سەپىرىنى ئوڭ قىلساڭ: ـ 43 مانا مەن سۇ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتىمەن؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، سۇ تارتقىلى كەلگەن قىزغا: «كوزا ئاڭدىن ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگەن بولساڭ»، دېسەم، 44 ئۇ ماڭا: «سەن ئىچكەن، تۆگىلىرىگىمۇ سۇ تارتىپ بېرەي»، دەپ جاۋاب بەرسە، ئۇنداقتا بۇ قىز دەل پەرۋەردىگار ئۆزى خوجامنىڭ ئوغلى ئۈچۈن بېكىتكەن قىز بولسۇن، دەپ دۇئا قىلغانىدىم. 45 كۆڭلۈمدە تېخى سۈزۈمۈم تۈگىمەيلا، مانا، رىۋاكاھ كومزەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ، قۇدۇقنىڭ يوينا چۈشۈپ سۇ تارتتى؛ مەن ئۇنىڭغا: ـ ئىچكەيلا، ئەي خوجام! دەيلا، كومزەكنى دەرھال قولىغا ئېلىپ، ئۇنىڭ سۇ ئىچىشى ئۈچۈن سۇندى. 46 ئۇ دەرھال كومزىكنى مۇرىسىدىن چۈشۈرۈپ: «ئىچكەيلا، تۆگىلىرىنىمۇ سۇغىرىپ قويايى»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئىچتىم؛ ئۇ تۆگىلىرىنىمۇ سۇغىرىپ قويدى. 47 ئاندىن مەن ئۇنىڭدىن: ـ كىمنىڭ قىزى بولىسەن، دەپ سورىسام، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ناھورنىڭ ملكاھدىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى. شۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ بۇرنىغا ھالقا، قوللىرىغا بىلەزۈكلەرنى سېلىپ قويدۇم؛ 48 ئاندىن ئېگىلىشىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدىم؛ خوجامنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزىنى ئۇنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئېلىپ كېتىشكە مېنىڭ يولۇمنى ئوڭ قىلغىنى ئۈچۈن، خوجامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېيتتىم. 49 ئەمدى سىلەر خوجامغا ئىخلاس قىلىپ شاپائەت كۆرسىتەيلى دېسەڭلار، يۇنى ماڭا دەڭلار. ئەگەر خالىمىسا ئاڭلار، ئۇنىمۇ ماڭا ئېيتىڭلار، مەن ئوڭ تەرەپكە ياكى سول تەرەپكە بارىمەن، ـ دېدى. 50 ئەمدى لابان بىلەن بېتۈئەل جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىن بولغاچ، سىلىگە يا ئۇنداق يا بۇنداق دېيەلەيمىز. 51 مانا، رىۋاكاھ ئالدىلىرىدا تۇرىدۇ؛ ئۇنى ئېلىپ كەتكەيلا، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك ئۇز خوجىلىرىنىڭ ئوغلىغا خوتۇن بولسۇن، ـ دېدى. 52 ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، يەرگە ئېگىلىشىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 53 ئاندىن، خىزمەتكار كۈمۈش بۇيۇملارنى، ئالتۇن بۇيۇملارنى ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى چىقىرىپ، بۇلارنى رىۋاكاھقا بەردى؛ ئۇ يەنە قىزنىڭ ئاكىسى ۋە ئانىسىغىمۇ قىممەتلىك ھەدىيەلەرنى سۇندى. 54 ئاندىن ئۇ ۋە ھەمراھلىرى بىلەن بىللە يەپ-ئىچىپ، شۇ يەردە قونۇپ قالدى. ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ، ئۇ ئۇلارغا: مېنى خوجامنىڭ قېشىغا يولغا سېلىپ قويۇڭلار، دېدى، 55 قىزنىڭ ئاكىسى بىلەن ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قىز بىرقانچە كۈن يا كى ئون كۈن يېنىمزدا تۇرسۇن؛ ئاندىن بارسۇن، ـ دېدى. 56 ئەمما ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ سەپىرىمنى ئوڭ قىلغانىكەن، مېنى توسماڭلار؛ خوجامنىڭ قېشىغا بىرىشىم ئۈچۈن مېنى يولغا سېلىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 57 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ قىزنى چاقىرىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ باقايلى، دەپ 58 رىۋاكاھنى چاقىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇ ئادەم بىلەن بارامسەن؟ دەپ سورىۋىدى، ئۇ: ـ باراي، دەپ جاۋاب بەردى. 59 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىگىلىسى رىۋاكاھنى، ئۇنىڭ ئىنىگانىسى، ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ۋە ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ يولغا سېلىپ قويدى. 60 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار رىۋاكاھقا بەخت تىلەپ: ـ ئەي سىگىلىمىز، مىڭلىغان ئون مىڭلىغان ئادەملەرنىڭ ئانىسى بولغايسەن! نەسىلىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولغاي! ـ دېدى. 61 شۇنىڭ بىلەن رىۋاكاھ بىلەن ئۇنىڭ دېدەكلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ، تۆگىلەرگە مىنىپ، ئۇ كىشىگە ئەگىشىپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ خىزمەتكار رىۋاكاھنى ئېلىپ يولغا چىقتى. 62 ئىسھاق بەئەر-لاھاي-روي دېگەن جايدىن بايىلا قايتىپ كەلگەندى؛ چۈنكى ئۇ جەنۇبتىكى نەگەۋدە ئۇراتتى؛ 63 ئىسھاق كەچقۇرۇن ئىستىقامەتكە دالاغا چىققانىدى؛ ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىسا، مانا تۆگىلەر كېلىۋاتاتتى. 64 رىۋاكاھ بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئىسھاقنى كۆردى؛ ئۇ دەرھال تۆگىدىن چۈشۈپ، خىزمەتكاردىن: ـ سەھرادا بىزنىڭ ئالدىمىزغا چىقىۋاتقان بۇ كىشى كىم بولدۇ؟ ـ دەپ سوردى. خىزمەتكار: ـ بۇ خوجامدۇر! دېدى. رىۋاكاھ دەرھال چۈمبىلنى تارتىپ يۈزىنى يېپىۋالدى. 66 خىزمەتكار ئەمدى قىلغان ھەمە ئىشلىرىنى ئىسھاققا ئېيتىپ بەردى. 67 ئىسھاق قىزنى ئانىسى ساراھنىڭ چېدىرىغا باشلاپ كىردى؛ ئۇ رىۋاكاھنى ئۇز ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭ خوتۇنى بولدى. ئۇ ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى؛ بۇ تەرىقىدە ئىسھاق ئانىسىنىڭ ۋاپاتىدىن كېيىن تەسەللى تاپتى.

25 ئىبراھىم كەتۈراھ ئىسمىلىك يەنە بىر ئايالنى ئالغانىدى. **2** ئۇ ئىبراھىمغا زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباق ۋە شۇئاھنى تۇغۇپ بەردى. **3** يوقشاندىن شېبا بىلەن دېدان تۇرەلدى؛ دېدانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاشۇرىيلار، لېتۇشىيلار ۋە لېئۇمىيلار ئىدى. **4** مىدىيانىنىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېپەھر، ھانوخ، ئابىدا ۋە ئەلدائاھ ئىدى. بۇلار ھەممىسى كەتۈراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **5** ئىبراھىم بارلىقىنى ئىسھاققا ئاتىۋەتكەنىدى؛ **6** ئىبراھىم تېخى ھايات ۋاقتىدا كىچىك خوتۇنلىرىدىن بولغان ئوغۇللىرىغا ھەدىيەلەرنى بېرىپ، ئاندىن بۇلارنى ئوغلى ئىسھاقتىن يىراق تۇرسۇن دەپ، كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرقىي زېمىنغا ئەۋەتىۋەتكەنىدى. **7** ئىبراھىمنىڭ ئۆمرىنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز يەتمىش يىل بولدى؛ ئۇ توغۇلۇپ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەسىتىن توختاپ ۋاپات بولدى؛ ئۇ تۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. **9** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق ۋە ئىسمائىل ئۇنى مامرەنىڭ تۆدۈلغا جايلاشقان، ھىتتي زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونىڭ ئېتىزلىقىدىكى ماكپىيلاھنىڭ غاربىدا دەپنە قىلدى. **10** بۇ ئېتىزلىقنى ئىبراھىم ھىتتىيلاردىن سېتىۋالغانىدى؛ مانا بۇ يەرلىكتە ئىبراھىم دەپنە قىلىندى، ئايالى ساراھمۇ مۇشۇ يەرگە دەپنە قىلىنغانىدى. **11** ئىبراھىم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغلى ئىسھاقنى بەرىكەتلىدى. ئىسھاق بەئەر-لاھاي-رويىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **12** تۆۋەندىكىلەر ساراھنىڭ مىسرلىق دېدىكى ھەجەردىن تۇغۇلغان، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى بولغان ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ **13** ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ، تۇلارنىڭ ئىسەبنامىلىرى ۋە قەبىللىرى بويىچە ئىسمى تۆۋەندىكىچە: ـ ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نېبايوت، ئاندىن كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **14** مىشما، دۇماھ، ماسسا، **15** ھاداد بىلەن تېما، يەتۇر بىلەن نافىش ۋە قەدەماھ ئىدى. **16** بۇلار بولسا ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، تۇلارنىڭ كەنت ۋە چېدىرگاھلىرى تۇلارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بولۇپ، تۇلار ئون ئىككى قەبىلىگە ئەمىر بولغانىدى. **17** ئىسمائىلنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى؛ ئۇ ئاخىرقى نەپەسىنى تارتىپ ۋاپات بولۇپ، تۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. **18** [ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى] ھاۋىلاھ رايوندىن تارتىپ شۇرغىچە ئولتۇراقلاشتى (شۇر بولسا مىسرنىڭ ئۆتۈنرىسىدا بولۇپ، ئاشۇرغا باربىدغان يولدا ئىدى). ئىسمائىل ئۆزىنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇراقلاشتى. **19** ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسھاقنىڭ نەسلىنىڭ بايانى مۇنداقتۇر: ـ ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى. **20** ئىسھاق پادان-ئارامدا ئولتۇرۇشلۇق ئارامي بېتۈئەلنىڭ قىزى، ئارامي لابانىنىڭ سىڭلىسى بولغان رېۋكاھنى خوتۇنلۇققا ئالغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. **21** ئەمما رېۋكاھ بولسا تۇغماس بولغاچقا، ئىسھاق خوتۇنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايالى رېۋكاھ ھامىلدار بولدى. **22** ئەمما ئۇنىڭ قورسىقىدىكى ئىككى بالا بىر-بىرى بىلەن سوقۇشقىلى تۇردى. شۇنىڭ بىلەن رېۋكاھ: ـ ئەگەر بۇنداقلىقىنى بىلسەم، [ھامىلدار] بولۇپ نېمە قىلاتتىم؟ ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن سەۋەبىنى سورىغىلى باردى. **23** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ «سېنىڭ قورسىقىدا ئىككى ئەل باردۇر، ئېچىكىدىن ئىككى خەلق چىقىپ بىر-بىرىدىن ئايرىلىدۇ؛ بىر خەلق يەنە بىر خەلقتىن غالىب كېلىدۇ، چوڭ كىچىكىنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېدى. **24** ئۇنىڭ ئاي-كۈنى توشقاندا، مانا ئۇنىڭ قورسىقىدا دەرۋەقە بىر جۈپ قوشكىزەك بار ئىدى. **25** ئاۋۋال ئوغۇلغىنى قىزغۇچ بولۇپ، پۈتۈن بەدىنى جۇۋىدەك تۈكلۈك ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەساۋ دەپ قويدى. **26** ئاندىن ئىنىسى قولى بىلەن ئەساۋنىڭ تاپىنىنى تۇتقان ھالدا چىقتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئىسمى ياقۇپ دەپ قويۇلدى. ئۇلار تۇغۇلغاندا ئىسھاق ئالتمىش ياشتا ئىدى. **27** بالىلار ئۆسۈپ چوڭ بولدى، ئەساۋ ماھىر ئوۋچى بولۇپ، دالا-جاڭگالدا يۈرىدىغان ئادەم بولدى. ياقۇپ بولسا دۇرۇس ئادەم بولۇپ، چېدىرلاردا تۇراتتى. **28** ئىسھاق ئەساۋنىڭ ئوۋلاپ كەلگەن گۆشىدىن دائىم يەپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا ئامراق ئىدى. لېكىن رېۋكاھ ياقۇپقا ئامراق ئىدى. **29** بىر كۈنى ياقۇپ [پۇرچاق] شورپىسى قاينىتىۋاتاتتى؛ ئەساۋ دالادىن ھېرىپ-ئېچىپ قايتىپ كەلدى. **30** ئەساۋ ياقۇپقا: ـ مەن ھالىمدىن كەتتىم! ئۇتۇنۇپ قالاي، ئاۋۇ قىزىلدىن بەرسەڭ! ـ ئاۋۇ قىزىل نەرسىدىن مېنى ئوزۇقلاندۇرساڭچۇ! مەن ھالىمدىن كەتتىم، ـ دېدى (شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئېتى «ئېدوم» دەپمۇ ئاتالدى). **31** ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، تۇنجىلىق ھوقۇقۇڭنى ماڭا سېتىپ بەرگىن، ـ دېدى. **32** ئەساۋ: ـ مەن تۆلەي دەۋاتىمەن، بۇ تۇنجىلىق ھوقۇقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى. **33** ياقۇپ: ـ ئەمىسە ھازىر ماڭا قەسەم قىلغىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ، تۇنجىلىق ھوقۇقىنى ياقۇپقا سېتىپ بەردى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئەساۋغا نان بىلەن قىزىل پۇرچاق شوربىسىنى بەردى. ئۇ يەپ-ئىچىپ ئورنىدىن تۇرۇپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ ئەساۋ تۇنجىلىق ھوقۇقىغا شۇنچە ئېتىبارسىز قارىغانىدى.

26 [قاناۋان] زېمىنىدا ئىبراھىمنىڭ ۋاقتىدىكى ئاچارچىلىقتىن باشقا يەنە بىر قېتىملىق ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گېرار شەھىرىگە، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا باردى. **2** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ مۇنداق دېدى: ـ سەن مىسىرغا چۈشمەي، بەلكى مەن ساڭا كۆرسىتىپ بېرىدىغان يۇرتتا تۇرغىن. **3** موشۇ زېمىندىن چىقماي مۇساپىر بولۇپ تۇرغىن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سەن بىلەن بىللە بولۇپ، ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ، ئاتاڭ ئىبراھىمغا بەرگەن قەسىمىنى ئادا قىلىمەن؛ **4** نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتىمەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىمەن؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ [نامى] بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت-بەرىكەت تىلەيدۇ؛ **5** چۈنكى ئىبراھىم مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، ئاپىلىغىنىم، ئەمرلىرىم، بەلگىلىمىلىرىم ۋە قانۇنلىرىمنى بەجا كەلتۈردى، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گېراردا تۇرۇپ قالدى. **7** ئەمما ئۇ يەرلىك كىشىلەر ئۇنىڭ ئايالى توغرىسىدا سوراپ تۇر: ـ بۇ مېنىڭ سىڭلىم بولىدۇ، ـ دېدى؛ چۈنكى رېۋكاھ ئىنتايىن چىرايلىق بولغاچقا، ئىسھاق ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ مېنىڭ ئايالىم بولىدۇ»، دېسەم، بۇ يەرلىك ئادەملەر رېۋكاھنىڭ سەۋەبىدىن مېنى ئولتۇرۇۋېتەرمىكەن، ـ دەپ قورقتى. **8** لېكىن ئۇ شۇ يەردە ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك دەرىزىدىن قارىۋىدى، مانا ئىسھاق ۋە ئايالى رېۋكاھ بىر-بىرىگە ئەركىلىشىپ ئوينىماقتا. **9** ئاندىن ئابىمەلەك ئىسھاقنى چاقىرىپ: ـ مانا، ئۇ جەزمەن سېنىڭ ئايالىڭ ئىكەن! سەن نېمە دەپ: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم»، دېدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ چۈنكى مەن ئەسلىدە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بىرسى مېنى ئولتۇرۇۋېتەرمىكەن، دەپ ئەنسىرىگەندىم، ـ دېدى. **10** ئابىمەلەك ئۇنىڭغا: بۇ بىزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ تاس قاپىتۇ خەلق تارىسىدىن بىرەرسى ئايالىڭ بىلەن بىرگە بولغىلى؟! ئۇنداق بولغان بولسا سەن بىزنى گۇناھقا پاتقۇزغان بولاتتىڭ! ـ دېدى. **11** ئاندىن ئابىمەلەك ھەممە خەلققە بۇيرۇپ: ـ كىمكى بۇ كىشىگە ۋە يا كى خوتۇنىغا قول تەككۈزسە جەزمەن ئولتۇرۇلىدۇ، ـ دەپ يارلىق چۈشۈردى. **12** ئىسھاق ئۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلدى: ئۇ شۇ يىلى يەردىن يۈز ھەسسە ھوسۇل ئالدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بەرىكەتلەندى. **13** بۇ كىشى باش كۆتۈرۈپ، بارغانسېرى راۋاج تېپىپ، تولمۇ كاتا كىشىلەردىن بولۇپ قالدى. **14** ئۇنىڭ قوي-كالا پادىلىرى ۋە ئۈيدىكى قۇللىرى ئىنتايىن كۆپەيدى؛ فىلىستىيلەر ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. **15** بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتىسى ئىبراھىمنىڭ كۆزلىرىدە ئاتىسىنىڭ قۇللىرى كولىغان قۇدۇقلارنىڭ ھەممىسىنى فىلىستىيلەر ئېتىپ، توپا بىلەن تىندۇرۇۋۇەتتى. **16** ئابىمەلەك ئىسھاققا: ـ سەن بىزدىن زىيادە كۆچىيىپ كەتتىڭ، ئەمدى ئارىمىزدىن چىقىپ كەتكىن، ـ دېدى. **17** ئىسھاق ئۇ يەردىن كېتىپ، گېرار ۋادىسىغا چېدىر تىكىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. **18** ئىبراھىم ھايات ۋاقتىدا [قۇللىرى] بىرمۇنچە قۇدۇقلارنى قازغانىدى؛ بىراق ئىبراھىم ئۆلگەندىن كېيىن، فىلىستىيلەر بۇلارنى توپا بىلەن تىندۇرۇۋۇەتكەنىدى. ئىسھاق بۇ قۇدۇقلارنى قايتىدىن كولىتىپ، ئۇلارغا ئاتىسى ئىلگىرى قويغان ئىسىملارنى يەنە قويدى. **19** ئىسھاقنىڭ قۇللىرى ۋادىدا قۇدۇق كولاۋاتقانىدا سۈلىرى ئۆرغۈپ چىقىپ ئاقىدىغان بىر قۇدۇقنى تېپىۋالدى. **20** لېكىن گېراردىكى پادىچىلار ئىسھاقنىڭ پادىچىلىرىدىن ئۇنى تالىشىپ: ـ بۇ سۈ بىزنىڭكىدۇر، ـ دېدى. ئۇلار ئىسھاق بىلەن جىدەللەشكەچكە، ئۇ بۇ قۇدۇقنى «ئېسەك» دەپ ئاتىدى. **21** ئۇلار يەنە باشقا بىر قۇدۇقنى كولىدى، ئۇلار يەنە بۇ قۇدۇق توغرىسىدا جىدەللەشتى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق بۇنىڭ ئىسمىنى «سىتناھ» دەپ ئاتىدى. **22** ئاندىن ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، باشقا يەرگە بېرىپ، شۇ يەردىمۇ يەنە بىر قۇدۇق كولىدى؛ ئەمدى گېراردىكىلەر

بۇ قۇدۇقنى تالاشمىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ئۇنىڭ ئېتىنى «رەھوبوت» قويۇپ: «ئەمدى پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن جاي بەرگەنىكەن، بۇ زېمىندا مېۋىلىك بولىمىز»، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ ئۇيەردىن چىقىپ بەئەر-شىباغا باردى. **24** پەرۋەردىگار شۇ كېچىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ قورقمغىن، چۈنكى مەن سەن بىلەن بللىمەن، سېنى بەخت-بەركەتلەپ، نەسلىڭنى قۇلۇم ئىبراھىمنىڭ سەۋەبىدىن ئاۋۇتىمەن، ـ دېدى. **25** ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاه ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا نىدا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. ئۇ شۇ يەردە چېدىرىنى تىكتى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى شۇ يەردە بىر قۇدۇق كولىدى. **26** ئەمدى ئاجەملەك، ئاغىنىسى ئاھۇززات بىلەن لەشكەر بېشى فىكول بىرگە گەرارىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ قېشىغا باردى. **27** ئىسھاق ئۇلارغا: ـ ماڭا ئۆچەمنلىك قىلىپ، مېنى تاراكلاردىن قوغلىۋەتكەندىن كېيىن، نېمە ئۈچۈن مېنىڭ قېشىمغا كەلدىڭلار؟ ـ دېدى. **28** ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ سەن بىلەن بىللە بولغىنىنى روشەن بايقىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز سېنىڭ توغرا گۇا: «ئوتۇرىمىزدا بىر كېلىشىم بولسۇن، يەنى بىزلەر بىلەن سەن بىر-بىرىمىزگە قەسەم بېرىپ ئەھدە قىلىشايلى» دېدۇق، شۇ ۋەجىدىن سەن بىزگە ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىگەيسەن؛ بىز ساڭا ھېچ تەگمىگىنىمىزدەك، شۇنداقلا ساڭا ياخشىلىقتىن باشقا ھېچبىر نېمە قىلمىغىنىمىزدەك (بەلكى سېنى ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە يولۇڭغا ئەۋەتكەندۇق) سەۋەبتىن شۇنداق قىلغايسەن. مانا ھازىر سەن پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت-بەركەت كۆرۈۋاتىسەن! ـ دېيىشتى. **30** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارغا بىر زىيافەت قىلىپ بەردى. تۇلار بولسا يەپ-ئىچتى. **31** تەسىى تاڭ سەھەردە تۇلار قوپۇپ بىر-بىرىگە قەسەم قىلىشتى؛ ئاندىن ئىسھاق تۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى؛ تۇلار ئۇنىڭ قېشىدىن ئامان-ئېسەن كەتتى. **32** ئۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا ئۆزى كولىغان قۇدۇق توغرىسىدا خەۋەر بېرىپ: «بىز سۇ تاپتۇق!» دېدى. **33** ئۇ ئۇنىڭ نامىنى «شىباھ» قويدى. بۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەرنىڭ ئىسمى بۈگۈنگىچە «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **34** ئەساۋ قىرىق ياشقا كىرگەندە، ھىتتىيلاردىن بولغان بەئەرنىڭ قىزى يەھۇدىت بىلەن ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلونىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **35** ئەمما بۇلار ئىسھاق بىلەن رىۋكاھنىڭ كۆڭلىگە ئازاب ئېلىپ كەلدى.

27

ئىسھاق قېرىپ، كۆزلىرى تورلىشىپ، كۆزى غۇژا كۆرىدىغان بولۇپ قالغاندا شۇنداق بولدىكى، ئۇ چوڭ ئوغلى ئەساۋنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇم! ـ دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **2** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مانا مەن ئەمدى قېرىپ كەتتىم، قانچىلىك كۈن كۆرىدىغىنىمنىمۇ بىلمەيمەن. **3** شۇڭا سەندىن ئوقتۇنمەن، قوراللىرىڭ، يەنى ساداق ۋە ئوقيايىڭنى ئېلىپ جاڭگالغا چىقىپ، مەن ئۈچۈن بىر ئوۋ ئوۋلاپ كەل؛ **4** مەن ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك تاماقتىن بىرنى ئېتىپ، ماڭا كەلتۈرگىن. مەن ئۇنى يەپ، ئۆلۈشتىن ئىلگىرى كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. **5** ئىسھاق ئوغلى ئەساۋغا سۆز قىلغاندا رىۋكاھمۇ ئاڭلىدى. ئەساۋ ئوۋ ئوۋلاپ كەلگىلى جاڭگالغا چىقىپ كەتكەندە، **6** رىۋكاھ ئوغلى ياقۇپقا: ـ مانا مەن ئاتاڭنىڭ ئاكاڭ ئەساۋغا: «سەن ئوۋ ئوۋلاپ كېلىپ، ماڭا مەززىلىك بىر تاماقنى ئەتكىن؛ مەن ئۇنى يەپ ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي»، ـ دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلاپ قالدىم. **8** ئەمدى، ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ بۇيرۇغىنىمنى قىلغىن. **9** سەن دەرھال پادىغا بېرىپ، ئوچكىلەرنىڭ ئىچىدن ئېسىل ئىككى ئوغلاقنى ئېلىپ كەلگىن؛ مەن ئۇلاردىن ئاتاڭ ئۈچۈن ئۇ ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاتام تەييار قىلاي. **10** سەن ئۇنى ئاتاڭنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەپ، ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلىدۇ، ـ دېدى. **11** لېكىن ياقۇپ ئانىسى رىۋكاھغا: ـ مانا ئاكام ئەساۋ بولسا تۈكلۈك كىشى، مەن بولسام تۈكسىز سىلىق تەنلىك ئادەممەن. **12** مۇبادا ئاتام مېنى سىلاپ قالسا، ئۇنداقتا مەن ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇنى مازاق قىلغۇچى ئادەم بولۇپ قېلىپ، بېشىمغا بەركەت ئەمەس، بەلكى لەنەت تاپارمەنكىن، دېدى. **13** ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ساڭا چۈشىدىغان لەنەت ماڭا چۈشسۇن؛ ئەمما سەن پەقەت سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، بېرىپ [ئوغلاقلارنى] ئېلىپ كەل، ـ دېدى. **14** ئۇ بېرىپ ئۇلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئانىسىغا بەردى. ئانىسى ئۇنىڭ ئاتىسىنى ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاتامنى تەييار قىلدى. **15** ئاندىن رىۋكاھ ئۆنىچى ئوغلى ئەساۋنىڭ ئۆيىدە ئۆز يېنىدا ساقلاقلىق ئەڭ ئېسىل كىيىملىرىنى ئېلىپ كىچىك ئوغلى ياقۇپقا كىيدۈرۈپ، **16** ئوغلاقلارنىڭ تېرىسىنى ئىككى قولى بىلەن بوينىنىڭ ئۆكسىز جايىغا يۆگەپ، **17** ئاندىن ئۆزى ئەتكەن مەززىلىك تاتاملار بىلەن نانلارنى ئوغلى ياقۇپنىڭ قولىغا ئۆتەۋزدى. **18** ياقۇپ ئاتىسىنىڭ قېشىغا كىرىپ: ـ ئەي ئاتا! دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ئوغلۇم، سەن كىم بولىسەن؟ ـ دېۋىدى، **19** ياقۇپ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چوڭ ئوغلۇلىرى ئەساۋمەن، ماڭا ئېيتقانلىرىدەك قىلدىم؛ ئەمدى ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، ئولتۇرۇپ قىلغان ئوۋۇمنىڭ گۆشىگە ئېغىز تېگىپ، ئاندىن كۆڭۈللىرىدىن ماڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. **20** ئىسھاق ئوغلىغا: ـ ئەي ئوغلۇم، قانداقتۇ ئۇنى شۇنچە تېز تېپىپ كەلدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدالىرى ئۆنى دەل يولۇمغا يولۇقتۇردى، ـ دېدى. **21** ئىسھاق ياقۇپقا: ـ ئەي ئوغلۇم، يېقىنراق كەل، سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇ، ئەمەسمۇ، سىلاپ باقاي، ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا يېقىن باردى؛ ئۇ ئۇنى سىلاپ تۇرۇپ: ـ ئاۋاز ياقۇپنىڭ ئاۋازى، لېكىن قول بولسا ئەساۋنىڭ قولىدۇر، ـ دېدى. **23** ئۇنىڭ قوللىرى بولسا ئاكىسى ئەساۋنىڭ قوللىرىدەك تۈكلۈك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى تونىيالمايى، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى. **24** ئاندىن ئۇ يەنە: ـ سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇسەن؟ دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەل مەن، ـ دېدى. **25** ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ تاتامنى ئېلىپ كەلگىن، مەن ئوغلۇمنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. [ياقۇپ] ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى؛ ئۇ يېدى. ئۇ شاراب كەلتۈرۈۋىدى، ئۇنىمۇ ئىچتى. **26** ئاندىن ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئەمدى يېقىن كېلىپ مېنى سۈيگىن، ـ دېدى. **27** ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا يېرىپ ئۇنى سۈيدى. ئاتىسى ئۇنىڭ كىيىمىنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «مانا، ئوغلۇمنىڭ تېنىدىكى پۇراق پەرۋەردىگار بەركەتلىگەن كۆكەلمزارنىڭ خۇش پۇرىقىغا ئوخشايدىكەن! **28** خۇدا ساڭا ئاسمانىڭ شەبنىمى، يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىنى ئاتا قىلىپ، ئاشلىق-تۇلۇك بىلەن شارابنىمۇ كۆپ بەرگەي. **29** خەلقلەر سېنىڭ قۇللۇقۇڭدا بولغاي، ئەل-مىللەتلەر ئالدىڭدا تىزلانغاي؛ قېرىندىشلىرىڭغا خوجا بولغايسەن؛ ئاناڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا تىزلانغاي؛ ساڭا لەنەت قىلغانلار لەنەتكە قالغاي؛ ساڭا بەخت تىلىگەنلەر بەخت تاپقاي!» ـ دېدى. **30** شۇنداق بولدىكى، ئىسھاق ياقۇپقا دۇئا قىلىپ بولۇپ، ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىدىن چىقىپ بولۇشىغا، ئاكىسى ئەساۋ ئۇۋدىن قايتىپ كەلدى. **31** ئۇمۇ مەززىلىك تاتاملارنى ئېتىپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئاتىسىغا: ـ ئاتا قوپقايلا، ئوغۇللىرىنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭۈللىرىدىن ماڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. **32** ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ سەن كىمسەن؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئوغۇللىرى، چوڭ ئوغۇللىرى ئەساۋمەن! ـ دېدى. **33** بۇنى ئاڭلاپ ئىسھاق ئالاقزادىلىككە چۈشۈپ، پۈتۈن بەدىنى جالاقلاپ تىترەپ: ـ ئۇنداقتا بايانتىن ئوۋ ئوۋلاپ ئېلىپ كەلگىنى كىم؟ سەن كېلىشتىن بۇرۇن ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىدىن يەپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدىم؛ ۋە بەرھەق، ئۇ بەخت-بەركەت كۆرىدۇ! ـ دېدى. **34** ئەساۋ ئاتىسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپلا ئىنتايىن ئېچىنارلىق ھالدا ئۈن سېلىپ ئاچچىق پەريياد كۆتۈرۈپ ئاتىسىغا: ـ مېنىمۇ، ئى ئاتا، مېنىمۇ بەخت-بەركەتلىگەيلا! ـ دېدى. **35** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ ئىنىڭ ھىيلە بىلەن كىرىپ، ساڭا تېگىشلىك بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كېتىپتۇ، دېدى. **36** ئەساۋ: ـ راست ئۇنىڭ ئېتى ياقۇپ ئەمەسمۇ؟! چۈنكى ئۇ ئىككى قېتىم مېنى پۇتلاپ، ئورنۇمنى تارتىۋالدى. ئاۋۋال تۇنجىلىق ھوقۇقۇمنى تارتىۋالدى ۋە مانا ھازىر ئۇ ماڭا تېگىدىغان بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېدى، ئاندىن يەنە: ـ مېنىڭ ئۈچۈن بىرەر بەخت-بەركەت قالدۇرمىدىلىمۇ؟ ـ دېدى. **37** ئىسھاق ئەساۋغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن ئۇنى ئۆستۈرگەگە خوجا قىلدىم، ھەممە قېرىندىشلىرىنى ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولدىغان قىلدىم، ئاشلىق ۋە يېگۈ شاراب بىلەن ئۇنى قۇۋۋەتلىدىم، ئەي ئوغلۇم، ئەمدى ساڭا يەنە نېمىمۇ قىلىپ بېرەلەيمەن؟ ـ دېدى. **38** ئەساۋ ئاتىسىغا يەنە: ـ

ئەي ئاتا، سىلىدە پەقەت شۇ بىرلا بەخت-بەركەت بار ئىدىمۇ؟ ماڭا، ئەي ئاتا، ماڭىمۇ بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا! دېدى. ئاندىن ئۇ ئۇزۇن سىلىپ يىغلاپ كەتتى.
39 ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ «مانا، تۇراللىغۇ جايىڭ يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىدىن نېرى، ئېگىز ئاسمانلىنىڭ شەبنىمىدىن يىراق بولۇر؛ **40** سەن قىلىچىڭنا تاينىپ جان باقىسەن، ئىنىڭنىڭ خىزمىتىدە بولىسەن؛ لېكىن چېگىردىن چىقىپ كەزگىنىڭدە، سەن بوينۇڭدىن ئۇنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى چىقىرىپ سۇندۇرۇۋېتىسەن» ـ دېدى. **41** شۇڭا ئەساۋ ئاتىسى ئۇنىڭغا تىلىگەن بەختـبەركەت سەۋەبىدىن ياقۇپقا ئۆچەملىك ساقلاپ يۈردى. ئەساۋ كۆڭلىدە: ـ ئاتامنىڭ ماتەم كۈنلىرى يېقىنلاشىپ قالدى؛ شۇ چاغدا ئىنىم ياقۇپنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، دەپ خىيال قىلدى. **42** لېكىن رېۋكاھ چوڭ ئوغلى ئەساۋنىڭ بۇ سۆزلىرىدىن خەۋەر تاپتى. ئۇ كىچىك ئوغلى ياقۇپنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا ئاكاڭ ئەساۋ سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن دەپ تۆز-تۆزىدىن تەسەللى تېپىۋېتىپتۇ؛ **43** ئەمدى ئەي ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، قوپۇپ ھارانغا، ئاكام لابانىنىڭ قېشىغا قېچىپ كەتكىن؛ **44** ئاكاڭنىڭ قەھرى يانغۇچە، ئۇنىڭ قېشىدا بىرنەچچە ۋاقىت تۇرغىن. **45** ئاكاڭ ئاچچىقىدىن يېنىپ، سېنىڭ ئۇنىڭغا قىلغىنىڭنى ئۇنتۇپ كەتكۈچە شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرغىن؛ ئاندىن مەن ئادەم ئەۋەتىپ، سېنى ئۇ يەردىن ئالدۇرۇپ كېلىمەن. نېمە ئۈچۈن بىر كۈندىلا ھەر ئىككىلاردىن مەھرۇم بولۇپ قالاي؟ ـ دېدى. **46** ئەمما رېۋكاھ ئىسھاققا: ـ مەن مۇشۇ ھىتتي قىزلار ۋەجىدىن جېنىمدىن جاق تويدۇم. ئەگەر ياقۇپمۇ بۇ يۇرتتىكى قىزلاردىن، مۇشۇنداق ھىتتي قىزنى خوتۇنلۇققا ئالسا ياشىغىنىمنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى.

28

شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكلەپ: ـ سەن قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالما؛ **2** بەلكى قوپۇپ، پادان-ئارامغا، ئاناڭنىڭ ئاتىسى بېتۇئەلنىڭ ئۈيىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن ئاناڭنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن. **3** ھەممىگە قادىر تەڭرى سېنى بەختـبەركەتلەپ، ئاۋۇلۇپ، سەندىن كۆپ خەلقلەرنى چىقىرىپ كۆپەيتكەي، **4** شۇنداقلا ئىبراھىمنىڭ بەختـبەركىتىنى ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن نەسىلىڭگە بەرگەي؛ شۇنداق قىلىپ سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان يەرنى، يەنى ئەسلىدە خۇدا ئىبراھىمغا بەرگەن زېمىننى ئىگىلەيسەن! ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى يولغا سالدى. ئۇ پادان-ئارامغا، ئارامىي بېتۇئەلنىڭ ئوغلى، ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ ئانىسى رېۋكاھنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قېشىغا قاراپ ماڭدى. **6** ئەساۋ ئىسھاقنىڭ ياقۇپقا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۇنى پادان-ئارامغا شۇ يەردىن خوتۇن ئېلىشقا ئەۋەتكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكلەپ: سەن قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالمىغىن، دېگەنلىرىنى ئۇقۇپ، ياقۇپنىڭمۇ ئۆز ئاتا-ئانىسىغا ئىتائەت قىلىپ، پادان-ئارامغا كەتكىنىنى كۆرگىنىدە، **8** ئەساۋ: ـ قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرى ئاتام ئىسھاقنىڭ نەزىرىدە يامان كۆرۈندىكەن، دەپ بىلىپ يەتتى. **9** ئۇ ئىسمائىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ھازىرقى خوتۇنلىرىنىڭ ئۈستىگە ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى ماھالاتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **10** ياقۇپ بولسا بەئەر-شىبادىن چىقىپ، ھاران تەرەپكە مېڭىپ، **11** بىر يەرگە يېتىپ كەلگەندە، كۈن ئولتۇرۇپ كەتكەچكە شۇ يەردە قونماقچى بولدى. ئۇ شۇ يەردىكى تاشلاردىن بىرنى ئېلىپ، بېشىغا ياستۇق قىلىپ قويۇپ، ئۇخلىغلى ياتتى. **12** ئۇ بىر چۈش كۆردى: ـ مانا، ئۇچى ئاسمانلارغا تاقىشىدىغان بىر پەلەمپەي يەردە تىكەلىكلىك تۇراتتى؛ خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭدا چىقىپ-چۈشۈپ تۇرۇشاتتى. **13** مانا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇ: ـ «مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئىسھاقنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ مەن سەن ياتقان بۇ زېمىننى سېنىڭ بىلەن نەسىلىڭگە بېرىمەن. **14** نەسلىڭ بولسا يەرنىڭ توپىسىدەك كۆپ بولۇپ، سەن مەغرىب بىلەن مەشرىققە، شىمال بىلەن جەنۇبقا يېيىلىسەن؛ سەن ۋە نەسلىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر بەختـبەركەت تاپىدۇ. **15** مانا، مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، قەيەرگە بارساڭ سېنى ئامان-ئېسەن ساقلاپ، بۇ زېمىننا سېنى قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ چۈنكى ساڭا ئېيتقان سۆزۈمنى ئادا قىلمايى تۇرۇپ، سېنى تاشلىمايمەن» ـ دېدى. **16** ئاندىن ياقۇپ ئويغىنىپ: ـ بەرھەق، پەرۋەردىگار بۇ يەردىدۇر، لېكىن مەن ئۇنى بىلمەپتىمەن، ـ دېدى. **17** ئۇ قورقۇپ كېتىپ: بۇ جاي ئالامەت دەھشەتلىك بىر جاي ئىكەن! بۇ خۇدانىڭ ئۆيى بىلەن ئاسمانىنىڭ دەرۋازىسىدىن باشقا ھېچ جاي ئەمەستۇر، ـ دېدى. **18** ياقۇپ ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، بېشىنىڭ ئاستىغا قويغان تاشنى ئېلىپ، [خاتىرە] تۇۋرۇك سۈپىتىدە تىكەلەپ، ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيۇپ قويدى. **19** ئۇ جاينىڭ ئىسمىنى بەيت-ئەل دەپ ئاتىدى؛ ئەمما ئىلگىرى ئۇ جاينىڭ ئېتى لۇز ئىدى. **20** ئاندىن ياقۇپ قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: ـ ئەگەر خۇدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، بۇ سەپىرىمدە مېنى ساقلاپ، يېگىلى نان، كىيگىلى كىيىم بېرىپ، **21** مەن ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئامان-ئېسەن يېنىپ بارسام، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم بولىدۇ؛ **22** شۇنىڭدەك مەن خاتىرە تۇۋرۇك سۈپىتىدە تىكەلەپ قويغان بۇ تاش خۇدانىڭ ئۆيى بولىدۇ؛ ھەم شۇنداقلا سەن ماڭا بېرىدىغان بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ساڭا تەقدىم قىلماي قالمايمەن، ـ دېدى.

29

ئاندىن ياقۇپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، مەشرىقتىكى قوۋملارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. **2** ئۇ قارىۋىدى، مانا، يايلاقتا بىر قۇدۇق تۇراتتى، ئۇنىڭ يېنىدا ئۈچ توپ قوي پادىسى تۇراتتى؛ چۈنكى خەلق بۇ قۇدۇقتىن پادىلارنى سۇغراتتى. قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. **3** قاچانكى پادىلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەرگە يىغىلسا، پادىچىلار بىرلىكتە قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى يۇمىلىتۇۋېتىپ، قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن تاشنى يەنە قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ئۆز ئورنىغا قويۇپ قوياتتى. **4** ياقۇپ [پادىچىلاردىن]: ئەي بۇرادەرلەر، سىلەر قەيەرلىك؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ بىز ھارانلىقمىز، دېدى. **5** ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەر ناھورنىڭ ئوغلى لابانىنى تونۇمىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ تونۇيمىز، دېدى. **6** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئۇ سالامەتمۇ، دەپ سورىۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ. مانا ئەنە ئۇنىڭ قىزى راھىلە قويلىرى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، دېدى. **7** ئۇ: ـ مانا، كۈن تېخى ئېگىز تۇرسا، ھازىر تېخى مالنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى بولمىدى؛ نېمىشقا قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن يەنە بېرىپ ئوتلاتمايسىلەر؟ ـ دېدى. **8** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، مۇنداق قىلالمايمىز. ئاۋۋال پادىلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، پادىچىلار تاشنى قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن يۇمىلىتۇۋەتكەندىن كېيىن، ئاندىن قويلارنى سۇغىرىمىز، دېدى. **9** ئۇ ئۇلار بىلەن گەپلىشىپ تۇرغىنىدا، راھىلە ئاتىسىنىڭ قويلىرى بىلەن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى ئۇ قوي باققۇچى ئىدى. **10** شۇنداق بولدىكى، ياقۇپ ئاتىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزى راھىلە بىلەن ئاتىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى كۆرگەندە، ئۇ قوپۇپ بېرىپ، قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن تاشنى يۇمىلىتۇۋېتىپ، ئاتىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى سۇغاردى. **11** ئاندىن ياقۇپ راھىلەنى سۈيۈپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ تاشلىدى ۋە راھىلەگە: ـ مەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تۇغقىنى، رېۋكاھنىڭ ئوغلى بولىمەن، دېۋىدى، ئۇ يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاتىسىغا خەۋەر بەردى. **13** شۇنداق بولدىكى، لابان ئۆز سىڭلىسىنىڭ ئوغلى ياقۇپنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ سۈيۈپ، ئۆيىگە باشلاپ كەلدى. ئاندىن ياقۇپ لابانغا [كەچۈرمىشلىرىنىڭ] ھەممىسىنى دەپ بەردى. **14** لابان ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرۋەقە مېنىڭ سۆڭەك بىلەن گوشۇمدۇرسەن! ـ دېدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ قېشىدا بىر ئايچە تۇرۇپ قالدى. **15** ئاندىن لابان ياقۇپقا: ـ سەن مېنىڭ تۇغقىنىم بولغاچ، ماڭا بىكارغا خىزمەت قىلامسەن؟ ئېيتقىنا، ھەقىقىگە نېمە تالىسەن؟ ـ دېدى. **16** لابانىنىڭ ئىككى قىزى بار ئىدى؛ چوڭىنىڭ ئېتى لىياھ، كىچىكىنىڭ ئېتى راھىلە ئىدى. **17** لىياھنىڭ كۆزلىرى يېقىملىق ئىدى؛ ئەمما راھىلەنىڭ بولسا تەقى-تۇرقى چىلىشكەن، ھۆسنى-جامالى چىرايلىق قىز ئىدى. **18** ياقۇپنىڭ كۆڭلى راھىلەگە چۈشكەن بولۇپ لابانغا: ـ مەن سېنىڭ كىچىك قىزىڭ راھىلە ئۈچۈن ساڭا يەتتە يىل خىزمەت قىلاي، دېدى. **19** لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى باشقا كىشىگە بەرگىنىمدىن ساڭا بەرگىنىم ياخشى. ئەمدى مېنىڭكىدە تۇرغىن، دېدى. **20** ياقۇپ راھىلەنى ئېلىش ئۈچۈن يەتتە يىل خىزمەت قىلدى. ئەمما ئۇ ئۇنى ئىنتايىن ياخشى كۆرگەچكە، بۇ يىللار ئۇنىڭغا پەقەت بىرنەچچە كۈندەكلا بىلىندى. **21** ۋاقىت توشقاندا ياقۇپ لابانغا: ـ مانا مېنىڭ كۈنلىرىم توشتى. ئەمدى ئايالىمنى ماڭا بەرگىن، مەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرەي، دېدى. **22** لابان شۇ

يەردىكى ھەممە كىشىلەرنى يىغىپ، زىيانىت قىلىپ بەردى. 23 لېكىن شۇنداق بولدىكى، كەچ كىرگەندە، ئۇ چوڭ قىزى لىياھنى ياقۇپنىڭ يىنىغا ئېلىپ كەلدى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ بللە بولدى. 24 لابان ئۇز دېدىكى زىلپاھنى قىزى لىياھغا دېدەك قىلىپ بەردى. 25 ئەتسىى شۇنداق بولدىكى، مانا ئالدىدا لىياھ ئۇراتتى! ئۇ لابانغا: ـ بۇ زادى ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ ئەجەبا، مەن راھىلە ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلىدىممۇ؟ مېنى نېمىشقا شۇنداق ئالدىدىڭ؟! ـ دېدى. 26 لابان: بىزنىڭ يۇرتىمىزدا كىچىكىنى چوڭىدىن ئىلگىرى ياتلىق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە يوق. 27 ئەمدى سەن چوڭىنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمنى ئوتكۈزۈپ بولغىن؛ ئاندىن يەنە ئىككىنچىسىنىمۇ ساڭا بېرىمىلى؛ ئۇ سېنىڭ ماڭا يەنە يەتتە يىل قىلىدىغان خىزمىتىڭنىڭ ھەققى بولىدۇ؛ ـ دېدى. 28 ياقۇپ ماقۇل بولۇپ، لىياھنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمنى ئوتكۈزۈپ بولغاندا، لابان قىزى راھىلەنىمۇ ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 29 لابان دېدىكى بىلھاھنى قىزى راھىلەگە دېدەك قىلىپ بەردى. 30 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ راھىلەنىڭمۇ قېشىغا كىردى؛ ئۇ راھىلەنى لىياھدىن زىيادە ياخشى كۆردى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە يەتتە يىل لابانغا خىزمەت قىلدى. 31 ئەمما پەرۋەردىگار لىياھنىڭ ئەتىۋارلاشمىغانلىقىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭغا ئۇغۇشنى نېسىپ قىلدى. لېكىن راھىلە ئۇغماس ئىدى. 32 لىياھ ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار خارلانغىنىمنى كۆردى؛ ئەمدى ئېرىم مېنى ياخشى كۆرىدۇ» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى «رۇبېن» قويدى. 33 ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەتىۋارلاشمىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بۇنى ھەم ماڭا بەردى» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمېئون قويدى. 34 ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم ئېرىم ماڭا باغلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئۈچ ئوغۇل ئۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى لاۋۋى قويدى. 35 ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم مەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇيۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھۇدا قويدى. ئاندىن ئۇ ئۇغۇتىنى توختاپ قالدى.

30

ئەمما راھىلە ئۆزىنىڭ ياقۇپقا بالا ئۇغۇپ بېرەلمىگىنىنى كۆرگەندە، ئاچىسىغا ھەسەت قىلىپ ياقۇپقا: ـ ماڭا بالا بەرگىن؛ بولمىسا ئۆلىمەن، ـ دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ راھىلەگە غەزەپى كېلىپ: ـ مەن بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىنى سەندىن ئايىغان خۇدانىڭ ئورنىدىمۇ؟! ـ دېدى. 3 ـ مانا، دېدىكىم بىلھاھ بۇ يەردە تۇرىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرگىن، ئۇ مېنىڭ قۇچىقىمغا ئۇغىسۇن؛ مەن ئۇ ئارقىلىق باللىق بولاي، ـ دېدى راھىلە. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دېدىكى بىلھاھنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىردى. 5 بىلھاھ ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى. 6 راھىلە: ـ «خۇدا مەن ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزۈپ پەريادىمنى ئاڭلاپ، ماڭا بىر ئوغۇل بەردى»، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى دان قويدى. 7 راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھ يەنە ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 8 راھىلە: ـ «مەن ئاچام بىلەن بەسلىشىپ قاتتىق تۇتۇشۇپ، يەڭدىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى نافتالى قويدى. 9 لىياھ ئۆزىنىڭ ئۇغۇتىنى توختاپ قالغانلىغىنى كۆرۈپ، دېدىكى زىلپاھنى ياقۇپقا خوتۇن قىلىپ بەردى. 10 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى. 11 لىياھ: ـ «نېمىدېگەن تەلەيلىك-ھە!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى گاد قويدى. 12 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 13 لىياھ: «مەن بەختلىكتۇرمەن! چۈنكى خوتۇن-قىزلار مېنى بەختلىك دېيىشىدۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاشىر قويدى. 14 بۇغداي ئورمىسى كۈنلىرىدە رۇبېن چىقىپ ئېتىزلىققا باردى ۋە ئېتىزدىن بىرقانچە مۇھەببەتگۈلنى تېرىپ، بۇلارنى ئانىسى لىياھنىڭ قېشىغا ئەكەلدى. ئەمدى راھىلە لىياھقا: ـ ئۇتۇنۇپ قالاي، ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلىدىن بىرنەچىنى ماڭا بەرگىن! ـ دېدى. 15 [لىياھ] ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئېرىمنى تارتىۋالغىنىڭ يەتمەمدۇ؟ ئەمدى ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلىنىمۇ تارتىۋالماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. راھىلە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق بولسا ئۇ ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلىرى ئۈچۈن بۇگۈن كېچە سەن بىلەن ياتسۇن، ـ دېدى. 16 ياقۇپ كەچقۇرۇن ئېتىزدىن قايتىپ كەلگىنىدە، لىياھ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ مېنىڭ قېشىمغا كىرىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى مەن ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلىرى بىلەن سېنى ئىجارىگە ئالدىم، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇ بۇ كېچە ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. 17 خۇدا لىياھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئۇ ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا بەشىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن لىياھ: «دېدىكىمنى ئېرىمگە بەرگىنىمگە خۇدا ئەمدى ماڭا «ئىجارە ھەققىم»نى ئاتا قىلدى» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسساكار قويدى. 19 لىياھ يەنە ھاملىدار بولۇپ، ياقۇپقا ئالتىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 20 لىياھ: ـ «خۇدا ماڭا ياخشى تويلۇق ئاتا قىلدى؛ ئەمدى ئېرىم مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرىدىغان بولدى؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئالتە ئوغۇل ئۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى زەبۇلۇن قويدى. 21 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ بىر قىز ئۇغۇپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى دىناھ قويدى. 22 ئەمما خۇدا راھىلەنى ياد قىلىپ، دۇئاسىنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇغدىغان قىلدى. 23 ئۇ ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغدى. ئۇ: ـ «خۇدا مېنى نومۇسىتىن خالاس قىلدى»، دېدى. 24 ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار ماڭا يەنە بىر بالا بەرسە» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يۈسۈپ قويدى. 25 راھىلە يۈسۈپنى ئۇغقاندىن كېيىن ياقۇپ لابانغا: ـ مېنى ئۆز يۇرتۇمغا، ئۆز ۋەتىنىمگە كەتكىلى قويغىن. 26 مېنىڭ ساڭا ئىشلىپ ئېرىشكەن ئىش ھەققىم بولغان ئايالىرىم بىلەن بالىلىرىمنى ماڭا بەرگىن؛ مەن كېتەي؛ چۈنكى مېنىڭ ساڭا ئىشلىگەن جاپالىق خىزمىتىم ئۆزۈڭگە ئايان، ـ دېدى. 27 لابان ئۇنىڭغا جاۋابەن: نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇتۇنۇپ قالاي، [يېنىمدىن كەتمە]. چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ سەۋەبىڭدىن ماڭا بەركەت بەرگىنىنى توتۇپ يەتتىم، دېۋىدى، [ياقۇپ] يەنە: ـ 28 ماڭا ئالىدىغان ھەققىڭنى توختاتقىن؛ مەن ساڭا شۇنى بېرەي، دېدى. 29 [ياقۇپ] ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ساڭا قانداق خىزمەت قىلىپ كەلگىنىم، مېنىڭ قولۇمدا مالىرىڭنىڭ قانداق بولغىنى ئۆزۈڭگە ئايان. 30 چۈنكى مەن كەلمەستە مېلىڭ ئاز ئىدى؛ ئەمدى ناھايىتى زور بىر توپ بولدى. مېنىڭ قەدىمىم قەيەرگە يەتسە، پەرۋەردىگار ساڭا بەركەت ئاتا قىلدى. ئەمدى مەن قاچان ئۆز ئائىلەم ئۈچۈن ئىگلىك تىكلەيمەن؟ ـ دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن لابان: ـ مەن ساڭا نېمە بېرەي، دېۋىدى، ياقۇپ: ـ سەن ماڭا ھېچنېمە بەرمىگىن؛ پەقەت مېنىڭ شۇ ئىشىمغا قوشۇلساڭلا، مەن يەنە پاداڭنى بېقىپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئالىمەن. 32 مەن بۇگۈن پۈتكۈل پاداڭنى تارىلاپ، ئالا-چىپار قويلارنى، قارا-قوڭۇر پاخلانلارنى، شۇنداقلا ئۆچكىلەرنىڭ ئىچىدىنمۇ ئالا-چىپارلىرىنى ئايرىپ چىقىمەن. بۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىم بولسۇن. 33 كېيىن، مېنىڭ ھەققىمنى تەكشۈرۈپ كەلگەن ۋاقتىڭدا، ھەققانىي بولغىنىم كۆز ئالدىڭدا ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۆچكىلەر ئارىسىدا ئالا-چىپار بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى، پاخلانلار ئارىسىدا قارا-قوڭۇر بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئوغرىلاپ كېلىنگەن ھېسابلانسۇن، ـ دېدى. 34 ئۇ ۋاقتىتا لابان: ـ ماقۇل، دېگىنىڭدەك بولسۇن، ـ دېدى. 35 شۇ كۈنى [لابان] تاغىل ۋە ئالا-چىپار تېكىلەرنى، ئالا-چىپار چىشى ئۆچكىلەرنى، شۇنداقلا تاز-پاز ئاق چىكمى بولغان بارلىق ئۆچكىلەرنى، بارلىق قارا-قوڭۇر قوزىلارنى ئايرىپ، ئۆز ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، 36 ئۆزى بىلەن ياقۇپنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۈچ كۈنلۈك ئارىلىقنى قويدى. ياقۇپ بولسا لابانىنىڭ پادىلىرىنىڭ قالغىنىنى باقتى. 37 لېكىن ياقۇپ تېرەك، بادام ۋە چىنار دەرەخلىرىدىن يۇمران چۈقىلارنى ئېلىپ، قوۋزىقىنى يوللۇق قىلىپ شىلىپ، ئاق سىزىقلارنى چىقاردى. 38 ئاندىن مال كۆزىگەن ۋاقىتلىردا سۇ ئىچكىلى كەلگەندە، ئۇ مۇشۇ شىلغان چۈقىلارنى پادىلار سۇ ئىچىدىغان يەرلەردىكى ئۆلاقلارغا مالنىڭ ئالدىغا تىكلەپ قوياتتى. مال بۇ [تاغىل] چۈقىلارنىڭ ئالدىدا جۈپلەشكەندىن كېيىن ئۇلار تاغىل ۋە ئالا-چىپار قوزىلارنى ئۇغدى. 40 ئاندىن ياقۇپ بۇ قوزىلارنى لابانىنىڭ پادىسىدىن ئايرىپ چىقاردى؛ ئاندىن ئۇ لابانىنىڭ پادىسىنىڭ يۈزلىرىنى تاغىل ۋە قوڭۇر قوياىلىرىغا قارىتىپ جۈپلەشتۈردى، شۇنداق قىلىپ، ئۆز ئۆز مېلىنى لابانىنىڭ مېلىغا قوشماي يۆلەك قويۇپ، ئۆزى ئۈچۈن ئايرىم پادىلارنى قىلدى. 41 ساغلام كۆچلۈك مال جۈپلەشكىنىدە، ياقۇپ چۈقىلارنى پادىنىڭ كۆز ئالدىغا ئۆلاقلاردا قوياتتى؛ ماللار شۇ چۈقىلارنىڭ يېنىدا جۈپلىشىتى. 42 لېكىن جۈپلىشۈاتقان مال ئاجىز بولسا، ئۇ چۈقىلارنى قويمايتتى. بۇ تەرىقىدە ئاجىزلىرى لابانغا، كۆچلۈكلىرى ياقۇپقا تەۋە بولدى. 43 شۇنداق قىلىپ، بۇ كىشى ناھايىتى باي بولۇپ، ماللىرى، دېدەكلىرى، قۇللىرى، تۆگىلىرى ۋە ئېشەكلىرى خېلى كۆپ بولدى.

31 ئەمما یاقۆپ لابانانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ: ـ یاقۆپ ئاتىمىزنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى ئېلىپ كەتتى، تۇنۇگۈن ئېرىشكەن بۇ دەۋلىتى ئاتىمىزنىڭ ئەتەللۇقاتىدىن كەلگەن، دېگىنىنى ئاڭلاپ قالدى. **2** یاقۆپ لابانانىڭ چىرايىغا قارىۋىدى، مانا، ئۆتۈنگىدەك بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى. **3** بۇ چاغدا، پەرۋەردىگار یاقۆپقا: ـ سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ زېمىنىغا، تۇغ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ كەتكىن. مەن سېنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ ئۈچۈن یاقۆپ ئادەم ئەۋەتىپ، راھىلە ۋە لېياھنى تۇز پادىسى تۇرغان كۆكەمگە چاقىرىپ كېلىپ **5** ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاتاڭلارنىڭ چىرايىغا قارىسام ماڭا بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى؛ ئەمما ئاتامنىڭ خۇداسى مەن بىلەن بىللە بولۇپ كەلدى. **6** كۆچۈمنىڭ پېتىشىچە ئاتاڭلارغا ئىشلەپ بەرگىنىم سىلەرگە ئايان؛ **7** ھالبۇكى، ئاتاڭلار مېنى ئەخمەق قىلىپ، ھەققىمنى ئون قېتىم تۆزگەرتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭ ماڭا زىيان يەتكۈزۈشىگە يول قويمىدى. **8** ئەگەر ئۇ: «ئالا-چىپار قوزىلار ھەققىڭ بولىدۇ»، دېسە، بارلىق پادىلار ئالا-چىپار قوزىلىغلى تۇردى. ئۇ: «تاغىل قوزىلار ھەققىڭ بولسۇن»، دېسە، بارلىق پادىلار تاغىل قوزىلىغلى تۇردى. **9** بۇ تەرىقىدە خۇدا ئاتاڭلارنىڭ مالىلىرىنى تارتىۋېلىپ، ماڭا بەردى. **10** پادىلار كۆيىلگەن ۋاقىتتا مەن بىر قېتىم چۈشۈمدە بېشىمنى كۆتۈرۈپ شۇنى كۆردۈمكى، مانا، مالىلارنىڭ ئۆستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل يا كى ئالا-چىپار ئىدى. **11** ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى چۈشۈمدە ماڭا: «ئەي یاقۆپ»، دېۋىدى، مەن جاۋاب بېرىپ: «مانا مەن»، دېدىم. **12** ئۇ ماڭا: ـ «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارىغىن؛ مانا مالىلارنىڭ ئۆستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل ۋە ئالا-چىپاردۇر؛ چۈنكى مەن لابانانىڭ ساڭا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى كۆردۈم. **13** مەن بەيت-ئەلدە [ساڭا كۆرۈنگەن] تەڭرىدۇرمەن. سەن شۇ يەردە تۇۋرۇكنى مەسىھلەپ، ماڭا قەسەم ئىچتىڭ. ئەمدى سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بۇ زېمىندىن چىقىپ، تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ زېمىنىغا يانغىن» دېدى. **14** راھىلە ۋە لېياھ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاتىمىزنىڭ ئۆيىدە بىزگە تېگىشلىك نېسىۋە يا كى مىراس قالمىغانمۇ؟ **15** بىز دەرۋەقە ئۇنىڭغا يات ئادەم ھېسابلىنىپ قالغانمۇ؟! ئۇ بىزنى سېتىۋەتتى، تويلۇقىمىزنىمۇ پۈتۈنلەي يەپ كەتتى! **16** شۇنداق بولغاندىن كېيىن، خۇدا ئاتىمىزدىن ساڭا ئېلىپ بەرگەن بارلىق دەۋلەت بىز بىلەن بىللىرىمىزنىڭكىدۇر. ئەمدى خۇدا ساڭا نېمە دېگەن بولسا، شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن یاقۆپ ئورنىدىن تۇرۇپ، بىللىرى ۋە ئايللىرىنى تۆگىلىرگە مىندۈرۈپ، ئېرىشكەن بارلىق مالىلىرى ۋە بارلىق ئەتەللۇقاتىنى، يەنى پادان-ئارامدا تاپقان ئەتەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئاتاسى ئىسھاقنىڭ يېنىغا بېرىشقا قاناتلان زېمىنىغا قاراپ يول ئالدى. **19** لابان بولسا قويلىرىنى قىرقىغلى كەتكەنىدى؛ راھىلە تۇز ئاتىسىغا تەۋە «تۇي بۇتلىرى»نى ئوغرىلاپ ئېلىۋالدى. **20** یاقۆپ ئارامىي لابانغا تۇز قېشىدىن ئوغرىلىقچە قېچىپ كېتىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرماي ئۇنى ئالداپ قويغانىدى. **21** ئۇ بار-يوقىنى ئېلىپ قېچىپ كەتتى؛ ئۇ دەريادىن ئۆتۈپ گىلېئاد تېغى تەرەپكە قاراپ يول ئالدى. **22** ئۈچىنچى كۈنى، لابانغا یاقۆپنىڭ قاچقىنى ئوغرىسىدا خەۋەر يەتتى. **23** ئۇ تۇز تۇغقانلىرىنى ئېلىپ، يەتتە كۈنلۈك يولغچە كەيندىن قوغلاپ بېرىپ، گىلېئاد تېغىدا ئۇنىڭغا يېتىشتى. **24** لېكىن كېچىسى خۇدا ئارامىي لابانانىڭ چۈشىگە كىرىپ ئۇنىڭغا: «سەن ھېزى بول، یاقۆپقا يا ئاق يا كۆك دېمە!» دېدى. **25** لابان یاقۆپقا يېتىشىپ بارغاندا، یاقۆپ چېدىرنى تاغنىڭ ئۈستىگە تىكىگەنىدى. لابانمۇ تۇغقانلىرى بىلەن گىلېئاد تېغىنىڭ ئۈستىدە چېدىر تىكتى. **26** لابان یاقۆپقا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ سەن مېنى ئالداپ، قىزلىرىمنى ئۇرۇشتا ئالغان ئوچلىدەك ئېلىپ كەتتىڭ؟ **27** نېمىشقا يوشۇرۇن قاچىسەن، ماڭا خەۋەر بەرمەي مەندىن ئوغرىلىقچە كەتتىڭ؟ ماڭا دېگەن بولساڭ مەن خۇشال-خۇراملىق بىلەن غەزەل ئوقۇپ، داپ ۋە چاڭ چېلىپ، سېنى ئۇزىتىپ قويىمامتىم؟ **28** شۇنداق قىلىپ سەن ماڭا تۇز ئوغۇللىرىم ۋە قىزلىرىمنى سۆيۈپ ئۇزىتىپ قويۇش پۇرسىتىنىمۇ بەرمىدىڭ. بۇ ئىشتا ئەخمەقلىق قىلدىڭ. **29** سىلەرگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈش قولۇمدىن كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭگۈن كېچە ئاتاڭنىڭ خۇداسى ماڭا سۆز قىلىپ: «ھېزى بول، یاقۆپقا يا ئاق يا كۆك دېمە» دېدى. **30** خوش، سەن ئاتاڭنىڭ ئۆيىنى تولىمۇ سېغىنغىنىڭ ئۈچۈن كەتمەي قويمايسەن؛ لېكىن نېمىشقا يەنە مېنىڭ بۇتلىرىمنى ئوغرىلىدىڭ؟ ـ دېدى. **31** یاقۆپ لابانغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن قورقۇپ قاچتىم؛ چۈنكى سېنى قىزلىرىنى مەندىن مەجبۇرلىۋالىدىكەن، دېدىم. **32** ئەمدى بۇتلىرىڭنا كەلسەك، تۇلار كىمدىن چىقسا شۇ تىرىك قالمايدۇ! قېرىنداشلىرىمىز ئالدىدا مەندىن قاندا-قالا نېمىڭنى تونۇۋالساڭ، ئۇنى ئېلىپ كەت، ـ دېدى. ھالبۇكى، یاقۆپنىڭ راھىلەنىڭ بۇتلارنى ئوغرىلاپ كەلگىنىدىن خەۋىرى يوق ئىدى. **33** لابان ئالدى بىلەن یاقۆپنىڭ چېدىرىغا كىرىپ، ئاندىن لېياھنىڭ چېدىرى ھەم ئىككى دېدەكنىڭ چېدىرلىرىغا كىرىپ ئاختۇرۇپ ھېچنېمە تاپالمىدى. لېياھنىڭ چېدىردىن چىقىپ، راھىلەنىڭ چېدىرىغا كىردى. **34** راھىلە بولسا تۆي بۇتلىرىنى ئېلىپ، بۇلارنى تۆگىنىڭ چومىنىڭ ئېچىگە تىقىپ قويۇپ، ئۈستىدە ئولتۇرۇۋالغانىدى. لابان پۈتكۈل چېدىرنى ئاختۇرۇپ، ھېچنېمە تاپالمىدى. **35** راھىلە ئاتىسىغا: ـ ئەي خوجام، ئالدىڭدا تۇرالمىغىنىم ئۈچۈن خاپا بولمىغىن؛ چۈنكى مەن ھازىر ئايالىلارنىڭ ئادەت مەزگىلىدە تۇرۇۋاتىمەن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، لابان ھەممە يەرنى قىيماي ئاختۇرۇپمۇ، تۆي بۇتلىرىنى تاپالمىدى. **36** شۇنىڭ بىلەن یاقۆپ ئاچچىقلاپ لابان بىلەن جېدەللىشىپ كەتتى. یاقۆپ لابانغا: ـ سەن مېنى كەينىمدىن مۇنچە ئالدىراپ-تېنەپ قوغلاپ كەلگۈدەك مەندە نېمە سەۋەنلىك، نېمە گۇناھ بار؟ **37** سەن ھەممە يۈك-تاقلىرىمنى ئاختۇرۇپ چىقتىڭ، تۆيۈڭنىڭ نەرسىلىرىدىن بىرەر نېمە تاپالدىڭمۇ؟ بىرنېمە تاپقان بولساڭ، مېنىڭ قېرىنداشلىرىم بىلەن سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئۇنى قويغىن، تۇلار بىز ئىككىمىزنىڭ تارىسىدا ھۆكۈم قىلسۇن. **38** مەن مۇشۇ يىگىرمە يىل قېشىڭدا تۇردۇم؛ ھېچقاچان ساغلىقىڭ ۋە چىشى تۆچكىلىرىڭ بالا تاشلىۋەتمىدى، پادىلىرىڭدىن قوچقارلىرىڭنى يىگىنىم يوق. **39** بوغۇزۇپتىلگەنلىرىنى قېشىڭغا ئېلىپ كەلمەي، بۇ زىيانىنى تۆزۈم تولدۇردۇم؛ كېچىسى ئوغرىلانغان يا كى كۈندۈزى ئوغرىلانغان بولسۇن سەن ئۇنى مەندىن تولىتىپ ئالدىڭ. **40** مېنىڭ كۈنلىرىم شۇنداق تۆتتىكى، كۈندۈزى ئىسسىقتىن، كېچىسى سوغۇقتىن قېينىلىپ، ئۇيقۇ كۆزۈمدىن قاچاتتى. **41** مېنىڭ كۈنلىرىم مۇشۇ يىگىرمە يىلدا ئۆيۈڭدە تۇرۇپ شۇنداق بولدى، ئون تۆت يىل ئىككى قىزىڭ ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلدىم، ئالتە يىل پاداڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلدىم؛ ئۇنىڭ ئۆستىگە سەن ئىش ھەققىمنى ئون قېتىم ئۆزگەرتتىڭ. **42** ئەگەر ئاتامنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، يەنى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغانلىقى ئۆزى مەن بىلەن بىللە بولمىسا ئىدى، سەن جەزمەن مېنى قۇرۇق قول قىلىپ قايتۇرۇۋېتەتتىڭ. لېكىن خۇدا مېنىڭ تارتقان جەبىر-جاپالىرىمنى، قولىلىرىمنىڭ مۇشەققىتىنى كۆرۈپ تۈنۈگۈن كېچە ساڭا تەنبىھ بەردى، ـ دېدى. **43** لابان یاقۆپقا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ قىزلار مېنىڭ قىزلىرىم، بۇ ئوغۇللار مېنىڭ ئوغۇللىرىم، بۇ پادا بولسا مېنىڭ پادام بولىدۇ؛ شۇنداقلا كۆز ئالدىڭدىكى ھەممە نەرسە مىنىڭكىدۇر، ئەمما مەن بۈگۈن بۇ قىزلىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇغقان ئوغۇللىرىنى نېمە قىلاي؟ **44** قېنى كەل، سەن بىلەن ئىككىمىز بىر ئەھدە تۈزۈشەيلى، بۇ مەن بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. **45** شۇنىڭ بىلەن یاقۆپ بىر تاشنى ئېلىپ ئۈرە تىكلەپ تۇۋرۇك قىلىپ قويدى. **46** ئاندىن یاقۆپ قېرىنداشلىرىغا: ـ تاش يىغىڭلار، ـ دېۋىدى، تاشلارنى ئېلىپ كېلىپ دۆۋىلىدى، شۇ يەردە تاش دۆۋىسىنىڭ يېنىدا غىزالىنىشتى. **47** لابان بۇ دۆۋىنى «يەگار-ساھادۇتا» دەپ ئاتىدى، یاقۆپ ئۇنىڭغا «گالېئەد» دەپ ئات قويدى. **48** لابان: ـ بۇ دۆۋە بۈگۈن سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. شۇڭا بۇ سەۋەبتىن دۆۋىنىڭ نامى «گالېئەد» ئاتالدى. **49** تۇ جاي يەنە «مىزپاھ»، دەپمۇ ئاتالدى؛ چۈنكى لابان يەنە: ـ ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن كۈرۈشمىگەن ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا قاراۋۇل بولۇپ كۆزىتىپ تۇرسۇن. **50** ئەگەر سەن قىزلىرىمنى بوزەك قىلساڭ، يا كى قىزلىرىمنىڭ ئۈستىگە باشقا خوتۇنلارنى ئالساڭ، باشقا ھېچ كىشى قېشىمىزدا ھازىر بولمىغان تەقدىردىمۇ، مانا، خۇدا مەن بىلەن سېنىڭ ئارا ئۇنى گۇۋاھچىدۇر! **51** لابان یاقۆپقا يەنە: ـ مانا، بۇ دۆۋىگە قارا، مەن بىلەن سەن ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مەن تىكلەپ قويغان بۇ تۇۋرۇككىمۇ قارا؛ **52** كەلگۈسىدە بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۇۋرۇككىمۇ مەن يامان نىيەت بىلەن بۇ دۆۋىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە ئۆتمەسلىكىم ئۈچۈن، سېنىمۇ نىيىتىڭنى يامان قىلىپ بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۇۋرۇكتىن ئۆتۈپ مېنىڭ تەرىپىمگە كەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن گۇۋاھچى بولسۇن. **53** ئىبراھىمنىڭ ئىلاھى، ناھورنىڭ ئىلاھى ۋە بۇ ئىككىسىنىڭ ئاتاسىنىڭ ئىلاھلىرى

ئارىمزدا ھۆكۈم چىقارسۇن، ـ دېدى. ياقۇپ بولسا ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغۇچى بىلەن قەسەم قىلدى. **54** ئاندىن ياقۇپ تاغ ئۈستىدە بىر قۇربانلىق سۇنۇپ، قېرىنداشلىرىنى تۈزى بىلەن تاماقلىنىشقا تەكلىپ قىلدى. ئۇلار ھەمداستىخان ئولتۇردى ۋە كېچىسى تاغدا قوندى. **55** ئەتىسى تاڭ سەھەردە لابان ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى بىلەن قىزلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۆز ئۆيىگە راۋان بولدى.

32

ياقۇپ ئۆز يولىغا كېتىپ باراتتى، يولدا خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. **2** ياقۇپ ئۇلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ جاي خۇدانىڭ بارگاھى ئىكەن! ـ دەپ، بۇ جاينىڭ نامىنى «ماھانائىم» دەپ قويدى. **3** ئاندىن ياقۇپ سېئىر زېمىنىدىكى «ئېدوم يايلىقى»غا، ئاكىسى ئەساۋنىڭ قېشىغا ئالدىن خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ، **4** ئۇلارغا جېكلەپ: ـ سىلەر خوجامغا، يەنى ئەساۋغا: «كەمىنىلىرى ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ مەن لابانىنىڭ قېشىدا مۇساپىر بولۇپ، تا مۇشۇ ۋاقىتقىچە تۇردۇم. **5** ئەمدى مەندە كالا، ئېشەك ۋە قويلار، قۇل-دېدەكلەرمۇ بار، مەن ئۆزلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپارىمنىكەن دەپ خوجامغا خەۋەر يەتكۈزۈشنى لايىق كۆردۇم»، دەڭلار، ـ دېدى. **6** خەۋەرچىلەر ياقۇپنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ: ـ بىز ئاكىلىرى ئەساۋنىڭ قېشىغا باردۇق؛ ئۇ تۆت يۈز كىشىنى ئېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **7** ياقۇپ ناھايىتى قورقۇپ، غەم-غۇسسىگە چۈشۈپ ئادەملىرىنى قوي، كالا ۋە تۆگىلىرىگە قوشۇپ، ئىككى تۈركىگە ئايرىدى. **8** ئۇ: ـ «ئەگەر ئەساۋ كېلىپ بىر تۈركىمىزغا ھۇجۇم قىلسا، يەنە بىر تۈركى قېچىپ قۇتۇلۇپ قالار» ـ دەپ ئويلىدى. **9** ئاندىن ياقۇپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئاتام ئىسھاقنىڭ خۇداسى! ماڭا: «تۆز زېمىنىڭ ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا يېنىپ كەتكىن، ساڭا ياخشىلىق قىلىمەن» دەپ ۋەدە قىلغان پەرۋەردىگار! **10** ـ مەن سېنىڭ تۆز قۇلۇڭغا كۆرسەتكەن ئۆزۈگەرمەس بارلىق مېھرىبانلىقىڭ ۋە بارلىق ۋاپادارلىقىڭ ئالدىدا ھېچنېمە ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈكىنىمدە يالغۇز بىر ھاسام بار ئىدى. ئەمدى مەن ئىككى توپ ئادەم بولۇپ قايتىۋاتىمەن. **11** ئۆتۈنۈپ قالاي، مېنى ئاكام ئەساۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى ئۇ كېلىپ مەن بىلەن خوتۇن-بالىلىرىمنى ئولتۇرۇۋېتىۋەتمىكىن، دەپ قورقىمەن. **12** سەن: «مەن جەزمەن ساڭا زور ياخشىلىق قىلىپ، سېنىڭ نەسلىڭنى دېڭىزدىكى قۇمدەك ھەددى-ھىسابسىز كۆپ قىلىمەن»، دېگەنىدىڭ، ـ دېدى. **13** ئۇ شۇ كېچىسى شۇ يەردە قونۇپ قالدى؛ ئاندىن ئۇ قول ئىلكىدىكى ماللاردىن ئېلىپ، ئاكىسى ئەساۋغا ئىككى يۈز تۆچكە، يىگىرمە تېكە، ئىككى يۈز ساغلىق، يىگىرمە قوچقار، ئوتىۋز چىشى تۆگىنى تايلاقلىرى بىلەن، قىرىق ئىنەك، ئون بۇقا، يىگىرمە مادا ئېشەك، ئون ھاڭگا ئېشەكنى سوۋغات قىلىپ تەييارلاپ، **16** بۇلارنى ئايرىم-ئايرىم توپ قىلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇلارغا جېكلەپ: ـ سىلەر مەندىن بۇرۇن مېڭىپ، ھەر توپنىڭ ئارىسىدا ئارىلىق قويۇپ ھەيدەپ مېڭىڭلار، ـ دېدى. **17** ئۇ ئەڭ ئالدىدىكى توپ بىلەن ماڭغان كىشىگە ئەمر قىلىپ: ـ ئاكام ئەساۋ ساڭا ئۇچرىغاندا، ئەگەر ئۇ سەندىن: «كىمنىڭ ئادىمىسەن؟ قەيەرگە بارىسەن؟ ئالدىڭدىكى جانۋارلار كىمنىڭ؟» ـ دەپ سورىسا، **18** ئۇندىقتا سەن جاۋاب بېرىپ: «بۇلار كەمىنىلىرى ياقۇپنىڭ بولۇپ، خوجام ئەساۋغا ئەۋەتكەن سوۋغاتىۋر. مانا، ئۇ ئۆزىمۇ كەينىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دېگىن، دېدى. **19** شۇ ئەتىرىدە ئۇ ئىككىنچى، ئۈچىنچى ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى پادىلارنى ھەيدەپ ماڭغۇچى كىشىلەرگىمۇ ئوخشاش ئەمر قىلىپ: ـ ئەساۋ سىزلەرگە ئۇچرىغاندا، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دەڭلار، ئاندىن: ـ مانا، كەمىنىلىرى ياقۇپ ئۆزىمۇ ئارقىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دەڭلار، دېدى؛ چۈنكى ئۇ: ـ مەن ئالدىمدا بارغان سوۋغات بىلەن ئۇنى مېنى كەچۈرۈم قىلىدۇرۇپ، ئاندىن يۈزىنى كۆرسەم، مېنى قوبۇل قىلارمىكەن، ـ دەپ ئويلىغانىدى. **21** شۇنداق قىلىپ سوۋغات ئالدىن ئەۋەتىلدى؛ ئۇ شۇ كېچىسى بارگاھدا قونۇپ قالدى. **22** ئۇ شۇ كېچىدە قوپۇپ، ئىككى ئايالى ۋە ئىككى دېدىكى ۋە ئون بىر ئوغلىنى ئېلىپ، ياببوك كېچىكدىن ئۆتۈپ كەتتى. **23** ئۇ ئۇلارنى ئېقىندىن ئۆتكۈزدى، شۇنداقلا ھەممە نەرسىللۇقىنىمۇ ئۇ قارشى تەرەپكە ئۆتكۈزدى. **24** ياقۇپ بولسا بۇ قاتىنا يالغۇز قالدى؛ بىر زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چېلىشتى. **25** لېكىن بۇ زات ئۇنى يېڭەلمەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا قولىنى تەگكۈزۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشۋاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى. **26** ئۇ زات: ـ مېنى قويۇپ بەرگىن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دېدى. ـ سەن مېنى بەركەتلىمىگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دېدى ياقۇپ. **27** ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىڭ نېمە؟ دەپ سوردى. ئۇ: ئېتىم ياقۇپ، ـ دېدى. **28** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئېتىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولىدۇ؛ چۈنكى سەن خۇدا بىلەنمۇ، ئىنسان بىلەنمۇ ئېلىشىپ غالىب كەلدىڭ، ـ دېدى. **29** ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: ـ نامىڭنى ماڭا دەپ بەرگىن، دېۋىدى، ئۇ: ـ نېمىشقا مېنىڭ نامىمنى سورايسەن؟ ـ دېدى ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلدى. **30** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: ـ خۇدانى يۈزمۇ-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جاينىڭ نامىنى «پەنئىل» دەپ ئاتىدى. **31** ئۇ پەنئىلدىن ئۆتۈپ ماڭغانىدا، كۈن ئۇنىڭ ئۈستىبېشىنى يورۇتتى؛ ئەمما ئۇ يوتىسى تۇپەيلىدىن ئاقساپ ماڭاتتى. **32** بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار بۈگۈنگىچە يوتىسىنىڭ ئۆگىسىدىكى پەينى جېمىدۇ؛ چۈنكى شۇ زات ياقۇپنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا، يەنى ئۇنىڭ پېيىگە قولىنى تەگكۈزۈپ قويغانىدى.

33

ياقۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئەساۋ ئۇنۇت يۈز كىشى بىلەن كېلىۋاتاتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىللىرىنى ئايرىپ، لېيا، راھىلە ۋە ئىككى دېدەككە تاپشۇرۇدى؛ **2** ئۇ ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بىللىرىنى ھەممىنىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى، ئاندىن لېياھ بىلەن ئۇنىڭ بىللىرىنى، ئەڭ ئاخىردا راھىلە بىلەن يۈسۈپنى ماڭدۇردى. **3** ئۆزى بولسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭدى، ئۇ ئاكىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بارغۇچە يەتتە قېتىم يەرگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **4** ئەساۋ ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ، بوينىغا گىرە سېلىپ، ئۇنى سۆيدى؛ ھەر ئىككىسى يىغلىشىپ كەتتى. **5** ئاندىن ئەساۋ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، ئايالىلار ۋە بىللارنى كۆرۈپ: ـ بۇ سەن بىلەن بىللە كەلگەنلەر كىملەر؟ ـ دەپ سوردى. ياقۇپ: ـ بۇلار خۇدا ئاپايىتە قىلىپ كەمىنىلىرىگە بەرگەن بىللارىدۇر، ـ دېدى. **6** ئاندىن ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بىللىرى ئالدىغا يېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى؛ **7** ئاندىن لېياھمۇ ئۇنىڭ بىللىرى بىلەن ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى، ئاخىردا يۈسۈپ بىلەن راھىلە ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى. **8** ئەساۋ: ـ ماڭا يولدا ئۇچرىغان ئاشۇ توپلىرىڭدا نېمە مەقسىتىڭ بار؟ ـ دېۋىدى، ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ خوجامنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تېپىشىم ئۈچىۋىدۇر، دېدى. **9** لېكىن ئەساۋ: ـ ئەي قېرىندىشىم، مەندە يېتىپ ئاشقۇدەك بار. سېنىڭ ئۆز نەرسىلىرىڭ ئۆزۈڭگە قالسۇن، دېدى. **10** ئەمما ياقۇپ: ـ ئۇنداق قىلمىغىن، ئەگەر مەن نەزىرىلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، سوۋغىتىمنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى سىلىنىڭ مېنى خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلىرىنى كۆرۈپ، دىدارلىرىنى كۆرگىنىمدە خۇدانىڭ دىدارىنى كۆرگەندەك بولدۇم! **11** ئەمدى ساڭا كەلتۈرۈلگەن، [خۇدادىن كۆرگەن] بۇ بەركەتلىرىمنى قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى خۇدا ماڭا شاپائەت كۆرسەتتى، ھەممە نەرسىلىرىم بار بولدى، ـ دەپ ئۇنىڭدىن قايتا-قايتا ئۆتۈنۈۋىدى، ئۇ قوبۇل قىلدى. **12** ئاندىن ئەساۋ: ـ ئەمدى بىز قوزغىلىپ سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرايلى، مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭاي، دېدى. **13** ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجام كۆرىدىلە، بالىلار كىچىك، قېشىمدا ئېمىدىغان قوزا ۋە موزايلار بار، ئەگەر مەن بۇلارنى بىر كۈنلا ئالدىرتىپ قوغلاپ ماڭدۇرسام، پۈتكۈل پادا ئۆلۈپ كېتىدۇ. **14** شۇڭا ئۇنۇتۇنەكى، خوجام كەمىنىلىرىدىن ئالدىدا ماڭىچاج تۇرسۇن؛ مەن ئالدىمدىكى مال-چارۋىلارنىڭ مېڭىشىغا، شۇنداقلا بالىلارنىڭ مېڭىشىغا قاراپ ئاستا مېڭىپ، خوجامنىڭ قېشىغا سېئىرغا ئۇدۇل باراي، دېدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا ئەساۋ: ـ ئۇنداق بولسا، مەن ئۆزۈم بىلەن كەلگەن كىشىلەردىن بىرنەچىنى قېشىڭدا قويۇپ كېتەي، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنىڭ نېمە ھاجىتى؟ پەقەت خوجامنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپساملا شۇ كۈچىيە، دېدى. **16** ئەساۋ ئۇ كۈنى يولغا چىقىپ سېئىرغا يېنىپ كەتتى. **17** ياقۇپ سەپەر قىلىپ، سۇككوت دېگەن جايغا كەلگەندە، ئۇ يەرگە بىر ئۆي سېلىپ، مالىلىرىغا لاپاسلارنى ياسىدى. شۇڭا بۇ يەر «سۇككوت» دەپ ئاتالدى. **18** شۇ ئەتىرىدە ياقۇپ پادان-ئارامدىن قايتىپ، قاناتان زېمىنىدىكى شەكەم شەھىرىگە ئامان-ئېسەن كەلدى.

تۇ شەھەرنىڭ ئالدىدا چىدىر تىكتى. 19 ئاندىن تۇ چىدىر تىككەن يەرنىڭ بىر قىسمىنى شەكەمنىڭ ئاتىسى بولغان ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن بىر يۈز قەستىگە سېتىۋېلىپ، 20 شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ سېلىپ، نامىنى «ئەل-ئەلوھە-ئىسرائىل» دەپ ئاتىدى.

34 بىر كۈنى، لىياھنىڭ ياقۇپقا تۇغقۇپ بەرگەن قىزى دىناھ يۇرتىنىڭ قىزلىرى بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. 2 شۇ يۇرتنىڭ ئەمىرى ھۇۋىي ھامورنىڭ ئوغلى شەكەم ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، زورلاپ نومۇسسىغا تەگدى. 3 ئەمما ئۇنىڭ كۆڭلى ياقۇپنىڭ قىزى دىناھقا چۈشۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى ۋە ئۇنىڭغا مۇھەببەتى بىلەن كۆڭۈل سوردى. 4 شۇنىڭ بىلەن شەكەم ئاتىسى ھامودىن: ـ بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەرگىن، دەپ تەلەپ قىلدى. 5 ياقۇپ [شەكەمنىڭ] قىزى دىناھنىڭ ئېيىنىگە تەگكەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ماللىرى بىلەن دالالاردا ئىدى، شۇڭا ياقۇپ ئۇلار كەلگۈچە جىم تۇرۇپ تۇردى. 6 شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامور ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكىلى چىقتى؛ 7 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى خەۋەرنى ئاڭلاپلا دالالاردىن قايتىپ كەلگەنىدى. بۇلار [شەكەمنىڭ] قىلمايدىغان ئىشنى قىلىپ، ياقۇپنىڭ قىزىنىڭ نومۇسسىغا تېگىپ ئىسرائىل قەبىلىسىدە شەرمەندىلىك قىلغىنى ئۈچۈن ئازابلىنىپ، ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. 8 ھامور ئۇلارغا سۆز قىلىپ: ـ ئوغلۇم شەكەمنىڭ كۆڭلى قىزىڭلارغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئىلتىپات قىلىپ ئۇنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلار! 9 بىز بىلەن قۇدا-باجا بولۇپ، قىزلىرىڭلارنى بىزگە بېرىڭلار، بىزنىڭ قىزلىرىمىزنىمۇ سىلەر ئېلىڭلار، 10 بىز بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. مانا، يەر ئالدىڭلاردا تۇرۇپتۇ، بۇ يەرنى ماكان قىلىپ، سودا قىلىپ، تۇرۇڭلار ئۈچۈن ئۆي-مۈلۈك ئېلىڭلار، ـ دېدى. 11 شەكەم قىزنىڭ ئاتىسى بىلەن ئاكا-ئۇكىلىرىغا: ـ نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپسام دەيمەن؛ سىلەر نېمە دېسەڭلار، شۇنى بېرەي. 12 مەندىن قانچىلىك تويلۇق ياكى سوۋغات تەلەپ قىلسا ئاڭلار، ماڭا ئېيتقىنىڭلارچە بېرەي، پەقەت بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلارلا بولىدۇ، دېدى. 13 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شەكەم ۋە ئاتىسى ھامورغا ھىيلە-مىكىر بىلەن جاۋاب بەردى، چۈنكى ئۇ سىڭلىسى دىناھنىڭ ئېيىنىگە تەگكەنىدى، 14 ئۇلارغا: ـ بىز بۇنداق قىلالمايمىز، سىڭلىمىزنى خەتىنسىز بىرسىگە بېرىشكە ماقۇل دېيەلمەيمىز؛ چۈنكى بۇ بىزگە نومۇس بولىدۇ. 15 پەقەت بىر شەرتىمىزگە كۆنسەڭلارلا سىلەرگە ماقۇل بولىمىز؛ سىلەرنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىڭلار خەتنە قىلىنىپ بىزدەك بولسا، 16 قىزلىرىمىزنى سىلەرگە بېرىپ، سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى بىز ئېلىپ ئارا ئالدىردا ئولتۇرۇپ، بىر قوۋم بولۇپ قالىمىز. 17 ئەمما بىزگە قۇلاق سالماي، خەتنە قىلىنىشقا ئۈنمىسىڭلار، ئۇنداقتا بىز قىزىمىزنى ئېلىپ كېتىمىز، ـ دېدى. 18 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ھامور ۋە ئوغلى شەكەمنىڭ نەزىرىگە ياقتى. 19 يىگىت بۇ ئىشنى كەينىگە سوزمىدى، چۈنكى ئۇ ياقۇپنىڭ قىزىغا ئېچىل بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ھەممىدىن ئەتۋارلىق ئىدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ھامور ئوغلى شەكەم بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا بېرىپ، شەھەرنىڭ ئادەملىرىگە سۆز قىلىپ: ـ 21 بۇ ئادەملەرنىڭ بىز بىلەن ئىناق ئۆتكۈسى بار. شۇڭا ئۇلار مۇشۇ يۇرتتا تۇرۇپ سودا-سېتىق قىلسۇن؛ مانا، بۇ جايىنىڭ ئىككى تەرىپى ئۇلارغا يەتكۈدەك كەڭدۇر. بىز ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، ئۆز قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا بېرىمىز. 22 لېكىن پەقەت ئارىمىزدىكى ھەممە ئەركەك ئۇلار خەتنە قىلىنغاندەك خەتنە قىلىنسا، ئۇ ئادەملەر ئارىمىزدا تۇرۇپ بىز بىلەن بىر خەلق بولۇشقا ماقۇل دەيدۇ. 23 شۇ تەرىقىدە ئۇلارنىڭ مال-تەۋەللۇقاتى، ھەممە چارپايلىرى بىزنىڭكى بولىمامدۇ؟ بىز پەقەت ئۇلارغا ماقۇل دېسەكلا، ئۇلار ئارىمىزدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىندى. 25 ئەمما ئۈچىنچى كۈنى، ئۇلار تېخىچە ئاغرىق يانقىنىدا شۇنداق بولدىكى، ياقۇپنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى دىناھنىڭ ئاكىلىرى شىمېئون بىلەن لاۋِي ھەرقايسىسى ئۆز قىلىچىنى ئېلىپ، شەھەر خاتىرجەملىك ئېچىدە تۇرغىنىدا بىبسىز كىرىپ، ھەممە ئەركەكنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ 26 ئۇلار ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىمۇ قىلىچلاپ، دىناھنى شەكەمنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەتتى. 27 ئاندىن ياقۇپنىڭ [بارلىق] ئوغۇللىرى: «ئۇلار سىڭلىمىزنىڭ نومۇسسىغا تەگدى» دەپ، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جايىغا كېلىپ، شەھەرنى بۇلاپ-تالاڭ قىلدى. 28 ئۇلارنىڭ قوي-كالا، ئېشەكلىرىنى، شەھەردىكى ھەممىنى، ئېتىزلىقلاردىكى ھەممىنى ئېلىپ كەتتى، 29 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق مال-مۈلكىنى بۇلاپ-تالاپ، بارلىق خوتۇن-بالىلارنى ئەسىر قىلىپ، ئۆي ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىمۇ قوشۇپ ئېلىپ كەتتى. 30 ياقۇپ شىمېئون ۋە لاۋِينى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر مېنى بالاغا تىقىپ، زېمىندىكىلەر ـ قاناناتىلار بىلەن پەرىزىيلەرنىڭ ئالدىدا سېسىتىڭلار. بىزنىڭ ئازىمىز تاز بىر خەلقتۇرمىز؛ ئۇلار ماڭا قارشى چىقىپ يىغىلىپ ھۇجۇم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەئىتىم ۋەيران بولىمىز، ـ دېدى. 31 ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەجەبا، سىڭلىمىزغا بىر پاھىشە ئايالغا قىلغانىدەك مۇئامىلە قىلسا بولامدۇ؟ ـ دېدى.

35 ئاندىن خۇدا ياقۇپقا: ـ سەن ھازىر بەيت-ئەلگە چىقىپ، شۇ يەرنى ماكان قىل، ئۆزۈڭ ئاكاڭ ئەساۋدىن قېچىپ ماڭغىنىڭدا ساڭا كۆرۈنگەن [مەن] تەڭرىگە بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، ـ دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئۆيىدىكىلەر ۋە ئۆزى بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: ـ ئارا ئالدىردىكى يات ئىلاھ بۇتلىرىنى تاشلىۋېتىپ، ئۆزۈڭلارنى پاكلاپ ئېگىنلىرىڭلارنى يەڭگۈشلەڭلار. 3 ئاندىن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىمىز. مەن شۇ يەردە قىينىچىلىقتا قالغاندا دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىپ، يۈرگەن يولۇمدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەلگەن تەڭرىگە قۇربانگاھ سالاي، ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۆز قوللىرىدىكى ھەممە يات ئىلاھ بۇتلىرىنى، شۇنداقلا قۇلاقلىرىدىكى زىرىلەرنى چىقىرىپ ياقۇپقا بەردى. ياقۇپ بۇلارنى شەكەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە كۆمۈپ قويدى. 5 ئاندىن ئۇلار سەپەرگە ئاتلاندى؛ ئەمما ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنى خۇدادىن بولغان بىر ۋەھىمە باسقاچقا، ئۇلار ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرىنى قوغلىمىدى. 6 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسى قاناتلان زېمىندىكى لۇز، يەنى بەيت-ئەلگە يېتىپ كەلدى. 7 ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياسىدى؛ ئاكىسىدن قېچىپ ماڭغىنىدا شۇ يەردە خۇدا ئۇنىڭغا كۆرۈنگىنى ئۈچۈن بۇ جايىنىڭ ئىسمىنى «ئەل-بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 8 رىۋاكانىڭ ئىنىگانىسى دەبوراھ بولسا شۇ يەردە ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ بەيت-ئەلنىڭ ئايىغىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە دەپنە قىلىندى. بۇ سەۋەبتىن شۇ دەرەخ «يىغا-زارنىڭ دۇب دەرىخى» دەپ ئاتالدى. 9 ياقۇپ [شۇيول بىلەن] پادان-ئارامدىن يېنىپ كەلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنىڭغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا بەختىگە-بەركەت ئاتا قىلدى. 10 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئىسمىڭ ياقۇپتۇر؛ ئەمما مۇندىن كېيىن سەن ياقۇپ ئاتالمايسەن، بەلكى نامىڭ ئىسرائىل بولىدۇ، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىل قويۇپ قويدى. 11 ئاندىن خۇدا يەنە ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۆزۈمنى ھەممىگە قادىر تەڭرىدۇرمەن؛ سەن نەسىللىنىپ، كۆپەيگىن؛ بىر ئەل، شۇنداقلا بىر ئۆركىزىم ئەللەر سەندىن پەيدا بولىدۇ؛ پادىشاھلارمۇ سېنىڭ پۇشتۇڭدىن چىقىدۇ. 12 مەن ئىبراھىم ۋە ئىسھاققا بەرگەن زېمىنىنى ساڭا بېرىمەن؛ شۇنداقلا سەندىن كېيىنكى نەسىلىڭگىمۇ شۇ زېمىننى بېرىمەن، ـ دېدى. 13 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن جايدىن، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى. 14 ياقۇپ خۇدا ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن جايدا بىر تاش ئۈۋۈركنى تىكلەپ، ئۈستىگە بىر شاراب ھەدىيەسىنى ئۆتكۈى ۋە زەيتۇن مېيى قۇيۇپ قويدى. 15 ياقۇپ خۇدا ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن شۇ جايىنىڭ نامىنى «بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 16 ئاندىن ئۇلار بەيت-ئەلدىن مېڭىپ، ئەفراتقا ئازىغىنا يول قالغاندا، راھىلەنى تولغاق ئۈچۈپ كېتىپ، قاتتىق ئۈچۈت ئازابدا قالدى. 17 ئەمما تولغىقى قاتتىق ئېغىرلاشقاندا، ئۈچۈت ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن، بۇ قېتىم يەنە بىر ئوغلۇڭ بولىدىغان بولدى ـ دېدى. 18 شۇنداق بولدىكى، راھىلە جېنى چىقىش ئالدىدا، ئاخىرقى نەپىسى بىلەن ئوغلىغا «بەن-ئونى» دەپ ئىسىم قويدى؛ ئەمما ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى «بەن-يامىن» دەپ ئاتىدى.

19 راھىلە ۋاپات بولدى ۋە بەيت-لەھەم دەپ ئاتىلىدىغان ئەفراتنىڭ يولىنىڭ بويىغا دەپنە قىلىندى. 20 ياقۇپ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ ئۈستىگە بىر خاتىرە تېشى تىكلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر «راھىلەنىڭ قەبرە تېشى» شۇ يەردە تۇرماقتا. 21 ئاندىن ئىسرائىل سەپەرنى داۋاملاشتۇرۇپ مىگدال-ئېدىرنىڭ ئۆتەرىدە ئۆز چېدىرنى تىكتى. 22 ئىسرائىل ئۇ زېمىندا تۇرغان ۋاقتىدا، رۇبەن بېرىپ ئۆز ئاتىسىنىڭ كېنىزىكى بىلھاھ بىلەن بىر ئورۇندا

یاتتی؛ ئىسرائىل بۇنى ئاگلاپ قالدى. ياقۇپنىڭ ئون ئىككى ئوغلى بار ئىدى: ـ **23** لېياھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ۋە شىمېئون، لاۋِي، يەھۇدا، ئىسساكار ھەم زەبۇلۇن ئىدى. **24** راھىلەدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ يۇسۇپ ۋە بىنيامىن ئىدى. **25** راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ دان ۋە نافتالى ئىدى. **26** لېياھنىڭ دېدىكى زىلپاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ گاد بىلەن ئاشىر ئىدى. بۇلار بولسا ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىدى. **27** ئەمدى ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا، ئىبراھىم ۋە ئىسھاق مۇساپىر بولۇپ تۇرغان كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونۇنىڭ يېنىدىكى مامرەگە كەلدى. **28** ئىسھاقنىڭ كۆزگەن كۆزلىرى بىر يۈز سەكسەن يىل بولدى. **29** ئىسھاق تولمۇ قېرىپ، كۆزلىرى توشۇپ، نەپەسىتىن توختاپ ۋاپات بولدى ۋە تۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. تۇنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ياقۇپ تۇنى دەپنە قىلدى.

36

تۆۋەندىكىلەر ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر (ئەساۋ يەنە ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ): ـ **2** ئەساۋ ئايالىنى قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئالدى، يەنى ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى ئادا ھەم ھۇۋىلاردىن بولغان زىبېئوننىڭ نەۋرىسى، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھنى ئالدى؛ **3** تۇنىڭدىن باشقا ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى باسماتنىمۇ ئالغاندى. **4** ئادا ھەۋاۋغا ئېلىفازنى تۇغۇپ بەردى، باسمات بولسا رېئۇئەلنى تۇغدى. **5** ئوھولىباماھ يەئۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغدى، بۇلار قانائان زېمىنىدا ئەساۋغا تۇغۇلغان ئوغۇللار ئىدى. **6** ئەساۋ ئايالىلىرى، ئوغۇل-قىزلىرى، تۇيىدىكى ھەممە كىشىلىرىنى ۋە چارپايلىرىنى، بارلىق تۇلا غلىرىنى، شۇنداقلا قانائان زېمىنىدا تاپقان بارلىق نەرسىلىرىنى ئېلىپ، ئىنىسى ياقۇپتىن ئايرىلىپ، باشقا بىر يۇرتقا كۆچۈپ كەتتى. **7** چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ تەۋەلىكىدىكى ئىنتايىن كۆپ بولغاچقا، بىر يەردە بىللە تۇرالمايتتى؛ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان زېمىن ئۇلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇلارنى باقالمايتتى. **8** يۇنىڭ بىلەن ئەساۋ (ئەساۋ ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ) سېئىر تېغىغا بېرىپ، ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **9** تۇۋەندىكىلەر تاغلىق رايون سېئىردىكى ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ **10** ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەساۋنىڭ ئايالى ئادا ھەنىڭ ئوغلى ئېلىفاز؛ ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئوغلى رېئۇئەل. ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تېمان، ئومار، زەفو، گاتام ۋە كەناز ئىدى. ئەساۋنىڭ ئوغلى ئېلىفازنىڭ كىچىك خوتۇنى تىمنا ئىدى؛ ئۇ ئېلىفازغا ئامالەكنى تۇغۇپ بەردى. يۇقىرىلار بولسا ئەساۋنىڭ ئايالى ئادا ھەنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ناھات، زەراھ، شاممە ۋە مىززاھ ئىدى؛ بۇلار ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **14** ئەساۋنىڭ ئايالى، يەنى زىبېئوننىڭ چوڭ قىزى، ئاناھنىڭ قىزى بولغان ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇ ئەساۋغا يەئۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغۇپ بەردى. **15** ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىچىدىن تۇۋەندىكى ئەمىرلەر چىققان: ـ ئەساۋنىڭ تۇنجى ئوغلى ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرىدىن: ـ ئەمىر تېمان، ئەمىر ئومار، ئەمىر زەفو، ئەمىر كېناز، **16** ئەمىر كوراھ، ئەمىر گاتام ۋە ئەمىر ئامالەك چىققان. بۇلار ئېدوم زېمىنىدا ئېلىفازنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەر بولۇپ، ئادا ھەنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **17** ئەساۋنىڭ ئوغلى رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر ناھات، ئەمىر زەراھ، ئەمىر شاممە ۋە ئەمىر مىززاھلار چىققان؛ بۇلار ئېدوم زېمىنىدا رېئۇئەلنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەردۇر؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **18** ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر يەئۇش، ئەمىر يائالام ۋە ئەمىر كوراھلار چىققان. بۇلار ئاناھنىڭ قىزى، ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەر ئىدى. **19** بۇلار ئەساۋنىڭ، يەنى ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، [ئېدومىيلارنىڭ] ئەمىرلىرى ئىدى. **20** ھورىيلاردىن بولغان سېئىرنىڭ [ئېدوم] زېمىنىدا ئولتۇرغان ئەۋلادلىرى: ـ لوتان، شوبال، زىبېئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. بۇلار سېئىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئېدوم زېمىنىدا ھورىيلارنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **22** لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ھورى بىلەن ھېمام ئىدى؛ لوتاننىڭ سىڭلىسى تىمنا ئىدى. **23** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى: ئالۋان، ماناھات، ئېبال، شېفو ۋە ئونام ئىدى. **24** زىبېئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئايا ھ ۋە ئاناھ ئىدى. بۇ ئاناھ چۆلدە ئاتىسى زىبېئوننىڭ ئېشەكلىرىنى بېقىۋېتىپ، ئارشاگلارنى تېپىۋالغان ئاناھنىڭ دەل تۆزى شۇ ئىدى. **25** ئاناھنىڭ پەرزەنتلىرى: ئوغلى دىشون، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھ ئىدى. **26** دىشوننىڭ ئوغۇللىرى: ھەمدان، ئەشبان، ئىتران ۋە كېران ئىدى. **27** ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى: بىلھان، زاۋاۋان ۋە ئاكان ئىدى. **28** دىشانىڭ ئوغۇللىرى: ئۇز ۋە ئاران ئىدى. **29** ھورىيلارنىڭ ئۇزلىرىنىڭ ئەمىرلىرى: ئەمىر لوتان، ئەمىر شوبال، ئەمىر زىبېئون، ئەمىر ئاناھ، ئەمىر دىشون، ئەمىر ئېزەر ۋە ئەمىر دىشان ئىدى. بۇلار بولسا ھورىيلارنىڭ سېئىر زېمىنىدا ئۇز نامىلىرى بويىچە ئاتالغان قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **31** ئىسرائىللارنىڭ ئۇستىگە ھېچ پادىشاھ تېخى سەلتەنەت قىلماستا ئېدوم زېمىنىدا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھلار تۆۋەندىكىدەك: ـ **32** بېئورنىڭ ئوغلى بېلا ئېدومدا سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى دىنھاباھ ئىدى. **33** بېلا ئۆلگەندىن كېيىن، بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **34** يوباب ئۆلگەندىن كېيىن، تېمانىيلارنىڭ زېمىنىدىن كەلگەن ھوشام ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **35** ھوشام ئۆلگەندىن كېيىن، بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇ موئابنىڭ يايلاقلىرىدا مىدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ يەڭگەندى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **36** ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن، ماسرەكاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **37** ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن، «دەريانىڭ بويىدىكى رەھوبوت»تىن كەلگەن ساۋۇل ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **38** ساۋۇل ئۆلگەندىن كېيىن، ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **39** ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن، ھادار ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى پاۋۇ ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، ئۇ مەي-زاھابنىڭ قىزى بولغان ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **40** ئەساۋنىڭ نەسىلدىن بولغان ئەمىرلەر ئۇلارنىڭ ئات-ئىسىملىرى، جەمەتلىرى، نەسەبنامىلىرى ۋە تۇرغان جايلىرى بويىچە: ئەمىر تىمنا، ئەمىر ئالۋاھ، ئەمىر يەھەت، ئەمىر ئوھولىباماھ، ئەمىر ئېلاھ، ئەمىر پىنون، ئەمىر كېنباز، ئەمىر تېمان ۋە ئەمىر مىبزار، ئەمىر ماگدىىەل ۋە ئەمىر ئىراملار ئىدى. بۇلار ئېدومىيلارنىڭ ئەمىرلىرى بولۇپ، ئۇزلىرى ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقان جايلار ئۇز نامىلىرى بىلەن ئاتالغاندى. مانا شۇ تەۋرىقىدە ئەساۋ ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى.

37

ياقۇپ بولسا ئاتىسى مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەردە، يەنى قانائان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى. **2** تۆۋەندىكىلەر ياقۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىش-ئىزلىرىدۇر. يۇسۇپ يىگىت بولۇپ ئون يەتتە ياشقا كىرگەن چاغلىردا، ئاكىلىرى بىلەن بىللە قويلارنى باقاتتى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى بىلھاھ ۋە زىلپاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەيتتى. يۇسۇپ ئاتىسىغا ئۇلارنىڭ ناچار قىلمىشىنى ئېيتىپ قويۇاتتى. **3** يۇسۇپ ئىسرائىلنىڭ قېرىغان ۋاقتىدا تاپقان بالىسى بولغاچقا، ئۇنى باشقا ئوغۇللىردىن بەكرەك ياخشى كۆرەتتى. شۇڭا ئۇ يۇسۇپقا ئۇزۇن يەڭلۈك تون تىكتۈرۈپ بەردى. **4** ئەمما ئاكىلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇنى ئۇزلىرىدىن ياخشى كۆرىدىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالغاندى ۋە ئۇنىڭغا چىرايلىق گەپ قىلماتتى. **5** ئۇنىڭ ئۇستىگە يۇسۇپ بىر چۈش كۆرگەن بولۇپ، ئۇنى ئاكىلىرىغا دەپ بېرىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئۆچ بولۇپ كەتتى. **6** يۇسۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ كۆرگەن شۇ چۈشۈمنى ئاگلاپ بېقىڭلار. **7** مانا، بىز ھەممىمىز ئېتىزلاردا ئاشلىقلارنى باغلاۋاتقۇدەكمىز. قارىسام مېنىڭ ئۆنچەم تۈرە تۇرۇپ ئېتىدەك؛ سىلەرنىڭ ئۆنچىلىرىڭلار بولسا مېنىڭ ئۆنچەمنىڭ چۇرىسىگە ئولىشىپ تەزىم قىلىپ تۇرغىدەك! ـ دېدى. **8** ئاكىلىرى ئۇنىڭدىن: ـ تەجەبا، سەن بىزگە پادىشاھ بولامسەن؟ ئۇستىمىزگە ھۆكۈمرانلىق قىلامسەن؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشلىرى ۋە گېپىدىن ئاكىلىرى ئۇنى تېخىمۇ يامان كۆردى. **9** كېيىن ئۇ يەنە بىر چۈش كۆردى ۋە چۈشىنى ئاكىلىرىغا دەپ: ـ مانا، مەن يەنە بىر چۈش كۆردۇم. قارىسام، قۇياش بىلەن ئاي ۋە ئون بىر يۇلتۇز ماگا تەزىم قىلىپ تۇرغىدەك! ـ دېدى. **10** ئۇ بۇ چۈشنى ئاتىسى ۋە ئاكىلىرىغا دەپ بەردى. ئاتىسى ئۇنىڭغا تەنبىھ بېرىپ: ـ بۇ كۆرگىنىڭ زادى قانداق چۈش؟ ئەجەبا، مەن، ئاناڭ ۋە ئاكا-ئۆكىلىرىڭ ئالدىڭغا بېرىپ، ساگا يەرگە باش ئۇرۇۋېپ تەزىم قىلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. ئەمما ئاتىسى شۇ گەپنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **12** ئەمدى يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى باققىلى شەكەمگە كەتكەندى. **13** ئىسرائىل يۇسۇپقا:

ـ ئاكلىرىڭ شەكەمدە پادا بىقىۋاتىدىغۇ؟ كەل، مەن سېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتەي، دېۋىدى، يۇسۇپ: ـ مانا مەن، دېدى. **14** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى بېرىپ ئاكلىرىڭ ئامان-ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، قويلار ئامان-ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، ماڭا خەۋىرنى ئېلىپ كەلگىن، دەپ ئۇنى ھېبرون جىلغىسىدىن يولغا سالدى؛ ئۇ شەكەمگە باردى. **15** شۇ يەردە بىرسى ئۇنىڭ دالادا تېنەپ يۈرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ نېمە ئىزدەۋاتىسەن، دەپ سوردى. **16** ئۇ: ـ مەن ئاكلىرىمنى ئىزدەۋاتىمەن. ئۇلارنىڭ پادىلىرىنى قەيەردە بېقىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بەرسىگىن، دېدى. **17** ئۇ ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار بۇ يەردىن كېتىپ قالدى، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ: «يۈرۈگىلار، دوتانغا بارايلى» دېگىنىنى ئاڭلىدىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئاكىلىرىنىڭ ئارقىسىدىن بېرىپ، ئۇلارنى دوتاندىن تاپتى. **18** ئۇلار ئۇنى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇ تېخى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلمەيلا، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىشنى مەسلىھەتلەشتى. **19** ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ مانا ھېلىقى چۈش كۆرگۈچى كېلىۋاتىدۇ. **20** كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈپ مۇشۇ يەردىكى ئورەكلەردىن بىرىگە تاشلۇۋېتەيلى، ئاندىن: ـ ۋەھشىي بىر ھايۋان ئۇنى يەپ كېتىپتۇ، دەيلى. شۇندا، بىز ئۇنىڭ چۈشلىرىنىڭ نېمە بولىدىغىنىنى كۆرىمىز! ـ دېدى. **21** ئەمما رۇبەن بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن قۇتقۇزماقچى بولۇپ: ـ ئۇنى ئۆلتۈرمەيلى، دېدى. **22** رۇبەن ئۇلارغا يەنە: ـ قان تۆكمەڭلار! بەلكى ئۇنى چۆلدىكى مۇشۇ ئورەككە تاشلۇۋېتىڭلار، لېكىن ئۇنىڭغا قول تەگكۈزمەڭلار، دېدى (ئەمەلىيەتتە، ئۇ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا قايتۇرۇۋېتىمىز دەپ ئىدى). **23** يۇسۇپ ئاكىلىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە ئۇلار ئۇنى ئۆتۈپ، ئۇنىڭ ئالاھىدە تونىنى، يەنى كىيىكلىك ئۆزۈن يەڭلىك تونىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئورەككە تاشلۇۋەتتى. لېكىن ئورەك قۇرۇق بولۇپ، ئىچىدە سۇ يوق ئىدى. **25** ئاندىن ئۇلار تاماق يېگلى ئولتۇردى. ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئىسمائىللارنىڭ بىر كارۋىنى گىلېئاد تەرىپتىن كېلىۋاتاتتى. توگىلىرىگە دورا-دەرمەك، تۇتىيا ۋە مۇرەمەككىلەر ئارتىلغان بولۇپ، مىسىر تەرەپكە كېتىۋاتاتتى. **26** يەھۇدا قېرىنداشلىرىغا: ـ بىزنىڭ بىر تۇغقان قېرىندىشىمىزنى ئۆلتۈرۈپ، قېنىنى يوشۇرغىنىمىزنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ **27** كېلىڭلار، ئۇنى ئىسمائىللارغا سېتىۋېتەيلى؛ قانداقلا بولمىسۇن ئۇ بىزنىڭ ئىنىمىز، بىر تۇغقان قېرىندىشىمىز، شۇڭا ئۇنىڭغا قول سالمايلى، دېۋىدى، قېرىنداشلىرى بۇنىڭغا قۇلاق سالدى. **28** مىدىيانلىق سودىگەرلەر شۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، ئۇلار يۇسۇپنى ئورەكتىن تارتىپ چىقىرىپ، ئۇلارغا يىگىرمە كۈمۈش تەڭگىگە سېتىۋەتتى. بۇلار بولسا يۇسۇپنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. **29** رۇبەن ئورەكنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، يۇسۇپنىڭ ئورەكتە يوقلۇقىنى كۆرۈپ، كېيىملىرىنى يىرتىپ، **30** ئىنىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ بالا يوق تۇرىدۇ! ئەمدى مەن نەگە باراي؟! ـ دېدى. **31** ئەمما ئۇلار يۇسۇپنىڭ تونىنى ئېلىپ، بىر تېكىنى بوغۇزلاپ تونىنى ئۆزىنىڭ قېنىغا مىلەپ، **32** ئاندىن ئۆزۈن يەڭلىك تونىنى ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇنى بىز تېپىۋالدۇق، بۇ ئوغلۇڭنىڭ تونىمۇ-ئەمەسمۇ، ئۆزۈڭ كۆرۈپ باققىن، دېدى. **33** ئۇ ئۇنى تونۇپ: ـ بۇ دەرۋەقە مېنىڭ ئوغلۇمنىڭ تونى ئىكەن؛ بىر ۋەھشىي ھايۋان ئۇنى يەپ كەتكەن ئوخشايدۇ؛ شۈبھىسىزكى، يۇسۇپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ! ـ دېدى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ كېيىملىرىنى يىرتىپ، بېلىگە بۆز باغلاپ، نۇرغۇن كۈنلەرگىچە ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. **35** ئۇنىڭ ھەممە ئوغۇل-قىزلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرسىمۇ، ئۇ تەسەللىنى قوبۇل قىلماي: «مەن تەھتىساراغا چۈشۈپ ئوغلۇمنىڭ قېشىغا بارغۇچە شۇنداق ماتەم تۇتىمەن!» دېدى. يۇسۇپنىڭ تاتىسى شۇ پېتى ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتى. (Sheol h7585) **36** ئەمدى مىدىيانىلار [يۇسۇپنى] مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ، پىرەۋنۇنىڭ بىر غوجىداری، پاسىبان بېشى پوتىفارغا ساتتى.

38

ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىدىن كېتىپ، ھىراھ ئىسىملىك ئادۇللاملىق بىر كىشىنىڭكىگە چۈشتى. **2** شۇ يەردە يەھۇدا شۇئا ئىسىملىك بىر قاناۋاتنىينىڭ قىزىنى كۆردى؛ ئۇ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېشىغا كىرىپ ياتتى. **3** ئۇ ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى؛ يەھۇدا ئۇنىڭغا «ئەر» دەپ ئات قويدى. **4** ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا ئونان دەپ ئات قويدى. **5** ئاندىن يەنە ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا شەلاھ دەپ ئات قويدى. ئۇ تۇغۇلغاندا يەھۇدا كېزىبدا ئىدى. **6** يەھۇدا تۇنجى ئوغلى ئەرگە تامار ئىسىملىك بىر قىزنى ئېلىپ بەردى. **7** لېكىن يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆلتۈردى. **8** بۇ چاغدا يەھۇدا ئونانغا: ـ ئاكاڭنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىپ، ئاكاڭ ئۈچۈن نەسىل قالدۇرغىن، دېدى. **9** ئەمما ئونان بۇ نەسىلنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاكىسىغا نەسىل قالدۇرماسلىق ئۈچۈن ھەر قېتىم ئاكىسىنىڭ ئايالى بىلەن بىللە بولغاندا مەنىسىنى يەرگە ئاقتۇرۇۋۇۋېتەتتى. **10** ئۇنىڭ بۇ قىلمىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل كۆرۈنگەچكە، ئۇنىمۇ ئۆلتۈرۈۋەتتى. **11** يەھۇدا ئەمدى كېلىنى تامارغا: ـ ئوغلۇم شەلاھ چوڭ بولغۇچە ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە تۇل ئولتۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئېچىدە: ـ بۇمۇ ئاكىلىرىغا ئوخشاش ئۆلۈپ كېتەرمىكىن، دەپ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن تامار بېرىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **12** ئەمدى كۆپ كۈنلەر ئۆتۈپ، شۇئانىڭ قىزى، يەھۇداغا تەگكەن ئايال ئۆلدى. يەھۇدا تەسەللى تاپقاندىن كېيىن ئادۇللاملىق دوستى ھىراھ بىلەن بىللە ئۆزىنىڭ قوي قىرقىغۇچىلىرىنىڭ ئەھۋالىنى بىلىشكە تىمناھقا چىقتى. **13** تامارغا: ـ قېينئاتاڭ قويلىرىنى قىرقىغىلى تىمناھقا يول ئالدى، دېگەن خەۋەر يەتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن تامار شەلاھ چوڭ بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىلمىدىم، دەپ قاراپ، ئۆللۈق كىيىمىنى سېلىۋېتىپ، چۈمبەل تارتىپ بەدىنىنى ئوراپ، تىمناھ يولىنىڭ ئۈستىدە ئەنائىمغا كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ ئولتۇردى. **15** ئەمدى يەھۇدا ئۇنى يۈزى يېپىقلىق ھالدا كۆرگەنىدە: ـ بۇ بىر پاھىشە ئايال ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىدى. **16** ئۇ يولدىن بۇرۇلۇپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز كېلىنى ئىكەنلىكىنى بىلمەي: ـ كەل، مەن سەن بىلەن بىللە بولاي، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن بىللە بولساڭ، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ پادامنىڭ ئېچىدىن بىر ئوغلاقتىن ساڭا ئەۋەتىپ بېرەي، دېدى. ئايال: ـ سەن ئۇنى ئېكىلىپ بەرگۈچە، ماڭا رەنگە بېرەر نەرسە بېرەمسەن؟ دەپ سوروىدى، **18** ئۇ: ـ ساڭا نېمىنى رەنگە بېرەي؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۆز مۆھۈرۈڭ بىلەن ئۆنىڭ شوينىسىنى ۋە قولۇڭدىكى ھاساڭنى رەنگە بەرگىن، دېۋىدى، ئۇ بۇلارنى بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭدىن ھاملىدار بولۇپ قالدى. **19** ئاندىن تامار ئورنىدىن ئۆرۈپ ماڭدى؛ ئۇ پەرەنجىنى سېلىۋېتىپ، ئۆللۈق كىيىمىنى كىيىۋالدى. **20** يەھۇدا: ـ ئۇ خوتۇنىنىڭ قولىدىكى رەنىنى ياندۇرۇپ كەلسۇن دەپ ئادۇللاملىق دوستىنىڭ قولى ئارقىلىق ئوغلاقتىن ئەۋەتتى، ئەمما ئۇ ئۇنى تاپالمىدى. **21** ئۇ شۇ جايدىكى ئادەملەردىن: ـ ئەنائىمدىكى يولنىڭ بويىدا ئولتۇرغان بۇتپەرەس پاھىشە قېنى، دەپ سورىسا، ئۇلار: ـ بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە بولغان ئەمەس، دەپ جاۋاب بەردى. **22** يۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ: ـ مەن ئۇنى تاپالمىدىم، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇ جايدىكى ئادەملەرمۇ: «بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە ئايال بولغان ئەمەس» دېيىشتى، دېدى. **23** يەھۇدا: ـ بوپتۇ، ئۇ نەرسىلەرنى ئۇ ئېلىپ كەتسە كەتسۇن، بولمىسا، باشقىلارنىڭ مەسخىرىسىگە قالىمىز. نېمىلا بولىسۇن، مەن ئۇنىڭغا ئوغلاق ئەۋەتتىم، لېكىن سەن ئۇ خوتۇننى تاپالمىدىڭ، دېدى. **24** ئۈچ ئايچە ئۆتكەندىن كېيىن بىرسى يەھۇداغا: ـ سېنىڭ كېلىنىڭ تامار بۇزۇقچىلىق قىلدى، ئۇنىڭ ئۇستىگە زىنادىن ھاملىدار بولۇپ قالدى، دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى. يەھۇدا جاۋابەن: ـ ئۇنى ئېلىپ چىقىڭلار، كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن! ـ دېدى. **25** لېكىن ئۇ ئېلىپ چىقىلغاندا قېينىتىسىغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ بۇ نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئادەمدىن ھاملىدار بولدۇم! ئەمدى سەن كۆرۈپ باق، بۇ مۆھۈر، شوينىسى ۋە ھاسىنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغىن، دېدى. **26** يەھۇدا بۇ نەرسىلەرنى ئېتىراپ قىلىپ: ـ ئۇ ماڭا نىسبەتەن ھەقلىقتۇر، دەرۋەقە مەن ئۇنى ئوغلۇم شەلاھقا ئېلىپ بەرمىدىم، دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يەنە يېقىنچىلىق قىلمىدى. **27** ئۇنىڭ ئۇغۇت ۋاقتى يېقىنلاشتى، مانا قورسىقىدا قوشكېزەك بار ئىدى. **28** ئۇ ئۇغقان ۋاقتىدا باللىرىدىن بىرسى قولىنى چىقىرىۋىدى، ئۇغۇت ئانىسى دەرھال بىر قىزىل يىپنى ئېلىپ: «بۇ ئاۋۋال چىقتى» دەپ ئۇنىڭ قولىغا چىگىپ قويدى. **29** لېكىن ئۇ قولىنى يەنە ئېچىگە تىقۋالدى، مانا ئۇنىڭ ئىنىسى چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇغۇت ئانىسى: «سەن قانداق قىلىپ بۇسۇپ چىقتىڭ!» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا

«پەرەز» دېگەن ئات قويۇلدى. 30 ئاندىن قولىغا قىزىل يىپ چىگىلگەن ئاكسىي تۇغۇلدى. تۇنۇگۈن ئىسمى زەراھ دەپ ئاتالدى.

39 يۇسۇپ بولسا مىسىرغا ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇنى پىرەۋننىڭ غوجىداري، پاسىبان بېشى پوتىفار شۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن ئىسمائىللارنىڭ قولىدىن سېتىۋالدى. 2 لېكىن پەرۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىرى ئوڭۇشلۇق تارتتى؛ ئۇ مىسىرلىق خوجىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. 3 ئۇنىڭ خوجىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇ نېمە ئىش قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ قولىدا روناق تاپقۇزغانلىقىنى بايقىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئۇنىڭ ئەزىزدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ خاس خىزمەتچىسى بولدى. خوجىسى ئۇنى ئۆيىنى باشقۇرۇشقا قويدى ۋە بارلىق تەۋەللۇقاتىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇنى ئۆيى ۋە بارلىق تەۋەللۇقاتىنى باشقۇرۇشقا قويغاندىن تارتىپ، پەرۋەردىگار بۇ مىسىرلىقنىڭ ئۆيىنى يۇسۇپنىڭ سەۋەبىدىن بەركەتلىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسى ۋە بارلىق تېرىقچىلىقىغا كەلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن [پوتىفار] بارلىق ئىشلىرىنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۆز تامىقىنى يېيىشتىن باشقا ھېچقانداق ئىش بىلەن كارى بولمىدى. يۇسۇپ بولسا قامىتى چىلىشكەن، خۇشچىراي يىگىت ئىدى. 7 بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ خوجىسىنىڭ ئايالىنىڭ يۇسۇپقا كۆزى چۈشۈپ قېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! ـ دېدى. 8 ئەمما ئۇ ئۇنىماي خوجىسىنىڭ ئايالىغا مۇنداق دېدى: ـ مانا خوجام ئۆيىدىكى ئىشلارنى، شۇنداقلا بارلىق تەۋەللۇقاتىنى قولۇمغا تاپشۇردى، ماڭا تولمۇ ئىشىنىپ ئىشلىرىم بىلەن كارى بولمايدۇ. 9 بۇ ئۆيدە مەندىن چوڭ ئادەم يوق. سەندىن باشقا ئۇ ھېچبىر نەرسىنى مەندىن ئايمىدى ـ چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئايالىدۇرسەن! شۇنداق تۇرۇقلۇق مەن قاندىقۇ بۇنداق رەزىللىكنى قىلىپ خۇدا ئالدىدا گۇناھكار بولاي؟ ـ دېدى. 10 گەرچە ھەر كۈنى يۇسۇپكە شۇنداق دېسىمۇ، شۇنداقلا ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلىشنى يا كى ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرۇشنى رەت قىلغان بولسىمۇ، 11 شۇنداق بىر ۋاقىت بولدىكى، بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئىشى بىلەن ئۆي ئىچىگە كىرگەندى، ئۆيدىكىلەردىن ھېچقايسىسى ئۆينىڭ ئىچىدە ئەمەس ئىدى؛ 12 بۇ ئايال ئۇنىڭ تونىنى ئوتۇۋېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. ئۇ تونىنى ئۇنىڭ قولىغا تاشلاپ قويۇپ، يۈگۈرگەن پېتى قېچىپ چىقىپ كەتتى. 13 ئايال يۇسۇپنىڭ تونىنى ئۆز قولىغا تاشلاپ قېچىپ چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، 14 ئۆيدىكى خىزمەتچىلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ قارا كۆلەر، ئېرىم بىزگە ھاقارەت كەلتۈرسۈن دەپ بىر ئىبرانىي ئادەمنى ئېلىپ كەپتۇ! بۇ ئادەم يېنىمغا كىرىپ: «سەن بىلەن ياتاي» دېۋىدى، قاتتىق ۋاقىرىدىم! 15 ئۇ مېنىڭ قاتتىق ۋاقىرىغىنىمنى ئاڭلاپ، تونىنى يېنىمغا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن خوجىسى ئۆيىگە يېنىپ كەلگۈچە ئۇ يۇسۇپنىڭ تونىنى يېنىدا ساقلاپ قويدى. 17 ئاندىن ئۇ ئېرىگىمۇ شۇ گەپنى قىلىپ: ـ سەن ئېلىپ كەلگەن ھېلىقى ئىبرانىي قۇل ماڭا ھاقارەت قىلىشقا قېشىمغا كىردى. 18 لېكىن مەن قاتتىق ۋاقىراپ-جارقىردىم، ئۇ تونىنى قېشىمدا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، ـ دېدى. 19 ئۇنىڭ خوجىسى ئايالىنىڭ: ـ سېنىڭ قۇلۇڭ مېنى ئۇنداق-مۇنداق قىلدى، دېگەن گەپلىرىنى ئاڭلاپ غەزىپى ئوتتاشتى. 20 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ خوجىسى ئۇنى تۇتۇپ ئوردا مۇنارلىق زىندانغا قاماپ قويدى. شۇ يەرگە پەقەت پادىشاھنىڭ مەھبۇسلىرى سولىناتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە سولاقتا يېتىپ قالدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىپ، ئۇنى زىندان بېگىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقۇزدى. 22 شۇنىڭ بىلەن زىندان بېگى گۇنداخنىدا ياتقان ھەممە مەھبۇسلارنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇ يەردە قىلىنىدىغان ھەرقانداق ئىش ئۇنىڭ قولى بىلەن بولاتتى. 23 زىندان بېگى يۇسۇپنىڭ قولىدىكى ھېچقانداق ئىشتىن غەم قىلماتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇ ھەرنېمە قىلسا پەرۋەردىگار ئۇنى ئوڭۇشلۇق قىلاتتى.

40 بۇ ئىشلاردىن كېيىن مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە باش ناۋاچى مىسىر پادىشاھنىڭ زىتىغا تېگىپ گۇناھكار بولۇپ قالدى. 2 شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئۇنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپدارىغا، يەنى باش ساقىي ۋە باش ناۋاچىغا غەزەپلىنىپ، 3 ئۇلارنى پاسىبان بېشىنىڭ ساريىغا، يۇسۇپ سولاقلىق مۇنارلىق زىندانغا سولاپ قويدى. 4 پاسىبان بېشى يۇسۇپنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنى كۆتۈشكە تەيىنلىدى. ئۇلار سولاقتا بىرنەچچە كۈن يېتىپ قالدى. 5 ئۇلار ئىككىسى ـ مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە ناۋاچى گۇنداخنىدا سولاقلىق تۇرغان بىر كېچىدە چۈش كۆردى. ھەربىرىنىڭ چۈشىنىڭ ئۆزىگە خاس تەبىرى بار ئىدى. 6 ئەتىسى ئەتىگەندە، يۇسۇپ ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىۋىدى، ئۇلارنىڭ غەمكىن ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ 7 شۇڭا ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە خوجىسىنىڭ ساريىدا سولاقلىق ياتقان پىرەۋننىڭ بۇ ئىككى مەنسەپداردىن: ـ نېمىشقا چىرايىڭلار بۇزۇق شۇنچە سولغۇن؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئىككىمىز بىر چۈش كۆردۇق، ئەمما چۈشىمىزنىڭ تەبىرىنى يېتىپ بېرىدىغان كىشى يوق، دېدى. يۇسۇپ ئۇلارغا: ـ چۈشىڭە تەبىر بېرىش خۇدادىن بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ چۈشۈڭلارنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. 9 ئۇنىڭ بىلەن باش ساقىي يۇسۇپقا چۈشىنى ئېيتتى: ـ چۈشۈمدە ئالدىمدا بىر ئۈزۈم تىلى تۇرغانىدەك؛ 10 بۇ ئۈزۈم تېلىنىڭ ئۈچ شىخى بار ئىكەن. ئۇ بىخ ئۇرۇپ چېچەكلەپ، ساپلىرىدا ئۈزۈم پىشىپ كېتىۋاتقانىدەك؛ 11 پىرەۋننىڭ قەدەھى قولۇمدا ئىكەن؛ مەن ئۈزۈملەرنى ئېلىپ پىرەۋننىڭ قەدەھىگە سىقىپ، قەدەھنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنۇپ‌تىمەن، دېدى. 12 يۇسۇپ ئۇنىڭغا جاۋابەن: چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى، بۇ ئۈچ شاخ ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 13 ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن قەددىڭنى رۇسلىتىپ، سېنى مەنسىپىڭگە قايتىدۇ تەيىنلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن سەن بۇرۇن ئۇنىڭغا ساقىي بولغانىدەك پىرەۋننىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنىدىغان بولىسەن. 14 لېكىن ئىشلىرىڭ ئوڭۇشلۇق بولغاندا مېنى يادىڭغا يەتكۈزۈپ، ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ پىرەۋننىڭ ئالدىدا مېنىڭ توغرامدا گەپ قىلىپ، مېنى بۇ ئۆيدىن چىقارتقايسەن. 15 چۈنكى مەن ھەققەتەن ئىبرانىيلارنىڭ زېمىنىدن ناھەق ئۇنچۇپ ئېلىپ كېلىندىم؛ بۇ يەردىمۇ مېنى زىندانغا سالغۇدەك بىر ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. 16 باش ناۋاي يۇسۇپنىڭ شۇنداق ياخشى تەبىر بەرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەنمۇ ئۆزۈمنى چۈشۈمدە كۆردۇم؛ مانا، بېشىمدا ئاق نان بار ئۈچ سېۋەت بار ئىكەن. 17 ئەڭ ئۈستۈنكى سېۋەتتە ناۋايلار پىرەۋنگە پىشۇرغان ھەرخىل نازۇنېمەتلەر بار ئىكەن؛ لېكىن قۇشلار بېشىمدىكى ئۇ سېۋەتتىكى نەرسىلەرنى يەپ كېتىپتۇدەك، ـ دېدى. 18 يۇسۇپ جاۋابەن: ـ چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى: ـ بۇ ئۈچ سېۋەت ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 19 ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن سېنىڭ بېشىڭنى كېسىپ، جەسىتىڭنى دەرەختكە ئاسىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇچارقاناتلار كېلىپ گۆشۈڭنى يەيدىكەن، ـ دېدى. 20 ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، پىرەۋننىڭ تۇغۇلغان كۈنى بولغاچقا، ئۇ ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۈچۈن بىر زىياپەت قىلىپ بەردى، شۇنداقلا دەرۋەقە خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا باش ساقىينىڭ بېشىنى كۆتۈردى ۋە باش ناۋاينىڭ بېشىنى ئالدى، 21 ئۇ باش ساقىينى قايتىدىن ئۆز مەنسىپىگە تەيىنلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ پىرەۋننىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا قايتىدىن سۇنىدىغان بولدى. 22 لېكىن باش ناۋاينى بولسا يۇسۇپ ئۇلارغا تەبىر بەرگەندەك ئېسىۋەتتى. 23 ئەمما باش ساقىي يۇسۇپنى ھېچ ئەسلىمەي، ئەكسىچە ئۇنى ئۇنتۇپ قالدى.

41 توپتوغرا ئىككى يىل ئۆتۈپ، پىرەۋن بىر چۈش كۆردى. چۈشىدە ئۇ [نىل] دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرغانىدەك. 2 ھەم چىرايلىق ھەم سېمىز يەتتە ئۇياق ئىنەك دەريادىن چىقىپ، قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپ‌يۈرىدەك. 3 ئاندىن يەنە يەتتە ئۇياق ئىنەك دەريادىن چىقىپتۇ؛ ئۇلار سەت ھەم ئورۇق بولۇپ، ئالدىنقى ئىنەكلەرنىڭ يېنىدا، دەريانىڭ بويىدا تۇرۇپتۇ. 4 بۇ سەت ھەم ئورۇق ئىنەكلەر ئۇ يەتتە چىرايلىق ھەم سېمىز ئىنەكلەرنى يەۋېتىپتۇ. شۇ ۋاقىتتا پىرەۋن ئويغىنىپ كېتىپتۇ. 5 ئۇ يەنە ئۇخلاپ، ئىككىنچى قېتىم چۈش كۆردى: ـ مانا، بىر تۇپ بۇغداي شېخىدىن توق ۋە چىرايلىق يەتتە باشاق چىقىپتۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن يەنە يەتتە باشاق چىقىپتۇ؛ ئۇلار ھەم ئورۇق ۋە پۇچەك بولۇپ، شەرق شامىلىدا سولىشىپ قالغانىدى. 7 بۇ ئورۇق باشاقلار ئۇ يەتتە سېمىز، توق باشاقنى يۇتۇپ كېتىپتۇ. ئاندىن پىرەۋن ئويغىنىپ كېتىپتۇ، بۇ ئۇنىڭ چۈشى ئىكەن. 8 ئەتىسى ئۇنىڭ كۆڭلى ناھايىتى

بىئارام بولۇپ، مىسىردىكى ھەممە پالچى-جادۇگەرلەر بىلەن بارلىق دانىشمەنلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. پىرەۋن تۈز چۈشنى تۈلارغا ئېيتىپ بەردى؛ لېكىن ھېچكىم پىرەۋنگە چۈشلەرنىڭ تەبىرىنى دەپ بېرەلمىدى. **9** ئۇ چاغدا باش ساقىي پىرەۋنگە: ـ بۈگۈن مېنىڭ ئۆتكۈزگەن خاتالىقلىرىم ئېسىمگە كەلدى. **10** بۇرۇن پىرەۋن جانابلىرى قۇللىرىغا، يەنى پېقىر ۋە باش ناۋايغا ئاچچىقلىنىپ، بىزنى پاسىبان بېشىنىڭ ساريىدا سولاققا تاشلىغاندىلا، **11** شۇ چاغلاردا ھەرىىمىز بىر كېچىدە بىردىن چۈش كۆردۇق، ھەر قايسىمىز كۆرگەن چۈشنىڭ تەبىرى باشقا-باشقا ئىدى. **12** شۇ يەردە بىز بىلەن بىللە پاسىبان بېشىنىڭ قۇلى بولغان بىر ئىبرانىي يىگىت بار ئىدى. ئۇنىڭغا چۈشلىرىمىزنى ئېيتىۋىدۇق، ئۇ بىزگە چۈشلىرىمىزنىڭ تەبىرىنى بايان قىلدى؛ ئۇ ھەربىرىمىزنىڭ كۆرگەن چۈشىگە قاراپ تەبىر بەرگەنىدى. **13** شۇنداق بولدىكى، ئىشلار دەل ئۇنىڭ بەرگەن تەبىرىدە دېيىلگەندەك يۈز بەردى؛ جانابلىرى پېقىرنى تۈز مەنسىپىمگە قايتىدىن تەيىنلىدىلە، باش ناۋايىنى دارغا ئاسىتىلا، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ، يۈسۈپنى چاقىردى؛ تۈلار دەرھال ئۇنى زىندانىدىن چىقاردى. يۈسۈپ بۇرۇت-ساقىلىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پىرەۋننىڭ ئالدىغا كىردى. **15** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ مەن بىر چۈش كۆردۇم، ئەمما ئۇنىڭ تەبىرىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمىدى. ئاڭلىسام، سەن چۈشكە تەبىر بېرەلەيدىكەنسەن، ـ دېدى. **16** يۈسۈپ پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ تەبىر بېرىش ئۆزۈمدىن ئەمەس؛ لېكىن خۇدا پىرەۋنگە خاتىرجەملىك بېرىدىغان بىر جاۋاب بېرىدۇ، ـ دېدى. **17** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ چۈشۈمدە مەن دەريانىڭ قىرغىقىدا تۇرۇۋېتىممەن. **18** قارىسام، دەريادىن ھەم سېمىز ھەم چىرايلىق يەتتە تۈياق ئىنەك چىقىپ قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇ. **19** ئاندىن تۈلاردىن كېيىن ئاجىز، تولمۇ سەت ھەم ئورۇق يەتتە تۈياق ئىنەك چىقىپتۇ. مەن مىسىر زېمىنىدا شۇنداق سەت ئىنەكلەرنى كۆرگەن ئەمەسمەن. **20** بۇ ئورۇق، ئەسكى ئىنەكلەر بولسا ئاۋۋالقى يەتتە سېمىز ئىنەكنى يەۋېتىپتۇ. **21** تۈلارنى يەۋەتكەن بولسىمۇ، قورسىقىغا بىر نېمىنىڭ كىرگەنلىكى ھېچ ئايان بولماپتۇ، تۈلارنىڭ كۆرۈنۈشى بەلكى بۇرۇنقىدەك سەت ئىمىش. ئاندىن مەن ئويغىنىپ كەتتىم. **22** ئاندىن يەنە بىر چۈش كۆردۇم، مانا بىر شاختىن يەتتە ھەم توق ھەم چىرايلىق باشاق چىقىپتۇ. **23** ئاندىن يەنە يەتتە پۇچەك، ئورۇق باشاق چىقىپتۇ؛ تۈلار شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قۇرۇپ كېتىپتۇ. **24** بۇ ئورۇق باشاقلار يەتتە چىرايلىق باشاقنى يەپ كېتىپتۇ. مەن بۇ ئىشنى پالچى-جادۇگەرلەرگە دەپ بەرسەم، ماڭا تەبىرنى ئېيتىپ بېرىدىغان ھېچ كىشى چىقمىدى، دېدى. **25** يۈسۈپ پىرەۋنگە: ـ [جانابلىرى] پىرەۋننىڭ چۈشلىرى بىر مەنىدىدۇر. خۇدا ئۆزى قىلماقچى بولغان ئىشلىرىنى پىرەۋنگە ئالدىن بىلدۈردى. **26** بۇ يەتتە ياخشى ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ يەتتە ياخشى باشاقمۇ يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ. بۇ چۈشلەر ئوخشاش بىر چۈشتۈر. **27** تۈلاردىن كېيىن چىققان يەتتە ئورۇق، يامان سەت ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قالغان يەتتە قۇرۇق باشاقمۇ شۇنداق بولۇپ، ئاچارچىلىق بولىدىغان يەتتە يىلدۇر. **28** مەن پىرەۋنگە دەيدىغان سۆزۈم شۇكى، خۇدا بىيقىندا قىلماقچى بولغان ئىشنى پىرەۋنگە ئايان قىلدى. **29** مانا، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا يەتتە يىلغىچە مەمۇرچىلىق بولىدۇ؛ **30** ئاندىن يەتتە يىلغىچە ئاچارچىلىق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا پۈتكۈل مەمۇرچىلىقنى ئۇنۇتقۇزىدىغان ئاچارچىلىق زېمىننى ۋەيران قىلىدۇ. **31** كېلىدىغان ئاچارچىلىقنىڭ سەۋەبىدىن زېمىندا بولغان مەمۇرچىلىق كىشىلەرنىڭ ئېسىدن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئاچارچىلىق تولىمۇ ئېغىر بولىدۇ. **32** لېكىن چۈشنىڭ يانداۋرلۇقى، پىرەۋنگە ئىككى قېتىم كۆرۈنگىنىنىڭ ئەھمىيىتى شۇكى، بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بېكىتىلگەن بولۇپ، خۇدا ئۇنى پات ئاردا ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. **33** ئەمدى پىرەۋن ئۆزى ئۈچۈن يەم-پاراسەتلىك ھەم دانا بىر كىشىنى تېپىپ، مىسىر زېمىنغا قويسۇن. **34** پىرەۋن شۇنداق قىلسۇنكى، مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىلدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنىڭ بەشتىن بىرنى توپلاڭلار دەپ زېمىنغا نازارەتچىلەرنى تەيىنلىسۇن. **35** بۇلار شۇ كېلىدىغان توقچىلىق يىللىردا بارلىق ئاشلىقنى توپلاپ، شەھەر-شەھەرلەردە يىغىلىك بولسۇن دەپ بۇغداي-قوناقلارنى پىرەۋننىڭ قول ئاستىغا جەم قىلىپ ساقلىتىپ قويسۇن. **36** [يىغىلغان] شۇ ئاشلىقلار مىسىر زېمىنىدا بولىدىغان يەتتە يىللىق ئاچارچىلىققا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ساقلانسۇن؛ شۇ تەرىقىدە زېمىن ئاچارچىلىقتىن ھالاك بولمايدۇ، ـ دېدى. **37** بۇ سۆز پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىگە تازا ياقتى. **38** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن خىزمەتكارلىرىغا: ـ بۇ كىشىدەك، ئېچىدە خۇدانىڭ روھى بار يەنە بىرسىنى تاپالامدۇق؟! ـ دېدى. **39** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ خۇدا ساڭا بۇنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلغانىكەن، سەندەك پەملىك ھەم دانا ھېچكىم چىقمايدۇ. **40** سەن ئەمدى مېنىڭ ئۆيۈمنى باشقۇرۇشقا بېكىتىلدىڭ، بارلىق خەلقىم سېنىڭ ئاغزىڭغا قاراپ تۇرلىرىنى تەرتىپكە تىزسۇن. پەقەت تەختىتىلا مەن سەندىن ئۈستۈن تۇرىمەن، ـ دېدى. **41** ئاخىرىدا پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ مانا، مەن سېنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە تەيىنلىدىم، ـ دېدى. **42** بۇنىڭ بىلەن، پىرەۋن تۈز قولىدىن مۆھۈر ئۈزۈكىنى چىقىرىپ، يۈسۈپنىڭ قولىغا سالدى؛ ئۇنىڭغا نەپىس كاتاپ رەختتىن تىكىلگەن لباسنى كىيگۈزۈپ، بوينىغا بىر ئالتۇن زەنجىر ئېسىپ قويدى. **43** ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىككىنچى شاھانە ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا: «تىز پۈكۈڭلار!» ـ دەپ جار سالدۇردى. شۇنداق قىلىپ، پىرەۋن ئۇنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا تىكلەپ قويدى. **44** ئاندىن پىرەۋن يۈسۈپكە يەنە: ـ مەن دېگەن پىرەۋندۇرمەن؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا سەنسىز ھېچكىم قول-پۇتىنى مىدىرلاتمىسۇن! ـ دېدى. **45** پىرەۋن يۈسۈپكە زافنات-پاۋانىياھ دېگەن نامنى بەردى ۋە ئون شەھىرىدىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسناتنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. شۇنداق قىلىپ يۈسۈپ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى باشقۇرۇش ئۈچۈن چۆرگىلەشكە چىقتى. يۈسۈپ مىسىر پادىشاھى پىرەۋننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېكىتىلگەندە ئوتتۇز ياشتا ئىدى؛ ئۇ پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ، مىسىر زېمىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىنى كۆزدن كەچۈردى. **47** مەھۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئېچىدە زېمىنىڭ ھوسۇلى دۆۋە-دۆۋە بولدى. **48** يەتتە يىلدا ئۇ مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنى يىغىپ، شەھەر-شەھەرگە توپلىدى؛ ھەرقايسى شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقنىڭ ئاشلىقنى ئۇ شۇ شەھەرنىڭ ئۆزىگە جۇغلاپ قويدى. **49** شۇ تەرىقىدە يۈسۈپ دېڭىزدىكى قۇمدەك ناھايىتى كۆپ ئاشلىق توپلىدى؛ ئاشلىق ھەددى-ھىسابسىز بولغاچقا، تۈلار ھىسابلاشنى توختاتتى. **50** ئاچارچىلىق يىللىرى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن يۈسۈپكە ئىككى ئوغۇل تۇرەلدى. بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفەراھنىڭ قىزى ئاسنىات ئۈنىڭغا تۇغۇپ بەردى. **51** يۈسۈپ: «خۇدا پۈتۈن جاپا-مۇشەققىتىم ۋە ئاتامنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىنى كۆڭۈلدىن كۆتۈرۈۋەتتى» دەپ تۇنجى ئوغلىغا مانا‌سسەھ دەپ ئات قويدى؛ **52** ئاندىن: «مەن ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن يۇرتنا خۇدا مېنى مېۋىلىك قىلدى» دەپ ئىككىنچىسىگە ئەفرائىم دەپ ئات قويدى. **53** مىسىر زېمىنىدا مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئايانلاشتى. **54** ئاندىن يۈسۈپنىڭ ئېيتقىنىدەك ئاچارچىلىقنىڭ يەتتە يىلى باشلاندى. ئۇ چاغلاردا باشقا بارلىق يۇرتلاردىمۇ ئاچارچىلىق بولدى؛ لېكىن مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەرلەردە نان بار ئىدى. **55** ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر زېمىنى باسقاندا، خەلق ئاشلىق سوراپ پىرەۋنگە يەرياد قىلدى. پىرەۋن مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسىگە: ـ يۈسۈپنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ سىلەرگە نېمە دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **56** ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى بېسىپ كەتتى. يۈسۈپ ھەر يەردىكى ئامبارلارنى ئېچىپ، مىسىرلىقلارغا ئاشلىق ساتاتتى؛ ئاچارچىلىق مىسىر زېمىنىدا ئىنتايىن ئېغىر بولغىلى تۇردى. **57** ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى باسقان بولغاچقا، بارلىق يۇرتلاردىكى خەلقمۇ ئاشلىق ئالغىلى مىسىرغا يۈسۈپنىڭ قېشىغا كېلەتتى.

42

ئەمدى ياقۇپ مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى بىلگىنىدە ئوغۇللىرىغا: ـ نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ تۇرىسىلەر؟ ـ دېدى. **2** ئاندىن يەنە: ـ ماڭا قاراڭلار، ئاڭلىشىمچە مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەن. ئۇ يەرگە بېرىپ، ئاندىن شۇ يەردىن بىزگە ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلۇپ كەتمەي، تىرىك قالىمىز، ـ دېدى. **3** بۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ ئون ئاكىسى ئاشلىق سېتىۋالغىلى مىسىرغا يولغا چىقتى. **4** لېكىن ياقۇپ يۈسۈپنىڭ ئىنىسى بىنيامىننىڭ بىرەر يامانلىققا ئۇچراپ قېلىشىدىن قورقۇپ ئۇنى ئاكىلىرى بىلەن بىللە ئەۋەتمىدى. **5** شۇنىڭدەك ئاچارچىلىق قاناتلىرى زېمىنىدىمۇ يۈز بەرگەچكە، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاشلىق ئالغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بار ئىدى. **6** يۈسۈپ زېمىنىنىڭ ۋالىيسى بولۇپ، يۇرتنىڭ بارلىق خەلقىگە ئاشلىق سېتىپ بەرگۈچى شۇ ئىدى. يۈسۈپنىڭ ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يۈزلىرىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. **7** يۈسۈپ ئاكىلىرىنى كۆرۈپلا

ئۇلارنى تونۇدى، لېكىن ئۇ تونۇشۇق بەرمەي، ئۇلارغا قوپال تەلەپپۇزدا گەپ قىلىپ: ـ قەيەردىن كەلدىڭلار، دەپ سوردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ قانائان زېمىنىدىن ئاشلىق ئالغىلى كەلدۇق، ـ دېدى. 8 يۇسۇپ ئاكىلىرىنى تونۇغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۇنى تونۇمىدى. 9 يۇسۇپ ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا كۆرگەن چۈشلىرىنى ئېسىگە ئېلىپ، ئۇلارغا: ـ سىلەر جاسۇس، بۇ ئەلنىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆزەتكىلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. 10 ئەمما ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي خوجام، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى كەمىنىلىرى ئاشلىق سېتىۋالغىلى كەلدى! 11 بىز ھەممىمىز بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرى، سەممىي ئادەملەرمىز. كەمىنىلىرى جاسۇس ئەمەس! ـ دېدى. 12 ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئۇنداق ئەمەس! بەلكى زېمىنىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆرگىلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. 13 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئەسلىدە ئون ئىككى قېرىنداش ئىدۇق؛ بىز ھەممىمىز قانائان زېمىنىدىكى بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرىدۇرمىز؛ لېكىن كەنجى ئىنىمىز ئاتىمىزنىڭ قېشىدا قېلىپ قالدى؛ يەنە بىر ئىنىمىز يوقاپ كەتتى، ـ دېدى. 14 ئەمما يۇسۇپ ئۇلارغا يەنە: ـ مانا مەن دەل سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، جاسۇس ئىكەنسىلەر! 15 پىرەۋننىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، كىچىك ئىنىڭلار بۇ يەرگە كەلمىگۈچە سىلەر بۇ يەردىن چىقىپ كېتەلمەيسىلەر؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن سىنىلىسىلەر. 16 ئىنىڭلارنى ئېلىپ كەلگىلى بىرىڭلارنى ئەۋەتىڭلار، قالغانلىرىڭلار بولسا سولاپ قويۇلىسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئېيتقىنىڭلارنىڭ راست-يالغانلىقى ئىسپاتلىنىدۇ؛ بولمىسا، پىرەۋننىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر جەزمەن جاسۇس! ـ دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى ئۈچ كۈنگىچە سولاپ قويدى. 18 ئۈچىنچى كۈنى يۇسۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن خۇدادىن قورقىدىغان ئادەممەن؛ تىرىك قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلىڭلار: ـ 19 ئەگەر سەممىي ئادەملەر بولسا ئاكىلار، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى سىلەر سولانغان گۈندىخانىدا سولاقلىق تۇرىۋەرسۇن، قالغىنىڭلار ئاچارچىلىقتا قالغان ئائىلىڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ 20 ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سۆزۈڭلار ئىسپاتلانسا، تۆلەپىسىلەر!، ـ دېدى. ئۇلار شۇنداق قىلىدىغان بولدى. 21 ئاندىن ئۇلار تۆرىتارا: ـ بەرھەق، بىز ئىنىمىزغا قىلغان ئىشىمىز بىلەن گۇناھكار بولۇپ قالدۇق؛ ئۇ بىزگە يالۋۇرسىمۇ ئۇنىڭ ئازابىنى كۆرۈپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئازاب-ئۇقۇبەت بېشىمىزغا چۈشتى، ـ دېيىشتى. 22 رۇبەن ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلەرگە: بالىغا زۇلۇم قىلماڭلار، دېگەن ئەمەسمىدىم؟ لېكىن ئۇنىمىدىڭلار. مانا ئەمدى ئۇنىڭ قان قەرزى بىزدىن سورىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 23 ئەمما يۇسۇپ ئۇلار بىلەن تەرجىمان ئارقىلىق سۆزلەشكەچكە، ئۇلار يۇسۇپنىڭ ئۆز گەپلىرىنى ئۇقۇپ ئۇرۇۋاتقىنىنى بىلمىدى. 24 ئۇ ئۇلاردىن ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ، يىغلاپ كەتتى. ئاندىن ئۇلارنىڭ قېشىغا يېنىپ كېلىپ، ئۇلارغا يەنە سۆز قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن شىمئوننى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا باغلىدى. 25 ئاندىن يۇسۇپ ئەمر چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ تاغارلىرىغا ئاشلىق تولدۇرۇپ، ھەر بىرسىنىڭ پۇلىنى قايتۇرۇپ تاغرىغا سىلىپ قويۇپ، سەپەر ھازىرلىقلىرىمۇ بېرىلسۇن دەپ بۇيرۇدى، ئۇلارغا شۇنداق قىلىندى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئېشەكلىرىگە ئاشلىقلىرىنى ئارتىپ، شۇ يەردىن كەتتى. 27 ئەمما ئۇتەڭگە كەلگەندە ئۇلاردىن بىرى ئېشىكىگە يەم بەرگىلى تاغرىنى ئېچىۋىدى، مانا، ئۆز پۇلى تاغارنىڭ ئاغزىدا ئۇراتتى. 28 ئۇ قېرىنداشلىرىغا: ـ مېنىڭ پۇلۇمنى قايتۇرۇۋېتىپتۇ. مانا ئۇ تاغرىمدا ئۇرىدۇ، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، تىترىشىپ بىر-بىرىگە: ـ بۇ خۇدانىڭ بىزگە زادى نېمە قىلغىنىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 29 ئۇلار قانائان زېمىنىغا، ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن ئۆتكەن ھەممە ۋەقەلەرنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرىپ: 30 ـ ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بىزگە قوپال گەپ قىلدى، بىزگە زېمىنى پايلىغۇچى جاسۇسىتەك مۇئامىلە قىلدى؛ 31 ئەمدى بىز ئۇنىڭغا: «بىز بولساق سەممىي ئادەملەرمىز، جاسۇس ئەمەسمىز. 32 بىز بىر ئاتىدىن بولغان ئوغۇللار بولۇپ، ئون ئىككى ئاكا-ئۇكا ئىدۇق؛ بىرى يوقاپ كەتتى، كىچىك ئىنىمىز ھازىر قانائان زېمىنىدا ئاتىمىزنىڭ يېنىدا قالدى» دېسەك، 33 ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بىزگە مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىلەرنىڭ سەممىي ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىم ئۈچۈن، قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بىرىنى مېنىڭ يېنىمدا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئاچ قالغان ئائىلىڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار، 34 ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلسا ئاڭلار، سىلەرنىڭ جاسۇس ئەمەس، بەلكى سەممىي ئادەملەر ئىكەنلىكىڭلارنى بىلەلەيمەن. ئاندىن قېرىنداشلىرىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن ۋە سىلەر زېمىندا سودا-سېتىق قىلسا ئاڭلار بولىدۇ» ـ دېدى. 35 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تاغارلىرىنى تۆككەندە، مانا ھەربىرىنىڭ پۇلدىنى تۆز تاغارلىرىدا ئۇراتتى! ئۇلار ۋە ئاتىسى ئۆزلىرىنىڭ چىگىلىك پۇللىرىنى كۆرگەندە، قورقۇپ قېلىشتى. 36 ئاتىسى ياقۇپ ئۇلارغا: ـ مېنى ئوغۇلمدىن جۇدا قىلدىڭلار! يۇسۇپ يوق بولدى، شىمئوننمۇ يوق، ئەمدى بىنيامىننىمۇ ئېلىپ كەتمەكچى بولۇۋاتسىلەر! مانا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ بېشىمغىلا كەلدى! ـ دېدى. 37 رۇبەن ئاتىسىغا: ـ ئەگەر مەن بىنيامىننى قېشىڭغا قايتۇرۇپ ئېلىپ كەلمىسەم، مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغىن؛ مەن ئۇنى قېشىڭغا يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كېلىمەن، ـ دېدى. 38 لېكىن ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ ئوغلۇم سىلەر بىلەن بىللە ئۇ يەرگە چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى. مۇبادا يولدا كېتىۋاتقاندا ئۇنىڭغا بىرەر چېلىشمەسلىك كەلسە، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەردـ ئەلەم بىلەن تەختىساراغا چۈشۈرۈۋېتىسىلەر، ـ دېدى. (Sheol h7585)

43

ئاچارچىلىق زېمىننى ئىنتايىن ئېغىر باسقاندىدى. 2 بۇ سەۋەبتىن ئۇلار مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ئاشلىقنى يەپ ئۆگەتكەندە، ئاتىسى ئۇلارغا: ـ يەنە بېرىپ بىزگە ئازغىنا ئاشلىق ئېلىپ چىقىڭلار، ـ دېدى. 3 لېكىن يەھۇدا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھېلىقى كىشى بىزنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن. 4 ئەگەر ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە ئەۋەتسەڭ، بىز بېرىپ ساۋ ئاشلىق ئېلىپ چىقىمىز. 5 ئەمما ئەۋەتىشكە ئۇنىمىساڭ، بىز بارمايمىز؛ چۈنكى ھېلىقى كىشى بىزگە: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن، ـ دېدى. 6 ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا ماڭا شۇنچە يامانلىق قىلىپ ئۇ كىشىگە: «يەنە بىر ئىنىمىزمۇ بار» دېدىڭلار، ـ دېدى. 7 ئۇلار جاۋابەن: ـ ئۇ كىشى بىزنىڭ ۋە ئائىلىمىزنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتۈرۈپ كوچىلاپ: «ئاتاڭلار تېخى ھاياتمۇ؟ يەنە بىر ئىنىڭلار بارمۇ؟» ـ دەپ سوردى. بىز ئۇنىڭ شۇ سوئالىغا يارىشا جاۋاب بەردۇق. ئۇنىڭ بىزگە: «ئىنىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەيدىغىنىنى ئەدىن بىلەيلى؟ ـ دېدى. 8 يەھۇدا ئاتىسى ئىسرائىلغا: ـ بالىنى مەن بىلەن ئەۋەتكىن؛ بىز دەرھال قوزغىلىپ يولغا چىقايلى؛ شۇنداقتا بىز ۋە سەن، بىزلەر ھەم باللىرىمىز ئۆلمەيلى، تىرىك قالىمىز. 9 مەن ئۇنىڭغا كېپىل بولىمەن؛ سەن ئۇنىڭ ئۆچۈن مېنىڭدىن ھېساب ئالىسەن؛ ئەگەر مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىڭغا ئامان-ئېسەن ياندۇرۇپ كېلىپ، يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزمىسام، پۈتكۈل تۆمرۈمدە ئالدىڭدا گۇناھكار بولايلى. 10 چۈنكى ھايال بولمىغان بولساق، بۇ چاغقىچە ئىككى قېتىم بېرىپ كېلەتتۇق، ـ دېدى. 11 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، مۇنداق قىلىڭلار: ـ ئۇ كىشىگە قاچا-قۇچاڭلارغا زېمىندىكى ئەڭ ئېسىل مېۋىلەردىن سوۋغات ئالغاچ بېرىڭلار: يەنە ئازغىنا ئۇتىيا، ئازراق ھەسەل، دورا-دەرمانلار، مۇرمەككى، پىستە ۋە بادامىلارنى ئالغاچ بېرىڭلار. 12 قولۇڭلاردا ئىككى ھەسسە پۇل ئېلىپ، تاغارلىرىڭلارنىڭ ئاغزىدىكى ئۆزۈڭلارغا يانداۋۇرلۇغان پۇلنىمۇ ئالغاچ بېرىڭلار. ئېھتىمال، بۇ ئىشتا سەۋەنلىك كۆرۈلگەن بولۇشى مۇمكىن. 13 ئىنىڭلارنىمۇ بىللە ئېلىپ، قوزغىلىپ ئۇ كىشىنىڭ يېنىغا يەنە بېرىڭلار. 14 ھەممىگە قادىر تەڭرى ئۆزى سىلەرنى ئۇ كىشىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرگەي. بۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرنىڭ شۇ يەردىكى قېرىنداشلىرىنى ۋە بىنيامىننى قويۇپ بېرىپ، سىلەرگە قوشۇپ قويارمىكىن؛ ئۆزۈم ناۋادا باللىرىمدىن جۇدا بولسام بولايلا! ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر شۇ سوۋغاتنى ئېلىپ، قوللىرىغا ئىككى ھەسسە پۇلنى ئۇتۇپ، بىنيامىننى ئېلىپ قوزغىلىپ، مىسىرغا بېرىپ يۈسۈپنىڭ ئالدىدا ھازىر بولدى. 16 يۈسۈپ بىنيامىننى ئۇلار بىلەن بىللە كۆرگىنىدە، ئۆز ئۆيىنى باشقۇرىدىغان خوجىدارىغا بۇيرۇپ: ـ بۇ ئادەملەرنى ئۆيۈمگە باشلاپ كىرىپ، مال سويۇپ تائام تەييار قىلغىن؛ چۈنكى بۇ كىشىلەر چۈشلۈك غىزانى مەن بىلەن يەيدۇ، ـ دېدى. 17 ئۇ كىشى يۈسۈپنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئادەملەرنى يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە باشلاپ كىردى. 18 ئۇلار بولسا يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە باشلاپ

كېلىنگىنىدىن قورقۇشۇپ: ـ ئالدىنقى قېتىم تاغارلىرىمىزغا ياندۇرۇلغان پۇلنىڭ سەۋەبىدىن بىز ئۆتنىڭ تۆيگە ئېلىپ كېلىندۇق، ئۆتنىڭ مەقسىتى بىزگە ھۆججەت قىلىپ، ئۇستىمىزدىن بىسىپ قۇل قىلىپ، ئېشەكلىرىمىزنى تارتىۋېلىش ئۈچىشىدۇ، ـ دېيىشتى. **19** ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئۆتۈنى باشقۇرىدىغان غوجدارنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۆتۈنىڭ ئىشىكىنىڭ تۈۋىدە ئۆتىنگىنا: ـ **20** ئەي خوجام، بىز ھەققىمىزنى ئەسلىدە مۇشۇ يەرگە ئاشلىق ئالغىلى كەلگەندۇق، **21** شۇنداق بولدىكى، بىز ئۆتەڭگىگە كېلىپ ئۆز تاغارلىرىمىزنى ئاچساق، مانا ھەربىرىمىزنىڭ پۇلى، ئەينى ئېغىرلىقى بويىچە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدا تۇرۇپتۇ، شۇڭا بىز بۇنى ياندۇرۇپ قولىمىزدا ئالغاچ كەلدۇق. **22** ئاشلىق ئالغىلى قولىمىزدا باشقا پۇلمۇ ئېلىپ كەلدۇق، ئەمما تاغارلىرىمىزغا پۇلنى كىمنىڭ سېلىپ قويغانلىقىنى بىلمىدۇق، ـ دېدى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ خاتىرجەم بولۇڭلار، قورقماڭلار. سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار، ئاتاڭلارنىڭ خۇداسى تاغارلىرىڭلاردا سىلەرگە بايلىق ئاتا قىلغان ئوخشايدۇ، سىلەرنىڭ پۇلۇڭلارنى ئاللىقاچان تاپشۇرۇپ ئالدىم، ـ دېدى. ئاندىن ئۇ شىمېئوننى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئېلىپ چىقتى. **24** ئۇ كىشى ئۇلارنى يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە باشلاپ كىرىپ، ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشىغا سۇ ئەكىرىپ بېرىپ، ئاندىن ئېشەكلىرىگە يەم بەردى. **25** ئۇلار يۈسۈپنىڭ چۈشتە كېلىشىگە ئۆلگۈرتۈپ سوۋغاتنى تەييارلاپ قويدى، چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ شۇ يەردە غىزا يەيدىغىنىنى ئاڭلىغانىدى. **26** يۈسۈپ ئۆيىگە كەلگەندە ئۇلار قولىدىكى سوۋغاتنى ئۆيگە ئۆتنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرىپ، بېشىنى يەرگە تەككۈزۈپ ئۆتنىڭغا تەزىم قىلدى. **27** ئۇ ئۇلاردىن ھال سوراپ، ئاندىن: ـ سىلەر گېپىنى قىلغان قېرى ئاتاڭلار سالامەتمۇ؟ ئۇ ھاياتمۇ؟ ـ دېدى. **28** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز سالامەت ئۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ تىنچى ھاياتۇر، ـ دەپ ئۆتنىڭ ئالدىدا ئېگىلىپ تەزىم قىلدى. **29** يۈسۈپ بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئىنىسى بىنيامىنىنى كۆرۈپ: ـ سىلەر ماڭا گېپىنى قىلغان كىچىك ئىنىڭلار شۇمۇ؟ ـ دەپ سوراپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ساڭا شاپائەت كۆرسەتكەي! ـ دېدى. **30** يۈسۈپنىڭ ئۆز ئىنىسىغا بولغان سېغىنىش ئوتى قاتتىق كۆچىيىپ، يىغلىۋالغۇدەك خالىي جاي ئىزدەپ، ئالدىراپ ئىچكىرىكى ئۆيگە كىرىپ تازا بىر يىغلىۋالدى. **31** ئاندىن يۈزىنى يۇيۇپ چىقىپ، ئۆزىنى بېسىۋېلىپ: ـ تاۋاملارنى قويۇڭلار، ـ دەپ بۇيرۇدى. **32** خىزمەتكارلار يۈسۈپكە ئايرىم، ئۇلارغا ئايرىم ۋە يۈسۈپ بىلەن بىللە تاماققا كەلگەن مىسىرلىقلارغىمۇ ئايرىم تاماق قويدى؛ چۈنكى مىسىرلىقلار ئىبرانىيلار بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشنى يېرگىنچلىك دەپ قاراپ، ئۇلار بىلەن بىللە تاماق يېمەيتتى. **33** يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئۆتنىڭ ئۆدۈلىدا، ھەربىرى چوڭ-كىچىك تەرتىپى بويىچە ئولتۇرغۇزۇلدى، چوڭى چوڭلۇقىغا يارىشا، كىچىكى كىچىكلىكىگە يارىشا ئولتۇرغۇزۇلدى، ئۇلار بىر-بىرىگە قاراپ ھەيران قېلىشتى. **34** يۈسۈپ ئالدىدىكى داستىخاندىكى تاماقلاردىن ئۇلارغا بۆلۈپ بەردى. ئەمما بنيامىنغا بەرگىنى باشقىلارنىڭكىگە قاريغاندا بەش ھەسسە كۆپ ئىدى. ئۇلار شاراب ئىچىپ، ئۆتنىڭ بىلەن خۇش كەيپ قىلىشتى.

44

ئاندىن ئۇ ئۆز ئۆيىنى باشقۇرىدىغان غوجدارىغا بۇيرۇپ: ـ بۇ كىشىلەرنىڭ تاغارلىرىنى ئېلىپ كۆتۈرەلگۈدەك ئاشلىق قاچىلاپ، ھەربىرىنىڭ پۇلىنى تاغرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن؛ **2** ئاندىن مېنىڭ جامىمنى، يەنى كۈمۈش جامنى ئاشلىقنىڭ پۇلى بىلەن بىللە ئەڭ كىچىكىنىڭ تاغرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، ـ دېدى. ئۇ ئادەم يۈسۈپنىڭ دېگىنىدەك قىلدى. **3** ئەتىسى تاڭ يورۇغاندا، ئۇلار ئېشەكلىرى بىلەن بىللە يولغا سېلىپ قويۇلدى. **4** لېكىن ئۇلار شەھەردىن چىقىپ ئانچە ئۇزۇن ماڭمايلا، يۈسۈپ غوجدارىغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ ئادەملەرنىڭ كەينىدىن قوغلىغىن؛ ئۇلارغا يېتىشكىنىڭدە ئۇلارغا: «نېمىشقا ياخشىلىققا يامانلىق قايتۇردۇڭلار؟ **5** خوجام شۇ [جامدا] شاراب ئىچىدۇ ھەمدە ئۇنىڭدا پال ئاچىدۇ ئەمەسمۇ؟! مۇنداق قىلغىنىڭلار رەزىللىك قىلغىنىڭلار بولمامدۇ!» دېگىن، ـ دېدى. **6** بۇ ئادەم ئۇلارنىڭ كەينىدىن يېتىشىپ بېرىپ، ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلدى. **7** ئۇلار ئۆتنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجىمىز نېمىشقا مۇنداق گەپ قىلدۇ؟ مۇنداق ئىشنى قىلىش كەمىنىلىردىن نېرى بولسۇن! **8** بىز ئىسلەدە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدىن تاپقان پۇلنىمۇ قانائان زېمىنىدىن سىلىنڭ قاشلىرىغا قايتۇرۇپ بېرىشكە ئەكەلگەندۇق. شۇنداق تۇرۇقلۇق قانداقمۇ خوجىلىرىنىڭ ئۆيىدىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئوغرىلايلى؟ **9** كەمىنىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا كىمدىن بۇ [جام] تېپىلسا، شۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم بولسۇن، بىزمۇ خوجىمىزنىڭ قۇللىرى بولايلى، ـ دېدى. **10** غوجدار جاۋابەن: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭلاردەك بولسۇن؛ جام كىمنىڭ يېنىدىن تېپىلسا، شۇ كىشى قۇلۇم بولۇپ قېلىپ قالسۇن، قالغانلىرىڭلار بىگۇناھ بولىسىلەر، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ-تېنەپ، تاغارلىرىنى يەرگە چۈشۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز تاغرىنى ئېچىپ بەردى. **12** غوجدار چوڭىنىڭكىدىن باشلاپ كىچىكىنىڭكىگىچە ئاختۇردى، جام بنيامىننىڭ تاغرىدىن تېپىلدى. **13** بۇنى كۆرۈپ ئۇلار كىيىملىرىنى يىرتىشىپ، ھەربىرى ئېشىكىگە قايتىدىن يۈكنى ئارتىپ، شەھەرگە قايتتى. **14** شۇنداق قىلىپ يەھۇدا ۋە قېرىنداشلىرى يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە كەلدى، ئۆتىنىڭ شۇ يەردە ئىدى. ئۇلار ئۆتنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆزلىرىنى يەرگە ئېتىشتى. **15** يۈسۈپ ئۇلارغا: ـ بۇ سىلەرنىڭ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ مېنىڭدەك ئادەمنىڭ چوقۇم پال ئاچالايدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. **16** يەھۇدا جاۋابەن: ـ بىز خوجىمىزغا نېمىمۇ دېيەلەيمىز؟ نېمە گەپ قىلالايمىز، قانداق قىلىپ ئۆزىمىزنى ئاقلىيالايمىز؟ خۇدا كەمىنىلىرىنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارا قىلدى. مانا، بىز ۋە قولىدىن جاملىرى تېپىلغان كىشى ھەممىمىز خوجىمىزغا قۇل بولىدىغان بولدۇق، ـ دېدى. **17** لېكىن يۈسۈپ: ـ مۇنداق قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! بەلكى جام كىمنىڭ قولىدىن تېپىلغان بولسا يەقەت شۇ كىشى مېنىڭ قۇلۇم بولىدۇ. لېكىن قالغانلىرىڭلار ئامان-ئېسەن ئاتاڭلارنىڭ قېشىغا كېتىڭلار، ـ دېدى. **18** ئاندىن يەھۇدا ئۆتنىڭغا يېقىن بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي خوجام، كەمىنىلىرىگە قۇلاق سېلىپ خوجامنىڭ قۇلۇقىغا بىر ئېغىز گەپ قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيلا. غەزەبلىرى كەمىنىلىرىگە ئۆتاشمىغاي؛ چۈنكى ئۆزلىرى پىرەئۇنگە ئوخشاش ئىكەنلا. **19** ئەسلىدە خوجام كەمىنىلىردىن: «ئاتاڭلار يا ئىنىڭلار بارمۇ؟» دەپ سورىۋىدىلا، **20** بىز خوجىمىزغا جاۋابەن: «بىزنىڭ بىر قېرى ئاتىمىز بار ۋە ئۆ قېرىغاندا تاپقان، ياش بىر بالىسىمۇ بار. بۇ بالىنىڭ بىر ئانىسىدىن بولغان ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۆ ئۆزى يالغۇز قالدى؛ ئۆنىڭ ئاتىسى ئۆنى ئىنتايىن سۆيىدۇ» دېسەك، **21** سىلى كەمىنىلىرىگە: «ئۆنىڭ ئۆزىنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۆنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرەي» دېدىلا. **22** بىز خوجىمىزغا جاۋاب بېرىپ: «يىگىت ئاتىسىدىن ئايرىلالمايدۇ؛ ئەگەر ئاتىسىدىن ئايرىلسا، ئاتىسى ئۆلۈپ كېتىدۇ» دېسەك، **23** سىلى يەنىلا كەمىنىلىرىگە: «ئەگەر كىچىك ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى يەنە كۆرىمىز دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەندىلا. **24** شۇنىڭ بىلەن بىز كەمىنىلىرى ئاتىمىزنىڭ قېشىغا بارغاندا خوجامنىڭ سۆزلىرىنى ئۆنىڭغا ئېيتتۇق؛ **25** ئاندىن ئاتىمىز يەنە: «يەنە بېرىپ، بىزگە ئازراق ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار» دېۋىدى، **26** بىز جاۋابەن: «بىز شۇ يەرگە قايتىدىن چوشەلەيمىز؛ ئەگەر كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولسا، ئۆنداقتا بارىمىز؛ چۈنكى كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولمىسا، ئۆ زاتنىڭ يۈزى ئالدىدا ئۇرالمايمىز»، دېدۇق. **27** سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بىزگە يەنە: «سىلەرگە مەلۇمكى، ئايالىم ماڭا ئىككى ئوغۇل ئۆغۇپ بەرگەندى. **28** بىرى مېنىڭ يېنىمدىن چىقىپ، يوق بولۇپ كەتتى؛ مەن: ئۆ جەزمەن تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ، دەپ ئويلىدىم، شۇنداقلا ئۆنى ئۇزۇنگىچە كۆرمىدىم. **29** ئەمدى سىلەر يۈنمۇ مېنىڭ قېشىمدىن ئېلىپ كېتىپ، ئۆنىڭغا بىر كېلىشمەسلىك كېلىپ قالسا، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەختىسىراغا چۈشۈرۈۋېتىسىلەر»، دېگەندى. **(Sheol h7585)** **30** ئەمدى مەن سىلىنىڭ قۇللىرى مېنىڭ ئاتامنىڭ قېشىغا بارغاندا، شۇ بالا بىز بىلەن بولمىسا ئۆنىڭ جېنى بالىنىڭ جېنىغا باغلانغان بولغاچقا، **31** شۇنداق بولدۇكى، ئۆ بالىنىڭ يوقلۇقىنى كۆرسە، جەزمەن ئۆلۈپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بولغان بۇ ئاق چاچنى دەرد-ئەلەم ئىچىدە تەختىسىراغا چۈشۈرۈۋېتىكەن بولىمىز. **(Sheol h7585)** **32** چۈنكى مەنكى كەمىنىلىرى ئاتامغا بۇ يىگىت ئۆچۈن كېپىل بولۇپ: «ئەگەر مەن ئۆنى قېشىڭغا قايتۇرۇپ كەلمىسەم پۈتكۈل ئۆمرۈمدە ئاتامنىڭ ئالدىدا گۇناھكار بولاي» دېگەندىم. **33** شۇڭا ھازىر ئۆتۈنۈپ قالاي، مەنكى كەمىنىلىرى ئۆ يىگىتنىڭ ئورنىدا خوجامنىڭ قېشىدا قۇل بولۇپ ئۆرسام، ئۆ يىگىت قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەتسە! **34** چۈنكى يىگىت مەن بىلەن بولمىسا، مەن قانداقمۇ ئاتامنىڭ قېشىغا بارالايمەن؟ ئاتامغا شۇنداق ئازاب-ئۇقۇبەتنىڭ چۈشۈشىنى كۆزۈم كۆرگۈچى بولمىسۇن! ـ دېدى.

45 يۇسۇپ تۆز يىندا تۇرغانلارنىڭ ئالدىدا تۆزنى تۇتالماي: ـ ھەممە ئادەم ئالدىمدىن چىقىرىۋېتىلسۇن! دەپ ۋارقىردى. شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ تۆزنى قېرىنداشلىرىغا ئاشكارا قىلغاندا تۇنىڭ قېشىدا ھېچكىم بولمىدى. ئۇ قاتتىق يىغلاپ كەتتى؛ مىسىرلىقلار ئۇنى ئاڭلىدى، پىرەۋئۇننىڭ ئوردىسىكىلەرمۇ بۇنىڭدىن [تېزلا] خەۋەر تاپتى. **2** يۇسۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن يۇسۇپ بولىمەن! ئاتام ھازىر ھاياتمۇ؟! ـ دەپ سوريدى. ئەمما قېرىنداشلىرى ئۇنىڭغا قاراپ ھودۇقۇپ كېتىپ، ھېچ جاۋاب بېرەلمەي قالدى. **4** لېكىن يۇسۇپ ئۇلارنى: ـ قېنى، ماڭا يېقىن كېلىڭلار، دەپ چاقىردى. ئۇلار يېقىن كەلدى، ئۇ يەنە: ـ مەن سىلەرنىڭ ئىنىڭلار، يەنى سىلەر مىسىرغا سېتىۋەتكەن يۇسۇپ بولىمەن. **5** ئەمدى مېنى مۇشۇ يەرگە سېتىۋەتكىنىڭلار ئۈچۈن ئازابلانماڭلار، ئۆزۈڭلارنى ئەيىبكە بۇيرۇماڭلار، چۈنكى خۇدا ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. **6** چۈنكى ھازىر زېمىندىكى ئاچارچىلىققا ئىككى يىل بولدى؛ لېكىن تېخى يەنە بەش يىلغىچە ھېچ تېرىلغۇمۇ بولمايدۇ، ئورمىمۇ بولمايدۇ. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە دۇنيادا بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، ئۇلۇغ بىر نىجاتلىق كۆرسىتىپ، سىلەرنىڭ تىرىك قۇتۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدا مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. **8** شۇنداق بولغانىكەن، مېنى مۇشۇ يەرگە ئەۋەتكۈچى سىلەر ئەمەس، بەلكى خۇدادۇر. ئۇ مېنى پىرەۋنگە ئاتىنىڭ ئورندا قىلىپ، ئۆزىنىڭ پۈتكۈل ئۆيىگە خوجا قىلىپ تىكلەپ، پۈتكۈل زېمىنغا باش ۋەزىر قىلىپ قويدى. **9** ئەمدى تېزدىن ئاتامنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئوغلۇڭ يۇسۇپ: «خۇدا مېنى پۈتكۈل مىسىرغا خوجا قىلىپ قويدى. سەن ھايال قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كەلگىن؛ **10** سەن گوشەن يۇرتىدا تۇرىسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭلارڭ، نەۋرىلىرىڭ، قويلىرىڭ، كالىلىرىڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتلىرىڭ بىلەن ماڭا يېقىن تۇرىسىلەر. **11** ئۆزۈڭ، ئائىلەڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتىڭنى نامراتلىق بېسىۋالمىسۇن دەپ مەن سېنى شۇ يەردە باقىمەن؛ چۈنكى يەنە بەش يىل ئاچارچىلىق باردۇر»، دېدى، ـ دەڭلار. **12** ـ مانا سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار ۋە ئىنىم بنيامىننىڭ كۆزلىرى سىلەرگە گەپ قىلىۋاتقان مېنىڭ ئۆز ئاغزىم ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋاتىدۇ. **13** ئاتامغا مېنىڭ مىسىردىكى بۇ بارلىق شان-شەرىپىم ھەمدە سىلەرنىڭ بارلىق كۆرگىنىڭلار توغرىسىدا ئېيتىپ، ئاتامنى تېزدىن بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنى بنيامىننىڭ ئېتىپ ئۆنىڭ بوينىغا گىرە سېلىپ يىغلاپ كەتتى؛ بنيامىنمۇ ئۆنىڭ بوينىغا يۆلىنىپ يىغلىدى. **15** ئاندىن يۇسۇپ بارلىق قېرىندىشلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارنى بىر-بىرلەپ قۇچاقلاپ يىغلىدى. ئاندىن قېرىندىشلىرى ئۆنىڭ بىلەن پاراڭلاشتى. **16** يۇسۇپنىڭ قېرىندىشلىرى كەلدى، دېگەن خەۋەر پىرەۋنۇننىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈلدى، بۇ پىرەۋن ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىدە قۇتلۇق ئىش بولدى. **17** پىرەۋن يۇسۇپقا: ـ قېرىنداشلىرىڭغا: ـ «سىلەر ئەمدى مۇنداق قىلىڭلار، ئۇلاغلىرىڭلارغا يۈك ئارتىپ، قاناتلىرىڭلار زېمىنغا بېرىپ، **18** ئاتاڭلار ۋە جەمەتىڭلارنى ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كېلىڭلار، مەن مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل يەرلەرنى سىلەرگە بېرەي؛ سىلەر بۇ زېمىندىن چىققان نازۇ-نېمەتلەردىن يەيسىلەر» ـ دېگىن. **19** ساڭا بولغان ئەمرىم شۇكى، سەن ئۇلارغا: «بالىلىرىڭلار ۋە ئايالىرىڭلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن ھارۋىلارنى ئېلىپ بېرىڭلار. شۇنىڭدەك ئاتاڭلارنىمۇ بۇ يەرگە يەتكۈزۈپ كېلىڭلار. **20** پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل جايلار سىلەرنىڭكى بولغاچقا، ئۆز سەرەمجانلىرىڭلارغا كارىڭلار بولمىسۇن» دەپ بۇيرۇغىن، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى شۇنداق قىلدى؛ يۇسۇپ پىرەۋنۇننىڭ بۇيرۇقى بويىچە ئۇلارغا ھارۋىلارنى بېرىپ، يولى ئۈچۈنمۇ ئوزۇق بەردى. **22** ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىر قۇر كىيىم بەردى؛ لېكىن بنيامىننا بولسا ئۈ ئۈچ يۈز كۈمۈش تەڭگە، بەش قۇر كىيىم بەردى. **23** ئۇ ئاتىسىغىمۇ شۇ ھەدىيەلەرنى، يەنى مىسىرنىڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرى ئارتىلغان ئون ھاڭگا ئېشەك ھەمدە ئاشلىق، نان ۋە ئاتىسىغا يول تەييارلىقى ئارتىلغان ئون مادا ئېشەكنى ئەۋەتتى. **24** ئاندىن ئۇ قېرىنداشلىرىنى يولغا سېلىپ، ئۇلارغا: ـ يولدا جېدەللەشمەڭلار، دەپ جېكىلدى. ئۇلار يولغا راۋان بولدى. **25** ئۇلار مىسىردىن چىقىپ، قاناتلىرى زېمىنغا ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، **26** ئۇنىڭغا يۇسۇپ ئۆزلىرىگە ئېيتقان گەپلەرنى يەتكۈزۈپ: «يۇسۇپ تىنچى ھايات ئىكەن! ئۇ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا باش ۋەزىر ئىكەن!» دېدى. ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئىشەنمەي، يۈرىكى قېتىپ ھوشىدىن كېتىپ دەپ قالدى. **27** لېكىن ئۇلار يۇسۇپنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دېگەندە، شۇنداقلا يۇسۇپنىڭ ئۆزىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتكەن ھارۋىلارنىمۇ كۆرگەندە، ئۇلارنىڭ ئاتىسى ياقۇپنىڭ روھىغا جان كىردى. **28** ئىسرائىل شۇنىڭ بىلەن: ـ ئەمدى ئارمىنىم يوق! ئوغلۇم يۇسۇپ تېخى ھاياتىمۇ! مەن ئۆلىسەتە بېرىپ ئۇنى كۆرۈۋالاي، ـ دېدى.

46 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئېلىپ يولغا چىقىپ، بەئەر-شىباغا كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاتىسى ئىسھاقنىڭ خۇداسىغا قۇربانلىقلارنى سۇندى. **2** كېچىسى خۇدا ئالامەت كۆرۈنۈشىلەردە ئىسرائىلغا: ـ ياقۇپ، ياقۇپ! دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن! ـ دېدى. **3** ئۇ: ـ ئاتاڭنىڭ تەڭرىسى بولغان خۇدا مەندۇرمەن. سەن مىسىرغا بېرىشتىن قورقمىغىن، چۈنكى مەن سېنى شۇ يەردە ئۇلۇغ بىر قوۋم قىلىمەن. **4** مەن سېنىڭ بىلەن مىسىرغا بىللە بارىمەن ۋە مەن ئۆزۈم جەزمەن يەنە سېنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىمەن. يۇسۇپ ئۆز قولى بىلەن سېنىڭ كۆزۈڭنى يۇمدۇرىدۇ، ـ دېدى. **5** ئاندىن ياقۇپ بەئەر-شىبادىن يولغا چىقتى؛ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىسى ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى پىرەۋن ئۇنى ئېپكېلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ھارۋىلارغا ئولتۇرغۇزۇپ، **6** چارپايلىرى بىلەن قاناتلىرى زېمىنىدا تاپقان تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ ماڭدى. بۇ تەرىقىدە ياقۇپ بىلەن بارلىق ئەۋلادلىرى مىسىرغا كەلدى؛ ئوغۇللىرىنى، ئوغۇل نەۋرىلىرىنى، قىزلىرىنى، قىز نەۋرىلىرىنى يىغىپ، نەسىللىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ مىسىرغا كەلدى. **8** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى ياقۇپنىڭ مىسىرغا كەلگەن ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن؛ **9** رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانوخ، پالۇ، ھەزرون بىلەن كارمى. **10** شىمئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناتانىي ئايالدىن بولغان سائۇل. **11** لاۋىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. **12** يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەر، ئونان، شەلاھ، پەرەز ۋە زەراھ. ئەمما ئەر ۋە ئونان قاناتانىڭ زېمىنىدا ئۆلۈپ كەتكەندى. پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇللار ئىدى. **13** ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، يوب ۋە شىمرون. **14** زەبۇلۇننىڭ ئوغۇللىرى: ـ سەرەد، ئېلون ۋە جاھلىيەل. **15** بۇلار لىياھنىڭ ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ئۇ يەنە قىزى دىناھنى تۇغۇپ بەردى. بۇنىڭ بۇ ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى جەمئىي بولۇپ ئوتتۇز ئۈچ جان ئىدى. **16** گادنىڭ ئوغۇللىرى: ـ زىفىئون، ھاگگەي، شۇنى، ئەزبون، ئېرى، ئارودى ۋە ئارئەلى. **17** ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىماھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ. ئۇلارنىڭ سىڭلىسى سېراھ ئىدى؛ بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ھەبەر ۋە مالكىئەل ئىدى. **18** بۇلار بولسا لابان قىزى لىياھقا دېدەك بولۇشقا بەرگەن زىلپاھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە جان ئىدى. **19** ياقۇپنىڭ ئايالى راھىلەنىڭ ئوغۇللىرى يۇسۇپ ۋە بىنيامىن. **20** يۇسۇپقا مىسىر زېمىنىدا تۇرەلگەن ئوغۇللىرى مانىاسسەھ ۋە ئەفرائىم؛ بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. **21** بنيامىننىڭ ئوغۇللىرى: ـ بىلاھ، بەكەر، ئاشبەل، گېرا، نائامان، ئېھى، روش، مۇپىيم، ھۇپىيم ۋە ئارد. **22** بۇلار راھىلەنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت جان ئىدى. **23** دانىڭ ئوغلى: ـ ھۇشىم. **24** نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر ۋە شىللەم. **25** بۇلار لابان قىزى راھىلەگە دېدەك بولۇشقا بەرگەن بىلھانىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي يەتتە جان ئىدى. **26** ياقۇپنىڭ كېلىنلىرىدىن باشقا، ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغان، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئالتە جان ئىدى. **27** يۇسۇپنىڭ مىسىردا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىككى ئىدى. ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي يەتمىش جان ئىدى. **28** ياقۇپ يۇسۇپتىن كۆرسەتمە ئېلىپ، ئۆزلىرىنى گوشەنگە باشلاپ بېرىشقا يەھۇدانى يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار گوشەن يۇرتىغا كېلىپ چۈشتى. **29** يۇسۇپ ئۆزىنىڭ ۋەزىرلىك ھارۋىسىنى قاتقۇزۇپ، ئاتىسى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا گوشەنگە چىقتى. ئۇ ئۆزىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر

قىلىپ ئاتىسىغا ئوزىنى ئېتىپ بوينىغا گىرە سېلىپ قۇچاقلاپ، ئۆزۈندىن ئۆزۈن يىغلىدى. 30 ئىسرائىل يۇسۇپكە: مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرۈۋېپ، تىرىك ئىكەنلىكىڭنى بىلدىم، ئەمدى ئوتلىسەمۇ ئارمىنىم يوق، ـ دېدى. 31 ئاندىن يۇسۇپ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلىرىگە مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر چىقىپ پىرەۋنگە خەۋەر بېرىپ: «قانائان زېمىنىدا ئولتۇرغان قېرىنداشلىرىم، شۇنداقلا ئاتامنىڭ ئۆيىدىكىلەر قېشىمغا كەلدى، 32 بۇ ئادەملەر پادىچىلار بولۇپ، مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن، قوي-كاللىرى، شۇنداقلا بارلىق مال-مۈلۈكلىرىنى ئېلىپ كەلدى» دەپ ئېيتاي. 33 شۇنداق بولىدۇكى، پىرەۋن سىلەرنى چاقىرىدۇ، شۇ چاغدا ئۇ سىلەردىن: «نېمە ئوقىتىدىغان بارمۇ؟» دەپ سورىسا، 34 سىلەر جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى كىچىكىمىزدىن تارتىپ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش پادا بېقىپ كەلگەنمىز، ـ دەڭلار. شۇنداق دېسەڭلار گوشەن يۇرتىدا ئولتۇرۇپ قالىسىلەر، چۈنكى پادىچىلارنىڭ ھەممىسى مىسىرلىقلار ئارىسىدا كۆزگە ئىلىنمايدۇ.

47

يۇسۇپ پىرەۋننىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئاتام بىلەن قېرىنداشلىرىم قوي-كاللىرى، شۇنداقلا ھەممە مال-مۈلۈكلىرىنى بىللە ئېلىپ قانائان زېمىنىدن كەلدى. مانا، ئۇلار ھازىر گوشەن يۇرتىغا چۈشتى، دەپ خەۋەر بېرىپ، 2 قېرىنداشلىرىنىڭ ئىچىدىن بەشىيلەننى ئېلىپ، پىرەۋننىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى. 3 پىرەۋن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن: ـ نېمە ئوقىتىدىغان بار، دەپ سوروۋىدى، ئۇلار پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مال باققۇچىلارمىز، ـ دېدى. 4 ئاندىن ئۇلار پىرەۋنگە ئىلتىماس قىلىپ: ـ قانائان زېمىنىدا قاتتىق قەھەتچىلىك بولغاچقا، كەمىنىلىرىنىڭ قويلىرىمىزنى باقىدىغانغا يايلاقمۇ يوق، شۇڭا بۇ زېمىندا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇشقا كەلدۇق، جانابلىرىدىن تەلەپ قىلىمىزكى، كەمىنىلىرىنىڭ گوشەن يۇرتىدا تۇرۇشىغا ئىجازەت بەرگەيلا، ـ دېدى. 5 پىرەۋن يۇسۇپكە: ـ ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭ قېشىڭغا كەلدى، 6 مانا مىسىر زېمىنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئوتۇرۇپتۇ، ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭنى زېمىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدە ئولتۇرغۇزغىن؛ ئۇلار گوشەن يۇرتىدا ماكان قىلسۇن. شۇنىڭدەك، ئەگەر سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى قابىل كىشىلەرنى بىلسەڭ، بۇلارنى مېنىڭ چارپايلىرىمغا نازارەچى قىلغىن، ـ دېدى. 7 كېيىن، يۇسۇپ ئاتىسى ياقۇبنى ئېلىپ، پىرەۋننىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى، ياقۇپ پىرەۋنگە بەخت-بەركەت تىلىدى. 8 ئاندىن پىرەۋن ياقۇبتىن: ـ ئۆمرۈڭنىڭ يىل-كۈنلىرى نەچچىگە يەتتى؟ ـ دەپ سوردى. 9 ياقۇپ پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ مۇساپىرلىق سەپىرىمنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز ئوتتۇز يىلغا يەتتى؛ ئۆمرۈمنىڭ كۈنلىرى ئاز ھەم جاپا-مۇشەققەتلىك بولۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مۇساپىرلىق ئۆمۈر سەپىرىنىڭ كۈنلىرىگە تېخى يەتمىدى، ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ پىرەۋنگە بەخت-بەركەت تىلەپ، ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 11 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئاتىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنى مىسىر زېمىنىدا ئولتۇرۇقلاشتۇرۇپ قويدى؛ پىرەۋننىڭ بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارغا زېمىنىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدىن، يەنى رامەسەس دېگەن يۇرتىنى تەۋەلىك بەردى. 12 يۇسۇپ ئاتىسى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنىڭ ھەممە ئۆيىدىكىلىرىنى بالا-چاقىلىرىنىڭ سانلىرىغا قاراپ ئاشلىق بىلەن تەمىنلەپ باقتى. 13 ئەمما ئاچارچىلىق قاتتىق ئېغىر بولغاچقا، زېمىننىڭ ھېچ يېرىدە ئوزۇق-تۇلۇك تېپىلمىدى، مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنى ئاچارچىلىقتىن خاراپلىشىپ كەتتى. 14 يۇسۇپ ئاشلىق سېتىپ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىندىكى بارلىق پۇلنى يىغىۋالدى. ئاندىن يۇسۇپ بۇ پۇلنى پىرەۋننىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈپ بەردى. 15 ئەمما مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىندىكى پۇل تۈگەپ كەتكەندە مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسى يۇسۇپنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ بىزگە نان بەرگەيلا! پۇل تۈگەپ كەتكىنى ئۈچۈن سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. 16 يۇسۇپ جاۋابەن: ـ پۇلۇڭلار قالمىغان بولسا، چارپايلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىپ بەرسەڭلار، مەن ماللىرىڭلارغا ئوزۇق-تۇلۇك تېگىشىپ بېرىمەن، ـ دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار چارپايلىرىنى يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگىلى تۇردى؛ يۇسۇپ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، قوي پادىلىرى، كالا پادىلىرى ۋە ئېشەكلىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇق-تۇلۇك بەردى، شۇ يىلى ماللىرىنىڭ ئورنىغا ئۇلارغا ئوزۇق-تۇلۇك بېرىپ باقتى. 18 ئۇ يىل ئاياغلىشىپ، ئۇلار ئىككىنچى يىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ بىز خوجىمىزدىن ھېچنېمىنى يوشۇرمايمىز؛ پۇلىمىز تۈگىدى، چارپاي مال پادىلىرىمىز بولسا خوجىمىزنىڭ ئىلكىدە، خوجىمىزنىڭ ئالدىدا تەنلىرىمىز بىلەن يېرىمىزدىن باشقا ھېچنەرسە قالمىدى. 19 نېمىشقا كۆز ئالدىلىرىدا بىز ھەم يېرىمىزمۇ ئۈلۈپ كەتسۇن؟ ئەمدى سىلى ئۈزىمىز ۋە يېرىمىزنى ئوزۇق-تۇلۇككە تېگىشىپ ئېلىۋالغىلا؛ ئۈزىمىز ۋە يېرىمىز پىرەۋننىڭ بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇل بولايلى. بىز ئۈلۈپ كەتمەي، تىرىك ئۇرۇقۇشمىز، يېرىمىزمۇ ۋەيران بولماسلىقى ئۈچۈن بىزگە ئۇرۇق-تۇلۇك بەرگەيلا، دېدى. 20 بۇ تەرىقىدە يۇسۇپ مىسىرنىڭ پۈتكۈل ئېتىزلىغۇ يېرىنى پىرەۋن ئۈچۈن سېتىۋالدى؛ چۈنكى ئاچارچىلىق قاتتىق بولغاچقا، مىسىرلىقلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېتىزىنى سېتىپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن پىرەۋننىڭ بولۇپ قالدى. 21 يۇسۇپ خەلقنى مىسىرنىڭ بۇ چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرقايسى شەھەرلەرگە كۆچۈردى. 22 پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىنى ئۇ ئالمىدى، چۈنكى كاھىنلارغا پىرەۋن تەرىپىدىن ئالاھىدە تەمىنات بېرىلگەچكە، ئۇلار پىرەۋن تەرىپىدىن تەمىنلەنگەن ئۇلۇشىنى يەپ، ئۆز يەرلىرىنى ساتمىغاندى. 23 يۇسۇپ خەلققە: ـ مانا، مەن بۈگۈن ئۆزۈڭلار بىلەن يەرلىرىڭلارنى پىرەۋن ئۈچۈن سېتىۋالدىم. مانا سىلەرگە ئۇرۇق! ئەمدى يەر تېرىڭلار. 24 ئەمدى شۇنداق قىلىسىلەركى، چېققان ھوسۇلدىن بەشتىن بىرنى پىرەۋنگە بېرىپ، قالغان تۆت قىسمىنى ئۆزۈڭلارغا ئېلىپ قېلىڭلار؛ ئۇ ئۇرۇقلۇق ھەمدە ئۆزۈڭلارغا، جۈملىدىن ئۆيۈڭدىكىلەرگە ۋە كىچىك بالىلىرىڭلارغا ئوزۇق بولسۇن، ـ دېدى. 25 ئۇلار جاۋابەن: ـ سىلى جېنىمىزنى قۇتقۇزدىلا. خوجىمىزنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولساقلا، پىرەۋننىڭ قۇللىرى بولۇپ تۇرايلى، ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ: ـ «ھوسۇلنىڭ بەشتىن بىرى پىرەۋنگە بېرىلسۇن» دەپ بۇ ئىشنى بۈگۈنگە قەدەر مىسىر زېمىنى ئۈچۈن قانۇن-بەلگىلىمە قىلدى. پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىلا ئۇنىڭ سىرتىدا بولۇپ، پىرەۋنگە تەۋە بولمىدى. 27 ئىسرائىللار مىسىر زېمىندا، گوشەن ئۆلكىسىدە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ جايدا يەر-زېمىنلىك بولۇپ، ئاۋۇپ، تولمۇ كۆپەيدى. 28 ياقۇپ مىسىر زېمىندا ئون يەتتە يىل ئۆمۈر كۆردى؛ بۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ ئۆمۈر كۈنلىرى بىر يۈز قىرىق يەتتە يىلغا يەتتى.

29 ئىسرائىلنىڭ كۈنلىرى سەكراتقا يېقىنلاشقاندا، ئوغلى يۇسۇپنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويۇپ، ماڭا شاپائەت ۋە سادىقەتلىكنى كۆرسىتىپ، مېنى مىسىردا دەپنە قىلما، 30 بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن ياتىدىغان ۋاقىتدا مېنى مىسىردىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنىڭ گۆرىستانىغا دەپنە قىلغىن، دېدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئېيتقىنىڭدەك قىلاي، ـ دېدى. 31 ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا قەسەم قىلىپ بەرگىن، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ بەردى؛ ئاندىن ئىسرائىل كارۋاتنىڭ باش تەرىپىدە سەجدە قىلدى.

48

بۇ ئىشلاردىن كېيىن بىرسى يۇسۇپكە: ـ مانا ئاتاڭ كېسەل بولۇپ قاپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ ئىككى ئوغلى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىمنى بىللە ئېلىپ باردى. 2 بىرسى ياقۇپقا: ـ مانا ئوغلۇڭ يۇسۇپ قېشىڭغا كېلىۋاتىدۇ، دەپ خەۋەر بېرىۋىدى، ئىسرائىل كۆچەپ قوپۇپ كارۋاتتا ئولتۇردى. 3 ياقۇپ يۇسۇپكە: ـ ھەممىگە قادىر تەڭرى ماڭا قانائان زېمىنىدىكى لۇز دېگەن جايدا ئايان بولۇپ، مېنى بەركەتلەپ 4 ماڭا: مانا، مەن سېنىڭ نەسلىڭنى كۆپەيتىپ، سېنى ئىنتايىن زور ئاۋۇتمەن، سەندىن بىر تۈركۈم خەلق چىقىرىمەن؛ بۇ زېمىنى سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە ئەبەدىي مىراس قىلىپ بېرىمەن، دەپ ئېيتقاندى. 5 ئەمدى مەن مىسىرغا كېلىشتىن ئىلگىرى ساڭا مىسىر زېمىنىدا تۇغۇلغان ئىككى ئوغلۇڭ مېنىڭ ھېسابلىنىدۇ؛ ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھ بولسا، خۇددى رۇبەن بىلەن شىمئۇنغا ئوخشاش، ھەر ئىككىسى مېنىڭ ئوغۇللىرىم بولىدۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن تاپقان بالىلىرىڭ ئۆزۈڭنىڭ بولىدۇ؛ ئۇلار كەلگۈسىدە مىراسقا ئېرىشكەندە ئاكىلىرىنىڭ نامى ئاستىدا بولىدۇ. 7 ماڭا كەلسەك، پادانىدن كېلىۋاتقىنىمدا راھىلە قانائان زېمىنىدا يول ئۈستىدە ئەفراتقا ئاز قالغاندا مېنى تاشلاپ ئۈلۈپ كەتتى. مەن ئۇنى شۇ يەردە، يەنى ئەفراتقا (يەنى بەيت-لەھەمگە) باريدىغان يولدا دەپنە قىلدىم، ـ دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىل يۇسۇپنىڭ ئوغۇللىرىغا قاراپ: ـ بۇلار كىمدۇر، ـ دەپ سوردى. 9 يۇسۇپ ئاتىسىغا جاۋابەن: ـ بۇلار بولسا خۇدا ماڭا بۇ يەردە بەرگەن ئوغۇللىرىمدۇر، ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۇلارنى ئالدىمغا يېقىن كەلتۈرگىن، مەن ئۇلارغا بەخت-بەركەت تىلەي، ـ دېدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ

كۆزلىرى قىرىلىقدىن غۇۋالىشىپ [ياخشى] كۆرەملەيتتى. شۇڭا يۇسۇپ تۇلارنى تۇنىڭ ئالدىغا يىقىنراق كەلتۈردى، تۇ تۇلارنى سۈيۈپ قۇچاقلىدى. 11 ئاندىن ئىسرائىل يۇسۇپقا: ـ مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرەلەيمەن دەپ ھېچ ئويلىمىغانىدىم، لېكىن خۇدا مېنى سېنىڭ بالىلىرىڭنىمۇ كۆرۈشۈكە نىسىپ قىلدى، ـ دېدى. 12 يۇسۇپ بالىلارنى [ياقۇپنىڭ] تىزلىرىنىڭ ئارىلىقىدىن ئېلىپ، يۈزىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. 13 ئاندىن يۇسۇپ بۇ ئىككىيلەنىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا ييقىن ئېلىپ كېلىپ، ئەفرائىمنى ئوڭ قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ سول قولىغا ئۆدۈلاپ تۇرغۇزدى، مانا‌سسەھنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ ئوڭ قولىغا ئۆدۈلاپ تۇرغۇزدى. 14 لېكىن ئىسرائىل ئوڭ قولىنى تۇزىتىپ، كەنجى بالىسى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويدى، سول قولىنى مانا‌سسەھنىڭ بېشىغا قويدى. مانا‌سسەھ تۇنجىسى بولسىمۇ، تۇ ئىككى قولىنى قايچىلاپ تۇتۇپ شۇنداق قويدى. 15 تۇ يۇسۇپقا بەختـ-بەركەت تىلەپ: ـ ئاتىلىرىم ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق خۇدا دەپ بىلىپ يۈزى ئالدىدا ماڭغان، مېنى پۈتۈكلۈ تۇمرۇمدە بۇ كۈنگىچە پادىچىدەك يېتەكلەپ بېقىپ كەلگەن خۇدا، 16 ماڭا ھەججەمەت بولۇپ مېنى ھەممە بالا-قازادىن قۇتقۇزغان پەرىشتە بۇ ئىككى ئوغلۇنى بەركەتلىسۇن؛ تۇلار مېنىڭ ئىسمىم ۋە ئاتىلىرىم بولغان ئىبراھىم ۋە ئىسھاقنىڭ ئىسىملىرى بىلەن ئاتىلىپ، يەر يۈزىدە كۆپ ئاۋۇغاي! ـ دېدى. 17 يۇسۇپ ئاتىسىنىڭ ئوڭ قولىنى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويغىنىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە خاپا بولدى، شۇڭا تۇ ئاتىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئەفرائىمنىڭ بېشىدىن ئېلىپ مانا‌سسەھنىڭ بېشىغا يۆتكىمەكچى بولۇپ، 18 ئاتىسىغا: ـ ئەي ئاتا، بۇنداق قىلمىغىن؛ چۈنكى مانا، تۇنجىسى بۇدۇر، ئوڭ قولۇڭنى تۇنىڭ بېشىغا قويغىن! ـ دېدى. 19 لېكىن ئاتىسى رەت قىلىپ: ـ بىلىمەن، ئى ئوغلۇم، بىلىمەن، تۇنىڭدىنمۇ بىر قەۋۋم چىقىپ، تۇزىنمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ئەمما دەرھەققەت تۇنىڭ ئىنىسى تۇنىڭدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، تۇنىڭ نەسىللىرى ناھايىتى كۆپ قەۋۋملار پەيدا بولىدۇ، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنى تۇ بۇ ئىككىسىنى بەركەتلەپ: ـ كەلگۈسىدە ئىسرائىللار بەختـ-بەركەت تىلىگەندە: «خۇدا سېنى ئەفرائىم بىلەن مانا‌سسەھدەك ئوڭلۇغ قىلسۇن!» دەيدىغان بولىدۇ، دېدى. بۇ تەرىقىدە تۇ ئەفرائىمنى مانا‌سسەھتىن ئۈستۈن قويدى. 21 ئاندىن ئىسرائىل يۇسۇپقا يەنە: ـ مانا، مەن ئۆلىمەن؛ لېكىن خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ، سىلەرنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ زېمىنىغا قايتۇرۇپ باردۇ. 22 مەن ساڭا قېرىنداشلىرىڭىڭدىن بىر ئۈلۈش يەرنى ئارتۇق بەردىم، شۇ يەرنى ئۆزۈم قىلىچ ۋە ئوقيايىم بىلەن ئاموريلارنىڭ قولىدىن تارتىۋالغانىدىم.

49 ئاندىن ياقۇپ ئوغۇللىرىنى چاقىرىپ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [ھەممىڭلار] جەم بولۇڭلار، مەن سىلەرگە كېيىنكى كۈنلەردە سىلەر يولۇقىدىغان ئىشلارنى ئېيتىپ بېرەي: ـ 2 يىغىلىپ كېلىپ ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى؛ ئاتاڭلار ئىسرائىلغا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئەي رۇبەن، سەن مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمسەن، كۈچ-قۇدرىتىمسەن، كۈچۈم بار ۋاقتىمنىڭ تۇنجى مېۋىسىدۇرسەن، سالاۋىت ۋە قۇدرەتتە ئالدى ئىدىڭ، 4 لېكىن قاياپ تېشىپ چۈشكەن سۈدەك، ئەمدى ئالدى بولالمايسەن، سەن ئاتاڭنىڭ كۆرپىسىگە چىقتىڭ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى بۇلغىدىڭ! ئۇ مېنىڭ كۆرپەمنىڭ ئۈستىگە چىقتى! 5 شىمئون بىلەن لاۋۋى قېرىنداشلاردۇر، تۇلارنىڭ قىلىچلىرى زوراۋانلىقتىنكى قوراللىرىدۇر! 6 ئاھ جېنىم، تۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە كىرمىگىن! ئى ئىززىتىم، تۇلارنىڭ جامائىتى بىلەن چېتىلىپ قالمىغاي! چۈنكى تۇلار ئاچچىقىدا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆز ۋېشىمچىلىق قىلىپ بۇقىلارنىڭ پېيىنى كەستى. 7 تۇلارنىڭ ئاچچىقى ئەشەددىي بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! غەزىپىمۇ رەھىمسىز بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! مەن تۇلارنى ياقۇپنىڭ ئىچىدە تارقىتىۋېتىمەن، ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە تۇلارنى چېچىۋېتىمەن. 8 ئەي يەھۇدا! سېنى بولسا قېرىنداشلىرىڭ تەرىپلەر، قولۇڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ گەجگىسىنى باسار. ئاتاڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا باش ئۇرار، 9 يەھۇدا ياش بىر شىردۇر، ئەي ئوغلۇم، سەن ئوۋنى تۇتۇپلا چىقتىڭ، تۇ شىردەك [ئۇۋنىڭ بېنىدا] چۆكۈپ سوزۇلۇپ ياتسا، ياكى چىشى شىردەك يېتىۋالسا، كىممۇ ئۇنى قوزغاشقا پېتىنار؟ 10 شاھانە ھاسا يەھۇدادىن كېتىپ قالمايدۇ، يەھۇدانىڭ پۇشتىدىن قانۇن چىقارغۇچى ئوكسۇمەيدۇ، تاكى شۇ ھوقۇق ئىگىسى كەلگۈچە كۈتىدۇ، كەلگەندە، جاھان خەلقلىرى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ. 11 ئۇ تەخىينى ئۈزۈم تېلىغا، ئېشەك بالىسىنى سورتلۇق ئۈزۈم تېلىغا باغلاپ قويار. ئۇ لىباسىنى شارابتا يۇيۇپ، تونىنى ئۈزۈم شەربىتىدە يۇيار. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى شارابتىن قىزىپ كېتەر، چىشلىرى سۈت ئىچكىنىدن ئاپئاق تۇرار. 13 زەبۇلۇن دېڭىز بويىنى ماكان قىلار، ماكانى كېمىلەرنىڭ پاناھگاھى بولار، يەر-زېمىنى زىدونغىچە يېتىپ بارار. 14 ئىسساكار بەستلىك بەردەم بىر ئېشەكتۇر، ئۇ ئىككى قوتان ئارىسىدا ياتقاندۇر؛ 15 ئۇ ئارامگاھنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىگە قاراپ، زېمىننىڭ ئېسىللىقىنى كۆرۈپ، يۈك كۆتۈرۈشكە مۇرىسىنى ئېگىپ، ئالۋانغا ئىشلەيدىغان قۇل بولۇپ قالار. 16 دان ئىسرائىل قەبىللىرىدىن بىرى بولار، ئۇز خەلقىگە ھۆكۈم چىقىرار. 17 دان يول ئۈستىدىكى يىلان، چىغىر يول ئۈستىدە تۇرغان زەھەرلىك بىر يىلاندۇر. ئۇ ئاتنىڭ ئۇيقىنى چېقىپ، ئات مىنگۈچىنى ئارقىغا مولاق ئاتقۇزار. 18 ئى پەرۋەردىگار، نىجاتىڭنا تەلمۈرۈپ كۈتۈپ كەلدىم! 19 گادقا بولسا، قاراقچىلار قوشۇنى ھۇجۇم قىلار، لېكىن ئۇ تاپىنىنى بېسىپ زەربە بېرەر. 20 ئاشىرنىڭ تامىقىدا زەيتۇن مېيى مول بولار، ئۇ شاھلار ئۈچۈن نازۇ-نېمەتلەرنى تەمىنلەر. 21 نافتالىدىن چىرايلىق گەپلەر چىقار، ئۇ ئەركىن قويۇۋېتىلگەن مارالدۇر. 22 يۇسۇپ مېۋىلىك دەرەخنىڭ شېخىدۇر، بۇلاقنىڭ يېنىدىكى كۆپ مېۋىلىك شاختەكتۇر، ئۇنىڭ شاخچىلىرى تامدىن ھالقىپ كەتكەندۇر. 23 يا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا ئازار قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوق ئاتتى، ئۇنىڭغا نەپرەتلەندى. 24 ھالبۇكى، ئۇنىڭ ئوقيايى مەۋزۇت تۇرار، قول-بىلەكلىرى ئەپلىك تۇرغۇزۇلار، شۇ [كۈچ] ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىنىڭ قوللىرىدىندۇر ـ (ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى، يەنى ئۇنىڭ پادىچىسى ئۇنىڭدىن چىقار!) 25 [ئاشۇ كۈچ] ئاتاڭنىڭ تەڭرىسىدىندۇر ـ (ئۇ ساڭا مەدەت بېرەر!) [يەنى] ھەممىگە قادىردىندۇر ـ ئۇ سېنى بەركەتلەر! يۇقىرىدا ئاسمانىنىڭ بەركەتلىرى بىلەن، تۆۋەندە ياتقان چوڭقۇر سۇلارنىڭ بەركەتلىرى بىلەن، ئەمچەك بىلەن بالياتقۇنىڭ بەركىتى بىلەن سېنى بەركەتلەر! 26 سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرىدىن زىيادە بولدى، تۇلار مەڭگۈلۈك تاغ-ئېدىرلارنىڭ چەتلىرىگىچە يېتەر، تۇلار يۇسۇپنىڭ بېشىغا چۈشەر، يەنى ئۇز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىم تۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. 27 بىنيامىن يىرتقۇچ بۆرىدەكتۇر؛ ئەتىگەندە ئۇ ئوۋنى يەر، كەچقۇرۇن ئۇ ئولجىسىنى تەقسىم قىلار» ـ دېدى. 28 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى بولۇپ، مەزكۇر سۈزلەر بولسا ئاتىسىنىڭ تۇلارغا تىلىگەن بەختـ-بەركەت سۈزلىرىدۇر. ئۇ شۇنىڭ بىلەن تۇلارنىڭ ھەربىرىگە ماس كېلىدىغان بىر بەركەت بىلەن تۇلارغا بەختـ-بەركەت تىلىدى. 29 ئاندىن ياقۇپ تۇلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «مەن ئەمدى ئۆز قەۋۋىمىنىڭ قېشىغا قوشۇلىمەن. سىلەر مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ يېنىدا، ھىتتىيلاردىن بولغان ئەفروننىڭ ئېتىزلىقىدىكى غارغا دەپنە قىلىڭلار، 30 ئۇ غار بولسا قانائان زېمىنىدا مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىدا. غارنى ئىبراھىم گۇرىستان بولسۇن دەپ شۇ ئېتىزلىق بىلەن قوشۇپ ھىتتىي ئەفروندىن سېتىۋالغانىدى. 31 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ بىلەن دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە ئىسھاق ئايالى رىۋكاھ بىلەنمۇ دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە مەنمۇ لىياھنى دەپنە قىلدىم. 32 بۇ ئېتىزلىق ھەم ئېچىدىكى غار ھەتتىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن سېتىۋېلىنغانىدى».

33 ياقۇپ ئوغۇللىرىغا بۇ ۋەسىيەتنى تاپىلاپ بولۇپ، پۇتلىرىنى كاروۋاتنا تۈزلەپ، نەپەس توختاپ ئۆز قەۋۋىمىغا قوشۇلدى.

50 يۇسۇپ ئاتاسىنىڭ يۈزىگە ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغلاپ، ئۇنى سۈيدى. 2 ئاندىن يۇسۇپ ئۆز خىزمەتىدە بولغان تېۋىپلارغا ئاتاسىنى مۇمىيا قىلىشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن تېۋىپلار ئىسرائىلنى مۇمىيا قىلدى. 3 بۇنى قىلىشقا قىرىق كۈن كەتتى، چۈنكى مۇمىيا قىلىشقا شۇنچىلىك كۈن كېتەتتى. مىسىرلىقلار ئۇنىڭغا يەتمىش كۈن ماتەم تۇتتى. 4 ئۇنىڭغا ھازا تۇتۇش كۈنلىرى تۈگەپ بولغاندا، يۇسۇپ پىرەئۇننىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە: ـ مەن نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپقان بولسام، پىرەئۇننىڭ قولاقلىرىغا سۈز قىلىڭلاركى: ـ ئاتام ماڭا قەسەم قىلدۇرۇپ: «مانا مەن ئۆلىمەن؛ سەن مېنى مەن قانائان زېمىنىدا تۈزۈم ئۈچۈن كولاپ قويغان گۈرگە دەپنە قىلغىن» دېگەندى. ئەمدى پىرەئۇن ماڭا ئىجازەت بەرگەي، مەن بېرىپ ئاتامنى دەپنە قىلىپ بولۇپ يېنىپ كەلسەم، ـ دېدى. 6 پىرەئۇن

جاۋابەن: ـ سەن بېرىپ تۈزۈڭگىگە ئاتاڭ قەسەم قىلدۇرغاندەك ئۇنى دەپنە قىلغىن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغىلى ماڭدى. پىرەۋنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئوردىنىڭ ئاقساقاللىرى ھەم مىسىر زېمىنىدىكى ئاقساقاللار ئۇنىڭ بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. 8 يۇسۇپنىڭ تۇيىدىكى ھەممىسى، قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ تۇيىدىكىلەرمۇ بىللە باردى؛ ئۇلار پەقەت كىچىك بالىلىرى، قوي- كالا پادىلىرىنى گوشەن يۇرتىدا قويۇپ كەتتى. 9 ئۇنىڭ بىلەن يەنە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلارمۇ بىللە باردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ناھايىتى چوڭ بىر قوشۇن بولدى. 10 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى «ئاتادىنىڭ خامىنى»غا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە قاتتىق ۋە ھەسرەتلىك يىغا-زار قىلىپ ماتەم تۇتۇپ يىغلاشتى. يۇسۇپ ئاتىسى ئۈچۈن يەتتە كۈن ماتەم تۇتتى. 11 شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق قانائانىيلار ئاتادىنىڭ خامىندا بولغان بۇ ماتەمنى كۆرۈپ: ـ بۇ مىسىرلىقلارنىڭ ئىنتايىن قاتتىق تۇتقان ھازىسى بولدى، دېيىشتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ جايىنىڭ نامى «ئابەل-مىزرائىم» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىدۇر. 12 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تاپىلىغىنىدەك قىلدى؛ 13 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنى قانائان زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ ئىچىدىكى غاردا دەپنە قىلدى. شۇ غارنى ئىبراھىم قەبرىستانلىق قىلاي دەپ ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقى بىلەن قوشۇپ ھىتتىي ئەفروندىن سېتىۋالغاندى. 14 يۇسۇپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن، ئۆزى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنى دەپنە قىلىشقا ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ھەممە خەلقلەر مىسىرغا يېنىپ كەلدى. 15 لېكىن يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ ئۆلۈپ كەتكىنىنى كۆرگەندە: ـ ئەمدى يۇسۇپ بىزگە دۈشمەن بولۇپ بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان بارلىق يامانلىقىمىزنى ئۈستىمىزگە ياندۇرارمىكىن، دېيىشتى. 16 ئۇلار يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئاتىلىرى ئۆلۈشتىن ئىلگىرى بىزگە ۋەسىيەت قىلىپ تاپىلاپ: ـ 17 «سىلەر يۇسۇپكە: ـ ئاكىلىرىڭ ساڭا رەزىللىك قىلغاندى؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقى ھەم گۇناھىنى كەچۈرگىن! ـ دەڭلار» ـ دېگەندى. ھازىر سىلىدىن ئۆتۈنۈمىزكى، ئاتىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ بەندىلىرىنىڭ ئاسىيلىقىنى كەچۈرگەيلا! ـ دېدى. يۇسۇپ بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ يىغلىدى. 18 ئاندىن ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزلىرىنى يەرگە ئېتىپ: ـ مانا، بىز سىلىنىڭ قۇللىرىدۇرمىز! ـ دېدى. 19 لېكىن يۇسۇپ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ قورقماڭلار! مەن خۇدانىڭ ئورنىدا تۇرۇۋاتامدىم؟ 20 سىلەر دەرۋەقە ماڭا شۇ ئىشنى يامان نىيەت بىلەن قىلدىڭلار؛ لېكىن خۇدا بۇگۈنكى كۈندىكىدەك نۇرغۇنلىغان خەلقنىڭ جېنىنى تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن شۇ ئىشنى ياخشىلىققا بېكىتكەنىدى. 21 شۇڭا ئەمدى قورقماڭلار؛ مەن ھەم سىلەرنى ھەم بالا-چاقىلىرىڭلارنى باقىمەن، ـ دېدى ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى خاتىرجەم قىلىپ مېھرىلىك گەپ قىلدى. 22 يۇسۇپ ئاتىسىنىڭ جەمەتى بىلەن بىللە مىسىردا تۇرۇپ قالدى. يۇسۇپ بىر يۈز ئون يىل تۈمۈر كۆردى. 23 بۇ تەرىقىدە يۇسۇپ ئەفرائىمنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىنى كۆردى؛ مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنىڭ تىزلىرى ئۈستىدە تۇغۇلدى. 24 يۇسۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن ئۆلۈپ كېتىمەن؛ لېكىن خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ سىلەرنى بۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. 25 ئاندىن يۇسۇپ يەنە قېرىنداشلىرىغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: «خۇدا سىلەرنى چوقۇم يوقلايدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى ئېلىپ، بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشىڭلار كېرەك»، ـ دېدى. 26 يۇسۇپ بىر يۈز ئون ياشقا كىرگەندە ۋاپات تاپتى. ئۇلار ئۇنى مۇمىيا قىلىپ، مىسىردا بىر مېيىت ساندۇقىغا سېلىپ قويدى.

مىسردىن چىققىش

1 ۋە تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىل [بىلەن بىللە] مىسىرغا بارغان ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى (ئۇلار ھەرقايسىسى ئۆز بالا-چاقىلىرىنى ئېلىپ، ياقۇپ بىلەن بىللە مىسىرغا بارغاندىكى): ـ **2** رۇبەن، شىمىئون، لاۋِي، يەھۇدا، **3** ئىسساكار، زەبۇلۇن، بىنيامىن، **4** دان، نافتالى، گاد ۋە ئاشىر. **5** ئەمدى ياقۇبنىڭ پۇشتىدىن بولغانلار جەمئِي بولۇپ يەتمىش ئادەم ئىدى. بۇ ۋاقىتتا يۇسۇپ مىسىردا ئىدى. **6** كېيىن يۇسۇپ، ئۇنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرى ھەمدە بارلىق زامانداشلىرى ئۆلۈپ تۆگىدى. **7** ئۇنداقتىمۇ، ئىسرائىللار كۆپ تۇغۇلۇپ، تېز ئاۋۇپ، ئىنتايىن كۆچەيدى، ئۇلار زېمىنغا بىر كەلدى. **8** ئۇ ۋاقىتلاردا يۇسۇپنى بىلمەيدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. **9** ئۇ خەلقىگە: مانا، ئىسرائىللارنىڭ خەلقى بىزدىن زىيادە ئاۋۇپ ھەمدە بىزدىنمۇ كۆچلىنىپ كەتتى. **10** ئەمدى بىز ئۇلارغا نىسبەتەن ئاقىلانە ئىش ئۇتايلى؛ بولمىسا، ئۇلار تېخىمۇ ئاۋۇپ كېتىدۇ، مۇبادا ئۇرۇش پارتلاپ قالسا، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار دۈشمەنلىرىمىز تەرەپكە ئۆتۈپ، بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، يۇرتىنى چىقىپ كېتىشنى مۇمكىن، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇلارنى قاتتىق ئەمگەكلەر بىلەن خارلاش ئۈچۈن ئىش باشلىرىنى تەينلەپ نازارەچىلىككە قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پىرەۋن ئۈچۈن پىتوم بىلەن رائامىسەس دېگەن ماددىي ئەشيا ساقلايدىغان شەھەرلەرنى ياساپ بەردى. **12** لېكىن ئۇلارنى [قانچە] ئەزگەنسىرى، بۇلار شۇنچە كۆپىيىپ ھەممە يەرنى قاپلىدى، بۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىللارغا تۇچ بولۇپ كەتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىللارغا زۇلۇم قىلىپ، ئۇلارنى تېخىمۇ قاتتىق ئىشلىتىپ ئېغىر ئىشلارغا سالدى. **14** مىسىرلىقلار ئۇلارنى لايچىلىق، خىش-كېسەك قۇيۇش ۋە ئېتىزلارنىڭ ھەرخىل ئەمگەكلىرىگە سېلىپ، ئىشنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىغا قاتتىق ئېغىرچىلىق سالدى، ئۇلارنى نېمە ئەمگەككە سالمىسۇن، ئىنتايىن جاپالىق ئىدى. **15** مىسىر پادىشاھى ئىككى ئىبرانِي تۇغۇت ئانىسىغا سۆز قىلىپ (ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ ئىسمى شىفراھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پۇئاھ ئىدى): **16** ـ سىلەر قاچانلىكى ئىبرانِي خوتۇنلارنى تۇغدۇرساڭلار، تۇغقاندا ئوبدان قارىڭلار، بوۋاق تۇغۇل بولسا، ئۇنىڭ تۇرۇۋېتىڭلار؛ قىز بولسا، تىرىك قويۇۋېتىڭلار، ـ دېدى. **17** لېكىن تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقۇپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا ئېيتقاندەك قىلماي، بەلكى ئوغۇل بوۋاقلارنى تىرىك قويدى. **18** شۇڭا مىسىرنىڭ پادىشاھى تۇغۇت ئانىلىرىنى چاقىرتىپ ئۇلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ئوغۇل بالىلارنى نېمىشقا تىرىك قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** تۇغۇت ئانىلىرى پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ ئىبرانِي ئاياللار مىسىرلىق ئاياللارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇلار كۆچلۈك، ساغلام-تەمەن بولغىنى ئۈچۈن تۇغۇت ئانىلىرى ئۇلارنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغۇچە، ئۆزلىرى تۇغۇپ بولىدۇ، ـ دېدى. **20** نەتىجىدە، خۇدا تۇغۇت ئانىلىرىغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئىسرائىل خەلقى داۋاملىق كۆپىيىپ، تېخىمۇ كۆچەيدى. **21** شۇنداق بولىدىكى، تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقىدىغان ئىخلاسمەن بولغانلىقى ئۈچۈن خۇدا ئۇلارنى ئائىلىلىك بولۇشقا مۇيەسسەر قىلدى. **22** يۇنىڭ بىلەن پىرەۋن بارلىق پۇخرالىرىغا: ـ ئىسرائىللاردىن يېڭى تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى دەريانا تاشلاڭلار، لېكىن قىز بالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇرۇڭلار، دەپ ئەمر قىلدى.

2 لاۋِينىڭ جەمەتىدىن بولغان بىر كىشى بېرىپ، لاۋِينىڭ نەسىلىدىن بولغان بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **2** بۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئانا ئۇنىڭ چىرايلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇرۇپ ساقلىدى. **3** ئۇنى يەنە يوشۇرۇشقا ئامالسىز قالغاندا، قومۇشتىن بىر سېۋەت ياساپ، ئۇنىڭغا ياررىيلم ۋە موم سۈۋاپ، بالىنى ئىچىگە سېلىپ، دەريانىڭ قىرغىقىدىكى قومۇشلۇق ئارىسىغا قويۇپ قويدى. **4** ئاندىن بالىنىڭ ھەدىسى ئۇنىڭغا نېمە بولارىكىن دەپ يىراقتىن قاراپ تۇردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا پىرەۋنىڭ قىزى سۇغا چۆمۈلگىلى دەريا تەرەپكە كەلدى؛ ئۇنىڭ چۈرلىرى دەريا بويىدا ئايلىنىپ يۈردى. پىرەۋننىڭ قىزى قومۇشلۇقنىڭ ئارىسىدا تۇرغان سېۋەتنى كۆرۈپ، خاس چۈرىسىنى ئۇنى ئېلىپ چىقىشقا ئەۋەتتى. **6** ئۇ سېۋەتنى ئېچىپ قارىۋىدى، مانا، بىر ئوغۇل بالىنى كۆردى ۋە ئۇ بالا يىغلاپ كەتتى. مەلىكە ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ: ـ بۇ شۇيھىسىزكى ئىبرانىيلارنىڭ بالىلىرىدىن بىرى ئىكەن، دېدى. **7** ئۇ چاغدا بالىنىڭ ھەدىسى پىرەۋننىڭ قىزىدىن: ـ مەن بېرىپ، سىلى ئۈچۈن بالىنى ئېمىتىپ باقىدىغان بىر ئىبراني ئىنگىنا تېپىپ كېلەيمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **8** پىرەۋننىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، دېدى. قىز بېرىپ بوۋاقنىڭ ئانىسىنى چاقىرىپ كەلدى. **9** پىرەۋننىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى ئېلىپ كېتىپ مەن ئۈچۈن ئېمىتىپ بېقىپ بەر؛ ھەققىڭنى بېرىمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئايال بالىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى ئېمىتىپ باقتى. **10** بالا چوڭ بولغاندا ئۇنى پىرەۋننىڭ قىزىنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئوغۇل بولدى. ئۇ: «مەن ئۇنى سۇدىن چىقىرىۋالغان» دەپ ئۇنىڭغا مۇسا دېگەن ئىسمىنى قويدى. **11** مۇسا چوڭ بولغاندىن كېيىنكى كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا باردى ۋە ئۇلارنىڭ ئېغىر ئەمگەككە سېلىنۇۋاتقانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى. ئاندا، بىر مىسىرلىقنىڭ ئىبراني قېرىنداشلىرىدىن بىرىنى ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **12** ئۇ تۆت تەرەپىگە قاراپ، ئادەم يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، قۇمغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويدى. **13** ئەتىسى ئۇ يەنە چىقىپ قارىۋىدى، مانا ئىككى ئىبراني بىر-بىرى بىلەن سوقۇشۇۋاتاتتى؛ ئۇ يولسىزلىق قىلىۋاتقان كىشىگە: ـ ئۆز قېرىندىشىڭنى نېمىشقا ئۇرىسەن؟ ـ دېدى. **14** ھېلىقى كىشى جاۋاب بېرىپ: ـ كىم سېنى بىزگە ھاكىم ۋە سوراقچى قىلىپ قويدى؟ ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگىنىڭدەك مېنىمۇ ئۆلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. مۇسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ قورقۇپ ئۆز ئىچىدە: «مەن قىلغان ئىش جەزمەن ئاشكارا بولۇپ قالىتۇ!» دەپ ئويلىدى. **15** پىرەۋن ھەم بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، مۇسانى ئۆلتۈرمەكچى بولدى؛ لېكىن مۇسا پىرەۋننىڭ ئالدىدىن قېچىپ، مىدىيان زېمىنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. بىر كۈنى، ئۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى. **16** مىدىيانىنىڭ كاھىنىنىڭ يەتتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇلار كېلىپ، ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى سۇغىرىشقا سۇ تارتىپ ئوقۇرلارغا قۇيۇپ تولدۇرۇشقا باشلىدى. **17** ئۇ ۋاقىتتا [يەرلىك] پادىچىلار كېلىپ، ئۇلارنى ھەيدىدى، مۇسا قويۇپ قىزلارغا ياردەم بېرىپ، قويلىرىنى سۇغىرىشىپ بەردى. **18** ئۇلار ئاتىسى رېئۇئەلنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئۇلاردىن: ـ نېمىشقا بۈگۈن شۇنچە تېز يېنىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىر مىسىرلىق ئادەم بىزنى پادىچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى ھەمدە بىز ئۈچۈن سۇ تارتىپ، قوي يېتەرلىك سۇغىرىۋېتىپ بەردى! ـ دېدى. **20** ئۇ قىزلىرىغا: ـ ئۇنداقتا ئۇ كىشى ھازىر نەدە؟! ئۇنى نېمىشقا سىرتتا تاشلاپ كەلدىڭلار؟ ئۇنى تامىققا چاقىرىڭلار، ـ دېدى. **21** مۇسا ئۇ كىشى بىلەن بىللە تۇرۇشقا ماقۇل بولدى. ئۇ قىزنى زىپپوراھنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **22** ئۇ ئايال ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى؛ مۇسا «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپىردۇرمەن» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى گېرشوم دەپ قويدى. **23** نۇرغۇن كۈنلەر ئۆتۈپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۆلدى. ئىسرائىللار ئۆز قۇللۇق ھالىتى تۈپەيلىدىن ئاھ-زار تۇرۇپ، ناله-پەريات كۆتۈردى؛ قۇللۇقتىن بولغان پەريادى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ يەتتى. **24** خۇدا ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنىڭ ئىبراھىم بىلەن، ئىسھاق بىلەن ۋە ياقۇپ بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالدى. **25** شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئىسرائىللارنىڭ ھال-ئەھۋالىنى كۆردى ۋە خۇدا ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى.

3 مۇسا بولسا قېينئاتىسى مىدىيانىنىڭ كاھىنى يەترونىڭ قوي پادىسىنى باقاتتى. ئۇ قويلارنى باشلاپ چۆلنىڭ ئەڭ چېتىگە خۇدانىڭ تېغى، يەنى ھورەب تېغىنىڭ باغرىغا كەلدى. **2** شۇ يەردە بىر ئازغانلىقتىن ئۆرلەپ چىقىۋاتقان ئوت يالقۇنى ئېچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، ئازغانلىق ئوتتا كۆيۈۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئازغان ئۆزى كۆيۈپ كەتمىگەندى. **3** مۇسا: ـ مەن بېرىپ، بۇ ئاجايىپ مەنزىرىنى كۆرۈپ باقاي؛ ئازغانلىق نېمىشقا كۆيۈپ كەتمەيدىغاندۇ؟ ـ دەپ ئويلىدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتەپ [ئازغانلىققا] كەلگىنىنى كۆردى؛ خۇدا ئازغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: ـ مۇسا! مۇسا! ـ دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ يەرگە يېقىن كەلمە؛ پۇتلىرىڭدىن كەشىڭنى سالغىن؛ چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر

مۇقەددەس جايدۇر. 6 مەن ئاتاڭنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن، ـ دېدى. يۇنى ئاڭلاپ مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن مىسىردا تۇرۇۋاتقان قوۋمىنىڭ تارتۇاتقان ئازاب-ئۇقۇبەتلىرنى كۆردۈم، نازارەتچىلەرنىڭ ئۇلارنى [خارلاۋاتقانلىقىدىن] قىلغان پەريادىنى ئاڭلىدىم، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ دەردلىرنى بىلىمەن. 8 شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، شۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ياخشى ھەم كەڭ بىر زېمىنغا، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى قانائانىي، ھىتتىي، ئامورىي، پەرىززىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بېرىشقا چۈشتۈم. 9 مانا ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ نالە-پەريادى ماڭا يەتتى، مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق زۇلۇم قىلغانلىقىنمۇ كۆردۈم. 10 ئەمدى سەن كەل، مەن سېنى خەلقىم ئىسرائىللارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىرىش ئۈچۈن پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىمەن، ـ دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداغا: ـ مەن كىم ئىدىم، پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقىرالىغۇدەك؟ ـ دېدى. 12 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ سەن قوۋمىنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن بۇ تاغدا خۇداغا ئىبادەت قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش مانا ئۆزۈڭگە مېنىڭ سېنى ئەۋەتكىنىمنىڭ ئىسپات-بەلگىسى بولىدۇ، ـ دېدى. ۋ 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خۇداغا: ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دېسەم، ئۇلار مەندىن: «ئۇنىڭ نامى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، ئۇلارغا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟ ـ دېدى. 14 خۇدا مۇساغا: ـ مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»دۇرمەن ـ دېدى. ئاندىن ئۇ: ـ بېرىپ، ئىسرائىللارغا: «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ ئېيتقىن، دېدى. 15 خۇدا مۇساغا يەنە: ـ ئىسرائىللارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان «ياھۋەھ» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى؛ ئۇ: [ياھۋەھ دېگەن] بۇ نام ئەبەدگىچە مېنىڭ نامىم بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە مەن شۇ نام بىلەن ئەسكە ئېلىنىمەن، دەيدۇ» ـ دېگىن. 16 ـ بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا كۆرۈنۈپ: ـ مەن سىلەرنى يوقلاپ كەلدىم، مىسىردا سىلەرگە قانداق مۇئامىلە قىلىنۇاتقانلىقىنى كۆردۈم، 17 شۇنىڭ ئۈچۈن سۈرۈم شۇدۇركى، مەن سىلەرنى مىسىرنىڭ زۇلۇمىدىن چىقىرىپ، قانائانىيلار، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن، دېدى، ـ دېگىن، دېدى. 18 ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سېنىڭ سۆزۈڭگە قۇلاق سالىدىغان بولىدۇ. ئۇ ۋاقىتتا سەن، ئۆزۈڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىرگە مىسىر پادىشاھىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىز بىلەن كۆرۈشتى. ئەمدى سىزدىن ئۈچ-ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۆلگە بېرىپ، خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيسىز» ـ دەڭلار. 19 لېكىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ھەتتا قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ ئاستىدا ئۇرۇپمۇ، سىلەرنى يەنىلا قويۇپ بەرمەيدىغىنى بىلىمەن. 20 شۇڭا قولۇمنى ئۇزىتىپ، مىسىرلىقلارنى مەن ئۆز زېمىنى ئىچىدە كۆرسەتمەكچى بولغان ھەرخىل كارامەت-مۇجىزىلىرىم بىلەن ئۇرىمەن؛ ئاندىن [پىرەۋن] سىلەرنى قويۇپ بېرىدۇ. 21 بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپتۇرىمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر شۇ يەردىن چىققىنىڭلاردا، قۇرۇق قول چىقمايسىلەر. 22 بەلكى ھەربىر ئايال كىشى ئۆز قوشنىسىدىن ۋە ئۆز ئۆيىدە ئولتۇرۇشلۇق يات ئايالدىن كۈمۈش زىننەت بۇيۇملىرى، ئالتۇن زىننەت بۇيۇملىرى ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ نەرسىلەرنى ئوغۇل-قىزلىرىڭلارغا تاقايسىلەر، كىيدۈرىسىلەر؛ شۇ تەرىقىدە مىسىرلىقلاردىن ئوۋلجا ئالغان بولىسىلەر، ـ دېدى.

4 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، ئۇلار ماڭا ئىشەنمەي ئۆزۈپ، سۆزۈمگە قۇلاق سالمايدۇ، بەلكى: «پەرۋەردىگار ساڭا كۆرۈنمىدى»، دېيىشى مۇمكىن، دېدى. 2 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭدىكى بۇ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ بۇ بىر ھاسا، دەپ جاۋاب بەردى.

3 ئۇ: ـ ئۇنى يەرگە تاشلا، دېدى. ئۇنى يەرگە تاشلۇىدى، ئۇ بىر يىلانغا ئايلاندى؛ مۇسا ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ئۇنى قۇيرۇقىدىن تۇت، دېدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتتى. ئۇ يەنە ئۇنىڭ قولىدا ھاسىغا ئايلاندى. 5 [پەرۋەردىگار يەنە]: ـ يۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا كۆرۈنگىنىگە ئىشىنىدۇ، ـ دېدى. 6 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، دېدى، ئۇ قولىنى قوينىغا سېلىپ چىقىرىدى، مانا، قولى پىسە-ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. 7 ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭنى يەنە قوينۇڭغا سالغىن، دېدى، قولىنى قوينىغا سالدى. ئۇنى يەنە قوينىدىن چىقىرىدى، مانا، ئۇز ئەكسىگە كېلىپ ئەتلىرىنىڭ باشقا يەرلىرىدەك بولدى. 8 پەرۋەردىگار يەنە: ـ شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇلار ساڭا ئىشەنمەي، ئالدىنقى مۇجىزىلىك ئالامەتنىڭ كۆزۈلىشىمىسە، ئۇلار ئىككىنچى مۇجىزىلىك ئالامەتنىڭ ئىشىنىدۇ. 9 ھالبۇكى، ئۇلار بۇ ئىككى مۇجىزىگە يەنىلا ئىشەنمىسە ۋە يا سۆزۈڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنداقتا سەن [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىدىن ئېلىپ، قۇرۇق يەرگە تۆككىن. شۇنىڭ بىلەن سەن دەريادىن ئالغان سۇ قۇرۇق يەر ئۈستىدە قانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. 10 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ ئەي ئىگەم، مەن ئەسلىدىنلا گەپكە ئۇستا ئەمەستىم، سەن قۇلۇڭغا سۆز قىلغاندىن كېيىنمۇ يەنىلا شۇنداق، چۈنكى مەن ئاغزىم كالۋا ۋە تىلم ئېغىر ئادەمدىن، ـ دېدى. 11 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىم ئىنسانغا ئېغىز بەرگەن؟ كىم ئادەمنى گاچا ياكى گاس، كۆرگۈچى ياكى كور قىلغان؟ شۇنداق قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ 12 ئەمدى سەن بارغىن، مەن ئۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە سۆزلەيدىغىنىڭنى ساڭا ئۆگىتىپ ئۆرىمەن، ـ دېدى. 13 لېكىن ئۇ: ـ ئەي ئىگەم! سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، سەن [بۇ ئىشقا] خالىغان [باشقا] بىرسىنى ئەۋەتىپ، شۇنىڭ قولى بىلەن قىلغىن! ـ دېدى. 14 يۇنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى مۇساغا ئۇتۇشىپ: ـ لاۋىيلاردىن بولغان ئاكاڭ ھارۇن بار ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ گەپنى ئوبدان قىلالايدىغىنى بىلىمەن. مانا، ئۇ ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭغا چىقىشقا ئاللىقاچان يولغا چىقتى؛ ئۇ سېنى كۆرسە، كۆڭلى تولمۇ خۇش بولىدۇ. 15 ئەمدى دەيدىغان گەپلەرنى ئۇنىڭغا ئېيت؛ مەن ئۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە ۋە ئۇنىڭ ئاغزى بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە قىلىش كېرەكلىكىڭلارنى سىلەرگە ئۆگىتىمەن. 16 ھارۇن سېنىڭ ئورنۇڭدا خەلققە سۆزلەيدۇ؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ ساڭا ئېغىز بولىدۇ، سەن ئۇنىڭغا خۇدادەك بولىسەن. 17 بۇ ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىسەن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قېينىتاسى يەترونىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىجازەت بەرگەيلا، مىسىردىكى قېرىنداشلىرىمنىڭ قېشىغا باراي، ئۇلار ھايامۇ، ئەمەسمۇ كۆرۈپ كېلەي، دېدى. يەترو مۇساغا: ـ ئامان-ئېسەن بېرىپ كەلگىن، ـ دېدى. 19 مۇسا ئىخى مىدىياندىكى ۋاقىتدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـمىسىرغا يېنىپ بارغىن! چۈنكى سېنىڭ جېنىڭنى ئىستەگەن كىشىلەر ئۇلۇپ كەتتى، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئايالى ۋە ئوغۇللىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى بىر ئېشەككە مىندۇرۇپ، مىسىر زېمىنغا بېرىشقا يولغا چىقتى. ماڭغاندا مۇسا خۇدانىڭ ھاسىسىنى ئالغاچ كەتتى. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىرغا يېنىپ بارغىنىڭدا سەن ئاگاھ بول، مەن قولۇڭغا تاپشۇرغان بارلىق كارامەتلەرنى پىرەۋنىنىڭ ئالدىدا كۆرسەتكىن. لېكىن مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى خەلقنى قويۇپ بەرمىگۈدەك قاتتىق قىلىمەن. 22 سەن پىرەۋنگە: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ساڭا: ئوغلۇمنى ئۆزۈمگە ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر، دېدىم. ئۇنىڭغا يول قويۇشنى رەت قىلىدىغان بولساڭ، سېنىڭ تۇنجى ئوغلۇڭنى ئۆلتۈرىمەن» ـ دېگىن، ـ دېدى. 24 ئەمما مۇسا سەپەر قىلىپ بىر قونالغۇغا كەلگەندە، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئۈچراپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولدى. 25 شۇنىڭ بىلەن زىپپوراھ بىر چاقماق تېشىنى ئېلىپ، ئوغلىنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ، ئۇنى ئېرىنىڭ ئايىغىغا تاشلاپ: ـ سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان تۆكەر ئەر ئىكەنسەن! ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى قويۇپ بەردى (بۇ چاغدا زىپپوراھ ئۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان تۆكەر بىر ئەر ئىكەنسەن!» ـ دېدى. بۇ سۆزنى ئۇ خەتنە تۈپەيلىدىن ئېيتتى). 27

پەرۋەردىگار ھارۇنغا: ـ سەن چۈل-بياۋانغا بېرىپ، مۇسا بىلەن كۆرۈشكىن، دېۋىدى، ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ تېغىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچرىشىپ، ئۇنى سۆيدى. **28** مۇسا ئۇنىڭ ئەۋەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرى بىلەن قىلىشقا بۇيرۇغان بارلىق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھارۇنغا دەپ بەردى. **29** ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بېرىپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى يىغدى. **30** ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىنى بايان قىلدى ۋە خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا شۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. **31** بۇنى كۆرۈپ، خەلق ئىشەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارنى يوقلاپ، ئۇلار ئۇچرىغان خارلىقلارنى كۆرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھامان، باشلىرىنى ئېگىپ سەجدە قىلىشتى.

5 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «ئۇلارنىڭ بېرىپ چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىپ، ھېيت ئوتكۈزۈشىگە قوۋمىمغا يول قويىسۇن» دەيدۇ، ـ دېدى. **2** لېكىن پىرەۋن جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مېنى ئىسرائىلغا يول قويغۇزىدىغان قانداق پەرۋەردىگار ئىكەن ئۇ؟ مەن ئۇ پەرۋەردىگارنى تونۇمايمەن ھەم ئىسرائىلغىمۇ يول قويمايمەن، دېدى. **3** ئۇلار سۆز قىلىپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى بىز بىلەن كۆرۈشتى. شۇڭا ئوتۇنىمىزگە، بىزگە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن بىزگە چۆلگە بېرىشقا ئۈچ كۈنلۈك يولغا رۇخسەت بەرگەيسىز. بولمىسا، ئۇ بىزنى ۋابا يا كى قىلىچ بىلەن ئۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. **4** لېكىن مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي مۇسا ۋە ھارۇن، نېمىشقا ئىككىڭلار خەلقنى ئىشلىرىدىن توختىتىپ قويماقچى بولىسىلەر؟ بېرىپ ئۆز ئەپكىشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! ـ دېدى. **5** پىرەۋن يەنە: ـ مانا، خەلق يۇرتىدا زىيادە ئاۋۇپ كەتتى. سىلەر بولسا ئۇلار، ئۇلارنى ئەپكەشلىرىدىن خالاس قىلماڭچىسىلەر، دېدى. **6** شۇ كۈنى پىرەۋن نازارەتچىلەرگە ۋە نازارەتچىلەرنىڭ قول ئاستىدىكى ئىش باشلىرىغا بۇيرۇق چۈشۈرۈپ: ـ **7** ھازىردىن باشلاپ خەلققە ئىلگىرىكىدەك كېسەك قۇيۇشقا سامان بەرمەڭلار! ئۇلار سامانىنى ئۆزلىرى يىغسۇن. **8** لېكىن ئىلگىرى قانچىلىك كېسەك قۇيۇپ كەلگەن بولسا، ھېلىھەم كەم قىلماي شۇنچىلىك كېسەك قۇيدۇرۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار ھۇرۇنلىشىپ: «خۇدايىمىزغا قۇربانلىق ئوتكۈزۈشكە بىزنى بارغىلى قوي» دەپ غەلۋە قىلىشۇاتىدۇ. **9** ئەمدى ئۇلارنى ئۆز ئىشىغا تولۇق بەند بولۇپ، يالغان-ياۋۇداق گەپلەرگە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن، بۇ ئادەملەرنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ ئېغىر ئەمگەكلەرنى يۈكلەڭلار، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئۈستىدىكى نازارەتچىلەر بىلەن ئىش باشلىرى چېقىپ خەلققە: پىرەۋن شۇنداق دېدىكى، مەن ئەمدى سىلەرگە سامان بەرمەيدىغان بولدۇم. **11** ئۆزۈڭلار بېرىڭلار، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قەيەردىن سامان تاپالىساڭلار، شۇ يەردىن ئېلىپ كېلىڭلار، لېكىن قىلىدىغان ئىشلىرىڭلار بولسا قىلچىلىكمۇ كېمەيتىلمەيدۇ، ـ دېدى. **12** يۇنىڭ بىلەن خەلق پۈتكۈل مىسىر زېمىنغا تارىلىپ، سامانىنىڭ ئورنىغا پاخال يىغىشقا باشلىدى. **13** نازارەتچىلەر بولسا ئۇلارنى قىستاپ: سىلەرگە سامان بېرىلگەن چاغدىكىدەك ھازىرمۇ ھەر كۈنلۈك ئىشنى شۇ كۈنى قىلىڭلار، دېدى. **14** ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە پىرەۋنىنىڭ نازارەتچىلىرى تەرىپىدىن قويۇلغان ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى تاياق يېدى ۋە: ـ تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن نېمىشقا كېسەك قۇيۇش ۋەزىپىسىنى بۇرۇنقىدەك توشقۇزۇپ ئورۇنلىمىدىڭلار؟! ـ دەپ تىل ئىشىتتى. **15** ئاندىن ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بېرىپ: نېمىشقا ئۆز قۇللىرىغا مۇنداق مۇئامىلە قىلىدىلا؟ **16** ئۆز قۇللىرىغا ھېچ سامان بېرىلمىدى. لېكىن [نازارەتچىلەر] يەنىلا «كېسەك قۇيدۇرۇڭلار» دەپ بىزنى بۇيرۇيدۇ. مانا، ئۆز قۇللىرى تاياق يەۋاتىدۇ، ئەمما ئەيىب بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئادەملىرىدە، دەپ پەرياد قىلدى. **17** لېكىن ئۇ يەنە: ـ سىلەر ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! شۇڭا سىلەر: «بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق ئوتكۈزۈشىمىزگە ئىجازەت بەر دەۋاتىسىلەر. **18** قايتىپ بېرىپ ئىشكىنى قىلىش! سىلەرگە سامان بېرىلمەيدۇ، بىراق كېسەكلەرنى بەلگىلەنگەن سان بويىچە [ئاۋۇالقىدەك] تولۇق تاپشۇرۇشىسەن، دېدى. **19** ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى [پىرەۋنىنىڭ]: «سىلەر ھەركۈنلۈك ۋەزىپەڭلارنى، يەنى تەلەپ قىلغان كېسەكلەرنى بەلگىلەنگەن ساندىن كېمەيتىسەڭلار قەتئي بولمايدۇ» دېگىنىگە قاراپ، بېشىغا بالا-قازانىڭ چۈشىدىغانلىقىنى بىلىشتى. **20** ئۇلار پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىدا، ئۇلار بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلىپ شۇ يەردە ساقلاپ تۇرغان مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇچراشتى قالدى. **21** ئۇلار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: ـ بىزنى پىرەۋننىڭ نەزىردە ۋە ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىردە سېسىتتىڭ، بىزنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇلارنىڭ قولىغا قىلىچ ئۇتقۇزغىنىڭلار ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم قىلسۇن! ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىگەم، نېمىشقا بۇ خەلقنى بالاغا تىقتىڭ؟ سەن نېمە ئۈچۈن مېنى ئەۋەتتىڭ؟ **23** چۈنكى مەن پىرەۋننىڭ ئالدىغا كىرىپ سېنىڭ نامىڭ بىلەن سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ، ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ زىيادە ئازاب قىلغىلى تۇردى. ئەمما سەن تېخىچە قوۋمىڭنى ھېچ قۇتقۇزمىدىڭ، ـ دېدى.

6 لېكىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەمدى سەن مېنىڭ پىرەۋنگە قىلىدىغانلىرىمنى كۆرىسەن؛ چۈنكى ئۇ قۇدرەتلىك بىر قولدىن مەجبۇرلىنىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ، قۇدرەتلىك بىر قولنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ، ـ دېدى. **2** ئاندىن خۇدا مۇساغا [يەنە] سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **3** مەن ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا قادىر-مۇتلەق تەڭرى سۈپىتىدە كۆرۈندۇم؛ لېكىن «ياھۋەھ» دېگەن نامىم بىلەن ئۇلارغا ئاشكارا تونۇلمىدىم. **4** مەن ئۇلار بىلەن: ـ «سىلەر مۇساپىر بولۇپ ئولتۇرغان زېمىنى، يەنى قاناناننى زېمىنى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە باغلىشىپ ۋەدە قىلغانىدىم. **5** ئەمدى مەن مىسىرلىقلار قۇل قىلىپ زۇلۇم سالغان ئىسرائىللارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، قىلغان شۇ ئەھدەمنى ئېسىمگە ئالدىم. **6** شۇڭا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن ئۆزۈم سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ئېغىر يۈكلىرى ئاستىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدىن ئازاد قىلىپ، قولۇمنى ئۆزىتىپ ئۇلارغا چوڭ بالا-ئېتىياپەتلەرنى چۈشۈرۈپ، سىلەرگە ھەمجەمەت بولۇپ ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرىمەن. **7** سىلەرنى ئۆز قوۋمىم بولۇشقا قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۆزۈم خۇدايىڭلار بولىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزۈڭلارنى مىسىرلىقلارنىڭ يۈكلىرىنىڭ ئاستىدن قۇتقۇزۇپ چىقارغۇچىنىڭ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **8** مەن شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى قول كۆتۈرۈپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن؛ مەن ئۇ يەرنى سىلەرگە مىراس قىلىپ زېمىنلىققا بېرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ئىسرائىللارغا دەپ بەردى؛ لېكىن ئۇلار ئېغىر قۇللۇق ئازابىدىن پېغانغا چۈشكەن بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. **10** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ **11** بېرىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە: «ئىسرائىللارنىڭ زېمىنىڭدىن كېتىشىگە يول قوي»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **12** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: مانا، ئىسرائىللار ماڭا قۇلاق سالمىغان يەردە، پىرەۋن قانداقمۇ مەندەك كالپۇكى خەتتە قىلىنمغان بىر ئادەمگە قۇلاق سالسۇن؟ ـ دېدى. **13** ئەمما پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىللارغا ۋە مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە ئىسرائىللار توغرۇلۇق: ـ «ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىرىلسۇن» دېگەن ئەمر يەتكۈزۈشىنى بۇيرۇدى. **14** ئۆتۈەندىكىلەر جەمەمەت باشلىقلىرى: ـ ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغان رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانۇق، پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. بۇلار بولسا رۇبەننىڭ نەسىللىرى ئىدى. **15** شىمىئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناناننىڭ ئايالىدىن بولغان ساۋۇللار ئىدى؛ بۇلار شىمىئوننىڭ نەسىللىرى ئىدى. **16** لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى، نەسەبنامىلىرىگە ئاساسەن: گەرشون، كوھات ۋە مەرارى؛ لاۋىينىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى. **17** گەرشوننىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە: ـ لىبنى ۋە شىمەي. **18** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئامرام، يىزھار، ھېبرون بىلەن ئۇززىئەل. كوھات بىر يۈز ئوتتۇز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆردى. **19** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ماھلى ۋە مۇشى. بۇلار نەسەبنامىلىرى بويىچە لاۋىينىڭ نەسىللىرى ئىدى. **20** ئامرام ئۆز ھامىسى يوكەبەدنى خوتۇنلۇققا ئالدى، يوكەبەد ئۇنىڭغا ھارۇن ۋە مۇسانى تۇغۇپ بەردى. ئامرام بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆردى. **21** يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ كوراھ، نەفەگ ۋە زىكرى ئىدى. **22** ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ مىشائەل، ئەلزافان ۋە سىترى ئىدى.

23 هارۇن بولسا ناهشوننىڭ سىكىلىسىنى، يەنى ئامماناىنىڭ قىزى ئېلىشبىانى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۇ تۇنىڭغا ناداب بىلەن ئابىھۇنى، ۋە ئەلئىزار بىلەن ئىتامارنى تۇغۇپ بەردى. **24** كوراھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئاسسىر، ئەلكانا ھ ۋە ئابىئاساف؛ بۇلار كوراھلارنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **25** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئىزار پۇتىئەلنىڭ قىزلىرىنىڭ بىرىنى خوتۇنلۇققا ئالدى؛ ئۇ تۇنىڭغا فىنھاسنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلار بولسا ئۇز نەسەبى بويىچە ھەممىسى لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ: ـ ئىسرائىللارنى قوشۇنلاردەك توپ-توپى بىلەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىڭلار، دېگەن ئەمرىنى تاپشۇرىۋالغۇچىلار دەل مۇشۇ ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. **27** ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىرىلىشۇن، دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە سۆز قىلغانلار دەل بۇ كىشىلەر، يەنى مۇشۇ مۇسا بىلەن ھارۇن ئىدى. **28** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ زېمىنىدا مۇساغا سۆز قىلغان ۋاقىتدا **29** مۇساغا: «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. ساڭا ئېيىتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە دېگىن»، دەپ ئەمر قىلدى. **30** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ مەندەك كالىپۇكى خەتنە قىلىنمىغان بىر كىشىگە پىرەۋن قانداقمۇ قۇلاق سالسۇن؟» ـ دەپ جاۋاپ بەرگەنىدى.

7

شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن پىرەۋننىڭ ئالدىدا سېنى خۇدانىڭ ئورنىدا قىلدىم. ئاكاڭ ھارۇن بولسا سېنىڭ پەيغەمبىرىڭ بولىدۇ. **2** مەن ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىنى [ئۇنىڭغا] دەيسەن؛ ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن پىرەۋنگە ئۇنىڭ ئۆز زېمىنىدىن ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشى كېرەكلىكى توغرىسىدا سۆز قىلىدۇ. **3** لېكىن مەن پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ بۇنىڭ بىلەن مەن مىسىر زېمىنىدا مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلىرىمنى كۆپلەپ كۆرسىتىمەن. **4** شۇنداقتىمۇ، پىرەۋن سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ. ئەمما مەن مىسىرنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ قولۇمنى ئۇزىتىپ، چوڭ بالا-يىتىپايەتلەرنى چۈشۈرۈپ، قوشۇنلىرىم بولغان ئۇز قوۋمىم ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىمەن. **5** ئۇز قولۇمنى مىسىرنىڭ ئۈستىگە سوزغىنىمدا، ئىسرائىللارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقارغىنىمدا مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ، ـ دېدى. **6** مۇسا بىلەن ھارۇن شۇنداق قىلدى، پەرۋەردىگار ئۇلارغا قانداق تاپىلىغان بولسا، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلدى. **7** ئۇلار پىرەۋنگە سۆز قىلغان ۋاقىتتا مۇسا سەكسەن ياشقا، ھارۇن سەكسەن ئۈچ ياشقا كىرگەنىدى. **8** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: ـ **9** ئەمدى پىرەۋن سىلەرگە: ـ ئۆزۈڭلارنى تەستىقلاپ بىر مۆجىزە كۆرسىتىڭلار، دېسە، سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئېلىپ پىرەۋننىڭ ئالدىغا تاشلىغىن، دەپ ئېيتقىن. شۇنداق قىلىشى بىلەنلا ھاسا يىلانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن، مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن ھاسىسىنى پىرەۋن بىلەن ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تاشلىۋىدى، ئۇ يىلانغا ئايلاندى. **11** ئۇ ۋاقىتتا پىرەۋن دانىشمەنلىرى ۋە سېھىرگەرلىرىنى چاقىرتىپ كەلدى، مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ ئۇز جادۇسى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلدى. **12** ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇز ھاسىسىنى تاشلىدى؛ ئۇلارمۇ يىلانغا ئايلاندى. لېكىن ھارۇننىڭ ھاسىسى ئۇلارنىڭ ھاسىلىرىنى يۇتۇپ كەتتى. **13** بىراق پەرۋەردىگار ئېيتقانىدەك پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىقلىق بىلەن پەرۋەردىگار ئېيتقانىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق، ئۇ قوۋمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدۇ. **15** ئەمدى سەن ئەتە سەھەردە پىرەۋننىڭ قېشىغا بارغىن (مۇۋاقىتتا ئۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) ـ سەن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە دەريانىڭ بويىدا ساقلاپ تۇرغىن، يىلانغا ئايلانغان ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىۋال. **16** سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مېنى ئالدىڭغا: «چۈلدە ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر» دېيىشكە ئەۋەتكەنىدى؛ لېكىن مانا، بۇ ۋاقىتىچە ھېچ ئاڭلىمىدىڭ. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «سەن شۇ [ئالامەت] بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دەيدۇ ـ مانا، مەن قولۇمدىكى ھاسا بىلەن دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرسام، سۇ قانغا ئايلىنىدۇ، **18** دەريانىڭ بېلىقلىرى ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كېتىدۇ؛ مىسىرلىقلار سۇدىن سەسكىنىپ، ئىچەلەيدىغان بولۇپ قالىدۇ». **19** پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئېلىپ مىسىرلىقلارنىڭ سۇلىرى قانغا ئايلانسۇن دەپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى ئېقىنلىرى، ئۈستەكلىرى، كۆللىرى ۋە سۇ ئامبارلىرى ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا، ھەتتا ياغاچ ۋە تاش قاچىلاردىكى سۇلارمۇ قانغا ئايلىنىدۇ، دېگىن، دېدى. **20** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن پىرەۋن ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ھاسىنى كۆتۈرۈپ، دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرۇۋىدى، پۈتۈن دەريانىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىپ كەتتى. **21** دەريادىكى بېلىقلار ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كەتتى. مىسىرلىقلار دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلەيدىغان بولۇپ قالدى، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قانغا تولدى. **22** لېكىن مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ ئۇز جادۇلىرى بىلەن ھەم شۇنداق قىلدى. بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق بولۇپ، ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى؛ **23** ئەكسىچە پىرەۋن ئۈيىگە قايتىپ كېتىپ، بۇ ئىشقا ھېچ پىسەنت قىلمىدى. **24** دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمىگىنى ئۈچۈن بارلىق مىسىرلىقلار ئىچكىدەك سۇ تېپىش ئۈچۈن دەريانىڭ ئەتراپلىرىنى كولىدى. **25** پەرۋەردىگار دەريانى ئۇرۇپ، يەنە يەتتە كۈن ئۆتتى.

8

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ماڭا ئىبادەت قىلىشقا ئۇز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. **2** لېكىن ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن دۆلىتىڭنىڭ ھەممە يېرىنى پاقىلار بىلەن باستۇرۇپ ئۇرىمەن. **3** دەريادا توپ-توپ پاقىلار پەيدا بولۇپ، [دەريادىن] چىقىپ ئوردىڭغا، ھوجرا ئۆڭغا، ئۇرۇن-كۆرپەڭگە، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۆيىلىرىگە كىرىۋالىدۇ، شۇنىڭدەك خەلقىڭنىڭ ئۆچىسىغا، تونۇر ۋە تەڭنىلىرىگىمۇ يامىشىپ چىقىۋالىدۇ. **4** پاقلار ئۇرۇڭنىڭ ئۈستىبىشىغا، خەلقىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا ۋە ھەممە ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا يامىشىپ چىقىۋالىدۇ» ـ دېگىن، ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: پاقلارنىڭ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە چىقىشى ئۈچۈن قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ھاساڭنى ئېقىنلار، ئۈستەكلەر ۋە كۆللەرنىڭ ئۈستىگە شىلتىغىن، دېگىن ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ھارۇن قولىنى مىسىرنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ شۇنداق قىلىۋىدى، پاقلار چىقىپ مىسىر زېمىنىنى قاپلىدى. **7** لېكىن جادۇگەرلەرمۇ ئۇز جادۇلىرى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلىپ، مىسىر زېمىنى ئۈستىگە پاقلارنى پەيدا قىلدى. **8** پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ پاقلارنى مەندىن ۋە خەلقىمدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈڭلار. شۇنداق بولسا، مەن خەلقىڭنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشۇن دەپ قويۇپ بېرىمەن، دېدى. **9** مۇسا پىرەۋنگە: ـ بويىڭ، مەن ئىزىزىڭنى قىلاي، پەقەت دەريادىكى پاقلارلا قېلىپ، باشقىلىرى ئۇرۇڭدىن ۋە ئۆيلىرىڭدىن ئايرىلىشۇن دەپ، سەن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭ ئۈچۈن مېنىڭ دۇئا قىلىدىغان ۋاقتىمنى بېكىتكىن، دېدى. **10** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئەتە بولسۇن، دېدى. مۇسا ئۇنىڭغا: ـ خۇدايىمز پەرۋەردىگارغا ئوخشاش ھېچبىرىڭ يوقلۇقىنى بىلىشىڭ ئۈچۈن سېنىڭ دېگىنىڭدەك بولسۇن. **11** پاقلار سەندىن، ئۆيلىرىڭدىن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭدىن چىقىپ كېتىدۇ؛ پەقەت دەريادىلا قالىدۇ، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ۋە ھارۇن پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. ئاندىن مۇسا پىرەۋننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىلگەن پاقلار توغرىسىدا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى. **13** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ تىلىگىنىدەك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئۆيلەردىكى، ھويلىلاردىكى ۋە ئېتىزلاردىكى پاقلار ئۆلدى. **14** خەلق ئۇلارنى يىغىپ دۆۋە-دۆۋە قىلدى، [پۈتكۈل] يۇرت-زېمىن سېسىقچىلىققا تولدى. **15** لېكىن پىرەۋن ئايەتتىن خالاس بولغىنىنى كۆرگەندە، كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **16** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئۇزىتىپ، يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ پاشىغا ئايلىنىپ، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، دېگىن، ـ دېدى. **17** ئۇلار شۇنداق قىلدى؛ ھارۇن قولىنى ئۇزىتىپ ھاسىسى بىلەن يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرۇۋىدى، ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى پاشا باستى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىكى توپا-چاڭلار پاشىغا ئايلاندى. **18** جادۇگەرلەرمۇ ئۇز جادۇلىرى بىلەن شۇنداق قىلىپ پاشا پەيدا قىلىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ، پەيدا قىلالمىدى. پاشىلار بولسا ھەم ئادەملەرنىڭ ھەم ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى قاپلاپ كەتتى. **19** ئاندىن جادۇگەرلەر پىرەۋنگە: ـ بۇ ئىش خۇدانىڭ بارمىقىنىڭ قىلغىنى! ـ دېيىشتى. لېكىن

پىرەۋن كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۆلارغا قۇلاق سالمىدى. **20** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە سەھەر قويۇپ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرغىن ـ (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) تۇنىگىڭا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن ئۆز قوۋمىمنى قويۇپ بەر! **21** چۈنكى ئەگەر قوۋمىمنى قويۇپ بەرمىسەڭ، مانا مەن سېنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىڭ، خەلقىڭ ئۈستىگە، ئۆيلىرىڭگە كۆكۈيۇنلەرنى ئەۋەتىمەن، شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلىرى ۋە ھەتتا ئۆلار تۇرۇۋاتقان تۇپراقنۇ كۆكۈيۇنلەر بىلەن تولدۇ. **22** لېكىن شۇ كۈنىدە ئۆز قوۋمۇم تۇرۇۋاتقان گوشەن يۇرتىنى باشقىچە قىلىمەن، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ يەردە كۆكۈيۇنلەر تېپىلمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىندا بولغانلىقىمنى بىلىسەن. **23** شۇنداق قىلىپ مەن ئۆز قوۋمىمنى سېنىڭ خەلقىڭ-نى پەرقلەندۇرىمەن؛ بۇ مۆجىزىلىك ئالامەت ئەتە يۈز بېرىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **24** پەرۋەردىگار دېگىنىدەك قىلدى. پىرەۋنىڭ ئۆيلىرىگە، ئەمەلدارلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە كۆكۈيۇنلەر توپ-توپ بولۇپ كىردى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى كۆكۈيۇنلەر تەرىپىدىن خاراب بولۇشقا باشلىدى. **25** پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ كېلىپ ئۆلارغا: بېرىپ مۇشۇ زېمىندا خۇدايىڭلارغا قۇربانلىق ئېتىكۈزۈڭلار، ـ دېدى. **26** لېكىن مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنداق قىلىش بىزگە تازا مۇۋاپىق بولمايدۇ؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا سۈئىمالچى بولغان قۇربانلىق مال مىسىرلىقلارغا نىسبەتەن يىرگىنچلىكتۇر. ئەمدى ئەگەر بىز مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا يامان كۆرۈنگەن نەرسىنى قۇربانلىق قىلساق ئۆلار بىزنى چالما-كېسەك قىلمۇتەمەدۇ؟ **27** بىز ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۆلدە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە بۇيرۇغىنىدەك ئېتىكۈگا قۇربانلىق سۈنۈشىمىز كېرەك، دېدى. **28** پىرەۋن: ـ سىلەرنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چۆلدە قۇربانلىق ئېتىكۈزۈشكە بارغىلى قويىمەن؛ پەقەت بەك يىراق كېتىپ قالماڭلار، مېنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، دېدى. **29** مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن سېنىڭ ئالدىڭدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىمەن ۋە كۆكۈيۇنلەر سەن پىرەۋندىن، ئەمەلدارلىرىڭدىن ۋە خەلقىڭدىن ئەتە چىقىپ كېتىدۇ؛ لېكىن پىرەۋن يەنە ھىيلە ئىشلىتىپ، خەلقنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا بېرىشتىن توسقۇچى بولمىسۇن، دېدى. **30** مۇسا پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارغا شۇنداق ئىلتىجا قىلدى. **31** پەرۋەردىگار مۇسا تىلىگىنىدەك قىلدى؛ ئۇ كۆكۈيۇنلەرنى پىرەۋن، ئەمەلدارلىرى ۋە خەلقىدىن چىقىرىۋەتتى؛ ھەتتا بىر تال كۆكۈيۇنمۇ قالمىدى. **32** لېكىن پىرەۋن بۇ قېتىممۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى.

9

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىگىڭا: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشغا ئۆز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. **2** ئەگەر ئۆلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىپ، يەنىلا ئۇنۇپ ئۆرۈۋۈالىدىغان بولساڭ، **3** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئېتىزلىقتىكى چارپايلىرىڭنىڭ ئۈستىگە، ئات-ئېشەكلەر، تۆگىلەر، ۋە قوي-كاللىرىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا كەلتۈرىدۇ. **4** لېكىن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىنى مىسىرلىقلارنىڭ چارپايلىرىدىن پەرقلەندۇرىدۇ. نەتىجىدە، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن ھېچبىرى تۇلەيدۇ» ـ دېگىن، دېدى. **5** پەرۋەردىگار ۋاقىتنى بېكىتىپ: ـ ئەتە پەرۋەردىگار زېمىندا بۇ ئىشنى قىلدۇ، دېدى. **6** ئەتىسى پەرۋەردىگار شۇنداق قىلدى؛ مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق چارپايلىرى تۇلدى؛ لېكىن ئىسرائىللارنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ تۇلمىدى. **7** پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ ئەكشۈرۈشىدى، مانا، ئىسرائىللارنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ تۇلمىگەنىدى. لېكىن پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق قىلىنىپ، ئۇ قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى. **8** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا: ـ خۇمداننىڭ كۈلدىن چاكىگىلارنى توشقۇزۇپ ئېلىڭلار، ئاندىن مۇسا ئۆزى پىرەۋننىڭ كۆز ئالدىدا ئاسمانغا قارىتىپ چاچسۇن. **9** شۇنداق قىلىشى بىلەن كۈل پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدىغان چاڭ-توزان بولىدۇ ۋە مىسىر زېمىنىدىكى ھەممە يەردە ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھۇررەك-ھۇررەك چاقا چىقىرىدۇ، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار خۇمداندىن كۈل ئېلىپ، پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى ۋە مۇسا ئۆزى ئاسمانغا قارىتىپ چاچتى؛ ئۇ ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھۇررەك-ھۇررەك چاقا چىقاردى. **11** جادۇگەرلەر چاقىلار دەستىدىن مۇسانىڭ ئالدىدا تۇرالمايمىز قالدى؛ چۈنكى جادۇگەرلەرنىڭ بەدىنىمۇ، باشقا بارلىق مىسىرلىقلارنىمۇ ئوخشاش چاقا بېسىپ كەتكەنىدى. **12** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ شۇڭا پەرۋەردىگار دەل مۇساغا ئېيتقىنىدەك ئۇ ئۆلارنا قۇلاق سالمىدى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە تاڭ سەھەر قويۇپ، پىرەۋننىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىگىڭا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قوۋمىمنى ماڭا ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر؛ **14** چۈنكى مەن بۇ قېتىم ھەممە بالا-يىتاپەتلىرىمنى يۇرىكىڭگە، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە پۇقرالىرىڭنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىمەن. بۇنىڭ بىلەن سەن پۈتكۈل يەر يۈزىدە مەندەك باشقا بىرىنىڭ يوق ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. **15** چۈنكى مەن قولۇمنى ئۇزىتىپ، ئۆزۈڭ ۋە قوۋمىڭنى ۋابا بىلەن ئۇرغان بولسامىدى، بۇ ۋاقىتقىچە سەن يەر يۈزىدىن يوقلىپ كېتەتتىڭ. **16** ھالبۇكى، مېنىڭ سېنى ئورنۇڭغا تىكلىشىمدىكى مەقسىتىم شۇ ئىدىكى، دەل ئۆز قۇدرىتىمنى ساڭا كۆرسىتىش، شۇنداقلا نامىمنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىدە جاكارلىنىشى ئۈچۈن ئىدى. **17** سەن يەنە قوۋمىمغا چوڭچىلىق قىلىپ، ئۆلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىۋېرەمسەن؟ **18** مانا، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن بۇيان ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغان قاتتىق مۇلدۇرنى ياغدۇرىمەن. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئەۋەتىپ، ھايۋان ۋە ئېتىزدا بار-يوقۇڭنى يىغىپ ئېچىكىرى سولىغىن؛ چۈنكى ئۈيگە قايتۇرۇلمايدىغان ھەر كىم ۋە ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى مۇلدۇرنىڭ ئاستىدا قېلىپ ئۆلۈپ كېتىدۇ! ـ دېگىن، دېدى. **20** بۇنى ئاڭلاپ پىرەۋننىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن قورققان ھەربىر ئادەم ئۆز قۇللىرى ۋە چارپايلىرىنى يۈگۈرتۈپ ئۆيلىرىگە ئېلىپ كەلدى. **21** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئېتىبارغا ئالمىغانلار ئۆز قۇل ۋە مالىلىرىنى تاشقىرىدا قالدۇرۇپ قويدى. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەردە، ئادەملەر ئۈستىگە، مالىلارنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا مىسىر زېمىنىدىكى دالالارنىڭ ھەممە ئوت-چۆپلىرىنىڭ ئۈستىگە مۇلدۇر ياغسۇن دەپ، ئاسمانغا قاراپ قولۇڭنى كۆتۈرگىن، دېدى. **23** مۇسا شۇنىڭ بىلەن ھاسىسىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈۋىدى، يەرۋەردىگار گۈلدۈرمامىنى گۈلدۈرلىتىپ، مۇلدۇر ياغدۇردى، يەر يۈزىدە چاقماق چېقىندىلىرى چېپىپ يۈرەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنى ئۈستىگە مۇلدۇر ياغدۇردى. **24** مۇلدۇر يېغىپ، مۇلدۇر بىلەن ئوت ئارىلاش چۈشتى؛ مۇلدۇر شۇنچە ئېغىر بولدىكى، مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن تارتىپ ئۇنداق قاتتىق مۇلدۇر يېغىپ باقمىغانىدى. **25** مۇلدۇر پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەر يېردە چۈشۈپ، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن، ھەممىسىنى ئۇردى؛ مۇلدۇر ئېتىزدىكى ھەممە ئوت-چۆپنى ئۇرۇپ، يەردىكى ھەممە دەل-دەرەخلەرنىمۇ سۈندۈرۈۋەتتى. **26** پەقەت ئىسرائىللار ئولتۇرۇشلۇق گوشەن زېمىندىلا مۇلدۇر ياغمىدى. **27** پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۆلارغا: ـ مەن بۇ قېتىم گۇناھ قىلدىم! پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ سەۋەبلىك بولسا مەن ۋە خەلقىمدىن ئوتتۇق. **28** يەنە بېرىپ پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈپ ئىلتىجا قىلىڭلار! خۇدادىن چىققان بۇ قاتتىق گۈلدۈرمامىلار ۋە مۇلدۇر يېتىپ ئاشتى! سىلەرنى قويۇپ بېرەي؛ سىلەر ئەمدى مۇشۇ يەردە ئۆرۈۋۈرسەڭلار بولمايدۇ، ـ دېدى. **29** مۇسا ئۇنىگىڭا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن شەھەردىن چىققاندا، پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىمنى يېيىپ كۆتۈرىمەن؛ گۈلدۈرمامىلار شۇ ھامان بېسىقىپ مۇلدۇر يەنە ياغمايدۇ. يەر يۈزىنى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، دەپ بىلىشىڭ ئۈچۈن شۇنداق بولىدۇ. **30** لېكىن سەن ۋە سېنىڭ ئەمەلدارلىرىڭ، سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدادىن تېخىچە قورقمايۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن، دېدى. **31** شۇ چاغدا ئارپا باش چىقىرىپ، زىغىر غۇنچىلىغان بولغاچقا، زىغىر ۋە ئارپا مۇلدۇردىن ۋەيران قىلىندى. **32** لېكىن بۇغداي بىلەن قارا بۇغداي كېيىنرەك بىخ چىقارغاچقا، ۋەيران قىلىنمىدى. **33** مۇسا پىرەۋننىڭ ئالدىدىن كېتىپ، شەھەردىن چىقىپ پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىنى يېيىپ كۆتۈردى. شۇنىڭ بىلەن گۈلدۈرماما ۋە مۇلدۇر توختاپ، يامغۇر يەرگە يەنە تۆكۈلمىدى. **34** ئەمما پىرەۋن يامغۇر، مۇلدۇر ۋە گۈلدۈرمامىلارنىڭ توختىغىنىنى كۆرگەندە، يەنە گۇناھ سادىر قىلدى؛ ئۆمۈر، ئەمەلدارلىرىمۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىشتى. **35** بۇ تەرىقىدە پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق

تۇرۇۋېرىپ، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدى.

10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بارغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشىم ئۈچۈن پىرەئۇننىڭ كۆڭلىنى ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويدۇم. 2 بۇ ئىش بىلەن مېنىڭ مىسىرلىقلارنى قانداق رەسۋا قىلغانلىقىم ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى سەن ئوغلۇڭنىڭ ئاندىن نەۋرەڭنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزسەن. بۇنىڭ بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «تۆزۈڭنى ئالدىمدا تۆۋەن تۇتۇشنى قاچانغىچە رەت قىلىسەن؟ ماڭا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر. 4 چۈنكى ئەگەر سەن قوۋمىمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن ئەتە سېنىڭ يۇرتۇڭغا چېكەتكە ئەۋەتىمەن. 5 ئۇلار سىلەر زېمىن يۈزىنى كۆرمىگۈدەك قىلىپ يېپىۋېتىدۇ، سىلەرنىڭ مۇلدۇردىن ئامان قالغان نەرسىلىرىڭلارنىمۇ، دالالاردا ئۆسكەن ھەممە دەل-دەرەخلىرىڭلارنىمۇ يەپ كېتىدۇ. 6 ئۇلار ئوردا-سارايلىرىڭغا، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ سارايلىرى، شۇنداقلا بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلىرىگە تولۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق ئاپەتنى ئاتا-بوۋاڭلىرىڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ يەر يۈزىدە ئاپىريدە بولغاندىن تارتىپ كۆرۈپ باقمىغان» ـ دېدى-دە، بۇرۇلۇپ پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 7 پىرەئۇننىڭ ئەمەلدارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئادەم بىزگە قاچانغىچە تۇزاق بولار؟ ئۇ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا بۇ ئادەملەرنى قويۇپ بەرگەيلا! مىسىرنىڭ خاراب بولغىنىنى تېخىچە كۆرمەيۋاتامدىلا؟ ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا يەنە چاقىرتىپ كېلىندى. ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن بېرىڭلار، لېكىن باردىنغانلار زادى كىملەر؟ ـ دېدى. 9 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ ياشلىرىمىز ۋە قېرى-چۇرلىرىمىز بىلەن، ئوغۇللىرىمىز ۋە قىزلىرىمىز بىلەن، قويى ۋە كالا پادىلىرىمىزنى ئېلىپ ھەممىمىز بارىمىز؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھېيت ئوتكۈزۈشىمىز كېرەك، دېدى. 10 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرنى بالا-چاقاڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بەرگىنىمدە، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! مانا، ئالدىڭلاردا بالا يىتىپەت ئۇترۇپتۇ! 11 يوقسۇ، بۇنداق قىلىشىڭلارغا بولمايدۇ! پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا پەقەت ئاراڭلاردىن ئەر كىشىلەرلا بارسۇن! چۈنكى سىلەرنىڭ تەلىپىڭلار دەل شۇ ئەمەسمىدى! ـ دېدى-دە، ئۇلار پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقىرىلدى. 12 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنداق قىلساڭ، چېكەتكىلەر مىسىر زېمىنىنى بېسىپ، زېمىندىكى ھەرخىل ئوتياشلارنى، يەنى مۇلدۇردىن ئامان قالغانلىرىڭ ھەممىسىنى يەپ كېتىدۇ، دېدى. 13 مۇسا ھاسىسىنى مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار شۇ كۈنى ۋە كېچىسى زېمىن ئۈستىگە شەرق شامىلى چىقاردى. سەھەردە، شەرق شامىلى چېكەتكىلەرنى ئۇچۇرۇپ كەلدى. 14 چېكەتكىلەر مىسىرنىڭ پۈتكۈل زېمىنىغا يېيىلىپ، مىسىرنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنىمۇ باستى. ئاپەت ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ ئىلگىرى بۇنداق چېكەتكە ئاپىتى بولۇپ باقمىغان، مۇندىن كېيىنمۇ ئۇنىڭدەك بولمايدۇ. 15 ئۇلار پۈتكۈل زېمىنىنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، يەر قاراڭغۇلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار مۇلدۇردىن ئامان قالغان زېمىندىكى ھەممە ئوتياشلارنى ۋە دەل-دەرەخلەرنىڭ بارلىق مېۋىلىرىنى يەپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنى تەۋەسىدىكى دەل-دەرەخلەردە ياكى دالادىكى گۈل-گىياھلاردا ھېچ يېشىللىق قالمىدى. 16 ئاندىن پىرەئۇن ئالدىراپ-تېنەپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ مەن ھەم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا ھەم سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا گۇناھ قىلدىم. 17 ئەمدى مۇشۇ بىر قېتىم گۇناھىمدىن ئوتۇپ بېرىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن بۇ ئۆلۈمنى مەندىن ئېلىپ كېتىشىنى ئىلتىجا قىلىشىڭلارنى ئوتۇنۇپمەن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلدى. 19 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شامالنى بۇراپ غەرب تەرەپتىن ئىنتايىن كۈچلۈك بوران چىقىرىپ، چېكەتكىلەرنى ئۇچۇرۇپ، قىزىل دېڭىزغا غەرق قىلدى؛ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تەۋەسىدە بىر تالمۇ چېكەتكە قالمىدى. 20 لېكىن پەرۋەردىگار پىرەئۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدى. 21 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ شۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر قاراڭغۇلۇق بولىدۇ، ھەتتا ئادەم سىلىسا قولغا تېگىلغۇدەك قويۇق قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، ـ دېدى. 22 ئاندىن مۇسا قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزىتىۋىدى، قويۇق بىر قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى ئۈچ كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى. 23 ئۈچ كۈنگىچە بىرى يەنە بىرىنى كۆرەلمەس ۋە يا ھېچكىم ئۆز جايىدىن قوزغىلالماس بولدى؛ لېكىن بارلىق ئىسرائىللار ئولتۇرغان جايلاردا يورۇقلۇق بار ئىدى. 24 پىرەئۇن مۇسانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىڭلار. پەقەت قوي ۋە كالا پادىلىرىڭلار قالسۇن؛ بالا-چاقىلىرىڭلارنىمۇ ئېلىپ بارساڭلار بولىدۇ، دېدى. 25 مۇسا جاۋابەن: ـ ئۇندىقتا خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا [ئىناقلىق] قۇربانلىقى ۋە ئۆكۈيدۇرمە قۇربانلىقىغا لازىملىق چارپايلارنى سەن بىزگە بېرەمسەن؟ 26 ئۆزىمىزنىڭ چارپايلىرىمىز بىز بىلەن بىرگە كېتىشى كېرەك؛ بىر تۇيىقمۇ كەينىدە قالسا بولمايدۇ، چۈنكى خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا قۇربانلىق قىلىدىغىنىمىزنى بۇلاردىن تاللىشىمىز لازىم. ئۇ يەرگە يېتىپ بارمىغۇچە، پەرۋەردىگارغا قايسى قۇربانلىقلار بىلەن ئىبادەت قىلىدىغىنىمىزنى بىلمەيمىز، ـ دېدى. 27 لېكىن پەرۋەردىگار پىرەئۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەنىلا قويۇپ بەرمىدى. 28 پىرەئۇن مۇساغا: ـ ئالدىمدىن يوقال! ھېزى بول، ئىككىنچى ماڭا كۆرۈنگۈچى بولما! چۈنكى يۈزۈمنى يەنە كۆرگەن كۈنۈڭ جىنىڭدىن ئايرىلىسەن، ـ دېدى. 29 مۇسا ئۇنىڭغا: ـ راست ئېيتتىڭ! مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى ئىككىنچى كۆرگۈچى بولمايمەن، ـ دېدى.

11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ يەنە بىر ئاپەتنى پىرەئۇننىڭ ئۈستىگە ۋە مىسىرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن. ئاندىن ئۇ سىلەرنى بۇ يەردىن كېتىشكە يول قويىدۇ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە نەرسىلىرىڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بېرىپ، بۇ يەردىن مۇتلەق قوغلاپ چىقىرىدۇ. 2 ئەمدى سەن خەلققە تاپىلاپ: ـ ھەر بىرىڭلار، ئەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن كۈمۈش بۇيۇملارنى، ئالتۇن بۇيۇملارنى سوراپ ئالسۇن، دېگىن، ـ دېدى 3 (پەرۋەردىگار خەلقىنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزدى. شۇنىڭدەك مۇسا دېگەن بۇ ئادەم مىسىر زېمىنىدا پىرەئۇننىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىرىدە بولسۇن، پۇقرالارنىڭ نەزىرىدە بولسۇن، ناھايىتى ئۇلۇغ زات بولدى). 4 ئاندىن مۇسا يەنە: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يېرىم كېچىدە چىقىپ مىسىرنى كېزىپ چىقىمەن. 5 شۇ ۋاقىتتا تەختتە ئولتۇرۇۋاتقان پىرەئۇننىڭ تۇنجى ئوغلىدىن تارتىپ يارغۇنچاق تارتىدىغان دېدەكنىڭ تۇنجى ئوغلىغىچە، شۇنداقلا بارلىق چارپايلارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى مىسىردىكى بارلىق تۇنجى جان ئىگىلىرى تۇلىدۇ. 6 بۇ سەۋەبتىن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا قاتتىق بىر پەرياد كۆتۈرۈلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى شۇنداق پەرياد بولۇپ باقمىغاندىمۇ، مۇندىن كېيىنمۇ بۇنداق پەرياد ئاڭلانمايدۇ. 7 لېكىن ئىسرائىللارغا، مەيلى ئادەملىرى، مەيلى ھايۋانلىرىغا بولسۇن، ھەتتا بىر تال ئىتمۇ قاۋاپ قويمايدۇ. بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلار بىلەن ئىسرائىلنى پەرقلەندۈرىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر». 8 ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ھەممىسى ئالدىمغا كېلىپ، ماڭا تەزىم قىلىپ: «سىلى ۋە سىلىگە ئەگەشكەن بارلىق قوۋملىرى چىقىپ كېتىشكەيلا!» دەپ ئېيتىدۇ، ئاندىن چىقىپ كېتىمەن» ـ دېدى-دە، قاتتىق غەزەپ بىلەن پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىدا مېنىڭ كارامەت مۆجىزىلىرىمنىڭ كۆپلەپ كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن پىرەئۇن سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ، ـ دېگەندى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن بۇ كارامەت مۆجىزىلەرنىڭ ھەممىسىنى پىرەئۇننىڭ ئالدىدا كۆرسەتتىپ بولدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار پىرەئۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن كەتكىلى قويمىدى.

12 پەرۋەردىگار مىسىر يۇرتىدا مۇسا ۋە ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ 2 بۇ ئاي سىلەرگە ئايلارنىڭ ئىچىدە بېشى، يىلنىڭ ئۈنچە ئېيى بولىدۇ. 3 سىلەر پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىگە سۆز

قىلىپ: ـ بۇ ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى ھەممىگلار ئاتىلىرىگلارنىڭ ئائىلىسى بويىچە بىر قوزىنى ئېلىگلار؛ ھەربىر ئائىلىگە بىردىن قوزا ئېلىگلار. 4 ئەگەر مەلۇم بىر ئائىلە بىر قوزىنى يەپ بولالمىغۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۆي ئىگىسى يېنىدىكى قوشنىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەم سانىغا قاراپ بىر قوزا ئېلىگلار؛ ھەربىر كىشىنىڭ ئىشتىھاسىغا قاراپ ھېسابلاپ مۇۋاپىق بىر قوزا ھازىرلا گلار. 5 ھەربىرىگلار تاللايدىغان قوزا گلار بېچىرىم، بىر ياشلىق ئەرگەك بولسۇن؛ قوي يا كى ئۆچكە پادىلىرىدىن تاللانسىمۇ بولىدۇ. 6 قوزىنى بۇ ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىگىچە يېنىگلاردا تۇرغۇزۇگلار، ـ دېگىن. ـ شۇ كۈنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تاللىغان مېلىنى گۈگۈمدا سويىسۇن. 7 ئاندىن ئۇلار ئۆزىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ گۈش يېپىلگەن ئۆينىڭ ئىشىكىنىڭ باش تەرىپىگە ھەم ئىككى يان كېشىكىگە سۈركەپ قويىسۇن. 8 ئۇلار شۇ كېچىسى گۈشنى ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يېسۇن؛ ئۇنى پېتىر نان ۋە ئاچچىق-چۆچۈك كۆكات بىلەن قوشۇپ يېسۇن. 9 قەتئىي خام يا كى سۇدا پىشۇرۇپ يېمەگلار، بەلكى ئۇنى باش، پۇت ۋە ئىچ-قارىنلىرى بىلەن ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يەگلار. 10 ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى ئەتىگەنگىچە قالدۇرما گلار. ئەگەر ئەتىگەنگە ئېشىپ قالغانلىرى بولسا، ئۇنى ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىگلار.

11 سىلەر ئۇنى مۇنداق ھالەتتە يەگلار: ـ ئۇنى بېگەندە بەللىرىگلارنى چىڭ باغلاپ، ئاياغلىرىگلارغا كەش كىيىپ، قوللىرىگلاردا ھاسا تۇتقان ھالدا تېز يەگلار. ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش» قوزىسىدۇر. 12 چۈنكى مەن ئۇ كېچىسى مىسىر زېمىنىنى كېزىپ ئۆتىمەن؛ مەن مىسىر زېمىندا مەيلى ئىنسان بولسۇن، مەيلى ھايۋان بولسۇن ئۇلارنىڭ ئۆزىنى ئۇغۇلغان ئەركىكىنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن مىسىرنىڭ بارلىق بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 13 شۇ قوربانلىقنىڭ قېنى سىلەر ئولتۇرغان ئۆيلەردە سىلەرگە [نىجات] بەلگىسى بولىدۇ؛ بۇ قانلارنى كۆرگىنىمدە سىلەرگە ئۆتۈپ كېتىمەن. شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىنى ئۇرغىنىمدا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدىغان ۋابا-ئاپەت سىلەرگە تەگمەيدۇ. 14 بۇ كۈن سىلەرگە خاتىرە كۈن بولسۇن؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھېيىت سۈيىتىدە ئۆتكۈزۈپ تەبرىكلەگلار، ئەبەدىي بەلگىمە سۈپىتىدە نەسىلدىن-نەسىلگە مەڭگۈ ئۆتكۈزۈگلار. 15 يەتتە كۈن پېتىر نان يەگلار، بىرىنچى كۈنى ئۆيۈگلاردىن [بارلىق] خېمىرتۇرۇچلارنى يوق قىلىگلار، چۈنكى كىمكى بىرىنچى كۈندىن تارتىپ يەتتىنچى كۈنگىچە بولدۇرۇلغان نان يېسە، شۇ كىشى ئىسرائىل قاتارىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 16 بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى تۈزۈگلار، يەتتىنچى كۈنمۇ ھەم شۇنداق بىر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۆتكۈزۈلسۇن. بۇ ئىككى كۈن ئىچىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىنمىسۇن؛ پەقەت ھەر كىشىنىڭ يەيدىغىنىنى تەييارلاشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىلا قىلسا گلار بولىدۇ. 17 مەن دەل شۇ كۈنى سىلەرنى قوشۇن-قوشۇن بويىچە مىسىر زېمىندىن چىقارغىنىم ئۈچۈن سىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزۈگلار؛ شۇ كۈننى نەسىلدىن-نەسىلگە ئەبەدىي بەلگىمە سۈپىتىدە ھېيت كۈنى قىلىپ بېكىتىگلار. 18 بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى، كەچقۇرۇندىن تارتىپ شۇ ئايىنىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى كەچقۇرۇنغىچە، پېتىر نان يەگلار. 19 يەتتە كۈن ئىچىدە ئۆيلىرىگلاردا ھېچ خېمىرتۇرۇچ بولمىسۇن؛ چۈنكى مۇساپىر بولسۇن، زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن، كىمكى بولدۇرۇلغان نەرسىلەرنى يېسە شۇ كىشى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 20 سىلەر ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نەرسىنى يېمەي، قەيەرىدىلا تۇرسا گلار، پېتىر نان يەگلار. 21 مۇسا ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ بېرىپ ھەربىرىگلارنىڭ ئائىلىسى بويىچە ئۆزۈگلارغا بىر قوزىنى تارتىپ چىقىرىپ پاسخا قوزىسىنى سويۇگلار. 22 ئاندىن بىر تۇتام زۇپا ئېلىپ ئۇنى قاچىدىكى قانغا چىلاپ، قاچىدىكى قانى ئىشكىنىڭ يېشى ۋە ئىككى كېشىكىگە سۈركەگلار. سىلەردىن ئەتىگەنگىچە ھېچكىم ئۆينىڭ ئىشىكىدىن قەتئىي چىقمىسۇن. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنى ئۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، زېمىنى كېزىپ ئۆتىدۇ؛ ئۇ ئىشىكنىڭ يېشى ۋە ئىككى كېشىكىدىكى قانى كۆرگەندە، پەرۋەردىگار ھالاك قىلغۇچىنىڭ ئۆيلىرىگلارغا كىرىپ سىلەرنى ئۇرۇشىدىن توسۇش ئۈچۈن [مۇھاپىزەت قىلىپ] ئىشىكنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ تۇرىدۇ. 24 بۇ رەسىم-قائىدىنى ئۆزۈگلار ۋە باللىرىگلار ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىمە سۈپىتىدە ئۈتۈگلار. 25 سىلەر پەرۋەردىگار ئۆز ۋەدىسى بويىچە سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىگلاردا بۇ ھېيتلىق ئىبادەتنى ئۈتۈگلار. 26 باللىرىگلار سىلەردىن: «بۇ ئىبادەتىگلارنىڭ مەنىسى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، 27 سىلەر: «بۇ مىسىرلىقلارنى ئۇرغىنىدا، مىسىردا ئىسرائىللارنىڭ ئۆيلىرىنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ كېتىپ، بىزنىڭ ئۆيىدىكىلىرىمىزنى قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا بولغان «ئۆتۈپ كېتىش» قۇربانلىقى بولىدۇ» ـ دەگلار. شۇنى ئاڭلىغاندا، خەلق ئېگىلىشىپ [خۇداغا] سەجدە قىلدى. 28 ئاندىن ئىسرائىللار قايتىپ بېرىپ، پەرۋەردىگار دەل مۇسا بىلەن ھارۇنغا ئەمر قىلغاندەك ئىش كۆردى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، يېرىم كېچە بولغاندا، پەرۋەردىگار پىرەۋنىنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇۋاتقان تۇنجىسىدىن تارتىپ زىندانىدا يېتىۋاتقان مەھبۇسنىڭ تۇنجىسىغىچە، مىسىر زېمىنىدىكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئۆرۈپ ئولتۇردى، شۇندىقلا ئۆ ھايۋاناتلارنىڭ تۇنجى ئوغۇلغانلىرىنىڭمۇ ھەممىسىنى ئولتۇردى. 30 ئادەم ئولىگەن بىرمۇ ئوي قالمىغاچقا، شۇ كېچىسى پىرەۋنىنىڭ ئوزى، ئۇنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ۋە بارلىق مىسىرلىقلار كېچىدە ئورندىن قوپتى؛ مىسىر زېمىندا ئىنتايىن قاتتىق پەريات كۆتۈرۈلدى. 31 پىرەۋن كېچىدە مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ ئۇرۇگلار، سىلەر ۋە ئىسرائىللار بىلەن بىللە مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىگلار؛ ئېيتقىنىگلاردەك بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىگلار! 32 سىلەرنىڭ دېگىنىگلار بويىچە قوي، ئۆچكە، كالا پادىلىرىنمۇ ئېلىپ كېتىگلار؛ مەن ئۇچۇنمۇ بەخت-بەركەت تىلەگلار، ـ دېدى. 33 مىسىرلىق پۇقرالارمۇ «ھەممىز ئۆلۈپ كەتكۈدەكمىز» دېيىشىپ، خەلقنى زېمىندىن تېز چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن ئۇلارنى كېتىشكە ئالدىراتتى. 34 خەلق تېخى بولمىغان خېمىرلىرىنى ئېلىپ، ئۇنى تەڭىلەرگە سېلىپ، كىيىم-كېچەكلىرى بىلەن يۆگەپ، مۇرىلىرىگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ مېڭىشتى. 35 ئىسرائىللار مۇسانىڭ تاپىلىغىنى بويىچە قىلىپ، مىسىرلىقلاردىن كۈمۈش بۇيۇملار، ئالتۇن بۇيۇملار ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى سوراپ ئېلىشتى. 36 پەرۋەردىگار خەلقنى مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزغىنى ئۈچۈن مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئۆزىلىرىدىن سورىغانلىرىنى بەردى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىرلىقلاردىن غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كەتتى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار باللىرىنى ھېسابقا ئالمىغاندا ئالتە يۈز مىڭچە ئەرگەك بولۇپ، رامىسەستىن چىقىپ، سۇككوت شەھىرىگىچە پىيادە ماگدى. 38 ئۇلار بىلەن بىللە چوڭ بىر توپ شالغۇت خەلقمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ ماگدى، يەنە نۇرغۇن چارۋىلار، كۆپىگەن كالا-قوي پادىلىرى بىلەن بىللە چىقتى. 39 مىسىردىن ئالغاچ چىققان خېمىردىن ئۇلار پېتىر نان-توقاچلارنى ئەتتى؛ چۈنكى ئۇلار مىسىردا بىردەم-يېرىم دەم ئۇرغۇزۇلماي ھەيدەلگىنى ئۈچۈن خېمىر بولمىغاندى؛ ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن يېمەكلىك تەييارلۇۋېلىشقىمۇ ئۈلگۈرەلمىگەندى. 40 ئىسرائىللارنىڭ مىسىردا ئۇرغان ۋاقتى جەمئىي تۆت يۈز ئوتتۇز يىل بولدى. 41 شۇنداق بولدىكى، شۇ تۆت يۈز ئوتتۇز يىل توشقاندا، دەل شۇ كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى مىسىر زېمىندىن چىقىپ كەتتى. 42 شۇ كۈنى كېچىدە ئۇلار مىسىر زېمىندىن چىقىرىلغىنى ئۈچۈن، شۇ كېچىنى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كېچىسى دەپ ئۆتۈشى كېرەك؛ شۇ كېچىنى بارلىق ئىسرائىللار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆتۈپ، ئونىشى كېرەك.

43 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېگەندى: ـ پاسخا قوزىسى توغرىسىدىكى بەلگىمە شۇ بولىدۇكى: ـ ھېچقانداق يات ئەللىك ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. 44 لېكىن ھەركىمنىڭ پۇلغا سېتىۋالغان قۇلى بولسا، ئۇ خەتنە قىلىنسۇن، ئاندىن ئۇنىڭدىن يېسۇن. 45 ئەما ئۇيۇگلاردا ۋاقتىلىق ئۇرۇۋاتقان مۇساپىر يا كى مەدىكار بۇنىڭدىن يېسە بولمايدۇ. 46 گۈشنى باشقا بىر ئۆيگە ئېلىپ چىقمىغىن؛ بىرلا ئۆيدە يېيىلسۇن؛ قوزىنىڭ ھېچبىر سۆڭىكى سۇندۇرۇلمىسۇن. 47 پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بۇ ھېيتنى ئۆتكۈزسۇن. 48 ئەگەر سېنىڭ بىلەن بىرگە ئۇرغان مۇساپىر بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاسخا ھېيتىنى ئۆتكۈزمەكچى بولسا، ئۇنداقتا ئالدى بىلەن بارلىق ئەرگەكلىرى خەتنە قىلىنسۇن؛ ئاندىن كېلىپ ھېيت ئۆتكۈزسۇن. ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان كىشىدەك سانالسۇن. لېكىن ھېچبىر خەتنىسىز ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن.

49 زېمىندا تۇغۇلغان كىشى ھەم ئارا گلاردا ئۇرغان مۇساپىر ئۈچۈن ئوخشاش قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن. 50 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى دەل پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا بۇيرۇغانىدەك شۇ ئىشلارنى ئادا قىلدى. 51 شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى قوشۇن-قوشۇن بويىچە مىسىر زېمىندىن چىقاردى.

13 پەرۋەردىگار مۇساغا: **2** ـ ئىسرائىللار ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى ئەركەك مېۋىسىنى، مەيلى ئۇ ئىنسانلىنىڭ ياكى ھايۋانلىنىڭ بولسۇن، ماڭا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن؛ ئۇ ماڭا مەنىسۇپتۇر، دېگەندى. **3** مۇسا خەلقكە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مىسىردىن ئىبارەت «قۇللۇق ماكانى»دىن چىققان بۇ كۈننى ياد ئېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى بۇ يەردىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن چىقاردى. بۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ بولدۇرۇلغان نەرسە يېيىلمىسۇن. **4** ئابىب ئېيىنىڭ بۈگۈنكى كۈنى يولغا چىققان كۈن. **5** ئەمدى پەرۋەردىگار ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا، يەنى قانائانىي، ھىتتىي، ئامورىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا سېنى ئېلىپ بارغىنىدا مۇشۇ [ئابىب] ئېيىدا شۇ ئىبادەتنى تۇتقىن. **6** يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەڭلار؛ يەتتىنچى كۈننىدە پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان ھېيت ئۈتكۈزۈلسۇن. **7** يەتتە كۈن ئېچىدە پېتىر نان يېيىلسۇن؛ سىلەرنىڭ ئارا ئاڭلاردا ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نان ئېيىلمىسۇن ۋە يا چېگرىلىرىڭ ئېچىدە ھېچ خېمىرتۇرۇچمۇ كۆرۈنمىسۇن. **8** شۇ كۈنى سەن تۇز ئوغلۇڭغا: «مىسىردىن چىققىنىمدا پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتىنى ياد قىلىپ تەشەككۈر بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بۇ [ھېيتنى] ئۈتكۈزىمەن»، دەپ چۈشەندۈرگىن. **9** پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-تەلىمىنىڭ ھەممىشە ئاغزىڭدىن چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، بۇ بەلگىلىمنى قولۇڭغا بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى قۇدرەتلىك قولى بىلەن مىسىردىن چىقاردى. **10** ئەمدى بۇ بەلگىلىمنى يىلمۇ-يىل بېكىتىلگەن ۋاقىتدا تۇتقىن. **11** پەرۋەردىگار سەن بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قىلغان قەسىمى بويىچە سېنى قانائانىيلارنىڭ زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ساڭا تەقدىم قىلغاندىن كېيىن، شۇنداق قىلىشىڭ كېرەك: ـ **12** بارلىق بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىسەن؛ شۇنداقلا چارپاي مېلىڭنىڭ ھەممە تۇنجى ئەركەكلىرىمۇ پەرۋەردىگارغا مەنىسۇپ بولسۇن. **13** ئەمما ئېشەكلەرنىڭ ھەممە تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا بىردىن قوزا بەرگىن. ئەگەر ئۇنىڭ ئورنىغا بىرنەرسە بەرمىسەڭ، ئۇنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتكىن. ئوغۇللىرىڭلار ئارىسىدا بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا ھۆرلۈك بەدىلى تۇلۇشۇڭ كېرەك. **14** كېيىنكى كۈنلەردە ئوغلۇڭ سەندىن: «بۇنىڭ مەنىسى نېمىدۇر»، دەپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئازاد قىلدى. **15** شۇنداق بولدىكى، پىرەئون بوينى قاتتىقلىق قىلىپ بىزنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلغىنىدا، پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنىدىكى بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئىنسانىنىڭ بولسۇن، مالنىڭ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى؛ بۇنىڭ ئۈچۈن مەن مالنىڭ بالىياتقۇسىنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى، يەنى ھەممە تۇنجى تۇغۇلغان ئەركەكلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ سۈنىمەن ۋە ئوغۇللىرىمنىڭ ھەربىر تۇنجىلىرى ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ بېرىمەن»، دەپ ئېيتقىن. **16** بۇ بەلگىلىمنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە-]بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال، چۈنكى پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقاردى» ـ دېگىن. **17** ئەمما پىرەئون خەلقنى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى؛ چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە تۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغانىدى. **18** شۇ سەۋەبتىن خۇدا خەلقنى ئايلاندۇرۇپ، قىزىل دېڭىز تەرەپتىكى چۆلنىڭ يولى بىلەن باشلاپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىردىن چىققىنىدا، قوراللىنىپ جەڭگە تەييار بولۇپ تەرتىپ بىلەن ماڭدى. **19** مۇسا يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ بىللە ئېلىۋالدى، چۈنكى يۈسۈپ ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان [قېرىنداشلىرىنى]: «خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ ھالىڭلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى مۇشۇ يەردىن بىللە ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ قەسەم قىلدۇرغانىدى. **20** ئاندىن ئۇلار سۇككوتتىن چىقىپ، چۆلنىڭ چېتىدىكى ئېتام دېگەن يەردە چېدىرلىرىنى تىكتى. **21** ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇلارغا يول كۆرسىتىشكە كۈندۈزى بىر بۇلۇت تۇۋۇرۇكىدە، كېچىسى يورۇقلۇق بېرىشكە ئوت تۇۋۇرۇكىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈرەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېچە-كۈندۈز يول يۈرەلەيتتى. **22** بۇلۇت تۇۋۇرۇكى كۈندۈزى، ئوت تۇۋۇرۇكى كېچىسى خەلقتىن ئايرىلمايى، ئالدىدا يۈرەتتى.

14 پەرۋەردىگار مۇساغا: **2** ـ سەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇرۇلۇپ مىگدول بىلەن دېڭىزنىڭ ئارىلىقىدىكى پى-ھاھىروتنىڭ ئالدىغا بېرىپ چېدىر تىكىڭلار؛ باۋال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى دېڭىزنىڭ بويىدا چېدىر تىكىڭلار»، دېگىن. **3** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋۋن: «ئىسرائىللار زېمىندا ئېزىپ قالدى، چۆلنىڭ ئېچىدە قامىلىپ قالدى» دەپ ئويلايدۇ؛ **4** ئىسرائىللارنى قوغلىسۇن دەپ مەن پىرەۋۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن؛ ۋە مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، ـ دېدى. ئىسرائىللار خۇدانىڭ سۆزى بويىچە قىلدى. **5** «ئۇ خەلق قېچىپ كەتتى» دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر بېرىلىۋىدى، پىرەۋۋن بىلەن ئەمەلدارلىرى خەلق توغرىسىدىكى قارارىدىن يېنىپ: «ئىسرائىللارنى قۇللۇقتىن قويۇۋەتكىنىمىز، بۇ زادى نېمە قىلغىنىمىز؟!» ـ دېيىشتى. **6** [پىرەۋۋن] دەرھال جەڭگە ھارۋىسىنى قوشتۇرۇپ، ئۆز خەلقىنى باشلاپ يولغا چىقتى. **7** ئۇ يەنە ئالتە يۈز خىللانغان جەڭگە ھارۋىسى، شۇنداقلا مىسىردىكى بارلىق جەڭگە ھارۋىلىرىنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە لەشكەر باشلىقلىرىنى ئولتۇرغۇزۇپ ئېلىپ ماڭدى. **8** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇ ئىسرائىللارنى قوغلىدى. بۇ چاغدا ئىسرائىللار قولىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈشكەن ھالدا مىسىردىن چىقىپ بولغانىدى. **9** مىسىرلىقلارنىڭ [ھەممىسى] يەنى پىرەۋۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى بىلەن جەڭگە ھارۋىلىرى، ئاتلىق لەشكەرلىرى بىلەن پۈتكۈل قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ، ئىسرائىللار دېڭىز بويىغا چېدىر تىككەن جايدا، يەنى پى-ھاھىروتنىڭ يېنىدا، باۋال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدا ئۇلارغا يېتىشتى. **10** پىرەۋۋن يېقىنلاشقاندا، ئىسرائىللار يېشىنى كۆتۈرۈپ قارۋىدى، مانا، مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يۈرۈش قىلىپ قوغلاپ كېلىۋاتاتتى! شۇنى كۆرگەنده ئىسرائىللار تولىمۇ قورقۇشۇپ، پەرۋەردىگارغا ندا-پەريات كۆتۈردى. **11** ئۇلار مۇساغا: ـ مىسىردا گۇرىستان تېپىلماسمىدى، سەن بىزنى چۆلدە ئۆلىسۇن دەپ مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟! بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، بىزگە مۇنداق قىلغىنىڭ نېمىسى؟! **12** مىسىردا ئۇرغان ۋاقتىمىزدا بىز ساڭا: «بىزنى مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشىمىزغا قويغىن، بىز بىلەن كاربۇك بولىسۇن» دەپ ئېيتمىغانمىدۇق؟ مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىمىز چۆلگە كېلىپ ئۆلگىنىمىزدىن ئەۋزەل بولاتتى! ـ دېدى. **13** بۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلققە: ـ قورقماي، تىك تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ بۈگۈن سىلەرگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر بۈگۈن كۆرگەن مىسىرلىقلارنى ئىككىنچى كۆرمەيسىلەر. **14** پەرۋەردىگار سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سىلەر بولسا ئاڭلار جىم تۇرسا ئاڭلارلا بولدى، دېدى. **15** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ نېمىشقا سەن ماڭا پەرياد كۆتۈرىسەن؟ ئىسرائىللارغا: «ئالدىغا مېڭىڭلار» دەپ بۇيرۇغىن. **16** لېكىن سەن ھاسانى كۆتۈرۈپ قولۇڭنى دېڭىزغا تۇزىتىپ، ئۇنى ئىككىگە بۆلگىن؛ شۇنداقتا، ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر بىلەن ئوتۇپ كېتىدۇ. **17** مانا، مەن ئۇلارنى قوغلىسۇن دەپ مىسىرلىقلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن پىرەۋۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن. **18** شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋۋن ۋە ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلغىنىمدا، مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، دېدى. **19** ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ ئالدىدا يۈرۈۋاتقان خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەمدى ئۇلارنىڭ كەينىگە ئۆتتى؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغان بۇلۇت تۇۋۇرۇكىمۇ ئۇلارنىڭ كەينىگە يۆتكىلىپ، **20** مىسىرلىقلارنىڭ چېدىرگاھى بىلەن ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ ئارىلىقىدا توختىدى؛ بۇ بۇلۇت بىر تەرەپتە قاراڭغۇلۇق چۈشۈرۈپ، يەنە بىر تەرەپتە كېچىنى يورۇتتى. بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن بىر كېچە بىر قوشۇن يەنە بىر قوشۇنغا يېقىن كېلەلمىدى. **21** مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار پۈتۈن كېچە شەرقتىن كۈچلۈك بىر شامال چىقىرىپ، دېڭىزنىڭ سۈيىنى كەينىگە ياندۇردى؛ ئۇ سۈنى ياندۇرۇپ دېڭىزنى قۇرۇق يەر

قىلدى، سۈلار ئىككىگە بۆلۈندى. 22 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار دېگۈزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەردىن مېڭىپ، تۆتۈپ كەتتى؛ سۈلار بولسا ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 23 ئەمما مىسىرلىقلار ئۇلارنى قوغلاپ كېلىۋاتاتتى ـ پىرەۋئۇننىڭ بارلىق ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق لەشكەرلىرى ئۇلارنىڭ كەينىدىن دېگۈزنىڭ ئوتتۇرىسىغىچە كەلدى. 24 تاڭ ئاتقاندا شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن بۇلۇت تۈزۈۋىكىدە تورۇپ مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا قاردى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا پارا كەندىچىلىك چۈشۈردى. 25 ئۇ ئۇلارنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ چاقلىرىنى پاتقۇزۇپ، مەيدەپ مېڭىشنى مۇشكۈل قىلدى. مىسىرلىقلار: ـ يۇرۇڭلار، ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قاچايلى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مىسىرلىقلارغا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سۈلار يېنىپ مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئاتلىقلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېقىپ بېرىپ، ئۇلارنى چۆكتۈرۈۋەتسۇن دەپ قولۇڭنى دېگۈزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتقىن، ـ دېدى. 27 مۇسا قولىنى دېگۈزنىڭ ئۈستىگە ئۇزىتىۋىدى، تاڭ ئاتقاندا دېگۈزنىڭ سۈيى يەنە ئەسلىي ھالىتىگە يېنىپ كەلدى. قېچىۋاتقان مىسىرلىقلار ئېقىنغا قارشى يۈگۈرۈشتى، پەرۋەردىگار ئۇلارنى دېگۈزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مولاق ئاتقۇزدى. 28 سۈ ئەسلىگە يېنىپ كېلىپ، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئارقىدىن قوغلاپ دېگۈزغا كىرگەن پىرەۋئۇننىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى غەرق قىلىۋەتتى؛ ئۇلاردىن بىرىمۇ ساق قالمىدى. 29 لېكىن ئىسرائىللار دېگۈزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەر بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى؛ سۈلار ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 30 شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىللارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار مىسىرلىقلارنىڭ دېگۈزنىڭ بويىدا ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 31 ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلارغا ئىشلەتكەن زور قۇدرىتىنى كۆرۈپ، پەرۋەردىگاردىن قورقتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ۋە ئۇنىڭ قۇلى مۇساغا ئىشەندى.

15

شۇ چاغدا مۇسا بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا مەدھىيە ئوقۇپ مۇنۇ كۈينى ئېيتتى: ـ «مەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈي ئېيتاي، چۈنكى ئۇ كارامەت ئۇلۇغلۇقتىن كۆرسەتتى، ئۇ ئات ۋە منگۈچىنى دېگۈزغا تاشلىۋەتتى. 2 مېنىڭ كۈچۈم ھەم مېنىڭ كۈيۈم ياھ ئۇزىدۇر، ئۇ ماڭا نىجات بولدى، ئۇ مېنىڭ تەڭرىمدۇر، مەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن، ئۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ خۇداسىدۇر، مەن ئۇنى ئالىي دەپ مەدھىيىلەيمەن. 3 پەرۋەردىگار جەڭچىدۇر، ياھۋەھ ئۇنىڭ نامىدۇر. 4 پىرەۋئۇننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەم قوشۇنلىرىنى دېگۈزغا تاشلىۋەتتى، ئۇنىڭ ئالىي لەشكەر باشلىقلىرى قىزىل دېگۈزدا غەرق قىلىندى. 5 چوڭقۇر سۈلار ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى، ئۇلار خۇددى تاشتەك دېگۈز تېگىگە چۈكۈپ كەتتى. 6 سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، قۇدرىتى بىلەن شان-شەرەپ تاپتى؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار،دۈشمەننى كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى. 7 ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭنىڭ ھەيۋىسى بىلەن ئۆزۈڭگە قارشى چىققانلارنى نابۇت قىلدىڭ، سەن ئۇتلۇق غەزىپىڭنى ئەۋەتتىڭ، ئۇ سامانىنى كۆيدۈرگەن ئوتىدەك ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. 8 دەمىڭىزنىڭ نەپىسى بىلەن سۈلار دۆڭ بولۇپ تۇرلىدى، جۈشقۇنلىغان دولقۇنلار دۆڭ كەبى تىك تۇردى، دېگۈزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى چوڭقۇر سۈلار قاتۇرۇپ قويۇلدى. 9 دۈشمەن دېدى: «مەن ئۇلارنى قوغلايمەن، يېتىشىمەن، ئۇلجا ئېلىپ ئۇلەشتۈرىمەن، ئۇلاردىن دەردىمنى چىقىرىمەن، قىلىچىمنى سۇغۇرۇپ، ئۆز قولۇم بىلەن ئۇلارنى نابۇت قىلىمەن». 10 لېكىن سەن نەپىسىڭ بىلەن پۈۋلىدىڭ، دېگۈز ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى؛ ئۇلار جۈشقۇنلۇق سۈلاردا قوغۇشۇنىدەك چۆكۈپ كەتتى. 11 ئىلاھلارنىڭ ئارىسىدا، ئەي پەرۋەردىگار، كىم سېنىڭ تەڭداشىڭ بولىدۇ؟ پاك-مۇقەددەسلىك ئىچىدە ئۆز ھەيۋىتىڭنى كۆرسىتىدىغان، ھەمد-مەدھىيىلەر ئارىسىدا دەھشەتلىك ئۇرىدىغان، مۇجىزە- كارامەت يارىتىدىغان، سەندەك كىم بولىدۇ؟ 12 سەن ئوڭ قولۇڭنى ئۇزىتىشىڭ بىلەن، يەر-زېمىن ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. 13 لېكىن ئۆزۈڭگە ھەمجەمەت قىلىپ قۇتقۇزغان قوۋمىنى رەھىمدىللىقىڭ بىلەن باشلاپ چىقتىڭ، سەن ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس ماكانىڭغا قۇدرىتىڭ بىلەن ھىدايەت قىلىپ يېتەكلىدىڭ. 14 يات خەلقلەر بۇنى تاڭلاپ، تىترىشىپ كەتتى؛ فىلىستىيەدە ئۇرۇۋاتقانلارنى تولغاقتەك تۇتتى. 15 ئاندىن ئېدومنىڭ ئەمىرلىرى دەككە-دۇككىگە چۈشتى؛ موئابنىڭ پالۋانلىرىنى بولسا، راسا تىترەك باستى؛ قانائان زېمىنىدىكىلەرنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ ئاقتى؛ 16 قورقۇنچ ۋە دەھشەت ئۇلارنى باستى؛ بىلىكىڭنىڭ ھەيۋىتى بىلەن ئۇلار خۇددى تاشتەك مىدرلىيالماي قالدى؛ خەلقىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ رەنە تۇلەپ ھۆر قىلغان خەلقىڭ ئۆتۈپ بولغۇچە. 17 ئۇلارنى باشلاپ كىرىپ، ئۆز مىراسىڭ بولغان تاغدا كۆچەتتەك تىكسەن، ئۆز ماكانىڭ قىلغان جايغا، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قوللىرىڭ تەييارلىغان مۇقەددەس جايغا، ئى رەب، ئۇلارنى ئېلىپ بارىسەن. 18 پەرۋەردىگار ئەبەدىلئەبەدگىچە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ! 19 چۈنكى پىرەۋئۇننىڭ ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ئاتلىقلىرى بىلەن بىللە دېگۈزغا كىرىپ بولدى؛ پەرۋەردىگار دېگۈزنىڭ سۈلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياندۇردى، لېكىن ئىسرائىللار بولسا دېگۈزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەردىن مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى». 20 ئاندىن ھارۇننىڭ ھەدىسى پەيغەمبەر مەريەم قولىغا داپنى ئالدى، بارلىق قىز-ئايالالارمۇ قولىغا داپ ئېلىپ، ئۈسسۈل ئوينىشىپ ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 21 مەريەم ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق كۈينى ئوقۇدى: ـ «پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ زور ئۇلۇغلۇقنى كۆرسەتتى؛ ئۇ ئات ۋە منگۈچىنى دېگۈزغا تاشلىۋەتتى!». 22 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنى قىزىل دېگۈزدىن باشلاپ، شۇر چۆلىگە ئېلىپ باردى. ئۇلار ئۈدا ئۈچ كۈن چۆلدە يۈرۈپ، سۇ تاپالمىدى. 23 ئاندىن ئۇلار مارا ھاقىتا يېتىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ يەرنىڭ سۈيى ئاچچىق بولۇپ، سۈيىنى ئىچكىلى بولمايتتى، شۇڭا ئۇ جايىنىڭ نامى «مارا» دەپ قويۇلغان. 24 ئۇ ۋاقىتتا خالايىق: ـ بىز نېمە ئىچىمىز؟ ـ دەپ مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 25 ئۇ پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بىر دەرەخنى كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرەخ ياغىچىنى ئېلىپ، سۇغا تاشلىۋىدى، سۇ تاتلىق سۇغا ئايلاندى. ئۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇلارغا ھۆكۈم-بەلگىلىمە بېكىتىپ، ئۇلارنى سىناپ، مۇنداق دېدى: ـ 26 «ئەگەر سىلەر كۆڭۈل قويۇپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتسا ئاڭلار، ئۇنداقتا، مەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە سالغان كېسەللەردىن ھېچبىرىنى ئۈستۈڭگە سالمايمەن؛ چۈنكى مەنكى سىلەرگە شىپالىق بەرگۈچى پەرۋەردىگاردۇرمەن». 27 ئاندىن ئۇلار ئېلىمغا يېتىپ كەلدى. شۇ يەردە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە سۈلارنىڭ بويىدا چېدىر تىكتى.

16

ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئېلىمدىن يولغا ئاتلاندى؛ مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئېلىم بىلەن سىناينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى سىن چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئەمما ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى چۆلدە مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 3 ئىسرائىللار ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ قولى بىزنى مىسىر يۇرتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا بولاسىمدى! شۇ يەردە بىز گۆش قاياۋاتقان قازانلارنى چۈرىدەپ ئولتۇرۇپ، تويغۇدەك نان يېگەنىمىدۇق؟ لېكىن سىلەر بۇ جامائەتنىڭ ھەممىسىنى ئاچلىق بىلەن ئۆلتۈرمەكچى بولۇپ بىزنى بۇ چۆلگە ئېلىپ كەلدىلار! ـ دېيىشتى. 4 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ئاسماندىن سىلەرگە نان ياغدۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەلق ھەر كۈنى چىقىپ، بىر كۈنلۈك لازىملىقنى يىغۇالسۇن. بۇ تەرىقىدە مەن ئۇلارنىڭ مېنىڭ قانۇن-ئەمرلىرىمدە ماڭىدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىناپمەن. 5 ھەر ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار يىغۇالغانلىرىنى تەييارلىسۇن؛ ئۇ باشقا كۈنلەردە ئېرىشىدىغىنىدىن بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ، ـ دېدى. 6 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بارلىق ئىسرائىللارغا: ـ بۈگۈن ئاخشام سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققۇچىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە 7 ئەتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ ئۆنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى؛ بىزگە كەلسەك، سىلەر يامان گېپىمىزنى قىلىپ غوتۇلدىغۇدەك بىز كىم ئىدۇق؟ ـ دېدى. 8 مۇسا يەنە: پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاخشام سىلەرگە يېگىلى گۆش بېرىپ، ئەتە ئەتىگەندە تويغۇدەك نان بەرگەندە [بۇنى بىلىسىلەر]؛

چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ئۈنۈك يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلدىغىنىڭلارنى ئاڭلىدى. ئەمدى بىز نېمە ئىدۇق؟ سىلەرنىڭ غوتۇلداشقىنىڭلار بىزلەرگە قارشىلىغان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارغا قارشىلىغانىدۇر، ـ دېدى. **9** ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە: «پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار، چۈنكى ئۇ يامان گەپ بىلەن غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. **10** شۇنداق بولدىكى، ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆزلەپ تۇرغىنىدا، تۇلار چۆل تەرەپكە قاريۋىدى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى بۇلۇتتا ئايان بولدى. **11** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **12** ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ يامان گەپ قىلىپ غوتۇلداشقىنىنى ئاڭلىدىم؛ ئەمدى تۇلارغا: «گۈگۈمدا سىلەر گۆش يەيسىلەر ۋە ئەتىگەندە ناندىن تويۇنىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر» ـ دەپ ئېيتقىن، دېدى. **13** كەچقۇرۇندا شۇنداق بولدىكى، بۈدۈنىلەر تۇچۇپ كېلىپ، چېدىرگاھنى قاپلاپ كەتتى؛ ئەتىسى ئەتىگەندە، چېدىرگاھنىڭ ئەتراپىدىكى يەرلەرگە شەبنەم چۈشكەنىدى. **14** ئەتراپتا ياتقان شەبنەم كۆتۈرۈلۈپ كەتكەندىن كېيىن، مانا، چۈللۈكنىڭ يەر يۈزىدە قىراۋدەك نېپىز، كىچىك-كىچىك يۇمىلاق نەرسىلەر تۇراتتى. **15** ئىسرائىللار ئۇنى كۆرگەندە، ئۈنۈك نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگىنى ئۈچۈن: ـ بۇ نېمىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. مۇسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ بۇ پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاتا قىلغان ئوزۇق-تۈلۈكتۇر. **16** پەرۋەردىگار شۇ ئشنى ئەمر قىلىپ دېدىكى، «ھەربىرىڭلار يەيدىغىنىڭلارغا قاراپ ئۈنۈكنىڭ يىغىۋېلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئائىلىدىكى ئادەم سانىغا قاراپ، ھەربىر ئادەمگە بىر ئومەر مىقداردا يىغىڭلار؛ ھەر ئادەم ئۆز چېدىرىدىكى كىشىلەر ئۈچۈن يىغىڭلار» ـ دېدى. **17** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ، بەزىسى كۆپەرەك، بەزىسى ئازراق يىغۋالدى. **18** تۇلار ئۇنى ئومەر مىقدارى بىلەن ئۆلچەۋىدى، كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ كەتمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى؛ ھەربىر كىشى ئۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغقانىدى. **19** مۇسا ئۇلارغا: ـ ھېچقانداق ئادەم بۇلاردىن ھېچنېمنى ئەتىگەنگىچە ساقلىمىسۇن، دېدى. **20** شۇنداق بولسىمۇ، تۇلار مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى، بەزىلەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمىنى ئەتىگەنگىچە ساقلاپ قويدى. ئەمما ساقلاپ قويغىنى قۇرتلاپ سېسىپ كەتتى. بۇ ئىش ئۈچۈن مۇسا تۇلارغا خاپا بولۇپ ئاچچىقلاندى. **21** شۇ سەۋەبتىن تۇلارنىڭ ھەربىرى ھەر ئەتىگىنى چىقىپ ئۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغۋالاتتى؛ قالغانلىرى بولسا ئاپتاپ چىققاندا ئېرىپ كېتەتتى. **22** لېكىن ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، تۇلار كۈنلۈك ئوزۇقلىنىڭ ئىككى ھەسىسىنى يىغدى؛ دېمەك، ھەربىر كىشى ئۈچۈن ئىككى ئومەر مىقداردا يىغۋالدى؛ ئاندىن جامائەت ئەمىرلىرى ھەممىسى كېلىپ بۇنى مۇساغا ئېيتتى. **23** مۇسا ئۇلارغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنى: ـ ئەتە ئارام كۈنى، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس شابات كۈنى بولىدۇ؛ پىشۇرىدىغىنىڭلارنى پىشۇرۇڭ، قاينىتىدىغىنىڭلارنى قاينىتىپ، ئېشىپ قالغانلىرىنى ھەممىسىنى ئەتىگەنگىچە ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** تۇلار مۇسا بۇيرۇغاندەك، ئېشىپ قالغانىنى ئەتىسىگە ساقلاپ قويۇۋىدى، تۇلار سېسىپ قالمىدى، قۇرۇتلاپمۇ كەتمىدى. **25** مۇسا ئۇلارغا: ـ بۇنى بۈگۈن يەڭلار، چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولغىنى ئۈچۈن بۈگۈن دالادىن تاپالمايسىلەر. **26** ئالتە كۈن سىلەر يىغىسالار بولىدۇ؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى شابات بولغىنى ئۈچۈن ئۇ كۈنىدە ھېچنېمە تېپىلمايدۇ، ـ دېدى. **27** ھالبۇكى، يەتتىنچى كۈنى خەلقتىن بىرنەچىسى ئوزۇقۇق-تۈلۈك يىغىلى چىقىۋىدى، ھېچنېمە تاپالمىدى. **28** پەرۋەردىگار مۇساغا: «سىلەر قاچانغىچە مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇشنى رەت قىلىسىلەر؟ **29** مانا، پەرۋەردىگار سىلەرگە شابات كۈننى بېكىتىپ بەردى؛ شۇڭا يەتتىنچى كۈنى ھەربىرىڭلارنى ئۆز ئورندا تۇرۇپ، سىرتلارغا چىقمىسۇن دەپ، ئالتىنچى كۈنى ئىككى كۈنلۈك ئوزۇق بېرىدۇ»، ـ دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن خەلق يەتتىنچى كۈنى ئارام ئالدى. **31** ئىسرائىللار بۇ ئوزۇقنى «مانا» دەپ ئاتىدى؛ ئۈنۈك [شەكلى] يۇمغاقسۈت ئۇرۇقىدەك، رەڭگى ئاق بولۇپ، تەمى ھەسەلگە مىلەنگەن قوتۇرماچقا ئوخشايتتى. **32** مۇسا ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى شۇكى، ـ كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭلارغا مەن سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندا، مەن سىلەرگە چۆلدە يېيىشكە ئاتا قىلغان نانىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن، ئۇنىڭدىن كومزەككە بىر ئومەر توشقۇزۇپ، ئۇلار ئۈچۈن ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **33** مۇسا ھارۇنغا: ـ كەلگۈسى ئەۋلادلىرىڭلارغا كۆرسىتىشكە ساقلاش ئۈچۈن بىر كومزەكنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بىر ئومەر مىقداردا مانا سېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ قويغىن، ـ دېدى. **34** [كېيىن،] ھارۇن پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك كومزەكنى ساقلاش ئۈچۈن ئۇنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قويۇپ قويدى. **35** شۇ ئەرىقىدە ئىسرائىللار ئادەم ئولتۇراقلاشقان بىر زېمىنغا يېتىپ كەلگۈچە قىرىق يىل «مانا» يېدى؛ تۇلار قاناننىڭ زېمىنىنىڭ چېگرىلىرىغا يەتكۈچە مانا يېدى. **36** ئەينى چاغدا بىر («ئومەر») «ئەفاھ»نىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر ئىدى.

17

ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ، سىن چۆلىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە سەپەر قىلىپ، رەفىدىم دېگەن يەرگە كېلىپ چېدىرلىرىنى تىكتى. ئەمما ئۇ يەردە خەلققە ئىچكىلى سۇ يوق ئىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن خەلق مۇسا بىلەن جىدەللىشىپ: ـ بىزگە ئىچكىلى سۇ بەرگىن! ـ دېدى. لېكىن مۇسا ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنىڭ بىلەن جىدەللىشىسىلەر؟ نېمىشقا پەرۋەردىگارنى سىنايسىلەر؟ ـ دېدى. **3** لېكىن خەلق چاڭقاپ، سۇ تەلەپ قىلىپ، مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشىپ: ـ سەن نېمىشقا بىزنى، باللىرىمىزنى ۋە مېلىمىزنى تۇسىسۇزلۇق بىلەن ئولتۇرۇشكە مىسىردىن ئېلىپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرۈپ: ـ بۇ خەلقنى قانداق قىلسام بولار؟! تۇلار ھېلىلا مېنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن! ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋابەن: ـ سەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىردىن بىرنەچىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ چىقىپ، [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئۇرغىنىڭدا ئىشلەتكەن ھاساڭنى قولۇڭغا ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ **6** مانا، مەن شۇ يەردە، ھورەب تېغىدىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرىمەن؛ سەن قورام تاشنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن خەلققە ئىچكىلى سۇ چىقىدۇ، ـ دېدى. مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنداق قىلدى. **7** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ جىدەللەشكىنى ۋە ئۇلارنىڭ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا زادى بارمۇ-يوقمۇ؟» دېيىشىپ پەرۋەردىگارنى سىنىغىنى ئۈچۈن، ئۇ يەرنى («ماسساھ» ۋە «مەريباھ» دەپ ئاتىدى. **8** شۇ چاغدا ئامالەكلەر كېلىپ رەفىدىمدە ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **9** مۇسا يەشۇئاغا: سەن ئۆزىمىزدىن ئامالەك بىلەن جەڭ قىلىشقا ئادەم تاللىغىن. مەن ئەتە خۇدانىڭ ھاسىسىنى قولۇمغا ئېلىپ دۆڭنىڭ چوققىسىدا تۇرۇپ تۇرىمەن، دېدى. **10** يەشۇئا مۇسا بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئامالەكلەر بىلەن جەڭ قىلدى. مۇسا، ھارۇن ۋە خۇر دۆڭنىڭ چوققىسىغا چىقتى. **11** شۇنداق بولدىكى، مۇسا قولىنى كۆتۈرۈپ تۇرسا، ئىسرائىل غالىب كېلەتتى، لېكىن ئۇ قولىرىنى پەسكە چۈشۈرۈپ تۇرسا، ئامالەك غالىب كېلەتتى. **12** مۇسانىڭ قوللىرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ تۇلار بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىغا قويدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى؛ ئاندىن ھارۇن بىلەن خۇر بىرى بىر تەرىپىدە، بىرى يەنە بىر تەرىپىدە ئۇنىڭ قوللىرىنى يۆلەپ تۇردى؛ بۇ تەرىقىدە ئۇنىڭ قوللىرى تاكى كۈن پاتقۇچە مەزمۇت تۇردى. **13** شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئامالەك ۋە ئۇنىڭ خەلقىنى قىلىچلاپ نابۇت قىلدى. **14** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بىر ئەسلىمە بولسۇن دەپ بۇ ئىشلارنى بىر كىتابقا يېزىپ قالدۇرغىن، شۇنداقلا شۇلارنى يەشۇئانىڭ قولاقلىرىغا ئوقۇپ بەر؛ چۈنكى مەن ئامالەكنىڭ نامىنى ئاسمانلارنىڭ ئاستىدىن، ھەتتا ئادەملەرنىڭ ئېسىدىنمۇ مۇتلەق ئۆچۈرۈۋېتىمەن، دېدى. **15** ئاندىن مۇسا بىر قۇربانگاھنى ياساپ، نامىنى («پەرۋەردىگار ئۆزغىمدۇر» دەپ ئاتىدى **16** ۋە مۇسا: ـ ياھنىڭ تەختى ئالدىدا بىر قول كۆتۈرۈلۈپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئامالەكنىڭ قارشى جەڭ قىلىدۇ» دېيىلگەنىدى، ـ دېدى.

18

مۇسانىڭ قېينىتاسى، يەنى مىدىيانلىقنىڭ كاھىنى يەترو خۇدانىڭ مۇسا ئۈچۈن ھەمدە ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن بارلىق قىلغانلىرى ئوغرۇلۇق ئاڭلىدى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقارغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. **2** شۇنىڭ بىلەن مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو مۇسانىڭ ئەسلىدە ئۆز يېنىغا ئەۋەتىۋەتكەن ئايالى زىپپوراھ ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يولغا چىقتى (بىرىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى گېرشوم دەپ قويۇلغانىدى؛ چۈنكى مۇسا:

«مەن یاقا یۇرتىا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتىمەن» دېگەندى. 4 يەنە بىرىنچى ئىسمى ئەلىئېزەر دەپ قويۇلغاندى، چۈنكى مۇسا: «ئاتامنىڭ خۇداسى ماڭا ياردەمدە بولۇپ، مېنى پىرەۋۇنىڭ قىلىچىدىن قۇتقۇزدى»، دېگەندى). 5 شۇنداق قىلىپ مۇسانىڭ قېينىئاتىسى يەترو مۇسانىڭ ئوغۇللىرى بىلەن ئايالىنى ئېلىپ، مۇسانىڭ چۆلدە، خۇدانىڭ تېغىنىڭ يېنىدا چېدىر تىكىگەن يېرىگە يېتىپ كەلدى. 6 ئۇ ئەسلىدە مۇساغا: ـ «مانا، مەنكى قېينىئاتاڭ يەترو سېنىڭ ئايالىڭنى ۋە ئۆتۈنگە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەندى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز قېينىئاتىسىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تەزىم قىلىپ، ئۇنى سۈيدى. ئۇلار بىر-بىرىدىن ھال-ئەھۋال سورىشىپ چېدىرغا كىردى؛ 8 ئاندىن مۇسا قېينىاتىسىغا ئىسرائىلنىڭ ۋۇجۇدىن پەرۋەردىگارنىڭ پىرەۋۇن ۋە مىسىرلىقلارغا قىلغان ھەممە ئەمەللىرىنى سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ يول بويى بېشىغا چۈشكەن جەبىر-جاپالارنى بايان قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قانداق قىلىپ ئۇلارنى قۇتقۇزغىنىنى ئېيتىپ بەردى. 9 بۇنى ئاڭلاپ يەترو پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقىدىن، ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانلىقىدىن شادلاندى. 10 يەترو شادلىنىپ: ـ سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ۋە پىرەۋۇننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇرلەر بولغاي! ئۇ بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! 11 مەن پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن تۇرىدىغانلىقىنى ئەمدى بىلدىم؛ چۈنكى ئۇ دەل تۇلار يوغانچىلىق قىلغان ئىشتا ئۇزىنىڭ ئۇلاردىن ئۈستۈن تۇرىدىغانلىقىنى نامايان قىلدى ـ دېدى. 12 ئاندىن مۇسانىڭ قېينىئاتىسى يەترو خۇداغا ئاتاپ بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە بىرنەچچە [تەشەككۇر] قۇربانلىقلىرىنى ئېلىپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئاقساقىلى مۇسانىڭ قېينىئاتىسى بىلەن بىللە خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تائام يېيىشكە كەلدى. 13 ئەتىسى مۇسا خەلقىنىڭ ئىش-دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇردى، خەلق ئەتىگەندىن تارتىپ كەچكىچە مۇسانىڭ چۈرىسىدە تۇرۇشتى. 14 مۇسانىڭ قېينىئاتىسى ئۇنىڭ خەلقى ئۈچۈن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەندە ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ خەلققە قىلۋاتقان بۇ ئىشىڭ زادى نېمە ئىش؟ نېمىشقا سەن [بۇ ئىشتا] يالغۇز ئولتۇرىسەن، بارلىق خەلق نېمە ئۈچۈن ئەتىگەندىن كەچكىچە سېنىڭ چۈرىڭدە تۇرىدۇ؟ ـ دېدى. 15 مۇسا قېينىئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەلق خۇدادىن يول ئىزدەشكە مېنىڭ قېشىمغا كېلىدۇ. 16 قاچانكى ئۇلارنىڭ بىر ئىش-دەۋاسى چىقسا ئۇلار ينىمغا كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن ۋە شۇنداقلا خۇدانىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۇلارغا بىلدۈرىمەن، ـ دېدى. 17 مۇسانىڭ قېينىئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ قىلغىنىڭ ياخشى بولماپتۇ. 18 سەن جەزمەن ئۆزۈڭنى ھەمدە چۈرىڭدە تۇرغان خەلقىنىمۇ چارچىتىپ قويىسەن؛ چۈنكى بۇ ئىش ساڭا بەك ئېغىر كېلىدۇ. سەن ئۇنى يالغۇز قىلىپ يېتىشەلەيسەن. 19 ئەمدى مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا بىر مەسلىھەت بېرەي ۋە [شۇنداق قىلساڭ،] خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ: ـ سەن ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ئالدىدا خەلقىنىڭ ۋەكىلى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى خۇداغا مەلۇم قىلغىن؛ 20 سەن خەلققە قانۇن-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىپ، ماڭىدىغان يولنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ قانداق بۇرچى بارلىقىنى ئۇقتۇرغىن. 21 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا سەن پۈتكۈل خەلقىنىڭ ئارىسىدىن خۇدادىن قورقىدىغان، نەپسانىيەتچىلىكنى يامان كۆرىدىغان ھەم قابىلىيەتلىك ھەم دىيانەتلىك ئادەملەرنى تېپىپ، ئۇلارنى خەلقىنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ تەينىلىگىن. 22 شۇنىڭ بىلەن بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقىنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سورايدۇ. ئەگەر چوڭ بىر ئىش-دەۋا چىقىپ قالسا، بۇنى ساڭا تاپشۇرسۇن؛ لېكىن ھەممە كىچىك ئىش-دەۋالارنى ئۇلار ئۆزلىرى ھېچىرسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سېنىڭ ۋەزىپەڭنى يېنىكلىتىپ، يۈكۈڭنى كۆتۈرۈشۈپ بېرىدۇ. 23 ئەگەر شۇنداق قىلساڭ ۋە خۇدا ساڭا شۇنداق بۇيرۇسا، ئۆزۈڭ [ۋەزىپەڭدە] پۈتۈ تەرەپ تۇرالايسەن ۋە خەلقىڭۡۇ خاتىرجەملىك بىلەن ئۆز جايىغا قايتىپ كېتىدۇ، دېدى. 24 مۇسا قېينىئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ دېگىنىنىڭ ھەممىسىنى قىلدى. 25 مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل ئارىسىدىن قابىلىيەتلىك ئادەملەرنى تاللاپ، ئۇلارنى خەلقىنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ قويدى. 26 بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقىنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سوراپ تۇردى؛ تەسرەك ئىش-دەۋالارنى بولسا، مۇساغا يولىلايتتى، كىچىك ئىش-دەۋالارنى بولسا تۇزلىرى سورايتتى. 27 ئاندىن مۇسا قېينىئاتىسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى.

19 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، دەل ئۈچىنچى ئېيىنىڭ باشلانغان كۈنى سىناي چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئۇلار رەفىدىمدىن چىقىپ، سىناي چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، چۆلدە چېدىر تىكتى؛ ئىسرائىل شۇ يەردە، تاغنىڭ ئۆدۈلىدا توختاپ چېدىر تىكتى. 3 مۇسا خۇدانىڭ ئالدىغا چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار تاغدىن ئۇنىڭغا خىتاب قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن ياقۇبنىڭ جەمەتىگە سۆز قىلىپ، ئىسرائىللارغا مۇنۇ خەۋەرنى يەتكۈزگىن: ـ 4 «مېنىڭ مىسىرلىقلارغا نېمە قىلغىنىمنى، شۇنداقلا مەن سىلەرنى خۇددى بۇركۈت بالىلىرىنى قاناتلىرىغا مىندۈرۈپ ئېلىپ يۈرگەندەك، ئۆز قېشىمغا ئېلىپ كەلگىنىمنى ئۆزۈڭلار كۆردۈڭلار. 5 ئەمدى سىلەر دەرھەقىقەت مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلاپ، ئەھدەمنى ئۇتىسا گىلار، ئۇنداقتا بارلىق ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ماڭا خاس بىر گۆھەر بولىسىلەر ـ چۈنكى پۈتكۈل يەر مېنىڭكىدۇر ـ 6 ۋە سىلەر ماڭا كاھىنلاردىن تەركىب تاپقان خاس بىر پادىشاھلىق ۋە مۇقەددەس بىر قوۋم بولىسىلەر». مانا بۇ سەن ئىسرائىللارغا دېيىشىڭ كېرەك بولغان سۆزلەردۇر، ـ دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا يېنىپ كېلىپ، خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغان شۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. 8 خەلقىنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزدىن: ـ پەرۋەردىگار بۇيرۇغانىڭ ھەممىسگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. ئاندىن مۇسا خەلقىنىڭ جاۋاب سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بېرىپ يەتكۈزدى. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغىنىمدا خەلق ئاۋازىمنى ئاڭلىسۇن، ھەمىشە ساڭا ئىشەنسۇن دەپ، ينىڭغا قارا بۇلۇتنىڭ قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە كېلىمەن، دەپ ئېيتتى. مۇساموۡ خەلقىنىڭ دېگەنلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاڭلاتتى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن خەلقىنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە ئۇلارنى پاك-مۇقەددەسمۇس قىلىپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇدۇرغىن. 11 ئۇلار ئۈچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۈچىنچى كۈنى بارلىق خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا چۈشىدۇ. 12 سەن خەلق ئۈچۈن [تاغنىڭ] ئەتراپىغا بىر پاسىل قىلىپ، ئۇلارغا: «سىلەر ئېھتىيات قىلىڭلار، تاغقا چىقماڭلار يا كى ئۇنىڭ ئېتىكىگە تېگىپ كەتمەڭلار. كىمكى تاغقا تەگسە ئۇلتۇرۇلىدۇ يا كى ئوق ئېتىپ ئۇلتۇرۇلىدۇ. مەيلى ھايۋان يا كى ئىنسان بولسۇن، شۇنداق قىلسا، تىرىك قالدۇرۇلمىسۇن» ـ دەپ ئېيتقىن. لېكىن كاناي ئاۋازى چىلىنسا، ئۇلار تاغنىڭ ئۈۋىگە چىقسۇن، دېدى. 14 مۇسا تاغدىن چۈشۈپ خەلقىنىڭ قېشىغا بېرىپ، خەلقنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەسلەندۈرۈپ، ئۇلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇدى. 15 ئاندىن مۇسا خەلققە: ـ ئۈچىنچى كۈنىگە تەييار ئۇرۇۋالىڭلار، ھېچكىم ئايالى بىلەن يېقىنچىلىق قىلمىسۇن، دېدى. 16 ئۈچىنچى كۈنى بولغاندا، تاڭ يوروشى بىلەن شۇنداق بولدىكى، گۈلدۈرماملار گۈلدۈرلەپ، چاقماق چېقىپ، تاغ ئۈستىدە قويۇق بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولدى، زور قاتتىق چىلىنغان كانايىنىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى. بۇنى كۆرۈپ چېدىرگاھدىكى پۈتكۈل خەلق قورقۇنچىدىن تىترەپ كەتتى. 17 مۇسا خەلقنى خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا چېدىرگاھدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇلار كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇرە تۇردى. 18 پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا ئوتتا چۈشۈپ كەلگىنى ئۈچۈن ئىس-تۈتەك پۈتكۈل تاغنى قاپلىدى؛ ئىس-تۈتەك خۇمداندىن تۇرلىگەن ئىس-تۈتەكتەك ئۈستىگە ئورلەپ چىقتى. پۈتكۈل تاغ قاتتىق تەۋرىنىشكە باشلىدى. 19 كاناي ئاۋازى بارغانسېرى كۈچىيىپ ئىنتايىن قاتتىق چىقتى. مۇسا سۆز قىلىۋىدى، خۇدا ئاڭلاپ ئۇنىلۇك ئاۋاز بىلەن جاۋاب بەردى. 20 پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىغا، تاغنىڭ چوققىسىغا چۈشتى، ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسانى تاغنىڭ چوققىسىغا چاقىرىۋىدى، مۇسا تاغقا چىقتى. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن چۈشۈپ خالايىقنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ئۇلار «پەرۋەردىگارنى كۆرىمز» دەپ پاسىلدىن بۇسۇپ ئۆتمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، ئۇلاردىن كۆپ ئادەم ھالاك بولىدۇ، دەپ ئېيتقىن. 22 پەرۋەردىگارغا يېقىن كېلىدىغان كاھىنلارمۇ ئۆزلىرىنى ماڭا ئاتاپ مۇقەددەسلەنسۇن؛

بولىسا، پەرۋەردىگار [سىپىلنى] بۆسكەندەك ئۆلارغا ھالاكەت يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. 23 مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ خالايىقنىڭ سىناي تېغىغا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى سەن تۈزۈۋىڭ بىزگە قاتتىق ئاگاھلاندۇردۇڭ: تاغنى «مۇقەددەس» دەپ قاراپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا پاسىللارنى بېكىتكىلار، دەپ ئەمر قىلدىڭ، ـ دېدى. 24 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ماڭ، سەن چۈشۈپ كەتكىن. ئاندىن سەن ھارۇننى ئېلىپ، بىللە چىققىن؛ لېكىن كاھىنلار ۋە خەلق بولسا پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بارايلى دەپ پاسىلدىن بۆسۈپ ئۆتمىسۇن؛ بولمىسا، [پەرۋەردىگار سىپىلنى] بۆسكەندەك ئۆلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ، ـ دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلقنىڭ قېشىغا چۈشۈپ، ئۆلارغا بۇ سۆزنى يەتكۈزدى.

20

خۇدا مۇنۇ بارلىق سۆزلەرنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن سېنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن. 3 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. 4 سەن تۈزۈۋىڭ ئۆچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، يا كى يەر ئاستىدىكى سۈلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئېتىما شەكلىنى ياسىما. 5 سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش ئۇرما يا كى ئۆلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىلىلىرىنى تۈزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن، 6 ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىنچە تۈزگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. 7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدەكىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. 8 شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇتقىلى يادىڭدا ساقلىغىن. 9 ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكىن؛ 10 لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر، سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن يا كى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ يا كى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسەن؛ مەيلى سەن يا كى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ يا كى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن. 11 چۈنكى ئالتە كۈن ئىچىدە پەرۋەردىگار ئاسمان بىلەن زېمىننى، دېڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارىنى ياراتتى ئاندىن يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئالدى. بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار شابات كۈنىنى بەخت-بەركەتلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى مۇقەددەس كۈن دەپ بېكىتتى. 12 ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سا گا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن. 13 قاتىللىق قىلما. 14 زىنا قىلما. 15 ئوغرىلىق قىلما. 16 قوشناڭ ئوغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. 17 سەن قوشناڭنىڭ ئۆيى-ئىمارىتىگە كۆز قىرىكتى سالما، نە قوشناڭنىڭ ئايالى، نە ئۇنىڭ قۇلىغا، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئىشىكى يا كى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىكتى سالما. 18 پۈتكۈل خەلق گۈلدۈرمامىلارنى، چېقىن-يالقۇنلارنى، كانايىنىڭ ئاۋازىنى ۋە تاغدىن ئۈرلەپ چىققان ئىس-تۈتەكلەرنى كۆردى ۋە ئاگلىدى؛ ئۆلار بۇلارنى كۆرۈپ، تىترىشىپ يىراق تۇرۇشتى 19 ۋە مۇساغا: ـ بىزگە سەنلا سۆز قىلغايسەن، بىز تاگلايمىز؛ لېكىن خۇدا بىزگە ئۆزى سۆز قىلمىسۇن، چۈنكى ئۇنداق قىلسا ئۆلۈپ كېتىمىز، دېدى. 20 مۇسا خالايىققا جاۋابەن: ـ قورقاگلار، چۈنكى خۇدانىڭ بۇ يەرگە كېلىشى سىلەرنى سىناش ئۈچۈن، يەنى سىلەرنىڭ ئۇنىڭ دەھشەتلىكىنى كۆز ئالدىڭلارغا كەلتۈرۈپ، گۇناھ قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن خالايىق نېرىدا تۇردى؛ لېكىن مۇسا خۇدا ئېچىدە تۇرغان قويۇق بۇلۇتنىڭ قېشىغا يېقىن باردى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا مۇنۇ سۆزلەرنى يەتكۈزگىن: «سىلەرگە ئۆرشتىن سۆز قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار. 23 سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا ئىلاھ دەپ كۈمۈشتىن بۇتلار ياسىماڭلار، يا كى ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئالتۇندىن بۇتلارنى ياسىماڭلار. 24 ـ سەن مەن ئۈچۈن تۇپراقتىن بىر قۇربانگاھ ياساپ، شۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭنى، قوي-ئۆچكە بىلەن كالىلىرىڭنى سۇنغىن. ئومۇمەن مەن خەلققە نامىمنى [ھۆرمەت بىلەن] تەسلىتىدىغان بارلىق جايلاردا، يېنىڭغا كېلىپ ساگا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن. 25 ـ ئەگەر ماگا ئاتاپ تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسىماقچى بولساڭ، يونۇلغان تاشلاردىن ياسىمغىن؛ چۈنكى تاشلارغا ئەسۋابىڭنى تەگكۈزسەڭ، ئۆلار ناپاك بولۇپ قالىدۇ. 26 قۇربانگاھىمغا چىقىدىغان پەلەمپەي بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولغاندا، پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئەۋرىتىڭ كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن»، ـ دېدى.

21

ـ سەن ئۆلارنىڭ ئالدىغا قويىدىغان ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر مۇنۇلاردۇر: ـ 2 ئەگەر سەن بىر ئىبرانىي قۇلنى سېتىۋالغان بولساڭ، ئۇ ئالتە يىلغىچە خىزمىتىڭدە بولۇپ، يەتتىنچى يىلى تولەمسىز ھۆر قىلىنىسۇن. 3 ئۇ قۇل قىلىنىشقا تەنھا ھالەتتە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، تەنھا ھالەتتە كەتسۇن. ئايالى بىلەن بىرگە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، ئايالىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەتسۇن. 4 ئەگەر خوجىسى ئۇنىڭغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەن بولسا، شۇنداقلا ئايالى ئۇنىڭغا ئوغۇل-قىزلارنى تۇغۇپ بەرگەن بولسا، ئايال بالىلىرى بىلەن خوجىسىغا قېلىپ، ئەر يالغۇز كەتسۇن. 5 لېكىن ئەگەر قۇل ئېلان قىلىپ: «مەن خوجام، ئايالىم ۋە بالىلىرىمغا مۇھەببىتىم بولغىنى ئۈچۈن ھۆر بولۇپ كەتمەيمەن» دېسە، 6 ئۇنداقتا ئۇنىڭ خوجىسى ئۇنى خۇدانىڭ [ئىبادەتخانىسىغا] ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ئىشىكنىڭ ئالدىدا يا كى ئىشىكنىڭ كېشىكىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن؛ ئاندىن خوجىسى بىگز بىلەن ئۇنىڭ قولىقىنى تەشسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇ مەڭگۈگە خوجىسىنىڭ قۇلى بولۇپ قالىدۇ. 7 ئەگەر بىركىم قىزىنى دېدەكلىككە سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇ ئەر قۇللار ھۆر قىلىنغاندەك ھۆر قىلىنمىسۇن. 8 ئەگەر ئۇنىڭغا خاس سېتىۋالغان قىز خوجىسىغا ياقمىسا، ئۇنداقتا ئۇ قىز تەرەپنىڭ ھەق تولەپ ئۇنى ھۆر قىلىشىغا يول قويۇشى كېرەك. لېكىن خوجىسىنىڭ ئۇنى يات خەلققە سېتىشى ھوقۇقى بولمايدۇ؛ چۈنكى خوجىسى ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلغاندۇر. 9 ئەگەر ئۇ قىزنى ئوغلىغا خاس بېكىتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بەلگىلىمىلەر بويىچە ئۇنىڭغا ئۇز قىزىدەك مۇئامىلە قىلسۇن. 10 ئەگەر خوجىسى يەنە خوتۇن ئالسا، ئەسلىدە ئەمرىگە ئالغان دېدىكىنىڭ يېمەك-ئىچمىكىنى، كىيىم-كېچىكىنى ۋە ئەر-خوتۇنچىلىق بۇرچىنى كېمەيتمىسۇن. 11 ئەگەر ئۇ شۇ ئۈچ ئىشنى ئادا قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ بەدەل تۆلىمەي ھۆر بولسۇن. 12 كىمكى بىر ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇمۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلىدۇ. 13 لېكىن ئەگەر ئۇ كىشى [ئۆلگۈچىنىڭ] جېنىنى پايلاپ تۇرۇپ قەستەن ئۆلتۈرمىگەن، بەلكى مەن خۇدا ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق شۇ كىشىنىڭ ئۆلۈشىگە يول قويغان بولسام، ئۇنداق ئەھۋالدا مەن ئۇنىڭغا قاچىدىغان بىر جاينى ئورۇنلاشتۇرىمەن. 14 لېكىن ئەگەر بىرسى ئۇز قوشنىسىنى ھىيلە بىلەن ئۆلتۈرىمەن دەپ، ئۇنىڭغا قەستەن ھۇجۇم قىلسا، ئۇ گەرچە [پاناھ ئىزدەپ] قۇربانگاھىمغا قېچىپ كەلسىمۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆتۈلىسۇن ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 15 كىمكى ئۇز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا قول تەگكۈزسە، چوقۇم ئۆلتۈرۈلىسۇن. 16 كىمكى بىر ئادەمنى بۇلاپ ساتقان بولسا يا كى ئۇنىڭ قولدا بارلىقى مەلۇم بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 17 كىمكى ئۇز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا لەنەت قىلىپ قارىغىنى بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئەگەر ئىككى كىشى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، بىرى يەنە بىرىنى تاش يا موشتى بىلەن ئۇرسا، ئۇرۇلغان كىشى ئۆلمەي، ئۇرۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغان بولسا، 19 ئۇ كىشى قوپۇپ ھاسىغا تايىنىپ تاشقىرىغا چىققۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى ئۇرغان كىشى جازادىن خالاس قىلىنسۇن؛ پەقەت زەخىملەنگۈچىنىڭ يېتىپ ئىشتىن قالغان ۋاقتى ئۈچۈن تۆلەم بېرىپ، ئۇنى داۋالىتىپ سەللىمازا ساقايتسۇن. 20 ئەگەر بىرسى قولى يا كى دېدىكىنى تاياقتا ئۇرسا، شۇنداقلا قول يا كى دېدەك نەق مەيدانىدا ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن [ئىگىسى] چوقۇم جازاغا تارتىلىسۇن. 21 لېكىن ئەگەر تاياق يېگۈچى بىر-ئىككى كۈن تىرىك ئۇرسا، ئۇنداقتا قۇل خوجايىنىنىڭ شەخسى مال-مۈلكى بولغىنى ئۈچۈن، قۇلنىڭ جازاسىغا تارتىلمىسۇن.

22 ئەگەر كىشىلەر بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ھامىلدار بىر ئايالنى ئۇرۇپ سالسا، ھامىلدار ئايالدا بالىسى بالدۇر تۇغۇلۇشىدىن باشقا زەخىملىنىش بولمىسا، ئايالنىڭ ئېرىنىڭ تۆلەم تەلىپى بويىچە ھاكىملارنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ جەرىمانە تولىسۇن. 23 ئەگەر [ئايال يا كى بالا] زىيان-زەخەتكە تۇچىرىغان بولسا، ئۇنداقتا جىنىغا جان، 24 كۆزىگە كۆز، چىشىغا چىش، قولىغا قول، پۇتىغا پۇت، 25 كۆيۈككە كۆيۈك، زەخمىگە زەخىم، كۆككە كۆك تولەنسۇن. 26 ئەگەر بىرسى ئۇز قۇل يا دېدىكىنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ نا كار قىلىپ قويسا، كۆزى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن. 27 شۇنىڭدەك بىرسى ئۇز قۇلى يا دېدىكىنىڭ

چىشنى ئۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن بولسا، چىشى ۋەجىدىن ئۆنى ئازاد قىلىشۇن». 28 ئەگەر بىر كالا بىر ئەر-ياكى ئايال كىشىنى ئۆسۈپ ئولتۇرۇپ قويسا، شۇ كالا چوقۇم چالما-كېسەك قىلىنشى كېرەك، ئۆتنىڭ گۆشى يېيىلمىسۇن. لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىگە گۇناھ كەلمىسۇن. 29 لېكىن بۇ ئۆزىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۆسۈش ئادەتى بولۇپ، ئىگىسىگە بۇ ھەقتە ئاگاھ بېرىلگەن بولسا، لېكىن يەنىلا ئۆنى باغلىمىغىنى ئۈچۈن ئەر-ئايال كىشىلەرنى ئۆسۈپ ئولتۇرۇپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن، ئىگىسىمۇ ئولۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 30 لېكىن ئۆتنىڭىن خۇن ھەققى تەلەپ قىلنسا، ئۆز جېنىنىڭ ئورنىدا ئۆتنىڭنا قانچىلىك تۆلەم قويۇلغان بولسا شۇنى بەرسۇن. 31 كالىدىن ئۆسۈلگۈچى ئوغۇل يا كى قىز بالا بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئوخشاشلا يۇقىرىقى ھۆكۈمدىكىدەك بىر تەرەپ قىلىنسۇن. 32 كالا قۇل ياكى دېدەكنى ئۆسكەن بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئۆسۈلگۈچىنىڭ خوجىسىغا ئوتتۇز شەكەل كۈمۈش بەرسۇن، ئاندىن كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن. 33 ئەگەر بىرسى بىر ئورنىڭ ئاغزىنى ئوچۇق قويۇپ يا كى كولاۋاتقان ئورنىڭ ئاغزىنى يايماي، كالا يا كى ئېشەك ئۆتنىڭنا چۈشۈپ كەتسە، 34 ئۇنداقتا ئورنىڭ ئىگىسى مال ئىگىسىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بەرسۇن؛ ئۆلگەن مال ئۆتنىڭكى بولىدۇ. 35 ئەگەر بىرسىنىڭ كالىسى يەنە بىرسىنىڭ كالىسىنى ئۆسۈپ ئولتۇرۇپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆلار تىرىك قالغان كالىنى سېتىپ، پۇلنى باراۋەر بۆلۈشسۇن ھەم ئۆلۈك كالىنىمۇ شۇنداق بۆلۈشسۇن. 36 لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىدىن ئۆسىدىغان ئادەتى بارلىقى ئېنىق تۇرۇپ، ئىگىسى ئۆنى باغلىماي قويۇۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۆسكۈچى كالىنىڭ ئىگىسى كالىغا كالا تۆلەپ بەرسۇن، ئۆلۈك كالا ئۆنىڭ بولسۇن.

22

ئەگەر بىرسى بىر كالا يا كى قوينى ئوغرىلاپ، ئۆنى سويسا يا سېتىۋەتسە، ئۇ بىر كالىنىڭ ئورنىغا بەش كالا، بىر قوينىڭ ئورنىغا تۆت قوي تۆلىسۇن. 2 ئوغرى تام تەشكەندە ئۆتۈلۈپ قېلىپ، تاياق يەپ ئۆلۈپ قالسا، ئۆلتۈرگۈچىگە خۇن جازاسى كەلمىسۇن. 3 لېكىن شۇ ۋەقە بولغان پەيتتە كۈن چىقىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆلتۈرگۈچى خۇن جازاسىغا تارتىلىشۇن. ئوغرى ئوغرىلىغىنىى تۆلەپ زىيانى تولۇقلاپ بېرىشى كېرەك؛ ئۆنىڭدا بىر نېمە بولمىسا، قۇلۇقتا سېتىلىپ، ئوغرىلىغان نەرسىنى تۆلىشى كېرەك. 4 ئوغرى ئۆتۈلغاندا ئوغرىلىغان نەرسە، كالا بولسۇن، ئېشەك بولسۇن، قوي بولسۇن ئۆنىڭ قولىدا تىرىك ھالەتتە تېپىلسا، ئۇ ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 5 ئەگەر بىرسى ئۆز مال-چارۋىلىرىنى ئېتىزلىققا يا كى ئۆزۈمزارلىققا ئوتلاشقا قويۇۋېتىپ، باشقىلارنىڭ باغ-ئېتىزلىقىدا ئوتلاشقا يول قويسا، ئۇنداقتا ئۆ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىردىن يا كى ئۆزۈمزارلىقىنىڭ ئەڭ ئېسىل مېۋىسىدىن زىيانى تۆلەپ بەرسۇن. 6 ئەگەر ئوت كېتىپ، تىكەنلىككە تۇتىشىپ كېتىپ، ئاندىن ئۆنچىلەرنى، باش تارتىپ پشقان زىرائەتنى كۆيدۈرۈپ، پۈتكۈل ئېتىزلىقنى كۆل قىلىۋەتسە، ئۇنداقتا ئوت قويغۇچى بارلىق زىيانى تۆلەپ بەرسۇن. 7 ئەگەر بىرسى قوشنىسىغا پۇل يا كى مال-دۇنياسىنى ئامانەت قىلغان بولسا، بۇلار ئۆيىدىن ئوغرىلىنىپ كەتسە، شۇنداقلا ئوغرى كېيىن تۇتۇلسا، ئۇ ئوغرىلىغىنى ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 8 لېكىن ئوغرى تېپىلمىسا، ئۆي ئىگىسىنىڭ قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن يا تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. 9 ھەرخىل خىيانەت، ئۇ مەيلى كالا، ئېشەك، قوي، كىيىم-كېچەك بولسۇن، يىتتۈرۈپ قويغان نەرسە بولسۇن، ئۇلار ئوغرۇلۇق بىر قوشنىسى: «ئەمەلىيەتتە مۇنداق ئىدى» دەپ تالاشقان بولسا، ھەر ئىككىسىنىڭ دەۋاسى ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن؛ ھاكىملار قايىسىغا گۇناھ بېكىتسە، شۇ قوشنىسىغا ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 10 ئەگەر بىرسى قوشنىسىغا ئېشەك، كالا، قوي يا كى باشقا بىر چارپايىنى ئامانەت قىلسا، بۇ ئامانەت مېلى كىشى كۆرمەي ئۆلۈپ كەتسە، يا كى زەخمىلەنسە، يا كى ھەيدەپ ئەكىتىلسە، 11 ئۇنداقتا قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن يا تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلارنىڭ ئۆتۈرىسىدا بىر قەسەم ئېچىرۇلسۇن. مال ئىگىسى بۇ قەسەمنى قوبۇل قىلسۇن؛ قوشنىسى ئۆنىڭغا تۆلەم تۆلەپ بەرمىسۇن. 12 لېكىن مال ئوغرىلانغان بولسا، ئۇ ئىگىسىگە تۆلەپ بەرسۇن. 13 ئەگەر ئۆنى ۋەھشىي ھايۋان يوغۇپ قويغان بولسا، ئۇ مالنىڭ قالدۇقىنى گۇۋاھلىق ئۈچۈن كۆرسىتىپ، ئۆنى تۆلەپ بەرمەسمۇ بولىدۇ. 14 ئەگەر بىرسى قوشنىسىدىن بىر ئۆلاغنى ئۆتنە ئېلىپ، ئۆلاغ ئىگىسى يوق يەردە زەخمىلەنسە يا كى ئۆلۈپ قالسا، ئۆتنە ئالغۇچى ئۆلۈق تۆلەپ بەرسۇن. 15 لېكىن ئىگىسى نەق مەيداندا بولسا، ئۆتنە ئالغۇچى تۆلەپ بەرمىسۇن؛ ئۆلاغ ئىجارىگە ئېلىنغان بولسا، ئالغۇچى تۆلەم تۆلىمىسۇن؛ چۈنكى ئۆنى ئىجارە تۆلەپ ئەكەلگەن. 16 ئەگەر بىر ئادەم تېخى ياتلىق بولمىغان بىر قىزنى ئازدۇرۇپ، ئۆنىڭ بىلەن بىللە ياتسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆنىڭ تويلۇقىنى بېرىشى كېرەك، ئاندىن ئۆنى خوتۇنلۇققا ئالسۇن. 17 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۆنى ئۆنىڭغا بەرگىلى ئۆنىمىسا، زىنا قىلغۇچى پاك قىزلارنىڭ تويلۇقىغا باراۋەر كېلىدىغان كۈمۈش پۇلنى تارازىدا ئۆلچەپ بەرسۇن. 18 جادۇگەر خوتۇنىنى تىرىك قويمىغىن. 19 ھايۋان بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت ئۆتكۈزگەن ھەربىرى جەزمەن ئولۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 20 كىمدەكىم بىردىنبىر پەروەردىگاردىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھغا قۇربانلىق سۇنسا، ھارام دەپ مۇتلەق ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنسۇن. 21 سىلەرمۇ مىسىردا مۇساپىر بولۇپ تۇرغانىكەنسىلەر، مۇساپىر بولغان كىشىنى ھېچ خارلىماڭلار ۋە يا كى ئۆنىڭغا ھېچ زۇلۇم قىلماڭلار. 22 ھەرقانداق تۇل خوتۇن يا كى يېتىم بالىنى خورلىماڭلار. 23 سەن ئۆلارنى ھەرقانداق تەرەپتە خورلىساڭ، ئۆلار ماڭا پەريات كۆتۈرسە، مەن ئۆلارنىڭ ئاۋازىنى چوقۇم ئاڭلايمەن؛ 24 شۇنىڭ بىلەن غەزىپىم ئۆتىشىپ، سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرىمەن، سىلەرنىڭ خوتۇنلىرىڭلار تۇل قىلىنىپ، بالىلىرىڭلار يېتىم بولۇپ قالىدۇ. 25 ئەگەر سەن مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئېچىدىن ساڭا قوشنا بولغان كەمبەغەلگە قەرز بەرگەن بولساڭ؛ ئۆنىڭغا جازاتىخورلاردەك مۇئامىلە قىلمىغىن؛ ئۆنىڭدىن ئۆسۈم ئالماڭلار. 26 ئەگەر سەن قوشنا ئۆنىڭ چاپىنىنى گىرەۋگە ئالغان بولساڭ، كۈن ئولتۇرماستا ئۆنىڭغا ياندۇرۇپ بەر. 27 چۈنكى چاپىنى ئۆنىڭ بىردىنبىر يېپىنچىسى بولۇپ، بەدىنىنى يېپىدىغان كىيىم شۇدۇر. ئۇ بولمىسا، ئۇ نېمىنى يېپىنىپ ياتىدۇ؟ بۇ سەۋەبتىن ماڭا پەريات قىلسا، پەريادىنى ئاڭلايمەن؛ چۈنكى مەن شەپقەتلىكتۇرمەن. 28 خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلما، ۋە خەلقىڭنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ قارغاپ تىللىما. 29 خامىنىڭنىڭ ھوسۇلىنىڭ ئاشقىنىدىن ۋە شاراب-زەيتۇن مېيى كۆرلىكىڭدىن تاشقىنىدىن ماڭا ھەدىيە سۈنۈشنى ھايال قىلمىغىن. سەن ئوغۇللىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ماڭا ئاتىغىن. 30 كالا بىلەن قويلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنىمۇ ھەم شۇنداق ئاتىغىن؛ تۇنجى بالا يەتتە كۈنگىچە ئانىسى بىلەن بىللە تۇرسۇن؛ ئەمما سەككىزىنچى كۈنى ئۆنى ماڭا ئاتاپ سۇنغىن. 31 سىلەر ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس كىشىلەر بولىسىلەر؛ شۇڭا دالادا يىرتقۇچ ھايۋان تەرىپىدىن بوغۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنى يېمەڭلار، بەلكى ئۆنى ئىتلارغا تاشلاپ بېرىڭلار.

23

يالغان گەپنى يايمىغىن ۋە يا يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ رەزىل ئادەمگە يان باسمىغىن. 2 توپقا ئەگىشىپ رەزىل ئىشتا بولما يا كى دەۋا-دەستۇرلاردا گۇۋاھلىق بەرگەندە توپقا ئەگىشىپ ھەققەتنى بۇرمىلىما. 3 كەمبەغەل دەۋا قىلسا، ئۆنىڭغا يان باسما. 4 دۈشمىنىڭنىڭ كالا يا ئېشىكى ئېزىپ كېتىپ، ساڭا ئۇچراپ قالسا، ئۆنى ئېلىپ كېلىپ، ئىگىسىگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بەر. 5 ئەگەر ساڭا ئۆچ بولغانىنىڭ ئېشىكى يۈكىنى كۆتۈرەلمەي يۈكىنىڭ ئاستىدا ياتقىنىنى كۆرسەڭ، ئۆنى يارىدەمسىز تاشلىمايلا، بەلكى ئۆنىڭغا يارىدەملىشىپ ئېشىكىنى قويۇرۇشۇپ بېرىشىڭ زۆرۈر. 6 ئاراڭدىكى كەمبەغەلنىڭ دەۋاسىدا ئادالەتنى بۇرمىلىما. 7 ھەرقانداق ساختا ئىشتىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت؛ بىگۇناھ ئادەم بىلەن ھەققانىي ئادەمنى ئولتۇرمىگىن؛ چۈنكى مەن رەزىل ئادەمنى ھەرگىز ئادىل دەپ ئاقلىمايمەن. 8 شۇنىڭدەك ھېچقانداق پارا يېمە؛ چۈنكى پارا كۆزنى ئوچۇقلارنى كور قىلىپ، ھەققانىيلارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 9 مۇساپىر كىشىلەرگە زۇلۇم قىلما؛ چۈنكى ئۆزۈڭلار مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بولغاچقا، مۇساپىرنىڭ روھىي ھالىنى بىلىسىلەر. 10 ئالتە يىل ئۆز يېرىڭنى تېرىپ، ھوسۇلىنىڭ ئال. 11 لېكىن يەتتىنچى يىلى يەرگە ئارام بېرىپ ئۆنى بوش قوي؛ خەلقىڭنىڭ نامراللىرى ئۆنىڭدىن يىغىپ يېسۇن، ئۇلاردىن ئاشقىنىنى جانۋارلىرىڭ ھايۋانلار يېسۇن؛ شۇنداقلا ئۆزۈمزارلىقىڭ بىلەن زەيتۇنزارلىقىڭنىمۇ شۇنداق قىلغىن. 12 ئالتە كۈن ئېچىدە ئۆز ئىشىڭنى ئادا قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۆرۈر. يۈنىڭ بىلەن كالا-ئېشەكلىرىڭ ئارام تاپىدۇ، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى بىلەن مۇساپىر كىشىمۇ ھاردۇقىنى چىقىرىدۇ. 13 مەن ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى

كۆڭۈل بۇلۇپ ئادا قىل؛ باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىنى تىلىڭغا ئالما؛ بۇلار ھەتتا ئاغزىڭغىمۇ چىقمىسۇن. **14** ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئۈچۈن ھېيت تۇتىكۈزگىن. **15** ئالدى بىلەن «پېتىر نان ھېيتى»نى تۇتىكۈز؛ ساكا ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدىكى بېكىتىلگەن كۈنلەردە يەتتە كۈن پېتىر نان يېگىن؛ چۈنكى شۇ ئايدا سەن مىسىردىن چىققانىدىڭ. شۇ ھېيتتا ھېچكىشى ئالدىمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. **16** سەن ئەجىر قىلىپ تېرىغان ئېتىزدىكى زىرائىتىڭنىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى ئورغاندا «ئورما ھېيتى»نى تۇتىكۈز؛ شۇنداقلا سەن ئەجىر سىڭدۈرۈپ يەردىن ئاخىرقى ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىڭنى يىل ئاخىردا يىغقاندا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى تۇتىكۈز. **17** يىلدا ئۈچ قېتىم ئەركەكلىرىڭنىڭ ھەممىسى رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولسۇن. **18** سەن ماكا ئاتالغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى خېمىرتۇرۇچ سېلىنغان نان بىلەن سۇنمىغىن؛ ھېيت قۇربانلىقىنىڭ يېغىنى بولسا كېچىچە قوندۇرۇپ ئەتىگىنىگە ساقلىما. **19** زېمىنىڭدىكى دەسلەپكى ھوسۇلنىڭ ئەڭ ياخشىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەل. ئوغلاقتى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. **20** مانا، مەن بىر پەرىشتىنى يولدا سېنى قوغداپ، مەن ساكا تەييارلىغان يەرگە ئېلىپ بارسۇن دەپ، ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. **21** سەن ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭگە ئاگاھ بول، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال. ئۇنىڭ زىتىغا تەگمە، بولمىسا، ئۇ ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى كەچۈرمەيدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدىدۇر. **22** لېكىن ئەگەر سەن ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مېنىڭ بارلىق يۈيرۇغانلىرىمغا تەمەلە قىلساڭ، مەن دۈشمەنلىرىگگە دۈشمەن، كۈشەندىلىرىگگە كۈشەندە بولىمەن. **23** چۈنكى مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا يۈرۈپ، سېنى ئامورىي، ھىتتىي، پەرىزىي، قاناناني، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن. **24** سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا باش ئۇرۇپ ئىبادەت قىلما ۋە ياكى ئۇلار قىلغاندەك قىلما؛ بەلكى ئۇلارنىڭ [بۇتلىرىنى] ئۈزۈل-كېسىل چېقىۋەت، بۇت تۈۋرۈكلىرىنى ئۈزۈل-كېسىل كۆكۈم-تالغان قىلىۋەت؛ **25** لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار ئۇ نان بىلەن سۇيۇڭلارنى بەركەتلەيدۇ؛ مەن بارلىق كېسەللىكنى ئارا ئالدىڭلاردىن چىقىرىپ تاشلايمەن. **26** بۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭدا بويىدىن ئاجراپ كېتىدىغان ياكى ئۇغماس ھېچبىر ئايال ياكى چارپاي بولمايدۇ؛ ئۆمرۈڭنىڭ كۈنلىرىنى تولۇق قىلىمەن. **27** مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ۋەھىمىنى ئەۋەتىمەن، قايسى ئاتىپگە يېتىلماشساڭ شۇلارنى پاراكەندە قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى كەينىگە ياندۇرۇپ قاچۇرىمەن. **28** ھۇيىلار، قاناتانىيلار ۋە ھىتتىيلارنى ئالدىڭدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىشكە سېرىق ھەرىلەرنى ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. **29** ئەمما زېمىنىڭ خارابلىشىپ، دالادا ۋەھشىي ھايۋانلار ئاۋۇپ ساكا خەۋپ بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن بىر يىلنچە ھەيدىۋەتمەيمەن، **30** بەلكى سەن ئاۋۇپ، زېمىنى [پۈتۈنلەي] مىراس قىلىپ بولغۇچە، ئاز-تازدىن ھەيدەپ تۇرىمەن. **31** سېنىڭ زېمىنىڭنىڭ چېگرىلىرىنى قىزىل دېڭىزدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ دېڭىزىغىچە، شۇنىڭدەك چۆلدىن تارتىپ [ئەفرات] دەرياسىغىچە بېكىتىمەن؛ چۈنكى زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ھەيدىۋېتىپ يېرىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن. **32** سەن ئۇلار بىلەن ۋە ياكى ئىلاھلىرى بىلەن ھېچقانداق بىر ئەھدە تۈزمە. **33** ئۇلارنىڭ سېنى ئالدىمدا گۇناھقا پاتقۇزماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى زېمىنىڭدا قەتئىي تۇرغۇزما. چۈنكى مۇبادا سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولساڭ، بۇ ئىش ساكا تۇزاق بولىدۇ.

24

ئۇ مۇساغا يەنە: ـ «سەن بېرىپ، تۇرۇڭۇ بىلەن ھارۇن، ناداب، ئابىھۇنى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقاللىرى ئارىسىدىن يەتمىش ئادەمنى ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىپ، يىراقتا تۇرۇپ سەجدە قىلىڭلار. **2** پەقەت مۇسالا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىن كەلسۇن؛ باشقىلار يېقىن كەلمىسۇن، خەلق ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۈستىگە چىقمىسۇن، ـ دېدى. **3** مۇسا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق سۆزلىرى بىلەن ھۆكۈملىرىنى خالايىققا دەپ بەردى؛ پۈتكۈل خالايىق بىر ئاۋازدا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەلى قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **4** ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزىنى خاتىرىلەپ بېلىپ، ئەتىسى سەھەر قوپۇپ تاغنىڭ تۈۋىدە بىر قۇربانگاھنى ياساپ، شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانى بويىچە ئون ئىككى تاش تۈۋرۈكنى تىكلىدى. **5** يەنە ئىسرائىللارنىڭ بىرنەچچە يىگىتلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلار بېرىپ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۇندى، ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىرنەچچە تورپاقنىمۇ سويۇپ سۇندى. **6** ئاندىن مۇسا قانىنىڭ يېرىمىنى قاچىلارغا قاچىلىدى، يەنە يېرىمىنى قۇربانگاھ ئۈستىگە چاچتى. **7** ئاندىن ئۇ ئەھدىنامىنى قولىغا ئېلىپ، خەلققە ئوقۇپ بەردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سېلىپ، ئىتائەت قىلىمىز! ـ دېيىشتى. **8** شۇنىڭ بىلەن مۇسا قاچىلاردىكى قانى ئېلىپ، خەلققە سېپىپ: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىگە ئاساسەن سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر، دېدى. **9** ئاندىن كېيىن مۇسا ۋە ھارۇن، ناداب ۋە ئابىھۇ ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقاللىرىدىن يەتمىش ئادەم بىلەن بىللە تاغ ئۈستىگە چىقىشتى. **10** ئۇلار شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى كۆردى؛ ئۇنىڭ ئايىغىنىڭ ئاستىدا خۇددى كۆك ياقۇتتىن ياسالغان نەپىس پايانداز دەك، ئاسمان گۈمبىزىدەك سۈپىسۈزۈك بىر جىسىم بار ئىدى. **11** لېكىن ئۇ ئىسرائىللارنىڭ مۆتىۋەرلىرىگە قول تەگكۈزمىدى؛ ئۇلار خۇدانى كۆرۈپ تۇردى ھەمدە يەپ-ئىچىشتى. **12** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ تاغ ئۈستىگە، قېشىمغا چىقىپ شۇ يەردە تۇرغىن. ساكا ئۇلارغا تۈگىتىشكە تاش تاختايلارنى، يەنى مەن يېزىپ قويغان قانۇن-ئەمرنى بېرىمەن، دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن مۇسا قوپۇپ، يارەدىچىسى يەشۇئانى ئېلىپ ماكىدى. مۇسا خۇدانىڭ تېغىغا چىقتى. **14** ئۇ ئاۋۇال ئاقساقاللارغا: بىز يېنىپ كەلگۈچە مۇشۇ يەردە بىزنى ساقلاپ تۇرۇڭلار. مانا، ھارۇن بىلەن خۇر سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا قالدۇ؛ ئەگەر بىرسىنىڭ ئىش-دەۋاسى چىقسا، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسۇن، ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن مۇسا تاغنىڭ ئۈستىگە چىقتى ۋە تاغنى بۇلۇت قاپلىدى. **16** پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى سىناي تېغىنىڭ ئۈستىدە توختىدى؛ بۇلۇت ئۇنى ئالتە كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى؛ يەتتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن مۇسانى چاقىردى؛ **17** پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسىنىڭ قىياپىتى ئىسرائىللارنىڭ كۆز ئالدىدا تاغنىڭ چوققىسىدا ھەممىنى يۇتقۇچى ئوتەك كۆرۈندى. **18** مۇسا بۇلۇتنىڭ ئىچىگە كىرىپ، تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ كەتتى. مۇسا قىرىق كېچە-كۈندۈز تاغدا تۇردى.

25

پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن، ئۇلار ماكا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كەلتۈرسۈن، كىمنىڭ كۆنگۈلى ھەدىيە سۈنۈشقا خۇش بولسا، ئۇنىڭدىن ماكا سۈنۈلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى تاپشۇرۇۋېلىڭلار. **3** سىلەر ئۇلاردىن تاپشۇرۇۋالىدىغان كۆتۈرمە ھەدىيە: ـ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، **4** كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل رەڭلىك يىپ، كاتاپ رەخت، تۈۋت، **5** قىزىل بويالغان قوچقارنىڭ تېرىلىرى، دېلفىننىڭ تېرىلىرى، ئاكاتسىيە ياغىچى، **6** چىراغ ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» ۋە خۇشبۇي ئۈچۈن خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەر، **7** ئەفود بىلەن «قوشىن»غا ئورنىتىلىدىغان ئاق ھېقىق ۋە باشقا ئېسىل تاشلار بولسۇن. **8** مېنىڭ ئۇلارىرى ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن [شۇلاردىن] ماكا بىر مۇقەددەس تۇرالغۇنى ياسىسۇن. **9** ئۇنى مەن ساكا بارلىق كۆرسەتمەكچى بولغىنىمغا ئاساسەن، يەنى ئىبادەت چېدىرىنىڭ نۇخسىسى ۋە بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرىنىڭ نۇخسىسىغا ئوپئوخشاش قىلىپ ياساڭلار. **10** ئۇلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىسۇن. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. **11** سەن ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ئىچى ۋە سىرتىنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. **12** ئۇنىڭغا ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيدۇرۇپ، تۆت چېتىقىغا بېكىتكىن. بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بولسۇن. **13** سەن ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ **14** ئاندىن ساندۇق ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئۆتكۈزۈپ قويغىن. **15** بالداقلار ھەمىشە ساندۇقتىكى ھالقىدا تۇرسۇن؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلمىسۇن. **16** مەن ساكا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇققا قويغىن. **17** ساندۇقنىڭ [يانقۇچى سۈپىتىدە] سەن ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز،

كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىغىن. **18** ئىككى كېرۈبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىغىن. تۆلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتقىن. **19** بىر كېرۈبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۈبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورنىتىش ئۈچۈن ياسىغىن. ئىككى تەرىپىدىكى كېرۈبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلىڭلار. **20** كېرۈبلار بىر-بىرىگە يۈزلەنسۈن، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى ياپسۇن؛ كېرۈبلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلسۇن. **21** سەن كافارەت تەختىنى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇقنىڭ ئىچىگە قويغىن. **22** مەن شۇ يەردە سەن بىلەن كۆرۈشىمەن؛ كافارەت تەختى ئۈستىدە، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى ئىككى كېرۈبنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ ساڭا ئىسرائىللارغا يەتكۈزۈشۈكە تاپشۇرىدىغان بارلىق ئەمرلىرىم توغرىسىدا سۆز قىلىمەن. **23** ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تۆرۈنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر شىرە ياسىغىن. **24** ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قىسمىنىڭ چۈرىسىگە ئالتۇندىن گىرەۋىك چىقار. **25** سەن شىرەنىڭ چۈرىسىگە تۆت ئىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىغىن؛ بۇ لەۋنىڭ چۈرىسىگمۇ ئالتۇندىن بىر گىرەۋىك چىقار. **26** سەن ئۇ شىرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتقىن. **27** شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئۈتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلسۇن. **28** بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ شىرە ئۇلار تارقىلىق كۆتۈرىلىدۇ. **29** شىرەگە ناداپ لېگەن، قاچا-تەخسە، پىيالە ۋە «شاراب ھەدىيەلىرى»نى چاچىدىغان قەدەھلەرنى ياسىغىن؛ ئۇلارنى ساپ ئالتۇندىن ياسىغىن. **30** مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا تۇرۇشقا سەن شىرەگە ھەمىشە «تەقدىم نان»نى قويغىن. **31** سەن ھەم ساپ ئالتۇندىن بىر چىراغدان ياسىغىن. ئۇ چىراغدان سوقۇپ ياسالسۇن؛ چىراغداننىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچە ۋە چېچەكلىرى پۈتۈن بىر ئالتۇندىن سوقۇلسۇن. **32** چىراغداننىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدن ئالتە شاخچە چىقىرىلسۇن ـ چىراغداننىڭ بىر يېنىدن ئۈچ شاخچە، چىراغداننىڭ يەنە بىر يېنىدن ئۈچ شاخچە چىقىرىلسۇن؛ **33** بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالسۇن. **34** چىراغداننىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلسۇن. **35** بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە بولسۇن؛ چىراغداننا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستى ھەممىسى شۇنداق بولسۇن. **36** ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالسۇن. **37** سەن چىراغداننىڭ يەتتە چىرىغىنى ياسىغىن؛ چىراغلار ئۈدۈلغا يورۇق چۈشۈرەلىشى ئۈچۈن ئۇستى تەرەپكە ئورنىتىلسۇن. **38** ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرى ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. **39** چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. **40** ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە بۇلارنى ئېھتىيات بىلەن ياسىغىن.

26

مۇقەددەس چېدىرنى ئون پارچە يوپۇقتىن ياساتقىن؛ يوپۇقلار نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختىكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنسۇن؛ ئۇنىڭغا كېرۈبلارنىڭ سۈرىتىنى چېڭەر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقارغىزغىن. **2** ھەربىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر يوپۇق ئوخشاش چۈڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. **3** يوپۇقلارنىڭ بەشى بىر-بىرىگە تۇلانىسۇن، قالغان بەش يوپۇقۇ ھەم بىر-بىرىگە تۇلانىسۇن. **4** سەن تۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چۈڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەتىرىگە ھەرگىز كۈك ئىزمە قادىغىن، شۇنىڭدەك تۇلاپ چىقىلغان ئىككىنچى چۈڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگمۇ ھەم شۇنداق قىلغىن. **5** بىرىنچى چۈڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن، ئىككىنچى چۈڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگمۇ ئەللىك ئىزمە قادىغىن. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل بولسۇن. **6** مۇقەددەس چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چۈڭ پارچە يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرغىن. **7** مۇقەددەس چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن تۆچىكە تىۋىتىدىن يوپۇقلارنى ياسىغىن؛ يوپۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىغىن. **8** يوپۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چۈڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. **9** يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ، ئالتىنچى يوپۇقنى ئىككى قات قىلىپ، چېدىرنىڭ ئالدى تەرىپىگە ساڭگىلىتىپ قويغىن. **10** سەن بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چۈڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چۈڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن. **11** سەن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنى ئىزمىلەرگە تۇتىكۈزۈپ ئىككى چۈڭ پارچىنى ئۇلاپ قويغىن. **12** لېكىن يوپۇقنىڭ چېدىرنىڭ كەينىدىن ئېشىپ قالغان قىسمى، يەنى ئېشىپ قالغان يېرىم پارچىسى چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدە ساڭگىلاپ تۇرسۇن. **13** چېدىر يوپۇقلىرىنىڭ چېدىرنىڭ بويىدىن ئارتۇق قىسمى، يەنى ئۇ تەرىپىدىن بىر گەز، بۇ تەرىپىدىن بىر گەز، چېدىرنىڭ ئىككى تەرىپىدىن ساڭگىلاپ، ئۇنى [تولۇق] ياپسۇن. **14** بۇنىڭدىن باشقا، چېدىرغا قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ ياپقىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىغىن. **15** مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىگىن. **16** ھەربىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. **17** ھەربىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۈرۈمى بولسۇن، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن. **18** چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن؛ يىگىرمىسىنى جەنۇب تەرەپكە تىكلىگىن؛ **19** بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تەگلىك ياسىغىن؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىك ياسىغىن. **20** شۇنىڭدەك چېدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىدە، يەنى شىمال تەرىپىدە يىگىرمە تاختاي بولسۇن؛ **21** بۇلارنىڭ قىرىق تەگلىكى كۈمۈشتىن بولسۇن؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك ئۈچۈرۈلسۇن. **22** چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاي ياساپ تىكلىگىن. **23** چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتقىن. **24** بۇ [بۇلۇڭ تاختايلىرى] ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىنىپ [تاختايلارنى] ئۈزۈتارا چېتىشتۇرسۇن، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلسۇن. ھەر ئىككىسى شۇنداق قىلىنىپ، ئىككى بۇلۇڭغا تىكلەنسۇن. **25** ئاتراقا تەرەپتە سەككىز تاختاي بولىدۇ، تۆلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەگلىكى بولىدۇ؛ بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك بولىدۇ. **26** بۇنىڭدىن باشقا سەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىغىن؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، **27** چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، چېدىرنىڭ ئاتراقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى ياسىغىن. **28** تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئوتتۇرا بالداق بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يېتىدىغان بولسۇن. **29** تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۈتكۈزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. **30** چېدىرنى ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە ياساپ تىكلىگىن. **31** سەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختىكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇنى چېڭەر قوللار كېرۈبلارنىڭ سۈرىتىنى نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ كەشتىلەپ چىقسۇن. **32** ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسالغان تۆت خادىغا ئېسىپ قويغىن. بۇ خادىلار ئالتۇن بىلەن قاپلانسۇن، ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان تۆت تەگلىككە ئورنىتىلسۇن. **33** پەردە چېدىر يوپۇقىدىكى ئىلمەكلەرگە ئېسىلىپ ساڭگىلىتىپ قويۇلسۇن؛ ئاندىن ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى شۇ يەرگە كەلتۈرۈپ، پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن پەردە سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس ئورۇن بىلەن ئەڭ مۇقەددەس جايىنىڭ

ئوتتۇرىسىدىكى بىر ئۈيىمۇ پەردە بولسۇن. **34** ئاندىن سەن «كافارەت تەختى»نى ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى ھۆكۈم- گۆژاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىگە قويغىن. **35** شىرە بولسا پەردىنىڭ تېشىغا ئوروۇنلاشتۇرۇلۇپ، چىراغدانىنى شىرەنىڭ ئۆڭ ۋە چەپ تەرىپىگە قويغىن؛ شىرەنى شىمال تەرىپىگە قويغىن. **36** بۇنىڭدىن باشقا سەن چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇ كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. **37** بۇ پەردە ئۈچۈن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بەش خادا ياساپ، ئۇلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە بەش دانە تەگلىكنى مىستىن قۇيۇپ تەييارلاتقىن.

27 سەن قۇربانگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىغىن. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىنسۇن. **2** ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلىدىغان مۈڭگۈزلىرىنى ياسىغىن؛ مۈڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىغىن. **3** قۇربانگاھنىڭ ياغ [ۋە كۈلىنى] تېلىشقا داسلارنى ياسىغىن؛ ئۇنىڭغا خاس بولغان گۈزىجەكلەرنى، كوربىلارنى، لاخشىگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىغىن؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ياساشقا مىس ئىشلەتكىن. **4** قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىغىن؛ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە تۆت مىس ھالقا ياساپ بېكىتىپ قويغىن. **5** شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋەكتىن تۆۋەنرەك تۇرىدىغان قىلغىن، شۇنداقتا شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **6** قۇربانگاھقا ئىككى بالداق ياسىغىن؛ ئۇلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بولسۇن، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىغىن. **7** قۇربانگاھنى كۆتۈرگەندە، بالداقلار ئۇنىڭ ئىككى يېنىدا بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھالقىلارغا تۆتكۈزۈپ قويغىن. **8** قۇربانگاھنى تاختايلاردىن ياسىغىن، ئىچى بوش بولسۇن؛ ئۇ تاغدا ساكا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە [ھۆنەرۋەنلەر] تەييار قىلسۇن. **9** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىغىن. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى توقۇغىن؛ شۇ تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز بولسۇن. **10** پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تەگلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تەگلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. **12** ھويلىنىڭ غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئون خادىسى ۋە ئون تەگلىكى بولسۇن. **13** ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئەللىك گەز بولسۇن. **14** بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بولسۇن. **15** يەنە بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بولسۇن. **16** ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يىگىرمە گەز كېلىدىغان بىر پەردە قويۇلسۇن؛ پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن تۆت تەگلىكى بولسۇن. **17** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى كۈمۈشتىن، تەگلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. **18** ھويلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى ھەر ئىككى تەرىپى ئەللىك گەز بولسۇن؛ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ئىشلەنگەن پەردىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز قىلىنسۇن؛ خادىلارنىڭ تەگلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. **19** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرى ھەمدە بارلىق مىق-قوزۇقلىرى، شۇنداقلا ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن بولسۇن. **20** ـ چىراغنىڭ ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن، چىراغقا ئىشلىتىشكە زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى قېتىشقا كەلتۈرۈشكە ئىسرائىللارنى بۇيرۇغىن. **21** جامائەت چېدىرنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم- گۆژاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلىدىكى پەردىنىڭ تاشقىرىدا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنىڭ يېنىق تۇرغۇزۇش ئىشىدا بولسۇن. بۇ ئىش دەۋردىن-دەۋرگىچە ئىسرائىللارغا ئەبەدىي بىر قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن.

28 سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۆز قېشىڭغا كەلتۈرگىن؛ ئۇلارنى، يەنى ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامارلارنىڭ مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ينىڭغا كەلتۈرگىن. **2** ئاكاڭ ھارۇنغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك ئۈچۈن مۇقەددەس كىيىملەرنى تەييارلىغىن. **3** ھارۇننىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئەقىل-پاراسەتنىڭ روھى بىلەن قەلبلىرىنى تولدۇرغان چېۋەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرىگە سۆز قىلىپ، ئۇلارنى ئالاھىدە كىيىملەرنى تىكىشكە بۇيرۇغىن. **4** ئۇلار تىكىدىغان كىيىملەر مۇنۇلاردىن ئىبارەت: ـ بىر قوشىن، بىر ئەفود، بىر تون، كەشتىلەنگەن بىر خالتا كۆتۈلمەك، بىر سەللە ۋە بىر بەلۋاغ. مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلار ئاكاڭ ھارۇنغا ۋە ئوغۇللىرىغا مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكىسۇن. **5** ئۇنىڭغا ئالتۇن ۋە كۆك، سۇسۇن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەخت ئىشلىتىلسۇن؛ **6** ئەفودنى ئۇلار ئالتۇن ۋە كۆك، سۇسۇن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىلەرنى تەييارلاپ، چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ [كەشتىلىتىپ] ئىشلەتسۇن. **7** ئەفودنىڭ ئىككى يېشىنى بىر-بىرگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىككى دولىسىدا مۇرىلىك تاسما بولسۇن. **8** ئەفودنىڭ ئۈستىدىن باغلايدىغان، كەشتىلەنگەن بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنسۇن ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش سىپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۇسۇن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالسۇن. **9** ئىككى ئاق ھېقىقىي تېپىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئويدۇرغىن؛ **10** ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىڭ ئالتىسى بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، قالغان ئالتىسى بولسا يەنە بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، ھەممىسى تۇغىلۇش تەرتىپى بويىچە پۈتۈلسۇن. **11** خۇددى ياقۇت نەقىشچىلىرى ئىشلىگەندەك، مۇھۇر ئويۇغلاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئىككى ياقۇتقا ئويدۇرغىن؛ ئۇلار ئالتۇندىن ياسالغان كۆزلۈككە بېكىتىلسۇن. **12** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلەتمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا قادىغىزغىن؛ شۇنداق بولغاندا، ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە مۇرىلىرىدە كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. **13** بۇنىڭدىن باشقا، سەن ئالتۇندىن يەنە ئىككى كۆزلۈك ۋە ساپ ئالتۇندىن شوينىدەك ئېشىپ ئېتىلگەن ئىككى زەنجىر ياساتقىن؛ ئاندىن ئېشىلمە زەنجىرلەر كۆزلۈكلەرگە بېكىتىلسۇن. **15** «ھۆكۈم قوشىنى»نى چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياساتقىن؛ ئۇنى ھەم ئەفودنى ئىشلىگەن تۇسۇلدا ياسىغىن، ئالتۇن ۋە كۆك، سۇسۇن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىغىن. **16** ئۇ ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىنسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ بولسۇن. **17** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتقىن: ـ بىرىنچى قاتارغا قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۈمرەت ئورنىتىلسۇن؛ **18** ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس ئورنىتىلسۇن؛ **19** ئۈچىنچى قاتارغا سۇسۇن ياقۇت، پىروزا ۋە سۇسۇن كۆزارتىس ئورنىتىلسۇن؛ **20** تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئانىراتاش ئورنىتىلسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈك ئىچىگە ئورنىتىلسۇن. **21** بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ساندىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ئويغاندەك ھەربىر گۆھەرگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن پۈتۈلسۇن. **22** قوشىنغا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىغىن. **23** قوشىنغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىگىگە بېكىتكىن؛ **24** ئاندىن ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىنى تۆتكۈزۈپ، **25** ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۇچىنى ئىككى كۆزلۈككە بېكىتىپ، [كۆزلۈكلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتقىن. **26** بۇنىڭدىن باشقا سەن ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىگىگە بېكىتكىن؛

ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئېچىگە قادالسۇن. 27 مۇندىن باشقا سەن ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، يەنى ئەفودقا ئۇلىنىدىغان جايغا يېقىن قىلىپ، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتكىن. 28 قوشىننىڭ ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋېغىدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىننىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قوشىننىڭ ھالقىسىنى كۆك شوينا بىلەن ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويغىن. 29 شۇنداق قىلغاندا، ھارۇن مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، ھۆكۈم قوشىننى تاقىغاچقا، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە يۈرىكىنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دائىم كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرگەندە، تۇرىم بىلەن ئىممىم ئۇنىڭ يۈرىكى ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، بۇلارنى ھۆكۈم قوشىننىڭ ئېچىگە ئالغىن، مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 31 ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلغىن. 32 تونىنىڭ باشقا كىيىلىدىغان تۇشۇكى دەل ئوتتۇرىسىدا بولسۇن؛ ئۇنىڭ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن خۇددى بايكار توقۇغاندەك، ساۋۇتنىڭ ياقىسىغا ئوخشاش چۇرىسىگە پەۋاز چىقىرىلسۇن. 33 ئۇنىڭ ئېتىكىنىڭ چۇرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يېپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئاسقىن ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، چۇرىسىدىكى ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويغىن؛ تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ پۈتكۈل چۇرىسىگە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، يەنە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار... بېكىتىلسۇن. 35 ھارۇن خىزمەت قىلغان ۋاقتىدا شۇ تونىنى كىيسۇن؛ يۇنىڭ بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بارغاندا، يەنى مۇقەددەس جايغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرىپ-چىققاندا ئۇنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ-دە، ئۇ ئۆلۈمدىن ئامان قالىدۇ. 36 ئاندىن كېيىن سەن ساپ ئالتۇندىن نە پىس بىر ئوتۇغاتنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇرغە نەقىشلەنگەندەك: «پەرۋەردىگارنا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويغىن؛ 37 ئۇنى كۆك رەڭلىك يىپ بىلەن سەللىسىگە چىگىگىن؛ ئۇ سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە تاقالسۇن؛ 38 ئۇ ھارۇننىڭ پېشانىسىدە تۇرسۇن. يۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ مۇقەددەس قىلىپ كەلتۈرگەن بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرىگە چاپلاشقان گۇناھلارنى ئۈز ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ھەدىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن ئوتۇغات ھەمىشە ئۇنىڭ پېشانىسىگە تاقاقلىق تۇرسۇن. 39 يۇنىڭدىن باشقا ئاق كاناپ رەختتىن بىر كۆڭلەك توقۇغىن، شۇنىڭدەك كاناپ رەختتىن توقۇلغان بىر سەللە تەييارلىغىن؛ كەشتىلەنگەن بىر بەلۋاغ ياسىغىن. 40 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا خالىتا كۆڭلەكلەرنى تىككىن؛ ئۇلارغىمۇ بەلۋاغلارنى تەييارلا، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تىككىن؛ بۇلار ئۇلارغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك بولسۇن. 41 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا كىيدۈرگىن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسىھلەپ، ماڭا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىغىن. 42 ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرىنىڭ يېپىق تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا كاناپ رەختتىن تامبال ئەتىۋىرگىن؛ ئۇ بىلىدىن يوتىسىغىچە يېيىپ تۇرسۇن. 43 ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە يا كى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇش ئۈچۈن قۇربانگاھقا يېقىنلاشقاندا، ئۇلار گۇناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن [تامبالنى] كىيىۋالسۇن. بۇ ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى نەسىللىرى ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن.

29

ئۇلارنىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن مۇنداق ئىشنى ئادا قىلىشىڭ كېرەك: ـ سەن بىر ياش ئەرگەك تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى تاللا (ھەممىسى بېچىرىم بولسۇن) 2 ھەمدە پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچ ۋە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلارنى تەييارلا، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇغداي ئۇندىن قىلغىن؛ 3 نانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر سېۋەتكە سېلىپ، سېۋەتنى، تورپاقنى ۋە ئىككى قوچقارنى بىللە ھەدىيە قىلىپ كەلتۈرگىن. 4 سەن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 5 ئاندىن كىيىملىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ھارۇنغا خالىتا كۆڭلەك، ئەفود تونى ۋە ئەفودنى كىيدۈرگىن، قوشىننى تاقىغىن؛ ئاندىن بىلىگە ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋېغىنى باغلىغىن. 6 بېشىغا سەللىنى يۆگەپ، سەللىگە مۇقەددەس ئوتۇغاتنى تاقاپ قويغىن. 7 ئاندىن مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ، بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى مەسىھلىگىن. 8 ئاندىن سەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا خالىتا كۆڭلەكلەرنى كىيدۈرگىن؛ 9 ئۇلارغا، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەلۋاغلارنى باغلاپ، ئېگىز بۆكلەرنى كىيدۈرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەبەدىي بەلگىلىمە بويىچە، كاھىنلىق خىزمىتى ئۇلارنىڭكى بولىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى خۇداغا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىپ تەيىنلىگىن. 10 — سەن تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگىن؛ ئېلىپ كەلگىنىڭدە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن. 11 ئاندىن سەن بۇ تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرگەندە، تۇرىم بىلەن ئىممىم ئۇنىڭ ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، بۇلارنى ھۆكۈم قوشىننىڭ ئېچىگە ئالغىن، مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرگەندە، تۇرىم بىلەن ئىممىم ئۇنىڭ يۈرىكى ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، بۇلارنى ھۆكۈم قوشىننىڭ ئېچىگە ئالغىن، مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 31 ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلغىن. 32 تونىنىڭ باشقا كىيىلىدىغان تۇشۇكى دەل ئوتتۇرىسىدا بولسۇن؛ ئۇنىڭ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن خۇددى بايكار توقۇغاندەك، ساۋۇتنىڭ ياقىسىغا ئوخشاش چۇرىسىگە پەۋاز چىقىرىلسۇن. 33 ئۇنىڭ ئېتىكىنىڭ چۇرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يېپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئاسقىن ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، چۇرىسىدىكى ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويغىن؛ تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ پۈتكۈل چۇرىسىگە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، يەنە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار... بېكىتىلسۇن. 35 ھارۇن خىزمەت قىلغان ۋاقتىدا شۇ تونىنى كىيسۇن؛ يۇنىڭ بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بارغاندا، يەنى مۇقەددەس جايغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرىپ-چىققاندا ئۇنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ-دە، ئۇ ئۆلۈمدىن ئامان قالىدۇ. 36 ئاندىن كېيىن سەن ساپ ئالتۇندىن نە پىس بىر ئوتۇغاتنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇرغە نەقىشلەنگەندەك: «پەرۋەردىگارنا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويغىن؛ 37 ئۇنى كۆك رەڭلىك يىپ بىلەن سەللىسىگە چىگىگىن؛ ئۇ سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە تاقالسۇن؛ 38 ئۇ ھارۇننىڭ پېشانىسىدە تۇرسۇن. يۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ مۇقەددەس قىلىپ كەلتۈرگەن بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرىگە چاپلاشقان گۇناھلارنى ئۈز ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ھەدىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن ئوتۇغات ھەمىشە ئۇنىڭ پېشانىسىگە تاقاقلىق تۇرسۇن. 39 يۇنىڭدىن باشقا ئاق كاناپ رەختتىن بىر كۆڭلەك توقۇغىن، شۇنىڭدەك كاناپ رەختتىن توقۇلغان بىر سەللە تەييارلىغىن؛ كەشتىلەنگەن بىر بەلۋاغ ياسىغىن. 40 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا خالىتا كۆڭلەكلەرنى تىككىن؛ ئۇلارغىمۇ بەلۋاغلارنى تەييارلا، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تىككىن؛ بۇلار ئۇلارغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك بولسۇن. 41 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا كىيدۈرگىن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسىھلەپ، ماڭا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىغىن. 42 ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرىنىڭ يېپىق تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا كاناپ رەختتىن تامبال ئەتىۋىرگىن؛ ئۇ بىلىدىن يوتىسىغىچە يېيىپ تۇرسۇن. 43 ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە يا كى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇش ئۈچۈن قۇربانگاھقا يېقىنلاشقاندا، ئۇلار گۇناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن [تامبالنى] كىيىۋالسۇن. بۇ ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى نەسىللىرى ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن.

هارۇن ۋە ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان نېسۇە بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ كۆتۈرمە ھەدىيەدۇر. بۇلار ئىسرائىللار تەرىپىدىن سۈنۈلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقلىردىن ئايرىپ چىقىلىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ «ئېگىز كۆتۈرگەن ھەدىيە»سى ھېسابلىنىپ، «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. **29** ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىگە كېيىن ئوغۇللىرى ۋارىسلىق قىلىدۇ. ئۇلار مەسىھلىنىپ، كاھىنلىققا تەينىلەنگەندە شۇ كىيىملەرنى كىيىشۈن. **30** ئوغۇللىرىنىڭ قايسىسى ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاھىن بولسا، جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىدە خىزمەتكە كىرىشكەندە، بۇ كىيىملەرنى ئۆزدا يەتتە كۈن كىيىپ يۈرىشۈن. **31** سەن كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنىڭ گۈشىنى مۇقەددەس جايدا پىشۇرغىن؛ **32** ئاندىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ گۈشى بىلەن سېۋەتتىكى نانلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا يېسۈن؛ **33** ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كاھىنلىققا تەينىلىنىشىدە خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغاندا كاففارەتكە ئىشلىتىلگەن نەرسىلەرنى يېسۈن، لېكىن بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، يات كىشى بۇنىڭدىن ھېچنېمىنى يېمىسۈن. **34** ئەگەر كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىق گۈشىدىن يا كى نادىن ئەتىگە ئازراق ئېشىپ قالسا، ئېشىپ قالغانىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىڭ؛ بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، ھېچكىم ئۇنىڭدىن يېسە بولمايدۇ. **35** سەن شۇ تەرىقىدە ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى توغرىسىدا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈرۈپ، ئۆزدا يەتتە كۈنگىچە ئۇلارنى كاھىنلىققا تىكلەش ۋەزىپىسىنى ئادا قىلغىن. **36** ھەر كۈنى كاففارەت قىلىنىشقا گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بۇر تورپاقنى سۈنغىن. قۇربانگاھنىڭ ئۆزىنى گۈناھتىن پاك قىلىشقا ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كاففارەت كەلتۈرگىن، مۇقەددەس قىلىنسۇن دەپ، ئۇنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھلىگىن. **37** يەتتە كۈنگىچە سەن قۇربانگاھ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى مۇقەددەس قىلغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا تەككەن ھەممە نەرسە مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. **38** مانا، قۇربانگاھتا ھەمىشە سۈندىغانلىرىڭ مۇنۇلار: ـ ھەر كۈنى بىر ياشلىق ئىككى قوزا قۇربانلىق قىلىنسۇن. **39** بىرىنى ئەتىگەندە، يەنە بىرىنى گۈگۈمدا قۇربانلىق قىلىپ سۈنغىن. **40** بىرىنچى قوزا بىلەن بىرگە زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىننىڭ تۆتتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن بۇغداي ئۈندىن [ئەفاھنىڭ] ئوندىن بىرى ۋە يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتتىن بىر ھىن شاراب قۇشۇپ سۈنۈلسۇن. **41** ئىككىنچى قوزىنى گۈگۈمدا سۈنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنلىك قۇربانلىقىنىڭكىدەك، خۇشبۇي بولۇشى ئۈچۈن ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيە بىلەن قوشۇپ سۈنغىن. **42** شۇ تەرىقىدە بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق نەسىلىدىن-نەسىلگە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئوتكۈزۈلۈپ دائىملىق قۇربانلىق بولسۇن؛ مەن [پەرۋەردىگار] شۇ يەردە سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، سەن بىلەن سۆزلىشىمەن. **43** شۇنىڭدەك مەن شۇ يەردە ئىسرائىللار بىلەن ئوچرىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاي مېنىڭ شان-شەرىپىم بىلەن مۇقەددەس قىلىنىدۇ. **44** مەن جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى ئۆزۈمگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلىمەن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ ئۆزۈمگە كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشقا ئايرىپ مۇقەددەس قىلىمەن. **45** شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **46** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇداسى پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدۇرمەن.

30

سەن يەنە خۇشبۇي ياندۇرۇش ئۈچۈن بىر خۇشبۇيگاھنى ياساتقىن؛ ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تەييارلىغىن. **2** ئۇ تۆت چاسا، ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولسۇن. ئۇنىڭ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۈڭگۈزلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالسۇن. **3** سەن ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۈڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتقىن؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۇھك چىقارغىن. **4** ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۇپكىنىڭ ئاستىغا بېكىتكىن؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۆدۈلۈۋۈدۈل بېكىتكىن. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇرغىن. **5** بالداقلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. **6** خۇشبۇيگاھنى ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىغا، يەنى مەن سەن بىلەن كۆرۈشىدىغان جاي بولغان ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كاففارەت تەختىنىڭ ئۈدۈلىغا قويغىن. **7** ھارۇن شۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇي ئەترنى ياندۇرسۇن؛ ھەر كۈنى ئەتىگەنلىكى چىراغلارنى پەرلىگلى كەلگەندە، خۇشبۇيلارنى ياندۇرسۇن. **8** شۇنىڭدەك ھارۇن گۈگۈمدا چىراغلارنى تىزىپ ياققاندا، خۇشبۇي ياندۇرسۇن. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەسىلدىن-نەسىلگە خۇشبۇي ھەمىشە ئۈچۈرۈلەي يېنىق بولىدۇ. **9** سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە نە ھېچقانداق غەيرىي خۇشبۇي ياندۇرما گۈلار، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىق نە ئاشلىق ھەدىيە سۇنما گۈلار، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچقانداق شاراب ھەدىيەنى تۆكمەگىلەر. **10** ھەر يىلدا ھارۇن بىر قېتىم [خۇشبۇيگاھنىڭ] مۈڭگۈزلىرىگە كاففارەت كەلتۈرسۇن؛ ھەر قېتىم كاففارەت كەلتۈرىدىغان گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرسۇن. نەسىلدىن-نەسىلگە شۇنداق قىلىگىلا، بۇ [خۇشبۇيگاھ] پەرۋەردىگارغا «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلىنىدىغان نەرسىلەرنىڭ قاتارىدىدۇر. **11** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **12** سەن ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سانىغىنىڭدا، ئۇلارنىڭ سانلىشى ۋەجىدىن ئارىسىغا بالا يېتىپەت كەلمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنى سانىغىنىڭدا ھەربىر ئادەم ئۆز جېنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كاففارەت پۇلى تاپشۇرسۇن. **13** رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بېرىشى كېرەك بولغىنى شۇكى، ھەربىرى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچلىمىم بىرلىكى بويىچە بېرىم شەكەل بەرسۇن (بىر شەكەل يىگىرمە گېراھقا باراۋەر كېلىدۇ). بۇ بېرىم شەكەل پەرۋەردىگارغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. **14** رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەر، يەنى يىگىرمە ياش يا كى ئۇنىڭدىن چوڭلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى بەرسۇن. **15** ئۆز جېنىگلارغا كاففارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كۆتۈرمە ھەدىيە بەرگىنىگلاردا باي كىشى بېرىم شەكەلدىن ئارتۇق بەرمىسۇن، كەمبەغەل كىشىمۇ بېرىم شەكەلدىن كەم بەرمىسۇن. **16** سەن ئىسرائىللاردىن شۇ كاففارەت پۇلىنى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىگە بېغىشلاپ ئىشلەتكىن؛ ئۇ پۇل ئىسرائىللارغا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئەسلەتمە سۈپىتىدە جېنىگلارغا كاففارەت كەلتۈرىدىغان بولىدۇ. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **18** سەن يۇيۇنۇشقا ئىشلىتىشكە مىستىن [يوغان] بىر داس ۋە ئۇنىڭغا مىستىن بىر تەگلىك ياساتقىن؛ ئۇنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىچىگە سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. **19** ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭدىكى سۇ بىلەن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن. **20** ئۇلار جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ئوچلەسلىكى ئۈچۈن سۇ بىلەن ئۆزىنى يۇيۇشى كېرەك؛ ئۇلار خىزمەت قىلىش ئۈچۈن، قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق ئاتىلىدىغان قۇربانلىق سۈنما-چۈى بولغىنىدەك، شۇنداق قىلسۇن. **21** ئۇلار ئوچلەسلىكى ئۈچۈن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن؛ بۇ ئىش ئۇلارغا، يەنى ئۆزىنى ۋە ئۇنىڭ ئەسىلىرى ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **23** سەن ھەممىدىن ئېسىل خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەردىن تەييارلا، يەنى مۇرمەككى سۈيۈقلۇقىدىن بەش يۈز شەكەل، دارچىندىن ئىككى يۈز ئەللىك شەكەل، ئېگىردىن ئىككى يۈز ئەللىك شەكەل، **24** قوۋزاقدارچىندىن بەش يۈز شەكەل ئېلىپ (بۇ ئوچلەملەر مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچلىمىم بىرلىكى بويىچە بولسۇن) ۋە زەيتۇن مېيىدىنمۇ بىر ھىن تەييارلا؛ **25** بۇ دورا-دەرمەكلەر بىلەن مەسىھ قىلىش ئۈچۈن بىر مۇقەددەس مايى ـ ئەترچى چىقارغاندەك بىر خۇشبۇي مايى چىقارغىزغىن. بۇ «مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى» بولىدۇ. **26** سەن ئۇنىڭ بىلەن جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنى، **27** شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچىلىرىنى، چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، **28** كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى مەسىھلىگىن؛ **29** سەن شۇ تەرزدە ئۇلارنى «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا مۇقەددەس قىلغىن. ئۇلارغا تەككەن ھەرقانداق نەرسىمۇ «مۇقەددەس» ھېسابلىنىدۇ. **30** ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى بولسا ماڭا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلغىن.

31 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئېيتقىن: ـ بۇ مېنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس مەسىھىلەر مېنى بولىدۇ. 32 ئۇنى ئادەمنىڭ بەدىنىگە قۇيسا بولمايدۇ، شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان يا كى تەركىبى ئوخشىشىدىغان ھېچقانداق مايلارنى ياسىماڭلار. ئۇ مۇقەددەس بولغىنى ئۈچۈن سىلەرگىمۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 33 كىمكى تەركىبى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان مېنى تەڭشىسە، يا كى ئۇنى ئېلىپ يات بىرسىگە سۈرسە، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 34 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەر، يەنى خۇشبۇي يېلىم، دېگىز قوزۇلىسى مېيى، ئاق دېۋىرقاي ۋە ساپ مەستىكى تەييارلىغىن. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش مىقداردا بولسۇن؛ 35 خۇددى ئەتىرچى مېنى چىقارغانغا ئوخشاش، ئۇلارنى تەڭشەپ خۇشبۇي ياسىغىن؛ ئۇ ئۆزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس پۇراقلىق ئەتىر بولىدۇ. 36 سەن ئۇنىڭدىن ئازراق ئېلىپ، تالقاندەك ئۇيدان ئېزىپ، جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئۈدۈلىغا، يەنى مەن سىلەر بىلەن كۆرۈشىدىغان جايىنىڭ ئالدىغا قويغىن. بۇ سىلەرگە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتارىدا ھېسابلانسۇن. 37 سىلەر ياسىغان بۇ خۇشبۇيىنىڭ رېتسىپى بىلەن ئۆزۈڭلارغىمۇ ئوخشاش بىر خۇشبۇيىنى ياسۇالساڭلار بولمايدۇ. ئۇ ساڭا نىسبەتەن ئېيتقاندا پەرۋەردىگارغا خاس قىلىنغان مۇقەددەس بولىدۇ. 38 كىمكى ئۇنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ھۆزۈرلىنىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان ھەرقانداق بىر خۇشبۇيىنى ياسىسا، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن.

31

پەرۋەردىگار خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 2 مانا، مەن ئۆزۈم يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىردىم؛ 3 ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 4 تۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان، يەنى ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 5 ياقۇتلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، ئۆزلارنى زىننەت بۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدىم. 6 شۇنىڭدەك مانا، مەن يەنە دان قەبىلىسىدىن ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنى ئۇنىڭغا يارىدەمچىلىككە تەيىنلىدىم، شۇنداقلا مەن ساڭا بۇيرۇغان ھەممە نەرسىلەرنى ياسىسۇن دەپ، بارلىق پەم-پاراسەتلىك كىشىلەرنىڭ كۆڭلىگە تېخىمۇ ئەقىل-پاراسەت ئاتا قىلدىم؛ 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى، چېدىرنىڭ ھەممە ئەسۋابلىرىنى، 8 شىرە بىلەن ئۇنىڭ قاچا-قۇچىلىرىنى، ساپ ئالتۇندىن ياسىلىدىغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، 9 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن ئۇنىڭ تەگلىكىنى ياسىيالايدىغان، 10 خىزمەت كىيىملىرى، يەنى كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى توقۇيالايدىغان، 11 مەسىھىلەش مېنى ۋە مۇقەددەس جايغا تەييارلىنىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەردىن خۇشبۇيىنى ياسىيالايدىغان بولدى. مەن ساڭا ئەمر قىلغىنىم بويىچە ئۇلار بارلىق ئىشنى بەجا كەلتۈرىدۇ. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 13 سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ ئۇلارغا: ـ «سىلەر مېنىڭ شاباتلىرىمنى چوقۇم ئۆتۈڭلار؛ چۈنكى بۇلار سىلەرنىڭ ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرا ئالاردىكى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ. 14 شاباتلار كۈنى سىلەرگە مۇقەددەس قىلىپ بېكىتىلگىنى ئۈچۈن، ئۇنى ئۆتۈڭلار، كىمكى ئۇنى بۇزسا، ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلىدىغان بولمايدۇ؛ ھەرھەق، كىمكى ئۇ كۈنىدە ھەرقانداق ئىشنى قىلسا، ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن. 15 ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈن بولۇپ، ئارام ئالدىغان شاباتلار كۈنى بولىدۇ؛ كىمكى شاباتلار كۈنىدە ھەر بىر ئىش قىلسا، ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلىدىغان بولمايدۇ. 16 ئىسرائىللار شاباتلار كۈنىنى ئۆتۈشنى كېرەك؛ ئۇلار ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە ئۇنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئۆتىسۇن. 17 بۇ مەن بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەبەدىي بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئالتە كۈن ئىچىدە ئاسمان بىلەن زېمىنى يارىتىپ، يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئېلىپ راھەت تاپقاندى»، ـ دېگىن. 18 خۇدا سىنايدا تېخىدا مۇساغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىيىنى ئۇنىڭغا تاپشۇردى. تاختايلار تاشتىن بولۇپ، [سۆزلەر] خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن ئۇلارغا پۈتۈلگەنىدى.

32

خەلق مۇسانىڭ تاغدىن چۈشمەي ھايال بولۇپ قالغىنىنى كۆرۈپ، ھارۇننىڭ قېشىغا يېغىلىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ، بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭىدىغان بىر ئىلاھ ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن ھېلىقى كىشىگە نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. 2 ھارۇن ئۇلارغا: ـ خوتۇنلىرىڭلار بىلەن ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنىڭ قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ، مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل خەلق ئۆز قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ ھارۇننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 4 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ، ئىسكىنە بىلەن قۇيما بىر موزايىنى ياساتقۇزدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ـ ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار مانا بۇدۇر! ـ دېيىشتى. 5 ھارۇن ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭ ئالدىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىتىپ ئاندىن: «ئەتە پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر ھېيت ئوتكۈزۈلىدۇ»، دەپ ئېلان قىلدى. 6 ئەتىسى ئۇلار سەھەر قوپۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنمۇ كەلتۈردى، ئاندىن خالايىق ئولتۇرۇپ يەپ-ئىچىشتى، قوپۇپ ئەيش-ئىشرەت قىلىشتى. 7 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، تېزدىن پەسكە چۈشكىن! چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭ بۇزۇقچىلىققا بېرىلىپ كەتتى. 8 مەن ئۇلارغا بۇيرۇغان يولدىن شۇنچە تېزلا چەتنەپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن بىر قۇيما موزايىنى ياساپ، ئۇنىڭغا چوقۇنۇپ قۇربانلىق كەلتۈرۈشتى ھەمدە: «ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭ مانا شۇدۇر!»، دېيىشتى، ـ دېدى. 9 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، بۇ خەلقنى كۆرۈپ قويدۇم؛ مانا، ئۇلار دەرۋەقە بوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 10 ئەمدى مېنى توسما، مەن غەزەپ ئوتۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن؛ ئاندىن سېنى ئۇلۇغ بىر ئەل قىلىمەن، ـ دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداسىي پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈپ ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، نېمىشقا سەن غەزەپ ئوتۇڭنى ئۆزۈڭ زور قۇدرەت ۋە كۈچچىلىك قول بىلەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىسەن؟ 12 مىسىرلىقلار مازاق قىلىپ: ـ ئۇلارنىڭ يېشىغا بالا چۈشۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى تاغلاردىن ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ يەر يۈزىدىن يوقىتىش ئۈچۈن، [ئۇلارنىڭ خۇداسى] ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېيىشىڭمۇ؟ ئۆز ئۇتلۇق غەزىپىڭدىن يېنىپ، ئۆز خەلقىڭگە بالا يېتىپەت كەلتۈرۈش نىيىتىڭدىن يانغايسەن! 13 ئۆز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنى ياد قىلغىن؛ سەن ئۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: «سىلەنسلىڭلارنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتتىمەن، ئۆزۈم ئېتىپ ئۇلۇغلىدىغان سۆزلىگەن مۇشۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى نەسلىڭلارغا بېرىمەن، ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان بولىدۇ» دېگەندىڭمۇ، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئۈستىگە: «بالا يېتىپەت چۈشۈرىمەن» دېگەن نىيىتىدىن يانىدى. 15 مۇسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىيىنى قولىغا ئېلىپ تاغدىن چۈشتى. تاختايلارنىڭ ئىككى تەرىپىگە سۆزلەر يۈتۈلگەنىدى؛ ئۇ يۈزىگىمۇ، بۇ يۈزىگىمۇ پۈتۈكلۈك ئىدى. 16 بۇ تاختايلار بولسا خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ ياسىغىنى، پۈتۈلگەنلىرى بولسا خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ پۈتكىنى ئىدى، ئۇ تاختايلارغا ئويۇلغانىدى. 17 يەھوشۇئا خەلقنىڭ كۆتۈرگەن چۇقان-سۈرەنلىرىنى، ۋارقىراشلىرىنى ئاڭلاپ مۇساغا: ـ چېدىرگاھدىن جەڭنىڭ ختابى چىقىۋاتىدۇ، دېدى. 18 لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئاڭلىنىۋاتقان ئاۋاز نە نۇسرەت تەنتەنىسى ئەمەس، نە مەغلۇبىيەتنىڭ پەريادى ئەمەس، بەلكى ناخشا-كۈيى ساداسى! ـ دېدى. 19 مۇسا چېدىرگاھغا يېقىن كېلىپ، موزايىنى ۋە جامائەتنىڭ ئۈسىسۈلغا چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ شۇنداق دەرغەزەپ بولدىكى، تاختايلارنى قولىدىن تاشلاپ تاغنىڭ ئۈۋىدە چېقىۋەتتى. 20 ئاندىن ئۇلار ياسىغان موزايىنى

ئوتقا سىلىپ كۆيدۈرۈپ، ئۇنى يانجىپ كۆكۈم-تالقان قىلىپ، سۇ ئۈستىگە چېچىپ ئىسرائىللارنى ئېچىشكە مەجبۇرلىدى. **21** ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: سەن ئۆلارنى شۇنچە ئېغىر گۇناھقا پاتقۇزغۇدەك، مۇشۇ خەلق ساگا نېمە قىلدى؟ ـ دېدى. **22** ھارۇن جاۋاب بېرىپ: ـ خوجامنىڭ غەزەپ-ئاچچىقى ئۇتاشمىغاي! بۇ خەلقنىڭ قاتىلىق ئىكەنلىكىنى، ئۆلارنىڭ زەزىللىككە مايىل ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىسەن. **23** ئۆلار ماگا: ـ «بىزگە ئىلاھىمىزدا يول باشلاپ ماگىدىغان بىر ئىلاھنى ياساپ بەرگىن؛ چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن شۇ ئادەمگە نېمە بولغىنىنى بىلمەيمىز»، دېدى. **24** مەن ئۆلارغا: «كىمدە ئالتۇن بولسا شۇنى چىقىرىپ بەرسۇن» دېسەم، ئۆلار ماگا تاپشۇرۇپ بەردى؛ مەن ئۇنى ئوتقا تاشلىۋىدىم، مانا، بۇ موزاي چىقتى، ـ دېدى. **25** مۇسا خەلقنىڭ قاناداقسىگە تىزگىنسىز بولۇپ كەتكەنلىكىنى كۆردى؛ چۈنكى ھارۇن ئۆلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا مەسخىرە ئوييىكتى بولۇشقا تۇز مەيلىگە قويۇۋېتىۋەتكەندى. **26** مۇسا چېدىرگاھنىڭ كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ: ـ كىمكى پەرۋەردىگارنىڭ تەرىپىدە بولسا مېنىڭ يېنىمغا كەلسۇن! ـ دېدى. شۇنى دېگەندە، لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ قېشىغا يىغىلدى. **27** ئۇ ئۆلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەربىر كىشى تۇز قىلىچنى يانپىشىغا ئېسىپ، چېدىرگاھنىڭ ئېچىگە كىرىپ، بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگىچە كېزىپ يۈرۈپ، ھەربىرى تۇز قېرىندىشىنى، تۇز دوست-بۇرادىرىنى، تۇز قوشنىسىنى ئۆلتۈرسۇن!» ـ دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە ئىش كۆردى؛ شۇ كۈنى خەلقتىنىڭ ئېچىدىن ئۈچ مىڭ كىشى ئۆلتۈرۈلدى. **29** ئاندىن مۇسا: ـ ھەربىرىڭلار بۈگۈن تۇزۇڭلارنى پەرۋەردىگارغا خاس بولۇشقا تاتىدىڭلار، چۈنكى ھەربىرىڭلار ھەتتا تۇز ئوغلۇڭلار ھەم قېرىندىشىڭلارنىمۇ ئايىمىدىڭلار، شۇنىڭ بىلەن بۈگۈن بەخت-بەركەتنى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈردۈڭلار، دېدى. **30** ئەتىسى مۇسا خەلققە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرۋەقە ناھايىتى ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلدىڭلار. ئەمدى مانا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقىمەن؛ گۇناھىڭلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرەلەيمەنمىكەن، ـ دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ: ـ ھەي...! بۇ خەلق دەرۋەقە ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلىپ، تۇزلىرىگە ئالتۇندىن ئىلاھلارنى ياساپتۇ! **32** لېكىن ئەمدى سەن ئۆلارنىڭ گۇناھىنى ئەپۇ قىلىشقا ئۈنىغايسەن...، ئۈنمىسالىڭ، ئىسمىمنى تۇزۇڭلۇق يازغان دەپتىرىڭدىن ئۆچۈرۈۋېتەتكەن! ـ دېدى. **33** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ جاۋاب بېرىپ: ـ كىمكى مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتىنى تۇز دەپتىرىمدىن ئۆچۈرۈۋېتىمەن. **34** ئەمدى سەن بېرىپ، مەن ساگا ئېيتقان جايىغا خەلقنى باشلاپ بارغىن. مانا، مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا ماگىدۇ. لېكىن ئۆلارغا جازا بېرىدىغان كۈنۈم كەلگەندە، ئۆلارغا گۇناھى ئۈچۈن جازا بېرىمەن، دېدى. **35** بۇ سۆزدىن كېيىن پەرۋەردىگار خەلقنىڭ ھارۇننىڭ قولى بىلەن موزاينى قۇيدۇرۇپ ياساتقىنى ئۈچۈن ئۆلارنى ۋابا بىلەن جازالىدى.

33

پەرۋەردىگار مۇسانىڭ مۇنداق دېدى: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، تۇزۇڭ مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كەلگەن خەلق بىلەن بىللە مۇشۇ يەردىن كېتىپ: «مەن سېنىڭ نەسىلىڭگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنىغا بارغىن. **2** شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالدىڭدا بىر پەرىشتە ئەۋەتىپ، قانائانىي، ئامورىي، ھىتتىي، پەرىززىيلەرنى، ھۇۋىي بىلەن يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، **3** سېنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنىغا كەلتۈرىمەن. چۈنكى سىلەر بوينى قاتتىق بىر خەلق بولغاچقا، يولدا سىلەرنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكىم ئۈچۈن، تۇرۇۋم سىلەرنىڭ ئارا گۈلدىردا بولۇپ، شۇ [زېمىنغا] بىللە چىقمايمەن، ـ دېدى. **4** خالايىق بۇ قاتتىق سۆزنى ئاگلاپ، قايغۇغا چۆمۈپ ھېچقايسىسى تۇز زىبۇ-زىننەتلىرىنى تاقىمىدى. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇسانىڭ سۆز قىلىپ: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا: ([پەرۋەردىگار]: ـ سىلەر بوينى قاتتىق بىر خەلق ئىكەنسىلەر، ئەگەر مەن پەرۋەردىگار ئارا گۈلدىرغا چىقىپ بىر دەقىقىلا تۇرسام، سىلەرنى يوقىتىۋەتكەن بولاتتىم. ئەمدى سىلەر تۇزۇڭلاردىكى زىبۇ-زىننەتلەرنى ئېلىۋېتىڭلار، شۇ چاغدا مەن سىلەرگە نېمە قىلىدىغىنىمنى بىلىمەن، دېدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېگەندى. **6** شۇنىڭ ئىسرائىللار ھورەب تېغىدىن ئايرىلىپلا زىبۇ-زىننەتلىرىنى تۇزلىرىدىن ئېلىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا تۇز چېدىرنى ئېلىپ، ئۇنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا، چېدىرگاھدىن نېرىراق بىر جايغا تىكىپ، ئۇنى «كۆرۈشۈش چېدىرى» دەپ ئاتىدى. كىمكى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ، يول سوراماقچى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىدىكى «كۆرۈشۈش چېدىرى»غا باراتتى. **8** شۇنداق بولاتتىكى، ھەر قېتىم مۇسا چېدىرغا چىقسا، پۈتكۈل خالايىق قوپۇپ، ھەربىرى تۇز چېدىرنىڭ ئىشىكىدە تۇرە تۇرۇپ، مۇسا چېدىرغا كىرىپ بولغۇچە ئۇنىڭ كەينىدىن قارىشىپ تۇراتتى. **9** ئاندىن مۇسا ھەر قېتىم چېدىرغا كىرىپ كەتسە شۇنداق بولاتتىكى، بۇلۇت تۈۋرۈكى چۈشۈپ، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن سۆزلىشەتتى. **10** پۈتكۈل خالايىق بۇلۇت تۈۋرۈكىنىڭ جامائىتە چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختىغىنىنى كۆرەتتى؛ ئۇنى كۆرگىنىدە خەلقنىڭ ھەممىسى قوپۇپ، ھەربىرى تۇز چېدىرنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ سەجدە قىلىشاتتى. **11** شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن كىشىلەر تۇز دوست-بۇرادىرى بىلەن سۆزلەشكەندەك، يۈزمۈيۈز سۆزلىشەتتى. ئاندىن مۇسا چېدىرگاھقا يېنىپ كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولغان نۇنىنىڭ ئوغلى يەھوشۇئا دېگەن ياش يىگىت چېدىرنىڭ ئېچىدىن چىقمايتتى. **12** مۇسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، سەن دائىم ماگا: «بۇ خەلقنى ئېلىپ چىققىن» دەپ كەلدىڭ؛ لېكىن ئۇزۇڭ ماگا: «مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تونۇيمەن»، ۋە شۇنىڭدەك «نەزىرىم ئالدىدا ئىلتىپات تاپتىڭ» دېگەن بولسا ئۆز، سەن مېنىڭ بىلەن بىرگە كىمنى ئەۋەتىدىغىنىڭنى ماگا ئايان قىلمىدىڭ. **13** ئەگەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇزۇڭمىنىڭ سېنى تونۇشۇم ئۈچۈن، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تېپىۋېرىشىم ئۈچۈن ماگا ئۇز يولۇڭنى ئايان قىلغايسەن، مانا، بۇ خەلقنىڭ ئۇز خەلقىڭ بولغىنى نەزىرىڭدە ئۇنتۇقايسەن! ـ دېدى. **14** ئۇ جاۋاب بېرىپ: مەن ئۇزۇم [سەن] بىللە بىللە بېرىپ، ساگا ئارام ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. **15** مۇسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەگەر سەن ئۇزۇڭ [بىز] بىلەن بىللە ماگىمساڭ، بىزنى بۇ يەردىن چىقارمىغايسەن، **16** چۈنكى، مەن ۋە خەلقىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمىز نېمىدىن بىلىندۇ؟ ئەجەبا، ئۇزۇڭمىنىڭ بىز بىلەن بىللە ماگىغىنىڭدىن بىلىنمەمدۇ؟ شۇ سەۋەبتىن مەن ۋە خەلقىڭ يەر يۈزىدىكى ھەربىر تائىپىلەردىن ئالاھىدە پەرقلەنمەمدۇق؟! ـ دېدى. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مۇشۇ ئىلتىجايىڭنىمۇ ئىجابەت قىلىمەن؛ چۈنكى سەن نەزىرىمدە ئىلتىپات تاپتىڭ ۋە مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تونۇيمەن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا: ـ ئۇز شان-شەرىپىڭنى ماگا كۆرسەتكەيسەن، ـ دېدى. **19** [پەرۋەردىگار]: ـ ئۇزۇمىنىڭ پۈتكۈل مېھرىبانلىقىمنى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدىن ئۆتكۈزىمەن ۋە ئالدىڭدا «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلايمەن. كىمگە شاپائەت قىلماقچى بولسام شۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىمەن، كىمگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتمەكچى بولسام، شۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىمەن، دېدى. **20** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن يۈزۈمنى كۆرەلەيسەن؛ چۈنكى ھېچ ئادەمزات مېنى كۆرسە تىرىك قالمايدۇ، دېدى. **21** ئاندىن پەرۋەردىگار: ـ مانا، يېنىمدا بىر جاي باردۇر، سەن شۇ يەردىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە تۇرغىن. **22** مېنىڭ شان-شەرىپىم ئۆتىدىغان ۋاقىتتا، شۇنداق بولىدۇكى، مەن سېنى شۇ قورام تاشنىڭ پېرىقىدا تۇرغۇزۇپ، مەن ئۆتۈپ بولغۇچە سېنى قولۇم بىلەن يېپىپ تۇرىمەن. **23** ئاندىن قولۇمنى تارتىۋالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ ئارقا تەرىپىمنى كۆرسەن، لېكىن يۈزۈم كۆرۈنمەيدۇ، ـ دېدى.

34

پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تۈزۈڭ ئۈچۈن تاشتىن ئىككى تاختايىنى يونۇپ كەل؛ مەن بۇ تاختايلارغا سەن ئىلگىرى چېقىۋەتكەن تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يېزىپ قويىمەن. **2** سەن ئەتە ئەتىگەنگىچە تەيار بولۇپ، سەھەردە سىناي تېغىغا چىقىپ، شۇ يەردە تاغنىڭ چوققىسىدا مېنىڭ ئالدىمدا ھازىر بولغىن. **3** لېكىن ھېچ كىشى سەن بىلەن بىللە چىقمىسۇن ۋە ياكى تاغنىڭ ھېچ يېرىدە باشقا ئادەم كۆرۈنمىسۇن، قوي-كالىلارمۇ تاغنىڭ تۈزىدە ئوتلىمىسۇن، ـ دېدى. **4** مۇسا ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تاشتىن ئىككى تاختايىنى يونۇپ، ئەتىسى تاڭ سەھەر قوپۇپ، بۇ ئىككى تاش تاختايىنى قولىدا ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە سىناي تېغىغا چىقتى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار بۇلۇتتا چۈشۈپ، شۇ يەردە مۇسانىڭ قېشىدا تۇرۇپ، «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلىدى. **6** پەرۋەردىگار ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىن ئوتۇپ: ـ «پەرۋەردىگار، پەرۋەردىگار، رەھىمدىل ۋە

مبهىر-شەپقەتلىكتۇر، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، شاپائەت بىلەن ۋاپاسى كەڭ تەكۈدۈر، 7 مىڭلىغان-ئون مىڭلىغانلارغا رەھىم-شاپائەت كۆرسىتىپ، قەبىھلىك، ئاسىيلىق ۋە گۇناھنى كەچۈرگۈچىدۇر؛ لېكىن ئۇ گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدىغان، بەلكى ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگىچە، شۇنداقلا ئۈچىنچى ۋە تۆتىنچى ئەۋلادىغىچە يۈكلەيدىغان [تەكۈدۈر]» ـ دەپ جاكارلىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا دەرھال يەرگە باش قويۇپ سەجدە قىلىپ: ـ 9 ـ ئەي رەب، ئەگەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇنداقتا ئى رەب، ئارىمىزدا بىز بىلەن ماڭغايسەن؛ چۈنكى بۇ خەلق دەرۋەقە يوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر، بىزنىڭ قەبىھلىكىمىزنى ۋە گۇناھىمىزنى كەچۈرگەيسەن، بىزنى تۆز مىراسىڭ بولۇشقا قوبۇل قىلغايسەن! ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن تۆ مۇساغا: ـ مانا، مەن بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ سېنىڭ بارلىق خەلقىڭ ئالدىدا پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ ھېچبىر جايىدا ياكى ھېچبىر ئەل ئارىسىدا قىلىنىپ باقمىغان مۇجىزىلەرنى يارىتىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئارىسىدا بولغان خەلقىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ [كارامەت] ئەمەلىنى كۆرىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ سىلەرگە قىلىدىغان ئەمەلىم دەرۋەقە دەھشەتلىك ئىش بولىدۇ. 11 مەن بۈگۈن ساڭا تاپىلايدىغان ئەمرلىرىمنى تۇتقىن؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئامورىي، قاناناني، ھىتتىي، پەرىزىي، ھىۋىي ۋە يەبۈسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىمەن. 12 ئەمدى ھېزى بولغىنىڭ، سەن باريدىغان زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن ھېچ ئەھدە باغلاشمىغىن؛ بولمىسا، بۇ ئىش سىلەرگە تۇزاق بولىدۇ؛ 13 بەلكى سىلەر تۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چۈۋۈپ، بۇت تۈۋرۈكلىرىنى سۇندۇرۇپ، «ئاشەراھ» بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار. 14 چۈنكى سەن ھېچقانداق باشقا ئىلاھقا ئىبادەت قىلماسلىقىڭ كېرەك ـ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى «ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى» بولۇپ، ھەسەت قىلغۇچى بىر ئىلاھدۇرمەن. 15 بولمىسا، شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشۈڭ مۇمكىن؛ ئاندىن تۇلار ئىلاھلىرىنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ بۇتلىرىغا قىلىق قىلىپ، ئىلاھلىرىغا قۇربانلىقلار تۆتكۈزگىنىدە، سىلەرنى چاقىرسا تۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىدىن يەپ كېتىشىڭلار مۇمكىن؛ 16 سەن شۇنداقلا يەنە تۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئوغۇللىرىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىشىڭ مۇمكىن، ئۇ قىزلار تۆز ئىلاھلىرىنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ بۇتلىرىغا قىلىق قىلغىنىدا، تۇلار ئوغۇللىرىڭنىمۇ تۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغۇزۇپ، بۇتلىرىغا قىلىق قىلدۇرۇشى مۇمكىن. 17 تۆزۈڭ ئۈچۈن ھېچقانداق قۇيما بۇتلارنى ياسامغىن. 18 پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتۈگىلار، مېنىڭ ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا يەتتە كۈن پېتىر نان يەگىلار. چۈنكى سىلەر ئابىب ئېيىدا مىسىردن چىققانسىلەر. 19 بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى مېنىڭكى بولىدۇ، چارپاي ماللىرىڭنىڭ ئىچىدىن دەسلەپ تۇغۇلغان ئەركەكلەر، كالا بولسۇن، قوي بولسۇن تۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكى بولسۇن. 20 لېكىن ئېشەكلەرنىڭ تۇنجى تەخەپلىرىنىڭ ئورنىغا قوزا بىلەن بەدەل تۇلىشىڭ لازىم بولىدۇ، ئەگەر ئورنىغا [قوزا] بەرمىسەڭ، تەخەپنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋېتىكىن. تۇنجى ئوغۇللىرىڭنى بولسا، تۇلارغا بەدەل تۇلەپ قايتۇرۇۋالىل. ھېچكىم مېنىڭ ھوزۇرۇمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 21 سەن ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش-ئەمەلىڭنى قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر؛ يەر ھەيدەش ۋاقتى بولسۇن، ئورما ۋاقتى بولسۇن، ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر. 22 يېڭى بۇغداينىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى تەيىركەيدىغان «ھەپتىلەر ھېيتى»نى تۇتۇقلۇقلار، يىلنىڭ ئاخىرىدا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى تۇتۇقلۇقلار. 23 سېنىڭ ھەربىر ئەركەك كىشىلىرىڭ يىلدا ئۈچ قېتىم ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر بولسۇن. 24 چۈنكى مەن تائىپىلەرنى ئالدىڭدىن ھەيدىۋېتىپ، چېگرالىرىڭنى كېڭەيتىمەن، شۇنىڭدەك سەن يىلدا ئۈچ قېتىم پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىغا ھازىر بولۇشقا چىقىپ بارساڭ، ھېچكىم يېرىڭگە كۆز قىرىنى سالمايدۇ. 25 ماڭا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى بولدۇرۇلغان نان بىلەن بىللە سۇنمىغىن؛ ياكى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ گۈشىنى ئەتىگەن قالدۇرما. 26 زېمىنىڭنىڭ دەسلەپكى ھوسۇلىدىن تۇنجى مەھسۇلاتلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ ئاتا. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 27 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بۇ سۆزلەرنى تۆزۈڭ ئۈچۈن يېزىۋالغىن؛ چۈنكى مەن مۇشۇ سۆزلەرنى ئاساس قىلىپ سەن بىلەن ۋە ئىسرائىل بىلەن ئەھدە باغلىدىم، دېدى. 28 تۇ ۋاقىتتا مۇسا شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردى؛ تۇ ھېچنەرسە يېمىدى، ھېچ سۇ ئىچمىدى. ئۇ يەردە [پەرۋەردىگار] تاختايلارغا ئەھدىنىڭ سۆزلىرى بولغان ئون ئەمرنى پۈتتى. 29 مۇسا سىناي تېغىدن چۈشكەندە شۇنداق بولدىكى (تۇ تاغدىن چۈشكەندە ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىنى ئۆتىنى قولىدا ئىدى)، تۆزىنىڭ [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىنى ئۈچۈن يۈزىنىڭ پارقىراپ كەتكىنىنى بىلمەيتتى. 30 ئەمدى ھارۇن ۋە بارلىق ئىسرائىللار مۇسانى كۆردى، مانا، ئۆنىڭ يۈز تېرىسى پارقىراپ تۇراتتى؛ تۇلار تۇنىڭغا يېقىن بېرىشتىن قورقۇشتى. 31 لېكىن مۇسا تۇلارنى چاقىرىۋىدى، ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ بارلىق باشلىرى يېنىپ، ئۆنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مۇسا تۇلار بىلەن سۆزلەشتى. 32 شۇنىڭدىن كېيىن، بارلىق ئىسرائىللار ئۆنىڭ يېنىغا كەلدى؛ تۇ ۋاقىتتا مۇسا پەرۋەردىگار تۆزىگە سىناي تېغىدا سۆز قىلغىنىدا تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلەرنى تۇلارغا تاپىلىدى. 33 مۇسا تۇلارغا دەيدىغىنىنى دەپ تۈگەتتى. تۇ [سۆزلىگەندە] يۈزىگە بىر چېمپەردە تارتۇالغانىدى؛ 34 قاچانكى مۇسا پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلىشىشكە تۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرسە، چېمپەردىنى ئېلىۋېتەتتى، تاكى تۇ يېنىپ چىققۇچە شۇنداق بولاتتى؛ يېنىپ چىققاندا تۇزىگە نېمە تاپىلانغان بولسا، شۇنى ئىسرائىللارغا ئېيتىپ بېرەتتى. 35 ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈز تېرىسىنىڭ پارقىراپ تۇرغىنىنى كۆرەتتى؛ شۇڭا مۇسا يەنە تاكى پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلەشكىلى تۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرگۈچە يۈزىگە چېمپەردە تارتۇالاتتى.

35

مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىنى يىغىپ تۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار سىلەرگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئەمرلەر مۇنۇلاردۇر: ـ 2 ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك كۈنى بولسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى سىلەرگە نىسبەتەن مۇقەددەدەس بىر كۈن بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئارام ئالىدىغان شابات كۈنى بولسۇن. ھەركىم شۇ كۈندە ئىش-ئەمگەك قىلسا تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 3 شابات كۈندە بارلىق تۇرالغۇلىرىڭلاردا ھەرگىز ئوت قالماڭلار، ـ دېدى. 4 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئەمر مانا شۇكى: ـ 5 تۆزۈڭلارنىڭ ئارا ئالىدىن پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرۈڭلار، كۆڭلى خالىغانلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىنى كەلتۈرسۇن: يەنى ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، 6 كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ، ئاق كاناپ رەخت، تۆچكە تۈتىتى، 7 قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسى، دېلفىن تېرىسى، ئاكاتسىيە ياغىچى، 8 چىراغدان ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» بىلەن خۇشبۇي ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەر، 9 ئەفودقا ھەم قوشىنىغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىق ۋە باشقا ياقۇتلارنى كەلتۈرۈڭلار». 10 ـ «ئارا ئالىدىكى بارلىق ماھىر ئۇستىلار كېلىپ پەرۋەردىگار بۇيرۇغاننىڭ ھەممىسىنى ياساپ بەرسۇن: 11 ـ [مۇقەددەدەس] چېدىر بىلەن ئۇنىڭ ئېچىكى ۋە تاشقى يوپۇقلىرىنى، ئىلغىلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى ۋە بۇلانىڭ تەگلىكلىرىنى، 12 ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، «ئىلىرىما پەردە-يوپۇق»نى، 13 شىرە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچىلىرىنى ۋە «تەقدىم نانلىرى»نى، 14 يورۇقلۇق ئۈچۈن ياسالغان چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، ئۇنىڭ چىراغلىرى ۋە چىراغ مېيىنى، 15 خۇشبۇيگاھ ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، دورا-دەرمەكلەردىن ئىشلەنگەن خۇشبۇيىنى، مۇقەددەدەس چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى «ئىشىك پەردىسى»نى، 16 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، بالداقلىرىنى ۋە بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى، 17 ھويلىنىڭ پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردىنى، 18 چېدىرنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، ھويلىنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، شۇنداقلا بارلىق تانىلىرىنى، 19 توقۇلىدىغان كىيىملەر، يەنى مۇقەددەدەس جاينىڭ خىزمىتىگە كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەدەس كىيىملىرىنى ھەم ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كىيىملىرىنى تەييار قىلسۇن». 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسانىڭ يېنىدىن چىقىپ كېتىشتى. 21 ئالدىن كۆڭلى تارتقانلارنىڭ ھەربىرى، روھى تۆزلىرىگە تۇرتكە بولغانلارنىڭ ھەربىرى كېلىپ، جامائەت چېدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق

سەرەمجانلارنی یاساشقا ۋە مۇقەددەس كىيىملەرنی تىكىشكە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پۇلا گلاتما ھەدىيە»نی كەلتۈرگلی تۇردی. 22 تۇلار ئەرلەرمۇ، ئاياللارمۇ كېلىپ، سۈنۈشقا كۆكلى خۇش بولغانلارنىڭ ھەربىرى ھەدىيە كەلتۈرۈپ، بۇلاپكا، زىرە-ھالقا، تۇزۇك، زۇنىنار-بىلەزۈك قاتارلىق ھەرخىل ئالتۇن بۇيۇملارنى ئېلىپ كەلدى؛ ئالتۇننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ بېرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى ئۇنى پەرۋەردىگارغا سۈندى. 23 كىمدە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەختى، ئۆچكە تىتى، قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسى ۋە دېلفىن تېرىسى بولسا، شۇلارنى ئېلىپ كېلىشتى. 24 كۈمۈش يا مىستىن كۆتۈرمە ھەدىيە كەلتۈرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى شۇنى پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلىپ سۈندى. كىمدە چىدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ھەرخىل سەرەمجانلارغا يارىغۇدەك ئاكاتسىيە ياغىچى بولسا، ئۇنى ئېلىپ كەلدى. 25 قولى چېۋەر ئاياللارنىڭ ھەربىرى تۈز قوللىرى بىلەن ئېگىرىپ، شۇ ئېگىرگەن يىپ ۋە رەختلەرنى، يەنى كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەختلەرنى كەلتۈردى، 26 شۇنىڭدەك كۆكلى قوزغالغان ئاياللارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرنى ئىشلىتىپ تۆچكە تىتىدىن يىپ ئېگىرىشتى. 27 ئەمىرلەر ئەفود ۋە قوشىنغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىقلار ۋە ياقۇتلارنى، 28 دورا-دەرمەكلەرنى، چىراغقا ۋە مەسىلەش مېيىغا ئىشلىتىلىدىغان زەيتۇن مېيىنى، خۇشبۇيغا ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەرنى كەلتۈردى. 29 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغان ئىشلارنىڭ ھەرقايسىغا بىر نەرسە بېرىشكە كۆكلى تارتقان بولسا، ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن ھەربىرى شۇنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىختىيارىي ھەدىيە بەردى. 30 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، پەرۋەردىگار يەھۇدا قەبىلىسىدىن خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرىپ، 31 ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 32 ئۇنى تۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان ـ ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 33 ياقۇتلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، زىننەت بۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدى. 34 ئۇ يەنە ئۇنىڭ كۆڭلىگە، شۇنىڭدەك ھەم دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنىڭ كۆڭلىگە [باشقىلارغا] ھۈنەر ئۆگىتىش نىيەت-ئىستىكىنى سېلىپ، 35 ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى دانالىق-ھېكمەت بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇلارنى ھەرخىل نەققاشلىق-ئويمچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر قىلىپ، كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەخت بىلەن كەشتىچىلىك قىلىشقا ھەمدە باپكارلىققا ئىقتىدارلىق قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنىڭ ۋە ھەرخىل لايىھىلەش ئىشلىرىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان بولدى.

36

شۇنىڭ بىلەن بەزالەل ۋە ئوھولىيابلار، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار مۇقەددەس چىدىر ياساشنىڭ ھەرخىل ئىشلىرىغا كېرەك بولغان دانالىق-ھېكمەت ۋە ئەقىل-پاراسەتنى ئاتا قىلغان ماھىر ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارغا قوشۇلۇپ، شۇ ئىشنى ئۇنىڭ ئەمر قىلغىنى بويىچە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ». 2 شۇ ۋاقىتتا مۇسا بەزالەل ۋە ئوھولىيابنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار دانالىق-ھېكمەت بىلەن كۆڭۈللىرىنى تولدۇرغان، كۆڭلى ئۇزىنى شۇ ئىشنى قىلىشقا قاتنىشىشقا دالالەت قىلغان بارلىق ھۈنەرۋەن- كاسىپلارنى چاقىرىپ يېغدى. 3 ئۇلار كېلىپ مۇقەددەس چىدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىش-خىزمەتلىرىگە كېرەكلىك سەرەمجانلارنى ياساشقا ئىسرائىللار ئېلىپ كەلتۈرگەن بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەرنى مۇسادىن تالىشۇرۇۋالدى. ئىسرائىل خەلقى يەنىلا ئۆز مەيلى بىلەن ھەر كۈنى ئەتىگەنى مۇساغا ئىختىيارىي ھەدىيە كەلتۈرۈپ تۇراتتى. 4 ئاندىن مۇقەددەس چىدىرنىڭ ئىشلىرىنى قىلۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەممىسى قولىدىكى ئىشنى قويۇپ قويۇپ كېلىپ، 5 مۇساغا: ـ خەلقنىڭ ئېلىپ كەلگىنى پەرۋەردىگار بىزگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئىشنى پۈتكۈزۈشكە ئېھتىياج بولغىنىدىن كۆپ ئېشىپ كەتتى! ـ دېيىشتى. 6 ئاندىن مۇسا ئەمر قىلىپ، پۈتكۈل چىدىرگاھ بويىچە: «مانا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھېچكىم مۇقەددەس چىدىرنى ياساش ئۈچۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە يەنە ھېچقانداق نەرسە تەيىارلاپ كەلمىسۇن!» دەپ جاكارلاتتى. بۇنىڭ بىلەن كۈنچىلىك ھەدىيەلەر كەلتۈرۈشتىن توختىتىلدى. 7 چۈنكى ئۇلار تەيىارلىغان ماتېريىاللار پۈتكۈل قۇرۇلۇش ئىشىغا يېتەتتى، ھەتتا ئېشىپ قالاتتى. 8 مۇقەددەس چىدىرنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن ئون پارچە يوپۇق ياساپ، كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى يوپۇقلارغا چېۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقتى. 9 ھەربىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يېگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر يوپۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 10 [بەزالەل] يوپۇقلارنىڭ بەشىنى بىر-بىرىگە تۇلدىدى، قالغان بەش يوپۇقنىمۇ ھەم بىر-بىرىگە تۇلدىدى. 11 ئۇ ئۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىنلا بىر تەرىپىگە رەڭگى كۈك ئىزمىلەرنى قادىدى، شۇنىڭدەك ئۇلاپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگەمۇ شۇنداق قىلدى. 12 بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگەمۇ ئەللىك ئىزمە قادىدى. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل قىلىندى. 13 مۇقەددەس چىدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇ ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى پارچە يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇردى. 14 ئۇ مۇقەددەس چىدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۈچكە تۇتىدىن يوپۇقلارنى ياسىدى؛ يوپۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىدى. 15 يوپۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 16 يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلدى. 17 ئۇ بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى. 18 ئۇ چىدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويدى. 19 ئۇ بۇنىڭدىن باشقا چىدىرغا قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىدى. 20 ئۇ مۇقەددەس چىدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىدى. 21 ھەربىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز قىلىندى. 22 ھەربىر تاختاينىڭ ئىككىدىن ئۇرۇمى بار ئىدى، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى؛ ئۇ چىدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى. 23 ئۇ چىدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى؛ يېگىرمىسى جەنۇب تەرەپكە ئورنىتىلدى؛ 24 ئۇ بۇ يېگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تەگلەك ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى ئۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلەك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى ئۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىكى ياسىدى. 25 شۇنىڭدەك ئۇ چىدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىگە، يەنى شىمال تەرىپىگە يېگىرمە تاختاي ياسىدى، 26 شۇنداقلا بۇلارنىڭ قىرىق تەگلىكىنى كۈمۈشتىن ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلەك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلەك ئورۇنلاشتۇرۇلدى. 27 چىدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 28 ئۇ چىدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 29 بۇ بۇلۇڭ تاختايلىرى ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىپ [تاختايلارنى] ئۈزۈتارا چېتىشتۇردى، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلدى. ئۇ ھەر ئىككىسىنى شۇنداق ياساپ، ئىككى بۇلۇڭغا ئورناتتى. 30 شۇنداشقىمۇ ئۇ تەرىپىدە سەككىز تاختاي بولدى، ئۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەگلىكى بار ئىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلەك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلەك بار ئىدى. 31 بۇنىڭدىن باشقا ئۇ ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىدى؛ چىدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، 32 چىدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چىدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغىمۇ بەش بالداقنى ياسىدى. 33 ئۇ تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىدىكى ئوتتۇرا بالداقنى بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يەتكۈزۈپ ياسىدى. 34 ئۇ تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۈتكۈزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 35 ئۇ نېپىز

توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى؛ ئۇنى كېرۇبلارنىڭ سۈرتىنى چېۋەرلىك بىلەن لايىھەلەپ نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ، كەشتىلەپ چىقاردى. 36 ئۇنى ئېسىشقا ئۈچ ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تۆت خادا ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى ئالتۇندىن ياسالدى، خادىلارغا ئۈچ كۈمۈشتىن تۆت تەگلىكنى قۇيۇپ ياسىدى. 37 ئۇ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نەپىس توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى، ئۇنى كەشتىچىگە كەشتىلەتتى. 38 ئۇ يەنە بۇ پەردىنىڭ بەش خادىسىنى ئىلمەكلىرى بىلەن قوشۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىنى ۋە بالداقلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇلارنىڭ بەش تەگلىكى مىستىن ياسالدى.

37

ئاندىن بەزالەل ئەھدە ساندۇقىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 2 ئۇ ئۇنىڭ ئىچى ۋە سىرتىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. 3 ئۇ ئۇنىڭ ئۈچىزى ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيۇپ، ئۇلارنى ئۇنىڭ تۆت چېتىغا بېكىتتى؛ بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بېكىتتى. 4 ئۇ ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ 5 ئاندىن ساندۇق ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئوتكۈزۈپ قويدى. 6 ئۇ [ساندۇقنىڭ يالقۇچى سۈپىتىدە] ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىدى. 7 ئۇ ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىدى، ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتتى؛ 8 بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورناتتى. ئۇ ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلدى. 9 كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلىنىپ، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلدى. 10 ئۇ ھەم شىرەنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 11 ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. 12 ئۇ شىرەنىڭ چۇرىسىگە تۆت ئىلمەك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىدى، بۇ لەۋنىڭ چۇرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقاردى. 13 ئۇ شىرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتتى. 14 شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئوتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلدى. 15 شىرە ئۈچۈن ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ شىرە ئۈلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى. 16 ئۇ شىرەنىڭ ئۈستىگە قويۇلىدىغان بارلىق بۇيۇملارنى، يەنى لېگەنلىرىنى، قاچا-قۇچا تەخسىلىرىنى، [«شاراب ھەدىيەلىرى»نى] قۇيىدىغان قەدەھ ۋە پىياللەرنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 17 ئۇ ھەم چىراغدانىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى؛ چىراغدانىنى سوقۇپ ياسىدى؛ چىراغدانىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچىلىرى ۋە گۈللىرى بىر پۈتۈن ئالتۇندىن سوقۇلدى. 18 چىراغدانىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلدى ـ چىراغدانىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، ئۇنىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلدى؛ 19 بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالدى. 20 چىراغدانىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلدى. 21 بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە ياسالغاندىن كېيىن، چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 22 ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالدى. 23 ئۇ چىراغدانىڭ يەتتە چىرىغىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۆزلىدانلىرىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 24 ئۇ چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 25 ئۇ يەنە خۇشبۇيگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولۇپ، تۆت چاسا قىلىپ ياسالدى؛ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۇڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالدى. 26 ئۇ ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت تەرىپىنى ھەم مۇڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. 27 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل بېكىتتى. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورنىلاشتۇردى. 28 ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 29 ئۇ ھەم مۇقەددەس مەسىلىمىز مېيىنى ياسىدى، ئاندىن ئەترچى چىقارغاندەك دورا-دەرمەكلەرنى تەڭشەپ ساپ خۇشبۇيىنى ياسىدى.

38

ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىندى. 2 ئۇ ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلىدىغان مۇڭگۈزلىرىنى ياسىدى؛ مۇڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىدى. 3 ئۇ قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ـ ئۇنىڭغا خاس بولغان داسلارنى، گۇرىجەكلەرنى، كوربالارنى، لاختىشكىلارنى ۋە ئوتدانىلارنىمۇ ياسىدى؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مىستىن ياسىدى. 4 قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىدى؛ شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋەكتىن توۋەنرەك تۇربىدىغان قىلدى؛ شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا ئىدى. 5 ئۇ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە بالداقلار ئوتكۈزۈلىدىغان تۆت مىس ھالقىنى قۇيۇپ ياسىدى. 6 ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇنلار مىس بىلەن قاپلىدى. 7 ئاندىن ئۇ قۇربانگاھنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن بالداقلارنى قۇربانگاھنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلارغا ئوتكۈزۈپ قويدى. ئۇ قۇربانگاھنى تاختايلاردىن، ئىچىنى بوش قىلىپ ياسىدى. 8 ئۇ يەنە يۇيۇنۇش دېسىنى مىستىن، ئۇنىڭ تەگلىكىنمۇ مىستىن ياسىدى؛ ئۇ بۇلارنى «كۆرۈشۈش چېدىرى»نىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولغان ئاياللارنىڭ مىس ئەينەكلىرىدىن ياسىدى. 9 ئاندىن ئۇ چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىدى. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. 10 پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تەگلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندى. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تەگلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندى. 12 شۇنىڭغا ئوخشاش غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى؛ پەردىلەرنى ئېسىشقا ئون خادا ۋە خادىلارنىڭ ئون تەگلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى. 13 ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەگەن تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. 14 بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بار ئىدى. 15 يەنە بىر تەرىپىدىمۇ ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بار ئىدى. 16 ھويلىنىڭ چۇرىسىدىكى پەردىلەرنىڭ ھەممىسى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن تىكىلگەندى. 17 ھويلىنىڭ چۇرىسىدىكى ھەممە خادىلارنىڭ تەگلىكى مىستىن، ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى؛ خادىلارنىڭ باشلىرىمۇ كۈمۈشتىن قاپلانغاندى. ھويلىنىڭ چۇرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى. 18 ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچىلەر تەرىپىدىن كەشتىلەندى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ھويلىدىكى پەردىلەرنىڭ ئېگىزلىكىگە ئوخشاش بولۇپ بەش گەز ئىدى. 19 ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن مىستىن

ياسالغان توت تەگلىكى بار ئىدى، خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى كۆمۈشتىن ياسالىدى، تۈلارنىڭ باشلىرى كۆمۈش بىلەن قاپلانىدى ۋە بالداقلىرى كۆمۈشتىن ياسالىدى. **20** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھەم چۈرىسىدىكى ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن ياسالىدى. **21** مۇقەددەس چېدىر، يەنى «ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى چېدىرى» ئۈچۈن ئاتالغان ماتېرىياللارنىڭ سانى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (تۈلار مۇسانىڭ بۇيرۇقى بىلەن، كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدىكى لاۋىيلار مەسئۇل بولۇپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈپ، [خۇداغا] ئاتالغانىدى): ـ **22** يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەل پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغانىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى؛ **23** دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولياب ئۇنىڭ يارده‌مچىسى ئىدى؛ ئۇ بولسا نەققاشلىق-ئويمچىلىق ئۇستىسى، لايىھىلىگۈچى ھەمدە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپتىن ئاق كاناپ رەختكە كەشتە تىكەلەيدىغان ئۇستا ئىدى. **24** مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا ئىشلىتىلگەن ئالتۇن، يەنى «پۇلا كاۋىتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن ئالتۇرنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچېڭەم بىرلىكى بويىچە يىگىرمە توققۇز تالانت يەتتە يۈز ئوتىۋز شەكەل ئىدى. **25** جامائەت ئارىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئادەملەر تەرىپىدىن كەلتۈرۈلگەن كۆمۈش بولسا مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچېڭەم بىرلىكى بويىچە بىر يۈز تالانت بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شەكەل ئىدى. **26** بۇ كۆمۈش نوپۇسى رويخەتكە ئېلىنغان كىشىلەردىن ئېلىنغانىدى ـ دېمەك، كىمكى يىگىرمە ياش يا ئۇنىڭدىن چوڭ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەرنىڭ ھەربىرى بىر بېكا، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچېڭەم بىرلىكى بويىچە يېرىم شەكەل كۆمۈش بەردى. ساناقتىن ئۆتكەن كىشى ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. **27** مۇقەددەس جاينىڭ تەگلىكلىرىنى ھەم ئوتىۋز رىسىدىكى پەردىنىڭ تەگلىكلىرىنى قۇيۇشقا يۈز تالانت كۆمۈش كەتتى؛ يۈز تالانت كۆمۈشتىن يۈز تەگلىك ياسىلىپ، ھەربىر تەگلىك ئۈچۈن بىر تالانت ئىشلىتىلدى. **28** ئۇ قالغان بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شەكەل كۆمۈشتىن خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرىنى ياسىدى، تۈلارنىڭ باشلىرىنى قاپلىدى، شۇنىڭدەك تۈلارنى بىر-بىرىگە چاتىدىغان بالداقلارنى ياسىدى. **29** «پۇلا كاۋىتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن مىس بولسا يەتمىش تالانت، ئىككى مىڭ توت يۈز شەكەل چىقتى. **30** بۇنىڭدىن ئۇ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تەگلىكلىرىنى، مىس قۇربانگاھنى، ئۇنىڭ مىس شالاسى ۋە قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، **31** ھويلىنىڭ چۈرىسىدىكى خادا تەگلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى تەگلىكلەرنى، چېدىرنىڭ بارلىق قوزۇقلىرىنى ۋە ھويلىنىڭ چۈرىسىدىكى قوزۇقلارنىڭ ھەممىسىنى ياسىدى.

39

پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئىشلىتىلىپ، مۇقەددەس چېدىرنىڭ خىزمىتىدە كىيىلىدىغان [كاھىنلار] كىيىملىرى، شۇنداقلا ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى تەييار قىلىندى. **2** [بەزالەل] ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەردىن ئەفودنى ياساپ تەييارلىدى. **3** تۈلار ئالتۇننى سوقۇپ ئېپىز قىلىپ، ئۇنى كېسىپ يىپ قىلدى، ئاندىن بۇلارنى ماھىرلىق بىلەن كۆك يىپلار، سۈسۈن يىپلار ۋە قىزىل يىپلاردىن ئاق كاناپ رەختكە لاھايىلەنگەن نۇخىلار ئۈستىگە توقۇدى. **4** تۈلار ئەفودنىڭ [ئالدى ۋە كەينى] قىسمىنى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇپ تۇردىغان ئىككى مۇرىلىك تاسما ياسىدى؛ ئەفودنىڭ ئىككى تەرىپى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇلدى. **5** ئەفودنىڭ ئۈستىگە باغلايدىغان بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ئوخشاش سىپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار ۋە ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **6** تۈلار ئىككى ئاق ھېقىقىي ئىككى ئالتۇن كۆزلۈكنى ئورنىتىپ، تۈلارنىڭ ئۈستىگە خۇددى مۇھۇر ئويغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نام‌لىرى ئويۇپ ياسىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلەتمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا بېكىتىپ قويدى. **8** ئۇ قوشىنىنى چېڭەر قولالرغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياسىدى؛ ئۇنى ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىدى. **9** تۈلار قوشىنىنى ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىپ ياسىدى؛ ئىككى قات قىلىنغاندا ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ كېلەتتى. **10** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورنىتاتتى: ـ بىر قاتارىدىكىسى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۈمرەتلەر ئىدى؛ بۇ بىرىنچى قاتار ئىدى. **11** ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتىشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس، **12** ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۈزارتىس، **13** تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئانارتاش ئورنىتىلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈكتە بېكىتىلدى. **14** بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نام‌لىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، تۈلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ئويغاندەك ھەربىر گۆھەرگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن يۈتۈلدى. **15** تۈلار قوشىنغا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىدى؛ **16** تۈلار قوشىنغا ئالتۇندىن ئىككى كۆزلۈك ۋە ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ **17** ئاندىن شۇ ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن ئۆتكۈزۈپ، **18** ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۆچىنى ئىككى كۆزلۈكتە بېكىتىپ، [كۆزلۈكلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتتى. **19** بۇنىڭدىن باشقا تۈلار ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، تۈلارنى قوشىنىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ تۈلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئىچىگە قاداليدى. **20** مۇندىن باشقا تۈلار ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، تۈلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، ئەفودقا تۇلىنىدىغان جايغا يېقىن، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتتى. **21** تۈلار قوشىنىنىڭ ئەفودنىڭ بەلۋىغىدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىنىنىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن كۆك شوينا بىلەن قوشىنىنىڭ ھالقىسىنى ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **22** [بەزالەل] ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونى پۈتۈنلەي كۆك رەڭگىلا قىلدى. **23** تونىنىڭ [باشقا كىيىلىدىغان] تۆشۈگى دەل ئوتىۋىرىسدا، خۇددى ساۋۇتنىڭ ياقىسىدەك ئىشلەنگەندەك، يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭ چۈرىسىگە پەۋاز ئىشلەندى. **24** تۈلار تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئېسىپ قويدى. **25** تۈلار ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، قوڭغۇراقلارنى تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە، ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويدى؛ ھەر ئىككى ئانارنىڭ ئوتىۋىرىسىغا بىر قوڭغۇراق ئېسىپ قويۇلدى. **26** [كاھىنلىق] خىزمىتىگە ئائىت [قوڭغۇراقلار] تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە بېكىتىلدى؛ بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار قىلىپ بېكىتىلدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **27** تۈلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن خالتا كۆگۈلگەنلەرنى تىكتى؛ **28** سەللىنى ئاق كاناپ رەختتە ياسىدى، شۇنداقلا چىرايلىق ئېگىز بۆكەنلەرنى ئاق كاناپ رەختتە، تامبالارنى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ **29** بۇنىڭدىن باشقا تۈلار بەلۋاغىنىمۇ كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ ئارىلاشتۇرۇلۇپ كەشتىلەنگەن، نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **30** تۈلار يەنە نەپىس تاختايىنى، يەنى مۇقەددەس ئۈتۈغانىنى ساپ ئالتۇندىن ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇر ئويغاندەك: «پەرۋەردىگارنا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويۇپ پۈتتى؛ **31** تۈلار ئۈتۈغانتا كۆك رەڭگىلا يېنىق باغلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئۈتۈغانىنى سەللىگە تاقىدى، بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **32** شۇ تەرىقىدە جامائەتنىڭ ئىبادەت چېدىرنىڭ ھەممە قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى؛ ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى شۇ بويىچە قىلدى؛ شۇ تەرىقىدە ھەممىسىنى پۈتكۈردى. **33** تۈلار چېدىرنى مۇسانىڭ ھېنىغا ئېلىپ كەلدى ـ چېدىر يوپۇقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، ئىلمەكلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى بىلەن تەگلىكلىرىنى، **34** شۇنىڭدەك قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇق بىلەن دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇقنى، «ئايرىما پەردە»نى، **35** ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، **36** شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شۇنداقلا «تەقدىم نانلار»نى، **37** ساپ ئالتۇندىن

ياسالغان چىراغدان بىلەن تۆنىڭ چىراغلىرىنى، يەنى ئۇستىگە تىزىلغان چىراغلارنى، تۆنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى ھەم چىراغ مېيىنى، 38 ئالتۇن خۇشبۇيگاھ، مەسىھىدىش مېيى، دورا-دەرمەكلەردىن ياسالغان خۇشبۇيتى، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى، 39 مىس قۇربانگاھ بىلەن تۆنىڭ مىس شالاسىنى، تۆنىڭ بالداقلىرى بىلەن ھەممە ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن تۆنىڭ تەگلىكىنى، 40 ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنى، تۆنىڭ خادىلىرى ۋە تۈلارنىڭ تەگلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسى بىلەن ھويلىنىڭ تانىلىرى ۋە قوزۇقلىرىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىغا ئائىت خىزمەتكە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋابلارنى، 41 مۇقەددەس جايغا ئائىت خىزمەت ئۈچۈن تىكىلگەن كاھىنلىق كىيىمىنى، يەنى ھارۇن كاھىنىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى بىلەن تۆنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى بولسا، ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدى. 42 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بارلىق بۇيرۇغانلىرى بويىچە ئەنە شۇنداق ئادا قىلغاندى. 43 مۇسا ئىشلارنىڭ ھەممىسگە تەپسىلىي قاردى، مانا، تۈلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە بۇ ئىشلارنى پۈتكۈزگەندى؛ بۇيرۇلغاندەك، دەل شۇنداق قىلغاندى؛ مۇسا بۇلارنى كۆرۈپ، تۈلارغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى.

40

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ 2 بىرىنچى ئاينىڭ بېشى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سەن جامائەت چېدىرنىڭ مۇقەددەسخانىسىنى تىكلىگىن. 3 ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى ئۇنىڭ ئىچىگە قويۇپ، ئېچىكى پەردە ئارقىلىق ئەھدە ساندۇقىنى توسۇپ قويغىن؛ 4 شىرەنى چېدىرنىڭ ئىچىگە ئەكىرىپ، ئۇستىگە تىزىلىدىغان نەرسىلەرنى تىزغىن؛ ئاندىن چىراغدانىنى ئەكىرىپ، ئۇستىگە چىراغلارنى ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 ئالتۇن [بىلەن قاپلانغان] خۇشبۇي كۆيدۈرگۈچى قۇربانگاھنى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىغا تىكلەپ قويغىن؛ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئېسىپ قويغىن. 6 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى مۇقەددەسخانىنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىغا قويغىن؛ 7 ئاندىن يۇيۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. 8 ھويلىنىڭ چۆرىسىگە پەردىلەرنى بېكىتىپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئاسقىن؛ 9 ئاندىن «مەسىھىدىش مېيى»نى ئېلىپ، ئىبادەت چېدىرى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى مەسىھىدىپ، ئۇنى ۋە بارلىق ھەممە ئەسۋابلىرىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن. شۇنداق قىلسىڭ [پۈتكۈل چېدىر] مۇقەددەس بولىدۇ. 10 سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مەسىھىدىپ، ئۇنى [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلغىن؛ بۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا بولىدۇ. 11 سەن يەنە يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى مەسىھىدىپ مۇقەددەس قىلغىن. 12 ئاندىن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئەكىلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 13 ھارۇنغا مۇقەددەس كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، ماڭا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى مەسىھىدىپ، [ماڭا ئايرىپ] مۇقەددەس قىلغىن. 14 ئاندىن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كىرىپ، ئۇلارغا خالىتا كۆڭلەكلەرنى كىيدۈرۈپ، 15 ئۇلارنىڭ ئاتىسىنى مەسىھلىگىنىڭدەك ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنىمۇ مەسىھلىگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ بۇ مەسىھلىنىشى ئۇلار ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي كاھىنلىقنىڭ [بەلگىسى] بولىدۇ. 16 مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نېمە بۇيرۇغان بولسا، ئۇ شۇنداق بەجا كەلتۈردى. 17 شۇنداق بولدىكى، ئىككىنچى يىلنىڭ بىرىنچى ئېيىدا، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ئىبادەت چېدىرى تىكلەندى. 18 مۇسا چېدىرنى تىكىپ، تەگلىكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، تاختايلىرىنى تىزىپ، ئۇلارنىڭ بالداقلىرىنى بېكىتىپ، خادىلىرىنى تىكلىدى. 19 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئۈستىگە [ئېچىكى] يوپۇقنى ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشقى يوپۇقنى يېپىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 20 ئاندىن ئۇ ھۆكۈم-گۈۋاھلىقنى ئېلىپ، ئۇنى ساندۇق ئېچىگە قويدى؛ بالداقلارنى ئەھدە ساندۇقىنىڭ [ھالقىلىرىدىن] ئۆتكۈزۈپ، «كافارەت تەختى»نى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى. 21 ئەھدە ساندۇقنى مۇقەددەس چېدىر ئېچىگە ئېلىپ كىرىپ، ئوتتۇرىغا «ئايرىما پەردە»نى تارتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى پەردە ئارقىلىق توسۇپ قويدى. ھەممە ئىش پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 22 ئۇ شىرەنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، مۇقەددەس جاينىڭ شىمال تەرىپىگە، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي»دىكى] پەردىنىڭ سرتىغا قويدى. 23 «تەقدىم نانلار»نى شىرەنىڭ ئۈستىگە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا تىزىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 24 ئاندىن ئۇ چىراغدانىنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، ئۇنى مۇقەددەس جاينىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شىرەنىڭ ئۇدۇلىغا قويدى، 25 چىراغلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئورۇنلاشتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 26 ئاندىن ئۇ [خۇشبۇيتى كۆيدۈرگۈچى] ئالتۇن قۇربانگاھنى ئېچىدىكى پەردىنىڭ ئالدىغا تىكلىدى؛ 27 ئۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇيتى كۆيدۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 28 ئۇ ئىبادەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا پەردە تارتتى. 29 ئاندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى جامائەت چېدىرىدىكى مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن قويدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئۆتكۈزدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 30 يۇيۇنۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، يۇيۇنۇشقا ئىشلىتىلىدىغان سۇنى داسقا توشقۇزۇپ قويدى. 31 مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قاچانلا جامائەت چېدىرىغا كىرسە ياكى قۇربانگاھقا يېقىن بارسا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قوللىرىنى شۇ سۇدا يۇياتتى. بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 33 ئاندىن ئۇ چېدىر ھەم قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىغا ھويلا پەردىسىنى تىكلەپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى تارتتى. شۇ تەرىقىدە مۇسا پۈتكۈل ئىشنى تاماملىدى. 34 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چېدىرىنى قاپلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئىبادەت چېدىرىنى تولدۇردى. 35 بۇلۇت سايە چۈشۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى چېدىرنى تولدۇرغىنى ئۈچۈن، مۇسا جامائەت چېدىرىغا كىرەلمىدى. 36 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىردىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار سەپەرگە ئاتلىناتتى. ھەربىر قېتىم سەپەردە شۇنداق بولاتتى. 37 بۇلۇت كۆتۈرۈلمىسە ئۇلار قوزغالماي، تاكى كۆتۈرۈلىدىغان كۈنگىچە سەپەرگە چىقمايتتى. 38 چۈنكى كۈندۈزى پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى مۇقەددەس چېدىر ئۈستىدە تۇراتتى، كېچىسى ئۇنىڭ ئۈستىدە ئوت كۆرۈنەتتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغان سەپەرلىرىدە شۇلار كۆرۈنەتتى.

لاۋىلار

1 ۋە پەرۋەردىگار مۇسانى چاقىرىپ جامائەت چېدىرىدىن تۇنىكىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۆلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر سىلەردىن بىرىگىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بىر قۇربانلىقنى سۇنماقچى بولسا گىلار، قۇربانلىقىگىلارنى چارپايلاردىن، يەنى كالا ياكى ئۆشىشاق ماللاردىن سۇنۇشۇگىلار كېرەك. **3** ئەگەر ئۆنىڭ سۇندىغىنى كاللاردىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم ئەركەك هايۋانىنى كەلتۈرسۇن؛ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا سۇنسۇن. **4** ئۇ قولىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىق ئۇنىڭ ئورنىغا كافارەت بولۇشقا قوبۇل قىلىنىدۇ. **5** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىدا بۇقىنى بوغىزلىسۇن؛ كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى كەلتۈرۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىكى قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **6** ئاندىن [قۇربانلىق قىلغۇچى] كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنغان هايۋاننىڭ تېرىسىنى سويۇپ، تېنىنى پارچىلىسۇن **7** ۋە هارۇن كاهىنىنىڭ ئوغۇللىرى قۇربانگاهتا ئوت قالاپ ئوتنىڭ ئۈستىگە ئوتۇنلارنى تىزسۇن. **8** ئاندىن كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى گۆش پارچىلىرىنى، بېشى ۋە مېيى بىلەن قوشۇپ، قۇربانگاهدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تەرتىپ بىلەن تىزىپ قويسۇن. **9** لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاهىن هەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق هېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **10** ئەگەر ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئۈششاق ماللاردىن قوي يا ئۆچكە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقدا ئۇ بېچىرىم بولغان بىر ئەركەكنى كەلتۈرسۇن. **11** ئۇ ئۇنى قۇربانگاهنىڭ شىمال تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **12** [قۇربانلىق قىلغۇچى] بولسا گۆشنى پارچىلاپ، بېشى بىلەن مېيىنى كېسىپ ئايرىسۇن. ئاندىن كاهىن بۇلارنى ئېلىپ قۇربانگاهتىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە تەرتىپ بويىچە تىزىپ قويسۇن. **13** لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلارنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاهىن هەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق هېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **14** ئەگەر ئۇ پەرۋەردىگارغا قوشۇمچە قىلىپ قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ پاختەكلەردىن ياكى كەپتەر باچكىلىردىن قۇربانلىق كەلتۈرسۇن. **15** كاهىن ئۇنى قۇربانگاهنىڭ يېنىغا ئېلىپ كېلىپ، بېشىنى تولغاپ ئۈزۈپ ئۇنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ ئۇنىڭ قېنى سىقىلىپ قۇربانگاهنىڭ تېمىغا سۈرتىلىسۇن. **16** لېكىن تاشلىقىنى پەيلىرى بىلەن قوشۇپ قۇربانگاهنىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۈلۈلۈككە تاشلىۋەتسۇن، **17** ئۇ قۇربانلىقنى ئىككى قانىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن يارسۇن، بىراق ئۇنى ئىككى پارچە قىلىۋەتمىسۇن. ئاندىن كاهىن بۇنى ئېلىپ قۇربانگاهدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق هېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ.

2 ئەگەر بىركىم پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىغا ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولسا ھەدىيەسى ئېسىل ئۇندىن بولۇشى كېرەك؛ ئۇ ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قۇيۇپ ئاندىن ئۈستىگە مەستىكى سالسۇن. **2** ئۇ ئۇنى ئېلىپ كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن [كاهىن ھەدىيە سۇنغۇچىنىڭ] يادلىنىشى ئۈچۈن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئۇندىن بىر چاڭگال ئېلىپ، ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بۇ ھەدىيەنى قۇربانگاهتا كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **3** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، هارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىغا سۇندىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلەر ئېچىتقۇ بىلەن تەييارلانمىسون. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيەگىلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئېچىتقۇ ياكى ھەسەلنى كۆيدۈرۈشكە بولمايدۇ. **12** بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنىسا گىلار بولىدۇ؛ لېكىن ئۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈلۈپ سۇنۇلمىسۇن. **13** سېنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۇز بىلەن تۇزلىنىشى كېرەك؛ ئاشلىق ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۇزىدىن مەھرۇم قىلماي، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۇز بىلەن تۇزلىغىن. **14** ئەگەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل»دىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، ئۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۆك بېشىنى ئېلىپ، دانالارنى ئوتنا قورۇۋ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ **15** سەن ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قۇيۇپ ئۈستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **16** كاهىن بولسا ئۇنىڭدىن، يەنى قورۇۋ ئېزىلگەن دانالار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ھەدىيە بولىدۇ.

3 بىرسىنىڭ سۇندىغىنى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولسا، شۇنداقلا كاللاردىن سۇنسا، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىغا بېچىرىم بىر ئەركەكنى ياكى چىشسىنى كەلتۈرسۇن. **2** ئۇ سۇندىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزى ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **3** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارنىنى يۇگەپ ئورغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ **4** ئىككى بۆرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **5** هارۇننىڭ ئوغۇللىرى بولسا بۇلارنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستىگە كەلتۈرۈپ ئوت ئۈستىگە قويۇلغان ئوتۇننىڭ ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىققا قوشۇپ كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان قۇربانلىق بولىدۇ. **6** بىرسىنىڭ پەرۋەردىگارغا قىلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇندىغىنى ئۈششاق مالدىن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم بىر ئەركەكنى ياكى چىشسىنى كەلتۈرسۇن. **7** ئەگەر ئۇنىڭ قۇربانلىقى قوي بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، **8** قۇربانلىق قىلىدىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **9** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى، يەنى ئۇنىڭ مېيىنى ئېلىپ ـ پۇتۇن مايلىق بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **4** ئەگەر سەن تونۇردا پىشۇرۇلغان نەرسىلەردىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، تۆلار زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار ياكى زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىلەنگەن پېتىر ھەمەمك نانلاردىن بولسۇن. **5** ئەگەر سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ تاۋىدا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلۈپ ئېسىل ئۇندىن پېتىر ھالدا ئېتىلسۇن. **6** سەن ئۇنى ئوشتۇپ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيغىن؛ ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **7** سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ قازاندا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنداقتا ئۇ ئېسىل ئۇن بىلەن زەيتۇن مېيىدا ئېتىلسۇن. **8** شۇ يوللاردا تەييارلانغان ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىغا كەلتۈرگىن؛ ئۇنى كاهىنغا بەرگىن، ئۇ ئۇنى قۇربانگاهقا ئېلىپ باريدۇ. **9** كاهىن بولسا ئاشلىق ھەدىيەدىن «يادلىنىش ئۈلۈشى»نى ئېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **10** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، هارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **12** ئەگەر سەن تونۇردا پىشۇرۇلغان ئەرسىلەردىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، تۆلار زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن

قۇيرۇقنى ئۇنىڭ ئومۇرتقىسىغا يىقىن يەردىن ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئىچ قارنىنى يۇگەپ تۇرغان ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، **10** ئىككى بۇرەكنى ۋە تۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **11** كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان تاتام ھەدىيەسى بولىدۇ. **12** ئۇنىڭ سۈنىدىغىنى تۆچكە بولسا، بۇنى يەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرسۇن. **13** ئۇ قولنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **14** ئاندىن سۈنغۇچى كىشى بۇ قۇربانلىقتىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارنىنى يۇگەپ تۇرغان ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، **15** ئىككى بۇرەكنى ۋە تۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **16** كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان تاتام ھەدىيەسى بولىدۇ. ماينىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا تەۋەدۇر. **17** بۇ ھەرقانداق تۇزار جايىكالاردا سىلەرگە ئەبەدىي بەلگىلىمە بولىدۇ؛ سىلەر ھېچقانداق ماي ياكى قان يېمەسلىكىلار كېرەك.

4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «بىرسى بىلمەي ئېزىپ، پەرۋەردىگار «قىلما» دەپ بۇيرۇغان ھەرقانداق ئەمرىلەردىن بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھ قىلسا، [تۆۋەندىكىدەك قىلسۇن]: ـ **3** ـ ئەگەر مەسىھلەنگەن كاھىن خەلقنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرىدىغان بىر گۇناھنى قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ بۇ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن بىر بېچىرىم ياش تورپاقنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. **4** ئۇ تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قولنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. **5** ئاندىن مەسىھلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىگە كۆتۈرۈپ ئاپارسۇن؛ **6** كاھىن شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى مۇقەددەس جايىنىڭ پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. **7** شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيىگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ **8** ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنىڭ ئىچىدىن ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن ـ يەنى ئىچ قارنىنى يۇگەپ تۇرغان ماي بىلەن قالغان ئىچ مېيى، **9** ئىككى بۇرەكنى ۋە تۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجراتسۇن **10** (خۇددى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولغان كالىنىڭ ئىچىدىكى ماي ئاجرىتىلغاندەك)؛ ئاندىن كاھىن بۇلارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. **11** لېكىن تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن ھەممە گۆشى، باش بىلەن پاچاقلىرى، ئىچ قارنى بىلەن ژىنىسى، **12** يەنى پۈتكۈل تورپاقنىڭ قالغان قىسىملىرىنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، پاك بىر يەرگە، يەنى كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ئوتتا كۆيدۈرسۇن. بۇلار كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايدا كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن. **13** ئەگەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۈزى بىلمىگەن ھالدا ئېزىپ گۇناھ قىلغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دەپ بۇيرۇغان ھەرقانداق ئەمرلىرىگە خىلاپلىق ئىشلارنىڭ بىرىنى قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، **14** شۇنداقلا تۇلارنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئايدىڭلاشقان بولسا، ئۇنداقتا جامائەت گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر ياش تورپاقنى سۈنۈپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. **15** جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قولىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. **16** مەسىھلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىگە ئېلىپ كىرسۇن؛ **17** شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى [مۇقەددەس جايىنىڭ] پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. **18** شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيىگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ **19** كاھىن [تورپاقنىڭ] ئىچىدىن بارلىق مېيىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. **20** ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان ئىلگىرىكى تورپاقنى قىلغىنىغا ئوخشاش بۇ تورپاقنىمۇ شۇنداق قىلسۇن؛ ۋە دەل شۇنداق قىلىشى كېرەك؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇلار ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈلىدۇ. **21** ئاندىن ئۇ تورپاقنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئىلگىرىكى تورپاقنى كۆيدۈرگەندەك بۇ تورپاقنىمۇ كۆيدۈرسۇن. بۇ جامائەت ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **22** ئەگەر بىر ئەمىر بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، **23** ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزى قۇربانلىق ئۈچۈن بېچىرم بىر تېكىنى سۈنسۇن، **24** ئۇ قولنى تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىندىغان ھايۋانلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. بۇ بىر گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **25** كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ، ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئاندىن قالغان قېنىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. **26** ئۇ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋانىنىڭ مېيىنى كۆيدۈرگەندەك، ئۇنىڭ بارلىق مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلاندۇرۇش ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **27** ئەگەر پۇقرالاردىن بىرى بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، **28** ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ، يەنى ئۇ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا بېچىرم بىر چىشى ئۆچكىنى سۈنسۇن؛ **29** ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ بوغۇزلىسۇن. **30** ئاندىن كاھىن ئۇنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ قالغان بارلىق قېنىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. **31** ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋانىنىڭ مېيى ئۇچىدىن ئاجرىتىلغاندەك ئۇنىڭمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **32** ئەگەر ئۇ كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن قوزا كەلتۈرۈشنى خالىسا، بېچىرم بىر چىشى قوزىنى سۈنسۇن. **33** ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقى [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. **34** ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. **35** ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان قوزىنىڭ مېيى ئۇچىدىن ئاجرىتىلغاندەك، ئۇنىڭمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ.

5 ئەگەر بىرسى مەلۇم ئىشقا گۇۋاھچى بولۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا قەسەم بۇيرۇلغىنىدا كۆرگىنى ياكى بىلگىنىدىن مەلۇمات بەرمىسە، ئۇنداقتا ئۇ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. **2** ئەگەر بىرسى ئۆزى بىلمەي ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە ـ مەيلى ئۇ ناپاك بىر ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مەيلى ناپاك بىر چارپاينىڭ جەسىتى بولسۇن، ياكى ناپاك بىر ئۆمىلگۈچى

هايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مۇشۇنداق نەرسىگە تېگىپ كەتسە ئۇمۇ ناپاك سانىلىپ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ؛ 3 ئەگەر شۇنىڭدەك بىرسى تۇزى ئۇيىماي مەلۇم كىشىنىڭ ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ھەرقانداق نىجاستىگە تېگىپ كەتسە، شۇنداقلا ئۇ بۇنى بىلىپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 4 ئەگەر بىرسى ئاڭسىز رەۋشتە يامان يا كى ياخشى بىر ئىشنى قىلاي دەپ قەسەم قىلىپ سالسا (كىشىلەر ھەرتۈرلۈك ئىش توغرىسىدا ئاڭسىز رەۋشتە قەسەم قىلىشى مۇمكىن)، شۇنداقلا ئۇ بۇنى تونۇپ يەتسە، ئۇ بۇ ئىشلار تۆۋەندىكى گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 5 بىرسى يۇقىرىقى ھەرقايسى ئىشلاردا مەن گۇناھكار بولدۇم دەپ بىلسە، ئۇ تۇز گۇناھىنى «مەن مۇنداق گۇناھ قىلدىم» دەپ ئىقرار قىلسۇن؛ 6 ئاندىن تۇزى سادىر قىلغان گۇناھىنىڭ كاففارىتى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىق» سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن ساغلىق ۋە يا بىر چىشى ئۆچكىنى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلاندۇرۇشقا ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرسۇن. 7 ئەگەر ئۇ قويلاردىن [قۇربانلىق] قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۇ قىلغان ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ كېلىپ، بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنسۇن. 8 ئۇ بۇلارنى كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرگەندە، [كاھىن] ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقىغا تەييارلانغانى قۇربانلىق قىلىپ بوينىنى ئۈزەمەي، بېشىغا بىيقىن جايىدىن تولغىسۇن، لېكىن بېشىنى بوينىدىن ئۈزۈۋەتمىسۇن؛ 9 ئاندىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا چاچىسۇن؛ قالغان قېنى بولسا قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە سىقىپ چىقىرىلسۇن. بۇنىڭ تۇزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 10 ئەما ئىككىنچىسىنى بولسا بېكىتىلگەن بەلگىلىمە بويىچە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈردىدۇ ۋە شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 11 ئەگەر ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇنداقتا گۇناھ قىلغان كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى كەلتۈرسۇن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغاچقا ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيمىسۇن يا كى ئۈستىگە ھېچقانداق مەستىكى سالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 12 ئۇ ئۇنى كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن ۋە كاھىن بۇنىڭدىن [سۈنغۇچىنىڭ] «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە بىر چاڭگال ئېلىپ، شۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلغان قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇنىڭ ئۇزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 13 بۇ يول بىلەن ئۇ شۇ گۇناھلاردىن قاپىسىنى قىلغان بولسا، كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈردىدۇ. ئاشلىق ھەدىيەلەردىكىگە ئوخشاش قالغان قىسمى كاھىنغا تەۋە بولىدۇ. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 15 بىرىى بىلەي پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەرگە نىسبەتەن ئىتائەتسىزلىك قىلىپ گۇناھ ئۇتكۈزسە، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئۇششاق مالدىن پېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ شۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ باھاسىنى سەن مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە كۈمۈش شەكەلگە توختاتقىن. 16 ئاندىن شۇ كىشى مۇقەددەس نەرسىلەرگە نىسبەتەن ئۇتكۈزگەن خاتالىقىدىن بولغان زىيانىنى تولدۇرسۇن، شۇنداقلا زىيانىڭ بەشتىن بىرى بويىچە قوشۇپ كاھىنغا تۆلەم تولىسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈردىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 17 ئەگەر بىرىى بىلەي پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرەرسىگە خىلاپلىق قىلىپ، گۇناھكار بولغان بولسا ئۇ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ؛ 18 شۇنداق بولسا، ئۇ ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەتتە پېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ بىلمەي ئۇتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈردىدۇ ۋە شۇ ئىتائەتسىزلىك گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 19 بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ دەرھەققەت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىتائەتسىزلىك قىلغان.

6 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئەگەر بىرىى گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، قوشنىسى تۇزىگە ئامانەت يا كى كاپالەتكە بەرگەن بىر نەرسە يا كى قوشنىسىدىن زوراۋانلىق بىلەن بۇلۇۋالغان مەلۇم بىر نەرسە توغرىسىدا يالغان گەپ قىلغان بولسا يا كى قوشنىسىدىن ناھەقلىق بىلەن مەلۇم نەرسىنى تارتىۋالغان بولسا، 3 يا كى يېتىپ كەتكەن بىر نەرسىنى تېپىۋېلىپ ئۇنىڭدىن تانسا يا كى كىشىلەرنىڭ گۇناھ سادىر قىلغان ھەرقانداق بىر ئىشى توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچسە، 4 ئۇ گۇناھ قىلغان ئىشتا ئۇزىنى گۇناھكار دەپ تونۇپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ بۇلۇۋالغان يا كى ناھەق تارتىۋالغان نەرسە يا كى ئۇنىڭغا ئامانەتكە بېرىلگەن نەرسە بولسۇن، يا كى يېتىپ كېتىپ تېپىۋالغان نەرسە بولسۇن، 5 يا كى ئۇ ھەرقانداق نەرسە توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچكەن بولسۇن، ئۇنىڭ ھەممىسىنى تولۇق باھاسى بويىچە تولىسۇن، شۇنداقلا شۇ باھانىڭ بەشتىن بىر قىسمى بويىچە قوشۇپ تولىسۇن؛ ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلغان كۈنىدە تولەمنى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرسۇن. 6 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەت بويىچە بېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلسۇن. 7 كاھىن بۇ يول بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كاففارەت كەلتۈردۈ ۋە ئۇ ھەرقايسى ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغان بولسىمۇ ئۇ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 9 سەن ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق بولىدۇ: ـ كۆيدۈرمە قۇربانلىق پۈتۈن كېچە تاڭ ئاتقۇچە قۇربانگاھتىكى ئوچاقنىڭ ئۈستىدە كۆيۈپ تۇرسۇن؛ ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتنى ئوچۇرمەي يېنىق تۇرغۇزۇڭلار. 10 كاھىن كاتاپ تونىنى كىيىپ، يالىڭاچلىقىنى يېپىپ، ساغرىسىغچە كاتاپ ئېچ تامبال كىيىپ تۇرسۇن؛ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ كۈلىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ بىر تەرىپىدە قويسۇن؛ 11 ئاندىن كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، كۈلنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ پاكىز بىر جايدا قويسۇن. 12 قۇربانگاھنىڭ ئوتى بولسا ھەمىشە يېنىپ تۇرسۇن؛ ئۇنى ھېچ ۋاقىت ئۇچۇرۇشكە بولمايدۇ، كاھىن ئۇزى ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئۇنىڭغا ئوتۇن سېلىپ، ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى تىزسۇن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قويۇپ كۆيدۈرسۇن. 13 ئۇزۇلمەس بىر ئوت قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ھەمىشە كۆيۈپ تۇرسۇن؛ ئۇ ھەرگىز ئۇچۇرۇلمىسۇن. 14 ئاشلىق ھەدىيە توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا، قۇربانگاھنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولغان ئېسىل ئۇنغا قولىنى سېلىپ ئۇنىڭدىن شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى زەيتۇن مېيىدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ۋە ھەدىيەنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق مەستىكىنى قوشۇپ، بۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ھەدىيەنىڭ «يادلىنىش ئۈلۈشى» بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىنغان بولىدۇ. 16 ئېشىپ قالغانلىرىنى بولسا ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن؛ ئۇ ئېچىتقۇ سېلىنمايى پىشۇرۇلۇپ مۇقەددەس بىر جايدا يېيىلسۇن؛ ئۇلار ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ھويلىسىدا يېسۇن. 17 ئۇ مۇتلەق ئېچىتقۇسىز پىشۇرۇلسۇن. مەن ئوتىنا ماڭا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئىچىدىن شۇنى ئۇلارنىڭ ئۇز ئۇلۇشى بولسۇن دەپ ئۇلارغا ھەق قىلىپ بەردىم؛ ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىقلارغا ئوخشاش «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 18 ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بۇنىڭدىن يېسۇن؛ بۇ دەۋردىن-دەۋرگە ئاتا كالىدا ئەبەدتى بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتىنا سۇنۇلغانلىرىدىن بۇلار ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى بولسۇن. ئۇنىڭغا قول تەگكۈزگۈچى جەزمەن مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 20 ھارۇن مەسىھلىنىدىغان كۈنىدە ئۇ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنىدىغىنى مۇنداق بولۇشى كېرەك: ـ ئۇلار ئۇزۇلمەس ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى سۇنۇشى كېرەك؛ ئەتىگىنى يېرىمىنى، ئاخشىمى يەنە يېرىمىنى سۇنسۇن. 21 ئۇ تاۋىدا زەيتۇن مېيى بىلەن ئېتىلسۇن؛ ئۇ

زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغاندىن كېيىن سەن ئۇنى ئېلىپ كىر، ئاشلىق ھەدىيەنىڭ پىشۇرۇلغان پارچىلىرىنى خۇشبۇي سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنغىن. 22 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قايسىسى ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرۇشقا مەسىھەنگەن بولسا ئۇمۇ [ھەدىيەنى] شۇنداق تەييارلاپ سۈنسۇن، بۇ ئەبەدىي مۇئەلەق بىر بەلگىمە بولدۇ. بۇ ھەدىيە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تولۇق كۆيدۈرۈلسۇن. 23 كاھىننىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلسۇن، ئۇ ھەرگىز يېيىلمەسۇن. 24 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 25 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ گۇناھ قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ گۇناھ قۇربانلىقىمۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلانسۇن، بۇ خىل قۇربانلىق «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 26 گۇناھ قۇربانلىقىنى ئوتكۈزگۈچى كاھىن ئوزى ئۈچۈن يېسۇن، قۇربانلىق مۇقەددەس بىر يەردە، جامائەت چېدىرنىڭ ھويلىسىدا يېيىلسۇن. 27 ئۇنىڭ گۈشىگە قول تەگكۈزگۈچى ھەركىم مۇقەددەس بولىسا بولمايدۇ، شۇنىڭدەك ئەگەر ئۇنىڭ قېنى بىرسىنىڭ كىيىمىگە چاچراپ كەتسە، ئۇنداقتا قان چېچىلغان جاي مۇقەددەس بىر يەردە يۇيۇلسۇن. 28 قايسى ساپال قازاندا قۇربانلىق قاينىتىلىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ سۇندۇرۇلسۇن. ئەگەر ئۇ مىس قازاندا قاينىتىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ قىرىپ سۈرۈلسۇن ھەم سۇ بىلەن يۇيۇلسۇن. 29 كاھىنلاردىن بولغان بارلىق ئەر كىشىلەر ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. بۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 30 ھالبۇكى، مۇقەددەس جايدا كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى جامائەت چېدىرىغا كىرگۈزۈلگەن ھەرقانداق گۇناھ قۇربانلىقى بولسا، ھەرگىز يېيىلمەسۇن، بەلكى [پۈتۈنلەي] كۆيدۈرۈلسۇن.

7 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا مۇنداق: ـ بۇ [قۇربانلىق] «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 2 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا ئىتائەتسىزلىكنى تىلەش قۇربانلىقىمۇ بوغۇزلىنىدۇ، [كاھىن] قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. 3 [قۇربانلىق قىلغۇچى كىشى] بارلىق مېيىنى سۈنسۇن، يەنى مايلىق قۇيرۇقى بىلەن ئىچ قارنىنى يۈگەپ تۇرغان مايىنى، 4 ئىككى بۆرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجراتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجراتىپ سۈنسۇن. 5 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ. 6 كاھىنلاردىن بولغان ئەر كىشىلەرنىڭ ھەممىسى يۇنى يېسۇن، ئۇ مۇقەددەس يەردە يېيىلسۇن، ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 7 گۇناھ قۇربانلىقى قانداق بولسا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىمۇ شۇنداق بولىدۇ، ئۇلار ئىككىسى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام ئوخشاش، بۇ قۇربانلىق كافارەت كەلتۈرۈشكە قۇربانلىق ئوتكۈزگۈچى كاھىننىڭ ئېرىگە تەۋە بولسۇن. 8 كاھىن بىرسىنىڭ سۈنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى ئوتكۈزگەن بولسا، كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ تېرىسى شۇ كاھىننىڭ بولىدۇ. 9 تونۇردا پىشۇرۇلغان ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، شۇنداقلا قازاندا يا كى تاۋىدا ئېتىلگەن ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنى ئوتكۈزگەن كاھىننىڭ بولىدۇ، يەنى كاھىننىڭ ئېرىگە تەۋە بولىدۇ. 10 ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، مەيلى زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان بولسۇن، يا كى قۇرۇق كەلتۈرۈلگەن بولسۇن، بۇلار ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەربىرىگە باراۋەر بۆلۈپ بېرىلىدۇ. 11 پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرۈلگەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ 12 سۈنماقچى بولغان كىشى ئۇنى تەشەككۇر ئېيتىش ئۈچۈن سۈنسا، ئۇنداقتا ئۇ «تەشەككۇر قۇربانلىقى» بىلەن بىللە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچلار، زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھەنگەن پېتىر ھەمەمك نانلار ۋە ئېسىل ئۇندىن زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغان توقاچلارنىمۇ كەلتۈرسۇن. 13 شۇ توقاچلاردىن باشقا، يەنە تەشەككۇر ئېيتىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن بىللە ئېچىتقۇ سىلىنغان نانلارنىمۇ سۈنسۇن، 14 ئۇ شۇ سۈنغانلىرىنىڭ ھەربىر تۈردىدىن بىرنى ئېلىپ پەرۋەردىگار ئۈچۈن [قوش قولالاپ] سۈندىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ كەلتۈرسۇن، بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنىنى [قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە] سەپكەن كاھىننىڭ ئۆزىگە تەگسۇن. 15 تەشەككۇر بىلدۈرىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۈشى بولسا قۇربانلىق قىلىنغان شۇ كۈنى يېيىلشى كېرەك؛ [قۇربانلىقنى سۈنغۇچى كىشى] تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭ ھېچ نېمىسىنى قالدۇرمەسۇن. 16 ئەگەر ئۇنىڭ سۈنغان قۇربانلىقى قەسەمگە خاس قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي كەلتۈرگەن قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ھايۋاننىڭ گۈشى قۇربانلىق قىلىنغان كۈندە يېيىلسۇن؛ ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالغىنىنى بولسا، ئەتىسىمۇ يېيىشكە بولىدۇ؛ 17 لېكىن قۇربانلىقنىڭ گۈشىدىن ئۈچىنچى كۈنىگىچە ئېشىپ قالسا، ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۈشىدىن ئۈچىنچى كۈنىدە يېيىلسە، ئۇنداقتا قۇربانلىق قوبۇل بولمايدۇ، قۇربانلىق سۈنغۇچىنىڭ ھېسابىغىمۇ ھېسابلانمايدۇ، بەلكى مەكرۇھ بولىدۇ، كىمدەكىم ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 19 شۇنداقلا ناپاك نەرسىگە تېگىپ قالغان گۈشنى يېيىلمەسلىكى كېرەك، بەلكى ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. ھەرقانداق پاك ئادەم [ناپاك نەرسىگە تەگمىگەن] قۇربانلىقنىڭ گۈشىنى يېسە بولىدۇ. 20 لېكىن كىمكى ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 21 كىمكى ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە (مەيلى ناپاك ھالەتتىكى ئادەم بولسۇن، ناپاك بىر ھايۋان بولسۇن يا كى ھەرقانداق ناپاك يىرگىنچلىك نەرسە بولسۇن) ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا خاس ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۈشىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 23 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر كالا، قوي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ مېيىنى ھەرگىز يېمەڭلار. 24 ئۆزلۈكىدىن ئۆلگەن يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننىڭ جەسىتىنىڭ مېيىنى ھەرقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولىدۇ، لېكىن ھەرگىز ئۇنىڭدىن يېمەڭلار. 25 چۈنكى كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەرقانداق ھايۋاننىڭ مېيىنى يېسە، شۇنى يېگەن كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 26 سىلەر ھەرقانداق ئۇزار جايىڭلاردا ھېچقانداق قانىنى، يەنى ئۆچار-قاناتلارنىڭ بولسۇن يا كى چارپايلارنىڭ بولسۇن قېنىنى ھەرگىز ئېستىمال قىلماڭلار.

27 كىمدەكىم ھەرقانداق قانىنى ئېستىمال قىلسا، شۇ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 28 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 29 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈنسا، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارغا خاس بولغان ھەدىيەنى شۇ ئىناقلىق قۇربانلىقتىن ئايرىپ كەلتۈرسۇن. 30 ئۆز قولى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىغان، ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيەلەرنى، يەنى ماي بىلەن ئوتىنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ، ئوتىنى «پۇلا كاللىما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كاللاتسۇن. 31 كاھىن مېيىنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتسۇن. ئوتى بولسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا خاس بولسۇن. 32 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ئولۇك ئارقا پۈتىنى سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىنغا بېرىڭلار. 33 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن قايسىسى ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن مېيىنى سۈنغان بولسا ئۆز ئۈلۈشى ئۈچۈن ئولۇك ئارقا پۈتىنى ئۆزى ئالسۇن. 34 چۈنكى مەن ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن «پۇلا كاللىما ھەدىيە» بولغان ئوتىنى بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئارقا پۈتىنى ئەبەدىي بىر بەلگىمە بىلەن ئىسرائىللاردىن ئېلىپ، كاھىن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەققى بولسۇن دەپ ئۇلارغا تەقدىم قىلدىم. 35 [مۇسا] ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا كاھىن بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگەن كۈندە، ئۇلارغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن تەقدىم قىلىنىدىغان كاھىنلىق ئۈلۈشى مانا شۇدۇر. 36 [مۇسا] ئۇلارنى مەسىھلىگەن كۈندە، پەرۋەردىگار بۇ ئۈلۈشنى ئىسرائىللاردىن ئېلىپ ئۇلارغا بېرىلسۇن دەپ ئەمر قىلغان. بۇ [ئىسرائىللارغا] دەۋردىن دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. 37 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسى، گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى، كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا شۇدۇر. 38 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇ سىناي باياۋىندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قۇربانلىقلىرىڭلارنى سۈنۈڭلار» دەپ بۇيرۇغان كۈندە، ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سىناي تېغىدا مۇساغا تاپشۇرغاندى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ **2** ھارۇننى ئوغۇللىرى بىلەن بىللە، ۋە ئۇلارنىڭ مەخسۇس كىيىملىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، گۆناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى، پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتنى ئېلىپ كېلىپ، **3** [ئىسرائىلنىڭ] پۈتۈن جاماۋەتنىمۇ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا جەم قىلغىن، ـ دېدى. **4** مۇسا پەرۋەردىگار تۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى، جامائەت جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. **5** ئاندىن مۇسا جامائەتكە: ـ پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئىش مانا مۇنداق، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، **7** [ھارۇنغا] كۆكۈلمەك كىيدۈرۈپ، بەلۋاغ باغلاپ، تونىنى كىيدۈرىدى ۋە ئۇستىگە ئەفودنى ياپتى، ئۇ ئەفودنىڭ بەلۋېغىنى باغلاپ، ئەفودنى ئۇنىڭغا تاقاپ قويدى. **8** ئاندىن مۇسا ئۇنىڭغا «قوشېن»نى تاقاپ، قوشېننىڭ ئىچىگە «ئۇرىم بىلەن تۇممىم»نى سېلىپ، **9** بېشىغا سەللە يۆگەپ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە «ئالتۇن تاختىلىق مۇقەددەس ئوتۇغات»نى بېكىتىپ قويدى. **10** ئاندىن مۇسا مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلدى. **11** ئۇ مايدىن ئېلىپ قۇربانگاھقا يەتتە مەرتىۋە چېچىپ، قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ بارچە قاچا-قۇچىلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئەگلىكنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **12** ئۇ يەنە مەسىھلەش مېيىدىن ئازراق ئېلىپ ھارۇننىڭ بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **13** ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارغا كۆكۈلمەك كىيدۈرۈپ، بەللىرىگە بەلۋاغ باغلاپ، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تاقاپ قويدى. **14** ئاندىن ئۇ گۆناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان توراپقانى يېتىلەپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى گۆناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان توراپقانىڭ بېشىغا قوللىرىنى قويدى. **15** ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى، ئاندىن مۇسا قېنىدىن ئېلىپ، ئۆز بارمىقى بىلەن قۇربانگاھنىڭ مۆڭگۈزلىرىگە، چۈرىسىگە سۈرۈپ قۇربانگاھنى گۆناھتىن پاكلىدى؛ قالغان قانى بولسا ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۆۋىگە تۆكۈپ، مۇقەددەس بولۇشقا كافارەت كەلتۈردى. **16** ئاندىن ئۇ ئىچ قارنىنى يۆگەپ تۇرغان مايىنىڭ ھەممىسىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئالدى؛ ئاندىن مۇسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. **17** بىراق [مۇسا] توراپقانىڭ تېرىسى بىلەن گۈشى ۋە تېزىكىنى بولسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە بۇيرۇغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىدا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **18** ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىندىغان قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. **19** [ھارۇن قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ئاندىن مۇسا قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى، **20** [ھارۇن] قوچقارنى پارچە-پارچە قىلىپ پارچىلىدى؛ ئاندىن مۇسا بېشىنى، پارچىلانغان گۆشلىرىنى بارلىق مېيى بىلەن قوشۇپ كۆيدۈردى. **21** ئۇچەي-قېرىنلىرى بىلەن پاچاقلىرىنى سۇدا يۇدى. ئاندىن مۇسا قوچقارنى پۈتۈن پېتى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغان، «پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان خۇشبۇي چېقىدىغان قۇربانلىق» ئىدى. **22** ئاندىن ئۇ كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى قىلىنىدىغان قوچقارنى، ئىككىنچى قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. **23** ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى؛ ۋە مۇسا ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ھارۇننىڭ ئۇڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئۇڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈپ ۋە ئۇڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈزۈپ قويدى. **24** ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قاندىن ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئۇڭ قۇلاقلىرىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئۇڭ قوللىرىنىڭ باش بارماقلىرىغا سۈردى، ئۇلارنىڭ ئۇڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارماقلىرىغىمۇ سۈزۈپ قويدى، قالغان قانى مۇسا قۇربانگاھنىڭ چۈرىسىگە سەپتى. **25** شۇنداق قىلىپ، ئۇ مېيى بىلەن مايلىق قۇيرۇقىنى، ئىچ قارنىنى يۆگەپ تۇرغان بارلىق مايى بىلەن جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئېلىپ ئۇڭ قۇلاقنى پۈتىنىمۇ كېسىپ ئېلىپ، **26** پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتتىن بىر پېتىر توقاچ بىلەن بىر زەيتۇن مايى توقىچى ۋە بىر دانە ھەممەك نانىنى ئېلىپ بۇلارنى مايى بىلەن ئۇڭ قارقا پۇتىنىڭ ئۈستىدە قويدى، **27** ئاندىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا تۇتقۇزۇپ، پۈلا كۆتىما ھەدىيە بولسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۈلا كۆتتى. **28** ئاندىن مۇسا بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈردى. بۇ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي چېقىدىغان قۇربانلىق ئىدى. **29** ئاندىن مۇسا توشنى ئېلىپ پۈلا كۆتىما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۈلا كۆتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ تۇنىڭغا بۇيرۇغىنى بويىچە، «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولغان قوچقارنىڭ بۇ قىسمى مۇساغا تۇلۇشى ئىدى. **30** ئاندىن مۇسا مەسىھلەش مېيىدىن ۋە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى قاندىن بىرئاز ئېلىپ، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ كىيىملىرىگە ۋە ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە سەپتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ھارۇن ۋە كىيىملىرىنى، ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى مۇقەددەس قىلدى. **31** مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق بۇيرۇدى: ـ «بۇ گۈشنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا قاينىتىپ پىشۇرۇپ شۇ يەردە ئولتۇرۇپ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى»غا تەۋە بولغان سېۋەتتىكى نان بىلەن قوشۇپ يەگىلار؛ بۇلارنى ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن، دەپ بۇيرۇغىنىمدەك ئۇنى يەگىلار؛ **32** لېكىن گۈش بىلەن ناندىن ئېشىپ قالغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىگىلار. **33** سىلەر يەتتە كۈنگىچە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىن چىقمايسىلار، خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش كۈنلىرىگىلار توشقۇچە شۇ يەردە ئولتۇرۇگىلار؛ چۈنكى سىلەرنى خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش ئۈچۈن يەتتە كۈن كېتىدۇ. **34** بۈگۈن قىلىنغان ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىندى. **35** سىلەر ئۆتىلەسلىكىگىلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىنى ئۇتۇپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا كېچىسى-كۈندۈز يەتتە كۈن ئولتۇرۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلدى». **36** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساسىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى.

9 سەككىزىنچى كۈنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ، **2** ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن گۆناھ قۇربانلىقىغا بىچىرىم بىر موزايىنى، كۆيدۈرمە قۇربانلىققا بىچىرىم بىر قوچقارنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگىن؛ **3** ئاندىن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ـ سىلەر گۆناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە ئېلىپ كېلىگىلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر موزايى ۋە بىر قوزا ئېلىپ كېلىگىلار، ھەر ئىككىسى بىچىرىم، بىر ياشقا كىرگەن بولسۇن؛ **4** پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۈنۈشقا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر توراپ بىلەن بىر قوچقارنى ئېلىپ، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە كەلتۈرۈگىلار، چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگار ئۆزىنى سىلەرگە ئايان قىلىدۇ، دېگىن». **5** ئۇلار مۇسا بۇيرۇغان نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ پۈتكۈل جامائەت يېقىن كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇردى. **6** مۇسا: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئىشتۇر، بۇنى قىلىساڭلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى سىلەرگە ئايان بولىدۇ، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ گۆناھ قۇربانلىقىڭ بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى سۈنۈپ ئۆزۈڭ ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرگىن؛ ئاندىن خەلقنىڭ قۇربانلىقىنىمۇ سۈنۈپ، پەرۋەردىگار ئەمر قىلغاندەك ئۇلار ھەققىدە كافارەت كەلتۈرگىن» ـ دېدى. **8** شۇنى دېۋىدى، ھارۇن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ ئۆزى ئۈچۈن گۆناھ قۇربانلىقى بولىدىغان موزايىنى بوغۇزلىدى. **9** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قانى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى، ئۇ بارمىقىنى قانغا تەككۈزۈپ، قۇربانگاھنىڭ مۆڭگۈزلىرىگە سۈردى، قالغان قانى قۇربانگاھنىڭ تۆۋىگە قۇيدى. **10** گۆناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيى بىلەن ئىككى بۆرەك ۋە جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى ئېلىپ، پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. **11** گۈش بىلەن تېرىسىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ ئوتتا كۆيدۈردى. **12** ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىندىغان [قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى

ئۇنىڭغا قانىنى سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 13 ئاندىن ئۇلار پارچە-پارچە قىلىنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى بېشى بىلەن بىللە ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈردى. 14 ئۇ ئىچ قارنى بىلەن ياچاقلىرىنى يۇيۇپ، بۇلارنىمۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە، كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ كۆيدۈردى. 15 ئاندىن ئۇ خەلقنىڭ قۇربانلىقىنى كەلتۈردى؛ خەلقنىڭ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تېكنى بوغۇزلاپ، ئىلگىرى ھايۋانىنى سۈنغاندەك ئۇنىمۇ گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ سۈندى. 16 ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىدىغان مالنى كەلتۈرۈپ يۇنىمۇ بەلگىلىمە بويىچە سۈندى. 17 ئاندىن ئۇ ئاشلىق ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ ئۇنىڭدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىققا قوشۇپ قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 18 ئاندىن خەلققە بولىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن قوچقارنى بوغۇزلىدى. ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 19 ئۇلار تورپاق بىلەن قوچقارنىڭ ماي قىسمىنى، يەنى مايلىق قۇيرۇقى، ئىچ قارنىنى يۈگەپ تۇرغان مايلىرىنى، ئىككى بۈرەك ۋە جىگەرنىڭ چاۋا مېيىنى ئېلىپ، 20 بۇ ماي پارچىلىرىنى ئىككى تۇشنىڭ ئۈستىدە قويدى، [ھارۇن] بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 21 ئاخىردا ھارۇن ئىككى تۇش بىلەن ئوڭ ئارقا پۇتىنى پۇلا كۆلىتما ھەدىيە سۈپىتىدە مۇسانىڭ بۇيرۇغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلىتتى. 22 ئاندىن ھارۇن قوللىرىنى خەلققە قارىتىپ كۆتۈرۈپ، ئۇلارغا بەخت تىلىدى؛ ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈنۈپ، [قۇربانگاھتىن] چۈشتى. 23 مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ، يەنە يېنىپ چىقىپ خەلققە بەخت تىلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پۈتكۈل خەلققە ئايان بولدى؛ 24 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن مايلارنى يۇتۇپ كەتتى. پۈتكۈل خەلق بۇنى كۆرۈپ، توۋلىشىپ، دۇم يېقىلىشتى.

10

ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىھۇ ئىككىسى ئۆز خۇشبۇيدىنىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا ئوت يېقىپ ئۈستىگە خۇشبۇيىنى سېلىپ، پەرۋەردىگار ئۇلارغا بۇيرۇپ باقمىغان غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارغا سۈندى؛ 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ ئۇلارنى يەۋەتتى؛ شۇئان ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 3 مۇسا ھارۇنغا: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ: «مەن ماڭا يېقىن كەلگەن ئادەملەردە ئۆزۈمنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن ۋە بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغلىنىمەن» دېگەن سۆزىنىڭ ئۆزىدۇر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ھارۇن جىم تۇرۇپ قالدى. 4 مۇسا ھارۇننىڭ تاغىسى ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان مىشائەل بىلەن ئەلزافانىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر يېقىن كېلىپ ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى مۇقەددەس جايىنىڭ ئالدىدىن كۆتۈرۈپ، چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار» ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېقىن كېلىپ، ئۇلارنى كېينىكلىك كۆگىلىكلىرى بىلەن كۆتۈرۈپ مۇسانىڭ بۇيرۇغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقتى. 6 مۇسا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا: ـ سىلەر باشلىرىڭلارنى ئوچۇق قويماڭلار، كىيىملىرىڭلارنى يىرتماڭلار، بولمىسا ئۆزۈڭلار ئۆلۈپ، پۈتكۈل جامائەتكە غەزەپ كەلتۈرىسىلەر، لېكىن قېرىنداشلىرىڭلار بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى پەرۋەردىگار ياققان ئوت تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتۇپ يىغلىسۇن. 7 ئەمما سىلەر بولسا ئالدىر پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىدىن مېيى ئۈستۈڭلارغا سۈرۈلگەن بولغاچقا، جامائەت چېدىرىنىڭ تاشقىرىغا چىقمىڭلار، بولمىسا ئۆلىسىلەر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ئۇلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 9 «سەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭ شاراب ۋە يا باشقا كۆچلۈك ھاراقلارنى ئىچىپ، جامائەت چېدىرىغا ھەرگىز كىرمەڭلار، بولمىسا، ئۆلۈپ كېتىسىلەر. بۇ سىلەر ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 10 شۇنداق قىلىڭلار، مۇقەددەس بىلەن ئادەتتىكىنى، پاك بىلەن ناپاكنى پەرق ئېتىپ ئاجىرىتالايدىغان بولىسىلەر؛ 11 شۇنداقلا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان ھەممە بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارغا ئۆگىتەلەيسىلەر». 12 مۇسا ھارۇن ۋە ئۇنىڭ تىرىك قالغان ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىن ئېشىپ قالغان ئاشلىق ھەدىيەنى ئېلىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىدا ئېچىتقۇ ئاربىلاشتۇرمىغان ھالدا يەڭلار، چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس سىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 13 بۇ بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان نەرسىلەردىن سېنىڭ ئېىنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېىنىڭ بولغاچقا، ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلغاندۇر. 14 ئۇنىڭدىن باشقا پۇلا كۆلىتما ھەدىيە قىلىنغان توش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇتنى سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ-قىزلىرىڭ بىللە پاك بىر جايدا يەڭلار؛ چۈنكى بۇلار سېنىڭ ئېىنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېىنىڭ بولسۇن دەپ، ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن سىلەرگە بېرىلگەن. 15 ئۇلار كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇت بىلەن پۇلا كۆلىتما ھەدىيە قىلىنغان توشنى ئوتتا سۈنۈلىدىغان مايلىرى بىلەن قوشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلىتما ھەدىيە سۈپىتىدە پۇلا كۆلىتىش ئۈچۈن كەلتۈرسۇن؛ پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە بۇلار سېنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېىنىڭ بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ». 16 ئاندىن مۇسا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكنى ئىزدىدى، مانا ئۇ ئاللىقاچان كۆيدۈرۈلۈپ بولغاندى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ھارۇننىڭ تىرىك قالغان ئىككى ئوغلى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا ئاچچىقلىنىپ: 17 ـ نېمىشقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ گۆشىنى مۇقەددەس جايدا يېمىدىڭلار؟ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس سىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىناتتى، پەرۋەردىگار سىلەرنى جامائەتنىڭ گۇناھىنى كۆتۈرۈپ ئۇلار ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ، شۇنى سىلەرگە تەقسىم قىلغاندى. 18 مانا، ئۇنىڭ قېنى مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈلمىدى؛ سىلەر ئەسلىدە مەن بۇيرۇغاندەك ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك ئىدى، ـ دېدى. 19 لېكىن ھارۇن مۇساغا: ـ مانا، بۇلار بۈگۈن [توغرا ئىش قىلىپ] ئۆزلىرىنىڭ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۈندى، مېنىڭ بېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى، ئەگەر مەن بۈگۈن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ [گۆشىنى] يېگەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئوبدان بولاتىمۇ؟ ـ دېدى. 20 مۇسا بۇنى ئاڭلاپ جاۋابىدىن رازى بولدى.

11

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەر يۈزىدىكى بارلىق ھايۋانلارنىڭ ئېچىدىن سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغان جانۋارلار شۇلار: ـ 3 ھايۋانلار ئېچىدە ھەم تۇياقلىرى پۈتۈن ئاچماق (تۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەربىرىنى يېسەڭلار بولىدۇ. 4 لېكىن كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق تۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى بىمەسلىكىڭلار كېرەك: ـ تۆگە: چۈنكى ئۇ كۆشىگىنى بىلەن تۇيىقى ئاچماق ئەمەس. شۇڭا ئۇ سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 5 سۇغۇنۇر بولسا كۆشىگىنى بىلەن تۇيىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 6 توشقان بولسا بۈمۈز كۆشىگىنى بىلەن تۇيىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 7 چوشقا بولسا تۇياقلىرى ئاچماق (تۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 8 سىلەر شۇ ھايۋانلارنىڭ گۆشىدىن يىمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگىمۇ تەگمەڭلار. ئۇلار بولسا سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 9 سۇدا ياشايدىغان جانۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى، يەنى دەريا-دېڭىزلاردىكى جانۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ؛ 10 لېكىن دەريا-دېڭىزلاردا ياشايدىغان، يەنى سۇلاردا توپ-توپ ئۈزىدىغان بارلىق جانۋارلاردىن، قاسراقلىرى يا كى قانىتى بولمىغانلىرىنى يىمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 11 مەزكۇر جانۋارلار دەرۋەقە سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن؛ سىلەر ئۇلارنىڭ گۆشىدىن يىمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى يىرگىنچلىك دەپ قارايسىلەر. 12 سۇدىكى جانۋارلارنىڭ ئېچىدىن قانىتى بىلەن قاسىرىقى بولمىغان جانۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 13 ئۇچار-قاناتلاردىن تۆۋەندىكىلەر سىلەرگە يىرگىنچلىكتۇر؛ ئۇلار يېيىلمەسلىكى كېرەك ۋە سىلەرگە يىرگىنچلىك بولسۇن: ـ يەنى بۈركۈت، قورۇلتاز-تاپقۇشلار، دېڭىز بۈركۈتى، 14 قارلىغاچ قۇيرۇقلۇق سار، لاچىن ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 15 ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 16 مۇشۇكپاپلاق، تۈگمۈش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ

خللىرى، 17 ھۇۋقزش، قارنا، ئىبىس، 18 ئاققۇ، ساقىيقۇش، بىلىقتالغۇچ، 19 لەيلەك، تۇرنا ۋە تۇنىڭ خللىرى، ھۆيۈپ ۋە شەپەرەڭ قاتارلىقلار سىلەرگە ھارام سانالسۇن. 20 بۇنىڭدىن باشقا تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، تۇچىدىغان تۇشۇشاق جانۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە يىرگىنچلىك بولىدۇ. 21 ھالبۇكى، تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، تۇچىدىغان تۇشۇشاق جانۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېسەڭلار بولىدۇ: ـ پۇتى بىلەن ئۇگلىك پاچىقى بولۇپ، يەر يۈزىدە سەكرىيەلەيدىغانلارنى يېسەڭلار بولىدۇ؛ 22 بۇلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغانلىرى: ـ چېكەتكە ۋە تۇنىڭ خللىرى، قارا چېكەتكە ۋە تۇنىڭ خللىرى، تومۇزغا ۋە تۇنىڭ خللىرى، چاڭچىقىز ۋە تۇنىڭ خللىرى. 23 لېكىن تۆت پۇتلۇق بولغان تۇملىگۇچى ھەم تۇچىدىغان ھەممە باشقا جانۋارلار سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 24 بۇ جانۋارلاردىنمۇ مۇنداق يول بىلەن ناپاك بولىسىلەر، بىركىم تۇلارنىڭ تۇلۇك تېنىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. 25 كىمدەكىم بۇلارنىڭ تۇلۇكىنىڭ بىر قىسمىنى كۆتۈرسە تۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. 26 تۇياقلىرى ئاچماق، بىراق پۇتۇنلەي بۆلۈنمىگەن يا كى كۆشىمەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ھارامدۇر؛ ھەركىم [تۇلارنىڭ تۇلۇكىگە] تەگسە ناپاك سانالسۇن. 27 تۆت پۇتى بىلەن ماڭىدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن تاپىنى بىلەن ماڭىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ناپاك بولۇپ، ھەركىم تۇلارنىڭ تۇلۇك تەنلىرىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. 28 كىمكى تۇلارنىڭ تۇلۇكىنى كۆتۈرسە تۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك تۇرىدۇ. بۇ ھايۋانلار بولسا سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 29 يەر يۈزىدە تۇملىگۇچى تۇشۇشاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە ھارام بولغانلار مۇنۇلار: ـ قارىغۇ زوكور، چاشقان، كەسلەنچۈك ۋە تۇلارنىڭ تۈرلىرى، 30 سالما، قىزىل كەسلەنچۈك، تام كەسلەنچۈكى، تۇگۇرۇك كەسلەنچۈك ۋە خامىلىئون قاتارلىقلار ھارام بولىدۇ. 31 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەر يۈزىدە تۇملىگۇچى ھەممە تۇشۇشاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدە سىلەرگە ھارام بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ تۇلۇكىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. 32 بۇ جانۋارلارنىڭ تۇلۇكى ھەرقانداق نېمىگە چۈشۈپ قالسا شۇ نېمە ناپاك ھېسابلىنىدۇ ـ ھەرقانداق ياغاچ قاچا-قۇچا بولسۇن، كىيىم بولسۇن، تېرە بولسۇن، تاغار بولسۇن، ھەرقانداق ئىشقا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب بولسۇن، سۇغا چىلىنىشى كېرەك؛ تۇلار كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىپ، كېيىن پاك بولىدۇ. 33 بۇلارنىڭ بىرى ساپالدىن ياسالغان ھەرقانداق قاچا ئىچىگە چۈشۈپ قالسا، شۇ قاچا ئىچىدىكى ھەممە نەرسە ناپاك سانالسۇن ۋە قاچا تۈزى سۇندۇرۇلسۇن. 34 ئەگەر قاچىدىكى سۇدىن ئاش-تائام ئۈستىگە چاچراپ كەتسە، ئاش-تائام ناپاك سانالسۇن ۋە شۇنداقلا قاچىدىكى ھەرقانداق ئىچىملىكمۇ ناپاك سانالسۇن. 35 ھەرنېمىگە ئۇنداق تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسىمۇ، ناپاك سانالسۇن. ئەگەر تونۇر ۋە ئوچاق بولسا، ناپاك بولدى دەپ چېقىۋېتىلسۇن؛ تۇلار سىلەرگە ھارام بولسۇن. 36 لېكىن شۇنداق ئەھۋالدا بۇلاق يا كى سۇ يىغىلىدىغان كۆلچەك يەنىلا پاك سانىلىدۇ؛ ئەمما بىركىم تۇلارنىڭ تۇلۇك تېنىگە تەگسە ناپاك بولىدۇ. 37 ئەگەر ئۇنداق تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى تېرىشقا تەييارلانغان دانلارغا چۈشۈپ قالسا، بۇمۇ يەنىلا پاك سانىلىدۇ. 38 لېكىن ئەگەر داننىڭ ئۈستىگە سۇ قۇيۇلغاندىن كېيىن شۇنداق بىر تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسا، ئۇنداقتا بۇ دانلار سىلەرگە ناپاك سانالسۇن. 39 ئەگەر سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلاردىن بىرى تۇلۇپ قالسا، ئۇنىڭ تۇلۇكىگە تەككەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 40 كىمكى ئۇنداق تۇلۇكنىڭ گۆشىدىن يېسە، تۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ شۇنداقلا ئۇنداق بىر تۇلۇكنى كۆتۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 41 يەر يۈزىدە تۇملىگۇچى ھەممە تۇشۇشاق جانۋارلار يىرگىنچلىك سانىلىپ، ھەرگىز يېيىلمىسۇن. 42 قورسىقى بىلەن بېغىرلاپ ماڭىدىغان جانۋار بولسۇن، يەر يۈزىدە يۈرۈپ تۆت پۇتى بىلەن يا كى كۆپ پۇتلىرى بىلەن ماڭىدىغان تۇملىگۇچى جانۋارلارنىڭ ھەرتۈرلۈكىنى بولسا، تۇلارنى ھەرگىز يېمەڭلار، چۈنكى تۇلار يىرگىنچلىكتۇر. 43 سىلەر بولساڭلار مۇنداق تۇملىگۇچى جانۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن تۆزۈڭلارنى يىرگىنچلىك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. تۆزۈڭلارنى تۇلار تۆپەيلىدىن ناپاك قىلماڭلار، بولمىسا تۇلارنىڭ سەۋەبىدىن بۇلغىنىپ قالىسىلەر؛ 44 چۈنكى مەن خۇدايىڭلاردۇرمەن. سىلەر تۆزۈڭلارنى [تۆزۈمگە] ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشىڭلار كېرەك؛ مەن تۆزۈم مۇقەددەس بولغاچ سىلەرمۇ تۆزۈڭلارنى مۇقەددەس تۇتۇشۇڭلار كېرەك. سىلەر تۆزۈڭلارنى يەر يۈزىدە تۇملىگۇچى تۇشۇشاق ھەرقانداق جانۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك قىلماڭلار. 45 چۈنكى مەن تۆز خۇدايىڭلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ سىلەر مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن مۇقەددەسىتۇرمەن. 46 شۇلار بولسا چارپاي بىلەن تۇچار-قاناتلار، سۈدا يۈرىدىغان ھەربىر جانۋار بىلەن يەر يۈزىدە تۇملىگۇچى ھەربىر تۇشۇشاق جانۋارلار تۇغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. 47 بۇلار بىلەن ھارام-ھالالنى تۇقۇپ، يېيىشكە بولىدىغان ھايۋان بىلەن يېيىشكە بولماىدىغان ھايۋانلارنى پەرق ئېتىۋەلىسىلەر.

12

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «ئايال كىشى ھامىلدار بولۇپ ئوغلۇن تۇغسا، ئادەت كۆرۈپ ئاغرىق بولغان كۈنلىرىدىكىدەك يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن. 3 سەككىزىنچى كۈنى ئوغلى بولسا خەتنە قىلىنسۇن. 4 ئايال بولسا شۇنىڭدىن كېيىن ئوتتۇز ئۈچ كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن؛ پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولمىغۇچە ھېچبىر مۇقەددەس نەرسىگە تەگمىسۇن، مۇقەددەس جايغىمۇ كىرمىسۇن. 5 ئەگەر ئۇ قىز تۇغسا ئۇنداقتا ئادەت كۈنلىرىدىكىدەك ئىككى ھەپتىگىچە ناپاك تۇرۇپ، ئاندىن ئامىتىش ئالتە كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن. 6 مەيلى ئوغلۇن يا كى قىز تۇغسۇن، قان پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندىن كېيىن ئۇ ئايال كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشقا كىرگەن قوزىنى، گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر باچكا يا كى پاختەكنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 7 كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇنۇپ، شۇ ئايال ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇنىدىن پاك بولىدۇ. ئوغۇل يا كى قىز ئۈچۈن ئايال تۇغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر. 8 ئەگەر ئۇنىڭ قوزىغا قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكا كەلتۈرسۇن؛ تۇلارنىڭ بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئايال پاك بولىدۇ.

13

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە بىر چىقان، يا كى تەمرەتكە يا كى پارقىراق تاشما چىقىپ، ئۇنىڭدىن بەدىنىنىڭ تېرىسىدە پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ جاراھىتى پەيدا بولغان بولسا، ئۇ كىشى ھارۇن كاھىنىڭ يا كى ئۇنىڭ كاھىن ئوغۇللىرىدىن بىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 3 كاھىن ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ جاراھىتىگە قارايدۇ؛ جاراھەت بولغان جاينىڭ تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن ھەمدە جاراھەتمۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، بۇ پىسە-ماخاۋ كېسىللىكىدۇر. شۇڭا كاھىن ئۇنى كۆرگەندىن كېيىن شۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. 4 لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدىكى پەيدا بولغان ئاشۇ يالتىراق چىقان ئاق بولۇپ، ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمىسە ۋە تۈكىمۇ ئاقىرىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن بۇ جاراھەت بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 5 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا قارىسۇن ۋە ئەگەر جاراھەت ئوخشاش تۇرۇپ، تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن ئۇنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 6 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە جاراھەتنىڭ رەڭگى سۈسلاشقان ۋە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ جاراھەتنىڭ پەقەت بىر چاقا ئىكەنلىكى بىكىتىلىپ، كېيىن كشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ پاك سانالسۇن. 7 لېكىن ئەگەر ئۇ كاھىنغا كۆرۈنۈپ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن شۇ چاقا تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ يەنە بىر قېتىم كاھىنغا كۆرۈنسۇن. 8 كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە ئەگەر چاقا ئۇنىڭ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ جاراھەت پىسە-ماخاۋدۇر. 9 ئەگەر بىركىمدە پىسە-ماخاۋ جاراھىتى پەيدا بولۇپ قالسا كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 10 كاھىن ئۇنىڭ جاراھىتىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ۋە ئەگەر تېرىسىدە ئاق

بىر چىقان پەيدا بولغان، تۆكى ئاقىرىپ كەتكەن بولسا ۋە چىقان چىققان جايدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالغان بولسا، **11** بۇ ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە چۈشكەن كونا پىسە-ماخاۋ جاراھىتىنىڭ قايتىدىن قوزغىلىشى بولۇپ، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئۇ ناپاك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى سولاشنىڭ ھاجىتى يوق. **12** لېكىن ئەگەر پىسە-ماخاۋ قوزغىلىپ، جاراھىتى بار كىشىنىڭ تېرىسىگە يېيىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن نەگلا قارىسا شۇ يەردە شۇ «پىسە-ماخاۋ» بولسا، تېرىسىنى بېشىدىن پۈتىنغىچە قاپلاپ كەتكەن بولسا، **13** ئۇنداقتا كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ مانا، شۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتى پۈتۈن بەدىنىنى قاپلاپ كەتكەن بولسا، ئۇ جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئاقىرىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ «پاك» دەپ سانالىسۇن. **14** لېكىن قاچانكى ئۇنىڭدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالسا، ئۇ كىشى ناپاك سانالىسۇن. **15** كاھىن مۇنداق كۆرۈنگەن ئەت-گۆشىگە قاراپ، ئۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى شۇ ئەت-گۆش ناپاك بولۇپ، ئۇ پىسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. **16** ھالبۇكى، ئەگەر ئەت-گۆشى قايتىدىن ئۆزگىرىپ، ئاقارسا ئۇ كىشى يەنە كاھىننىڭ قېشىغا كەلسۇن. **17** كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ جاراھەت ئاقارغان بولسا، كاھىن جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ پاك سانىلىدۇ. **18** ئەگەر بىركىمنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە ھۇررەك چىقىپ ساقىيىپ، **19** ھۇررەكنىڭ ئورنىدا ئاق چىقان ياكى قىزغۇچ داغ پەيدا بولغان بولسا، كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. **20** كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى تۆكلەر ئاقىرىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ ھۇررەكتىن قوزغىلىپ پەيدا بولغان پىسە-ماخاۋ كېسىلى جاراھىتىدۇر. **21** لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىغاندا، داغ چىققان جايدا ئاقىرىپ قالغان تۆكلەر بولمىسا، ۋە داغمۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، رەڭگى سەل سۈسراق بولغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **22** ئەگەر داغ دەرۋەقە تېرىسىگە يېيىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ [پىسە-ماخاۋ] جاراھىتىدۇر. **23** ئەمما ئەگەر داغ ئۆز جايىدا توختاپ يېيىلمىغان بولسا، بۇ پەقەت ھۇررەكنىڭ زەخمى، خالاس؛ كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. **24** ئەگەر بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىنىڭ مەلۇم جايى كۆيۈپ قېلىپ، كۆيگەن جاي ئاق-قىزغۇچ ياكى پۈتۈنلەي ئاق داغ بولۇپ قالسا، **25** كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر شۇ داغدىكى تۆكلەر ئاقىرىپ كەتكەن، داغمۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولۇپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا بۇ كۆيۈك يارىسىدىن پەيدا بولغان پىسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر؛ كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. **26** لېكىن ئەگەر كاھىن سەپسىلىپ قارىغاندا، داغنىڭ ئورنىدا ھېچقانداق ئاقىرىپ كەتكەن تۆك بولمىسا، شۇنداقلا داغمۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق بولمىسا، بەلكى رەڭگى سۈس بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **27** يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن؛ داغ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. **28** ئەمما ئەگەر داغ جايىدا توختاپ، يېيىلمىغان بولسا، شۇنداقلا رەڭگى سۈس بولسا، بۇ پەقەت كۆيۈكتىن بولغان چاۋارتقۇ، خالاس؛ كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ كۆيۈكنىڭ تاتۇقى، خالاس. **29** ئەگەر بىر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ بېشىدا ياكى ساقىلىدا جاراھەت پەيدا بولسا، **30** كاھىن جاراھەتكە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر جاراھەت ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، ئۈستىدە شالاڭ سېرىق تۈك بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ جاراھەت قاقاچ بولۇپ، باش ياكى ساقالدىكى پىسە-ماخاۋنىڭ ئالامىتىدۇر. **31** ئەگەر كاھىن قاقاچ جايىغا سەپسىلىپ قارىغاندا، ئۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق قارا تۈكۈ بولمىسا، ئۇنداقتا كاھىن قاقچى بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **32** كاھىن يەتتىنچى كۈنى قاقاچقا يەنە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ قاقاچ كېڭىيىپ كەتمەي، ئۈستىدىمۇ ھېچقانداق سېرىق تۈك بولمىسا، شۇنداقلا قاقاچ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، **33** جاراھىتى بار كىشى بارلىق چاچ-ساقلىنى چۈشۈرۈۋەتسۇن؛ قاقاچنىڭ ئۆزىنى غىردىمىسۇن.

كاھىن قاقچى بار كىشىنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **34** يەتتىنچى كۈنى كاھىن قاقاچقا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، شۇنداقلا ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئۇ تاندىن ئۇ كىيىملىرىنى يۇيسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ پاك سانىلىدۇ. **35** لېكىن ئەگەر ئۇ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە، **36** كاھىن ئۇنىڭغا يەنە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، سېرىق تۈكنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق؛ چۈنكى بۇ كىشى ناپاكتۇر. **37** ئەگەر قاقاچ جايىدا شۇ پېتى قېلىپ، ئۈستىدىن قارا تۈك ئۈنۈپ چىققان بولسا، قاقاچ ساقايغان بولدۇ؛ شۇ كىشى پاك بولغاچقا، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىشى كېرەك. **38** ئەگەر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە داغ پەيدا بولۇپ، بۇ داغلار پارقىراق ھەم ئاق بولسا **39** كاھىن سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر بەدەننىڭ تېرىسىدىكى شۇ داغلار سۈسلىشىپ بوز رەڭگە يۈزلەنگەن بولسا، بۇ تېرىدىن چىققان بىر تاشما، خالاس؛ بۇ كىشى پاك سانالىسۇن. **40** ئەگەر بىركىمنىڭ بېشىنىڭ تۈكلىرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا، ئۇ پەقەت بىر تاقىر باش، خالاس؛ ئۇ پاك سانالىسۇن. **41** ئەگەر ئۇنىڭ بېشىنىڭ تۈكى پېشانە تەرىپىدىن چۈشكەن بولسا، ئۇ پەقەت پاينەكباش، خالاس؛ ئۇ يەنىلا پاك سانالىسۇن. **42** لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى پاينەك بېشىدا قىزغۇچ ئاق داغ كۆرۈنسە، ئۇنداقتا شۇ جاراھەت ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى پاينەك بېشىدىكى پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ بىر ئالامىتىدۇر. **43** كاھىن جاراھىتىگە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشىدا ياكى پاينەك بېشىدا ئىششىق جاراھەت بولسا ھەمدە پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ ئالامىتىدەك قىزغۇچ ئاق كۆرۈنسە، **44** ئۇنداقتا ئۇ پىسە-ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولغان ئادەم بولۇپ، ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ بېشىغا شۇنداق جاراھەت چۈشكەن بولغاچ، كاھىن ئۇنى مۇتلەق «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. **45** شۇنداق جاراھىتى بار پىسە-ماخاۋ كېسىلى بولغان كىشى كىيىملىرى يىرتىق، چاچلىرى چۈژۈق، بۇرۇت-ساقلى يېپىقلىق ھالدا: «ناپاك، ناپاك!» دەپ توۋلاپ يۈرۈشى كېرەك. **46** شۇ جاراھىتى بولغان بارلىق كۈنلەردە ئۇ «ناپاك» سانىلىدۇ؛ ئۇ ناپاك بولغاچقا، ئايرىم ئۆرۈشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ئۆرالغۇسى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بولسۇن. **47** ئەگەر بىر كىيىمدە، مەيلى يۈگدىن ياكى كاتاپتن تىكىلگەن بولسۇن ئۇنىڭدا پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى پەيدا بولسا، **48** يەنى كاتاپ ياكى يۈگدىن توقۇلغان رەختتە، ئۆرۈش يېپىدا ياكى ئارقاق يېپلىردا بولسۇن، تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېرىدىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى بولسا، **49** شۇنداقلا كىيىم-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدا، ئۆرۈش يېپ ياكى ئارقاق يېپلىردا، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە پەيدا بولغان ئىز-داغ بېشىلراق ياكى قىزغۇچ بولسا بۇ ئىز-داغ «پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى» دەپ قارىلىپ كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. **50** كاھىن [داغقا] سەپسىلىپ قارىسۇن، ئاندىن ئىز-داغ پەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. **51** ئۇ يەتتىنچى كۈنى ئىز-داغنا قاراپ باقسۇن؛ ئىز-داغ چۈشكەن كىيىم-كېچەك، مەيلى ئارقاق يېپتا ياكى ئۆرۈش يېپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۇ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئىز-داغ چىرىتكۈچ پىسە-ماخاۋ كېسىلى دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ناپاك سانالىسۇن. **52** شۇنىڭدەك كاھىن ئۆرۈش يېپ ياكى ئارقاق يېپىدا ئىز-داغ بولسا كىيىم-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە شۇنداق ئىز-داغ بولسا ئۇلارنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتسۇن؛ چۈنكى بۇ چىرىتكۈچ پىسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈش كېرەكتۇر. **53** لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىغاندا، ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتىكى ئۆرۈش يېپتا بولسۇن، ئارقاق يېپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئىز-داغ كېڭەيمگەن بولسا، **54** ئۇنداقتا كاھىن دېغى بار نەرسىنى يۇيۇلسۇن دەپ بۇيرۇپ، ئىككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. **55** بۇ نەرسە يۇيۇلغاندىن كېيىن كاھىن يەنە داغقا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر ئۇنىڭ رەڭگى ئۆزگەرمىگەن بولسا (گەرچە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، ئۇ يەنىلا ناپاكتۇر؛ سەن ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرگىن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئىز-دېغى ئىچ يۈزىدە بولسۇن ياكى تاش يۈزىدە بولسۇن ئۇ چىرىتكۈچ ئىز-داغ ھېسابلىنىدۇ. **56** لېكىن ئەگەر كاھىن سەپسىلىپ قارىغاندا، مانا، داغنىڭ ئۆزىنى غىردىمىسۇن.

كىيىن سۈسلىشىپ كەتكەن بولسا، تۇ شۇ قىسمىنى كىيىم-كېچەكتىن، تۇرۇش يېتىن ياكى ئارقاق يېتىن بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن بولسۇن ئۆزى يىرتىپ ئېلىپ، تاشلىۋەتسۇن. **57** ئەگەر بۇ ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتە، مەيلى ئارقاق يېتىپ ياكى تۇرۇش يېتىپ بولسۇن، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە كۆرۈنۈسۈن، بۇ كېڭىيىدىغان بىرخىل پېسىە-ماخاۋ ئىز-دېغى دەپ سانالسۇن، سەن ئۇ چاپلاشقان كىيىم-كېچەكنى كۆيدۈرۈۋەتكىن. **58** لېكىن ئەگەر ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتە بولسۇن (تۇرۇش يېمىدا ياكى ئارقاق يېمىدا بولسۇن) ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، يۇيۇلۇش بىلەن چىقىپ كەتسە، ئۇنداقتا بۇ ئېگىن ئىككىنچى قېتىم يۇيۇلسۇن، ئاندىن پاك سانالسۇن. **59** پېسىە-ماخاۋ كېيىنلىكىدەك ئىز-داغ يەيدا بولغان يۇڭۇ ياكى كاتاپ رەختتىن توقۇلغان كىيىم-كېچەك (ئىز-داغ تۇرۇش يېتىپ ياكى ئارقاق يېتىپ بولسۇن) ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر، يۇنىڭ بىلەن تۇلارنى پاك ياكى ناپاك جاكارلاشقا بولىدۇ.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** پېسىە-ماخاۋ بولغان كىشى پاك قىلىنىدىغان كۈنىدە بەجا قىلىش كېرەك بولغان قانۇن-بەلگىلىمە مانا تۆۋەندىكىدەكتۇر: ـ ئۇ كاھىننىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. **3** كاھىن چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا چىقىپ، پېسىە-ماخاۋ بولغان كىشىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر پېسىە-ماخاۋ بولغان كىشى كېسىلدىن ساقايغان بولسا، **4** ئۇنداقتا كاھىن پاك قىلىنىدىغان كىشىگە پاك، تىرىك قۇشتىن ئىككىنى ئۆنىكۈگا قوشۇپ كېدىر ياغىچى، قىزىل رەختت ۋە زوفا كەلتۈرۈشكە بۇيرۇسۇن. **5** ئاندىن كاھىن قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغىزلاڭلار دەپ بۇيرۇسۇن، **6** ئاندىن تىرىك قۇشنى بولسا، كاھىن ئۆزى كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا بىلەن ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قۇش بىلەن بىرگە ئېقىن سۇنىڭ ئۈستىدە بوغىزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا چىلىسۇن، **7** ئاندىن پېسىە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشىگە يەتتە قېتىم سەپىشى بىلەن ئۆزى پاك دەپ جاكارلىسۇن؛ ۋە تىرىك قۇشنى دالاغا قويۇپ بەرسۇن. **8** پېسىە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىدىكى بارلىق تۈكلەرنى چۇشۇرۇپ، سۇدا يۇيۇنغاندىن كېيىن پاك ھېسابلىنىدۇ. ئاندىن ئۆنىكۈگا چېدىرگاھقا كىرىشكە ئىجازەت بولىدۇ؛ پەقەت ئۇ يەتتە كۈنگىچە ئۆز چېدىرىنىڭ تېشىدا تۇرۇشى كېرەك. **9** يەتتىنچى كۈنى ئۇ بەدىنىدىكى ھەممە تۈكلەرنى چۇشۇرسۇن؛ باشنىمۇ چاچ-ساقاللىرى ۋە قېشىنى، يەنى بارلىق تۈكلىرىنى چۇشۇرسۇن؛ ئۇ كىيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيسۇن، ئاندىن پاك بولىدۇ. **10** سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى بىچىرىم ئەركەك قوزا بىلەن بىر ياشقا كىرگەن بىچىرىم چىشى قوزىدىن بىرنى، شۇنىڭدەك بىر [ئەفاھنىڭ] ئوندىن ئۈچىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆن «ئاشلىق ھەدىيە»نى، بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن. **11** ئۆزى «پاك» دەپ جاكارلايدىغان بۇ رەسىم-قائىدىنى ئوتكۈزىدىغان كاھىن پاك قىلىنىدىغان كىشىنى ۋە ئۇ نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلسۇن. **12** ئاندىن كاھىن ئەركەك قوزىلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىنىمۇ كەلتۈرۈپ، پۈلا كاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۈلا كاڭلاتسۇن. **13** قوزا بولسا مۇقەددەس بىر جاينىڭ ئېچىدە گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغىزلىنىدىغان جايدا بوغىزلانسۇن؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولسا گۈناھ قۇربانلىقىغا ئوخشاش، كاھىنغا تەۋە بولۇپ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» سانىلىدۇ. **14** كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۈڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئۈڭ قولىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئۈڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈرۈپ قويسۇن. **15** ئاندىن كاھىن شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىدىن ئېلىپ، ئۆزىنىڭ سول قولىنىڭ ئالىقىنىغا ئازغىنا قۇيسۇن. **16** كاھىن ئۈڭ بارمىقىنى سول قولىدىكى زەيتۇن مېيىغا چىلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم بارمىقى بىلەن سەپىشۇن. **17** ئاندىن كاھىن قولىدىكى قالغان مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۈڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۈڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئۈڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈلگەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرۈپ قويسۇن. **18** سۈرۈپ بولۇپ، كاھىن قولىدىكى ئېشىپ قالغان مايىنى پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ بېشىغا قۇيسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆزىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. **19** ئاندىن كاھىن گۈناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنى ناپاكلىقىدىن پاك قىلىشقا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى بوغۇزلىسۇن. **20** كاھىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قۇربانگاھتا سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆزىنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇ كىشى پاك بولىدۇ. **21** لېكىن ئۇ كەمبەغەللىكتىن شۇنداق قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۆزىگە كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن «پۈلا كاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە يالغۇز بىر ئەركەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئاشلىق ھەدىيە ئۈچۈن بىر ئېفاھنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆن بىلەن بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن **22** ۋە ئۆز ئەھۋالىغا يارىشا ئىككى ياكى ئىككى باچكا ئېلىپ كەلسۇن؛ بىرى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بولسۇن؛ **23** سەككىزىنچى كۈنى بۇلارنى ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **24** كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدىغان ئەركەك قوزا بىلەن شۇ بىر لوگ مايىنى ئېلىپ، بۇلارنى پۈلا كاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۈلا كاڭلاتسۇن. **25** ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىنىدىغان ئەركەك قوزىنى بولسا ئۆزى بوغۇزلىسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۈڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۈڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئۈڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرسۇن. **26** ئاندىن كاھىن مايدىن ئېلىپ، سول قولىنىڭ ئالىقىنىغا ئازغىنا قۇيسۇن. **27** شۇنداق قىلىپ، كاھىن ئۈڭ بارمىقى بىلەن سول قولىدىكى مايدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم سەپىسۇن. **28** ئاندىن كاھىن ئۆزى قولىدىكى مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۈڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئۈڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئۈڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرسۇن. **29** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆنىكۈگا كافارەت كەلتۈرۈشكە كاھىن قولىدىكى مايىنىڭ قالغىنىنى پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ بېشىغا قۇيسۇن؛ **30** ئاندىن شۇ كىشى ئۆز قوزىغا قاراپ پاختەكتىن بىرنى ياكى باچكىدىن بىرنى سۇنسۇن؛ **31** ئۆز قوزىغا قاراپ، بىرنى گۈناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە سۇنسۇن. بۇ يولدا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پاك قىلىنىدىغان كىشى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **32** ئۆزىدە پېسىە-ماخاۋ بولغان، پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ۋاجىپ بولىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمەيدىغان كىشىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر. **33** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ **34** ـ سىلەر مەن ئۆزۈڭلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان قانائان زېمىنىغا كىرگەندىن كېيىن، مەن سىلەر ئىگە بولىدىغان شۇ زېمىنىدىكى بىر ئۆيگە بىرخىل پېسىە-ماخاۋ يارىسىنى ئەۋەتسەم، **35** ئۆينىڭ ئىگىسى كاھىننىڭ ئالدىغا چىشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇنى مەلۇم قىلسۇن: «مېنىڭ ئۆيۈمگە ۋابا يۇققاندەك كۆرۈندۇ»، دەپ مەلۇم قىلىشى كېرەك. **36** كاھىن بولسا: ـ ئۆيدىكى ھەممە نەرسىلەر ناپاك بولمىسۇن ئۈچۈن مەن بېرىپ بۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قاراشتىن بۇرۇن ئۆينى بىكارلاڭلار، دەپ بۇيرۇسۇن. ئاندىن كاھىن كىرىپ ئۆيگە سەپسېلىپ قارىسۇن. **37** ئۇ شۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قارىغىندا، مانا ئۆينىڭ تاملىرىغا ۋابا داغلىرى يۇققان جايلار كاۋاك بولسا، ھەم يېشىلغا مايىل ياكى قىزغۇچ بولۇپ، تامنىڭ يۈزىدىن قېنىقراق بولسا، **38** كاھىن ئۆينىڭ ئېشىكىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئېشىكنى يەتتە كۈنگىچە تاقاپ قويسۇن. **39** ئاندىن كاھىن يەتتىنچى كۈنى يېنىپ كېلىپ، سەپسېلىپ قارىغىندا، ئۆينىڭ تاملىرىدىكى ئىز-داغ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، **40** كاھىن: ـ ۋابا يۇققان تاشلارنى چىقىرىپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلۇۋېتىڭلار، دەپ بۇيرۇسۇن. **41** شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇ ئۆينىڭ ئىچىنىڭ تۆت ئەتراپىنى قىردورسۇن ۋە ئۇلار قىرغان سۇۋاقنى بولسا شەھەرنىڭ ناپاك بىر جايغا ئۆكۈۋەتسۇن. **42** ئاندىن ئۇلار باشقا تاشلارنى ئېلىپ، ئىلگىرىكى تاشلارنىڭ ئورنىدا قويسۇن ۋە باشقا ھاك لاي ئېتىپ، ئۆينىڭ بىلەن ئۆينى قايتىدىن سۇۋىسۇن. **43** ئەگەر ئۇ تاشلارنى چىقىرىپ، ئۆينى قىردۇرۇپ قايتىدىن سۇۋاتقاندىن

كىيىن، تۈيدە ۋاپا دېگى يەنە پەيدا بولسا، **44** تۇنداقتا كاھىن يەنە كىرىپ بۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن. سەپسىلىپ قارىغىنىدا، مانا ئىز-داغ تۈيدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ تۈيگە يۇقىنى چىرىتكۈچ ۋاپا بولىدۇ؛ تۈي ناپاك سانىلىدۇ. **45** بۇ ۋەجىدىن تۇلار تۈينى، يەنى ياغاچ-تاش ۋە بارلىق سۈۋىتى بىلەن بىللە چۈشۈرۈپ، ھەممىسىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلىۋەتسۇن. **46** كىمدەكىم تۈي تاقالغان مەزگىلدە تۇنىڭغا كىرسە، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **47** ئەگەر بىركىم تۈي ئىچىدە ياتقان بولسا، كىيىملىرىنى يۇيسۇن؛ ۋە ئەگەر بىرسى تۈيدە غىزالانغان بولسا، ئۇمۇ تۈز كىيىملىرىنى يۇيسۇن. **48** لېكىن كاھىن كىرىپ، تۈيگە سەپسىلىپ قارىغىنىدا تۈي سۈۋالغاندىن كېيىن ۋاپا ئۇنىڭدا كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن تۈينى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىكى ۋاپا ساقايغان بولىدۇ. **49** ئاندىن ئۇ تۈينىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ئىككى قۇش، كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت بىلەن زوفا ئېلىپ كېلىپ، **50** قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان سايال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلىسۇن؛ **51** ئاندىن ئۇ كېدىر ياغىچى، زوفا، قىزىل رەخت ۋە تىرىك قۇشنى بىللە ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا، شۇنداقلا ئېقىن سۇغا چىلاپ، تۈيگە يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن؛ **52** بۇ يول بىلەن ئۇ تۈينى قۇشنىڭ قېنى، ئېقىن سۇ، تىرىك قۇش، كېدىر ياغىچى، زوفا ۋە قىزىل رەخت ئارقىلىق ناپاكلىقتىن پاكلايدۇ. **53** ئاندىن ئۇ تىرىك قۇشنى شەھەرنىڭ سىرتىدا، دالادا قويۇپ بەرسۇن. ئۇ شۇنداق قىلىپ، تۈي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردۈ؛ ئۇ تۈي پاك سانىلىدۇ. **54** بۇلار بولسا ھەرخىل پىسە-ماخاۋ جاراھىتى، قاقاچ، **55** كىيم-كېچەك ۋە تۈيگە يۇققان پىسە-ماخاۋ ۋاباسى، **56** تېرىدىكى چىقانلار، تەمرەتكە ۋە پارقىراق ئاق ئىز-داغلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلەر بىلەن بىر نەرسىنىڭ قايسى ئەھۋالدا ناپاك، قايسى ئەھۋالدا پاك بولىدىغانلىقىنى پەرق ئېتىشكە كۇرسەتمە بېرىشكە بولىدۇ، مانا بۇ پىسە-ماخاۋ توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر.

15

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا مۇنداق دەگىلار: ـ ھەرقانداق ئەركەكنىڭ تۆز تېنىدىن ئاقا چىقسا شۇ كىشى شۇ ئاقا سەۋەبىدىن ناپاك سانالسۇن. **3** ئاقا چىقىشتىن بولغان ناپاكلىق توغرىسىدىكى ھۆكۈم شۇكى، ئاقىسى مەيلى تېنىدىن ئېقىپ تۆرسۇن يا كى ئېقىشتىن توختىتىلغان بولسۇن، شۇ كىشى يەنىلا ناپاك سانالسۇن؛ **4** مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپە ناپاك سانىلىدۇ ۋە ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرسا شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ. **5** كىمكى ئۇ ياتقان ئورۇن-كۆرپىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ئاندىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **6** شۇنىڭدەك كىمكى مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ئولتۇرغان نەرسىدە ئولتۇرسا ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **7** كىمكى ئاقا بولغان كىشىنىڭ تېنىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **8** ئەگەر ئاقا بولغان كىشى پاك بىرسىگە تۈكۈرسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **9** قايسىبىر ئېگەر-توقۇمنىڭ ئۈستىگە [ئاقا بولغان] كىشى منىسە، شۇ نەرسە ناپاك سانالسۇن. **10** كىمكى ئۇنىڭ تېگىدە قويۇلغان نەرسىلەرگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ؛ ۋە كىمكى شۇ نەرسىلەرنى كۆتۈرسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **11** ئاقا بولغان كىشى قولىنى يۇماستىن بىركىمگە تەككۈزسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **12** ئاقا بولغان كىشى سايال قاچىنى تۈتۈپ سالسا، شۇ قاچا چېقىۋېتىلسۇن؛ ياغاچ قاچا بولسا سۇدا يۇيۇلسۇن. **13** قاچانىكى ئاقا بار كىشى ئاقا ھالىتىدىن قۇتۇلسا، ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن يەتتە كۈنىنى ھېسابلاپ ئۆتكۈزۈپ، ئاندىن كىيىملىرىنى يۇيۇپ، ئېقىن سۇدا يۇيۇنسۇن؛ ئاندىن پاك سانىلىدۇ. **14** سەككىزىنچى كۈنى ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرسۇن. **15** كاھىن ئۇلاردىن بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆنىڭ ئاقا بولغانلىقىغا كافارەت كەلتۈرىدۇ. **16** ئەگەر بىر ئەركەكنىڭ مەنىسى ئۆزلۈكىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، ئۇ پۈتۈن بەدىنىنى سۇدا يۇيسۇن، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **17** شۇنىڭدەك ئادەمنىڭ مەنىسى قايسى كىيىمگە يا كى تېرىسگە يۇقۇپ قالسا، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **18** ئەر ۋە ئايال كىشى بىر-بىرىگە يېقىنلىششى بىلەن مەنىي چىقسا، ئىككىسى يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **19** ئەگەر ئايال كىشىلەر ئاقا كېلىش ھالىتىدە تۇرسا ۋە ئاقىسى خۇن بولسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە «ئايرىم» تۇرسۇن، كىمكى ئۇنىڭغا تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **20** «ئايرىم» تۇرۇش مەزگىلىدە، قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ياتسا، شۇ نەرسە ناپاك سانىلىدۇ، شۇنداقلا قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانالسۇن. **21** ھەركىم ئۇنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە تەگسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **22** ھەركىم ئۇ ئولتۇرغان نەرسىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **23** ۋە ئەگەر بىركىم ئۇ ياتقان يا كى ئولتۇرغان جايدا قويۇلغان بىرەر نەرسىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **24** ئەگەر بىر ئەر كىشى شۇ ھالەتتىكى ئايال بىلەن بىرگە ياتسا، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇن ناپاكلىقى شۇ ئەرگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن؛ ئۇ ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرىمۇ ناپاك سانالسۇن. **25** ئەگەر ئايال كىشىنىڭ ئادەت ۋاقتىنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە كۈنگىچە خۇنى كېلىپ تۇرسا، يا كى خۇن ئاقىسى ئادەت ۋاقتىدىن ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنداقتا بۇ ناپاك قان ئېقىپ تۇرغان كۈنلىرىنىڭ ھەممىسىدە، ئۇ ئادەت كۈنلىردە ئۇرغاندەك سانالسۇن، يەنە ناپاك سانالسۇن. **26** قان كەلگەن ھەربىر كۈندە ئۇ قايسى ئورۇن-كۆرپە ئۈستىدە ياتسا، بۇلار ئۇ ئادەت كۈنلىردە ياتقان ئورۇن-كۆرپىلەردەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسە ئادەت كۈنلىرىنىڭ ناپاكلىقىدەك ناپاك سانالسۇن. **27** ھەركىم بۇ نەرسىلەرگە تەگسە ناپاك بولىدۇ؛ شۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **28** ئايال كىشى قاچان خۇن كېلىشتىن ساقايسا، ئۇ يەتتە كۈنىنى ھېسابلاپ، ئۇتكۈزۈپ بولغاندا پاك سانىلىدۇ. **29** سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **30** كاھىن بۇلارنىڭ بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتكۈزسۇن؛ بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ناپاك ئاقا قېنىدىن پاك بولۇشىغا ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. **31** سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىللارنى ناپاكلىقىدىن ئۈزۈڭلار؛ بولمىسا، ئۇلار ناپاكلىقىدا ئۇرۇپېرىپ، ئۇلارنىڭ تارىسىدا تۇرغان مېنىڭ ئۇرالغۇ چېدىرىمنى بۇلغىشى تۈپەيلىدىن ناپاك ھالىتىدە ئۆلۈپ كېتىدۇ. **32** ئاقا كېلىش ھالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنىي كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، **33** شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كىشى توغرۇلۇق، ئاقا ھالەتتە بولغان ئەر ۋە ئايال توغرۇلۇق، ناپاك ھالەتتىكى ئايال بىللە ياتقان ئەر توغرۇلۇق كەلگەن قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر.

16

ھارۇننىڭ ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىنلىششى بىلەن ئۆلۈپ كەتتى. ئۇلار ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلدى. **2** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئۆز قېرىندىشىڭ ھارۇنغا: «سەن ئۆلۈپ كەتمەسلىكىڭ ئۈچۈن پەردىنىڭ ئىچىدىكى مۇقەددەس جايغا قويۇلغان ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭ ئالدىغا ھەر ۋاقىت كىرمە»، دېگىن. چۈنكى مەن «كافارەت تەختى»نىڭ ئۈستىدىكى بۇلۇتتا ئايان بولىمەن. **3** ھارۇن [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا مۇنۇ يول بىلەن كىرسۇن: ـ گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياش تورپاق، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى كەلتۈرسۇن؛ **4** ئۆزى مۇقەددەس كاناپ خالتا كۆكۈلكىنى كىيىپ، ئەتلىرىنى ياپىدىغان كاناپ ئىشتاننىمۇ كىيىپ، بېلىگە بىر كاناپ بەلۋاغىنى باغلاپ، بېشىغا كاناپ سەللىنى يۈگەپ كەلسۇن. بۇلار مۇقەددەس كىيىملەر بولغاچقا، كىيىشتىن ئىلگىرى بەدىنىنى سۇدا يۇيسۇن. **5** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ جامائىتىدىن گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى تېكە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى تاپشۇرۇۋالسۇن. **6** شۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئاۋۋال

گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاقنى سۈنۈپ، تۆزى ۋە تۆز تۈيىدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشى كېرەك. 7 ئاندىن ئۇ ئىككى تېكىنى ئېلىپ، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزىدۇ. 8 ئاندىن ھارۇن بۇ ئىككى تېكە توغرىسىدا چەك تاشلىسۇن؛ چەكنىڭ بىرىنى «پەرۋەردىگار ئۈچۈن»، يەنە بىرىنى «ئازازەل ئۈچۈن» تاشلىسۇن. 9 ھارۇن پەرۋەردىگارغا چەك چۈشكەن تېكىنى كەلتۈرۈپ، گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. 10 لېكىن «ئازازەل» گە چەك چۈشكەن تېكىنى بولسا، كافارەت كەلتۈرۈشى ئۈچۈن چۆلگە ھەيدىلىشكە، شۇنداقلا «ئازازەل» گە ئەۋەتىلىشكە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىرىك قالدۇرۇلسۇن. 11 ئاندىن ھارۇن گۇناھ قۇربانلىقىنى، يەنى تۆزى ئۈچۈن بولغان تورپاقنى كەلتۈرۈپ، تۆزى ۋە تۆز تۈيىدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە تۆزىگە گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان بۇ تورپاقنى بوغۇزلىسۇن؛ 12 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھتىن ئېلىنغان چوغ بىلەن تولغان بىر خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ، ئىككى قولىلاپ يۇمشاق ئېزىلگەن ئېسىل خۇشبۇيى ئەتىر بىلەن تولدۇرۇپ، بۇنى پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ بارسۇن؛ 13 ئاندىن خۇشبۇيى ئىس-تۈتىكى ھۆكۈم- گۈۋاھ ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى قاپلىسۇن دەپ، خۇشبۇيىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلەيدۇ. 14 ئۇ تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ تۆز بارمىقى بىلەن كافارەت تەختىنىڭ شەرق تەرىپىگە چېچىپ، كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغىمۇ تۆز بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ، يەتتە قېتىم سەپسۇن. 15 ئاندىن ئۇ خەلق ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تېكىنى بوغۇزلىسۇن؛ قېنىنى پەردىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈپ، تورپاقنىڭ قېنىنى قىلغاندەك قىلسۇن، يەنى ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ كافارەت تەختىگە ۋە كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغا چاچسۇن. 16 ئۇ بۇ يول بىلەن مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقىدىن، ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ باردىغان گۇناھلىرىدىن پاكلايدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ناپاكلىقى ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان جامائەت چېدىرى ئۈچۈنمۇ شۇنداق كافارەت قىلسۇن. 17 ئۇ كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرگەندىن تارتىپ ئۇنىڭدىن چىققۇچە ھېچبىر ئادەم جامائەت چېدىرى ئىچىدە بولمىسۇن؛ بۇ يول بىلەن ئۇ ئۆزىنى، ئۆيىدىكىلەر ۋە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 18 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھقا چىقىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭدەك تورپاقنىڭ قېنى بىلەن تېكىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدىكى مۇڭگۈزلەرگە سۈرسۇن؛ 19 ئۇ بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە يەتتە قېتىم سەپسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقلىرىدىن پاكلاپ [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلىدۇ. 20 ـ مۇقەددەس جاي، جامائەت چېدىرى ۋە قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ تىرىك تېكىنى كەلتۈرسۇن؛ 21 ئاندىن ھارۇن ئىككى قولىنى تىرىك تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق قەبىھلىكلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ باردىغان گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئۇلارنى تېكىنىڭ بېشىغا ئارتسۇن؛ ئاندىن ئۇنى يېنىدا تەييار تۇرىدىغان بىر ئادەمنىڭ قولى بىلەن چۆلگە ئەۋەتىۋەتسۇن. 22 بۇ يول بىلەن تېكە ئۇلارنىڭ ھەممە قەبىھلىكلىرىنى تۆز ئۈستىگە ئېلىپ، ئادەمزاتسىز چۆلگە كېتىدۇ. شۇنداق ئۇ تېكىنى چۆلگە قويۇۋەتسۇن. 23 ـ ئاندىن ھارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايغا كىرگەن ۋاقىتتا كىيگەن كاتاپ كىيىملىرىنى سېلىپ شۇ يەردە تۇلارنى قويۇپ قويسۇن. 24 ئۇ مۇقەددەس يەردە تۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، تۆز كىيىملىرىنى كىيىپ تاشقىرىغا چىقىپ، ئۆزىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، شۇ يول بىلەن تۆزىنى ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 25 شۇنداقلا ئۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. 26 «ئازازەل» گە بېكىتىلگەن تېكىنى ئېلىپ بېرىپ قويۇۋەتكەن كىشى تۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ. 27 كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلىپ، گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تورپاق بىلەن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكىنى بىرسى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنىڭ تېرىسى، گۈشى ۋە تېزەكلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرسۇن. 28 ئۇلارنى كۆيدۈرگەن كىشى تۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ. 29 ـ مانا بۇ سىلەرگە بىر ئەبەدىي قانۇن- بەلگىلىمە بولسۇن: ـ ھەر يەتتىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە سىلەر تۆز نەپسىڭلارنى تارتىپ تۆزۈڭلارنى تۇۋەن تۇتۇڭلار ۋە ھېچقانداق ئىش قىلماڭلار، مەيلى يەرلىكلەر بولسۇن يا كى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار بولسۇن مۇنداق قىلىشىڭلار كېرەك. 30 چۈنكى شۇ كۈنىدە سىلەرنى پاكلاشقا سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە گۇناھلىرىڭلاردىن پاك بولىسىلەر. 31 بۇ كۈن سىلەرگە پۈتۈنلەي ئارام ئالىدىغان شاباش كۈنى بولۇپ، نەپسىڭلارنى تارتىپ تۆزۈڭلارنى تۇۋەن تۇتتىسىلەر؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر. 32 كىمكى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا كاھىنلىق يۈرگۈزۈش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنىپ، خۇداغا ئاتاپ تىكىلەنگەن كاھىن بولسا شۇ يول بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئۇ كاناپىتىن ئېتىلگەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ تۇرۇپ، 33 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ قالغان كاھىنلار بىلەن بارلىق خەلقنىڭ جامائىتى ئۈچۈن ھەم كافارەت كەلتۈرىدۇ. 34 بۇ بولسا سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنى بارلىق گۇناھلىرىدىن پاكلاش ئۈچۈن يىلدا بىر قېتىم كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىسىلەر». شۇنىڭ بىلەن [ھارۇن] پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى.

17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار سىلەرگە بۇيرۇغان ھۆكۈم شۇكى: ـ 3 ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان ھەرقانداق كىشى قۇربانلىق قىلماقچى بولۇپ، كالا يا كى قوي يا كى ئۆچكىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئولغۇ چېدىرىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە يېتىلەپ ئېيكەلمەي، بەلكى چېدىرگاھنىڭ ئىچىدە يا كى تاشقىرىدا بوغۇزلىسا، ئۇنىڭدىن ئاققان قان شۇ كىشىنىڭ گەدىنگە ئارتىلىدۇ؛ بۇ ئادەم «قان تۆككەن» دەپ، ئۇنى خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 5 بۇ ھۆكۈمنىڭ مەقسىتى ئىسرائىللارنىڭ ھازىرقىدەك دالادا مال سويۇپ قۇربانلىق قىلمىشىنىڭ ئورنىغا، قۇربانلىقلىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرۇپ پەرۋەردىگارغا «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى» سۈپىتىدە سۇنۇپ بوغۇزلىشى ئۈچۈندۇر. 6 كاھىن قانىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيى كەلتۈرۈش ئۈچۈن مايىنى كۆيدۈرسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆمىدى بۇرۇنقىدەك بۇزۇقلۇق قىلىپ تېكە-جىنلارنىڭ كەينىدە يۈرۈپ، ئۇلارغا تۆز قۇربانلىقلىرىنى ئۆتكۈزۈپ يۈرمىسۇن. مانا بۇ ئۇلار ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن.

8 سەن ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلاردىن بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق يا كى [باشقا] قۇربانلىق ئۈتكۈزمەكچى بولسا، 9 ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇش ئۈچۈن جامائەت چېدىرىغا كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرمىسە، ئۇ كىشى ئۆز خەلقلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن» ـ دېگىن. 10 ئەگەر ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن بولغان ھەرقانداق ئادەم يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار قان يېسە، مەن يۈزۈمنى قانىنى يېگەن شۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 11 چۈنكى ھەربىر جانۇارنىڭ جېنى بولسا ئۇنىڭ قېنىدىدۇر؛ مەن ئۇنى جىنىڭلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ئۈستىگە كافارەت كەلتۈرۈشكە بەرگەنمەن. چۈنكى قان ئۆزىدىكى جاننىڭ ۋاستىسى بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 12 شۇڭا بۇ سەۋەبتىن مەن ئىسرائىلارغا: ـ «سىلەرنىڭ ھېچبىرىڭلار قان يېمەسلىكىڭلار كېرەك، ئاراڭلاردا ئۆزۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارمۇ قان يېمەسلىكى كېرەك» ـ دېگەندىم. 13 ئەگەر ئىسرائىلاردىن بىرى يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارنىڭ بىرى يېيىشكە بولىدىغان بىر چارپاي ھايۋان يا كى قۇشنى ئوۋلاپ، قېنىنى تۆكسە، ئۇنى توپا بىلەن يېپىپ قويسۇن. 14 چۈنكى ھەربىر جانۇارنىڭ جېنى بولسا، ئۇنىڭ قېنىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنىڭ جېنى قېنىدا بولغاچ مەن ئىسرائىلارغا: «سىلەر ھېچقانداق جانۇارنىڭ قېنىنى يېمەڭلار، چۈنكى ھەربىر

جانۋارنىڭ جېنى ئۇنىڭ قېنىدىدۇر، كىمكى ئۇنى يېسە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ» ـ دېدىم. **15** كىمدەكىم تۇلۇپ قالغان ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ تىتما-تىتما قىلىۋەتكەن بىر ھايۋانىنى يېسە، مەيلى ئۇ يەرلىك ياكى ياقا يۇرتلۇق بولسۇن ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ ئاندىن ئۇ پاك بولىدۇ. **16** لېكىن ئۇ ياكى كىيىملىرىنى يۇمىسا، ياكى سۇدا بەدىنىنى يۇمىسا، شۇ كىشى ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ.

18 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **3** سىلەر ئىلگىرى تۇرغان مىسىر زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار ۋە ياكى مەن سىلەرنى ئېلىپ بارىدىغان قاناتان زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار، ئۇلارنىڭ رەسىم-ئادەتلىرىدە يۈرمەڭلار، **4** بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىپ، قانۇن بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ شۇ بويىچە مېڭىڭلار. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **5** سىلەر چوقۇم مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك؛ ئىنسان ئۇلارنا ئەمەل قىلىدىغان بولسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتتا بولىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **6** ـ ھېچكىم ئۆزىگە يېقىن تۇغقان بولغان ئايالغا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىنى ئاچمىسۇن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **7** ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، بۇ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكىنىڭ بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ ئاناڭ بولغاچقا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسەڭ بولمايدۇ. **8** ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەككەندەك بولىدۇ. **9** سەن ئاچا-سىڭلىڭنىڭ، بىر ئاتىدىن بولغان ياكى بىر ئانىدىن بولغان، ياكى شۇ تۇيدە تۇغۇلغان ياكى باشقا يەردە تۇغۇلغان بولسۇن، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە. **10** سەن ئۆز ئوغلۇڭنىڭ قىزى ۋە ياكى قىزىڭنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەۋرىتى سەن ئۆزۈڭنىڭ ئەۋرىتىدۇر. **11** سەن ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ ئۇ ئاتاڭدىن تۇغۇلغان، سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، شۇڭا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە. **12** سەن ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاتاڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. **13** سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىلىرىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. **14** ئاتاڭنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، ئۇلارنىڭ ئايالىلىرىغا يېقىنلىق قىلما؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ھاماڭدۇر. **15** سەن كېلىنگىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، ئۇ سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ ئايالى بولغاچقا، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسەڭ بولمايدۇ. **16** سەن ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى بۇ ئۆز ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەككەندەك بولىدۇ. **17** سەن بىر ئايالغا ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قىزى ۋە قىزىنىڭ قىزىنىمۇ [خوتۇنلۇققا ئېلىپ] ئەۋرىتىگە تەگمە. ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىن تۇغقان بولغاچقا، مۇنداق ئىش پەسەندىلىكتۇر. **18** سەن ئايالىڭ ھايات ۋاقتىدا، ئۇنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئەۋرىتىگە تەگمە. ئۇنداق قىلساڭ خوتۇنۇڭنا كۆندەشلىك ئازابىنى كەلتۈرىسەن. **19** سەن بىر ئايالىنىڭ ئادەت كۆرۈپ ناپاك تۇرغان ۋاقتىدا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىگە تەگمە. **20** سەن ئۆز قوشنىڭنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىپ ئۆزۈڭنى ئۇنىڭ بىلەن ناپاك قىلما. **21** سەن ئۆز نەسلىڭدىن ھېچبىرىنى مولەك مەبۇدىغا ئاتاپ ئوتتىن ئوتكۈزسەڭ قەتئىي بولمايدۇ. ئەگەر شۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى ناپاك قىلغان بولىسەن. مەن ئۆزۈم پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **22** سەن ئايالار بىلەن بىرگە بولغاندەك ئەر كىشى بىلەن بىرگە بولما. بۇ ئىش يىرگىنچلىكتۇر. **23** سەن ھېچ ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلىپ ئۆزۈڭنى ناپاك قىلما؛ شۇنىڭدەك ئايال كىشىمۇ مۇناسىۋەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر ھايۋاننىڭ ئالدىغا بارمىسۇن. بۇ ئىش نىجىسلىقتۇر. **24** سىلەر بۇ ئىشلارنى قىلىپ ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار، چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن چىقىرىۋاتقان تائىپىلەر بولسا شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ ئۆزلىرىنى ناپاك قىلغان **25** ۋە زېمىنمۇ ناپاك بولغاندۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز زېمىنىنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن، شۇنىڭدەك ئۆز زېمىنمۇ ئۆزىدە ئۆزۈۋاتقانلارنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. **26** لېكىن سىلەر بولساڭلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇڭلار، سىلەردىن ھېچكىم، مەيلى يەرلىك ياكى ئاراڭلاردا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇق بولسۇن بۇ يىرگىنچلىك ئىشلاردىن ھېچبىرىنى قىلمىسۇن **27** (چۈنكى بۇ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلارنى سىلەردىن ئىلگىرى ئۆز زېمىندا ئۆرىغان خەلق قىلىپ كەلگەچكە، زېمىننىڭ ئۆزى ناپاك بولۇپ قالدى). **28** شۇنداق قىلىپ زېمىننى ناپاك قىلساڭلار، زېمىن ئۆزى سىلەردىن ئىلگىرى ئۆزىدە ئۆرىغان ئەللەرنى قۇسۇپ چىقارغاندەك، سىلەرنىمۇ قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. **29** چۈنكى بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەرقانداقىنى قىلغۇچى، ـ مۇنداق قىلمىشلارنى قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **30** سىلەر مەن سىلەرگە تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىلىشىڭلار زۆرۈرۈدۇر، ـ دېدىمۇ، سىلەر ئۆزۈڭلاردىن ئىلگىرى ئۆتكەنلەر ئۆتقان شۇ يىرگىنچلىك رەسىم-قائىدىلەرنى تۇتۇپ، ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن.

19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار مۇقەددەدىمىز بولغاچقا، سىلەرمۇ مۇقەددەدىمىز بولۇشۇڭلار كېرەك. **3** سىلەر ھەربىرىڭلار ئاناڭلار بىلەن ئاتاڭلارنى ئىززەتلەڭلار، مېنىڭ شاباتلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **4** سىلەر ئەرزىمەس بۇتلارغا تايانماڭلار، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇيما بۇتلارنى ياسىماڭلار. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **5** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقنى كەلتۈرۈشنى خالىساڭلار، قوبۇل قىلىنغۇدەك يول بىلەن ئۇنى سۇنۇڭلار. **6** سىلەر ئۇنى سۇنغان كۈنى ۋە ئەتىسى ئۇ يېيىلسۇن؛ ئۈچىنچى كۈنگە قالغىنى بولسا ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. **7** ئەگەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمى ئۈچىنچى كۈنى يېيىلسە قۇربانلىق ھارام ھېسابلىنىپ قوبۇل قىلىنمايدۇ. **8** كىمكى ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئوستىگە ئالىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەدىمىز قىلىنغان نەرسىنى ناپاك قىلدى؛ ئۇنداق كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **9** سىلەر زېمىنىڭلاردىكى ھوسۇلىنى يىغساڭلار، سەن ئېتىزىڭنىڭ بۇلۇڭۇ-پۇشقاقلىرىنچە تامام يىغىۋالما ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساڭنى تېرىۋالمىغىن. **10** ئۈزۈم تاللىرىڭنى پاساڭدىنۇاتما ۋە ئۈزۈم تاللىرىدىن چۈشكەن ئۈزۈملەرنىمۇ تېرىۋالما، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **11** سىلەر ئوغرىلىق قىلماڭلار، ئالداپچىلىق قىلماڭلار، بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمەڭلار. **12** مېنىڭ نامىم بىلەن يالغان قەسەم ئىچمەڭلار، ئۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى بۇلغايسەن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **13** ئۆز قوشنىڭغا زۇلۇم قىلما، ئۇنىڭكىنى ئۆزۈڭنىڭ قىلىۋالما. مەدىكارنىڭ ھەققىنى كېچىچە يېنىڭدا قوندۇرۇپ قالما. **14** كاس كىشىنى تىللىما، كور كىشىنىڭ ئالدىدا پۇتلىشاڭغۇ نەرسىنى قويما، بەلكى ئۆز خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **15** ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا ھېچ ناھەقلىق قىلماڭلار؛ نامراتقىمۇ يان باسمايلا، بايغىمۇ يۈز-خاتىرە قىلمايلا، بەلكى ئادىللىق بىلەن ئۆز قوشنىڭلار ئۈستىدىن توغرا ھۆكۈم قىلغىن. **16** ئۆز خەلقىڭنىڭ ئارىسىدا گەپ توشۇغۇچى بولۇپ يۈرمە؛ قوشنىڭنىڭ جېنىغا ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمە. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **17** سەن كۆڭلۈڭدە ئۆز قېرىندىشىڭنى نەپرەتلەنمىگىن؛ قوشنا ئۇ [گۇناھ بولسا] سەن ئۆزۈڭ سەۋەبىدىن بېشىڭغا گۇناھ كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت بەرگىن. **18** سەن ئىنتىقام ئالمىغىن ۋە ئۆز خەلقىڭنىڭ نەسلىگە ھېچ ئاداۋەتمۇ ساقلىمىغىن، بەلكى قوشنىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **19** سىلەر مېنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار. سەن ئۆز چارپايلىرىڭنى باشقا نەسىللەر بىلەن چېپىشتۇرما، ئېتىزىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق سالمىغىن؛ ئىككى خىل يېتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمە. **20** ئەگەر بىر ئەر كىشى قىز-چوكان بىلەن يېتىپ مۇناسىۋەت ئوتكۈزسە، ۋە ئۇ باشقا بىرى بىلەن ۋەدىلەشكەن دېدەك بولسا، بۇ دېدەكنىڭ ھۆرلۈك پۇلى تاپشۇرۇلمىغان بولسا، ياكى ئۇنىڭغا ھۆرلۈك بېرىلمىگەن بولسا، مۇۋاپىق جازا بېرىلسۇن. لېكىن قىز-چوكان ھۆر قىلىنمىغاچقا، ھەر ئىككىسى ئۇلتۇرۇلمىسۇن. **21** ئەر كىشى بولسا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بىر قوچقار بولسۇن. **22** كاھىن ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى ئۈچۈن كەلتۈرگەن قوچقارنى ئېلىپ ئۆزىنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت

كەلتۈرىدۇ، ئۇنىڭ قىلغان گۈناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 23 سىلەر زېمىنغا كىرىپ
ھەرخىل يېيدىغان مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىككەن بولساڭلار، مېۋىلىرىنى «خەتىنسىز»
دەپ قارايسىلار؛ ئۈچ يىلغىچە بۇنى «خەتىنسىز» دەپ قاراپ ئۇنىڭدىن يېمەڭلار. 24
تۆتىنچى يىلى ئۆزلىرىنىڭ ھەممە مېۋىلىرى پەرۋەردىگارغا مەدھىيە سۈپىتىدە مۇقەددەس
قىلىپ بېغىشلانسۇن. 25 ئاندىن بەشىنچى يىلدىن تارتىپ سىلەر ئۆزلىرىنىڭ مېۋىلىرىدىن
يېيىشكە باشلايسىلار. شۇنداق قىلسىڭلار [زېمىن] مەھسۇلاتلىرىنى سىلەرگە زىيادە قىلىدۇ.
مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 26 سىلەر قان چىقمىغان نەرسىنى يېمەڭلار. نە
پاچىلىق نە جادۇگەرلىك قىلمايسىلار. 27 سىلەر بېشىڭلارنىڭ چېكە-چۆرىسىدىكى چاچنى
چۈشۈرۈپ دۇگلەك قىلىۋالماڭلار، ساقالىنىڭ ئۇچى-يانلىرىنى يۇزماڭلار. 28 سىلەر تۆلىگەنلەر
ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماڭلار، تۆزۈكۈڭلارغا ھېچقانداق گۈل-سۈرەت
چەكمەڭلار. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 29 سەن قىزىڭنى بۇزۇقلۇق-پاھىشلىققا سېلىپ
ناپاك قىلمىغىن. بولمىسا، زېمىندىكىلەر بۇزۇقلۇق-پاھىشلىققا بېرىلىپ، پۈتكۈل زېمىننى
ئەيىش-ئىشرەت قاپلاپ كېتىدۇ. 30 سىلەر مېنىڭ شاباتلىرىمنى تۇتۇڭلار، مېنىڭ
مۇقەددەس جايىمنى ھۆرمەتلەڭلار. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 31 جىنىكەشلەر بىلەن
سېھىرگەرلەرگە تايانماڭلار، ئۆزلىرىنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. مەن
ئۆزۈڭ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 32 ئاق باش كىشىنىڭ ئالدىدا ئورنۇڭدىن
تۇر، قېرىلارنى ھۆرمەت قىلغىن؛ خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن.
33 بىر مۇساپىر زېمىندا ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان بولسا سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار،
34 بەلكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سىلەرگە يەرلىك كىشىدەك بولسۇن؛ ئۇنى
ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن، چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانسىلەر. مەن
خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 35 سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلاردا، ئۆزۈنلۇق،
ئېغىرلىق ۋە ھەجىم ئۈچەشتە ھېچقانداق ناھەقلىك بولمىسۇن؛ 36 سىلەردە ئادىل تارازا،
ئادىل تارازا تاشلىرى، ئادىل ئېفاھ كەمچىنى بىلەن ئادىل ھىن كەمچىنى بولسۇن. مەن
سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 37
سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن-بەلگىلىمىلىرىم ۋە بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل
قىلىڭلار، مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن.

20

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا
سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىللارنىڭ بىرى ۋە ياكى ئىسرائىل زېمىندا
تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى مولەك بۇتىغا نەسىلىنىڭ بىرىنى بېغىشلىسا، ئۇنىڭغا ئۆلۈم
جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ زېمىندىكىلەر ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. 3 ۋە مەن ئۆز
يۈزۈمنى بۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، چۈنكى ئۆزى ئۆز ئەۋلادلىرىنىڭ بىرىنى مولەك
بۇتىغا بېغىشلاپ مۇقەددەس جايىمنى پاسكىنا قىلىپ، مېنىڭ نامىمنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن
ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 4 ئەگەر زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار ئۆز نەسىلىدىن
بىرىنى مولەككە بېغىشلىغاندا شۇ كىشىگە كۆزلىرىنى يۇمۇپ، ئۇنىڭ بىلەن كارى بولمىسا،
شۇنداقلا ئۇنى ئۆلتۈرمىسە، 5 مەن ئۆزۈم يۈزۈمنى ئۇ كىشى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسىگە قارشى
قىلىمەن، ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، يەنى مولەكنىڭ كەيىندىن
يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 6
جىنىكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەرگە تايىنىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ
يۈرگۈچىلەر بولسا، مەن يۈزۈمنى شۇ كىشىلەرگە قارشى قىلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن
ئۈزۈپ تاشلايمەن. 7 شۇڭا ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىپ مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى
مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 8 قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل
قىلىڭلار، مەن بولسام سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 9 ئەگەر
بىركىم ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىنى قارغىسا، ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ چۈنكى
ئۆز ئۆز ئاتا-ئانىسىنى قارغىغىنى ئۈچۈن ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 10 ئەگەر
بىركىم باشقىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، يەنى ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا،
زىنا قىلغان ئەر بىلەن ئايال ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتىسا بولىدۇ. 11 ئەگەر بىرسى
ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى ئۆلۈم
جازاسىنى تارتىسا بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 12 بىرسى ئۆز
كېلىنى بىلەن ياتسا، ئىككىسى نىجىسلىق قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتىسا بولىدۇ؛
ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 13 بىرسى ئايال كىشى بىلەن ياتقاندەك ئەر
كىشى بىلەن ياتسا ئىككىسى يىرگىنچلىك ئىش قىلغان بولىدۇ؛ ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى
بېرىلىسە بولىدۇ. ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 14 ئەگەر بىرسى قىزى بىلەن
ئانىسىنى قوشۇپ خوتۇنلۇققا ئالسا يەسەندىلىك قىلغان بولىدۇ. ئەر بىلەن ئىككى ئايال ئوتتا
كۆيدۈرۈلىشۇن. شۇنىڭ بىلەن ئاراڭلاردا ھېچ يەسەندىلىك ئىش بولمايدۇ. 15 بىرسى بىر
ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزسە، ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن، ھايۋاننىمۇ ئۆلتۈرۈڭلار.
16 ئەگەر ئايال كىشى بىر ھايۋاننىڭ قېشىغا بېرىپ مۇناسىۋەت قىلىدۇرسا، ئايال بىلەن
ھايۋاننىڭ ئىككىسىنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ ئۇ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 17 بىرسى ئاچا-
سىڭلىسىنى، يەنى ئاتىسىدىن ياكى ئانىسىدىن بولغان قىزنى ئېلىپ، ئەۋرىتىگە تەگسە ۋە بۇ
قىزمۇ ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە ئۇياتلىق ئىش بولىدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر-ئايال ئىككىسى ئۆز
خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۆزۈپ تاشلانسۇن؛ ئۇ ئۆز ئاچا ياكى سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە
تەگكەچكە، ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 18 بىرسى ئادەت كۆرگەن
ئاغرىق ۋاقتىدا بىر ئايال بىلەن بىرگە يېتىپ، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ قان
مەنبەسىگە تەگكەن، ئايالمۇ قان مەنبەسىنى ئېچىپ بەرگەن بولۇپ، ئىككىسى ئۆز خەلقىدىن
ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 19 سەن ئۆز ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسى ۋە ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ
ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا يېقىن ئۇغقىنىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛
ئۇلار ئىككىلىسىنىڭ ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 20 بىرسى تاغىسىنىڭ ئايالى
بىلەن ياتسا تاغىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئىككىلىسى ئۆز گۇناھىنى ئۆز بېشىغا ئالىدۇ؛
ئۇلار پەرزەنتسىز ئۆلىدۇ. 21 بىرسى ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئايالىنى ئالسا پاسكىنا بىر ئىش بولىدۇ.
ئۇ ئۆز بىرئۇغقان ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسى پەرزەنتسىز
قالىدۇ. 22 سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن بەلگىلىمىلىرىم بىلەن بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ،
بۇنىڭغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىڭلار؛ بولمىسا، مەن سىلەرنى ئېلىپ بېرىپ ئۆرغۈزىدىغان زېمىن
سىلەرنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 23 سىلەر مەن ئالدىڭلاردىن ھەيدىۋېتىدىغان ئەللەرنىڭ
رەسىم-قائىدىلىرى بويىچە ماڭىسىلار بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنىڭ
ھەممىسىنى قىلىپ كەلدى، ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار ماڭا يىرگىنچلىك بولدى. 24 شۇنىڭ
ئۈچۈن مەن سىلەرگە: «سىلەر ئۆزلىرىنىڭ زېمىنىنى مىراس قىلىپ ئالىسىلەر، مەن شۇ سۈت
بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىننى سىلەرگە بېرىمەن»، دەپ ئېيتقانىدىم؛ سىلەرنى باشقا
خەلقلەردىن ئايرىم قىلغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 25 شۇڭا سىلەر پاك ۋە ناپاك
چارپايلارنى پەرق ئېتىپ، پاك ۋە ناپاك ئۇچار-قاناتلارنى تونۇپ، مەن سىلەر ئۈچۈن
ئايرىپ، ناپاك قىلىپ بىكىتىپ بەرگەن جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن ھەرقاندىقى، چارپاي ياكى
ئۇچار-قانات بولسۇن ياكى يەردە ئۆملىگۈچى جانۋار بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى بىلەن
ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. 26 سىلەر ماڭا خاس پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك؛
چۈنكى مەن پەرۋەردىگار پاك-مۇقەددەستۇرمەن، سىلەرنى ماڭا خاس بولسۇن دەپ
بارلىق ئەللەردىن ئايرىم قىلغانمەن. 27 جىنىكەش ياكى سېھىرگەر بولغان ھەرقانداق ئەر ياكى
خوتۇن كىشىگە ئۆلۈم جازاسى بېرىلىسە بولمايدۇ؛ خەلق ئۇلارنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛
ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ.

21

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن كاھىنلار بولغان
ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ بىر كاھىن ئۆز خەلقىنىڭ تارىسىدىكى ئۆلگەنلەر
ۋەجىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. 2 پەقەت ئۆزىنىڭ يېقىن ئۇغقانلىرى ئۈچۈن ـ ئانىسى
بىلەن ئاتىسى، ئوغلى بىلەن قىزى ۋە ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئۆلۈكى تۇپەيلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا
بولىدۇ؛ 3 شۇنىڭدەك ئەگەر ئاچا-سىڭلىسى ئەرگە تەگمەي پاك قىز ھالەتتە ئۆزى بىلەن
بىللە ئۆرۈۋاتقان بولسا، ئۇنىڭ ئۆلۈكى تۇپەيلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ 4 چۈنكى
[كاھىن] ئۆز خەلقىنىڭ تارىسىدا مۇتىۋەر بولغاچقا، ئۆزىنى ناپاك قىلىپ بۇلغىماسلىقى

كېرەك. **5** كاھىنلار بېشىنى يېرىم-ياتا قىلىپ چۈشۈرمەسلىكى، ساقىلىنىڭ ئۇچ-يانلىرىنى ھەم چۈشۈرمەسلىكى، بەدىنىگىمۇ زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماسلىقى كېرەك، **6** بەلكى ئۇلار ئۆز خۇداسىغا مۇقەددەس تۇرۇپ، خۇداسىنىڭ نامىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلدىغان قۇربانلىقلارنى، ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۈندۇ؛ شۇڭا ئۇلار مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **7** ئۇلار بىر ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالغاندا پاھىشە ئايالنىمۇ، بۇزۇق ئايالنىمۇ ئالماسلىقى كېرەك ۋە ئېرى قويۇۋەتكەن ئايالنىمۇ ئالمىسۇن. چۈنكى كاھىن بولسا ئۆز خۇداسىغا خاس مۇقەددەس قىلىنغان. **8** ئۇ خۇدايىڭنىڭ نېنىنى سۈنغىنى ئۈچۈن ئۇ ساڭا نىسبەتەن مۇقەددەس دەپ سانلىشى كېرەك؛ چۈنكى سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈم مۇقەددەستۇرمەن. **9** ئەگەر بىر كاھىننىڭ قىزى پاھىشىلىك قىلىپ ئۆزىنى بۇلغىغان قىلسا، ئۆز ئاتىسىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. **10** بېشىغا مەسىھىلەنگەن زەيتۇن مېيى تۆكۈلگەن، كاھىنلىق كىيىملەرنى كىيىشكە تىكەلگەن، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن قىلىنغان كىشى يالاڭباش بولمىسۇن، كىيىملىرىنىمۇ يىرتمىسۇن؛ **11** ئۇ يەنە ھېچ ئۆلۈككە يېقىنلاشماسلىقى كېرەك، ھەتتا ئاتىسى ۋە يا كى ئانىسىنىڭ ئۆلۈكلىرىنىڭ ۋەجىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك. **12** ئۇ [ۋەزىپىسىدە ئۆزۈۋاتقاندا] مۇقەددەس جايدىن ھەرگىز ئايرىلمىسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇداسىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۆزىنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆزى ئۆزىگە خاس قىلغان «مەسىھىلەش مېيى» ئۆزىنىڭ بېشىدا ئوردىدۇ. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **13** ئۇ خوتۇن ئالسا پاك قىزنى ئېلىشى كېرەك؛ **14** ئۆل ۋە يا كى ئەردىن قويۇۋېتىلگەن ئايال ۋە يا كى بۇزۇق ۋە يا كى پاھىشە ئايال بولسا بۇلارنى ئالماسلىقى، بەلكى ئۆز خەلقىدىن بولغان پاك قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىشى كېرەك. **15** بولمىسا ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا ئۆز ئۆرۈقىنى ناپاك قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۆنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار مەندۇرمەن. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **17** سەن ھارۇننغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە سېنىڭ نەسىلىڭدىن بولغان بىرسى مېيىپ بولسا، خۇدانىڭ نېنىنى سۈنۈش ئۈچۈن يېقىن كەلمىسۇن؛ **18** مېيىپ بولغان ھەرقانداق كىشى ھەرگىز يېقىن كەلمىسۇن ـ يا كى كور بولسۇن، توكۇر بولسۇن، پاناق بولسۇن يا كى بىر ئەزاسى يەنە بىر جوپىدىن ئۇزۇن بولغان ئادەم بولسۇن، **19** پۇتى يا كى قولى سۈنۈق بولسۇن، **20** دوك بولسۇن، پارپا بولسۇن، كۆزىدە ئاق بولسۇن، قىچىشقاق بولغان بولسۇن، تەمرەتكە باسقان بولسۇن يا كى ئۇرۇقدىنى ئېزىلگەن ھەركىم بولسۇن، **21** ھارۇن كاھىننىڭ نەسىلىدىن بولغان ئۈنداق مېيىپ كىشىلەرنىڭ ھېچبىرى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە يېقىن بارمىسۇن؛ ئۈنداق كىشى مېيىپتۇر؛ ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۈنۈشقا يېقىن كەلمىسۇن. **22** ھالبۇكى، ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى، يەنى «ئەڭ مۇقەددەس» ۋە «مۇقەددەس» ھېسابلانغان نەرسىلەرنىڭ ھەر ئىككىسىدىن يېسۇن. **23** پەقەت ئۇ پەردىدىن ئۆتۈپ ئېچىكرىسىگە كىرمەسلىكى يا كى قۇربانگاھقىمۇ يېقىن بارماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ مېيىپتۇر؛ بولمىسا، ئۇ مېنىڭ مۇقەددەس جايلىرىمنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن». **24** بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئېيتىپ بەردى.

22

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ماڭا ئاتىغان مۇقەددەس ھەدىيەلەرنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن بىر تەرەپ قىلىڭلار، بولمىسا ئۇلار نامىمنى بۇلغىشى مۇمكىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **3** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ھەربىر دەۋرلەردە، بارلىق نەسىلىڭلاردىن ھەرقايسىسى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتىغان پاك نەرسىلەرگە ناپاك ھالەتتە يېقىنلاشسا، ئۈنداق كىشى مېنىڭ ئالدىمدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **4** ھارۇننىڭ نەسىلدىن بىرى پېسە-ماخاۋ يا كى ئاقما كېسىلى بولغان بولسا، پاك بولمىغۇچە مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. بىركىم ئۆلۈكنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك بولغان بىركىمگە ۋە يا كى مەنىسىى ئېقىپ كەتكەن كىشىگە تېگىپ كەتسە، **5** يا كى ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ئۆمىلگۈچى جانۋارغا تەگسە يا كى ھەرقانداق يۇقۇپ قالىدىغان ناپاكلىقى بار بىر ئادەمگە تېگىپ كەتسە، (ناپاكلىقى نېمىدىن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر) **6** مۇنداق نەرسىلەرگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك بولۇپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. ئۇ بەدىنىنى سۈدا يۇسۇن **7** ئاندىن كۈن ئولتۇرغاندا پاك سانلىپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېيىشكە بولىدۇ؛ چۈنكى بۇلار ئۆزىنىڭ ئوزۇقىدۇر. **8** ئۇ [ئۆزلۈكىدىن] ئۆلگەن ۋە يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋانىنى يېيىش بىلەن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **9** ئۇلار مېنىڭ بۇ تاپىلىغانلىرىمنى ئۆتۈشتى كېرەك؛ بولمىسا، بۇنىڭغا ئىخلاسسىزلىق قىلسا، [شۇ ئۆلۈك] تۆپەيلىدىن گۇناھكار بولۇپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن. **10** كاھىنلارغا يات بولغان ھېچقانداق كىشى مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. كاھىننىڭ يېنىدىكى مۇساپىر-مېھمان ۋە يا كى مەدىكارى بولسۇن ئۇلارمۇ مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **11** ھالبۇكى، كاھىن ئۆزى پۇل چىقىرىپ سېتىۋالغان قۇل ئۇنىڭدىن يېيىشكە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئۆيىدە تۇغۇلغان كىشىمۇ ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **12** كاھىننىڭ قىزى يات كىشىگە تەگكەن بولسا ئۇمۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **13** لېكىن ئەگەر كاھىننىڭ قىزى تۇل بولۇپ قېلىپ، يا كى قويۇپ بېرىلىپ پەرزەنتسىز ھالەتتە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كېلىپ، ياش ۋاقتىدىكىدەك ئولتۇرغان بولسا، ئۈنداقتا ئاتىسىنىڭ ئاتامدىن يېيىلەيدۇ؛ لېكىن ھېچبىر يات كىشى ئۇنىڭدىن يېمەسلىكى كېرەك. **14** ئەگەر بىركىم بىلمەي، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يەپ سالسا، ئۈنداقتا ئۇ ئۇنىڭغا شۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ، مۇقەددەس نەرسىنىڭ ئۆزىنى بىلەن كاھىنغا قايتۇرۇپ بەرسۇن. **15** [كاھىنلار] ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتىغان نەرسىلىرىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ **16** بولمىسا، خەلق مۇقەددەس ھەدىيىلەردىن يېيىشى بىلەن، كاھىنلار خەلقىنىڭ گەدىنىگە ئىتائەتسىزلىك گۇناھىنى يۈكلەپ قويغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن». **17** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **18** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىل جەمەتىدىن بىرى ۋە يا كى ئىسرائىل زېمىنىدا ئورۇقۇاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى ئۆز قەسەملىرىگە باغلىق قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۈنۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، **19** ئۈنداقتا ئۇ قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بېچىرىم ئەركەك كالا، قوي يا كى ئۆچكىلەردىن كەلتۈرۈڭلار. **20** ئەيبى بولمىغان بىر جانۋارنى سۈنۈشۈڭلار كېرەك؛ چۈنكى شۇنداق بولغىنى سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. **21** بىرسى كاللىلاردىن يا كى ئۇششاق مالدىن ئۆز قەسەملىرىگە باغلىق قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۈنۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلماقچى بولسا، سۈنۈلغان ھايۋان قوبۇل قىلىنشى ئۈچۈن بېچىرىم بولۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ھېچقانداق ئەيبى بولمىسۇن. **22** كور يا كى ئاقساق-چولاق، چىناق يا كى يارىسى يېرىكلاپ كەتكەن، تەمرەتكە باسقان يا كى قوتۇر-چاقا بىسىپ قالغان ھايۋانلار بولسا ـ بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىسا كلار يا كى بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قوربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا ئوتتا كۆيدۈرسەكلار بولمايدۇ. **23** تورپاق يا كى قوينىڭ مەلۇم جۈپ ئەزاسىدىن بىرى ئۆزۈنراق يا قىسقا بولسا، مۇنداقلارنى ئىختىيارىي قۇربانلىق سۈپىتىدە ئوتكۈزسەڭ بولىدۇ، لېكىن قەسەمگە باغلىق بولسا قۇربانلىق ئۆچۈن قوبۇل قىلىنماس. **24** ئۇرۇقدىنى زەخىملەنگەن، ئېزىلىپ كەتكەن، يېرىلغان يا كى پىچىلغان ھايۋانىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماڭلار. مۇنداق ئىشنى ئۆز زېمىنىڭلاردىمۇ ھەرگىز قىلماڭلار. **25** خۇدايىڭلارنىڭ نېنى سۈپىتىدە ياقا يۇرتلۇق كىشىنىڭ قولىدىن مۇنداق ھايۋانلاردىن ھېچقايسىسىنى ئېلىپ سۈنمىڭلار؛ چۈنكى ئۇلار مېيىپ بولغاچقا، سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنمايدۇ. **26** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **27** بىر موزاي، قوزا يا كى ئوغلاق ئۆغۈلسا يەتتە كۈنگىچە ئانىسىنى ئەمسۇن؛ سەككىزىنچى كۈندىن باشلاپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قوبۇل بولۇشقا يارايدۇ. **28** مەيلى كالا بولسۇن، قوي بولسۇن، سىلەر ئانىسى بىلەن بالىسىنى بىر كۈندە بوغۇزلىماڭلار. **29** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر تەشەككۇر قۇربانلىقى سۈنمىڭلار، قوبۇل قىلىنىشقا لايىق بولغان يول بىلەن سۈنۈڭلار. **30** ئۇ سۈنۈلغان كۈندە يېيىلىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنى ئەتىسىگە

قالدۇرماسلىقىگىلار كېرەك. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **31** سىلەر مېنىڭ ئەمرلىرىمنى چىڭ تۇتۇپ، تۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **32** مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىماڭلار، مەن ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مۇقەددەس دەپ بىلىنىمەن. مەن سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار بولۇپ، **33** خۇدايىڭلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلدىم. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

23

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار، سىلەر مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان ھېيتلىرىم مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **3** (ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى «خاس شاۋات كۈنى»، مۇقەددەس سورۇنلار كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. قەيەردىلا ئۆرسا ئاڭلار بۇ كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شاۋات كۈنى بولىدۇ). **4** سىلەر بېكىتىلگەن كۈنلىرى مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتلىرى مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **5** بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ. **6** شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پېتىر نان» ھېيتى بولىدۇ؛ سىلەر يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەپسىلەر. **7** بىرىنچى كۈنىدە سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش قىلىپ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. **8** سىلەر يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنىدىغان قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇرۇڭلار. يەتتىنچى كۈنىدە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار.

9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **10** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر مەن تۇتۇۋاڭلارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ، تۇنىكۈن ھوسۇل يىغقىنىڭلاردا، ھوسۇلۇڭلارنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىدىن بىر باغلامنى كاھىننىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىڭلار. **11** كاھىن سىلەر تۇچۇن قوبۇل بولۇشقا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا ئاڭلاتسۇن، ئۇنى پۇلا ئاڭلاتقان ۋاقىت بولسا شاباتنىڭ ئەتىسى بولىدۇ. **12** سىلەر ئۇنى پۇلا ئاڭلاتقان كۈندە سىلەر بىر ياشقا كىرگەن بېچىرىم بىر قوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇڭلار؛ **13** شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگارغا خوشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇڭلار؛ يۇنىڭغا قوشۇپ شاراب ھەدىيە سۈپىتىدە شارابتىن بىر ھىننىڭ تۆتتىن بىرىنى سۇنۇڭلار. **14** سىلەر خۇدايىڭلارغا خاس بولغان بۇ ھەدىيەنى سۇنىدىغان كۈندىن ئىلگىرى [يېڭى ھوسۇلدىن] ھېچنىمىنى، نە نان نە قوماچ نە كۆك باش بولسۇن يېمەڭلار. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر تۇچۇن قەيەردە تۇرسا ئاڭلار ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولسۇن.

15 ئاندىن سىلەر شۇ شاۋات كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن، يەنى شۇ بىر باغلامنى پۇلا ئاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنغان كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن تارتىپ، يەتتە ھەپتە ساناڭلار (ئۆلار تولۇق ھەپتە بولۇشى كېرەك)؛ **16** يەتتىنچى شاباتنىڭ ئىككىنچى كۈنىگىچە ئەللىك كۈننى ساناڭلار؛ ئاندىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى [ھوسۇلدىن] بىر ئاشلىق ھەدىيە سۇنۇڭلار. **17** تۇرۇڭلار تۇرۇۋاتقان جايلاردىن پۇلا ئاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىدە ئېتىلگەن ئىككى نانىنى ئېلىپ كەلتۈرۈڭلار؛ ئۇلار ئېچىتقۇ سېلىپ ئېتىلگەن بولسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتالغان دەسلەپكى ھوسۇل ھەدىيەسى دەپ ھېسابلىنىدۇ. **18** نائىدىن باشقا يەنە بىر ياشلىق يەتتە بېچىرىم قوزا، ياش بىر توراپاق ۋە ئىككى قوچقارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار؛ تۇلارغا خاس ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى قوشۇپ، ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خوشبۇي كەلتۈرۈشكە سۇنۇلسۇن. **19** يۇنىڭدىن باشقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق ئىككى قوزىنى كەلتۈرۈڭلار؛ **20** كاھىن بۇلارنى، يەنى شۇ ئىككى قوزىنى دەسلەپكى ھوسۇل نانلىرىغا قوشۇپ پۇلا ئاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگار ئالدىدا پۇلا ئاڭلاتسۇن. بۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس سانىلىپ، كاھىنغا تەگسۇن. **21** شۇ كۈنى سىلەر «يۇگۈن بىزلەرگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ» دەپ جاكارلاڭلار؛ شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. بۇ سىلەر ئۈچۈن قەيەردىلا تۇرسا ئاڭلار ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. **22** ئېتىزىڭىنىڭ بۇلۇڭۇ-پۇچقاقلىرىغىچە تامام يىغۇۋالماڭلار، ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساكىنى تېرىۋالمىغىن، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن تۇرۇۋم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **24** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىپ، كانايلار چېلىنىش بىلەن ئەسلەتمە يوسۇندا ھېيت قىلىپ، مۇقەددەس سورۇنلارنى تۇرۇۋاڭلار. **25** ئۇ كۈنىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان بىر قۇربانلىق سۇنۇڭلار. **26** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **27** يەتتىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى بولسا كافارەت كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس يىغىلىش كۈنى بولىدۇ؛ شۇ كۈنى نەپىسكىلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۇۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنى سۇنۇڭلار؛ **28** ئۇ كۈنىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار؛ چۈنكى ئۇ بىر كافارەت كۈنى بولۇپ، شۇ كۈن ئۆزۈڭلار ئۈچۈن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا كافارەت قىلىنىشقا يېكىتىلگەندۇر. **29** ھەركىم شۇ كۈنى نەپىسنى تارتمايى ئۆزىنى تۇۋەن تۇتمىسا ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **30** كىمدەكىم شۇ كۈندىمۇ ھەرقانداق بىر ئىش قىلسا، مەن شۇ ئادەمنى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن. **31** شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلماڭلار؛ بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر تۇچۇن قەيەردە تۇرسا ئاڭلار بىر ئەبەدىي بەلگىمە بولىدۇ. **32** ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن تولۇق ئارام ئالىدىغان شاۋات كۈنى بولىدۇ؛ نەپىسكىلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۇۋەن تۇتۇڭلار. شۇ ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى گۈزگۈمدىن تارتىپ ئەتىسى گۈزگۈمغىچە شاۋات كۈنىگە رىئايە قىلىپ ئارام ئېلىڭلار. **33** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **34** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ، يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى» بولىدۇ. **35** بىرىنچى كۈنىدە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. **36** يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ سەككىزىنچى كۈنىدە سىلەرگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار. بۇ تۇزى تەتىنىلىك يىغىلىش بولغاچ، ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. **37** سىلەر «مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن» دەپ جاكارلايدىغان، يەنى پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار مانا شۇلاردۇر. شۇ سورۇنلاردا سىلەر ھەرقايسى كۈنگە بېكىتىلگىنى بوىچە، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىق، يەنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيە، باشقا ھەرخىل قۇربانلىقلار ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنىسىلەر؛ **38** بۇلاردىن باشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شاباتلىرىنى تۇتىسىلەر ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قالغان ھەدىيەلىرىڭلارنى بېرىپ، قەسەم قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى سۇنىسىلەر. **39** سىلەر ئەمدى زېمىنىدىن ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنى يىغىپ بولۇپ، يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ يەتتە كۈن پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتىنى تۇتۇۋاڭلار. بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ؛ سەككىزىنچى كۈنىدىمۇ تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ. **40** بىرىنچى كۈنى سىلەر ئېسىل دەرەخلەردىن شاخ-پۇتاقلارنى چاتاپ، يەنى خورما دەرەخلىرى بىلەن قويۇق يوپۇرماقلىق دەرەخلەرنىڭ شاخلىرىنى كېسىپ، ئېرىق بويىدىكى سۈگەت چۇتقىلىرىنى قىرقىپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا يەتتە كۈنىنى شۇنداق شاد-خۇرام تۇتۇۋاڭلار. **41** سىلەر ھەر يىلى بۇ يەتتە كۈننى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بىر ھېيت سۈپىتىدە تۇتۇۋاڭلار؛ دەۋردىن-دەۋرگىچە بۇ سىلەر تۇچۇن ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. سىلەر ھېيتنى يەتتىنچى ئايدا تۇتۇۋاڭلار. **42** يەتتە كۈنگىچە كەپىلەردە تۇرۇڭلار. ئىسرائىلدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى كەپىدە تۇرسۇن. **43** يۇنىڭ بىلەن مەن ئىسرائىلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغىنىمدا، تۇلارنى كەپىلەردە تۇرغۇزغىنىمنى ئەۋلادلىرىڭلار بىلىدۇ. تۇرۇم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **44** شۇنداق قىلىپ مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن شۇ ھېيتلىرىنى ئىسرائىلارغا بايان قىلدى.

24 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا چىراغ
ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى ساڭا ئېلىپ
كېلىشكە بۇيرۇغىن. **3** ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ
ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىدا ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
چىراغلارنى شۇنداق پەرلەپ تۇرسۇن. بۇ دەۋرىدىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي
بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **4** ھارۇن ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ چىراغلارنى پاك
چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە تىزىپ قويسۇن. **5** سەن يەنە ئېسىل بۇغداي ئۈندىن ئون ئىككى
توقاچنى ئەتكىن. ھەربىر توقاچ بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىگە باراۋەر بولسۇن. **6** ئاندىن
سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پاك شىرەنىڭ ئۈستىگە ئالتىدىن ئىككى قاتار قىلىپ تىزغىن.
7 ھەربىر قاتارنىڭ ئۈستىگە ساپ مەستىكى قويغىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا
ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە، ئەسلەتمە نان بولىدۇ. **8** بۇلارنى ئۇ ئىسرائىللارغا ۋاكالىتەن
ھەربىر شابات كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىزسۇن؛ بۇ ئەبەدىي بىر ئەھدىدۇر. **9**
نانلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولىدۇ، ئۇلار ئۇلارنى مۇقەددەس جايدا
يېسۇن، چۈنكى بۇ نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلغان نەرسىلەر ئىچىدە «ئەڭ
مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» دەپ سانىلىپ، ھارۇنغا تەۋە بولىدۇ، بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر.
10 ئائىسى ئىسرائىلىي، ئاتىسى مىسىرلىق بىر ئوغۇل بار ئىدى. ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىغا
باردى، ئۇ چېدىرگاھتا بىر ئىسرائىلىي بىلەن ئۇرۇشۇپ قالدى. **11** ئۇلار سوقۇشقاندا
ئىسرائىلىي ئايالنىڭ ئوغلى كۈپۈرلۈق قىلىپ، [مۇقەددەس] نامىنى بۇلغاپ قارغىدى. خەلق
ئۇنى مۇسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئۇ كىشىنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى شېلومىت بولۇپ، ئۇ
دان قەبىلىسىدىن بولغان دىبرىنىڭ قىزى ئىدى. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ
ھۆكۈم بۇيرۇقى چىققۇچە ئۇ كىشىنى سولاپ قويدى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا
سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **14** قارىغىچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار.
ئۇنىڭ ئېيتقىنىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويسۇن، ئاندىن پۈتكۈل
جامائەت بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. **15** ھەمدە سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق
دېگىن: ـ ئەگەر بىركىم ئۇز خۇداسىنى ھاقارەتلەپ قارغىسا ئۇز گۇناھىنى تارتىدۇ. **16**
پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا كۈپۈرلۈق قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن،
پۈتكۈل جامائەت چوقۇم بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ مەيلى ئۇ مۇساپىر بولسۇن
ياكى يەرلىك بولسۇن، [مۇقەددەس] نامغا كۈپۈرلۈق قىلسا ئۆلتۈرۈلسۇن. **17** ئەگەر
بىرسى باشقا بىرسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرسە، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **18** بىرسى بىر
چارپاينى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھايۋانىنى تۆلەپ، جانغا-جان تۆلەپ بەرسۇن. **19** بىركىم
ئۇز قوشنىسىنى مىيىپ قىلسا، ئۇ ئۆزىگىگە قانداق قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئۆزىگىمۇ شۇنداق
قىلىنسۇن. **20** بىرەر ئەزاسى سۈندۈرۈۋېتىلگەن بولسا، ئۇنىڭمۇ سۈندۈرۈلۈشۈن؛ كۆزىگە-
كۆز، چىشىغا-چىش ناكار قىلىنسۇن؛ باشقا كىشىنى قانداق زەخىملەندۈرگەن بولسا ئۇمۇ
ھەم شۇنداق قىلىنسۇن. **21** كىمدەكىم بىر چارپاينى ئۆلتۈرسە، چارپاي تۆلەپ بەرسۇن؛
ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەن كىشى بولسا، ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىنسۇن. **22** سىلەردە
بىرلا قانۇن بولسۇن. مۇساپىر ياكى يەرلىك بولسۇن، باراۋەر مۇئامىلە قىلىنسۇن؛ چۈنكى مەن
خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **23** مۇسا ئىسرائىللارغا شۇلارنى دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن
ئۇلار شۇ قارىغىچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، چالما-كېسەك قىلدى.
شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلدى.

25 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن
ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇ زېمىنىڭ
ئۆزىمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر شابات ئارامىنى ئالسۇن. **3** سەن ئالتە يىل ئېتىزىڭنى
تېرىپ، ئالتە يىل تاللىق بېغىڭنى چاتاپ، ئۇلاردىن ھوسۇللارنى يىغقىن؛ **4** ئەمما يەتتىنچى
يىلى زېمىنىڭ ئۆزى ئۈچۈن بىر «شاباتلىق ئارام» بولسۇن؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر
«شابات» ھېسابلىنىدۇ. شۇ يىلى سەن ئېتىزىڭنى تېرىمايسەن ۋە تاللىقىڭنى چاتمايسەن. **5**
ئۆزلۈكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنى ئورمايسەن، ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭنىڭ ئۆزۈملىرىنى
ئۆزمەيسەن، چۈنكى شۇ يىل زېمىن ئارام ئالدىغان يىلدۇر. **6** ھالبۇكى، زېمىن شابات
يىلىدا چىقارغان ھوسۇل ھەممىڭلارغا ئوزۇق بولىدۇ، يەنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن، قۇل-دېدىكىڭ
ئۈچۈن، مەدىكارىڭ ئۈچۈن ۋە سېنىڭكىدە ئۆتۈۋاتقان مۇساپىر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك
مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن **7** ۋە زېمىنىڭدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۈچۈنمۇ ئوزۇق بولىدۇ؛
زېمىننىڭ ھەممە ھوسۇلى ئوزۇق بولىدۇ. **8** شۇنىڭدەك سەن يەتتە قېتىملىق شابات
يىلىنى، يەنى يەتتە ھەسسە يەتتە يىلنى سانىغىن؛ يەتتە شابات يىل كۈنلىرى قىرىق توققۇز
يىل بولىدۇ. **9** شۇنچىلىك ۋاقىت ئۆتۈپ، يەتتىنچى ئايدا، ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى،
كافارەت كۈنىدە بۇرغا چېلىپ ساداسىنى يۇقىرى چىقىرىسىلەر؛ كافارەت كۈنىنىڭ
ئۆزىدە سىلەر پۈتكۈل زېمىنىڭلاردا بۇرغىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىتىسىلەر. **10** شۇ ئەللىكىنچى
يىلنى سىلەر مۇقەددەس دەپ بىلىپ، پۈتكۈل زېمىندا ئۆتىڭلا بارلىق ئۆتۈرۈۋاتقانلارنىڭ
ھەممىسىگە ئازادلىقنى جاكارلىشىڭلار كېرەك. شۇ يىل سىلەرگە «ئازادلىق يىلى» بولىدۇ،
ھەربىرىڭلار ئۆز يەر-مۈلۈكلىرىڭلارغا قايتىسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز ئائىلە-جەمەتىڭلارغا
قايتىپ بارىسىلەر. **11** بۇ ئەللىكىنچى يىلى سىلەرگە بىر ئازادلىق يىلى بولسۇن؛ ئۇ يىلى
ھېچ نېمە تېرىمايسىلەر، ئۆزلۈكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنىمۇ ئورمايسىلەر ۋە چاتالمىغان
تاللىرىڭلارنىڭ ئۆزۈملىرىنىمۇ يىغمايسىلەر. **12** چۈنكى بۇ ئازادلىق يىلى بولۇپ، سىلەرگە
مۇقەددەس ھېسابلانسۇن؛ ئۇنىڭ ھوسۇلىنى بولسا، ئېتىز-دالىلاردىن تېپىپ [ھەممىڭلار]
يەيسىلەر. **13** ئازادلىق يىلى ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئادەم ئۆز يەر-مۈلۈكىگە قايتىسۇن. **14**
سىلەر قوشناڭلارغا بىرنېمە سېتىپ بەرسەڭلار، ياكى قوشناڭلاردىن بىرنېمە سېتىۋالساڭلار،
بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماڭلار. **15** قوشناڭدىن [يەرنى] سېتىۋالساڭ، ئۇنداقتا «ئازادلىق
يىلى»دىن كېيىن ئۆتكەن يىللارنىڭ سانىنى ھېسابلاپ ئۇنىڭدىن سېتىۋېلىشىڭ كېرەك؛ ئۇمۇ
قالغان يىللارنىڭ سانىغا قاراپ، يەرنىڭ كېيىنكى ھوسۇللىرىغا ئاساسەن ساڭا سېتىپ
بەرسۇن. **16** «[ئازادلىق يىلى»غىچە] بولغان يىللار كۆپرەك بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا
مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرىسەن؛ قالغان يىللار ئازراق بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق
كېمەيتىسۇن. چۈنكى قالغان يىللارنىڭ ھوسۇللىرى قانچە بولسا، ئۇ شۇ بويىچە ساڭا سېتىپ
بېرىدۇ. **17** سىلەر بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماڭلار، بەلكى خۇدايىڭلاردىن قورقۇڭلار،
چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **18** سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىرىمنى
ئۇنتۇپ، ھۆكۈملىرىمدە ئۇرۇپ، شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، سىلەر شۇنداق قىلساڭلار،
زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان ئۇرىسىلەر. **19** شۇنىڭ بىلەن زېمىن سىلەرگە ئۆز مېۋىسىنى بېرىدۇ،
سىلەر تويغۇدەك يەپ، ئۇنىڭدا تىنچ-ئامان ئۇرىسىلەر. **20** ئەگەر سىلەر: ـ مانا، بىزگە تېرىپ
ھوسۇلنى يىغىشقا ئىجازەت بېرىلمىسە، يەتتىنچى يىلى نېمە يەيمىز، دەپ سوراڭلار، **21**
[سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى]، ئالتىنچى يىلدا ئۈچ يىلنىڭ ھوسۇلىنى بەرسۇن دەپ، مەن
ئۆستۈرگىلارغا بەركىتىمنى «چۈش» دەپ بۇيرۇيمەن. **22** ۋە شۇنداق بولدۇكى، سىلەر
سەككىزىنچى يىلى تېرىيسىلەر، ئەمما توققۇزىنچى يىلىغىچە ئېشىپ قالغان كونا ھوسۇلدىن تېنچىچە
يەيسىلەر؛ شۇ توققۇزىنچى يىلىغىچە سىلەر كونا ئاشلىقتىن يەيسىلەر. **23** يەر-زېمىن سېتىلسا،
مەڭگۈلۈك سېتىلمىسۇن، چۈنكى زېمىننىڭ ئۆزى مېنىڭكىدۇر، سىلەر بولساڭلار مېنىڭ
يېنىمدىكى مۇساپىر ۋە مېھمان، خالاس. **24** سىلەر ئىگە بولدىغان پۈتكۈل زېمىندا يەر-
زېمىننىڭ ئىگىلىرىگە ئۆنى «قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى»نى يارىتىپ بېرىشىڭلار كېرەك. **25**
ئەگەر قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز مىراس يېرىنى سېتىۋەتكەن بولسا،
ئۇنىڭ يېقىن ئۇغقىنى، يەنى «ھەججەمەت شاپائەتچى»سى كېلىپ ئۆز قېرىندىشى ساتقان
يەرنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن. **26** ئەگەر ئۇنىڭ ھېچ شاپائەتچى ئۇغقىنى بولمىسا، لېكىن ئۇ
ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالىسا، **27** ئۇنداقتا ساتقىنىغا قانچە يىل بولغانلىقىنى
ھېسابلاپ، [ئازادلىق يىلىغىچە] قالغان يىللار ئۈچۈن سېتىۋالغان كىشىگە مۇۋاپىق پۇل
بېرىپ، ئۆز يېرىگە قايتىسۇن. **28** لېكىن ئەگەر ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالمىسا،
ئۆزى سېتىپ بەرگەن يەر ئازادلىق يىلىغىچە ئالغۇچىنىڭ قولىدا تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلى
كەلگەندە يەر يەر سېتىۋالغۇچىنىڭ قولىدىن چىقسۇن، ئۆز ئىگىسى ئۆز يەر-مۈلۈكىگە
قايتسۇن. **29** ئەگەر بىرسى سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بىر ئۆرالغۇ ئۆيىنى ساتقان بولسا،

سېتىپ بىر يىل ئىچىدە ئۇنى يانداۋرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. تولۇق بىر يىل تۆگەپ بولغۇچە، يانداۋرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. **30** لېكىن پۈتۈن يىل ئىچىدە يانداۋرۇۋېلىنمىسا، سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بۇ تۇي ئۆيىدە ئەسلىدىن-نەسىلگە ئالغان كىشىنىڭ قولىدا بولۇپ، ئازادلىق يىلى كەلسىمۇ يانداۋرۇلماس. **31** لېكىن سېپىلسىز كەنتلەرنىڭ تۆۋىلىرى بولسا زېمىننىڭ ئېتىزلىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇلارنى يانداۋرۇپ سېتىۋالغىلى بولىدۇ؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئەسلى ئىگىسىنىڭ قولىغا يانداۋرۇلىدۇ. **32** لېكىن لاۋِي شەھەرلىرىدە بولسا، لاۋِيلار تۆز مىراسى بولغان شەھەرلەردىكى تۆۋىلىرىنى خالىسا ھەرقاچان قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. **33** لاۋِيلاردىن بىرى تۆۋىلىرىنى، يەنى تۆز مىراسى بولغان شەھەردىكى بىر تۆۋىنى قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى بار بولسىمۇ، [لېكىن قايتۇرۇپ ئالمىغان بولسا]، ئۇنداق ئەھۋالدا تۆ ئازادلىق يىلى كەلگەندە يانداۋرۇلىدۇ؛ چۈنكى لاۋِي شەھەرلىرىنىڭ تۆۋىلىرى بولسا لاۋِيلارنىڭ ئىسرائىلارنىڭ ئارىسىدىكى مىراسى بولىدۇ. **34** شۇنداق ھەم بۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ چۆرىسىدىكى ئېتىز-يەرلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ئەبەدىي مىراسى بولغاچقا، سېتىلسا بولمايدۇ. **35** ساڭا قوشنا بولغان، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، تۆز جىنىنى باقالمايِ قالسا، سەن ئۇنى مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق مېھمانىدەك ياشىتىڭ؛ ئۇ تۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالغىن. **36** سەن ئۇنىڭدىن ئۈسۈم ۋە ياكى پايدا ئالمىغىن؛ سەن خۇدايىڭدىن قورقۇپ، قېرىنداشىڭنى قېشىڭدا تۇرۇشقا قويغىن. **37** پۇلۇڭنى ئۇنىڭغا ئۈسۈمگە بەرمە، ئاشلىقىڭنىمۇ پايدا ئېلىش مەقسىتىدە ئۇنىڭغا ئۇتنە بەرمىگىن. **38** خۇدايىڭلار بولۇشقا، قاناتاڭ زېمىنى سىلەرگە بېرىشكە سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن. **39** ئەگەر ساڭا قوشنا بولغان قېرىنداشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۆزىنى ساڭا ساتسا، ئۇنى قۇلدەك قۇللۇق خىزمىتىگە سالمىغىن؛ **40** بەلكى ئۇ قېشىڭدا مەدىكار ياكى مۇساپىردەك ئۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلىغىچە سېنىڭ خىزمىتىڭدە بولسۇن؛ **41** ئاندىن ئازاد بولۇپ ئۆزى بىلەن بالىلىرى قېشىڭدىن چىقىپ، ئۆز جەمەتىگە يېنىپ بېرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. **42** چۈنكى ئۇلار مەن ئۆزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىم بولغاچقا، ئۇلارنى قۇلدەك سېتىشقا يول قويماڭلار. **43** سەن ئۇلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمايسەن، بەلكى خۇدايىڭدىن قورققىن. **44** لېكىن ئۆزۈڭگە قۇل ياكى دېدەك ئالماقچى بولساڭ، ئۇلارنى ئەتراپتىكى يات ئەللەردىن شۇنداق قۇل يا دېدەك سېتىۋالساڭ بولىدۇ. **45** بۇلاردىن باشقا، تاراڭلاردا ئولتۇراقلاشقان مۇساپىرلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى ۋە شۇلارنىڭ جەمەتىدىن، يەنى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان، زېمىنىڭلاردا تۇغۇلغانلاردىن قۇللار سېتىۋالساڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىلەرنىڭ مۇلكۈڭلار بولۇپ قالىدۇ. **46** سىلەر مۇشۇلارنى ئۆزۈڭلاردىن كېيىنكى بالىلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ، ئۇلارغا مۇلۈك بولۇشقا قالدۇرىساڭلار بولىدۇ؛ مۇشۇلارنى ئەبەدگىچە قۇل قىلساڭلار بولىدۇ؛ لېكىن ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىلار ئارىسىدا بولسا، بىر-بىرىڭلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. **47** ئەگەر تاراڭلاردا ئولتۇرۇشلۇق بىر مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق بېيىغان ۋە ئۇنىڭغا قوشنا قېرىنداشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۆزىنى شۇ قوشنا مۇساپىرغا ۋە ياكى شۇ مۇساپىرنىڭ مەلۇم بىر ئەۋلادىغا ساتسا، **48** ئۇ سېتىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا يۇل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىش ھوقۇقى قالىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ ھەرقايسىسى ئۇنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. **49** شۇنىڭدەك ئۇنىڭ تاغىسى ياكى تاغىسىنىڭ ئوغلى ۋە ياكى جەمەتىدىن بولغان ھەرقايسى يېقىن ئۇغقىنى ئۇنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ؛ ياكى ئۆزىنىڭ قۇربى يەتسە، يۇل بېرىپ ئۆز-ئۆزىنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. **50** ئۇنى سېتىۋالىدىغان كىشى ئۇنىڭ خوجىسى بىلەن گەپلىشىپ سېتىلغان يىلدىن تارتىپ ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، سېتىۋېلىش باھاسىنى يىللارنىڭ سانىغا قاراپ ھېسابلىسۇن؛ [ھۆرلۈك پۇلى ھېسابلاشتا قۇلنىڭ خوجىسىغا] ئىشلەشكە كېرەك بولغان قالغان كۈنلىرىنىڭ ھەققى «مەدىكارنىڭ ئىشلىگەن كۈنلىرى»دەك ھېسابلانسۇن. **51** ئازادلىق يىلىغا يەنە خېلى يىللار بولسا، شۇنى ھېسابلاپ، سېتىلغان پۇلنىڭ نىسبىتى بويىچە ھۆرلۈك پۇلىنى ھېسابلاپ بەرسۇن؛ **52** ئەگەر ئازادلىق يىلىغا ئاز يىللار قالغان بولسا، ئۇنى ھېساب قىلىپ، قالغان قۇللۇق يىللىرىغا مۇۋاپىق پۇلنى يانداۋرۇپ بەرسۇن. **53** بولمىسا، قۇل شۇ خوجىسىنىڭ يېنىدا يىللىق مەدىكارىدەك ئۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ خوجىسى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا ئۇنىڭغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمىسۇن. **54** ئەگەر قۇل يۇقىرىقى يوللار بىلەن ھۆرلۈككە چىقالمىسا، ئازادلىق يىلى كەلگەندە قويۇپ بېرىلسۇن ـ ئۇ بالىلىرى بىلەن قوشۇلۇپ ئازاد بولىدۇ. **55** چۈنكى ئىسرائىلارنىڭ ئۇزى ماڭا قۇل-بەندىلەردۇر؛ ئۇلار مەن ئۆزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىمدۇر. خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن.

26

سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ياسىماڭلار ياكى ئۆزۈڭلارغا ھېچ ئوبما مەبۇد ياكى ھەيكەل-تۇۋرۇكنى ئۆرغۇزماڭلار ياكى ئۆلارغا باش ئۇرۇشقا ئوبۇلغان نەقشلىك تاشلارنى زېمىنىڭلاردا ھەرگىز تىكلىمەڭلار؛ چۈنكى ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **2** مېنىڭ شاباتلىرىمنى ئۇنۇتۇپ، مۇقەددەس جايىمغا ئىخلاسسىز بولۇڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **3** ئەگەر سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ئەمرلىرىمنى ئۇنۇتۇپ ئۆلارغا ئەمەل قىلساڭلار، **4** مەن يېرىڭلارنىڭ ئۆز ھوسۇلىنى بېرىپ ئۆرۈشىغا، دالادىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى چىقىرىشىغا ۋاقىتدا يامغۇرلىرىڭلارنى ياغدۇرۇپ تۇرىمەن. **5** شۇنىڭ بىلەن خامان تېپىش ۋاقتى ئۆزۈم يىغىش پەسلىگىچە بولىدۇ؛ ئۆزۈم يىغىش ۋاقتى تېرىلغۇ ۋاقتىغىچە بولىدۇ؛ سىلەر نېنىڭلارنى تويۇنغۇچە يەپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان ئۇرىسىلەر. **6** مەن زېمىنغا ئارام-تىنچلىق ئاتا قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سىلەرنى قورقىتالمايدۇ؛ ئارامخۇدا يېتىپ ئۇخلايسىلەر؛ ۋەھشىي ھايۋانلارنى زېمىندىن يوقىتىمەن، قىلىچمۇ زېمىنىڭلاردىن ئۆتمەيدۇ؛ **7** سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلايسىلەر، ئۇلار ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. **8** سىلەردىن بەش كىشى يۈز كىشىنى قوغلايدۇ، يۈز كىشى ئون مىڭنى قاچۇرىدۇ؛ دۈشمەنلىرىڭلار بولسا ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. **9** مەن سىلەرگە يۈزۈمنى قارىتىپ، سىلەرنى پەرزەنت كۆرگۈزۈپ كۆپەيتىمەن، سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى مەزمۇت ئۇرنۇغزىمەن. **10** سىلەر تېنچىچە ئۇزۇن ساقلانغان كونا ئاشلىقنى يەۋاتقىنىڭلاردا، يېڭى ئاشلىق چىقىدۇ؛ يېڭىسى ۋەجىدىن كونىسىنى چىقىرىۋېتىسىلەر. **11** مەن ئۆز ماكانىمنى ئاراڭلاردا ئورنۇغزىمەن ۋە قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلەنمەيدۇ. **12** مەن ئاراڭلاردا مېڭىپ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن ۋە سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر. **13** مەن سىلەرنى مىسىردا ئۇلارنىڭ قۇللىرى بولۇشتىن ھۆر قىلىشقا شۇ زېمىندىن چىقارغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، قەددىڭلارنى تىك قىلىپ ماڭغۇزدۇم. **14** ھالبۇكى، ئەگەر سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي، بۇ ئەمرلەرنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلماي، **15** بەلگىلىمىلىرىمنى تاشلاپ، قەلبىڭلاردىن ھۆكۈملىرىمنى يامان كۆرۈپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى ئۇنتماي، ئەھدەمنى بۇزساڭلار، **16** مەنمۇ بېشىڭلارغا شۇ ئىشلارنى چۈشۈرىمەنكى، ـ مەن سىلەرگە ۋەھىمە سېلىپ، كۆزۈڭلارنى كور قىلىدىغان، جېنىڭلارنى زەئىپلەشتۈرىدىغان سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلىنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن. سىلەر ئۇرۇقۇڭلارنى بىكار چېچىپ-تېرىيىسىلەر، چۈنكى دۈشمەنلىرىڭلار ئۇنى يەپ كېتىدۇ. **17** مەن يۈزۈمنى سىلەرگە قارشى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئۇرۇلۇپ قاچىدىغان بولىسىلەر؛ سىلەرنى ئۆچ كۆرگۈچىلەر ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ؛ ھېچكىم سىلەرنى قوغلىمىسىمۇ، قاچىسىلەر. **18** بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، بەلكى ماڭا يەنە ئېغىر قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلار تۈپەيلىدىن سىلەرگە بولغان جازانى يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن، **19** كۆچ-ھەيۋەتلىرىڭلاردىن بولغان ھاكاۋۇرلۇقىڭلارنى سۇندۇرىمەن؛ ئاسمىنىڭلارنى تۇمۇردەك قىلىپ، يېرىڭلارنى مىستەك قىلىۋېتىمەن؛ **20** ئەجىر-جاپايىڭلار بىكارغا كېتىدۇ، يېرىڭلار ھوسۇل بەرمەيدۇ، دالادىكى دەرەخلەرگە مېۋە چۈشمەيدۇ. **21** ئەگەر يەنىلا مەن بىلەن قارشى ماڭساڭلار، شۇنداقلا ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلارغا لايىق بېشىڭلارغا چۈشىدىغان ۋابا-كۆپلەتلەرنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن. **22** ئاراڭلارغا سىلەرنى بالىلىرىڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان، چارپايلىرىڭلارنى يوقىتىدىغان، سىلەرنى ئازلىتىدىغان ياۋاپىي ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ يول-كوچىلىرىڭلار ئادەمزاتسىز چۈلدەك بولۇپ قالىدۇ. **23** سىلەر بۇ ئىشلار ئارقىلىق ئىبرەت-تەربىيە ئالماي، بەلكى يەنىلا ماڭا قارشى ماڭساڭلار، **24** مەنمۇ سىلەرگە قارشى مېڭىپ، گۇناھىڭلار

تۆپەيلدىن بولغان جازانى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ، مەن تۆزۈم سىلەرنى ئۇرىمەن؛ 25 ئۆستۈڭلارغا ئەھدەمنى يۇزغانلىقىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالدىغان قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر شەھەرلەرگە يىغىلۇالىسىلەر، مەن تاراڭلارغا ۋابا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا چۈشىسىلەر. 26 سىلەرگە يۇلەنچۈك بولغان ئاشلىقنى قۇرۇتىۋېتىمەن؛ ئون ئايال بىر بولۇپ بىر تونۇردا نان يېقىپ، نانلارنى سىلەرگە تارازىدا تارتىپ بېرىدۇ، ئەمما يۇنى يېگىنىڭلار بىلەن توياماپسىلەر. 27 ئەگەر يۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، بەلكى ماڭا قارشى ماڭىساڭلار، 28 مەنمۇ قەھىر بىلەن سىلەرگە قارشى ماڭىمەن؛ مەن، يەنى مەن تۆزۈم گۇناھلىرىڭلار تۆپەيلدىن جازا-تەربىيىنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ چۈشۈرىمەن. 29 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوغۇللىرىڭلارنىڭ گۆشى ۋە قىزلىرىڭلارنىڭ گۆشىنى يەپسىلەر؛ 30 شۇنداقلا مەن قۇربانلىق «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، «كۆزن تۈۋرۈك»لىرىڭلارنى سۇندۇرۇپ، تۇلۇكلىرىڭلارنى سۇنۇق بۇتلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە تاشلۇۋېتىمەن؛ مېنىڭ قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 31 مەن شەھەرلىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، مۇقەددەس جايلىرىڭلارنى خاراب قىلىپ، [قۇربانلىقىڭلارنىڭ] خۇشبۇيلىرىنى يەنە پۇرىمايمەن؛ 32 زېمىننى ھالاكەتكە ئېلىپ باريمەن؛ ئۇنىڭدا ئولتۇراقلاشقان دۈشمەنلىرىڭلار بۇ ئەھۋالغا ھەيرانۇھەس قالىدۇ. 33 سىلەرنى ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارتىپ، كەينىڭلاردىن قىلىچنى سۈغۇرۇپ قوغلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭلار ۋەيران بولۇپ شەھەرلىرىڭلار خاراب قىلىنىدۇ. 34 ئۇ ۋاقىتتا، سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنىدا تۇرۇۋاتقىنىڭلاردا، زېمىن ۋەيرانە بولغان بارلىق كۈنلەردە، زېمىن تۆز شاباتلىرىدىن سۈيۈنىدۇ؛ ئۇ زاماندا زېمىن دەرۋەقە ئارام ئېلىپ تۆز شاباتلىرىدىن سۈيۈنىدۇ. 35 تۆزى ۋەيرانە بولۇپ تۇرغان بارلىق كۈنلىردە ئۇ ئارام ئالىدۇ، يەنى سىلەر ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ۋاقىتتىكى شاباتلار كۈنلىرىڭلاردا ھېچ ئالمىغان ئارامنى ئەمدى ئالىدۇ. 36 تاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولسا، ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ زېمىنلىرىدا تۇرغىنىدا كۆڭۈللىرىگە يۈرەكزادلىك سالىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چۈشكەن بىر يوپۇرماقنىڭ شەپىسىنى ئاڭلىسا قىلىچتىن قاچقاندەك قاچىدۇ؛ ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ يېقىلىپ چۈشىدۇ. 37 گەرچە ھېچكىم ئۇلارنى قوغلىمىسىمۇ، دەرۋەقە قىلىچتىن يېقىلغاندەك ئۇلار بىر-بىرىنىڭ ئۈستىگە يۇتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ سىلەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قارشى تۇرغۇدەك كۈچ قالمايدۇ. 38 ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر، دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنى سىلەرنى يەپ كېتىدۇ. 39 تاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلىرى بولسا ئۆز رەزىللىكى تۆپەيلدىن دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنىدا زەئىپلىشىدۇ؛ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ رەزىللىكىدىمۇ يۇرۇپ، شۇلار زەئىپلەشكەندەك ئۇلارمۇ زەئىپلىشىدۇ. 40 ھالبۇكى، ئۇلار ئۆزى قىلغان رەزىللىكى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكىنى، ماڭا يوز ئۇرۇپ ئاسىيلىق قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ماڭا قارشى تۇرۇپ ماڭغىنىنى بوينىغا ئالىدۇ، 41 شۇنىڭدەك مېنىڭ ئۇلارغا قارشى ماڭغىنىمغا، شۇنىڭدەك ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمغا ئىقرار بولىدۇ. شۇنداق ئەگەر ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ خەتنىسىز كۆڭۈل تۇۋەن قىلىنىپ، ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلسا، 42 ئۇنداقتا مەن ياقۇپ بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى ياد قىلىپ، ئىسھاق بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ۋە ئىبراھىم بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ئېسىمگە كەلتۈرىمەن، زېمىنىمۇ ياد قىلىمەن. 43 چۈنكى زېمىن ئۇلاردىن تاشلىنىپ، ئۇلارسىز بولۇپ خارابە تۇرغان ۋاقىتتا، شاباتلار كۈنلىردىن سۈيۈنىدۇ؛ ئۇلار بولسا ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلىدۇ؛ سەۋەبى دەل شۇنىڭ، ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تاشلىدى، بەلگىلىمىلىرىمنى قەلبىدىن يامان كۆرگەنىدى. 44 ھالبۇكى، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىدا مەن ئۇلارنى تاشلىمايمەن يا كى ئۇلارغا ئۆچلۈك قىلمايمەن، شۇنىڭدەك ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى بۇزمايمەن، ئۇلارنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئۆزۈم ئۇلارنىڭ خۇداسى يەۋەردىگاردۇرمەن. 45 مەن بەلكى ئۇلارنى دەپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولۇشقا ئەللەرنىڭ كۆزى ئالدىدا مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن باغلاشقان ئەھدەمنى ئېسىمدە تۇتىمەن. مەن يەۋەردىگاردۇرمەن. 46 يەۋەردىگار مۇسانى ۋاسىتە قىلىپ، سىناي تېغىدا ئۆزى بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ھۆكۈملەر، بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇنلار مانا شۇلار ئىدى.

27 يەۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر بىرسى يەۋقۇلئادده بىر قەسەم قىلىپ مەلۇم كىشىنىڭ جېنىنى يەۋەردىگارغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇ كىشىگە سەن بېكىتكەن جېنىنىڭ قىممىتىنىڭ نەرخى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ؛ 3 يېشى يىگىرمە بىلەن ئاتمىشنىڭ ئارىلىقىدا بولغان ئەر كىشى بولسا، سەن توختىتىدىغان قىممىتى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆچلەم بىرلىكى بويىچە بولسۇن؛ ئۇنىڭ قىممىتى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. 4 ئايال كىشى بولسا، تاراڭلاردا توختىتىلغان قىممىتى ئوتتۇز شەكەل بولسۇن. 5 ئەگەر يېشى بەش بىلەن يىگىرمىنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، ئەرگەك ئۇچۇن توختىتىلىدىغان قىممىتى يىگىرمە شەكەل بولۇپ، ئايال كىشى ئۇچۇن ئون شەكەل بولسۇن. 6 ئەگەر يېشى بىر ئاي بىلەن بەش ياشنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئوغۇل بالا ئۇچۇن بەش شەكەل، قىز بالا ئۇچۇن ئۈچ شەكەل كۈمۈش بولسۇن. 7 ئەگەر ئاقسۈل يا ئۆزىگىدىن چوڭراق ياشتىكى كىشى بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئەر كىشى ئۇچۇن ئون بەش شەكەل، خوتۇن كىشى ئۇچۇن ئون شەكەل بولسۇن. 8 ئەگەر بىرسى توختىتىلغان قىممىتىنى تۆلەشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئۆزىنى كاھىنىڭ ئالدىدا تەق قىلسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى بېكىتسۇن. كاھىن قەسەم قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭ قىممىتىنى توختىتىپ بەرسۇن. 9 ئەگەر بىرسى [قەسەم قىلىپ] يەۋەردىگارغا قۇربانلىق بولۇشقا لايىق بولىدىغان بىر ھايۋانى ئۆنىڭغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇنداق ھايۋانلار يەۋەردىگارغا ئاتاپ مۇتلەق مۇقەددەس سانالسۇن؛ 10 ھايۋان ناچار بولسا ئۇنىڭ ئورنىغا ياخشىنى يا كى ياخشىنىڭ ئورنىغا ناچىرنى تېگىشىشكە يا كى ئورنىغا باشقىسىنى ئالماشتۇرۇشقا ھەرگىز بولمايدۇ. مۇبادا ئاتىغۇچى ئۇ ھايۋانىڭ ئورنىغا يەنە بىر ھايۋانى يەڭگۈشلىمەكچى بولسا، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئەگەلگىنىنىڭ ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن. 11 ئەگەر ھايۋان يەۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىققا لايىق بولمايدىغان بىر «ناپاك» ھايۋان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ھايۋانى كاھىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلسۇن؛ 12 ئاندىن كاھىن ئۇزىنى ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا شۇنداق بولسۇن. 13 ئەگەر ئىگىسى پۇل تۆلەپ ھايۋانىنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، توختىتىلغان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن. 14 ئەگەر بىرسى يەۋەردىگارغا مۇقەددەس بولسۇن دەپ ئۆيىنى ئۆنىڭغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، كاھىن ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا، شۇ قىممىتى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 15 كېيىن ئەگەر ئۆيىنى ئاتىغۇچى كىشى ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ توختىتىلغان قىممىتىگە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن ئۆي يەنە ئۇنىڭ بولىدۇ. 16 ئەگەر بىرسى ئۆز مال-مۈلكى بولغان ئېتىزلىقىنىڭ بىر قىسمىنى يەۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، قىممىتى ئۇنىڭغا قانچىلىك ئۇرۇق تېرىلىدىغانلىقىغا قاراپ توختىتىلسۇن؛ بىر خومىر ئارپا ئۇرۇقى كېتىدىغان يەر بولسا، قىممىتى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. 17 ئەگەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن تارتىپ ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلسا، سەن قانچە توختاتساڭ شۇ بولسۇن. 18 لېكىن ئەگەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغان بولسا، كاھىن كېلىدىغان ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك يىللار قالغانلىقىنى ھېسابلاپ قىممىتىنى توختاتسۇن. ئۆتۈپ كەتكەن يىللارغا قاراپ تولۇق باھادىن مۇۋاپىق پۇل كېمەيتىلسۇن. 19 ئەگەر بىرسى ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغاندىن كېيىن پۇل تۆلەپ ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ سەن توختاتقان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىزلۇق ئۇنىڭ ئۆز قولىغا قايتىدۇ. 20 ئەگەر ئۇ پۇل بېرىپ ئېتىزلىقىنى قايتۇرۇۋالمىغان بولسا يا كى باشقا بىرسىگە سېتىپ بەرگەن بولسا، كېيىن شۇ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋېلىشقا بولمايدۇ، 21 بەلكى ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئېتىزلىق «ئىگىسىگە قايتۇرۇلىدىغان» ئۇ مۇتلەق بېغىشلانغان يەرگە ئوخشاش، يەۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنىپ، مىراس ھوقۇقى كاھىنىغا ئۆتىدۇ. 22 ئەگەر بىرسى سېتىۋالغان ئەمما ئۆز مىراسى بولمىغان بىر پارچە يەر-ئېتىزنى يەۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان بولسا، 23 كاھىن ئازادلىق يىلىغىچە قالغان يىلنى ھېسابلاپ، قىممىتىنى توختاتسۇن. ئاندىن ئۇ كۈنى شۇ كىشى توختىتىلغان قىممىتىنى

پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلغان نەرسە سۈپىتىدە كەلتۈرسۈن. 24 لېكىن ئازادلىق يىلى كەلگەندە، ئېتىزلىق كىمدىن ئېلىنغان بولسا، شۇ كىشىگە، يەنى ئەسلىدىكى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بېرىلسۈن. 25 سەن توختىتىدىغان بارلىق قىممەتلەر بولسا ھەمىشە مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆچىم بىرلىكى بوچىچە ھېسابلانسۇن؛ بىر شەكەل يىگىرمە گەراھقا باراۋەر بولىدۇ. 26 لېكىن چارپاينىڭ تۇنجى بالىسى تۇنجى بالا بولغانلىقى سەۋەبىدىن ئەسلىدىلا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان بولغاچقا، كالا بولسۇن، قوي-تۆچكە بولسۇن ھېچكىم ئۇنى «خۇداغا ئاتاپ» مۇقەددەس قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىدى. 27 ئەگەر ئۇ ناپاك بىر ھايۋاندىن تۇغۇلغان بولسا، ئىگىسى سەن توختاتقان قىممەتكە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، ئاندىن ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسۇن؛ لېكىن ئەگەر ئىگىسى ئۇنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالمايمەن دېسە، بۇ ھايۋان سەن توختاتقان قىممەتكە سېتىلسۇن. 28 ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا ئۆز مېلىدىن، ئادەم بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ياكى مىراس يېرى بولسۇن، پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتىغان بولسا، ئۇنداق نەرسە ھەرگىز سېتىلمىسۇن ياكى بەدەل تۆلەش بىلەنمۇ قايتۇرۇلمىسۇن. پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغان ھەرنەرسە بولسا «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىپ، ئۇنىڭغا خاس بولىدۇ. 29 ئەگەر بىر ئادەم خۇداغا مۇتلەق خاس ئاتالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆچۈن بەدەل بېرىلىپ، قايتۇرۇۋېلىنىشقا ھەرگىز بولمايدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 30 يەر-زېمىندىن چىققان ھەممە ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرە بولسا، يەرنىڭ دانلىق زىرائەتلىرى بولسۇن ياكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارنىڭكى بولىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنغاندۇر. 31 بىرسى ئۆز ئۆشرىلىرىدىن مەلۇم بىرنەرسىنى بەدەل بېرىپ قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ شۇنىڭغا يەنە ئۇنىڭ قىممىتىنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، قايتۇرۇۋالسۇن. 32 كالا ياكى قوي-تۆچكە پادىسىدىن ئېلىنىدىغان ئۆشرە بولسا پادىچىنىڭ تايىقى ئاستىدىن ئوتكۈزۈلگەن ھايۋانلاردىن ھەر ئوننىچىسى بولسۇن؛ پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس قىلىنغىنى شۇ بولسۇن. 33 ھېچكىم ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قارىمىسۇن ۋە ياكى ئۇنى ئالماشتۇرمىسۇن؛ ئەگەر ئۇنى ئالماشتۇرىمەن دېسە، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئالماشتۇرۇلغان ھەر ئىككىسى مۇقەددەس ساناليدۇ؛ ئۇ ھەرگىز بەدەل تۆلۈپ قايتۇرۇۋېلىنمىسۇن. 34 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا تاپىلغان، ئىسرائىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك بولغان ئەمرلەر مانا شۇلار ئىدى.

چۆل-باباؤاندىكى سەپەر

1 ۋە ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە، جامائەت چېدىرىدا تۇرۇۋې مۇناداق دېدى: — 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى قەبىلىسى، ئاتا جەمەتى بويىچە سانىنى ئېلىپ چىقىڭلار؛ ئادەملەرنىڭ ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، بارلىق ئەركەكلەر تىزمىلانسۇن. 3 ئىسرائىللار ئېجىدە ئومۇمەن يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ھارۇن بىلەن ئىككىڭلار تۇلارنىڭ قوشۇن-قىسمىلىرى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈڭلار. 4 ھەربىر قەبىلدىن سىلەرگە يارەملىشىدىغان بىردىن كىشى بولسۇن؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى تۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقى بولسۇن. 5 تۆۋەندىكىلەر سىلەرگە يارەملىشىدىغانلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدە شىدىئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر؛ 6 شىمېئون قەبىلىسىدە زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل؛ 7 يەھۇدا قەبىلىسىدە ئامىناداۋنىڭ ئوغلى ناھشون؛ 8 ئىسساكار قەبىلىسىدە زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل؛ 9 زەبۇلۇن قەبىلىسىدە ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ 10 يۈسۈپ ئەۋلادلىرى ئېجىدە ئەفرائىم قەبىلىسىدە ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما؛ مانىسسەھ قەبىلىسىدە پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل؛ 11 بىنيامىن قەبىلىسىدە گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان؛ 12 دان قەبىلىسىدە ئامىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر؛ 13 ئاشىر قەبىلىسىدە ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل؛ 14 گاد قەبىلىسىدە دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف؛ 15 نافتالى قەبىلىسىدە ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا». 16 بۇلار جامائەت ئېجىدە چاقىرىلغانلار، يەنى ئاتا جەمەت-قەبىلىرىنىڭ باشلىقلىرى، مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ باش سەردارلىرى ئىدى. 17 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن ئىسمى ئاتالغان بۇ كىشىلەرنى باشلاپ، 18 ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پۈتكۈل جامائەتنى يىغدى؛ تۇلار خەلقنىڭ ھەربىرىنىڭ قەبىلە-نەسەبى، ئاتا جەمەتى بويىچە ئىسمىنى ئاساس قىلىپ، يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلارنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ تىزمىلدى. 19 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، مۇسا سىناي چۆلىدە تۇلارنى شۇنداق ساناقتىن تۆتكۈزدى. 20 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلدى؛ 21 رۇبەن قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 22 شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 23 شىمېئون قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى بولدى. 24 گادنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 25 گاد قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 26 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 27 يەھۇدا قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى بولدى. 28 ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 29 ئىسساكار قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 30 زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 31 زەبۇلۇن قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 32 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى: — ئۇنىڭ ئوغلى ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 33 ئەفرائىم قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 34 [يۈسۈپنىڭ ئىككىنچى ئوغلى] مانىسسەھنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 35 مانىسسەھ قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولدى. 36 بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 37 بىنيامىن قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 38 دانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 39 دان قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. 40 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 41 ئاشىر قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 42 نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزمىلاندى؛ 43 نافتالى قەبىلىسىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 44 يۇقىرىقىلار بولسا ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى ئەمىرى ‹ھەربىرى تۆز ئاتا جەمەتىگە ۋەكىل بولدى› تۇلارنى ساناقتىن تۆتكەزگەن. 45 شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى ئىسرائىلدا يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلاردىن، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتلىرى بويىچە تىزمىلاندى؛ 46 ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 47 بىراق لاۋىيلار ئاتا جەمەت-قەبىلىسى بويىچە ساناقنىڭ ئىچىگە كىرگۈزۈلمىدى. 48 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 49 «سەن پەقەت لاۋىي قەبىلىسىنلا شۇ ھېسابقا كىرگۈزمىگىن، تۇلارنىڭ ئومۇمىي ساننىمۇ ئىسرائىللارنىڭ قاتارىغا كىرگۈزمىگىن. 50 لېكىن سەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ] ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى ھەم ئۇنىڭغا دائىر بارلىق نەرسىلەرنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگىن؛ تۇلار [ئىبادەت] چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرىدۇ؛ ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى قىلغۇچىلار شۇلار بولسۇن، تۇلار چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىدا تۆز چېدىرلىرىنى تىكسۇن. 51 چېدىرنى كۆچۈرىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار سۆكسۇن؛ چېدىرنى تىكىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار تىكسۇن؛ [لاۋىيلارغا] يات بولغان ھەرقانداق ئادەم ئۇنىڭغا يېقىنلاشسا تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 52 ئىسرائىللار بارگاھ قۇرغاندا ھەر ئادەم تۆز قىسمىدا، تۆزىگە خاس تۇغ ئاستىغا چېدىر تىكسۇن. 53 بىراق [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىغا بارگاھ قۇرسۇن؛ لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنى مۇھاپىزەت قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ» — دېگەندى. 54 ئىسرائىللار ئەنە شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، تۇلار شۇنداق قىلدى.

2 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — 2 ئىسرائىللار ھەربىرى تۆزلىرىنىڭ تۇغى ئاستىغا، تۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بايراقى ئاستىدا چېدىر تىكسۇن؛ جامائەت چېدىرىنىڭ تۆت ئەتراپىدىن سەل يىراقراق بارگاھ قۇرسۇن. 3 كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرق تەرەپكە قارىتىپ تۆز تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قىسمى بويىچە بارگاھ قۇربىدىغىنى يەھۇدابولسۇن؛ يەھۇدالارنىڭ ئەمىرى ئامىناداۋنىڭ ئوغلى ناھشون بولسۇن. 4 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى. 5 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇربىدىغىنى ئىسساكار قەبىلىسى بولسۇن؛ ئىسساكارلارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولسۇن. 6 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى. 7 تۇلارنىڭ يېنىدا يەنە زەبۇلۇن قەبىلىسى بولسۇن؛ زەبۇلۇنلارنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولسۇن. 8 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن

تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى. 9 ئومۇمەن يەھۇدا بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسملىرى بويىچە ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي بىر يۈز سەكسەن ئالتە مىڭ تۆت يۈز كىشى؛ ئۇلار ئالدى بىلەن يولغا چىقىشۇن. 10 — جەنۇب تەرەپتە، تۆغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى رۇبەن قەبىلىسى بولسۇن؛ رۇبەنلارنىڭ ئەمىرى شىدئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر بولسۇن. 11 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى. 12 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى شىمېئون قەبىلىسى بولسۇن؛ شىمېئونلارنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولسۇن. 13 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى. 14 ئۇلارنىڭ يېنىدا گاد قەبىلىسى بولسۇن؛ گادلارنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولسۇن. 15 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى. 16 رۇبەن بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇنى بويىچە ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي بىر يۈز ئەللىك بىر مىڭ تۆت يۈز ئەللىك كىشى؛ ئۇلار ئىككىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقىشۇن. 17 ئاندىن جامائەت چېدىرى بىلەن لاۋىيلارنىڭ بارگاھى باشقا بارگاھلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭىشۇن؛ ئۇلار قانداق بارگاھ قۇرغان بولسا، شۇنداق يولغا چىقىشۇن؛ ھەر قايسىسى ئۆز ئورنىدا ئۆز ئوغىنى ئاستىدا بولسۇن. 18 — كۈن پېتىش تەرەپتە، تۆغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى ئەفرائىم قەبىلىسى بولسۇن؛ ئەفرائىملارنىڭ ئەمىرى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولسۇن. 19 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى. 20 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ماناسسەھ قەبىلىسى بولسۇن؛ ماناسسەھلەرنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولسۇن. 21 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى. 22 ئۇلارنىڭ يېنىدا بىنيامىن قەبىلىسى بولسۇن؛ بىنيامىنلارنىڭ ئەمىرى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولسۇن. 23 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى. 24 ئومۇمەن ئەفرائىم بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن قىسملىرى بويىچە ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي بىر يۈز سەككىز مىڭ بىر يۈز كىشى؛ ئۇلار ئۈچىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقىشۇن. 25 — شىمال تەرەپتە، تۆغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى دان قەبىلىسى بولسۇن. دانلارنىڭ ئەمىرى ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولسۇن. 26 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي ئالتمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى. 27 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئاشىر قەبىلىسى بولسۇن؛ ئاشىرلارنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولسۇن. 28 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى. 29 ئۇلارنىڭ يېنىدا نافتالى قەبىلىسى بولسۇن؛ نافتالىلارنىڭ ئەمىرى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا بولسۇن. 30 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى. 31 دان بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسملىرى بويىچە ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي بىر يۈز ئەللىك يەتتە مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ ئۇلار تۇز ئوغلىرى ئاستىدا ھەممىنىڭ كەينىدە يولغا چىقىشۇن. 32 يۇقىرىدىكىلەر تۇز ئاتا جەمەتى بويىچە ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەن ئىسرائىللاردۇر؛ قوشۇن-قىسملىرى بويىچە بارگاھلاردا ساناقتىن تۆتكۆزۆلگەنلەر جەمئي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 33 بىراق لاۋىيلارلا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللار قاتاردا ساناقتىن تۆتكۆزۈلمىدى. 34 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە ئىش تۇتۇپ، تۇزلىرىنىڭ تۇغى بويىچە بارگاھ قۇراتتى؛ ئۇلار تۇز قەبىلىسى ۋە ئاتا جەمەتى تەرتىپى بويىچە يولغا چىقاتتى.

3 پەرۋەردىگار سىنائي تېغىدا مۇسا بىلەن سۆزلەشكەن كۈنلەردە، ھارۇن بىلەن مۇسانىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت ئىدى. 2 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ناداب ئىدى، ئۇنىڭ يەنە ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 3 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئەنە شۇنداق ئىدى، ئۇلار مەسىھلەنگەن كاھىنلار ئىدى؛ [مۇسا] ئۇلارنى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشكە خۇداغا ئاتاپ ئايرىغانىدى. 4 لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ سىنائي چۆلىدە غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنغىنى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇلدى ۋە ئۇلارنىڭ ھېچ نەسلى قالدۇرۇلمىدى؛ ئەلئازار بىلەن ئىتامار تۇز ئاتىسى ھارۇن ئالدىدا كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتىدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 6 سەن لاۋىي قەبىلىسىنى ئالدىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى كاھىن ھارۇننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئۆتۈنۈڭ ئالدىغا ھازىر قىل. 7 ئۇلار ھارۇننىڭ ھاجىتى ۋە پۈتۈكۈل جامائەتنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا ۋەزىپە ئۆتەپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى بېجىرسۇن. 8 ئۇلار يەنە جامائەت چېدىرىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى باشقۇرۇش بىلەن ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ۋەزىپە ئۆتەپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى بېجىرسۇن. 9 سەن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەقسىملەپ بەرگىن؛ ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدىن مەخسۇس ئۇنىڭغا تالاپ بېرىلگەن. 10 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى بولسا سەن ئۆزىنىڭ كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشكە بېكىتكىن؛ ھەرقاندائى يات كىشى يېقىنلاشسا ئۆلتۈرۈلسۇن، — دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 12 — قارا، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللىدىم، ئۇلارنى ئىسرائىل ئىچىدە بالىياتقۇنىنىڭ بارلىق تۇنجى مېۋىسىنىڭ ئورنىغا، يەنى چوڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئورنىغا قويىمەن، شۇڭا لاۋىيلار مېنىڭ بولىدۇ. 13 چۈنكى تۇنجى ئوغۇلىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكىدۇر، مەن مىسىر زېمىنىدا تۇنجى ئوغۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى قەتل قىلغان كۈندە ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلارنىڭ ھەممىسىنى، مەيلى ئادەم بولسۇن ياكى ھايۋان بولسۇن، مۇقەددەس ھېسابلاپ مېنىڭكى قىلغاندىم. ئۇلار مېنىڭكىدۇر؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار سىنائي چۆل-بىياۋاندا مۇساغا: — 15 — سەن لاۋىيلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈز؛ بارلىق ئەركەكلەرنى، يەنى بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈز، — دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزىگە دېيىلگەندەك لاۋىيلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزدى. 17 لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: — گەرشون، كوھات، مەرارى. 18 گەرشوننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئائىلىلىرى بويىچە لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. 19 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. 20 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتى بويىچە لاۋىيلارنىڭ جەمەتى بولدى. 21 گەرشوندىن لىبنىلارنىڭ جەمەتى بىلەن شىمەيلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار گەرشونلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 22 بارلىق ئەرلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلىرىنىڭ ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلىرى جەمئي يەتتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 23 گەرشوننىڭ جەمەتى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئارقا تەرىپىدە، يەنى غەرب تەرەپتە بارگاھ قۇردى؛ 24 گەرشون جەمەتىنىڭ ئەمرى لائەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف ئىدى. 25 گەرشونلارنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ تۈزدىكى ئاستىنقى ئىككى پاپىقۇچ-پەردە، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى يوپۇق ۋە جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىك پەردىسىگە، 26 شۇنداقلا ھويلا ئەتراپىدىكى پەردىلەر، ھويلا دەرۋازىسىنىڭ پەردىسى ‹ھويلا پەردىلىرى ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۈرىدەپ تۇراتتى› ۋە ھويلىدا ئىشلىتىلىدىغان مۇناسىۋەتلىك بارلىق تانىلارغاقاراش ئىدى. 27 كوھاتنىڭ ئامرامىلار جەمەتى، ئىزھارلار جەمەتى، ھېبرونلارنىڭ جەمەتى ۋە ئۇززىئەللەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇ كوھاتلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 28 بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانى بويىچە، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلار جەمئي سەككىز مىڭ ئالتە يۈز ئادەم بولۇپ چىقتى؛ ئۇلار مۇقەددەس جايغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئۆتەيدىغان بولدى. 29 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى جامائەت چېدىرىنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 30 كوھات جەمەتىنىڭ ئەمرى ئۇززىئەلنىڭ ئوغلى ئەلىزافان ئىدى. 31 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئەھدە ساندۇقى، شىرە، چىراغدان، ئىككى قۇربانگاھ، شۇنىڭدەك مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان قاچا-قۇچا، پەردە ۋە ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق نەرسىلەرگە قاراش ئىدى. 32 لاۋىيلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئەمىرى بولسا كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئۇ مۇقەددەسخانىغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئۆتەيدىغانلار

ئۇستىدىن نازارەت قىلىدىغان بولدى. **33** مەراردىن ماھلى جەمەتى بىلەن مۇشى جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار مەراررنىڭ جەمەتلىرى بولدى. **34** بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن يۇقىرى بولغانلار ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتە مىڭ ئىككى يۈز كىشى چىقتى. **35** مەراررنىڭ جەمەتىنىڭ ئەمىرى ئابىھايىلنىڭ ئوغلى زۇرىيەل بولدى؛ ئۇلار ئىبادەت چېدىرىنىڭ شىمال تەرىپىگە بارگاھ قۇردى. **36** مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرىغا، تەگلىكلىرى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلىرىغا قاراش، شۇنىڭدەك بۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىتىلىدىغان بارلىق نەرسىلەرگە، **37** شۇنداقلا ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىلارغا ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرى، قوزۇق ۋە تانىلارغا مەسئۇل بولۇشقا بەلگىلەندى. **38** ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا، شەرق تەرىپىگە، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ كۈنچىقىش تەرىپىگە بارگاھ قۇرغانلار مۇسا، ھارۇن ۋە ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ۋەزىپىسىنى ئۆتەپ، مۇقەددەسنى جايغا قارايدىغان بولدى؛ ئۇلارغا يات بولغان ھەرقانداق ئادەم [مۇقەددەس] جايغا يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈلەتتى. **39** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ساناقتىن ئوتكۈزگەن بارلىق لاۋىيلار، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى بىر ئايلىقتىن يۇقىرى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن ئەركەكلەر جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ چىقتى. **40** پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ئىسرائىللار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان تۇنجى ئوغۇللارنى ساناقتىن ئوتكۈزۈپ، ئىسىم-فامىلىسى بويىچە تىزمىلاپ چىق. **41** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل ‹مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن›؛ لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجى مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل، — دېدى. **42** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنى قويماي ساناقتىن ئوتكۈزدى. **43** بىر ئايلىقتىن يۇقىرى تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى ئىسىم-فامىلىسى بىلەن ساناقتىن ئوتكۈزگەنده، ئۇلار جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى چىقتى. **44** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **45** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تالال، شۇنداقلا لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تالال؛ شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مېنىڭكى بولىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگارمەن. **46** ۋە لاۋىيلارنىڭ سانىدن ئارتۇق چىققان ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى شۇ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچ ئۈچۈن ھۆرلۈك ھەققىنى قوبۇل قىلغىن؛ **47** شۇلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن بەش شەكەل كۈمۈش ئال، كىشى سانىغا قاراپ بولسۇن؛ مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە ‹بىر شەكەل يىگىرمە گەراھدۇر›. **48** ئارتۇق چىققان ئادەملەرنىڭ، يەنى ھۆرلۈك ھەققىنى تولىشى كېرەك بولغانلارنىڭ كۈمۈشنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەر. **49** ئەمدى لاۋىيلار تەرىپىدىن «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان» دەپ ھېسابلانغان تۇنجى ئوغۇللاردىن ئارتۇق چىققانلاردىن بولسا، مۇسا ئۇلاردىن شۇ ھۆرلۈك ھەققىنى ئالدى؛ **50** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىدىن شۇ كۈمۈشنى، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە جەمئىي بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش شەكەل ئالدى. **51** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان»لارنىڭ كۈمۈشىنى دەل پەرۋەردىگار بۇيرۇغىنىدەك، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردى.

4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن لاۋىيلار ئىچىدىن ئاتا جەمەتى بويىچە كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ ئومۇمىي سانىنى تىزىمىلىغىن، **3** ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا ئىش-خىزمەت قىلىشقا كېلەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى تىزمىلاپ چىق. **4** كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ۋەزىپىسى ئەڭ مۇقەددەس بۇيۇملارنى باشقۇرۇش بولىدۇ. **5** بارگاھكۆچۈرۈلىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ «[ئەڭ مۇقەددەس جاي]»دىكى «ئايرىما پەردە-يوپۇق»نى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنى يۆگىسۇن؛ **6** ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىنى دېلفىننىڭ تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن ئوراپ، ئۇستىگە كۆك بىر رەختنى يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۇنىڭغا سۈز.

7 تەقدىم نان [تىزىلغان] شىرەگە كۆك بىر رەخت سېلىنىپ، ئۇستىگە لېگەن، تەخسە، پىيالە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى چاچىدىغان قەدەھلەر تىزىپ قويۇلسۇن؛ شىرەدىكى «دائىمىي نان» تىزىلىپ ئۇرنىۋەرسۇن؛ **8** بۇ نەرسىلەرنىڭ ئۈستىگە قىزىل رەخت بىلەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېيىلىپ، ئاندىن كۆتىرىدىغان بالداقلار ئۇنىڭغا قويۇلسۇن. **9** ئۇلار كۆك رەخت ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن چىراغدان بىلەن ئۇستىدىكى چىراغلارنى، پىلىك قىسقۇچلارنى، كۈلدانلارنى ۋە چىراغدانغا ئىشلىتىلىدىغان، بارلىق ماي قاچىلايدىغان قاچىلارنى يېيىپ قويسۇن. **10** ئۇلار يەنە چىراغدان بىلەن چىراغدانغا ئىشلىتىلىدىغان ھەممە قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى دېلفىن تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئېگىزىشكە سېلىپ قويسۇن. **11** ئالتۇن خۇشبۇيگاھقا كۆك بىر رەخت سېلىپ، يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرگۈچكە قوش بالداقلارنى ئوتكۈزۈپ قويسۇن. **12** مۇقەددەسنى جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچىلارنى كۆك بىر رەخت بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئۇستىگە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى يېيىپ، ئاندىن بىر ئېگىزىشكە سېلىپ قويسۇن. **13** ئۇلار قۇربانگاھنى كۈلدىن تازلاپ، ئۇستىگە سۈسۈن رەڭلىك بىر رەختنى يېيىپ قويسۇن. **14** ئاندىن يەنە قۇربانگاھتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋابلار — كۈلدان، ئىلمەك، بەلگۈرجەك، چىنىلەر، شۇنداقلا بارلىق ئەسۋابلارنى قۇربانگاھ ئۇستىگە تىزىپ، ئاندىن دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئوتكۈزۈپ قويسۇن. **15** پۈتۈن بارگاھتىكىلەر يولغا چىقىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس جاي ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېيىپ بولغاندىن كېيىن، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كېلىپ كۆتۈرسۇن؛ لېكىن ئۇلاۋ كەتمەسلىك ئۈچۈن مۇقەددەس بۇيۇملارغا قول تەگكۈزمىسۇن. جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن شۇلارنى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كۆتۈرۈشى كېرەك. **16** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارنىڭ ۋەزىپىسى چىراغ مېيى، خۇشبۇيۇ ئەتىر، دائىمىي تەقدىم قىلىنىدىغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مەسھىلەش مېيىغا قاراش، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر، مۇقەددەس جاي ھەم مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا قاراشتىن ئىبارەت. **17** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **18** سىلەر كوھات جەمەتىدىكىلەرنى لاۋىيلار ئارىسىدىن قەتئىي يوقىتىپ قويماڭلار؛ **19** بەلكى ئۇلارنىڭ تۆلەيى، ھايات قېلىشى ئۈچۈن ئۇلار «ئەڭ مۇقەددەس» بۇيۇملارغا يېقىنلاشقان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە قىلىدىغان ۋە كۆتۈرىدىغان ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويسۇن؛ **20** ئۇلار پەقەت مۇقەددەس جايغا كىرگەنده مۇقەددەس بۇيۇملارغا بىر دەقىقىمۇ قارىمىسۇن، ئۇنداق قىلىپ قويسا ئۇلاۋ كېتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **22** گېرشون كوھات جەمەتىدىكىلەرنى ئىچىدە ئۇ ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئوتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. **24** گېرشون ئائىلىلىرىنىڭ قىلىدىغان خىزمىتى ۋە ئۇلار كۆتۈرىدىغان نەرسىلەر تۇۋەندىكىچە: **25** — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئۆزىنى، يەنى ئاستىدىكى ئېچىكى پەردىلىرى ۋە سىرتقى پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ يانقۇچىنى، شۇنداقلا ئۇستىگە يانقان دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى ۋە جامائەت چېدىرىنىڭكىرىش ئىشىكىنىڭ پەردىسىنى، **26** ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۇرىدەپ تارتىلغان ھويلىدىكى پەردىلەر بىلەن كىرىش دەرۋازىسىنىڭ پەردىسىنى، شۇلارغا خاس تانىلىرىنى ۋە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرسۇن؛ بۇ ئەسۋاب-ئۇسكۇنىلەرگە مۇناسىۋەتلىك كېرەك بولغان ئىشلارنى قىلسۇن. **27** گېرشون ئەۋلادلىرىنىڭ پۈتۈن ۋەزىپىسى، يەنى ئۇلار كۆتۈرىدىغان ۋە يېچىرىدىغان بارلىق ئىشلار ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ نېمە كۆتۈرىدىغانلىقىنى سىلەر بەلگىلەپ بېرىڭلار. **28** گېرشون ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە قىلىدىغان خىزمىتى شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا تۇرۇپ ئىشلىسۇن. **29** مەراررنىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ؛ ئۇلارنى ئائىلىلىرى بويىچە، ساناقتىن ئوتكۈز؛ **30** ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش

سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئوتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. **31** ئۇلارنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى بارلىق خىزمىتى، يەنى كۆتۈرۈش ۋەزىپىسى مۇنداق: — ئۇلار جامائەت چېدىرنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرى، **32** ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىلار، ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرى، قوزۇقلىرى، تانالىرى، بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنە ھەم شۇلارغا كېرەكلىك بولغان بارلىق نەرسىلەرنى كۆتۈرۈش بولسۇن؛ ئۇلار كۆتۈرىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى نامىنى ئاتاپ بىر-بىرلەپ ھەر ئادەمگە كۆرسىتىپ بېرىڭلار. **33** مەھرارى جەمەت-ئائىلىلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدە قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرى ئەنە شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا تۇرۇپ ئىشلىسۇن. **34** مۇسا بىلەن ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئوتىۋىز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئوتكۈزدى. **36** ئۇلاردىن جەمەتى بويىچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك كىشى بولۇپ چىقتى. **37** مۇشۇلار كوھات جەمەتىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئوتكۈزگەنلەر ئىدى. **38** گەرشونلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتىۋىز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ **40** ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز ئوتىۋىز كىشى بولۇپ چىقتى. **41** مۇشۇلار گەرشون جەمەتىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئوتكۈزگەنلەر ئىدى. **42** مەرارىلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتىۋىز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ **44** ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولۇپ چىقتى. **45** مۇشۇلار مەرارى جەمەتىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئوتكۈزگەنلەر ئىدى. **46** ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن لاۋىيلار مانا شۇلار ئىدى؛ مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئەمىرلىرى ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتىۋىز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش ۋە يۈك كۆتۈرۈش ۋەزىپىسىگە كىرەلەيدىغانلارنى ساناقتىن ئوتكۈزگەن. **48** ئۇلارنىڭ سانى جەمئىي سەككىز مىڭ بەش يۈز سەكسەن ئادەم بولۇپ چىقتى. **49** پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلار مۇسا تەرىپىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ ھەركىم ئوزى قىلىدىغان ئىشى ۋە كۆتۈرىدىغان يۈكىگە ئاساسەن ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ئەمر قىلغىنىدەك بولدى.

5 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ سۆز قىلىپ: — **2** سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ: «سىلەر پىسە-ماخاۋ كېسىلى بىلەن ئاۋا كېسىلگە گىرىپتار بولغانلارنى، شۇنداقلا ئۆلۈككە تېگىشى بىلەن ناپاك بولۇپ قالغان ھەممىسىنى ئەر-ئايال دېمەي بارگاھتىن چىقىرىۋېتىڭلار. بارگاھلارنى يۇلغۇدەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرىۋېتىڭلار؛ چۈنكى مەن بارگاھ ئوتىۋىرىسدا ماكان قىلدىم» — دېگىن، — دېدى. **4** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار مۇسانىڭ قانداق ئەمر قىلغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. **5** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **6** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن:ـ مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، ئەگەر ئۇ ئىنسانلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلىق قىلىدىغان ھەرقانداق گۇناھلىرىدىن بىرىنى سادىر قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسە، **7** ئۇنداقتا ئۇ ئوزى ئوتكۈزگەن گۇناھىغا ئىقرار قىلىپ، ئىتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان، زىيانلانغۇچىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بېرىشى كېرەك ۋە ئونىڭ سىرتىدا ئۇ كىشىگە يەنە بەشتىن بىر ئۈلۈشنى قوشۇپ تۆلەپ بەرسۇن. **8** زىيانلانغۇچىنىڭ مۇبادا ئىتائەتسىزلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا بېرىلگەن تۆلەم پۈلنى ئالغۇدەك تۇغقىنى بولمىسا، تۆلەم پۈلى گۇناھكار بولغان كىشىنىڭ كافارىتىگە سۈنۈلىدىغان قوشقارغا قوشۇلۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ، كاھىنغا بېرىلسۇن. **9** شۇنىڭدەك ئىسرائىللارنىڭ خۇداغا ئاتىغان بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرى، يەنى كاھىنغا كەلتۈرگەن نەرسىلەردىن بارلىق «كۆتۈرمە قۇربانلىق-ھەدىيە»لەر كاھىنغا ھېساب بولسۇن. **10** ھەركىم خۇداغا ئاتىغان ھەدىيەلەر مۇقەددەس دەپ ھېسابلانسۇن، شۇنداقلا كاھىنىڭ بولسۇن؛ كىشىلەر كاھىنغا نېمە ھەدىيە قىلسا، ئۇنىڭ ھەممىسى كاھىنىڭ بولسۇن. **11** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **12** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — ئەگەر بىرسىنىڭ خوتۇنى ئۇز ئېرىدىن يۈز ئۆرۈگەن، ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، **13** — دېمەك، باشقا بىرسى بىلەن يېقىنلاشقان، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇلغانغانلىقى ئېرىنىڭ كۆزلىرىدىن يوشۇرۇن بولغان بولسا، ھېچ گۇۋاھچى بولمىغان ھەم گۇناھ قىلغان چېغىدا تۇتۇلۇپمۇ قالمىغان بولسا، **14** — شۇنداق ئەھۋالدا، ئېرى ئۇز خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆزلىسە، خوتۇنى راستلا زىنا قىلىپ بۇلغانغان بولسا ‹ياكى ئۇز خوتۇنىغا گۇمان قىلىپ كۆزلىسىمۇ، خوتۇنى زىنا قىلمىغان ۋە بۇلغانمىغان بولسا› **15** ئەھۋالىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن بۇ ئادەم خوتۇنىنى كاھىننىڭ يېنىغا ئەكەلسۇن ھەم خوتۇنى ئۈچۈن زۇرۇر ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئارپا ئۇنىدن ئونىدن بىر ئەفاھنى ئالغاچ كەلسۇن؛ شۇ ھەدىيەنىڭ ئۈستىگە ئۇ ھېچ زەيتۇن مېيى قۇيمىسۇن ياكى ھېچ مەستىكى قوشۇپ قويمىسۇن؛ چۈنكى بۇ كۈندىلىك ھەدىيەسى، ئەسلىتمە ئاشلىق ھەدىيەسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قەبھىلىگىگە بولغان ئەسلىتمىدۇر. **16** كاھىن ئۇ خوتۇننى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزسۇن. **17** كاھىن كومزەككە مۇقەددەس سۇدىن قۇيۇپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ يەر توپىسىدىن بىر چىمدىم ئېلىپ سۇغا چېچىپ قويسۇن. **18** كاھىن ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزۇپ، بېشىنى ئېچىپ، ئەسلىتمە ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى كۈندىلىك ھەدىيەسىنى ئۇنىڭ قولىغا ئۆتكۈزسۇن، ئاندىن كاھىن قولىغا قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئالسۇن. **19** كاھىن ئۇ خوتۇنغا قەسەم ئىچكۈزۈپ، ئۇنىڭغا «دەرۋەقە سەن ھېچقانداق ئادەم بىلەن بىللە ياتمىغان، ئېرىڭنىڭ ئورندا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشقا ئېرىپ بۇزۇقلۇق قىلمىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىدىن خالاس بولغايسەن. **20** لېكىن سەن ئېرىڭنىڭ ئورندا باشقا بىرسىگە يېقىنلىشىپ ئۇزۇڭنى بۇلغىغان بولساڭ، ئېرىڭدىن باشقا بىر ئەر سەن بىلەن بىللە ياتقان بولسا، —» دېسۇن؛ **21** ئاندىن كاھىن ئۇ خوتۇنغا قارغىش قەسىمنى ئىچكۈزگەندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا: «ـ پەرۋەردىگار يوتاكنى يىگىلىتىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتىۋەتسۇن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار سېنى ئۇز خەلقىڭ ئىچىدە قارغىش ۋە قەسەم ئېچىش دەستىگىگە ئايلاندۇرسۇن؛ بۇ قارغىش سۈيى ئىچ-قارنىڭنا كىرىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتىۋەتسۇن، يوتاكنى يىگىلىتىۋەتسۇن» دېگەندە، ئۇ خوتۇن: «ئامىن، ئامىن» دېسۇن. **23** شۇنىڭدەك كاھىن بۇ قارغىش سۈزلىرىنى دەپتەرگە پۈتۈپ قويسۇن، شۇنداقلا يازغان سۈزلەرنى ئەلەم سۈيىگە چىلىسۇن، **24** ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئىچكۈزسۇن، بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى سۇ ئوناق ئىچىگە كىرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم بولىدۇ. **25** كاھىن ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىن كۈندىلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۇلا گۈلىتىپ بولغاندىن كېيىن، قوربانگاھقا ئېلىپ كەلسۇن. **26** كاھىن ھەدىيەدىن بىر سىقىم ئۇن ئېلىپ، خاتىرە ھېسابىدا قوربانگاھقا قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ سۇنى ئىچكۈزسۇن. **27** كاھىن ئەمدى ئۇ خوتۇنغا سۇنى ئىچكۈزگەندىن كېيىن، ئەگەر ئۇ ھەقىقىي بۇلغانغان بولۇپ، ئوز ئېرىگە ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ قارغىش سۈيى ئۇنىڭ ئىچىگە كىرگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قورسىقى ئىششىپ، يوتىسى يىگىلەپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خوتۇن ئوز خەلقى ئىچىدە قارغىشقا كېتىدۇ. **28** لېكىن ئەگەر ئۇ خوتۇن بۇلغانمىغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن خالاس بولىدۇ ۋە ئەكسىچە ھاملىدار بولۇپ پەرزەنتلىك بولىدۇ. **29** مانا بۇ كۈندىلىك توغرىسىدىكى قانۇندۇر؛ خوتۇن ئوز ئېرىنىڭ ئورندا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشنى بىلەن ئېرىپ بۇلغانغان بولسا **30** ۋە ياكى بىرسى خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆزلىسە، ئۇنداقتا ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئورغۇزسۇن، كاھىن ئۇنىڭغا

شۇ قانۇن بويىچە ھەممىنى ئىجرا قىلىشۇن. 31 ئەنە شۇنداق قىلغاندا، ئەر گۈناھتىن خالاس بولۇپ، خوتۇن تۆز گۈناھىنى كۆتىرىدۇ.

6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، «تۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، نازارىيلاردىن بولىمەن» دېگەن ئالاھىدە بىر قەسەمنى ئىچكەن بولسا، 3 ئۇنداقتا ئۇ تۆزىنى ھاراق-شاراباتىن ئايرىپ پەرھىز تۇتسۇن؛ ھاراق-شاراب بىلەن ئىشلەنگەن سىركىنمۇ ئىچمىسۇن ياكى ھەرقانداق ئۈزۈم شەرىبىنى ئىچمىسۇن ۋە ھۆل-قۇرۇق ئۈزۈملەرنىمۇ يېمىسۇن. 4 تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بارلىق كۈنلەردە، ئۈزۈم تېلىدىن چىققان ھەرقانداق نەرسىنى، مەيلى ئۈزۈم ئۇرۇقى بولسۇن، پوستى بولسۇن، ئۇلارنى يېيىشكە بولمايدۇ. 5 تۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتىدىم دەپ قەسەم قىلغان كۈنلىردە، ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۇستىرا تەگكۈزۈشكە بولمايدۇ؛ تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلەر تۈگىتىپ بولمىغۇچە، ئۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار چاچلىرىنى ئۆزۈن قويۇشى كېرەك. 6 ئۇ قەسەم ئىچكەن بارلىق كۈنلىردە ھېچقانداق ئۆلۈكلەرگە يېقىنلاشمىقا بولمايدۇ. 7 ئۇنىڭ تۆز ئاتىسى، ئانىسى، قېرىندىشى ياكى ھەدە-سىڭىللىرى تۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇلارنى دەپ تۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى بېشىدا پەرۋەردىگارغىلا خاس بولىمەن دەپ بەرگەن ۋەدىسىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 8 تۆزىنى خۇداغا ئاتىۋەتكەن بارلىق كۈنلەردە ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا مۇقەددەس بولۇپ تۇرسۇن. 9 مۇبادا بىر كىشى ئۇنىڭ يېنىدا تۇيۇقسىز تۆلۈپ قېلىپ، تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولغان بېشى بۇلغانغان بولسا، ئۇ تۆزىنى پاكلاش كۈنى ۋە كېيىنكى يەتتىنچى كۈنىمۇ چېچىنى ئالدۇرسۇن. 10 سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختەكنى ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا كاھىنغا تاپشۇرسۇن. 11 كاھىن بىرنى گۈناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنۈپ، تۆلۈك سەۋەبىدىن ناپاك بولۇپ قالغان گۈناھنى كەچۈرۈش ئۈچۈن تىلەپ كافارەت قىلسۇن؛ نازاريى شۇ كۈننىڭ تۈزىدە تۆز يېشىنى قايتىدىن مۇقەددەس-پاك قىلسۇن. 12 ئۇ تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلىرىنى يېڭىۋاشتىن باشلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىر ياشلىق بىر ئەرىكەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنسۇن؛ ئىلگىرىكى كۈنلىرى بولسا ئىناۋەتسىز ھېسابلانسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ تۆزىنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتىغان ھالىتى بۇلغانغان. 13 نازارىيلاردىن بىرى تۆزىنى [پەرۋەردىگارغىلا] ئاتىغان كۈنلەر توشقان كۈنىدە ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىمە مۇنداق: ـ كىشىلەر ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئېگەلسۇن؛ 14 ئۇ تۆزىنى پەرۋەردىگارغا سۇنۇلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشلىق بېچىرىم ئەرىكەك قوزىنى، گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق چىشى بېچىرىم بىر قوزىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بېچىرىم بىر قوشقارنى كەلتۈرسۇن، 15 شۇنداقلا بىر سېۋەت پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار ھەمدە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە شۇ قۇربانلىقلارنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كەلتۈرسۇن. 16 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈپ، نازارىينىڭ شۇ گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۈنسۇن؛ 17 ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوشقارنى سۈنسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ بىر سېۋەت پېتىر نانىنى سۈنسۇن؛ كاھىن شۇلار بىلەن تەڭ نازارىيى قوشۇپ تەقدىم قىلغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ سۈنسۇن. 18 نازارىي جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىغا بەلگە قىلىپ قويۇۋېتىلگەن چېچىنى چۈشۈرۈپ، چېچىنى ئېلىپ ئىناقلىق قۇربانلىقى ئاستىدىكى ئوتقا قويسۇن. 19 نازارىي شۇ تەرىقىدە تۆزىنى پەرۋەردىگارغىلا ئاتىغانلىق چېچىنى چۈشۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، كاھىن قاينىپ پىشىرىلغان قوشقارنىڭ بىر ئالدى قولىنى ھەم سېۋەتتىن بىر پېتىر نان بىلەن بىر پېتىر ھەمەك نانىنى ئېلىپ كېلىپ نازارىينىڭ قولىغا تۇتقۇزسۇن. 20 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلتىما قۇربانلىق سۈپىتىدە تۇرۇسۇن؛ بۇلار پۇلا كۆلتىما قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنغان تۇش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئالدى قول بىلەن قوشۇلۇپ، مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىپ كاھىنغا بېرىلسۇن؛ ئاندىن كېيىن نازارىي شاراب ئىچسە بولىدۇ. 21 شۇلار بولسا قەسەم ئىچكەن نازارىي توغرىسىدا، تۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاشتا سۈنۈش زۇرۇر بولغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر توغرىسىدا بېكىتىلگەن قانۇن-بەلگىمىدۇر، شۇنىڭدەك تۆزىنىڭ قولى ئېمىگە يەتسە شۇنى سۈنسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ ئىچكەن قەسىمى بويىچە، يەنى تۆزىنى خۇداغا ئاتاش ۋەدىسى توغرۇلۇق شۇ نىزام-بەلگىمە بويىچە ھەمە ئىشنى ئادا قىلسۇن؛ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسۇن. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 23 سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — سىلەر ئىسرائىللارغا مۇنداق بەخت-بەركەت تىلەڭلار: — 24 «پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي، سىلەرنى تۆز پاناھىدا ساقلىغاي؛ 25 پەرۋەردىگار يۈزىنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردە يورۇتۇپ، سىلەرگە شاپائەت قىلغاي؛ 26 پەرۋەردىگار يۈزىنى ئۈستۈڭلارغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلەرگە خاتىرجەملىك بەرگەي!» ـ دەپ تىلەڭلار. 27 ئۇلار شۇنداق قىلىپ نامىمنى ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە قوندۇرىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن.

7 مۇسا ئىبادەت چېدىرىنى تىكلىگەن كۈنى، ئۇ چېدىرنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلار، قۇربانگاھ ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى؛ شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرى، يەنى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقلىرى بولغان، قەبىلە ئەمىرلىرى كېلىپ ھەدىيەلەرنى سۇندى؛ شۇ قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ساناقتىن ئوتكۈزۈش ئىشىغا نازارەت قىلغۇچىلار ئىدى. 3 ئۇلار تۆزلىرىنىڭ ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلىشتى، كەلتۈرۈلگەن بۇ ھەدىيەلەر جەمئىي بولۇپ ئالتە ھارۋا، ئون ئىككى تۆكۈزدىن ئىبارەت ئىدى؛ ھەر ئىككى ئەمىر بىرلىشىپ بىردىن سايىۋەنلىك ھارۋا، ھەربىر ئەمىر بىردىن تۆكۈز ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار بۇ ھەدىيەلەرنى چېدىرنىڭ ئالدىغا ئەكەلىشتى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ 5 جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن سەن بۇ نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىپ، لاۋىيلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ھېچىرىدىغان ئىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئىشلىتىشىگەبەرگىن، — دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۋا بىلەن تۆكۈزلەرنى قوبۇل قىلىپ لاۋىيلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 7 ئۇ گېرشون ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا ئىككى ھارۋا بىلەن تۆت تۆكۈز بەردى. 8 ھەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا تۆت ھارۋا بىلەن سەككىز تۆكۈز بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارغا قارايتتى؛ 9 لېكىن ئۇ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىغاھېچنىمە بەرمىدى؛ چۈنكى ئۇلار مۇقەددەس نەرسىلەرنى كۆتۈرۈشكە مەسئۇل ئىدى، دېمەك، ئۇلار مەسئۇل بولغان نەرسىلەرنى تۆز مۈرىسىدە كۆتۈرەتتى. 10 قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنى، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولدا ئەمىرلەر سۇنىدىغان ھەدىيەلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇشتى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇلار قۇربانگاھنى بېغىشلاش يولدا ھەدىيەلىرىنى سۇنسۇن؛ ھەربىر ئەمىر تۆز كۈنىدە سۇنسۇن، — دېدى. 12 بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون بولدى. 13 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۋز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆڭلەم بىرلىكى بويىچە تۆڭلەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 14 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 15 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەرىكەك قوزا؛ 16 گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 17 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەرىكەك قوزا؛ بۇلار ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 18 ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئىسساكارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولدى. 19 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۋز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆڭلەم بىرلىكى بويىچە تۆڭلەندى؛ ئاشلىق

هەدیە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **20** تۇن شەكىل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **21** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **22** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە، **23** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا، بۇلار ئىسرائىلنىڭ ئوغلى نەتانەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **24** ئۆچىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى زەبۇلۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولدى. **25** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **26** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **27** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **28** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **29** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **30** تۆتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى رۇبەن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى شىدۇرنىڭ ئوغلى ئېلزۇر بولدى. **31** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **32** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **33** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **34** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **35** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار شىدۇرنىڭ ئوغلى ئېلىزۇر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **36** بەشىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى شىمىئون ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولدى. **37** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **38** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **39** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **40** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **41** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **42** ئالتىنىچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى گاد ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئېلىئاساف بولدى. **43** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **44** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **45** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **46** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **47** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئېلىئاساف سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **48** يەتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئېلىشاما بولدى. **49** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **50** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **51** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **52** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **53** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **54** سەككىزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى مانا‌سسەھ ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولدى. **55** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **56** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **57** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **58** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **59** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **60** توققۇزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى بېنيامىن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابىدان بولدى. **61** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **62** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **63** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **64** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **65** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابىدان سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **66** ئوننىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى دان ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئامىمشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولدى. **67** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **68** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **69** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **70** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **71** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئىمامىمشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **72** تۇن بىرنىچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولدى. **73** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **74** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **75** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **76** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **77** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **78** تۇن ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى نافتالى ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئېنانىننىڭ ئوغلى ئاھىرا بولدى. **79** ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **80** تۇن شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **81** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **82** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **83** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئېنانىننىڭ ئوغلى

ئاھىرا سۈنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **84** قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنىدە، ئىسرائىل ئەمىرلىرى قۇربانگاھقا سۈنغان ھەدىيەلەر: — جەمئىي ئون ئىككى كۈمۈش لېگەن، ئون ئىككى كۈمۈش داس، ئون ئىككى ئالتۇن پىيالە بولدى، **85** ھەربىر كۈمۈش لېگەننىڭ ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل، ھەربىر كۈمۈش داسنىڭ ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل ئىدى؛ مۇشۇ قاچا-قۇچىغا كەتكەن كۈمۈش مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ توڭلىمى بىرلىكى بويىچە توڭلىگەنگەندە، جەمئىي ئىككى مىڭ توت يۈز شەكەل چىقتى؛ **86** خۇشبۇي بىلەن تولدۇرۇلغان ئالتۇن پىيالە ئون ئىككى بولۇپ، مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ توڭلىمى بىرلىكى بويىچە توڭلىگەنگەندە، ھەربىر ئالتۇن پىيالىنىڭ ئېغىرلىقى ئون شەكەل چىقتى، بۇ ئالتۇن پىياللەرنىڭ ئالتۇنى جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە شەكەل چىقتى؛ **87** كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن بولغان ماللار: — جەمئىي ئون ئىككى تورپاق، ئون ئىككى قوچقار، ئون ئىككى بىر ياشلىق ئەركەك قوزا ئىدى، ھەربىرى تېگىشلىك ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن بىللە سۈنۈلدى؛ ئون ئىككى تېكە گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن سۈنۈلدى؛ **88** ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن سۈنۈلغىنى جەمئىي يىگىرمە توت بۇقا، ئاتمىش قوچقار، ئاتمىش تېكە، بىر ياشلىق ئاتمىش ئەركەك قوزا ئىدى. قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلىنىپ، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا سۈنۈلغان ھەدىيەلەر مانا مۇشۇلار. **89** مۇسا [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىلى جامائەت چېدىرىغا كىرگەن چېغىدا، ئۇ «ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقى»نىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭكى تەرىپىدىكى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۇنىڭ تۈزىگە گەپ قىلغان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ پەرۋەردىگار شۇ يولدا ئۇنىڭغا سۆز قىلاتتى.

8

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن ھارۇنغا: «سەن چىراغلار ياقىدىغان چاغدا يەتتە چىراغنىڭ ھەممىسى چىراغداننىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان بولسۇن» دەپ ئېيتىپ قوي، — دېدى. **3** ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ ئۇ چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنىڭ ھەممىسىنى ياندۇرۇپ، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقىنىدەك، چىراغ نۇرىنى چىراغداننىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان قىلىپ قويدى. **4** چىراغداننىڭ ياسىلىشى مۇنداق: ئۇ ئالتۇندىن بولقا بىلەن سوقۇپ ياسالغان، پۈتىدىن گۈللىرىگىچە بولقا بىلەن سوقۇپ چىقىرىلغان. پەرۋەردىگار مۇساغا كۆرسەتكەن نۇسخىدەك، ئۇ چىراغدانىنى شۇنداق ياساتتى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **6** سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللاپ چىقىپ پاكلىغىن. **7** ئۇلارنى پاكلاش ئۈچۈن ئۇلارغا مۇنداق قىل: «كافارەت سۈيى»نى ئۇلارنىڭ بەدىنىگە چاچقىن؛ ئاندىن ئۇلار تۈزلىرى پۈتۈن بەدىنىنى ئۆستۈرا بىلەن چۇشۇرسۇن، كىيىملىرىنى يۇيۇپ تۈزىنى پاك قىلسۇن. **8** ئاندىن كېيىن ئۇلار بىر تورپاق بىلەن سۈنۈنگۈنا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيەسىنى، يەنى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇنىنى كەلتۈرسۈن، سەن گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن يەنە بىر تورپاقنى كەلتۈر. **9** سەن لاۋىيلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈر ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىنى يىغىپ كەل؛ **10** لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغىن؛ ئاندىن ئىسرائىللار كېلىپ قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسۇن. **11** ھارۇن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ «پۈلا كۆلىتىما قۇربانلىق»ى سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى قىلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلسۇن. **12** لاۋىيلار قوللىرىنى ھېلىقى ئىككى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ سەن بىرنى گۈناھ قۇربانلىقى بولسۇن، بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، لاۋىيلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۈن دەپ پەرۋەردىگارغا سۈنغىن. **13** سەن ئاندىن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى پۈلا كۆلىتىما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىل. **14** لاۋىيلار مېنىڭكى بولسۇن دەپ، سەن لاۋىيلارنى ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللاردىن ئايرىپ چىق. **15** ئاندىن لاۋىيلار كىرىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسا بولىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پاكلاندۇر، ئۇلارنى پۈلا كۆلىتىما قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەدىيە قىل. **16** چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە پۈتۈنلەي ماڭا ئاتالغان؛ مېنىڭ ئۇلارنى مېنىڭكى بولسۇن دەپ تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا بالىياتقۇنىنىڭ تۇنجى مېۋىسى ئورنىدا قويغانلىقىمدۇر. **17** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىسى، مەيلى ئۇ ئىنسان ياكى ھايۋان بولسۇن، پۈتۈنلەي ماڭا تەۋەدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا بارلىق تۇنجىلارنى ئۆلتۈرگەن كۈنى ئۇلارنى تۇزۇمگە مۇقەددەس قىلىپ ئېلىۋالغانىدىم. **18** مېنىڭ لاۋىيلارنى ئۇ يول بىلەن تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا قويۇشۇم ئۈچۈندۇر. **19** ۋە جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن ۋە ئىسرائىللارنىڭ [گۈناھىنى تىلەپ] كافارەت كەلتۈرسۈن، شۇنىڭدەك ئىسرائىللار مۇقەددەس جايغا يېقىنلاشقاندا ئۇلار ئارىسىدا بالا-قازا چىقمىسۇن دەپ، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردىم. **20** مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتۈكۈل ئىسرائىل جامائىتى لاۋىيلارنى شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ لاۋىيلار توغرىلۇقۇق مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئىسرائىللار ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى. **21** لاۋىيلار شۇنداق قىلىپ ئۆزلىرىنى [گۈناھتىن] پاكلاپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇيۇپ پاكىزلىدى؛ ھارۇن ئۇلارنى پۈلا كۆلىتما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلدى، ھارۇن يەنە ئۇلارنى پاكلاشقا [گۈناھىنى تىلەپ] كافارەت قىلدى. **22** ئاندىن كېيىن لاۋىيلار كىرىپ ھارۇننىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا كىرىشتى؛ پەرۋەردىگار لاۋىيلار توغرىلۇقۇق مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار ئۇنى شۇ بويىچە بەجا كەلتۈردى. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **24** لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىسى مۇنداق بولسۇن: — يىگىرمە بەش ياشتىن يۇقىرىلىرى كىرىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا سەپكە كىرسۇن؛ **25** ئەللىك ياشقا يەتكەندىن كېيىن سەپتىن چېكىنىپ شۇ خىزمەتنى قىلمىسۇن؛ **26** لېكىن ئۇلار جامائەت چېدىرى ئىچىدە قېرىنداشلىرىغا ياردەملىشىپ، ئۇلارنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشقا بولىدۇ، ئەمما چېدىردىكى رەسمىي ۋەزىپىدە بولمىسۇن. لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرى ھەقىقىدە ئۇلارغا ئەنە شۇنداق قىل.

9

مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، پەرۋەردىگار سىنائى چۆلىدە مۇساغا بۇيرۇپ: — **2** ئىسرائىللار بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزسۈن؛ **3** يەنى مۇشۇ ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، بارلىق بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ھېيتنى ئۆتكۈزۈگىلار، — دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى بۇيرۇدى. **5** ئۇلار بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، سىنائى چۆلىدە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزدى، پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. **6** بىر نەچچەيلەن بىر ئۆلۈككە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار شۇ كۈنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەلمىدى-دە، ئۇلار شۇ كۈنى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇساغا: — **7** بىز ئۆلۈپ قالغان ئادەمگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولساقۇ، لېكىن نېمىشقا ئىسرائىللارنىڭ قاتاردا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۈنۈشقا كېرەك بولغىنىنى ئېلىپ كېلىشتىن رەت قىلىنىمىز؟ — دېيىشتى. **8** — توختاپ تۇرۇڭلار، مەن بېرىپ پەرۋەردىگار سىلەر توغرا كۆلارنا نېمە بۇيرۇيدىكىن، ئاڭلاپ باقاي، ـ دېدى مۇسا ئۇلارغا. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **10** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار ئىچىدە بەزىلەر ئۆلۈكلەرگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولسا ياكى ئۇزاق سەپەر ئۈستىدە بولسا، ئۇلار يەنىلا پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە بولىدۇ. **11** ئۇنداق كىشىلەر ئىككىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا ھېيتنى ئۆتكۈزسۈن؛ [ھېيت تاتامىنى] پېتىر نان ۋە ئاچچىق كۆكئالار بىلەن بىللە يىسۇن، **12** ئۇلاردىن ئەتىگەن ئازراقۇ قالدۇرمىسۇن ۋە [قوزىسىنىڭ] ئۈستىخانلىرىدىن بىرەرسىنمۇ سۈندۈرغۇچى بولمىسۇن؛ ئۇلار ھېيتنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئۆتكۈزسۈن. **13** ھالبۇكى، پاك بولغان، سەپەر ئۈستىدىمۇ بولمىغان ئەمما ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە ئېتىبار بەرمىگەن كىشى بولسا ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۈنۈش كېرەك بولغىنىنى سۈنمىغانلىق ئۈچۈن، ئۇ ئۆز گۈناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ. **14** ئەگەر ئارا كۆلاردا ئۆرۈۋاتقان يات ئەللىك بىر مۇساپىر پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى خالىسا، ئۇ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى توغرىسىدىكى بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ئۆتكۈزسۈن؛ يات ئەللىك مۇساپىرلار ئۈچۈن ۋە زېمىندا

تۇغۇلغانلار ئۇچۇنمۇ ئاراكلاردا شۇ برلا نىزام بولسۇن. 15 ئىبادەت چېدىرى تىكلەنگەن كۈنى، بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنى قاپلاپ تۇردى؛ كەچتىن تاكى ئەتىگەنگىچە، بۇلۇت خۇددى ئوتتەك ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. 16 دائىم شۇنداق بولاتتى؛ [كۈندۈزى] بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى قاپلاپ تۇراتتى، كېچىسى ئۇ ئوتقا ئوخشايتتى. 17 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار يولغا چىقاتتى، بۇلۇت قەيەردە توختىسا، ئىسرائىللار شۇ يەردە بارگاھ تىكەتتى. 18 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ماكانىتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە بارگاھ تىكەتتى، بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە قانچە تۇزاق توختىسا، ئۇلار بارگاھتا شۇنچە تۇزاق تۇراتتى. 19 بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە خېلى كۆنلەرگىچە توختاپ تۇرسا، ئىسرائىللارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتمىسىنى تۇتۇپ سەپەرگە چىقمايتتى، 20 مۇبادا بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە پەقەت بىرنەچچە كۈنلا توختىسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە شۇ ۋاقىتتا بارگاھ قۇرۇپ ياتاتتى، ئاندىن يەنە پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە سەپەرگە ئاتلىناتتى. 21 ۋە مۇبادا بۇلۇت پەقەتلا كەچتىن ئەتىگەنگىچە توختاپ، ئەتىگەندە بۇلۇت يەنە كۆتۈرۈلسە، ئۇلار يەنە يولغا چىقاتتى؛ مەيلى كۈندۈزى ياكى كېچىسى بۇلۇت كۆتۈرۈلسىلا، ئۇلار سەپەرگە چىقاتتى. 22 بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۆزۈزاق تۇرسا، مەيلى ئىككى كۈن، بىر ئاي، بىر يىل تۇرسىمۇ، ئىسرائىللار يولغا چىقمايى بارگاھتا تۇرۇۋېرەتتى؛ لېكىن بۇلۇت كۆتۈرۈلۈپ ماكىسلا ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى. 23 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار بارگاھ قۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بەرگەن ئەمرى بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتمىسىنى تۇتاتتى.

10

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئۆزۈڭگە ئىككى كانايي ياساتقىن؛ ئۇلارنى كۈمۈشتىن سوقتۇر. ئۇلار جامائەتنى يىغىشقا، شۇنداقلا جامائەتنى بارگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىشقا چاقىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ. 3 ئىككى كانايي چېلىنغاندا پۈتكۈل جامائەت سېنىڭ يېنىڭغا جامائەت چېدىرى دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يىغىلىدىغان بولسۇن. 4 ئەگەر يالغۇز بىرى چېلىنسا، ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ مىڭبېشىلىرى سېنىڭ يېنىڭغا كېلىپ يىغىلسۇن. 5 سىلەر قاتتىق يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا كۈن چىقىش تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن. 6 ئاندىن سىلەر ئىككىنچى قېتىم قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا جەنۇب تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن؛ ئۇلار يولغا چىققان چاغدا كانايي قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىنسىۇن كېرەكتۇر. 7 جامائەتنى يىغىلىشقا چاقىرىدىغان چاغدا، كانايي چېلىكلار، ئەمما قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالماكلار؛ 8 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى، كاھىن بولغانلار كانايلارنى چالسۇن؛ بۇلار سىلەرگە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولسۇن. 9 ئەگەر سىلەر تۇز زېمىنىڭلاردا سىلەرگە زۇلۇم سالغان دۈشمىنىڭلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقساكلار، قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىكلار. شۇنىڭ بىلەن تۇزۇڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ياد ئېتىلىپ، دۈشمىنىڭلاردىن قۇتۇلىسىلەر. 10 يۇنىڭدىن باشقا، خۇشال كۈنلىرىڭلاردا، بېكىتىلگەن ھېيتلىرىڭلاردا ۋە ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە، سىلەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنغىنىڭلاردا، قۇربانلىقلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ كانايي چېلىكلار؛ شۇنىڭ بىلەن [كانايلار] سىلەرنى خۇدايىڭلارغا ئەسلەتكۈچى بولىدۇ؛ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 11 ئىككىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمىنچى كۈنى بۇلۇت ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلدى، 12 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار سىناي چۆلىدىن چىقىپ، يول ئېلىپ سەپەرلىرىنى باشلىدى؛ بۇلۇت پاران چۆلىدە توختىدى. 13 بۇ ئۇلارنىڭ بىرىنچى قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە يولغا چىقىشى بولدى. 14 يەھۇدا بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۈچىنى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ ئالدى بىلەن يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئامىناداب ئوغلى ناھشون ئىدى. 15 ئىسساكار قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل ئىدى. 16 زەبۇلۇن قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ھېلونىڭ ئوغلى ئېلىئاب ئىدى. 17 ئاندىن ئىبادەت چېدىرى چۈۋۈلۈپ، گەرشونىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆزى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى. 18 رۇبەن بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۈچىنى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى شىدىئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر ئىدى. 19 شىمېئون قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل ئىدى. 20 گاد قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. 21 ئاندىن كوھاتلار مۇقەددەسنى بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى، ئۇلار يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن ئىبادەت چېدىرىنى [كۆتۈرگۈچىلەر] كېلىپ ئۆزى تىكلەپ قويۇشقاندى. 22 ئەفرائىم بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۈچىنى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما ئىدى. 23 مانا‌سسەھ قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل ئىدى. 24 بىنيامىن قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى گىدىئونىڭ ئوغلى ئابىدان ئىدى. 25 دان بارگاھى ھەممە بارگاھلارنىڭ ئارقا مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئۈچىنى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر ئىدى. 26 ئاشىر قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل ئىدى. 27 نافتالى قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ئېنانانىڭ ئوغلى ئاھىرا ئىدى. 28 بۇلار ئىسرائىللار يولغا چىققاندا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ مېڭىش تەرتىبى ئىدى؛ ئۇلار شۇ تەرىقىدە يولغا چىقتى. 29 مۇسا ئۆزىنىڭ قېينىتىسى، مىدىيانلىق رېئۇئەلنىڭ ئوغلى ھوبابقا: — بىز پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغان يەرگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتىمىز؛ ئۇ: «مەن ئۇ يەرنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىمەن» دېگەن؛ ئۇزلىرىنىڭ بىز بىلەن بىللە مېڭىشلىرىنى ئۈتۈنىمەن، بىز سىلىگە ياخشى قارايمىز، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئوغرىلۇقتە بەخت-ساۋادەت ئاتا قىلىمەن دەپ ۋەدە بەرگەن، — دېدى. 30 لېكىن ھوباب مۇساغا: — ياق، مەن ئۆز يۇرتۇم، ئۆز ئۇرۇق-ئۆقىنالىرىمغا كېتىمەن، — دېدى. 31 مۇسا ئۇنىڭغا: بىزدىن ئايرىلىپ كەتمىسىلە؛ چۈنكى سىلى چۆلدە قانداق بارگاھ قۇرۇشىمىز كېرەكلىكىنى بىلىلا، سىلى بىزگە كۆز بولۇپ بەرسىلە. 32 شۇنداق بولىدۇكى، بىز بىلەن بىللە بارسىلا، كەلگۈسىدە پەرۋەردىگار بىزگە قانداق ياخشىلىق قىلسا، بىزمۇ سىلىگە شۇنداق قىلىمىز! — دېدى. 33 ئىسرائىللار پەرۋەردىگار تېغىدىن يولغا چىقىپ ئۈچ كۈن يول ماكىدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۇلارغا ئارام ئالدىغان يەر ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈچ كۈن يول باشلاپ ماكىدى. 34 ئۇلار چېدىرلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىدىغان چاغلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى ھامان ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولاتتى. 35 ئەھدە ساندۇقى يولغا چىقىدىغان چاغدا مۇسا: «ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ دۈشمەنلىرىڭ تەرىپىرەن بولسۇن؛ ساكا تۆچلەر يۈزۈڭنىڭ ئالدىدىن قاچسۇن!» — دەيتتى. 36 ئەھدە ساندۇقى توختىغان چاغدا ئۇ: «قايتىپ كەلگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، مىڭلىغان-تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقى ئارىسىغا قايتىپ كەلگەيسەن!» — دەيتتى.

11

ۋە شۇنداق بولدىكى، خەلق غوتۇلدىشاتتى، ئۇلارنىڭ غوتۇلداشلىرى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ ئىنتايىن رەزىل ئاكلاندى؛ ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئاكلىدى ۋە ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئوت-يالقۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇتىشىپ، بارگاھنىڭ چېتىدىكى بەزىلەرنى كۆيدۈرۈشكە باشلىدى. 2 خەلق بۇ چاغدا مۇساغا يالۋۇرۇپدى، مۇسا پەرۋەردىگاردىن تىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئوت پەسىيىپ ئۆچتى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى ئۇلارنىڭ ئوتىۋىرىسىدا ئۇتاشقانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئۇ يەرگە «تابەراھ» دەپ ئات قويدى. 4 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شالغۇت كىشىلەرنىڭ نەپسى تاقلىداپ كەتتى، ئىسرائىللارمۇ يەنە يىغلاشقا باشلىدى: «ئەمدى بىزگە كىم گۆش بېرىدۇ؟ 5 ھېلىمۇ ئېسىمىزدىكى، بىز مىسىردىكى چاغلاردا پۇل خەجلىمەي ئۇرۇقۇمۇ بىلىق يېيەلەيتۇق، يەنە تەرخەمەك، تاۋۇز، پىياز ۋە كۆزدە پىياز بىلەن سامساقۇ بار ئىدى. 6 مانا بۇ يەردە ھازىر كۆز ئالدىمىزدا مانىدىن باشقا ھېچنېمە يوق، ئەمدى بىزنىڭ جېنىمىزمۇ قۇرۇپ كېتىۋاتىدۇ» دېيىشتى. 7 مانىنا گويا يۇمغاقسۈت ئۇرۇقىغا، كۆزۈنۈشى گويا كەھرۇباغا ئوخشايتتى. 8 كىشىلەر ئۇيان-بۇيان چېيىپ ئۇنى يىغىپ، بەزىدە يارغۇنچاقتا ئېزىپ، بەزىدە ھاۋانچىدا سوقۇپ، يا بەزىدە

قازاندا پىشۇرۇپ نان قىلىپ يەيتتى، تەمى زەيتۇن مايلىق توقاچلارغا ئوخشايتتى. 9 كىچىدە بارگاھقا شەبنەم چۈشكەندە، مانناموُ شۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەتتى. 10 مۇسا خەلقنىڭ ئائىلىمۇ-ئائىلە ھەربىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا يىغا-زار قىلىشۇاتقىنىنى ئاڭلىدى؛ يۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى، بۇ ئىش مۇسانىڭ نەزىرىدىمۇ يامان كۆرۈندى. 11 مۇسا پەرۋەردىگارغا: — سەن بۇ بارلىق خەلقنىڭ ئېغىر يۈكىنى ماڭا ئارتىپ قويۇپ، مەن قۇلۇڭنى نېمىشقا بۇنداق قىينايسەن، نېمىشقا مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپمايمەن؟ 12 يا مەن بۇ پۈتۈن خەلققە ھاملىدار بولۇپ، تۇغلارنى تۇغدۇرمۇ؟ سەن تېخى ماڭا: «سەن تۇغلارنى مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلغان شۇ يەرگە يەتكۈزگۈچە، خۇددى باققان ئاتىسى ئەمچەكتىكى بوۋاقنى ياغرىغا ئالغاندەك ياغرىڭغا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭ» دەۋاتىسەن؟ 13 مەن بۇ خەلققە نەدىن گۆش تېپىپ بېرەلەيمەن؟ چۈنكى ئۇلار ماڭا يىغلاپ: «سەن بىزگە يېگۈدەك گۆش تېپىپ بەر!» دېيىشمەكتە. 14 مەن بۇ خەلقنى كۆتۈرۈشنى يالغۇز ئۆستۈمگە ئېلىپ كېتەلەيدىگەنمەن، بۇ ئىش ماڭا بەك ئېغىر كېلىۋاتىدۇ. 15 ئەگەر سەن ماڭا مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلماقچى بولساڭ، مەن ئۆتۈنۈپ قالاي، بۇ خاراب ھالىتىمنى ماڭا كۆرسەتمەي، ئىلتىپات قىلىپ مېنى ئولتۇرۇۋەت! — دېدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ئىچىدىن، سەن يىنىمغا تونۇيدىغان خەلق ئاقساقاللىرى ۋە بەگلەردىن يەتمىشنى تاللاپ يىغقىن، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەل. ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇرسۇن. 17 مەن شۇ يەرگە چۈشۈپ سېنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن، ۋە سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرۇۋاتقان روھنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگىمۇ يۈلۈپ قويىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەن بىلەن بىللە خەلقنى كۆتۈرۈش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالىدۇ، ئاندىن سەن ئۇنى ئۆزۈڭ يالغۇز كۆتۈرمەيدىغان بولىسەن. 18 سەن خەلققە مۇنداق دېگىن: «ئەتە گۆش يېيىشكە تەييارلىنىپ ئۆزەڭلەرنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاڭلار، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىنى ئاغرىتىپ يىغلاپ: «ئەمدى كىم بىزگە گۆش بېرىدۇ؟ ئاھ، مىسىردىكى ھالىمىز بەك ياخشى ئىدى!» دېگەنىدىلار ئەمەسمۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرگە گۆش بېرىدۇ، سىلەر ئۇنىڭدىن يەيسىلەر. 19 سىلەر بىر كۈن، ئىككى كۈن ئەمەس، بەش كۈن، ئون كۈن ئەمەس، يىگىرمە كۈنمۇ ئەمەس، 20 بەلكى پۈتۈن بىر ئاي يەيسىلەر، تا كى بۇرنىڭلاردىن ئېتىلىپ چىقىپ ھۆ بولغۇچە يەيسىلەر، چۈنكى سىلەر ئارا ئاڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى مەنىستەمەي، ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: «بىز نېمە ئۈچۈن مىسىردىن چىقتۇق؟» — دېدىڭلار». 21 مۇسا: — مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان بۇ خەلقتىن يولغا چىقالايدىغان ئەرەكلەر ئالتە يۈز مىڭ تۇرسا، سەن تېخى: «مەن ئۇلارنى گۆش يەيدىغان، ھەتتا پۈتۈن بىر ئاي گۆش يەيدىغان قىلىمەن» دەيسەن، 22 ئەمىسە قوي، كالا پادىلىرىنىڭ ھەممىسى سويۇلسا ئۇلارغا يېتەرمىدۇ؟ يا كى دېڭىزدىكى ھەممە بېلىق ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىلسە، ئۇلارنىڭ يېيىشىگە يېتەرمۇ؟ — دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىسقا بولۇپ قالىتىمۇ؟ ئەمدى كۆرۈپ باققىنە، مېنىڭ ساڭا دېگەن سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلامدۇ-يوق؟ — دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن مۇسا چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى خەلققە يەتكىزدى ۋە خەلق ئىچىدىكى ئاقساقالاردىن يەتمىش ئادەمنى تاللاپ يىغىپ ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. 25 ئاندىن پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن چۈشۈپ، مۇسا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇنىڭدىكى روھتىن ئېلىپ يەتمىش ئاقساقالغا قويدى؛ روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونۇشى بىلەن ئۇلار بېشارەت بېرىشكە كىرىشتى. لېكىن شۇ ۋاقىتتىن كېيىن ئۇلار ئۇنداق قىلمىدى. 26 لېكىن ئۇ چاغدا ئۇلاردىن ئىككى ئادەم بارگاھتا قالدى؛ بىرسىنىڭ ئىسمى ئەلداد، ئىككىنچىسى مېداد ئىدى ‹ئۇلار ئەسلىدە ئاقساقاللارنىڭ ئارىسىدا تىزىملانغانىدى، لېكىن ئىبادەت چېدىرىغا چىقمايى قالغانىدى›. روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىمۇ قوندى ۋە ئۇلار بارگاھ ئىچىدە بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 27 ياش بىر يىگىت يۈگۈرۈپ كېلىپ مۇساغا: — ئەلداد بىلەن مېداد بارگاھتا بېشارەت بېرىۋاتىدۇ، — دېدى. 28 مۇسانىڭ خىزمەتكارى، مۇسا تاللىغان سەرخىل يىگىتلىردىن بىرى، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ: — ئۇ خوجام مۇسا، ئۇلارنى توسۇغايلا، — دېدى. 29 لېكىن مۇسا ئۇنىڭغا: — سەن مېنىڭ سەۋەبتىن ھەسەت قىلىۋاتامسەن؟ پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن خەلقى يەيغەمبەر بولۇپ كەتسە ئىدى، پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ روھىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسا ئىدى! — دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى بارگاھقا قايتىپ كېتىشتى. 31 ئەمدى پەرۋەردىگار ئالدىدىن بىر شامال چىقىپ، ئۇ دېڭىز تەرەپتىن بۇدۇنلىرىنى ئۆچۈرتۈپ كېلىپ، بارگاھنىڭ ئەتراپىغا يېيىۋەتتى؛ بۇدۇنلەر بارگاھنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول، بۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول كەلگۈدەك يەر يۈزىنى ئىككى گەز ئېگىزلىكتە كەلگۈدەك قاپلىدى. 32 خەلق ئورنىدن تۇرۇپ پۈتكۈل شۇ كۈنى، شۇ كېچىسى ۋە ئەتىسى پۈتۈن كۈن بۇدۇنە تۇتۇپ يىغدى، ئەڭ ئاز دېگەنلىرىمۇ ئالاھازەل ئىككى خومىر يىغدى؛ ئۇلار بۇلارنى بارگاھنىڭ تۆت ئەتراپىغا ئۆزۈلىرى ئۈچۈن يېيىشتى. 33 ئۇلار گۆشنى چاينىماي ئېزىپ بولماي، گۆش تېخى چىشلىرى ئارىسىدا تۇرغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇلارغا قوزغىلىپ، خەلقنى ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا بىلەن ئۇردى. 34 شۇڭا كىشىلەر شۇ يەرنى «قىبروت-ھاتتاۋاھ» دەپ ئاتىدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ يەردە نەپسى تاقىلدىغان كىشىلەرنى يەرلىككە قويغانىدى. 35 كېيىن خەلق قىبروت-ھاتتاۋاھتىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا كېلىپ، ھازىروتتا توختىدى.

12

مەريەم بىلەن ھارۇن مۇسانىڭ ھەيەشلىك قىزنى خوتۇنلۇققا ئالغىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قارشى سۆز قىلدى ‹چۈنكى ئۇ ھەيەشلىك بىر قىزنى ئالغانىدى›. 2 ئۇلار: — پەرۋەردىگار پەقەت مۇسا بىلەنلا سۆزلىشىپ، بىز بىلەن سۆزلەشمەپتىمۇ؟ — دېيىشتى. بۇ گەپنى پەرۋەردىگار ئاڭلىدى. 3 مۇسا دېگەن بۇ ئادەم ئىنتايىن كەمتەر-مۇمىن ئادەم بولۇپ، بۇ تەرەپتە يەر يۈزىدىكىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئالدىغا ئوق ئىدى. 4 پەرۋەردىگار مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەمگە تۈيۈقسىز: — سىلەر ئۈچۈڭلار جامائەت چېدىرىغا كېلىڭلار، — دېدى. ئۇچىلىسى چىقىپ كەلدى. 5 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئەرشتىن] بۇلۇت تۈۋرۈكى ئىچىدە چۈشۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا توختاپ، ھارۇن بىلەن مەريەمنى قىچىرىۋىدى، ئۇلار ئالدىغا كەلدى. 6 ئۇ ئۇلارغا: — ئەمدى سىلەر گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئەگەر سىلەرنىڭ ئارا ئاڭلاردا پەيغەمبەر بولسا، مەن پەرۋەردىگار ئالامەت كۆرۈنۈشتە ئۇنىڭغا ئۆزۈمنى ئايان قىلىمەن، چۈشىدە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن. 7 لېكىن قۇلۇم مۇساغا نىسبەتەن ئۇنداق ئەمەس؛ ئۇ بارلىق ئائىلەم ئىچىدە تولىمۇ سادىقتۇر، 8 مەن ئۇنىڭ بىلەن تېپىشماق ئېيتىپ ئولتۇرمايمۇ، يۈزمۇ يۈز تۇرۇپ بۇاستە سۆزلىشىمەن، ئۇ مەن پەرۋەردىگارنىڭ قىيابىتىنى كۆرەلەيدۇ. ئەمدى سىلەر نېمىشقا قۇلۇم مۇسا توغرىلۇقتا يامان گەپ قىلىشتىن قورقمىدىڭلار؟ — دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپى ئۇلارغا قوزغالدى ۋە ئۇ كېتىپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چېدىرى ئۈستىدىن كەتتى، ۋە مانا، مەريەم خۇددى ئاپىئاق قاردەك پېسە-ماخاۋ بولۇپ كەتتى؛ ھارۇن بۇرۇلۇپ مەريەمگە قارىۋىدى، مانا، ئۇ پېسە-ماخاۋ بولۇپ قالغانىدى. 11 ھارۇن مۇساغا: — ۋاي خوجام! نادانلىق قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىن بۇ گۇناھنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ئارتمىغايسەن. 12 ئۇ خۇددى تانىسىنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىلا يەدىنى يېرىم چىرىك، ئۆلۈك ئۆغۈلغان بالدەك بولۇپ قالمىغاي! — دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا: — ئى تەڭرى، ئۇنىڭ كېسىلىنى ساقايتىۋەتكەن بولساڭ، — دەپ ندا قىلدى. 14 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئەگەر تاتىسى ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈرگەن بولسا، ئۇ يەتتە كۈن خىجىلچىلىق ئىچىدە ئۆرغان بولاتتى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى ئۇ بارگاھنىڭ سىرتىغا يەتتە كۈن قاماپ قويۇلسۇن، ئاندىن ئۇ قايتىپ كەلسۇن، — دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەريەم بارگاھ سىرتىغا يەتتە كۈن قاماپ قويۇلدى، تا كى مەريەم قايتىپ كەلگۈچە خەلق يولغا چىقمايى ئۆرۈپ تۇردى. 16 ئاندىن كېيىن خەلق ھازىروتتىن يولغا چىقىپ، پاران چۆللىدە بارگاھ قۇردى.

13

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 مەن ئىسرائىللارغا مىراس قىلىپ بەرگەن قانائان زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئادەملەرنى ئەۋەتكىن؛ ھەربىر ئاتا جەمەتكە تەۋە قەبىلىدىن بىردىن ئادەم چىقىرىلسۇن، ئۇلار ئۆز قەبىلىسىدىكى ئەمىر بولسۇن، — دېدى. 3 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلارنى پاران چۆللىدىن يولغا سالدى؛ ئۇلارنىڭ

هەممىسى ئىسرائىللارنىڭ باشلىرى ئىدى. 4 تۇۋەندىكىلەر تۇلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن زاككۇرنىڭ ئوغلى شامۇيا، 5 شىمئون قەبىلىسىدىن خورنىڭ ئوغلى شافات، 6 يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب، 7 ئىسساكار قەبىلىسىدىن يوسۇپنىڭ ئوغلى ئىگال، 8 ئەفرائىم قەبىلىسىدىن نۇننىڭ ئوغلى هوشىيا، 9 بنيامىن قەبىلىسىدىن رافۇنىڭ ئوغلى پالتى، 10 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن سودىنىڭ ئوغلى گاددىيەل، 11 يۇسۇپ قەبىلىسىدىن، يەنى مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن سۇسىنىڭ ئوغلى گاددى، 12 دان قەبىلىسىدىن گىماللىنىڭ ئوغلى ئامىيەل، 13 ئاشىر قەبىلىسىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى سەتۇر، 14 نافتالى قەبىلىسىدىن ۋوفسىنىڭ ئوغلى ناهبى، 15 گاد قەبىلىسىدىن ماكىنىڭ ئوغلى گىئۇئەل. 16 مانا بۇلار مۇسا چارلاپ كېلىگەلەر دەپ قاتناشان زېمىنغا ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ ئىسمى. مۇسا نۇننىڭ ئوغلى هوشىيانى يەھوشۇيا دەپ ئاتىدى. 17 مۇسا تۇلارنى چارلاپ كېلىشكە قاناتانغا سەپەرۋەر قىلىپ: — سىلەر مۇشۇ يەردىن نەگەۋ چۆلى تەرەپكە قاراپ مېڭىڭلار، ئاندىن تاغلىق رايونغا چىقىڭلار. 18 تۇ يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، تۇ يەردىكىلەرنىڭ كۈچلۈك-ئاجىزلىقىنى، ئاز ياكى كۆپلۈكىنى كۆرۈپ بېقىڭلار، 19 تۇلار تۇرۇۋاتقان يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ياخشى-ياماناىلقىنى كۆرۈڭلار، تۇلار تۇرۇۋاتقان شەھەرلەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، بارگاهلىق شەھەر ياكى سېپىل-قەلئەلىك شەھەر ئىكەنلىكىنى، 20 تۇ يەرنىڭ مۇنبەت ياكى مۇنبەتسىز ئىكەنلىكىنى، دەل-دەرەخلىرىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. يۈرەكلىرىڭ بولۇپ، مېۋە-چېۋىلىردىن ئالغاچ كېلىڭلار، — دېدى. بۇ چاغ دەل ئۈزۈم پىشىپ قالغان ۋاقىت ئىدى. 21 تۇلار شۇ تەرەپلەرگە چىقىپ، زېمىننى زىن چۆلدىن تارتىپ تاكى هامات ئېغىزىنىڭ يىنىدىكى رەهوبقىچە بېرىپ چارلاشتى. 22 تۇلار جەنۇب تەرەپتە هېبرونغا باردى، تۇ يەرلەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاهمان، شىشاي، تالماي دېگەنلەر ئولتۇرۇشلۇق ئىدى. ئەسلىدە هېبرون شەهىرى مىسىردىكى زوئان شەهىردىن يەتتە يىل ئىلگىرى ياسالغانىدى. 23 تۇلار «ئەشكول جىلغىسى»غا كەلدى، تۇ يەردە بىر ساپ ئۈزۈمنى بار بىر تۈزۈم شىبخىنى كېسىپ، بىر بالداققا ئېسىپ ئىككى ئادەمگە كۆتۈرگۈزۈپ ماكىدى؛ تۇلار تازراق ئانار بىلەن ئەنجۈرمۇ ئېلىپ قايتىپ كەلدى. 24 ئىسرائىللار شۇ يەردە كېسىۋالغان ئەشۇ ئۈزۈم سەۋەبىدىن تۇ يەر «ئەشكول جىلغىسى» «[ئۈزۈم ساپىقى جىلغىسى]» دەپ ئاتالدى. 25 تۇلار قىرىق كۈندىن كېيىن تۇ يەرلەرنى چارلاپ تۈگىتىپ، قايتىپ كەلدى. 26 تۇلار كېلىپ، پاران چۆللۈكىدىكى قادەشتە مۇسا، هارۇن ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جاماىتى بىلەن كۆرۈشتى. تۇلار ئىككىيلەنگە هەم پۈتكۈل ئىسرائىل جاماىتىگە مەلۇمات بەردى هەم زېمىننىڭ مېۋىلىرىنى تۇلارغا كۆرسەتتى. 27 تۇلار مۇساغا مەلۇمات بېرىپ: — بىز تۈزلىرى بېرىكلار دېگەن يەرلەرگە باردۇق، راستىنلا سۈت بىلەن هەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يەر ئىكەن، مانا بۇلار شۇ يەرنىڭ مېۋىلىرى. 28 بىراق تۇ يەردىكىلەر بەك كۈچتۈگۈگۈر ئىكەن، شەھەرلەر سېپىللىق بولۇپ هەم پۇختا-هەيۋەتلىك ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىز تۇ يەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ كۆردۇق. 29 ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپتە تۇرىدىكەن؛ هىتتىيلار، يەبۇسىيلار، ئامورىيلار تاغلاردا تۇرىدىكەن؛ قاناتانىيلار دېڭىز بويلىرىدا ۋە ئىئوردان دەريا‌سى بويلىرىدا تۇرىدىكەن، — دېدى. 30 كالەب مۇسانىڭ ئالدىدا كۆپچىلىكنى تىنچىتىپ: — بىز دەرهال ئاتلىنىپ بېرىپ تۇ يەرنى ئىگەلەيلى! چۈنكى بىز چوقۇم غالىب كېلىمىز — دېدى. 31 لېكىن ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىققان باشقىلار بولسا: — تۇلار بىزدىن كۈچلۈك ئىكەن، شۇڭا تۇلارغا هۇجۇم قىلساق بولمايدۇ، — دېيىشتى. 32 ئاندىن چارلىغۇچىلار تۈزلىرى چارلاپ كەلگەن زېمىننىڭ ئەھۋالىدىن ئىسرائىللارغا يامان مەلۇمات بېرىپ: — بىز كىرىپ چارلاپ تۈتكەن زېمىن بولسا تۈز ئاھالىسىنى يەيدىغان زېمىن ئىكەن؛ بىز تۇ يەردە كۆرگەنلەرنىڭ هەممىسى يوغان ئادەملەر ئىكەن. 33 بىز تۇ يەرلەردە «نەفىلىيلەر» دېگەن [گىگانت] ئادەملەرنى كۆردۇق «دەۋەۋەقە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرى نەفىلىيلەردىن چىققانىدۇر»؛ بىز تۈزىمىزگە قارىساق چېكەتكىدەك تۇرىدىكەنمىز، بىز تۇلارغىمۇ شۇنداق كۆرىنىدىكەنمىز، — دېدى.

14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق جاماىتەت داد-پەريا‌د كۆتۈرۈپ يىغلىدى؛ تۇلار كېچىچە يىغا-زار قىلىشىپ چىقتى. 2 ئىسرائىللار مۇسا بىلەن هارۇنغا تاپا-تەنە قىلىپ: — بىز بالدۇرلا مىسردا تۇلۇپ كەتسەك بوپتىكەن! مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە تۇلۇپ كەتسەك بوپتىكەن! 3 پەرۋەردىگار نېمىشقا بىزنى قىلىچ تاستىدا تۇلسۇن، خوتۇن بالا-چاقىلىرىمىز بولسۇن، [دۈشمەننىڭ] ئولجىسى بولسۇن دەپ بىزنى بۇ يەرگە باشلاپ كەلگەندۇ؟ ئۇنىڭدىن كۆرە، مىسىرغا قايتىپ كەتكىنىمىز ياخشى ئەمەسمۇ؟ — دەپ خوتۇلداشتى. 4 شۇنىڭ بىلەن تۇلار بىر-بىرىگە: — باشقىدىن بىر باشلىق تىكلەپ مىسىرغا قايتىپ كېتەيلى، — دېيىشتى. 5 مۇسا بىلەن هارۇن پۈتۈن ئىسرائىل جاماىتى ئالدىدا يىقىلىپ دۇئا يېتىۋىدى. 6 شۇ يەرنى چارلاپ كەلگەنلەر ئىچىدىكى نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب كىيىملىرىنى يىرتىپ، 7 پۈتۈن ئىسرائىل جاماىتىگە ئېيتىپ كېلىشكە تۈگۈتۈپ بارغان زېمىن ئىنتايىن بەك ياخشى زېمىن ئىكەن. 8 ئەگەر پەرۋەردىگار بىزدىن سۈيۈنسە، بىزنى شۇ زېمىنغا، يەنى هەسەل بىلەن سۈت ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ زېمىنغا باشلاپ بېرىپ، ئۇنى بىزگە بېرىدۇ. 9 سىلەر پەقەت پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلماڭلار! ئۇ زېمىنىدىكىلەردىن قورقماڭلار، چۈنكى تۇلار بىزگە نىسبەتەن بىر غىزادۇر، تۇلارنىڭ پاناهدارلىرى تۇلاردىن كەتتى، پەرۋەردىگار بولسا بىز بىلەن بىللە؛ تۇلاردىن قورقماڭلار، — دېدى. 10 هالبۇكى، پۈتكۈل جاماىتە تەرەپ-تەرەپتىن: — ئۇ ئىككىسىنى چالما-كېسىۋەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، دېيىشتى. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى جاماىتە چىدىرىدا ئىسرائىللارغا ئايان بولدى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: — بۇ خەلق مېنى قاچانغىچە مەنىسىتمەيدۇ؟ گەرچە تۇلارنىڭ ئوتىۋۇرىسىدا شۇنچە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ياراتقان بولساممۇ، لېكىن تۇلار ماڭا قاچانغىچە ئىشىنىشمەيدىكەن؟ 12 مەن ئۇلارنى ۋابا بىلەن ئۇرۇپ يوقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى تۇلاردىن تېخىمۇ چوڭ ۋە قۇدرەتلىك بىر ئەل قىلىمەن، — دېدى. 13 مۇسا بولسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: — «بۇنداق بولىدىغان بولسا بۇ ئىشنى مىسىرلىقلار ئاڭلاپ قالىدۇ، چۈنكى سەن ئۆزۈڭ قۇدرىتىڭ بىلەن بۇ خەلقنى تۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ چىققانىدىڭ؛ 14 ۋە مىسىرلىقلار بۇ ئىشنى شۇ زېمىندىكى خەلقلەرگىمۇ ئېيتىدۇ. ئۇ زېمىندىكى ئاهالىمۇ سەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقىنىڭ ئارىسىدا ئىكەنلىكىڭنى، سەن پەرۋەردىگارنىڭ تۇلارنىڭ ئالدىدا يۈزمۇيۈز كۆرۈنگەنلىكىڭنى، سېنىڭ بۇلۇتىڭ دائىم تۇلارغا سايە چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكىنى، شۇنداقلا سېنىڭ كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋۈرۈكىدە، كېچىسى ئوت تۈۋۈرۈكىدە تۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغانلىقىڭنى ئاڭلىغانىدى. 15 ئەمدى سەن بۇ خەلقنى خۇددى بىر ئادەمنى تۇلتۇرگەندەك تۇلتۇرۇۋەتسەڭ، سېنىڭ نام-شۆهرىتىڭنى ئاڭلىغان ئەللەرنىڭ هەممىسى: 16 «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى تۇزى تۇلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا باشلاپ بارالمايدىغانلىقى ئۈچۈن، شۇڭا تۇلارنى ئەشۇ چۆل-جەزىرىدە تۇلتۇرۇۋۇپتىتۇ» دەپ قالىدۇ. 17 ئەمدى ئۈتۈنمەنگە، رەببىم قۇدرىتىڭنى جارى قىلىدۇرغايسەن، تۇزۇڭنىڭ: 18 «پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېهىر-مۇهەببىتى تېشىپ تۇرىدۇ؛ ئۇ گۇناه ۋە ئىتائەتسىزلىكنى كەچۈرىدۇ، لېكىن گۇناهكارلارنى هەرگىز گۇناهسىز دەپ قارىمايدۇ، ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئاتىسىدىن بالىسىغىچە، هەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە تۇلارنىڭ ئۈستىگە يۈكلەيدۇ» دېگىنىڭدەك قىلغايسەن. 19 مېهرىڭ-شەپقىتىڭنىڭ كەڭلىكى بويىچە، مىسىردىكى چاغدىن تاكى هازىرغىچە دائىم كەچۈرۈپ كەلگىنىڭدەك، بۇ خەلقنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرگەيسەن!». 20 پەرۋەردىگار: — «بوپتۇ، سەن دېگەندەك تۇلارنى كەچۈردۇم. 21 لېكىن تۇز هاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پۈتكۈل يەر يۈزى مەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىلەن تولىدۇ. 22 هالبۇكى، مېنىڭ جۇلايىنى، مىسىردا ۋە چۆل-جەزىرىدە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ مېنى مۇشۇنداق ئون قېتىملاپ سىناپ يەنە ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغانلار، 23 مەن قەسەم ئىچىپ تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلىپ بېرىمەن دېگەن تۇ زېمىننى هەرگىز كۆرەلمەيدۇ؛ مېنى مەنىسىتمىگەنلەردىن بىرىمۇ تۇ يۈرتنى كۆرەلمەيدۇ. 24 لېكىن تۇزىدە باشقىچە بىر روهىنىڭ بولغىنى، پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭا ئەگەشكىنى ئۈچۈن قۇلۇم كالەبنى ئۇ كىرگەن يەرگە باشلاپ كىرىمەن، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ تۇ يەرگە مىراسخور بولىدۇ. 25 ‹شۇ چاغدا ئامالەكلەر بىلەن قاناتانىيلار [تاغلىق] جىلغىلاردا تۇرۇۋاتاتتى› — ئەتە سىلەر يولۇڭلاردىن بۇرۇلۇپ، قىزىل دېڭىزغا باريدىغان يول بىلەن مېڭىپ چۆلگە سەپەر قىلىڭلار» — دېدى. 26 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن هارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: 27

— مەن مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدىشىدىغان بۇ رەزىل جامائەتكە قاچانغىچە چىدىشىم كېرەك؟ ئىسرائىللارنىڭ مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلغانلىرى، شۇ [توختاۋسىز] غوتۇلدىشىلارنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىدىم. **28** سەن ئۇلارغا: — پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خەپ، مەن سىلەرگە قۇلىقىمغا كىرگەن سۆزلىرىڭلار بويىچە مۇئامىلە قىلمايدىغان بولسام! **29** سىلەرنىڭ تۇلۇقكۆزلۈكلار مۇشۇ چۆلدە ياتىدۇ، سىلەرنىڭ ئېچىكلارىدا ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر، يەنى يېشى يىگىرمىدىن ئاشقانلار، مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدىغانلارنىڭ ھەممىسى پۈتۈن سانى بويىچە **30** سىلەرگە قول كۆتۈرۈپ [قەسەم قىلىپ]، تۇرالغۇلار قىلىپ بېرىمەن دېگەن زېمىنغا ھېچ كىرەلمەيدۇ، پەقەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئالا كىرىدۇ. **31** سىلەرنىڭ كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى «بۇلىنىپ، دۈشمەننىڭ ئولجىسى بولۇپ قالىدۇ» دېيىلگەنلەرنى مەن باشلاپ كىرىمەن، ئۇلار سىلەر كەمىستىگەن ئۇ زېمىندىن بەھرىمەن بولىدۇ. **32** بىراق سىلەر بولسا ئۆلار، سىلەر يېقىلىپ، تۇلۇقكۆزلۈكلار بۇ چۆلدە قالىدۇ. **33** سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بۇزۇقلۇق-ئاياسىزلىقىلارنىڭ ئەمىنى تارتىپ، تۇلۇقكۆزلۈكلار چۆلدە يوقالغۇچە، بۇ چۆلدە قىرىق يىل سەرگەردان بولۇپ يۈرىدۇ. **34** سىلەرنىڭ شۇ زېمىنى چارلىغان كۈنلىرىڭلارنىڭ سانى بويىچە، قىرىق كۈننىڭ ھەربىر كۈننى بىر يىل ھېسابلاپ، قەبىھلىكلىرىڭلارنى قىرىق يىل تۆز ئۈستۈڭلارغا ئېلىپ يۈرىسىلەر؛ شۇ چاغدا مېنىڭ تۆزۈكلاردىن ياتلاشقىنىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىسىلەر» — دېگەن. **35** مەن پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنىكەنمەن، يىغلىپ ماڭا قارشى چىققان بۇ رەزىل خەلق جامائىتىگە مەن چوقۇم شۇنداق قىلىمەن؛ ئۇلار مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە يەۋېتىلىدۇ، شۇ يەردە ئۆلىدۇ. **36** مۇسا ئۇ زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەنلەر قايتىپ كەلگەندە، ئۇ زېمىن توغرۇلۇق يامان خەۋەر ئېلىپ كېلىش بىلەن پۈتۈن جامائەتنى غوتۇلدىتىپ، مۇسانىڭ يامان گېپىنى قىلغۇزغانلار، **37** يەنى ئۇ زېمىن توغرۇلۇق يامان خەۋەر ئەكەلگەن بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ۋابا كېسىلى تېگىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. **38** زېمىنى چارلاپ كېلىشكە بارغان ئادەملەر ئىچىدىن پەقەت نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبلا ھايات قالدى. **39** مۇسا بۇ گەپلەرنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە ئېيتىۋىدى، ھەممىسى بەك ھەسرەت چەكتى. **40** ئۇلار ئەتىگەن تاڭ ئاتماندا تۇرۇپ تاغقا چىقىپ: — مانا بىز كەلدۇق! پەرۋەردىگار ئېيتقان يۇرتقا چىقىپ ھۈجۇم قىلايلى؛ چۈنكى بىز گۇناھ قىلدۇق، — دېيىشتى. **41** — سىلەر يەنە نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ — دېدى مۇسا، — بۇ ئىش غەلىبىلىك بولمايدۇ! **42** پەرۋەردىگار ئارا كاللاردا بولمىغاچقا، دۈشمەننىڭ قىلىچى ئاستىدا ئۆلۈپ، مەغلۇپ بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ھۈجۈمغا چىقما كىلار. **43** چۈنكى ئامالەكلەر بىلەن قاناناتىنىلار ئۆ يۇرتىدا، سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا تۇرىدۇ؛ سىلەر قىلىچ ئاستىدا ئۆلۈپ كېتىسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ئېنىپ كەتتىڭلار، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولمايدۇ. **44** لېكىن، گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ۋە مۇسا بارگاھتىن قوزغالمىغان بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا تۆز مەيلىچە تاغقا چىقىپ ھۈجۈمغا ئوتتى. **45** شۇنىڭ بىلەن ئامالەكلەر بىلەن شۇ تاغدا ئولۇرۇشلۇق قاناناتىنىلار چۈشۈپ ئۇلارنى تاكى خورماھغىچە قوغلاپ، بەتىچت قىلىپ قىرغىن قىلدى.

15

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: — سىلەر ماكانلىششىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تەقدىم قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چېغىڭلاردا، **3** ئەگەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان، ئۆتىگىنا خۇشبۇي بولسۇن دەپ بىرەر ھەدىيە-قۇربانلىق قىلماقچى بولساڭلار، قۇربانلىق كالا ياكى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن بولسۇن. ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، قەسەمنى ئادا قىلىش قۇربانلىقى بولسۇن، ئىختىيارىي قۇربانلىق ياكى سىلەرگە بېكىتىلگەن ھېيتلاردىكى زۇرۇر قۇربانلىق بولسۇن، **4** قۇربانلىق سۈنغۇچى كىشى پەرۋەردىگارغا ئاتىغىنىغا بىر ئاشىلىق ھەدىيەسىنى قوشۇپ كەلتۈرسۇن. كۆيدۈرمە قۇربانلىق ياكى باشقا قۇربانلىق قوزا بولسا، ئۇنداقتا ئاشىلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىنىڭ ئۆتىتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئۇندىن بىرى بولسۇن؛ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۈنسۇن. **6** قۇربانلىقنىڭ قوچقار بولسا، سەن ئۇنىڭغا ئاشلىق ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئۆچتىن بىر ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى بولسۇن **7** ۋە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۈنسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ سۈنۈلسۇن. **8** ئەگەر سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ياكى قەسەم ئادا قىلىش قۇربانلىقى ياكى ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە تورپاق ئاتىغان بولساڭ، **9** ئۇنداقتا تورپاققا ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوچىنى، **10** شاراب ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن شارابنى قۇشۇپ سۈنغىن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ ئوتنا سۈنۈلۈپ، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ كەلتۈرۈلسۇن. **11** ھەربىر سۈنۈلغان تورپاق، قوچقار، قوزا ياكى ئوغلاققا نىسبەتەن مۇشۇنداق قىلىنسۇن. **12** سىلەر سۈندىغىنىڭلارنىڭ سانى بويىچە، ھەرخىل قۇربانلىقنىڭ سانىغا قاراپ شۇنداق قىلىسىلەر. **13** شۇ زېمىندا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا ئەنە شۇنداق قىلسۇن. **14** شۇنىڭدەك سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقانلار بولسا، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، سىلەر قانداق قىلغان بولساڭلار، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلسۇن. **15** پۈتكۈل جامائەتكە، مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھەممىڭلار ئۈچۈن ئوخشاش بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ سىلەر ئۈچۈن دەۋرمۇ-دەۋر ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەر قانداق بولساڭلار، مۇساپىرلارمۇ شۇنداقتۇر. **16** سىلەرگىمۇ، ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغىمۇ ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىلىمە، ئوخشاش بىر ھۆكۈم بولسۇن. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **18** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: — «سىلەر مەن سىلەرنى ئەكىرىدىغان زېمىنغا يېتىپ بارغاندا، **19** شۇ يەردىن چىققان ئاشلىقتىن يەيدىغان چېغىڭلاردا، پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» تەقدىم قىلىڭلار. **20** سىلەر ھەربىر يېڭى خېمىردىن پىشقان نانلاردىن بىرنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ تەقدىم قىلىڭلار، سىلەر ئۇنى تەقدىم قىلغاندا خۇددى خامانىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىگە ئوخشاش بولسۇن. **21** دەۋردىن-دەۋرگە سىلەر دەسلەپكى ھوسۇلدىن چىققان خېمىردىن بىر نانىنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا سۈنۈڭلار. **22** ئەگەر سىلەر تۆزۈكلار بىلمەي ئېزىپ گۇناھ قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغان بۇ بارلىق ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، **23** يەنى پەرۋەردىگار بۇيرۇغان كۈندىن ئېتىبارەن بارلىق ئەۋلادلىرىڭلارغىچە پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلەرگە بۇيرۇغان بارلىق ئىشلىرىغا ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، **24** جامائەت شۇنداق بىرەر گۇناھنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈلگەنلىكىدىن خەۋەرسىز بولسا، ئۇنداقتا پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ياش بىر تورپاقنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنسۇن ھەمدە قائىدە-نىزام بويىچە ئۆتىنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى قوشۇپ سۈنسۇن، ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر تېكىنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. **25** شۇ يول بىلەن كاھىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، بۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ چۈنكى بۇ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھ ۋە ئۇلار تۆزلىرىنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق، يەنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقىنى بىرلىكتە پەرۋەردىگار ئالدىغا سۈنغان. **26** بۇ گۇناھ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسىدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، چۈنكى بۇ پۈتكۈل خەلق بىلمەي تۆرۈپ ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھتۇر. **27** ئەگەر بىر كىشى بىلمەستىن گۇناھ قىلىپ قويغان بولسا، ئۇ بىر ياشلىق بىر چىشى ئوغلاقنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. **28** كاھىن شۇ يول بىلەن بىلمەي گۇناھ قىلىپ قويغان ئادەم ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسە ئۇنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا بىلمەي ئۆتكۈزگەن گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. **29** بىلمەي بىرەر سەۋەنلىك ئۆتكۈزۈپ قويغان بارلىق كىشىلەرگە، مەيلى شۇ زېمىندا تۇغۇلغان ئىسرائىللار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بولسۇن، — سىلەرنىڭ ھەممىڭلارغا

ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىمە تەتبىقلىنىدۇ. **30** لېكىن يۇرىكىنى قاپتەك قىلىپ ئىش كۆرگەن كىشى، مەيلى تۇ زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن يا كى مۇساپىر بولسۇن، پەرۋەردىگارغا ھاقارەت كەلتۈرگەن بولىدۇ؛ تۇ ھامان تۇز خەلقىدىن تۇزۇپ تاشلىنىدۇ. **31** تۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى مەنسىتمىگەنكەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغانكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن تۇ چوقۇم تۇزۇپ تاشلىنىدۇ؛ گۇناھى تۇزىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **32** ئىسرائىللار چۆل-جەزىرىدىكى ۋاقىتلىردا، بىر كىشىنىڭ شابات كۈنىدە ئوتۇن تەرگەنلىكى بايقالدى. **33** ئوتۇن تېرىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قالغانلار تۇنى مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **34** تۇنى قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەكلىكى تېخى كۆرسىتىلمىگەچكە، تۇلار تۇنى قاماپ قويدى. **35** پەرۋەردىگار مۇساغا: — تۇ ئادەم تۇلتۇرۇلمىسە بولمايدۇ؛ پۈتۈن جامائەت تۇنى بارگاھنىڭ تېشىغا ئەپچىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ تۇلتۇرسۇن، — دېدى. **36** ئاندىن پۈتۈن جامائەت تۇ ئادەمنى بارگاھ سىرتىغا ئەپچىقىپ، خۇددى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، چالما-كېسەك قىلىپ تۇلتۇردى. **37** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **38** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن، تۇلار ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد كىيىم-كېچەكلىرىنىڭ چۆرىسىگە چۈچىلارنى تۇتسۇن ھەم بۇرجىكىدىكى چۈچىلىرىنىڭ ھەربىرىگە كۆك شوينا تىكىپ قويسۇن؛ **39** بۇ خىل چۈچىلار سىلەرنىڭ تۇنى تىكىپ تۇرۇشۇڭلار تۈچۈن بولىدۇ؛ تۇنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇپ، تۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار تۈچۈن بۇ سىلەرگە بىر ئەسلەتمە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ھازىرقىدەك تۇزۇڭلارنىڭ كۆزۈڭلار ۋە كۆزۈڭلارنىڭ كەينىگە كىرىپ، قاتناپ بۇزۇقلۇق قىلىپ كەتمەسلىكىڭلار، **40** مېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىمنى ئەسىتە تۇتۇشۇڭلار ھەم تۇنىڭغا ئەمەل قىلىپ، خۇدايىڭلارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار تۈچۈن بولسۇن. **41** مەن خۇدايىڭلار بولۇش تۈچۈن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن.

16

لاۋىينىڭ ئەۋرىسى، كوھاتنىڭ نەۋرىسى، ئىزھارنىڭ ئوغلى كوراھ ۋە رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان بىلەن ئابىرام ۋە پەلەتنىڭ ئوغلى ئون **2** ئىسرائىللار ئېچىدىكى جامائەت ئەمىرلىرى بولغان، جامائەت ئېچىدىن سايلاپ چىقىلغان مۇتىۋەرلەردىن ئىككى يۈز ئەللىك كىشىنى باشلاپ كېلىپ مۇساغا قارشى چىقتى. **3** تۇلار يىغىلىپ مۇساغا قارشى ھەم ھارۇنغا قارشى چىقىپ: — سىلەر ھەددىڭلاردىن بەك ئاشتىڭلار، پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس، پەرۋەردىگارمۇ تۇلارنىڭ ئارىسىدا، شۇنداق تۇرۇغلۇق سىلەر نېمە دەپ تۇزۇڭلارنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىدىن تۇستۇن قويۇسىلەر؟ — دېدى. **4** مۇسا تۇلارنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ دۇم يېقىلىپ، كوراھ بىلەن تۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەرگە سۆز قىلىپ: — ئەتە ئەتىگەندە پەرۋەردىگار كىملەرنىڭ تۇزىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى، كىملەرنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ كىشىنى تۇزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ؛ كىمنى تاللىغان بولسا، تۇنى تۇزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ. **6** سىلەر مۇنداق قىلىڭلار: — سەن كوراھ ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى خۇشبۇيدانلارنى ئەپكېلىڭلار، **7** ئەتە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيدانلارغا ئوت يېقىپ، خۇشبۇيىنى تۇنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، پەرۋەردىگار كىمنى تاللىسا، شۇ مۇقەددەس-پاك بولغان بولسۇن! ئەي سىلەر لاۋىيلار، ھەددىڭلاردىن بەك ئاشتىڭلار! — دېدى. **8** مۇسا يەنە كوراھقا: — ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار. **9** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرنى تۇزىنىڭ چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسۇن دەپ ھەمدە جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ تۇزىگە يېقىنلاشتۇرۇۋىتىپ تۇچۇن سىلەرنى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئايرىپ چىققان — يەنى پەرۋەردىگار سېنى ۋە سېنىڭ ھەمە قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىنى بىردەك تۇزىگە يېقىنلاشتۇرغانلىقى سىلەرچە كىچىك ئىشمۇ؟ سىلەر يەنە تېخى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تاما قىلىۋاتامسىلەر؟ **11** شۇ ۋەجىدىن سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى يىغىلىپ پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىۋېتىپسىلەر-دە؛ ھارۇن نېمىدى، سىلەر تۇزىنىڭ ئۈستىدىن شۇنچىلىك ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ كەتكۈدەك؟ — دېدى. **12** مۇسا ئېلىئابنىڭ ئوغلى داتان بىلەن ئابىرامنى قىچىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتىۋىدى، تۇلار: — بارمايمىز! **13** سېنىڭ بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىندىن باشلاپ چىقىپ بۇ چۆل-جەزىرىدە تۇلتەرمەكچى بولغانلىقىڭنىڭ تۇزى كىچىك ئىشمۇ؟ سەن تېخى تۇزۇڭنى پادىشاھ ھېسابلاپ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلماقچىمۇ؟ **14** ھالبۇكى، سەن بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتقا باشلاپ كەلمىدىڭ، ئېتىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلارنىمۇ بىزگە مىراس قىلىپ بەرمىدىڭ. سەن بۇ خەقنىڭ كۆزىنىمۇ ئويۇۋالماقچىمۇ؟ بىز بارمايمىز! — دېدى. **15** بۇنى ئاڭلاپ مۇسا قاتتىق غەزەپلىنىپ پەرۋەردىگارغا: — تۇلارنىڭ سوۋغات-ھەدىيەسىگە ئېتىبار قىلمىغايسەن؛ مەن تۇلارنىڭ ھەتتا بىرەر ئېشىكىنىمۇ تارتىۋالمىدىم، بىرەر ئادەمگىمۇ ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدىم، — دېدى. **16** مۇسا كوراھقا: — ئەتە سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر — سەن، تۇلار ۋە ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار. **17** ھەربىرىڭلار تۇزۇڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئەكېلىپ تۇنىڭ ئۈستىگە خۇشبۇينى سېلىڭلار، ھەربىرىڭلار تۇزۇڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى، يەنى جەمئىي ئىككى يۈز ئەللىك خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ تۇنى يەپەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇتۇپ تۇرۇڭلار، سەنمۇ، ھارۇنمۇ ھەربىرىڭلار تۇز خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، — دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ھەربىر ئادەم تۇزىنىڭ خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ، تۇتنى يېقىپ، خۇشبۇي سېلىپ، مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۇرۇشتى. **19** كوراھ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۆجۇم قىلغىلى پۈتۈن جامائەتنى يېغىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىۋىدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پۈتكۈل جامائەتكە ئايان بولدى. **20** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: — **21** سىلەر بۇ خەلقتىنىڭ ئارىسىدىن نېرى تۇرۇڭلار، مەن كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە تۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن، — دېۋىدى، **22** مۇسا بىلەن ھارۇن دۇم يېقىلىپ: — ئى تەڭرىم، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، بىر ئادەم گۇناھ قىلسا، غەزىپىڭنى پۈتۈن جامائەتكە چاچامسەن؟ — دېدى. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **24** سەن جامائەتكە: «سىلەر كوراھ، داتان ۋە ئابىرامنىڭ تۇرار جايلىرىدىن ئايرىلىپ تۇلاردىن نېرى كېتىڭلار» — دەپ بۇيرۇق بەر، — دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئورنىدىن تۇرۇپ داتان بىلەن ئابىرام ئەرەپكە قاراپ ماڭدى؛ ئىسرائىل ئاقساقاللىرىمۇ تۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **26** مۇسا جامائەتكە: — سىلەردىن تۇتۇنىمەن، بۇ رەزىل ئادەملەرنىڭ چېدىرلىرىدىن يىراق كېتىڭلار، تۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرى سەۋەبىدىن تۇلار بىلەن بىللە ۋەيران بولماسلىقىڭلار تۈچۈن تۇلارنىڭ ھېچنەرسىسىگە قول تەككۈزمەڭلار، — دېدى. **27** شۇنىڭ بىلەن جامائەت كوراھ، داتان، ئابىرامنىڭ چېدىرلىرىنىڭ تۇت ئەتراپىدىن نېرى كەتتى؛ داتان بىلەن ئابىرام بولسا تۇز ئايالىرىنى، ئوغۇل-قىزلىرىنى ۋە بۇۋاقلىرىنى ئېلىپ چىقىپ تۇز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا تۇردى. **28** مۇسا: — بۇنىڭدىن سىلەر شۇنى بىلىسىلەركى، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ كۆڭۈلدىن چىققان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار مېنى تۇلارنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەن: **29** — ئەگەر بۇ ئادەملەرنىڭ تۇلۇمى ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭ تۇلۇمىگە ئوخشاش بولىدىغان يا كى تۇلارنىڭ ئېشىغا چۈشىدىغان قىسمەتلەر ئادەتتىكى ئادەملەر دۇچار بولىدىغان قىسمەتلەرگە ئوخشاش بولىدىغان بولسا، پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتمىگەن بولاتتى. **30** ئەگەر پەرۋەردىگار يېڭى بىر ئىشنى قىلىپ، يەر ئاغزىنى ئېچىپ تۇلارنى ۋە تۇلارنىڭ پۈتۈن نەرسىسىنى يۇتۇپ كېتىشى بىلەن، تۇلار تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتسە، تۇ چاغدا سىلەر بۇ ئادەملەرنىڭ پەرۋەردىگارنى مەنسىتمىگەنلىكىنى بىلىپ قالىسىلەر، — دېدى. **31 (Sheol h7585)** مۇساناڭ بۇ گېپى ئاخىرلىشىشى بىلەنلا تۇلارنىڭ پۇتى ئاستىدىكى يەر يېرىلدى. **32** يەر ئاغزىنى ئېچىپ تۇلارنى بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن، شۇنىڭدەك كوراھقا تەۋە ھەممە ئادەملەرنى قوينىي ئەتەللۇقاتلىرى بىلەن قوشۇپ يۇتۇپ كەتتى. **33** شۇنداق قىلىپ، تۇلار ۋە تۇلارنىڭ ئەۋەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتتى، يەر تۇلارنىڭ ئۈستىدە يېپىلدى. تۇلار شۇ يول بىلەن جامائەتنىڭ ئارىسىدىن يوقالدى. **(Sheol h7585) 34** تۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تۇلارنىڭ نالىسىنى ئاڭلاپ: «يەر بىزنىمۇ يۇتۇپ كېتەرمىكىن!» دېيىشىپ قېچىشتى. **35** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن بىر ئوت چىقىپ، خۇشبۇي سۈنۈۋاتقان ھېلىقى ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنىمۇ يۇتۇپ كەتتى. **36** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **37** سەن

كاهىن هارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا بۇيرۇغىن، ئۇ خۇشبۇيدانلارنى ئوت ئارىسىدىن تېرىۋېلىپ، چوغلىرىنى يىراقلارغا چېچىۋەتسۇن، چۈنكى ئۇ خۇشبۇيدانلار خۇداغا ئاتالغاندۇر، 38 شۇڭا ئۇزۇنىڭ جىنىغا ئۆزى زامىن بولغان گۈناھكارلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىنى تېرىۋالغىن؛ ئۇلار قۇربانگاھنى قاپلاش ئۈچۈن سوقۇپ نېپىز تۇنىكە قىلىنسۇن، چۈنكى بۇ خۇشبۇيدانلار ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنۇلۇپ ئۇنىڭغا ئاتالىپ مۇقەددەس قىلىنغان. شۇنداق قىلىپ ئۇلار كېيىن ئىسرائىللارغا ئىبرەت بولىدىغان ئىشارەت-بەلگە بولىدۇ. 39 شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئەلئازار ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلگەنلەر سۇنغان مىس خۇشبۇيدانلارنى تېرىۋالدى، ئۇلار قۇربانگاھنى قاپلىتىشقا نېپىز تۇنىكە قىلىپ سوقۇلدى. 40 شۇنىڭ بىلەن [قۇربانگاھنىڭ بۇ قاپلىمىسى] ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يات ئادەملەرنىڭ خۇددى كوراھ بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەرگە ئوخشاش قىسمەتكە قالماسلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا خۇشۇيى كۆيدۈرۈشكە يېقىنلاشماسلىقىغا ئىسرائىللار ئۈچۈن بىر ئەسلەتمە بولىدى. بۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەلئازارغا بۇيرۇغانلىرىدۇر. 41 ئەتىسى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ: — سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئۆلتۈردۈڭلار، — دەپ غوتۇلداشتى. 42 ۋە شۇنداق بولدىكى، جامائەت مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلۋاتقاندا، جامائەت بۇرۇلۇپ جامائەت چېدىرىغا قارىۋىدى، ۋە مانا، بۇلۇت چېدىرنى قاپلىۋالدى ھەم پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئايان بولدى. 43 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى. 44 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 45 مەن كۆزۈنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى يوقىتىپ تاشلىشىم ئۈچۈن ئىككىڭلار بۇ جامائەتتىن چىقىپ نېرى كېتىڭلار، — دەپ بۇيرۇۋىدى، ئىككىيلەن يېقىلىپ يەردە دۇم ياتتى. 46 مۇسا ھارۇنغا: — سەن خۇشبۇيدانىڭ ئېلىپ ئۇنىڭغا قۇربانگاھتىكى ئوتتىن سال، ئۇنىڭغا خۇشۇيى قويۇپ، ئۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە تېزلىكتە جامائەتنىڭ ئارىسىغا ئاپار؛ چۈنكى قەھر-غەزەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن چىقتى، ۋابا باشلىنى تۇردى، — دېدى. 47 ھارۇن مۇسانىڭ دېگىنىدەك قىلىپ، خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ جامائەتنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىردى، ۋە مانا، ۋابا كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا باشلانغانىدى؛ ئۇ خۇشبۇيىنى خۇشبۇيدانغا سېلىپ، خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. 48 ئۇ ئۆلۈكلەر بىلەن تىرىكلەر ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋىدى، ۋابا توختىدى. 49 كوراھنىڭ ۋەقەسى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆلگەنلەردىن باشقا، ۋابا سەۋەبىدىن ئۆلگەنلەر ئون تۆت مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. 50 ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى يېنىدا تۇرغان مۇسانىڭ يېنىغا يېنىپ كەلدى؛ ۋابا توختىدى.

17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 «سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ، ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى بويىچە، ھەر قەبىلىنىڭ ئەمىرىدىن بىردىن ئون ئىككى ھاسا ئالغىن؛ سەن ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ھاسىسىغا يېزىپ قويغىن. 3 لاۋۋى قەبىلىسىنىڭ ھاسىسىغا ھارۇننىڭ ئىسمىنى يازغىن، چۈنكى ھەربىر ئاتا جەمەت قەبىلە باشلىقى ئۈچۈن بىر ھاسا ۋەكىل بولىدۇ. 4 سەن بۇ ھاسىلارنى جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئالدىغا، يەنى مەن سېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدىغان يەرگە قويغىن. 5 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن تاللىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ھاسىسى بېخ سۈرىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللارنىڭ سىلەرگە غۇدۇراشقان گېپىلرىنى توختىتىپ ماڭا ئاگاھلانمايدىغان قىلىۋېتىمەن». 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا شۇنداق سۆز قىلدى، ئۇلارنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا بىردىن ھاسىنى، جەمئىي بولۇپ ئون ئىككى ھاسىنى بەردى؛ ھەربىر ئاتا جەمەتكە بىر ھاسا ۋەكىل بولدى، ھارۇننىڭ ھاسىسىمۇ شۇلارنىڭ ئىچىدە ئىدى. 7 مۇسا ھاسىلارنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا ئەكىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا قويدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، مۇسا ئەتىسى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا كىرىۋىدى، مانا، لاۋۋى جەمەتىگە ۋەكىل بولغان ھارۇننىڭ ھاسىسى بېخ سۈرۈپ، غۇنچىلاپ، چېچەكلەپ، بادام چۈشكەنىدى. 9 مۇسا ھاسىلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئېلىپ چىقىپ، ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتتى؛ ئۇلار كۆزگەندىن كېيىن ھەركىم ئۆز ھاسىلىرىنى ئېلىپ كېتىشتى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا: — شۇ ئاسىيلىق قىلغۇچى بالىلارغا بىر ئاگاھ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھارۇننىڭ ھاسىسىنى ھۆكۈم-گۇۋاھنىڭ ئالدىغا ئەكىرىپ قويغىن. شۇنداق قىلساڭ سەن ئۇلارنىڭ غۇدۇراشقان گېپىلرىنى توختىتىپ، ماڭا ئاگاھلانمايدىغان قىلسەن؛ ئۇلارمۇ شۇنىڭ بىلەن ئۆلۈپ كەتمەيدۇ، — دېدى. 11 مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۆزىگە قاندىق بۇيرۇغان بولسا ئۇ شۇنداق قىلدى. 12 ئىسرائىللار مۇساغا سۆز قىلىپ: — بىز نەپەسىتىن قالاي دەۋاتىمىز، بىز ئۆگەشتۇق، بىز ھەممىمىز ئۆگەشتۇق! 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا يېقىنلاشقانلار ئۆلىمەي قالمايدۇ، شۇنداق ئىكەن، بىز ھەممىمىز مۇتلەق نەپەسىتىن قېلىشىمىز كېرەكمۇ؟ — دېيىشتى.

18 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — سەن، ئوغۇللىرىڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭىلەر سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە مۇقەددەسنى جايغا مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى، شۇنىڭدەك سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى ئۆستۈڭلارغا ئالىسىلەر. 2 سەن قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋۋى قەبىلىسىدىكىلەرنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبىلىسىدىكىلەرنى ئۆزۈڭگە بىلەن بىرلەشتۈر ھەم ئۇلارنى خىزمىتىڭنى قىلىشى ئۈچۈن باشلاپ ئېلىپ كەل؛ بىراق سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى ئالدىدا خىزمەتلەرنى قىلىسۇن. 3 ئۇلار سېنىڭ بۇيرۇقلىرىڭنا تەييار ئۆرۈپ، شۇنداقلا چېدىردىكى بارلىق خىزمەت-ۋەزىپىنى ئۆتەيدۇ؛ پەقەت مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا ۋە قۇربانگاھقا يېقىنلاشمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، ئۇلارمۇ، سىلەرمۇ ئۆلۈپ كېتىسىلەر. 4 ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىرلىشىپ، جامائەت چېدىردىكى ۋەزىپىنى ئۆتەپ، قىلىدىغان ھەربىر ئىشنى قىلسۇن؛ پەقەتلا ھېچ يات كىشىلەر سىلەرگە يېقىنلاشمىسۇن. 5 قەھر-غەزەپ يەنە ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، سىلەر مۇقەددەس جايدىكى ۋەزىپە بىلەن قۇربانگاھدىكى ۋەزىپىنى ئۆتەشكە مەسئۇل بولۇڭلار. 6 مانا، مەن ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلار بولغان لاۋۋىلارنى ئىسرائىللار ئىچىدىن تاللاپ چىقتىم؛ ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشقا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىنغان بولۇپ، سىلەرگە سوۋغا سۈپىتىدە ئاتا قىلىنغان. 7 لېكىن سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپىڭلاردە تۇرۇپ، قۇربانگاھتىكى بارلىق ئىشلارنى ھەم پەردە ئىچىدىكى ئىشلارنى پىچىرىڭلار؛ سىلەرنىڭ ۋەزىپەڭلەر شۇنداق بولسۇن. كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى، خىزمىتىمدە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلەرگە سوۋغا قىلىپ بەردىم؛ يات ئادەملەر يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈۋېتىلسۇن. 8 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — مەن ماڭا سۇنۇلغان كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، يەنى ئىسرائىللار ماڭا مۇقەددەسنى دەپ ئاتىغان بارلىق نەرسىلەرنى ئۇلۇشۇڭلار بولسۇن دەپ، مانا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن ساڭا ۋە سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭغا تەقدىم قىلدىم. 9 ئىسرائىللار ئوتتا سۇنىدىغان، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلەردىن سىلەرگە مۇنۇلار قالدۇرۇپ بېرىلىدۇ: — ئۇلارنىڭ ماڭا ئاتاپ سۇنغان بارلىق نەرسىلىرى، يەنى بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلەردىن، بارلىق گۇناھ قۇربانلىقلىرىدىن، بارلىق ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلانغانلىرى، ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا ئاتا قىلىنىدۇ. 10 سەن شۇ [ئۇلۇشۇڭنى] «ئەڭ مۇقەددەس» سۈپىتىدە يېگىن، سىلەردىن بولغان ھەربىر ئەر كىشى ئۇنى يېيىشى؛ ئۇ ساڭا «ئەڭ مۇقەددەس» دەپ بىلىنسۇن. 11 مۇنۇلارمۇ سېنىڭ بولىدۇ: — ئىسرائىللارنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن كۆتۈرمە ھەدىيەلەر، بارلىق يۇلۇ كلاتما ھەدىيەلەر سېنىڭ، مەن ئۇلارنى ساڭا، شۇنداقلا ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم؛ سېنىڭ ئۆيۈڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 12 زەيتۇن مېيىدىن ئەڭ ئېسىلنى، يېڭى شارابتىن ئەڭ ئېسىلنى، شۇنداقلا ئاشلىقتىن ئەڭ ئېسىلنى، يەنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغان دەسلەپكى پىشقان مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا تەقدىم قىلىپ بەردىم. 13 ئۇلار يەردىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئېكەلگەن دەسلەپكى پىشقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى سېنىڭ بولسۇن؛ ئۆيۈڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 14 ئىسرائىلدا خۇداغا مۇتلەق ئاتالىدىغان ھەربىر نەرسە سېنىڭ بولىدۇ. 15 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈردىغان بارلىق جانۋارلارنىڭ ئۇنجىلىرى، مەيلى ئىنسان ياكى ئۇلاغ-چارپاي بولسۇن سېنىڭ بولىدۇ؛ ھالبۇكى، ئىنسانلارنىڭ ئۇنجىلىرىنى بولسا ئۇلارنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن ۋە ناپاك

هايۋانلارنىڭ تۇنجىلىرىنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن. **16** تۇلەم تۇلەش كېرەك بولغانلار
ئۆچۈن يېشى بىر ئايلىقتىن ئاشقاندا تۇلەم پۇلى تۇلەنسۇن؛ تۇلارغا سەن توختاتقان باھا بويىچە،
يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە «بىر شەكەل يىگىرمە گەراھدۇر»
باھا قويۇپ، بەش كۈمۈش شەكەل ئال. **17** پەقەت تۇنجى كالا، تۇنجى قوي ياكى تۇنجى
ئۆغلاققا تۇلەم ئالساڭ بولمايدۇ، تۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەسىتۇر. سەن تۇلارنىڭ قېنىنى
قۇربانگاھقا چېچىپ، مېيىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇيى
كەلتۈرىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرگىن. **18** تۇلارنىڭ گۆشى سېنىڭ بولىدۇ؛
خۇددى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىنغان توش ۋە ئوڭ تارقا پۇتىغا ئوخشاش، ساڭا تەۋە
بولىدۇ. **19** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنغان مۇقەددەس نەرسىلەر ئىچىدىكى
كۆتۈرمە ھەدىيە-قۇربانلىقنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان
ئوغۇل-قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم. بۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا ۋە
سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئەۋلادلىرىڭ تۇزچۈن مەڭگۈلۈك تۇزلۇق ئەھدە بولىدۇ. **20**
پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى:— [ئىسرائىل] زېمىنىدا سېنىڭ ھېچقانداق مىراسىڭ
بولمايدۇ، تۇلارنىڭ ئارىسىدىمۇ ھېچقانداق نېسىۋەڭ بولمايدۇ؛ ئىسرائىللار ئارىسىدا مانا
مەن تۇزۇم سېنىڭ نېسىۋەڭ، سېنىڭ مىراسىڭ ئورمەن. **21** لاۋىيلارغا بولسا، تۇلارنىڭ
ئوتەيدىغان خىزمەتلىرى، يەنى جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتى ئۈچۈن، مانا مەن ئىسرائىلدا
تەقدىم قىلىنغان بارلىق «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نىڭ ھەممىسىنى تۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەنمەن.
22 بۇنىڭدىن كېيىن، گۇناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىسرائىللار جامائەت
چېدىرىغا يېقىنلاشمىسۇن. **23** جامائەت چېدىرىدىكى خىزمەتنى بولسا، ئۇنى ئوتكۈچىلەر
پەقەت لاۋىيلارلا بولىدۇ ۋە شۇ ئىشتا بولغان گۇناھىنى ئۆزلىرى ئۈستىگە ئالىدۇ، بۇ سىلەر
ئۈچۈن ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد مەڭگۈلۈك بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدە
ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ. **24** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە
ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنغان «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى لاۋىيلارغا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان
بولدۇم؛ شۇڭا مەن تۇلار ئۈچۈن تۇغرۇلۇق: ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراسى بولسا بولمايدۇ،
— دېدىم. **25** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **26** سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىن:
«سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن مەن سىلەرگە مىراس بولسۇن دەپ تەقدىم قىلغان «ئوندىن
بىر ئۇلۇش»نى ئالغان ئىكەنسىلەر، سىلەر شۇ ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى
ئايرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنۈڭلار. **27** بۇ يول
بىلەن سىلەرنىڭ شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گىلار سىلەرگە «خاماندىكى ئاشلىقىڭلار»دىن
ھەم «شاراب كۆچىكىدىكى تولۇپ تاشقان شارابىڭلار»دىن ئاتالغانلار ھېسابلىنىدۇ. **28**
بۇنداق بولغاندا، سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن ئالغان ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ ھەممىسىدىن
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈنىسىلەر، سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتىغان شۇ
«كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كاھىن ھارۇنغا بېرىڭلار. **29** سىلەرگە تەقدىم قىلىنغان بارلىق
نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلنى ئېلىپ شۇلارنى مۇقەددەس ھېسابلاپ «پەرۋەردىگارغا ئاتالغان
تولۇق كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنۈڭلار». **30** شۇڭا سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىنكى،
«سىلەر شۇلاردىن ئەڭ ئېسىلنى كۆتۈرۈپ سۈنسا گىلار، بۇ سىلەر لاۋىيلارنىڭ خاماندىكى
ئاشلىقىڭلار ۋە شاراب كۆچىكىدىكى شارابىڭلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ. **31** شۇنداق
قىلغاندىن كېيىن سىلەر ۋە ئۆيدىكىلىرىڭلار شۇ «ئوندىن بىر ئۇلۇش»لەرنى خالىغان يەردە
يېسەڭلار بولىدۇ، چۈنكى بۇ سىلەرنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتىڭلارنىڭ ئىنئامى
بولىدۇ؛ **32** سىلەر [شۇ ئۇلۇشلەردىن] ئەڭ ئېسىلنى كۆتۈرۈپ سۈنسا گىلار، مۇشۇ
ئىشىڭلار سەۋەبىدىن گۇناھكار بولمايسىلەر، ئۇنداق قىلسا گىلار سىلەر ئىسرائىللار ئاتىغان
مۇقەددەس نەرسىلەرنى بۇلغىمايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆلەيسىلەر».

19 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** مەن
پەرۋەردىگار ئەمر قىلغان قانۇن-بەلگىمە شۇكى:— سەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغىن، ئۇلار
ئېچىرىم، نۇقسانسىز، بويۇنتۇرۇق سېلىنمىغان قىزىل ياش سىيىردىن بىرنى سېنىڭ يېنىڭغا
ئەكەلسۇن. **3** سەن سىيىرنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇر، ئۇ تۇنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا
ئەپچىقسۇن، ئاندىن بىرسى سىيىرنى ئۆنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. **4** كاھىن ئەلئازار بارمىقىنى
قانغا مىلەپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا قارىتىپ يەتتە مەرتەم چاچسۇن. **5** ئاندىن
بىرسى ئەلئازارنىڭ كۆز ئالدىدا پۈتكۈل سىيىرنى كۆيدۈرسۇن، يەنى ئۆنىڭ تېرىسى،
گۆشى، قېنى ۋە تېزەكلىرىنى كۆيدۈرسۇن. **6** كاھىن كېدىر ياغىچى، زوفا ئوسۇملۇقى ۋە
قىزىل رەختنى سىيىر كۆيدۈرۈلىدىغان ئوتقا تاشلىسۇن. **7** ئاندىن كاھىن ئۆز كىيىمىنى
يۇسۇن ۋە بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن كېيىن بارگاھقا كىرىشكە بولىدۇ، لېكىن كاھىن
كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **8** سىيىرنى كۆيدۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى سۇ
بىلەن يۇيۇپ، ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **9**
پاك بىر ئادەم سىيىرنىڭ كۈلىنى يىغىپ بارگاھنىڭ سىرتىدىكى پاك بىر يەرگە قويسۇن؛ ئۇ
ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى ياساشقا شۇ يەردە ساقلانسۇن،
ئۇ بىر «گۇناھنى پاكلىغۇچى»دۇر. **10** سىيىرنىڭ كۈلىنى يىغىشتۇرغان ئادەم ئۆزىنىڭ
كىيىملىرىنى يۇسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. بۇ ئىسرائىللارغا ۋە ئۇلارنىڭ
ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا مەڭگۈلۈك قانۇن-بەلگىمە بولسۇن. **11** ـ ئۆلۈككە، يەنى
ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەسىتىگە تېگىپ كەتكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈن ناپاك
سانىلىدۇ. **12** ئۇ ئادەم ئۈچىنچى كۈنى [ئاشۇ سۇ] بىلەن ئۆزىنى پاكلىسۇن، ھەمدە يەتتىنچى
كۈنىمۇ پاكلىسۇن، ئاندىن ئۇ پاك سانىلىدۇ؛ ئەگەر ئۇ ئۈچىنچى كۈنى ھەمدە يەتتىنچى
كۈنى ئۆزىنى پاكلىمىسا، پاك سانالمايدۇ. **13** ھەرقانداق ئادەم ئۆلۈككە، يەنى ھەرقانداق
ئۆلگەن كىشىنىڭ جەسىتىگە تېگىپ كەتسە، ھەمدە ئۆزىنى پاكلىمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ
چېدىرىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى ئىسرائىل ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، چۈنكى
«ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۆنىڭغا سېپىلمىگەچكە، ئۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ناپاكلىقى
تىنچىمە ئۇستىدە تۇرىدۇ. **14** ئەگەر بىرەر كىشى بىر چېدىر ئىچىدە ئۆلۈپ قالغان بولسا،
ئۇ تۇغرۇلۇقتا قانۇن-بەلگىمە مۇنداق بولىدۇ:— شۇ چېدىرغا كىرگەن ھەربىرسى ۋە
چېدىردا تۇرۇپ قالغانلارنىڭ ھەربىرى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. **15** ھەربىر ئوچۇق
تۇرغان، ئاغزىرى يېپىلمىغان قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى ناپاك سانىلىدۇ. **16** شۇنىڭدەك
دالادا قىلىچ-شەمشىر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرگە، ياكى ئۆزى ئۆلۈپ قالغانلىقى ئۆلۈكىگە،
ياكى ئادەمنىڭ ئۈستىخىنىغا ياكى قەبرىسىگە تەگكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈنگىچە ناپاك
سانىلىدۇ. **17** كىشىلەر بۇ ناپاك كىشى ئۈچۈن «پاكلاندۇرغۇچى قۇربانلىق»نىڭ كۈلىدىن
ئازراق ئېلىپ كومزەككە سېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئېقىن سۇ قۇيىسۇن. **18** ئاندىن پاك
بىر كىشى زوفا ئوسۇملۇكىنى ئېلىپ شۇ سۇغا تەگكۈزۈپ ئۇنى چېدىرغا ۋە ئىچىدىكى
بارلىق قاچا-قۇچىلارغا ھەم شۇ يەردە تۇرغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۈستىگە سېپىپ
قويسۇن، ۋە يەنە ئۇنى ئۈستىخانغا، ئۆلتۈرۈلگۈچىگە ياكى قەبرىگە تەگكەن كىشىنىڭ ئۈستىگە
سېپىپ قويسۇن. **19** ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھىلىقى پاك ئادەم [پاك بولمىغان
ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۇنى سېپىپ قويسۇن، شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنىگە
كەلگەندە ئۇ كىشى پاكلانغان بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى
سۇدا يۇسۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانىلىدۇ. **20** لېكىن ناپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى
پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن، جامائەت
ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۆنىڭ ئۈستىگە سېپىلمىگەن،
شۇڭا ئۇ ناپاك سانىلىدۇ. **21** بۇ ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بولسۇن. «ناپاكلىقنى
چىقارغۇچى سۇ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇيسۇن ۋە «ناپاكلىقنى
چىقارغۇچى سۇ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **22** ناپاك كىشى
تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ بۇ نەرسىلەرگە تەگكەن كىشىلەرمۇ كەچ
كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن.

20 بىرىنچى ئاينىڭ ئىچىدە ئىسرائىللار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن چۆلگە
يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالدى؛ مەريەم شۇ يەردە ۋاپات بولدى ۋە شۇ يەرگە دەپنە
قىلىندى. **2** جامائەتكە ئىچىدىغانغا سۇ يوق ئىدى، تۇلار يىغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم
قىلغىلى تۇردى. **3** خەلق مۇسا بىلەن تەگىشىپ:—قېرىنداشلىرىمىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا

تۆلگەن چاغدا بزمۆ بىللە تۆلسەك بوپتىكەن! 4 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چارپايلىرىمىزنى بۇ يەردە تۆلۈپ كەتسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرگە باشلاپ كەلدىڭلار؟ 5 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يەرگە ئەكەلدىڭلار؟ بۇ يەردە يا تېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۈزۈم، ئانار بولمىسا، ئىچىدىغانغا سۈمۈ بولمىسا، — دېيىشتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتنىن ئايرىلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۇم يېقىلۇدىسى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئۇ ئىككىسىگە ئايان بولدى. 7 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 8 ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن ھېرلىكتە جامائەتنى يىغىپ، تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا بۇيرۇق قىل، شۇنداق قىلساڭ قورام تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ، شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۇ چىقىرىپ، جامائەت ۋە چارپايلىرى ئىچىدىغانغا سۇ بېرىسەن. 9 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئاسىيلار! بىز سىلەرگە بۇ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بېرەيلىمۇ؟! — دېدى. 11 ئاندىن مۇسا ھاسىسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋېدى، ناھايىتى كۆپ سۇ ئېقىپ چىقتى، سۈدىن جامائەتمۇ، چارپايلارمۇ ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىللار ئالدىدا مېنى مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمايمەن، — دېدى. 13 سۇ چىقىرىلغان جاي «مەرىباھ سۇلىرى» دەپ ئاتالغان؛ ئىسرائىللار شۇ يەردە پەرۋەردىگار بىلەن تاكالاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەسىن ئىگەنلىكىنى كۆرسەتتى. 14 مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتىۋاتقان جەبر-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، 15 بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسىرغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسىردا ئۇزاق زامان تۇرۇپ كەتتۇق؛ مىسىرلىقلار بىزگەمۇ، بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغەمۇ يامان مۇئامىلە قىلدى؛ 16 بىز پەرۋەردىگارغا يېلىنىۋېدۇق، ئۇ بىزنىڭ زارلىرىمىزغا قۇلاق سېلىپ، پەرىشتە ئەۋەتىپ بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. ھازىر مانا، بىز ئۆزلىرىنىڭ چېگىسىغا جايلاشقان قادەش دېگەن بىر شەھەردە ئۇرۇۋاتىمىز. 17 ئەمدى بىزنىڭ زېمىنلىرىدىن ئۆتۈشىمىزگە رۇخسەت قىلغىن بولسىلا، بىز ئېتىز-ئېرىق ۋە ئۈزۈمزارلىقلاردىن ئۆتمەيمىز، قۇدۇقلىرىڭلادىن سۈمۈ ئىچمەيمىز؛ «خان يولى» بىلەن مېڭىپ چېگىرلىرىدىن ئۆتۈپ كەتكۈچە ئوڭ-سولغا بۇرۇلمايمىز» — دېدى. 18 لېكىن ئېدومىلار ئۇنىڭغا: «سىلەرنىڭ بىزنىڭ زېمىنىمىزدىن ئۆتۈشۈڭلەرگە بولمايدۇ، ئۆتمەن دېسەڭلار قىلىچ كۆتۈرۈپ سىلەرگە جەڭگە چىقىمىز» — دېدى. 19 ئىسرائىللار ئۇنىڭغا: «بىز «كۆتۈرۈلگەن يول» بىلەن ماڭىمىز، ئۆزىمىز ۋە مالىلىرىمىز سۇيۇقلارنى ئىچسەك، نەرخى بويىچە ھەقىنى بېرىمىز؛ بىز پەقەت پىيادە ئۆتۈپ كېتىمىز، باشقا ھېچ تەلىپىمىز يوق» دېۋىدى، 20 ئېدوم پادىشاھى: «ياق. ئۆتمەيسىلەر!» دېدى. ئېدوم [پادىشاھى] ناھايىتى كۆپ ئادەمنى باشلاپ چېقىپ ئىسرائىللارغا زور ھەيۋە كۆرسەتتى. 21 شۇنداق قىلىپ ئېدومىلار ئىسرائىللارنىڭ ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىدىن ئۆتۈشۈگەنلىكىنى شۇ يوسۇندا يول قويمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئېدومىلارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ كەتتى. 22 ئۇلار قادەشتىن يولغا چىقتى، پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ھور تېغىغا كەلدى. 23 پەرۋەردىگار ئېدومنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 24 ھارۇن ئۆز خەلقلىرىگە قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئىككىڭلار مەرىباھ سۇلىرى دېگەن جايدا مېنىڭ ئەمرىمگە خىلاپلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشىگە بولمايدۇ. 25 سەن ھارۇن بىلەن ئوغلى ئەلئازارنى ئېلىپ ھور تېغىغا چىققىن؛ 26 ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قوي؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۆلۈپ، ئۆز خەلقلىرىگە قوشۇلىدۇ. 27 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ئۇچەيلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ كۆز ئالدىدا ھور تېغىغا چىقتى. 28 مۇسا ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قويدى؛ ھارۇن تاغنىڭ چوققىسىدا ئۆلدى. ئاندىن مۇسا بىلەن ئەلئازار تاغدىن چۈشۈپ كەلدى. 29 پۈتكۈل جامائەت ھارۇننىڭ ئۆلگەنلىكىنى بىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتى ھارۇن ئۈچۈن ئوتتۇز كۈن ماتەم تۇتتى.

21

جەنۇبتا تۇرۇشلۇق ئاراد مەملىكىتىنىڭ قانائانىيلاردىن بولغان پادىشاھى ئىسرائىللارنىڭ ئاتارىم يولى بىلەن كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، چېقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ، نەچچەيلەنىنى ئوتتۇقۇن قىلىپ كەتتى. 2 ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: «ئەگەر بۇ خەلقنى بىزنىڭ قولىمىزغا پۈتۈنلەي تاپشۇرىدىغان بولساڭ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلايمىز» — دېدى. 3 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ، قانائانلىيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قانائانىيلارنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ۋەيران قىلدى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار شۇ يەرنى «خورماھ» دەپ ئاتىدى. 4 ئۇلار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ، ئېدوم زېمىنىنى ئايلىنىپ ئوتتۇش ئۈچۈن، قىزىل دېڭىز بويىدىكى يولنى بويلاپ ماڭدى؛ خەلق مۇشۇ يول سەۋەبىدىن كۆڭلىدە تولمۇ تاقەتسىز بولۇپ، 5 خۇداغا ۋە مۇساغا قارشى چېقىپ: — سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى چۆل-جەزىرىدە ئۆلسۇن دەپ مىسىر زېمىنىدىن باشلاپ چىققانسىلەر؟ بۇ يەردە يا ئاشلىق، يا سۇ يوق، كۆڭلىمىز بۇ ئەرزىمەس نانلاردىن بىزار بولدى، دېيىشتى. 6 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتتى؛ يىلانلار ئۇلارنى چاقتى، شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللاردىن نۇرغۇن ئادەم ئۆلۈپ كەتتى. 7 خەلق مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز ئاغزىمىزنى بۇزۇپ، پەرۋەردىگارغا ھەم سا ڭا ھۇجۇم قىلىپ، يامان گەپ قىلىپ گۇناھ قىلدۇق، پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلساڭ، ئۇ بۇ يىلانلارنى ئارىمىزدىن ئېلىپ كەتكەي، — دېۋىدى، مۇسا خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلدى. 8 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن بىر زەھەرلىك يىلانىنىڭ شەكلىنى ياساپ خادىغا ئېسىپ قويغىن؛ يىلان چېقىۋالغان ھەربىرى ئۇنىڭغا قارىسىلا قايتا ھاياتقا ئېرىشىدۇ، — دېدى. 9 مۇسا مىستىن بىر يىلان ياسىتىپ خادىغا ئېسىپ قويدى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يىلان بىرىكمىنى چېقىۋالغان بولسا، ئۇ بۇ مىس يىلانغا قارىسىلا، ئۇلار ھايات قالدى. 10 ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 11 يەنە ئوبوتتىن يولغا چىقىپ، مۇئاب زېمىنىنىڭ ئۆدۈلىدا كۈن چىقىش تەرەپتىكى ئىيە-ئىبارىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 12 ئۇلار يەنە ئۇ يەردىن يولغا چىقىپ زەرەد جىلغىسىدا چېدىر تىكتى. 13 يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ چېتىدىن چىقىپ چۆل-باياۋاندىن ئوتۇپ، ئېڭىپ ئۇرغان ئارنون دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا چېدىر تىكتى ‹چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابىيلارنىڭ چېگرىسى بولۇپ، موئابىيلار بىلەن ئامورىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى. 14 شۇڭا «پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىمىز» دېگەن كىتابتا: — «سۇفاھدىكى ۋاھەب ۋە دەريا-ۋادىلىرى، ئارنون دەرياسى ۋە جىلغىلىرىنىڭ يانباغرلىرى، ئارنىڭ تۇرالغۇسىغچە يېتىپ، موئابنىڭ چېگرىسىغا چۈشىدۇ» دەپ پۈتۈلگەنىدى›. 16 [ئىسرائىللار] يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ بەئەرگە كەلدى؛ «[بەئەر]» قۇدۇق دېگەن مەنىدە بولۇپ، ئىلگىرى پەرۋەردىگار مۇساغا: «سەن خەلقنى يىغ، مەن ئۇلارغا ئىچىدىغان سۇ بېرەي» دېگەندە شۇ قۇدۇقنى كۆزدە تۇتقان. 17 شۇ چاغدا ئىسرائىللار مۇنۇ ناخشىنى ئېيتىشقان: — «ئاھ قۇدۇق، چىقسۇن سۈيۈڭ بۇلدۇقلاپ، ناخشا ئېيتىڭلار، قۇدۇققا بىغىشلاپ: 18 بۇ قۇدۇقنى ئەمىرلەر، خەلقنىڭ كاتىلىرى قازغان، قانۇن چىقارغۇچىنىڭ سۆزۈى بىلەن، ھاسىلىرى بىلەن قازغان». ئىسرائىللار چۆل-باياۋاندىن يەنە ماتتاناھقا، 19 ماتتاناھتىن ناھالىيەلگە، ناھالىيەلدىن باموتقا، 20 باموتتىن مۇئاب دالاسىدىكى جىلغىغا، يەنە چۆل-باياۋان تەرەپكە قاراپ تۇرغان پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا يېتىپ باردى. 21 ئىسرائىللار ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: 22 — بىزنىڭ ئۆز زېمىنلىرىدىن ئوتتۇۋېلىشىمىزگە ئىجازەت بەرگەيلا؛ بىز سىلىنىڭ ئېتىزلىقلىرىغا ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىغا كىرمەيمىز، قۇدۇقلىرىدىن سۈمۈ ئىچمەيمىز؛ تەۋەلىرىدىن ئوتۇپ كەتكۈچە «خان يولى»دىن چىقمايمىز، — دېدى. 23 سىھون ئىسرائىللارنى ئۆز چېگرىسىدىن ئوتتۇكلى قويمايلا قالماستىن، ئەكسىچە ئۇ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشىمەن دەپ، ئۆزىنىڭ بارلىق خەلقىنى يىغىپ چۆلگە قاراپ ئاتلاندى. ئۇ ياھازغا

كېلىپ ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **24** ئىسرائىللار ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈرۈپ، ئۆزىنىڭ يۇرتىنى ئارنون دەرياسىدىن يابوك دەرياسىغىچە، يەنى ئامونىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلدى؛ ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا بەك مۇستەھكەم ئىدى. **25** ئىسرائىللار بۇ يەردىكى ھەممە شەھەرنى ئىگىلدى ھەم ئاموريىلارنىڭ شەھەرلىرىگە، يەنى ھەشبوننا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق يېزا-قىشلاقلارغىمۇ كىرىپ ئورۇنلاشتى. **26** چۈنكى ھەشبون ئەسلىدە ئاموريىلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ مەركىزىي شەھىرى ئىدى؛ سىھون ئەسلىدە موئابنىڭ ئىلگىرىكى پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان، ئۇنىڭ ئارنون دەرياسىغىچە بولغان ھەممە زېمىنىنى تارتىۋالغانىدى. **27** شۇ سەۋەبتىن شائىرلار: — «ھەشبونغا كېلىڭلار! مانا سىھوننىڭ شەھىرى يېكۈۋاشتىن قۇرۇلسۇن، سىھوننىڭ شەھىرى مەھكەم قىلىنسۇن. **28** چۈنكى ھەشبوننىڭ ئۆزىدىن چىقتى بىر ئوت، سىھوننىڭ شەھىرىدىن بىر يالقۇن يالقۇنلاپ، يۇتۇۋەتتى موئابتىكى ئار شەھىرىنى، ئارنوندىكى ئېگىز جايلارنىڭ ئەھىرلىرىنى. **29** ۋاي ساڭا ئەي موئاب! ھەي كېموشنىڭ ئۇممىتى، ئۆگەشتىڭلار! چۈنكى [كېموش] ئۆز ئوغۇللىرىنى قاچقۇنغا ئايلاندۇردى، قىزلىرىنى ئەسىرلىككە بېرىپ، ئاموريىلارنىڭ پادىشاھى سىھوننغا ئۆتۈپ بەردى! **30** بىز ئۇلارنى يېقىتۇۋەتتۇق، ھەشبون تاكى دىبونغىچە ھالاك بولدى؛ بىز ھەتتا نوفاھقىچە ‹نوفاھتىن مەدەباغا يېتىدۇ› ئۇلارنىڭ يۇرتىنى ۋەيران قىلۇەتتۇق!» — دەپ شېئىر يېزىشقانىدى. **31** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەنە شۇ تەرىقىدە ئاموريىلارنىڭ يۇرتىغا ئورنۇلاشتى. **32** مۇسا يائازەرنى چارلاپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئاندىن ئىسرائىللار يائازەرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇ يەرلەردىكى ئاموريىلارنى يېيىدىن قوغلۇۋەتتى. **33** شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ، باشانىنىڭ يولىنى بويلاپ ماڭدى؛ باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق خەلقى چىقىپ ئەدرەيدە ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ تۈزدى. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا: — قورقما، مەن ئۇنى، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ھەم زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ سەن ئۇنى ئىلگىرى ھەشبوندا تۇرۇشلۇق ئاموريىلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى قىلغاندەك قىلسەن، — دەپدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئوگ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ھەم بارلىق خەلقىنىڭ بىرىنى قويماي قىرىپ تاشلىدى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى.

22

ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ موئاب تۈزلەڭلىكىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا چېدىر تىكتى. **2** ئىسرائىللارنىڭ ئاموريىلارغا قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق كۆرۈپ تۇرغانىدى. **3** موئابلار خەلقتىن ئىنتايىن قورقۇشتى، چۈنكى ئۇلار بەك كۆپ ئىدى؛ موئابىيلار ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن بەك ئالاقزادە بولۇپ كېتىشتى. **4** موئابىيلار مىدىيان ئاقساقاللىرىغا: «بۇ بىر توپ ئادەم ئەتراپىمىزدىكى ھەممە نەرسىنى، خۇددى كالا ئېتىزدىكى ئوتنى يالمىغاندەك يالماپ يەپ كېتىدىغان بولدى» — دېيىشتى. ئۇ چاغدا زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق موئابنىڭ پادىشاھى ئىدى. **5** ئۇ ئەلچىلەرنى بېئورنىڭ ئوغلى بالاقنىڭ ئالدىغا، بالاقنىڭ ئانا يۇرتىدىكى ئۇلۇغ دەريا بويىدىكى پېتور شەھىرىگە بېرىپ، بالاقنىمۇ چاقىرىپ كېلىشكە ئەۋەتتى: پادىشاھىمىز: — «قارىسلا، بىر خەلق مىسىردىن چىققانىدى؛ مانا، ئۇلار يۈزنى زېمىنغا يامراپ كەتتى، مانا ئۇلار بىزنىڭ ئۆدۈلىمىزغا كېلىپ چۈشتى. **6** ئۇلار مېنىڭدىن كۈچلۈك بولغاچقا، ئەمدى ئۆزىلىرى كېلىپ بۇ خەلقنى مەن ئۈچۈن بىر قارغاپ بەرگەن بولسىلا؛ بەلكىم مەن ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقىرىشىم مۇمكىن؛ چۈنكى ئۇلارنى كىمگە بەخت تىلىسىلە شۇنىڭ بەخت قۇرچىدىغانلىقىنى، كىمنى قارغىسىلا، شۇنىڭ قارغىشىقا قالىدىغانلىقىنى بىلىمەن» دەيدۇ، دەڭلار، — دەپدى. **7** موئابنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن مىدىيانىنىڭ ئاقساقاللىرى قوللىرىدا پال سېلىش ئىشىلىرىنى ئېلىپ ماڭدى؛ ئۇلار بالاقنىڭ ئالدىغا كېلىپ بالاقنىڭ گەپلىرىنى يەتكۈزدى. **8** بالاقام ئۇلارغا: — بۈگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا قىلغان سۆزى بويىچە سىلەرگە جاۋاپ يەتكۈزىمەن، — دەپدى. شۇنىڭ بىلەن موئابنىڭ شۇ ئەمىرلىرى بالاقنامىنىڭكىدە قونۇپ قالدى. **9** خۇدا بالاقنامىنىڭكىگە كېلىپ: — سېنىڭ بىلەن بىللە ئۇرغانلار بۇ ئادەملەر كىم؟ — دېۋىدى، **10** بالاقام خۇداغا: — موئاب پادىشاھى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ماڭا: **11** «قارىسلا، مىسىردىن بىر خەلق چىققانىدى، ئۇلار يۈزنى زېمىنغا يامراپ كەتتى؛ بۇ يەرگە كېلىپ مېنىڭ ئۆچۈن ئۇلارنى قارغاپ بەرسىلە، شۇنداق قىلسىلا بەلكىم ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ يەردىن قوغلۇۋېتەلىشىم مۇمكىن» — دېدى، — دېدى. **12** خۇدا بالاقامغا: سەن ئۇلار بىلەن بىللە بارساڭ بولمايدۇ، ئۇ خەلقنى قارغىساڭمۇ بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنغان، — دېدى. **13** بالاقام ئەتىگەن ئۆرۈپ بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرىغا: — سىلەر ئۆز يۇرتۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنىڭ سىلەر بىلەن بىللە بېرىشىمغا رۇخسەت قىلمىدى، — دېدى. **14** موئابنىڭ ئەمەلدارلىرى قوپۇپ بالاقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بالاقام بىز بىلەن بىللە كېلىشكە ئۇنىمىدى، — دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بالاق ئىخىمۇ كۆپ ۋە ئىخىمۇ مۆتىۋەر ئەمەلدارلارنى ئەۋەتتى، **16** ئۇلار بالاقامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — «زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق مۇنداق دەيدۇ: — «ھېچنېمە سىلىنىڭ يېنىمغا كېلىشلىرىنى توسۇمغايلا؛ **17** چۈنكى مەن ئۆزلىرىنى زور شان-شۆھرەتكە ئېگە قىلىمەن؛ نېمە دېسىلە ماقۇل دەيمەن؛ شۇڭا ماڭا ئەشۇ خەلقنى قارغاپ بەرسىلا بولىدۇ»، — دېدى. **18** بالاقام بالاقنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋابەن: — بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ئۆيىنى بەرسىمۇ، مەيلى چوڭ ياكى كىچىك ئىش قىلاي، خۇدايىم پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا بۇيرۇغانلىرىدىن ھالقىپ كېتەلمەيمەن. **19** سىلەرمۇ بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، پەرۋەردىگار يەنە شۇ ئىشلار توغرىسىدا ماڭا نېمە دەيدىكىن، شۇنى بىلەي، — دېدى. **20** شۇ كېچىسى خۇدا بالاقامنىڭكىگە كېلىپ ئۇنىڭغا: — ئۇ كىشىلەر سېنى تەكلىپ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن، لېكىن سەن مېنىڭ ساڭا ئېيتىدىغانلىرىم بويىچە ئىش قىلىشىڭ كېرەك، — دېدى. **21** بالاقام ئەتىگەن ئۆرۈپ ئېشىكىنى توقۇپ موئابنىڭ ئەمەلدارلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. **22** خۇدا بالاقامنىڭ ماڭغانلىقىدىن غەزەپلەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى توسۇشقا يولدا ئۆراتتى. ئۇ شۇ چاغدا ئېشىكىگە مىنىپ ئىككى غۇلامى بىلەن بىللە كېتىۋاتاتتى. **23** مادا ئېشىكنى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قولىغا قىلىچ ئالغان ھالدا يولدا ئۆرغانلىقىنى كۆرۈپ، يولدىن چىقىپ ئېتىزلىق بىلەن مېڭۈدى، بالاقام ئېشىكنى يولغا چىقىپ مېڭىشقا دۇمبالاپ ئۇردى. **24** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىككى تەرىپى توسما تام بىلەن توسالغان ئۈزۈمزارلىقتىكى تار بىر يولدا ئۆرۈۋالدى. **25** ئېشىمنى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ، تامغا قىستىلىپ مېڭىپ، بالاقامنىڭ پۇتىنى تامغا قىستاپ يارىلاندۇرۇپ قويدى؛ بالاقام ئېشىكنى يەنە دۇمبالدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا يەنە ئالدىغىراق بېرىپ، ئوڭ يا سولغا بۇرۇلۇشقا بولمايدىغان ئېنىمۇ تار بىر يەردە كۆتۈپ تۇردى. **27** ئېشىمنى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ ماڭماي، بالاقامنىڭ ئاستىدا يېتىۋالدى؛ بالاقام قاتتىق خاپا بولۇپ، ئېشىكنى ھاسىسى بىلەن قاتتىق دۇمبالاپ كەتتى. **28** بۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئېشىككە زۇۋان كىرگۈزۈۋىدى، ئېشىمنى بالاقامغا: — مېنى ئۇچ قېتىم دۇمبالايدىغانغا ساڭا نېمە ياماتلىق قېتىمەن؟ — دېۋىدى، **29** بالاقام ئېشىككە: — سەن مېنى سەتلەشتۈردۈڭ، قولۇمدا قىلىچ بولغان بولسا ئىدى، سېنى چېپىپ ئۆلتۈرۈۋېتەتتىم! — دېدى. **30** ئېشىمنى بالاقامغا: — مەن سېنىڭكى بولغىنىمدىن تارتىپ مىنىپ كەلگەن ئېشىكىڭ مەن ئەمەسمۇ؟ ئىلگىرى مەن ساڭا مۇشۇنداق قىلىش ئادىتىم بولۇپ باققانمۇ؟ — دېۋىدى، — ياق، — دېدى [بالاقام]. **31** ئەنە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار بالاقامنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، بالاقام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچنى غىلىپىدىن چىقىرىپ، يولدا تۇرغانلىقىنى كۆردى؛ ئۇ يەرگە يېشىنى قويۇپ سەجدە قىلدى. **32** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: — سەن ئېشىككىنى نېمە ئۈچۈن ئۇچ قېتىم دۇمبالايسەن؟ قارىغىنا، ماڭغان يولۇڭ مېنىڭ نەزىرىمدە تەتۈر بولغاچقا،سېنى توسۇشقا چىققۇچى مەن ئۆزۈم ئىدىم. **33** ئېشىمنى مېنى كۆرۈپ ئۇچ قېتىم مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتتى، ئەگەر ئېشىمنى مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتمىگەن بولسا، مەن ئاللىقاچان سېنى ئۆلتۈرۈپ ئېشىمنى تىرىك قالدۇرغان بولاتتىم، — دېدى. **34** بالاقام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: — مەن گۇناھكارمەن، ئۆزلىرىنىڭ يولدا مېنى توسۇپ تۇرغانلىقلىرىنى كۆرمەپتىمەن؛ مۇبادا ئەمدى مېنىڭ بېرىشىم نەزەرلىرىدە رەزىل كۆرۈنسە، مەن قايتىپ كېتەي، — دېدى. **35** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بالاقامغا يەنە: — بوپتۇ، بۇ كىشىلەر بىلەن بىللە بارغىن، بىراق

پەقەت مەن ساڭا دېگەن سۆزنىلا دېگىن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن بالائام بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. **36** بالاق بالائامنى كېلىۋىتىپتۇ دەپ ئاڭلاپ، قارشى ئېلىش ئۈچۈن موئابنىڭ ئارنون دەريا‌سىنىڭ بويىدىكى، چېگرىنىڭ ئەڭ بېشىدىكى شەھىرىگە كەلدى: **37** — مەن سىلنى چاقىرىشقا شۇنچە جىددىي ئەلچى ئەۋەتكەندىم، نېمە ئۈچۈن كېلىشكە ئۇنىمىدىلا؟ مەن سىلنى شان-شۆھرەتكە ئىگە قىلالمايتىممۇ؟ — دېدى بالاق بالائامغا. **38** — قارىسىلا، مانا كەلدىمغۇ، ئەمدى مەن ئۆز ئالدىمغا بىرنېمە دېيەلەيتىممۇ؟ — دېدى بالائام، — خۇدا ئاغزىمغا نېمە گەپنى سالسا، مەن شۇنىلا دەيمەن. **39** بالائام بالاق بىلەن بىللە يولغا چىقىپ كىرىئات-خۇزۇتقا كەلدى. **40** بالاق كالا، قويلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ گۆشىدىن بالائام ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئەمىرلەرگە ئەۋەتىپ بەردى. **41** ئاندىن بالاق ئەتىسى سەھەردە بالائامنى باۋالنىڭ ئېگىز جايلىرىغا ئېلىپ چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئەڭ چەتتىكى بىر قىسمىنى كۆردى.

23

بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەرگە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ ياسىتىپ بەرسىلە، مۇشۇ يەرگە يەنە يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ ھازىرلاپ بەرسىلە، — دېدى. **2** بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك قىلىپ بەردى؛ بالاق بىلەن بالائام ئىككىسى ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق قىلىشقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندى. **3** بالائام بالاققا: — سىلى ئۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭ يېنىدا تۇرسىلا، مەن ئالدىغا بارىمەن، پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلىۋىدىكەن؟ ئۇ ماڭا نېمە دەپ كۆرسەتمە بەرسە، مەن ئۆزلىرىگە شۇنى دەپ بېرىمەن، — دېدى ۋە بىر دۆڭگە چىقتى. **4** خۇدا بالائام بىلەن كۆرۈشتى؛ بالائام خۇداغا: — مەن يەتتە قۇربانگاھ ھازىرلاتتىم، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۇپىتىدە بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندۇم، — دېدى. **5** پەرۋەردىگار بالائامنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ باردى. مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **7** بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بالاق مېنى ئارام دېگەن يۇرتىدىن، موئاب شاھى بالاق مېنى مەشرىق تاغلىرىدىن ئېلىپ كېلىپ، مۇنداق دېدى: — كەل، مېنىڭ ئۈچۈن ياقۇبنى قارغىغىن. كەل، ئىسرائىلنى راسا بىر سۆكۈپ ئەيىبلىگىن. **8** تەڭرى ئۆزى قارغىمىغان بىراۋنى مەن قانداق قارغاي؟ پەرۋەردىگار ئۆزى سۆكۈپ ئەيىبلىمىگەن بىراۋنى مەن قانداق سۆكۈپ ئەيىبلەي؟ **9** مەن قورام تاشلارنىڭ چوقىلىرىدا تۇرۇپ ئۇنى كۆرمەكتىمەن، دۆڭگەردە تۇرۇپ ئۇنىڭغا نەزەر سالىۋاتىمەن؛ مانا، ئۇلار يەككە ياشايدىغان بىر قوۋم، ئۇلار باشقا قوۋملارنىڭ قاتارىدا سانالمايدۇ. **10** ياقۇبنىڭ توپىلىرىنى كىم ھېسابلاپ چىقالايدۇ؟ ھەتتا ئىسرائىلنىڭ تۆتىنى بىرىنىمۇ كىم ساناپ چىقالايدۇ؟ مېنىڭ جېنىم ھەققانىينىڭ ئۆلۈمىدەك ئۆلسۇن، مېنىڭ ئاخىرىم ئۇنىڭكىدەك بولغاي! **11** بالاق بالائامغا قاراپ: — سەن ماڭا نېمە قىلۋاتىسەن؟! مەن سېنى دۈشمەنلىرىمنى قارغاپ بېرىشكە چاقىرىتقان تۇرسام، مانا سەن ئەكسىچە ئۇتۇنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىڭ! — دېدى. **12** — پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىمغا سالغىنىنى يەتكۈزۈشكە كۆڭۈل قويمىسام بولامتى؟ — دەپ جاۋاپ بەردى بالائام. **13** بالاق بالائامغا: — مېنىڭ بىلەن بىللە باشقا بىر يەرگە بارسىلا، ئۇلارنى شۇ يەردىن كۆرەلەيلا، بىراق ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمەس، ئۇلارنىڭ چېگىدىكى بىر قىسمىنىلا كۆرەلەيلا، سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى مەن ئۈچۈن قارغاپ بەرسىلە، — دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى «زوفىمنىڭ دالاسى»غا، پىسگاھ تېغىنىڭ چوقىقىسىغا باشلاپ بېرىپ، شۇ يەردە يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۇپىتىدە بىردىن بۇقا، بىردىن قوشقار سۇندى. **15** بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەردە ئۆزلىرىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرسىلا، مەن ئاۋۇ ياققا بېرىپ كۆرۈشۈپ كېلەي، — دېدى. **16** پەرۋەردىگار بالائام بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — سەن بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. **17** بالائام بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. — پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟ — دەپ سوردى بالاق. **18** بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «ھەي بالاق، سەن قوپۇپ ئاڭلىغىن، ئاھ ، زىپپورنىڭ ئوغلى، ماڭا قۇلاق سالغىن. **19** تەڭرى ئىنسان ئەمەسىتۇر، ئۇ يالغان ئېيتمايدۇ، يا كى ئادەم بالىسىمۇ ئەمەسىتۇر، ئۇ پۇشايمان قىلمايدۇ. ئۇ دېگەنىكەن، ئىشقا ئاشۇرمامۇ قالامدۇ؟ ئۇ سۆز قىلغانىكەن، ۋۇجۇدقا چىقارمامۇ قالامدۇ؟ **20** مانا، ماڭا «بەركەتلە» دەپ تاپشۇرۇلدى، ئۇ بەركەتلىگىنىكەن، بۇنى مەن ياندۇرالمايمەن. **21** ئۇ ياقۇپتا ھېچ گۇناھ كۆرمىگەن، ئىسرائىلدا ناھەقلىقنى ئۇچراتمىغان. خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پادىشاھنىڭ ئەتىنەنە ئاۋازى ئۇنىڭ ئارىسىدىدۇر. **22** تەڭرى ئۇنى مىسردىن ئېلىپ چىققان؛ ئۇنىڭدا ياۋا كالىنىڭكىدەك كۈچ باردۇر. **23** چۈنكى ياقۇبلارغا ئەپسۇن كارغا كەلمەيدۇ، ئىسرائىللارغىمۇ پال كارغا كەلمەيدۇ. ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە، ياقۇپ بىلەن ئىسرائىل توغرىسىدا: — «تەڭرى نەقەدەر كارامەت ئىش قىلىپ بەرگەن-ھە!» دەپ جاكارلانمامى قالمايدۇ! **24** مانا، بۇ قوۋم چىشى شىردەك قوپىدۇ، ئەرگەك شىردەك قەددىنى رۇسلايدۇ؛ ئۆزى ئۇۋلىغان ئۇۋنى يېمىگۈچە، ئۇلتۇرگەنلەرنىڭ قېنىنى ئىچمىگۈچە، ھەرگىز ياتمايدۇ!». **25** بالاق بالائامغا: — بولدى، سىلى ئۇلارنى ئازراقمۇ قارغىمىسىلا، ئۇلارغا ئامەتنىمۇ تىلىمىسىلە! — دېدى. **26** بالائام بالاققا جاۋاب قىلىپ: — مەن سىلگە: — «پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ئېيتقانلىرىنى ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمسام بولمايدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ — دېدى. **27** بالاق بالائامغا: — كەلسىلە، مەن سىلنى باشقا بىر يەرگە ئاپىراي، خۇدانىڭ نەزىرىدە سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى قارغاشلىرى مۇۋاپىق تېپىلارمىكىن؟ — دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى باشلاپ، چۆل-بىاباۋانغا قارايدىغان پېئور تېغىنىڭ چوقىقىسىغا كەلدى. **29** بالائام بالاققا: — سىلى بۇ يەردە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ بەرسىلە، يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ تەييارلاپ بەرسىلە، — دېدى. **30** بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ھەربىر قۇربانگاھقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوچقار سۇندى.

24

بالائام پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىشنى مۇۋاپىق كۆرگەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىپ، ئالدىنقى [ئىككى] قېتىمقىدىكىدەك سېھىر ئىشلىتىشكە بارمىدى، بەلكى يۈزىنى چۆل-بىاباۋان تەرەپكە قاراتتى. **2** بالائام بېشىنى كۆتۈرۈپ ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە بويىچە چېدىرلاردا ئولتۇراقلاشقانلىقىنى كۆردى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىغا كالام سۆزىنى ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزى ئېچىلىشقان ئادەمنىڭ ئېيتىدىغان كالام سۆزى، **4** يەنى تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلىپ دۇم يېقىلغان كىشى يەتكۈزگەن كالام سۆزى: — **5** ئاھ ياقۇپ، چېدىرلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئىزرائىلغۇلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئاھ ئىسرائىل! **6** گويا كېڭەيگەن دەريا ۋادىلىرىدەك، خۇددى دەريا بويىدىكى باغلاردەك، گويا پەرۋەردىگار تىكىپ ئۆستۈرگەن ئۇد دەرەخلىرىدەك، دەريا بويىدىكى كېدىر دەرەخلىرىدەك؛ **7** سۇلار ئۇنىڭ سوغىلىرىدىن ئېقىپ چىقىدۇ، ئەۋلادلىرى سۇيى مول جايلاردا بولىدۇ، پادىشاھى ئاگاگدىن ئېشىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈن قىلىنىپ گۈللىنىدۇ. **8** تەڭرى ئۇنى مىسردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا بۇقىنىڭ كۈچى باردۇر، دۈشمەن ئەللەرنى ئۇ يەپ كېتىدۇ، ئۇستىخانلىرىنى ئېزىپ تاشلايدۇ، ئوقيا ئېتىپ ئۇلارنى ئېشىپ تاشلايدۇ. **9** ئۇ باغىرلاپ ياتسا، ئەرگەك شىردەك، ياتسا ھەم چىشى شىردەك، كىم ئۇنى قوزغىتىشقا يېتىنار؟ كىم ساڭا بەخت-بەركەت تىلىسە، بەخت-بەركەت تاپىدۇ. كىم سېنى قارغىسا، قارغىشقا كېتىدۇ». **10** بالاق بالائامغا ئاچچىقلىنىپ، قولىنى قولىغا ئۇرۇپ كەتتى؛ بالاق بالائامغا: — مەن سىلنى دۈشمىنىمنى قارغاپ بېرىشكە قېچىرتقانىدىم ۋە مانا، سىلى ئۈچ قېتىم پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىلا! **11** ئەمدى تېزدىن يۇرتلىرىغا قېچىپ كەتسىلە، مەن ئەسلىدە سىلىنىڭ ئىززەت-ھۆرمەتلىرىنى كاتتا قىلاي دېگەنىدىم، مانا پەرۋەردىگار سىلنى بۇ كاتتا ئىززەت-ھۆرمەتكە نائىل بولۇشتىن توسۇپ قويدى، — دېدى. **12** بالائام بالاققا: — مەن ئەسلىدە ئۆزلىرىنىڭ ئەلچىلىرىگە: **13** «بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ئۆيىنى بەرسىمۇ، پەرۋەردىگارنىڭ

بۇيرۇغىندىن ھالقىپ، تۆز مەيلىمچە ياخشى-يامان ئىش قىلالمايمەن؛ پەرۋەردىگار ماڭا نېمە دېسە، مەن شۇنى دەيمەن» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ 14 ئەمدى مەن تۆز خەلقىمگە قايتىمەن؛ كەلسىلە، مەن تۆزلىرىگە بۇ خەلقنىڭ كۆزلەرنىڭ ئاخىرىدا سىلىنىڭ خەلقلىرىگە قانداق مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرەي، — دېدى. 15 ئۇ كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — يېئورىنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزلىرى ئېچىلىپغان كىشى ئېيتقان كالام سۆزى، 16 تەكرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاكلىغۇچى، ھەممىدىن ئالىينىڭ ۋەھيلىرىنى بىلگۈچى، ھەممگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلغان دۇم يېقىلىغان كىشى يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى: — 17 مەن ئۇنى كۆرىمەن، لېكىن ھازىر ئەمەس؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن، لېكىن يېقىن يەردىن ئەمەس؛ ياقۇپتىن چىقار بىر يۇلتۇز، كۆتۈرۈلۈپ ئىسرائىلدىن بىر شاھانە ھاسا؛ چېقىۋېتەر تۇ موئابنىڭ چېكىسىنى، بارلىق شېتىلىرىنىڭ بېشىنى يانجىيدۇ. 18 ئېدوم ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ، يەنە تېنى دۈشمىنى سېئىرلار ئۆزىنىڭغا تەۋە بولىدۇ؛ ئىسرائىل بولسا باتۇرلۇق قىلىدۇ. 19 ياقۇپتىن چىققان بىرى سەلتەنەت سۈرىدۇ، شەھەردە قالغان ھەممەيلەننى يوقىتىدۇ». 20 ئاندىن بالائام ئامالەكنى كۆرۈپ، مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «ئامالەك ئىدى ئەسلى ئەللەر ئارىسىدا باش، ئەمدى ھالاكەتنۇر تەقدىر-قىسمىتى». 21 ئاندىن بالائام كېنىيلەرنى كۆرۈپ مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «سېنىڭ ماكانىڭ مۇستەھكەم بولۇپ، چاڭگاڭ قورام تاش ئۆچەد بولسىمۇ، 22 لېكىن سىلەر كېنىيلەر ھالاك قىلىنىپ تۇرىسىلەر؛ تاكى تاشۇر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ كەتكۈچە». 23 بالائام يەنە كالام سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: — «ئاھ ، تەڭرى بۇ ئىشلارنى قىلغان چېغىدا، كىم تىرىك قېلىشقا قادىر بولار؟ 24 كىتتىم تەرەپلىرىدىن كېمىلەر كېلىپ، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئاشۇرغا، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئېبەرگە، لېكىن [كىتتىمدىن كەلگۈچى] تۆزىمۇ ھالاكەتكە يۇزلىنەر. 25 شۇنىڭ بىلەن بالائام ئورنىدىن قوپۇپ تۆز يۇرتىغا قايتتى؛ بالاقمۇ تۆز يولىغا ماڭدى.

25

ئىسرائىللار شىتتىمدا تۇرغان مەزگىلدە، خەلق موئاب قىزلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىشقا بېرىلىپ كەتتى. 2 ئۇ قىزلار ئىسرائىللارنى تۆز ئىلاھلىرىغا ئاتالغان قۇربانلىقلارغا قاتنىشىشقا چاقىردى؛ [ئىسرائىللارمۇ] قۇربانلىقلاردىن يەيدىغان، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا بېرىلكتە چوقۇنىدىغان بولدى. 3 ئىسرائىللار باتىل-پېئور بىلەن ئەنە شۇ تەرىقىدە باغلىنىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالدى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئىسرائىللارغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، خەلقنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى مېنىڭ ئالدىمدا ئاپتاپتا ئېسىپ قويغىن، — دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىلنىڭ سوراقچىلىرىغا: — سىلەر بىرىپ ھەربىرىگلار تۆزۈگلارنىڭ باتال-پېئور بىلەن باغلىنىپ كەتكەن ئادەملىرىنى تۇتلۇرۇۋېتىڭلار، — دېدى. 6 ۋە مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا يىغا-زار قىلىپ تۇرۇۋاتقاندا، مانا ئىسرائىللاردىن بىرەيلەن كېلىپ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا مىدىيانلىق بىر قىزنى تۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماڭدى. 7 كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس بۇنى كۆرۈپ، جامائەت ئېچىدىن قوپتى-دە، قولىغا نەيزە ئېلىپ، 8 ھېلىقى ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئارقىسىدىن چېدىرنىڭ ئېچىكىرىگە كىرىپ، قىز بىلەن ئىككىسىنىڭ قارنىغا نەيزە تىقىۋەتتى. ئىسرائىللار ئارىسىدا تارقالغان ۋابا ئەنە شۇ چاغدىلا توختىدى. 9 شۇ چاغدا ۋابا تېگىپ ئۆلگەنلەر جەمئىي يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەمگە يەتكەنىدى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 11 — «كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس مېنى دەپ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەستىمنى تۆز ھەستى بىلىپ، مېنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان غەزىپىمنى يانداۋردى. شۇڭا گەرچە مەن ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەستىمدىن غەزەپلەنگەن بولساممۇ، ئىسرائىللارنى يوقىتىۋەتمىدىم. 12 شۇڭا سەن: — «مانا، مەن ئۇنىڭغا تۆز ئامان-خاتىرجەملىك ئەھدەمنى تەقدىم قىلىمەن! 13 بۇ [ئەھدە] ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەۋە بولىدىغان مەڭگۈلۈك كاھىنلىق ئەھدىسى بولىدۇ، چۈنكى ئۇ تۆز خۇداسىنى دەپ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلىپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى» — دەپ جاكارلىغىن». 14 ئۇلتۇرۇلگەن يەنە ھېلىقى مىدىيانلىق قىز بىلەن بىللە ئۇلتۇرۇلگەن ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئىسمى زىمرى بولۇپ، سالۇنىڭ ئوغلى، شىمېئون قەبىلىسىدىكى بىر جەمەتىنىڭ ئەمىرى ئىدى. 15 ئۇلتۇرۇلگەن مىدىيانلىق قىزنىڭ ئىسمى كوزبى بولۇپ، زۇرنىڭ قىزى ئىدى؛ زۇر بولسا مىدىيانلىق بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى ئىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا: — 17 سەن مىدىيانىيلارغا ئازار بەرمەي زەربە بەرگىن؛ 18 چۈنكى ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلەرگە ئازار بەرمىگەن، پېئوردىكى ئىشتا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سىڭلىسى بولغان مىدىيانلىق بىر ئەمىرنىڭ قىزى كوزبىنىڭ ئىشىدىمۇ ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلەرنى ئازدۇرغان، — دېدى. كوزبى ۋابا تارقالغان كۈندە پېئوردىكى ئىش سەۋەبىدىن ئۇلتۇرۇلدى.

26

ۋابادىن كېيىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا سۆز قىلىپ: — 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىللارنىڭ جامائىتى ئېچىدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ئاتا جەمەتى بويىچە ھىسابلاپ ساناڭلار تۆتكۈزۈگلار، — دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار موئاب تۈزلەڭلىكىدە، يەنى يېرىخونىڭ يېنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا ئىسرائىللار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارغا: 4 «پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا ۋە مىسىردىن چىققان ئىسرائىللارغا بۇيرۇغىنى بويىچە، سىلەردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى [تىزىلىنىپ] ساناڭلار تۆتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ ئۇقتۇردى. [تىزىلىتىلغان سانلار مۇنداق بولدى]: — 5 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ئىدى. رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ھانۇقنىڭ نەسىلىدىن بولغان ھانۇق جەمەتى؛ پاللۇنىڭ نەسىلىدىن بولغان پاللۇ جەمەتى؛ 6 ھەزرون نەسىلىدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ كارمى نەسىلىدىن بولغان كارمى جەمەتى. 7 بۇلار رۇبەننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلاردىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگىنى جەمئىي قىرىق ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولدى. 8 پاللۇنىڭ ئوغلى ئىلىئاب؛ 9 ئىلىئابنىڭ ئوغۇللىرى نەمۇئەل، داتان، ئابىرام ئىدى. داتان بىلەن ئابىرام ئەسلىدە جامائەت ئېچىدن چاقىرىلغان مۇتەرەلەر بولسىمۇ، كوراھ گۇرۇھىدىكىلەر پەرۋەردىگار بىلەن تاكالاشقاندا، ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تاكالاشقاندىدى. 10 يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى كوراھ بىلەن بىرگە يۇتۇپ كەتكەن؛ شۇ چاغدا كوراھ گۇرۇھىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆلگەن؛ باشقىلارغا ئىبرەت بولسۇن دەپ، ئوت ئۇنىڭ ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنى يۇتۇپ كەتكەن. 11 لېكىن كوراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆلۈپ كەتمىگەن. 12 شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، نەمۇئەلنىڭ نەسىلىدىن بولغان نەمۇئەل جەمەتى؛ يامىن نەسىلىدىن بولغان يامىن جەمەتى؛ ياقىن نەسىلىدىن بولغان ياقىن جەمەتى؛ 13 زەراھ نەسىلىدىن بولغان زەراھ جەمەتى؛ ساۋۇل نەسىلىدىن بولغان ساۋۇل جەمەتى. 14 بۇلار شىمېئوننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز ئادەم چىقتى. 15 گاد قەبىلىسىدىن، جەمەت بويىچە، زەفون نەسىلىدىن بولغان زەفون جەمەتى؛ ھاگگى نەسىلىدىن بولغان ھاگگى جەمەتى؛ شۇنى نەسىلىدىن بولغان شۇنى جەمەتى؛ 16 ئوزنى نەسىلىدىن بولغان ئوزنى جەمەتى؛ ئېرى نەسىلىدىن بولغان ئېرى جەمەتى؛ 17 ئارود نەسىلىدىن بولغان ئارود جەمەتى؛ ئارئەلى نەسىلىدىن بولغان ئارئەلى جەمەتى. 18 بۇلار گاد ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 19 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئېر بىلەن ئونان ئىدى؛ بۇ ئىككىسى قاناتاش زېمىندا ئۆلۈپ كەتكەن. 20 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، شىلاھنىڭ نەسىلىدىن بولغان شىلاھ جەمەتى؛ پەرەزنىڭ نەسىلىدىن بولغان پەرەز جەمەتى؛ زەراھنىڭ نەسىلىدىن بولغان زەراھ جەمەتى. 21 پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرى ھەزرونىڭ نەسىلىدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ ھامۇلنىڭ نەسىلىدىن بولغان ھامۇل جەمەتى. 22 بۇلار يەھۇدانىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي يېتمىش ئالتە مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 23 ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، تولانىڭ نەسىلىدىن بولغان تولا جەمەتى؛ پۇئاھنىڭ نەسىلىدىن بولغان پۇئاھ جەمەتى؛ 24 ياشۇبنىڭ نەسىلىدىن بولغان ياشۇب جەمەتى؛ شىمرونىڭ نەسىلىدىن بولغان شىمرون جەمەتى. 25 بۇلار ئىسساكارنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئاتمىش تۆت مىڭ ئۈچ يۈز ئادەم چىقتى. 26

زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، سەرەدنىڭ نەسلىدىن بولغان سەرەد جەمەتى؛ ئىلون نەسلىدىن بولغان ئىلون جەمەتى؛ جاھلىيەلنىڭ نەسلىدىن بولغان جاھلىيەل جەمەتى.
27 بۇلار زەبۇلۇننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتمش مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 28 يۇسۇپنىڭ ئوغۇللىرى: — جەمەت بويىچە، ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىم ئىدى. 29 ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرى: — ماكىرنىڭ نەسلىدىن بولغان ماكىر جەمەتى (ماكىردىن گىلېئاد تۇرەلگەن)، گىلېئادنىڭ نەسلىدىن بولغان گىلېئاد جەمەتى ئىدى. 30 تۇۋەندىكىلەر گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى: — يەئەزەرنىڭ نەسلىدىن بولغان يەئەزەر جەمەتى؛ ھەلەكنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەلەك جەمەتى؛ 31 ئاسرىيەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاسرىيەل جەمەتى؛ شەكەمنىڭ نەسلىدىن بولغان شەكەم جەمەتى؛ 32 شەمىدانىڭ نەسلىدىن بولغان شەمىدا جەمەتى؛ ھەفەرنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەفەر جەمەتى.
33 ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھاد ئوغۇل پەرزەنت كۆرمەي قىز پەرزەنت كۆرگەن؛ زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، تىرزاھ ئىدى. 34 بۇلار ماناسسەھنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئەللىك ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئادەم چىقتى. 35 تۇۋەندىكىلەر ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە: — شۇتىلاھنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇتىلاھ جەمەتى؛ بەكەرنىڭ نەسلىدىن بولغان بەكەر جەمەتى؛ تاھاننىڭ نەسلىدىن بولغان تاھان جەمەتى. 36 شۇتىلاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئېراننىڭ نەسلىدىن بولغان ئېران جەمەتى. 37 مانا بۇلار ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ھەرقايسى جەمەتلەر بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. جەمەتلىرى بويىچە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى.
38 بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، بېلانىڭ نەسلىدىن بولغان بېلا جەمەتى؛ ئاشبەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاشبەل جەمەتى؛ ئاھرامنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاھرام جەمەتى؛ 39 شەفۇفامنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇفام جەمەتى؛ ھۇفامنىڭ نەسلىدىن بولغان ھۇفام جەمەتى. 40 ئارد بىلەن نائامان بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئاردنىڭ نەسلىدىن بولغان ئارد جەمەتى؛ نائامانىڭ نەسلىدىن بولغان نائامان جەمەتى. 41 بۇلار بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 42 تۇۋەندىكىلەر دانىنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە، شۇھامنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇھام جەمەتى؛ جەمەت بويىچە بۇلار دانىنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 43 شۇھامنىڭ ھەممە جەمەتى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتمش تۆت مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 44 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، يىماھنىڭ نەسلىدىن بولغان يىماھ جەمەتى؛ يېشۇئنىڭ نەسلىدىن بولغان يېشۇئى جەمەتى؛ بېرىياھنىڭ نەسلىدىن بولغان بېرىياھ جەمەتى. 45 بېرىياھنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، ھەبەرنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەبەر جەمەتى؛ مالكىئەلنىڭ نەسلىدىن بولغان مالكىئەل جەمەتى. 46 ئاشىرنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى سېراھ ئىدى. 47 بۇلار ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 48 نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، ياھزىئەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ياھزىئەل جەمەتى؛ گۇننىڭ نەسلىدىن بولغان گۇنى جەمەتى؛ 49 يەزەرنىڭ نەسلىدىن بولغان يەزەر جەمەتى؛ شىللەمنىڭ نەسلىدىن بولغان شىللەم جەمەتى. 50 بۇلار نافتالىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى.
51 يۇقىرىقىلار ئىسرائىللاردىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز بىر مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئادەم چىقتى. 52 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 53 زېمىن مۇشۇلارغا رويخەتكە ئېلىنغان سان بويىچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىنسۇن. 54 مىراسنى ئادەم سانى كۆپ قەبىلىلەرگە كۆپرەك، ئادەم سانى ئاز قەبىلىلەرگە ئازراق بۆل؛ مىراس رويخەتتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئادەم سانىغا قاراپ ھەربىر ئادەمگە بۇلۇپ بېرىلسۇن.
55 ھالبۇكى، زېمىن چەك تاشلىنىش يولى بىلەن بۆلۈنسۇن؛ ئۇلار مىراسقا ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەت-قەبىلىسىنىڭ نامى بويىچە ۋارىسلىق قىلسۇن. 56 مىراس ئۇلارغا چەك تاشلاش يولى بىلەن ئادەم سانىنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھەربىر [ئائىلە-جەمەتكە] بۇلۇپ بېرىلسۇن.
57 تۇۋەندىكىلەر ئاتا جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن لاۋىيلار: — گەرشوننىڭ نەسلىدىن بولغان گەرشون جەمەتى، كوھاتنىڭ نەسلىدىن بولغان كوھات جەمەتى؛ مەرارىنىڭ نەسلىدىن بولغان مەرارى جەمەتى. 58 بۇلار لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرى: — لىبنى جەمەتى، ھېبرون جەمەتى، ماھلى جەمەتى، مۇشى جەمەتى، كوراھ جەمەتى. كوھاتنىڭ ئامرام تۇرەلگەن. 59 ئامرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى يوكەبەد بولۇپ، لاۋىينىڭ مىسردا تۇغۇلغان قىزى ئىدى؛ ئۇ ئامرامغا ھارۇن، مۇسا ۋە ئۇلارنىڭ ئاچىسى مەريەمنى تۇغۇپ بەرگەن. 60 ھارۇندىن ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار تۇرەلگەن. 61 لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا غەيرىي بىر ئوتنى سۇنغانىدا ئۇلار كەتكەن. 62 لاۋىيلار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان بارلىق ئەركەكلەر ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي يىگىرمە ئۈچ مىڭ ئادەم چىقتى. ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلمىگەن، چۈنكى ئۇلارغا ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراس [زېمىن] بۇلۇپ بېرىلمىگەن. 63 يۇقىردا ئېيتىلغان ئادەملەر مۇئاب تۈزلىكىگىلىرىدە، يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدىكى ئىئوردان دەريىسى بويىدا مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار تەرىپىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر. 64 بىراق بۇ ئادەملەر ئىچىدە مۇسا بىلەن كاھىن ھارۇن ئىلگىرى سىناي چۆلىدە ساناقتىن ئۆتكۈزگەندە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن بىرمۇ ئادەم يوق ئىدى. 65 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار توغرىسىدا: «ئۇلار چۆلدە تۆلەيمىز» دەپ ئېيتقانىدى. شۇڭا، يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئادىن باشقا بىرمۇ قالمىغان.

27

يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ نەسلىدىن بولغان جەمەتلەر ئىچىدە ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ قىزلىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، ۋە تىرزاھ ئىدى. 2 ئۇلار جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ۋە ئەمىرلەر بىلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: 3 — بىزنىڭ ئاتىمىز چۆلدە ئۆلۈپ كەتكەن؛ ئۇ ئۆيەردە پەرۋەردىگارغا ھۆججەم قىلغىلى يىغىلغانلاردىن ئەمەس، يەنى كوراھ گۇرۇھىدىكىلەردىن ئەمەس؛ ئۇ بەلكى ئۆز گۇناھى ئىچىدە ئۆلگەن، ۋە ئۇنىڭ ئوغۇل پەرزەنتى يوق ئىدى. 4 نېمە ئۈچۈن ئاتىمىزنىڭ ئوغلى يوقلۇقى سەۋەبلىك ئۆنىڭ نامى ئۇنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرۈۋېتىلىدۇ؟ ئۆزلىرىنىڭ بىزگە ئاتىمىزنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مىراس بۇلۇپ بېرىشلىرىنى ئۈتۈنىمىز، — دېدى. 5 مۇسا ئۇلارنىڭ بۇ ئىشنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 7 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئېيتقىنى دۇرۇس، سەن چوقۇم ئۇلارغا ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مىراس بەر؛ ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ مىراسىنى ئۇلارغا ئۆتكۈزۈپ بەرگىن. 8 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «بىر ئادەم ئۆلۈپ كەتكەن چاغدا ئۇنىڭ ئوغلى بولمىسا، ئۇنداقتا سىلەر ئۇنىڭ مىراسىنى قىزىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىڭلار. 9 قىزى بولمىسا، مىراسىنى قېرىنداشلىرىغا بېرىڭلار. 10 قېرىنداشلىرى بولمىسا، مىراسىنى ئاتا جەمەت تاغىلىرىغا بېرىڭلار. 11 ئەگەر ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى بولمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن بىر تۇغقىنىغا بېرىڭلار؛ ئۇ ئادەم ئۇنىڭ مىراسىغا ئىگە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، ئىسرائىللارغا چۈشۈرۈلگەن ھۆكۈم، قانۇن-بەلگىمە بولۇپ قالسۇن». 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ماۋۇ ئابارىم تېغىغا چىقىپ، مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قاراپ باق. 13 كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن سەنمۇ ئاكاڭ ھارۇنغا ئوخشاش ئۆز خەلقلىرىگە قوشۇلىسەن. 14 چۈنكى زىن چۆلىدە، جامائەت جېدەل چىقارغان چاغدا، ئىككىگىلار مېنىڭ بۇيرۇقىمغا ئاسىيلىق قىلىپ، سۇنۇق ئىشىدا (زىن چۆلىدە، قادەشتىكى «مەرىباھ سۇلىرى» دېگەن جايدا) مېنى جامائەتنىڭ ئالدىدا مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار، — دېدى. 15 مۇسا پەرۋەردىگارنا سۆز قىلىپ: 16 — ئې پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، ئۆز جامائىتىنىڭ پادىچىسىز پادىدەك بولۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن جامائەتنى ئىداره قىلىدىغان، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ چىقالايدىغان، ئۇلارنى باشلاپ ماڭالايدىغان بىر ئادەمنى تىكلەپ بېرىشىڭنى تىلەيمەن، — دېدى. 18 سەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانى تاللىغىن، — دېدى پەرۋەردىگار مۇساغا، — ئۇنىڭدا روھىم بار، سەن قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قوي، 19 ئۇنى كاھىن ئەلئازار ۋە بارلىق جامائەتنىڭ

ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ۋەزىيىگە قوي. 20 سەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى تۈنىڭ گىبىئگە كىرىشى ئۈچۈن تۈرۈڭىنىڭ ئىزىزەت-شۇھرىتىگىدىن بىر قىسمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن. 21 ئۇ كاھىن ئەلئازارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، [ئەلئازار] ئۇرىمنىڭ ھۆكۈمىنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇنىڭ ئۈچۈن يول سورىسۇن؛ ئىسرائىل خەلقى، يەنى پۈتكۈل جامائەت تۈنىڭ بۇيرۇقى بىلەن چىقىدۇ، تۈنىڭ بۇيرۇقى بىلەن كىرىشى كېرەك. 22 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ئىش كۆرۈپ، يەشۇئانى ياشلاپ كېلىپ، كاھىن ئەلئازارنىڭ ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى؛ 23 [ئەلئازار] قولىنى تۈنىڭ بېشىغا قويۇپ، تۈنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ۋەزىيىگە قويدى.

28

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 2 سەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇپ: — «ماڭا سۇنۇلغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى، يەنى ماڭا ئوزۇق بولدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى بولسا، سىلەر ھەربىرىنى بېكىتىلگەن قەرەلدە سۇنۇشىڭا كۆڭۈل قويۇڭلار» — دېگىن. 3 سەن ئۇلارغا يەنە: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭلار مۇنداق بولىدۇ:— ھەر كۈنى بېچىرىم بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئىككىنى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىڭلار. 4 ئەتىگىنى بىرنى، گۈزگۈمدا بىرنى سۇنۇڭلار؛ 5 يەنە تۆتتىن بىر ھىندىن سوقۇپ چىقىرىلغان زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. 6 سىناي تېغىدا بەلگىلەنگەن، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۇنۇلىدىغان دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق مانا شۇدۇر. 7 ھەربىر قوزا ئۈچۈن تۈنىڭغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى تۆتتىن بىر ھىن شاراب بولىدۇ؛ ئېچىتما ئېچىملىك بولغان شاراب ھەدىيەسى مۇقەددەس جايدا پەرۋەردىگارغا سۇنۇپ تۆكۈلسۇن. 8 سەن ئىككىنچى بىر قوزىنى گۈزگۈمدا سۇنغىن؛ تۈنى ئەتىگەنكىدەك ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۇنغىن؛ تۇ خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. 9 — شابات كۈنى بېچىرىم بىر ياشلىق ئىككى ئەركەك قوزا سۇنۇلسۇن؛ تۈنىڭغا قوشۇپ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇنۇلسۇن؛ 10 بۇ ھەربىر شابات كۈنىدە سۇنۇلىدىغان شابات كۈندىكى قۇربانلىقتۇر، تۈنىڭ بىلەن دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۇنۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى بىلە سۇنۇلسۇن. 11 — ھەر ئاينىڭ بېرىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار، يەنى ئىككى ياش توراق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بېچىرىم يەتتە ئەركەك قوزىنى سۇنۇڭلار. 12 ھەر توراق بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، قوشقارغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، 13 ھەربىر قوزا بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئوتتا سۇنۇلىدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىقتۇر. 14 ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بولسا: — ھەربىر توراق بېشىغا شارابتىن يېرىم ھىن، قوشقار بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى، ھەربىر قوزا بېشىغا ھىننىڭ تۆتتىن بىرى سۇنۇلسۇن. بۇ ھەر ئايدا سۇنۇلىدىغان ئايلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولۇپ، يىلنىڭ ھەر ئېيىدا شۇنداق قىلىنسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگارغا ئاتالىدىغان گۇناھ قۇربانلىق سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە شاراب ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن. 16 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئۆتۈپ كېتىش» [قوزىسى سۇنۇلسۇن]. 17 شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى ھېيت باشلىنىدۇ؛ يەتتە كۈن پېتىر نان يېيىلسۇن. 18 بىرىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۇتۇكۈزۈلسۇن، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك، 19 شۇ كۈنى ئوتتا سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش توراقتىن ئىككىنى، بىر قوچقار ۋە يەتتە بىر ياشلىق ئەركەك قوزا سۇنۇڭلار، ئۇلار ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۆرۈنۈسۇن؛ 20 شۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 21 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ 22 شۇنىڭدەك [گۇناھكارلار] ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. 23 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق، يەنى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىقتىن ئايرىم سۇنۇڭلار. 24 سىلەر بۇ تەرىقىدە ئۈدا يەتتە كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئاشۇنداق ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇپ سۇنۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسىنىڭ سىرتىدا سۇنۇلىدۇ. 25 يەتتىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۇتۇكۈزۈڭلار، شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. 26 «دەسلەپكى ئورما» كۈنى، يەنى «ھەپتىلەر ھېيتى» گۈلاردا سىلەر يېڭى ئاشلىق ھەدىيەنى پەرۋەردىگارغا سۇنغان چاغدا مۇقەددەس يىغىلىش ئۇتۇكۈزۈڭلار؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 27 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش توراقتىن ئىككىنى، قوچقاردىن بىرنى، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن يەتتىنى سۇنۇڭلار. 28 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 29 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ 30 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھكارلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە [گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە] بىر تېكە سۇنۇلسۇن. 31 شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىگە قوشۇپ ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۆرۈنۈسۇن›، شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن.

29

يەتتىنچى ئاينىڭ بېرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۇتۇكۈزۈڭلار؛ [ئۇ كۈنى] ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. بۇ سىلەر ئۈچۈن كانايلار چېلىنىدىغان كۈنى بولىدۇ. 2 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش بىر توراق، بىر قوچقار، يەتتە بىر ياشلىق بېچىرىم ئەركەك قوزىنى سۇنۇڭلار. 3 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 4 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ 5 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھكارلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. 6 شۇلارنى ئاينىڭ بېرىنچى كۈندىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى، دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەلىرىنىڭ سىرتىدا سۇنۇڭلار؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەربىرى بەلگىلىمە بويىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ سۇنۇلسۇن. 7 يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۇتۇكۈزۈڭلار؛ نەپسىڭلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى توۋەن تۇتۇڭلار. ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. 8 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش بىر توراق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن يەتتىنى سۇنۇڭلار ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۆرۈنۈسۇن›. 9 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 10 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، 11 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۇناھ قۇربانلىقى، دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىلە سۇنۇلسۇن. 12 يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۇتۇكۈزۈڭلار؛ تۇ خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش توراقتىن ئىككىنى، بىر قوچقار ۋە يەتتە بىر ياشلىق ئەركەك قوزا سۇنۇڭلار،

پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇيى كەلتۈرسۈن دەپ ئوتنا سۈنۈلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن ئون ئوچىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈكلار ‹ئولار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن›. **14** شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ئون ئۇچ تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوچى، ئىككى قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **15** ئون تۆت قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرنى، **16** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. **17** ئىككىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئون ئىككىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈكلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› **18** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگىلار. **19** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن سۈنۈلسۇن. **20** ئۈچىنچى كۈنى بىر ياش تورپاقتىن ئون بىرنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈكلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› **21** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگىلار، **22** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. **23** ئۈتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئونىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈكلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› **24** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگىلار، **25** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. **26** بەشىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن توققۇزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈكلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› **27** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگىلار؛ **28** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. **29** ئالتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن سەككىزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈكلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› **30** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگىلار، **31** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. **32** يەتتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن يەتتىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈكلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› **33** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگىلار، **34** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. **35** سەككىزىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەسىس يىغىلىش تۈنكۈزۈكلار؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. **36** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇيى كەلتۈرسۈن دەپ ئوتنا سۈنۈلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تورپاق، بىر قوچقار ۋە بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› **37** ھەمدە تورپاق، قوچقار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ، بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگىلار، **38** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدىمۇ بىر تېكە سۈنۈكلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. **39** بەلگىلەنگەن ھېيتلىرىڭلاردا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئەنە شۇلاردۇر؛ سىلەرنىڭ قەسەمگە باغلىق يا كۆڭۈلىيارەن سۈندىغانلىرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭلار، شاراب ھەدىيەلىرىڭلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدىدۇر. **40** شۇنداق قىلىپ، مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزۇنگە بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قالدۇرماي ئىسرائىللارغا ئۇقتۇردى.

30

مۇسا ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغانلىرى مۇنداق: — **2** ئەگەر بىراۋ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچكەن بولسا يا كۆز تۇزىنى چەكلىمەكچى بولۇپ قەسەم ئىچكەن بولسا، ئەۋزىدىن قايتىشقا بولمايدۇ، ھامان ئاغزىدىن چىققان ھەممە گەپ بويىچە ئىش تۇتۇشى كېرەك. **3** قىز بالا ياش بولۇپ، تېخى ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكى چاغدا، ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرۇلۇق پەرۋەردىگارغا قەسەم بەرگەن بولسا، **4** ئەمما ئاتىسى قىزنىڭ قەسىمنى يا كۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا بەرگەن ۋەدىسىنى ئاڭلىغان ۋە قىزنىڭ ئالدىدا ئۆندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قەسەملىرى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا قىلغان ھەممە ۋەدىسى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **5** لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئاڭلىغان چاغدا ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا قىلغان ۋەدىلىرىدىن ھېچبىرى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئاتىسى ئۇنى توسقان بولغاچقا، پەرۋەردىگارمۇ ئۇنى كەچۈردۈ. **6** — ئەگەر ئۇ قەسەم قىلغان يا كۆز-ئۆزىنى چەكلەشكە ئاغزىدا تەنتەكلىك بىلەن ۋەدە قىلغان ھالەتتە ئەرگە تەككەن بولسا، **7** ئېرى شۇنى ئاڭلىغان بولسا، لېكىن ئاڭلىغان كۈنى ئۇندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كۆز-ئۆزىنى چەكلەشكە قىلغان گەپلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **8** ئەگەر ئېرى ئاڭلىغان كۈنى ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسىمنى ۋە كۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرۇلۇق ئاغزىدىن چىقارغان تەنتەك گەپلىرىنى بىكار قىلسا، ئۇنداقتا ئۇلار ئىناۋەتسىز بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈردۈ. **9** لېكىن تۇل خوتۇن يا كۆپىدىن تاجرىشىپ كەتكەن خوتۇنلار قىلغان قەسەم، يەنى ئۇنىڭ كۆزىنى چەكلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى بولسا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **10** ئەگەر ئۇ ئېرىنىڭ ئۆيىدە قەسەم قىلغان يا كۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرۇلۇق قەسەم-ۋەدە ئىچكەن، **11** ئېرى ئاڭلاپ ئۇنروقلۇق شۇك تۇرۇۋېلىپ توسمىغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قىلغان قەسەملىرى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **12** لېكىن ئۇنىڭ ئېرى ئاڭلاپ تۇرغان چاغدا ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئېنىق رەت قىلغان بولسا، ئايال ئاغزىدىن چىقارغان ۋەدە بىرىش ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرىنىڭ ھېچقايسىسى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئېرى بۇلارنى رەت قىلغان بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈردۈ. **13** ئايالنىڭ بەرگەن ۋەدىسىنى ۋە ئۇنىڭ چىداپ تۇرۇپ ئۆزۈمنى چەكلەيمەن دەپ قىلغان قەسەم-ۋەدىسىنى ئۇنىڭ ئېرى ئىناۋەتلىكۋە قىلالايدۇ؛ ئىناۋەتسىزمۇ قىلالايدۇ. **14** ئەگەر ئۇنىڭ ئېرى ھەركۈنى ئۇنىڭ ئالدىدا شۇك تۇرۇۋېلىپ گەپ قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بەرگەن بارلىق قىلغان قەسەملىرىنى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان ھەممە ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتلىك قىلغانلىقى ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئېرىنىڭ ئاڭلاپ تۇرغان كۈندە گەپ قىلمای شۇك تۇرغانلىقى ئۇنىڭ ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى كۆزچەك ئىگە قىلغانلىقىدۇر. **15** لېكىن ئېرى ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئاڭلاپ ناھايىتى تۇزاق ۋاقىتلاردىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتسىز قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ ئايالىنىڭ گۇناھىنى تۇز ئۇستىگە ئالغان بولىدۇ. **16** يۇقىرىقىلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغانلىرى، يەنى ئېرى بىلەن ئايالى، ئاتا بىلەن تۇز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان، تېخى ياشلىقىدا بولغان قىزى ئوتتۇرىسىدىكى نىزام-بەلگىمىلەردۇر.

31 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن مىدىيانلاردىن ئىسرائىللارنىڭ
ئىنتىقامىنى ئال، ئاندىن ئۆز خەلقىلىرىگىگە قوشۇلىسەن، — دېدى. **3** مۇسا خەلققە مۇنداق
دېدى: — ئاراگىلاردىن جەڭگە چىقىشقا بىر تۈركۈم ئادەملەرنى قوراللاندۇرۇگىلار،
ئاندىن ئۇلار مىدىيانلاردىن پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىشقا ئاتلانسۇن. **4** سىلەر
ئىسرائىللارنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەڭ قىلىشقا مىڭدىن ئادەم ماگدۇرۇگىلار. **5** شۇنىڭ
بىلەن تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەر قەبىلىسىدىن مىڭدىن، جەمئىي ئون ئىككى مىڭ
ئادەم جەڭ قىلىشقا قوراللاندۇرۇلدى. **6** مۇسا ھەر قەبىلدىن مىڭدىن ئادەمنى جەڭ قىلىشقا
ماگدۇردى ھەمدە ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنىھاسنى ئۇلار بىلەن بىللە ماگدۇردى، فىنىھاسنىڭ
قولىدا مۇقەددەس ئەسۋابلار ۋە ئاگاھ كاناي بار ئىدى. **7** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ
مۇساغا بۇيرۇغىنى بويىچە مىدىيانلار بىلەن سوقۇشقىلى چىقىپ، ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسىنى
ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ **8** مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەردىن باشقا، يەنە مىدىيانلىنىڭ ئەۋئى، رەكەم، زۇر، خۇر
ۋە ربا دېگەن بەش پادىشاھنى ئۆلتۈردى؛ يەنە بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى قىلىچ بىلەن چېپىپ
تاشلىدى. **9** ئىسرائىللار مىدىيانلارنىڭ خوتۇن-قىزلىرى ۋە بالىلىرىنى ئۆتكۈن قىلىپ كەتتى،
يەنە ئۇلارنىڭ پۈتۈن چارۋا مالىلىرى، قوي پادىلىرى ۋە مال-مۇلۈكلىرىنى ئولجا قىلدى؛ **10**
ئۇلار ئۆرۈۋاتقان يەرلەردىكى بارلىق شەھەر ۋە بارلىق بارگاھلىرىغا ئوت قويۇۋەتتى؛ **11**
ئۇلار ئادەم بولسۇن مال بولسۇن بارلىق غەنىيمەت، بارلىق ئولجىنى ئېلىپ كەتتى؛ **12**
ئۇلار ئۇتقان ئەسىرلەرنى ھەم ئولجا-غەنىيمەتنى موئاب تۈزلىگىگىلىرىگە، ئىئوردان دەرياسى
بويىغا جىلاشقان يېرىخونىڭ ئۈدۈلىدىكى بارگاھقا ئەكىلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازارغا،
شۇنداقلا ئىسرائىللارنىڭ جاماەتىگە تاپشۇردى. **13** مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنىڭ
بارلىق ئەمىرلىرى بارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئالدى. **14** لېكىن مۇسا
جەڭدىن قايتقان ھەربىي سەردارلارغا، يەنى مىڭبېشى، يۈزبېشىلارغا خاپا بولۇپ: —
15 سىلەر ئايالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇردۇگىلارمۇ؟ **16** قاراگىلار، دەل شۇلار
بالائامنىڭ ھىيلە-مەسلىھەتى بىلەن پېئوردىكى ئىشتا ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگار ئالدىدا
گۇناھقا پاتقۇزۇشى بىلەن، پەرۋەردىگارنىڭ جاماەتىگە ۋابا ياغدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ **17**
ئەمدى سىلەر بارلىق ئوغۇل بالىلارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئۈتكۈزگەن
ئايالىلارنى قويماي ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار. **18** بىراق ياش قىزلار، يەنى ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت
ئۈتكۈزمىگەنلەرنى بولسا، ئۆزلىرىگىلارغا تىرىك قالدۇرۇگىلار. **19** سىلەر بارگاھ سىرتىدا
يەتتە كۈن چېدىر تىكىپ تۇرۇگىلار؛ ئادەم ئۆلتۈرگەن ۋە ئۆلۈككە تەگكەن ھەركىم ئۈچىنچى
كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىسۇن؛ سىلەر ۋە سىلەر ئەسىر قىلغان كىشىلەرنىڭ
ھەممىسى شۇنداق قىلسۇن. **20** بارلىق كىيىم-كېچەك، تېرە ئەسۋاب ئۈسكۈنىلەر، تۈۋىتتا
توقۇلغان بارلىق نەرسىلەر ھەم ياغاچ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنىڭ ھەممىسىنى پاكلىگىلار، —
دېدى. **21** كاھىن ئەلئازار جەڭگە چىقىپ قايتقان لەشكەرلەرگە: — مانا پەرۋەردىگار
مۇساغا بۇيرۇغان قانۇن-بەلگىلىمە: **22** ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، قەلەي، قورغۇشۇن
قاتارلىق **23** ئوتقا چىدامليق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈگىلار، شۇنداق
قىلساگىلار پاك ھېسابلىنىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ، يەنىلا «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» بىلەن
پاكىزلاگىلار؛ ئوتقا چىدامسىز نەرسىلەرنى شۇ سۇدىن ئۆتكۈزۈگىلار. **24** يەتتىنچى كۈنى
كىيىملىرىگىلارنى يۇيۇگىلار، ئاندىن سىلەر پاك ھېسابلىنىسىلەر، ئاندىن كېيىن بارگاھقا
كىرىسەگىلار بولىدۇ، — دېدى. **25** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: —
26 سەن كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنە ئېچىدىكى قەبىلە كاتىلىرى بىلەن بىرلىكتە ئېلىنغان
ئولجا-غەنىمەتنىڭ، ئادەم بولسۇن، چارپاي بولسۇن، شۇلارنىڭ ئۈمۈمىي سانىنى ھېسابلاپ
چىققىن؛ **27** ئولجا-غەنىيمەتنى ئىككىگە بۆل، يېرىمنى جەڭگە چىققانلارغا بەر، قالغان
يېرىمنى بارلىق جاماەتكە بەر. **28** سەن يەنە چىقىپ جەڭگە قاتناشقان لەشكەرلەر
ئالدىغان ئادەم، كالا، ئېشەك يا كى قوي پادىلىرىدىن بەش يۈزدىن بىرنى پەرۋەردىگارغا
ئاتالغان ئۆلۈش بولسۇن دەپ ئايرىغىن؛ **29** سىلەر شۇنى لەشكەرلەرگە تەۋە بولغان يېرىمدىن
ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇگىلار.
30 ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمنىڭ ئادەم، كالا، ئېشەك، قوي پادىلىرى، شۇنداقلا
ھەرخىل ھايۋانلاردىن ئەللىكتىن بىرنى پەرۋەردىگارنىڭ جاماەتىت چېدىرىغا قاراشقا
مەسئۇل بولغان لاۋىلارغا بېرىگىلار. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار
پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. **32** ئەمدى ئولجا-غەنىيمەت، يەنى جەڭگە
چىققان لەشكەرلەر ئېلىۋالغان نەرسىلەردىن قالغىنى قوي جەمئىي ئالتە يۈز يەتمىش بەش
مىڭ، **33** كالا يەتمىش ئىككى مىڭ، **34** ئېشەك ئاتمىش بىر مىڭ، **35** ئەركەكلەر بىلەن
مۇناسىۋەت ئۈتكۈزمىگەن قىزلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ چىقتى. **36** جەڭگە چىققانلارنىڭ
ئۆلۈشى، يەنى ئۇلارغا تەۋە يېرىمى، قوي جەمئىي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز؛
37 بۇ قوي پادىلىردىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئالتە يۈز يەتمىش بەش بولدى؛ **38** كالا
ئوتتۇز ئالتە مىڭ، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى يەتمىش ئىككى بولدى. **39** ئېشەك
ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئاتمىش بىر بولدى. **40**
ئادەم ئون ئالتە مىڭ چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئوتتۇز ئىككى ئادەم بولدى.
41 مۇسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە بۇيرۇغىنى بويىچە پەرۋەردىگارغا سۇنۇلىدىغان «كۆتۈرمە
ھەدىيە» بولغان ئۆلۈشنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **42** ئىسرائىللارغا تەۋە
بولغان يېرىمى، يەنى مۇسا جەڭگە چىقىپ كەلگەنلەردىن ئېلىپ بۇلاپ بەرگىنى — **43**
جاماەتكە تەۋە بولغان شۇ يېرىمى — قوي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز، **44**
كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، **45** ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز، **46** ئادەم ئون ئالتە مىڭ
ئىدى. **47** مۇسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە بۇيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان شۇ
يېرىمنىڭ، مەيلى ئادەم يا كى ھايۋان بولسۇن، ئەللىكتىن بىرنى ئايرىپ ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ
ئىبادەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىلارغا تاپشۇردى. **48** پۈتكۈل قوشۇنىنىڭ
سەردارلىرى، مىڭ بېشى، يۈز بېشىلىرى مۇسا بىلەن كۆرۈشكىلى كېلىپ، **49** مۇساغا:
— خىزمەتكارلىرىنىڭ قول تاستىدا جەڭ قىلغان لەشكەرلەرنىڭ ئومۇمىي سانىنى ساناقتىن
ئۆتكۈزسەك بىرمۇ كەم چىقمىدى. **50** شۇڭا، مانا پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدا ئۆزىمىزنىڭ
گۇناھىنىڭ كاففارىتى ئۈچۈن ھەرقايسىمىز ئېرىشكەنلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ھەدىيە
قىلىمىز — ئالتۇن بۇيۇملار، پۇت-قول زەنجىرلىرى، بىلەزۈك، مۇھۇر ئۆزۈك، زىرە-ھالقا،
مارجانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، — دېدى. **51** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن
ئەلئازار ئۇلار ئەكەلگەن ئالتۇنلارنى، يەنى ئالتۇندا ياسالغان ھەرخىل بۇيۇملارنى ئالدى.
52 ئۇلارنىڭ مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىردىن ئالغىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە
ھەدىيە» سۈپىتىدە سۇنۇلدى؛ بارلىق ئالتۇن جەمئىي ئون ئالتە مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك
شەكەل چىقتى **53** ‹لەشكەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئۈچۈن مال-مۇلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ
قىلىشقاندىدى›. **54** مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىنىڭ قولىدىن
ئالتۇننى ئېلىپ، جاماەت چېدىرىنىڭ ئېچىگە ئەكىرىپ، ئۆزى پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدا
ئىسرائىللار ئۈچۈن يادنامە قىلدى.

32 رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن گادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ كالا پادىلىرى تولىمۇ
كۆپەيگەندى؛ ئۇلارنىڭ ياتازەرنىڭ زېمىنى بىلەن گىلئادنىڭ زېمىنىغا كۆزى چۈشتى؛ ۋە
مانا، شۇ زېمىن چارۋا بېقىشقا ماس كېلىدىغان يەر ئىدى. **2** شۇڭا ئۇلار مۇسا، كاھىن
ئەلئازار ۋە جاماەتنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇلارغا: — **3** ئاتاروت، دىبون،
ياتازەر، نىمراھ، ھەشبون، ئەلەئالەھ، سەبام، نېبو، بەئون دېگەن يەرلەر، **4** يەنى ئىسرائىل
جاماەتىنى ئالدىدا پەرۋەردىگار مەغلۇپ قىلىپ بەرگەن يەرلەر بولۇپ، چارۋا بېقىشقا باپ
يەرلەر ئىكەن، قۇللىرىنىڭمۇ چارۋا مېلى بار، — دېدى **5** ۋە يەنە: — ئەگەر سىلىنىڭ
ئالدىلىرىدا ئىلتىپاتلىرىغا ئېرىشكەن بولساق، بىزنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوت دېمەي، بۇ
يەرنى بىزگە مىراس قىلىپ بەرسىلە، — دېدى. **6** مۇسا گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن
رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا: — قېرىندىشلىرىگىلار جەڭگە چىققان ۋاقتىدا سىلەر مۇشۇ يەردە
تۇرامتىگىلار؟ **7** سىلەر نېمە ئۈچۈن ئىسرائىللارنىڭ [دەريادىن] ئوتۇپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا
ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشىگە كۆڭۈللىرىنى سوۋۇتۇسىلەر؟ **8** ئىلگىرى مەن قادەش-
بارنېئادىن ئاتا-بوۋىلىرىگىلارنى شۇ زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكىنىمدە ئۇلارمۇ شۇنداق
قىلىشقاندىدى. **9** ئۇلار ئەشكول جىلغىسىغا چىقىپ، ئۇ زېمىننى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ

كۆكلىنى پەرۋەردىگار ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشتىن سوۋۇتقان. 10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى كېلىپ قەسەم قىلىپ: 11 «مىسردىن چىققان يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلار چىن كۆڭلىدىن ماڭا ئەگەشمىگەچكە، ئۇلار مەن ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپلارغا «سىلەرگە ئاتا قىلىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىنىنى كۆرسە، [مەن پەرۋەردىگار يولىمۇ كېتەمۇ]! 12 پەقەت كەنئەزىيلەردىن بولغان يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئالا ماڭا چىن كۆڭلىدىن ئەگەشكەن بولغاچقا، زېمىنى كۆرەلەيدۇ»، دېگەنىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالغاچقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا رەزىل بولغانىنى قىلغان ئەشۇ بىر ئەۋلاد تۆلۈپ تۆگىگۈچە، ئۇ تۆلارنى چۆل-بياۋاندا قىرىق يىل سەرگەردانلىقتا يۈرگۈزدى. 14 ئەمدى مانا، گۇناھكارلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان سىلەرمۇ ئاتا-بوۋاكلارنىڭ ئىزىنى بېسىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان قاتتىق غەزىپىنى تېخىمۇ قوزغىماقچى بولىسىلەر-دە! 15 ئەگەر سىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن يۈزۈلۈپ كەتسەكلەر، ئۇندىقتا ئۇ [ئىسرائىللارنى] يەنە چۆل-بياۋانغا تاشلىۋېتىدۇ، بۇ ھالدا سىلەر بۇ بارلىق خەلقنى خاراب قىلغان بولىسىلەر، — دېدى. 16 ئىككى قەبىلىنىڭ ئادەملىرى مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز بۇ يەردە ماللىرىمىزغا قوتان، بالىلىرىمىزغا قەلئە-شەھەر سالايلى. 17 بىز بولساق قوراللىنىپ، ئىسرائىللارنى ئۆزىگە تەۋە جايلىرىغا باشلاپ بارغۇچە سەپنىڭ ئالدىدا ماڭىمىز؛ بۇ زېمىندىكى يات خەلقلەر سەۋەبلىك، بىزنىڭ كىچىك بالىلىرىمىز مۇستەھكەم شەھەرلەردە ئۆزۈشى كېرەك. 18 ئىسرائىللار ئۆز مىراسلىرىغا ئىگە بولمىغۇچە بىز ئۆيىمىزگە ھەرگىز قايتمايمىز. 19 چۈنكى بىز ئۇلار بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى زېمىنغا يا كى ئۇنىڭدىمۇ يىراقتىكى زېمىنغا تەۋە ئىگىدار بولمايمىز، چۈنكى مىراسىمىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىشتىدۇر، — دېدى. 20 مۇسا ئۇلارغا: — ئەگەر شۇنداق قىلسا كلەر، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوراللىنىپ جەڭگە چىقىپ، 21 سىلەردىن قوراللانغانلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن قوغلاپ چىقىرىپ بولغاندا، 22 شۇ زېمىن پەرۋەردىگار ئالدىدا بويسۇنۇرۇلۇپ بولغاندا ئاندىن قايتسا كلەر، سىلەر پەرۋەردىگار ۋە ئىسرائىللار ئالدىدا گۇناھسىز ھېسابلىنىسىلەر؛ بۇ زېمىنمۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىلىدۇ. 23 لېكىن بۇنداق قىلمىسا كلەر، مانا، پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولىسىلەر؛ شۇنى ئۇبدان بىلىشىكلەر كېرەككى، گۇناھىكلەر ئۆزۈكلەرنى قوغلاپ بېشىكلەرغا چۈشىدۇ. 24 ئەمدى سىلەر ئاغزىكلاردىن چىققان گېپىكلار بويىچە ئىش تۇتۇڭلار، بالىلىرىكلار ئۈچۈن شەھەر، قوي پادىلىرىكلار ئۈچۈن قوتان سېلىكلار، — دېدى. 25 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى مۇساغا: — قۇللىرى غوجام ئېيتقىنىدەك قىلىدۇ. 26 خوتۇن-بالا چاقلىرىمىز، كالىلار ۋە بارلىق چارپايلىرىمىز گىلئادنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە قالىدۇ؛ 27 لېكىن قۇللىرى، جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغانلارنىڭ ھەربىرى غوجام ئېيتقاندەك [دەريادىن] ئۆتۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭ قىلىدۇ، — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۇلار توغرۇلۇق كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئاغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلە باشلىقلىرىغا تاپىلاپ، 29 ئۇلارغا: — ئەگەر گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭگە چىقىشقا سىلەر بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسە، ئۇ زېمىن سىلەرنىڭ ئالدىكلاردا يوي سۈندۈرۈلسا، ئۇندىقتا سىلەر گىلئىاد زېمىنىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىكلار. 30 ئەگەر ئۇلار قوراللىنىپ سىلەر بىلەن بىللە ئۆتمەيمىز دېسە، ئۇندىقتا ئۇلارنىڭ مىراسى ئاراكلاردا، يەنى قانائان زېمىندا بولسۇن، — دېدى. 31 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى: — پەرۋەردىگار قۇللىرىغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، بىز شۇنداق قىلىمىز. 32 بىز قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈپ قانائان زېمىنغا كىرىمىز، ئاندىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى زېمىن بىزگە مىراس قىلىپ بېرىلىدىغان بولىدۇ، — دېيىشتى. 33 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ پادىشاھلىقى بىلەن باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىنى، زېمىن ۋە تەۋەسىدىكى شەھەرلەرنى، ئەتراپىدىكى شەھەرلەر بىلەن قوشۇپ، ھەممىسىنى گادنىڭ ئەۋلادلىرىغا، رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا ۋە يۈسۈپنىڭ ئوغلى مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە بەردى. 34 گادنىڭ ئەۋلادلىرى دىبون، ئاتاروت، ئاروئەر، 35 ئاتروت-شوفان، ياۋازەر، يوگبىخاھ، 36 بەيت-نىمراھ، بەيت-ھاران قاتارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى سالدى ۋە شۇنداقلا قوتانلارنى سالدى. 37 رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى [ھېشبون، ئەلەئالەھ، كىرىئاتايىم، 38 نېبو، باۋال-مېئون ‹يۇقىرىقى ئىسملار ئۆزگىرتىلگەن› ۋە سىبماھنى سالدى؛ ھەم ئۇلار سالغان شەھەرلەرگە يېڭىدىن نام بەردى. 39 ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرى گىلئىادقا يۈرۈش قىلىپ، ئۇ يەرنى ئېلىپ، شۇ يەردە ئۆزۈشلۇق ئامورىيلارنى قوغلىۋەتتى. 40 شۇنىڭ بىلەن مۇسا گىلئىادنى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرغا بېرىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە ئۆزۈپ قالدى. 41 ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىر ئامورىيلارنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، بۇ يېزا-قىشلاقلارنى ھاۋۇت-يائىر دەپ ئاتىدى. 42 نوباھ كىنات ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ كىناتنى ئۆز ئىسمى بىلەن نوباھ دەپ ئاتىدى.

33

ئۆۋەندىكىلەر ئۆز قوشۇنلىرى بويىچە، مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئىسرائىللارنىڭ ماڭىشى يوللىرىدۇر؛ 2 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرىنى يۈتۈپ قويدى، ئۇلارنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرى مۇنداق: — 3 بىرىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنى [ئىسرائىللار] رامىسەس شەھىرىدىن سەپەرگە چىقتى؛ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ ئەتىسى ئۇلار بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەردانىلىك بىلەن يولغا چىقتى. 4 بۇ چاغدا مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ تارىسىدىكى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى، يەنى بارلىق تۇنجى ئوغۇللىرىنى دەپنە قىلىۋاتقانىدى؛ پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنىڭ مەبۇدلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چۈشۈردى. 5 ئىسرائىللار رامىسەستىن يولغا چىقىپ سۇككوتقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 6 ئۇلار سۇككوتتىن يولغا چىقىپ چۆل-بياۋانىنىڭ ئايىغىدىكى ئېتامغا بېرىپ چېدىر تىكتى. 7 ئېتامدىن يولغا چىقىپ، ئايلىنىپ بائال-زېفوننىڭ ئۆدۈلدىكى پى-خاخىروتقا بېرىپ مىگدولنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. 8 پى-خاخىروتتىن يولغا چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ئېتام چۆلىدە ئۈچ كۈن يول يۈرۈپ ماراھدا چېدىر تىكتى. 9 ماراھدىن يولغا چىقىپ ئېلىمگە كەلدى؛ ئېلىمدە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە چېدىر تىكتى. 10 ئېلىمدىن يولغا چىقىپ قىزىل دېڭىز بويىدا چېدىر تىكتى. 11 قىزىل دېڭىزدىن يولغا چىقىپ سىن چۆلىدە چېدىر تىكتى. 12 سىن چۆلىدىن يولغا چىقىپ دوققاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 13 دوققاھدىن يولغا چىقىپ ئالۇشقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 14 ئالۇشتىن كېيىن ئالۇشتىن يولغا چىقىپ رىفىدىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى، ئۇ يەردە خەلققە ئېچىدىغان سۇ تېپىلماي قالدى. 15 رىفىدىمدىن يولغا چىقىپ، سىناي چۆلىگە بېرىپ چېدىر تىكتى. 16 سىناي چۆلىدىن يولغا چىقىپ قىبروت-ھاتتاۋاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 17 قىبروت-ھاتتاۋاھدىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا چېدىر تىكتى. 18 ھازىروتتىن يولغا چىقىپ رىتماھدا چېدىر تىكتى. 19 رىتماھدىن يولغا چىقىپ رىممون-پەرەزدە چېدىر تىكتى. 20 رىممون-پەرەزدىن يولغا چىقىپ لىبناھدا چېدىر تىكتى. 21 لىبناھدىن يولغا چىقىپ رىسساھدا چېدىر تىكتى. 22 رىسساھدىن يولغا چىقىپ كەھەلاتاھدا چېدىر تىكتى. 23 كەھەلاتاھدىن يولغا چىقىپ شافىر تېغىدا چېدىر تىكتى. 24 شافىر تېغىدىن يولغا چىقىپ ھاراداھتا چېدىر تىكتى. 25 ھاراداھدىن يولغا چىقىپ ماكھىلوتتا چېدىر تىكتى. 26 ماكھىلوتتىن يولغا چىقىپ تاھاتتا چېدىر تىكتى. 27 تاھاتتىن يولغا چىقىپ تەراھدا چېدىر تىكتى. 28 تەراھدىن يولغا چىقىپ مىتقاھدا چېدىر تىكتى. 29 مىتقاھدىن يولغا چىقىپ ھاشمونائتا چېدىر تىكتى. 30 ھاشمونائتىن يولغا چىقىپ موشەروتتا چېدىر تىكتى. 31 موشەروتتىن يولغا چىقىپ بەنە-يائاكاندا چېدىر تىكتى. 32 بەنە-يائاكاندىن يولغا چىقىپ خور-ھاگىدگادقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 33 خور-ھاگىدگادتىن يولغا چىقىپ يوتباتاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 34 يوتباتاھتىن يولغا چىقىپ ئابروناھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 35 ئابروناھتىن يولغا چىقىپ ئەزىئون- گەبەرگە كېلىپ چېدىر تىكتى. 36 ئەزىئون- گەبەردىن يولغا چىقىپ زىن چۆلىدە، يەنى قادەشتە چېدىر تىكتى. 37 قادەشتىن يولغا چىقىپ ئېدوم زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا چېدىر تىكتى. 38 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى قىرىقىنچى يىلى بەشىنچى ئايىنىڭ

برنجى كۆنى، كاهن هارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە هور تېغىغا چىقىپ شۇ يەردە تۆلدى. **39** هارۇن هور تېغىدا تۆلگەن چېغىدا بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى. **40** ئۇ چاغدا، قانائان زېمىنىنىڭ جەنۇبىدا تۇرۇۋشلۇق قانائانىيلارنىڭ پادىشاهى ئاراد ئىسرائىللار كېلۇۋېتىۋاتقىنىدىن ئاڭلىغانىدى. **41** ئىسرائىللار هور تېغىدىن يولغا چىقىپ زالموناهدا چېدىر تىكتى. **42** زالموناهدىن يولغا چىقىپ پۇنونغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **43** پۇنوندىن يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **44** ئوبوتتىن يولغا چىقىپ موئابنىڭ چېگرىسىدىكى ئىيە-ئاباريمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **45** ئىيىمدىن يولغا چىقىپ دىبون- گادقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **46** دىبون- گادتىن يولغا چىقىپ ئالمون-دىبلاتايىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **47** ئالمون-دىبلاتايىمدىن يولغا چىقىپ نېبونىڭ ئالدىدىكى ئاباريم تاغلىقىغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **48** ئاباريم تاغلىقىدىن يولغا چىقىپ يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۆزلەڭلىكىدىكى چېدىر تىكتى. **49** موئاب تۆزلەڭلىكىدىكى ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ تىككەن چېدىرلىرى بەيت-يەشموتتىن تارتىپ ئابەل-شىتتىمغىچە باردى. **50** پەرۋەردىگار موئاب تۆزلەڭلىكىدىكى ئىئوردان دەرياسى بويىدا يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **51** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق بۇيرۇغىن: — «سىلەر ئىئوردان دەرياسىدن ئۆتۈپ قانائان زېمىنىغا كەلگەن چېغىڭلاردا، **52** زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن هەيدىۋېتىڭلار، تۇلارنىڭ بارلىق ئويما، قۇيما بۇتلىرىنى چېقىپ تاشلاڭلار هەم بارلىق «يۇقىرى جاي»لىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلاڭلار. **53** سىلەر شۇ زېمىنى ئىگىلەپ ماكانلىشىڭلار، چۈنكى مەن ئۇ زېمىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەنمەن. **54** سىلەر جەمەت بويىچە چەك تاشلاپ، زېمىنى ئۆزۈڭلەرگە مىراس قىلىپ ئېلىڭلار، ئادەمى كۆپرەكلەرگە كۆپرەك مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار، ئادەمى ئازراقلارغا ئازراق مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار، چەك تاشلاتىغاندا كىملەرگە قەيەر چىققان بولسا، شۇ يەر ئۆزىڭ مىراسى بولسۇن؛ سىلەر مىراسقا ئاتا قەبىلە-جەمەمەت بويىچە ۋارىسلىق قىلىڭلار. **55** هالبۇكى، ئەگەر ئۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن هەيدىۋەتمىسەڭلار، تۇلاردىن قېلىپ قالغانلار چوقۇم كۆزۈڭلەرگە تىكەن، بىقىنىڭلارغا يانىتاق بولۇپ سانچىلىدۇ، تۇرغان زېمىنىڭلاردا سىلەرنى پارا كەندە قىلىدۇ، **56** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەسلىدە تۇلارغا قانداق مۇئامىلە قىلماقچى بولغان بولسام، سىلەرگە شۇنداق مۇئامىلە بولىمەن».

34

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق بۇيرۇغىن: «سىلەر قانائان زېمىنىغا كىرگەن چاغدا، سىلەرگە مىراس بولۇشقا تەقسىم قىلىنىدىغان زېمىن قانائان زېمىنى بولىدۇ؛ زېمىننىڭ بېكىتىلگەن جاي-چېگرالىرى مۇنداق بولىدۇ: — **3** سىلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىگىمىز زىن چۆلىدىن باشلاپ ئېدوم چېگرىسىغا تاقالىشۇن؛ ئاندىن جەنۇب تەرەپتىكى چېگرا ئاكار «شور دېڭىزى»نىڭ جەنۇب تەرىپىنىڭ ئەڭ ئايىغىغا يەتسۇن؛ **4** شۇ يەردىن چېگرا ئاكار «سىرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن بۇرۇلۇپ زىنغا ئۆتسۇن؛ ئۇنىڭ ئايىغى توپتوغرا قادەش-بارنېئانىڭ جەنۇبىدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ يەردىن يەنە هازار-ئاددارغا بېرىپ، ئازمونغا ئۆتىشىدۇ؛ **5** ئاندىن چېگرا ئازموندىن بۇرۇلۇپ مېڭىپ، مىسىر ئېقىنىغا باردىۋ ۋە دېڭىزغىچە ئۆتىشىدۇ. **6** كۆن پېتىش تەرەپتە چېگرا ئاكار «ئۇلۇغ دېڭىز»نىڭ ئۆزى بولىدۇ، يەنى ئۇنىڭ بويلىرى بولىدۇ؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ كۆن پېتىش تەرەپتىكى چېگرا ئاكار بولىدۇ. **7** شىمال تەرەپتىكى چېگرا ئاكار مۇنداق بولىدۇ: — «ئۇلۇغ دېڭىز»دىن باشلاپ هور تېغىغىچە پاسىل سىزىلىسۇن؛ **8** پاسىل سىزىقى هور تېغىدىن باشلاپ خامات ئېغىزىغا سوزۇلۇپ، ئاندىن چېگرا زەدادغا ئۆتۈشسۇن؛ **9** چېگرا يەنە زىفرونغا ئۆتۈپ هازار-ئېنانىدا ئاخىرلاشسۇن؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ شىمالىي چېگرا ئاكار بولىدۇ. **10** ئاندىن شەرقىي چېگرايىڭلارنىڭ پاسىل سىزىقى هازار-ئېنانىدىن شىپامغىچە سىزىلسۇن. **11** بۇ چېگرا شىپامدىن ئايىننىڭ كۆن چىقىش تەرىپىدىكى ريبلاهقا چۈشىدۇ؛ ئاندىن چېگرا شۇ يەردىن چۈشۈپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ داۋىنىدىن ئۆتۈپ كۆن چىقىش تەرەپكە ئۆتىشىدۇ. **12** ئاندىن چېگرا ئۆتۈەنلەپ ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ چۈشۈپ، شور دېڭىزغىچە يەتسۇن. مانا بۇ چېگرالار بىلەن بېكىتىلگەن زېمىنلىرىڭلار بولىدۇ». **13** مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ بۇيرۇدى: — «مانا بۇ پەرۋەردىگار توققۇز قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلىگە تەقسىم قىلىنسۇن دەپ بۇيرۇغان، چەك تاشلىنىش ئارقىلىق تۆزۈڭلار ۋارىسلىق قىلىدىغان زېمىنلىرىڭلار بولىدۇ؛ **14** چۈنكى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى بويىچە ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى بويىچە ئۆز مىراسىغا ئاللىقاچان ۋارىسلىق قىلىپ ئۈنى ئىگىلىگەن، مانا ئاسىسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىمۇ ئۆز مىراسىغا ۋارىسلىق قىلىپ ئۈنى ئىگىلىگەن؛ **15** بۇ ئىككى قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلە يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىكى كۆن چىقىش تەرەپتە ئۆز مىراسلىرىنى ئېلىپ بولغان». **16** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **17** ئۆۋەندىكىلەر زېمىنى سىلەرگە تەقسىم قىلىپ بەرگۈچىلەرنىڭ ئىسىملىرى: — كاهىن ئەلئازار ۋە نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا. **18** سىلەرمۇ يەنە زېمىن تەقسىم قىلىشقا يارىدەملىشىش ئۈچۈن هەر قەبىلىدىن بىردىن ئەمىر تاللاپ بېرىڭلار. **19** بۇلارنىڭ ئىسمى مۇنداق: — يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب. **20** شىمېئون قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى شەمۇئەل. **21** بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىسلونىنىڭ ئوغلى ئەلداد. **22** دان قەبىلىسىدىكىلەردىن يوگىلنىڭ ئوغلى، ئەمىر بۇككى ئىدى. **23** يۈسىۋپنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: — ماناسسەھ قەبىلىسىدىكىلەردىن ئەفودنىڭ ئوغلى ئەمىر هانىئىيەل **24** هەم ئەفرائىم قەبىلىسىدىكىلەردىن شىفتانىنىڭ ئوغلى ئەمىر كەمۇئەل. **25** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىكىلەردىن پارناقنىڭ ئوغلى ئەمىر ئەلزافان؛ **26** ئىسساكار قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاززانىنىڭ ئوغلى ئەمىر پالتىيەل؛ **27** ئاشىر قەبىلىسىدىكىلەردىن شېلومىنىڭ ئوغلى ئەمىر ئاخىھۇد؛ **28** نافتالى قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەمىر پەداهەل ئىدى. **29** مانا بۇلار پەرۋەردىگار ئەمر قىلىپ ئىسرائىللارغا قانائان زېمىنىدىكى مىراسلىرىنى تەقسىم قىلىشقا بېكىتكەنلەر ئىدى.

35

پەرۋەردىگار يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۆزلەڭلىكىدىكى مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق ئەمر قىل، تۇلار مىراس قىلىپ ئېرىشكەن زېمىندىكى بەزى شەھەرلەرنى لاۋىيلارنىڭ ئولتۇرۇشىغا بەرسۇن؛ ئۇ شەھەرلەرنىڭ ئېچىرىسىدىكى يايلاقلارنىمۇ لاۋىيلارغا بەرسۇن. **3** شۇنداق قىلىپ تۇلارنىڭ تۇرىدىغان شەھەرلىرى بولىدۇ ۋە شۇ شەھەرلەرگە تەۋە يايلاقلارغا تۇلارنىڭ چارپايلىرى، باشقا مال-مۇلۇكلىرى ھەممىدە بارلىق ھايۋانلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. **4** سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەرنىڭ يايلاقلار سېپىلىدىن باشلاپ ھېسابلىغاندا مىڭ گەز بولسۇن. **5** سىلەر يەنە شەھەر سىرتىدىن كۆن چىقىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، جەنۇب تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، كۆن پېتىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، شىمال تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز تۇتۇپ ئۆلچەڭلار، شەھەر ئوتتۇرىدا بولسۇن؛ شەھەرلەر ئەتراپىدىكى مۇشۇ يەرلەر تۇلار ئۈچۈن يايلاقلار بولسۇن. **6** سىلەر لاۋىيلارغا بەرگەن شەھەرلەر ئىچىدە ئالتە شەھەر (پاناهلىق شەھىرى) بولسۇن؛ سىلەر شۇلارنى ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشىلەرنىڭ شۇ شەھەرلەرگە قېچىپ بېرىۋېلىشىغا بېكىتكىلار، يۈلاردىن باشقا تۇلارغا يەنە قىرىق ئىككى شەھەر بېرىڭلار. **7** سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز بولۇپ، شۇ شەھەرلەر بىلەن ئۆلارغا تەۋە يايلاقلار ئۆلارغا بېرىلسۇن. **8** سىلەر ئۆلارغا بېرىدىغان شۇ شەھەرلەر ئىسرائىللار مىراس قىلغان تەۋەلىكىدىن بولسۇن؛ ئادەمى كۆپرەك بولغانلاردىن كۆپرەك، ئادەمى ئازراق بولغانلاردىن ئازراق ئېلىڭلار، ھەربىر قەبىلە ئۆزىگە تەقسىم قىلىنغان مىراسقا ئاساسەن شەھەرلەردىن بەزىلىرىنى ئېلىپ لاۋىيلارغا تەقسىم قىلىپ بەرسۇن. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **10** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ئىئوردان دەرياسىدن ئۆتۈپ قانائان زېمىنىغا كىرگىنىڭلاردا، **11** تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغانلارنىڭ پاناهلىنىشى ئۈچۈن قېچىپ بېرىۋېلىشىغا بىرنەچچە شەھەر تاللاپ بېكىتىڭلار. **12** شۇنداق قىلغاندا بۇ شەھەرلەر ئادەم ئۆلتۈرگۈچى تاكى جامائەت ئالدىدا سوراقتا تارتىلغۇچە، قىساسكارنىڭ ئۆلتۈرۈپ قويۇشىدىن پاناهلىنىدىغان شەھەرلەر بولىدۇ. **13** سىلەر بېكىتكەن بۇ شەھەرلەر سىلەرگە پاناهلىنىدىغان ئالتە شەھەر بولىدۇ. **14** پاناهلىق شەھىرى ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۆن چىقىش تەرىپىدە ئۈچ شەھەر، قانائان زېمىنىدىمۇ ئۈچ شەھەرنى ئايرىپ قويۇڭلار. **15** بۇ ئالتە شەھەر ئىسرائىللار، يات ئەلدىكىلەر

ۋە تۆلارنىڭ ئارىسىدا ئارىلىشىپ ئولتۇرغان مۇساپىرلار ئۆچۈن پاناھلىق شەھەرلىرى بولسۇن؛ تاسادىپىيلىقتىن ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغان ھەربىر كىشى شۇ يەرلەرگە قېچىشقا بولىدۇ. **16** — ئەگەر بىراۋ تۆمۈر ئەسۋاب بىلەن ئۇرۇپ ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم تۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم تۆلتۈرگۈچى جەزمەن تۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **17** ئەگەر بىراۋ قول كۆتۈرۈپ ئادەم تۆلتۈرگۈدەك تاش بىلەن ئۇرۇپ ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم تۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم تۆلتۈرگۈچى جەزمەن تۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **18** ئەگەر بىراۋ ئادەم تۆلتۈرگۈدەك كالتەك بىلەن ئۇرۇپ ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم تۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم تۆلتۈرگۈچى جەزمەن تۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **19** قان قىساس ئالغۇچى كىشى شۇ قاتىلنى تۆلتۈرسۈن؛ ئۇ قاتىلنى ئۇچراتقان پېردە تۆلتۈرسۈن. **20** ئەگەر بىراۋ ئۆچمەنلىك بىلەن بىرسىنى ئىتتىرىپ يەتمىتۈپتىپ يا كى مۆگۈزپ تۇرۇپ بىرەر نەرسە ئېتىپ تۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، **21** يا كى ئۆچمەكشىپ مۇشت بىلەن ئۇرۇپ تۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئادەم ئۆرغۈچى جەزمەن تۆلتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇ قاتىل بولىدۇ؛ قان قىساس ئالغۇچى كىشى قاتىلنى ئۇچرىغان يەردە تۆلتۈرۈۋەتسۈن. **22** لېكىن ئۇ ئادەمنىڭ ئۆچى يوق، تاسادىپىي ئىتتىرۋېتىش يا كى مەقسەتسىزلا بىرەر نەرسە ئېتىپ، **23** يا كى ئادەم تۆلتۈرگۈدەك ھەرقانداق بىر تاشنى ئادەمنى كۆزىمەي ئېتىپ سېلىپ، ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئەسلىدە ئۆنىڭغا ھېچقانداق ئۆچى يوقلىىسا، ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىش نىيىتىمۇ يوقلىىسا، **24** بۇنداق ئەھۋالدا، جامائەت شۇ قانۇن-ھۆكۈملەرگە ئاساسەن ئادەم تۆلتۈرگۈچى بىلەن قان قىساس ئالغۇچى ئوتتۇرىسىدا كېسىم قىلسۇن. **25** جامائەت تاسادىپىي ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغۇچىنى قان قىساس ئالغۇچى كىشىنىڭ قولىدىن جەزمەن قۇتقۇزۇۋالسۇن؛ تۆلار ئۇنى قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىگە [ئامان-ئېسەن] قايتۇرۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن مۇقەددەس مای بىلەن مەسىھلەنگەن باش كاھىن تۆلۈپ كەتكۈچە تۇ شۇ شەھەردە تۇرسۇن. **26** لېكىن تاسادىپىيلىقتىن ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغان كىشى ئەگەر قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىنىڭ تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، **27** شۇنداقلا قان قىساس ئالغۇچى كىشى ئۇنى پاناھلىق شەھىرىنىڭ پاسىللىرىنىڭ سىرتىدا ئۇچرىتىپ قېلىپ تۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا قان قىساس ئالغۇچى قان تۆكۈش گۇناھىنى تارتمايدۇ؛ **28** چۈنكى تاسادىپىيلىقتىن ئادەم تۆلتۈرۈپ قويغان كىشى ئەسلىدە باش كاھىن تۆلۈپ كەتكۈچە پاناھلىق شەھىردە تۇرۇشى كېرەك ئىدى؛ باش كاھىن تۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن تۇز تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قايتىپ بارسا بولىدۇ. **29** — بۇلار سىلەر تۇرۇشلۇق ھەممە يەردە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد قانۇن-بەلگىلىمىلەر بولسۇن. **30** باشقا بىرسىنى تۆلتۈرگەن قاتىلنى بولسا، بىرنەچچە گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقىدىن كېيىن ئاندىن تۆلتۈرۈشكە بولىدۇ؛ لېكىن پەقەت بىرلا گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا، ئۇ ئۇنى تۆلتۈرۈشنىڭ سەۋەبى بولمايدۇ. **31** تۆلۈمگە لايىق گۇناھ ئوتكۈزگەنلەرگە، يەنى قەستەن ئادەم تۆلتۈرگەنلەر ئۈچۈن سىلەر ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار؛ ئۇنداق كىشى جەزمەن تۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **32** شۇنىڭدەك پاناھلىق شەھەرگە قېچىپ بېرىۋالغان كىشى ئۈچۈن باش كاھىن تۆلۈپ كېتىشتىن ئىلگىرى تۇز يېرىگە قايتىپ كېلىۋېلىشىغا ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار. **33** شۇنداق قىلساڭلار، تۇزۇڭلار تۇرغان زېمىنى بۇلغىغان بولمايسىلەر، چۈنكى قان زېمىنى بۇلغايدۇ؛ زېمىندا تۆكۈلگەن قانغا دەل شۇ قانىنى تۆككەن كىشىنىڭ تۇز قېنىدىن باشقا ھېچقانداق كافارەت كەلتۈرۈشكە بولمايدۇ. **34** تۇزۇڭلار تۇلتۇرغان زېمىنى، يەنى مەن تۇزۇم ماكان قىلغان زېمىنى بۇلغىماڭلار؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئارىسىدا ماكان تۇتقۇچىدۇرمەن.

36

يۇسۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىدىن ماناسسەھنىڭ نەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئوغلى گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى مۇسا ۋە ئىسرائىللارنىڭ كاتتىلىرى بولغان ئەمرىلەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: — **2** «پەرۋەردىگار ئىلگىرى خوجامغا چەك تاشلاپ زېمىنى ئىسرائىل خەلقىگە مىراس قىلىپ بېرىشنى بۇيرۇغان؛ خوجامۇ پەرۋەردىگارنىڭ قېرىندىشىمىز زەلوفھادنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ قىزلىرىغا تەقسىم قىلىپ بېرىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقىنىمۇ ئالغان. **3** لېكىن، ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ باشقا قەبىلىسىدىكىلەرگە ياتلىق بولۇپ كەتسە، ئۇلارنىڭ مىراسىمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئۇنداق بولغاندا بىز چەك تاشلاپ ئېرىشكەن مىراس تۈگەيدۇ. **4** ئىسرائىللارنىڭ «ئازادلىق يىلى» كەلگەندە ئۇلارنىڭ مىراسى ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق بولغاندا ئۇلارنىڭ مىراسى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ». **5** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئەمر قىلدى: — يۇسۇپ قەبىلىسىدىكىلەر توغرا ئېيتىدۇ. **6** زەلوفھادنىڭ قىزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى مۇنداق: «ئۇلار تۇزلىرى خالىغان ئەرگە ياتلىق بولسا بولۇۋېرىدۇ، لېكىن تۇز جەمەتى، تۇز ئاتا قەبىلىسىدىن بولغان بىرىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. **7** شۇنداق بولغاندا ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى تۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى چىڭ تۇتۇپ قويۇپ بەرمەسلىكى كېرەك. **8** ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى تۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ مىراسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن مىراسقا ۋارىسلىق قىلغان ھەربىر قىز-ئايال تۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىدىن بولغان بىرسىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. **9** مۇشۇنداق بولغاندا، ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ چۈنكى ئىسرائىل قەبىلىلىرى تۇز مىراسىنى قولىدىن بەرمەسلىكى كېرەك، — دېدى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، زەلوفھادنىڭ قىزلىرىمۇ شۇنداق قىلدى. **11** زەلوفھادنىڭ قىزلىرىدىن ماھلاھ، تىرزاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە نوئاھلار تۇز تاغىلىرىنىڭ ئوغۇللىرىغا ياتلىق بولدى. **12** ئۇلار يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىدىكىلەرگە ياتلىق بولدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى يەنىلا ئاتىسىنىڭ قەبىلىسى ئىچىدە قالدى. **13** بۇلار پەرۋەردىگار يېرىخونىنىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلىكىگىلىرىدە مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغان ئەمرلەر ۋە ھۆكۈملەردۇر.

قانۇن شەرھى

1 تۆۋەندە خاتىرىلەنگىنى مۇسانىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى پاران بىلەن توفەل، لابان، ھازروت، دى-زاھابنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يەنى سۇفنىڭ تۈدۈلىدىكى چۆل-تۆزلەگلىكتە، پۈتكۈل ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزلىرىدۇر: ـ 2 ھوروەب تېغىدن چىقىپ، سېئىر تېغىنىڭ يولى بىلەن قادەش-بارنېئىغا بارغۇچە جەمئىي ئون بىر كۈنلۈك يول ئىدى. 3 ھالبۇكى، مۇسا بۇ بارلىق سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆلارنى دەپ تۈزىگە تاپىلىغىنى بويىچە ئىسرائىلارغا ئېيتقان ۋاقتى قىرىقىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى بولدى؛ 4 بۇ ۋاقىت مۇسا ھەشبونىنى پايتەخت قىلغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى ۋە ئاشتاروت ۋە ئەدرەينى پايتەخت قىلغان باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنى مەغلۇپ قىلغاندىن كېيىنكى مەزگىل ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى موئاب زېمىندا مۇسا [پەيغەمبەر] بۇ قانۇن-تەلىمنى شەرھلەشكە باشلاپ، مۇنداق دېدى: ـ 6 «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ھوروەب تېغىدا بىزگە سۆز قىلىپ: ـ «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغ ئەتراپىدا تۇرغىنى ۋاقتىڭلار يېتەرلىك بولدى؛ 7 ئەمدى بۇرۇلۇپ سەپەرگە ئاتلىنىپ، ئامورىيلار تۇرۇۋاتقان ئېگىزلىككە ۋە ئۇنىڭغا يېقىن بولغان بارلىق جايلارغا، جۈملىدىن ئاراباھ تۈزلەگلىكىگە، تاغلىقلارغا، ئويمانلىققا، جەنۇبقا، دېڭىز بويلىرىغا، ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە قاناۋانىيلارنىڭ زېمىنىغا ھەم لۇۋان زېمىنىغا بېرىڭلار. 8 مانا، مەن مۇشۇ زېمىننى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويدۇم؛ كىرىڭلار، پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىغا: «سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى ئىگىلەڭلار» ـ دېگەننىدى. 9 شۇڭا مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: ـ «مەن يۈكۈڭلارنى يالغۇز كۆتۈرەلمەيمەن. 10 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى كۆپەيتتى؛ مانا، بۈگۈن سىلەر ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇنسىلەر. 11 ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرنى ھازىرقىدىن يەنە مىڭ ھەسسە كۆپەيتكەي، شۇنداقلا ۋەدە قىلغىنىدەك سىلەرگە بەختىڭلار-بەركىتىڭلار ئاتا قىلغاي! 12 لېكىن مەن تۈزۈم يالغۇز قانداقمۇ سىلەرنىڭ جاپالىرىڭلارنى، يۈكۈڭلارنى ۋە تالاش-تارتىشىڭلارنى كۆتۈرەلەيمەن؟ 13 تۈزۈگلار ئۈچۈن ھەرقايسى قەبىلىلىرىڭلاردىن دانىشمەن، يورۇتۇلغان مۆتىۋەرلەرنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى ئۆستۈڭلەرگە يولباشچى قىلىمەن» ـ دېدىم. 14 سىلەر بولساڭلار ماڭا: ـ «سېنىڭ ئېيتقىنىڭ ياخشى گەپ بولدى»، دېدىڭلار. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن قەبىلىلىرىڭلاردىن مۇنەۋۋەر ئادەملەرنى، يەنى دانىشمەن ھەم مۆتىۋەر ئادەملەرنى تاللاپ، ئۆستۈڭلەرگە يولباشچى قىلىپ، مىڭبېشى، يۈزبېشى، ئەللىكبېشى ۋە ئونبېشى قىلىپ تەيىنلەپ، قەبىلىلىرىڭلار ئۈچۈن ھەرخىل ئەمەللەرنى ئۈتۈشقا تىكلىدىم. 16 شۇ چاغدا مەن ئاراڭلاردىكى سوراقچىلارغا: «قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىكى ئەرز-دەۋالارنى سوراڭلار، قېرىنداش بىلەن قېرىنداشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە پۇقرايىڭ بىلەن قوشنا ئولتۇرغان ياقا يۈرتلۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقىرىڭلار؛ 17 ھۆكۈم چىقارغاندا ھېچقانداق كىشىنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلماڭلار، مەيلى كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن سىلەر ھەممىسىگە ئىشلىرىنى سوراڭلار. سىلەر ئىنسانلارنىڭ سۈلتىدىن قورقاسلىقىڭلار كېرەك، چۈنكى مۇشۇ ھۆكۈم چىقىرىش ئىشى خۇداغا تەۋە ئىشتۇر. سىلەرگە تەس چۈشىدىغان ئىش بولسا، مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئاڭلايمەن» ـ دېدىم. 18 ئەينى چاغدا مەن قىلىشقا كېرەك بولغان بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق تاپىلىغانىمەن. 19 بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە بۇيرۇغاندەك ھوروەبتىن چىقىپ، ئامورىيلارنىڭ تاغلىقىغا باردۇق ۋە سىلەر شۇ يولدىكى بىيابان، دەھشەتلىك چۆلنى كۆردۈڭلار؛ بىز ئۇنىڭ ھەممىسىدىن ئۆتۈپ، قادەش-بارنېئىغا كەلدۇق. 20 ۋە مەن سىلەرگە: ـ «سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە ئاتا قىلدىغان، ئامورىيلارنىڭ تېغىغا يېتىپ كەلدۇق. 21 مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ زېمىننى ئالدىڭلارغا قويدى؛ ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە ئېيتقانىدەك، شۇ يەرگە چىقىپ ئۇنى ئىگىلەڭلار، قورقماڭلار، ھېچ ھودۇقماڭلار» ـ دېدىم. 22 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەممىڭلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا: ـ «بىز زېمىنغا كىرىشتىن ئىلگىرى ئالدىن ئادەملەرنى ئەۋەتەيلى؛ ئۇلار بىز ئۈچۈن ئۇ يەرنى كۆزىتىپ، چىقىشىمىز كېرەك بولغان يول ۋە بىز ئۇچرايدىغان شەھەرلەر توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزسۇن» ـ دېدىڭلار. 23 بۇ ئىش ئەزىزىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنۈپ، مەن ئاراڭلاردىن ئون ئىككى ئادەمنى، يەنى ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى تاللىدىم. 24 ئۇلار يولغا ئاتلىنىپ تاغقا بېرىپ، ئەشكول جىلغىسىغا چۈشۈپ ئۇ يەرنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشتى. 25 ئۇلار قوللىرىغا شۇ زېمىندىكى مېۋىلەردىن ئېلىپ بىزگە كەلتۈردى ۋە مەلۇمات بېرىپ: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىن ياخشىدۇر» ـ دېدى. 26 ھالبۇكى، سىلەر زېمىنغا چىقىشقا ئۇنىمىدىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار 27 ۋە ئۆز چېدىرىڭلاردا قاقشاپ: «پەرۋەردىگار بىزگە ئۆچ بولغانلىقىدىن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان. 28 ئەمدى بىز نەگە بارارمىز؟ چۈنكى قېرىنداشلىرىمىز: «شۇ يەردىكى ئادەملەر بىزدىن چوڭ ھەم ئېگىز بىر خەلق ئىكەن؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىنتايىن چوڭ، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىكەن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىز شۇ يەردە ئاناكىيلارنى بايقىدۇق»، دەپ كۆڭلىمىزنى پارا كەندە قىلىۋەتتى» ـ دېدىڭلار. 29 شۇڭا مەن سىلەرگە: «قورقماڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككىگە چۈشمەڭلار، 30 سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ماڭىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىسىر زېمىنىدا كۆز ئالدىڭلاردا بارلىق قىلغانلىرىدەك سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ؛ 31 سىلەر يەنە چۆل-باياۋاندىمۇ بارلىق ماڭىغان يوللىرىڭلاردا مۇشۇنى يەرگە يېتىپ كەلگۈچە ئىنسان تۇز ئوغلىنى قۇچىقىدا كۆتۈرگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭمۇ سىلەرنى كۆتۈرگىنىنى كۆردۈڭلار. 32 شۇنىڭدەك گەرچە ئۇ يەنە كېچىدە ئوتنا، كۈندۈزدە بۇلۇت ئىچىدە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ، بارگاھ تىكىدىغان يەرلەرنى ئىزدەپ تېپىش ئۈچۈن يۈرگەن بولسىمۇ، بۇ ئىشتا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئىشەنمىدىڭلار. 34 پەرۋەردىگار بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئاۋازىڭلارنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ: 35 «بۇ رەزىل دەۋرىدىكىلەردىن ھېچبىر ئادەم ھەرقانداق يول بىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىشنى قەسەم قىلغان بۇ ياخشى زېمىننى كۆرگۈچى بولمايدۇ! 36 يەققەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب پۈتۈن قەلبى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەچكە، شۇلا زېمىننى كۆردىمۇ ۋە ئۇ تۇز پۇتى بىلەن كېزىپ چىققان بارلىق يەرنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بالىلىرىغا بېرىمەن» ـ دەپ قەسەم قىلدى. 37 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن مەندىنمۇ ئاچچىقلاندى ۋە: «سەنمۇ شۇ يەرگە كىرگۈچى بولمايسەن. 38 لېكىن ئالدىڭدا خىزمەتتە تۇرۇۋاتقان نۇنىنىڭ ئوغلى يەھوشۇئا كىرەلەيدۇ. ئۇنى كۈچلەندۈرگىن، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلارنى ئۇنىڭغا مىراس قىلدۇرىدۇ. 39 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ: «ئۇلار [دۈشمەنلەرنىڭ] ئولجىسى بولۇپ قالىدۇ» دېگەن كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان بالىلىرىڭلار بولسا، كىرىدۇ؛ مەن ئۇ يەرنى ئۇلارغا ئاتا قىلىمەن ۋە ئۇلار ئۇنى ئىگىلەيدۇ. 40 لېكىن سىلەر بولساڭلار، بۇرۇلۇپ قىزىل دېڭىزغا ئاربىدىغان يول بىلەن چۆل-باياۋانغا قايتىتىڭلار» ـ دېدى. 41 شۇ چاغدا سىلەر ماڭا جاۋاب بېرىپ: «بىز دەرۋەقە پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە جەڭ قىلغىلى چىقىمىز» ـ دېدىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار تۇز بېشىمچىلىق قىلىپ قورال-ياراقلىرىڭلارنى ئېسىپ، تاغقا چىقماقچى بولدۇڭلار. 42 لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ئۇلارغا: ـ «چىقماڭلار، جەڭ قىلماڭلار، چۈنكى مەن ئاراڭلاردا ئەمەسمەن؛ سىلەر چوقۇم دۈشمەنلىرىڭلار ئالدىدا مەغلۇپ بولىسىلە»، دېگىن، دېدى. 43 مەن سىلەرگە سۆز قىلدىم، لېكىن سىلەر قۇلاق سالمىدىڭلار، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىپ، تۇز بېشىمچىلىق قىلىپ تاغقا چىقتىڭلار. 44 لېكىن تاغدا تۇرغان ئامورىيلار سىلەرگە قارشى ئاتلىنىپ، بىر توپ ھەرىلەردەك سىلەرنى تاكى خورماھىغىچە قوغلاپ، سېئىردا سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 45 سىلەر قايتىپ كېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدا يىغا-زار كۆتۈردۈڭلار، ئەمما پەرۋەردىگار پەريادىڭلارنى ئاڭلىمىدى، يا ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. 46 شۇنىڭ بىلەن سىلەر قادەشتە نۇرغۇن كۈنلەر تۇرۇپ قالدىڭلار ـ سىلەر قانچە كۈنلەر شۇ يەردە تۇردۇڭلار!

2 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئېيتقاندەك قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن سەپەرگە ئاتلاندۇق؛ بىز نۇرغۇن كۆزلەر سېئىر تېغى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈردۈق. **2** پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ **3** «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغنى ئايلىنىپ تۇرغان ۋاقتىڭلار يېتەرلىك بولدى؛ ئەمدى شىمال تەرەپكە بۇرۇلۇڭلار. **4** خەلققە: ـ سىلەر سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىندىشىڭلار ئەساۋلارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىدىغان بولىدۇڭلار؛ ئۇلار سىلەردىن قورقىدۇ، شۇڭا بەك ئېھتىيات قىلىڭ، **5** ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن سىلەرگە ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن ھەتتا تاپانچىلىق يەرنىمۇ بەرمەيمەن؛ چۈنكى سېئىر تېغىنى ئەساۋغا مىراس قىلىپ بەردىم. **6** سىلەر ئۇلارغا پۇل تولەپ ئوزۇق-تۈلۈك سېتىۋېلىڭلار، پۇل تولەپ سۇ سېتىۋېلىڭلار. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولۇڭلاردىكى بارلىق ئەجىرنى بەركىتىلەپ كەلگەن؛ ئۇ سىلەرنىڭ بۇ بىيابان چۆل-باياۋاندىن مېڭىپ ئوتۇۋاتقىنىڭلاردا ھەممىنى بىلدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ قىرىق يىل سىلەر بىلەن بىللە بولدى؛ ھېچ نەرسىدىن كەم بولمىدىڭلار» ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بىز سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىمىز ئەساۋلارنىڭ زېمىنىدىن ۋە ئارابا ۋەزىلەكتىكىدىن، شۇنداقلا ئېلات ۋە ئېزىئون-گەبەردىن ئوتۇپ، بۇرۇلۇپ موئابدىكى چۆل-باياۋان يولى بىلەن ماڭدۇق. **9** پەرۋەردىگار ماڭا: «موئابىيلارنى ئاۋارە قىلماڭلار ياكى ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئار شەھەر-زېمىننى لۇتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى **10** (ئەمىيلەر ئەسلىدە شۇ يەردە تۇراتتى، ئۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۆچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز بويلۇق بىر خەلق ئىدى. **11** ئۇلار ئاناكىيلاردەك «گىگانتلار» دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ لېكىن موئابىيلار ئۇلارنى «ئەمىيلەر» دەپ ئاتايدۇ. **12** سېئىردا ئەسلىدە ھوريلار تۇراتتى؛ لېكىن ئەساۋلار ھوريلارنى زېمىنىدىن ھەيدىۋېتىپ، ئۇلارنى يوقىتىپ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى ـ خۇددى ئىسرائىللار مەنكى پەرۋەردىگار ئۇلارغا تەقدىم قىلغان، ئۇلارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قىلغىنىغا ئوخشاش). **13** [پەرۋەردىگار:] «ئەمدى ھازىر ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ زەرەد ئېقىندىن ئوتۇڭلار» دېدى. بۇنى ئاڭلاپ بىز زەرەد ئېقىندىن ئوتىۋەق. **14** قادەش-بارنېئادىن ئايرىلىپ زەرەد ئېقىندىن ئوتكۈچە بولغان كۆزلەر ئوتىۋەق سەككىز يىل بولدى؛ بۇ دەل خۇددى پەرۋەردىگار ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇ دەۋرىدىكى جەڭچىلەر باراگاھتىن پۈتۈنلەي يوقىتىلغۇچە بولغان ئاربىلىقتىكى ۋاقىت ئىدى. **15** دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى باراگاھتىن يوقىتىپ تۈگەتكۈچە ئۇلارنى ھالاك قىلىشقا قارشى چىققانىدى. **16** ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ جەڭچىلەر ئۆلۈپ خەلق ئارىسىدىن پۈتۈنلەي تۈگىگەندىن كېيىن، **17** پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ **18** «سىلەر بۈگۈن موئابنىڭ، يەنى ئارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىسىلەر. **19** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئامموننىيلارغا يېقىن كېلىسىلەر، ئەمما ئۇلارنى ئاۋارە قىلماڭلار ياكى ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار؛ چۈنكى مەن ئامموننىيلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى لۇتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى. **20** (بۇ زېمىنمۇ «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئىلگىرى گىگانتلار شۇ يەردە تۇرغانىدى؛ ئامموننىيلار ئۇلارنى «زامزۇملار» دەپ ئاتايدۇ. **21** ئۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۆچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز بويلۇق بىر خەلق ئىدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنى [ئامموننىيلارنىڭ] ئالدىدا يوقىتىشى بىلەن [ئامموننىيلار] ئۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. **22** پەرۋەردىگار سېئىردا تۇرغان ئەساۋلار ئۈچۈنمۇ ئوخشاش ئىش قىلدى، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھوريلارنى يوقاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئەساۋلار ئۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. **23** ۋە گازا شەھىرىگىچە كەنت-قىشلاقلاردا ئولتۇراقلاشقان ئاۋۋىيلارنى بولسا، كافتوردىن چىققان كافتوريلار يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى). **24** ـ «ئەمدى ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىڭلار، سەپىرىگىلارغا چىقىڭلار، ئارنون دەرياسىدىن ئوتۇڭلار، مانا، مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى ئامورىي سىھونى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنمۇ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇم؛ ئىشنى باشلاڭلار، زېمىنى ئىگىلەشكە، ئۇنىڭ بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار؛ **25** مەن بۈگۈندىن باشلاپ سىلەرنىڭ قورقۇنچۇڭلار ۋە ۋەھىمىتىڭلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى خەلقلەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ ئۇلار سىلەرنىڭ خەۋىرىڭلارنى ئاڭلاپ سىلەرنىڭ تۈپەيلىڭلاردىن تىترەپ دەككە-دۈككىگە چۈشىدۇ». **26** شۇ چاغدا مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونغا كەدەموت چۆلىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، تىنچلىق سالىمى يوللاپ: ـ **27** «بىزنىڭ زېمىنىڭدىن ئوتۇشىمىزگە يول قويغايسەن؛ ئوڭغا، سولغا بۇرۇلمايلا، پەقەتلا يولدىن چىقمايلا ماڭىمىز. **28** سەن ماڭا ئوزۇقۇڭ-تۈلۈكىنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن، سۇنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن؛ بىز پەقەتلا پىيادە مېڭىپ ئوتىمىز، خالاس. **29** سېئىردا تۇرۇۋاتقان ئەساۋلار، ئاردا تۇرۇۋاتقان موئابىيلار بىزگە مۇئامىلە قىلغانىدەك سەنمۇ بىز ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگۈچە شۇنداق مۇئامىلە قىلغايسەن» ـ دېدىم. **30** لېكىن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونىڭ بىزنىڭ ئۇ يەردىن ئوتۇشىمىزگە يول قويغۇسى يوق ئىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ روھ-قەلبىنى قاتتىق، كۆڭلىنى جاھىل قىلىۋەتكەن (بۈگۈنكى تەھۋالى دەرۋەقە شۇنداق). **31** پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا، مەن ئالدىڭلاردا سىھونى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە تاپشۇرۇشقا باشلىدىم؛ ئىشنى باشلاڭلار، ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنى ئىشغال قىلىشقا كىرىشىڭلار» ـ دېدى. **32** سىھون دەرۋەقە ئۇزى ۋە بارلىق خەلقى بىز بىلەن قارشىلىشىش ئۈچۈن جەڭ قىلىشقا ياھازغا چىقتى. **33** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇنى بىزنىڭ ئالدىمىزدا قولىمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭ ئوغۇنى، ئوغۇللىرىنى ۋە بارلىق خەلقىنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق. **34** شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلىپ ئۇلارنى پۈتۈنلەي ھالاك قىلدۇق؛ ئۇلارىدىكى بارلىق ئەركەك، قىز-ئايال ۋە بالىلارنى بىرىنمۇ قويماي يوقاتتۇق؛ ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى تىرىك قويمىدۇق. **35** بىز پەقەت ئۆزلىرىمىز ئۈچۈن چارۋا مالىرىنى ۋە ئىشغال قىلغان شەھەرلەردىن ئوجا غەنىيمەت ئالدۇق. **36** ئارنون دەرياسى بويىدىكى ئاروئەردىن ۋە شۇ يەردىكى جىلغىدىكى شەھەردىن تارتىپ گىلېئادقىچە ھېچقانداق شەھەر بىزگە تەڭ كېلەلمىدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنىڭ ئالدىمىزدا ھەممىسىنى مەغلۇبىيەتكە تۇچراتتى. **37** ھالبۇكى، سىلەر ئامموننىيلارنىڭ زېمىنىغا، چېگرىسى بولغان يۇتكۇل يابوك ۋادىسىغا، تاغدىكى شەھەرلەرگە ياكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە مەنئى قىلغان ھەرقايسى يەرگە يېقىنلاشمىدىڭلار.

3 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، باشانغا بارىدىغان يول بىلەن چىقىپ ماڭدۇق؛ باشاننىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە بارلىق خەلقى بىزگە قارشى جەڭ قىلىشقا ئەدرەيگە چىقتى. **2** پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇنىڭدىن قورقمغىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى، ئۇنىڭ خەلقى ۋە زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ ھەشبوندا تۇرغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا نېمە قىلغان بولسا، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلسىەن» ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز دەرۋەقە باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنى ۋە بارلىق خەلقىنى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلاردىن ھېچكىمنى قالدۇرمايلا قىردۇق. **4** شۇ ۋاقىتتا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلدۇق؛ بىز ئۇنىڭ شەھەرلىرىدىن ئىگىلىمىگەن بىرسىمۇ قالمىدى. بۇلار باشاندىكى ئوگنىڭ پادىشاھلىقى، يەنى پۈتكۈل ئارگوب رايونى بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش شەھەر ئىدى. **5** بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئېگىز سېپىللار ۋە بالداقلىق قوۋۇقلىرى بىلەن مۇستەھكەم قىلىنغانىدى؛ ئۇلارغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر ئىنتايىن كۆپ ئىدى. **6** بىز ئۇلارنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونى قىلغىنىمىزدەك تەلتۈكۈس يوقاتتۇق ـ بارلىق شەھەرلەر، ئەرلەر، ئايال-بالىلارنى قىيماي ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقاتتۇق. **7** بىز پەقەت ئۆزلىرىمىز ئۈچۈن بارلىق چارۋا-مالىلارنى ۋە شەھەرلەردىن ئوجا غەنىيمەت ئالدۇق. **8** شۇ چاغدا بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ قولدىن زېمىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن ھەرمون تېغىغىچە بولغان زېمىنىنى تارتىۋالدۇق **9** (ھەرمون تېغىنى زىدونىيلار «سىرىئون»، ئامورىيلار «سېنىر» دەپ ئاتايدۇ)؛ **10** بىز يەنە ئۇزلەكتىكى بارلىق شەھەرلەر، پۈتكۈل گىلېئاد ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىدىكى سالىكاھ ۋە ئەدرەيي شەھەرلىرىگىچە، باشاننىڭ بارلىق زېمىنىنى ئىگىلەدۇق **11** (شۇ چاغدا گىگانتلارنىڭ قالدۇقدىن پەقەت باشاننىڭ پادىشاھى ئوگ قالغانىدى؛ ئۇنىڭ كارىۋىتى

تۆمۇردن یاسالغاندى، مانا، ئۇ ئامۇنىيلارنىڭ راباھ شەھىردە ساقلىنىۋاتقانلىقىدۇ؟ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى توققۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز. «گەز» ـ ئادەتتىكى ئادەمنىڭ جەينىكى ئۆچىدەم قىلىنغان). **12** بىز شۇ چاغدا ئىگىلىگەن زېمىن مۇنداق: ـ ئارنون دەريەسى يېنىدىكى ئاروئەر شەھىردىن تارتىپ، گلبئاد تاغلىقىنىڭ پېرىمىنى ۋە ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى رۇبەن ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەرگە تەقدىم قىلدىم؛ **13** گلبئادنىڭ قالغان زېمىنى ۋە ئوگ پادىشاھنىڭ زېمىنى بولغان پۈتكۈل باشانىنى مەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە تەقدىم قىلدىم (پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى پۈتكۈل باشان «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» دېيىلىدۇ. **14** ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىر پۈتكۈل ئارگوب رايونىنى، يەنى باشانىنى گەشۇرىيلار ۋە مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلىگەن ۋە ئۇنى ئۆز ئىسمى بىلەن «ھاۋۇۋوت-يائىر» دەپ ئاتىغان. بۇگۈنگە قەدەر ئۇ شۇنداق ئاتالماقتا). **15** گلبئادنى بولسا مەن ماكىرغا تەقدىم قىلدىم. **16** رۇبەندىكىلەر ۋە گادتىكىلەرگە مەن گلبئادتىن ئارنون دەرياسىغىچە (ۋادىنىڭ ئوتتۇرىسى چېگرا ئىدى)، شۇنداقلا ئامۇنىيلارنىڭ چېگرىسى بولغان ياببوك دەرياسىغىچە بولغان زېمىنى تەقدىم قىلدىم؛ **17** يەنە پىسگاھ تاغلىقى ئاستىدا ياتقان ئاراباھ تۈزلەڭلۈكى (تاغلىق تۈزلەڭلۈكنىڭ شەرقىي تەرىپىدە) ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ كىنىنەرەت كۆلىدىن تارتىپ تۈز دېڭىزغىچە بولغان قىسمىنى ئۇلارغا چېگرا قىلىپ بەردىم. **18** مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇزۇڭلارنىڭ تەئەللۇقاتىڭلار بولسۇن دەپ ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ زېمىنى سىلەرگە ئاتا قىلغان؛ ئاراڭلاردىكى جەڭچىلەر جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغان ھالدا قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار؛ **19** پەقەت بالا-چاقىلىرىڭلار ۋە مال-چارۋىلىرىڭلار (مال-چارۋىلىرىڭلارنىڭ كۆپلىكىنى بىلىمەن) مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان شەھەرلەردە قالسۇن؛ **20** پەرۋەردىگار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرنىڭ ئارام ئالغىنىڭلاردەك ئارام بەرگۈچە، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنىنى ئىگىلىگۈچە ئۇلار بىلەن بىرگە [جەڭ قىلىڭلار]؛ ئاندىن سىلەر ھەربىرىڭلار مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان ئۇز تەئەللۇقاتىڭلارغا قايتىسىلەر» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. **21** شۇ چاغدىمۇ مەن يەشۇئاغا: «سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئىككى پادىشاھقا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆردۈڭ؛ پەرۋەردىگار سەن باردىغان يەردىكى پادىشاھلىقلارنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىدۇ. **22** سىلەر ئۇلاردىن قورقماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. **23** شۇ چاغدا مەن پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈپ: ـ **24** «ئى ۋەب پەرۋەردىگار، سەن ئۆز قۇلۇڭغا ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭنى ئايان قىلىشقا كىرىشتىڭ؛ چۈنكى مەيلى ئاسمانلاردا ياكى زېمىندا بولسۇن سېنىڭ قىلغانلىرىڭغا ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭگە تەڭ كەلگۈدەك شۇنداق ئىلاھ بارمۇ؟ **25** سەندىن ئۆتۈنۈمەنكى، مېنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، شۇ يەردىكى ياخشى زېمىنى ـ شۇ ياخشى تاغلىقنى ۋە لىۋانىنى كۆرۈۋىشكە نېسىپ قىلغايسەن»، ـ دېدىم. **26** لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلار تۈپەيلىدىن ماڭا غەزەپلىنىپ ئىلتىجالىمغا قۇلاق سالمىدى، بەلكى ماڭا: «بولدى، بەس! بۇ ئىشنى ئالدىمدا ئىككىنچى تىلغا ئالغۇچى بولما. **27** سەن پىسگاھنىڭ چوققىسىغا چىقىپ بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئۆز كۆزۈڭنى بىلەن مەغرىبكە، شىمالغا، جەنۇبقا ۋە مەشرىققە تىكىپ قارا؛ چۈنكى سەن مۇشۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن. **28** يەشۇئاغا ۋەزىيىنى تاپىلىغىن، ئۇنى رىغبەتلەندۈرۈپ يۈرەكلىك قىل؛ چۈنكى ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ سەن كۆرىدىغان شۇ زېمىنغا ئۇلارنى ئىگە قىلغۇزىدۇ» ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن بىز بەيت-پېئورنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋادىدا تۇرۇپ قالدۇق.

4 ـ ئەمدى، ئى ئىسرائىل، مەن سىلەرگە ئۆگىتىدىغان مۇشۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىساڭلار ھاياتلىق تاپىسىلەر ۋە شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە تەقسىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. **2** مەن سىلەرگە تاپشۇرىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەرگە ئەمر قىلغان سۆزگە ھېچنېمىنى قوشماڭلار ھەمدە ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنى چىقىرىۋەتمەڭلار. **3** سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ بائال-پېئورنىڭ تۆپەيلىدىن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەنسىلەر، چۈنكى بائال-پېئورغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاراڭلاردىن يوقاتتى؛ **4** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چىڭ باغلانغانلاردىن ھەربىرىڭلار بۈگۈنگە قەدەر ھايات تۇرۇۋاتىسىلەر. **5** مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ئەمر قىلغاندەك، كىرىپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغاندا ئۇلارغا ئەمەل قىلسۇن دەپ سىلەرگە بەلگىلىمە ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگەتتىم. **6** سىلەر ئۇلارنى چىڭ تۇتۇپ ئەمەل قىلىڭلار؛ چۈنكى شۇنداق قىلساڭلار بۇ ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغان خەلقلەرنىڭ كۆز ئالدىدا سىلەرنىڭ دانا ۋە يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەنلىكىڭلار ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۇلار دەرۋەقە: «بۇ ئۇلۇغ ئەل دەرھەقىقەت دانا ھەم يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەن» ـ دەيدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ بىزنىڭ ئۇنىڭغا ندا قىلغان ھەربىر تىلەكلىرىمىزدە بىزگە يېقىن ئۇرغىنىدەك، ئۇزۇنگە يېقىن ئۇرغان بىر خۇداسى بولغان بىزگە ئوخشاش باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ **8** مەن ئالدىڭلارغا قويغان مۇشۇ پۈتكۈل قانۇنىدىكىدەك ئادىل بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرگە ئىگە بولغان سىلەردەك باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ **9** ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرگەن ئىشلارنى ئۇنتۇماسلىقىڭلار، ھەتتا ئۆمرۈڭلارنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە قەلبىڭلاردىن چىقارماسلىقىڭلار ئۆچۈن ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار ۋە ئىخلاسلىق بىلەن قەلبىڭلارنى [ئېزىشتىن] ساقلاڭلار، شۇنىڭدەك سىلەر كۆرگىنىڭلارنى بالىلىرىڭلارغا ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرىغا يەتكۈزۈڭلار، **10** سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان كۈنى پەرۋەردىگار ماڭا: «خەلقنى مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلىشى ئۈچۈن يىنىمغا يىغقىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۆزلىرىمنى ئۆگىنىپ، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىدۇ ۋە بالىلىرىغا ئۆگىتىدۇ» ـ دېگەندى. **11** سىلەر يېقىن كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇردۇڭلار؛ بۇ تاغنىڭ ئوتى ئاسمانلارنىڭ باغرىغىچە كۆيۈپ يەتتى، ھەممىدە قارا كۈمۈلۈق، بۇلۇتلار ۋە سۇر تاغنى قاپلىدى؛ **12** پەرۋەردىگار ئوتنىڭ ئوتىدىن سىلەرگە سۆز قىلدى؛ سىلەر سۆزلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىڭلار، لېكىن ھېچ شەكلنى كۆرمىدىڭلار؛ سىلەر پەقەت بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىڭلار. **13** ۋە ئۇ شۇ چاغدا سىلەرگە ئەمر قىلغان ئەھدىسىنى، يەنى «ئون ئەمر»نى ئايان قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىككى تاش تاختاي ئۈستىگە يېزىتى. **14** ۋە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا ئەمر قىلىپ، سىلەر دەريادىن ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا ئۇلارنى ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگىتىشنى تاپىلىدى. **15** ئۆزۈڭلارغا ناھايىتى ئېھتىيات قىلىڭلاركى (چۈنكى پەرۋەردىگار ھورەب تېغىدا ئوت ئۇتىۋىرىسىدىن سىلەرگە سۆز قىلغاندا ھېچقانداق شەكلنى كۆرمىگەنسىلەر)، **16** ئۆزۈڭلارنى بۇلغاپ، مەيلى ئەركەك ياكى ئايال سۈرىتىدە، مەيلى يەر يۈزىدىكى ھەرقانداق ھايۋان ياكى ئاسماندا ئۇچىدىغان ھەرقانداق قۇش بولسۇن، مەيلى يەر يۈزىدە ھەرقانداق ئېملىگۈچى ھايۋان ياكى يەر ئاستىدىكى سۈلاردىكى ھەرقانداق بېلىق بولسۇن، ئۇلارنىڭ سۈرىتىدە ھېچقانداق شەكىل-قىياپەتتىكى ئۈيما بۇتنى ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ياسىماڭلار، **19** ياكى شۇنىڭدەك، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسماندىكى قاراپ، قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار، يەنى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇننى كۆرۈپ، كۆڭۈلۈڭلار مايىل بولۇپ ئۇلارغا باش ئېگىپ قۇللۇقىغا كىرمەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئورۇنلاشتۇرغان. **20** لېكىن سىلەرنى بولسا پەرۋەردىگار ئۆز مىراسى بولغان بىر خەلق بولۇشۇڭلار ئۈچۈن «تۆمۈر تاۋلاش خۇمدانى»دىن، يەنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. **21** لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ۋەجەڭلاردىن ماڭا غەزەپلىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئاتا قىلىدىغان ياخشى زېمىن توغرىسىدا: ـ «سەن شۇ يەرگە كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن» دەپ قەسەم قىلدى. **22** شۇڭا مەن مۇشۇ زېمىندا ئۆلۈشۈم مۇقەررەر؛ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيمەن؛ بىراق سىلەر بولساڭلار ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ شۇ ياخشى زېمىنى ئىگىلەيسىلەر. **23** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئۇنتۇماسلىقىڭلار، شۇنداقلا ئۆزۈڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مەنئى قىلغان ئۇيما بۇتنى ياكى ھەرقانداق نەرسىنىڭ شەكىل-قىياپىتىنى ياسىماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ھېزى بولۇڭلار. **24** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ھەممىنى يۇتقۇچى بىر ئوت، ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى

بىر خۇدادۇر. 25 سىلەر پەرزەنتىلەر، پەرزەنتىكلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرۈپ، زېمىندا تۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن، بىرخىل شەكىل-قىياپەتتە بولغان ئويما بۇتنى ياسىغان، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىگالارنى رەنجىتىپ ئۆزىنىڭ ئەزىزىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ تۇرۇۋاتقانلارنى بۇلىغىنى بولىسىلار، 26 مەن ئاسمان-زېمىننى ئۈستۈڭلارغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەن، سىلەر ئىشوردان دەرياسىدىن تۈتۈپ، ئىگىلەيدىغان شۇ زېمىندىن تېزلا يۇتۇلىدىغان يوق قىلىنىسىلەر، سىلەرنىڭ ئۆمرىڭلار ئۇزۇن بولمايدۇ، سىلەر بەلكى ئۆزىڭلار يۇتۇلىدىغان يوق قىلىنىسىلەر. 27 پەرۋەردىگار سىلەرنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىغا تارقىتىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى ھەيدەشتى بىلەن سىلەر شۇ ئەللەر ئارىسىدا كىچىك بىر قالدۇق بولىسىلەر. 28 سىلەر شۇ يەرلەردە تۇرۇپ ياغاچتىن ياكى تاشتىن ياسالغان، نە كۆرەلمەيدىغان، نە ئاڭلىيالمايدىغان، نە يېمەيدىغان، نە پۇرالمايدىغان، پەقەت ئىنسانلىنىڭ قولىنىڭ ياسىغىنى بولغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر. 29 سىلەر شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگار خۇدايىگالارنى ئىزدەيسىلەر، يۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن ئۇنى ئىزدىسەڭلار، ئۇنى تاپىسىلەر. 30 سىلەر ئېغىر ئازاب-ئۇقۇبەت تارتقىنىڭلاردا، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى بېشىڭلارغا چۈشكەندە، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىگالارغا يېنىپ كېلىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىسىلەر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىگالار رەھىمدىل بىر خۇدادۇر، ئۇ سىلەرنى تاشلىۋەتمەيدۇ، نە ھالاك قىلمايدۇ، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەن قەسەم ئىچىپ تۈزگەن ئەھدىسىنى ھېچ ئۇنتۇمايدۇ. 32 ئەمدى، سىلەردن ئىلگىرى، خۇدا ئىنسانلىنى يەر يۈزىدە ياراتقان كۈندىن تارتىپ ئوتتىكەن كۈنلەر توغرۇلۇق سۈرۈشتە قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدن يەنە بىر چېتىگىچە سۈرۈشتە قىلىڭلاركى، مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلۇغ بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىر ئىشنى ئاڭلاپ باققانمۇ؟ 33 سىلەرگە ئوخشاش، خۇدانىڭ ئوت ئىچىدىن چىققان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تىرىك قالغان باشقا بىر خەلق بارمۇ؟ 34 پەرۋەردىگار خۇدايىگالار كۆز ئالدىڭلاردا سىلەر ئۈچۈن مىسىر زېمىندا قىلغانلىرىدەك، قېنى سىناقلار بىلەن، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن، كارامەتلەر بىلەن، ئۇرۇش بىلەن، كۈچلۈك قول ھەم ئۇزىتىلغان بىلەك بىلەن ۋە دەھشەتلىك ۋەھىملەر بىلەن سىلەردىن باشقا بىر خەلقنى يات بىر ئەلنىڭ ئارىسىدىن چىقىرىپ ئۆزىگە خاس قىلىش ئۈچۈن كېلىپ ئۇرۇنۇپ باققانمۇ؟ 35 پەرۋەردىگارلا خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقا بىرسى يوقتۇر، دەپ بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بۇ [ئۇلۇغ] ئىشلارنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر قىلىنغانسىلەر. 36 سىلەرگە تەلىم بېرىش ئۈچۈن ئۇ ئاسمانلاردىن سىلەرگە ئۆز ئاۋازىنى ئاڭلاتتى؛ ئۇ يەر يۈزىدە ئۆزىنىڭ ئۇلۇغ ئوتىنى كۆرسەتتى؛ سىلەر شۇ ئوتنىڭ ئوتىدىن ئۈرسىدىنمۇ ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىڭلار. 37 ئۇنىڭ ئۆزىگە، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا باغلىغان مۇھەببىتى تۈپەيلىدىن ھەمدە ئۇلارنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرىنى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ سىلەرنى مىسىردىن شەخسەن ئۆزى زور قۇدرىتى بىلەن قۇتقۇزۇپ چىقاردى؛ 38 ئۇ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۆزۈڭلاردىن كۆپ ۋە كۈچلۈك بولغان ئەللەرنى زېمىندىن ھەيدەپ، سىلەرنى ئۇنىڭغا كىرگۈزۈپ، ئۇنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك سىلەرگە مىراس قىلىش ئۈچۈنمۇ شۇنداق قىلغاندۇر. 39 شۇڭا بۇگۈن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى ۋە كۆڭۈڭلارنى شۇنىڭغا بۇلۇڭلاركى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدىكى ئاسمانلاردا بولسۇن، ئاستىدىكى يەر-زېمىندا بولسۇن خۇدادۇر؛ ئۇنىڭدىن باشقا ھېچبىرى يوقتۇر. 40 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋە كېيىنكى بالىلار-ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدايىگالار سىلەرگە ئاتا قىلىدىغان زېمىندا كۈنلىرىڭلارنى ئۇزۇن، ھەتتا مەڭگۈلۈك قىلىش ئۈچۈن مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بەلگىلىرى ۋە ئەمرلىرىنى ئۈتۈڭلار». 41 ئاندىن مۇسا ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە ئۈچ شەھەرنى ئايرىپ بېكىتتى؛ 42 مەقسىتى، ھېچقانداق ئۆچ-ئاداۋىتى بولماي، تاسادىپىي قوشنىسىنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۆلتۈرگەن كىشى شۇ يەرلەرگە، يەنى شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىپ ئامان-ئېسەن قېلىشتىن ئىبارەت ئىدى. 43 بۇ شەھەرلەر بولسا: ـ رۇبەنلەرنىڭ زېمىندىن چۆل-بياۋاندىكى بەزەر، گادلارنىڭ زېمىندىن گىلئادتىكى راموت، مانا‌سسەھلەرنىڭ زېمىندىن باشاندىكى گولاندىن ئىبارەت ئىدى. 44 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ ئالدىغا قويغان قانۇن مانا تۆۋەندىكىدەك: ـ 45 (بۇلار بولسا ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۇلارغا جاكارلىغان ئاگاھ-گۇۋاھلار، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر؛ 46 مۇسا ۋە ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندا ئامورىيلارنىڭ ھەشبون شەھىرىدە تۇرۇشلۇق پادىشاھى سىھوننى ئۇلتۇرگەندىن؛ مۇسا بۇ ئەمرلەرنى سىھوننىڭ زېمىندا، ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، بەيت-پېئورنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋادىدا ئىسرائىللارغا جاكارلىغان. 47 شۇ چاغدا ئىسرائىللار [سىھوننىڭ] ۋە باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئىشوردان دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ زېمىنىنمۇ ئىگىلىگەندى؛ 48 ئۇلارنىڭ زېمىنى ئارنون دەرياسىنىڭ قىرغىقىدىكى ئاروئەردن تارتىپ سىئون (يەنى ھەرمون) تېغىغىچە، 49 شۇنداقلا ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى پۈتكۈل ئاراباھ تۈزلەڭلىكى ۋە پىسگاھ تېغىنىڭ باغرىغا جايلاشقان «تۈزلەڭلىكتىكى دېگىن» غىچە ئىدى).

5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى ئىسرائىل، مەن بۇگۈن قۇلاقلىرىڭلارغا ئاڭلىتىۋاتقان بۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارنى ئۆگىنىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇڭلار! 2 پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىز بىلەن ھورەب تېغىدا ئەھدە تۈزدى. 3 بۇ ئەھدىنى پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەمەس، بەلكى بىز بىلەن، يەنى بۈگۈنكى كۈندە تىرىك قالغان بىزلەر بىلەن تۈزدى. 4 تاغدا ئوت ئىچىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىكەندى 5 (شۇ چاغدا سىلەرگە پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى جاكارلاش ئۈچۈن مەن سىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغانىدىم؛ سىلەر ئوتتىنىڭ ئالدىدا قورقۇپ، تاغقا چىقمىشى خالىمىدىڭلار). 6 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مەن سېنى مىسىر زېمىندىن، يەنى «قۇلۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارىڭ خۇدادۇرمەن. 7 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. 8 سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئوبىما شەكلىنى ياسىما؛ 9 سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش ئۇرما ياكى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋۇجۇدىدا ھەسەت قىلغۇچى خۇدادۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۈزىلىرىگە، ئۇغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن. 10 ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى ئۈتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدەكىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. 12 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەمر قىلغاندەك شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇت، ئۇنىڭغا ئەمەل قىل. 13 ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكىن؛ 14 لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر. سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن ياكى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ، مەيلى ئېشىكىڭ، مەيلى ھەرقانداق باشقا ئۇلىغىڭ، ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇلۇڭ ۋە دېدىكىڭ سەندەك ئارام ئالالايدۇ. 15 سەن ئۆزۈڭنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىندا قۇل بولغانلىقىڭنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سېنى شۇ يەردىن چىقارغانلىقىنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا شابات كۈنىنى ئۈتۈشنى ئەمر قىلغان. 16 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەمر قىلغاندەك ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرسەن، ھالىڭ ياخشى بولىدۇ. 17 قاتىللىق قىلما. 18 ھەم زىنا قىلما. 19 ھەم ئوغرىلىق قىلما. 20 ھەم قوشناڭ توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. 21 ھەم قوشناڭنىڭ ئايالىنى تەمە قىلما ۋە نە ئۇنىڭ ئۆيى، ئۇنىڭ ئېتىزى، ئۇنىڭ قۇلى، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئېشىكىگە ياكى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما». 22 ـ بۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار تاغدا، ئوت، بۇلۇت ۋە سۇرلۇق قاراڭغۇلۇق ئىچىدە كۈچلۈك ئاۋازى بىلەن سىلەرنىڭ پۈتكۈل جامائىتىڭلارغا ئېيتقان ۋە ئۇلارغا ھېچ باشقا [سۆزلەرنى] قوشمىغان، ئۇ ئۇلارنى ئىككى تاش تاختايغا پۈتۈپ

ماگا تاپشۇردى. **23** ۋە شۇنداق بولدىكى، قاراڭغۇلۇقتىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىغىنىڭلاردا ۋە ئوتلۇق تاغ كۆيۈگىنىدە سىلەر، يەنى قەبىلە باشلىقلىرىڭلار ۋە ئاقساقاللىرىڭلار يېنىمغا كېلىپ: ـ **24** «مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆز شان-شەرىپى ۋە ئۆلۈغلۇقىنى ئايان قىلدى ۋە بىز ئۆتىنىڭ ئاۋازىنى ئوت ئوتىۋىرىسىدىن ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز بۇگۈنكى كۈندە خۇدا ئىنسانلار بىلەن سۆزلەشكەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ تىرىك قالغانلىقىنى كۆردۇق. **25** ئەمدى بىز جىنىمىزغا تەۋەككۈل قىلىشىمىزنىڭ نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى مۇشۇ دەھشەتلىك ئوت بىزنى يۇتۇۋېتىدۇ. ئەگەر بىز يەپ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋەرسەك ئۇلۇپ كېتىمىز. **26** چۈنكى ئەت ئىگىلىرىدىن ھايات ئىگىسى خۇدانىڭ ئوتىنىڭ ئوتىۋىرىسىدىن سۆزلىگەن ئاۋازنى ئاڭلاپ، بىزدەك تىرىك ئۇرۇقۇاتقانلاردىن كىم بار؟ **27** سەن ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا يېقىنلىشىپ، ئۇنىڭ سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغىن، ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ساگا سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىمىز» ـ دېدىڭلار. **28** پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ بۇ ماگا ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ماگا: «بۇ خەلقىنىڭ ساگا ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرى دۇرۇستۇر. **29** كاشكى ئۇلاردا مەندىن قورقۇپ، ئەمرلىرىمنى ئىزچىل تۇتىدىغان بىر قەلب بولسىدى، ئۇلارنىڭ ھالى ۋە باللىرىڭنىڭ ھالى مەڭگۈگە ياخشى بولاتتى! **30** سەن بېرىپ ئۇلارغا: «چېدىرىڭلارغا قايتىڭلار» ـ دېگىن. **31** سەن بولساڭ يېنىمدا تۇرغىن؛ مەن سېنىڭ ئۇلارغا ئۆگىتىشىڭ كېرەك بولغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ساگا ئېيتىپ بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەۋەلىك قىلىپ بېرىدىغان زېمىندا تۇرۇپ بۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولىدۇ. **32** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئەمر قىلغانىدەك قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇڭلار، ئۆنگىدىن ئوڭ ۋە سولغا تايمىڭلار! **33** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئەمر قىلغان بارلىق يوللىردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھاياتلىق تېپىپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سىلەر ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان زېمىندا تۇرۇپ كۆنلىرىڭلار ئۇزۇن بولىدۇ».

6

«مانا، بۇلار پەرۋەردىگار ماگا سىلەر [دەريادىن] ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغىنىڭلاردا ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە ئۆگىتىشنى تاپىلىغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر: ـ **2** (شۇنىڭ بىلەن سىلەر، يەنى سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭ ۋە نەۋرەڭ بارلىق تىرىك كۈنلىرىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، مەن سىلەرگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بارلىق بەلگىلىمە ۋە ئەمرلىرىنى ئۇتىسىلەر، شۇنداقلا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر. **3** سەن، ئى ئىسرائىل، ئۇلارنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە دېگىنىدەك، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت زېمىندا تۇرۇپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سانىڭلار ئىنتايىن كۆپەيىدۇ): ـ **4** ـ ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر، **5** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن. **6** مەن ساگا بۇگۈن تاپىلىغان بۇ سۆزلەر قەلبىڭدە بولسۇن؛ **7** سەن ئۇلارنى باللىرىڭغا سىڭدۈرۈپ تۇرغىن، مەيلى تۇيدە ئولتۇرغاندا، يولدا ماڭغاندا، ئورنۇڭدا ياتقاندا ۋە ئورنۇڭدىن تۇرۇۋاتقاندا ھەر ۋاقىت ئۇلار توغرۇلۇق سۆزلىگىن؛ **8** ئۇلارنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋال، پېشانەڭگە قاشقىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋال؛ **9** سەن ئۇلارنى ئۆيۈڭدىكى كېشەكلىرىڭگە ۋە دەرۋازىلىرىڭغا پۈتكۈزگىن. **10** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قەسەم قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنى ساگا ئاتا قىلىش ئۈچۈن سېنى ئۇنىڭغا باشلىغاندا، ـ ئۆزۈڭ قۇرمىغان ئۇلۇغ ۋە ئېسىل شەھەرلەرگە، **11** ئۆزۈڭ بىساتلىق قىلمىغان ئالتىلىقاچان ئېسىل بىساتلىق قىلىنغان ئۆيلەرگە، ئۆزۈڭ كولىمىغان، ئالتىلىقاچان كولانغان قۇدۇقلارغا، ئۆزۈڭ تىكمىگەن ئۈزۈمزارلار ۋە زەيتۇنزارلارغا مۇيەسسەر قىلىنىشىڭ بىلەن سەن يەپ تويۇنغاندىن كېيىن، **12** ـ ئەينى چاغدا سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇشتىن ھېزىر بول. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقىنىڭ، ئىبادىتىدە بولغىن ۋە قەسەم قىلساڭ ئۇنىڭ نامى بىلەنلا قەسەم ئىچكىن. **14** سىلەر باشقا ئىلاھلار، يەنى ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنى قەتئىي ئىزدىمەڭلار، **15** چۈنكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋۇجۇدىڭلاردا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇر. [ئەگەر شۇنداق قىلساڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ غەزىپى ساگا قوزغىلىپ، ئۇ سېنى يەر يۈزىدىن يوقاتمايمۇ قالمايدۇ. **16** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ماسساھتا سىنىغانىدەك ئۇنى سىنىماڭلار. **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىنى، سىلەرگە تاپىلىغان گۈۋاھ-ھۆكۈملىرى ۋە بەلگىلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئۇتۇڭلار. **18** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە ياخشى بولغانىنى قىلىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر، **19** شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغانىدەك بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىۋېتىسىلەر. **20** كەلگۈسىدە ئوغلۇڭ سەندىن: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سىلەرگە تاپىلىغان ئاگاھ-گۈۋاھ، بەلگىلىمە ھەم ھۆكۈملەر نېمە؟» دەپ سورىسا، **21** سەن ئوغلۇڭغا مۇنداق دەيسەن: «بىز ئەسلىدە مىسىرنا پىرەۋنىنىڭ قۇللىرى ئىكەنمىز؛ بىراق پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن كۆچۈلۈك بىر قول بىلەن چىقارغان. **22** پەرۋەردىگار كۆز ئالدىمىزدا ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، پىرەۋنىنىڭ ئۆستىگە ھەم ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈردى؛ **23** ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم ئىچىپ ۋەدە قىلغان زېمىنى بىزگە ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭغا بىزنى باشلاپ كىرىشكە شۇ يەردىن يېتەكلەپ چىقارغان. **24** پەرۋەردىگار بىزگە بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى ئۇتۇشۇنى، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن قورقۇشنى تاپىلىغان؛ ئۇ ھالىمىزنىڭ دائىم ياخشى بولۇشى ۋە بىزنىڭ بۇگۈنكىدەك تىرىك ساقلانغانىدەك، ئۇنىڭ پاناھىدا بولۇشىمىز ئۈچۈن شۇنداق تاپىلىغانىدۇر؛ **25** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا ئۇ بىزگە تاپىلىغانىدەك بۇ بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلسەك بۇ بىز ئۈچۈن ھەققانىيلىق بولىدۇ».

7

پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھازىر ئىگىلەشكە كېتىۋاتقان زېمىنغا باشلاپ كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئالدىڭدىن كۆپ يات ئەل-مىللەتلەرنى، يەنى ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىزىيلار، ھىۋىيلار، يەبۈسىيلارنى ـ سەندىن كۆچۈلۈك ئەل-مىللەتلەرنى ھەيدەۋېتىدۇ. **2** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇۋىشى بىلەن سەن ئۇلارغا ھۇجۇم قىلغىنىڭدا، سەن ئۇلارنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭ كېرەك؛ ئۇلار بىلەن ھېچ ئەھدە تۈزىشىڭگە ۋە ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلىشىڭغا بولمايدۇ. **3** سېنىڭ ئۇلار بىلەن نىكاھلىشىشىڭغا بولمايدۇ؛ سەن قىزىڭنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىشىڭگىمۇ ۋە ئۇلارنىڭ قىزىنى ئوغلۇڭغا ئېلىپ بېرىشىڭگىمۇ بولمايدۇ؛ **4** چۈنكى ئۇلار ئوغلۇڭنى ماگا ئەگىشىشتىن ئېزىقتۇرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنىدۇ؛ ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە قوزغىلىپ، سىلەرنى تېزلا يوقىتىدۇ. **5** سەن ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلغىنىڭ، ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇۋېتىڭلار، بۇت تۈۋرۈكلىرىنى چېقىۋېتىڭلار، تاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىۋېتىڭلار ۋە ئويما بۇتلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، **6** چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا پاك-مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسىلەر؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق باشقا خەلقلەردىن ئۆستۈن قىلىپ، ئۆزىگە خاس بىر خەلق بولۇشقا تاللىۋالغان. **7** پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە مېھىر چۈشۈپ سىلەرنى تاللىۋالغىنى سىلەرنىڭ باشقا خەلقلەردىن كۆپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، ئەمەلىيەتتە سىلەر بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا ئەڭ ئاز ئىدىڭلار، **8** پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى سۆيگىنى سەۋەبىدىن ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئالدىدا بەرگەن قەسىمىگە سادىق بولغانلىقى ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرنى كۆچۈلۈك قول بىلەن قۇتقۇزۇپ، ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ «قۇللۇق ماكانى»دىن، يەنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن چىقارغان. **9** شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بەرھەق خۇدا، ۋەدىسىدە تۇرغۇچى تەڭرى ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى ئۇتقانلارغا مىڭ دەۋرگىچە ئۆزگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچىدۇر؛ **10** لېكىن ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ ئىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يوقىتىدۇ؛ ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ

هەربىرگە تۈزى قىلغان ئىشلىرىنى ئۇلارنىڭ يېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە قايتۇرۇشقا ھايال قىلمايدۇ. **11** سىلەر مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىغان ئەمر، يەنىگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى چىڭ تۇتۇڭلار. **12** چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ يەنىگىلىمىلەرگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان ئەھدە ۋە مېھرىنى سىلەرگە كۆرسىتىپ تۇرىدۇ؛ **13** سېنى سۆيۈپ ھەركەتلەپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ساڭا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرغۇزۇپ كۆپەيتىدۇ؛ شۇ يەردە پەرزەنتلىرىڭنى، يەر-تۈپرىقىڭدىكى مەھسۇلاتلارنى، بۇغدىيىڭنى، يېڭى شارابىڭنى، زەيتۇن مېيىڭنى، كالىلىرىڭنىڭ نەسلىنى ۋە قوينىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىنى ھەركەتلەپ كۆپەيتىدۇ. **14** سەن بارلىق ئەللەردىن زىيادە بەختـ-بەركەت كۆرىسەن؛ ئارا كۈدا، ئەر-ئايال يا كى مال-چارۋاڭ تارىسىدا ھېچ تۇغماسلىق بولمايدۇ؛ **15** پەرۋەردىگار سەندىن بارلىق كېسەللەرنى نېرى قىلىدۇ ۋە سەن تۈزۈڭ كۆرگەن مىسىردىكى دەھشەتلىك ۋاباڭلاردىن ھېچقايسىسىنى ئۇستۈڭگە سالمايدۇ، بەلكى ساڭا ئۆچ بولغانلارغا سالىدۇ. **16** سەن پەرۋەردىگار ساڭا تاپشۇرغان بارلىق خەلقلەرنى يوقىتىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارنى كۆرگەندە، ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلماسلىقىڭ كېرەك، سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئەگەر شۇنداق قىلساڭ، بۇ ئىش ساڭا قىلتاق بولىدۇ. **17** ئەگەر سەن كۆڭلۈڭدە: «بۇ ئەللەر مەندىن كۆپلۈك، مەن قانداق قىلىپ ئۇلارنى زېمىندىن قوغلىۋېتەلەيمەن؟» ـ دېسەڭ، **18** ئۇلاردىن قورقما؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ پىرەۋن ھەم بارلىق مىسىرلىقلارنى قانداق قىلغانلىقىنى ئەسلىگىن، **19** ـ يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن چىقىرىش ئۈچۈن ۋاستە قىلغان، تۈز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن دەھشەتلىك ھۆكۈم-سىناقلار، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر، كۆچلۈك قول ۋە سوزۇلغان بىلەكنى مەھكەم ئېسىڭدە تۇت؛ پەرۋەردىگار سەن قورقۇۋاتقان بارلىق خەلقلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. **20** ئۇنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاكى ئۇلارنىڭ سەندىن يوشۇرۇنغان قالدۇقلىرى يوقىتىلغۇچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سىپرىق ھەرىلەرنى ئەۋەتىدۇ؛ **21** سەن ئۇلاردىن قورقماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كۈندۈر، ئۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك بىر ئىلاھدۇر. **22** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن پەيدىنپەي ھەيدەيدۇ؛ سەن ئۇلارنى بىراقلا يوقىتىۋېتەلەيسەن؛ بىراقلا يوقىتىۋەتكەن تەقدىردىمۇ، دالادىكى ھايۋانلار كۆپىيىپ، ئۈستۈڭگە باستۇرۇپ كېلىشى مۇمكىن. **23** لېكىن ئالدىڭغا ئىلگىرىلەپ ماڭغىنىڭدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ ۋە ئۇلارنى پارا كەندە قىلىپ، يوقىتىلغۇچە دەككە-دۈككىگە سالىدۇ. **24** ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىمۇ ئاسمان ئاستىدىن يوق قىلىسەن؛ ئۇلارنى يوقاتقۇچە ھېچبىر ئادەم ئالدىڭدا تۇرالمايدۇ. **25** سىلەر ئۇلارنىڭ ئوتىما بۇتىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، كۈزۈ قىرىڭلارنى شۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشكە سالماڭلار، ئۇلارنى ئالماڭلار؛ بولمىسا ئۇ سىلەرگە قىلتاق بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بىر نەرسىدۇر. **26** سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى ئۆيۈڭگە ئېلىپ كەلمە، بولمىسا سەن ئۇنىڭغا ئوخشاش لەنەتلىك نەرسە بولۇپ قالىسەن؛ سەن ئۇنىڭدىن قاتتىق يىرگەن، ئۇنىڭغا مۇتلەق نەپرەتلەن؛ چۈنكى ئۇ لەنەتلىك بىر نەرسىدۇر.

8 مەن سىلەرگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا سىلەر ھايات بولىسىلەر، كۆپەيىسىلەر ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تۆۋەن قىلىپ، كۆڭۈڭدە نېمە بارلىقىنى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىڭنى بىلەي دەپ سېنى سىناش ئۈچۈن بۇ قىرىق يىل چۆل-بىاباندا ئېتىكلىگەن يولنى ئەسلىگىن. **3** دەرۋەقە ئۇ سېنى تۆۋەن قىلىپ، سېنى ئاچ قويۇپ، سەن ئەسلىدە بىلمەيدىغان، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان؛ ئۇ ساڭا ئىنسانىي پەقەت يېمەكلىك بىلەنلا ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاغزىدىن چىققان بارلىق سۆزلىرى بىلەنمۇ ياشايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن شۇنداق قىلدى. **4** بۇ قىرىق يىلدا كىيىم-كېچەكلىرىڭ كونىرىمىدى، پۇتۇڭ ئىششىپ كەتمىدى. **5** سەن شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، ئادەم تۈز ئوغلىنى تەربىيىلىگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تەربىيىلەيدۇ؛ **6** شۇڭا سەن ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقىن. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ياخشى بىر زېمىنغا ـ ئېرىق-ئېقىنلىرى، بۇلاقلىرى ۋە جىلغا-دۆڭلەردە ئۈرغۈپ چىقىدىغان ئۇلۇغ سۈلىرى بار بىر زېمىنغا ـ **8** بۇغداي ۋە ئارپا، ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر دەرەخلىرى ۋە ئانارلىرى بار بىر زېمىنغا، زەيتۇن دەرەخلىرى ۋە ھەسەل بار بىر زېمىنغا، **9** ـ سەن ھېچنېمىدىن كەملىك تارتمايى ئۈزۈقلۇق يەيدىغان بىر زېمىنغا ـ تاشلىرى تۆمۈر، تاغلىرىدىن مىس كولايدىغان بىر زېمىنغا ئېتىكلەپ كىرىدۇ؛ **10** سەن شۇ يەردە يەپ تويۇنىسەن ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان شۇ ياخشى زېمىن ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىسەن. **11** مەن ساڭا بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىنى تۇتماسلىقتىن، ئۇنى ئۇنتۇپ قېلىشتىن ھېزىر بول؛ **12** بولمىسا، سەن يەپ تويۇنغاندىن كېيىن، ئېسىل ئۆيلەرنى قۇرۇپ ئۇلاردا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، **13** كالا-قوي پادىلىرىڭ كۆپىيىپ، ئالتۇن-كۈمۈشۈڭ، شۇنداقلا سېنىڭ بارلىقىڭ كۆپەيگەندىن كېيىن، **14** كۆڭلۈڭ مەغرۇرلىنىپ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ئۇنتۇيسەن؛ **15** (ئۇ سېنى بىپايان ۋە دەھشەتلىك چۆل-بىاباندىن، يەنى زەھەرلىك يىلانلار ۋە چايانلار قاپلاپ كەتكەن، سۈسراپ قاغىجراپ كەتكەن بىر چۆل-بىاباندىن يېتەكلەپ چىققان، شۇ يەردە ساڭا چاقماق تېشىدىن سۇ چىقىرىپ بەرگەن، **16** سېنى تۈزىنى تۈۋەن تۇتۇپ دەپ سىناپ، ساڭا ئاخىر راھەت-بەركەت كۆرسىتىش ئۈچۈن چۆل-بىاباندا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان) **17** ـ ئەگەر ئۇنى ئۇنتۇساڭ، كۆڭلۈڭدە: «تۈز كۈچۈم، تۈز قولۇمنىڭ قۇدرىتى مېنى مۇشۇ دۆلەتكە ئېرىشتۈرگەن» دېيىشىڭ مۇمكىن. **18** شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۈزى سېنى دۆلەتكە ئېرىشتۈرگۈچى قۇدرەتنى بەرگۈچى ئىكەنلىكىنى ئەسلەپ، ئۇنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان ئەھدىنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك مەھكەم قىلىدۇ. **19** ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قاچانىكى ئۇنتۇساڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگەشسەڭ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ ئۇلارغا باش ئۇرساڭ، مەن سىلەرگە بۇگۈن شۇ ئاگاھنى بېرىمىكى، شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر تەلتۈكۈس ھالاك بولىسىلەر. **20** پەرۋەردىگار كۆز ئالدىڭلاردا يوقىتىۋاتقان ئەللەردەك سىلەرمۇ يوقىتىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر.

9 ئاڭلا، ئى ئىسرائىل! سەن بۇگۈن تۇزۇڭدىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىغان چوڭ شەھەرلەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئاناكىيلارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتىسەن (سەن ئۇلارنى بىلىسەن، ئۇلار ئوغرۇلۇق «كىم ئاناكىيلار ئالدىدا تۇرالىسۇن!» دەپ ئاڭلىغانسەن). **3** سەن بۇگۈنكى كۈندە شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئوزىدۇر، ئۇ يالماپ يۇتقۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ مۇشۇ ئەللەرنى ھالاك قىلىدۇ، ئالدىڭدا ئۇلارنى تېزدىن يېقىتىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىنى ئىگىلەپ، پەرۋەردىگار ساڭا ئېيتقاندەك ئۇلارنى تېزدىن يوقىتىسەن. **4** پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئالدىڭدىن ھەيدىگەندە سەن كۆڭلۈڭدە: «ھەققانىيلىقىم سەۋەبىدىن پەرۋەردىگار مېنى زېمىنىڭ ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېتەكلەپ كىردى» دېمىگىن؛ بەلكى شۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى تەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. **5** سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىشىڭ سېنىڭ ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن يا كى كۆڭلۈڭنىڭ دۈرۈسلۇقىدىن ئەمەس، بەلكى بۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قەسەم قىلغان سۆزىگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈنمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. **6** ئەمدى شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ ياخشى زېمىنى ساڭا مىراس قىلغىنى سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭدىن ئەمەس، چۈنكى سەن ئەسلى بوينى قاتتىق بىر خەلقسەن. **7** ئەمدى سېنىڭ چۆل-بىاباندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى

قانداق غەزەپلەندۇرگەنلىكىڭنى ئېسىڭدە تۇتقىن ـ تۇنى ئۇنتۇما. سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندىن بېرى تاكى بۇ يەرگە كەلگىچە پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭ.
8 سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرگەن ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاچچىقلىنىپ، سىلەرنى ھالاك قىلماقچى بولدى. **9** شۇ چاغدا مەن تاش تاختايلارنى، يەنى پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدە تاختايلىرىنى تاپشۇرۇۋېلىش ئۈچۈن تاغقا چىققانىدىم، مەن تاغدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردۇم (مەن نە تاماق يېمىدىم، نە سۇ ئىچمىدىم)؛ **10** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا ئوز بارمىقى بىلەن پۈتكەن ئىككى تاختاينى تاپشۇردى؛ ئۇلاردا پەرۋەردىگار تاغدا ئوت ئىچىدە سىلەرگە سۆزلىگەن چاغدا، جامائەت يىغىلغان كۈنى ئېيتقان بارلىق سۆزلەر پۈتۈلگەنىدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، قىرىق كېچە-كۈندۈز ئوتۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئىككى تاش تاختاي، يەنى ئەھدە تاختايلىرىنى بەردى. **12** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مۇشۇ يەردىن چۈشكىن، چۈنكى سەن مىسردىن چىقارغان خەلقىڭ ئوزلىرىنى بۇلغىدى؛ ئۇلار تېزلا مەن ئۇلارغا تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ ئوزلىرىگە قۇيما بىر بۇتنى ياسىدى» دېدى. **13** پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: «مەن بۇ خەلقنى كۆرۈپ يەتتىم، مانا، ئۇ بوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر. **14** مېنى توسما، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن، ئۇلارنىڭ نامىنى ئاسماننىڭ تېگىدىن ئوچۇرۇۋېتىمەن ۋە شۇنداق قىلىپ، سېنى ئۇلاردىن چوڭ ۋە ئۈلۈغ بىر خەلق قىلىمەن» ـ دېدى. **15** مەن بۇرۇلۇپ، تاغدىن چۈشتۈم، تاغ بولسا ئوت بىلەن يالقۇنلاۋاتاتتى؛ ئىككى ئەھدە تاختىيى ئىككى قولۇمدا ئىدى. **16** مەن كۆردۈم، مانا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا گۈناھ قىلىپسىلەر، سىلەر ئوزۇڭلار ئۈچۈن قۇيما بىر موزاينى ياسىپسىلەر، سىلەر تېزلا پەرۋەردىگار سىلەرگە تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كېتىپسىلەر. **17** مەن ئىككى تاختاينى ئىككى قولۇمغا ئېلىپ، چۇرۇپ تاشلاپ، ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا چېقىۋەتتىم. **18** سىلەر پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرۈپ بارلىق ئوتكۈزگەن گۇناھلىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، يەنە ئاۋۇتالقىدەك پەرۋەردىگار ئالدىدا يىقىلىپ، قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم (مەن ھېچ نەرسە يېمىدىم، سۇ ئىچمىدىم)
19 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى يوقىتىدىغان قاتتىق غەزىپى ھەم قەھرىدىن قورقتۇم. پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ مېنىڭ تىلىكىمنى ئاڭلىدى. **20** پەرۋەردىگار ھارۇندىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىمۇ يوقاتماقچى بولدى؛ مەن ھارۇن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلدىم. **21** مەن سىلەرنىڭ گۈناھكارلىرى، يەنى ياسىغان موزاينى ئېلىپ ئۇنى ئوتتا كۆيدۈردۈم ۋە ئۇنى يانچىپ كۆكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىۋەتتىم؛ ئۇنىڭ توپىسىنى ئېلىپ تاغدىن چۈشىدىغان ئېرىق سۈيىگە چېچىۋەتتىم **22** (سىلەر يەنە تابەراھ، ماسساھ، كىبروت-ھاتتاۋاھدىمۇ پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈردۈڭلار. **23** پەرۋەردىگار سىلەرنى قادەش-بارنېئادىن [قانائانغا] ماڭدۇرماقچى بولۇپ سىلەرگە: «چىقىپ، مەن سىلەرگە تەقدىم قىلغان زېمىنىنى ئىگىلەڭلار» ـ دېگەندىمۇ، سىلەر ئۇنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلدىڭلار، نە ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، نە ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار. **24** مەن سىلەرنى تونۇغان كۈندىن تارتىپ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار). **25** شۇنىڭ بىلەن مەن ئاشۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئالدىدا ئوزۇمنى يەرگە ئېتىپ يەنە قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم؛ دەرۋەقە دۇم ياتتىم؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە قاراپ «ئۇلارنى يوقىتىمەن» دېگەنىدى.
26 شۇڭا مەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن ئوز ئۇلۇغلۇقۇڭ ئارقىلىق ئوزۇڭ ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ سېتىۋالغان، مىسردىن كۆچۈرۈك قولۇڭ بىلەن چىقارغان ئوز خەلقىڭ بولغان مىراسكىنى يوقاتمىغايسەن؛ **27** ئوز قوللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنى ئېسىڭدە ئوتقايسەن؛ بۇ خەلقنىڭ باشباشاقلىقىغا، ئۇلارنىڭ رەزىللىكى ياكى گۇناھىغا قارىمىغايسەن؛ **28** بولمىسا، سەن بىزنى ئېلىپ چىققان شۇ زېمىندىكىلەر: «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۇلارغا ۋەدە قىلغان زېمىنى ئىگىلەشكە ئېلىپ كىرەلمەيدىغانلىقى ئۈچۈن ۋە ئۇلارغا نەپرەتلەنگىنى تۈپەيلىدىن ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا يوقىتىشقا [مىسردىن] چىقاردى» ـ دەيدۇ. **29** قانداقلا بولمىسۇن، ئۇلار زور كۈچۈڭ ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىڭ بىلەن [مىسردىن] چىقارغان خەلقىڭ ۋە سېنىڭ مىراسكىڭۇر» ـ دېدىم.

10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئوزۇڭۇك ئۈچۈن ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ئويۇپ چىقىپ، تاغقا يېنىمغا كەل. ئوزۇڭگە ياغاچتىن بىر ساندۇق ياسىغىن. **2** مەن بۇ تاختايلارغا سەن چېقىۋەتكەن ئاۋۋالقى تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يازىمەن؛ سەن ئۇلارنى ساندۇققا قويىسەن» ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىدىم، ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاي ئويۇپ چىقتىم؛ ئىككى تاختاينى قولۇمدا كۆتۈرۈپ تاغقا چىقتىم. **4** پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئوت ئىچىدىن تاغدا جامائەت يىغىلغان كۈندە سىلەرگە ئېيتقان شۇ ئون ئەمرنى ئاۋۋالقى پۈتۈكتەك تاختايلارغا يازدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ماڭا تاپشۇردى. **5** مەن بۇرۇلۇپ تاغدىن چۈشۈپ تاختايلارنى ئوزۇمۇ ياسىغان ساندۇققا قويدۇم؛ پەرۋەردىگار ماڭا تاپىلىغىنىدەك ئۇلار تېخى ئۇنىڭدا ئۇرماقتا. **6** شۇ چاغدا ئىسرائىللار بەئەروت-بەنە-يائاكاندىن موسەرا ھاقا يول ئېلىپ ماڭدى، ھارۇن شۇ يەردە ئۇلدى ۋە شۇ يەردە دەپنە قىلىنىدى؛ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئىئازار ئۇنىڭ ئورنىنى يېسىپ كاھىنلىق قىلدى. **7** ئىسرائىللار شۇ يەردىن گۇدگوداھقا، ئاندىن گۇدگوداھتىن يوتباتاھقا سەپەر قىلدى (يوتباتاھ ئېرىق-ئېقىنى مول يەردۇر). **8** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈشكە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرۇپ ئۇنىڭ نامىدا بەختـ-بەركەت تىلەشكە لاۋئي قەبىلىسىنى ئوزىگە تاللاپ ئايرىدى. ۋە بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. **9** شۇڭا لاۋئي قەبىلىسىنىڭ [ئىسرائىل] قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئېسىۋىسى ياكى مىراسى يوقتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقانىدەك، پەرۋەردىگار ئوزى ئۇنىڭ مىراسىدۇر. **10** مەن ئەمدى ئاۋۋالقى كۈنلەردىكىدەك قىرىق كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغدا ئوتۇردۇم؛ پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ تىلىكىمگە قۇلاق سالدى؛ ئۇ سىلەرنى يوقاتمىدى. **11** پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، خەلقنى باشلاپ ئالدىدا يول ئالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىنىشقا ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرسۇن» ـ دېدى. **12** ئەمدى، ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەندىن نېمە تەلەپ قىلىدۇ؟ ـ ھالىڭ ياخشى بولسۇن دەپ مېنىڭ بۇگۈن سىلەرگە مۇشۇ تاپىلىغانلىرىمدىن باشقا نەرسىنى تەلەپ قىلارمۇ؟ ـ ئۇنىڭ تەلەپ قىلغىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنى سۆيۈپ، پۈتۈكۈل قەلبىڭ ۋە پۈتۈكۈل جېنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ **14** مانا، ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا مەنسۇپتۇر؛ يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدىكى ھەممە نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپتۇر. **15** ھالبۇكى، پەرۋەردىگار يەقەت ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن سۆيۈنۈپ، ئۇلارنى سۆيدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بۇگۈنكىدەك بارلىق ئەللەر ئارىسىدىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كېينىكى نەسلىنى، يەنى سىلەرنى تاللىدى. **16** شۇڭا كۆڭلۈڭلارنى خەتىنلىك قىلىڭلار، بوينۇڭلارنى يەنە قاتتىق قىلماڭلار.
17 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار خۇدالارنىڭ خۇداسى، رەبلەرنىڭ رەبى، ئۈلۈغ ئىلاھ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بولغۇچى، ئىنسانلارنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلمىغۇچى، ھېچقانداق پارىنى ئالمىغۇچىدۇر؛ **18** ئۇ يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، مۇساپىرنى سۆيۈپ ئۇنىڭغا يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەكنى بەرگۈچىدۇر.
19 شۇڭا سىلەرمۇ مۇساپىرنى سۆيۈشۈڭلار كېرەك؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر ئىدىڭلار. **20** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن؛ سەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولغىن، ئۇنىڭغا باغلانغىن ۋە [پەقەت] ئۇنىڭ نامىدىلا قەسەم ئىچكىن. **21** ئۇ سەن ئۇچۈن ئوز كۆزۈڭۈك بىلەن كۆرگەن بۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇ سەن مەدھىيىلەيدىغان، سېنىڭ خۇدايىڭۇر؛ **22** ئاتا-بوۋىلىرىڭ جەمئىي يەتمىش جان مىسىرغا چۈشكەندى؛ ۋە ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ قىلدى.

11 ئەمدى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيگىن، ئۇنىڭ تاپىلىغىنى، بەلگىلىمىلىرىنى، ھۆكۈملىرىنى ھەم ئەمرلىرىنى ئىزچىل تۇتقىن. **2** شۇ ئىشلارنى بۇگۈن ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار،

چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ جازا-تەربىيىسى، ئۇلۇغلۇق، كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىنى، مىسىر زېمىنىدا مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنگە ھەم ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئۈستىگە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى ۋە قىلغانلىرىنى كۆرمىگەن بالىلىرىڭلارغا سۆزلىمەيمەن **4** (چۈنكى ئۇلار [پەرۋەردىگارنىڭ] مىسىرنىڭ قوشۇنى، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قىلغان ئىشلىرى، يەنى قىزىل دېڭىزنىڭ سۈلىرى بىلەن ئۇلارنى غەرق قىلىپ، ئۇزۇل-كېسىل ھالاك قىلغانلىقى، **5** ئۇنىڭ سىلەر مۇشۇ يەرگە كەلگۈچە سىلەرگە نېمە قىلغانلىقى، **6** ئۇنىڭ رۇبەننىڭ ئەۋلادى، ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان ۋە ئابىرامغا نېمە قىلغانلىقى، يەنى يۈتۈن ئىسرائىللار ئارىسىدا يەر يۈزىنىڭ ئاغزىنى قاندىق ئېچىپ ئۇلارنى ئائىلىسىدىكىلىرى ۋە چېدىرلىرى بىلەن قوشۇپ بارلىق تەئەللۇقاتلىرى بىلەن يۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆرمىگەندىى)؛ **7** [مەن بەلكى سىلەرگە سۆز قىلمەن]؛ چۈنكى سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار پەرۋەردىگار قىلغان بارلىق ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆردى. **8** ئەمدى، مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان بارلىق ئەمرلەرنى تۇتۇڭلار؛ شۇندىق قىلىسا گلار كۈچلىنىپ، ھازىر تۇتۇپ ئىگىلىمە-كچى بولغان زېمىننى كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر **9** ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ئۇلارغا ھەم ئەۋلادلىرىغا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىندا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت بىر زېمىندا تۇرۇپ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسىلەر. **10** چۈنكى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان شۇ زېمىن سىلەر چىققان مىسىر زېمىنىدەك ئەمەس؛ ئۇ يەر بولسا، سىلەر ئۇنىڭغا ئۇرۇق چاچقاندىن كېيىن پۇتۇڭلار بىلەن سۇغىرىدىغان كۆڭاتلىقتەك زېمىن ئىدى؛ **11** بىراق سىلەر ئىگىلەشكە ئوتىدىغان شۇ زېمىن بولسا تاغ-جىلغىلىرى بولغان بىر زېمىندۇر؛ ئۇ ئاسماندىكى يامغۇردىن سۇ ئىچىدۇ، **12** ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى ئەزىلەيدىغان بىر زېمىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ كۆزلىرى يىلنىڭ ئېشىدىن يىلنىڭ ئاخىرىغىچە ئۇنىڭغا تىكىلىدۇ. **13** شۇندىق بولىدۇكى، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭلار ۋە پۈتكۈل جېنىڭلار بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش ئۈچۈن مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان ئەمرلەرگە كۆنگۈل قويۇپ قۇلاق سالسا گلار، **14** ئۇ: «مەن زېمىنلارغا ئۆز پەسلىدە يامغۇر، يەنى دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارنى ئاتا قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئاشلىقلىرىڭلار، يېڭى شاراب-كار ۋە زەيتۇن مېيىڭلارنى يىغالايسىلەر، **15** مەن شۇندىقلا مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن ئوت-چۆپ بېرىمەن؛ سەن يەپ-ئىچىپ تويۇنىسەن» ـ دەيدۇ. **16** قەلبىڭلار ئالدىنىپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ھېزىر بولۇڭلار؛ **17** بولمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە قوزغىلىپ، يامغۇر ياغماسلىقى ئۈچۈن ئاسمانلارنى ئېتىۋېتىپ يامغۇر ياغدۇرمايدۇ، تۇپراق مەھسۇلاتلىرىنى بەرمەيدۇ ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاتا قىلىدىغان مۇنبەت زېمىندىن يوقىتىلىسىلەر. **18** سىلەر مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنى قەلبىڭلارغا پۈكۈپ جېنىڭلاردا ساقلا گلار، قولۇڭلارغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋېلىڭلار، پېشانىڭلارگە قاشىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋېلىڭلار؛ **19** سىلەر ئۇلارنى بالىلىرىڭلارغا ئۆگىتىسىلەر؛ ئۆيدە ئولتۇرغىنىڭلاردا، يولدا مېڭىۋاتقىنىڭلاردا، ياتقىنىڭلاردا ۋە ئورۇندىن قوپقىنىڭلاردا ئۇلار توغرۇلۇق سۆزلەگلار، **20** ئۇلارنى ئۆيۈڭلەردىكى كېشىكلەرگە ۋە دەرۋازىلىرىڭلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. **21** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرىدىغان كۈنلىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇن بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىڭلار ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك بولىدۇ. **22** مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرگە تاپىلىغان بۇ پۈتكۈل ئەمرنى ئىخلاس بىلەن تۇتسا گلار، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىشكىلار بىلەن ئۇنىڭغا ياغلانسا گلار، **23** ئۇنداقتا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ كۈز ئالدىڭلاردا بۇ بارلىق ئەللەرنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ ھەيدەيدۇ ۋە سىلەر ئۆزۈڭلاردىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنىڭ ئەئەللۇقاتىنى ئىگىلەيسىلەر. **24** تاپىنىڭلار دەسسىگەن ھەربىر جاي سىلەرنىڭكى بولىدۇ؛ چېگرا گلار چۆل-باياۋاندىن تارتىپ، لۇۋانغىچە ۋە [ئەفرات] دەريا سىدىن ئوتتۇرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. **25** ھېچكىم ئالدىڭلاردا تۇرالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەردىن بولغان قورقۇنچ ۋە دەھشەتنى سىلەر دەسسىگەن بارلىق جايلار ئۈستىگە سالىدۇ.

26 مانا، مەن بۈگۈن ئالدىڭلارغا بەخت-بەرىكەت ۋە لەنەتنى قويىمەن؛ **27** مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلسا گلار، بەخت-بەرىكەت بولىدۇ؛ **28** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلمىسا گلار، بەلكى سىلەر تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، مەن بۈگۈن تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كەتسەگلار، سىلەرگە لەنەت چۈشىدۇ. **29** شۇنداق قىلىشىڭلار كېرەككى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ كىرگەندىن كېيىن، بەخت-بەرىكەتنى گەرىزىم تېغى ئۈستىدە ۋە لەنەتنى ئەبال تېغى ئۈستىدە تۇرۇپ جاكارلايسىلەر. **30** بۇ [تاغلار] ئىئوردان دەريا سىنىڭ قارشى تەرىپىدە، گىلگالنىڭ ئۆدۈلىدىكى ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدە تۇرۇۋاتقان قاناۋانىيلارنىڭ زېمىنىدا، مەغرىب يولىنىڭ ئارقىسىدا، مورەھتىكى دۇب دەرەخلىرىگە يېقىن يەردە ئەمەسمۇ؟ **31** چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە تەقدىم قىلىۋاتقان زېمىننى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرىشكە ئىئوردان دەريا سىدىن ئوتىسىلەر، سىلەر دەرۋەقە ئۇنى ئىگىلەيسىلەر ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلىشىسىلەر. **32** سىلەر مەن ئالدىڭلارغا قويغان بۇ بارلىق ھۆكۈملەر ۋە بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار.

12

ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان زېمىندا تۇرغاندا، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىڭلاردا كۆڭۈل قويۇپ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەر مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **2** سىلەر ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ ئېگىز تاغلار، دۆڭلەر ۋە ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدىكى تۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولغان ئىبادەتگاھلىرىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك؛ **3** ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىڭلار ۋە ئاشەراھلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ ئىلاھلىرىنىڭ ئويما مەيدىلىرىنى كېسىپ تاشلا گلار؛ ئۇلارنىڭ ئىسىم-نامىلىرىنىمۇ شۇ يەردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. **4** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خىزمىتىدە ئۇلارداەك قىلما گلار، **5** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى تىكەش ئۈچۈن بارلىق قەبىلىلىرىڭلارنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان، ئۆز ئۇرالغۇسى بولغان جايىنى ئىزدەگلار، شۇ يەرگە كېلىڭلار، **6** شۇ يەرگە سىلەر كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلەرنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلەرنى ۋە قوي-كالا پادىلىرىڭلارنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى ئەكېلىسىلەر؛ **7** سىلەر ئائىلەڭلىكلەر بىلەن قوشۇلۇپ شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا زىيافەت قىلىڭلار، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلىگەن قول ئەمگىكىڭلارنىڭ مېۋىسىدىن شادلىنىسىلەر. **8** سىلەر بىز بۈگۈن قىلغىنىمىزدەك، يەنى ھەربىرىڭلار ئۆز بىلگىنىڭلارچە قىلغىنىڭلاردەك قىلما سلىقىڭلار كېرەك؛ **9** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان ئارام ئىلى ھەم مىراسقا تېخى يېتىپ كەلمىدىڭلار. **10** بىراق سىلەر ئىئوردان دەريا سىدىن ئوتۈپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، شۇنداقلا ئۇ سىلەرنى ئەتراپىڭلاردىكى بارلىق دۇشمەنلىرىڭلاردىن قۇتقۇزۇپ ئارام بەرگەندىن كېيىن، سىلەر تىنچ-ئامان ئۇرغاندا، **11** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى قويىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ سىلەر شۇ يەرگە كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قەسەم قىلغان ئېسىل ھەدىيەلەرنى ئەكېلىسىلەر؛ **12** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا شادلىنىسىلەر، يەنى سىلەر، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، قۇل-دېدەكلىرىڭلار ۋە سىلەر بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار (چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا گلارىدا ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوقتۇر) ھەممىڭلار شادلىنىسىلەر. **13** سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى ئۆزۈڭ كەلگەن جايلاردا قىلما سلىق ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن؛ **14** پەقەت پەرۋەردىگار ھەممە قەبىلىلىرىڭنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان جايدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى قىل ۋە شۇ جايدا مېنىڭ ساكا بارلىق تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىل. **15** ھالبۇكى، سەن كۆڭلۈڭ تارتقىنىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگىنى بويىچە شەھەر-يېزىلىرىڭدا ھالال ھايۋانلارنى سويۇپ (خۇددى جەرەن يا كى كېيىك

گۆشدىن بىگەنگە ئوخشاش)، گۆش يېسەڭ بولىدۇ، مەيلى پاك، مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۆلارنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. **16** سىلەر يەقەت ئۆنى قېنى بىلەن قوشۇپ چېمىسلىكىلار كېرەك؛ سىلەر قېنىنى سۇ تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋېتىشىڭلار كېرەك. **17** سەن ئاشلىقتىن، يېڭى شاراپتىن، زەيتۇن مېيىدىن ئوندىن بىرى بولغان تۆشرىلىرىڭنى يا كى كالا-قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى، يا كى قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلىرىڭنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلىرىڭنى يا كى قولۇڭدىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلىرىڭنى شەھەر-يېزىلىرىڭدا چېمىسلىكىڭ كېرەك؛ **18** بەلكى بۇلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا يېيىشىڭ كېرەك، يەنى سەن، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇل-دېدىكىڭ ۋە سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار بىرگە يېسەڭ بولىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىدىن شادلىنىسەن. **19** ئۆزۈڭگە ھېزى بولغىنىڭ، سەن زېمىندا تۇرغان بارلىق كۈنلىرىڭدە لاۋىيلاردىن ۋاز كەچمەسلىكىڭ كېرەك. **20** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغاندەك چېگرالىرىڭنى كېڭەيتكەندە، سەن كۆڭلۈڭ تارتىپ: «گۆش يەيمەن» دېسەڭ، سەن كۆڭلۈڭنىڭ تارتقىنىچە گۆش يېسەڭ بولىدۇ. **21** ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جاي سەندىن بەك يىراق بولسا، سەن پەرۋەردىگار ساڭا تەقدىم قىلغان كالا-قويلاردىن ئېلىپ سويىسەن، مەن ساڭا تاپىلىغاندەك ئۆلارنى سويىسەن ۋە شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە كۆڭلۈڭ تارتقىنىچە بوغۇزلاپ يەيسەن. **22** جەرەن يا كى كېيىك يېگەندەك ئۆلارنى يەيسەن، مەيلى پاك مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۆنىڭ گۆشىدىن يېسە بولىدۇ. **23** يەقەت شۇنىڭدىن ھېزى بولغىنىڭ، ئۆلارنىڭ قېنىنى ىېمە؛ چۈنكى جان دېگەن قاندىدۇر، سەن گۆشنى جان بىلەن قوشۇپ چېمىسلىكىڭ كېرەك. **24** سەن قانىنى چېمىسلىكىڭ كېرەك؛ بەلكى ئۆنى سۇنى يەرگە تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋەت. **25** سەن ئۆنى چېمىسلىكىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى بالىلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان بولسەن. **26** بىراق سەندىكى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان ۋە قەسەمگە باغلىق نەرسىلەرنى بولسا، سەن ئۆلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا ئاپىرىسەن؛ **27** سەن [شۇ يەردە] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى، گۆش بىلەن قېنىنى سۇنغىن؛ ياشقا قۇربانلىقلىرىڭنىڭ قېنىنىمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە قۇيغىن ۋە گۆشىنى يېگىن. **28** مەن ساڭا تاپىلىغان بۇ بارلىق سۆزلەرگە قۇلاق سېلىپ كۆڭۈل بۆلگىن. شۇنداق قىلساڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىردە ياخشى ۋە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان بولسەن ۋە ئۆز ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ. **29** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن باردىغان يەردىكى ئەللەرنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن ئۆلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا يوقىتىدۇ. شۇ چاغدا، سەن ئۆلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەپ شۇ يەردە ئۆرغىنىڭدا، **30** شۇ ئەللەر ئالدىڭدا يوقىتىلغاندىن كېيىن، ئۆلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىشقا ئېزىقتۇرۇلماسلىقىڭ ئۈچۈن ئۆزۈڭگە ھېزى بول ۋە: ـ «بۇ ئەللەر ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىنى قانداق ئۇتقان بولغىيدى؟ مەنمۇ شۇنداق قىلىپ باقايچۇ!» دەپ ئۆلارنىڭ ئىلاھلىرىنى ھېچ ئىزدىمە. **31** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولغىنىڭدا قەتئىي ئۆلارنىڭ يولى بويىچە ئىش ئۆتىماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئېھ ئىش پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىك بولسا، ئېھ ئىش ئۆتىگىنا نەپرەتلىك بولسا، ئۆلار ئۆز ئىلاھلىرى ئۈچۈن شۇ ئىشلارنى قىلغان؛ ئۆلار ھەتتا ئۆز ئوغۇللىرىنى ۋە قىزلىرىنمۇ ئىلاھلىرىغا ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈرۈپ كەلگەن. **32** مەن سىلەرگە تاپىلىغانلىكى ئەمەللەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ ئۆزىڭگا ھېچ ئېھ قوشماڭلار، ئۆزىڭدىن ھېچ نەرسىنى چىقىرىۋەتمەڭلار.

13

ئەگەر ئاراڭلاردىن پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى چىقىپ، سىلەرگە مەلۇم بىر مۆجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەتنى كۆرسىتىپ بېرەي دېسە **2** ۋە ئۇ سىلەرگە ئالدىنئالا دېگەن مۆجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلسا، ئەمما شۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك «باشقا ئىلاھلارغا (يەنى سىلەر تونۇمىغان ئىلاھلارغا) ئەگىشەيلى» ۋە «ئۆلارنىڭ قۇلۇقىدا بولايلى» دېسە، **3** شۇ پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنىڭ ئۆنى، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن سۆيىدىغان-سۆيمەيدىغىنىڭلارنى بىلىش ئۈچۈن سىناۋاتقان بولىدۇ. **4** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئەگىشىپ مېڭىشىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۆنىڭدىن قورقۇڭلار، ئەمرلىرىنى ئۈتۈڭلار، ئۆنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار، سىلەر ئۆنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۆنىڭغا باغلىنىڭلار. **5** شۇ پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى بولسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان، يەنى «قۇلۇقۇ ماكانى»دىن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىشنى قۇزراتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سېنى مېڭىشقا ئەمر قىلغان يولدىن ئېزىقتۇرۇشقا تۇرۇندى؛ سىلەر مۇشۇنداق رەزىللىكنى ئارا ئاڭلاردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. **6** قېرىندىشىڭ، مەيلى ئاناڭنىڭ ئوغلى يا كى ئۆز ئوغلۇڭ يا كى قىزىڭ، جان-جىگىرىڭ بولغان ئايالىڭ يا كى جان دوستۇڭ ئاستىرتىن سېنى ئازدۇرماقچى بولۇپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرەيلى» دېسە، يەنى ئۆزۈڭ يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭ ھېچ تونۇمايدىغان، ئەترابىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، يېقىن بولسۇن، يىراق بولسۇن، ھەمىتا يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدا يا كى ئۇ چېتىدا بولسۇن، شۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرەيلى دېسە، **8** ئۇنداقتا سەن ئۆنىڭغا قوشۇلما يا كى ئۆنىڭغا قۇلاق سالما؛ سەن ئۆنى ھېچ ئايىما، ئۆنىڭغا رەھىم قىلما ۋە ئۆنىڭ گۇناھىنى ھېچ يوشۇرما؛ **9** قانداقلا بولمىسۇن، ئۆنى ئۆلتۈرگىن؛ ئۆنى ئۆلتۈرۈشكە ئۆنچىمە قول سالغۇچى سەن بول، ئاندىن بارلىق خەلقىنىڭ قوللىرى ئەگىشىپ شۇنداق قىلسۇن. **10** ئۇ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، «قۇلۇقۇ ماكانى»دىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى تاشلاشقا ئېزىقتۇرماقچى بولدى، شۇڭا سەن ئۆنى ئۆلتۈرۈشۈڭ، چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك؛ **11** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل ئاڭلايدۇ، قورقىدۇ، شۇنىڭدىن كېيىن يەنە شۇنداق رەزىل ئىشنى ئارا ئاڭلاردا قىلمايدۇ. **12** ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئولتۇراقلىششقا ساڭا تەقدىم قىلغان مەلۇم بىر شەھەردە: «ئارىمىزدىن بەزى رەزىل ئادەملەر چىقىپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولايلى» دەپ سىلەر ھېچ تونۇمايدىغان ئىلاھلارغا ئەگىشىشكە ئۆز شەھىرىدىكىلەرنى ئېزىقتۇردى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىساڭ، **14** شۇ ھامان تەكشۈرۈپ سۈرۈشتە قىل، راست بولسا، دەرۋەقە بۇ يىرگىنچلىك ئىش ئارا ئاڭلاردا يۈز بەرگەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا، **15** ئۇنداقلا سەن شۇ شەھەردىكىلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، بۇ شەھەرنى ۋە ئۆنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى، جۈملىدىن مال-ۋارانلىرىنى تەلتۈكۈس ھالاك قىلىۋەت. **16** ئۆنىڭدىكى بارلىق ئولجىنى ئوتقۇرىدىكى چوڭ مەيدانغا يىغىپ، شۇ شەھەرنى بارلىق ئولجىسى بىلەن قوشۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقتەك ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋەت؛ ئۇ مەڭگۈگە خارابلىك بولىدۇ ـ قايتىدىن قۇرۇلماسلىقى كېرەك. **17** تەلتۈكۈس ھالا كەتكە بىكىتىلگەن ھېچىر نەرسە قولۇڭغا چاپلاشمىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار غەزىپىدىن يېنىپ ساڭا رەھىم كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغاندەك سېنى كۆپەيتىدۇ. **18** سەن مەن بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇپ، ئۆنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن ئاۋازىغا قۇلاق سالساڭ، ھالىڭ شۇنداق ياخشى بولىدۇ.

14

سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى ھېچ كەسمەسلىكىلار كېرەك ۋە يا كى ماكلاي چېچىكلارنى قىرىپ تاقىر قىلماسلىقىلار كېرەك؛ **2** چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن؛ پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدىن ئۆزۈنىڭ ئالاھىدە گۆھىرى بولغان بىر خەلق بولۇشى ئۈچۈن سېنى تاللىغانىدۇر. **3** سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى چېمىسلىكىڭ كېرەك. **4** تۆۋەندىكىلەر سىلەر يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلار: ـ كالا، قوي، ئۆچكە، **5** كېيىك، جەرەن، بۇغا، ياۋا ئۆچكە، ئاھۇ، بۇكەن، ياۋا قوي، **6** شۇنداقلا ھايۋانلار ئىچىدە ئۆزىدىن پۈتۈنلەي ئاچماق (ئۆزىدىن پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىنى يېسەڭلار بولىدۇ. **7** لېكىن، كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئۆزىدىن پۈتۈنلەي ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى چېمىسلىكىلار كېرەك: ـ تۆگە،

توشقان ۋە سۈغۈر (چۈنكى ئۇلار كۆشگۈچى بولغىنى بىلەن تۈيىقى ئاچماق ئەمەستۇر. شۇڭا ئۇلار سىلەرگە ھارام بولىدۇ). 8 چوشقا بولسا تۈياقلىرى ئاچماق بولغىنى بىلەن كۆشمىگىنى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام بولىدۇ. شۇنداق ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى يېمەسلىكىلار كېرەك ۋە ھەم ئولۇكلىرىگە تەگمەسلىكىلار كېرەك. 9 سۇدا ياشايدىغان جانىۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى جانىۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ، 10 لېكىن قانىتى ۋە قاسراقلىرى بولمىغانلارنى يېمەسلىكىلار كېرەك؛ ئۇلار سىلەرگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ. 11 بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسەكلار بولىدۇ؛ 12 براق تۆۋەندىكى ئۇچار-قاناتلارنى يېمەسلىكىلار كېرەك: يەنى بۇركۈت، تاپقۇش-غېچىرلار، دېڭىز بۇركۈتى، 13 قارلىغاچ قۇيرۇقلۇق سار، لاچىن، قورۇلتاز-تاپقۇشلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 14 ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 15 مۇشۇكپايلاق، تۆگىقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 16 ھۇۋقۇش، ئىبىس، ئاق قۇ، 17 ساقىيقۇش، بېلىقتالغۇچ، قارنا، 18 لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، ھۇپۇپ بىلەن شەپەرەڭ دېگەنلەر سىلەرگە ھارام سانالىدۇ. 19 ھەربىر قاناتلىق تۆمۈلگۈچى ھاشارەتلەر بولسا سىلەرگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنى يېمەسلىكىلار كېرەك. 20 سىلەر بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسەكلار بولىدۇ. 21 سىلەر ھېچقانداق ئۆلۈك جانىۋارنى يېمەسلىكىلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنداق نەرسىنى شەھەر-يېزا كىلار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بېرىكىلار، ئۇلار ئۆزىگىدىن يىسە بولىدۇ يا كى ئۇنى يات ئەللىكەركە سېتىۋەتسىمۇ بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن. سەن ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرساڭ بولمايدۇ. 22 سەن جەزمەن ھەر يىلى ئېتىزدىكى ھەممە تېرىقچىلىق مەھسۇلاتلىرىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئايرىشىڭ كېرەك؛ 23 سەن شۇلارنى، يەنى ئاشلىقىڭ، يېڭى شارابىڭ، زەيتۇن مېيىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا، يەنى ئۇ تۇز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللايدىغان جايدا يە، شۇنداقلا كالا-قوي پادىلىرىدىن ئايرىلغان تۇنجى بالىلىرىنى شۇ يەردە يە، شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن دائىم قورقۇشنى ئۆگىنىسەن. 24 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگەندە، ئۇ تۇز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللىغان شۇ جاي سەندىن ئىنتايىن يىراق بولۇپ، مەھسۇلاتلىرىڭنى شۇ يەرگە ئاپىرالمىغاندەك بولساڭ، 25 سەن شۇ چاغدا ئۇنى پۇلغا سېتىپ، پۇلنى قولۇڭغا تېڭىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللىغان جايغا بارغىن 26 ۋە كۆكۈلۈڭ نېمە تارتسا، مەيلى كالا، قوي، مەي-شاراب، مۇسەللەس بولسۇن، يا كى شۇنىڭدەك كۆكۈلۈڭ تارتقان ھەرقانداق نەرسىنى شۇ پۇلغا ئالساڭ بولىدۇ؛ ئاندىن سەن ۋە ئۆيۈڭدىكىلەر شۇ يەردە ئۆنىڭدىن يەپ-ئىچىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا شاد-خۇرام بولىسىلەر. 27 شەھەر-يېزىلىرىڭدا ئۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنى ئۆتىۋاسلىقىڭ كېرەك، چۈنكى ئاراگلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق. 28 ھەر ئۈچ يىلنىڭ ئاخىردا سەن شۇ يىلدىكى مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئوندىن بىرىنى ئۆشرە قىلىپ چىقار، سەن ئۇنى شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە توپلا؛ 29 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار (چۈنكى ئاراگلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق)، مۇساپىر، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار كېلىپ ئۆنىڭدىن يەپ تويۇنسۇن، شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قولۇڭدىكى بارلىق مېۋىنى بەركەتلەيدۇ.

15 ھەربىر يەتتە يىلنىڭ ئاخىردا سەن بىر «خالاس قىلىش»نى جاكارلىغىن. 2 بۇ «خالاس قىلىش» مۇنداق بولىدۇ: ـ بارلىق قەرز ئىگىلىرى قوشنىسىغا بەرگەن قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشى كېرەك؛ ئۇنى قوشنىسىدىن يا كى قېرىندىشىدىن تەلەپ قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر «خالاس قىلىش» جاكارلاندى. 3 چەتتىللىكتىن بولسا تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ؛ لېكىن قېرىندىشىڭدا بولغان قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشىڭ كېرەك. 4 ھالبۇكى، ئاراگلاردا ھاجەتمەنلەر بولمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەرگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان شۇ زېمىندا ئۇرغىنىڭدا سېنى زىيادە بەركەتلەيدۇ؛ 5 پەقەت سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن سىلەرگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ پۈتۈن ئەمرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەكلار شۇنداق بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغاندەك ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ؛ سەن كۆپ ئەللەرگە كاپالەتلىك ئېلىپ قەرز بېرىسەن، لېكىن ئۇلاردىن قەرز ئالمايسەن؛ سەن كۆپ ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىسەن، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم سۈرەمەيدۇ. 7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا شەھەر-يېزا كىلار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان قېرىندىشلىرىڭ تارىسىدىن كەمبەغەل بىر ئادەم بولسا، سەن ئۇنىڭغا كۆڭۈڭنى قاتتىق قىلما يا كى ھاجىتى چۈشكەن قېرىندىشىڭغا قولۇڭنى يۇمۇۋالما؛ 8 سەن بەلكى سېخىيلىق بىلەن ئۇنىڭغا قولۇڭنى ئوچۇق قىل ۋە ئۇنىڭدا نېمە كەم بولسا چوقۇم ھاجىتىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئۇتنە بېرىپ تۇر. 9 كۆڭلۈڭدە نامرات قېرىندىشىڭدىن ئاغرىنىپ: يەتتىنچى يىل، يەنى «خالاس يىلى» يېقىنلاشتى، دەپ رەزىل ئويدا بولۇشتىن، ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە بەرمەسلىكتىن ھېزىى بول؛ شۇنداق بولۇپ قالسا ئۇ سېنىڭ ئوغرا كىدا پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرۈشى بىلەن بۇ ئىش ساڭا گۇناھ ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن چوقۇم ئۇنىڭغا سېخىيلىق بىلەن بەرگىن؛ ئۇنىڭغا بەرگىنىڭدە كۆكۈلۈڭدە نارازى بولما؛ چۈنكى بۇ ئىش ئۇنچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بارلىق ئىشلىرىڭدا ۋە قولۇڭدىكى بارلىق ئەمگىكىڭدە بەركەتلەيدۇ. 11 چۈنكى كەمبەغەللەر زېمىندن يوقاپ كەتمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ساڭا: «سەن سېخىيلىق بىلەن زېمىندىكى قېرىندىشىڭغا، يەنى سېنىڭ نامراتلىرىڭغا ۋە ھاجەتمەنلىرىڭگە قولۇڭنى ئاچقىن» ـ دەپ تاپىلىدىم. 12 سېنىڭ قېرىندىشىڭ، مەيلى ئىبرانىي ئەر يا كى ئىبرانىي ئايال بولسۇن ساڭا سېتىلغان بولسا، ئۇ ئالتە يىل قۇللۇقۇڭدا بولىدۇ، ئاندىن يەتتىنچى يىلدا سەن ئۇنى ئۆزۈڭدىن خالاس قىلىپ قويۇۋەت. 13 ئۇنى قويۇۋەتكەندە قۇرۇق قول قويۇۋەتسەڭ بولمايدۇ؛ 14 سەن چوقۇم قويلىرىڭدىن، خامنىڭدىن ۋە شاراب كۆچلىكىڭدىن تەقدىم قىلىشىڭ كېرەك؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگىنى بويىچە سەن ئۇنىڭغا بەر. 15 سېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىندا قۇل بولغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغانلىقنى يادىڭدا تۇت، شۇڭا مەن بۇگۈن بۇ ئىشنى ساڭا تاپىلىدىم. 16 ھالبۇكى، شۇ قولۇڭ ساڭا: «مەن سەندىن كەتمەيمەن» دېسە (چۈنكى ئۇ سېنى ۋە ئائىلەڭدىكىلەرنى سۆيىدۇ، سېنىڭ بىلەن ھالى ياخشى بولىدۇ)

17 ـ شۇ چاغدا سەن بىگىزنى ئېلىپ ئۇنىڭ قۇلىقىنى ئىشىكتە تەش. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە سېنىڭ قۇلۇڭ بولىدۇ. شۇنىڭدەك دېدىكىگىمۇ شۇنداق مۇئامىلە قىلغىن. 18 [قۇلۇڭنى] يېنىڭدىن قويىۋۇتىش ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ قۇللۇقۇڭدا ئالتە يىل بولغاچقا، قىممىتى مەدىكارىڭدىن ئىكى ھەسسە ئارتۇق بولىدۇ؛ [ئۇنى قويۇۋەتسەڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنى بەركەتلەيدۇ. 19 كالىلىرىڭ ۋە قويلىرىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغان بارلىق تۇنجى ئەركەك موزاي-قوزىلىرىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا؛ كالىلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ھېچقانداق ئەمگەككە سالما، قويلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى قىرقما. 20 سەن ۋە ئۆيۈڭدىكىلەر ھەر يىلى شۇ مېلىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا يەگىلەر. 21 براق [شۇ] ھايۋانلارنىڭ بىر يېرى مېيىپ بولسا، مەيلى تۇ مەجرۇھ ، كور يا كى تۇنجىڭا ھەرقانداق نۇقسان بولسا، ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قۇربانلىق قىلماسلىقىڭ كېرەك. 22 پەلەكى ئۇنى شەھەر-يېزا كىلار ئىچىدە يىسەڭ بولىدۇ، كىشىلەر مەيلى پاك يا كى ناپاك بولسۇن، ئۇنى جەرەن يا كى كېيىكنى يېگەندەك يىسە بولىدۇ. 23 پەقەت سەن ئۇنىڭ قېنىنى ئىچمە؛ قېنىنى سۇنى يەرگە تۆككەندەك تۆككىۋەت.

16 ئابىب ئېيىنى ئالاھىدە ئېسىگە تۇت ۋە ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتاپ تەبرىكلىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئابىب ئېيىدا مىسىردىن كېچىدە چىقارغان. 2 سەن «ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى»نىڭ مېلىنى (مەيلى قوي يا كى كالا پادىسىدىن بولسۇن) پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللاپ بېكىتىدىغان جايدا ئۇنىڭغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلغىن؛ 3 شۇنداقلا سەن ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نانىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ سەن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە كۈن پېتىر نان، يەنى «كۈلپەت نېنى»نى يېيىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى سەن مىسىر زېمىندىن ئالدىراشلىقتا چىقتىڭ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆمرۈڭدىكى بارلىق كۈنلىرىدە مىسىر زېمىندىن چىققان شۇ كۈنىنى يادىڭدا تۇتقايسەن. 4 يەتتە كۈن چېگرالىرىڭ ئىچىدە، ئۆيۈڭدە ھېچقانداق ئېچىتقۇ تېپىلمىسۇن؛ سەن بىرىنچى كۈنى كەچتە قىلغان قۇربانلىق گۈشلەرنى ئەتىگەنگە قالدۇرماسلىقىڭ كېرەك. 5 سەن ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقىنى

پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزىلىرىڭنىڭ ھەرقانداقىدا قىلساڭ بولىمايدۇ، 6 بەلكى ئۆزۈپ كېتىش ھېتى قۇربانلىقنى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى تۇرغۇزۇش ئۈچۈن تاللايدىغان جايىدىلا قىل، ئۇنى كەچقۇرۇن، كۈن پېتىش ۋاقتىدا، يەنى مىسردىن چىققانلىقى ۋاقتىغا ئوخشاش ۋاقىتتا قىلىسەن. 7 ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايىدا پىشۇرۇپ يېگىن، ئاندىن ئەتىگەندە چېدىرلىرىڭغا قايتىساڭ بولىدۇ. 8 سەن ئالتە كۈن پېتىر نان يەيسەن، يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەتىنەنلىك سورۇن كۈنى بولىدۇ، سەن ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمايسەن. 9 ئاندىن يەتتە ھەپتىنى سانايسەن؛ ئاشلىققا ئورغاق سالغاندىن باشلاپ يەتتە ھەپتىنى ساناشقا باشلايسەن؛ 10 ئاندىن سەن «ھەپتىلەر ھېيتى»نى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا قولۇڭدىكى ئىختىيارىي ھەدىيە بىلەن ئوتكۈزۈسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەركەتلىگىنىگە قاراپ ئۇنى ئىختىيارەن سۇنىسەن. 11 شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۆ ئۆز نامىنى تۇرغۇزۇشقا تاللايدىغان جايىدا شادلىنىسەن؛ سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار، ئاراڭلاردىكى مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار شادلىنىسىلەر. 12 سەن شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە مىسردا قۇل بولغانلىقىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ، بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ ئەمەل قىلغىن. 13 سەن « كەپىلەر ھېيتى»نى يەتتە كۈن ئوتكۈزسەن؛ سەن خامان ۋە شاراب كۈچلىكىڭنى يىغقان ۋېچىكىڭدا، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، شەھەر دەرۋازىسى ئىچىدە تۇرىدىغان لاۋىيلار، مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار شۇ ھېيتتا شادلىنىسىلەر. 15 پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايىدا سەن يەتتە كۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ھېيت ئوتكۈزسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىڭدا، قولۇڭ قىلغان ئىشلاردا سېنى بەركەتلەيدۇ ۋە سەن دەرۋەقە پۈتۈنلەي شادلىنىسەن. 16 يىلدا ئۈچ قېتىم، پېتىر نان ھېيتى، مەھىتەر ھېيتى ۋە كەپىلەر ھېيتىدا سېنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۆ تاللايدىغان جايىدا ھازىر بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ئالدىدا قۇرۇق قول ھازىر بولسا بولىمايدۇ؛ 17 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ساڭا تەقدىم قىلغان بەركىتى بويىچە ھەربىرى قولىدىن كېلىشىچە سۇنسۇن. 18 خەلقىنىڭ ئۈستىدىن ئادالەت يۈرگۈزۈپ ئادىل ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن، سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان بارلىق شەھەر-يېزىلىرىڭ ئېچىدە ھەربىر قەبىلىدە سورىچى ۋە ئەمەلدارلارنى بېكىتىشىڭ كېرەك. 19 ئادالەتنى بۇرمىلىساڭ بولمايدۇ؛ ئادەملەرگە يۈز-خاتىرە قىلساڭ بولمايدۇ، پارا ئالساڭ بولمايدۇ، پارا بولسا ئاقىلانىلەرنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىدۇ ھەم ئادىللارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 20 سەن مۇتلەق ئادالەتنى ئىزدىشىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھايات كۆرىسەن ھەمدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنىنى ئىگىلەيسەن. 21 سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ياسايدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئەتراپىغا «ئاشەراھ» بۇتى قىلىدىغان ھېچقانداق دەرەخ تىكەسلىكىڭ كېرەك 22 ۋە ئۆزۈڭ ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت تۇۋرۈكى تىكلىمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئۇنداق نەرسىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يىرگىنچلىكتۇر.

17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ھەرقانداق نۇقسانى ياكى باشقا كەمچىلىكى بولغان كالا ياكى قوينى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئۇنداق قىلىش پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يىرگىنچلىكتۇر. 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزاڭ ئېچىدە ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بىرسىنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا بىرەر رەزىل ئىشنى قىلغانلىقى ـ ئۇنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى، باشقا ئىلاھلارغا (مەسىلەن، مەن ساڭا ئىبادەت قىلىشقا مەنئى قىلغان قۇياش، ئاي ياكى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇن بولغان يۇلتۇزلارغا)، ئىبادەت قىلىپ ئۇلارغا باش ئۇرغانلىقى بايقالسا، 4 ـ شۇنداق بىر ئىشتىن خەۋەر تاپقان ياكى ئۇنى ئاڭلىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن ئەستايىدىللىق بىلەن سوروشتۇرگىن، بۇ ئىش ئىسپاتلىنىپ راست چىقسا، دەرۋەقە ئىسرائىلدا شۇنداق يىرگىنچلىك ئىش قىلىنغان بولسا، 5 سەن شۇ رەزىل ئىشنى قىلغان ئەر ياكى ئايالنى دەرۋازىلىرىڭغا ئېلىپ چىقىپ، شۇ ئەر ياكى ئايالنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ چالما-كېسىك قىلىشىڭ كېرەك. 6 بىرسىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزلىرى بولۇشى كېرەك. بىرسىنى بىرلا گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن ئۆلتۈرۈشكە بولمايدۇ. 7 ئۆلتۈرۈلىدىغانلا ئاۋۋال گۇۋاھچىلار قول سالسۇن، ئاندىن بارلىق خەلق قول سالسۇن؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر رەزىللىكنى ئاراڭلاردىن ھەيدىۋېتىسىلەر. 8 شەھەر-يېزاڭلاردا ھۆكۈم چىقىرىشقا ساڭا تەس كېلىدىغان بىر ئىش چىقسا، مەيلى خۇن دەۋاسى، ھەق-تەلەپ دەۋاسى ياكى زوراۋانلىق دەۋاسىدا، ھەرقانداق تالاش-تارتىش بولسا ئورنۇڭلاردىن ئۆزۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايىغا بېرىڭلار. 9 سىلەر لاۋىي كاھىنلارنىڭ ۋە شۇ چاغدا بولىدىغان سورىچىنى بەگنىڭ يېنىغا بارىسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھۆكۈم سورايسىلەر؛ ئۇلار سىلەر ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 10 سىلەر پەرۋەردىگار تاللايدىغان ئاشۇ يەردە ئۆرغانلارنىڭ سىلەرگە تاپشۇرىدىغان ھۆكۈم سۆزى بويىچە ئىجرا قىلىسىلەر، ئۇلارنىڭ سىلەرگە كۆرسەتكىنىنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلىپ كۆزۈل بۇلۇشۇڭلار كېرەك. 11 سىلەر ئۇلارنىڭ سىلەرگە كۆرسەتكەن قانۇن ھۆكۈمى بويىچە، چىقىرىدىغان قارارى بويىچە قىلىسىلەر، ئۇلار سىلەرگە تاپشۇرىدىغان سۆزدىن ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەڭلار. 12 ۋە باشباشتاقلىق قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتى ئۈچۈن شۇ يەردە تۇرىدىغان كاھىنغا ياكى سورىچىغا بەگكە قۇلاق سالمىغان كىشى بولسا، شۇ ئادەم ئۆلۈمگە مەھكۇم بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىللىكنى ئىسرائىلدىن ھەيدەپ چىقىرىسىلەر. 13 شۇنداقلا، بارلىق خەلق بۇلارنى ئاڭلاپ قورقىدۇ ۋە يەنە باشباشتاقلىق قىلمايدۇ. 14 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىگەندە، شۇنداقلا ئۇنىڭدا ئورنىغاندا: «مەن ئەتراپىمدىكى ئەللەرنىڭكىدەك ئۆزۈمگە بىر پادىشاھ تىكلىمەكچىمەن» دېسەڭ، 15 شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭگە پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغىنى تىكلەيسەن؛ ئۇستۈڭگە قېرىنداش بولمىغان چەتئەللىكنى بېكىتمەسلىكىڭ كېرەك. 16 [پادىشاھ] بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئاتلارنى كۆپەيتىشىڭ ياكى ئاتلارنى كۆپەيتىمەن دەپ خەلقنى مىسرغا قايتۇرماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە: «سىلەر شۇ يول بىلەن ھەرگىز قايتماسلىقىڭلار كېرەك» دېگەندى. 17 پادىشاھ كۆپ ئايالارنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ بولمىسا ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىپ كېتىشى مۇمكىن. ئۇ ئۆزى ئۈچۈن ئالتۇن-كۈمۈشنى كۆپەيتمەسلىكى كېرەك. 18 پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغىنىدا ئۇ ئۆزى ئۈچۈن لاۋىي كاھىنلارنىڭ ئالدىدا مۇشۇ قانۇننى بىر دەپتەرگە كۆچۈرۈپ پۈتۈشى كېرەك. 19 شۇ دەپتەر ئۇنىڭ يېنىدا دائىم بولۇشى ۋە ئۇنى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئوقۇشى كېرەك؛ شۇنداق قىلسا ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىدىن قورقۇپ، مۇشۇ قانۇننىڭ سۆزلىرى ۋە بەلگىلىمىلرىنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىشنى ئۆگىنىدۇ. 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆڭلى قېرىنداشلىرى ئالدىدا ھاكاۋۇرلىشىپ كەتمەيدۇ، بۇ ئەمرىلەردىن ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئارىسىدا ئۇنىڭ ئۇ ئۇغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىق كۈنلىرى كۆپ بولىدۇ.

18 لاۋىي كاھىنلار ۋە شۇنىڭدەك بارلىق لاۋىيلار قەبىلىسىنىڭ ئىسرائىلدا ھېچقانداق نېسىۋىسى ياكى مىراسى بولمايدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] مىراسىدىن يېيىشكە بولىدۇ، 2 بىراق ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. 3 كاھىنلارنىڭ قۇربانلىق قىلىدىغان ئالدىدىغان ئۇلۇشى مۇنداق: ـ (مەيلى كالا ياكى قوي بولسۇن) قول، ئېگىك گۆشى ۋە ئۆچەي-قېرىنى كاھىنلارغا بېرىلىدۇ. 4 سىلەرنىڭ ئاشلىقىڭلاردىن، يېڭى شاراباڭلاردىن ۋە زەيتۇن مېيىڭلاردىن دەسلەپكى پىشقان ھوسۇلنى ۋە قويلىرىڭلاردىن دەسلەپكى قىرقىلغان يۇڭىنى ئۇنىڭغا بېرىسىلەر؛ 5 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى ئۆز نامىدا خىزمىتىدە دائىم تۇرۇشقا بارلىق قەبىلىلىرىڭلار ئېچىدىن تاللىۋالغان. 6 ئەگەر لاۋىي بولغان بىر ئادەم پۈتكۈل ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق شەھەر-يېزىدىن، يەنى ئۆزى ماكانلاشقان جايدىن چىقىپ، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا كەلسە 7 ۋە شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۆرغۇچى بارلىق قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇدايىنىڭ

نامىدا خىزمەتتە تۇرغان بولسا، **8** ئۇنداقتا (مەيلى ئۇ ئاتىسىدىن قالغان مىراسنى سېتىۋەتكەن ياكى سېتىۋەتمىگەن بولسۇن) ئۇنىڭ يەيدىغان ئۇلۇشى قېرىنداشلىرىنىڭكىدەك بولۇشى كېرەك. **9** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن شۇ يەردىكى ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىنى ئۆگەنمەسلىكىڭ كېرەك. **10** ئارا ئاگاردا ئوز ئوغلى ياكى قىزىنى ئوتتىن ئوتكۈزىدىغان، پالچىلىق، رەمچىلىك، ئەپسانىلىك، جادۇگەرلىك **11** ياكى دەمىدىچىلىك قىلغۇچى ياكى جىنكەش، سېھىرگەر ياكى ئۆلگەنلەردىن يول سوريىغۇچى ھېچقانداق كىشى بولمىسۇن؛ **12** چۈنكى بۇنداق ئىشلارنى قىلىدىغان ھەرقانداق كىشى پەرۋەردىگارغا نەپرەتلىك بولىدۇ؛ بۇ يىرگىنچلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەيىبسىز مۇكەممەل بولۇشۇڭ كېرەك؛ **14** چۈنكى سەن زېمىندىن ھەيدەيدىغان بۇ ئەللەر رەمچىلەر ۋە پالچىلارغا قۇلاق سالىدۇ، براق پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئۇنداق قىلىشقا يول قويمايدۇ. **15** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەر ئوچۈن ئاراگاردىن، قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار.

16 بۇ سىلەر ھورەب تېغىدا يىغىلغان كۈندە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن: «پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى يەنە ئاڭلىمايلى، بۇ دەھشەتلىك ئوتنى كۆرمەيلى، بولمىسا ئۆلۈپ كېتىمىز» دەپ تەلەپ قىلغىنىڭلارغا پۇتۇنلەي ماس كېلىدۇ. **17** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇلارنىڭ ماڭا دېگەن سۆزى ياخشى بولدى. **18** مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ساڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزىمەن، مەن ئوز سۆزلىرىمنى ئۇنىڭ ئاغزىغا سالىمەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپىلىغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ. **19** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ مېنىڭ نامىمدا دەيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمايدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالىمەن. **20** ئەمما مېنىڭ نامىمدا باشباشتاقلىق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا تاپىلىمىغان بىرەر سۆزنى سۆزلىسە ياكى باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىدا سۆز قىلىدىغان پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەر ئۆلتۈرۈلۈشۈن. **21** ئەگەر سەن كۆڭلۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلمىغان سۆزنى قانداق بىلەرق بىتىمىز» دېسەڭ، **22** بىر پەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆز قىلغان بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش ئوڭغا چىقمىسا ياكى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىسا، ئۇنداقتا بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن چىقمىغان؛ شۇ پەيغەمبەر باشباشتاقلىق بىلەن سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقما.

19

پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىندىكى تائىپىلەرنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۈزۈپ تاشلىغان ۋاقىتدا ۋە سىلەر شۇنداقلا ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە ئۆيلىرىدە ئورنىغىنىڭلاردا، **2** سىلەر شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىندا ئۈچ شەھەرنى ئايرىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ **3** شۇنداقلا، ئادەم ئۆلتۈرگەن ھەرىر كىشى شۇ يەرلەرگە، شۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىۋالسۇن دەپ يول ھازىرلاپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىراس بولۇشقا سىلەرگە بېرىدىغان زېمىننى ئۈچ رايونغا بۆلىسىلەر. **4** تىرىك قېلىش ئۈچۈن شۇ يەرلەرگە قېچىپ بېرىۋالغان، ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشى توغرۇلۇق بەلگىلىمە مۇنداق: ـ ئۇ قوشنىسىنى تاسادىپىيلىقتىن ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، شۇنداقلا ئەسلىدە ئۇنىڭغا ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان بولسا، شۇ يەرگە قېچىپ بېرىۋالسا بولىدۇ. **5** مەسىلەن، ئۇ قوشنىسى بىلەن ئوتۇن كېسىشكە ئورمانغا كىرگەن بولۇپ، دەرەخنى كېسىشكە پالتىنى كۆتۈرگەندە پالتا بېشى سېپىدىن ئاجراپ كېتىپ قوشنىسىنا تېگىپ كېتىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇنداقتا جاۋابكار كىشى بۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋېلىپ ھايات قالىدۇ؛ **6** بولمىسا، قان قىساسى ئالغۇچى غەزەپ قاينىغاندا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قوغلايدۇ ۋە يول ئۇزۇن بولغاچقا، ئۇنىڭغا يېتىشۇۋېلىپ ئۆلتۈرۈۋېتىشى مۇمكىن؛ ئەمەلىيەتتە، ئۇ كىشى ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇنىڭ ئەسلىدە قوشنىسىغا ھېچقانداق ئۆچ-ئاداۋىتى يوق ئىدى. **7** شۇڭا مەن سىلەرگە: «ئوزۇڭلار شۇنداق ئۈچ شەھەرنى ئايرىشىڭلار كېرەك» دەپ ئەمر قىلمەن. **8** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلغىنىدەك چېگرايىڭلارنى كېڭەيتىشنى، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ۋەدە قىلغان بارلىق زېمىننى سىلەرگە تەقدىم قىلىشنى خالايدۇ؛ **9** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭ يوللىرىدا دائىم مېڭىش ئۈچۈن مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان بۇ ئەمرىنى تۇتساڭلارلا ئۇ شۇنداق قىلىدۇ، ئۇنداقتا سىلەرمۇ ئۈزۈڭلار ئۈچۈن بۇ ئۈچ شەھەردىن باشقا يەنە ئۈچ شەھەرنى قوشىسىلەر. **10** ۋە شۇنداق قىلساڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان زېمىن ئارىسىدا ناھەق قان توكۈلمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك گەدىنىڭلارغا خۇن گۇناھى چۈشمەيدۇ. **11** لېكىن بىرسى قوشنىسىغا ئۆچ-ئاداۋەت تۇتقان بولسا، پايلاپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋېتىپ ۋە شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋالغان بولسا، **12** ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئوز شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى ئۆلتۈرۈلسۇن دەپ «قان قىساسى ئالغۇچى»نىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى كېرەك.

13 سەن ئۇنى ھېچ ئايىمغىن، شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلدىن ئوكۈلگەن گۇناھسىز قاننىڭ دېغىنى تازىلىغان بولىسىلەر، ئاندىن ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ. **14** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئىگىلەش ئۈچۈن تەقدىم قىلىدىغان زېمىندا بۇرۇنقىلار مىراس بېرىگەدە بېكىتكەن، قوشناڭنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكەمەسلىكىڭ كېرەك. **15** مەلۇم جىنايەت ياكى گۇناھ توغرىسىدا بىرسىگە «ئۇ گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىشتا يالغۇز بىرلا گۇۋاھچى بولسا كۈپايە قىلمايدۇ، بەلكى ھەمەمە ئىش ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن بېكىتىلسۇن. **16** بىرسى توغرۇلۇق «پالانچى-پوكۇنچى گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز قىلىدىغان قارا نىيەتلىك بىر گۇۋاھچى چىقسا، **17** دەۋالىشىپ قالغان ئىككى ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، شۇ كۈنلەردە بولىدىغان كاھىنلار ۋە سوراقچى بەگلەر ئالدىدا ھازىر بولسۇن؛ **18** سوراقچى بەگلەر ئەستايىدىللىق بىلەن تەكشۈرسۇن؛ ئەگەر ھېلىقى گۇۋاھچى يالغان گۇۋاھچى بولۇپ، ئوز قېرىندىشى توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرگەن بولسا، **19** ئۇنداقتا، سىلەر دەل ئۇ قېرىندىشىغا قىلماقچى بولغىنىدەك ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق قىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار رەزىللىكنى ئاراگاردىن يوقىتىسىلەر. **20** قالغان خەلقمۇ بۇ ئىشنى ئاڭلايدۇ ۋە قورقىدۇ ۋە شۇنداقلا، ئاراگاردا ئۇنداق رەزىل ئىشنى يەنە قىلمايدۇ. **21** سىلەر ھېچ رەھىم قىلماڭلار؛ جانغا جان، كۆزگە كۆز، چىشقا چىش، قولغا قول، پۇتقا پۇت ئېلىنسۇن.

20

ئەگەر سەن دۈشمەنلىرىڭگە جەڭ قىلغىلى چىقىپ، ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنى، شۇنداقلا ئوزۇڭدىن كۆپ بولغان بىر ئەلنى كۆرسەڭ، ئۇلاردىن ھېچ قورقما. چۈنكى سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئوزىنى سەن بىلەن بىللىدۇر. **2** سىلەر جەڭگە چىقىش ئالدىدا كاھىن ئوزىنى ئالدىغا چىقىپ خەلققە سۆز قىلىپ **3** ئۇلارغا: ئەي ئىسرائىل، ئاڭلاڭلار! سىلەر بۈگۈن دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن سوقۇشۇش ئالدىدا ئوزۇڭلاتىسىلەر. كۆڭۈللىرىڭلار جورئەتسىز بولمىسۇن؛ قورقاقلار، تىترىگەنلەر، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن دەككە-دۈككىگە چۈشمەڭلار، **4** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئوزىنى دۈشمەنلىرىڭلار ئۈستىدىن غەلبە قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە جەڭگە چىقىدۇ» ـ دەپ ئېيتىسۇن. **5** شۇ چاغدا ئەمەلدارلار خەلققە مۇنداق دېسۇن: ـ «ئاراگاردا بىر يېڭى ئوي سېلىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتىمىغان بىرسى بارمۇ؟ ئۇنداقتا ئۇ ئوز ئويىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۇلۇپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. **6** تەك سېلىپ ئۈزۈمزار بەرپا قىلىپ، تېخى ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېمىگەن بىركىم بارمۇ؟ بار بولسا ئوي ئويىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۇلۇپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېيىشى مۇمكىن. **7** بىر قىز بىلەن ۋەدىلەشكەن بولۇپ، تېخى ئۇنى ئوز ئەمرىگە ئالمىغان بىركىم بولسا، ئۇ ئوي ئويىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۇلۇپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى ئوزىگە خوتۇنلۇققا ئېلىشى مۇمكىن». **8** ئاندىن مەنسەپدارلار خەلققە يەنە سۆزلەپ: «قورقۇپ كەتكەن، جورئەتسىز بىركىم بارمۇ؟ ئۇ ئوي ئويىگە يېنىپ كەتسۇن. بولمىسا قېرىنداشلىرىنىڭ يۈرىكىمۇ ئۇنىڭكىدەك جاساراەتسىز بولۇپ قېلىشى مۇمكىن» دەپ ئېيتىسۇن. **9** ئەمەلدارلار خەلققە سۆزلارنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىدا يېتە كچىلىك قىلىشقا قوشۇنلارغا سەردارلارنى تىكلىسۇن. **10** سىلەر ھۇجۇم قىلىشقا مەلۇم بىر شەھەرگە يېقىنلاشقىنىڭلاردا ئاۋۋال ئۇنىڭغا سۈلھى توغرىسىدا سۆز قىلىڭلار. **11** ئەگەر ئۇلار سۈلھىنى خالايمىز، دەپ جاۋاب بېرىپ ئوز دەرۋازىلىرىنى سىلەرگە ئاچسا،

ئۇنداقتا ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ھەممە خەلق سىلەرگە بېقىنىپ قۇللۇق ھاشاردا بولىدۇ. 12 لېكىن سىلەر بىلەن سۈلھىي قىلىشقا ئۇنىمايى، بەلكى سىلەر بىلەن جەڭ قىلماقچى بولسا سىلەر ئۇنى قورشاڭلار. 13 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندا ئۇنىڭدىكى ھەربىر ئەركەكنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈڭلار؛ 14 لېكىن ئايالار بىلەن بالىلىرى، كالا بىلەن شەھەردىكى ھەممە نەرسىنى، يەنى بارلىق غەنىيمەتنى ئۆزۈڭلارغا ئولجا قىلىپ ئېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز دۈشمەنلىرىڭلاردىن سىلەرگە ئېلىپ بەرگەن ئولجىدىن يەپ سۈيۈنىسىلەر. 15 سىلەردىن يىراقتا بولغان، [زېمىنغا تەۋە بولمىغان] ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىگە شۇنداق قىلىڭلار. 16 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنىدىكى ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئېچىدىكى تىنىقى بار ھېچ نەرسىنى تىرىك قويمايى، 17 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بۇيرۇغاندەك ھىتتىيلار بىلەن ئامورىيلار، قاناۋانىيلار بىلەن پەرىززىيلەر، ھۇيىلار بىلەن يەبۇسىيلارنىڭ ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك. 18 بولمىسا، ئۇلار ئۆز ئىلاھلىرىغا چوقۇنۇشتىكى ھەممە يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى سىلەرگە ئۆگىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا گۇناھ قىلدىغان بولىسىلەر. 19 بىر شەھەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلىپ قورشاپ ئۇرۇشقا توغرا كەلسە، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى دەرەخلەرنى پالتا بىلەن كېسىپ ۋەيران قىلماڭلار، چۈنكى ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يېسەڭلار بولىدۇ. شۇڭا ئۇلارنى كەسمەڭلار، چۈنكى دالادىكى دەرەخلەر قورشۇلىشى كېرەك بولغان ئادەممىدى؟ 20 لېكىن سىلەر مېۋىلىك دەرەخ ئەمەس دەپ بىلگەن دەرەخلەرنى كېسىپ يوقىتىپ، سىلەر بىلەن سوقۇشقان شەھەرنى ھۇجۇم قىلىپ غۇلىتىشقا شۇ دەرەخلەردىن ئىستىھكام-پوتەيلەرنى ياسىساڭلار بولىدۇ.

21 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، دالادا ئۆلتۈرۈلگەن بىر جەسەت تېپىلسا، ئەمما ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەم مەلۇم بولمىسا، 2 ئاقساقللىرىڭلار بىلەن سوراقچى بەگلىرىڭلار چىقىپ ئۆلۈك تېپىلغان يەر بىلەن ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىلىقىنى ئۆلچىسۇن؛ 3 ئۆلتۈرۈلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەرنىڭ ئاقساقللىرى بولسا ئىشقا سېلىنمىغان، بويۇنتوروقۇ سېلىنمىغان ئىنەك تېپىپ كەلسۇن؛ 4 شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقللىرى ئىنەكنى سۇيى توختىمايى ئاقىدىغان، ھەيدىلىپ تېرىلمىغان بىر جىلغىغا ئېلىپ بېرىپ، شۇ جىلغىنىڭ ئۆزىدە ئىنەكنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتسۇن؛ 5 شۇ چاغدا لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلار ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلەشكە تاللىغاندۇر. ھەربىر دەۋا ۋە ھەربىر تاياق جازاسى ئۇلارنىڭ سۆزى بويىچە كېسىلسۇن. 6 ئۆلتۈرۈلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەردىكى ئاقساقللارنىڭ ھەممىسى شۇ جىلغىغا كېلىپ، بوينى سۇندۇرۇلغان ئىنەكنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قوللىرىنى يۇيۇپ 7 گۇۋاھلىق بېرىپ: «قولىرىمىز بولسا بۇ قانىنى تۆكمىدى، كۆزلىرىمىز بۇ ئىشنى كۆرمىدى؛ 8 ئەي پەرۋەردىگار، سەن ئۆزۈڭ ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان خەلقىڭ ئىسرائىلنى كەچۈرگەيسەن ۋە ناھەق ئاققان قاننىڭ گۇناھىنى ئىسرائىل خەلقىگىگە ئارتمىغايسەن» ـ دېسۇن؛ شۇنداق قىلىپ بۇ قان گۇناھسىغا كافارەت كەلتۈرۈلگەن بولىدۇ. 9 سىلەر شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە توغرا بولغانىنى قىلىپ ناھەق تۆكۈلگەن قاننىڭ گۇناھىنى ئۆزۈڭلاردىن چىقىرىۋەتكەن بولىسىلەر. 10 ئەگەر سىلەر دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلغىلى چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا بەرگەچ، ئۇلاردىن ئەسىر ئالغان بولساڭلار، 11 بۇ ئەسىرلەرنىڭ ئارىسىدا چىرايلىق بىر ئايالنى كۆرۈپ، كۆڭلۈڭ ئۇنىڭغا چۈشۈپ، ئۇنى ئەمرىڭگە ئېلىشنى خالىساڭ، 12 ئۇنداقتا ئۇنى ئۆيۈڭگە ئېلىپ بارغىن؛ ئۇ چېچىنى چۈشۈرۈپ، تىرناقلىرىنى ياساپ، 13 ئەسىرلىكتە كېيگەن كېيىملىرىنى سېلىپ، ئۆيۈڭدە ئولتۇرۇپ تولۇق بىر ئاي ئاتا-ئانىسى ئۈچۈن ماتەم تۇتسۇن؛ ئاندىن سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلىپ ئۇنىڭغا ئەر بولساڭ بولىدۇ. 14 كېيىن، ئەگەردە كۆڭلۈڭ ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇ قەيەرنى خالىسا، بارغىلى قويۇشۇڭ كېرەك؛ ئۇنى پۇلغا ساتمىغىن ۋە ئۇنىڭغا دېدەكتەك مۇئامىلە قىلمىغىن، چۈنكى سەن ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلىپ ئۇيات قىلغانىسەن. 15 ئەگەر بىرسىنىڭ ئىككى ئايالى بولۇپ ئۇلارنىڭ بىرىگە ئامراقلىق، يەنە بىرىگە ئۆچلۈك قىلغان بولسا ۋە ئامراق ۋە ئۆچ بولغان ھەر ئىككىسىدىن ئوغۇل ئۆغۇلغان بولسا، ئۇنىڭىسىنى ئۆچ ئايالدىن تاپقان بولسا 16 ئۇنداقتا ئۇ كىشى ئوغۇللىرىغا بارىنى مىراس ئۆچۈن ئۆلەشتۈرۈپ بەرگەن كۈندە ئۆچ ئايالىنىڭ ئوغلى، يەنى ئۇنىڭ ئۆنچى ئوغلىنىڭ ئورنىغا ئامراق ئايالىنىڭ ئوغلىنى ئۆنچى ئوغۇلۇققا قويۇشقا بولمايدۇ. 17 ئۇ بەلكى ئۆچ ئايالىنىڭ ئوغلىنى ئۆنچى ئوغلۇم دەپ ئېتىراپ قىلسۇن؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتى بار ۋاقتىدىكى دەسلەپكى مېۋاسىدۇر؛ ئۆنچى ئوغۇلۇق ھوقۇق ئۇنىڭكى بولغاچقا، ئاتىسى بارلىق مال-مۈلۈكتىن ئۇنىڭغا ئىككى ئۈلۈش مىراس بەرسۇن. 18 ئەگەر بىرسىنىڭ باشباشتاق ۋە ئىتائەتسىز ئوغلى بولسا، ئۇ نە ئاتىسىنىڭ سۆزىگە، نە ئانىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، ھەتتا تاياق-تەربىيىمۇ كار قىلماي، ئۇلارنىڭ گېپىنى يەنىلا ئاڭلىمىسا، 19 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۈتۈپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ ئاقساقللىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن؛ 20 ئۇلار شەھەرنىڭ ئاقساقللىرىغا ئەرز قىلسىپ: ـ «بۇ ئوغلىمىز باشباشتاقلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سۆزىمىزنى ئاڭلىماي يۈرىدۇ؛ ئۇ نەپسى يامان، شاراباخور بولۇپ قالدى» دەپ ئېيتىسۇن. 21 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ھەممە خەلقى بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسىپ ئۆلتۈرسۇن. سىلەر بۇ يول بىلەن ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر؛ پۈتكۈل ئىسرائىل بۇ ئىشنى ئاڭلاپ قورقىدىغان بولىدۇ. 22 ئەگەر بىرسى ئۆلۈم جازاسىغا لايىق گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۆلتۈرۈلگەن بولسا ۋە جەسىتىنى بىر دەرەخكە ئېسىپ قويغان بولساڭلار، 23 ئۇلۇكى كېچىچە دەرەختە قالمىسۇن؛ قاندىقال بولمىسۇن، سىلەر دەرەخكە ئېسلىغىچىنى شۇ كۈندە كۆمۈۋېتىڭلار (چۈنكى كىمدەكىم [دەرەخكە] ئېسىلغان بولسا، خۇدا تەرىپىدىن لەنەتكە قالدۇرۇلغان كىشى ھېسابلىنىدۇ). شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىنىنى بۇلغىمىغان بولىسىلەر.

22 سەن قېرىندىشىڭنىڭ كالىسى يا قوينى ئېزىپ كەتكىنىنى كۆرسەڭ، چاتىقىڭ بولماي يۈرمە؛ قاندىقال بولمىسۇن، ئۇنى قېرىندىشىڭنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ بەر. 2 ئەگەردە قېرىندىشىڭ ساڭا يېقىن ئولتۇرمىسا ۋە يا كى ئىگىسىنى تونۇمىساڭ، شۇ ھايۋانىنى ئۆز ئۆيۈڭگە ئېلىپ كېلىپ، قېرىندىشىڭ ئۇنى ئىزدەپ كەلگۈچە ئۆزۈڭ ساقلاپ ئاندىن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بەرگىن. 3 سەن ئوخشاشلا ئۇنىڭ يىتكەن ئېشىكى يا كى كېيىملىرىنمۇ شۇنداق قىل؛ شۇنداقلا قېرىندىشىڭنىڭ ھەرقانداق يىتكەن نەرسىسىنى تېپىۋالساڭ، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلغىن؛ سەن ئۆزۈڭنى بۇ ئىشتىن قاچۇرمىغىن. 4 ئەگەر قېرىندىشىڭنىڭ ئېشىكى يا كى كالىسىنىڭ يولدا يېقىلىپ چۈشكىنىنى كۆرسەڭ، سەن بۇ ئەھۋالدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغىن؛ قېرىندىشىڭغا يارداملىشىپ ئۇلغىنى تارتىپ ئۆرغۈزغىن. 5 ئايال كىشى بولسا ئەرلەرنىڭ كىيىمنى كىيمىسۇن؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئەر كىشى ئايال كىشىنىڭ كىيىمنى كىيمىسۇن؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بولىدۇ. 6 ئەگەر سەن يولدا كېتىۋېتىپ، بىر دەرەختە يا كى يەردە بالىلىرى يا كى تۇخۇملىرى بولغان قۇشنىڭ تۇۋىسىغا تۇچراساڭ، ئانىسى تۇخۇم يا كى بالىلىرىنى يېسىپ ياتقان بولسا، ئانا-بالىلىرىنى بىراقلا ئالمىغىن؛ 7 ھېچ بولمىغاندا سەن ئانىسىنى قويۇۋېتىپ، بالىلىرىنلا ئالساڭ بولىدۇ؛ شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولۇپ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن. 8 يېڭى بىر ئۆي سالساڭ، ئۆگزىڭگە بىر توسما تام ياسىغىن؛ بولمىسا بىرسى ئۆنىڭدىن يېقىلىپ چۈشسە، ئۆزۈڭگە قان تۆكۈلۈش گۇناھىنى كەلتۈرۈشۈڭ مۇمكىن. 9 ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق چاچمىغىن؛ بولمىسا تېرىغىنىڭنىڭ ھەممىسى ۋە ئۈزۈمزارلىقنىڭ مەھسۇلاتلىرى بۇلغانغان ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن كالا بىلەن ئېشەكنى بىرگە قوشۇپ يەر ھەيدىمىگىن. 11 يۈڭ ۋە كاناپنى ئىبارەت ئىككى خىل يىپتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمىگىن. 12 سەن يېپىنغان تونۇڭنىڭ تۆت بۇرجىگىگە پۈزۈك قويغىن. 13 ئەگەر بىرى خوتۇن ئېلىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ، 14 ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلاپ، ئەرز قىلسىپ: «مەن بۇ خوتۇننى ئالدىم، لېكىن ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلسام ئۇنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دېسە، 15 ئۇنداقتا قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتىنى ئېلىپ شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان شەھەرنىڭ ئاقساقللىرىغا كەلتۈرسۇن،

16 ئاندىن قىزنىڭ ئاتىسى ئاقساقاللارغا سۆز قىلىپ: «مەن قىزىمنى بۇ كىشىگە خوتۇنلۇققا بەردىم، لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا تۈچ بولۇپ قالدى؛ 17 ۋە مانا، ئۇ ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، بەتنام چاپلاپ ئېرى قىلىپ: «قىزىڭنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دەيدۇ. بىراق مانا قىزىمنىڭ پاكلىق ئىسپاتى!» دەپ، ئىسپات رەختنى ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېيىپ قويىدۇ. 18 ئۇ ۋاقىتتا شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئېرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا تاياق-تەربىيە بېرىپ، 19 ئىسرائىلدىكى بىر پاك قىزنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلىدىڭ دەپ، يۈز شەكىل كۆمۈش تۆلەتسۇن؛ ئاندىن تۇلار يۇنى قىزنىڭ ئاتىسىغا بەرسۇن دەپ بېكىتىدۇ. ئەمما قىز بولسا ئۇ كىشىنىڭ خوتۇنى بولۇپ تۇرۇۋېرىشى كېرەك؛ ئەر پۈتۈن ئۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 20 لېكىن بۇ سۆز راست چىقىپ، قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى بولمىسا، 21 قىزنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئاپارسۇن ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە يۈزۈقلۇق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ ئېچىدە شەرمەندىلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئادەملىرى شۇ يەردە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن. شۇنداق قىلغىنىڭلاردا سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 22 ئەگەر بىرسى ئېرى بار خوتۇن بىلەن زىنا قىلىپ تۇتۇلۇپ قالسا، زىنا قىلىشقان ئەر-خوتۇن ئىككىسى ئۆلتۈرۈلسۇن. شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلنىڭ ئېچىدىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 23 ئەگەر بىرسى شەھەردە بىراۋ بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىزنى ئۇچراتسا، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، 24 ئىككىلىسىنى شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈڭلار؛ قىز بولسا شەھەردە تۇرۇپ ۋارقىرىمىغىنى ئۈچۈن، ئەر بولسا باشقىسىنىڭ ۋەدىلەشكەن قىزنى بىلەن ياتقىنى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلسۇن. شۇنداق قىلىپ، سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 25 ئەگەر ئەر كىشى باشقىسى بىلەن ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتسا، پەقەت قىز بىلەن ياتقان ئەر كىشى ئۆلتۈرۈلسۇن. 26 قىزغا بولسا، ھېچنېمە قىلماڭلار، چۈنكى قىزنىڭ ئۆزىدە ئۆلۈمگە لايىق ھېچ گۇناھ يوق. بۇ ئىش بولسا بىرسى قوشنىسىغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنگە ئوخشاش ئىشتۇر. 27 چۈنكى ئۇ باشقىسىغا ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋالغاندا، قىز توۋلىغان بولسىمۇ ئۇنى قۇتقۇزغىدەك كىشى تېپىلمىغان. 28 ئەگەر بىرسى بىرەر ئەر بىلەن ۋەدىلەشمىگەن قىزنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ھەر ئىككىسى تۇتۇلسا، 29 قىز بىلەن ياتقان ئادەم قىزغا يېقىنچىلىق قىلىپ خار قىلغىنى ئۈچۈن قىزنىڭ ئاتىسىغا ئەللىك شەكەل كۆمۈش بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن قىزنى ئۆزىگە خوتۇن قىلىپ ئېلىشى كېرەك؛ ئۇ پۈتۈكۈل ئۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 30 ھېچكىم ئاتىسىنىڭ خوتۇنىنى ئالماسلىقى كېرەك، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچماسلىقى كېرەك.

23

كىمكى سوقۇلۇش ياكى كېسىلىش تۈپەيلىدىن ئاختا قىلىۋېتىلگەن بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 2 كىمكى ھارامدىن تۇغۇلغان بولسا پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرەلمەس؛ ئوننىنچى ئەۋلادىغىچە مۇنداقلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 3 ھېچىر ئامموني ۋە يا ھېچىر موئابي پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن؛ ئوننىنچى ئەۋلادىغىچە ئۇلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە ھەرگىز كىرمىسۇن. 4 سەۋەب شۇكى، سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلار ئالدىڭلارغا يېمەكلىك، سۇ ئېلىپ چىقمىدى ۋە سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىشقا سىلەرنى قارغىسۇن دەپ، ئارام-ناھارائىمدىكى پېتورلۇق بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى يالىدى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بالائامنىڭ سۆزىنى ئاڭلىماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن قارغىشنى بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مۇھەببەت باغلىغان. 6 سىلەر ھەمدە كۆزىلىرىڭلاردا [ئاموئىيلار ۋە موئابىيلار]نىڭ ئامان-ئېسەنلىكى ۋە بەختىنى ھەرگىز ئىستىمەڭلار. 7 لېكىن ئېدومىيلار قېرىندىشىڭلار بولغاچ، ئۇلارغا نەپرەت بىلەن قارىماڭلار. مىسىرلىقلارغىمۇ نەپرەت بىلەن قارىماڭلار، چۈنكى سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغاندىڭلار. 8 بۇلارنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىدىن تۇغۇلغان بالىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت جامائىتىگە كىرسە بولىدۇ. 9 دۈشمەنلىرىڭگە قارشى جەڭگە چىقىپ چېدىر تىكسەڭ، ھەرخىل ناپاكلىقتىن ئېھتىيات قىلغىن. 10 ئەگەر ئارا ئاڭلاردا كېچىسى بىرسى چۈشىدە شەيتان ئاتلاپ ناپاك بولغان بولسا، ئۇ چېدىرغاھدىن چىقىپ كەتسۇن؛ چېدىرغاھقا ئۆدۈللا كىرمىسۇن؛ 11 كەچقۇرۇن كىرگەندە ئۇ سۈغا چۈشۈپ، كۈن پاتقاندا چېدىرغاھنا يېنىپ كىرسۇن. 12 [ھاجىتىڭلار] ئۈچۈن چېدىرغاھنىڭ سىرتىدا بىر جايىڭلار بولسۇن؛ تەرەتكە شۇ يەرگە بېرىڭلار. 13 سايمانلىرىڭ ئېچىدە بىر گۈرجەك بولسۇن؛ سەن سىرتىنا تەرەتكە ئولتۇرساڭ، ئۇنىڭ بىلەن تۆرەك كولاپ تەرىتىڭنى كۆمۈۋەت. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇشقا، دۈشمەنلىرىڭنى ئالدىڭلارغا تاپشۇرۇشقا چېدىرغاھىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىدۇ؛ شۇڭا سېنىڭ چېدىرغاھىڭ پاك بولسۇن. بولمىسا ئۇ سېنىڭكىدە بىرەر پاسكىنلىق كۆرسە سەندىن ئايرىلىپ كېتىشى مۇمكىن. 15 ئۇز خوجىسىدىن قېچىپ ينىڭغا كەلگەن قۇلنى ئۇز خوجىسىغا تۇتۇۋېپ بەرمىگىن. 16 ئۇ ئارا ئاڭلاردا سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋېپ، قايسى شەھەرنىڭ دەرۋازىسى ئېچىدە قايسى يەرنى تاللىسا، شۇ يەردە تۇرسۇن. سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار. 17 ئىسرائىلنىڭ قىزلىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە بولمىسۇن، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە ھەزىلەك بولمىسۇن. 18 بىر قەسەمنى بەجا كەلتۈرمەك ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە پاھىشىنىڭ پۇلىنى ياكى ھەزىلەكنىڭ پۇلىنى كەلتۈرمىگىن؛ چۈنكى بۇ ئىككىسى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىكتۇر. 19 سىلەر ئۇز قېرىندىشىڭلاردىن ئوسۇم ئالماڭلار، پۇلنىڭ ئوسۇمى بولسۇن، ئاشلىقنىڭ ئوسۇمى بولسۇن ياكى ھەرقانداق ئوسۇم ئالغۇدەك باشقا نەرسىنىڭ ئوسۇمىنى ئالساڭلار بولمايدۇ. 20 ئەمما چەتئەللىكتىن ئوسۇم ئالساڭلار بولىدۇ؛ لېكىن قېرىندىشىڭلاردىن ھېچ ئوسۇم ئالماڭلار. شۇنداق قىلساڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندا، قوللىرىڭلارنىڭ بارلىق ئەمگىكىدە سىلەرگە بەركەت بېرىدۇ. 21 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلغان بولساڭ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ھايال قىلما. بولمىسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى سەندىن تەلەپ قىلغىندا گۇناھكار بولىسەن. 22 لېكىن ئەگەر سەن بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلمىساڭ، ئۇ ساڭا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. 23 ئاغزىڭدىن چىققانىغا ئەمەل قىلغىن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قەسەم قىلىپ ئاتىغىنىڭنى، يەنى ئاغزىڭنىڭ سۈزى بويىچە ئىختىيارىي ھەدىيەڭنى سۈنۈشۈڭ كېرەك. 24 سەن قوشناڭنىڭ تاللىقىغا كىرسەڭ خالىغىنىڭچە يەپ تويۇن، ئەمما قاچا-قۇچاڭغا ئېلىپ ماڭمىغىن. 25 قوشناڭنىڭ پىشقان زىرائەتلىكىگە كىرسەڭ، قولۇڭ بىلەن زىرائەتنىڭ بېشىنى ئۈزۈپ ئالساڭ بولىدۇ؛ ئەمما قوشناڭنىڭ زىرائەتلىرىگە ئورغاق سالغۇچىق بولما.

24

ئەگەر بىرسى بىر ئايالنى ئەرىگە ئالغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا بىرەر سەت ئىشنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇنداقتا ئۇ تالاق خېتىنى يېزىپ، ئۇنىڭ قولىغا بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە بولىدۇ. 2 ئايال ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىققاندىن كېيىن باشقا ئەرگە تەگسە بولىدۇ. 3 بۇ ئىككىنچى ئەرمۇ ئۇنى يامان كۆرۈپ، تالاق خېتىنى يېزىپ قولىغا بېرىپ ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە ياكى ئۇنى ئالغان ئىككىنچى ئېرى ئۆلۈپ كەتسە 4 ئۇنى قويۇپ بەرگەن ئاۋۋالقى ئېرى ئۇنى ناپاك ھېسابلاپ، ئىككىنچى قېتىم خوتۇنلۇققا ئالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىش بولىدۇ. سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننىڭ ئۈستىگە گۇناھ يۈكلىمىگىن. 5 ئەگەر بىركىم يېڭىدىن خوتۇن ئالغان بولسا ئۇنىڭغا نە جەڭگە چىقىش، نە باشقا بىرەر ئىشقا بۇيرۇلمىسۇن؛ ئۇ بەلكى ئالغان خوتۇنىنى خۇش قىلىش ئۈچۈن بىر يىلغىچە ئەركىن-ئازاد بولۇپ ئۆيىدە ئولتۇرسۇن. 6 ھېچكىم يارغۇنچاق ياكى تۆگىمەننىڭ ئوستى تېشىنى كاپالەتكە ئالمىسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش بىرسىنىڭ ھاياتىنى كاپالەتكە ئالغاندەك بولىدۇ. 7 ئەگەر بىركىم ئىسرائىلدىردىن بولغان قېرىندىشىنىڭ بىرىنى بۇلاپ كېلىپ، ئۇنى قۇلدەك ئىشلەتسە ۋە ياكى ئۇنى سېتىۋەتسە شۇ بۇلاڭچى ئۆلتۈرۈلسۇن؛ سىلەر شۇنداق قىلساڭلار ئاراڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 8 پېسە-ماخاۋ ئاباسى پەيدا بولسا، ئۆزۈڭلارغا پەخەس بولۇڭلار، لاۋۋىي كاھىنلارنىڭ سىلەرگە بارلىق كۆرسەتكىنىنى قىلىڭلار؛ مەن ئۆزلارغا قانداق ئەمر قىلغان بولسام شۇنىڭغا كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىڭلار. 9 مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يولدا مەريەمگە قانداق قىلغىنىنى ئەسكە ئېلىڭلار. 10 ئەگەر سەن ئۇز يۇرادەر-قوشناڭغا قەرز بەرسەڭ، كاپالەت ئېلىش ئۈچۈن

تۇيگە كىرمىگىن، **11** بەلكى تاشقىربدا تۇرۇپ تۇر، ساڭا قەرزدار كىشى تۆزى ساڭا بېرىدىغان كاپالەتنى تاشقىربغا ئېلىپ چىقسۇن. **12** شۇ كىشى يوقسۇل بولسا سەن ئۇنىڭدىن كاپالەتكە ئالغان [كىيىمنى] يېپىنىپ ئۇخلىمىغايسەن؛ **13** ھېچ بولمىغاندا سەن بەلكى كاپالەتنى كۈن پاتقاندا ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەرگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئۇ تۆز تونىنى يېپىنىپ ئۇخلىغاندا، ساڭا بەخت-بەركەت تىلەيدۇ. شۇنداق قىلساڭ بۇ ئىش ساڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىق سانىلىدۇ. **14** ئاجىز، نامرات مەدىكارغا ناھەقلىق قىلما، مەيلى ئۇ قېرىندىشلىرىڭلاردىن بولسۇن ياكى يېزا-شەھەرلىرىڭلاردا تۇرغان مۇساپىرلاردىن بولسۇن. **15** ئۇ نامراتلىقتىن ئۆز ھەققىگە ئىنتىزار بولغاچقا، ئۇ ئىشلىگەن شۇ كۈنى كۈن پېتىشتىن بۇرۇن ھەققىنى چوقۇم بەرگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنىڭ توغرا كېلىپ پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرىدۇ، بۇ ئىش گۇناھ بولۇپ بېشىڭغا چۈشىدۇ. **16** باللىرىنىڭ جىنايىتى ئۆچۈن ئاتا ئۆلتۈرۈلمىسۇن، باللارمۇ ئاتىنىڭ جىنايىتى ئۆچۈن ئۆلتۈرۈلمىسۇن؛ بەلكى جىنايىتى بار بولغان ھەربىر كىشى ئۆز گۇناھى ئۆچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن. **17** سەن مۇساپىر ياكى يېتىم توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىما؛ ئۇل ئايالنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنىمۇ كاپالەتكە ئالما، **18** بەلكى ئۆزۈڭنىڭ مىسىردا قۇل بولۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن ھۇر قىلىپ قۇتقۇزۇپ كەلگىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن. **19** سەن ئېتىزلىقىڭنىڭ ھوسۇلىنى يىغقىنىڭدا بىر باغ ئۆنچىنى ئۇنتۇپ قالغان بولساڭ، ئۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن يېنىپ بارمىغىن؛ ئۇ ئۆنچە مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە ئۇل خوتۇنغا تەگسۇن. شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنىڭ قولىلىرىڭنىڭ بارلىق ئەمگىكىنى بەركەتلەيدۇ. **20** زەيتۇن دەرىخىڭنى قاقمىنىڭدىن كېيىن شاخلىرىدا قالغانلىرىنى قايتا قاقما؛ قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە ئۇل خوتۇنغا تەگسۇن. **21** ئۆزۈمزارلىقىڭنىڭ ئۆزۈملىرىنى يىغىپ بولغاندىن كېيىن ۋاشاڭ قىلمىغىن. قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە ئۇل خوتۇنغا تەگسۇن. **22** ئۆزۈڭنىڭ مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگىن؛ شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن.

25

ئەگەر ئىككى كىشى بىرنەرسىنى تالىشىپ قېلىپ، ھۆكۈم بېرىشنى تەلەپ سوت ئالدىغا كەلسە، ئۇنداقتا سوراقچىلار دەۋاغا ھۆكۈم چىقىرىپ ھەقدارنى ھەق، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھكار دەپ جاكارلىسۇن. **2** ئەگەر گۇناھكار ئادەم دەررىگە لايىق بولسا، سوراقچى ئۇنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا يەرگە ياتقۇزۇپ، ئۇنىڭ قىلغان گۇناھىغا لايىق ساناپ دەررىلىسۇن. **3** لېكىن يەقەت قىرىق دەررىلا ئۇرۇلسۇن؛ شۇنىڭدىن زىيادە ئۇرۇلمىسۇن، كۆپ ئۇرۇلسا شۇ قېرىندىشىڭ كۆز ئالدىڭدا كەمسىتىلگەن بولىدۇ. **4** سەن خامان تېپىۋاتقان كالىنىڭ ئاغزىنى بوغمىغىن. **5** ئەگەر بىر يەردە تۇرىدىغان قېرىنداش ئاكا-ئىنىلارنىڭ بىرى بالا يۈزى كۆرمەي ئۆلۈپ كەتسە، ئۆلگەن كىشىنىڭ ئايالى يات بىر كىشىگە تەگمىسۇن؛ بەلكى ئۇنىڭ ئېرىنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، بىرتۇغقان قېرىندىشلىق بۇرچىنى ئادا قىلسۇن؛ **6** ئۆلگەن قېرىندىشىنىڭ ئىسمى ئىسرائىلدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن ئايالىنىڭ ئۇنىڭ بالىسىغا ئۇنىڭ ئىسمى قويۇلسۇن. **7** لېكىن ئەگەر بۇ كىشى يەڭگىسىنى ئېلىشنى خالىمىسا، يەڭگىسى [شەھەر] دەرۋازىسىدىكى ئاقساقالارنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئېرىمنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۆز قېرىندىشىنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىلدا قالدۇرۇشقا ئۈنىمىدى؛ ئۇ مەن ئۈچۈن بىرتۇغقان قېرىندىشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىشقا ئۈنىمىدى»، دەپ ئېيتسۇن. **8** ئالدىن ئۇنىڭ شەھىرىدىكى ئاقساقالار ئۇنى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلسۇن؛ ئەگەر ئۇ: «مەن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشنى خالىمايمەن»، دەپ چىڭ تۇرۇۋالسا، **9** يەڭگىسى ئاقساقالارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىدىن كەشىنى سالدۇرۇپ، يۈزىگە تۆكۈرۈپ: «بىر ئۇغقان قېرىندىشى ئۈچۈن ئائىلە قۇرۇشقا ئۈنىمىگەن كىشىگە شۇنداق قىلىنسۇن!» دەپ جاكارلىسۇن. **10** شۇ كىشىنىڭ نامى ئىسرائىلنىڭ ئېچىدە: «كەشى سېلىنغۇچىنىڭ ئۆيى» دەپ ئاتالسۇن. **11** ئەگەر ئىككى ئادەم بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قالغىنىدا بىرىنىڭ ئايالى ئۆز ئېرىگە يارىدەملىشىپ ئېرىنى ئۇرغۇچىنىڭ قولىدىن ئاجراتماقچى بولۇپ، قولىنى ئۆزىتىپ ئۇرغۇچىنىڭ جان يېرىنى ئۆتۈۋالسا، **12** ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا ھېچ رەھىم قىلماي قولىنى كېسىۋەت. **13** سېنىڭ خالىتا كۈپا چوڭ-كىچىك ئىككى خىل تارازا تېشى بولمىسۇن. **14** ئۆيۈڭدە چوڭ-كىچىك ئىككى خىل ئېفاھ ساقلىما. **15** تارازا تېشىڭ توپىتوغرا، دۇرۇس بولسۇن؛ ئېفاھىڭمۇ توپىتوغرا، دۇرۇس بولسۇن. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈرلۈك ئۆزۈن بولىدۇ. **16** چۈنكى كىمكى شۇنداق ئىشلار قىلسا، كىمكى ناھەق ئىش قىلسا، خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك سانىلىدۇ. **17** مىسردىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىڭلاردا ئامالەكلەرنىڭ سىلەرگە نېمە قىلغىنىنى ئېسىڭلاردا ئۆتۈڭلار؛ **18** ئۇلار خۇدادىن قورقماي، يولدا سىلەرگە ئۇچراپ، سىلەر ھېرىپ-چارچاپ ھالىڭلار قالمىغان چاغدا، كەينىڭلاردا قالغان ئاجىز كىشىلەرنى ئۇرۇۋېپ يوقاتمىدىمۇ؟ ئۇ خۇدادىن ھېچ قورقمىدى. **19** شۇڭا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مىراسىڭ بولسۇن دەپ ساڭا ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەتراپىڭدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭدىن ئامانلىق بەرگىنىدە، ئامالەكلەرنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدە ئەسلەتمىگۈدەك دەرىجىدە ئۆچۈرۈۋۆەت؛ بۇ ئىشنى ئۇنۇتما.

26

سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئۆزۈڭنىڭ قىلىپ ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقاندا، **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىننىڭ ھوسۇلىنى ئالغاندا، سەن يەرنىڭ دەسلەپكى پىشقان مېۋىسىنى ئېلىپ، سېۋەتكە سېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جايىغا ئېلىپ بېرىشىڭ كېرەك؛ **3** ئالدىن شۇ ۋاقىتتىكى كاھىننىڭ قېشىغا كېلىتۇرۇپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار ئۆزى بېرگە بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان زېمىنغا كىردىم، بۈگۈن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا شۇنداق بولغىنىغا گۇۋاھمەن»، دەپ ئېيتىسەن. **4** كاھىن سېۋەتنى قولۇڭدىن ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا قويىدۇ؛ **5** ئاندىن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيسەن: ـ «مېنىڭ ئاتام ئەسلى غېرىب بىر ئارامي ئىدى، مىسرغا چۈشۈپ ئولتۇراقلاشتى، ئۇلار شۇ يەردە سانى ئاز مۇساپىر بولسىمۇ، بارغانسېرى كۆپىيىپ ئۇلۇغ، كۈچلۈك، چوڭ بىر خەلق بولدى. **6** لېكىن مىسرلىقلار بىزگە قاتتىق قوللۇق قىلىپ، زۇلۇم سېلىپ بىزنى ئېغىر ئەمگەككە سالدى. **7** ئەمما بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلىۋىدۇق، پەرۋەردىگار ئاۋازىمىزنى ئاڭلاپ بىز تارتىۋاتقان خارلىق، جاپا ۋە زۇلۇمغا نەزىرىنى سالدى. **8** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار كۈچلۈك قول ۋە ئۇزارتقان بىلەك، دەھشەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر بىلەن بىزنى مىسردىن چىقىرىپ **9** بىزنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىپ بۇ زېمىنغا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا ئىگە قىلدى! **10** ئەمدى مانا، ئەي پەرۋەردىگار، سەن ماڭا بەرگەن بۇ زېمىننىڭ مېۋىسىنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىنى سېنىڭ قېشىڭغا ئەكەلدىم»، دەيسەن. شۇلارنى دەپ، سېۋەتنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىسەن؛ **11** شۇنداق قىلىپ سەن ۋە ئۆيۈڭدىكىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سىلەرگە ئاتا قىلغان ھەممە نېمەتلىرىدىن خۇش بولۇڭلار، ئۆزۈڭ، لاۋىيلار ۋە ئارا كېلىدىغان مۇساپىرلار قوشۇلۇپ شادلىنىڭلار. **12** سەن ھەر ئۈچىنچى يىلدا، يەنى ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرە يىلدا ھەممە ھوسۇلۇڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشرە ئېلىپ بولغاندىن كېيىن، سەن لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، ئۇل خوتۇنلارغا دەرۋازىلىرىڭنىڭ ئىچىدە شۇلارنى يەپ تويۇنسۇن دەپ بېرىسەن؛ **13** ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ شۇنداق دەيسەن: «مەن ئۆيۈمدىن [خۇداغا] مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىلەرنى ئېلىپ ئېلىپ چىقىپ، سەن ماڭا تاپىلىغان ئەمر بويىچە بۇلارنى لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، ئۇل خوتۇنلارغا بەردىم؛ مەن سېنىڭ ئەمرلىرىڭنىڭ ھېچبىرىنى نە بۇزمىدىم، نە ھېچقاچان ئۇنۇتمىدىم؛ **14** ماتەم ئۈچۈنمۇ ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ھېچنىمىنى يېمىدىم، ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ بۇنىڭدىن بىرنېمىنى ئالمىدىم، ئۆلگەن كىشىگە ئاتاپ بۇنىڭدىن ھېچنېمە بەرمىدىم، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ھەر ئىشتا سەن ماڭا ئەمر قىلغىنىڭ بويىچە قىلدىم. **15** ئەمدى سەن مۇقەددەس ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردىن نەزەر سېلىپ ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنى، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم بىلەن قىلغان ۋەدەڭ بويىچە، ھەسەل

بىلەن سۈت ئاقىدىغان، بىزگە بەرگەن بۇ زېمىننى بەركەتلىگەيسەن». **16** بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىشقا ئەمر قىلدى، پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئۇلارنى تۈتۈپ ئۇلارغا ئەمەل قىل. **17** سەن بۇگۈن پەرۋەردىگارنى تۈرزۇڭنىڭ خۇدايىڭ بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆزىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۆزىڭ بەلگىلىمىلىرىگە، ئۆزىڭ ئەمرلىرىگە، ئۆزىڭ ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىپ ئۆزىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىشقا قوبۇل قىلدىڭ، **18** ۋە پەرۋەردىگار بولسا بۇگۈن سىلەرنى تۈرزىنىڭ خاس خەلقى بولۇشقا، ئۆزىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا (ئۆز سىلەرگە ۋەدە قىلغاندەك) سىلەرنى قوبۇل قىلدى. **19** شۇنداق بولسا، ئۆ سىلەرگە ئىززەت، نام-شۆھرەت ۋە شان-شەرەپ بېرىپ، ئۆزى ياراتقان بارلىق ئەللەردىن سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن مۇقەددەس بىر خەلق بولىسىلەر.

27 مۇسا ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى خەلققە بۇيرۇپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرنى تۈتۈڭلار. **2** ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن كۈندە، سىلەر چوڭ-چوڭ تاشلارنى تىكلەپ ئۇلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار، **3** ئاندىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋەدە قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كىرىشىڭلار ئۈچۈن دەريادىن ئۆتكىنىڭلەردە، بۇ قانۇنلارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى شۇ تاشلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. **4** سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مېنىڭ بۇگۈنكى ئەمرىم بويىچە شۇ تاشلارنى ئېبال تېغىدا تىكلەپ، ئۇلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار. **5** سىلەر شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن تۇمۇر ئەسۋاب تەگمىگەن تاشلاردىن قۇربانگاھ ياساڭلار؛ **6** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بۇ قۇربانگاھى يونۇلمىغان، پۈتۈن تاشلاردىن ياسالسۇن؛ ئۆزىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار، **7** ۋە شۇ يەردە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنمۇ سۇنۇڭلار، ئۇلاردىن يەپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ھۇزۇرىدا شادلىنىڭلار. **8** سىلەر شۇ تاشلار ئۈستىگە بۇ قانۇنلارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئېنىق پۈتۈپ قويۇڭلار». **9** ئاندىن مۇسا بىلەن لاۋۋي كاھىنلار پۈتكۈل ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: «ئەي ئىسرائىل، شۇك تۇرۇپ ئاڭلاڭلار! سىلەر بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خەلقى بولدۇڭلار. **10** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىغان ئۇنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىڭلار» ـ دېيىشتى. **11** شۇ كۈنى مۇسا خەلققە ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **12** سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن، بۇلار، يەنى شىمېئون، لاۋۋي، يەھۇدا، ئىسساكار، يۈسۈپ بىلەن بىنيامىنلار گەرىزىم تېغىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، خەلققە بەخت-بەركەت تىلىسۇن. **13** بۇلار، يەنى رۇبېن، گاد، ئاشىر، زەبۇلۇن، دان بىلەن نافتالى ئېبال تېغىنىڭ ئۈستىدە لەنەت ئوقۇشقا تۇرسۇن. **14** ئۇ ۋاقىتتا لاۋىيلار ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ **15** «كىمكى ھۇنەرۋەننىڭ قولى بىلەن بىرەر ئويما ياكى قۇيما مەيۋىنى ياساپ چىقسا (پەرۋەردىگار ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىشتۇر!)، ئۇنى يوشۇرۇنچە تىكلەپ قويسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. **16** «كىمكى ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئىلمىسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. **17** «كىمكى قوشنىسىنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكىسە لەنەتكە قالسۇن»، دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. **18** «كىمكى بىر كورنى يولدىن ئازدۇرسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. **19** «كىمكى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇن تۇغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرىملىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. **20** «كىمكى ئاتىسىنىڭ خوتۇنى بىلەن ياتسا، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچقان بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. **21** «كىمكى ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. **22** «كىمكى ئاتىسىنىڭ قىزى ياكى ئانىسىنىڭ قىزى بولغان تۇز ھەمشىرىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» ـ دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. **23** «كىمكى قېينىئانىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. **24** «كىمكى قوشنىسىنى پايلاپ تۇرۇپ يوشۇرۇن ئۆلتۈرسە لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. **25** «كىمكى گۇناھسىز ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن ھەق ئالسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. **26** «كىمكى بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە كۆڭۈل بۇلمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىشتا چىڭ تۇرمىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن.

28 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۆزىڭ مەن بۇگۈن ساڭا تاپىشۇرىدىغان ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلسەڭ، خۇدايىڭ پەرۋەردىگار سېنى يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنىڭ ئۈستىگە چوڭ قىلىدۇ؛ **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلىساڭ بۇ ھەممە بەخت-بەركەتلەر ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ **3** سەن شەھەردە بەخت-بەركەتلىك بولىسەن، سەھرادىمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن. **4** بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى بىلەن يېرىڭنىڭ مېۋىسى، چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى، يەنى كالاڭنىڭ نەسىلىرى ۋە قوي پادىلىرىڭ تۇغقىنى بولسا، بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ. **5** سېۋىتىڭ بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ، تەڭنەڭنى بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ. **6** سەن كىرسەڭمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن، چىقساڭمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن. **7** ساڭا قارشى چىققان دۇشمەنلىرىڭنى پەرۋەردىگار ئالدىڭدا مەغلۇپ قىلىدۇ؛ ئۇلار بىر يول بىلەن ساڭا ھۇجۇمغا كېلىپ، يەتتە يول بىلەن ئالدىڭدىن قاچىدۇ. **8** سېنىڭ ئامبارلىرىڭدا ۋە قولۇڭ بىلەن قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىڭدا پەرۋەردىگار ئۈستۈڭگە بەخت-بەركەت بۇيرۇيدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ. **9** ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتۇپ يوللىرىدا ماڭساڭ، ئۇنى قەسەم بىلەن ساڭا ۋەدە قىلغاندەك پەرۋەردىگار سېنى تىكلەپ ئۆزىڭگە مۇقەددەس بىر خەلق قىلىدۇ. **10** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلقلەر سېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغىنىڭنى كۆرۈپ سەندىن قورقىدۇ. **11** پەرۋەردىگار سېنى ياشىنىتىدۇ، ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىندا سېنى ئۆز بەدىنىڭنىڭ مېۋىسى بىلەن چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنى مول ۋە بەركەتلىك قىلىدۇ. **12** پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭغا ئۆز ۋاقتىدا يامغۇر بېرىپ قوللىرىڭنىڭ ھەممە ئىشلىرىنى بەركەتلەش ئۈچۈن ئۆز خەزىنىسى بولغان ئاسمانى ساڭا ئاچىدۇ؛ ئۆزۈڭ ھېچ كىمدىن قەرز ئالمايسەن، بەلكى كۆپ ئەللەرگە قەرز بېرىسەن. **13** پەرۋەردىگار سېنى قۇيرۇق ئەمەس، باش قىلىدۇ، سەن پەقەت ئۈستى بولۇپ، ئاستى بولمايسەن. ئەگەر مەن سىلەرگە بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭ، **14** شۇنداقلا مەن بۇگۈن سىلەرگە بۇيرۇغان ھەممە سۆزلەرنىڭ ھېچ بىردىن ئوڭ ياكى سولغا چەتەپ كەتمىسەڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ قۇللۇقىغا كىرمىسەڭ، شۇنداق بولىدۇ. **15** لېكىن شۇنداق بولمىدۇكى، ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرى بىلەن بەلگىلىمىلىرىنى تۇتمىساڭلار ھەم ئۇلارغا ئەمەل قىلمىساڭلار، بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ **16** سەن شەھەردە لەنەتكە قالىسەن، سەھرادىمۇ لەنەتكە قالىسەن. **17** سېۋىتىڭ لەنەتكە قالىدۇ، تەڭنەڭنى لەنەتكە قالىدۇ. **18** بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى، يېرىڭنىڭ مېۋىسى، كالاڭنىڭ نەسىلىرى ۋە قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇغقىنى لەنەتكە قالىدۇ. **19** سەن كىرسەڭمۇ لەنەتكە قالىسەن، چىقساڭمۇ لەنەتكە قالىسەن. **20** سېنىڭ پەرۋەردىگارنى تاشلىغان رەزىل قىلمىشلىرىڭ ئۈچۈن ئۇ سەن يوق قىلىنغۇچە، تېزدىن ھالاك قىلىنغۇچە، قولۇڭ قىلغان بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنىڭ ئۈستۈڭگە لەنەت، پاراكەندىلىك ۋە دەشنەم چۈشۈرىدۇ. **21** پەرۋەردىگار سەن ئىگىلىشكە كىرىدىغان زېمىندىن سېنى يوقاتقۇچە ساڭا ۋابا چاپلاشتۇرىدۇ. **22** پەرۋەردىگار سېنى سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلى، يالۇغلۇق

كېسىلى ۋە بەزگەك كېسىلگە گىرىپتار قىلىپ، قۇرغاقچىلىق، چاۋرىش ئاپىتى ۋە ھال ئاپىتىگە مۇپتىلا قىلدۇ. بۇ ئاپەتلەر سەن يوق قىلىنغۇچە سېنى قوغلايدۇ. **23** بېشىڭنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمان مىستەك، ئاينىڭ ئاستىدىكى يەر تۇمۇردەك بولىدۇ. **24** پەروەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭنى ياغدىغان يامغۇرنى توپا-چاڭ ۋە قۇم قىلىدۇ؛ تۇلار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئاسماندىن ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. **25** پەروەردىگار ئۆزى سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلىدۇ. سەن ئۇلارغا قارشى بىر يول بىلەن بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدن يەتتە يول بىلەن قاچىسەن؛ يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنى دەككە-دۈككىگە سالىدىغان ئوببېكت بولۇپ قالىسىلەر. **26** ئۆلۈكلىرىڭلار ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار بىلەن يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا يەم بولىدۇ؛ ئۇلارنى ھەيدەپتىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **27** پەروەردىگار سېنى مىسىردىكى ساقايماس يارا-چاقلىرى، چىقان-ھۇررەكلەر، تەمرەتكە، قىچىشقاق بىلەن ئۇرىدۇ. **28** پەروەردىگار سېنى سارا كۆلتى، كورلۇق ۋە پارا كەندىلىك بىلەن ئۇرىدۇ. **29** سەن كۈپكۈندۈزدە كور كىشى قارا ئاكۆزدا تەمتىلىگەندەك تەمتىلەپ يۈرسەن، بارلىق يوللىرىڭ ئاقىلايدۇ؛ سەن كۈندىن-كۈنگە پەقەت زۇلۇم بىلەن بۇلاڭچىلىققا ئۇچرىغۇچى بولىسەن، سېنى قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **30** سەن بىر خوتۇن بىلەن ۋەدىلەشسەڭ باشقا بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن ياتىدۇ، ئۆيىنى سالىساڭ ئۇنىڭدا ئولتۇرالمايسەن، تەك تىككەن بولساڭ مېۋىسىنى يېيەلمەيسەن. **31** كالاڭ كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا سويۇلىدۇ، لېكىن گۆشىدىن يېيەلمەيسەن؛ قاراپ تۇرۇپ ئېشىكىڭ سەندىن بۇلاپ كېتىلىدۇ، ساڭا يېنىپ كەلمەيدۇ. قويلىرىڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدۇ، ئۇلارنى ياندۇرۇپ كېلىشكە يارىدەمگە ھېچكىم چىقمايدۇ. **32** ئوغۇل بىلەن قىزلىرىڭ باشقا بىر ئەلنىڭ قولىغا چۈشۈپ، كۆزلىرىڭ پۈتۈن كۈن ئۇلارغا تەلمۈرۈش بىلەن چارچايدۇ؛ لېكىن قولۇڭ ئۇلارنى قۇتقۇزۇشقا ئامالسىز قالىدۇ. **33** يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئەمگەكلىرىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىنى سەن تونۇمايدىغان بىر ئەل يەپ كېتىدۇ؛ سەن بارلىق كۈنلىرىڭدە ئېزىلىپ زۇلۇم تارتىسەن؛ **34** كۆزلىرىڭ كۆرگەن ئىشلاردىن سەن ساراڭ بولۇپ كېتىسەن. **35** پەروەردىگار سېنى تاپىنىڭدىن چوققا ئۈچىگە، تىزىڭ بىلەن پاچاق-پۈتلىرىڭگىچە ساقايماس دەھشەتلىك يارا-چاقلار بىلەن ئۇرىدۇ. **36** پەروەردىگار سېنى ئۆز ئۈستۈڭگە تىكلىگەن پادىشاھىڭنا قوشۇپ ئۆزۈڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭ تونۇمىغان بىر ئەلگە تۇتۇپ بېرىدۇ. سەن شۇ يەردە ئۆزۈپ ياغاچ ۋە تاشتىن ياسالغان باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنىسەن. **37** سەن پەروەردىگار سېنى ئېلىپ باردىغان ھەممە ئەللەر ئارىسىدا ۋەھىمە، سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىك ئوببېكتى بولۇپ قالىسەن. **38** سەن ئېتىزلىققا بېرىپ كۆپ ئۇرۇق چاچىسەن، لېكىن چېكەتكىلەر ئۇلارنى يەپ كېتىپ، ئۇنىڭدىن ئاز يىغىپ كېلىسەن. **39** تاللارنى تىكىپ پەرۋىش قىلىساڭمۇ، ئۇلارنى قۇرتلار يەپ كېتىپ، نە مېۋىسىنى يىغالمايسەن، نە شاراب ئىچەلەيسەن. **40** زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدە زەيتۇن باغلىرىڭ بولسىمۇ، ئۇنىڭ مېيى بىلەن بەدىنىڭنى مەسىھلەپ مايلىيالمايسەن؛ چۈنكى دەرەخلەردىكى مېۋىلەر پىشمايلا چۈشۈپ كېتىدۇ. **41** ئوغۇل ۋە قىز پەرزەنت كۆرسەڭمۇ، لېكىن ئۇلار يېنىڭدا تۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ. **42** سېنىڭ ھەربىر دەرىخىڭ بىلەن يېرىڭنىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلەر ئۇزۇنىڭ قىلىدۇ. **43** ئارا كاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سەندىن بارغانسېرى ئۈستۈن بولۇپ، سەن بارغانسېرى تۆۋەن بولۇپ قالىسەن. **44** ئۇ ساڭا قەرز بەرگۈچى بولىدۇ، ئەمما سەن ئۇنىڭغا قەرز بېرەلمەيسەن. ئۇ باش بولىدۇ، سەن قۇيرۇق بولىسەن. **45** سەن پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايۋ، ئۇ ساڭا تاپىلىغان ئەمر ۋە بەلگىلىمىلەرنى ئۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى سەن ھالاك قىلىنغۇچە سېنى قوغلاپ يېتىپ، ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. **46** بۇ لەنەتلەر ئۆزۈڭ ۋە نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە مەڭگۈلۈك چۈشىدىغان مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەت بولۇپ قالىدۇ. **47** سەن كەڭ ئېچىلىكتە شادلۇق ۋە كۆڭۈل خۇشلۇقى بىلەن پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولمىغاچقا، **48** ئېنىڭ ئورنىغا سەن ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇق، يالىڭاچلىق ۋە ھەر نەرسىنىڭ كەمچىلىكىدە بولۇپ پەروەردىگار ساڭا قارشى ئەۋەتىدىغان دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ قالىسەن؛ ئۇ سېنى ھالاك قىلغۇچە بوينۇڭغا تۆمۈر بويۇنتۇرۇقنى سالىدۇ. **49** پەروەردىگار يىراقتىن، يەنى يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن سەن تىلىنى بىلمەيدىغان، بۈركۈتتەك شۇڭقۇپ كېلىدىغان بىر ئەلنى ساڭا قارشى ئەۋەتىدۇ. **50** ئۇ ئەلپازى ئەشەددىي، قېرىلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايدىغان ۋە ياشلارغا مېھىر كۆرسەتمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ. **51** ئۇ سەن ھالاك بولغۇچە، چارۋىلىرىڭنىڭ نەسلى بىلەن يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ سېنى يوقىتىپ بولمىغۇچە ساڭا ئە ئاشلىق، نە يېڭى شاراب، نە زەيتۇن مېيى، نە كالاڭنىڭ موزايلىرى نە قوي پادىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىدىن بىر نېمنى قويمايدۇ. **52** سەن تايانغان پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى ھەممە ئېگىز، مەھكەم سېپىللىرىڭ ئۈرۈلۈپ چۈشكۈچە، ئۇ پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى بارلىق دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇۋالىدۇ؛ ئۇ پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەرگەن زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدىكى ھەممە دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇۋالىدۇ. **53** شۇ ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىڭنىڭ قىستاپ كېلىشىدىن بىلەن بولغان قامال-قىستاڭنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرى ئىچىدە، پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان، ئۆز تېنىڭنىڭ مېۋىسى بولغان ئوغۇللىرىڭنىڭ گۆشىنى ۋە قىزلىرىڭنىڭ گۆشىنى يەيسەن. **54** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئاراڭلاردىكى نازۇك، ئىنتايىن سىلىق-سىپايە بىر ئادەم قېرىندىشى، قۇچىقىدىكى ئايالى، شۇنداقلا تىنچى تىرىك يالىلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ **55** شۇڭا، دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسىدە سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قينالغىنىڭدا ھېچنېمە قالمىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزى يەۋاتقان يالىرىنىڭ گۆشىدىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئازراقمۇ بەرمەيدۇ. **56** ئاراڭلاردىكى ئەسلىدە نازۇك ۋە سىلىق-سىپايە بولغان، سىلىق-سىپايىلىكى ۋە نازۇكلۇقىدىن پۈتۈى بىلەن يەرگە دەسسەشنىمۇ خالىمايدىغان ئايال قۇچىقىدىكى ئېرى، ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ چۈنكى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسى بىلەن سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قينالغىنىڭدا ھېچنېمە قالمىغاچقا، ئۇ ئۆز پۈتى ئارىلىقىدىن چىققان بالا ھەمراھى بىلەن ئۆزى تۇغقان بالىلىرىنى يوشۇرۇۋېتىپ يەيدۇ. **58** سەن بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن بۇ قانۇنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلمىسەڭ، پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۇلۇغ ۋە ھەيۋەتلىك نامىدىن قورقىساڭ، **59** پەروەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىدىغان ۋابالار ھەم نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابالارنى ئاجايىب قىلىدۇ؛ ئۇ دەھشەتلىك، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان ۋابالارنى ۋە ئېغىر، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە ۋە نەسلىڭگە چۈشۈرىدۇ؛ **60** پەروەردىگار سەن قورقىدىغان، مىسىردىكى بارلىق كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرۈپ، ساڭا چاپلاشتۇرىدۇ. **61** شۇنىڭدەك بۇ قانۇنىي كىتابتا پۈتۈلمىگەن ھەممە كېسەل ۋە ھەممە ۋاباتمۇ پەروەردىگار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئۈستۈڭگە چۈشۈرىدۇ.

62 شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن بولىساڭلارمۇ، ئەمدىلىكتە ئاز بىر تۈركۈم كىشىلەر بولۇپ قالىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدىڭلار. **63** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەروەردىگار ئىلگىرى سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ، سىلەرنى ئاۋۇتقىنىدىن سۈيۈنگەندەك، ئۇ ئەمدى سىلەرنى يوقىتىپ ھالاك قىلىدىغىنىدىن سۈيۈنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن يۇلۇپ تاشلىنىسىلەر. **64** پەروەردىگار سىلەرنى يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگىچە بولغان ھەممە ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ سىلەر ئۆزۈڭلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تونۇمىغان ياغاچ بىلەن تاشتىن ياسالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ **65** سىلەر ئۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا نە ئارام تاپالمايسىلەر، نە تاپىنىڭلار تەرەپ ئۈرىغۇدەك ھېچ مەزمۇت جاي بولمايدۇ؛ پەروەردىگار بەلكى شۇ يەردە سىلەرنىڭ كۆڭۈلىلارنى غۇۋالاشتۇرۇپ تىترىتىپ، كۆزۈڭلارنى قاراڭغۇلاشتۇرۇپ جىنىڭلارنى سولاشتۇرىدۇ. **66** سىلەر قاراپ تۇرۇپ جىنىڭلار قىلدا ئېسىلىقتەك تۇرىدۇ؛ سىلەر كېچە-كۈندۈز دەككە-دۈككىدە بولۇپ جىنىمدىن ئايرىلىپ قالارمەنمۇ؟ ـ دەپ قورقىسىلەر؛ **67** كۆكۈڭنى باسقان ۋەھىمە ۋە پارا كەندىچىلىك ۋە كۆزلىرىڭ كۆرگەن كۆرۈنۈشلەر تۆپەيلىدىن ئەتىگىنى: «كاشكى كەچ بولسىدى!»، كەچتە بولسا: «كاشكى ئەتىگەن بولسىدى!» دەيسەن. **68** پەروەردىگار سىلەرگە ۋەدە قىلىپ: «سىلەر بۇ يولنى ئىككىنچى يەنە كۆرمەيسىلەر» دېگەن شۇ يول بىلەن سىلەرنى كېمىگە چۈشۈرۈپ مىسىرغا ياندۇرىدۇ. سىلەر شۇ يەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا تۇزۇڭلارنى ساتىسىلەر، لېكىن سىلەرنى ئالغىلى ئادەم چىقمايدۇ.

29 تۇۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار ئىسرائىللار بىلەن ئەھدە باغلاش ئۈچۈن مۇتاۋ زېمىنىدا مۇساغا تاپىلىغان سۆزلەردۇر. بۇ ئەھدە پەرۋەردىگار تۇلار بىلەن ھورەبدە قىلغان ئەھدىدىن باشقا بىر ئەھدە ئىدى. **2** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ تۇلارغا مۇنداق دېدى: «سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر زېمىنىدا پىرەۋنگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە زېمىنىنىڭ ھەممە پېرىدە كۆز ئالدىڭلاردا نېمە ئىش قىلغىنىنى كۆردۈڭلار، **3** يەنى شۇ چوڭ ئاپەتلەر بىلەن تۇلۇغ مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى تۈز كۆزۈڭلار بىلەن كۆردۈڭلار. **4** لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرگە بۈگۈنگىچە چۈشىنىگۈدەك كۆڭۈل، كۆرگۈدەك كۆز ۋە ئاڭلىغۇدەك قۇلاق بەرمىدى. **5** مەن قىرىق يىل سىلەرنى بايا‌ۋاندا يېتەكلەپ يۈردۈم؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئېتىۋىڭلاردىكى كىيىملىرىڭلار كونىرمىدى، پۇتۇڭلاردىكى كەشىڭلارمۇ كونىراپ كەتمىدى. **6** خۇدا تۇزىنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىنى بىلىشۈن دەپ، سىلەرگە يېيىشكە نان، ئىچىشكە شاراب ياكى كۈچلۈك ئىچىملىك ئېسىپ قىلمىدى. **7** سىلەر بۇ جايغا يېتىپ كەلگىنىڭلاردا ھەشبونىنىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگ بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئەمما بىز تۇلارنى تۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق؛ **8** بىز تۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئېلىپ رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بەردۇك. **9** ئەمدى سىلەر ھەممە ئىشلىرىڭلاردا راۋاج تېپىش ئۈچۈن بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىنى تۇتۇپ، تۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. **10** بۈگۈن ھەممىڭلار ـ قەبىلە باشلىقلىرىڭلار، ئاقسقاللىرىڭلار، ئەمەلدارلىرىڭلار، شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئەرلىرى، **11** كىچىك بالىلىرىڭلار، ئايالىلىرىڭلار، چېدىرگاھىڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇسىپارلار، شۇنداقلا ئوتۇن كەسكۈچىلىرىڭلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلىرىڭلارمۇ، ھەممىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىسىلەر؛ **12** مەقسەت شۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۈگۈن سىلەرگە بەرگەن قەسىمى بىلەن باغلىغان ئەھدىگە داخىل بولۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر، **13** ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ تۇ سىلەرنى بۈگۈن تۈزىگە خاس بىر خەلق قىلىپ سىلەرگە ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قىلغان قەسىمى بويىچە تۈزى سىلەرگە خۇدا بولۇشتۇر. **14** لېكىن مەن بۇ ئەھدە ۋە قەسەمنى يالغۇز سىلەر بىلەنلا ئەمەس، **15** بەلكى بۈگۈن بىز بىلەن بۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلار، شۇنداقلا بۈگۈن بۇ يەردە بىز بىلەن بىرگە بولمىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەنمۇ تۈزۈشىمەن **16** (چۈنكى سىلەر بىزنىڭ مىسىر زېمىنىدا قانداق تۇرغانلىقىمىز ۋە سەپىرىمىزدە ئەللەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قانداق ئۆتۈپ كەلگىنىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر؛ **17** سىلەر تۇلارنىڭ ئارىسىدىكى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى، تۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ياغاچ، تاش، ئالتۇن ۋە كۈمۈشتىن ياسالغان بۇتلارنى كۆردۈڭلار). **18** ئەھدىنىڭ مەقسىتى بولسا، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەر، ھەربىر ئايال، ھەربىر ئائىلە ۋە ھەربىر قەبىلىلىرىڭلاردىن بۈگۈن كۆڭۈل پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن يېنىپ، شۇ ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كېتىدىغان ھېچ كىشى بولمىسۇن، شۇنداقلا ئاراڭلاردا ئۆت سۈيى ۋە ئەمەن چىقىرىدىغان يىلتىز پەيدا بولۇپ قالمىسۇن ئۈچۈندۇر. **19** دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇكى، شۇ ئەنەتە سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۆز كۆڭلىدە ئۆز-ئۆزىنى بەخت-بەركەتلىك ساناپ: «مەن قانچە باشباشتاقلىق بىلەن ماڭسامۇ، تىنچ-ئامانلىقتا ئۆرۈپرىمەن»، دېگۈچى شۇنداق بىر كىشى بولىدۇ؛ نەتىجىدە، نەم يەرمۇ چاڭقاق يەرگە ئوخشاشلا ۋەيران قىلىنىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مۇنداق كىشىنى ئەپۇ قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بىلەن ئوتلۇق قەھرى تۇتۇنىدەك شۇ كىشىگە چۈشىدۇ؛ بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتلەر ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدىن ئۆچۈرىدۇ. **21** پەرۋەردىگار بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەھدىنىڭ ھەممە لەنەتلىرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرىدىن ئۇنى ئايرىپ چىقىپ، ئاپەتكە مۇپتىلا قىلىدۇ. **22** كەلگۈسى دەۋر بولسا، يەنى سىلەردىن كېيىن چىقىدىغان بالىلىرىڭلار ۋە شۇنداقلا يىراق يۇرتىدىن كەلگەن مۇسىپارلار پەرۋەردىگار شۇ زېمىنىنىڭ ئۇستىگە ئەۋەتكەن بالا-يىتىپەتلەر بىلەن كېسەللەرنى كۆرىدۇ؛ **23** پەرۋەردىگار غەزىپى ۋە قەھرى بىلەن ۋەيران قىلغان سودوم، گومورىا، ئادماھ ۋە زەبوئىملارنىڭ ۋەيرانچىلىقىدەك زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى گۈگۈگۈرتلىشىپ، شورلىشىپ، كۆيۈپ كەتكىنىنى، تېرىقچىلىقمۇ، ھوسۇلمۇ بولمىغىنىنى، ئوت-چۆپمۇ ئۈنمىگىنىنى كۆرىدۇ؛ **24** بۇنى كۆرگەنلەر، ھەتتا ھەممە ئەل-يۇرت: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا مۇنداق قىلغاندۇ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ غەزىپى شۇنچە قاتتىق، ئەشەددىي بولغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ؛ **25** ئاندىن تۇلارغا جاۋاب بېرىلىپ: «تۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ تۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىدا تۇلار بىلەن بېكىتكەن ئەھدىنى تاشلاپ، **26** بېرىپ تۇلارنىڭ نېسىۋىسى بولمىغان، تۈزىمۇ تونۇمىغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، تۇلارغا چوقۇنغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. **27** مانا بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بۇ زېمىنغا تۆتىشىپ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتنى ئۇنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار غەزەپ، ئاچچىق ۋە زور قەھر بىلەن ئۇلارنى يۇرتىدىن يۇلۇپ، باشقا بىر يۇرتقا تاشلىدى» ـ دېيىلدۇ. **29** ھەربىر يوشۇرۇن سىرلار بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭكىدۇر، لېكىن ھەرقانداق ئاشكارىلانغان ۋەھىيلەر بولسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە تەۋە قىلىشىمىز ئۈچۈن ئەبەدگىچە بىز ۋە بالىلىرىمىزنىڭكىدۇر.

30 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بارلىق ئىشلار، يەنى مەن سېنىڭ ئالدىڭدا قويغان بۇ بەركەت بىلەن لەنەت بېشىڭغا چۈشكىنىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھەيدىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋېتىپ بۇلارنى ئېسىگگە ئېلىپ كۆڭۈل بۇلۇپ، **2** تۈزۈڭ ۋە بالىلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۈگۈن ساڭا ئەمر قىلغان بارلىق ئىشلارغا پۈتۈن قەلبىڭ ۋە پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئىتائەت قىلساڭ، **3** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ، ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۈزىگە ھەيدىۋەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. **4** گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ چېتىگىچىمۇ ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولسىمۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن يىغىپ چىقىدۇ. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈرىدۇ ۋە سەن ئۇنى ئىگىلەيسەن؛ تۇ ساڭا ياخشىلىق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ساندىن زىيادە كۆپ قىلىدۇ؛ **6** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن سۆيۈشكە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قەلبىڭنى ۋە نەسىلىڭنىڭ قەلبىنى خەتنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھايات ياشايسىلەر. **7** شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ ھەممە ئەنەتلەرنى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە، سىلەرگە نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىگە، سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدۇ. **8** سىلەر بولسا ئاڭلار يېنىپ كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۈگۈن سىلەرگە تاپىلىغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىسىلەر. **9** شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قوللىرىڭلارنىڭ ھەممە ئىشىدا، بەدىنىڭلارنىڭ مېۋىسىنى، چارپاي مالىلىرىڭلارنىڭ مېۋىسىنى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنمۇ ئاۋۇتۇپ سىلەرنى زور ياشىنىدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنگەندەك، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنىدۇ. **10** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ، پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تەرىپىگە بۇرۇلساڭلارلا، شۇنداق بولىدۇ. **11** چۈنكى مەن بۈگۈن ساڭا تاپىلىغان بۇ ئەمر سەن ئۈچۈن كارامەت ئىش ئەمەس ياكى سەندىن يىراقمۇ ئەمەس. **12** بۇ ئەمر ئاسمانىنىڭ ئۈستىدە ئەمەس، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمىزىمىز ئۈچۈن كىم ئاسمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ چۈشۈپ بىزگە ئاڭلىتىدۇ؟» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **13** ۋە شۇنىڭدەك بۇ ئەمر دېڭىزنىڭ تۇ تەرىپىدىمۇ ئەمەستۇر، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن كىم دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ بىزگە ئاڭلىتىدۇ» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **14** چۈنكى بۇ سۆز بولسا ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقاق ئۈچۈن ساڭا بەك يېقىن، يەنى ئاغزىڭدا ۋە كۆڭلۈڭدە باردۇر. **15** مانا، مەن بۈگۈن ئالدىڭلاردا ھايات بىلەن ياخشىلىق، ئۆلۈم بىلەن يامانلىقنى قويدۇم؛ **16** چۈنكى ئۆزۈم ساڭا ھۆكۈم بېرىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىڭلار، دەپ بۈگۈن سىلەرگە تاپىلىدىم، شۇنداق قىلساڭلار سىلەر ياشاپ ۋاۋۇپ، ئۇنى

ئىگلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا بارغىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلەيدۇ.
17 لېكىن ئەگەر كۆڭلۈڭنى تەتۈر قىلىپ، قۇلاق سالماي ئازدۇرۇلۇپ، باشقا ئىلاھلارغا
باش تۇرۇپ چوقۇنغىلى تۇرساڭ، 18 مەن شۇنى بۈگۈن سىلەرگە ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىپ
قويايكى، سىلەر ھالاك بولماي قالمايسىلەر؛ سىلەر ئۇنى ئىگلەشكە ئىئوردان دەرياسىدن
ئوتۇپ باردىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇزۇن ئومۇر كۆرەلەيسىلەر. 19 مەن بۈگۈن
ھايات بىلەن ئۆلۈمنى، بەركەت بىلەن لەنەتنى ئالدىڭدا قويغىنىمغا ئاسمان بىلەن زېمىننى
ئۈستۈڭگە گۇۋاھ بولۇشقا چاقىرىمەن؛ ئەمدى ئۇرۇقۇڭ ۋە نەسلىڭ ياشاي دېسەڭلار، ھاياتنى
تاللىۋال، 20 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇنىڭغا
باغلانغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆزىنى سېنىڭ ھاياتىڭ ۋە ئومرۇڭنىڭ ئۇزۇنلۇقىدۇر، چۈنكى شۇنداق
قىلساڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا: «مەن سىلەرگە ئۇنى
بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا ئۇرىسەن».

31

ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ 2 ئۇ مۇنداق دېدى:
«مەن بۈگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىرىدىم؛ ئەمدى سىلەرگە سەردار يا كى باشلىغۇچى
بولالمايمەن. پەرۋەردىگار ماڭا: سەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدن ئوتىمەيسەن، دېگەندى.
3 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەرنى يېتەكلەپ [دەريادىن] ئوتۇپ، بۇ
ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگىلەيسىلەر؛
پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، يەشۇئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەريادىن] ئوتىدۇ.
4 پەرۋەردىگار سىھون بىلەن ئوگ دېگەن ئىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ
زېمىنىنى ھالاك قىلغانىدەك، ئۇ بۇ ئەللەرگىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. 5 ئەمما پەرۋەردىگار ئۇلارنى
قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلەرگە تاپىلىغان پۈتكۈل ئەمر بويىچە ئۇلارغا مۇئامىلە
قىلىسىلەر. 6 جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىترىمەڭلار، ئۇلاردىن ھېچ
قورقماڭلار؛ چۈنكى سىلەر بىلەن بىرگە بارغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر؛ ئۇ
سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ». 7 ئاندىن مۇسا يەشۇئانى
چاقىرىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «سەن جۈرئەتلىك ۋە
قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى بۇ خەلق پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ بېرىشكە
ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرگەندە سەن ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارغا
ئۇنى ئىگىلىتىپ مىراس قىلدۇرىسەن. 8 مانا، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار
ئۆزىدۇر؛ ئۇ سەن بىلەن بىللە بولۇپ سەندىن ۋاز كەچمەيدۇ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ!
سەن قورقمىغىن، پارا كەندە بولما!» ـ دېدى. 9 مۇسا بۇ قانۇننى يېزىپ بولۇپ، ئۇنى
پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىينىڭ ئەۋلادى بولغان كاھىنلار
بىلەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 10 مۇسا ئۇلارغا مۇنداق
بۇيرۇدى: ـ «ھەر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرقى يىلىدا، يەنى ئازادلىق يىلى دەپ بېكىتىلگەن ۋاقىتتا،
«كەپىلەر ھېيتى» باشلانغاندا، 11 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ
ھۇزۇرىدا جەم بولۇش ئۈچۈن ئۇ تاللايدىغان جايغا يىغىلغاندا، ئۇنى ئاگلىسۇن دەپ پۈتكۈل
ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بۇ قانۇننى ئوقۇپ بېرىسەن. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن [شۇ چاغدا] بارلىق
خەلقنى، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بالا بولسۇن، قوۋۇقلىرىڭنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتقان
مۇساپىر بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاگلاپ، ئۇ گىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن
قورقۇپ، بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىنى ئوتۇپ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلسۇن، دەپ ئۇلارنى
يىغقىن. 13 شۇنداق بولسا، ئۇلارنىڭ بۇ قانۇننى تونۇمىغان بالىلىرىمۇ ئۇنى ئاگلاپ ئۇگىنىپ،
سىلەر ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدن ئوتۇپ بارىدىغان زېمىندا ياشىغان بارلىق كۈنلىرىدە
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقىدىغان بولىدۇ». 14 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق سۆز
قىلىپ: «مانا سېنىڭ تۇلىدىغان ۋاقتىڭ يېقىنلىشىپ قالدى. ئەمدى يەشۇئانى چاقىرغىن،
ئىككىڭلار جامائەت چېدىرىغا بېرىپ شۇ يەردە ھازىر بولۇڭلار. مەن ئۇنىڭغا ۋەزىپە
تاپشۇرىمەن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن يەشۇئا ئىككىسى بېرىپ، جامائەت چېدىرىدا
ھازىر بولدى. 15 پەرۋەردىگار بۇلۇت تۈۋرۈكىنىڭ ئىچىدە كۆرۈندى؛ بۇلۇت تۈۋرۈكى
چېدىرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئۈستىدە توختىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:
«مانا، سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قېشىدا ئۇخلاش ئالدىدا تۇرىسەن؛ ئاندىن بۇ خەلق قوزغىلىپ،
باردىغان زېمىندىكى يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، مېنى تاشلاپ، مەن
ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدىنى بۇزىدۇ. 17 شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا ئۆتىشىپ، مەن
ئۇلارنىمۇ تاشلاپ، ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن. ئۇلار يۇتۇۋېتىلىدۇ، كۆپ بالا-يىئاپەت ۋە
كۈلپەتلەر بېشىغا چۈشىدۇ ۋە ئۇلار شۇ ۋاقىتتا: «شۇبھىسىزكى، خۇدايىمىز ئارىمىزدا بولمىغىنى
ئۈچۈن، بۇ بالالار بېشىمىزغا چۈشتى» ـ دەيدۇ. 18 لېكىن مەن ئۇلارنىڭ باشقا ئىلاھلارغا
مايىل بولۇپ ئەگىشىپ، قىلغان ھەممە رەزىللىكلىرى ئۈچۈن شۇ كۈنى يۈزۈمنى پۈتۈنلەي
يوشۇرىمەن. 19 ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئۇنى ئىسرائىللارغا
ئۆگىتىڭلار، بۇ غەزەلنىڭ كېيىن ئىسرائىللارنىڭ ئەۋلادىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى
ئۈچۈن ئۇنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالغىن. 20 چۈنكى مەن ئۇلارنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم
بىلەن ۋەدە قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يۇرتقا كىرگۈزىمەن؛ ئاندىن
ئۇلار يەپ تويۇپ، سەمىرىگەندە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قوللۇقىغا كىرىدۇ
ۋە مېنى كۆزگە ئىلماي ئەھدەمنى بۇزىدۇ. 21 ئەمما شۇنداق بولىدۇكى، كۆپ بالا-يىئاپەتلەر
بىلەن كۈلپەتلەر ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكىنىدە، بۇ غەزەل ئۇلارنى ئەيىبلەپ گۇۋاھ بېرىدۇ؛
چۈنكى بۇ غەزەل ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئاغزىدا ئۇنتۇلمايدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئۇلارغا
قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا تىنچى كىرگۈزمەيلا ئۇلارنىڭ نىمە خىيال قىلىۋاتقىنىنى
ئۇيدان بىلىمەن». 22 شۇلارنى دەپ، مۇسا شۇ كۈنى بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئىسرائىللارغا
ئۆگەنتى. 23 ئاندىن [پەرۋەردىگار] نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا: «جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن،
چۈنكى سەن مەن ئىسرائىللارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا ئۇلارنى باشلاپ
كىرىسەن ۋە مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن» دەپ ئەمر قىلدى. 24 مۇسا بۇ قانۇننىڭ
سۆزلىرىنى بىر كىتابقا پۈتۈنلەي يېزىپ بولغاندىن كېيىن 25 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە
ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا بۇيرۇپ مۇنداق دېدى: 26 ـ بۇ قانۇن كىتابىنى
سىلەرنىڭ ئەيىبىگىلەرگە گۇۋاھچى بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ
ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا قويۇڭلار. 27 چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئاسىي ۋە بوينۇقلار
قاتتىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. مانا، مەن تىنچى تارا گلاردا تىرىك تۇرسام پەرۋەردىگارغا
ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار، ئۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەر تېخىمۇ شۇنداق قىلىسىلەر! 28
مەن ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىتىشىم ئۈچۈن، شۇنداقلا يەر
بىلەن ئاسمانىنى ئۇلارنىڭ ئەيىبىگە گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىشىم ئۈچۈن ئەمدى مېنىڭ
ئالدىمغا قەبىلىلىرىڭلارنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ۋە ئەمەلدارلىرىنى يىغىڭلار. 29 چۈنكى
ئۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەرنىڭ تۈپىتىن بۇزۇلۇپ، مەن سىلەرگە ئەمر قىلغان يولدىن چەتنەپ
كېتىدىغىنىڭلارنى بىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا كۈلپەتلەر بېشىڭلارغا
چۈشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، قوللىرىڭلارنىڭ
ئىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغايسىلەر». 30 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل
جامائىتى ئالدىدا بۇ غەزەلنىڭ تېكىستىنى باشتىن-ئاخىرغىچە ئوقۇپ بەردى: ـ

32

«قۇلاق سېلىڭلار، ئەي ئاسمانلار، مەن سۆزلەي؛ ئاغزىمنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلا،
ئى يەر-زېمىن! 2 تەلىم بولسا يامغۇردەك ياغدۇ، سۆزلىرىم شەبنەمدەك تامىدۇ، يۈمران
ئوت-چۆپ ئۈستىگە چۈشكەن سىم-سىم يامغۇردەك، كۆكۈرالىقىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن
خاسىيەتلىك يامغۇردەك بولىدۇ. 3 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى بايان قىلىمەن؛
ئەمدى خۇدايىمىزنى ئۇلۇغ دەپ جاكارلاڭلار! 4 ئۇ قورام تاشتۇر، ئۇنىڭ ئەمەللىرى
مۇكەممەلدۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق يوللىرى ھەققانىيدۇر. ئۇ ناھەقلىقى يوق، ۋاپادار بىر خۇدا، ئادىل
ۋە دىيانەتلىكتۇر. 5 ئەمما [ئۆز خەلقى] ئۇنىڭغا بۇزۇقلۇق قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى
ئۇنىڭ ئۆز بالىلىرىنىڭكىدەك بولمىدى ـ مانا بۇ ئۇلارنىڭ ئەيىبىدۇر! ئۇلار ئەگرى ۋە ئېپلاس
بىر نەسىلدۇر! 6 ئەي ئەخمەق ۋە نادان خەلق، پەرۋەردىگارنىڭ ياخشىلىقىنى شۇنداق
يانىدۇرامسەن؟ ئۇ سېنى بەدەل تۇلەپ ھۆر قىلغان ئاتاڭ ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى يارىتىپ،
سېنى تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئۆتكەن كۈنلەرنى ئېسىڭگە ئالغىن، دەۋردىن-دەۋرگىچە
ئۆتكەن يىللارنى ئويلىغىن؛ ئاتاڭدىن سورا، ئۇ سا گا دەپ بېرىدۇ، ئاقساقاللىرىڭغا سوئال

قوي، ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. **8** ھەممىدن ئالىي بولغۇچى ئەللەرنىڭ ئۇلۇشىنى ئۇلارغا ئۆلەشتۈرگەنده، ئادەمئاتىنىڭ پەرزەنتلىرىنى بىر-بىردىن بۆلگىنىده، ئۇ خەلقلەرنىڭ چېگرىلىرىنى ئىسرائىل بالىلىرىنىڭ سانىغا قاراپ بېكىتكەن. **9** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىۋۇسى بولسا ئۆنىڭغا خاس بولغان خەلقىدۇر؛ ياقۇب خۇددى چەك تاشلىنىپ چىققاندەك، ئۇنىڭ مىراسىدۇر. **10** ئۇ ئۇنى چۆل بىر زېمىندا، شامال ھۇۋلايدىغان دەھشەتلىك بىر بايا‌ۋاندا ئۇنى تاپتى؛ ئۇنى ئوراپ ئەتراپىدا قوغداپ تۇردى، ئۇنى كۆز قارىچۇقىدەك ساقلىدى؛ **11** خۇددى بۇركۈت ئۇز چاڭگىسىنى تەۋرىتىپ، بالىلىرىنىڭ ئۈستىدە پەرۋاز قىلىپ، قاناتلىرى بىپىپ ئۇلارنى پەيلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرگىنىدەك، **12** پەرۋەردىگارمۇ ئۆنىڭغا شۇنداق يالغۇز يېتىپ كېچىلىك قىلدى، ھېچقانداق يات ئىلاھ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەمەس ئىدى. **13** ئۇ ئۇنى يەر يۈزىنىڭ ئېگىز جايلىرىغا مىندۇردى، ۋە ئۇ ئېتىزلىقىنىڭ مەھسۇلاتىدىن يېدى، ئۇ ئۇنىڭغا قىيا تاشتىن ھەسەل شورىتىپ، چاقماق تېشىدىن زەيتۇن مېيى شوراتتى؛ **14** ساۋۇ كالا قايمىقى بىلەن قوي سۈتىنى ئېچىكۈزۈپ، قوزىلارنىڭ يېغىنى، باشاندىكى قوچقارلار ۋە تېكىلەرنىڭ گۈشىنى يېگۈزۈپ، ئېسىل بۇغداينىڭ ئېسىل دانىلىرىدىن يېگۈزدى، سەن بولساڭ ئۇزۇم قېنى بولغان ساپ شارابنى ئىچتىڭ. **15** لېكىن يەشۇرۇن سەمىرىپ تەپىكەك بولۇپ قالدى، بەرھەق، سەن سەمىرىپ كەتتىڭ، بوردىلىپ كەتتىڭ، تويۇنۇپ كەتتىڭ! ئۇ ئۆزىنى ياراتقان تەڭرىنى تاشلاپ، ئۇز نىجاتىنىڭ قورام تېشىنى كۆزگە ئىلمىدى. **16** ئۇلار بولسا يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇنىڭ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەسىتىنى قوزغىدى، يىرگىنچلىك ئىشلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى كەلتۈردى. **17** ئۇلار ئىگە-تەڭرىسى ئەمەس جىنلارغا، ئۆزى بىلمەيدىغان ئىلاھلارغا، ئاتا-بوۋىلىرىمۇ قورقمايدىغان، يېڭى پەيدا بولۇپ قالغان ئىلاھلارغا قۇربانلىق قىلدى. **18** سەن ئۆزۈڭنى تۇرەلدۇرگەن قورام تاشنى كۆزگۈڭدىن چىقاردىڭ، سېنى ئاپىرىدە قىلغان تەڭرىنى ئۇنتۇزدۇڭ. **19** پەرۋەردىگار بۇنى كۆرۈپ، ئۇغۇل-قىزلىرىنىڭ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگىنىدىن، ئۇلاردىن بىزار بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ **20** «مەن ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن، ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈپ باقاي؛ چۈنكى ئۇلار ئېپلاس بىر نەسىلدۇر، قەلبىدە ۋاپادارلىقى يوق بالىلاردۇر. **21** ئىگە-تەڭرىسى ئەمەسلەر بىلەن ھەسىتىمنى كەلتۈردى، ئەرزىمەس مەبۇدلىرى بىلەن قەھرىمنى قوزغىدى، شۇڭا «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغايمەن، نادان بىر ئەل ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرىمەن. **22** چۈنكى مېنىڭ غەزىپىمدىن بىر ئوت ئۇتاشتى؛ ئۇ تەھتىسارانىڭ تېگىگىچە كۆيۈپ باردۇ، ئۇ يەر بىلەن ئۇنىڭ مەھسۇلاتىنى يەپ كېتىدۇ، ۋە تاغلارنىڭ ئۇللىرىنىمۇ ئوتاشتۇرىدۇ. (Sheol h7585) **23** مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بالا‌يىئاپەتلەرنى دۈۋىلەيمەن؛ يا-ئوقلىرىمنى بىرنى قويماي ئۇلارغا ئاتىمەن. **24** ئۇلار ئاچارچىلىقتىن يېگەلەپ كېتىدۇ، تومۇز ئىسسىق ۋە ۋابانىڭ نەشتەرلىرى تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلارغا قارشى يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ چىشلىرىنى، توپىدا ئۈمىلگۈچىلەرنىڭ زەھرىنى ئەۋەتىمەن. **25** تاشقىردا قىلىچ ئۇلارنى مۇسىبەتكە سالىدۇ، ئېچىكىردە ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئۇ يىگىت بىلەن قىزنى، ئەمچەكتىكى بالا بىلەن ئاق چاچلىقنى ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. **26** مەن: «ئۇلارنى چېپىۋېتىمەن، ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدن ئۇلارنىڭ نامىنى ئۆچۈرىمەن» ـ دەيتتىم، **27** بىراق دۈشمەننىڭ مەسخىرە قىلىشىدىن قورقۇم؛ ئىسرائىلنىڭ رەقىبلىرى بۇ ئىشنى خاتا چۈشىنىپ: ـ بۇ ئىش بىزنىڭ قولىمىزنىڭ كۆچلۈكلۈكىدىن بولغان بولسا كېرەك، پەرۋەردىگار بۇنى ھېچ قىلمىدى» دېمىسۇن دەپ، [بۇ ئىشنى قىلمىدىم]. **28** ئىسرائىل نەسىھەتسىز مەھرۇم بولغان بىر ئەل، ئۇلارنىڭ ھېچ ئەقىل-پەمى يوقتۇر. **29** ئاھ، ئۇلار دانا بولسىدى! شۇنداق بولسا بۇنى چۈشىنىپ، ئۇز ئاقىۋىتى قانداق بولىدىغىنىنى ئويلايتتى! **30** ئەگەر ئۇلارنىڭ قورام تېشى ئۇلارنى سېتىۋېتىمگەن بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ بەرمىگەن بولسا، بىر كىشى قانداقمۇ مىڭ كىشىنى ھەيدەيەلەيتتى؟، ئىككى كىشى قانداقمۇ ئون مىڭ كىشىنى قاچۇرالايتتى؟ **31** چۈنكى باشقىلارنىڭ قورام تېشى بولسا بىزنىڭ قورام تېشىمىزدەك ئەمەستۇر. بۇنىڭغا دۈشمەنلىرىمىز ئۆزلىرى گۇۋاھلىق بەرسۇن! **32** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تېلى سودومنىڭ ئۈزۈم تېلىدىن، گومورراننىڭ ئېتىزلىقىدىن چىققاندۇر؛ ئۈزۈملىرى زەھەرلىك ئۈزۈملەردۇر، ئۇلارنىڭ ھەربىر ساپىقى ئاچچىقتۇر،

33 شارابى بولسا ئەجدىھالارنىڭ زەھىرىدۇر، كوبرالارنىڭ ئەجەللىك زەھىرىدۇر. **34** [پەرۋەردىگار]: «بۇلارنىڭ [ھەممىسى] مېنىڭكىدە ساقلاقلىق ئەمەسمۇ؟ ئۇز خەزىنىلىرىمدە مۇھۇرلەنگەن ئەمەسمۇ؟ **35** ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، ياماناللىقنى قايتۇرۇشمۇ شۇنداق، بۇلار ئۇلار پۇتلىشىدىغان ۋاقىتقىچە ساقلاقلىق تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ بالا‌يىئاپەتلىك كۈنى يېقىنلاشماقتا، ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار بولسا تېز كېلىۋاتىدۇ. **36** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆچى تۈگەپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ [ئازىيىپ]، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپلەرنىڭمۇ قالمىغىنىنى كۆرگەنده، ئۇ ئۇز خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇز بەندىلىرىگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىدۇ. **37** ئۇ ۋاقىتتا ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «قېنى، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى؟ ئۇزىگە تاياڭ قىلغان قورام تېشى ئەمدى قەيەردىدۇر؟ **38** ئۇلارنىڭ ئوتكۈزگەن قۇربانلىقلىرىنىڭ يېغىنى يېگەن، ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرىدىكى شارابنى ئىچكەنلەر قەيەرگە كەتتى؟ ئەمدى ئۇلار ئۇرنىدىن تۇرۇپ سىلەرگە ياردەم بېرىپ، پاناھكىلار بولسۇن! **39** ئەمدى مەن ئۇزۇمۇم، پەقەت مەنلا «شۇ»دۇرمەن، ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ بىلىڭلار. مەن ئۇلتۇرۇپ تىرىلدۇرىمەن، زەخىملەندۈرۈپ ساقايتىمەن، ۋە ھېچكىم مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **40** چۈنكى مەن قولۇمنى ئاسمانلارغا كۆتۈرۈپ: ـ «ئەبەدگىچە ھاياتتۇرمەن» دەپ ئېيتىپ، **41** چاقناپ تۇرىدىغان قىلىچىمنى ئىتتىك قىلىمەن، مېنىڭ قولۇم ئادالەتنى قورال قىلىپ تۇتىدۇ، دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالىمەن، مەندىن نەپرەتلەنگۈچىلەرنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇلارغا ياندۇرىمەن! **42** مەن يا ئوقلىرىمنى قان ئېچىكۈزۈپ مەست قىلىمەن، مېنىڭ قىلىچىم گۆش يەيدۇ، مەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن ئەسىرلەرنىڭ قېنىنى، دۈشمەننىڭ سەردارلىرىنىڭ باشلىرىنى يەپ-ئىچىدىغان قىلىمەن».

43 ئەي ئەللەر، ئۇنىڭ خەلقى بىلەن بىللە شادلىنىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۇز بەندىلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالىدۇ، ئۇز دۈشمەنلىرىگە قىساس ياندۇرىدۇ، ئۇز زېمىنى بىلەن خەلقى ئۈچۈن كەچۈرۈم- كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىدۇ». **44** ئەمدى مۇسا بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا كېلىپ بۇ غەزەلنىڭ بارلىق سۆزلىرىنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بەردى. **45** ئاندىن مۇسا بۇ ھەممە سۆزلەرنى بارلىق ئىسرائىل ئالدىدا ئاخىرلاشتۇرۇپ **46** ئۇلارغا سۆز قىلىپ: «مەن بۈگۈن ئوتتۇرا گلاردا سىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇپ گۈۋاھلىق بەرگەن بۇ بارلىق سۆزلەرگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار، سىلەر بۇلارنى بالىلىرىڭلارغا تاپىلاپ: «بۇ قانۇننىڭ ھەممە سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» دەپ بۇيرۇشۇڭلار كېرەك. **47** چۈنكى بۇ سۆز سىلەرگە مۇناسىۋەتسىز، قۇرۇق سۆز ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ ھاياتىڭلاردۇر! سىلەر ئۇ زېمىنى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئوتىسىلەر؛ ئۇتۇقىدىن كېيىن ئۇ زېمىندا بۇ سۆز ئارقىلىق ئۇزۇن ئومۇر كۆرىسىلەر» ـ دېدى. **48** يەنە شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **49** سەن ئۇشبۇ ئابارىم تېغىغا، يەنى يېرىخونىڭ ئۇتىتۇرىدىكى، موئابنىڭ زېمىنىدىكى نېبو تېغىغا چىققىن ۋە شۇ يەردە مەن ئىسرائىللارغا ئۇز تەۋەلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىدىغان قاناننى كۆزگىن. **50** ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن ھور تېغىدا ئۇلۇپ ئۇز خەلقلىرىگە قوشۇلغاندەك، سەنمۇ چىقىدىغان شۇ تاغدا ئۇلۇپ خەلقلىرىگە قوشۇلغىن؛ **51** چۈنكى سىلەر زىن چۆلىدىكى مەريباھ-قادەشنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىغا بارغاندا، ئىككىڭلار ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماڭا ۋاپاسىزلىق كۆرسىتىپ، ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مېنى «مۇقەددەس» دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار. **52** شۇڭا سەن ئىسرائىللارغا بېرىدىغان شۇ زېمىنى ئۆزۈلۈگۈدا كۆرىسەن، لېكىن ئۇنىڭغا كىرەلەيسەن.

33

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ ئۆلۈمىدىن ئىلگىرى ئىسرائىللارنى بەركەتلەشكە تىلگەن بەخت-تىلەكلىرى مۇنۇلار: ـ **2** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار ئۇزى سىناي تېغىدىن كېلىپ، سېئىردىن چىقىپ [ئىسرائىل] ئۈستىگە پارلىدى، پاران تېغىدىن پەيدا بولۇپ چاقنىدى، ئۇ ئومەنلىگەن مۇقەددەس‌لەرنىڭ ئوتىتۇرىسىدىن چىقىپ كەلدى؛ ئوڭ قولىدىن ئىسرائىلغا ئاتالغان ئوتلۇق بىر قانۇن چىقتى. **3** دەرھەقىقەت، ئۇ خەلقىنى سۆيىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىڭ قولۇڭدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئايىغىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، سۆزلىرىڭگە مۇيەسسەر بولىدۇ. **4** مۇسا بىزگە بىر قانۇن بۇيرۇپ، بۇنى ياقۇبنىڭ جامائىتىگە مىراس قىلىپ بەردى؛ **5** خەلقىنىڭ سەردارلىرى جەم بولۇپ،

ئسرائلنىڭ قەبىللىرى بىر يەرگە يىغىلغاندا، ئۇ يەشۇرۇننىڭ ئوتتۇرىسىدا پادىشاھدەك بولدى.
6 «رۇبەن بولسا، ئادەملىرى تۆلۈپ كەتمەي، ھايات تۇرسۇن؛ ئۇنىڭ ئادەملىرى ئاز
بولمىسۇن». 7 [مۇسا]نىڭ يەھۇدا توغرىسىدا تىلىگەن بەختى مۇنداق: ـ «يەھۇدانىڭ
ئاۋازىنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۇنى ئۆز خەلقىگە قويۇل قىلدۇرغايسەن؛ ئۇنىڭ
قوللىرى ئۆلار ئۈچۈن كۈرەش قىلسۇن؛ ئەمدى ئۇزىنى ئەزگۈچىلەرگە قارشى تۇرۇشقا
ئۇنىڭغا مەدەت بولغايسەن». 8 ئۇ لاۋِي توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «سېنىڭ ئۇرىم
ۋە تۇممىم تاشلىرىڭ سېنىڭ بۇ مۇقەددەس بەندەڭگە تاپشۇرۇلغان؛ سەن ئۇنى ماسساھدا
سىنىدىڭ، مەريباھنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن تالاشتىڭ. 9 ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسى
توغرىسىدا: «ئۆلارغا يۇز-خاتىرە قىلمايمەن»، دەپ ئېيتتى، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچ يۇزىنى
قىلماي، ئۆز بالىلىرىنىمۇ تونۇشنى خالىماي، بەلكى سېنىڭ سۆزۈڭگە ئەمەل قىلىپ، ئەھدەڭنى
چىڭ تۇتتى. 10 مانا، [لاۋِيلار] ياقۇپقا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىتىۋېرىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلغا
قانۇنۇڭنى ئۆگىتىدۇ؛ ئۇلار دىمىخىڭنا خۇشبۇيىنى سۇنىدۇ، قوربانگاھىڭغا پۈتۈن كۆيدۈرمە
قۇربانلىقلارنى كەلتۈرىدۇ. 11 ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ ئەتەللۇقاتىنى بەرىكەتلىگەيسەن،
ئۇنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرى سىنى خۇش قىلغۇدەك بولغاي، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار ۋە
ئۇنىڭدىن نەپرەتلەنگەنلەر بولسا، ئۇلارنى قوپالمىغۇدەك ھالدا بەللىرىنى سۇندۇرغايسەن!» 12
ئۇ بىنيامىن توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ سۆيگىنى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ
يېنىدا بىخەتەر ماكان قىلىدۇ، پەرۋەردىگار سايە بولۇپ پۈتۈن كۈن ئۇنى ساقلايدۇ، ئۇ
ئۇنى مۇرىسى ئوتتۇرىسىدا ماكانلاشتۇرىدۇ» 13 يۇسۇپ توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ
«ئۇنىڭ زېمىنى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەرىكەتلىك بولغاي! ئاسمانلارنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى
بىلەن، شەبنەم بىلەن، يەر تېگىدىكى نېمەتلىرى بىلەن، 14 كۈندىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل
مەھسۇلاتلىرى بىلەن، ئايدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، 15 قەدىمكى
تاغلارنىڭ ئالىي نېمەتلىرى بىلەن، مەڭگۈلۈك دۆڭلەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، 16
يەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلىرى بىلەن، ئازغانلىقتا تۇرغۇچى
زاتنىڭ شاپائىتى بىلەن بەرىكەتلەنسۇن! بۇلارنىڭ ھەممىسى يوسۇپنىڭ بېشىغا، يەنى ئۆز
قېرىنداشلىرىدىن ئايرىلغانلىقىنىڭ چوققىسىغا چۈشسۇن. 17 ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئۆز بۇقىسىنىڭ
تۇنجىسىدەكتۇر؛ ئۇنىڭ مۈڭگۈزلىرى ياۋا كالىنىڭ مۈڭگۈزلىرىدەكتۇر، ئۇلار بىلەن ئۇ ئەل-
يۇرتلارنىڭ ھەممىسىنى بىراقلا يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ئۇسىدۇ. مانا ئەفرائىمنىڭ تۈمەنلىگەن
ئادەملىرى، مانا سىسەھنىڭ مىڭلىغان ئادەملىرى شۇنداق بولىدۇ». 18 زەبۇلۇن توغرىسىدا
ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي زەبۇلۇن، سەن چىققىنىڭدا شادلانغىن؛ ئەي سەن ئىسساكار،
ئۆز چېدىرلىرىڭدا خۇش بولغىن! 19 مانا ئۇلار خەلقلەرنى تاغقا چاقىرىدۇ، شۇ يەردە ئۇلار
ھەققانىيلىقنىڭ قوربانلىقلىرىنى سۇنىدۇ، چۈنكى ئۇلار دېڭىزدىكى مول دۆلەتلەرنى، قۇمغا
كۆمۈلگەن گۆھەرلەرنى سۈمۈرۈپ ئۇلارغا مۇيەسسەر بولىدۇ». 20 گاد توغرىسىدا ئۇ
مۇنداق دېدى: ـ «گادنىڭ زېمىنىنى كېڭەيتكۈچىگە بەخت-بەرىكەت بولغاي؛ گاد بولسا
چىشى شىردەك ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىدۇ؛ 21 شۇ
يەردە ئۇ ئەڭ ئېسىل نېسىۋىنى تاللىۋالدى، چۈنكى شۇ يەردىمۇ ئۇ ھۆكۈم بېكىتكۈچىنىڭ
ئۈلۈشى بولغان جاي ساقلاقلىقتۇر؛ ئۇ خەلقىنىڭ سەردارلىرى بىلەن كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن
بىرگە پەرۋەردىگارنىڭ ئادالىتى بىلەن ھۆكۈملىرىنى يۈرگۈزدى». 22 دان توغرىسىدا
ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «دان بولسا ياش بىر شىردۇر؛ ئۇ باشاندىن تاقلاپ ئوتتىدۇ». 23
نافتالى توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي نافتالى، ئىلتىپاتقا تويۇنغانسەن، پەرۋەردىگار
تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-بەرىكەتكە تولۇپ، مەغرىپ بىلەن جەنۇبنى ئۆزۈڭگە مۇلۇك
قىلىپ ئىگىلەيسەن». 24 ئاشىر توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن
بەرىكەتلىنىدۇ، ئۇ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۈن، پۇتى مايغا چىلانسۇن. 25
دەرۋازا بالداقلىرىڭ تۆمۈر بىلەن مىستىن بولىدۇ؛ كۈنلىرىڭ قانداق بولسا، كۈچۈڭمۇ شۇنىڭغا
مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». 26 «ـ ئەي يەشۇرۇن، تەڭرىڭدەك باشقا ھېچكىم يوقتۇر، ئۇ ساكا
يارىدەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىسى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىگە مىنىپ كېلىدۇ. 27
ئەزەلدىن خۇدا سېنىڭ باشپاناھىڭدۇر، ئاستىڭدا ئەبەدىي بىلەكلەر تۇرىدۇ. ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدىن
دۈشمەننى ھەيدەپ: ـ «ئۇلارنى ھالاك قىلغىن!» دەپ [ساكا] بۇيرۇيدۇ. 28 شۇنىڭ
بىلەن ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن يېڭى شاراب مول بولغان بىر زېمىندا تۇرۇۋېپ، يالغۇز ئامان-
ئېسەن ماكان تۇتىدۇ، ياقۇبنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا ئامان-ئېسەن بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاسمانلىرىمۇ
شەبنەم ئېىتىپ تۇرىدۇ. 29 بەختلىكسەن، ئى ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆزى قۇتقۇزغان خەلقتىن يەنە كىم بار؟ ئۇ بولسا سېنىڭ مەدەتكار قالقىنىڭ، ھەيۋەتلىك
قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساكا زەئىپلىشىپ بويسۇنىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ ئېگىز
جايلىرىدا دەسسەپ ماڭىسەن».

34 ئاندىن مۇسا موئابنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە، يەنى
يېرىخونىڭ ئۈستىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە پەرۋەردىگار
ئۇنىڭغا پۈتكۈل زېمىننى كۆرسەتتى، گىلئادتىن دانغىچە، 2 پۈتكۈل نافتالى بىلەن ئەفرائىم ۋە
ماناسسەھنىڭ زېمىننى، يەھۇدانىڭ پۈتكۈل زېمىنى بىلەن قوشۇپ مەغرىبتىكى دېڭىزغىچە،
3 جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىننى، «خورما شەھىرى» دەپ ئاتالغان يېرىخو ۋادىسىدىكى
تۈزلەڭلىكنى زوئار شەھىرىگە قەدەر، ھەممىنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار
ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «مەن قەسەم قىلىپ: «بۇ زېمىننى سېنىڭ نەسلىڭگە بېرىمەن» دەپ
ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىن مانا مۇشۇدۇر. ئەمدى ساكا ئۇنى ئۆز
كۆزۈڭ بىلەن كۆرۈشكە نىسىپ قىلدىم، لېكىن سەن شۇ يەرگە ئۆتۈپ كىرەلمەيسەن»
دېدى. 5 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ يەردە،
يەنى موئابنىڭ زېمىنىدا ۋاپات بولدى. 6 ئۇ ئۇنى موئابنىڭ زېمىنىدىكى تاغ جىلغىسىدا، بەيت-
پېئورنىڭ ئۈستىدىسىدا دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ قەيەردە ئىكەنلىكىنى بۈگۈنگىچە
ھېچكىم بىلمەيدۇ. 7 مۇسا ۋاپات بولغان ۋاقىتتا بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىرگەندى، لېكىن
كۆزلىرى ھېچ تورلاشمىغان ۋە ماغدۇرىدىن ھېچ كەتمىگەندى. 8 ئىسرائىللار مۇسا
ئۈچۈن موئابدىكى تۈزلەڭلىكتە ئوتتۇز كۈنگىچە ماتەم تۇتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۈچۈن
ماتەم تۇتۇپ يىغلايدىغان كۈنلەر تۈگىگەندى. 9 مۇسا قوللىرىنى ئۈستىگە قويغاچتا،
نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا دانالىق بەرگۈچى روھ بىلەن تولغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار
ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. 10 مۇسادىن
كېيىن ئۈنىڭدەك پەرۋەردىگار بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەن ئىككىنچى بىر پەيغەمبەر
ئىسرائىل ئىچىدە چىقمىدى؛ 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى مىسىر زېمىنىغا ئەۋەتىشى بىلەن ئۇ
شۇ يەردە پىرەۋنگە، ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە پۈتكۈل زېمىندىكىلەر ئالدىدا كۆرسەتكەن
ھەممە مۆجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرگە، 12 ئايان قىلىنغان شۇ بارلىق ئۇلۇغ قۇدرەتكە
ۋە مۇسانىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن بارلىق دەھشەتلىك ھەيۋىسىگە
تەڭ تۇرغۇدەك ھېچقانداق ئادەم چىقمىدى.

يەشۇئا

1 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقتىنڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگىن. **3** مەن مۇساغا ئېيتقىنىمدەك، پۇتۇڭلارنىڭ تاپىنى قەيەرگە تەككەن بولسا، شۇ جاينى سىلەرگە بەردىم؛ **4** چېگرا كالار چۆل-بياباۋاندىن تارتىپ لۇۋانغىچە، ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەرياسىدىن كۈن پېتىشتىكى ئوتتۇرا دېگۈزغىچە بولىدۇ. **5** سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمايدۇ. مەن تۇزۇم مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. **6** سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مىراسخور قىلىپ ئىگىلىتىسەن. **7** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۆزۈل بۆلۈپ، قەتئىي جۈرئەتلىك ۋە تولىمۇ قەيسەر بولغىن، سەن قەيەرگىلا بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلىبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۆنگىڭ يا ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە؛ **8** بۇ قانۇن كىتابىنى ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلماي، ئۆنىڭ ئىچىدە پۈتۈلگەنلىك ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكىر قىلىپ ئويلا، شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلىبىلىك بولۇپ، ئۆزۈڭ رونىق تاپىسەن. **9** مانا ساڭا: ـ جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ بۇيرۇغانىدىمغۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمگە چۈشمە، يۈرەكسىز بولما؛ چۈنكى قەيەرگە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بىرگىدۇر. **10** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا بۇيرۇپ: ـ **11** سىلەر چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ خەلققە: ـ ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئوزۇق-تۈلۈك تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن كىرىسىلەر، ـ دەڭلار، دېدى. **12** يەشۇئا رۇبېنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: ـ **13** خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئارامىلىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىنىنى سىلەرگە بەرگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. **14** خوتۇن بالا-چاقا كالار ۋە چارپايلىرىڭلار مۇسا ئۆزى سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى زېمىندا قالسۇن، لېكىن ئارا كالاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولسا كالار، سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار، تاكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرگە ئاتا قىلغىنىغا ئوخشاش ئارام ئاتا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۇ ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنىنى ئىگىلەتكۈچە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سىلەر تەۋەلىكىڭلار بولغان زېمىنىنى، يەنى خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسا سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **16** ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بىزگە ئەمر قىلغانلىرىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيەرگە ئەۋەتسەڭ، شۇ يەرگە بارىمىز. **17** بىز ھەممە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز؛ بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! **18** كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بىزگە بۇيرۇغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇلتۇرۇلىدۇ! سەن پەقەتلا جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، ـ دېدى.

2 ئاندىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىتتىمىدىن ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ ئۇ زېمىنىنى، بولۇپمۇ يېرىخو شەھىرىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەرگە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر پاھىشىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ قوندى. **2** لېكىن بىرسى كېلىپ يېرىخو پادىشاھىغا: ـ بۇگۈن كېچە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىنىنى چارلىغلى كەپتۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يېرىخو پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سېنىڭ قېشىڭغا كېلىپ، ئۆيۈڭگە كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بىزگە تاپشۇرۇپ بەرگىن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىنىڭ ھەر يېرىنى پايلىغلى كەپتۇ، ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغاندى؛ ۋە جاۋاب بېرىپ: ـ دەرۋەقە بۇ كىشىلەر مېنىڭ قېشىمغا كەلدى، لېكىن مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلمىدىم؛ **5** قاراڭغۇ چۈشۈپ، قوۋۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيەرگە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزدىن قوغلىساڭلار، چوقۇم يېتىشۋالىسىلەر، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىنىڭ ئۈستىدە رەتلەپ يېيىپ قويغان زىغىر پاخالىلىرىنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغاندى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەيندىن ئىزدەپ قوغلىغۇچىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكلىرىگىچە قوغلاپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قوۋۇقى ئېتىلدى. **8** شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككىيلەن تېخى ئۇخلاشقا ياتمىغاندىدى، راھاب ئۆگزىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ **9** ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىنىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمىگلار بىزلەرگە چۈشۈپ، بۇ زېمىندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتىدىي دېگىنىنى بىلىمەن؛ **10** چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قورۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى سىھون بىلەن ئوگنى قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. **11** بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا يۇقىرىدا، ئاسمانلارنىڭ ھەمدە تۆۋەندە يەرنىڭ خۇداسىدۇر. **12** ئەمدى سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مەن سىلەرگە كۆرسەتكەن ھەممىتىم ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھەممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭلى قېرىنداشلىرىنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقىنا چېقىلماسلىقىڭلار، جىنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۇلۇمدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، ـ دېدى. **14** ئىككىيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويمىساڭ، سىلەر جىنىڭلاردىن ئايرىلساڭلار، بىزمۇ جىنىمىزدىن ئايرىلغايمىز! شۇنىڭدەك شۇنداق بولدۇكى، پەرۋەردىگار بىزگە بۇ زېمىنىنى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلەرگە مېھرىبانلارچە ۋە سەممىي مۇئامىلىدە بولىمىز، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى پەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى). **16** ئايال ئۇ ئىككىسىگە: ـ قوغلىغۇچىلار سىلەرگە ئۇچراپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تاغقا چېقىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ ئۆرۈڭلار، قوغلىغۇچىلار شەھەرگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭىساڭلار بولىدۇ، ـ دېدى. **17** ئىككىسى ئايالغا: ـ ئەگەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلمىساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: ـ **18** مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈشكە ئىشلەتكەن بۇ قىزىل تاننى پەنجىرىگە باغلاپ قويغىن؛ ئاندىن ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا ئاتىڭنىڭ بارلىق جەمەتىدىكىلەرنى ئۆيۈڭگە، ئۆزۈڭگە يىغىپ جەم قىلغىن. **19** شۇنداق بولدۇكى، ئۆيۈڭنىڭ ئىشىكىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھەركىمنىڭ قېنى ئۆز بېشىدا بولىدۇ؛ بىز ئۇنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز؛ لېكىن بىراۋ ئۆيۈڭدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرسىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەي! **20** ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولىمىز، ـ دېدى. **21** راھاب جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەرنىڭ دېگىنىڭلەردەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سىلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال پەنجىرىگە ئۇ قىزىل تاننى باغلاپ قويدى. **22** ئۇ ئىككىسى ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چېقىپ، قوغلىغۇچىلار [شەھەرگە] قايتىپ كەتكۈچە ئۇ يەردە ئۈچ كۈن ئۆردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەممە يەرنى ئىزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. **23** ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماڭدى، ئۇلار دەريادىن ئۆتۈپ، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن كەچۈرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى.

24 تۇلار يەشۇئاغا: ـ پەرۋەردىگار دەرۋەقە بارلىق زېمىننى قولىمىزغا تاپشۇردى، زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ تۆپەيلىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، ـ دېدى.

3 يەشۇئا ئەتسىى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ، پۇتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىتتىمدىن ئايرىلىپ ئىئوردان دەرياسىغا كەلدى، ئۇلار دەريادىن ئوتكۈچچە شۇ يەردە بارگاھ تىكىپ تۇردى. 2 ئۈچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چېدىرگاھتىن ئوتتۇپ، 3 خەلققە ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۇنى كۆتۈرۈپ ماڭغىنىنى كۆرگەن ھامان، تۇرغان ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندۇقنىڭ كەيندىن ئەگىشىپ مېڭىڭلار. 4 لېكىن ئوتنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گەز ئارىلىق قالسۇن، قايسى يول بىلەن ماڭىدىغىنىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئوتنىڭغا يېقىنلاشماڭلار، چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، ـ دېدى. 5 يەشۇئا خەلققە: ـ ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئارا ئاللاردا مۇجىزە-كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، ـ دېدى. 6 ئاندىن يەشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ خەلقنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئوتۈڭلار، دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلار ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 7 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىمدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى ئۇلارنىڭ نەزىردە چوڭ قىلىمەن. 8 ئەمدى سەن ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، ـ دېگىن، ـ دېدى. 9 يەشۇئا ئىسرائىللارغا: ـ بۇ ياققا كېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى. 10 ئاندىن يەشۇئا: ـ مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئارا ئاللاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قانائانىيلار، پەرىززىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ھەيدىۋېتىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر ـ پۇتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئوتكۈزۈلىدۇ. 12 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللاڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن بولسۇن، 13 شۇنداق بولىدۇكى، پۇتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ تاپىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىگە تەگكەندە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى، يەنى باش ئېقىندىن ئېقىپ كەلگەن سۈلار ئۈزۈپ تاشلىنىپ، دەريا كۆتۈرۈلۈپ دۆڭ بولىدۇ، ـ دېدى. 14 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، خەلق چېدىرلىرىدىن چىقىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەكچى بولغاندا، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ 15 ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگۈچىلەر ئىئوردان دەرياسىغا يېتىپ كېلىپ، پۇتلىرى سۈغا تېگىشى بىلەنلا (ئورما ۋاقتىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىن تېشىپ چىقىدۇ)، 16 يۇقىرى ئېقىندىكى سۈلار خېلى يىراقتىلا، زارەتاننىڭ يېنىدىكى ئادەم شەھىرىنىڭ يېنىدا توختاپ، دۆڭ بولدى؛ ئاراباھ تۈزلەڭلىكى بويىدىكى دېڭىزغا، يەنى «شور دېڭىزى»غا ئېقىپ چۈشۈۋاتقان كېيىنكى ئېقىمى ئۈزۈلۈپ قالدى، خەلق بولسا يېرىخو شەھىرىنىڭ ئۇدۇلىدىن [دەريادىن] ئوتۇپ ماڭدى. 17 پۇتكۈل ئىسرائىل ئۈزۈق يەرنى دەسسەپ، بارلىق خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن پۈتۈنلەي ئوتۇپ بولغۇچىلىك، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇرۇق يەردە مەزمۇت تۇردى.

4 پۇتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن ئوتۇپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ 2 خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، 3 ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مەزمۇت تۇرغان جايدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ ئۆزۈڭلار بۈگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان يەرگە قويۇڭلار، دېگىن، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى؛ 5 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىردىن تاشنى ئېلىپ مۇزەڭلەرگە قويۇڭلار. 6 چۈنكى بۇ ئارا ئاللاردا بىر ئەسلىمە-بەلگە بولىدۇ، كەلگۈسىدە باللىرىڭلار: ـ بۇ تاشلارنىڭ سىلەرگە نېمە ئەھمىيىتى بار؟ ـ دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇلارغا: ـ 7 ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ئۈزۈپ قويۇلدى؛ [ئەھدە ساندۇقى] ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكۈزۈلگەندە ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى ئۈزۈپ قويۇلدى، شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بىر ئەسلىمە-بەلگە بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاپ بېرىسىلەر. 8 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەشۇئا ئۇلارغا بۇيرۇغانىدەك قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا قىلغان ئەمرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قوندىغان جايغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى. 9 يۇنىڭدىن باشقا يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكلەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا خەلققە ئېيتىشقا تاپىلىغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەشۇئاغا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزدىن ئوتۇۋاتاتتى. 11 شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئوتۇپ بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ [ئەھدە] ساندۇقى بىلەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدىن ئوتتى. 12 رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرمۇ مۇسانىڭ ئۇلارغا بۇيرۇغىنىدەك سەپتە تۇزۇپ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئوتتى. 13 جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭچە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوتتۇپ، يېرىخو تۈزلەڭلىكىگىچە كېلىپ، جەڭ قىلىشقا تەييار تۇردى. 14 ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار يەشۇئانى پۇتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىردە چوڭ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە مۇسادىن قورققانىدەك ئۇنىڭدىن قورقتى. 15 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ 16 ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى. 17 شۇڭا يەشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 18 شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، پۇتلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقنى دەسسىتىپ بىلەنلا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە ئۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرغىقىغىچە تېشىپ ئېقىشقا باشلىدى. 19 خەلق بولسا بىرىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، يېرىخونىڭ شەرقىنىڭ ئەڭ چەت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چېدىرگاھ تىكتى. 20 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاچ كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، يەشۇئا ئۇلارنى گىلگالدا تىكەپ قويدى، 21 ئاندىن ئىسرائىللارغا: ـ كېيىن باللىرىڭلار ئۆز ئاتىلىرىدىن: ـ بۇ تاشلارنىڭ ئەھمىيىتى نېمە، دەپ سورىسا، 22 سىلەر باللىرىڭلارغا مۇنداق ئۇقتۇرۇپ قويۇڭلار: ـ «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكەنىدى، 23 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئوتكۈچچە ئالدىمىزدا ئوتنىڭ سۈلىرىنى قۇرۇتۇپ بەرگەنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئوتكۈچچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇتۇپ بەردى، 24 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈكلۈكىنى بىلسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۇ شۇنداق قىلدى» ـ دېدى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قانائانىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار ئوتتۇپ كەتكۈچە ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۈلىرىنى قاندىق قۇرۇتۇپ بەرگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرەكلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلارنىڭ روھى چىقاي دەپ قالدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ سەن چاقاق

تاشلىردىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى ئىككىنچى قېتىم خەتنە قىلغىن، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەھۇشا چاقاق تاشلىردىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى «خەتنىلىك دۆكۈلۈكى»دە خەتنە قىلدى. 4 يەھۇشانىڭ تۆلارنى خەتنە قىلىشنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسىردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئەركەكلەر مىسىردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكنىڭ يولىدا تۆلۈپ تۈگىگەنىدى. 5 چۈنكى مىسىردىن چىققان بارلىق خەلق خەتنە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسىردىن چىقىپ چۆللۈكنىڭ يولىدا يۈرگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل تارىسدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنىسىز قالغانىدى؛ 6 چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغان، مىسىردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئەركەكلەر تۆلۈپ تۈگىگۈچە ئىسرائىللار قىرىق يىل چۆلدە يۈرگەنىدى؛ پەرۋەردىگار تۆلارغا: ـ سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايمەن، دەپ قەسەم قىلغانىدى. 7 لېكىن پەرۋەردىگار تۆلارنىڭ ئورنىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتنە قىلىنمىغاچقا، يەھۇشا ئۆزى تۆلارنى خەتنە قىلدى. 8 بارلىق خەلق خەتنە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چېدىرلىردا، ئۆز ئورۇنلىرىدىن چىقمايۋاتقاندا، 9 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەھۇشاغا: ـ بۈگۈن مەن مىسىرنىڭ ئار-نومۇسىنى ئۆستۈرگىلاردىن يۇمىلىتىۋەتتىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ جايغا «گىلگال» دەپ نام قويۇلۇپ، تا كى بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىلگالدا چېدىر تىكىپ تۇردى، بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلەڭلىكىدە «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى»نى ئۆتكۈزدى. 11 «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى»نىڭ ئەتىسى تۆلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پېتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى. 12 تۆلار شۇ زېمىننىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئەتىسى «مانا»نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ مانا بولمىدى، شۇ يىلدا تۆلار قاناتان زېمىننىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى. 13 ئەمما يەھۇشا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۈغۇرۇلغان قىلىچنى ئۆتۈپ تۇرغان بىر ئادەم ئۇراتتى. يەھۇشا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەرداری بولۇپ كەلدىم» ـ دېدى. يەھۇشا يەرگە دۇم يېقىلىپ سەجدە قىلىپ ئۇنىڭغا: ـ رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى باركىن؟ دەپ سوريدى. 15 پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىنىڭ سەرداری يەھۇشاغا: ـ پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەھۇشا شۇنداق قىلدى.

6 يېرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتى، ھېچكىم كىرەلەيتى. 2 پەرۋەردىگار يەھۇشاغا سۆز قىلىپ: ـ مانا، مەن يېرىخو شەھىرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەڭچىلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. 3 ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەڭچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار، ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. 4 ھەمدە يەتتە كاھىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگۈزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر، كاھىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. 5 شۇنداق بولىدۇكى، تۆلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەنتەنە قىلىپ توۋلىسۇن؛ يۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن ئۇرۇلۇپ چۈشىدۇ، ھەربىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشا كاھىنلارنى چاقىرىپ تۆلارغا: ـ سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، يەتتە كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، دېدى. 7 ئۇ خەلققە: ـ چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار، قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى. 8 يەھۇشا بۇنى خەلققە بۇيرۇغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ بۇرغىلارنى چالدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئېلىپ مېڭىلدى. 9 قوراللىق لەشكەرلەر بۇرغا چېلىۋاتقان كاھىنلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. كاھىنلار ماڭغاچ بۇرغا چالاتتى. 10 يەھۇشا خەلققە بۇيرۇۋېپ: ـ مەن سىلەرگە: «توۋلا ئاڭلار» دېمىگۈچە نە توۋلىماڭلار، نە ئاۋازىڭلارنى چىقارماڭلار، نە ئاغىزىڭلاردىن ھېچبىر سۆزمۇ چىقمىسۇن؛ لېكىن سىلەرگە «توۋلا ئاڭلار» دېگەن كۈندە، شۇ چاغدا توۋلا ئاڭلار، ـ دېگىنىدى. 11 شۇ تەرىقىدە تۆلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنى بىر ئايلاندى. خالايىق چېدىرگاھىدا قايتىپ كېلىپ، چېدىرگاھدا قوندى. 12 ئەتىسى يەھۇشا تاڭ سەھەردە قوپتى، كاھىنلار مۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەنە كۆتۈردى؛ 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ توختىماي چېلىپ ماڭاتتى؛ [كاھىنلار] ماڭغاچ بۇرغا چالغاندا، قوراللىق لەشكەرلەر تۆلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. 14 ئىككىنچى كۈنمۇ تۆلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بىر قېتىم ئايلىنىپ، يەنە چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. تۆلار ئالتە كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ تۇردى. 15 يەتتىنچى كۈنى تۆلار تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ئوخشاش ھالەتتە يەتتە قېتىم شەھەرنىڭ ئەتراپىنى ئايلاندى، پەقەت شۇ كۈنىلا تۆلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى يەتتە قېتىم ئايلاندى. 16 يەتتىنچى قېتىم ئايلىنىپ بولۇپ، كاھىنلار بۇرغا چالغاندا يەھۇشا خەلققە: ـ ئەمدى توۋلا ئاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى سىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردى! 17 لېكىن شەھەر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن [سىلەرگە] «ھارام»دۇر؛ پەقەت پاھىشە ئايال راھاب بىلەن ئۇنىڭ پۈتۈن تۇيىدىكىلەرلا ئامان قالسۇن؛ چۈنكى ئۇ بىز ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمىزنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 18 لېكىن سىلەر قاندىقالا بولمىسۇن «ھارام» دەپ يېكىتلىگەن نەرسىلەردىن ئۆزۈڭلارنى تارتىڭلار؛ بولمىسا، «ھارام» قىلىنغان نەرسىلەردىن ئېلىشىڭلار بىلەن ئۆزۈڭلارنى ھارام قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىمۇ ھارام قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرىسىلەر. 19 ئەمما بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان نەرسىلەر بولسا پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنسۇن؛ تۆلار پەرۋەردىگارنىڭ خەزىنىسىگە كىرگۈزۈلسۇن، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن خەلق توۋلىشىپ، كاھىنلار بۇرغا چالدى. شۇنداق بولدىكى، خەلق بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىدا ئىنتايىن قاتتىق توۋلىۋېدى، سېپىل تېگىدىن ئۆرۈلۈپ چۈشتى؛ خەلق ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆتۈپ، ھەربىرى ئۆز ئالدىغا ئاتلىنىپ كىرىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلدى. 21 تۆلار ئەر-ئايال بولسۇن، قېرى-ياش بولسۇن، قوي-كالا ۋە ئېشەكلەر بولسۇن شەھەر ئىچىدىكى ھەممىنى قىلىچلاپ يوقاتتى. 22 يەھۇشا ئۇ زېمىنى چارلاپ كەلگەن ئىككى ئادەمگە: ـ سىلەر ئۇ پاھىشە خوتۇنىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭغا بەرگەن قەسەمگىلار بويىچە ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ چىقىڭلار، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىككى چارلىغۇچى ياش يىگىت كىرىپ، راھابنى ئاتا-ئانىسى بىلەن قېرىنداشلىرىغا قوشۇپ ھەممە نەرسىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقتى؛ تۆلار ئۇنىڭ بارلىق ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. 24 خالايىق شەھەرنى ۋە شەھەر ئىچىدىكى ھەممە نەرسىلەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. پەقەت ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېغىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسىگە ئەكىرىپ قويدى. 25 لېكىن يەھۇشا پاھىشە ئايال راھابنى، ئاتا جەمەتىدىكىلەرنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تىرىك ساقلاپ قالدى؛ ئۇ بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا ئۆرۈۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەھۇشا يېرىخونى چارلاشقا ئەۋەتكەن ئەلچىلەرنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 26 ئۇ چاغدا يەھۇشا ئاگاھ-بېشارەت بېرىپ: ـ بۇ يېرىخو شەھىرىنى قايتىدىن ياساشقا قوپقان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قارغىش ئاستىدا بولىدۇ؛ ئۇ شەھەرنىڭ ئۇلىنى سالغاندا ئۇنىڭ ئوغلىدىن ئايرىلىدۇ، شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان چاغدا كىچىك ئوغلىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، ـ دېدى. 27 پەرۋەردىگار يەھۇشا بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى پۈتكۈل زېمىنغا كەڭ تارقالدى.

7 لېكىن ئىسرائىل «ھارام» نەرسىلەر ئۈستىدە ئىتائەتسىزلىك قىلدى؛ چۈنكى يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان زەراھنىڭ ئەۋرىسى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان دېگەن كىشى ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئالغاندى. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى. **2** يەشۇئا يېرىخودىن بەيت-ئەلنىڭ شەرق تەرىپىدىكى بەيت-ئاۋەننىڭ يېنىدا بولغان ئالى شەھىرىگە بىرنەچچە ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ ئۆيەرگە چىقىپ ئۆز زېمىنىى چارلاپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئادەملەر چىقىپ ئالى زېمىنىى چارلاپ كەلدى. **3** ئۇلار قايتىپ كېلىپ، يەشۇئاغا: ـ ھەممە خەلقىنىڭ ئۆيەرگە بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىكەن، ئىككى-ئۈچ مىڭچە ئادەم بولسىلا ئايغا ھۇجۇم قىلىپ [ئۇنى ئىگىلەپلەيدۇ،] ئۆيەردە ئولتۇرۇشلۇق كىشىلەر ئاز بولغاچقا، پۈتكۈل خەلقنى ئاۋارە قىلىپ ئۆيەرگە ئەۋەتمىگىن، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن خەلقتىن ئۈچ مىڭچە كىشى ئۆيەرگە چىقتى، لېكىن بۇلار ئايىنىڭ ئادەملىرى ئالدىدىن قېچىپ كېتىشتى. **5** ئايىنىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن ئوتتۇز ئالتىچە كىشىنى ئۇرۇپ ئولتۇردى؛ قالغانلارنى سېپىل قوۋۇقىنىڭ ئالدىدىن شىبارىمغىچە قوغلاپ بېرىپ، ئۇ يەردىكى داۋاندا ئۇلارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدى. ئاندىن خەلقنىڭ يۇرتىكى سۇ بولۇپ، قاتتىق سارىسىمگە چۈشتى. **6** يەشۇئا كىيىملىرىنى يىرتىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەرگە دۈم يېقىلىپ، باشلىرىغا توپىلارنى چېچىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە يېتىپ قالدى. **7** يەشۇئا: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار، سەن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، بۇ خەلقنى ئېمىشقا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىگە ئوتكۈزگەنسەن؟ بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئورۇقۇرگەن بولساق بوپتىكەن! **8** ئەي رەببىم! ئىسرائىل ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ قاچقان يەردە مەن ئېمىمۇ دېيەلەيمەن؟ **9** قاناناىنىيلار، شۇنداقلا زېمىندا بارلىق ئورۇقۇاتقانلار بۇنى ئاڭلىسا بىزنى قاپسۇپلىپ يەر يۈزىدىن نامىمىزنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ، شۇ چاغدا سەن ئۇلۇغ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن ئېمىلەرنى قىلىسەن؟! ـ دېدى. **10** لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئورنۇڭدىن قوپ! ئېمىشقا شۇنداق دۈم ياتىسەن؟ **11** ئىسرائىل گۇناھ قىلدى! ئۇلار يەنە مەن ئۇلارغا تاپىلىغان ئەھدەمگە خىلاپلىق قىلىپ، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئوغرىلىق قىلىپ، ئالداملىق قىلىپ ھەم ھارام بېكىتىلگەنىنى ئۆز ماللىرىنىڭ ئارىسىغا تىقىپ قويدى. **12** شۇڭا ئىسرائىللار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى «ھارام» قىلىپ بېكىتىپ، مۇتلەق يوقىتىلىشقا يۈزلەنگەچكە، دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ ئارقىسىغا قاچىدۇ. ئەگەر سىلەر «ھارام» دەپ بېكىتىلگەنىنى ئاراڭلاردىن تامامەن يوق قىلمىساڭلار، مۇندىن كېيىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن. **13** ئەمدى سەن ئۆرۈپ خەلقنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ ئۇلارغا: ـ «ئەتە ئۈچۈن ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىڭلار، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ئەي ئىسرائىل، سەندە «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسە باردۇر؛ بۇ ھارام نەرسىنى ئاراڭلاردىن يوق قىلمىغۇچىلىك دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايسىلەر. **14** ئەتە سەھەردە سىلەر قەبىلە بويىچە ھازىر قىلىنىسىلەر؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبىلە جەمەمەت-جەمەمتى بويىچە بىردىن-بىردىن ئالدىغا كەلسۇن؛ پەرۋەردىگار بېكىتكەن جەمەمەت ئائىلە-ئائىلە بويىچە بىردىن-بىردىن ھازىر بولۇپ ئالدىغا كەلسۇن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار بېكىتكەن ئائىلىدىكى ئەركەكلەر بىردىن-بىردىن ئالدىغا كېلىپ ھازىر بولسۇن. **15** شۇنداق بولىدۇكى، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىنى ئۆز بېنىدا ساقلىغان كىشى تېپىلغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن ھەم شۇنداقلا ئىسرائىل ئىچىدە رەزىللىك سادىر قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق تەۋە بولغانلار ئوتتا كۆيدۈرۈلىسۇن، ـ دەيدۇ»، دەپ ئېيتقىن». **16** يەشۇئا تەتسى تاڭ سەھەردە ئۆرۈپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يىغىپ، قەبىلە-قەبىلىنى ھازىر قىلىدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ **17** ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەمەتلىرىنى ھازىر قىلىدى، زارھىيلار جەمەمتى بېكىتىلدى. ئۇ زارھىيلار جەمەمتىنى ئائىلە-ئائىلە بويىچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زابدى دېگەن كىشى بېكىتىلدى. **18** زابدى ئۆز ئائىلىسىدىكى ئەركەكلەرنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن زەراھنىڭ ئەۋلادى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى. **19** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ بېرىپ، [ئۇنىڭ ھۇزىمتى ئۈچۈن] قىلغانلىرىڭنى ئىقرار قىلغىن؛ مەندىن ھېچنىمىنى يوشۇرمايلا، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. **20** ئاقان يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن دەرۋەقە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ قىلىپ، مۇنداق-مۇنداق قىلدىم: **21** مەن ئولجىنىڭ ئارىسىدىن شىناردا چىققان چىرايلىق بىر تونغا، ئىككى يۈز شەكەل كۈمۈش، ئەللىك شەكەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىرىپ ئۇلارنى ئېلىۋالدىم. مانا، بۇ نەرسىلەرنى چېدىرىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يەرگە كۆمۈپ قويدۇم، كۆمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا، ـ دېدى. **22** شۇلارنى دېۋىدى، يەشۇئا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۇلار چېدىرغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەرۋەقە چېدىردا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۈمۈش بۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. **23** ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى چېدىردىن ئېلىپ چىقىپ يەشۇئاغا، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. **24** ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ زەراھنىڭ ئوغلى ئاقاننى، كۈمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختا بىلەن قوشۇپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ئۆيلىرى بىلەن ئېشەكلىرى، قويلىرى، چېدىرى بىلەن بارلىق تەۋەلىكلىرىنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى. **25** يەشۇئا ئاقانغا: ـ سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۇڭ! مانا، بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئاپەت كەلتۈردۇ، ـ دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇردى. ئۇلار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرگەندىن كېيىن، ھەممىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **26** ئاندىن خالايىق بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئېنىڭ ئۈستىگە ئۈستىگە دۆۋىلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر ئۇ ئۆيەردە تۇرماقتا. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ يەرگە «ئاپەت جىلغىسى» [«(ئاقور جىلغىسى)»] دەپ نام قويۇلدى ۋە بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

8 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ھېچ قورقما، ھەم ھودۇقمىغىن. ئۆرۈپ، بارلىق جەڭچىلەرنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ، ئالى شەھىرىگە چىققىن. مانا، مەن ئاينىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم. **2** سەن يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئالى شەھىرى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلىسەن. پەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چارپايلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىشقا پىستىرما قويغىن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئايغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتۇز مىڭ باتۇر جەڭچىنى ئىلغاپ كېچىدە ئولارنى ماڭدۇردى **4** ۋە ئۇلارغا مۇنداق تاپىلدى: ـ «سىلەر ئاگاھ بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۇكۈنۈپ ئورۇپ، ھەممىڭلار بۇكتۇرمە ھۇجۇمغا تەييار ئورۇقلار. **5** مەن ئۆزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھەرگە يېقىن بارىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم قىلغاندا، بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز؛ **6** ئۇلار جەزمەن بىزنىڭ كەينىمىزدىن قوغلايدۇ؛ ئۇلار: «ئىسرائىللار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزدىن قېچىپ كەتتى» دەپ ئويلايدۇ، بىز ئۇلارنى ئازدۇرۇپ شەھەردىن يىراق ئېلىپ چىقىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز. **7** ئۇ ۋاقىتتا سىلەر بۇكتۇرمىدىن قوپۇپ چىقىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداىلىكىڭلار بۇ شەھەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇ. **8** شەھەرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنى بويىچە ئۇ شەھەرنى ئوت بىقىپ كۆيدۈرىۋېتىڭلار. مانا، مەن سىلەرگە ئەمر بەردىم». **9** يەشۇئا ئۇلارنى يولغا سالدى، ئۇلار بېرىپ بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا، ئاينىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇرمە سىپىلى ماراپ ئولتۇردى. يەشۇئا بولسا ئۇ كېچىسى خەلقنىڭ ئارىسىدا قوندى. **10** ئەتىسى سەھەر يەشۇئا قوپۇپ، خەلقنى يىغىپ تەكشۈردى؛ ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىللە خەلقنىڭ ئالدىدا ئايغا قارشى ماڭدى. **11** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ھەممە جەڭچىلەرمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقىپ، شەھەرنىڭ ئالدىغا يېقىن بېرىپ، ئاينىڭ شىمال تەرىپىدە چېدىر تىكتى. ئۇلار چۈشكەن جاي بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر جىلغا بار ئىدى. **12** يەشۇئا بەش مىڭچە ئادەمنى تاللاپ ئېلىپ بېرىپ، بەيت-ئەل بىلەن

ئاینىڭ ئوتىۋرىسىدا، شەھەرنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇرمە تۈرغۇزغاندى. 13 شۇنداق قىلىپ، بارلىق خەلق، يەنى شەھەرنىڭ شىمال تەرىپىدىكى بارگامتىكى قوشۇن بىلەن غەرب تەرىپىدىكى پىسترما قوشۇن ئوروللاشتۇرۇپ بۇلۇندى. شۇ كېچىسى يەشۇئا ئۆزى جىلغىنىڭ ئوتىۋرىسىغا چۈشتى. 14 ئاينىڭ پادىشاھى شۇ ئەھۋالنى كۆردى ۋە شەھەردىكىلەر ئالدىراپ سەھەر قوپۇشتى؛ پادىشاھ بىلەن بارلىق خەلقى ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئاراباھ تۈزلەكگىگە چىقتى. لېكىن پادىشاھنىڭ شەھەرنىڭ كەينىدىكى پىسترما قوشۇندىن خەۋىرى يوق ئىدى. 15 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل بولسا ئۆزلىرىنى ئولاردىن يېڭىلگەنگە سېلىپ، چۆل تەرەپكە قاچتى. 16 شەھەردە بار خەلقنىڭ ھەممىسى ئولارنى قوغلاشقا چاقىرىلدى؛ ئولار كېلىپ يەشۇئانى قوغلىغاندا، ئولار ئازدۇرۇلۇپ شەھەردىن يىراق قىلىندى. 17 ئاي بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئىچىدە ئىسرائىلنى قوغلاشقا چىقمىغان ھېچبىر ئەر كىشى قالمىدى؛ ئولار شەھەرنى ئوچۇق قويۇپ، ھەممىسى ئىسرائىلنى قوغلاپ چىقىپ كەتتى. 18 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ قولۇڭدىكى نەيزىنى ئايغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېۋىدى، يەشۇئا قولىدىكى نەيزىنى شەھەرگە قارىتىپ ئۇزاتتى. 19 ئۇ قولىدىكى نەيزىنى ئۇزاتقان ھامان پىسترمىدا ياتقانلار جايىدىن تېزلا چىقىپ، يۈگۈرگىنىچە شەھەرگە ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ئىشغال قىلىپ شۇئان ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 20 ئاينىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شەھەردىن ئاسمان-يەلەك ئورلەۋاتقان تۈتۈننى كۆردى، يا ئۇ ياقتا يا بۇ ياقتا قاچايلى دېسە، ھېچ ھالى قالمىغانىدى؛ چۈنكى تەرەپكە قاچقان ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ ئۆزلىرىنى قوغلاپ كېلىۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى. 21 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل پىسترما قوشۇننىڭ شەھەرنى ئېلىپ بولغانلىقىنى، شۇنداقلا شەھەردىن تۈتۈننىڭ ئورلەپ چىققىنىنى كۆرۈپ، يېنىپ كېلىپ، ئاينىڭ ئادەملىرىنى ئۆلتۈرگلى تۇردى. 22 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شەھەرنى ئالغانلارمۇ شەھەردىن چىقىپ ئولارغا ھۇجۇم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئولار ئىسرائىللارنىڭ ئوتتىۋرىسىدا، بەزىلىرى بۇ تەرەپتىن، بەزىلىرى ئۇ تەرەپتىن قاپلىسلىپ قالدى. ئىسرائىللار ئولارنىڭ ھېچبىرىنى قويماي، ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 23 ئولار ئاينىڭ پادىشاھىنى تىرىك تۇتۇپ، يەشۇئانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 24 ئىسرائىل دالادا ئۆچۈرغان بارلىق ئايلىقلارنى، يەنى ئۆزلىرىنى چۆلگىچە قوغلاپ كەلگەنلەرنى قىرىپ بوۋاقتاندىن كېيىن (ئولارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىرى يوقىتىلغانىدى)، بارلىق ئىسرائىل ئايغا يېنىپ كېلىپ، ئۇ يەردىكىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 25 شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنىدە ئۆلتۈرۈلگەن ئەر-ئاياللار، يەنى ئايلىقلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئىدى. 26 چۈنكى يەشۇئا ئايدا ئوتۇرۇۋاتقان ھەممە ئادەم يوقىتىلمىغۇچە قولىدىكى ئۆزۈتۈپ ئوتۇرغان نەيزىسىنى يېغمىغانىدى. 27 ھالبۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بۇيرۇغان سۆزى بويىچە ئىسرائىللار شەھەردىكى چارپاي بىلەن ئولجىنى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئالدى. 28 ئاندىن يەشۇئا ئاي شەھىرىنى كۆيدۈرۈپ، ئۇنى ئەبەدگىچە خارابلىك دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ تاكى بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق تۇرماقتا. 29 ئاينىڭ پادىشاھىنى بولسا، ئۇ بىر دەرەختە ئاستۇرۇپ، ئۇ يەردە كەچكىچە تۇرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمر قىلىۋىدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى دەرەختىن چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قوۋۇقىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۆۋىلەۋەتتى؛ بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە تۇرماقتا. 30 ئاندىن يەشۇئا ئېباي تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قۇربانگاھ ياسىدى. 31 پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ ئىسرائىلغا بۇيرۇغىنى بويىچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، قۇربانگاھ ھېچبىر تۆمۈر ئەسۋاب تەگكۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغانىدى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ تۇردى. 32 شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ تاشلىرىنىڭ ئۈستىگە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا پۈتكەن قانۇننى كۆچۈرۈپ پۈتۈپ قويدى. 33 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئولارنىڭ ئاقساقاللىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپىرلار بولسۇن يا كى ئولارنىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار بولغان لاۋىيلارنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ دەسلەپتە بۇيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ بەخت-بەركىتىنى تىلەشكە خەلقنىڭ يېرىمى گەرىزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئېباي تېغى ئالدىدا تۇردى. 34 ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەنلىك ھەممىسگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەممە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەخت-بەركەت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. 35 يەشۇئا بۇلارنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، جۈملىدىن ئايالار، بالىلار ۋە ئولارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا ئوقۇپ بەردى؛ مۇسانىڭ بارلىق بۇيرۇغانلىرىدىن ھېچبىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

9

ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەفەلاھ ئېتىمالىقىدىكى، ئولۇغ دېڭىز بويىدىكى، لۇباننىڭ ئۇدۇلىغىچە سوزۇلغان بارلىق يۇرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، 2 ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلغىلى ئىتتىپاقلاشتى. 3 ئەما گىبىئون ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىخو بىلەن ئايغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، 4 ئولار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ، ئۆزلىرىنى [ئۆزۈن] سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ، ئېشەكلەرگە كونا تاغار-خۇرجۇن بىلەن كونا، يىرتىق-ياماق شاراب ئولۇملىرىنى ئارتىپ، 5 پۇتلىرىغا ياماق چۈشكەن كونا كەشلەرنى كىيىپ، كونا جۈل-جۈل ئېگىنلەرنى ئۈستىگە ئوربغان ئىدى؛ ئولار سەپەرگە ئالغان نانلارنىڭ ھەممىسى پاختىلىشىپ قۇرۇپ كەتكەنىدى. 6 ئولار گىلگال چېدىرگاھىغا بېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارغا: ـ بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق، بىز بىلەن ئەھدە ئۈزىسەگلار، دېدى. 7 لېكىن ئىسرائىللار ھىۋىيلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بىزنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇۋاتقان مۇشۇ يەرلىكلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن؛ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قانداقمۇ ئەھدە ئۈزىمىز؟ ـ دېدى. 8 ئولار يەشۇئاغا: ـ بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، دېدى. يەشۇئا ئولاردىن: ـ سىلەر كىم، قەيەردىن كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. 9 ئولار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ قۇللىرىڭ بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن ناھايىتى يىراق يۇرتتىن كەلدۇق. چۈنكى بىز ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى ۋە ئۇنىڭ مىسىردا قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى، 10 شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىئوردانىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن ئاشتاروتنا تۇرۇقلۇق باشانىڭ پادىشاھى ئوگنا ئېتىپ قىلغىنىنى ئاڭلىدۇق. 11 شۇڭا ئاقساقاللىرىمىز بىلەن يۇرتنا تۇرغۇچى ھەممە خەلق بىزگە سۆز قىلىپ: ـ قولۇڭلارغا سەپەرگە لازىملىق ئوزۇق-تۇلۇك ئېلىپ، بېرىپ ئىسرائىللار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۇلارغا: «بىز سىلەرنىڭ قۇللۇقۇڭلاردا بولىمىز؛ شۇڭا بىز بىلەن ئەھدە ئۈزۈڭلار»، دەڭلار، دەپ بىزنى ئەۋەتتى. 12 سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا قاراپ يولغا چىققان كۈنىدە بىز سەپىرىمىز ئۈچۈن ئۆيىمىزدىن ئالغان نان ئىسسىق ئىدى، مانا ھازىر ئۇ قۇرۇپ، پاختىلىشىپ كېتىپتۇ. 13 بۇ شاراب ئولۇملىرى بولسا شاراب قاچىلىغاندا يېڭى ئىدى، مانا ئەمدى يىرتىلىپ كېتىپتۇ. بىز كىيگەن بۇ كىيىملەر ۋە كەشلەر سەپەرنىڭ ئىنتايىن ئۇزۇنلۇقىدىن كونىراپ كەتتى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئولارنىڭ ئوزۇق-تۇلۇكىدىن ئازراق ئالدى، لېكىن پەرۋەردىگاردىن يول سورىمىدى. 15 شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئولار بىلەن سۈلھى تۈزۈپ، ئولارنى تىرىك قويۇشقا ئولار بىلەن ئەھد باغلىدى؛ جامائەت ئەمىرلىرىمۇ ئولارغا قەسەم قىلىپ بەردى. 16 ئولار ئەھدە باغلىشىپ ئۈچ كۈندن كېيىن، بۇ خەلقنىڭ ئولارىرگە قوشنا ئىكەنلىكىنى، ئۆزلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىكەنلىكى ئولارغا مەلۇم بولدى. 17 ئىسرائىللار سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ئۈچىنچى كۈنى ئولارنىڭ شەھەرلىرىگە يېتىپ كەلدى؛ ئولارنىڭ شەھەرلىرى گىبىئون، كەفىراھ، بەئەروت بىلەن كىرىئات-يېئارىم ئىدى. 18 جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئولارغا قەسەم قىلغان بولغاچقا، ئىسرائىللار ئولارغا ھۇجۇم قىلمىدى. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جامائەت ئەمىرلەر ئۈستىدىن غوتۇلداشقىلى تۇردى. 19 لېكىن ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى پۈتكۈل جامائەتكە: ـ بىز ئولارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم قىلىپ بەرگەچكە، ئولارغا قول تەگكۈزەلەيمىز. 20 بىز ئولارغا قىلغان قەسەممىز تۈپەيلىدىن، ئۈستىمىزگە غەزەپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئولارنى تىرىك قالدۇرۇشىمىز

كىرەك؛ ئۇلارغا شۇنداق قىلىمساق بولمايدۇ، دېدى. 21 ئاندىن ئەمىرلەر جامائەتكە يەنە: ـ ئۇلارنى تىرىك قويۇڭلار، ھالبۇكى، ئۇلار پۈتكۈل جامائەت ئۈچۈن ئوتۇن يارغۇچى ۋە سۇ توشۇغۇچىلار بولسۇن، دېدى. بۇ ئىش ئەمىرلەر جامائەتكە دېگەندەك بولدى. 22 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا ئۇلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئارىمىزدىكى يەرلىكلەر تۇرۇپ، نېمىشقا بىز يىراقتىن كەلدۇق، دەپ بىزنى ئالدىدىڭلار؟ 23 يۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئەمدى لەنەتكە قېلىپ، ئاراڭلاردا خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئوتۇن يارىدىغان ۋە سۇ توشۇيدىغان قۇل بولۇشتىن بىرەر ئادەمنى مۇستەسنا بولمايدۇ، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۆز قۇلى بولغان مۇساغا ئەمر قىلىپ، بارلىق زېمىننى سىلەرگە بېرىشكە، شۇنداقلا زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىشقا ۋەدە قىلغانلىقى قۇللىرىڭ بولغان بىزلەرغا ئېنىق مەلۇم قىلىندى، شۇڭا بىز سىلەرنىڭ تۆۋەيلىكلاردىن جېنىمىزدىن جەزمەن ئايرىلىپ قالىمىز دەپ ۋەھىمىگە چۈشۈپ، بۇ ئىشنى قىلىپ سالدۇق. 25 ئەمدى بىز قولۇڭغا چۈشتۇق؛ نەزىرىڭگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. 26 يەشۇئا ئەنە شۇنداق قىلىش بىلەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۆلتۈرمىدى. 27 لېكىن شۇ كۈنى يەشۇئا پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا جامائەت ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئۈچۈن ئۇلارنى ئوتۇن يارغۇچىلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلار دەپ بېكىتتى. ئۇلار بۈگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمەكتە.

10

شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك يەشۇئانىڭ ئاي شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىنا قىلغىنىدەك، ئاي بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلغىنىنى، گىبېئوندا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ئىسرائىل بىلەن سۈلھ تۈزۈپ، ئۇلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 2 ئۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبېئون بولسا ئايدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى؛ ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ باتۇر پالۋانلار ئىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھىبرونۇنىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى پىرئام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافىيا ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى دەبىرگە خەۋەر ئەۋەتتىپ: ـ 4 مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ گىبېئونلارغا ھۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىڭلار؛ چۈنكى ئۇلار بولسا يەشۇئا ۋە ئىسرائىللار بىلەن سۈلھ تۈزۈۋالدى، ـ دېدى. 5 شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھىبرونۇنىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى ـ ئۇلار تۈزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چىقىپ، گىبېئوننىڭ ئۈدۈلىدا بارگاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 6 يۇنىڭ بىلەن گىبېئونلىقلار گىلگالدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتتىپ: ـ سەن تۆز قۇللىرىڭنى تاشلىۋەتمەي، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاغلىق رايوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بىزگە ھۇجۇم قىلدى، ـ دېدى. 7 يۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بارلىق جەڭچىلەرنى، جىزىلىدىن ھەممە باتۇر پالۋانلارنى ئېلىپ گىلگالدىن يولغا چىقتى. 8 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ ئۇلاردىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ، ـ دېدى. 9 يەشۇئا گىلگالدىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇيۇقسىز چۈشتى. 10 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى، يەشۇئا ئۇلارنى گىبېئوندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قىرىپ، بەيت-ھورونغا چىقىدىغان داۋان يولىدا قوغلاپ، ئازىكاھ بىلەن ماككەداھتىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 11 ئۇلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھورونۇنىڭ داۋانىدىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى ئۇلار ئازىكاھقا يەتكۈچە ئاسماندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۇلدۇر-تاشلارنى ياغدۇردى. ئۇلار ئۆلدى؛ مۇشۇ مۇلدۇرلەر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئىسرائىللار قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەنلەردىن كۆپ ئىدى. 12 ئاندىن يەشۇئا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلدى، ـ يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈندە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي قۇياش، گىبېئون ئۈستىدە توختاپ تۇرا! ئەي ئاي، ئايالۋالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇرا!» 13 شۇنى دېۋىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىقام ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماڭماي توختاپ تۇردى، ئايمۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقەنى ياشارنىڭ كىتابىدا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ قۇياش تەخمىنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسمانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ ئولتۇرۇشقا ئالدىرىمىدى. 14 پەرۋەردىگار بىر ئىنسانىنىڭ نىداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقمىغان ۋە كېيىنمۇ بولۇپ باقمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئۈچۈن جەڭ قىلدى. 15 ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. 16 ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 17 شۇنىڭ بىلەن بىرسى يەشۇئاغا مەلۇم قىلىپ: ـ ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى، ئۇلار ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋاپتۇ، دېدى. 18 يەشۇئا: ـ ئۇنداق بولسا غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۇمىلىتىپ قويۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۈزەتكە قويۇڭلار. 19 لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلاپ كەينىدە قالغانلارنى قىرىڭلار، ئۇلارنى تۆز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېدى. 20 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ يوقاتتى، لېكىن قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. 21 ئاندىن بارلىق خەلق ماككەداھتىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا تىنچ-سالامەت يېنىپ كەلدى. ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا جۈرئەت قىلالمىدى. 22 يەشۇئا: ـ غارنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى غاردىن چىقىرىپ مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 23 ئۇلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھىبرونۇنىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھىنى غاردىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئۇ پادىشاھلار يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، تۆزى بىلەن جەنگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: ـ كېلىپ پۇتلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنىگە قويۇڭلار، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلار كېلىپ پۇتلىرىنى ئۇلارنىڭ گەدىنلىرىگە قويدى. 25 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار ۋە ھېچ ھودۇقماڭلار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا شۇنداق ئىشنى قىلدۇ، ـ دېدى. 26 ئاندىن يەشۇئا پادىشاھلارنى قىلىچلاپ ئۇلتۇرۇپ، جەسەتلىرىنى بەش دەرەخكە ئېسىپ قويدى؛ ئۇلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. 27 كۈن پاتقاندا يەشۇئانىڭ بۇيرۇقى بىلەن كىشىلەر ئۇلۇكلەرنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، ئۇلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان غارغا تاشلاپ، غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 28 ئۇ كۈنى يەشۇئا ماككەداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھەردىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنمۇ قويماي قىلىچلاپ مۇتلەق يوقاتتى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماككەداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 29 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماككەداھتىن چىقىپ، لىبناھقا بېرىپ لىبناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. 30 پەرۋەردىگار ئۇنىمۇ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، يەشۇئا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنمۇ قويماي قىلىچلاپ ئۇلتۇردى، ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 31 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لىبناھدىن چىقىپ، لاقىشقا بېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 32 پەرۋەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلار ئىككىنچى كۈنىلا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئېلىپ، دەل لىبناھقا قىلغىنىدەك، شەھىرىدىكى خەلقنىڭ بىرىنمۇ قويماي قىلىچلاپ ئۇلتۇردى. 33 ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن يەشۇئا ئۇنى بارلىق ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قويماي ئۇلتۇردى. 34 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چىقىپ، ئەگلونغا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 35 ئۇلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلىچلىدى؛ شۇ كۈنى يەشۇئا شەھەردىكى بارلىق كىشىلەرنى ئەلتۈكۈس يوقاتتى، ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك،

ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. 36 ئاندىن يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئەگىلوندىن چىقىپ ھىبرونغا بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئەگىلوندا قىلغاندەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھىچبىرىنى قويماي قىلىچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى. 38 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار دەبىرگە بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 39 ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، پادىشاھىنى ئۆتۈپ، يۇلاردىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھىچبىرىنى قويماي تەلتۆكۈس يوقاتتى. يەشۇئا ھىبرونغا قىلغىنىدەك، لىبناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، دەبىر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 40 بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتنى، يەنى تاغلىق رايونىنى، جەنۇبىي نەگەۋ يۇرتىنى، شەفەلاھ ئېگىملىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بۇيرۇغىنىدەك، ئۇ ھىچكىمنى قويماي، بەلكى نەپەسىي بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. 41 يەشۇئا قادەش-بارنېئادىن تارتىپ گازاغىچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەننىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تاكى گىبېئونغىچىمۇ ھۇجۇم بىلەن ئالدى. 42 بۇ قېتىمقى ئۇرۇشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئىسرائىل تەرەپتە ئۇرۇپ جەڭ قىلدى. 43 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى.

11 ئەمما ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاڭلاپ مادوننىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شىمروننىڭ پادىشاھى ۋە ئاقسافنىڭ پادىشاھغا ئادەم ئەۋەتتى، 2 شۇنداقلا شىمالدىكى تاغلىق رايوندىكى پادىشاھلارغا، كىننەروتنىڭ جەنۇبىدىكى تۈزلەكلىك، ئۇيمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ھەممە پادىشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى؛ 3 ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قانائانىيلار، ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر بىلەن تاغلىق رايوندىكى يەبۇسىيلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مىزپاھ يۇرتىدا ئۇرۇۋاتقان ھۇۋىيلارنى چاقىردى. 4 ئۇلار، يەنى پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى؛ ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. 5 بۇ ھەممە پادىشاھلار بىر بولۇپ يىغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەروم سۇلىرىنىڭ بويىدا چېدىرلارنى تىكتى. 6 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ئۇلاردىن ھىچ قورقمغىن؛ چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھالاك قىلىپ تاپشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، ـ دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۈيۈقسىز چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلارنى ئۇرۇپ چوڭ زىدون ۋە مىسرەفوت-مايىمغىچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مىزپاھ ۋادىسىغىچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلاردىن ھىچبىرىنى قويماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 9 يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 10 شۇ چاغدا يەشۇئا قايتىپ بېرىپ، ھازورنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. ھازور بولسا شۇ دەۋرلەردە ئاشۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. 11 [ئىسرائىللار] شەھەر ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممىسىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، ھىچ نەپەسىي ئىگىسىنى قويماي ھەممىسىنى ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازورنى يەشۇئا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى، 12 شۇ پادىشاھلارنىڭ بارلىق پايتەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇ ئۇلارنى قىلىچلاپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 13 لېكىن ئېگىزلىككە سىلىنغان شەھەرلەرنى بولسا، ئىسرائىل كۆيدۈرمىدى؛ يەشۇئا ئۇلاردىن پەقەت ھازورنلا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 ئىسرائىللار بۇ شەھەرلەردىكى غەنىيمەتلەرنى ۋە چارپايلارنى ئۆزلىرىگە ئوۋلجا قىلىپ ئالدى، لېكىن ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرنى قىلىچلاپ يوقاتتى؛ ئۇلار بىرمۇ نەپەسىي ئىگىسىنى تىرىك قويمىدى. 15 پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا نېمە بۇيرۇغان بولسا، مۇسامۇ يەشۇئاغا شۇنى بۇيرۇغاندى ۋە يەشۇئامۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدىن ھېچنېمنى قالدۇرمايمۇ ھەممنى شۇ بويىچە ئادا قىلدى. 16 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى، يەنى تاغلىق رايوندىكى زېمىنلارنى، بارلىق جەنۇبىي نەگەۋ زېمىنىنى، بارلىق گوشەن زېمىنىنى، ئۇيمانلىقتىكى زېمىنلارنى، ئۇزلەكلىكتىكى زېمىنلارنى ۋە ئىسرائىلنىڭ تاغلىق رايونلىرىنى ۋە شەفەلاھ ئۇيمانلىقىنى، 17 سېئىر داۋىنغىچە سوزۇلغان ھالاك تېغىدىن تاكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى لۇئان جىلغىسىغا جايلاشقان باۋال- گادقىچە بولغان زېمىنىنى ئىگىلدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنى ئۆتۈپ ئۇلارنى قولۇمگە مەھكۇم قىلدى. 18 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا بۇ ھەممە پادىشاھلار بىلەن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلدى. 19 گىبېئوندا ئولتۇراقلاشقان ھۇۋىيلاردىن باشقا، ھىچبىر شەھەر ئىسرائىل بىلەن سۈلھ تۈزمىدى. ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جەڭ ئارقىلىقلا ئالدى. 20 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلىنىڭ قاتتىق قىلىنىشى، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش نىيىتىدە بولۇشى يەھۋەردىگاردىن ئىدى، بۇنىڭ مەقسىتى، ئۇلارنىڭ ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلىشى؛ يەنى، ئۇلارغا ھىچ رەھىم قىلنماي، ئەكسىچە پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارنىڭ يوقىتىلىشى ئۈچۈن ئىدى. 21 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا كېلىپ ئاناكىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تاغلىق رايوندىن، ھېبرونىدىن، دەبىردىن، ئانابدىن، يەھۇدانىڭ ھەممە تاغلىق رايونى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاغلىق رايوندىن يوقاتتى؛ يەشۇئا ئۇلارنى شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ زېمىندا ئاناكىيلاردىن ھېچبىرىمۇ قالدۇرۇلمىدى؛ پەقەت گازا، گات ۋە ئاشدودتا بىرنەچىسىلا قالدى. 23 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا پەرۋەردىگار مۇساغا ۋەدە قىلغاندەك پۈتكۈل زېمىننى ئالدى؛ يەشۇئا ئۇنى ئىسرائىلغا ئۇلارنىڭ قوشۇن- قەبىلىسى بويىچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلدى. ئاندىن زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

12 ئىسرائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىش تەرىپىدە [ئىككى] پادىشاھنى ئولتۇردى. ئۇلار ئۇلارنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ ھەرمون تاغلىقىغا تۇتاشقان زېمىن بىلەن شەرق تەرەپتىكى بارلىق ئاراباھ تۈزلەكلىكىنى ئىگىلدى. شۇ [ئىككى] پادىشاھلار بولسا: ـ 2 [بىرسى] ھەشبوندا ئولتۇرۇشلۇق ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھون؛ ئۇ ئاروئەر (ئاروئەر ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدا) ۋە ئارنون جىلغىسىدىكى شەھەردىن تارتىپ، گىلېئادنىڭ يېرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ياببوك دەرياسىغىچە (بۇ ئاممونىيلارنىڭ چېگرىسى ئىدى) بولغان يەرلەردە سەلتەنەت قىلاتتى؛ 3 ئۇ سەلتەنەت قىلغان زېمىن يەنە شەرق تەرەپتىكى كىننەروت دېڭىزىدىن تارتىپ ئاراباھ دېڭىزىغىچە، يەنى شور دېڭىزىغىچە سوزۇلغان ئاراباھ تۈزلەكلىكىنى، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى بەيت-يەشىموتقا باربىدىغان يولنى ۋە غەنۇب تەرىپىدە پىسگاھ تېغىنىڭ داۋاللىرىنىڭ چېتىگىچە سوزۇلغان زېمىنى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 4 ئۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىننى ئالدى؛ ئۇ رەفايىيلار [دېيىلىدىغان گىگانتلارنىڭ] قالدۇقىدىن بىرى ئىدى (ئۇلار ئاشتاروت ۋە ئەدرەيدە ئۆرىتتى). 5 ئۇ ھەرمون تېغىدىكى يۇرتلارغا، سالكاھ ۋە پۈتكۈل باشان زېمىنغا، يەنى گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە، شۇنىڭدەك گىلېئادنىڭ يېرىمغا، تاكى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ چېگرىسىغىچە سەلتەنەت قىلاتتى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارغا ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغاندى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ زېمىنى رۇبېنلەرگە، گادلارغا ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بەرگەندى. 7 ئۇۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدە ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى لۇئان جىلغىسىدىكى باۋال- گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋاللىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىغىچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى، 8 جۈملىدىن تاغلىق يۇرتنى، شەفەلاھ ئۇيمانلىقىنى، ئاراباھ تۈزلەكلىكىنى، ئېگىزلىكتىكى داۋاللارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىننى، ھىتتىيلار، ئاموريلار، قانائانىيلار، پەرىززىيلەر، ھۇۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنلىرىنى بۇلۇپ بەردى: ـ 9 ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يېرىخونىڭ

پادشاهی، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى ئايىنىڭ پادىشاهى، 10 بىرى يېرۇساېمنىڭ پادىشاهى، بىرى هېبرونىڭ پادىشاهى، 11 بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاهى، بىرى لاقىشنىڭ پادىشاهى، 12 بىرى ئەگلوننىڭ پادىشاهى، بىرى گەزەرنىڭ پادىشاهى، 13 بىرى دەبىرنىڭ پادىشاهى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاهى، 14 بىرى خورماهنىڭ پادىشاهى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاهى، 15 بىرى لىبناهنىڭ پادىشاهى، بىرى ئادۇللامنىڭ پادىشاهى، 16 بىرى ماككەداهنىڭ پادىشاهى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاهى، 17 بىرى تاپپۇئاهنىڭ پادىشاهى، بىرى هەفەرنىڭ پادىشاهى، 18 بىرى ئافەكنىڭ پادىشاهى، بىرى لاشارونىڭ پادىشاهى، 19 بىرى مادونىڭ پادىشاهى، بىرى هازورنىڭ پادىشاهى، 20 بىرى شىمرون-مەروننىڭ پادىشاهى، بىرى ئاقسافنىڭ پادىشاهى، 21 بىرى تاتاناقنىڭ پادىشاهى، بىرى مەگىددونىڭ پادىشاهى، 22 بىرى كەدەشنىڭ پادىشاهى، بىرى كارمەلنىڭ يېنىدىكى يوكنېئامنىڭ پادىشاهى، 23 بىرى دور ئېگىزلىكىدىكى دورنىڭ پادىشاهى، بىرى گويىمنىڭ پادىشاهى، 24 بىرى تىرزاهنىڭ پادىشاهى بولۇپ، جەمئىي ئوتتۇز بىر پادىشاه ئىدى.

13 ئەمما يەشۇئا ياشىنىپ، يېشى خېلى بىر يەرگە يېتىپ قالغانىدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، يېشىڭمۇ چوڭىيىپ قالدى، لېكىن يەنە ئىگىلىنىشى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار. 2 بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار: ـ فىلىستىيلەرنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۇرتلىرى، 3 يەنى مىسىرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى شىهور دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئەكرون شەهىرىنىڭ چېگرالىرىغىچە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۇرت قاناانىيلارنىڭ زېمىنى هېسابلىنىتتى)، جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئەكروندىكى بەش فىلىستىي ئەمىر باشقۇرىدىغان يۇرتلار بىلەن ئاۋۋىيلارنىڭ جەنۇب تەرەپتىكى يۇرتلىرى؛ زىدونىيلارغا تەۋە بولغان مەئارا‌هدىن تارتىپ ئافەك بىلەن ئامورىيلارنىڭ چېگرا‌سىغىچە بولغان قاناانىيلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛ 5 گەبالىيلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لىۋان زېمىنى، يەنى كۈن چىقىش تەرەپتىكى هەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى باۋئال-گادتىن تارتىپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولغان زېمىنلار؛ 6 لىۋاندىن تارتىپ مىسرەپوت-مايىمغىچە سوزۇلغان تاغلىقتا يارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زىدونىيلارنىڭ زېمىنى قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ هەممىسىنى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلىۋېتىمەن. شۇنىڭ سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا بۇيرۇغىنىم بويىچە بۇنى چەك تاشلاپ ئىسرائىللىقلارغا مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشىڭ كېرەك. 7 سەن ئەمدى بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن ماناسسەهنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بۇلگىن». 8 رۇبەنلەر بىلەن گادلار بولسا، [ماناسسەهنىڭ يېرىم قەبىلىسى] بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتى، يەنى شەرق تەرىپىدە مۇسانىڭ ئۇلارغا بەرگەن مىراسىغا ئىگە بولدى؛ بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەندى: ـ 9 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى ئارنون جىلغىسىنىڭ بويىدىكى ئارۇئېردىن تارتىپ، جۈملىدىن جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەهەر ۋە دىبونغىچە سوزۇلغان مەدەبا تۈزلەڭلىكى، 10 هەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاهى سىهوننىڭ ئامونىيلارنىڭ چېگرا‌سىغىچە بولغان هەممە شەهەرلىرى، 11 گىلېئاد بىلەن گەشۇرىيلار ۋە ماڭا كاتىيلارنىڭ چەت يۇرتلىرى، هەرمون تېغىنىڭ هەممىسى ۋە سالكاهىغىچە سوزۇلغان بارلىق باشان زېمىنى؛ 12 [گىگاتلار بولغان] رەفايىيلارنىڭ قالدۇق نەسىلىدىن بولغان ئاشتاروت بىلەن ئەدرەيدە سەلتەنەت قىلغان ئوگنىڭ باشاندىكى پۈتكۈل پادىشاهلىق زېمىنىدىن ئىبارەت ئىدى؛ مۇشۇ زېمىنىدىكىلەرنى مۇسا مەغلۇپ قىلىپ، زېمىنلىرىغا ئىگە بولدى. 13 لېكىن ئىسرائىللار گەشۇرىيلار بىلەن ماڭا كاتىيلارنى تۈز يۇرتلىرىدىن قوغلىۋەتمىدى؛ شۇڭا گەشۇرىيلار بىلەن ماڭا كاتىيلار بۇگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرماقتا. 14 لېكىن [مۇسا] لاۋۋي قەبىلىسگە هېچ مىراس زېمىنى بەرمىگەن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلغان قۇربانلىقلار ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. 15 مۇسا رۇبەنلەر قەبىلىسگە، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە يۇرتلارنى مىراس قىلىپ بەردى. 16 ئۇلارنىڭ زېمىنى بولسا ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئارۇئېردىن تارتىپ، جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەهەر ۋە مەدەبانىڭ يېنىدىكى پۈتكۈل تۈزلەڭلىك، 17 هەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تۈزلەڭلىكتىكى هەممە شەهەرلەر، دىبون، باموت-باۋئال، بەيت-باۋئال-مېئون، 18 ياهاز، كەدەموت، مەفائات، 19 كىرىئاتايىم، سىبماه، ۋە «جىلغا تېغى»دىكى زەرەت-شاهار، 20 بەيت-پېئور، پىسگاه تېغىدىكى داۋانلار، بەيت-يەشموت، 21 تۈزلەڭلىكتىكى بارلىق شەهەرلەر ۋە هەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاهى بولغان سىهوننىڭ پۈتكۈل سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى تۈز ئىچىگە ئالدى. بۇ پادىشاه ۋە ئۇنىڭ بىلەن شۇ يۇرتىا ئولتۇرۇشلۇق، [سىهونغا] بېقىنغان سەردارلار ئەۋدى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا قاتارلىق مىدىيان ئەمىرلىرى بولسا مۇسا تەرىپىدىن ئولتۇرۇلۇگەندى. 22 شۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار ئولتۇرگەنلەر ئىچىدە بېئورنىڭ ئوغلى بالچى بالاگامۇ بار ئىدى، ئۇنمۇ ئۇلار قىلىچلاپ ئولتۇرگەندى. 23 رۇبەنلەرنىڭ زېمىنىنىڭ چېگرا‌سى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۆزى ئىدى. رۇبەنلەرنىڭ جەمەمت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەهەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 24 مۇسا يەنە گاد قەبىلىسگە، يەنى گادلارنىڭ جەمەمت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مىراس بۇلۇپ بەرگەندى. 25 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى بولسا يائازەر بىلەن گىلېئادنىڭ بارلىق شەهەرلىرى، ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ يېرىمى تاكى رابباه ئالدىدىكى ئاروئەرگىچە، 26 هەشبوندىن تارتىپ رامات-مىزپەه ۋە بەتونىمغىچە، ماهانايىمدىن تارتىپ دەبىرنىڭ چېگرا‌سىغىچە، 27 جىلغىغا جايلاشقان بەيت-هارام، بەيت-نىمراه، سۇككوت ۋە زافونلار، هەشبوننىڭ پادىشاهى سىهوننىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى قالغان قىسمى، دەريانى ياقىلاپ كىنەرەت دېڭىزىنىڭ ئۇ بېشىغىچە ئىدى. 28 گادلارنىڭ جەمەمت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەهەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 29 مۇسا ماناسسەهنىڭ يېرىم قەبىلىسگەمۇ مىراس بەرگەندى؛ ماناسسەهنىڭ يېرىم قەبىلىسگە جەمەمت-ئائىلىلىرى بويىچە بۇ مىراس بۇلۇپ بېرىلگەندى: ـ 30 زېمىنلىرى ماهانايىمدىن تارتىپ، پۈتكۈل باشان زېمىنى، باشاننىڭ پادىشاهى ئوگنىڭ پۈتكۈل سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى ۋە يائىرنىڭ بارلىق يېزا-كەنتلىرى (بۇ يېزا-كەنتلەر باشاننىڭ ئۆزىگە جايلاشقان بولۇپ، جەمئىي ئالتمىش ئىدى)، 31 گىلېئادنىڭ يېرىمى بىلەن باشان پادىشاهى ئوگنىڭ سەلتەنىتىدىكى ئاشتاروت ۋە ئەدرەيي شەهەرلىرى ماناسسەهنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكىرلارنىڭ يېرىم قىسمىغا جەمەمت-ئائىلىلىرى بويىچە مىراس قىلىپ بۇلۇپ بېرىلگەندى. 32 مۇسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، موئابنىڭ تۈزلەڭلىكىدە بولغان ۋاقىتدا بۇلۇپ بەرگەن مىراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى. 33 لېكىن مۇسا لاۋۋي قەبىلىسگە هېچ مىراس زېمىنى تەقدىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر.

14 ئىسرائىللارنىڭ قاناائان زېمىنىدىن ئالغان مىراسلىرى تۆۋەندىكىدەك؛ ئەلئازار كاهىن بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى جەمەمت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مىراسلارنى ئۇلارغا بۇلۇپ بەرگەن. 2 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ئاۋىستىسى بىلەن توققۇز يېرىم قەبىلە توغرىسىدا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇلارنىڭ هەر بىرىنىڭ ئۇلۇشى چەك تاشلاش بىلەن بۇلۇپ بېرىلدى. 3 چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەهنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى بولسا مۇسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقسىم قىلغانىدى؛ لېكىن ئۇ لاۋۋىيلارغا ئۇلارنىڭ تارىسىدا هېچ مىراس بەرمىگەندى 4 (يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى ماناسسەهـ ۋە ئەفرائىم دېگەن ئىككى قەبىلگە بۇلۇنگەندى. لاۋۋىيلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەهەرلەر بىكىتىلىپ، شۇندىقالا شۇ شەهەرلەرگە تەۋە يايلاقلاردىن چارپايلىرىنى باقىدىغان ۋە مال-مۇلۇكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا ئۇلارغا هېچ ئۇلۇشلەرنى بەرمىگەندى).

5 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ زېمىنىنى بۇلۇشۇۋالدى. 6 يەھۇدالار گىلگالغا، يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلدى، كەنىززىي يەفۇننەهنىڭ ئوغلى كالەب يەشۇئانا مۇنداق دېدى: ـ «يەرۋەردىگار تۈز ئادەمى بولغان مۇسانا مەن بىلەن سېنىڭ توغرا‌سىدا قادەش-بارنېئادا نېمە دېگەنلىكىنى بىلىسەنغۇ؟ 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئادەمى مۇسا مېنى قادەش-بارنېئادىن زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەنده، مەن قىرىق ياشتا ئىدىم؛ چىن [ئېتىقادلىق] كۆڭۈلۈم بىلەن ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزگەنىدىم. 8 ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلىۋەتكەندى. لېكىن مەن بولسام

پۇتۇن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا ئەگەشتىم. 9 ئۇ كۈنۈى مۈسا قەسەم قىلىپ: ـ «سەن پۇتۇن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئەگەشكىنىڭ ئۈچۈن، سىنىڭ پۇتۇڭ دەسسىگەن زېمىن جەزمەن ئەبەدگىچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مىراسى بولىدۇ» ـ دېگەنىدى. 10 ـ مانا ئىسرائىل چۆلدە سەرگەردان بولۇپ يۈرگەندە، پەرۋەردىگار مۈساغا شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېينىكى قىرىق يىل ئىچىدە ئۆزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سەكسەن يەش ياشقا كىردىم. 11 مەن مۈشۈ كۈندىمۇ مۈسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈندىكىدەك كۈچلۈمەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن ياكى بىر يەرگە بېرىپ-كېلىش بولسۇن، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقىدەك كۈچ-دەرمانىم باردۇر. 12 ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈندە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتنى ماڭا مىراس قىلىپ بەرگىن؛ چۈنكى ئۇ كۈنى سەنمۇ ئۇ يەردە ئاناكىيلار تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭىز. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسىلا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن ئۇلارنى قوغلۇۋېتىمەن». 13 يۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بەخت-بەركەت تىلەپ، ھېبرونىنى ئۆنىڭغا مىراس قىلىپ بەردى. 14 شۇڭا ھېبرون تاكى بۈگۈنگىچە كەنئازىي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ مىراسى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۇتۇن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەن 15 (ئىلگىرى ھېبرون بولسا كىرىئات-ئاربا دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئاناكىيلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

15

يەھۇدالار قەبىلىسىنىڭ مىراسى بولسا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەنۇبىي تەرەپىنىڭ ئۆچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا ۋە زىن چۆلىگە تۇتاشتى؛ 2 جەنۇبىي چېگرىسى «شور دېڭىزى»نىڭ ئايىغىدىن، يەنى جەنۇبىي تەرەپكە چوچۈيىپ چىققان قولتۇقتىن باشلىنىپ، 3 «سېرىق ئېشەك داۋۇنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن ئۆتۈپ، زىنغا ئۆتۈتاشتى؛ ئاندىن قادەش-بارنېئانىڭ جەنۇبىنى ياقلاپ ھەزرونغا ئۆتۈپ، ئاددارغا بېرىپ، كاركائاھقا بۇرۇلۇپ، 4 ئازمونغا ئۆتۈپ مىسىر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۆچى دېڭىزغا تاقىشاتتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەنۇبىي چېگرىسى ئىدى. 5 شەرقىي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزىدىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزلىدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالىي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزلىدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ، 6 ئاندىن بەيت-ھوگلاھغا بېرىپ، بەيت-ئاراباھنىڭ شىمالىدىن ئۆتۈپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغىچە ئىدى؛ 7 ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەبىرگە قاراپ ئۆتۈپ، ئۇ يەردىن شىمال تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىمغا چىقىدىغان داۋاننىڭ ئۈدۈلىدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۈلىرىدىن ئۆتۈپ، ئەن-روگەل بۇلىقىغا ئۇتىشاتتى؛ 8 ئۇ يەردىن «يەن-ھىننومنىڭ جىلغىسى»غا چىقىپ، يەبۇسىيلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئۆتۈپ، ئاندىن ھىننوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرەپكە، رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالىي بېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛ 9 چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن نەفتوئاھ سۇيىنىڭ بۇلىقىغا بېرىپ، ئاندىن ئەفرون تېغىدىكى شەھەرلىرىنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۇ يەردىن بائالاھ (يەنى كىرىئات-يېئارىم)غا يېتىپ بېرىپ، 10 ئاندىن بائالاھتىن ئۆتۈپ، غەرب تەرىپىگە قايرىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يېئارىم تېغى (يەنى كېسالون)نىڭ شىمالىي باغرىدىن ئۆتۈپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناھتىن ئۆتتى؛ 11 ئاندىن شىمالغا قاراپ ئەكروننىڭ داۋۇنى بىلەن چىقىپ شىكرونغا ئۆتۈپ، بائالاھ تېغىنىڭ يېنىغا ئۆتىشىپ، يابنەئەلگە يېتىپ، ئاندىن ئۆچى دېڭىزغا تاقاشقانىدى. 12 غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى بولسا دېڭىز بويلىرى ئىدى. يەھۇدالارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا توختىتىلغان ئۆتۈت تەرىپىدىكى چېگرا مانا شۇ ئىدى. 13 يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبگە بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بەرگەن ئەمرى بويىچە، ئۆنىڭغا يەھۇدالارنىڭ ئارىسىدا بىر ئۈلۈش، يەنى ئاناكنىڭ ئاتىسى ئاربانىڭ شەھىرى بولغان ھېبرون ئاتا قىلىندى. 14 كالەب شۇ يەردىن شېشاي، ئاھىمان ۋە تالماي دېگەن ئۈچ ئاناكىيىنى قوغلۇۋەتتى؛ ئۇلار ئۆچى ئاناكنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چېقىپ، دەبىردە ئۆرۈۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى). 16 كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەنىدى. 17 كالەبنىڭ ئۇكىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. 18 شۇنداق بولدىكى، قىز ياتلىق بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. 19 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھسە بىر بەركەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نەگەۋدەن [قاغىراق] يەر بەرگىنىڭدەك، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بەرگەيسەن، ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 20 تۇۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسگە ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تەگكەن مىراس ئۈلۈشىلەردۇر: ـ 21 يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپتىكى شەھەرلەر: ـ كابزەئەل، ئېدەر، ياگۇر، 22 كىناھ، دىموناھ، ئاداداھ، 23 كەدەش، ھازور، يىتنان، 24 زىف، تەلەم، بېئالوت، 25 ھازور-ھاداتتاھ، كېرىئوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولاداھ، 27 ھازار-گادداھ، ھەشمون، بەيت-پەلەت، 28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شېبا، بىزىئوتىيا، 29 باۋالاھ، ئىجىم، ئېزەم، 30 ئەلتولاد، كېسىل، خورماھ، 31 زىكلاگ، مادمانناھ، سانسانناھ، 32 لىباۋئوت، شىلھىم، ئايىن ۋە رىممون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەفەلاھ ئۈيمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورىئاھ، ئاشناھ، 34 زانوئاھ، ئەن-گاننىم، تاپپۇئاھ، ئەنام، 35 يارمۇت، ئادۇللام، سوكوھ، ئازىكاھ، 36 شائارايىم، ئادىتائىم، گەدەراھ ۋە گەدەروتائىم بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 يۇلاردىن باشقا يەنە زىنان، ھاداشاھ، مىگدال-گاد، 38 دىلىئان، مىزىپاھ، يوقتەئەل، 39 لاقىش، بوزكات، ئەگلون، 40 كابىون، لاھماس، قىتلىش، 41 گەدەروت، بەيت-داگون، نائاماھ ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 يۇنكۇدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، 43 يەفتاھ، ئاشناھ، ئەزىب، 44 كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى؛ 45 يەنە ئەكرون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا- كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئەكروننىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلۇغ دېڭىزنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: ـ شامىر، ياتىىر، سوكوھ، 49 دانناھ، كىرىئات-سىناناھ (يەنى دەبىر)، 50 ئاناب، ئەشتەموھ، ئانىم، 51 گوشەن، ھولون ۋە گىلوھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 يۇنكۇدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانىم، بەيت-تاپپۇئاھ، ئافىكاھ، 54 ھۇمتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېبرون) ۋە زىئور بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 55 يۇنكۇدىن باشقا يەنە مائون، كارمەل، زىف، يۇتتاھ، 56 يىزرەئەل، يوكدېئام، زانوئاھ، 57 كايىن، گىبئىئاھ ۋە تمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 يۇنكۇدىن باشقا يەنە ھالھۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 يۇنكۇدىن باشقا يەنە كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) ۋە رابباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۆلدىكى شەھەرلەر بولسا: ـ بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سەكاكاھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن- گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلۇۋېتەلمىگەن؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا.

16 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مىراس زېمىن بولسا يېرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ، يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللەرگىچە بولغان يۇرتلار ۋە يېرىخودىن چىقىپ، چۆلدىن تۆتۈپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. **2** چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزغا، ئاندىن ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، **3** ئاندىن غەرب تەرىپىگە يېرىپ، يافلەتىيلەرنىڭ چېگرىسغا تۇتىشۇپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ چېتىگە چۈشۈپ، گەزەرگە يېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشاتتى. **4** يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىملار ئېرىشكەن مىراس ئۇلۇشى مانا شۇ ئىدى. **5** ئەفرائىملارنىڭ جەمەت-ئائىلىرى بويىچە ئالغان زېمىننىڭ چېگرىسى تۆۋەندىكىدەك: ـ مىراس زېمىننىڭ شەرق تەرەپتىكى چېگرىسى ئاتاروت-ئاددارىدىن تارتىپ ئۈستۈن بەيت-ھورونغىچە يېتىپ، **6** ئاندىن دېڭىزغا يېرىپ شىمالغا قاراپ مىكمىتاتقا چىقتى، ئاندىن يەنە شەرق تەرىپىدىكى تائانات-شىلوھقا قايرىلىپ، تۇنىڭدىن تۆتۈپ شەرق تەرەپكە قاراپ يانوئاھقا، **7** يانوئاھدىن چۈشۈپ ئاتاروت بىلەن نائاراتقا يېتىپ، يېرىخوغا تۇتىشىپ ئىئوردان دەرياسىغا چىقتى. **8** چېگرا تاپپۇئاھدىن غەرب تەرەپكە چىقىپ كاناھ ئېقىنىغىچە يېرىپ، دېڭىزغا يېتىپ ئاياغلاشتى. ئەفرائىملىقلار بىلىنسىكە، يەنى ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرىگە تەگكەن مىراس ئۇلۇشى شۇ ئىدى. **9** بۇنىڭدىن باشقا ئەفرائىملار تۇچۇن ماناسسەھنىڭ مىراسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىرنەچچە شەھەرلەر ئايرىلغانىدى؛ بۇ ئايرىلغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاراشلىق كەنت-قىشلاقلىرى بىلەن قوشۇلغانىدى. **10** ئەمما [ئەفرائىملار] گەزەردە ئولتۇرۇشلۇق قاناناتىيلارنى قوغلۇۋەتمىگەنىدى؛ شۇڭا قاناناتىيلار تا بۈگۈنگىچە ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، مەخسۇس ھاشارچى مەدىكارلار بولۇپ تۇرماقتا.

17 ماناسسەھ يۇسۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، تۇنىڭ قەبىلىسىگىمۇ چەك تاشلىنىپ مىراس بېرىلگەن. ماناسسەھنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكىرنىڭ [ئەۋلادلىرى] (ماكىر گىلېئادنىڭ ئاتىسى ئىدى) باتۇر پالۋان بولغاچقا، ئۇلارغا گىلېئاد بىلەن باشان مىراس قىلىپ بېرىلدى. **2** ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىمۇ، جۈملىدىن ئابىئېزىرلەر، ھەلەكلەر، ئاسرىئەللەر، شەكەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار تۇتۇ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە مىراس ئۇلۇشىنى ئالدى. بۇلار بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەر جەمەت ئائىللىرى ئىدى. **3** ئەمدى ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزلىرىلا بار ئىدى. ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسملىرى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە تىرزاھ ئىدى. **4** ئۇلار كاھىن ئەلئىزار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشۇا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇساغا بىز توغرۇلۇق قېرىنداشلىرىمىز قاتاردا مىراس بېرىشكە ئەمر قىلغانىدى، دېدى. شۇنى دېۋىدى، [يەھۇشۇا] پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا ئۇلارغا مىراس بەردى. **5** بۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى گىلېئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، ماناسسەھكە يەنە ئون ئۇلۇش يەر بېرىلدى. **6** چۈنكى ماناسسەھنىڭ قىزلىرى ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتاردا مىراسقا ئىگە بولغانىدى؛ گىلېئاد زېمىنى ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا تەگكەنىدى. **7** ماناسسەھنىڭ زېمىنىنىڭ چېگرىسى بولسا ئاشىردىن تارتىپ شەكەمنىڭ ئوتتۇرىدىكى مىكمىتاتقا بېرىپ، ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە قايرىلىپ، ئەن-تاپپۇئاھدا تۇرغۇچىلارنىڭ جايىغىچە تۇتىشاتتى. **8** چۈنكى تاپپۇئاھنىڭ زېمىنى بولسا ماناسسەھگە تەگكەنىدى؛ لېكىن ماناسسەھنىڭ چېگرىسىدىكى تاپپۇئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. **9** چېگرىسى ئۇ يەردىن كاناھ ئېقىنغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۇ يەردىكى شەھەرلەر بولسا ماناسسەھنىڭ شەھەرلىرىنىڭ ئارىسىدا بولسىمۇ، ئەفرائىمغا تەگدى. ماناسسەھنىڭ چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشاتتى. **10** جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن ماناسسەھكە تەۋە ئىدى؛ غەرب تەرىپىنىڭ چېگرىسى دېڭىز ئىدى. ئۇلارنىڭ زېمىنى شىمال تەرىپىدە ئاشىرنىڭ ئۇلۇشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسسا كارنىڭ ئۇلۇشىگە تۇتاشقانىدى. **11** ماناسسەھكىمۇ ئىسسا كار بىلەن ئاشىرنىڭ ئۇلۇشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، ئىبلېئام بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەنتلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەنتلەر، تائاناق ئاھالىسى بىلەن تائاناققا قاراشلىق كەنتلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەنتلەر، يەنى «ئۈچ ئېگىزلۈك» دېگەن يۇرت تەگدى. **12** لېكىن ماناسسەھ بۇ شەھەردىكىلەرنى قوغلۇتەلمىدى؛ قاناناتىيلار شۇ يۇرتلاردا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى. **13** ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيگەنچە قاناناتىيلارنى تۈزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى تۈز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلۇتەلمىدى. **14** يۇسۇپلەر بولسا يەھۇشۇغا: ـ بىزلەر پەرۋەردىگار ھازىرغىچە شۇنداق بەركەتلەپ كەلگەن، چوڭ بىر خەلق تۇرساق، سەن نېمىشقا چەك تاشلاش بىلەن بىرگە پەقەت بىر ئۇلۇش مىراس، بىر پارچە يەرلا بەردىڭ؟ ـ دېدى. **15** يەھۇشۇا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر سىلەر چوڭ بىر خەلق بولسا كاللار، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتى سىلەرگە تار كەلگەن بولسا، ئورمانغا بېرىپ ئۇيەردىكى پەرىزىيلەر بىلەن [گىگانت] رەفايىيلار يۇرتىدا دەرەخلەرنى كېسىپ، تۈزۈكلار ئۈچۈن بىر جايىنى چىقىرىۋېلىكلار، دېدى. **16** لېكىن يۇسۇپلەر: ـ تاغلىق يۇرت بىزگە يەتمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جىلغىدا تۇرۇۋاتقانلار، مەيلى بەيت-شېئاندا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردە بولسۇن يا كى يىزرەئەل جىلغىسىدا تۇرۇۋاتقان قاناناتىيلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ تۆمۈردىن جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىكەن، دېدى. **17** شۇنداق دېۋىدى، يەھۇشۇا يۇسۇپ جەمەتى بولغان ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھگە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرۋەقە چوڭ بىر خەلقسىلەر ۋە زور كۈچۈگلار باردۇر، شۇڭا سىلەرگە پەقەت بىر ئۇلۇشلا مىراس بېرىلىپ بولمايدۇ؛ **18** ئاشۇ يۇتكۈل تاغلىق يۇرتمۇ سىلەرگە بېرىلىدۇ؛ گەرچە ئۇ ئورمانلىق بولسىمۇ، سىلەر ئۇنى كېسىپ بوشىتىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئەتراپلىرىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر، قاناناتىيلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بار، شۇنداقلا كۈچلۈك بولسىمۇ، سىلەر ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىۋېتەلەيسىلەر. ـ دېدى.

18 پۈتكۈل ئىسرائىللار جاماەتى شىلوھقا يىغىلىپ، ئۇيەردە ئىبادەت چېدىرى تىكتى. گەرچە زېمىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا بويسۇندۇرۇلغان بولسىمۇ، **2** لېكىن ئىسرائىللار ئارىسىدا تۆز مىراس ئۇلۇشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەتتە قەبىلە قالغانىدى. **3** شۇڭا يەھۇشۇا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە بەرگەن بۇ زېمىنى قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۈسلۇق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرىسىلەر؟ **4** سىلەر ئۈتۈزۈكلار ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى قوزغىلىپ بۇ پۈتكۈل زېمىنى ئايلىنىپ چىقىپ، ئۇنى ھەربىر قەبىلە ئۈز مىراس ئۇلۇشىگە مۇۋاپىق سىزىپ-خاتىرىلەشكە، ئاندىن قېشىمغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتىمەن. **5** ئۇلار زېمىنى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلىسۇن؛ لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەنۇبتىكى ئۈز ئۇلۇش زېمىندا ئۈرىۋەرسۇن، يۇسۇپنىڭ جەمەتىمۇ شمال تەرەپتىكى ئۈز ئۇلۇش زېمىندا ئۈرىۋەرسۇن. **6** سىلەر زېمىنى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، پاسىلنى خاتىرىلەپ سىزىپ يېنىمغا كېلىڭلار، ئاندىن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن. **7** ئەمما لاۋىيلارنىڭ بولسا، ئاراڭلاردا ئۇلۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىقى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبەن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتى، شەرق تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەن يەرلەرنى ئاللىقاچان ئالغانىدۇر». **8** [زېمىنى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن] كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەھۇشۇا ئۇلارغا قاتتىق جىكىلەپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ مېنىڭ قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار، ئاندىن مەن مۇشۇ يەردە، شىلوھنىڭ ئۈزىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن، دېدى. **9** شۇنداق دېۋىدى، بۇ ئادەملەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ، شەھەرلەر بويىچە يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، خاتىرىگە سىزىپ، شىلوھدىكى چېدىرغاھقا، يەھۇشۇانىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى. **10** ئاندىن يەھۇشۇا شىلوھدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارغا ئۈچۈن چەك تاشلىدى ۋە شۇ يەردە قەبىلە-جەمەتى بويىچە زېمىنى ئىسرائىللارغا تەقسىم قىلىپ بەردى. **11** بىنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە چەك تارتىلدى؛ ئۇلار چەك ئارقىلىق ئېرىشكەن زېمىن يەھۇدالار

بىلەن يۇسۇپلەرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىكى يۇرت بولدى. 12 تۆلارنىڭ شىمالىي چېگرىسى ئىشوردان دەرياسىدىن باشلاپ، پىرىخونىڭ شىمال تەرىپىدىكى داۋانىق يانداپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چېتىپ ۋە بەيت-ئاۋەنىڭ چۆلگە تۇتىشاتتى؛ 13 ئاندىن لۇزغا چېتىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ ئوتۇپ، ئاستىن بەيت-ھورونىڭ جەنۇبىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئاددارغا چۈشتى؛ 14 چېگرا شۇ يەردىن ئوتۇپ غەربتىن جەنۇبقا قايرىلىپ، بەيت-ھورونىڭ جەنۇبىنىڭ ئۆدۈلدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-بائال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) غا تۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 15 جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يېئارىمنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتۇئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە تۇتاشتى؛ 16 چېگرا ئاندىن رەفايىملارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۆدۈلدىكى تاغنىڭ بېشىغا چۈشۈپ، ئاندىن ھىننومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەبۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئاندىن ئەن-روگەل بۇلىقىغا يەتتى؛ 17 ئاندىن شىمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلقىدىن ئوتۇپ، ئادۇللام داۋىنىنىڭ ئۆدۈلدىكى گەلىلوتقا بېرىپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىغا چۈشۈپ، 18 ۋە ئاراباھ تۈزلەڭلۈكىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن ئوتۇپ، ئاراباھ تۈزلەڭلۈككە چۈشتى. 19 ئاندىن چېگرا شىمال تەرىپىگە چېتىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋىنىغا تۇتىشىپ، ئىشوردان دەرياسىنىڭ جەنۇبىي ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزىنىڭ شىمالىي قولتۇقىدا ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 20 شەرق چېگرىسى بولسا ئىشوردان دەرياسىنىڭ تۈزى ئىدى. بۇ بىنيامىنلارنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، تۆلارغا جەمەت-ئائىلىرى بويىچە توختىتىلغان مىراس زېمىنىنىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى. 21 بىنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تەققىلى شەھەرلەر بولسا تۆۋەندىكىلەردۇر: ـ يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك-كەززىز، 22 بەيت-ئاراباھ، زەمارايىم، بەيت-ئەل، 23 ئاۋۋىم، پاراھ، ئوفراھ، 24 كەفار-ھائامونايى، ئوفنى ۋە گىبا بولۇپ، جەمئىي ئون شىككى شەھەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ 25 بۇنىكڭىن باشقا گىبىئون، راماھ، بەئەروت، 26 مىزپاھ، كەفىراھ، موزاھ، 27 رەكەم، ئىرپەئەل، تارالاھ، 28 زەلاھ، ھا-ئەلەف، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالىم)، گىبىئاھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمئىي ئون توت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بىنيامىنلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تۆلارغا بېرىلگەنىدى.

19

ئىككىنچى چەك شىمئونغا چىقتى، يەنى شىمئونلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ تۆلارنىڭ مىراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۆلۈشىنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 2 تۆلارنىڭ ئېرىشكەن مىراسى ئېمىدە بەئەر-شىبا، شىبا، مولاداھ، 3 ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، 4 ئەلتولاد، بىتۈل، خورماھ، 5 زىكلاگ، بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇساھ، 6 بەيت-لىبائوت ۋە شارۇھەن بولۇپ، جەمئىي ئون ئۈچ شەھەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 7 بۇنىكڭىن باشقا يەنە ئايىن، رىممون، ئېتەر، ئاشان بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار 8 ھەمدە جەنۇب تەرەپتىكى بائالات-بەئەر (يەنى جەنۇبدىكى راماھ) غىچە بولغان بۇ [تۆت] شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار شىمئونلار قەبىلىسىنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئېرىشكەن مىراسى ئىدى. 9 شىمئونلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى يەھۇدالارنىڭ ئۆلۈشىنىڭ ئېچىدىن ئېلىپ بېرىلدى؛ چۈنكى يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۆلۈشى تۈزلىرىگە كۆپلۈك قىلغاندى، شۇڭا شىمئونلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى تۆلارنىڭ مىراس ئۆلۈشىنىڭ ئېچىدىن بېرىلدى. 10 ئۈچىنچى چەك زەبۇلۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ تۆلارنىڭ مىراس چېگرىسى ساريدقا باراتتى، 11 چېگرىسى غەرب تەرەپتە ماريئالاھقا بېرىپ دابىبەشەتكە يېتىپ يوكنېئامنىڭ ئۆدۈلدىكى ئېقىنغا تۇتىشاتتى، 12 ئۇ ساريدتىن شەرق تەرىپىگە قايرىلىپ، كۈن چىقىشقا بۇرۇلۇپ كىسلوت-تابور يۇرتىغا تۇتىشىپ، دابىراتقا ئۆتۈپ، يافىياغا باردى؛ 13 ئاندىن شۇ يەردىن ئۇ شەرق تەرىپىگە كۈن چىقىشقا [يەنە] بۇرۇلۇپ، گات-ھەفەر ۋە ئەت-كازىنغا كېلىپ ئېتىھقا سوزۇلغان رىممون يۇرتىغا يېتىپ باردى. 14 ئاندىن ئۇ يەردىن شىمال تەرەپكە قايرىلىپ، ھاناتونغا يېتىپ بېرىپ، يىفتاھ-ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. 15 تۆلارنىڭ ئۆلۈشى يەنە كاتتات، ناھالال، شىمرون، يىدالاھ ۋە بەيت-لەھەمنىمۇ ئوراپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ ئوز ئېچىگە ئالاتتى. 16 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇلۇنلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تۆلارغا بېرىلگەنىدى. 17 ئوتتىنچى چەك ئىسسا كارغا چىقتى، يەنى ئىسسا كارلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 18 تۆلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزرەئەلگىچە بولۇپ، كەسۇللوت، شۇنەم، 19 ھافارائىيم، شىئون، ئاناھارات، 20 رابىت، كىشىئون، ئېبەز، 21 رەمەت، ئەن-گانىم، ئەن-ھاددااھ ۋە بەيت-پازززىنى ئوز ئېچىگە ئالدى؛ 22 ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازىماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىشوردان دەرياسىدا ئاخىرلاشتى؛ تۆلارنىڭ ئۆلۈشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 23 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسسا كارلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تۆلارغا بېرىلگەنىدى. 24 بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 25 تۆلارنىڭ زېمىنى ھەلكات، ھالى، بەتەن، ئاقساف، 26 ئاللامەلەك، ئامىئاد ۋە مىشالنى ئوز ئېچىگە ئالدى؛ چېگرىسى غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شىھور-لىبناتقا تۇتىشىپ، 27 ئاندىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ بەيت-داگونغا بېرىپ، زەبۇلۇن [زېمىنى] بىلەن يىفتاھ-ئەل جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىدىن ئوتۇپ، بەيت-ئېمەك بىلەن نېئىئەلگە يېتىپ بېرىپ كابۇلنىڭ شىمال تەرىپىگە چىقتى؛ 28 ئېبرون، رەھوب، ھامون ۋە كانانى ئوز ئېچىگە ئېلىپ چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. 29 ئاندىن چېگرىسى راماھ تەرىپىگە قايرىلىپ، تۇر دېگەن مۇستەھكەم شەھىرگە بېرىپ، خوساھقا قايرىلىپ، ئاقزىب بىلەن ھەبەلگە تۇتاش بولغان دېڭىزدا ئاخىرلاشتى؛ 30 ئۇ زېمىنى ئۇممەاھ، ئافەك ۋە رەھوبنىمۇ ئوز ئېچىگە ئالغان؛ جەمئىي يىگىرمە ئىككى شەھەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنى ئوز ئېچىگە ئالغاندى. 31 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تۆلارغا بېرىلگەنىدى. 32 ئالتىنچى چەك نافتالىغا چىقتى، يەنى نافتالىلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 33 تۆلارنىڭ چېگرىسى بولسا ھەلەفتىن چىقىپ، زائاننىمدىكى دۇب دەرىخىدىن ئوتۇپ، ئادامى-نەكەب ۋە يابنەئەلدىن چىقىپ، لاككۇمغا يېتىپ ئىشوردان دەرياسىغا بېرىپ ئاخىرلاشتى. 34 ئاندىن غەرب تەرەپكە قايرىلىپ ئازنوت-تابورغا بېرىپ، شۇ يەردىن ھۇككوكقا چىقىپ، جەنۇبتا زەبۇلۇننىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا تۇتىشىپ، شىمالدا ئاشىرنىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا يېتىپ، كۈن چىقىش تەرىپىدە ئىشوردان دەرياسىنىڭ يېنىدا، يەھۇدانىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا تۇلاشتى. 35 نافتالىنىڭ مۇستەھكەم شەھەرلىرى زىددىم، زەر، ھاممات، راككات، كىننەرەت، 36 ئادامام، راماھ، ھازور، 37 كەدەش، ئەدرەي، ئەن-ھازور، 38 يىرون، مىگدال-ئەل، ھورەم، بەيت-ئاناتىن ۋە بەيت-شەمەشلەر بولۇپ، جەمئىي ئون توققۇز شەھەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 39 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار نافتالىلار قەبىلىسنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تۆلارغا بېرىلگەنىدى. 40 يەتتىنچى چەك دانلارنىڭ قەبىلىسگە چىقتى؛ تۇ تۆلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى. 41 تۆلارنىڭ مىراس زېمىنى بولسا زورىئاھ، ئەشتائول، ئىر-شەمەش، 42 شائالابىن، ئايىجالون، يىتلاھ، 43 ئېلون، تىمناتاھ، ئەكرون، 44 ئەل-تەكەھ، گىبىبتون، بائالات، 45 يەھۇد، بەنە-باراك، گات-رىممون، 46 مە-ياركون، راككون ۋە يافونىڭ ئۆدۈلدىكى يۇرتنى ئوز ئېچىگە ئالدى. 47 لېكىن دانلارنىڭ زېمىنى ئوز قولىدن كەتكەن بولغاچقا، دانلار چېقىپ لەشەمگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئاھالىسىنى قىلىچلاپ يوقىتىپ، ئۇ يەرنى ئوزىنىڭ قىلىپ ماكانالاشتى؛ ئاندىن ئۇلار لەشەمگە ئاتىسى دانىنىڭ ئىسمىنى قويۇپ، ئۇنى دان دەپ ئاتىدى. 48 مانا بۇلار، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە تۆلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار دانلار قەبىلىسگە، تۆلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە مىراس قىلىپ بېرىلگەنىدى. 49 بۇ تەرەققىدە [ئىسرائىللار] زېمىنى چېگرا-چېگرا بويىچە بۇلۇپ بولدى؛ ئاندىن تۆلار نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ئوز ئارىسىدىن مىراس بۇلۇپ

بەردى. 50 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە يەشۇئا تىلىگىنىدەك ئۇنىڭغا ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىدىكى تىمنات-سىراھ دېگەن شەھەرنى بەردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەرنى قۇرۇپ چىقىپ، ئۇنىڭدا تۇردى. 51 مانا بۇلار ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ كاتتاباشلىرى بىر بولۇپ شىلوھدا، جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چەك تاشلاپ بۇلۇپ تەقسىم قىلغان مىراسلاردۇر. بۇ تەرىقىدە ئۇلار زېمىننىڭ تەقسىماتىنى تۈگەتتى.

20

پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «تۇزۇپ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلەرگە بۇيرۇغانىدەك، تۇزۇگىلار ئۈچۈن «پاناھلىق شەھەرلەر»نى تاللاپ بېكىتكىلار؛ 3 بىلمەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەرقانداق كىشى ئۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلەرگە قان ئىنتىقامىنى ئالغۇچىدىن پاناھگاھ بولىدۇ. 4 [ئادەمنى مۇنداق ئۆلتۈرگەن] كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قوۋۇقىغا كېلىپ، مۇنى يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا تۇز ئەھۋالىنى ئېيتسۇن؛ ئۇلار ئۇنى ئۆزىگە قوبۇل قىلىپ شەھەرگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇشىغا ئۇنىڭغا جاي بەرسۇن. 5 ئەمدى قان قىساسىنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمىسۇن؛ چۈنكى مۇ كىشىنىڭ يۇرۇندىن ئۆز قوشنىسىغا ھېچ ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان، بەلكى تاسادىپىي ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان. 6 [ئادەم ئۆلتۈرگەن] كىشى جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچە مۇ شەھەردە تۇرسۇن؛ ئاندىن مۇ ۋاقىتتىكى باش كاھىن ئۇلۇپ كەتكەندە، ئۇ مۇ شەھەردىن ئايرىلىپ، ئۆز شەھىرىگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلسۇن. 7 مۇنىڭ بىلەن ئۇلار نافتالى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شەكەمنى ۋە يەھۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونىنى، 8 يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۈزلەكلىكىنىڭ چۆللىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىلئادتىكى راموتنى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولانىنى تاللاپ بېكىتتى. 9 مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىللار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر؛ كىمكى بىلمەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنمىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارنىڭ قولىدا ئۆلمەسلىكى ئۈچۈن مۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

21

ئۇ ۋاقىتتا لاۋِي جەمەتلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرى كاھىن ئەلئازار، نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، 2 قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدا ئۇلارغا: ـ مۇسانىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز توغرۇلۇق: «ئۇلارغا تۇرۇنۇشقا شەھەرلەرنى، مالىلىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ بەرگىن»، دەپ ئېيتقان، دېدى. 3 شۇنى دېيىدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆز مىراس ئۇلۇشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ لاۋِيلارغا بەردى: ـ 4 بىرىنچى تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى؛ چەك تاشلىنىپ، لاۋِيلار ئىچىدىكى كاھىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى، شىمئون قەبىلىسى ۋە بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى؛ 5 ئاندىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرائىم قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون شەھەر بېكىتىلدى. 6 گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى. 7 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ، رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى. 8 بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ئىسرائىللار چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ، لاۋِيلارغا بەردى. 9 ئۇلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن شىمئوننىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆۋەندە تىلغا ئېلىنغان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: ـ 10 (چەك تاشلانغاندا، لاۋِيلارنىڭ نەسلى بولغان كوھاتلار جەمەتىدىكى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنى بىرىنچى چەك چىققاچقا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): ـ 11 ئۇلارغا يەھۇدانىڭ تاغلىق رايوندىكى كىرىئات-ئاربا (ئاربا ئاناكنىڭ ئاتىسى ئىدى)، يەنى ھېبرون بىلەن ئەترابىدىكى يايلاقلارنى قوشۇپ بەردى. 12 لېكىن شەھەرگە تەۋە ئېتىزلار بىلەن كەنت-قىشلاقلارنى يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە مىراس قىلىپ بەردى. 13 شۇنداق قىلىپ ئۇلار ھارۇن كاھىننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېبرون ۋە يايلاقلىرىنى، يەنە ئۇلارغا لىبناھ بىلەن يايلاقلىرىنى، 14 ياتىر بىلەن يايلاقلىرىنى، ئەشتەموئا بىلەن يايلاقلىرىنى، 15 ھولون بىلەن يايلاقلىرىنى، دەبىر بىلەن يايلاقلىرىنى، 16 ئايىن بىلەن يايلاقلىرىنى، يۇتتاھ بىلەن يايلاقلىرىنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلىرىنى بەردى؛ بۇ شىككى قەبىلىنىڭ زېمىنلىرىدىن جەمئىي توققۇز شەھەرنى بەردى. 17 مۇندىن باشقا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىبئون بىلەن يايلاقلىرىنى، گىبىا بىلەن يايلاقلىرىنى، 18 ئاناتوت بىلەن يايلاقلىرىنى، ئالمون بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ جەمئىي تۆت شەھەر بەردى. 19 بۇ تەرىقىدە كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 20 ئۇلار يەنە لاۋِيلارنىڭ نەسىلدىن بولغان كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگەمۇ شەھەرلەرنى بەردى. چەك تاشلاش بىلەن ئۇلارغا بېكىتىلگەن شەھەرلەر مۇنۇلار: ـ ئۇلارغا ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن 21 ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايوندىكى ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر شەكەم بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە گەزەر بىلەن يايلاقلىرى، 22 كىبزائىم بىلەن يايلاقلىرى ۋە بەيت-ھورون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 23 يۇنىكۇن باشقا دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئەلتەكەھ بىلەن يايلاقلىرى، گىبىبتون بىلەن يايلاقلىرى، 24 ئايىجالون بىلەن يايلاقلىرى ۋە گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 25 يۇنىكۇن باشقا مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تائاناق بىلەن يايلاقلىرى، گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى. 26 بۇ تەرىقىدە كوھاتلارنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بېرىلگەن شەھەرلەر ئون بولدى؛ بۇلار ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 27 لاۋِيلارنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان گەرشونلارغا بولسا ئۇلار مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر باشاندىكى گولان بىلەن يايلاقلىرىنى، شۇنداقلا بەئەشتىراھ بىلەن يايلاقلىرىنى، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى؛ 28 يەنە ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن كىشىئون بىلەن يايلاقلىرى، دابىرات بىلەن يايلاقلىرى، 29 يارمۇت بىلەن يايلاقلىرى ۋە ئەن-گانىم بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 30 يۇنىكۇن باشقا ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن مىشال بىلەن يايلاقلىرى، ئابدون بىلەن يايلاقلىرى، 31 ھەلكات بىلەن يايلاقلىرى ۋە رەھوب بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي بولۇپ تۆت شەھەرنى بەردى؛ 32 يۇنىكۇن باشقا نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر باشاندىكى گولان بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ھامموت-دور بىلەن يايلاقلىرى ۋە كارتان بىلەن ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئۈچ شەھەرنى بەردى. 33 بۇ تەرىقىدە گەرشونلارغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 34 قالغان لاۋِيلارغا، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن يوكنېئام بىلەن يايلاقلىرى، كارتاھ بىلەن يايلاقلىرى، 35 دىمناھ بىلەن يايلاقلىرى ۋە ناھالال بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 36 يۇنىكۇن باشقا رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن بەزەر بىلەن يايلاقلىرى، ياھاز بىلەن يايلاقلىرى، 37 كەدەموت بىلەن يايلاقلىرى ۋە مەفائات بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 38 يۇنىكۇن باشقا گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گىلئادتىكى راموت بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ماھانايىم بىلەن يايلاقلىرى، 39 ھەشبون بىلەن يايلاقلىرى ۋە جائازەر بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 40 بۇلار بولسا قالغان لاۋِيلارنىڭ جەمەتلىرىگە، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە

بېرىلگەن بارلىق شەھەرلەردۇر، ئۇلارغا چەك تاشلىنىش بىلەن بېرىلگەن ئۇلۇشى ئون ئىككى شەھەر ئىدى. **41** ئىسرائىللارنىڭ زېمىنى ئىچىدىن لاۋىيلارغا بېكىتىپ بېرىلگەن شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز ئىدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. **42** بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەربىرىنڭ ئەتراپىدا يايلاقلىرى بار ئىدى؛ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. **43** پەرۋەردىگار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان پۈتكۈل زېمىنىنى ئۇلارغا بەردى؛ ئۇلار كېلىپ ئۇنى ئىگىلەپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى. **44** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇلارغا ھەر ئەتراپىدا تىنچ-ئارامىلىق بەردى؛ ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقانداقى ئۇلارنىڭ ئالدىدا قەددىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمايتتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار ھەممە دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **45** پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىگە ۋەدە قىلغان ھەممەتلىرىدىن ھېچبىرى قالدۇرۇلماي ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

22

ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ **2** سىلەر بولىسا گادلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلدىڭلار، مېنىڭ سىلەرگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلىرىمگىمۇ قۇلاق سالدىڭلار؛ **3** سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر قېرىنداشلىرىڭلارنى تاشلۇۋەتمەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار [سىلەرگە] ئەمر قىلغان ۋەزىپىنى تۈتۈپ كەلدىڭلار؛ **4** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ۋەدە قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئارامىلىق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدە سىلەرگە بەرگەن مىراس زېمىنىڭلارغا، ئۆز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار. **5** پەقەتلا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا سىلەرگە بۇيرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرىنى تۈتۈپ ئۇنىڭغا باغلىنىپ، پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جان-دىلىڭلار بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئىخلاس بىلەن كۆڭۈل بۆلۈڭلار، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇلارنى بەختىگە-بەركەت تىلەپ، يولغا سالدى؛ ئۇلار ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. **7** مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىگە بولسا مۇسا ئۇلارغا باشانىنى مىراس قىلىپ بەرگەنىدى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلىگە يەشۇئا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ بۇ قېتىق، يەنى غەرب تەرىپىدە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مىراس بەردى. يەشۇئا ئۇلارنى ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىش يولىغا سالغان ۋاقىتدا، ئۇ ئۇلارغىمۇ بەختىگە-بەركەت تىلەپ، **8** ئۇلارغا: ـ ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ چارپايلارنى، شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۈمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ، ئۆز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار، دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئالغان ئولجىنى قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىڭلار، دېدى. **9** ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرى زېمىنىدىكى شىلوھدىن چىقىپ ئىسرائىللاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ تەتەللۇقاتى بولغان ئۆز مىراس زېمىنى گىلئاد يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماڭدى. **10** رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرى زېمىنىدىكى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ بويىدىكى گەلىلوتقا يېتىپ كەلگەندە، ئۇ يەردە ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ بويىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ قۇربانگاھ ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك ياسالغانىدى. **11** ئىسرائىللارغا: «مانا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرى زېمىنىدىكى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ قېتىدىكى گەلىلوتتا، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئۆزىدىلدا بىر قۇربانگاھنى ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى. **12** ئىسرائىللار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇش ئۈچۈن شىلوھقا توپلاندى. **13** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار كاھىن ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى گىلئاد زېمىنىدىكى رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىگە ماڭدۇردى **14** ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن ئون ئەمىرنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمىرنى ئۇنىڭغا ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمىر ھەرقايسى ئاتا جەمەتىنىڭ مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتۇشىنى ئىدى. **15** بۇلار ئەمدى گىلئاد زېمىنىغا، رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىگە كېلىپ ئۇلارغا: ـ **16** مانا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، ئۆزۈڭلارغا قۇربانگاھنى ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ ئۆتكۈزگەن بۇ رەزىللىكىڭلار زادى قانداق ئىش؟ **17** پېئوردا بۇرۇن ئۆتكۈزگەن قەبىھلىكىمىز بىزگە يېتىپ ئاشماسمۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ بېشىغا ۋابا چۈشكەن بولسىمۇ، بىز تېخى بۇگۈنگە قەدەر بۇ ئىشتىن ئۆزىمىزنى پاكلاندۇرمىدۇق. **18** سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئەگىشىشتىن ياندىڭلار، شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغان بولغىچقا، ئۇ جەزمەن ئەتە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە غەزەپلىنىدۇ. **19** ھالبۇكى، مۇبادا سىلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ناپاك بولۇپ قالغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەۋلىكى بولغان زېمىنغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكىلەنگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ، ئارىمىزدا مىراس ئېلىڭلار. پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدىن باشقا ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ياساش بىلەن پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلەرگە ئاسىيلىق قىلماڭلار. **20** زەراھنىڭ ئوغلى ئاقان ھارام بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئىتائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن قەبىھلىكى ئۈچۈن يالغۇز ئۇلار ئۈلتۈرۈلۈپ قالمايى، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟». **21** شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى مىڭلىغان ئىسرائىلارنىڭ كاتتۇشلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ **22** «ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگاردۇر! ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بۇنى بىلىدۇ، ئىسرائىلمۇ ئۇنى بىلگەي! ئەگەر بۇ ئىش ئاسىيلىق بولسا يا كى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۈگۈن ئۇلۇمدىن ئايىماڭلار! **23** ئەگەر بىزنىڭ ئۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانگاھنى ياسىشىمىز پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىش ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار ئۆزى بۇ ئىش توغرۇلۇق بىزدىن ھېساب ئالسۇن؛ **24** ئەكسىچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەقىقەتەن شۇكى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن قانداق مۇناسىۋىتىڭلار بار؟ **25** ئەي رۇبەنلەر ۋە گادلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئىئوردان دەريا‌سىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇڭا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋىڭلار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلدۇق. **26** شۇڭا بىز: «قوپۇپ بىر قۇربانگاھ ياسايلى؛ لېكىن بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، باشقا خىل قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، **27** بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن باشقا خىل قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېيىنكى دەۋرلىرىمىزدە بىر ئىسلەتمە گۈۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۇنى ياسىدۇق، بالىلىرىڭلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋىڭلار يوق» دېمەسلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلدۇق. **28** ئەگەر ئۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن يا كى باشقا خىل قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر گۈۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانگاھىنىڭ ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز. **29** پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ، پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان قۇربانگاھتىن باشقا ئىككىنچى بىر قۇربانگاھنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە باشقا خىل قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاي!». **30** كاھىن فىنھاس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن جامائەت ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىلارنىڭ كاتتۇشلىرى رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھلەرنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۇلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. **31** ئەلئازارنىڭ ئوغلى كاھىن فىنھاس رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھلەرگە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارغا بۇ ئىتائەتسىزلىكنى قىلمىغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق؛ سىلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇڭلار، دېدى.

32 ئاندىن ئەلىئازار كاھىننىڭ ئوغلى فىنھاس بىلەن ئەمىرلەر رۇبەنلەر ۋە گادلارنىڭ يېنىدىن، گلىئاد زېمىنىدىن چىقىپ قاناتلىرى زېمىنغا ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇلارغا دەپ بەردى. 33 بۇ ئىش ئىسرائىللارنىڭ نەزىردە ياخشى كۆرۈندى؛ ئىسرائىللار خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، رۇبەنلەر بىلەن گادلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇپ ئۇلارنىڭ ئۇرۇۋاتقان زېمىنىنى ۋەيران قىلايلى، دېگەن گەپنى ئىككىنچى تىلغا ئالمىدى. 34 رۇبەنلەر بىلەن گادلار بۇ قۇربانگاھقا «گۇۋاھلىق» دەپ ئات قويدى؛ چۈنكى ئۇلار: ـ «ئۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىگە گۇۋاھتۇر» دېدى.

23

پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام بېرىپ ئۇزۇن زامانلار ئۆتۈپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، 2 يەشۇئا پۈتكۈل ئىسرائىلنى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوراقچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مەن قېرىپ قالدىم، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالدى. 3 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر ئۈچۈن مۇشۇ يەردىكى بارلىق تائىپىلەرگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى ئۆزۈڭلار كۆردۈڭلار؛ چۈنكى سىلەر تەرەپتە ئۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر. 4 مانا، مەن ئۇزۇم يوقاتقان ھەممە ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ تائىپىلەرنىڭ زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەتىكلار بويىچە چەك تاشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ كۈن پېتىش تەرەپتىكى ئۇلۇغ دېڭىزغىچە، سىلەرگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بەردىم. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلاپ چىقىرىپ، كۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنىدەك سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىسىلەر. 6 شۇڭا سىلەر تولىمۇ قەيسەر بولۇپ مۇسانىڭ قانۇن كىتابىدا يېزىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار، 7 شۇنداق قىلىپ، ئاراڭلاردا قېلىپ قالغان بۇ تائىپىلەر بىلەن باردى-كەلدى قىلماڭلار، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ نامىلىرىنى تىلغا ئالماڭلار يا كى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماڭلار، ئۇلارغا ئىبادەت قىلماڭلار، ئۇلارغا باش ئۇرماڭلار، 8 بەلكى بۈگۈنگىچە قىلغىنىڭلاردەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ ئۆزۈڭلار. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىۋەتكەندۇر؛ بۈگۈنگىچە ھېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۈت تىرەپ تۇرالمىدى. 10 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنى بويىچە سىلەر تەرەپتە ئۇرۇپ جەڭ قىلغىنى ئۈچۈن سىلەردىن بىر ئادەمگىلار ئۇلارنىڭ مىڭ ئادەمنى تىرپىرەن قىلدۇ. 11 شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن ئۆز كۆڭۈلۈڭلارغا قاتتىق سەگەك بولۇڭلار! 12 چۈنكى ئەگەر سىلەر ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ ئاراڭلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ، ئۇلار بىلەن قودا-باجا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بېرىش-كېلىش قىلىساڭلار، 13 ئۇنداقتا سىلەرگە شۇ ئىش ئايان بولىدۇنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن بۇ ئەللەرنى ئىككىنچى قوغلاپ چىقارمايدۇ، بەلكى بۇلار سىلەرگە قايقان ۋە قىلتاق بولۇپ، بىقىنىڭلارغا قامچا بولۇپ چۈشۈپ، كۆزۈڭلەرگە تىكەن بولۇپ سانجىلىدۇ؛ ئاخىرىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بەرگەن بۇ ياخشى زېمىندىن مەھرۇم بولۇپ يوقىلىسىلەر. 14 مانا، مەن بۈگۈن بارلىق ئادەملەر مۇقەررەر بېسىپ ئوتتىدىغان يولنى ماڭىمەن؛ سىلەرنىڭ پۈتۈن دىلىڭلار ۋە ۋۇجۇدۇڭلارغا شۇ روشەنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر توغرۇلۇق قىلغان مۇبارەك ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمىدى؛ ھەممىسى سىلەر ئۈچۈن بەجا كەلتۈرۈلۈپ، ھېچقايىسىسى يەردە قالمىدى. 15 لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەرگە ئەمر قىلىپ توختاتقان ئەھدىسىنى بۇزغاندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ۋەدە قىلغان ھەممە بەركەت ئۈستۈڭلەرگە چۈشۈرۈلگەندەك، شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى ئۆزى سىلەرگە بەرگەن زېمىندىن يوقاتقۇچە بارلىق ئاگاھ قىلغان ئىشنى چۈشۈرىدۇ؛ سىلەر بېرىپ، [ئۇنىڭ ئەھدىسىنى بۇزۇپ] باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ باش ئۇرساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە ئوتىشىپ، سىلەرنى ئۆزى سىلەرگە بەرگەن ياخشى زېمىندىن تېزلا يوق قىلىدۇ».

24

ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى شەكەمگە يىغىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوتچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىردى؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغاندا 2 يەشۇئا پۈتكۈل خەلققە: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار: ـ «قەدىمكى زامانىدا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، جۈملىدىن ئىبراھىم بىلەن ناھورنىڭ ئاتىسى تەراھ دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇراتتى؛ ئۇلار باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى. 3 لېكىن مەن ئاتاڭلار ئىبراھىمنى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باشلاپ پۈتكۈل قاناتلار زېمىنىنى ئايلاندۇرۇپ، ئۇنىڭ نەسلىنى ئاۋۇنۇپ ئۇنىڭغا ئىسھاقنى بەردىم. 4 ئاندىن مەن ئىسھاققا ياقۇپ بىلەن ئەساۋنى بەردىم؛ ئەساۋغا سېئىر تاغلىق رايونىنى تەۋەلىك قىلىپ بەردىم، ياقۇپ بىلەن ئوغۇللىرى بولسا مىسىرغا چۈشۈپ باردى. 5 كېيىنرەك مەن مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتىپ، مىسىرلىقلار ئارىسىدا ئەمەللىرىم بىلەن ئۇلارغا دەھشەتلىك ۋابالارنى چۈشۈردۈم؛ ئاندىن سىلەرنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتىم. 6 مەن بۇ تەرىقىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتىم، ئۇلار [قىزىل] دېڭىزغا يېتىپ كەلگىنىدە، مىسىرلىقلار جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى قوغلاپ دېڭىزغىچە كەلدى. 7 ئىسرائىللار شۇئان پەرۋەردىگارغا ندا قىلىۋىدى، ئۇ سىلەر بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئارىسىغا ئۇم قاراڭغۇلۇق چۈشۈردى، ئاندىن دېڭىزنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستۇرۇپ ياپتى. سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ مىسىردا نېمە قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار؛ ئاندىن سىلەر ئۇزۇن ۋاقىتقىچە چۆلدە ئولتۇردۇڭلار. 8 كېيىنرەك مەن سىلەرنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇرغان ئامورىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كەلدىم؛ ئۇلار سىلەر بىلەن سوقۇشقاندا مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا بېرىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدىڭلار. مەن ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىۋەتتىم. 9 ئۇ ۋاقىتتا موئابنىڭ پادىشاھى، زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق قوپۇپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭگە چۈشتى ۋە سىلەرنى قارغاش ئۈچۈن بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى چاقىرىپ كەلدى؛ 10 لېكىن مەن بالائامنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرگە قايتا-قايتا بەختىۋەرلىكەت تىلىدى ۋە مەن سىلەرنى [بالاقنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزدۇم. 11 كېيىنرەك سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ يېرىخوغا بارغاندا يېرىخونىڭ ئادەملىرى ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، قاناتلىنىيلار، ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار سىلەر بىلەن ئۇرۇشقا قويۇنى بىلەن مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ 12 مەن ئالدىڭلارغا سىرىق ھەرنى ئەۋەتتىم، سىرىق ھەرە ئامورىيلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدىۋەتكەندەك ئۇلارنىمۇ ھەيدىۋەتتى؛ بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار يا كى ئوقىيىڭلار بىلەن بولمىدى. 13 مەن سىلەرگە ئۆز قولۇڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن بىر زېمىنى، ئۆزۈڭلار ياسىمىغان شەھەرلەرنى بەردىم، ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلدىڭلار؛ ئۆزۈڭلار تىكمىگەن ئۈزۈمزارلىقلار بىلەن زەيتۇنزارلىقلاردىن مېۋىلىرىنى يەۋاتىسىلەر» دەيدۇ، ـ دېدى. 14 ـ شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 15 لېكىن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى سىلەرگە يامان كۆرۈنسە، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللىۋېلىڭلار ـ مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن يا كى سىلەر ئۆزۈڭلاتقان زېمىندىكى ئامورىيلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، ئۇلارنى تاللاڭلار؛ لېكىن مەن بىلەن ئۆيۈمدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. 16 خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگارنى تەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! 17 چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايسى يولدا ماڭىلى، قايسى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆتىمەيلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىدۇر! 18 پەرۋەردىگار بۇ زېمىندا ئۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلىۋەتتى؛ شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز؛ چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەڭرىمىزدۇر! ـ دېدى. 19 يەشۇئا خەلققە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولالمايسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر

خۇدادۇر، ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەڭرى بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلار بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرەلمەيدۇ. **20** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولسا ئۇلار ئۆمۈ سىلەردىن يۈز ئۆرۈپ، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەنلىكىڭ ئورنىدا سىلەرگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **22** بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا خەلققە: ـ ئۆزۈڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنى، ئۆزىڭنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشنى تاللىغانلىقىڭلارغا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋېدى، ئۇلار: ـ ئۆزىمىز گۇۋاھ! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **23** ئۇ: ـ ئۇنداق بولسا ئەمدى ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلىۋېتىپ، كۆڭۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىنتىلدىرىڭلار قىلىڭلار، دېدى. **24** خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغىلا قۇلاق سالىدىغان بولىمىز، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شەكەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. **26** ئاندىن يەشۇئا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن كىتابىغا پۈتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. **27** ئاندىن يەشۇئا خەلققە: ـ مانا بۇ تاش بولسا بىزگە گۇۋاھ بولۇپ تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن تانماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆستۈڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. **28** يەشۇئا شۇلارنى دەپ خەلقنى يولغا سېلىپ، ھەربىرىنى ئۆز مىراس يېرىگە ياندۇردى. **29** بۇ ئىشلاردىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **30** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئۇلۇشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **31** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە مۆجىزىلىك ئەمەللىرىنى ئوبدان بىلىدىغان ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **32** يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنى بولسا، ئىسرائىللار ئۇلارنى مىسىردىن ئېلىپ كەلگەندى. ئۇلار يۇلارنى شەكەمگە ئېلىپ بېرىپ، ياقۇپ شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن يۈز كەسىتاھ كۈمۈشكە سېتىۋالغان يەردە دەپنە قىلدى. شۇ يەر يۈسۈپلەرنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ قالدى. **33** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارمۇ ۋاپات بولدى؛ ئۇلار ئۇنى ئوغلى فىنىھاسقا مىراس قىلىپ بېرىلگەن ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونىدىكى گىبىئاھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

باتۇر ھاكىملار

1 ۋە يەھۇدا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن: ـ بىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **2** پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ يەھۇدا چىقسۇن، مانا، مەن زېمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدا ئاكسىي شىمېئونغا: ـ سەن مېنىڭ بىلەن بىللە قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا، ماڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا چىقساڭ، مەنمۇ ساڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا سەن بىلەن بىللە چىقىپ [سوقۇشىمەن]، دېۋىدى، شىمېئون ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. **4** يەھۇدا ئۇ يەرگە چىققاندا، پەرۋەردىگار قاناتانىيلار ۋە پەرىزىيلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېزەك دېگەن جايدا ئۇلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، ئون مىڭ ئادەمنى ئولتۇردى. **5** ئۇلار بېزەكتە ئادونى-بېزەك دېگەن پادىشاھ بىلەن ئۇچرىشىپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سوقۇشۇپ قاناتانىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنى ئۇرۇپ قىردى. **6** ئادونى-بېزەك قاچتى، ئۇلار قوغلاپ بېرىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىنى كېسىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئادونى-بېزەك: ـ ئەينى چاغدا قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقى كېسىۋېتىلگەن يەتمىش پادىشاھ داستىخىنىمنىڭ تېگىدىكى ئۆۋاقلارنى تېرىپ يېگەندى. مانا ئەمدى خۇدا مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئۆزۈمگە ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، كېيىن ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. **8** يەھۇدالار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ئىشغال قىلدى، ئۇلار ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەرگە ئوت قويۇۋەتتى. **9** ئاندىن يەھۇدالار چۆشۈپ، تاغلىق رايون، جەنۇبدىكى نەگەۋ ۋە شەفەلاھ ئېمانلىقىدا ئۇرۇۋاتقان قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشتى. **10** ئاندىن يەھۇدالار ھېبروندىكى قاناتانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، شېشاي، ئاھىمان ۋە تالمايلارنى ئۇرۇپ قىردى (ئىلگىرى ھېبرون «كىرىئات-ئاربا» دەپ ئاتىلاتتى). **11** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ، دەبىرىدە ئۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىر «كىرىئات-سەفەر» دەپ ئاتىلاتتى). **12** كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى. **13** كالەبنىڭ ئۆكسىي كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. **14** ۋە شۇنداق بولدىكى، قىز [ياتلىق بولۇپ] ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **15** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەرىكەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نەگەۋدىن [قاغىراق] يەر بەرگىنىڭىدەك، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بەرگەيسەن، دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. **16** مۇسانىڭ قېينىتاتىسىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كېنىيلەر يەھۇداغا قوشۇلۇپ «خورملىق شەھەر»دىن چىقىپ ئارادنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يەھۇدا چۆلىگە بېرىپ، شۇ يەردىكى خەلق بىلەن بىللە ئۇرغاندى. **17** يەھۇدا بولسا ئاكسىي شىمېئون بىلەن بىللە بېرىپ، زەفات شەھىرىدە ئۇرۇۋاتقان قاناتانىيلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، شەھەرنى مۇتلەق ۋەيران قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئىسمى «خورماھ» دەپ ئاتالغان. **18** ئاندىن يەھۇدالار گازا بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئاشكېلون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئەكرون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىگىلىدى. **19** پەرۋەردىگار يەھۇدا بىلەن بىللە بولغاچ، ئۇلار تاغلىق يۇرتنى مەغلۇپ قىلىپ ئالدى؛ لېكىن جىلغىدىكىلەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بولغاچقا، ئۇلارنى زېمىنىدىن قوغلۇتېتەلمىدى. **20** ئۇلار مۇسانىڭ يۈيرۇغىنىدەك ھېبرونىنى كالەبكە بەردى. شۇنىڭ بىلەن كالەب ئاناكنىڭ ئۈچ ئوغلىنى ئۇ يەردىن قوغلۇۋەتتى. **21** لېكىن بىنيامىنلار بولسا يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى قوغلاپ چىقىرىۋېتەلمىدى؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار بىنيامىنلار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا. **22** يۈسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. **23** يۈسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى (ئىلگىرى شەھەرنىڭ نامى لۇز ئىدى). **24** چارلىغۇچىلار شەھەردىن بىر كىشىنىڭ چىقىپ كېلىۋاتقىنىنى بايقاپ ئۇنىڭغا: ـ شەھەرگە كىرىدىغان يولنى بىزگە كۆرسىتىپ قويساڭ، ساڭا شاپائەت كۆرسىتىمىز، ـ دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن شۇ كىشى شەھەرگە كىرىدىغان يولنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ قويدى. ئۇلار بېرىپ شەھەردىكىلەرنى ئۇرۇپ قىلىچلىدى؛ لېكىن ئۇ ئادەم بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئامان قويدى. **26** ئۇ ئادەم كېيىن ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، شۇ يەردە بىر شەھەر بەرپا قىلىپ، نامىنى لۇز دەپ ئاتىدى. تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭ نامى شۇنداق ئاتالماقتا. **27** لېكىن مانا‌سسەھلەر بولسا بەيت-شېئانىنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى، تائاناقنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى ئىشغال قىلمىدى؛ ئۇلار دور ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، ئىبلېئام ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، مېگىددو ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى قوغلۇۋەتمىدى، زېمىنى ئالمىدى؛ قاناتانىيلار شۇ زېمىندا ئۆزۈۋۈشكە بەل باغلىغاندى. **28** ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەنچە قاناتانىيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن پۈتۈنلەي قوغلۇۋەتمىدى. **29** ئەفرائىملارمۇ گەزەردە ئۆرۈۋاتقان قاناتانىيلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قاناتانىيلار گەزەردە ئۇلار بىلەن بىللە ئۆرىۋەردى. **30** زەبۇلۇن نە قىترودا ئۆرۈۋاتقانلارنى نە ناھالولدا ئۆرۈۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنىڭ بىلەن قاناتانىيلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **31** ئاشىر بولسا نە ئاككودا ئۆرۈۋاتقانلارنى نە زىدوندا ئۆرۈۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنداقلا ئاھلاب، ئاقزىب، ھەلباھ، ئافەك رەھوبلاردا ئۆرۈۋاتقانلارنىمۇ قوغلۇۋەتمىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئاشىرلار شۇ زېمىندا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ ئۇلار قاناتانىيلارنى ئۆز يېرىدىن قوغلۇۋەتمىدى. **33** نافتالىلار نە بەيت-شەمەشتە ئۆرۈۋاتقانلارنى نە بەيت-ئاناتتا ئۆرۈۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ زېمىندا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ بەيت-شەمەش ۋە بەيت-ئاناتتىكى خەلق ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **34** ئامورىيلار دانلارنى تاغلىق رايونغا مەجبۇرىي ھەيدەپ چىقىرىۋېتىپ، ئۇلارنى جىلغا-تۈزلەڭلىككە چۈشۈشكە يول قويمىدى. **35** ئامورىيلار ھەرەس تېغى، ئايجالون ۋە شائالبىمدا ئۆرۈۋېرىشكە نىيەت باغلىغاندى؛ لېكىن يۈسۈپ جەمەتىنىڭ قولى كۈچەيگەنده، قاناتانىيلار ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **36** ئامورىيلارنىڭ چېگىسى بولسا «سېبرىق تېشىك داۋىنى»دىن قورام تېشىغا ئۆتۈپ يۇقىرى تەرىپىگە باراتتى.

2 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گىلگالدىن بوكىمغا چىلىپ: ـ مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا ئېلىپ چىلىپ: «مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدەمنى ئەبەدگىچە بىكار قىلمايمەن؛ **2** لېكىن سىلەر بۇ زېمىننىڭ خەلقى بىلەن ھېچقاندا ئەھدە ئاغلىما گلار، بەلكى ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇپ تاشلىشىڭلار كېرەك» ـ دېگەندىم؛ لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار. بۇ سىلەرنىڭ نېمە قىلغىنىڭلار؟! **3** شۇڭا مەن [شۇ چاغدا] سىلەرگە: «[شۇنداق قىلسا گلار] ئۇلارنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ ئۇلار بىقىنىڭلارغا يانتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى سىلەرگە تور-تۇزاق بولىدۇ» ـ دەپ ئاگاھلاندۇردۇم، ـ دېدى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بارلىق ئىسرائىللارغا بۇلارنى دېگەنده، ئۇلار ئۇن سېپىلىپ يىغلاپ كېتىشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن بۇ جايىنىڭ نامى «بوكىم» دەپ قويۇلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلارنى سۇندى. **6** يەشۇئا خەلقنى تارقىتىۋېتىۋىدى، ئىسرائىللار ھەرقايسىسى ئۆزلىرىگە مىراس قىلىنغان زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ كېتىشتى. **7** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئەمەللىرىنى ئوبدان بىلگەن ئاقساقالارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ [ئىسرائىل] خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ ئۆتردى. **8** ئەمدى نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **9** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايوندا، گاتاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئۇلۇشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **10**

بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ ھەممىسى [ئۆلۈپ] تۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ كەتتى، ئۇلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىمۇ تونۇمايدىغان، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۆچۈن قىلغان ئەمەللىرىنى بىلمىگەن بىر دەۋر پەيدا بولدى. **11** شۇنىڭدىن تارتىپ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ بائال-بۇتلارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى. **12** ئۇلار تۆزلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئەتراپىدىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىدىن بولغان يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبىنى قوزغىدى. **13** ئۇلار پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، بائال ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. **14** بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبى ئىسرائىلغا تۆتىشىپ، خاراب قىلىنىشۇن دەپ، ئۇ ئۇلارنى تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى، يەنە ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا باش كۆتۈرەلمىدى. **15** ئۇلار قەيەرگە بارمىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى ئاپەت بىلەن ئۇردى، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇلار تولىمۇ ئازابلىق ھالەتكە چۈشۈپ قالدى. **16** ئاندىن پەرۋەردىگار [ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن] باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزدى، ئۇلار [ئىسرائىللارنى] تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. **17** شۇنداقتىمۇ، ئۇلار تۆز ھاكىملىرىغا قۇلاق سالمىدى، ئەكسىچە ئۇلار يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇندى، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ماكىنان يولىدىن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلىش يولىدىن تېزلا چېتىپ كەتتى؛ ئۇلار ھېچ ئىتائەت قىلمىدى. **18** پەرۋەردىگار قاچانىكى ئۇلار ئۇچۈن باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزسا، پەرۋەردىگار ھامان شۇ باتۇر ھاكىم بىلەن بىللە بولاتتى، باتۇر ھاكىمنىڭ ھايات كۈنلىرىدە ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقاتتى؛ چۈنكى ئۇلارنى خارلاپ ئەزگەنلەر تۆزىيىلىدىن كۆتۈرۈلگەن ئاھ-زارلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېچىنىپ ئاغرىتاتتى. **19** لېكىن باتۇر ھاكىم ئۆلۈپ كېتىشى بىلەنلا، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ، يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇشۇپ، تۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىدىنمۇ زىيادە بۇزغايىتتى؛ ئۇلار نە شۇ قىلمىشلىرىدىن توختىمايتتى، نە تۆز جاھىل يولىدىن ھېچ يانمايتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبى ئىسرائىلغا قاتتىق تۇتاشتى، ئۇ: ـ «بۇ خەلق مەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تاپىلىغان ئەھدەمنى بۇزۇپ، ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغىنى ئۈچۈن، **21** بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەشۇئا ئۆلگەندە بۇ يۇرتتا قالدۇرغان تائىپىلەردىن ھېچبىرىنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ **22** بۇنىڭدىكى مەقسىت، مەن شۇلار ئارقىلىق ئىسرائىلنىڭ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى تۇتقاندەك، مەن پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تۇتۇپ ماڭىدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىناپەمەن» ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ تائىپىلەرنى قالدۇرۇپ، ئۇلارنى نە دەرھالا زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ قوغلۇۋەتمىدى نە يەشۇئانىڭ قولىغىمۇ تاپشۇرۇپ بەرمىگەندى.

3 تۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار قاناتانىيلار بىلەن بولغان جەڭنى بېشىدىن ئۆتكۈزمىگەن ئىسرائىلنىڭ [ئەۋلادلىرىنى] سىناش ئۈچۈن قالدۇرۇپ قويغان تائىپىلەر **2** (ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئەۋلادلىرىنى، بولۇپمۇ جەڭ-تۇرۇشلارنى كۆرۈپ باقمىغانلارنى پەقەت جەڭنى ئۆگىنىشۈن دەپ قالدۇرغاندى): ـ **3** ـ ئۇلار فىلىستىيەلىرنىڭ بەش ئەمىرلىكى، بارلىق قاناتانىيلار، زىدونلۇقلار ۋە بائال-ھەرمون تېغىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە لۇئان تاغلىقىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلار ئىدى، **4** ئۇلارنى قالدۇرۇپ قويۇشتىكى مەقسىتى ئىسرائىلنى سىناش، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بۇيرۇغان ئەمرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن ئىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار قاناتانىيلار، يەنى ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار تارىسىدا تۇردى، **6** ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ قىزلىرىغا تۇيلىنىپ، تۆز قىزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **7** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، تۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ، بائاللار ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **8** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزەبى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، ئۇلارنى تارام-ناھارائىمنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار سەككىز يىلغىچە قۇشان-رىشاتائىمغا بېقىندى بولدى. **9** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرگەندە، پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچىنى ئۇرغۇزۇپ، ئۇ ئۇلارنى قۇتقۇزدى. ئۇ كىشى كالەبنىڭ ئىنىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئىدى. **10** پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ ئىسرائىلغا ھاكىملىق قىلدى، ئۇ جەڭگە چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار ئارامنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇشان-رىشاتائىمنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. **11** شۇنىڭدىن كېيىن زېمىندا قىرىق يىلغىچە ئامانلىق بولدى، كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئالەمدىن ئوتتى. **12** ئاندىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلغاچقا، ئۇ موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونى ئىسرائىل بىلەن قارشىلىشىشقا كۈچلەندۈردى. **13** ئۇ ئامونىيلار ۋە ئامالەكىيلەرنى ئۆزىگە تارتىپ، جەڭگە چىقىپ ئىسرائىلنى ئۇرۇپ قىرىپ، «خورملىق شەھەر»نى ئىشغال قىلدى. **14** بۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئون سەككىز يىلغىچە موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىغا بېقىندى بولدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى، يەنى بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان گېرانىڭ ئوغلى ئەھۇدنى تۇرغۇزدى؛ ئۇ سولخاي ئىدى. ئىسرائىل ئۇنىڭ قولى بىلەن موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىغا سوۋغات ئەۋەتتى. **16** ئەمدى ئەھۇد ئۆزىگە بىر گەز ئۇزۇنلۇقتا ئىككى بىسلىق بىر شەمشەر ياساتقاندى؛ ئۇنى كېيىمىنىڭ ئېچىگە، ئوڭ يوتىسىنىڭ ئۈستىگە قىستۇرۇۋالدى، **17** ئۇ شۇ ھالەتتە سوۋغاتنى موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەگلون تولىمۇ سېمىز بىر ئادەم ئىدى. **18** ئەھۇد سوۋغاتنى تەقدىم قىلىپ بولغاندىن كېيىن، سوۋغاتنى كۆتۈرۈپ كەلگەن كىشىلەرنى كەتكۈزۈۋەتتى؛ **19** ئاندىن ئۆزى گىلگالنىڭ يېنىدىكى تاش ئويمىلار بار جايدىن يېنىپ، پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي پادىشاھ، مەندە ئۇزلىرىگە دەيدىغان بىر مەخپىيەتلىك بار ئىدى، ـ دېۋىدى، پادىشاھ: ـ جىم تۇر! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىدىكى خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسى سىرتقا چېقىپ كەتتى. **20** ئاندىن ئەھۇد پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى، پادىشاھ يالغۇز سالقىن بالىخاندا ئولتۇراتتى. ئەھۇد: ـ مەندە سىلى ئۈچۈن خۇدادىن كەلگەن بىر سۆز بار، دېۋىدى، پادىشاھ ئورۇندۇقتىن قوپۇپ تۇرە تۇردى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئەھۇد سول قولىنى ئۆزىتىپ ئوڭ يوتىسىدىن شەمشەرنى سۈغۇرۇپ ئېلىپ، ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقتى. **22** شۇنداق قىلىپ شەمشەرنىڭ دەستىسىمۇ تىغى بىلەن قوشۇلۇپ كىرىپ كەتتى، سېمىز ئېتى شەمشەرنى قىسۇۋالغاچقا، ئەھۇد شەمشەرنى قورسىقىدىن تارتىپ چىقىرىۋالمىدى؛ ئۇچەي-پوقى ئارقىدىن چىقتى. **23** ئاندىن ئەھۇد دالانغا چېقىپ، بالخانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېچىدىن ئېتىپ قۇلۇپلاپ قويدى. **24** ئۇ چېقىپ كەتكەندە، پادىشاھنىڭ خىزمەتچىلىرى كېلىپ قارىسا، بالخانىنىڭ ئىشىكلىرى قۇلۇپلاقلىق ئىدى. ئۇلار: ـ پادىشاھ سالقىن ئۆيدە چوڭ تەرەتكە ئولتۇرغان بولسا كېرەك، دەپ ئويلىدى. **25** ئۇلار ئۆزۈن ساقلاپ كىرمىسەك سەت بولارمۇ دەپ ئويلاشتى؛ ئۇ يەنىلا بالخانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچمىغاندىن كېيىن، ئاچقۇچنى ئېلىپ ئىشىكلەرنى ئېچىۋىدى، مانا، خوجىسىنىڭ يەردە ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. **26** ئەمدى ئۇلار ئىككىلىنىپ قاراپ تۇرغان ۋاقتىدا، ئەھۇد قېچىپ چىققاندى؛ ئۇ تاش ئويمىلار بار جايدىن ئۆتۈپ، سېئىراھقا قېچىپ كەلگەندى. **27** شۇ يەرگە يەتكەندە، ئۇ ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا كاناي چېلىۋىدى، ئىسرائىللار ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تاغلىق رايوندىن چۈشتى، ئۇ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى. **28** ئۇ ئۇلارغا: ـ ماڭا ئەگىشىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار دۈشمەنلىرىڭلار موئابىيلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چۈشۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ھېچكىمنى ئۆتكۈزمىدى. **29** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار موئابىيلاردىن ئون مىڭچە ئەسكەرنى ئولتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تەمىەل پالۋانلار ئىدى، ئۇلاردىن ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلالمىدى. **30** شۇ كۈنى موئاب ئىسرائىلنىڭ قولىدا بىسىقتۇرۇلدى. زېمىن سەكسەن يىلغىچە ئامان-تىنچلىقتا تۇردى. **31** ئەھۇددىن كېيىن ئاناتنىڭ ئوغلى شامگار ھاكىم بولدى؛ ئۇ ئالتە يۈز فىلىستىيەلىكنى بىراقلا كالا سانجىغۇچ بىلەن ئولتۇردى؛ ئۇمۇ ئىسرائىلنى قۇتقۇزدى.

4 ئەمدى ئەھۋە ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلغىلى تۇردى. **2** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار تۆلارنى قاناتاڭنىيلارنىڭ پادىشاھى يابىننىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. يابىن ھازور شەھىردە سەلتەنەت قىلاتتى؛ ئۇنىڭ قوشۇن سەردارىنىڭ ئىسمى سىسىرا بولۇپ، ئۇ ھاروشەت-گويىم دېگەن شەھەردە تۇراتتى. **3** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا نالە-پەريات كۆتۈردى، چۈنكى يابىننىڭ توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسى بولۇپ، ئىسرائىللارغا يىگىرمە يىلدىن بۇيان تولىمۇ زۇلۇم قىلىپ كەلگەنىدى. **4** ئۇ ۋاقىتتا لاپىدوتنىڭ خوتۇنى دەبوراھ دېگەن ئايال پەيغەمبەر ئىسرائىلغا ھاكىم ئىدى. **5** ئۇ ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماھ بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى «دەبوراھنىڭ خورما دەرىخى»نىڭ تۈزىدە ئولتۇراتتى؛ بارلىق ئىسرائىللار دەۋالىرى توغرىسىدا ھۆكۈم سورىغىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. **6** ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ نافتالى يۇرتىدىكى كەدەشتىن ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراقنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار [مۇنداق] ئەمر قىلغان ئەمەسمۇ؟! ئۇ: ـ سەن بېرىپ نافتالىلار قەبىلىسى ھەم زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ تابور تېغىغا چىققىن؛ **7** شۇنىڭ بىلەن مەن يابىننىڭ قوشۇن سەردارى سىسىرانى جەڭ ھارۋىلىرى ۋە قوشۇنلىرى بىلەن قوشۇپ كىشون ئېقىنىنىڭ بويىغا، سىنىڭ قېشىڭغا بارغۇسى نىيەتكە سېلىپ، ئۇنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن دېگەن، ـ دېدى. **8** باراق ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن مەن بىلەن بىللە بارساڭ، مەنمۇ بارىمەن. سەن مەن بىلەن بارمىساڭ، مەنمۇ بارمايمەن! ـ دېدى. **9** دەبوراھ جاۋابەن: ـ ماقۇل، مەن سەن بىلەن بارسام باراي؛ ھالبۇكى، سەپىرىڭ ساڭا ھېچ شان-شەرەپ كەلتۈرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىسىرانى بىر ئايال كىشىنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن دەبوراھ قوپۇپ باراق بىلەن بىللە كەدەشكە ماڭدى. **10** باراق زەبۇلۇنلار ۋە نافتالىلارنى كەدەشكە چاقىرتتى، شۇنىڭ بىلەن ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئەگەشتى؛ دەبوراھمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقتى **11** (شۇ چاغدا كېنىيلەردىن بولغان ھەبەر ئۆزىنى مۇسانىڭ قېينىتاتىسى ھوبابنىڭ نەسىلىدىن بولغان كېنىيلەردىن ئايرىپ چىقىپ، كەدەشنىڭ يېنىدىكى زاناتانىمنىڭ دۇب دەرىخىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەنىدى). **12** ئەمدى سىسىراغا: ـ ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق تابور تېغىغا چىقىپتۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **13** شۇنى ئاڭلاپ سىسىرا بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى، يەنى توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسىنى ۋە بارلىق ئەسكەرلىرىنى يىغىپ، ھاروشەت-گويىمدىن چىقىپ، كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىدا توپلىدى. **14** دەبوراھ باراققا: ـ قوپقىن؛ بۈگۈن پەرۋەردىگار سىسىرانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىدىغان كۈندۈر. مانا، پەرۋەردىگار ئالدىڭدا يول باشلىغىلى چىققى ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. شۇنى دېگىدى، باراق ۋە ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئەگىشىپ تابور تېغىدىن چۈشتى. **15** پەرۋەردىگار سىسىرانى، ئۇنىڭ ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە بارلىق قوشۇنىنى قوشۇپ باراقنىڭ قىلىچى ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى؛ سىسىرا ئۆزى جەڭ ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، پىيادە قېچىپ كەتتى. **16** باراق جەڭ ھارۋىلىرىنى ۋە قوشۇنىنى ھاروشەت-گويىمگىچە قوغلاپ باردى؛ سىسىرانىڭ بارلىق قوشۇنى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، بىرمۇ قالمىدى. **17** لېكىن سىسىرا پىيادە قېچىپ، كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ ئايالى يائەلنىڭ چېدىرىغا باردى؛ چۈنكى ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بىلەن كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدا دوستلۇق ئالاقىسى بار ئىدى. **18** يائەل سىسىرانى قارشى ئېلىشقا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي خوجام، كىرگىنە! قورقما، مېنىڭكىگە كىرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سىسىرا ئۇنىڭ چېدىرىغا كىردى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە يوتقان يېپىپ قويدى. **19** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۇسساپ كەتتىم، ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگىنە، دېۋىدى، ئايال بېرىپ سۈت تۇلۇمىنى ئېچىپ، ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ، ئاندىن يەنە ئۇنى يېپىپ قويدى. **20** ئاندىن سىسىرا ئۇنىڭغا: ـ سەن چېدىرنىڭ ئىشىكىدە ساقلاپ تۇرغىن. بىركىم كېلىپ سەندىن: ـ بۇ يەردە بىرەرسى بارمۇ، دەپ سورىسا، يوق دەپ جاۋاب بەرگىن، ـ دېدى. **21** ئەمدى ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل قوپۇپ، بىر چېدىر قوزۇقىنى ئېلىپ، قولىدا بولقىنى ئۇتقىنىچە شەپە چىقارماي ئۇنىڭ قېشىغا باردى؛ ئۇ ھېرىپ كەتكەچكە، قاتتىق ئۇخلاپ كەتكەنىدى. يائەل ئۇنىڭ چېكىسىگە قوزۇقنى شۇنداق قاقتىكى، قوزۇق چېكىسىدىن ئوتۇپ يەرگە كىرىپ كەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. **22** شۇ چاغدا، باراق سىسىرانى قوغلاپ كەلدى، يائەل ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ كەلگىن، سەن ئىزدەپ كەلگەن ئادەمنى ساڭا كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ چېدىرىغا كىرىپ قارىۋىدى، مانا سىسىرا ئۆلۈك ياتاتتى، قوزۇق تېخىچە چېكىسىگە قېقىلىق تۇراتتى. **23** شۇنداق قىلىپ، خۇدا شۇ كۈنى قاناتاڭ پادىشاھى يابىننى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا توۋەن قىلدى. **24** شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچىيىپ، قاناتاڭ پادىشاھى يابىندىن ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلدى، ئاخىرىدا ئۆلار قاناتاڭ پادىشاھى يابىنى يوقاتتى.

5 شۇ كۈنى دەبوراھ ۋە ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق مۇنداق نەزمە ئوقۇدى: ـ **2** ئىسرائىلدا يېتەكچىلەر يول باشلىغىنى ئۆچۈن، خەلق ئىختىيارەن ئوزلىرىنى پىدا قىلغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! **3** ئەي پادىشاھلار، ئاڭلاڭلار، ئەي ئەمىرلەر، قۇلاق سېلىڭلار! مەن، مەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ نەزمە ئوقۇيمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىمەن. **4** ئى پەرۋەردىگار، سەن سېئىردىن چىققىنىڭدا، ئېدومنىڭ يايلىقىدىن چىقىپ يۈرۈش قىلغىنىڭدا، يەر تىترەپ، ئاسمانلاردىن سۇلار تامچىدى، شۇنداق، بۇلۇتلار يامغۇرلىرىنى ياغدۇردى؛ **5** تاغلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەۋرەندى، ئەنە سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا. **6** ئاناتنىڭ ئوغلى شامگارنىڭ كۈنلىرىدە، ھەم يائەلنىڭ كۈنلىرىدە، چوڭ يوللار تاشلىنىپ قېلىپ، يولۇچىلار ئەگرى-توقاي چېغىر يوللار بىلەن ماڭاتتى؛ **7** ئىسرائىلدا ئەزمەتلەر يوقاپ كەتتى، تاكى مەنكى دەبوراھ قوزغىلىپ، ئىسرائىلدا بىر ئانا سۈپىتىدە پەيدا بولغىنىمغىچە. **8** [ئىسرائىللار] يېڭى ئىلاھلارنى تاللىدى؛ ئۇرۇش دەرۋازىلىرىغا يېتىپ كەلدى. قىرىق مىڭچە ئىسرائىللىقنىڭ تارىسدا، يا بىر قالقان يا بىر نەيزە تېپىلىپىچۇ؟! **9** قەلبىم ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرىگە قايىلدۇر، ئۆلار خەلق ئارىسىدا ئوزلىرىنى ئىختىيارەن پىدا قىلدى؛ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! **10** ئى ئاق ئېشەكلەرگە مىنگەنلەر، ئى نەپىس زىلچىلەرنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلار، ئى يولدا يۈرگەنلەر، كۆزگۈل بۇلۇڭلار! **11** سۇ ئەكىلدىغان جايلاردا ئوچلا بۇلۇشۇۋاتقانلارنىڭ جۈشۈنۈن ئاۋازلىرىنى ئاڭلاڭلار! ئۆلار شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭ ئىسرائىلدىكى ئەزمەتلىرىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى تەرىپلىشىدۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى چۈشۈپ دەرۋازىلارغا يېتىپ كېلىپ: ـ **12** «ئى دەبوراھ، ئويغان، ئويغان! ئويغان، ئويغان، ئەۋزەل ئېيتقىن! ئورنۇڭدىن تۇر، ئى باراق، ئەسىرلىرىڭنى يالاپ ماڭ، ئى ئابىنوئامنىڭ ئوغلى!» ـ دېيىشىدۇ. **13** مانا خەلقنىڭ ئاز بىر قالدىسى ئالىيجانابلارغا ئەگىشىش ئۈچۈن چۈشتى، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى يېنىمغا پالۋان كەبى چۈشۈپ كەلدى. **14** مانا، ئەفرائىملاردىن ئامالەكتە يىلتىز تارتىپ قالغانلار كەلدى؛ مانا، بىنيامىنلارمۇ قوۋملىرىڭغا قوشۇلۇپ ئەگىشىپ كەلدى؛ ماكىردىن ئەمىرلەر چۈشۈپ كەلدى، زەبۇلۇندىن سەردارلىق ھاسىسىنى ئۇتقانلار يېتىپ كەلدى. **15** ئىسساكارنىڭ ئەمىرلىرى دەبوراھنا قوشۇلدى؛ باراق نېمە قىلغان بولسا ئىسساكارمۇ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن جىلغىغا تاپ باستۇرۇپ ئېتىلىپ چۈشتى! رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەنىدى! **16** سەن نېمىشقا قوتانلارنىڭ ئېچىدە ئۇرۇپ، قويلارغا چىلىنغان تە يىنىك ئاۋازىنى ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭ؟ رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەنىدى! **17** گىلئىادلار بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇرۇپ قالدى؛ دانلارمۇ نېمىشقا كېمىلىرىنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى؟ ئاشىرلار بولسا دېڭىز بويىدا [جەم] ئولتۇرۇۋالدى، دېڭىز قولتۇقلىرىدا ئۇرۇپ قالدى. **18** زەبۇلۇنلار جانلىرىنى ئۆلۈمگە تەۋەككۈل قىلدى؛ نافتالىلارمۇ جەڭ مەيدانىدىكى يۇقىرى جايلاردا ھەم شۇنداق قىلدى! **19** پادىشاھلار ھەممىسى كېلىپ، سوۋقۇشتى، قاناتاڭنىيلارنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۇرۇشقا چىقتى، ئاتاناقتا، مېگىددونىڭ سۇ بويلىرىدا ئۇرۇشتى. لېكىن بىرئازمۇ كۆمۈش ئوۋلا ئالالمىدى! **20** ئاسمانلاردا يۇلتۇزلارمۇ جەڭ قىلدى، ئۇرىنىلىرىدىن سىسىراغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. **21** كىشون دەرياسىنىڭ ئېقىنى [دۈشمەننى] ئېقىتىپ كەتتى، شۇ قەدىمىي دەريا، ئۇ كىشون دەرياسىدۇر! ئەي مېنىڭ جېنىم، پۇتۇن كۈچۈڭ بىلەن ئالغا باسقىن! **22** ئۆلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى

تاكراڭ-تاكراڭ قىلماقتا، تولپارلىرى چاپماقتا، چاپماقتا. 23 مەروزغا لەنەت ئوقۇگىلار، دەيدۇ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى، ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارغا لەنەت ئوقۇگىلار، قاتتىق لەنەت ئوقۇگىلار؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ياردەمگە كەلمىدى، زالىملارغا قارشى پەرۋەردىگارغا ياردەمگە كەلمىدى. 24 ئايالار ئىچىدە كەنىيلىك ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل بەخت-بەركەتلەنسۇن، چېدىردا تۇرغان ئايالار ئىچىدە ئۇ بەخت-بەركەت تاپسۇن! 25 سىسىرا سۇ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا سۈت بەردى، ئېسىلزادىلەرگە لايىق بىر قاچىدا قايماق تۇتتى؛ 26 ئۇ سول قولىنى چېدىر قورۇقىغا، ئوڭ قولىنى تۆمۈرچىنىڭ بولقىسىغا تۇزاتتى؛ سىسىرانى تۇرۇپ، باش سۈڭگۈكىنى چېقىپ، چېكىسىدىن يانچىپ ئۆتكۈزۈۋەتتى. 27 سىسىرا ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يېقىلدى، ئۇ [ئۆلۈكتەك] ياتتى، ئۇ ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يېقىلدى، قىيسايغان يەردە ئۇ يېقىلىپ جان بەردى. 28 سىسىرانىڭ ئانىسى پەنجىرىدىن سىرتقا سەپ سالدى، ئۇ پەنجىرىنىڭ رۇجىكىدىن توۋلاپ: ـ «ئۇنىڭ جەڭ ھارۇسى نېمىشقا شۇنچە ئۇزاقتىچە كەلمەيدۇ؟ جەڭ ھارۇلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ ئۇياق ساداسى نېمىشقا شۇنچە ھايال بولدۇ؟ ـ دېدى. 29 ئۇنىڭ دېدەكلىرى ئارىسىدا دانالار جاۋاب بېرىدۇ، شۇندا قالا، ئۇ دەرۋەقە ئۆز-ئۆزىگە جاۋاب بېرىدۇ: ـ 30 «ئۇلار ئولجىلىرىنى يىغىپ بۆلۈشۈۋاتقان بولمىسۇن يەنە؟! ھەربىر ئەرگەككە [ئايالغا ئاسىتى قىلىشقا] بىر-ئىككىدىن قىز تەگگەندۇ، سىسىراغا رەڭدار كىيىملەر، گۈل كەشتىلەنگەن رەڭدار كىيىملەردىن ئولجا تەگگەندۇ، بۇلاڭچىنىڭ بوينىغا ئالدى- كەينى كەشتىلەنگەن رەڭدار كىيىملەر تەگگەن بولسا كېرەك! 31 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ئەنە شۇنداق يوقۇتۇلغاي! لېكىن سېنى سۆيگەنلەر قۇياشىنىڭ تولۇقلۇقىدەك قۇدرەتلەنسۇن». شۇنىڭ بىلەن زېمىن قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئامانلىق تاپتى.

6

ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يەتتە يىلغىچە مىدىيانىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 2 ئۇ ۋاقىتتا مىدىيانىيلار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىپ، ئىسرائىل مىدىيانىيلارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزلىرى ئۈچۈن تاغلاردىن، ئۆڭكۈرلەردىن ۋە قورام تاشلاردىن پاناھ جايلارنى ياسىدى. 3 ھەر قېتىم ئىسرائىللار ئۇرۇق تېرىغاندا شۇنداق بولاتتىكى، مىدىيانىيلار، ئامالەكلىيلەر ۋە مەشرىقتىكىلەر كېلىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلاتتى. 4 ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا بارگاھلارنى تىكىپ، زېمىندىكى ھوسۇلنى ۋەيران قىلىپ، گازاغىچە ئىسرائىلغا ھېچقانداق ئاشلىق قالدۇرمايى، ئۇلارنىڭ قوي، كالا، ئېشەكلىرىنىمۇ ئېلىپ كېتەتتى. 5 چۈنكى ئۇلار چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، ئۆز مال-چارۋىلىرى ۋە چېدىرلىرىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئادەملىرى ۋە تۆگىلىرى سان-ساناقسىز بولۇپ، زېمىننى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن تاجاۋۇز قىلاتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىدىيانىيلارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ خار ھالەتكە چۈشۈپ قالدى، ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا نالە-پەريات كۆتۈردى. 7 مىدىيانىيلارنىڭ دەستىدىن ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرگىنىدە شۇنداق بولدىكى، 8 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. ئۇ كېلىپ ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئېلىپ چىققانىدىم؛ 9 سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا سىلەرگە بارلىق زۇلۇم قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلۇتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە بەردىم 10 ۋە سىلەرگە: «مانا، مەن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايلىكلاردۇرمەن؛ سىلەر ئاموريلارنىڭ زېمىندا تۇرغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قورقماڭلار» دېگەندىم. لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار»، ـ دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى كېلىپ ئوفراھ دېگەن جايدا ئابىئېزەر جەمەتىدىكى يوئاشقا تەۋە بولغان دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇردى. ئۇ ۋاقىتتا [يوئاشنىڭ] ئوغلى گىدېئون مىدىيانىيلارنىڭ [يۇلاڭچىلىقىدىن] ساقلىنىش ئۈچۈن شاراب كۆڭلىكى ئىچىدە بۇغداي تېپىۋاتاتتى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ ئەي جاسارەتلىك پالۋان، پەرۋەردىگار سەن بىلەن بىللىدۇر! ـ دېدى. 13 گىدېئون ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، ئەگەر پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە بولغان بولسا، بۇ كۆرگۈلۈكلەر نېمىشقا ئۇستىمىزگە كەلدى؟ ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىزگە سۆزلەپ بەرگەن ئۇنىڭ بارلىق مۇجىزىلىرى قېنى؟ بۇلار توغرىسىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىز: «مانا، پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ كەلمىگەنمىدى؟» ـ دېدى. لېكىن بۈگۈنكى كۈندە پەرۋەردىگار بىزنى تاشلاپ، مىدىيانىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! ـ دېدى. 14 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قاراپ: ـ سەن مۇشۇ كۆچۈڭگە تاينىپ، بېرىپ ئىسرائىلنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن! مانا، مەن سېنى ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 15 گىدېئون ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، مەن ئىسرائىلنى قانداق قۇتقۇزالايمەن؟ مېنىڭ ئائىلەم بولسا ماناسسەھ قەبىلىسى ئىچىدە ئەڭ نامرىتى، ئۆزۈم ئاتامنىڭ جەمەتىدە ئەڭ كىچىكىدۇرمەن، ـ دېدى. 16 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مەن جەزمەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن، شۇڭا سەن مىدىيانلارنى بىر ئادەمنى ئۇرغاندەك ئۇرۇپ قىرىسەن، ـ دېدى. 17 گىدېئون ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ: ـ مەن نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، مەن بىلەن سۆزلەشكۇچىنىڭ ھەقىقەتەن سەن ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىگە بىر ئالامەت كۆرسەتكەيسەن؛ 18 ئۆتۈنىمەن، مەن يېنىپ كېلىپ ئۆز ھەدىيە-قۇربانلىقىمنى ئالدىڭغا قويغۇچە بۇ يەردىن كەتمىگەيسەن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سەن يېنىپ كەلگۈچە كۈتىمەن، دېدى. 19 گىدېئون بېرىپ [ئۆيگە] كىرىپ بىر ئوغلاقنى تەيىارلاپ، بىر ئەفاھ ئېسىل ئۇندىن پېتىر نان پىشۇرۇپ، گۈشنى سېۋەتكە سېلىپ، شورپىسىنى كوربغا ئۆسۈپ بۇلارنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سۈندى (ئۇ تېخىچە دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى). 20 ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ گۈش بىلەن پېتىر نانلارنى ئېلىپ بېرىپ، مۇشۇ يەردىكى [قورام] تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، شورپىنى تۆككىن، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. 21 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى قولىدىكى ھاسىنى ئۇزىتىپ ئۇچىنى گۈش بىلەن پېتىر نانلارغا تەككۈزۈۋىدى، [قورام] تاشتىن ئوت چىقىپ، گۈش بىلەن پېتىر نانلارنى يەپ كەتتى. شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ ئۇنىڭ كۆزىدىن غايىب بولدى. 22 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: ـ ئاپلا، ئى رەب پەرۋەردىگار! چاتاق بولدى، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىلەن يۈزمۇيۈز كۆرۈشۈپ قالدىم...! ـ دېدى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ خاتىرجەم بولغىن! قورقمىغىن، ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى «ياھۋەھ-شالوم» دەپ ئاتىدى. بۇ قۇربانگاھ تا بۈگۈنگىچە ئابىئېزەر جەمەتىنىڭ ئوفراھ دېگەن جايىدا بار. 25 ئۇ كېچىسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن ئاتاڭنىڭ [چوڭ] بۇقىسى ۋە يەتتە ياشلىق ئىككىنچى بۇقىسىنى ئېلىپ ئاتاڭغا تەۋە بولغان بائال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتىنى كېسىۋەتكىن. 26 ئاندىن مۇشۇ قورغاننىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان، بەلگىلەنگەن رەسىم بويىچە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئىككىنچى بىر بۇقىنى ئېلىپ، ئۆزۈڭ كېسىۋەتكەن ئاشەراھنىڭ يارچىلىرىنى ئوتۇن قىلىپ قالاپ، ئۇنى كۈيدۈرمە قۇربانلىق قىلغىن، ـ دېدى. 27 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۆز خىزمەتچىلىرىدىن ئون ئادەمنى ئېلىپ بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئېيتقىنىدەك قىلدى؛ لېكىن ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەردىن ۋە شەھەر ئادەملىرىدىن قورققىنى ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى كۈندۈزى قىلماي، كېچىسى قىلدى. 28 ئەتىسى سەھەردە شەھەر خەلقى قويۇپ قارىسا، مانا، بائال قۇربانگاھى ئۆرۈۋېتىلگەن، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتى كېسىۋېتىلگەندى ۋە يېڭى ياسالغان قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئىككىنچى بۇقا قۇربانلىق قىلىنغاندى. 29 بۇنى كۆرۈپ ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئىشنى كىم قىلغاندۇ؟ ـ دېپىشتى. ئۇلار سۈرۈشتۈرۈپدى، بۇنى يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئونىڭ قىلغانلىقى مەلۇم بولدى. 30 شۇنىڭ ئۈچۈن شەھەرنىڭ ئادەملىرى يوئاشقا: ـ ئوغلۇڭنى چىقىرىپ بەرگىن! ئۇ بائال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھنى كېسىۋەتكىنى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلسۇن! ـ دېدى. 31 بىراق يوئاش ئۆزىگە قارشىلىشىشقا ئۇرغان كۆپچىلىككە جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بائال ئۈچۈن دەۋالاشماقچىمۇسىلەر؟ سىلەر ئۇنى قۇتقۇزماقچىمۇ؟ كىمكى ئۇنىڭ ئوغرىسىدا دەۋالاشسا ئەتىگە قالماي ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن! ئەگەر بائال دەرۋەقە بىر خۇدا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قۇربانگاھىنى بىرسى ئۆرۈۋەتكىنى ئۈچۈن، ئۇ شۇ ئادەم بىلەن ئۆزى دەۋالاشسۇن! ـ دېدى. 32 بۇ سەۋەبتىن [ئاتىسى] گىدېئوننى «يەرۇببائال» دەپ ئاتىدى، چۈنكى [ئاتىسى]: «ئۇ بائالنىڭ قۇربانگاھىنى ئۆرۈۋەتكىنى ئۈچۈن، بائال ئۆزى

ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشسۇن!» دېگەندى. **33** ئەممۇ مىديان، ئامالەكلەر ۋە مەشرىقتىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، [ئىئوردان] دەرياسىدىن ئۆتۈپ يىزرەئەل جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىشتى. **34** ئۇ ۋاقىتتا يەھۋەردىگارنىڭ روھى گىدېئوننىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ ئۇ كاناي چىلىۋىدى، ئابىئېزەر جەمەتىدىكىلەر يىغىلىپ ئۇنىڭ ئەگىشىپ ماكۇدى. **35** ئاندىن ئۇ ئەلچىلەرنى مانا‌سىسەھىنىڭ زېمىنىغا يېرىپ، ئۇ يەرنى ئايلىنىپ چىلىشكە ئەۋەتىۋىدى، مانا‌سىسەھلەر يىغىلىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلدى. ئۇ ئاشىرلارغا، زەبۇلۇنلارغا ۋە نافتالىلارغا ئەلچى ئەۋەتىۋىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشتى. **36** گىدېئون خۇداغا: ـ ئەگەر سەن ھەقىقەتەن ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم بىلەن ئىسرائىلنى قۇتقۇزىدىغان بولساڭ، **37** ئۇندا‌قتا مانا، مەن خامانغا بىر پارچە قوي قىرىسى قويۇپ قويىمەن؛ ئەگەر پەقەت تېرىنىڭ ئۈستىگىلا شەبنەم چۈشۈپ، چۆرىسىدىكى يەرلەرنىڭ ھەممىسى قۇروق تۇرسا، مەن ئۇزۇلۇڭ ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق ئىسرائىلنى قۇتقۇزماقچى بولغىنىڭنى بىلىمەن، ـ دېدى. **38** ئىش دەۋرۋەقە شۇنداق بولدى. ئەتىسى سەھەردە گىدېئون قوپۇپ، يۈڭنى سىقىۋىدى، لىق بىر پىيالە شەبنەم سۈيى چىقتى. **39** ئاندىن گىدېئون خۇداغا يەنە: غەزىپىڭنى ماڭا قوزغىمىغايسەن، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا دەيمەن! سەندىن ئۆتۈنەي، مەن پەقەت يەنە بۇ قېتىم بۇ تېرە بىلەن سىناپ باقاي؛ ئىلتىجا قىلىمەنكى، ئەمدى بۇ قېتىم پەقەت تېرە قۇروق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەي، ـ دېدى. **40** بۇ كېچىسىمۇ خۇدا شۇنداق قىلدى؛ دەۋرۋەقە پەقەت تېرىلا قۇروق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەندى.

7 يەرۇببائال (يەنى گىدېئون) ۋە ئۇزىگە قوشۇلغان ھەممە خەلق ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، ھارود دېگەن بۇلاقنىڭ يېنىغا يېرىپ چېدىر تىكتى. مىديانىيلارنىڭ لەشكەرگاھى بولسا ئۇنىڭ شىمال تەرىپىدە، مورەھ ئېگىزلىكىنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. **2** ئەمدى يەھۋەردىگار گىدېئوننىغا: ـ ساڭا ئەگەشكەن خەلقنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ، شۇڭا مەن مىديانىيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرالمايمەن. بولمىسا ئىسرائىل: «ئۆزىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ قولى قۇتقۇزدى» دەپ ماختىنىپ كېتىشى مۇمكىن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن سەن ئەمدى خەلققە: «كىملەر قورقۇپ تىترەك باسقان بولسا، ئۇلار گىلئاد تېغىدىن يېنىپ كەتسۇن» دەپ جاكارلىغىن ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئارىسىدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشى قايتىپ كېتىپ، پەقەت ئون مىڭلا قېلىپ قالدى. **4** يەھۋەردىگار گىدېئوننىغا يەنە: ـ خەلقنىڭ سانى يەنىلا ئىنتايىن كۆپ؛ ئەمدى سەن بۇلارنى سۇنۇق لېۋىگە ئېلىپ كەلگىن. ئۇ يەردە مەن ئۇلارنى سەن ئۈچۈن سىناقتىن ئۆتكۈزەي؛ مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن دېسەم»، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن؛ لېكىن مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن» دېسەم، ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون خەلقنى سۇنۇق لېۋىگە ئېلىپ كەلدى. يەھۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىمكى ئىت سۇ ئىچكەندەك تىلى بىلەن يالاپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنى ئايرىم بىر تەرەپتە ئۆرغۇزغىن؛ ھەم كىمكى تىزلىنىپ ئۆرۈپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنىمۇ ئايرىم بىر تەرەپتە ئۆرغۇزغىن، ـ دېدى. **6** شۇنداق بولدىكى، ئۈچۈمىنى ئاغزىغا تەككۈزۈپ يالاپ سۇ ئىچكەنلەردىن ئۈچ يۈزى چىقتى. قالغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ ئۆرۈپ سۇ ئىچتى. **7** ئاندىن يەھۋەردىگار گىدېئوننىغا: ـ مەن مۇشۇ سۇنى يالاپ ئىچكەن ئۈچ يۈز ئادەمنىڭ قولى بىلەن سىلەرنى قۇتقۇزۇپ، مىديانىنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ لېكىن قالغان خەلق بولسا ھەممىسى ئۆز جايىغا يېنىپ كەتسۇن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ [ئۈچ يۈز ئادەم] ئوزۇق-تۈلۈك ۋە كانايلىرىنى قولىغا ئېلىشتى؛ گىدېئون ئىسرائىلنىڭ قالغان بارلىق ئادەملىرىنى ئۆز چېدىرىغا قايتۇرۇۋېتىپ، پەقەت شۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئېلىپ قالدى. ئەمدى مىديانىيلارنىڭ لەشكەرگاھى بولسا ئۇلارنىڭ تۆۋەن تەرىپىدىكى جىلغىدا ئىدى. **9** شۇ كېچىسى شۇنداق بولدىكى، يەھۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ لەشكەرگاھقا چۈشكىن، چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ **10** ئەگەر سەن چۈشۈشتىن قورقساڭ، ئۆز خىزمەتكارىڭ پۇراھنى بىلە لەشكەرگاھقا چۈشكىن. **11** سەن ئۇلارنىڭ نېمە دېيىشۋاتقىنىنى ئاڭلايسەن، ئاندىن سەن لەشكەرگاھقا [ھۇجۇم قىلىپ] چۈشۈشكە جۈرئەت قىلالايسەن، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇ خىزمەتكارى پۇراھنى ئېلىپ لەشكەرگاھنىڭ چېتىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ يېنىغا باردى. **12** مانا مىديان، ئامالەك ۋە بارلىق مەشرىقتىكىلەر چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، جىلغىنىڭ بويىغا يېيىلغانىدى، ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى كۆپلىكىدىن دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ھەددىسىز-ھېسابسىز ئىدى. **13** گىدېئون بارغاندا، مانا، ئۇ يەردە بىرسى ھەمراھىغا كۆرگەن چۈشنى سۆزلەپ بېرىۋاتاتتى: ـ مانا، مەن بىر چۈش كۆردۇم، چۈشۈمدە مانا، بىر ئارپا توقىچى مىديانىنىڭ لەشكەرگاھىغا دومۇلاپ چۈشۈپتۇدەك؛ ئۇ چېدىرغا كېلىپ سوقۇلۇپتىدەك، شۇنىڭ بىلەن چېدىر ئۆرۈلۈپ، دۇم كۆمىتۈرۈلۈپ كېتىپتۇ ـ دەۋاتاتتى. **14** ئۇنىڭ ھەمراھى جاۋابەن تەبىر بېرىپ: ـ بۇنىڭ مەنىسى شۇكى، ئۇ توقاچ يوئاشنىڭ ئوغلى، ئىسرائىللىق ئادەم گىدېئوننىڭ قىلىچىدىن باشقا نەرسە ئەمەستۇر؛ خۇدا مىديان ۋە ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇۋېتۇ، دېدى. **15** شۇنداق بولدىكى، گىدېئون بۇ چۈشنى ۋە ئۇنىڭ بېرىلگەن تەبىرنى ئاڭلاپ، سەجدە قىلدى. ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىغا يېنىپ كېلىپ: ـ قوپۇڭلار، پەرۋەردىگار مىديانىنىڭ لەشكەرگاھىنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۈچ گۇرۇپپىغا بۆلۈپ، ھەممىسىنىڭ قولىغا بىردىن كاناي بىلەن بىردىن قۇروق كومزەكنى بەردى، ھەربىر كومزەك ئىچىدە بىردىن مەشئەل قويۇلدى. **17** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ماڭا قاراپ، مېنىڭ قىلغىنىمدەك قىلىڭلار. مانا، مەن لەشكەرگاھنىڭ قېشىغا بارغاندا، نېمە قىلسام، سىلەرمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ **18** مەن ۋە مەن بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بارلىق ئادەملەر كاناي چالساق، سىلەرمۇ لەشكەرگاھنىڭ چۆرىسىدە ئۆرۈپ كاناي چېلىڭلار ۋە: «پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھەم گىدېئون ئۈچۈن!» دەپ توۋلاڭلار، ـ دېدى. **19** كېيىنكى يېرىم كېچىلىك كۆزەتنىڭ باشلىنىشىدا، كۆزەتچىلەر يېڭىدىن ئالماشقاندا، گىدېئون ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان يۈز ئادەم لەشكەرگاھنىڭ قېشىغا كەلدى؛ ئاندىن ئۇلار كاناي چېلىپ قوللىرىدىكى كومزەكلەرنى چاقتى. **20** شۇ ھامان ئۈچ گۇرۇپپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى كاناي چېلىپ، كومزەكلەرنى چېقىپ، سول قوللىرىدا مەشئەللەرنى ئۆتۈپ، ئۇڭ قوللىرىدا كانايلارنى ئېلىپ: ـ پەرۋەردىگارغا ۋە گىدېئوننا ئاتالغان قىلىچ! ـ دەپ توۋلاشقىنىچە، **21** ئۇلارنىڭ ھەربىرى لەشكەرگاھنىڭ ئەتراپىدا، ئۆز جايىدا ئۆرۈشتى؛ ياۋ قوشۇنى تەرەپ-تەرەپكە پېتىراپ، ۋارقىراپ-جارقىرىغان پېتى قاچقىلى تۇردى. **22** بۇ ئۈچ يۈز ئادەم كاناي چالغاندا، پەرۋەردىگار پۈتكۈل لەشكەرگاھتىكى ياۋ لەشكەرلىرىنى بىر-بىرىنى قىلىچلاشقا سېلىپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ياۋ قوشۇنى زېرەراھقا باردىغان يولدىكى بەيت-شىتتاھ تەرەپكە قاچتى؛ ئۇلار تابباتنىڭ يېنىدىكى ئابەل-مەھولاھنىڭ چېگىرىسىغچە قاچتى. **23** ئاندىن نافتالى، ئاشىر ۋە پۈتكۈل مانا‌سىسەھنىڭ قەبىللىرىدىن ئىسرائىللار چاقىرىپ كېلىنىدى ۋە ئۇلار مىديانىيلارنى قوغلىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئەفرائىم پۈتكۈل تاغلىقىنى ئارىلاپ كېلىشكە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئەفرائىملارغا: ـ «سىلەر چۈشۈپ مىديانىيلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، بەيت-باراھقىچە، شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلەپ، ئۇلارنى توسۇۋېلىڭلار»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمنىڭ ھەممە ئادەملىرى يىغىلىپ، بەيت-باراھقىچە ۋە ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلىدى. **25** ئۇلار مىديانىنىڭ ئوربەب ۋە زەئەب دېگەن ئىككى شەھىرىنى تۇتۇۋالدى؛ ئوربەنى ئۇلار «ئوربەب قورام تېشى» تۇستىدە، زەئەبنى «زەئەب شاراب كۆلچىكى»دە ئۆلتۈردى، مىديانىيلارنى قوغلاپ بېرىپ، ئوربەب ۋە زەئەبنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىگە گىدېئوننىڭ قېشىغا كەلدى.

8 (كېيىن، ئەفرائىملار ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىسەن، مىديانىيلار بىلەن سوقۇشقا چىققاندا، بىزنى چاقىرمىدىڭغۇ، دەپ ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق دېيىشىپ كەتتى. **2** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قاندا‌قۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭگەشتۈرگىلى بولسۇن؟ ئەفرائىمنىڭ ئۈزۈمىلەرنى پاساڭدىغىنى، ئابىئېزەرلەرنىڭ ئۈزۈم ئۈزگىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ **3** خۇدا مىديانىنىڭ ئەمىرلىرى ئوربەب بىلەن زەئەبنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغان يەردە، مېنىڭ قولۇمدىن كەلگىنىنى قاندا‌قۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭگەشتۈرگىلى بولسۇن؟ ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلارنىڭ ئۆتىچىتى

یاندی). 4 ئەمدی گدبئون ئئوردان دەریاسنىڭ بویغا یېتىپ كەلدی. ئۇ ۋە ئۇزنگە ھەمراھ بولغان ئۈچ یۈز ئادەم ھېرىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار یەنىلا مدیانىیلارنى قوغلاپ دەریادىن ئوتتى. 5 گدبئون سۇككوت شەھىرىدىكىلەرگە: ـ ماڭا ھەمراھ بولۇپ كەلگەن كىشىلەرگە نان بەرسەڭلار، چۈنكى ئۇلار ھېرىپ-چارچاپ كەتتى. بز مدیانىنىڭ ئىككى پادشاھى زەباھ ۋە زالمۇننانى قوغلاپ كېتىپ بارىمز، ـ دېدى. 6 لېكن سۇككوتنىڭ چوڭلىرى جاۋاب بېرىپ: ـ زەباھ ۋە زالمۇننا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟! بز سېنىڭ ۋە ئۇشكەرلىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟! ـ دېدى. 7 گدبئون: ـ خەپ! شۇنداق بولغىنى ئۈچۈن یەھۋەردىگار زەباھ ۋە زالمۇننانى مېنىڭ قولۇمغا تاشىۋرغاندا، ئەتلىرىڭلارنى چۆلدىكى یانتاق ۋە شوخا بىلەن خاماندا تېپىمەن، ـ دېدى. 8 گدبئون ئۇ یەردىن پەنۇئەلگە بېرىپ، ئۇ یەردىكى ئادەملەرگىمۇ شۇنداق دېۋىدى، پەنۇئەلدىكى كىشىلەرمۇ ئۇنىڭغا سۇككوتتىكىلەردەك جاۋاب بەردى. 9 ئۇ پەنۇئەلدىكىلەرگە: ـ مەن غەلبە بىلەن یېنىپ كەلگىنىمدە، بۇ مۇنارىڭلارنى ئۆرۈۋېتىمەن، ـ دېدى. 10 ئۇ چاغدا زەباھ ۋە زالمۇننا كاركور دېگەن جايدا ئىدى؛ ئۇلار بىلەن ماڭغان قوشۇندا ئون بەش مىڭچە لەشكەر بار ئىدى. بۇلار بولسا مەشرىقلىقلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىدىن قېلىپ قالغانلىرى ئىدى، چۈنكى ئۇلاردىن قىلىچ تۇتقانلىرىدىن بىر یۈز یىگىرمە مىڭ ئۇلتۇرۇلگەنىدى. 11 گدبئون بولسا نوباھ ۋە یوگبخاھنىڭ شەرقىدىكى كۆچمەنلەر یولى بىلەن چېقىپ مدیانىنىڭ لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدى؛ چۈنكى لەشكەرگاھتىكىلەر تولىمۇ ئەندىشسىز ئۇرغاندىكى. 12 زەباھ ۋە زالمۇننا قېچىپ كەتتى؛ گدبئون كەینىدىن قوغلاپ بېرىپ، مدیانىنىڭ بۇ ئىككى پادشاھى زەباھ ۋە زالمۇننانى ئۇتۇۋالدى؛ ئۇ پۈتكۈل لەشكەرگاھتىكىلەرنى ئالاقزادە قىلىپ تېرىپەن قىلىۋەتتى. 13 ئاندىن یوئاشنىڭ ئوغلى گدبئون ھەرەس داۋىندىن ئۇتۇزۇپ، جەڭدىن قايتىپ كەلدى. 14 ئۇ سۇككوتلۇق بىر یاش یىگىتنى ئۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن سۇرۇشتە قىلىۋدى، یىگىت ئۇنىڭغا سۇككوتنىڭ چوڭلىرى ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئىسىملىرىنى یېزىپ بەردى؛ ئۇلار جەمئىي بولۇپ یەتمىش یەتە ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن گدبئون سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنىڭ قېشىغا یېتىپ بارغاندا: ـ سىلەر مېنى زاكىلىق قىلىپ: «زەباھ ۋە زالمۇننا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟ بز سېنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان مۇشۇ ھارغىن ئادەملىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟» دېگەندىكىلار! مانا، ئۇ زەباھ ۋە زالمۇننا دېگەنلەر! ـ دېدى. 16 شۇنى دەپ ئۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنى تۇتۇپ كېلىپ، چۆلدىكى یانتاق بىلەن شوخىلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنى ئۇروۇپ ئەدىپىنى بەردى. 17 ئاندىن ئۇ پەنۇئەلنىڭ مۇنارىنى ئۇروۇپ، شەھەردىكى ئادەملەرنى ئۆلتۈردى. 18 گدبئون زەباھ ۋە زالمۇننانى سوراق قىلىپ: ـ سىلەر ئىككىگلار تابوردا ئۆلتۈرگەن ئادەملەر قانداق ئادەملەر ئىدى؟ ـ دەپ سورۇىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار ساڭا ئىنتايىن ئوخشايتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى شاھزادىدەك ئىدى، ـ دېدى. 19 ئۇ یۇنى ئاكلاپ: ـ ئۇلار مېنىڭ بىر تۇغقانلىرىمدۇر، بز بىر ئانىنىڭ ئوغۇللىرىمز. پەرۋەردىگارنىڭ ھایاتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر ئەىنى ۋاقىتتا ئۇلارنى تىرىك قويغان بولساڭلار، مەن سىلەرنى ھەرگىز ئۆلتۈرمەيتتىم، ـ دېدى؛ 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوڭ ئوغلى یەتەرگە: ـ سەن قوپۇپ بۇلارنى ئۆلتۈرگىن، ـ دېدى. لېكن ئوغۇل كىچىك بولغاچقا قورقۇپ، قىلىچنى سۇغۇرمىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن زەباھ ۋە زالمۇننا: ـ سەن ئۆزۈڭ قوپۇپ بىزنى ئۆلتۈرگىن؛ چۈنكى ئادەم قانداق بولسا كۆچمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، گدبئون قوپۇپ زەباھ ۋە زالمۇننانى ئۆلتۈردى. ئۇ تۆگىلىرىنىڭ بوينىدىكى ھىلال شەكللىك بېزەكلەرنى ئېلىۋالدى. 22 ئاندىن ئىسرائىللار گدبئونغا: ـ سەن بىزنى مدیانىنىڭ قولىدن قۇتقۇزغانىكەنسەن، ئۆزۈڭ بىزگە پادىشاھ بولغىن، ئوغلۇڭ ۋە ئوغلۇڭنىڭ ئوغلىمۇ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرسۈن، ـ دېدى. 23 ئەمما گدبئون ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۈستۈڭلارغە سەلتەنەت قىلمايمەن، ئوغلۇمۇ ئۈستۈڭلارغە سەلتەنەت قىلمايدۇ؛ بەلكى یەھۋەردىگار ئۆزى ئۈستۈڭلارغە سەلتەنەت قىلىدۇ، دېدى. 24 ئاندىن گدبئون ئۇلارغا یەنە: ـ سىلەرگە پەقەت بىرلا ئىلتىماسىم بار: ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز ئولجاڭلاردىن ھالقا-زېرىلەرنى ماڭا بېرىڭلار، دېدى (مدیانلار ئىسمائىللاردىن بولغاچقا، ھەربىرى ئالتۇن زىرە-ھالقىلارنى تاقايتتى). 25 ئۇلار جاۋابەن: ـ بېرىشكە رازىمز، دەپ یەرگە بىر یېپىنچىنى سېلىپ، ھەربىرى ئۆزىنىڭ ئۈستىگە ئولجىسىدىن زىرە-ھالقىلارنى ئېلىپ تاشلىدى. 26 ئۇ سوراپ یىغقان ئالتۇن زىرىلەرنىڭ ئېغىرلىقى بىر مىڭ یەتتە یۈز شەكەل ئالتۇن ئىدى، بۇنىڭدىن باشقا مدیان پادىشاھلىرى ئۆزىگە تاسقان ھىلال شەكللىك بۇیۇملار، زۇنىار، ئۆچىسىغا كىیگەن سۈسۈن ئېگىنلەر ۋە ئۆتكەلەرنىڭ بوینىغا تاسقان ئالتۇن زەنجىرلەرمۇ بار ئىدى. 27 گدبئون بۇ نەرسىلەردىن بىر ئەفود یاسىتىپ، ئۆز شەھىرى ئوفراھتا قويۇپ قويدى. نەتىجىدە، پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى ئىزدەپ بۇزۇۋېچىلىق قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسە گدبئون ۋە ئۆزىنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىگە بىر تور-ئۆزاق بولدى. 28 مدیانىیلار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا بوىسۇندۇرۇلۇپ، ئىككىنچى باش كۆتۈرەلمىدى؛ زېمىن گدبئونىنىڭ كۈنلىرىدە قىرىق یىلغىچە تىنچ-تارامىلىق تاپتى. 29 یوئاشنىڭ ئوغلى یەرۇببائال قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئۆیىدە ئولتۇردى. 30 گدبئوننىڭ ئايالىرى كۆپ بولغاچقا، ئۆزىنىڭ پۇشتىدىن یەتمىش ئوغۇل تۇرەلدى. 31 شەكەمدە ئۇنىڭ بىر كېنىزىكىمۇ بار ئىدى، ئۇ ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى، گدبئون ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئابىمەلەك» دەپ قويدى. 32 یوئاشنىڭ ئوغلى گدبئون ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ، قېرىپ ئالەمدىن ئوتتى. ئۇ ئابىئېزەرلەرگە تەۋە بولغان ئوفراھدا، ئۆز ئاتىسى یوئاشنىڭ قەبرىسىگە دەپنە قىلىندى. 33 گدبئون ئۆلگەندىن كېيىن ئىسرائىللار كەینىگە یېنىپ، باۋال بۇتلىرىغا ئەگىشىپ بۇزۇۋېچىلىق قىلدى ۋە «باۋال-بېرىت»نى ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھى قىلىپ بېكىتتى. 34 شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى ئەترابىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدن قۇتقۇزغان ئۆز خۇداسى پەرۇھەردىگارنى ئۇنۇتۇدى 35 ۋە شۇنىڭدەك گدبئونىنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان ھەممە یاخشىلىقلىرىنى ھېچ ئەسلىمەي، یەرۇببائال (یەنى گدبئون)نىڭ جەمەتىگە ھېچبىر مېھرىبانلىق كۆرسەتمىدى.

9

ئەمدى یەرۇببائالنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك شەكەمدىكى ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۆكىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلار ۋە ئانىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىكىلەرگە: ـ 2 سىلەر شەكەمدىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ قۇلىقىغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا: «سىلەر ئۈچۈن یەتمىش كىشى، یەنى یەرۇببائالنىڭ ئوغۇللىرى ئۈستۈڭلارغە ھۆكۈم سۈرگىنى یاخشىمۇ یاكى بىرلا ئادەمنىڭ ئۈستۈڭلارغە ھۆكۈم سۈرگىنى یاخشىمۇ؟ ئېسىڭلاردا بولسۇنكى، مەن سىلەرنىڭ قان-قېرىندىشىڭلارمەن» ـ دېگەن گېپىمنى یەتكۈزۈڭلار، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۆكىلىرى ئۇ توغرۇلۇق بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسنى شەكەمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا ئېيتتى. ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئابىمەلەككە مايىل بولۇپ: ـ ئۇ بىزنىڭ قېرىندىشىمىز ئىكەنغۇ، دېيىشىپ، 4 باۋال-بېرىتنىڭ ئۆتخانىسىدىن یەتمىش شەكەل كۈمۈشنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بەردى. بۇ پۇل بىلەن ئابىمەلەك بىرمۇنچە بىكار تەلەپ لۇچىكەلەرنى یاللاپ، ئۇلارغا باش بولدى. 5 ئاندىن ئۇ ئوفراھقا، ئاتىسىنىڭ ئۆیىگە بېرىپ ئۆزىنىڭ ئاكا-ئۆكىلىرى، یەنى یەرۇببائالنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي یەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈۋەتتى. لېكن یەرۇببائالنىڭ كىچىك ئوغلى یوتام یوشۇرۇنۇۋالغاچقا، قۇتۇلۇپ قالدى. 6 ئاندىن پۈتكۈل شەكەمدىكىلەر ۋە بەیت-مىللودىكىلەرنىڭ ھەممىسى یىغىلىشىپ بېرىپ ئابىمەلەكنى شەكەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 7 بۇ خەۋەر یوتامغا یەتكۈزۈلدى؛ ئۇ بېرىپ گەرزىم تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقىپ، ئۇ یەردە ئاۋازىنى ئاۋازدا كۆتىرىپ توۋلاپ: ـ ئەي شەكەم چوڭلىرى، مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئاندىن خۇدامۇ سىلەرگە قۇلاق سالىدۇ. 8 كۈنلەردىن بىر كۈنى دەرەخلەر ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر دەرەخنى مەسىھلەپ پادىشاھ تىكلەشكە ئىزدەپ چىقىپ، زەیتۇن دەرىخىگە: ـ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇپ بەرگىن، دەپتىكەن. 9 زەیتۇن دەرىخى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇداغا ۋە ئىنسانلارغا بولغان ھۆرمىتىنى ئېيدىلەيدىغان مېيىمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلاڭلاشقا كېتىمدىم؟ ـ دەپتۇ. 10 یۇنى ئاكلاپ دەرەخلەر ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپ ئىلتىجا قىلىپتۇ؛ 11 ئەنجۈر دەرىخى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن تۇز شىرنەم بىلەن یاخشى مېۋەمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلاڭلاشقا كېتىمدىم؟ ـ دەپتۇ. 12 شۇنىڭ بىلەن دەرەخلەر ئۈزۈم تاللىقىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن

كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ، **13** ئۇزۇم تېلى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خۇدا بىلەن ئادەملەرنى خۇش قىلىدىغان يېگۈ شارابنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كالاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. **14** ئاندىن دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى ئازغانلىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ، **15** ئازغان ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر سىلەر مېنى سەممىي نىيىتىڭلار بىلەن ئۈستۈڭلەرگە پادىشاھ قىلىسىڭلار، كېلىپ مېنىڭ سايەمنىڭ ئاستىدا پاناھلىنىڭلار، بولمىسا، ئازغاندىن بىر تۇتۇ چىقىدۇ ۋە لۇۋانىڭ كېدىر دەرەخلىرىنى يەپ كېتىدۇ!ـ دەپتۇ. **16** ئەگەر سىلەرنىڭ ئابىمەلەكنى پادىشاھ قىلغىنىڭلار راست سەممىي ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بولغان بولسا، يەرۇبباتال ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە ياخشىلىق قىلغان، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بويىچە ئۇنىڭغا قايتۇرغان بولسا كالار ـ **17** (چۈنكى ئاتام سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىپ، ئۆز جېنىنى خەتەرگە تەۋەككۈل قىلىپ سىلەرنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! **18** لېكىن سىلەر بۈگۈن ئاتامنىڭ جەمەتىگە قارشى قوزغىلىپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى، جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ دېدىكىنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى ئۆغقىنىڭلار بولغىنى ئۈچۈن شەكەم خەلقىنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەپسىلەر!) **19** ـ ئەمدى ئەگەر سىلەر يەرۇبباتال ۋە جەمەتىگە سەممىي ۋە دۇرۇس مۇئامىلە قىلغان بولسا كالار، سىلەر ئابىمەلەكتىن خۇشاللىق تاپقايسىلەر، ئۇمۇ سىلەردىن خۇشاللىق تاپقاي! **20** لېكىن بولمىسا، ئابىمەلەكتىن ئوت چىقىپ، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىنى يەپ كەتسۇن، شۇنداقلا، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىدىن ئوت چىقىپ، ئابىمەلەكنى يەپ كەتسۇن!ـ دېدى. **21** يوتام قېرىندىشى ئابىمەلەكتىن قورقۇپ، قېچىپ بەئەر دېگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **22** ئابىمەلەك ئىسرائىلغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **23** خۇدا ئابىمەلەك بىلەن شەكەمنىڭ ئادەملىرى ئوتتۇرىسىغا بىر يامان روھ ئەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن شەكەمدىكىلەر ئابىمەلەككە ئاسىيلىق قىلىشقا قوزغالدى. **24** يۇنىڭ مەقسىتى، يەرۇبباتالنىڭ يەتمىش ئوغلىغا قىلىنغان زوراۋانلىق ۋە قان قەرزىنى ئۇلارنى ئولتۇرگەن قېرىندىشى ئابىمەلەكنىڭ بوينىغا چۈشۈرۈش، شۇنداقلا ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرىنى ئولتۇرۇشكە ئۇنى قوللاپ-قۇۋۋەتلىگەن شەكەمدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. **25** شەكەمدىكى كىشىلەر ئابىمەلەكنى تۇتۇماقچى بولۇپ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىغا پايلاقچىلارنى بۇكتۇرمە قىلىپ تۇرغۇزدى، ئۇلار ئۇ يەردىن ئوتتەكى يولۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بۇلالىڭ-تالاڭ قىلدى. بۇ ئىش ئابىمەلەككە يەتكۈزۈلدى. **26** ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن شەكەمگە كۆچۈپ كېلىۋىدى، شەكەمدىكى كىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنچ باغلاپ ئۇنى ئۆز يار-يۇلىكى قىلدى. **27** شۇنداق قىلىپ ئۇلار شەھەردىن ئېتىزلىققا چىقىپ، ئۈزۈمزارلارنىڭ ئۈزۈملىرىنى ئۈزۈپ سىقىپ، شاراب ياساپ، شادلىق قىلىپ ئۆز بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىرىپ، يەپ-ئىچىشىپ ئابىمەلەكنىڭ ئۈستىدىن لەنەت ئوقۇغىلى تۇردى. **28** ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال: ـ ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى؟ شەكەم دېگەن نېمە ئىدى، بىز نېمە دەپ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغۇدەكمىز؟! ئۇ يەرۇبباتالنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ زەبۇل ئۇنىڭ نازاتچىسى ئەمەسمۇ؟ سىلەر شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئادەملىرىنىڭ خىزمىتىدە بولىسىلار بولىدۇ! بىز نېمىشقا ئابىمەلەكنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمىز؟ **29** كاشكى بۇ خەلق مېنىڭ قول ئاستىمدا بولسا ئىدى! ئۇ چاغدا مەن ئابىمەلەكنى ھەيدىۋەتسەم! مەن ئابىمەلەككە: ـ ئۆز قوشۇنىڭنى كۆپەيتىپ، جەڭگە چىققىن! ـ دېگەن بولاتتىم. **30** ئەمدى شەھەر باشلىقى زەبۇل ئەبەدنىڭ ئوغلى گائالنىڭ بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىدا، ئاچچىقى كېلىپ، **31** ئەلچىلىرنى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا يوشۇرۇنچە ئەۋەتىپ: «مانا، گائالنىڭ ئوغلى قېرىندىشلىرى بىلەن شەكەمگە كېلىۋاتىدۇ، مانا، شەھەرنى سىلگە قارشى چىقىشقا قۇتراتماقتا. **32** شۇڭا سىلى ئادەملىرىنى ئېلىپ بۈگۈن كېچە [شەھەر] ئەتراپىدىكى ئېتىزلىققا يېرىپ ماراپ ئولتۇرغايلا، **33** ئەتە كۈن چىققان ھامان قوزغىلىپ شەھەرگە ھۇجۇم قىلغايلا، ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى سىلگە قارشى چىققاندا، سىلى ئەھۋالغا قاراپ ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغايلا، ـ دېدى. **34** بۇنى ئاڭلاپ، ئابىمەلەك ھەمە ئادەملىرىنى ئېلىپ، كېچىسى چىقىپ، تۆت تويقا بۆلۈنۈپ، يوشۇرۇنۇپ شەكەمگە ھۇجۇم قىلىشقا ماراپ ئولتۇردى. **35** ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال سىرتقا چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدا تۇرە تۇرغاندا، ئابىمەلەك ئۆز ئادەملىرى بىلەن يوشۇرۇنغان جايدىن چىقتى. **36** گائال خەلقنى كۆرۈپ زەبۇلغا: ـ مانا تاغ چوققىلىرىدىن ئادەملەر چۈشۈۋاتىدۇ، دېدى. لېكىن زەبۇل ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تاغلارنىڭ كۆلەڭگىسى ساكا ئادەملەردەك كۆرۈندۇ، ـ دېدى. **37** گائال يەنە سۆز قىلىپ: مانا، بىر توپ ئادەملەر دۆڭگەردىن چۈشۈپ كېلىۋاتىدۇ، يەنە بىر توپ ئادەملەر «پالچىلارنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يولى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **38** ئاندىن زەبۇل ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ: «ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى، بىز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتۇقمۇ؟» دەپ چوڭ گەپ قىلغان ئاغزىڭ ھازىر قېنى؟ مانا بۇلار سەن كۆزگە ئىلمىغان خەلق ئەمەسمۇ؟ ئەمدى چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ باققىن! ـ دېدى. **39** شۇنىڭ بىلەن گائال شەكەمدىكىلەر بىلەن چىقىپ ئابىمەلەك بىلەن سوقۇشۇشقا باشلىدى. **40** لېكىن ئابىمەلەك ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ قوغلىدى، ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى، شۇنداقلا نۇرغۇن يارىلانغان ئادەملەر شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە يېتىشىپ كەتكەندى. **41** ئاندىن ئابىمەلەك ئارۇماھدا تۇرۇپ قالدى. زەبۇل بولسا گائال ۋە ئۇنىڭ قېرىندىشلىرىنى قوغلاپ، ئۇلارنىڭ شەكەمدە تۇرۇشىغا يول قويمىدى. **42** ئەتىسى [گائالدىكىلەر] دالاغا چىقتى، بۇ خەۋەر ئابىمەلەككە يەتكەندە **43** ئۇ خەلقىنى ئېلىپ، ئۇلارنى ئۈچ توپقا بۆلۈپ، دالادا يوشۇرۇنۇپ ماراپ تۇردى، ئۇ قاراپ تۇرۇۋىدى، شەكەم خەلقى شەھەردىن چىقتى. ئۇ قوپۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. **44** ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بىرىنچى توپ ئاتالىنىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يېىسىپ بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى، قالغان ئىككى توپ ئېتىلىپ بېرىپ دالادا تۇرغان ئادەملەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى قىرىۋەتتى. **45** شۇ تەرىقىدە ئابىمەلەك پۈتۈن بىر كۈن شەھەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئېلىپ، ئۆزىگە تۇرۇۋاتقان خەلقنى ئولتۇرۇپ، شەھەرنى خانۇەيران قىلىپ ئۈستىگە تۇزلارنى چېچىۋەتتى. **46** شەكەم مۇنارىدىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى بۇنى ئاڭلاپ، بېرىت دېگەن بۇتنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى قورغانغا كىرىۋالدى. **47** شەكەم مۇنارىدىكى ئادەملەر بىر يەرگە يىغىلىۋاتىپ، دېگەن خەۋەر ئابىمەلەككە يەتتى. **48** شۇنىڭ بىلەن ئابىمەلەك ئادەملىرىنى ئېلىپ زالمون تېغىغا چىقتى، ئۇ قولىغا پالتىنى ئېلىپ دەرەخنىڭ بىر شېخىنى كېسىپ ئېلىپ، ئۆزىنىسىگە قويۇپ، ئادىمىنى ئۆزى بىلەن بولغان خەلقىمىنى كۆزدىۋاڭلار، ئەمدى سىلەرمۇ تېزدىن شۇنداق قىلىڭلار، ـ دېدى. **49** بۇنى ئاڭلاپ خەلقىنىڭ ھەربىرى ئابىمەلەكتىمۇ بىردىن شاخنى كېسىپ ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ بېرىپ، شاخلارنى قورغاننىڭ يېنىغا دۆۋىلەپ، ئوت قويۇپ قورغان ۋە ئۇنىڭدا بولغانلارنى كۈيدۈرۈۋەتتى. بۇنىڭ بىلەن شەكەمنىڭ مۇنارىدىكى ھەممە ئادەملەر، جەمئىي مىڭچە ئەر-ئايال ئولدى. **50** ئاندىن ئابىمەلەك تەبەزگە بېرىپ، ئۇ يەردە بارگاھ قۇرۇپ تەبەزگە قورشاپ، ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. **51** لېكىن شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا مۇستەھكەم بىر مۇنار بار ئىدى، بارلىق ئەر-ئايال، جۈملىدىن شەھەرنىڭ ھەممە چوكلىرى ئۇ يەرگە قېچىپ بېرىپ، دەرۋازىنى ئېچىدىن تاقاپ، مۇنارنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالدى. **52** ئابىمەلەك مۇنارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوت قويۇشقا مۇنارنىڭ دەرۋازىسىغا يېقىنلاشقاندا، **53** بىر ئايال يارغۇنچاقنىڭ ئۈستۈنكى تېشىنى ئابىمەلەكنىڭ بېشىغا ئېتىپ ئۇنىڭ باش سۆڭىكىنى سۇندۇرۇۋەتتى. **54** ئاندىن ئابىمەلەك دەرھال ئۆز يارىغىنى كۆتۈرگۈچى يىگىتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ قىلىچىڭنى سۇغۇرۇۋېتىپ مېنى ئولتۇرۇۋەتكىن؛ بولمىسا، خەلق مېنىڭ توغرامدا: «بىر ئايال كىشى ئۇنى ئولتۇرۇۋېتىپتۇ» دېيىشىدۇ، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ يىگىت ئۇنى سانجىپ ئولتۇرۇۋەتتى. **55** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئابىمەلەكنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز جايلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. **56** شۇنداق قىلىپ خۇدا ئابىمەلەكنىڭ ئۆزىنىڭ يەتمىش ئاكا-ئۇكىسىنى ئولتۇرۇپ، ئاتىسىغا قىلغان رەزىللىكىنى ئۇنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇردى، **57** شۇنىڭدەك خۇدا شەكەمنىڭ ئادەملىرى قىلغان بارلىق يامانلىقلىرىنمۇ ئۇلارنىڭ بېشىغا ياندۇرۇپ چۈشۈردى. بۇنىڭ بىلەن يەرۇبباتالنىڭ ئوغلى يوتام ئېيتقان ئەنەتە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلدى.

10

ئابىمەلەكتىن كېيىن ئىسساكار قەبىلىسىدىن بولغان دودونىڭ نەۋرىسى، پۇئاھنىڭ ئوغلى تولا دېگەن كىشى ئىسرائىلنى قۇتقۇزۇشقا تۇردى، ئۇ ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدىكى شامىر دېگەن جايدا تۇراتتى، **2** ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئۈچ يىل ھاكىم بولۇپ ئالەمدىن ئۆتتى

ۋە شامىردا دەپنە قىلىندى. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن گلېئادلىق يائىر تۇردى؛ ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئىككى يىل ھاكىم بولدى. 4 ئۇنىڭ ئوتىۋز ئوغلى بولۇپ، ئۇلار ئوتىۋز تەخەيگە منىپ يۈرەتتى. ئۇلار ئوتىۋز شەھەرگە ئىگىدارچىلىق قىلاتتى؛ بۇ شەھەرلەر گلېئاد يۇرتىدا بولۇپ، تا بۈگۈنگىچە «يائىرنىڭ كەنتلىرى» دەپ ئاتالماقتا. 5 يائىر ۋاپات بولۇپ، كامموندا دەپنە قىلىندى. 6 لېكىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، بائال بىلەن ئاشىراھ بۇتلىرىغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا سۈرىيەنىڭ ئىلاھلىرى، زىدوندىكىلەرنىڭ ئىلاھلىرى، موئابنىڭ ئىلاھلىرى، ئاممونىيلارنىڭ ئىلاھلىرى ۋە فىلىستىيلەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئىبادەتتە بولمىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغىلىپ، ئۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئاممونىيلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. 8 بۇلار بولسا شۇ يىلى ئىسرائىلارنى قاتتىق ېىسىپ ئەزدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ مەشرىق تەرىپىدە ئاموريىلارنىڭ زېمىنىدىكى گلېئادتا ئولتۇرۇشلۇق بارلىق ئىسرائىل خەلقىگە ئون سەككىز يىلغىچە زۇلۇم قىلدى. 9 ئاممونىيلار يەنە ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئۆتۈپ، يەھۇدا، بىنيامىن ۋە ئەفرائىم جەمەتىگە قارشى ھۇجۇم قىلدى: شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل قاتتىق ئازابلاندى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريا‌د قىلىپ: ـ بىز ساڭا گۇناھ قىلدۇق، ئۆز خۇدايىمىزنى تاشلاپ، بائال بۇتلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كەتتۇق، دېدى. 11 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: ـ مەن سىلەرنى مىسىرلىقلاردىن، ئاموريىلاردىن، ئاممونىيلاردىن ۋە فىلىستىيلەردىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ 12 زىدونىيلار، ئامالەكلەر ۋە ماۋئونلار كېلىپ سىلەرگە زۇلۇم قىلغىنىدا، ماڭا پەريا‌د قىلغىنىڭلاردا سىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ 13 شۇنداقتىمۇ، سىلەر يەنە مېنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىدىگىلار. مەن سىلەرنى ئەمدى قۇتقۇزمايمەن! 14 ئەمدى بېرىپ ئۆزۈڭلار تاللىغان ئىلاھلارغا پەريا‌د قىلىڭلار، قىينىچىلىقتا قالغان چېغىڭلاردا شۇلار سىلەرنى قۇتقۇزسۇن، ـ دېدى. 15 ئەمما ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا يالۋۇرۇپ: ـ بىز گۇناھ قىلدۇق! ئەمدى نەزىرىڭگە نېمە يا‌خشى كۆرۈنسە بىزگە شۇنداق قىلغىن، بىزنى يەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل يات ئىلاھلارنى ئۆز ئارىسىدىن چىقىرىپ تاشلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى؛ [پەرۋەردىگار] ئىسرائىلنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆرۈپ، كۆڭۈلى يېرىم بولدى. 17 شۇ ۋاقىتتا ئاممونىيلار توپلىنىپ گلېئادتا چېدىرگاھ تىكتى؛ ئىسرائىللارمۇ يىغىلىپ كېلىپ مىزپاھىغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكتى. 18 گلېئادتىكى خەلقنىڭ چوڭلىرى ئۆزئارا: ـ كىم ئاممونىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا باشلامچى بولسا، ئۇ بارلىق گلېئادتىكىلەرگە باش بولىدۇ، دېدى.

11

شۇ چاغدا گلېئادلىق يەفتاھ دېگەن كىشى باتۇر پالۋان ئىدى. ئۇ بىر پاھىشە ئايالنىڭ ئوغلى بولۇپ، گلېئادتىن تۇرەلگەنىدى. 2 لېكىن گلېئادنىڭ ئۆز ئايالى ئۇنىڭغا بىرنەچچە ئوغۇل بالا تۇغۇپ بەرگەنىدى؛ بۇ ئايالدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى چوڭ بولغاندا يەفتاھنى ئۆيدىن قوغلاپ: ـ سەن باشقا خوتۇندىن بولغان ئوغۇل بولغاچقا، ئاتىمىزنىڭ ئۆيىدىن مىراسقا ئىگە بولالمايسەن، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ قېرىنداشلىرىدىن قېچىپ، توب دېگەن زېمىندا ئولتۇرۇپ قالدى. شۇ يەردە بىرمۇنچە بىكار تەلەپلەر يەفتاھنىڭ ئەتراپىغا بىر-بىرلەپ يىغىلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن كېرىپ-چېقىپ يۈرەتتى. 4 ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندە ئاممونىيلار ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقا چىقتى. 5 ئاممونىيلار ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغاندا گلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھنى توب زېمىنىدىن ئېلىپ كەملەكچى بولۇپ ئۇنىڭ يېنىغا باردى. 6 ئۇلار بېرىپ يەفتاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ بىزنىڭ ئاممونىيلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشىمىز ئۈچۈن سەن كېلىپ بىزگە سەردار بولۇپ بەرگىن، ـ دېدى. 7 يەفتاھ گلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىغا جاۋابەن: ـ سىلەر مېنى ئۆچ كۆرۈپ ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ھەيدىۋەتكەندىلەرغۇ، ئەمدى بېشىڭلارغا بالا يېتىپەت چۈشكەندە قاندا‌قىسىگە مېنىڭ قېشىمغا كېلىپ قالدىڭلار، ـ دېدى. 8 گلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا: ـ دۇرۇس، لېكىن سېنى بىز بىلەن بىللە بېرىپ ئاممونىيلارغا قارشى جەڭ قىلىپ، گلېئادتا ھەممە ئولتۇرۇۋاتقانلارغا باش بولسۇن دەپ، قېشىڭنا كەلدۇق، ـ دېدى. 9 يەفتاھ گلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىدىن: ـ ئەگەر سىلەر مېنى ئاممونىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا ياندۇرۇپ بارغىنىڭلاردا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرسا، مەن سىلەرگە باش بولامدىمەن؟ ـ دەپ سوردى. 10 گلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئېنىقتىنكەنسەك قىلمىساق، پەرۋەردىگار ئۆزى ئارىمىزدا گۇۋاھ بولۇپ ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. 11 بۇنى ئاڭلاپ يەفتاھ گلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن باردى؛ خەلق ئۇنى ئۆزلىرىگە ھەم باش ھەم سەردار قىلىپ تىكىلدى. يەفتاھ مىزپاھىغا بارغاندا ھەممە سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بايان قىلدى. 12 ئاندىن يەفتاھ ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ مېنىڭ زېمىنىمغا بېسىپ كىرىپ، مەن بىلەن سوقۇشۇشقا مەندە نېمە ھەققىڭ بار ئىدى؟ ـ دەپ سوردى. 13 ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچىلىرىگە جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە ئۇلار ئارنون دەريا‌سىدىن تارتىپ [شىمالدىكى] يابوك ئېقىنىغىچە ۋە [غەربتە] ئىئوردان دەريا‌سىغىچە مېنىڭ زېمىنىمنى بۇلاپ ئىگىلۋالغانىدى. ئەمدى سەن بۇ يەرلەرنى تىنچلىق بىلەن ماڭا يا‌ندۇرۇپ بەر! ـ دېدى. 14 يەفتاھ ئەلچىلەرنى ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا يەنە ئەۋەتىپ 15 ئۇنىڭغا: ـ يەفتاھ سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل نە موئابنىڭ زېمىنىنى نە ئاممونىنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىمىدى، 16 بەلكى ئۇلار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە چۆل-بىياۋاندا مېڭىپ قىزىل دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئاندىن قادەش دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەنىدى، 17 شۇ چاغدا ئىسرائىللىلار ئېدوم پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەر ئەۋەتىپ: «زېمىنلىرىدىن كېسىپ ئۆتۈۋېلىشقا ئىجازەت بەرگەيلا» دەپ سورىۋىدى، ئېدوم پادىشاھى ئۇنىمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار موئاب پادىشاھىنىڭ قېشىغا [ئىلتىجا بىلەن] ئەلچىلەرنى ئەۋەتسە، ئۇمۇ قوشۇلمىغانىدى. شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار قادەشتە تۇرۇپ قالغان؛ 18 ئاندىن ئۇلار چۆل-بىياۋاندا بىلەن مېڭىپ ئېدوم زېمىنى بىلەن موئاب زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتۈپ، موئاب زېمىننىڭ شەرق تەرىپىدىن كېلىپ، ئاخىردىا ئارنون دەريا‌سىنىڭ شۇ قېتىدا چېدىر تىكتى. ئۇلار موئابنىڭ چېگىسى ئىچىگە كىرمىدى؛ چۈنكى ئارنون دەريا‌سى موئابنىڭ چېگىراسىدۇر. 19 ئاندىن ئىسرائىل ئاموريىلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بىزنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ئىچىدىن ئۆتۈپ ئۆز جايىمىزغا بېرىۋېلىشىمىزغا ئىجازەت بەرگەيلا» ـ دېدى. 20 لېكىن سىھون ئىسرائىلغا ئىشەنچ قىلالمايى، يۇرتىدىن ئۆتكىلى قويمىدى؛ ئۇ بەلكى خەلقلىرىنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ، جاھىزام دېگەن جايغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكىپ، ئىسرائىل بىلەن ئۇرۇشتى. 21 ئەمما ئىسرائىلنىڭ خۇدا‌سى يەۋەۋەردىگار سىھوننى بارلىق خەلقى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئاندىن ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق ئاموريىلارنىڭ ھەممە زېمىنىنى ئىگىلدى. 22 ئارنون دەريا‌سىدىن تارتىپ يابوك ئېقىنىغىچە، چۆل-بىياۋاندىن تارتىپ ئىئوردان دەريا‌سىغىچە ئاموريىلارنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئىگىلدى. 23 ئىسرائىلنىڭ خۇدا‌سى يەۋەۋەردىگار ئاموريىلارنى ئۆز خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقاردى، ئەمدى سەن شۇ يۇرتقا ئىگە بولالىچىمۇسەن؟ 24 سېنىڭ ئىلاھىڭ قېموش ساڭا ئىگىلەتكەن يەرگە ئۆزۈڭ ئىگە بولىدۇڭمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش يەۋەۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن خەلقنىڭ يېرىگە بولسا، بىزمۇ شۇنىڭغا ئىگە بولىمىز. 25 ئەمدى سەن دەرۋەقە موئابنىڭ پادىشاھى بولغان زىپپورنىڭ ئوغلى بالاقتىنمۇ كۆچلۈكمۇ؟ ئۇ قاچان ئىسرائىل بىلەن تىركەشكەن يا كى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىشقا جۈرئەت قىلغان؟ 26 يەنە كېلىپ، ئىسرائىل ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا، ئاروئەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا ھەمدە ئارنون دەريا‌سىنىڭ بويىدىكى بارلىق شەھەرلەردە ئۈچ يۈز يىل ماكان ئۇتۇپ ئولتۇرغان ۋاقىتلاردا، نېمىشقا سىلەر بۇ يەرلەرنى قايتۇرۇۋالمىدىڭلار؟ 27 شۇڭا مەن ساڭا گۇناھ قىلمىدىم، بەلكى ماڭا تاجاۋۇز قىلىپ، يامانلىق قىلغۇچى سەن ئۆزۈڭدۇرسەن. بىردىنبىر ئادالەت چىقارغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزى بۈگۈن ئىسرائىللار بىلەن ئاممونىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارسۇن!» ـ دېدى. 28 لېكىن ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچى ئەۋەتىپ ئېيتقان سۆزلىرىنى تىڭشىمىدى. 29 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى يەفتاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا چۈشۈپ، ئۇ [قۇۋۇۋەتلىنىپ] گلېئاد بىلەن مانا‌سسەھىلەرنىڭ يۇرتىدىن ئۆتۈپ گلېئادتىكى مىزپاھقا بېرىپ، ئاندىن گلېئادتىكى مىزپاھدىن

ئامونىيلار تەرەپكە ماڭدى. 30 شۇ چاغدا يەفتاھ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: ـ ئەگەر سەن دەرۋەقە ئامونىيلارنى قولۇمغا تۇتۇپ بەرسەڭ، 31 تۇندا قانداق مەن ئامونىيلارنىڭ قېشىدىن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگىنىمدە، تۇيۇرمىنىڭ ئىشىكىدىن چىقىپ ماڭا تۇنجى يولۇققىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بولىدۇ، مەن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىمەن، ـ دېدى. 32 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ چىقىپ ئامونىيلار بىلەن سوقۇشقىلى ئۇلار تەرەپكە ئۆتتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاروئەردىن تارتىپ مىننىتقىچە ئۇلارنى قاتتىق ئۇرۇپ قىرىپ، يىگىرمە شەھەرنى ئېلىپ، ئابەل-قىرامىمغىچىمۇ يېتىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن ئامونىيلار ئىسرائىلغا بويسۇنۇرۇلدى. 34 ئاندىن يەفتاھ مىزپاھقا قايتىپ ئۆيىگە كەلگەندە ئۇز قىزى داپ چېلىپ ئۆسسۈل ئويناپ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكىلى چىقتى. بۇ ئۇنىڭ يالغۇز قىزى بولۇپ، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئوغۇل-قىزى يوق ئىدى. 35 ئۇ ئۇنى كۆرگەندە ئۇز ئىگىنلىرىنى يىرتىپ: ـ ئاھ، ئاھ، مېنىڭ قىزىم! سەن مېنى ئىنتايىن يامان ھالغا چۈشۈردۈڭ، مېنى دەردكە چۈشۈرگۈچىلەردىن بىرى بولۇپ قالدىڭ؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگارغا ئاغزىمنى ئېچىپ، ئېيتقان گېپىمدىن يېنىۋالالمايمەن، ـ دېدى. 36 قىزى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئاتا، پەرۋەردىگارغا ئاغزىڭنى ئېچىپ ۋەدە قىلغان بولساڭ، ئاغزىڭدىن چىققىنى بويىچە، ماڭا شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ بولغان ئامونىيلاردىن ئىنتىقامىڭنى ئېلىپ بەردى، ـ دېدى. 37 ئاندىن ئۇ ئاتىسىغا يەنە: ـ مېنىڭ شۇ ئىلتماسىمنى قوبۇل كۆرگىنىڭ، ماڭا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بەرسەڭ؛ مەن قىز دوستلىرىم بىلەن بېرىپ تاغلاردا يۈرۈپ، قىزلىقىم ئۈچۈن ماتەم تۇتۇۋالاي، ـ دېدى. 38 ئاتىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بارغىن، دېدى. ئۇنىڭغا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بېرىپ دالاغا ئەۋەتتى. ئۇ بېرىپ، قىز دوستلىرىنى ئېلىپ تاغلارغا چىقىپ، ئىككى ئايغىچە ئۆزىنىڭ قىز پېتى قالغىنىغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ يىغلاپ يۈردى. 39 شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىككى ئايدىن كېيىن ئاتىسىنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئاتىسى ئۇنىڭ ئۆزىنگە قىلغان قەسىمىنى بەجا كەلتۈردى. بۇ قىز بولسا ھېچ ئەر كىشىگە يېقىنلاشمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلدا شۇنداق بىر ئۆرپ-ئادەت پەيدا بولدىكى، 40 ھەر يىل ئىسرائىلنىڭ قىزلىرى ئۆيدىن چىقىپ يەفتاھنىڭ قىزىنى تۆت كۈن ئەسلەپ خاتىرىلەيدىغان بولدى.

12

لېكىن ئەفرائىمىلار بولسا توپلىشىپ زافون تەرەپكە ئۆتۈپ يەفتاھقا سوئال قويۇپ: ـ سەن ئامونىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى بارغىنىڭدا نېمىشقا بىزنى بىللە بېرىشقا چاقىرمايسەن؟ ئەمدى بىز ئۆيۈڭنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىمىز، ـ دېدى. 2 يەفتاھ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن خەلقىم ئامونىيلارغا قارشى قاتتىق جەڭ قىلۇاتقاندا، سىلەرنى چاقىرسام، مېنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمىدىڭلار. 3 سىلەرنىڭ كېلىپ مېنى قۇتقۇزمايدىغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ، جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويۇپ، ئامونىيلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ئاتلاندىم، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇردى. ئەمدى سىلەر نېمىشقا بۇگۈن كېلىپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. 4 لېكىن ئەفرائىملار گىلېئادلارنى [ھاقارەتلەپ]: ـ سىلەر ئۆ گىلېئادلار، ئەفرائىمنىڭ تارىسىدا ۋە ماناسسەھنىڭ تارىسىدا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلار، ئەفرائىمدا ئۆرۈۋاتقان قاچقۇنىسىلەر، خالاس! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ بارلىق گىلېئادتىكىلەرنى يىغىپ ئەفرائىم بىلەن سوقۇشتى. ئۇلار ئەفرائىملارنى ئۆرۈپ قىرىپ مەغلۇپ قىلدى. 5 ئاندىن گىلېئادتىكىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ئەفرائىملارنى ئوتكۈزمىدى. شۇنداق بولدىكى، ئەفرائىملىق بىرەر قاچقون كېچىككە كېلىپ: ـ مېنى ئوتكىلى قويغىن، دېسە گىلېئادتىكىلەر ئۇنىڭدىن: ـ سەن ئەفرائىمىمۇ؟ ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى «ياق» دېسە، 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ «شىبولەت» دېگىن! ـ دەيتتى. ئەگەر ئۇ كىشى ناتوغرا تەلەپپۇز قىلىپ «سىبولەت» دەپ جاۋاب بېرىپ قالسا، ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكىنىڭ يېنىدا ئۆلتۈرۈۋېتەتتى. شۇ تەرىقىدە شۇ ۋاقىتتا قىرىق ئىككى مىڭچە ئەفرائىمىي ئۆلتۈرۈلدى. 7 يەفتاھ ئالتە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. ئاندىن گىلېئادلىق يەفتاھ ئالەمدىن ئوتۇپ، گىلېئاد شەھەرلىرىنىڭ بىرىدە دەپنە قىلىندى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن بەيت-لەھەملىك ئىبزان ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 9 ئۇنىڭ ئوتىۋز ئوغلى، ئوتىۋز قىزى بولۇپ، ئوتىۋز قىزىنى سىرتقا ئەرگە بېرىپ، سىرتتىن ئوتىۋز قىزنى ئوغۇللىرىغا ئېلىپ بەردى. ئۇ يەتتە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 10 ئاندىن ئىبزان ئۆلۈپ، بەيت-لەھەمدە دەپنە قىلىندى. 11 ئۇنىڭدىن كېيىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئىسرائىلغا ھاكىم بولۇپ، ئون يىل ئىسرائىلدا ھۆكۈم سۈردى. 12 ئاندىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئۆلۈپ، زەبۇلۇن زېمىنىدىكى ئايجالون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. 13 ئۇنىڭدىن كېيىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 14 ئۇنىڭ قىرىق ئوغلى ۋە ئوتىۋز نەۋرىسى بار ئىدى. ئۇلار يەتمىش ئېشەككە مىنىپ ماڭاتتى. ئۇ ئىسرائىلغا سەككىز يىل ھاكىم بولدى. 15 ئاندىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئۆلۈپ، ئەفرائىم زېمىنىدا، ئامالەكلەرنىڭ تاغلىق رايوندىكى پىراتون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى.

13

لېكىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىرىق يىلغىچە فىلىستىيەرنىڭ قولىغا تاشلاپ قويدى. 2 شۇ چاغدا زوربئاھ دېگەن جايدا، دان جەمەتىدىن بولغان، مانوئاھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئايالى تۇغماس بولۇپ، ھېچ بالىسى يوق ئىدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن تۇغماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا تۇغمىدىڭ؛ لېكىن ئەمدى سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. 4 ئەمما سەن سەگەك بولۇپ، شاراب ياكى كۆچلۈك ھاراق ئىچمە، ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن. 5 چۈنكى مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. بۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتالغان «نازاري» بولىدىغىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ھەرگىز ئۇسترا سىلىنمىسۇن. ئۇ ئىسرائىلنى فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇش ئىشىنى باشلايدۇ، ـ دېدى. 6 ئايال ئېرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، خۇدانىڭ بىر ئادىمى يېنىمغا كەلدى؛ ئۇنىڭ ئۇرۇق خۇدانىڭ پەرىشتىسىدەك، ئىنتايىن دەھشەتلىك ئىكەن؛ لېكىن مەن ئۇنىڭدىن: «نەدىن كەلدىڭ» دەپ سورىمىدىم، ئۇمۇ ئۆز نام-شەرىپىنى ماڭا دەپ بەرمىدى. 7 ئۇ ماڭا: ـ «مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن؛ ئۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ تۇلىدىغان كۆزىنگىچە خۇداغا ئاتالغان بىر نازاري بولىدىغان بولغاچقا، ئەمدى سەن شاراب ياكى كۆچلۈك ھاراق ئىچمە ۋە ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن» دېدى، ـ دېدى. 8 بۇنى ئاڭلاپ مانوئاھ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ ئاھ رەببىم، سەن بۇ يەرگە ئەۋەتكەن خۇدانىڭ ئادىمى بىزگە يەنە كېلىپ، ئۇغۇلدىدىغان بالىغا نېمە قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئۆگىتىپ قويسۇن، دەپ ئىلتىجا قىلدى. 9 خۇدا مانوئاھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئايال ئېتىزلىقتا ئولتۇرغىنىدا، خۇدانىڭ پەرىشتىسى يەنە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئۇنىڭ ئېرى مانوئاھ ئۇنىڭ قېشىدا يوق ئىدى. 10 ئاندىن ئايال دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئېرىگە خەۋەر بېرىپ: ـ مانا، ھىلىقى كۈنى يېنىمغا كەلگەن ئادەم ماڭا يەنە كۆرۈندى، دېۋىدى، 11 مانوئاھ دەرھال قوپۇپ ئايالىنىڭ كەينىدىن مېڭىپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالغا كېلىپ سۆز قىلغان ئادەم سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ جاۋابەن: ـ شۇنداق، مەندۇرمەن، دېدى. 12 مانوئاھ ئۇنىڭغا: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭ بەجا كەلتۈرۈلگەندە، بالا قايسى تەرىقىدە چوڭ قىلىنشى كېرەك، ئۇ نېمە ئىشلارنى قىلىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بۇ ئايالغا ئېيتقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىدن ئۇ ھېزىي بولۇپ ئۆزىنى تارتسۇن؛ 14 ئۇ ئۆزۈمە تېلىدىن چىققان ھېچقانداق نەرسىدىن يېمىسۇن، شاراب ياكى كۆچلۈك ھاراق ئىچمىسۇن، ھېچ ناپاك نەرسىلەردىن يېمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا بارلىق ئەمر قىلغىنىمنى ئۇنىڭسۇن، دېدى. 15 مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: ـ ئىلتىپات قىلىپ، كەتمەي ئۇرسىلا، ئۆزلىرىگە بىر ئوغلاق تەييارلايلى، دېۋىدى، 16 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن مېنى ئۇتۇپ قالساڭمۇ، مەن ئېنىكىڭنى يېمەيمەن؛ ئەگەر سەن بىرەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنماقچى بولساڭ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشۇڭ كېرەك، دېدى (ئۇنىڭ شۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، مانوئاھ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلمىگەنىدى). 17 ئاندىن مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدىن: ـ ئۆزلىرىنىڭ نام-شەرىپى نېمىدۇ؟ ئېيتىپ بەرگەن بولسىلا، سۆزلىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا، سىلىگە ھۆرمىتىمىزنى بىلدۈرەتتۇق، ـ دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ

نامىمنى سوراپ قالدىڭىز؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلسىماتىۋر، ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مانوئاھ ئوغلاق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ بېرىپ ئۇنى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈندى. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاجايىپ كارامەت بىر ئىشنى قىلىپ كۆرسەتتى؛ مانوئاھ ۋە ئايالى قاراپ تۇردى. **20** شۇنداق بولدىكى، ئوت يالقۇنى قۇربانگاھتىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ قۇربانگاھتىن چىققان ئوت يالقۇنى ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. مانوئاھ بىلەن ئايالى يۈنى كۆرۈپ، ئۆزلىرىنى يەرگە تاشلاپ يۈزلىرىنى يەرگە يېقىپ دۇم ياتتى. **21** شۇنىڭدىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا قايتا كۆرۈنمىدى. مانوئاھ شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى. **22** ئاندىن مانوئاھ ئايالىغا: ـ مانا، بىز چوقۇم ئۆلىمىز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق! ـ دېدى. **23** لېكىن ئايالى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر پەرۋەردىگار بىزنى ئۆلتۈرۈشكە لايىق كۆرگەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قوبۇل قىلمىغان بولاتتى، بۇ ئىشنىمۇ كۆرسەتمىگەن بولاتتى ۋە شۇنداقلا بۇنداق سۆزلەرنى بىزگە ئېيتمىغان بولاتتى، ـ دېدى. **24** شۇ ئىشتىن كېيىن ئايال بىر ئوغۇل تۇغدى، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمشون قويدى. بۇ بالا ئۆسۈپ، چوڭ بولدى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنى بەركەتلىدى. **25** زورىئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ماھانەھ-دانىدا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا ئۆز تەسىرىنى كۆرسىتىشكە باشلىدى.

14

بىر ۋاقىتتا، شىمشون تىمناھقا چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر قىزنى كۆردى؛ ئۇ فىلىستي قىزلىرىدىن بىرى ئىدى. **2** ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ: ـ مەن تىمناھدا فىلىستي قىزلىرىدىن بىرىنى كۆردۇم، ئۇنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **3** بىراق ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداشلىرىڭىنڭ قىزلىرىنىڭ ئىچىدە ياكى بىزنىڭ يۇتكۈل قوۋمىمىزنىڭ ئارىسىدىن ساڭا بىر قىز چىقماسمۇ؟ نېمىشقا خەتنىسىز بولغان فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلاردىن خوتۇن ئالماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى، ئەمما شىمشون ئاتىسىغا: ـ ئۇنى ماڭا ئېلىپ بەرگىن، چۈنكى ئۇ ماڭا بەك ياقتى، ـ دېدى. **4** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بۇ ئىشنىڭ پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغىنىنى بىلمىدى. چۈنكى فىلىستىيلەر شۇ چاغدا ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان بولغاچقا، ئۇ فىلىستىيلەرگە تاقابىل تۇرۇشقا پۇرسەت يارىتالماقچى ئىدى. **5** ئەمدى شىمشون ئاتا-ئانىسى بىلەن تىمناھقا چۈشتى؛ ئۇلار تىمناھدىكى ئۈزۈمزارلىقلارغا يېتىپ كەلگەندە، مانا بىر ياش شىر ھۇركىرگەن پېتى ئۇنىڭغا ئېتىلدى. **6** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ قولىدا ھېچنېمە بولمىغان ھالەتتە شىرنى تۇتۇپ، ئۇنى ئوغلاقنى يىرتقاندەك يىرتىپ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى. لېكىن ئۇ بۇ ئىشنى ئاتا-ئانىسىغا دېمىدى. **7** ئاندىن ئۇ [تىمناھقا] چۈشۈپ، ئۇ قىز بىلەن پاراڭلاشتى، ئۇ قىز شىمشونغا بەك ياراپ كەتتى. **8** بىرمەزگىلدىن كېيىن ئۇ قىزنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن قايتا بارغاندا، شىرنىڭ ئۆلۈكىنى كۆرۈپ ياقاي دەپ يولدىن بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدە بىر توپ ھەسەل ھەرىلىرى بىلەن ھەسەل ئۇراتتى. **9** ئۇ ھەسەلدىن ئوچۇمغا ئېلىپ يەپ ماڭدى؛ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇلارغىمۇ بەردى، ئۇلارمۇ يېدى، لېكىن ئۇنىڭ ھەسەلنى شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ كەلگىنىنى ئۇلارغا دېمىدى. **10** ئۇنىڭ ئاتىسى [ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ] چۈشۈپ قىزنىڭ ئۆيىگە كەلدى، ئۇ يەردە شىمشون بىر زىياپەت بەردى، چۈنكى يۈرۈندىلا توي قىلىدىغان يىگىتلەر شۇنداق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە بار ئىدى. **11** ئۇلار شىمشونى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشقا ئوتتۇز يىگىتنى تېپىپ كەلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. **12** شىمشون ئۇلارغا: ـ مەن سىلەردىن بىر تېپىشماق سورايمەن، ئەگەر سىلەر زىياپەت قىلىنىدىغان يەتتە كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلىسەڭلار، مەن سىلەرگە ئوتتۇز دانە كاتاپ كۆينەك بىلەن ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىمەن؛ **13** ئەگەر ئۇنى يېشىپ بېرەلمىسەڭلار، سىلەر ماڭا ئوتتۇز دانە كاتاپ كۆينەك بىلەن ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ماقۇل، ئۇنداق بولسا تېپىشمىقىڭنى ئېيتقىن، قېنى ئاڭلايلى، ـ دېدى. **14** ئۇ ئۇلارغا: ـ يېيىلدىغىنى يېگۈچىنىڭ ئىچىدىن چىقتى، تاتلىق كۆچتۈرگۈچىنىڭ ئىچىدىن چىقتى، [بۇ نېمە]؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۈچ كۈنگىچە بۇ تېپىشماقنى تاپالمىدى. **15** يەتتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شىمشونىنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن ئېرىڭنى ئالداپ-سىيلاپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىشكە ماقۇل قىلغىن؛ بولمىسا سېنى ئاتا-ئانىڭنى تۇيۇ بىلەن قوشۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمىز. سىلەر بىزنى يوقىتىپ قىلىشقا بۇ يەرگە چاقىرغانمۇ؟! ـ دېدى. **16** شىمشونىنىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: ـ سەن ماڭا ئۆچ، مېنى يەقەت سۆيمەيسەن، سەن مېنىڭ قوۋمىمنىڭ بالىلىرىدىن بىر تېپىشماقنى سوريدىڭ، ئەمما ماڭا مەنىسىنى ئېيتىپ بەرمىدىڭ، دەپ يىغلىغىلى تۇردى. شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مانا، مەن ئۇنى ئاتا-ئانامغىمۇ دەپ بەرمىگەن تۇرسام، ساڭا دەپ بېرەمدىم؟ ـ دېدى. **17** زىياپەت ئوتكىزۈلگەن يەتتە كۈندە ئۇ ئېرىنىڭ ئالدىدا يىغلاپلا يۈردى. شۇنداق بولدىكى، يەتتىنچى كۈنى بولغاندا ئايالى ئۇنى قىستاپ تۇرۇۋالغاچقا، ئۇنىڭغا تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئايال بېرىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئادەملىرىگە تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى دەپ بەردى. **18** شۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى كۈنى كۈن پاتماستا، شەھەرنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھەسەلدىنمۇ تاتلىق بارمۇ؟ شىردىنمۇ كۈچتۈگۈدەك بارمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر سىلەر مېنىڭ ئىنىكىم بىلەن يەر ئاغدۇرمىغان بولسا ئىدىلار، تېپىشمىقىمنى ھەرگىز تاپالمايتىتىڭلار! ـ دېدى. **19** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ ئۇ ئاشكىلونغا چۈشۈپ، ئاشكىلوندىكىلەردىن ئوتتۇز كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئولجا تېلىپ، ئولجىدىن ئىگىنىلەرنى تېلىپ كېلىپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بەرگەنلەرگە بەردى. شۇنىڭدەك شىمشونىنىڭ غەزىپى كېلىپ، ئاتا-ئانىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. **20** ئاندىن شىمشونىنىڭ ئايالى شىمشونىنىڭ ھەمراھلىرىدىن قولداش بولغان يىگىتكە تەۋە قىلىندى.

15

ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتۈپ بۇغداي ئورۇش مەزگىلى كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، شىمشون بىر ئوغلاقنى ئېلىپ ئۆز ئايالىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ: «مەن خوتۇنۇمنىڭ قېشىغا ئۇنىڭ ھۇجرىسىغا كىرەمەن» دېدى. لېكىن ئايالىنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىچكىرىگە كىرىشكە يول قويمىدى. **2** قېيىنئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ مەن ھەقىقەتەن سىزنى ئۇنىڭغا مۇتلەق ئۆچ بولۇپ كەتتى، دەپ ئويلىدىم؛ شۇڭا مەن ئۇنى سىزنىڭ قولدىشىڭىزغا بېرىۋەتكەندىم. ھالبۇكى، ئۇنىڭ كىچىك سىڭلىسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ چىرايلىققۇ؟ ئۇنىڭ ئورنىغا شۇنى ئالغان بولسىڭىز! ـ دېدى. **3** ئەمما شىمشون ئۇلارغا: ـ ئەمدى مەن بۇ قېتىم فىلىستىيلەرگە زىيان يەتكۈزسەم، ماڭا گۇناھ بولمايدۇ! ـ دېدى. **4** شۇنى دەپ شىمشون بېرىپ ئۆچ يۈز چىلبۇرىنى تۇتۇپ كېلىپ، ئوتقاشلارنى تەيىارلاپ، چىلبۇرىلەرنى جۈپلەپ قۇيرۇقلىرىنى بىر-بىرىگە چېتىپ، ئىككى قۇيرىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىردىن ئوتقاشنى ئاستى؛ **5** ئوتقاشلارغا ئوت يېقىپ چىلبۇرىلەرنى ئېلىپ بېرىپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئېتىزدىكى ئورمەكىن زىرائەتلىرىگە قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ دۆۋە-دۆۋە ئوتۇنچىلەرنى، ئورۇلمىغان زىرائەتلەرنى، شۇنداقلا زەيتۇن باغلىرىنمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. **6** فىلىستىيلەر بۇنى كۆرۈپ: بۇنى كىم قىلدى، ـ دەپ سورىسا، خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ تىمناھلىق ئادەمنىڭ كۈيئوغلى شىمشون قىلدى؛ قېيىنئاتىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئۇنىڭ قولدىشىغا بېرىۋەتكىنى ئۈچۈن شۇنداق قىلدى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر چىقىپ، ئۇ ئايال بىلەن ئاتىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **7** شىمشون ئۇلارغا: ـ سىلەر شۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەردىن ئىنتىقام ئالمايمەن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن شىمشون ئۇلارنى قىر-چاپ قىلىپ قەتل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن ئۇ بېرىپ ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىدە تۇردى. **9** ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەر چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدا چېدىر تىكىپ، لېھى دېگەن جايدا يېيىلدى. **10** يەھۇدالار بولسا: ـ نېمىشقا بىزگە ھۇجۇم قىلماقچى بولىسىلەر؟ ـ دېۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىز شىمشوننى ئوتۇپ باغلاپ، ئۇ بىزگە قاندىق قىلغان بولسا، بىزمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمىز، دەپ چىقتۇق، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا يۇرتىدىكى ئۆچ مىڭ كىشى ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىگە چۈشۈپ، شىمشوننا: ـ سەن فىلىستىيلەرنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرۈۋاتقىنىنى بىلمەمسەن؟ شۇنى بىلىپ تۇرۇپ، سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق قىلدىڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇلار ماڭا قىلغاندەك، مەنمۇ ئۇلارغا قىلدىم، دەپ جاۋاب بەردى. **12** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى باغلاپ

فلىستىيەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن كەلدۇق، دېۋىدى، شمىشون تۈلارغا: ـ «بىز تۈزىمىز ساڭا ھۆجۇم قىلىپ تۇتلۇزمەيمىز»، دەپ ماڭا قەسەم قىلىڭلار، دېدى. **13** تۈلار ئۇنىڭغا: ـ سېنى تۇتلۇزمەيمىز، پەقەت سېنى چىڭ باغلاپ، تۈلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمىز، ھەرگىز تۇتلۇمىگە مەھكۇم قىلمايمىز، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنى دەپ تۈلار ئىككى يېڭى ئارغامچا بىلەن ئۇنى باغلاپ، قورام تاشنىڭ ئۈستىدىن ئېلىپ ماڭدى. **14** ئۇ لېھىگە كەلگەندە، فلىستىيەلەر ۋاقىراشقىنىچە ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈشۈپ كەلدى. ئەممۇ پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، قوللىرىنى باغلىغان ئارغامچىلار ئوت تۇتاشقان كەندىر يىپتەك ئۈزۈلۈپ، تۇزگۈچلەر قوللىرىدىن يېشىلىپ كەتتى. **15** ئاندىن ئۇ ئېشەكنىڭ يېڭى بىر ئېگىڭ سۆڭىكىنى كۆرۈپ، قولىنى ئۇزىتىپلا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇرۇپ ئولتۇردى. **16** شمىشون: ـ «ئېشەكنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن ئادەملەرنى ئولتۇرۇپ، تۈلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىۋەتتىم، ئېشەكنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن مىڭ ئادەمنى ئولتۇردۇم!» ـ دېدى. **17** بۇلارنى دەپ ئېشەكنىڭ ئېگىڭ سۆڭىكىنى تاشلىۋەتتى. شۇنىڭدەك ئۇ شۇ جايغا «راموت-لېھى» دەپ نام قويدى. **18** ئۇ ئىنتايىن ئۆسساپ پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلىپ: ـ سەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ قولى بىلەن بۇنچە چوڭ نۇسرەتنى بارلىققا كەلتۈردۈڭ، ئەمدى مەن ھازىر ئۆسسۈزلۈقتىن ئولۇپ، خەتىنسىزلەرنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالارمەنمۇ؟ ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن خۇدا لېھىدىكى ئازگالنى ياردى، سۇ ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى. شمىشون ئىچىپ، روھى ئۇرغۇپ جان كىردى. بۇ سەۋەبتىن بۇ [يۇلاققا] «ئەن-ھاككورە» دەپ نام قويۇلدى؛ تا بۈگۈنگىچە ئۇ لېھىدا بار. **20** شمىشون فلىستىيەلەرنىڭ دەۋرىدە يىگىرمە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.

16

ئاندىن شمىشون گازاغا باردى، ئۇ ئۇ يەردە بىر پاھىشە ئايالنى كۆرۈپ، كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلدى. **2** لېكىن گازالىقلار بىرسىنىڭ: ـ شمىشون بۇ يەرگە كەلدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، [شەھەرنى] قورشاپ، كېچىچە شەھەرنىڭ قوۋۇقىدا ئۇن چىقارماي ماراپ ئۇردى ۋە: ئەتە تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئولتۇرىمىز، ـ دېيىشتى. **3** شمىشون يېرىم كېچىگىچە ياتتى؛ ئاندىن ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەر قوۋۇقىنىڭ ئىككى قانىتىنى تۇتۇپ، ئۇنى ئىككى كېپىشكى ۋە بالداق-تاقىقى بىلەن قوشۇپ، بىراقلا قومۇرۇپ، ئۇشىنىسىگە ئارتىپ ھېبرونىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغقا ئېلىپ چىقىپ كەتتى. **4** كېيىن ئۇ سورەك جىلغىسىدا ئولتۇرۇشلۇق دىلىلاھ ئىسملىك بىر ئايالنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. **5** بۇنى بىلىپ فلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ئۇنى ئالداپ، ئۇنىڭ كۈچىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى كولاپ سوراپ، بىزنىڭ قانداق قىلساق ئۇنى يېڭەلەيدىغانلىقىمىزنى، ئۇنى باغلاپ بويسۇندۇرالايدىغانلىقىمىزنى ئېيتىپ بەرسەڭ، بىز ھەربىرىمىز ساڭا بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگە بېرىمىز، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ شمىشوندىن: ـ سەن كۈچىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى، شۇنداقلا قانداق قىلغاندا سېنى باغلاپ بويسۇندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن! ـ دېدى. **7** شمىشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئادەملەر مېنى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچى بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن فلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ ئايالغا بېرىۋىدى، ئۇ بۇ كىرىچلەر بىلەن ئۇنى باغلاپ قويدى **9** (دىلىلاھ بىرنەچچە ئادەمنى ھۇجىرىدا پايلاپ تۇرۇشقا يوشۇرۇپ قويغاندى). ئۇ شمىشونغا: ـ ئەي شمىشون، فلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. ئۇ قوپۇپ كىرىچلەرنى چىگە شوينا ئوتتا كۆيۈپ ئۈزۈلۈپ كەتكەندەك ئۈزۈۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۈچىنىڭگۈرلىكىنىڭ سىرى ئاشكارىلانمىدى. **10** بۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شمىشونغا: ـ مانا، سەن مېنى ئالداپ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن! ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن، ـ دېدى. **11** ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ ئادەملەر مېنى ھېچ ئىشلەتمىگەن يېڭى ئارغامچا بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ يېڭى ئارغامچا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باغلاپ: ـ ئەي شمىشون، فلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى (ئەسلىدە بىرنەچچە ئادەم ھۇجىرىدا يوشۇرۇنۇپ، ئۇنى پايلاپ تۇرۇشقاندى). لېكىن شمىشون ئۆز قولىدىكى ئارغامچىلارنى يېنى ئۆزگەندەك ئۈزۈۋېتىلدى. **13** يۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شمىشونغا: ـ سەن ھازىرغىچە مېنى ئالداپسەن، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن، ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ سەن مېنىڭ بېشىمدىكى يەتتە ئۆرۈم چاچنى دوكاندىكى ئۆرۈش يېپ بىلەن قوشۇپ ئۆرۈپ قويساڭلا بولىدۇ، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن [شمىشون ئۇخلىغاندا ئۇ ئۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە تال چاچنى ئۆرۈش يېپ بىلەن قوشۇپ ئۆرۈپ]، قۇزۇققا باغلاپ قويۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي شمىشون، فلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. شمىشون ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ، ئۆرۈش يېپ بىلەن قوزۇقنى بىراقلا تارتىپ يۇلۇۋەتتى. **15** ئاندىن ئايال ئۇنىڭغا: ـ ماڭا كۆڭۈلۈڭ يوق ئۈرۈپ، قاندىقىسىگە ساڭا ئاشىق بولدۇم، دەيسەن؟ سەن مېنى ئۈچ قېتىم ئالداپ، كۈچىتىڭگۈرلۈكۈڭنىڭ نەدىن بولغانلىقىنى ماڭا ئېيتىپ بەرمىدىڭغۇ، ـ دېدى. **16** ئۇنىڭ ھەركۈنى سۆزلىرى بىلەن ئۇنى قىستاشلىرى ۋە يالۋۇرۇشلىرى بىلەن شمىشوننىڭ ئۇلۇگزەدەك ئىچى پۇشتى ۋە شۇنداق بولدىكى، **17** ئۇ كۆڭلىدىكى سىرىنى قويماي ئۇنىڭغا ئاشكارا قىلىپ: ـ مەن ئانامنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتىلىپ نازاريې بولغىنىم ئۈچۈن، بېشىمغا ھەرگىز ئۈستىرا سېلىنىپ باقمىغان؛ ئەگەر مېنىڭ چېچىم چۈشۈرۈۋېتىلسە، كۈچۈم مەندىن كېتىپ، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. **18** دىلىلاھ ئۇنىڭ ئۆزىگە كۆڭلىدىكى ھەممە سىرىنى دەپ بەرگىنىنى كۆرۈپ، فلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى چارقىرىپ چاقىرىشقا ئادەم ماڭدۇرۇپ: ـ «بۇ قېتىم سىلەر يەنە بىر چىقىڭلار، چۈنكى شمىشون كۆڭلىدىكى ھەممە سىرنى ماڭا ئاشكارا قىلدى» دېدى. شۇنىڭ بىلەن فلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى قولىلىرىغا كۈمۈشلەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى. **19** ئاندىن دىلىلاھ ئۇنى ئۆز يوتىسغا ياتقۇزۇپ، ئۇخلىتىپ قويۇپ، بىر ئادەمنى چاقىرىپ كىرىپ ئۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە ئۆرۈم چاچنى چۈشۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ شمىشوننىڭ بوزەك قىلىنىشنى باشلىغۇچى بولدى. شمىشون كۈچىدىن كەتكەنىدى. **20** ئۇ: ـ ئەي شمىشون، فلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! ـ دېۋىدى، ئۇ ئويقۇدىن ئويغىنىپ: ـ مەن ئورنۇمدىن ئۇرۇپ، ئىلگىرىكى بىرقانچە قېتىمقىدەك، بوشىنىپ كېتىمەن، دەپ ئويلىدى. لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىدىن كەتكىنىنى بىلمەيتتى. **21** شۇنىڭ بىلەن، فلىستىيەلەر ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كۆزلىرىنى ئويۇپ، گازاغا ئېلىپ چۈشۈپ، ئۇنى مىس زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ، زىندانىدا ئۇن تارتىشقا سالدى. **22** لېكىن بېشىدىكى چۈشۈرۈۋېتىلگەن چېچى يەنە ئۆسۈشكە باشلىدى. **23** كېيىن، فلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۆز ئىلاھى بولغان داگون ئۈچۈن چوڭ بىر قۇربانلىق ئوتكۈزۈشكە ھەم تەبرىكلەپ شادلىنىشقا يىغىلدى. چۈنكى تۇلار: ـ مانا، ئىلاھىمىز دۈشمىنىمىز بولغان شمىشوننى قولىمىزغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېيىشتى. **24** خەلق شمىشوننى كۆرگەندە، ئۆز ئىلاھىنى داگلاپ: ـ ئىلاھىمىز بولسا، يۇرتىمىزنى ۋەيران قىلغۇچىنى، ئادەملىرىمىزنى كۆپ ئولتۇرگەن دۈشمىنىمىزنى قولىمىزغا چۈشۈرۈپ بەردى! ـ دېيىشتى. **25** تۇلار تازا شاد-خۇراملىق كەيپىگە چۆمۈپ: ـ شمىشون كەلتۈرۈلسۇن، ئۇ بىزگە بىر ئويۇن كۆرسىتىپ بەرسۇن، دېيىشتى؛ تۇلار شمىشوننى زىندانىدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇ تۇلارنىڭ ئالدىدا ئويۇن كۆرسەتتى. ئەمدى تۇلار ئۇنى ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختىتىپ قويغاندى. **26** شۇنىڭ بىلەن شمىشون قولىنى تۇتۇپ تۇرغان يىگىتكە: ـ مېنى قويۇۋەت، ئۇنىڭ كۆتۈرۈپ تۇرغان تۈۋرۈكلەرنى سىلاپ، تۇلارغا يۇلىنۇالغىلى قويغايسەن، ـ دېدى. **27** ئۇ چاغدا ئۆي ئەر-ئاياللار بىلەن لىق تولغاندى، فلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇ يەردە ئىدى؛ ئۆگۈدىمۇ شمىشوننىڭ كۆرسىتىۋاتقان ئويۇنىنى كۆرۈۋاتقان تەخمىنەن ئۈچ مىڭچە ئەر-ئايال بار ئىدى. **28** شمىشون پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، مېنى ياد قىلىپ پەقەت مۇشۇ بىر قېتىم ماڭا كۈچ ئاتا قىلغايسەن، ئى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن ئىككى كۆزۈمنىڭ ئىنتىقامىنى فلىستىيەلەردىن بىر يولا ئالغۇزغايسەن! ـ دېدى. **29** شمىشون شۇلارنى دەپ ئوتتۇرا كۆتۈرۈپ تۇرغان ئوتتۇرىدىكى ئىككى تۈۋرۈكنى تۇتۇۋالدى؛ بىرىنى ئوڭ قولى بىلەن، يەنە بىرىنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ، تۇلارغا تايىنىپ تۇردى. **30** ئاندىن: «فلىستىيەلەر بىلەن بىرلىكتە ئۆلۈپ كەتسەم!» دەپ بەدىنىنى ئېگىپ كۈچىنى يىغىپ [ئىنتىربۇدى]، ئۆي ئۆرۈلۈپ، ئۇ يەردىكى ئەمىرلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. يۇنىڭ بىلەن ئۆز ئۆلۈمى بىلەن ئولتۇرگەن ئادەملەر

تۇنىڭ تىرىك ۋاقىتدا ئۇلتۇرگەنلىردىن كۆپ بولدى. **31** ئاندىن كېيىن تۇنىڭ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ بارلىق جەمەتى چۈشۈپ، تۇنى كۈتۈرۈپ، زورىغاھ بىلەن ئەشتائولىنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئاتىسى مانوئاھنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. تۇ يىگىرمە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولغانىدى.

17

1 ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدا مىكاھ ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. **2** تۇ ئانىسىغا: ـ سېنىڭ ھېلىقى بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىڭ ئوغرىلاپ كېتىلگەنىدى، سەن تەڭگىلەرنى قارغىدىڭ ۋە بۇنى ماڭا دەپ بەردىڭ. مانا، كۈمۈش مەندە، تۇنى مەن ئالغاندىم، دېۋىدى، ئانىسى: ـ ئەي ئوغلۇم، پەرۋەردىگار سېنى بەركەتلىگەي!، ـ دېدى. **3** مىكاھ بۇ بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئانىسىغا ياندۇرۇپ بەردى. ئانىسى: ـ مەن ئەسلىدە بۇ پۇلنى سەن ئوغلۇمنى دەپ پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ، تۇنىڭ بىلەن ئويما بۇت ۋە قۇيما بۇت ياسىشاقتا ئاتىۋەتكەندىم؛ ئەمدى يەنىلا ساڭا بېرەي، دېدى. **4** لېكىن مىكاھ كۈمۈشنى ئانىسىغا قايتۇرۇپ بەردى؛ ئانىسى تۇنىڭدىن ئىككى يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بىر زەرگەرگە بېرىپ، بىر ئويما بۇت بىلەن بىر قۇيما بۇت ياساتتى؛ تۇلار مىكاھنىڭ تۇيىگە قويۇپ قويۇلدى. **5** مىكاھ دېگەن بۇ كىشى ئەسلىدە بىر بۇتخانا پەيدا قىلغان، شۇنىڭدەك تۇنىڭگە بىر ئەفود بىلەن بىرنەچچە «تەرافىم»نى ياسىغانىدى؛ ئاندىن تۇنى ئوغۇللىرىدىن بىرىنى كاھىنلىققا مەخسۇس تەينىلەپ، تۇنى تۇنىڭگە كاھىن قىلدى. **6** شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھەركىم تۇنى نەزىردە ياخشى كۆرۈنگەننى قىلاتتى. **7** يەھۇدا جەمەتىنىڭ تەۋەسىدىكى بەيت-لەھەمدە لاۋۋي قەبىلىسىدىن بولغان بىر يىگىت بار ئىدى؛ تۇ شۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالغانىدى. **8** بۇ يىگىت بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ، يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەم شەھىرىدىن چىقتى. تۇ سەپەر قىلىپ، ئەفرائىم تاغلىقىغا، مىكاھنىڭ تۇيىگە كېلىپ چۈشتى. **9** مىكاھ تۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ، دەپ سوريۋىدى، تۇ تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مەن يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر لاۋۋىمەن، بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ چىقتىم، ـ دېدى. **10** مىكاھ تۇنىڭغا: ـ تۇنداق بولسا مەن بىلەن تۇرۇپ، ماڭا ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەرگىن؛ مەن ساڭا ھەر يىلى ئون كۈمۈش تەڭگە، بىر يۇرۇش ئېگىن ۋە كۈندىلىك يېمەك-ئىچمەكنى بېرەي، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ لاۋۋي كىشى تۇنىڭكىگە كىردى. **11** لاۋۋي تۇ كىشى بىلەن تۇرۇشقا رازى بولدى؛ يىگىت شۇ كىشىگە تۇز ئوغۇللىرىدىن بىرىدەك بولۇپ قالدى. **12** ئاندىن مىكاھ بۇ لاۋۋي كىشىنى [كاھىنلىققا] مەخسۇس تەينىلدى. شۇنىڭ بىلەن [لاۋۋي] يىگىت تۇنىڭغا كاھىن بولۇپ، مىكاھنىڭ تۇيىدە تۇرۇپ قالدى. **13** ئاندىن مىكاھ: ـ بىر لاۋۋي كىشى ماڭا كاھىن بولغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ياخشىلىق قىلىدىغىنىنى بىلىمەن، ـ دېدى.

18

1 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ شۇنداقلا شۇ كۈنلەردە دانلارنىڭ قەبىلىسى تۇرلىرىگە ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن جاي ئىزدەۋاتقانىدى، چۈنكى شۇ كۈنگىچە ئۇلار ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا چەك تاشلىنىپ بېكىتىلگەن مىراس زېمىنغا ئېرىشمىگەنىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن دانلار پۈتكۈل جەمەتىدىن زورىغاھ ۋە ئەشتائولدا ئولتۇرۇشلۇق بەش پالۋانىنى زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى ۋە ئۇلارغا تاپىلاپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار سەپەر قىلىپ ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىغا كېلىپ مىكاھنىڭ تۇيىگە چۈشۈپ ئۇ يەردە قوندى. **3** ئۇلار مىكاھنىڭ تۇيىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىدا لاۋۋي يىگىتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى كىم بۇ جايغا ئېلىپ كەلدى؟ بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىسەن؟ بۇ جايدا نېمىگە ئېرىشتىڭ؟ ـ دەپ سوريۋىدى. **4** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مىكاھ ماڭا مۇنداق-مۇنداق قىلىپ، مېنى ياللاپ تۇزىگە كاھىن قىلدى، دېدى. **5** بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار تۇنىڭغا: ـ تۇنداق بولسا بىزنىڭ ماڭىغان سەپىرىمىزنىڭ ئۈنۈملۈك بولىۋېتىدىغانلىقىنى بىلىۋېلىڭ ئۈچۈن، خۇدادىن سوراپ بەرگىن، ـ دېدى. **6** كاھىن ئۇلارغا: ـ خاتىرجەم بېرىڭلار. ماڭىغان يولۇڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىۋۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن بۇ بەش ئادەم چىقىپ، لائىش دېگەن جايغا يېتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردىكى خەلقنىڭ تىنچ-ئامان ياشاۋاتقىنىنى، ئۇرمۇشىنىڭ زىدونىيلارنىڭ ئۇرۇپ-ئادەتلىرى بويىچە ئىگەنلىكىنى، خاتىرجەملىك ۋە راھەت ئىچىدە ئۇرۇۋاتقىنىنى كۆردى؛ شۇ زېمىندا ئۇلارنى خار قىلغۇچى ھېچقانداق ھوقۇقدار يوق ئىدى؛ ئۇلار زىدونىيلاردىن يىراقتا تۇراتتى، شۇنداقلا باشقىلار بىلەنمۇ ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. **8** [بەش پالۋان] زورىغاھ ۋە ئەشتائولغا ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا قايتىپ كەلدى. قېرىنداشلىرى ئۇلاردىن: ـ نېمە خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوريۋىدى. **9** ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز قوپۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلايلى! چۈنكى بىز شۇ زېمىنى چارلاپ كەلدۇق، مانا، ئۇ ئىنتايىن ياخشى بىر يۇرت ئىكەن. ئەمدى ئېمىشقا قىمىر قىلماي جىم ئولتۇرىسىلەر؟ ئەمدى دەرھال بېرىپ، ئۇ يۇرتنى ئېلىشقا ئەزمەكچىلەرنى ئەزمەكلەر، بېرىپ ھۇجۇم قىلىپ زېمىنى ئىگىلەڭلار. **10** ئۇ يەرگە بارغىنىڭلاردا سىلەر تىنچ-ئامان ئۇرۇقۇاتقانلار بىر خەلقنى، ھەر ئەتراپىغا سوزۇلغان كەڭ-ئازادە بىر زېمىنى كۆرىسىلەر! خۇدا ئۇ يەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرغانىدۇر. ئۇ يۇرتنا يەر يۈزىدە ئېھتىياجىدىغان بارلىق نەرسىلەردىن ھېچبىرى كەم ئەمەس، دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن دانلارنىڭ جەمەتىدىن ئالتە يۈز ئادەم جەڭگە قوراللىنىپ، زورىغاھ ۋە ئەشتائولدىن چىقىپ ماڭدى. **12** ئۇلار يەھۇدا يۇرتىدىكى كىرىئات-يېئارىم دېگەن جايغا بېرىپ، چېدىر تىكتى (شۇڭا بۇ جاي تاكى بۈگۈنگىچە «دانىنىڭ لەشكەرگاھى» دەپ ئاتالماقتا؛ ئۇ كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئارقا تەرىپىگە جايلاشقانىدى). **13** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بېرىپ، مىكاھنىڭ تۇيىگە يېتىپ كەلدى. **14** لائىش يۇرتىغا چارلاش ئۈچۈن بارغان بەش كىشى ئۆز قېرىنداشلىرىغا: ـ بىلەمسىلەر؟ بۇ تۇيدە بىر ئەفود تونى، بىرنەچچە تەرافىم بۇتلىرى، بىر ئويما مەبۇد ۋە قۇيما مەبۇد باردۇر! ئەمدى قانداق قىلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئويلىشىڭلار! ـ دېدى. **15** ئۇلار بۇرۇلۇپ لاۋۋي يىگىتنىڭ تۇيىگە (مىكاھقا ئەۋە تۇيىگە) كىرىپ تۇنىڭدىن ھال سوريۋىدى. **16** دان قەبىلىسىدىن بولغان جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى دەرۋازا ئالدىدا تۇرۇپ تۇردى. **17** تۇ زېمىنى چارلاشقا بارغان بەش ئادەم [بۇتخانىغا] كىرىپ، ئويما بۇت، ئەفود تونى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قۇيما بۇتنى ئېلىپ چىقتى. كاھىن جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى بىلەن بىللە دەرۋازىدا تۇراتتى. **18** بۇ بەش ئادەم مىكاھنىڭ تۇيىگە كىرىپ ئويما بۇت، ئەفود تونىنى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قۇيما بۇتنى ئېلىپ چىققاندا كاھىن چىققاندا كاھىن ئۇلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلىنىڭلار؟! ـ دەپ سوريۋىدى. **19** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇن چىقارماي، ئاغزىڭنى قولۇڭ بىلەن ئېتىپ، بىز بىلەن مېڭىپ، بىزگە ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەرگىن. سېنىڭ پەقەت بىر ئادەمنىڭ تۇيىدىكىلەرگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ، ياكى ئىسرائىلنىڭ بىر جەمەتى بولغان پۈتۈن بىر قەبىلىگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ؟ ـ دېدى. **20** شۇنداق دېۋىدى، كاھىننىڭ كۆڭلى خۇش بولۇپ، ئەفود، تەرافىم بۇتلىرى ۋە ئويما مەبۇدنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئارىسىغا كىرىپ تۇردى. **21** ئاندىن ئۇلار بۇرۇلۇپ، تۇ يەردىن كەتتى؛ ئۇلار بالىلىرى ۋە چارپايلارنى ۋە يۈك-تاقلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالدىدا ماڭدۇرۇۋەتكەنىدى. **22** مىكاھنىڭ تۇيىدىن خېلى يىراقلىغاندا مىكاھنىڭ تۇينىڭ ئەتراپىدىكى خەلقلەر يىغىلىپ، دانلارغا قوغلاپ يېتىشتى. **23** ئۇلار دانلارنى توۋلاپ چاقىردى، دانلار بۇرۇلۇپ مىكاھقا: ـ ساڭا نېمە بولدى، بۇنچىۋالا كۆپ خەلقنى يىغىپ كېلىپ نېمە قىلماقچىسەن؟! ـ دېدى. **24** تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر مەن ياساتقان مەبۇدلارنى كاھىنم بىلەن قوشۇپ ئالدىڭلار، ئاندىن كەتتىڭلار! ماڭا يەنە نېمە قالدى؟! شۇنداق تۇرۇقلۇق سىلەر تىنچى: «ساڭا نېمە بولدى؟» ـ دەۋاتىسىلەرغۇ! ـ دېدى. **25** دانلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇنۇڭنى چىقارما، بولمىسا ئاچچىقى يامان كىشىلەر سېنى ئۇتۇۋېلىپ، سېنى ۋە ئائىلەڭدىكىلەرنى جانلىرىدىن جۇدا قىلمىسۇن، يەنە، ـ دېدى. **26** بۇلارنى دەپ دانلار ئۆز يولىغا ماڭدى؛ مىكاھ ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، يېنىپ ئۆز ئۆيىگە كەتتى. **27** ئۇلار مىكاھ ياساتقانلىرىنى نەرسىلەر ۋە ئۇنىڭ كاھىننى ئېلىپ، لائىشقا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ يەردىكى خەلق تىنچ-ئامان ۋە خاتىرجەم ئۇرۇقۇاتقانىدى؛ ئۇلار ئۇلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەرنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **28** شەھەرنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچ ئادەم چىقمىدى؛ چۈنكى بۇ شەھەر زىدوندىن يىراقتا ئىدى، خەلقى ھېچكىم بىلەن باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. شەھەر بەيت-رەھوبنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. دانلار شەھەرنى

قايتىدىن قۇرۇپ، ئولتۇراقلاشتى. 29 ئۇلار بۇ شەھەرگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىدىن بولغان، تۆز ئاتىسى داننىڭ ئىسمىنى قويۇپ دان دەپ ئاتىدى. ئىلگىرى ئۇ شەھەرنىڭ نامى لائىش ئىدى. 30 دانلار شۇ يەردە بۇ ئويما بۇتنى تۆزلىرىگە تىكلىدى، مۇسانىڭ ئوغلى گەرشومنىڭ ئەۋلادى يوناتان ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شۇ زېمىننىڭ خەلقى سۈرگۈن بولۇشقا ئېلىپ كېتىلگەن كۈنگىچە دانلارنىڭ قەبىلىسىگە كاھىن بولۇپ تۇرغاندى. 31 خۇدانىڭ تۇبى شىلوھدا تۇرغان بارلىق ۋاقىتلاردا، دانلار تۆزلىرى ئۈچۈن تىكلىگەن، مىكاھ ياساتقۇزغان ئويما مەبۇد [داندا] تۇرغۇزۇلدى.

19

ئىسرائىلدا تىخى پادىشاھ تىكلەنمىگەن شۇ كۈنلەردە، ئەفرائىم تاغلىق رايونىنىڭ چەت تەرىپىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر لاۋۋي كىشى بار ئىدى؛ ئۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر قىزنى كېنىزەكلىككە ئالدى. 2 لېكىن ئۇ كېنىزەك ئېرىگە ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، تۆت ئايچە تۇردى. 3 ئۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئېرى قويۇپ كېنىزىكىگە ياخشى گەپلەرنى قىلىپ، كۆڭلىنى ئېلىپ ياندۇرۇپ كېلىشكە كېنىزىكىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ بىر خىزمەتكارىنى ۋە ئىككى ئېشەكنى ئېلىپ باردى. كېنىزەك ئېرىنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىردى؛ ئاتىسى ئۇنى كۆرۈپ خۇش بولۇپ قارشى ئالدى. 4 ئۇنىڭ قېيىنئاتىسى، يەنى قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئۆتۈپ قالدى، ئۇ ئۈچ يەردە ئۈچ كۈنگىچە يەپ-ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ قوپتى. 5 تۆتىنچى كۈنى لاۋۋي كىشى سەھەر قوپۇپ ماڭغىلى تەيارلىنىۋىدى، كېنىزىكىنىڭ ئاتىسى كۈيۈغلىغا: ـ بىر توغرام نان يەپ يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ ئاندىن ماڭغىن، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى ئولتۇرۇپ بىللە يەپ-ئىچىپ تاماقلاندى. قىزنىڭ ئاتىسى ئۇ كىشىگە: ـ سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ كېچىمۇ قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن، دېدى. 7 بۇ كىشى ماڭغىلى قوپۇۋىدى، لېكىن قېيىنئاتىسى ئۇنى زورلاپ، يەنە ئېلىپ قالدى، ئۇ يەنە بىر كۈن قوندى. 8 بەشىنچى كۈنى ئۇ سەھەر قوپۇپ ماڭغىلى تەيارلاندى، لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ [ئاۋۋال] يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى كۈن ئېگىلگۈچە ئولتۇرۇپ، بىللە تاماقلاندى. 9 ئاندىن بۇ كىشى كېنىزىكى ۋە خىزمەتكارىنى ئېلىپ ماڭغىلى تەيارلىنىۋىدى، قېيىنئاتىسى، يەنى قىزنىڭ داداسى ئۇنىڭغا: ـ مانا، كەچ كىرەي دەۋاتىدۇ، سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ يەردە يەنە بىر كېچىنى ئۆتكۈزۈڭلار؛ مانا، كۈن مەغرىقتە ئېگىلىپتۇ، بۇ يەردە قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن؛ ئاندىن ئەتە سەھەردە يولغا چىقىپ، ئۆيۈڭگەرگە كېتىڭلار، ـ دېدى. 10 لېكىن ئۇ كىشى ئەمدى يەنە بىر كېچە قونۇشقا ئۇنمەي، قوپۇپ يولغا چىقىپ يەبۇسنىڭ، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئۇدۇلىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى توقۇقلۇق ئېشەك ۋە كېنىزىكى بار ئىدى. 11 ئۇلار يەبۇسقا يېقىن كەلگەندە كۈن ئولتۇراي دەپ قالغاچقا، خىزمەتكارى خوجىسىغا: ـ يەبۇسىيلارنىڭ بۇ شەھىرىگە كىرىپ، شۇ يەردە قونايلى، دېدى. 12 لېكىن خوجىسى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز ئىسرائىللار تۇرمايدىغان، يات ئەللەر تۇرىدىغان شەھەرگە كىرمەيلى، بەلكى گىبئىاھقا ئۆتۈپ كېتەيلى، دېدى. 13 ئاندىن ئۇ يەنە خىزمەتكارىغا: ـ كەلگىن، بىز يېقىندىكى جايلاردىن بىرگە بارايلى، گىبئىاھدا ياكى راماھدا قونايلى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېڭىپ، بىنيامىن يۇرتىدىكى گىبئىاھنىڭ يېنىغا يېتىپ بارغاندا كۈن ئولتۇرغاندى. 15 ئۇلار گىبئىاھقا كىرىپ، ئۇ يەردە قونماقچى بولدى؛ شەھەرنىڭ چوڭ مەيدانىغا كىرىپ ئولتۇرۇشتى؛ لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى قوندۇرۇشقا ئۆيىگە تەكلىپ قىلمىدى. 16 ھالبۇكى، ئۇ كېچىسى قېرى بىر ئادەم ئىشىنى تۈگىتىپ، ئېتىزلىقتىن يېنىپ كېلىۋاتقاندى. ئۇ ئەسلىدە ئەفرائىم تاغلىق رايونىلىق ئادەم ئىدى، ئۇ گىبئىاھدا مۇساپىر بولۇپ، ئولتۇراقلىشىپ قالغاندى؛ لېكىن ئۇ يەردىكى خەلقلەر بنيامىنلاردىن ئىدى. 17 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، بۇ يولۇچىنىڭ شەھەرنىڭ مەيدانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ؟ قەيەرگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بىز يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدىن ئەفرائىم تاغلىقىنىڭ چەت ياقلىرىغا كېتىپ بارىمىز؛ مەن ئەسلى شۇ جايدىن بولۇپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە بارغانىدىم؛ ئىشلىرىم يەرۇشەلەمگە قايتىپ مۇناسىۋەتلىك ئىدى؛ لېكىن بۇ يەردە ھېچ كىم مېنى ئۆيىگە تەكلىپ قىلمىدى. 19 بىزنىڭ ئېشەكلىرىمىزگە بېرىدىغان سامان ۋە بوغۇزىمىز بار، تۆزۈم، دېدەكلىرى، شۇنداقلا كەمىنلىرىڭ بىلەن بولغان يىگىتكىمۇ نان ۋە شارابلار بار، بىزگە ھېچ نېمە كەم ئەمەس، ـ دېدى. 20 بۇنى ئاكلاپ قېرى كىشى: ـ تىنچ-ئامان بولغايسەن؛ سىلەرنىڭ موھتاجلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ ئۈستۈمگە بولسۇن، ئەمما كوچىدا ياتماڭلار! ـ دەپ، 21 ئۇنى تۆز ئۆيىگە ئېلىپ بېرىپ، ئېشەكلىرىگە يەم بەردى. مېھمانلار پۇتلىرىنى يۇيۇپ، يەپ-ئىچىپ غىزالاندى. 22 ئۇلار كۆڭلىدە خۇش بولۇپ تۇرغىنىدا، مانا، شەھەرنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچەيلەن، يەنى بىرقانچە لۇچەك كېلىپ ئۆيىنى قورشۇۋېلىپ، ئىشىكنى ئۇرۇپ-قېقىپ، ئۆينىڭ ئىگىسى بولغان قېرى كىشىگە: ـ سېنىڭ ئۆيۈڭگەگە كەلگەن شۇ كىشىنى بىزگە چىقىرىپ بەرگىن، ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. 23 بۇنى ئاكلاپ ئۆي ئىگىسى ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ بولمايدۇ، ئەي بۇرادەرلىرىم، سىلەردىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار، بۇ كىشى مېنىڭ ئۆيۈمگە مېھمان بولۇپ كەلگەنىكەن، سىلەر بۇنداق ئېپىلاسلىق قىلماڭلار. 24 مانا، مېنىڭ پاك بىر قىزىم بار، يەنە ئۇ كىشىنىڭ كېنىزىكى بار. مەن ئۇلارنى قېشىڭلارغا چىقىرىپ بېرەي، سىلەر ئۇلارنى ئايغا ئاستى قىلىساڭلار مەيلى، نەزىرىڭلارغا نېمە خۇش ياقسا ئۇلارنى شۇنداق قىلىڭلار، لېكىن بۇ كىشىگە مۇشۇنداق ئېپىلاسلىق ئىشنى قىلماڭلار، ـ دېدى. 25 لېكىن ئۇ ئادەملەر ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، يولۇچى كېنىزىكىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا سۈرەپ چىقىرىپ بەردى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەچتىن ئەتىگەنگىچە ئايغا ئاستى قىلدى؛ ئۇلار تاڭ يوروغاندا ئاندىن ئۇنى قويۇپ بەردى. 26 چوكان تاڭ سەھەردە قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ غوجىسى قونغان ئۆينىڭ دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە يېقىلىپ قېلىپ، تاڭ ئاتقۇچە شۇ يەردە يېتىپ قالدى. 27 ئەتىگەندە ئۇنىڭ غوجىسى قويۇپ ئۆينىڭ ئىشىكنى ئېچىپ، يولغا چىقماقچى بولۇپ تېشىغا چىقىۋىدى، مانا، ئۇنىڭ كېنىزىكى بولغان چوكان ئۆينىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا قوللىرى بوسۇغىنىڭ ئۈستىگە قويۇقلۇق ھالدا ياتاتتى. 28 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قوپقىن، بىز ماڭايلى، دېدى. لېكىن چوكان ھېچبىر جاۋاب بەرمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوكانىنى ئېشەككە ئارتىپ، قوزغىلىپ ئۆز ئۆيىگە يۈرۈپ كەتتى. 29 ئۆز ئۆيىگە كەلگەندە، پىچاقنى ئېلىپ كېنىزىكىنىڭ جەسىتىنى سۆڭەكلىرى بويىچە ئون ئىككى پارچە قىلىپ، پۈتكۈل ئىسرائىل يۇرتىنىڭ چەت-ياقىلىرىغچە ئەۋەتتى. 30 شۇنداق بولدىكى، بۇنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى: «ئىسرائىل مىسردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە بۇنداق ئىش بولۇپ باقمغاندى ياكى كۆرۈلۈپ باقمغاندى. ئەمدى بۇ ئىشنى ئوبدان ئويلىشىپ، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى مەسلىھەتلىشەيلى» ـ دېيىشتى.

20

شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى چىقىپ، جامائەت داندىن تارتىپ بەئەر-شىبايغىچە يىغىلىپ گىلېئاد زېمىننىڭ خەلقى بىلەن قوشۇلۇپ مىزپاھدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر ئادەمدەك بولدى. 2 پۈتكۈل قوۋمنىڭ چوكىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەمىمە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى خۇدانىڭ خەلقىنىڭ جامائىتى ئارىسىدا ھازىر بولدى. جامائەت جەمئىي بولۇپ تۆت يۈز مىڭ قىلىچ تۇتقان پىيادە ئەسكەر ئىدى 3 (بنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ مىزپاھدا جەم بولغىنىدىن ئەمدى خەۋەر تاپقاندى). ئىسرائىللار سۈرۈشتە قىلىپ: «بۇ رەزىل ئىش قانداق يۈز بەردى؟» ـ دەپ سوردى. 4 ئولتۇرۇلگەن چوكانىنىڭ ئېرى لاۋۋي كىشى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام تۆز كېنىزىكىمنى ئېلىپ، بنيامىنىنىڭ گىبئىاھ شەھىرىگە قونغىلى بارغانىدىم؛ 5 گىبئىاھنىڭ ئادەملىرى كېچىدە ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ، مېنى دەپ ئۆينى قورشۇالدى. ئۇلار مېنى ئولتۇرۇشنى قەستلىدى، كېنىزىكمنى بولسا ئۇلار ئايغا ئاستى قىلىپ ئولتۇرۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مەن كېنىزىكمنىڭ جەسىتىنى پارچە-پارچە قىلىپ، كىشىلىرگە كۆتۈرتكۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ مىراسى بولغان زېمىننىڭ ھەربىر يۇرتىغا ئەۋەتتىم. چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە پاسىقلىق ۋە ئېپىلاسلىق قىلدى. 7 مانا، ئەي بارلىق ئىسرائىللار، سىلەر ھەممىڭلار ئويلىنىپ مەسلىھەت كۆرسىتىڭلار». 8 شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق بىر ئادەمدەك قويۇپ: ـ ئارىمىزدىن نە ھېچكىم ئۆز چېدىرىغا بارمىسۇن نە ھېچكىم ئۆز ئۆيىگە قايتمىسۇن، 9 بەلكى بىز گىبئىاھقا شۇنداق قىلايلىكى: ـ بىز چەك تاشلاپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلايلى، 10 بىز

ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىدىكىلەردىن يۈزنىڭ ئىچىدىن ئوننى، مىڭدىن يۈزنى، ئون مىڭدىن مىڭنى تاللاپ چىقىپ، تۇلارنى خەلق تۈرچۈن ئوزۇق-تالقان يەتكۈزۈشكە تەينىلەيلى. شۇنداق قىلىپ خەلق بنيامىن يۇرتىدىكى گىبىئاھ شەھىرىگە بېرىپ، تۇلارنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە قىلغان بارلىق ئېپلاسلىقىنى تۇلارنىڭ تۈز ۋىجىنا ياندۇرىشۇن، ـ دېيىشتى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بىر ئادەمدەك بولۇپ، تۆ شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا توپلاندى. **12** ئاندىن ئىسرائىل قەبىلىلىرى بنيامىننىڭ بارلىق جەمەتلىرىگە ئەلچى ئەۋەتىپ: ـ ئارا گالاردا يۈز بەرگەن بۇ رەزىللىك زادى نېمە ئىش؟ **13** ئەمدى گىبىئاھدىكى بۇ لوچىكەلەرنى بىزگە تۇتۇپ بېرىگىلار. شۇنىڭ بىلەن بىز تۇلارنى تۇلۇمگە ھەھكۇم قىلىپ، ئىسرائىلدىن رەزىللىكنى يوق قىلايلى، ـ دېدى. لېكىن بنيامىنلار تۇز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ سۆزىنى تىڭشىمىدى، **14** بەلكى بنيامىنلار ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن شەھەر-شەھەرلەردىن كېلىپ گىبىئاھدا يىغىلدى. **15** تۇ ۋاقىتتا بنيامىنلاردىن شەھەر-شەھەرلەردىن تىزىملانغانلار يىگىرمە ئالتە مىڭ قىلىچ تۇتقان ئەرگەك ئىدى. ئۇنىڭدىن باشقا گىبىئاھدىن خىلالانغان يەتتە يۈز ئەسكەر بار ئىدى. **16** بۇ يۈتكۈل قوشۇن ئارىسىدا خىلالانغان يەتتە يۈز سولخاي ئەسكەر بولۇپ، سالغۇغا تاشنى سېپىلىپ نىشانغا ئاتسا، قىلچىمۇ قېيىپ كەتمەيتتى. **17** بنيامىن قەبىلىسىدىن باشقا، ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى سانىقتىن ئۆتكۈزۈلۈپدى، قىلىچ تۇتقانلار تۆت يۈز مىڭ ئەرگەك چىقتى، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭچىلەر ئىدى. **18** ئىسرائىل قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ خۇدادىن: ـ بىزنىڭ ئارىمىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ بنيامىنلار بىلەن سوقۇشسۇن، دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ يەھۇدا [ئاۋۋال] چىقسۇن، دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەتىسى سەھەر قوپۇپ گىبىئاھنىڭ ئۆدۈلىدا چېدىرگاھ تىكتى. **20** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بنيامىن بىلەن ئۇرۇشۇشقا چىقىپ، گىبىئاھنىڭ يېنىدا راسلىنىپ تۇلارغا قارشى سەپ تۈزدى. **21** شۇ كۈنى بنيامىنلار گىبىئاھدىن چىقىپ، ئىسرائىلدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى. **22** لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى جاسارەتكە كېلىپ، ئاۋۋالقى كۈنى سەپ تۈزگەن جايدا ئىككىنچى كۈنى يەنە سەپ تۈزدى. **23** [سەپ تۈزۈشتىن ئاۋۋالقى ئاخشىمى] ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كەچ كىرگۈچە پەريات قىلىپ يىغلاپ، پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز تۇز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامىن نەسىللىرى بىلەن يەنە تۇرۇشۇشقا چىقساق بولامدۇ، بولامدۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ تۇلارغا ھۇجۇم قىلىگلار، دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئىككىنچى كۈنى بنيامىنلارغا يېقىن كېلىپ ھۇجۇم قىلدى. **25** بنيامىنمۇ ئىككىنچى كۈنى گىبىئاھدىن چىقىپ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشۇپ، تۇلارنىڭ ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچ تۇتقانلاردىن ئىدى. **26** ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى پۈتۈن قوشۇن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ يىغلاپ، شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەچكىچە روزا تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆتكۈزدى. **27** شۇ كۈنلەردە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى شۇ يەردە بولۇپ، ھارۇننىڭ ئەۋلادى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۇنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز تۇز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامىننىڭ نەسىللىرى بىلەن يەنە تۇرۇشۇشقا چىقامدۇق يا كى توختاپ قالامدۇق؟ ـ دەپ سوريدى، پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ چىقىگلار، چۈنكى ئەتە مەن تۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **29** بۇنى ئاڭلاپ ئىسرائىل خەلقى گىبىئاھنىڭ ئەتراپىغا ئەسكەرلەرنى پىسترما قويدى؛ **30** ئۈچىنچى كۈنى ئىسرائىللار ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەدەك بنيامىنلارغا ھۇجۇم قىلىشقا گىبىئاھنىڭ ئۆدۈلىغا كېلىپ سەپ تۈزدى. **31** بنيامىن [ئىسرائىل] خەلقىگە قارشى جەڭگە چىقىۋىدى، خەلق تۇلارنى شەھەردىن ئازدۇرۇپ چىقتى. تۇلار بەيت-ئەلگە چىقىدىغان يول ۋە گىبىئاھقا باردىغان يولنىڭ ئۈستىدە ھەم دالادا خەلقنى ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەدەك ئۆرۈپ قىرغىلى تۇردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىدىن ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈردى. **32** بنيامىنلار: ـ تۇلار يەنىلا ئاۋۋالقىدەدەك مەغلۇپ بولدى، ـ دېيىشتى. ئەمما ئىسرائىل: ـ بىزلەر قېچىپ تۇلارنى شەھەردىن ئەگەشتۈرۈپ چىقىپ، يولىلارغا ئېلىپ چىقايلى، دەپ مەسلىھەتلىشىۋالغاندى. **33** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئۆز جايىدىن قوپۇپ باۋال-تامارغا بېرىپ سەپ تۈزدى، پىسترمىدا ئۆرغان ئىسرائىللارمۇ ئۆز جايىدىن، يەنى گىبىئادىكى چىمەندىن چىقىپ كەلدى. **34** ئىسرائىلنىڭ تاڭرىسىدىن سەرخىل ئون مىڭ كىشى گىبىئاھنىڭ ئۆدۈلىدىن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى، جەڭ قاتتىق بولدى. لېكىن بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ ئۇستىگە بالا يېقىنلاشقىنىنى بىلمەي قالدى. **35** پەرۋەردىگار بنيامىنلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلغاچقا، تۇلار ئۆز كۈنى بنيامىنلاردىن يىگىرمە بەش مىڭ بىر يۈز قىلىچ تۇتقان ئادەمنى ئۆلتۈردى. **36** ئەمدى بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ مەغلۇپ بولغىنىنى كۆردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئەسلىدە گىبىئاھقا قويغان پىسترمىدىكى كىشىلىرىگە ئىشەنچ قىلىپ، بنيامىنلارنى ئالداپ، ئالدىدا چېكىنگەندى. **37** ئۇ ۋاقىتتا پىسترمىدىكىلەر تېزدىن ئاتلىنىپ گىبىئاھقا ھۇجۇم قىلىپ بىسىپ كىرىپ، شەھەردىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىچلاپ قىردى. **38** ئىسرائىللار ئەسلىدە پىسترمىدىكىلەر بىلەن ئالدىنئالا نىشان ئۆچۈن بەلگە بېكىتكەندى، يەنى شەھەرگە ئوت قويۇپ، قېلىن تۈتۈن تۈۋۈرۈكىنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشىنى بەلگە قىلىشقا كېلىشۋالغاندى. **39** شۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇرۇشتىن ۋاقىتنىچە چېكىنگەندە، بنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنى ئۇرۇپ سوقۇپ، ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈرۈپ: ـ مانا، ئىسرائىل ئاۋۋالقى جەڭدىكىدەك ئالدىمىزدا شەكسىز تارمار بولىدۇ، ـ دېيىشتى. **40** لېكىن شەھەرنىڭ ئىچىدىن تۈتۈن تۈۋۈرۈك ئۇرلەپ چىققاندا، بنيامىنلار كەينىگە بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا، پۈتكۈل شەھەر ئىس-تۈتەك بولۇپ ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلۈپ كېتىۋاتاتتى. **41** شۇ ھامان ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ يېنىپ كەلدى، بنيامىننىڭ ئادەملىرى بولسا: بىزگە بالا يېقىنلاشتى دەپ، ۋەھىمگە چۈشتى. **42** تۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ چۆللۈكتە ماڭىدىغان يول بىلەن قېچىپ كەتتى؛ لېكىن جەڭ تۇلارنىڭ كەينىدىن ئىز بىسىپ ماڭدى؛ ئەتراپىدىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن ئادەملەر چىقىپ تۇلارنى ئارىغا ئېلىپ ھالاك قىلدى. **43** شۇ تەرىقىدە تۇلار بنيامىنلارنى قورشىۋالدى، تۇلارنى كۈن چىقىش تەرىپىدىكى گىبىئاتنىڭ ئۆدۈلىغىچە توختىماي قوغلاپ بېرىپ، چەيلەپ ئۆلتۈردى. **44** بۇنىڭ بىلەن بنيامىنلاردىن ئون سەككىز مىڭ كىشى ئۆلدى، تۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار ئىدى. **45** باشقىلىرى بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىممون قورام تېشىغا باردى؛ ئەمما ئىسرائىللار يولالاردا خۇددى باشاق تەرگەندەك تۇلارنى بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئاندىن تۇلارنىڭ كەينىدىن گىدومغىچە قوغلاپ بېرىپ، يەنە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **46** ئۇ كۈنى بنيامىنلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىگىرمە بەش مىڭ ئادەم ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلار بولۇپ، قىلىچ تۇتقانلار ئىدى. **47** ھالبۇكى، تۇلاردىن پەقەت ئالتە يۈز ئادەم قالغاندى، تۇلار بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىممونداكى تىك يارغا باردى. تۇلار رىممونداكى تىك يارىدا تۆت ئاي تۇردى. **48** ئىسرائىللار يەنە بنيامىنلارنىڭ زېمىنغا يېنىپ كېلىپ، ھەممە شەھەرلەردىكى ئادەملەرنى، چارپايلارنى ھەم ئۇچرىغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىچ بىلەن قىرىۋەتتى، شۇنداقلا ئوت قويۇپ، ئۆدۈل كەلگەن شەھەرلىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈۋەتتى.

21

ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى مىزپاھدا قەسەم قىلىشىپ: ـ بىزنىڭ ئىچىمىزدىن ھېچكىم ئۆز قىزىنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمىسۇن، ـ دېيىشكەندى. **2** شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق بەيت-ئەلگە كېلىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە خۇدانىڭ ئالدىدا پەريات كۆتۈرۈپ قاتتىق يىغلىشىپ: ـ **3** ئەي ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا ئېمىشقا شۇنداق ئىش يۈز بېرىدۇ، ئېمىشقا ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن بىرى يوقاپ كەتسۇن؟ ـ دېيىشتى. **4** ئەتىسى خەلق سەھەر قوپۇپ، ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇندى. **5** ئىسرائىللار ئۆزئارا: ـ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىدىن جامائەتكە قوشۇلۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا كەلمىگەن كىملەر بار؟ ـ دەپ سوراشتى، چۈنكى تۇلار كىمكى مىزپاھقا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولمىسا، ئۇ شەكسىز ئۆلۈمگە ھەھكۇم قىلىنىشۇن، دەپ قاتتىق قەسەم قىلىشقاندى. **6** ئىسرائىل ئۆز قېرىندىشى بولغان بنيامىن ئوغرۇلۇق پۇشايمان قىلىپ: ـ مانا، ئەمدى ئىسرائىل تاڭرىسىدىن بىر

قەبلە ئۆزۈڭ بىلدى. 7 بىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزنىڭ ئىچىمىزدىن ھېچقايسىمىز ئۆز قىزىمىزنى بىنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەيمىز ـ دەپ قەسەم قىلغانىدۇق، ئەمدى قانداق قىلساق ئۆلاردىن قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز ـ دېيىشتى. 8 ئۇلار يەنە ئۆزئارا: ـ ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن قايىسىسى مىزپاھقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقمىدى؟ ـ دەپ سوراشتى. مانا، يابەش-گىلېئادلىقلاردىن ھېچقايسىسى چېدىرگاھقا، جامائەتكە قوشۇلۇشقا كەلمىگەندى. 9 چۈنكى خەلقنى ساناپ كۆزگەندە يابەش-گىلېئادنىڭ ئادەملىرىدىن ئۇ يەردە ھېچكىم يوق ئىدى. 10 شۇنىڭ بىلەن جامائەت ئون ئىككى مىڭ پالۋانىنى ئۇ يەرگە ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: ـ يابەش-گىلېئادتا تۇرۇۋاتقانلارنى، جۈملىدىن ئاياللار ۋە بالىلارنى ئۆرۈپ-قىرىپ قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، 11 شۇنداق قىلىڭلاركى، بارلىق ئەركەكلەرنى ۋە ئەرلەر بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئاياللارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، دېدى. 12 ئۇلار شۇنداق قىلىپ يابەش-گىلېئادتىكى خەلقىنىڭ ئىچىدە تېخى ئەرلەر بىلەن بىللە بولۇپ باقمىغان تۆت يۈز قىزنى تېپىپ، ئۇلارنى تۈتۈپ قانائان زېمىنىدىكى شىلوھقا، چېدىرگاھىغا ئېلىپ كەلدى. 13 ئاندىن پۈتكۈل جامائەت رىموندىكى تىك ياردىكى بىنيامىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تىنچلىق سالىمنى جاكارلىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بىنيامىنلار قايتىپ كەلدى؛ ئىسرائىللار يابەش-گىلېئادتىكى ھايات قالغان قىزلارنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەردى، لېكىن بۇلار ئۇلارغا يېتىشمىدى. 15 ۋە خەلق بىنيامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ ئارىسىدا كەمتۈك پەيدا قىلىپ قويغانىدى. 16 بۇ ۋاقىتتا جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ بىنيامىننىڭ قىز-ئاياللىرى يوقۇتۇېتىلدى، ئەمدى بىز قانداق قىلساق قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز، ـ دېدى. 17 ئاندىن يەنە: ـ بىنيامىندىن قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسىغا مىراس ساقلىنىشى كېرەككى، ئىسرائىلنىڭ بىر قەبىلىسىمۇ ئۆچۈرۈپ كەتمەسلىكى كېرەك. 18 پەقەت بىزلا قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەرسەك بولمايدۇ، چۈنكى ئىسرائىللار: «ئۆز قىزىنى بىنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرگەن كىشى لەنەتكە قالسۇن!» دەپ قەسەم قىلىشقان، ـ دېيىشتى. 19 ئۇلار يەنە: ـ مانا، بەيت-ئەلنىڭ شىمال تەرىپىدىكى، بەيت-ئەلدىن شەكەمگە چىقىدىغان يولنىڭ شەرق تەرىپىدىكى، لىبوناھنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى شىلوھدا ھەر يىلى پەرۋەردىگارنىڭ بىر ھېيىتى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. 20 ئاندىن ئىسرائىللار بىنيامىنلارغا بۇيرۇپ: ـ سىلەر بېرىپ، [شۇ يەردىكى] ئۈزۈمزارلىقلارغا يوشۇرۇنۇۋېلىڭلار. 21 كۆزىتىپ تۇرۇڭلار، قاچانىكى شىلوھدىكى قىزلارنىڭ ئۆسىۋۈل ئوينىغىلى چىققىنىنى كۆرسەڭلار، ئۈزۈمزارلىقلاردىن چىقىپ ھەربىرىڭلار شىلوھنىڭ قىزلىرىدىن بىرىنى ئۆزۈڭلارغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىڭلار، ئاندىن بىنيامىننىڭ زېمىنىغا كېتىڭلار. 22 شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى يا ئاكا-ئۇكىلىرى كېلىپ بىزگە پەريات كۆتۈرسە، بىز ئۇلارغا: «بىزگە يۈز-خاتىرە قىلىپ، ئۇلارغا يول قويۇڭلار، چۈنكى بىز جەڭدە ئۇلارنىڭ ھەممىسگە خوتۇنلۇققا تولۇق بىردىن قىز ئالالمىدۇق؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە سىلەر بۇ قېتىم قىزلىرىڭلارنى ئۆز ئىختىيارلىقىڭلار بىلەن ئۇلارغا بەرمىدىڭلار، ئىختىيارەن بەرگەن بولساڭلار، گۇناھقا تارتىلاتتىڭلار»، دەيمىز، ـ دېدى. 23 بىنيامىنلار شۇنداق قىلىپ سانى بويىچە ئۆسىۋۈل ئوينايدىغان قىزلاردىن ئۆزلىرىگە خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىپ، ئۆز مىراس زېمىنىغا قايتىپ بېرىپ، شەھەرلەرنى يەنە ياساپ ئۇ يەردە تۇردى. 24 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەربىرى ئۆز قەبىلىلىرى ۋە جەمەتىگە يېنىپ باردى، ئاندىن ھەربىرى ئۆز مىراس زېمىنىغا كەتتى. 25 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھەركىم ئۆز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەنىنى قىلاتتى.

رۇت

1 [باتۇر] ھاكىملار ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە شۇنداق بولدىكى، زېمىندا ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇ ۋاقىتتا بىر ئادەم ئايالى ۋە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يەھۇدا زېمىنىدىكى بەيت-لەھەمدىن چىقىپ، موئابنىڭ سەھرالىرىدا بىر مەزگىل تۇرۇپ كېلىشكە باردى. **2** ئۇ كىشىنىڭ ئىسمى ئەلىمەلەك، ئايالىنىڭ ئىسمى نائومى، ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسمى ماھلون بىلەن كىلیون ئىدى. ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاقلىق، ئەفرات جەمەتىدىن ئىدى. ئۇلار موئابنىڭ سەھراسىغا كېلىپ شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** كېيىن نائومىنىڭ ئېرى ئەلىمەلەك ئۆلدى؛ ئايالى ئىككى ئوغلى بىلەن قالدى. **4** ئۇلار موئاب قىزلىرىدىن تۆزلىرىگە خوتۇن ئالدى. بىرىنڭ ئېتى ئورپاھ، يەنە بىرىنڭ ئېتى رۇت ئىدى. ئۇلار شۇ يەردە ئون يىلدەك تۇردى. **5** ماھلون بىلەن كىلیون ھەر ئىككىسى ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايىسى ئېرى ھەم ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ يالغۇز قالدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئىككى كېلىنى بىلەن قويۇپ موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەتمەكچى بولدى، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئاشلىق بەرگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى موئابنىڭ سەھراسىدا ئاڭلىغانىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى كېلىنى بىلەن بىللە ئۆرغان يېرىدىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنغا قايتىشقا يولغا چىقتى. **8** نائومى ئىككى كېلىنگە: ـ ھەر ئىككىڭلار قايتىپ ئۆز ئاناڭلارنىڭ ئۆيىگە بېرىڭلار. سىلەرنىڭ مەرھۇملارغا ۋە ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكىنىڭلاردەك پەرۋەردىگارمۇ سىلەرگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەي! **9** پەرۋەردىگار سىلەر ئىككىڭلارنى ئۆز ئېرىڭلارنىڭ ئۆيىدە ئارام تاپقۇزغاي! ـ دەپ، ئۇلارنى سۆيۈپ قويدى. ئۇلار ھۆركىرەپ يىغلىشىپ **10** ئۇنىڭغا: ـ ياق، بىز چوقۇم سېنىڭ بىلەن تەڭ ئۆز خەلقىڭىنىڭ يېنىغا قايتىمىز، ـ دېيىشتى. **11** لېكىن نائومى: ـ يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارماقچىسىلەر؟قورسىقىمدا سىلەرگە ئەر بولغۇدەك ئوغۇللار بارمۇ؟ **12** يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچكە، ئەرگە تېگىشكە يارىمايمەن. دەرھەققەتەن بۇگۈن كېچە بىر ئەرلىك بولۇشقا، شۇنداقلا ئوغۇللۇق بولۇشقا ئۈمىد بار دېگەندىمۇ، **13** ئۇلار يېگىت بولغۇچە سەۋر قىلىپ تۇراتتىڭلارمۇ؟ ئۇلارنى دەپ باشقا ئەرگە تەگمەي ساقلاپ تۇراتتىڭلارمۇ؟ ياق، بولمايدۇ، قىزلىرىم! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى ماڭا قارشى بولۇپ مېنى ئازابلايدىغىنى ئۈچۈن، مەن تارتىدىغان دەرد-ئەلەم سىلەرنىڭكىدىن تېخىمۇ ئېغىر بولدۇ؛ ـ دېدى. **14** ئۇلار يەنە ھۆركىرەپ يىغلاشتى. ئورپاھ قېينئانىسىنى سۆيۈپ خوشلاشتى، لېكىن رۇت ئۇنى چىڭ قۇچاقلاپ ئۆزۈۋالدى. **15** نائومى ئۇنىڭغا: ـ مانا، كېلىن سىڭلىڭ ئۆز خەلقى بىلەن ئىلاھلىرىنىڭ يېنىغا يېنىپ كەتتى! سەنمۇ كېلىن سىڭلىڭنىڭ كەيندىن يېنىپ كەتكىن! ـ دېدى. **16** لېكىن رۇت جاۋابەن: ـ مېنىڭ سېنىڭ يېنىڭدىن كېتىشىمنى ۋە ساڭا ئەگىشىش نىيىتىمدىن يېنىشنى ئۆتۈنمە؛ چۈنكى سەن نەگە بارساڭ مەنمۇ شۇ يەرگە بارىمەن؛ سەن نەدە قونساڭ مەنمۇ شۇ يەردە قونىمەن؛ سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭكى خەلقىمدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭكى خۇدايىمدۇر. **17** سەن نەدە تۇلىسەڭ مەنمۇ شۇ يەردە تۇلىمەن ۋە شۇ يەردە ياتىمەن؛ ئۇلۇمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە پەرۋەردىگار مېنى ئۆرسۈن ھەم ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ جازالىسۇن! ـ دېدى. **18** نائومى ئۇنىڭ ئۆزىگە ئەگىشىپ بېرىشقا قەتئىي نىيەت قىلغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا يەنە ئېغىز ئاچمىدى. **19** ئىككىسى مېڭىپ بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلدى. شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلگىنىدە پۈتكۈل شەھەردىكىلەر ئۇلارنى كۆرۈپ زىلزىلىگە كەلدى. ئاياللار بولسا: ـ بۇ راستىنلا نائوممىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى نائومى دېمەي، بەلكى «مارا» دەڭلار؛ چۈنكى ھەممىدىن قادىر ماڭا زەرداب يۈتقۈزدى. **21** توققۇزۇم تەل ھالەتتە بۇ يەردىن چىقتىم؛ لېكىن پەرۋەردىگار مېنى قۇرۇق قايتقۇزدى. پەرۋەردىگار مېنى ئېيىبلەپ گۇناھلىق بەردى، ھەممىدىن قادىر مېنى خارلىغانىكەن، نېمىشقا مېنى نائومى دەيسىلەر؟ ـ دېدى. **22** شۇنداق قىلىپ نائومى بىلەن كېلىنى موئاب قىزى رۇت موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلدى؛ ئۇلار ئىككىسى بەيت-لەھەمگە يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ئارپا ئورمىسى باشلانغانىدى.

2 نائومىنىڭ ئېرىگە تۇغقان كېلىدىغان بوئاز ئىسملىك بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، ئىنتايىن باي ئادەم ئىدى. **2** موئاب قىزى رۇت نائومىغا: ـ مەن ئېتىزلىققا باراي، بىرەركىمنىڭ نەزىردە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ كەيندىن مېڭىپ ئارپا باشاقلىرىنى تەرسەم؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، ئەي قىزىم، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چىقىپ ئېتىزلىقلارغا كېلىپ، ئۇ يەردە ئورمىچىلارنىڭ كەيندىن باشاق تەردى. بەختىگە يارىشا، دەل ئۇ كەلگەن ئېتىزلىق ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتى بولغان بوئازنىڭ ئېتىزلىقلىرى ئىدى. **4** مانا، ئۇ ۋاقىتتا بوئاز بەيت-لەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمىچىلار بىلەن سالاملىشىپ: ـ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگار ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي! ـ دېدى. **5** بوئاز ئورمىچىلارنىڭ ئۇستىگە تازارەتكە قويۇلغان خىزمەتكارىدىن: ـ بۇ ياش چوكان كىمنىڭ قىزى بولدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئورمىچىلارنىڭ ئۇستىگە قويۇلغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ نائومى بىلەن بىللە موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلگەن موئابىي چوكان بولدۇ. **7** ئۇ: «ئورمىچىلارنىڭ كەيندىن ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدىكى چېچىلىپ كەتكەن باشاقلارنى تېرىۋالايمۇ؟» دەپ تەلەپ قىلدى. ئاندىن ئۇ كېلىپ ئەتىگەندىن ھازىرغىچە ئىشلەۋاتىدۇ؛ ئۇ پەقەت كەپىدە بوئاز دەم ئالدى، ـ دېدى. **8** بوئاز رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، ئاڭلاۋاتامسەن؟! سەن باشاق تەرگىلى باشقا بىر كىمنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمىغىن، بۇ يەردىنمۇ كەتمە، مېنىڭ دېدەكلىرىم بىلەن بىرگە مۇشۇ يەردە تۇرغىن. **9** دىققەت قىلغىن، قايسى ئېتىزدا ئورما ئورغان بولسا، [دېدەكلەرگە] ئەگىشىپ بارغىن. مەن يىگىتلەرگە: ئۇنىڭغا چېقىلما ڭلار، دەپ تاپىلاپ قويدۇم! ئەگەر تۇسساپ قالساڭ بېرىپ، ئىدىشلاردىن يىگىتلىرىم [قۇدۇقتىن] تارتقان سۇدىن ئىچكىن، ـ دېدى. **10** رۇت تۆزنى يەرگە ئېتىپ تىزلىنىپ، بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بىر بىگانە تۇرسام، نېمىشقا ماڭا شۇنچە غەمخورلۇق قىلغۇدەك نەزىرىڭدە شۇنچىلىك ئىلتىپات تاپقانىمەن؟ ـ دېدى. **11** وئاز ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئېرىڭ ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن قېينئاناڭغا قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا سېنىڭئاتا-ئاناڭنى ۋە ئۆز ۋەتىنىڭدىن قانداق ئايرىلىپ، سەن بۇرۇن تونۇمايدىغان بىر خەلقنىڭ ئارىسىغا كەلگىنىڭ ماڭا پۈتۈنلەي ئايان بولدى؛ **12** پەرۋەردىگار قىلغىنىڭغا مۇژاپىق ساڭا ياندۇرغاي، سەن قاناتلىرىنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ساڭا ئۇنىڭ تولۇق ئىنئامى بېرىلگەي، دېدى. **13** رۇت جاۋابەن: ـ ئەي خوجام، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقانىمەن؛ مەن سېنىڭ دېدىكىڭ بولۇشقىمۇ يارىمىسامۇ، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، دېدىكىڭگە مېھرىبانە سۆزلەرنى قىلدىڭ، ـ دېدى. **14** تاماق ۋاقتىدا بوئاز ئۇنىڭغا: ـ قېنى، بۇياققا كەلگىن، نادىن يە، نانىنى سىركىگە تۇگۇرگىن! ـ دېدى. رۇت ئورمىچىلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى، بوئاز قوماچتىن ئېلىپ ئۇنىڭغا تۇتتى. ئۇ ئۇنىڭدىن توينۇغىچە يېدى ۋە يەنە ئازراق ئاشۇرۇپ قويدى. **15** ئۇ باشاق تەرگىلى قوپقاندا، بوئاز يىگىتلىرىگە بۇيرۇپ: ـ ئۇنى ھەتتا ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باشاق تەرگىلى قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ خجالەتتەقالدۇرما ڭلار. **16** ھەتتا ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن ئازراق باشاقلارنى ئۇنچىلەردىن ئەتەي ئېلىپ، ئۇنىڭغا تەرگىلى چۈشۈرۈپ قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ ئەيىبلىمەڭلار، دېدى. **17** شۇنداق قىلىپ ئۇ كەچكىچە ئېتىزلىقتا باشاق تەردى، ئېرىۋالغانلىرىنى سوققاندا، تەخمىنەن بىر ئەفاھ ئارپا چىقتى. **18** ئاندىن ئۇ ئارپىسىنى ئېلىپ، شەھەرگە كىردى، قېينئانىسى ئۇنىڭ تەرگەن [ئارپىسىنى] كۆردى؛ ئۇ يەنە ئۇ يەپ تويۇنغاندىن كېيىن ساقلاپ قويغىنىنى چىقىرىپ ئۇنىڭغا بەردى. **19** قېينئانىسى ئۇنىڭغا: ـ سەن بۈگۈن نەدە باشاق تەردىڭ، نەدە ئىشلىدىڭ؟ ساڭا غەمخورلۇق قىلغان شۇ كىشىگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنغاي! ـ دېدى. ئۇ قېينئانىسىغا كىمنىڭكىدە ئىش قىلغىنىنى ئېيتىپ: ـ مەن بۈگۈن ئىشلىگەن ئېتىزنىڭ ئىگىسىنىڭ ئىسمى بوئاز ئىكەن، دېدى. **20** نائومى كېلىنگە: ـ تىرىكلەرگىمۇ، ئۆلگەنلەرگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىشتىن باش تارتمىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن بەخت-بەركەت كۆرگەي! ـ دېدى. ئاندىن نائومى ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئۇ ئادەم بىزنىڭ يېقىن ئۇغىنىمىزدۇر، ئۇ بىزنى قۇتقۇزالايدىغان ھەججەمەتلەردىن بىرىدۇر، ـ دېدى. **21** موئاب قىزى رۇت يەنە: ـ ئۇ ماڭا يەنە: «مېنىڭ يىگىتلىرىم پۈتۈن ھوسۇلۇمنى يىغىپ بولغۇچە ئۇلار بىلەن بىرگە بولغىن» دېدى، ـ دېدى. **22**

نائومی كېلىنى رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، بىرسىنىڭ ساڭا يامانلىق قىلماسلىقى ئۈچۈن باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمايسەن، ئۇنىڭ دېدەكلىرى بىلەن بىللە چىقىپ ئىشلىسەڭ ياخشىدۇر، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئارىپا ۋە بۇغداي ھوسۇلى يىغىلىپ بولغۇچە، رۇت بوئازنىڭ دېدەكلىرى بىلەن يۈرۈپ باشاق تەردى. ئۇ قېينئانىسى بىلەن بىللە تۇرۇۋەردى.

3 شۇ كۈنلەردە، قېينئانىسى نائومى ئۇنىڭغا: ـ ئەي قىزىم، ھال-ئەھۋالىڭنىڭ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سېنىڭ ئارام-بەختىڭنى ئىزدىمەيمەنمۇ؟ 2 سەن دېدەكلىرى بىلەن ئىشلىگەن بوئاز بىزگە تۇغقان كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ مانا، بۇگۈن ئاخشام ئۇ خامانىدا ئارپا سورۇيدۇ. 3 ئەمدى سەن يۇيۇنۇپ-تارىنىپ، ئۆزۈڭگە ئەتىرلىك ماي سۈرۈپ، [ئېسىل] كىيىملىرىڭنى كىيىپ، خامانغا چۈشكىن؛ لېكىن ئۇ ئەر كىشى يەپ-ئىچىپ بولمىغۇچە، ئۆزۈڭنى ئۇنىڭغا كۆرسەتمىگىن. 4 ئۇ ياتقاندا ئۇنىڭ ئۇخلايدىغان يېرىنى كۆرۈۋال. ئاندىن سەن كىرىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە يېتىۋالغىن. ئاندىن ئۇ ساڭا نېمە قىلىش كېرەكلىكىنى ئېيتىدۇ، ـ دېدى. 5 رۇت ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمە دېسەڭ مەن شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. 6 ئۇ خامانغا چۈشۈپ، قېينئانىسى ئۇنىڭغا تاپىلىغاندەك قىلدى. 7 بوئاز يەپ-ئىچىپ، كۆڭلىنى خۇش قىلىپ چەشنىڭ ئايىغىغا بېرىپ ياتتى. ئاندىن رۇت شەپە چىقارماي كېلىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە ياتتى. 8 يېرىم كېچىدە بوئاز چۆچۈپ، ئالدىغا ئېگىلىشكەندە، مانا بىر ئايال ئايىغىدا ياتاتتى! 9 كىم سەن؟! ـ دەپ سوردى ئۇ. رۇت جاۋابەن: ـ مەن خىزمەتكارىڭ رۇت بولىمەن. سەن مېنىڭ ھەمجەمەت-نىجاتكارىم بولغىنىڭ ئۈچۈن خىزمەتكارىڭنىڭ ئۈستىگە تونۇڭنىڭ ئېتىكىنى يېيىپ قويغايسەن، ـ دېدى. 10 ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي قىزىم، پەرۋەردىگاردىن بەخت-بەركەت تىلەيسەن! سېنىڭ كېيىن كۆرسەتكەن ساداقەت-مېھرىبانلىقىڭ ئىلگىرى كۆرسەتكىنىڭدىنمۇ ئارتۇقتۇر؛ چۈنكى [سېنى ئىزدىگەن] يىگىتلەر، مەيلى كەمبەغەل بولسۇن، باي بولسۇن، ئۇلارنىڭ كەيىندىن كەتمىدىڭ. 11 ئى قىزىم، ئەمدى قورقمىغىن! دېگىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ئورۇنداپ بېرىمەن؛ چۈنكى پۈتكۈل شەھىرىمىزدىكى مۇتىۋەرلەر سېنى پەزىلەتلىك ئايال دەپ بىلىدۇ. 12 دوغرۇس، ساڭا ھەمجەمەت-نىجاتكار بولغىنىم راست؛ لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەمجەمەتىڭ بار. 13 ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن؛ ئەتە سەھەردە ئەگەر ئۇ ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشنى خالسا، ئۇ ئالسۇن؛ لېكىن ھەمجەمەتلىك ھوقۇقى بويىچە سېنى ئالمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساڭا ھەمجەمەتلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ ئاتقۇچە بۇ يەردە يېتىپ ئۇرغىن! ـ دېدى 14 ئۇ ئۇنىڭ ئايىغىدا تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، كىشىلەر بىر-بىرىنى تونۇغۇدەك بولۇشتىن بۇرۇن قوپتى. چۈنكى بوئاز: ـ بىر ئايالنىڭ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن، دەپ ئېيتقانىدى. 15 ئۇ يەنە [رۇتقا]: ـ سەن كىيگەن يېپىنچىنى ئېچىپ ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئېچىپ ئۇرۇۋېدى، بوئاز ئارپىدىن ئالتە كەمچەن كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىنىسىگە ئارتىپ قويدى. ئاندىن ئۇ شەھەرگە كىردى. 16 رۇت قېينئاناسىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ: ـ ئەي قىزىم، سەن ھازىر كىم؟! ـ دەپ سوردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ قېينئانىسىغا ئۇ كىشىنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 17 ئۇ: ـ ئۇ بۇ ئالتە كەمچەن ئارپىنى ماڭا بەردى، چۈنكى ئۇ: «قېينئاناڭنىڭ يېنىغا قۇرۇق قول قايتىپ بارمىغىن» دېدى، ـ دېدى. 18 نائومى: ـ ئەي قىزىم، بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنىڭ قانداق بولىدىغىنىنى بىلگۈچە مۇشۇ يەردە تەخىر قىلغىن؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بۇگۈن مۇشۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي ئارام تاپمايدۇ، دېدى.

4 بوئاز شەھەر دەرۋازىسىغا چىقىپ، شۇ يەردە ئولتۇردى. مانا، ئۇ ۋاقىتنا بوئاز ئېيتقان ھېلىقى ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى كېلىۋاتاتتى. بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئەي بۇرادەر، كېلىپ بۇ يەردە ئولتۇرغىن، دېۋىدى، ئۇ كېلىپ ئولتۇردى. 2 ئاندىن بوئاز شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ئون ئادەمنى چاقىرىپ، ئۇلار ئىغىمۇ: ـ بۇ يەردە ئولتۇرۇڭلار، دېدى. ئۇلار ئولتۇرغاندا 3 ئۇ ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشىگە: ـ موئابنىڭ سەھرالىرىدىن يېنىپ كەلگەن نائومى قېرىندىشىمىز ئەلىمەلەككە تەۋە شۇ زېمىننى ساتماقچى بولۇۋاتىدۇ. 4 سىس شۇنىڭا مەن مۇشۇنى ئىشنى ساڭا خەۋەرلەندۈرمەكچى ئىدىم، شۇنداقلا مۇشۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىمنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا «بۇنى سېتىۋالغىن» دېمەكچىمەن. سەن ئەگەر ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا ئاساسەن ئالاي دېسەڭ، ئالغىن؛ ھەمجەمەتلىك قىلمايى، ئالمايمەن دېسەڭ، ماڭا ئېيتقىن، مەن بۇنى بىلەي؛ چۈنكى سەندىن ئاۋۋال [ئاۋۋال] باشقىسىنىڭ ھەمجەمەتلىك ھوقۇقى بولمايدۇ؛ ئاندىن سەندىن كېيىن مېنىڭ ھوقۇقۇم بار، دېدى. ئۇ كىشى: ـ ھەمجەمەتلىك قىلىپ ئۇنى ئالىمەن، دېدى. 5 بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا يەرنى نائومنىڭ قولىدىن ئالغان كۈندە مەرھۇمنىڭ مىراسىغا ئۇنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بىرەر ئەۋلادى قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنىمۇ ئېلىشىڭ كېرەك، ـ دېدى. 6 ھەمجەمەت كىشى: ـ ئۇنداق بولسا ھەمجەمەتلىك ھوقۇقۇمنى ئىشلىتىپ [ئېتىزنى] ئالسام بولمىغۇدەك؛ ئالسام ئۆز مىراسىمغا زىيان يەتكۈزگۈدەكمەن. ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىنى سەن ئۆزۈڭ ئىشلىتىپ، يەرنى سېتىۋالغىن، مەن ئىشلىتەلمەيمەن دېدى. 7 قەدىمكى ۋاقىتلاردا ئىسرائىلدا ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا يا كى ئالماشتۇرۇش-تېگىشىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك مۇنداق بىر رەسىم-قائىدە بار ئىدى: ـ ئىشنى كەسمەك ئۈچۈن بىر تەرەپ ئۆز كەشنى سېلىپ، ئىككىنچى تەرەپكە بېرەتتى. ئىسرائىلدا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر ئۇسۇل بار ئىدى. 8 شۇنىڭا ھەمجەمەت ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بوئازغا: ـ سەن ئۆزى ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشنى سېلىۋەتتى. 9 بوئاز ئاقساقاللارغا ۋە كۆپچىلىككە: ـ سىلەر بۈگۈن مېنىڭ ئەلىمەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كىلىون بىلەن ماھلونغا تەۋە بولغان ھەممىنى نائومنىڭ قولىدىن ئالغىنىمغا گۇۋاھتۇرسىلەر. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىندىشلىرى ئارىسىدىن ۋە شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مىراسىغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلسۇن ئۈچۈن ماھلونىنىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۈگۈن بۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. 11 دەرۋازىدا تۇرغان ھەمە خەلق بىلەن ئاقساقاللار: ـ بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۆيۈڭگە كىرگەن ئايالنى ئىسرائىلنىڭ ئىككىسىدىن بەرىبىر قىلغان راھىلە بىلەن لىياھ ئىككىسىدەك قىلغاي؛ سەن ئۆزۈڭ ئەفراتاھ ھەمەتى ئىچىدە بىاباشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-ئىززىتىڭ زىيادە بولغاي؛ 12 پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان نەسىلىڭ تۈپەيلىدىن سېنىڭ ھەمەتىڭ تامار يەھۇداغا تۇغۇپ بەرگەن پەرەزنىڭ ھەمەتىدەك بولغاي! ـ دېدى. 13 ئاندىن بوئاز رۇتنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپائەت قىلىپ، ئۇ ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. 14 قىز-ئاياللار نائومغا: ـ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ساڭا ھەمجەمەت-نىجاتكار نەسلىنى ئۈزۈپ قويمىغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! شۇ نەسلىڭنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئىززەت-ئابرۇيلۇق بولغاي! 15 ئۇ ساڭا جېنىڭنى يېڭىلغۇچى ھەم قېرىغىنىڭدا سېنى ئەزىزلىغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى سېنى سۆيىدىغان، ساڭا يەتتە ئوغۇلدىن ئەۋزەل بولغان كېلىنىڭ ئۇنى تۇغدى، ـ دېدى. 16 نائومى بالىنى ئېلىپ، باغرىغا باستى ۋە ئۇنىڭغا باققۇچى ئانا بولدى. 17 ئۇنىڭغا قوشنا بولغان ئاياللار «نائومغا بىر بالا تۇغۇلدى» دەپ، ئۇنىڭغا ئىسم قويدى. ئۇلار ئۇنىڭغا «ئوبەد» دەپ ئات قويدى. ئۇ يەسسەنىڭ ئاتىسى بولدى، يەسسە داۋۇتنىڭ ئاتىسى بولدى. 18 پەرەزنىڭ نەسەبنامىسى تۆۋەندىكىدەكتۇر: ـ پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، 19 ھەزروندىن رام تۇرەلدى، رامدىن ئاممىناداب تۇرەلدى، ئاممىنادابتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، 20 ئاممىنادابتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، 21 سالموندىن بوئاز تۇرەلدى، بوئازدىن ئوبەد تۇرەلدى، 22 ئوبەدتىن يەسسە تۇرەلدى ۋە يەسسەدىن داۋۇت تۇرەلدى.

ساموئىل 1

1 ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماتائىم-زوفمدا ئەلكاناھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئەفرائىملىق بولۇپ، يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئېلىخۇنىڭ ئوغلى، ئېلىخۇ توخۇنىڭ ئوغلى، توخۇ زۇفنىڭ ئوغلى ئىدى. **2** ئۇنىڭ ئىككى ئايالى بار ئىدى. بىرسىنىڭ ئىسمى ھاننا‌ھ، يەنە بىرسىنىڭ ئىسمى پەننىنا‌ھ ئىدى. پەننىنا‌ھنىڭ بالىلىرى بار ئىدى، لېكىن ھاننا‌ھنىڭ بالىسى يوق ئىدى. **3** بۇ ئادەم ھەر يىلى ئۆز شەھىرىدىن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان يەۋھۋەردىگارغا سەجدە قىلىپ قۇربانلىق سۇنغىلى شىلوھغا باراتتى. ئۇ يەردە ئەلىنىڭ خوفنىي ۋە فىنھاس دېگەن ئىككى ئوغلى يەۋھۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولۇپ تىشلەيتتى. **4** ھەر قېتىم ئەلكاناھ قۇربانلىق قىلغان كۈندە ئۇ [قۇربانلىقتىن] ئايالى پەننىنا‌ھ ۋە ئۇنىڭ ھەربىر ئوغۇل-قىزلىرىغا ئۆز ئۈلۈشىنى بېرەتتى. **5** ئەمما ھاننا‌ھنا بولسا ئۇ ئىككى ھەسسىلىك ئۈلۈش بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇ ھاننا‌ھنى تولىمۇ سۆيەتتى. لېكىن يەۋھۋەردىگار ئۇنى تۇغماس قىلغانىدى. **6** يەۋھۋەردىگارنىڭ ئۇنى تۇغماس قىلغانلىقىدىن ئۇنىڭ كۈندەش رەقىبى [پەننىنا‌ھ ھاننا‌ھنى] ئازابلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قېرىشاتتى. **7** ۋە ھەر يىلى، ھاننا‌ھ ھەر قېتىم يەۋھۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىققاندا، [پەننىنا‌ھ] ئۇنىڭغا ئازار بېرەتتى. پەننىنا‌ھ شۇنداق قىلغاچقا، ئۇ يىغلاپ ھېچ نېمە يېمەيتتى. **8** ئاخىرى ئۇنىڭ ئېرى ئەلكاناھ ئۇنىڭغا: ـ ئى ھاننا‌ھ، نېمىشقا يىغلايسەن؟ نېمىشقا بىرنەرسە يېمەيسەن؟ نېمىشقا كۆڭلۈڭ ئازار يەيدۇ؟ مەن ئۆزۈم ساكىتۇن ئوغۇلدىن ئەۋزەل ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. **9** ئۇلار شىلوھدا يەپ-ئىچكەندىن كېيىن (ئەلى دېگەن كاھىن شۇ چاغدا يەۋھۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىشىكى يېنىدىكى ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى) ھاننا‌ھ داستىخاندىن تۇردى؛ **10** ئۇ قاتتىق ئازاب ئېچىدە يەۋھۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ زار-زار يىغلايتتى. **11** ئۇ قەسەم ئېچىپ: ـ ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان يەۋھۋەردىگار، ئەگەر دېدىكىڭنىڭ دەردىگە يېتىپ، مېنى ياد ئېتىپ دېدىكىڭنى ئۇنتۇمايې، بەلكى دېدىكىگەگە بىر ئوغۇل بالا ئاتا قىلساڭ، ئۇنى پۈتۈن ئۆمرىنىڭ كۈنلىرىدە سەن يەۋھۋەردىگارغا بېغىشلايمەن؛ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇسترا ھېچقاچان سىلىنمايدۇ، دېدى. **12** ئۇ يەۋھۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئاسىنى داۋام قىلىۋاتقاندا، ئەلى ئۇنىڭ ئاغزىغا قاراپ تۇردى؛ **13** چۈنكى ھاننا‌ھ دۇئانى ئېچىدە قىلغاچقا لەۋلىرى مىدىرلاۋاتقىنى بىلەن ئاۋازى ئاكلانمايتتى. شۇڭا ئەلى ئۇنى مەست بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. **14** ئەلى ئۇنىڭغا: ـ قاچانغىچە مەست يۈرسەن؟ شارابكىنى ئۆزۈڭدىن نېرى قىل، دېدى. **15** لېكىن ھاننا‌ھ جاۋابەن: ـ ئۇنداق ئەمەس، ئى خوجام! كۆڭلى سۇنۇق بىر مەزلۇمەن. مەن شارابمۇ، ھاراقمۇ ئىچمىدىم، بەلكى جېنىم دەردىنى يەۋھۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆكتۈم؛ **16** دېدەكلىرىنى يامان خوتۇن دەپ بىلمىگەيلا. چۈنكى مېنىڭ زور دەردىم ۋە ئازابلىرىمدىن بۇ كۆزنىگىچە شۇنداق ندا قىلىۋاتىمەن، دېدى. **17** ئەلى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ تىنچ-ئامان قايتقىن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆزىدىن تىلىگەن ئىلتىجايىڭنى ئىجابەت قىلغاي، دېدى. **18** ھاننا‌ھ: ـ دېدەكلىرى كۆز ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپقاي، دېدى. ئۇ شۇلارنى دەپ چىقىپ، غىزا يېدى ۋە شۇنىڭدىن كېيىن چىرايىدا ئىلگىرىكىدەك غەمكىنلىك كۆرۈنمىدى. **19** ئۇلار ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئورنىدىن ئۇرۇپ يەۋھۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا سەجدە قىلىپ بولۇپ، راماھدىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلدى. ئەلكاناھ ئايالى ھاننا‌ھنا يېقىنچىلىق قىلدى، يەۋھۋەردىگار ئۇنى ئەسلىگەندى. **20** ھاننا‌ھ ھاملىدار بولۇپ، ۋاقتى-سائىتى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «مەن ئۇنى يەۋھۋەردىگاردىن تىلەپ ئالدىم» دەپ، ئىسمىنى ساموئىل قويدى. **21** ئۇنىڭ ئېرى ئەلكاناھ ئۆيىدىكى ھەممىسى بىلەن يەۋھۋەردىگارغا ئاتىدىغان ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ۋە قىلغان قەسمىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن شىلوھقا چىقتى. **22** لېكىن ھاننا‌ھ بىللە بارماي ئېرىگە: ـ بالا ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىلا ئاندىن مەن ئۇنىڭ يەۋھۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ بارىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردە مەڭگۈ تۇرىدۇ، دېدى. **23** ئېرى ئەلكاناھ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭگە نېمە ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن. ئۇنى ئەمچەكتىن ئايرىغۇچە تۇرۇپ تۇرغىن. يەۋھۋەردىگار ئۆز سۆز-كالامىغا ئەمەل قىلغاي، دېدى. ئايالى ئۇيدە قېلىپ بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغۇچە ئېمىتتى. **24** بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۇنى ئېلىپ، شۇنداقلا ئۈچ يۈقا، بىر ئەفاھ ئۇن ۋە بىر تۇلۇم شارابنى ئېلىپ يەۋھۋەردىگارنىڭ شىلوھدىكى ئۆيىگە ئاپاردى. بالا بولسا تېخى كىچىك ئىدى. **25** ئۇلار بىر بۇقىنى سويۇپ بالىنى ئەلىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. **26** شۇنىڭ بىلەن ھاننا‌ھ [ئۇنىڭغا]: ـ ئى خوجام، ئۆزلىرىدە ھايات راست بولغىنىدەك، بۇ يەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا تۇرۇپ يەۋھۋەردىگارغا ندا قىلغان مەزلۇم مەن بولىمەن، دېدى. **27** مەن مۇشۇ ئوغۇل بالا ئۈچۈن دۇئا قىلدىم ۋە مانا، يەۋھۋەردىگار مېنىڭ تىلىگەن ئىلتىجايىمنى ئىجابەت قىلدى. **28** ئەمدى ھازىر مەن ئۇنى يەۋھۋەردىگارغا تاپشۇرۇپ بەردىم. ئومرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئۇ يەۋھۋەردىگارغا بېغىشلانغان بولىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەردە يەۋھۋەردىگارغا سەجدە قىلدى.

2 ھاننا‌ھ دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قەلبىم يەۋھۋەردىگار بىلەن يايرايدۇ، مېنىڭ مۈڭگۈزۈم يەۋھۋەردىگار بىلەن ئېگىز كۆتۈرۈلدى، ئاغزىم دۈشمەنلىرىمنىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىكتە ئېچىلدى، چۈنكى سېنىڭ نىجاتىڭدىن شادلىنىمەن. **2** يەۋھۋەردىگاردەك مۇقەددەس بولغۇچى يوقتۇر، چۈنكى سەندىن باشقا ھېچ كىم يوق، خۇدايىمىزدەك ھېچ ئۆيۈلتاش يوقتۇر. **3** ئى ئىنسانلار، كىبىرلىك سۆزلىرىڭلارنى كۆپەيتىۋەرمەڭلار، يوغان گەپلەرنى ئاغزىڭلاردىن چىقارماڭلار، چۈنكى يەۋھۋەردىگار بىلىم-ھىدايەتكە ئىگە خۇدادۇر. ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرى ئۇنىڭ تەرىپىدىن تارازىدا تارتىلىدۇ. **4** پالۋانلارنىڭ ئوق-يالىرى سۇندۇرىلدى؛ لېكىن پۇتلىشىپ يېقىلغانلارنىڭ بېلى بولسا قۇدرەت بىلەن باغلاندى. **5** قورسىقى توق بولغانلار نان تېپىش ئۈچۈن ئۆزىنى ياللامىغىلىقتا بەردى؛ لېكىن ئاچ قالغانلار ھازىر ئاچ قالمىدى، ھەتتا تۇغماس ئايال يەتتىنى تۇغىدۇ؛ لېكىن كۆپ بالىلىق بولغان سولىشىپ كېتىدۇ. **6** يەۋھۋەردىگار ھەم ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ھايات بېرىدۇ؛ ئۇ تاۋەمنى تەھتىساراغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ يەردىن يەنە ئۆرىغۇزىدۇ؛ **7** (Sheol h7585) يەۋھۋەردىگار تاۋەمنى ھەم نامرات قىلىۋېتىدۇ، ھەم باي قىلىدۇ؛ ئۇ كىشىنى ھەم پەس قىلىدۇ، ھەم ئېگىز كۆتۈرىدۇ. **8** ئۇ ئۆزىنى مىسكىننى ئوپىدىن قوپۇرىدۇ، قىغلىقتىن يوقسۇلنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنى ئېسىلزادىلەر تارىسىدا تەكتۈلتۈرغۈزىدۇ؛ ئۇلارنى شان-شەرەپلىك تەختىگە مىراس قىلدۇرىدۇ، چۈنكى يەرنىڭ تۈۋرۈكلىرى يەۋھۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ ئۆزىنى دۇنيانى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سالغاندى. **9** ئۇز مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ئۇ مەزمۇت قىلىدۇ؛ ئەمما رەزىللەر بولسا، قاراڭغۇدا شۇك قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ھېچكىم ئۆز قۇدرىتى بىلەن نۇسرەت تاپمايدۇ. **10** يەۋھۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقانلار پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئاسمانلاردىن ئۇلارغا قارشى گۈلدۈرلەيدۇ. يەۋھۋەردىگار يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا قۇدرەت بېرىدۇ، ئۇ ئۆزى مەسىھلىگىنىنىڭ مۈڭگۈزىنى ئېگىز كۆتۈرىدۇ!». **11** ئەلكاناھ بولسا راماھدىكى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ باردى. بالا بولسا ئەلىنىڭ قېشىدا يەۋھۋەردىگارغا خىزمەت قىلىپ قالدى. **12** ئەمما ئەلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىنتايىن يامان كىشىلەردىن بولۇپ، يەۋھۋەردىگارنى تونۇمايتتى. **13** كاھىنلارنىڭ خەلقىلەرگە مۇنداق ئادەتى بولغان: ـ بىرسى قۇربانلىق قىلسىپ، گۆش قايناپ پىشىۋاتقاندا كاھىنىڭ خىزمەتكارى چىلىپ ئۈچ تىلىق چاڭگاكنى قولىدا تۇتۇپ **14** داش، قازان، داڭقان يا كورىنىڭ ئېچىگە سانچىپ، چاڭگاكتا نېمە ئېلىنغان بولسا كاھىن شۇنى ئۆزىگە ئالاتتى. ئۇلارنىڭ شىلوھنا [قۇربانلىق قىلغىلى] كەلگەن ھەممە ئىسرائىللارغا شۇنداق ئادەتى بولغان. **15** شۇنداقلا ھەتتا ياغنى كۆيدۈرمەستە كاھىنىڭ خىزمەتكارى چىلىپ قۇربانلىق قىلۋاتقان ئادەمگە: ـ كاھىنغا كاۋاپ ئۈچۈن گۆش بەرگىن، چۈنكى ئۇ سەندىن قايناپ پىشقان گۆش قوبۇل قىلمايدۇ، بەلكى خام گۆش لازىم، دەيتتى. **16** ئەگەر قۇربانلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا: ـ ئاۋۋال يېغى كۆيدۈرۈلۈپ بولسۇن، ئاندىن ئېمىنى خالىساڭ شۇنى ئالغىن، دېسە، ئۇ: ـ بولمايدۇ، ماڭا دەرھال بەر! بولمىسا مەجبۇرىي ئالىمەن، دەيتتى؛ **17** شۇنداق قىلىپ بۇ ئىككى ياشنىڭ گۇناھى يەۋھۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ ئېغىر بولغاندى؛ چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن خەق يەۋھۋەردىگارغا ئاتىغان قۇربانلىقلار كۆزگە ئىلىنمايۋاتاتتى. **18** ئەمما ساموئىل نارەسىدە بالا بولۇپ كاناپتىن توقۇلغان بىر ئەفودنى كىيىپ يەۋھۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى. **19** يۇنىڭدىن باشقا ئۇنىڭ ئانىسى ھەر يىلدا ئۇنىڭغا بىر كىچىك تون تىكىپ، ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ئېرى بىلەن بارغاندا ئالغاچ كېلەتتى. **20** ئەلى

ئەلكاناھ ۋە ئايالىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «ئايالىڭىنىڭ پەرۋەردىگارىغا بېغىشلىغىنىنىڭ ئورنىغا ساڭا تۇنجىڭنى باشقا نەسىل بەرگەي، دېدى. ئاندىن بۇ ئىككىسى تۆز تۇيىگە ياندى. **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ھاننانىنى يوقلاپ بەركەتلەپ، تۇ ھامىلدار بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئوغۇل ۋە ئىككى قىز تۇغدى. كىچىك سامۇئىل بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ تۇسۇۋاتاتتى. **22** ئەلى بەك قېرىپ كەتكەندىدى. ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلغا ھەممە قىلغانلىرىنى ئاڭلىدى ھەم جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە خىزمەت قىلىدىغان ئايالار بىلەن ياتقىنىنىمۇ ئاڭلىدى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن شۇنداق ئىشلارنى قىلىسىلەر؟ چۈنكى بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىدىن سىلەرنىڭ يامانلىقىڭلارنى ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **24** بولمايدۇ، ئى ئوغۇللىرىم! مەن ئاڭلىغان بۇ خەۋەر ياخشى ئەمەس، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئازدۇرۇۋېسىلەر. **25** ئەگەر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمگە گۇناھ قىلسا، باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن رەھىم سوراسا بولىدۇ؛ لېكىن ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلسا، كىم ئۇنىڭ گۇناھىنى تىلىيەلەيدۇ؟ ـ دېدى. لېكىن ئۇلار ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشنى نىيەت قىلغانىدى. **26** ئەمما سامۇئىل دېگەن بالا تۆسۈۋاتاتتى، پەرۋەردىگار ھەم ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقانىدى. **27** خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئەلنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مىسىردا، پىرەۋنىڭكىدە تۇرغاندا ئۆزۈمنى ئاتاڭنىڭ جەمەتىگە ئوچۇق ئايان قىلمىدىممۇ؟ **28** مەن ئۇنى كاھىنىم بولۇش، تۆز قۇربانگاھىمدا قۇربانلىق قىلىش، خۇشبۇي يېقىش ۋە مېنىڭ ئالدىمدا ئەفود تونىنى كىيىپ خىزمەت قىلىشقا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تاللىمىغاندىممۇ؟ شۇنىڭدەك مەن ئىسرائىلنىڭ ئوتنا كۆيدۈرىدىغان ھەممە قۇربانلىقلىرىنى ئاتاڭنا تاپشۇرۇپ تەقدىم قىلغان ئەمەسمۇ؟ **29** نېمىشقا مەن بۇيرۇغان، ئۇرالغۇ جايىدىكى قۇربانلىقىم بىلەن ئاشلىق ھەدىيەلىرنى دەپسەندە قىلىسىلەر؟ نېمىشقا خەلقىم ئىسرائىلار كەلتۈرگەن ھەممە ھەدىيەلەرنىڭ ئېسىلدىن تۆزۈلىرىگىلارنى سەمرىتىپ، تۆز ئوغۇللىرىگىلارنىڭ ھۆرمىتىنى مېنىڭكىدىن ئۈستۈن قىلىسەن؟» **30** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن دەرھەققەت سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر مېنىڭ ئالدىمدا خىزمىتىمدە مەڭگۈ ماڭىدۇ، دەپ ئېيتقاندىم؛ لېكىن ئەمدى مەن پەرۋەردىگار شۇنى دەيمەنكى، بۇ ئىش ھازىر مەندىن نېرى بولسۇن! مېنى ھۆرمەت قىلغانلارنى مەن ھۆرمەت قىلىمەن، لېكىن مېنى كەمىستىكەنلەر پەس قارىلىدۇ. **31** مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سېنىڭ بىلىكىڭنى ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىنىڭ بىلىكىنى تەڭ كېسىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەمەتىڭدە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ! **32** سەن ئۇرالغۇ جايىدا دەرد-قايغۇ كۆرىسەن؛ ئىسرائىللار ھەرقانداق ھۇزۇر-بەختنى كۆرگىنى بىلەن، سېنىڭ جەمەتىڭدە ئەبەدگىچە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ. **33** ۋە مەن قۇربانگاھىمنىڭ خىزمىتىدىن ئۈزۈپ تاشلىمىغان ئادىمىڭ بار بولسا، ئۇ كۆزلىرىڭنىڭ خىرەلىشىشى بىلەن جېنىڭنىڭ ئازابلىنىشىغا سەۋەب بولىدۇ. جەمەتىڭدە تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بالاغەتتىن ئۆتمەي تۇرلىدۇ. **34** ساڭا بۇ ئىشلارنى ئىسپاتلاشقا، ئىككى ئوغلۇڭ خوفنىي بىلەن فىنھاسنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان مۇنداق بىر ئالامەت بېشارەت بولىدۇ: ـ ئۇلارنىڭ ئىككىلىسى بىر كۈندە تۇلىدۇ. **35** ئەمما ئۆزۈمگە روھىم ۋە دىلىمدىكى نىيىتىم بويىچە ئىش كۆرىدىغان سادىق بىر كاھىننى تىكلەيمەن؛ مەن ئۇنىڭغا مەزمۇت بىر جەمەت قۇرىمەن؛ ئۇ مېنىڭ مەسىھ قىلغىنىمنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ مېڭىپ خىزمەت قىلىدۇ. **36** شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭ جەمەتىڭدىكىلەردىن ھەربىر تىرىك قالغانلار بىر سەر كۈمۈش ۋە بىر چىشلەم نان تىلەشكە ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەزىم قىلىپ: «كاھىنلىق خىزمەتلىرىدىن ماڭا بىر ئورۇن بەرسىلە، يېگىلى بىر چىشلەم نان تاپاي دەپ ئېيتىدىغان بولىدۇ» دەيدۇ.

3 سامۇئىل دېگەن بالا بولسا ئەلنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇ كۈنلەردە كەم ئىدى؛ ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشلەرمۇ كۆپ ئەمەس ئىدى. **2** ۋە شۇنداق بولىدىكى، بىر كۈنى ئەلى ئورندا ياتقاندىدى (ئۇنىڭ كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەس بولۇپ قالاي دېگەندىدى) **3** خۇدانىڭ چىرىغى تېخى ئۆچمىگەن بولۇپ، سامۇئىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا يېقىنلا يەردە ياتاتتى. **4** پەرۋەردىگار سامۇئىلنى چاقىردى. ئۇ: ـ مانا مەن بۇ يەردە، دېدى. **5** ئۇ ئەلنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم؛ قايتىپ بېرىپ ياتقىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ ياتتى. **6** پەرۋەردىگار يەنە: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم ئى ئوغلۇم، يەنە بېرىپ ياتقىن، دېدى. **7** سامۇئىل پەرۋەردىگارنى تېخى تونۇمىغانىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا تېخى ئايان قىلىنمىغانىدى. **8** لېكىن پەرۋەردىگار يەنە ئۈچىنچى قېتىم: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى، ئۇ قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ مانا مەن، سەن مېنى چاقىردىڭ، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ئەلى پەرۋەردىگار بالىنى چاقىرىپتۇ، دەپ بىلىپ يەتتى. **9** شۇنىڭ بىلەن ئەلى سامۇئىلغا: ـ بېرىپ ياتقىن. ئۇ ئەگەر سېنى چاقىرسا، سەن: ـ ئى پەرۋەردىگار، سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ ئېيتقىن، دېۋىدى، سامۇئىل بېرىپ ئورندا ياتتى. **10** ۋە پەرۋەردىگار كېلىپ يېقىن تۇرۇپ ئىلگىرىكىدەك: ـ «سامۇئىل، سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل: ـ سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **11** پەرۋەردىگار سامۇئىلغا: ـ مانا مەن ئاڭلىغانلارنىڭ ئىككى قۇلىقىنى زىڭلىداتقۇدەك بىر ئىشنى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا قىلماقچىمەن. **12** شۇ كۈندە مەن بۇرۇن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەر توغرىسىدا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، باشتىن ئاخىرغىچە ئادا قىلىمەن! **13** چۈنكى ئۇنىڭگە ئايان بولغان قەبىھلىك ئۈچەيلدىن مەن ئۇنىڭغا، سېنىڭ جەمەتىڭدىن مەڭگۈلۈك ھۆكۈم چىقارماقچىمەن، دەپ ئېيتقانىمەن؛ چۈنكى ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ ئېپلاسلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ ئۇلارنى توسمىدى. **14** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەرگە قەسەم قىلغانمەنكى، ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ قەبىھلىكى مەيلى قۇربانلىق بىلەن بولسۇن، مەيلى ھەدىيە بىلەن بولسۇن كافارەت قىلنمايدۇ، ئەبەدگىچە كەچۈرۈم قىلنمايدۇ، دېدى. **15** سامۇئىل ئەتسىى تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچتى. ئەمما سامۇئىل ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشنى ئەلگە ئېيتىشتىن قورقتى. **16** لېكىن ئەلى سامۇئىلنى چاقىرىپ: ـ ئى سامۇئىل ئوغلۇم، دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن، دەپ جاۋاب بەردى. **17** ئۇ: ـ ئۇ ساڭا نېمە سۆز قىلدى؟ سەندىن ئۆتۈنەي، ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغىن. ئەگەر ئۇنىڭ ساڭا ئېيتقانلىرىنىڭ بىرىنى ماڭا ئېيتماي قويساڭ، خۇدا دېگىنىنى سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرسۈن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق چۈشۈرسۈن! ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل ئۇنىڭغا ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى دەپ بەردى. ئەلى: ـ مانا، ئۇ پەرۋەردىگارىدۇر؛ ئۇ نېمىنى لايىق تاپسا، شۇنى قىلسۇن، دېدى. **19** سامۇئىل ئۆسۈپ چوڭ بولۇۋاتاتتى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىنى يەرىدە قالدۇرمايتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە سامۇئىلنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىرى قىلىپ تىكلەنگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **21** شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆزىنى يەنە ئايان قىلدى. چۈنكى پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆز سۆزۈ- كالامى ئارقىلىق سامۇئىلغا ئۆزىنى ئايان قىلدى؛ ۋە سامۇئىل ئۇنىڭ سۆزىنى پۈتكۈل ئىسرائىلغا يەتكۈزدى.

4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپ ئەبەن-ئەزەرگە يېقىن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. فىلىستىيلەر بولسا ئافەك دېگەن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. **2** فىلىستىيلەر ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشقىلى سەپ تىزىپ تۇردى. جەڭ كېڭەيگەندە ئىسرائىل فىلىستىيلەر ئالدىدا تارمار بولدى؛ فىلىستىيلەر ئۇلارنىڭ جەڭ سەپلىرىدىن تۆت مىڭچە ئادەمنى ئۆلتۈردى. **3** خالايىق بارگاھقا يېنىپ كەلگەندە، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ نېمىشقا پەرۋەردىگار بۈگۈن بىزنى فىلىستىيلەر تەرىپىدىن تارمار قىلدۇردى؟ بىز شىلوھدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قېشىمىزغا ئېلىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئارىمىزدا بولسا، بىزنى دۈشمىنىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. **4** شۇ گەپتىن كېيىن خالايىق شىلوھغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، شۇ يەردىن كېرۇبلارنىڭ ئۆتتۈرىسىدا ئولتۇرغان ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كۆتۈرۈپ كەلدى. شۇنىڭدەك ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنىي بىلەن فىنھاسمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن

بلله كەلدى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى لەشكەرگاھقا ئېلىپ كېلىنگەندە پۈتكۈل ئىسرائىل يەرنى تەۋرەتكۈدەك كۆچلۈك بىر چۇقان كۆتۈرۈشتى. **6** فلىستىيلەر كۆچلۈك تەنتەنە ئاۋازىنى ئاڭلاپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئاڭلانغان بۇ كۆچلۈك چۇقان نېمە ۋەجىدىن چىققاندۇ، دەپ ئېيتىشتى. ئارقىدىنلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەلتۈرۈلگىنىنى بىلىپ يەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن فلىستىيلەر قورقۇپ: ـ ئىلاھلار ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەپتۇ، ھالىمىزغا ۋاي! مۇنداق ئىش بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ بولغان ئەمەس، دېيىشتى. **8** ھالىمىزغا ۋاي! بىزنى بۇ قۇدرەتلىك ئىلاھلارنىڭ قولىدىن كىم قۇتقۇزىدۇ؟ مانا بايۋاقىنا مىسىرلىقلارنى تۈرلۈك بالا-ۋاباللار بىلەن ئۇرغان ئىلاھلار دەل شۇلاردۇر! **9** ئى فلىستىيلەر، تۆزلىرىڭلارنى جەسۇر كۆرسىتىپ ئەركەكتەك ئۇرۇشۇڭلار. بولمىسا، ئىبرانىيلار بىزگە قۇل بولغاندەك بىز ئۇلارغا قۇل بولمىز؛ ئەركەكتەك بولۇپ جەڭ قىلىڭلار! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن فلىستىيلەر ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىل تارمار قىلىنىپ، ھەربىرى تەرەپ-تەرەپكە ئۆز چېدىرىغا بەدەر قاچتى. جەڭدە قاتتىق قىرغىنچىلىق بولۇپ، ئىسرائىلدىن ئوتتۇز مىڭ پىيادە ئەسكەر ئۆلتۈرۈلدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتتى ۋە ئەلىنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلتۈرۈلدى. **12** شۇ كۈنى بىر بنيامىنلىق جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كىيىم-كېچەكلىرى يىرتىق، ئۈستىبېشى توپا-چاڭ ھالدا شىلوھقا يۈگۈرۈپ كەلدى. **13** ئۇ يېتىپ كەلگەندە، مانا ئەلى يولنىڭ چېتىدە تۈز ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇپ تاقىق-تاق بولۇپ كۈتۈۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ غېمىدە پەرىشان ئىدى. ئۇ كىشى خەۋەرنى يەتكۈزگىلى شەھەرگە كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر پەريات-چۇقان كۆتۈردى. **14** ئەلى پەريات ساداسىنى ئاڭلاپ: ـ بۇ زادى نېمە ۋاراڭ-چۇرۇڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ كىشى ئالدىراپ كېلىپ ئەلىگە خەۋەر بەردى **15** (ئەلى توقسان سەككىز ياشقا كىرگەن، كۆزلىرى قېتىپ قالغان بولۇپ، كۆرمەيتتى). **16** ئۇ كىشى ئەلىگە: ـ مەن جەڭدىن قايتىپ كەلگەن كىشىمەن، بۈگۈن جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كەلدىم، دېدى. ئەلى: ـ ئى ئوغلۇم، نېمە ئىش يۈز بەردى؟ ـ دەپ سوردى. **17** خەۋەرچى جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىل فلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچتى. خەلق ئارىسىدا قاتتىق قىرغىنچىلىق بولدى! سېنىڭ ئىككى ئوغلۇڭ، خوفنى بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلدى ھەمدە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىمۇ ئوغلا بولۇپ كەتتى، دېدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، خەۋەرچى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تىلغا ئالغاندا، ئەلى دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى ئورۇندۇقتىن كەينىگە يېقىلىپ چۈشۈپ، بوينى سۇنۇپ ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىپ، بەدىنىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇ قىرىق يىل ئىسرائىلنىڭ ھاكىمى بولغانىدى. **19** ئۇنىڭ كېلىنى، يەنى فىنھاسنىڭ ئايالى ھامىلدار بولۇپ تۇغۇشقا ئاز قالغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئوغلا بولۇپ كەتكەنلىكى ۋە قېينئاتىسى بىلەن ئېرىنىڭمۇ ئۆلگەنلىك خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، بىردىنلا قاتتىق تولغاق تۇتۇپ، پۈكۈلۈپ بالىنى تۇغدى. **20** ئۇ ئۆلەي دەپ قالغاندا، چۆرىسىدە تۇرغان ئايالىلار: ـ قورقمغىن، سەن ئوغۇل بالا تۇغدۇڭ، دېدى. لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابمۇ بەرمىدى ھەم كۆڭۈل بۆلمىدى. **21** ئۇ: «شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى» دەپ بالىغا «ئىخابود» دەپ ئىسىم قويدى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتكەن ھەم قېينئاتىسى بىلەن ئېرىنمۇ ئۆلگەنىدى. **22** ئۇ يەنە: ـ شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتتى! ـ دېدى.

5 فلىستىيلەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوغلا ئېلىپ، ئۇنى ئەبەن-ئەزەردىن ئېلىپ ئاشدودقا باردى. **2** ئۇ يەردە فلىستىيلەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ داگون بۇتخانىسىغا ئەكىرىپ، داگون دېگەن بۇتنىڭ يېنىغا قويدى. **3** ئاشدوددىكىلەر ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا داگون بۇتى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى. شۇڭا ئۇلار داگون بۇتنى ئېلىپ يەنە ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇپ قويدى. **4** لېكىن ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا، داگون پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى؛ داگوننىڭ بېشى ھەم قوللىرى بوسۇغىدا چېقىلغانىدى؛ داگوننىڭ پەقەت بېلىقسىمان تېنى قالغانىدى. **5** شۇڭا بۇگۈنگە قەدەر ئاشدودتا يا داگوننىڭ كاھىنلىرى بولسۇن يا داگوننىڭ بۇتخانىسىغا كىرگۈچىلەر بولسۇن، داگوننىڭ بوسۇغىسىغا دەسسىمەيدۇ. **6** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاشدوددىكىلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق چۈشۈپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىپ، ئاشدود بىلەن ئەتراپىدىكىلەرنى ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇردى. **7** ئاشدوددىكىلەر بۇلارنى كۆرۈپ: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىزلەردە تۇرمىسۇن! چۈنكى ئۇنىڭ قولى بىزنى ۋە ئىلاھىمىز داگوننى قاتتىق بېسىۋالدى، دېيىشتى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فلىستىيلەرنىڭ ھەممە غوجىلىرىنى چاقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلاردىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق بىر تەرەپ قىلىمىز؟ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتقا چەت يول بىلەن يۈتكەلسۇن، دەپ جاۋاب بېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەرگە چەت يول بىلەن يۈتكىدى. **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇنى چەت يول بىلەن يۈتكىگەندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇ ئەھدىرگە چۈشۈپ كىشىلەرنى قاتتىق سارىسىمگە چۈشۈردى. ئۇ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭلارغىچە ئەھدىدىكىلەرنى ئۇردى، ئۇلار ھۇررەك كېسىلىگە گىرىپتار بولدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئەكرونغا ئەۋەتتى. لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئەكرونغا يېتىپ كەلگەندە، ئەكروندىكىلەر پەرياد قىلىپ: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئولتۇرۇش ئۈچۈن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بىزگە يۈتكىدى! ـ دېدى. **11** ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فلىستىيلەرنىڭ غوجىلىرىنى قىچقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلارغا: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئولتۇرمەسلىكى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەردىن ئۆز جايىغا كەتكۈزۈڭلار، دېدى، چۈنكى قاتتىق ۋەھىمە شەھەرنى باسقانىدى؛ خۇدانىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تولىمۇ ئېغىر چۈشكەنىدى. **12** ئۆلمىگەن ئادەملەر بولسا ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇرۇلۇپ، شەھەرنىڭ پەريادى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

6 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى فلىستىيلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە ئاي ئۇردى. **2** فلىستىيلەر كاھىنلار بىلەن پالچىلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق قىلىمىز؟ ئۇنى قانداق قىلىپ ئۆز جايىغا ئەۋەتەيلىمىز؟ يول كۆرسىتىڭلار، دېدى. **3** ئۇلار: ـ ئەگەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ ئەۋەتسەڭلار، قۇرۇق ئەۋەتمەڭلار، ھېچ بولمىغاندا ئۆنىڭ بىلەن بىر «ئىنائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى بىرگە ئەۋەتىشىڭلار زۆرۈردۇر، دېدى. شۇنداق قىلغاندا شىپا تاپىسىلە، شۇنداقلا ئۆنىڭ قولىنىڭ نېمە ئۈچۈن سىلەردىن ئايرىلمىغانلىقىنى بىلىسىلەر، دېدى. **4** ئۇلار: ـ بىز نېمىنى ئىنائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ ئەۋەتىمىز؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ فلىستىيلەرنىڭ غوجىلىرىنىڭ سانى بەش؛ شۇڭا بەش ئالتۇن ھۇررەك ۋە بەش ئالتۇن چاشقان ياساپ ئەۋەتىڭلار؛ چۈنكى سىلەرگە ۋە غوجاڭلارغا ئوخشاشلا بالا-قازا چۈشتى. **5** ھۇررەكلىرىڭلارنىڭ شەكلىنى ۋە زېمىنىڭلارنى ۋەيران قىلىدىغان چاشقانلارنىڭ شەكلىنى نەقىش قىلىپ ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەلكىم سىلەرنىڭ، ئىلاھلىرىمىزنىڭ ۋە زېمىنىڭلارنىڭ ئۈستىنى باسقان قولىنى يېنىكلىتەرمىكەن: ـ **6** مىسىرلىقلار بىلەن پىرەۋن ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلغاندەك سىلەرمۇ نېمىشقا ئۆز كۆڭۈلۈڭلارنى قاتتىق قىلىسىلەر؟ ئۇ مىسىرلىقلارغا زور قاتتىق قولۇلۇق كۆرسەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئىسرائىلارنى قويۇپ بەرمىدىمۇ، ئۇلار شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كەتمىدىمۇ؟ **7** ئەمدى يېڭى بىر ھارۋا ياساپ، تېخى بويۇنتۇرۇققا كۆندۈرۈلمىگەن موزايلىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇڭلار، ئۇلاردىن موزايلىرىنى ئايرىپ، ئۆيدە ئېلىپ قېلىڭلار، **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ھارۋىغا سېلىڭلار، ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتىدىغان ئىنائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىدىغان ئالتۇن بۇيۇملارنى بىر قاپقا سېلىپ ساندۇققا يانداپ قويۇڭلار ۋە ساندۇقنى شۇ يېتى ماڭدۇرۇڭلار، **9** ئاندىن قاراپ تۇرۇڭلار. ئەگەر ھارۋا ئىسرائىل چېگرىسىدىكى يول بىلەن بەيت-شەمەشكە ماڭسا، بىزگە كەلگەن شۇ چوڭ بالا-قازانى چۈشۈرگۈچىنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار بولىدۇ. ئۇنداق بولمىسا، بىزنى ئۇرغان ئۇنىڭ قولى ئەمەس، بەلكى بىزگە چۈشكەن تاسادىپىلىق بولىدۇ، خالاس، دېيىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن فلىستىيلەر

شۇنداق قىلدى. تۆلار موزايلىق شىككى ئىنەكنى ھارۇغا قوشۇپ، موزايلىرنى تۆيدە سولاپ قويۇپ، 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھارۇغا سېلىپ، ئالتۇن چاشقان ۋە قۇيما ھۇررەكلەر قاچىلانغان قاپنى تۆنىگىگە ياناداب قويدى. 12 ئىنەكلەر بەيت-شەمەشكە باردىغان يول بىلەن تۆدۈل يۈرۈپ كەتتى. تۆلار كۆتۈرۈلگەن يول بىلەن ماكىغاچ مۇرەيتتى، يا ئوڭ تەرەپكە يا سول تەرەپكە قېيىپ كەتمىدى. فىلىستىيلەرنىڭ غوجىلىرى تۆلارنىڭ ئارقىسىدىن بەيت-شەمەشنىڭ چېگرىسىغىچە باردى. 13 بەيت-شەمەشتىكىلەر جىلغىدا بۇغداي ئورۇۋاتاتتى، تۆلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ ئەھدە ساندۇقىنى كۆرۈپ خۇش بولۇشتى. 14 ھارۇا بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىغا كېلىپ، ئۇ يەردىكى بىر چوڭ تاشنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى. تۆلار ھارۇنى چېقىپ، شىككى ئىنەكنى يەپۈردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. 15 لاۋىيلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئالتۇن بۇيۇملار بار قاپنى چۈشۈرۈپ چوڭ تاشنىڭ ئۈستىگە قويدى. شۇ كۈنى بەيت-شەمەشتىكىلەر پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى قىلدى. 16 فىلىستىيلەرنىڭ بەش غوجىسى بۇلارنى كۆرۈپ شۇ كۈنى ئەكرونغا قايتىپ كەتتى. 17 فىلىستىيلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ بەرگەن ئالتۇن ھۇررىكى: ـ ئاشدود ئۈچۈن بىر، گازا ئۈچۈن بىر، ئاشكېلون ئۈچۈن بىر، گات ئۈچۈن بىر ۋە ئەكرون ئۈچۈن بىر ئىدى. 18 ئالتۇن چاشقانلارنىڭ سانى بولسا فىلىستىيلەرنىڭ بەش غوجىسىغا تەۋە بارلىق شەھەرنىڭ سانى بىلەن باراۋەر ئىدى. بۇ شەھەرلەر سېپىللىق شەھەرلەر ۋە ئۆلارغا قاراشلىق سەھرا- كەنتلەرنى، شۇنداقلا ئۆلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قويغان چوڭ چەمەنزارغىچە ھەمە جاينى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. بۇ چەمەنزار ھازىرمۇ بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىدا بار. 19 ئەمما بەيت-شەمەشتىكىلەر ئۆز مەيلىچە ئەھدە ساندۇقنىڭ قارىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئۆلاردىن يەتمىش ئادەمنى، جۈملىدىن چوكلاردىن ئەلىكنى ئۆلدى. پەرۋەردىگار خەلقىنى مۇنداق قاتتىق ئۇرغانلىقى ئۈچۈن پۇتۇن خەلق ماتەم تۇتتى. 20 بەيت-شەمەشتىكىلەر: ـ بۇ مۇقەددەس خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كىم تۇرە ئۇرالايدۇ؟ ئەھدە ساندۇقى بىزنىڭ بۇ يەردىن كىمنىڭ قېشىغا ئاپىرىلىشى كېرەك؟ ـ دېدى. 21 ئاندىن تۆلار كىرىئات-يېئارىمدىكىلەرگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: ـ فىلىستىيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ بەردى. بۇ يەرگە كېلىپ ئۆزى ئۆزۈڭلارغا ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى.

7 شۇنىڭ بىلەن كىرىئات-يېئارىمدىكى ئادەملەر كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىپ، دۆڭنىڭ ئۈستىدىكى ئابىناداۋنىڭ ئۆيىدە قويدى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئىزارنى ئەھدە ساندۇقىغا قاراشقا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېكىتتى. 2 ئەھدە ساندۇقى كىرىئات-يېئارىمدا قويۇلغاندىن تارتىپ ئۇزۇن ۋاقىت، يەنى يىگىرمە يىل ئۆتتى. ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى پەرۋەردىگارنى سېغىندى. 3 ۋە ساموئىل ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە: ـ ئەگەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ياتلارنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ئاشتاروتلارنى ئۆز ئاراڭلاردىن يوقىتىپ، كۆڭۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا باغلاپ، خاس ئۆزىڭ ئىبادەتىدىلا بولساڭلار ئۇ سىلەرنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل باتاللار بىلەن ئاشتاروتلارنى تاشلاپ خاس پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتىدىلا بولدى. 5 ئاندىن ساموئىل: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلنى مىزپاھ شەھىرىگە جەم قىلساڭلار، مەن سىلەر ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئا قىلاي، دېدى. 6 ئەمدى ئۇلار مىزپاھقا جەم بولۇپ، ئۇ يەردە سۇ تارتىپ ئۇنى پەرۋەردىگار ئالدىغا قويدى ۋە ئۇ كۈنى روزا تۇتۇپ: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ساموئىل مىزپاھتا ئىسرائىللارنىڭ ئەرز-دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 7 فىلىستىيلەر ئىسرائىللارنىڭ مىزپاھدا جەم بولغانلىقى ئاڭلىدى، فىلىستىيلەرنىڭ غوجىلىرى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى. ئىسرائىللار بۇنى ئاڭلاپ فىلىستىيلەردىن قورقتى. 8 ئىسرائىللار ساموئىلغا: ـ بىز ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا ندا قىلىشتىن توختىمىغىن، دېدى. 9 ساموئىل ئانىسىنى ئېمۇاتقان بىر قوزىنى ئېلىپ تولۇق بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ پەرۋەردىگارغا سۇندى، ساموئىل ئىسرائىلنىڭ ھەققىدە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى، پەرۋەردىگار دۇئاسىنى ئاڭلىدى. 10 ساموئىل كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلۋاتقاندا فىلىستىيلەر ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى يېقىنلاپ كەلدى. لېكىن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى فىلىستىيلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق گۈلدۈرماما گۈلدۈرلىتىپ ئۆلارنى ئالاقزادە قىلىۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئىسرائىل ئالدىدا تارمار بولدى. 11 ئىسرائىللار مىزپاھتىن چىقىپ ئۆلارنى بەيت-كارنىڭ تۆۋىگىچە قوغلاپ قىردى. 12 ئۇ ۋاقىتتا ساموئىل بىر تاشنى ئېلىپ، ئۇنى مىزپاھ بىلەن شەنئىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەپ: ـ «پەرۋەردىگار بىزگە ھازىرغىچە ياردەم بېرىۋاتىدۇ» ـ دەپ ئۇنى ئەبەن-ئەزەر دەپ ئاتىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر بىسىقىپ ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا يەنە تاجاۋۇز قىلمىدى؛ ساموئىل [ھاكىم] بولغان بارلىق كۈنلەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى فىلىستىيلەرنىڭ ئۈستىگە قارشى بولدى؛ 14 شۇنداق قىلىپ ئەكروندىن تارتىپ گاتقىچە فىلىستىيلەر ئىسرائىلدىن ئېلىۋالغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلغا ياندۇرۇلدى؛ شەھەرلەرگە تەۋە زېمىنلارنىمۇ ئىسرائىل فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن ياندۇرۇپ ئالدى. بۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل بىلەن ئاموريلار ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 15 ساموئىل بولسا پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى سوربدى. 16 ھەر يىلى ئۇ بەيت-ئەل، گىلگال ۋە مىزپاھلارنى ئايلىنىپ، مۇشۇ يەرلەردە ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. 17 ئاندىن ئۇ راماھقا يېنىپ باراتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شۇ يەردە ئىدى ھەم ئۇ ئۇ يەردىمۇ ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. ئۇ ئۇ يەردىمۇ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغانىدى.

8 شۇنداق بولدىكى، ساموئىل قېرىغاندا ئوغۇللىرىنى ئىسرائىلغا ھاكىم قىلىپ قويدى. 2 ئۇنىڭ ئۇنجىسىنىڭ ئىسمى يوئېل بولۇپ، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىياھ ئىدى. بۇلار بەئەر-شىبادا ھاكىملىق قىلدى. 3 لېكىن ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يوللىرىدا يۈرمەيتتى، بەلكى مەنپەئەتنى كۆزلەپ ئېزىپ، پارىلارنى يەپ، ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى. 4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى راماھدا جەم بولۇپ ساموئىلنىڭ قېشىغا كېلىپ 5 ئۇنىڭغا: ـ مانا سەن قېرىدىڭ، ئوغۇللىرىڭ بولسا سېنىڭ يوللىرىڭدا يۈرمەيدۇ. بارلىق ئەللەردە بولغاندەك ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. 6 ئۇلارنىڭ «ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن» دېگىنى ساموئىلنىڭ كۆڭلىگە ئېغىر كەلدى. ساموئىل پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىۋىدى، 7 پەرۋەردىگار ساموئىلغا جاۋابەن: ـ خەلق ساڭا ھەرنېمە ئېيتسا ئۇلارغا قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئەمەس، بەلكى «ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن» دەپ مېنى تاشلىدى. 8 مەن ئۇلارنى مىسىردىن چىقارغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن. ئەمدى ئۇلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ سۆزىگە ئۇنىغىن. لېكىن ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۇلارنى قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگىن، دېدى. 10 ساموئىل ئۆزىدىن بىر پادىشاھ سوربغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 11 ئۇ: ـ ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۇتىدىغان يولى مۇنداق بولىدۇ: ـ ئۇ ئوغۇللىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا قويۇپ، جەڭ ھارۇلىرىنى ھەيدەشكە، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بولۇشقا سالىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ھارۇلىرىنىڭ ئالدىدا يۈگۈردىدۇ؛ 12 ئۇلارنى ئۆزى ئۈچۈن مىڭ بېشى ۋە ئەللىك بېشى بولۇشقا، يېرىنى ھەيدەشكە، ھوسۇلىنى ئورۇشقا، جەڭ قوراللىرى بىلەن ھارۇا ئەسۋابلىرىنى ياساشقا سالىدۇ. 13 قىزلىرىڭلارنى ئەتىر ياساشقا، تاماق ئېتىشكە ۋە نان يېقىشقا سالىدۇ. 14 ئەڭ ئېسىل زېمىنلىرىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار بىلەن زەيتۇنلۇقلىرىڭلارنى تارتىۋېلىپ ئۆز خىزمەتكارلىرىغا بېرىدۇ. 15 ئۇ ئۇرۇقۇڭلاردىن، ئۈزۈمزارلىرىڭلارنىڭ ھوسۇلىدىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئۆزىنىڭ غوجىدارلىرى ۋە خىزمەتكارلىرىغا بۇلۇپ بېرىدۇ. 16 ئۇ قۇللىرىڭلار، دېدەكلىرىڭلار، ئەڭ كېلىشكەن يىگىتلىرىڭلارنى ۋە ئېشەكلىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا سالىدۇ. 17 ئۇ قويلىرىڭلاردىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئالىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى بولىسىلەر. 18 سىلەر ئۇ كۈندە ئۆزۈڭلارغا ئاللىغان پادىشاھ تۈپەيلىدىن پەريات كۆتۈرىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇ كۈنىدە سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ، دېدى. 19

خەلق بولسا ساموئىلنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي: ـ ياق، بەلكى ئۇستىمىزگە سەلتەنەت قىلدىغان بىر پادىشاھ بولسۇن، دېدى. 20 ـ شۇنداق قىلىپ بىز باشقا ھەربىر ئەللەرگە ئوخشاش بولىمىز؛ بىزنىڭ پادىشاھىمىز ئۇستىمىزدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، بىزنى باشلايدۇ ۋە بىز ئۇچۇن جەڭ قىلىدۇ، دېدى. 21 ساموئىل خەلقنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا يەتكۈزدى. 22 پەرۋەردىگار ئەمدى ساموئىلغا: ـ سەن ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارغا بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. ساموئىل ئىسرائىلارغا: ـ ھەربىرىڭلار تۆز شەھىرىڭلارغا قايتىڭلار، دېدى.

9 بنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئاتلىق بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئابىئەلنىڭ ئوغلى، ئابىئەل زېرورنىڭ ئوغلى، زېرور بىكوراتنىڭ ئوغلى، بىكورات ئافىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئافىيا بولسا بنيامىنلىق ئىدى. ئۇ تۆزى باتۇر ۋە دۆلەتمەن كىشى ئىدى. 2 كىشنىڭ ساۋۇل ئىسملىك، ئېسىل ۋە خۇشخۇي بىر ئوغلى بار ئىدى. ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۇنىڭدىن چىرايلىق ئادەم يوق ئىدى؛ ئۇ شۇنداق ئېگىز بويلۇق ئەر ئىدىكى، خەلقنىڭ ھەرقانداقتى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمەيتتى. 3 ساۋۇلنىڭ ئاتىسى كىشنىڭ ئېشەكلىرى يىتىپ كەتكەندى. بۇنىڭ بىلەن كىش ئوغلى ساۋۇلغا: ـ سەن خىزمەتكارلاردىن بىرنى تۇزۇڭ بىلەن بىللە تېلىپ، ئېشەكلەرنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. 4 ئۇلار يېرىپ ئەفرائىم ئېدىرلىقىدىن ئوتۇپ، شالىشاھ زېمىنىنى كېزىپ، ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ ئۇلار شائالىم زېمىنىدىمۇ ئوتتى، ئېشەكلەر ئۇ يەردىمۇ يوق ئىدى. ئاندىن بنيامىن زېمىنىنى كېزىپ ئوتتى، ئۇلارنى يەنە تاپالمىدى. 5 ئۇلار زۇف زېمىنىغا يەتكەندە ساۋۇل ئۆزى بىلەن كەلگەن خىزمەتكارىغا: ـ بولە، ئۆيگە يانايلى؛ بولمىسا ئاتام ئېشەكلەردىن ئەنسىرەمەي، ئەكسىچە بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ كېتەرمىكى، دېدى. 6 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مانا، بۇ شەھەردە خۇدانىڭ بىر ئادىمى بار. ئۇ مۇھتەرەم بىر ئادەم، ھەر نېمە دېسە ئەمەلگە ئاشىماي قالمايدۇ. ئەمدى ئۇ يەرگە بارايلى؛ ئۇ بىزگە باردىغان يولىمىزنى كۆرسىتىپ قويارمىكەن، دېدى. 7 شۇڭا ساۋۇل خىزمەتكارىغا: ـ لېكىن ئۇنىڭ يېنىغا بارساق ئۇ كىشىگە نېمە بېرىمىز؟ چۈنكى خۇرجۇنلىرىمىزدا نان تۈگەپ قالدى، قولىمىزدا خۇدانىڭ ئادىمىگە بەرگۈدەك سوۋغىتىمىز يوق. يېنىمىزدا يەنە نېمە بار؟ ـ دېدى. 8 خىزمەتكار ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا قولۇمدا چارەك شەكەل كۈمۈش بار. ماڭىدىغان يولىمىزنى دەپ بەرسۇن، خۇدانىڭ ئادىمىگە شۇنى بېرەي، دېدى 9 (بۇرۇن ئىسرائىلدا بىر ئادەم خۇدادىن يول سورىماقچى بولسا: ـ كېلىڭلار، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ قېشىغا بارايلى، دەيتتى. ھازىر «پەيغەمبەر» دېگەننى ئۆتكەن زاماندا «ئالدىن كۆرگۈچى» دەيتتى). 10 ساۋۇل خىزمەتكارىغا: ـ مەسلىھەتىڭ ياخشى بولدى. بىز ماڭايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئادىمى تۇرغان شەھەرگە باردى. 11 ئۇلار شەھەرگە چىقىدىغان يولدا كېتىۋاتقاندا، سۇ تارتقىلى چىققان بىرنەچچە قىزغا ئۇچرىدى ۋە ئۇلاردىن: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مۇشۇ يەردىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 12 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق. مانا ئۇ ئالدىڭلاردا تۇرىدۇ؛ تېز بېرىڭلار، چۈنكى خالايىق بۈگۈن [شەھەرنىڭ] ئۇقىرى جايىدا قۇربانلىق قىلماقچى، شۇڭا ئۇ بۈگۈن شەھەرگە كىردى. 13 ئۇ [قۇربانلىقتىن] يېيىشكە تېخى يۇقىرى جايغا چىقماي تۇرۇپلا، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە ئۇچرىشىسىلەر. خەلق ئۇ كەلمىگۈچە تائام يېمەيدۇ، چۈنكى ئۇ تاۋۇلۇق قۇربانلىقنى بەركەتلەيدۇ؛ ئاندىن چاقىرلىغان مېھمانلار تائامغا ئېغىز تېگىدۇ. ھازىر چىقىڭلار، چۈنكى بۇ دەل ئۇنى تاپقىلى بولىدىغان ۋاقىت، دېدى. 14 ئۇلار شەھەرگە چىقىپ شەھەر مەركىزىگە كەلگەندە، مانا ساموئىل يۇقىرى جايغا چىقىشقا ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. 15 پەرۋەردىگار ساۋۇل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى ساموئىلغا: 16 ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بنيامىن زېمىنىدىن بىر ئادەمنى ئەۋەتەمەن. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ پەريادى ماڭا يەتكىنى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىپات بىلەن قاريدىم، ـ دېدى. 17 ساموئىل ساۋۇلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدۇ، دەپ ئىزھار قىلدى. 18 ساۋۇل دەرۋازىدا تۇرغان ساموئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ: سىلدىن سوراي، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ ئۆيى نەدە، دەپ سوردى. 19 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مەن تۇرۇۋم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايغا چىققىن. بۈگۈن سىلەر مەن بىلەن تائام يەيسىلەر؛ ئەتە سېنى ئۇزۇتۇپ چىقىتاندا، كۆڭلۈڭدىكى ھەربىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرەي، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 20 ئەمما ئۈچ كۈن بۇرۇن يىتىپ كەتكەن ئېشەكلەردىن بولسا، ئەندىشە قىلمىغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 21 ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بنيامىندىن، جەمەتىمۇ بنيامىن قەبىلىسى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىكى تۇرسا؟ نېمە ئۈچۈن بۇ سۆزلەرنى ماڭا دەيلا؟ ـ دېدى. 22 ساموئىل بولسا ساۋۇلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا تۈيگە كىردى ۋە ئۇلارنى چاقىرلىغانلارنىڭ ئارىسىدا تۇردە ئولتۇرغۇزدى. ئۇلار ئوتتۇزچە ئادەم ئىدى. 23 ساموئىل ئاشپەزگە: ـ مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا تاپشۇرغان ھېسلىقى تائامنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ تاجرىشلىغان قولنى ئېلىپ ساۋۇلنىڭ ئالدىغا قويدى. ساموئىل: ـ مانا، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى شۇدۇر! ئۇنى ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقنى چاقىرغان چېغىمدا ئاتايىن ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ بېكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈنى ساۋۇل بىلەن ساموئىل تاماقتا بىللە بولدى. 25 ئۇلار يۇقىرى جايدىن چۈشۈپ شەھەرگە كەردى، [ساموئىل] ئۆگىدە ساۋۇل بىلەن سۆزلەشتى. 26 ئەتىسى تاڭ شەھەردە ئورۇندىن تۇرغاندا ساموئىل ساۋۇلنى ئۆگىدىن چاقىرىپ: ـ تۇرنۇڭدىن تۇر، مەن سېنى ئۇزۇتۇپ قويايلى، دېدى. ساۋۇل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، ـ ھەم ئۇ ساموئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. 27 ئۇلار شەھەرنىڭ ئايىغىنا كېتىۋاتقاندا، ساموئىل ساۋۇلغا: خىزمەتكارغا ئالدىمىزدا ماڭغاچ تۇرغىن، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى. ئۇ شۇنداق قىلدى. ئاندىن ساموئىل: ـ سەن تۇرۇپ تۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

10 ساموئىل بىر مايى كومزىكىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا تۆكۈپ ئۇنى سۈيۈپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا بۇ، پەرەۋەردىگارنىڭ سېنى تۆز مىراسىغا ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىنى ئەمەسمۇ؟ 2 سەن بۈگۈن مەندىن ئايرىلغاندىن كېيىن بنيامىن زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى زەلزاھغا يېتىپ بارغىنىڭدا راھىلەنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ساڭا ئىككى كىشى ئۇچرايدۇ؛ ئۇلار ساڭا: «سەن ئىزدەپ بارغان ئېشەكلەر تېپىلدى، ۋە مانا، ئاتاڭ ئېشەكلەردىن غەم قىلماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن: ئوغلۇمنى قاندا قىلىپ تاپارمەن، دەپ ئەنسىرىمەكتە» دەپ ئېيتىدۇ. 3 سەن ئۇ يەردىن مېڭىپ، تابوردىكى دۇب دەرىخىگە يەتكەندە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىش ئۈچۈن بەيت-ئەلگە چىقىپ كېتىۋاتقان ئۈچ كىشىگە ئۇچرايسەن. ئۇلاردىن بىرى ئۈچ ئوغلاق، بىرى ئۈچ نان ۋە يەنە بىرى بىر تۇلۇم شارابنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. 4 ـ ئۇلار ساڭا سالام قىلىپ ئىككى نانىنى سۈندۈ؛ سەن بەرگىنىنى قوللىرىدىن ئالغىن. 5 ئاندىن سەن «خۇداغا [ئاتالغان] گىبىئاھ شەھەرگە بارسەن (ئۇ يەردە فىلىستىيلەرنىڭ بىر لەشكەرگاھى بار)؛ سەن شۇ شەھەرگە كەلسەڭ چىلتار، تەمبۇر، نەي ۋە لىرىلارنى كۆتۈرۈپ يۇقىرى جايدىن چۈشكەن بىر بۆلەك پەيغەمبەرلەر ساڭا ئۇچرايدۇ. ئۇلار بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ، سەن ئۇلار بىلەن بىرلىكتە بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىسەن ۋە يېڭى بىر ئادەم بولىسەن. 7 مۇشۇ ئالامەتلەر ساڭا كەلگەندە، قولۇڭدىن نېمە كەلسە شۇنى قىلغىن. چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر. 8 ئاندىن مەندىن ئىلگىرى گىلگالغا چۈشۈپ بارسەن. مانا، مەن ھەم ھېنىڭغا چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۇنۇش ۋە ئىناق قۇربانلىقلار قىلىش ئۈچۈن كېلىمەن. مەن ئېنىڭغا بېرىپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكىنى ئۇقتۇرمىغۇچە، مېنى يەتە كۈن ساقلاپ تۇرغىن». 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇرۇلۇپ ساموئىلدىن ئايرىلغاندا خۇدا ئۇنىڭغا يېڭى بىر قەلب ئاتا قىلدى؛ ۋە بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئاشۇ كۈنى ئەمەلدە كۆرسىتىلدى. 10 ئۇلار گىبىئاھىغا يېتىپ كەلگەندە مانا، بىر بۆلەك پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا ئۇچرىدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى، بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلىشقا باشلىدى. 11 ئۇنى ئىلگىرى تونۇيدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ

پەيغەمبەرلەرنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلغىنىنى كۆرگەنده تۆلار بىر-بىرىگە: ـ كىشىنىڭ ئوغلىغا نېمە بولۇپتۇ؟ ساتۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىن بىرى بولدىمۇ نېمە؟ ـ دېيىشتى. **12** ئەمما يەرلىك بىر ئادەم: ـ بۇلارنىڭ ئاتىلىرى كىملەر؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن: «ساتۇلمۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىمىدۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى. **13** ئەمدى ساتۇل بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، يۇقىرى جايغا چىقىپ كەتتى. **14** ساتۇلنىڭ تاغىسى ئۇنىڭدىن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارىدىن: ـ نەگە بېرىپ كەلدىڭلار؟ دەپ سوريدى. ئۇ: ـ ئېشەكلەرنى ئىزدىگىلى چىقتۇق، لېكىن ئۇلارنى تاپالمايمىز دەپ ساموئىلنىڭ قېشىغا باردۇق، دېدى. **15** ساتۇلنىڭ تاغىسى: ـ ساموئىلنىڭ سىلەرگە نېمە دېگىنىنى ماڭا ئېيتىپ بەرگىنە، دېدى. **16** ساتۇل تاغىسىغا: ـ ئۇ جەزىم بىلەن بىرگە ئېشەكلەر تېپىلدى، دەپ خەۋەر بەردى، دېدى. لېكىن ساموئىلنىڭ پادىشاھلىق ئىشى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزىنى ئۇنىڭغا دەپ بەرمىدى. **17** ساموئىل ئەمدى خەلقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا جەم بولۇڭلار دەپ، مىزپاھقا چاقىردى. **18** ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سىلەر ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، سىلەرگە زۇلۇم قىلغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم. **19** لېكىن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرنى بېشىڭلارغا چۈشكەن بارلىق بالا-ئېشىپەتلەردىن ۋە بارلىق مۇشەققەتلەردىن قۇتقۇزغۇچى خۇدايىڭلاردىن ۋاز كېچىپ ئۇنىڭغا: «ياق! ئۆستىمىزگە بىر پادىشاھ بېكىتىپ بەرگەيسەن» ـ دېدىڭلار. ئەمدى تۇرۇڭلارنى قەبىلىڭلار بويىچە، جەمەتىڭلار بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىڭلار» ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى ئالدىغا جەم قىلىپ، چەك تاشلىۋىدى، چەك بىنيامىن قەبىلىسىگە چىقتى. **21** ئۇ بىنيامىن قەبىلىسىنى جەمەت-جەمەتلىرى بويىچە ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ چەك تاشلىۋىدى، چەك ماترىنىڭ جەمەتىگە چىقتى. ئاندىن كېيىن يەنە چەك تاشلىۋىدى، كىشىنىڭ ئوغلى ساتۇلغا چىقتى. ئۇلار ئۇنى ئىزدىۋىدى، ئەمما ئۇنى تاپالمىدى. **22** شۇڭا ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يەنە: ـ ئۇ كىشى بۇ يەرگە كېلەمدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ مانا، ئۇ يۈك-تاقالارنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى، دېدى. **23** شۇڭا ئۇلار يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ خەلقتىنمۇ ئېگىزىرىدا تۇرغاندا خالايىقىنىڭ بوۋى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمىدى. **24** ساموئىل بارلىق خەلققە: ـ ئەمدى پەرۋەردىگار تاللىغان كىشىگە قارا!ڭلار! دەرۋەقە بارلىق خەلقنىڭ ئىچىدە ئۇنىڭغا يېتىدىغان بىرسى يوقتۇر، دېدى. ۋە خەلقنىڭ ھەممىسى: ـ پادىشاھ ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **25** ساموئىل خەلققە پادىشاھلىق ھوقۇق-قانۇنلىرىنى ئۇقتۇردى ۋە ئۇنى ئورام يازما قىلىپ يېزىپ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. ئاندىن ساموئىل ھەممە خەلقنى، ھەرقايىسىنى ئۆز ئۆيلىرىگە قايتۇردى. **26** ساتۇلمۇ ھەم گىبئىئاھدىكى ئۆيىگە قايتتى؛ كۆڭۈللىرى خۇدا تەرىپىدىن تەسىرلەندۈرۈلگەن بىر تۈركۈم باتۇر كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. **27** لېكىن بىرنەچچە رەزىل كىشى: ـ بۇ كىشى قانداقمۇ بىزنى قۇتقۇزالىسۇن؟ ـ دەپ ئۇنى كەمسىتىپ ئۇنىڭغا ھېچ سوۋغات بەرمىدى؛ ئەمما ئۇ ئاگىلماسلىققا سالدى.

11 شۇ ۋاقىتتا ئامموني ناھاش چىقىپ يابەش-گىلئادنى مۇھاسىرىگە ئالدى. يابەشنىڭ ھەممە ئادەملىرى ناھاشقا: ـ ئەگەر بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەڭ، ساڭا بويسۇنىمىز، دېدى. **2** لېكىن ئامموني ناھاش ئۇلارغا: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلغا دەشنەم قىلىش ئۈچۈن ھەر بىرىڭلارنىڭ ئوڭ كۆزىنى ئويۇپ ئاندىن سىلەر بىلەن ئەھدە قىلاي، دېدى. **3** يابەشنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا: ـ بىزگە يەتتە كۈن مۇھلەت بەرگىن؛ بىز ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل يۇرتىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ ئاندىن كېيىن بىزنى قۇتقۇزىدىغان ئادەم چىقمىسا، ئۆزىمىز چىقىپ ساڭا تەسلىم بولىمىز، دېدى. **4** ئەمدى ئەلچىلەر ساۋۇلنىڭ شەھىرى گىبئىئاھنا كېلىپ مۇشۇ سۆزلەرنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى، ھەممە خەلق پەريات كۆتۈرۈپ يىغلىدى. **5** ۋە مانا، ساۋۇل ئېتىزلىقىدىن چىقىپ كالىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتاتتى، ئۇ: ـ خەلق نېمە دەپ يىغلايدۇ، دەپ سوريدى. ئۇلار يابەشتىن كەلگەن كىشىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. **6** ساۋۇل بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە كېلىپ، ئۇنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى. **7** ئۇ بىر جۈپ ئۆكۈز چېپىپ پارچىلاپ، پارچىلىرىنى ئەلچىلەرنىڭ قولى ئارقىلىق پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىغا تارقىتىپ: ـ ھەر كىم كېلىپ ساۋۇل بىلەن ساموئىلغا ئەگەشمىسە، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش قىلىنىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئادەمدەك جەڭگە چىقتى. **8** ساۋۇل ئۇلارنى بېزەك [دېگەن جايدا] سانىغاندا ئىسرائىللار ئۈچ يۈز مىڭ، يەھۇدانىڭ ئادەملىرى بولسا ئوتتۇز مىڭ چىقتى. **9** ئۇلار كەلگەن ئەلچىلەرگە: ـ گىلئىادتىكى يابەشنىڭ ئادەملىرىگە شۇنداق ئېيتىڭلاركى، ئەتە كۈن چۈش بولغاندا نىجات سىلەرگە كېلىدۇ، دېدى. ئەلچىلەر بېرىپ شۇنى گىلئىادتىكى يابەشلىقلارغا يەتكۈزدى؛ ئۇلار ئىنتايىن خۇشال بولۇشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن يابەشتىكىلەر: ـ ئەتە بىز قېشىڭلارغا چىقىپ [تەسلىم بولىمىز]، سىلەر بىزنى قاندىق قىلىشقا لايىق كۆرسەڭلار، شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. **11** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، ساۋۇل خەلقنى ئۈچ بۆلەك قىلدى؛ ئۇلار كېچە ئوتتىنچى جېسىدىتە لەشكەرگاھىغا كىرىپ ئامموتىيلارنى كۈن چۈش بولغۇچە ئۇرۇپ قىردى. تىرىك قالغانلار بولسا شۇنداق پاراكەندە بولدىكى، ئۇلاردىن ئىككى ئادەمۋۇ بىر يەرگە كېلىلمىدى. **12** خەلق ئەمدى ساموئىلغا: ـ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ساۋۇل پادىشاھ بولىسۇن دەپ ئېيتقانلار كىملەر؟ بۇ كىشىلەرنى كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرەيلى، دېدى. **13** لېكىن ساۋۇل: ـ بۇگۈن ھېچكىم ئۆلتۈرۈلمىسۇن. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنا نۇسرەت بەردى، دېدى. **14** ساموئىل خەلققە: ـ قېنى، گىلگالدقا بېرىپ ئۇ يەردە پادىشاھلىقنى يېڭىباشتىن تىكەيلى، دەپ ئېيتتى. **15** شۇنى دېۋىدى، ھەممە خەلق گىلگالدقا بېرىپ گىلگالدتا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ساۋۇلنى پادىشاھ قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈردى. ساۋۇل ھەم شۇنىڭدەك بارلىق ئىسرائىل شۇ يەردە زور خۇشاللىققا چۆمدى.

12 ساموئىل پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ مانا، مەن سىلەرنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدۇم؛ **2** مانا ئەمدى پادىشاھ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يۈرمەكتە، مەن بولسام قېرىپ بېشىم ئاقاردى، مانا، مېنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ئاراڭلاردا تۇرىدۇ. ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ كەلدىم. **3** مانا بۇ يەردە تۇرۇپتىمەن. پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلىنغىنىنىڭ ئالدىدا ماڭا ئەرزىڭلار بولسا دەڭلار، كىمنىڭ ئۆينى تارتۋالدىم؟ كىمنىڭ ئېشىكىنى تارتۋالدىم؟ كىمنىڭ ھەققىنى يېدىم؟ كىمگە زۇلۇم قىلدىم؟ ياكى مەن كۆزۈمنى كور قىلىش ئۈچۈن كىمدىن پارا ئالدىم؟ شۇنداق بولسا دەڭلار، ۋە مەن ئۇنى سىلەرگە تولەپ بېرىمەن، دېدى. **4** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بىزنىڭ ھەققىمىزنى يېمىدىڭ، ھېچكىمگە زۇلۇم قىلمىدىڭ ۋە ھېچ كىشىنىڭ قولىدىن بىرەر نەرسىنىمۇ ئېلىۋالمىدىڭ، دېدى. **5** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەندە ھېچ ھەققىڭلار قالمىغانلىقىغا پەرۋەردىگار سىلەرگە گۇۋاھ بولۇپ ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلغىنى ھەم بۈگۈن گۇۋاھچى بولسۇن، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۇ گۇۋاھتۇر، دېدى. **6** ساموئىل خەلققە مۇنداق دېدى: «مۇسا بىلەن ھارۇننى تىكەپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغۇچى بولسا پەرۋەردىگاردۇر. **7** ئەمدى ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا يۈرگۈزگەن ھەققانىي ئەمەللىرىنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويۇشقا سۆز قىلاي. **8** ياقۇپ مىسىرغا كىرگەندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلغاندا، پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتتى. ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن چىقىرىپ بۇ يەردە ئولتۇراقلاشتۇردى. **9** ئەمما ئۇلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنۇتۇدى؛ شۇڭا ئۇ ئۇلارنى ھازورنىڭ قوشۇنىدىكى سەردار سىسىرانىڭ قولىغا، فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا ھەم موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ بۇلار ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: «بىز گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنى تاشلاپ باتاللار ۋە ئاشتاروتلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدۇق، ئەمما ئەمدى بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن، بىز ساڭا ئىبادەت قىلىمىز» دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگار يەرۇبباتال، بېدان، يەفتاھ ۋە ساموئىلنى ئەۋەتىپ، ئەتراپىڭلاردىكى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن سىلەرنى قۇتقۇزدى، شۇنىڭ بىلەن تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقاندىڭلار. **12** لېكىن خۇدايىڭلار

پەرۋەردىگار تۈزى پادشاھىكلار بولسىمۇ، ئامۇننىڭ پادشاھى ناھاشنىڭ سىلەرگە قارشى قوپقىنىنى كۆرگىنىڭلاردا سىلەر: ياق! بىر پادىشاھ ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلسۇن دەپ ماڭا ئېيتتىڭلار. **13** ئەمدى سىلەر خالاپ تاللىغان، سىلەر تىلىگەن پادىشاھقا قارا كىلار، مانا، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدى. **14** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاقلىرىڭلارنى سېلىپ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلمىساڭلار، سىلەر ھەم ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئەگەشسەڭلار، ئەمدى سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. **15** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قارشى بولغاندەك سىلەرگىمۇ قارشى بولىدۇ. **16** ئەمدى تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار كۆزلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا قىلىدىغان ئۇلۇغ كارامەتنى كۆرۈڭلار! **17** بۇگۈن بۇغداي ئوردىغان ۋاقىت ئەمەسمۇ؟ مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلاي، ئۇ گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ بىر پادىشاھ تىلىگىنىڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زور رەزىللىك ئىكەنلىكنى كۆرۈپ يېتىسىلەر». **18** ئاندىن سامۇئىل پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇردى. خەلق پەرۋەردىگاردىن ۋە سامۇئىلدىن بەك قورقتى. **19** خەلقنىڭ ھەممىسى سامۇئىلغا: ـ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا بىزنى تۆلىمىسۇن دەپ كەمىنىلىرىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلغىن؛ چۈنكى ھەممە گۇناھلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە يەنە يامانلىق ئاشۇرۇپ تۇرۇۋىمىزگە بىر پادىشاھ تىلىدۇق، دېدى. **20** سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: ـ قورقماڭلار؛ سىلەر دەرۋەقە بۇ ھەممە رەزىللىكنى قىلغانسىلەر، لېكىن ئەمدى پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن چەتنىمەي، پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، **21** ئادەمگە پايدا يەتكۈزمەيدىغان يا كى ئادەمنى قۇتقۇزالمايدىغان بېھۇدە ئىشلارنى ئىزدەپ، يولدىن ئېزىپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ تايىنى يوقتۇر. **22** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئۇلۇغ نامى ئۈچۈن ئۆز خەلقىنى تاشلىمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز خەلقى قىلىشنى لايىق كۆرگەندۇر. **23** ماڭا نىسبەتەن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىشتىن توختاش بىلەن پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن؛ بەلكى مەن سىلەرگە ياخشى ۋە دۈرۈس يولنى ئۆگىتىمەن. **24** پەقەت سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئۈچۈن قىلغان ئۇلۇغ كارامەتلەرگە قارا كىلار! **25** لېكىن يامانلىق قىلىساڭلار، ھەم ئۆزۈڭلار ھەم پادىشاھىڭلار ھالاك قىلىنىسىلەر».

13 سائۇل [ئوتىۇز] ياشتا پادىشاھ بولۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلغاندىن كېيىن **2** ئۇنىڭغا ئىسرائىلدىن ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئىلغاپ ئالدى. ئىككى مىڭى مىكماشتا ۋە بەيت-ئەل تاغلىرىدا سائۇلنىڭ قېشىدا، بىر مىڭى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا يوناتانىنىڭ قېشىدا ئىدى. ئېمما ئۇ قالغان خەلقنىڭ ھەربىرىنى ئۆز ئۆيلىرىگە كەتكۈزۈۋەتتى. **3** يوناتان بولسا فىلىستىيلەرنىڭ گىبىادىكى لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلدى، فىلىستىيلەر بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى. سائۇل بولسا: ـ پۈتكۈل زېمىنىدىكى ئىبرانىيلار ئاگلاپ ئويغانسۇن دەپ، كاناي چالدۇردى. **4** پۈتكۈل ئىسرائىل سائۇلنىڭ فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلغانلىقىدىن ھەمدە ئىسرائىلنىڭ فىلىستىيلەرگە نەپرەتلىنىدىغانلىكىدىن خەۋەر تاپتى. خەلق سائۇلنىڭ كەينىدىن گىلگالغا يېرىپ يىغىلدى. **5** فىلىستىيلەردىن ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئۈچ مىڭ جەڭ ھارۋىسى، ئالتە مىڭ ئاتلىق لەشكەر ۋە دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ پىيادە لەشكەر يىغىلدى. ئۇلار كېلىپ بەيت-ئاۋەننىڭ شەرق تەرىپىدىكى مىكماشتا بارگاھ تىكتى. **6** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق خىيىم-خەتەردە قالغانلىقىنى كۆرۈپ غارلارغا، چاتقاللىقلارغا، قىيا تاشلىقلارغا، يۇقىرى جايلارغا ۋە ئازگاللارغا يوشۇرۇنۇۋېلىشتى؛ **7** [بەزى] ئىبرانىيلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، گاد ۋە گىلىئادنىڭ زېمىنىغا قېچىپ باردى. لېكىن سائۇل گىلگالدا قالدى، ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا تىترىگەن ھالدا ئەگەشتى. **8** ئەمدى سائۇل سامۇئىل ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتقىچە يەتتە كۈن كۈتۈپ تۇردى؛ لېكىن سامۇئىل گىلگالغا كەلمىدى، خەلق ئۇنىڭدىن تارىلىپ كەتكىلى تۇردى. **9** سائۇل: ـ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى بۇ يەرگە ـ يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاندىن ئۇ تۈزى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈتكۈزدى. **10** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ئۈتكىنىنى بىلەنلا، مانا سامۇئىل كەلدى. سائۇل ئۇنىڭغا سالام قىلغىلى ئالدىغا چىقتى. **11** لېكىن سامۇئىل: ـ نېمە ئىشلارنى قىلدىڭ؟! ـ دەپ سوردى. سائۇل: ـ خەلق مەندىن تارىلىپ كەتكەنلىكىنى، سىلىنىڭ بېكىتكەن ۋاقىتنا كەلمىگەنلىكلىرىنى، فىلىستىيلەرنىڭ مىكماشتا يىغىلغىنى كۆردۈم، **12** مەن ئېچىمدە: ئەمدى فىلىستىيلەر گىلگالغا چۈشۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى، مەن بولسام تېخى يەۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلمىدىم، دېدىم. شۇڭا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىشقا ئۈتكۈزمىنى مەجبۇرلىدىم، دېدى. **13** سامۇئىل سائۇلغا: ـ سەن ئەخمەقلىق قىلدىڭ؛ سەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغان ئەمرنى ئۈتمىدىڭ؛ شۇنداق قىلغان بولساڭ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىڭنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلاتتى، دېدى. **14** لېكىن ئەمدى سەلتەنىتىڭ مۇستەھكەم تۇرمايدۇ. پەرۋەردىگار ئۆز كۆڭلىدىكىدەك مۇۋاپىق بىر ئادەمنى ئىزدەپ تاپتى. پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆز خەلقىنىڭ باشلاڭچىسى قىلدى، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغانىنى ئۈتمىدىڭ، دېدى. **15** ئاندىن سامۇئىل ئورنىدىن تۇرۇپ گىلگالدىن كېتىپ بنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھغا باردى. سائۇل بولسا ئۆز يېنىدىكى ئادەملەرنى سانىدى؛ ئۇلار ئالتە يۈزچە چىقتى. **16** سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ۋە ئۇلارنىڭ قېشىدا قالغان خەلق بنيامىن زېمىنىدىكى گىبىادا قېلىپ قالدى، فىلىستىيلەر بولسا مىكماشتا بارگاھ تىككەندى. **17** قاراقچىلار دائىم فىلىستىيلەرنىڭ بارگاھىدىن چىقىپ ئۈچ بۆلەككە بۆلۈنەتتى. بىر بۆلەك شۇئال زېمىنىدىكى ئوفراھىغا باردىغان يولغا ئاتلىناتتى، **18** بىر بۆلەك بەيت-ھورونغا باردىغان يول بىلەن ماڭاتتى، يەنە بىر بۆلەك چۆلنىڭ چېتىدىكى زەبوئىم جىلغىسىغا قارايدىغان زېمىنىدىكى يولغا ماڭاتتى. **19** ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىندا ھېچبىر تۆمۈرچى تاپىلمايتتى؛ چۈنكى فىلىستىيلەر: ـ ئىبرانىيلار ئۆزلىرىگە قىلىچ يا كى نەيزە ياسىيالمىسۇن، دەپ ئويلايتتى. **20** بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار ھەممىسى ساپان چىشلىرى، كەتمەنلىرىنى، پالتىلىرىنى ۋە ئورغاقلىرىنى بىسلاش ئۈچۈن فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا باراتتى. **21** ئۇلار ساپان چىشلىرى ۋە كەتمەنلەر ئۈچۈن ئۈچتىن ئىككى شەكەل، جوتۇ، پالتا ۋە زىخلارنى بىسلاش ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكەلنى تۆلەيتتى. **22** شۇڭا ئۇرۇش بولغاندا سائۇل ۋە يوناتاننىڭ قېشىدىكى خەلقنىڭ ھېچبىردە قىلىچ يا نەيزە يوق ئىدى؛ پەقەت سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتاندىلا بار ئىدى. **23** ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ بىر قاراۋۇللار ئەترىتى مىكماشتىكى داۋاغنا چىققاندىدى.

14 بىر كۈنى سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەلگىن، ئۇدۇلىمىزدىكى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىنىڭ يېنىغا چىقايلى، دېدى. ئەمما ئۇ تاتىسىغا ھېچنېمە دېمىدى. **2** سائۇل بولسا گىبىئاھنىڭ چېتىدىكى مىگروندىكى ئانار دەرىخىنىڭ تېگىدە قالدى. ئۇنىڭ قېشىدىكى خەلق ئالتە يۈزچە ئىدى **3** (ئۇ ۋاقىتتا ئەفودنى ئاختۇرىنىڭ ئوغلى، ئىخابودنىڭ ئاكىسى ئاخىياھ كىيەتتى؛ ئۇ شىلوھدا تۇرۇۋاتقان، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنى ئىدى. ئاخىتۇب فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلىنىڭ ئوغلى ئىدى). خەلق بولسا يوناتاننىڭ كەتكىنلىكىنى بىلمىگەندى. **4** يوناتان فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتى تەرەپكە ئۆتمەكچى بولغان داۋاننىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇۋرۇكتەك تىك قىيا تاشلار بار ئىدى. بىرىنىڭ نامى بوزەز، يەنە بىرىنىڭ نامى سەنەھ ئىدى. **5** بىر قىيا تاش شىمالىي تەرىپىدە بولۇپ، مىخماش بىلەن قارىشىپ تۇراتتى، يەنە بىرى جەبۇب تەرىپىدە گىبىانىڭ ئۆدۈلىدا ئىدى. **6** يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەل، بۇ خەتنىسىزلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە چىقايلى؛ پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن بىر ئىش قىلسا ئەجەب ئەمەس، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئادەملەرنىڭ كۆپ يا كى ئاز بولۇشى ھېچ توسالغۇ بولمايدۇ، دېدى. **7** ئۇنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭغا: ـ كۆڭلۈڭدە ھەر نېمە بولسا شۇنى قىلغىن، بارغىن، مانا، كۆڭلۈڭ نېمىنى خالسا مەن سەن بىلەن بىللىمەن، دېدى. **8** يوناتان: ـ مانا، بىز ئۇ ئادەملەر تەرەپكە چىقىپ ئۆزىمىزنى ئۇلارغا كۆرسىتەيلى؛ **9** ئەگەر ئۇلار بىزگە: ـ بىز سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارغۇچە تۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېسە ئۇلارنىڭ

قېشىغا چىقماي تۆز جايىمزدا تۇرۇپ تۇرايلى؛ **10** لېكىن تۆلار: ـ بىزنىڭ قېشىمىزغا چىقىڭلار، دېسە، چىقايلى. چۈنكى شۇنداق بولسا پەرۋەردىگار تۆلارنى قولىمىزغا بېرىپتۇ، دەپ بىلىمىز؛ مۇشۇنداق ئىش بىزگە بىر بېشارەت بولىدۇ، دېدى. **11** ئىككىيلەن تۆزىنى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە كۆرسەتتى. فىلىستىيلەر: ـ مانا، ئىبرانىيلار تۆزىنى يوشۇرغان ئازگاللاردىن چىقىۋاتىدۇ، دېدى. **12** ئەترەتتىكىلەر يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ بىزگە چىقىڭلار، بىز سىلەرگە بىر نەرسىنى كۆرسىتىپ قويىمىز، دېدى. يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ ماڭا ئەگىشىپ چىققىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۆلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا بەردى، دېدى. **13** يوناتان قول-پۇتلىرى بىلەن تۆمۈلەپ چىقتى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيىندىن تۆنىگىنا ئۆگەشتى. فىلىستىيلەر يوناتاننىڭ ئالدىدا يىقىلىشتى؛ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيىندىن كېلىپ تۆلارنى قەتل قىلدى. **14** شۇ تۇنجى ھۇجۇمدا يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى تەخمىنەن يېرىم قوشلۇق يەردە تۆلتۇرگەنلەر يىگىرمىدەك ئادەم ئىدى. **15** ئاندىن لەشكەرگاھدىكىلەرنى، دالادا تۇرۇۋاتقانلارنى، بارلىق ئەترەتلەردىكىلەرنى ۋە بۇلالاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلارنى تىترەك باستى. تۆلار ھەم تىترەپ قورقتى، يەرمۇ تەۋرىنىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ چوڭ قورقۇنچ خۇدا تەرىپىدىن كەلگەنىدى. **16** ئەمدى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا تۇرۇۋاتقان پايلاچىلار كۆردىكى، مانا، لەشكەر توپلىرى تارمار بولۇپ ئۆيان-بۇيان يۈگۈرۈشۈپ كەتتى. **17** سائۇل قېشىدىكى خەلققە: ئادەملىرىمىزنى ساناپ كىمنىڭ بۇ يەردىن كەتكەنلىكىنى ئېنىقلاڭلار، دېدى. تۆلار سانىۋىدى، مانا، يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى يوق چىقتى. **18** سائۇل ئاخىياھقا: ـ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ئىدى. **19** سائۇل كاھىنغا سۆز قىلىۋاتقاندا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدا بولغان غەلۋە بارغانسېرى كۈچەيىپ كەتتى. سائۇل كاھىنغا: ـ قولۇڭنى يىغقىن، دېدى. **20** ئاندىن سائۇل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق يىغىلىپ جەڭگە چىقتى؛ ۋە مانا، فىلىستىيلەرنىڭ ھەربىرى تۆز سەپدىشىغا قارشى قىلىچ كۆتۈرۈپ زور پاراكەندىلىك بولدى. **21** ئۇ ۋاقىتتىن ئىلگىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان، تۆلار بىلەن بىللە لەشكەرگاھنىڭ ئەتراپىغا چىققان ئىبرانىيلار بار ئىدى؛ تۆلارمۇ سائۇل ۋە يوناتان بىلەن بىللە بولغان ئىسرائىللارغا قوشۇلدى. **22** شۇنىڭدەك ئەفرائىم تاغلىرىدا تۆزىنى يوشۇرغان ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ قاچقىنىنى ئاڭلىغاندا سوقۇشقا چىقىپ تۆلارنى قوغلىدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى. سوقۇش بەيت-ئاۋەننىڭ ئۇ تەرىپىگە ئۆتتى. **24** لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇ كۈنى زور بېسىم ئاستىدا قالدى. چۈنكى سائۇل تۆلارغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ مەن دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالمىغۇچە كەچ بولۇشتىن ئىلگىرى تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن، دەپ ئېيتقانىدى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلقتىن ھېچكىم تائام يېمىدى. **25** ئەمما بارلىق زېمىنىدىكى قوشۇن بىر ئورمانلىققا كىرگەندە يەر يۈزىدە ھەسەل بار ئىدى. **26** خەلق ئورمانلىققا كىرگەندە، مانا بۇ ھەسەل ئېقىپ تۇراتتى؛ لېكىن ھېچكىم قولىنى ئاغزىغا كۆتۈرمىدى، چۈنكى خەلق قەسەمدىن قورقاتتى. **27** لېكىن يوناتان ئاتىسىنىڭ خەلققە قەسەم ئىچكۈزگەنلىكىنى ئاڭلىمىغانىدى. شۇڭا ئۇ قولىدىكى ھاسىنى سۈنۈپ ئۇچىنى ھەسەل كۆزنىكىگە تەقىپ قولى بىلەن ئاغزىغا سالدى. شۇنداق قىلىپ كۆزلىرى نۇرلاندى. **28** ئەمما خەلقتىن بىرى: سېنىڭ ئاتاڭ خەلققە چىڭ قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ بۇگۈن تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن! دەپ ئېيتقانىدى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق ھالسىزلىنىپ كەتتى، دېدى. **29** يوناتان: ـ مېنىڭ ئاتام زېمىنغا ئازار بەردى؛ قاراڭلار، بۇ ھەسەلدىن كىچىككىنە تېتىشىم بىلەنلا كۆزلىرىمنىڭ شۇنچە نۇرلانغىنىنى كۆرمەدىڭلارمۇ؟ **30** خەلق بۇگۈن دۈشمەنلەردىن تارتىۋالغان ئولجىدىن خالىغىنىنى يېگەن بولسا فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدىكى قىرغىنچىلىق تېخىمۇ زور بولماسمىدى؟ ـ دېدى. **31** ئاشۇ كۈنى تۆلار مىكماشتىن تارتىپ فىلىستىيلەرنى قوغلاپ ئايىالونغىچە تۇرۇپ قىرىشتى؛ خەلق تولا ھېرىپ كەتكەنىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن خەلق ئولجا ئۈستىگە ئېتىلىپ بېرىپ، قوي، كالا ۋە موزايلارنى تۇتۇپ شۇ يەردىلا سويدى. ئاندىن خەلق گۆشنى قانىنى ئادالۇەتمەيلا يېدى. **33** سائۇلغا خەۋەر كېلىپ: مانا، خەلق قانىنى ئادالۇەتمەيلا گۆشنى يەپ پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىۋاتىدۇ، دەپ ئېيتىلدى. ئۇ: سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار! ئەمدى بۇ يەرگە يىنىمغا چوڭ بىر تاشنى دومىلىتىپ كېلىڭلار، دېدى. **34** سائۇل يەنە: سىلەر خەلقتىنمۇ تارىسقا چىقىپ تۆلارغا: ھەربىرى تۆز كالىسىنى، تۆز قوينىنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىپ بۇ يەردە سويۇپ يىسۇن؛ لېكىن گۆشنى قانىنى ئادالۇەتمەي يەپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلماڭلار، دەڭلار، دېدى. بۇ كېچىە خەلقتىنمۇ ھەممىسى ھەربىرى تۆز كالىسىنى ئېلىپ كېلىپ ئۇ يەردە سويدى. **35** سائۇل بولسا پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. بۇ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارغا ياسىغان تۇنجى قۇربانگاھى ئىدى. **36** سائۇل: ـ بۇ كېچىدە فىلىستىيلەرنىڭ پېيىگە چۈشۈپ، ئەتە تاڭ ئاتقۇچە ئۇلارنى تالاپ ھېچ بىرىنى تىرىك قويمايلى، دېدى. خەلق: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ جاۋاب بەردى. لېكىن كاھىن سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ يىنىغا كىرىپ [يولىورۇق سوراپ] چىقايلى، دېدى. **37** سائۇل خۇدادىن: ـ يا فىلىستىيلەرنىڭ كەينىدىن چۈشۈيمۇ؟ سەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرامسەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئۇ كۈنى ئۇ ئۇنىڭغا ھېچ جاۋاب بەرمىدى. **38** سائۇل: ـ ئى خەلقتىنمۇ ھەممە چوڭلىرى، بۇ يەرگە چىقىڭلار. بۇگۈن كىم گۇناھ قىلغانلىقىنى ئېنىقلاپ بېقىڭلار. **39** چۈنكى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەرگەن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ گۇناھ ھەتتا ئوغلۇم يوناتاندا تېپىلسىمۇ ئۇ جەزمەن ئۆلتۈرۈلىدۇ، دېدى. لېكىن پۈتكۈل خەلقتىن ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **40** ئاندىن ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ سىلەر بىر تەرەپتە تۇرۇڭلار، مەن ئوغلۇم يوناتان يەنە بىر تەرەپتە تۇرايلى، دېدى. خەلق ئۇنىڭغا: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن، دېدى. **41** سائۇل ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا: ـ بۇ چەك بىلەن ئەينى ئەھۋالنى ئاشكارا قىلغايسەن، دېدى، چەك بولسا سائۇل بىلەن يوناتانىنى كۆرسەتتى، خەلق قۇتۇلدى. **42** سائۇل: ـ مېنىڭ بىلەن ئوغلۇم يوناتاننىڭ ئوتتۇرىسىغا چەك تاشلاڭلار، دېدى. شۇنداق قىلىۋىدى، چەك يوناتانغا چىقتى. **43** سائۇل يوناتانغا: ـ قىلغىنىڭنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. يوناتان ئۇنىڭغا: ـ قولۇمدىكى ھاسا بىلەن كىچىككىنە ھەسەل ئېلىپ تېتىپ باقتىم ۋە مانا، شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆلۈمگە مەھكۇم بولدۇمۇ! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **44** سائۇل: ـ سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك، ئى يوناتان، ئۇنداق قىلمىسام، خۇدا ماڭا سېنىڭ يېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن! ـ دېدى. **45** لېكىن خەلق سائۇلغا: ـ ئىسرائىلدا بۇ ئاۋۇلۇغ نۇسرەتنى قازانغان يوناتان ئۆلتۈرۈلەمدۇ؟ بۇنداق ئىش بىزدىن نېرى بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمىزكى، ئۇنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى بۇگۈنكى ئىشنى ئۇ خۇدانىڭ يارىدىمى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى، دېدى. شۇنداق قىلىپ خەلق يوناتانى ئۆلۈمدىن خالاس قىلدى. **46** ئاندىن سائۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاشتىن توختىدى؛ فىلىستىيلەرمۇ تۆز جايىغا قايتىپ كەتتى. **47** شۇنداق قىلىپ سائۇل ئىسرائىلنىڭ سەلتەنىتىنى تۆزىنىڭ قىلدى؛ ئاندىن ئۇ چۇرىسىدىكى دۈشمەنلىرىگە، يەنى موئابلار، ئاممونىيلار، ئېدومىيلار، زوباھدىكى پادىشاھلار ۋە فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلدى. ئۇ قايىسى تەرەپكە يۈزلەنسە غالىپ كېلەتتى. **48** ئۇ زور جاسارەت كۆرسىتىپ ئامالەكلەرنى ئۇرۇپ ئىسرائىلنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى. **49** سائۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، يىشۋى ۋە مالقى-شۇئا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئىككى قىزىنىڭ ئىسمى بولسا ـ چوڭىنىڭ مېراب، كىچىكىنىڭ مىقال ئىدى. **50** سائۇلنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئاھىنوئام بولۇپ، ئۇ ئاخىمائازنىڭ قىزى ئىدى. سائۇلنىڭ قوشۇننىنىڭ سەرداری ئابنەر ئىدى؛ ئۇ سائۇلنىڭ تاغىسى نەرنىڭ ئوغلى ئىدى. **51** سائۇلنىڭ تاغىسى كىش ۋە ئابنەرنىڭ تاغىسى نەر بولسا، ئىككىسى ئابىئەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **52** سائۇل پۈتكۈل ئۆمرىدە فىلىستىيلەر بىلەن قاتتىق جەڭدە بولۇپ تۇردى. سائۇل تۆزى ھەرقاچان باتۇر يا پالۋانلارنى كۆرسە، ئۇنى تۆز خىزمىتىگە سالاتتى.

15 ئەمدى سامۇئىل سائۇلغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى تۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ بولۇش ئۈچۈن مەسىھ قىلغىلى مېنى ئەۋەتكەنىدى؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن. **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئامالەكلەرنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان مۇئامىلىسىنى، يەنى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا تۇلارنىڭ يولدا تۇلارغا قانداق قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىنى كۆزگۈمگە پۈككەنىدىم. **3**

ئەمدی بېرىپ ئامالەكلەرنی تۈرۈپ ئۇلارنىڭ ھەممىسنی ۋەيران قىلىپ ئۇلارنی ھېچ ئىمايلا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، تۇسمۇر بولسۇن، بوۋاق بولسۇن، كالا-قوي، تۆگە ۋە ئىشەك ھەممىسنی يوقاتقىن، دېدی. **4** ساۋۇل خەلقنی جەم قىلىپ ئۇلارنی تەلائىم شەھىردە سانۇيدی، ئىككی يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەر، يەھۇدا قەبىلىسىدن ئون مىڭ ئادەم چىقتی. **5** ساۋۇل ئامالەكلەرنىڭ شەھىرىگە كەلگەندە شۇ يەردىكی ۋادىدا بۇكتۇرمە قويدی. **6** ئاندىن ساۋۇل كېنىيلەرگە: ـ چىقىپ كېتىڭلار، سىلەرنی ئۇلار بىلەن قوشۇپ يوقاتماسلىقىم ئۈچۈن ئامالەكلەرنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكی ئىسرائىل مىسىردن چىققاندا سىلەر ئۇلارنىڭ ھەممىسگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەنسىلەر، دېدی. شۇنىڭ بىلەن كېنىيلەر ئامالەكلەردن چىقىپ كەتتی. **7** ئەمدی ساۋۇل ئامالەكلەرنی ھاۋىلاھدىن تارتىپ مىسىرنىڭ ئۆدۈلىدىكی شۇرغىچە قوغلاپ ئۇردی. **8** ئۇ ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھی ئاگاگنی تىرىك تۇتتی، ئەمما بارلىق خەلقنی قىلىچ بىسی بىلەن پۈتۈنلەي يوقاتتی. **9** لېكىن ساۋۇل بىلەن خەلق ئاگاگنی ئايدی ۋە قوي-كالا، بوردالغان مال ۋە قوزىلاردىن ئەڭ ئېسىللىرىنىڭ ھەممىسنی، جۈملىدىن نېمە ياخشی بولسا شۇنی ئايام قىلالماى، ھالاك قىلىشقا قولی بارمىدی؛ لېكىن نېمە يارىماس ۋە زەئىپ بولسا شۇلارنىڭ ھەممىسنی ئۇلار يوقاتتی. **10** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزی ساموئىلغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدی: ـ **11** «ساۋۇلنی پادىشاھ قىلغىنىمغا پۇشايمان قىلدىم، چۈنكی ئۇ ماڭا ئەگىشىشتىن يېنىپ مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلمىدی». ساموئىل ئازار چېكىپ پۈتكۈل بىر كېچە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردی. **12** ئەتىسی ساموئىل ساۋۇلنىڭ ئالدىغا چىقىش ئۈچۈن تاڭ سەھەردىلا ئورندىن تۇردی. ساموئىلغا: ـ ساۋۇل كارمەلگە باردی ۋە مانا، ئۇ ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزۇپ ئاندىن يېنىپ گىلگالغا چۈشۈپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدی. **13** ساموئىل ساۋۇلنىڭ قېشىغا كەلگەندە ساۋۇل ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار سىنی مۇبارەكلىگەي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلدىم، دېدی. **14** لېكىن ساموئىل: ـ ئۇنداق بولسا قۇلىقىمغا ئاگاڭنىڭ قوينىڭ مەرىشی بىلەن مەن ئاگاڭلاۋاتقان كالىنىڭ مۆرىشی زادی نەدىن كەلدی؟ ـ دېدی. **15** ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار ئامالەكلەردىن ئېلىپ كېلىندی؛ چۈنكی خەلق خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن قوي-كالىنىڭ ئېسىللىرىنی ئايام قالدۇرۇپ قويدی؛ قالغىنىنی بولسا پۈتۈنلەي يوقاتتۇق، دېدی. **16** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ قوي، بۇ گېپىڭنی! مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ كېچە ماڭا نېمە دېگىنىنی ساڭا ئېيتىپ بېرەي، دېدی. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئېيتقىن، دېدی. **17** ساموئىل مۇنداق دېدی: ـ ئۆز نەزىرىڭدە كىچىك ھېسابلانغان ۋاقتىڭدىلا پەرۋەردىگار سىنی ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولسۇن دەپ، مەسىھ قىلىشی بىلەن سەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ بېشی بولغان ئەمەسمىدىڭ؟ **18** ئاندىن پەرۋەردىگار سىنی: ـ سەن بېرىپ گۇناھكار ئامالەكلەرنی ھالاك قىلغىن؛ ئۇلارنی يوقاتقۇچە ئۇلار بىلەن سوقۇشقىن، دەپ ئەۋەتكەنىدی. **19** ئەمدی نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، بەلكی ئولجا ئۈستىگە دۈم چۈشۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامان بولغانىنی قىلدىڭ؟ **20** ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن ھەققەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدىمغۇ! پەرۋەردىگار مېنی ئەۋەتكەن يول بىلەن ماڭدىم ۋە ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھی ئاگاگنی ئېلىپ كېلىپ ئامالەكلەرنىڭ ئۆزىنی پۈتۈنلەي يوقاتتىم. **21** ئەمما خەلق بولسا ئولجىدىن قوي بىلەن كالا، يەنی يوقىتىشقا بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلىنی ئېلىپ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا گىلگالدا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدی، دېدی. **22** ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنی كەلتۈرۈشتىن سۆيۈنەمدۇ، يا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلىشتىن سۆيۈنەمدۇ؟ مانا ئىتائەت قىلماقلىق قۇربانلىق قىلماقلىقتىن ئەۋزەل، كۆڭۈل قويۇش قوچقار يېغىنى سۆزۈشتىن ئەۋزەلدۇر. **23** چۈنكی ئاسىيلىق بولسا جادۇگەرلىك گۇناھی بىلەن ئوخشاشتۇر، باشپاشتاقلىق قەيسىلىك ۋە بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر. سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنی ئاشلىغىنىڭ ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سىنی تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدی، ـ دېدی. **24** ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم، چۈنكی مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىدىن ۋە سىنىڭ سۆزۈڭدىنمۇ چىقتىم، چۈنكی مەن خەلقتىن قورقۇپ ئۇلارنىڭ سۆزىگە كىردىم. **25** ئەمدی گۇناھىمنی ئەپۇ قىلغىن، مېنىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىشىم ئۈچۈن مېنىڭ بىلەن قايتىپ بارغىن، دېدی. **26** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ مەن سىنىڭ بىلەن قايتىپ بارمايمەن، چۈنكی سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنی تاشلىغانسەن، ۋە پەرۋەردىگار سىنی تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدی، دېدی. **27** ساموئىل كېتىشكە بۇرۇلغىنىدا ساۋۇل ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنی تۇتۇۋالدی، ئۇ يىرتىلىپ كەتتی. **28** ساموئىل ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنی سەندىن يىرتىپ ئېلىپ سەندىن ئەۋزەل بولغان بىر يېقىنىڭغا تاپشۇردی. **29** ئىسرائىلنىڭ جانايى ئالىيسی بولغۇچى يالغان سۆزلەيدۇ يا كی نىيىتىدىن ياىمايدۇ؛ چۈنكی ئۇ ئادەم بالىسىدەك نىيىتىدىن يانغۇچى ئەمەستۇر، دېدی. **30** ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم. لېكىن خەلقىمنىڭ ئاقساقالىرىنىڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ماڭا ئىززەت قىلىپ مېنىڭ بىلەن يېنىپ بارغىن؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلالايمەن، دېدی. **31** شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ساۋۇل بىلەن يېنىپ باردی ۋە ساۋۇل پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدی. **32** ئاندىن ساموئىل: ـ ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھی ئاگاگنی مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدی، ئاگاگ بولسا خۇشلۇق بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا باردی. ئاگاگ كۆڭلىدە: ـ شۈبھىسىزكی، ئۆلۈم دەھشىتی ئۆتۈپ كەتتی، دېدی. **33** ئەمما ساموئىل: ـ سىنىڭ قىلىچىڭ خوتۇنلارنی بالىسىز قىلغانىدەك سېنىڭ ئانا ئۈمۈ خوتۇنلارنىڭ ئارىسىدا بالىسىز بولىدۇ، دېۋىدی، ساموئىل ئاگاگنی گىلگالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چاناپ پارە-پارە قىلدی. **34** ئاندىن ساموئىل راماھقا باردی. ساۋۇل بولسا «ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھ» دېگەن جايدىكی ئۆيىگە چىقىپ كەتتی. **35** ساموئىل ئۆلگەن كۈنىگىچە ساۋۇل بىلەن قايتا كۆرۈشمىدی. ئەمما ساموئىل ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇردی. پەرۋەردىگار ساۋۇلنی ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلغانلىقىدىن ئەپسۇسلاندی.

16 پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ سەن قاچانغىچە ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇرۇپ يۈرىسەن؟ مەن ئۇنی ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلىشتىن مەھرۇم قىلىپ تاشلىغان ئەمەسمۇ؟ مۇڭگۈزۈڭنی زەيتۇن مېيى بىلەن تولدۇرۇپ بارغىن. مەن سىنی بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ قېشىغا ئەۋەتەمەن. ئۇنىڭ ئوغۇللىرىدىن پادىشاھ بولۇشقا تۈرزۈمگە بىرنی بېكىتتىم، دېدی. **2** ساموئىل بولسا: ـ مەن قانداق بارىمەن؟ ساۋۇل بۇ ئىشنی ئاڭلىسا مېنی ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ! ـ دېدی. پەرۋەردىگار: ـ تۆزۈلۈك بىلەن بىر ئىنەكنی ئالغاچ بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن كەلدىم، دېگىن. **3** يەسسەنی قۇربانلىققا چاقىرغىن، ئاندىن مەن ساڭا قىلىدىغىنىڭنی ئايان قىلىمەن؛ ۋە مەن ساڭا دېگەن بىرسىنی ئۆزۈم ئۈچۈن مەسىھ قىلغىن، دېدی. **4** ساموئىل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىنی ئادا قىلىپ بەيت-لەھەمگە باردی. ينىپ كەلگەندە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى تىترىگەن ھالدا چىقىپ: ـ بىزگە تىنىچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردی. **5** ئۇ: ـ تىنىچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىم؛ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق سۈنۈشقا كەلدىم. سىلەر ئۆزۈڭلارنی ھارامدىن پاكلاپ مەن بىلەن بىللە قۇربانلىققا كېلىڭلار، دېدی. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەسسە بىلەن ئوغۇللىرىنی ھالال قىلىپ قۇربانلىققا چاقىردی. **6** ئۇلار كەلگەندە ساموئىل ئېلىئابنی كۆرۈپ ئېچىدە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلىدىغىنی شۈبھىسىزكی ئۆزىنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، دېدی. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ ئۇنىڭ تەقى-تۇرقىغا يا كی بويىغا قارىمغىن. مەن ئۇنی شاللۇقتىم، چۈنكی خۇدا ئىنسان كۆرگەندەك كۆرمەيدۇ؛ ئىنسان بولسا سىرتقی قىيابىتىگە قارايدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار قەلبگە قارايدۇ، دېدی. **8** ئاندىن يەسسە ئابىنادابنی چاقىرىپ ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدی. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنی ھەم تاللىمىدی، دېدی. **9** ئاندىن يەسسە شاماھنی ئۇنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدی. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنی ھەم تاللىمىدی، دېدی. **10** شۇنىڭغا ئوخشاش يەسسە ئوغۇللىرىنڭ يەتتىسىنی ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدی. لېكىن ساموئىل يەسسەگە: ـ پەرۋەردىگار بۇلارنی ھەم تاللىمىدی، دېدی. **11** ساموئىل يەسسەدىن: ـ بارلىق يىگىتلەر مۇشۇلارمۇ؟ دەپ سوردی. ئۇ: ـ ھەممىدىن كىچىكی قالدی. لېكىن مانا، ئۇ قوي بېقىۋاتىدۇ، دېدی. ساموئىل يەسسەگە: ـ ئۇنی چاقىرتىپ ئېلىپ كەلگىن، چۈنكی ئۇ كەلمىگۈچە داستىخاندا ئولتۇرمايمىز، دېدی. **12** [يەسسە] ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنی كەلتۈردی. ئۇ چىرايدا قان يۈگۈرۈپ تۇرىدىغان، كۆزلىرى چىرايلىق ۋە كېلىشكەن يىگىت ئىدی. پەرۋەردىگار: ـ قوپۇپ ئۇنی مەسىھ قىلغىن، چۈنكی [مېنىڭ

تاللغنم] شۇدۇر! دېدى. 13 سامۇئىل مايي مۇڭگۈزنى ئېلىپ ئۇنى قېرىنداشلىرىنڭ ئارىسىدا مەھسۇ قىلدى. ئۇ كۈندىن تارتىپ پەرۋەردىگارنىڭ روھى داۋۇتنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى. سامۇئىل بولسا قوپۇپ راماماغا كەتتى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ساۋۇلدىن كەتكەنىدى، ۋە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بىر يامان روھ ئۇنى پەرىشان قىلدى. 15 ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا خۇدا تەرىپىدىن بىر يامان روھ سېنى پەرىشان قىلدۇ. 16 ئەمدى غوجىمىز ئۆزلىرى ئالدىلىرىدىكى خىزمەتكارلىرىنى دەرھال بۇيرۇغايلىكى، ئۇلار چىتار چېلىشقا ئۇستا ئادەمنى تاپسۇن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇكى، خۇدا تەرىپىدىن يامان روھ ئۇستىلىرىگە كەلسە ئۇ چىتار چالسۇن، ئۇنىڭ بىلەن ھاللىرى ئوبدان بولىدۇ، دېدى. 17 ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ مېنىڭ ئۈچۈن چىتار چېلىشقا ئۇستا بىر ئادەمنى تېپىپ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 18 غۇلاملاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ چىتارغا ئۇستا بىر ئوغلىنى كۆردۇم. ئۇ تۈزىق باتۇر بىر جەنگچى، گەپتە ھوشيار ۋە كېلىشكەن ئادەم ئىكەن، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يەسسەگە ئەلچىلەرنى ماكۇدۇرۇپ: ـ قوي باقىدىغان ئوغلۇڭ داۋۇتنى ماڭا ئەۋەتكىن، دەپ ئېيتتى. 20 يەسسە بىر ئېشەكنى تەيىارلاپ ئۇنىڭغا نان بىلەن بىر تۈلۈم شاراب ۋە بىر ئوغلاقنى ئارتىپ، بۇلارنى ئوغلى داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ساۋۇلغا ئەۋەتتى. 21 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنىڭغا تولىمۇ ئامراق ئىدى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولدى. 22 ئاندىن ساۋۇل يەسسەگە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ داۋۇت مېنىڭ ئالدىمدا تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۇ نەزىرىمگە ياقتى، دەپ ئېيتتى. 23 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ [يامان] روھ خۇدا تەرىپىدىن ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە داۋۇت چىتارنى ئېلىپ قولى بىلەن چالدى. بۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئارام تېپىپ ھالى ئوبدان بولۇپ يامان روھ ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى.

17

ئەمما فىلىستىيلەر جەڭگە قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئۇلار يەھۇدانىڭ تەۋە سوكوھدا جەم بولۇپ، سوكوھ بىلەن ئازىكاھ ئوتتۇرىسىدىكى ئەفەس-داممىدا چېدىرلارنى تىكتى. 2 ساۋۇل بىلەن ئىسرائىللارمۇ جەم بولۇپ ئېلاھ جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىپ فىلىستىيلەر بىلەن جەڭگە قىلغىلى سەپ تۈزدى. 3 فىلىستىيلەر بىر تەرەپتىكى تاغدا، ئىسرائىللار يەنە بىر تەرەپتىكى تاغدا تۇراتتى؛ ئوتتۇرىسىدا جىلغا بار ئىدى. 4 شۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن گاتلىق گولىئات ئىسملىك بىر چېمپىيون پالۋان چىقىپ كەلدى. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى ئالتە گەز بىر غېرىچ ئىدى. 5 بېشىغا مىس دۇبۇلغا، ئۇچىسىغا قاسىراقلىق ساۋۇت كىيگەنىدى. ئۇنىڭ بۇ مىس ساۋۇتى بولسا بەش مىڭ شەكەل كېلەتتى. 6 پاچاقلىرىغا مىستىن تىزلىق باغلىغان، ئوشنىسىگە مىس ئاتما نەيزە قىستۇرۇۋالغانىدى. 7 ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بولسا بايكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى؛ نەيزىسىنىڭ بېشى ئالتە مىڭ شەكەل كېلەتتى؛ قالقان كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 8 ئۇ ئورندا تۇرۇپ ئىسرائىللىرىغا قوشۇنلىرىغا مۇنداق توۋلايتتى: ـ «سىلەر نېمىشقا جەڭگە قىلىش ئۈچۈن سەپ تۈزگەنسىلەر؟ مەن فىلىستىي ئەمەسمۇ؟ سىلەر بولساكلار ساۋۇلنىڭ قۇللىرىغۇ؟ ئاراكلاردىن بىر ئادەمنى تاللاپ چىقىڭلار، ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىشقا چۈشسۇن! 9 ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىپ مېنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرەلسە، بىز سىلەرنىڭ قۇللىرىڭلار بولىمىز. لېكىن مەن ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ ئۆلتۈرسەم، سىلەر بىزنىڭ قۇللىرىمىز بولۇپ بىزنىڭ خىزمىتىمىزدە بولۇسىلەر». 10 شۇ فىلىستىي يەنە سۆز قىلىپ: ـ مەن بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت قىلدىمغۇ؟ سىلەر بىر ئادەمنى چىقىرىڭلار، بىز ئېلىشايلى! ـ دېدى. 11 ساۋۇل بىلەن ھەممە ئىسرائىل بۇ فىلىستىينىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئالاقزادە بولۇپ بەك قورقتى. 12 داۋۇت يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاقلۇق يەسسە دېگەن ئەفراتلىق ئادەمنىڭ ئوغلى ئىدى. يەسسەنىڭ سەككىز ئوغلى بار ئىدى. ساۋۇلنىڭ كۆزلىرىدە ئۇ خېلى ياشىنىپ قالغانىدى. 13 يەسسەنىڭ ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇل بىلەن جەڭگە چىققانىدى. جەڭگە چىققان ئۈچ ئوغلىنىڭ ئۈنجىسىنىڭ ئىسمى ئېلىئاب، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىناداب ۋە ئۈچىنچىسىنىڭ شاممام ئىدى. 14 داۋۇت ھەممىدىن كىچىكى ئىدى. ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇلغا ئەگىشىپ چىققانىدى. 15 بەزىدە داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىدىن ئۆز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىش ئۈچۈن قايتىپ كېلەتتى.

16 ئاشۇ فىلىستي بولسا قىرىق كۈنگىچىلىك ھەر ئەتىگەن ۋە كەچتە چىقىپ تۇردى. 17 يەسسە ئوغلى داۋۇتقا: ـ بۇ ئەفاھ قوماچنى ۋە بۇ ئون نانى ئېلىپ لەشكەرگاھىغا تېز بېرىپ ئاكلىرىڭغا بەرگىن، 18 بۇ ئون پارچە قۇروتنى ئۇلارنىڭ مىڭبېشىغا بېرىپ ئاكلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى سوراپ ئۇلارنىڭ كېپىل خېتىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 19 ساۋۇل، شۇ [ئۈچ ئوغۇل] ۋە ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېلاھ جىلغىسىدا تۇرۇپ فىلىستىيلەرگە قارشى جەڭ قىلاتتى. 20 داۋۇت بولسا ئەتىسى سەھەر قوپۇپ قويلارنى بىر باققۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئاشلىق-تۇلۇكنى ئېلىپ يەسسە ئۇنىڭغا تاپىلىغانىدەك، قوشۇن ئىستىھكامىغا يەتكەنىدە، جەڭگە چىقىدىغان لەشكەرلەر سۈرەن كۆتۈرۈۋاتقانىدى. 21 ئىسرائىل ۋە فىلىستىيلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل تۇرۇپ سوقۇشقا سەپ تۈزدى. 22 داۋۇت بولسا ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرنى يۈك-تاقالارغا قارىغۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ سەپ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاكىلىرىدىن تىنچلىق سوردى. 23 ئۇ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغانىدا، فىلىستىيلەردىن بولغان گولىئات دېگەن چېمپىئون پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ سېپىدىن چىقىپ يەنە ھىلىقى گەپنى قىلدى؛ داۋۇت ئۇنى ئاڭلىدى. 24 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بۇ ئادەمنى كۆرگەندە قېچىپ كېتىشتى ۋە بەك قورقتى. 25 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىر-بىرىگە: ـ چىقىۋاتقان بۇ ئادەمنى كۆردۇڭلارمۇ؟ ئۇ ئىسرائىلغا ھاقارەت قىلىش ئۈچۈن چىقىدۇ. شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەمگە پادىشاھ كۆپ مال-مۈلۈك ئىنئام قىلىدۇ، ئۆز قىزىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بېرىدۇ ھەم ئاتىسىنىڭ جەمەتىنى ئىسرائىل تەۋەسىدە باج-ئالۋاندىن خالاس قىلىدۇ، دېدى. 26 داۋۇت ئۆز يېنىدا تۇرغان ئادەملەردىن: ـ بۇ فىلىستىينى ئۆلتۈرۈپ ئىسرائىلغا قىلىنغان شۇ ھاقارەتنى يوقاتقان كىشىگە نېمە قىلىنىدۇ؟ چۈنكى بۇ خەتنىسىز فىلىستي زادى كىم؟ ئۇ قانداقسىگە مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنلىرىغا ھاقارەت قىلىشقا پېتىنىدۇ؟ ـ دېدى. 27 خالايىق ئۇنىڭغا ئالدىنقىلارنىڭ دېگەن سۆزى بويىچە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى ئۆلتۈرگەن كىشىگە مۇنداق-مۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. 28 لېكىن ئۇنىڭ چوڭ ئاكىسى ئېلىئاب ئۇنىڭ ئۇ ئادەملەر بىلەن سۆزلەشكىنىنى ئاڭلاپ قالدى؛ ئېلىئابنىڭ داۋۇتقا ئاچچىقى كېلىپ: ـ نېمىشقا بۇ يەرگە كەلدىڭ؟ چۆلدىكى ئۇ ئازغىنە قوينى كىمگە تاشلاپ قويدۇڭ؟ مەن كىبرلىكىڭنى ۋە كۆكۈلۈڭنىڭ يامانلىقىنى بىلىمەن. سەن ئالايىتەن جەڭنى كۆرگىلى كەلدىڭ، دېدى. 29 داۋۇت: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ پەقەت بىر سۆز قىلسام بولمامدىكەن؟ ـ دېدى. 30 داۋۇت بۇرۇلۇپ باشقىسىدن ئالدىنقىدەك سوردى، خەلق ئالدىدا ئېيتقانىدەك ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 31 ئەمما بىرسى داۋۇتنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قېلىپ ساۋۇلغا يەتكۈزدى؛ ئۇ داۋۇتنى چاقىرتىپ كەلدى. 32 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ بۇ كىشىنىڭ سەۋەبىدىن ھېچكىمنىڭ يۈرىكى سۇ بولمىسۇن. سىلىنىڭ قۇللىرى بۇ فىلىستي بىلەن سوقۇشقىلى چىقىدۇ، دېدى. 33 ساۋۇل داۋۇتقا: ـ سەن بۇ فىلىستي بىلەن سوقۇشقىلى بارساڭ بولمايدۇ! سەن تېخى ياش، ئەمما ئۇ ياشلىقىدىن تارتىپلا جەڭچى ئىدى، دېدى. 34 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ قۇللىرى ئۆز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىپ كەلدىم. بىر شىر ياكى ئېيىق كېلىپ پادىدىن بىر قوزىنى ئېلىپ كەتسە، 35 مەن ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ئۇنى ئۇرۇپ قوزىنى ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ ئالاتتىم. ئەگەر قوپۇپ ماڭا ھۇجۇم قىلسا مەن ئۇنى يايلىدىن ئۇتۇۋۇلىپ ئۇرۇپ ئۆلتۈرەتتىم. 36 قۇللىرى ھەم شىر ھەم ئېيىقنى ئۆلتۈرگەن؛ بۇ خەتنىسىز فىلىستىيمۇ ئۇلارغا ئوخشاش بولىدۇ. چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت كەلتۈردى ـ دېدى. 37 داۋۇت سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ مېنى شىرنىڭ چاڭگىلىدىن ۋە ئېيىقنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بۇ فىلىستينىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بارغىن، پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، دېدى. 38 ئاندىن ساۋۇل داۋۇتقا ئۆز جەڭ كىيىملىرىنى كىيگۈزۈپ، بېشىغا مىس دۇبۇلغىنى تاقاپ ۋە ئۇنىڭغا بىر جەڭ ساۋۇتىنى كىيگۈزدى. 39 داۋۇت بولسا ساۋۇلنىڭ قىلچىنى كىيمىنىڭ ئۈستىگە ئېسىپ، مېڭىپ باقتى؛ چۈنكى ئۇ بۇلارنى كىيىپ باقمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن بۇلارنى كىيىپ ماڭالمايدىكەنمەن؛ چۈنكى بۇرۇن كىيىپ باقمىغان، دەپ ئۇلارنى سېلىۋەتتى. 40 ئۇ قولىغا ھاسىسىنى ئېلىپ، ئېرىقتىن بەش سىلىق تاش ئىلغاپ پادىچى خالتىسىنىڭ يانچۇقىغا سالدى؛ ئۇ سالغۇسىنى قولىغا ئېلىپ فىلىستىيگە يېقىن باردى.

41 فلىستي بولسا چىقىپ داۋۇتقا يېقىنلاشتى، قالقان كۆتۈرگۈچىسىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 42 فلىستي داۋۇتقا بىرقۇر سەپسېلىپ قاراپ مەسخىرە قىلدى. چۈنكى ئۇ تېخى ياش، بۇغداي تۆگۈلۈك ۋە چىلىشكەن يىگىت ئىدى. 43 فلىستي داۋۇتقا: ـ سەن ھاسا كۆتۈرۈپ ئالدىمغا كەپسەن؟ سەن مېنى ئىت دەپ ئويلاپ قالدىڭۇ؟ ـ دەپ ئۆز بۇتلىرىنىڭ نامىلرىنى تىلغا ئېلىپ داۋۇتنى قارغىدى. 44 فلىستي داۋۇتقا يەنە: ـ بۇ ياققا كەل، مەن گۆشۈڭنى ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلارغا يەم قىلىمەن، دېدى. 45 داۋۇت فلىستىيىگە: ـ سەن قىلىچ، نەيزە ۋە ئاتما نەيزىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلغىلى كەلدىڭ؛ لېكىن مەن سەن ھاقارەت قىلغان، ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئالدىڭغا ھۇجۇمغا چىقتىم ـ دېدى. 46 «دەل بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرىدۇ. مەن سېنى ئۆلتۈرۈپ بېشىڭنى كېسىپ ئالىمەن، مەن لەشكەرگاھىدىكى فلىستىيلەرنىڭ جەسەتلىرىنىمۇ ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلىرىغا يەم قىلىمەن. بۈتۈنگە بىلەن پۈتكۈل جاھان ئىسرائىلدا بىر خۇدانىڭ بار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ 47 ۋە بۇ پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت بېرىشىنىڭ قىلىچ، نەيزە بىلەن ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى بۇ جەڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ سېنى قولىمىزغا تاپشۇرىدۇ». 48 فلىستي داۋۇتقا ھۇجۇم قىلغىلى قوپۇپ يېقىن كەلگەندە داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى فلىستي قوشۇنىنىڭ سېپىگە قاراپ يۈگۈردى. 49 داۋۇت قولىنى خالتىسىغا تىقىپ بىر تاشنى چىقىرىپ ساۋغۇغا سېلىپ فلىستىيگە قارىتىپ ئاتتى، تاش فلىستىينىڭ پېشانىسىگە تەگدى. تاش ئۇنىڭ پېشانىسىگە پېتىپ كەتتى، ئۇ دۈم چۈشۈپ يەرگە يېقىلدى. 50 شۇنداق قىلىپ داۋۇت فلىستىينى سالغۇ ۋە تاش بىلەن مەغلۇپ قىلىپ ئۇنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى، داۋۇتنىڭ قولىدا ھېچ قىلىچ يوق ئىدى. 51 داۋۇت يۈگۈرۈپ بېرىپ، فلىستىينىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قىلىچنى قىنىدىن تارتىپ ئېلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ بېشىنى ئالدى. فلىستىيلەر ئۆز باتۇرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپلا، بەدەر قاچتى. 52 ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالار بولسا ئورندىن قوپۇپ سۈرەن سېلىشىپ فلىستىيلەرنى جىلغىنچە ۋە ئەكرون دەرۋازىلىرىغىچە كەيىندىن قوغلاپ كەلدى؛ ئۆلتۈرۈلگەن فلىستىيلەر شائاراىمغا باردىغان يولدا گات ۋە ئەكرونغىچە يېتىپ كەتكەندى. 53 ئىسرائىل فلىستىيلەرنى قوغلاشتىن يېنىپ كېلىپ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. 54 داۋۇت فلىستىينىڭ بېشىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇنىڭ يارىغىنى بولسا ئۆز چېدىرىغا قويدى. 55 ساۋۇل داۋۇتنىڭ فلىستىينىڭ ئالدىغا چىققىنىنى كۆرگەندە قوشۇنىنىڭ سەرداری ئابنەردىن: ـ ئى ئابنەر، بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. ئابنەر: ـ ئى پادىشاھ، ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بىلمەيمەن، دېدى. 56 پادىشاھ: ـ بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى ئىكەن دەپ سوراپ باققىن، دېدى. 57 داۋۇت فلىستىينى قىرىپ قايتىپ كەلگەندە ئابنەر ئۇنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ فلىستىينىڭ بېشى تېخىچە ئۇنىڭ قولىدا ئۇراتتى. 58 ساۋۇل ئۇنىڭدىن: ـ ئى يىگىت، كىمنىڭ ئوغلىسەن؟ دەپ سوردى. داۋۇت: ـ مەن سىلىنىڭ قۇللىرى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ ئوغلىمەن، دەپ جاۋاب بەردى.

18 داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ سۆھبىتى ئاياغلاشقاندا، يوناتاننىڭ كۆڭلى داۋۇتنىڭ كۆڭلىگە شۇنداق باغلاندىكى، ئۇنى ئۆز جىنىدەك سۆيدى. 2 ساۋۇل بولسا ئۇ كۈنى ئۇنى ئۆز يېنىدا ئېلىپ قېلىپ، ئۇنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە قايتىپ قويمىدى. 3 يوناتان داۋۇت بىلەن ئەھدە قىلىشتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇنى ئۆز جىنىدەك سۆيەتتى. 4 يوناتان ئۇچىسىدىكى تونىنى سېلىپ داۋۇتقا بەردى، يەنە جەڭ كىيىملىرىنى، جۈملىدىن ھەتتا قىلىچى، ئوقياسى ۋە كەمىرىنىمۇ ئۇنىڭغا بەردى. 5 ساۋۇل داۋۇتنى نەگلا ئەۋەتسە ئۇ شۇ يەرگە باراتتى، شۇنداقلا ئىشلارنى جايىدا قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل ئۇنى لەشكەرلەرنىڭ ئۈستىگە قويدى. بۇ ئىش بارلىق خەلققە ۋە ھەم ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىغىمۇ ياقتى. 6 داۋۇت فلىستىينى ئۆلتۈرۈپ كۆپچىلىك بىلەن يانغاندا ئىسرائىلنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدىكى قىز-ئايالار ساۋۇلنى ناخشا ئېيتىپ ئۈسسۈل ئويناپ قارشى ئالغىلى چىقتى؛ ئۇلار خۇشلۇق ئىچىدە داپ ۋە ئۈچتار بىلەن نەغمە چېلىشتى. 7 قىز-ئايالار نەغمە چالغاندا: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دەپ ئوقۇشاتتى. 8 بۇنى ئاڭلاپ ساۋۇل ناھايىتى خاپا بولدى؛ بۇ سۆز ئۇنىڭ كۆڭلىگە تەگدى. ئۇ: ـ داۋۇتقا ئون مىڭلاپ ھېسابلاندى، ئەمما ماڭا پەقەت مىڭلاپ ھېسابلاندى؛ ئەمدى پادىشاھلىقتىن باشقا ئۇنىڭغا ھېچنەرسە كەم ئەمەس، دېدى. 9 شۇ كۈندىن تارتىپ ساۋۇل داۋۇتنى كۆزلەپ يۈردى. 10 ئەتىسى خۇدا تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە ئۇ ئۆيدە قالايمىقان جۈپلىگلى تۇردى. ئەمدى داۋۇت باشقا ۋاقىتلىكىدەك قولى بىلەن چىلتار چالدى؛ ساۋۇلنىڭ قولىدا نەيزە بار ئىدى. 11 ساۋۇل: ـ داۋۇتنى تامغا نەيزە بىلەن قادىۋېتىمەن دەپ، نەيزىنى ئاتتى؛ لېكىن داۋۇت ئىككى قېتىم ئۆزىنى دالدىغا ئالدى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەنلا بولۇپ، ئۆزىدىن يىراقلاپ كەتكىنى ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتنىمىن قورقاتتى. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتنى ئۆز يېنىدىن ئايرىپ، ئۇنى لەشكەرلەرگە مىڭبېشى قىلىپ قويدى؛ ئۇ لەشكەرلەرنى ئېلىپ جەڭگە چىقىپ ئۇراتتى. 14 داۋۇت بولسا ھەممە ئىشلارنى پەم بىلەن قىلاتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 15 ساۋۇل ئۇنىڭ پەملىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن بەك قورقاتتى. 16 ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدا خەلقى داۋۇتنى سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى يېتەكلەپ جەڭگە چىقاتتى. 17 ساۋۇل داۋۇتقا: ـ مانا، چوڭ قىزىم مېراب ـ مەن ئۇنى ساڭا خوتۇنلۇققا بەرگۈم بار. سەن پەقەت خىزمىتىمگە جان-پىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىدە كۈرەش قىلغىن، دېدى. چۈنكى ساۋۇل ئۆچىدە: ـ ئۇ مېنىڭ قولۇم بىلەن ئەمەس، بەلكى فلىستىيلەرنىڭ قولى بىلەن يوقىتىلسۇن، دەپ خىيال قىلغاندى. 18 ئەمما داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن كىم ئىدىم، مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتى ئىسرائىل ئارىسىدا نېمە ئىدى، مەن قانداقۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولاي؟ ـ دېدى. 19 لېكىن ساۋۇلنىڭ قىزى مېراب داۋۇتقا بېرىلىدىغان ۋاقىتتا، ئۇ مەھولاتلىق ئادىرئەلگە خوتۇنلۇققا بېرىلدى. 20 ئەمما ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنىڭ كۆڭلى داۋۇتقا چۈشكەنىدى. باشقىلار بۇنى ساۋۇلغا ئېيتتى، بۇ ئىشتىن ساۋۇل خۇش بولدى. 21 ساۋۇل: ـ قىزىمنى داۋۇتقا بېرەي، ئۇ ئۇنىڭغا بىر سىرتماق بولۇپ، فلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىلسۇن، دەپ ئويلىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بۇگۈن ئىككىنچى قېتىم كۈيئوغلۇم بولىسەن، دېدى. 22 ساۋۇل ئۆز غۇلاملىرىغا: ـ داۋۇتقا ئاستىرتىن: ـ مانا، پادىشاھ سەندىن سۆيۈندۈ، ۋە ھەممە غۇلاملىرى ساڭا ئامراق. شۇنىڭ ئۈچۈن پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولغىن، دەپ ئېيتىڭلار، دەپ تاپىلدى. 23 ساۋۇلنىڭ غۇلاملىرى بۇ سۆزلەرنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. لېكىن داۋۇت: ـ نەزىرىڭلاردا پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش كىچىك ئىشمۇ؟ مەن بولسام بىر كەمبەغەل ۋە ئەتىۋارسىز ئادەممەن ـ دېدى. 24 ساۋۇلنىڭ غۇلاملىرى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ دېگەنلىرىنى ئۆز ئەينى يەتكۈزدى. 25 ساۋۇل: ـ سىلەر داۋۇتقا: ـ پادىشاھ ساڭا باشقا تويلۇق ئالغۇزمايدۇ، پەقەت پادىشاھ دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن يۈز فلىستىينىڭ خەتىنلىكىنلا ئالدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، دېدى (ساۋۇلنىڭ مەقسىتى بولسا داۋۇتنى فلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىش ئىدى). 26 غۇلاملار بۇ سۆزلەرنى داۋۇتقا يەتكۈزدى؛ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش داۋۇتقا يېقىپ قالدى. ئەمدى بېكىتىلگەن مۇھلەت توشمايلا، 27 داۋۇت تۇرۇپ ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ ئىككى يۈز فلىستىينى ئۆلتۈردى. داۋۇت ئۇلارنىڭ خەتىنلىكىنى كېسىپ ئېلىپ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش ئۈچۈن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا تاپشۇردى. ساۋۇل قىزى مىقالنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 28 ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆز قىزى مىقالنىڭ ئۇنى سۆيىدىغانلىقىنى كۆرۈپ 29 داۋۇتنىمىن تېخىمۇ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئۈزلۈكسىز داۋۇتقا دۈشمەن بولدى. 30 فلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى دائىم سوقۇشقا چىقاتتى؛ ئەمما ھەر قېتىم چىقىسلا داۋۇتنىڭ ئىشلىرى ساۋۇلنىڭ ھەممە خىزمەتكارلىرىنىڭكىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ نامى [خالايىق] تەرىپىدىن تولىمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولاتتى.

19 ساۋۇل ئۆز ئوغلى يوناتان ۋە ھەممە خىزمەتكارلىرىگە داۋۇتنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلدى. لېكىن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان داۋۇتقا بەك ئامراق ئىدى. 2 يوناتان داۋۇتقا: ـ ئاتام ساۋۇل سېنى ئۆلتۈرمەكچى؛ ئەمدى ئەتە ئەتىگەن قاتتىق ئېھتىيات قىلغىن، بىر مەخپىي جايىنى

تېپىپ تۆزۈكنى يوشۇرغىن؛ 3 مەن تۆزۈم چىقىپ سەن يوشۇرۇنغان ئېتىزلىققا بېرىپ
ئاتامنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئاتام بىلەن سېنىڭ توغرا كۈنا سۆزلىشىپ باقاي؛ ئەھۋالنى ئېنىق
بىلگەندىن كېيىن ساگا خەۋەر قىلاي، دېدى. 4 يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ ياخشى
گېپىنى قىلىپ: ـ پادىشاھ تۆز خىزمەتكارىغا، يەنى داۋۇتقا ياماناتلىق قىلمىغاي! چۈنكى تۆ ساگا
گۇناھ قىلمىغان؛ بەلكى تۆنىڭ ئەمەللىرى تۆزۈگگە كۆپ ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كەلگەن: ـ
5 تۆ تۆز جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ ھېلىقى فىلىستىينى ئۆلتۈردى ۋە شۇنىڭ بىلەن
پەرۋەردىگار پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن چوڭ نۇسرەت بەردى. شۇ چاغدا سەن تۆزۈڭ
كۆرۈپ خۇش بولغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدىلىكتە نېمىشقا داۋۇتنى سەۋەبسىز ئۆلتۈرۈپ ناھەق
قان تۆكۈپ گۇناھكار بولماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى. 6 ساۋۇل يوناتاننىڭ سۆزىگە كەردى.
تۆ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، تۆ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمايدۇ،
دېدى. 7 ئاندىن يوناتان داۋۇتنى چاقىرىپ، داۋۇتقا بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى دەپ
بەردى. ئاندىن كېيىن يوناتان داۋۇتنى ساۋۇلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى ۋە ئۇ ئىلگىرىكىدەك
ئۆنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 8 ئەمما يەنە جەڭ بولدى؛ داۋۇت چىقىپ فىلىستىيلەر بىلەن
جەڭ قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىرىپ مەغلۇپ قىلدى؛ ئۇلار ئۆنىڭ ئالدىدىن بەدەر قېچىستى.
9 ئەمدى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ يەنە ساۋۇلنى باستى. ئۇ تۆز ئۆيىدە
قولدا نەيزىسىنى ئۆتۈپ ئولتۇراتتى؛ داۋۇت بولسا قولى بىلەن ساز چېلىپ ئۇراتتى. 10
ساۋۇل نەيزە بىلەن داۋۇتنى سانجىپ تامغا قاداپ قويماقچى بولۇۋدى، لېكىن داۋۇت ئۆزىنى
قاچۇرۇۋالدى، نەيزە تامغا قادىلىپ قالدى. داۋۇت شۇ كېچىسى قېچىپ قۇتۇلدى. 11
ساۋۇل بىرنەچچە چاپارمەنلەرنى داۋۇتنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ ئۇنى پايلاپ ئۇرۇپ ئەتىسى
تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئولتۇرۇشكە ماگدۇردى. ئەمما داۋۇتنىڭ ئايالى مىقال ئۇنىڭغا: ـ
ئەگەر بۇ كېچە جېنىڭنى ئېلىپ قاچمىساڭ، ئەتە ئولتۇرۇلىسەن، دېدى. 12 شۇڭا مىقال
داۋۇتنى پەنجىردىن چۈشۈرۈپ قويدى. شۇنداق قىلىپ ئۇ قېچىپ قۇتۇلدى. 13 ئاندىن
مىقال بىر «تەرافىم» بۇتنى ئېلىپ كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ، بېشىغا ئوچكە يۈگدىن قىلىنغان
بىر ياستۇقنى قويۇپ، ئەدىيال بىلەن يېپىپ قويدى. 14 ساۋۇل داۋۇتنى ئوتۇش ئۈچۈن
چاپارمەنلەرنى ئەۋەتكەندە مىقال: ـ ئۇ ئاغرىپ قالدى، دېدى. 15 ساۋۇل چاپارمەنلەرنى
[قايتىدىن] ئەۋەتىپ: ـ ئۇنى كارىۋات بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كېلىڭلار، ئۇنى ئولتۇرىمەن،
دەپ بۇيرۇدى. 16 چاپارمەنلەر كىرگەندە، مانا كارىۋاتتا بۇ بۇت ياتاتتى، بېشىغا
ئوچكە يۈگدىن قىلىنغان ياستۇق قويۇلغاندى. 17 ساۋۇل مىقالغا: ـ نېمىشقا مېنى بۇنداق
ئالداپ، دۈشمىنىمنى قاچۇرۇۋۇبتىسەن؟ ـ دېدى. مىقال ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ تۆ: «مېنى
قويۇۋەتكىن؛ بولمىسا سېنى ئولتۇرۇۋۇبتىمەن» دېدى، دېدى. 18 داۋۇت قېچىپ قۇتۇلۇپ،
راماھقا ساموئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ساۋۇلنىڭ ئۆنىگىنا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى.
ئاندىن ئۇ ساموئىل بىلەن نايوتقا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. 19 بىرسى ساۋۇلغا: ـ داۋۇت
راماھدىكى نايوتنا بار ئىكەن، دەپ خەۋەر بەردى. 20 ساۋۇل داۋۇتنى تۇتۇپ كېلىشكە
چاپارمەنلەرنى ماگدۇردى. ئەمما ئۇلار يېتىپ بارغاندا پەيغەمبەرلەرنىڭ بىر جامائىتى
بېشارەت بېرىۋاتقانلىقىنى ۋە ساموئىلنىڭمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇلارغا نازارەچىلىك
قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردى؛ شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ روھى ساۋۇلنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ
ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشۈپ، ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 21 بۇ خەۋەر ساۋۇلغا
ئېيتىلدى؛ ئۇ يەنە باشقا چاپارمەنلەرنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلارمۇ بېشارەت بېرىشكە چۈشتى.
ئاندىن ساۋۇل ئۈچىنچى قېتىم يەنە چاپارمەنلەرنى ماگدۇردى. ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت
بېرىشكە چۈشتى. 22 ئاندىن ساۋۇل ئۆزى راماھقا بېرىپ، سەقۇدىكى چوڭ قۇدۇققا يېتىپ
كەلگەندە، «ساموئىل بىلەن داۋۇت نەدە؟» ـ دەپ سوردى. بىرسى: ـ ئۇلار راماھدىكى
نايوتنا بار ئىكەن، دەپ جاۋاب بەردى. 23 شۇڭا ئۇ راماھدىكى نايوتقا يېتىپ كەلدى؛
خۇدانىڭ روھى ئۆنىگە ئۇۋۇجۇدىغىمۇ چۈشتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ يېيىدە مېڭىپ راماھدىكى
نايوتقا بارغۇچە بېشارەت بېرىپ ماگدى. 24 ئۇ ھەتتا كېيىملىرىنى سېلىۋېتىپ ساموئىلنىڭ
ئالدىدا بېشارەت بەردى؛ پۈتۈن بىر كېچە ۋە پۈتۈن بىر كۈندۈز ئۇ يەردە يالىڭاچ ياتتى.
بۇنىڭ بىلەن: ـ «ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىنمۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى.

20 داۋۇت راماھدىكى نايوتىنى قېچىپ يوناتاننىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن نېمە
قىلىپتىمەن؟ نېمە قەبىھلىك قىلىپتىمەن؟ ئاتاڭ ئالدىدا نېمە گۇناھ قىلىپتىمەن، ئۇ مېنىڭ جېنىمنى
ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. 2 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ يوقسۇ، بۇنداق ئىش نېرى بولسۇن! سەن
ئۆلىمەيسەن. چوڭ ئىش بولسۇن، كىچىك ئىش بولسۇن ئاتام ماگا دېمەي قويمايدۇ. نېمىشقا
ئاتام بۇ ئىشنى مەندىن يوشۇرىدىكەنە؟ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. 3 لېكىن داۋۇت
يەنە قەسەم قىلىپ: ـ ئاتاڭ سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمنى جەزمەن بىلىدۇ. شۇڭا ئۇ
كۆڭلىدە: ـ يوناتان بۇنى بىلىپ قالمىسۇن، بولمىسا ئۇنىڭغا ئازار بولىدۇ، دېگەندۇ. لېكىن
پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىڭ ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئالدىڭدا قەسەم قىلىمەنكى،
ماگا تۇلۇمنىڭ ئارىلىقى بىر قەدەملا قالدى، دېدى. 4 يوناتان داۋۇتقا: ـ كۆڭلۈڭ نېمىنى
خالىسا شۇنى قىلاي، دېدى. 5 داۋۇت يوناتانغا مۇنداق دېدى: ـ مانا ئەتە «يېڭى ئاي»
بولىدۇ، مەن ئادەتتىكىدەك پادىشاھ بىلەن ھەمداستىخان بولىسام بولمايدۇ. لېكىن مېنى
قويۇپ بەرگىن، مەن ئۈچىنچى كۈنى ئاخشىمىغىچە دالادا مۆكۈنۈۋالاي. 6 ئاتاڭ مېنىڭ
سوروندا يوقلۇقىمنى كۆرۈپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا: «داۋۇت مەندىن تۆز شەھىرى بەيت-
لەھەمگە تېزراق يېرىپ كېلىشكە جددىي رۇخسەت سوردى، چۈنكى ئۇ يەردە پۈتكۈل
ئائىلىسى ئۈچۈن بىر يىللىق قۇربانلىق تۇتقۇزىدىكەن»، دېگىن، دېدى. 7 ئەگەر ئۇ: ـ ئوبدان
بوپتۇ، دېسە، قۇلۇڭ تىنىچ-ئامان بولىدۇ: ـ لېكىن ئۇ ئاچچىقلانسا، ئۇنىڭ ماگا يامانلىق قىلىشنى
نىيەت قىلغانلىقىدىن گۇمان قىلىمغىن. 8 سەن قۇلۇڭغا ئىلتىپات كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن
تۆزۈڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇلۇڭنى ئەھدىلەشتۈرگەنسەن. لېكىن ئەگەر مەندە بىر
يامانلىق بولسا سەن تۆزۈڭلا مېنى ئولتۇرگىن؛ مېنى ئېلىپ بېرىپ ئاتاڭغا تاپشۇرۇشنىڭ نېمە
ھاجىتى؟ ـ دېدى. 9 يوناتان: ـ ئۇنداق خىيال سەندىن نېرى بولسۇن! ئەگەر ئاتامنىڭ
ساگا يامانلىق قىلىدىغان نىيىتى بارلىقىنى بىلسىم قالسام، ساگا دەيتتىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى.
10 داۋۇت يوناتانغا: ـ ئەگەر ئاتاڭ ساگا قاتتىق گەپ بىلەن جاۋاب بەرسە، كىم ماگا
خەۋەر بېرىدۇ؟ ـ دېدى. 11 يوناتان داۋۇتقا: ـ كەلگىن، دالاغا چىقايلى، دېدى.
شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى دالاغا چىقتى. 12 يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگار ماگا [گۇۋاھكى]، مەن ئەتە يا كى ئۇگۇنلۈككە مۇشۇ ۋاقىتتا ئاتامنىڭ
نىيىتىنى بىلىپ، ساگا ئىلتىپاتلىق بولسا، مەن ئادەم ماگدۇرۇپ ساگا مەلۇم قىلمامدىم؟ 13
ئەگەر ئاتام ساگا يامانلىق قىلماقچى بولسا، مەن سېنى تىنىچ-ئامان يولغا سېلىش ئۈچۈن
ساگا ئادەم ئەۋەتىپ خەۋەر بەرمىسەم، پەرۋەردىگار ماگا سېنىڭ بېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ
ئارتۇق چۈشۈرسۇن؛ ئەمدى پەرۋەردىگار ئاتام بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە
بولسۇن. 14 ھاياتلا بولسام مېنى ئۆلمىسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى ماگا
كۆرسەتكەيسەن. 15 مەن ئۇلۇپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، ئۇيدىكىلىرىمدىن ھەم ھېچ ۋاقىت
مېھرىبانلىقىڭنى ئۈزمىگەيسەن؛ پەرۋەردىگار سەن داۋۇتنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى يەر يۈزىدىن
يوقاتقاندىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلغايسەن». 16 شۇنىڭ بىلەن يوناتان داۋۇتنىڭ جەمەتى
بىلەن ئەھدە قىلىشىپ: ـ پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېساب ئالسۇن، دېدى.
17 ئاندىن يوناتان يەنە ئۇزىنىڭ داۋۇتقا بولغان مۇھەببىتى بىلەن ئۇنىڭغا قەسەم قىلدۇردى؛
چۈنكى ئۇ ئۆزى تۆز جېنىدەك سۆيەتتى. 18 يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئەتە يېڭى ئاي
بولىدۇ. مانا سېنىڭ ئورنۇڭ بوش قالىدۇ، كىشىلەر سېنىڭ يوقلۇقىڭغا دىققەت قىلىدۇ. 19
ئۈچىنچى كۈنى سەن چۈشۈپ ئالدىنقى قېتىم بۇ ئىشقا يولۇققىنىڭدا ئۆزۈڭنى يوشۇرغان
جايغا بېرىپ «ئېزەل» دېگەن تاشنىڭ يېنىدا ئورۇپ ئولتۇرغىن. 20 مەن تاشنىڭ يېنىدىكى
بىر جايغا خۇددى نىشانى قارالغاندەك ئۈچ پاي يا ئوقى ئاتاي. 21 ئاندىن غۇلامنى
ماگدۇرۇپ: ـ «يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن» ـ دەيمەن. ئەگەر مەن غۇلامغا: ـ ئەنە،
ئوقلار ئارقا تەرىپىڭ ئوردىدۇ، ئۇلارنى ئېلىپ كەل، دېسەم، سەن چىقىپ يېنىمغا كەلگىن؛
شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن ئۈچۈن تىنىچ-
ئامانلىق بولىدۇ، ھېچ ئىش بولمايدۇ. 22 لېكىن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئالدىڭدا ئوردىدۇ،
دېسەم، سەن كەتكىن، چۈنكى ئۇنداق بولسا، پەرۋەردىگار سېنى كەتكۈزۈۋەتكەن بولىدۇ.
23 ئەمدىلىكتە مەن بىلەن سەن سۆزلەشكەن ئىش توغرۇلۇق، پەرۋەردىگار سەن بىلەن

مېنىڭ ئوتىۋىمدا گۈزەھچىدۇر. **24** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دالادا مۆكۈنۈۋالدى. يېڭى ئاي كەلگەندە، پادىشاھ تائام يېگلى داستىخاندا ئولتۇردى. **25** پادىشاھ بولسا بۇرۇنقىدەكلا تۈز ئورندا تامنىڭ يېنىدىكى تۈردە ئولتۇردى. يوناتان ئورندىن تۇردى، ئابنەر ساۋۇلنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى بوش قالدى. **26** ئەمما ساۋۇل تۈ كۈنى ھېچنېمە دېمىدى. چۈنكى تۈ: ـ داۋۇتقا بىر ئىش بولدى، تۈ ناپاك بولۇپ قالدى. تۈ جەزمەن ناپاك بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. **27** لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى يېڭى ئاينىڭ ئەتىسىمۇ، يەنى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنىمۇ بوش ئىدى. ساۋۇل ئوغلى يوناتاندىن: ـ نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلى يا كى تۈنۈگۈن يا كى بۈگۈن تاماققا كەلمەيدۇ، دەپ سوريدى. **28** يوناتان ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت بەيت-لەھەمگە بارغىلى مەندىن جىددىي رۇخسەت سوراپ: ـ **29** مېنىڭ بىرىشمىغا رۇخسەت قىلغىن، ئائىلىمىزنىڭ شەھەردە بىر قۇربانلىق ئىشى بولغاچ ئاكام مېنىڭ بىرىشمىنى ئېيتىپتۇ، ئەگەر سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام قېرىندىشلىرىم بىلەن كۆرۈشۈپ كېلىشكە رۇخسەت بەرگىن، دېدى. شۇڭا ئۇ پادىشاھنىڭ داستىخىنىغا كەلمىدى، دېدى. **30** ساۋۇلنىڭ يوناتانغا قاتتىق غەزىپى كېلىپ: ـ ئى بۇزۇق، كاج خوتۇنىنىڭ ئوغلى، نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلىنى تۈزۈڭگىگە تاللاپ، تۈزۈڭنى شەرمەندە قىلىپ ۋە ئاناڭنى نومۇسقا قويغىنىڭنى بىلمەمدىمەن؟ **31** ئەگەر يەسسەنىڭ ئوغلى يەر يۈزىدە تىرىك بولسىلا، سەن ھەم سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ مۇستەھكەم بولمايدۇ. شۇڭا ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ تۈلۈمگە مەھكەمدۇر! ـ دېدى. **32** يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ نېمىشقا تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؟ ئۇ نېمە قىپتۇ؟ ـ دېدى. **33** ئاندىن ساۋۇل يوناتانغا سانچىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا نەيزىنى ئاتتى، بۇنىڭ بىلەن يوناتان ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى تۈلۈتىرمەكچى بولغانلىقىنى ئېنىق بىلىپ يەتتى. **34** يوناتان بولسا قاتتىق ئاچچىقلاپ داستىخاندىن قوپۇپ كەتتى ۋە يېڭى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ھېچ تائام يېمىدى. چۈنكى ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى شۇنداق ھاقارەتلىشى ئۈنىڭغا قاتتىق ئازار بولغانىدى. **35** ئەتىسى يوناتان دالاغا چىقىپ داۋۇت بىلەن كېلىشكەن جايغا باردى. ئۇنىڭ بىلەن بىر كىچىك غۇلام بىللە باردى. **36** ئۇ غۇلامغا: ـ سەن يۈگۈر، مەن ئاتقان يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. غۇلام يۈگۈردى، ئۇ بىر ئوقنى ئۇنىڭ ئالدى تەرىپىگە ئاتتى. **37** غۇلام يوناتان ئاتقان ئوق چۈشكەن جايغا كەلگەندە يوناتان غۇلامنى چاقىرىپ: ـ ئوق سېنىڭ ئالدىى تەرىپىگەۋە تۇرمامدۇ؟ ـ دېدى. **38** ئاندىن يوناتان غۇلامنى يەنە چاقىرىپ: ـ بول، ئىتتىك بول، ھايال بولمىغىن! ـ دېدى. يوناتاننىڭ غۇلامى يا ئوقنى يىغىپ غوجىسىغا ئېلىپ كەلدى. **39** لېكىن غۇلامنىڭ بولغان ئىشتىن خەۋىرى ئۇقى ئىدى. بۇنى يالغۇز يوناتان بىلەن داۋۇتلا بىلەتتى. **40** ئاندىن يوناتان غۇلامىغا يارىغلىرىنى بېرىپ ئۈنىڭغا: ـ ئۇلارنى شەھەرگە ئېلىپ كەتكىن، دېدى. **41** غۇلام كەتكەندىن كېيىن داۋۇت [تاشنىڭ] جەنۇب تەرىپىدىن چىقىپ يەرگە يېقىلىپ ئۈچ قېتىم تەزىم قىلدى. ئۇلار بىر-بىرىنى سۆيۈشتى، بىر-بىرىگە ئېسىلىشىپ يىغلاشتى، بولۇپمۇ داۋۇت قاتتىق يىغلىدى. **42** يوناتان داۋۇتقا: ـ سەپىرىڭ تىنچ-ئامان بولسۇن؛ چۈنكى بىز ئىككىمىز: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىڭدا ۋە مېنىڭ نەسلىم بىلەن سېنىڭ نەسلىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈگە گۈۋاھ بولسۇن، دەپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىشكەن، دېدى. داۋۇت ئورنىدىن قوپۇپ ماڭدى، يوناتانمۇ شەھەرگە كىرىپ كەتتى.

21

داۋۇت ئەمدى نوبقا كېلىپ ئاخىمەلەك كاھىننىڭ قېشىغا باردى. لېكىن ئاخىمەلەك داۋۇتنى كۈرگەندە تىترەپ قورقۇپ ئۈنىڭغا: ـ نېمىشقا بىرىمۇ سەن بىلەن كەلمەي يالغۇز كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **2** داۋۇت ئاخىمەلەك كاھىنغا: ـ پادىشاھ ماڭا مەلۇم بىر ئىشنى بۇيرۇپ: ـ مەن ساڭا بۇيرۇغان ئىش يا كى ساڭا تاپىلغان يولىيورۇق توغرىسىدىن ھېچكىم بىرنېمە بىلمىسۇن، دېگەندى. تۈز غۇلامىرىمنى بولسا مەلۇم بىر جايغا بېرىشقا بېكىتىپ قويدۇم. **3** ئەمدى قولۇڭدا نېمە بار؟ بەش نان، يا كى نېمە بولسا، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. **4** كاھىن داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ قولۇمدا ئادەتتىكى نان يوق، پەقەت مۇقەددەس نان بار. ئەگەر غۇلامىلار ئايالىلارغا يېقىنلاشمىغان بولسا يېسە راۋا بولىدۇ، دېدى. **5** داۋۇت كاھىنغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن باشقا ۋاقىتلاردا چىققىنىمغا ئوخشاش، ئايالىلار بىزدىن يىراق بولغىلى ئۈچ كۈن بولدى. مەن [ھەرقېتىم] چىققاندا، گەرچە ئادەتتىكى سەپەر بولسىمۇ، غۇلامىلارنىڭ قاچىلىرى پاك بولىدىغان يەردە، بۈگۈن تۇلار ۋە قاچىلىرى تېخىمۇ پاك بولىمامدۇ، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئۈنىڭغا مۇقەددەس ناندىن بەردى، چۈنكى بۇ يەردە «تەقدىم نان»دىن باشقا ھېچقانداق نان يوق ئىدى. بۇ نان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا يېڭى تىسسىق نان قويۇلغان كۈنى ئالماشتۇرۇلغان نانلار ئىدى **7** (لېكىن ئۇ كۈنى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن مەلۇم بىرسى ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قالدۇرۇلغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى دوئەگ بولۇپ ساۋۇلنىڭ پادىچىلىرىنىڭ چوڭى ئىدى). **8** داۋۇت ئاخىمەلەككە: ـ قولۇڭدا نەيزە يا كى قىلىچ يوقمۇ؟ پادىشاھ تاپشۇرغان ئىش جىددىي بولغاچ يا كى قىلىچ يا كى باشقا يارىغلىرىمنى ئېلىپ كېلەلمىدىم، دېدى. **9** كاھىن: ـ سەن ئېلاھ جىلغىسىدا ئولتۇرگەن فىلىستي گولىئاتنىڭ قىلىچى بۇ يەردە بار، ئۇ ئەفودنىڭ كەينىدە، بىر پارچە رەختكە ئوراقلىق ھالدا تۇرىدۇ. خالىساڭ ئالغىن، ئۈنىڭدىن باشقىسى يوق، دېدى. داۋۇت: ـ بۇ تەڭدىشى يوق قىلىچتۇر، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. **10** داۋۇت ئۇ كۈنى قوپۇپ ساۋۇلدىن قېچىپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. **11** لېكىن ئاقىشنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۈنىڭغا: ـ بۇ زېمىننىڭ پادىشاھى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئوغرىسىدا قىز-ئايالىلار بىر-بىرىگە: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئولتۇردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئولتۇردى، ـ دەپ ناخشا-غەزەل ئوقۇشۇپ ئۈسسۈل ئوينىغان ئەمەسمۇ، دېدى. **12** داۋۇت بۇ سۆزلەرنى كۆڭلىگە پۈكۈپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشتىن بەك قورقتى. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشلىرىنى ئۆزگەرتىپ، ئۇلارنىڭ قولدا تۇرغان ۋاقتىدا ئۆزىنى سارا گۈمەك كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرۋازىلارنىڭ ئىشىكلىرىگە جىجىپ، تۈكۈرۈكىنى ساقلىغا ئاقتۇراتتى. **14** ئاقىش خىزمەتكارلىرىغا: ـ مانا بۇ ئادەمنىڭ سارا گۈلىنى كۆرمەمسىلەر؟ ئۇنى نېمىشقا مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كەلدىلەر؟ **15** مەندە سارا گىلار كەمچىلىدىمى؟ سىلەر بۇ كىشىنى ئالدىمغا سارا گۈلنى قىلغىلى ئېلىپ كەلدىلەرمۇ؟ بۇ ئادەم مېنىڭ ئۆيۈمگە كىرىشى كېرەكمۇ؟ ـ دېدى.

22

داۋۇت ئۇ يەردىن كېتىپ ئادۇللامدىكى غارغا قاچتى. ئۇنىڭ قېرىندىشلىرى بىلەن ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ قېشىغا باردى. **2** ئېزىلگەن، قەرزدار بولغان ۋە دەردمەندلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ سەرداری بولدى. ئۇنىڭغا قوشۇلغان ئادەملەر بولسا تۆت يۈزچە ئىدى. **3** داۋۇت ئۇ يەردىن چىقىپ موئابدىكى مىزپاھقا بېرىپ موئابنىڭ پادىشاھىدىن: ـ خۇدانىڭ مېنى نېمە قىلىدىغىنىنى بىلگۈچە، ئاتا-ئانامنىڭ بۇ يەرگە كېلىپ ئارا گىلاردا تۇرۇشىغا يول قويغايلا، دەپ تەلەپ قىلدى. **4** داۋۇت ئاتىسى ۋە ئانىسىنى موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. داۋۇت قورغاندا تۇرغان پۈتكۈل كۈنلەردە ئاتا-ئانىسى ئۈنىڭ بىلەن بىللە تۇردى. **5** ئەمما گاد پەيغەمبەر داۋۇتقا: ـ قورغاندا تۇرمايلا، بۇ يەردىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا بارغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇ يەردىن ئېرىلىپ، ھەرەت ئورمانلىقىغا باردى. **6** ساۋۇل داۋۇتنىڭ نەدە تۇرۇۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. ساۋۇل بۇ ۋاقىتتا راماھدىكى گىبىئاھدا ئېگىز بىر جايدا يۇلغۇن دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ قولدا نەيزىسى بار ئىدى، بارلىق خىزمەتكارلىرى چۈرىسىدە تۇراتتى. **7** ساۋۇل چۈرىسىدە تۇرغان خىزمەتكارلىرىغا: ـ ئى بىنيامىنلىقلار، قۇلاق سېلىڭلار! يەسسەنىڭ ئوغلى ھەر بىرىڭلارغا ئېتىزلار بىلەن ئۈزۈمزارلارنى تەقسىم قىلىپ بېرەمدۇ؟ ھەممىڭلارنى مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشى قىلامدۇ؟ **8** سىلەر ھەممىڭلار ماڭا قەست قىلدىڭلار، تۈز ئوغلۇمنىڭ يەسسەنىڭ ئوغلى بىلەن ئەھدە قىلىشقىنىنى ھېچكىم ماڭا ئۇقتۇرمىدى. ھېچ قايسىڭلار ماڭا ئىچ ئاغرىتمىدىڭلار يا كى تۈز ئوغلۇمنىڭ مېنىڭ خىزمەتكارىمنى ماڭا يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشقا قۇراتقىنىدىن ماڭا خەۋەر بەرمىدىڭلار، دېدى. **9** ئاندىن ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئىچىگە كىرىۋالغان دوئەگ: ـ «مەن يەسسەنىڭ ئوغلىنىڭ نوبقا ئاختۇرىنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ قېشىغا كەلگىنىنى كۆردۇم، **10** ـ ئاخىمەلەك ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن يول سوريدى ۋە ئۇنىڭغا ئوزۇق-تولۇك بىلەن فىلىستي گولىئاتنىڭ قىلىچىنى بەردى» ـ دېدى. **11** پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئاختۇرىنىڭ ئوغلى كاھىن ئاخىمەلەكنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ

پۇتكۈل جەمەتىنى، يەنى نوبدىكى كاھىنلارنىڭ چاقىرتىپ كەلدى. تۆلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. **12** ساۋۇل: ـ ئى ئاختۇبنىڭ ئوغلى ئاگۇلىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئى خوجام، مانا مەن، دېدى. **13** ساۋۇل ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا سىلەر، سەن بىلەن يەسسەنىڭ ئوغلى، ماگا قەست قىلىسىلەر؟ سەن ئۇنىڭغا نان ۋە قىلىچ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوربىدىكىمۇ؟ مانا ئەمدى ئۇ بۇگۈنكىدەك ماگا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ پايلاپ يۈرمەكتە! ـ دېدى. **14** ئاخىمەلەك پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتدەك سادىق كىم بار؟ ئۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى، سىلىنىڭ مەخپىي مەسلىھەتلىرىگە ئىشتىراك قىلغۇچى ۋە ئوردىلىرى ئىچىدە ئىززەتلىك ئەمەسمىدى؟ **15** مەن يەقەت ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوراشنى بۇگۈنلا باشلىدىممۇ؟ [ئاسىيلىق] قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! پادىشاھ ئۇز قۇلىنى ۋە ئاتامنىڭ پۇتكۈل جەمەتىنى ئەيىبكە بۇيرۇمىغايلا، چۈنكى قۇللىرىنىڭ بۇ ئىشتىن قىلچە خەۋىرى يوق، دېدى. **16** لېكىن پادىشاھ: ـ ئى ئاخىمەلەك، سەن تۇلىسەن، سەن ۋە ئاتاڭنىڭ پۇتكۈل جەمەتى چوقۇم تۇلىسىلەر، دېدى. **17** پادىشاھ ئۇز چۇرىسىدىكى چاپارمەنلىرىگە: ـ ماڭ، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇلار ھەم داۋۇتقا ھەمدەم بولدى ھەم ئۇنىڭ قاچقىنىنى بىلىپ تۇرۇپ ماگا خەۋەر بەرمىدى، دېدى. لېكىن پادىشاھنىڭ قول ئاستىدىكىلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە قول كۆتۈرگىلى ئۇنمىدى. **18** ئەمدى پادىشاھ دوئەگگە: ـ سەن بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، دېدى. ئېدومىلۇق دوئەگ بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈردى؛ بۇ كۈنى ئۇ كاناپتىن توقۇلغان ئەفود كىيگەن سەكسەن بەش ئادەمنى ئۆلتۈردى. **19** ئاندىن ئۇ كاھىنلارنىڭ شەھىرى نوبدا ئولتۇرغۇچىلارنى قىردى، يەنى ئەر ۋە ئايالالار، بالالار ۋە بوۋاقلار، كالا، ئېشەك، قويلار ـ ھەممىسىنى قىلىچلىدى. **20** ئەمما ئاختۇبنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ ئابىياتار دېگەن بىر ئوغلى قۇتۇلۇپ داۋۇتنىڭ قېشىغا قېچىپ كەلدى. **21** ئابىياتار داۋۇتقا ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈردى، دەپ خەۋەر بەردى. **22** داۋۇت ئابىياتارغا: ـ ئۇ كۈنى دوئەگنىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ جەزمەن ساۋۇلغا خەۋەر بېرىدىغىنىنى بىلگەندىم. مەن ئاتاڭنىڭ پۇتكۈل جەمەتىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىگە زامىن بولدۇم، دېدى. **23** مەن بىلەن بىللە تۇرغىن، ھېچ قورقمىغىن. چۈنكى مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار سېنىڭ جېنىڭنىمۇ ھەم ئالماقچى. مېنىڭ قېشىمدا بىخەتەر تۇرسەن، دېدى.

23

بىرسى داۋۇتقا خەۋەر بېرىپ: ـ مانا فىلىستىيلەر كېئىلاھغا ھۇجۇم قىلىپ خامانلارنى بۇلاپ-تالىماقتا، دېدى. **2** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ مەن بېرىپ بۇ فىلىستىيلەرگە زەربە بېرەمۇ؟ ـ دەپ سوردى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ بېرىپ فىلىستىيلەرگە زەربە بېرىپ كېئىلاھنى ئازاد قىلغىن، دېدى. **3** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بىز يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇۋېتىپ قورقۇتقان يەردە، كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنلىرىغا ھۇجۇم قىلساق قانداق بولار؟ ـ دېدى. **4** شۇڭا داۋۇت يەنە بىر قېتىم پەرۋەردىگاردىن سورىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ كېئىلاھغا بارغىن؛ چۈنكى مەن فىلىستىيلەرنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **5** بۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇز ئادەملىرى بىلەن كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشۇپ، ماللىرىنى ئولجا قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىردى. داۋۇت شۇنداق قىلىپ كېئىلاھدا تۇرۇۋاتقانلارنى قۇتقۇزدى. **6** ئەمدى ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى ئابىياتار كېئىلاھغا قېچىپ كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇنىڭ قولىدا ئەفود بار ئىدى. **7** بىرسى ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھغا كەپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ساۋۇل: ـ ئەمدى خۇدا ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاشلاپ تاپشۇردى. چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرى ۋە تاقاقلىرى بار شەھەرگە كىرگەچكە سولۇنۇپ قالدى، دېدى. **8** ئەمدى ساۋۇل داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى مۇھاسىرىگە ئېلىش ئۈچۈن ھەممە خەلقنى كېئىلاھغا بېرىپ جەڭ قىلىشقا چاقىردى. **9** داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۇزىنى قەستلەيدىغانلىقىنى بىلىپ، ئابىياتار كاھىنغا: ـ ئەفودنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **10** ئاندىن داۋۇت: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، مەنكى سېنىڭ قۇلۇڭ ساۋۇلنىڭ بۇ شەھەرنى مېنىڭ سەۋەبىمدىن خاراب قىلىش ئۈچۈن كېئىلاھغا كېلىشكە قەستلەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئاڭلىدى. **11** كېئىلاھدىكىلەر مېنى ئۇنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ؟ ساۋۇل ئۇز بەندەڭ ئاڭلىغاندەك بۇ يەرگە كېلەرمۇ؟ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنەمەنكى، ئۇز بەندەڭگە بىلدۈرگەيسەن، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇ بۇ يەرگە كېلىدۇ، دېدى. **12** داۋۇت يەنە: ـ كېئىلاھتىكىلەر مېنى ۋە ئادەملىرىمنى ساۋۇلنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇلار سىلەرنى تۇتۇپ بېرىدۇ، دېدى. **13** ئەمدى داۋۇت ئادەملىرى بىلەن (تەخمىنەن ئالتە يۈزچە) ئورنىدىن تۇرۇپ كېئىلاھدىن چىقىپ، ئۆزلىرى بارالايدىغان تەرەپكە قاراپ كەتتى. ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھتىن قېچىپتۇ دەپ خەۋەر بېرىلگەندە ئۇ ئۇنى قوغلاشقا چىقمىدى. **14** داۋۇت بولسا چۆلدىكى قورغان-قىيالاردا ھەمدە زىف چۆلىنىڭ تاغلىرىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنى ھەر كۈنى ئىزدەيتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرمىدى. **15** ئەمدى داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرگىلى چىقىدىغانلىقىنى بايقاپ قالدى. شۇ چاغدا ئۇ زىف چۆلىدىكى بىر ئورمانلىقتا تۇراتتى. **16** ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان بولسا ئورمانلىققا چىقىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى خۇدا ئارقىلىق رىغبەتلەندۈرۈپ ئۇنىڭغا: ـ **17** قورقمىغىن؛ چۈنكى ئاتام ساۋۇلنىڭ قولى سېنى تاپالمايدۇ. سەن بەلكى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن، مەن بولسام سېنىڭ ۋەزىرىڭ بولىمەن، بۇنى ئاتام ساۋۇلمۇ بىلىدۇ، دېدى. **18** ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەھدە قىلىشتى؛ داۋۇت بولسا، ئورمانلىقتا تۇرۇپ قالدى، يوناتان ئۇز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. **19** شۇنىڭدىن كېيىن زىفتىكىلەر گىبىئاتا ئۇرۇۋاتقان ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ مانا، داۋۇت خاقىلاھنىڭ ئېگىزلىكىدىكى يەشمۇنىڭ جەنۇبى تەرىپىگە جايلاشقان ئورمانلىقتىكى قورغانلاردا يوشۇرۇنۇۋالدى، بىلىمەدىلا؟ **20** شۇڭا، ئى پادىشاھ، قاچان كۆڭۈللىرى تارتسا شۇ چاغدا كەلسىلە؛ بىزنىڭ بۇرچىمىز ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرىشتۇر، دېدى. **21** ساۋۇل: ماگا ئىچ ئاغرىتقىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت ئاتا قىلغاي. **22** ئەمدى سىلەردىن ئۇتۇنەمەنكى، بېرىپ زادى قايسى يەردە ئۇرىدىغىنىنى جەزملەشتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى ئېنىقلاپ، ۋەكىمنىڭ ئۇنى كۆرگەنلىكىنى بىلىپ كېلىڭلار؛ چۈنكى كىشىلەر ئېيتىشىچە ئۇ ئىنتايىن ھىيلىگەر ئىكەن، دېدى. **23** شۇڭا بېرىپ، ئۇنىڭ يوشۇرۇنغان بارلىق مەخپىي جايلىرىنى ئېنىق كۆرۈپ كېلىڭلار، يېنىمغا يېنىپ كېلىپ ماگا ئەينىنى ئېيتىڭلار. ئاندىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بارىمەن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇ زېمىندا بولسىلا، مەن يەھۇدىيلارنىڭ مىڭلىغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئىزدەپ تاپىمەن، دېدى. **24** ئۇلار قوپۇپ ساۋۇلدىن ئىلگىرى زىفقا باردى؛ لېكىن داۋۇت ئۇز ئادەملىرى بىلەن مائون چۆللۈكىدىكى يەشمۇننىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدە ئۇرۇۋاتاتتى. **25** ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇتنى ئىزدەپ باردى. كىشىلەر بۇ خەۋەرنى داۋۇتقا ئېيتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ چۆشۈپ، قىياغا بېرىپ مائون چۆلىدە ئۇردى. ساۋۇل بۇنى ئاڭلاپ داۋۇتنىڭ كەينىدىن قوغلاپ مائونىنىڭ چۆلىگە چىقتى. **26** ساۋۇل تاغنىڭ بۇ تەرىپىدە ماكىدى، ئەمما داۋۇت ئادەملىرى بىلەن تاغنىڭ ئۇ تەرىپىدە ماكىدى. داۋۇت ساۋۇلدىن قېچىش ئۈچۈن ئالدىرۇاتقاندى؛ لېكىن ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىنى ئۇتۇمىز دەپ ئۇلارنى قورشىغىلى ئۇردى. **27** ئەمما بىر خەۋەرچى ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ فىلىستىيلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋاتىدۇ، تېزدىن قايتىسىلا، دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يېنىپ داۋۇتنى قوغلاشتىن توختاپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېلا-خامماھلىكوت دەپ ئاتالدى. **29** داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن-گەدىنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا ئۇردى.

24

ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاپ چىقىرىپ يانغاندا ئۇنىڭغا: ـ مانا، داۋۇت ئەن-گەدىدىكى چۆلدە ئۇرۇۋېتىپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. **2** ساۋۇل ئەمدى پۇتكۈل ئىسرائىلدىن خىلانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى ئىزدىگىلى «ياۋا تېكلەر» قورام تاشلىقىغا چىقتى. **3** ئۇ يولنىڭ يېنىدىكى قوي قوتانلىرىغا كەلگەندە، شۇ يەردە بىر غار بار ئىدى. ئۇ تەرەت قىلىش ئۈچۈن غارغا كىردى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى غارنىڭ ئېچىكرىسىدە ئولتۇراتتى. **4** داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا: ـ ئۇز دۈشمىنىڭنى سېنىڭ قولۇڭغا بېرىمەن، نېمە ساڭا لايىق كۆرۈنسە شۇنى

قلغىن، دېگەن كۈنى دەل مۇشۇ كۈن ئىكەن، دېدى. داۋۇت قوپۇپ ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى تۈيدۇرماي كېسىۋالدى. 5 لېكىن ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى كەسكىنى تۇيۇن داۋۇت كۆڭلىدە قاتتىق ئەپسۇسلاندى. 6 ئۇ تۈز ئادەملىرىگە: ـ پەروەردىگار مېنى پەروەردىگار تۈزى مەسىھ قىلغان غوجامغا بۇنداق قولۇمنى تۈزارتىشتىن ساقلىسۇن، چۈنكى ئۇ پەروەردىگارنىڭ مەسىھلىگىندۇر، دېدى. 7 شۇ سۆز بىلەن داۋۇت تۈز ئادەملىرىنى توسۇپ ساۋۇلغا چېقىلغىلى قويمىدى. ساۋۇل بولسا قوپۇپ غاردىن چىقىپ تۈز يولىغا كەتتى. 8 ئاندىن داۋۇتمۇ تۇرۇپ غاردىن چىقىپ ساۋۇلنىڭ كەينىدىن: ـ ئى غوجام پادىشاھ! ـ دەپ چاقىردى. ساۋۇل كەينىگە قاراۋىدى، داۋۇت ئېگىلىپ يۈزىنى يەرگە ياقتان ھالدا تەزىم قىلدى. 9 داۋۇت ساۋۇلغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، داۋۇت سېنى قەستلىشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتىدۇ، دەيدىغان كىشىلەرنىڭ سۆزىگە ئېمىشقا قۇلاق سالىلا؟ 10 مانا بۈگۈن تۈز كۆزلىرى بىلەن كۆردىلىكى، پەروەردىگار بۈگۈن غاردا سېنى تۈز قولۇمغا بەرگەنىدى. بەزىلەر ماڭا ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكىن، دېدى، لېكىن مەن سېنى ئايام: ـ غوجامغا قولۇمنى تۇزارتمايمەن، چۈنكى ئۇ پەروەردىگارنىڭ مەسىھلىگىندۇر، دېدىم. 11 قارىسىلا، ئى ئاتا، قولۇمدىكى تونلىرىنىڭ پېشىگە. سېنى ئولتۇرمەي تونلىرىنىڭ پېشىنى كەسكەنلىكىمدىن شۇنى بىلىسىلەكى، كۆڭلۈمدە سېلىگە يا يامانلىق يا ئاسىيلىق يوق، سېلىگە گۇناھ قىلغىنىم يوق، لېكىن سېنى جېنىمنى ئالغىلى پايلىماقتىلا. 12 پەروەردىگار مەن بىلەن سېلىنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم قىلسۇن، مېنىڭ ھېسابىمنى سىلدىن پەروەردىگار ئالسۇن؛ لېكىن مېنىڭ قولۇم سېلىگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 13 كونىلار: ـ «رەزىللىك رەزىللەردىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتقانىكەن، لېكىن تۈز قولۇم سېلىگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى كىمنى تۇتقىلى چىقتى؟ كىمنى قوغلاپ يۈرىدۇ؟ بىر تۈلۈك ئىتنى، خالاس! يالغۇز بىر بۈرگىنى، خالاس! 15 پەروەردىگار سوراقچى بولۇپ مەن بىلەن سېلىنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ئۇ ھەق-ناھەقنى ئايرىپ، دەۋايىمنى سوراپ مېنى سېلىنىڭ قولىدىن خالاس قىلسىپ، ئادالەت يۈرگۈزگەي!» ـ دېدى. 16 داۋۇت ساۋۇلنا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا ساۋۇل: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىكۈمۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت؟ ـ دېدى. ئاندىن ساۋۇل يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ كەتتى. 17 ئۇ داۋۇتقا: ـ «سەن مەندىن ئادىلسەن، چۈنكى سەن ماڭا ياخشىلىق قايتۇردۇڭ، لېكىن مەن ماڭا يامانلىق قايتۇردۇم. 18 سەن بۈگۈن ماڭا ياخشىلىق قىلغانلىقىڭنى ئوبدان كۆرسىتىپ بەردىڭ؛ پەروەردىگار مېنى قولۇڭغا تاپشۇرغان بولسىمۇ، سەن مېنى ئولتۇرمىدىڭ. 19 بىرسى ئۆز دۈشمىنىنى تاپسا، ئۇنى ئامان-ئېسەن كەتكىلى قويامدۇ؟ پەروەردىگار سېنىڭ ماڭا بۈگۈن قىلغان ياخشىلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا ياخشىلىق ياندۇرغاي. 20 ئەمدى مانا، شۇنى بىلدىمكى، سەن جەزمەن پادىشاھ بولىسەن، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقى سېنىڭ قولۇڭدا تىكىلىندۇ. 21 لېكىن ھازىر پەروەردىگار بىلەن ماڭا قەسەم قىلغىنىڭ، مەندىن كېيىن مېنىڭ نەسلىمنى يوقاتمايسەن، نامىمنى ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرمىگەيسەن»، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا قەسەم قىلدى. ساۋۇل ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى؛ داۋۇت ئادەملىرى بىلەن قورغان-قىياغا چېقىپ شۇ يەردە تۇردى.

25

سامۇئىل ئۆلدى. پۈتكۈل ئىسرائىل يىغىلىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم ئۇتتى؛ ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ راماھدىكى ئۆيىدە دەپنە قىلدى. داۋۇت بولسا قوپۇپ پاران چۆلىگە باردى. 2 ئەمدى تىرىكچىلىكى كارىمەلدە بولغان، مائوندا ئولتۇرۇقلۇق بىر ئادەم بار ئىدى. بۇ كىشى بەك باي بولۇپ ئۈچ مىڭ قوي، بىر مىڭ ئۆچكىسى بار ئىدى. ئۇ تۈز قويلىرىنى كارىمەلدە قىرقۇاتاتتى. 3 ئۇ ئادەمنىڭ ئىسمى نابال بولۇپ، ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىگائىل ئىدى، ئايالى ھەم پەم-پاراسەتلىك ھەم ئەپت-ئۆزۈق چىرايلىق، لېكىن ئېرى قاتتىق قول ۋە رەزىل ئىدى؛ ئۇ كالەبنىڭ ئەۋلادىدىن ئىدى. 4 داۋۇت چۆلدە تۇرۇپ نابالنىڭ ئۆز قويلىرىنى قىرقىدىغانلىقىنى ئاڭلاپ 5 ئون ياش يىگىتنى ئۇ يەرگە ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر كارىمەلگە چېقىپ نابالنىڭ قېشىغا بېرىپ، مەندىن ئۇنىڭغا سالام ئېيتىڭلار. 6 ئۇنىڭغا: ـ «ياشىغايسەن، سىزگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ئۆيىڭىزگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ھەممە بارلىقىڭىزغا تىنچ-ئامانلىق بولغاي! 7 مەن قىرقىغۇچىلارنىڭ سىزدە ئىش باشلىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. سىزنىڭ پادىچىلىرىڭىز بىز تەرەپلەردە تۇرغاندا ئۇلارغا ھېچ زەخمە يەتكۈزمىدۇق؛ بىز كارىمەلدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ ھېچ تەرسىسى يېتىپ كەتمىدى. 8 ئۆز يىگىتلىرىڭىزدىن سوراپسىڭىز ئۇلار سىزگە دەپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز قۇتلۇق بىر كۈنىدە كەلدۇق، شۇڭا يىگىتلىرىمىز نەزىرىڭىزدە ئىلتىپات تاپسۇن؛ ئۆز قولىڭىزغا نېمە چىقسا شۇنى كەمىنلىرىڭىزگە ۋە ئوغلىڭىز داۋۇتقا نېمە چىقسا شۇنى بەرگەيسىز»، دەڭلار، ـ دېدى. 9 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى ئۇ يەرگە بېرىپ بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتىپ ئاندىن جىم ئۇرۇپ ساقلىدى. 10 نابال داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت دېگەن كىم؟ يەسسەنىڭ ئوغلى دېگەن كىم؟ بۇ كۈنلەردە ئۆز غوجىلىرىنى تاشلاپ كېتىۋاتقان خىزمەتكارلار تولا. 11 مەن ئۆزۈمنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىمنى ۋە يۈڭۈ قىرقۇغۇچىلىرىمغا سويغان گۆشنى كەلگەن جايى نامەلۇم بولغان كىشىلەرگە بېرەمدىم؟ ـ دېدى. 12 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى كەلگەن يولىغا يېنىپ كەتتى. يېنىپ كېلىپ ئۇلار داۋۇتقا ھەممە گەپنى دەپ بەردى. 13 داۋۇت ئۇنى ئادەملىرىگە: ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز قىلىچىڭلارنى ئېسىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەربىرى ئۆز قىلىچىنى [تاسمىسىغا] ئاستى، داۋۇتمۇ ئۆز قىلىچىنى ئاستى. ئاندىن تۆت يۈزچە ئادەم داۋۇت بىلەن چىقتى، ۋە ئىككى يۈز كىشى جابدۇقلار بىلەن قالدى. 14 ئەمما نابالنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن بىرى ئۇنىڭ ئايالى ئابىگائىلغا: ـ داۋۇت ئەلچىلىرىنى چۆلدىن غوجىمىزغا سالام بېرىشكە ئەۋەتكەنىكەن؛ لېكىن ئۇ ئۇلارنى تىلاپ كايىپ كەتتى. 15 بۇ ئادەملەر بولسا، بىزگە كۆپ ياخشىلىق قىلغان. بىز دالادا ئۇلارنىڭ يېنىدا يۈرگەن ۋاقىتلىرىمىزدا بىزگە ھېچ يامانلىق كەلمىدى، بىزنىڭ ھېچ نەرسىمىزمۇ يېتىپ كەتمىگەنىدى. 16 بىز ئۇلارغا يېقىن جايدا قوي باققان ۋاقىتتا ئۇلار كېچە-كۈندۈز بىزگە سېپىلدەك بولغانىدى. 17 ئەمدى بۇ ئىشتىن خەۋەردار بولدىلا، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى ئويلىشىپ باققايلا. بولمىسا، غوجىمىزغا ۋە پۈتكۈل ئۆيىدىكىلەرگە بىر بالا-قازا كەلمەي قالمايدۇ. ئۇ شۇنچە كاج بىر ئادەمكى، ھېچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلىشقا پېتىنالمايدۇ، دېدى. 18 ئابىگائىل دەرھال ئىككى يۈز نان، ئىككى تۇلۇم شاراب، بەش پىشۇرۇلغان قوي، بەش سېئاھ قوماچ، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، ئىككى يۈز ئەنجۈر پوشكىلى ئېلىپ ئېشەكلەرگە ئارتىپ 19 ئۆز يىگىتلىرىگە: ـ مېنىڭ ئالدىمدا بېرىڭلار، مانا، مەن كەينىڭلاردىن باراي، دېدى. لېكىن ئۇ ئۆز ئېرى نابالغا بۇ ئىشنى دېمىدى. 20 ئۇ ئۆز ئېشىكىگە مىنىپ تاغنىڭ ئېتىكىدىن چۈشكەندە، مانا داۋۇت ئادەملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۇدۇلىغا چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. 21 داۋۇت ئەسلىدە: ـ مەن بۇ كىشىنىڭ مېلىنى چۆلدە بىكاردىن بىكار قوغداپ، ئۇنىڭ بارلىقىدىن ھېچنېمىنى يىتىۋرگۈزمىگەندىم؛ لېكىن ئۇ ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا ماڭا يامانلىق قىلدى. 22 ئۇنىڭ ئادەملىرىدىن ئەتىگىچە بىرەر ئەرەكنى قالدۇرۇپ قويسام، خۇدا مەن داۋۇتنى ئۇنىڭغىز ئارتۇق قىلىشىغا، دېگەندىمۇ. 23 ئابىگائىل داۋۇتنى كۆرۈپ، ئالدىراپ ئېشەكتىن چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ يۈزىنى يەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى؛ 24 ئۇنىڭ پۇتلىرىغا ئېسىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى غوجام، بۇ قەبىھلىك ماڭا ھېسابلانسۇن؛ ئەمدى شۇنى ئۇتۇنمەكى، دېدەكلىرىنىڭ سىلگە سۆز قىلىشىغا ئىجازەت قىلىپ، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغايلا: ـ 25 ئۇتۇنمەكى، غوجام بۇ رەزىل ئادەم نابالغا پىسەنت قىلمىغايلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ مىجەزى خۇددى ئىسمىغا ئوخشاشتۇر؛ ئۇنىڭ ئىسمى «كاج»، دەرۋەقە ئۇنىڭدا كاجلىق تولمۇ ئېغىردۇر. لېكىن مەن دېدەكلىرى بولسا غوجام ئەۋەتكەن يىگىتلەرنى كۆرمىدىم. 26 ئەمدى ئى غوجام، پەروەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ جېنىڭ بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، پەروەردىگار سىلنى ئۆز قوللىرى بىلەن قان ئۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن ساقلىدى. ئەمدى دۈشمەنلىرىڭ، سىلى غوجامغا يامانلىق قىلماقچى بولغانلارمۇ نابالغا ئوخشاش بولسۇن. 27 ئەمدى دېدەكلىرى غوجامغا ئېلىپ كەلگەن بۇ سوۋغات بولسا غوجامغا ئەگەشكەن يىگىتلەرگە تەقسىم قىلىنسۇن. 28 سىلدىن ئۇتۇنمەكى، دېدەكلىرىنىڭ سەۋەنلىكىنى كەچۈرگەيلا؛ چۈنكى سىلى ئى غوجام پەروەردىگارنىڭ جەڭلىرىنى قىلىپ كەلگەنلىرى ئۈچۈن، بارلىق كۈنلىرىدە سىلدە يامانلىق تېپىلمىغىنى ئۈچۈن پەروەردىگار جەزمەن جەمەتلىرىنى مەزمۇت قىلىدۇ. 29 بىرسى قوپۇپ سىلنى قوغلاپ جانلىرىنى ئىزدىسە، سىلى غوجامنىڭ جېنى پەروەردىگار خۇدالىرىنىڭ قېشىدىكى تىرىكلەر خالتىسى

ئېچىدە ئورىلىپ ساقلىنىدۇ، لېكىن دۈشمەنلىرىنىڭ جانلىرىنى بولسا، ئۇ سالغۇغا سېلىپ چۇرۇپ تاشلايدۇ. **30** ئەمدى پەرۋەردىگار سىلى غوجام توغرىسىدا ئېيتقان بارلىق ياخشى ۋەدىلىرىگە ئەمەل قىلىپ، سىلىنى ئىسرائىلغا باش قىلغاندا شۇنداق بولىدۇكى، **31** سىلى غوجامنىڭ ناھەق قان تۆكمىگەنلىكلىرى يا كى ئۆز ئىنتىقاملىرىنى ئالمىغانلىقلىرى ئۈچۈن كۆڭۈللىرىگە پۈتلىكاشاڭ يا كى دەرد بولمايدۇ. ۋە پەرۋەردىگار غوجامغا نۇسرەت بەرگىنىدە سىلى ئۆز دېدەكلىرىنى ياد قىلغايلا». **32** داۋۇت ئابىگائىلغا: ـ سېنى بۇگۈن مېنىڭ بىلەن تۇچراشقىنىڭ ئەۋەتكەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! **33** ئەمدى ئەقىل-پاراستىگە باركالا، ساڭىمۇ باركالا! چۈنكى سەن بۇگۈن مېنى ئۆز قولۇم بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن توستۇڭ. **34** لېكىن مېنى ساڭا زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈشتىن ساقلىغان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن مېنىڭ ئالدىمغا تېزلىنىپ كەلمىگەن بولساڭ، نابالنىڭ ئادەملىرىدىن ھېچ ئەركەك ئەتىگىچە تىرىك قالماس ئىدى، دېدى. **35** ئاندىن داۋۇت ئۆزىنىڭ ئۆزىگە كەلتۈرگەن نەرسىلىرىنى قولىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ ئۆزىگە: ـ تىنچ-ئامان ئۆيۈڭگە بارغىن، مانا سۆزلىرىڭگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭۈلۈڭنى قويۇل قىلدىم، دېدى. **36** ئابىگائىل نابالنىڭ قېشىغا كەلدى، مانا، ئۇ ئۆيىدە شاھانە زىياپەتتەك بىر زىياپەت ئوتكۈزۈۋاتاتتى. نابال كۆڭلىدە خۇشال ئىدى ۋە ئىنتايىن مەست بولۇپ كەتكەنىدى. شۇڭا ئابىگائىل ئەتسى تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭغا ھېچ نېمە دېمىدى. **37** لېكىن ئەتسى نابال مەستلىكتىن يېشىلگەندە ئايالى ئۇنىڭغا بولغان ۋەقەلەرنى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ يۈرىكى ئۆلگەندەك بولۇپ، ئۆزى تاشتەك بولۇپ قالدى. **38** ۋە شۇنداق بولدىكى، تەخمىنەن ئون كۈندىن كېيىن نابالنى پەرۋەردىگار ئۇردى ۋە ئۇ ئۆلدى. **39** داۋۇت نابالنىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ: ـ پەرۋەردىگار مۇبارەكتۇر، چۈنكى ئۇ مەن نابالدىن تارتقان ھاقارەت ئۈچۈن دەۋاىمنى سوراپ ئۆز قۇلۇنى يامانلىقتىن ساقلىدى؛ ئەكسىچە پەرۋەردىگار نابالنىڭ يامانلىقىنى ئۆز بېشىغا ياندۇردى، دېدى، ئاندىن ئابىگائىلنى ئۆز ئەرىمگە ئالاي دەپ، ئۇنىڭغا سۆز قىلغىلى ئەلچى ماڭدۇردى. **40** داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى كارمەلگە ئابىگائىلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئەرىمگە ئالاي دەپ داۋۇت ساڭا سۆز قىلغىلى بىزنى ئەۋەتتى، دېدى. **41** ئابىگائىل بولسا قوپۇپ يۈزىنى يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: ـ مانا، دېدىكىڭ غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا قۇل بولسۇن، دېدى. **42** ئاندىن ئابىگائىل شۇ ھامان ئۆزىگە ھەمراھ بولغان بەش چۈرىسى بىلەن ئېشەككە مىنىپ داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ كەينىدىن بېرىپ، ئۇنىڭ ئايالى بولدى. **43** داۋۇت يىزرەئەلنىڭ ئاھىنوئامىنى ھەم خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئىككىسى ئۇنىڭغا خوتۇن بولدى. **44** لېكىن ساۋۇل داۋۇتقا خوتۇن قىلىپ بەرگەن قىزى مىقالنى گاللىمدىكى لائىشنىڭ ئوغلى فالتىغا خوتۇنلۇققا بەرگەنىدى.

26

ئەمدى زىفلىقلار گىبىئاھقا ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ داۋۇت يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ ئېگىزلىكىگە يوشۇرۇنۇۋاپتۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **2** ساۋۇل قوپۇپ ئىسرائىلدىن خىلانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ، زىف چۆلىدە داۋۇتنى ئىزدىگىلى ئۆزىگە يارىدى. **3** ساۋۇل بولسا يول بويىدا، يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ ئېگىزلىكىدە چېدىر تىكتى. داۋۇت چۆلدە تۇرۇۋاتاتتى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ چۆلگە ئۆز كەينىدىن چىققىنىدىن خەۋەر تاپقاندا **4** داۋۇت پايلاچىلارنى ماڭدۇرۇپ ساۋۇلنىڭ راستىلا كەلگەنلىكنى بىلدى. **5** داۋۇت قوپۇپ ساۋۇل چېدىر تىككەن جايغا يارىدى؛ ئۇ ساۋۇل بىلەن قوشۇن سەردارى، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ياتقان يەرنى كۆردى. ساۋۇل بولسا قوشۇن ئىستىھكامى ئېچىدە ئۇخلاپ ياتقانىدى، ئادەملىرى چېدىرلىرىنى ئۇنىڭ ئەتراپىغا تىككەنىدى. **6** داۋۇت ئەمدى ھىتتىيلاردىن بولغان ئاخمەلەك ۋە يوئابنىڭ ئىنىسى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشايغا: ـ كىم مەن بىلەن لەشكەرگاھقا چۈشۈپ، ساۋۇلنىڭ يېنىغا بارىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. ئابىشاي: ـ مەن سېنىڭ بىلەن باراي، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئابىشاي كېچىدە قوشۇن بار يەرگە بېرىۋىدى، مانا ساۋۇل قوشۇن ئىستىھكامى ئېچىدە ئۇخلاپ ياتقانىدى؛ ئۇنىڭ نەيزىسى تەكىيىسىنىڭ يېنىدا يەرگە قاداقلىق تۇراتتى؛ ئابنەر بىلەن ئادەملىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدا ياتاتتى. **8** ئابىشاي داۋۇتقا: ـ خۇدا بۇگۈن دۈشمىنىڭنى قولۇڭغا تاپشۇردى. سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، ماڭا نەيزە بىلەن بىرلا سانجىپ ئۇنى يەرگە قاداپ قويۇشقا ئېجازەت بەرگەيسەن! ئىككى قېتىم سانجىشىمنىڭ لازمى يوقتۇر، دېدى. **9** داۋۇت ئابىشايغا: ـ ئۇنى يوقاتمىغىن. كىم يەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىغا قول ئۆزىتىپ گۇناھنا تارتىلىغان؟ ـ دېدى. **10** داۋۇت يەنە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار جەزمەن ئۇنى ئۇرىدۇ، يا ئۇنىڭ ئۆلىدىغان كۈنى كېلىدۇ يا ئۇ جەڭگە چۈشۈپ ھالاك بولىدۇ. **11** پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىگە قول ئۆزىتىشىدىن ساقلىغاي! ئەمما ئۇنىڭ بېشىدىكى نەيزە بىلەن سۇ ئىدىشىنى ئالغىن، ئاندىن كېتەيلى، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت نەيزە بىلەن ئىدىشنى ساۋۇلنىڭ بېشىنىڭ يېنىدىن ئېلىپ، ئىككىسى چېقىپ كەتتى. ئەمما ھېچكىم كۆرمىدى، ئۇيۇقىمۇ قالمىدى ھەم ئويغىنىپ كەتمىدى، بەلكى ھەممىسى ئۇخلاۋەردى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قاتتىق ئۇيقۇنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەنىدى. **13** داۋۇت ئۇدۇلدىكى تەرەپكە ئۆتۈپ يىراقراق بىر دۆڭنىڭ ئۈستىسىدە تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئارىلىقى يىراق ئىدى. **14** داۋۇت قوشۇن بىلەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرگە توۋلاپ: ـ جاۋاب بەرمەمسەن، ئى ئابنەر! ـ دېدى. ئابنەر: ـ پادىشاھقا توۋلىغۇچى كىم سەن؟ ـ دېدى. **15** داۋۇت ئابنەرگە: ـ سەن باتۇر ئەمەسمۇ؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ نېمىشقا غوجاڭ پادىشاھنى قوغدىمىدىڭ؟ چۈنكى خەلقتىن بىر كىشى غوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغىلى كىرىپتۇ. **16** سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار مەسىھ قىلغان غوجاڭلارنى قوغدىمىغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆلۈمگە لايىق بولدۇڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ نەيزىسى ۋە بېشىنىڭ يېنىدىكى سۇ ئىدىشىنىڭ قەيەردىلىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. **17** ساۋۇل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت! ـ دېدى. داۋۇت: ـ ئى غوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. **18** ئۇ يەنە: ـ نېمىشقا غوجام ئۆز قۇلۇنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ قولۇمدا نېمە يامانلىق بار؟ **19** ئەمدى غوجام پادىشاھ ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغاي. پەرۋەردىگار سىلىنى ماڭا قارشى قوزغاتقان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۈنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي؛ لېكىن ئىنسان بالىلىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا لەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىل، دېگىنى بولدۇ. **20** ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق يەرگە تۆكۈلمىسۇن؛ چۈنكى تاغلاردا بىر كەكلىكنى ئوۋلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر يالغۇز بۇرگىنى ئىزدىگىلى چىقىپتۇ، دېدى. **21** ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ قىلدىم، يېنىپ كەلگىن ئى ئوغلۇم داۋۇت؛ مېنىڭ جېنىم بۇگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى ئۈچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمەيمەن؛ مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتىمەن، دېدى. **22** داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ مانا پادىشاھنىڭ نەيزىسى، غۇلاملاردىن بىرى كېلىپ ئۇنى ياندۇرۇپ ئالسۇن. **23** پەرۋەردىگار ھەر ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى بىلەن سادىقلىقىغا قاراپ ياندۇرغاي. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار سىلىنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇردى، لېكىن مەن پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىگە قول ئۆزىتىشنى خالىمدىم. **24** مانا، بۇگۈن سىلىنىڭ جانلىرى مېنىڭ كۆزلىرىمدە ئەزىز بولغاندەك مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆزىدە ئەزىز بولغاي، ئۇ مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكتىن قۇتقۇزغاي، دېدى. **25** ساۋۇل داۋۇتقا: ـ ئەي ئوغلۇم داۋۇت، بەركەتلەنگەيسەن. سەن جەزمەن ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلسەن، ئىشلىرىڭ جەزمەن راۋاجلىق بولىدۇ، دېدى. ئاندىن داۋۇت ئۆز يولىغا كەتتى، ساۋۇلمۇ ئۆز جايىغا يېنىپ باردى.

27

داۋۇت كۆڭلىدە: ـ ھامان بىر كۈنى ساۋۇلنىڭ قولىدا ھالاك بولىدىغان ئوخشايمەن. شۇڭا فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئېزىدىن قېچىپ كېتىشىمدىن باشقا ئامال يوق. شۇنداق قىلسام ساۋۇل ئىسرائىل زېمىنى ئېچىدە مېنى تېپىشتىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئىزدەشتىن قول ئۆزىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلىمەن، دەپ ئويلىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت قوپۇپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەمنى ئېلىپ گاتنىڭ پادىشاھى مائوقنىڭ ئوغلى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. **3** ئەمدى داۋۇت ۋە ئادەملىرى، يەنى ھەربىرى ئۆز ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە گاتنا ئاقىش بىلەن تۇردى. داۋۇت ئىككى ئايالى، يەنى يىزرەئەلنىڭ ئاھىنوئام ۋە نابالنىڭ

تۇل خوتۇنى كارمەللىك ئابىگائىل بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇردى. 4 ساۋۇل: ـ داۋۇت گاتقا قېچىپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندا، ئۇنى يەنە ئىزدەپ يۈرمىدى. 5 داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئەگەر كۆزلىرىڭ ئالدىدا ئلتىپات تاپقان بولسام، ئولتۇروۇشۇمۇ ئۇچۇن سەھراداىكى بىر شەھەردىن بىرگە بىر جاي بەرگەيلا؛ قۇلۇڭ قانداقۇ شاھانە شەھەردە سىلىنىڭ قاشىلىردا تۇرسۇن، دېدى. 6 ئۇ كۈنى ئاقىش ئۇنىڭغا زىكلاگ شەھرىنى بەردى. شۇنىڭ ئۈچۈن زىكلاگ بۈگۈنكى كۈنگىچە يەھۇدا پادىشاھلىرىغا تەۋە بولۇپ كەلمەكتە. 7 داۋۇت فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغان ۋاقىت بىر يىل تۆت تاي بولدى. 8 داۋۇت بولسا ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ گەشۇرىيلارغا، گەزرىيلەرگە ۋە ئامالەكلەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى بۇلالىڭ-تالاڭ قىلىپ ئۆزاتتى (چۈنكى ئۇلار قەدىمدىن تارتىپ شۇرىغا كىرىش يولىدىن تارتىپ مىسىر زېمىنىغىچە بولغان شۇ يۇرتتا ئۇراتتى). 9 داۋۇت [ھەرقېتىم] زېمىندىكىلەرنى قىرىپ ئەر-ياكى ئايال بولسۇن، بىرىمۇ تىرىك قالدۇرمايتتى ۋە قوي، كالا، ئېشەك، تۆگە ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ ئاقىشنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلەتتى. 10 ئاقىش: ـ بۈگۈن قايسى جايلارنى بۇلالىڭ-تالاڭ قىلدىڭلار، دەپ سورايتتى؛ داۋۇت: ـ يەھۇدا زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىنى، يەراھمەئەللىكلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى ۋە كېنىيلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى بۇلالىڭ-تالاڭ قىلدۇق، دەيتتى. 11 داۋۇت ئەر-ياكى ئايالالارنىڭ بىرىنىمۇ گاتقا تىرىك ئېلىپ كەلمەيتتى؛ چۈنكى ئۇ: ـ ئۇلار بىزنىڭ ئوغرىمىزدىن، «داۋۇت ئۇنداق-مۇنداق قىلدى» دەپ گەپ قىلىشى مۇمكىن، دەيتتى. داۋۇت فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغان ۋاقىتدا ئۇ دائىم شۇنداق قىلاتتى. 12 شۇڭا ئاقىش داۋۇتقا ئىشەندى: ـ «ئەمدى ئۇ خەلقى ئىسرائىلنى ئۆزىدىن سەسكەندۈرۈۋەتتى؛ مېنىڭ خىزمىتىمدە مەڭگۈ قۇل بولىدۇ»، دەپ ئويلىدى.

28

ئۇ كۈنلەردە فىلىستىيەلەر ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۆز قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ بىلىشىڭ كېرەككى، ئادەملىرىڭنى ئېلىپ مېنىڭ بىلەن جەزمەن جەڭگە چىقىشىڭ لازىم، دېدى. 2 داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئۇنداقتا سىلى قۇللىرىنىڭ نېمە قىلالايدىغانلىقىنى بىلىپ قالىلا ـ دېدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ مانا، سېنى ئۆزۈمگە مەڭگۈلۈك پاسىبان قىلاي، دېدى. 3 (ساموئىل ئۆلگەندىن ۋە يۇتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى ئۆز شەھىرى بولغان راماھدا دەپنە قىلغانىدى. ساۋۇل بولسا جىنكەشلەر بىلەن پالچىلارنى زېمىندىن قوغلاپ چىقاردى). 4 فىلىستىيەلەر توپلىشىپ چىقىپ شۇنەمدە چېدىر تىكتى. ساۋۇلمۇ ھەم پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغىپ، گىلبوئاھدا چېدىر تىكتى. 5 ساۋۇل ئەمدى فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇن بارگاھىنى كۆرگەندە قورقۇپ، يۈرىكى سۇ بولۇپ كەتتى. 6 ساۋۇل پەرۋەردىگاردىن يول سوردى؛ لېكىن پەرۋەردىگار يا چۈش بىلەن يا «ئۇرىم» بىلەن يا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ ماڭا پالچى جىنكەش بىر خوتۇننى تېپىپ بېرىڭلار، مەن بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سوراي، دېدى. خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئەن-دوردا جىنكەش بىر خوتۇن بار ئىكەن، دېدى. 8 ساۋۇل نىقابلىنىپ، باشقا كىيىملەرنى كىيىپ ئىككى ئادەمنى ھەمراھ قىلىپ باردى. ئۇلار كېچىسى بېرىپ خوتۇننىڭ قېشىغا كەلدى. ئۇ خوتۇنغا: ـ ماڭا جىن چاقىرىپ پال ئېچىپ، مەن دېگەن بىرسىنى قېشىمغا كەلتۈرگىن، دېدى. 9 خوتۇن ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساۋۇلنىڭ قىلغانلىرىنى، يەنى زېمىندىن جىنكەشلەرنى ۋە پالچىلارنى يوقاتقانلىقىنى ئۆزۈڭ بىلىسەن؛ ئېشىقا مېنى ئۆلتۈرۈشكە جىنىمغا تۇزاق قويىسەن، دېدى. 10 ساۋۇل ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ ئىش ئۈچۈن ساڭا جازا بولمايدۇ، دېدى. 11 خوتۇن: ـ ساڭا كىمنى چىقىرىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ماڭا ساموئىلنى چىقارغىن، دېدى. 12 خوتۇن ساموئىلنى كۆرگەندە قاتتىق ئاۋاز بىلەن چىرقىرىدى، ئاندىن ساۋۇلغا: ـ ئېشىقا مېنى گوللايسەن؟ سەن ئۆزۈڭ ساۋۇلغۇ! ـ دېدى. 13 پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ قورقمغىن! ئېنىق كۆردۈڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ساۋۇلغا: ـ مەن بىر ئىلاھنىڭ يەردىن چىققىنىنى كۆردۈم، دېدى. 14 ئۇ: ـ ئۇنىڭ قىياپىتى قانداق ئىكەن؟ دېدى. خوتۇن: ـ قېرى بىر بوۋاي چىقىۋاتىدۇ، ئۇ يېپىنچا كىيگەنكەن، دېدى. ساۋۇل: ـ ئۇ ساموئىل ئىكەن، دەپ بىلىپ، يۈزىنى يەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى. 15 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى ئاۋارە قىلىپ چىقاردىڭ؟ ـ دېدى. ساۋۇل: ـ مەن تولىمۇ پەرىشان بولدۇم، چۈنكى فىلىستىيەلەر ماڭا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ۋە خۇدا مەندىن يىراقلاپ، ماڭا ياكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ياكى چۈشلەر ئارقىلىق ھېچ جاۋاب بەرمەيۋاتىدۇ. شۇڭا مېنىڭ نېمە قىلىشىم كېرەكلىكىنى ماڭا بىلدۈرگەيسەن دەپ، سېنى چاقىردىم، دېدى.

16 ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار سەندىن يىراقلاپ، دۈشمىنىڭ بولغاندىن كېيىن نېمىشقا مەندىن مەسلىھەت سورايسەن؟ ـ دېدى. 17 ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۈچۈن مەن ئارقىلىق ئېيتقىنىنى قىلدى؛ پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى قولۇڭدىن يىرتىپ ئېلىپ، قوشناڭغا، يەنى داۋۇتقا بەردى. 18 سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمايسەن، ئۇنىڭ ئامالەكلەرگە قارىتىقان قاتتىق غەزىپىنى يۇرگۈزمىگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار بۈگۈن ساڭا شۇ ئىشنى قىلدى. 19 پەرۋەردىگار ئۆزۈڭ بىلەن ئىسرائىلنىمۇ فىلىستىيەلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ؛ ئەتە سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ مېنىڭ بىلەن بىللە بولىسىلەر، ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىمۇ فىلىستىيەلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، دېدى. 20 ساۋۇل شۇئان يەرگە دۇم يېقىلدى، ساموئىلنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق قورقۇپ كەتتى؛ بىر كېچە-كۈندۈز تاماقۇ ئېىمگەچكە، ماغدۇرىمۇ قالمىدى. 21 ئايال ئەمدى ساۋۇلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭ تولىمۇ پەرىشان بولغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، دېدەكلىرى جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ تاپىلىغانلىرىغا بىنائەن قىلدىم. 22 ئەمدى سىلىدىن ئۆتۈنەمەن، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە كىرگەيلا؛ مېنى سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بىر چىشلەم نان كەلتۈرۈشكە ئۇنىغايلا؛ شۇنىڭ بىلەن سىلى يەپ قۇۋۋەت تېپىپ ئاندىن ئۆز يوللىرىغا كېتىۋەرگەيلا، دېدى. 23 لېكىن ئۇ رەت قىلىپ: ـ يېمەيمەن، دەپ ئۈنمىدى. ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ھەم ئايالمۇ يېپىشنى ئۇنىڭغا دەۋەت قىلىشتى؛ ئۇ يەردىن قوپۇپ كارۋاتىنا ئولتۇردى. 24 ئايالنىڭ ئۆيىدە بىر بورداق موزاي بار ئىدى. ئۇ دەرھال ئۇنى سويدى؛ ھەم خېمىر يۇغۇرۇپ پېتىر نان پىشۇرۇپ بەردى. 25 ئۇ ئۇنى ساۋۇل بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئۇلار يەپ بولۇپ، شۇ كېچىسى كەتتى.

29

فىلىستىيەلەر ھەممە قوشۇنلىرىنى يىغىپ ئافەكتە جەم قىلدى، ئىسرائىللار يىزرەئەلدىكى بۇلاقتىنىڭ يېنىدا چېدىر تىكتى. 2 فىلىستىيەلەرنىڭ سەردارلىرى يۈز ياكى مىڭمۇ ئەسكەرنى باشلاپ، سەپ تىزىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ كەينىدىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى باشلاپ ئاقىش بىلەن چىقىپ سەپ تۈزدى. 3 فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى: ـ بۇ ئىبرانىيلار بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىدۇ؟ ـ دېدى. ئاقىش فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىگە: ـ بۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇ بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن، بىرنەچچە يىللاردىن بېرى مەن بىلەن ئۆرغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە ئۇنىڭدىن ھېچ ئەيىب بايقىمىدىم، دېدى. 4 ئەمما فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا ئاچىقلاندى. فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇنى قايتۇرۇۋەت! بۇ كىشى سەن ئۆزۈڭ ئېلىپ كەلگەن ئۇرۇنلاشتۇرغان جايىغا كەتسۇن، بىز بىلەن بىللە سوقۇشقا چۈشمىسۇن، بولمىسا، ئۇ سوقۇشتا بىزگە رەقىب بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بۇ ئادەم ئۆز غوجىسى بىلەن نېمىسى ئارقىلىق يارىشىدۇ؟ بۇ ئادەملەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىش بىلەن بولمامدۇ؟ 5 بۇ قىز-ئايالار بۈرۈن ئۇنىڭ تۇغرىسىدا ئۆسسۇل ئويناپ قوشاق قېتىپ: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئولتۇردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئولتۇردى، دېگەن داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 6 ئاقىش داۋۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىپ ئېيتىمەنكى]، سەن دۈرۈس ئادەمسەن، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن لەشكەرگاھدا خىزمەتتە بولۇشۇڭ كۆزلىرىمدە ياخشى ئىشتۇر، چۈنكى ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سەندىن ھېچ يامانلىق بايقىمىدىم. لېكىن سەن ئەمىرلەرگە ياقمايسەن. 7 شۇڭا تىنچ-ئامان يېنىپ كەتكىن، بولمىسا فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى نارازى قىلىپ قويىسەن، دېدى. 8 داۋۇت ئاقىشقا: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ سىلىنىڭ قاشىلىرىغا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە قىلغان قايسى [يامانلىقىم] ئۈچۈن مېنى غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى بىلەن سوقۇشقىلى بارغۇزمايلا؟ ـ دېدى. 9 ئاقىش داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ كۆزلىرىمدە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ماڭا ياخشى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. لېكىن فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى سېنى بىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمىسۇن دەۋاتىدۇ، دېدى. 10 شۇڭا ئەتە سەھەردە قوپۇڭلار، ئۆزۈڭ ۋە بىللە

كەلگەنلەر، يەنى مەن خوجاكۆنۈك خىزمەتكارلىرى، سەھەردە قوپۇكلار، تاڭ يورۇشى بىلەنلا چىقىپ كېتىكلار، دېدى. 11 شۇڭا داۋۇت تۆز ئادەملىرى بىلەن سەھەردە تۆرۇپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ماكېدى. فىلىستىيلەر بولسا يىزرەئەلگە چىقتى.

30

شۇنداق بولدىكى، داۋۇت ۋە ئادەملىرى ئۈچىنچى كۈنى زىكلاگقا يېتىپ كەلدى، مانا، ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپكە ۋە زىكلاگقا ھۇجۇم قىلىپ، زىكلاگنى ۋەيران قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرگەنىدى. 2 تۇلار شەھەردىكى قىز-ئايالارنى، چوڭ بولسۇن، كىچىك بولسۇن، تۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەسىرگە ئالدى. تۇلاردىن ھېچكىمنى ئۆلتۈرمەي، ھەممىسىنى ئېلىپ، يولغا چىققانىدى. 3 داۋۇت تۆز ئادەملىرى بىلەن شەھەرگە كەلگەندە، مانا، شەھەر ئاللىقاچان كۆيۈپ تۈگىگەنىدى؛ تۇلارنىڭ ئايالىرى ۋە ئوغۇل-قىزلىرى ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. 4 ئەمدى داۋۇت ۋە ئۆتۈڭ بىلەن بىللە بولغان خەلق قاتتىق يىغا-زار كۆتۈرۈشتى، تاكى ماغدۇرى قالمىغۇچە يىغلاشتى. 5 داۋۇتنىڭ ئىككى ئايالى، يىزرەئەللىك ئاھىنوئام بىلەن كارمەللىك نابالدىن تۇل قالغان ئابىگائىلمۇ ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. 6 داۋۇت قاتتىق ئازابلانىدى؛ چۈنكى بارلىق خالايىق، ھەربىرى تۆز ئوغۇل-قىزلىرى ئۈچۈن قايغۇرۇپ غەزەپلىنىپ ئۆزىنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرەيلى، دېيىشۇاتاتتى. ئەمما داۋۇت تۆزىنى خۇداسى پەرۋەردىگاردىن كۈچ-قۇۋۋەتلەندۈردى. 7 داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى كاھىن ئابىياتارغا: ـ ئەفودنى يېنىمغا ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 8 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ بۇ قوشۇنىنى قوغلايمۇ؟ ئۇلارغا يېتىشەلەرمەنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ قوغلا؛ سەن جەزمەن ئۇلارغا يېتىشۇالىسەن ھەم ھەممىسىنى قايتۇرۇپ كېلەلەيسەن، دېدى. 9 داۋۇت ۋە ئۆتۈڭ بىلەن بىللە بولغان ئالتە يۈز ئادەم بېرىپ بېسور ۋادىسىغا يېتىپ كەلگەندە، كەينىدە سۈرۈلۈپ قالغانلار شۇ يەردە قالدى. 10 داۋۇت تۆزى تۆت يۈز ئادەم بىلەن داۋاملىق قوغلاپ ماكېدى؛ ئىككى يۈز ئادەم ھالسىراپ كەتكەچكە، بېسور ۋادىسىدىن ئۆتەلمەي كەينىدە قالغانىدى. 11 تۇلار دالادا مىسرلىق بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. تۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا نان بېرىپ يېگۈزدى، سۇ ئىچكۈزدى؛ 12 ئۇنىڭغا بىر پارچە ئەنجۈر پوشكىلى بىلەن ئىككى كىشمىش پوشكىلىنىمۇ بەردى. ئۇ بۇلارنى يەپ، ئۇنىڭغا قايتىدىن جان كىردى؛ چۈنكى ئۇ ئۈچ كېچە-كۈندۈز نان يېمىگەن، سۇمۇ ئىچمىگەنىدى. 13 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىمگە تەۋە؟ سەن قەيەرلىكسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ مەن مىسرلىق يىگىت بولۇپ، بىر ئامالەكنىڭ قۇلىمەن. لېكىن مەن ئۈچ كۈن ئىلگىرى كېسەل بولۇپ قالغاچقا، خوجام مېنى تاشلۇۋەتتى. 14 بىز ئەسلى كەرەتىيلەرنىڭ يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ۋە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە كالەبنىڭ زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق، شۇنداقلا زىكلاگنى كۆيدۈرۈۋەتكەنىدۇق، دېدى. 15 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ بىزنى ئۇ [دۇشمەن] قوشۇنى تەرەپكە باشلاپ بارالامسەن، دېدى. ئۇ: ـ خۇدانىڭ نامى بىلەن مەن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن، سېنى خوجاكۆنۈك قولىغىمۇ تۇتۇپ بەرمەيمەن دەپ قەسەم قىلسىلا، سىلنى ئۇ قوشۇنىنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دېدى. 16 ئۇنى ئۇ يەرگە باشلاپ بارغاندا، مانا ئۇلار پۈتكۈل يەرگە يېيىلىپ، يەپ-ئىچىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىن ھەم يەھۇدا زېمىنىدىن ئالغان چوڭ ئوجلىرىدىن خۇش بولۇپ ئۈسسۈل ئوينىشۇاتاتتى. 17 ئەمما داۋۇت شۇ كۈنى گۈگزىمدىن تارتىپ ئىككىنچى كۈنى كەچكىچە ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئۆتۈگىگە مىنىپ بەدەر قاچقان تۆت يۈز يىگىتتىن باشقا ھېچىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلمىدى؛ 18 ۋە داۋۇت ئامالەكلەر بۇلاۋۇلغان ھەممە نەرسىنى ياندۇرۇپ ئالدى، ئۆزىنىڭ ئىككى ئايالىنىمۇ قۇتقۇزۇۋالدى. 19 ئامالەكلەر ئېلىپ كەتكەن ئوغۇل-قىز، مال-مۈلۈكلەر ۋە باشقا ھەممە نەرسىنى داۋۇت ئۇلاردىن قايتۇرۇۋالدى. ھېچنېمە، چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن چۈشۈپ قالمىغانىدى. 20 [داۋۇتنىڭ ئادەملىدى] قايتۇرۇۋالغان ماللىرىنىڭ ئالدىغا [ئوللجا ئالغان] باشقا قوي ۋە كالا پادىلارنى سىلىپ ھەيدەپ كېتىۋاتاتتى. [ئۇنىڭ ئادەملىرى] كېتىۋېتىپ: ـ بۇلار داۋۇتنىڭ ئوللجىسى، دېيىشتى؛ داۋۇت ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزىگە ئالدى. 21 داۋۇت ھالسىزلىنىپ ئۆزى بىلەن بىللە بارالمىغان بېسور ۋادىسىنىڭ بويىدا قالدۇرۇپ كەتكەن ئىككى يۈز ئادەمنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلدى؛ ئۇلار داۋۇت ۋە ئۆتۈڭ بىلەن كەلگەن ئادەملەرنىڭ ئالدىغا چىقتى، داۋۇت خەلقنىڭ قېشىغا يېرىپ ئۇلارغا سالام قىلدى. 22 لېكىن داۋۇت بىلەن بارغانلارنىڭ ئارىسىدىكى رەزىل ئادەملەر ۋە ئەرزىمەسلەرنىڭ ھەممىسى قوپۇپ: ـ بۇلار بىز بىلەن بارمىغاندىن كېيىن بىز ياندۇرۇپ ئالغان ئوللجىدىن ئۇلارغا ھېچ نېمە بەرمەيلى. ئۇلار پەقەت ھەربىرى ئۆز خوتۇن-بالىلىرىنى ئېلىپ كەتسۇن، دېدى. 23 ئەمما داۋۇت: ـ ياق، ئى بۇرادەرلىرىم، پەرۋەردىگار بىزگە تەقسىم قىلغانىنى [ئۇلارغىمۇ تەقسىم] قىلمىساق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ بىزنى قوغداپ بىزنىڭكىگە تاجاۋۇز قىلغانلارنى قولىمىزغا تاپشۇردى. 24 بۇ ئىشتا كىم سىلەرگە ماقۇل دەيدۇ؟ چۈنكى سوقۇشقا چۈشكەنلەرنىڭ ئۇلۇشى قانداق بولسا يۈك-تاقالارغا قاريغۇچىلارنىڭمۇ ئۇلۇشى شۇنداق بولىدۇ؛ ھەممە ئادەم تەڭ بۆلۈشسۇن ـ دېدى. 25 شۇ كۈندىن تارتىپ بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىمە قىلىپ بېكىتىلدى. بۈگۈنگىچە ھەم شۇنداق. 26 داۋۇت زىكلاگقا يېتىپ كەلگەندە، ئولجىدىن دوستلىرى بولغان يەھۇدا ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتىپ: ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ دۇشمەنلىرىدىن ئالغان ئولجا سىلەرگە بىر سوۋغات بولسۇن، دېدى. 27 ئۇ ئولجىدىن ھەم بەيت-ئەلدىكىلەرگە، جەنۇبىي راموتنىكىلەرگە، يانتىردىكىلەرگە، 28 ئاروئەردىكىلەرگە، سىفموتنىكىلەرگە، ئەشتەموئادىكىلەرگە، 29 راقالدىكىلەرگە، يەراھمەئەللىكلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكىلەرگە ۋە كېنىيلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكىلەرگە، 30 خورماھتىكىلەرگە، قوراشاندىكىلەرگە، ئاتاقتىكىلەرگە، 31 ھېبروندىكىلەرگە ۋە داۋۇت ۋە ئادەملىرى بىللە يۈرگەن ھەممە يەردىكىلەرگە سوۋغات ئەۋەتتى.

31

ئەمدى فىلىستىيلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يېقىلدى. 2 فىلىستىيلەر ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلاۋاتاتتى. فىلىستىيلەر بولسا ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، ئابىناداب، مەلكىشۇئانى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 3 ساۋۇلنىڭ ئەترابىنى ئۇرۇش قاپلىدى، ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشتى؛ ئۇ يا ئوق بىلەن ئېغىر يارىلاندۇرۇلدى. 4 ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسزلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۆنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ۋە ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. 7 ئەمدى ۋادىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ھەمدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇلار ئۆزىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئولۇرنىلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى. 9 ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنى كېسىپ ساۋۇت-ياراغلىرىنى سالدۇرۇپ بۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ بۇتخانىلىرىدا ۋە خەلقنىڭ ئارىسىدا بۇ خۇش خەۋەرنى تارقاتتى. 10 ئۇلار ئۇنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئاشتاروت بۇتخانىسىدا قويۇپ ئۇلۇكىنى بەيت-شان شەھىرىدىكى سېپىلغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى يابەش-گىلىئادتا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا 12 ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ كېچىچە مېڭىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈكلىرىنى بەيت-شاندىكى سېپىلدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يابەشكە ئېلىپ بېرىپ ئۇ يەردە كۆيدۈردى. 13 ئاندىن ئۇلارنىڭ سۆڭەكلىرىنى يابەشتىكى يۇلغۇنىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلىپ يەتتە كۈن روزا تۇتتى.

سامۇئىل 2

1 ساۋۇل تۆلگەندىن كېيىن، داۋۇت ئامالەكلەرنى قىرغىن قىلىپ يېنىپ كەلگەندە، تۆ زىكلاگدا ئىككى كۈن تۇردى. **2** ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، مانا ساۋۇلنىڭ لەشكەرگاھىدن كىيىمى يىرتىق ۋە بېشىغا توپا-چاڭ چاچقان بىر ئادەم كەلدى. تۆ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، يەرگە يېقىلىپ باش ئۇردى. **3** داۋۇت ئۇنىڭدىن: نەدىن كەلدىڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىدن قېچىپ كەلدىم ـ دېدى. **4** داۋۇت ئۇنىڭدىن: ئىش قاندا بولدى؟ ماڭا دەپ بەرگىن، دېدى. ئۇ: خەلق جەڭدىن قاچتى، خەلقتىن بەك جىق كىشى سوقۇشتا ئۆلدى. ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتانمۇ ئۆلدى، ـ دېدى. **5** داۋۇت خەۋەر ئېلىپ كەلگەن يىگىتتىن: ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتانىڭ ئۆلگىنىنى قاندا بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئۇنىڭغا خەۋەر بەرگەن يىگىت: مەن تاسادىپىي گىلبوئا تېغىغا چىققانىدىم، مانا ساۋۇل نەيزىگە يۆلىنىپ تۇرۇۋېتىپ، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قوغلاۋاتاتتى. **7** ئۇ كەينىگە قاراپ مېنى كۆرۈپ چاقىردى. مەن «مانا مەن»، دېدىم. **8** ئۇ: تۆزۈڭ كىم بولىسەن، دەپ مەندن سوردىدى، مەن ئامالەكلەردىنەن، دېدىم. **9** ئۇ يەنە ماڭا: ئۈستۈمدە تۇرۇپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ گەرچە جېنىم مەندە بولسىمۇ، مەن بەك ئازابلىنىپ كېتىۋاتىمەن ـ دېدى. **10** شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۇنى ئۆلتۈردۇم، چۈنكى، ئۇ شۇ ھالدا يىقىلسىلا، تىرىك قالمايدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئاندىن بېشىدىكى تاجنى ۋە بىلىكىدىكى بىلەزۈكنى ئېلىپ مۇشۇ يەرگە خوجامغا ئېلىپ كەلدىم، ـ دېدى. **11** شۇئان داۋۇت ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ، تىلما-تىلما قىلىۋەتتى، ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق ئادەملىرىمۇ ھەم شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئاھ-زار كۆتۈرۈپ كەچكىچە روزا تۇتتى، چۈنكى ئۇلار قىلىچ ئاستىدا يىقىلىپ قازا قىلغانىدى. **13** داۋۇت ئۇنىڭ تۇرزىگە خەۋەر بەرگەن يىگىتتىن: قەيەردىن سەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: مەن بىر ئامالەك مۇساپىرنىڭ ئوغلىمەن ـ دېدى. **14** داۋۇت ئۇنىڭغا: سەن قانداقۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ھالاك قىلىشقا قولۇڭنى سوزۇشتىن قورقمىدىڭ؟ ـ دېدى. **15** ئاندىن داۋۇت ئۆز غۇلامىلىردىن بىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: بۇياققا كەل، ئۇنىڭغا ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگىن ـ دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئۆرۈۋېدى، [ئامالەك] ئۆلدى. **16** داۋۇت ئۇنىڭغا: قان قەرزىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! چۈنكى ئۆز ئاغزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ئۆلتۈرگىنىڭگە گۇۋاھلىق بېرىپ ئەيىبلىدى، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ مۇنداق بىر نەزمە ئوقۇدى **18** (ئۇ «ئوقيا» دەپ ئاتالغان بۇ نەزمىنى پۈتكۈل يەھۇدا خەلقىگە ئۆگىتىلگەن، دەپ بۇيرۇدى. دەرۋەقە ئۇ «ياشار» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەنىدى): ـ **19** ـ ئى ئىسرائىل، سېنىڭ گۈزىل ئەزىزلىڭ يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ!؟ **20** گات شەھىردە بۇ خەۋەرنى بەرمەڭلەر، ئاشكىلوننىڭ كوچىلىرىدا ئۇنى ئېلان قىلماڭلار، فىلىستىينىڭ قىزلىرى شادلانمىسۇن، خەتىنسىزلەرنىڭ قىزلىرى تەنتەنە قىلمىسۇن! **21** ئى گىلبوئا تاغلىرى، ئۈستۈڭلارغا نە شەبنەم بولمىسۇن، نە يامغۇر چۈشمىسۇن، نە سىلەردە كۆتۈرۈلمە ھەدىيەلەر ئۈچۈن ھوسۇل بېرىدىغان ئېتىزلار يەنە كۆرۈنمىسۇن! چۈنكى ئۇ يەردە پالۋانلارنىڭ قالقىنى بۇلغاندى، ساۋۇلنىڭ قالقىنى ياغ بىلەن سۈرتۈلمەيدىغان بولدى. **22** قىرىلدىغانلارنىڭ قېنىنى تۆكمەي، پالۋانلارنىڭ تېنىدىكى يېغىنى چاپماي، يوناتاننىڭ ئوقياسى ھېچقاچان [جەڭدىن] يانغان ئەمەس، ساۋۇلنىڭ قىلىچى ھېچقاچان قىنىغا قايتقان ئەمەس. **23** ساۋۇل بىلەن يوناتان ھايات ۋاقتىدا سۆيۈملۈك ھەم يېقىملىق ئىدى، ئۇلار ئۆلۈمىدىمۇ بىر-بىرىدىن ئايرىلمىدى، ئۇلار بۇركۈتلەردىن چاققان، شىرلاردىن كۈچلۈك ئىدى. **24** ئى ئىسرائىل قىزلىرى، ساۋۇل ئۈچۈن يىغلاڭلار، ئۇ سىلەرنى بېزەپ قىزغۇچ كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، كىيىملىرىڭلارنى ئالتۇن زىبۇ-زىننەت بىلەن زىننەتلىگەنىدى. **25** پالۋانلار قەسكىن جەڭدە شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ!؟ يوناتان يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! **26** سەن ئۈچۈن ھەسرەتتە قالدىم، ئى ئىنىم يوناتان! ماڭا شۇنچە سۆيۈملۈك ئىدىڭ! ماڭا بولغان مۇھەببىتىڭ قالتىس ئىدى، ھەتتا قىز-ئايالىلارنىڭ مۇھەببىتىدىن ئارتۇق ئىدى. **27** پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ! جەڭ قوراللىرى شۇنداق دەھشەتلىك ۋەيران قىلىندىغۇ!»

2 ئاندىن كېيىن داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: يەھۇدا شەھەرلىرىنىڭ بىرىگە چىقايمۇ؟ دېدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ چىققىن، دېدى. داۋۇت، نەگە چىقاي؟ ـ دەپ سوروىدى، ئۇ: ھېبرونىغا چىققىن ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىككى ئايالى بىلەن، يەنى يىزرەئەلنىڭ ئاھىنوئام ۋە ئەسلى كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىل بىلەن ئۇ يەرگە چىقتى. **3** داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغان ئادەملىرىنىڭ ھەربىرىنى ھەم ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىدىكىلەرنى ئۇ يەرگە ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ھېبرونىنىڭ شەھەرلىرىدە ئولتۇراقلاشتى. **4** يەھۇدانىڭ ئادەملىرىمۇ ئۇ يەرگە كېلىپ داۋۇتنى يەھۇدا جەمەتىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. داۋۇتقا ساۋۇلنى دەپنە قىلغانلار يابەش-گىلېئادتىكىلەر، دەپ خەۋەر بېرىلدى، **5** داۋۇت يابەش-گىلېئادتىكىلەرگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ «غوجاكلار بولغان ساۋۇلغا شۇنداق ياخشىلىق قىلىپ، ئۇنى دەپنە قىلغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي. **6** پەرۋەردىگار سىلەرگىمۇ مېھرىبانلىق ۋە ئۆز ۋاپالىقىنى كۆرسەتكەي؛ سىلەر بۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن مەنمۇ بۇ ياخشىلىقىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرىمەن. **7** ئەمدى ھازىر غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى غوجاكلار ساۋۇل ئۆلدى، يەھۇدا جەمەتى مېنى مەسىھ قىلىپ، ئۆزلىرىگە پادىشاھ قىلدى» ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **8** ئەمما ساۋۇلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئۆغلى ئىشبوشەتنى ماھانائىمغا ئېلىپ بېرىپ، **9** ئۇنى گىلېئادقا، گەشۇرىيلارغا، يىزرەئەلگە، ئەفرائىمغا، بىنيامىنغا ۋە شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. **10** ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت پادىشاھ بولغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ھالبۇكى، يەھۇدا جەمەتى داۋۇتقا ئەگىشەتتى. **11** داۋۇتنىڭ ھېبروندا يەھۇدا جەمەتى ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يەتتە يىل ئالتە ئاي بولدى. **12** [بىر كۈنى] نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ ئادەملىرى بىلەن ماھانائىمدىن چىقىپ گىبىئونغا باردى. **13** شۇ چاغدا زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب بىلەن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى چىقىپ ئۇلار بىلەن گىبىئوندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئۇچراشتى. ئۇلاردىن بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ يېقىدا، يەنە بىر تەرەپ كۆلنىڭ بۇ يېقىدا ئولتۇردى. **14** ئابنەر يوئابقا: يىگىتلەر قوپۇپ ئالدىمىزدا ئېلىشىپ ئوينىسۇن ـ دېدى. يوئاب: قوپسۇن ـ دېدى. **15** ئۇلار بېكىتىلگەن سان بويىچە بىنيامىن بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت تەرەپتىن ئون ئىككى كىشى ۋە داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن ئون ئىككى كىشى چىقىپ ئوتتۇرىغا ئۆتتى. **16** ئۇلار بىر-بىرىنىڭ ۋىشىنى قامىللاپ تۇتۇپ ھەربىرى رەقىبىنىڭ بىقىنىغا قىلىچ بىلەن سانجىشتى، ھەممىسى يىقىلىپ ئۆلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەر «قىلىچ بىسلىرىنىڭ ئېتىزى» دەپ ئاتالدى، ئۇ گىبىئوندىدۇر. **17** ئۇ كۈندىكى بولغان سوقۇشۇش ئىنتايىن ئەشەددىي بولدى، ئابنەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن مەغلۇپ قىلىندى. **18** شۇ يەردە زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى يوئاب، ئابىشاي ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچەيلەن بار ئىدى. ئاساھەل خۇددى دالادىكى جەرەندەك چاققان ئىدى. **19** ئاساھەل ئابنەرنىڭ كەيدىن قوغلاپ يۈگۈردى؛ ئابنەرگە ئەگىشىپ ئوڭىغا يا كى سولغا بۇرۇلمىاي تاپ بېسىپ قوغلىدى. **20** ئابنەر كەينىگە قاراپ: سەن ئاساھەلمۇسەن؟ ـ دەپ سوروىدى. ئۇ: ـ شۇنداق، مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **21** ئابنەر ئۇنىڭغا: يا ئوڭغا يا سولغا بۇرۇلۇپ يىگىتلەرنىڭ بىرىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭ يارىغىنى ئۆزۈڭگە تارتىۋالغىن، دېدى. لېكىن ئاساھەل ئۇنى قوغلاشتىن بۇرۇلۇشقا ئۇنىمىدى. **22** ئابنەر ئاساھەلگە يەنە: مېنى ئەمدى قوغلىمايلا بۇرۇلۇپ كەتكىن؛ مەن سېنى نېمە دەپ ئۇرۇپ يېتىقۇدەكمەن؟ ئۇنداق قىلسام ئاكاڭ يوئابنىڭ ئالدىدا قاندامۇ يۈزۈمنى كۆتۈرۈلەيمەن؟ ـ دېدى. **23** لېكىن ئاساھەل يەنىلا قوغلاشتىن توختىمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئابنەر نەيزىسىنىڭ ئۇتقۇچىنى ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقۋەتتى. نەيزە دۈمبىسىنى تەشىپ چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردە يىقىلىپ ئۆلدى. شۇنداق بولدىكى، ئاساھەل يىقىلىپ ئۆلگەن يەرگە ھازىر كېلىدىغان ھەربىر كىشىلەر ئۇ

يەردە توختاپ قالدۇ. **24** شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن ئابىشاي ئابنەرنى قوغلاشتى. كۈن پاتقاندا تۈلار گىبئوننىڭ چۆلىگە ماڭدىغان يولنىڭ بويىغا، گىئاھ يېزىسىنىڭ ئۆدۈلدىكى ئامماھ ئېدىرلىقىغا يېتىپ كەلدى؛ **25** بنيامىنلار بولسا ئابنەرنىڭ كەينىدە قوشۇندەك سەپ بولۇپ، بىر دۆڭ تۇپىسىگە چىقىپ تۇردى. **26** ئابنەر يوئابنى چاقىرىپ: قىلىچ دائىم ئادەملەرنى يەپ تۇرۇشنى كېرەكمۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى پەقەت ئۆچ-ئاداۋەتتىن ئىبارەت بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسەن؟ سەن قاچانغىچە خەلقىمىزگە: «قېرىنداشلىرىڭلارنى قوغلاشتىن توختىتىڭلار» دەپ بۇيرۇمايسەن؟ **27** يوئاب: خۇدانىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلمەنكى، ئەگەر سەن مۇشۇ سۆزنى قىلمىغان بولساڭ، كۈچىچىلىكىنىڭ ھېچبىرى قېرىنداشلىرىنى قوغلاشتىن ئەتىگەنگىچىمۇ يانمايتتى ـ دېدى. **28** يولنىڭ بىلەن يوئاب كانايغا چالدى، ھەممە [يەھۇدالار] شۇئان توختىدى ۋە قايتا ئىسرائىلنى قوغلىمىدى، ئۇلار بىلەن قايتا جەڭ قىلىشمىدى. **29** ئابنەر بىلەن ئادەملىرى بولسا كېچىچە مېڭىپ، ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدىن چىقىپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بىترون دېگەن يۇتكۈل يۇرتنى كېزىپ ئۆتۈپ، ماھانايىمغا يېتىپ كەلدى. **30** يوئاب ئابنەرنى قوغلاشتىن يېنىپ بارلىق ئادەملەرنى جەم قىلدى. ئاساھەلدىن باشقا داۋۇتنىڭ غۇلاملىرىدىن ئون توققۇز ئادەم يوق چىقتى؛ **31** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بنيامىنلاردىن ۋە ئابنەرنىڭ ئادەملىرىدىن ئۆچ يۈز ئاتمىش كىشىنى ئۆرۈپ ئۆلتۈرگەندى. **32** ئۇلار ئاساھەلنى ئېلىپ بەيت-لەھەمدە ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى؛ ئاندىن يوئاب بىلەن ئادەملىرى كېچىچە مېڭىپ، تاڭ ئاتقاندا ھېبرونغا يېتىپ كەلدى.

3 ھالبۇكى، ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ ئۆزۈن ۋاقىتقىچە داۋاملاشتى؛ داۋۇتنىڭ جەمەتى بارغانسېرى كۈچەيدى، لېكىن ساۋۇلنىڭ جەمەتى بارغانسېرى ئاجىزلاشماقتا ئىدى. **2** ھېبروندا داۋۇت بىر قانچە ئوغۇللۇق بولدى، ئۇنىڭ تۇنجىسى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاھىنوئامدىن تۇغۇلدى؛ **3** ئىككىنچىسى كىلىئاب بولۇپ كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىلدىن تۇغۇلدى. ئۈچىنچىسى ئابشالوم ئىدى. ئۇ گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالماينىڭ قىزى مائاكاھدىن تۇغۇلغانىدى، **4** تۆتىنچىسى ئادونىيا بولۇپ ھاگگىتتىن تۇغۇلغان ئىدى. بەشىنچىسى شەفاتىيا بولۇپ ئابىتالدىن تۇغۇلغان ئىدى. **5** ئالتىنچىسى يىترئام بولۇپ داۋۇتنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن تۇغۇلدى. داۋۇتنىڭ بۇ ئالتە ئوغلىنىڭ ھەممىسى ھېبروندا تۇغۇلدى. **6** ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ داۋامىدا، ئابنەر ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە ئۆز ھوقۇقىنى كۈچەيتتى. **7** ئەمدى ساۋۇلنىڭ بىر كىنىزىكى بار ئىدى؛ ئۇ ئاياھنىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى رىزپاھ ئىدى. بىر كۈنى ئىشبوشەت ئابنەرگە: نېمىشقا ئاتامنىڭ كىنىزىكى بىلەن بىللە بولدۇڭ؟ ـ دېدى. **8** ئابنەر ئىشبوشەتنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن يۇگۇنىكى كۆندىمۇ ئاتاڭ ساۋۇلنىڭ جەمەتىگە، ئۇنىڭ ئۇرۇقۇغ-تۇغقانلىرىغا ۋە دوستلىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، سېنى داۋۇتنىڭ قولىغا تاپشۇرمىغان تۇرسام، مېنى يەھۇداغا تەۋە بىر ئىتنىڭ بېشىدەك كۆرۈپ، بۇگۈن بۇ خوتۇن ئۈچۈن مېنى گۇناھقا بۇيرۇماقچىمۇسەن؟ **9** مەن پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك قىلمىسام خۇدا مەنكى ئابنەرنى قاتتىق ئۇرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق ئۇرسۇن! **10** ـ يەنى، پادىشاھلىقنى ساۋۇلنىڭ جەمەتىدىن يۇتكەپ، داۋۇتنىڭ تەختىنى داندىن بەئەر-شىباغىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە تىكلىمىسەم!». **11** ئىشبوشەت ئابنەردىن قورقۇپ، ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىز سۆز قىلىشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. **12** ئابنەر بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئەلچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ ئۇنىڭغا: زېمىن كىمنىڭكى؟ مەن بىلەن ئەھدە تۈزگىن، مېنىڭ قولۇم سېنىڭ تەرىپىڭگە بولۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىلنى ساڭا مايىل قىلىمەن ـ دېدى. **13** داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ بولدۇ، مەن سەن بىلەن ئەھدە قىلاي. پەقەت بىرلا ئىشنى تەلەپ قىلاي؛ مېنىڭ قېشىمغا كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنى ئېلىپ كەلمىسەڭ، يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن، دېدى. **14** ئاندىن داۋۇت ئىشبوشەتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: مەن بىر يۈز فىلىستىينىڭ خەتنىلىكى بەدىلى بىلەن ئالغان ئايالىم مىقالنى ماڭا قايتۇرۇپ بەرگىن ـ دېدى. **15** ئىشبوشەت ئادەم ئەۋەتىپ مىقالنى ئۆزىنىڭ ئېرى يانخۇرىمغچە ئۆتۈنىڭ كەينىدىن يىغلىغان پېتى ئەگىشىپ ماڭدى. ئاخىر بېرىپ ئابنەر ئۆتۈنىگە: ـ يېنىپ كەتكىن، دېۋىدى، ئۇ قايتىپ كەتتى. **17** ئەمدى ئابنەر ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا: سىلەر بۇرۇن داۋۇت ئۆزىڭلارنى پادىشاھ بولسۇن، دېگەن ئارزۇ-ئىستەكتە بولدۇڭلار. **18** ئەمدى ھازىر ھەرىكەت قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار داۋۇت توغرىسىدا: ـ قۇل-بەندەم داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىل خەلقىمنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن، ـ دېگەنىدى. **19** ئابنەر يەنە بنيامىنلارنىڭ قۇلىقىغىمۇ مۇشۇ سۆزلەرنى ئېيتتى. ئاندىن ئىسرائىل بىلەن بنيامىننىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئارزۇ-ئىستەكلىرىنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا ئېيتىشقا ھېبرونغا باردى. **20** شۇنداق قىلىپ ئابنەر يىگىرمە ئادەمنىڭ ھەمراھلىقىدا ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە داۋۇت ئابنەر ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىگە بىر زىياپەت تەييارلىدى. **21** ئابنەر داۋۇتقا: مەن قوزغىلىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم قىلاي، ئۇلار سېنىڭ بىلەن ئەھدە قىلىشسۇن، ئاندىن سەن ئۆز كۆڭلۈڭ خالىغانىنىڭ بارلىقى ئۈستىدىن سەلتەنەت قىلالايدىغان بولىسەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئابنەرنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى. **22** مانا، شۇ ئەسناندا داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىلەن يوئاب بىر يەرگە ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئولجا ئېلىپ قايتىپ كەلدى. لېكىن ئابنەر شۇ چاغدا ھېبروندا داۋۇتنىڭ قېشىدا يوق ئىدى؛ چۈنكى داۋۇتنىڭ ئۆزىتىپ قويۇشى بىلەن ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتكەنىدى. **23** يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتكۈل قوشۇن يېتىپ كەلگەندە، خەلق ئۇنىڭغا: ئەرنىڭ ئوغلى ئابنەر پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى، پادىشاھ ئۇنى يولغا سېلىپ قويۇشى بىلەن ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى ـ دېدى. **24** ئاندىن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ: بۇ سېنىڭ نېمە قىلغىنىڭ؟! مانا، ئابنەر قېشىڭغا كەپتۇ! نېمىشقا ئۇنى يولغا سېلىپ قويدۇڭ؟ ئۇ ھازىر كېتىپتۇ! **25** سەن ئەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنى بىلىسەنغۇ! ئۇنىڭ كېلىشى جەزمەن سېنى ئالداش ئۈچۈن، سېنىڭ چىقىپ-كىرىدىغان يولۇڭنى، شۇنداقلا بارلىق ئىش-پائالىيىتىڭنى بىلۈۋېلىش ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. **26** يوئاب داۋۇتنىڭ قېشىدىن چىقىشى بىلەن ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئابنەرنىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. ئۇلار سىراھ قۇدۇقىنىڭ يېنىدىن يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن داۋۇت بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىدى. **27** ئابنەر ھېبرونغا يېنىپ كەلگەندە يوئاب ئۇنى شەھەر قوۋۇقىدا ئۇچرىتىپ، «ساڭا دەيدىغان مەخپىي سۆزۈم بار ئىدى» دەپ ئۇنى بىر چەتكە ئەكلىپ ئۇيەردە ئىنسى ئاساھەلنىڭ قان قىساسىنى ئېلىش ئۈچۈن قورسىقىغا پىچاق سالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. **28** كېيىن، داۋۇت بۇ ئىشنى ئاڭلاپ: مەن ۋە پادىشاھلىقىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئاققان قېنى ئۈچۈن مەڭگۈ بىگۇناھدۇرمىز؛ **29** [ئۇنىڭ قېنىنى ئاققۇزۇش] گۇناھى يوئابنىڭ بېشىغا ۋە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا قايىم بولۇپ چۈشسۇن؛ يوئابنىڭ ئائىلىسىدىن ئاقا يارا كېسىلى، ياكى ماخاۋ كېسىلى، ياكى ھاسىغا تايانغۇچى، قىلىچتىن ئۆلگۈچى ياكى ئاش-تۇلۇكسىزلەر تۇكىسۇمىسۇن! ـ دېدى. **30** شۇنداق قىلىپ، ئابنەر گىبئوندىكى جەڭدە ئۆلارنىڭ ئىنسى ئاساھەلنى ئۆلتۈرگىنى ئۈچۈن، يوئاب بىلەن ئىنسى ئابىشاي ئۇنى ئۆلتۈردى. **31** داۋۇت يوئابقا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن بارلىق خەلققە: كىيىملىرىڭلارنى يىرتىڭلار! بۇز كىيىم كىيىڭلار! ئابنەرنىڭ [مېيىتى] ئالدىدا ماتەم تۇتۇڭلار! دېدى. داۋۇت پادىشاھ [ئابنەرنىڭ] جىنازىسىنىڭ كەينىدىن ماڭدى. **32** ئۇلار ئابنەرنى ھېبرونىدا دەپنە قىلدى، پادىشاھ ئابنەرنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ يىغلىدى؛ خەلقىنىڭ ھەممىسىمۇ يىغلاشتى. **33** پادىشاھ ئابنەر ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇپ: ـ «ئابنەرنىڭ ئەخمەقتەك ئۆلگىنى توغرىمۇ؟ **34** قوللىرىڭ باغلانغىلى بولمىسۇ، پۇتلۇرۇڭ ئىشكەللىك بولمىسۇ، لېكىن سەن كىشىلەرنىڭ رەزىللىرىنىڭ قولىدا يىقىلغىنىدەك، يىقىلىپ ئۆلگەنسەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە يىغلاشتى. **35** ئاندىن بارلىق خەلق داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا كۈن پاتقۇچە تاماق يېيىشنى ئوتۇندى. ئەمما داۋۇت قەسەم ئىچىپ: مەن كۈن پاتماستا يا نان يا باشقا ھەرقانداق نەرسىنى تېتىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن تارتۇق جازالىسۇن، ـ دېدى. **36** بارلىق خەلق بۇنى بايقاپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى؛ ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقنى رازى قىلاتتى. **37** شۇنىڭ بىلەن

بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرىنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئولتۇرۇلىشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ئەمەسلىكىنى بىلىپ يەتتى. **38** پادىشاھ تۆز خىزمەتكارلىرىغا: بىلەمسىلەر؟ بۈگۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، تۇلۇغ بىر زات يىقىلدى! **39** گەرچە مەن مەسىھ قىلىنىپ پادىشاھ تىكلەنگەن بولسامۇ، مەن ئاجىز بىر بەندىمەن. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەكمەن؛ پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى تۆز بېشىغا قايتۇرسۇن! ـ دېدى.

4 سائۇلنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ھېبروندا ئولگىنىنى ئاڭلىغاندا قولى بوشىشىپ كەتتى، بارلىق ئىسرائىل دەككە-دۈككىگە چۈشتى. **2** سائۇلنىڭ ئوغلىنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىن يۈرەر قىسمىدا ئىككى سەردارى بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى بائاناھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى رەكاب ئىدى. ئۇلار بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (چۈنكى بەئەروت بىنيامىن قەبىلىسىگە تەۋە ھېسابلىنىتى؛ **3** لېكىن بەئەروتلۇقلار گىتتائىمغا قېچىپ بېرىپ تۇ يەردە بۇ كۈنىگىچە مۇساپىردەك ياشاۋاتىدۇ). **4** سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ بىر ئوغلى بولۇپ، پۇتى ئاقساق ئىدى. سائۇل بىلەن يوناتاننىڭ ئولگەنلىكى توغرۇلۇق خەۋەر يىزرەئەلگە يەتكەندە، تۇ بەش ياشقا كىرگەن ئىدى. ئىنىك ئانىسى ئۇنى ئېلىپ قاچتى؛ لېكىن شۇنداق بولدىكى، تۇ ئالدىراپ يۈگۈرگەچىكە، بالا چۈشۈپ كېتىپ، ئاقساق بولۇپ قالغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى مەفىبوشەت ئىدى. **5** ئەمدى بىر كۈنى بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن بائاناھ چىكتى چۈش ۋاقتىدا ئىشبوشەتنىڭ تۆيىگە باردى. ئىشبوشەت چۈشلۈك ئۇيقۇدا ئۇخلاۋاتقانىدى. **6** ئۇلار بۇغداي ئالىمىز دېگەنتى باھانە قىلىپ، تۆينىڭ ئېچىرىگە كىرىپ، ئىشبوشەتنىڭ قورسىقىغا [پىچاق] سانچىدى. ئاندىن رەكاب ۋە بائاناھ قېچىپ كەتتى **7** (ئۇلار ئىشبوشەت ھۇجرىسىدا كارىۋاتتا ياتقىنىدا، تۆينى كىرىپ، ئۇنى ئولتۇرگەندى). ئۇلار ئۇنىڭ كاللىسىنى كېسىپ، ئاندىن كاللىسىنى ئېلىپ كېچىچە تاراباھ تۈزلەڭلىكىدىن مېڭىپ ئوتتى. **8** ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ كاللىسىنى ھېبرونغا، داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىپ، پادىشاھقا: مانا، بۇ جانابلىرىنىڭ جېنىنى ئىزدىگەن دۈشمەنلىرى سائۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ كاللىسى! بۈگۈن پەرۋەردىگار غوجام پادىشاھنى سائۇل بىلەن نەسىلدىن ئىنتىقام ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلدى ـ دېدى. **9** داۋۇت بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن ئىنىسى بائاناھقا: مېنى بارلىق قىينىچىلىقلاردىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **10** بۇرۇن بىرسى داۋۇتقا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىم، دەپ ئويلاپ، ماڭا: ـ مانا، سائۇل ئۆلدى، دەپ كەلگەندە، مەن ئۇنى ئېلىپ زىكلاگنا ئولتۇرۇۋەتتىم. بەرھەق، مانا بۇ ئۇنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىنىڭ مۇكاپاتى بولغانىدى! **11** ئەمدى مەن شۇنداق قىلغان يەردە، رەزىل ئادەملەر تۆز ئۆيىدە ئورۇنۇدا ياتقان بىر ھەققانىي كىشىنى ئولتۇرگەن بولسا، مەن ئېمە قىلاي؟! ئۇنىڭ ئاققان قان قەرزىنى سىلەرنىڭ قولۇڭلاردىن ئېلىپ، سىلەرنى يەر يۈزىدىن يوقاتمامدىم؟ ـ دېدى. **12** داۋۇت غۇلامىلىرىغا بۇيرۇق قىلىۋىدى، ئۇلار بۇلارنى قەتل قىلدى. ئۇلارنىڭ قول-پۇتلىرىنى كېسىپ، ئۇلارنى ھېبروندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئېسىپ قويدى؛ لېكىن ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ بېشىنى ئېلىپ ھېبروندا ئابنەرنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

5 ئاندىن كېيىن ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ: قارىسىلا، بىز تۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! **2** بۇرۇن سائۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان تۆزلىرى ئىدىلا، پەرۋەردىگار سىلگە: سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ، ئۇلارنى باقىسەن، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەندى ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ھېبرونغا پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى؛ داۋۇت پادىشاھ ھېبروندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار داۋۇتنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. **4** داۋۇت پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ياشقا كىرگەن بولۇپ، قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. **5** ئۇ ھېبروندا يەھۇدانىڭ ئۈستىدە يەتتە يىل ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىدە ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **6** پادىشاھ ئۆز ئادەملىرى بىلەن يېرۇسالېمغا چىقىپ، شۇ زېمىندا ئۆرغان يەبۇسىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى باردى. ئۇلار داۋۇتقا: سەن بۇ يەرگە كىرەلمەيسەن، بەلكى ھەتتا كورلار بىلەن ئاقساقلار سېنى چېكىندۇرىدۇ! ـ دېدى. چۈنكى ئۇلار: «داۋۇت بۇ يەرگە قەتئىي كىرەلمەيدۇ»، دەپ ئويلايتتى. **7** لېكىن داۋۇت زىئون قورغىنىنى ئالدى (بۇ يەر داۋۇتنىڭ شەھىرى دەپ ئاتىلىدۇ). **8** داۋۇت ئۆ كۈنى: كىمكى يەبۇسىيلارنى ئۇراي دېسە سۇئگىنۇچ بىلەن چىقىشى كېرەك، ئاندىن ئۇ داۋۇت قىن-قىنىدىن ئۆچ كۆرىدىغان بۇ كور، ئاقساقلار بىلەن [ھېسابلىشالايدۇ]، دېدى. شۇنىڭ بىلەن «كورلار يا ئاقساقلار ئۆيگە كىرمىسۇن» دەيدىغان ماقال پەيدا بولدى. **9** شۇنداق قىلىپ داۋۇت قورغاندا ئۆردى ۋە ئۇ يەرنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپ ئاتىدى. داۋۇت شەھەرنىڭ ئەترابىغا مىللودىن تارتىپ ئىچ تەرەپكىچە ئىمارەت سالدى. **10** داۋۇت بارغانسېرى قۇدرەت تاپتى، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **11** تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام داۋۇتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى ۋە ئۇلار بىلەن قوشۇپ، كېدىر ياغاچلىرى، ياغاچچىلار ۋە تاشچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئۇلار داۋۇت ئۆچۈن بىر ئوردا ياساپ بەردى. **12** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ تىكلەپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆزىنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى.

13 داۋۇت ھېبروندىن كەلگەندىن كېيىن يېرۇسالېمدىن يەنە ئايالىلارنى ۋە كېنىزەكلەرنى ئالدى؛ شۇنىڭ بىلەن داۋۇتقا يەنە كۆپ ئوغۇل-قىزلار تۇغۇلدى. **14** يېرۇسالېمدا تۇنىڭدىن تۇغۇلغانلارنىڭ ئىسىملىرى مانا مۇنداق ئىدى: شامموئا، شوباب، ناتان، سۇلەيمان، **15** ئىبھار، ئېلىشۇئا، نەفەگ، يافىيا، **16** ئېلىشاما، ئېلىئادا ۋە ئېلىفەلەت. **17** فىلىستىيلەر داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھلەنگىنىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ھەممىسى داۋۇتنى تۇتقىلى چىقتى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپلا، قورغانغا چۈشتى. **18** فىلىستىيلەر كېلىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ تۇردى؛ **19** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: فىلىستىيلەرگە قارشى ئاتلىنايمۇ؟ ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇرارسەنمۇ؟ ـ دېدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: چىققىن! چۈنكى، مەن فىلىستىيلەرنى جەزمەن قولۇڭغا تاپشۇرىمەن ـ دېدى. **20** ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت باۋال-پەرازىمغا باردى. ئۇ يەردە داۋۇت ئۇلارنى تارمار قىلدى. ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ ئالدىمدا دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ كىردى» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەرنى «باۋال-پەرازىم» دەپ ئاتىدى. **21** فىلىستىيلەر ئۇ يەردە تۆز مەبۇدلىرىنى تاشلاپ كەتتى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. **22** ئەمدى فىلىستىيلەر يەنە چېقىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ تۇردى. **23** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوردى. پەرۋەردىگار: سەن ئۇ يەرگە چىقماي، بەلكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ ئۆچمە دەرەخلىرىنىڭ ئۈدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن ـ دېدى، **24** شۇنداق بولدۇكى، سەن ئۆچمە دەرەخلىكىنىڭ ئۈستىدىن ئاياغ تىۋىشنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا دەرھال ئاتلان؛ چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ، ـ دېدى. **25** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلىپ، فىلىستىيلەرنى گىبىئوندىن گەزەرگىچە قوغلاپ قىردى.

6 داۋۇت ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن بارلىق سەرخىل ئادەملەرنى يىغىۋىدى، بۇلار ئوتتۇز مىڭ چىقتى. **2** ئاندىن داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۈتكەپ كېلىش ئۈچۈن يەھۇدادىكى باۋالاھقا چىقتى؛ ساندۇق [مۇقەددەس] نام بىلەن، يەنى كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغانىدى. **3** ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى دۆڭدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۆيىدە يېڭى بىر ھارۇبغا سېلىپ، ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتى. ئابنادابنىڭ ئوغۇللىرى ئۆززاھ بىلەن ئاھىيو ئۇ يېڭى ھارۇبنى ھەيدىدى. **4** ئۇلار ھارۇبنى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن دۆڭدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقتى؛ ئاھىيو ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭدى. **5** داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەنتەنە قىلىپ كۈي ئوقۇپ چىلتار، تەمبۇر، داپ، داقا-دۇمباق ۋە چاڭلار چېلىپ ئۈسسۈل ئويناندى. **6** لېكىن ئۇلار ناكونىنىڭ خامىنغا

كەلگەندە، كاللار ئالدىغا مۇدۇرەپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇززاھ قولىنى سوزۇپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۇتۇۋالدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇززاھقا قوزغالدى؛ ئۇ خاتا قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇنى خۇدا شۇ يەردە ئۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا يېقىلىپ ئۆلدى. 8 لېكىن داۋۇت بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ تېنىنى بۆسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. 9 ئۇ كۈنى داۋۇت پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ: پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزۈمىنىڭكىگە قايسى يول بىلەن ئېلىپ كېلىدىم؟ ـ دېدى. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى» گە، ئۆزىنىڭكىگە يۆتكەشنى خالىمىدى؛ داۋۇت ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە قالدۇردى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي تۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل ئۆيىدىكىلەرنى بەرىكەتلىدى. 12 داۋۇت پادىشاھقا: ـ «پەرۋەردىگار ئۆز ئەھدە ساندۇقى ئۈچىدىن ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ بارىنى بەرىكەتلىدى» دەپ ئېيتىلدى. شۇڭا داۋۇت خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقىپ، خۇشاۋۇق بىلەن داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كەلدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ساندۇقىنى كۆتۈرگەنلەر ئالتە قەدەم مېڭىپ، شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر بۇقا بىلەن بىر بورداق موزايىنى قۇربانلىق قىلدى. 14 داۋۇت بولسا كاناپ ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچىنىڭ بارىچە ئۆسسۈل ئوينايتتى؛ 15 داۋۇت بىلەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى تەنتەنە قىلىپ ۋاقىرىشىپ، كاناي چېلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىۋاتاتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كىرىلگىنىدە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال دېرىزىدىن قاراپ، داۋۇت پادىشاھنىڭ سەكرەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆسسۈل ئوينىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۆز كۆڭلىدە مەنىسىتمىدى. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كىرىپ، داۋۇت ئۇنىڭ ئۈچۈن تىكتۇرگەن چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىدا قويدى. ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. 18 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈپ بولۇپ، خالايىققا ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلىدى. 19 ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، ئەر بىلەن ئايالىلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن قوتۇرماچ، بىردىن خورما پوشكىلى ۋە بىردىن ئۈزۈم پوشكىلىنى تەقسىم قىلىپ بەردى. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 20 داۋۇت ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرنى مۇبارەكلەش ئۈچۈن يېنىپ كەلگەندە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال ئۇنىڭ چىقىپ: بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆزىنى شۇنچە شەرەپلىك كۆرسەتتىمۇ، قانداق؟ ئۇ خۇددى پەس بىر ئادەمنىڭ نومۇسسىزلاچە ئۆزىنى يالىڭاچلىغىنغا ئوخشاش، خىزمەتكارلىرىنىڭ دېدەكلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنى يالىڭاچلىدى! 21 داۋۇت مىقالغا: ئۇنداق [شادلانغىنم] پەرۋەردىگار ئالدىدا ئىدى. ئۇ ئاتاڭ ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۆرۈپ، مېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىل ئۈستىگە باشلامچى قىلىپ تىكلىدى. شۇڭا مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆسسۈل ئوينايمەن! 22 ئەمەلىيەتتە مەن ئۆزۈمنى تېخىمۇ ئەرزىمەس قىلىپ، ئۆز نەزىرىمدە ئۆزۈم تۆۋەن بولۇشقا رازىمەن. لېكىن سەن ئېيتقان ئۇ دېدەكلەرنىڭ نەزىردە بولسا، ھۆرمەتكە سازاۋەر بولىمەن ـ دېدى. 23 ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال بولسا، تولدىغان كۈنگىچە بالا تۇغمىدى.

7

پادىشاھ ئۆز ئوردىسىدا ئۇراتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ئارام بەرگەندىن كېيىن، 2 پادىشاھ ناتان پەيغەمبەرگە: مانا قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە ئولتۇرىمەن، لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۈچىدە ئۆرۈۋاتىدۇ ـ دېدى. 3 ناتان پادىشاھقا جاۋاپ بېرىپ: كۆڭلۈڭدە نېمە ئويلىغىنىڭ بولسا، شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللىدۇر ـ دېدى. 4 لېكىن كېچىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 5 ـ بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا دېگىن: «پەرۋەردىگار: ـ «سەن دەرۋەقە ماڭا ئۇرىدىغانغا ئۆيى سالمامچىمۇسەن؟» ـ دېدىڭ. 6 ـ «مەن ئىسرائىللارنى مىسردىن چىقارغاندىن تارتىپ، بۈ كۈنگىچە بىر ئۆيدە ئولتۇرمىدىم، بەلكى بىر چېدىرنى ماكان قىلىپ، كېزىپ يۈردۈم. 7 مەن ئۆزۈم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يۈرگەن ھەممە يەرلەردە، خەلقىم ئىسرائىلنى پادىچى بولۇپ بېقىشقا تەمىر قىلغانلارغا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەرقانداق قەبىلىسىنىڭ بىر [يېتەكچىسىگە]: نېمىشقا ماڭا كېدىر ياغاچتىن بىر ئۆي ياسىمايسىلەر؟ ـ دەپ ياققانمۇ؟ 8 ئەمدى قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ سېنى خەلقىم ئىسرائىلغا باشلامچى قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن سېنى يايلاقلاردىن، قوي بېقىشتىن ئېلىپ كەلدىم، ـ دەيدۇ. 9 ـ ۋە مەيلى قەيەرگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرىتىگە ئىگە بولغاندەك سېنى ئۇلۇغ نام-شۆھرىتىگە سازاۋەر قىلدىم. 10 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئۆستۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا ئۆزىدىغان، پاراڭ كەندىچىلىكتە ئۆچۈرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسىلەپتىدىكىدەك، شۇنداقلا مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن ھازىر ساڭا ھەممە دۈشمەنلىرىڭدىن ئارام بەردىم. ئەمدى مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن سېنىڭ ئۆچۈن بىر ئۆينى قۇرۇپ بېرىمەن!» ـ دەيدۇ. 12 «كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن [ئۇلۇمدە] ئۇخلىغىنىڭدا، مەن ئۆز پۇشتىڭدىن بولغان نەسلىڭنى سېنىڭ ئورنۇڭدا ئۆرنىڭدا ئۆرىغۇزۇپ، پادىشاھلىقىنى مەزمۇت قىلىمەن. 13 مېنىڭ نامىم ئۈچۈن بىر ئۆينى ياسىغۇچىنى ئۇ بولىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى تەبەدىگىچە مۇستەھكەم قىلىمەن. 14 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ. ئەگەر ئۇ قەبىھلىك قىلسا، ئۇنىڭغا ئىنسانلارنىڭ تايىقى بىلەن ۋە ئادەم بالىلىرىنىڭ ساۋاق-دۈمبالاشلىرى بىلەن تەربىيە بېرىمەن. 15 ئەمما مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئۆرۈۋەتكەن ساۋۇلدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلغىنىمدەك، ئۇنىڭدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلمايمەن. 16 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئۆيۈڭ ۋە سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئالدىڭدا ھەمىشە مەزمۇت قىلىنىدۇ، تەختىڭ تەبەدىگىچە مەزمۇت ئۆرنىغۇزۇلىدۇ». 17 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىينى ھېچنېمە قالدۇرمايۋ، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 18 ئاندىن داۋۇت پادىشاھ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى، رەب پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئۆيۈم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 19 لېكىن، ئى رەب پەرۋەردىگار، [مېنىڭ بۇ مەرتىۋەم] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆيىنىڭ يىراق كەلگۈسى ئوغرۇلۇق سۆزلىدىڭ؛ بۇ ھەممىلا ئادەمگە دائىم بولىدىغان ئىشمۇ، ئى، رەب پەرۋەردىگار؟ 20 ئەمدى داۋۇت ساڭا يەنە نېمە دېسۇن؟ سەن ئۆز قۇلۇڭنى تونۇيسەن، ئى، رەب پەرۋەردىگار! 21 سەن سۆز-ۋەدەڭ ۋەجىدىن، ئۆز كۆڭلۈڭدىكىگە ئاساسەن بۇ ئۇلۇغ ئىشنىڭ ھەممىسىنى قۇلۇڭ بىلىسۇن دەپ بېكىتىپ قىلغانسەن. 22 شۇڭا سەن ئۇلۇغسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قۇلاقلىرىمىز بارلىق ئاڭلىنىدەك، سېنىڭ تەڭداشىڭ يوق، سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقتۇر. 23 خەلقىڭ ئىسرائىلدەك يەنە باشقا بىر ئەل بارمۇ، ئۇلار جاھاندا ئالاھىدە ئۆزىدۇ؟ ـ چۈنكى [سەن] خۇدا ئۇلارنى مىسردىن قۇتقۇزۇپ ئۆزۈڭگە خاس بىر خەلق قىلىش ئۈچۈن، شۇنداقلا نام-شۆھرىتىگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ باردىڭ؛ سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مىسردىن، ئەللەردىن ۋە ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدا زېمىنىڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلدىڭ. 24 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەبەدگىچە بىر خەلق بولۇشقا بېكىتتىڭ؛ سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۆز قۇلۇڭ ۋە ئۇنىڭ ئۆيى ئوغرىسىدا ئېيتقان ۋەدەڭگە ئەبەدگىچە مەزمۇت ئەمەل قىلغىن؛ سەن دېگەنلىرىڭ بويىچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 26 سېنىڭ نامىڭ ئەبەدگىچە ئۇلۇغلىنىپ: ـ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئۆرىدىغان خۇدادۇر، دەپ ئېيتىلسۇن، شۇنداقلا ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆيى-سۇلالىسى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت ئۆرنىغۇزۇلسۇن. 27 چۈنكى سەن، ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆز قۇلۇڭنا: مەن ساڭا بىر ئۆيى-سۇلالە قۇرۇپ بېرىمەن، دەپ ۋەھيى قىلدىڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ بۇ دۇئانى سېنىڭ ئالدىڭدا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 28 ئەمدى سەن، ئى

رەب پەرۋەردىگار، بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سېنىڭ سۆزلىرىڭ ھەققەتتۇر ۋە سەن بۇ بەختـ-ئىلتىپاتنى تۆز قۇلۇڭغا ۋەدە قىلدىڭ؛ **29** شۇڭا قۇلۇڭنىڭ تۆيـ-جەمەتىنى سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشقا نىسىپ قىلىپ بەرىگەتلىگەيسەن؛ چۈنكى سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، بۇنى ۋەدە قىلغانسەن؛ بۇ بەختـ-ئىلتىپاتىڭ بىلەن تۆز قۇلۇڭنىڭ تۆيـ-جەمەتى ئەبەدگىچە بەختـ-ئىلتىپاتقا نىسىپ بولىدۇ».

8 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيەلەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى بويسۇندۇردى. شۇنداق قىلىپ، داۋۇت فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن مەركىزنى شەھەرنىڭ ھوقۇقىنى ئالدى. **2** ئۇ ھەم موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنىمۇ مەغلۇپ قىلدى. ئۇ ئۇلارنى يەرگە ياتقۇزۇپ، تانا بىلەن ئۆلچەپ، ئىككى تانا كەلگەنلەرنى ئۆلتۈردى، بىر تانا كەلگەنلەرنى تىرىك قالدۇردى. موئابىيلار بولسا داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۆنىڭغا سىلىق تاپشۇردى. **3** ئاندىن زوباھنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەر ئەفرات دەرياسىغا چىقىپ، شۇ يەردىكى ھاكىمىيەتنى ئۆزىگە قايتىدىن تارتىۋالماقچى بولغاندا، داۋۇت ئۆنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، مەغلۇپ قىلدى. **4** داۋۇت ئۆنىڭ قوشۇنىدىن بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتلىق ئەسكەرنى ۋە يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئەسىر قىلدى؛ داۋۇت ھارۋا ئاتلىرىنىڭ پېيىنى كەستۈردى، لېكىن ئۆزىگە يۈز ھارۋىلىق ئاتنى قالدۇرۇپ قويدى. **5** دەمەشقتىكى سۈرىيەلەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرگە ياردەم بېرىش ئۈچۈن چىقتى، لېكىن داۋۇت سۈرىيەلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **6** ئاندىن داۋۇت بىرنەچچە بارگاھ ئەسكەرلەرنى دەمەشقتىكى سۈرىيەلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغۇزدى؛ شۇنىڭ بىلەن سۈرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ ئۆنىڭغا سىلىق تاپشۇردى. داۋۇت قەيەرگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۆنىڭغا نۇسرەت بېرەتتى. **7** داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ غۇلامىلىرىغا تەمىنلەنگەن ئالتۇن قالقانى تارتىۋېلىپ، يېروسالېمغا كەلتۈردى **8** ۋە ھادادئېزەرنىڭ شەھەرلىرى بولغان بىتاھ بىلەن بىروتاي شەھەرلىرىدىمۇ ئىنتايىن كۆپ مىسنى قولغا چۈشۈردى. **9** خاماتنىڭ پادىشاھى توي داۋۇتنىڭ ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغىنىنى ئاڭلاپ، **10** تۆز ئوغلى يورامنى داۋۇتنىڭ ھالىنى سوراشقا ۋە داۋۇتنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇنى مەغلۇپ قىلغىنىغا ئۇنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى ھادادئېزەر دائىم توي بىلەن جەڭ قىلىپ كېلىۋاتاتتى. يورام بولسا كۈمۈش، ئالتۇن ۋە مىس قاچا-بۇيۇملارنى ئېلىپ كەلدى. **11** داۋۇت پادىشاھ مۇشۇلارنى ۋە ئۆزى بېقىندۇرغان ھەممە ئەللەردىن، جۈملىدىن سۈرىيەلەردىن، موئابىيلاردىن، ئاممونىيلاردىن، فىلىستىيەلەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئوبلجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىدى. بۇلار زوباھنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەردىن ئالغان ئوبلجىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. **13** داۋۇت سۈرىيەلەرنى مەغلۇپ قىلىپ، يەنى ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى «شور ۋادىسى»دا ئۆلتۈرۈپ يانغاندا، ئۆزىنىڭ نام-داڭقى خېلى چىققاندى. **14** ئۇ ئېدومدا ئادەمگەر بارگاھلىرىنى تۇرغۇزدى، پۈتۈن ئېدومدا بارگاھلارنى قۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئېدومىيلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەرگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۆنىڭغا نۇسرەت بېرەتتى. **15** داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پۈتكۈل خەلقىنى سوراپ، تادىل ھۆكۈملەر چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزەتتى. **16** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنىنىڭ سەردارى بولدى؛ ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا بولدى؛ **17** ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك كاھىن بولدى؛ سېرايا دېۋان بېگى بولدى. **18** يەھوياداناڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى بولدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىمۇ كاھىن بولدى.

9 داۋۇت: ساۋۇلنىڭ ئۆيىدىن تىرىك قالغان بىرەرسى بارمىكىن، بار بولسا مەن يوناتاننىڭ ھۆرمىتىدە ئۆنىڭغا شاپائەت كۆرسىتەي؟ ـ دېدى. **2** ئەمدى ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىكى زىبا دېگەن بىر خىزمەتكار قالغاندى. ئۇلار ئۆنى داۋۇتنىڭ قېشىغا چاقىردى. كەلگەندە، پادىشاھ ئۆنىڭدىن: سەن زىبامۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: پېقىر مەن شۇ! ـ دېدى. **3** پادىشاھ: ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىن بىرەرسى تىرىك قالدىمۇ؟ مەن ئۆنىڭغا خۇدانىڭ شاپائىتىنى كۆرسىتەي دەۋاتىمەن، ـ دېدى. زىبا پادىشاھقا: يوناتاننىڭ بىر ئوغلى تىرىك قالدى، ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقسايدۇ ـ دېدى. **4** پادىشاھ ئۆنىڭدىن: ئۇ قەيەردە، دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا: ئۇ لو-دبىاردا، ئامىئىلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئۆيىدە تۇرىدۇ ـ دېدى. **5** شۇڭا داۋۇت پادىشاھ كىشى ئەۋەتىپ ئۇنى لو-دبىاردىن، ئامىئىلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەلدى. **6** ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەت داۋۇتنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، يۈزىنى يەرگە يېقىپ، تەزىم قىلدى. داۋۇت: [سەن] مەفىبوشەتمۇ؟ ـ دەپ چاقىرىۋىدى، ئۇ: پېقىر شۇ! ـ دەپ جاۋاپ قايتۇردى. **7** داۋۇت ئۆنىڭغا: قورقمىغىن، ئاتاڭ يوناتان ئۈچۈن، ساڭا شاپائەت قىلماي قالمايمەن؛ بوۋاڭ ساۋۇلنىڭ ھەممە يەر-زېمىنلىرىنى ساڭا قايتۇرۇپ بېرەي، سەن ھەمىشە مېنىڭ داستىخىنىمدىن غىزالىنىسەن ـ دېدى. **8** مەفىبوشەت تەزىم قىلىپ: قۇلۇڭ نېمە ئىدى، مەندەك بىر ئۆلۈك ئىت ئالىلىرى قەدىرلىگۈدەك نېمە ئىدىم؟ ـ دېدى. **9** ئاندىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى زىبانى چاقىرىپ ئۆنىڭغا: ساۋۇلنىڭ ۋە پۈتكۈل ئائىلىسىنىڭ ھەممە تەۋەلىكىنى مانا مەن خوجاڭنىڭ ئوغلىنىڭ قولىغا بەردىم. **10** سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ ۋە خىزمەتكارلىرىڭ ئۆنىڭ ئۈچۈن شۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلىپ، چىققان مەھسۇلاتلىرىنى خوجاڭنىڭ ئوغلىغا يېيىشكە تاپشۇرۇڭلار. خوجاڭنىڭ ئوغلى مەفىبوشەت مەن بىلەن ھەمىشە ھەمداستىخان بولۇپ غىزالىنىدۇ، ـ دېدى (زىبانىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارى بار ئىدى). **11** زىبا پادىشاھقا: خوجام پادىشاھ قۇللىرىغا بۇيرۇغانىنىڭ ھەممىسىگە كەمىنىلىرى ئەمەل قىلىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ داۋۇت [يەنە]: مەفىبوشەت بولسا پادىشاھنىڭ بىر ئوغلىدەك داستىخىنىمدىن تاۋاق يېيىدۇ ـ [دېدى]. **12** مەفىبوشەتنىڭ مىكا دېگەن كىچىك بىر ئوغلى بار ئىدى. زىبانىڭ ئۆيىدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى مەفىبوشەتنىڭ خىزمەتكارلىرى بولدى. **13** ئەمدى مەفىبوشەت يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ چۈنكى ئۇ ھەمىشە پادىشاھنىڭ داستىخىنىدىن تاۋاق يەپ تۇراتتى. ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقساق ئىدى.

10 كېيىن شۇنداق ئىش بولدىكى، ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھى ئۆلدى ۋە ئۆنىڭ ھانۇن دېگەن ئوغلى ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **2** داۋۇت بولسا: ئۆنىڭ ئاتىسى ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكەندەك مەن ئاھاشنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە [ھانۇننىڭ] كۆڭلىنى سوراشقا ئۆز خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ماڭدۇردى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى ئاممونىيلارنىڭ زېمىنىغا كەلگەندە، **3** ئاممونىيلارنىڭ ئەمەلدارلىرى غوجىسى ھانۇنغا: سىلى داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن قاشلىرىغا كۆڭۈل سوراپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامىلا؟ داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى قاشلىرىغا ئەۋەتكىنى شەھەرنى پايلاپ ئۆنىڭدىن مەلۇمات ئېلىش، ئاندىن بۇ شەھەرنى ئاغدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ساقاللىرىنىڭ يېرىمىنى چۇشۇرۇپ، كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈپ، كۆتىنى ئېچىپ كەتكىزۈۋەتتى. **5** بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكىزۈلدى، ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ماڭدۇردى، چۈنكى ئۇلار ئىنتايىن نومۇس ھېس قىلغاندى. پادىشاھ ئۇلارغا: ساقال-يۈزۈڭلار تۆسكىچىلىك يېرىنچە شەھىردە تۇرۇپ، ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. **6** ئاممونىيلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلىپ، ئادەم ئەۋەتىپ بەيت-رەھوبدىكى سۈرىيەلەر بىلەن زوباھدىكى سۈرىيەلەردىن يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەر، مائاكاھنىڭ پادىشاھىدىن بىر مىڭ ئادەم ۋە توبدىكى ئادەملەردىن ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى يالالاپ كەلدى. **7** داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ، يوئابنىڭ پۈتكۈل جەڭگىۋار قوشۇنىنى [ئۆلۈرنىڭ ئالدىغا] ماڭدۇردى. **8** ئاممونىيلار چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزىدى؛ زوباھ بىلەن رەھوبدىكى سۈرىيەلەر ۋە توب بىلەن مائاكاھنىڭ ئادەملىرى دالادا سەپ تۈزىدى؛ **9** يوئاب جەڭنىڭ ئالدى ھەم كەينىدىن بولدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى ئىلغاپ، سۈرىيەلەرگە قارشى سەپ تۈزىدى؛ **10** قالغانلارنى ئاممونىيلارغا قارشى سەپ تىزغىن دەپ ئىنىسى ئابىشاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۆنىڭغا: **11** ـ ئەگەر سۈرىيەلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بەرگەيسەن؛ ئەمما ئاممونىيلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرەي. **12** جۇرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق

قىلايلى. پەرۋەردىگار تۆزنىڭە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 13 ئەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۈرىيەلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۈرىيەلەر ئۇنىڭ ئالدىدا قاچتى. 14 ئامۇنىيلار سۈرىيەلەرنىڭ قاچقىنىنى كۆرگەنده، ئۇلارمۇ ئابىشايدىن قېچىپ، شەھەرگە كىرىۋالدى. يوئاب بولسا ئامۇنىيلار بىلەن جەڭ قىلىشتىن چېكىنىپ، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 15 سۈرىيەلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەنده، يەنە جەم بولۇشتى. 16 ھادادئېزەر ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ نېرى تەرىپىدىكى سۈرىيەلەرنى [ياردەمگە] چاقىرىپ، ئۇلارنى يۈتكەپ كەلدى؛ ئۇلار خېلام شەھىرىگە كەلگەنده، ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری شوباك ئۇلارغا باشچىلىق قىلدى. 17 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكەنده، ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغدۇرۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، خېلام شەھىرىگە باردى. سۈرىيەلەر داۋۇتقا قارشى سەپ تىزىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 18 سۈرىيەلەر يەنە ئىسرائىلدىن قاچتى. داۋۇت بولسا يەتتە يۈز جەڭ ھارۋىلىقنى، قىرىق مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى قىردى ھەم قوشۇنىنىڭ سەرداری شوباكنى ئۇ يەردە ئولتۇردى. 19 ھادادئېزەرگە بېقىنغان ھەمە پادىشاھلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەنده، ئىسرائىل بىلەن سۈلھ قىلىشىپ ئۇلارغا بېقىندى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەلەر ئامۇنىيلارغا يەنە ياردەم بېرىشكە جۈرئەت قىلالمىدى.

11 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا داۋۇت يوئابنى ئادەملىرى بىلەن ھەمدە ھەمە ئىسرائىلنى جەڭگە ماڭدۇردى؛ ئۇلار ئامۇنىيلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىپ، رابباھ شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن داۋۇت يېرۇسالېمدا قالدى. 2 بىر كۈنى كەچتە داۋۇت كارۋاتتىن قوپۇپ، پادىشاھ ئوردىسىنىڭ تۆگزىسىدە ئايلىنىپ يۈرەتتى؛ تۆگزىدىن تۇ مۈنچىدا يۇيۇنۇۋاتقان بىر ئايالنى كۆردى. بۇ ئايال بەك چىرايلىق ئىدى. 3 داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ، ئايالنىڭ خەۋىرىنى سوردى؛ بىرسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئېلىئامنىڭ قىزى، ھىتتي ئۇرىيانىڭ ئايالى بات-شېبا ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 داۋۇت كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى قېبىشقا ئەكەلتۈردى (ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئادەتتىن پاكلىنىۋاتقانىدى). ئۇ ئۇنىڭ قېبىشغا كەلگەنده، داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولدى؛ ئاندىن ئۇ ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ھامىلدار بولدى، ھەم داۋۇتقا: مېنىڭ بويۇمدا قاپتۇ، دەپ خەۋەر ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يوئابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ: ھىتتي ئۇرىيانى مېنىڭ قېشىمغا ئەۋەتكىلار، دېدى. يوئاب ئۇرىيانى داۋۇتنىڭ قېبىشغا ماڭدۇردى. 7 ئۇرىيا داۋۇتنىڭ قېبىشغا كەلگەنده، ئۇ يوئابنىڭ ھالىنى، خەلقىنىڭ ھالىنى ۋە جەڭ ئەھۋالىنى سوردى. 8 ئاندىن داۋۇت ئۇرىياغا: ئۆز ئۆيۈڭگە بېرىپ پۇتلىرىڭنى يۇغىن، دېدى. ئۇرىيا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن چىققاندا، پادىشاھ كەينىدىن ئۇنىڭغا بىر سوۋغا ئەۋەتتى. 9 لېكىن ئۇرىيا ئۆز ئۆيىگە بارماي، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەرۋازىسىدا، غوجىسىنىڭ باشقا قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ تارىسىدا ياتتى. 10 ئۇلار داۋۇتقا: ئۇرىيا ئۆز ئۆيىگە بارمىدى، دەپ خەۋەر بەردى. داۋۇت ئۇرىيادىن: سەن يىراق سەپەردىن كەلدىڭ ئەمەسمۇ؟ نېمىشقا ئۆز ئۆيۈڭگە كەتمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. 11 ئۇرىيا داۋۇتقا: مانا، ئەھدە ساندۇقى، ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار بولسا كەپىلەردە تۇرۇپ، غوجام يوئاب بىلەن غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرى ئوچۇق دالادا چېدىر تىكىپ يېتىۋاتسا، مەن يەپ-ئىچىپ، ئايالىم بىلەن يېتىشقا ئۆيۈمگە باراتىمۇ؟ سېنىڭ جېنىڭ بىلەن ۋە ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنداق ئىشنى قىلمايمەن ـ دېدى. 12 داۋۇت ئۇرىياغا: بۇگۈن بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سېنى كەتكۈزۈۋېتىمەن، ـ دېدى. ئۇرىيا ئۇ كۈنى ۋە ئەتىسى يېرۇسالېمدا قالدى. 13 داۋۇت ئۇنى چاقىرىپ ھەمداستىخان قىلىپ، يەپ-ئىچكۈزۈپ مەست قىلدى. لېكىن شۇ كېچىسى ئۇرىيا ئۆز ئۆيىگە بارماي، چېقىپ غوجىسىنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆز كارۋىتىدا ئۇخلىدى. 14 ئەتىسى داۋۇت يوئابقا خەت يېزىپ، ئۇرىيانىڭ ئالغاچ كېتىشىگە بەردى. 15 خەتتە ئۇ: ئۇرىيانى سوقۇش ئەڭ كەسكىن بولىدىغان ئالدىنقى سەپتە ئورغۇزغىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۇلتۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن چېكىنىپ ئۇرۇڭلار، دەپ يازغاندى. 16 شۇنىڭ بىلەن يوئاب شەھەرنى كۆزىتىپ، ئۇرىيانى پالۋانلار [كەسكىن سوقۇشقان] يەرگە ماڭدۇردى. 17 شەھەردىكى ئادەملەر چېقىپ، يوئاب بىلەن سوقۇشقاندا خەلقتىن، يەنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچىسى يېقىلدى؛ ئۇرىيامۇ ئۆلدى. 18 يوئاب ئادەم ئەۋەتىپ جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىدىن داۋۇتقا خەۋەر بەردى. 19 ئۇ خەۋەرچىگە مۇنداق تاپىلىدى: پادىشاھقا جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىنى دەپ بولغىنىڭدا، 20 ئەگەر پادىشاھ غەزەپلىنىپ سېنىڭدىن: سوقۇشقاندا نېمىشقا شەھەر سېپىلىغا شۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ئۇلارنىڭ سېپىلدىن يا ئاتىدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ 21 يەروبېشەتنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى كىم ئۆلتۈرگىنىنى بىلمەمسەن؟ بىر خوتۇن سېپىلدىن ئۇنىڭغا بىر پارچە يارغۇنچاق تېشىنى ئېتىپ، ئۇ تەبەز شەھىرىدە ئۆلىدىغۇ؟ نېمىشقا سېپىلغا ئۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ـ دېسە، سەن: سىلىنىڭ قۇللىرى ھىتتي ئۇرىيامۇ ئۆلدى، دەپ ئېيتقىن ـ دېدى. 22 خەۋەرچى بېرىپ يوئاب ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ ئەۋەتكەن خەۋەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتقا دەپ بەردى. 23 خەۋەرچى داۋۇتقا: دۈشمەنلەر بىزدىن كۈچلۈك كېلىپ، دالادا بىزگە ھۇجۇم قىلدى؛ لېكىن بىز ئۇلارغا زەربە بېرىپ چېكىنىۋرۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە قوغلىدۇق. 24 ئاندىن يا ئاتقۇچىلار سېپىلدىن قۇل-خىزمەتكارلىرىڭنى يا ئېتىپ، پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ئۆلتۈردى. قۇللىرى ئۇرىيامۇ ئۆلدى ـ دېدى. 25 داۋۇت خەۋەرچىگە: يوئابقا مۇنداق دېگىن: ـ بۇ ئىش نەزىرىڭدە ئېغىر بولمىسۇن، قىلىچ يا ئۇنى يا بۇنى يەيدۇ؛ شەھەرگە بولغان ھۇجۇمىڭلارنى قاتتىق قىلىپ، ئۇنى غۇلىتىڭلار، دەپ ئېيتىپ ئۇنى جۈرئەتلەندۈرگىن ـ دېدى. 26 ئۇرىيانىڭ ئايالى ئېرى ئۇرىيانىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ، ئېرى ئۈچۈن ماتەم ئوتتى. 27 ماتەم كۈنلىرى ئوتكەنده داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى ئوردىسىغا كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ داۋۇتنىڭ ئايالى بولۇپ، ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغدى. لېكىن داۋۇتنىڭ قىلغان ئىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىدى.

12 پەرۋەردىگار ناتاننى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «بىر شەھەردە ئىككى ئادەم بار بولۇپ، بىرسى باي، يەنە بىرسى كەمبەغەل ئىدى. 2 باينىڭ ئىنتايىن تولا قوي ۋە كالا پادىلىرى بار ئىدى. 3 لېكىن كەمبەغەلنىڭ ئۆزى سېتىۋېلىپ باققان كىچىك بىر ساغلىق قوزىدىن باشقا بىر نەرسىسى يوق ئىدى. قوزا كەمبەغەلنىڭ ئۆيىدە بالىلىرى بىلەن تەڭ ئۆسۈپ چوڭ بولدى. قوزا ئۇنىڭ يېگىنىدىن يەپ، ئۇنىڭ ئىچىكىنىدىن ئىچىپ، ئۇنىڭ قوچىقىدا ئۇخلىدى؛ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇ ئۆز قىزىدەك ئىدى. 4 بىر كۈنى بىر يولۇچى باينىڭكىگە كەلدى. ئەمما ئۇ ئۆزىگە كەلگەن مېھمان ئۈچۈن ئۆزىنىڭ قوي يا كى كالا پادىلىرىدىن بىرنى يېگۈزۈشكە تەيىارلاشقا كۆزى قىيماي، بەلكى كەمبەغەلنىڭ قوزىسىنى تارتىۋېلىپ سويۇپ، كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تەيىارلىدى». 5 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇ كىشىگە قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ ناتانغا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، شۇنى قىلغان ئادەم ئۆلۈمگە لايىقتۇر! 6 ئۇ ھېچ رەھىمدىللىق كۆرسەتمەي بۇ ئىشنى قىلغىنى ئۈچۈن قوزىغا تۆت ھەسسە تۆلەم تۆلىسۇن ـ دېدى. 7 ناتان داۋۇتقا: سەن دەل شۇ كىشىدۇرسەن! ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولغىلى مەسىھ قىلدىم ۋە ساۋۇلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم؛ 8 مەن غوجاڭنىڭ جەمەتىنى ساڭا بېرىپ، غوجاڭنىڭ ئاياللىرىنى قوچىقىڭا ياتقۇزۇپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن يەھۇدانىڭ جەمەتىنى ساڭا بەردىم. ئەگەر سەن بۇنى ئاز كۆرگەن بولساڭ، مەن ساڭا يەنە ھەسسىلەپ بېرەتتىم؛ 9 نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزگە ئىلمايسەن، ئۇنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدىڭ؟ سەن ھىتتي ئۇرىيانى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلدىڭ، سەن ئۇنى ئامۇنىيلارنىڭ قىلىچى بىلەن قەتل قىلدىڭ. 10 ئەمدى سەن مېنى كۆزگە ئىلمايسەن، ھىتتي ئۇرىيانىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلغىنىڭ ئۈچۈن، قىلىچ سېنىڭ ئۆيۈڭدىن ئايرىلمايدۇ». 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا ئۆز ئۆيۈڭدىن ساڭا يامانلىق كەلتۈرۈپ، كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئايالىرىڭنى ئېلىپ، ساڭا يېقىن بىرسىگە بېرىمەن، ئۇ بولسا كۈپكۈندۈزدە ئايالىرىڭ بىلەن ياتىدۇ. 12 سەن بولساڭ ئۇ ئىشنى مەخپىي قىلدىڭ، لېكىن مەن بۇ ئىشنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا كۈندۈزدە قىلىمەن» ـ دېدى. 13 داۋۇت ناتانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدىم ـ دېدى. ناتان داۋۇتقا: پەرۋەردىگار ھەم گۇناھىڭدىن ئوتتى؛ سەن ئۆلمەيسەن. 14 ھالبۇكى، بۇ ئىش بىلەن

پەرۋەردىگارنىڭ دۇشمەنلىرىگە كۆپۈرلۈق قىلىشقا پۇرسەت بەرگىنىڭ ئۆچۈن، سىنىكىڭىز تۇغۇلغان تۇغۇلۇق بالا چوقۇم تۇلدۇ، ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئاتان تۆز تۈيىگە قايتىپ كەتتى. پەرۋەردىگار ئۇرىيانىڭ ئايالىدىن داۋۇتقا تۇغۇلغان بالىنى شۇنداق ئۇردىكى، ئۇ قاتتىق كېسەل بولدى. **16** داۋۇت بالا ھەققىدە خۇداغا يېلىندى. ئۇ روزا تۇتۇپ، كېچىلەردە ئىچكىرىگە كىرىپ يەردە دۇم ياتاتتى. **17** ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ ئاقساقاللىرى قوپۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى يەردىن قوپۇرماقچى بولدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىمىدى ۋە ئۇلار بىلەن تاماق يېيىشنى رەت قىلدى. **18** يەتتىنچى كۈنى بالا تۇلدى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى بالا تۇلدى، دېگەن خەۋەرنى ئۇنىڭغا بېرىشتىن قورقۇپ: «بالا تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ بىزنىڭ سۆزلىرىمىزگە قۇلاق سالمىدى، ئەمدى بىز قاندىقۇ ئۇنىڭغا بالا تۇلدى، دەپ خەۋەر بېرىمىز؟ ئۇ تۆزىنى زەخمىلەندۈرۈشى مۇمكىن!» ـ دېيىشتى. **19** لېكىن داۋۇت خىزمەتكارلىرىنىڭ پىچىرلاشقىنىنى كۆرۈپ، بالىنىڭ تۇلگىنىنى ئۇقتى. شۇڭا داۋۇت خىزمەتكارلىردىن: بالا تۇلدىمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇلار: تۇلدى، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **20** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يەردىن قوپۇپ، يۇيۇنۇپ، [خۇشبۇي] مايى بىلەن مەسىھلىنىپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىگە كىرىپ ئىبادەت قىلدى؛ ئاندىن تۆز تۈيىگە قايتىپ تۆزىگە تاماق ئەكەلتۈرۈپ يېدى. **21** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: سىلىنىڭ بۇ ئىپە قىلغانلىرى؟ بالا تىرىك چاغدا روزا تۇتۇپ يىغلىدىلا، لېكىن بالا تۇلگەندىن كېيىن قوپۇپ تاماق يېدىلا، ـ دېدى. **22** ئۇ: مەن: «كىم بىلىشۇن، پەرۋەردىگار ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ، بالىنى تىرىك قالدۇرارمىكىن» دەپ ئويلاپ، بالا تىرىك ۋاقتىتا روزا تۇتۇپ يىغلىدىم. **23** لېكىن ئەمدى ئۇ تۇلگەندىن كېيىن نېمىشقا روزا تۇتاي؟ مەن ئۇنى ياندۇرۇپ ئالالايمەنمۇ؟ مەن ئۇنىڭ يېنىغا بارىمەن، لېكىن ئۇ ينىمىغا يېنىپ كېلەلمەيدۇ، ـ دېدى **24** داۋۇت ئايالى بات-شىباغا تەسەللى بەردى. ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى؛ ئۇ بىر ئوغۇل تۇغۇدىدى، داۋۇت ئۇنى سۇلەيمان دەپ ئاتىدى. پەرۋەردىگار ئۇنى سۆيدى، **25** ۋە ناتان پەيغەمبەر ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار ئۇچۈن «يەدىدىيا» دەپ ئىسىم قويدى. **26** يوئاب ئامموننىيلارنىڭ شاھانە پايتەختى رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. **27** ئاندىن يوئاب خەۋەرچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ: مەن رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ، شەھەرنىڭ سۇ بار قىسمىنى ئالدىم. **28** ھازىر سەن قالغان ئەسكەرلەرنى يىغىپ، شەھەرنى قامال قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلغىن؛ بولمىسا مەن شەھەرنى ئالسام، مېنىڭ ئىسمىم بىلەن ئاتلىشى مۇمكىن ـ دېدى. **29** شۇڭا داۋۇت ھەممە خەلقنى جەم قىلىپ، رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. **30** ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ تاجىنى ئۇنىڭ بېشىدىن ئالدى. ئۇنىڭ ئۆستىدىكى ئالتۇننىڭ ئېغىرلىغى بىر تالانت ئىدى، ۋە ئۇنىڭ كۆزىدە بىر گۆھەر بار ئىدى. كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيگۈزدى، داۋۇت بولسا ئۇ شەھەردىن نۇرغۇن ئولجا ئالدى. **31** ئەمما ئۇ يەردىكى خەلقنى شەھەردىن چىقىرىپ ئۇلارنى ھەرە، خامان تېپىدىغان تىرنىلار ۋە تۆمۈر پالتىلار بىلەن ئىشلەتتى يا كى خۇمداندا قاتتىق ئەمگەككە سالدى؛ داۋۇت ئامموننىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدە شۇنداق قىلدى؛ ئاندىن داۋۇت بارلىق خەلق بىلەن يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى.

13

داۋۇتنىڭ ئوغلى ئابشالومنىڭ تامار دېگەن چىرايلىق بىر سىڭلىسى بار ئىدى. بۇ ئىشلاردىن كېيىن، داۋۇتنىڭ ئوغلى ئامنون ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. **2** ئامنون سىڭلىسى تامارنىڭ ئىشقىدا شۇنچە دەرد تارتىتىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ قالدى. ئەمما تامار تىنچى قىز ئىدى، شۇنىڭ بىلەن ئامنونغا ئۇنى بىر ئىش قىلىش مۇمكىن بولمايدىغاندەك كۆرۈندى. **3** لېكىن ئامنونىڭ يوناداب ئىسملىك بىر دوستى بار ئىدى. ئۇ داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمئاھنىڭ ئوغلى ئىدى. بۇ يوناداب تولمۇ ھىيلىگەر بىر كىشى ئىدى. **4** ئۇ ئامنونغا: سەن پادىشاھنىڭ ئوغلى ئۇرۇپ، نېمىشقا كۈندىن كۈنگە بۇنداق جۈدەپ كېتىسەن؟ قېنى، ماڭا ئېيتىپ بەر، دېدى. ئامنون ئۇنىڭغا: مەن ئىنم ئابشالومنىڭ سىڭلىسى تامارغا ئاشىق بولدۇم، دېدى. **5** يوناداب ئۇنىڭغا: سەن ئاغرىپ ئۇرۇن ئۇتۇپ، يېتىپ قالغان بولۇۋال، ئاتاڭ سېنى كۆرگىلى كەلگەندە ئۇنىڭغا: سىڭلىم تامار كېلىپ ماڭا تاماق بەرسۇن، ئۇنىڭ تاماق ئەتكىنىنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، ئالدىمدا تاماق ئېتىپ بەرسۇن، مەن ئۇنىڭ قولىدىن تاماق يەي، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئامنون يېتىۋېلىپ ئۇزىنى كېسەل كۆرسەتتى. پادىشاھ ئۇنى كۆرگىلى كەلگەندە، ئامنون پادىشاھقا: ئۇتۇنمەن، سىڭلىم تامار بۇ يەرگە كېلىپ، ماڭا ئىككى قوتۇرماچ تەييار قىلىپ بەرسۇن، ئاندىن مەن ئۇنىڭ قولىدىن ئېلىپ يەي، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئوردىسىغا ئادەم ئەۋەتىپ تامارغا: سەندىن ئۇتۇنمەنكى، ئاكاڭ ئامنوننىڭ ئۆيىگە بېرىپ، ئۇنىڭغا يېگۈدەك بىر نېمە تەييارلاپ بەرگىن، دەپ ئېيتتى. **8** تامار ئامنوننىڭ ئۆيىگە باردى؛ ئۇ ياتقاندىدى. ئۇ ئۇن ئېلىپ يۇغۇرۇپ، قوتۇرماچلارنى كۆز ئالدىدا ئەتتى. **9** ئاندىن ئۇ قوتۇرماچنى قازاندىن ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى. لېكىن ئۇ يېگىلى ئۇنىمىدى؛ ئۇ: ـ ھەممە ئادەم مېنىڭ قېشىمدىن چىقىپ كەتسۇن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەممە كىشىلەر قېشىدىن چىقىپ كەتتى. **10** ئاندىن ئامنون تامارغا: تاۋامنى ئىچكىرىكى ھۇجىرىغا ئېلىپ كىرگىن، ئاندىن قولۇڭدىن ئېلىپ يەيمەن، ـ دېدى. تامار ئۆزى ئەتكەن قوتۇرماچنى ئىچكىرىكى ھۇجىرىغا، ئاكىسى ئامنوننىڭ قېشىغا ئېلىپ كىردى. **11** تامار ئۇلارنى ئۇنىڭغا يېگۈزۈپ قويماقچى بولۇۋىدى، ئۇ ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ: ئی سىڭلىم، كەل! مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. **12** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ياق، ئی ئاكا، مېنى نومۇسقا قويمىغىن! ئىسرائىلدا بۇنداق ئىش يوق! سەن بۇنداق پەسكەشلىك قىلمىغىن! **13** مەن بۇ شەرمەندىچىلىكنى قاندىقۇ كۆتۈرۈپ يۈرەلەيمەن؟! سەن بولساڭ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىكى ئەخمەقلەردىن بولۇپ قالىسەن. ئۇتۇنۇپ قالاي، پەقەت پادىشاھقا دېسەڭلا، ئۇ مېنى ساڭا تەۋە بولۇشتىن توسمايدۇ، ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى. ئۇ ئۇنىڭدىن كۈچلۈك كېلىپ، ئۇنى زورلاپ ئاياغ ئاستى قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. **15** ئاندىن ئامنون ئۇنىڭغا ئىنتايىن قاتتىق نەپرەتلەندى؛ ئۇنىڭ ئۇنىڭغا بولغان نەپرىتى ئۇنىڭغا بولغان ئەسلىدىكى مۇھەببىتىدىن زىيادە بولدى. ئامنون ئۇنىڭغا: قوپۇپ، يوقال! ـ دېدى. **16** تامار ئۇنىڭغا: ياق! مېنى ھەيدىگەن گۈناھىڭ سەن ھېلى ماڭا قىلغان شۇ ئىشتىن بەتتەردۇر، دېدى. لېكىن ئامنون ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، **17** بەلكى خىزمىتىدىكى ياش يىگىتنى چاقىرىپ: بۇ [خوتۇنىنى] ماڭا چاپلاشتۇرمايلى، سىرتقا چىقىرىۋەت، ئاندىن ئىشىكنى تاقاپ قوي، دېدى. **18** تامار تولمۇ رەڭدار بىر كۆڭلەك كىيگەنىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ تىنچى ياتلىق بولمىغان قىزلىرى شۇنداق كىيىم كىيەتتى. ئامنوننىڭ خىزمەتكارى ئۇنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئىشىكنى تاقۋالدى. **19** تامار بېشىغا كۈل چېچىپ، كىيگەن رەڭدار كۆڭلىكىنى يىرتىپ، قولىنى بېشىغا قويۇپ يىغلىغان پېتى كېتىۋاتاتتى. **20** ئاكىسى ئابشالوم ئۇنىڭغا: ئاكاڭ ئامنون سەن بىلەن ياتىمۇ؟ ھازىرچە جىم تۇرغىن، سىڭلىم. ئۇ سېنىڭ ئاكاڭ ئەمەسمۇ؟ بۇ ئىشنى كۆڭلۈڭگە ئالمىغىن، ـ دېدى. تامار ئاكىسى ئابشالومنىڭ ئۆيىدە كۆڭلى سۇنۇق ھالدا تۇرۇپ قالدى. **21** داۋۇت پادىشاھمۇ بولغان بارلىق ئىشلارنى ئاڭلاپ ئىنتايىن ئاچچىقلاندى. **22** ئابشالوم بولسا ئامنونغا يا ياخشى، يا يامان ھېچ گەپ قىلمىدى. چۈنكى ئابشالوم سىڭلىسى تامارنى ئامنوننىڭ خورلىغانلىقىدىن ئۇنى ئۆچ كۆرەتتى. **23** تولۇق ئىككى يىل ئۆتۈپ، ئەفرائىمغا يېقىن باتال-ھازوردا ئابشالومنىڭ قىرقىغۇچىلىرى قويلىرىنى قىرقىۋاتاتتى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى تەكلىپ قىلدى. **24** ئابشالوم پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: مانا قۇللىرى قويلىرىنى قىرقىتىۋاتىدۇ، پادىشاھ ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ سىلىنىڭ قۇللىرى بىلەن بىللە بېرىشنى ئۈتۈنەمەن، ـ دېدى. **25** پادىشاھ ئابشالومغا: ياق، ئوغلۇم، بىز ھەممىمىز بارمايلى، ساڭا ئېغىرچىلىق چۈشۈپ قالمىسۇن، ـ دېدى. ئابشالوم شۇنچە دېسىمۇ، ئۇ بارغىلى ئۇنىمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا ئامەت تىلىدى. **26** لېكىن ئابشالوم: ئەگەر بېرىشقا ئۇنىمىسىلا، ئاكام ئامنونىنى بىز بىلەن بارغىلى قويسىلا، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا ئۇ سېنىڭ بىلەن بارىدۇ؟» ـ دەپ سوردى. **27** ئەمما ئابشالوم ئۇنى كۆپ زورلىغىنى ئۈچۈن ئۇ ئامنوننىڭ، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشنى قوشۇلدى. **28** ئابشالوم ئۆز غۇلامىلىرىغا بۇيرۇپ: سەگەك ئۇرۇۋىگىلار، ئامنون شاراب ئىچىپ خۇش كەيپ بولغاندا، مەن سىلەرگە ئامنونى ئۇرۇۋىگىلار دېسەم، ئۇنى دەرھال ئۇلتۇرۇۋىگىلار. قورقماڭلار! بۇلارنى سىلەرگە بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ جۈرئەتلىك بولۇپ باتۇرلۇق كۆرسىتىڭلار ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن ئابشالومنىڭ غۇلامىلىرى ئامنونغا ئابشالوم ئۆزى بۇيرۇغاندەك قىلدى. شۇئان پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى قوپۇپ، ھەر بىرى ئۆز قېچىرىغا مىنىپ قاچتى. **30** شۇنداق بولدىكى،

ئۇلار تىخى يولدا قىچىپ كېتىۋاتقاندا، «ئابشالوم پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى ئۆلتۈردى. ئۇلارنىڭ ھېچ بىرى قالمىدى» دېگەن خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى. **31** پادىشاھ قوپۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ يەردە دۇم ياتتى؛ ئۆزىنىڭ ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرى بولسا كىيىملىرى يىرتىق ھالدا يېنىدا تۇراتتى. **32** ئەمما داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمئاھنىڭ ئوغلى يوناداب ئۆزىنىڭكى: ـ غوجام، ئۇلار پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى بولغان ھەممە يىگىتلەرنى ئۆلتۈردى، دەپ خىيال قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنون ئۆلدى؛ ئۇ ئىش ئامنوننىڭ ئابشالومنىڭ سىڭلىسى تامارنى خار قىلغان كۈندىن باشلاپ ئابشالومنىڭ ئاغزىدىن چىقارمىغان نىيىتى ئىدى. **33** ئەمدى غوجام پادىشاھ «پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى ئۆلدى» دېگەن ئويدا بولۇپ كۆڭۈللىرىنى بىئارام قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنونلا ئۆلدى ـ دېدى. **34** ئابشالوم بولسا قېچىپ كەتكەندى. [پىرۇسالېمدىكى] كۆزەتچى غۇلام قارىۋىدى، مانا، غەرب تەرىپىدن تاغنىڭ يېنىدىكى يول بىلەن نۇرغۇن ئادەملەر كېلىۋاتاتتى. **35** يوناداب پادىشاھقا: مانا، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كەلدى. دەل قۇللىرى دېگەندەك بولدى ـ دېدى. **36** سۆزنى تۈگىتىپ تۇرىۋىدى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ قاتتىق يىغا-زار قىلدى. پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىمۇ قاتتىق يىغلاشتى. **37** لېكىن ئابشالوم بولسا گەشۇرنىڭ پادىشاھى، ئامىھۇدنىڭ ئوغلى تالمايىنىڭ قېشىغا باردى. داۋۇت ئوغلى ئۈچۈن ھەر كۈنى ھازا تۇتۇپ قايغۇردى. **38** ئابشالوم قېچىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئۇ يەردە ئۈچ يىل تۇردى. **39** داۋۇت پادىشاھنىڭ قەلبى ئابشالومنىڭ يېنىغا بېرىشقا ئىنتىزار بولدى؛ چۈنكى ئۇ ئامنوننا نىسبەتەن تەسەللى تاپقاندى، چۈنكى ئۇ ئۆلگەندى.

14

ئەمدى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب پادىشاھ قەلبىنىڭ ئابشالومغا تەلمۈرۈتۈتقانلىقىنى بايقىدى. **2** شۇنىڭ ئۈچۈن يوئاب تەكوئاغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىن دانىشمەن بىر خوتۇننى ئەكەلدۈرۈپ ئۇنىڭغا: سەندىن ئۆتۈنۈمەي، ئۆزۈڭنى ماتەم تۇتقان كىشىدەك كۆرسىتىپ قارىلىق كىيىمى كىيىپ، ئۆزۈڭنى ئەتىرلىك مايى بىلەن ياغلىمايى، بەلكى ئۆزۈڭنى ئۆلگۈچى ئۈچۈن ئۆزۈن ۋاقىت ھازىدار بولغان ئايالدەك قىلىپ **3** [داۋۇت] پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، يوئاب دېمەكچى بولغانلىرىنى ئۇ ئايالغا ئۆگەتتى. **4** شۇنىڭ بىلەن تەكوئالىق بۇ ئايال پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلىپ، باش ئۇرۇپ: ئى پادىشاھىم، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايلا، ـ دېدى. **5** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: مەن دەرۋەقە بىر تۇل خوتۇنمەن! ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى؛ **6** دېدەكلىرىنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىدى. ئىككىسى ئېتىزلىقتا ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ئارىغا چۈشىدىغان ئادەم بولمىغاچقا، بىرى يەنە بىرىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويدى. **7** مانا، ھازىر پۈتۈن ئۇيدىكىلەر دېدەكلىرىگە قارشى قوپۇپ، ئىنسىنى ئۆلتۈرگىنىنى بېرگە تۇتۇپ بەرگىن؛ ئىنسىنىڭ جېنىنى ئېلىپ، قەتل قىلغىنى ئۈچۈن بىز جانغا جان ئالىمىز. شۇنىڭ بىلەنمۇ مىراس ئالغۇچىنى يوقىتىمىز، دەۋاتىدۇ. ئۇلار شۇنداق قىلسىپ يالغۇز قالغان چوغۇمنى ئۆچۈرۈپ، ئېرىمگە نە نام نە يەر يۈزىدە ئەۋلادمۇ قالدۇرغىلى قويمايدۇ، ـ دېدى. **8** پادىشاھ ئايالغا: ئۆيۈڭگە بارغىن، مەن ئەھۋالغا قاراپ سەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقىرىمەن، ـ دېدى. **9** تەكوئالىق ئايال پادىشاھقا: ئى، غوجام پادىشاھ، بۇ ئىشتا گۇناھ بولسا، ھەممىسى مېنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ جەمەتى ئۈستىدە بولسۇن، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ تەختى بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولسۇن، ـ دېدى. **10** پادىشاھ: بىرەر كىم ساڭا [بۇ توغرۇلۇق] گەپ قىلسا، ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، ئۇ سېنى يەنە ئاۋارە قىلمايدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. **11** ئايال جاۋاب بېرىپ: ئۇنداقتا پادىشاھ پەرۋەردىگار خۇدالىرىنى ياد قىلغايلا، قانغا قان ئىنتىقام ئالغۇچىلارنىڭ ئوغلۇمنى يوقاتماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ھالاك قىلىشىغا يول قويمىغايلا، ـ دېدى. پادىشاھ: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ بىر تال چېچى يەرگە چۈشمەيدۇ، ـ دېدى. **12** لېكىن ئايال: دېدەكلىرى غوجام پادىشاھقا يەنە بىر سۆزنى دېگىلى قويغايلا، دېۋىدى، ئۇ: ئېيتقىن ـ دېدى. **13** ئايال يەنە مۇنداق دېدى: ئەمدى سىلى نېمىشقا خۇدانىڭ خەلقىگە شۇنىڭغا ئوخشاش زىيانلىق بىر ئىشنى نىيەت قىلدىلا؟ پادىشاھ شۇ گېپى بىلەن ئۆزىنى گۇناھكار قىلىپ بېكىتىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى پالىغان كىشىنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدى. **14** دەرۋەقە ھەممىمىز چوقۇم ئۆلۈپ، يەرگە تۆكۈلگەن، قايتىدىن يىغۋالغىلى بولمايدىغان سۈدەك بولىمىز. لېكىن خۇدا ئادەمنىڭ جېنىنى ئېلىشقا ئەمەس، بەلكى ئۆز پالاغنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكېلىشكە ئىلاج قىلىدۇ. **15** ئەمەلىيەتتە، مېنىڭ غوجام پادىشاھقا شۇ ئىش توغرىسىدىن سۆز قىلغىلى كېلىشىمنىڭ سەۋەبى، خەلق مېنى قورقاتتى. لېكىن دېدەكلىرى: بۇ گەپنى پادىشاھقا ئېيتايلى! پادىشاھ بەلكىم ئۆز چۈرىسىنىڭ ئىلتماسىنى بەجا كەلتۈرەر، دېگەن ئۈيدا بولدى. **16** چۈنكى پادىشاھ ئاڭلىشى مۇمكىن، چۈرىسىنى ھەم ئوغلۇمنى خۇدانىڭ مىراسىدىن تەڭ يوقاتماقچى بولغان كىشىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ قالار. **17** شۇڭا دېدەكلىرى، غوجام پادىشاھنىڭ سۆزى ماڭا تارىملىق بېرەر، دەپ ئويلىدىم. چۈنكى غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ياخشى-يامانىنى پەرق ئەتكۈچىدۇر. پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلى بىلەن بىللە بولغاي! **18** پادىشاھ ئايالغا جاۋاب بېرىپ: سەندىن ئۆتۈنمەنكى، مەن سەندىن سورىماقچى بولغان ئىشنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن، دېدى. ئايال: غوجام پادىشاھ سۆز قىلسىلا، دېدى. **19** پادىشاھ: بۇ گەپلىرىڭنىڭ ھەممىسى يوئابنىڭ كۆرسەتمىسىمۇ، قاندۇ؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ئى، غوجام پادىشاھ، سىلىنىڭ جانلىرى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام پادىشاھ ئېيتقانلىرى ئوڭىمىدۇ، سولغىمۇ قايمايدىغان ھەققەتتۇر. دەرۋەقە سىلىنىڭ قۇللىرى يوئاب ماڭا شۇنى تاپىلاپ، بۇ سۆزلەرنى دېدەكلىرىنىڭ ئاغزىغا سالدى. **20** يوئابنىڭ بۇنداق قىلىشى بۇ ئىشنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىدى. غوجامنىڭ دانالىقى خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭكىدەك ئىكەن، زېمىندا يۈز بېرىۋاتقان ھەممە ئىشلارنى بىلىدىكەن، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يوئابقا: ماقۇل! مانا، بۇ ئىشقا ئىجازەت بەردىم. بېرىپ ئۇ يىگىت ئابشالومنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **22** يوئاب يەرگە يىقىلىپ باش ئۇرۇپ، پادىشاھقا بەختىۋەر-بەركەت تىلىدى. ئاندىن يوئاب: ئى غوجام پادىشاھ، ئۆز قۇلۇڭنىڭ تەلىپىگە ئىجازەت بەرگىنىڭدىن، ئۆز قۇلۇڭنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپقىنىنى بۇگۈن بىلدىم ـ دېدى. **23** ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئابشالومنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. **24** ئەمما پادىشاھ: ـ ئۇ مېنىڭ يۈزۈمنى كۆرمەي، ئۆز ئۆيىگە بارسۇن، دېگەندى. شۇڭا ئابشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، ئۆز ئۆيىگە كەتتى. **25** ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىل تەۋەسىدە ئابشالومدەك چىرايلىق دەپ ماختالغان ئادەم يوق ئىدى. تاپىنىدىن تارتىپ چوقۇمۇسىغىچە ئۇنىڭدا ھېچ ئەيىب يوق ئىدى. **26** ئۇنىڭ چېچىنى چۈشۈرگەندە (ئۇ ھەر يىلنىڭ ئاخىرىدا چېچىنى چۈشۈرەتتى؛ چېچى ئېغىرلىشىپ كەتكەچكە، شۇڭا ئۇنى چۈشۈرەتتى)، چېچىنى پادىشاھنىڭ «تۆچىمەم تارازا»سى بىلەن تارتسا ئىككى يۈز شەكەل چىقاتتى. **27** ئابشالومدىن ئۈچ ئوغۇل ۋە تامار ئىسىملىك بىر قىز تۇغۇلدى. قىزى تولىمۇ چىرايلىق ئىدى. **28** ئابشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، يېرۇسالېمدا توپتوغرا ئىككى يىل توشقۇچە تۇردى؛ **29** ئابشالوم يوئابقا ئادەم ماڭدۇرۇپ، ئۆزىنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئەۋەتمىشىنى ئۈتۈندى، ئەمما ئۇ كەلگىلى ئۇنىمىدى. ئابشالوم ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭ يېنىغا ئادەم ئەۋەتتى، لېكىن يوئاب كېلىشنى خالىمىدى. **30** شۇنىڭ بىلەن ئابشالوم ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ يوئابنىڭ مېنىڭكىگە ياندىش ئارىۋا تېرىقلىق بىر پارچە ئېتىزلىقى بار. بېرىپ ئۇنىڭغا ئوت قويۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنداق قىلىپ، ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى يوئابنىڭ بۇ بىر پارچە ئېتىزلىقىغا ئوت قويدى. **31** ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ ئابشالومنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا خىزمەتكارلىرىڭ ئېتىزلىقىمغا ئوت قويدى! ـ دەپ سوردى. **32** ئابشالوم يوئابقا جاۋاب بېرىپ: مانا، مەن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ: قېشىمغا كەلسۇن، ئاندىن پادىشاھنىڭ قېشىغا ماڭا ۋاكالىتەن بارغۇزۇپ ئۇنىڭغا: مەن نېمىشقا گەشۇردىن يېنىپ كەلگەندىمەن؟ ئۇ يەردە قالسام، ياخشى بولاتتىكەن، دەپ ئېيتقۇزماقچى ئىدىم. ئەمدى پادىشاھ بىلەن دىدارلاشسام دەيمەن، مەندە قەبىھلىك بولسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرسۇن، ـ دېدى. **33** شۇنىڭ بىلەن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. پادىشاھ ئابشالومنى چاقىردى، ئۇ پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇردى؛ پادىشاھ ئابشالومنى سۆيدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئابشالوم ئۆزىگە جەڭ ھارۇيسى بىلەن ئاتلارنى تەييارلاتتى ھەم ئۇ ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەلىك ئەسكەرنى بېكىتتى. **2** ئابشالوم تاڭ سەھەردە قوپۇپ،

دەرۋازىغا باردىغان يولنىڭ يېنىدا تۇراتتى. قاچان بىرسى دەۋايىنى كەسسۇن دەپ، پادىشاھقا ئەرز تۈتقىلى كەلسە، ئابىشالوم ئۇنى چاقىرىپ: سەن قايسى شەھەردىن كەلدىڭ، ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى: قۇلۇڭ ئىسرائىلنىڭ ئالىنچى قەبىلىسىدىن كەلدى، دېسە، **3** ئابىشالوم ئۇنىڭغا: مانا، دەۋايىڭلار دۇرۇس ۋە ھەق ئىكەن، لېكىن پادىشاھ تەرىپىدىن تۇزنىڭ ۋاكالىتەن ئەرزىڭنى ئاڭلاشقا قويۇلغان ئادەم يوق، دەيتتى. **4** ئاندىن ئابىشالوم يەنە: كاشكى، مەن زېمىندا سورىغۇچى قىلىنسامدى، ھەر كىمنىڭ ئەرزى يا كى دەۋايى بولۇپ، مېنىڭ قېشىمغا كەلسە، ئۇنىڭغا ئادالەت كۆرسىتەتتىم! ـ دەيتتى. **5** بىركىم ئۇنىڭغا تەزىم قىلغىلى ئالدىغا بارسا، ئابىشالوم قولىنى ئۇزۇنۇتۇپ، ئۇنى ئۇتۇپ سۆيەتتى. **6** ئابىشالوم شۇنداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىغا كەلگەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئۇتۇۋالاتتى. **7** تۆت يىل ئۆتكەندە، ئابىشالوم پادىشاھقا: مېنىڭ ھېبرونداً پەرۋەردىگارغا ئېچىكەن قەسىمىمنى ئادا قىلىشىم ئۈچۈن، شۇ يەرگە بېرىشقا ئىجازەت بەرسەڭ، **8** چۈنكى قۇلۇڭ سۈرىيەدىكى گەشۇردا تۇرغىنىمدا قەسەم ئېچىپ: ئەگەر پەرۋەردىگار مېنى يېرۇسالېمغا قايتۇرسا، مەن پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىمەن، دەپ ئېيتقانىدى، ـ دېدى. **9** پادىشاھ ئۇنىڭغا: تىنچ-ئامان بېرىپ كەلگىن، دېۋىدى، ئۇ قوزغىلىپ ھېبرونغا كەتتى. **10** لېكىن ئابىشالوم ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىگە مەخپىي ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا: «ئابىشالوم ھېبرونداً پادىشاھ بولدى!» دەپ ئېلان قىلىڭلار، دېدى. **11** ئەمدى ئىككى يۈز ئادەم تەكلىپ بىلەن ئابىشالوم بىلەن بىرگە يېرۇسالېمدىن بارغانىدى. ئۇلار ھەقىقىي ئەھۋالدىن بىخەۋەر بولغاچقا، ساددىلىق بىلەن بارغانىدى. **12** ئابىشالوم قۇربانلىق ئۆتكۈزگەندە، ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتنىڭ مەسلىھەتچىسى بولغان گىلوھلۇق ئاھىتوفەلنى ئۇز شەھىرى گىلوھدىن ئېلىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن قەست بارغانسېرى كۈچەيدى، ئابىشالومغا ئەگەشكەنلەر بارغانسېرى كۆپەيۋاتاتتى. **13** داۋۇتقا بىر خەۋەرچى كېلىپ: ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرى ئابىشالومغا مايىل بولدى، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يېرۇسالېمدا ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرىغا: قوپۇپ قاچايلى! بولمىسا، ئابىشالومدىن قۇتۇلالمايمىز. ئىتتىك كېتەيلى، بولمىسا، ئۇ ئۈيۈقسىز ئۆستىمىزگە يېتىپ كېلىپ، بىزگە بالا كەلتۈرۈپ شەھەر خەلقىنى قىلىچ بىسى بىلەن ئۇرىدۇ، دېدى. **15** پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ نېمە بېكىتسە، شۇنى قىلىمىز، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يۈزتۇن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئېلىپ، چىقىپ كەتتى؛ ئەمما پادىشاھ كېنىزەكلىرىدىن ئونىنى ئوردىغا قاراشقا قويدى. **17** پادىشاھ چىقىپ كەتكەندە ھەممە خەلق ئۇنىڭغا ئەگەشتى؛ ئۇلار بەيت-مەرھاكا تۇرۇپ قالدى. **18** ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [كىدرون ئېقىندىدىن] ئۆتۈۋاتاتتى؛ بارلىق كەرەتىلەر، بارلىق پەلەتىلەر، بارلىق گاتلىقلار، يەنى گات شەھىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەم پادىشاھنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. **19** پادىشاھ گاتلىق ئىتتايغا: سەن نېمىشقا بىز بىلەن بارىسەن؟ يېنىپ بېرىپ پادىشاھنىڭ قېشىدا تۇرغىن؛ چۈنكى سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن مۇساپىر بولۇپ يالانغانسەن. **20** سەن يەقەت ئۆتۈگۈنلا كەلدىڭ، مەن بۈگۈن قانداقسىگە سېنى ئۆزۈم بىلەن بىللە سەرسان قىلاي؟ مەن بولسام، نەگە بارالىسام، شۇ يەرگە بارىمەن. قېرىنداشلىرىڭنى ئېلىپ يېنىپ كەتكىن؛ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتى ساڭا يار بولغاي! ـ دېدى. **21** لېكىن ئىتتاي پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە غوجام پادىشاھنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەيلى ھايات يا كى مامات بولسۇن، غوجام پادىشاھ قەيەردە بولسا، قۇلۇڭ شۇ يەردىمۇ بولىدۇ! ـ دېدى. **22** داۋۇت ئىتتايغا: ئەمدى سەنمۇ بېرىپ [ئېقىندىدىن] ئۆتكىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن گاتلىق ئىتتاي ھەممە ئادەملىرى ۋە ئۇنىڭ بىلەن ماڭغان بارلىق بالا-چاقىلىرى ئۆتۈپ كەتتى. **23** ھەممە خەلق ئۆتۈۋاتقاندا، پۈتۈكۈل شۇ يۇرتىكىلەر قاتتىق ئاۋاز بىلەن يىغلىدى. پادىشاھ ئۆزىمۇ كىدرون ئېقىندىدىن ئۆتكەندە، بارلىق خەلق چۆللۈك تەرىپىگە قاراپ يول ئالدى. **24** ۋە مانا، زادوك بىلەن لاۋىيلارمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ بىللە كەلدى؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەردە قويدى. بارلىق خەلق شەھەردىن چىقىپ ئۆتكۈچە ئابىياتار بولسا، قۇربانلىقلارنى سۈنۈپ ئۆراتتى. **25** پادىشاھ زادوكقا: خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى شەھەرگە يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كىرگىن. مەن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ كۆزلىرىدە ئىلتىپات تاپسام، ئۇ چوقۇم مېنى يانداۋۇرۇپ كېلىدۇ ۋە ئۇ ماڭا ئەھدە ساندۇقىنى ۋە ئۇنۇ ماكانىنى يەنە كۆرگۈزىدۇ؛ **26** لېكىن ئۇ مېنىڭ ئوغىرامدا: سەندىن خۇرسەنلىكىم يوق، دېسە، مانا مەن؛ ئۇ مېنى قانداق قىلىشنى لايىق كۆرسە، شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. **27** پادىشاھ كاھىن زادوككا: سەن ئالدىن كۆرگۈچى ئەمەسمۇ؟ سەن ۋە ئۇنۇ ئوغلۇڭ ئاخىماتاز ۋە ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتان، يەنى ئىككىلارنىڭ ئىككى ئوغلۇڭلار ساڭا ھەمراھ بولۇپ تىنچ-ئامان شەھەرگە قايتقىن. **28** مانا، مەن سەلەردىن خەۋەر كەلگۈچە چۆلدىكى ئوتكەللەردە كۈتۈپ تۇراي، ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن زادوك بىلەن ئابىياتار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ بېرىپ، ئۇ يەردە قالدى. **30** لېكىن داۋۇت زەيتۇن تېغىغا چىققاندا، بېشىنى يېپىپ يالاڭ ئاياغ بولۇپ يىغلاۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلقنىڭ ھەربىرى بېشىنى يېپىپ يىغلاپ چىقىۋاتاتتى. **31** بىرسى كېلىپ داۋۇتقا: ئاھىتوفەلمۇ ئابىشالومنىڭ قەستىگە قاتناشقانلار ئىچىدە ئىكەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى ئەخمەقانىلىككە ئايلاندۇرغايسەن، دېدى. **32** داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەمتە ئۇ مەخسۇس خۇداغا ئىبادەت قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئاركىلىق ھۇشاي تونى يىرتىق، بېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا يۈك بولۇپ قالسەن؛ **34** لېكىن شەھەرگە قايتىپ بېرىپ ئابىشالومغا: ئى پادىشاھ، مەن بۇگۈنگە قەدەر ئاتاڭنىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قۇل-خىزمەتكارىڭ بولاي، دىسەڭ، سەن مەن ئۈچۈن ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار قىلىۋېتەلەيسەن. **35** مانا زادوك ۋە ئابىياتار دېگەن كاھىنلارمۇ شۇ يەردە سەن بىلەن بىللە بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئېيتقىن. **36** مانا، ئۇلارنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتانمۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەرنېمە ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگىن ـ دېدى. **37** شۇنىڭ بىلەن داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەرگە باردى؛ ئابىشالومۇ دەل شۇ چاغدا يېرۇسالېمغا كىردى.

16 داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەمدىلا ئۆتۈشىگە مەفبوشەتنىڭ خىزمەتكارى زىبا ئىككى يۈز نان، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، يۈز يازلىق مېۋە پوشكىلى ۋە بىر تۇلۇم شارابنى ئىككى ئېشەككە ئارتىپ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. **2** پادىشاھ زىباغا: بۇلارنى نېمە ئۈچۈن ئەكەلدىڭ؟ دېدى. زىبا: ئېشەكلەرنى پادىشاھنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر مېنىشى ئۈچۈن، نانلار بىلەن يازلىق مېۋىلەرنى غۇلاملارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن، شارابنى چۆلدە ھېرىپ كەتكەنلەرنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن ئەكەلدىم ـ دېدى. **3** پادىشاھ: غوجاڭنىڭ ئوغلى نەدە؟ ـ دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ئۇ يەرنىلا يېرۇسالېمدا قالدى، چۈنكى سەن ئۆز بۈگۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىنى ماڭا يانداۋۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئولتۇرىدۇ ـ دېدى. **4** پادىشاھ زىباغا: مانا مەفبوشەتنىڭ ھەممىسى ساڭا تەۋە بولسۇن، دېۋىدى، زىبا: مەن سىلىگە تەزىم قىلىمەن، سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپسام، ئى غوجام پادىشاھ، ـ دېدى. **5** داۋۇت پادىشاھ باھۇرىمغا كەلگەندە، مانا ساۋۇلنىڭ جەمەتىدىن بولغان، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئىسملىك بىر ئادەم شۇ يەردىن ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى؛ ئۇ بۇ ياققا كەلگىچ كىمدۇ بىرنى قارغاۋاتاتتى. **6** ئۇ داۋۇتنىڭ ئۆزىگە ۋە داۋۇت پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىغا قاراپ تاشلارنى ئاتتى؛ ھەممە خەلق بىلەن بارلىق پالۋانلار پادىشاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ۋە سول تەرىپىدە ئۇراتتى. **7** شىمەي قارغاپ: يوقال، يوقال، ھەي سەن قانخور، ئېپلاس! **8** سەن ساۋۇلنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدۇڭ، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ قېنىنى سېنىڭ بېشىڭغا قايتۇردى، ئەمدى پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى ئوغلۇڭ ئابىشالومنىڭ قولىغا بەردى، مانا، ئۇزۇڭنىڭ رەزىللىكىڭ سېنىڭ ئۆستۈڭگە چۈشتى، چۈنكى سەن بىر قانخورسەن! ـ دېدى. **9** زەرۋئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي پادىشاھقا: نېمىشقا بۇ ئۆلۈك ئىت غوجام پادىشاھنى قارغىسۇن؟ ئۇ يەرگە بېرىپ ئۇنىڭ بېشىنى كەسكىلى ماڭا ئىجازەت بەرگەيسەن! ـ دېدى. **10** لېكىن پادىشاھ: ئى زەرۋئىيانىڭ ئوغۇللىرى، مېنىڭ بىلەن نېمە كاركىلار؟ ئۇ قارغىسا قارغىسۇن! ئەگەر پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا،

داۋۇتنى قارغىغىن، دەپ ئېيتقان بولسا، ئۇنداقتا كىم ئۆزىنىڭ: نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟ ـ دېيەلىسۇن؟ **11** داۋۇت ئابىشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا ئۆز پۇشتۇمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جېنىمنى ئىزدىگەنى يەردە، بۇ بىنيامىن كىشى ئۆزىنىڭ ئارتۇقراق قىلىمدۇ؟ ئۇنى قارغىغىلى قويغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق بۇيرۇپتۇ. **12** پەرۋەردىگار بەلكىم مېنىڭ دەردىلىرىمنى نەزىرىگە ئېلىپ، بۇ ئادەمنىڭ بۈگۈن مېنى قارغىغانلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق ياندۇرار، دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن يولدا مېڭىۋەردى. شىمەي بولسا داۋۇتنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغ باغرىدا ماڭغاچ قارغايتتى ھەم تاش ئېتىپ توپا-چاڭ چاچاتتى. **14** پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان خەلقىنىڭ ھەممىسى ھېرىپ، مەنزىلگە بارغاندا ئۆزىدە ئارام ئالدى. **15** ئەمدى ئابىشالوم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئاھىتوفەل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **16** داۋۇتنىڭ دوستى ئاركىلىق ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئابىشالومغا: پادىشاھ ياشسۇن! پادىشاھ ياشسۇن! ـ دېدى. **17** ئابىشالوم ھۇشايغا: بۇ سېنىڭ دوستۇڭغا كۆرسىتىدىغان ھېممىتىڭمۇ؟ نېمىشقا دوستۇڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دېدى. **18** ھۇشاي ئابىشالومغا: ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ۋە بۇ خەلق ھەمدە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى كىمنى تاللىسا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە بولاي ۋە ئۇنىڭ يېنىدا ئۇرىمەن. **19** شۇنىڭدىن باشقا كىمنىڭ خىزمىتىدە بولاي؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلمامدىم؟ سېنىڭ ئاتاڭنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلغانىدەك، ئەمدى سېنىڭ قېشىڭدا خىزمەت قىلاي، ـ دېدى. **20** ئاندىن ئابىشالوم ئاھىتوفەلگە: مەسلىھەتلىشىپ يول كۆرسىتىڭلار، قانداق قىلساق بولار؟ ـ دېدى. **21** ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ئاتاڭنىڭ ئوردىسىغا قارىغىلى قويغان كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە يېتىڭ، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ ئۆزۈڭنى ئاتاڭغا نەپرەتلىك قىلغانلىقىڭنى ئاڭلايدۇ، شۇنداق قىلسىڭ ساڭا ئەگەشكەنلەرنىڭ قوللىرى كۈچلەندۈرۈلىدۇ، دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئابىشالوم ئۆزىنى ئوردىنىڭ ئۆگزىسىدە بىر چېدىر تىكتى؛ ئابىشالوم ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئۆز ئاتىسىنىڭ كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە بولدى. **23** ئۇ كۈنلەردە ئاھىتوفەلنىڭ بەرگەن مەسلىھەتى خۇددى كىشى خۇدادىن سوراپ ئېرىشكەن سۆز-كالامدەك ھېسابلىناتتى. ئۇنىڭ داۋۇتقا ۋە ئابىشالومغا بەرگەن ھەممە مەسلىھەتىمۇ ھەم شۇنداق قارىلاتتى.

17

ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى تاللىۋېلىشقا رۇخسەت بەرسەڭ، مەن بۈگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى قوغلايمەن؛ **2** مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكىنىدە ئۇ ھېرىپ، قوللىرى ئاجىز بولىدۇ؛ مەن ئۇنى ئالاقزادە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا ئۇرۇپ ئۆلتۈرىمەن، **3** ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا بېقىندۇرۇپ قايتۇرىمەن. سەن ئىزدىگەن ئادەم يوقالسا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالىدۇ، دېدى. **4** بۇ مەسلىھەت ئابىشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا ياقتى، **5** لېكىن ئابىشالوم: ئاركىلىق ھۇشايىنىمۇ چاقىرىڭلار، ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، ـ دېدى. **6** ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئابىشالوم ئۇنىڭغا: ئاھىتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى؛ ئۇ دېگەندەك قىلايلىمۇ؟ بولىسا، سەن بىر مەسلىھەت بەرگىن، ـ دېدى. **7** ھۇشاي ئابىشالومغا: ئاھىتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بەرگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. **8** ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاتاڭ بىلەن ئادەملىرىنى بىلىسەنغۇ ـ ئۇلار پالۋانلاردۇر، ھازىر دالادىكى بالىلىرىدن جۈدا قىلىنغان چىشى ئېيىقتەك يەيلى يامان. ئاتاڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، ئۇز ئادەملىرى بىلەن بىرگە قونمايدۇ. **9** مانا ئۇ ھازىر بىر غارىدا يا باشقا بىر يەردە مۈكۈنۈۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھەركىم: ئابىشالومغا ئەگەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، ـ دەيدۇ. **10** ئۇ ۋاقىتتا ھەتتا شىر يۈرەك پالۋانلارنىڭ يۈرەكلىرىغا سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاتاڭنىڭ باتۇر ئىگەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭمۇ پالۋان ئىگەنلىكىنى بىلىدۇ. **11** شۇڭا مەسلىھەتىم شۇكى، پۈتكۈل ئىسرائىل دانىدن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە سېنىڭ قېشىڭغا تېز يىغىلسۇن (ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردەك كۆپتۇر!). سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنى باشلاپ جەڭگە چىققىن. **12** بىز ئۇنى قەيەردە تاپساق، شەبنەم يەرگە چۈشكەندەك ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەيلى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان كىشىلەردىن ھېچ كىممۇ قالمايدۇ. **13** ئەگەر ئۇ بىر شەھەرگە كىرىۋالسىمۇ، پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ يەرگە ئارغامچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، شەھەرنى ھەتتا ئۇنىڭدىكى كىچىك شىبغىل-تاشلارنىمۇ قالدۇرماي سۈرەپ ئەكىلىپ، دەريا جىلغىسىغا تاشلۇۋېتىمىز». **14** ئابىشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى: ئاركىلىق ھۇشاينىڭ مەسلىھەتى ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىدىن ياخشى ئىكەن، دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئابىشالومنىڭ بېشىغا بالا كەلسۇن دەپ، ئاھىتوفەلنىڭ ياخشى مەسلىھەتىنىڭ بىكار قىلىنىشىنى بېكىتكەنىدى. **15** ھۇشاي زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا: ئاھىتوفەلنىڭ ئابىشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا بەرگەن مەسلىھەتى مۇنداق-مۇنداق، ئەمما مېنىڭ مەسلىھەتىم بولسا مۇنداق-مۇنداق، **16** ھازىر سىلەر دەرھال ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتقا: بۇ كېچىدە چۆلنىڭ كېچىكلىرىدە قونماي، بەلكى تېز ئۆتۈپ كېتىڭلار، بولمىسا پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق ھالاك بولۇشى مۇمكىن، دەپ يەتكۈزۈڭلار ـ دېدى. **17** ئۇ ۋاقىتتا يوناتان بىلەن ئاخىماتاز ئەن-روگەلدە كۈتۈپ تۇراتتى، ئۇلار ياشقىلارنىڭ كۆرۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن شەھەرگە كىرمىدى، بىر دېدەكنىڭ چىقىپ ئۇلارغا خەۋەر بېرىشى بېكىتىلدى. ئۇلار بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەرنى يەتكۈزدى. **18** لېكىن بىر ياش يىگىت ئۇلارنى كۆرۈپ قېلىپ، ئابىشالومغا دەپ قويدى. ئەمما بۇ ئىككىيلەن ئىتتىك بېرىپ، باھۇرىمدىكى بىر ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردى. بۇ ئادەمنىڭ ھويلىسىدا قۇدۇق بار ئىدى؛ ئۇلار شۇنىڭغا چۈشۈپ يوشۇرۇندى. **19** ئۇنىڭ ئايالى قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ياپقۇچىنى يېيىپ ئۈستىگە سوقۇلغان بۇغدايىنى تۆكۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھېچ ئىش ئاشكارىلانمىدى. **20** ئابىشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۆيىگە كىرىپ ئايالنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئاخىماتاز بىلەن يوناتان قەيەردە؟ ـ دەپ سوردى. ئايال: ئۇلار ئېرىقتىن ئۆتۈپ كەتتى، دېدى. كەلگەنلەر ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمايى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. **21** ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، بۇ ئىككىيلەن قۇدۇقتىن چىقىپ، بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەر بەردى. ئۇلار داۋۇتقا: قوپۇپ، سۇدىن ئۆتكىن؛ چۈنكى ئاھىتوفەل سېنى ئۆتۈش ئۈچۈن شۇنداق مەسلىھەت بېرىپتۇ، ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قوزغىلىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى؛ تاڭ ئاتقۇچە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمىگەن ھېچكىم قالمىدى. **23** ئاھىتوفەل ئۇز مەسلىھەتىنى قوبۇل قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ ئېشىكىنى توقۇپ، ئۇز شەھىرىدىكى ئۆيىگە بېرىپ، ئۆيىدىكىلەرگە ۋەسىيەت تاپشۇرغاندىن كېيىن، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. **24** شۇ ئارىلىقتا داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئابىشالوم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىمۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بولغاندى. **25** ئابىشالوم يوئابنىڭ ئورنىدا ئاماسانى قوشۇننىڭ ئۈستىگە سەردار قىلىپ قويدى. ئاماسا بولسا يېترا ئىسمىلىك بىر ئىسرائىللىق كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى. ئۇ كىشى ناھاشنىڭ قىزى ئابىگائىل بىلەن يېقىنچىلىق قىلغانىدى. ناھاش يوئابنىڭ ئانىسى زەرۇئىيا بىلەن ئاچا-سىڭىل ئىدى. **26** ئىسرائىل بىلەن ئابىشالوم گىلېئادنىڭ زېمىنىدا بارگاھ تىكتى. **27** داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئامونىيلارنىڭ رابباھ شەھىردىن بولغان ناھاشنىڭ ئوغلى شوبى بىلەن لو-دبارلىق ئامىئەلنىڭ ئوغلى ماكىر ۋە روگېلىمدىن بولغان گىلېئادلىق بارزىللاي دېگەنلەر **28** يوتقان-كۆرپە، داس، قاچا-قۇچا، بۇغداي، ئارپا، ئۇن، قوماچ، پۇرچاق، قىزىل ماش، قۇرۇغان پۇرچاقلار، **29** ھەسەل، قايماق ۋە قويلارنى كەلتۈرۈپ، كالا سۈتىدە قىلىنغان قۇرۇت-ئىرىچىك قاتارلىقلارنى داۋۇت بىلەن خەلققە يېيىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، چۈنكى ئۇلار: شۇبھىسىزكى، خەلق چۆلدە ھېرىپ-ئېچىپ، ئۇسساپ كەتكەندۇ، دەپ ئويلىغانىدى.

18

داۋۇت ئۆزى بىلەن بولغان خەلقنى يىغىپ ئېتىلدى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە مىڭبېشى بىلەن يۈزبېشى قويدى. **2** ئاندىن داۋۇت خەلقنى ئۈچ بۆلەكتە بۆلۈپ جەڭگە چىقاردى؛ بىرىنچى بۆلەكنى يوئابنىڭ قول ئاستىدا، ئىككىنچىسى بۆلەكنى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى، يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشايىنىڭ قول ئاستىدا ۋە ئۈچىنچى بۆلەكنى گاتلىق ئىتتىيىنىڭ قول ئاستىدا قويدى. پادىشاھ خەلققە: بەرھەق، مەنمۇ سىلەر بىلەن جەڭگە چىقىمەن، دېدى. **3** لېكىن خەلق: سىلى چىقمىسىلا، ئەگەر بىز قاچساق دۈشمەن بىزگە پەرۋا قىلمايدۇ، ھەتتا

يېرىمىز تۇلۇپ كەتسەكمۇ بىزگە يەرۋا قىلمايدۇ. چۈنكى تۆزلىرى بىزنىڭ ئون مىڭمىزگە باراۋەر بولىلا. ياخشىسى سىلى شەھەردە تۇرۇپ بىزگە ھەمدەم بولۇشقا تەيار تۇرغايلا، دېدى. **4** پادىشاھ ئۇلارغا: سىلەرگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق يۈزدىن، مىڭدىن بولۇپ شەھەردىن چىقىۋاتقاندا، پادىشاھ دەرۋازىنىڭ يېنىدا تۇردى. **5** پادىشاھ يوئاب بىلەن ئابىشاي ۋە ئىتتايغا: مەن ئۆچۈن ئابىشالومغا ياخشى مۇئامىلىدە بولۇپ ئايا كۆلەر، دېدى. پادىشاھنىڭ [ھەممە سەردارلىرىغا] ئابىشالوم توغرىسىدا شۇنداق تاپىلىغىنىدا، بارلىق خەلق تاپىلىغىنىنى ئاڭلىدى. **6** ئاندىن خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى مەيدانغا چىقتى؛ سوقۇش ئەفرائىمنىڭ ئورمانلىقىدا بولدى. **7** ئۇ يەردە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن مەغلۇپ بولدى. ئۇ كۈنى ئۇلار قاتتىق قىرغىن قىلىندى ـ يىگىرمە مىڭ ئۆلدى. **8** سوقۇش شۇ زېمىنغا يېيىلدى؛ ئورمانلىق يەۋتىكەنلەر قىلىچتا ئۆلگەنلەردىن كۆپ بولدى. **9** ئابىشالوم داۋۇتنىڭ غۇلامىرى بىلەن ئۇيۇقسىز ئۇچراشىپ قالدى؛ ئابىشالوم تۆز قېچىرىغا مىنىپ، چوڭ دۇب دەرىخىنىڭ قويۇق شاخلىرىنىڭ تېگىدىن ئوتكەندە، ئۇنىڭ بېشى دەرەخ شىخىغا كەپلىشىپ قېلىپ، ئۇ ئېسىلىپ قالدى؛ ئۇ مىنگەن قېچىر بولسا ئالدىغا كېتىپ قالدى. **10** بىرسى بۇنى كۆرۈپ يوئابقا خەۋەر بېرىپ: مانا، مەن ئابىشالومنىڭ بىر دۇب دەرىخىدە ساڭگىلاپ تۇرغىنىنى كۆردۈم، دېدى. **11** يوئاب خەۋەر بەرگەن ئادەمگە: نېمە! سەن ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، نېمىشقا ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ يەرگە چۈشۈرمىدىڭ؟ شۇنداق قىلغان بولساڭ، ساڭا ئون كۈمۈش تەڭگە ۋە بىر كەمەر بېرەتتىم، ـ دېدى. **12** ئۇ ئادەم يوئابقا: قولۇمغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە تەگسىمۇ، قولۇمنى پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۇزاتمايتتىم! چۈنكى پادىشاھنىڭ ھەممىز ئالدىدا ساڭا، ئابىشايغا ۋە ئىتتايغا: مېنىڭ ئۆچۈن ھەر بىرىڭلار ئابىشالومنى ئايا كۆلەر، دەپ پۈيرۇغىنىنى ئاڭلىدۇق. **13** ئەگەر مەن ئۇز جىنىمنى تەۋەككۈل قىلىپ، شۇنداق قىلغان بولسام (ھەرقانداق ئىش پادىشاھتىن يوشۇرۇن قالمايدۇ!) سەن مېنى تاشلاپ، دۈشمىنىڭ قاتارىدا كۆرەتتىڭ، ـ دېدى. **14** يوئاب: سېنىڭ بىلەن بۇنداق دېيىشىشكە چولام يوق! ـ دېدى-دە، قولىغا ئۈچ نەيزىنى ئېلىپ دەرەختە ساڭگىلاقتىق ھالدا تىرىك تۇرغان ئابىشالومنىڭ يۈرىكىگە سانچىدى. **15** ئاندىن يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان ئون غۇلام ئابىشالومنىڭ چۈرىسىگە يىغىلىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **16** ئاندىن يوئاب كاناي چالدى؛ خەلق ئىسرائىلنى قوغلاشتىن يانىدى؛ چۈنكى يوئاب قوشۇنىنى چېكىنىشكە چاقىردى. **17** ئۇلار ئابىشالومنى ئورمانلىقتىكى چوڭ بىر تاز ئاگلىغا تاشلاپ ئۈستىگە نۇرغۇن تاشلارنى دۆۋىلەپ قويدى. ئىسرائىللار بولسا قېچىپ ھەربىرى ئۆز ماكانىغا كەتتى. **18** ئابىشالوم تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ ۋادىسىدا ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزغانىدى. چۈنكى ئۇ: مېنىڭ نامىمنى قالدۇردىغانغا ئوغلۇم يوق دەپ، ئۇ تاش ئابىدىنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ تاش بۈگۈنگە قەدەر «ئابىشالومنىڭ يادىكارى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز [يوئابقا]: پەرۋەردىگار سېنى دۈشمەنلىرىگىدىن قۇتقۇزۇپ سەن ئۈچۈن ئىنتىقام ئالدى، دەپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىشكە مېنى دەرھال ماڭغۇزغىن، ـ دېدى. **20** لېكىن يوئاب ئۇنىڭغا: سەن بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، بەلكى باشقا بىر كۈنى خەۋەر بېرىسەن، پادىشاھنىڭ ئوغلى ئۆلگىنى تۈپەيلىدىن، بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يوئاب كۇشىيغا: بېرىپ پادىشاھقا كۆرگىنىڭنى دەپ بەرگىن، دېدى. كۇشىي يوئابقا تەزىم قىلىپ يۈگۈرۈپ كەتتى. **22** لېكىن زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز يوئابقا يەنە: قانداقلا بولمىسۇن بۇ كۇشىينىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈشكە ماڭا ئىجازەت بەرگىن، ـ دېدى. يوئاب: ئى ئوغلۇم، ساڭا ھېچقانداق سۈيۈنچى بەرگۈدەك خەۋەر بولمىسا، نېمىشقا يۈگۈرۈشنى خالايسەن؟ ـ دېدى. **23** ئۇ يەنە: قانداقلا بولمىسۇن، مېنى يۈگۈرگۈزگىن، دېدى. يوئاب ئۇنىڭغا: ماڭ، يۈگۈر، دېۋىدى، ئاخىماتاز ئىئوردان دەرياسىدىكى تۈزلەڭلىك بىلەن يۈگۈرۈپ كۇشىيگە يېتىشىپ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ كەتتى. **24** داۋۇت ئىچكى-تاشقى دەرۋازىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇراتتى. كۈزەتچى دەرۋازىنىڭ ئۈگزىسىدىن سېپىلنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆردى. **25** كۈزەتچى ۋارقىراپ پادىشاھقا خەۋەر بەردى. پادىشاھ: ئەگەر ئۇ يالغۇز بولسا ئۇنىڭدا چوقۇم خەۋەر بار، دېدى. خەۋەرچى بولسا يېقىنلىشىپ كېلىۋاتاتتى. **26** ئاندىن كۈزەتچى يەنە بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆردى. كۈزەتچى دەرۋازىۋەنگە: مانا يەنە بىر ئادەم يالغۇز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ: بۇمۇ خەۋەرچى ئىكەن، دېدى. **27** كۈزەتچى: ئاۋۋالقىسىنىڭ يۈگۈرۈشى ماڭا زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتازنىڭ يۈگۈرۈشىدەك كۆرۈندى، ـ دېدى. پادىشاھ: ئۇ ياخشى ئادەم، خۇش خەۋەر يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **28** ئاخىماتاز پادىشاھقا توۋلاپ: سالام! دەپ پادىشاھقا يۈزىنى يەرگە تەككۈزۈپ تەزىم قىلىپ: غوجام پادىشاھقا زىيان يەتكۈزۈشكە قوللىرىنى كۆتۈرگەن ئادەملەرنى مەغلۇبىيەتكە مۇپتىلا قىلغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! ـ دېدى. **29** پادىشاھ: ئابىشالوم سالامەتمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئاخىماتاز جاۋاب بېرىپ: يوئاب پادىشاھنىڭ قۇلى ۋە يېقىرلىرىنى ماڭدۇرغاندا، يېقىر كىشىلەرنىڭ چوڭ قالايمىقانچىلىقىنى كۆردۈم، لېكىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلمىدىم، ـ دېدى. **30** پادىشاھ: بولدى، بۇياقتا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ بىر تەرەپكە بېرىپ تۇردى. **31** ۋە مانا، كۇشىي يېتىپ كەلدى؛ كۇشىي: غوجام پادىشاھ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىغايلا. پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاسىيلىق قىلىپ قوزغالغان ھەممىسىدىن سىلىنى قۇتقۇزۇپ، ئۇلاردىن ئىنتىقام ئالدى، دېدى. **32** پادىشاھ كۇشىيغا: يىگىت ئابىشالوم سالامەتمۇ؟ دەپ سوردى. كۇشىيلىق: غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى ۋە سىلىنى قەستلەشكە قوزغالغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يىگىتكە ئوخشاش بولسۇن! ـ دېدى. **33** پادىشاھ تولمۇ ئازابلىنىپ، دەرۋازىنىڭ ئۈپىسىدىكى بالىخانىغا يىغلىغان يېتى چىقتى؛ ئۇ ماڭغاچ: ئى ئوغلۇم ئابىشالوم! ئى ئوغلۇم، ئوغلۇم ئابىشالوم! كاشكى، مەن سېنىڭ ئورنۇڭدا ئۆلسەم بولماسمىدى! ئى ئابىشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! دېدى.

19

بىرسى يوئابقا: پادىشاھ ئابىشالوم ئۈچۈن يىغلاپ ماتەم تۇتماقتا، دەپ خەۋەر بەردى. **2** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈندىكى نۇسرەت خەلق ئۈچۈن مۇسىبەتكە ئايلاندى؛ چۈنكى خەلق شۇ كۈنىدە: پادىشاھ ئۆز ئوغلى ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت تارتىۋاتىدۇ، دەپ ئاڭلىدى. **3** ئۇ كۈنى خەلق سوقۇشتىن قېچىپ خىجالەتتە قالغان ئادەملەردەك، ئۇغرىلىقچە شەھەرگە كىردى. **4** پادىشاھ يۈزىنى يېپىپ: ئى، ئوغلۇم ئابىشالوم، ئى ئابىشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! ـ دەپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن پەرياد كۆتۈردى. **5** لېكىن يوئاب پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئۆز جېنىڭنى، ئوغلۇمنىڭ بىلەن قىزلىرىڭنىڭ جېنىنى، ئايالىرىڭنىڭ جېنى بىلەن كېنىزەكلىرىڭنىڭ جېنىنى قۇتقۇزغان ھەممە خىزمەتكارلارنىڭ يۈزىنى سەن بۈگۈن خىجالەتتە قالدۇردۇڭ! **6** سەن ئۆزۈڭگە نەپرەتلىنىدىغانلارنى سۆيىسەن، سېنى سۆيىدىغانلارغا نەپرەتلىنىدىغاندەك قىلىسەن! چۈنكى سەن بۈگۈن سەردارلىرىڭنى ياكى خىزمەتكارلىرىڭنى نەزىرىڭدە ھېچنەرسە ئەمەس دېگەندەك قىلدىڭ! چۈنكى بۈگۈن ئابىشالوم تىرىك قېلىپ، بىز ھەممىز ئۆلگەن بولساق، نەزىرىڭدە ياخشى بولاتتىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم. **7** ئەمدى چىقىپ خىزمەتكارلىرىڭنىڭ كۆڭلىگە تەسەللىي بەرگىن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر چىقمىساڭ، بۈگۈن كېچە ھېچ ئادەم سېنىڭ بىلەن قالمايدۇ. بۇ بالا ياشلىقىڭدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇستۈڭگە چۈشكەن ھەرقانداق بالادىن ئېغىر بولدۇ، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ چىقىپ دەرۋازىدا ئولتۇردى، ھەممە خەلققە: مانا، پادىشاھ دەرۋازىدا ئولتۇردۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلگەندە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئىسرائىللار بولسا ھەممىسى قېچىپ، ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. **9** ئەمدى ئىسرائىل قەبىلىسىدىكى ھەممە خەلق غۇلغۇلا قىلىشىپ: پادىشاھ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغان، بىزنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىدى. ئەمما، ئۇ ھازىر ئابىشالوم تۈپەيلىدىن زېمىندىن ئۆزىنى قاچۇرۇۋاتىدۇ. **10** لېكىن بىز ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغان ئابىشالوم بولسا جەڭدە ئۆلدى. ئەمدى نېمىشقا پادىشاھنى يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە گەپ قىلمايسىلەر؟ دېيىشتى. **11** داۋۇت پادىشاھ زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ: سىلەر يەھۇدانىڭ ئاقساقاللىرىغا: [پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ]: ـ ھەممە ئىسرائىللارنىڭ پادىشاھنى ئوردىسىغا قايتۇرۇپ كېلىدىلى، دېيىشكەن تەلىپلىرىنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يەتكەن يەردە، نېمىشقا سىلەر بۇ ئىشتا ئۆلاردىن كېيىن قالىسىلەر؟ **12** سىلەر مېنىڭ قېرىنداشلىرىم، مېنىڭ ئەت-ئۈستىخانلىرىم تۇرۇپ، نېمىشقا پادىشاھنى ئېلىپ كېلىشتە ھەممىسىدىن كېيىن

قالىسلىمر؟! ـ دەڭلار. **13** ۋە شۇنداقلا يەنە ئاماساغىمۇ: پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن مېنىڭ ئەت-تۇستىخانلىرىم ئەمەسمۇسەن؟ ئەگەر سېنى يوئابنىڭ ئوررىندا مېنىڭ قېشىمدا دائىم تۇرىدىغان قوشۇنىنىڭ سەردارى قىلمىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن ھەم ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن ـ دەڭلار، ـ دېدى. **14** يۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدادىكى ئادەملەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى بىر ئادەمنىڭ كۆڭلىدەك ئۇنىڭغا مايىل قىلدى. ئۇلار پادىشاھقا ئادەم ماڭدۇرۇپ: سەن ئۇزۇڭ بىلەن ھەممە خىزمەتكارلىرىڭ بىرگە يېنىپ كېلىڭلار، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يېنىپ ئىشىردان دەريا ياسىغىچە كەلدى. يەھۇدادىكى ئادەملەر پادىشاھنى ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتكۈزىمىز دەپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا گىلگالغا بارغاندى. **16** باھۇرىمدىن چىققان بىنيامىنلىق گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئالدىراپ كېلىپ، يەھۇدادىكى ئادەملەر بىلەن چۈشۈپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **17** شىمەيگە بىنيامىن قەبىلىسىدىن مىڭ ئادەم ئەگەشتى؛ ئۇلار بىلەن ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە خىزمەتكار بولغان زىبا، ئۇنىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارىمۇ ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ كەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتۇپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** بىر كېمە پادىشاھنىڭ ئىختىيارىغا قوپۇلۇپ، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن ئۇيان-بۇيان ئوتۇپ يۈرەتتى. پادىشاھ ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتكەندە، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ تۇرۇپ **19** پادىشاھقا: غوجام قۇللىرىغا قەبىھلىك ساتمىغايلا؛ غوجام پادىشاھ يېرۇسالېمدىن چىققان كۈندە قۇللىرىنىڭ قىلغان قەبىھلىكىنى ئەسلىرىگە كەلتۈرمىگەيلا، ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە كەلمىسۇن. **20** چۈنكى قۇللىرى ئۆزىنىڭ گۇناھ قىلغىنىمنى ئۇبدان بىلىدۇ؛ شۇڭا مانا، مەن يۈسۇپنىڭ جەمەتىدىن ھەممىدىن ئاۋۋال بۇگۈن غوجام پادىشاھنى قارشى ئېلىشقا چىقتىممەن، ـ دېدى. **21** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي يۇنى ئاگلاپ: شىمەي پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى قارىغان تۇرسا، ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىش لازىم بولمامدۇ؟ ـ دېدى. **22** لېكىن داۋۇت: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، سىلەرنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ بۇگۈن سىلەر ماڭا قارشى چىقماقچىمۇسىلەر؟ بۇگۈنكى كۈندە ئىسرائىلدا ئادەملەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەكمۇ؟ بۇگۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ ئىگەنلىكىمنى بىلمەيمەنمۇ؟ ـ دېدى. **23** ئاندىن پادىشاھ شىمەيگە: سەن ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. **24** ئەمدى ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى مەفىبوشەت پادىشاھنى قارشى ئالغىلى كەلدى. پادىشاھ كەتكەن كۈندىن تارتىپ ساق-سالامەت قايتىپ كەلگەن كۈنگىچە، ئۇ يا پۇتلىرىنىڭ تىرنىقىنى ئالمىغان يا ساقىلىنى ياسىمىغان ۋە يا كېيىملىرىنى يۇمىغانىدى. **25** ئۇ پادىشاھنى قارشى ئالغىلى يېرۇسالېمدىن كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مەفىبوشەت، نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دەپ سوريدى. **26** ئۇ: ئى، غوجام پادىشاھ، قۇللىرى ئاقساق بولغاچقا، ئېشىكىمنى توقۇپ، مىنىپ پادىشاھ بىلەن بىللە باراي، دېدىم. ئەمما خىزمەتكارىم مېنى ئالداپ قويۇپتۇ؛ **27** ئۇ يەنە غوجام پادىشاھىڭ ئالدىدا قۇللىرىنىڭ غەيۋىتىنى قىلدى. لېكىن غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەكتۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سىلگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلغايلا. **28** چۈنكى ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن ئادەملەردەك ئىدى؛ لېكىن سىلى ئۆز قۇللىرىنى ئۈزلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولغانلار ئارىسىدا قويدىلا؛ مېنىڭ پادىشاھنىڭ ئالدىدا پەرياد قىلغىلى نېمە ھەققىم بار؟ ـ دېدى. **29** پادىشاھ ئۇنىڭغا: نېمىشقا ئىشلىرىڭ ئوغرىسىدا سۆزلىۋېرىسەن؟ مېنىڭ ھۆكۈمۈم، سەن بىلەن زىبا يەرلەرنى بۆلۈشۈۋېلىڭلار، ـ دېدى. **30** مەفىبوشەت پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ ئامان-ېسەن ئۆز ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن، زىبا ھەممىسىنى ئالسىمۇ رازىمەن! ـ دېدى. **31** گىلېئادلىق بارزىللايمۇ روگېلىمدىن چۈشۈپ پادىشاھنى ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتكۈزۈپ قويۇشقا كېلىپ، پادىشاھ بىلەن بىللە ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتتى. **32** ئەمدى بارزىللاي خېلى ياشانغان بىر ئادەم بولۇپ، سەكسەن ياشقا كىرگەنىدى. پادىشاھ ماھانائىمدا تۇرغان ۋاقىتتا، ئۇنى قامدىغان دەل مۇشۇ ئادەم ئىدى؛ چۈنكى ئۇ خېلى كاتتا بىر كىشى ئىدى. **33** پادىشاھ بارزىللايغا: مېنىڭ بىلەن بارغىن، مەن سەندىن يېرۇسالېمدا ئۆزۈمنىڭكىدە خەۋەر ئالىمەن، دېدى. **34** لېكىن بارزىللاي پادىشاھقا: مېنىڭ بىرنەچچە كۈنلۈك ئۆمرۈم قالغاندۇ، پادىشاھ بىلەن بىرگە يېرۇسالېمغا بارامدىم؟ **35** قۇللىرى سەكسەن ياشقا كىردىم. ياخشى-يامانىنى يەنە پەرق ئېتەلەيمەنمۇ؟ يەپ-ئىچكىنىمنىڭ تەمىنى تېتالامدىم؟ يىگىت نەغمىچىلەر بىلەن قىز نەغمىچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالامدىم؟ نېمىشقا قۇللىرى غوجام پادىشاھنى يەنە يۈك بولىمەن؟ **36** قۇللىرى يەقەت پادىشاھنى ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتكۈزۈپ ئاندىن ئازراق ئۆزىتىپ قويايلا دېگەن؛ پادىشاھ بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىشقا ماڭا شۇنچە شاپائەت كۆرسىتىدىلا؟ **37** قۇللىرىنىڭ ئۆلگەندە ئۆز شەھىرىدە، ئاتام بىلەن ئانامنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا يېتىشىم ئۈچۈن قايتىپ كېتىشىگە ئىجازەت بەرگەيلا. ئەمدى مانا، بۇ يەردە ئۆز قۇللىرى كىمھام بار ئەمەسمۇ؟ ئۇ غوجام پادىشاھ بىلەن ئوتۇپ بارسۇن، ئۇنىڭغا ئۆزلىرىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغايلا، ـ دېدى. **38** پادىشاھ: كىمھام مېنىڭ بىلەن ئوتۇپ بارسۇن؛ ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلاي، شۇنداقلا سەن مەندىن ھەر نېمە سورىساڭ، ساڭا قىلىمەن، ـ دېدى. **39** ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتتى، پادىشاھمۇ ئوتتى. ئاندىن پادىشاھ بارزىللاينى سۈيۈپ ئۇنىڭغا بەخت تىلىدى؛ بارزىللاي ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتتى. **40** پادىشاھ گىلگالغا چىقتى، كىمھام ئۇنىڭ بىلەن باردى. يەھۇدادىكى بارلىق ئادەملەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ خەلقىنىڭ يېرىمى پادىشاھنى دەريادىن ئوتكۈزۈپ ئۆزىتىپ قويغانىدى. **41** ئاندىن مانا، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئادەملىرى پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: نېمىشقا قېرىنداشلىرىمىز يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئوغرىلىقچە پادىشاھنى ۋە پادىشاھنىڭ ئائىلە-تاۋابىئاتلىرىنى، شۇنداقلا داۋۇتقا ئەگەشكەن ھەممە ئادەملەرنى ئىشىردان دەريا ياسىدىن ئوتكۈزۈشكە مۇيەسسەر بولدۇ؟ ـ دېدى. **42** يەھۇدانىڭ ھەممە ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىگە جاۋاب بېرىپ: چۈنكى پادىشاھ بىلەن بىزنىڭ تۇغقانچىلىقىمىز بار، نېمىشقا بۇ ئىش ئۈچۈن بىزدىن خاپا بولىسىلەر؟ بىز پادىشاھنىڭكىدىن بىر نېمىنى يىدۇقۇنۇ، يا كى ئۇ بىزگە بىر ئىنئام بەردىمۇ؟ ـ دېدى. **43** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى يەھۇدانىڭ ئادەملىرىگە جاۋاب بېرىپ: قەبىلە بويىچە ئالغاندا، پادىشاھنىڭ [ئۇن ئىككى] ئۇلۇشتىن ئونى بىزگە تەۋەدۇر، سىلەرگە نىسبەتەن بىزنىڭ داۋۇت بىلەن تېخىمۇ چوڭراق بۇرادەرچىلىكىمىز بار. نېمىشقا بىزنى كۆزگە ئىلمايسىلەر؟ پادىشاھىمىزنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە ئۇلۇۋالا تەشەببۇس قىلغانلار بىز ئەمەسمىدۇق؟ ـ دېدى. ئەمما يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرىدىن تېخىمۇ قاتتىق ئىدى.

20

ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ يەردە بىنيامىن قەبىلىسىدىن، بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا ئىسملىك بىر ئېلىاس بار ئىدى. ئۇ كاناي چېلىپ: ـ بىزنىڭ داۋۇتىتا ھېچقانداق ئورتاق نېسىۋىمىز يوق، يەسسەنىڭ ئوغلىدىن ھېچقانداق مىراسىمىز يوق! ئى ئىسرائىل، ھەربىرلىرىڭلار ئۆز ئۆيۈڭگەرگە يېنىپ كېتىڭلار، ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى داۋۇتتىن يېنىپ بىكرىنىڭ ئوغلى شېباغا ئەگەشتى. لېكىن يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىشىردان دەريا ياسىدىن تارتىپ يېرۇسالېمغىچە ئۆز پادىشاھىغا چىڭ باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. **3** داۋۇت يېرۇسالېمغا كېلىپ ئوردىسىغا كىردى. پادىشاھ ئوردىغا قاراشقا قويۇپ كەتكەن ئاشۇ ئون كېنىزەكنى بىر ئۆيگە قاماپ قويدى. ئۇ ئۇلارنى باقتى، لېكىن ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز يەردە ئۆل ئايللاردەك ئۆلگۈچە قامالغان پېتى ئۆردى. **4** ئاندىن پادىشاھ ئاماساغا: ئۈچ كۈن ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ، يىغىپ كەلگىن؛ ئۆزۈڭمۇ بۇ يەردە ھازىر بولغىن، دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئاماسا يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ يىغىلى باردى. لېكىن ئۇنىڭ ئۇندىغان قىلىشى پادىشاھ بېكىتكەن ۋاقىتتىن كېيىن قالدى، **6** ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت ئابىشايغا: ئەمدى بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا بىزگە چۈشۈرىدىغان ئاپەت ئابشالومنىڭ چۈشۈرگىنىدىن تېخىمۇ يامان بولىدۇ، ئەمدى غوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئېلىپ ئۇلارنى قوغلاپ بارغىن. بولمىسا، ئۇ مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ئىگىلۋېلىپ، بىزدىن ئۆزىنى قاچۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن يوئابنىڭ ئادەملىرى ۋە كەرەتىيلەر، پەلەتىيلەر، شۇنداقلا بارلىق پالۋانلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چىقتى؛ ئۇلار يېرۇسالېمدىن چىقىپ، بىكرىنىڭ ئوغلى شېبانى قوغلىغلى باردى. **8** ئۇلار گىبېئوندىكى قورام تاشقا يېقىن كەلگەندە ئاماسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. يوئاب ئۆستىبېشىغا جەڭ لباسىنى كىيىپ، بېلىگە غىلاپلىق بىر قىلىچنى ئاسقان كەمەر باغلىغانىدى. ئۇ ئالدىغا مېڭىۋىدى، قىلىچ غىلاپتىن چۈشۈپ كەتتى. **9** يوئاب ئاماسادىن: تىنچلىقمۇ، ئىنىم؟ ـ

دەپ سوردى. يوئاب ئاماسانى سۆيمەكچى بولغاندەك ئوڭ قولى بىلەن ئۇنى ساقلىدىن تۇتتى. **10** ئاماسا يوئابنىڭ يەنە بىر قولدا قىلىچ بارلىغىنى دىققەت قىلمىدى. يوئاب ئۇنىڭ قورسىقىغا شۇنداق تەققىنى، ئۇچەيلىرى چىقىپ يەرگە چۈشتى. ئىككىنچى قېتىم سىلىشنىڭ ھاجىتى قالمىغانىدى، چۈنكى ئۇ ئۆلدى. ئاندىن يوئاب بىلەن ئىنسى ئابىشاي بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى كەتتى. **11** يوئابنىڭ غۇلامىلىرىدىن بىرى ئاماسانىڭ يېنىدا تۇرۇپ: كىم يوئاب تەرەپتە تۇرۇپ داۋۇتنى قوللىسا، يوئابقا ئەگەشسۇن، دەيتتى. **12** ئەمما ئاماسا تۇز قېنىدا يۇمىلىنىپ، يولنىڭ ئوتتۇرىسدا ياتاتتى؛ ئۇنى كۆرگەن خەلقنىڭ ھەربىرى توختايتتى. ئۇ كىشى ھەممە خەلقنىڭ توختىغىنىنى كۆرۈپ، ئاماسانىڭ جەستىنى يولدىن ئېنىزلىققا تارتىپ قويدى ھەم بىر كىيىمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلىدى. **13** جەسەت يولدىن يۇتكەلگەندىن كېيىن خەلقنىڭ ھەممىسى بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى يوئابقا ئەگەشتى. **14** شىبا بولسا بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلگىچە ۋە بىريىلكەرنىڭ يۇرتىنىڭ ھەممە يەرلىرىنى كېزىپ ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن ئوتتى. [بىريىلكەرمۇ] جەم بولۇپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. **15** شۇنىڭ بىلەن يوئاب ۋە ئادەملىرى كېلىپ، بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلدە ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇلار شەھەرنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنىڭ ئۆدۈلىدا بىر ئىستىھكام سالدى؛ يوئابقا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى كېلىپ، سېپىلنى ئوروشۇكە بازغانلاۋاتقاندا، **16** دانىشمەن بىر خوتۇن شەھەردىن توۋلاپ: قۇلاق سېلىڭلار! قۇلاق سېلىڭلار! يوئابنى بۇ يەرگە چاقىرىپ كېلىڭلار، مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولغىنىمنى ئۇنىڭغا ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **17** ئۇ يېقىن كەلگەندە خوتۇن ئۇنىڭدىن: سىلى يوئابمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: شۇنداق، مەن شۇ، دېدى. خوتۇن ئۇنىڭغا: دېدەكلىرىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغايلا، دېدى. ئۇ: ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **18** خوتۇن: كونىلاردا ئابەلدە مەسلىھەت تاپقىن، ئاندىن مەسىلىلەر ھەل قىلىنىدۇ، دېگەن گەپ بار؛ **19** ئىسرائىلنىڭ تىنچ ۋە مۇمىن بەندىلىرىدىن بىرىمىز، سىلى ھازىر ئىسرائىلدىكى ئانا كەبى چوڭ بىر شەھەرنى خاراپ قىلىۋاتىدىلا، ئېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىنى يوقاتماقچى بولىلا؟ ـ دېدى. **20** يوئاب جاۋاپ بېرىپ: ئۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! مەندىن نېرى بولسۇن! مېنىڭ ھېچىنىمنى يۇتۇۋالغۇم يا كى يوقاتقۇم يوقتۇر؛ **21** ئىش ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئەفرائىمدىكى ئېدىرلىقتىن بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا دېگەن بىر ئادەم داۋۇت پادىشاھقا قارشى قولىنى كۆتۈرۈپتۇ، پەقەت ئۇنى تاپشۇرساڭلار، ئاندىن شەھەردىن كېتىمەن، دېدى. خوتۇن يوئابقا: مانا ئۇنىڭ بېشى سېپىلدىن سىلىگە تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. **22** ئاندىن خوتۇن تۇز دانالىقى بىلەن ھەممە خەلققە مەسىلىھەت سالدى؛ ئۇلار بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانىڭ بېشىنى كېسىپ، يوئابقا تاشلاپ بەردى. يوئاب كاناي چالدى، ئۇنىڭ ئادەملىرى شۇنى ئاڭلاپ، شەھەردىن كېتىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قايتتى. يوئاب يېرۇسالېمغا پادىشاھنىڭ قېشىغا باردى. **23** ئەمدى يوئاب پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىنىڭ سەرداری ئىدى؛ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا بولسا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ ئۈستىگە سەردار بولدى. **24** ئادونىرام باج-ئالۋانغا باش بولدى، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات بولسا دېۋان بېگى بولدى؛ **25** شېۋا كاتىب، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىن ئىدى؛ **26** يائىرلىق ئىرا بولسا داۋۇتقا خاس كاھىن بولدى.

21

ئەمما داۋۇتنىڭ كۆنلىرىدە ئۈچ يىل ئاچارچىلىق بولدى. داۋۇت ئۇنىڭ توغرۇلۇق پەرۋەردىگاردىن سوردى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ئاچارچىلىق ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ قانخور جەمەتىدىكىلەر سەۋەبىدىن، يەنى ئۇنىڭ گىبىئونلۇقلارنى قىرغىن قىلغىنىدىن بولدى، دېدى. **2** پادىشاھ گىبىئونلۇقلارنى چاقىرىپ، ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى (گىبىئونلۇقلار ئىسرائىللاردىن ئەمەس ئىدى، بەلكى ئامورىيلارنىڭ بىر قالدىسى ئىدى. ئىسرائىل ئەسلىدە ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىپ قەسەم ئىچكەنىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئىسرائىل ۋە يەھۇدالارغا بولغان قىزغىنلىقى بىلەن ئۇلارنى ئۇلتۇرۇشكە ئىنتىلگەنىدى). **3** داۋۇت گىبىئونلۇقلارغا: سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرەي؟ مەن قاندا قىلىپ بۇ گۇناھنى كافارەت قىلىپ يېپسام، ئاندىن سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىغا بەخت-بەركەت تىلىيەلەيسىلەر؟ ـ دېدى. **4** گىبىئونلۇقلار ئۇنىڭغا: بىزنىڭ ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈش سوراش ھەققىمىز يوق، ۋە بىزنىڭ سەۋەبىمىزدىن ئىسرائىلدىن بىر ئادەمنىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ھەققىمىز يوق، دېدى. داۋۇت: سىلەر نېمە دېسەڭلار، مەن شۇنداق قىلاي، دېدى. **5** ئۇلار پادىشاھقا: بۇرۇن بىزنى يوقاتماقچى بولغان، بىزنى ئىسرائىلنىڭ بارلىق پاسىللىرى ئېچىدە ئۈرغۇدەك يېرى قالمىسۇن دەپ، بىزنى ھالاك قىلىشقا قەستلىگەن ھېلىقى كىشىنىڭ، **6** ھازىر ئۇنىڭ ئەركەك نەسىلىدىن يەتتىسى بىزگە تاپشۇرۇپ بېرىلسۇن، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تاللىغىنى بولغان ساۋۇلنىڭ گىبىئاھ شەھىرىدە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئېسىپ قويايلى، دېدى. پادىشاھ: ـ مەن سىلەرگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بېرىمەن، دېدى. **7** لېكىن داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا ئېچىشكەن قەسىمى ۋەجىدىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەتنى ئايدى. **8** پادىشاھ ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ ساۋۇلغا تۇغقۇپ بەرگەن ئىككى ئوغلى ئارمونى ۋە مەفىبوشەتنى ۋە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال مەھولاتلىق بارزىللاينىڭ ئوغلى ئادرىئەل ئۈچۈن بېقىۋالغان بەش ئوغلىنى تۇتتۇپ، **9** گىبىئونلۇقلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇلار ئۇلارنى دۆڭدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئېسىپ قويدى. بۇ يەتتەيلەن بىر كۈندە ئۆلتۈرۈلدى؛ ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەندە ئەرباۋ ئورمىسى ئالدىدىكى كۆنلەر ئىدى. **10** ئاندىن ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھ بۇز رەختنى ئېلىپ، قورام ئۈستىگە يېيىپ سالدى. ئۇ ئورما باشلانغاندىن تارتىپ ئاسماندىن يامغۇر چۈشكەنگە ۋاقىتقىچە، ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ كۈندۈزى قۇشلارنىڭ جەسەتلەرنىڭ ئۈستىگە قونۇشىغا، كېچىسى يىرتقۇچلارنىڭ ئۇلارنى دەسسەپ چەيلىشىگە يول قويمىدى. **11** بىرسى ساۋۇلنىڭ كېنىزىكى، ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ قىلغانلىرىنى داۋۇتقا ئېيتتى. **12** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يابەش-گىلىئادتىكىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن ساۋۇلنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرىنى ئېلىپ كەلدى (فىلىستىيەلەر گىلبوئادا ساۋۇلنى ئۆلتۈرگەن كۈندە ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى بەيت-شاندىكى مەيداندا ئېسىپ قويغانىدى؛ يابەش-گىلىئادتىكىلەر ئەسلىدە بۇلارنى شۇ يەردىن ئوغرىلىقچە ئېلىپ كەتكەنىدى). **13** داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرىنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار ئېسىپ ئۆلتۈرۈلگەن يەتتەيلەنىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ يىغىپ قويدى، **14** ئاندىن شۇلارنى ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرى بىلەن بىنيامىن زېمىنىدىكى زېلادا، ئاتىسى كىشنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇلار پادىشاھ ئەمر قىلغاندەك قىلدى. ئاندىن خۇدا [خەلقنىڭ] زېمىن توغرۇلۇقىدا دۇئالىرىنى ئىجابەت قىلدى. **15** فىلىستىيەلەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن چۈشۈپ، فىلىستىيەلەر بىلەن سوقۇشتى. ئەمما داۋۇت تولىمۇ چارچاپ كەتتى؛ **16** رافاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ئىشبى-بىنوب داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى ئىدى؛ ئۇنىڭ مىس نەيزىسىنىڭ ئېغىرلىقى ئۈچ يۈز شەكەل ئىدى؛ ئۇنىڭغا يەنە يېڭى ساۋۇت باغلاقلىق ئىدى. **17** لېكىن زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىپ فىلىستىينى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. شۇ كۈنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ: سەن يەنە بىز بىلەن جەڭگە چىقمىغىن! بولىسا ئىسرائىلنىڭ چىرىغى ئۆچۈپ قالىدۇ، ـ دېدى. **18** بۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، گوبتا فىلىستىيەلەر بىلەن يەنە جەڭ بولدى؛ ئۇ ۋاقىتتا ھۇشاتلىق سىببىكاي رافاھنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان سافنى ئۆلتۈردى. **19** گوبتا يەنە بىر قېتىم فىلىستىيەلەر بىلەن جەڭ بولدى؛ ئۇ چاغدا بەيت-لەھەملىك يائىرنىڭ ئوغلى ئەل-ھانان گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسىنى ئۆلتۈردى. ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى باپكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى. **20** يەنە بىر جەڭ گاتتا بولدى؛ ئۇ يەردە ئېگىز بويلۇق بىر ئادەم بار ئىدى، قوللىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى، پۇتلىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى بولۇپ جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى. ئۇ ھەم رافاھنىڭ ئەۋلادى ئىدى. **21** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇلارنى مازاق قىلدى؛ لېكىن داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئۇنى ئۆلتۈردى. **22** بۇ تۆت كىشى گاتلىق رافاھنىڭ ئەۋلادى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇتنىڭ قولىدا يا كى ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلتۈرۈلدى.

22

پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا بۇ كۈينى ئېيتتى: ـ **2** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! **3** خۇدا مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن ـ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇئىزىزۇم، مېنىڭ ئېگىز

مۇنارىم ۋە باشپاناھىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچىمدۇر، سەن مېنى زوراۋانلاردىن قۇتقۇزسەن! 4 مەدھىيىلەرگە لايىق پەرۋەردىگارغا مەن ندا قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ، مەن دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ 5 چۈنكى تۇنۇلمىنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقىتۇەتتى؛ 6 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمىۋالدى، تۇلۇم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 7 قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پەريياد كۆتۈردۈم، ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 8 ئاندىن يەر-زېمىن تەۋرەپ سىلكىنىپ كەتتى، ئاسمانلارنىڭ تۈللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. 9 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ تۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ 10 ئۇ ئاسمانلارنى ئېگىشتۈرۈپ ئېگىپ چۈشتى، پۇتى ئاستىدا تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 11 ئۇ بىر كېرۇب ئۈستىدە پەرۋاز قىلدى، ئۇ شامالنىڭ قانىتىلىرىدا كۆرۈندى. 12 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى، شۇنداقلا يىغلىغان سۈلارنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا چېدىرى قىلدى. 13 ئۇنىڭ ئالدىدا ئۇرغان يورۇقلۇقتىن، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئوتتى؛ 14 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى يا كۆتەرۋۈپ، 15 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىمنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقنۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-سۈرەنگە سالدى؛ 16 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، پەرۋەردىگارنىڭ تەنبىھى بىلەن، دىمىغىنىڭ نەپىسىنىڭ زەربىسى بىلەن. 17 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۈلاردىن تارتىپ ئالدى. 18 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ماڭا ئۆچمەنلەردىن قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 19 كۈلپەتكە ئۇچىرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئوتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 20 ئۇ مېنى كەڭزى-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى، ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 21 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى، قولۇمنىڭ ھالاللىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 22 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم، رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ كەتمىدىم؛ 23 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر، مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن چەتنەپ كەتمىدىم؛ 24 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم. 25 ۋە پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدا بولغان ھالاللىقىم بويىچە قىلغانلىرىنى قايتۇردى. 26 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا ئۆزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛ غۇبارسىزلارغا ئۆزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 27 ساپ دىللىقلارغا ئۆزۈڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن؛ تەتۈرلەرگە ئۆزۈڭنى تەتۈر كۆرسىتىسەن؛ 28 چۈنكى سەن ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزسەن؛ بىراق كۆزلىرىڭنى تەكەبىۋۈر ئۈستىگە تىكىپ، ئۇلارنى شەرمەندە قىلىسەن؛ 29 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار مېنىڭ چىراغىمدۇرسەن؛ پەرۋەردىگار مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 30 چۈنكى سەن ئارقىلىق دۈشمەن قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتىۋىم؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىۋىم. 31 تەكۡرىم ـ ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ ئىسپاتلانغانلىقىدۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسگە قالقاندۇر. 32 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىم قورام تاشتۇر؟ 33 تەكۡرى مېنىڭ مۇستەھكەم قورغىنىمدۇر؛ ئۇ يولۇمنى مۇكەممەل، ئۆپ-ئۆز قىلىدۇ؛ 34 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ؛ ئۇ مېنى يۇقىرى جايلىرىمغا ئۆرغۇزىدۇ؛ 35 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەكلىرىم مىس كامانى كېرەلەيدۇ؛ 36 سەن ماڭا نىجاتكارلىقى قالقانى بەردىڭ، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 37 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جايىنى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىدى. 38 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يوقاتتىم، ئۇلار ھالاك بولمۇنچە ھېچ يانمىدىم. 39 قايتا ئۇزالمىغۇدەك قىلىپ، ئۇلارنى ھالاك قىلىپ يانچىدىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 40 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا ئېگىلدۈردۈڭ؛ 41 دۈشمەنلىرىمنى ماڭا ئارقىنى قىلىپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن مەن ماڭا ئۆچمەنلەرنى يوقاتتىم. 42 ئۇلار تەلمۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى، ھەتتا پەرۋەردىگارغا قارىۋىدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 43 مەن ئۇلارنى سوقۇپ يەردىكى توپىدەك قىلىۋەتتىم، كوچىدىكى پاتقاقتەك مەن ئۇلارنى چەيلىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن پېتىقدۇەتتىم. 44 سەن مېنى خەلقىمنىڭ نىزالىرىدىن قۇتقۇزغانسەن، سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى بولۇشقا ساقلىدىڭ؛ ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 45 يات ئەللىرىكلەر ماڭا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولدۇ؛ ئاڭلىشى بىلەنلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلىدۇ؛ 46 يات ئەللىرىكلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىستېھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ 47 پەرۋەردىگار ھاياتتۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن؛ نىجاتىم بولغان قورام تاش خۇدا ئالىيدۇر، دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 48 ئۇ، يەنى مەن ئۆچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغۇچىدۇر؛ 49 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىم ئارىسىدىن چىقارغان، بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛ زوراۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتقۇلىدۇردۇڭ. 50 مۇشۇ سەۋەبلىك مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئامىنكىنى ئۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 51 ئۇ بولسا ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا زور قۇتقۇزۇشلارنى بېغىشلايدۇ، ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە ئۆزگەرمەس مۇھەببەتنى كۆرسىتىدۇ.

23

ئۇۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ ئاخىرقى سۆزلىرىدۇر: ـ يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ بېشارىتى، يۇقىرى مەرتىۋىگە كۆتۈرۈلگەن، ياقۇبنىڭ خۇداسى تەرىپىدىن مەسىھلەنگەن، ئىسرائىلنىڭ سۈيۈملۈك كۈيچىسىنىڭ بېشارەت سۆزلىرى مانا: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ روھى مەن ئارقىلىق سۆز قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرى تىلىمدىدۇر. 3 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى سۆز قىلدى، ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى ماڭا شۇنداق دېدى: ـ كىمكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا ئادالەت بىلەن سەلتەنەت قىلسا، كىمكى خۇدادىن قورقۇش بىلەن سەلتەنەت قىلسا، 4 ئۇ قۇياش چىققاندىكى تاڭ نۇردەك، بۇلۇتسىز سەھەردەك بولىدۇ، يامغۇردىن كېيىن ئاسمان سۈزۈك بولۇشى بىلەن، يۇمران مايىسلار تۇپراقتىن چىقىدۇ، مانا ئۇ شۇنداق بولىدۇ. 5 بەرھەق، مېنىڭ ئۆيۈم تەڭزى ئالدىدا شۇنداق ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ مەن بىلەن مەڭگۈلۈك ئەھدە تۈزدى، بۇ ئەھدە ھەممە ئىشلاردا مۇيەسسەل ھەم مۇستەھكەمدۇر؛ چۈنكى مېنىڭ بارلىق نىجاتلىق ئىشلىرىمنى، ھەممە ئىنتىزارلىقىمنى، ئۇ بەرق ئۆرغۇزمامدۇ؟ 6 لېكىن ئېپلاسلارنىڭ ھەممىسى تىكەنلەردەك، ھېچكىم قولدا ئۇتالمىغاچقا، چۆرىۋېتىلىدۇ. 7 ئۇلارغا قول ئۇزاتقۇچى ئۆزىنى تۇمۇر قورال ۋە نەيزە سېپى بىلەن قوراللاندۇرمىسا بولمايدۇ؛ ئۇلار ھامان ئۆرغان يېرىدە ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ! 8 داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ ئىسملىرى تۆۋەندىكىدەك خاتىرىلەنگەندۇر: ـ تاخكىمونلۇق يوشەب-باشسەبەت سەردارلارنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ بىر قېتىملىق جەڭدە نەيزە ئويناتىپ، سەككىز يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەنىدى.

9 كېيىنكىسى ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى، فىلىستىيلەر يىغىلىپ جەڭ قىلماقچى بولدى، شۇ ۋاقىتتا داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ئۈچ پالۋان ئۇلارنى جەڭگە چاقىردى؛ ئەلئازار شۇ ئۈچتىن بىرى ئىدى. لېكىن ئىسرائىللار چېكىنىدى؛ 10 ئۇ قورغىلىپ، تاكى بېلىكى تېلىپ، قولى قىلىچقا چاپلىشىپ قالغۇچە فىلىستىيلەرنى قىردى. ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى چوڭ نۇسرەتكە ئېرىشتۈردى. خەلق ئۇنىڭ قېشىغا قايتىقاندا پەقەت ئولجا يىغىش ئىشلا قالغانىدى. 11 ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى ھارارلىق ئاگېينىڭ ئوغلى شاممام ئىدى. بىر كۈنى فىلىستىيلەر قوشۇن بولۇپ يىغىلغانىدى، بېقىن ئەتراپتا قويۇق ئۆسكەن بىر قىزىل ماشلىق بار ئىدى. كىشىلەر فىلىستىلەرنىڭ ئالدىدىن قاچقانىدى، 12 شاممام بولسا قىزىل ماشلىق ئوتتۇرىسىدا مەزمۇت تۇرۇپ، ئۇنى قوغداپ فىلىستىيلەرنى قىردى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ئىسرائىللارغا] غايەت زور نۇسرەت ئاتا قىلدى. 13 ئورما ۋاقىتىدا ئوتتۇز يولباشچى ئېچىدىن يەنە ئۈچى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى رەفايىم ۋادىسىغا بارگاھ قۇرغانىدى؛ 14 ئۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا ئىدى، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بولسا بەيت-لەھەمدە ئىدى. 15 داۋۇت ئۈسساپ: ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېۋىدى، 16 بۇ ئۈچ پالۋان

فلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن بۇسۇپ ئوتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتىق ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: **17** ـ ئى پەرۋەردىگار، بۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! بۇ ئۈچ ئادەمنىڭ تۆز ھاياتىغا تەۋەككۈل قىلىپ بېرىپ ئەكەلگەن بۇ سۇ ئۇلارنىڭ قېنىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ! ـ دېدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئىچىشكە ئۇنىمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. **18** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي بۇ ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. **19** ئۇ بۇ ئۈچەيلەننىڭ ئىچىدە ئەڭ ھۆرمەتلىكى ئىدى، شۇڭا ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى؛ لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچەيلەننگە يەتمەيتتى. **20** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئاريەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەنىدى. **21** ئۇ ھەم كۆزىتۈڭگۈر بىر مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەنىدى. مىسىرلىقنىڭ قولىدا بىر نەيزە بار ئىدى، لېكىن بىنايانىڭ قولىدا بىر ھاسىلا بار ئىدى. ئۇ مىسىرلىقنىڭ قولىدىن نەيزىسىنى تارتىۋېلىپ، ئۆز نەيزىسى بىلەن ئۇنى ئۆلتۈردى. **22** بۇ ئىشلارنى يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قىلغان بولۇپ، ئۇ ئۈچ پالۋان ئارىسىدا نام چىقارغانىدى. **23** ئۇ ئوتىۋز يولباشچى ئىچىدە ھۆرمەتلىك ئىدى. لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسىبان بېگى قىلدى. **24** ئوتىۋز يولباشچى ئىچىدە يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەل-ھانان بار ئىدى. **25** [بۇنىڭدىن باشقا]: ھارودلۇق شاماھ، ھارودلۇق ئېلىكا، **26** پاتىلىق ھەلەز، تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، **27** ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، ھۇشاتلىق مىبوناي، **28** ئاخوھلۇق زالمون، نىتوفاتلىق ماھاراي، **29** نىتوفاتلىق باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، بىنيامىنلاردىن گىبىئاھلىق ريباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، **30** پىراتونلۇق بىنايا، گاتاش ۋادىلىرىدىن ھىدداي، **31** ئارباتلىق ئابى-ئالبون، بارھۇملۇق ئازماۋەت، **32** شائالبونلۇق ئەلياھبا، ياشەننىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاماھانىڭ [ئوغلى] يوناتان، ھارارلىق شارارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، **34** مائاكاتي ئاخاسبايىنىڭ ئوغلى ئەلىفەلەت، گىلونلۇق ئاھىتوفەلنىڭ ئوغلى ئېلىيام، **35** كارمەللىك ھەزراي، ئاربىلىق پائاراي، **36** زوباھدىن بولغان ناتاننىڭ ئوغلى ئىگال، گادلىق بانى، **37** ئامونى زەلەك، بەئەروتلۇق ناھاراي (ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىدى)، **38** يىترىلىق ئىرا، يىترىلىق گارەب **39** ۋە ھىتتىي ئۇرىيا قاتارلىقلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوتىۋز يەتتە كىشى ئىدى.

24

پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا يەنە قوزغالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى جازالاش ئۈچۈن داۋۇتنى قوزغۇدى، ئۇ ئادەم چىقىرىپ، ئۇلارغا: ـ ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالىقلارنىڭ سانىنى ئال، دېدى. **2** پادىشاھ ئۆز يېنىدا تۇرغان قوشۇن سەردارى يوئابقا: بارغىن، داندىن تارتىپ بەئەر-شىبائېچە ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ، خەلقنى ساناپ چىققىن، مەن خەلقنىڭ سانىنى بىلەي، دېدى. **3** يوئاب پادىشاھقا: بۇ خەلق ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنىڭ سانىنى يۈز ھەسسە ئاشۇرغاي. بۇنى غوجام پادىشاھ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەي! لېكىن غوجام پادىشاھ نېمىشقا بۇ ئىشتىن خۇش بولىدىكەن؟ ـ دېدى. **4** ئەمما يوئاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئۆنمىسىمۇ، پادىشاھنىڭ يارلىقى ئۇلاردىن كۆچلۈك ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئىسرائىلنىڭ خەلقىنى سانىغىلى پادىشاھنىڭ قېشىدىن چىقتى. **5** ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ يائازەرگە يېقىن گاد ۋادىسىدا ئاروئەردە، يەنى شەھەرنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. **6** ئاندىن ئۇلار گىلېئادقا ۋە تاختىم-ھودشىنىڭ يۇرتىغا كەلدى. ئاندىن دان-يائانغا كېلىپ ئىيلىنىپ زىدونغا باردى. **7** ئاندىن ئۇلار تۇر دېگەن قورغانلىق شەھەرگە، شۇنداقلا ھىۋىيلار بىلەن قاناننىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىگە كەلدى؛ ئاندىن ئۇلار يەھۇدا يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شۇ يەردىكى بەئەر-شىبائېچە باردى. **8** شۇنداق قىلىپ ئۇلار پۈتكۈل زېمىنى كېزىپ، توققۇز ئاي يىگىرمە كۈن تۈتكەندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. **9** يوئاب پادىشاھقا خەلقنىڭ سانىنى مەلۇم قىلىپ: ئىسرائىلدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان باتۇردىن سەككىز يۈز مىڭ، يەھۇدادا بەش يۈز مىڭ بار ئىكەن، دېدى. **10** داۋۇت خەلقنىڭ سانىنى ئالغاندىن كېيىن، ۋىجدانى ئازابلاندى ۋە پەرۋەردىگارغا: بۇ قىلغىنىم ئېغىر گۇناھ بولۇپتۇ. ئى پەرۋەردىگار، قۇلۇڭنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرۈۋەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمەقلىنلىك قىلىتىمەن، دېدى. **11** داۋۇت ئەتىگەندە تۇرغاندا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گاد پەيغەمبەرگە كېلىپ: **12** «بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۈچ [بالا-قازانى] ئالدىڭغا قويمەن، ئۇلارنىڭ بىرىنى تاللىۋالغىن، مەن شۇنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، دەيدۇ ـ دېگىن» ـ دېيىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ بۇنى ئۇنىڭغا دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: «يەتتە يىلغىچە زېمىنىڭدا ئاچارچىلىق ساڭا بولسۇنمۇ؟ يا كى دۈشمەنلىرىڭ ئۈچ ئايغىچە سېنى قوغلاپ، سەن ئۇلاردىن قاچامسەن؟ ۋە يا كى ئۈچ كۈنگىچە زېمىنىڭدا ۋابا تارقالسۇنمۇ؟ ئەمدى سەن ئويدان ئويلاپ، بىر نېمە دېگىن، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» ـ دېدى. **14** داۋۇت گادقا: مەن تولىمۇ تەڭمىكتە قالدىم! سەندىن ئۇتۇنەيكى، بىز پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەيلى؛ چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقى زوردۇر؛ ئىنسانىڭ قولىغا پەقەت چۈشۈپ قالمىغايمەن! ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئەتىگەندىن تارتىپ بېكىتىلگەن ۋاقىتچە ۋابا چۈشۈردى. داندىن تارتىپ بەئەر-شىبائېچە يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. **16** ئەمدى پەرشتە قولىنى يېرۇسالېمغا ئۇزۇتۇپ شەھەرنى ھالاك قىلاي دېگەندە، پەرۋەردىگار ئېغىر ھۆكۈمدىن پۇشايمان قىلىپ، خەلقنى ھالاك قىلىۋاتقان پەرشتىگە: ئەمدى بولدى قىلغىن؛ قولۇڭنى يىغقىن، ـ دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى يەبۇسىي ئارائۇناھنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئىدى. **17** داۋۇت خەلقنى يوقىتىۋاتقان پەرشتىنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارغا: مانا، گۇناھ قىلغان مەن، قەبىھلىك قىلغۇچى مەندۇرمەن. لېكىن بۇ قويلار بولسا نېمە قىلدى؟ سېنىڭ قولۇڭ مېنىڭ ئۇستۈمگە ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ئۇستىگە چۈشسۇن! ـ دېدى. **18** شۇ كۈنى گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بېرىپ يەبۇسىي ئارائۇناھنىڭ خامىنىغا يەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، دېدى. **19** داۋۇت گادنىڭ سۆزى بويىچە پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلدى. **20** ئارائۇناھ قاراپ پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئۆز تەرىپىگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئالدىغا چىقىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈزىنى يەرگە تەككۈزۈپ، تەزىم قىلدى. **21** ئارائۇناھ: غوجام پادىشاھ نېمە ئىش بىلەن قۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلدىلىكىن؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇت: خەلقنىڭ ئارىسىدا ۋابانى توختىتىش ئۈچۈن، بۇ خامانىنى سەندىن سېتىۋېلىپ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغلى كەلدىم، ـ دېدى. **22** ئارائۇناھ داۋۇتقا: غوجام پادىشاھ ئۆزلىرى ئېنى خالىسلا شۇنى ئېلىپ قۇربانلىق قىلسىلا. مانا بۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن كالىلار بار، ئوتۇن قىلىشقا خامان تېپىدىغان تەرىنلار بىلەن كالىلارنىڭ بويۇنتۇرۇقلىرى بار. **23** ئى پادىشاھ، بۇنىڭ ھەممىسىنى مەنكى [ئارائۇناھ] پادىشاھقا تەقدىم قىلاي، دېدى. ئۇ يەنە پادىشاھقا: پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلنى قوبۇل قىلىپ شەپقەت كۆرسەتكەي، دېدى. **24** پادىشاھ ئارائۇناھغا: ياق، قانداقلا بولىسۇن بۇلارنى سەندىن ئۆز نەرخىدە سېتىۋالىمسام بولمايدۇ. مەن بەدەل تۆلەمەي پەرۋەردىگار خۇدايىمغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ھەرگىز سۇنمايمەن، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت خامان بىلەن كالىلارنى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە سېتىۋالدى. **25** ئاندىن داۋۇت ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلدى. پەرۋەردىگار زېمىن ئۈچۈن قىلغان دۇئالارنى قوبۇل قىلىپ، ۋابا ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا توختىدى.

پادشاهلار 1

1 داۋۇت پادشاه خىلى ياشىنىپ قالغاندى؛ ئۇنى يوتقان-ئەدىيال بىلەن ياپسىمۇ، ئۇ ئىسسىمايتتى. **2** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه ئۆزلىرى ئۈچۈن، ئالدىلىرىدا ئۆزىدىغان بىر پاك قىز تاپقۇزايلى؛ ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ، سىلىنىڭ قۇچاقلىرىدا ياتسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن غوجام پادشاه ئىسسىيلا ـ دېدى. **3** ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىنى كېزىپ گۈزەل بىر قىزنى ئىزدەپ يۈرۈپ، ئاخىرى شۇنامليق ئابىشاگنى تېپىپ پادشاهنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **4** قىز ئىنتايىن گۈزەل ئىدى؛ ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى، ئەمما پادشاه ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمايتتى. **5** ئەمما هاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا مەرتۇسىنى كۆتۈرمەكچى بولۇپ: «مەن پادشاه بولىمەن» دېدى. ئۇ تۇرۇنگە جەڭ هارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى ۋە ئالدىدا يۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى تەييار قىلدى **6** (ئۇنىڭ ئاتىسى هېچقاچان: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟» دەپ، ئۇنىڭغا تەنبىه-تەربىيە بېرىپمۇ باقمىغاندى هەم ئۇ ناهايىتى كېلىشكەن يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئابشالومدىن كېيىن تۇغقاندى). **7** ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ۋە كاهىن ئابىياتار بىلەن مەسلىهەت قىلىشىپ تۇردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ ئۇنىڭغا يارىدەم بېرەتتى. **8** لېكىن كاهىن زادوك ۋە يەهويادانىڭ ئوغلى بنايا، ناتان پەيغەمبەر، شىمەي، رەي ۋە داۋۇتنىڭ ئۆز پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى. **9** ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىغان تورپاقلارنى ئەن-روگەلنىڭ يېنىدىكى زوهەلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، هەمە ئاكا-ئۇكىلىرىنى، يەنى پادشاهنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولغان هەممە يەهۇدالارنى چاقىردى. **10** لېكىن ناتان پەيغەمبەر، بنايا، پالۋانلار ۋە ئۆز ئىنىسى سۇلايمانى ئۇ چاقىرمىدى. **11** ناتان بولسا سۇلايمانىنىڭ ئانىسى بات-شىباغا: ـ «ئاگلىمىدىڭمۇ؟ هاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادشاه بولدى، لېكىن غوجىمىز داۋۇت ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز. **12** ئەمدى مانا، ئۆز جېنىڭ ۋە ئوغلۇڭ سۇلايمانىنىڭ جېنىنى قۇتقۇزۇشقا مېنىڭ ساگا بىر مەسىلىهەت بېرىشىمگە ئىجازەت بەرگەيسەن. **13** داۋۇت پادشاهنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه ئۆزلىرى قەسەم قىلىپ ئۆز ئىنىسى سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىلە؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق نېمىشقا ئادونىيا پادشاه بولدۇ؟ ـ دېگىن. **14** مانا، پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىڭدا، مەنمۇ سېنىڭ كەينىڭدىن كىرىپ سۆزۈڭنى ئىسپاتلايمەن، ـ دېدى. **15** بات-شىبا ئىچكىرى ئۆيگە پادشاهنىڭ قېشىغا كىردى (پادشاه تولىمۇ قېرىپ كەتكەندى، شۇنامليق ئابىشاگ پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتاتتى). **16** بات-شىبا پادشاهقا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. پادشاه: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **17** ئۇ تۇنۇگۇنۇغا: ـ ئى غوجام، سىلى پەرۋەردىگار خۇداىلىرى بىلەن ئۆز دىدەكلىرىگە: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ قەسەم قىلغاندىلا. **18** ئەمدى مانا، ئادونىيا پادشاه بولدى! لېكىن ئى غوجام پادشاه، سىلىنىڭ ئۇنىڭدىن خەۋەرلىرى يوق. **19** ئۇ كۆپ كاللارنى، بورداق تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ هەممە ئوغۇللىرىنى، ئابىياتار كاهىننى ۋە قوشۇننىڭ سەردارى يوئابنى چاقىردى. لېكىن قۇللىرى سۇلايمانى ئۇ چاقىرمىدى. **20** ئەمدى، ئى غوجام پادشاه، پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سىلىگە تىكىلمەكتە، ئۇلار غوجام پادشاهنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن تەختلىرىدە كىمنىڭ ئولتۇرىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا خەۋەر بېرىشلىرىنى كۈتىشۋاتىدۇ؛ **21** بىر قارارغا كەلمىسىلە، غوجام پادشاه ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىللە ئۇخلاشقا كەتكەندىن كېيىن، مەن بىلەن ئوغلۇم سۇلايمان گۇناهكار سانىلىپ قالارمىزمىكەن، ـ دېدى. **22** مانا، ئۇ تېخى پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ناتان پەيغەمبەرمۇ كىرىپ كەلدى. **23** ئۇلار پادشاهقا: ـ ناتان پەيغەمبەر كەلدى، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپلا، يۈزىنى يەرگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلدى. **24** ناتان: ـ ئى غوجام پادشاه، سىلى ئادونىيا مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ، دەپ ئېيتقاندىلىمۇ؟ **25** چۈنكى ئۇ بۈگۈن چۈشۈپ، كۆپ بۇقا، بوردىغان تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ هەممە ئوغۇللىرىنى، قوشۇننىڭ سەردارلىرىنى، ئابىياتار كاهىننى چاقىردى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا يەپ-ئىچىپ: «ياشىسۇن پادشاه ئادونىيا!» ـ دەپ توۋلاشماقتا. **26** لېكىن قۇللىرى بولغان مېنى، زادوك كاهىننى، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە قۇللىرى بولغان سۇلايمانىنى ئۇ چاقىرمىدى. **27** غوجام پادشاه كىمنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن غوجام پادشاهنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغانلىقىنى ئۆز قۇللىرىغا ئۇقتۇرماي ئۇ ئىشنى بۇيرۇدىلىمۇ؟ ـ دېدى. **28** داۋۇت پادشاه: ـ بات-شىبانى ئالدىمغا قىچقىرىڭلار، دېدى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. **29** پادشاه بولسا: ـ جېنىمنى هەممە قىينىچىلىقتىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ هایاتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **30** مەن ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن ساگا قەسەم قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ ئورنۇمدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۈگۈنكى كۈندە مەن بۇ ئىشنى چوقۇم ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن، ـ دېدى. **31** ۋە بات-شىبا يۈزىنى يەرگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلىپ: ـ غوجام داۋۇت پادشاه ئەبەدىي ياشىسۇن! ـ دېدى. **32** داۋۇت پادشاه: ـ زادوك كاهىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايانى ئالدىمغا چاقىرىڭلار، دېدى. ئۇلار پادشاهنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** پادشاه ئۇلارغا: ـ غوجاڭلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئۆزۈڭلارغا قوشۇپ، سۇلايمانىنى ئۆز قېچىرىمگە مىندۈرۈپ، گىهونغا ئېلىپ بېرىڭلار؛ **34** ئۇ يەردە زادوك كاهىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادشاه بولۇشقا مەسىھ قىلسۇن. ئاندىن كاناي چېلىپ: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! دەپ توۋلا گلار. **35** ئاندىن ئۇ تەختىمدە ئولتۇرۇشقا بۇ يەرگە كەلگەنده، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مېڭىڭلار، ئۇ مېنىڭ ئورنۇمدا پادشاه بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەهۇدانىڭ ئۈستىگە پادشاه بولۇشقا تەيىنلىدىم، ـ دېدى. **36** يەهويادانىڭ ئوغلى بنايا پادشاهقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئامىن! غوجام پادشاهنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمۇ شۇنداق بۇيرۇسۇن! **37** پەرۋەردىگار غوجام پادشاه بىلەن بىللە بولغاندەك، سۇلايمان بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى غوجام داۋۇت پادشاهنىڭكىدىن ئېخىمۇ ئۇلۇغ قىلغاي! ـ دېدى. **38** زادوك كاهىن، ناتان پەيغەمبەر، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايا ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەر چۈشۈپ، سۇلايمانى داۋۇت پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىندۈرۈپ، گىهونغا ئېلىپ باردى. **39** زادوك كاهىن ئىبادەت چېدىرىدىن مای بىلەن تولغان بىر مۈڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايمانى مەسىھ قىلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چالدى. خەلقىنىڭ هەممىسى: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **40** خەلقىنىڭ هەممىسى ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، سۇناي چېلىپ زور شادلىق بىلەن يەر يېرىلغۇدەك تەنتەنە قىلىشتى. **41** ئەمدى ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن جەم بولغان مېهمانلار غىزلىنىپ چىققاندا، شۇنى ئاگلىدى. يوئاب كاناي ئاۋازىنى ئاگلىغاندا: ـ نېمىشقا شەھەردە شۇنچە قىيقاس-سۈرەن سېلىنىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ئابىياتار كاهىننىڭ ئوغلى يوناتان كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: ـ كىرگىن، قەيسەر ئادەمسەن، چوقۇم بىزگە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ، ـ دېدى. **43** يوناتان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق ئەمەس! غوجىمىز داۋۇت پادشاه سۇلايمانىنى پادشاه قىلدى! **44** ۋە پادشاه ئۆزى ئۇنىڭغا زادوك كاهىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنى ھەمراه قىلىپ ئەۋەتتى، ئۇنى پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىندۈردى؛ **45** ئاندىن زادوك كاهىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى پادشاه بولۇشقا گىهوندا مەسىھ قىلدى. ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ شادلىق قىلىپ، پۈتكۈل شەھەرنى قىيقاس-سۈرەن بىلەن لەرزىگە سالدى. سىز ئاگلاۋاتقان سادا دەل شۇدۇر. **46** ئۇنىڭ ئۈستىگە سۇلايمان هازىر پادشاهلىق تەختىدە ئولتۇرۇاتىدۇ. **47** يەنە كېلىپ پادشاهنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ غوجىمىز داۋۇت پادشاهقا: «خۇداىلىرى سۇلايمانىنىڭ نامىنى سىلىنىڭكىدىن ئەۋزەل قىلىپ، تەختىنى سىلىنىڭكىدىن ئۇلۇغ قىلغاي!» دەپ بەخت تىلەپ مۇبارەكلەشكە كېلىشتى. پادشاه ئۆزى ياتقان ئورۇندا سەجدە قىلدى **48** ۋە پادشاه: ـ «بۈگۈن مېنىڭ تەختىمگە ئولتۇرغۇچى بىرسىنى تەيىنلىگەن، ئۆز كۆزلىرىمگە شۇنى كۆرگۈزگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇبارەكلەنسۇن!» ـ دېدى ـ دېدى. **49** شۇنى ئاگلاپ ئادونىيانىڭ بارلىق مېهمانلىرى هودۇقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ هەربىرى ئۆز يولىغا كەتتى. **50** ئادونىيا بولسا سۇلايماندىن

قورقۇپ، ئورندىن قوپۇپ، [ئىبادەت چېدىرىغا] بېرىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى. **51** سۇلايمانغا شۇنداق خەۋەر بېرىلىپ: ـ «ئادونىيا سۇلايمان پادىشاھتىن قورقىدۇ، چۈنكى مانا، ئۇ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: ـ «سۇلايمان پادىشاھ بۈگۈن ماڭا شۇنى قەسەم قىلسۇنكى، ئۇ ئۆز قۇلىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەسلىككە ۋەدە قىلغاي» دېدى»، ـ دېيىلدى. **52** سۇلايمان: ـ ئۇ دۇرۇس ئادەم بولسا بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەيدۇ. لېكىن ئۇنىڭدا رەزىللىك تېپىلسا، ئۆلىدۇ، دېدى. **53** سۇلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى قۇربانگاھدىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ كېلىپ سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. سۇلايمان ئۇنىڭغا: ـ ئۆز ئۆيۈڭگە كەتكىن، ـ دېدى.

2

داۋۇتنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئوغلى سۇلايمانغا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئەمدى يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى باردىغان يول بىلەن كېتىمەن. يۈرەكلىك بولۇپ، ئەركەكتەك بولغىن! **3** سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭدا ھەمدە بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭدا راۋاج تېپىشىڭ ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا پۈتۈلگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنىڭ بەلگىلىرى، ئۇنىڭ ئەمرلىرى، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتقىن. **4** شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئەگەر ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يولىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ھەقىقەتتە ماڭسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېيتقان سۆزىگە ئەمەل قىلدۇ. **5** ئەمما زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ماڭا قىلغىنىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆزىنى قانداق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇندىكى ئىككى سەردارنى، يەنى نېرىيانىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، تىنچ مەزگىلدە جەڭدە تۆكۈلگەندەك قان تۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمەرگە ۋە پۇتىغا كېيگەن كەشىگە جەڭدە تۆكۈلگەندەك قان چېچىپ، داغ قىلغانلىقىنى بىلىسەن. **6** سەن ئۇنى دانالىقىڭغا مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئاق پېشىنىڭ گۆرگە سالامەت چۈشۈشىگە يول قويمىغايسەن. **(Sheol h7585)** **7** لېكىن گىلئادلىق بارزىللاينىڭ ئوغۇللىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، داستىخىنىڭدىن نان يېگۈزگىن، چۈنكى مەن ئاكاڭ ئابشالومدىن قاچقىنىمدا، ئۇلار ينىمغا كېلىپ ماڭا شۇنداق قىلغان. **8** ۋە مانا باھۇرىمدىن كەلگەن بىنيامىن قەبىلىسىدىن گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ينىڭىدا تۇرىدۇ. ئۇ مەن ماھانائىمغا باردىغاندا، ئەشەددىي لەنەت بىلەن مېنى قارغىدى. كېيىن ئۇ ئىئوردان دەرياسىغا يېرىپ مېنىڭ ئالدىمغا كەلگەندە، مەن پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنى قىلىچ بىلەن ئولتۇرمەيمەن» دەپ قەسەم قىلدىم. **9** ئەمما ھازىر ئۇنى گۇناھسىز دەپ ساناممىغىن. ئۆزۈڭ دانا كىشى بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا قانداق قىلىشنى بىلىسەن؛ ھەرھالدا ئۇنىڭ ئاق پېشىنى قانىتىپ گۆرگە چۈشۈرگىن». **(Sheol h7585)** **10** داۋۇت ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىر يەردە ئۇخلىدى. ئۇ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» [دېگەن جايدا] دەپنە قىلىندى. **11** داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **12** سۇلايمان ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىدە ئولتۇردى؛ ئۇنىڭ سەلتەنىتى خېلى مۇستەھكەملەندى. **13** ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا سۇلايمانىنىڭ ئانىسى بات-شىبانىڭ قېشىغا باردى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ تىنچلىق مەقسىتىدە كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، تىنچلىق مەقسىتىدە، دېدى. **14** ئۇ يەنە: ـ ساڭا بىر سۆزۈم بار ئىدى، دېدى. ئۇ: ـ سۆزۈڭنى ئېيتقىن، دېدى. **15** ئۇ: ـ بىلىسەنكى، پادىشاھلىق ئەسلىدە مېنىڭكى ئىدى، ۋە پۈتۈن ئىسرائىل مېنى پادىشاھ بولىدۇ دەپ، ماڭا قارايتتى. لېكىن پادىشاھلىق مەندىن كېتىپ، ئىنىمنىڭ ئىلىكىگە ئوتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۇ ئۇنىڭكى بولدى. **16** ئەمدى ساڭا بىر ئىلتىماسىم بار. مېنى يانداۋرمىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئېيتقىن، دېدى. **17** ئۇ: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەن، سۇلايمان پادىشاھقا مەن ئۇچۇن ئېيتقىنكى ـ چۈنكى ئۇ ساڭا ياق دېمەيدۇ! ـ ئۇ شۇنامىلق ئابىشاگنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسۇن، دېدى. **18** بات-شىبا: ـ ماقۇل؛ سەن ئۇچۇن پادىشاھقا سۆز قىلاي، دېدى. **19** بات-شىبا ئادونىيا ئۈچۈن سۆز قىلغىلى سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردى. پادىشاھ قوپۇپ ئالدىغا بېرىپ، ئانىسىغا تەزىم قىلدى. ئاندىن تەختىگە بېرىپ ئولتۇرۇپ پادىشاھنىڭ ئانىسىغا بىر تەختنى كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ **20** ساڭا كىچىككىنە بىر ئىلتىماسىم بار. مېنى يانداۋرمىغىن، دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئانا، سوراۋەرگىن، مەن سېنى يانداۋرمايمەن، دېدى. **21** ئۇ: ـ ئاكاڭ ئادونىيانىڭا ئابىشاگنى خوتۇنلۇققا بەرگۈزگىن، دېدى. **22** سۇلايمان پادىشاھ جاۋاب بېرىپ ئانىسىغا: ـ نېمىشقا ئادونىيا ئۈچۈن شۇنامىلق ئابىشاگنى سورايسەن؟ ئۇ ئاكام بولغانىكەن، ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئابىياتار كاھىن ئۈچۈن ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئۈچۈن پادىشاھلىقنىمۇ سورىمامسەن! ـ دېدى. **23** سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئادونىيا شۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۇنلىسە، خۇدا مېنى ئۆرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن! **24** مېنىڭ ئورنۇمنى مۇستەھكەم قىلغان، ئاتامنىڭ تەختىدە ئولتۇرغۇزغان، ئۆز ۋەدىسى بويىچە ماڭا بىر ئۆيىنى قۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئادونىيا بۈگۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىدۇ، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى بۇ ئىشقا ئەۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى چېپىپ ئولتۇردى. **26** پادىشاھ ئابىياتار كاھىنغا: ـ ماڭ، ئاناتوتتىكى ئۆز ئېتىزلىقىڭغا بارغىن. سەن ئۆلۈمگە لايىقسەن، لېكىن سەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئالدىدا كۆتۈرگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، ۋە ئاتامنىڭ تارتقان ھەممە ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىدە ئۇنىڭغا ھەمدەرد بولغىنىڭ ئۈچۈن، مەن ھازىر سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، دېدى. **27** ئاندىن سۇلايمان ئابىياتارنى پەرۋەردىگارغا كاھىن بولۇشتىن جۇدا قىلىپ ھەيدىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق شىلوھدا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **28** بۇنىڭ خەۋىرى يوئابقا يەتكەندە (چۈنكى يوئاب ئابشالومغا ئەگەشكەن بولسىمۇ، ئادونىيانىڭا ئەگەشكەندى) يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى. **29** سۇلايمان پادىشاھقا: «مانا، يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ بېرىپ، قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ» دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. سۇلايمان يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى شۇ يەرگە ئەۋەتىپ: ـ ماڭ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكىن، دېدى. **30** بىنايا پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ «پادىشاھ سېنى بۇياققا چىقسۇن!» دېدى، دېدى. ئۇ: ـ ياق، مۇشۇ يەردە ئۆلىمەن، دېدى. بىنايا پادىشاھنىڭ ينىغا قايتىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ يوئاب مۇنداق-مۇنداق دېدى، ماڭا شۇنداق جاۋاب بەردى، دېدى. **31** پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇ ئۆزى دېگەندەك قىلىپ، ئۇنى چېپىپ ئولتۇرغىن ۋە ئۇنى دەپنە قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوئاب ئۆتكەن ناھەق قان مەندىن ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىدىن كۆتۈرۈلۈپ كەتكەي. **32** شۇنداق قىلىپ ئاتام داۋۇت بىخەۋەر ئەھۋالدا ئۇ ئۆزىدىن ئادىل ۋە ئېسىل ئىككى ئادەمنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەھويادانىڭ ئوغلى قوشۇننىڭ سەردارى يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى قىلچلىغىنى ئۇچۇن، پەرۋەردىگار ئۇ ئۆتكەن قانىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرىدۇ. **33** ئۇلارنىڭ قېنى يوئابنىڭ بېشى ۋە نەسىلىنىڭ بېشىغا مەڭگۈ يانغاي؛ لېكىن داۋۇت، ئۇنىڭ نەسلى، جەمەتى ۋە تەختىگە تەۋەدىلىقىدىكىلەر پەرۋەردىگاردىن تىنچ-خاتىرجەملىك بولغاي، دېدى. **34** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ، ئولتۇرمەكتە مەھكۇم قىلدى. ئاندىن ئۇ چۆلدىكى ئۆز ئۆيىدە دەپنە قىلىندى. **35** پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى ئۇنىڭ ئورنىغا قوشۇننىڭ سەردارى قىلدى؛ پادىشاھ ئابىياتارنىڭ ئورنىغا زادوكنى كاھىن قىلىپ تەينىلىدى. **36** ئاندىن كېيىن پادىشاھ شىمەينى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يېرۇسالېمدا ئۆزۈڭگە بىر ئۆي سېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇرغىن. باشقا ھېچ يەرگە چىقما. **37** ئەگەر سەن چىقىپ كىدرون جىلغىسىدىن ئۆتسەڭ، شۇنى ئېنىق بىلىپ قويىكى، شۇ كۈندە سەن شەكسىز ئۆلىسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ، دېدى. **38** شىمەي پادىشاھقا: ـ غوجامنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر. غوجام پادىشاھ ئېيتقاندەك قۇللىرى شۇنداق قىلىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شىمەي ئۆزۈنۈن ۋاقىتچە يېرۇسالېمدا تۇردى. **39** ئۈچ يىلدىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، شىمەينىڭ قۇللىرىدىن ئىككىسى قېچىپ مائاكاھنىڭ ئوغلى، گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. شىمەيگە: ـ مانا قۇللىرىڭ گات شەھىرىدە تۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **40** شىمەي ئېشىكىنى توقۇپ قۇللىرىنى ئىزدىگىلى گاتقا، ئاقىشنىڭ ينىغا باردى. ئاندىن ئۇ ينىپ ئۆز قۇللىرىنى گاتتىن ئېلىپ كەلدى. **41**

سۇلايمانغا: ـ شمەي يېرۇسالېمدن گاتقا بېرىپ كەلدى، دەپ خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 42 پادشاھ شمەينى چاقىرتىپ تۇنگىغا: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ: ـ شۇنى ئېنىق بىلىپ قويىكى، سەن قايسى كۈنى چىقىپ بىرەر يەرگە بارغىن بولساڭ، سەن شۇ كۈندە شەكسىز تۆلىسەن، دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتمىغانمىدىم؟ تۈزۈگۈنۈ، مەن ئاڭلىغان سۆز بەرھەق، دېگەندىكىغۇ؟ 43 شۇنداق بولغانىكەن، نېمىشقا تۈزۈڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا قىلغان قەسىمىگىنى بۇزۇپ، مەن ساڭا بۇيرۇغان بۇيرۇقۇمنىمۇ تۇتمىدىڭ؟ ـ دېدى. 44 پادىشاھ شمەيگە يەنە: سەن ئاتام داۋۇتقا قىلغان ھەممە رەزىللىكنى ئوبدان بىلىسەن، ئۇ كۆڭلۈڭگە ئالىياندۇر. مانا پەرۋەردىگار رەزىللىكىڭنى تۈز بېشىڭغا ياندۇرىدۇ. 45 لېكىن سۇلايمان پادىشاھ بولسا بەركەتلىنىپ، داۋۇتنىڭ تەختى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەبەدىلئەبەد مۇستەھكەم قىلىنىدۇ، دېدى. 46 ئاندىن پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. پادىشاھلىق بولسا سۇلايماننىڭ قولىدا مۇستەھكەم قىلىنىدى.

3 سۇلايمان مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ پىرەۋننىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۇنى ئوردىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چۇرىسىدىكى سېپىلنى ياساپ پۈتكۈزگۈچىلىك تۈۋ ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە ئاپىرىپ تۇرغۇزدى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارنىڭ نامى ئۈچۈن بىر ئىبادەتخانا ياسالمىغىنى ئۈچۈن خەلق «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىقلىرىنى قىلاتتى. 3 سۇلايمان پەرۋەردىگارنى سۆيۈپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلىگەنلىرىدە ماڭاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇيى ياقاتتى. 4 پادىشاھ قۇربانلىق قىلغىلى گىبىئونغا باردى، چۈنكى ئۇ يەر «ئۇلۇغ يۇقىرى جاي» ئىدى. سۇلايمان ئۇ يەردىكى قۇربانگاھدا بىر مىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇندى. 5 پەرۋەردىگار گىبىئوندا سۇلايمانغا كېچىسى چۈشىدە كۆرۈندى. خۇدا ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ ساڭا نېمە بېرىشىمنى لايىق تاپساڭ، شۇنى تىلىگىن، دېدى. 6 سۇلايمان جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ قۇلۇڭ ئاتام داۋۇت سېنىڭ ئالدىڭدا ھەققەت، ھەققانىيلىق ۋە كۆڭلىنىڭ سەممىيلىكى بىلەن ماڭغانلىقى بىلەن سەن ئۇنىڭغا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەنىدىڭ، ۋە سەن شۇ زور مېھرىبانلىقنى داۋام قىلىپ، بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ئۇنى تەختىدە ئولتۇرغىلى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل بەردىڭ. 7 ئەمدى ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدىڭ. ئەمما مەن پەقەت بىر گۈدەك بالا خالاس، چىقىش-كىرىشنىمۇ بىلمەيمەن. 8 ئۇنى قۇلۇڭ سەن تاللىغان خەلقىڭ، كۆپلۈكىدىن ساناپ بولالمىدىغان ھېسابسىز ئۇلۇغ بىر خەلق ئارىسىدا ئۇرىدۇ. 9 شۇڭا ئۇنى قۇلۇڭغا خەلقىڭنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم قىلىشقا ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىدىغان ئۈيغاق بىر قەلبنى بەرگەيسەن؛ بولمىسا، كىم بۇ ئۇلۇغ خەلقىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلالىسۇن؟ ـ دېدى. 10 سۇلايماننىڭ شۇنى تىلىگىنى رەبنى خۇش قىلدى. 11 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سەن شۇنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن ـ يا ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۇزۇن ئۆمۈر تىلىمەي، يا ئۆزۈڭ ئۈچۈن دۆلەت-بايلىق تىلىمەي، يا دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، بەلكى ئوغرا ھۆكۈم قىلغىلى ئۈيغاق بولۇشقا ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەقىل-پاراسەتنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن، 12 مانا، سۆزۈڭ بويىچە شۇنداق قىلدىم. مانا ساڭا شۇنداق دانا ۋە يورۇقلۇقلىق قەلبنى بەردىمكى، سەندىن ئىلگىرى ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمىغان، سەندىن كېيىنمۇ ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمايدۇ. 13 مەن سەن تىلىمىگەن نەرسىنىمۇ، يەنى دۆلەت-بايلىق ۋە شان-شۆھرەتنى ساڭا بەردىم. شۇنىڭ بىلەن بارلىق كۆزلىرىڭدە پادىشاھلارنىڭ ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش بولىدىغىنى چىقمايدۇ. 14 ئەگەر ئاتاڭ داۋۇت ماڭغاندەك مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ كۆزلىرىڭنى تۈزارتىمەن، دېدى. 15 سۇلايمان ئويغىنىغاندا، مانا بۇ بىر چۈش ئىدى. ئۇ يېرۇسالېمغا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۆرە تۈرۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلىپ، تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى تۈتكۈزۈپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىغا زىياپەت قىلىپ بەردى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن ئىككى پاھىشە ئايال پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 17 بىرىنچى ئايال: ـ ئى خوجام! مەن ۋە بۇ خوتۇن بىر ئۆيدە ئولتۇرىمىز؛ ئۇ مەن بىلەن ئۆيدە تۇرغىنىدا بىر بالىنى تۇغدۇم. 18 مەن بالىنى تۇغۇپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ خوتۇنمۇ بىر بالا تۇغدى. بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئولتۇردۇق؛ ئۆيدە بىزدىن باشقا ھېچ يات ئادەم يوق ئىدى، يالغۇز بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئىدۇق. 19 شۇ كېچىدە بۇ خوتۇننىڭ بالىسى ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ بالىسىنى ئېسىپ ئولتۇرۇپ قويغانىدى. 20 ئۇ يېرىم كېچىدە قوپۇپ دېدەكلىرى ئۈخلاپ قالغانىدا، يېنىمدىن ئوغلۇمنى ئېلىپ ئۆز قۇچىقىغا سېلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆلگەن ئوغلىنى مېنىڭ قۇچىقىمغا سېلىپ قويۇپتۇ. 21 ئەتىسى قوپۇپ بالامنى ئېمىتەي دېسەم مانا ئۆلۈك ئۇرىدۇ. لېكىن ئەتىگەندە قارىسام، ئۇ مەن تۇغقان بالا ئەمەس ئىدى، دېدى. 22 ئىككىنچى ئايال: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، دېدى. لېكىن بىرىنچى ئايال: ـ ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، دېدى. ئۇلار شۇ ھالەتتە پادىشاھنىڭ ئالدىدا تالىشىپ تۇراتتى. 23 پادىشاھ: ـ بىرى: «تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ» دەيدۇ. ئەمما يەنە بىرى: «ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم» دەيدۇ، دېدى. 24 پادىشاھ: ماڭا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار قىلىچنى پادىشاھقا ئېلىپ كەلگەندە 25 پادىشاھ: تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ يېرىمىنى بىرگە، يەنە بىر يېرىمنى ئىككىنچىسىگە بېرىڭلار، دېدى. 26 ئۇ ۋاقىتتا تىرىك بالىنىڭ ئانىسى ئۆز بالىسىغا ئىچىنى ئاغرىتىپ پادىشاھقا: ـ ئاھ غوجام! تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بەرسىلە، ھەرگىز ئۇنى ئۆلتۈرمىگەيلە! ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئىككىنچىسى: ـ ئۇنى نە مېنىڭكى نە سېنىڭكى قىلمايلى، ئوتتۇرىدىن كېسىڭلار، دېدى. 27 پادىشاھ جاۋابەن: ـ تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بېرىڭلار، ئۇنى ھېچ ئۆلتۈرمەڭلار؛ چۈنكى بۇ بالىنىڭ ئانىسى شۇدۇر، دېدى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ قىلغان ھۆكۈمى توغرىسىدا ئاڭلىدى ۋە ئۇلار پادىشاھتىن قورقتى، چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىش دانالىقىنىڭ ئۇنىڭدا بارلىقىنى كۆردى.

4 سۇلايمان پادىشاھ پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. 2 ئۇنىڭ چوڭ مەمەلدارلىرى مۇنۇلار: ـ زادوكنىڭ ئوغلى ئازارىيا كاھىن ئىدى، 3 شىشانىڭ ئوغۇللىرى ئېلىخورەف ۋە ئاخىياھ كاتىپلار ئىدى، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات دېۋانبېگى ئىدى، 4 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قوشۇنىنىڭ باش سەرداري ئىدى. زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلار ئىدى؛ 5 ناتانىڭ ئوغلى ئازارىيا نازارەت بېگى، ناتانىڭ يەنە بىر ئوغلى زابۇد ھەم كاھىن ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. 6 ئاخىشار ئوردىنىڭ غوجىداري، ئابدانىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئالۋان بېگى ئىدى. 7 پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىندا سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئۆزى ئۈچۈن ۋە ئوردىدىكىلىرى ئۈچۈن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەيدىغان، ئون ئىككى نازارەتچى تەيىنلەنگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى يىلدا بىر ئايدىن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەشكە مەسئۇل ئىدى. 8 ئۇلارنىڭ ئىسمى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن: ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بەن-خۇر؛ 9 ماكاز، شائالبىم، بەيت-شەمەش ۋە ئېلون-بەيت-ھاننانغا بەن-دەكەر؛ 10 ئارۇبوتقا بەن-خەسەد؛ ئۇ يەنە سوكوھ ۋە خەفەر دېگەن بارلىق يۇرتقىمۇ مەسئۇل ئىدى؛ 11 يەنە نافات-دورغا بەن-ئابىناداب (ئۇ سۇلايماننىڭ قىزى تافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان)؛ 12 تاتاناق، مەگىددو ۋە يىزرەئەلنىڭ تۆۋەنكى تەرىپىدىكى زارەتانىڭ يېنىدا بولغان پۈتكۈل بەيت-شانغا، شۇنداقلا بەيت-شاندىن تارتىپ ئابەل-مەھولامغىچە، جوكنېئامدىن ئوتكۈچە بولغان زېمىنلارغا ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى باتانا؛ 13 راموت-گىلئادقا بەن- گەبەر؛ ئۇ يەنە گىلئاد يۇرتىغا جايلاشقان، ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىرغا تەۋە بولغان كەنتلەر ۋە ھەم باشاندىكى يۇرت تارگوب، جۈملىدىن ئۇ يەردىكى سېپىلى، مىس بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان ئاتمىش چوڭ شەھەرگىمۇ مەسئۇل ئىدى. 14 ماھانائىمغا ئىددونىڭ ئوغلى ئاھىناداب؛ 15 نافتالىغا ئاخىماتاز (ئۇ سۇلايماننىڭ قىزى باسماتنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى). 16 ئاشىر ۋە ئالوتقا ھۇشاينىڭ ئوغلى باتانا؛ 17 ئىسساكارغا پاروئاھنىڭ ئوغلى يەھوشافات؛ 18 بىنيامىن زېمىنغا ئېلانىڭ ئوغلى شىمەي؛ 19 گىلئاد زېمىنغا (ئەسلىدە ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھون ۋە باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئىدى) ئۇرىنىڭ ئوغلى گەبەر، ئۇ شۇ يۇرتقا بىردىنبىر نازارەتچى ئىدى. 20 يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك نۇرغۇن ئىدى. ئۇلار يەپ-ئىچىپ، خۇشاللىق قىلاتتى. 21 ۋە سۇلايمان بولسا (ئەفرات) دەرياسىدن تارتىپ فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا ۋە مىسىرنىڭ چېگرالىرىغىچە بولغان

همەمە پادشاهلىقلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار ئۇلپان كەلتۈرۈپ سۈلايمانىنىڭ پۈتۈن تۆمۈردە ئۆنۈك خىزمىتىدە بولاتتى. **22** سۈلايمانىنىڭ ئوردىسىغا كېتىدىغان كۈنلۈك تەمىنات ئۈچۈن ئوتتۇز كور تاسقىغان ئاق ئۇن، ئاتمىش كور قارا ئۇن، **23** ئون بوردىغان ئۆي، يايلاقتىن كەلتۈرۈلگەن يىگىرمە ئۆي، يۈز قوي كېتەتتى؛ بۇنىڭدىن باشقا بۇغىلار، جەرەنلەر، كىيىكلەر ۋە بوردىغان توخۇلار لازىم ئىدى. **24** چۈنكى ئۇ تىنساھدىن تارتىپ گازاغېچە، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ ئۈستىدە، يەنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى بارلىق پادشاھلارنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرەتتى؛ ئۇنىڭ تۆت تەرەپى تىنچ ئىدى. **25** سۈلايمانىنىڭ پۇتكۈل كۈنلىرىدە داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەھۇدا بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈزۈم تىلى ۋە ئۆز ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تېگىدە ئامان-ئېسەن ئولتۇراتتى. **26** سۈلايمانىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئاتخانىسى، ئون ئىككى مىڭ چەۋەندىزى بار ئىدى. **27** مەزكۇر نازارەتچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن ئايدا سۈلايمان پادىشاھقا ۋە ئۇنىڭ داستىخىنىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىنى كېمەيتمەي تەمىنلەيتتى. **28** خەلق بولسا ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن نورما بويىچە ئات-قېچىرلار ئۈچۈن ئارپا بىلەن سامانلارنى [نازارەتچىلەر بار] يەرگە ئېلىپ كېلەتتى. **29** خۇدا سۈلايمانغا دېگۈز ساھىلىدىكى قۇمدەك دانالىق، ئىنتايىن مول پەم-پاراسەت ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭ قەلبىنى كەڭ قىلىپ زور يورۇتتى. **30** شۇنىڭ بىلەن سۈلايمانىنىڭ دانالىقى بارلىق شەرقتىكىلەرنىڭ دانالىقىدىن ۋە مىسىردىكى بارلىق دانالىقتىن ئاشتى. **31** چۈنكى ئۇ بارلىق ئادەملەردىن، جۈملىدىن ئەزراھلىق ئېتان بىلەن ماخولنىڭ ئوغۇللىرى ھېمان، كالكول ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى؛ ۋە ئۇنىڭ شۆھرىتى ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدا يېيىلدى. **32** ئۇ ئېيتقان پەند-نەسىھەت ئۈچ مىڭ ئىدى؛ ئۇنىڭ شېئىر-كۈيلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى. **33** ئۇ لىۋاندىكى كېدىر دەرىخىدىن تارتىپ تامدا تۇسىدىغان لىپەكگۈلگىچە دەرەخ- گىياھلارنىڭ ھەممىسىنى بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى؛ ئۇ يەنە مال ۋە ھايۋانلار، قۇشلار، ھاشارەت-تۆمىلگۈچىلەر ۋە بېلىقلار توغرىسىدا بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى. **34** سۈلايمانىنىڭ دانالىقىنى ئاڭلىغىلى كىشىلەر بارلىق ئەللەردىن كېلەتتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ دانالىقى توغرۇلۇق خەۋەر تاپقان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادشاھلاردىن كىشىلەر كەلمەكتە ئىدى.

5

ئۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۈلايمانىنى ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلىنغان دەپ ئاڭلاپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى ئۇنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى؛ چۈنكى ھىرام داۋۇتنى ئىزچىل سۆيگۈچى ئىدى. **2** سۈلايمان ھىرامغا ئادەم ئەۋەتىپ مۇنداق ئۇچۇرنى يەتكۈزدى: ـ **3** «ئۆزۈڭ بىلىسەنكى، ئاتام داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىنى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغۇچە، ئۇ ئەترابىدا ھەر تەرەپتە جەڭ قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسىيالمىدى. **4** ئەمدى ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ھەممە تەرەپتىن ئارام بەردى؛ ھېچبىر دۈشمىنم يوق، ھېچبىر بالا-قازا يوق. **5** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئاتام داۋۇتقا: «مەن سېنىڭ ئورنۇڭغا ئۆز تەختىگىگە ئولتۇرغۇزغان ئوغلۇڭ بولسا، ئۇ مېنىڭ ناممىغا بىر ئىبادەتخانا ياسايدۇ» دەپ ئېيتقىنىدەك، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسايمىز دەپ نىيەت قىلدىم؛ **6** ئەمدى مەن ئۈچۈن [ئادەملىرىگىگە] لۇئاندىن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىگىلار، دەپ يارلىق چۈشۈرگىن؛ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمدەمدە بولىدۇ. سېنىڭ بېكىتكىنىڭ بويىچە خىزمەتكارلىرىڭغا ھېرىلىدىغان ئىش ھەققىنى ساڭا تۆلەيمەن؛ چۈنكى ئۆزۈڭگىگە ئايانىكى، دەرەخ كېسىشتە ئارىمىزدا ھېچكىم زىدوندىكىلەردەك ئۇستا ئەمەس». **7** ھىرام سۈلايمانىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندا ئىنتايىن خۇشال بولۇپ: ـ بۇگۈن بۇ ئۇلۇغ خەلق ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە داۋۇتقا شۇنداق دانا بىر ئوغۇل بەرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىلسۇن! ـ دېدى. **8** ھىرام سۈلايمانغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن ماڭا قويغان تەلەپلىرىڭنى ئاڭلاپ قوبۇل قىلدىم. مەن سېنىڭ كېدىر ياغىچى ۋە ئارچا ياغىچى توغرىلۇق ئارزۇ قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ **9** مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم شۇلارنى لۇئاندىن دېڭىزغا ئاپىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن ماڭا بېكىتكەن يەرگە يەتكۈزىمەن، ئاندىن شۇ يەردە ئۇلارنى يەشكۈزىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇلارنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئېلىپ كېتىسەن. يۇنىڭ ھېسابىغا سەن تەلەپلىرىم بويىچە ئوردىدىكىلىرىم ئۈچۈن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلىگەيسەن، ـ دېدى. **10** شۇنداق قىلىپ، ھىرام سۈلايمانغا بارلىق تەلىپى بويىچە كېدىر ياغىلىرى ۋە ئارچا ياغىلىرىنى بەردى. **11** سۈلايمان ھىرامغا ئوردىدىكىلىرىنىڭ يېمەك-ئىچمىكىگە يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي ۋە يىگىرمە بات ساپ زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىپ بەردى. ھەر يىلى سۈلايمان ھىرامغا شۇنداق بېرەتتى. **12** پەرۋەردىگار سۈلايمانغا ئۇدەدە قىلغاندەك ئۇنىڭغا دانالىق بەرگەندى. ھىرام بىلەن سۈلايمانىنىڭ ئارىسىدا ئىناقلىق بولۇپ، ئىككىسى ئەھدە تۈزۈشتى. **13** سۈلايمان پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ھاشارغا ئىشلەپچىلەرنى يېكىنتى، ئۇلارنىڭ سانى ئوتتۇز مىڭ ئىدى. **14** ئۇ بۇلارنى توۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون مىڭدىن لۇئانغا ئەۋەتەتتى، شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بىر ئاي لۇئاندا تۇرسا، ئىككى ئاي ئۆيىدە تۇردى. ئادونىرام ھاشارچىلانىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. **15** سۈلايمانىنىڭ يەتمىش مىڭ ھامىلى، تاغلاردا ئىشلەپدىغان سەكسەن مىڭ تاشچىسى بار ئىدى. **16** ئۇنىڭدىن باشقا سۈلايمانىنىڭ مەنسەپدارلىرىدىن ئىش ئۈستىگە قويۇلغان ئۈچ مىڭ ئۈچ يۈز ئىش بېشى بار ئىدى؛ ئۇلار ئىشلەپچىلەرنى باشقۇراتتى. **17** پادىشاھ يارلىق چۈشۈرۈشى بىلەن ئۇلار ئىبادەتخانىنىڭ ئۇلىنى سېلىشقا يونۇلغان، چوڭ ۋە قىممەتلىك تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. **18** ۋە سۈلايمانىنىڭ تاچىلىرى بىلەن ھىرامنىڭ تاچىلىرى ۋە گەباللىقلار قوشۇلۇپ تاشلارنى ئويۇپ، ئۆينى ياساش ئۈچۈن ياغاچ ھەم تاشلارنى تەيارلاپ قويدى.

6

ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىنكى تۆت يۈز سەكسىنىنچى يىلى، سۈلايمانىنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىنىڭ ئىككىنچى ئېيىدا، يەنى زىف ئېيىدا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ياساشقا باشلىدى. **2** سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارغا ياسىغان ئىبادەتخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز ئىدى. **3** ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىبادەتخانىنىڭ كەڭلىكى بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ كەڭلىكى ئون گەز ئىدى. **4** ئۇ ئىبادەتخانىغا روجەكلىك دېرىزە-پەنجىرىلەرنى ئورناتتى. **5** ئىبادەتخانا تېمىغا، يەنى مۇقەددەس جاي ۋە «كالامخانا»نىڭ تېمىغا يانداش [ئۈچ قەۋەتلىك] بىر ئىمارەتنى سالدى ۋە ئۇنىڭ ئېچىگە ھۇجرىلارنى ياسىدى. **6** [تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ] توۋەنكى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى بەش گەز، ئوتتۇرا قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز، ئۈچىنچى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى يەتتە گەز ئىدى. چۈنكى ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى تېمىدا لەمالارنى ئورناتقان توشۇكلار بولماسلىقى ئۈچۈن ئۇ تامغا تەچكە چىقىرىلغاندى. **7** ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي تەيىار قىلىپ ئېلىپ كېلىنگەن تاشلاردىن بىنا قىلىنغاندى. شۇنداق قىلغاندا، ئۇنى ياسىغان ۋاقىتتا نە بولقا نە پالتا نە باشقا تۆمۈر قىلىپ تەسۋىرلانىڭ ئاۋازىنى ئۇيەردە ھېچ ئاڭلانمايتتى. **8** توۋەنكى قەۋەتنىڭ ھۇجرىلىرىنىڭ كىرىش ئىشىكى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئىدى؛ بىر ئايلانما پەلەمپەي ئوتتۇرا قەۋەتكە ئاندىن ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقاتتى. **9** شۇنداق قىلىپ [سۈلايمان] ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە خار-لەمالارنى بېكىتىپ، ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلىدى. **10** ئۇ ئىبادەتخانىغا يانداش ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى بەش گەزدىن قىلدى. شۇ ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرى ئىبادەتخانىغا كېدىر لەمىلرى ئارقىلىق تۇتۇشۇقلۇق ئىدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سۈلايمانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدىكى: ـ **12** «سەن ماڭا ياساۋاتقان بۇ ئىبادەتخانىغا كەلسەك، ئۇ گەپ سەن بەلگىلىمىرىمدە مېڭىپ، ھۆكۈملىرىمگە رىئايە قىلىپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلاردا ماڭساڭ، مەن ئاتاڭ داۋۇتقا سەن توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزۈمگە ئەمەل قىلىمەن؛ **13** مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ئەسلا تاشلىمايمەن». **14** سۈلايمان ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. **15** ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ ئىچ تەرىپىنى ئۇ كېدىر تاختايلىرى بىلەن ياساپ، ئىبادەتخانىنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لەملىرىغىچە ياغاچ بىلەن قاپلىدى؛ ۋە ئارچا تاختايلىرى بىلەن ئىبادەتخانىغا پول ياتقۇزدى. **16** ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئارقا تېمىدىن يىگىرمە گەز ئۇلچەپ ئارا تام ياساپ، ئېچىكىركى خانىنى ھاسىل قىلدى؛ ئۇ تېگىدىن تارتىپ تورۇس لەملىرىغىچە

كېدىر تاختايلىرى بىلەن قاپلىدى. بۇ ئەڭ ئېچىكىرىكى خانا بولۇپ، يەنى «كالامخانا»، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئىدى. **17** ئۆتمۈك ئالدىدىكى ئوي، يەنى مۇقەددەس خانىنىڭ ئۆزۈنلۇقى قىرىق گەز ئىدى. **18** ئىبادەتخانىنىڭ ئېچكى تامىلىرىغا قاپاق ۋە چېچەكنىڭ نۇخسىلىرى نەقىش قىلىنغانىدى. ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلانغانىدى. ھېچ تاش كۆرۈنمەيتتى. **19** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەردە قويۇش ئۈچۈن، ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئېچكىرىدىكى كالامخانىنى ياسىدى. **20** كالامخانىنىڭ ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە گەز، توغرىسى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇندىن قاپلىدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئالدىدىكى كېدىر ياغاچلىق قۇربانگاھنىمۇ شۇنداق قاپلىدى. **21** سۈلەيمان ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ ئېچكى كالامخانىنىڭ ئالدىنى ئالتۇن زەنجىرلەر بىلەن توسىدى؛ كالامخانىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **22** شۇ تەرىقىدە ئۇ پۈتكۈل ئىبادەتخانىنى، يەنى پۈتكۈل ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ئالتۇن بىلەن تولۇق قاپلىغانىدى. كالامخانىغا تەۋەللۇق بولغان قۇربانگاھنىمۇ پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىغانىدى. **23** كالامخانىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئىككى كېرۇبنىڭ شەكلىنى ياسىدى. ھەرىبىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز ئىدى. **24** بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز ۋە يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ھەم بەش گەز بولۇپ، بىر قانىتىنىڭ ئۇچىدىن يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇچىغىچە ئون گەز ئىدى. **25** ئىككىنچى كېرۇبنىڭ ئىككى قانىتى قوشۇلۇپ ئون گەز ئىدى. ئىككى كېرۇبنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى ۋە شەكلى ئوخشاش ئىدى. **26** بىر كېرۇبنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز بولۇپ، ئىككىنچى كېرۇبنىڭكىمۇ ھەم شۇنداق ئىدى. **27** ئۇ كېرۇبلارنى ئېچكىرىكى خانىدا قويدى. كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى يېيىلىپ تۇراتتى. بىرسىنىڭ بىر قانىتى بىر تامنا تېگىپ، ئىككىنچىسىنىڭ قانىتى ئۇدۇلدىكى تامغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىسىنىڭ ئېچىدىكى قاناتلىرى خانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى. **28** ئۇ كېرۇبلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **29** ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ تامىلىرىنىڭ پۈتكۈل ئىچ چۆرسىنى، يەنى ئېچكىرىكى خانىنىڭ ۋە ھەم تاشقىرىقى خانىنىڭ چۆرىسىنى كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ شەكىللىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرى بىلەن نەقىش قىلدى. **30** ئىبادەتخانىنىڭ پولىنى، يەنى ئېچكىرىكى خانىنىڭ ھەم تاشقىرىقى خانىنىڭكىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **31** كالامخانىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن قوش ئىشىكەرنى ياسىدى. ئىشىكەرنىڭ كېشەكلىرى ۋە بېشى ئۆينىڭ توغرىسىنىڭ بەشتىن بىر قىسمى ئىدى. **32** بۇ قوش ئىشىكەر زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەنىدى؛ ئۇ ئىشىكەرنىڭ ئۆستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرى نەقىش قىلىنىپ زىننەتلەنگەنىدى؛ ئۇ ئىشىكەرنى، جۈملىدىن كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ نەقشىلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **33** ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى خانىسىنىڭ ئىشىكىنىڭ كېشەكلىرىنى زەيتۇن ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇلار ئۆينىڭ توغرىسىنىڭ تۆتىدىن بىر قىسمى ئىدى؛ **34** قوش قاناتلىق ئىشىك بولسا ئارچا ياغىچىدىن ياسالدى. بىر قانىتى يېيىلىپ قاتلىناتتى، ئىككىنچى قانىتىمۇ يېيىلىپ قاتلىناتتى. **35** ئۇ ئۇلارنىڭ ئۆستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرىنى نەقىش قىلدى؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۆستىگە، جۈملىدىن نەقشىلەر ئۆستىگە ئالتۇن قاپلىدى. **36** ئېچكىرىكى ھويلىنىڭ ئىچىنى بولسا ئۇ ئۈچ قەۋەت يونۇلغان تاش بىلەن بىر قەۋەت كېدىر ياغىچىدىن ياسىدى. **37** [سۈلەيمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ] تۆتىنچى يىلىنىڭ زىف ئېيىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۆلى سېلىندى. **38** ۋە ئون بىرىنچى يىلىنىڭ بۇل ئېيىدا، يەنى سەككىزىنچى ئايدا ئىبادەتخانىنىڭ ھەممىسى قالدۇرۇلماي، لايىھە بويىچە پۈتۈنلەي تامام بولدى. شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تۆتىنى ياسىشىغا يەتتە يىل كەتتى.

7

سۈلەيمان ئۆز ئوردىسىنى بولسا، ئون ئۈچ يىلدا ياساپ پۈتىۋردى. **2** ئۇ ياسىغان بۇ «لۇبان ئورمىنى ساريى»نىڭ ئۆزۈنلۇقىنى يۈز گەز، كەڭلىكىنى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. كېدىر ياغىچى تۆۋەنكىدىن تۆت قاتار ۋە تۆۋەنكەرنىڭ ئۆستىگە كېدىر تىلىرى قويۇلغانىدى. **3** تۆۋەنكەرنىڭ ئۆستىدىكى لىم كۆتۈرۈپ تۇرغان ئۆگزىسىمۇ كېدىر ياغىچىدىن ئىدى. تىلار جەمئىي قىرىق بەش بولۇپ ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. **4** ئۆتمۈك ئۈچ قەۋەت دېرىزىسى بار ئىدى، ئۈچ قەۋەتتىكى دېرىزىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئىدى. **5** بارلىق ئىشىكلەر ۋە كېشەكلەر تۆت چاسىلىق قىلىنغانىدى؛ ئىشىكلەر ئۈچ كۆزنەكلىك بولۇپ، ئىشىكلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئىدى. **6** ئۇ ئۆزۈنلۇقىنى ئەللىك گەز، توغرىسىنى ئوتتۇز گەز قىلىپ، تۆۋۈركلۈك بىر دەھلىز ياسىدى؛ ئۆتمۈك ئالدىدا يەنە بىر دەھلىز بار ئىدى، ۋە ئۆتمۈك ئالدىدا يەنە تۆۋۈركلۈك ئاپۋان بار ئىدى. **7** ئاندىن كېيىن ئۇ سوراق سورايدىغان تەختى ئۈچۈن «سوراق دەھلىزى» دەپ ئاتالغان يەنە بىر دەھلىزنى ياسىدى. ئۇ دەھلىزنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىملىرىغىچە كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. **8** [سۈلەيمان] ئۆزى ئولتۇرىدىغان ساراي، يەنى دەھلىزنىڭ ئارقا ھويلىسىغا جايلاشقان ساراينىڭ لايىھىسى «[سوراق] ئۆيى»نىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. سۈلەيمان ئۆز ئەمرىگە ئالغان پىرەئۇننىڭ قىزى ئۈچۈن شۇ دەھلىزگە ئوخشاش بىر ساراينى ياساتتى. **9** بۇ ئىمارەتلەرنىڭ ھەممىسى ئېچكىرىكى تاملىردىن تارتىپ چوڭ ھويلىنىڭ تاملىرىغىچە، ئۆلىدىن تارتىپ ئۆگزىنىڭ پەۋازىغىچە قىممەت تاشلاردىن، يەنى ئۆلچەم بويىچە ئويۇلۇپ ئاندىن ئىچ-تېشى ھەرە بىلەن كېسىلگەن تاشلاردىن ياسالغانىدى. **10** ئۆلىرى بولسا چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن، ئۆزۈنلۇقى ئون گەز ۋە سەككىز گەز بولغان تاشلاردىن قىلىنغانىدى. **11** ئۆلىلارنىڭ ئۆستىگە يەنە بېكىتىلگەن ئۆلچەم بويىچە ئويۇلغان قىممەت ئېسىل تاشلار ۋە كېدىر لىملىرى قويۇلغانىدى. **12** چوڭ ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قەۋەت ئويۇلغان تاش ۋە بىر قەۋەت يونۇلغان كېدىر لىملىردىن ياسالغانىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئېچكىرىكى ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە يەنە ئوردىدىكى دەھلىزنىڭ تېمىمۇ شۇنداق ياسالغانىدى. **13** سۈلەيمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ھىرامنى ئوردىن كەلتۈردى. **14** ئۇ كىشى نافتالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇننىڭ ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى ئۆزلۈك بىر مىسكەر ئىدى. ھىرام مىسكەرچىلىكتە ئۆزلۈك ئىشلارنى قىلىشقا تولىمۇ ئۇستا، پەم-پاراسەتلىك ۋە بىلىملىك ئىدى. ئۇ سۈلەيمان پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، ئۆتمۈك ھەممە ئىشىنى قىلدى. **15** ئۇ ئۆزى ئىككى ئۆۋۈركنى مىستىن ياسىدى. ھەربىر ئۆۋۈركنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز بولۇپ، ئايلانمىسى ئون ئىككى گەز ئىدى. **16** بۇ ئۆۋۈركەرنىڭ ئۆستىگە قويۇش ئۈچۈن مىستىن ئىككى تاجنى قۇيۇپ ياساپ، ئۆتمۈك ئۆستىگە قويدى. بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئىككىنچى تاجنىڭ ئېگىزلىكىمۇ بەش گەز ئىدى. **17** ئۆۋۈركەرنىڭ تۇرىسىدىكى تاجلار تورلارغا ئوخشاش زىننەتلىنىپ، زەنجىرلەر ۋە تورلانغان ھالقىلار بىلەن توقۇقلۇق ئىدى. بىر تاجنىڭ شۇنداق ۋە يەتە قاتار تور ھالقىلىرى بار ئىدى، ئىككىنچىسى تاجنىڭمۇ ھەم شۇنداق ۋە يەتە قۇر تور ھالقىلىرى بار ئىدى. **18** ئۇ يەنە ئانارلارنى، يەنى ئۆۋۈركەرنىڭ ئۆستىدىكى ھەربىر تاجنى يېيىپ ئۆزىدىغان تور ھالقىلارنىڭ ئۆستىگە ئىككى قاتار ئانارنى ياسىدى. ئۇ بىرىنچى ۋە ئىككىنچى تاجغىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق قىلدى. **19** ئايۋاندىكى ئۆۋۈركەرنىڭ ئۆستىدىكى تاجلىرى نالۇيەر شەكللىك بولۇپ، ئېگىزلىكى تۆت گەزدىن ئىدى. **20** ئىككى ئۆۋۈركنىڭ تاجلىرىدىكى تور ھالقىلىرىغا يېقىن تومپىپىپ چىققان جايلىنىڭ ئۆستىدە قەۋەتمۇ-قەۋەت چۆرىدىگەن ئىككى يۈز ئانار نۇخسىسى بار ئىدى. ئىككىنچى تاجنىڭ چۆرىسىمۇ ئوخشاش ئىدى. **21** ئۇ ئۆۋۈركەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانغا تىكلىدى. ئوڭ تەرىپىگە بىرنى تىكلەپ نامىنى «ياقىن»، سول تەرىپىگە بىرنى تىكلەپ، نامىنى «بوئاز» قاتتىدى. **22** ئۆۋۈركەرنىڭ ئۆستى نالۇيەر شەكلىدە ياسالغانىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۆۋۈركەرنىڭ ئىشلىرى پۈتكەنىدى. **23** ئۇ مىستىن «دېڭىز» دەپ ئاتالغان يوغان داس ياسىدى. ئۇنىڭ بىر گىرۋىكىدىن يەنە بىر گىرۋىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى. ئۇنىڭ ئايلامىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. **24** داسنىڭ گىرۋىكى ئاستى چۆرىدەپ قاپاق نۇخسىلىرى بىلەن زىننەتلەنگەنىدى. بۇلار داسنىڭ چۆرىسىنىڭ ھەربىر گىزنىگە ئۇندىن، ئىككى قاتار قويۇلغان ئىدى. ئۇلار داس بىلەن بىر ۋاقىتتا قۇيۇپ چىقىرىلغانىدى. **25** داس ئون ئىككى بۇقا شەكلى ئۈستىدە تۇرغۇزۇلغانىدى. بۇلارنىڭ ئۈچى شىمال تەرەپكە، ئۈچى غەرب تەرەپكە، ئۈچى جەنۇب تەرەپكە، ئۈچى شەرق تەرەپكە يۈزلەنگەنىدى. «دېڭىز» بۇلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارقىسى ئېچ تەرىپىدە ئىدى. **26** داسنىڭ قېلىنلىقى ئالتەنلىنىڭ كەڭلىكىدەك بولۇپ، ئۇنىڭ گىرۋىكى پىيالىنىڭ گىرۋىكىدەك، شەكلى ئېچىلغان نالۇيەردەك ئىدى. ئۇنىڭغا ئىككى مىڭ بات سۇ سىغاتتى. **27** ئونىڭدىن باشقا ئۇ مىستىن ئون تەگلىكنى ياسىدى. ھەربىر تەگلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى تۆت گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئېگىزلىكى

ئۇچ گەز ئىدى. 28 بۇ تەگلىكلەر شۇنداق ياسالغاندىكى، تۆلارنىڭ [رەسىملىك] تاختىلىرى بار ئىدى؛ تاختىلىرى رامكىلار ئىچىگە ئورنىتىلغانىدى. 29 رامكىلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسىم تاختايلىرىدا ۋە رامكىلارنىڭ ئۆزىدىمۇ شىرلار، بۇقىلار ۋە كېرۇبلارنىڭ سۈرەتلىك زىننەتلىرى بار ئىدى؛ شىرلار ۋە بۇقىلارنىڭ ئاستى ۋە ئۈستى زەنجىرسىمان گۈل چەمبىرەك شەكلىدە زىننەتلەنگەنىدى. 30 ھەربىر تەگلىكنىڭ مىس ئوقلىرى بىلەن تۆت چاق بار ئىدى؛ تەگلىكنىڭ داسنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان تۆت بۇرجىكىدە جازىسى بار ئىدى؛ داس ئاستىدىكى پۈتلىرىنىڭ ھەر تەرىپىدە تورلانغان قۇيما گۈل شاخلىرى ئورنىتىلغانىدى. 31 ھەر تەگلىكنىڭ ئىچىدە چوڭقۇرلۇقى بىر گەز كېلىدىغان «كىچىك تەگلىك» بولۇپ، ئاغزى دۇگلەك ئىدى؛ كىچىك تەگلىكنىڭ ئۆزۈنلۈقى بىر يېرىم گەز ئىدى؛ ئاغزىنىڭ ئەتراپىدا نەقشلەر بار ئىدى؛ تۆلارنىڭ رامكىلىرى دۇگلەك ئەمەس، بەلكى تۆت چاسىلق ئىدى. 32 تۆت چاق رەسىملىك تاختايلىرى ئاستىدا بولۇپ، تۆلارنىڭ ئوقلىرى تەگلىككە بېكىتىلگەنىدى. ھەربىر چاقنىڭ ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 33 چاقلارنىڭ قۇرۇلمىسى جەڭ ھارۇلىرىنىڭ چاقلىرىدەك ئىدى. تۆلارنىڭ قازانلىرى، قاسقانلىرى، چېتىلغىرى ۋە ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى مىستىن قۇيۇلغانىدى. 34 ھەربىر تەگلىكنىڭ تۆت بۇرجىكىدە بىردىن تۆت تۈتقۈچى بار ئىدى؛ تۆلار تەگلىكتىن چېقىپ تۇراتتى ۋە تۆلار تەگلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 35 ھەربىر تەگلىكنىڭ تۆپىسىدە ئېگىزلىكى يېرىم گەز كېلىدىغان بىر يۇمىلاق جازا بار ئىدى. ھەربىر تەگلىكنىڭ تۆپىسىدە تىرەك ۋە رەسىملىك تاختايلار بار ئىدى. تۆلار تەگلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 36 تۆ مۇشۇ تىرەك ۋە رەسىم تاختايلىرىدىكى بوش ئورۇنلارغا كېرىۋب، شىر ۋە خورما دەرەخلىرىنىڭ ئۈخشىلىرىنى ۋە چۈرىسىگە تورلانغان گۈل شاخلىرىنى نەقىش قىلدى. 37 شۇ تەرىقىدە تۆ مۇشۇ ئون تەگلىكنى ياساپ بولدى. ھەممىسى بىر نۇخىدا قۇيۇلۇپ، ئوخشاش چوڭقۇتقا ۋە شەكلىدە ئىدى. 38 تۆ مىستىن ئون داس ياسىغان بولۇپ، ھەربىر داسقا قىرىق بات سۇ سىغاتتى؛ ھەربىر داسنىڭ توغرىسى تۆت گەز ئىدى. ئون تەگلىكنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆپىسىدە بىردىن داس بار ئىدى. 39 تۆ بەش داسنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشنى ئىبادەتخانىنىڭ سول يېنىدا قويدى؛ مىس دېڭىزنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويدى. 40 ھىرام شۇلارغا تەتەللۇق داس، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنىمۇ ياساپ تەيار قىلدى. شۇنداق قىلىپ ھىرام سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتكۈزدى: ـ 41 ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياسىتىپ پۈتتۈردى، 42 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى. بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى، ئاپقۇرسىمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 43 تۆ ئون داس تەگلىكى ۋە داس تەگلىكىگە قويۇلىدىغان ئون «يۇيۇش دېسى»نى، 44 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى، 45 قازانلارنى، كۈرەكلەرنى ۋە قاچا-قۇچىلارنىمۇ تەيار قىلدى. ھىرام پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن ياسىغان بۇ ھەممە نەرسىلەر پارقىرايدىغان مىستىن ئىدى. 46 پادىشاھ ئۇلارنى ئىئوردان ئوزۇلەگىدە، سۇككوت بىلەن زارەتاننىڭ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سىغىزلايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 47 بۇ نەرسىلەر شۇنچە كۆپ بولغاچقا، سۇلايمان ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچىمىدى. شۇنىڭ بىلەن مىسنىڭ ئېغىرلىقى مەلۇم بولمىدى. 48 سۇلايمان يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈندىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى: ـ يەنى ئالتۇن خۇشبۇيگاھنى، «تەقدىم نان» قويۇلىدىغان ئالتۇن شىرەنى، 49 كالامخانا ئالدىدا تۈۋرىدىغان ساپ ئالتۇن چىراغدانلارنى (بەشنى ئوڭ يېنىدا، بەشنى سول يېنىدا) ياساتتى؛ ۋە شۇلارنىڭ گۈلىسىمان زىننەتلىرىنى، چىراغلىرىنى، چىراغ قىسقۇچلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى؛ 50 داس-پىيالىلىرىنى، پىچاقلىرىنى، قاچىلىرىنى، تەخسىلىرىنى ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياساتتى؛ ئۇ ئېچىكىرىكى خاننىڭ، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايىنىڭ قاتلىنىدىغان، قوش قاناتلىق ئىشىكلەرنىڭ گىرەلىرىنى ۋە ئۆيدىكى مۇقەددەس جايىنىڭ [ئىشىكلىرىنىڭ] گىرەلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى. 51 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن قىلدۇرىدىغان ھەممە قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ تاتىسى داۋۇت [خۇداغا]

ئاتىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە تۇرلۇك باشقا بۇيۇملارنى) ئەكەلتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى.

8

شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئۇندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا ئۆز يېنىغا يىغىلىشقا چاقىردى. 2 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدىكى بېكىتىلگەن ھېيتتا سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۇدى]. 4 تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 5 سۇلايمان پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يىغىلغان بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىلارنى قۇربانلىق قىلىشاتتى. 6 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى «كالامخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ، كېرۇبلارنىڭ قانىتىنىڭ ئاستىغا قويدى. 7 چۈنكى كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 8 بۇ بالداقلار ناھايىتى ئۇزۇن بولغاچقا، كالامخانىنىڭ ئالدىدىكى مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۈچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق ئۇيىنىڭ سىرتىدا تۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تا كى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 9 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئېچىگە سالغان ئىككى تاش تاختىدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار تۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈزگەنىدى). 10 ئۇ شۇنداق بولدىكى، كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشىغىلا، بىر بۇلۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قاپلىۋالدى. 11 كاھىنلار بۇلۇت تۇپەيلىدىن تۈز ۋەزىپىلىرىنى ئۇتەشكە ئۇرە تۇرالمايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى تولدۇرغانىدى. 12 بۇ پەيتتە سۇلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۇم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ 13 لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن دەرۋەقە سېنىڭ ئۇچۇن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر ئۆينى ياسىدىم، دېدى. 14 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 15 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغاندىن ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ داۋۇتقا يەنە: ـ 16 «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن بۇيان نامىم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر ئۆي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم؛ بىراق خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. 17 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي سېلىش نىيىتى بار ئىدى. 18 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆكۈلۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۆي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر، 19 ئەمما شۇ ئۆينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى سېنىڭ پۇشتۇڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ئۆينى سالىدۇ»، دېگەنىدى. 20 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىغا ئېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇدۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ئۆينى سالدىم. 21 ئۇيدە ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر جاينى راستلىدىم؛ ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققاندا، تۇلار بىلەن تۈزگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر». 22 ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، قوللىرىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ 23 مۇنداق دۇئا

قىلدى: ـ «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە يۇقىرىقى ئاسماندا نە تۆۋەنكى يەردە سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان قۇللىرىڭ ئۆچۈن ئەھدەڭدە ئۇرۇپ تۇرۇڭەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكۈچىسەن. **24** چۈنكى سەن ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدىدە ئۇردۇڭ؛ سەن ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭگە مانا بۈگۈنكىدەك ئۆز قولۇڭ ئاتام داۋۇتنىڭ بىلەن ئەمەل قىلدىڭ. **25** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئەگەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغاندەك ماڭىدىغان بولسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بەرگەن ۋەدەڭدە تۇرغايسەن. **26** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۈتۈنىمەن! **27** لېكىن خۇدا ئۆزى راستلا يەر يۈزىدە ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئۆي قانداقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! **28** لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ بۈگۈن ساڭا كۆتۈرگەن نىداسى ۋە تىلىكنى ئاڭلىغايسەن؛ **29** شۇنىڭ بىلەن ئۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئۆيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىم ئۆي يەردە ئايان بولسۇن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن؛ ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆز جايىغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. **30** قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايىغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۆلارنىڭ ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۆلارنى كەچۈرگەيسەن. **31** ئەگەر بىرسى ئۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئۆيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، **32** سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۆز بەندىلىرىڭ ئوتىۋىرىسدا ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھقا تارتىپ، ئۆز يولىنى ئۆز بېشىغا يانداۋۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ، ئۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۈنىڭغا ھەققىنى بەرگەيسەن. **33** ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلسە، ساڭا قايتىپ بۇ ئۆيدە ئۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، **34** سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۆلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. **35** ئۆلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۆلار بۇ جايىغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۆلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن ئۆز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، **36** سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئۆلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە ئۆز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرىسەن! **37** ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان تالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكىلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى بىسىۋالسا، يا دۈشمەنلەر ئۆلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قورۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشىۋالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، **38** سېنىڭ خەلقىڭ بولغان ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق كىشى ئۆز كۆڭلىدىكى ۋابانى بىلىپ، ئۆلاردىن ھەرقايسى كىشى قوللىرىنى بۇ ئۆيگە سۇنۇپ، ھەرقانداق دۇئا يا كى ئىلتىجا قىلغان بولسا، **39** ئەمدى سەن ئۆزۈڭ ئاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن؛ سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئامال قىلىپ ئۆزىنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، يالغۇز سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ **40** شۇنداق قىلىپ، ئۆلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقىدىغان بولىدۇ. **41** ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۆلۈغ نامىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا **42** (چۈنكى ئۆلار سېنىڭ ئۆلۈغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ توغرىسىدا ئاڭلىيالايدۇ)، ـ ئۇنداق بىرسى كېلىپ بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، **43** سەن ئۆزۈڭ ئاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆينىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. **44** ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ ئاتىشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەرگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، **45** سەن ئاسمانلاردا ئۆزۈڭ ئولارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. **46** ئەگەر ئۆلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۆلارغا غەزەپلىنىپ، ئۆلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۆلارنى يىراق-يېقىنغا، ئۆزلىرىنىڭ زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، **47** لېكىن ئۆلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتىدا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلسىپ، ئۆزى سۈرگۈن بولغان يۇرتىدا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يوز ئۆرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، **48** ـ ئەگەر ئۆلارنى سۈرگۈن قىلغان دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىندا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىگە يېنىپ، سەن ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە يۈزىنى قىلسىپ، ساڭا قاراپ دۇئا قىلسا، **49** سەن ئۆزۈڭ ئاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۆزۈپ ئۆلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ ئۆلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، **50** ئۆز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى، ساڭا ئۆتكۈزگەن ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن ۋە ئۆلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆلارغا رەھىم تاپقۇزغايسەنكى، شۇلار ئۆلارغا رەھىم قىلسۇن **51** (چۈنكى ئۆلار سۈرگۈنۈڭ مىسىردىن، يەنى تۈمۈر تاۋلاش پېچىدىن چىقارغان ئۆز خەلقىڭ ۋە ئۆز مىراسىڭدۇر)؛ **52** سېنىڭ كۆزلىرىڭ ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ۋە ئۆز خەلقىڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ئوچۇق بولغاي، ئۆلار ھەر ئىشتا ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىدە ئۆلارغا قۇلاق سالغايسەن؛ **53** چۈنكى سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىردىن چىقارغىنىڭدا ئۆز قۇلۇڭ مۇسا ئارقىلىق ئېيتقىنىڭدەك، سەن خەلقىڭنى ئۆزۈڭگە خاس مىراسىڭ بولسۇن دەپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدىن ئۆلارنى ئايرىم ئېلىپ تاللىدىڭ، ئى رەب پەرۋەردىگار!». **54** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا شۇ بارلىق دۇئا ۋە ئىلتىجالىرىنى قىلىپ بولغاندا، قوللىرىنى ئاسمانغا قاراپ كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئۆرىنىدىن يەردىن قوپۇپ، **55** ئۈرە تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۇقىرى ئاۋازدا بەختىلىك مۇنداق دېدى: ـ **56** «ئۆزىنىڭ بارلىق ۋەدە قىلغىنى بويىچە ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا ئارام بەرگەن پەرۋەردىگار مۇبارەكتۇر! ئۇ ئۆز قۇلى مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن قىلغان ھەممە مېھرىبانە ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى يەردە قالمىدى! **57** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بولغاندەك بىز بىلەن بىللە بولغاي؛ ئۇ نە بىزدىن ۋاز كەچمىسۇن نە بىزنى تاشلىمىسۇن؛ **58** بۇنىڭ بىلەن ئۇ قەلبىمىزنى ئۆزىنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۆزىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇيرۇغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملىرىنى ئۈتۈشقا ئۆزىگە مايىل قىلغاي؛ **59** مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىلتىجا قىلغان بۇ سۆزلىرىم كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىدا تۇرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆز قۇلۇڭ ئۈچۈن توغرا ھۆكۈم قىلىپ، خەلقىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن توغرا ھۆكۈم قىلىپ، ھەر كۈندىكى دەرىدىگە يەتكەيسەن؛ **60** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر پەرۋەردىگار ئۆزى خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقىسى ھېچقايسىسى يوقتۇر دەپ بىلگەي؛ **61** شۇنداقلا بۈگۈن قىلغىنىڭلارغا ئوخشاش ئۆزىنىڭ بەلگىلىمىلىرىدە مېڭىشقا ۋە ئەمرلىرىنى ئۈتۈشقا قەلبىڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا مۇكەممەل بولغاي!». **62** ۋە پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىل بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى قىلدى. **63** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى. پادىشاھ بىلەن بارلىق ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئۈتىنىڭ ئۈتىنىڭغا بېغىشلىدى. **64** شۇ كۈنى پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۇندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆرغان مىس قۇربانگاھ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى.

65 شۇنىڭ بىلەن تۇ ۋاقىتتا سۈلايمان ۋە تۈنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەنە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈنگىچىلىك ھېيت تۆتكۈزدى. **66** سەككىزىنچى كۈندە تۇ خەلقنى قايتۇردى، تۈلار پادىشاھنىڭ بەختىنى تىلىدى، ئاندىن تۈلار پەرۋەردىگارنىڭ تۈز قۇلى داۋۇتقا ۋە خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ تۈز تۈي-چېدىرلىرىگە قايتىپ كەتتى.

9 سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ تۈيى، پادىشاھ ئوردىسى ۋە شۇنداقلا قۇرۇشنى ئارزۇ قىلغان باشقا قۇرۇلۇشلارنى كۆتكۈدىكىدەك پۈتكۈزۈپ بولغاندا، **2** پەرۋەردىگار سۈلايمانغا گىبىئوندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى قېتىم تۈنىگىغا كۆرۈندى. **3** پەرۋەردىگار تۈنىگىغا مۇنداق دېدى: ــ «سەن مېنىڭ ئالدىمدا قىلغان دۇئا ۋە ئىلتىجايىڭنى ئاڭلىدىم؛ مېنىڭ نامىم تۈنىگىدا ئەبەدگىچە ئايان قىلىنشى ئۈچۈن، سەن ياسىغان بۇ تۈينى تۈزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم. مېنىڭ كۆزلىرىم ۋە كۆڭلۈم شۇ يەردە ھەمىشە بولىدۇ. **4** سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك، سەنمۇ ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، پاك كۆڭۈل ۋە دۈرۈسلۇق بىلەن ئالدىمدا ماڭساڭ، **5** مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ۋەدە قىلغىنىمدەك، مەن پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئەبەدگىچە مەھكەم قىلىمەن. **6** لېكىن تۈرۈڭ يا ئوغۇللىرىڭ ماڭا ئەگىشىشتىن ۋاز كېچىپ مەن ئالدىڭلاردا قويغان ئەمرلىرىم بىلەن بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتماي، بەلكى باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار، **7** شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن ئۈزۈپ چىقىرىمەن؛ ۋە تۈز نامىمنى كۆرسىتىشكە تۈزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ تۈينى ئەزىزىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىل ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىك ئوبيېكتى بولىدۇ؛ **8** بۇ تۈي گەرچە ھازىر كۆركەم كۆرۈنسىمۇ، شۇ زاماندا تۈنىگىدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى زور ھەيران قېلىشىپ ئۈشقىرتىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ تۈينگە نېمىشقا شۇنداق قىلدى؟» دەپ سورايدۇ. **9** كىشىلەر: ــ چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] تۈز ئاتا-بوۋىلىرىنى مىسىر زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىنى تاشلاپ، تۈزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **10** شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل تۈتۇپ، سۈلايمان ئۇ ئىككى تۈينى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈيى بىلەن پادىشاھ تۈينى ياساپ بولغاندىن كېيىن، **11** تۈرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۈلايمانغا بارلىق تەلەپلىرى بويىچە كېدىر دەرەخلىرى، ئارچا دەرەخلىرى ۋە ئالتۇن تەمىنلىگىنى ئۈچۈن سۈلايمان پادىشاھ ئۈنىگىغا گاللىيە ئوتلىكىسىدىن يىگىرمە شەھەرنى بەردى. **12** ھىرام سۈلايمان ئۈنىگىغا بەرگەن شەھەرلەرنى كۆرۈشكە تۈردىن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇلار ئۈنىگىغا ھېچ ياقمىدى. **13** ئۇ: ــ ھەي بۇرادىرىم، سەن مۇشۇ ماڭا بەرگىنىڭ زادى قانداق شەھەرلەر؟! ــ دېدى. ئۇ ئۇلارنى «كابۇلنىڭ يۇرتى» دەپ ئاتىدى، ۋە ئۇلار بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. **14** ھىرام بولسا پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن ئەۋەتكەنىدى. **15** سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىنى، ئۈز تۈينى، مىللونى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى، ھازورنى، مەگىددونى ۋە گەزەر شەھەرلىرىنى ياساش ئۈچۈن ھاشارغا ئوتقان ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىشلىرى مۇنداق: ــ **16** (مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن چىقىپ گەزەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرۈپ، شەھەردە ئۈرۈۋاتقان قاناننىيلارنى قىرىپ، شەھەرنى توي سوۋغىسى سۈپىتىدە سۈلايمانىنىڭ خوتۇنى بولغان ئۈز قىزىغا بەرگەنىدى) **17** سۈلايمان گەزەر بىلەن ئۈۋەنكى بەيت-ھورونى بىنا قىلدى؛ **18** ئۇ بائالات بىلەن ئۈز زېمىندىكى چۆلگە جايلاشقان تادمورنىمۇ يېڭىدىن ياسىدى، **19** شۇنداقلا ئۈزىگە خاس ھەممە ئامبار شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، «ئاتلىقلار شەھەرلىرى»نى ۋە يېرۇسالېمدا، لۇئاندا ۋە ئۈزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. **20** ئىسرائىللاردىن بولمىغان ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۈسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، **21** سۈلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقىتالمىغان ئەللەرنىڭ قالدۇق ئەۋلادلىرىنى قۇلۇق ھاشارغا ئوتتى. ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. **22** لېكىن سۈلايمان ئىسرائىللاردىن ھېچكىمنى قۇل قىلماي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، خىزمەتكار، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. **23** بۇلاردىن سۈلايمانىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان، يەنى ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان چوڭ نازارەتچىلەر بەش يۈز ئەللىك ئىدى. **24** پىرەئۇننىڭ قىزى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىن كۆچۈپ سۈلايمان ئۈنىڭ ئۈچۈن ياسىغان ئۈيدە ئولتۇرغىنىدا، ئۇ مىللو قەلئەسىنى ياسىدى. **25** سۈلايمان پەرۋەردىگارغا ياسىغان قۇربانگاھىدا يىلدا ئۈچ قېتىم كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇناتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى [خۇشبۇيگاھتا] خۇشبۇيى ياقاتتى. شۇ تەرىقىدە بىر ئىبادەتخانىنىڭ ئىشلىرىنى پۈتكۈزدى. **26** سۈلايمان پادىشاھ ئېزىئون-گەبەردە بىر تۈركۈم كېمىلەرنى ياسىدى. ئۇ يەر بولسا ئېدوم زېمىنىدا، قىزىل دېڭىز بويىدىكى ئېلوتنىڭ يېنىدا ئىدى. **27** ھىرام ئۈز خىزمەتكارلىرى، يەنى دېڭىزچىلىقنى ئوبدان بىلىدىغان نەچچە كېمىچىلەرنى سۈلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىغا قوشۇلۇپ كېمىلەردە ئىشلەشكە ئەۋەتتى. **28** ئۇلار ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇننى ئېلىپ كېلىپ، سۈلايمان پادىشاھقا ئاپاردى.

10 شىبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۈلايمانىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن باغلىنىشلىق بولغان داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغلى كەلدى. **2** ئۇ خۇشبۇيى بۇيۇملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى. سۈلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۈز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. **3** سۈلايمان ئۇنىڭ ھەممە سوروغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە پادىشاھقا قارا ئۆڭۈز ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. **4** شىبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-سارايغا، **5** داستىخاندىكى تائاملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار ئۈزۈتۈشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرىغا ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدە ئاتاپ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. **6** ئۇ پادىشاھقا: ــ مەن ئۈز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى ئوغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن، **7** ئەمما مەن كېلىپ ئۈز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلەرگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا، مەن يېرىمىنمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-باياشاتلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. **8** سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۈرۈپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلار نەقەدەر بەختلىكتۇر! **9** سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا مەڭگۈلۈك باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇ سىلىنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى پادىشاھ قىلدى، دېدى. **10** ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇيى بۇيۇملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شىبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇيى بۇيۇملار ئۈنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس **11** (ھىرامنىڭ ئوفىردىن ئالتۇن ئەپكېلىدىغان كېمىلىرىمۇ ئوفىردىن يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. **12** پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ تۈيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەي-سالاسۇنلار ياساتتى ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇ ۋاقىتتىن كېيىن شۇنداق زور مىقداردىكى ئېسىل سەندەل ياغىچى بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كەلتۈرۈلمىدى يا كۆرۈلۈپ باقمىدى). **13** سۈلايمان پادىشاھ شىبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۈز شاھانە ساخاۋىتىدىن بەرگەندىن باشقا، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى ــ نېمە سورىسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا

چقىپ تۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 14 سۈلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۈننىڭ تۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. 15 يۈ كىرىمدىن باشقا، تىجارەتچىلەردىن، ئوقەتچىلەرنىڭ سودىسىدىن، بارلىق ئەرەبىيە پادىشاھلىرىدىن ۋە تۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلاردىن ھەم ئالتۈن كەلتۈرۈلدى. 16 سۈلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سىپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۈن كەتتى؛ 17 شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانى ياپىلاقلانغان ئالتۈندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانى ياساشقا ئۈچ مىنا ئالتۈن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ تۈلارنى «لۇۋان ئورمىنى ساريى»غا ئېسىپ قويدى. 18 پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەختنى ياساپ، ئۇنى تاۋلانغان ئالتۈن بىلەن قاپلاتتى. 19 تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپىيى بار ئىدى. تەختنىڭ باش يۇلەنچۈكى يۇمىلاق بولۇپ، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر تايانغۇچنىڭ يېنىدا بىردىن ئۈرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. 20 ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئۈرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ ياشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 21 سۈلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۈندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى ساريى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۈندىن ياسالغان؛ تۈلارنىڭ ھېچقايسىسى كۈمۈشتىن ياسالمىغان؛ سۈلايماننىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمىگە ئەرزىمەيتتى. 22 چۈنكى پادىشاھقا قاراشلىق دېڭىزدا يۇرىدىغان، ھىرامنىڭ كېمىلىرىگە قوشۇلۇپ «تارشىش كېمە» ئەترىتىمۇ بار ئىدى؛ «تارشىش كېمە ئەترىتى» ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۈن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە تورلارنى ئەكېلەتتى. 23 سۈلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. 24 خۇدا سۈلايماننىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكىلەر ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى. 25 كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى تۆز سوۋغىتىنى تېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۈن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچەكلەر، دۇيۇلغا-ساۋۇتلار، تېتىنقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى تېلىپ كېلەتتى. 26 تۈلار ھەر يىلى بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. 26 ۋە سۈلايمان جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى يىغدى؛ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ تۈلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە تۆزى تۇرۇۋاتقان يېرۇسالېمغا تۇرۇنلاشتۇردى. 27 پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەنۇبىي تۈزلەكلىكتىكى ئۆجمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. 28 سۈلايمان ئالغان ئاتلار مىسىردىن ۋە كۆۋەدىن ئىدى؛ پادىشاھنىڭ تىجارەتچىلىرى تۈلارنى كۆۋەدىن بېكىتىلگەن باھادا ئالاتتى. 29 مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن بىر جەڭ ھارۋىسىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەر ئات بولسا يۈز ئەللىك تەڭگە ئىدى؛ ۋە تۈلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ھەم سۈرىيە پادىشاھلىرى ئۈچۈنمۇ ئوخشاش باھادا ئېلىپ چىقتى.

11 لېكىن سۈلايمان پادىشاھنىڭ كۆڭلى پىرەۋنىڭ قىزىدىن باشقا كۆپ چەتئەللىك ئاياللارغا، جۈملىدىن موئابىي، ئامۇنىي، ئېدومىي، زىدونىي، ھىتتىي ئاياللىرىغا چۈشكەنىدى. 2 پەرۋەردىگار ئەسلىدە مۇشۇ ئەللەر توغرىلۇق ئىسرائىللارغا: «تۈلارنىڭ قىزلىرىنى ئىزدەپ بارماڭلار، ۋە تۈلارنى سىلەرنىڭكىلەرگە كىرگۈزمەڭلار؛ چۈنكى تۈلار كۆڭۈللىرىڭلارنى چوقۇم تۆز مەبۇدلىرىغا ئازدۇرىدۇ» دەپ ئاگاھلاندۇرغان. بىراق سۈلايماننىڭ كۆڭلى دەل شۇلارغا باغلاندى. 3 ئۇنىڭ يەتتە يۈز ئايالى، يەنى خانىشى ۋە ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى؛ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئازدۇرۇپ بۇرىۋەتكەنىدى. 4 شۇنداق بولدىكى، سۈلايمان ياشانغاندا، ئۇنىڭ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا ئىلاھلارغا ئازدۇرۇپ بۇرۇۋەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ كۆڭلى تاتسى داۋۇتىنكىدەك پەرۋەردىگار خۇداسىغا مۇتلەق سادىق بولمىدى. 5 شۇڭا سۈلايمان زىدونىيلارنىڭ مەبۇدى ئاشتارونىنى، ئامۇنىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى ملكومنى ئىزدىدى؛ 6 شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلدى؛ ئۇ تاتسى داۋۇت پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەندەك ئىزچىللىق بىلەن ئەگەشمىدى. 7 ئاندىن سۈلايمان يېرۇسالېم ئالدىدىكى ئېدىرلىقتا موئابىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى كېموش ھەم ئامۇنىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى ملكوم ئۈچۈن بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدى؛ 8 شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ مەبۇدلىرىغا خۇشبۇيى ياقىدىغان ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ھەربىر يات ئەللىك ئايالى ئۈچۈنمۇ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ 9 شۇڭا پەرۋەردىگار سۈلايماندىن رەنجىدى؛ گەرچە ئۇ ئۇنىڭغا ئىككى قېتىم كۆرۈنگەن بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا دەل مۇشۇ ئىش توغرۇلۇق، يەنى باشقا ئىلاھلارنى ئىزدىمەسلىكنى تاپىلغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئاينىپ كەتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنىغا ئەمەل قىلمىدى. 11 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سۈلايمانغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن شۇنداق قىلۇيرىپ، مېنىڭ ساگا بۇيرۇغان ئەھدەم بىلەن بەلگىلىمىنى ئۈتمىغىنىڭ ئۈچۈن، مەن جەزمەن پادىشاھلىقنى سەندىن يىرتۇۋېتىپ خىزمەتكارىڭغا بېرىمەن. 12 لېكىن ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن سېنىڭ تۆز كۈنلىرىڭدە مەن شۇنداق قىلمايمەن، بەلكى ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن ئۇنى يىرتىۋېتىمەن. 13 لېكىن پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئۇنىڭدىن يىرتىۋەتمەيمەن، بەلكى قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە تۈزۈم تاللىغان يېرۇسالېم ئۈچۈن ئوغلۇڭغا بىر قەبىلىنى قالدۇرۇپ قويىمەن». 14 شۇمما پەرۋەردىگار سۈلايمانغا بىر دۈشمەن، يەنى ئېدوملۇق ھادادنى قوزغىدى، ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ نەسلىدىن ئىدى. 15 ئەسلىدە داۋۇت ئېدوم بىلەن [جەڭ قىلغان] ۋاقىتتا، قوشۇننىڭ سەردارى يوئاب ئېدومنىڭ ھەممە ئەرلىرىنى يوقاتقاندىن (چۈنكى ئېدومدىكى ھەممە ئەرلەرنى يوقاتقۇچە، يوئاب بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ئۇ يەردە ئالتە ئاي تۇرغاندىن)؛ ئۇ ئۇلتۇرۇلگەنلەرنى كۆمگىلى چىققاندا 17 ھادات ئاتىسىنىڭ بىرنەچچە ئېدومىي خىزمەتچىلىرى بىلەن مىسىرغا قېچىپ كەتكەنىدى. ھادات ئۇ چاغدا كىچىك بالا ئىدى. 18 ئۇلار مىدىيان زېمىنىدىن چىقىپ پارانغا كەلدى. ئۇلار پاراندىن بىرنەچچە ئادەمنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە قوشۇپ مىسىرغا، يەنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قېشىغا كەلدى. پىرەۋن ئۇنىڭغا بىر ئۆي تەقسىم قىلىپ، ئوزۇق-تۈلۈكمۇ تەمىنلىدى ھەمدە بىر پارچە يەرنىمۇ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلدى. 19 ھادات پىرەۋننىڭ نەزىرىدە كۆپ ئىلتىپات تاپقان بولۇپ، ئۇ تۆز خوتۇنىنىڭ سىڭلىسىنى، يەنى تاھپەنەس خانىشنىڭ سىڭلىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى. 20 تاھپەنەسنىڭ سىڭلىسى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل، گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاھپەنەس پىرەۋننىڭ ئوردىسىدا ئۇنى تۆزى چوڭ قىلدى. ئاندىن گېنۇبات پىرەۋننىڭ ئائىلىسى، يەنى پىرەۋننىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا ئۇردى. 21 ھادات مىسىردا: «داۋۇت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلاپ قالدى» ۋە «قوشۇننىڭ سەردارى يوئابمۇ ئۆلدى» دەپ ئاڭلىغاندا پىرەۋنگە: ـ مېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا بېرىشىمغا ئىجازەت قىلغايلا، دېدى. 22 پىرەۋن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا باراي دېگىنىڭ نېمە دېگىنىڭ، مېنىڭ قېشىمدا ساگا نېمە كەملىك قىلىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن: ـ ھېچ نەرسە كەم ئەمەس، ئەمما ئېمىلا بولمىسۇن مېنى كەتكىلى قويغايلا، دېدى. 23 خۇدا سۈلايمانغا يەنە بىر دۈشمىنىنى قوزغىدى؛ ئۇ بولسا خوجىسى، يەنى زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ يېنىدىن قېچىپ كەتكەن ئېلىئادانىڭ ئوغلى رەزون ئىدى. 24 داۋۇت [زوباھلىقلارنى] قەتل قىلغاندا رەزون ئۇلاردىن بىر توپ ئادەمنى ئۆزىگە توپلاپ ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشققە بېرىپ ئۇ يەردە ئۇرۇپ، دەمەشق ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈردى. 25 شۇنىڭ بىلەن ھادات ئىسرائىلغا ئاۋارىچىلىك ئۇغدۇرغاندىن باشقا، رەزون سۈلايماننىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئىسرائىلنىڭ دۈشمىنى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى ئۆچ كۆرەتتى، ئۆزى سۈرىيە ئۈستىدە پادىشاھ ئىدى. 26 سۈلايماننىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ زەرەدا ھىدىن كەلگەن ئەفرائىمي نىباتنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئانىسى زەرۇئاھ ئىسىملىك بىر تۇل ئايال ئىدى. يەروبوئامۇ پادىشاھقا قارشى چىقتى. 27 ئۇنىڭ پادىشاھقا قارشى چىقىشىنىڭ سەۋەبى مۇنداق ئىدى: سۈلايمان مىللو قەلئەسىنى ياسىغاندا، تاتسىي داۋۇتنىڭ شەھىرىدىكى سېپىلنىڭ بىر بۇسۇكىنى ياساۋاتاتتى؛ 28 يەروبوئام قاۋۇل قەيسەر يىگىت ئىدى؛ سۈلايمان يىگىتنىڭ ئىشچان ۋە چاققان ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى يۇسۇپنىڭ جەمەتىگە بۇيرۇلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. 29 شۇ كۈنلەردە يەروبوئام يېرۇسالېمدىن چىقىۋاتقاندا، ئۇنى ئىزدەۋاتقان شىلوھلۇق ئاخىياھ پەيغەمبەر ئۇنى يولدا ئۇچراتتى. ئاخىياھ يېپىيېڭى بىر تونى كىيۋالغاندى. ئىككىسى دالادا يالغۇز قالغاندا 30 ئاخىياھ ئۈستىدىكى تونىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ 31

يەروبوئامغا مۇنداق دېدى: ـ «تۇزۇكگە ئون پارچىنى ئالغىن، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، پادىشاھلىقنى سۈلايمانىنىڭ قولىدىن يىرتىۋېتىپ ئون قەبىلىنى ساڭا بېرىمەن. 32 براق قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە يېرۇسالىم، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىردىن تاللىغان شەھەر ئۈچۈن بىر قەبىلە ئۈنىڭغا قالىدۇ. 33 ـ چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ زىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا، موئابىيلارنىڭ مەبۇدى كېموشقا ۋە ئاممونىيلارنىڭ مەبۇدى ملكومغا سەجدە قىلىپ، ئۆنىڭ ئاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىنغىنىدەك قىلماي، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە تەمەل قىلماي، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانىنى قىلمىدى، مېنىڭ يوللىرىمدا ماڭمىدى؛ 34 لېكىن پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئۈنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايمەن؛ چۈنكى مەن تاللىغان، تۈز ئەمرلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتقان قۇلۇم داۋۇتنى دەپ، ئۆنىڭ ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۇنى ھۆكۈم سۈرگۈچى قىلىپ قالدۇرىمەن. 35 ئەمما پادىشاھلىقنى ئۈنىڭ ئوغلىنىڭ قولىدىن تارتىپ ئېلىپ، ساڭا بېرىمەن، يەنى ئون قەبىلىنى بېرىمەن. 36 لېكىن مېنىڭ نامىمنىڭ شۇ يەردە يولۇشغا تۇزۇم تاللىغان شەھەر يېرۇسالېمدا، مېنىڭ ئالدىمدا قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ھەمىشە يوروق بىر چىراغ بولسۇن دەپ، ئۆنىڭ ئوغلىغا بىر قەبىلىنى بېرەي. 37 مەن سېنى تاللاپ، سېنى بارلىق خالىغان يەرلەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگۈزىمەن، سەن ئىسرائىلغا پادىشاھ بولىسەن. 38 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر سەن ھەممە بۇيرۇغانلىرىمنى ئاڭلاپ، مېنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، قۇلۇم داۋۇت قىلغاندەك مېنىڭ بەلگىلىرىم بىلەن ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ، ئەمدى مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن ۋە داۋۇتقا بىر جەمەت تىكلىگىنىمدەك، ساڭىمۇ مۇستەھكەم بىر جەمەت تىكلەيمەن ۋە ئىسرائىلنى ساڭا ئەقدىم قىلىمەن. 39 داۋۇتنىڭ نەسلىنى شۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خارلاپ پەس قىلىمەن، لېكىن مەڭگۈلۈك ئەمەس»». 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سۈلايمان يەروبوئامنى ئۆلتۈرۈشكە پۇرسەت ئىزدەيتتى. لېكىن يەروبوئام قېچىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاكنىڭ قېشىغا باردى، سۈلايمان ئۆلگۈچە ئۇ مىسىردا تۇردى. 41 سۈلايمانىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۆنىڭ ھەممە قىلغان ئەمەللىرى ۋە ئۆنىڭ دانالىقى بولسا «سۈلايمانىنىڭ ئەمەللىرى» دېگەن كىتابقا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ 42 سۈلايمانىنىڭ يېرۇسالېمدا ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقتى قىرىق يىل بولدى. 43 سۈلايمان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۈخلىدى ۋە ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى رەھوبوئام ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

12

رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەنىدى. 2 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا، شۇنداق بولدىكى، ئۇ تېخى مىسىردا ئىدى (چۈنكى يەروبوئام سۈلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جاماىتى كېلىپ رەھوبوئامغا سۆز قىلىپ: 4 ـ سىلىنىڭ ئاتىلىرى بوينىمىزغا سالغان بوينۇتۇرۇقىنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بۇزگەن قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر بوينۇتۇرۇقىنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ ئۇلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇز ئاتىسى سۈلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابنى تونۇرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلەر؟ ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولىمەن دېسىلە، (ۋە دەرۋەقە ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسىلا) ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قايىرىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بىزگە سالغان بوينۇتۇرۇقنى يېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلىگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بوينۇتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بىزگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلەرگە ئېغىر بوينۇتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بوينۇتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا، مەن سىلەرگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۈنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پادىشاھ مويسىپىتلارنىڭ ئۈنىڭغا بەرگەن مەسلىھەتىنى تاشلاپ، خەلققە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۇلارغا: ـ ئاتام سىلەرگە ئېغىر بوينۇتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بوينۇتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتتىن بىزگە نېمە نېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ئۇ ئۇي-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگلا ئىگە بول، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆز ئۇي-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكتۇەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يوز ئۆرۈپ، بۇگۈنگە قەدەر ئۈنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەروبوئامنىڭ يېنىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى خەلقنىڭ جاماىتىگە چاقىردى. ئۇلار ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە رەسمىي پادىشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇتنىڭ جەمەتىگە ئەگەشمىدى. 21 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن جەڭ قىلىپ، پادىشاھلىقنى سۈلايمانىنىڭ ئوغلى بولغان ئۈنىڭگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىن ۋە بنيامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان جەڭگۈار ئەسكەرنى توپلىدى. 22 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمايانغا كېلىپ: ـ 23 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بنيامىنىنىڭ جەمەتىگە ۋە خەلقنىڭ قالغانلىرىغا سۆز قىلىپ: ـ 24 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆجۇمغا چىقماڭلار، قېرىندىشلىرىڭلار ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلماڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆيىگىلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگەن» ـ دېيىلدى. ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئۇلار ئۆيلىرىگە قايتىپ كەتتى. 25 يەروبوئام بولسا ئەفرائىم تاغلىقىدىكى شەقەم شەھرىنى ياساپ شۇ يەردە تۇردى؛ كېيىن ئۇ يەردىن چىقىپ پەنۇئەلنى ياسىدى. 26 رەھوبوئام كۆڭلىدە ئۆز-ئۆزىگە: ـ ئەمدى پادىشاھلىق داۋۇتنىڭ جەمەتىگە يېنىشى مۇمكىن. 27 ئەگەر بۇ خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قۇربانلىق قىلىشقا يېرۇسالېمغا چىقسا، بۇ خەلقنىڭ قەلبى ئۆز غوجىسى، يەنى يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامغا يەنە مايىل بولىدۇ، ئاندىن ئۇلار مېنى ئۆلتۈرۈپ يەنە يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامنىڭ تەرىپىگە يانارمىكەن، دېدى. 28 پادىشاھ مەسلىھەت سوراپ، ئالتۇندىن ئىككى موزاي ھەيكىلنى ياسىتىپ خەلققە: ـ يېرۇسالېمغا چىقىش سىلەرگە ئېغىر كېلىدۇ. ئى ئىسرائىل، مانا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان ئىلاھلار! ـ دېدى. 29 بىرىنى ئۇ بەيت-ئەلدە، يەنە بىرىنى دانىدا تۇرغۇزۇپ قويدى. 30 بۇ ئىش گۇناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق موزايلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئالدىدا باش ئۇرغىلى ھەتتا دانغىچە باراتتى. 31 ئۇ ھەم «ئېگىز جايلار»دا [ئىبادەت] ئۆيلىرىنى ياسىدى ۋە ھەم لاۋىيدىن بولمىغان ئادەملەرنى كاھىن قىلىپ تەينىلەپ قويدى. 32 يەروبوئام يەنە سەككىزنچى ئايىنىڭ ئۈنى بەشىنچى كۈنىنى خۇددى يەھۇدانىڭ زېمىنىدىكى ھېيتىكە ئوخشاش بىر ھېيت قىلىپ

بىكىتتى. ئۇ تۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىق قىلغىلى چىقتى. شۇنداق قىلىپ ئۇ بەيت-ئەلدە تۆزى ئەتكۈزگەن موزاي مەبۇدلىرىگە قۇربانلىق تۆتكۈزدى. ئۇ يەنە بەيت-ئەلدە سالدۇرغان شۇ «ئېگىز جايلار» ئۈچۈن كاھىنلارنى تەيىنلىدى. 33 ئۇ بەيت-ئەلدە ياسىغان قۇربانگاھ ئۈستىگە سەككىزىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنى (بۇ ئاي-كۆنۈى ئۇ تۆز مەيلىچە تاللىغاندىدى) قۇربانلىقلارنى سۈنۈشقا چىقتى؛ شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىسرائىللارغا بىر ھېيت ياراتتى؛ ئۇ تۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىقلارنى سۈندى ۋە خۇشبۇي ياقتى.

13

ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن خۇدانىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ بەيت-ئەلگە كەلدى؛ شۇ پەيتتە يەروبوئام خۇشبۇي يېقىشقا قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ 2 شۇ ئادەم قۇربانگاھقا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بىلەن چاقىرىپ: ـ ئى قۇربانگاھ، ئى قۇربانگاھ! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا داۋۇتنىڭ جەمەتىدە يوسىيا ئىسملىك بىر ئوغۇل تۇغۇلىدۇ. ئۇ بولسا سېنىڭ ئۈستۈڭدە خۇشبۇي ياققان «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىدۇ؛ شۇنداقلا سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئادەم سۆڭەكلىرى كۆيدۈرۈلىدۇ! ـ دېدى. 3 ئۇ كۈنى ئۇ بىر بېشارەتلىك ئالامەتنى جاكارلاپ: پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزىنى ئىسپاتلايدىغان ئالامەت شۇ بولىدۇكى: ـ مانا، قۇربانگاھ يېرىلىپ، ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، ـ دېدى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەروبوئام پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قاراپ جاكارلىغان سۆزىنى ئاڭلىغاندا، ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۈرۈپ قولىنى سوزۇپ: ـ ئۇنى تۇتۇڭلار، دېدى. لېكىن ئۇنىڭغا قارىتىپ سوزغان قولى شۇنىڭ بىلەن شۇ پېتى قۇرۇپ كەتتى، ئۇنى ئۆزىگە يەنە يىغالمىدى. 5 ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقان مۆجىزىلىك ئالامەت يۈز بېرىپ، قۇربانگاھ ھەم يېرىلىپ ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كەتتى. 6 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىدىن: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن مېنىڭ ھەقىمىدە ئۆتۈنگەيسەنكى، قولۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرگەي، دەپ يالۋاردى. خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىنى ئۆتۈنگىنىدە، پادىشاھنىڭ قولى يەنە ئۆزىگە يېغىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 7 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ مېنىڭ بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ ئوزۇقىڭنى قوتلاندۇرغىن، مەن ساڭا ئىنئام بېرەي، دېدى. 8 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ئوردا ئۆتىنىڭ يېرىمىنى بەرسەڭمۇ، سېنىڭ بىلەن بارمايمەن ياكى بۇ يەردە نان يەپ سۇ ئىچمەيمەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىنى يەتكۈزۈپ ماڭا بۇيرۇپ: «سەن نە نان يېمە نە سۇ ئىچمە، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمە» دېگەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەيت-ئەلگە كەلگەن يول بىلەن ئەمەس، بەلكى باشقا بىر يول بىلەن قايتىپ كەتتى. 11 لېكىن بەيت-ئەلدە ياشىغان بىر پەيغەمبەر تۇراتتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۇ كۈنى بەيت-ئەلدە قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھقا قىلغان سۆزلىرىنىمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. 12 ئاتىسى ئۇلاردىن، ئۇ قايسى يول بىلەن كەتتى، دەپ سوردى؛ چۈنكى ئوغۇللىرى يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆرگەنىدى. 13 ئۇ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار، دەپ تاپىلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا ئېشەكنى توقۇپ بەرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا مىنىپ 14 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ كەينىدىن قوغلاپ كەتتى. ئۇ ئۇنى بىر دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىدا ئولتۇرغان يېرىدىن تېپىپ ئۇنىڭدىن: ـ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمى سەمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ نان يېگىن، دېدى. 16 ئۇ جاۋابەن: ـ مەن نە سېنىڭ بىلەن قايتالمايمەن، نە سېنىڭكىگە كىرەلەيمەن؛ مەن نە بۇ يەردە سېنىڭ بىلەن نان يەپ سۇ ئىچەلەيمەن؛ 17 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزى بىلەن ماڭا تاپىلاپ: «ئۇ يەردە نان يېمە، سۇ ئىچمىگىن؛ بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمىگىن» دېگەن، دېدى. 18 [قېرى پەيغەمبەر] ئۇنىڭغا: ـ مەن ھەم سەنداەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن؛ ۋە بىر پەرىشتە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ماڭا يەتكۈزۈپ: ـ «ئۇنىڭغا نان يېگۈزۈپ، سۇ ئىچكۈزگىلى ئۆزۈڭ بىلەن ئۆيۈڭگە يانداۋۇپ كەل» دېدى، دەپ ئېيتتى. لېكىن ئۇ شۇنى دەپ ئۇنىڭغا يالغان ئېيتىۋاتاتتى. 19 شۇنىڭ بىلەن [خۇدانىڭ ئادىمى] ئۇنىڭ بىلەن يېنىپ ئۆيدە نان يەپ سۇ ئىچتى. 20 لېكىن ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنى يانداۋۇپ ئەكەلگەن قېرى پەيغەمبەرگە كەلدى. 21 ئۇ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنى چاقىرىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بۇيرۇغان ئەمرىنى ئۇتمايسەن، 22 بەلكى يېنىپ، ئۇ ساڭا: ـ نان يېمە، سۇ ئىچمە، دەپ مەنئى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ تۈپەيلىدىن، جەسىتىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبرىسىدە كۆمۈلمەيدۇ»، دەپ توۋلىدى. 23 ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى نان يەپ سۇ ئىچىپ بولغاندا، ئۇنىڭغا، يەنى ئۆزى يانداۋۇپ ئەكەلگەن پەيغەمبەرگە ئېشەكنى توقۇپ بەردى. 24 ئۇ يولغا چىقتى. كېتىۋاتقىنىدا، يولدا ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆلۈكى يولدا تاشلىنىپ قالدى، ئېشىكى بولسا ئۇنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ شىرمۇ جەسىتىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 25 مانا بىرنەچچە ئادەم ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، يولدا تاشلىنىپ قالغان جەسىەت بىلەن جەسىتىنىڭ يېنىدا تۇرغان شىرنى كۆردى؛ ئۇلار قېرى پەيغەمبەر تۇرغان شەھەرگە كېلىپ ئۇ يەردە شۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. 26 ئۇنى يولدىن يانداۋرغان پەيغەمبەر بۇنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ دەل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىدۇر. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى شىرغا تاپشۇردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قىلغان سۆزى بويىچە شىر ئۇنى تىتما-تىتما قىلىپ ئۆلتۈردى، دېدى. 27 ئۇ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار، دېدى؛ ئۇلار ئۇنى توقۇپ بەردى. 28 ئۇ يولدا تاشلاقلىق جەسىەت بىلەن جەسىەتنىڭ يېنىدا تۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى. شىر بولسا نە جەسىەتنى يېمىگەنىدى نە ئېشەكنىمۇ تالىمىغانىدى. 29 پەيغەمبەر خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ جەسىتىنى ئېلىپ ئېشەككە ئارتىپ يانىدى. قېرى پەيغەمبەر ئۇنىڭ ئۆلۈشىگە ماتەم تۇتۇپ ئۇنى دەپنە قىلغىلى شەھەرگە كىردى. 30 ئۇ جەسىەتنى ئۆز قەبرىستانلىقىدا قويدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ: ـ ئاھ بۇرادىرىم! ـ دەپ پەرياد كۆتۈردى. 31 ئۇنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۆز ئوغۇللىرىغا: ـ مەن ئۆلگەندە مېنى خۇدانىڭ ئادىمى دەپنە قىلىنغان گۇرگە دەپنە قىلىڭلار، مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنىڭ يېنىدا قويۇڭلار، 32 چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قارىغان ۋە سامارىيەدىكى شەھەرلەرنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىدىكى [ئىبادەت] ئۆيلىرىگە قارىغان، ئۇنىڭ جار قىلغان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ، ـ دېدى. 33 لېكىن يەروبوئام بۇ ۋەقەدىن كېيىنمۇ ئۆز رەزىل يولدىن يانماي، بەلكى «يۇقىرى جايلار»غا ھەرخىل خەلقتىن كاھىنلارنى تەيىنلىدى؛ كىم خالىسا، ئۇ شۇنى «مۇقەددەس قىلىپ» [كاھىنلىق مەنسىپىگە] بېغىشلايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار «يۇقىرى جايلار»دا [قۇربانلىق قىلىشقا] كاھىن بولاتتى. 34 شۇ ئىش تۈپەيلىدىن يەروبوئام جەمەتىنىڭ ھېسابىغا گۇناھ بولۇپ، ئۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن ئۆزۈپ ئېلىنىپ ھالاك بولۇشىغا سەۋەب بولدى.

14

ئۇ ۋاقىتتا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىياھ كېسەل بولۇپ قالدى. 2 يەروبوئام ئايالىغا: ـ ئورنۇڭدىن قوپۇپ، ھېچكىم سېنىڭ يەروبوئامنىڭ ئايالى ئىكەنلىكىڭنى تونۇمىغۇدەك قىلىپ ئۆز قىياپىتىڭنى ئۆزگەرتىپ، شىلوھقا بارغىن. مانا ماڭا: «بۇ خەلقنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن» دەپ ئېيتقان ئاخىياھ پەيغەمبەر ئۇ يەردە ئولتۇرىدۇ. 3 قولۇڭغا ئون نان، بىرنەچچە پوشكال، بىر قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ ئۇنىڭ قېشىغا بارغىن. ئۇ يىگىتمىزنىڭ نېمە بولىدىغانلىقىنى ساڭا دەپ بېرىدۇ، دېدى. 4 يەروبوئامنىڭ ئايالى شۇنداق قىلىپ، شىلوھقا بېرىپ ئاخىياھنىڭ ئۆيىگە كەلدى. ئاخىياھنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن كور بولۇپ كۆرەلەيتتى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار ئاخىياھقا: ـ مانا، يەروبوئامنىڭ ئايالى ئۆز ئوغلى توغرىسىدا سەندىن سورىغىلى كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ كېسەلدۇر. ئۇنىڭغا مۇنداق-مۇنداق دېگىن؛ چۈنكى ئۇ كەلگەندە باشقا قىياپەتكە كىرىۋالغان بولىدۇ، دەپ ئېيتقاندىدى. 6 ئۇ ئىشىكتىن كىرگەندە ئاخىياھ ئاياغ تېۋىشنى ئاڭلاپ مۇنداق دېدى: ـ «ھەي، يەروبوئامنىڭ ئايالى، كىرگىن؛ نېمىشقا باشقا قىياپەتكە كىرىۋالدىك؟ ساڭا بىر شۇم خەۋەرنى بېرىش ماڭا بۇيرۇلدى. 7 بېرىپ يەروبوئامغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سېنى خەلقىنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ كۆتۈرۈپ، ئۆز خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ 8 پادىشاھلىقنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يىرتىۋېتىپ، ساڭا بەردىم؛ لېكىن سەن مېنىڭ ئەمرلىرىمنى ئۇتۇپ، نەزىرىمدە پەقەت دۇرۇس بولغانىلا

قىلىشتا پۈتۈن قەلبىدىن ماكا ئەگەشكەن قۇلۇم داۋۇتقا ئوخشاش بولمىدىڭ، 9 بەلكى تۆزۈكدىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئارتۇق رەزىللىك قىلىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغاپ، مېنى ئارقاڭغا تاشلاپ، بېرىپ تۆزۈگگە غەيرىي ئىلاھلارنى، قۇيما مەبۇدلارنى ياساتتىڭ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە بالا چۈشۈرۈپ، يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلدىكى خاندانىدىن ھەممە ئەرەكنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېپىپ بولىسۇز ھەممىسىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، ئادەملەر پوق-تېزەكلەرنى سۈپۈرگەندەك يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قالغىنىنى يوق بولغۇچە سۈپۈرىمەن. 11 يەروبوئامدىن بولغانلاردىن شەھەردە تۆلگىنىنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا تۆلگىنىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغاندۇر. 12 ئەمدى سەن بولساڭ، قوپۇپ تۆز ئۆيۈڭگە بارغىن؛ ئايىغىڭ شەھەرگە كىرگەن ھامان، بالا تۆلدۈ. 13 پۈتۈن ئىسرائىل تۆنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى دەپنە قىلدۇ. چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قەبرىگە قويۇلىدىغان يالغۇز شۇلا بولدۇ؛ چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىنىڭ ئارىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەقەت شۇنىڭلا يەزىلەت تېپىلدى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆزىگە يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى ئۆزۈپ تاشلايدىغان، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھنى تىكلەيدۇ. دەرھەققەت، ئۇ پات ئاردا بولدۇ! 15 پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى ئۇرۇپ، خۇددى سۇدا لىكۈشىپ قالغان قۇمۇشتەك قىلىپ قويىدۇ، ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان بۇ ياخشى زېمىندىن قومۇرۇپ، ئۇلارنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىگە تارقىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىگە «ئاشەراھ بۇتلار»نى ياساپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 16 يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھ قىلدۇرغىنى تۈپەيلىدىن، خۇدا ئىسرائىلنى تاشلاپ بېرىدۇ!»». 17 شۇنىڭ بىلەن يەروبوئامنىڭ ئايالى قوپۇپ، يولغا چىقىپ تىرزاھقا قايتىپ كەلدى. ئۇ ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدىن ئاتلىشىغا بالا تۇلدى. 18 ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قۇلى ئاخىياھ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۈزىدەك، پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 19 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى، يەنى جەڭلىرى ۋە قانداق سەلتەنەت قىلغانلىرى توغرىسىدا مانا، «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 20 يەروبوئامنىڭ سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە ئىككى يىل بولۇپ، ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى. ئوغلى ناداب ئۇنىڭ ئورنىدا ھۆكۈم سۈردى. 21 ۋە سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بولسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. رەھوبوئام پادىشاھ بولغاندا قىرىق بىر ياشقا كىرگەنىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز نامىنى ئايان قىلىش ئۈچۈن، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرى ئارىسىدىن تاللىغان يېرۇسالىم شەھىرىدە ئون يەتتە يىل ھۆكۈم سۈردى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئاممونىي ئىدى. 22 يەھۇدالار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلدى؛ ئۇلار ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى سادىر قىلغانلىرىدىن زىيادە گۇناھلارنى قىلىپ، ئۇنىڭ ھەسەتلىك غەزىپىنى قوزغىغانىدى. 23 چۈنكى ئۇلار «يۇقىرى جايلار»نى، «بۇت تۈزۈرۈك»لەرنى ۋە ھەم ھەربىر ئېگىز دۆڭلار ئۈستىدە، ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «ئاشەراھ» بۇتلارنى ياسىدى. 24 ۋە زېمىندا كەسپىي بەچىۋازلارمۇ بار ئىدى. ئۇلار پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ بارلىق يېرگىنچلىك ھارام ئىشلىرىنى قىلاتتى. 25 رەھوبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلدى. 26 ئۇ بەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى؛ ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۇلايمان ياساتقان ئالتۇن سېپارلارنىمۇ ئېلىپ كەتتى. 27 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن برمۇنچە سېپار-قالقانلار ياسىتىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسىبان بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 28 شۇنداق قىلىپ، پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسىبانلار ئۇ سېپار-قالقانلارنى كۆتۈرۈپ چىقاتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسىبانخانىغا ئەكىرىپ قويۇشاتتى. 29 ئەمما رەھوبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ ئۇرغاندى. 31 رەھوبوئام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، بىر ئاممونىي ئىدى. رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيام ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15

نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 2 يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 3 ئابىيامنىڭ قەلبى بوۋىسى داۋۇتنىڭ كۆزگىلدەك خۇداسى پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغان ئەمەس ئىدى، بەلكى ئاتىسى رەھوبوئامنىڭ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىدا ماكاتتى. 4 شۇنداقتىمۇ داۋۇتنىڭ سەۋەبىدىن خۇداسى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا [يورۇق] بىر چىراغنى قالدۇرۇش ئۈچۈن، داۋۇتنىڭ ئەۋلادىنى ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ تىكلەپ تۇرغۇزدى ۋە يېرۇسالېمنى قوغدىدى. 5 چۈنكى داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھىتتي ئۇرىياغا قىلغانلىرىدىن باشقا ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەمر قىلغانلىرىدىن چىقمىدى. 6 ئەمدى [ئابىيامنىڭ] پۈتۈن ئۆمرىدە رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ ئۇردى. 7 ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ ئابىيام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ ئۇراتتى. 8 ئابىيام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئۇلار ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلدى. ئاندىن ئوغلى ئاسا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئام سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا ئاسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 10 يېرۇسالېمدا قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ چوڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاقاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 11 ئاسا ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 12 ئۇ كەسپىي بەچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ، ئاتا-بوۋىلىرى ياساتقان ھەممە يىرگىنچلىك مەبۇدلارنى يوقىتىۋەتتى. 13 ئۇ يەنە چوڭ ئانىسى مائاقاھنىڭ يىرگىنچلىك بىر «ئاشەراھ» تۈزۈرۈكنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يىرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 15 ھەم ئاتىسى ھەم ئۆزىنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى. 16 ئەمدى ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ ئۇردى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماھ شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 18 ئۇ ۋاقتىتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردە قالغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردە قالغان ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئاندىن ئاسا پادىشاھ ئۇلارنى دەمەشقتە تۇرۇشلۇق سۈرىيە پادىشاھى ھېزىئونىنىڭ نەۋرىسى، تابرىممونىنىڭ ئوغلى بەن-ھادادقا ئەۋەتتى ۋە شۇلار بىلەن بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 19 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغانىدەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلىگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇندىن ھەدىيە ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قولىرىنى تۈزسىلە، شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزسۇن» ـ دېدى. 20 بەن-ھادات ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنلىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتىپ، ئىجون، دان، بەيت-مائاقاھدىكى ئابەل، پۈتكۈل كىننەرەت يۇرتى بىلەن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى بېقىندۇردى. 21 باشاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماھ ئىستىھكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، تىرزاھقا بېرىپ تۇردى. 22 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى ھېچبىرىنى قويماي چاقىرىپ يىغدى؛ ئۇلار باشاشا راماھ شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئاسا پادىشاھ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ بنيامىن زېمىندىكى گېبانى ۋە مىزپاھنى

مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 23 ئەمدى ئاسانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ زور قۇدرىتى، ئۇنىڭ
قىلغىنىنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا ياسىغان شەھەرلەر توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ
تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ لېكىن قېرىغاندا، ئۇنىڭ پۇتىدا بىر
كېسەل پەيدا بولدى. 24 ئاسا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە داۋۇتنىڭ شەھىرىدە
دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى يەھوشافات ئورندا پادىشاھ بولدى. 25 يەھۇدانىڭ
پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ناداب ئىسرائىل
ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ ئىسرائىلغا ئىككى يىل پادىشاھ بولدى. 26 ئۇ
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا مېڭىپ، ئاتىسىنىڭ
ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدا ماڭدى. 27 لېكىن ئىسساكار جەمەتىدىن
بولغان ئاخىياھنىڭ ئوغلى بائاشا ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى فىلىستىيلەرنىڭ تەۋەسىدىكى
گىبىبتوندا ئۆلتۈردى. شۇ چاغدا ناداب پۈتۈن ئىسرائىللار بىلەن بىرلىكتە گىبىبتونغا قورشاپ
ھۇجۇم قىلىۋاتاتتى. 28 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا بائاشا
نادابنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆزى ئۇنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ
پادىشاھ بولغاندا يەروبوئامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ
قۇلى شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ
يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن نەپىسى بارلارنى بىرىنمۇ قويماي پۈتۈنلەي يوقاتتى. 30 بۇ ئىش
يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان
گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن بولدى؛ ئۇ شۇلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ
غەزىپىنى قاتتىق قوزغىغانىدى. 31 نادابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى
«ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 32
ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ
تۇردى. 33 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخىياھنىڭ
ئوغلى بائاشا پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە تىرزاھتا ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ يىگىرمە
تۆت يىل سەلتەنەت قىلدى. 34 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ
يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پاتقۇزغان گۇناھىدا ماڭدى.

16

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاناننىڭ ئوغلى يەھۇغا كېلىپ بائاشانى ئەيىبلەپ
مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «مانا، مەن سېنى توپا-چاڭ ئىچىدن چىقىرىپ، خەلقىم ئىسرائىلغا
ھۆكۈمران قىلىپ قويدۇم. لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ خەلقىم ئىسرائىلنى
گۇناھقا پۈتلاشتۇردۇڭ، ئۇلار گۇناھلىرى بىلەن غەزىپىمنى قوزغىدى. 3 مانا، مەن
بائاشانى ئۆز جەمەتى بىلەن سۈپۈرۈپ يوقىتىپ، جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ
جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن. 4 بائاشادىن بولغانلاردىن شەھەردە تۇلۇننى ئىتلار
يەيدۇ، سەھرادا تۇلۇننى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ». 5 بائاشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە
ئۇنىڭ قىلغانلىرى بىلەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى»
دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 بائاشا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە
تىرزاھتا دەپنە قىلىندى؛ ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھ ئورندا پادىشاھ بولدى. 7 بائاشانىڭ
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە قىلغان بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بائاشانىڭ
بېشىغا ۋە ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا چۈشۈرگىنى توغرۇلۇق سۆزى ھاناننىڭ ئوغلى يەھۇ
پەيغەمبەر ئارقىلىق بېرىلگەنىدى. چۈنكى ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتى قىلغىنىغا ئوخشاش قىلىپ
ئۆز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى (جۈملىدىن يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈرگەنلىكى) بىلەن
پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 8 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە
ئالتىنچى يىلىدا، بائاشانىڭ ئوغلى ئېلاھ تىرزاھتا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل
سەلتەنەت قىلدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ يېرىمىغا سەردار بولغان خىزمەتكارى
زىمرى ئۇنىڭغا قەست قىلدى؛ [ئېلاھ] تىرزاھتىكى ئوردىسىدىكى غوجىدار ئارزانىڭ
ئۆيىدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا 10 زىمرى كىرىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. بۇ
ۋاقىت يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلى ئىدى. زىمرى
ئېلاھنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى. 11 ئۇ پادىشاھ بولۇپ ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشى بىلەنلا ئۇ
بائاشانىڭ بارلىق جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ۋە دوستلىرىدىن
بىر ئەركەكنىمۇ تىرىك قالدۇرمىدى. 12 شۇنداق قىلىپ زىمرى پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇ
پەيغەمبەر ئارقىلىق بائاشانى ئەيىبلىگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بائاشانىڭ پۈتكۈل
جەمەتىنى يوقاتتى. 13 بۇ ئىش بائاشانىڭ بارلىق گۇناھلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھنىڭ
گۇناھلىرى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرى، ئەرزىمەس
بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغاپ، شۇنداق بولدى.
14 ئېلاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-
تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 15 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ
سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا زىمرى تىرزاھتا يەتتە كۈن سەلتەنەت قىلدى. خەلق
فىلىستىيلەرگە تەۋە بولغان گىبىبتونى قورشۇۋېلىپ بارگاھ تىككەنىدى. 16 بارگاھدا
تۇرغان خالايىق: ـ «زىمرى قەست قىلىپ پادىشاھنى ئۆلتۈردى» دەپ ئاڭلىدى. شۇنىڭ
بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى بارگاھدا قوشۇنىنىڭ سەردارى ئومرىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ
قىلدى. 17 ئاندىن ئومرى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىنى يېتەكلەپ، گىبىبتوندىن چىقىپ،
تىرزاھنى قورشىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، زىمرى شەھەرنىڭ ئېلىنغانلىقىنى كۆرۈپ،
پادىشاھ ئوردىسىدىكى قورغانغا كىرىپ، ئوردىغا ئوت قويۇۋېتىپ، ئۆزى كۆيۈپ ئۆلدى.
19 بۇ ئىش ئۆزىنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن، يەنى يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىپ،
يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھتا ماڭغىنى ئۈچۈن
شۇنداق بولدى. 20 زىمرىنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قەست قىلغىنى توغرىسىدا «ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ئەمما ئىسرائىل
خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، ئۇلارنىڭ يېرىمى گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىنى پادىشاھ قىلىشقا ئۇنىڭغا
ئەگەشتى، باشقا يېرىمى بولسا ئومرىگە ئەگەشتى. 22 ئەمدى ئومرىگە ئەگەشكەن خەلق
گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىگە ئەگەشكەن خەلقتىن كۆچلۈك چىقتى. تىبنى ئۆلدى؛ ئومرى
پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ ئوتۇزىنچى يىلىدا ئومرى ئىسرائىلغا
پادىشاھ بولۇپ ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ تىرزاھتا ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى.
24 ئۇ شەمەردىن سامارىيە ئېگىزلىكىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە سېتىۋېلىپ، شۇ ئېگىزلىك
ئۈستىگە قۇرۇلۇشلارنى سېلىپ بىر شەھەر بىنا قىلىپ، ئۆزى ئېگىزلىكنىڭ ئەسلىي ئىگىسى
شەمەرنىڭ نامى بىلەن «سامارىيە» دەپ ئاتىدى. 25 ئومرى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە
رەزىل بولغانىنى قىلدى، ئۆزىدىن ئىلگىركى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىدىن بەتتەر بولۇپ
يامانلىق قىلدى. 26 ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا، شۇنداقلا جۈملىدىن
ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھى ئىچىدە ماڭدى؛ ئۇلار ئەرزىمەس بۇتلىرى
بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 27 ئومرىنىڭ باشقا
ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، كۆرسەتكەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 28 ئومرى ئاتا-
بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھاب
ئورندا پادىشاھ بولدى. 29 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتۇز سەككىزىنچى
يىلىدا ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب سامارىيەدە
يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. 30 ئەمما ئومرىنىڭ ئوغلى
ئاھاب پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۆزىدىن ئىلگىركىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق
قىلدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا يۈرۈش
ئانچە ئېغىر گۇناھ ئەمەستەك، ئۇ زىدونىيلارنىڭ پادىشاھى ئەتبائالنىڭ قىزى يىزەبەلنى
خوتۇنلۇققا ئالدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ بائال دېگەن بۇتنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە
قىلدى. 32 ئۇ سامارىيەدە ياسىغان بائالنىڭ بۇتخانىسى ئىچىگە بائالغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى.
33 ئاھاب ھەم بىر «ئاشەراھ بۇت»نمۇ ياساتتى؛ ئاھاب شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭدىن بۇرۇن
ئۆتكەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى
قوزغىغان ئىشلىرىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى. 34 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بەيت-ئەللىك خىئەل
يېرىخو شەھىرىنى ياسىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئۇلۇنى سالغاندا ئۇنىڭ ئوغلى ئابىرام ئۆلدى؛ ۋە

دەرۋازىلىرىنى سالغاندا ئۇنىڭ كەنجى ئوغلى سەگۇب تۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئارقىلىق [يېرىخو توغرۇلۇق] ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

17

ئەمدى گلېئادتا تۇرۇۋاتقانلاردىن بولغان تىشبىلىق ئىلىياس ئاھابقا: ـ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ سۆزۈمسىز بۇ يىللاردا نە شەبنەم نە يامغۇر چۈشمەيدۇ، دېدى. 2 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ـ 3 بۇ يەردىن كېتىپ، مەشرىق تەرەپكە بېرىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قېرىت ئېقىنىنىڭ بويىدا ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ 4 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سەن ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچىسەن؛ مانا، ساڭا ئۇ يەردە ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشكە قاغا-قوزغۇنلارنى بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قېرىت ئېقىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. 6 قاغا-قوزغۇنلار ئەتىگەندە نان بىلەن گۆش، ھەر كەچتە يەنە نان بىلەن گۆش يەتكۈزۈپ بېرەتتى، ئۇ ئوزى ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچەتتى. 7 لېكىن زېمىندا يامغۇر ياغمىغىنى ئۈچۈن بىرمەزگىلدىن كېيىن ئېقىن سۇ قۇرۇپ كەتتى. 8 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ـ 9 ئورنۇڭدىن تۇرۇپ زىدوندىكى زارەفاتقا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇرغىن؛ مانا، مەن ئۇ يەردىكى بىر تۇل خوتۇننى سېنى بېقىشقا بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 10 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ زارەفاتقا بېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا كەلگەندە، مانا ئۇ يەردە بىر تۇل خوتۇن ئوتۇن تېرىپ تۇراتتى. ئۇ تۇل خوتۇننى چاقىرىپ: ـ ئوتۇنىمدن، قاچىدا ماڭا ئىچكىلى ئازراق سۇ ئېلىپ كەلگەيسەن، دېدى. 11 ئۇ سۇ ئالغىلى ماڭغاندا، ئۇ يەنە: ـ ئوتۇنىمدن، ماڭا قولۇڭدا بىر چىشلەم نانمۇ ئالغاچ كەلگەيسەن، دېدى. 12 ئەمما ئۇ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھاياتى بىلەن، ساڭا قەسەم قىلىمەنكى، مەندە ھېچ نان يوق، پەقەت ئىدىشتا بىر چاڭگال ئۇن، كوزىدا ئازغىنە مايي بار، مانا ئىككى تال ئوتۇن تېرىۋاتىمەن؛ ئاندىن بېرىپ ئۇزۇم بىلەن ئوغلۇمغا نان ئېتىپ، ئۇنى يەپ ئۆلىمىز، دېدى. 13 ئىلىياس ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن؛ بېرىپ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن؛ لېكىن ئاۋۋال بىر كىچىك توقاچ ئېتىپ، ماڭا ئېلىپ كېلگىن؛ ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغلۇڭغا نان ئېتىكىن. 14 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پەرۋەردىگار يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىدىغان كۈنىگىچىلىك ئىدىشتىكى ئۇن تۈگىمەيدۇ ۋە كوزىدىكى مايي كېمەيمەيدۇ»، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، ئىلىياسنىڭ ئېيتقىنىدەك قىلدى ۋە ئۇ، ئىلىياس ۋە ئايالنىڭ ئۆيىدىكىلەر خېلى كۈنلەرگىچە يېدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى بويىچە، ئىدىشتىكى ئۇن تۈگىمىدى ۋە كوزىدىكى مايمۇ كېمەيمىدى. 17 شۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولىدىكى، ئوينىڭ ئىگىسى بولغان بۇ ئايالنىڭ ئوغلى كېسەل بولدى. ئۇنىڭ كېسىلى شۇنداق ئېغىرلىشىپ كەتتىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالمىدى. 18 ئايال ئىلىياسقا: ـ ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە ئالاقەم بار ئىدى؟ سەن گۇناھىمنى يادقا كەلتۈرۈپ، ئوغلۇمنىڭ جېنىغا زامىن بولۇشقا كەلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. 19 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇڭنى قولۇمغا بەرگىن، دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قوچىقىدىن ئېلىپ ئۈزى ئولتۇرغان بالخانىغا ئېلىپ چىقىپ ئۈز ئورنىغا قويۇپ، 20 پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: ـ ئى خۇدايىم پەرۋەردىگار، مەن مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇننىڭ ئوغلىنى ئۆلتۈرۈش بىلەن ئۇنىڭ بېشىغىمۇ بالا چۈشۈردۈڭمۇ؟ ـ دەپ ندا قىلدى. 21 ئۇ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۈچ قېتىم ئۆزىنى چاپلاپ، پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، بۇ بالىنىڭ جېنى ئۇزىگە يەنە يېنىپ كىرسۇن! ـ دەپ ندا قىلدى. 22 پەرۋەردىگار ئىلىياسنىڭ پەريادىنى ئاڭلىدى؛ بالىنىڭ جېنى ئۇنىڭغا يېنىپ كىرىشى بىلەن ئۇ تىرىلدى. 23 ئىلىياس بالىنى بالخانىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، ئۇنىڭ كىرىپ، ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئىلىياس: ـ مانا ئوغلۇڭ تىرىكتۇر، دېدى. 24 ئايال ئىلىياسقا: ـ مەن شۇ ئىش ئارقىلىق ئەمدى سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى ئېكەنلىكىڭنى، ئاغزىڭدىن چىققان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھەقىقەت ئېكەنلىكىنى بىلدىم، دېدى.

18

ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى [قۇرغاقچىلىقنىڭ] ئۈچىنچى يىلدا ئىلىياسقا كېلىپ: ـ سەن بېرىپ ئۆزۈڭنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىن، ۋە مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن، دېيىلدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس ئۆزىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق بولسا سامارىيەدە قاتتىق ئىدى. 3 ئاھاب ئوردىسىدىكى غوجىدار ئوبادىيانى چاقىردى (ئوبادىيا تولىمۇ تەقۋادار كىشى بولۇپ پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قورقاتتى. 4 يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقىتىۋاتقاندا ئوبادىيا يۈز پەيغەمبەرنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئىلىرىم-ئىلىرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن باققانىدى). 5 ئاھاب ئوبادىياغا: ـ زېمىنى كېزىپ ھەممە بۇلاق ۋە ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باققىن؛ ئۇ يەرلەردە ئات-قېچىرلارنى تىرىك ساقلىغۇدەك ئوت-چۆپ تېپىلارمىكىن؟ شۇنداق بولسا بىزنىڭ ئۇلاغلىرىمىزنىڭ بىر قىسمىنى سېيماي ئۆرالارمىز، دېدى. 6 ئۇلار ھەربىرى جايلارغا بۆلۈنۈپ ماڭدى؛ ئاھاب ئۆز ئالدىغا ماڭدى، ئوبادىيامۇ ئۆز ئالدىغا ماڭدى. 7 ئوبادىيا ئۆز يولىدا كېتىپ بارغاندا، مانا، ئۇنىڭغا ئىلىياس ئۇچىرىدى. ئۇ ئۇنى تونۇپ يەرگە يېقىلىپ دۇم يېتىپ: بۇ راست سەن، غوجام ئىلىياسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ مەن. بېرىپ ئۆز غوجاڭغا: ـ ئىلىياس قايتىپ كەلدى! دەپ ئېيتقىن، دېدى. 9 ئۇ ئىلىياسقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن قاندىقىسىگە كەمىنەڭنى ئۆلتۈرگىلى ئاھابنىڭ قولىغا تاپشۇرماقچى بولسەن، مەن زادى نېمە گۇناھ قىلدىم؟ 10 ئۆز خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئىزدىمىگەن ھېچ ئەل ۋە مەملىكەت قالمىدى. شۇ ئەل، مەملىكەتلەر: «ئۇ بۇ يەردە يوق» دېسە، پادىشاھ ئۆلارغا سېنى تاپالمىغانغا قەسەم ئىچكۈزدى. 11 لېكىن سەن ماڭا ھازىر: ـ «بېرىپ غوجاڭغا: ـ ئىلىياس قايتىپ كەلدى! دېگىن» ـ دەيسەن! 12 مەن قېشىڭدىن كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنى مەن بىلمىگەن يەرگە ئېلىپ باردۇ؛ شۇنداقتا مەن ئاھابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ، لېكىن ئۇ سېنى تاپالمىسا، مېنى ئۆلتۈرىدۇ. ئەمەلىيەتتە، كەمىنەڭ ياشلىقىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ كەلگەنمەن. 13 يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرگەندە مېنىڭ قاندا قىلغىنىم، يەنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يۈزنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئىلىرىم-ئىلىرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەپ باققانلىقىم سەن غوجامغا مەلۇم قىلىنغان ئەمەسمۇ؟ 14 ئەمدى سەن ھازىر ماڭ: ـ «بېرىپ غوجاڭغا: ـ مانا ئىلىياس كەلدى دېگىن»، ـ دېدىڭ. شۇنداق قىلسام ئۇ مېنى ئۆلتۈرىدۇ!». 15 لېكىن ئىلىياس: ـ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن جەزمەن بۈگۈن ئۆزۈمنى ئالدىدا ئايان بولىمەن، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئوبادىيا ئاھابنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى. ئاھاب ئىلىياس بىلەن كۆرۈشكىلى باردى. 17 ئاھاب ئىلىياسنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا: ـ بۇ سەمۇ، ئى ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى؟! ـ دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى سەن بىلەن ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر! چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى تاشلاپ بائال دېگەن بۇتلارغا تايىنىپ ئەگەشكەنسىلەر. 19 ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ كارمەل تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىنىمغا جەم قىل، شۇنداقلا يىزەبەلنىڭ داستىخىنىدىن غىزالىنىدىغان باۋالنىڭ تۆت يۈز ئەللىك پەيغەمبىرى بىلەن ئاشەراھنىڭ تۆت يۈز پەيغەمبىرىنى يىغدۇر، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئاھاب ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسگە ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، پەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. 21 ئىلىياس بارلىق خەلققە يېقىن كېلىپ: ـ قاچانغىچە ئىككى پىكىر ئارىسىدا ئارىسالدى تۇرىسىلەر؟ ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، بائال خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، دېدى. ئەمما خەلق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەي، ئۈن-تىن چىقارمىدى. 22 ئىلىياس خەلققە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن پەقەت مەن يالغۇز قالدىم. ئەمما باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرى تۆت يۈز ئەللىك كىشىدۇر. 23 ئەمدى بىزگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئۇلار ئۆزلىرىگە بىر بۇقىنى تاللاپ، سويۇپ پارچىلاپ ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويسۇن، لېكىن ئوت ياقمىسۇن. مەنمۇ باشقا بىر بۇقىنى تەييار قىلىپ ئوت ياقماي ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويماي. 24 سىلەر بولسا ئۆز ئىلاھلىرىڭلارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار. مەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىمەن. قايسى خۇدا ئوت بىلەن جاۋاب بەرسە، شۇ خۇدا بولسۇن، دېدى. ھەممە خەلق: ـ بۇ ئوبدان گەپ، دەپ جاۋاب بەردى. 25 ئىلىياس باۋالنىڭ

پەيغەمبەرلىرىگە: سىلەر كۆپ بولغاچ ئاۋۋال تۆزۈكلار ئوچۇن بىر بۇقىنى تاللاپ تەييار قىلىڭلار، ئاندىن ھېچ ئوت ياقماي تۆز ئىلاھىڭلارنىڭ نامىنى قىچقىرىپ ندا قىلىڭلار، دېدى. 26 ئۇلار ئۇنىڭ دېگىنى بويىچە تۆزلىرىگە بېرىلگەن بۇقىنى ئېلىپ ئۇنى تەييار قىلدى. ئەتىگەندىن چۈشكىچە ئۇلار باۋالنىڭ نامىنى قىچقىرىپ: ـ ئى باۋال، بىزگە جاۋاب بەرگىن! دەپ ندا قىلدى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ياكى ھېچ جاۋاب بولمىدى. ئۇلار راسلانغان قۇربانگاھ چۇرىسىدە توختىماي سەكرەيتتى. 27 چۈش كىرگەندە ئىلياس ئۇلارنى زاكىلىق قىلىپ: ـ ئۇنلۇكرەك قىچقىرىڭلار، چۈنكى ئۇ بىر ئىلاھ ئەمەسمۇ؟ بەلكىم ئۇ چوكۇنۇر خىيالغا چۈمۈپ كەتكەندۇ، ياكى ئىش بىلەن چىقىپ كەتكەندۇ، ياكى بىر سەپەرگە چىقىپ كەتكەندۇ؟ ياكى بولمىسا ئۇ تۇخلاۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى ئويغىتىشىڭلار كېرەك!! ـ دېدى. 28 ئۇلار تېخىمۇ ئۇنلۇك چاقىرىپ ئۆز قائىدىسى بويىچە قانغا مىلىنىپ كەتكۈچە ئۆزلىرىنى قىلىچ ۋە نەيزە بىلەن تىلاتتى. 29 چۈشتىن كېيىن ئۇلار «بېشارەت بېرىۋاتقان» ھالەتكە چۈشۈپ كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىغىچە شۇ ھالەتنە تۇردى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ئاڭلانمىدى، ياكى جاۋاب بەرگۈچى ياكى ئېچابەت قىلغۇچى مەلۇم بولمىدى. 30 ئىلياس ھەممە خەلققە: ـ يېنىمغا يېقىن كېلىڭلار، دېدى، ھەممە خەلق ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندىن كېيىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ شۇ يەردىكى يىقىتىلغان قۇربانگاھىنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى. 31 ئىلياس ئون ئىككى تاشنى ئالدى. بۇ تاشلارنىڭ سانى پەرۋەردىگارنىڭ «نامىڭ ئىسرائىل بولسۇن» دېگەن سۆزىنى تاپشۇرۇۋالغان ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرىدىن چىققان قەبىلىلەرنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش ئىدى. 32 شۇ تاشلاردىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن بىر قۇربانگاھنى ياسىدى. ئۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرىسىدە ئىككى سېئاھ دان پاتقۇدەك ئازگال كولىدى. 33 ئاندىن ئۇ ئوتۇننى راستلاپ، بۇقىنى پارچىلاپ ئوتۇننىڭ تۈپىسىگە قويدى. 34 ئۇ: ـ تۆت ئىدىشنى سۇغا توشقۇزۇپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تۆكۈڭلار، ـ دېدى. ئاندىن: يەنە بىر قېتىم قىلىڭلار» ـ دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. ئۇ يەنە: ـ ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلغاندا 35 سۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرىسىدىن ئېقىپ چۈشۈپ، كولانغان ئازگالنىمۇ سۇ بىلەن تولدۇردى.

36 كەچلىك قۇربانلىقنىڭ ۋاقتى كەلگەندە ئىلياس پەيغەمبەر قۇربانلىققا يېقىن كېلىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، تۆزۈكۈنىڭ ئىسرائىلدا خۇدا بولغىنىڭنى ئاشكارا قىلغايسەن، شۇنداقلا مېنىڭ سېنىڭ قۇلۇڭ بولۇپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇيرۇقۇڭ بىلەن قىلغانلىقىمنى بۇگۈن بىلدۈرگەيسەن. 37 ماڭا ئېچابەت قىلغايسەن، ئەي پەرۋەردىگار، ئېچابەت قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بۇ خەلققە سەن پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىڭنى ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى توغرا يولغا يانداۋرغۇچى تۆزۈڭ ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرگەيسەن، دېدى. 38 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى، ئوتۇننى، تاشلارنى ۋە تۈپىنى كۆيدۈرۈپ تازگالدىكى سۇنىمۇ يوقىتىۋەتتى. 39 خەلقلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى كۆرۈپلا، ئۇلار دۈم يېتىلىپ: ـ پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، دېيىشتى. 40 ئىلياس خەلققە بۇيرۇپ: ـ باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى تۇتۇڭلار، ھېچقايسىنى قويۇپ بەرمەڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇلارنى تۇتقاندا ئىلياس ئۇلارنى كىشۇن جىلغىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە قەتل قىلدۇردى. 41 ئىلياس ئاھابقا بولسا: ـ چىقىپ يەپ-ئىچكىن. چۈنكى قاتتىق يامغۇرنىڭ شالدىرلىغان ئاۋازى ئاڭلانماقتا، ـ دېدى. 42 ئاھاب قوپۇپ يەپ-ئىچىش ئۈچۈن چىقتى. ئەمما ئىلياس كارمەلنىڭ چوققىسىغا چىقىپ يەرگە ئېگىلىشىپ، بېشىنى تىزلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ تىزلىنىپ 43 خىزمەتكارىغا: ـ چىقىپ دېڭىز تەرەپكە قارىغىن، دېدى. ئۇ چىقىپ سەپسېلىپ قاراپ: ـ ھېچنەرسە كۆرۈنمەيدۇ، دېدى. ئۇ جەمئىي يەتتە قېتىم: ـ بېرىپ قاراپ باقتىن، دەپ بۇيرۇدى. 44 يەتتىنچى قېتىم كەلگەندە ئۇ: ـ مانا، دېڭىزدىن چىقۇۋاتقان، ئادەم ئالىقىنىدەك كىچىك بىر بۇلۇتنى كۆردۈم ـ دېدى. ئىلياس ئۇنىڭغا: ـ چىقىپ ئاھابقا: ـ «ھارۋىنى قېتىپ تۇۋەنگە چۈشكىن، بولمىسا يامغۇر سېنى توسۇۋالىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. 45 ئاكۆچە ئاسمان بۇلۇت بىلەن تۇتۇلۇپ، بوران چىقىپ قاتتىق بىر يامغۇر ياغدى. ئاھاب ھارۋىغا چىقىپ يېزىرەئەلگە كەتتى. 46 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئىلياسنىڭ ۋۇجۇدىدا تۇرغاچ، ئۇ بېلىنى باغلاپ ئاھابنىڭ ئالدىدا يېزىرەئەلنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە يۈگۈرۈپ ماڭدى.

19 لېكىن ئاھاب ئىلياسنىڭ ھەممە قىلغىنىنى، جۈملىدىن ھەممە پەيغەمبەرلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرگىنىنى يېزەبەلگە ئېيتىپ بەردى. 2 يېزەبەل بولسا ئىلياسقا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ: ـ ئەگەر ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتىچە سەن شۇلارنىڭ جانلىرىغا قىلغىنىڭدەك مەن سېنىڭ جېنىڭنى ئوخشاش قىلمىسام، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ھەمدە ئۇنىڭدىنمۇ زىيادە قىلسۇن! ـ دەپ ئېيتقۇزدى. 3 ئۇ بۇنى بىلگەندە، ئۇز جېنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن قېچىپ يەھۇدا تەۋەسىدىكى بەئەر-شىباغا باردى. ئۇ ئۇ يەردە ئۆز خىزمەتكارىنى قالدۇرۇپ قويۇپ، 4 ئۆزى چۆلنىڭ ئىچىگە قاراپ بىر كۈن يول ماڭدى. ئۇ ئۇ يەردىكى بىر شۇۋاقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۆنىڭ ئاستىدا ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئۆلۈمىگە تىلەك تىلەپ: ـ ئى پەرۋەردىگار ئەمدى بولدى، جېنىمنى ئالغىن؛ نېمىلا دېگەنبىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىمدىن ئارتۇق ئەمەسمەن، ـ دېدى. 5 ئۇ شۇ شۇۋاق ئاستىدا يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. مانا بىر پەرىشتە ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قوپۇپ، نان يېگىن، دېدى. 6 ئۇ قارىسا بېشىدا قىزىق چوغلاردا پىشىۋاتقان بىر پوشكال ۋە بىر كوزا سۇ ئوراتتى. ئۇ يەپ-ئىچىپ يەنە ئۇخلىغىلى ياتتى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەنە كېلىپ ئىككىنچى قېتىم ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قوپۇپ نان يېگىن. بولمىسا يولۇڭنىڭ ئېغىرلىقىدىن، دېدى. 8 ئۇ قوپۇپ يەپ-ئىچتى. شۇ تاتامدىن ئالغان قۇۋۋەت بىلەن ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز مېڭىپ خۇدانىڭ تېغى ھورەبگە يېتىپ باردى. 9 ئۇ ئۇ يەردىكى غارغا كىرىپ قوندى. ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ ئى ئىلياس، بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتىسەن؟ 10 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئۇتۇلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن، يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستىلەۋاتىدۇ، دېدى. 11 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تاغدا تۇرغىن، دېدى. مانا، پەرۋەردىگار ئۇتۇپ كېتىۋاتاتتى؛ [ئۇنىڭ ئالدىدا] زور كۈچلۈك بىر شامال چىقىپ، تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى پارچىلاپ چېقىۋەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار شامالدا ئەمەس ئىدى. شامالدىن كېيىن بىر يەر تەۋرەش بولدى. لېكىن پەرۋەردىگار يەر تەۋرەشتە ئەمەس ئىدى. 12 يەر تەۋرەشتىن كېيىن بىر لاۋۇلدىغان ئوت كۆتۈرۈلدى. لېكىن پەرۋەردىگار ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن كېيىن بوشقىنا، مۇلايىم بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىلياس شۇنى ئاڭلاپ، يۈزىنى يېپىنچىسى بىلەن ئوراپ غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇردى. مانا، بىر ئاۋاز چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئىلياس، سەن بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتىسەن؟ ـ دېدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئۇتۇلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستىلەۋاتىدۇ، دېدى. 15 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كەلگەن يولۇڭ بىلەن قايتىپ، ئاندىن دەمەشقنىڭ چۆلىگە بارغىن. ئۇ يەرگە بارغاندا ھازائىلنى سۈرىيە ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. 16 ئاندىن نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن؛ ئۇز ئورنۇڭغا پەيغەمبەر بولۇشقا ئابەل-مەھولاھلىق شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانىمۇ مەسىھ قىلغىن. 17 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھازائىلنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى يەھۇ ئۆلتۈرىدۇ؛ يەھۇنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى ئېلىشا ئۆلتۈرىدۇ. 18 لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى باۋالنىڭ ئالدىدا تىزلىرىنى پۈكمىگەن ۋە ئۇنىڭغا ئاغزىنى سۈيگۈزمىگەن ھەربىرىنى ئۆزۈمگە ساقلاپ قالدۇردۇم، ـ دېدى. 19 ئۇ ئۇ يەردىن چىقىپ، شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانى تاپتى. ئۇ چاغدا ئۇ يەر ھەيدەۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا ئون ئىككى جۈپ ئۆي بار ئىدى، ئۇ ئون ئىككىنچىسى بىلەن قوش ھەيدەۋاتاتتى. ئىلياس كېلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆز يېپىنچىسىنى تاشلاپ ئارتىپ قويدى. 20 ئۇ ئۆيلارنى تاشلاپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن

يۇگۇرۇپ كېلىپ: ـ مېنى بېرىپ ئاتام بىلەن ئانامنى سۆيگىلى قويغىن، ئاندىن مەن كېلىپ ساڭا ئەگىشەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قايتقىن، مەن ساڭا نېمە قىلدىم؟ ـ دېدى. **21** ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ، ئۆزى ئىشلەتكەن بىر جۈپ ئۆگىنى سويۇپ، ئۆلارنىڭ جابدۇقىنى ئوتۇن قىلىپ، گۆشنىڭ پىشۇرۇپ خەلققە بېرىۋىدى، ئۆلار يېدى. ئاندىن ئۇ ئورنىدىن قوپۇپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

20

سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى جەم قىلدى، ئۇ ئوتتۇز ئىككى پادىشاھنى ئات ۋە جەڭ ھارۇلىرى بىلەن ئېلىپ چىقىپ، سامارىيەگە قورشاپ ھۇجۇم قىلدى. **2** ئۇ ئەلچىلەرنى شەھەرگە كىرگۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: ـ **3** «بەن-ھاداد مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ، سېنىڭ ئەڭ چىرايلىق خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭمۇ مېنىڭكىدۇر» دەپ يەتكۈزدى. **4** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: ـ ئى خوجام پادىشاھ، سىلى ئېيتقانلىرىدەك مەن ئۆزۈم ۋە بارلىقىم سىلىنىڭكىدۇر، دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئەلچىلەر يەنە كېلىپ: ـ «بەن-ھاداد سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ ساڭا دەۋەقە: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى ماڭا تاپشۇرۇپ بېرىسەن، دېگەن خەۋەرنى ئەۋەتتىم. **6** لېكىن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا خىزمەتكارلىرىمنى يېنىڭغا ئەۋەتىمەن؛ ئۆلار ئورداڭ بىلەن خىزمەتكارلىرىڭنىڭ ئۆيلىرىنى ئاختۇرۇپ، سېنىڭ كۆزلىرىڭدە نېمە ئەزىز بولسا، ئۆلار شۇنى قولىغا ئېلىپ كېلىدۇ» ـ دېدى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى زېمىنىدىكى ھەممە ئاقساقالارنى چاقىرىپ ئۆلارغا: ـ بۇ كىشىنىڭ قاندىق ئاۋارىچىلىك چىقارماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ قېلىڭلار. ئۇ ماڭا خەۋەر ئەۋەتىپ مەندىن خوتۇنلىرىم بىلەن بالىلىرىم، كۈمۈش بىلەن ئالتۇنلىرىمنى تەلەپ قىلغىنىدا مەن ئۇنىڭغا ياق دېمىدىم، دېدى. **8** بارلىق ئاقساقالار بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا: ـ قۇلاق سالمىغىن، ئۇنىڭغا ماقۇل دېمىگىن، دېدى. **9** بۇنىڭ بىلەن ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئەلچىلىرىگە: ـ خوجام پادىشاھقا، سىلى ئادەم ئەۋەتىپ، ئۆز كەمىنىلىرىدىن دەسلەپتە سورىغانىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ لېكىن كېيىنكىسىگە ماقۇل دېيەلمەيمەن، دەپ بېرىڭلار، ـ دېدى. ئەلچىلەر يېنىپ بېرىپ شۇ سۆزنى يەتكۈزدى. **10** بەن-ھاداد ئۇنىڭغا يەنە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ «پۈتكۈل سامارىيە شەھىرىدە ماڭا ئەگەشكەنلەرنىڭ قوللىرىغا ئۆچۈملىغۇدەك توپا قېلىپ قالسا، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ قىلسۇن!» ـ دېدى. **11** لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى جاۋاب بېرىپ: ـ «ساۋۇت-قوراللار بىلەن جابدۇنغۇچى ساۋۇت-قوراللاردىن يېشىنگۈچىدەك ماختىنىپ كەتمىسۇن!» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **12** بەن-ھاداد بۇ سۆزنى ئاڭلىغاندا ھەرقايسى پادىشاھلار بىلەن چېدىرلىردا شاراب ئىچىشۇاتاتتى. ئۇ خىزمەتكارلىرىغا: ـ سەپكە تىزىلىڭلار، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ئۆلار شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا تىزىلىشتى. **13** ئۇ ۋاقىتتا بىر پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ زور بىر توپ ئادەمنى كۆردۈڭمۇ؟ مانا، مەن بۇ كۈنى ئۆلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دېدى. **14** ئاھاب: ـ كىمنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولدۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى بىلەن بولدۇ»، دېدى. ئۇ يەنە: ـ كىم ھۇجۇمنى باشلايدۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ سەن ئۆزۈڭ، دېدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرىنى سانىۋىدى، ئۆلارنىڭ سانى ئىككى يۈز ئوتتۇز ئىككى نەپەر چىقتى. ئاندىن كېيىن ئۇ ھەممە خەلقنى، يەنى بارلىق ئىسرائىلارنى سانىۋىدى، ئۆلارنىڭ سانى يەتتە مىڭ نەپەر چىقتى. **16** ئىسرائىلار شەھەردىن چۈش ۋاقىتىدا چىقتى. بەن-ھاداد بىلەن شۇ پادىشاھلار، يەنى ياردەمگە كەلگەن ئوتتۇز ئىككى پادىشاھ بولسا چېدىرلىردا شاراب ئىچىپ مەست بولۇشقانىدى. **17** ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى يۈرۈشتە تاۋۇلۇل ماڭدى. بەن-ھاداد ئادەم ئەۋەتىۋىدى، ئۆلار ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ «ساماريەدىن ئادەملەر كېلىۋاتىدۇ» ـ دېدى. **18** ئۇ: ـ ئەگەر سۈلھى تىزىشۇشقا چىققان بولسا ئۆلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، ئەگەر سوۋۇتشقىلى چىققان بولسىمۇ ئۆلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، دېدى. **19** ئەمدى ۋالىيلارنىڭ بۇ غۇلامىرى ۋە ئۆلارنىڭ كەينىدىكى قوشۇن شەھەردىن چىقىپ، **20** ھەربىرى ئۆزىگە ئۇچرىغان ئادەمنى چېپىپ ئولتۇردى. سۈرىيەلەر قاچتى؛ ئىسرائىل ئۆلارنى قوغلىدى. سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد بولسا ئاتقا منىپ ئاتلىقلار بىلەن قېچىپ قۇتۇلدى. **21** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى چىقىپ ھەم ئاتلىقلارنى ھەم جەڭ ھارۇلىرىنى بىتچىت قىلىپ سۈرىيەلەرنى قاتتىق قىر-چاپ قىلدى. **22** پەيغەمبەر يەنە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭنى مۇستەھكەملەپ، ئۆزۈڭنى ئوبدان دەڭسەپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكىنى ئويلاپ باققىن. چۈنكى كېلەر يىلى ئەتىيازدا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى سەن بىلەن جەڭ قىلغىلى يەنە چىقىدۇ، دېدى. **23** سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «ئۆلارنىڭ ئىلاھى تاغ ئىلاھى بولغاچقا، ئۆلار بىزگە كۈچلۈك كەلدى. لېكىن بىز ئۆزلىرىگىلىكتە ئۆلار بىلەن سوقۇشساق، جەزمەن ئۆلارغا كۈچلۈك كېلىمىز. **24** ئەمدى شۇنداق قىلغايلىكى، پادىشاھلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مەنسىپىدىن چۈشۈرۈپ، ئۆلارنىڭ ئورنىدا ۋالىيلارنى تىكلىگەيلا. **25** ئاندىن سىلى مەھرۇم بولغان قوشۇنلىرىڭ باراۋەر بولغان يەنە بىر قوشۇنىنى، يەنى ئاتنىڭ ئورنىغا ئات، ھارۇلىنىڭ ئورنىغا ھارۇا تەيىار قىلدۇرۇپ ئۆزلىرىگە يېغىلايلا؛ بىز ئۆزلىرىگىلىكتە ئۆلار بىلەن سوقۇشايلى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلارغا كۈچلۈك كېلەمدۇق؟». ئۇ ئۆلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ شۇنداق قىلدى. **26** كېيىنكى يىلى ئەتىيازدا بەن-ھاداد سۈرىيەلەرنى ئېبىتلاپ تولۇق يىغىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئافەك شەھىرىگە چىقتى. **27** ئىسرائىللارمۇ ئۆزلىرىنى ئېبىتلاپ، ئۇزۇق-تۇلۇك تەيىارلاپ، ئۆلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقتى. ئىسرائىللار ئۆلارنىڭ ئۆدۈلدا بارگاھ تىكلىۋىدى، سۈرىيەلەرنىڭ ئالدىدا خۇددى ئىككى توپ كىچىك ئوغلاق پادىسىدەك كۆرۈندى. لېكىن سۈرىيەلەر پۈتكۈل زېمىنى قاپلىغانىدى. **28** ئەمما خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈرىيەلەر: پەرۋەردىگار تاغ ئىلاھىدۇر، جىلغىلارنىڭ ئىلاھى ئەمەس، دەپ ئېيتقىنى ئۈچۈن، مەن بۇ زور بىر توپ ئادەمنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر»، دېدى. **29** ئىككى كۈن ھەرەپ يەتتە كۈن بىر-بىرىنىڭ ئۇدۇلىدا بارگاھلىرىدا تۇردى. يەتتىنچى كۈنى سوقۇش باشلاندى. ئىسرائىللار بىر كۈندە سۈرىيەلەردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئولتۇردى. **30** قالغانلار ئافەك شەھىرىگە قېچىپ كىرىۋالدى؛ لېكىن سېپىلى ئۆرۈلۈپ ئولاردىن يىگىرمە يەتتە مىڭ ئادەمنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بېسىپ ئولتۇردى. بەن-ھاداد ئۆزى بەدەر قېچىپ شەھەرگە كىرىپ ئىچكىرىدىكى بىر ئۆيگە مۆكۈۋالدى. **31** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بىز ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنى رەھىملىك پادىشاھلار دەپ ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ ئۈچۈن بەللىرىمىزگە يوز باغلاپ باشلىرىمىزغا كۆلا يۆگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا تەسلىمگە چىقايلى. ئۇ سىلىنىڭ جانلىرىنى ئايرىمىكىن؟ ـ دېدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار بەللىرىگە يوز باغلاپ باشلىرىغا كۆلا يۆگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ كەمىنىلىرى بەن-ھاداد: «جېنىمنى ئايىغايلا»، دەپ ئىلتىجا قىلدى، دېدى. ئۇ بولسا: ـ ئۇ تىنچى ھايامۇ؟ ئۇ مېنىڭ بۇرادىرىم، دېدى. **33** بۇ ئادەملەر بۇ سۆزنى ياخشىلىقنىڭ ئالامىتى، دەپ ئويلاپ، دەرھاللا ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى چىڭ تۇتۇۋېلىپ: ـ بەن-ھاداد سىلىنىڭ بۇرادەرلىرىدۇر! ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۇنى ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن بەن-ھاداد ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى قولىدىن تارتىپ جەڭ ھارۇسىغا چىقاردى. **34** بەن-ھاداد ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ ئاتام سىلىنىڭ ئاتىلىرىدىن ئالغان شەھەرلەرنى سىلگە قايتۇرۇپ بېرەي. ئاتام سامارىيەدە رەستە-بازارلىرىنى تىكلىگەندەك سىلى ئۆزلىرى ئۈچۈن دەمەشقتە رەستە-بازارلارنى تىكلەيلا، ـ دېدى. ئاھاب: ـ بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرەي، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى ئاھەدە قىلىشتى ۋە ئۇ ئۇنى قويۇپ بەردى. **35** پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ بىرى پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يەنە بىرىگە: ـ سەندىن ئۇرۇنمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. لېكىن ئۇ ئادەم ئۇنى ئۇرغىلى ئۇنىمىدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغىنىڭ ئۈچۈن مانا بۇ يەردىن كەتكىنىڭدە بىر شىر سېنى بوغۇپ ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ يېنىدىن چىققاندا، ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ ئۇنى ئولتۇردى. **37** ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ سەندىن ئۇرۇنمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئادەم ئۇنى قاتتىق قىلىپ ئۇرۇپ زەخىملەندۈردى. **38** ئاندىن پەيغەمبەر بېرىپ ئۆز قىياپىتىنى

تۇزگەرتىپ، كۆزلىرىنى تېكتى بىلەن تېكىپ يول بويىدا پادىشاھنى كۈتۈپ تۇردى.
39 پادىشاھ شۇ يەردىن تۆتىكەندە ئۇ پادىشاھنى چاقىرىپ: ـ كەمىنىلىرى كەسكىن جەڭ مەيدانىغا چىققانىدىم، ۋە مانا، بىر ئادەم ماڭا بۇرۇلۇپ، بىر كىشىنى تاپشۇرۇپ: «بۇ كىشىگە چىڭ قاريغىن، ھەرقانداق سەۋەبتىن ئۇ يوقاپ كەتسە، سەن ئۆز جىنىڭنى ئۆتىنىڭ جىنىنىڭ ئورنىغا تۇتۇپىسەن، بولمىسا بىر تالانت كۈمۈش تۇلەپسەن»، دېدى. 40 لېكىن مەن كەمىنىلىرى ئۆز-بۇ ئىش بىلەن بەند بولۇپ كېتىپ، ئۇنى يوقىتىپ قويدۇم، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ بېكىتكىنىڭدەك ساڭا ھۆكۈم قىلىندۇ! ـ دېدى. 41 ئۇ دەرھال كۆزلىرىدىن تېكىتنى ئېلىۋەتتى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنى تونۇپ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەردىن بىرى ئىكەنلىكىنى كۆردى. 42 پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن ھالا كەتكە بېكىتكەن ئادەمنى قولۇڭدىن قۇتۇلغىلى قويغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جىنىڭ ئۆتۈڭ جىنىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ، سېنىڭ خەلقىڭ ئۆتۈڭ خەلقىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ»، دېدى. 43 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خاپا بولۇپ، غەشلىكىگە چۈمگەن ھالدا سامارىيەگە قايتىپ ئوردىسىغا كىردى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ يىزرەئەلدە، سامارىيەنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا بىر ئۈزۈمزارلىقى بار ئىدى. 2 ئاھاب نابوتقا سۆز قىلىپ: ـ ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بەرگىن، مېنىڭ ئۆيۈمگە يېقىن بولغاچ، ئۇنى بىر سەي-كۆكاتلىق باغ قىلاي. ئۆنىڭ ئورنىدا ساڭا ئوبدانراق بىر ئۈزۈمزارلىق بېرەي ياكى لايىق كۆرسەڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن، دېدى. 3 ئەمما نابوت ئاھابقا: ـ پەرۋەردىگار مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا سېتىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن، دېدى. 4 ئاھاب يىزرەئەللىك نابوتنىڭ: «ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دەپ ئېيتقان سۆزىدىن خاپا بولۇپ غەشلىكىگە چۈمگەن ھالدا ئوردىسىغا قايتتى؛ ئۇ كارۋاتىنا يېتىپ يۈزىنى [تام] تەرەپكە ئۆرۈپ نانمۇ يېمىدى. 5 خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: روھىي كەيپىياتىڭ نېمىشقا شۇنچە توۋەن، نېمىشقا نان يېمەيسەن؟ ـ دېدى. 6 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مەن يىزرەئەللىك نابوتقا سۆز قىلىپ: «ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا پۇلغا بەرسەڭ، ياكى لايىق كۆرسەڭ ئۈزۈمزارلىق باشقا ئۈزۈمزارلىق بېرەي» دېدىم. لېكىن ئۇ: «ساڭا ئۈزۈمزارلىقىمنى بەرمەيمەن» دېدى، ـ دېدى. 7 خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭغا: ـ سەن ھازىر ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە سەلتەنەت قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ قوپۇپ نان يەپ، كۆڭلۈڭنى خۇش قىلغىن؛ مەن ساڭا يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئېرىشتۈرىمەن، دېدى. 8 ئاندىن ئۇ ئاھابنىڭ نامىدا بىر خەت يېزىپ، ئۇستىگە ئۇنىڭ مۆھۈرىنى بېسىپ، خەتنى نابوتنىڭ شەھىردە ئۇنىڭ بىلەن ئۈرۈۋاتقان ئاقساقاللار ۋە مۆتىۋەرلەرگە ئەۋەتتى. 9 خەتتە ئۇ مۇنداق يازغاندى: ـ «روزا ئۇتۇش كېرەك دەپ بۇيرۇپ، خەلقىنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزغىن؛ 10 ئىككى ئادەمنى، يەنى بېلىيالنىڭ بالىسىنى ئۇنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى نابوتنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇزۇپ: «سەن خۇداغا ۋە پادىشاھقا لەنەت ئوقۇدۇڭ» دەپ گۇۋاھلىق بەرگۈزۈڭلار. ئاندىن ئۇنى ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈڭلار». 11 شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۇنىڭ شەھىردە ئۈرۈۋاتقان ئاقساقاللار بىلەن مۆتىۋەرلەر يىزرەئەللىك ئۇلارغا ئەۋەتكەن خېتىدە يۈزلىگەندەك قىلدى؛ 12 ئۇلار روزىنى بۇيرۇپ، خەلقىنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزدى. 13 ئاندىن ئۇ ئىككى ئادەم، يەنى بېلىيالنىڭ بالىلىرى خەلقىنىڭ ئالدىدا نابوت ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ: «نابوت خۇداغا ۋە پادىشاھقا دەشنەم قىلدى» دەپ گۇۋاھلىق بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا سۆرەپ ئېلىپ چىقىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. 14 ئاندىن ئۇلار يىزەبەلگە ئادەم ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلدى» دەپ خەۋەر بەردى. 15 يىزەبەل نابوتنىڭ چالما-كېسەك قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاھابقا: قوپۇپ، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ساڭا پۇلغا بەرگىلى ئۈنمىگان ئۈزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇپ ئالغىن؛ چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى، دېدى. 16 شۇنداق بولدىكى، ئاھاب نابوتنىڭ ئۆلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئىگىلەش ئۈچۈن شۇ يەرگە باردى. 17 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 18 «قوپۇپ بېرىپ، سامارىيەدە ئولتۇرۇشلۇق ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب بىلەن ئۇچراشقىن؛ مانا ئۇ نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئىگىلەشنى ئۈچۈن ئۇ يەرگە باردى. 19 ئۇنىڭغا: ـ «ئادەم ئولتۇردۇڭمۇ، يېرىنى ئىگىلەۋالدىڭمۇ؟» ـ دېگىن. ئاندىن ئۇنىڭغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نابوتنىڭ قېنىنى ئىتلار يالىغان جايدا سېنىڭ قېنىڭنىمۇ ئىتلار يالايدۇ» ـ دېگىن». 20 ئاھاب ئىلياسقا: ـ ئى دۈشمنىم، مېنى تاپتىڭمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ راست، مەن سېنى تاپتىم؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىش ئۈچۈن ئۆزۈڭنى سېتىۋەتتىڭ. 21 پەرۋەردىگار: «مانا، مەن ئۈستۈڭگە بالا چۈشۈرۈپ نەسلىڭنى يوقىتىپ، سەن ئاھابنىڭ ئىسرائىلدا قالغان جەمەتىدىكى ھەممە ئەركەكنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۈزۈپ يوقىتىمەن؛ 22 ۋە سەن مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغاپ ئىسرائىلنى گۇناھقا تازدۇرغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتى ۋە ئاخىيامنىڭ ئوغلى بائاشانىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. 23 ـ يىزەبەل توغرىسىدىمۇ پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «يىزرەئەللىك سېپىلىنىڭ تېشىدا ئىتلار يىزەبەلنى يەيدۇ. 24 ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن شەھەردە ئۆلگەنلەرنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا ئۆلگەنلەرنى بولسا ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ» دېدى 25 (بەرھەق، خوتۇنى يىزەبەلنىڭ قۇتراتىشلىرى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلغىلى ئۆزىنى ساتقان ئاھابدەك ھېچكىم يوق ئىدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ قوغلۇۋەتكەن ئامورىيلارنىڭ قىلغىنىدەك قىلىپ، يېرگىنچلىك بۇتلارغا تايىنىپ ئەگىشىپ، لەنەتلىك ئىشلارنى قىلاتتى). 27 لېكىن ئاھاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ بەدىنىگە بۆز يۆگەپ، روزا ئۇتتى. ئۇ بۆز رەختتە ياتاتتى، جىمجىت ماڭاتتى. 28 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ: ـ 29 «ئاھابنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا ئۆزىنى قانداق تۇتۇۋەن ئۇتۇۋاتقانلىقىنى كۆردۇڭمۇ؟ ئۇ ئۆزىنى مېنىڭ ئالدىمدا تۇتۇۋەن ئۇتۇۋاتقانلىقى تۈپەيلىدىن، بۇ بالانى ئۇنىڭ كۈنلىرىدە كەلتۈرمەيمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇنىڭ جەمەتىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېيىلدى.

22

ئۈچ يىلغىچە سۈرىيە بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچقا، ئۇلار تىنچلىقتا ئوتتى. 2 ئۈچىنچى يىلدا بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنى يوقلاپ باردى. 3 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ گىلېئادتىكى راموت بىزنىڭكى ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەرغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، نېمىشقا بىز جىم ئولتۇرۇپ، تېخىچە سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ئۇنى ئالمايمىز؟ ـ دېدى. 4 ئۇ يەھوشافاتقا: ـ جەڭ قىلغىلى مېنىڭ بىلەن گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوردى. يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىلمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۇزلىرىنىڭ خەلقىدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سىلىنىڭ ئاتلىرىدۇر، دېدى. 5 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، يۈگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەيلا، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈزچە ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئولاردىن: ـ سوقۇشقىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقسام بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۋىدى، ئولار: ـ چىققىن، رەب ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 7 لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا، يول سوريىغۇدەك پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بەرگەچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئى ئاللىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خاماندا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى. ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە

ئدی. **11** کەنئاناهنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا ئۆزى تۆمۈردىن مۆڭگۈزلەرنى ياساپ چىقىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۆڭگۈزلەر بىلەن سۈرىيەلەرنى يوقاتقۇچە ئۈسۈپ ئۇرسلا»، دېدى. **12** ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈزسىز مۇۋەپپەقىيەت قازنىلا، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. **13** مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە؛ ئەمدى ئۆتۈنىمەن، سېنىڭ سۈزۈڭنى ئۇلارنىڭ سۈزى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگىن، دېدى. **14** ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. **15** ئۇ پادشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سورىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازنىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى پادشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېدى. **16** لېكىن پادشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. **17** مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق؛ بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ئۆيىگە قايتسۇن»، دېدى، ـ دېدى. **18** ئىسرائىلنىڭ پادشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ ئوغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا-ئېشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدىم؟ ـ دېدى. **19** مىكايا يەنە: ـ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. **20** پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ **21** شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي»، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق ئۇسۇل بىلەن ئالدايسەن؟» ـ دەپ سورىۋىدى، **22** ئۇ: ـ «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ «ئۇنى ئالداپ ئىلكىگىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. **23** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا يالغانچى بىر روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا ئۈچۈن بالا-ئېشاپەت كۆرسىتىپ سۈزلىدى» ـ دېدى. **24** شۇنى ئاڭلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا كېلىپ مىكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سېلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ، ساڭا سۈز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. **25** مىكايا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۆزۈڭنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ئۈيگە يۈگۈرگەن كۈنىدە شۇنى كۆرسەن، دېدى. **26** ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، **27** ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىيناپ نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دېگىن، دەپ بۇيرۇدى. **28** مىكايا: ـ ئەگەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەم بىلەن سۈز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھوشافات گىلېئادتىكى راموتقا چىقتى. **30** ئىسرائىلنىڭ پادشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسىلا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىققايلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. **31** سۈرىيەنىڭ پادشاھى جەڭ ھارۇلىرى ئۈستىدىكى ئوتىۋز ئىككى سەردارغا: ـ چوڭلىرى ياكى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **32** ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى بۇرۇلدى. لېكىن يەھوشافات پەرياد كۆتۈردى. **33** جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. **34** ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۈرىسىدىن تۆۋەنكى تۇلىقىدىن ئۆتۈپ تەگدى. ئۇ ھارۇيكىبىشىگە: ھارۇينى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. **35** ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادشاھ بولسا سۈرىيەلەرنىڭ ئۆدۈلدا ئۆز جەڭ ھارۇلىرىغا يۆلىنىپ ئۆرە تۇردى. زەخمىدىن قېنى ھارۇلىنىڭ تېگىگىچە ئېقىپ، كەچ كىرگەندە ئۇ ئۆلدى. **36** كۈن پاتاردا قوشۇن ئارىسىدا بىر قاتتىق سادا ئاڭلىنىپ: ـ ھەر ئادەم ئۆز شەھىرىگە يانسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن! ـ دېيىلدى. **37** پادشاھ ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى ساماريەگە ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار پادشاھنى ساماريەدە دەپنە قىلدى. **38** بىرسى پادشاھنىڭ ھارۇلىسىنى ساماريەنىڭ كۆلدە [يۇغاندا] (يۇ كۆل پاھىشە ئايالار يۇيۇندىغان جاي ئىدى)، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۈزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئىتلار ئۇنىڭ قېنىنى يالدى. **39** ئاھابنىڭ باشقا ئىشلىرى، قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ياسىغان «پىل چىش سارىيى» ۋە بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرۇلۇق «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلمىغانمىدى؟ **40** ئاھاب ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئورندا پادشاھ بولدى. **41** ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئاھابنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادشاھ بولدى. **42** يەھوشافات پادشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. **43** ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاسانىڭ يارلىق يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقمايى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغاندى؛ خالايىق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشۇيۇي ياقاتتى. **44** ۋە يەھوشافات بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. **45** يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ كۈرسەتكەن قۇدرىتى، قاندىق جەڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا «يەھۇدا پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلمىغان ئەمەسمىدى؟ **46** ئۇ ئاتىسى ئاسانىڭ كۈنلىرىدە زېمىندىن قوغلۇۋىتىلىپكەن كەسىپىي بەچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ چىقاردى. **47** ئۇ ۋاقىتتا ئېدومنىڭ پادشاھى يوق ئىدى، بەلكى بىر ۋالىي ھۆكۈم سۈرەتتى. **48** يەھوشافات ئوفىردىن ئالتۇن ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر «تارشىش كېمىسى» ئەترىتىنى قۇردى. لېكىن كېمىلەر ھېچىيەرگە بارالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ئۇرۇلۇپ ۋەيران بولغانىدى. **49** ئۇ ۋاقىتتا ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھوشافاتقا: ـ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭ بىلەن كېمىلەردە بارسۇن، دېدى. لېكىن يەھوشافات ئۇنىمىدى. **50** يەھوشافات ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھورام ئورندا پادشاھ بولدى. **51** ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادشاھ بولۇپ ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. **52** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا ۋە ئانىسىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، شۇنداقلا ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ يولىدا ماڭدى؛ **53** ئۇ ئاتىسى قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ، باتالنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى.

پادشاهلار 2

1 ئاهاب تۇلگەندىن كېيىن موئاب ئىسرائىلغا ئىسيان كۆتۈردى. **2** ئاھازىيا سامارىيەدە
تۇرغانىدا [ئوردىسىدىكى] بالىخانىنىڭ پەنجىرىسىدىن يىقىلىپ چۈشۈپ، كېسەل بولۇپ
قالدى. ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ ئەكرون شەھىرىدىكى ئىلاھ باۋال-
زەبۇبدىن مېنىڭ توغرامدا، كېسىلدىن ساقىيامدۇ، دەپ سوراڭلار، دېدى. **3**
لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا تىشبىلىق ئىلياسقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، سامارىيە
پادشاھىنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ
باۋال-زەبۇبدىن يول سورىغلى ماڭدىڭلارمۇ؟ **4** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھازىر مۇنداق
دېدىكى: «سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشمەلەيسەن، سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېگىن، ـ
دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىلياس يولغا چىقتى. **5** خەۋەرچىلەر پادشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ
كەلدى، ئۇ ئۇلاردىن: نېمىشقا يېنىپ كەلدىڭلار، دەپ سوردى. **6** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ
بىر ئادەم بىزگە ئۇچراپ بىزگە: ـ سىلەرنى ئەۋەتكەن پادشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ
ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ باۋال-
زەبۇبدىن يول سورىغلى ئادەملەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارىۋاتتىن
چۈشمەلەيسەن، سەن چوقۇم ئۆلىسەن!» دەڭلار، ـ دېدى. **7** پادشاھ ئۇلاردىن: سىلەرگە
ئۇچراپ بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئادەم قانداق ئادەم ئىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **8** ئۇلار
ئۇنىڭغا: ئۇ تۈكلۈك، بېلىگە تاسما باغلىغان ئادەم ئىكەن، دېدى. پادشاھ: ئۇ تىشبىلىق ئىلياس
ئىكەن، دېدى. **9** ئاندىن پادشاھ بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن
ئىلياسنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى؛ بۇ كىشى ئىلياسنىڭ قېشىغا بارغاندا، مانا ئۇ بىر دۆڭنىڭ
ئۈستىدە ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، پادشاھ سېنى چۈشۈپ كەلسۇن!
دەيدۇ، دېدى. **10** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادىمى بولسام،
ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى.
شۇنان ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۆزى بىلەن ئەللىك ئادىمنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **11**
شۇنىڭ بىلەن پادشاھ يەنە بىر ئەللىكبېشىنى ئۇنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن
ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، پادشاھ ئېيتتى: سېنى دەرھال
چۈشۈپ كەلسۇن! ـ دېدى. **12** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ
ئادىمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كۆيدۈرسۇن،
دەپ جاۋاب بەردى. شۇنان خۇدانىڭ ئوتى ئاسماندىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئۆزى بىلەن
ئەللىك ئادىمنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **13** پادشاھ ئەمدى ئۈچىنچى بىر ئەللىكبېشىنى قول
ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى؛ ئەللىكبېشى بېرىپ ئىلياسنىڭ
ئالدىغا چىقىپ، تىزلىنىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ جېنىم بىلەن
سېنىڭ بۇ ئەللىك قۇلۇڭنىڭ جانلىرى نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن! **14** دەرۋەقە، ئاسماندىن
ئوت چۈشۈپ، ئىلگىرىكى ئىككى ئەللىكبېشىنى ئۇلارنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى
بىلەن كۆيدۈرۈۋەتتى. لېكىن ھازىر مېنىڭ جېنىم سېنىڭ نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن، دېدى.
15 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىلياسقا: سەن چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن بارغىن؛ ئۇنىڭدىن
قورقمغىن، دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن چۈشۈپ پادشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ **16**
پادشاھقا: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «ئىسرائىلدا ۋەھىي سورىغلى بولىدىغان خۇدا يوقمۇ،
ئەكروندىكى ئىلاھ باۋال-زەبۇبدىن يول سورىغلى ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن
سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشمەلەيسەن، سەن چوقۇم ئۆلىسەن!» دەيدۇ، ـ دېدى. **17**
شۇنىڭ بىلەن ئىلياس دېگەنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئاھازىيا ئۆلدى. ئۇنىڭ
ئوغلى بولمىغاچقا، يەھورام ئۇنىڭ ئورندا پادشاھ بولدى. بۇ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى، يەھۇدا
پادشاھى يەھورامنىڭ ئىككىنچى يىلى ئىدى. **18** ئەمدى ئاھازىيانىڭ باشقا ئىشلىرى،
ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بولسا، ئۇلار «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن
كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟

2 پەرۋەردىگار ئىلياسنى قارا قۈيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرمەكچى بولغان ۋاقتىتا ئىلياس بىلەن
ئېلىشا گىلگالدىن چىقىپ كېتىۋاتاتتى. **2** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەن، بۇ يەردە
قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى بەيت-ئەلگە ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ
ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن!
دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەيت-ئەلگە چۈشۈپ كەلدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا بەيت-ئەلدىكى
پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن
غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن، شۇڭ تۈرۈڭلار، دېدى. **4**
ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى يېرىخوغا
ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم
قىلمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى يېرىخوغا
باردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا:
بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن؛
شۇڭ تۈرۈڭلار، دېدى. **6** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى
پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ماڭغۇزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى
بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى،
شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى مېڭىشىپ كېتىۋەردى. **7** ئەمدى پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك
كىشى بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەمما ئۇ ئىككىيلەن ئىئوردان
دەرياسىنىڭ بويىدا توختاپ تۇردى. **8** ئىلياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى
ئۇرۇشدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ ئۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئۆتتى. **9** ئۆتۈپ
بولغاندىن كېيىن ئىلياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستا، سېنىڭ ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەندىن
نېمە تىلىكىڭ بولسا، دەۋەرگىن، دېدى. ئېلىشا: سېنىڭ ئوستۇڭدە تورغان روھنىڭ ئىككى
ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇ: بۇ تىلىكىڭگە ئېرىشىمەك قىيىندۇر؛ مەن
سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقتىمدا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلىدۇ؛
بولمىسا، بېرىلمەيدۇ، ـ دېدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ ماڭغاندا، مانا،
ئوتلۇق بىر جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئوتلۇق ئاتلار نامايان بولدى، ئۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى
ۋە ئىلياس قارا قۈيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. **12** ئېلىشا بۇنى كۆرۈپ: ئى ئاتام، ئى
ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! ـ دەپ ۋاراقىردى. ئاندىن ئۇ
ئۇنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ ئۆز كىيىمىنى ئۈتۈپ، ئۇلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. **13**
ئاندىن ئۇ ئىلياسنىڭ ئۈچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان
دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ ئىلياسنىڭ ئۈستىدىن چۈشۈپ قالغان
يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئىلياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نەدىدۇر؟»، دېدى.
ئېلىشا سۇنى شۇنداق ئۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى، ئېلىشا سۇدىن ئۆتۈپ كەتتى. **15**
يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاقتا ئۇرۇپ ئۇنى كۆردى ۋە: «ئىلياسنىڭ
روھى ئېلىشانىڭ ئۈستىدىدۇر» دەپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش ئۇرۇپ ئېتىزلىق قىلدى. **16**
ئۇلار ئۇنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنلىرىڭ ئارىسىدا ئەللىك ئەزمەت بار، ئۆتۈنىمىز، بۇلار
غوجاڭنى ئىزدىگلى بارسۇن. پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۇنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر
يېرىدە ياكى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويدىمىكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ
ئادەمنى ئەۋەتمەڭلار، دېدى. **17** ئەمما ئۇلارنىڭ ئۇنى قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خىجالەت
بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىڭلار، دېدى. شۇڭا ئۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى، بۇلار ئۈچ كۈن
ئۇنى ئىزدىدى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. **18** ئۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ
يېرىخودا ئىزدۈرۈۋاتاتتى) ئۇ ئۇلارغا: مەن دەرۋەقە سىلەرگە «ئىزدەپ بارماڭلار!» دېمىدىممۇ؟
ـ دېدى. **19** شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆرگەندەك، شەھەر تۈزى ئوبدان
جايلىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە تۈپراق تۇغماستۇر، دېدى. **20** ئۇ: يېڭى بىر كوزا ئېلىپ
كېلىپ، ئىچىگە تۇز قويۇپ، ماڭا بېرىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى.
21 ئۇ بۇلاقنىڭ بېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا تۇزنى تۆكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ
«مەن بۇ سۇلارنى ساقايتتىم؛ ئەمدى ئۇلاردىن قايتا ئۆلۈم بولمايدۇ ۋە يەرنىڭ ئۇغماسلىقى

بولمايدۇ» ـ دېدى. **22** خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۆزىدەك، ئۇ سۈ تاكى بۇگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. **23** ئېلىشا پېرىخودن چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغاندا، بەزى بالىلار شەھەردىن چىقىپ ئۇنى زاكىلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **24** ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى چىشى ئېيىق چىقىپ، بالىلاردىن قىرىق ئىككىنى يىرتىۋەتتى. **25** ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن سامارىيەگە يېنىپ باردى.

3 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى، ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ تۆرىزى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بىلەن ئانىسى قىلغان دەرىجىدە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئاتىسىى ياساتقان «بائال تۇۋرۇكى»نى ئېلىپ تاشلىدى. **3** لېكىن ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچ يانمىدى. **4** موئابنىڭ پادىشاھى مېشا ناھايىتى چوڭ قوينچى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز مىڭ قوزا ھەم يۈز مىڭ قوچقارنىڭ يۇڭىنى ئولپان قىلاتتى. **5** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئاھاب ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن موئابنىڭ پادىشاھى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز ئۆرۈدى. **6** ئۇ ۋاقىتتا يەھورام پادىشاھ سامارىيەدىن چىقىپ ھەممە ئىسرائىلنى [جەڭ ئۈچۈن] ئېيىتلىدى. **7** ئۇ يەنە ئادەم ئەۋەتىپ يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا خەۋەر بېرىپ: موئابنىڭ پادىشاھى مەندىن يۈز ئۆردى؛ موئاب بىلەن سوقۇشقىلى چىقامسەن؟ ـ دېدى. ئۇ: چىقىمەن؛ بىزدە مېنىڭ-سېنىڭ دەيدىغان گەپ يوقتۇر، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سېنىڭ ئاتلىرىڭدۇر، دېدى. **8** ئۇ يەنە: قايسى يول بىلەن چىقايلى، دەپ سوردى. يەھورام: بىز ئېدوم چۆلىنىڭ يولى بىلەن چىقايلى، دەپ جاۋاب بەردى. **9** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا قوشۇلۇپ ماڭدى. ئۇلار يەتتە كۈن ئايلىنىپ يۈرۈش قىلغاندىن كېيىن، قوشۇن ۋە ئۇلار ئېلىپ كەلگەن ئات-ئۇلاغلارغا سۇ قالمىدى. **10** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئاۋلا! پەرۋەردىگار بىز ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا چۈشىۋىتىش دەپ، بىر يەرگە جەم قىلغان ئوخشايدۇ، دېدى. **11** لېكىن يەھوشافات: پەرۋەردىگاردىن يول سورىشىمىز ئۈچۈن بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ چاكارلىرىدىن بىرى: ئىلياسنىڭ قولىغا سۇ قۇيۇپ بەرگەن شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشا بۇ يەردە بار، دېدى. **12** يەھوشافات: پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنىڭدا بار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھوشافات ۋە ئېدومنىڭ پادىشاھى ئۈچىنى قېشىغا چۈشۈپ باردى. **13** ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ مېنىڭ سېنىڭ بىلەن نېمە كارىم! ئۆز ئاتاڭنىڭ پەيغەمبەرلىرى بىلەن ئاناڭنىڭ پەيغەمبەرلىرىنىڭ قېشىغا بارغىن، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئۇنداق دېمىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن جەم قىلغان ئوخشايدۇ، ـ دېدى. **14** ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ھۆرمىتىنى قىلمىغان بولسام، سېنى كۆزگە ئىلمىغان يا كى ساڭا قارىمىغان بولاتتىم. **15** لېكىن ئەمدى بېرىپ بىر سازچىنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. سازچى ساز چالغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **16** ئۇ: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «بۇ ۋادىنىڭ ھەممە يېرىگە ئورا كولاڭلار» دېدى، ـ دېدى ئاندىن يەنە: **17** ـ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەلەر يا شامال يا يامغۇر كۆرمىسەڭلارمۇ، بۇ ۋادى سۈغا تولۇپ، ئۆزۈڭلار بىلەن ئات-ئۇلاغلىرىڭلار ھەممىسى سۇ ئىچىسىلەر». **18** لېكىن بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە كىچىك ئىش بولۇپ، ئۇ موئابنىمۇ سىلەرنىڭ قولىڭلارغا تاپشۇرىدۇ. **19** سىلەر بارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ۋە بارلىق ئېسىل شەھەرلەرنى بۇسۇپ ئۆتۈپ، بارلىق ياخشى دەرەخلەرنى كېسىپ تاشلاپ، ھەممە بۇلاقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تاشلار بىلەن قاپلاپ خاراب قىلىسىلەر» ـ دېدى. **20** ۋە ئەتىسى ئەتىگەنلىك قۇربانلىق سۈنۈلغان ۋاقىتدا، مانا، سۇ ئېدوم زېمىنى تەرەپتىن ئېقىپ كېلىپ، ھەممە يەرنى سۇغا توشقۇزدى. **21** ئەمما موئابلارنىڭ ھەممىسى: پادىشاھلار بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپتۇ، دەپ ئاڭلىغان بولۇپ، ساۋۇت-قالقان كۆتۈرەلگۈدەك چوڭ-كىچىك ھەممىسى چېگرادا تىزىلىپ سەپتە تۇردى. **22** ئۇلار ئەتىسى سەھەردە قويۇپ قارىسا، كۈن نۇرى ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدىكى سۇ ئۈستىگە چۈشكەندى؛ كۆزنىڭ شولىسىدا سۇ ئۇلارغا قاندەك كۆرۈندى. ئۇلار: ـ **23** بۇ قان ئىكەن! پادىشاھلار ئۆزۈشۈپ بىر-بىرىنى قىرغان ئوخشايدۇ، ئى موئابلار! دەرھال ئولجىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بۇلىشىۋالايلى! دېدى. **24** لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىغا يەتكەندە، ئىسرائىللار ئۈرىندىن قويۇپ موئابلارغا ھۇجۇم قىلىشى بىلەن ئۇلار بەدەر قاچتى. ئىسرائىللار ئۇلارنى سۈرۈپ-توقاي قىلىۋەتتى. **25** ئۇلار شەھەرلەرنى ۋەيران قىلىپ، ھەربىر ئادەم تاش ئېلىپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تولدۇرۇۋەتكۈچە تاش تاشلىدى. ئۇلار ھەممە بۇلاق-قۇدۇقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە ياخشى دەرەخلەرنى كېسىۋەتتى. ئۇلار كىر-ھارەسەت شەھىرىدىكى تاشلاردىن باشقا ھېچ نېمنى قالدۇرمىدى. شۇ شەھەرگە بولسا، سالغا ئاتقۇچىلار ئۈنىڭغا چۆرگىلەپ ھۇجۇم قىلدى. **26** موئابنىڭ پادىشاھى جەڭنىڭ تۇرغىگە زىيادە قاتتىق كەلگىنىنى كۆرۈپ تۆزى بىلەن يەتتە يۈز قىلىچۋازنى ئېلىپ ئېدومنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ ئۆتۈشكە تاتلاندى؛ لېكىن ئۇلار بۇسۇپ ئۆتەلمىدى. **27** شۇنىڭ بىلەن تەختىگە ۋارىسلىق قىلغۇچى ئۈنجى ئوغلىنى ئېلىپ، سېپىلنىڭ تۈپىسىدە ئۆنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق قەھرىگە ئۇچرىغاندى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ پادىشاھ موئاب پادىشاھتىن ئايرىلىپ، ھەرقايسىسى ئۆز يۇرتىغا كېتىشتى.

4 پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن بىرىنىڭ ئۆل قالغان خوتۇنى ئېلىشاغا پەرياد قىلىپ: سېنىڭ قۇلۇڭلا بولغان مېنىڭ ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى. بىلىسەنكى، سېنىڭ قۇلۇڭنىڭ پەرۋەردىگارىدىن قورققان ئادەم ئىدى. ئەمدى قەرز ئىگىسى مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى قۇللۇققا ئالغىلى كەلدى. **2** ئېلىشا ئۇنىڭدىن: سېنىڭ ئۆچۈن نېمە قىلاي؟ دېگىنە، ئۆيۈڭدە نېمەڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: دېدىكىنىڭ ئۆيىدە كىچىك بىر كوزا مايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق، ـ دېدى. **3** ئۇ: بېرىپ ھەممە قوشنىلىرىڭدىن چۈگۈن-كوزا، يەنى بوش چۈگۈن-كوزىلارنى ئۆتنە ئالغىن، ئۇلار ئاز بولمىسۇن. **4** ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ ئۆيۈڭگە كىرگىن، ئىشىكنى يېپىپ ھەممە چۈگۈن-كوزىلارغا ماي قاچىلىغىن. ئوشقانلىرىنى بىر چەتكە ئېلىپ قويغىن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ ئوغۇللىرى بىلەن ئۆيگە كىرىپ ئىشىكنى ياپتى. ئوغۇللىرى چۈگۈن-كوزىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەندە، ئۇ ماي قۇيدى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، چۈگۈن-كوزىلارنىڭ ھەممىسى تولغاندا ئۇ ئوغلىغا: يەنە بىر كوزا ئېلىپ كەل، دېدى. ئەمما ئوغلى: ئەمدى كوزا قالمىدى، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ماي توختاپ قالدى. **7** ئەمدى ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمگە خەۋەر يەتكۈزدى. ئۇ: بېرىپ مايىنى سېتىۋەت، قەرزىڭنى تۆلەتكىن؛ ئاندىن قالغان پۇل بىلەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ جىنىنى بېقىڭلار، دېدى. **8** بىر كۈنى ئېلىشا شۇنەم شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە بىر باي ئايال بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنى ئۆز ئۆيىدە تاماققا ئۆتۈپ قالدى. شۇنىڭدىن كېيىن ھەرقاچان ئۇ يەردىن ئۆتۈپ ماڭسا، ئۇ ئۇنىڭ ئۆيىگە كىرىپ غىزالىناتتى. **9** بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئېرىگە: بۇ يەردىن دائىم ئۆتىدىغان كىشى خۇدانىڭ بىر مۇقەددەس ئادىمى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. **10** بىز ئۆگزىدە ئۈنىڭغا بىر كىچىكەك ئۆي سالايلى. ئۇنىڭغا ئۈيدە كارۋاتى، شىرە، ئورۇندۇق ۋە چىراغدان تەييارلاپ بېرەيلى؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، ئۇ قاچانلا يېنىمىزغا كەلسە شۇ ئۈيدە ئۆرسۇن، ـ دېدى. **11** ئەمدى پەيغەمبەر بىر كۈنى ئۇ يەرگە كەلگەندە، شۇ بالىخانىغا كىرىپ يېتىپ قالدى. **12** ئۇ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: سەن ئۇ شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرغاندا، ئايال ئۈنىڭ قېشىغا كەلدى. **13** پەيغەمبەر خىزمەتكارىغا: سەن ئۈنىڭغا: «سىلى بىزنىڭ غېممىزنى يەپ مۇشۇنداق ئۆزلىرىنى كۆپ ئاۋارە قىلدىلا؛ مەن سىلى ئۈچۈن نېمە قىلىپ بېرەي؟ پادىشاھقا يا كى قوشۇن سەردارىغا بىرەر تەلەپلىرىنى يەتكۈزەيمۇ؟» ـ دېگىن، دېدى، ئايال ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۆز خەلقىم ئارىسىدا ياشاۋاتىمەن، بولدى! دېدى. **14** ئەمدى ئېلىشا گەھازىدىن، ئۇنىڭغا نېمە قىلىپ بېرىش كېرەك؟ ـ دەپ

سوردی. گەهازی: ئۆنىڭ ئوغۇل بالسى يوق ئىكەن، ۋە ئېرىمۇ قېرى ئىكەن، دېدى. **15** ئۇ: ئۆنى چاقىرغىن، دېدى. ئايالنى چاقىرۇدى، ئايال ئىشىككە كېلىپ تۇردى. **16** پەيغەمبەر ئۆنىڭغا: كېلەر يىلى تەخمىنەن مۇشۇ ۋاقىتتا قۇچاقلىردا بىر ئوغۇللىرى بولىدۇ، دېدى. ئۇ: ياق، ئى خوجام! ئى خۇدانىڭ ئادىمى، دېدىككىگە يالغان ئېيتمىغىن، دېدى. **17** ئەمدى ئېلىشا ئۆنىڭغا دېگەندەك ئۇ ئايال هامىلدار بولۇپ، ئىككىنچى يىلى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئوغۇل تۇغدى. **18** بالا ئۆسۈپ چوڭ بولدى. بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئاتىسى بار يەرگە، ئورمىچىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ كەتتى. **19** ئۇ ئاتىسىغا: ۋاي بېشىم، ۋاي بېشىم، دەپ ۋايىسىدى. ئۇ خىزمەتكارىغا، ئۇنى ئانىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، دېدى. **20** ئۇ ئۆنى كۆتۈرۈپ ئانىسىنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ قويدى. بالا ئانىسىنىڭ ئېتىكىدە چۈشكىچە ئولتۇردى، ئاندىن ئۇلۇپ قالدى. **21** ئاندىن ئانىسى چىقىپ، ئۇنى خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۈيىدىكى كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئىشىكنى يېپىپ چىقىپ كەتتى. **22** ئۇ ئېرىنى چاقىرىپ ئۆنىڭغا: غۇلامالاردىن بىرىنى ماڭدۇرغىن، ئۇ بىر ئېشەكنى ئېلىپ كەلسۇن، مەن ئۇنى چاپتۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا دەرهال بېرىپ كېلەي، دېدى. **23** ئېرى ئۆنىڭغا: نېمىشقا ئۆنىڭ قېشىغا بۇگۈن بارسەن؟ بۇگۈن يا يېڭى ئاي يا شابات كۈنى بولماسا، دېدى. ئايالى ئۆنىڭغا، هەممە ئىش تىنچلىق ـ دېدى. **24** ئۇ ئېشەكنى توقۇتۇپ غۇلامغا: ئىتتىك هەيدەپ ماڭ؛ مەن دېمىگۈچە توختىمغىن، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن ئۇ كارمەل تېغىغا بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمى ئالدىغا كەلدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۆنى يىراقتىنلا كۆرۈپ ئۆز خىزمەتكارى گەهازغا: مانا شۇنەملىك ئايال كېلىۋاتىدۇ، **26** سەن ئۆنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۆنىڭدىن: سىلى تىنچلىقمۇ؟ ئەرلىرى تىنچلىقمۇ؟ بالىلىرى تىنچلىقمۇ؟» ـ دەپ سورىغىن، دېدى. ـ هەممە ئىش تىنچلىق، دەپ ئېيتتى ئايال. **27** ئەمدى تاغقا چىقىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئۆنىڭ پۇتلىرىنى قۇچاقلىدى. گەهازى ئۆنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنى ئىتتىرىۋەتمەكچى بولدى؛ لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى: ـ ئۇنى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن؛ چۈنكى ئۆنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن سۈنۈق ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ماڭا دېمەي يوشۇرۇۋېتىپ، دېدى. **28** ئايال: مەن غوجامدىن بىر ئوغۇل تىلىدىممۇ؟ ماڭا يالغان سۆز قىلمىغىن، دەپ سەندىن ئۆتۈنمىدىممۇ؟ ـ دېدى. **29** پەيغەمبەر گەهازغا: ـ بېلىڭنى چېڭ باغلاپ، مېنىڭ هاسامنى ئېلىپ ماڭغىن. بىرسىگە ئۇچراساڭ، ئۇنىڭغا سالام قىلمىغىن، بىرسى ساڭا سالام قىلسا، سەن ئۆنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن. مېنىڭ هاسامنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغىن، دېدى. **30** بالىنىڭ ئانىسى: پەرۋەردىگارنىڭ هاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ هاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەندىن ئايرىلمايمەن، دېدى. ئېلىشا ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆنىڭ كەينىدىن ئەگەشتى. **31** گەهازى ئۇلاردىن بۇرۇن بېرىپ هاسىسىنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغاندى. ئەمما هېچ ئاۋاز يا كى تۇش چىقمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېنىپ ئېلىشانىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۆنىڭغا: بالا ئويغانمىدى، دېدى. **32** ئېلىشا ئۆيگە كېلىپ قارىسا، مانا، بالا ئۆنىڭ كارىۋىتىدا ئۇلۇك ياتاتتى. **33** ئۇ بالا بىلەن ئۆزىنى ئايرىم قالدۇرۇپ، ئىشىكنى يېپىۋېتىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدى. **34** ئاندىن ئۇ كارىۋاتقا چىقىپ بالىنىڭ ئوستىگە ئۆزىنى قويۇپ ئاغزىنى ئۆنىڭ ئاغزىغا، كۆزلىرىنى ئۆنىڭ كۆزلىرىگە، قوللىرىنى ئۆنىڭ قوللىرىغا يېقىپ ياتتى. شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ بەدىنى ئىسسىشقا باشلىدى. **35** ئۇ چۈشۈپ ئۆيدە ئۇ ياق-بۇ ياققا مېڭىپ ئاندىن يەنە كارىۋاتقا چىقىپ يەنە بالىنىڭ ئوستىگە ئېگىلدى. ئۇ ۋاقىتتا بالا يەتتە قېتىم چۈشكۈردى، ئاندىن كۆزلىرىنى ئاچتى. **36** پەيغەمبەر گەهازنى چاقىرىپ ئۆنىڭغا: شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرىپ قويدى. ئۇ ئېلىشانىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۆنىڭغا: ئوغۇللىرىنى كۆتۈرۈپ ئالسىلا، دېدى. **37** ئۇ ئۆيگە كىرىپلا ئۆنىڭ ئايىغى ئالدىغا يېقىلىپ دۇم ياتتى، بېشى يەرگە تەككۈدەك تەزىم قىلدى. ئاندىن ئۆز ئوغلىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتتى. **38** ئېلىشا گىلگالغا يېنىپ باردى. شۇ چاغدا يۇرتىدا ئاچارچىلىق بولغاندى. پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ يېنىدا ئولتۇرغاندا ئۇ ئۆز خىزمەتكارىغا: سەن چوڭ قازانىنى ئېسىپ پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىغا شورپا پىشۇرۇپ بەرگىن، دېدى. **39** ئۇلاردىن بىرسى ئوتياش تەرگىلى دالاغا چىقىپ ياۋا قاپاق پېلىكىنى تېپىپ، ئۇنىڭدىن ياۋا قاپاق ئۆزۈپ ئېتىكىنى تولدۇرۇپ كېلىپ، توغراپ قازانغا سالدى؛ چۈنكى ئۇلار بۇلارنىڭ زىيانلىق ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. **40** ئاندىن ئۇلار يەگىلار دەپ ئادەملەرگە ئۆسۈپ بەردى. لېكىن ئۇلار تاماقنى يېگىلى باشلىغاندا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، قازاندا ئۆلۈم بار، دەپ ۋارقىراشتى. هېچكىم ئۆنىڭدىن يېيەلمىدى. **41** ئېلىشا: ئازراقتىنە ئۇن ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇ شۇنى قازانغا تاشلاپ: خەلققە ئۆسۈپ بەرگىن، يېسۇن، دېدى. ۋە مانا، قازاندا هېچ زەهەر قالمىدى. **42** ئەمدى باۋال-شالىشاهدىن بىر ئادەم كېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىگە ئارپا هوسۇلىنىڭ ئۆنجى مېۋىسىدىن ئاش-نان، يەنى يىگىرمە ئارپا نانى ۋە بىر خالتا كۆك باشنى ئېلىپ كېلىۋىدى، ئۇ: خەلققە يېگىلى ئالدىغا قويغىن، دېدى. **43** ئۇنىڭ خىزمەتكارى: شۇنى بىر يۈز ئادەمنىڭ ئالدىدا قانداق قويالايمەن؟ دېدى. ئېلىشا: خەلققە يېگىلى بەرگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇلار يەيدۇ ۋە ئۆنىڭدىن ئېشىپ قالىدۇ، دېدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا قويدى؛ ئۇلار يېدى ۋە دەل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ئۆنىڭدىن ئېشىپ قالدى.

5 سۈرىيە پادىشاهىنىڭ قوشۇن سەردارى نائامان ئۆز غوجىسىنىڭ ئالدىدا تولىمۇ قەدرلەندى ۋە ئىززەتلەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆنىڭ قولى ئارقىلىق سۈرىيەگە نۇسرەتلەر بەرگەنىدى. ئۇ باتۇر جەڭچى بولغىنى بىلەن، لېكىن ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالغانىدى. **2** ئەمدى سۈرىيەلەر توپ-توپ بولۇپ، بۇلاڭچىلىققا چىقىپ ئىسرائىلدىن بىر كىچىك قىزنى تۇتۇپ كەلگەنىدى؛ بۇ قىز نائامانىنىڭ ئايالىنىڭ خىزمىتىنى قىلاتتى. **3** ئۇ خانىمغا: كاشكى، مېنىڭ غوجام سامارىيەدىكى پەيغەمبەرنىڭ قېشىدا بولسىدى! ئۇ ئۇنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتاتتى، دېدى. **4** نائامان بېرىپ خوجىسىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدىن بولغان كىچىك قىز مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى، دېدى. **5** سۈرىيە پادىشاهى: ياخشى! سەن بارغىن، مەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىغا بىر مەكتۇپ ئەۋەتەي، دېدى. نائامان ئون تالانت كۈمۈش بىلەن ئالتە مىڭ شەكەل ئالتۇن ۋە هەم ئون كىشىلىك كىيىمنى ئېلىپ ئىسرائىلغا باردى. **6** ئۇ مەكتۇبنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇپ بەردى. مەكتۇبتا: ـ «بۇ مەكتۇپ ساڭا يەتكەندە بىلگەيسەنكى، مەن ئۆز خىزمەتكارىم نائامانىنى سېنىڭ قېشىڭغا ماڭدۇردۇم. سەن ئۇنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقايسەن»، دەپ پۈتۈلگەنىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى خەتنى ئوقۇپ بولۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتۇەتتى ۋە: ـ مەن خۇدامۇ؟ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ هەم تىرىلدۈرەلەيمەنمۇ؟ نېمىشقا ئۇ كىشى: ـ بۇ ئادەمنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقىن، دەپ ماڭا ئەلە قىلدۇ؟ قېنى، ئويلىنىپ كۆرۈڭلار، ئۇ دەرۋەقە مەن بىلەن جەڭ قىلغىلى باهانە ئىزدەيدۇ، دېدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىنىڭ ئۆز كىيىملىرىنى يىرتقىنىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاهقا ئادەم ئەۋەتىپ: نېمىشقا ئۆز كىيىملىرىڭنى يىرتتىڭ؟ ئۇ كىشى هازىر بۇ يەرگە كەلسۇن، ئاندىن ئۇ ئىسرائىلدا بىر پەيغەمبەر بار ئىكەن دەپ بىلىدۇ، دېدى. **9** نائامان ئاتلىرى ۋە جەڭ هارۋىسى بىلەن كېلىپ، ئېلىشانىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا توختىدى. **10** ئېلىشا بىر خەۋەرچىنى ماڭدۇرۇپ نائامانغا: ـ بېرىپ ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم يۇيۇنۇپ كەلگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئەتلىرىڭ ئەسلىگە كېلىپ پاكىز بولىسەن، دېدى. **11** لېكىن نائامان ئاچچىقلىنىپ يېنىپ كېلىپ: ـ مانا، ئۇ چوقۇم چىقىپ، مېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدۇ، ئۇرە تۇرۇپ خۇدايى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ، [يارا] جايىنىڭ ئۈستىدە قولىنى سىلكىپ، ماخاۋ كېسىلىنى ساقايتىدۇ، دەپ ئويلاپ كەلگەنىدىم. **12** دەمەشقنىڭ دەريالىرى، يەنى ئابارنا بىلەن فارپار [دەرياسىنىڭ سۇلىرى] ئىسرائىلنىڭ هەممە سۇلىرىدىن ياخشى ئەمەسمۇ؟ مەن ئۇلاردا يۇيۇنسام پاكىز بولالمىدىم؟ ـ دېدى. ئۇ قاتتىق غەزەپلىنىپ بۇرۇلۇپ يولغا چىقتى. **13** لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ ئى ئاتام، ئەگەر پەيغەمبەر سىلىگە ئېغىر بىر ئىشنى تاپىلىغان بولسا، قىلماسمىدىلا؟ ئۇنداق بولغان يەردە، ئۇ سىلىگە سۈغا چۈشۈپ يۇيۇنۇپ، پاكىز بولسىلا، دېگەن بولسا شۇنداق قىلمامىلا؟ ـ دېيىشتى. **14** شۇڭا ئۇ چۈشۈپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىگە بىنائەن ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم چۈمۈلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئېتى پاكلىنىپ، كىچىك بالىنىڭ ئېتىدەك بولۇپ ساقايدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بارلىق هەمراهلىرى بىلەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: ـ مانا ئەمدى پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئىسرائىلدىن باشقا يەردە خۇدا يوق ئىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم، ئەمدى هازىر، ئۆز كەمىنەڭدىن بىر سوۋغاتنى قوبۇل قىلغىن،

دېدى. 16 لېكىن ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۈرۈۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ھېچ نېمنى قوبۇل قىلماسەمەن، دېدى. [ئاتامان] تولا چىڭ تۇرۇۋالسىمۇ، ھېچ قوبۇل قىلمىدى. 17 ئاندىن ئاتامان مۇنداق دېدى: ـ ئەگەر قوبۇل قىلمىساڭ، كەمىنەڭگە تويىدىن ئىككى قېچىر يۈك يېرىلسۇن؛ چۈنكى كەمىنەڭ بۇندىن كېيىن پەرۋەردىگاردىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھلارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق يا كى ئىناقلىق قۇربانلىقنى كەلتۈرمەيدۇ. 18 لېكىن پەرۋەردىگار كەمىنەڭنىڭ شۇ بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغاي: خوجامنىڭ تۈزى رىمموننىڭ بۇتخانىسىغا سەجدە قىلماق تۈچۈن كىرگەندە، مېنىڭ قولۇمغا يۆلەنسە مەن رىمموننىڭ بۇتخانىسىدا تىز پۈكسەم، مۇشۇ ئاملىسىز تىز پۈككىنم تۈچۈن پەرۋەردىگار مەن كەمىنەڭنى كەچۈرگەي، دېدى. 19 ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ سەن ئامان-خاتىرجەملىتىگە كەتكىن، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ ئازغىنە يول ماڭدى. 20 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشانىڭ خىزمەتكارى گەھازى كۆزگىدە: ـ مانا، ئۇ سۈرىيەلىك نائامان ئېلىپ كەلگەن نەرسىلىرىدىن غوجام ھېچنېمنى ئالماي، ئۇنى بىكار كەتكۈزۈۋېتىپتۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن ئازراق بىر نەرسە ئالاي، دەپ ئويلىدى. 21 شۇنى دەپ گەھازى نائامانىڭ كەينىدىن باردى. نائامان بىر كىمنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ھارۋىسىدىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 22 ئۇ: ـ تىنچلىق، ـ دېدى، ـ ئېمما غوجام مېنى ماڭدۇرۇپ: مانا ئەمدى ئەفرائىم تاغىلىقىدىن يەغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن ئىككى يىگىت قېشىمغا كەلدى. بۇلارغا بىر تالانت كۈمۈش بىلەن ئىككى كىشىلىك كىيىم بەرسىلە، دەپ ئېيتتى، ـ دېدى. 23 نائامان: ـ ئىككى تالانت كۈمۈشنى قوبۇل قىلغىن، دەپ ئۇنى زورلاپ ئىككى تالانت كۈمۈشنى ئىككى خالتىغا چېگىپ، ئىككى كىشىلىك كىيىمنى چىقىرىپ بەردى. بۇلارنى نائامان غۇلاملىرىدىن ئىككى يىگىتكە يۈدكۈزدى؛ ئۇلار گەھازنىڭ ئالدىدا بۇلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدى. 24 ئۇ تۇرغان دۆڭگە يەتكەندە بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ ئۇيىگە تەقىپ قويدى، ئاندىن بۇ ئادەملەرنى كەتكۈزۈۋەتتى. 25 ئاندىن ئۇ غوجىسىنىڭ ئالدىغا كىرىپ تۇردى. ئېلىشا ئۇنىڭدىن: ـ ئى گەھازى، نەگە بېرىپ كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: قۇلۇڭ ھېچيەرگە بارمىدى، ـ دېدى. 26 ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ مەلۇم بىر كىشى ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، كەينىگە يېنىپ، سېنىڭ ئالدىڭغا كەلگەندە، مېنىڭ روھىم شۇ چاغدا سېنىڭ بىلەن بىرگە بارغان ئەمەسمۇ؟ بۇ كىشىلەر بىلەن كېنىزەكلەرنى قوبۇل قىلدىغان ۋاقتىمۇ؟ 27 لېكىن ھازىر نائامانىڭ ماخاۋ كېسىلى ساڭا ھەم نەسلىڭگە مەڭگۈگە چاپلىشىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىققاندا قاردەك ئاق بولۇپ قالدى.

6

پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشاغا: ـ مانا بىزگە سېنىڭ ئالدىڭدا تۈرۈۋاتقان يېرىمىز تار كەلدى. 2 ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىغا بېرىپ، ھەربىرىمىز بىردىن ياغاچ ئېلىپ، شۇ يەردە تۈردىغانغا بىر تۈرالغۇ ئۆي ياسايلى، ـ دېدى. ـ بېرىڭلار، دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 3 ئۇلارنىڭ بىرى يەنە: ـ ئىلتىپات قىلىپ قەمىنلىرىڭ بىلەن بىرگە بارغىن، دېدى. ئۇ: ـ بىللە باراي، دېدى. 4 ئۇ ئۇلار بىلەن ماڭدى. ئۇلار ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ، دەرەخ كېسىشكە باشلىدى. 5 لېكىن ئۇلارنىڭ بىرى دەرەخ كېسىۋاتقاندا پالتىنىڭ بېشى سۇغا چۈشۈپ كەتتى. ئۇ ۋارقىراپ: ـ ۋاي غوجام، بۇ ئۆتنە ئالغان پالتا ئىدى، دېدى. 6 خۇدانىڭ ئادىمى: نەگە چۈشتى، دەپ سوردى. ئۇ چۈشكەن يەرنى كۆرسىتىپ بەردى. ئۇ بىر شاخنى كېسىپ، ئۇنى سۇغا تاشلۇدىدى، پالتىنىڭ بېشى لەيلەپ چىقتى. 7 ئۇ: ئۇنى قولۇڭغا ئالغىن، دېۋىدى، ئۇ كىشى قولىنى ئۇزۇتۇپ ئۇنى ئۆتۈۋالدى. 8 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىۋاتاتتى. ئۇ ئۆز خىزمەتكارلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، پالانچى-پوكۈنچى يەردە بارگاھ تىكىمەن، دەپ بېكىتەتتى. 9 خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ سەن پالانچى-پوكۈنچى يەرگە بېرىشتىن ئېھتىيات قىلغىن، چۈنكى سۈرىيەلەر ئۇ يەرگە چۈشمەكچى، دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خۇدانىڭ ئادىمى ئۆزىگە كۆرسەتكەن جايىغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىكى ئادەملىرىگە ئېھتىيات قىلىشنى ئاگاھلاندۇردى. بۇنداق ئىش بىرقانچە قېتىم بولدى. 11 بۇنىڭ سەۋەبىدىن سۈرىيەنىڭ پادىشاھى كۆڭلىدە قاتتىق ئاچچىقلىنىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلاردىن: ـ ئارىمىزدىن كىمنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تەرىپىدە ئۇرىدىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرمەمسىلەر؟! ـ دەپ سوردى. 12 لېكىن خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرى: ـ ئى غوجام پادىشاھ ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئىسرائىلدا ئۇرىدىغان ئېلىشا دېگەن پەيغەمبەر سەن ياتقان ھۇجرا گۇدا قىلغان سۆزلىرىڭنى ئىسرائىل پادىشاھىغا ئېيتىپ بېرىدۇ، ـ دېدى. 13 ئۇ: بېرىپ ئۇنىڭ نەدە ئىكەنلىكىنى پايلاپ كېلىڭلار، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى تۇتۇپ كېلەي، دېدى. ئۇلار: ـ ئۇ دوتان شەھىرىدە ئىكەن، دەپ خەۋەر قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەرگە ئاتلىقلار، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە زور بىر قوشۇنىنى ماڭدۇردى. ئۇلار كېچىسى يېتىپ كېلىپ شەھەرنى قورشىۋالدى. 15 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ مالىيە سەھەردە تۇرۇپ چىقسا، مانا، بىر ئاتلىقلار ۋە جەڭ ھارۋىلىرى قوشۇنى شەھەرنى قورشۇالغاندى. مالاي ئۇنىڭغا: ئاپلا، ئى غوجام، قاندا قىلارمىز؟ ـ دېدى. 16 لېكىن ئۇ: قورقمغىن؛ مانا بىز بىلەن بىرگە بولغانلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغانلاردىن كۆپتۈر، دېدى. 17 ئەمدى ئېلىشا دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، مالايىمنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يىگىتنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى ۋە ئۇ ئەينى ئەھۋالنى كۆردى؛ مانا، پۈتكۈل تاغ ئېلىشانى چۈرىدەپ ئۇرغان يالقۇنلۇق ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولغاندى. 18 سۈرىيەلەر چۈشۈپ ئۇ تەرىپكە كەلگەندە، ئېلىشا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: بۇ خەلقنى كورلۇق بىلەن ئۇرغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ تىلىگى بويىچە ئۇلارنى كورلۇق بىلەن ئۇردى. 19 ئېلىشا ئۇلارغا: بۇ [سىلەر ئىزدىگەن] يول ئەمەس ۋە [سىلەر ئىزدىگەن] شەھەر ئەمەس؛ مېنىڭ كەينىمدىن ئەگىشىڭلار، سىلەرنى سىلەر ئىزدىگەن ئادەمنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دەپ ئۇلارنى سامارىيەگە باشلاپ باردى. 20 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سامارىيەگە كىرگەندە ئېلىشا: ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى؛ ۋە مانا، ئۇلار سامارىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇراتتى. 21 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى كۆرگەندە ئېلىشادىن: ئى ئاتام، ئۇلارنى ئۇلتۇرۇۋۇپتەمۇ؟ ئۇلارنى ئۇلتۇرۇۋۇپتەمۇ؟ دەپ سوردى. 22 ئۇ: ـ سەن ئۇلارنى ئۇلتۇرمەي، ھەتتا ئۇزۇڭ قىلىچ ۋە ئوقيايىڭ بىلەن ئەسىر قىلغانلىرىڭنى ئۇلتۇرمەيدىغان يەردە، بۇلارنى ئۇلتۇرۇشۇكە بولامتى؟ ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا نان، سۇ قويغىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەپ-ئىچىپ ئۆز غوجىسىغا يېنىپ كەتسۇن، دېدى. 23 شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۇلارغا چوڭ زىياپەت بەردى؛ ئۇلار يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۇلارنى يولغا سالدى. ئۇلار غوجىسىنىڭ يېنىغا قايتتى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەدىن بۇلاڭچىلار شايكىلىرى ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا قايتا ھېسىپ كىرمىدى. 24 كېيىن شۇنداق بولدىكى، سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى يىغىپ سامارىيەنى مۇھاسىرىگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن سامارىيەدە زور ئاچارچىلىق بولدى. ئۇلار ئۇنى شۇنچە ئۆزۈن قامال قىلدىكى، بىر ئېشەك بېشى سەكسەن شەكەل كۈمۈشكە، ۋە كەپتەر مايىقىنىڭ بىر چىنىسىنىڭ تۆتتىن بىرى بەش شەكەل كۈمۈشكە ياراپتى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سېپىلنىڭ ئۈستىدىن ئۆتۈكەندە، بىر ئايال ئۇنىڭغا: ئى غوجام پادىشاھ، يارىدەم بەرگىنە! دەپ ۋېرياد كۆتۈردى. 27 ئۇ: ئەگەر پەرۋەردىگار ساڭا يارىدەم بەرمىسە، مەن ساڭا قانداق يارىدەم قىلاي؟ يا خامانىدىن يا ئۆزۈم كۆچلىكىدىن يارىدەم تېپىلامدۇ؟! ـ دېدى. 28 پادىشاھ ئەمدى ئۇنىڭدىن يەنە: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ: مانا بۇ خوتۇن ماڭا: ئوغلۇڭنى بەرگىن، بىز ئۇنى يۈگۈن يەيلى. ئەتە بولسا مېنىڭ ئوغلۇمنى يەيمىز، دېدى. 29 ئۇ ۋاقىتتا بىز مېنىڭ ئوغلۇمنى قاينىتىپ پىشۇرۇپ يېيدۇق. ئەتىسى مەن ئۇنىڭغا: ئەمدى سەن ئوغلۇڭنى بەرگىن، ئۇنى يەيلى دېسەم، ئۇ ئۆز ئوغلىنى يوشۇرۇپ قويدى، ـ دېدى. 30 پادىشاھ ئايالنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ كېيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتۇەتتى. ئۇ سېپىلدا كېتىۋاتقاندا، خەلق ئۇنىڭ كېيىمىنىڭ ئىچىگە، يەنى ئېتىگە بۆز كىيگەنلىكىنى كۆرۈپ قالدى. 31 [پادىشاھ]: ـ ئەگەر شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانىڭ بېشى بۈگۈن تېنىدە قالسا، خۇدا مېنىڭ بېشىمنى تالسۇن ۋە ئۇنىڭدىنمۇ ئارتۇق جازالىسۇن! ـ دېدى. 32 ئەمما ئېلىشا ئۆز ئويىدە ئولتۇراتتى؛ ئاقساقاللارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە

ئولتۇرغاندى. پادشاھ تۇنىڭ ئالدىغا بىر ئادەمنى ماڭدۇرغاندى. لېكىن تۇ خەۋەرچى تۇ يەرگە يېتىپ بارمايلا، ئېلىشا ئاقساقاللارغا: ـ مانا بۇ جاللاتنىڭ بالىسىنىڭ بېشىمنى ئالغىلى ئادەم ماڭدۇرغانلىقىنى كۆردۈڭلارمۇ؟ ئەمدى خەۋەرچى كەلگەندە ئىشىكنى چىڭ تاقاپ ئېچىدىن تىرىۋېلىڭلار. مانا تۇنىڭ كېيىندىن كەلگەن غوجىسىنىڭ قەدىمىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىۋاتامدۇ؟ ـ دېدى. 33 تۇ تۇلار بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندا، مانا خەۋەرچى تۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ كېلىپ: «پادشاھ: «مانا بۇ بالا يېتىپ ئىتنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلدى؛ مەن زادى نېمە دەپ پەرۋەردىگارنى يەنە ئۇمىد باغلىيالارمەن؟» دەيدۇ، دېدى.

7

ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا بىر خالتا ئاق تۇن بىر شەكەلگە ۋە ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە سېتىلىدۇ، ـ دېدى. 2 ئەمما پادشاھ بېلىكىنى تۇتۇپ ماڭغان قوشۇن ئەمەلدارى بولسا، خۇدانىڭ ئادىمىگە: مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۆگۈلۈك ئاچسىمۇ، تۇنداق بىر ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟! دېدى. تۇ: ـ سەن تۇز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن، دېدى. 3 ئەمدى دەرۋازىنىڭ تۇۋىدە تۆت ماخاۋ كىشىلى بار ئادەم ئولتۇراتتى. تۇلار بىر-بىرىگە: نېمە ئۈچۈن مۇشۇ يەردە ئولۇمنى كۈتۈپ ئولتۇرىمىز؟ 4 شەھەرگە كىرەيلى دېسەك، شەھەردە ئاچارچىلىق بولغاچقا، ئۇ يەردە ئۆلىمىز؛ بۇ يەردە ئولتۇرساقمۇ ئۆلىمىز. قويۇپ سۈريەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا كېتەيلى. تۇلار بىزنى ئايىسا تىرىك قالىمىز؛ بىزنى ئولتۇرەيلى دېسە ئۆلىمىز، خالاس، ـ دېيىشتى. 5 شۇنى دەپ تۇلار كەچقۇرۇن سۈريەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا بارغىلى قوپتى. لەشكەرگاھنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، مانا ھېچ كىشى يوق ئىدى. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۈريەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلار ۋە زور چوڭ قوشۇننىڭ ساداسىنى ئاڭلاتقاندى. شۇنى ئاڭلاپ تۇلار بىر-بىرىگە: مانا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىشەك ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئۆستىمىزگە ھۇجۇم قىلغىلى ياللۇۋاپتۇ، دېيىشتى؛ 7 كەچقۇرۇن قوزغىلىپ چېدىرلىرىنى، ئات بىلەن ئېشەكلىرىنى تاشلاپ لەشكەرگاھنى شۇ پېتى قويۇپ، تۆز جانلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن بەدەر قاچىقاندى. 8 ماخاۋ كىشىلى بار ئادەملەر لەشكەرگاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بىر چېدىرغا كىرىپ، يەپ-ئىچىپ ئۈنىڭدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە كىيىملەرنى ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. ئاندىن تۇلار يېنىپ كېلىپ، يەنە بىر چېدىرغا كىرىپ ئۇ يەردىكى ئولجىنىمۇ ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. 9 ئاندىن تۇلار بىر-بىرىگە: بىزنىڭ بۇنداق قىلغىنىمىز دۇرۇس ئەمەس. بۈگۈن قۇتلۇق خەۋەر بار كۈندۈر، لېكىن بىز تىنمايلا تۇرۇۋاتىمىز. سەھەرگىچە قالساق بۇ يامانلىق بېشىمىزغا چۈشىدۇ. تۇنىڭ ئۈچۈن ئەمدى بېرىپ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزەيلى، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن تۇلار بېرىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىكى پاسبانلارنى چاقىرىپ تۇلارغا: بىز سۈريەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا چىقساق، مانا ھېچكىم يوق ئىكەن، ھەتتا ئادەمنىڭ شېپەسسىمۇ يوقتۇر، پەلىكى ئاتلار باغلاقلىق، ئېشەكلەر باغلاقلىق بولۇپ، چېدىرلار ئەينى پېتى تۇرىدۇ، دېدى. 11 دەرۋازىدىكى پاسبانلار شۇ خەۋەرنى توۋلاپ ئېلان قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا خەۋەر يەتكۈزدى. 12 پادىشاھ كېچىسى قويۇپ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن سۈريەلەرنىڭ بىرگە نېمە قىلماقچى بولغىنىنى سىلەرگە دەپ بېرەي. تۇلار بىزنىڭ ئاچارچىلىقتا قالغىنىمىزنى بىلىپ، لەشكەرگاھىدن چىقىپ دالادا مۆكىنۈۋېلىپ: ـ ئىسرائىللار شەھەردىن چىقسا، بىز تۇلارنى تىرىك تۇتۇپ، ئاندىن شەھەرگە كىرەلەيمىز، دېيىشكەن گەپ، دېدى. 13 خىزمەتكارلىرىدىن بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ بىرنەچچە كىشىنى شەھەردە قالغان ئاتلاردىن بەشنى ئېلىپ (تۇلارنىڭ ئاقىۋىتى بۇ يەردە قالغان ئىسرائىلنىڭ بارلىق كىشىلىرىنىڭكىدىن، ھەتتا ھالاك بولغانلارنىڭكىدىن بەتتەر بولمايدۇ!)، تۇلارنى كۆزۈپ كېلىشكە ئەۋەتەيلى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككى جەڭ ھارۋىسى بىلەن تۇلارغا قاتىدىغان ئاتلارنى تەييار قىلدى. پادىشاھ تۇلارنى سۈريەلەرنىڭ قوشۇننىڭ كەيىندىن ئەۋەتىپ: ـ بېرىپ ئەھۋالنى كۆرۈپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 15 بۇلار تۇلارنىڭ ئىزىدىن ئىئوردان دەرياسىغىچە قوغلاپ باردى؛ ۋە مانا، پۈتكۈل يول بويى سۈريەلەر ئالدىراپ قاچقاندا تاشلىۋەتكەن كىيىم-كېچەك ۋە ھەرخىل ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر بىلەن تولغانىدى. ئەلچىلەر يېنىپ كېلىپ پادىشاھقا شۇنى خەۋەر قىلدى. 16 تۇ ۋاقىتتا خەلق چىقىپ سۈريەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدن ئولجىلارنى تالىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزىدەك، بىر خالتا ئاق تۇن بىر شەكەلگە، ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە سېتىلدى. 17 ئەمدى پادىشاھ بىلىكىنى تۇتۇپ ماڭغان ھېلىقى ئەمەلدارنى دەرۋازىنى باشقۇرۇشقا تەينىلەپ قويغانىدى. ئەمدى خالايىق دەرۋازىدىن [ئېتىلىپ چىققاندا] تۇنى دەسسەپ-چەيلىۋەتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تۇ ئۆلدى. بۇ ئىش پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنى تۇتماقچى بولۇپ، تۇنىڭ ئالدىغا بارغاندا، دەل ئېلىشا ئېيتقاندەك بولدى. 18 شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا ئېيتقان شۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە ۋە بىر خالتا ئاق تۇن بىر شەكەلگە سېتىلىدۇ». 19 ئەمما ھېلىقى ئەمەلدار خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ «مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۆگۈلۈك ئاچسىمۇ، تۇنداق بىر ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟!» دېگەنىدى. تۇ: ـ «سەن تۇز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن»، دېگەنىدى. 20 تۇنىڭغا ھەم دەل شۇنداق بولدى؛ چۈنكى خەلق تۇنى دەرۋازىدا دەسسەپ تۇلتۇرغەنىدى.

8

ئېلىشا تۆزى ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن ئايالغا نەسىھەت قىلىپ: ـ سەن ۋە ئۆز تۇيدىكىلىرىڭ بىلەن بېرىپ، قەيەردە ئولتۇرغۇدەك جاي تاپىسالا، تۇ يەردە تۇرغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ ئاچارچىلىق بولسۇن، دەپ بېكىتتى. بۇ ئاچارچىلىق زېمىندا يەتتە يىلغىچە تۇگىمەيدۇ، دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن تۇ ئايال خۇدانىڭ ئادىمى ئېيتقاندەك ئۆز تۇيدىكىلىرى بىلەن بېرىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە يىلغىچە تۇردى. 3 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە يىل ئۆتكەندە، ئايال فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ كەلدى؛ تۇ پادىشاھتىن ئۆيى بىلەن زېمىنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى باردى. 4 شۇ ۋاقىتتا پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ خىزمەتكارى گەھازى بىلەن سۆزلىشىپ ئۇنىڭغا: ـ ئېلىشا قىلغان ھەممە ئۇلۇغ ئەمەللەرنى ماڭا بايان قىلىپ بەرگىن، دەۋاتاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇ پادىشاھقا ئېلىشانىڭ قانداق قىلىپ بىر ئۇلۇكنى تىرىلدۈرگەنلىكىنى دەپ بېرىۋاتقاندا، ئېلىشا ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن شۇ ئايال پادىشاھتىن ئۆز ئۆيى ۋە زېمىنىنى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى كەلدى. گەھازى: ـ ئی پادىشاھ غوجام، مانا، بۇلار مەن ئېيتقان ئايال ۋە ئېلىشا ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن ئوغلى دەل شۇ، دېدى. 6 پادىشاھ ئايالدىن سوروندى، تۇ شۇ ۋەقەنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىر ئاغۇاتنى بەلگىلەپ: ـ ئۇنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتلىرىنى ياندۇرۇپ بەرگىن ۋە شۇنىڭدەك ئۆز يۇرتىدىن كەتكەن كۈندىن تارتىپ بۇ ۋاقىتقىچە يېرىدىن چىققان ھوسۇلنىڭ بارلىق كىرىمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن، دېدى. 7 ئەمدى ئېلىشا سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھادات كېسەل ياتقىنىدا دەمەشقتە كەلدى. پادىشاھقا: خۇدانىڭ ئادىمى بۇ يەرگە كەلدى، دەپ خەۋەر بېرىلدى. 8 پادىشاھ ھازائىلغا: ـ ئۆزۈڭ بىر سوۋغا ئېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇ ئارقىلىق پەرۋەردىگاردىن مېنىڭ ئوغرامدا: «ئۇ بۇ كېسىلدىن ساقىيامدۇ، ساقايمايدۇ» دەپ سوريغىن، ـ دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن ھازائىل ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە باردى. ئۇ ئۆزى بىلەن دەمەشقتىكى ھەرخىل ئېسىل ماللاردىن قىرىق تۆگە سوۋغا ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: «ئوغلۇڭ سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھادات مېنى ئەۋەتىپ، بۇ كېسىلدىن ساقىيىمەنمۇ، ساقايمايمەنمۇ؟» دەپ سورايدۇ، ـ دېدى. 10 ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ چوقۇم ساقىيىسەن، دەپ ئېيتقىن. لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا قاندىقلا بولمىسۇن ئۇ چوقۇم ئۆلىدۇ، دەپ ۋەھيي قىلدى، دېدى. 11 خۇدانىڭ ئادىمى تاكى ھازائىل خىجىل بولۇپ كەتكۈچە ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ تۇردى، ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى يىغلاشقا باشلىدى. 12 ھازائىل: ـ غوجام نېمىشقا يىغلايلا! دەپ سوردى. تۇ: ـ مەن سېنىڭ ئىسرائىلارغا قىلىدىغان يامان ئىشلىرىڭنى بىلىمەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ قورغانلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يىگىتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، ئۇششاق بالىلىرىنى چۆرۈپ تاشلاپ، ھامىلىدار ئايالىرىنىڭ قارنىنى يېرىۋېتىسەن، دېدى. 13 ھازائىل: ـ مەنكى ئىتتەك بىر قۇلۇڭ نېمە ئىدىم، ئۇنداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلالامتىم؟ ئېلىشا: ـ پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ سۈريەنىڭ پادىشاھى بولىدىغانلىقىڭنى مەلۇم قىلدى، دېدى. 14 تۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىقىپ

غوجىسىنىڭ يىنىغا باردى. بەن-ھاداد تۇنىكۈن: ـ ئېلىشا ساڭا نېمە دېدى، دەپ سوردى. تۇ: ـ تۇ ماڭا سىلىنىڭ توغرىلىرىدا، چوقۇم ساقىيىدۇ، دەپ ئېيتتى، دېدى. **15** ئەتسى ھازائەل بىر پارچە يۈزنى ئېلىپ، سۇغا چىلاپ پادىشاھنىڭ يۈزىنى ئەتتى. شۇنىڭ بىلەن تۇ تۆلدى؛ ۋە ھازائەل تۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **16** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا، يەھوشافات تەختى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ۋاقتىدا، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھورام يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. **17** تۇ پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. **18** تۇ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا يۈردى (چۈنكى تۇنىڭ ئايالى ئاھابنىڭ قىزى ئىدى)؛ تۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **19** لېكىن پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ سېنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭغا «مەڭگۈ تۇتىمىدىغان چىراغ» بېرىمەن دېگەن ۋەدىسى تۈپەيلىدىن تۇ يەھۇدانى خاراب قىلىشنى خالىمىدى. **20** تۇنىڭ كۈنلىرىدە ئېدوم يەھۇدانىڭ ئىدارە قىلىشىغا ئىسيان كۆتۈرۈپ، ئازاد بولۇپ تۇز ئالدىغا بىر پادىشاھلىق تىكلىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يورام ھەمە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن يولغا چىقىپ زائىر شەھىرىگە تۇتتى. تۇ كېچىسى ئورنىدىن تۇرۇپ، تۇزنى ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرىنى قورشۇالغان ئېدومىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇلارنى مەغلۇپ قىلدى؛ لېكىن ئاخىرىدا [يەھۇدا] لەشكەرلىرى تۇز ئۆيلىرىگە قېچىپ كەتتى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئېدومىلار يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن بۇگۈنگىچە ئازاد بولدى. تۇ ۋاقىتتا لىبناھمۇ ئىسيان كۆتۈرۈپ ئازاد بولدى. **23** ئەمدى يورامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا [يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **24** يورام تۇز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۆخىلدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھازىيا تۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **26** ئاھازىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. تۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا ئىدى؛ تۇ ئىسرائىل پادىشاھى ئومرىنىڭ قىزى ئىدى. **27** [ئاھازىيا] ئاھابنىڭ جەمەتىنىڭ يولىدا يۈرۈپ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغانىدەك، خۇدانىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى تۇ ئاھابنىڭ كۈيئوغلى بولۇپ تۇنىڭغا ھەمجەمەت ئىدى. **28** ئاھابنىڭ ئوغلى يورام سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن گىلېئادتىكى راموتتا سوقۇشقاندا ئاھازىيا تۇنىڭغا ھەمدەملىشىپ سوقۇشقا چىققانىدى. سۈرىيەلەر يورامنى زەخمىلەندۈردى. **29** يورام پادىشاھ راماھدا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يېگەن زەخمىنى داۋالىتىش ئۈچۈن، يىزرەئەلگە يېنىپ كەلدى. ئاھابنىڭ ئوغلى يورام كېسەل بولغاچقا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى، يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئۇنى يوقلىغلى يىزرەئەلگىمۇ باردى.

9

ئېلىشا پەيغەمبەر پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرنى چاقىرىپ، تۇنىڭغا: ـ «بېلىڭنى باغلاپ بۇ ماي قاچىسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، گىلېئادتىكى راموتقا بارغىن. **2** تۇ يەرگە بارغاندا نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇنى تېپىپ، تۇيۇقسىز كىرىپ، ئۇنى تۇز بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئورنىدن تۇرغۇزۇپ، ئىچكىرىكى تۇيۇقسىز ياشلاپ كىر. **3** ئاندىن قاچىدىكى مايىنى بېشىغا قۇيۇپ: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم، دېگىن؛ شۇنى دەپ بولۇپلا ئىشىكنى ئېچىپ، قېچىپ چىققىن، ھايال بولما» ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن شۇ ياش پەيغەمبەر يىگىت گىلېئادتىكى راموتقا باردى. **5** تۇ يەرگە كەلگەندە، مانا، قوشۇننىڭ سەردارلىرى تۇ يەردە ئولتۇراتتى. تۇ: ـ ئى سەردار، ساڭا بىر سۆزۈم بار، دېدى. يەھۇ: ـ قايسىمىزغا؟ ـ دەپ سوردى. تۇ: ـ ساڭا، ئى سەردار، دېدى. **6** تۇ قوپۇپ ئۆيگە كىردى. يىگىت بېشىغا مايىنى قۇيۇپ تۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىگە، يەنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم. **7** سەن تۇز غوجاڭ ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىسەن؛ چۈنكى تۇز قۇللىرىم پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنى ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ھەمە قۇللىرىنىڭ قېنى ئۈچۈن يىزىبەلدىن ئىنتىقام ئالاي. **8** ئاھابنىڭ پۈتكۈل جەمەتى يوقىلىدۇ، ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ئىسرائىلدىكى ھەمە ئەركەكلەرنى ھەتتا ئاجىز يا كۆمۈپ مېيىپ بولسۇن ھەممىسىنى ھالاك قىلىمەن. **9** مەن ئاھابنىڭ جەمەتىنى نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدەك ۋە ئاخىياھنىڭ ئوغلى باشانىڭ جەمەتىدەك يوق قىلىمەن. **10** ئىتلار يىزىبەلنى يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەيدۇ. ھېچكىم ئۇنى دەپنە قىلمايدۇ». شۇنى دەپ بولۇپلا يىگىت ئىشىكنى ئېچىپ قېچىپ كەتتى. **11** يەھۇ تۇز غوجىسىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ چىققاندا، تۇلار تۇنىڭغا: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ بۇ تەلۋە سېنى نېمە ئىش بىلەن ئىزدەپ كەپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. تۇ تۇلارغا: سىلەر شۇ كىشى ۋە ئۇنىڭ سەپسەتىلىرىنى بىلىسىلەر، ـ دېدى. **12** تۇلار: يالغان ئېيتما! بىزگە دەپ بەرگىنە! دېۋىدى، تۇ: ـ تۇ ماڭا مۇنداق-مۇنداق دەپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنى ئىسرائىلنىڭ تۇستىدە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم» دەپ ئېيتتى ـ دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن تۇلارنىڭ ھەممىسى تونلىرىنى سېلىپ، پەلەمپەيدە يېيىپ تۇنىڭغا پايانداز قىلدى. تۇلار كاناي چېلىپ: «يەھۇ پادىشاھ بولدى!» دەپ جاكارلاشتى. **14** شۇنىڭ بىلەن نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇ يورامنى قەستلىمەكچى بولدى. تۇ ۋاقىتتا يورام بىلەن بارلىق ئىسرائىللار گىلېئادتىكى راموتنا تۇرۇپ، تۇ جايىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ھۇجۇمىدىن مۇھاپىزەت قىلىۋاتاتتى. **15** ئەمدى يورام پادىشاھ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يېگەن زەخمىدىن ساقىيىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە يېنىپ كەلگەندى. يەھۇ بولسا [تۇزنىڭ ئەگەشكەنلىرگە]: سىلەرگە لايىق كۆرۈنسە، يىزرەئەلگە بېرىپ خەۋەر بەرگۈدەك ھېچكىمنى شەھەردىن قاچۇرما گۇلار، دېگەندى. **16** يەھۇ بىر جەڭ ھارۋىسىنى ھەيدەپ يىزرەئەلگە باردى، چۈنكى يورام تۇ يەردە كېسەل بىلەن ياتقاندى (يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا يورامنى يوقلىغلى چۈشۈپ كەلگەندى). **17** ئەمدى كۆزەتچى يىزرەئەلنىڭ مۇنارىدا تۇرۇپ، يەھۇ قاتارلىق بىر توپ ئادەملەرنى كۆردى. تۇ: «بىر توپ ئادەملەرنى كۆردۈم» دېدى. يورام: بىر ئاتلىق كىشىنى تۇلارنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىگلار، تۇ تۇلاردىن: ـ ھەمە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سورىسۇن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئاتلىق بىر كىشى تۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەمە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، ـ دېدى. كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى تۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى» ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن تۇ يەنە بىر ئاتلىق كىشىنى ماڭدۇردى. تۇ تۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەمە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، دېدى. **20** كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى تۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى. ئەمدى تۇلارنىڭ ھارۋا ھەيدىشى نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ ھەيدىشىدەك ئىكەن، چۈنكى تۇ تەلۋىلەرچە ھەيدەيدۇ، دېدى. **21** يورام: ـ ھارۋىنى قېتىگلار، دەپ بۇيرۇۋىدى، تۇنىڭ جەڭ ھارۋىسىنى قېتىپ تەييارلىدى. ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يورام بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا، ھەربىرى تۇز جەڭ ھارۋىسىغا ئولتۇرۇپ، يەھۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا چىقتى، تۇلار تۇنىڭ بىلەن يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىدا تۇچراشتى. **22** يورام يەھۇنى كۆرگەندە، «ئى يەھۇ، ھەمە ئىش تىنچلىقمۇ؟ دەپ سوردى. تۇ: ـ ئاناڭ يىزەبەلنىڭ قىلغان بۇزۇقچىلىقلىرى ۋە جادۇگەرلىكى شۇنچە جىق تۇرسا، قاندىقۇ تىنچلىق بولىدۇ؟! ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن يورام ھارۋىنى ياندۇرۇپ ئاھازىياغا: «ئى ئاھازىيا، ئاسىيلىق!» دەپ ۋارقىراپ بەدەر قاچتى. **24** يەھۇ ئوقياسىنى قولىغا ئېلىپ، ئوق سېلىپ يورامنىڭ [كەينى تەرىپىدىن] تۇنىڭ ئىككى مۇرىسىنىڭ ئارىلىقىدىن ئاتتى. يا ئوق تۇنىڭ يۈرىكىدىن تېشىپ چىقتى ۋە تۇ تۇز ھارۋىسىغا يېقىلىپ چۈشتى. **25** يەھۇ تۇز يىنىدىكى تەمەمدارىنى بىدكارغا: ئۇنى ئېلىپ يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىغا تاشلىغىن. يادىڭدا بولسۇنكى، مەن بىلەن سەن تۇنىڭ تاتىسى ئاھابنىڭ كەينىدىن بىللە ماڭغاندا، پەرۋەردىگار تۇنىڭ توغرىسىدا مۇنداق بىر ھۆكۈم-ۋەھىيىنى ئېيتقان: ـ **26** «مەن تۇنۇگۈن نابوتنىڭ قېنى بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قېنىنى كۆردۈم، دەيدۇ پەرۋەردىگار: مانا بۇ [قان قەرزىنى] دەل بۇ ئېتىزلىقتا ساڭا ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». ئەمدى يەھۇ پەرۋەردىگارنىڭ شۇ سۆزى بويىچە، ئۇنى ئېلىپ شۇ يەرگە تاشلىغىن،

ـ دېدى. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا بۇنى كۆرگەندە «باغدىكى راۋاق يولى» بىلەن قاچتى. لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ: «ئۇنى ئېتىڭلار!» دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلار ئۇنى ئىبلىئامنىڭ يېنىدا، گۇر ئېگىزلىكىگە چىققان يېرىدا ئاتتى. ئۇ مەگىددوغىچە قېچىپ ئۇ يەردە ئۆلدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ جەستىنى چەكۋا ھارۇۋسغا سېلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ بېرىپ، «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا تۇز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى 29 (ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بىرىنچى يىلىدا ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندى). 30 يەھۇ ئەمدى يىزرەئەلگە كەلدى، يىزەبەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەرۋازىدىن كىرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا: ئى زىمرى، تۇز خوجاڭنىڭ قاتىلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: ـ مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سوردۇدى، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن ئۇنىڭغا قاردى. 33 ئۇ: شۇ ئايالنى تۆۋەنگە تاشلاڭلار، دېيىشىگلا، ئۇلار ئۇنى تۆۋەنگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ قېنى ھەم تامغا ھەم ئاتلارغا چېچىلدى. ئۇ ئۇنى ئاتلىرىغا دەسسىتىپ ئۆستىدىن ئوتۇپ كەتتى. 34 ئاندىن ئۇ ئۆيگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ لەنەتى ئايالنىڭ جەستىنى تەكشۈرۈپ، ئۇنى دەپنە قىلىڭلار. چۈنكى ئېملا بولمىسۇن ئۇ پادىشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلىۋېتىپلا دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ باش سۆڭىكى، ئاياغلىرى ۋە قولىنىڭ ئالقىنىدىن باشقا ھېچ يېرىنى تاپالمىدى. 36 ئۇلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇنىڭغا دېگەندە ئۇ: ـ بۇ ئىش يەھۋەردىگار تۇز قۇلى تىشبىلق ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: ـ «ئىتلار يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يىزەبەلنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 37 يىزەبەلنىڭ ئۆلۈكى سىرتتا، يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە قىغدەك يېيىلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «ئۇ يىزەبەل ئىكەن» دېيەلەيدۇ» ـ دېدى.

10

ئەمدى ساماريىدە ئاھابنىڭ يەتمىش ئوغلى بار ئىدى. يەھۇ خەتلەرنى يېزىپ ساماريىگە، يەنى يىزرەئەلدىكى ئەمەلدار-ئاقساقاللارغا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىدىكى پاسىبانلارغا ئەۋەتتى. خەتلەردە مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سىلەر بىلەن بىللە خوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرى، جەڭ ھارۇللىرى بىلەن ئاتلار، قورغانلىق شەھەر ۋە ساۋۇت-قوراللارمۇ بارىدۇر، شۇنداق بولغاندىن كېيىن بۇ خەت سىلەرگە تەگكەندە، 3 تۇز خوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەڭ ياخشىسىنى تاللاپ، تۇز تاتىسىنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، خوجاڭلارنىڭ جەمەتى ئۈچۈن سوقۇشقا چىقىڭلار!». 4 لېكىن ئۇلار دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ ئىنتايىن قورقۇشۇپ: مانا ئىككى پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىدا پۈت تىرەپ تۇرالمىغان يەردە، بىز قانداقمۇ پۈت تىرەپ تۇرالايمىز؟ ـ دېيىشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئوردا بېشى، شەھەر باشلىقى، ئاقساقاللار بىلەن پاسىبانلار يەھۇغا خەۋەر يەتكۈزۈپ: بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، سەن ھەرنېمە بۇيرۇساڭ شۇنى قىلىمىز؛ ھېچكىمنى پادىشاھ قىلمايمىز. ساڭا نېمە مۇۋاپىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ ئېيتتى. 6 يەھۇ ئىككىنچى خەتنى يېزىپ، خەتتە: ـ «ئەگەر مەن تەرەپتە بولۇپ، مېنىڭ سۆزلىرىمگە كىرىشكە رازى بولسا ئۇلار تۇز خوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتا يىزرەئەلگە، مېنىڭ قېشىمغا ئۇلارنى كەلتۈرۈڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى يەتمىش كىشى بولۇپ، تۇزلىرىنى باققان شەھەرنىڭ ئۇلۇغلىرىنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 7 خەت ئۇلارغا تەگكەندە ئۇلار شاھزادىلەرنى، يەتمىشەيلەننىڭ ھەممىسىنى ئۇلتۇرۇپ، باشلىرىنى سېۋەتلەرگە سېلىپ، يىزرەئەلگە يەھۇغا ئەۋەتتى. 8 بىر خەۋەرچى كېلىپ يەھۇغا: ئۇلار شاھزادىلەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ كەلدى، دەپ خەۋەر بەرگەندە، ئۇ: ئۇلارنى ئىككى دۆۋە قىلىپ، دەرۋازىنىڭ ئالدىدا ئەتە ئەتىگەنگىچە قويۇڭلار، دېدى. 9 ئەتىگەندە ئۇ چىقىپ، ئۇ يەردە تۇرۇپ پۈتكۈل خالايىققا: سىلەر بىگۇناھسىلەر، مانا، مەن ئۆزۈم خوجامغا قەست قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈردۈم؛ لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كىم چېپىپ ئۆلتۈردى؟ 10 ئەمدى شۇنى بىلىڭلاركى، پەرۋەردىگارنىڭ ھېچ سۆزى، يەنى پەرۋەردىگار ئاھابنىڭ جەمەتى توغرىسىدا ئېيتقىنىدىن ھېچبىر سۆز يەردە قالمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار تۇز قۇلى ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقىنىغا ئەمەل قىلدى، ـ دېدى. 11 ئاندىن كېيىن يەھۇ يىزرەئەلدە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن قالغانلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭ تەرىپىدىكى بارلىق ئەربابلار، دوست-ئاغىنىلىرى ۋە كاھىنلىرىنى ھېچ كىمنى قالدۇرماي ئۆلتۈردى.

12 ئاندىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، سامارىيەگە باردى. يولدا كېتىۋېتىپ «يادىچىلارنا تەۋە بەيت-ئەكەد» كە يەتكەندە 13 يەھۇ يەھۇدا پادىشاھى ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئۇچراشتى. ئۇ ئۇلاردىن: سىلەر كىم؟ ـ دەپ سوردى. «ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە خانىشىنىڭ ئوغۇللىرىدىن ھال سوريغىلى بارىمىز، دېدى. 14 ئۇ: ئۇلارنى تىرىك ئوتۇڭلار! دەپ بۇيرۇدى. ئاندىن ئادەملىرى ئۇلارنى تىرىك ئوتتى، ئاندىن ھەممىسىنى بەيت-ئەكەدنىڭ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ھېچ بىرىنى قويمىدى. ئۇلار جەمئىي قىرىق ئىككى ئادەم ئىدى. 15 ئۇ ئۇيەردىن كېتىپ بارغاندا ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان رەكابنىڭ ئوغلى يەھونادابقا يولۇقتى. ئۇ ئۇنىڭغا سالام قىلىپ: مېنىڭ كۆڭلۈم ساڭا سادىق بولغاندەك، سېنىڭ كۆڭلۈڭمۇ ماڭا سادىقمۇ؟ ـ دېدى. سادىق، دېدى يەھوناداب. يەھۇ: ـ ئۇنداق بولسا قولۇڭنى ماڭا بەرگىن، دېدى. ئۇ قولىنى بېرىۋىدى، يەھۇ ئۇنى چەكۋا ھارۇسغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى يېنىدا جاي بېرىپ 16 ئۇنىڭغا: مەن بىلەن بېرىپ، پەرۋەردىگارغا بولغان قىزغىنلىقىمنى كۆرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى چەكۋا ھارۇسغا ئولتۇرغۇزۇپ ھەيدەپ ماڭدى. 17 ئۇ سامارىيەگە كەلگەندە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن سامارىيەدە قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىرىپ تۈگەتكۈچە ئۆلتۈردى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارنىڭ ئىلياسقا ئېيتقان سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 18 ئاندىن يەھۇ ھەممە خالايىقنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاھاب باۋالنىڭ خىزمىتىنى ئاز قىلغان، لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ خىزمىتىنى كۆپ قىلىدۇ. 19 يۇنىڭ ئۈچۈن باۋالنىڭ بارلىق پەيغەمبەرلىرىنى، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن بارلىق كاھىنلىرىنى ماڭا چاقىرىڭلار، ھېچكىم قالمىسۇن، چۈنكى باۋالغا چوڭ قۇربانلىق سۇنغۇم بار؛ ھەركىم ھازىر بولمىسا جىنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، دېدى. لېكىن يەھۇ بۇ ئىشنى باۋالپەرەسلەرنى يوقىتىش ئۈچۈن ھىيلىگەرلىك بىلەن قىلدى. 20 شۇنىڭ بىلەن يەھۇ: باۋالغا خاس بىر ھېيت بېكىتىڭلار، دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق ئېلان قىلدى. 21 يەھۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا تەكلىپ ئەۋەتكەندە، بارلىق باۋالپەرەسلەر كەلدى، ئۇلاردىن ھېچبىرى كەم قالماي كەلدى. ئۇلار باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا كىردى؛ شۇنىڭ بىلەن باۋالنىڭ بۇتخانىسى بۇ بېشىدىن يەنە بىر بېشىغچە لىق تولدى. 22 ئۇ [مۇراسىم] كىيىمى بېگىگە: ھەممە باۋالپەرەسلەرگە [ئىبادەت] كىيىملىرىنى ئەچىقىپ بەر، دېۋىدى، ئۇ كىيىملەرنى ئۇلارغا ئەچىقىپ بەردى. 23 يەھۇ بىلەن رەكابنىڭ ئوغلى يەھوناداب باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا كىرىپ باۋالپەرەسلەرگە: تەكشۈرۈپ بېقىڭلار، بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھەندىلىرىدىن ھېچبىرى بولمىسۇن، بەلكى پەقەت باۋالپەرەسلەر بولسۇن، دېدى. 24 ئۇلار تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزگىلى كىردى. يەھۇ سەكسەن ئادەمنى تېشىدا قويۇپ ئۇلارغا: مەن سىلەرنىڭ ئىلكىگىلارغا تاپشۇرغان بۇ ئادەملەردىن بىرسى قولۇڭلاردىن قېچىپ كەتسە، جېنىنىڭ ئورنىدا جان بېرىسىلەر، دېدى. 25 ئۇلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ئوتكۈزۈپ بولۇشىغلا، يەھۇ ئوردا پاسىبانلىرى ۋە سەردارلارغا: كىرىپ ئۇلارنى قەتل قىلىپ، ھېچكىمنى چىققىلى قويماڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئوردا پاسىبانلىرى بىلەن سەردارلار ئۇلارنى قىلىچ بىسى بىلەن قەتل قىلىپ، ئۇلۇكلەرنى شۇ يەرگە تاشلۇۋەتتى. ئاندىن باۋالنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ 26 بۇت تۇڭۇرۇكلەرنى باۋالنىڭ بۇتخانىسىدىن ئېلىپ چىقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى.

27 ئۇلار يەنە باۋالنىڭ تۇڭۇرۇك-ھەيكەلنى چېقىپ، باۋالنىڭ بۇتخانىسىنى يېقىتىپ ئۇنى بۇگۈنگىگە قەدەر ھاجەتخانىغا ئايلاندۇردى. 28 يەھۇ شۇ يول بىلەن باۋالنى ئىسرائىل ئىچىدىن يوق قىلدى. 29 يەھۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدىن، يەنى بەيت-ئەل بىلەن داندىكى ئالتۇن موزاي ئۈتلىرىدىن ئۆزىنى يىغمىدى.

30 پەرۋەردىگار يەھۇغا: سەن ئۈبدان قىلدىڭ، مېنىڭ نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنگىنىنى ئادا قىلىپ، ئاھابنىڭ جەمەتىگە كۆتۈلمىدىكى ھەممە نىيەتنى بەجا قىلىپ پۈتكۈزگىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ ئوتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېدى. 31 لېكىن يەھۇ پۈتۈن قەلبىدىن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قانۇنىدا مېڭىشقا كۆڭۈل بۇلمىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن

نېرى تۈرمىدى. 32 شۇ كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىنى كېسىپ-كېسىپ ئازايتىشقا باشلىدى. چۈنكى ھازائەل ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىق تەرىپىدىن باشلاپ ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىدىن بوسۇپ ئوتۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ بارلىق گۆبئاد يۇرتىنى، ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ گىلىئادتىن ئوتۇپ باشانغىچە، گاد، رۇبەن ۋە مانا‌سسەھنىڭ بارلىق يۇرتلىرىنى ئىشغال قىلدى. 34 ئەمدى يەھۇنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنەتنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 35 يەھۇ ئوز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ساماريەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھوئاھاز ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 36 يەھۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ساماريەدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە سەككىز يىل ئىدى.

11 ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەندە، بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. 2 لېكىن يورام پادىشاھنىڭ قىزى، يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى يەھوشېبا ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. يوئاش شۇ يول بىلەن ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قېلىنىپ ئۆلتۈرۈلمىدى. 3 ئاندىن كېيىن [ئىنىك ئانىسى] بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىلغىچە يوشۇرۇنۇپ تۇردى. شۇ ۋاقىتلاردا ئاتالىيا زېمىندا سەلتەنەت قىلدى. 4 يەتتىنچى يىلى يەھويادا ئادەم ئەۋەتىپ كاريلار ھەم ئوردا پاسبانلىرىنىڭ يۈزبېشىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىشتى. ئۇ ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قەسەم ئىچكۈزۈپ، پادىشاھنىڭ ئوغلىنى كۆرسەتتى. 5 ئاندىن ئۇلارغا بۇيرۇپ: مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: ـ شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتى كەلگەن ئۈچتىن بىرى پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا پاسبانلىق كۆزىتى قىلسۇن. 6 ئۈچتىن بىرى سۇر دېگەن دەرۋازىدا تۇرسۇن ۋە ئۈچتىن بىرى ئوردا پاسبانلار ھويلىسىنىڭ كەينىدىكى دەرۋازىدا تۇرسۇن، شۇنداق قىلىپ سىلەر ئوردا ئۈچۈن پاسبانلىق قىلىسىلەر. 7 شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتىنى قىلىپ بولغان ئۈچتىن ئىككى قىسمى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پادىشاھنىڭ قېشىدا پاسبانلىق قىلسۇن. 8 سىلەر پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا ئوروپ، ھەربىرىڭلار قولۇڭلارغا ئوز قورالىڭلارنى ئېلىپ، كىمدەكىم سېپىڭلاردىن ئوتكىلى ئورۇنسا ئۇنى ئۆلتۈرۈڭلار، پادىشاھ چىقىپ-كىرىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللە يۈرۈڭلار، دېدى. 9 يۈزبېشىلار كاھىن يەھويادا بارلىق ئاپىلغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى؛ ھەربىر يۈزبېشى ئوز ئادەملىرىنى، ھەم شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتىگە كەلگەنلەرنى ھەم پاسبانلىق نۆۋىتىدىن يانغانلارنى قالدۇرۇپ قالدى؛ ئاندىن يەھويادا كاھىننىڭ قېشىغا كەلدى. 10 كاھىن بولسا داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقانلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. 11 ئوردا پاسبانلىرى تىزلىپ، ھەربىرى ئوز قولىدا قورالىنى ئۆتۈپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى بويلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا ئوردى. 12 يەھويادا شاھزادىنى ئوتكۈزىپ چىقىرىپ ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۈۋاھنامىلەرنى بېرىپ، پادىشاھ بولۇشقا [خۇشۇيۇ ماي بىلەن] مەسىھ قىلدى. ھەممەيلەن چاۋاك چېلىپ: ـ «پادىشاھ ياشىسۇن!» دەپ توۋلاشتى. 13 ئاتالىيا ئوردا پاسبانلىرى بىلەن خەلقنىڭ توۋلاشلىرىنى ئاڭلىغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. 14 ئۇ قارىۋىدى، مانا پادىشاھ قائىدە-ۋەسىم بويىچە تۇۋرۇكنىڭ يېنىدا ئوراتتى. پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغانىدى؛ بارلىق يۇرت خەلقى شادلىنىپ، كاناي چېلىشاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋاقىرەردى. 15 ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارغا: ئۇنى سەپلىرىڭلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرىۋېتىڭلار، كىمدەكىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىچلانسۇن، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئۆلتۈرۈلمىسۇن، دەپ ئېيتقانىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ۋە ئۇ پادىشاھ ئوردىسىغا كىرىدىغان ئات يولىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 17 يەھويادا: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ۋە پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر ئەھدە توختاتتى؛ پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھەم بىر ئەھدە باغلاندى. 18 ئاندىن بارلىق زېمىندىكى خەلق باتالىنىڭ بۇنچىنسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇۋېپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باتالىنىڭ كاھىنى ماتتانى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى. ئاندىن كېيىن [يەھويادا] كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە پاسبانلارنى تەينىلىدى. 19 ئاندىن ئۇ يۈزبېشىلار، كاريلار، ئوردا پاسبانلىرى ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى ئوزى بىلەن ئېلىپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن باشلاپ چۈشۈپ، ئوردىدىكى «پاسبانلارنىڭ دەرۋازىسى»دىن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگۈزدى؛ يوئاش پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى. 20 يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى، ئۇلار ئاتالىيانى پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى. 21 يەھوئاش يەتتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولدى.

12 يەھۇنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاش پادىشاھ بولدى؛ ئۇ قىرىق يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بەئەر-شىبالىق زىبىياھ ئىدى. 2 يەھوئاش يەھويادا كاھىن ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىپ ئوردىغان بارلىق كۈنلەردە، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 3 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 4 يەھوئاش كاھىنلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە خۇداغا ئاتالغان ھەممە پۇل، جۈملىدىن رويخەتتىن ئوتكۈزۈلگەن ھەر كىشىنىڭ باج پۇلى، قەسەم ئىچكەنلەرنىڭ پۇلى ۋە ھەركىم ئىختىيارى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن ھەممە پۇلنى 5 كاھىنلار خەزىنىچىلەردىن تاپشۇرۇۋېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ قايسى يېرى بۇزۇلغان بولسا، شۇ پۇلنى ئىشلىتىپ شۇلارنى ئوڭشىسۇن، دېدى. 6 لېكىن يەھوئاش پادىشاھنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمە ئوچىنچى يىلىغىچە، كاھىنلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى تېخىچە ئوڭلىمغانىدى. 7 ئاندىن يەھوئاش پادىشاھ يەھويادا كاھىن ۋە باشقا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشىمىدىڭلار؟ مۇندىن كېيىن خەزىنىچىلەردىن پۇل ئالماڭلار ۋە ئوزۇڭلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭلاتماڭلار، دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار ماقۇل بولۇشۇپ: بىز بۇنىڭدىن كېيىن خەلقتىن پۇل ئالمايمىز ھەم ئوزىمىز ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنىمۇ ئوڭشىمايمىز، دېدى. 9 ئەمدى يەھويادا كاھىن بىر ساندۇقنى ئېلىپ چىقىپ، ياپقۇچىدىن بىر تۇشۇك ئېشىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا قويدى؛ كىشىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگەندە، ئۇ ئوڭ تەرەپتە ئوراتتى. دەرۋازىغا قارايدىغان كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن بارلىق پۇلنى ئۇنىڭغا سالاتتى. 10 ۋە شۇنداق بولاتتىكى، ئۇلار ساندۇقتا كۆپ پۇل چۈشكەنلىكنى كۆرسە، پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىن ئىبادەتخانىغا چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى پۇلنى خالىتىغا چىگىپ، ساناپ قوياتتى. 11 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىش باشلىرىغا ئۆلچەپ-ھىسابلاپ بېرەتتى. ئۇلار بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ياغاچچى بىلەن تاپچىلار، 12 تاشچىلار بىلەن تاشتىراشلارغا بېرەتتى. ئۇلار مۇشۇ پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋېلىشقا، شۇنىڭدەك ئىبادەتخانىنى ئوڭشاشقا ۋە ھەممە باشقا چىقىمغا ئىشلىتەتتى. 13 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن پۇل ئىبادەتخانىغا ئاتىلىدىغان كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، پىچاقلار، پىيالىلەر، كانايلار، يا ئالتۇندىن ياكى كۈمۈشتىن ياسالغان باشقا ھەرقانداق نەرسىلەرنى ياستىشقا ئىشلىتىلمەيتتى. 14 ئۇلار بەلكى شۇ پۇلنى ئىش بېشىلىرىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشىتاتتى. 15 ئۇلار پۇلنى ئىش بېجىرگۈچىلەرنىڭ ئىشلەپچىلىرگە تەقسىم قىلىپ بېرىشى ئۈچۈن تاپشۇراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھېساۋاتىنى قىلمايتتى؛ چۈنكى بۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 16 لېكىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى پۇلى بىلەن گۇناھ قۇربانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك پۇللار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنمەيتتى؛ ئۇ كاھىنلارغا تەۋە ئىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا

سۇريە پادىشاھى ھازائەل گات شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلدى. ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا يۈزلەندى. **18** شۇنىڭ بىلەن يەھوداننىڭ پادىشاھى يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بولغان يەھوداۋا پادىشاھلىرى يەھوشافات، يورام ۋە ئاھازىيا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلغان ھەممە مۇقەددەس بۇيۇملارنى، ۋە ئۆزى تەقدىم قىلغانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىلىرىدىن ئىزدەپ تاپقان بارلىق ئالتۇنغا قوشۇپ، ھەممىسىنى سۇريەنىڭ پادىشاھى ھازائەلگە ئەۋەتتى؛ ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمدىن چېكىندى. **19** يوئاشنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھوداۋا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلمىغان مۇنداق بىر ئىش بارمۇ؟ **20** ئەمدى [يەھوئاشنىڭ] خىزمەتكارلىرى ئۆزىگىنا قەست قىلىپ سىللا داۋۇنى تەرىپىدىكى مىللو قەلئەسىدە ئۆزى ئۆلتۈردى. **21** ئۆزىنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن شىمئاتنىڭ ئوغلى يوزاقار ۋە شومەرنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئۆزى زەخىملەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئامازىيا ئۆزىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

13

ئاھازىيانىڭ ئوغلى، يەھوداننىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى، يەھوئاحنىڭ ئوغلى يەھوئاھاز سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ ماكىدى؛ ئۇ ئۆلاردىن ھېچ چىقمىدى. **3** بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى، ئۇ ئۆلارنى سۇريەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ۋە ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **4** يەھوئاھاز پەرۋەردىگاردىن رەھىم تىلىدى؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قىسىلىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ دۇئاسىغا قۇلاق سالدى. چۈنكى سۇريەنىڭ پادىشاھى ئۆلارغا زۇلۇم قىلىۋاتاتتى. **5** پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر قۇتقۇزغۇچى تەيىنلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار سۇريەلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد بولۇپ قۇتۇلدى. كېيىن ئىسرائىل يەنە بۇرۇنقىدەك ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىدە ماكانلاشتى. **6** لېكىن ئۆلار ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئام جەمەتىنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى؛ ئۆلار يەنىلا شۇ يولدا ماكانىتى. ھەتتا سامارىيەدە بىر «ئاشەراھ» بۇتىمۇ قالغاندى. **7** [سۇريەنىڭ پادىشاھى] يەھوئاھازغا پەقەت ئەللىك ئاتلىق لەشكەرنى، ئون جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئون مىڭ پىيادە ئەسكىرىنلا قالدۇرغاندى. چۈنكى ئۇ يەھوئاھازنىڭ [قوشۇننى] يوقىتىپ خاماندىكى توپا-چاڭدەك قىلۋەتكەندى. **8** ئەمدى يەھوئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنىتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلمىغان مۇنداق بىر ئىش بارمۇ؟ **9** يەھوئاھاز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆزىدىن ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوئاش ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **10** يەھوداننىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **11** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى تاشلىمىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ماكانىتى. **12** ئەمدى يوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھوداننىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلمىغان ئەمەسمىدى؟ **13** يوئاش ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆزىدىن ۋە يەروبوئام ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇردى. يوئاش سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى تارىسىدا دەپنە قىلىندى. **14** ئېلىشا ئۆز ئەجىلىنى يەتكۈزىدىغان كېسەل بىلەن ياتتى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ يۈزىگە ئېگىلىپ ئۇ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلىق ئەسكەرلىرى!» دەپ پەرياد كۆتۈردى. **15** ئېلىشا ئۇنىڭغا: بىر يا بىلەن يا ئوقلارنى كەلتۈرگىن، دېدى. ئۇ يا بىلەن يا ئوقلارنى كەلتۈرگەندە **16** ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: قولۇڭنى ياغا سىلىپ ئۇتتىقىن، دېدى. ئۇ قولىنى قويغاندا ئېلىشامۇ قوللىرىنى پادىشاھنىڭ قوللىرىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، ئۇنىڭغا: **17** ـ مەشرىق تەرەپتىكى دېرىزىنى ئاچقىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئاچقاندا ئېلىشا: ئاتقىن، دېدى. ئۇ ئېتىۋىدى، ئېلىشا ئۇنىڭغا: مانا بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت يا ئۇقۇ، يەنى سۇريەنىڭ ئۈستىدىن نۇسرەت قازىنىدىغان يا ئوقىدۇر. سەن سۇريەلىرىنى يوقاتقۇچە ئافەقتە ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىسەن، دېدى. **18** ئاندىن ئۇ: ـ يا ئوقلارنى قولۇڭغا ئالغىن، دېدى. ئۇلارنى ئالغاندا، ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ئۇلار بىلەن يەرگە ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ توختىدى. **19** خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا ئاچچىقلىنىپ: سەن بەش-ئالتە قېتىم ئۇرۇشۇڭغا تو‌غرا كېلەتتى. شۇنداق قىلغان بولساڭ، سەن سۇريەلىرىنى ئۇرۇپ يوقىتىپ ئۆزۈل-كېسىل مەغلۇپ قىلاتتىڭ؛ لېكىن ئىككى سۇريەلىرىنى ئۇرۇپ، پەقەت ئۈچ قېتىملا مەغلۇپ قىلالايسەن، دېدى. **20** ئېلىشا ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى. ئەمدى مەھەر يىلى، يىل بېشىدا موئابلاردىن توپ-توپ بۇلاڭچىلار يۇرتقا پارا كەندىچىلىك سالاتتى. **21** بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، خەلق بىر ئۆلگەن ئادەمنى يەرلىكىگە قويۇۋاتقاندا، مانا، ئۇلار بىر توپ بۇلاڭچىلارنى كۆرۈپ قالدى، ئۇلار جەسەتنى ئېلىشانىڭ گۇرىگە تاشلىدى. جەسەت ئېلىشانىڭ ئۈستىخىنىغا تەككەندە، ئۇ تىرىلىپ، قوپۇپ تىك تۇردى. **22** ئەمما سۇريەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بولسا يەھوئاھازنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئىسرائىلغا زالىملىق قىلاتتى. **23** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا مېھرىبان بولۇپ ئىچ ئاغرىتاتتى؛ ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ياقۇبقا باغلىغان ئەھدىسى تۈپەيلىدىن ئۇ ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىپ، ئۇلارنى يۇگۈنگە قەدەر ھالاك قىلماي، ئۆز ھۇزۇرىدىن چىقىرىۋېتىشنى خالىمىغانىدى. **24** سۇريەنىڭ پادىشاھى ھازائەل ئۆلدى ۋە ئوغلى بەن-ھادات ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **25** ئاندىن كېيىن يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىدىن ھازائەل ئۆز ئاتىسى يەھوئاھازدىن جەڭدە تارتىۋالغان شەھەرلەرنى ياندۇرۇۋالدى. يەھوئاش ئۇنى ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىنى ياندۇرۇۋالدى.

14

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلدا [يەھوداۋىكى] يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا يەھوداغا پادىشاھ بولدى. **2** پادىشاھ بولغاندا ئۇ يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەندى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى يېرۇسالېملىق يەھوئاددان ئىدى. **3** ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئەجدادى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، بەلكى ئاتىسى يوئاشنىڭ بارلىق قىلغانلىرى بويىچە ئىش كۆرەتتى. **4** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشۇيۇ ياقاتتى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، سەلتەنىتى ئۇنىڭ قولىدا مۇقىم بولغاندا، ئۇ پادىشاھ ئاتىسىنى ئولتۇرگەن خىزمەتكارلىرىنى ئۆتۈپ ئولتۇردى. **6** لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ يا ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ يېزىلغان ئەمرى بويىچە، ئۇ ئولتۇرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمىدى. **7** ئۇ «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون مىڭ ئەسكەرنى ئولتۇردى ۋە جەڭ قىلىپ سېلانى ئىشغال قىلىپ ئۇنى يوقتەتكەن دەپ ئاتىدى؛ بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق ئاتىلىپ كەلمەكتە. **8** ئاندىن كېيىن ئامازىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماكۇۋروۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز ئۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. **9** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش يەھوداننىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: ـ «لۇباندىكى تىكەن لۇباندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرگىن، دېدى. لېكىن لۇباندىكى بىر ياۋاۋىي ھايۋان ئۇتۇپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسۈەتتى. **10** سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆكۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ كەتتىڭ. ئەمدى يايراپ پەخىرلەن، براق ئۆيدە قالغىن؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھوزانى بالاغا يېقىتىسەن؟». **11** ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش جەڭگە چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھوداننىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن يەھوزادىكى بەيت-شەمەشتە ئۇچرىشىپ سوقۇشتى.

12 یەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى تۆز تۈيگەك قىچىپ كەتتى. 13 ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش يەيت-شەمەشتە ئاھازىيانىڭ نەۋرىسى، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازيانى ئەسىر قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان تۆت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى تۈرۈۋەتتى. 14 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تۈيدىن ھەمدە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، ھەممە قاچا-قۇچىلارنى بۇلۇۋالدى ۋە كېيىللىك سۈپىتىدە بىرىنچىچە ئۆتقۇنىنى ئېلىپ ساماريە گە يېنىپ كەتتى. 15 ئەمما يەھوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 16 يەھوئاش تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى يەروبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ئۆلگەندىن كېيىن، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازيا ئون بەش يىل تۇمۇر كۆردى. 18 ئەمدى ئامازيانىڭ باشقا ئەمەلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 19 ئۇ يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندىن، لاقىش شەھىرىگە قىچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 20 ئادەم ئۇلار ئۇنى ئاتلارغا ئارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. 21 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئازارياني تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 22 (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئازاريا ئىدى).

23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازيانىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئون يەشىنچى يىلىدا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلاپ، ساماريەدە قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچبىرىنى تاشلىمىدى. 25 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قۇلى گات-ھەفەرلىك ئامىتتايىنىڭ ئوغلى يۇنۇس [پەيغەمبەر] ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ [شىمالدا] خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ [جەنۇبتا] «ئارابا دېڭىزى»غىچە ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىنى كېڭەيتىپ ئەسلىگە كەلتۈردى. 26 چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ تارتقان ئازابلىرىنىڭ ئىنتايىن قاتتىق ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ ئاجىزلار ھەم مېيىپلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى، ئىسرائىلغا مەددىكار يوق ئىدى. 27 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىلنىڭ نامىنى ئاسمانىڭ ئاستىدىن يوقىتىمەن» دېگەن ئەمەس ئىدى؛ شۇڭا ئۇ يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قولى بىلەن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 28 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنەتىنىڭ قۇدرىتى ۋە قانداق جەڭ قىلىپ، ئەسلى يەھۇداغا تەۋە بولغان دەمەشق بىلەن خاماتنى يانداۋرۇۋالغانلىقى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 29 يەروبوئام ئاتا-بوۋىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى زەكەريا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا ئامازيانىڭ ئوغلى ئازارياى يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 2 ئون ئالتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولۇپ يېرۇسالېمدا ئەللىك ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېملىق ئىدى. 3 ئۇ ئاتىسى ئامازيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ئەمما پەرۋەردىگار پادىشاھنى ئۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىگىچە ئۇنى ماخاۋ كېسىلگە مۇپتىلا قىلغاچ، ئۇ ئايرىم ئۆيدە ئۆزاتتى ۋە پادىشاھنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنى باشقۇرۇپ يۈرتنىڭ خەلقىنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى. 6 ئازارياينىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 7 ئازاريا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلدى. ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 8 يەھۇدا پادىشاھى ئازارياينىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزىنچى يىلىدا، يەروبوئامنىڭ ئوغلى زەكەريا ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلدى. 9 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. 10 يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 11 زەكەريانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 12 [ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى] پەرۋەردىگارنىڭ يەھوئا: ـ سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. دەرۋەقە شۇنداق بولدى. 13 يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم يەھۇدا پادىشاھى ئازارياينىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزنىچى يىلىدا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە تولۇق بىر ئاي سەلتەنەت قىلدى. 14 گادىنىڭ ئوغلى مەناھەم تىرزاھدىن چىقىپ، ساماريەگە كېلىپ، يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇمنى شۇ يەردە ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 15 شاللۇمنىڭ باشقا ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ قەست قىلىشلىرى، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 16 شۇ چاغدا مەناھەم تىپساھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇ يەردە ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئۇ يەنە تىرزاھدىن تارتىپ ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق زېمىنلىرىنى ۋەيران قىلدى. ئۇلار تەن بېرىپ دەرۋازىنى ئاچمىغىنى ئۈچۈن شەھەرگە شۇنداق ھۇجۇم قىلدىكى، ھەتتا ئۇنىڭدىكى جىمى ھامىلدار ئاياللارنىڭ قارنىنى يىرتىپ ئۆلتۈردى. 17 يەھۇدا پادىشاھى ئازاريا سەلتەنەتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزنىچى يىلىدا، گادنىڭ ئوغلى مەناھەم ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە ئون يىل سەلتەنەت قىلدى. 18 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، پۈتۈن تۇمۇرىدە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. 19 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى پۇل ئىسرائىل زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مەناھەم: «پادىشاھلىقىمنىڭ مۇستەھكەملىكى ئۈچۈن ماڭا ياردەم قىلغايلا» دەپ ئۇنىڭغا مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 20 مەناھەم ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا پىرىدىغان شۇ پۇلنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە باي ئادەملىرىگە باج سىلىش بىلەن ئالدى؛ ئۇ ھەر بىرىدىن ئەللىك شەكەل كۈمۈش ئالدى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى قايتىپ كەتتى ۋە بۇ يۇ زېمىندا تۇرۇپ قالمىدى. 21 مەناھەمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 22 مەناھەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى پەكاھىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدا پادىشاھى ئازارياينىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئەللىكىنچى يىلىدا، مەناھەمنىڭ ئوغلى پەكاھىيا ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. 25 ۋە ئۇنىڭ سەرداری رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ ئۇنىڭغا قەست قىلىپ ئۇنى ساماريەدە، پادىشاھ ئوردىسىدىكى قەلئەدە ئۆلتۈردى؛ شۇ ئىشتا ئارگوب بىلەن ئاريە ۋە ئەللىك گىلېئادلىق كىشى پىكاھ تەرەپتە ئوردى؛ ئۇ پەكاھىيانى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 26 پەكاھىيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئازارياينىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئەللىك ئىككىنچى يىلىدا، رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، يىگىرمە يىل سەلتەنەت قىلدى. 28 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پىكاھنىڭ كۈنلىرىدە ئاسۇرىيەنىڭ

پادشاهی تىگلات-پىلەسەر كېلىپ ئىيون، ئابەل-بەيت-مائاكاھ، يانوئاھ، كەدەش، ھازور، گىلئىاد، گاللىيە، جوملدىن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەردىكى خەلقنى تۇتقۇن قىلىپ، ئاسۇريەگە ئېلىپ باردى. **30** ئەلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنا قەست قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈردى. ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتامنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا، ئۇ پىكاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **31** پىكاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. **32** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتام يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **33** ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەرۇشا ئىدى؛ ئۇ زادوكنىڭ قىزى ئىدى. **34** يوتام ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **35** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى، خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇيلۇق ياقاتتى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ «يۇقىرىقى دەرۋازا»سىنى ياسىغۇچى شۇ ئىدى. **36** يوتامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **37** شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار سۇرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنى يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغىدى. **38** يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىردە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھاز ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

16

رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا، يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **2** ئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلغاندىدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، ئەكسىچە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلمىدى. **3** ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا ماگاتتى، ھەتتا پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ، ئۆز ئوغلىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ كۆيدۈردى. **4** ئۇ «يۇقىرى جايلار»دا، دۆڭلەردە ۋە ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا قۇربانلىق قىلىپ، كۆچە كۆيدۈرەتتى. **5** شۇ ۋاقىتتا سۇرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، [پادىشاھ] ئاھازنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ قورشۇالغىنى بىلەن، لېكىن ئۇنى مەغلۇپ قىلالمىدى. **6** ئاشۇ ۋاقىتتا سۇرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ئېلات شەھىرىنى سۇرىيەگە قايتۇرۇۋالدى ۋە شۇ يەردە ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالارنى ھەيدىۋەتتى. ئاندىن سۇرىيەلەر كېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار بۈگۈنگىچە شۇ يەردە ئۇرماقتا. **7** ئاھاز ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەرگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: مەن سىلىنىڭ قۇللىرى، سىلىنىڭ ئوغۇللىرى بولىمەن؛ ماگا ھۇجۇم قىلىۋاتقان سۇرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشقا چىقايلا، دېدى. **8** شۇنى ئېيتىپ ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىكى كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى سوۋغا قىلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ئەۋەتتى. **9** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ تەلىپىگە قوشۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى دەمەشققە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى، ئۇنىڭدىكى ئاھالىنى تۇتقۇن قىلىپ كىر شەھىرىگە ئېلىپ باردى ۋە رەزىنىنى ئۆلتۈردى. **10** ئاھاز پادىشاھ ئەمدى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر بىلەن كۆرۈشكىلى دەمەشققە باردى ۋە شۇنداقلا دەمەشقتىكى قۇربانگاھنى كۆردى. ئاندىن ئاھاز پادىشاھ شۇ قۇربانگاھنىڭ رەسمىنى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىلىش تەپسىلاتلىرىنىڭ لايىھىسىنى سىزىپ، ئۇنى ئۇرىيا كاھىنغا يەتكۈزدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن ئەۋەتكەن بارلىق تەپسىلاتلار بويىچە بىر قۇربانگاھ ياسىدى. ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كەلمەستە، ئۇرىيا كاھىن ئۇنى شۇنداق تەييار قىلغاندىدى. **12** پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كېلىپ، قۇربانگاھنى كۆرۈپ، قۇربانگاھقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇربانلىق سۇندى؛ **13** ئۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەسىنى كۆيدۈرۈپ، «شاراب ھەدىيە»سىنى تۆكۈپ، «ئىناقلىق قۇربانلىقى»نىڭ قېنىنى چاچتى. **14** شۇنداق قىلىپ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن ئۆزىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىدن ئوتتۇرىغۇزۇپ، ئۆز قۇربانگاھىنىڭ شىمال تەرىپىگە قويدۇردى. **15** ئاھاز پادىشاھ ئۇرىيا كاھىنغا بۇيرۇق قىلىپ: مۇشۇ چوڭ قۇربانگاھ ئۈستىگە ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن كەچلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى، پادىشاھنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەممە يۇرتنىڭ پۈتۈن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كۆيدۈرۈپ سۇنىسەن. كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرىنى ئۇشبۇ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۆكسەن. مىس قۇربانگاھ بولسا مېنىڭ يول سورىشىم ئۈچۈن بولسۇن، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى. **17** ئاھاز پادىشاھ داس ئەگىلگىلىرىگە يېكىتلىگەن تاختايلارنى كېسىپ ئاجرىتىپ، داسلارنى ئەگىلگىلىردىن ئېلىۋەتتى؛ ئۇ مىس «دېڭىز»نى تېگىدىكى مىس ئۆگىلارنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈۋېتىپ، ئۇنى تاش تاختايلىق بىر مەيدانغا قويدۇردى. **18** ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنى رازى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئۇتىشىدىغان «شاباتنى كۈتىدىكى ئايۋانلىق يول» بىلەن پادىشاھ تاشقىرىدىن كىرىدىغان يولنى ئېتىۋەتتى. **19** ئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **20** ئاھاز ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى، ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ھەزەكىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

17

يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىدا، ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ لېكىن ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۇتقان ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىدەك ئۇنداق رەزىللىك قىلمايتتى. **3** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىققاندا، ھوشىيا ئۇنىڭغا بېقىنىپ سوۋغا-سالام بەردى. **4** ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ ئاسىيلىق قىلماقچى بولغىنىنى بايقىدى؛ چۈنكى ھوشىيا بۇرۇنقىدەك ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا يىللىق سوۋغا-سالام يوللىماي، بەلكى مىسىرنىڭ پادىشاھى سوغا ئەلچىلەرنى ماگۇرغانىدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنى ئۇتۇپ، باغلاپ زىندانغا سولۇۋەتتى. **5** ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى چىقىپ پۈتكۈل [ئىسرائىل] زېمىنىنى تالان-تاراج قىلىپ، سامارىيەنى ئۈچ يىلغىچە قامال قىلدى. **6** ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سامارىيەنى ئىشغال قىلىپ، ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيەگە سۈرگۈن قىلىپ، ئۇلارنى خالاھ شەھىرى، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ بويلىرى ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى. **7** مانا، شۇنداق ئىشلار بولدى؛ چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىغا گۇناھ قىلىپ باشقا ئىلاھلاردىن قورقۇپ **8** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئۆزلىرى چىقارغان قائىدە-يوسۇنلىرىدە ماگۇلىنىدى. **9** ۋە ئىسرائىللار ئۆز پەرۋەردىگار خۇداسىغا قارشى چىقىپ، يوشۇرۇنلارچە ئوغرا بولمىغان ئىشلارنى قىلدى؛ ئۇلار بارلىق شەھەرلىرىدە كۈزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە «يۇقىرى جايلار»نى ياسىدى. **10** ئۇلار ھەممە ئېگىز دۆڭلەردە ۋە ھەممە كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «بۇت تۈۋرۈك» ۋە «ئاشەراھ» بۇۋى تۈرغۇزدى. **11** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان [يات] ئەللىكلەر قىلغانىدەك، ئۇلار ھەممە «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇيلۇق ياقاتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپىنى كەلتۈرىدىغان ھەرخىل رەزىل ئىشلارنى قىلاتتى. **12** گەرچە پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ «بۇ ئىشنى قىلما گۇلا!» دېگەن بولسىمۇ؛ ئۇلار بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا بېرىلىپ كەتكەنىدى. **13** پەرۋەردىگار ھەممە پەيغەمبەرلەر بىلەن ھەممە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ھەم ئىسرائىلنى ھەم يەھۇدانى ئاگاھلاندۇرۇپ: رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تاپىلانغان ۋە قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق سىلەرگە تەستىقلىغان پۈتۈن

قانۇنغا بويسۇنۇپ، مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار، دېگەندى. 14 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئىشەنمىگەن ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك، بويۇنلىرىنى قاتتىق قىلدى. 15 ئۇلار ئۆزىنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى، شۇنداقلا ئۆز ئۇلارلىرىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىنى ۋە ئۇلارغا تاپشۇرغان ئاگاھ-گۇۋاھلارنى چەتكە قاققان؛ ئۇلار ئەرزىمەس نەرسىلەرگە ئەگىشىپ، ئۆزلىرى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى، پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ ئەتراپىكىلاردىكى ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەك قىلماڭلار، دېگەن دەل شۇ ئەللەرگە ئەگىشىپ، رەزىللىك قىلاتتى. 16 ئۇلار خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تاشلاپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن قۇيما مەبۇدلارنى، يەنى ئىككى موزاينى قۇيدۇردى، بىر «ئاشەراھ بۇت» قىلدۇردى، ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە بائالنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 17 ئۇلار ئۆز ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى، پالچىلىق ۋە جادۇگەرلىك ئىشلەتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى سېتىپ ئۆزىنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ، ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ يەھۇدانىڭ قەبىلىسىدىن باشقا ھېچقايسىسى ئۆز [زېمىندا] قالدۇرۇلمىدى. 19 لېكىن يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتمىدى، بەلكى ئىسرائىل چىقارغان قائىدە-بەلگىلىمىلەر ئىچىدە ماڭدى. 20 ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ بارلىق نەسلىنى چەتكە قاقتى؛ ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن تاشلىغان كۈنگىچە [زېمىندا] خارلىققا قالدۇرۇپ، بۇلاڭچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 21 ئۇ ئىسرائىلنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن تارتىۋالغاندى. ئۇلار نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنى پادىشاھ قىلدى ۋە يەروبوئام بولسا ئىسرائىلنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇلارنى ئېغىر بىر گۇناھقا پاتقۇزۇپ ئازدۇردى. 22 ئىسرائىللار يەروبوئامنىڭ قىلغان ھەممە گۇناھلىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقمىدى. 23 ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقانىدەك، ئىسرائىلنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ ئىسرائىللار ئۆز يۇرتىدىن ئاسۇرىيەگە ئېلىپ كېتىلىپ، ئۇ يەردە بۈگۈنگە قەدەر ئۆرۈپ كەلدى. 24 ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى بابىل، كۇتىتاھ، ئاۋۋا، خامات ۋە سەفارۋائىمدىن خەلقنى يۇتكەپ ئىسرائىلنىڭ ئورنىغا سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىگە ماكانلاشتۇردى. ئۇلار شۇنىڭ بىلەن سامارىيەگە ئىگىدارچىلىق قىلىپ شەھەرلەردە ئولتۇردى. 25 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۆز يەردە دەسلەپتە ئولتۇرغىنىدا پەرۋەردىگاردىن قورقمىغانىدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىيما-جىيما قىلدىغان بىرنەچچە شىرلارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر يەتكۈزۈلۈپ: ـ سىلى يۇتكەپ سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇرغان خەلقلەر شۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا شىرلارنى ئەۋەتتى؛ مانا بۇلار ئۇلارنى ئۆلتۈرمەكتە، چۈنكى خەلق يۇرتىنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، دېيىلدى. 27 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر ئۇ يەردىن ئېلىپ كەلگەن كاھىنلارنىڭ بىرىنى يەنە ئۇ يەرگە ئايىرىڭلار؛ ئۇ ئۇ يەردە ئۆرۈپ، ئۇلارغا ئۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئۆگەتسۇن، ـ دېدى. 28 ئۇنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار سامارىيەدىن يۇتكىگەن كاھىنلارنىڭ بىرى كېلىپ، بەيت-ئەلدە ئۆرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىنى ئۇلارغا ئۆگەتتى. 29 لېكىن شۇ خەلقلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ بۇتلىرىنى ياساپ، سامارىيەلىكلەر سالغان «يۇقىرى جايلار»دىكى ئىبادەتگاھلار ئىچىگە ئۆرنىغۇزدى؛ ھەربىر خەلق ئۆزى ئۆرنىغان شەھەردە شۇنداق قىلدى. 30 بابىلدىن كەلگەنلەر سۇككوت-بىنوت دېگەن مەبۇدنى ياسىدى، كۇتىتىن كەلگەنلەر نەرگال بۇتنى، خاماتتىن كەلگەنلەر ئاشىما بۇتنى، 31 ئاۋۋىيلار نىبھاز بىلەن تارتاك بۇتلارنى ياسىدى؛ سەفارۋىيلار سەفارۋائىمدىكى بۇتلىرى بولغان ئادرامەلەك بىلەن ئانامەلەككە ئۆز بالىلىرىنى ئاتاپ ئوتنا كۆيدۈردى. 32 ئۇلار ئەمدى مۇشۇنداق ھالەتتە پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۆز ئارىسىدىكى ھەر ئۆزلۈك ئادەملەرنى ئۆزلىرى ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»دىكى بۇتخانىلاردا قۇربانلىقلارنى سۇندىغان كاھىن قىلىپ بېكىتكەن. 33 ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ قايسى ئەلدىن كەلگەن بولسا، شۇ ئەلنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدا ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدىمۇ بولاتتى. 34 بۈگۈنگە قەدەر ئۇلار ئىلگىرىكى ئادەتلەر بويىچە مېڭىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقماي، پەرۋەردىگار ئىسرائىل دەپ ئاتىغان ياقۇبنىڭ ئەۋلادلىرىغا تاپىلىغان بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرلەرگە مۇۋاپىق ئىش كۆرمەيدۇ. 35 پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە قىلىشىپ ئۇلارغا بۇيرۇپ: ـ «باشقا ئىلاھلاردىن قورقماي، ئۇلارغا سەجدە قىلماي يا كى ئۇلارغا باش ئۇرماي ۋە ئۇلارغا قۇربانلىق قىلماڭلار ـ 36 پەقەت زور قۇدرەت ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگارىنلا قورقۇڭلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار ۋە ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇڭلار. 37 ئۇ سىلەر ئۈچۈن يۇتكۈزگەن بەلگىلىمىلەر، ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرنى بولسا، ئۇلارنى ئەبەدگىچە كۆڭۈل بۇلۇپ تۇتۇڭلار؛ باشقا ئىلاھلاردىن قورقماڭلار. 38 مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدىنى ئۇنتۇمىڭلار يا باشقا ئىلاھلاردىن قورقماڭلار، 39 بەلكى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردىن قورقۇڭلار؛ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە دۇشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېگەندى. 40 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، ئىلگىرىكى قائىدە-يوسۇنلارنى يۈرگۈزەتتى. 41 مۇشۇ ئەللەر شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ھەم ئوبما مەبۇدلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىلەن بالىلىرىنىڭ بالىلىرىمۇ شۇنداق قىلاتتى؛ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى قانداق قىلغان بولسا، ئۇلارمۇ بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ كەلدى.

18

ئېلاھنىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا، يەھۇدانىڭ [سابق] پادىشاھى ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئابى ئىدى؛ ئۇ زەكەرىيانىڭ قىزى ئىدى. 3 ھەزەكىيا بولسا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 ئۇ «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۈزۈرۈكلەر»نى چېقىپ «ئاشەراھ»لارنى كېسىپ تاشلاپ، مۇسا ياساتقان مىس يىلانىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ (چۈنكى ئۇ چاغقىچە ئىسرائىللار ئۇنىڭغا خۇشبۇي ياقاتتى)، ئۇنىڭغا «نەھۇشتان!» دەپ ئىسىم قويدى. 5 ھەزەكىيا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانىدى. بۇ جەھەتتە نە ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن نە ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئوتكەن يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدىكى ھېچبىرى ئۇنىڭغا يەتمەيتتى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارغا چېڭ باغلىنىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن چىقماي، بەلكى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغان ئەمرلەرنى تۇتاتتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇ قايىسىلا ئىشقا چىقسا شۇنىڭدا راۋاجلىق بولاتتى. ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ھاكىمىيىتىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا بېقىندى بولۇشتىن يانىدى. 8 ئۇ فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى گازا شەھىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى زېمىنلىرىنچە، كۈزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانىچە بىسىپ مەغلۇپ قىلدى. 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ [سابق] پادىشاھى ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر سامارىيەگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قامال قىلدى. 10 ئۈچ يىلدىن كېيىن ئۇلار شەھەرنى ئالدى؛ ھەزەكىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، يەنى ئىسرائىل پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، سامارىيە ئىشغال قىلىندى. 11 ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيەگە ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنى خالاھدا، گوزاندىكى خابور دەريا سىنىگە بويلىرىدا ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇردى. 12 چۈنكى ئۇلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلمىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا بۇيرۇغانلىرىنى ھەممىسىگە خىلاپلىق قىلدى؛ ئۇلار يا كى قۇلاق سالمىدى، يا كى ئەمەل قىلمىدى. 13 ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون تۆتىنچى يىلى، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سەناخىرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چېقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. 14 ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا: مەن گۇناھكار! مەندىن چېكىنگەيلا، ئۈستۈمگە ھەرنېمە چۈشۈرسىلە شۇنى [تۆلەيمەن]، ـ دېدى. ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئۈچ يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن ئوتتۇز تالانت ئالتۇن

توختىتىپ قويدى. 15 ھەزەكيا پەرۋەردىگارنىڭ تۈيدىكى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىسىدىكى بارلىق كۈمۈشنى ئېلىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكيا پەرۋەردىگارنىڭ تۈينىڭ ئىشىكلىرىدىن ۋە تۈزى ئەسلىدە قاپلاتقان ئىشىك كېشىكلىرىدىن ئالتۇننى ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا بەردى. 17 شۇ چاغدا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب تارتان، راب-سارىس ۋە راب-شاكەھلىرنى چوڭ قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا، ھەزەكيانىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىپ كەلدى. چىققاندا، ئۇلار كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزنىڭ بويىدىكى يولدا، يۇقىرى كۆۋۈكنىڭ نورىنىڭ يېشىغا كېلىپ تۇردى. 18 ئۇلار پادىشانى چاقىرغاندا، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دۇئانېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبىگى يوئاھلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 19 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ھەزەكيانىڭ: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى ساكا مۇنداق دېدى، دەگىلەر: ـ سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىدى؟ 20 سەن: «تۇرۇش قىلىشقا تەدبىر-مەسلىھەتىمىز ھەم كۈچىمىز بار، دەيسەن ـ بۇ پەقەت بىر قۇرۇق گەپ، خالاس! ـ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماكا قارشى ئۆتكەنە قوپىسەن؟ 21 مانا ئەمدى سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن. بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانجىپ كىرىدۇ، مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 22 ئەگەر سىلەر ماكا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسەگلار، ھەزەكيا ئۇنىڭ يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، ئۇنىڭغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىغۇ؟ ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 23 ئەمدى ھازىر خوجايىنىم ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختاماغا كېلىڭلار: ـ «ئەگەر سىلەردە ئۇلارغا مىنەلىگۈدەك ئەسكەرلىرىڭلار بولسا، مەن سىلەرگە ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» 24 سىلەردە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجايىنىمنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقمۇ چېچىندۇرەلەيسىلەر؟! گەرچە سىلەر جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسىلەر! 25 مەن مۇشۇ يەرنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ماكا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن» ـ دېدى!». 26 ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە: ـ پېقىرلىرىغا ئارامىي تىلدا سۆزلىسىلە، بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانىي تىلدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن! ـ دېدى. 27 بىراق راب-شاكەھ: ـ خوجايىنىم مېنى مۇشۇ گەپنى خوجايىنىڭلارغا ۋە سىلەرگىلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار تۈز يوقىنى يېگۈچى ھەم تۈز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. 28 ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىردى. 29 ـ «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەزەكيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى [پادىشاھنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ. 30 ئۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ، مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشىغا يول قويماڭلار! 31 ھەزەكيانىڭ قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلسا ئۆزۈڭلار ھەربىرىڭلار ئۈزۈڭلارنىڭ ئۈزۈم بارىڭدىن ھەم ئۈزۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز سۇ كۆچىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر، 32 تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى، ئۈزۈمزارلىرى ۋە زەيتۇن دەرەخلىرى بار، ھەسەل چىقىرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى زېمىنىڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! شۇنىڭ بىلەن سىلەر تىرىك قېلىپ، ئۆلمەيسىلەر! ھەزەكيا سىلەرگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دېسە ئۇنىڭغا قۇلاق سالماڭلار! 33 ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-ئۇتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 34 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-ئۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم، خىنا ۋە ئۇۋاھ شەھەرلىرىنىڭ ئىلاھ-ئۇتلىرى قېنى؟ ئۇلار ساماريەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 35 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-ئۇتلىرىدىن ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟» ـ دېدى. 36 ئەمما خەلق سۈكۈت قىلىپ ئۈنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇيرۇق شۇكى: ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار». 37 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دۇئانېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبىگى يوئاھلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

19

شۇنداق بولدىكى، ھەزەكيا بۇنى ئاڭلىغاندا، كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىردى. 2 ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دۇئانېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز قاپلاتقان پېتى ئامۇسنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ھەزەكيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىسىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن ئاۋارىچىلىك، رەسۋا قىلىندىغان، مازاق قىلىندىغان بىر كۈندۈر. 4 ئۆز خوجايىنى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ مۇشۇ بارلىق گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تىكشىسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دەككىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇڭا قېلىپ قالغان قالدىسى ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ» ـ دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماكا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. مەن ئۇنى ئۆز زېمىنىدا ئۇرغۇزۇپ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دېگەن» ـ دېدى. 8 راب-شاكەھ ئۆزى كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماكىغاندا، ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلۋاتقان پادىشاھنىڭ يېنىغا كەلدى. 9 چۈنكى پادىشاھ: «مانا، ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سىزگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندى. لېكىن ئۇ يەنە ھەزەكيانى ئەلچىلىرىنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكيانى مۇنداق دەڭلارسىلەر: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساكا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئۆز ئىلاھ-ئۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قۇتقۇزۇلامسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنىڭ ئۆز ئىلاھ-ئۇتلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنچۇ، تېلاسسارىدا ئۆرغان ئېدەنلەرنچۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئۇۋاھ شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». 14 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. 15 ۋە ھەزەكيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئۆرغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆزۈڭگىلا ئورسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆزۈڭگىلا ئورسەن؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى توۋەن قىلىپ ئاڭلىغايسەن؛ كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆرگەيسەن؛ سەناخېرىبنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان گەپلىرىنى ئاڭلىغايسەن! 17 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۇرتلارنى، شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، 18 ئۇلارنىڭ ئىلاھ-ئۇتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلىرى، ياغاچ ۋە تاش، خالاس، شۇڭا ئاسۇرىيالار ئۇلارنى ھالاك قىلدى. 19 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز،

جاهاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سىبنىك، پەقەت سىبنىكلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈش تۈچۈن، بىزنى ئۆتۈك قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». 20 شۇنىڭ بىلەن ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىبنىڭ ماڭا سەنناخىرىب توغرۇلۇق قىلغان دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. 21 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ، پېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىڭگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ، 22 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 23 ئەلچىلىرىڭ ئارقىلىق سەن رەببنى مازاق قىلىپ، ـ «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىسىغا، لىۋان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن، مەن ئۇنىڭ ئەڭ چەت ئۇرالغۇسىغا، ئۇنىڭ ئەڭ يۇك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 24 ئۇزۇم قۇدۇق كولاپ ياقا يۇرتىنىڭ سېيىنى ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ ئۇچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئوستەكلىرىنى قۇرۇتىۋەتتىم ـ دېدىڭ. 25 ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۇزۇندىن بۇيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەملىگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلەرگە ئايلاندۇردۇڭ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئۆزۈڭاتقانلار كۆچسىزلىنىپ، يەرگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئوسۇڭاتقان ئوت-چۆپتەك، يۈمران كۈك چۆپلەردەك، ئۆگزىدىكى ئوت-چۆپلەر ئوسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 27 براق سىبنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن ئورغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 28 سىبنىڭ ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنۇ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنۇ قۇلىقىمغا يەتكەنلىكى تۈپەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن تۈتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ۋە ئۇزۇلۈك كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 29 ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى، مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئوسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ سىلەرنىڭ رىزقىگلار بولدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۇزۇزۇم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. 30 يەھۇدا جەمەتىنىڭ قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ 31 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. 32 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەرگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ، نە قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىمۇ ياسىمايدۇ. 33 ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، ئۇ يول بىلەن قايتىدۇ؛ ۋە مۇشۇ شەھەرگە كەلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 34 ـ چۈنكى ئۇزۇم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ئۇنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن».

35 شۇ كېچە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى؛ مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! 36 شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخىرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ ئۇردى. 37 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆزىگە چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامىمەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى، ئاندىن ئۇلار بولسا ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

20

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن» ـ دېدى. 2 [ھەزەكىيا] بولسا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ 3 ئى پەرۋەردىگار، سىبنىڭ ئالدىڭدا مېنىڭ ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قويغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېچىپ كەتتى. 4 يەشايا چىقىپ ئوردىدىكى ئوتتۇرا ھويلىغا يەتمەستە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 5 يېنىپ بېرىپ خەلقىمنىڭ باشلاپچىسى ھەزەكىياغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، مەن سېنى ساقايتىمەن. ئۈچىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىسەن. 6 كۈنلىرىڭگە مەن يەنە ئون بەش يىل قوشىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن مەن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغدايمەن. 7 (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەييارلا كۆلۈر، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، يارىسىغا چاپلۇدى، ئۇ ساقايدى. 8 ھەزەكىيا يەشايادىن: پەرۋەردىگار مېنى ساقايتىپ، ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغانغا قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوريغانىدى. 9 يەشايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن شۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، سەن قۇياشنىڭ پەلەمپەيى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى يا كى ئون باسقۇچ كەينىگە يېنىشىنى خالامەسەن؟ ـ دېدى. 10 ھەزەكىيا: قۇياش سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ئاسان؛ سايە ئون باشقۇچ كەينىگە يانسۇن، دېگەنىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى ۋە ئۇ قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەيى باسقۇچلىرى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى يانداۋۇرۇپ، ئون باسقۇچ كەينىگە ماڭدۇردى). 12 شۇ پەيتتە بالادانىنىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېرودىق-بالادان، ھەزەكىيانى كېسەل بولۇپ يېتىپ قاپتۇ، دەپ ئاڭلاپ، خەتلەر ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. 13 ھەزەكىيا بولسا ئەلچىلىرىنىڭ گېپىنى تىڭشاپ، ئۇلارغا بارلىق خەزىنە-ئامبارلىرىنى، كۆمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللار ئامبىرىدىكى ھەممنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئوردىسى ۋە پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرمۇ قالمىدى. 14 ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن» دېدى. 15 يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردا ئۈچۈن كۆردى؟» دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن مەن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرمۇ قالمىدى» ـ دېدى. 16 يەشايا ھەزەكىياغا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: ـ 17 ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا ئۈچۈن بار نەرسىلەر ۋە بۇگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ـ ھەمدە بابىلىلار ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆزۈڭدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. 19 ھەزەكىيا ئەمدى ئۆز-ئۆزىگە «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، خۇدانىڭ ھەققەت-ۋاپالىقى بولامدۇ؟»، دەپ يەشياغا: ـ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى. 20 ھەزەكىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قۇدرىتى، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ شەھەرگە سۇ تەمىنلەش ئۈچۈن كۆل، شۇنداقلا سۇ ئاپىرىدىغان نور ياسىغانلىقى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى مانا‌سسەھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

21

مانا‌سسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھەفزىباھ ئىدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا بۇزۇپ يوقاتقان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ بائالغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھاب قىلغاندەك بىر ئاشەراھ مەبۇد

ياسدى، ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرۇلۇق پەرۋەردىگار: مەن يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىمنى قويىمەن، دېگەندى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسمانلىنىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۇز ئوغلىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى، جادۇگەرچىلىك بىلەن پاڭچىلىق ئىشلەتتى، ئۇزىگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۆزىنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان «ئاشەراھ» ئوبىما مەبۇدنى [خۇدانىڭ] ئۆيىگە قويدى. شۇ ئۆي توغرۇلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبەدگىچە قالدۇرىمەن؛ 8 ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن ئۇلارغا تاپىلىغان بارلىق ئەمرىلەرگە، يەنى ئۆز قۇلۇم مۇسا ئۇلارغا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقسىم قىلغان بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن»، دېگەندى. 9 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمايتتى؛ شۇڭلاشقىمۇ، ماناسسەھ ئۇلارنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەردىن ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق مۇنداق دېدى: ـ 11 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ماناسسەھ بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلىپ، ھەتتا ئۆزىگىدىن ئىلگىرى ئوتتەكەن ئامورىيلار قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن زىيادە رەزىللىك قىلىپ، ئۆزىنىڭ بۇتلىرى بىلەن يەھۇدانىمۇ گۇناھقا ئازدۇرغىنى ئۈچۈن 12 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، يېرۇسالېم بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە شۇنداق بالا-ئىشىپەت كەلتۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. 13 مەن ساماريەنى ئۆلچىگەن تانا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىنى تەكشۈرگەن تىك ئۆلچىگۈچ يىپ بىلەن يېرۇسالېمنى تەكشۈرتىمەن؛ كىشى قاچىنى چايقاپ سۈرتكەندىن كېيىن دۇم كۆمتۈرۈپ قويغاندەك، يېرۇسالېمنى چايقاپ ئۆرۈيمەن. 14 مەن مىراسىمنىڭ قالغانلىرىدىنمۇ ۋاز كېچىپ، دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلارنى ھەممە دۈشمەنلىرىگە بۇلاڭ-تالاڭ ئوبيېكتى ۋە ئوڭلا قىلىپ بېرىمەن؛ 15 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نەزىرىمدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە غەزىپىمنى قوزغاپ كەلدى». 16 ماناسسەھ ئەمدى پۈتكۈل يېرۇسالېمنى بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە قانغا تولدۇرۇپ، كۆپ ناھەق قان تۆككۈزدى ۋە ئۇخشاشلا ئۆزى قىلۋاتقان گۇناھى بىلەن يەھۇدالارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدىكى رەزىللىكنى قىلىشىغا سەۋەب بولدى. 17 ماناسسەھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇ سادىر قىلغان گۇناھ «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 18 ماناسسەھ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ئۆز ئۆيىنىڭ بېغىدا، يەنى ئۆززاھنىڭ بېغىدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئامون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 19 ئامون پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەشۇللەمەت ئىدى؛ ئۇ يوتباھلىق ھارۇزنىڭ قىزى ئىدى. 20 ئامون ئاتىسى ماناسسەھ قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. 21 ئۇ ئاتىسى ماڭغان بارلىق يوللاردا ماڭاتتى، ئۇ ئاتىسى قۇللۇقىدا بولغان بۇتلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ، 22 پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا يۈرمەي، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تەرك قىلدى. 23 ئەمدى ئامونىڭ خىزمەتكارلىرى پادىشاھنى قەستلەپ، ئۇنى ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈردى. 24 لېكىن يۇرت خەلقى ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى. 25 ئامونىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 26 ئۇ ئۆززاھنىڭ بېغىدا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوسىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

22 يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەدىدا ئىدى، ئۇ بوزكاتلىق ئادايانىڭ قىزى ئىدى. 2 يوسىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۈرۈس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يارلىق يولىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتنەپ كەتمىدى. 3 پادىشاھ يوسىيا سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پادىشاھ مەشۇللامنىڭ نەۋرىسى، ئازالىيانىڭ ئوغلى كاتىپ شافانىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ: 4 «باش كاھىن ھىلقىيانىڭ قېشىغا چىقىپ شۇنى بۇيرۇغىنىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنگەن، دەرۋازىۋانلەر خەلقتىن يىغقان پۇلنى سانىسۇن. 5 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرسۇن. بۇلار ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بۇزۇلغان يەرلەرنى ئوڭشاشقا ئۆيدە ئىشلىگۈچىلەرگە، يەنى ياغاچچىلار، تاچىلار ۋە تاشتىراشلارغا بەرسۇن. ئۇلار مۇشۇ پۇل بىلەن ئۆيۈ ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋالسۇن، دېگىن» ـ دېدى. 7 لېكىن ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان پۇلنىڭ ھېسابى قىلىنمىدى. چۈنكى ئۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 8 باش كاھىن ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بىر تەۋرات كىتابىنى تاپتىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. ئۇ ئۇنى ئوقۇدى. 9 ئاندىن كېيىن كاتىپ شافان پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىپ: ـ خىزمەتكارلىرى ئىبادەتخانىدىكى پۇلنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىش بېشىلىرىنىڭ قولىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى، دېدى. 10 ئاندىن كاتىپ شافان پادىشاھقا: ھىلقىيا ماڭا بىر كىتابنى بەردى، دېدى. ئاندىن شافان پادىشاھقا ئۇنى ئوقۇپ بەردى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 12 پادىشاھ ھىلقىيا كاھىن بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكايانىڭ ئوغلى ئاكبور بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاسایاغا بۇيرۇپ: ـ 13 بېرىپ مەن ئۇچۇن ۋە خەلق ئۇچۇن، يەنى پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۇچۇن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىگە، ئۇنىڭدىكى بىزلەرگە پۈتۈلگەنلىرىگە ئەمەل قىلىشقا قۇلاق سالمىغانلىقى تۆپەيلىدىن پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قوزغالغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا كاھىن، ئاھىكام، ئاكبور، شافان ۋە ئاسایالار خارخاسنىڭ نەۋرىسى، تىكۋاھنىڭ ئوغلى كىيىم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئايال پەيغەمبەر ھۇلداھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. ئۇ يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دەڭلار: ـ 16 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئوقۇغان كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۇرغۇچىلارغا بالا-ئىشىپەت چۈشۈرىمەن. 17 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشۇيۇي يېقىپ، قولىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەرگە قاراپ ياندى ھەم ئۇچۇرۇلمەيدۇ. 18 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگاردىن يول سوراشقا ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا شۇنداق دەڭلار: سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ 19 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە لەنەتكە ئايلانىدۇرۇلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى تۆۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 20 يۇنىڭ ئۈچۈن سېنى تاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشقا، ئۆز قەبرىڭگە تامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا نېسىپ قىلىمەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى.

23 پادشاه ئادەملەرنی ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى تۆز قېشىغا چاقىرتىپ كەلدى. **2** پادشاه پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن پەيغەمبەرلەر، يەنى بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. **3** پادشاه تۈۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ يۈزتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۆزىنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۈۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇشبۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئەھدىگە تۈزىنى باغلىدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۆزىنىڭمۇ تۈزىنى باغلىدى. **4** ئاندىن كېيىن پادشاه باش كاھىن ھىلقىيا بىلەن ئوردۇن باسار كاھىنلارغا ۋە ھەم دەرۋازىۋەنلەرگە: ـ باتالغا، ئاشىھراھ يۈتىغا ۋە ئاسماننىڭ بارلىق قوشۇنىغا ئاتاپ ياسالغان بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىۋېتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدى؛ ئۇ بۇلارنى يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا، كىدرون ئېتىزلىقىدا كۆيدۈردى ۋە كۈللىرىنى بەيت-ئەلگە ئېلىپ باردى. **5** ئۇ يەھۇدا پادشاهلىرىنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇيلۇق ياندۇرۇشقا تىكىلگەن يۈت كاھىنلىرىنى، شۇنىڭدەك باتالغا، قۇياشقا، ئايغا، يۇلتۇز تۈركۈملىرىگە ھەمدە ئاسماننىڭ بارلىق قوشۇنىغا خۇشبۇيلۇق ياققۇچىلارنى ئىشتىن ھەيدىۋەتتى. **6** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ئاشەراھ بۇتىنى ئېلىپ چىقىپ يېرۇسالېمنىڭ سىرتىغا ئېلىپ بېرىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ شۇ يەردە كۆيدۈرۈپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىپ، توپىسىنى ئاددىي پۇقرالارنىڭ قەبرىلىرى ئۈستىگە چېچىۋەتتى. **7** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە جايلاشقان بەچىۋازلارنىڭ ئۆزالغۇلىرىنى چېقىپ غۇلاتتى؛ بۇ ئۆيلەردە يەنە ئايللار ئاشەراھ بۇتقا چېدىر توقۇيتتى. **8** ئۇ يەھۇدا شەھەرلىرىدىن بارلىق كاھىنلارنى چاقىرتىپ، ئۇزىگە يىغدى. ئاندىن ئۇ گەبادىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە كاھىنلار خۇشبۇيلۇق ياقىدىغان «يۇقىرى جايلار»نى بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ «دەرۋازىلاردىكى يۇقىرى جايلار»نى چېقىپ بۇزدى؛ بۇلار «شەھەر باشلىقى يەھۇشۇئانىڭ قۇۋۋىتى»نىڭ يېنىدا، يەنى شەھەر قۇۋۋىتىغا كىرىش يولىنىڭ سول تەرىپىدە ئىدى **9** (ئەمدى «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنىڭ يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا چىقىشى چەكلەنگەندى؛ لېكىن ئۇلار داۋاملىق ئۆز قېرىنداشلىرى بىلەن بىرگە پېتىر نانلاردىن يېيىشكە مۇيەسسەر ئىدى). **10** يوسىيا ھېچكىم ئۆز ئوغلى يا كى قىزنى مولەككە ئاتاپ ئوتىنى ئوتكۈزمىسۇن دەپ، ھىنىمنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىمۇ بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان يولنىڭ ئېغىزىدا يەھۇدا پادشاهلىرى قۇياشقا تەقدىم قىلىپ قويغان ئاتلارنى شۇ يەردىن يۇتكەپ، «قۇياش ھارۇلىرى»نى ئوتىنا كۆيدۈردى (ئۇلار [ئىبادەتخانىنىڭ] ھويلىلىرىغا جايلاشقان، ناتان-مەلەك دېگەن ئاغۇاتنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا ئۇراتتى). **12** پادشاه يەنە يەھۇدا پادشاهلىرى ئاھازنىڭ بالخانىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سالدۇرغان قۇربانگاھلارنى ۋە ماناسسەھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىغا ياساتقان قۇربانگاھلارنى چېقىپ كۈكۈم-تالقان قىلىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ توپىسىنى ئۇ يەردىن ئېلىپ، كىدرون جىلغىسىغا چېچىۋەتتى. **13** ئىسرائىلنىڭ پادشاهى سۈلايمان يېرۇسالېمنىڭ مەشرىق تەرىپىگە ۋە «ھالاك تېغى»نىڭ جەنۇبىغا زىدونىيلارنىڭ يىرگىنچلىك بۇتى ئاشتاروت، موئابىيلارنىڭ يىرگىنچلىك بۇتى كېموش ۋە ئاممونلارنىڭ يىرگىنچلىك بۇتى ملىكومغا ئاتاپ ياساتقان «يۇقىرى جايلار»نمۇ پادشاه بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. **14** ئۇ بۇت تۈۋرۈكلەرنى پارچىلاپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ يېقىتىپ، ئۇلار تۇرغان يەرلەرنى ئادەم سۆڭەكلىرى بىلەن تولدۇردى. **15** ئۇ يەنە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام بەيت-ئەلدە سالدۇرغان قۇربانگاھ بىلەن «يۇقىرى جاي»نى، ئۇلارنى بۇزۇپ چاقتى، ئاندىن كېيىن «يۇقىرى جاي»نى كۆيدۈرۈپ كۈكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، ئاشەراھ بۇتىنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. **16** يوسىيا بۇرۇلۇپ قاراپ، تاغدىكى قەبرىلەرنى كۆرۈپ، ئادەم ئەۋەتىپ قەبرىلەردىكى سۆڭەكلەرنى كولاپ چىقىرىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى، شۇ يول بىلەن ئۇنى بۇلغىۋەتتى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ كالامىنى يەتكۈزۈپ، دەل ئۇلارنى ئالدىنئالا بېشارەت قىلىپ جاكارلىغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. **17** ئاندىن يوسىيا: كۆز ئالدىمدىكى بۇ قەبرە ئېشى كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوريدى. شەھەردىكىلەر ئۇنىڭغا: بۇ يەھۇدادىن كەلگەن، سىلىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھنى بۇزغان مۇشۇ ئىشلارنى بېشارەت قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قەبرىسى ئىكەن، دېدى. **18** يوسىيا: ـ ئۇنى قويۇڭلار، ھېچكىم ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنى مىدىرلاتمىسۇن، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ سۆڭەكلىرى بىلەن ساماريەدىن كەلگەن پەيغەمبەرنىڭ سۆڭەكلىرىگە ھېچكىمنى تەگكۈزمىدى. **19** ئاندىن يوسىيا ئىسرائىلنىڭ پادشاهلىرى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان، ساماريەنىڭ شەھەرلىرىدە ياساتقان («يۇقىرى جايلار»)دىكى بارلىق ئۆيلەرنى چاقتى؛ ئۇ ئۇلارنى بەيت-ئەلدە قىلغاندەك قىلىپ، يوقاتتى. **20** ئۇ ئۇ يەرلەردىكى «يۇقىرى جايلار»غا خاس بولغان ھەممە كاھىنلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، قۇربانلىق قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئادەم سۆڭەكلىرىنى كۆيدۈردى؛ ئۇ ئاخىردا يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. **21** پادشاه بارلىق خەلققە يارلىق چۈشۈرۈپ: ـ بۇ ئەھدە كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى»نى ئوتكۈزۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **22** «باتۇر ھاكىملار» ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردىن تارتىپ، نە ئىسرائىل پادشاهلىرىنىڭ ۋاقىتلىردا نە يەھۇدا پادشاهلىرىنىڭ ۋاقىتلىردا ئۆنداق بىر «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى» ئوتكۈزۈلۈپ باقمىغاندى؛ **23** يوسىيا پادشاهنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بۇ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى» يېرۇسالېمدا ئوتكۈزۈلدى. **24** شۇنىڭدەك يوسىيا يەھۇدا يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا پەيدا بولغان جىنكەشلەر ۋە پالچىلارنى، تەرافىم مەبۇدلىرى، ھەرقانداق بۇتلار ۋە بارلىق باشقا لەنەتلىك نەرسىلەرنى زېمىندن يوقاتتى. ئۇنىڭ شۇنداق قىلىشىنىڭ مەقسىتى، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن تاپقان كىتابتا خاتىرىلەنگەن تەۋراتنىڭ سۆزلىرىگە تەمەللى قىلىشتىن ئىبارەت ئىدى. **25** ئۇنىڭدەك مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنغا ئىنتىلىپ پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۆزىنى بېغىشلىغان بىر پادشاه ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولمىغاندى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىرسى بولۇپ باقمىدى. **26** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى مانا‌سسەھنىڭ ئۆزىنى رەنجىتىگەن بارلىق رەزىللىكلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇداغا ئۆتاشقاندىن كېيىن، ئۆزىنىڭ شىددەتلىك غەزىپىدىن يانمىدى. **27** پەرۋەردىگار: ـ ئىسرائىلنى تاشلىغاندەك يەھۇدانىمۇ ئۆز كۆزۈمدىن نېرى قىلىمەن ۋە ئۆزۈم تاللىغان بۇ شەھەر يېرۇسالېمنى ۋە مەن: ـ «مېنىڭ نامىم شۇ يەردە بولىدۇ» دېگەن شۇ ئىبادەتخانىنى تەرك قىلىمەن، دېدى. **28** يوسىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادشاهلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **29** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە مىسىرنىڭ پادشاهى پىرەۋن-نەكو ئاسۇرىيەنىڭ پادشاهىغا ھۇجۇم قىلغىلى ئەفرات دەرياسىغا باردى. ئۇ چاغدا يوسىيا پادشاه پىرەۋن بىلەن سوقۇشۇشقا چىقتى؛ لېكىن پىرەۋن ئۇنى كۆرۈپ مەگىددودا ئۇنى ئۆلتۈردى. **30** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى جەڭ ھارۇسىغا سېلىپ مەگىددودىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. يۇرت خەلقى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى مەسىھ قىلىپ، ئاتىسىنىڭ ئورندا پادشاه قىلدى. **31** يەھوئاھاز پادشاه بولغاندا يىگىرمە ئۈچ ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھامۇتال ئىدى؛ ئۇ لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى ئىدى. **32** يەھوئاھاز بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **33** ئەمدى پىرەۋن-نەكو ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى خامات يۇرتىدىكى ريبلاھدا سولاپ قويدى ۋە [يەھوئدا] زېمىنغا يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن بىر تالانت ئالتۇن سېلىق چۈشۈردى. **34** ئاندىن پىرەۋن-نەكو يوسىيانىڭ ئوغلى ئېلىياكىمنى ئاتىسىنىڭ ئورندا پادشاه قىلىپ، ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى. ئۇ يەھوئاھازنى ئۆزى بىلەن مىسىرغا ئېلىپ كەتتى؛ يەھوئاھاز مىسىرغا كېلىپ شۇ يەردە ئۆلدى. **35** يەھوئاكىم كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى پىرەۋنگە بەردى؛ لېكىن پىرەۋننىڭ شۇ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىپ پۇلنى تاپشۇرۇش ئۈچۈن يۇرتقا ھەربىر ئادەمنىڭ چامىغا قاراپ باج-ئالۋان قويغاندى؛ ئالتۇن ۋە كۈمۈشنى ئۇ يۇرتنىڭ خەلقىدىن، ھەربىرگە سالغان توچىدەم

بوىچە پىرەۋن-نەكوغا بېرىشكە يىغقاندى. 36 يەھوئاكىم پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىداھ ئىدى؛ ئۇ رۇماھلىق پەدئايانىڭ قىزى ئىدى. 37 يەھوئاكىم بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى.

24 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسار [يەھۇداغا] ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى، يەھوئاكىم ئۇنىڭغا ئۈچ يىلغىچە بېقىندى بولدى، ئاندىن ئۇنىڭدىن تېنىپ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى چىقتى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا كالدىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، سۈرىيەلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، مۇئابىيلار بۇلاڭچىلار شايكىسى، ۋە ئامۇنىيلار بۇلاڭچىلار شايكىلىرىنى قوزغىدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەھۇدانى ھالاك قىلىش ئۈچۈن قوزغىدى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئاگاھ قىلغان سۆز-كالامنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 3 دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، ماناسسەھنىڭ گۇناھلىرى تۆپەيلىدن يەھۇدانى ئۆز كۆزلىرىدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن، بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشتى. 4 چۈنكى [ماناسسەھنىڭ] ناھەق قان تۆكۈپ، يېرۇسالېمنى ناھەق قانلار بىلەن تولدۇرغىنى تۆپەيلىدن، پەرۋەردىگار [يەھۇدالارنى] ئەپۇ قىلمىشقا كۆنگۈلى ئۆتمەيتتى. 5 يەھوئاكىمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 يەھوئاكىم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 مىسىرنىڭ پادىشاھى بولسا ئۆز يۇرتىدىن ئىككىنچى چىقمىدى. چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى «مىسىر ئېقىنى»دىن تارتىپ ئەفرات دەرياسىغىچە بولغان مىسىر پادىشاھىغا تەۋە زېمىنى تارتىۋالغانىدى. 8 يەھوئاكىن پادىشاھ بولغاندا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نەھۇشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېملىق ئەلناتانىڭ قىزى ئىدى. 9 يەھوئاكىن ئاتىسىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 10 بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ سەردارلىرى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغىلى چىقىپ، شەھەرنى قامال قىلدى. 11 ئۇنىڭ سەردارلىرى شەھەرنى قامال قىلىپ ئۇرىغاندا نېبوقادنەسار ئۆزىمۇ شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقتى. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاكىن بىلەن ئانىسى، بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئەمەلدارلىرى ۋە ئاغۇاتلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا تەن بەردى. شۇنداق قىلىپ بابىلنىڭ پادىشاھى ئۆز سەلتەنىتىنىڭ سەككىزىنچى يىلىدا ئۇنى ئەسىر قىلىپ ئۆتتى. 13 نېبوقادنەسار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەزىنىلەر بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار ئاگاھ بەرگىنىدەك، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ياساتقان ھەممە ئالتۇن قاچا-ئەسۋابلارنى كېسىپ سۆكتى. 14 يېرۇسالېمنىڭ بارلىق ئاھالىسىنى، جۈملىدىن ھەممە ئەمەلدارلار، ھەممە باتۇر پالۋانلار، جەمئىي بولۇپ ئون مىڭ ئەسىرنى ۋە بارلىق ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۈرچىلەرنىمۇ ئېلىپ كەتتى؛ يۇرتتىكى خەلقتىن ئەڭ نامراتلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى. 15 ئۇ يەھوئاكىننى بابىلغا ئېلىپ كەتتى ۋە شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ئانىسىنى، پادىشاھنىڭ ئايالىرىنى، ئۇنىڭ ئاغۇاتلىرى ۋە يۇرتتىكى مۆتىۋەرلەرنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئېلىپ باردى. 16 ئۇ باتۇر-پالۋانلارنىڭ ھەممىسىنى (يەتتە مىڭ ئىدى)، ھۈنەرۋەن ۋە تۆمۈرچىلەرنى (جەمئىي بىر مىڭ ئىدى) ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگۈار ئادەملەر بولۇپ، بابىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 17 ئاندىن بابىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ تاغىسى ماتتانىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى زەدەكىياغا ئۆزگەرتتى. 18 زەدەكىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 19 زەدەكىيا يەھوئاكىمنىڭ بارلىق قىلىنغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. 20 پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، ئۇۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ ئاۋۋال، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى.

25 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتە چىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ھەمدە ئۇنى قورشۇپلىپ بارگاھ قۇرۇۋېپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 3 شۇ يىلى توتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. 4 شەھەر سېپىلى بۆسۈلدى؛ بارلىق جەڭگۈار لەشكەرلەر قاچىماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە بەدەر تىكىۋېتىشتى. ئۇلار پادىشاھنىڭ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەر يېنىدا ئۇراتتى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئارابا» تۈزلەڭلىكى»نى بويلاپ قېچىشتى. 5 لېكىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدەكىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. 6 ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردى. 7 [بابىل پادىشاھى] زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋېتىتى، ئۇ ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ، بابىلغا ئېلىپ باردى. 8 ۋە بەشىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارى، پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلەرگە ئۇ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 10 ۋە پاسبان بېگى يېتە چىلىكىدىكى كالدىيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلىنى ئۆرۈۋەتتى. 11 پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 12 لېكىن پاسبان بېگى زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. 13 كالدىيلەر يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۈۋرۈكنى، داس تەگلىكلىرىنى ۋە يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۈزېرچەك-بەلگۈزچەكلەر، لاخشىگىرلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ 15 خۇشبۇيدانلار ۋە قاچىلارنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسبان بېگى ئېلىپ كەتتى. 16 ۋە سۈلايمان [پادىشاھ] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۈۋرۈك ۋە «دېڭىز»نى، شۇنداقلا داس تەگلىكلىرىنى ئېلىپ كەتتى؛ بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى تۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. 17 بىرنچى تۈۋرۈكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى تاجى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلانمىسى تور شەكلىدە ھەم ئانار نۇخىسىدا بېزەلگەنىدى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۈۋرۈكمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، ئۇمۇ ئانار نۇخىسىدا بېزەلگەنىدى. 18 پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئورۇنباسار كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىگاقارىنمۇ ئەسىرگە ئالدى. 19 ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۇات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئوردا مەسلىھەتچىلىردىن بەشنى، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنە قوشۇننىڭ سەردارىنىڭ كاتىپىنى ۋە شەھەردىن ئالتىمش نەپەر يەرلىك كىشىنى ئۆتتى. 20 پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ربلاھغا ئېلىپ باردى. 21 بابىل پادىشاھى خامات زېمىندىكى ربلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىندىن سۈرگۈن قىلىندى. 22 يەھۇدا زېمىندا قالغان كىشىلەرنى، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار قالدۇرغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇ ئۆلارنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى تەينىلدى. 23 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر

باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادشاھنىڭ شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۆستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى؛ شۇنىڭ بىلەن [بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن] مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلار بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، نەتوفاتلىق تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە مائاكات جەمەتىدىن بىرسىنىڭ ئوغلى جائازانىيا ئىدى. **24** گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلەرگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلەرگە ياخشى بولىدۇ» دەپ قەسەم قىلدى. **25** ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ كېلىپ، گەدالىيانى ھەم مىزپاھدا ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغان يەھۇدىيلار ۋە كالدىيلەرنى ئۇرۇپ ئولتۇردى. **26** شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن، ۋە لەشكەر باشلىقلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ مىسىرغا كىردى؛ چۈنكى ئۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى. **27** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى مۇنۇ ئىش يۈز بەردى؛ ئەۋىل-مېرودىاق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن چىقاردى؛ **28** ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆزى بىلەن بىرگە بابىلدا تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. **30** ئۇنىڭ نېسىۋىسى بولسا، [بابىل] پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇنىڭغا ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

تاریخ-تەزکرە 1

1 ئادەمئاتا، شبت، ئەنوش، **2** کینان، ماهالالیل، یارەد، **3** هانوخ، مەتۆشەلاح، لەمەخ، **4** نۆح. نۆحتین شەم، هام، یافەتلەر تورەلگەن. **5** یافەتنىڭ ئوغۇللىرى گومەر، ماگوگ، ماداي، یاۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. **6** گومەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاشكىنناز، دىفات ۋە توگارماھ ئىدى. **7** یاۋاننىڭ ئوغۇللىرى ئېلىشاھ، تارشىش ئىدى، كىتتىيلار بىلەن رودانىيلار تۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **8** ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناۋان ئىدى. **9** كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سىبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائامانىڭ ئوغلى شىبا ۋە دىدان ئىدى. **10** كۇشتىن يەنە نىمرود تورەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. **11** مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، **12** پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتوريىلار ئىدى. **13** قاناۋاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تورىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تورەلگەن. **14** تۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، **15** ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، **16** ئارۋادىيلار، زەماريىلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. **17** شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ [ئارامنىڭ ئوغۇللىرى] ئۇز، ھۇل، گەتەر، مەشەك ئىدى. **18** ئارفاخشادتىن شېلاھ تورەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تورەلدى. **19** ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تورەلگەن بولۇپ، بىرىنچى ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى بۆلۈنۈپ كەتكەنىدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. **20** يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، **21** ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، **22** ئېبال، ئابىمائىل، شېبا، **23** ئوفىر، ھاۋىلاھ، يوباب تورەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **24** شەم، ئارفاخشات، شېلاھ، **25** ئېبەر، پەلەگ، رەئۇ، **26** سېروگ، ناھور، تەراھ، **27** ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى (ئابرام بولسا ئىبراھىمنىڭ ئۆزى). **28** ئىبراھىمنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن ئىسمائىل ئىدى. **29** تۆۋەندىكىلەر تۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نېبايوت بولۇپ، قالغانلىرى كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **30** مىشما، دۇماھ، ماسسا، ھاداد، تېما، **31** يەتۇر، نافىش، قەدەماھ؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **32** ئىبراھىمنىڭ توقلى كەتۇراھدىن تورەلگەن ئوغۇللار زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباك ۋە شۇئاھ ئىدى. يوقشاننىڭ ئوغۇللىرى شىبا بىلەن دىدان ئىدى. **33** مىدىيانىنىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېفەر، ھانوخ، ئابىدا، ئەلدائاھ ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى. **34** ئىبراھىمدىن ئىسھاق تورەلدى. ئىسھاقنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ئىسرائىل ئىدى. **35** ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز؛ رېئۇئەل، يەئۇش، يائالام ۋە كوراھ ئىدى. **36** ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى تېمان، ئومار، زەفى، گاتام، كېناز، تىمنا ۋە ئامالەك ئىدى. **37** رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شامماھ بىلەن مىززاھ ئىدى. **38** سېئىرنىڭ ئوغۇللىرى لوتان، شوبال، زىبئون، ئانام، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. **39** ھورى بىلەن ھومام لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (تىمنا لوتاننىڭ سىڭلىسى ئىدى). **40** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى ئالیان، ماناھات، ئەبال، شەفى بىلەن ئونام ئىدى. زىبئونىنىڭ ئوغۇللىرى ئایاھ بىلەن ئانام ئىدى. **41** ئاناھنىڭ ئوغلى دىشون ئىدى. دىشوننىڭ ئوغۇللىرى ھامران، ئەشبان، ئىتران بىلەن كېبران ئىدى. **42** ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى بىلھان، زائاۋان، یائاكان ئىدى. دىشاننىڭ ئوغۇللىرى ئۇز بىلەن ئاران ئىدى. **43** ئىسرائىللارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم زېمىنغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: بېئورنىڭ ئوغلى بېلا؛ ئۇنىڭ پايىتەختى دىنھاباھ دەپ ئاتلاتتى. **44** بېلا ئۆلگەندىن كېيىن بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **45** يوباب ئۆلگەندىن كېيىن تەمانلارنىڭ يۇرتىدىن بولغان ھۇشام ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **46** ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ھاداد دېگەن بۇ ئادەم مۇئاب دالاسىدا مىدىيانلارنى تارمار قىلغان، ئۆتنىڭ پايىتەختىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **47** ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن ماسرەكاھلىق ساملاھ ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **48** ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن دەريا بويىدىكى رەھوبوتتىن كەلگەن ساۋۇل ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **49** ساۋۇل ئۆلگەندىن كېيىن ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋئال-ھانان ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **50** باۋئال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن ھاداد ئۆتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئۆتنىڭ پايىتەختىنىڭ ئىسمى پاي ئىدى. ئۆتنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، مەي-زاھابنىڭ نەۋرىسى، ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **51** ئاندىن ھاداد ئۆلدى. **52** ئېدوملۇقلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە باشلىقى ئالىيا ، قەبىلە باشلىقى يەتەت، قەبىلە باشلىقى ئوھولىباماھ، قەبىلە باشلىقى ئەلاھ، قەبىلە باشلىقى پىنون، **53** قەبىلە باشلىقى كېناز، قەبىلە باشلىقى تېمان، قەبىلە باشلىقى مىبزار، **54** قەبىلە باشلىقى ماگدىيەل، قەبىلە باشلىقى ئىرام؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

2 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمئون، لاۋىي، يەھۇدا، ئىسساكار، زەبۇلۇن، **2** دان، يۈسۇپ، بىنيامىن، نافتالى، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت. **3** يەھۇدانىڭ ئوغلى ئېر، ئونان ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۈچەيلەن قاناۋانلىق شۇيانىڭ قىزىدىن بولغان. يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئېر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىقتىن پەرۋەردىگار تۇنىڭ جېنىنى ئالغان. **4** يەھۇداغا كېلىنى تامارىدىن پەرەز بىلەن زەراھ تورەلگەن. يەھۇدانىڭ جەمئىي بەش ئوغلى بولغان. **5** پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇل ئىدى. **6** زەراھنىڭ ئوغۇللىرى زىمرى، ئېتان، ھېمان، كالكول بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. **7** كارمىنىڭ ئوغلى ئاكار ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا كەلتۈرگۈچى» بولۇپ چىقتى. **8** ئېتاننىڭ ئوغلى ئازاريا ئىدى. **9** ھەزروندىن تورەلگەن ئوغۇللار يەراھمىيەل، رام ۋە كالەب ئىدى. **10** ئامىناداب رامدىن تورەلگەن؛ ناھشون ئامىناداپتىن تورەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ باشلىقى بولغان. **11** سالمون ناھشوندىن تورەلگەن؛ بوئاز سالموندىن تورەلگەن. **12** ئوبەد بوئازدىن تورەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تورەلگەن. **13** يەسسەنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇنجىسى ئېلىئاب، ئىككىنچىسى ئابىناداب، ئۈچىنچىسى شىمىيا، **14** تۆتىنچىسى نەتانەل، بەشىنچىسى راددايي، **15** ئالتىنچىسى ئوزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى. **16** زەرۇئىيا بىلەن ئابىگائىل تۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئىيانىڭ ئابىشاي، يوئاب ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. **17** ئاماسا ئابىگائىلدىن تورەلدى؛ ئاماسانىڭ تاتسى ئىسمائىللاردىن بولغان يەتەر ئىدى. **18** كالەب ئازۇباھ (يېرىئوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ)تىن ئوغلى كۆردى؛ [ئازۇباھتىن] بولغان ئوغۇللىرى يەشەر، شوباب ۋە ئاردون ئىدى. **19** ئازۇباھ ئۆلگەندىن كېيىن كالەب يەنە ئەفراتنى ئالدى؛ ئەفرات ئۇنىڭغا خۇرنى تۇغۇپ بەردى. **20** خۇردىن ئۇرى تورەلدى؛ ئۇرىدىن بەزالەل تورەلدى. **21** كېيىن ھەزرون گىلېئادنىڭ تاتسى ماكىرنىڭ قىزىنى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋىدى (ئۇ ئاتمىش ياشقا كىرگەندە ئۇنى ئالغان)، ئۇنىڭدىن سەگۇب تورەلدى. **22** سەگۇبتىن يائىر تورەلدى؛ يائىرنىڭ گىلېئاد زېمىندا زىگرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. **23** گەشۇر بىلەن ئارام شۇ يۇرتنىكىلەردىن «يائىرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرى»نى، كىناتنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتمىش يېزا-شەھەرنى تارتىۋالدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى گىلېئادنىڭ تاتسى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. **24** ھەزرون كالەب-ئەفراتاھدا ئۆلگەندىن كېيىن، ئايالى ئابىياھ ئۇنىڭغا ئاشخورنى تۇغدى؛ ئاشخور تەكوئانىڭ تاتسى ئىدى. **25** ھەزرونىنىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھمىيەلنىڭ ئوغۇللىرى رام، بۇناھ، ئورەن، ئوزەم ۋە ئاخىياھ ئىدى. **26** يەراھمىيەلنىڭ ئاتارام دېگەن يەنە بىر ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئونامنىڭ تاتسى ئىدى. **27** يەراھمىيەلنىڭ تۇنجى ئوغلى رامنىڭ ئوغۇللىرى مائاز، يامىن ۋە ئېكەر ئىدى. **28** ئونامنىڭ ئوغۇللىرى شامماي بىلەن يادا ئىدى؛ شامماينىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىشۇر ئىدى. **29** ئابىشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىھايىل بولۇپ، ئابىھايىلدىن ئۇنىڭغا ئاھبان بىلەن مولىد تورەلدى. **30** نادابنىڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن ئاپپايىم ئىدى؛ سەلەد تا ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. **31** يىشى ئاپپايىمنىڭ ئوغلى؛ شېشان يىشىنىڭ ئوغلى؛ ئاخلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. **32** شامماينىڭ ئىنىسى يادانىڭ ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى؛ يەتەر تا كى ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. **33** پەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى يەراھمىيەلنىڭ

ئەۋلادلىرىدۇر. **34** شېشان قىز يەرزەنت كۆرۈپ، ئوغۇل يەرزەنت كۆرمىگەنىدى؛ شېشانىنىڭ مىسرلىق يارخا دەيدىغان بىر مالىيى بار ئىدى. **35** شېشان قىزنى مالىيى يارخاغا خوتۇنلۇققا بەرگەن؛ ئۇنىڭدىن يارخاغا ئاتتاي تۇرەلگەن. **36** ئاتتايدىن ناتان؛ ناتاندىن زاباد تۇرەلگەن. **37** زابادتىن ئىفلال؛ ئىفلالدىن ئوبەد تۇرەلگەن. **38** ئوبەدتىن يەھۇ؛ يەھۇدىن ئازاريا تۇرەلگەن. **39** ئازاريادىن ھەلەز؛ ھەلەزدىن ئەلئاساھ تۇرەلگەن. **40** ئەلئاساھتىن سىسماي؛ سىسمايدىن شاللۇم تۇرەلگەن. **41** شاللۇمدىن يەكامىيا؛ يەكامىيادىن ئەلىشاما تۇرەلگەن. **42** يەراھمىيەلنىڭ ئىنىسى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىلەر: مىشا ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى بولۇپ، زىفنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ مارىشاھمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولۇپ، ھېبروننىڭ ئاتىسى ئىدى. **43** ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى كوراھ، تاپپۇئاھ، رەكەم ۋە شېما ئىدى. **44** شېمادىن راھام تۇرەلگەن؛ ئۇ يوركېئامنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ شامماي رەكەمدىن تۇرەلگەن. **45** مائون شامماينىڭ ئوغلى؛ مائون بەيت-زۇرنىڭ ئاتىسى ئىدى. **46** كالەبنىڭ توقلى ئەفاھدىن ھاران، موزا ۋە گازەز تۇرەلگەن. ھاراندىن گازەز تۇرەلگەن. **47** ياخدايىنىڭ ئوغۇللىرى رەگەم، يوتام، گەشان، پەلەت، ئەفاھ ۋە شائافلار ئىدى. **48** كالەبنىڭ توقلى مائاكاھدىن شېبەر بىلەن تىرخاناھ تۇرەلگەن؛ **49** ئۇنىڭدىن يەنە مادماناھنىڭ ئاتىسى شائاف، ماكبىنانىڭ ئاتىسى ۋە گىبىئاھنىڭ ئاتىسى شىۋا تۇرەلگەن. ئاكساھ كالەبنىڭ قىزى ئىدى. **50** يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى كالەبنىڭ ئەۋلادلىرى. ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇرنىڭ ئوغۇللىرى: كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبال، **51** بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى سالما، بەيت-گادەرنىڭ ئاتىسى خارەف ئىدى. **52** كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ ئەۋلادلىرى: خاروئەھ ھەمدە ماناخاتلارنىڭ يېرىمى ئىدى. **53** كىرىئات-يېئارىم جەمەئەتلىرىدىكىلەر ئىتىرىلەر، پۇتىيلار، شۇماتىيلار، مىشرائىيلار بولۇپ، بۇ جەمەئەتلەردىن يەنە زوراتىيلار بىلەن ئەشتاۋىلىيلار ئايرىلىپ چىققان. **54** سالمانىڭ ئەۋلادلىرى بەيت-لەھەمنىڭ بىلەن نىتوفاتلار، ئاتروت-بەيت-يوئابلار، ماناھاتلارنىڭ يېرىم قىسمى، زورىيلار، **55** يابەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات خەتتاتلىرى، يەنى تىراتىيلار، شىمياتىيلەر بىلەن سۇكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كېنىيلەر بولۇپ، رەكاب جەمەتىنىڭ بوۋىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

3 داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاخىنوئامدىن بولغان؛ ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگائىلدىن بولغان؛ **2** ئۈچىنچى ئوغلى ئابشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالمايىنىڭ قىزى مائاكاھدىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا بولۇپ، ھاگگىتتىن بولغاندى؛ **3** بەشىنچى ئوغلى شەفاتىيا بولۇپ، ئابىتالدىن بولغاندى؛ ئالتىنچى ئوغلى ئىترىيام بولۇپ، ئۇنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن بولغاندى. **4** بۇ ئالتە ئوغۇل داۋۇتتىن ھېبروندا تۇرەلگەن؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل ئالتە ئاي، يېرۇسالېمدا بولسا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلغان. **5** يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا ئامىيەلنىڭ قىزى بات-شۇئادىن بۇ تۆتەيلەن تۇرەلگەن: ئۇلار شىمىيا، شوباب، ناتان ۋە سۇلايمان ئىدى. **6** يەنە ئىبھار، ئەلىشاما، ئەلىفەلەت، **7** نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، **8** ئەلىشاما، ئەلىيادا، ئەلىفەلەت قاتارلىق توققۇز ئوغۇل بولغان. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا توقاللىردىن بولغان ئوغۇللار بار ئىدى؛ تامار ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. **10** سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيا، ئابىيانىڭ ئوغلى ئاسا، ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات، **11** يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا، ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاش، **12** يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا، ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئازارىيانىڭ ئوغلى يوتام، **13** يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز، ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا، ھەزەكىيانىڭ ئوغلى مانا‌سسەھ، **14** مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى ئامون، ئامۇننىڭ ئوغلى يوسىيا ئىدى. **15** يوسىيانىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يوھانان، ئىككىنچى ئوغلى يەھوئاكىم، ئۈچىنچى ئوغلى زەدەكىيا، تۆتىنچى ئوغلى شاللۇم ئىدى. **16** يەھوئاكىمنىڭ ئوغۇللىرى: ئوغلى يەكونىياھ بىلەن ئوغلى زەدەكىيا. **17** سۈرگۈن قىلىنغان يەكونىياھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ شېئالتىئەل ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **18** يەنە مالقىرام، پەدايا‌ھ، شەنازىر، يەكامىيا، ھوشاما ۋە نەبادىيا ئىدى. **19** پەدايا‌ھنىڭ ئوغۇللىرى زەرۇبابابەل بىلەن شىمەي ئىدى؛ زەرۇبابابەلنىڭ يەرزەتىلىرى: ـ مەشۇللام بىلەن ھانانىيا ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شېلومىت ئىدى؛ **20** ئۇنىڭ يەنە ھاشۇباھ، ئوھەل، بەرەكىيا، ھاسادىيا، يۇشاب-ھەسەد قاتارلىق بەش ئوغلى بار ئىدى. **21** ھانانىيانىڭ ئوغۇللىرى پلاتىيا ۋە يەشىيا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە رېفايانىڭ ئوغۇللىرى، ئارنانىڭ ئوغۇللىرى، ئوباديانىڭ ئوغۇللىرى ۋە شېكانىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **22** شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئۇنىڭ ئوغلى شېمايا؛ شېمايانىڭ ئوغۇللىرى ھاتتۇش، يىگىئال، باريا، نېئاريا، شافات بولۇپ جەمئىي ئالتە ئىدى. **23** نېئاريانىڭ ئوغۇللىرى ئەلىيوينەي، ھەزەكىيا، ئازرىكام بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئىدى. **24** ئەلىيوينايىنىڭ ئوغۇللىرى خوداۋىيا، ئەلىياشىب، پەلايا، ئاككۇب، يوھانان، دېلايا، ئانانى بولۇپ جەمئىي يەتتە ئىدى.

4 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرەز، ھەزرون، كارمى، خۇر ۋە شوبال ئىدى. **2** شوبالنىڭ ئوغلى رېئايادىن جاھات تۇرەلدى؛ جاھاتتىن ئاخۇماي بىلەن لاخاد تۇرەلدى. بۇلار زوراتىي جەمەتىدىن ئىدى. **3** ئېتامنىڭ ئوغۇللىرى يىزرەئەل، ئىشما، ئىدباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ھازىلىلپونى ئىدى. **4** گەدورنىڭ ئاتىسى پەنۇئەل، خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزەر ئىدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن تۇرەلگەن. **5** تەكوئانىڭ ئاتىسى ئاشخۇرنىڭ ھېلاھ ۋە نائاراھ دېگەن ئىككى ئايالى بار ئىدى. **6** نائاراھ ئاشخۇرغا ئاخۇززام، ھەفەر، تەمەنى، ئاخاشتارىنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نائاراھنىڭ ئوغۇللىرى. **7** ھېلاھنىڭ ئوغۇللىرى زەرەت، زوھار بىلەن ئەتنان ۋە **8** كوز ئىدى؛ كوزدىن ئانوب، ھازززىبا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى ئاخارھەلنىڭ جەمەتلىرى تۇرەلدى. **9** يابەز تۇز قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتلىك ئىدى، ئانىسى: «تۇغۇتى تۇستىدە بەك ئازابلاندىم» دەپ ئۇنىڭغا يابەز دېگەن ئىسمىنى قويغان. **10** يابەز ئىسرائىلنىڭ خۇداسغا ندا قىلىپ: «مېنى ناھايىتى كۆپ بەركەتلىگەن بولساڭ، زېمىنىمنى كېڭەيتىسەڭ، قولۇڭ بىلەن مېنى يۆلەپ، بالا-قازادىن ساقلاپ، ماڭا ئازاب-ئۇقۇبەتنى كۆرسەتمىگەيسەن!» ـ دەپ تىلدى. خۇدا ئۇنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت ئەيلىدى. **11** شۇخاھنىڭ ئىنىسى كېلۇبتىن مېخىر تۇرەلگەن؛ مېخىر ئېشتونىنىڭ ئاتىسى ئىدى. **12** ئېشتوندىن بەيت-رافا، پاسېئاھ ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى ئىتىننا‌ھ تۇرەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ركاھلىقلار ئىدى. **13** كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل بىلەن سېرايا ئىدى؛ ئوتنىيەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئونوتاي ئىدى. **14** مېئونوتايدىن ئوفراھ تۇرەلدى. سېرايادىن «ھۇنەرۋەنلەر جىلغىسى»دىكىلەرنىڭ ئەجدادى بولغان يوئاب تۇرەلدى (تۇلار ئەسلىدە ھۇنەرۋەنلەر ئىدى). **15** يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن نائام ئىدى؛ ئېلاھنىڭ ئوغلى كېناز ئىدى. **16** يەھاللەلەلنىڭ ئوغۇللىرى زىف بىلەن زىفاھ، تىريا بىلەن ئاساريەل ئىدى. **17** ئەزرانىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەتەر، مېرەد، ئېفەر ۋە يالونلار، مېرەد پېرەۋۇنىڭ قىزى بىتىيانى ئالدى، ئۇ ھاملىدار بولۇپ مەريەم، شاممايى بىلەن ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى ئىشباھنى تۇغدى. بۇلار بىتىيادىن بولغان ئوغۇللار. مېرەدنىڭ يەھۇدالاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ ئاتىسى يەرەدنى، سوكوھنىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانوئاھنىڭ ئاتىسى يەكۇتىيەلنى تۇغدى. **19** ناھامنىڭ سىڭلىسى خودىيانىڭ ئايالىدىن گارملىق كېئىلاھنىڭ ئاتىسى بىلەن مائاكات جەمەتىدىن بولغان ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى تۇرەلگەن. **20** شىمونىڭ ئوغۇللىرى ئامنون ۋە رىننا‌ھ، بەن-ھانان بىلەن تىلون ئىدى. يىشىنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى. **21** شېلاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن تۇرەلگەن لېكاھنىڭ ئاتىسى ئېر، ماره‌شاھنىڭ ئاتىسى لائاداھ ۋە بەيت-ئاشبىيادا ئولتۇراقلاشقان چەكمەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى **22** ۋە يەنە يوكىم، كوزىبالقلار، يوئاش بىلەن سارااف (بۇلار ئىككىسى موئاب يۈرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە ياشۇبى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). **23** بۇلار ئېتايىم ۋە گەدەراھدا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۆزلىچىلار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە تۇرۇپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. **24** نەمۇئەل ۋە يامىن، يارىب، زەراھ بىلەن ساۋۇل شىمېئونىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **25** شاللوم ساۋۇلنىڭ ئوغلى؛ مىبسام شاللومنىڭ ئوغلى، مىشما مىبسامنىڭ ئوغلى ئىدى. **26** مىشمانىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەر: ـ مىشمانىڭ ئوغلى خامۇئىل؛ خامۇئىلنىڭ ئوغلى زاككۇر؛ زاككۇرنىڭ ئوغلى

شمەي ئىدى. 27 شمەينىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ
پەرزەنتى كۆپ بولمىغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ جەمەتىنىڭ پەرزەنتلىرى يەھۇدا
جەمەتىنىڭكىدەك ئۆنداق كۆپ بولمىغان. 28 ئۇلار بەئەر-شىبا، مولاداھ، ھازار-شۇئال،
29 بلخاھ، ئېزەم، تولاد، 30 بېتۇئەل، خورماھ، زىكلاگ، 31 بەيت-ماركابوت،
ھازار-سۈسىم، بەيت-بىرى ۋە شائارائىمغا ماكانلاشقاندى. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ
دەۋرىگىچە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. 32 ئۇلار ئېلتۇراقلاشقان
جايلار ئېتام، ئايىن، رىممون، توكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان.
33 ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ ئېچىۋىرىسىدىكى بارلىق يېزا- كەنتلەرگە تاكى باۋالغا قەدەر شۇلارغا
قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆز نەسەبنامىلىرىنىمۇ
بار ئىدى. 34 [ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىرى] مېشوباب، يامىلەك، ئامازىيانىڭ ئوغلى
يوشاھ، 35 يوئېل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى يەھۇ (يوسىبىيا سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئاسىئەلنىڭ
ئوغلى ئىدى)، 36 ئەلىيوينەي، ياۋاكوباھ، يەشوھايا، ئاسايا، ئادىئەل، يەسىمىئەل، بىنايا
37 ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىزالار ئىدى (شىفى ئاللوننىڭ ئوغلى، ئاللون يەدايانىڭ ئوغلى،
يەدايا شىمرىنىڭ ئوغلى، شىمرى شېمايانىڭ ئوغلى ئىدى). 38 يۇقىردا خاتىرىلەپ ئۆتۈلگەن
ئىسىملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى، بۇلارنىڭ جەمەتلىرىنىڭ
ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. 39 ئۇلار قوي پادىلىرىغا ئوتلاق ئىزلەپ تاكى گەدور
ئېغىزىغىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىگىچە بارغانىدى. 40 ئۇلار شۇ يەردە
ياپىيېشىل، ناھايىتى مۈنبەت بىر ئوتلاق تاپقان؛ ئۆ يەر تولىمۇ كەڭ، ھەم تازا ھەم تىنچ
ئىدى. ئىلگىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلار ھامىدىكلەردىن ئىكەن. 41 يۇقىردا تىلغا
ئېلىپ ئۆتۈلگەن كىشىلەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ زامانىدا شۇ [ھامىدىكلەرنىڭ]
چېدىرلىرىغا ۋە ئۆ يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مىئونلۇقلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تامامەن
يوقاتقانىدى، تاكى بۈگۈنگە قەدەر، ئۇلار شۇلارنىڭ يەرلىرىگە ماكانلاشتى، چۈنكى ئۆ
يەرلەردە پادىلىرىنى باققۇدەك ئوتلاق بار ئىدى. 42 شۇ چاغلاردا شىمىئونلاردىن يەنە
بەش يۈز كىشى سېئىر تېغىغا قاراپ ماڭدى، ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى يىشىنىڭ ئوغۇللىرى
پىلاتىيا، نېئاريا، رېفايا بىلەن ئۇززىئەل ئىدى؛ 43 ئۇلار قېچىپ تىرىك قالغان ئامالەكلەرنىمۇ
ئۆلتۈرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئۆتۈۋاتىدۇ.

5

ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: ـ (رۇبەن گەرچە تۇنجى
ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن [ئاتىسىنىڭ توقلى بىلەن] زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ چوڭ
ئوغۇللۇق ھوقۇقى ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا ئۆتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇڭا
نەسەبنامە بويىچە ئۆ چوڭ ئوغۇل ھېسابلانمايدۇ. 2 يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئۈستۈنلۈككە
ئىگە بولغان بولسىمۇ ۋە ئىدارە قىلغۇچى ئۇنىڭدىن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇللۇق
ھوقۇقى يۈسۈپكە تەۋە بولۇپ كەتكەن): ـ 3 ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى
مۇنۇلار: ـ ھانوخ ۋە پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. 4 يوئېلنىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ـ
[يوئېلنىڭ] ئوغلى شېمايا، شېمايانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شمەي، 5 شمەينىڭ
ئوغلى مىكاھ، مىكاھنىڭ ئوغلى رېئايا، رېئايانىڭ ئوغلى باۋال، 6 باۋالنىڭ ئوغلى بەئەراھ؛
بەئەراھ ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن ئۈتقۈن قىلىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا
ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى. 7 ئۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنگەندەك،
جەمەتلىرىنىڭ تارىخى بويىچە يولباشچى بولغان جەئىيەل، زەكەريا ۋە بىلا دەپ ئۇلۇغلانغانىدى
8 (بىلا ئازازنىڭ ئوغلى، ئازاز شېمانىڭ ئوغلى، شېما يوئېلنىڭ ئوغلى ئىدى). يوئېللار
ئاروئەردە، نېبو ۋە باۋال-مېئونغىچە سوزۇلغان جايلاردا ئولتاتتى. 9 ئۇلار يەنە كۈن
چىقىشقا قاراپ تاكى ئېفرات دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلنىڭ كىرىش ئېغىزىغا
قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گېلئاد يۇرتىدىكى چارۋا مالىلىرى كۆزىنىپ
كەتكەنىدى. 10 ساۋۇلنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار ھاگاريلار بىلەن ئۇرۇش
قىلىشتى؛ ھاگاريلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گېلئادنىڭ كۈن
چىقىش تەرىپىدىكى پۈتۈن زېمىندا ھاگاريلارنىڭ چېدىرلىرىدا ماكانلاشتى. 11 ئۇلارنىڭ
ئۇدۇلىدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالكاھغا قەدەر باشان زېمىنغا ماكانلاشقاندى. 12
باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يوئېل، مۇئاۋىن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛
يەنە ياناي بىلەن شافاتمۇ بار ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى جەمەتىنامىلەر بويىچە
مىكائىل، مەشۇللام، شېبا، يوراي، ياكان، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئىي يەتتە ئىدى.
14 يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابىھايىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابىھايىل خۇرىنىڭ ئوغلى،
خۇرى يارويا ھنىڭ ئوغلى، يارويا ھ گىلېئادنىڭ ئوغلى، گىلېئاد مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل
يەشىشايىنىڭ ئوغلى، يەشىشاي ياھدونىڭ ئوغلى، ياھدو بۇزنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 15 گۇنىنىڭ
نەۋرىسى، ئابدىئەلنىڭ ئوغلى ئاخى ئۇلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. 16 ئۇلار گىلېئادقا،
باشاننا ۋە باشاننا تەۋە يېزا- كەنتلەرگە، شۇنداقلا پۈتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۈت
چېتىگىچە ماكانلاشقانىدى. 17 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل
پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە نەسەبنامىلەرگە پۈتۈلگەنىدى. 18 رۇبەن،
گاد قەبىلىلىرىنىڭ ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالقان-قىلىچ تۇتالايدىغان، ئوقيا
تاتالايدىغان ھەم جەڭگە ماھىر قىرىق تۆت مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش جەڭگىۋار ئادەمى بار
ئىدى. 19 ئۇلار ھاگاريلار، يەتۇرلار، نافىشلار ۋە نودابلار بىلەن جەڭ قىلغان. 20
ئۇلار جەڭ قىلغاندا مەدەت تېپىپ، ھاگاريلار ۋە ئۇلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى
ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان؛ چۈنكى ئۇلار جەڭ ئۈستىدە خۇداغا ئىدا قىلغان؛ ئۇلار
ئۆزىگىنا تايانغاچقا، خۇدا ئۇلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلغان. 21 ئۇلار يەنە دۈشمەننىڭ
چارۋا-مالىلىرىنى، جۈملىدىن ئەللىك مىڭ تۆگە، ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ قوي، ئىككى
مىڭ ئېشىكىنى ئولجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جانىنى ئېسىر ئالغان. 22 بۇ ئۇرۇش خۇدانىڭ
نىيىتىدىن بولغاچقا، دۈشمەندىن ئۆلگەنلەر ناھايىتى كۆپ بولغان؛ سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇلار
شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ ئولۇرغان. 23 ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر باشاندىن
باۋال-مەرمون، سېنىر، ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېيىلىپ ماكانلاشتى. ئۇلار
زور كۆپەيگەن. 24 ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېفەر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازرىئەل،
يەرىمىيا، خودا ۋىيا ۋە ياھدىيەل ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەڭچىلەر،
مەشھۇر مۇتىۋەرلەر، شۇنداقلا ھەرقايسىسى ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. 25
ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، يۈزۈقلۇق قىلىپ خۇدا ئەسلىدە ئۆزلىرى
ئالدىدا يوقاتقان شۇ يەردىكى تائېپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئەگىشىپ كەتتى. 26 شۇنىڭ
بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇرىيە پادىشاھى پۇل (يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-
پىلنەسەر) نىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن، ئۇ ئۇلارنى، يەنى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەرنى، گاد
قەبىلىسىدىكىلەرنى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى خالاھ، خابور ۋە خاراغا ھەم
گوزان دەريىسى بويىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى بۈگۈنگە
قەدەر تېخىچە شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئۆرمەقتا.

6

لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى گېرشون، كوھات ۋە مەرارى. 2 كوھاتنىڭ ئوغلى ئامرام،
ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. 3 ئامرامنىڭ پەرزەنتلىرى ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم
ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلىئازار ۋە ئىتامار ئىدى. 4 ئەلىئازاردىن فىنىھاس،
فىنىھاستىن ئابىشۇئا، 5 ئابىشۇئادىن بۇككى، بۇككىدىن ئۇززى، 6 ئۇززىدىن زەراھىيا،
زەراھىيادىن مېرايوت، 7 مېرايوتتىن ئاماريا، ئامارياردىن ئاخىتۇب، 8 ئاخىتۇبتىن زادوك،
زادوكتىن ئاخىماۋاز، 9 ئاخىماۋازدىن ئازارىيا، ئازارىيادىن يوھانان، 10 يوھاناندىن
ئازارىيا (بۇ ئازارىيا يېرۇسالېمدا سۈلەيمان سالغۇزغان مۇقەددەس ئۆيدە كاھىنلىق خىزمىتىدە
بولغان)، 11 ئازارىيادىن ئاماريا، ئامارياردىن ئاخىتۇب، 12 ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن
شاللۇم، 13 شاللۇمدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازارىيا، 14 ئازارىيادىن سېرايا، سېرايادىن
يەھوزادالاق تۇرەلدى؛ 15 پەرۋەردىگار نېبوقادنەسارنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەھۇدادىكىلەر
بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنى سۈرگۈن قىلدىغان چاغدا، بۇ يەھوزادا كۆز سۈرگۈن قىلىنغان. 16
لاۋىينىڭ ئوغلى گېرشوم، كوھات ۋە مەرارى. 17 گېرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى
لىبنى ۋە شمەي ئىدى. 18 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل
ئىدى. 19 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا مەنسۇپ
ھەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىلىلەر ئىدى. 20 گېرشومنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە:

گەرشومنىڭ ئوغلى لبنى، لبنىنىڭ ئوغلى جاھات، جاھاتنىڭ ئوغلى زىماھ، **21** زىماھنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئىددو، ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى يىياتراي ئىدى. **22** گوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گوھاتنىڭ ئوغلى ئامىناداب، ئامىناداب ئىڭ ئوغلى كوراھ، كوراھنىڭ ئوغلى ئاسسىر، **23** ئاسسىرنىڭ ئوغلى ئەلكانا، ئەلكانا ھنىڭ ئوغلى ئەبىئاساف، ئەبىئاساف ئىڭ ئوغلى ئاسسىر، **24** ئاسسىرنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئۇرىئەل، ئۇرىئەل نىڭ ئوغلى ئۇززىيا، ئۇززىيا نىڭ ئوغلى شائۇل ئىدى. **25** ئەلكانا ھنىڭ ئوغۇللىرى ئاماساي ۋە ئاخموت، **26** ئاخموتنىڭ ئوغلى ئەلكانا، ئەلكانا ھنىڭ ئوغلى زوفاي، زوفاينىڭ ئوغلى ناھات، **27** ناھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاب، ئېلىئاب نىڭ ئوغلى يەروھام، يەروھام نىڭ ئوغلى ئەلكانا ھ ئىدى. **28** سامۇئىلنىڭ ئوغۇللىرى تۇۋەندىكىچە: تۇنجى ئوغلى يوئېل، ئىككىنچى ئوغلى ئابىيا ئىدى. **29** مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىچە: مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى، ماھلىنىڭ ئوغلى لبنى، لبنىنىڭ ئوغلى شىمەي، شىمەينىڭ ئوغلى ئۇززا، **30** ئۇززانىڭ ئوغلى شىمىيا، شىمىيانىڭ ئوغلى ھاگگىيا، ھاگگىيانىڭ ئوغلى ئاسايا ئىدى. **31** داۋۇت ئەھدە ساندۇق ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىدە نەغمىچىلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا تۇۋەندىكى كىشىلەرنى قويدى. **32** ئۇلار تاكى سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىنى ياساتقانغا قەدەر، «جامائەت چېدىرى»نىڭ ئالدىدا كۈي ئېيتىش خىزمىتىنى ئوتتەپ كەلدى. ئۇلار ۋەزىپىسىنى بەلگىلەنگەن تەرتىپ بىلەن ئۇتتۇغىنىدى. **33** تۇۋەندىكىلەر ۋەزىپە ئوتتىگەن ئادەملەر ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە: ـ نەغمىچى ھېمان بار ئىدى. ھېمان يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل ساموئىلنىڭ ئوغلى ئىدى. **34** ساموئىل ئەلكانا ھنىڭ ئوغلى، ئەلكانا ھ يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئەلىيەلنىڭ ئوغلى، ئەلىيەل توئاھنىڭ ئوغلى، **35** توئاھ زۇفنىڭ ئوغلى، زۇف ئەلكانا ھنىڭ ئوغلى، ئەلكانا ھ ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ئاماسا ينىڭ ئوغلى، **36** ئاماساي ئەلكانا ھنىڭ ئوغلى، ئەلكانا ھ يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل ئازاريانىڭ ئوغلى، ئازاريا زەفانىيانىڭ ئوغلى، **37** زەفانىيا تاھاتنىڭ ئوغلى، تاھات ئاسسىرنىڭ ئوغلى، ئاسسىر ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى، ئېبىئاساف كوراھنىڭ ئوغلى، **38** كوراھ ئىزھارنىڭ ئوغلى، ئىزھار كوھاتنىڭ ئوغلى، كوھات لاۋىينىڭ ئوغلى، لاۋىي ئىسرائىلنىڭ ئوغلى ئىدى. **39** [ھېمانىنىڭ] ئوڭ تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشى ئاساف ئىدى. ئاساف بولسا بەرەكىيانىڭ ئوغلى، بەرەكىيا شىمىيانىڭ ئوغلى، **40** شىمىيا مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل باۋاسىيانىڭ ئوغلى، باۋاسىيا مالكىيانىڭ ئوغلى، **41** مالكىيا ئېتىننىڭ ئوغلى، ئېتىنى زەراھنىڭ ئوغلى، زەراھ ئادايانىڭ ئوغلى، **42** ئادايا ئېتانىڭ ئوغلى، ئېتان زىماھنىڭ ئوغلى، زىماھ شىمەينىڭ ئوغلى، **43** شىمەي جاھاتنىڭ ئوغلى، جاھات گەرشومنىڭ ئوغلى، گەرشوم لاۋىينىڭ ئوغلى ئىدى. **44** [ھېمان بىلەن ئاسافنىڭ] سول تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىنداشلىرى مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېتانلار ئىدى. ئېتان بولسا كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى، كىشى ئابدىنىڭ ئوغلى، ئابدى مالللۇقنىڭ ئوغلى، **45** مالللۇق ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ئامازىيانىڭ ئوغلى، ئامازىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، **46** ھىلقىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى بانىنىڭ ئوغلى، بانى شېمەرنىڭ ئوغلى، **47** شېمەر ماھلىنىڭ ئوغلى، ماھلى مۇشىنىڭ ئوغلى، مۇشى مەرارىنىڭ ئوغلى، مەرارى لاۋىينىڭ ئوغلى ئىدى. **48** ئۇلارنىڭ قالغان لاۋىي قېرىنداشلىرى بولسا ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيى، يەنى ئىبادەت چېدىرىدىكى [باشقا] خىزمەتلەرنى پېچىرىشكە ئاتالغانىدى. **49** ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا خۇدانىڭ خىزمەتكارى مۇسانىڭ تاپىلىغىنىدەك كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانگاھتا قۇربانلىقلار سۇنۇپ، خۇشبۇيگاھدا خۇشبۇيي يېقىپ، مۇقەددەسگاھدىكى بارلىق خىزمەتلەرنى ئادا قىلاتتى، شۇنداقلا ئىسرائىللار ئۈچۈن كەچۈرۈم- كاففارەت ئىشلىرىنى قىلاتتى. **50** ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس، فىنھاسنىڭ ئوغلى ئابىشۇيا، **51** ئابىشۇيانىڭ ئوغلى بۇككى، بۇككىنىڭ ئوغلى ئۇززى، ئۇززىنىڭ ئوغلى زەراھىيا، **52** زەراھىيانىڭ ئوغلى مېراييوت، مېراييوتنىڭ ئوغلى ئامارىيا، ئامارىيانىڭ ئوغلى ئاخىتۇب، **53** ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك، زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز ئىدى. **54** تۇۋەندىكىلەر ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ تۇز زېمىنى ئىچىدە ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان يەرلىرى: ـ كوھات جەمەتىنىڭ يەرلىرى بولسا (مۇشۇ يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق تۇلارغا تەقسىم قىلىنغان): ـ **55** يەھۇدا زېمىنىدىكى ھېبرون ۋە ھېبروننىڭ تۇت ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقلىرى تۇلارغا تەقسىم قىلىنغان **56** (لېكىن بۇ شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئوتلاقلار ۋە شەھەرگە قاراشلىق يېزا-كەنتلەر بولسا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بېرىلدى). **57** ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى» ھېبرون بېرىلدى؛ يۇنىڭدىن باشقا لىبناھ بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياتىر، ئېشتېموئا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **58** ھىلەن ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەبىر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **59** ئاشان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بەيت-شەمەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان؛ **60** يەنە بىنيامىن قەبىلىسىدىكى زېمىندىن گىبا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاللەمەت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۇلۇپ بېرىلگەن. ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمئىي ئون ئۈچ بولدى. **61** كوھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. **62** گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، نافتالى قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون ئۈچ شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. **63** مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. **64** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋىيلارغا بۇلۇپ بەردى. **65** ئۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىرىدا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى يەھۇدا قەبىلىسىدىن، شىمېئون قەبىلىسىدىن ۋە بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ ئۇلارغا بەردى. **66** كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلەرگە ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۇلۇپ بېرىلگەنلىرىمۇ بولدى. **67** ئىسرائىللار ئۇلارغا [يەنە ئىككى] «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرائىم تاغلىقىغا جايلاشقان شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ۋە گەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى بەردى؛ **68** يەنە يوكمىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھورون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، **69** ئايجالون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رىممون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ئۇلارغا بەردى. **70** [ئىسرائىللار يەنە] ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن ئانېر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بىلىئام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى. **71** گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىنىدىن باشانىدىكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **72** ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دابىرات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **73** راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **74** ئاشىر قەبىلىسىدىن ئۇلارغا ماشال ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **75** خۇكوك ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **76** نافتالى قەبىلىسىدىن گالىلىيەدىكى كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھامموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرىئاتايىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ بېرىلدى. **77** مەرارىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن رىممونو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **78** يەنە رۇبەن قەبىلىسىنىڭكىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىن، يېرىخونىڭ شەرقىي ئۇدۇلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈنچىقىش بويىدىكى يەرلەردىن چۆلدىكى بەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياھزاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **79** كەدەموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مېفائات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **80** گاد قەبىلىسىدىمۇ بولسا ئۇلارغا گىلئېئادتىكى راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ماھانائىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **81** ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يائازەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى.

7

2 ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، ياشۇب ۋە شىمرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. **2** تولانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئۇززى، رېفايا، يېرىيەل، ياھماي، يىبسام ۋە ساموئىلدىن ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زامانىدا تولانىڭ ئادەم

سانی نەسەبنامىلەردە يىگرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەڭچى دەپ خاتىرىلەنگەن.
3 تۇززىنىڭ ئوغلى ئىزراقيا ئىدى، ئىزراقيانىڭ ئوغۇللىرى مىكائىل، ئوباديا، يوئىل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ بەشىيەلەننىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. 4 نەسەبنامىلەر بويىچە ئۇلار بىلەن بىللە ھېسابلانغانلاردىن جەڭگىۋار ئوتىۋز ئالتە مىڭ ئادەم بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ خوتۇن، بالا-چاقىلىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب بويىچە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي سەكسەن يەتتە مىڭ ئادەمنى بار ئىدى. 6 بنيامىننىڭ بىلا، بەكەر ۋە يەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 7 بىلانىڭ ئېزبون، ئۇززى، ئۇززىئەل، يەرىموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي يىگرمە ئىككى مىڭ ئوتىۋز توت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 8 بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى زېمىراھ، يوئاش، ئەلىئېزەر، ئەلىيوينائي، ئومرى، يەرەموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، 9 جەمەت باشلىرى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي يىگرمە مىڭ ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 10 يەدىيايەلنىڭ ئوغلى بىلھان ئىدى؛ بىلھاننىڭ ئوغۇللىرى يەئۇش، بنيامىن، ئەخۇد، كەناناناھ، زېتان، تارشىش ۋە ئاخىشاھار ئىدى؛ 11 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر ئىدى. ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىلانغانلارنىڭ جەڭگە چىقالايدىغانلىرى جەمئىي ئون يەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. 12 شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ھۇشىيلار ئاخەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 13 نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر، شاللوم، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىلھاھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 14 مانا‌سسەھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئۇنىڭ سۇرىيەلىك توقلدىن ئاسرىئەل تۇرەلگەن؛ ئۇنىڭدىن يەنە گىلىئادنىڭ ئاتىسى ماكىر تۇغۇلغان. 15 ماكىر شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار ئاربىسدىنۇ ئايال ئالغان (ماكىرنىڭ سىگلىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى). ماكىرنىڭ يەنە بىر ئەۋلادىنىڭ ئىسمى زەلوفھاد ئىدى، زەلوفھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزلا بولغان. 16 ماكىرنىڭ ئايالى مائاكاھ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا پەرەش دەپ ئات قويغان؛ پەرەشنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى؛ شەرەشنىڭ ئوغلى ئۇلام ۋە راكەم ئىدى. 17 ئۇلامنىڭ ئوغلى بېدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گىلىئادنىڭ ئەۋلادلىرى؛ گىلىئاد ماكىرنىڭ ئوغلى، ماكىر مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى ئىدى. 18 گىلىئادنىڭ سىگلىسى ھامولەكەتتىن ئىشھود، ئابىئېزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. 19 شېمىدانىڭ ئوغۇللىرى ئاخيان، شەكەم، لىخىي ۋە ئانىئام ئىدى. 20 ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: ئۇنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ، شۇتىلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئىلىئاداھ، ئىلىئاداھنىڭ ئوغلى تاھات، 21 تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ ئىدى (ئېزەر بىلەن ئىلىئاد گاتلىقلارنىڭ چارۋا ماللىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى چۈشكەنده، شۇ يەرلىك گاتلىقلار تەرىپىدىن ئۇلتۇرۇلگەن. 22 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئەفرائىم بۇ بالىلىرى ئۈچۈن خىلى كۈنلەرگىچە ماتەم تۇتقاچقا، ئۇنىڭ بۇرادەرلىرى ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگلى كەلگەن. 23 ئەفرائىم ئايالى بىلەن بىللە قايتا بىر ياستۇققا باش قويغان. ئايالى ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغقان؛ ئەفرائىم ئۇنىڭغا ئائىلەم بالا-قازاغا يولۇقتى دەپ، بېرىياھ دەپ ئىسىم قويغان. 24 ئۇنىڭ قىزى ئۇستۇن بەيت-ھورون بىلەن تۇۋەن بەيت-ھورونىنى ۋە ئۇززەن-شەئەراھنى بىنا قىلغان). 25 بېرىياھنىڭ ئوغلى رىفاھ بىلەن رەشەف ئىدى؛ رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاھان، 26 تاھاننىڭ ئوغلى لادان، لادانىڭ ئوغلى ئاممىھۇد، ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشامانىڭ ئوغلى نۇن، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىدى. 28 ئەفرائىملارنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر بولۇپ، كۈنچىقىش تەرىپىدە نارائان، كۈنپېتىش تەرىپىدە گەزەر بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاكى گازا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەرگىچە سوزۇلاتتى. 29 مانا‌سسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا ئۇتاشقان يەنە بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاتاناق ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، مەگىددو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، دور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەرمۇ بار ئىدى. ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يۈسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلەرگە ماكانلاشقانىدى. 30 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ؛ ئۇلارنىڭ سىڭىلىسىمۇ بار ئىدى. 31 بېرىياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ، مالكىئەل بىرزاۋىتنىڭ ئاتىسى ئىدى. 32 خېبەردىن يافلەت، شومەر، خوتام ۋە ئۇلارنىڭ سىڭىلىسى شۇيا تۇرەلگەن. 33 يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بىمھال ۋە ئاشۋات؛ بۇلار يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 34 شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاخى، روھگاھ، خۇبياھ ۋە ئارام ئىدى. 35 [شەمەرنىڭ] ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاھ، يىمنا، شەلەش ۋە ئامال ئىدى؛ 36 زوفاھنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال، بېرى، ئىمراھ، 37 بېزەر، خود، شامما، شىلشاھ، ئىتران ۋە بەئەراھ ئىدى. 38 يەتەرنىڭ ئوغۇللىرى يەفۇننەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. 39 ئۇلانىڭ ئوغۇللىرى ئارام، خانىئەل ۋە رىزيا ئىدى. 40 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر قايىسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەڭچىلەر، يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ جەمەتلىرى بويىچە نەسەبنامىگە تىزمىلانغاندا، جەڭگە چىقالايدىغانلىرى جەمئىي يىگرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

8

بنيامىننىڭ تۇنجى ئوغلى بىلا، ئىككىنچى ئوغلى ئاشبەل، ئۈچىنچى ئوغلى ئاخاراھ، 2 تۆتىنچى ئوغلى نوخاھ، بەشىنچى ئوغلى رافا ئىدى. 3 بىلانىڭ ئوغۇللىرى ئاددار، گېرا، ئابىھۇد، 4 ئابىشۇئا، نائامان، ئاخوئاھ، 5 گېرا، شېفۇفان ۋە ھۇرام ئىدى. 6 تۆۋەندىكىلەر ئەخۇدنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ نائامان، ئاخياھ ۋە گېرا (ئەسلىدە ئۇلار گىبالىقلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. گىبالىقلار ماناھاتقا كۆچۈرۈۋېتىلگەنىدى. بۇلارنى كۆچۈرۈۋەتكۈچى بولسا گېرا ئىدى؛ ئۇنىڭدىن ئۇززا بىلەن ئاخىھۇد تۇرەلگەن). 8 شاھارائىم ھۇشىم بىلەن باۋارا دېگەن ئىككى ئايالىنى قويۇۋەتكەندىن كېيىن موئاب دىياربدا ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن. 9 ئۇنىڭ خودەش دېگەن ئايالىدىن يوباب، زىبىيا، مېشا، مالكام، 10 يەئۇز، شاقيا، مىرماھ دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن؛ ئۇنىڭ بۇ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى بولغانىدى. 11 ھۇشىمدىنۇ ئۇنىڭغا ئاھىتۇب، ئەلپائال دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن. 12 ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئېبەر، مىشام ۋە شېمەد (شېمەد ئونو بىلەن لود دېگەن ئىككى شەھەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە يېزا- كەنتلەرنى بىنا قىلغان)، 13 بېرىياھ ۋە شېما ئىدى. ئۇ ئىككىسى ئايجالوندىكىلەر ئىچىدە جەمەت باشلىرى بولۇپ، گات ئاھالىسىنى قوغلىۋەتكەنىدى. 14 ئاخيو، شاشاق، يەرەموت، 15 زەبادىيا، ئارياد، ئېدەر، 16 مىكائىل، ئىشپاھ ۋە يوخا بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 17 زەبادىيا، مەشۇللام، ھىزكى، خېبەر، 18 ئىشمېراي، يېزلىيا ۋە يوبابلارنىڭ ھەممىسى ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 19 ياكىم، زىكرى، زابدى، 20 ئەلىيەناي، زىلتاي، ئەلىيەل، 21 ئادايا، بېرايا ۋە شىمراتلار شىمەينىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 22 ئىشپان، ئېبەر، ئەلىيەل، 23 ئابدون، زىكرى، ھانان، 24 ھاناننىيا، ئېلام، ئانتوتىيا، 25 ئىفدەيئاھ ۋە پەنۇئەللەر شاشاقنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 26 شامشراي، شېخاريا، ئاتالىيا، 27 يائارەشىيا، ئەلىيا ۋە زىكرىلار يەروھامنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 28 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى نەسەبنامىلەردە خاتىرىلەنگەن جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلار ھەممىسى مۇتىۋەرلەر بولۇپ، يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانىدى. 29 گىبېئونىنىڭ ئاتىسى جەئىيەل گىبېئونغا ماكانلاشقانىدى؛ ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. 30 ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، ناداب، 31 گېدور، ئاخيو، زېكەر ۋە مىكلوت ئىدى؛ 32 مىكلوتتىن شىمېيا تۇرەلگەن. بۇلارمۇ قېرىنداشلىرى بىلەن يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى.
33 نەردىن كىش تۇرەلگەن؛ كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن؛ ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇئا، ئابىناداب ۋە ئېش-باۋال تۇرەلگەن. 34 مېرىب-باۋال يوناتانىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ مىكاھ مېرىب-باۋالدىن تۇرەلگەن. 35 مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاريا ۋە ئاھاز ئىدى.
36 ئاھازدىن يەھوئاددا‌ھ تۇرەلگەن؛ يەھوئاددا‌ھدىن ئالامەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن؛ زىمردىن موزا تۇرەلگەن؛ 37 موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رافا، رافانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. 38 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 39 ئازەلنىڭ ئىنىسى يېشەكنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئۇلام، ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى يېئۇش، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى

ئەلىفەلەت ئىدى. **40** ئۇلامنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر جەڭچى، ئوقياچى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى بنيامىن ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

9 پۈتكۈل ئىسرائىللار نەسەب بويىچە تىزمىغا ئېلىنغانىدى. مانا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. **2** يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان. ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ تۇر زېمىنى ۋە تۇر شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. **3** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا قەبىلىسى، بنيامىن قەبىلىسى، ئەفرائىم قەبىلىسى ۋە مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. **4** ئۇلارنىڭ ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئوغلى يەھەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتۇتاي بار ئىدى؛ ئۇتۇتاي ئامىھۇدنىڭ ئوغلى، ئامىھۇد ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى ئىمرىنىڭ ئوغلى، ئىمرى بانىنىڭ ئوغلى ئىدى. **5** شىلوھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئاسايا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بار ئىدى. **6** زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەئۇئىل ۋە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى. **7** بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاسسىنۇئاھنىڭ ئەۋرىسى، ھودا‌ۋىيانىڭ نەۋرىسى، مەشۇللامنىڭ ئوغلى ساللۇ بار ئىدى، **8** يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يىبنىيا، مىكرىنىڭ نەۋرىسى، ئۇززىنىڭ ئوغلى ئىلاھ ۋە ئىبنىيانىڭ ئەۋرىسى، رېئۇئەلنىڭ نەۋرىسى، شەفاتىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام **9** ھەمدە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار نەسەبنامىسى بويىچە تىزمىلانغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىردا تىلغا ئېلىنغانلار ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. **10** كاھىنلار ئىچىدە يەدايا، يەھويارىب، ياقىن ۋە **11** ئازارىيا بار ئىدى. ئازارىيا خۇدانىڭ ئۆيىنى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى. **12** يەنە مالكىيانىڭ ئەۋرىسى، پاشخۇرنىڭ نەۋرىسى، يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا ھەمدە ئادىيەلنىڭ ئوغلى ماۋاساي بار ئىدى؛ ئادىيەل ياھزەراھنىڭ ئوغلى، ياھزەراھ مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام مەشىللېمىتنىڭ ئوغلى، مەشىللېمىت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى. **13** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ، جەمئىي بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش ئادەم ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلەرنى قىلىشقا بېكىتىلگەن ئىقتىدارلىق كىشىلەر ئىدى. **14** لاۋۋي قەبىلىسىدىن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاشابىيانىڭ ئەۋرىسى، ئازرىكامنىڭ نەۋرىسى، ھاششۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ **15** يەنە باقباققار، ھەرەش، گالال ۋە ئاسافنىڭ ئەۋرىسى، زىكرىنىڭ نەۋرىسى، مىكانىڭ ئوغلى ماتتانىيا؛ **16** يەنە يەدۇتۇننىڭ ئەۋرىسى، گالالنىڭ نەۋرىسى، شېمايانىڭ ئوغلى ئوبادىيا ھەمدە ئەلكانانىڭ نەۋرىسى، ئاسانىڭ ئوغلى بەرەكىيا بار ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا- كەنتلىرىگە ماكانلاشقانىدى. **17** دەرۋازىۋەنلەر شاللۇم، ئاققۇب، تالمون، ئاخمان ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئىدى؛ شاللۇم ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى. **18** ئۇلار تاكى ھازىرغىچە شەرق تەرەپتىكى «پادىشاھنىڭ دەرۋازىسى»دا [دەرۋازىۋەنلىك] قىلىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار ئىلگىرى لاۋىيلارنىڭ چېدىرگاھىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلغانىدى. **19** كورەنىڭ ئەۋرىسى، ئېبىئاساۋنىڭ نەۋرىسى، كوراھنىڭ ئوغلى شاللۇم ھەمدە ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ جەمەتىدىكى قېرىنداشلىرى بولغان كوراھىيلار [خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ] خىزمىتىنى باشقۇراتتى، چېدىرنىڭ ئىشىكلىرىنى باقاتتى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرگاھىنى باشقۇرۇشقا قويۇلغان، [ئىبادەت] چېدىرنىڭ ئىشىكىنى باققانىدى. **20** ئىلگىرى ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولغان؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان. **21** مەشىلەمىيانىڭ ئوغلى زەكەريا بولسا جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىۋەنى بولغانىدى. **22** دەرۋازىۋەنلىككە تاللانغان بۇ كىشىلەر جەمئىي ئىككى يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ئۇلار ئۆز يېزا- كەنتلىرىدە، نەسەبلىرى بويىچە تىزمىلانغان (ئەسلىدە داۋۇت ۋە ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل ئۇلارنى ئامانەت قىلىنغان ۋەزىپىلىرىگە بېكىتكەنىدى. **23** ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، يەنى مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشىك-دەرۋازىلىرىنى بېقىشقا بېكىتىلگەنىدى). **24** شەرقىي، غەربىي، شىمالىي ۋە جەنۇبىي ئىشىك-دەرۋازىلىرىدا دەرۋازىۋەنلەر بېكىتىلگەنىدى. **25** ئۇلارنىڭ يېزا- كەنتلىردە ئۇلۇتۇرۇشلۇق قېرىنداشلىرى بولسا ھەر يەتتە كۈندە نۆۋەت بويىچە كېلىپ ئۇلار بىلەن بىرگە خىزمەتتە بولاتتى. **26** تۆت دەرۋازىۋەن بېگى لاۋىيلاردىن ئىدى؛ ئۇلارغا تاپشۇرۇلغىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى بېقىش ئىدى. **27** بېقىش مەسئۇلىيىتى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولغاچقا، ئۇلار كېچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئەتراپىدىكى ئورۇنلىردا ئۆزاتتى ھەمدە ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئىشىك-دەرۋازىلارنى ئېچىشقا مەسئۇل ئىدى. **28** ئۇلاردىن بىر قىسمى [ئىبادەتخانا] خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەرگە مەسئۇل ئىدى؛ ئۇلار ساناپ ئەيچىقىپ، ساناپ ئەيكىرىپ قويىاتتى. **29** ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسمى تاپشۇرۇلغىنى بويىچە قاچا-قۇچىلار ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر، شۇنداقلا ئاق ئۇن، شاراب، زەيتۇن مېيى، مەستىكى ۋە خۇشبۇي يۇيۇملارغا مەسئۇل ئىدى. **30** كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلەر خۇشبۇي يۇيۇملاردىن ئەتىر ياسايتتى. **31** لاۋىيلاردىن ماتتىتياھ، يەنى كوراھىيلاردىن شاللۇمنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ۋەزىپىسى قازان نېنى ئېتىشكە مەسئۇل ئىدى. **32** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە «ئەقدەم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شاباتت كۈنى تىزىدىغانغا نانلارنى تەيارلايتتى. **33** لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان ئەغمىچىلەر ئىبادەتخانىدىكى ئۆيلەردە ئۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە- كۈندۈز ئۆز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. **34** يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئىچىدىكى يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى ئۆز ئەسەبى بويىچە جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى. **35** گىبىئونىنىڭ ئاتىسى جەئىيەل گىبىئونغا ماكانلاشقانىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. **36** ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، نەر، ناداب، **37** گېدور، ئاخيو، زەكەريا ۋە مىكلوت ئىدى. **38** مىكلوتنىڭ شىمىيام تۇرەلگەن. بۇلارمۇ ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇروۇشاتتى. **39** نەردىن كىش، كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن، ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابىناداب ۋە ئېش-باۋال تۇرەلگەن. **40** مېرىب-باۋال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مېرىب-باۋالدىن مىكاھ تۇرەلگەن. **41** مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاھرىيا ۋە ئاھاز ئىدى. **42** ئاھازدىن ياراھ تۇرەلدى؛ ياراھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن. زىمرىدىن موزا تۇرەلگەن؛ **43** موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رېفايا، رېفايانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. **44** ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

10 فىلىستىيلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلىۋىدى، ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، ئۇلار گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. **2** فىلىستىيلەر ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلىدى؛ ئۇلار ئاخىرى ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابىناداب، مالكى-شۇئالارنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **3** ساۋۇلغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشىپ ئوقيا ئېتىپ ئۇنى يارىلاندۇردى. **4** ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتىنسىزلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشنى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۆتىمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. **5** ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۆزمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ ئۆزىنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۇچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. **7** ئەمدى ۋادىدا تۇرغان ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، ئۇلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. **8** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى-دە، **9** كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، كاللىسىنى ۋە ساۋۇت-ياراغلىرىنى

ئېلىپ كەتتى ھەمدە يۇلارنى فلىستىيلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە تاپىرىپ، تۆز يۇتلىرىغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى. **10** تۇلار ساۋۇلنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى تۇلارنىڭ يۇتخانىسىدا قويۇپ، كاللىسىنى داگون يۇتخانىسىغا ئېسىپ قويدى. **11** ئەمدى يابەش-گىلئېئاددا ئولتۇرغۇچىلار فلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلنى قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا **12** تۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، تۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشتىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا تۇتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يەرۋەردىگارغا قىلغان ۋاپاسىزلىقى تۈچۈن ئۆلدى؛ ئۇ يەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىغا كىرىمەي ۋە ھەتتا يەرۋەردىگاردىن يول سورىمەي، بەلكى پالچى جىنكەشنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سوريغانىدى. شۇنىڭا يەرۋەردىگار ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، پادىشاھلىقىنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتقا ئوتكۈزۈپ بەردى.

11 ئۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جاماىتى ھېبرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قارىسىلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! **2** بۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چېقىپ- كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى ئىدىلا. ئۆزلىرىنىڭ خۇداىرى بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئۆزلىرىگە: ـ سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ ئۇلارنى باقىسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەنىدى» ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھېبرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشتى؛ داۋۇت ھېبروندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ساموئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقىنى بويىچە، داۋۇتنى مەسىھ قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **4** داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىنىدىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە تۇراتتى). **5** يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەرگە ھېچقاچان كىرەلەيسەن!» دېدى. براق داۋۇت زىئون دېگەن قورغانىنى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). **6** داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولباشچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى. زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئالدى بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولباشچى بولدى. **7** داۋۇت قورغاندا تۇراتتى، شۇڭا كىشىلەر ئۇ قورغانىنى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. **8** داۋۇت شەھەرنى مىللودىن باشلاپ توت تەراپىدىكى سېپىلىغىچە بېكىۋاشتىن ياساتتى؛ شەھەرنىڭ قالغان قىسمىنى يوئاب ياساتتى. **9** داۋۇت كۈندىن كۈنگە قۇدرەت تاپتى، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **10** تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى ئىچىدە يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزى بويىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن بىرلىشىپ، داۋۇتنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىپ، بىرلىكتە ئۇنى پادىشاھ قىلىشقا كۈچىدى. **11** تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ تىزىملىكى بويىچە خاتىرىلەنگەندۇر: ـ ھاكونىلاردىن بولغان ياشوبئام يولباشچىلار ئىچىدە بېشى ئىدى؛ ئۇ نەيزىسىنى يېقىرتىپ بىر قېتىمدىلا ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەن. **12** ئۇنىڭدىن قالسا ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار بولۇپ، ئۇ «ئۈچ پالۋان»نىڭ بىرى ئىدى؛ **13** ئىلگىرى فلىستىيلەر پاس-دامممدا جەڭ قىلىشقا يىغىلغاندا، ئۇ داۋۇت بىلەن ئۇ يەردە ئىدى. ئۇ يەردە تارپا تۈسۈپ كەتكەن بىر ئېتىزلىق بولۇپ، خەلق فلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچقانىدى؛ **14** تۇلار بولسا ئېتىزلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋېلىپ، ھەم ئېتىزلىقنى قوغدىغان، ھەم فلىستىيلەرنى تارمار قىلغان؛ پەرۋەردىگار ئەنە شۇ يول بىلەن ئۇلارنى غايەت زور غەلىبىگە ئېرىشتۈرگەن. **15** ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدىن [يەنە] ئۈچەيلەن قورام تاشلىقتىكى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى بولسا «رەفايىم جىلغىسى»دا بارگاھ قۇرغانىدى. **16** بۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا، فلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بەيت-لەھەمدە ئىدى. **17** داۋۇت تۇسساپ: «ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى!» دېۋىدى، **18** بۇ ئۈچ پالۋان فلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن بۇسۇپ ئوتتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: **19** «خۇدايىم بۇ ئىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن! مەن ھاياتىنىڭ خەۋپىتە قېلىشىغا قارىمىغان بۇ كىشىلەرنىڭ قېنىنى ئىچىسەم قاناداق بولىدۇ؟ چۈنكى بۇنى ئۇلار ھاياتىنىڭ خەۋپىتە قېلىشىغا قارىمايى ئېلىپ كەلگەن!» دېدى. شۇڭا داۋۇت بۇ سۇنى ئىچكىلى ئۇنىمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. **20** يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى؛ ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پېقىرتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. **21** ئۇ مۇشۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتكە سازاۋەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى. **22** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزىئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئارىئەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەنىدى. **23** ئۇ يەنە قولىدا بايكارنىڭ ئوقىدەك بىر نەيزىسى بار، بوينىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلىدىغان بىر مىسىرلىقنى قەتلى قىلدى؛ ئۇ بىر ھاسا بىلەن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭ نەيزىسىنى قولىدىن تارتىۋېلىپ ئۇز نەيزىسى بىلەن ئۆلتۈردى. **24** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا مانا بۇ ئىشلارنى قىلغان. شۇنىڭ بىلەن ئۈچ پالۋان ئىچىدە نام چىقارغانىدى. **25** مانا، ئۇ ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاندىنمۇ بەكرەك شۆھرەت قازانغان بولسىمۇ، لېكىن ئالدىنقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسبان بېگى قىلىپ تەينىلىگەن. **26** قوشۇندىكى پالۋانلار بولسا: ـ يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەلھانان، **27** ھارورلۇق شاموت، پىلونلۇق ھەلەز، **28** تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، **29** خۇشاتلىق سىببەكاي، ئاخوھلۇق ئىلاي، **30** نىتوفاتلىق ماھاراي، نىتوفاتلىق باۋاناھنىڭ ئوغلى خەلەب، **31** بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن گىبىئاھلىق ريباينىڭ ئوغلى ئىتتىاي، پىراتونلۇق بىنايا، **32** گائاش ۋادىلىرىدىن كەلگەن خۇراي، ئارباتلىق ئابىيەل، **33** باھارۇملۇق ئازماۋەت، شائبونلۇق ئېلياھبا، **34** گىزونلۇق ھاشەمنىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاگىنىڭ ئوغلى يوناتان، **35** ھارارلىق ساكارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، ئۇرنىڭ ئوغلى ئېلىفال، **36** مەكەراتلىق ھەفەر، پىلونلۇق ئاخىياھ، **37** كارمەللىك ھەزرو، ئەزبايىنىڭ ئوغلى ناتاراي، **38** ناتاننىڭ ئىنىسى يوئېل، ھاگرىنىڭ ئوغلى مىبھار، **39** ئامونلۇق زەلەك، زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان بەئەروتلۇق ناھاراي، **40** ئىترىلىق ئىرا، ئىترىلىق گارەب، **41** ھىتتي ئۇريا، ئاھلاينىڭ ئوغلى زاباد، **42** رۇبەن قەبىلىسىدىن شىزانىڭ ئوغلى، رۇبەنلەر ئىچىدە يولباشچى بولغان ئادىنا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئوتتۇز ئادەم، **43** مائاكاھنىڭ ئوغلى ھانان، مىتنىلىق يوشافات، **44** ئاشتاراتلىق ئۇززىيا، ئاروئەرلىك خوتامنىڭ ئوغلى شاما بىلەن جەئىيەل، **45** شىمرىنىڭ ئوغلى يېدىيايەل بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى تىزىلىق يوخا، **46** ماھاۋىلىق ئەلىيەل، ئەلنائامنىڭ ئوغۇللىرى يەرىباي بىلەن يوشاۋيا، موئابلىق يىتما، **47** ئەلىيەل، ئوبەد ۋە مەزوبالىق يائاسىيەللەردىن ئىبارەت ئىدى.

12 داۋۇت كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇلنىڭ بىسمى سەۋەبىدىن زىكلاگدا يوشۇرۇنۇپ ياتقان چاغدا مۇنۇ كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشتى (تۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا جەڭ قىلىشتا ياردەم بەرگەن باتۇرلاردىن ئىدى؛ **2** ئوقيا بىلەن قوراللانغان بولۇپ، ئوڭ قولى بىلەنمۇ، سول قولى بىلەنمۇ ئوقيا ۋە سالغا ئاتالايتتى؛ تۇلار ساۋۇلنىڭ بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان ئۇغقانلىرى ئىدى): **3** ـ تۇلارنىڭ يولباشچىسى ئاخىئېزەر، ئاندىن قالسا يوئاش بولۇپ، ئىككىسى گىبىئاھلىق شېماۋاھنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى يەزىيەل بىلەن يەلەتمۇ؛ يەنە يەراكاھ بىلەن ئاناتوتلۇق يەھۇ، **4** گىبىئۇنلۇق يىشمايامۇ بار ئىدى. يىشمايا «ئوتتۇز پالۋان» ئىچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتۇزنىڭ يېتەكچىلىك قىلغۇچى ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، ياھازىيەل، يوھانان ۋە گەدەراتلىق يوزاباد، **5** ئەلۇزاي، يەرموت، بئالىيا، شەمارىيا، خارۇفلۇق شەفاتىيا، **6** كوراھلىقلاردىن بولغان ئەلكانا، يىشىيا، ئازارەل، يوئېزەر ۋە ياشوبئاملار؛ **7** يەنە گەدورلۇق يەروھامنىڭ ئوغلى يوئېلاھ بىلەن زەبادىيا بار ئىدى. **8** گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر چۆلدىكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا بېقىنىدى. تۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگە ماھىر، قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى؛ تۇلارنىڭ تۇرقى

بەئەينى شىرغا، چاققانلىقى بەئەينى تاغدىكى بۆكەنگە ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ بىرىنچىسى ئېزەر، ئىككىنچىسى ئوبادىيا، ئۈچىنچىسى ئېلىئاب، 10 تۆتىنچىسى مىشمانناھ، بەشىنچىسى يەرەمىيا، 11 ئالتىنچىسى ئاتتاي، يەتتىنچىسى ئەلىيەل، 12 سەككىزىنچىسى يوھانان، توققۇزىنچىسى ئەلزاباد، 13 ئوننىنچىسى يەرەمىيا، ئون بىرىنچىسى ماكبانناي ئىدى. 14 بۇلارنىڭ ھەممىسى گاد قەبىلىسىدىن، قوشۇن ئىچىدە سەردارلار ئىدى؛ ئەڭ كىچىكى يۈز لەشكەرگە، ئەڭ چوڭى مىڭ لەشكەرگە يېتەكچى ئىدى. 15 بىرىنچى ئايدا، ئىئوردان دەرياسى ئېشىپ قىرغاقتىن ئاشقان چاغدا، دەريادىن ئۆتۈپ، شەرقتە ۋە غەربكە قارايدىغان بارلىق جىلغالاردىكىلەرنى تىرىپەرەن قىلىپ قاچقۇرغانلار دەل مۇشۇ ئادەملەر ئىدى. 16 بنيامىن قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىدىمۇ كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا بېقىنغان. 17 داۋۇت چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئەگەر سىلەر تىنچلىق نىيىتىدە ماڭا يارىدەم بېرىشكە كەلگەن بولسا كاللا، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دىل بولىمەن، لېكىن قوللىرىمدا ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۇشمەنلىرىمگە سېتىۋەتمەكچى بولسا كاللا، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى بۇنى ئەزىرگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!» ـ دېدى. 18 بۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى ھېلىقى ئوتتىز پالۋانىنىڭ يولباشچىسى ئاماسايغا چۈشۈپدى، تۇ: «ئاھ داۋۇت، بىز ساڭا بېقىندۇقمىز، ئاھ يەسسەنىڭ ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللىدۇرمىز، تۇرۇۋىگە ئامان-تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق بولغاي! ساڭا يارىدەم بەرگۈچىلەرگىمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي! چۈنكى سېنىڭ خۇدايىڭ ساڭا مەددەتكارىدۇر» شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ قېلىپ، «زەربىدار ئەترەت باشلىقلىرى» قىلدى. 19 داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيلەر بىلەن بىرلىكتە ساۋۇلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى بەزىلەر داۋۇت تەرەپكە ئوتتى (لېكىن ئۇلار [فىلىستىيلەرگە] يارىدەم بەرمىدى، چۈنكى فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز غوجىسى ساۋۇل تەرەپكە ئوتۇپ كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز كەتمەي قالمايدۇ!» دەپ مەسلىھەتلىشىپ ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەكچى بولغانىدى). 20 داۋۇت زىكلاگقا قايتىپ بارغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدكى ئادناھ، يوزاباد، يەدىيايەل، مىكائىل، يوزاباد، ئېلىخۇ، زىلتايلار كېلىپ ئۇنىڭغا قوشۇلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. 21 ئۇلار داۋۇت قاراڭغۇلارغا قارشى جەڭ قىلغاندا ئۇنىڭغا يارىدەملەشتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى يولباشچىلار ئىدى. 22 چۈنكى شۇ كۈنلەردە داۋۇتقا يارىدەم بېرىش ئۈچۈن ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ قوشۇلۇپ، خۇددى خۇدانىڭ قوشۇندەك زور بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەندى. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ساۋۇلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ بەرمەكچى بولغان قوراللانغان جەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېبرونغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ 24 يەھۇدالاردىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغانلار جەمئىي ئالتە مىڭ سەككىز يۈز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەڭگە تەيارلانغاندى. 25 شىمئۇنلاردىن جەڭگە تەيارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئىي يەتتە مىڭ بىر يۈز كىشى، 26 لاۋىيلاردىن جەمئىي تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ 27 يەھويادا ھارۇنلارنىڭ جەمەت بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 28 يەنە ياش بىر باتۇر جەڭچى زادوك ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى يولباشچى بار ئىدى. 29 بنيامىنلاردىن، ساۋۇلنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىدىنمۇ ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ساۋۇل جەمەتىنى قولالاپ كەلمەكتە ئىدى. 30 ئەفرائىملاردىن، ئۆز جەمەتلىرىدە يۈز-ئابروي تاپقان باتۇر ئەزىمەتلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ سەككىز يۈز كىشى ئىدى. 31 ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلەشكە كەلگەنلەر جەمئىي ئون سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 32 ئىسساكارلاردىن زامان-ۋەزىيەتنى چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى كېرەكلىكىنى بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يۈز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرى ئۇلارنىڭ ئەمرىگە بويسۇنىتتى. 33 زەبۇلۇنلاردىن جەڭگە تەيارلانغان، ھەرخىل قورال-ياراغلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈللۈك قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ يارىدىمگە كەلگەن جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى. 34 نافتالىلاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارغا ئەگىشىپ قولىغا قالقان ۋە نەيزە ئالغانلار جەمئىي ئوتتۇز يەتتە مىڭ كىشىگە يېتەتتى. 35 دانلاردىن جەڭگە تەيارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 36 ئاشىرلاردىن جەڭگە چىقىپ قوشۇن سېپىگە ئالتىنشقا تەيار بولغان جەمئىي قىرىق مىڭ كىشى ئىدى. 37 ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن قولىغا ھەرخىل قورال-ياراغ ئېلىپ جەڭگە تەيارلانغان جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە مىڭ كىشى ئىدى. 38 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان بۇ ئەزىمەتلەرنىڭ ھەربىي يۈرۈشى تەكشى بولۇپ، داۋۇتنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۆستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن بىر جان بىر دىل بولۇپ، ھېبرونغا كېلىشكەنىدى؛ قالغان ئىسرائىللارمۇ بىر نىيەت بىر مەقسەتتە داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلىمەكچى بولۇشقانىدى.

39 ئۇلار شۇ يەردە داۋۇت بىلەن ئۈچ كۈن بىللە يەپ-ئىچىپ غىزالاندى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇلارغا تەيارلاپ قويۇشقانىدى. 40 ئۇلارنىڭ ئۇيىچۈرىسىدىكى خەلقلەر، ھەتتا ئىسساكار، زەبۇلۇن ۋە نافتالىلارنىڭ زېمىنىدىكىلەر ئېشەك، تۆگە، قېچىر ۋە كاللالارغا ئارتىپ ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ ئوزۇقلۇق ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇلار زور مىقداردا ئۇن، ئەنجۈر پوشكىلى، ئۈزۈم پوشكىلى، شاراب، زەيتۇن مېيى ۋە نۇرغۇن قوي-كاللارنى يەتكۈزۈپ بېرىشكەنىدى، پۈتكۈل ئىسرائىل شاد-خۇراملىقتا چۆمگەنىدى.

13

داۋۇت مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ 2 ئاندىن پۈتۈن ئىسرائىل ئاممىسىغا: «ئەگەر سىلەر ماقۇل كۆرسەڭلار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايىمىز پەرۋەردىگاردىن دەپ بىلسەڭلار، بىز ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا شۇ يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئېتىزلىقلىردا ئۇرۇقۇاتقان كاھىن ھەم لاۋىيلارغا مۇشۇ يەرگە يىغىلىش توغرۇلۇق ئادەم ئەۋەتەيلى. 3 بىز خۇدايىمىزنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەشھەگە كېلەيلى؛ چۈنكى ساۋۇلنىڭ كۈنلىرىدە ھېچقايسىمىز [ئەھدە ساندۇقى] ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى. 4 بۇ ئىشنى پۈتۈن ئامما توغرا تاپقاچقا، ھەممەيلەن ماقۇل بولۇشتى. 5 شۇنڭا داۋۇت مىسىرنىڭ شىھور دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كىرىئات-يېئارىمدىن يۇتكەپ كەلمەكچى بولدى. 6 ئاندىن داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن باتالاھقا، يەنى يەھۇداغا تەۋە بولغان كىرىئات-يېئارىمغا كەلدى؛ ئىككى كېرۇبنىڭ ئۈستىدىن ئولتۇرغۇچى پەرۋەردىگار بۇ ئەھدە ساندۇقى ئۈستىگە ئۆز نامىنى قويغاندى. 7 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئابىنادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىنغان يېڭى بىر ھارۇبغا قويدى؛ ئۇززاھ بىلەن ئاخىيو ھارۇبنى ھەيدىدى. 8 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل جامائىتى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەد ئەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار، تەمبۇر، داپ، چاڭلار ۋە كانايى-سۇنايلار چالاتتى. 9 لېكىن ئۇلار كىدون خامىنغا كەلگەندە كاللار ئالدىغا مۇدۇرەپ كېتىپ يېقىلغاندا ئۇززاھ ئەھدە ساندۇقىنى يۇلۇۋالاي دەپ قولىنى ئۇنىڭغا سوزدى. 10 ئۇززاھنىڭ ئەھدە ساندۇقىغا قولى تەگكەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 11 لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ تېنىنى بۆسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر تاكى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن ئاتىلىپ كەلمەكتە. 12 شۇ كۈنى داۋۇت خۇدادىن قورقۇپ: «مەن زادى قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەرگە يۇتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى. 13 شۇنڭا داۋۇت ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزى ئۇرۇقۇاتقان «داۋۇت شەھىرى» گە يۇتكەپ كەلمەي، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىگە ئايلىرىپ قويدى. 14 خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي ئۆردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدومنىڭ ئائىلىسىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىنى بەركەتلىدى.

14

ئۇر پادىشاھى ھىرام داۋۇت بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچىلەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئوردا سېلىشقا كېدىر ياغىچى، تاشچى ۋە ياغاچچىلارنى ئەۋەتتى. 2 بۇ چاغدا داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولۇشقا جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقى ئىسرائىل

ئۆچۈن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنىدى. 3 داۋۇت يېرۇسالېمدا يەنە بىرمۇنچە خوتۇن
ئالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزلارنى كۆردى. 4 تۆۋەندىكىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرگەن
پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسىملىرى: شامۇيا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، 5 ئىبھار، ئەلىشۇيا،
ئەلپەلەت، 6 نوگاھ، نەفەگ، يافيا، 7 ئەلىشاما، بەئەلىيادا ۋە ئەلىفەلەت. 8 داۋۇتنىڭ
مەسىھ قىلىنىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيلەرنىڭ
ھەممىسى داۋۇت بىلەن قارشىلىشىش پۈرسىتىنى ئىزلەپ كەلدى؛ داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ
تۇلارغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. 9 فىلىستىيلەر «رەفايىم جىلغىسى»غا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى
كەردى. 10 داۋۇت خۇدادىن: «مەن فىلىستىيلەرگە قارشى جەڭگە چىقسام بولامدۇ؟
تۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرامسەن؟» دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «جەڭگە
چىق، مەن تۇلارنى سۆزسىز قولۇڭغا تاپشۇرىمەن» دېدى. 11 فىلىستىيلەر باتال-پەرازىمغا
ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەندە، داۋۇت تۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ قىلدى ۋە: «خۇدا مېنىڭ
قولۇم تارقىلىق دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ
كەردى» دېدى. شۇنۇڭ ئۈچۈن «باتال-پەرازىم» دەپ ئاتالغان. 12 فىلىستىيلەر ئۇنۇلىرىنىڭ
بۇتلىرىنى شۇ يەرگە تاشلاپ قاچقانلىقتىن، داۋۇت ئادەملىرىگە تۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىشنى
تاپىلىدى. 13 فىلىستىيلەر يەنە ھېلىقى جىلغىغا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىرىۋىدى، 14 داۋۇت
يەنە خۇدادىن يول سوريدى. خۇدا ئۇنىڭغا: «تۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىمايسەن، ئەگىپ
ئۆتۈپ، تۇلارغا ئۈچىملىكىنىڭ ئۈدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن. 15 سەن ئۈچمە دەرەخلىرىنىڭ
ئۈستىدىن ئاياغ ئېتىشنى ئاڭلىغىنىڭ بىلەنلا جەڭگە ئاتلان؛ چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنىڭ
ئالدىڭدا فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن
داۋۇت خۇدانىڭ دېگىنى بويىچە ئىش تۇتۇپ، فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا گىبېئوندىن
گەزەرگىچە قوغلاپ زەربە بەردى. 17 شۇ سەۋەبتىن داۋۇتنىڭ شۆھرىتى بارلىق يۇرت-
زېمىنلارغا پۈر كەتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قورقۇنچىنى بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە سالدى.

15

داۋۇت داۋۇت شەھىرىدە ئۆزىگە ئۆي-ئوردىلار سالدۇردى، ھەم خۇدانىڭ
ئەھدە ساندۇقىغا جاي ھازىرلىدى ۋە ئۇنىڭغا چېدىر تىكتۈردى. 2 ئۇ چاغدا داۋۇت:
«خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى لاۋىيلاردىن بۇلەك كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈشىگە بولمايدۇ،
چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى كۆتۈرۈشكە ۋە مەڭگۈ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا شۇلارنى
تاللىغانىدى» دېدى. 3 ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھازىرلاپ
قويغان يەرگە يۆتكەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىللارنى يېرۇسالېمغا يىغدى. 4 داۋۇت يەنە
ھارۇنىنىڭ ئەۋلادلىرىنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى: 5 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەت بېشى
بولغان ئۇرىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز يىگىرمە كىشى؛ 6 مەرارى ئەۋلادلىرىدىن
جەمەت بېشى بولغان ئاسايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشى؛ 7
گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان يوئىل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر
يۈز ئوتتۇز كىشى؛ 8 ئەلىزافاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان شىمايا ۋە ئۇنىڭ
قېرىنداشلىرى ئىككى يۈز كىشى؛ 9 ھېبرونىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان
ئەلىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى سەكسەن كىشى؛ 10 ئۇززىيەلنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت
بېشى بولغان ئامىناداب ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى. 11
داۋۇت كاھىنلاردىن زادوك بىلەن ئابىياتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىلىيلاردىن ئۇرىيەل، ئاسايا،
يوئېل، شىمايا، ئەلىيەل ۋە ئامىناداپنى چاقىرتىپ كېلىپ تۇلارغا: 12 «سىلەر لاۋىي
جەمەتىنىڭ باشلىرىسىلەر، ئۆزۈڭلارنى ۋە سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەن تەييارلاپ قويغان يەرگە كۆتۈرۈپ
كېلىش ئۈچۈن پاك قىلىڭلار. 13 چۈنكى ئىلگىرى سىلەر شۇنداق قىلمايى، بەلگىلىگەن
تەرتىپ بويىچە ئۇنىڭدىن يول سورىمىغىنىمىزدىن خۇدايىمىز پەرۋەردىگار بىزگە زەربە بەرگەن»
دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ
ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنى پاك قىلدى. 15 لاۋىيلار ئەمدى
مۇسانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى بىلەن تاپىلىغىنى بويىچە، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى
بالداق بىلەن مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈردى. 16 داۋۇت يەنە لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرىغا
ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى بۇيرۇدى؛ ئۇلار جۈملىدىن تەمبۇر،
چىلتار، جاڭلار قاتارلىق ھەرخىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ شاد-
خۇرراملىق ئىچىدە كۈي ئېيتىشقا تەيىنلەندى. 17 شۇڭلاشقا، لاۋىيلار يوئېلنىڭ ئوغلى
ھېمانىنى ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكى بەرەكىيانىڭ ئوغلى ئاسافنى ھەم ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن
بولغان مەراريلاردىن كۇشىاياھنىڭ ئوغلى ئېتانىنى بەلگىلىدى. 18 ئۇلار بىلەن بىرلىكتە
يەنە قېرىنداشلىرىدىن زەكەريا، بېن، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنىنى، ئېلىئاب،
بىنىياھ، مائاسىياھ، ماتتىتىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا ھەم دەرۋازىۋەن ئوبەد-ئېدوم بىلەن
جەئىيەلنى ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىللىدى. 19 نەغمىچى ھېمان،
ئاساف ۋە ئېتانلار مىس جاڭلار چېلىپ، ياكۇاڭ ئاۋاز چىقراتتى، 20 زەكەريا،
يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنىنى، ئېلىئاب، مائاسىياھ ۋە بىنىيالار تەمبۇر چېلىپ
«ئالاموت ئۈسلۈبى»دا تەڭگەش قىلاتتى، 21 ماتتىتىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا، ئوبەد-
ئېدوم، جەئىيەل ۋە ئازازىيالار چىلتار چېلىپ باشلامچىلىق قىلىپ، «شەمىنىت ئۈسلۈبى»دا
تەڭگەش بولاتتى. 22 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىسى كەنانىيا مۇزىكىغا ناھايىتى پىششىق
بولغاچقا، مەخسۇس نەغمە-ناۋاچىلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئۆگىتەتتى. 23 بەرەكىيا
بىلەن ئەلكانا ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكاقارلار ئىدى. 24 شەبانىيا، يەھوشافات،
نەتانەل، ئاماساي، زەكەريا، بىنايا ۋە ئەلىئېزەر قاتارلىق كاھىنلار خۇدانىڭ ئەھدە
ساندۇقى ئالدىدا كاناي چالاتتى؛ ئوبەد-ئېدوم بىلەن يەھىياھنۇ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل
ئىشىكاقار قىلىنىپ قويۇلغانىدى. 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ۋە
مىڭبېشى قاتارلىقلار بىلەن بىرگە ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۆمگەن ھالدا
پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىققىلى باردى. 26 ۋە شۇنداق بولدىكى،
[داۋۇتلار] خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا ياردەم
بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەتتە بۇقا ۋە يەتتە قوچقار قۇربانلىق قىلدى. 27 داۋۇت ۋە
شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە-ناۋا بېشى
بولغان كەنانىيالارنىڭ ھەممىسى كاتاپ لىباس كىيىشكەنىدى؛ داۋۇت ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە
كاتاپ ئەفود كىيگەنىدى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئەمدى شۇ تەرىقىدە تەنتەنە
قىلىپ، بۇرغا، كاناي، جاڭچاڭ، تەمبۇر، چىلتار قاتارلىق ئۇرلۇك سازلار بىلەن يۇقىرى
ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. 29
پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى
مىقال پەنجىردىن تۇرۇپ ئەگىنىگە قاراپ ئۇراتتى؛ ئۇ داۋۇتنىڭ سەكرەپ ئويناپ-چېلىپ تەنتەنە
قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاڭگۇ قىلدى.

16

ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ
قويغان چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن
ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇندى. 2 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى
سۇنۇپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا خەلققە بەخت تىلىدى. 3 ئۇ يەنە ئەر-
ئايال دېمەي ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن خورما پوشكىلى، بىردىن ئۈزۈم
پوشكىلى ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. 4 داۋۇت بىر قىسىم لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە
ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا-تىلاۋەت ئوقۇش، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىش ۋە كۈي-مۇناجات ئوقۇشقا بۇيرۇدى. 5
ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زەكەريا ئىدى؛ باشقىلىرى بولسا جەئىيەل،
شېمىراموت، يەھىيەل، ماتتىتىياھ، ئېلىئاب، بىنايا، ئوبەد-ئېدوم ۋە جەئىيەللەر ئىدى.
ئۇلار تەمبۇر-چىلتار چېلىشقا قويۇلدى؛ ئاساف بولسا جاڭلارنى چالاتتى. 6 بىنايا
بىلەن ياھازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كاھىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردائىم
كاناي چېلىشقا قويۇلدى. 7 شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىنداشلىرىنى پەرۋەردىگارغا
تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا بىرىنچىدىن مۇنۇ كۈينى تاپشۇردى: ـ
8 «پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار، ئۇنىڭ
قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 9 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار،

تۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۆجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىڭلار. 10 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن!
11 پەرۋەردىگارنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ يۈز-ھۇزۇرىنى توختىماي
ئىزدەڭلار. 12 ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان
ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 13 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىسرائىلنىڭ نەسلى، ئۇزى تاللىغانلىرى،
ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرى! 14 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر
يۈزىدىدۇر. 15 ئۇ ئۇزى تۈزگەن ئەھدىنى ئەبەدتى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار ـ ـ بۇ ئۇنىڭ مىڭ
ئەۋلادچە ۋەدىلەشكەن سۆزىدۇر ـ 16 ئىبراھىم بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى، يەنى ئىسھاققا
ئېچكەن قەسىمىدۇر. 17 ئۇ يۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدتى
ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 18 «ساڭا قانائان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغان نېسىۋەڭ
قىلىمەن» ـ دېدى. 19 ئۇ چاغدا سىلەر ئاجىز ئىدىڭلار، ئادەمگىلار ئاز ھەم ئۇ يەردە
مۇساپىر ئىدىڭلار، 20 بۇ ئەلدىن ئۇ ئەلگە، بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە كۆچۈپ يۈرگەن.
21 پەرۋەردىگار ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇلارنى بوزەك قىلىشىغا يول قويمىدى، ئۇلارنى
دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: ـ 22 «مەن مەسىھ قىلغانلارغا تەگمە، پەيغەمبەرلىرىگە
يامان ئىش قىلما!» ـ دېدى. 23 پۈتۈن جاھان، پەرۋەردىگارنى كۆزىلەڭلار، نىجاتىنى ھەر
كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 24 ئۇنىڭ جۇلالىنى ئەللەردە بايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى
بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار. 25 چۈنكى پەرۋەردىگارىمىز ئۇلۇغدۇر، زور
ھەمدۇسانىغا لايىقتۇر؛ ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر، 26
چۈنكى بارلىق ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-يەلەكنى
ياراتقاندۇر. 27 شانۇشەۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، قۇدرەت ۋە خۇشلۇق ئۇنىڭ
جايىدىدۇر. 28 پەرۋەردىگارغا تەئەللۇقىنى بەرگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا
شان-شەرەپ ۋە قۇدرەتنى بەرگەيسىلەر! 29 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا لايىق بولغان
شان-شۇھرەتنى ئۇنىڭغا بەرگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىڭلار،
پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، 30 پۈتكۈل يەر-
يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەتمەس ئەسلا. 31
ئاسمانلار شادلانسۇن، ۋە يەر-جاھان خۇش بولسۇن، ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىنسۇن: ـ
«پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ!». 32 دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە جۇقان سېلىپ
جۇش ئۇرسۇن! دالىلار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە يايرىسۇن! 33 ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل
دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىتىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ پۈتۈن جاھانىي
سوراق قىلىشقا كېلىدۇ! 34 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر،
ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. 35 ۋە: بىزنى قۇتقۇزغىن، ئى نىجاتىمىز بولغان خۇدا!
بىزنى [يېنىڭغا] يىغىۋالغايسەن، مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۈر قىلىشقا، يايراپ سېنى
مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئەللەردىن قۇتقۇزۇپ چىققايسەن! ـ دەڭلار! 36 ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن!
پۈتكۈل خەلق «ئامىن!» دېدى ھەمدە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 37 [داۋۇت]
شۇ يەردە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەر كۈندىكى ۋەزىپىگە مۇۋاپىق،
ئەھدە ساندۇقى ئالدىدىكى خىزمەتتە داۋاملىق بولۇشقا ئاساف بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى
قالدۇرۇپ قويدى؛ 38 ئوبىدىنىڭ ئىچىدە ئوبەد-ئېدوم بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئاتمىش
سەككىز كىشى بار ئىدى؛ شۇنىڭدەك يەدۇتۇنىنىڭ ئوغلى ئوبەد-ئېدوم بىلەن خوساھ
دەرۋازىۋانلىققا قويۇلدى. 39 كاھىن زادوك بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى گىبىئون
ئېگىزلىكىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ئالدىدا، 40 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا تاپىلىغان
قانۇن-ئەھكاملىرىدا بارلىق يېزىلغىنى بويىچە، ھەركۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى كۈيدۈرمە قۇربانلىق
قۇربانگاھى ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۈيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا قويۇلدى.
41 ئۇلار بىلەن بىللە يولغانلار، يەنى ھېمان، يەدۇتۇن ۋە قالغان تاللانغانلار، شۇنداقلا بارلىق
ئىسمى تىزىلغانلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىشقا قويۇلدى (چۈنكى ئۇنىڭ
تۈزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدگىچىدۇر!). 42 ھېمان ۋە يەدۇتۇن بولسا نەغمىچىلىككە،
جۈملىدىن كانايي، جاڭ-جاڭ ۋە بارلىق مەدھىيە سازلىرىنى چېلىشقا مەسئۇل قىلىندى.
يەدۇتۇننىڭ ئوغۇللىرى دەرۋازىغا قاراشقا قويۇلدى. 43 بۇ ئىشلاردىن كېيىن بارلىق خەلق
تۈز ئۆيلىرىگە قايتىشتى؛ داۋۇتمۇ تۈز ئۆيىدىكىلەرگە بەخت تىلەشكە قايتتى.

17 داۋۇت تۈز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان چېغىدا، ناتان پەيغەمبەرگە: «قارا، مەن كېدىر
ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە تۇرۇۋاتىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا چېدىر
پەردىلىرى ئاستىدا تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 2 ناتان داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە
ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر» ـ دېدى. 3 شۇ كۈنى كېچىدە
خۇدانىڭ سۆزى ناتانىغا چۈشىپ يەتتى: 4 «سەن بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۇچۇن ئۇرالغۇ ئۆيى سالساڭ بولمايدۇ. 5 چۈنكى
مەن ئىسرائىللارنى باشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر بىر ئۆيدە تۇرۇپ
باقمىغانىمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۇ چېدىرغا، بىر چېدىرگاھدىن باشقا بىرىگە يۆتكىلىپ
يۈردۈم، خالاس. 6 مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بىللە مەيلى قەيەرگە بارماي، ھېچقاچان
ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپىلىغان بىرەرسىگە: نېمىشقا
سىلەر ماڭا كېدىر ياغىچىدىن ئۆيۈ سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ ـ دېدىمۇ؟ 7 ئەمدى سەن
قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار
ئېيتىدۇكى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، قويلارنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم
ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇش ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقتىم. 8 مەيلى قەيەرگە بارمىغىن،
مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ
كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۇھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۇھرەتكە سازاۋەر
قىلدىم. 9 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ
ئۈستۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تۈز زېمىندا ئۈرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۈچرىمايدىغان
بولىدۇ. يەرزىلەر دەسلەپتىدىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا
ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن بارلىق
دۈشمەنلىرىڭنى ساڭا يېقىندۇرىتىمەن. ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى،
مەن سېنىڭ ئۆچۈن بىر ئۆينى ياساپ بېرىمەن! 11 سېنىڭ كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-
بوۋىلىرىڭنىڭ يېنىغا قايتقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرىنى سېنىڭ
ئورنۇڭنى باسىدىغان قىلىمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىمەن. 12 ئۇ ماڭا
بىر ئۆي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن. 13 مەن
ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ؛ مېھرى-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۋال ئوتكەن
[ئىداره قىلغۇچىدىن] جۇدا قىلغىنىمدەك ئۇنىڭدىن ھەرگىز جۇدا قىلمايمەن؛ 14 ئۇنى مېنىڭ
ئۆيۈمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ تۇرغۇزىمەن؛ ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەزمۇت
بولۇپ تۇرغۇزۇلىدۇ». 15 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىيىنى ھېچنېمە قالدۇرمىاي،
داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى خۇدا پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئۆيۈم
نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 17 لېكىن ئى خۇدا پەرۋەردىگار،
[بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى
سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆيىنىڭ يىراق كەلگۈسى توغرۇلۇق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ
مەرتىۋىلىك زات دەپ قاردىڭ، ئى خۇدا پەرۋەردىگار! 18 سەن كەمىنەڭ ئۈستىگە
چۈشۈرگەن شۇنداق شان-شەرەپ توغرۇلۇق داۋۇت ساڭا نېمە دەيىلىسۇن؟ چۈنكى سەن
دەرۋەقە تۈز قۇلۇڭنى تۈزۈڭ بىلىسەن. 19 ئاھ پەرۋەردىگار، پېقىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە
تۈز كۆڭلۈڭدىكى نىيىتىڭ بويىچە بۇ بارلىق ئۇلۇغلۇقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ
ھەممىسىنى ئايان قىلدىڭ. 20 ئاھ پەرۋەردىگار، قۇلىقىمىز تولۇق ئاڭلىغىنى بويىچە ساڭا تەڭ
كەلگۈدەك ھېچكىم يوق، سېنىڭدىن بۆلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر. 21 دۇنيادا قايسى
بىر ئەل خەلقىڭ ئىسرائىلغا تەڭ كېلەلىسۇن؟ ئۇلارنى تۈرزۇگىگە خاس بىردىنبىر خەلق
بولۇش ئۈچۈن قۇتۇلدۇرۇشقا باردىڭ ھەمدە مىسىردىن قۇتۇلدۇرۇپ چىققان خەلقىڭ
ئالدىدىن يات ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئۇلۇغۋار ۋە بەھەيۋەت ئىشلار ئارقىلىق تۈز
نامىڭنى تىكلىدىڭ! 22 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى مەڭگۈ تۈزۈڭىنىڭ خەلقىڭ قىلدىڭ؛

ئاھ پەرۋەردىگار، سەنمۇ تۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 23 ئاھ پەرۋەردىگار، ئەمدى پېقىر قۇلۇڭ ۋە ئۆنىڭ تۆۋى توغرۇلۇق قىلغان ۋەدەڭ مەڭگۈگە ئەمەل قىلىنسۇن، سەن دېگەنلىرىڭ بويىچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 24 ئامىن، ۋەدەڭ ئەمەل قىلىنسۇن، شۇنداقلا نامىڭ مەڭگۈ تۇلۇغلانسۇن، كىشىلەر: «ساماۋىي قوشۇنلىنىڭ سەردارى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ھەققەتەن ئىسرائىلغا خۇدادۇر!» دېسۇن؛ ۋە شۇنداق بولۇپ، پېقىر قۇلۇڭ داۋۇتنىڭ تۆۋى-جەمەتى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلسۇن. 25 ئاھ خۇدايىم، سەن پېقىر قۇلۇڭغا ساڭا تۆۋي ياسايمەن، دېگەن ۋەھيي كەلتۈردۈڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇنداق دۇئا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 26 ئاھ پەرۋەردىگار، سەن بەردىنبىر خۇدادۇرسەن، سەن پېقىر قۇلۇڭغا مۇشۇنداق ئامەنىڭ بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ 27 ئەمدى پېقىر قۇلۇڭنىڭ تۆۋي-جەمەتىگە ئىلتىپات قىلىپ، ئۆنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشىغا ساقلىغايسەن. چۈنكى سەن، ئاھ پەرۋەردىگار، [پېقىرنىڭ تۆۋي-جەمەتىگە] ئىلتىپات قىلدىڭ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە بەخت-ئىلتىپاتقا نېسىپ بولدى».

18 شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى بويسۇندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قولىدىن گاتنى ۋە ئۆنىڭغا ئەۋە يېزا-كەنتلەرنى تارتىۋالدى. 2 ئۇ يەنە موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ موئابىيلار ئۆنىڭغا بېقىنىپ، ئولپان تولەيدىغان بولدى. 3 زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر ئۆز تەۋەسىنى ئەفرات دەرياسىغىچە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر ئۆنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 4 داۋۇت ئۆنىڭ مىڭ جەڭ ھارۋىسىنى ئوجلا ئالدى، يەتتە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرنى ئەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقىتىۋېتىپ، پەقەت يۈز ھارۋىغا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى. 5 دەمەشقتىكى سۈرىيەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرگە ياردەم بېرىشكە كەلدى؛ داۋۇت سۈرىيەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 6 داۋۇت سۈرىيەدىكى دەمەشق رايونىغا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇۋېدى، سۈرىيەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۆنىڭغا ئولپان تولەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيەرگە [جەڭگە] چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۆنى قوغداپ تۇردى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالقانلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ قايتتى. 8 ئۇ يەنە ھادادئېزەرگە تەۋە تىبھات بىلەن كۆندىن ئىبارەت ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئوجلا ئالدى؛ كېيىنكى زامانلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۈۋرۈكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابلارنى ياساتقان. 9 خامات پادىشاھى توۋ داۋۇتنىڭ زوباھ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىغانلىقىنى ئاڭلاپ، 10 تۈز ئوغلى ھادورامنى داۋۇتقا سالام بېرىپ، ئۆنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇنى مەغلۇپ قىلغان غەلىبىسىنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى توۋ ئەسلىدە ھادادئېزەر بىلەن دائىم ئۇرۇشۇپ تۇراتتى. ھادورام ھەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-جابدۇقلارنى سوۋغا قىلىپ ئەكەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى ھەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئاممونلاردىن، فىلىستىيەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئوجلا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارغا بېغىشلىدى. 12 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 13 داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇدى؛ ئېدوملارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەرگە جەڭگە چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۆنى قوغداپ تۇردى. 14 داۋۇت پادىشاھ بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق خەلقىگە ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. 15 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنغا سەردار، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا، 16 ئاختىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك [باش] كاھىن، شاۋشا كاتىپ، 17 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى ئىدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۆنىڭ يېنىدىكى ئەمەلدارلار بولدى.

19 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئاممونلارنىڭ پادىشاھى ناھاش ئۆلدى؛ ئوغلى ھانۇن ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت: «ناھاش ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكىنى ئۆچۈن، ئۆنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتىمەن» دەپ، ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە ئۆنىڭ كۆڭلىنى سوراشقا ھانۇننىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ئاممونلارنىڭ زېمىنغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى سورىغىلى ھانۇن بىلەن كۆرۈشمەكچى بولدى. 3 لېكىن ئاممونلارنىڭ ئەمەلدارلىرى ھانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىپ سىلىگە كۆڭۈل سورىغىلى ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامىلا؟ ئۆنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى كۆزىتىش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش، چارلاش ئۆچۈن ئەمەسمىدۇ؟» ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ساقال-بۇرۇتلىرىنى چوشۇرۇگۈزىۋېتىپ ھەم كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈۋېتىپ ئاندىن ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 5 بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا ئەلچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ئۇقتۇردى؛ ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇلار تولىمۇ ئىزا-ئاھانەتتە قالغانىدى. شۇڭا پادىشاھ ئۇلارغا: «ساقال-بۇرۇتىڭلار تۈسكىچىلىك يېرىخىۋ شەھىردە تۇرۇپ ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار» دېدى. 6 ئاممونلار تۇزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچىرىغانلىقىنى بىلدى، ھانۇن ۋە ئاممونلار ئارام-ناھارائىم، ئارام-مائاكاھ ۋە زوباھدىن جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق لەشكەر ياللاشقا ئادەم ئەۋەتىپ مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 7 ئۇلار ئوتتۇز مىڭ مىڭ جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مائاكاھ پادىشاھى بىلەن ئۆنىڭ قوشۇنىنى يالىلىدالدى؛ ئۇلار مەدەبانىڭ ئالدىغا كېلىپ بارگاھ قۇردى. ئاممونلارمۇ جەڭ قىلىش ئۈچۈن ھەرقايسى شەھەرلىردىن كېلىپ جەم بولۇشتى. 8 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ يوئاب بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] چىقاردى. 9 ئاممونلار چېقىپ شەھەر دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزۈپ تۇردى، جەڭگە ئاتلىنىپ چىققان پادىشاھلارمۇ دالادا ئايرىم سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. 10 يوئاب تۇزنىڭ ئالدى-كەيندىن ھۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۈرىيەلەر بىلەن جەڭ قىلىشقا ئۇلارنى سەپتە تۇرغۇزدى؛ 11 ئۇ قالغان ئادەملىرىنى ئىنىسى ئابىشايغا تاپشۇردى، شۇنىڭدەك ئۇلار تۇزلىرىنى ئاممونلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ تەييارلىدى. 12 يوئاب ئابىشايغا: «ئەگەر سۈرىيەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا يارەدەم بەرگەيسەن؛ ئەمما ئاممونلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا يارەدەم بېرەي. 13 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 14 ئەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۈرىيەلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۈرىيەر ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 15 سۈرىيەرنىڭ قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئاممونلارمۇ يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاينىڭ ئالدىدىن قېچىپ، شەھەرگە كىرىۋالدى. ئاندىن يوئاب يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 16 سۈرىيەلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەنده، ئەلچى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى سۈرىيەلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى بولغان شوفاق ئۇلارغا يېتەكچى ئىدى. 17 بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى يىغىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، سۈرىيەلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. داۋۇتنىڭ سەپ تۈزگەنلىكىنى كۆرگەن سۈرىيەلەر جەڭگە ئاتلاندى. 18 سۈرىيەلەر ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ داۋۇت سۈرىيەلەردىن يەتتە مىڭ جەڭ ھارۋىلىقنى ۋە قىرىق مىڭ پىيادە لەشكەرنى ئۆلتۈردى ۋە يەنە سۈرىيەلەرنىڭ سەردارى شوفاقنى ئۆلتۈردى. 19 ھادادئېزەرنىڭ ئەمەلدارلىرى ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەنده، داۋۇت بىلەن سۈلھ قىلىپ ئۆنىڭغا بېقىندى؛ شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەلەر ئىككىنچى ئاممونىيلارغا يارەدەم بېرىشنى خالىمايدىغان بولدى.

20 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا، يوئاب كۈچلۈك قىسمىنى باشلاپ كېلىپ، ئاممونلارنىڭ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ، ئاندىن رابباھنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتاتتى. يوئاب رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ

شەھەرنی ۋەيران قىلىپ تاشلىدى. 2 داۋۇت ئۇلارنىڭ پادىشاھنىڭ بېشىدىن تاجنى ئېلىۋىدى (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت چىقتى، تۇنىڭغا ياقۇتلار قوندۇرۇلغانىدى)، كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ شەنىيمەتلىرىنى ئېلىپ كەتتى. 3 ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ ھەرە، جوتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالدى، داۋۇت ئامۇننىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنمۇ شۇنداق ئىشلەتتى، ئاندىن داۋۇت كۆپچىلىك بىلەن يېرۇسالېمغا قايتتى. 4 شۇ ۋەقەدىن كېيىن [ئىسرائىللار] گەزەردە فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى؛ ئۇ چاغدا خۇشاتلىق سىبىكاي رەفايىيلاردىن بولغان سىپپاي ئىسملىك بىرىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى، فىلىستىيلەر تىز پۈكتى. 5 كېيىنچە [ئىسرائىللار] بىلەن فىلىستىيلەر يەنە سوقۇشتى؛ يائىرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولىياتنىڭ ئىنىسى لاخمنى ئۆلتۈردى؛ بۇ ئادەمنىڭ نەيزىسىنىڭ دەستىسى بايكارنىڭ ئوقدەك توم ئىدى. 6 كېيىنكى ۋاقىتلاردا گاتتا يەنە سوقۇش بولدى؛ ئۇ يەردە ناھايىتى بەستلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولىدىمۇ، پۇتىدىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى؛ ئۇمۇ رەفايىيلاردىن ئىدى. 7 بۇ ئادەم ئىسرائىللارنى تىللىغىلى تۇرغۇدەك، داۋۇتنىڭ تاكسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 8 بۇلار گاتلىق رافانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلدى.

21

شەيتان ئىسرائىللارغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئوتكۈزۈشكە ئېزىقتۇردى. 2 شۇڭا داۋۇت يوئابقا ۋە خەلقنىڭ يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەئەر-شىبادىن دانغىچە ئارىلاپ ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئوتكۈزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۇلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى. 3 لېكىن يوئاب جاۋابەن: ـ«پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، يۈز ھەسسە ئاشۇرۇۋەتكەي. لېكىن ئۈ خوجام پادىشاھىم، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزۈڭنىڭ خىزمىتىڭدە ئۇرۇۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى زادى نېمە دەپ تەلەپ قىلدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى نېمىشقا گۇناھقا مۇيەتلا قىلدىلا؟» ـ دېدى. 4 لېكىن پادىشاھنىڭ سۆزى يوئابنىڭ سۆزىنى بېسىپ چۈشتى؛ شۇڭا يوئاب چىقىپ پۈتۈن ئىسرائىل زېمىنىنى ئارىلاپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 5 يوئاب ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا مەلۇم قىلدى؛ پۈتۈن ئىسرائىلدا قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ؛ يەھۇدالاردىن قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى. 6 براق لاۋىيلار بىلەن بىنيامىنلارلا ساناققا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇ بۇيرۇقى يوئابنىڭ نەزىردە يىرگىنچلىك ئىدى. 7 خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىللارغا زەربە بەردى. 8 داۋۇت خۇداغا: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناھ ئوتكۈزۈپتىمەن؛ ئەمدى مەنكى قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈشىڭنى تىلەيمەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئېخمىقانە ئىش قىلىتىمەن» ـ دېدى. 9 پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: 10 سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇكى، مەن ساكا ئۈچ بالا-قازانى ئالدىڭدا قويىمەن؛ شۇنىڭدىن بىرىنى تاللىۋال، مەن شۇنى بېشىڭدا چۈشۈرىمەن» دېگىن، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 12 «قىنى تاللىغىن: يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋلىرىڭ تەرىپىدىن قوغلاپ قىلىچلىنىشىدىن ۋە يا كى ئۈچ كۈن پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىنىڭ ئۈرۈشى ـ يەنى ۋابا كېسىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرىنى تاللىغىن». ئەمدى ئويلىنىپ كۆر، بىر نېمە دېگىن؛ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» دېدى. 13 داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تەگمىكتە قالدىم؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىمۇ شەپقەتلىكتۇر. پەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشمىسەم، دەيمەن» دېدى. 14 شۇ سەۋەبلىك پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋابا تارقاتتى؛ ئىسرائىللاردىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 15 خۇدا يېرۇسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى؛ ئۇ ۋەيران قىلىۋاتقاندا، پەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ ئۆزى چۈشۈرگەن بۇ بالا-قازادىن پۇشايمان قىلىپ قالدى-دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «بەس! ئەمدى قولۇڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئۇراتتى. 16 داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ ئارىلىقىدا، قولىدىكى غىلابىتىن سۇغۇرغان قىلىچنى يېرۇسالېمغا تەگمەپ ئۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى بۇز رەختكە ئورالغان ھالدا يەرگە دۈم يېقىلدى. 17 داۋۇت خۇداغا: «خەلقنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇ رەزىللىك ئوتكۈزگۈچى مەندۇرمەن؛ بۇ بىر پادا قويلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاھ، پەرۋەردىگار خۇدايىم، قولۇڭ ئۆز خەلقىگەگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتىمگە چۈشكەي، ۋابانى ئۆز خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمىگەيسەن!» دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گادقا: سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، ئۇ يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىنغا چىقىپ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ سالسۇن، دېۋىدى، 19 داۋۇت گادنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئېيتقىنى بويىچە شۇ يەرگە چىقتى. 20 ئۇ چاغدا ئورنان بۇغداي تېپىۋاتاتتى، ئورنان بۇرۇلۇپ پەرىشتىنى كۆرۈپ، ئۆزى تۆت ئوغلى بىلەن مۆكۈژۇالغانىدى. 21 داۋۇت ئورنانىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خاماندىن چىقىپ كەلدى-دە، بېشىنى يەرگە تەگكۈدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزىم قىلدى. 22 داۋۇت ئورنانغا: «خەلق ئىچىدە تارالغان ۋابانى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خامانىنى ۋە ئەتراپىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قويۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى. 23 ـ ئالىسلا، غوجام پادىشاھىمنىڭ قانداق قىلغۇسى كەلسە شۇنداق قىلغاي، قارىسلا، قۇربانلىق قىلىشقا كالىلارنى بېرەي، خامان تېپىدىغان تىرنىلارنى ئوتۇن قىلىپ قالىسلا، بۇغداينى ئاش ھەدىيەسىگە ئىشلەتسىلە، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ئۆزلىرىگە ئۆتىۋىم، دېدى ئورنان داۋۇتقا. 24 «ياق»، ـ دېدى داۋۇت ئورنانغا، ـ «قانداقلا بولمىسۇن مەن تولۇق باھاسى بويىچە سېتىۋالىمەن؛ چۈنكى مەن سىنىڭكىنى ئېلىۋېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتىسام بولمايدۇ، بەدەل تۆلىمەي كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ھەرگىز سۇنمايمەن». 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇننى ئوچلەپ ئورنانغا بېرىپ ئۇ يەرنى سېتىۋالدى. 26 داۋۇت ئۇ يەرگە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئىلىگىنى قوبۇل كۆرۈپ، جاۋابەن ئاسماندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىغا ئوت چۈشۈردى. 27 پەرۋەردىگار پەرىشتىسىنى بۇيرۇۋىدى، ئۇ قىلىچىنى قايتىدىن غىلىپىغا سالدى. 28 ئۇ چاغدا، داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ يەبۇسىيلاردىن بولغان ئورنانىڭ خامىنىدا ئۇنىڭ تىلىگىگە جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، شۇ يەردە قۇربانلىق سۇنۇشقا باشلىدى. 29 ئۇ چاغدا، مۇسا چۆلدە ياساتقان پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى گىبىئونىڭ ئېگىزلىكىدە ئىدى؛ 30 لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىدىن قورقۇپ، ئۇ يەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ خۇدادىن يول سوراشقا جۈرئەت قىلالمايتى.

22

شۇڭا داۋۇت: «مانا بۇ پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنىدىغان قۇربانگاھ بولىدۇ» ـ دېدى. 2 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات ئەلدىكىلەرنى يىغىنلىق بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ئويۇشتا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. 3 ئىشىك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشكە مىق ۋە گىرە-بالداق ياساش ئۈچۈن نۇرغۇن تۆمۈر تەييارلىدى؛ يەنە نۇرغۇن مىس تەييارلىدىكى، ئۇنىڭ ئېغىرلىقىنى تارازىلاپ بولمايتى؛ 4 ئۇ يەنە سان-ساناقسىز كېدىر ياغىچى تەييارلىدى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن ئۇرلۇقلار داۋۇتقا نۇرغۇن كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەنىدى. 5 داۋۇت كۆڭلىدە: «ئۇغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۈمران كۆزچەت خالاس، پەرۋەردىگارغا سىلىنىدىغان ئۈي ناھايىتى بەھەيۋەت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۆھرىتى بارلىق يۇرتلارغا يېيىلىشى كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈيگە كېتىدىغان ماتېريالىلارنى ھازىرلاپ قويۇشۇم كېرەك» دەپ ئويلىدى. شۇڭا داۋۇت ئۆلۈشتىن ئىلگىرى نۇرغۇن ماتېريال ھازىرلاپ قويدى. 6 داۋۇت ئوغلى سۇلايمانى قەچقىرىپ

ئۇنىڭغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تۆۋي سېلىشنى تاپىلىدى. 7 داۋۇت سۈلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئى ئوغۇلۇم، مەن ئەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۆۋي سېلىشنى ئويلىغان، 8 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا: «سەن نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكتۈڭ، نۇرغۇن چوڭ جەڭلەرنى قىلدىڭ، سېنىڭ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ تۆۋي سېلىشىڭغا بولمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىمدا نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يەرگە تۆكتۈڭ. 9 قارا، سېنىڭدىن بىر ئوغۇل تۇرۇلىدۇ، ئۇ ئارام-تىنچلىق ئادەمى بولىدۇ، مەن ئۇنى ھەر تەرەپتىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام تاپقۇزىمەن، ئۇنىڭ ئىسمى دەرۋەقە سۈلايمان ئاتلىدۇ، ئۇ تەختتىكى كۈنلىرىدە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئاتا قىلىمەن. 10 ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ تۆۋي سالىدۇ، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن» دېگەن سۆز- كالامى ماڭا يەتتى. 11 ئى ئوغۇلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي! شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سېنىڭ توغرۇلۇق بەرگەن ۋەدىسى بويىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۆۋىنى سالىسەن. 12 پەرۋەردىگار ساڭا پەم ۋە ئەقىل بەرگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بەرگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان قىلغاي. 13 شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىلىمە- ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلساڭ، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. قەيسەر، باتۇر بول! قورقما، ھودۇقۇپمۇ كەتمە. 14 قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆۋى ئۈچۈن جاپا-مۇشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت ئالتۇن، مىڭ مىڭ تالانت كۈمۈش ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تۆمۈر تەيارلىدىم؛ يەنە ياغاچ ۋە تاش تەيارلىدىم؛ يۇنىڭغا يەنە سەن قوشساڭ بولىدۇ. 15 يۇنىڭدىن باشقا سېنىڭدە يەنە تاش كەسكۈچى، تامچى، ياغاچچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۈستىلار بار؛ 16 ئالتۇن-كۈمۈش، مىس، تۆمۈر بولسا سان-ساناقسىز، سەن ئىشقا تۇتۇشۇشقا ئورنۇڭدىن تۇر، پەرۋەردىگارىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!»

17 داۋۇت يەنە ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارغا ئوغلى سۈلايمانغا ياردەم بېرىشنى تاپىلاپ: 18 «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسمۇ؟ ھەر ئەتراپىڭلاردا سىلەرگە تىنچ-ئارامىلىق بەرگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولۇمغا تاپشۇردى؛ زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىنىڭ ئالدىدا تىزگىنلەندى. 19 ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىدىكى قاچا- ئەسۋابلىرىنى ئۇنىڭ نامىغا ئاتاپ سېلىنغان ئۈيگە ئاپىرىپ قويۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىنى سېلىشقا ئورنۇڭلاردىن قوپۇڭلار!» دېدى.

23

داۋۇت قېرىپ كۈنلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۈلايمانىنى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 2 داۋۇت ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنى، كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. 3 لاۋىيلاردىن ئوتتۇز ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ تەتىمالانغىنى بويىچە، ئۇلاردىن ئەرلەر جەمئىي ئوتتۇز سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 4 داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە تۆت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى باشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، 5 تۆت مىڭ كىشى دەرۋازىۋەنلىككە ۋە يەنە تۆت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېقۇش ئىشىغا قويۇلسۇن» ـ دېدى. 6 داۋۇت ئۇلارنى لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى جەمەتلىرى بويىچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: ـ 7 گەرشونىيلاردىن لادان بىلەن شىمەي بار ئىدى؛ 8 لادانىنىڭ ئوغلى: ئۇنىجى ئوغلى يەھىيەل، يەنە زىتام بىلەن يوئېلدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ 9 شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلومىت، ھازىيەل ۋە ھاراندىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى، يۇقىرىقىلار لادانىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 10 شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا، يەئۇش ۋە بېرياھ، بۇ ئوتتەيلەننىڭ ھەممىسى شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. 11 جاھات ئۇنىجى ئوغۇل، زىزا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى؛ يەئۇش بىلەن بېرياھنىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولمىغاچقا، بىر [جەمەت گۇرۇپپىسى] دەپ ھېسابلانغان. 12 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىيەلدىن ئىبارەت تۆت كىشى ئىدى. 13 ئامرامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئەڭ مۇقەددەدەس بۇيۇملارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا مەڭگۈگە [قۇربانلىقلارنى] سۈنۈش، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مەڭگۈ ئۇنىڭ نامىدىن بەخت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغانىدى. 14 خۇدانىڭ ئادىمى مۇساغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھېسابلىنىپ پۈتۈلگەن. 15 مۇسانىڭ ئوغلى گەرشوم بىلەن ئەلىئېزەر ئىدى. 16 گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن شەبۈيەل چوڭ ئوغلى ئىدى. 17 ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا ئىدى؛ ئەلىئېزەرنىڭ باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 18 ئىزھارنىڭ ئۇنىجى ئوغلى شېلومىت ئىدى.

19 ھېبرونىنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇنىجى ئوغلى يېرىيا، ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى ئوغلى ياھازىيەل، ئۇتىنچى ئوغلى جەكامىيام ئىدى. 20 ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇنىجى ئوغلى مىكاھ، ئىككىنچى ئوغلى يىشىيا ئىدى. 21 مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى بىلەن مۇشى ئىدى؛ ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلىئازار بىلەن كىش ئىدى. 22 ئەلىئازار ئۆلگەندە ئوغلى يوق، قىزلىرىلا بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۇچىقانلىرى، يەنى كىشىنىڭ ئوغۇللىرى ئۇ قىزلارنى ئەمرىگە ئالدى. 23 مۇشىنىڭ ماھلى، ئېدەر ۋە يەرەموت دېگەن ئۈچلا ئوغلى بار ئىدى. 24 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى جەمەت باشلىرى بويىچە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان ئەركەكلەر رويخەتكە ئېلىنغان؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىلەرنى ئۇتەشكە ئىسمىلىرى بويىچە تىزمىلانغانىدى. 25 چۈنكى داۋۇت: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ئارام بېرىپ، ئۆزى مەڭگۈ يېرۇسالېمدا ماكان قىلىدۇ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلارنىڭ مۇقەددەدەس چېدىرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەرقايسى قاچا- ئەسۋابلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق» دېگەندى. 27 شۇڭا داۋۇتنىڭ جان ئۆزۈش ئالدىدىكى ۋەسىيىتى بويىچە، لاۋىيلارنىڭ يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلىرىنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندى. 28 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىش ئىدى؛ ئۇلار ھويلا-ئارامىلارنى باشقۇرۇش، بارلىق مۇقەددەدەس بۇيۇملارنى پاكىز ئوتۇش، قىسقىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى بىجىرىشكە مەسئۇل ئىدى؛ 29 يەنە «تەزىلغان تەقدىم نان»، ئاش ھەدىيە ئۇنلىرى، پېتىر قوتۇرماچلار، قازان نانلىرى ۋە مايلىق نانلارغا، شۇنداقلا ھەرخىل توچىقىش ئىشۋابلىرىغا مەسئۇل ئىدى؛ 30 ئۇلار يەنە ھەركۈنى ئەتىگەندە تورە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئەشەككىزر ئېيتىپ ھەمدۇسانا ئوقۇيتتى، ھەركۈنى كەچلىكىمۇ شۇنداق قىلاتتى. 31 يەنە شابات كۈنى، ھەر يېڭى ئايدا، شۇنىڭدەك بېكىتىلگەن ھېيت-يىلىرامىلاردا سۈنۈلدىغان بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مەسئۇل ئىدى. ئۇزلىرىگە قارىتىلغان بەلگىلىمە بويىچە، ئۇلار دائىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېكىتىلگەن سانى ۋە تۇۋىتى بىلەن خىزمەتتە ئۇزاتتى. 32 ئۇلار جامائەت چېدىرىنى ھەم مۇقەددەدەس جايىنى ياقاتتى، شۇنداقلا ئوزلىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتتە بولۇۋاتقان قېرىنداشلىرى، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا قارايتتى.

24

ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئۈۋەچىلىككە بۆلۈنۈشى ئۈۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلىئازار ۋە ئىتامار. 2 ناداب بىلەن ئابىھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەندى، شۇڭا ئەلىئازار بىلەن ئىتامار كاھىنلىقنى ئوتاتتى. 3 داۋۇت ۋە ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاخىمەلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى بويىچە ئىشقا قويدى؛ 4 ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلاردىن كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى شۇنىڭغا ئاساسەن ئايرىپ ئوتۇەت- گۇرۇپپىلارغا بۆلدى. ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار سەككىز كىشى ئىدى؛ 5 ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن تەڭشەپ ئوتۇەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەدەسخانىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ھەم ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەۋلادلىرىدىمۇ ھەم ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىمۇ بولدى. 6 لاۋىي

نەتانەلىنىڭ ئوغلى شىمايا كاتىپ بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاھىن زادوك، ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك، شۇنداقلا كاھىنلارنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئالدىدا ئۆلارنىڭ ئىسمىنى پۈتۈپ قويدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدن بىر جەمەت تاللاندى، ئاندىن ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىنمۇ بىر جەمەت تاللاندى. **7** بىرىنچى چەك يەھوياربقا، ئىككىنچى چەك يەدايا‌غا، **8** ئۈچىنچى چەك ھارىمغا، تۆتىنچى چەك سېئورىمغا، **9** بەشىنچى چەك مالكىيا‌غا، ئالتىنچى چەك مىيامىنغا، **10** يەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سەككىزىنچى چەك ئابىيا‌غا، **11** توققۇزىنچى چەك يەشۇئاغا، ئوننىنچى چەك شېكانىيا‌غا، **12** ئون بىرىنچى چەك ئەلىياشىبقا، ئون ئىككىنچى چەك ياكىمغا، **13** ئون ئۈچىنچى چەك ھۇپپا‌غا، ئون تۆتىنچى چەك يەشەبئابقا، **14** ئون بەشىنچى چەك بىلگاھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىممەرگە، **15** ئون يەتتىنچى چەك ھېزىرغا، ئون سەككىزىنچى چەك ھاپپىزەززگە، **16** ئون توققۇزىنچى چەك پىتاھىيا‌غا، يېگىرمىنچى چەك يەھەزكەلگە، **17** يېگىرمە بىرىنچى چەك ياقىنغا، يېگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، **18** يېگىرمە ئۈچىنچى چەك دېلايا‌غا، يېگىرمە تۆتىنچى چەك ماۋازىيا‌غا چىقتى. **19** مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغان نىزام بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە كىرىش تۈۋۈتى ئىدى. **20** لاۋىينىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامرامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايىل، شۇبايىلنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يەھدىيا بار ئىدى. **21** رەھابىيا‌غا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ئوغلى يىشىيا بار ئىدى. **22** ئىزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە شېلومۇت، شېلوموتنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە جاھات بار ئىدى. **23** ھېبرونىنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇنىڭ ئوغلى يەرىيا، ئىككىنچىسى ئامارىيا، ئۈچىنچىسى ياھازىيەل، تۆتىنچىسى جەكامىيام ئىدى. **24** ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: مىكاھ؛ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى. **25** مىكاھنىڭ ئىنىسى ئىسشىيا ئىدى؛ يىسشىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە زەكەريا بار ئىدى. **26** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ يائازىيانىڭ ئوغلى بىنو ئىدى. **27** مەرارىنىڭ ئوغلى يائازىيادىن بولغان ئەۋلادلىرى بىنو، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار ئىدى. **28** ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئەلئازارنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. **29** كىشكە كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە يەراھمەيەل بار ئىدى. **30** مۇشىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى، ئېدەر ۋە يەرىموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە پۈتۈلگەنىدى. **31** ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادوك، ئاخىمەلەك ۋە شۇنىڭدەك كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛ ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇخقانلىرىدىن ئەڭ كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى.

25 داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ۋەزىپە يۈكلەپ، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جالڭ-جاڭلار چېلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: **2** ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يوسۇپ، نىتانىيا ۋە ئاشارىلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېشارەت بېرىپ سۆزلەيتتى. **3** يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشايا، شىمەي، ھاشابىيا ۋە ماتتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇننىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. يەدۇتۇن پەرۋەردىگارنا تەشەككۇر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چېلىپ بېشارەت بېرەتتى. **4** ھېمانىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ بۇككىيا، ماتتانىيا، ئۇززىيەل، شەبۇيەل، يەرىموت، ھاننانىيا، ھانانى، ئەلىياتا، گىددالتى ۋە رومامتى-ئېزەر، يوشبىكاشا، مالىلوتى، ھوتىر ۋە ماخازىئوت دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. **5** بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېمانىنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى يا كۆتىرىش ئۈچۈن قويۇلغان (ھېمان بولسا پادىشاھقا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزىدىغان ئالدىن كۆرگۈچى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ قىز ئاتا قىلغانىدى. **6** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتىلىرىنىڭ باشلاپچىلىقىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمە-ناۋا قىلىش ئۈچۈن، جالڭ-جاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار چېلىپ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىسىنى ئوتەيتتى. ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېمان [بۇ ئىشلاردا] پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. **7** ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ سانى جەمئىي ئىككى يۈز سەكسەن سەككىز ئىدى (ئۇلار ھەممىسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەش نەغمە-ناۋالىقىدا ئالاھىدە تەربىيە كۆرگەن، كۆزى ئېيتىشقا ئۆستا ئىدى). **8** بۇلار چوڭ-كىچىككە، ئۆستاز-شاگىرتلىقىغا قارىماي ھەممىسى بىردەك چەك تارتىپ گۈزۈپپىلارغا بۆلۈنگەنىدى. **9** بىرىنچى چەك ئاسافنىڭ ئوغلى يوسۇپىكە، ئىككىنچى چەك گەدالىيا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئىنىلىرى ۋە ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **10** ئۈچىنچى چەك زاككۇرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **11** تۆتىنچى چەك ئىزرىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **12** بەشىنچى چەك نەتانىيا‌غا چىقتى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **13** ئالتىنچى چەك بۇككىيا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **14** يەتتىنچى چەك يەشارىلاھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **15** سەككىزىنچى چەك يەشايا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **16** توققۇزىنچى چەك ماتتانىيا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **17** ئوننىنچى چەك شىمەيگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **18** ئون بىرىنچى چەك ئازارەلگە چىقتى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **19** ئون ئىككىنچى چەك ھاسابىيا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **20** ئون ئۈچىنچى چەك شۇبايەلگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **21** ئون تۆتىنچى چەك ماتتىتىياھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **22** ئون بەشىنچى چەك يەرىموتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **23** ئون ئالتىنچى چەك ھاناننىيا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **24** ئون يەتتىنچى چەك يوشبىكاشا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **25** ئون سەككىزىنچى چەك ھاناننا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **26** ئون توققۇزىنچى چەك مالىلوتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **27** يېگىرمىنچى چەك ئەلىياتا‌غا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **28** يېگىرمە بىرىنچى چەك ھوتىرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **29** يېگىرمە ئىككىنچى چەك گىددالتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **30** يېگىرمە ئۈچىنچى چەك ماخازىئوتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **31** يېگىرمە تۆتىنچى چەك رومامتى-ئېزەرگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى.

26 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۈزۈپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراھ جەمەتىدىكىلەردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەنىڭ ئوغلى مەشەلەمىيا بار ئىدى. **2** مەشەلەمىيانىڭ بىرنەچچە ئوغلى بولۇپ، ئۇنىڭىسى زەكەريا، ئىككىنچىسى يەدىيەل، ئۈچىنچىسى زەبادىيا، تۆتىنچىسى ياتنىيەل، **3** بەشىنچىسى ئېلام، ئالتىنچىسى يەھوھانان، يەتتىنچىسى ئەلىيەينىي ئىدى. **4** ئوبەد-ئېدومنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇنىڭ ئوغلى شىمايا، ئىككىنچىسى يەھوزاباد، ئۈچىنچىسى يوئاھ، تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەتانەل، **5** ئالتىنچىسى ئاممىيەل، يەتتىنچىسى ئىسساكار، سەككىزىنچىسى پېئۇلتاي؛ دەرۋەقە خۇدا ئوبەد-ئېدومغا بەخت-ساۋادەت ئاتا قىلغانىدى. **6** ئۇنىڭ ئوغلى شىمايامۇ بىرنەچچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن بولۇپ، ھەممىسى ئاتا جەمەتى ئىچىدە يولباشچى ئىدى، چۈنكى ئۇلار باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. **7** شىمايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتنى، رېفايەل، ئوبەد ۋە ئەلزاباد

ئدی. ئەلزابادنىڭ ئىنىلىرى ئېلىخۇ بىلەن سەماكىيانىڭ ئىككىسى باتۇر ئىدى. 8 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، تۆلار ۋە تۆلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى [خۇدانىڭ] خىزمىتىدە قولدىن ئىش كېلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي ئاتمىش ئىككى ئادەم ئىدى. 9 مەشەلەميانىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككىز ئادەم ئىدى. 10 مەھارىنىڭ ئەۋلادى بولغان خوساھنىڭ بىرنەچچە ئوغلى بار ئىدى، چوڭ ئوغلى شىمرى (شىمرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل بولمىسىمۇ، ئاتىسى تۇنى چوڭ ئوغۇل قىلىپ تىكلىگەن)، 11 ئىككىنچى ئوغلى ھىلقىيا، ئۈچىنچىسى تەباليا، تۆتىنچىسى زەكەريا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى جەمئىي بولۇپ ئون ئۈچ ئادەم ئىدى. 12 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىرى بويىچە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ تۆلارنىڭ ھەممىسگە قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدىكى خىزمەت ۋەزىپىسى تاپشۇرۇلغانىدى. 13 تۆلار، مەيلى چوڭ بولسۇن ياكى كىچىك بولسۇن، تۆز جەمەتى بويىچە چەك تارتىپ ھەربىر دەرۋازىغا بەلگىلەندى. 14 شەرقىي دەرۋازىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلىشقا چەك چىققىنى شەلەميا بولدى؛ ئاندىن تۆلار ئوغلى زەكەريا (ئاقىلانە مەسلىھەتچى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛ تۇنىڭغا شىمالي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋەنلىك چىكى چىقتى. 15 جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ چىكى ئوبەد-ئېدومغا چىقتى. تۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلەرگە مەسئۇل بولدى. 16 شۇپپىم بىلەن خوساھقا غەربىي دەرۋازىنىڭ ۋە شۇنىڭدەك داۋان يولدىكى شاللەكەت دەرۋازىسىنىڭ چىكى چىقتى؛ دەرۋازىۋەنلەر يانداشىپ تۇراتتى. 17 شەرقىي دەرۋازىغا ھەركۈنى ئالتە لاۋۋي دەرۋازىۋەن مەسئۇل ئىدى؛ شىمالي دەرۋازىغا ھەركۈنى تۆت ئادەم، جەنۇبىي دەرۋازىغا ھەركۈنى تۆت ئادەم مەسئۇل ئىدى؛ ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەربىرگە ئىككى ئادەم بىر گۇرۇپپا بولۇپ قارايتتى. 18 غەرب تەرەپتىكى دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى يولدا تۆت كىشى، دەھلىزنىڭ ئۆزىدە ئىككى كىشى پاسبانلىق قىلاتتى. 19 يوقۇرىدىكى كىشىلەر دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراھنىڭ ۋە مەھارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى. 20 تۆلارنىڭ [باشقا] لاۋۋي قېرىنداشلىرىدىن خۇدانىڭ تۆيىدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا ئاخىياھ قويۇلدى. 21 گەرشون جەمەتىدىكى لادانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، گەرشونى لادان جەمەتىگە يولباشچى بولغىنى: جەھىيەلى ئىدى؛ 22 جەھىيەلنىڭ ئوغۇللىرى زېتام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يوئېل ئىدى؛ تۆلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدىكى خەزىنىلەرگە مەسئۇل ئىدى. 23 ئامرام جەمەتى، ئىزھار جەمەتى، ھېبرون جەمەتى ۋە ئۇززىيەل جەمەتىدىكىلەرمۇ [ۋەزىپىگە قويۇلدى]: 24 مۇسانىڭ نەۋرىسى، گەرشومنىڭ ئوغلى شىبۇئەل باش خەزىنىچى بولدى. 25 ئۇنىڭ ئەلىئېزەردىن بولغان قېرىنداشلىرى: ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا، رەھابىيانىڭ ئوغلى يەشايا، يەشايانىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى زىكرى، زىكرىنىڭ ئوغلى شېلومىت ئىدى. 26 مۇشۇ شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار ساقلىنىدىغان بارلىق خەزىنىلەرنى باشقۇراتتى؛ بۇ بۇيۇملارنى ئەسلىدە داۋۇت پادىشاھ، جەمەت باشلىقلىرى، مىڭبېشىلار، يۈزبېشىلار ۋە قوشۇن سەردارلىرى بېغىشلىغانىدى. 27 تۆلار جەڭگاھلاردا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ كەلگەن مال-مۈلۈكلەردىن ۋە ئۇلجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىنى پۇختا قىلىشقا بېغىشلىغانىدى. 28 [بۇلارنىڭ ئىچىدىمۇ] ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل، كىشنىڭ ئوغلى ساۋۇل، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابلار مۇقەددەس دەپ ئېلىرغان نەرسىلەر بار ئىدى؛ بارلىق مۇقەددەس دەپ ئېلىرىلغان نەرسىلەرنى شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى باشقۇراتتى. 29 ئىزھار جەمەتىدىن كېنانىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [مۇقەددەس ئۇنىڭ] سىرتىدا ئىسرائىلدا مەنسەپدار ۋە سوتچىلار قىلىپ قويۇلدى. 30 ھېبرون جەمەتىدىن ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى، ھەممىسى باتۇر بولۇپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي تەرىپىدە ئىسرائىلدا مەنسەپ تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا قويۇلغان. تۆلار جەمئىي بىرمىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 31 ھېبرون جەمەتى ئىچىدە، جەمەتنىڭ نەسەبنامىسى بويىچە يەريا جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ سەلتەنەتنىڭ قىرىقىنچى يىلى [نەسەبنامىلەرنى] تەكشۈرۈش ئارقىلىق گىلېئادنىڭ يائازەر دېگەن يېرىدە بۇ جەمەتتىنمۇ باتۇر ئەزىمەتلەر تېپىلدى. 32 يەريانىڭ قېرىنداشلىرىدىن يەنە جەمئىي بولۇپ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بار ئىدى؛ تۆلارنىڭ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، شۇ جەمەت باشلىرى ئىدى؛ پادىشاھ داۋۇت تۆلارنى رۇبېن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى خۇداغا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمىتىگە دائىر بارلىق ئىشلارنى باشقۇرۇشقا قويدى.

27

توۋەندىكىلەر ئىسرائىللار ئىچىدە پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھەربىي قىسىملارغا مەسئۇل بولغان ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق ھەنسەپدارلار ئىدى. تۆلار سانىغا قاراپ قىسىملارغا بۆلۈنگەنىدى. تۆلار ھەر يىلى ئاي بويىچە توۋەتلىشىپ تۇراتتى، ھەر قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 2 بىرىنچى ئايدىكى بىرىنچى توۋەتچى قوشۇنغا زابدىيەلنىڭ ئوغلى ياشوبئام مەسئۇل بولغان، ئۇنىڭ ئاشۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 3 ئۇ پەرەز ئەۋلادلىردىن بولۇپ، بىرىنچى ئايدىكى ئاشۇ قوشۇن قىسمىنىڭ سەردارلىرىنى باشقۇراتتى. 4 ئىككىنچى ئايدىكى توۋەتچى قوشۇنغا مەسئۇل كىشى ئاھوھلۇق دودايي بولۇپ، ئۇنىڭ قوشۇنىنىڭ ئورۇنباسار سەردارى مىكلوت بار ئىدى؛ بۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 5 ئۈچىنچى ئايدىكى ئۈچىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئاشۇ قوشۇنغا باش بولۇپ، ئۇنىڭدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 6 بۇ بىنايا «ئوتىتۇز پالۋان»نىڭ بىرى بولۇپ، ئاشۇ ئوتىتۇز ئادەمنى باشقۇراتتى؛ ئۇنىڭ قىسىمدا يەنە ئۇنىڭ ئوغلى ئاممىزاباد بار ئىدى. 7 تۆتىنچى ئايدىكى تۆتىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل ئىدى؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ئوغلى زەبادىيا ئۇنىڭ ئورنىنى باستى. ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 8 بەشىنچى ئايدىكى بەشىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئىزراھلىق شامخۇت ئىدى، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 9 ئالتىنچى ئايدىكى ئالتىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 10 يەتتىنچى ئايدىكى يەتتىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئەفرائىم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونلۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 11 سەككىزىنچى ئايدىكى سەككىزىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى خۇشاتلىق سىبىكاي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 12 توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى بىنيامىن قەبىلىسىدىكى ئاناتوتلۇق ئابىئەزەر بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 13 ئوننىنچى ئايدىكى ئوننىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ماھاراي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 14 ئون بىرىنچى ئايدىكى ئون بىرىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئەفرائىم قەبىلىسىدىكى پىراتونلۇق بىنايا بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 15 ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى توۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئوتنىيەل جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ھېلداي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 16 ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنى ئىدارە قىلىپ كەلگەنلەر توۋەندىكىلەر: رۇبېنىيلار ئۈچۈن زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ شىمېئونىيلار ئۈچۈن قەبىلە باشلىقى مائاكاھنىڭ ئوغلى شەفاتىيا؛ 17 لاۋۋي قەبىلىسى ئۈچۈن كەمۇئەلنىڭ ئوغلى ھاساباىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ھارۇنىيلار ئۈچۈن جەمەت بېشى زادوك؛ 18 يەھۇدا قەبىلىسى ئۈچۈن داۋۇتنىڭ ئاكىسى ئېلىخۇ قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ئىسسا كارىيلار ئۈچۈن مىكائىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 19 زەبۇلۇنىيلار ئۈچۈن ئوبادىيانىڭ ئوغلى يىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ نافتالى قەبىلىسى ئۈچۈن ئازرىيەلنىڭ ئوغلى يەرىموت قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 20 ئەفرائىمىلار ئۈچۈن ئازازىيانىڭ ئوغلى ھوشىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن پىدايانىڭ ئوغلى يوئېل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 21 گىلېئادتا ماكانلاشقان ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن زەكەريانىڭ ئوغلى ئىددو قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ بىنيامىن قەبىلىسى ئۈچۈن ئابنەرنىڭ ئوغلى ياتاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 22 دان قەبىلىسى ئۈچۈن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل

قەبللىرى ئۇچۇن قەبلە باشلىقى ئىدى. **23** داۋۇت ئىسرائىللار ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن تۆۋەنلەرنى تىزىلىمىغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك كۆپ قىلىمەن دېگەنىدى. **24** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن تۆگىمىگەن؛ چۈنكى مۇشۇ ئىش ۋەجىدىن [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللارنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاھنىڭ يىلناملىرى» دېگەن خاتىرىگە كىرگۈزۈلمىگەن. **25** پادىشاھنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ ئوغلى ئازماۋەت ئىدى؛ دالا، شەھەر، يېزا- كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى باشقۇرغۇچى ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئىدى. **26** ئېتىز-ئېرىقلاردا تېرىقچىلىق قىلغۇچىلارنى باشقۇرغۇچى كېلۇبنىڭ ئوغلى ئەزرى ئىدى؛ **27** ئۈزۈمزارلىقلارنى باشقۇرغۇچى راماھلىق شىمەي؛ ئۈزۈمزارلىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى شىفملىق زابدى؛ **28** شەفەلاھ تۈزلەكلىكىدىكى زەيتۇن ۋە ئۈجمە دەرەخلىرىنى باشقۇرغۇچى گەدەرلىك باۋال-ھانان ئىدى؛ ماي ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوئاش؛ **29** شاروندا بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى شارونلۇق ستراي؛ جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادلاينىڭ ئوغلى شافات؛ **30** تۆگىلەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىللاردىن ئوبىل؛ ئېشىكلەرنى باشقۇرغۇچى مىرونوتلۇق يەھدىيا؛ **31** قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارلىق يازىز ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇت پادىشاھنىڭ مال-مۈلكىنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار ئىدى. **32** داۋۇتنىڭ تاغىسى يوناتان مەسلىھەتچى بولۇپ، دانىشمەن ھەم تەۋرات خەتىتاچىسى ئىدى؛ خاقونىنىڭ ئوغلى يەھىيەل پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۇستازى ئىدى. **33** ئاھىتوفەلمۇ پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى؛ ئاركلىق ھۇشاي پادىشاھنىڭ جان دوستى ئىدى. **34** ئاھىتوفەلدىن كېيىن بىنايانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن ئابىياتار ئۇنىڭ ئورنىغا مەسلىھەتچى بولدى؛ يوئاب پادىشاھنىڭ قوشۇن سەرداري ئىدى.

28 داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، ھەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرى، تۆۋەتلىشىپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، پادىشاھ ۋە شاھزادىلەرنىڭ بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا ماللىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى، شۇنىڭدەك مەھرەم-غوجىدارلار، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرتىپ كەلدى. **2** پادىشاھ داۋۇت ئورنىدن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئى بۇرادەرلىرىم ۋە خەلقىم، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار: كۆڭلۈمدە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى تۇچۇن بىر ئارامگاھ، خۇدايىمىزنىڭ تەختىپەرىسى بولىدىغان بىر تۈي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى ھەمدە ئۇنى سېلىشقا تەييارلىقىمۇ كۆرۈپ قويغانىدىم. **3** لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ تۈي سالساڭ بولمايدۇ، چۈنكى سەن جەڭچى، ئادەم ئۇلتۇرۇپ قان تۆككەنسەن» دېدى. **4** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئاتامنىڭ پۈتۈن جەمەتىدىن مېنى ئەبەدىلئەبەد ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا تاللىدى؛ چۈنكى ئۇ يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا تاللىغان؛ ئۇ يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامنىڭ جەمەتىنى تاللىغان، ئاتامنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن؛ **5** مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) ئۇ يەنە ئوغلۇم سۇلايماننى پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا تاللىدى. **6** ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان بولسا مېنىڭ تۈيۈم ۋە ھويلىلىرىمنى سالغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۆزۈمگە ئوغۇل بولۇشقا تاللىدىم، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن. **7** ئۇ مېنىڭ ئەمر-بەلگىلىمىلىرىمگە بۇگۈنكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن» دېگەنىدى. **8** شۇڭا بۇگۈن پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا [شۇنى ئېتىبىمەن]: ـ بۇ ياخشى يۈرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە باللىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئىزدەپ تۇتۇڭلار. **9** ـ ئى، سەن ئوغلۇم سۇلايمان، ئاتاڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى بىل، ساپ دىل ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار جىمى ئادەمنىڭ كۆڭلىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، بارلىق ئوي-نىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن ئۇنى ئىزدىسەڭ، ئۇ ئۆزىنى ساڭا تاپقۇزىدۇ، ئۇنىڭدىن تېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ ئۇنۇتۇپ تاشلايدۇ. **10** ئەمدى سەن كۆزۈل قويغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەسخانا قىلىش ئۈچۈن بىر ئۆينى سېلىشقا سېنى تاللىدى؛ باتۇر بول، ئۇنى ئادا قىل!». **11** داۋۇت [مۇقەددەسگاھنىڭ] دەھلىزى، خانىلىرى، خەزىنىلىرى، بالىخانىلىرى، ئىچكى ئۆيلىرى ۋە كافارەت تەختىدىكى ئۆرىنىڭ لايىھىسىنىڭ ھەممىسىنى ئوغلى سۇلايمانغا تاپشۇردى؛ **12** [خۇدانىڭ] روھىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆرىنىڭ ھويلىلىرى، ئەتراپىدىكى كىچىك ئۆيلەر، مۇقەددەسخانىدىكى خەزىنىلەر، مۇقەددەسنى دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار قويۇلىدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىھىلىرىنى قالدۇرماي ئۆنىڭغا كۆرسەتتى. **13** يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ھەرخىل ۋەزىپىلەر، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېھتىياجلىق بارلىق ئەسۇبابلار ئوغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتتى؛ **14** ۋە ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك ئالتۇن ئەسۇبابلارنى ياستىشقا كېتىدىغان ئالتۇن، ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك كۈمۈش ئەسۇبابلارنى ياستىشقا كېتىدىغان كۈمۈش، **15** ئالتۇن چىراغدانلارغا، ئۇلارغا تەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنە ھەربىر چىراغدان ۋە چىراغلارغا كېتىدىغان ئالتۇن؛ كۈمۈش چىراغدانلارغا، يەنە ھەربىر چىراغدان ۋە شۇنىڭغا تەۋە چىراغلار ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ھەربىر چىراغدانغا ئىشلىتىش ئۈرنىغا قاراپ كېرەكلىكىنى بەردى؛ **16** نان تىزىدىغان ئالتۇن شىرەلەرنى ياستىشقا، يەنە ھەربىر شىرە ئۈچۈن كېرەكلىك ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش شىرەلەرنى ياستىشقا كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛ **17** ۋىلكا-ئىلمەكلەر، تەخسە-پىيالە ۋە چۆگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنە ھەرخىل چىنىنى ياساشقا كېرەكلىك بولغان ساپ ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنە ھەربىر چىنە ئۈچۈن كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛ **18** خۇشبۇيگاھ ياساشقا كېرەكلىك ئېسىل ئالتۇن بەردى. ئۇ يەنە قاناتلىرىنى كېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن كېرۇبلار قارايدىغان [كافارەت] تەختىنىڭ نۇسخىسىنى تاپشۇرۇپ بەردى. **19** «بۇلارنىڭ ھەممىسى، پەرۋەردىگار ئۆز قولىنى ئۈستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق نۇسخا-ئەندىزىلەر بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم» دېدى داۋۇت. **20** داۋۇت يەنە ئوغلى سۇلايمانغا: «سەن باتۇر ۋە جاسارەتلىك بول، ئۇنى ئادا قىل، قورقما، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمە؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ؛ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى كېيىنكى ئىبادەت خىزمىتى ئۈچۈن تەييارلىق ئىشلىرى ئۈگىگىچە ھەدەر ئۇ سەندىن ھېچ ئايرىلمايدۇ يا كى تاشلاۋمۇ قويمايدۇ. **21** قارا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمىتىنى بېجىرىدىغان كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپپىلىرى تەييار تۇرىدۇ؛ سېنىڭ يېنىڭدا ھەرخىل ھۈنەرۋەنلەر ئۈستا، ھەربىر خىزمەتكە تەييار تۇرغان ھۈنەرۋەنلەرمۇ رازىلىق بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سېنىڭ ئەمرىڭنى كۈتىدۇ» دېدى.

29 داۋۇت پۈتكۈل جامائەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «خۇدا ئۆزى تاللىغان ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۈمران كۆچەت، خالاس، بۇ قۇرۇلۇش بولسا تولمۇ چوڭ؛ چۈنكى بۇ مۇقەددەسنى ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۈچۈن ياسىلىدۇ. **2** مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ، ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈش بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش، مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا مىس، تۇمۇر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا تۇمۇر، ياغاچ بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ياغاچ تەييارلاپ قويدۇم؛ يەنە ئاق ھېقىق، كۆزلۈك ياقۇت، رەڭگىلىك تاش ۋە ھەرخىل ئېسىل تاشلارنى، يەنە ناھايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ قويدۇم. **3** مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيىدىن سۆيۈندىغانلىقم ئۈچۈن خۇدايىمنىڭ ئۆيىنى سېلىشقا تەييارلىغان بارلىق نەرسىلەردىن باشقا، ئۆزۈمنىڭ ئەتەللۇقاتىدىن ئالتۇن- كۈمۈشلەرنى خۇدايىمنىڭ ئۆيىگە ئاتىدىم؛ **4** يەنى ئۆرىنىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن ئوفىر ئالتۇنىدىن ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۈمۈشتىن يەتتە مىڭ تالانت ئەقدەم قىلدىم؛ **5** ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش ۋە ھۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن ھەرخىل ياسىلىدىغانلىرىغا كېرەك بولغىنىنى ئەقدەم

قىلدىم. بۇگۈن يەنە كىملەرنىڭ پەرۋەردىگارغا بىرنېمە ئاتىغۇسى بار؟». 6 شۇنىڭ بىلەن
ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىڭبېشى،
يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان خوجىدارلارمۇ بېغىشلاشقا كىرىشتى. 7
تۆلار خۇدانىڭ تۆۋىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى ئۈچۈن بەش مىڭ تالانت ئالتۇن ۋە ئون
مىڭ داريك ئالتۇن، ئون مىڭ تالانت كۈمۈش، ئون سەككىز مىڭ تالانت مىس ۋە بىر
يۈز مىڭ تالانت تۆمۈر تەقدىم قىلدى. 8 ياقۇتى بارلار ياقۇتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ
خەزىنىسىگە، يەنى گېرشونىي يەھىيەلنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 9 خالايىق كىشىلەرنىڭ
مۇنداق تۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەقدىم قىلغانلىقلىرىدىن خۇشال بولۇپ كېتىشتى؛ چۈنكى
تۆلار چىن قەلبىدىن پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىشقانىدى. داۋۇتمۇ ئالامەت خۇش بولدى.
10 شۇڭا داۋۇت پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىپ
مۇنداق دېدى: ــ «ئاھ پەرۋەردىگار، بوۋىمىز ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن ئەبەدلىكەبەدگىچە
ھەمدۇسانىغا لايىقسەن. 11 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلۇغلۇق، كۈچ-قۇدرەت، شان-
شەرەپ، شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ساڭا مەنسۇپتۇر؛ ئاسماندىكى ۋە يەردىكى بار-يوقى
سېنىڭكىدۇر؛ ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھلىق سېنىڭكىدۇر، ھەممىدن ئۈستۈن بولغان ئىدارە
قىلغۇچىسەن. 12 دۆلەت بىلەن ئىززەت سېنىڭدىنلا كېلىدۇ، سەن ھەممىگە ھۆكۈمدارسەن.
كۈچ بىلەن قۇدرەت سېنىڭ قولۇڭدا؛ ھەركىمنى ئۇلۇغ ۋە قۇدرەتلىك قىلىش پەقەت
قولۇڭدىندۇر. 13 ئەمدى، ئاھ خۇدايىمىز، بىز ساڭا تەشەككۇر ئوقۇيمىز، شان-شەرەپلىك
نامىڭغا مەدھىيە ئوقۇيمىز! 14 مانا مۇشۇنداق تۆزلۈكۈمىزدىن تەقدىم قىلالايدىغان بولغان
مەن كىم ئىدىم، خەلقىم نېمە ئىدى؟ چۈنكى بارلىق نەرسە سەندىن كېلىدۇ، بىز پەقەت
تۆز قولۇڭدىن كەلگىنىدىن تۆزۈڭگە قايتۇردۇق، خالاس! 15 بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا
يۈرتلۇقلار، بارلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مۇساپىرمىز، خالاس؛ يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىمىز
گويا بىر سايە، ئۈمىدسىز ئۆتكۈزۈلىدۇ. 16 ئى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار، بىز سېنىڭ نامىڭغا
ئاتاپ ئۆي سېلىشقا تەييارلاپ يىغقان بۇ بايلىق-دۇنيانىڭ ھەممىسى سېنىڭ قولۇڭدىن
كەلگەن، ئەسلى سېنىڭكىدۇر. 17 ئى خۇدايىم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنسانلىنىڭ قەلبىنى
سىناپ، دۇرۇسلۇقتىن خۇرسەن بولىسەن؛ مەن بولسام دۇرۇس قەلبىمدىن بۇلارنى
ئىختىيارەن تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭنىڭمۇ ساڭا تەقدىم قىلغىنىنى
خۇشال-خۇراملىق بىلەن كۆردۈم. 18 ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بولغان ئىبراھىم،
ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆز خەلقىڭنىڭ كۆڭلىدىكى بۇنداق ئوي-نىيەتنى
مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلغايسەن، كۆڭلىنى ئۆزۈڭگە تارتقۇزغايسەن! 19 ئوغلۇم سۇلايمانغا
سېنىڭ ئەمرلىرىڭ، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆتۈپ، ھەممىنى ئادا قىلىپ،
مەن ھازىرلاپ قويغانلىرىمنى ئىشلىتىپ ئوردىنى ياساشقا دۇرۇس بىر قەلب بەرگەيسەن».
20 داۋۇت پۈتۈن جامائەتكە: «سىلەر خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-
ھەمدۇسانا ئوقۇپ مەدھىيىلەڭلار!» دېدى، پۈتۈن جامائەت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى
بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇپ سەجدە قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ھەم
پادىشاھ ئالدىدا باش ئۇردى. 21 ئەتىسى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلار ۋە
كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈردى؛ شۇ كۈنى ئۇلار مىڭ بۇقا، مىڭ قوچقار، مىڭ
قوزىنى شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن قوشۇپ تەقدىم قىلدى، شۇنداقلا يەنە پۈتۈن ئىسرائىل
ئۈچۈن نۇرغۇن قۇربانلىقلارنى تەقدىم قىلدى. 22 ئۇلار شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىدا ئالامەت خۇشال بولۇپ غىزالاندى. ئۇلار داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنى ئىككىنچى
قېتىم پادىشاھ تىكلەش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شاھ بولۇشقا،
زادوكنى كاھىن بولۇشقا مەسىھ قىلدى. 23 شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان پەرۋەردىگارغا
تەۋە تەختكە ئولتۇرۇپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى ۋە ئىنتايىن راۋاج تاپتى؛
پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدى. 24 بارلىق ئەمەلدارلار، پالۋانلار ۋە
شۇنداقلا پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى سۇلايمانغا بېقىنىپ بويسۇندى. 25
پەرۋەردىگار سۇلايمانىنى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا
قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ھەرقانداق ئىسرائىل
پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باققان ئەمەس. 26 يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا
شۇنداق پادىشاھ بولغاندى. 27 ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق
يىل بولدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 28
ئۇ ئۇزۇن ئۆمۈر، دۆلەت-بايلىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ،
ئالەمدىن ئۆتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. 29 پادىشاھ داۋۇتنىڭ
بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان
پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىرىدە پۈتۈلگەندۇر. 30
ئۇنىڭ سەلتەنىتى، كۈرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى
دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ بېشىدىن ئۆتكەن ۋەقەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

تاریخ-تەزکرە 2

1 داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ ھۆكۈمرانلىق مۇستەھكەملەندى، چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنى بەك بۈيۈك قىلدى. **2** سۇلايمان پۈتكۈل ئىسرائىللارنى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، سوراقچى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرى بولغان ئەمەلدارلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا سۆز قىلدى. **3** سۇلايمان بارلىق جامائەت بىلەن بىرلىكتە گىبېئونىڭ ئېگىزلىكىگە باردى؛ چۈنكى ئۇ يەردە خۇدانىڭ «جامائەت چېدىرى»، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا باياۋاندا ياسىتقان چېدىر بار ئىدى. **4** خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بولسا داۋۇت كىرىئات-يېئارىمدىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆزى ئۈنگىگا تەييارلىغان يەرگە ئەكەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمدا ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر چېدىر تىكتۇرگەنىدى. **5** خۇرىنىڭ ئەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەل ياسىغان مىس قۇربانگاھ بولسا [گىبېئوندا]، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرى ئالدىدا ئىدى؛ سۇلايمان جامائەت بىلەن بىرلىكتە بېرىپ، شۇ يەردە [پەرۋەردىگاردىن] تىلەك تىلىدى. **6** سۇلايمان جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ، قۇربانگاھتا مىڭ مالنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. **7** شۇ كېچىسى خۇدا سۇلايمانغا ئايان بولۇپ، ئۇنىڭغا: ــ سەن نېمنى تىلىسەڭ، شۇنى بېرىمەن، دېدى. **8** سۇلايمان خۇداغا: ــ سەن ئاتام داۋۇتقا زور مېھىر-مۇھەببەت ئاتا قىلغان، مېنى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلدىڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئەمدى سەن ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدەڭنى پۇختا ئورۇنلىغايسەن؛ چۈنكى سەن مېنى يەردىكى توپىدەك تويغۇزغان خەلققە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان پادىشاھ قىلدىڭ. **10** ئەمدى سەن ماڭا بۇ خەلققە يېتەكچىلىك قىلغۇدەك دانالىق ۋە بىلىم بەرگەيسەن؛ ئۇنداق بولمىسا سېنىڭ مۇنچىۋالا چوڭ بۇ خەلقىڭگە كىم ھۆكۈم سۈرەلەيسەن؟ ــ دېدى. **11** خۇدا سۇلايمانغا: ــ مەن سېنى خەلقىمگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدىم. ئەمدى سەن مۇشۇنداق نىيەتكە كېلىپ، نە بايلىق، مال-مۈلۈك، نە ئىززەت-ھۆرمەت ۋە دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، نە ئۇزۇن تۇمۇر كۆرۈشنى تىلىمەي، بەلكى بۇ خەلقىمگە ھۆكۈم سۈرۈشكە دانالىق ۋە بىلىم تىلىگەن ئىكەنسەن، **12** دانالىق ۋە بىلىم ساڭا تەقدىم قىلىندى؛ ۋە مەن ساڭا بايلىق، مال-مۈلۈك ۋە ئىززەت-ھۆرمەتمۇ بېرەي؛ شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭدىن ئىلگىرى تۇتقان پادىشاھلارنىڭ ھېچبىرىدە ئۇنداق بولمىغان، سېنىڭدىن كېيىن بولغۇسى پادىشاھلاردىمۇ ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. **13** بۇ ئىشتىن كېيىن سۇلايمان گىبېئون ئېگىزلىكىدىكى «جامائەت چېدىرى»دىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىل ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. **14** سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنى توپلىدى: ــ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق لەشكىرى بار ئىدى؛ ئۇ بۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ھەم پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمدا ئورۇنلاشتۇردى. **15** پادىشاھ يېرۇسالېمدا ئالتۇن-كۈمۈشنەرنى تاشلاردەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى تۈزلەڭلىكتىكى ئۈجمە دەرەخلىرىدەك كۆپ قىلدى. **16** سۇلايمانىنىڭ ئاتلىرى مىسىردىن ھەم كۆژەدىن كەلتۈرۈلەتتى؛ پادىشاھنىڭ سودىگەرلىرى كۆژەدىن توختىتىلغان باھاسى بويىچە سېتىۋالاتتى. **17** تۇلار مىسىردىن سېتىۋالغان ھەربىر ھارۇنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەربىر ئاتنىڭ باھاسى بىر يۈز ئەللىك كۈمۈش تەڭگە ئىدى؛ ئات-ھارۇلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ۋە سۈريە پادىشاھلىرىغىمۇ ئەنە شۇ [سودىگەرلەرنىڭ ۋاستىسى] بىلەن سېتىۋېلىناتتى.

2 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۈي ھەم پادىشاھلىق ئۈچۈن بىر ئوردا سېلىش نىيىتىگە كەلدى. **2** شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان يەتمىش مىڭ ئادەمنى ھاممالىلىققا، سەكسەن مىڭ ئادەمنى تاغدا تاش كېسىشكە، ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. **3** سۇلايمان تۇر پادىشاھى ھۇرامغا ئادەم ئەۋەتىپ: «تۇزلىرى ئاتام داۋۇتنىڭ ئۆزىگە ياشىغان ۋاقىتتىكى بولسۇن دەپ ئوردا سېلىشىغا كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەن ئىدىلىغۇ، ماڭىمۇ شۇنداق قىلغايلا. **4** مانا، مەن ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۈي سالماقچىمەن؛ تۈي ئۈنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي يېقىش، «تەقدىم نانلار»نىڭ ئۈزۈلمەي قويۇلۇشى، ھەركۈنى ئەتە-ئاخشامليردا، شابات كۈنلىردە، يېڭى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىكىتىپ بەرگەن ھېيت-ئايەملەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ سۈنۈلۈشى ئۈچۈن بولىدۇ. بۇ ئىشلار ئىسرائىل خەلقىگە مەڭگۈلۈك بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **5** مەن سالماقچى بولغان تۈي ئاجايىپ ھەيۋەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى بىزنىڭ خۇدايىمىز ھەممە ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۇر. **6** لېكىن ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمانمۇ ئۇنى سىغدۇرالمايدىغان تۇرسا، كىم ئۈنىڭغا تۈي سالالىسۇن؟ مەن كىم ئىدىم، قانداقتۇ ئۈنىڭغا تۈي سالدۇرغۇدەك قۇدرەتكە ئىگە بولاتتىم؟ مەن پەقەت ئۈنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى كۆيدۈرگۈدەكلا ئادەممەن، خالاس! **7** ئەمدى ئۆزۈلرى ماڭا ئاتام داۋۇت يېھۇدادا ۋە يېرۇسالېمدا تەييارلاپ قويغان ئۈستىلار بىلەن بىللە ئىشلەش ئۈچۈن، ئالتۇن-كۈمۈشتە، مىس ۋە ئۆمۈردە ئىشلەشكە پىششىق، سۈسۈن، توق قىزىل ۋە كۈك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا ھەم ئەققاشلىقنى بىلىدىغان بىر ئۈستىمنى ئەۋەتكىلا. **8** ھەم ماڭا لۇئاندىن كېدىر، ئارچا-قارىغاي ۋە سەندەل دەرەخلىرىنى يەتكۈزۈپ بەرگەن بولسىلا؛ چۈنكى ئۆزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ لۇئاندا ياغاچنى كېسىشكە ئۈستىلىقىنى بىلىمەن؛ مانا، ماڭا كۆپلەپ ياغاچلارنى تەييارلاپ بېرىش ئۈچۈن مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم ئۆزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن؛ چۈنكى مەن سالىدىغان تۈي ئىنتايىن ھەيۋەتلىك ۋە ئاجايىب كارامەت بولىدۇ. **10** مانا، مەن ئۆزلىرىنىڭ ياغاچ كېسىدىغان خىزمەتكارلىرىغا يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي، يىگىرمە مىڭ كور ئارپا، يىگىرمە مىڭ بات شاراب، يىگىرمە مىڭ بات زەيتۇن مېيى بېرىمەن» ــ دېدى. **11** ئۇرنىڭ پادىشاھى ھۇرام سۇلايمانغا جاۋابەن مەكتۇپ يوللاپ: «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى سۆيگەچكە ئۇ ئۆزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى» ــ دېدى. **12** ھۇرام يەنە: «ئاسمان-يەرنى ياراتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھ داۋۇتقا يورۇتۇلغان، پەم-پاراسەتلىك، پەرۋەردىگار ئۆزىگە بىر تۈي، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سالالايدىغان بىر دانىشمەن ئوغۇل بەردى. **13** مانا مەن ھازىر ئۆزلىرىگە ھۇنەردە كامالەتكە يەتكەن، ئەقىل-پاراسەت بىلەن يورۇتۇلغان، ھۇرام-ئابى دېگەن بىر ئادەمنى ئەۋەتەي. **14** ئۇنىڭ ئانىسى دان قەبىلىسلىك بىر ئايال، ئاتىسى ئۆزلۈق ئىكەن. ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، تاشلار، ياغاچچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر، سۈسۈن، توق قىزىل، ئاق ۋە كۈك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا، ھەرخىل نەققاشلىق ئىشلىرىغىمۇ ئۇستا، تاپشۇرۇلغان ھەرقانداق لايىھىگە ئاملىنى قىلالايدۇ. بۇ كىشى ئۆزلىرىنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن ۋە ئاتىلىرى بولغان خوجام داۋۇتنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن. **15** ئەمدى خوجام تىلغا ئالغان بۇغداي، ئارپا، مەي ۋە شاراب بولسا، بۇلارنى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا يەتكۈزۈپ بەرگەيلا. **16** بىز بولساق سىلىگە قانچە كېرەك بولسا لۇئاندا شۇنچە ياغاچ كېسىپ، سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز ئارقىلىق يوپپاغا يەتكۈزۈپ بېرىمىز؛ ئاندىن سىلى ئۇ يەردىن يېرۇسالېمغا توشۇپ كەتسىلە بولىدۇ» دېدى. **17** ئاتىسى داۋۇت ئىسرائىل زېمىنىدا ئۇرۇشلۇق ياقا يۈرتلۇقلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزگەندەك، سۇلايمانمۇ ئۇلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزدى. ئۇلار جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۆچ مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. **18** ئۇ ئۇلاردىن يەتمىش مىڭ كىشىنى ھاممالىلىققا، سەكسەن مىڭ كىشىنى تاغدا تاش كېسىشكە ۋە ئىش قىلىۋاتقانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىپ ئۇرۇشقا ئۆچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى تەيىنلىدى.

3 سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان موريا تېغىدا، يەنى يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىندا، داۋۇت تەييار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينى سېلىش ئىشىنى باشلىدى. **2** سۇلايمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۇتىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ ئىككىنچى كۈنى ئۇ قۇرۇلۇشنى باشلىدى. **3** سۇلايمان سالغان خۇدانىڭ ئۈينىڭ ئۆلچىمى مۇنداق: ــ ئۇزۇنلۇقى (قەدىمكى زاماندا قوللانغان ئۆلچەم بويىچە) ئالتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى. **4** ئۈينىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ، ئۈينىڭ كەڭلىكىگە توغرا كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **5** ئۇ ئۈينىڭ چوڭ زىلىنىڭ تاملىرىنى ئارچا-قارىغاي تاختايلىرى بىلەن قاپلاتتى،

ئاندىن كېيىن ساپ ئالتۇن قاپلاتتى ۋە ئۇستىگە خورما دەرىخىنىڭ شەكلى بىلەن زەنجىر نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. 6 ئۇ تۆتىنى ئالامەت چىرايلىق قىلىپ تاملىرىنى يەنە ئېسىل تاش-ياقۇتلار بىلەن زىننەتلەتتى. ئۇ ئىشلەتكەن ئالتۇنلار پۈتۈنلەي پاراۋايىم ئالتۇنى ئىدى. 7 ئۇ پۈتۈن تۆتىنى، تۆرىنىڭ ئىملىرى، ئىشىك بوسۇغا-كېشەكلىرى، بارلىق تاملىرى ۋە ئىشىكلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ تامغا كېرۇبلارنىڭ نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. 8 سۇلايمان يەنە ئەڭ مۇقەددەس جايىنى ياساتتى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ (ئۆرىنىڭ كەڭلىگى بىلەن تەڭ ئىدى)، كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىچىنى پۈتۈنلەي ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى؛ ئالتۇن جەمئىي بولۇپ ئالتە يۈز تالانت ئىدى. 9 ئالتۇن مىقىنىڭ ئېغىرلىقى جەمئىي ئەللىك شەكەل بولدى. بالخانىلىرىنىڭ ئىچىمۇ ئالتۇن بىلەن قاپلاندى. 10 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئىچىدە ئۇ ئىككى كېرۇبنىڭ ھەيكىلىنى ياساپ، ئۇلارنى پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 11 ئىككى كېرۇبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز ئىدى؛ بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز بولۇپ، ئۆرىنىڭ ئېمىنا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئىككىنچى بىر كېرۇبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 12 يەنە بىر كېرۇبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئۆمۈ ئۆي تېمىغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئالدىنقى بىر كېرۇبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 13 بۇ ئىككى كېرۇبنىڭ قاناتلىرى يېيىلغان ھالدا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز كېلەتتى؛ ئىككالا كېرۇب تۈرە تۇرغۇزۇلغان بولۇپ، يۈزلىرى ئۆينىڭ ئىچىگە قارايتتى. 14 سۇلايمان يەنە كۆك رەڭلىك، سۈسۈن رەڭلىك، توق قىزىل ۋە ئاق رەڭلىك يىپ توقۇلىلىردىن ۋە نەپىس كاناپتىن [ئۆرىنىڭ ئىچىدىكى] پەردىسىنى ياساتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلارنى كەشتە قىلىپ توقۇتتى. 15 ئۆرىنىڭ ئالدىغا يەنە ئېگىزلىكى ئوتتۇز بەش گەز كېلىدىغان ئىككى تۈۋرۈك ياساپ قويدۇردى؛ ھەر تۈۋرۈكنىڭ بېشىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلەتتى. 16 ئۇ يەنە (ئىچكى كالاخانىدىكىدەك) مارجانىسمان زەنجىر ياستىپ، تۈۋرۈك باشلىرى ئۈستىگە ئورناتتى؛ ئۇ يۈز دانە ئانار ياستىپ ئۇلارنى زەنجىرلەرگە ئورناتتى. 17 ئۇ بۇ ئىككى تۈۋرۈكنى ئۆرىنىڭ ئالدىغا، بىرىنى ئوڭ تەرىپىدە، بىرىنى سول تەرىپىدە تۇرغۇزدى؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتىكىسىنى ياقىن، سول تەرەپتىكىسىنى بوئاز دەپ ئاتىدى.

4 ئۆزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ئون گەز كېلىدىغان بىر مىس قۇربانگاھ ياساتتى. 2 ئۇ مىستىن «دېڭىز» ياساتتى؛ ئۇنىڭ شەكلى دۇگلەك بولۇپ، ئۇ گىرۇىكىدىن بۇ گىرۇىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئايلانمىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 3 «دېڭىز»نىڭ سىرتقى ئاستا قىسمى بۇقىنىڭ شەكلى بىلەن چۈرۈلدۈرۈپ بېزەلگەن بولۇپ، بۇقىلار ھەربىر گەزگە ئوندىن، ئىككى قاتار قىلىنىپ، مىس «دېڭىز» بىلەن تەڭ قۇيۇپ چىقىلغاندى. 4 مىس «دېڭىز»نى ئون ئىككى مىس بۇقا كۆتۈرۈپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئۈچ شىمالغا، ئۈچى غەربكە، ئۈچى جەنۇبقا، ئۈچى شەرققە قاراپ تۇراتتى. «دېڭىز» بۇقىنىڭ دۈمبىسىگە ياتقۇزۇلغان بولۇپ، بۇقىلارنىڭ قۇيرۇقى ئىچى تەرەپتە ئىدى. 5 مىس دېڭىزنىڭ قېلىنلىقى بىر ئالقان بولۇپ، چۆرىسى چىننىنىڭ گىرۇىكىدەك نىلۇپەر شەكلىدە قىلىنغان، ئۇنىڭغا ئۈچ مىڭ بات سۇ پاتاتتى. 6 ئۇ يەنە ئون «يۇيۇش دېسى» ياستىپ، بەشنى مىس دېڭىزنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى؛ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا ئىشلىتىدىغان يۇيۇم-ئەسۋابلىرىنىڭ ھەممىسى شۇ داسلاردا يۇيۇلاتتى؛ «دېڭىز» بولسا كاھىنلارنىڭ يۇيۇنۇشى ئۈچۈن ئىشلىتىلەتتى. 7 ئۇ يەنە بەلگىلەنگەن شەكىلدە ئون ئالتۇن چىراغدان ياستىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىگە ئورناتتى؛ ئۇنىڭ بەشنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويدۇردى. 8 يەنە ئون شىرە ياستىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىگە قويغۇزدى؛ ئۇنىڭ بەشنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى. ئۇ يەنە يۈز دانە ئالتۇن چىنە ياساتتى. 9 ئۇ يەنە «كاھىنلار ھويلىسى»، چوڭ ھويلا ۋە چوڭ ھويلىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ياساتتى ۋە دەرۋازىلارنىڭ ھەممىسىنى مىس بىلەن قاپلاتتى. 10 ئۇ مىس «دېڭىز»نى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويغۇزدى. 11 ھۇرام يەنە قازان، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنى ئەتكۈزدى. ھۇرام شۇ تەرىقىدە سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن خۇدانىڭ ئۆرىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتتۈردى، 12 يەنى ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئايقۇرسمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياستىپ پۈتتۈردى. 13 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى؛ ھەر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى ئايقۇرسمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 14 ئۇ ئون داس تەگلىكنى ۋە داس تەگلىكىگە قويۇلىدىغان ئون «يۇيۇش دېسى»نى، 15 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى. 16 قازان، كۈرەك، ۋىلكا-ئىلمەكلەر، ۋە مۇناسىۋەتلىك بارلىق ئەسۋابلارنى ھۇرام-ئابى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى دەپ سۇلايمان پادىشاھقا پارقىرايدىغان مىستا ياستىپ بەردى. 17 پادىشاھ بۇلارنى ئىئوردان تۆزلەڭلىكىدە، سۇككوت بىلەن زەرەداتاھ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سېغىز لايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 18 سۇلايمان ياساتقۇزغان بۇ ئەسۋابلارنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ ئىدى؛ كەتكەن مىسنىڭ ئېغىرلىقىنى تۇچلەپ بولمايتتى. 19 سۇلايمان يەنە خۇدانىڭ ئۆيى ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى ـ يەنى ئالتۇن خۇشبۇيگاھنى، «تەقدىم نان» قويۇلىدىغان شىرەلەرنى 20 ۋە ساپ ئالتۇندا قىلىنغان چىراغدانلار بىلەن چىراغلىرىنى ياساتقۇزدى؛ بۇ چىراغلار بەلگىلىمە بويىچە ئىچكى «كالاخانا» ئالدىدا ياندۇرۇش ئۈچۈن بولدى. 21 ئۇ يەنە چىراغدانىنىڭ گۈللىرى، چىراغ ۋە پىلىك قايچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى (ئۇلار ساپ ئالتۇندىن ئىدى). 22 ئۇ يەنە پېچاقلار، تاۋاقلار، پىيالە-قاچا ۋە كۆلدىرانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن قىلدۇردى. ئۇ ئۆرىنىڭ ئىشىكلىرىنى، يەنى ئىچىدىكى ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىدىغان ئىچكى قاتلىما ئىشىكلەر ۋە ئۆرىنىڭ «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاشقىرىقى ئىشىكلىرىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى.

5 شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن قىلىدىغان بارلىق قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتاپ بېغىشلىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە ھەممە باشقا بۇيۇملارنى) ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆرىنىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى. 2 شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقا چاقىردى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدا، بېكىتىلگەن ھېيتتا پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى 4 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۈدى]. 5 لاۋىلار ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بولغان لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 6 سۇلايمان پادىشاھ ۋە بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىنى قۇربانلىق قىلىۋاتاتتى. 7 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۈز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى «كالاخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 8 كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇردىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 9 بۇ بالداقلار ساندۇقىنىڭ ئۇتتۇقچىلىردىن ناھايىتى ئۇزۇن چىقىپ تۇرغاچقا، كالاخانىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۇچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق ئۆرىنىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تا كى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 10 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئېچىگە سالغان ئىككى تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈزگەنىدى). 11 كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشتى (شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق كاھىنلار، ئۆز نۆۋىتىگە قارىماي ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلىغاندى؛ 12 نەغمە-ناۋاچى بارلىق لاۋىيلار، جۈملىدىن ئاساف، ھېمان، يەدۇتۇن ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى چەكمەن تونلىرىنى كىيىشىپ، قۇربانگاھنىڭ شەرقىدە تۇرۇپ چاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلار چېلىشۇاتقاندى؛ ئۇلار بىلەن بىللە كاناي

چىلۋاتقان يەنە بىر يۈز يىگىرمە كاھىن بار ئىدى) 13 ۋە شۇنداق بولدۇكى، كانايچىلار بىلەن نەغمە-ناۋاچىلار ھەممىسى بىردەك چىلىپ، بىر ئاۋاز بىلەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتىۋاتقاندا، يەنى كانايلار، جاكالار ۋە ھەرخىل سازلارنى چىلىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، تۇرۇگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىلىتەبەدگىچىدۇر» دەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەۋاتقاندا ـ شۇ ھامان ئىبادەتخانا، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ تۇنۇى بىر بۇلۇت بىلەن تولدۇرۇلدى؛ 14 كاھىنلار ئەشۇ بۇلۇت تۈپەيلىدىن ۋەزىپىلىرىنى تۈتۇشقىلا تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى خۇدانىڭ تۇيىنى تولدۇرغانىدى.

6 بۇ پەيتتە سۇلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۇم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ 2 لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن سېنىڭ ئۆچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر تۇيىنى ياسىدىم، دېدى. 3 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى تۇنۇڭ ئالدىدا تۇراتتى. 4 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ تۇز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە تۇز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ ئەسلىدە داۋۇتقا: ـ 5 «مەن تۇز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن بۇيان نامىم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر تۈي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم، يا كى خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا ھېچقايسى ئادەمنى تاللىمىدىم؛ 6 ھالبۇكى، مەن نامىم شۇ يەردە بولسۇن دەپ يېرۇسالېمنى تاللىدىم ۋە خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. 7 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۈي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى. 8 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر تۈي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 9 ئەمما شۇ تۇيىنى سەن ياسىمايسەن، بەلكى پۈشتۈڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ تۇيىنى سالىدۇ»، دېگەنىدى. 10 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار تۇز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىغا چىقىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ تۇيىنى سالدىم. 11 مەن بۇ تۇيىدە ئەھدە ساندۇقىنى قويدۇم، ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار بىلەن تۈزگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر» دېدى. 12 ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قوللىرىنى كۆتۈرۈپ: ـ 13 (چۈنكى بايا سۇلايمان مىستىن تۈزۈلۈۋىتىلىپ ئەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز كېلىدىغان بىر پەشتاق ياسىتىپ، تاشقىرىقى ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشتۇرغانىدى. ئۇ ئەنە شۇ پەشتاق ئۈستىگە چىقىپ تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ، ئاسمانغا قاراپ غۇلچىنى يايغانىدى) 14 ـ ئۇ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە ئاسماندا نە زېمىندا سەندەك خۇدا يوقتۇر، سېنىڭ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان تۇز قوللىرىڭ ئۈچۈن ئەھدىڭدە تۇرۇپ تۇرۇگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىسەن. 15 چۈنكى سەن تۇز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدىدە تۇردۇڭ؛ سەن تۇز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭنى مانا بۇگۈنكىدەك تۇز قولۇڭ بىلەن ۋۇجۇدقا چىقاردىڭ. 16 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، تۇز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئەگەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ تۇز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغانىدەك، قانۇنۇمغا ئەمەل قىلىپ ماڭسىلا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بەرگەن ۋەدەڭدە تۇرغايسەن. 17 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ تۇتۇنمەن! 18 لېكىن خۇدا تۇزى راستلا يەر يۈزىدە ئىنسانلار بىلەن ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمايدىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ تۈي قاندىقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! 19 لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ ساڭا كۆتۈرگەن نىداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن. 20 شۇنىڭ بىلەن تۇز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ تۈيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىمنى ئۇ يەردە ئايان قىلىمەن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىكىلەيسەن، تۇز قۇلۇڭنىڭ ئۇ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. 21 قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، تۇز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈرگەيسەن. 22 ئەگەر بىرسى تۇز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ تۈيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، 23 سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ تۇز بەندىلىرىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنىڭ گۇناھىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ، تۇز يولىنى تۇز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ تۇز ئادىللىقىغا قاراپ ئۇنىڭغا ھەققىنى بەرگەيسەن. 24 تۇز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلسە، يامانلىقىدىن قايتىپ بۇ تۈيدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 25 سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا ۋە تۇزلىرىگە تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. 26 ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن تۇز گۇناھىدىن ينىپ توۋا قىلسا، 27 سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە تۇز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرىسەن! 28 ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكەلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى بىسۋالسا، يا دۈشمەنلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدىكى شەھەرلىرىنىڭ قوۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇۋالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، 29 ئۇنداقتا بارلىق خەلقىڭ ئىسرائىل بولسۇن، ھەرقانداق كىشى بولسۇن، تۇزىگە كەلگەن ئاپەتنى ۋە تۇز دەردىنى بىلىپ، قوللىرىنى بۇ تۈيگە سۈزۈپ، مەيلى قاندا دۇئا يا كى ئىلتىجا قىلسۇن، 30 ئەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن، سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، تۇزىنىڭ يوللىرىنى تۇزىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، پەقەت سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبىلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ 31 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ تۇمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇپ يوللىرىڭدا ماڭىدىغان بولىدۇ. 32 تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا، ئۇ كېلىپ بۇ تۈيى تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، 33 سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ تۈيىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. 34 ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەرگە، شۇنداقلا مەن نامىڭنا ئاتاپ ياسىغان بۇ تۈيى تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، 35 سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى نوسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن.

36 ئەگەر ئۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۇلارنى يىراق-يېقىنغا، تۇز زېمىنغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، 37 لېكىن ئۇلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتىدا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، تۇزىنى سۈرگۈن بولغان يۇرتىدا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە يېرىلىپ سەندىن يۈز ئۆرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، 38 ـ ئەگەر ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ زېمىندا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىگە يېنىپ، سەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭنا ئاتاپ ياسىغان بۇ تۈي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ

دۇئا قىلسا، **39** سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجالىرنى ئاكلاپ ئۇلار ئۇچۇن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۆز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن، **40** ئەمدى ئى خۇدايىم، سەندىن ئۆتۈنىمەن، بۇ يەردە قىلغان دۇئالارغا كۆزۈڭ ئوچۇق، قۇلىقىڭ دىققەت بولغاي! **41** ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى بولغان ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۆز ئارامگاھىڭغا كىرگەيسەن! كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىنۋېلىشۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ ياخشىلىقىڭدىن شادلانسۇن! **42** ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرمىغايسەن، قۇلۇڭ داۋۇتقا كۆرسەتكەن ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن!».

7 سۇلايمان دۇئاسىنى تۈگىتىشىگلا، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق ھەمدە باشقا قۇربانلىقلارنى قىيماي كۆيدۈرۈۋەتتى، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۆينى تولدۇردى. **2** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۆينى تولدۇرۇۋەتكەچكە، كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرەلمىدى. **3** ئوت چۈشكەنلىكىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۆينىڭ ئۈستىدە توختىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تاش ياتقۇزۇلغان مەيدانىدا يۈكۈنۈپ باش ئۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈگىچە تۇرىدۇ!» دەپ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىپ تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇشتى. **4** پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى سۇندى. **5** سۇلايمان پادىشاھ يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا، بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوينى قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنى [خۇداغا] بېغىشلىدى. **6** كاھىنلار ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا ئاتىغان سازلارنى ئۇتقان لاۋىيلار ئۆز ئورۇنلىرىدا ئۇراتتى (پادىشاھ داۋۇت بۇ سازلارنى پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىدە ئىشلەتكىلى ياسىغاندى، [ئۇ پەرۋەردىگارغا]: «ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدگىچىدۇر» دەپ مەدھىيە ئوقۇغىنىدا ئۇلارنى ئىشلىتەتتى)، كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ ئۆدۈلىدا تۇرۇپ كانايچىلىشاتتى؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە تۇرە تۇرۇشقاندى. **7** سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۇندى؛ چۈنكى سۇلايمان ياساتقان مىس قۇربانگاھ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاش ھەدىيىلىرى ۋە قۇربانلىقلارنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت ھېيت ئۆتكۈزدى. **9** سەككىزىنچى كۈنى ئۇلار تەنتەنىلىك بىر ئىبادەت يىغىلىشى ئۆتكۈزدى؛ ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھنى خۇداغا ئاتاپ بېغىشلىغاندىن ئاندىن ئۇلار يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئۆتكۈزدى. **10** يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ خەلقنى ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىغا قايتۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا، سۇلايمانغا ۋە ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ قايتىپ كەتتى. **11** شۇنداق قىلىپ سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ياساپ پۈتتۈردى. سۇلايمانىنىڭ كۆڭلىگە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ۋە ئۆزىنىڭ ئوردىسىدا نېمە قىلىش كەلگەن بولسا، شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۈگۈشلۈق پۈتتى. **12** ئاندىن پەرۋەردىگار كېچىدە سۇلايمانغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: «مەن سېنىڭ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم ۋە ئۆزۈمگىمۇ بۇ جايىنى «قۇربانلىق ئۆيى» بولۇشقا تاللىدىم. **13** ئەگەر مەن ئاسمانىنى يامغۇر ياغمايدىغان قىلىپ ئېتىۋەتسەم يا كى چېكەتكىلەرگە زېمىنىدىكى مەھسۇلاتلارنى يەپ تاشلاشنى بۇيرۇسام ۋە يا كى خەلقىم ئارىسىغا ۋابا تارقىتىۋەتسەم، **14** [شۇ چاغدا] نامىم بىلەن ئاتالغان بۇ خەلقىم ئۆزىنى كەمتەر ئۇتۇپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئىزلەپ، رەزىل يوللىردىن يانسا، مەن ئاسماندا ئۇرۇپ ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ گۇناھىنى كەچۈرىمەن ۋە زېمىننى ساقايتىمەن. **15** ئەمدى بۇ يەردە قىلىنغان دۇئالارغا مېنىڭ كۆزلىرىم ئوچۇق ۋە قۇلاقلىرىم دىققەت بولىدۇ. **16** مەن ئەمدى نامىم مەڭگۈ بۇ يەردە ئايان قىلىنسۇن دەپ بۇ ئۆينى تاللاپ، ئۇنى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم، كۆزۈمنى، قەلبىمنى ھەمىشە شۇ يەردە بولىدۇ. **17** سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك سەنمۇ ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۆتۈپ ئالدىمدا ماڭساڭ، **18** مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا ھېچ زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئەھدە قىلغىنىمدەك، مەن سېنىڭ پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە مەھكەم قىلىمەن. **19** بىراق ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا جاكارلىغان بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ چوقۇنسا ئاڭلار، **20** شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۆلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنىدىن يۇلۇپ تاشلايمەن، ۋە ئۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆينى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىلنى ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىك ئوبيېكتى قىلىمەن؛ **21** بۇ ئۆي گەرچە ھازىر ئۇلۇغ بولسىمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئوتتەكىلەرنىڭ ھەممىسى قاتتىق ھەيران قىلىشىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ئۆيگە نېمىشقا شۇنداق قىلغانىدۇ؟» دەپ سورايدۇ. **22** كىشىلەر: ـ چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ.

8 شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئوتتۇپ، سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن پادىشاھنىڭ ئۆيىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، **2** ئۇ ھىرام ئۆزىگە سوۋغا قىلغان شەھەرلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى؛ ئىسرائىللار شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** سۇلايمان خامات-زوباھ شەھىرىگە بېرىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. **4** ئۇ يەنە چۆلدىكى تادمورنى ۋە ئۆزىنىڭ خاماتتا قۇرغان بارلىق خەزىنە شەھەرلىرىنى يەنە ئۇگۇشتىپ قۇردى. **5** ئۇ يەنە ئۈستۈنكى بەيت-ھورون بىلەن ئاستىنقى بەيت-ھورونى سېپىل، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان قورغانلىق شەھەرلەرگە ئايلاندۇردى؛ **6** باۋالاتنى، شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە خەزىنە شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، ئاتلىقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان شەھەرلەرنى ۋە پېرۇسالېمدا، لىۋاندا ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. **7** ئىسرائىلدىن بولمىغان ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، **8** سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقاتمىغان ئەللەرنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشاغا ئوتتى. ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. **9** لېكىن ئىسرائىللاردىن سۇلايمان ئۆز ئىشلىرى ئۈچۈن ھېچكىمنى قۇل قىلمايى، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. **10** بۇلاردىن پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويغان چوڭ نازارەچىلىرى بولۇپ، ئىككى يۈز ئەللىك ئىدى. **11** سۇلايمان پىرەئۇنىڭ قىزىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن ئۆزى ئۈنىگىنا سالدۇرغان ئوردىغا ئا كەلتۈردى؛ چۈنكى ئۇ: «ئايالىمنىڭ ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوردىسىدا تۇرۇشى مۇۋاپىق ئەمەس؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بارغانلىكى جايلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر»، ـ دېدى.

12 سۇلايمان بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىدا، يەنى [مۇقەددەس جايىنىڭ] ئىلۋاننىڭ ئالدىغا سالدۇرغان قۇربانگاھتا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق تەقدىم قىلاتتى؛ **13** ـ يەنى مۇسا يېغەمبەرنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ھەر كۈنى، شاباتلار كۈنلىرىدە، ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە ۋە ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان ئالاھىدە ھېيت كۈنلىرىدە ـ «پېتىر نان ھېيتى»، «ھەپتىلەر ھېيتى» ۋە « كەپىلەر ھېيتى»دىكى كۈنلەردە بېكىتىلگەن بۇرچلۇق قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. **14** سۇلايمان يەنە تاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلەپ بەرگىنى بويىچە كاھىنلارنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ بۇرچلىرىنىڭ ئادا قىلىنىشى ئۈچۈن تۈۋەت-گۇرۇپپىلارنى بېكىتتى؛ لاۋىيلارنىڭ ھەر كۈنى ھەدىيە ئوقۇش ۋە كاھىنلارنىڭ ئالدىدا خىزمەتلەرنى ئادا قىلىش بۇرچى بار ئىدى. سۇلايمان يەنە دەرۋازىۋەنلەرنى تۈۋۈتى بويىچە ھەر دەرۋازىنىڭ خىزمىتىنى قىلىشقا بېكىتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ بۇيرۇقى شۇنداق ئىدى. **15** [كاھىن-لاۋىيلار] پادىشاھنىڭ كاھىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا

بۇيرۇغانلىردىن، مەيلى قانداق ئىش بولسۇن ياكى خەزىنىلەرگە دائىر ئىش بولسۇن ھېچ باش تارتمايتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى سېلىشتا، تۆيي ئۆلى سېلىنغان كۈندىن تارتىپ پۈتكۈچە سۇلايمانىنىڭ بارلىق قۇربۇلۇش ئىشلىرى پۈختا تاماملاندى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيي پۈتتى. 17 ئاندىن سۇلايمان ئېدوم زېمىنىدا [قىزىل] دېڭىز بويىدىكى ئەزىئون- گەبەرگە ۋە ئېلاتقا قاراپ ماكېدى. 18 ھۇرام [پادىشاھ] ئۆز خىزمەتكارلىرى ئارقىلىق كېمىلەر ۋە دېڭىز يولىرىغا پىششىق ئادەملىرىنى سۇلايمانىنىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز ئەللىك تالانت ئالتۇن ئېلىپ، ئۇنى پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ كەلدى.

9 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايمانىنىڭ داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىيىن چىگىش-سۇئاللار بىلەن سىنىغلى يېرۇسالېمغا كەلدى. ئۇ خۇشبۇيي بۇيۇملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت- گۆھەرلەر تارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن كەلدى. سۇلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 2 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سوريغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە سۇلايمانغا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 3 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-سارايىغا، 4 داستىخانىدىكى تائاملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار ئۆزۈشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كېيگەن كېيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرى ۋە ئۇلارنىڭ كېيگەن كېيىملىرىگە ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئاتاپ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. 5 ئۇ پادىشاھقا: ـ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى ئوتۇرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ 6 ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلەرگە ئىشەنمىگەندىم، ۋە مانا، مەن ھەتتا يېرىمىنىمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەرىكەت-باياشاتلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. 7 سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-مە! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلىرى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 8 سىلدىن سۆيۈنگەن، سىلنى ئۆزى ئۆچۈن ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! خۇدالىرى ئىسرائىلغا باغلىغان مۇھەببىتى ئۆچۈن، ئۇلارنى مەڭگۈز مەزمۇت تۇرسۇن دەپ ئۇ سىلنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى ئۇلار ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى، دېدى. 9 ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇيي بۇيۇملار ۋە ياقۇت- گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇيي بۇيۇملار شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس 10 (ئوفىردىن ئالتۇنلارنى ئېپكېلدىغان ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرى يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچىنى ۋە ياقۇت- گۆھەرلەرنىمۇ ئېلىپ كەلدى. 11 پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەيلەر ياساپ ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇنداق ئېسىل سەندەل ياغىچى يەھۇدا زېمىنىدا بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغاندى). 12 سۇلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۆنىڭ ئۆزىگە قىلغان سوۋغىلىرىدىن ئاشۇرۇپ سوۋغا ئۆتتى، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى ـ نېمە سورىسا، شۇنى بەردى، ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 13 سۇلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. 14 بۇ كىرىمدىن باشقا، ئوقەتچى-تىجارەتچىلەر، بارلىق ئەرەب پادىشاھلار ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلارمۇ ئالتۇن- كۈمۈشلەرنى ئېلىپ سۇلايمانغا تاپشۇراتتى. 15 سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى. 16 شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانى يايىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانى ياساشقا ئۈچ يۈز شەكەل ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۇلارنى «لۇۋان ئورمىنى سارىيى»غا ئېسىپ قويدى. 17 پادىشاھ پىل چىشلىردىن چوڭ بىر تەخت ياساپ، ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 18 تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەيى بار ئىدى، ئۇنىڭ بىر ئالتۇن پۇتپەرسىي تەخت بىلەن ئۇتىشىپ تۇراتتى؛ ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر تايانغۇچنىڭ يېنىدا بىردىن تۇرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. 19 ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئوڭ- سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئىلەدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 20 سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام- پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى سارايى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ سۇلايمانىنىڭ كۈزىلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمە ھېسابلىنىتتى. 21 چۈنكى پادىشاھنىڭ كېمىلىرى ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە تارشىشقا بېرىپ ئۇراتتى؛ «تارشىش كېمە»لەر ھەر ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن- كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە تووزلارنى ئەكېلەتتى. 22 سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. 23 خۇدانىڭ سۇلايمانىنىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى؛ 24 كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچلار، ئالتۇن قاچا-قۇچلار، كىيىم- كېچەكلەر، دۇيۇلغا- ساۋۇتلار، ئېتىتقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ھەر يىلى ئۇلار بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. 25 ۋە سۇلايمانىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا قاتىدىغان ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئېغىلى بار ئىدى، شۇنىڭدەك ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى تۇرىدىغان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. 26 سۇلايمان [ئەفرات] دەرياسىدىن فىلىستىيە زېمىنىغىچە تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغا قەدەر بولغان بارلىق پادىشاھلىقلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. 27 پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەنۇبىي تۈزلەڭلىكتىكى ئۈجمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. 28 كىشىلەر ئاتلارنى مىسىردىن ۋە ھەرقايسى يۇرتلاردىن سۇلايمانغا يەتكۈزۈپ بېرىپ ئۇراتتى. 29 سۇلايمانىنىڭ باشقا ئەمەللىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «ناتان پەيغەمبەرنىڭ بايانلىرى»، «شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ بىشارىتى»، شۇنداقلا نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام توغرۇلۇق «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددو كۆرگۈن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر» دېگەن كىتابلارغا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 سۇلايمان يېرۇسالېمدا ئۇرۇپ پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. 31 سۇلايمان ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ خالايىق ئۇنى ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىردە دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ ئوغلى رەھوبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

10 رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەندى. 2 نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا شۇنداق بولدىكى، مىسىردىن قايتىپ كەلدى (چۈنكى ئۇ سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى خالايىق ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل كېلىپ رەھوبوئامغا: ـ 4 سىلىنىڭ ئاتىلىرى بوينىمىزغا سالغان بويۇنتۇرۇقنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بىزگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ ئۇلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمان ھايات ۋاقىتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرىستىسىلەر؟ ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنى خۇش قىلىپ ئۇلارغا مېھرىبان مۇئامىلە كۆرىستىپ، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قايرىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: ـ ماكا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بىزگە سالغان بويۇنتۇرۇقنى يېنىكلەتكىيلا» دەپ تىلگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى.

10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بويۇنتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۆزى بىزگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن»، دېگىلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۈلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 رەھوبوئام پادىشاھ مويىسىپىتلارنىڭ مەسلىھەتىنى تاشلاپ كۆپچىلىككە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۈلارغا: ـ ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ئۇنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق تاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۈلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتتىن بىزگە نېمە نېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ھەربىرىڭلار تۆز ئۆيۈڭ-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگىلا ئىگە بول ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆز ئۆيۈ-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۈلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسىمك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى.

11

رەھوبوئام يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىپ پادىشاھلىقنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئېكىلىش ئۈچۈن يەھۇدا بىلەن بىنيامىن جەمەتىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىلانغان جەڭگىۋار ئەسكەرنى توپلىدى. 2 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمىياغا كېلىپ: ـ 3 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلەيمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، يەھۇدا بىلەن بىنيامىندىكى ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ـ 4 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆجۇمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلماڭلار؛ ھەربىرىڭلار تۆز ئۆيۈڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن» ـ دېيىلدى. ۋە ئۈلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى، يەروبوئامغا ھۆجۇم قىلىشتىن يانىدى. 5 رەھوبوئام يېرۇسالېمدا تۇراتتى، ۋە يەھۇدادا قورغانلىق شەھەرلەرنى سالغۇزغاندى. 6 ئۇ بەيت-لەھەم، ئېتام، تەكوئا، 7 بەيت-زۇر، سوكوھ، ئادۇللام، 8 گات، مارەشاھ، زىف، 9 ئادورايىم، لاقىش، ئازىكاھ، 10 زورواھ، ئايجالون، ھېبرونى ياساتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قورغانلىق شەھەرلەر بولۇپ، يەھۇدا ۋە بىنيامىننىڭ زېمىندا ئىدى. 11 ئۇ بارلىق قەلئە-قورغانلارنى مۇستەھكەملىدى ۋە ئۈلاردا سەردارلارنى تەينىلىدى، زاپاس ئاشلىق، مايى ۋە شاۋابلارنى تەييارلىدى. 12 ئۇ يەنە ھەرقايسى شەھەرلەرنى كۆپلىگەن قالقان ۋە نەيزىلەر بىلەن قورالالاندۇرۇپ، ئالامەت مۇستەھكەملىۋەتتى. يەھۇدا بىلەن بىنيامىن ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 13 پۈتكۈل ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار قايسى يۇرتتا بولىسۇن ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 14 چۈنكى يەروبوئام بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى لاۋىيلارنى چەتكە قېقىپ، ئۈلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ كاھىنلىق ئۈتكۈزۈشىنى چەكلىگەنلىكى ئۈچۈن، ئۈلار ئۆزلىرىنىڭ ئۈتلاقلىرى ۋە مال-مۈلكىنى تاشلاپ يەھۇدا زېمىنغا ۋە يېرۇسالېمغا كېلىشكەندى 15 (چۈنكى يەروبوئام «يۇقىرى جايلار»دىكى خىزمەت ئۈچۈن «تېكە ئىلاھلىرى» ۋە ئۆزى ياسىغان موزاي مەيۋىدارلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا ئۆزى ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلىگەندى). 16 ۋە بۇ [لاۋىيلارغا] ئەگىشىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن كۆڭلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ-ئىزدەشكە ئىرادە تىكلىگەنلەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 17 شۇنداق قىلىپ ئۈلار يەھۇدا پادىشاھلىقىنىڭ كۆچىنى ئاشۇرۇپ، سۈلەيمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامنى ئۈچ يىل كۆچلەندۈردى؛ چۈنكى [يەھۇدادىكىلەر] ئۈچ يىل داۋۇتنىڭ ۋە سۈلەيمانىنىڭ يولىدا ماڭغاندى. 18 رەھوبوئام ماھالاتنى ئەمرىگە ئالدى. ماھالات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەرىموتنىڭ قىزى؛ ئۇنىڭ ئانىسى يەسسەنىڭ ئوغلى ئېلىئابنىڭ قىزى ئابىھايىل ئىدى. 19 ماھالاتتىن رەھوبوئامغا يەتۇش، شېمارىيا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۇرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا رەھوبوئام يەنە ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى ماۋاكاھنى ئەمرىگە ئالدى، ئۇ ئۇنىڭغا ئابىيا، ئاتتاي، زىزا ۋە شېلومىتلارنى تۇغۇپ بەردى. 21 رەھوبوئام ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى ماۋاكاھنى ئەمرىگە ئالغان بارلىق ئايالىرى ۋە كېنىزەكلىرىدىن بەكرەك سۆيەتتى، چۈنكى ئۇ جەمئىي ئون سەككىز ئايال ۋە ئاتمىش كېنىزەكنى ئەمرىگە ئالغان؛ ئۇ جەمئىي يىگىرمە سەككىز ئوغۇل، ئاتمىش قىز پەرزەنت كۆرگەن. 22 رەھوبوئام ماۋاكاھدىن بولغان ئوغلى ئابىيانى قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن چوڭ شاھزادە قىلىپ تىكلىدى، چۈنكى ئۇ ئۇنى پادىشاھلىققا ۋارىس قىلماقچى ئىدى. 23 رەھوبوئام ئاقىلانىلىك بىلەن ئىش كۆرۈپ، ئوغۇللىرىنى يەھۇدانىڭ بارلىق زېمىنلىرى ۋە بىنيامىننىڭ بارلىق زېمىنلىرىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۈلارنى ناھايىتى كۆپ زاپاس ئوزۇق-تۈلۈك بىلەن تەمىنلىدى؛ ئۇ يەنە ئۈلارغا نۇرغۇن خوتۇن ئېلىپ بەردى.

12

رەھوبوئامنىڭ پادىشاھلىقى مۇستەھكەم بولغاندا، شۇنداقلا كۆچەيگەندە، شۇنداق بولدىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-تەھكاملىرىنى تەرك قىلدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىللارمۇ ئۇنىڭغا تەگىشىپ كەتتى. 2 ۋە ئۈلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلۇق قىلغىنى تۈپەيلىدىن، رەھوبوئام سەلتەنەتنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۆجۇم قوزغىدى. 3 شىشاك بىر مىڭ ئىككى يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئاتمىش مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى باشلاپ كەلدى؛ ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە مىسىردىن ئېلىپ چىققان لەشكەرلەر، جۈملىدىن لۇئىيەلىكلەر، سۇككىيىلەر ۋە ئېفىئوپىيەلەر سان-ساناقسىز ئىدى. 4 ئۇ يەھۇداغا تەۋە بولغان قورغانلىق شەھەرلەرنى ئىشغال قىلدى، ئاندىن يېرۇسالېمغا ھۆجۇم قىلىشقا كەلدى. 5 بۇ چاغدا شىشاك سەۋەبىدىن يەھۇدا ئەمەلدارلىرى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقاندى؛ شېمايا پەيغەمبەر رەھوبوئام ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۈلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەلەر مېنىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭلار ئۈچۈن، مەنمۇ سەلەردىن ۋاز كېچىپ شىشاكنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم» دەيدۇ، دېدى. 6 شۇنى ئاڭلاپ، ئىسرائىل ئەمەلدارلىرى بىلەن پادىشاھ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار ئادىلدۇر، دېيىشتى. 7 پەرۋەردىگار ئۈلارنىڭ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانلىقىنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شېمىياغا يېتىپ كېلىپ: ـ«ئۈلار ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانىكەن، مەن ئۈلارنى ھالاك قىلماي، بەلكى ئۈلارغا ئازغىنە نىجات كۆرسىتىمەن ۋە مېنىڭ قايناپ تۇرغان غەزىپىم شىشاكنىڭ قولى بىلەن يېرۇسالېمغا تۆكۈلمەيدۇ. 8 ھالبۇكى، ئۈلارنىڭ ماڭا بېقىنىش بىلەن دۈنيادىكى پادىشاھلىقلارغا بېقىنىشنىڭ قانداق پەرقى بارلىقىنى بىلىپ يېتىشى ئۈچۈن، ئۈلار شىشاكقا بېقىندى بولدىمۇ» ـ دېيىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن مىسىر پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۆجۇم قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنە-بايلىقلار بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنە-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى. ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۈلەيمان ياساتقان ئالتۇن سپىر-قالقانلارنى قېرىماي ئېلىپ كەتتى. 10 ئۈلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن بىرمۇنچە سپىر-قالقانلار ياسىتىپ، ئۈلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبان بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 11 پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار ئۇ قالقانلارنى ئېلىپ تۇتۇپ تۇراتتى، ئاندىن ئۈلارنى يەنە پاسبانخانىغا ئېكىلىپ قويۇشاتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنى تۆۋەن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇنىڭدىن يېنىپ، ئۇنى تامامەن يوقىتىۋەتمىدى؛ يەھۇدادىكىلەر ئىچىدىمۇ ئاز-تولا ياخشى ئىشلار تېپىلدى. 13 پادىشاھ رەھوبوئام يېرۇسالېمدا ئاستا-ئاستا

قۇدرەت تېپىپ، تۆز سەلتەنىتىنى سۈرەتتى. رەھوبوئام تەختكە چىققان چېغىدا قىرىق بىر ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا، يەنى پەرۋەردىگار تۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىن تاللىغان شەھەردە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. رەھوبوئامنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئۇ ئامموني ئىدى. **14** رەھوبوئام كۆڭلىدە پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى نىيەت قىلمىغانلىقى تۈپەيلىدىن رەزىللىك قىلدى. **15** رەھوبوئامنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە نەسەب خاتىرىلىرىدىكى «شمايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى» ۋە «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددونىڭ سۆزلىرى»دە يۇقۇلۇپتۇ ئەمەسمىدى؟ رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇشلار توختىماي بولۇپ تۇراتتى. **16** رەھوبوئام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئابىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

13

پادىشاھ يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئابىيا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولدى. **2** ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مىكايا بولۇپ، ئۇ گىبىئاھلىق ئۇرىيەلنىڭ قىزى ئىدى. ئابىيا بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇش بولدى. **3** ئابىيا جەڭ قىلىش ئۈچۈن خىلالىغان جەڭچىلەردىن تۆت يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى؛ يەروبوئامۇ خىلالىغان باتۇر جەڭچىلەردىن سەككىز يۈز مىڭنى باشلاپ چىقىپ، ئابىياغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. **4** ئابىيا ئەفرائىم تاغلىق رايوندىكى زەمارايىم تېغىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى يەروبوئام ۋە ئىسرائىل خەلقى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **5** بىلمەمسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار «تۇزلۇق ئەھدە» قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى پادىشاھلىقنى داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈگە تەقدىم قىلغانغۇ؟ **6** لېكىن داۋۇتنىڭ ئوغلى سۈلايمانىنىڭ قۇلى، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام قوزغىلىپ تۆز غوجىسىدىن يۈز ئۆردى. **7** شۇنىڭ بىلەن بەزى مۇتەھەملەر، «بېلىيالنىڭ بالىلىرى» ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلىپ، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بىلەن قارشىلىشىشقا تۆزلىرىنى كۆچلەندۈردى؛ رەھوبوئام ئۇ چاغدا ئېنچى ياش، سەبىي بالىدەك بولغاچقا، ئۇلارغا تەڭ كېلەلمىدى. **8** ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان پادىشاھلىقىغا قارشى چىقىپ «تۇزىمىزنى كۆرسىتىمىز» دەيسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئادەمگىلار دەرۋەقە كۆپتۇر، سىلەردە يەنە يەروبوئام سىلەرگە ياساپ بەرگەن، ئىلاھلار دەپ قارىلىدىغان ئالتۇن موزايلار بار. **9** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولغان ھارۇنىنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن لاۋىيلارنى قوغلۇپتىڭ، يەر يۈزىدىكى باشقا ئەللەر قىلغىنىدەك تۆزلىرىگىلارغا [خالىغانچە] كاھىن تىكلۈۋالغان ئەمەسمىدىگىلار؟ كىمدەكىم بىر تورپاق ۋە يەتتە قوزىنى ئېلىپ كېلىپ تۆزۈمىنى [كاھىنلىققا] بېغىشلايمەن دېسە، ئۇ خۇدا بولمىغان بۇتلارغا كاھىن بولالايدۇ! **10** لېكىن بىز بولساق، پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز ئۇنىڭدىن ۋاز كەچمىدۇق، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولغان كاھىنلار بولسا ھارۇنىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر، لاۋىيلار ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە ئۇرماقتا. **11** ئۇلار ھەر كۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئېسىل خۇشبۇي ياقىدۇ. پاكىز شىرەگە «تەقدىم نانلار»مۇ تىزىپ قويۇلىدۇ؛ ھەر كۈنى كەچتە ئۇلار ئالتۇن چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنى ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ تاپشۇرۇقىغا ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمىز. بىراق سىلەر بولسا گىلار ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتىگىلار. **12** قارا گىلار، خۇدا بىزنى باشلىغۇچى بولۇپ بىز بىلەن بىللىدۇر، قوللىرىغا كاناي ئالغان، سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا سىگنال چىلىشقا تەيار تۇرىدىغان ئۇنىڭ كاھىنلىرىمۇ بىز بىلەن بىللىدۇر. ئى ئىسرائىل بالىلىرى، ئاتا-بوۋا گىلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار بىلەن جەڭ قىلما گىلار؛ چۈنكى سىلەر ھەرگىز غەلبە قازىنالمايسىلەر». **13** لېكىن يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھۇجۇم قىلماق ئۈچۈن بۇكتۇرمە قويغاندى. شۇنداقىكى، ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدى تەرىپىدە ئىدى ۋە بۇكتۇرمە قوشۇن ئۇلارنىڭ ئارقا تەرىپىدە ساقلاپ تۇراتتى. **14** يەھۇدالار بۇرۇلۇپ قارىسا، مانا ئۆزلىرى ئالدى-ئارقىدىن ھۇجۇمغا ئۆچراۋاتاتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردى، كاھىنلارمۇ كانايلارنى چالدى. **15** بۇنىڭ بىلەن يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشتى، ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈۋاتقانىدا، خۇدا يەروبوئام بىلەن بارلىق ئىسرائىللارنى ئابىيا بىلەن يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن ئۇرۇپ تېرە-پەرەڭ قىلدى. **16** ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن قاچتى، خۇدا ئۇلارنى يەھۇدالارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **17** ئابىيا بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ئىسرائىللارنى قاتتىق قىرغىن قىلدى؛ ئىسرائىللاردىن خىلالىغان بەش يۈز مىڭ ئەسكەر قەتىل قىلىندى. **18** بۇ چاغدا ئىسرائىللار تۆۋەن قىلىندى؛ يەھۇدادىكىلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانغانلىقى ئۈچۈن غەلبە قازاندى. **19** ئابىيا يەروبوئامنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ماكۇدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىلكىدىن بىرقانچە شەھىرنى، يەنى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، يېشاناھ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، ئەفرون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى تارتىۋالدى. **20** يەروبوئام ئابىيانىڭ كۈنلىرىدە قايتىدىن كۈچلىنەلمىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئۇرۇشى بىلەن ئۇ ئۆلدى. **21** ئابىيا بولسا ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزدى؛ ئۇ ئون تۆت خوتۇن ئېلىپ، يىگىرمە ئىككى ئوغۇل، ئون ئالتە قىز پەرزەنت كۆردى. **22** ئابىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ماكۇنان يوللىرى ۋە ئېيتقان سۆزلىرى «ئىددو پەيغەمبەرنىڭ تەھللى»دە يۇقۇلۇپتۇ.

14

ئابىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى. ئوغلى ئاسا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئاسا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە ئون يىل تىنچ ئۆتتى. **2** ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس ۋە ئوغرا بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ يات ئەللەردىن كەلگەن بۇت قۇربانگاھلىرىنى ۋە «بۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۇۋرۇك»لەرنى ئۇرۇپ چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كىسىپ تاشلىدى، **4** يەھۇدالارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى، مۇقەددەس قانۇن-ئەمرلەرنى ئۇتۇشنى ئەمر قىلدى. **5** ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدىكى ھەربىر شەھەرلەردىن «بۇقىرى جايلار»نى ۋە «كۆن تۇۋرۇكلىرى»نى يوقاتتى. ئۇ چاغدا پۈتۈن پادىشاھلىق ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا تىنچ-تاسايىشلىقتا ئۆتتى. **6** ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدا بىرنەچچە قورغانلىق شەھەرلەرنى سالدۇردى، چۈنكى يۇرت-زېمىن ئاراملىقتا بولدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئاراملىق بەرگەچكە، شۇ يىللاردا ھېچ ئۇرۇش بولمىدى. **7** ئۇ يەھۇدالارغا: ـ زېمىن ئالدىمىزدا تىنچ ئۆرىغاندا، بۇ شەھەرلەرنى سېپىل بىلەن قورشالغان، مۇنارلىق، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان شەھەرلەر قىلىپ قۇرايلى؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنى ئىزدىگىنىمىز ئۈچۈن ئۇ تىنچلىك بەردى، بىز ئۇنى ئىزدەپ كەلدۇق ۋە ئۇ بىزنىڭ ئەتراپىمىزدا بىزگە ئاراملىق بەردى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇرۇلۇشنى باشلىدى ۋە ئىشلىرى ئۈنۈمۈلۈق بولدى. **8** ئاسانىڭ قوشۇنى بار ئىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قورالالىغان ئۈچ يۈز مىڭ ئەسكىرى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن سىپار ۋە ئوقيا بىلەن قورالالىغان ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ كىشىلىك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. **9** ئۇ چاغدا زەراھ ئىسملىك بىر ئېفىئوپىي مىليون كىشىلىك قوشۇنى بىلەن ئۈچ يۈز جەڭ ھارۇسىنى باشلاپ، [ئاساغا] ھۇجۇم قىلىشقا مارەشاھىغا كەلدى. **10** ئاسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا ئاتالاندى؛ ئۇلار مارەشاھقا يېقىن زەفاتاھ جىلغىسىغا كېلىپ، بىر-بىرىگە قارشى سەپ تۈزۈپ ئۇرۇشتى. **11** ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار، ئۆز بەندىگىگە ياردەم بەرسەڭ، ئۇ كۆچلۈك بولسۇن، ئاجىز بولسۇن سەن ئۈچۈن ھېچقانچە ئىش ئەمەس. ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بىزگە ياردەم قىلغايسەن؛ چۈنكى بىز ساڭا تايىنىمىز ۋە سېنىڭ نامىڭدا بۇ زور قوشۇنغا قارشى ئاتلىنىپ چىقتۇق. ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇرسەن، ئىنسانلار سېنىڭدىن غالىپ كەلمىسۇن! ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاسا ۋە يەھۇدالار ئالدىدا ئېفىئوپىيەلەرنى ئۇرۇپ تېرىپەرەن قىلىۋەتتى، ئېفىئوپىيەلەر قاچتى. **13** ئاسا ئۆز ئادەملىرى بىلەن بىرلىكتە ئۇلارنى تاكى گەرارغىچە قوغلىدى؛ ئېفىئوپىيەلەر شۇنداق يېقىتىلدىكى، ئۇلاردىن بىر ئادەمۇ تىرىك قالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى ئالدىدا كۆكۈم-تالقان قىلىندى. يەھۇدالار غايەت زور جەڭ غەنىمەتلىرىنى قولغا ئېلىپ كەتتى. **14** ئۇلار يەنە گەرار ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئىشغال قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردىن زور بىر قورقۇنچ مۇشۇ شەھەرلەردىكىلەرنى باسقانىدى. يەھۇدالار يەنە ھەممە شەھەرنى بىرنەمۇ قويماي بۇلاڭ-تالاڭ

قىلدى، چۈنكى ئۇلاردا توىمۇ كۆپ مال-مۈلۈك بار ئىدى. **15** ئۇلار يەنە مال باققان چارۋىچىلارنىڭ چېدىر-قوتانلىرىغىمۇ زەرب قىلىپ، ناھايىتى كۆپ قوي ۋە تۆگىلەرنى ئېلىپ پىرۇسالىمغا قايتتى.

15

خۇدانىڭ روھى ئودەدنىڭ ئوغلى ئازارىيانىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاسا بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئاسا، پۈتكۈل يەھۇدالار ۋە بنيامىنلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن بىللە بولغىنىڭلاردا، ئۇمۇ سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. سىلەر ئۇنى ئىزلىسەڭلار ئۇ سىلەرگە تاپقۇزۇلىدۇ؛ لېكىن سىلەر ئۇنىڭدىن ۋاز كەچسەڭلار ئۇ سىلەردىن ۋاز كېچىدۇ. **3** ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلەرگىچە ھەقىقىي خۇدا، تەلىم بېرىدىغان كاھىن ۋە قانۇن-ئەھكامىلاردىن جۇدا بولۇپ يۈردى؛ **4** لېكىن ئۇلار قىينىچىلىقتا قالغان ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۇنى ئىزدىدى ۋە ئۇ ئۇلارغا تۇرنى تاپقۇزۇدى. **5** ئۇ ۋاقىتلاردا چىقىپ-كىرىپ تۇرغانلارغا ھېچ تارىملىق بولمىغان، چۈنكى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلار مالىمانچىلىق ئىچىدە تۇراتتى. **6** خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل قىينىچىلىق-مالىمانچىلىق ئىچىدە قالدۇرغاچقا، مەملىكەت بىلەن مەملىكەت، شەھەر بىلەن شەھەر ئۆزئارا سوقۇشۇپ ۋەيران بولدى. **7** لېكىن سىلەر بولسا گۈلدار، قەيسەر بولۇڭلار، مەزمۇت تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى بوشاتما گۈلدار، چۈنكى ئەمەللىرىڭلارنىڭ ئاجىر-ئىنئامى باردۇر، دېدى. **8** ئاسا بۇ گەپلەرنى ۋە ئودەد پەيغەمبەر بەرگەن بېشارەتنى ئاڭلىغاندا ئۇ دادىللىشىپ، پۈتۈن يەھۇدا ۋە بنيامىن زېمىنلىرىدا، شۇنداقلا تاغ-ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قولغا چۈشۈرگەن ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يىرگىنچلىك بۇتلارنى يوقاتتى ۋە يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئايۋان ئالدىدا تۇرغان پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن ياساتتى. **9** ئۇ بارلىق يەھۇدالار ۋە بنيامىنلارنى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ تارىسدا ئولتۇراقلاشقان بارلىق ئەفرائىمي، مانا‌سسەھ‌ي، شىمئونىي مۇساپىرلىرىنى يىغدى (چۈنكى نۇرغۇن ئىسرائىللار ئاسانىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى كۆرگەن بولۇپ، ئىسرائىلدىن چىقىپ ئاسا تەرەپكە ئۆتكەنىدى). **10** ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى ئۈچىنچى ئايدا ئۇلار يېرۇسالىمغا يىغىلدى. **11** شۇ كۈنى ئۇلار ئېلىپ كەلگەن جەڭ غەنىمەتلىرىدىن يەتتە يۈز بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوينى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلدى. **12** ئۇلار يەنە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبى ۋە جېنى بىلەن ئىزدەشكە بىر ئەھدە تۈزۈشتى؛ **13** ئەھدىدە، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىگەن قېرى-ياش، ئەر-ئايال دېمەي ھەممىسى ئۆلتۈرۈلسۇن، دېيىلدى. **14** ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋارقىراش ۋە كاناي ھەم بۇرغا چېلىش بىلەن پەرۋەردىگارغا قەسەم بېرىشتى. **15** پۈتكۈل يەھۇدا جاماەتىنى ئېچىكەن قەسەمدىن شادلاندى؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن قەسەم ئېچىكەن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى توىمۇ تەلەپۇزۇپ ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنى تاپقۇزۇدى. پەرۋەردىگار ئۇلارغا تۆت ئەتراپىدا تارىملىق ئاتا قىلدى. **16** ئاسا پادىشاھ يەنە چوڭ ئانىسى ماۋاقاھنى يىرگىنچلىك بىر «ئاشىراھ» تۈۋرۈكىنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يىرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ، ئاياغ ئاستىدا چەيلىدى ۋە كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. **17** «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى [پەرۋەردىگارغا] پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. **18** ھەم ئاتىسى ھەم ئۇ تۆزى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۇرلۇك قاچا-قۇچىلارنى خۇدانىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى.

16

شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ تاكى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز بەشىنچى يىلىغىچە ئۇرۇش بولۇپ باقمىدى. ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز ئالتىنچى يىلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماھ شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. **2** ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردىن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ ئۇلارنى دەمەشقتە ئولتۇرۇشلۇق سۇرىيە پادىشاھى بەن-ھادادقا ئەۋەتىپ ۋە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ **3** «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ تارىسدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلىگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇن ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۈزسىلە، شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزسۇن» ـ دېدى. **4** بەن-ھادات ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتى، ئىجون، دان، ئابەل-مايىم، نافتالىدىكى بارلىق ئامبار شەھەرلىرىنى بېقىندۇردى. **5** بائاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماھ ئىستىھكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ ھەممىسىنى توختاتتى. **6** ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى باشلاپ، بائاشا راماھ شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئۇ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ گىبائى ۋە مىزپاھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. **7** ئۇ چاغدا، ئالدىن كۆرگۈچى ھانانى يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ تۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئىشەمىس، بەلكى سۇرىيە پادىشاھىغا تايانغانلىقىڭ ئۈچۈن سۇرىيە پادىشاھنىڭ قوشۇنى تۆز قولۇڭدىن قۇتۇلدى. **8** ئېتىئوپىيەلىر بىلەن لۇيىەلىكلەر چوڭ بىر قوشۇن ئەمەسمىدى؟ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى ئىنتايىن كۆپ ئەمەسمىدى؟ لېكىن سەن پەقەت پەرۋەردىگارغا تايانغاندا، ئۇ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرغاندى. **9** چۈنكى پەرۋەردىگار كۆزگە ماڭا تامامەن سادىق بولغانلارغا يارىدەمدە بولۇپ، تۆزۈمنى قۇدرەتلىك كۆرسىتىپ دەپ، كۆزلىرىنى پۈتۈن يەر يۈزىدە تۇيان-يۈيان يۈگۈرتىدۇ. سەن بۇ ئىشتا بەك ئەخمەقلىق قىلدىڭ، ئەمدى بۇنىڭدىن كېيىن ئۇرۇشلاردىن خالاس بولالمايسەن، دېدى. **10** بۇنى ئاڭلاپلا ئاسا ئالدىن كۆرگۈچىگە ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى زىندانغا سولاپ قويدى؛ ئۇنىڭ بۇ سۆزىگە قەھرى قاينىپ كەتتى. ئۇ شۇ ۋاقىتلاردا خەلقتىن بەزىلىرىگە زۇلۇم سېلىشقا باشلىغانىدى. **11** مانا، ئاسانىڭ قىلغان ئىشلىرى باشتىن تاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا يېزىلغانىدۇر. **12** ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى؛ ۋە كېسىل بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ ئاغرىغانلىرىمۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىدى، بەلكى پەقەت تېۋىپلارنىلا يارىدەم ئىزدىدى. **13** ئاسا سەلتەنىتىنىڭ قىرىق بىرىنچى يىلىدا ئۆلدى، ئاتا-بوۋىلىرى تارىسدا ئۇخلىدى. **14** خەلقلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى»دە ئۆزىگە ئاتاپ تەييارلىتىپ كولىغان قەبرىگە دەپنە قىلدى. ئۇلار ئۇنى ئەتىرلارنىڭ ئۇسۇلى بىلەن تەكشىلىگەن ھەرتۈرلۈك دورا-دەرمانلىرى بولغان بىر ئارىلاشما پۇركەلگەن جىنازىغا ياتقۇزۇدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئاتاپ نۇرغۇن خۇشبۇي ياندۇردى.

17

ئوغلى يەھوشافات ئاسانىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھلىقىغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ئۆزىنى كۈچەيتتى. **2** ئۇ ھەربىي كۈچلىرىنى يەھۇدانىڭ ھەممە قورغانلىق شەھەرلىرىگە ئورنۇلاشتۇردى ھەمدە يەھۇدا زېمىنغا ۋە ئاتىسى ئاسا ئىشغال قىلغان ئەفرائىمدىكى ھەرقايسى شەھەرلەرگە مۇدا پىتە كۈچلىرىنى تۇرغۇزدى. **3** پەرۋەردىگار يەھوشافات بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ئاتىسى داۋۇتنىڭ باشتا يۈرگۈزگەن يوللىرىدا مېڭىپ باتىل بۇتلىرىنى ئىزدىمىدى، **4** بەلكى ئاتىسىنىڭ خۇداسىنلا ئىزدەپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە مېڭىپ، ئىسرائىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى دوركىمىدى. **5** شۇڭا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى مۇستەھكەملىدى؛ پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۇنىڭغا سالام-سوۋغىلارنى سۇنۇپ ئۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۈقىرى بولدى. **6** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا ماڭىغاچقا، غەيرەتلىك بولدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە ئاشەراھ بۇتلىرىنى يوقاتتى. **7** ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلى ئۆزىنىڭ ئەمەلدارلىرىدىن بەن-ھايىل، ئوبادىيا، زەكەريا، نەتانەل، مىكايالارنى يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە خەلققە تەلىم بېرىشكە ئەۋەتتى. **8** ئۇلار بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە شېمايا، نەتانىيا، زەبادىيا، ئاساھەل، شەمىراموت، يوناتان، ئادونىيا، توبىيا، توب-ئادونىيا قاتارلىق بىرقانچە لاۋىيلار، شۇنداقلا يەنە ئەلىشاما بىلەن يەھورام دېگەن ئىككى كاھىنمۇ بار ئىدى. **9** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنى كىتابىنى ئالغاچ بېرىپ، يەھۇدا زېمىنىدىكى بارلىق شەھەرلەرنى ئارىلاپ يۈرۈپ خەلق ئارىسىدا تەلىم بېرەتتى. **10** يەھۇدانىڭ ئەتراپىدىكى مەملىكەتلەرنىڭ ھەممىسىنى

پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى باستى ۋە تۇلار يەھوشافات بىلەن تۇرۇش قىلىشقا پېتىنالمايتتى.
11 فىلىستىيلەردىن بەزىلىرى يەھوشافاتقا سوۋغا-سالاملار ۋە كۆزمۇش ئولپانلىرىنى تاپشۇردى؛ ئەرەبلەرمۇ پادىلىرىدىن ئۆتنىڭنا يەتتە مىڭ يەتتە يۈز قوچقار، يەتتە مىڭ يۈز تېكە سوۋغا قىلدى. 12 يەھوشافات بارغانسېرى كارامەت قۇدرەت تېپىپ، يەھۇدادا بىرنەچچە قورغان ۋە ئامبار شەھىرى بىنا قىلدى. 13 ئۇ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە نۇرغۇن ماددىي ئەشيا زاپىسى تەيارلىدى؛ يېرۇسالېمدىمۇ ئۇنىڭ زەبەردەس باتۇر جەڭچىلىرى بار ئىدى. 14 جەمەتلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەھۇدا قەبىلىسىدىكى مىڭباشلىرى ئىچىدە ئادناھ سەردار بولۇپ، باتۇر جەڭچىلەردىن ئۈچ يۈز مىڭغا باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 15 ئادناھنىڭ قول ئاستىدا يەھوھانان سەردار بولۇپ، ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 16 يەھوھاناننىڭ قول ئاستىدا زىكرىنىڭ ئوغلى ئاماسىيا بار ئىدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى ئاتىۋەتكەن ئادەم بولۇپ، ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 17 بىنيامىن قەبىلىسى ئىچىدە ئېلىيادا دېگەن باتۇر بىر جەڭچى بولۇپ، ئوقيا ۋە قالقان بىلەن قورالالانغان ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 18 ئېلىيادانىڭ قول ئاستىدا يەھوزاباد بولۇپ، جەڭگە تەييار قوشۇندىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 19 بۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھازىر تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يەنە پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدىكى قورغانلىق شەھەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئادەملىرى بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدا ئىدى.

18

يەھوشافاتنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۈقىرى بولدى؛ ئۇ ئاھاب بىلەن قۇدىلىشىپ ئىتتىپاقلاشتى. 2 بىرنەچچە يىلدىن كېيىن ئۇ ئاھاب بىلەن كۆرۈشۈشكە سامارىيەگە باردى. ئاھاب بولسا ئۆزىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىغا ئاتاپ نۇرغۇن كالا، قوي سويدى، ئاندىن ئۇ ئۇنى گېلىئادتىكى راموتقا بىللە ھۇجۇم قىلىشقا ئۇنىتتى.
3 ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ـ ئۆزلىرى مېنىڭ بىلەن بىللە گېلىئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوروپدى، ئۇ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر. مەن ئۆزلىرى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا يارمايمەن، دەپ جاۋاب بەردى. 4 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، بۇگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەيلا، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈز ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۇلاردىن: ـ بىز جەڭ قىلغىلى گېلىئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟» دەپ سوروپدى، ئۇلار: «چىققىن، خۇدا ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 6 لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا يول سوريغۇدەك، پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمىدۇ؟ ـ دەپ سوروپدى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى دائىم بالا-ئىشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بەرگۈچىكەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئۇ تىليلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرىنى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. 9 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خاماندا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. 10 كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا ئۆزى تۆمۈردىن مۈڭگۈزلەرنى ياساپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۈڭگۈزلەر بىلەن سۈريەلەرنى يوقاتقۇچە تەسۋىپ ئۆرسلا»، دېدى. 11 ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گېلىئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈزىسىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 12 مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە، ئەمدى ئۆتۈنمەن، سېنىڭ سۆزۈڭگۈ ئۇلارنىڭكى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگىن، دېدى. 13 ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خۇدايىم ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 14 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گېلىئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوروپدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىسىلەر؛ چۈنكى [دۈشمىنىڭلار] قولىرىڭلارغا تاپشۇرۇلىدۇ، دېدى. 15 لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. 16 مىكايا: ـ مەن ئۇتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسىز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق، بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ئۆيىگە قايتسۇن» دېدى، ـ دېدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا-ئىشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدىم؟ ـ دېدى. 18 مىكايا يەنە: ـ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. 19 پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گېلىئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ 20 شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي» دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق تۈسۈل بىلەن ئالدايسەن؟» دەپ سوروپدى، 21 ئۇ: «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «ئۇنى ئالداپ ئىلىكىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. 22 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا ئۈچۈن بالا-ئىشاپەت كۆرسىتىپ سۆزلىدى» ـ دېدى. 23 شۇنى ئاڭلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا كېلىپ مىكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سېلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندن ئۆتۈپ ساڭا سۆز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. 24 مىكايا جاۋاب بېرىپ: ئۆزۈڭنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ئۆيگە يۈگۈرگەن كۈنىدە شۇنى كۆرىسەن، دېدى. 25 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، 26 ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىينىپ، نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ ئۆرۈگىلار» ـ دەگىلار، دەپ بۇيرۇدى. 27 مىكايا: ـ ئەگەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەمدە بىلەن سۆز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىگلار ئاگاھلىغىلار، دېدى. 28 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گېلىئادتىكى راموتقا چىقتى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسىلا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىقىسىلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى.
30 سۈريەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۇتىسى سەردارلىرىغا: ـ چوڭلىرى ياكى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ئولىشىپ ھۇجۇم قىلماقچى بولدى؛ لېكىن يەھوشافات پەريات كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ياردەم بەردى. خۇدا ئۇلارنى ئۇنىڭدىن يىراقلاشتۇردى؛ 32 چۈنكى شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. 33 ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۈرىسىدىن ئوتۇۋىنكى ئۇلىقىدىن ئوتۇپ تەگدى. ئۇ ھارۇئىكىبشىگە: ھارۇنى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. 34 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ كەچكىچە سۈريەلەرنىڭ ئۆدۈلىدا ئۆز جەڭ ھارۇتىسىغا يۆلىنىپ ئۆرە تۇردى. كۈن پېتىشى بىلەن ئۇ ئۆلدى.

19 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات ئامان-ئىسىمىن يېرۇسالېمدىكى ئوردىسىغا قايتىپ كەلدى. 2 ئالدىن كۆرگۈچى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇ پادىشاھ يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سىلىنىڭ رەزىللەرنىڭ ياردىمىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارغا تۆچ بولغانلارنى سۆيگىنىڭ دۇرۇسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بېشىڭغا چۈشىدىغان بولدى. 3 ھالبۇنۇك، سەن ئاشەراھ بۇتلىرىنى زېمىندىن يوقىتىپ تاشلىغىنىڭ ۋە خۇدانى ئىزدەشكە نىيەت قىلغىنىڭ ئۈچۈن سەندىمۇ ياخشىلىق تېپىلدى، دېدى. 4 يەھوشافات يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ، بەئەر-شىبادىن تارتىپ ئەفرائىم تاغلىرىغىچە سەپەر قىلىپ، خەلقنى توۋا قىلدۇرۇپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ياندۇردى. 5 ئۇ يەنە يەھۇدا تەۋەسىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەردە سوراقچىلارنى تەينىلىدى، 6 ئۇ سوراقچىلارغا: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلار ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ئۈچۈندۇر، سىلەر ھۆكۈم چىقارغىنىڭلاردا ئۇ چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. 7 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىمىسى كۆز ئالدىڭلاردا بولسۇن؛ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدا ناھەقلىق يوق، يۈز-خاتىر قىلىش يوق، پارا يېيىشمۇ يوقتۇر، دېدى. 8 يەھوشافات لاۋىيلاردىن، كاھىنلاردىن ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ باشلىرىدىن بەزىلەرنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ كېلىپ، ئۇلارنى يېرۇسالېمدىمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش ۋە خەلقنىڭ ئەرز-دەۋالىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا تەينىلىدى. 9 يەھوشافات ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئىشلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىدا بولۇپ ساداقەتلىك بىلەن چىن كۆڭۈڭلاردىن پېچىرىڭلار. 10 ھەرقايسى شەھەرلەردە تۇرىدىغان قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ كەلگەن بارلىق ئەرز-دەۋاسى، مەيلى ئۇ خۇن دەۋاسى بولسۇن، قانۇن-ئەمر ۋە ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر توغرىسىدىكى ئەرز-دەۋا بولسۇن، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز بېشىڭلارغا ۋە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بېشىغا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھامان ئاگاھلاندۇرۇپ ئۆزۈڭلار، شۇنداق قىلىڭلار، گۇناھكار بولمايسىلەر. 11 پەرۋەردىگارغا تەئەللۇق ئىشلاردا سىلەرنى باش كاھىن ئامارىيا باشقۇرىدۇ، پادىشاھقا دائىر ئىشلاردا، سىلەرنى يەھۇدا جەمەتىنىڭ يولباشچىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا باشقۇرىدۇ؛ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا ئۇرىدىغان لاۋىيلار بار. جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلىرىڭلارنى قىلىڭلار ۋە پەرۋەردىگار ئىشنى دۇرۇس قىلغۇچىلار بىلەن بىللە بولىدۇ! ـ دېدى.

20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، موئابىيلار، ئامموننىيلار ۋە مائونىيلاردىن بەزىلىرى بىرلىشىپ كېلىپ يەھوشافاتقا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. 2 [چاپارمەنلەر] كېلىپ يەھوشافاتقا: ـ [ئۇلۇك] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىن، يەنى ئېدومدىن سىلىگە ھۇجۇم قىلغىلى زور بىر قوشۇن چىقىپ كەلدى، مانا، ئۇلار ھازازون-تامارداۋ، دېدى (ھازازون-تامار يەنە «ئەن-گەدى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). 3 بۇنى ئاڭلىغان يەھوشافات قورقۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە نىيەت باغلاپ، پۈتۈن يەھۇدا تەۋەسىدە «روزا تۇتۇشىمىز كېرەك» دەپ جاكارلىدى. 4 يەھۇدالار ئەمدى پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلىگلى يىغىلدى؛ خەلق يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن چىقىپ پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلەشكە كېلىشتى. 5 يەھوشافات يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى جامائەت ئارىسىغا چىقىپ، پەرۋەردىگار ئۇيىنىڭ يېڭى ھويلىسىنىڭ ئالدىدا ئۇرە تۇرۇپ 6 مۇنداق دۇئا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، سەن ئەرشتە تۇرغۇچى خۇدا، بارلىق ئەل-مەملىكەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى ئەمەسمىدىڭ؟ سېنىڭ قولۇڭ كۈچ-قۇدرەتكە تولغاندۇر، ھېچكىم سېنى توسالمايدۇ. 7 ئى خۇدايىمىز، سەن بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىللار ئالدىدىن قوغلاپ، ئۇنى ئۆز دوستۇڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلىگە مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ بەرگەن ئەمەسمىدىڭ؟ 8 ئۇلار شۇ يەردە تۇردى ھەم شۇ يەردە سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ بىر مۇقەددەسخانا سېلىپ: 9 «مۇبادا بېشىمىزغا بىرەر بالا-يىشەپەت كەلسە، مەيلى ئۇ قىلىچ، جازا، ۋابا، ئاچارچىلىق بولسۇن، قېينىچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا، مۇشۇ ئۇيى، يەنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئۇرۇپ، ساڭا مۇراجىئەت قىلساق (چۈنكى سېنىڭ نامىڭ مۇشۇ ئۇيىدىدۇر)، سەن ئاڭلايسەن ۋە قۇتقۇزسەن» دېگەندىمىز. 10 ئەمدى مانا، بۇ يەرگە ئامموننىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر بىسىپ كېلىۋاتىدۇ! ئىلگىرى ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققان چاغدا سەن ئىسرائىللارنىڭ ئۇلارغا تاجاۋۇز قىلىشىغا يول قويمىغانىدىڭ؛ ئۇ چاغدا ئىسرائىللار ئۇلارنى يوقاتمای ئۇ يەردىن ئايلىنىپ ئۆتكەن. 11 ئەمدى قارا، ھازىر ئۇلارنىڭ ياخشىلىقىمىزنى قانداق يول بىلەن قايتۇرماقچى بولۇۋاتقىنىغا! ئۇلار بىزنى سەن بېرگە مىراس قىلىپ بەرگەن بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ. 12 ئى خۇدايىمىز، سەن ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ چۈنكى بىزنىڭ بېرگە ھۇجۇم قىلىشقا كېلىۋاتقان بۇ زور قوشۇن بىلەن قارشىلاشقۇدەك كۈچىمىز يوق؛ بىمە قىلىشىمىزنىمۇ بىلمەي قالدۇق؛ لېكىن بىزنىڭ كۆزىمىز ساڭا تىكىلىپ تۇرماقتا» ـ دېدى. 13 بۇ چاغدا پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، ئۇلارنىڭ قۇچاقتىكى بالىلىرى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 14 ۋە شۇ پەيتتە پەرۋەردىگارنىڭ روھى جامائەتنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان لاۋىيلاردىن ئاساۋنىڭ ئەۋلادى بولغان ماتتانىيانىڭ چەۋرىسى، جەئىيەلنىڭ ئەۋرىسى، بىنايانىڭ نەۋرىسى، زەكەرىيانىڭ ئوغلى ياھازىيەلگە چۈشتى؛ 15 ئۇ: ـ ئى پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، سىلەر يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە پادىشاھ يەھوشافات، قۇلاق سېلىڭلار! پەرۋەردىگار سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر بۇ زور قوشۇندىن قورقۇپ كەتمەڭلار ۋە ئالاقزادە بولۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى بۇ جەڭ سىلەرنىڭكى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر. 16 ئەتە ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، مانا، ئۇلار زىز داۋاندىن چىقىپ كېلىدۇ ۋە سىلەر ئۇلارنى يەرئەل چۆلىنىڭ ئالدىدىكى جىلغا ئېغىزىدا ئۇچراتىسىلەر. 17 سىلەر بۇ دۇرەم جەڭدە ئۇرۇشۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ؛ پەقەت سەپكە تىزىلىپ تۇرۇڭلار، سىلەر بىلەن بىللە بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نىجات-نۇسرىتىنى كۆرۈڭلار! ئى يەھۇدا، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر، قورقماڭلار، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمەڭلار؛ ئەتە ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، پەرۋەردىگار چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ!» ـ دېدى. 18 بۇ گەپنى ئاڭلاپ يەھوشافات بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تىزلاندى ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى ھەم يېرۇسالېمدىكىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا دۇئا يېقىلىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 19 كوھات ئەۋلادى ۋە كوراھ ئەۋلادى ئىچىدىكى لاۋىيلاردىن بولغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشۇپ ئىنتايىن كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاينىكلار، چوقۇم مەزمۇت تۇرغۇزۇلىسىلەر؛ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىشىنىڭلار، يولۇڭلار چوقۇم راۋان بولىدۇ! ـ دېدى. 21 ئاندىن ئۇ خەلق بىلەن ئوبدان مەسلىھەتلىشىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس بەھەيۋەتلىكىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭغا ئاتاپ غەزەل-كۈيۈ ئېيتىدىغانلارنى: «سىلەر پەرۋەردىگارغا رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!» دەپ ئوقۇشقا تەينىلەپ، قوشۇننىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى. 22 ئۇلار تەنتەنە قىلىپ ھەمدۇسانا ئوقۇشى بىلەن، پەرۋەردىگار يەھۇدا خەلقىگە ھۇجۇم قىلىشقا چىققان ئامموننىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەرگە پىستىرما قوشۇنىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئامموننىيلار بىلەن موئابىيلار سېئىر تېغىدىكىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا ئۆتتى، ئۇلارنى بىرىنى قويماي قىرىۋەتتى؛ ئۇلار سېئىر تېغىدىكىلەرنى قىرىپ تۈگەتكەندىن كېيىن يەنە ئۆزلىرى بىر-بىرىنى قىرغىن قىلىشقا چۈشكەندى. 24 يەھۇدالار چۆلدىكى كۆزەتكاھقا كېلىپ شۇ زور قوشۇن تەرەپكە قارىسا، مانا قېچىپ قۇتۇلغان بىرمۇ ئادەم يوق بولۇپ، ھەمە يەرنى ئۆلۈك قاپلاپ كەتكەندى. 25 يەھوشافات ئۆزىنىڭ ئادەملىرى بىلەن دۈشمەندىن ئولجا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا كەلگەندە، ئۇلار ئۆلۈكلەر بىلەن بىللە نۇرغۇن مال-مۈلۈك ۋە كۆپ قىممەتلىك بۇيۇملارنى تاپتى. ئۇلار سالدۇرۇۋاتقانلىرىنىڭ تولىلىقىدىن ئېلىپ كىتەلمەي قالدى؛ ئولجا شۇنچە كۆپ بولغاچقا، ئۇنى يىغىۋېلىشقا ئۈچ كۈن كەتتى. 26 ئۇلار تۆتىنچى كۈنى بەراكاھ جىلغىسىغا يىغىلىپ، پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇپ مۇبارەكلىدى؛ شۇڭا

ئۇ يەر تاكى بۇگۈنگە قەدەر «يەراكاھ جلغىسى» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 27 ئاندىن بارلىق يەھۇدادىكىلەر ۋە پىرۇساليمدىكىلەر يەھوشافاتنىڭ باشلامچىلىقىدا خۇشال-خۇرام بولۇپ پىرۇساليمغا قايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى دۇشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب قىلىپ خۇشاللىققا چۆمدۈرگەنىدى. 28 ئۇلار پىرۇساليمغا تەمبۈر، چىلتار ۋە كانايلار چېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 29 بارلىق ئەل-مەملىكەتلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ دۇشمەنلىرىگە قارشى چىقىپ جەڭ قىلغانلىقىنى ئاڭلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىمىسى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستى. 30 شۇنىڭ بىلەن يەھوشافاتنىڭ پادىشاھلىقى تىنچ-تاسايىشلىقتا بولدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنىڭ تۆت ئەتراپىنى تىنچ قىلغانىدى. 31 شۇنداق قىلىپ يەھوشافات يەھۇدا ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. ئۇ تەختكە چىققان چاغدا ئوتتۇز يەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يىرۇساليمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. 32 يەھوشافات قايماي ئاتىسى ئاسانىڭ يولىدا مېڭىپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۈرۈس بولغانىنى قىلدى. 33 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغانىدى؛ خەلق تېخىچە كۆڭۈللىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىغا مايىل قىلمىغانىدى. 34 يەھوشافاتنىڭ قالغان ئىشلىرى بولسا، مانا باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»غا كىرگۈزۈلگەن «ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ بايان سۆزلىرى»دە پۈتۈلگەندۇر. 35 بۇ ئىشلاردىن كېيىن يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات تولا رەزىل ئىشلارنى قىلغان ئىسرائىل پادىشاھى ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزدى. 36 يەھوشافات تارشىشقا باردىغان كېمىلەرنى ياساشقا ئۇنىڭ بىلەن شېرىكلەشتى؛ شۇ كېمىلەرنى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ياساتتى. 37 ئۇ چاغدا مارەشاھلىق دوداۋاھونىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر يەھوشافاتنى ئەيىبلەپ ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ: ـ ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنى بۇزۇۋېتىدۇ» دېدى. دەرۋەقە، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ كېمىلەر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراپ تارشىشقا ماڭالمىدى.

21

يەھوشافات ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆتكىلدى ۋە «داۋۇت شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى يەھورام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 [يەھورامنىڭ] بىرنەچچە ئىنىسى، يەنى يەھوشافاتنىڭ ئازارىيا، يەھىيەل، زەكەرىيا، ئازارىياھۇ، مىكائىل ۋە شەفاتىيا دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 3 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئۇلارغا نۇرغۇن ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قىممەتلىك بۇيۇملارنى، شۇنداقلا يەھۇدا زېمىنىدىكى بىرقانچە قورغانلىق شەھەرنى سوۋغا قىلدى؛ پەقەت پادىشاھلىقنى بولسا، يەھورام چوڭ ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بەردى. 4 يەھورام ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىق تەختىگە چىقىپ ھوقۇقىنى مۇستەھكەملىدى. ئاندىن ئۇ بارلىق ئىنىلىرىنى، شۇنداقلا يەھۇدادىكى بىرقانچە ئەمەلدارلارنى قىلىچلاپ قەتل قىلدى. 5 يەھورام تەختكە ئولتۇرغىنىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يىرۇساليمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. 6 ئۇ ئاھاب جەمەتىدىكىلەرگە ئوخشاش، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ماڭغان يولدا ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالغانىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 7 بىراق پەرۋەردىگار داۋۇت بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى سەۋەبلىك، داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئۆچمەيدىغان بىر چىراغ قالدۇراي دەپ، ۋەدە قىلغىنى بويىچە داۋۇتنىڭ جەمەتىنى يوق قىلىپ تاشلاشنى خالىمىدى. 8 [يەھورامنىڭ] سەلتەنىتىدىكى كۈنلەردە ئېدومىلار يەھۇدادىن ئايرىلىپ چىقىپ، ئۆز ئالدىغا ئۆزلىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان بىر پادىشاھ تىكلىدى. 9 يەھورام، سەردارلىرى ۋە بارلىق جەڭ ھارۋىلىرى [ئىئوردان دەرياسىدىن] ئۆتۈپ، كېچىدە قوزغىلىپ چىقىپ، ئۆزلىرىنى قورشىۋالغان ئېدومىيلارغا ۋە جەڭ ھارۋىسى سەردارلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ غالىب كەلدى. 10 ھالبۇكى، ئېدومىيلار شۇنىڭدىن ئېتىبارەن يەھۇداغا قارشى چىقىپ، تاكى بۇگۈنگە قەدەر يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئايرىلىپ تۇردى. يەھورام ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلىغىنى ئۈچۈن لىبناھلىقلارمۇ شۇ چاغدا ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنىڭ قولىدىن ئايرىلىپ چىقتى. 11 ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەھورام يەنە يەھۇدانىڭ تاغلىرىدا «يۇقىرى جايلار»نى ياسىتىپ، يىرۇساليمدا ئۇرۇشۇاتقانلارنى بۇزۇۋېتىلىشىغا پۈتلاشتۇردى، يەھۇدالارنىمۇ شۇنداق ئازدۇردى. 12 شۇ ۋاقىتلاردا ئىلياس پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىلغان بىر مەكتۇپ يەھورامغا تەگدى، ئۇنىڭدا مۇنداق دېيىلدى: «سېنىڭ بوۋاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئاتاڭ يەھوشافاتنىڭ يوللىرىدا ماڭماي، شۇنىڭدەك يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭمۇ يوللىرىنى ئۈتمەي، 13 بەلكى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، يەھۇدالارنى ۋە يىرۇساليمدا تۇرۇۋاتقانلارنى خۇددى ئاھاب جەمەتىدىكىلەر بۇزۇقچىلىقلار قىلغاندەك بۇزۇقچىلىقلارغا پۈتلاشتۇرغانلىقىڭ ئۈچۈن، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى، يەنى تۆزۈكدىن ياخشى بولغان ئىنىلىرىڭنى قەتل قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 14 پەرۋەردىگار سېنىڭ خەلقىڭنى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىڭنى ۋە بارلىق مال-مۈلكۈڭگە ئالامەت زور زەرب بىلەن ئۇرىدۇ. 15 ئۇ سېنىمۇ ئېغىر ئاۋالار بىلەن ئۇرۇپ، ئۈچەي-ياغرىڭنى ئېغىر كېسەلگە مۇپتىلا قىلىدۇكى، كېسىلىڭ كۈندىن كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئۈچەيلىرىڭ ئېقىپ چىقىدۇ»» دېيىلگەنىدى. 16 كېيىنكى ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئېفىئوپىيلەرنىڭ يېنىدىكى ئەرەبلەرنىڭ روھىنى يەھورامغا قارشى قوزغاتتى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەھۇدا زېمىنغا زەرب قىلىپ بېسىپ ئۆتتى ۋە پادىشاھ ئوردىسىدىكى بارلىق مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ، ئوغۇللىرى بىلەن خوتۇنلىرىنى ئۈتمۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار كەنجى ئوغلى يەھوئاھازدىن بۆلەك ئوغۇللىرىدىن بىرىنمۇ قالدۇرمىدى. 18 بۇ ۋەقەدىن كېيىن پەرۋەردىگار يەھورامنى ئۇرۇپ، ئۈچەيلىرىنى ساقايماس ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار قىلدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ كېسىلى كۈندىن-كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئىككى يىل ۋاقىت ئۆتۈشكە ئاز قالغاندا، كېسەللىك تۆۋەيلىدىن ئۈچەيلىرى ئېشىلىپ چۈشتى، ئۇ تولىمۇ ئازابلىنىپ ئۆلدى؛ ئۇنىڭ خەلقى ئاتا-بوۋىلىرىنى ئىززەتلەپ ئۇلارغا خۇشبۇيى ياققاندەك، ئۇنىڭغا ھېچقانداق خۇشبۇيى يېقىپ ئولتۇرمىدى. 20 يەھورام تەختكە چىققان چېغىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يىرۇساليمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى ۋە ئۇ دۇنيادىن كەتكەندە ھېچكىم ئۇنىڭغا قايغۇ-ھەسرەت چەكمىدى. خالايىق ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى، لېكىن پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىنمىدى.

22

يىرۇساليمدا تۇرۇۋاتقانلار يەھورامنىڭ كەنجى ئوغلى ئاھازىيانى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى؛ چۈنكى ئەرەبلەر بىلەن بىللە بارگاھمىدا بېسىپ كىرگەن قاراقچىلار ئاھازىيانىڭ ئاكىلىرىنى قېتىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەنىدى. شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا سەلتەنەت قىلدى. 2 ئاھازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يىرۇساليمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا بولۇپ، ئومرىنىڭ [نەۋرە] قىزى ئىدى. 3 ئاھازىيامۇ ئاھاب جەمەتىنىڭ يوللىرىغا ماڭدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنى رەزىللىككە ئۈندەيتتى. 4 ئۇ ئاھاب جەمەتى قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن ئاھاب جەمەتىدىكىلەر ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان رەزىل نەسىھەتلەرنى بېرەتتى. 5 ئۇ ئۇلارنىڭ نەسىھىتىگە ئەگىشىپ، ئىسرائىل پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام بىلەن بىرلىكتە گىلئېئادتىكى راموتقا بېرىپ سۈريە پادىشاھى ھازائېل بىلەن سوقۇشتى؛ شۇ چاغدا سۈريەلەر يەھورامنى زەخمىلەندۈردى. 6 ئاندىن يەھورام راماھدا سۈريە پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان چاغدىكى جارامەتلىرىنى داۋالىتىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە قايتتى. ئاندىن يەھورامنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورامنىڭ كېسىلى بولۇپ قالغانلىقى سەۋەبىدىن ئۇنى يوقلىغىلى يىزرەئەلگە باردى. 7 ھالبۇكى، ئاھازىيانىڭ يەھورامنى يوقلىغىلى بارغىنى دەل ئۆزىنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان، خۇدا بېكىتكەن ئىش ئىدى. چۈنكى ئۇ بارغاندىن كېيىن يەھورام بىلەن بىرلىكتە نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇغا قارشى سوقۇشۇشقا چىقتى. مۇشۇ يەھۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنغانىدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇ خۇدا بېكىتكەن ھۆكۈمنى ئاھاب جەمەتىنىڭ ئۈستىگە يۈرگۈزگەن ۋاقىتدا، ئۇ يەھۇدادىكى ئەمەلدارلارنى ۋە ئاھازىيانىڭ خىزمىتىدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۈچرىتىپ، ئۇلارنى قىيماي ئۆلتۈرۈۋەتتى. 9 يەھۇ ئاھازىيانىمۇ ئىزدىدى، كىشىلەر ئۇنى ئۆتۈۋالدى (ئۇ سامارىيەگە يوشۇرۇنۇۋالغانىدى). ئۇلار ئۇنى يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ ئۆلتۈردى. ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى، چۈنكى كىشىلەر: «بۇ

دېگەن پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭلىدىن ئىزدىگەن يەھوشافاتنىڭ ئەۋرىسىدۇر» دېگەنىدى. ئاھازىيانىڭ جەمەتىدە پادىشاھلىقنى قولىغا ئالغۇدەك بىرەر ئادەم قالمىدى. **10** ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەنىدە، يەھۇدا جەمەتىدىكى بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. **11** لېكىن پادىشاھنىڭ قىزى يەھوشەبىيات ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرىلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ يەھورامنىڭ قىزى، (يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى)، [ياش] كاھىن يەھۇيادانىڭ خوتۇنى يەھوشەبىيات يوئاشنى ئاتالىيا ئۆلتۈرۈۋەتمىسۇن دەپ ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قويدى. **12** ئاندىن كېيىن يوئاش ئۆلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىل يوشۇرۇنۇپ تۇردى؛ ئۇ چاغدا ئاتالىيا يەھۇدا زېمىنىدا سەلتەنەت قىلاتتى.

23

يەتتىنچى يىلى، يەھويادا جاسارەتكە كېلىپ، يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارىيا، يەھوھاناننىڭ ئوغلى ئىسمائىل، ئوبەدنىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئادايانىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ ۋە زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىشافات قاتارلىق بىرقانچە يۈزبېشىنى چاقىرىپ ئۆلار بىلەن ئەھدە تۈزدى. **2** ئۆلار يەھۇدا زېمىنىنى ئايلاپ، يەھۇدادىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن لاۋىيلارنى ۋە ئىسرائىلدىكى چوڭ يولباشچىلارنى يىغدى؛ ئۆلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **3** پۈتكۈل جامائەت خۇدانىڭ ئۆيىدە پادىشاھ بىلەن ئەھدىلەشتى. يەھويادا ئۆلارغا: ــ پادىشاھنىڭ ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرى توغرۇلۇق ۋەدە قىلغىنىدەك چوقۇم سەلتەنەت قىلىدۇ. **4** مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: ــ شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۈۋتى كەلگەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ھەرقايسى دەرۋازىلارنى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ **5** ئۈچتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۈچتىن بىرى «ئۆل دەرۋازىسى»نى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ باشقىلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا بولسۇن. **6** لېكىن كاھىنلار ھەم ۋەزىپە ئۆتەيدىغان لاۋىيلاردىن بۆلەك ھېچكىمنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگۈزمىسۇن (كاھىن-لاۋىيلار پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلانغاچتا كىرىشىگە بولىدۇ). باشقا خەلقنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگار ئۆزىگە بېكىتكەن جايلارنى كۆزەت قىلسۇن. **7** لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى قولىغا قوراللىرىنى ئېلىپ پادىشاھنى ئوراپ تۇرسۇن؛ ئۆز مەيلىچە مۇقەددەس ئۆيگە كىرىشكە ئۇرۇنغان ھەركىم ئۆلتۈرۈلسۇن؛ سىلەر پادىشاھ كىرىپ-چىقىپ يۈرگىنىدە ئۆنىڭ يېنىدىن ئايرىلماڭلار، ــ دېدى. **8** لاۋىيلار بىلەن يەھۇدالارنىڭ ھەممىسى كاھىن يەھويادانىڭ بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى. لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى شابات كۈنى نۆۋەتچىلىككە كىرگەن ۋە نۆۋەتچىلىكتىن چۈشكەنلەرنى ئۆز يېنىدا قالدۇرۇپ قالدى؛ چۈنكى كاھىن يەھويادا ھېچكىمنى نۆۋەتچىلىكتىن چۈشۈشكە قويمىدى. **9** ئاندىن يەھويادا كاھىن داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقان-سىپارلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **10** ئۇ يەنە كۆپچىلىكنى، ھەربىرى قولىغا ئۆز نەيزىسىنى ئۆتقان ھالدا، ئىبادەخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە، قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەخانىنى بويلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. **11** ئاندىن ئۆلار شاھزادىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۈۋاھنامىلەرنى بېرىپ، ئۇنى پادىشاھ قىلدى؛ يەھويادا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [خۇشبۇي مايى بىلەن] ئۇنى مەسىھ قىلدى ۋە «پادىشاھ ياشسۇن!» دەپ توۋلاشتى. **12** ئاتالىيا خەلقلەرنىڭ چېپىشىپ يۈرگەنلىكىنى ۋە پادىشاھنى تەرىپلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. **13** ئۇ قارىسا، مانا پادىشاھ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىدا، تۈۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغاندى، بارلىق يۇرتنىڭ خەلقى شادلىنىپ كاناي چېلىشاتتى، نەغمىچىلەر ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، جامائەتنى ئاشلاپ مەدھىيە ئوقۇتۇۋاتاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ــ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ــ دەپ ۋارقىردى. **14** ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنلار مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارنى چاقىرتىپ ئۆلارغا: ــ ئۇنى سەپلىرىگىلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرىۋېتىڭلار؛ كىمدەكىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىچلانسۇن، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: ــ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىچىدە ئۆلتۈرمەڭلار، دەپ ئېيتقاندى.

15 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ئۇ ئوردىنىڭ «ئات دەرۋازىسى» بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگەنىدە [ئەشكەرلەر] ئۇنى شۇ يەردە ئۆلتۈردى. **16** يەھويادا، پۈتكۈل جامائەت ۋە پادىشاھ بىرلىكتە: «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دېگەن بىر ئەھدىنى تۈزۈشتى. **17** ئاندىن بارلىق خەلق باتالىنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باتالىنىڭ كاھىنى ماتتانى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى. **18** ئاندىن كېيىن يەھويادا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مەسئۇلىيەتلەرنى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. كاھىنلارنى بولسا، ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىشلىرىغا نۆۋەت بىلەن قاراشقا، يەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا داۋۇت تەيىنلىگەنىدى. ئۆلار قۇربانلىقلارنى داۋۇتنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە، خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە نەغمە-ناۋا ئوقۇغان ھالدا مۇساغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات-قانۇندا ئېتىلگەنىدەك سۇنۇشقا مەسئۇل ئىدى. **19** [يەھويادا] يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھەرقايسى دەرۋازىلىرىغا دەرۋازىۋانلارنى تەيىنلىدىكى، ھەرقانداق ئىشلاردىن ناپاك قىلىنغان ئادەملەر كىرگۈزۈلمەيتتى. **20** ئۇ يەنە يۈزبېشىلىرى، ئاقسۆڭەكلەر، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلار ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى باشلاپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگار ئۆيىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، «يۇقىرىقى دەرۋازا» ئارقىلىق ئوردىغا ئەكىرىپ، پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغۇزدى. **21** يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۆلار ئاتالىيانى قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى.

24

يوئاش تەختكە چىققان چېغىدا يەتتە ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىياھ بولۇپ، بەئەر-شېبالىق ئىدى. **2** يەھويادا كاھىن ھايات كۈنلىرىدە يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **3** يەھويادا ئۇنىڭغا ئىككى خوتۇن ئېلىپ بەردى، ئۇ بىرقانچە ئوغۇل-قىز پەرزەنت كۆردى. **4** شۇنىڭدىن كېيىن يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى قايتا ياسىتىش نىيىتىگە كەلدى، **5** ئۇ كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغىپ ئۇلارغا: ــ خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىنى ئۆگلىتىپ تۇرۇش ئۈچۈن يەھۇدا شەھەرلىرىگە بېرىپ، بارلىق ئىسرائىللاردىن يىللىق ئىئانە توپلاڭلار، بۇ ئىشنى تېزدىن بېجىرىڭلار! ــ دېدى. لېكىن لاۋىيلار بۇ ئىشنى بېجىرىشكە ئانچە ئالدىراپ كەتمىدى. **6** بۇنى ئۇققان پادىشاھ باش كاھىن يەھويادانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ــ ئۆزلىرى نېمىشقا لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىسرائىل جامائىتىگە خۇدانىڭ گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ئۈچۈن بەكلىگەن باجنى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىن ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇمىدىلا؟ ــ دېدى **7** (چۈنكى ئەسلىدە رەزىل خوتۇن ئاتالىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى خۇدانىڭ ئۆيىگە بۇسۇپ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى ئېلىپ بائال بۇتلىرىغا ئاتاپ تەقدىم قىلىۋەتكەنىدى). **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈرۈپ، بىر ساندۇق ياسىتىپ پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ سىرتىغا قويغۇزدى؛ **9** ئاندىن: «خۇدانىڭ قۇلى مۇسا چۆلدە ئىسرائىللارنىڭ ئۆستىگە بېكىتكەن باجنى يىغىپ ئەكېلىپ پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇڭلار» دېگەن بىر ئۇقتۇرۇش يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم تەۋەسىدە چىقىرىلدى. **10** بارلىق ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق خۇشال ھالدا باجنى ئەكېلىپ ساندۇق تولغۇچە ئۇنىڭغا تاشلىدى. **11** لاۋىيلار پۇل ساندۇقىنى پادىشاھ بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلغان كىشىنىڭ ئالدىغا ئەكېلگەندە، ئۆلار باج پۇلىنىڭ كۆپ چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، ئاندىن پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىننىڭ ئادىمى كېلىپ پۇل ساندۇقىنى ئۆگىتىۋېتىپ قۇرۇقدىغاندىن كېيىن، يەنە ئەسلى ئورنىغا ئاپىرىپ قويىتتى. ھەركۈنى شۇنداق بولۇپ تۇردى؛ ناھايىتى كۆپ پۇل يىغىلدى. **12** پادىشاھ بىلەن يەھويادا پۇلنى پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئىش بېجىرگۈچىلەرگە تاپشۇردى؛ ئۆلار [بۇنىڭ بىلەن] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئۆگىشىش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارنى، تۆمۇرچىلەر بىلەن مىسىگەرلەرنى ياللىدى. **13** ئىشلەمچىلەر توختىمايلا ئىشلىدى، ئۆگىشىش ئىشى ئۆلارنىڭ قولىدا ئۆگۈشلۈق ئېلىپ بېرىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئۆلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئەسلىدىكى ئۆلچەم-لاھىيەسى بويىچە ياسىدى، شۇنداقلا ئۇنى تولىمۇ پۇختا قىلىپ ياساپ چىقتى. **14** ئۆلار ئىشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئېشىپ قالغان پۇلنى

پادشاه بىلەن يەھوياداننىڭ ئالدىغا ئەكىلىپ تاپشۇردى. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ تۈبى ئۆچۈن ھەرخىل ئەسۋاب-يۇيۇملارنى، جۈملىدىن ئىبادەت خىزمىتىدىكى ھەرخىل بۇيۇملار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مۇناسىۋەتلىك قاچا-قۇچا، قازان-تەخسىلەر ۋە ھەرخىل ئالتۇن-كۈمۈش باشقا بۇيۇملارنى ياساتتى. يەھوياداننىڭ بارلىق كۆنلىرىدە، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى دائىم سۇنۇپ تۇردى. **15** يەھويادا قەبرىپ، ياشايدىغان يېشى توشۇپ قۇلدى؛ ئۇ ئۇلۇگەن چاغدا بىر يۈز ئوتتۇز ياشتا ئىدى. **16** ئۇلار ئۇنى «داۋۇت شەھىرى»دە پادىشاھلار قاتاردا دەپنە قىلدى، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلغا ھەم خۇداغا ۋە ئۆيىنىڭ ئۆيىگە نىسبەتەن ناھايىتى چوڭ تۆھپە كۆرسەتكەنىدى. **17** يەھويادا ئۇلگەندىن كېيىن يەھۇدادىكى يولباشچىلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆنىگىنا باش ئۇردى، پادىشاھ ئۇلار كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى ماقۇل كۆردى. **18** ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ۋاز كېچىپ، ئاشەراھ ۋە بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. ئۇلارنىڭ بۇ گۇناھى سەۋەبلىك خۇدانىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ بېشىغا كەلدى. **19** شۇنداق بولسىمۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆزىگە ياندۇرۇش ئۈچۈن يەنىلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى؛ بۇ پەيغەمبەرلەر ئەرچە ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى. **20** ئۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى زەكەريانى چۇشتى، ئۇ خەلقنىڭ ئالدىدا ئېگىز تۇرۇپ ئۇلارغا: ـ خۇدا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىلىرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ سىلەر ھېچ راۋاجلىق كۆرمەيسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچتىڭلار ۋە ئۇمۇ سىلەردىن ۋاز كەچتى»، ـ دېدى. **21** خالايىق [زەكەريانى] ئۆلتۈرۈشكە قەستلىدى؛ ئاخىر ئۇلار ئۇنى پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىسىدا چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. **22** پادىشاھ يوئاش زەكەريانىڭ تاتىسى يەھويادانىڭ ئۆزىگە كۆرسەتكەن شەپقىتىنى ياد ئەتمەك تۇگۈل، ئەكسىچە ئۇنىڭ ئوغلىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. زەكەريا جان ئۈزۈش ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى نەزىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالسۇن! ـ دېدى. **23** شۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا سۈرىيەنىڭ قوشۇنى يوئاشقا ھۇجۇم قىلىپ كەلدى؛ ئۇلار يەھۇداغا ۋە يېرۇسالېمغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئالغان پۇتۇن ئۆرۈش غەنىيمەتلىرىنى دەمەشق پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **24** دەرۋەقە سۈرىيە قوشۇنىدىن پەقەت ئاز بىر قىسىم ئەسكەرلەر كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن يەھۇدالار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنلىكى ئۈچۈن پەرۋەردىگار چوڭ بىر قوشۇنىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئۇلار يوئاشقا جازا ئىجرا قىلدى. **25** سۈرىيەلەر يوئاشنى تاشلاپ كەتكەن چاغدا (چۈنكى ئۇ قاتتىق ئاغرىپ قالغاندى) ئۇنىڭ ئۆز خىزمەتكارلىرى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلىنىڭ قېنى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش كېرەك دەپ ئۇنى قەستلىدى؛ ئۇلار ئۇنى كارىۋىتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتتى. ئۇ شۇ يول بىلەن ئۆلدى؛ كىشىلەر ئۇنى داۋۇت شەھىرىدە دەپنە قىلغىنى بىلەن، بىراق پادىشاھلارنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. **26** ئۇنى قەستلىگەنلەر مۇنۇلار: ـ ئاممونى ئايال شىمياتنىڭ ئوغلى زاباد بىلەن موئابىي ئايال سىمرىتنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئىدى. **27** يوئاشنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇنىڭغا قارىتىلغان قاتتىق ۋە نۇرغۇن ئاگاھ بېشارەتلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىباشتىن سېلىشقا دائىر ئىشلىرى «پادىشاھلارنىڭ تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابنىڭ ئىزاھلىرىغا پۇتۇلگەندۇر. يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

25

ئامازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەھوئاددان بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. **2** ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغان ئىشلارنى قىلدى، لېكىن پۈتۈن كۆڭلى بىلەن قىلمىدى. **3** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەملىۋالغاندىن كېيىن پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۈتۈپ ئۆلتۈردى. **4** لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «نە ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ؛ نە ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئۇلتۇرگىچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمىدى. **5** ئامازىيا يەھۇدالارنى يىغىپ، جەمەتلىرىگە قاراپ پۈتۈن يەھۇدالارنى ۋە بىنيامىنلارنى مىڭبېشى ۋە يۈزبېشىلار ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇ ئۇلاردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ سانىنى ئېلىۋىدى، جەڭگە چىقالايدىغان، قولىغا نەيزە ۋە قالقان ئالالايدىغان خىل لەشكەردىن ئۈچ يۈز مىڭ ئادەم چىقتى. **6** ئۇ يەنە بىر يۈز تالانت كۈمۈش سەرپ قىلىپ ئىسرائىلدىن يۈز مىڭ باتۇر جەنگچى يالىلۋالدى. **7** لېكىن خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى پادىشاھىم، ئىسرائىل قوشۇنىنى ئۆزلىرى بىلەن بىللە بارغۇزمىغايلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللار يا كى ئەفرائىمىلارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن بىللە ئەمەس. **8** ھەتتا سىلى چوقۇم شۇنداق قىلىمەن، باتۇرانە كۈرەش قىلىمەن دېسىلىمۇ، خۇدا ئۆزلىرىنى دۈشمەن ئالدىدا يىقىتىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئىنسانغا يارەدەم بېرىشكىمۇ قادىردۇر، ئىنسانىي يېقىتىشقىمۇ قادىردۇر، دېدى. **9** ئامازىيا خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ ئەمىسە مەن ئىسرائىلنىڭ يالالىمىا قوشۇنىغا بەرگەن يۈز تالانت كۈمۈشنى قاندا قىلسام بولىدۇ؟ ـ دەپ سورىۋىدى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار ئۆزلىرىگە بۇنىڭدىنمۇ زىيادە كۆپ بېرىشكە قادىردۇر، دەپ جاۋاب بەردى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئامازىيا ئەفرائىمدىن ئۆزىگە كەلتۈرۈلگەن يالالىمىا قوشۇنىنى ئايرىپ چېقىپ، ئۆيلىرىگە قايتۇرۇۋەتتى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يەھۇدالارغا بەك غەزەپلىنىپ، قاتتىق قەھر ئىچىدە ئۆيلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. **11** ئامازىيا جاسارىتىنى ئۇرغۇتۇپ، ئۇزىنىڭ خەلقىنى باشلاپ «شور ۋادىسى»غا بېرىپ سېئىرلاردىن ئون مىڭ ئادەمنى يوقاتتى. **12** يەھۇدالار يەنە ئون مىڭ ئادەمنى تىرىك ئۆتۈۋۈپلىپ، تىك يارنىڭ ئېڭىغا ئايرىپ، ياردىن ئىتتىرىۋىدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پارە-پارە قىلىنىپ تاشلاندى. **13** ھالبۇكى، ئامازىيا ئۆزى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا رۇخسەت قىلماي قايتۇرۇۋەتكەن يالالىمىا ئەسكەرلەر ساماريەدىن بەيت-ھورۇنغىچە بولغان يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ كىرىپ ئۆچ مىڭ ئادەمنى قىرىپ تاشلىدى ھەم نۇرغۇن مال-مۈلۈكنى بۇلاپ كەتتى. **14** لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئامازىيا ئېدومىيلارنى مەغلۇپ قىلىپ قايتىپ كەلگەن چاغدا ئۇ سېئىرلارنىڭ بۇتلىرىنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى ئۆزى ئۈچۈن مەبۇد قىلىپ، ئۇلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارغا خۇشبۇيۇ ياقتى. **15** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئامازىياغا قوزغالدى، ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ـ ئۆز خەلقىنى سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتقۇزالمىغان بۇ خەلقنىڭ ئىلاھلىرىنى زادى نېمە دەپ ئىزدەيسەن؟ ـ دېدى. **16** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا تىنچى سۆز قىلىۋاتقاندا، پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى قىلىپ تىكلىگەنمۇ؟ قوي، بۇ گېپىڭنى! ئۇلگۈزۈك كەلدىمۇ نېمە؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر گەپنى توختىتىدى-دە، يەنە: ـ بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ھەم نەسىھىتىمگە قۇلاق سالمىغىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنى يوقىتىشنى قارار قىلدى، دەپ بىلىمەن، ـ دېدى. **17** شۇنىڭدىن كېيىن ئامازىيا مەسلىھەتلىشىپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيداندا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. **18** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: «لۇباندىكى تىكەن لۇباندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: «ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرگىن!» ـ دېدى. لېكىن لۇباندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسىۋەتتى. **19** سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۇستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆكۈلۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ يايراپ كەتتىڭ. ئەمدى ئۆيۈڭدە قالغىنىڭ ياخشى؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟». **20** ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. بۇ ئىش خۇدادىن كەلدى؛ چۈنكى ئۇلار ئېدومنىڭ ئىلاھلىرىنى ئىزدىگەنىدى، خۇدا ئۇلارنى [يوئاشنىڭ] قولىغا چۈشسۇن دەپ ئەنە شۇنداق ئورۇنلاشتۇرغانىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش جەڭگە ئاتلىنىپ چىقتى؛ ئىككى تەرەپ، يەنى ئۇ يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيا بىلەن بەيت-شەمەشتە، جەڭ مەيداندا يۈز تۇرانە ئۇچراشتى. **22** يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. **23** ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش بەيت-

شەمەشتە یەھوئاھازنڭ نەۋرىسى، يوئاشنڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئامازياىنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ۋە تۆۋەندىكى ئىشلارنى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قىلدى. 25 ئىسرائىل پادىشاھى يەھوئاھازنڭ ئوغلى يوئاش تۆتىنچى كېيىن، يوئاشنڭ ئوغلى، يەھۇدانڭ پادىشاھى ئامازيا ئون بەش يىل تۇمۇر كۆردى. 26 ئامازياىنڭ قالغان ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلارنڭ ھەممىسى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 27 ئامازيا پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەندىن باشلاپلا يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندىن، شۇنىمۇ بىلەن ئۇ لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 28 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتالارغا ئارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنڭ ئارىسىدا «يەھۇدانڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى.

26

يەھۇدانڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئۇززىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازياىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 2 (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنڭ ئارىسىدا ئۆخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئۇززىيا ئىدى). 3 ئۇززىيا تەختكە چىققان چېغىدا ئون ئالتە ياش ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا جەمئىي ئەللىك ئىككى يىل پادىشاھلىق قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. 4 ئۇ ئاتىسى ئامازياىنڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 5 خۇدا بەرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر بىلەن يورۇتۇلغان زەكەريا ئۇززىياغا تەلىم بەرگەچكە، ئۇ ھايات ۋاقتىدا ئۇززىيا خۇدانى ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەن كۈنلەردە خۇدا ئۇنىڭ ئىشلىرىنى راۋاج قىلدى. 6 ئۇ چىقىپ فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلدى ۋە گاتنىڭ سېپىلىنى، جابنەھنىڭ سېپىلىنى ۋە ئاشدودنىڭ سېپىلىنى چاقتۇرۇۋەتتى. يەنە ئاشدود ئەتراپىدا، شۇنداقلا فىلىستىيلەر ئارىسىدا بىرنەچچە شەھەر بەرپا قىلدى. 7 خۇدا ئۇنىڭ فىلىستىيلەر ۋە گۇر-بائالدا تۇرۇۋاتقان ئەرەبلەر بىلەن مائۇنلارغا قارشى ئۇرۇشىغا يارەدەم بەردى. 8 ئامموننىلار ئۇززىياغا ئولپان تۆلىدى؛ ئۇززىيا تولىمۇ قۇدرەتلىك بولۇپ، نام-شۆھرىتى تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغىچە تارقالدى. 9 ئۇززىيا يېرۇسالېمدىكى «بۇرجەك دەرۋازىسى»دا، «جىلغا دەرۋازىسى»دا ۋە سېپىلنىڭ قايرىلىدىغان يېردە مۇنارلار سالدى ۋە ئۇلارنى ئاجايىپ مۇستەھكەم قىلدى. 10 ئۇ يەنە چۆللەردە بىرمۇنچە كۆزەت مۇنارلىرىنى سالغۇزدى ۋە كۆپ قۇدۇقلارنى كولاتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ شەفەلاھ تۈزلەكلىكىدە ۋە ئېگىزلىكتە نۇرغۇن چارۋىسى بار ئىدى؛ ئۇ يەنە تېرىقچىلىققا ئامراق بولغاچقا، تاغلاردا ۋە ئېتىز-باغلاردا [نۇرغۇن] باغۋەنلەرنى ۋە ئۇزۇمچىلەرنى يانلاپ ئىشلەتتى. 11 ئۇززىيانىڭ يەنە ئۇرۇشقا ماھىر قوشۇنى بار ئىدى. قوشۇن كاتىپ جەئىيەل ۋە ئەمەلدار ماتاسىياھ ئېنىقلىغان سانغا ئاساسەن قىسىم-قىسىملار بويىچە يۈلۈنۈپ، پادىشاھنىڭ سەردارلىرىدىن بىرى بولغان ھانانىيانىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا سەپ بولۇپ جەنگگە چىقاتتى. 12 بۇ باتۇر جەڭچىلەر ئېچىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدىكى قوشۇن جەمئىي ئۈچ يۈز يەتمىش يەتتە مىڭ بەش يۈز بولۇپ، ھەممىسى ئىشتا قابىل، جەڭدە ماھىر ئىدى، ئۇلار پادىشاھقا يارەملىشىپ دۈشمەنگە ھۇجۇم قىلالايتتى. 14 ئۇززىيا پۈتكۈل قوشۇنىدىكى لەشكەرلىرىنى قالقان، نەيزە، دوبۇلغا، ساۋۇت، ئوقيا ۋە سالغىلار بىلەتمۇ قورالالاندۇرغاندى. 15 ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا ئۇستىلار ئېجاد قىلغان ئوق بېشى ۋە يوغان تاشلارنى ئاتقۇچى ئاتقۇچىلارنى ئۇسكۇنىلەرنى ياسىتىپ، ئۇلارنى سېپىل مۇنارلىرىغا ۋە بۇرجەكلىرىگە ئورۇنلاشتۇرغاندى. ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى يىراق-يىراقلارغا كەتكەندى، چۈنكى ئۇ ئالامەت يارەملەرگە ئېرىشكەچكە، كارامەت قۇدرەت تاپقاندى. 16 لېكىن ئۇ كۈچەيگەندىن كېيىن، مەغرۇرلىنىپ كەتتى ۋە بۇ ئىش ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردى.

ئۇ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە خۇشبۇيى ياقمەن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 17 كاھىن ئازارىيا بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ باشقا كاھىنلىرىدىن سەكسەن ئەزەمەت ئۇنىڭ ئارقىدىن كىردى؛ 18 ئۇلار پادىشاھ ئۇززىيانى توسۇپ: ـ ئى ئۇززىيا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيى يېقىش ساكا ئەۋە ئىش ئەمەس، بەلكى خۇشبۇيى يېقىشقا مۇقەددەس خىزمەتكە ئاتالغان كاھىنلار بولغان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا مەنسۇپتۇر، مۇقەددەسخانىدىن چىققىن، چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قىلىپ قويدۇڭ؛ سەن خۇدا پەرۋەردىگاردىن ئىززەت تاپالمايدىغان بولۇپ قالىسەن، دېدى. 19 ئۇززىيا قاتتىق غەزەپلەندى؛ ئۇ خۇشبۇيى ياقىلى ئۈرغان ھالەتتە، قولىدا بىر خۇشبۇيدانى تۇتۇپ ئۇراتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خۇشبۇيگاھنىڭ يېنىدا ئۇرۇپ كاھىنلارغا غەزەپلىنىۋاتقان چاغدا، كاھىنلارنىڭ ئالدىدىلا ئۇنىڭ پېشانىسىغا ماخاۋ ئورلەپ چىقتى. 20 باش كاھىن ئازارىيا بىلەن باشقا كاھىنلار قارىسا، مانا، بىردىنلا ئۇنىڭ پېشانىسىغا ماخاۋ ئورلەپ چىققانىدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى چىقىرىۋېتىشكە ئىتتەردى؛ ئۇ ئۆزىمۇ چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ئۇرغاندى. 21 پادىشاھ ئۇززىيانى تاكى ئۆلگۈچە ماخاۋ كېسىلى چىرمۇۋالدى؛ ئۇ ماخاۋ كېسىلى بولغاچقا، ئايرىم بىر ئۆيدە ئوردىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىشتىن مەھرۇم قىلىندى. ئۇنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرۇپ، يۇرت سوردى. 22 ئۇززىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى بولسا باشتىن ئاخىرىغىچە ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا يەپغەمبەر تەرىپىدىن يېزىپ قالدۇرۇلغاندۇر. 23 ئۇززىيا ئۆزىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ بەزىلەر: ـ «ئۇ ماخاۋ بولغان ئادەم» دېگەچكە، ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قاتاردا ياتقۇزۇلغان بولسىمۇ، پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا ئەۋە [چەترەك] بىر يەرلىككە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

27

يوتام تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەرۇشا بولۇپ، زادوكنىڭ قىزى ئىدى. 2 ئۇ ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى (لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەسخانىسىغا كىرمىدى). لېكىن خەلق يەنىلا بۇزۇق ئىشلارنى قىلىۋەردى. 3 پەرۋەردىگار ئۇ يىنىڭ يۇقىرىقى دەرۋازىسىنى ياساتقۇچى يوتام ئىدى؛ ئۇ يەنە ئوفەلدىكى سېپىلدىمۇ نۇرغۇن قۇرۇلۇشلارنى قىلدى. 4 ئۇ يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدا شەھەرلەرنى بىنا قىلدى، ئورمانلىقلاردىمۇ قەلئە-قورغانلار ۋە كۆزەت مۇنارلىرىنى ياساتتى. 5 ئۇ ئامموننىلارنىڭ پادىشاھى بىلەن ئۇرۇش قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى؛ شۇ يىلى ئامموننىلار ئۇنىڭغا ئۈچ تالانت كۈمۈش، مىڭ تونا بۇغداي، مىڭ تونا تارۋا ئولپان بەردى؛ ئامموننىلار ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى يىلىمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئولپان ئېلىپ كەلدى. 6 يوتام خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا يوللىرىنى توغرا قىلغىنى ئۈچۈن قۇدرەت تاپتى. 7 يوتامنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن قىلغان جەڭلىرى ۋە ئۇتقان يوللىرىنڭ ھەممىسى مانا «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 8 ئۇ تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 9 يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ئاھاز ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

28

ئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇتقا ئوخشاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلمايى، 2 بەلكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنڭ يولغا كىرىپ ماكىدى؛ ئۇ ھەتتا بائاللارغا ئاتاپ مەيۇدلارنى قۇيدۇردى؛ 3 پەرۋەردىگار ئىسرائىللار زېمىندىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك گۈناھلىرىنى دوراپ، ھىنوم جىلغىسىدا كۆچە كۆيدۈردى، ئۆزىنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ كۆيدۈردى؛ 4 يەنە ئېگىزلىكلەرنى، دۆڭلەردە ۋە ھەرقايسى كۆكەرگەن دەرەخ ئاستىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۆچە كۆيدۈردى. 5 شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنى سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ سۈرىيەلەر ئۇنى تارمار كەلتۈرۈپ، يەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى ئۇتقۇن

قىلىپ دەمەشققە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىل پادىشاھى [يەھۇدادا] چوڭ قورغىنچىلىق ئېلىپ باردى. 6 رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى، يۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدىن ۋاز كەچكەنىدى. 7 زىكرى ئىسىملىك بىر ئەفرائىمي ئەزىمەت بار ئىدى، ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى ماتاسياھانى، ئوردىنىڭ باش غوجىدارى ئازرىكام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكاناھنى قەتل قىلدى. 8 ئىسرائىللار ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى ئۆتەقۇن قىلىپ كەتتى، ئۇلار يەنە يەھۇدادىن نۇرغۇن ئۆزۈش غەنىيمەتلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ ساماريەگە ئەكەتتى. 9 لېكىن ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئوداەت ئىسىملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى، ئۇ ساماريەگە قايتىپ كەلگەن قوشۇننىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: ــ قاراڭلار، ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەھۇدالارنى ئاچچىقىدا سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر پەلەككە يەتكەن قەھرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈردۈڭلار. 10 ئەمدى سىلەر يەنە يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېملىقلارنى مەجبۇرىي ئۆزۈڭلارغا قۇل-دىدەك قىلماقچى بولۇۋاتىسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكلەر ئۆتكۈزدۈڭلارغۇ؟ 11 ئەمدى گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئۆتەقۇن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئېشىڭلارغا چۈشۈپ دەپ قالدى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىملارنىڭ بىرقانچە يولباشچىلىرى، يەنى يوھاناننىڭ ئوغلى ئازارىيا، مەشىللىموتنىڭ ئوغلى بەرەكىيا، شاللۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا ۋە ھادلاينىڭ ئوغلى ئامىاسا قوزغىلىپ چىقىپ جەڭدىن قايتىپ كەلگەن قوشۇننى توسۇۋېلىپ 13 ئۇلارغا: ــ بۇ ئۆتەقۇنلارنى بۇ يەرگە ئېلىپ كىرسەڭلار بولىدۇ، بىزنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھىمىز ئۆرۈۋېپ، يەنە تېخىمۇ كۆپ گۇناھلار ۋە ئىتائەتسىزلىكلەرنى ئاينىتىماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ھېلىمۇ ئىنتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ ئېشىغا ئوتلۇق قەھر-غەزەپ چۈشۈپ دەپ قالدى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر ئۆتەقۇنلار بىلەن ئۆزۈش غەنىيمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا قالدۇرۇۋېتىۋەتتى. 15 يۇقىرىدا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، ئۆتەقۇنلارنى باشلاپ چىقتى، ئۆزۈش غەنىيمەتلىرى ئىچىدىن كىيىم-كېچەك ۋە ئاياغلارنى ئۇلارنىڭ تارىسىدىكى بارلىق يالىڭاچ، يالاڭ ئاياغ ئۆرىغانلارغا كىيگۈزۈۋېپ، ھەممىسىنى يېمەك-ئىچمەك بىلەن غىزالاندۇردى، ئۇستىباشلىرىنى مايلىدى، بارلىق ئاجىزلارنى ئېشەكلەرگە مىندۈرۈۋېپ، ھەممىسىنى «خورما دەرەخلىرى شەھىرى» دەپ ئاتىلىدىغان يېرىخوغا، ئۇز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا ئاپىرىپ قويدى، ئاندىن ساماريەگە قايتتى. 16 بۇ چاغدا ئاھاز پادىشاھ ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھلىرىغا ياردەم تىلەپ ئادەم ئەۋەتتى، 17 چۈنكى ئېدومىيلار يەنە يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئادەمنى ئۆتەقۇن قىلىپ كەتكەنىدى. 18 فىلىستىيلەرمۇ شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكى ۋە يەھۇدانىڭ جەنۇبىدىكى شەھەرلەرگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، بەيت-شەمەش، ئايجالون، گەدەروت، سوكوھ ۋە سوكوھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، تىماھ ۋە تىماھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، گىمزو ۋە گىمزوغا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەرلەرگە جايلاشقانىدى. 19 پەرۋەردىگار يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھاز ئۆزىدىن يەھۇدانى خورلۇققا قالدۇردى، چۈنكى ئاھاز يەھۇدانى ئىتائەتسىلىككە ئېزىقتۇردى ۋە ئۆزى پەرۋەردىگارغا ئېغىر ئاسىيلىق قىلدى. 20 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلنەسەر دەرۋەقە ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى، لېكىن ياردەم بېرىشنىڭ ئورنىغا، ئۇنىڭغا كۆپ ئازارچىلىكلەرنى كەلتۈردى. 21 چۈنكى ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن، شۇنداقلا ئەمەلدارلارنىڭ ئۆيلىرىدىن كۆپ مال-دۇنيانى چىقىرىپ، ئاسۇرىيە پادىشاھىغا بەرگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ پايدىسى بولمىدى. 22 مۇشۇنداق ئىنتايىن مۇشكۈل يەيتىە بۇ پادىشاھ ئاھاز پەرۋەردىگار ئالدىدا تېخىمۇ ئېغىر قەبىھلىككە چۈكۈپ كەتتى. 23 ئۇ ئۆزىنى مەغلۇپ قىلغان دەمەشقتىكى ئىلاھلىرىغا قۇربانلىق سۇندى، چۈنكى ئۇ: «سۇرىيەنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئىلاھلىرى ئۇلارغا ياردەم قىلدى، شۇڭا مەنمۇ ئۇلارغا قۇربانلىق سۇنۇپ، ئۇلارنى ماڭىمۇ ياردەم بېرىدىغان قىلىمەن» دېدى. لېكىن ئەكسىچە بۇ بۇتلار ئۇنىڭ ئۆزىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردى. 24 ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئەسۋاب-يۇيۇملارنى يىغىپ ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنى كېسىپ-ئېزىپ پارە-پارە قىلىۋەتتى، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى يېچەتلىۋەتتى. ھەم ئۆزى ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ ھەربىر دوقۇشىدا قۇربانگاھلارنى سالغۇزدى. 25 ئۇ يەنە يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىش ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»نى سالغۇزدى، شۇنداق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 26 مانا، ئۇنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئۆتقان يوللىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا يۈزلىگەندۇر. 27 ئاھاز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى، كىشىلەر ئۇنى يېرۇسالېم شەھىرىگە دەپنە قىلدى، لېكىن ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. ئوغلى ھەزەكىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

29 ھەزەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئابىيا بولۇپ، زەكەريانىڭ قىزى ئىدى. 2 [ھەزەكىيا] ئاتىسى داۋۇت بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ تەختكە چىققان بىرىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى ئېيىدا پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئاچتۇرۇپ، يېڭىباشتىن ياساتتى. 4 ئۇ كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ ئۆيىگە] چاقىرىپ كېلىپ، [ئالدىنقى] ھويلىسىنىڭ مەيدانىنىڭ شەرق تەرىپىگە يىغىپ، 5 ئۇلارغا: ــ ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۆزۈڭلارنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاڭلار ۋە ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئۆنىڭغا مۇقەددەسىس قىلىپ پاكىزلاڭلار، مۇقەددەسخانىدىن بارلىق پاسكىنا نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاڭلار. 6 چۈنكى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسىيلىق قىلىپ، خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆرالغۇسىدىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئارقىنى قىلدى. 7 ئۇلار ئايۋانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېتىۋەتكەن، چىراغلارنى ئۆچۈرۈۋەتكەن، خۇشبۇي يېقىنلىرىنى ۋە مۇقەددەسخانىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ھېچ كۈيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنمايدىغان بولۇپ كەتكەنىدى؛ 8 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، خۇددى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈپ ئۆرغىنىڭلاردەك، ئۇلارنى دەھشەتكە سېلىپ، ۋەھىمە بولۇشقا ھەم زاكىنى قىلىپ ئۆش-ئۆش قىلىندىغان ئوبيېكتكە ئايلاندۇرۇپ قويدى. 9 شۇ سەۋەبتىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز قىلىچ ئاستىدا قالدى، ئوغۇل-قىزلىرىمىز ۋە خوتۇنلىرىمىزمۇ ئۆتەقۇن قىلىندى. 10 ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنىڭ بىزدىن يانىدۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىش نىيىتىگە كەلدىم. 11 ئى بالىلىرىم، غاپىل بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز ئالدىدا ئۆرۈپ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولۇپ خۇشبۇي يېقىشقا تاللىغان، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلاردىن ئۆۋەندىكىلەر ئورنىدىن ئورۇپ ئوتتۇرىغا چىقتى: ــ كوھاتلاردىن بولغان ئاماسىنىڭ ئوغلى ماھات ۋە ئازارىيانىڭ ئوغلى يوئېل، مەرارىلاردىن ئابدىنىڭ ئوغلى كىش، يەھاللەلەلنىڭ ئوغلى ئازارىيا، گەرشونلاردىن زىماھنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئېدەن، 13 ئەلىزافانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمرى بىلەن جەئىيەل، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەريا بىلەن ماتتانىيا؛ 14 ھېمانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەل بىلەن شىمەي، يەدۇتۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شېمايا بىلەن ئۇززىيەللەر. 15 ئۇلار قېرىنداشلىرىنى يىغىپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى، پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى پاكىزلاشقا كىردى. 16 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىچكىرىسىگە پاكىزلاشقا كىردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەسىس جايىدىن تاپقان بارلىق ناپاك-نىجىس نەرسىلەرنى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىسىغا توشۇپ چىقتى؛ ئاندىن ئۇلارنى لاۋىيلار ئېلىپ چىقىپ، [شەھەر سىرتىدىكى] كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ ئوتكۈزۈپ كەتتى. 17 ئۇلار بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، ئۆيىنى قايتىدىن خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاشقا كىرىشىپ، سەككىزىنچى كۈنى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ئايۋانىغا چىقتى؛ ئۇلار [يەنە] سەككىز كۈن ۋاقىت سەرپ قىلىپ پەرۋەردىگار ئۆيىنى پاكىزلاپ، بىرىنچى ئايىنىڭ ئون ئالتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئىشنى

تۇگەتتى. **18** ئاندىن تۆلار ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ــ بىز پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل تۆۋىنى، جۈملىدىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ۋە ئۆنىكۈدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى، «تەقدىم نان» تىزىلىدىغان شىرەنى ۋە شىرە ئۈستىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى پاكىزلىۋەتتۇق؛ **19** ئاھاز پادىشاھ تەختتىكى چېغىدا تاسىيلىق قىلىپ تاشلىۋەتكەن بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى تەييارلاپ تەخ قىلىپ، پاكىزلاپ قويدۇق، مانا، تۆلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا قويۇلدى، دېدى. **20** ھەزەكىيا پادىشاھ ئەتىگەندە تاڭ سەھەر ئورنىدا تۇرۇپ شەھەردىكى ئەمەلدارلارنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى. **21** تۆلار پادىشاھلىق ئۈچۈن، مۇقەددەسخانا ۋە پۈتۈن يەھۇدالار ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىشقا يەتتە بۇقا، يەتتە قوچقار، يەتتە قوزا ۋە يەتتە تېكە ئېلىپ كەلدى؛ [پادىشاھ] ھارۇن ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا سۇنۇشنى بۇيرۇدى. **22** تۆلار بۇقىلارنى بوغۇزلىدى، كاھىنلار قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھقا سەپتى، ئاندىن تۆلار قوچقارلارنىمۇ بوغۇزلاپ، قېنىنى قۇربانگاھقا سەپتى؛ قوزىلارنىمۇ بوغۇزلاپ، تۆلارنىڭ قېنىنىمۇ قۇربانگاھقا سەپتى. **23** تاخىردا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان تېكىلەرنى پادىشاھ ۋە جامائەت ئالدىغا يېتىلەپ كېلىۋىدى، [پادىشاھ ۋە جامائەت] قوللىرىنى تېكىلەر ئۈستىگە قويۇشتى. **24** كاھىنلار تېكىلەرنى بوغۇزلاپ، قېنىنى بارلىق ئىسرائىلارنىڭ گۇناھى ئۈچۈن كەچۈرۈم-كافارەت سۈپىتىدە قۇربانگاھقا سەپتى؛ چۈنكى پادىشاھ: «كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقى بارلىق ئىسرائىللار ئۈچۈن سۈنۈلسۇن» دېگەنىدى. **25** پادىشاھ يەنە لاۋىيلارنى پەرۋەردىگار تۆۋىدە داۋۇتنىڭ، [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى گادنىڭ ۋە ناتان پەيغەمبەرنىڭ بۇيرۇغىنىدەك جاڭجۈك، تەمبۈر ۋە چىلتار قاتارلىق سازلارنى تۇتۇپ، سەپ بولۇپ تۇرۇشقا تەينىلدى (چۈنكى ئەسلىدە بۇ ئەمر پەرۋەردىگاردىن، تۆز پەيغەمبەرلىرىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلانغانىدى). **26** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار داۋۇتنىڭ سازلىرىنى، كاھىنلار كانايلارنى تۇتقان ھالدا تۇرۇشتى. **27** ھەزەكىيا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھ ئۈستىگە سۈنۈلسۇن، دەپ بۇيرۇدى. كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈلغان ھامان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان نەغمە-ناۋا قىلىنىشقا، كانايلار چېلىنىشقا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ سازلىرى تەڭگەش قىلىنىشقا باشلىدى. **28** پۈتكۈل كۆيدۈرمە قۇربانلىق تۈتكۈزۈلۈپ بولغۇچە، پۈتكۈل جامائەت سەجدىگە ئولتۇرۇشتى، نەغمە-ناۋاچىلار نەغمە-ناۋا قىلىشتى، كانايچىلار كانايى چېلىپ تۇردى. **29** كۆيدۈرمە قۇربانلىق تۈتكۈزۈلۈپ بولغاندا، پادىشاھ ۋە ئۆنىڭ بىلەن ھازىر بولغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ سەجدە قىلىشتى. **30** ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئەمەلدارلار يەنە لاۋىيلارغا داۋۇتنىڭ ۋە ئالدىن كۆرگۈچى ئاسافنىڭ شېئىرلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار خۇشال-خۇرامىلق بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشۇپ، باش ئېگىپ سەجدە قىلىشتى. **31** ھەزەكىيا: ــ سىلەر ئەمدى تۆزۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىكەنسىلەر، ئالدىمغا كېلىڭلار، قۇربانلىقلار، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى رەببىنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ سۈنۈڭلار، دېۋىدى، جامائەت قۇربانلىقلار ۋە تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتى؛ خالىغانلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى كەلتۈرۈشتى. **32** جامائەت ئېلىپ كەلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار تۆۋەندىكىچە: ــ يەتمىش بۇقا، يۈز قوچقار، ئىككى يۈز قوزا؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىققا ئەكىلىنگەنىدى. **33** بۇلاردىن باشقا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئالتە يۈز بۇقا، ئۈچ مىڭ قوينۇ بار ئىدى. **34** كاھىنلار بەك ئاز بولغاچقا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ماللىرىنىڭ تېرىسىنى سويۇشقا ئۈلگۈرەلمەيتتى؛ شۇڭا لاۋىي قېرىنداشلىرى تاكى ماللار سويۇلۇپ بولغۇچە ھەم باشقا كاھىنلار تۈزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاپ بولغۇچە يارىدەملەشتى (چۈنكى لاۋىيلار تۈزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاش ئىشىدا كاھىنلارغا نىسبەتەن بەكرەك ئىخلاسمەن ئىدى). **35** ئۆنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ناھايىتى كۆپ ئىدى، شۇنداقلا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ مېيى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا قوشۇلغان شاراب ھەدىيىلىرىمۇ ناھايىتى كۆپ ئىدى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **36** خۇدا تۆز خەلقىگە بۇ ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇرغانلىقى ئۈچۈن ھەزەكىيا ۋە پۈتكۈل خەلق تولىمۇ خۇشال بولۇشتى، چۈنكى بۇ ئىشلار بەك تېزلا يېچىرلىپ بولغاندى.

30 ھەزەكىيا پۈتۈن ئىسرائىلغا ۋە يەھۇداغا ئادەمنى ئەۋەتتىپ ھەمدە ئەفرائىملار بىلەن مانا‌سسەھلەرگە خەت يېزىپ، تۆلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يىغىلىشنى چاقىردى **2** (پادىشاھ، ئەمەلدارلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق جامائەت بىلەن بىللە مەسلىھەتلىشىپ، ئىككىنچى ئايدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزىيلى دەپ قارارغا كېلىشتى. **3** لېكىن پاكلانغان كاھىنلار يېتىشمىگەچكە، خەلقمۇ يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولمىغاچقا، ھېيتنى ۋاقتىدا ئوتكۈزەلمىدى). **4** پادىشاھ ۋە پۈتكۈل جامائەت بۇ پىلانىنى ناھايىتى ياخشى بوپتۇ، دەپ قاردى. **5** شۇنىڭ بىلەن تۇلار پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ بەئەر-شىبادىن دانغىچە بارلىق خەلقنى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈشكە چاقىرىقنامە تەۋەتىيلى، دەپ بېكىتتى؛ چۈنكى تۇلار ھېيتنى تۈزۈن ۋاقىتلاردىن بۇيان پۈتۈلگەن بەلگىلىمە بويىچە ئوتكۈزۈلمىگەنىدى. **6** چاپارمەنلەر پادىشاھ بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ خەتلىرىنى ئېلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل ۋە يەھۇدا يۇرتىنى كېزىپ، پادىشاھنىڭ يارلىقى بويىچە مۇنداق خەۋەرنى جاكارلىدى: «ئى ئىسرائىللار، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا يېنىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار تۇ ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ چاڭگىلدىن قۇتۇلغان قالدۇقلارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىدۇ. **7** ئاتا-بوۋاڭلار ۋە قېرىندىشىڭلارغا ئوخشاش بولماڭلار؛ تۆلار تۈز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغاچقا، ئۇ خۇددى سىلەر كۆرگەندەك تۆلارنى خاراپچىلىككە تاپشۇرغان. **8** ئاتا-بوۋاڭلارغا ئوخشاش بويۇنۇڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپىنىڭ سىلەردىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىشى ئۈچۈن، ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارغا بېقىنىڭلار، ئۇ مەڭگۈگە ئۆزىگە خاس دەپ ئاتىغان مۇقەددەسخانىغا كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. **9** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارغا قايتساڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ۋە بالا-چاقىلىرىڭلار تۇزلىرىنى تۇتقۇن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھىم-ئىلتىپاتقا ئېرىشىپ، بۇ يۇرتقا قايتىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار شاپائەتلىك ۋە رەھىمدىلكتۇر، سىلەر ئۇنىڭ تەرىپىگە تۇتىسەڭلار، ئۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈمەيدۇ». **10** چاپارمەنلەر شەھەرمۇ-شەھەر بېرىپ، تاكى زەبۇلۇنغىچە ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ چىقتى؛ لېكىن ئۇ يەردىكىلەر تۇلارنى زاڭلىق قىلىپ مەسخىرە قىلاتتى. **11** ھالبۇكى، ئاشىر، مانا‌سسەھ ۋە زەبۇلۇنلاردىن بەزىلىرى ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يېرۇسالېمغا كەلدى. **12** ئۆنىڭ ئۈستىگە، خۇدانىڭ قولى يەھۇدالارنىڭ ئۈستىدە بولۇپ، تۆلارنى بىر نىيەتتە پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئاساسەن چىقارغان ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا بىر جان بىر دىل قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئىككىنچى ئايدا نۇرغۇن كىشىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا يىغىلىنىدى؛ توپلانغان خەلق زور بىر تۈركۈم ئادەم ئىدى. **14** تۆلار قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا شەھىردىكى قۇربانگاھلارنى بۆزۈپ يوقىتىپ، ئىسرىقگاھلارنىمۇ ئېلىپ چىقىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تاشلىدى. **15** تۆلار ئىككىنچى ئايىنىڭ ئون توتىنچى كۈنى ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان [قوزىلارنى] سويدى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار بۇنىڭغا قاراپ خىجىل بولۇپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] مۇقەددەس بولۇشقا پاكلاپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىشتى. **16** تۆلار خۇدانىڭ ئادەمى بولغان مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئاساسەن، بەلگىلىمە بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىغا كېلىپ تۇرۇشتى. كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ قولىدىن قانى ئېلىپ [قۇربانگاھقا] سەپتى. **17** جامائەت ئىچىدە پاكلىنىپ بولمىغانلار خېلى بولغاچقا، لاۋىيلار پاكلانمىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئورنىدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا بېغىشلانغان قوزىلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن سويۇشقا مەسئۇل ئىدى. **18** چۈنكى ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھ، ئىسساكار ۋە زەبۇلۇندىن كەلگەن كۆپىنچىسى، خېلى كۆپ بىر تۈركۈم كىشىلەر پاكلانمايلا تۇرۇپلا، تەۋرات بەلگىلىمىسىگە خىلاپ ھالدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ سويۇلغان قوزا

گۇشلىرىنى يېپىشكە كىرىشتى؛ بىراق ھەزەكىيا ئۇلار ھەققىدە دۇئا قىلىپ: ـ كىمكى تۆز ئاتا-بوۋىسىنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگارنى چىن كۆڭۈلدىن ئىزلەش نىيىتىگە كەلگەن بولسا، گەرچە ئۇلار مۇقەددەسخانىغا ئائىت پاكلىنىش بەلگىلىمىسىگە مۇۋاپىق پاك قىلىنمىسىمۇ، مېھرىبان پەروەردىگار ئۇلارنى ئەپۇ قىلغاي، دېدى. **20** پەروەردىگار ھەزەكىيانىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ خەلقنى ئەپۇ قىلدى. **21** يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار پېتىر نان ھېيتىنى يەتتە كۈن شۇنداق خۇشاللىق ئىچىدە ئوتكۈزدى؛ لاۋىيلار بىلەن كاھىنلار ھەر كۈنى پەروەردىگارغا ئاتالغان مەدھىيە سازلىرى بىلەن پەروەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. **22** ھەزەكىيا پەروەردىگارنىڭ ۋەھيلىرىنى چۈشەندۈرۈشكە ماھىر لاۋىيلارغا ئىلھام بېرىپ تۇردى؛ خەلق يەتتە كۈن ھېيت قۇربانلىقلىرىنى يېدى؛ ئۇلار ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگارنى مەدھىيىلىدى. **23** بارلىق جاماەئەت يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزۈش توغرىۇلۇق مەسلىھەتلىشىپ، يەنە خۇشال-خۇرالمىلىققا چۆمگەن ھالدا يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى. **24** چۈنكى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا جاماەئەتكە مىڭ بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى؛ ئەمەلدارلارمۇ جاماەئەتكە مىڭ بۇقا، ئون مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى. نۇرغۇن كاھىنلار تۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى. **25** پۈتكۈل يەھۇدا جاماەتى، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىسرائىلدىن چىققان بارلىق جاماەئەت، جۇملىدىن ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ھەمدە يەھۇدادا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسى ئالاھەت خۇشال بولۇشتى. **26** يېرۇسالېمنى غايەت زور خۇشاللىق كەيپىيات قاپلىدى؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىڭ زامانىدىن بۇيان، يېرۇسالېمدا مۇنداق ئەتەنە بولۇپ باقمىغانىدى. **27** ئاخىرىدا لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلار ئورنىدىن قوپۇپ، خەلققە بەختـبەركەت تىلىدى؛ ئۇلارنىڭ ساداسى خۇداغا ئاڭلانىدى، دۇئاسى ئاسمانلارغا، ئۇنىڭ مۇقەددەس تۇرالغۇسىغا يەتتى.

31

بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۈگىگەندىن كېيىن، بۇ يەردە ھازىر بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە بېرىپ، ئۇ يەرلەردىكى «بۇت تۈۋرۈك»لەرنى چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلىۋەتتى؛ يەنە يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنىدا، شۇنداقلا ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھ زېمىنىنىڭ ھەرقايسى يەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار» ۋە قۇربانگاھلارنى، ھەممىسىنى بۇزۇپ يوقاتقۇچە سۈكۈپ تاشلىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەرقايسىسى تۆز تەۋەلىكىگە، تۆز شەھەرلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. **2** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى تۈۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ھەرقايسىسىنى تۆزىگە خاس خىزمىتىگە بېكىتىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ، پەروەردىگار ئۇيىنىڭ ھويلىلىرىدا، ئىشىك-دەرۋازىلىرى ئىچىدە ۋەزىپە ئۆتەپ، پەروەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇيدىغان قىلدى. **3** پادىشاھ يەنە تۆز مېلىدىن بىر ئۈلۈشنى ئېلىپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئىشلىتىشكە بۇيرۇدى؛ بۇلار پەروەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنى بويىچە ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى، يېڭى ئاي ۋە ھېيت-بايرام كۈنلىرىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئايرىلدى. **4** پادىشاھ يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ پەروەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىنى چىڭ ئىچرا قىلىشى ئۈچۈن، تەقدىم قىلىنغىنا تېگىشلىك ئۈلۈشىنى ئۇلارغا بېرىكلەر، دەپ يېرۇسالېمدا تۇرۇشۇلۇق خەلققە بۇيرۇدى. **5** بۇ بۇيرۇق چىقىرىلىشى بىلەنلا، ئىسرائىللار ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنىڭ دەسلەپكى ئېلىنغان قىسمى ئاشلىق، يېڭى شاراب، [زەيتۇن] مېيى ۋە ھەسەللەرنى ھەمدە ئېتىزلىقتىن چىققان ھەرخىل مەھسۇلاتلارنىڭ ھوسۇللىرىدىن ئەكىلىشتى، يەنە ھەرخىل نەرسىلىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرىگە تۇرىكۈملەپ ئەكىلىشتى. **6** يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالارمۇ قوي- كاللىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرىگە ۋە پەروەردىگار خۇداسىغا ئاتالغان مۇقەددەس بۇيۇملارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرىگە ئەكىلىپ، دۆۋە-دۆۋە دۆۋىلىۋەتتى. **7** ئۇچىنچى ئايدىن باشلاپ دۆۋىلىنىپ، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە توختىدى. **8** ھەزەكىيا ئەمەلدارلار بىلەن بىللە كېلىپ، دۆۋە-دۆۋە بولغان بۇ مەھسۇلاتلارنى كۆرۈپ پەروەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇدى ۋە ئۇنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىللارغا بەخت-ساۋادەت تىلىدى. **9** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن بۇ دۆۋە-دۆۋە مەھسۇلاتلار توغرىۇلۇق سوريۇدى، **10** زادوك جەمەتىدىن بولغان باش كاھىن ئازاريا ئۇنىڭغا جاۋاپ بېرىپ: ـ خەلق پەروەردىگارنىڭ تۆۋىگە ھەدىيە كەلتۈرگىلى باشلىغاندىن بۇيان تويغۇدەك يىدۇق، يەنە نۇرغۇن ئېشىپ قالدى. چۈنكى پەروەردىگار تۆز خەلقىنى بەركىتىلگەن، شۇڭا ئېشىپ قالغىنىمۇ شۇنچە كۆپ، دېدى. **11** ھەزەكىيا پەروەردىگارنىڭ تۆۋىدە ئامبارلارنى تەيارلاشنى بۇيرۇۋۇدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار سەممىي-ساداقەتلىك بىلەن ھەدىيەلەرنى، ئوندىن بىر تۇشرە ۋە خۇداغا ئالاھىدە ئاتالغان نەرسىلەرنى ئامبارلارغا ئەكەردى. لاۋىيلاردىن بولغان كونونىيا باش ئامبارچى، ئىنىسى شىمەي مۇئاۋىن باش ئامبارچى بولدى. **13** كونونىيا ۋە ئىنىسى شىمەينىڭ قول ئاستىدا يەھىيەل، ئازاريا، ناخات، ئاساھەل، يەرموت، يوزاباد، ئەلىيەل، يىسماقىيا، ماھات ۋە بىنايالار نازارەت قىلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھەزەكىيا پادىشاھ بىلەن خۇدانىڭ تۆۋىنىڭ باشقۇرغۇچىسى ئازاريانىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ئىشلەيتتى. **14** شەرقىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋانى لاۋۋي يىمناھنىڭ ئوغلى كورە خۇداغا خالىس قىلىنغان ھەدىيە-سوۋغاتلارغا مەسئۇل ئىدى؛ ئۇ پەروەردىگارغا سۇنۇلغان ۋە «ئەڭ مۇقەددەدەس» بولغان نەرسىلەرنى تەقسىم قىلاتتى. **15** ئېدەن، مىنيامىن، يەشۇئا، شېمايا، ئامارىيا ۋە شېكانىيالار ئۇنىڭ قول ئاستىدا بولۇپ، ئۇلار كاھىنلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە، چوڭ-كىچىكلىكىگە قارالماي، نۇۋەت بويىچە ئۆز قېرىنداشلىرىغا بۇلارنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىشكە تەيىنلەندى؛ **16** بۇنىڭدىن باشقا، ئۇلار نەسەبنامىگە تىزىملانغان ئۈچ ياشتىن يۇقىرى ئەركەكلەردىن، ھەر كۈنى نۇۋىتى بويىچە پەروەردىگارنىڭ تۆۋىگە كىرىپ، يۈكلەنگەن ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلارنىڭ ھەممىسىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى. **17** ئۇلار نەسەبى تىزىملانغان جەمەتلىرى بويىچە كاھىنلارغىمۇ ھەمدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارغا نۇۋىتى ۋە ۋەزىپىسىگە قاراپ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ **18** نەسەبنامىدە «[لاۋۋي جاماەتى]» [دەپ]، پۈتۈلگىنىگە قاراپ بۇلارنىڭ بارلىق كىچىك بالىلىرىغا، خوتۇنلىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇلار ساداقەتلىك بىلەن ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكلىنىپ، مۇقەددەدەس بولۇشقا بېغىشلىنىدىكەن. **19** ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئەتراپلىرىدا ئولتۇراقلاشقان، ھارۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بولسا، ھەربىر شەھەردە مەخسۇس تىزىملانغان ئادەم قويۇلغانىدى؛ ئۇلار كاھىنلار ئىچىدىكى بارلىق ئەركەكلەرگە ۋە شۇنداقلا نەسەبنامىدە پۈتۈلگەن بارلىق لاۋىيلارغا تېگىشلىك ئۈلۈشلىرىنى بېرەتتى. **20** ھەزەكىيا پۈتۈن يەھۇدا زېمىندا شۇنداق قىلدى؛ ئۇ تۆز خۇداسى بولغان پەروەردىگار ئالدىدا ياخشى، دۇرۇس ۋە ھەق بولغانىنى قىلدى. **21** مەيلى پەروەردىگارنىڭ تۆۋىدىكى خىزمەتلەرگە ئائىت ئىشتا بولسۇن، مەيلى تەۋرات قانۇنىغا ھەم ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش نىيىتىدە خۇداسىنى ئىزدەشتە بولسۇن، ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن قىلدى ۋە روناق تاپتى.

32

بۇ بارلىق ئىشلارنى ۋە ساداقەتلىك ئەمەللەرنى بېجىرگەندىن كېيىن، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇداغا تاجاۋۇز قىلىپ، قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ كىرىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى قورشىۋالدى. **2** ھەزەكىيا سەناخېرىبنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىش نىيىتىنىڭ بارلىقىنى بىلگەندە، **3** ئەمەلدارلىرى ۋە باتۇر ئەزىمەتلىرى بىلەن شەھەر سىرتىدىكى بۇلاق-ئېرىقلارنى توسۇۋېتىش توغرىۇلۇق مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ئۇنى قوللىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ: «نېمە ئۈچۈن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىغا مول سۇ مەنبەسىنى تېپىۋېلىشىغا قالدۇرىدىكەنمىز؟» دەپ بارلىق بۇلاق كۆزلىرىنى ئېتىۋەتتى ۋە ئۇ يۇرت ئوتتۇرىسىدىن ئېقىپ ئوتىدىغان ئېرىقنى توسۇۋەتتى. **5** ھەزەكىيا ئۆزىنى غەيرەتلەندۈرۈپ، بۇزۇلۇپ كەتكەن سېپىلارنى يېڭىباشتىن ئوڭلاتتى، ئۇستىگە قاراۋۇلخانىلارنى سالدۇردى، يەنە بىر تاشقى سېپىلمۇ ياساتتى ھەمدە داۋۇت شەھىرىدىكى «مىللو» قەلئەسىنى مۇستەھكەملىدى؛ ئۇ يەنە نۇرغۇن قورال-ياراغ ۋە قالقانلارنى ياساتتى. **6** ئۇ خەلقىنىڭ ئۇستىگە سەردارلارنى تەيىنلىدى ئاندىن ئۇلارنى شەھەر دەرۋازىسىدىكى مەيدانغا، ئۆز ئالدىغا يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئىلھام-ربغەت بېرىپ: **7** ـ ئىرادەكلەرنى چىڭ قىلىپ باتۇر بولۇڭلار، ئاسۇرىيە پادىشاھىدىن

ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن زور قوشۇندىن قورقاكلار ياكى ئالاقزادە بولۇپ كەتمەكلەر، چۈنكى بىز بىلەن بىرگە بولغۇچىلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغۇچىلاردىن كۆپتۇر. **8** ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغىنى ناھايىتى بىر ئىنسانىي ئەتلىك بىلەك، خالاس؛ لېكىن بىز بىلەن بىللە بولغۇچى بولسا بىرگە مەددەتكار بولۇپ، بىز ئۈچۈن جەڭ قىلغۇچى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار باردۇر! ـ دېدى. خەلق يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنىپ تايانىدى. **9** شۇنىڭدىن كېيىن ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب پۈتكۈل كۈچ-قوشۇنى بىلەن لاقىش شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ شۇ چاغدا ئۇ خىزمەتكارلىرىنى پېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا، شۇنداقلا پېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدالارغا ئەۋەتىپ، ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزۈپ: ـ **10** «ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب: «پېرۇسالېم مۇھاسىرە ئىچىدە ئولتۇرۇقلۇق، سىلەر زادى نېمىگە تايىنىپ ئۇنىڭدا تىنچىچە ئولتۇرۇۋاتىسىلەر؟ **11** ھەزەكىيا سىلەرگە: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاڭگىلىدن قۇتقۇلدۇرىدۇ»، دەپ ئىشەندۈرۈپ، سىلەرنى ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈمگە تاپشۇرماقچى بولۇۋاتامدۇ؟ **12** شۇ ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلمۇەتتىغۇ؟ ئاندىن يەھۇدادىكى ۋە پېرۇسالېمدىكىلەرگە: ـ «سىلەر بىرلا قۇربانگاھ ئالدىدا سەجدە قىلىسىلەر ۋە شۇنىڭ ئۈستىگىلا خۇشبۇي ياقىسىلەر» دەپ ئەمر قىلغان ئەمەسمىدى؟ **13** مېنىڭ ۋە مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بارلىق ئەل خەلقلىرىگە نېمە قىلغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى ئۆز زېمىنىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزۇۋىشقا بېرەر ئامال قىلالىغانمۇ؟ **14** مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىم ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقان ئەشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ قايسىبىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالىغان؟ ئۇنداقتا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامتى؟ **15** سىلەر ئەمدى ھەزەكىياغا ئالدانماڭلار، سىلەرنى شۇنداق قايىل قىلىشىغا يول قويماڭلار ياكى ئۇنىڭغا ئىشىنىمۇ ئولتۇرماڭلار، چۈنكى مەيلى قايسى ئەلنىڭ، قايسى پادىشاھلىقنىڭ ئىلاھى بولسۇن، ھېچقايسىسى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن ياكى مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزۇپ چىقالمىدى، سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ» ـ دېدى. **16** [سەناخېرىبنىڭ] خىزمەتكارلىرى داۋاملىق يەنە پەرۋەردىگار خۇدانى ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارى ھەزەكىيانى ھاقارەتلەيدىغان گەپلەرنىمۇ قىلدى. **17** ئاندىن سەناخېرىب تېخى خەت يېزىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ھاقارەتلەپ، زاكىلىق قىلىپ: «خۇدىدى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھلىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمىغاندەك، ھەزەكىيانىڭ خۇداسىمۇ ئۇنىڭ خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمايدۇ» دېدى. **18** ئۇلار شەھەرنى ئېلىش غەرىزىدە پېرۇسالېم سېپىلىدە تۇرۇۋاتقان خەلقنى قورقۇتۇپ، پاتپاراقچىلىققا چۈمدۈرۈش ئۈچۈن يەھۇدىي تىلدا ئۇنلۇك توۋلاپ تۇردى. **19** ئۇلار پېرۇسالېمنىڭ خۇداسىنى خۇددى يەر يۈزىدىكى يات خەلقلەرنىڭ ئىنسانىنىڭ قولدا ياسالغان ئىلاھلىرىغا ئوخشىتىپ سۆزلىدى.

20 شۇنىڭ تۆپەيلىدىن ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا يەنىمۇ مېھىر دۇئا قىلىپ ئاسمانغا قاراپ ندا قىلىشتى، **21** پەرۋەردىگار بىر پەرىشتە ئەۋەتتى، ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھى قوشۇننىڭ لەشكەرگاھىغا كىرىپ، پۈتكۈل باتۇر جەنگچىلەرنى، ئەمىرلەر ۋە سەردارلارنى قىرىمايي قىرىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيە پادىشاھى شەرمەندە بولۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. ئۇنىڭ بۇتخانىسىغا كىرگەن چېغىدا ئۆز پۇشتىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈردى. **22** ئەنە شۇ تەرىقىدە، پەرۋەردىگار ھەزەكىيانى ۋە پېرۇسالېم ئاھالىسىنى ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىبنىڭ ۋە باشقا بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدن قۇتقۇزۇپ قالدى ۋە ئۇلارنى ھەر تەرەپتە قوغدىدى. **23** نۇرغۇن كىشىلەر ھەدىيەلەرنى يەرۇشالېمغا ئەكېلىدى، شۇنداقلا نۇرغۇن ئېسىل نەرسىلەرنى ئەكىلىپ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا سۇنىدى؛ شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ھەزەكىيا بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. **24** شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ ساكىتقا چۈشۈپ قالدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلدى ۋە پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتتى. **25** لېكىن ھەزەكىيا ئۆزىگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپاتقا مۇۋاپىق تەشەككۈر ئېيتمىدى؛ ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ كەتتى. شۇڭا خۇدانىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا ۋە شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە پېرۇسالېمدىكىلەرگە قوزغالدى. **26** لېكىن ھەزەكىيا ۋە پېرۇسالېمدىكىلەر تەكەببۇرلىقىدىن پېنىپ ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يۈرگەچىكە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە ئۇلارغا چۈشمىدى. **27** ھەزەكىيانىڭ دۇنياسى تولىمۇ كۆپ، ئىززەت-ھۆرمىتى قەۋەتلا يۇقىرى ئىدى؛ ئۇ ئۆزىگە ئالتۇن، كۈمۈش، گۆھەر-ياقۇت، خۇشبۇي دورا-دەرمەك، قالقان ۋە ھەرخىل قىممەتلىك بۇيۇملارنى ساقلايدىغان خەزىنىلەرنى سالدۇردى؛ **28** ئۇ يەنە ئاشلىق، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيى ساقلايدىغان ئامبارلارنى، يەنە ھەر ئۆرلۈك مالالار ۋە پادىلىرى ئۈچۈن ئېغىل-قوتانلارنى سالدۇردى. **29** ئۇ ئۆزىگە شەھەرلەر بىنا قىلدۇردى ۋە ئۇرغۇن قوي- كالىلارغا ئىگە بولدى، چۈنكى خۇدا ئۇنىڭغا غايەت كۆپ دەپئىنە-دۇنيا ئاتا قىلغانىدى. **30** ھەزەكىيادىن ئىبارەت بۇ كىشى گىھون ئېقىنىنىڭ يۇقىرى ئېقىمىدىكى سۇنى توسۇپ، سۇنى توپىغرا داۋۇت شەھىرىنىڭ كۈنپېتىش تەرىپىگە ئېقىپ كېلىدىغان قىلغانىدى. ھەزەكىيا بارلىق قىلغان ئەمەللىرىدە رونىق تاپتى. **31** ھالبۇكى، بابىل ئەمىرلىرىنىڭ ئەلچىلىرى كېلىپ ھەزەكىيا بىلەن كۆرۈشۈپ، يەھۇدا زېمىنىدا يۈز بەرگەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت توغرۇلۇق گەپ سورىغان چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلىدە نېمە بارلىقىنى مەلۇم قىلىشقا سىنىماقچى، خۇدا ئۇنى يالغۇز قالدۇرۇپ، ئۇنىڭدىن كەتتى. **32** ھەزەكىيانىڭ قالغان ئىشلىرى ۋە ياخشى ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلار «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا، ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كۆزگەن ۋەھىيلىك خاتىرىسىدە يۈتۈلگەندۇر. **33** ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئۇلار ئۇنى داۋۇت ئەۋلادلىرى قەبرىستانلىقى ئېگىزلىكىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇ ئۆلگەن چاغدا بارلىق يەھۇدا خەلقى بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەر ئۇنىڭغا ھۆرمەت بىلدۈردى. ئۇنىڭ ئورنىغا ئوغلى مانا‌سسەھ پادىشاھ بولدى.

33

مانا‌سسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەتە قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا چېقىپ تاشلىغان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ باۋالارغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئاشەراھ مەبۇدلارنى ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **4** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرۇلۇقۇ پەرۋەردىگار: «پېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىم مەڭگۈ قالىدۇ» دېگەندى. **5** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسماننىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. **6** ئۇ بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىدا ئۆز بالىلىرىنى ئوتىن ئوتكۈزدى؛ جادۇگەرچىلىك، پالچىلىق ۋە دەمىدىچىلىك ئىشلەتتى، ئۇزۇنگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **7** ئۇ ياساتقان ئۆيىمۇ مەبۇدنى خۇدانىڭ ئۆيىگە تىكىلدى. شۇ ئۆي توغرۇلۇقۇ پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنىدا تاللىغىنىمدەك يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبەدگىچە قالدۇرىمەن؛ **8** ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇلارغا تاپىلىغان بارلىق ئەمرىلەرگە، يەنى بارلىق قانۇن، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا بېكىتكەن بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن» ـ دېگەندى.

9 لېكىن مانا‌سسەھ يەھۇدالارنى ۋە پېرۇسالېمدىكىلەرنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدىمۇ ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. **10** پەرۋەردىگار مانا‌سسەھ ۋە ئۇنىڭ خەلقىگە ئاگاھلاندۇرۇپ سۆزلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمىدى. **11** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇنىدىكى سەردارلارنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇمغا سالدۇردى. ئۇلار مانا‌سسەھنى ئىلمەك بىلەن ئېلىپ، مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئەكەلدى. **12** مانا‌سسەھ مۇشۇنداق ئازابقا چۈشكەنده خۇدايى پەرۋەردىگارغا يالۇنۇرۇپ، ئاتا-

بوۋلىرىنڭ خۇداسى ئالدىدا تۆزىنى بەك تۆۋەن تۇتتى. 13 ئۇ دۇئا قىلۋىدى، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ، تىلىكىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ، پادىشاھلىقىغا قايتىدى ئىگە قىلدى. ماناسسەھ شۇ چاغدىلا پەرۋەردىگارنىڭلا خۇدا ئىگەنلىكىنى بلىپ يەتتى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ماناسسەھ «داۋۇت شەھىرى»نىڭ سىرتىغا، جىلغا ئوتتۇرىسىدىكى گىھوننىڭ كۈنچىقىش تەرىپىدىن تاكى بېلىق دەرۋازىسى ئاغزىغىچە، ئوفەلنى چۆرىدەپ سېپىل ياساتتى ۋە ئۇنى ناھايىتى ئېگىز قىلدى؛ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى قورغانلىق شەھەرلىرىدە قوشۇن سەردارلىرىنى تەينىلدى. 15 ئۇ يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىدىن يات ئىلاھلىرىنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن [ئۆزى قويغان] بۇتنى، ئۆزى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ تېغى بىلەن يېرۇسالېمدا ياساتقۇزغان بارلىق قۇربانگاھلارنى ئېلىۋېتىپ، شەھەر سىرتىغا تاشلاتقۇزۇۋەتتى. 16 [ماناسسەھ] پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن تىكلىتىپ، قۇربانگاھقا ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى سۇندى ۋە يەھۇدالارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە كىرىشنى بۇيرۇدى. 17 شۇنداقتىمۇ، خەلق قۇربانلىقنى يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا ئوتكۈزۈتتى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى تۆزلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغىلا سۇنۇلاتتى. 18 ماناسسەھنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ خۇداسىغا قىلغان دۇئاسى ۋە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتقان گەپلىرى بولسا، مانا ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 19 ئۇنىڭ دۇئاسى، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تىلەكلىرىنى قانداق ئىجابەت قىلغانلىقى، ئۇنىڭ ئۆزىنى تۆۋەن قىلىشىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھى ۋە ۋاپاسىزلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ قەيەردە «يۇقىرى جايلار» سالدۇرغانلىقى، ئاشەراھ مەبۇدلىرى ھەم ئويما مەبۇدلارنى تىكلىگەنلىكى بولسا، مانا ھەممىسى «ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ خاتىرىلىرىدە» پۈتۈلگەندۇر. 20 ماناسسەھ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا دەپنە قىلدى؛ ئوغلى ئامون ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 21 ئامون تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 22 ئۇ ئاتاسى ماناسسەھ قىلغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. ئۇ ئاتاسى ماناسسەھ ياساتقان بارلىق ئويما مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇندى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 23 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئاتاسى ماناسسەھ ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقانىدەك تۆۋەن تۇتمىدى؛ بۇ ئامۇننىڭ بولسا گۇناھ-قەبىھلىكلىرى بارغانسېرى ئېشىپ باردى. 24 كېيىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى قەستلەپ ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. 25 لېكىن يەھۇدا زېمىنىدىكىلەر ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى.

34

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتەپ كەتمىدى. 3 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ سەككىزىنچى يىلى، ئۇ تېخى گۈزەك چېغىدىلا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ خۇداسىنى ئىزلەشكە باشلىدى؛ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىغا كەلگەندە يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكى «يۇقىرى جايلار»، ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما بۇتلار ۋە قۇيما بۇتلارنى يوقىتىپ، زېمىننى پاكىزلاشقا كىرىشتى. 4 خەلق ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىلا «بائاللار»نىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ تاشلىدى؛ ئۇ قۇربانگاھلارنىڭ ئۈستىگە ئېگىز قىلىپ ئورنۇلاشتۇرۇلغان «كۆن تۈزۈرۈكلىرى»نى كېسىپ تاشلىدى؛ ئۇ يەنە ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما-قۇيما بۇتلارنى چېقىپ، ئۇنىڭ توپىسىنى بۇ مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇنغانلارنىڭ قەبرىلىرىگە چېچىۋەتتى. 5 [بۇت] كاھىنلىرىنىڭ ئۈستىخانىلىرىنى قۇربانگاھلىرىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇ يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنى پاكىزلىدى. 6 ئۇ ماناسسەھ، ئەفرائىم، شىمئون ھەتتا نافتالىنىڭچە ئۇلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ۋە ئەتراپىدىكى خارابىلەردە شۇنداق قىلدى؛ 7 ئۇ قۇربانگاھلارنى چېقىپ، تاشەراھ مەبۇدلىرى ۋە ئويما بۇتلارنى كوكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، پۈتۈن ئىسرائىلدىكى خۇشبۇيگاھلارنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلاپ، يېرۇسالېمغا قايتتى. 8 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى يەھۇدا زېمىنى ۋە مۇقەددەسخانىنى پاكىزلاپ بولغاندىن كېيىن، ئازالىيانىڭ ئوغلى شافان، شەھەر باشلىقى ماتاسىياھ ۋە يوئاھازنىڭ ئوغلى تەزكىرىچى يوئاھنى خۇداسى يولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭلاشقا ئەۋەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باش كاھىن ھىلقىيانىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن پۇلنى تاپشۇردى. بۇ پۇلنى ئەسلىدە دەرۋازىۋەن لاۋىيلار ماناسسەھ، ئەفرائىم ۋە ئىسرائىلنىڭ قالدىسىدىن، شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنىدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەردىن يىغقانىدى. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. بۇلار ھەم پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشاش ۋە مۇستەھكەملەشكە ئىشلىگۈچىلەرگە بەردى؛ 11 ئۇلار بولسا پۇلنى يەھۇدا پادىشاھلىرى خارابىلەشتۈرگەن ئۆي-ئىمارەتلەرگە لازىملىق كېسىپ-ئۇيۇلغان تاشلارنى ۋە تۈزۈرۈك-لەمالارغا ياغاچ سېتىۋالىشقا ياغاچچىلار بىلەن تاچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 12 بۇ ئادەملەر سادالىقتلىك بىلەن ئىشلىدى. ئۇلارنى باشقۇرىدىغان، نازارەتكە مەسئۇل لاۋىي مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جاھات بىلەن ئوبادىيا، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەريا بىلەن مەشئۇللام بار ئىدى؛ بۇ لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ھەرخىل سازلارغىمۇ ماھىر ئىدى؛ 13 ئۇلار يەنە ھاممالار ۋە ھەرخىل ئىشلار ئۈستىدىكى نازارەتچىلەرنى باشقۇراتتى؛ لاۋىيلاردىن پۈتۈنچىلەرمۇ، ئەمەلدارلارمۇ، دەرۋازىۋەنلەرمۇ بار ئىدى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۈيىگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن پۇللارنى ئېلىپ چىقىدىغان چاغدا، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بەرگەن تەۋرات قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدى. 15 ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدە تەۋرات-قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ، ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. 16 شافان ئۇنى پادىشاھنىڭ يېنىغا ئاپاردى ۋە ئۇنىڭغا: «خىزمەتكارلىرى تاپشۇرۇلغان ئىشلارنى بولسا، ھەممىسىنى ئادا قىلىۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۈيىگە [بېغىشلانغان] پۇللارنى تۆكۈپ، ئۇنى نازارەتچىلەر ۋە ئىشچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى» دەپ مەلۇمات بەردى. 18 شافان كاتىپ يەنە پادىشاھقا: ـ ھىلقىيا كاھىن يەنە ماڭا بىر ئورام كىتاب بەردى دەپ ئۇنى پادىشاھ ئالدىدا ئوقۇدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات قانۇندىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 20 پادىشاھ ھىلقىيا بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكاھنىڭ ئوغلى ئابدون بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاساياغا بۇيرۇپ: ـ 21 بېرىپ مەن ئۇچۇن ۋە ئىسرائىلدا ھەم يەھۇدادا قالدۇرۇلغان خەلق ئۈچۈن بۇ ئېيىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابتا بارلىق يۈتۈلگەنلەرگە ئەمەل قىلماي، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تۇتمىغانلىقى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە تۆكۈلىدىغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا ۋە پادىشاھ تەينىلىگەن كىشىلەر ئايال پەيغەمبەر ھۇلداھنىڭ قېشىغا باردى؛ ھۇلداھ خاسراھنىڭ نەۋرىسى، توكىھاتنىڭ ئوغلى كىيىم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئىدى؛ ئۇ ئۆزى يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەشتى. 23 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دەڭلار: ـ 24 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئالدىدا ئوقۇلغان بۇ كىتابتىكى بارلىق لەنەتلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە ئۆزىغۇچىلارغا بالا-يىتاپەت چۈشۈرىمەن. 25 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەرگە تۆكۈلىدۇ، ئۈچۈرۈلمەيدۇ. 26 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگاردىن يول سورىغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا، مۇنداق دەڭلار: ـ سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 27 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، خۇدانىڭ مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىڭدا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى تۆۋەن قىلدىڭ، شۇنىڭدەك ئۆزۈڭنى شۇنداق تۆۋەن قىلغىنىڭدا، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 28 مانا، سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشىقا، ئۆز قەبرىڭگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا نىسىپ قىلىمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ

جايِ تۇستىگە چۈشۈردىغان بارلىق كۆپلەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى. 29 پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلدى. 30 پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار، شۇنداقلا بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۆنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. 31 پادىشاھ ئۆز ئورندا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ـ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ يۈزتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۆنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۆۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، تۇشىۋۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئۆزىنى ئەھدىگە باغلىدى. 32 شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۆتنۈكىنا ئۆزىنى باغلىدى. ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ۋە بنيامىندىكى خەلقنىمۇ بۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ئۆتنۈكىنا ئۆزىنى باغلاتتى. شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار خۇدانىڭ، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدىسى بويىچە ئىش قىلدىغان بولدى. 33 يوسىيا ئىسرائىللارغا قاراشلىق يۇرتلاردىن بارلىق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ خىزمىتىگە كىرىدىغان قىلدى. [يوسىيانىڭ] بارلىق كۆنلىرىدە خەلق ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ھېچ يانمىدى.

35

يوسىيا پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى يېرۇسالېمدا ئوتكۈزمەكچى بولدى؛ بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويدى. 2 پادىشاھ كاھىنلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلدى، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتنى قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى. 3 ئۇ يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىگە ئۆزلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشقا تەلىم بەرگۈچى لاۋىيلارغا: ـ سىلەر مۇقەددەس ئەھدە ساندۇقىنى ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمان سالدۇرغان ئۆيگە ئەكىرىپ ئورۇنلاشتۇرۇڭلار؛ ئەمدى ئۆنى مۇرەكەبدە كۆتۈرۈپ يۈرۈش ۋەزىپىسى قالمىدى. ئەمدى سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە، شۇنداقلا ئۆنىڭ خەلقى ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. 4 شۇنىڭ ئۈچۈن جەمىتىڭلار ۋە تۇۋەت-گۇرۇپپا ئەۋلادلىرىڭلار بويىچە، ئىسرائىلنىڭ داۋۇتنىڭ يازغىنى ۋە ئۆنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ يازغىنىغا ئاساسەن، ئۆزۈڭلارنى ئوبدان تەيارلاڭلار. 5 سىلەر ئۆز ئاتا جەمەتلىرىڭلارنىڭ تۇۋەت-گۇرۇپپا تەرتىبى بويىچە قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئىبارەت شۇ ئاددىي خەلق-پۇقرالار جەمەت-جەمەتلىرىگە ۋەكىل بولۇپ، مۇقەددەسگاھتا ئۆرىسىلەر؛ ھەربىر گۇرۇپ پىدا لاۋىي جەمەتىدىن بىرىنچىچە ئادەم بولسۇن. 6 سىلەر ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويۇسىلەر، ئۆزۈڭلارنى پاكلاڭلار؛ [ئىسرائىلدىكى] قېرىنداشلىرىڭلار ئۈچۈن، يەنى ئۆلارنىڭ پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلغان سۆز- كالامىغا بېقىنشى ئۈچۈن، ھەممە ئىشنى تەييار قىلىڭلار، دېدى. 7 يوسىيا شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق خەلق- پۇقرالارنىڭ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان قوزىبانلىقى بولسۇن دەپ، جەمئىي ئوتىۋز مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە ئۈچ مىڭ بۇقا ھەدىيە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغانىدى. 8 ئۆنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارغا قوزىبانلىق مېلى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى باشقۇرغۇچىلاردىن ھىلقىيا، زەكەريا ۋە يەھىيەلمۇ ئىككى مىڭ ئالتە يۈز قوزا- ئۆچكە بىلەن ئۈچ يۈز بۇقىنى كاھىنلارغا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ قوزىبانلىق قىلىش ئۈچۈن ھەدىيە قىلىپ تاپشۇردى. 9 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرى بولغان كونانىيا ۋە ئۆنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا بىلەن نەتانەل، شۇنداقلا ھاشابىيا، جەئىيەل ۋە يوزاباد مۇ بەش مىڭ قوزا بىلەن بەش يۈز بۇقىنى لاۋىيلارنىڭ ھېيتقا ئاتاپ قوزىبانلىق قىلىشغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى. 10 شۇنداق قىلىپ، ئوتىلىدىغان ۋەزىپىلەر ئورۇنلاشتۇرۇپ بولۇنغاندىن كېيىن، پادىشاھنىڭ تاپىلغىنى بويىچە، كاھىنلار ئۆز ئورندا تۇردى، لاۋىيلارمۇ ئۆزلىرىنى تۇۋەت-گۇرۇپپا تەرتىبى بويىچە تۇرۇشتى. 11 لاۋىيلار ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى بوغۇزلىدى؛ كاھىنلار ئۇلارنىڭ قولىدىن قانىنى ئېلىپ قوزىبانگاھقا سەپىتى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا لاۋىيلار قوزىبانلىق مالنىڭ تېرىسىنى سويدى. 12 كۆيدۈرمە قوزىبانلىققا سۇنۇلىدىغان ماللارنى بولسا، ئۇلار خەلق-پۇقرالارغا ۋەكىل بولغان جەمەتلەر بويىچە خەلققە بۆلۈپ بېرىپ، ئۇلارنى مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنىغا مۇۋاپىق، پەرۋەردىگارغا سۇنۇشقا تەييارلىدى. سۇنۇلىدىغان بۇقىلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. 13 ئاندىن بەلگىلىمە بويىچە ئۇلار ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزا- ئۆچكىلەرنى ئوتقا قاقلاپ كاۋاپ قىلدى؛ باشقا قوزىبانلىقلاردىن قالغان، يەنى خۇداغا ئاتالغان قىسمىلارنى قازاندا، داڭقاندا ياكى داستا پىشۇرۇپ تېزدىن خەلق-پۇقرالارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى؛ 14 شۇنىڭدىن كېيىن ئۆزلىرىگە ۋە كاھىنلارغا قوزىبانلىقلاردىن تەييارلىدى، چۈنكى كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى كەچ كىرگۈچە كۆيدۈرمە قوزىبانلىق قىلىش ۋە مايلارنى كۆيدۈرۈش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتكەنىدى؛ شۇڭا لاۋىيلار ئۆزلىرىگە ۋە كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغىمۇ قوزىبانلىقلاردىن [گۆش] تەييارلاپ قويۇشتى. 15 ناۋا-نەغمىچىلەر، يەنى ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى داۋۇت، ئاساف، ھېمان ۋە [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى يەدۇتۇننىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇرۇشتى؛ دەرۋازىۋەنلەر ھەرقايىسىسى ئۆز دەرۋازىسى ئالدىدا تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئىش ئورندىن ئاجرىشىشنىڭ ھاجىتى بولمىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان لاۋىيلار قوزىبانلىقلاردىن تەييارلاپ قويىاتتى. 16 شۇنداق قىلىپ، شۇ بىر كۈن ئىچىدە يوسىيا پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ئوتۇپ كېتىش ھېيتى ئوتكۈزۈلۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ قوربانگاھىغا كۆيدۈرمە قوربانلىقلار سۇنۇلۇشى بىلەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ ئوتكۈزۈلگەن ئىبادەت تولۇق ئورنىلاندى. 17 شۇ چاغدا ھازىر بولغان ئىسرائىللار ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، يەتتە كۈن پېتىر نان ھېيتىنى ئوتكۈزدى. 18 سامۇئىل پەيغەمبەرنىڭ زامانىدىن بۇيان ئىسرائىلدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتى مۇنداق ئوتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى؛ ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىمۇ يوسىيا، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە شۇ يەردە ھازىر بولغان يەھۇدالار بىلەن ئىسرائىللار ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئوتكۈزگەندەك مۇنداق ئوتۇپ كېتىش ھېيتى ئوتكۈزۈپ باقمىغانىدى. 19 بۇ قېتىمقى ئوتۇپ كېتىش ھېيتى يوسىيانىڭ سەلتەنەتنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئوتكۈزۈلدى. 20 يوسىيا [مۇقەددەس] ئۆينىڭ ھەممە ئىشىنى مۇشۇنداق تەرتىپكە سېلىپ بولغاندىن كېيىن، مىسىر پادىشاھى نەقو ئەفرات دەرياسىنىڭ بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىدە ئۇرۇشقا چىقتى، يوسىيا ئۆنىڭ ئالدىنى توسقىلى چىقتى. 21 نەقو يوسىيانىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «ئى يەھۇدا پادىشاھى، ئۆزلىرىنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارلىرى بار؟ بۈگۈن مەن سىلى بىلەن ئۇرۇشقىلى ئەمەس، بەلكى مېنىڭ بىلەن ئۇرۇش قىلۋاتقان جەمەت بىلەن ئۇرۇشقىلى چىققانمەن؛ يەنە كېلىپ، خۇدا مېنى تېز ھۆجۇم قىل، دېدى؛ خۇدانىڭ سىلىنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۆنىڭ ئىشىغا كاشىلا قىلمىسىلا، چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىلەن بىللىدۇر» دېدى. 22 لېكىن يوسىيا ئۆنىڭ بىلەن قارشىلىشىشتىن يانمىدى، ئەكسىچە ئۆزىنى نىقابلاپ ئۆنىڭغا جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئۇ خۇدانىڭ نەقونىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان گېپىگە قۇلاق سالماي، مەگىددو تۈزلەڭلىگىگە كېلىپ نەقو بىلەن ئۇرۇشتى. 23 ئوقياچىلار يوسىيا پادىشاھقا ئوق ئېتىپ ئۆنىڭغا [تەگكۈزدى]؛ پادىشاھ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن ئېغىر يارىلاندىم، مېنى ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى. 24 ئۆنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۆنى جەڭ ھارۇسىدىن يۈلەپ چۈشۈرۈپ، ئۆنىڭ ئىككىنچى جەڭ ھارۇسىغا ياتقۇزۇپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ مېڭىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى؛ بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر يوسىياغا تەزىيە تۈتۈشتى. 25 يەرىمىيا [پەيغەمبەر] يوسىيا ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇدى؛ نەغمە-ناۋاچى ئەر-ئايالارنىڭ ھەممىسى تاكى بۈگۈنگىچە يوسىيانى تەرىپلەپ مەرسىيە ئوقۇپ كەلمەكتە؛ ئۇ ئىش ئىسرائىلدا بەلگىلىمگە ئايلاندى. مانا بۇلار «مەرسىيەلەر» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. 26 يوسىيانىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۆنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات كىتابىدا يېزىلغانلىرىغا تەگىشكەن ياخشى ئىشلىرى، 27 قىلغانلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە ھەممىسى «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ- تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر.

شابات كۆنلىرىگە مۇيەسسەر بولدى؛ چۈنكى زېمىن يەتمىش يىل توشقۇچە خارابلىكتە تۇرۇپ «شابات تۈتۈپ» دەم ئېلىپ راھەتلەندى.

36 [يەھۇدا] زېمىندىكى خەلق يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى تاللاپ، يېرۇسالېمدا ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **2** يەھوئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي سەلتەنەت قىلدى. **3** مىسىر پادىشاھى ئۇنى يېرۇسالېمدا پادىشاھلىقتىن بىكار قىلدى ۋە يەھۇدا زېمىنىغا بىر يۈز تالانت كۈمۈش، بىر تالانت ئالتۇن جەريمانە قويدى. **4** ئاندىن مىسىر پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ ئىنىسى ئېلىياكىمنى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى؛ ئاندىن نەقو ئىنىسى يەھوئاھازنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. **5** يەھوئاكىم تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **6** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىقىپ، ئۇنى مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **7** نېبۇقادنەسار يەنە پەرۋەردىگار ئۈيىدىكى بىر قىسىم ئەسۋاب-بۇيۇملارنى بابىلغا ئاپىرىپ، ئۇزىنىڭ بابىلدىكى بۇتخانىسىغا قويدى. **8** يەھوئاكىمنىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ يىرگىنچلىك ئىشلىرى، ئۇنىڭدىكى ئەيىبلەر بولسا مانا، «ئىسرائىل ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. ئۇنىڭ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **9** يەھوئاكىن تەختكە چىققان چېغىدا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي ئون كۈن سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **10** يېڭى يىل ئۈتكەندە، نېبوقادنەسار ئادەم ئەۋەتىپ يەھوئاكىننى پەرۋەردىگار ئۈيىدىكى ئېسىل بۇيۇملار بىلەن بىرلىكتە بابىلغا ئەكەلدۈرۈپ، يەھوئاكىننىڭ تاغىسى زەدەكىيانى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **11** زەدەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ **12** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزگەن بولسىمۇ، ئۇ يەرەمىيانىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۆۋەن قىلمىدى؛ **13** ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ نامىدا [يېمىنىش] قەسەمنى ئىچكۈزگەن نېبوقادنەسارىدىن يۈز ئۆرىدى؛ بوينىنى قاتتىق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا توۋا قىلىپ يېنىشقا كۆڭلىنى جاھىل قىلدى. **14** ئۇنىڭ ئۈستىگە، كاھىنلارنىڭ بارلىق باشلىرى بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى يات ئەللىكلەرنىڭ ھەممە يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى دوراپ، ئاسىيلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۆزىگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان ئۆيىنى بۇلغىۋەتتى. **15** ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ۋە ئۆزىنىڭ ئىچىنى ئاغرىتىقاچقا، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن ئۇرۇپ ئەلچىلىرىنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى ئىزچىل ئاگاھلاندۇرۇپ ئۆردى. **16** بىراق ئۇلار خۇدانىڭ ئەلچىلىرىنى مازاق قىلىپ، سۆز- كالامىلىرىنى مەنىسىتمەيتتى، پەيغەمبەرلىرىنى زاكىلىق قىلاتتى؛ ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى ئۈرلەپ، قۇتقۇزغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **17** پەرۋەردىگار شۇنىڭ بىلەن كالدىيەلەرنىڭ پادىشاھىنى ئۇلارغا ھۇجۇمغا سېلىۋىدى، پادىشاھ ئۇلارنىڭ مۇقەددەس ئۈيىدە ياشلىرىنى قىلىچلىدى؛ قىز-يىگىتلەر، قېرىلار، يېشى ئاقارغانلارغا ھېچ ئىچ ئاغرىتىپ ئولتۇرماي، ھەممىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ [خۇدا] بۇلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە] پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **18** كالدىيە پادىشاھى خۇدانىڭ ئۈيىدىكى چوڭ- كىچىك دېمەي، بارلىق قاچا-بۇيۇملارنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئۈيىدىكى خەزىنىلەرنى، شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ خەزىنىلىرىنى قويماي، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **19** كالدىيەلەر خۇدانىڭ ئۈيىنى كۆيدۈرۈۋەتتى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى چېقىۋەتتى، شەھەردىكى ھەممە ئوردا-قورغانلارغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈپ، يېرۇسالېمدىكى بارلىق قىممەتلىك قاچا-بۇيۇملارنى چېقىپ كۆكۈم-تالقان قىلدى. **20** قىلىچتىن ئامان قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە پادىشاھى] بابىلغا ئۈتقۈزۈن قىلىپ ئەكەتتى؛ ئۇلار تاكى پارس پادىشاھلىقىنىڭ سەلتەنىتىكىچە بابىل پادىشاھى ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ ئۆردى. **21** بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن [ئالدىن] ئېيتقان [ئاگاھ] سۆزى ئىشقا ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولدى. شۇنىڭ بىلەن زېمىن ئۆزىگە تېگىشلىك

ئەزرا

1 پارس پادشاهی قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پەرۋەردىگارنىڭ يەرەميانىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پارس پادشاهى قورەشنىڭ روهىنى قوزغىشى بىلەن پۈتۈن پادشاهلىقى تەۋەسىدە ئۆ مۇنداق بىر جاكارنامە چىقاردى، شۇنداقلا ئۆزىنى يازما قىلىپ پۈكۈپ: ـ **2** «پارس پادشاهى قورەش مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاسمانلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق پادشاهلىقلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى ماڭا بەردى؛ ئۆ شۇنداقلا مېنى يەھۇدا زېمىنىغا جايلاشقان يېرۇسالېمدا ئۆزىگە بىر ئۆي سېلىشقا بۇيرۇدى. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن ئارا ئاللاردا خۇدانىڭ خەلقى بولغانلاردىن مەھرەقايسىڭلارغا بولسا، ئۆزىنىڭ خۇداسى [پەرۋەردىگار] ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، ئۆ يەھۇدا زېمىنىدىكى يېرۇسالېمغا چىقسۇن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالسۇن! ئۆ بولسا خۇدادۇر، ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر! **4** [سۈرگۈنلۈكتە] قالغان خەلق قەيەرلەردە ماكانلاشقان بولسا، [ئۆ يېرۇسالېمغا چىقسۇن]؛ شۇ يەردىكى ئادەملەر ئۆلارغا ئالتۇن، كۈمۈش، مال-مۈلۈك، چارپايلارنى تەمىنلەپ ياردەم بەرسۇن ۋە شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا جايلاشقان خۇدانىڭ شۇ ئۆيى ئۈچۈن خالىس ھەدىيەلەرنى تەقدىم قىلسۇن» ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى قەبىلە باشلىقلىرى، كاھىنلار، لاۋىيلار، شۇنداقلا خۇدا تەرىپىدىن روهى قوزغىتىلغان بارلىق خەلق ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى [يېڭۈاشتىن] سېلىشقا بىرىشقا تەييارلاندى. **6** ئەتراپتىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى كۈمۈش قاچا-قۇچا، ئالتۇن، مال-مۈلۈك، چارپايلار ۋە قىممەت باھالىق بۇيۇملار بىلەن ئۆلارنى قولالاپ قۇۋۋەتلىدى، بۇنىڭدىن باشقا سۈنئۈلدىغان ھەرخىل ئىختىيارىي ھەدىيە-قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەرخىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. **7** پادىشاھ قورەش پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلىرىنىمۇ، يەنى ئىلگىرى ئېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن ئەكىلىپ ئۆز ئىلاھىنىڭ بۇتخانىسىغا قويۇپ قويغان قاچا-قۇچىلارنىمۇ ئېلىپ چىقتى. **8** پارس پادىشاھى قورەش خەزىنە بېگى مىترەداتنى بۇيرۇپ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئالدۇرۇپ چىقتى؛ مىترەدات ئۇلارنى يەھۇدانىڭ ئەمىرى شەشبازارغا سانى بويىچە ساناپ تاپشۇرۇپ بەردى. **9** قاچا-قۇچىلارنىڭ سانى مۇنداق: ـ ئالتۇن داس ئوتىۋز، كۈمۈش داس مىڭ، پىچاق يىگىرمە توققۇز، **10** ئالتۇن پىيالە ئوتىۋز، بىر-بىرىگە ئوخشاش بولغان كۈمۈش پىيالە تۆت يۈز ئون، باشقا قاچا-قۇچىلار بىر مىڭ. **11** بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچا، بەش مىڭ تۆت يۈز. سۈرگۈن قىلىنغان خەلق بابىلدىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىنگەن چاغدا، شەشبازار بۇ قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلگەندى.

2 تۆۋەندىكىلەر ئېبوقادنەسار تەرىپىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان [يەھۇدىيە] ئۇلكىسىدىكىلەردىن، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى قايتىپ كېلىپ، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيەگە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھىرلىرىگە كەتكەنلەر: ـ **2** ـ ئۇلار زەرۇبابېل، يەشۇئا، نەھەمىيا، سېرايا، رەئىلايا، موردىكاي، بىلشان، مىسپار، بىگۋاي، رەھۇم ۋە باناناھلار بىلەن بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ **3** پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ **4** شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ **5** ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ **6** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **7** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **8** زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **9** زاككاينىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى؛ **10** بانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ **11** بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **12** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **13** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە كىشى؛ **14** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئەللىك ئالتە كىشى؛ **15** ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى تۆت يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **16** ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ **17** بىزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **18** يوراھنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **19** ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **20** گىببارنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ **21** بەيت-لەھەملىكلەر بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **22** نىتوفالىلار ئەللىك ئالتە كىشى؛ **23** ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **24** ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى؛ **25** كىرىئات-ئارىملىلار، كەفىراھلىلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ **26** راماھلىلار بىلەن گىبالىلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ **27** مىكماشلىلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **28** بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىلار جەمئىي ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **29** نىبولىلار ئەللىك ئىككى كىشى؛ **30** ماگبىشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئەللىك ئالتە كىشى؛ **31** ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **32** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ **33** لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بەش كىشى؛ **34** يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **35** سىناۋاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى. **36** كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ **37** ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ **38** پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ **39** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. **40** لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خودا ۋىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى؛ **41** غەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى. **42** دەرۋازىۋانلەرنىڭ نەسلىدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالموننىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز توققۇز كىشى. **43** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋتنىڭ ئەۋلادلىرى، **44** كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىياھانىڭ ئەۋلادلىرى، پادونىنىڭ ئەۋلادلىرى، **45** لىباناھنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، **46** ھاگابنىڭ ئەۋلادلىرى، شاملايىنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، **47** گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، **48** رەزىننىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، گازززامنىڭ ئەۋلادلىرى، **49** ئۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىياىنىڭ ئەۋلادلىرى، بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، **50** ئاسناھنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، **51** باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، **52** بازلۇتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، **53** باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تىماھنىڭ ئەۋلادلىرى، **54** نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرى. **55** سۈلايمانىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتايىنىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېرۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، **56** يائالاھنىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، **57** شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھاززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامىنىڭ ئەۋلادلىرى. **58** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۈلايمانىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. **59** تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشا، كىرۇب، ئاددان ۋە ئىممەردن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ يا كى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادىمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. **60** بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز ئەللىك ئىككى كىشى؛ **61** كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئېچىدە خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللايىنىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلېئادلىق بارزىللايىنىڭ بىر قىزىنى ئالغانچىقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغاندى. **62** بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى، شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. **63** ۋالىي ئۇلارغا: ـ ئۇرىم ۋە ئۇممىنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يەمەكلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر،

دېدى. 64 پۈتۈن جامائەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ 65 بۇنىڭدىن باشقا تۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. 66 تۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، 67 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 68 جەمەت كاتتىئاشلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمغا ۋە پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىگە كەلگەن چاغدا، خۇدانىڭ شۇ تۆۋىي ئەسلى ئورنىغا يېگۈزۈشتىن سېلىنىشى ئۈچۈن چىن كۆڭۈلدىن سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. 69 تۇلار تۆزلىرىنىڭ قۇرىبغا قاراپ قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە ئاتمىش بىر مىڭ داريك ئالتۇن، بەش مىڭ منا كۈمۈش ۋە يۈز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى. 70 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، غەزەلچىلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى؛ قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى تۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

3 ئىسرائىل خەلقى ھەرقايسىسى تۆز شەھەرلىرىدە ماكانلاشقاندىدى؛ يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، خەلق بىر ئادەمدەك بولۇپ يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 2 يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى، شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ، خۇدانىڭ ئادەمى مۇسا پۈتكەن قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ قۇربانگاھىنى سېلىشقا كىرىشتى. 3 گەرچە تۇلار شۇ يەرلىك خەلقلەردىن قورقسىمۇ، لېكىن قۇربانگاھنى ئەسلىدىكى ئۆلى ئۈستىگە سېلىپ، ئۇنىڭدا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئوتكۈزۈشكە كىرىشتى. 4 تۇلار يەنە [مۇقەددەس قانۇندا] پۈتۈلگىنى بويىچە «كەپلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈپ، ھەر كۈنى بەلگىلەنگەن تەلەپكە مۇۋاپىق سان بويىچە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى سۇنۇشاتتى. 5 شۇنىڭدىن كېيىن تۇلار يەنە ھەر كۈنلۈك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، يېڭى ئاي قۇربانلىقى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق مۇقەددەس دەپ بېكىتىلگەن ھېيتلىرى ئۈچۈن تەقدىم قىلىندىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىر كىشىنىڭ كۆڭۈلدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىدىغان ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ تۇراتتى. 6 شۇنداق قىلىپ تۇلار يەتتىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشقا باشلىدى؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ تۆينىڭ ئۆلى تېخى سېلىنمىدى. 7 تۇلار تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارغا پۇل تاپشۇردى ۋە شۇنداقلا پارس پادىشاھى قورەشنىڭ ئىجازىتى بىلەن زىدونلۇقلار بىلەن تۇرلۇقلارغا كېدىر ياغىچىنى لۇئاندىن [ئوتتۇرا] دېڭىز تارقىلىق يوپپاغا ئەكەلدۈرۈش ئۈچۈن تۇلارغا يېمەك-ئىچمەك ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىدى. 8 جامائەت يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ تۆيىگە كەلگەندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئايدا شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابەل، يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە تۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىي قېرىنداشلىرىنىڭ قالدىسى، شۇنىڭدەك سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ يېرۇسالېمغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇلۇشتا ئىش باشلىدى؛ تۇلار يەنە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆينى سېلىش قۇرۇلۇشىغا نازارەتچىلىككە قويدى. 9 يەشۇئا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى، كادمىيەل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى خۇدانىڭ تۆيىدە ئىشلەيدىغان ئىشچىلارنى نازارەت قىلىشقا بىر نىيەتتە ئاتالاندى؛ ھېنادادنىڭ ئوغۇللىرى، تۇلارنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ۋە قېرىنداش لاۋىيلار تۇلارغا ياردەملەشتى. 10 تاشچىلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىگە تۈل سالدىغان چاغدا كاھىنلار خاس كىيىملىرىنى كىيىپ، كانايلىرىنى چېلىپ، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان لاۋىيلار جاجىڭاك چېلىپ، ھەممىسى قاتار-قاتار سەپ بولۇپ تۇرغۇزۇلدى، تۇلار داۋۇت پەلگىلىگەن كۈرسەتمىلەر بويىچە پەرۋەردىگارنا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 11 تۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆزتارا: ـ «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئىسرائىلغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەپ ھەمدۇسانا ۋە رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتىشتى. بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ تۆينىڭ ئۆلى سېلىنىپ بولغاچقا، خالايىق پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ توۋلاپ تەنتەنە قىلىشتى. 12 لېكىن كاھىنلاردىن، لاۋىيلاردىن ۋە جەمەت باشلىقلىرىدىن نۇرغۇنلىرى، يەنى ئەسلىدە ئىلگىرىكى تۆينى كۆرگەن نۇرغۇن قېرى ئادەملەر كۆز ئالدىدا سېلىنغان بۇ تۆينىڭ ئۆلىغا قاراپ، ئۈن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى؛ نۇرغۇن باشقا كىشىلەر خۇشال بولۇپ تەنتەنە قىلىپ توۋلاشتى؛ 13 ۋە خەلق ھەتتا كىملەرنىڭ تەنتەنە قىلىشىۋاتقانلىقى بىلەن كىملەرنىڭ يىغلاۋاتقانلىقىنى ئايرىۋالالمايى قالدى؛ چۈنكى جامائەت تەنتەنە قىلىپ قاتتىق توۋلىشاتتى، ۋە بۇ ئاۋاز يىراق-يىراقلارغا ئاڭلىناتتى.

4 يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى رەقىبلەر سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەپرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆينى يېگۈزۈشتىن سالماقچىكەن، دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، 2 زەرۇبابەل ۋە جەمەت باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ: ـ بىز سىلەر بىلەن بىللە سالايلى؛ چۈنكى بىزمۇ سىلەرگە ئوخشاشلا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنى ئىزلەپ، بىزنى بۇ يەرگە ئەكەلگەن ئاسۇرىيە پادىشاھى ئېسار-ھاددوننىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇپ چىقىۋاتىمىز، دېيىشتى. 3 لېكىن زەرۇبابەل، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ باشقا جەمەت باشلىقلىرى تۇلارغا: ـ خۇدايىمىزغا تۆي سېلىشتا سىلەرنىڭ بىز بىلەن ھېچقانداق ئالاقەڭلار يوق؛ بەلكى پارس پادىشاھى قورەش بىزگە بۇيرۇغاندەك، پەقەت بىز ئۆزىمىزلا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تۆي سالىمىز، دېيىشتى. 4 شۇنىڭدىن كېيىن شۇ يەردىكى ئاھالە يەھۇدالارنىڭ قولىنى ئاجىز قىلىپ، تۇلارنىڭ قۇرۇلۇش قىلىشىغا كاشىلا تۇغدۇرۇپ تۇردى. 5 تۇلار يەنە پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بارلىق كۈنلىرىدىن تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە ئولتۇرغان ۋاقىتىچە، دائىم مەسلىھەتچىلەرنى سېتىۋېلىپ، يەھۇدالار بىلەن قېرىشىپ، قۇرۇلۇش نىشانىنى بۇزۇشقا تۇرۇنۇپ تۇردى. 6 ئاھاشۇيروش تەختكە چىققان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا تۇلار ئۇنىڭغا يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسى ئۈستىدىن بىر ئەرزنامە يازدى. 7 شۇنىڭدەك ئارتاخشاشتا كۈنلىرىدە بىشلام، متىردات، تابەئەل ۋە تۇلارنىڭ قالغان شېرىكلىرىمۇ پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتاغا ئارامي تىلدا بىر ئەرز خېتىنى يازدى؛ خەت ئارامي تىلىدىن تەرجىمە قىلىندى. 8 ئالىي رەھۋەم بىلەن دېۋان بېگى شىمشاي پادىشاھ ئارتاخشاشتاغا يېرۇسالېم ئۈستىدىن تۆۋەندىكىدەك ئەرزنامە يازدى: ـ 9 «مەزكۇر مەكتۇپنى يازغانلاردىن، ئالىي رەھۋەم بىلەن دېۋان بېگى شىمشاي ۋە تۇلارنىڭ باشقا ھەمراھلىرى بولغان سوراچىلار، مۇيەتتىشلەر، مەنسەپدارلار، كاتىپلار، ئارقۇيلىقلار، بابىلىقلار، شۇشانلىقلار، يەنى ئېلامىيلار 10 ۋە ئۇلۇغ جانابي ئوسناپار سامارىيە شەھىرىگە ۋە [ئەفرات] دەرياسىنىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرغان ئاھالىمۇ بار 11 (مانا بۇ تۇلارنىڭ پادىشاھقا يازغان خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى) ـ تۆزلارنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى خىزمەتكارلىرىدىن پادىشاھ ئاللىرى ئارتاخشاشتاغا سالام! 12 پادىشاھ ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنىكى، تۆزلىرى تەرەپتىن بىز تەرەپكە كەلگەن يەھۇدىيلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى؛ تۇلار ئاشۇ ئاسىي ۋە سېپىسق شەھىرنى قۇرۇۋاتىدۇ؛ ئۇلىنى ياساپ پۈتتۈردى، سېپىلنى ياساپ چىقتى ۋە سېپىلنىڭ ئۈللىرىنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ ياساۋاتىدۇ. 13 ئەمدى ئۇلۇغ پادىشاھ ئالىيلىرىگە شۇ مەلۇم بولغايىكى، مۇبادا بۇ شەھەر ئوگلانسا، سېپىل پۈتكۈزۈلسە، تۇلار باج تاپشۇرمايدىغان، ئولپان تولىمەيدىغان ۋە پاراق تاپشۇرمايدىغان بولۇۋالىدۇ، يۇنداق كېتىۋەرسە پادىشاھلارنىڭ خەزىنىسىگە سۈزىسز زىيان بولىدۇ. 14 بىز ئوردىنىڭ تۇزىنى يەپ تۇرۇپ، پادىشاھىمىزنىڭ يۇنداق بېھۇرمەت قىلىنىشىنا قاراپ تۇرۇشىمىزغا قەتئىي توغرا كەلمەيدۇ، شۇ سەۋەبتىن پادىشاھىمىزغا مەلۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلىدۇق. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن [ئالىيلىرىنىڭ] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىخنامىسىنى سۈرۈشتە قىلىشلىرىنى تەشەببۇس قىلىمىز؛ سىلى تارىخنامىدىن بۇ شەھەرنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھلارغىمۇ، ھەرقايسى ئۆلكىلەرگىمۇ زىيان يەتكۈزۈپ كەلگەن ئاسىي بىر شەھەر ئىكەنلىكىنى، قەدىمدىن تارتىپ بۇ شەھەردىكىلەر ئاغدۇرمىچىلىق تېرىغانلىقىنى بىلگەيلا، دەل شۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەر ۋەيران قىلىنغاندى. 16 شۇڭا بىز ئالىيلىرىغا شۇنى ئۇقتۇرماقچىمىزكى، ئەگەر بۇ شەھەر قۇرۇلسا، سېپىللىرى پۈتكۈزۈلسە، ئۇنداقتا سىلىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى يەرلەرگە ھېچقانداق ئىگىدارچىلىقلىرى بولماي قالىدۇ». 17 پادىشاھ مۇنداق جاۋاب يوللىدى: ـ «ۋالىي رەھۋەم، دېۋان بېگى شىمشايغا ۋە ساماريە ھەم دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى باشقا

يەرلەردە تۆرۈشلۇق ھەمراھلىرىگلارغا سالام! **18** سىلەرنىڭ بىزگە يازغان ئەرز خېتىگلار مېنىڭ ئالدىمدا ئېنىق قىلىپ ئوقۇپ بېرىلدى. **19** تەكشۈرۈپ كۆرۈشنى بۇيرۇۋىدىم، بۇ شەھەرنىڭ دەرۋازىقە قەدىمدىن تارتىپ پادىشاھلارغا قارشى چىقىپ ئىسيان قوزغىغان، شەھەردە دائىم ئاسىيلىق-قوزغىلاڭ كۆتۈرۈشتەك ئىشلارنىڭ بولۇپ كەلگەنلىكى مەلۇم بولدى. **20** ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردا قۇدرەتلىك پادىشاھلار يېرۇسالېمغا ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى پۈتۈن يەرلەرنى ئىدارە قىلىپ كەلگەن، ئۇلار شۇلارغا يېقىنچە باج، ئۇلپان ۋە پارىقنى تاپشۇرۇپ كەلگەنىكەن. **21** ئەمدى سىلەر بۇيرۇق چۈشۈرۈپ ئۇ خەلقنى ئىشتىن توختىتىڭلار، مەندىن باشقا يارلىق چۈشۈرۈلمىگۈچە، بۇ شەھەرنى يېڭۈاشتىن قۇرۇپ چىقىشقا بولمايدىغانلىقى ئۇقتۇرۇڭلار. **22** بۇ ئىشنى ئادا قىلمايى قېلىشتىن پەخەس بولۇڭلار، پادىشاھلارغا زىيان كەلتۈرىدىغان ئاپەت ئېمىشقا كۆچىيۋېرىدىكەن؟».

23 پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يارلىقىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى رەھۇمغا، دۇئان بېگى شىمشاي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىغا ئۇقتۇپ بېرىلىشى بىلەنلا، ئۇلار ئالمان-تالمان يېرۇسالېمدىكى يەھۇدالارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ھەربىي كۈچ ئىشلىتىپ، ئۇلارنى ئىشنى توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى. **24** شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىشلار توختىدى، ئىش تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە چىقىپ ئىككىنچى يىلغىچە توختاغلىق قالدى.

5 بۇ چاغدا پەيغەمبەرلەر، يەنى ھاگاي پەيغەمبەر بىلەن ئىددونىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەر يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىلارغا بېشارەت بېرىشكە باشلىدى، ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ نامىدا ئۇلارغا بېشارەت بېرىشتى. **2** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇببابەل ۋە يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭۈاشتىن سېلىشقا باشلىدى، خۇدانىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ ئۇلارغا ياردەم بەردى. **3** شۇ چاغدا دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ: «كىم سىلەرگە بۇ ئۆيىنى يېڭۈاشتىن سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزۈشكە بۇيرۇق بەردى؟» دەپ سوردى. **4** ئۇلار يەنە: «بۇ قۇرۇلۇشقا مەسئۇل بولغۇچىلارنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سوردى. **5** لېكىن خۇدانىڭ نەزىرى يەھۇدا ئاقساقاللىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى، شۇڭا باش ۋالىي قاتارلىقلار پادىشاھ دارىئۇسقا مەلۇم قىلغۇچە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىن بۇ ھەقتە بىرەر جاۋاب يارلىق كەلگۈچە ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش ئىشنى توسمىدى. **6** دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى، يەنى دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار پادىشاھ دارىئۇسقا ھەت ئەۋەتتى، خەتنىڭ كۆچۈرۈلمىسى مانا تۆۋەندىكىدەك: **7** ئۇلار پادىشاھقا ئەۋەتكەن مەلۇماتنا مۇنداق دېيىلگەن: «دارىئۇس ئالىيلىرىغا چوكۇقۇر ئامان-ئېسەنلىك بولغاي! **8** پادىشاھىمىزغا شۇ ئىش يېتىپ مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەھۇدىيەگە، ئۇلۇغ خۇدانىڭ ئۆيىگە بېرىپ كۆردۇقكى، شۇ ئۆي يوغان تاشلار بىلەن ياسىلۋاتىدۇ، تاملىرىغا ئىمار ئۆتكۈزۈلۈپ سېلىنماقتا؛ بۇ قۇرۇلۇش تېز سۈرەتتە ئۈكۈشۈلۈق ئېلىپ بېرىلۇۋېتىپتۇ. **9** ئاندىن بىز ئۇ يەردىكى ئاقساقاللاردىن: ـ كىم سىلەرگە بۇ ئۆيىنى سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزۈشكە بۇيرۇق بەردى؟ ـ دەپ سوردۇق. **10** ۋە ئالىيلىرىغا مەلۇم بولسۇن ئۆچۈن ئۇلارنىڭ ئىسملىرىنى سوردۇق، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ ئىسملىرىنى پۈتۈپ خاتىرىلىمەكچى ئىدۇق. **11** ئۇلار بىزگە: «بىز ئاسمان-زېمىننىڭ خۇداسىنىڭ قۇللىرى، بىز ھازىر بۇنىڭدىن ئۆزۈن يىللار ئىلگىرى سېلىنغان ئۆينى يېڭۈاشتىن سېلىۋاتىمىز. مۇشۇ ئۆينى ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئۇلۇغ بىر پادىشاھى سالدۇرغانىدى. **12** لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسمانىدىكى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قويغاچقا، خۇدا ئۇلارنى كالدىيەلىك بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغان؛ ئۇ بۇ ئۆينى چاقتۇرۇۋېتىپ، خەلقنى بابىلغا ئېتۇقتۇن قىلىپ ئەكەتكەن. **13** لېكىن بابىل پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى پادىشاھ قورەش خۇدانىڭ بۇ ئۆينى يېڭۈاشتىن سېلىشقا يارلىق چۈشۈرگەن. **14** ۋە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى بۇ ئىبادەتخاندىن ئېلىپ بابىل بۇتخانىسىغا ئاپىرىپ قويغان خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىمۇ پادىشاھ قورەش ئۇلارنى بابىل بۇتخانىسىدىن ئەپچىقتۇرۇپ، شەھىزار ئىسملىك بىر كىشىگە تاپشۇرغان، ئۇ ئۇنى باش ۋالىي قىلىپ تەينلىگەندى. **15** ھەم ئۇنىڭغا: ـ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئېلىپ ئۇلارنى يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا ئاپىرىپ قويغىن، خۇدانىڭ ئۆيى ئەسلى جايىغا يېڭۈاشتىن سېلىنسۇن، دەپ بۇيرۇغان **16** ئاندىن شۇ شەھىزار دېگەن كىشى كېلىپ، يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە ئۇل سالغان؛ ئەنە شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ھازىرغىچە ياسىلۋاتىدۇ، تېخى پۈتمىدى» دەپ جاۋاپ بەردى. **17** ئەمدى ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمىزنىڭ شۇ يەردە، يەنى بابىلدىكى خەزىنىنى ئاختۇرۇپ بېقىشىنى، ئۇ يەردە پادىشاھ قورەشنىڭ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭۈاشتىن سېلىش ئوغرىسىدا چۈشۈرگەن يارلىقىنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ بېقىشىنى سورايمىز ھەم پادىشاھىمىزنىڭ بۇ ئىش ئوغرىسىدا ئۆز ئىرادىسىنى بىزگە بىلدۈرۈپ قويۇشىنى ئۈتۈنىمىز».

6 ئاندىن پادىشاھ دارىئۇس بابىلدىكى دۆلەت-بايلىقلار ساقلانغان «ئارخىپلار ئۆيى»نى تەكشۈرۈپ چىقىشقا يارلىقلارنى چۈشۈردى. **2** مېدىئا ئۆلكىسىدىكى ئاخمىتا قەلئەسىدىن بىر ئورام قەغەز تېپىلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق بىر خاتىرە پۈتۈلگەن: **3** «پادىشاھ قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پادىشاھ قورەش يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە دائىر مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈردى: ـ «قۇربانلىق سۇنۇلىدىغان ئورۇن بولۇش ئۈچۈن بۇ ئۆي يېڭۈاشتىن سېلىنسۇن؛ ئۇنى پۈختا سېلىنسۇن، ئۇ يېنىڭ ئىگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى ئاتمىش گەز بولسۇن. **4** ئۈچ قەۋەت يوغان تاش، بىر قەۋەت يېڭى ياغاچ بىلەن سېلىنسۇن، بارلىق خراجەت پادىشاھلىق خەزىنىسىدن چىقىم قىلىنسۇن. **5** ئەسلىدە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخاندىن ئېلىپ بابىلغا ئاپىرىپ قويغان، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى قايتۇرۇپ كېلىنىپ، يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا قايتىدىن يەتكۈزۈلۈپ، ھەربىرى ئۆز جايىغا قويۇلسۇن، ئۇلار خۇدانىڭ ئۆيىگە قۇيۇلسۇن!». **6** [دارىئۇستىن يارلىق چۈشۈرۈلۈپ]: ـ شۇڭا، ئى دەريانىڭ شۇ تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي ۋە شېتار-بوزناي ھەم سىلەرنىڭ ھەمراھلىرىگلار، يەنى دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار، ئەمدى سىلەر ئۇ يەردىن نېرى كېتىڭلار! **7** خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن؛ يەھۇدىيلارنىڭ باش ۋالىيسى بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى ئەسلىدىكى ئورنىغا سېلىشىغا يول قويۇڭلار. **8** شۇنىڭدەك مەن خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنىڭ سېلىنىشى ئۈچۈن يەھۇدالارنىڭ ئاقساقاللىرى ئوغرۇلۇق سىلەرگە بۇيرۇق چۈشۈردۇمكى: ـ دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىن، پادىشاھلىق خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلغان باج كىرىمىدىن سىلەر كېچىكتۈرمەي شۇ ئادەملەرگە تولۇق خراجەت ئاجرىتىپ بېرىڭلار، قۇرۇلۇش ھېچ توختاپ قالمىسۇن. **9** ئۇلارغا نېمە كېرەك بولسا، جۈملىدىن ئاسماندىكى خۇداغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا، مەيلى ئەرگەك تورپاق بولسۇن، قوچقار ياكى قوزىلار بولسىمۇ، شۇلار بېرىلسۇن، يەنە يېرۇسالېمدىكى كاھىنلارنىڭ يەگلىگىنى بويىچە بۇغداي، تۇز، شاراب ياكى زەيتۇن مايلار بولسۇن شۇلارنىڭ بىرىمۇ كەم قىلىنماي، ھەر كۈنى تەمىن ئېتىپ تۇرۇلسۇن. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاسماندىكى خۇداغا خوشبۇي قۇربانلىقلارنى كەلتۈرۈپ، پادىشاھقا ۋە پادىشاھنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئۈزۈن ئۆمۈر تىلىسۇن. **11** مەن يەنە بۇيرۇيمەنكى، كىمكى بۇ يارلىقنى ئۆزگەرتسە، شۇ كىشىنىڭ ئۆيىنىڭ بىر تال لىمى سۇغۇلۇرۇۋېلىنىپ تىكلەنگەندىن كېيىن، شۇ كىشى ئۇنىڭغا ئېسىپ مىخلاپ قويۇلسۇن، ئۇنى ئەخلەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلسۇن! **12** ۋە ئۆزىنىڭ نامىنى شۇ يەردە قالدۇرغان خۇدا مۇشۇ يېرۇسالېمدىكى ئۆيىنى ئۆزگەرتىشكە ياكى بۇزۇشقا قول ئۇزارتقان ھەرقانداق پادىشاھ ياكى خەلقنى ھالاك قىلسۇن! مەن دارىئۇس مۇشۇ يارلىقنى چۈشۈردۇم، ئەستايىدىللىق بىلەن بەجا كەلتۈرۈلسۇن!» دېيىلدى. **13** ئاندىن دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي، شېتار-بوزناي ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى پادىشاھ دارىئۇسنىڭ ئەۋەتكەن يولىيورۇقى بويىچە ئەستايىدىللىق بىلەن شۇ ئىشنى بەجا كەلتۈردى. **14** يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى قۇرۇلۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ، ھاگاي پەيغەمبەر ۋە ئىددونىڭ ئوغلى زەكەريانىڭ بېشارەت بېرىشلىرى بىلەن شۇ ئىشتا روناق تاپتى. ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەمرى بويىچە، شۇنداقلا قورەش، دارىئۇس ۋە ئارتاخشاستا قاتارلىق پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئەمرى بويىچە ئىشلەپ،

تۇينى يېگۈڭۇشتىن قۇرۇپ چىقىش ئىشىنى پۈتىۋردى. 15 بۇ تۈي دارىغۇس پادىشاھى سەلتەنەتنىڭ ئالتىنچى يىلى، ئادار ئېينىڭ ئۈچىنچى كۈنى پۈتكۈزۈلدى. 16 ئىسرائىللار ـ كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە قالغان سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن خەلقلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ بۇ تۈينى ئۈنگىگەنلىكىنى خۇشال-خۇرام بولۇپ ئۈتكۈزدى. 17 تۈينى خۇدانىڭ ئۈزۈگە ئاتاش مۇراسىمىدا ئۇلار يۈز تورپاق، ئىككى يۈز قوچقار ۋە تۆت يۈز قوزا سۈندى ھەم ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ سانى بويىچە بارلىق ئىسرائىل ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكىنى سۈندى. 18 ئۇلار يەنە يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئىبادەت-خىزمىتىنى ئۈتەشكە، مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنى بويىچە، كاھىنلارنى ئۈز نۆۋىتى بويىچە، لاۋىيلارنى گۈزۈۋ پېيىلىرى بويىچە ئۈزىغۈزدى. 19 بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئۈتىنچى كۈنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر «ئۈتۈپ كېتىش ھېيىتى»نى ئۈتكۈزدى. 20 چۈنكى كاھىنلار ۋە لاۋىيلار بىر نىيەت بىلەن برلكتە پاكلىنىش رەسىملىرىنى ئۈتكۈزۈپ، ھەممىسى پاكلاندى؛ ئاندىن ئۇلار بارلىق سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ۋە ئۇلارنىڭ قېرىندىشى بولغان كاھىنلار ۋە ھەم ئۈزلىرى ئۈچۈن ئۈتۈپ كېتىش ھېيىتىغا ئاتىغان [قوزىلىرىنى] سويدى. 21 سۈرگۈنلۈكتىن [يېڭىلا] قايتىپ كەلگەن ئىسرائىللار ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ، ئۈزلىرىنى زېمىندىكى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇغلاشلىرىدىن ئايرىپ چىققان بارلىق كىشىلەر قوزا گۈشىنىمۇ برلكتە يېيىشتى. 22 ئۇلار پېتىر نان ھېيتىنى خۇشال-خۇرامىلق ئىچىدە يەتتە كۈن ئۈتكۈزدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈردى ھەم ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ كۆڭلىنى ئۇلارغا مايىل قىلىپ، ئۈزىنىڭ ئۈينى ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئۈينى قۇرۇشقا ئۇلارنىڭ قولىنى مۇستەھكەملىدى.

7 شۇ ئىشلاردىن كېيىن پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرگەن مەزگىلدە ئەزرا دېگەن كىشى [بابىلدىن يېرۇسالېمغا چىقتى]. ئۇ سىرايانىڭ ئوغلى، سىرايا ئازارياننىڭ ئوغلى، ئازاريا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 2 ھىلقىيا شاللۇمنىڭ ئوغلى، شاللۇم زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى، 3 ئاخىتۇب ئامارياننىڭ ئوغلى، ئامارىيا ئازارياننىڭ ئوغلى، ئازارىيا مىرايوتنىڭ ئوغلى، 4 مىرايوت زەراھىياھنىڭ ئوغلى، زەراھىياھ ئۇززىنىڭ ئوغلى، ئۇززى بۇككىنىڭ ئوغلى، 5 بۇككى ئابىشۇئانىڭ ئوغلى، ئابىشۇئا فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلئازارنىڭ ئوغلى، ئەلئازار بولسا باش كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىدى؛ 6 ـ ئەزرا دېگەن بۇ كىشى بابىلدىن قايتىپ چىقتى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇساغا نازىل قىلغان ئەۋرات قانۇنىغا پىشقان ئەۋرائشۇناس ئىدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭغا بولغاچقا، ئۇ ئىمنى تەلەپ قىلسا پادىشاھ شۇنى بەرگەنىدى. 7 پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يەتتىنچى يىلى بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلچىلەشلەر، دەرۋازىۋەنلەر ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن برلكتە يېرۇسالېمغا قايتىپ چىقتى. 8 [ئەزرا] ئەمدى پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ يەتتىنچى يىلى بەشىنچى ئايدا يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇ بابىلدىن چىقىشقا تەييارلاندى؛ خۇدانىڭ شەپقەتلىك قولى ئۇنىڭغا بولغاچقا، ئۇ بەشىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 10 چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەۋرات-قانۇنىنى چۈشىنىپ ئەھسىل قىلىشقا ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئىچىدە ئۇنىڭدىكى ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى ئۈگىتىشكە نىيەت قىلغانىدى. 11 مانا بۇ پادىشاھ ئارتاخشاشتا كاھىن ھەم ئەۋرائشۇناس ئەزراغا تاپشۇرغان يارلىق خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى: ـ (ئەزرا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئائىت ئىشلارغا ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان بەلگىلىمىلىرىگە پىشقان ئەۋرائشۇناس ئىدى): ـ 12 «مەنكى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ئارتاخشاشتادىن ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ مۇكەممەل ئەۋرات-قانۇنىغا پىشقان ئەۋرائشۇناس كاھىن ئەزراغا سالام! 13 ئەمدى مەن شۇنداق يارلىق چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدا ئۇرۇقۇاتقان ئىسرائىللاردىن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىيلىردىن كىملەر يېرۇسالېمغا بېرىشنى خالىسا، ھەممىسى سېنىڭ بىلەن بىللە بارسا بولىدۇ. 14 چۈنكى سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ يەتتە مەسلىھەتچىسى تەرىپىدىن تەپىنلەنگەن ئىكەنسەن، قولۇڭدىكى خۇدانىڭ قانۇن كىتابىدا ئېيتىلغانلىرى بويىچە، يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمغا تەكشۈرۈش-ھال سوراشقا ئەۋەتىلگەنسەن. 15 سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى ئۈز ئىختىيارى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا سۈنغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرۈپ بېرىپ ئۇنىڭغا تەقدىم قىل (ئۇنىڭ ماكانى يېرۇسالېمدىۇر)؛ 16 شۇنىڭدەك قولۇڭ پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىدە قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاپالىسا، شۇنى خەلق ۋە كاھىنلار يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۈيىگە تەقدىم قىلىشقا ئۈز ئىختىيارى بىلەن بەرگەن سوۋغاتلارغا قوشۇپ تاپارغىن. 17 سەن بۇ پۇللارغا ئېھتىياجلىنىق بىلەن قۇربانلىقلار ئۈچۈن تورپاق، قوچقار، قوزا ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ھەم شاراب ھەدىيەلىرى سېتىۋېلىپ، بۇلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدايىگلارنىڭ ئۈيىدىكى قۇربانگاھقا سۈنغىن. 18 قالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى سەن ۋە چەمەنكىدىكىلەرگە قاندا قىلىش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، خۇدايىگلارنىڭ ئىرادىسى بويىچە شۇنداق قىلىگلار. 19 سېنىڭ خۇدايىگىنىڭ ئۈيىدىكى ئىشلارغا ئىشلىتىشكە ساۋۇت بەرگەن قاچا-قۇچىلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئالدىغا قوي. 20 ئەگەر شۇنىڭدەك ساۋۇت خۇدايىگىنىڭ ئۈيىدىكى قالغان ئىشلارغا چىقىم قىلىدىغانغا ئەمە خراجەت كېرەك بولسا، سەن پادىشاھ خەزىنىسىدىن ئېلىپ ئىشلەتكىن. 21 شۇنىڭ بىلەن مەنكى پادىشاھ ئارتاخشاشتادىن دەريانىڭ شۇ غەرب تەرىپىدىكى بارلىق خەزىنە بەگلىرىگە شۇنداق بۇيرۇق چۈشۈرىمەنكى، ئاسماندىكى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنىڭ ئالىمى بولغان كاھىن ئەزرا سىلەردىن ئەمنى تەلەپ قىلسا، سىلەر ئەستايىدىللىق بىلەن ئۇنىڭ دېگىنىدەك بېجىرىگلار. 22 ئۇنىڭ ئالدىغىنى كۆزۈش يۈز تالانتقىچە، بۇغداي يۈز كورغىچە، شاراب يۈز باتقىچە، زەيتۇن مېيى يۈز باتقىچە بولسۇن، ئۇزغا چەك قويۇلمىسۇن. 23 ئاسمانلاردىكى خۇدا ئەمنى ئەمر قىلسا، شۇ ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ئۈيى ئۈچۈن ئەستايىدىللىق بىلەن بېجىرىلسۇن؛ ئەمشقا [خۇدانىڭ] غەزىپىنى پادىشاھ ۋە ئۇغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىقىغا چۈشۈرگۈدەكمىز؟ 24 بىز شۇنىمۇ سىلەرگە مەلۇم قىلىمىزكى، ئۇمۇمەن كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلچىلەشلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ بۇ ئۈيىدە خىزمەت قىلىدىغانلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن باج، ئۇلپان ۋە پاراق ئېلىشقا بولمايدۇ. 25 ئەمدى سەن ئەي ئەزرا، خۇدايىگىنىڭ سەندە بولغان ھېكمىتىگە ئاساسەن، دەريانىڭ شۇ غەرب تەرىپىدە خۇدايىگىنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى بىلگەن، بارلىق خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدىغان، ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان سوراقچى ۋە ھاكىملارنى تەيىنلىگىن؛ ۋە تەۋرات-قانۇنىنى بىلمەيدىغانلارغا بولسا، ئۇلارغا بۇلارنى ئۆگىتىگىلار. 26 خۇدايىگىنىڭ قانۇنىغا ۋە پادىشاھلىقىنىڭ قانۇنىغا رىئايە قىلمايدىغانلار بولسا، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئادالەتلىك بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلسۇن؛ ئۇ ئۆلۈمگە، ياكى سۈرگۈنگە ياكى مال-مۈلكىنى مۇسادىرە قىلىشقا ۋە ياكى زىندانغا تاشلاشقا ھۆكۈم قىلىنسۇن». 27 [ئەزرا مۇنداق دېدى] ـ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە، يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىنى شۇنداق كۆركەم بېزەش نىيىتىنى سالدى، 28 يەنە مېنى پادىشاھ ۋە مەسلىھەتچىلىرى ئالدىدا ھەم پادىشاھنىڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرى ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈردى. پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ قولى مەندە بولۇپ، ئۇ مېنى غەيرەتلەندۈرگەچكە، ئۈزۈم بىلەن بىللە [يېرۇسالېمغا] چىقىشقا ئىسرائىللار ئىچىدىن بىرنەچچە مۇتۇەرلەرنى يىغدىم.

8 پادىشاھ ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرۈپ تۇرغان ۋاقىتتا، بابىلدىن مېنىڭ بىلەن بىللە قايتقانلارنىڭ ئاتا جەمەت باشلىقلىرى ۋە ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ 2 فىنھاسنىڭ ئەۋلادلىرىدىن گېرشون، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن دانىيال، داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاتۇش، 3 شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن نەسەبنامىدە تىزىملانغان ئەركەكلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك كىشى؛ 4 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەراھىياھنىڭ ئوغلى ئەلىيىنياي ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئىككى يۈز كىشى؛ 5 شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ياھازىيەلنىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئۈچ يۈز كىشى؛ 6 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوناتاننىڭ ئوغلى ئەبەد ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئەللىك كىشى؛ 7 ئىلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاتالىيانىڭ ئوغلى يەشايا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يەتمىش

كىشى، **8** شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر سەكسەن كىشى؛ **9** يوئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەلنىڭ ئوغلى ئوبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئىككى يۈز ئون سەككىز كىشى؛ **10** شېلومىتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوسفىيانىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر بىر يۈز ئالتمىش كىشى؛ **11** ببايىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ببايىنىڭ ئوغلى زەكەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **12** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاككاتاننىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر بىر يۈز ئون كىشى؛ **13** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەڭ ئاخىرىدا قايتقانلارنىڭ ئىسىملىرى ئەلىفەلەت، جەئىيەل ۋە شېمايا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئالتمىش كىشى؛ **14** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتتاي بىلەن زاببۇد ۋە ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يەتمىش كىشى. **15** ـ مەن ئۇلارنى ئاخاۋاغا ئاقىدىغان دەريانىڭ بويىغا يىغدىم؛ بىز ئۇ يەردە چېدىر تىكىپ ئۈچ كۈن تۇردۇق. خەلقنى ۋە كاھىنلارنى ئاربلاپ قارىسام ئۇ يەردە لاۋىيلار يوق ئىكەن. **16** شۇڭا مەن باشلىقلاردىن ئەلىئېزەر، ئاريەل، شېمايا، ئەلناتان، يارىب، ئەلناتان، ناتان، زەكەريا بىلەن مەشۇللامىلارنى ۋە ئۇلارغا قوشۇپ ئوقۇمۇشلۇق ئالىملاردىن يوئارىب بىلەن ئەلناتاننى چاقىرتىپ كېلىپ، **17** ئۇلارغا ھاۋالە قىلىپ كاسفىيا دېگەن يەرگە، ئىددو دېگەن ئاتامان بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتتىم. مەن كاسفىيا دېگەن يەردە ئىددوغا ۋە ئۇنىڭ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بولغان قېرىنداشلىرىغا دەيدىغان گەپلەرنى ئاغزىغا سېلىپ، ئۇلارنىڭ بۇ يەرگە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان خىزمەتچىلەرنى بىزگە ئەكېلىشنى ئۆتۈندۇم. **18** خۇدايىمىزنىڭ شاپائەتلىك قولى بىزدە بولغاچقا، ئۇلار بىزگە ئىسرائىلنىڭ ئەۋرىسى، لاۋىينىڭ نەۋرىسى ماھلىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن ئوقۇمۇشلۇق بىر ئادەمنى، يەنى شەرەبىيانى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى بولۇپ جەمئىي ئون سەككىز كىشىنى باشلاپ كەلدى. **19** ئۇلار يەنە ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەشايا ھەم ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ھەم ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە كىشىنى، **20** يەنە ئىلگىرى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرى لاۋىيلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا تەيىنلىگەن «نەتىنىلار»دىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشىنى باشلاپ كەلدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسىملىرى بىلەن تىزىملاندى. **21** شۇ چاغدا ئاخاۋا دەرياسى بويىدا مەن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۆزۈمىزنى تۆۋەن قىلىپ، تۆزىمىز ۋە كىچىك بالىلىرىمىز ھەم بارلىق مال-مۈلكىمىز ئۈچۈن خۇدايىمىزدىن ئاق يول تىلەشكە روزا تۇتايلى، دەپ جاكارلىدىم. **22** چۈنكى بىز ئەسلىدە پادىشاھقا: «خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۇنى بارلىق ئىزدىگەنلەرنىڭ ئۈستىگە ئىلتىپات كۆرسىتىشكە قويۇلىدۇ، لېكىن ئۇنىڭ قۇدرىتى بىلەن غەزىپى ئۇزىنى تاشلىغانلارغا زەربە بېرىشكە تەيىاردۇر» دېگەنىدۇق، ئەمدى يەنە ئۇنىڭدىن يولدىكى دۇشمەنلەرگە تاقابىل تۇرۇشقا پىيادە ۋە ئاتلىق لەشكەرلەر تەيىنلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغانلىقىمدىن خىجىل بولۇپ قالدىم. **23** شۇنىڭ بىلەن بىز روزا تۇتۇپ خۇدايىمىزدىن شۇ ئىش توغرۇلۇق ئۈتۈندۇق، ئۇ دۇئايىمىزنى ئىجابەت قىلدى. **24** مەن كاھىن باشلىرى ئىچىدىن ئون ئىككى ئادەمنى ۋە شەرەبىيا، ھاشابىيا ۋە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ئاكا-ئۇكىلىردىن ئون ئادەمنى تاللاپ، **25** ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى، يەنى پادىشاھ، ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى، ئەمىرلىرى ۋە شۇنىڭدەك شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق ئىسرائىللار «كۆيدۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە قىلغان سوۋغاتلارنى تاپشۇردۇم. **26** مەن كۈمۈشتىن ئالتە يۈز ئەللىك تالانت، يۈز تالانت ئېغىرلىقتىكى كۈمۈش قاچا-قۇچا، يۈز تالانت ئالتۇننى ئۇلارنىڭ قولىغا ئۆلچەپ تاپشۇردۇم. **27** ئۇلارغا تاپشۇرغانلىرىمدىن يەنە ئالتۇن داس يىگىرمە بولۇپ، قىممىتى مىڭ داريك، سۈپەتلىك ۋە ۋالىلداپ پارقىرايدىغان مىس چوڭ داس ئىككى بولۇپ، ئالتۇنىدەك قىممەتلىك ئىدى. **28** مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر پەرۋەردىگارغا مۇقەددەستۇرسىلەر، قاچا-قۇچىلارمۇ مۇقەددەستۇر، ئالتۇن- كۈمۈشلەر ئاتا-بوۋا كاۋارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىختىيارىي ھەدىيە قىلىنغان سوۋغاتتۇر. **29** تاكى يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرگە يەتكۈزۈپ، كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ باشلىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا تارازىدىن ئۆتكۈزگۈچە بۇلارنى ئوبدان قاراپ قوغدىگىلار، دېدىم. **30** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار يېرۇسالېمدىكى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىدىغان، تارازىدىن ئۆتكۈزۈلگەن شۇ ئالتۇن- كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى تاپشۇرۇۋالدى. **31** شۇنىڭ بىلەن بىرىنچى ئايىنىڭ ئون ئىككىنچى كۈنى بىز ئاخاۋا دەرياسىنىڭ بويىدىن قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا چىقىشقا ماڭدۇق. خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۈستىمىزدە بولغاچقا، ئۇ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە يولدا پايلاپ تۇرغان قاراقچىلاردىنمۇ قۇتقۇزدى. **32** بىز يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق، **33** تۆتىنچى كۈنى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدە ئالتۇن- كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلار تارازىدا ئۆلچىنىپ كاھىن ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموتنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭ يېنىدا فىنھاسنىڭ ئوغلى ئەلئازار، يەنە لاۋىيلاردىن يەشۇئانىڭ ئوغلى يوزاباد بىلەن بىننۇئىينىڭ ئوغلى نوئادىيالار بار ئىدى. **34** ھەممە نەرسە سانى بويىچە ۋە ئېغىرلىقى بويىچە ئۆلچەندى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەر بىرىنىڭ ئېغىرلىقى پۈتۈپ قويۇلدى. **35** شۇ چاغدا ئەسلى ئىلىپ كېتىلگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتقانلار ئىسرائىللارنىڭ خۇداسىغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» سۈپىتىدە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ئون ئىككى تورپاق، توقسان ئالتە قوچقار، يەتمىش يەتتە قوزا سۇندى، يەنە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكە سۇندى، بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئىدى. **36** ئۇلار پادىشاھنىڭ يارلىق خەتلىرىنى پادىشاھنىڭ ۋالىيلىرىغا ۋە دەريانىڭ بۇ غەرب تەرىپىدىكى ھۆكۈمدارلارغا تاپشۇرۇۋېدى، ئۇلار خەلققە ۋە خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىغا ئىزچىل يارىدەم بەردى.

9

بۇ ئىشلار پۈتكەندىن كېيىن ئەمىرلەر مېنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى يېنىمغا كېلىپ: ـ ئىسرائىللار، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار ئۆزلىرىنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن، يەنى ئۇلارنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىدىن ئايرىپ تۇرمىدى، ـ دېمەك، ئۇلار قاناۋاتلىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، يەبۇسىيلار، ئاممونىيلار، موئابىيلار، مىسىرلىقلار ۋە ئامورىيلارغا ئەگىشىپ ماڭدى. **2** چۈنكى ئۇلار بۇ يات تائىپىلەردىن ئۆزلىرىگە ۋە ئوغۇللىرىغا خوتۇن ئېلىپ بېرىپ، [خۇداغا] خاس مۇقەددەس نەسىلنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋۇەتتى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەمىرلەر بىلەن ئەمەلدارلار بۇ ساداقەتسىزلىكنىڭ باشلامچىلىرىدۇر، ـ دېيىشتى. **3** مەن بۇ ئىشنى ئاڭلاپلا كۆڭلەك بىلەن تونۇمنى يىرتىپ، چاچ-ساقالىرىمنى يۇلۇپ غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇرۇپ كەتتىم. **4** ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ سۆزلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ ھەربىرى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن يىنىمغا كەلدى. مەن تاكى كەچلىك قۇربانلىق سۈنۈلغۇچە غەم-قايغۇغا چۈمۈپ ئولتۇردۇم. **5** كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىدا مەن تۆزۈمنى تۆۋەن قىلغان ھالەتتىن تۇرۇپ، كۆڭلەك ۋە تونۇم يىرتىق ھالدا خۇدايىم پەرۋەردىگارغا يۈزلىنىپ تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، قوللىرىمنى يېيىپ، **6** دۇئا قىلىپ: ـ «ئاھ خۇدايىم، شەرمەندىلىكتە يۈزۈمنى ساڭا قارىتىشتىن ئىزا تارتماقتىمەن، ئى خۇدايىم؛ چۈنكى قەبھىلىكلىرىمىز تولىلىقىدىن باشلىرىمىزدىن ئاشتى، ئاسىيلىق- ئىتائەتسىزلىكىمىز ئاسمانلارغا تاقاشتى. **7** ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر زور ئىتائەتسىزلىكتە يۈرۈپ كەلدۇق، شۇڭا قەبھىلىكلىرىمىز تۈپەيلىدىن بىز، بىزنىڭ پادىشاھلىرىمىز ۋە كاھىنلىرىمىز خۇددى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ھەرقايسى يۈرتلاردىكى پادىشاھلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ، قىلىچقا، سۈرگۈنلۈككە، بۇلاڭ-تالاڭغا، نومۇسقا تاپشۇرۇلدۇق. **8** ئەمدى ھازىر ئازغىنە ۋاقىت خۇدايىمىز كۆزلىرىمىزنى نورلاندۇرۇپ، قۇتۇلۇقىمىزدا بىزگە ئازغىنا ئارام بېرىلىشۈن دەپ، قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىپ، بىزگە ئۆزنىڭ مۇقەددەس جايىدىن خۇددى ۋاقتان قوزۇقتەك مۇقىم ئورۇن بېرىپ، بىزگە خۇدايىمىز پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات كۆرسىتىلدى. **9** چۈنكى بىز ھازىر قۇلۇلارمىز؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز مۇشۇ قۇلۇقىمىزدا يەنىلا بىزنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرۈپ، خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنى سېلىپ، خارابىلەشكەن جايلىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوڭلاشقا بىزنى روھلاندۇردى، شۇنداقلا بىزنى يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سېپىللىق قىلدى. **10** ئى خۇدا، بىز بۇ [ئىلتىپاتلار] ئالدىدا يەنە نېمە دېيەلەيمىز؟ چۈنكى بىز يەنىلا سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تاپىلغان ئەمىرلىرىڭنى تاشلىۋەتتۇق، سەن [ئۇلار ئارقىلىق]: «سىلەر كىرىپ مىراس قىلىپ ئىگىلەيدىغان زېمىن بولسا، شۇ زېمىندىكى تائىپىلەرنىڭ نىجىسلىقى بىلەن بۇلغانغان بىر زېمىن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلۈك ناپاكلىقلارنى

قىلىپ، يېرگىنچىلىك ئادەتلىرى بىلەن بۇ زېمىننى بۇ چەتنىن تۇ چېتىغىچە تولدۇرۇۋەتتى. 12 شۇنىڭا سىلەر قىزلىرىڭلارنى تۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەڭلار، ئوغۇللىرىڭلارغا تۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەڭلار، سىلەر كۆچىيىپ، زېمىننىڭ نازۇ-نېمەتلىرىدن يېيىشكە، زېمىننى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈلدىرىڭلارغا مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن مەڭگۈ تۇلارنىڭ ئامان-تىنچلىقى ياكى مەنپەئىتىنى ھەرگىز ئىزدىمەڭلار» ـ دېگەندىكى. 13 بىزنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىمىز ۋە ناھايىتى ئېغىر ئىتائەتسىزلىكىمىز تۆپەيلىدىن بۇ ھەممە بالا-قازا ېېشىمىزغا كەلگەندى ۋە سەن، ئى خۇدايىمىز، قەبىھلىكلىرىمىزگە تېگىشلىك بولغان جازايىمىزنى يېنىكلىتىپ، بىزگە بۇگۈنكىدەك نىجاتلىق ئىلتىپاتنى كۆرسەتكەن تۇرۇقلۇق، 14 بىز قانداقمۇ يەنە ئەمرلىرىڭگە خىلاپلىق قىلىپ، بۇنداق يېرگىنچىلىك قائىدىلەرنى تۇتقان بۇ تائىپىلەر بىلەن نىكاھلىنىۋېرىمىز؟ مۇبادا شۇنداق قىلىدىغان بولساق، سەن بىزگە غەزەپلىنىپ، بىزگە بىر قالدى ياكى قۇتۇلغۇدەك بىرسىنمۇ قالدۇرماي يوقاتماي قالامسەن؟ 15 ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگار، سەن ھەققانىيدۇرسەن! شۇ سەۋەبتىن بىز بۇگۈنكىدەك قۇتۇلۇپ قالغان بىر قالدىمىز. قارا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزدە تۇرۇۋاتىمىز، شۇڭا سېنىڭ ئالدىڭدا ھېچقايسىمىز تىك تۇرالماي قالدۇق» ـ دېدىم.

10

ئەزرا دۇئا قىلىپ، گۇناھىنى تونۇپ يىغلاپ خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدا يېقىلىپ دۇم ياتقان چاغدا، ئىسرائىللاردىن ناھايىتى چوڭ بىر جامائەت، ئەر-ئاياللار ۋە بالىلار ئۆزىنىڭ يېنىغا كېلىپ يىغلىدى، كۆزىچىلىكۆز قاتتىق يىغلاپ كېتىشتى. 2 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەھىيەلنىڭ ئوغلى شېكانىيا ئەزراغا: ـ بىز خۇدايىمىزغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ بۇ زېمىندىكى يات تائىپىلەردىن خوتۇن ئالىۋېتىق. ھالبۇكى، ئىسرائىل ئۈچۈن يەنىلا ئۈمىد بار، 3 بىز ئەمدى خۇدايىمىز بىلەن ئەھدىلىشەيلى، خوجامنىڭ ۋە خۇدايىمىزنىڭ ئەمرلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ نەسىھىتىگە ئاساسەن بۇ خوتۇنلارنى ۋە ئۇلاردىن تۇرەلگەن پەرزەنتلەرنى يولغا سېلىپ قويايلى. ھەممە ئىش تەۋرات قانۇنى بويىچە قىلىنسۇن. 4 تۇرا! بۇ ئىش ساڭا باغلىقتۇر، بىز سېنى قوللايمىز؛ جۈرئەتلىك بولۇپ ئىشنى ئادا قىلغىن، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ، كاھىنلارنىڭ لاۋىيلارنىڭ ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ باشلىقلىرىنى شۇ سۆز بويىچە ئىش قىلىمىز، دەپ قەسەم ئىچىشكە ئۇندىدى، ئۇلار قەسەم ئىچتى. 6 ئاندىن ئەزرا خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدىن قوپۇپ ئېلياشىبنىڭ ئوغلى يەھوھاناننىڭ ئۆيىگە كىردى، ئۇ ئۇ يەرگە كەلگەندە غىزامۇ يېمىدى، سۈمۈ ئىچمىدى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئېچىناتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيە ۋە يېروسالېمدا سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسگە جاكارلىنىپ، يېروسالېمغا يىغىلىشىلار، 8 ئەمىرلەر ۋە ئاقساقاللارنىڭ نەسىھىتى بويىچە، كىمكى ئۈچ كۈن ئىچىدە يېتىپ كەلمىسە، ئۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى مۇسادىرە قىلىنىدۇ، سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ جامائىتىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، دەپ، جاكارنامە چىقىرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى بارلىق ئەرلەر ئۈچ كۈنىگىچە يېروسالېمغا يىغىلىپ بولدى. ئۇ توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى ئىدى؛ بارلىق خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىدىكى مەيدانغا كېلىپ ئولتۇردى، كۆڭۈلدىكى بۇ ئىشتىن قورقاچقا، شۇنىڭدەك قاتتىق ياغقان يامغۇر تۆپەيلىدىن، تىترەپ كېتىشتى. 10 كاھىن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر خۇداغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ يات تائىپىلەرنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئىسرائىللارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى ئاشۇردۇڭلار. 11 ئەمدى سىلەر ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگار ئالدىدا گۇناھىڭلارنى تونۇپ، ئۇنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى بۇ زېمىندىكى تائىپىلەردىن ۋە بۇ يات ئەللىك خوتۇنلىرىڭلاردىن ئايرىنى ئوچۇق قىلىڭلار، دېدى. 12 پۈتۈن جامائەت يۇقىرى ئاۋازدا جاۋاب بېرىپ: ـ ماقۇل، بىز ئۆزلىرىنىڭ شۇ گەپلىرى بويىچە ئىش كۆرىمىز. 13 بىراق ئادەملەر بەك كۆپ، يەنە كېلىپ يامغۇر پەسلى بولغاچقا تالادا تۇرالمايمىز؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ دېگەن بىر-ئىككى كۈندە پۈتىدىغان ئىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە بۇ ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغانلار ناھايىتى كۆپتۇر! 14 خۇدانىڭ مۇشۇ ئىش تۆپەيلى كەلگەن قاتتىق غەزىپىنىڭ بىزدىن كەتكۈچە، باشلىقلىرىمىز پۈتكۈل جامائەتكە ۋەكىل بولۇپ پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن؛ بىزنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە يات ئەللەردىن خوتۇن ئالغانلارمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقال ۋە ھاكىملىرى بىلەن بىرلىكتە كېلىپ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلسۇن، ـ دېدى. 15 بۇ ئىشقا پەقەت ئاساھىلنىڭ ئوغلى يوناتان بىلەن تىقۋاھنىڭ ئوغلى ياھزىيا قارشى چىقتى، مەشۇللام بىلەن لاۋىي شابىيتاي ئۇلارنى قوللىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەر ئەنە شۇنداق قىلدى. كاھىن ئەزرا ۋە ئاتا جەمەتلىرىنىڭ باشلىقلىرى بولغانلار جەمەتى بويىچە بۇ ئىشقا ئايرىلدى؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسملىرى بويىچە تىزىلاندى. تۇلار ئوننىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا كىرىشتى. 17 تۇلار يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغان ئەرلەرنىڭ سوربقىنى بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تۈگەتتى. 18 كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلاردىن مۇشۇلار چىقتى: ـ يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ ماتاسىياھ، ئەلىئېزەر، يارىب، گەدالىيا. 19 تۇلار خوتۇنلىرىمىزنى يولغا سېلىپ قويىمىز دەپ [قەسەم قىلىپ] قول بېرىشتى ۋە گۇناھى ئۈچۈن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوي پادىسىدىن بىر قوچقارنى سۇندى. 20 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھانانى بىلەن زەبادىيا؛ 21 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ماتاسىياھ، ئېلىياھ، شېمايا، يەھىيەل ۋە ئۇززىيا؛ 22 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوينەي، ماتاسىياھ، ئىسمائىل، نەتانەل، يوزاباد ۋە ئەلاساھ. 23 لاۋىيلار ئىچىدە يوزاباد، شېمەي، كېلايا («كېلىتا»مۇ دېيىلىدۇ)، پىتاھىيا، يەھۇدا بىلەن ئەلىئېزەر؛ 24 غەزەلكەشلەر ئىچىدە ئەلياشىب؛ دەرۋازىۋانلەر ئىچىدە شاللۇم، تەلەم، ئۇرى. 25 ئىسرائىللاردىن: ـ پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن رامىيا، يىززىيا، مالكىيا، مىيامىن، ئەلئازار، مالكىيا، بىنايا؛ 26 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتانىيا، زەكەريا، يەھىيەل، ئابدى، يەرىموت بىلەن ئېلىياھ؛ 27 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوينەي، ئەلياشىب، ماتتانىيا، يەرىموت، زاباد بىلەن ئازىزا؛ 28 ببايىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوھوھانان، ھانانىيا، زابباي بىلەن ئاتلاي؛ 29 بانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشۇللام، مالۇق، ئادايا، ياشۇب، شېئال بىلەن راموت؛ 30 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئادنا، جىلال، بىنايا، ماتاسىياھ، ماتتانىيا، بەزالەل، بىننۇئي بىلەن مانناسسەھ؛ 31 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىئېزەر، يىشىيا، مالكىيا، شېمايا، شېمىئون، 32 بىنيامىن، مالۇق ۋە شەماريا؛ 33 خاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتىناي، ماتتاتاھ، زاباد، ئەلىفەلەت، يەرەماي، مانناسسەھ ۋە شېمەي؛ 34 بانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مادادي، ئامرام، ئۇئەل، 35 بىنايا، بەدىيا، كېلۇھاي، 36 ۋانىيا، مەرەموت، ئەلياشىب، 37 ماتتانىياھ، ماتتىناي، يائاسۇ، 38 بانى، بىننۇئي، شېمەي، 39 شەلەمىيا، ناتان، ئادايا، 40 ماكناداۋباي، شاشاي، شاراي، 41 ئازارەل، شەلەمىيا، شەماريا، 42 شاللۇم، ئامارىيا، يۈسۈپ؛ 43 نېبونىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەئىيەل، ماتتىتىياھ، زاباد، زېبىنا، ياددداي، يوئىل ۋە بىنايا. 44 بۇلارنىڭ ھەممىسى يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلار ئىدى، ۋە شۇنىڭدەك تۇلاردىن بەزىلەرنىڭ خوتۇنلىرى پەرزەنتۈ كۆرگەنىدى.

نەھەمىيا

1 ھاقالياننڭ ئوغلى نەھەمىيا شۇنداق بايان قىلدىكى: ـ يىگىرمىنچى يىلى كىسلەۋ ئېيىدا، مەن شۇشان قەلئەسىدە تۇراتتىم، **2** تۆز قېرىنداشلىرىمدىن بىرى بولغان ھانانى بىلەن بىرنەچچە كىشى يەھۇدىيەدىن چىقىپ كەلدى، مەن ئۇلاردىن سورۇگۇناۋكتىن قۇتۇلۇپ قالغان يەھۇدالار ۋە يېرۇسالىم توغرىسىدا سوردىم. **3** ئۇلار ماڭا: ـ سورۇگۇناۋكتىن قۇتۇلغان خەلقنىڭ قالدىسى [يەھۇدىيە] تۇلكىسىدە قاتتىق جاپا-مۇشەققەت ئاستىدا ۋە ئاھانەت ئىچىدە قالدى. يېرۇسالىمنىڭ سېپىلى بولسا ئۆرۈۋېتىلدى، قوۋۇقلىرىمۇ كۆيدۈرۈۋېتىلدى، دەپ ئېيتىپ بەردى. **4** مەن بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ئولتۇرۇپ يىغلاپ كەتتىم، بىرنەچچە كۈنگىچە ئالە-ماەرياد كۆتۈرۈپ، ئاسمانلاردىكى خۇدا ئالدىدا روزا تۇتتۇپ، دۇئا قىلىپ **5** مۇنداق دېدىم: ـ «ئى ئاسماندىكى خۇدا پەرۋەردىگار، ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى تۇتقانلارغا ئۆزگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچى ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، **6** ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇ پەيتتە قۇللىرىڭ ئىسرائىللار ئۈچۈن پېقىر قۇلۇڭنىڭ كېچە-كۈندۈز قىلىۋاتقان بۇ دۇئاسىغا قۇلىقىڭ سېلىنغاي، كۆزۈڭ ئوچۇق بولغاي! مەن بىز ئىسرائىللارنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا سادىر قىلغان گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلىمەن؛ مەنمۇ، ئاتامنىڭ جەمەتىمۇ گۇناھ قىلدۇق! **7** بىز سېنىڭ يولۇڭغا تەتۈر ئىش قىلىپ، سەن قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلىغان ئەمرلىرىڭ، بەلگىلىمىلىرىڭ ۋە ھۆكۈملىرىڭنى ھېچ تۇتمىدۇق. **8** سېنىڭ تۆز قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلاپ: «ئەگەر سىلەر ۋاپاسىزلىق قىلساڭلار، سىلەرنى پۇتۇن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، لېكىن ماڭا يېنىپ كېلىپ، مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭلار، گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ ئەڭ چېتىگە قوغلۇۋېتىلگەنلەر بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى شۇ يەردىن يىغىپ، مېنىڭ نامىمنى تىكلەشكە تاللىغان جايىغا ئېلىپ كېلىمەن» دېگەن سۆزۈڭنى ياد قىلغايسەن، دەپ تۇتۇنمەن. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ قۇللىرىڭ ۋە سېنىڭ خەلقىڭ، تۆزۈڭنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇڭ. **11** ئى رەببىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسىغا ھەم سېنىڭ نامىڭدىن ئەيمىنىشتىن سۆيۈنگەن قۇللىرىڭنىڭ دۇئاسىنى قۇلىقىڭ تىڭشىغاي؛ بۈگۈن قۇلۇڭنىڭ ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق قىلغايسەن، ئۇنى شۇ كىشىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۇرگەيسەن». شۇ ۋاقىتتا مەن پادىشاھنىڭ ساقىيسى ئىدىم.

2 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يىگىرمىنچى يىلى نىسان ئېيى، پادىشاھنىڭ ئالدىغا شاراب كەلتۈرۈلگەندى؛ مەن شارابنى ئېلىپ پادىشاھقا سۇندۇم. بۇنىڭدىن ئىلگىرى مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ھېچقاچان غەمكىن كۆرۈنگەن ئەمەس ئىدىم. **2** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ بەرەر كېسىلىڭ بولمىسا، چىرايىڭ نېمىشقا شۇنچە غەمكىن كۆرۈندۇ؟ كۆڭۈلدە قۇتقۇزغىچە قوقۇم بىر دەردە بار، دېۋىدى، مەن ئىنتايىن قورقۇپ كەتتىم. **3** مەن پادىشاھقا: ـ پادىشاھىم مەڭگۈ ياشىغايلا! ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەر خارابىلىكە ئايلانغان، دەرۋازا-قوۋۇقلىرى كۆيدۈرۈۋېتىلگەن تۇرسا، مەن قاندىقۇ غەمكىن كۆرۈنمەي؟ ـ دېدىم. **4** پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوربۇدى، مەن ئاسماندىكى خۇداغا دۇئا قىلىپ، **5** ئاندىن پادىشاھقا: ـ ئەگەر پادىشاھىمنىڭ كۆڭلىگە مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قۇللىرى تۆزلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسا، مېنى يەھۇدىيەگە ئەۋەتكەن بولسىلا، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەرگە بېرىپ، ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقسام، دېدىم. **6** پادىشاھ (شۇ چاغدا خانىش پادىشاھنىڭ يېنىدا ئولتۇراتتى) مەندىن: ـ سەپىرىڭگە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ قاچان قايتىپ كېلىسەن؟ ـ دەپ سوربۇدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنى ئەۋەتىشنى مۇۋاپىق كۆردى؛ مەنمۇ ئۇنىڭغا قايتىپ كېلىدىغان بىر ۋاقىتنى بېكىتتىم. **7** مەن يەنە پادىشاھتىن: ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ماڭا [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارغا مېنى تاكى يەھۇدىيەگە بارغۇچە ئوتكىلى قويۇش توغرۇلۇق يارلىق خەتلىرىنى يېتۈپ بەرگەن بولسىلا؛ **8** ۋە يەنە پادىشاھلىق ئورمانلىقىغا قارايدىغان ئاسافقا مۇقەددەس ئۆيگە تەۋە بولغان قەلئەنىڭ دەرۋازىلىرى، شۇنىڭدەك شەھەرنىڭ سېپىلى ۋە ئۆزۈم تۈرىدىغان ئۆيگە كېتىدىغان لەلەرنى ياساشقا كېرەكلىك ياغاچلارنى ماڭا بېرىش توغرۇلۇقۇ بىر يارلىقنى يېتۈپ بەرگەن بولسىلا، دېدىم. خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولى ئۈستۈمدە بولغاچقا، پادىشاھ ئىلتىپات قىلىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ماڭا بەردى. **9** شۇنىڭ بىلەن مەن دەريانىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارنىڭ يېنىغا بېرىپ پادىشاھنىڭ يارلىقلىرىنى تاپشۇردۇم. پادىشاھ يەنە بىرنەچچە قوشۇن سەردارلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنىمۇ ماڭا ھەمراھ بولۇشقا ئورۇنلاشتۇرغاندى. **10** ھورونلۇق سانبالات بىلەن ئامموني توبىيا دېگەن ئەمەلدار ئىسرائىللارنىڭ مەنپەئەتىنى ئىزدەپ ئادەم كەپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلاپ ئىنتايىن نارازى بولدى. **11** مەن يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۈچ كۈن ئوردۇم. **12** ئاندىن كېچىسى مەن ۋە ماڭا ھەمراھ بولغان بىرنەچچە ئادەم ئورنىمىزدىن تۇردۇق (مەن خۇدايىمنىڭ كۆڭلۈمگە يېرۇسالېم ئۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىشنى سالغانلىقى توغرىسىدا ھېچكىمگە بىرەر نېمە دېمىگەندىم). تۆزۈم مىنگەن ئۇلاغدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلاغمۇ ئالمايى، **13** كېچىسى «جىلغا قوۋۇقى»دىن چىقىپ «ئەجدىھا يۇلتقى»غا قاراپ مېڭىپ، «تېزەك قوۋۇقى»غا كېلىپ، يېرۇسالېمنىڭ بۇزۇۋۇتىلگەن سېپىلىرىنى ۋە كۆيدۈرۈۋېتىلگەن قوۋۇق-دەرۋازىلىرىنى كۆزدىن كەچۈردۈم. **14** يەنە ئالدىغا مېڭىپ «بۇلاق قوۋۇقى» بىلەن «شاھانە كۆل» گە كەلدىم، لېكىن شۇ يەردە مەن مىنگەن ئۇلاغنىڭ ئۆتۈشكە يول يەك تار كەلگەچكە، **15** كېچىدە مەن جىلغا بىلەن چىقىپ سېپىلنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتىم. ئاندىن يېنىپ «جىلغا قوۋۇقى»دىن شەھەرگە كىرىپ، ئۆيگە قايتتىم. **16** ئەمەلدارلارنىڭ ھېچقايسىسى مېنىڭ نەگە بارغانلىقىمنى ۋە نېمە قىلغانلىقىمنى بىلمەي قېلىشتى، چۈنكى مەن يا يەھۇدىيلارغا، كاھىنلارغا، يا ئەمىر-ھاكىملارغا ۋە يا كى باشقا خىزمەت قىلىدىغانلارغا ھېچنېمە ئېيتمىغانىدىم. **17** كېيىن مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر بېشىمىزغا كەلگەن بالا-ئىئاپەتنى، يېرۇسالېمنىڭ خارابىگە ئايلانغانلىقىنى، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ كۆيدۈرۈۋېتىلگەنلىكنى كۆردۈڭلار، كېلىڭلار، ھەممىمىز ھاقارەتكە قېلىۋەرمەسلىكىمىز ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى قايتىدىن ياساپ چىقايلى، ـ دېدىم. **18** مەن يەنە ئۇلارغا خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولىنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدە بولغانلىقىنى ۋە پادىشاھنىڭ ماڭا قىلغان گەپلىرىنى ئېيتىۋىدىم، ئۇلار: ـ ئورنۇمىزدىن تۇرۇپ ئۇنى ياسايلى! ـ دېيىشىپ، بۇ ياخشى ئىشنى قىلىشقا تۆز قوللىرىنى قۇۋۋەتلەندۈردى. **19** لېكىن ھورونلۇق سانبالات، خىزمەتكار ئامموني توبىيا ھەم ئەرەب بولغان گەشەم بۇ ئىشنى ئاڭلاپ بىزنى زاكىلىق قىلىپ مەنىستەمەي: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار نېمە ئىش؟ سىلەر پادىشاھقا ئاسىيلىق قىلماقچىمۇسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **20** مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاسمانلاردىكى خۇدا بولسا بىزنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرىدۇ ۋە تۆزىنىڭ قوللىرى بولغان بىزلەر قوپۇپ قۇرىمىز. لېكىن سىلەرنىڭ يېرۇسالېمدا ھېچقانداق نېسىۋىڭلار، ھوقۇقۇڭلار يا كى يادنامەڭلار يوق، ـ دېدىم.

3 شۇ چاغدا باش كاھىن ئەلياشىب ۋە ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى قوپۇپ «قوي قوۋۇقى»نى يېڭۈاشتىن ياساپ چىقتى؛ ئۇلار قوۋۇقىنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتاپ مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ ئۇلار «يۈزىنىڭ مۇنارى» بىلەن «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»غىچە بولغان ئارىلىقتىكى سېپىلنى ئۆتۈشاپ، ئۇنى مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ **2** ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى يېرىخولۇقلار ياسىدى، يەنە ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى ئىمرىنىڭ ئوغلى زاككۇر ياسىدى. **3** «بىلىق قوۋۇقى»نى سەناتاھنىڭ ئوغۇللىرى ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لەم-كېشىكلىرىنى سېپىلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **4** ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى ھاكونىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت ياسىدى؛ ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى مەشەزابەلنىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى. ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى باتاناھنىڭ ئوغلى زادوك ياسىدى. **5** ئۇنىڭغا ئوتتاش قىسمىنى تەكوئالىقلار ياسىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۆز خوجىسىنىڭ ئىشىنى زىممىسىگە ئىلىشقا ئۇنىمىدى. **6** «كونا قوۋۇقى»نى پاسىيانىڭ ئوغلى يەھودا بىلەن بىسودىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لەم-كېشىكلىرىنى سېپىلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **7** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئوتتاش قىسمىنى گىبىئونلۇق مەلاتىيا، مېرونوتلۇق يادون مەھمىدە دەريانىڭ بۇ غەربىي تەرىپىدىكى ۋالىيلارنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدىكى گىبىئونلۇقلار بىلەن مىزپاھلىقلار

ياسدى. **8** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى زەرگەرلەردىن بولغان خارھايانىڭ ئوغلى ئۆزىيەل ياسدى. ئۆزنىڭمۇ تۇتاش قىسمىنى خۇشبۇي بۇيۇم ياسايدىغان ئەترچىلەردىن ھانانيا ياسدى. ئۇلار يېرۇسالىم [سېپىلنى] تاكى «قېلىن تام»غىچە ئوڭشاپ ياسدى. **9** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى بولغان خۇرنىڭ ئوغلى ربفايا ياسدى. **10** ئۇلارنىڭ يېنىدا، خارۇمافنىڭ ئوغلى يەدايا ئۆزىنىڭ ئۆيدۇلدىكى قىسمىنى ياسدى. ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى خاشابنىيانىڭ ئوغلى ھاتۇش ياسدى. **11** ھارىمنىڭ ئوغلى مالكىيا بىلەن پاھات-موئابنىڭ ئوغلى ھاشۇب سېپىلنىڭ باشقا بىر بۆلۈكى بىلەن «خۇمدانلار مۇنارى»نى ياسدى. **12** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى خاللوھەشنىڭ ئوغلى شاللۇم ئۆزى ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى ياسدى. **13** «جىلغا قوۋۇق»نى ھانۇن بىلەن زانوئاھ شەھىرىنىڭ ئاھالىسى ياسدى. ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە «تېزەك قوۋۇق»غىچە مىڭ گەز سېپىلنىمۇ ياسدى. **14** «تېزەك قوۋۇق»نى بەيت-ھاككەرەم يۇرتىنىڭ باشلىقى رەكابنىڭ ئوغلى مالكىيا ياسدى؛ ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **15** «يۇلاق قوۋۇق»نى مىزپاھ يۇرتىنىڭ باشلىقى كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى شاللۇم ياسدى. ئۇ ئۇنى ياساپ، ئۆزگىسىنى يېپىپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە شاھانە باغنىڭ يېنىدىكى سىلوئام كۆلىنىڭ سېپىلنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن چۈشىدىغان پەلەمپەيگىچە يېڭىۋاشتىن ياسدى. **16** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى داۋۇتنىڭ قەبرىلىرىنىڭ ئۇدۇلىدىكى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى سۇنئىي كۆلگە ھەم ئۇنىڭ كېيىندىكى «پالۋانلارنىڭ ئۆيى» گە قەدەر بەيت-زۇر يۇرتىنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى، ئازبۇكنىڭ ئوغلى نەھەمىيا ياسدى. **17** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى لاۋىيلار ـ يەنى بانىنىڭ ئوغلى رەھۇم ياسدى، ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى كېئىلاھنىڭ يېرىم يۇرتىنىڭ ھاكىمى ھاشابىيا ئۆزى يۇرتىغا ۋاكالىتەن ياساپ چىقتى. **18** ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ـ كېئىلاھنىڭ ئىككىنچى يېرىمنىڭ ھاكىمى، ھېنىدادنىڭ ئوغلى باۋاي ياسدى. **19** ئۇنىڭ يېنىدا، مىزپاھنىڭ ھاكىمى يەشۇيانىڭ ئوغلى ئېزەر قورال-ياراغ ئامبىرىغا چىقىش يولىنىڭ ئۇدۇلىدا، سېپىلنىڭ دوقۇشىدىكى يەنە بىر بۆلۈكنى ياسدى. **20** زابباينىڭ ئوغلى باروق ئۇنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر بۆلۈكنى، يەنى سېپىلنىڭ دوقۇشىدىن تاكى باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىغىچە بولغان بۆلۈكنى كۆڭۈل قويۇپ ياسدى. **21** ئۇنىڭ يېنىدا ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت سېپىلنىڭ ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىدىن تاكى ئەلياشىبنىڭ ھويلىسىنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلۈكنى ياسدى. **22** بۇلاردىن كېيىنكى بىر قىسمىنى ئىئوردان تۈزلەكلىكىدىكىلەر، كاھىنلار ياسدى. **23** بۇلارنىڭ يېنىدا، بىنيامىن بىلەن ھاششۇب ئۆز ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدىكى بۆلۈكنى ياسدى. ئۇلاردىن كېيىن ئاناننىيانىڭ نەۋرىسى، مائاسىيانىڭ ئوغلى ئازاريا ئۆز ئۆيىنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى ياسدى. **24** ئۇنىڭ يېنىدا، ئازاريانىڭ ئۆيىدىن تاكى سېپىلنىڭ دوقۇشىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلۈكنى ھېنىدادنىڭ ئوغلى بىننۇئي ياسدى. **25** [ئۇنىڭ يېنىدا]، ئۇزايىنىڭ ئوغلى پالال پادىشاھ ئوردىسىنىڭ دوقۇشى، شۇنىڭدەك ئوردىدىكى چوڭچىيىپ ئۇرغان، زىندان ھويلىسىنىڭ يېنىدىكى ئېگىز مۇنارنىڭ ئۇدۇلىدىكى بۆلۈكنى ياسدى. ئۇنىڭدىن كېيىنكى بىر بۆلۈكنى پاروشنىڭ ئوغلى پىدايا ياسدى. **26** ئەمدى ئوفەلدە ئوردىدىغان ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»نىڭ ئۇدۇلىدىكى ۋە چوڭچىيىپ ئۇرغان مۇنارنىڭ ئۇدۇلىدىكى سېپىلنى ياسدى. **27** چوڭچىيىپ ئۇرغان چوڭ مۇنارنىڭ ئۇدۇلىدا تەكوئالىقلار تاكى ئوفەل سېپىلىغىچە بولغان ئىككىنچى بىر بۆلۈكنى ياسدى. **28** «ئات قوۋۇق»نىڭ يۇقىرى بىر بۆلۈكنى كاھىنلار ھەربىرى ئۆز ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدىكى قىسمىنى ياسدى. **29** ئىممەرنىڭ ئوغلى زادوك ئۇلارنىڭ يېنىدا، كېيىنكى قىسمىنى، ئۆز ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدىكى بىر بۆلۈكنى ياسدى. ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى «شەرقىي دەرۋازا»نىڭ دەرۋازىۋانى شېكانىيانىڭ ئوغلى شېمايا ياسدى. **30** ئۇنىڭ يېنىدا، شەلەمىيانىڭ ئوغلى ھانانىيا بىلەن زالافنىڭ ئالتىنچى ئوغلى ھانۇن ئىككىنچى بىر بۆلۈكنى ياسدى؛ ئۇلارنىڭ يېنىدا، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ئۆز قورۇسىنىڭ ئۇدۇلىدىكى بىر بۆلەكنى ياسدى. **31** ئۇنىڭ يېنىدا، شۇ يەردىن تارتىپ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بىلەن سودىگەرلەرنىڭ قورۇلىرىدىن ئۆتۈپ، «تەكشۈرۈش قوۋۇقى»نىڭ ئۇدۇلىدىكى سېپىل دوقۇشىنىڭ بالخانىسىغىچە بولغان بۆلۈكنى زەرگەرلەردىن بولغان مالكىيا ياسدى. **32** دوقۇشنىڭ بالخانىسى بىلەن «قوي قوۋۇق»نىڭ ئارىلىقىدىكى بۆلەكنى زەرگەرلەر بىلەن سودىگەرلەر ياسدى.

4 شۇنداق بولدىكى، سانباللات بىزنىڭ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاۋاتقانلىقىمىزنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ، غەھىرى بىلەن يەھۇدالارنى مەسخىرە قىلدى. **2** ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرى ۋە ساماريە قوشۇنى ئالدىدا: ـ بۇ زەئىپ يەھۇدالار نېمە قىلىۋاتىدۇ؟ ئۇلار ئۆزلىرىنى شۇنداق مۇستەھكەملىمە كېچىمۇ؟ ئۇلار قۇربانلىقلارنى سۇنماقچىمۇ؟ ئۇلار بىر كۈن ئىچىدە پۈتىۋېتىشمە كېچىمۇ؟ توپا دۆۋىلىرى ئىچىدىن كۆيۈپ كەتكەن تاشلارنى كولاپ چىقىرىپ ئۇلارغا جان كىرگۈزەمدىكەن؟ ـ دېدى. **3** ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان ئاممونىي توبىيا: ـ ئۇلار ھەرقانچە ياسىسىمۇ، بىر تۈلكە سېپىلنىڭ تۈستىگە يامىشىپ چىقسا، ئۇلارنىڭ تاش تېمىنى ئۈرۈۋېتىدۇ! ـ دېدى. **4** ـ ئى خۇدايىمىز، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن، كەمىستىلمىگىتىمىز، ئۇلارنىڭ قىلغان ھاقارەتلىرىنى ئۆز بېشىغا يانداۋرغايسەن؛ ئۇلارنى ئۈتقۈن قىلىپ ئېلىپ بېرىلغان ياقا يۇرتىدا خەقنىڭ ئولجىسىغا ئايلاندۇرغايسەن! **5** ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىنى يايمىغايسەن، گۇناھلىرى ئالدىڭىزغا ئۈچۈرۈۋېتىلمىسۇن، چۈنكى ئۇلار سېپىلنى ئوڭشاۋاتقانلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەردى! **6** شۇنداقتىمۇ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاۋەردۇق؛ ئۇنى ئۇلاپ، ئېگىزلىكىنى يېرىمغا يەتكۈزدۇق، چۈنكى كۆڭۈلىمىز كۆڭۈل قويۇپ ئىشلىدى. **7** شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەبلەر، ئاممونىيلار، ئاشدودلۇقلار يېرۇسالېم سېپىللىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاش قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىلا ئېلىپ بېرىلمۇاتقانلىقىنى، سېپىل بۇسۇكلىرىنىڭ ئېتىۋېتىلگەنلىكىنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپكە كېلىشتى-دە، **8** بىرلىكتە يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭغا قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرۇشنى قەستلەشتى. **9** شۇڭا بىز خۇدايىمىزغا ئىلتىجا قىلدۇق ھەم ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن كېچە-كۈندۈز كۆزەتچى قويۇپ، ئۆزلىرىمىز ئۇلاردىن مۇداپىئەلەندۇق. **10** بۇ چاغدا يەھۇدىيەدىكىلەر: ـ ئىشچى-ھامالار ھالدىن كەتتى، شۇنىڭدەك چالما-كېسەك ئەخلەتلەر يەنىلا ناھايىتى كۆپ، بىز سېپىلنى ئوڭشاشقا ھەتتا سېپىلغىمۇ يېقىنلىشالمىدۇق! ـ دېيىشتى. **11** شۇنىڭ بىلەن بىز ۋاقىتنا دۈشمەنلىرىمىز: ـ ئۇلار سەزمەستە، ئۇلار كۆرمەستە، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋېلىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ، قۇرۇلۇشنى توختىتىۋېتىمىز! ـ دېيىشتى. **12** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنىڭ ئەترابىدا ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالارمۇ يېنىمىزغا ئون قېتىم كېلىپ: ـ قايسى تەرەپكە قارىساڭلار، ئۇلار شۇ تەرەپتىن كېلىپ سىلەرگە ھۇجۇم قىلماقچى! ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزۈشتى. **13** شۇڭا مەن خەلقنى جەمەت-جەمەت بويىچە، قولىغا قىلىچ، نەيزە ۋە ئوقيالىرنى ئېلىپ، سېپىل پەس بولغان ياكى ھۇجۇمغا ئوچۇق تۇرغان يەرلەردە سېپىلنىڭ ئارقىسىدا قاراۋۇلۇقتا تۇرۇشقا قويدۇم. **14** كۆزدىن كەچۈرۈپ چىققاندىن كېيىن ئورنۇمدىن قوپۇپ مۇتىۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ ئۇلاردىن قورقماڭلار؛ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك رەببىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، ئايالىرىڭلار ۋە ئۆي-ماكانلىرىڭلار ئۈچۈن جەڭ قىلىڭلار، دېدىم. **15** شۇنداق بولدىكى، ئۆزلىرىنىڭ سۇيىقەستىنى بىلىپ قالغانلىقىمىز دۈشمەنلىرىنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بارغاچ، شۇنىڭدەك خۇدا ئۇلارنىڭ سۇيىقەستىنى بىتچىت قىلغاچ، بىز ھەممىمىز سېپىلغا قايتىپ، ھەربىرىمىز ئەسلى ئىشى ئۈرىمىزدا ئىشنى داۋاملاشتۇرۇۋەردۇق. **16** ئەنە شۇ چاغدىن باشلاپ خىزمەتكارلىرىنىڭ يېرىمى ئىش بىلەن بولدى، يېرىمى قولىغا نەيزە، قالقان، ئوقيا تۇتقان، دوبۇلغا-ساۋۇت كىيگەن ھالدا يۇرۇشتى. سەردار-ئەمەلدارلار سېپىلنى ئوڭشاۋاتقان بارلىق يەھۇدا جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئارقىسىدا تۇردى. ھەم يۈكلەرنى توشۇۋاتقانلار ھەم ئۇلارغا يۈك ئارتىۋاتقانلارمۇ بىر قولدا ئىشلەپ، بىر قولدا ياراغلىرىنى چىڭ تۇتۇشقاندى. **18** تامچىلارنىڭ ھەربىرى بەللىرىگە قىلىچ-خەنجەرلىرىنى ئاسقان ھالدا [سېپىلنى] ياساۋاتاتتى، كانايچى بولسا يېنىمدا تۇراتتى. **19** مەن مۇتىۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ بۇ قۇرۇلۇش ناھايىتى چوڭ، دائىرىسى كەڭ؛ بىز ھەممىمىز سېپىلدا بۆلەك-بۆلەكلەر بويىچە تارقىلىپ ئىشلەپ، بىر-بىرىمىزدىن يىراق تۇرۇۋاتىمىز. **20** شۇڭا مەيلى قەيەردە بولۇڭلار، كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلارلا، بىز

بار شۇيەرگە كېلىپ يغلىكلار، خۇدايىمز بىز ئۈچۈن جەڭ قىلدۇ، ـ دېدىم. 21 بىز ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىشلىدۇق، خەلقىنىڭ يېرىمى تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ يۇلتۇز چىققۇچە نەيزىلىرىنى چىڭ تۇتۇپ تۇرۇشتى. 22 ئۇ چاغدا مەن يەنە خەلققە: ـ ھەممەيلەن ئوز خىزمەتكارى بىلەن كېچىنى يېرۇسالېمغا كىرىپ ئوتكۈزسۇن، شۇنداق بولسا ئۇلار كېچىسى بىزنىڭ مۇھاپىزەتچىلىكىمىزنى قىلىدۇ، كۈندۈزى ئىشلەيدۇ، دېدىم. 23 شۇنداق قىلىپ يا مەن، نە قېرىندىشلىرىم، يا خىزمەتكارلىرىم يا كى ماڭا ئەگەشكەن مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ ھېچقايسىسى كىيىملىرىنى سېلىشمىدى، ھەربىرى ھەتتا سۇغا بارغاندىمۇ ئوزىنىڭ ياراغلىرىنى ئېلىۋالاتتى.

5 ئۇ چاغدا خالايىق ۋە ئۇلارنىڭ خوتۇنلىرى ئوز قېرىندىشلىرى بولغان يەھۇدالار ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ قاتتىق داد-پەريات كۆتۈرۈشتى. 2 بەزىلەر: ـ بىز ئە ئوغۇل-قىزلىرىمىزنىڭ جان ساتىمىز كۆپ، كۈن كەچۈرىشىمىز ئۈچۈن تويغۇدەك ئاشلىق ئالمىساق بولمايدۇ، دېيىشتى. 3 يەنە بەزىلەر: ـ بىز ئاچارچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا ئاشلىق ئېلىپ يەيمىز دەپ ئېتىزلىرىمىز، ئوزۇمزارلىقلىرىمىزنى ۋە ئوي‌لىرىمىزنى رەنگە بېرىشكە مەجبۇر بولدۇق، دېيىشتى. 4 ۋە يەنە بەزىلەر: ـ پادىشاھنىڭ ئېتىزلىرىمىز ۋە ئوزۇمزارلىقلىرىمىز ئوستىگە سالغان باج-سېلىقنى تاپشۇرۇشقا پۇل قەرز ئالدۇق. 5 گەرچە بەدەنلىرىمىز قېرىندىشلىرىمىزنىڭ بەدەنلىرىگە، پەرزەنتلىرىمىز ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئوخشاش بولسىمۇ، لېكىن ئوغۇل-قىزلىرىمىزنى قۇل-دېدەك بولۇشقا تاپشۇرمايلا ئامالىمىز بولمىدى، ئەمەلىيەتتە قىزلىرىمىزدىن بەزىلىرى ئاللىقاچان دېدەك بولۇپمۇ كەتتى، ئۇلارنى بەدەل تولەپ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قۇرۇبمىز يەتمىدى، چۈنكى بىزنىڭ ئېتىزلار ۋە ئوزۇمزارلىقلىرىمىز ھازىر باشقىلارنىڭ قولىدىدۇر، ـ دېيىشتى. 6 مەن ئۇلارنىڭ داد-پەريادلىرىنى ۋە ئېيتقان بۇ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قاتتىق غەزەپلەندىم. 7 كۆڭۈمدە بىرەر قۇر ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن، مۆتىۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر ئوز قېرىندىشلىرىڭلارغا قەرز بېرىپ ئۇلاردىن ئوسۇم ئالىدىكەنسىلەر-ھە! ـ دەپ ئە‌تىبە بەردىم. ئاندىن ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن چوڭ بىر يىغىن ئېچىپ 8 ئۇلارنى: ـ بىز كۆچمىنىڭ يېتىشىچە يات تائىپىلەرگە سېتىۋېتىلگەن قېرىندىشىمىز يەھۇدالارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالدۇق، لېكىن سىلەر بىزنى ئۇلارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن دەپ قېرىندىشلىرىڭلارنى يەنە سېتىۋەتمەكچى بولۇۋاتامسىلەر؟ ـ دەپ ئەيىبلىۋىدىم، ئۇلار دەيدىغان گەپ تاپالمايلا، شۇك تۇرۇپ قالدى. 9 ئاندىن مەن ئۇلارغا يەنە: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار قاملاشمايتۇ. سىلەر دۇشمەنلىرىمىز بولغان تائىپىلەر ئالدىدا بىزنى ئاھانەتكە قالدۇرمايلا، خۇدايىمىزنىڭ قورقۇنچىدا ماڭىساڭلار بولامسىدى؟ 10 مەنمۇ، قېرىندىشلىرىم ۋە خىزمەتكارلىرىم ئۇلارغا پۇل ۋە ئاشلىق ئوتنە بېرىپ تۇرۇپ ئوسۇم ئالساق ئالاتتۇق! سىلەردىن ئوتۈنمەن، مۇنداق ئوسۇم ئېلىشتىن ۋاز كېچەيلى! 11 ئوتۈنۈپ قالاي، سىلەر دەل بۇگۈن ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى، ئوزۇمزارلىق، زەيتۇنزارلىق ۋە ئوي‌لىرىنى قايتۇرۇپ بېرىڭلار، ۋە شۇنىڭدەك سىلەر ئۇلاردىن ئوندىرۇۋالغان پۇل، ئاشلىق، يېڭى مەي-شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مايلىرىنىڭ ئوسۇمىنى ئۇلارغا قايتۇرۇپ بېرىڭلار، دېدىم. 12 ئۇلار: ـ قايتۇرۇپ بېرىمىز، ئەمدى ئۇلاردىن ھېچ ئوسۇم ئالمايمىز، سىلى نېمە دېسىلە، بىز شۇنداق قىلىمىز، دېيىشتى. مەن كاھىنلارنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلارنى بۇ ۋەدە بويىچە شۇنداق ئىجرا قىلىشقا قەسەم ئىچكۈزدۈم. 13 مەن ئوتۈنمىنىڭ پېشىنى قېقىپ تۇرۇپ: ـ كىم مۇشۇ ۋەدىنى ئادا قىلمىسا، خۇدا شۇ يول بىلەن ئوتۈنىڭ ئوزىنى ئوز ئوي‌دىن ۋە مال-مۈلكىدىن مەھرۇم قىلىپ قېقىۋەتسۇن! شۇ يول بىلەن ئوتۈنىڭ ھەممە نېمىسى قۇرۇقدىلىپ قالغۇچە قېقىۋېتىلسۇن! ـ دېدىم. پۈتكۈل جامائەت بىردەك: «ئامىن!» دېيىشتى ھەم پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. ئاندىن كۆپچىلىك شۇ ۋەدىسى بويىچە دېگىنىدەك قىلىشتى. 14 شۇنىڭدەك، يەھۇدىيە زېمىنىدا ئۇلارغا ۋالي بولۇشقا تىكىلەنگەن كۈندىن بۇيان، يەنى پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يىگىرمىنچى يىلىدىن ئوتىزىنچى يىلىغىچە بولغان ئون ئىككى يىل ئىچىدە نە مەن، نە مېنىڭ ئۇرۇق-ئوغقانلىرىم ۋالىيلىق ئىنىنى ھېچ يېمىدۇق. 15 مەندىن ئىلگىرى ۋالي بولغانلار خەلققە ئېغىرچىلىك سېلىپ، ئۇلاردىن [كۈندىلىك] ئاشلىق، مەي-شاراب ۋە شۇنىڭدەك قىرىق شەكەل كۈمۈش ئېلىپ كەلگەنىكەن، ھەتتا ئۇلارنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ خەلقنىڭ ئۈستىدىن ھوقۇقۇازلىق قىلىپ كەلگەنىكەن. لېكىن مەن خۇدادىن قورقىدىغىنىم ئۈچۈن ئۇنداق قىلمىدىم. 16 مەن دەرۋەقە سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشىغىلا بېرىلگەنچىكەن، بىز ھەتتا بىرەر ئېتىزنىمۇ سېتىۋالمىدۇق، مېنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىمۇ قۇرۇلۇشتا ئىشلىشكە شۇ يەرگە يىغىلاتتى. 17 ئەتراپىمىزدىكى يات ئەللەردىن بىزنىڭ يېنىمىزغا كەلگەنلەردىن بۇلەك، مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندا غىزا يەيدىغانلار يەھۇدىيلار ۋە ئەمەلدارلاردىن بىر يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. 18 ھەركۈنى بىر كالا، خىللانغان ئالتە قوي تەييارلىناتتى، يەنە ماڭا بەزى ئوچار قۇشلار تەييارلىناتتى، ھەر ئون كۈندە بىر قېتىم ھەرخىل مول مەي-شاراب بىلەن تەمىنلىنەتتى. شۇنداق بولسىمۇ مەن يەنىلا «ۋالي ئىنى»نى تەلەپ قىلمىدىم؛ چۈنكى قۇرۇلۇش ئىشى خەلقنىڭ ئۈستىدىكى ئېغىر يۈك ئىدى. 19 ـ ئاھ خۇدايىم، مەن مۇشۇ خەلق ئۈچۈن قىلغان بارلىق ئىشىمنى ياد ئەتكەيسەن، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!

6 شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەب بولغان گەشەم ۋە دۇشمەنلىرىمىزنىڭ قالغان قىسمى مېنىڭ سېپىلنى يېكۈڭاشتىن ئوكۈشاپ چىققانلىقىمنى، سېپىلنىڭ ئەمدى بۇسۇغىلىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى ئاڭلاپ (لېكىن ئۇ چاغدا مەن ئىچى سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ قاناتلىرىنى ئورناتمىغانىدىم)، 2 سانباللات بىلەن گەشەم ماڭا: ـ كەلسىلا، بىز ئونو ئوزلەكتىكىدىكى كەفىرىم كەنتىدە كۆرۈشەيلى! ـ دەپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار ماڭا قەست قىلماقچى ئىكەن. 3 شۇڭلاشتا مەن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: ـ مەن ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمدىن سىلەر تەرەپكە چۈشەيمەن. مەن قاناداقۇ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارىمەن دەپ، ئىشنى تاشلاپ ئۇنى توختىتىپ قويايۋ؟ ـ دېدىم. 4 ئۇلار ئۇدا ئوت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق جاۋاپ بەردىم. 5 ئاندىن سانباللات بەشىنچى قېتىم شۇ تەرىقىدە ئوز خىزمەتكارىغا پىچەتلەنمىگەن خەتنى قولىغا ئوتقۇزۇپ ئەۋەتىپتۇ. 6 خەتتە: «ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈرىدۇ، ۋە گەشەمنۇ شۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ۋە يەھۇدالار بىرگە ئىسيان كۆتۈرمەكچى ئىكەنسىلەر، شۇڭا سەن سېپىلنىمۇ يېكۈڭاشتىن ئوكۈشاشقا كىرىشىپسەن، ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن ئوزۇڭنى ئۇلارغا پادىشاھ قىلماقچىكەنسەن. 7 سەن يەنە پەرۋسالېمدا ئوزۇڭ ئوغرىلۇق: «مانا، يەھۇدىيەدە ئوزىمىزنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىرنەچچە پەيغەمبەر قويۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۈزىسز پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بايان قىلىنىدۇ. شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشۈالايلى» دېيىلگەنىكەن. 8 مەن ئۇنىڭغا: «سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس، بۇلار بەلكى ئوز كۆڭلۈڭدىن ئويدۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاپ قايتۇردۇم. 9 ئەمەلىيەتتە، ئۇلار: «مۇشۇنداق قىلساق ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلىنمايا قالىدۇ!» دەپ ئويلاپ بىزنى قورقاتماقچى ئىدى. ـ «ئەمدى مېنىڭ قولۇمنى ئىشتا تېخىمۇ كۈچلەندۈرگەيسەن!». 10 مەھەتابەلنىڭ نەۋرىسى، دېلايانىڭ ئوغلى شېمايا ئوزىنى ئوز ئۆيگە قامۇالغانىدى، مەن ئوزىنىڭ ئۆيگە كەلىىمۇ ئۇ: ـ بىز خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كۆرۈشەيلى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازا قاناتلىرىنى ئېتىپ قويايلى؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئولتۇرگىلى كېلىدۇ، شۇبھىسىزكى، كېچىسى كېلىپ سېنى ئولتۇرمەكچى بولدى! ـ دېدى. 11 مەن: ـ ماڭا ئوخشاش بىر ئادەم قاناداقۇ قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جېنىمنى قۇتقۇزىمەن دەپ قاناداقۇ ئىبادەتخانىغا كىرىۋالغۇدەكمەن؟ مەن ھەرگىز ئۇ يەرگە كىرىۋالمايمەن! ـ دەپ جاۋاپ بەردىم. 12 چۈنكى مەن قارىسام، ئۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن ئەمەس، بەلكى توبىيا بىلەن سانباللات تەرىپىدىن سېتىۋېلىنىپ، ماڭا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت بەرگەنلىكىگە كۈزۈم يەتتى. 13 ئۇنى سېتىۋېلىشىدىكى مەقسەت، مېنى قورقۇتۇپ، شۇلارنىڭ دېگىنىدەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسام، نامىمنى بۇلغاپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى. 14 ـ ئاھ خۇدا، توبىيا بىلەن سانباللاتنى ئېسىڭدا! تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىغا يارىشا ئوز بېشىغا ياندۇرغايسەن، شۇنداقلا مېنى قورقاتماقچى بولغان ئايال پەيغەمبەر نوئادىيا بىلەن باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭمۇ قىلغانلىرىنى ئوز بېشىغا ياندۇرغايسەن!». 15 ئېلۇل ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۈتتى، پۈتۈن قۇرۇلۇشقا ئەللىك ئىككى

كۆن ۋاقىت كەتتى. 16 شۇنداق بولدىكى، دۇشمەنلىرىمز بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى ۋە ئەتراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى، تۆز نەزىردە ھەيۋىتى بەك چۈشۈپ كەتتى ۋە بۇ [قۇرۇلۇشنى] خۇدايىمىزنىڭ تۆزى ئېلىپ بارغان ئىش ئىكەنلىكنى بىلىپ يەتتى. 17 شۇ كۈنلەردە يەھۇدىيەدىكى مۇنتۇەرلەر توبياغا نۇرغۇن خەت يازدى، توبياموۋ تۆلارغا جاۋابەن دائىم خەت يېزىپ تۇردى. 18 چۈنكى يەھۇدىيەدە توبياغا باغلىنىپ قېلىپ، قەسەم ئىچكەن نۇرغۇن كىشىلەر بار ئىدى، چۈنكى تۇ ئاراھانىڭ ئوغلى، شېكانيانىڭ كۈيئوغلى ئىدى، ھەمدە تۇنىڭ ئوغلى يوھانان بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللامنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. 19 شۇنىڭدەك تۆلار يەنە مېنىڭ ئالدىمدا پات-پات توبياغا ياخشى ئىشلىرىنى تىلغا ئېلىپ قويۇشاتتى ھەم مېنىڭ گەپلىرىمنىمۇ تۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرۇشاتتى، توبيا بولسا ماڭا پات-پات تەھدىت سېلىپ خەت يېزىپ تۇراتتى.

7 سىپىل ئوڭشىلىپ بولۇپ، مەن دەرۋازىلارنى ئورنىتىپ، دەرۋازىۋەنلەرنى، غەزەلچىلەرنى ۋە لاۋىيلارنى بېكىتىپ تەيىنلىگەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، 2 مەن ئىنىم ھانانى بىلەن قەلئە سەرداری ھانانيانى يېرۇسالېمنى باشقۇرۇشقا قويدۇم، چۈنكى ھانانيا ئىشەنچلىك ئادەم بولۇپ، خۇدادىن قورقۇشتا كۆپ ئادەملەردىن ئېشىپ كېتەتتى. 3 مەن تۆلارغا: ـ كۈن ئىسسىغۇچە يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرى ئېچىلمىسۇن، قوۋۇقلارنىڭ قاناتلىرى ئېتىلگەندە، بالداقلار تاقالغان ۋاقىتلىردىمۇ دەرۋازىۋەنلەر يېنىدا تۇرۇپ كۆزەت قىلسۇن، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن قاراۋۇللار كۆزەت تۇتۇەتلىرىگە قويۇلۇپ بېكىتىلسۇن؛ ھەربىر ئادەم تۇزىنىڭ بىر كۆزىتىگە مەسئۇل بولسۇن، شۇنداقلا ھەربىرىنىڭ كۆزىتى تۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلدا بولسۇن، دەپ تاپىلىدىم. 4 شەھەر چوڭ ھەم كەڭرى بولغىنى بىلەن ئاھالە ئاز، ئۆيلەر تېخى سېلىنمىغانىدى. 5 خۇدايىم كۆڭلۈمگە مۇنتۇەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە خەلقنىڭ ھەربىرىنى نەسەبنامىسى بويىچە رويخەتكە ئېلىشقا تۆلارنى يىغىش نىيىتىنى سالدى. مەن ئاۋۋال بىرىنچى قېتىم قايتىپ كەلگەن ئادەملەرنىڭ نەسەبنامىسىنى تاپتىم، ئۇنىڭدا مۇنداق پۈتۈلگەنىدى: ـ 6 تۇۋەندىكىلەر يەھۇدىيە تۇلۇكىسىدىكىلەردىن، ئەسلى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغانلاردىن، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيەگە چېقىپ، ھەربىرى تۆز شەھىرلىرىگە كەتتى: ـ 7 تۆلار زەرۇبىبابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، ئازاريا، رائامىيا، ناھامانى، موردىكاي، بىلشان، مىسپەرەت، بگۋاي، نەھۇم ۋە باناناھلار بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ 8 پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 9 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 10 ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ 11 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون سەككىز كىشى؛ 12 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 13 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى سەككىز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 14 زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى؛ 15 بىننۇئىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق سەككىز كىشى؛ 16 بىباينىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 17 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 18 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئاتمىش يەتتە كىشى؛ 19 بىگۋائىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئاتمىش يەتتە كىشى؛ 20 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئەللىك بەش كىشى؛ 21 ھەزەكىيانىڭ جەمەمتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ 22 ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 23 بىزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە تۆت كىشى؛ 24 ھارىفنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 25 گىبىئوننىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ 26 بەيت-لەھەملىكلەر بىلەن نىتوفالىقلار جەمئىي بىر يۈز سەكسەن سەككىز كىشى؛ 27 ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 28 بەيت-ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى. 29 كىرىئات-يېئارىملىقلار، كەفىراھلىقلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 30 راماھلىقلار بىلەن گىبىالىقلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 31 مىكماشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 32 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىقلار جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 33 ئىككىنچى بىر نېبودىكلەر ئەللىك ئىككى كىشى؛ 34 ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 35 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 36 يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 37 لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 38 سىناۋاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ توققۇز يۈز ئوتتۇز كىشى. 39 كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ 40 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 41 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ 42 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. 43 لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خودۋاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى. 44 غەزەلچىلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز قىرىق سەككىز كىشى. 45 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسىلدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمونىنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز سەككىز كىشى. 46 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋتنىڭ ئەۋلادلىرى. 47 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىيانىڭ ئەۋلادلىرى، پادونىڭ ئەۋلادلىرى، 48 لىباناھنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، شالمايىنىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، رەزىنىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، 51 گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، ئۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسەسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 بازلىتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، 55 باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تىماھنىڭ ئەۋلادلىرى، 56 نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 57 سۇلەيمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتاينىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېريدانىڭ ئەۋلادلىرى، 58 يائالانىڭ ئەۋلادلىرى، داركونىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، 59 شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھازززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامونىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 60 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلەيمانىنىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 61 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشا، كېرۇب، ئاددون، ئىممەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن تۆلار تۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. 62 بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 63 كاھىنلاردىن خاباياناڭ ئەۋلادلىرى، كوزىنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلېئادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا تۆلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. 64 بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا تۆلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 65 ۋالي تۆلارغا: ـ تۇرىم ۋە تۇممىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن تاپىلىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس ئىمەكلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. 66 پۈتۈن جاماەتە جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ 67 بۇنىڭدىن باشقا تۆلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. تۆلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-قېچىرى، 69 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 70 جەمەمت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى [ئىبادەتخانا] قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ھەدىيەلىرىنى تەقدىم قىلدى؛ ۋالي خەزىنىگە مىڭ داريك ئالتۇن، ئەللىك داس ۋە بەش يۈز ئوتتۇز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى؛ 71 جەمەمت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە يىگىرمە مىڭ داريك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز منا كۈمۈش؛ 72 خەلقنىڭ قالغىنى يىگىرمە مىڭ داريك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز منا كۈمۈش،

ئاقمش يەتتە قۇر كاھىن تونىنى تەقدىم قىلدى. 73 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلچىلەر ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى، شۇنداقلا قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى تۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

8 يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، ئىسرائىلارنىڭ ھەممىسى تۆز شەھەرلىرىگە كېلىپ ئورۇنلاشىپ بولدى. بۇ چاغدا پۈتۈن خالايىق خۇددى بىر ئادەمدەك بولۇپ «سۇ قوۋۇق» ئالدىدىكى مەيدانغا يىغىلىپ، تەۋراتشۇناس ئەزرادىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىلغا تاپىلىغان تەۋرات-قانۇن كىتابىنى كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. 2 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى كاھىن ئەزرا تەۋرات-قانۇن كىتابىنى جامائەتكە، يەنى ئەر-ئايالىلار، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى؛ 3 «سۇ قوۋۇق»نىڭ ئالدىدىكى مەيدانىدا، ئەتىگەندىن چۈشكىچە، ئەر-ئايالىلارغا، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان كىشىلەرگە ئوقۇپ بەردى. پۈتكۈل جامائەتنىڭ قۇلاقلىرى تەۋرات-قانۇن كىتابىدىكى سۆزلەردە ئىدى. 4 تەۋراتشۇناس ئەزرا مەخسۇس مۇشۇ ئىشقا ھازىرلانغان ياغاچ مۇنبەرگە چىقىپ تۇردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنى ماتتىتىيا، شېما، ئانایاھ، ئۇرىيا، ھىلقىيا بىلەن مائاسىياھلار ئىدى؛ سول تەرىپىدە تۇرغىنى پىدايا، مىشائېل، مالكىيا، ھاشۇم، ھاشباددانا، زەكەريا بىلەن مەشۇللام ئىدى. 5 ئەزرا پۈتكۈل خالايىقنىڭ كۆز ئالدىدا كىتابنى ئاچتى، چۈنكى ئۇ پۈتۈن خالايىقتىن ئېگىزدە تۇراتتى؛ ئۇ كىتابنى ئاچقاندا، بارلىق خالايىق ئورنىدىن قوپتى. 6 ئەزرا ئۇلۇغ خۇدا بولغان پەرۋەردىگارغا مەدھىيەلەر ئوقۇۋىدى، بارلىق خالايىق قوللىرىنى كۆتۈرۈپ جاۋابەن: «ئامىن! ئامىن!» دېيىشتى، ئاندىن تىزلىنىپ، پىشانىسىنى يەرگە يېقىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 7 ئاندىن كېيىن لاۋىيلاردىن يەشۇيا، بانى، شەرەبىيا، يامىن، ئاككۇب، شابېتاي، خودىيا، مائاسىياھ، كېلىتا، ئازارىيا، يوزاباد، ھانان ۋە پېلايالار خالايىققا تەۋرات قانۇنىنى چۈشەندۈردى؛ جامائەت تۇرە تۇراتتى. 8 ئۇلار جامائەتكە كىتابتىن خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنى جارالىڭلىق ئوقۇپ بەردى ۋە ئوقۇلغانىنى چۈشىنىشۈلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ مەنىسى ۋە ئەھمىيىتى توغرىسىدا ئېنىق تەبىر بەردى. 9 ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرا ۋە خەلققە قانۇننىڭ مەنىسىنى تۈگىتىدىغان لاۋىيلار پۈتكۈل جامائەتكە: ـ بۇگۈن خۇدايلىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈندۈر، يىغا-زار قىلما گلار! ـ دېدى. چۈنكى خالايىقنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ يىغا-زار قىلىپ كېتىشكەنىدى. 10 ئاندىن [نەھەمىيا] ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ نازۇ-نېمەتلەرنى يەپ، شەربەتلەرنى ئىچىڭلار، تۇزىگە [يېمەك-ئىچمەك] تەييارلىيالمىغانلارغا يېمەك-ئىچمەك بۇلۇپ بېرىڭلار، چۈنكى بۇگۈن رەببىمىزگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈندۈر. غەمكىن بولما گلار، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ شادلىقى سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، دېدى. 11 لاۋىيلارمۇ: ـ بۇگۈن مۇقەددەس كۈن بولغاچقا، تىنچلىنىڭلار، غەمكىن بولما گلار! ـ دەپ جامائەتنى تىنچلاندۇردى. 12 جامائەت قايتىپ بېرىپ، يەپ-ئىچىشتى، باشقىلارغىمۇ يېمەك-ئىچمەك ئۈلەشتۈرۈپ بەردى، شاد-خۇراملىققا چۆمدى؛ چۈنكى ئۇلار بېرىلگەن تەلىم سۆزلىرىنى چۈشەنگەنىدى. 13 ئەتىسى خالايىق ئىچىدىكى قەبىلە كاتتىۋاشلىرى، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تەۋراتشۇناس ئەزرانىڭ ئېنىغا يىغىلىپ، تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى تېخىمۇ چۈشىنىپ يەم-پاراسەتكە ئېرىشمەكچى بولدى. 14 ئۇلار تەۋرات قانۇنىدا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا يەتتىنچى ئايدىكى ھېيتتا كەپىلەردە تۇرۇشنى كېرەكلىكى پۈتۈلگەنلىكىنى ئۇقتى، 15 شۇنداقلا تۈزلىرى تۈرۈۋاتقان بارلىق شەھەرلەردە ۋە يېرۇسالېمدا: «سىلەر تاغقا چىقىپ، زەيتۇن شېخى بىلەن ياۋا زەيتۇن شاخلىرىنى، خاداس تۈممە شاخلىرىنى، خورما دەرەخلىرىنىڭ شاخلىرىنى ۋە يوپۇرماقلىرى باراقسان دەرەخ شاخلىرىنى ئەكىلىپ، تەۋراتتا يېزىلغىنىدەك كەپىلەرنى ياسا گلار» دېگەنلىكنى تارقىتىپ جارىلاشنى بۇيرۇغانلىقىنى ئۇقتى. 16 شۇنىڭ بىلەن خالايىق چىقىپ شاخ ئەكىلىپ تۈزلىرى ئۈچۈن، ھەربىرى ئۆيلىرىنىڭ ئۆگزىلىرىدە، ھويلىلىرىدا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا، «سۇ قوۋۇق»نىڭ چوڭ مەيدانىدا ۋە «ئەفرائىم دەرۋازىسى»نىڭ چوڭ مەيدانىدا كەپىلەرنى ياساپ تىكتى. 17 سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن پۈتكۈل جامائەت كەپىلەرنى ياساپ تىكتى ۋە شۇنداقلا كەپىلەرگە جايلاشتى؛ نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ كۈنلىردىن تارتىپ شۇ كۈنگىچە ئىسرائىللار ئۇنداق قىلىپ باقمىغانىدى. ھەممەيلەن قاتتىق خۇشال بولۇشتى. 18 بىرىنچى كۈندىن ئاخىرقى كۈنگىچە [ئەزرا] ھەركۈنى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى. ئۇلار يەتتە كۈن ھېيت ئۆتكۈزدى، سەككىزىنچى كۈنى بەلگىلىمە بويىچە تەنتەنىلىك ئىبادەت يېغىلىشى ئۆتكۈزۈلدى.

9 شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىسرائىللار روزا تۇتۇپ، بوز كىيىپ، ئۇستى-بېشىغا توپا چاچقان ھالدا يىغىلدى؛ 2 ئىسرائىل نەسىلى تۈزلىرىنى بارلىق يات تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقتى، ئاندىن تۇرە تۇرۇپ تۈزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تۆتكۈزگەن قەبىھلىكلىرىنى ئېتىراپ قىلدى. 3 ئۇلار شۇ كۈننىڭ تۆتتىن بىردە تۈز يېرىدە تۇرۇپ تۈزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى؛ كۈننىڭ يەنە تۆتتىن بىردە تۈزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى تونۇدى ۋە خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 4 لاۋىيلاردىن يەشۇئا، بانى، كادمىيەل، شەبانىيا، بۇنئى، شەرەبىيا، بانى ۋە كېنانىلار پەلەمپەيلەردە تورۇپ تۈزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن ندا قىلدى. 5 لاۋىي يەشۇئا، كادمىيەل، بانى، ھاشابنىيا، شەرەبىيا، خودىيا، شەبانىيا ۋە پىتاھىيالار: «ئورنۇڭلاردىن قوپۇپ خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار» ـ دېدى ۋە مۇنداق [دۇئا-ھەمدۇسانا ئۈقتۇدى]: ـ «ئۆز خۇدا]، ئىنسانلار سېنىڭ شانۇ-شەۋكىتىڭ نامىڭنى ئۈلۈغلىسۇن! بەرھەق، بارلىق تەشەككۇر-مەدھىيىلەر نامىڭغا يېتىشمەيدۇ! 6 سەن، يەقەت سەنلا پەرۋەردىگاردۇرسەن؛ ئاسمانلارنى، ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىنى، يەر ۋە يەر ئۈستىدىكى ھەممىنى، دېڭىزلار ۋە ئۇلار ئىچىدىكى ھەممىنى ياراتقۇچىدۇرسەن؛ سەن بۇلارنىڭ ھەممىسگە ھاياتلىق بەرگۈچىسەن، ئاسمانلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ساڭا سەجدە قىلغۇچىدۇر. 7 سەن بەرھەق پەرۋەردىگار خۇدادۇرسەن، سەن ئىبرامنى تاللىدىڭ، ئۇنى كالدىيەنىڭ ئۇر شەھىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، ئۇنىڭغا ئىبراھىم دېگەن نامنى ئاتا قىلدىڭ. 8 سەن ئۇنىڭ قەلبىنىڭ ئۆزۈڭگە سادىق-ئىشەنچىلىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ قاناۋانىيلارنىڭ، ھىتتىيلارنىڭ، ئامورىيلارنىڭ، پەرىززىيلەرنىڭ، يەبۇسىيلارنىڭ ۋە گىرگاشىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەقدىم قىلىپ بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ سەن ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن، سۆزلىرىڭنى ئىشقا ئاشۇردۇڭ. 9 سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىسىردا جەبىر-زۇلۇم چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ قىزىل دېڭىز بويىدىكى نالىسىغا قۇلاق سالدىڭ. 10 سەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق يوغانچىلىق بىلەن مۇئامىلە قىلغانلىقىنى بىلگىنىڭدىن كېيىن پىرەۋن، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتچىلىرى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىدىكى بارلىق خەلققە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، ئۆزۈڭ ئۇچۈن بۈگۈنگە قەدەر ساقلىنىپ كېلىۋاتقان ئۇلۇغ بىر نام-شۆھرەتنى تىكىلدىڭ. 11 سەن يەنە [ئاتا-بوۋىلىرىمىز] ئالدىدا دېڭىزنى بۆلۈپ، ئۇلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر ئۈستىدىن مېڭىپ ئۆتتى؛ ئۇلارنى قوغلاپ كەلگەنلەرنى چوڭقۇر دېڭىز تېگىگە تاشلاپ غەرق قىلىۋەتتىڭ، خۇددى جۈشقۇنلۇق دېڭىزغا تاشلانغان تاشتەك غەرق قىلدىڭ. 12 سەن ئۇلارنى كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكى بىلەن، كېچىسى ئوت تۈۋرۈكى بىلەن يېتەكلىدىڭ، بۇلار تارقىلىق ئۇلارنىڭ ماڭىدىغان يولىنى يورۇتۇپ بەردىڭ. 13 سەن سىناي تېغىغا چۈشۈپ، ئاسماندا ئۇلارغا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇلارغا توغرا ھۆكۈم، ھەقىقىي ئىشەنچلىك قانۇنلار، ياخشى بەلگىلىمىلەر ۋە ئەمرلەرنى ئاتا قىلدىڭ. 14 سەن ئۇلارغا ئۆزۈڭنىڭ مۇقەددەس شابات كۈنۈڭنى تونۇتتۇڭ، قۇلۇڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇلارغا ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە تەۋرات قانۇننى تاپىلىدىڭ. 15 سەن ئۇلارغا ئاچ قالغاندا يېسۇن دەپ ئاسماندىن نان، ئۇسسىغاندا ئىچىسۇن دەپ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بەردىڭ؛ سەن ئۇلارغا بېرىشكە قولۇڭنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغان ئەشۇ زېمىنىنى كىرىپ ئىگىلەگلار، دېدىڭ. 16 لېكىن ئۇلار، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز مەغرۇلىنىپ، بوينى قاتتىقلىق قىلىپ ئەمرلىرىگە قۇلاق سالمىدى. 17 ئۇلار ئىتائەت قىلىشنى رەت قىلدى، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياراتقان كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى ياد ئەتمىدى، بەلكى بوينى قاتتىقلىق قىلدى، ئاسىيلىق قىلىپ، قۇل

قىلىنغان جايغا كەتمەكچى بولۇپ، تۆز ئالدىغا يولباشچى تىكلىدى. لېكىن سەن ئەپۇچان، مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، زور مېھىر-مۇھەببەتلىك تەڭرىدۇرسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ. 18 ئۇلار ھەتتا تىنچى تۆزۈلىرىگە بىر قۇيما موزايىنى ياساپ: «مانا بۇ سىلەرنى مىسردىن ئېلىپ چىققان ئىلاھ!» دېگەن ۋاقىتدا ھەم قاتتىق كۈپۈرلۈق قىلغىنىدا، 19 سەن تولىمۇ رەھىمدىل بولغانلىقىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى يەنىلا باياۋاندا تاشلاپ قويمىدىڭ؛ كۈندۈزى بۇلۇت تۈزۈرۈكى ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا يول باشلىدى؛ كېچىسى ئوت تۈزۈرۈكىمۇ ئۇلاردىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا نۇر بېرىپ، ماڭىدىغان يولنى كۆرسەتتى. 20 سەن تۆزۈكۈنىڭ مېھرىبانە روھىڭنى چۈشۈرۈپ ئۇلارغا تەلىم بەردىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن «مانا»نى ئايمىدىڭ، تۇسسىزلۇقىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن سۇنى بەردىڭ. 21 سەن ئۇلارنى باياۋاندا قىرىق يىل قامداپ كەلدىڭ؛ ھېچنېمىسى كەم بولمىدى، كىيىملىرى كونىرمىدى، پۇتلىرىمۇ ئىششىمىدى. 22 سەن پادىشاھلىقلار ۋە تائىپىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا بەردىڭ، بۇلارنى ئۇلارنىڭ زېمىنغا چېگرالار قىلىپ بەردىڭ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىھون پادىشاھنىڭ زېمىنىنى، ھەشبوننىڭ پادىشاھنىڭ زېمىنىنى ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. 23 سەن ئۇلارنىڭ پەرزەنت-ئەۋلادلىرىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتتۇڭ؛ سەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا: «سىلەر بۇ زېمىنى ئىگىلەشكە ئۆتىنگىنا كىرىڭلار» دەپ تەقدىم قىلغان زېمىنغا باشلاپ كىردىڭ. 24 ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى كىرىپ ئۇ زېمىنىنى ئىگىلىدى؛ سەن ئۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقان قاناتلىرى ئاھالىسىنى ئۇلارغا بېقىندۇردۇڭ ھەم زېمىندىكى پادىشاھلارنى ۋە ئۇلارنىڭ قەبىلە-قوۋملىرىنى: «سىلەر ئۇلارغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلىڭلار» دەپ ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. 25 ئۇلار مۇستەھكەم شەھەرلەرنى، مۇنبەت يەرلەرنى ئىشغال قىلىپ، ھەرخىل ئېسىل بۇيۇملارغا تولغان ئۆيلەرگە، كولاپ قويۇلغان قۇدۇقلارغا، ئۈزۈمزارلىقلار، زەيتۇنلۇقلار ۋە ئىنتايىن كۆپ مېۋىلىك دەرەخلەرگە ئىگە بولدى؛ يەپ-ئىچىپ سەمىرىپ، سېنىڭ زور مېھرىبانلىقىڭدىن سۈيۈنۈشتى! 26 لېكىن ئۇلار گەدەنكەشلىك قىلىپ سېنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، تەۋرات قانۇنۇڭنى ئارقىسىغا تاشلىدى، ئۇلارنى ينىگىڭا يانداۋرماق ئۈچۈن ئاگاھ-گۇۋاھلىق يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈپ ئەشەددىي كۈپۈرلۈق قىلدى. 27 شۇڭا سەن ئۇلارنى جەبىر-زۇلۇم سالغۇچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ؛ دەرۋەقە ئۇلار ئۇلارنى قىينىدى؛ ئۇلار قىينالغان ۋاقىتلىردا ساڭا يالۋۇرۇشقانىدى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارغا قۇلاق سالدىڭ، زور رەھىمدىللىقىڭ بويىچە ئۇلارغا قۇتقۇزغۇچىلارنى ئەۋەتەتتىڭ، ئۇلار بۇلارنى ئەزگۈچىلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزاتتى. 28 لېكىن ئۇلار ئارامىلىققا ئېرىشكەندىن كېيىن يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا رەزىللىك قىلىشقا باشلىۋىدى، سەن ئۇلارنى يەنە دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى؛ ئۇلار يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا نالە-پەريات قىلىشۇىدى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، رەھىمدىللىقلىرىڭ بويىچە ئۇلارنى يېنىش-يېنىشلاپ قۇتقۇزدۇڭ. 29 سەن ئۇلارنى تۆزۈكۈنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا قايتىشقا ئاگاھلاندۇردۇڭ؛ لېكىن ئۇلار مەغرۇرلىنىپ، ئەمرلىرىڭگە قۇلاق سالمىدى، ھۆكۈملىرىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدى (ئىنسان ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلسا، ئۇلار شۇ سەۋەبتىن ھاياتنا بولىدۇ). ئۇلار جاھىللىق بىلەن بوينىنى تولغاپ، گەدەنكەشلىك قىلىپ ساڭا قۇلاق سېلىشنى رەت قىلدى. 30 ئۇلارغا تۆزۈن يىل سەۋر-تاقەت قىلدىڭ، روھىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاگاھ-گۇۋاھلىق بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى؛ شۇڭا سەن ئۇلارنى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلاردىكى تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. 31 ھالبۇكى، سەن زور رەھىمدىللىقلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتۈنلەي قۇرۇتۇۋەتمىدىڭ ھەم ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ؛ چۈنكى سەن مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل تەڭرىدۇرسەن. 32 ئەمدى ئاھ خۇدايىمىز، ئەھدىڭدە تۇرۇپ تۇرۇگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىدىغان تولۇغ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، ئەمدى سېنىڭدىن بىزنىڭ، پادىشاھلىرىمىزنىڭ ۋە ئەمىرلىرىمىزنىڭ، كاھىنلىرىمىزنىڭ، پەيغەمبەرلىرىمىزنىڭ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ شۇنداقلا تۇرۇۋاتقىنىڭ بارلىق خەلقىڭنىڭ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ زامانىدىن بۇيان بۇگۈنگىچە بېشىمىزغا چۈشكەن بارلىق ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى كىچىك ئىش دەپ قارىماسلىقىڭنى ئۈتۈنىمىز. 33 بېشىمىزغا كەلگەن بارلىق ئىشتا سەن ئادىلسەن؛ چۈنكى سېنىڭ قىلغىنىڭ ھەققەت بويىچە بولدى، بىزنىڭ قىلغىنىمىز رەزىللىكتۇر. 34 پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، كاھىنلىرىمىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭغا ئەمەل قىلمىدى، ئەمرلىرىڭگە ۋە سېنىڭ ئۇلارغا ئىسپاتلاپ بەرگەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ھېچ قۇلاق سالمىدى. 35 ئۇلار سەن ئۇلارغا مۇيەسسەر قىلغان پادىشاھلىقتا تۇرۇشتىن، ئۇلارغا ئاتا قىلغان زور مەمۇرچىلىقتىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىغا يايغان بۇ كەڭ مۇنبەت زېمىندىكى تۇرمۇشتىن بەھرىمەن بولۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىڭدە بولمىدى يا كى تۆزلىرىنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىدىن يانمىدى. 36 مانا، بىز بۇگۈن قۇلۇلارمىز! سەن مېۋىسى بىلەن نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىندا تۇرساقمۇ، بىز مانا ئۆزىڭدا قۇل بولۇپ قالدۇق! 37 [زېمىن] سەن بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن بىزنى ئىداره قىلىشقا بېكىتكەن پادىشاھلارغا مول مەھسۇلاتلىرىنى بېرىپ ئوردىڭ؛ ئۇلار بەدەنلىرىمىزنى ھەم چارۋا ماللىرىمىزنى ئۆز مەيلىچە باشقۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ بىز زور دەرد-ئەلەمدە بولدۇق». 38 «ــ بىز مانا مۇشۇ بارلىق ئىشلار ئۈچۈنيىل مۇقىم بىر ئەھدىنى ئۆزۈپ يېزىپ چىقتۇق؛ ئەمىرلىرىمىز، لاۋىيلىرىمىز بىلەن كاھىنلىرىمىز يۇنىڭغا ئۆز مۆھۈرلىرىنى باستى».

10

يۇنىڭغا بىرىنچى بولۇپ مۆھۈر باسقانلار ھاقالىيانىڭ ئوغلى، ۋالىي نەھەمىيا بىلەن زەدەكىيا ئىدى؛ 2 ئانىدن [كاھىنلاردىن] سېرايا، ئازارىيا، يەرەمىيا، 3 پاشخۇر، ئامارىيا، مالكىيا، 4 ھاتۇش، شەبانىيا، مالليۇق، 5 ھارىم، مەرەموت، ئوبادىيا، 6 دانىيال، گىننىتون، بارۇق، 7 مەشۇللام، ئابىيا، مىيامىن، 8 مائازىياھ، بىلگاي، شېمايالار؛ ئۇلار كاھىنلار ئىدى. 9 لاۋىيلاردىن: ــ ئازانىيانىڭ ئوغلى يەشۇئا، ھېنىدادىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىننۇئى بىلەن كادمىيەل 10 ۋە ئۇلارنىڭ قېرىندىشلىرىدىن شەبانىيا، خودىيا، كېلىتا، پىلايا، ھانان، 11 مىكا، رەخوب، ھاشابىيا، 12 زاككور، شەرەبىيا، شەبانىيا، 13 خودىيا، بانى، بىننۇئ ئىدى. 14 جامائەت باشلىقلىرىدىن: پاروش، پاھات-موئاب، ئېلام، زاتتۇ، بانى، 15 بۇنىي، ئازگاد، بىبايي، 16 ئادونىيا، بىگۋاي، ئادىن، 17 ئاتېر، ھەزەكىيا، ئازززۇر، 18 خودىيا، ھاشۇم، بىزاي، 19 ھاريف، ئاناتوت، نېبايي، 20 ماگپىياش، مەشۇللام، ھېزىر، 21 مەشەزابەل، زادوك، ياددۇئا، 22 پىلاتىيا، ھانان، ئانايا، 23 ھوشىيا، ھانانىيا، ھاششۇب، 24 ھاللوخەش، پىلخا، شوبەك، 25 رەھۇم، ھاشابناھ، مائاسىياھ، 26 ئاخىياھ، ھانان، ئانان، 27 مالليۇق، ھارىم، بائاناھلار ئىدى. 28 قالغان خەلق: ــ كاھىنلار، لاۋىيلار، ھەدۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر، ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە شۇنىڭدەك ئۇزلىرىنى زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقىپ، خۇدانىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئېتىقانلارنىڭ ھەربىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئايالىرى ۋە ئۇغۇل-قىز پەرزەنتلىرى قاتارلىق ھىدايەت تېپىپ يورۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى 29 ئۆز قېرىندىشلىرى بولغان مۇتىۋەرلەر بىلەن قوشۇلۇپ: «ئۆزىمىزنى قارغىش قەسىمى بىلەن ئەھدىگە باغلاپ، خۇدانىڭ قۇلى مۇسا ئارقىلىق جاكارلىغان تەۋرات قانۇنىدا مېڭىپ، رەببىمىز پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرى، ھۆكۈم-بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئەمەل قىلىمىز؛ 30 قىزلىرىمىزنى بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەرگە ياتلىق قىلمايمىز ھەم ئۇغۇللىرىمىزغىمۇ ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەيمىز؛ 31 بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر شابات كۈنىدە مال-تاۋار ۋە ئاشلىقلىرىنى ئەكلىپ ساتماقچى بولسا، شابات كۈنلىرى يا كى ھەرقايسى باشقا مۇقەددەس كۈنلەردىمۇ ئۇلاردىن قەتئىي ھېچنېمە سېتىۋالمايمىز؛ ھەر يەتتىنچى يىلى يەرنى تېرىقسىز ئاق قالدۇرىمىز ھەم بارلىق قەرزلەرنى كەچۈرۈم قىلىمىز» ــ دېيىشتى. 32 بىز يەنە ئۆزىمىزگە ھەربىر ئادەم ھەر يىلى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت خراجىتى ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكەل كۈمۈش بېرىشكە بەلگىلىمىلەرنى بېكىتتۇق، 33 بۇ پۇل «تەزىلدىغان تەقدىم نان»لار، دائىمي ئاشلىق ھەدىيەلەر، دائىمي كۈيدۈرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى بىلەن يېڭى ئايلاردىكى كۈيدۈرمە قۇربانلىقلار، قەرەلى بېكىتىلگەن ھېيتلاردا قىلىنىدىغان كۈيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن، ھەرخىل مۇقەددەس بۇيۇملار ئۈچۈن، ئىسرائىلغا كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن، شۇنىڭدەك خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمەتلەرنىڭ خراجىتى ئۈچۈن ئىشلىتىلىشۇن دەپ بەلگىلەندى. 34 بىز يەنە ئاتا جەمەتلىرىمىز بويىچە كاھىنلار، لاۋىيلار

ۋە خەلق ئارىسىدا چەك تاشلاپ، ھەر يىلى بەلگىلەنگەن قەرەلدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدا قالاش ئوچۇن ئوتۇن يەتكۈزۈپ بېرىش نۆۋىتىلىرىنى بېكىتتۇق، **35** يەنە ھەر يىلى ئېتىزىمىزدىكى تۇنجى پىشقان ھوسۇلنى، ھەممە مېۋىلىك دەرەخلىرىنىڭ تۇنجى پىشقان مېۋىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يەتكۈزۈپ بېرىشنى، **36** شۇنداقلا تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك، تۇنجى ئوغلىمىزنى ۋە كالا، قوي-ئوغلاق پادىلىرىدىن تۇنجى چارپىيىمىزنى خۇدانىڭ ئۆيىگە ئاپېرىپ، ئۇ ئۆيدە ۋەزىپە ئۆتەۋاتقان كاھىنلارغا ئەپكېلىشنى، **37** ھەربىر يېگىن خېمىرنىڭ دەسلەپ پىشقان نانلىرىدىن بىرنى، شۇنداقلا بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىمىزنى تەقدىم قىلىشنى، ھەرخىل دەرەخلەردىن دەسلەپكى پىشقان مېۋىلەرنى، يېگى شاراب، يېگى زەيتۇن مېيىنى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئاپېرىپ بېرىشنى، يەنى كاھىنلارغا يەتكۈزۈپ بېرىشنى، شۇنىڭدەك ئېتىزلىرىمىزدىن چېقىلغان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىنى لاۋىيلارغا بېرىشنى بېكىتتۇق؛ لاۋىيلار بىزنىڭ تېرىقچىلىققا تايىنىدىغان شەھەرلىرىمىزدىن چېقىلغان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىنى تاپشۇرۇۋالسۇن دەپ بېكىتتۇق؛ **38** شۇنىڭدەك، لاۋىيلار چېقىلغان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرىنى تاپشۇرۇۋالغان چاغدا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىن بولغان بىرسى ئۇلار بىلەن بىللە بولسۇن، لاۋىيلار ئەشۇ ئوندىن بىر ئۆلۈشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى ئايرىپ خۇدانىڭ ئۆيىگە، ئۆنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ساقلاشقا تاپشۇرسۇن دەپ بەلگىلىدۇق. **39** ئىسرائىللار بىلەن لاۋىيلار ئاشلىقتىن، يېگى شاراپتىن، يېگى زەيتۇن مېيىدىن «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ مۇقەددەس جايدىكى ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر ساقلىنىدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا، يەنى ۋەزىپە ئۆتەيدىغان كاھىن، دەرۋازىۋەن ۋە غەزەلكەشلەر تۇرىدىغان جايغا تاپشۇرۇشى كېرەك. بىز خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ ھاجەتلىرىدىن ھەرگىز ئۆزىمىزنى تارتمايمىز!

11 ئۇ چاغدا خەلق ئىچىدىكى ئەمىرلەر يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى؛ قالغان پۇقرالار چەك تاشلىنىش بىلەن ئوندىن بىرى مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىشىپ، قالغان ئوندىن توققۇزى باشقا شەھەرلەردە ئولتۇراقلاشتى. **2** ئۆز ئىختىيارى بىلەن يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىششىقا ئوتتۇرىغا چىققانلارغا بولسا، جامائەت ئۆلارغا بەخت-بەركەت تىلىدى. **3** يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالېمغا ماكانلىشىپ قالغان بەگ-ئەمىرلەر توۋەندىكىدەك (ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرى يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز تەۋەلىكىدە ماكانلاشقان بولسىمۇ، يەھۇدالاردىن ۋە بنيامىنلاردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدا ماكانلاشتى): ـ يۇلارنىڭ ئىچىدە، يەھۇدالاردىن: ـ پەرەزنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئۆززىيانىڭ ئوغلى ئاتايا؛ ئۆززىيا زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا ئامارياىنىڭ ئوغلى، ئامارىيا شەفاتيانىڭ ئوغلى، شەفاتيا ماھالالېلنىڭ ئوغلى ئىدى. **5** يەنە بارۇقنىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ، بارۇق كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى، كول-ھوزەھ ھازايانىڭ ئوغلى، ھازايا ئادايانىڭ ئوغلى، ئادايا يوئارىبنىڭ ئوغلى، يوئارىب زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا شىلوننىڭ ئوغلى. **6** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقان بارلىق پەرەز جەمەتىدىكىلەر جەمئىي ئۆتۈ يۈز ئاتمىش سەككىز كىشى بولۇپ، ھەممىسى ئەزمەتلەر ئىدى. **7** بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ مەشۇللامنىڭ ئوغلى سالۇ؛ مەشۇللام يوئەدنىڭ ئوغلى، يوئەد پىدايانىڭ ئوغلى، پىدايا كولايانىڭ ئوغلى، كولايا ماۋاسىياھنىڭ ئوغلى، ماۋاسىياھ ئىتىيەلنىڭ ئوغلى، ئىتىيەل يەشايانىڭ ئوغلى. **8** ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر، گابباي ۋە سالالاي ئىدى؛ شۇلارغا مۇناسىۋەتلىك جەمئىي توققۇز يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى ئىدى. **9** زىكرىنىڭ ئوغلى يوئېل ئۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى؛ سىنۇئاھنىڭ ئوغلى يەھۇدا شەھەرنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى ئىدى. **10** كاھىنلاردىن: ـ يوئارىبنىڭ ئوغلى يەدايا بىلەن ياقىن، **11** شۇنداقلا خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ باش غوجىدارى سىرايا؛ سىرايا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاختۇبنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **12** يەنە ئۆنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىبادەتخانىدىكى خىزمەتتە بولغانلاردىن جەمئىي سەككىز يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى بار ئىدى؛ يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا بار ئىدى، يەروھام پېلالىيانىڭ ئوغلى، پېلالىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا پاشخۇرنىڭ ئوغلى، پاشخۇر مالكىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ **13** ئۆنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىقى بولۇپ، جەمئىي ئىككى يۈز قىرىق ئىككى كىشى ئىدى؛ يەنە ئازارەلنىڭ ئوغلى ئاماشساي بار ئىدى؛ ئازارەل ئاخزايانىڭ ئوغلى، ئاخزاي مەشللىموتنىڭ ئوغلى، مەشللىموت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **14** يەنە ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن، پالۋان-ئەزمەتلەردىن، جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى بار ئىدى؛ گېدولىمنىڭ ئوغلى زابدىيەل ئۆلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى. **15** لاۋىيلاردىن: ـ ھاششۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ ھاششۇب ئازرىكامنىڭ ئوغلى، ئازرىكام ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا بۇننىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **16** يەنە لاۋىيلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى بولغان شابىتاي بىلەن يوزاباد بولۇپ، خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ئېشىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل ئىدى. **17** يەنە مىكانىڭ ئوغلى ماتتانىيا دۇئا ۋاقىتلىردا تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا يېتەكچىلىك قىلاتتى؛ مىكا زابدىنىڭ ئوغلى، زابدى ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى؛ باكبۇكىيا قېرىنداشلىرى ئىچىدە مۇئاۋىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەيتتى؛ يەنە شامۇئانىڭ ئوغلى ئابدا بار ئىدى؛ شامۇئا گالالنىڭ ئوغلى، گالال يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئىدى. **18** مۇقەددەس شەھەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەكسەن ئۆت كىشى ئىدى. **19** دەرۋازىۋەنلەردىن: ـ دەرۋازىلاردا كۆزەتتە تۇرىدىغان ئاككۇب بىلەن تالمون ۋە ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ئۆلار جەمئىي بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى ئىدى. **20** قالغان ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز مىراسىدا ماكانلاشتى. **21** ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا ئوفەل دۆڭىگە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشپا باشقۇردى.

22 يېرۇسالېمدا لاۋىيلارنى باشقۇرغۇچى بانىنىڭ ئوغلى ئۇززىنى ئىدى؛ بانى ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكانىڭ ئوغلى ئىدى ـ دېمەك، ئۆززا ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتكە مەسئۇل بولغان غەزەلكەشلەردىن ئىدى. **23** چۈنكى پادىشاھ ئۆلار توغرۇلۇق يارلىق چۈشۈرگەن بولۇپ، غەزەلكەشلەرنىڭ ھەر كۈنلۈك ئۈزۈق-تۈلۈكىنى، شۇنداقلا ئۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى بېكىتكەنىدى. **24** يەھۇدانىڭ ئوغلى زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزابەلنىڭ ئوغلى پىتاھىيا پۇقرالارنىڭ بارلىق ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **25** يېزا-قىشلاقلار ۋە ئۆلارغا تەۋە ئەتراپىدىكى جايلاردا يەھۇدالاردىن بەزىلىرى ئولاتتى؛ كىرىئات-ئاربا ۋە ئۆنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، دىبون ۋە ئۆنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، يەكابزىيەل ۋە ئۆنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، **26** شۇنداقلا يەشۇئا، مولاداھ، بەيت-پەلەت، **27** ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا ۋە ئۆنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، **28** زىكلاگ، مىكونا ۋە ئۆنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، **29** ئەن-رىممون، زوراھ، يارموت، **30** زانوئاھ، ئادۇللام ۋە بۇ ئىككى يەرگە تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە ئۆنىڭگا تەۋە يەرلەردە، ئازىكاھ ۋە ئۆنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەردە ماكانلاشتى؛ ئۆلار ماكانلاشقان يەرلەر بەئەر-شىبادىن تاكى ھىنوم جىلغىسىغا قەدەر سوزۇلدى. **31** بنيامىنلار بولسا گىبىا، مىكماش، ئايجا، بەيت-ئەل ۋە ئۆنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، **32** بەزىلىرى ئاناتوت، نوب، ئانانىيا، **33** ھازور، راماھ، گىتتائىم، **34** ھادىد، زەبوئىم، نىباللات، **35** لود، ئونو، شۇنداقلا ھۇنەرۋەنلەر جىلغىسىدا ماكانلاشقانىدى. **36** ئەسلىدە يەھۇدىيەگە تەينىلەنگەن لاۋىيلار قىسىملىرىدىن بەزىلىرى بنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا ماكانلاشتى.

12 شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇببابەل ۋە يەشۇئا بىلەن بىرلىكتە [سۈرگۈنلۈكتىن] چېقىلغان كاھىن ۋە لاۋىيلار تۆۋەندىكىلەر: ـ [كاھىنلار] سېرايا، يەرەمىيا، ئەزرا، **2** ئامارىيا، مالالۇق، ھاتتۇش، **3** شېكانىيا، رەھۇم، مەرەموت، **4** ئىددو، گىننىتوي، ئابىيا، **5** مىيامىن، ماۋادىيا، بىلگاھ، **6** شېمايا، يوئارىب، يەدايا، **7** سالالو، ئاموك، ھىلقىيا ۋە يەدايا. بۇلار بولسا يەشۇئانىڭ كۆزلىرىدە كاھىن بولغانلار ۋە ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **8** لاۋىيلاردىن بولسا يەشۇئا، بىننۇئي، كادمىيەل، شەرەبىيا، يەھۇدا، ماتتانىيالار، ماتتانىيا ۋە ئۆنىڭ قېرىنداشلىرى تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا مەسئۇل بولدى. **9** ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرى باكبۇكىيا بىلەن ئۆنىنى نۇۋىتى بويىچە ئۆلار بىلەن ئۆدۈلمۇئۆدۈل خىزمەتتە ئولاتتى. **10** يەشۇئادىن يوياكىم تۇرەلدى، يوياكىمدىن ئەلياشىب

تۆرەلدی، ئەلیاشبتىن یویادا تۆرەلدی، **11** یویادادن یوناتان تۆرەلدی، یوناتاندن یاددۇئا تۆرەلدی. **12** یویاكىمنىك كۆزلىردە كاھىنلاردن جەمەت باشلىقى بولغانلار مۇنۇلار: ـ سىرایا جەمەتىگە مىرایا، یەرەمیا جەمەتىگە ھانانیا، **13** ئەزرا جەمەتىگە مەشۇللام، ئامارىیا جەمەتىگە یەھوھانان، **14** مىلىكۇ جەمەتىگە یوناتان، شەبانیا جەمەتىگە یۈسۈپ، **15** ھارىم جەمەتىگە ئادنا، مىرایوت جەمەتىگە ھەلكاي، **16** ئىددو جەمەتىگە زەكەریا، گىننىتون جەمەتىگە مەشۇللام، **17** ئابىیا جەمەتىگە زىكرى، منیامىن بىلەن موئادىیالارنىڭ جەمەتىگە پىلتاي، **18** بىلگاھ جەمەتىگە شامۇئا، شىمایا جەمەتىگە یەھوناتان، **19** یوئارىب جەمەتىگە ماتتىناي، یەدایا جەمەتىگە ئۇززى، **20** سالىلاي جەمەتىگە كاللاي، ئامۇك جەمەتىگە ئېبەر، **21** ھىلقىیا جەمەتىگە ھاسابىیا، یەدایا جەمەتىگە نەتانەل. **22** ئەلیاشىب، یویادا، یوھانان ۋە یاددۇئانىڭ كۆزلىردە لاۋىیلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى تىزىملانغان ۋە ئوخشاشلار، پارس پادىشاھى دارئۇس تەختتىكى چاغلارغىچە كاھىنلارمۇ تىزىملىنىپ كەلگەن. **23** جەمەت باشلىقى بولغان لاۋىیلار تاكى ئەلیاشىبنىڭ نەۋرىسى یوھاناننىڭ ۋاقتىغىچە تەزكىرىنامىدە تىزىملىنىپ كەلگەن. **24** لاۋىیلارنىڭ جەمەت باشلىقى بولغان ھاسابىیا، شەرەبىیا، كادمىیەلنىڭ ئوغلى یەشۇئالار قېرىنداشلىرى بىلەن ئۆدىۋلىۋئۆدۈل تۇرۇۋې، خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ ئەمرى بويىچە نۆۋەتلىشىپ مەدھىیە-مۇناجات، تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېیتىپ تۇراتتى. **25** ماتتانیا، باكبۇكىیا، ئوبادىیا، مەشۇللام، تالمون بىلەن ئاككۇبلار دەرۋازىۋەنلەر بولۇپ، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ ئامبارلىرىغا قارايتتى. **26** بۇ كىشىلەر یوزادا كىنىڭ نەۋرىسى، یەشۇئانىڭ ئوغلى یویاكىمنىڭ كۆزلىردە، شۇنىڭدەك ۋالىي نەھەمىیا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرانىڭ كۆزلىردە ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن. **27** یېرۇسالىم سېپىلىنى [خۇداغا] ئاتاپ تاپشۇرۇش مۇراسىمى ئوتكۈزۈلىدىغان چاغدا، جامائەت لاۋىیلارنى تۇرغان ھەرقايسى جايلاردىن ئىزدەپ تېپىپ، ئۇلارنى تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېيتىش، غەزەل ئوقۇش، چاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلارنى چېلىشقا، خۇشال-خۇرامامىلى بىلەن ئاتاپ تاپشۇرۇۋېلىش مۇراسىمى ئوتكۈزۈشكە يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. **28** غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى تۇزلەكلىكتىن، نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا- كەنتلىردىن، **29** بەيت-گىلگالدىن، گىبا بىلەن ئازماۋەت ئېتىزلىقلىردىن يىغىلغاندى؛ چۈنكى غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ تۆت ئەتراپىغا ئۆزلىرىگە مەھەللە-قىشلاقلار قۇرۇۋالغاندى. **30** كاھىنلار بىلەن لاۋىیلار ئۆزلىرىنى پاكلىدى، ئاندىن خەلقنى ۋە سېپىل دەرۋازىلىرىنى ھەم سېپىلنىڭ ئۆزىنىمۇ پاكلىدى. **31** مەن [نەھەمىیا] یەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنى باشلاپ سېپىلغا چىقىپ، تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى چوڭ ئەترەت ئادەمنى ئۆيۈشتۈردۈم، بىر ئەترەت سېپىلنىڭ ئوڭ تەرىپىدە «تېزەك قوۋۇق»غا قاراپ ماڭدى، **32** ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھوشايا بىلەن یەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېرىمى ماڭدى؛ **33** یەنە ئازارىیا، ئەزرا، مەشۇللام، **34** یەھۇدا، بىنیامىن، شىمایا، یەرەمیامۇ ماڭدى؛ **35** شۇنىڭدەك كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلىرى قوللىرىغا كاناي ئالغان ھالدا ماڭدى: ـ ئۇلاردىن یوناتاننىڭ ئوغلى زەكەریا بار ئىدى (یوناتان شىمایانىڭ ئوغلى، شىمایا ماتتانیانىڭ ئوغلى، ماتتانیا مىكایانىڭ ئوغلى، مىكایا زاككۇرنىڭ ئوغلى، زاككۇر ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى). **36** ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شىمایا، ئازارەل، ملالاي، جىلالاي، مائاپى، نەتانەل، یەھۇدا، ھاناننىيالار بار ئىدى؛ ئۇلار قوللىرىغا خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ سازلىرىنى ئېلىشقاندى؛ تەۋراتشۇناس ئەزرا ئۇلارنىڭ بېشىدا ماڭغاندى. **37** ئۇلار «بۇلاق قوۋۇق»غا كېلىپ «داۋۇتنىڭ شەھىرى»نىڭ پەلەمپىيىگە چىقىپ، «داۋۇتنىڭ ئوردىسى»دىن ئۆتۈپ، كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»غا كەلدى. **38** تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككىنچى ئەترەت سول تەرەپ بىلەن ماڭدى، مەن ۋە جامائەتنىڭ يېرىمى ئۇلارنىڭ ئارقىدىن مېڭىپ، سېپىل ئۈستىدە «خۇمدانلار مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «كەڭ سېپىل»غىچە مېڭىپ، **39** «ئەفرائىم قوۋۇق»، «كونا قوۋۇق»، «بىلىق قوۋۇق» ئۈستىدىن ئۆتۈپ، «ھاناننىيەل مۇنارى» ۋە «يۈزىنىڭ مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «قوي قوۋۇق»غا كېلىپ، ئاندىن «قاراۋۇلىلار قوۋۇق»دا توختىدۇق. **40** ئاندىن تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى ئەترەت ئادەم خۇدانىڭ ئۆيىدە ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇردى؛ مەن بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ يېرىمىمۇ شۇ يەردە تۇردۇق؛ **41** كاھىنلاردىن ئېلىئاكىم، ماۋاسىياھ، منیامىن، مىكایا، ئەلیوینای، زەكەریا بىلەن ھاناننىيالار كارنايلىرىنى ئېلىپ تۇرۇشتى؛ **42** یەنە ماۋاسىياھ، شىمایا، ئەلئازار، ئۇززى، یەھوھانان، مالكىیا، ئېلام بىلەن ئېزەرمۇ تۇرۇشتى، غەزەلكەشلەر يىزراقىیانىڭ يېتەكچىلىكىدە جارا گىلىق غەزەل ئوقۇشتى. **43** شۇ كۈنى جامائەت ناھايىتى چوڭ كۆلەملىك قۇربانلىقلارنى سۇندى ھەم بەك خۇشال بولۇپ كېتىشتى، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى زور شادلىق بىلەن شادلاندۇرغاندى؛ ئاياللار بىلەن بالىلارمۇ شۇنداق شادلاندى؛ يېرۇسالېمدىكى بۇ خۇشاللىق سادالىرى يىراق-يىراقلارغا ئاڭلاندى. **44** ئۇ چاغدا بىر قىسىم كىشىلەر كۆتۈرمە قۇربانلىقلار، دەسلەپكى پىشقان ھوسۇللار ۋە ئۇشۇرلەرنى ساقلايدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا تەيىنلەندى؛ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى ئېتىزلىقلاردىن، تەۋرات قانۇنىدا كاھىنلارغا ۋە لاۋىیلارغا بېرىشكە بەلگىلەنگەن ئۇلۇشلار شۇ يەردە ساقلىناتتى. چۈنكى يەھۇدا خەلقى ئۆز خىزمىتىدە ئۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىیلاردىن خۇشال ئىدى. **45** [كاھىنلار بىلەن لاۋىیلار]، غەزەلكەشلەر بىلەن دەرۋازىۋەنلەرمۇ، ئۆز خۇداسىنىڭ تاپىلىغان ۋەزىپىسىنى ۋە شۇنىڭدەك پاكلاش ۋەزىپىسىنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆتەيتتى. **46** چۈنكى قەدىمدە، داۋۇتنىڭ ۋە ئاسافنىڭ كۆزلىرىدە، غەزەلكەشلەرگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ھەم خۇداغا تەشەككۇر-ھەمدۇسانا كۈيلىرىنى ئوقۇشقا يېتەكچىلەر بولغاندى. **47** زەرۇبىبابەلنىڭ كۆزلىرىدە ۋە نەھەمىیانىڭ كۆزلىرىدە غەزەلكەشلەرنىڭ ۋە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ ئۆلۈشلىرىنى، ھەر كۈنلۈك تەمىناتنى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى بېرەتتى؛ ئۇلار يەنە لاۋىیلار ئۈچۈن مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەرنى ئۆلەشتۇرۇپ بېرەتتى؛ لاۋىیلارمۇ مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەردىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىپ تۇراتتى.

13

شۇ كۈندە مۇسانىڭ كىتابى جامائەت ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى، كىتابتا: ئامۇنىيلار بىلەن موئابىيلار مەڭگۈ خۇدانىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن، **2** چۈنكى ئۇلار ئىسرائىلارنى ئوزۇقلۇق ۋە سۇ ئەكىلىپ قارشى ئالماي، ئەكسىچە ئۇلارنى قارغاشقا بالاۋامنى ياللۇالغان؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز ئۇ قارغاشلارنى بەختىگە-بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتكەن، دەپ يېزىلغان سۆزلەر چىقتى. **3** شۇنداق بولدىكى، جامائەت بۇ قانۇن سۆزلىرىنى ئاڭلاپ بارلىق شالغۇت كىشىلەرنى ئىلغاپ چىقىرۋەتتى. **4** بۇ ئىشتىن ئاۋۋال، خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا مەسئۇل كاھىن ئەلیاشىب توبىيانىڭ تۇغقىنى بولۇپ، **5** ئۇنىڭغا كەڭرى بىر ئۆينى تەيىارلاپ بەرگەنىدى. شۇ ئۆيدە ئىلگىرى ئاشلىق ھەدىيەلەر، مەسىتىكى، قاچا-قۇچا، شۇنىڭدەك لاۋىیلار، غەزەلكەشلەر ۋە دەرۋازىۋەنلەرگە بېرىشكە بۇيرۇلغان ئاشلىق ئۆشرىلەر، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيى، شۇنداقلا كاھىنلارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە قۇربانلىق»لار ساقلىناتتى. **6** بۇ ۋاقىتلاردا مەن يېرۇسالېمدا ئەمەس ئىدىم؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى ئارتاخشاشتانىڭ ئوتىنۇز ئىككىنچى يىلى مەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەتكەندىم؛ بىر مەزگىلدىن كېيىن مەن يەنە پادىشاھتىن رۇخسەت ئېلىپ **7** يېرۇسالېمغا قايتىپ بارسام، ئەلیاشىبنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا توبىياغا ئۆتۈي ھازىرلاپ بەرگەنلىكىدەك رەزىل ئىشنى ئۇقتۇم. **8** بۇ ئىش مېنى قاتتىق ئازابلىدى، مەن توبىيانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق ئۆي جاھازلىرىنى قېرىماي تالاغا تاشلاتقۇزۇۋەتتىم. **9** مەن يەنە ئەمر قىلىپ، ئۇ ئۆيلەرنى پاكلاتقۇزۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچا، ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن مەسىتكىنى ئۇ يەرگە ئەكىرگۈزۈپ قويدۇم. **10** مەن يەنە خەقلەرنىڭ لاۋىیلارنىڭ ئېلىشقا تېگىشلىك ئۇلۇشلىرىنى بەرمىگەنلىكىنى، ھەتتا ۋەزىپىگە قويۇلغان لاۋىیلار بىلەن غەزەلكەشلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆز يەر-ئېتىزلىقىغا قېچىپ كەتكەنلىكىنى بايقىدىم؛ **11** شۇڭا مەن ئەمەلدارلار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ نېمشقا خۇدانىڭ ئۆيى شۇنداق تاشلۇۋېتىلدى؟! ـ دەپ، [لاۋىیلارنى] يىغىپ ئۇلارنى ئىلگىركى ئورنىغا يېگۈزۈشتىن تۇرغۇزدۇم. **12** ئاندىن بارلىق يەھۇدىيە خەلقى ئاشلىق ئۇشۇرىسىنى، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيىنى خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئېلىپ كېلىپ تاپشۇردى. **13** مەن خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا خەزىنىچى-ئامبارچىلارنى تەيىنلىدىم؛ ئۇلار كاھىن شەلەمىیا، تەۋراتشۇناس زادوك بىلەن لاۋىیلاردىن بولغان پىدايا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قول ئاستىدا ماتتانیانىڭ نەۋرىسى، زاككۇرنىڭ ئوغلى ھانان بار ئىدى؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ھەممىسى سادىق، ئىشەنچلىك دەپ ھىسابلىناتتى؛

ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى قېرىنداشلىرىغا تېگىشلىك ئۇلۇشلىرىنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىش ئىدى.
14 ـ «ئاھ خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىن مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، خۇدايىمنىڭ تۆۋە ۋە ئۆنىگۈنا ئائىت خىزمەتلەر ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھرىمنى تۆچۈرۈۋۈۋەتمىگەيسەن!» **15** شۇ كۈنلەردىمۇ مەن يەھۇدىيەدە بەزىلەرنىڭ شابات كۈنلىرىدە شاراب كۆچلىمىلىرىنى چەيلەۋاتقىنىنى، تۇنجىلەرنى باغلاپ، بۇلارنى ۋە شۇنىڭدەك شاراب، ئۈزۈم، ئەنجۈر ۋە ھەرخىل يۈكلەرنى ئېشەكلەرگە ئارتىپ، توشۇپ يۈرگەنلىكىنى كۆردۈم؛ ئۇلار بۇلارنى يېرۇسالېمغا شابات كۈنىدە ئېلىپ كىردى؛ ئۇلارنىڭ مۇشۇ ئاش-تۇلۇكلەرنى سېتىپ يۈرگەن كۈنى مەن ئۇلارنى گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرۇپ قويدۇم. **16** يەنە يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان بەزى تۇرلۇقلار بېلىق ۋە ھەرخىل مال-تاۋارلارنى توشۇپ كېلىپ شابات كۈنى يەھۇدىيەلىكلەرگە ساتىدىكەن، يەنە كېلىپ بۇلارنى يېرۇسالېمدا ساتىدىكەن! **17** شۇ سەۋەبتىن مەن يەھۇدىيە ئەمىرلىرى بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەرنىڭ شابات كۈنىنى بۇلغاپ، رەزىل ئىش قىلغىنىڭلار نېمىسى؟ **18** ئىلگىرى ئاتا-بوۋاكلار ئوخشاش ئىشنى قىلغان ئەمەسمۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدايىمىز بىزنىڭ بېشىمىزغا ۋە بۇ شەھەرگە ھازىرقى بۇ بالا-ئېشىنى ياغدۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدى سىلەر شابات كۈنىنى بۇلغاپ، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى تېخىمۇ ياغدۇرىدىغان بولدۇڭلار، دېدىم. **19** شۇڭا، شۇنداق بولدىكى، شابات كۈنىدىن ئىلگىرى، گۈگۈم سايىسى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرىغا چۈشكەن ۋاقتىدا، مەن شەھەر قوۋۇقلىرىنى ئېتىشنى بۇيرۇدۇم ۋە شۇنىڭدەك شابات كۈنى تۈتۈپ كەتكۈچە قوۋۇقلارنى ئاچماسلىق توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردۈم. مەن يەنە ھېچقانداق يۈكنىڭ توشۇلۇپ قوۋۇقلاردىن كىرگۈزۈلمەسلىكى ئۈچۈن خىزمەتكارلىرىمنىڭ بەزىلىرىنى شەھەر قوۋۇقلىرىغا كۆزەتچى قىلىپ تۇرغۇزۇپ قويدۇم. **20** شۇنداق بولسىمۇ سودىگەرلەر ۋە ھەرخىل مال-تاۋار ساتىدىغانلار بىر-ئىككى قېتىم يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا تۇنىدى. **21** مەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ سىلەر نېمىشقا سېپىلنىڭ ئالدىدا تۇنەيسىلەر؟ يەنە شۇنداق قىلىدىغان بولسا كۈلار، مەن ئۈستۈڭلارغا قول سالىمەن، دېۋىدىم، ئۇلار شۇنىڭدىن باشلاپ شابات كۈنىدە كەلمىدى. **22** ئاندىن شابات كۈنىنىڭ مۇقەددەسلىكىنى ساقلاش ئۈچۈن، مەن لاۋىيلارغا: ـ ئۆزۈڭلارنى پاكلاڭلار، ئاندىن كېلىپ سېپىل دەرۋازىلىرىنى بېقىڭلار، دېدىم. ـ «ئى خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىنمۇ مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، ئۆزۈڭنىڭ زور ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن مېنى ئايىغايسەن!» **23** شۇ كۈنلەردە مەن يەنە ئاشدود، ئامۇن ۋە موئاب قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئالغان بەزى يەھۇدالارنى بايقىدىم. **24** ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ يېرىمى ئاشدودچە سۆزلەيدىكەن (ۋە ياكى يۇقىرىقى ئەللەرنىڭ بىرىنىڭ تىلىدا سۆزلەيدىغان) ۋە يەھۇدىي تىلىدا شۇزلىيەلمەيدىكەن. **25** مەن ئۇلارنى [سوقۇشۇپ] ئەيىبلىدىم، ئۇلارنى قارغىدىم، بىر نەچچىسىنى ئۇرۇپ چاچ-ساقاللىرىنى يۇلدۇم، خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەيسىلەر، ئوغۇللىرىڭلارغىمۇ، ئۆزۈڭلارغىمۇ ئۇلاردىن قىز ئالمايسىلەر! **26** ئىسرائىل پادىشاھى سۈلايمان مۇشۇنداق ئىشلاردا گۇناھ سادىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ نۇرغۇن ئەللەر ئارىسىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش ھېچقانداق پادىشاھ يوق ئىدى؛ ئۇ ئۆز خۇداسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، خۇدا ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ھەتتا ئۇنىمۇ يات ئەللىك ئاياللار ئازدۇرۇپ گۇناھقا پاتقۇزغان. **27** ئەمدى سىلەرنىڭ گېپىڭلارغا كىرىپ بۇنداق چوڭ رەزىللىك قىلىپ، يات ئەللىك قىزلارنى ئېلىپ خۇدايىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىمىزمۇ؟ ـ دېدىم. **28** باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ نەۋرىسى، يويادانىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ھورونلۇق سانباللاتنىڭ كۈيئوغلى ئىدى؛ مەن ئۇنى يېنىمدىن قوغلىۋەتتىم. **29** ـ «ئى خۇدايىم، سەن ئۇلارنى يادىڭدا تۇتقايسەن، چۈنكى ئۇلار كاھىنلىققا داغ تەگكۈزگۈچىلەر، كاھىنلىق ھەم لاۋىيلارغا تەۋە ئەھدىنامىنى بۇلغىغۇچىلاردۇر!». **30** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن ئېرى قىلىپ پاكلاندۇردۇم ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنىمۇ [يېڭىۋاشتىن] بەلگىلەپ، ھەركىمنى ئۆزىنىڭ ئىشىغا تىگىپ قىلدىم. **31** مەن يەنە ئۆز ۋاقتىدا ئوتۇن-ياغاچ ئېلىپ كېلىنىشى ۋە دەسلەپكى ھوسۇلنى يەتكۈزۈپ تۇرۇشقىمۇ ئادەم ئورۇنلاشتۇردۇم. «ئاھ خۇدايىم، مېنى يادىڭدا تۇتۇپ، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!».

ئەستەر

1 ئاھاشۇيروش (ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۇلكىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئاھاشۇيروش) نىڭ تەختتىكى كۆنلىردە شۇنداق بىر ۋەقە بولدى: ـ **2** شۇ كۈنلەردە، ئۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروش شۇشان قەلئەسىدىكى شاھانە تەختىدە ئولتۇرغىنىدا، **3** ئۇ سەلتەنەت سۈرۈپ ئۆزچىچە يىلى بارلىق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا زىياپەت بەردى؛ پارس ۋە مېدىئانىڭ قوشۇنى، شۇنىڭدەك ھەرقايسى ئۇلكىلەرنىڭ ئېسىلزادىلىرى ۋە بەگلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. **4** ئۇ سەلتەنەتنىڭ بايلىقىنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە ھەيۋىتىنىڭ كاتتا جۇلاسىنى كۆپ كۈنلەر، يەنى بىر يۈز سەكسەن كۈن كۆرگەزمە قىلدى. **5** بۇ كۈنلەر تۈگىگەندىن كېيىن پادىشاھ يەنە شۇشان قەلئەسىدىكى بارلىق خەلققە چوڭ-كىچىك دېمەي، ئوردىنىڭ چارىبىغدىكى ھويلىدا يەتتە كۈن زىياپەت بەردى. **6** ئۇ يەر ئاق ۋە كۆك كەندىر يىپتىن توقۇلغان پەردىلەر بىلەن بېزەلگەن بولۇپ، بۇ پەردىلەر مەرمەر تاش تۈۋرۈكلەرگە بىكىتىلگەن كۈمۈش ھالقىلارغا ئاق رەڭلىك كەندىر يىپ ۋە سۈسۈن يۇگۈزۈق شوينىلار بىلەن ئېسىلغانىدى؛ ئاق قاشتاش ۋە ئاق مەرمەر تاشلار، سەدەپ ۋە قارا مەرمەر تاشلار ياتقۇزۇلغان مەيدان ئۈستىگە ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان دىۋانلار قويۇلغانىدى. **7** ئىچىملىكلەر ئالتۇن جاملاردا تۈۋۈپ ئىچىلەتتى؛ جاملار بىر-بىرگە ئوخشىمايتتى؛ شاھانە مەي-شارابلار پادىشاھنىڭ سەلتەنەتىگە يارىشا مول ئىدى. **8** شاراب ئىچىش قائىدىسى بويىچە، زورلاشقا رۇخسەت قىلىنمايتتى؛ چۈنكى پادىشاھ ئوردىدىكى بارلىق غوجىدارلارغا، ھەركىمنىڭ ئىچىشى ئۆز خاھىشى بويىچە بولسۇن، دەپ بىكىتىپ بەرگەنىدى. **9** خانىش ۋاشتىمۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئوردىسىدا ئايالار ئۈچۈن زىياپەت بەردى. **10** يەتتىنچى كۈنى ئاھاشۇيروش پادىشاھ شارابتىن كەيپى چاغ بولغىنىدا، ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرغان مەھۇمان، بىزتا، ھاربونا، بىگا، ئابا گا، زىتار، كاركاس دېگەن يەتتە ھەرەمئاغىسىنى **11** خانىش ۋاشتىنىڭ پۈقرالار ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا گۈزەللىكىنى كۆرسەتسۇن دەپ، ئۇنى خانىشلىق تاجىنى كىيىپ كېلىشكە چارقىرغىلى ئەۋەتتى؛ چۈنكى ئۇ تولىمۇ چىرايلىق ئىدى. **12** لېكىن ھەرەمئاغىلىرى خانىش ۋاشتىغا پادىشاھنىڭ ئەمرىنى يەتكۈزگەندە، ئۇ كېلىشنى رەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭ قەھرى تۇرلىدى. **13** شۇ ۋاقىتلاردا پادىشاھنىڭ ئىشلىرى تونۇغۇلۇق قانۇن-ئەھكاملارنى پىششىق بىلگەنلەردىن مەسلىھەت سوراش ئادىتى بار ئىدى؛ شۇڭا پادىشاھ ۋەزىيەتنى پىششىق چۈشىنىدىغان دانىشمەنلەردىن سوردى **14** (ئۇ چاغدا دانىشمەنلەردىن ئۇنىڭ يېنىدا كارشنا، شېتار، ئادماتا، تارشىش، مەرەس، مارسىنا، مەمۇكان قاتارلىق يەتتە پارس بىلەن مېدىئانىڭ ئەمىرلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار دائىم پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ تۇراتتى، پادىشاھلىقتا ئۇلار ئالدىنقى قاتاردا تۇراتتى). **15** پادىشاھ ئۇلاردىن: ـ خانىش ۋاشتى مەنكى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرەمئاغىلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىم بويىچە ئىش قىلمىغىنى ئۈچۈن ئۇنى قانۇن بويىچە قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **16** مەمۇكان پادىشاھ ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا جاۋاب بېرىپ: ـ خانىش ۋاشتى ئالىيلىرىنىڭ زىنھىنا تېگىپلا قالماي، بەلكى پادىشاھىمىز ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى ئۇلكىلىرىدىكى بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق پۇقرالارنىڭمۇ زىنھىنا تەگدى. **17** چۈنكى خانىشنىڭ شۇ قىلغىنى بارلىق ئايالارنىڭ قۇلقىغا يەتسە، ئۇلار «پادىشاھ ئاھاشۇيروش: «خانىشى ۋاشتىنى يىنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئەمر قىلسا، ئۇ كەلمەپتۇ!» دەپ ئۆز ئەرلىرىنى ھەنسىتىمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ. **18** پارس ۋە مېدىئادىكى مەلىكە-خانىملار خانىشنىڭ بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، بۇگۈنلا پادىشاھنىڭ بارلىق بەگ-ئەمىرلىرىگە شۇنىڭغا ئوخشاش دەيدىغان بولدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەنسىتمەسلىك ۋە خاپىلىق ئۆزۈلمەيدۇ. **19** پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىردىن مۇنداق بىر يارلىق چىقىرىلىپ، شۇنىڭدەك ئۇ پارسلار ۋە مېدىئالارنىڭ مەڭگۈ ئۆزگەرتىلمەيدىغان قانۇن-بەلگىلىمىلىرى ئىچىگە يۈتۈلگەيكى، ۋاشتى ئىكىنچى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھۇزۇرىغا كەلمىگەي؛ ئۇنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسى ئۇنىڭدىن ياخشى بىرسىگە بېرىلگەي. **20** ئالىيلىرىنىڭ جاكارلىغان يارلىقى پۈتۈن سەلتەنەتتىگە يېتىپ ئاڭلانغان ھامان (ئۇنىڭ سەلتەنەتتىنىڭ زېمىنى بىپايان بولسىمۇ)، ئايالارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېرىگە، مەيلى چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن ئۇلارغا ھۆرمەت قىلىدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. **21** مەمۇكانىڭ بۇ گەپى پادىشاھ بىلەن ئەمىرلىرىنى خۇش قىلدى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ گەپى بويىچە ئىش كۆردى. **22** ئۇ پادىشاھنىڭ بارلىق ئۇلكىلىرىگە، ھەربىر ئۇلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلى بىلەن خەتلەرنى ئەۋەتتىپ: «ھەربىر ئەر كىشى ئۆز ئائىلىسى ئىچىدە خوجايىن بولسۇن، شۇنداقلا ئۆز ئانا تىلى بىلەن سۈزلىسۇن» دېگەن ئەمرنى چۈشۈردى.

2 بۇ ئىشلار ئۆتۈپ، پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ غەزىپى بېسىلغاندا، ئۇ ۋاشتىنى سېغىنىپ، ئۇنىڭ قىلغىنىنى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىلغان يارلىقنى ھەققىدە ئەسلەپ ئويلىنىپ قالدى. **2** شۇ سەۋەبتىن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان غوجىدارلار ئۇنىڭغا: ـ ئالىيلىرى ئۈچۈن ساھىبجامال ياش قىزلارنى ئىزدەپ تېپىپ كەلتۈرگەيلا، **3** ئالىيلىرى پادىشاھلىقىدىكى ھەرقايسى ئۇلكىلەردە بارلىق گۈزەل قىزلارنى يىغىپ، شۇشان قەلئەسىدىكى ھەرەمسارايغا كەلتۈرۈشكە ئەمەلدارلارنى تەينىگەيلا؛ قىزلار ئوردىدىكى قىز-ئايالارغا مەسئۇل بولغان ھەرەمئاغىسى ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغاي؛ ئۇلارغا كېرەكلىك ئۇيا-ئەگىلىكلەر تەمىنلەنگەي. **4** ئالىيلىرىنى سۈيۈندۈرگەن قىز ۋاشتىنىڭ ئورنىنى بېسىپ خانىش بولسۇن، دېدى. بۇ گەپ پادىشاھنى خۇش قىلدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. **5** شۇشان قەلئەسىدە بىنيامىن قەبىلىسىدىن، كىشنىڭ ئەۋرىسى، شىمەينىڭ نەۋرىسى، يائىرنىڭ ئوغلى موردىكاي ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بار ئىدى **6** (كىش بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەكونيانى بىلەن بىر توپ كىشىلەرنى ئۈتىقۇن قىلىپ يېرۇسالېمدىن ئەكەتكەنده، ئۇلار بىلەن بىللە ئەسىر قىلىنىپ كېتىلگەنىدى). **7** موردىكاي ئۆزىنىڭ تاغىسىنىڭ قىزى ھاداسساھنى (يەنى ئەستەر) يېقىپ چوڭ قىلغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى يوق ئىدى. بۇ قىز گۈزەل، تەقى-تۇرۇق كېلىشكەن ئىدى؛ ئاتا-ئانىسى ئۇلۇپ كەتكەن بولغاچقا موردىكاي ئۆنى ئۆز قىزى قاتاردا يېقىپ چوڭ قىلغانىدى. **8** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى جاكارلانغاندىن كېيىن نۇرغۇن قىزلار شۇشان قەلئەسىگە كەلتۈرۈلۈپ ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئەستەرمۇ ئوردىغا كەلتۈرۈلۈپ ئوردىدىكى قىز-ئايالارغا مەسئۇل بولغان ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. **9** ئەستەر ھېگايغا ياققان بولۇپ، ئۇ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئۇ تېزلا ئۇنىڭغا ئۇيا-ئەگىلىك ۋە تېگىشلىك يېمەكلىكەرنى تەمىنلىدى ھەم ئوردىدىن ئۇنىڭغا تاللانغان يەتتە كېنىزەكنى بەردى؛ ئاندىن ئۇنى كېنىزەكلىرى بىلەن ھەرەمسارايىنىڭ ئەڭ ئېسىل جايىدىن ئورۇن بەردى. **10** ئەستەر ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى، چۈنكى موردىكاي ئۇنىڭغا بۇنى ئاشكارىلىماسلىقنى تاپىلىغانىدى. **11** موردىكاي ئەستەرنىڭ ھال-ئەھۋالىدىن خەۋەر تېپىش ۋە ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىنىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى ھەرەمسارايىنىڭ ھويلىسى ئالدىدا ئايلىنىپ يۈرەتتى. **12** قىزلارغا ئائىت رەسمىيەت بويىچە، ھەربىر قىزنىڭ ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ ئاھاشۇيروش بىلەن بىللە بولۇش نۆۋىتىدىن ئاۋۋال، ئون ئىككى ئاي بەدىنىنى تازىلىشى كېرەك ئىدى، چۈنكى قىزلارنىڭ «تازىلىنىش كۈنلىرى» مۇنداق يول بىلەن ئادا قىلىناتتى: ـ ئالتە ئاي مۇرمەككى مېيى بىلەن، ئالتە ئاي ئەتىر-ئەگىلىك ۋە شۇنداقلا قىزلارنىڭ بەدىنىنى پاكىزلايدىغان باشقا بۇيۇملار بىلەن پەرداز قىلىنىشى كېرەك ئىدى. **13** قىز پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىدىغان چاغدا مۇنداق قائىدە بار ئىدى: ـ ئوردىغا كىرگەندە ئۇنىڭ ئېمە تەلەپ بولسا، شۇلار ھەرەمسارايدىن ئۇنىڭغا بېرىلەتتى. **14** قىز ئاخشىمى كىرىپ كېتىپ، ئەتىسى ئەتىگەندە قايتىپ چىققاندا ھەرەمسارايىنىڭ «ئىككىنچى بۇلۇم»گە قايتۇرۇلۇپ، توقال-كېنىزەكلەرگە مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى شائاشغازنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلاتتى؛ پادىشاھ ئۇ قىزغا ئامراق بولۇپ قېلىپ، ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرمىغۇچە، ئۇ ئىككىنچى ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن بىللە بولمايتتى. **15** موردىكاينىڭ تاغىسى ئابخائىلنىڭ قىزى ئەستەر، يەنى موردىكاي ئۆز قىزى قىلىپ يېقىۋالغان قىزنىڭ پادىشاھ بىلەن بىللە بولۇشقا كىرىش نۆۋىتى كەلگەنده، ئۇ قىزلارغا مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى ھېگاي ئۆزىگە تەيىارلاپ بەرگەن نەرسىلەردىن باشقا ھېچنەرسىنى تەلەپ قىلمىدى. ئەستەرنى كۆرگەنلەرنىڭ

همەمسى ئۆنى ياقتۇرۇپ قالاتتى. **16** پادىشاھ ئاھاشۇيروش سەلتەنەت سۈرۈپ يەتتىنچى يىلىنىڭ ئونىنچى ئېيىغا، يەنى تەبەت ئېيىغا كەلگەندە، ئەستەر ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە بولۇشقا شاھانە ئوردىغا باشلاپ كىرىلدى. **17** پادىشاھ ئەستەرنى باشقا بارلىق قىزلاردىن ياخشى كۆرۈپ قالغاچقا، شۇنداقلا ئەستەر ئۆزىنىڭ ئىلتىپاتى ھەم ئامراقلىقىغا ئېرىشكەن بولغاچقا، پادىشاھ خانىش تاجنى ئۆزىنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ، ئۆنى ۋاشتىنىڭ ئورنىغا خانىش قىلىپ تىكلىدى. **18** ئاندىن پادىشاھ ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا ئەستەرنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتى ئۈچۈن كاتتا زىياپەت بەردى؛ ئۇ يەنە ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە ياج-ئالۋاندىن ئازاد مەزگىل بولسۇن دەپ ئېلان چىقاردى ھەمدە شاھانە بايلىقلىردىن سىخىيلىق بىلەن ئىنئاملارنى بەردى. **19** ئىككىنچى قېتىم قىزلار شۇنداق يىغىلغان ۋاقىتتا موردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرىدىغان ئورنى بار بولغاندى **20** (ئەستەر موردىكاينىڭ تاپىلىغىنى بويىچە، ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى يەنىلا باشقىلارغا ئېيتمىغاندى؛ چۈنكى ئۇ ئەستەر موردىكاينىڭ گېپىنى ئىلگىرى بالىقان ۋاقىتدا ئاڭلىغاندەك ئاڭلايتتى). **21** ئۇ كۈنلەردە، موردىكاي ئوردا دەرۋازىسىدىكى ئورندا ئولتۇرغان ۋاقىتدا، پادىشاھنىڭ بىگان ۋە ئەرەش دېگەن ئىككى دەرۋازىۋەن ھەرەمئاغىسى پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىشنى قەستلەۋاتقاندى. **22** بۇ سۈيىقەستنى موردىكاي سېزىپ قېلىپ، ئۆنى خانىش ئەستەرگە ئېيتتى؛ ئەستەر بۇ ئىشنى موردىكاينىڭ نامىدا پادىشاھقا سۆزلەپ بەردى. **23** بۇ ئىش سۈرۈشتە قىلىنۇدى، راست بولۇپ چىقتى ۋە ئۇ ئىككىسى دارغا ئېسىلدى. بۇ ۋەقە پادىشاھنىڭ كۆز ئالدىدا تارىخ-تەزكىرە كىتابىدا پۈتۈلدى.

3

بۇ ئىشلاردىن كېيىن پادىشاھ ئاھاشۇيروش ئاگاگىيلاردىن بولغان ھامماداتانىڭ ئوغلى ھامانىنىڭ مەنسىپىنى ئوستۇردى؛ پادىشاھ ئۆزىنىڭ ئورنىنى ئوستۇرۇپ، ئۆزى بىلەن بىللە ئىشلەيدىغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭكىدىن يۇقىرى قىلدى. **2** پادىشاھ ئۆزىنىڭ ھەقىقىدە ئەمر قىلغاچقا، ئوردا دەرۋازىسىدا ئۆزغان پادىشاھنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ھامانىنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇراتتى؛ لېكىن موردىكاي بولسا ھامانغا نە تەزىم قىلمىدى، نە باش ئۇرمىدى. **3** ئوردا دەرۋازىسىدا ئۆزغان پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى موردىكايدىن: ــ سىلى نېمىشقا پادىشاھنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىلا؟ ــ دەپ سورايتتى. **4** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ھەر كۈنى نەسىھەت قىلىشقان بولسىمۇ، ئۇ قۇلاق سالمىغاندىن كېيىن، ئۇلار: ــ قېنى، موردىكاينىڭ قىلغان بۇ ئىشىغا يول قويۇلامدۇ-يوق، بىر كۆرەيلىچۇ، دەپ بۇنى ھامانغا ئېيتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى ئېيتقاندى. **5** ھامان موردىكاينىڭ ئۆزىگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلەندى. **6** لېكىن ئۇ «موردىكاينىڭ ئۆزىگە قول سېلىشنى كىچىككىنە بىر ئىش» دەپ ھىسابلىدى؛ چۈنكى ئۇلار موردىكاينىڭ مىللىتىنى ئۇنىڭغا دەپ قېرىنىدى؛ شۇڭا ھامان ئاھاشۇيروشنىڭ پۈتكۈل پادىشاھلىقىدىكى يەھۇدىلارنى، يەنى موردىكاينىڭ خەلقىنى بىراقلا يوقىتىش يولىنى ئىزدەپ يۈردى. **7** پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، يەنى نىسان ئېيىدا، بىرسى ھامانىنىڭ ئالدىدا [قۇتلۇق] ئاي-كۈنۈنى بېكىتىش ئۈچۈن ھەر كۈن، ھەر ئاي بويىچە «پۇر»، يەنى چەك تاشلىۋىدى، ئون ئىككىنچى ئايغا، يەنى «ئادار ئېيى»غا چىقتى. **8** ھامان پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا: ــ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا چېچىلىپ ياشاۋاتقان بىر خەلق بار؛ ئۇلارنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرى باشقا خەلقلەرنىڭكىگە ئوخشىمايدۇ، ئۇلار ئالىيلىرىنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىگىمۇ بويسۇنمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ياشىشىغا يول قويۇش ئالىيلىرىغا ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدۇ. **9** ئەگەر پادىشاھىمغا لايىق كۆرۈنسە، ئۇلارنى يوقىتىش توغرۇلۇق يارلىق يېزىپ چۈشۈرگەيلا؛ مانا مەن ئۆز يىنىمدىن ئون مىڭ تالانت كۈمۈشنى ئالىيلىرىنىڭ خەزىنىلىرىگە سېلىش ئۈچۈن پادىشاھلىقىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان خادىملارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنىڭ بارمىقىدىن ئۈزۈكنى سېيرىپ چىقىرىپ، يەھۇدىلارنىڭ رەقىبى، ئاگاگىي ھامماداتانىڭ ئوغلى ھامانغا بېرىپ: **11** ــ شۇ كۈمۈشلەرنى ئۆزۈڭگە ئىنئام قىلدىم، ئۇ خەلقىنمۇ ساڭا تاپشۇردۇم، ئۇلارنى قانداق قىلىشنى خالىساڭ، شۇنداق قىل! ــ دېدى. **12** ئاندىن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھنىڭ مىرزىلىرى چاقىرىلىپ، يارلىق ھامانىنىڭ بارلىق تاپىلىغىنى بويىچە پۈتۈلدى؛ ئۇ ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە ئۆز يېزىقىدا، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلىدا يازدۇرۇلۇپ، ھەربىر ئۆلكىلەرنىڭ ۋالىيلىرىغا، ھەربىر ئەل-مىللەتنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەۋەتىلدى؛ يارلىق پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ نامىدا پۈتۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆزۈك مۆھۈرى بىلەن پېچەتلەندى. **13** يارلىق مەكتۇپلىرى چاپارمەنلەرنىڭ قولى بىلەن پادىشاھلىقنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىگە يەتكۈزۈلدى؛ ئۇنىڭدا بىر كۈن ئىچىدە ــ ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى قېرى-ياش، باللار ۋە ئايالار دېمەي، بارلىق يەھۇدىلارنى قىرىماي قىرىپ، ئۆلتۈرۈپ، نەسلى قۇرۇتۇۋېتىلسۇن، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكى ئولجا قىلىنسۇن، دېيىلگەندى. **14** شۇ يارلىق ھەربىر ئۆلكىدە جاكارلىنىش ئۈچۈن، شۇنداقلا شۇ كۈنى ھەربىر خەلق شۇنداق قىلىشقا تەييار بولۇپ ئۆرۈشى ئۈچۈن، مەكتۇپنىڭ كۆچۈرمە نۇسخىلىرى ھەربىر ئەل-مىللەتكە ئېلان قىلىنماقچى بولدى. **15** چاپارمەنلەر پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە دەرھال يولغا چىقتى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىنىڭ ئۆزىدىمۇ ئېلان قىلىندى. بۇ چاغدا پادىشاھ ھامان بىلەن شاراب ئىچىشكە ئولتۇرغاندى. لېكىن شۇشان شەھىرىدىكىلەر دەككە-دۇككىگە چۈمۈپ كېتىشتى.

4

موردىكاي بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئېگىنلىرىنى يىرتىپ، ئۆستىگە بۇز ئارتىپ، ۋە ئۆستى-بېشىغا كۈل چېچىپ، شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ ناھايىتى قاتتىق ۋە ئەلەملىك پەرياد كۆتۈردى. **2** ئۇ ئوردا دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ توختاپ قالدى؛ چۈنكى بوز يېپىنغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدىن كىرىشگە رۇخسەت يوق ئىدى. **3** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى يەتكۈزۈلگەن ھەرقايسى ئۆلكىلەردە يەھۇدىلار ئارىسىدا قاتتىق ناله-پەرياد كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ، يىغا-زار قىلدى؛ نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېپىنىپ كۈلدە ئېغىناپ يېتىشتى. **4** ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان دېدەكلىرى ۋە ھەرەمئاغىلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتىۋىدى، خانىشنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ موردىكاينىڭ بوزنى تاشلاپ، كىيىۋېلىشىغا كىيىم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن موردىكاي قوبۇل قىلمىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئەستەر ئۆزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەيىنلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمئاغىلىرىدىن ھاتاق ئىسملىك بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنى موردىكاينىڭ قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى قانداق ئىش ئېكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبتىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىك-تىكلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەرۋازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ موردىكاي بىلەن كۆرۈشتى. **7** موردىكاي بېشىغا كەلگەن ھەممە ئىشنى، ھامان يەھۇدىلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۈمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرماي ئېيتىپ بەردى. **8** موردىكاي يەنە ھاتاققا شۇشاندا جاكارلانغان، يەھۇدىلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى يارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆرۈپ بېقىشىغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستەرگە ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن ئۇتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۇنداەدىشنى تاپىلدى. **9** ھاتاق قايتىپ كېلىپ موردىكاينىڭ گەپلىرىنى ئەستەرگە يەتكۈزدى. **10** ئەستەر ھاتاققا موردىكايغا ئېيتىدىغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى موردىكاينىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى: ــ **11** «پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى ئۆلكە خەلقلىرى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي ئۆزۈپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا ئۆز مەيلىچە كىرسە، پادىشاھ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسىسىنى تەكلەپ ئولۇمدىن كەچۈرۈم قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ كىشىگە نىسبەتەن بىشىغا چۈشىدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىلىمە باردۇر: ــ ئۇ ئولۇم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلمىغىنىمغا ئوتتۇز كۈن بولدى». **12** ئەستەرنىڭ سۆزلىرى موردىكايغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، **13** موردىكاي مۇنۇ گەپلەرنى ئەستەرگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: ــ «سەن كۆڭلۈڭدە مەن ئوردىدا ياشاۋاتىمەن، شۇڭا يارلىق باشقا يەھۇدىلاردىن بىخەتەر بولۇپ قۇتۇلىمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. **14** ئەگەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىلارغا باشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن؛ لېكىن ئۇ چاغدا سەن ئۆز ئاتا جەمەتىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتىلىسەن. كىم بىلىسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسگە

ئېرىشكىنىڭ دەل بۇگۈنكى مۇشۇنداق پەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟». **15** ئەستەر موردىكايغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: ـ **16** «سەن بېرىپ، شۇشاندىكى بارلىق يەھۇدىيلارنى يىغقىن، مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇڭ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ يېمەكلار، ھېچ ئىچمەكلار، مەن ھەم دېدەكلىرىمۇ شۇنداق روزا تۇتىمىز. ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىمەن، ماڭا ئۆلۈم كەلسە، ئۆلەي!». **17** شۇنىڭ بىلەن موردىكاي ئۇ يەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى.

5 ئۈچىنچى كۈنى ئەستەر شاھانە كىيىملىرىنى كىيىپ، ئوردىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىغا كىرىپ، پادىشاھنىڭ ئۆيىلىرىنىڭ ئۈدۈلىدا ئوردى؛ پادىشاھ بولسا ئوز شاھانە ئويىدىكى تەختىدە، ئويدىن دەرۋازىغا قاراپ ئولتۇراتتى. **2** پادىشاھ خانىش ئەستەرنىڭ ھويلىدا ئورغىنىنى كۆردى؛ خانىش ئۇنىڭ نەزىردە ئلتىپات تاپقاچ، ئۇ قولىدىكى ئالتۇن ھاسىسىنى ئۇنىڭغا تەگدىلدى. ئەستەر ئالدىغا كېلىپ شاھانە ھاسىنىڭ ئۇچىغا قولىنى تەگكۈزدى. **3** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئى خانىشىم ئەستەر، بېرەر ئىشىڭ بارمىدى؟ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇ ساڭا بېرىلىدۇ، دېدى. **4** ـ ئەگەر ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمنىڭ ھامانى ئېلىپ ئۆزلىرىگە تەييارلىغان زىياپىتىمگە داخىل بولۇپ قەدەم تەشرىپ قىلىشلىرىنى ئۈتۈنىمەن، ـ دېدى ئەستەر. **5** پادىشاھ: ـ تېز بېرىپ ھامانىنى قىچقىرىپ كېلىڭلار، ئەستەرنىڭ دېگىنىدەك قىلىنسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانى ئېلىپ ئەستەر تەييارلىغان زىياپەتكە باردى. **6** داستىخان ئۈستىدە شاراب ئىچىلۋاتقاندا پادىشاھ ئەستەرگە: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلىدۇ؛ نېمە ئىلتىجايىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. **7** ئەستەر ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مېنىڭ تەلىپىم ۋە ئىلتىجايىم بولسا، ـ **8** مۇبادا مەن ئالىيلىرىنىڭ نەزىردە ئلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، شۇنداقلا پادىشاھىمغا مېنىڭ تەلىمى ئىجابەت قىلىش ھەم ئىلتىجايىمنى ئورۇنداش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىرىنىڭ ھامانى بىرگە ئېلىپ ئەتە سىلەرگە تەييارلايدىغان زىياپىتىمگە يەنە بىر قېتىم داخىل بولۇشلىرىنى ئۈتۈنەمەن؛ ئەتە مەن چوقۇم پادىشاھىمنىڭ ئەمرى بويىچە ئىش قىلىمەن، ـ دېدى. **9** شۇ كۈنى ھامان كۆڭلىدە يىراپ، خۇشال-خۇرام قايتىپ چىقتى؛ لېكىن موردىكايىنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئۇنىڭ ئالدىدا نە ئورندىن قوپماي نە مەدىرلىماي ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەندە، كۆڭلى ئۇنىڭغا قاتتىق قەھر-غەزەپكە تولدى. **10** لېكىن ھامان غەزەپنى بېسىۋېلىپ، ئويىگە كەلدى-دە، دوست-ئاغىنىلىرىنى ۋە خوتۇنى زەرەشنى چاقىرتىپ، **11** ئۆزىنىڭ بايلىقلىرىنىڭ شان-شەرىپى، پەرزەنتلىرىنىڭ كۆپلۈكى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئۆزىنى قانداق ئۆستۈرۈپ بارلىق ھۆرمەت-ئىززەتكە سازاۋەر قىلغانلىقى، ئۆزىنى قانداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ۋە ئەمەلدارلىرىدىن ئۈستۈن مەرتىۋىگە ئىگە قىلغانلىقى ئوغرىسىدا بىر-بىرلەپ سۆزلەپ كەتتى. **12** ھامان يەنە: ـ سىلەرگە دېسەم، خانىش ئەستەر مېنىڭدىن باشقا مېھمان چىللىمايى، پەقەت پادىشاھ بىلەن ئىككىمىزنىلا ئۆزى تەييارلىغان زىياپەتكە چىللىغانىدى، ئەتىمۇ مېنى پادىشاھ بىلەن بىللە ئۆزى [تەييارلەيدىغان زىياپەتكە] چىللىدى. **13** شۇغىنىسى، ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان ھېلىقى موردىكاي دېگەن يەھۇدىينى كۆرگىنىمدە، بۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا توغىمۇ مەنىسىز تۇيۇلىدۇ، دېدى. **14** ئاندىن ئايالى زەرەش ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەللىك گەز ئېگىزلىكتىكى داردىن بىرنى تەييارلاپ، ئەتە ئەتىگەندە پادىشاھتىن موردىكايىنى دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلسىلا بولىدىغۇ، شۇنىڭدىن كېيىن خۇشال يايرىغان ھالدا پادىشاھ بىلەن بىللە زىياپەتكە بارىدىلا، دېيىشتى. بۇ گەپ ھامانىنى خۇش قىلىۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دار ياسىتىپ قويدى.

6 شۇ كۈنى كېچىسى پادىشاھنىڭ ئۇيقۇسى قېچىپ، تارىخ-تەزكىرىنامىنى ئەكەلدۈردى ۋە بۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى. **2** بىر يەردە: «پادىشاھنىڭ بىگانا، تەرەش دەيدىغان ئوردا دەرۋازىسىنى باقىدىغان ئىككى ھەرەمئاغىسى بار ئىدى، ئۇلار پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا قول سىلىشقا قەستلىگەندە، موردىكاي بۇ ئىشنى پاش قىلىپ خەۋەر يەتكۈزگەن، دەپ پۈتۈلگەندى. **3** پادىشاھ: ـ بۇ ئىش ئۈچۈن موردىكايغا قانداق نام-شۆھرەت ۋە ئىززەت-ئىكرام نائىل قىلىندى؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇ ھېچ نېمىگە ئېرىشمىدى، ـ دەپ جاۋاپ بېرىشتى پادىشاھنىڭ يېنىدىكى خىزمەتتە بولغان غۇلاملىرى. **4** ـ ئوردا ھويلىسىدا كىم بار؟ ـ دەپ سوردى پادىشاھ. بۇ چاغدا ھامان پادىشاھتىن موردىكايىنى ئۆزى تەييارلاپ قويغان دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلغىلى كېلىپ، ئوردىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىغا كىرگەندى. **5** ـ مانا، ھامان ھويلىدا تۇرىدۇ، ـ دېيىشتى پادىشاھنىڭ غۇلاملىرى ئۇنىڭغا. ـ كىرسۇن، ـ دېدى پادىشاھ. **6** ھامان كىرىۋىدى، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە نېمە ئىشلارنى قىلىشى كېرەك؟ ـ دەپ سوريۋىدى، ھامان كۆڭلىدە: «پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشى مېنىڭدىن باشقا يەنە كىم بولاتتى؟» ـ دەپ ئويلىدى-دە **7** پادىشاھقا: ـ پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە **8** پادىشاھىم دائىم كىيىدىغان شاھانە كىيىم-كېچەك ۋە دائىم مىنىدىغان ئاغىماق، يەنى بېشىغا شاھانە تاج-بەلگە تاقالغان ئاغىماق ئېلىپ كېلىنىپ، **9** شاھانە كىيىم بىلەن ئاغىماقنى پادىشاھنىڭ ئەڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرىدىن بىرىگە تۇتقۇزىسۇن، ئۇ كىيىمنى پادىشاھم ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە كىيگۈزۈپ ۋە ئۇنى ئاغىماققا مىنىدۈرۈپ شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرسۇن ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: «قارا گۈلار! پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىندۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭسۇن، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانغا: ـ تېز بېرىپ دېگىنىڭدەك شاھانە كىيىم بىلەن ئاغىماقنى ئېلىپ، ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغان ئاۋۇ يەھۇدىي موردىكايغا دەل سۆزۈڭدەك قىلغىن؛ سېنىڭ دېگىنىڭنىڭ بىرەرسىمۇ كەم بولۇپ قالمىسۇن! ـ دېدى. **11** شۇنداق قىلىپ ھامان شاھانە كىيىم بىلەن ئاغىماقنى ئېلىپ، ئالدى بىلەن موردىكايغا شاھانە كىيىمنى كىيگۈزدى، ئاندىن ئۇنى ئاغىماققا مىنىدۈرۈپ، شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇردى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: ـ «مانا، پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىندۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭدى. **12** موردىكاي يەنىلا ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ باردى؛ ھامان بولسا غەم-قايغۇغا پېتىپ، بېشىنى چۈمكىگەن ھالدا ئالدىراپ-تېنەپ ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. **13** ھامان خوتۇنى زەرەشكە ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرىگە بېشىغا كەلگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى بىلەن خوتۇنى زەرەش بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ موردىكايىنىڭ ئالدىدا يېڭىلمىشقا باشلا پتىلا؛ ئۇ ئەگەر يەھۇدىيلارنىڭ نەسلىدىن بولسا، ئۇنى يېڭەلمەيلا، ئەكسىچە سۆزسىز ئۇنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولىدىلا، دېيىشتى. **14** ئۇلار تېخى ھامان بىلەن سۆزلىشىۋاتقان چېغىدا، پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىلىرى كېلىپ ھامانىنى ئەستەر تەييارلىغان زىياپەتكە بېرىشقا ئالدىراتتى.

7 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىلەن ھامان خانىش ئەستەرنىڭ زىياپىتىگە داخىل بولۇشقا كەلدى. **2** پادىشاھ ئىككىنچى قېتىملىق زىياپەت ئۈستىدە شاراب ئىچىلۋاتقاندا ئەستەردىن: ـ ئى خانىش ئەستەر، نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا ئىجابەت قىلىنىدۇ. نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى ئىلتىماس قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ـ ئەگەر نەزەرلىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئى ئالىيلىرى، ۋە پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتىماسىم ئۈز جېنىمنى ئايغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ تەلىپىم ئۈز خەلقىمنى ساقلىغايلا؛ **4** چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بىرگە يوقىتىلىپ، قىرىلىپ، نەسلىمىزدىن قۇرۇتۇلۇشقا سېتىۋېتىلدۇق. ئەگەر بىز قۇل ۋە دېدەكلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتتىم؛ لېكىن پادىشاھىمنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۈشمەن تولەپ بېرەلەيتتى، ـ دەپ جاۋاپ بەردى ئەستەر. **5** پادىشاھ ئاھاشۇيروش خانىش ئەستەردىن: ـ بۇنداق قىلىشقا پېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! ـ دەپ سوردى. ئەستەر جاۋابەن: ـ **6** بۇ دۈشمەن ۋە زەھەرخەندە مانا مۇشۇ رەزىل ھامان! ـ دېۋىدى، ھامان پادىشاھ بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زاماتلا دەككە-دۈككە چۈشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىياپەت-شاراب ئۈستىدىن ئوردىنى-دە، چارباغقا چىقىپ كەتتى؛ ھامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تىلەشكە قالدى؛ چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ ئۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيەتكە كەلگەنلىكنى كۆرۈپ يەتكەندى. **8** پادىشاھ چارباغدىن

زىيانەت-شاراب داستخىنىغا قايتىپ كەلگىنىدە ھامانىنڭ تۇرنى ئەستەر يۇلەنگەن دۇنيانا تاشلىغىنىچە تۇرغىنىنى كۆردى-دە: ـ ـ قارا، تۇنۇق ئوردىدا مېنىڭ ئالدىمدىلا خانىشقا زورلۇق قىلغىلى‌تاقىنىنى؟! ـ دېۋىدى، بۇ سۆز پادىشاھنىڭ تاغىرىدىن چىقىشى بىلەنلا ئادەملەر ھامانىنڭ باش-كۆزىنى چۈمكەپ قويدى. 9 پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقان ھەرەمئاغىلىرىدىن ھاربونا ئىسىملىك بىرسى: ـ يەنە بىر ئىش بار، مانا، ھامان ئالىيلىرىنىڭ ھاياتى ئۈچۈن گەپ قىلغان موردىكاينى ئېسىش ئۈچۈن، ئەللىك گەز ئىگىزلىكتە ياساتقان دار تەيىار تۇرىدۇ، ئۇ دار ھازىر مۇشۇ ھامانىنڭ ھويلىسىدا، دېۋىدى، پادىشاھ: ـ ھامانى ئۇنىڭغا ئېسىڭلار! ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھامانى ئۇ موردىكايغا تەيىارلاپ قويغان دارغا ئاستى؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ غەزىپى بېسىلدى.

8 پادىشاھ ئاھاشۋېروش شۇ كۈنى يەھۇدىيلارنىڭ دۇشمىنى ھامانىنڭ ئۆي-زىمىنىنى ئىلتىپات قىلىپ خانىش ئەستەرگە بەردى؛ موردىكايمۇ پادىشاھنىڭ مۇزۇرىغا كەلتۈرۈلدى، چۈنكى ئەستەر ئۇنىڭىنىڭ موردىكاي بىلەن تۇغقان ئىكەنلىكىنى پادىشاھقا دەپ بەرگەنىدى. 2 پادىشاھ ئۇزۇنىڭ ھامادىن قايتۇرۇۋالغان ئۈزۈكىنى چىقىرىپ موردىكايغا بەردى، ئەستەرمۇ موردىكاينى ھامانىنڭ ئۆي-جايىنى باشقۇرۇشقا قويدى. 3 ئەستەر يەنە پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىنا يېقىلىپ، كۆزىگە ياش ئالغان ھالدا پادىشاھتىن ئاگاھلىنىشنى بولغان ھامان كەلتۈرۈپ چىققان بالا-ئىشىنى ھەم ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى يوقىتىش سۈيىقەستىنى بىكار قىلىشنى ئېيتىپ ئۆتۈندى. 4 پادىشاھ ئالتۇن ھاسىسىنى ئەستەرگە تەگكۈزدى، ئەستەر ئورنىدىن قوپۇپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ـ ئۇ گەر ئالىيلىرى ماقۇل كۆرسە، ئۇ گەر مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئۇ گەر پادىشاھم بۇ ئىشنى توغرا دەپ قارىسا، شۇنىڭدەك مەندىن مەمنۇن بولسا، يارلىق چۈشۈرۈپ ئاگاھلىنىدىن ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامان يازغان مەكتۇپلارنى، يەنى پادىشاھنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىسىدىكى يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى مەكتۇپلارنى بىكار قىلدىغان بىر يارلىق يېزىلىشنى تىلەيمەن. 6 چۈنكى مەن ئۆز خېلقىمگە چۈشىدىغان بۇ بالا-ئىشىپەتكە قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ يوقىتىلىشىغا قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ـ دېدى ئەستەر پادىشاھقا. 7 پادىشاھ ئاھاشۋېروش خانىش ئەستەر بىلەن يەھۇدىي موردىكايغا: ـ مانا، ھامان يەھۇدىيلارغا زىيانكەشلىك قىلماقچى بولغاچقا، مەن ئۇنىڭ ئۆي-زىمىنىنى ئەستەرگە بەردىم ۋە ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۇلار دارغا ئاستى. 8 ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ توغرا تاپقىنى بويىچە مېنىڭ نامىمدا يەھۇدىيلار ئۈچۈن بىر يارلىق يېزىپ، مېنىڭ ئۈزۈك مۆھۈرۈمنى بېسىڭلار؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ نامىدا يېزىلغان، پادىشاھنىڭ ئۈزۈك مۆھۈرى بېسىلغان يارلىقنى ھېچكىم بىكار قىلالمايدۇ، دېدى. 9 شۇ چاغدا، ئۈچىنچى ئايدا، يەنى سىۋان ئېيىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ مىرزىلىرىنىڭ ھەممىسى چاقىرىپ كېلىندى. ئۇلار موردىكاينىڭ بارلىق بۇيرۇغىنى بويىچە يارلىق يازدى؛ يارلىق يەھۇدالارنىڭ ئىشى توغرۇلۇق ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۆلكىنىڭ ۋالىيلىرىغا، ئۆلكە باشلىقى ۋە بەگلىرىگە يېزىلغان بولۇپ، مەكتۇپلار ھەرقايسى ئۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەرگە ئۆز تىلى بىلەن، شۇنداقلا يەھۇدىيلارغا ئۆز يېزىقى بىلەن، ئۆز تىلىدا پۈتۈلگەنىدى. 10 موردىكاي يارلىقنى پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ نامىدا يېزىپ، ئۇنىڭغا پادىشاھنىڭ ئۈزۈك مۆھۈرىنى باستى؛ يارلىق مەكتۇپلىرىنى پادىشاھلىقىنىڭ ئاتلىقلىرى بىلەن، يەنى تولپارلارغا، ئات قېچىرلارغا ۋە توگىلەرگە مىنگەن چەۋەندازلار ئارقىلىق ھەرقايسى جايلارغا يولىدى. 11 يارلىقتا: «پادىشاھ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ئۈيۈشۈپ، ئۆز ھاياتىنى قوغدىشىغا، شۇنداقلا ئۆزلىرىگە دۇشمەنلىك قىلىدىغان ھەر مىللەت ۋە ھەر قايسى ئۆلكىلەردىكى كۆچەلەرنى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى قىرىماي يوقىتىشىغا، قىرىشىغا، نەسىلنى قۇرۇتۇشىغا، شۇنداقلا مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشىغا ئىجازەت بېرىلدى؛ 12 بۇ ئىش بىر كۈندە، يەنى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدە ئىجرا قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەنىدى. 13 يارلىق ھەرقايسى ئۆلكىگە تەۋەتىلىپ، پەرمان سۈپىتىدە ئېلان قىلىنسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ ئەشۇ كۈنى دۇشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا تەيىارلىنىپ قويۇشى ئۈچۈن يارلىقنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەرگە ئۆقتۇرۇلسۇن، دەپ بېكىتىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن چەۋەندازلار تولپارلارغا ۋە قېچىرلارغا مىنىپ پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى بويىچە جەددىي يولغا ئاتلاندى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدىمۇ جاكارلاندى. 15 موردىكاي كۆك ۋە ئاق رەڭلىك شاھانە كىيم كىيىپ، ېبشىغا كاتتا ئالتۇن تاجنى تاقاپ، سۈسۈن رەڭ كەندىر يېپىنچىنى يېپىنىپ، پادىشاھنىڭ مۇزۇرىدىن چىقتى؛ شۇشان شەھەرىدىكى خەلق خۇشاللىقتا چۇۋۇپ تەتەنە قىلىشتى. 16 يەھۇدىيلار يورۇقلۇق، شاد-خۇرام‌لىق ۋە ئىززەت-ئىكرامغا مۇيەسسەر بولدى. 17 ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەرلەردە، پادىشاھنىڭ ئەمر-يارلىقى يېتىپ بارغانلىكى يەرلەردە، يەھۇدىيلار شاد-خۇرام‌لىقتا چۇۋۇپ، زىيانەت قىلىپ مۇبارەك بىر كۈننى ئۆتكۈزۈشتى؛ نۇرغۇن يەرلىك ئاھالىلەر ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دېيىشۋالدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلاردىن قورقۇش ۋەھىمىسى ئۇلارنى بېسۋالغانىدى.

9 ئون ئىككىنچى ئاي، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن يارلىقى ئىجرا قىلىنىشقا ئاز قالغان چاغدا، يەنى يەھۇدىيلارنىڭ دۇشمەنلىرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈمىد قىلىپ كۈتكەن كۈنى، ئەكسىچە يەھۇدىيلارنىڭ ئۆز دۇشمەنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان كۈنگە ئايلىنىپ كەتتى. 2 يەھۇدىيلار پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئۆزلىرى ئۆرۈشلۇق شەھەرلەردە ئۇلارغا قەست قىلماقچى بولغانلارغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن يىغىلىشقا باشلىدى؛ ھېچكىم ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۇرالمايتى؛ ئۇلاردىن بولغان قورقۇنچ ھەربىر ئەل-مىللەتنى باسقانىدى. 3 ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى بەگلەر، ۋالىيلار، ئۆلكە باشلىقلىرى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىنى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدىيلارنى قوللىدى؛ چۈنكى موردىكايدىن بولغان قورقۇنچ ئۇلارنى باسقانىدى. 4 چۈنكى موردىكاي دېگەن كىشى ئوردىدا ئىنتايىن نوپۇزلۇق بولۇپ، نام-شۆھرىتى ھەممە ئۆلكىلەرگە تارقالغانىدى؛ ئۇنىڭ ھوقۇقى بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىۋاتاتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىنىڭ ھەممە دۇشمەنلىرىنى قىلىچلاپ، قىرغىن قىلىپ يوقاتتى؛ ئۇزلىرىگە ئۆچ بولغانلارغا قانداق قىلىشنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 6 شۇشان قەلئەسىدىلا يەھۇدىيلار بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتى. 7 ئۇلار يەنە پارشاناداتا، دالفون، ئاسپاتا، 8 پوراتا، ئادالىيا، ئاربىداتا، 9 پارماشتا، ئارىساي، ئاربداي ۋە ۋايىزاتانى قەتل قىلدى؛ 10 بۇ ئون ئادەم ھامىداتانىڭ نەۋرىسى، يەھۇدىيلارنىڭ دۇشمىنى بولغان ھامانىنڭ ئوغلى ئىدى؛ لېكىن ئۇلار ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. 11 شۇ كۈنى شۇشان قەلئەسىدە قەتل قىلىنغان ئادەم سانى پادىشاھقا مەلۇم قىلىندى. 12 پادىشاھ خانىش ئەستەرگە: ـ يەھۇدىيلار شۇشان قەلئەسىدە بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتىتۇ، يەنە ھامانىنڭ ئون ئوغلىنى قەتل قىپتۇ؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ باشقا ئۆلكىلىرىدە نېمە قىلدىكىن؟ ئەمدى نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلىدۇ، يەنە نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇمۇ بەجا ئەيلىنىدۇ، ـ دېدى. 13 ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، شۇشاندىكى يەھۇدىيلارنىڭ ئەمۇ بۈگۈنكى يارلىقنا دېيىلگەندەك ئىش قىلىشىغا ھەمدە ھامانىنڭ ئون ئوغلىنىڭ [جەسەتلىرىنى] دارغا ئېسىپ قويۇشقا ئىجازەت بەرگەيلا، دېدى ئەستەر. 14 پادىشاھ شۇنداق قىلىشقا بۇيرۇق چۈشۈردى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدە چىقىرىلغاندا، كىشىلەر ھامانىنڭ ئون ئوغلىنى دارغا ئېسىپ قويۇشتى. 15 ئادار ئېيىنىڭ ئون ئوتتىنچى كۈنى شۇشاندىكى يەھۇدىيلار يەنە يىغىلىپ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. 16 پادىشاھنىڭ ھەرقايسى باشقا ئۆلكىلىرىدىكى قالغان يەھۇدىيلار يىغىلىپ ئۆز جانلىرىنى ساقلاشقا سەپتە تۇرۇپ ئۆزلىرىگە ئۆچ بولغانلاردىن جەمئىي يەتمىش بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئەمما ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۇشمەنلىرىدىن قۇتۇلۇپ ئارىلىقتا مۇيەسسەر بولدى. 17 بۇ ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنىدىكى ئىش ئىدى؛ ئون ئوتتىنچى كۈنى ئۇلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيانەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 18 لېكىن شۇشاندىكى يەھۇدىيلار بولسا ئون ئۈچىنچى، ئون ئوتتىنچى كۈنلىرى توپلىشىپ جەڭ قىلدى؛ ئون بەشىنچى كۈنى ئۇلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيانەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 19 شۇ سەۋەبتىن سەھرادىكى يەھۇدىيلار، يەنى يېزا-قىشلاقلاردا ئۇرۇۋاتقان يەھۇدىيلار ئادار

ئېينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىنى زىياپەت بېرىپ شادلىنىدىغان مۇبارەك كۈن بېكىتىپ، بىر-بىرىگە سوۋغا-سالام بېرىشىدىغان بولدى. 20 موردىكاي بۇ ۋەقەلەرنى خاتىرىلەپ ھەممىدە ئاھاشۇېروشنىڭ ھەرقايسى تۈلكىلىرىنىڭ يىراق-يېقىن جايلىرىدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلارغا مەكتۇپلارنى يوللىدى. 21 شۇنداق قىلىپ تۆ تۈلارنىڭ ئارىسىدا ھەر يىلى ئادار ئېينىڭ ئون تۆت، ئون بەشىنچى كۈنىنى بايرام قىلىپ تۇتكۇزۇلسۇن دەپ بېكىتتى؛ 22 تۇ بۇ ئىككى كۈننى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەندىن قۇتۇلۇپ ئاراملىقتا ئېرىشكەن كۈنى سۈپىتىدە، شۇ ئايىنى تۈلارنىڭ قايغۇ-ھەسرەتى شادلىقتا، يىغا-زارلىرى مۇبارەك كۈنگە ئايلانغان ئاي سۈپىتىدە ئەسلەپ، بۇ ئىككى كۈننى زىياپەت قىلىپ شادلىنىدىغان، كۆيۈنۈش بىر-بىرىگە سالام-سوۋغا بېرىدىغان، كەمبەغەللەرگە خەير-ئېھسان قىلىدىغان كۈن قىلىشتا بۇيرۇدى.
23 شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار دەسلەپ باشلىغان شۇ [ھېيتنى] داۋاملاشتۇرۇشتا ۋە شۇنىڭدەك موردىكاينىڭ تۈلارغا يازغانلىرىنمۇ ئورۇنلايدىغانغا ۋەدە بېرىشتى. 24 چۈنكى ئەسلىدە بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ كۈشەندىسى بولغان ئاگاگىي ھامماداتانىڭ ئوغلى ھامان يەھۇدىيلارنى ھالاك قىلىشنى قەستلىگەن، شۇنداقلا تۈلارنى نەسلىدىن قۇرۇتۇپ يوقاتماقچى بولۇپ «پۇر»، يەنى چەك تاشلىغانىدى. 25 لېكىن بۇ ئىش پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يەتكەندە، پادىشاھ مەكتۇپلارنى يېزىپ، ھامان قەستلىگەن رەزىل ئىش، يەنى تۈنىڭ يەھۇدىيلارنى قەست قىلغان ئىشى تۈنىڭ تۆز بېشىغا يانسۇن، دەپ يارلىق چۈشۈردى؛ ھەم كىشىلەر تۈنى ۋە تۈنىڭ ئوغۇللىرىنى دارغا تاستى. 26 شۇڭلاشقا، كىشىلەر «پۇر» (چەك) دېگەن ئىسىم بويىچە بۇ ئىككى كۈننى «پۇرىم بايرىمى» دەپ ئاتىدى؛ شۇڭا يەھۇدىيلار ئەشۇ خەتتە پۈتۈلگەنلىرى بويىچە، ھەم كۆرگەن، ھەم باشتىن تۈتكۈزگەنلىرىگە ئاساسەن، 27 تۇزلىرى، ئەۋلادلىرى ھەممىدە تۇزلىرى بىلەن بىرلەشكەن بارلىق كىشىلەرنىڭ پۈتۈلگەن ئەھكامىنى تۇتۇپ، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئەشۇ ئىككى كۈننى ھەر يىلى مەڭگۈ ئۇزۇلدۇرمەي بايرام قىلىشنى قارار قىلدى، 28 شۇنداقلا بۇ ئىككى كۈن ھەربىر دەۋردە، ھەربىر جەمەت-ئائىلىدە، ھەرقايسى تۈلكە، ھەرقايسى شەھەردە خاتىرلىنىپ تەبرىكلىنىپ تۇرسۇن ۋە «پۇرىم بايرىمى» بولىدىغان مۇشۇ كۈنلەرنىڭ تەبرىكلىنىشى يەھۇدىي خەلقى ئىچىدە مەڭگۈ ئۇزۇلۇپ قالمىسۇن، خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى تۈلارنىڭ تۇرۇق-نەسلى ئارىسىدىنمۇ يوقاپ كەتمىسۇن، دەپ قارار قىلدى. 29 ئائىدىن ئايىغائىلنىڭ قىزى، خانىش ئەستەر ۋە يەھۇدىي موردىكاي يەھۇدىيلارغا يازغان «پۇرىم بايرىمى» توغرىسىدىكى شۇ ئىككىنچى خەتنى تولۇق ھوقۇقى بىلەن تەكىتلەپ، يەنە بىر خەتنى يوللىدى. 30 موردىكاي خاتىرجەملىك ۋە ھەققەتتىنىڭ سۈزلىرىنى يەتكۈزىدىغان مەكتۇپلارنى ئاھاشۇېروشنىڭ پادىشاھلىقىدىكى بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۈلكىدىكى بارلىق يەھۇدىيلارغا ئەۋەتتى، 31 شۇ «پۇرىم» كۈنلىرى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلىرىدا تۇتكۇزۇلسۇن، شۇنىڭدەك يەھۇدىي موردىكاي ۋە خانىش ئەستەرنىڭ تاپىلىغانلىرى بويىچە، شۇنداقلا تۈلارنىڭ تۇز-تۇزىگە ۋە نەسلىگە بېكىتكەنلىرى بويىچە ئەينى ۋاقىتتىكى تۇتۇلغان روزىلار ۋە كۆتۈرۈلگەن ندا-پەريادلار ئەسلەپ خاتىرىلەنسۇن، دەپ تەكىتلىدى.
32 ئەستەرنىڭ يارلىقى «پۇرىم بايرىمى»دىكى شۇ ئىشلارنى بېكىتىپ بەردى؛ بۇ ئىش تارىخنامىغىمۇ پۈتۈلدى.

10

پادىشاھ ئاھاشۇېروش قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىز ئاراللىرىدىكى ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسىگە ئالۋان تولىگۈزەتتى. 2 تۈنىڭ نوپۇز-ھەيۋىتى ۋە قۇدرىتىنى ئايان قىلغان بارلىق قىلغان-ئەتكەنلىرى، شۇنداقلا موردىكاينىڭ پادىشاھنىڭ تۇستۇرۇشى بىلەن ئېرىشكەن كاتتا شۇھرىتى توغرىسىدىكى تەپسىلاتلار مېدىئا ۋە پارس پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرىدە پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 3 چۈنكى يەھۇدىي موردىكاينىڭ مەرتىۋىسى پادىشاھ ئاھاشۇېروشتىن كېيىنلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى؛ تۇ دائىم تۇز خەلق-مىللىتىنىڭ بەختىنى كۆزلەپ، بارلىق نەسلىدىكىلەرگە ئامان-ئېسەنلىك تىلەك سۈزلىرىنى قىلاتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا زور ئىززەت-ھۆرمەت تېپىپ، قېرىنداشلىرىنىڭ قەدرلىشىگە ئېرىشكەندى.

ئايۇپ

1 «تۆز» دېگەن يۇرتتا، ئايۇپ ئىسملىك بىر ئادەم ياشغاندى. بۇ ئادەم بولسا قۇسۇرسىز، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان، يامانلىقتىن تۆزىنى يىراق تۇتىدىغان ئادەم ئىدى. **2** تۆنىگۈىن يەتتە ئوغۇل ۋە ئۈچ قىز تۇغۇلدى. **3** تۆنىڭ يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ تۆگە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز مادا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلكى بار ئىدى. تۆنىڭ مالايلىرى بەك كۆپ ئىدى؛ ئۇ شەرقلىقلەر ئىچىدە ھەممىدىن ئۇلۇغ ئىدى. **4** تۆنىڭ ئوغۇللىرى نۆۋەت بويىچە بېكىتكەن كۈندە ئۆز ئۆيىدە باشقىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىياپەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى ئۇلار بىلەن بىللە تاماقلىنىشقا چاقىرىتاتتى. **5** ئۇلارنىڭ شۇ زىياپەت كۈنلىرى ئاياغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سانىغا ئاساسەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «بالىلىرىم گۇناھ قىلىپ قويۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بېھۇرمەتلىك قىلىپ قويامدىكىن» دەپ ئويلايتتى. ئايۇپ ھەردائىم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. **6** بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. **7** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۆرگىلەپ كەلدىم، دېدى. **8** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە تۆنىگۈدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. **9** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ئايۇپ خۇدادىن بىكاردىن قورقىغاندۇ؟ **10** تۆزۈڭ تۆنىڭ تۆزى، ئائىلىسىدىكىلىرى ھەم تۆنىڭ ھەممە نەرسىسىنىڭ ئەتراپىغا قاشا قويغان ئەمەسمۇ؟ سەن تۆنىڭ قولىغا بەركەت ئاتا قىلدىڭ، شۇنىڭ بىلەن تۆنىڭ ئەتەللۇقاتى تەرەپ-تەرەپتىن گۈللىنىپ ئاۋۇماقتا. **11** ئەگەر سەن قولۇڭنى سوزۇپ، تۆنىڭ ھەممە نەرسىلىرىگە تېگىپ قويساڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ، سېنى تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەمتى]! ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، تۆنىڭ ھەممە نەرسىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا تۇتقۇزدۇم! بىراق تۆنىڭ ئۆزىگە تەككۈچى بولما! ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كەتتى. **13** بىر كۈنى، ئايۇپنىڭ ئوغۇل-قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ئۆيىدە تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇراتتى. **14** بىر خەۋەرچى ئايۇپنىڭ يېنىغا كېلىپ تۆنىگۈغا: ـ كاللار بىلەن يەر ھەيدەۋاتاتىۋىق، ئېشەكلەر ئەتراپتا ئوتلاۋاتاتتى، **15** شىبالىلار ھۇجۇم قىلىپ كالا-ئېشەكلەرنى بۇلاپ كەتتى. ئىشلەۋاتقان ياشلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى. يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قېلىپ، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **16** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ ئاسماندىن خۇدانىڭ ئوتى چۈشۈپ قويلار ۋە ئىشلەۋاتقان ياشلارنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **17** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ كالدىيلەر ئۈچ تەرەپتىن ھۇجۇم قىلىپ تۆگىلەرنى بۇلاپ ئېلىپ كەتتى، ئىشلەۋاتقان ياشلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **18** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ ئوغۇللىرى ۋە قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ئۆيىدە تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇرغىنىدا، **19** تۈيۈقسىز، چۆلدىن قاتتىق بىر بوران چىقىپ ئۆيىنىڭ تۆت بۇلۇڭىنى قاتتىق سوقتۇپ، ئۆي غۇلاپ چۈشۈپ ياشلارنى ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئېسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **20** ئايۇپ بولسا بۇنى ئاڭلاپ ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، تونىنى يىرتىپ، چېچىنى چۈشۈرۈپ، تۆزنى يەرگە تاشلاپ خۇداغا ئىبادەت قىلدى: ـ **21** مەن ئاپامنىڭ قورسىقىدىن يالىڭاچ چۈشكەن، ئۇ يەرگىمۇ يالىڭاچ قايتىمەن؛ ھەممىنى پەرۋەردىگار [ماكۇ] بەرگەن، ئەمدى پەرۋەردىگار [مەندىن] ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ـ دېدى. **22** بۇلارنىڭ ھەممىسىدە ئايۇپ گۇناھ قىلمىدى ۋە ياكى خۇدانى ھېچقانداق نالايىقلىق بىلەن ئەيىبلىمىدى. ئەرشتىكى ئىككىنچى قېتىملىق كېڭەش؛ شەيتان يەنە سوقۇنۇپ كىردۇ؛ ئىككىنچى سىناق

2 يەنە بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولۇشقا كەلدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. **2** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۆرگىلەپ كەلدىم، ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە تۆنىگۈدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋۇتىشىكە دەۋەت قىلغان بولسا-گۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. **4** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ھەر ئادەم تۆز جېنىنى دەپ تېرىسىنى بېرىشكىمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەييارلىدۇر؛ **5** بىراق سەن ھازىر قولۇڭنى سوزۇپ تۆنىڭ سۆڭەك-ئەتلىرىگە تەگسەلا، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەمتى]! ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولۇڭدا ئۇرۇۋاتىدۇ! بىراق تۆنىڭ جېنىغا تەگمە! ـ دېدى. **7** شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھوررەك-ھوررەك يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. **8** ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتىلاش-غىرداش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولىغا ئېلىپ، كۈللۈككە كىرىپ ئولتۇردى. **9** ئايالى ئۇنىڭغا: ـ ئەجەبا سەن تېخىچە تۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، تۆلۈپلا تۆگەش! ـ دېدى. **10** لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ھاماقەت ئايالىلاردەك گەپ قىلىۋاتسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەبا ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپەتنىمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. ئىشلارىدا ئايۇپ ئېغىزىدا ھېچقانداق گۇناھ تۆتكۈزمىدى. **11** ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيلەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپەتنىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەنىدى. **12** ئۇلار كېلىپ يىراقتىنلا ئۇنىڭغا قارىۋىدى، ئۇنى تونىيالمايى قالدى-دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى ئۆز تونلىرىنى يىرتىۋېتىپ، توپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. **13** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكىم گەپ قىلمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەلەمنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەنىدى.

3 [يەتتە كۈندىن] كېيىن، ئايۇپ ئېغىز ئېچىپ [ئەھۋالىغا قارىتا] تۆزىنىڭ كۆرۈۋاتقان كۈنىگە لەنەت ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ **3** «مەن تۇغۇلغان ئاشۇ كۈن بولمىغان بولسا بېتىكەن! [ئوغۇل بالا ئاپىرىدە بولدى!]» دېيىلگەن شۇ كېچە بولمىغان بولسا بېتىكەن! **4** شۇ كۈننى زۇلمەت قاپلىغان بولسا بېتىكەن! ئەرشتە تۇرغان تەڭرى كۆز ئالدىدىن شۇ كۈننى يوقىتىۋەتكەن بولسا بېتىكەن، قۇياش نۇرى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈلمىسە بېتىكەن! **5** شۇ كۈننى قاراڭغۇلۇق ھەم تۇلۇمنىڭ كۆلەڭگىسى تۆز قوينىغا ئالسا بېتىكەن! بۇلۇتلار ئۇنى يۇتۇپ كەتسە بېتىكەن، شۇ كۈننى كۈن قاراڭغۇلاتقۇچىلار قورقىنىپ كەتكۈزۈۋەتكەن بولسا بېتىكەن! **6** شۇ كەچنى ـ زۇلمەت ئۇنۇپ كەتسە بېتىكەن، شۇ كۈن يىل ئېچىدىكى [باشقا] كۈنلەر بىلەن بىللە شاتلانمىسا بېتىكەن! شۇ كۈن ئاينىڭ بىر كۈنى بولۇپ سانالمىسا بېتىكەن! **7** مانا، شۇ كېچىدە تۇغۇت بولمىسا بېتىكەن! ئۇ كېچىدە ھېچقانداق شاد-خۇرامىلىق ئاۋازىاڭىمىسا بېتىكەن! **8** كۈنلەرگە لەنەت قىلغۇچىلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا بېتىكەن! لېۋىئاتانى قوزغاشقا پېتىنالايدىغانلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا بېتىكەن! **9** شۇ كۈن تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار قاراڭغۇلاشسا بېتىكەن! ئۇ كۈن قۇياش نۇرىنى بېھۇدە كۈتسە بېتىكەن! شۇ كۈن سۈبھىنىڭ قاپاقلىرىنىڭ ئېچىلىشىنى بېھۇدە كۈتسە بېتىكەن! **10** چۈنكى شۇ كۈن مېنى كۆتۈرگەن بالىياتقۇنۇڭ ئىشىكلىرىنى ئەتمىگەن، مېنىڭ كۆزلىرىمنى

دەرد-ئەلەمنی کۆرەلەس قلىغان. 11 ئاھ، نېمىشقا ئانامنىڭ قورسقىدىن چۈشۈپلا تۇلۇپ كەتمىگەندىمەن؟! نېمىشقا قورساقتىن چىققاندىلا نەپەسىتىن قالمىغاندىمەن؟ 12 نېمىشقا مېنى قويۇل قىلىدىغان ئېتەكلەر بولغاندۇ؟ نېمىشقا مېنى ئېمىتىدىغان ئەمچەكلەر بولغاندۇ؟ 13 مۇشۇلار بولمىغان بولسا، تۇنداقتا مەن مەڭگۈ تىنچ يېتىپ قالاتتىم، مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكەن بولاتتىم، شۇ چاغدا ئارام تاپقان بولاتتىم. 14 شۇ چاغدا تۇزلىرى ئۆچىنلا خىلۋەت جايلارغا مازار سالغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ھەم مەسلىھەتچىلەر بىلەن، 15 ياكى ئالتۇن يىغقان، تۈيلىرى كۆمۈشكە تولغان بەگ-شاھزادىلەر بىلەن بولاتتىم؛ 16 قورساقتىن مەزگىلسىز چۈشۈپ كەتكەن يوشۇرۇن بالدەك، نۇرنى كۆرمەي چاچراپ كەتكەن بالدەك ھايات كەچۈرمىگەن بولاتتىم. 17 ئاشۇ يەردە رەزىللەر ئاۋارىچىلىكتىن خالىي بولىدۇ، ئاشۇ يەردە ھالدىن كەتكەنلەر ئارام تاپىدۇ؛ 18 ئاشۇ يەردە ئەسىرلەر راھەتتە جەم بولىدۇ، تۇلار ئەزگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمايدۇ؛ 19 غېرىبلارمۇ ھەم تۇلۇغلارمۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، قۇل بولسا خوجايىنىدىن ئازاد بولىدۇ. 20 جاپا تارتقۇچىغا نېمە دەپ نۇر بېرىلىدۇ؟ نېمىشقا دەرد-ئەلەمگە چۈمگەنلەرگە ھايات بېرىلىدۇ؟ 21 تۇلار تەشنالىق بىلەن تۇلۇمنى كۈتىدۇ، بىراق ئۇ كەلمەيدۇ، تۇلار تۇلۇمنى يوشۇرۇن گۆھەرنى كېزىپ ئىزدىگەندىنمۇ ئەۋزەل بىلىدۇ، 22 تۇلار گۆرنى تاپقاندا زور خۇشال بولۇپ، شاد-خۇراملىقتا چۈمىدۇ. 23 تۇز يولى ئېنىقسىز ئادەمگە، يەنى تەڭرىنىڭ توسقى سېلىنغان ئادەمگە نېمىشقا [نۇر ۋە ھايات] بېرىلىدۇ؟ 24 شۇڭا تامىقىمنىڭ ئورنىغا ناللىرىم كېلىدۇ، مېنىڭ قاتتىق يېرىيالىرىم شارقىراتمىدەك شارقىرايدۇ. 25 چۈنكى مەن دەل قورققان ۋەھشەت تۇز بېشىمغا چۈشتى؛ مەن دەل قورقىدىغان ئىش ماڭا كەلدى. 26 مەندە ھېچ ئارام‌لىق يوقتۇر! ھەم ھېچ خاتىرجەم ئەمەسمەن! ھېچ تىنچ-ئامانلىقىم يوقتۇر! بىراق پارا كەندىچىلىك ھامان ئۈستۈمگە چۈشمەكتە!».

4 تېمانلىق ئېلىفاز جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بىرسى سەن بىلەن سۆزلەشمەكچى بولسا، ئېغىر ئالامسەن؟ بىراق كىم ئاغزىغا كەلگەن گەپنى يۈتۈۋالالايدۇ؟ 3 قارا، سەن كۆپ ئادەملەرگە تەلىم-تەربىيە بەرگەن ئادەمسەن، سەن جانسىز قولالرغا كۈچ بەرگەنسەن، 4 سۆزلىرىڭ دەلدەڭشىپ ئاران ماڭىدىغانلارنى رىغبەتلەندۈرگەن، تىزلىرى پۈكۈلگەنلەرنى يۈلگەنسەن. 5 بىراق ھازىر تۇۋەت ساڭا كەلدى، شۇنىڭغا بىلەن ھالىڭدىن كەتتىڭ، بالا يېتىپەت ساڭا تېگىشتى بىلەن، سەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭ. 6 ئىخلاسمەنلىكىڭ تايانچىڭ بولۇپ كەلمىگەنمۇ؟ يوللىرىڭدىكى دۇرۇسلۇق ئۈمىدىڭنىڭ ئاساسى ئەمەسمىدى؟ 7 ئېسىڭگە ئال، كىم بىگۇناھ تۇرۇپ ۋەيران بولۇپ باققان؟ دۇرۇسلارنىڭ ھاياتى نەدە ئۈزۈلۈپ قالغان؟ 8 مەن كۆرگىنىمدەك، گۇناھ بىلەن يەر ئاغدۇرۇپ ئاۋارىچىلىك تېرىغانلار، ئوخشاشلا ھوسۇل ئالىدۇ. 9 تەڭرىنىڭ بىر نەپىسى بىلەنلا تۇلار گۈمران بولىدۇ، ئۇنىڭ غەزىپىنىڭ پارتلىشى بىلەن تۇلار يوقىلىپ كېتىدۇ. 10 شىرنىڭ ھۇركىرەشلىرى، ھەم ئەشەددىي شىرنىڭ ئاۋازى [بار بولسىمۇ]، شىر تارسىلانلىرىنىڭ چىشلىرى سۇندۇرۇلىدۇ، 11 باتۇر شىر بولسا ئوۋ تاپالمايلا يوقىلىشقا يۈزلىنىدۇ، چىشى شىرنىڭ كۆچۈكلىرى چېچىلىپ كېتىدۇ. 12 ـ مانا، ماڭا بىر سۆز غايىبانە كەلدى، قۇلقىمغا بىر شىۋىرلىغان ئاۋاز كىردى، 13 تۈن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردىن چىققان ئويلاردا، ئادەملەرنى چوڭقۇر ئۇيقۇ باسقاندا، 14 قورقۇنچ ۋە تىترەكنۇ مېنى باستى، سۆڭەك-سۆگەكلىرىمنى تىترىتىۋەتتى؛ 15 كۆز ئالدىمدىن بىر روھ ئۆتۈپ كەتتى؛ بەدىنىمدىكى تۈكلىرىم ھۇرىيىپ كەتتى. 16 ئۇ روھ ئورنىدا مىدىرلىمايلا تۇردى، بىراق ئۇرقىنى كۆرەلمىدىم، كۆز ئالدىمدا بىر گەۋدە ئۇرۇپتۇ، شىۋىرلىغان بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: ـ 17 «ئىنسان بالىسى تەڭرىدىن ھەققانىي بولالامدۇ؟ ئادەم ئۆز يارىتىلىۋچىسىدىن پاك بولالامدۇ؟ 18 مانا، ئۇ ئۆز قۇللىرىغا ئىشەنمىگەن، ھەتتا پەرىشتىلىرىنىمۇ «نادانلىق قىلغان!» دەپ ئەيىبلىگەن يەردە، 19 ئۆلى تويىلاردىن بولغان ئىنسانلار، لايدىن ياسالغان ئويلەردە تۇرغۇچىلار قاندۇق بولار!؟ تۇلار پەرۋانىدىنمۇ ئاسانلا يانچىلىدۇ! 20 تۇلار تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا كۆزكۆم-تالقان بولىدۇ، تۇلار ھېچكىم نەزىرىگە ئالمىغان ھالدا مەڭگۈگە يوقىلىدۇ. 21 تۇلارنىڭ چېدىر تانىسى يۇلۇپ تاشلانغانغۇ؟ تۇلار ھېچ دانالىققا تېخى ئېرىشمەيلا ئۆلۈپ كېتىدۇ!».

5 قېنى، ئىلتىجا قىلىپ باق، ساڭا جاۋاب قىلغۇچى بارمىكەن؟ مۇقەددەسلەرنىڭ قايىسىسىدىن پاناھ تىلەيسەن؟ 2 چۈنكى ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى ئۆزىنى ئۆلتۈرىدۇ، قەھرى نادانىنىڭ جېنىغا زامىن بولىدۇ. 3 مەن ئۆز كۆزۈم بىلەن ئەخمەقنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى كۆرگەنمەن؛ لېكىن شۇ ھامان ئۇنىڭ ماكانىنى «لەنەتكە ئۇچرايدۇ!» دەپ بىلدىم، 4 ئۇنىڭ بالىلىرى ئامانلىقتىن يىراقتۇر، تۇلار شەھەر دەرۋازىسىدا سوت قىلىنغاندا باستۇرۇلىدى؛ تۇلارغا ھېچكىم ھىمايىچى بولمايدۇ. 5 ئۇنىڭ ھوسۇلىنى ئاچلار يەپ تۈگىتىدۇ؛ تۇلار ھەتتا تىكەن تارىسىدا قالغانلىرىنمۇ ئېلىپ تۈگىتىدۇ؛ قىلتاقچىمۇ ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنى يۇتۇۋېلىشقا تەييار تۇرىدۇ. 6 چۈنكى ئاۋارىچىلىك ئەزەلدىن توپىدىن ئۈنۈپ چىقمايدۇ، كۆلپەتمۇ يەردىن ئۆسۈپ چىققانىمۇ ئەمەس. 7 بىراق ئۇچقۇن يۇقىرىغا ئۇچىدىغاندەك، ئىنسان كۆلپەت تارتىشقا ئۇغۇلىغاندۇر. 8 ئورنۇڭدا مەن بولسام، تەڭرىغىلا مۇراجىئەت قىلاتتىم، مەن ئىشىمنى خۇدايىمغىلا تاپشۇرۇپتېتىم. 9 ئۇ ھېسابسىز كارامەتلەرنى، سان-ساناقسىز مۇجىزىلەرنى يارىتىدۇ. 10 ئۇ يەرگە يامغۇر تەقدىم قىلىدۇ، ئۇ دالا ئۈستىگە سۇ ئەۋەتىپ بېرىدۇ. 11 ئۇ پەس ئورۇندا تۇرىدىغانلارنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ، ماتەم ئۇتقانلار ئامانلىققا كۆتۈرۈلىدۇ. 12 ئۇ سىيلىگەرلەرنىڭ نىيەتلىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ، نەتىجىدە ئۇلار ئىشىنى پۈتۈرەلەيدۇ. 13 ئۇ مەككارلارنى ئۆز سىيلىگەرلىكىدىن ئۇزاققا ئالىدۇ، ئەگرىلەرنىڭ نەيرەڭلىرى ئېقىلىپ كېتىلىدۇ. 14 كۈندۈزدە ئۇلار قاراڭغۇلۇققا ئۇچرايدۇ؛ چۈشتە تۈن كېچىدەك سىلاشتۇرۇپ ماڭىدۇ. 15 بىراق ئۇ مىسكىنلەرنى مەككارلارنىڭ قىلىچى ۋە ئاغزىدىن قۇتقۇزىدۇ، ئۇلارنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن قۇتقۇزىدۇ. 16 شۇڭا، ئاجىزلار ئۈچۈن ئۈمىد يۇغۇلىدۇ، قەبىھلىك ئاغزىنى يۈمىدۇ. 17 قارا، تەڭرى ئىبرەت بەرگەن ئادەم بەختلىكتۇر، شۇڭا، ھەممىگە قادىرنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما جۇمۇ! 18 چۈنكى ئۇ ئادەمنى يارىلاندۇرىدۇ، ئاندىن يارىنى تاڭىدۇ؛ ئۇ سانجىيدۇ، بىراق ئۇنىڭ قوللىرى يەنە ساقايتىدۇ. 19 ئۇ سېنى ئالتە قېىنچىلىقتىن قۇتقۇزىدۇ، ھەتتا يەتتە كۆلپەتتە ھېچقانداق يامانلىق ساڭا تەگمەيدۇ. 20 ئاچارچىلىقتا ئۇ سېنىڭ ئۆلۈمىڭگە، ئۇرۇشتا ئۇ ساڭا ئۇرۇلغان قىلىچ زەربىسىگە نىجاتكار بولىدۇ. 21 سەن زەھەرلىك تىلالارنىڭ زەربىسىدىمۇ باشپاناھلىق ئېچىگە يوشۇرۇنىسەن، ۋەيرانچىلىق كەلگەندە ئۇنىڭدىن ھېچ قورقايدىغان بولىسەن. 22 ۋەيرانچىلىق ۋە قەھەتچىلىك ئالدىدا كۈلۈپلا قويىسەن؛ يەر يۈزىدىكى ھايۋانلاردىنمۇ ھېچ قورقايسەن. 23 سەن دالادىكى تاشلار بىلەن ئەھدىداش بولىسەن؛ ياۋايى ھايۋانلارمۇ سەن بىلەن ئىناق ئۆتىدۇ. 24 سەن چېدىرىڭنىڭ تىنچ-ئامانلىقتا بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىسەن؛ مال-مۈلكۈڭنى ئېلىنتلىسەڭ، ھەممە نېمەڭنىڭ تەل ئىكەنلىكىنى بايقايسەن. 25 نەسلىڭ كۆپ بولىدىغانلىقىنى، يەرزىتىلىرىڭنىڭ ئوت-چۆپىدەك كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. 26 سەن ئۆز ۋاقتىدىلا يېتىلىپ يېغلغان بىر باغ بۇغدايىدەك، پەقەت ۋاقىت-سائىتىڭ پىشىپ يېتىلگەندىلا يەرلىكىگە كىرىسەن. 27 بىز ئۇنىمىز يۇنى تەكشۈرۈپ كۆرگەنمىز ـ تۇلار ھەققەتەن شۇنداقتۇر. شۇڭا ئۇنۇڭ ئاگاھلاپ بىل، بۇلارنى ئۆزۈڭگە تەتبىقلاپ ئويلاپ باق».

6 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، مېنىڭ دەردلىك زارلىرىم تارازىدا ئېچىلەنسە! ئاھ، بېشىمغا چۈشكەن بارلىق بالايىقازا بۇلار بىلەن بىللە تارازىلانسا! 3 شۇنداق قىلىنسا ئۇ ھازىر دېڭىزدىكى قۇمدىن ئېغىر بولۇپ چىقىدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سۆزلىرىم تەلۋىلىرچە بولۇۋاتىدۇ. 4 چۈنكى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوقلىرى ماڭا سانجىلىپ ئېچىمدە ئۇرۇۋاتىدۇ، تۇلارنىڭ زەھىرىنى روھىم ئېچىمەكتە، تەڭرىنىڭ ۋەھىملىرى ماڭا قارشى سەپ تۈزۈپ ھۇجۇم قىلىۋاتىدۇ. 5 ياۋا ئېشەك ئوت-چۆپ تاپقاندا ھاڭرامدۇ؟ كالا بولسا يەم-خەشەك ئۈستىدە مۈرەمدۇ؟ 6 تۇز بولمىسا تەمسىز نەرسىنى يېگلى بولامدۇ؟ خام تۇخۇمنىڭ ئېقىنىڭ تەمى بارمۇ؟ 7 جېنىم تۇلارغا تەگسىمۇ سەسكىنىپ كېتىدۇ، تۇلار ماڭا يىرگىنچلىك تاماق بولۇپ تۇيۇلىدۇ. 8 ئاھ، مېنىڭ تەشنا بولغىنىم كەلسىدى! تەڭرى ئىنتىزارىمنى ئىجابەت قىلسىدى! 9 ئاھ، تەڭرى مېنى يانچىپ تاشلىسۇن! ئۇ قولىنى قويۇۋېتىپ جېنىمنى ئۈزۈپ تاشلاشقا مۇۋاپىق كۆرسىدى! 10 شۇنداق بولسا، ماڭا

تەسەللى بولاتتى، ھەتتا رەھىمسىز ئاغرىقلاردا قىينالسامۇ، شادلىنىتىم، چۈنكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆزلىرىدىن تامىغان بولاتتىم! 11 مەندە تۆلۈمنى كۈتكۈدەك يەنە قانچىلىك ماغدۇر قالدى؟ مېنىڭ سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ ھاياتىمنى تۈزارتىشىمنىڭ نېمە نەتىجىسى بولار؟ 12 مېنىڭ كۈچۈم تاشتەك چىڭمۇ؟ مېنىڭ تەنلىرىم مىستىن ياسالغانمىدى؟ 13 تۈزۈمگە ياردەم بەرگۈدەك ماغدۇرۇم قالمىدى ئەمەسمۇ؟ ھەرقانداق ئەقىل-تەدبىر مەندىن قوغلۇنىلگەن ئەمەسمۇ؟ 14 ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىۋاتقان كىشىگە دوستى مېھرىبانلىق كۆرسەتمىكى زۆرۈردۇر، بولمىسا ئۇ ھەممىگە قادىردىن قورقۇشتىن ۋاز كېچىشى مۇمكىن. 15 براق بۇرادەرلىرىم ۋاقىتلىق «ئالداميچى ئېرىق» سۈيدەك، ماڭا ھېلىگەرلىك بىلەن مۇئامىلە قىلماقتا؛ تۇلار سۈلىرى ئېقىپ تۇڭگەن ئېرىققا تۇخشايدۇ. 16 ئېرىگەن مۇز سۈلىرى ئېرىققا كىرگەندە تۇلار قارىداپ كېتىدۇ، قارلار تۇلارنىڭ ئىچىدە يوقلىپ كېتىدۇ، 17 تۇلار پەسلىنىڭ ئىللىشى بىلەن قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ھاۋا تىىسىپ كەتكەندە، ئىزىدىن يوقلىپ كېتىدۇ. 18 سەپەردىشلار ماڭغان يولىدىن چىقىپ، ئېرىققا بۇرۇلىدۇ؛ تۇلار ئېرىقنى بويلاپ مېڭىپ، چۆلدە ئېزىپ تۇلىدۇ. 19 تېمالىق كاروانلارمۇ ئېرىق ئىزىدەپ ماڭدى؛ شىبالىق سودىگەرلەرمۇ تۇلارغا ئۈمىد بىلەن قاريدى، 20 براق تۇلار ئىشەنگىنىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ نومۇستا قالدى؛ تۇلار ئاشۇ يەرگە كېلىشى بىلەن پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىدى. 21 مانا سىلەر تۇلارغا ئوخشاش [ماڭا تايىنى] يوق بولۇپ قالدىڭلار، سىلەر قورقۇنچلۇق بىر ۋەھىمنى كۆرۈپلا قورقۇپ كېتىۋاتىسىلەر. 22 مەن سىلەرگە: «ماڭا بېرىڭلار»، يا كى: «ماڭا مال-مۈلۈكلىرىڭلاردىن ھەدىيە قىلىڭلار؟» ـ دېگەنىنى قاچان دەپ باققان؟ 23 يا كى: «مېنى ئېنىتقۇچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار!» يا كى «زوراۋانلارنىڭ قولىدىن گۈزۈگە پۇل بەرسەڭلار!» دەپ باققانمۇ؟ 24 ماڭا ئوگىتىپ قويۇڭلار، سۈكۈت قىلىمەن؛ نەدە يولدىن چىققانلىقىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 25 توغرا سۆزلەر نېمىدېگەن ئوتكۈر-ھە! براق ئېيىبلىرىڭلار زادى نېمىنى ئىسپاتلىيالايدۇ؟! 26 ئۈمىدسىزلەنگەن كىشىنىڭ گەپلىرى ئوتۇپ كېتىدىغان شامالدەك تۇرسا، پەقەت سۆزلىرىنلا ئەيىبلىمە چىقىمۇسىلەر؟ 27 سىلەر يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئوستىدە چەك تاشلىشىسىلەر! دوست-بۇرادەرلىرىڭلار ئوستىدە سودىلىشىسىلەر! 28 ئەمدى ماڭا يۈز تۇرانە قاراپ بېقىڭلار، تالدىڭلاردىلا يالغان سۆز قىلالامدىم؟ 29 ئوتۇنىمەن، بولدى قىلىڭلار، گۇناھ بولمىسۇن؛ راست، قايتىدىن ئويلاپ بېقىڭلار، چۈنكى ئۆزۈمنىڭ توغرىلىقىم [تارازىدا] تۇرىدۇ. 30 تىلىمدا خاتالىق بارمۇ؟ تىلم يامانلىقنى زادى تېتىيالماسمۇ؟

7 ئىنسانغا زېمىندا جەۋرە-جاپا چېكىدىغان تۇرمۇش بېكىتىلگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ كۈنلىرى بىر مەددىكارنىڭكىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 2 قۇل كەچقۇرۇننىڭ سايىسىگە تەشنا بولغاندەك، مەددىكار ئۆز ئەمگىكىنىڭ ھەققىنى كۈتكەندەك، 3 مانا بېھۇدە ئايلار ماڭا بېكىتىلگەن، غەشىللىككە تولغان كېچىلەر ماڭا نىسىپ قىلىنغان. 4 مەن ياتقىنىمدا: «قاچان قوپارىمەن؟» دەپ ئويلايمەن، براق كەچ ئۆزۈندىن ئۆزۈن بولىدۇ، تاڭ ئاتقۇچە پۇتۇن بىر كېچە مەن تولغىنىپ ياتىمەن. 5 ئەتلىرىم قۇرتلار ھەم توپا-چاكالار بىلەن قاپلاندى، تېرىلىرىم يېرىلىپ، يېرىگلاپ كەتتى. 6 كۈنلىرىم بايىقىنىڭ موكىسىدىمۇ ئىتتىك ئۆتىدۇ، تۇلار ئۈمىدسىزلىك بىلەن ئايانغىلىشاي دەپ قالدى. 7 [ئاھ خۇدا]، مېنىڭ جېنىم بىر نەپەسلا خالاس. كۆزۈمۈ ياخشىلىقنى قايتىدىن كۆرمەيدىغانلىقى ئېسىگىدە بولسۇن؛ 8 مېنى كۆرگۈچىنىڭ كۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا قارىمايدۇ، سەن نەزىرىڭنى ئۆستۈمگە چۈشۈرگىنىڭدە، مەن يوقلىغان بولىمەن. 9 بۇلۇت غايىب بولۇپ، قايتا كۆرۈنمىگەندەك، ئوخشاشلا تەھتىساراغا چۈشكەن ئادەم قايتىدىن چىقمايدۇ. (Sheol h7585) 10 ئۇ يەنە ئۆز ئۆيىگە قايتمايدۇ، ئۆز يۇرتى ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 11 شۇڭا مەن ئاغزىمنى يۇمماي، روھىمنىڭ دەرد-ئەلەمى بىلەن سۆز قىلاي، جېنىمنىڭ ئازابىدىن زارلايمەن. 12 ئېمىشقا سەن ئۈستۈمدىن كۆزىمىز قىلىسەن؟ مەن [خەتەرلىك] بىر دېڭىزمۇ-يا؟ يا كى دېڭىزدىكى بىر ئەجدىھامۇمەن؟ 13 مەن: «ئاھ، ياتقان ئورنۇم ماڭا راھەت بېرىدۇ، كۆرپەم نالە-پەريادىمغا دەرمان بولىدۇ» ـ دېسەم، 14 ئەمدى سەن چۈشىلەر بىلەن مېنى قورقۇتۇاتسەن، غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماڭا ۋەھىمە سالىسەن. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن بوغۇلۇشۇمنى، تۇلۇمنى، بۇ سۆڭەكلىرىمگە قاراپ ئولتۇرۇشتىن ئارتۇق بىلىمەن. 16 مەن ئۆز جېنىمدىن تويدۇم، مېنىڭ مەڭگۈگە ياشىغۇم يوق، مېنى مەيلىمگە قويۇپ تەكىن، مېنىڭ كۈنلىرىم بېھۇدەدۇر. 17 ئىنسان بالىسى نېمىدى؟ سەن نېمىشقا ئۇنى چوڭ بىلىسەن، نېمە دەپ ئۇنىڭغا كۆڭۈل بېرىسەن؟ 18 ھەر ئەتىگەندە ئۇنى سوراۋىشتۇرۇپ كېلىسەن، ھەر نەپەس ئۇنى سىناپسەن! 19 قاچانغىچە مېنىڭدىن نەزىرىڭنى ئالمايسەن، ماڭا قاچانغىچە ئاغزىمدىكى سېرىق سۈنى يۇتۇۋالغۇدەك ئارام بەرمەيسەن؟ 20 مەن گۇناھ قىلغان بولساممۇ، ئۆ ئىنسانىيەتنى كۆزىتىدىغىچى، ساڭا نېمە قىلىپتىمەن؟! مەن ساڭا يۈك بولۇپ قالدىممۇ؟ يۇنىڭ بىلەن مېنى ئۆزۈڭگە زەربە نىشانى قىلغانسەنمۇ؟ 21 سەن نېمىشقا مېنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمنى كەچۈرۈپ قىلىپ، گۇناھىمنى ساقىت قىلمايسەن؟ چۈنكى مەن پات ئاردا توپىنىڭ ئىچىدە ئۇخلايمەن؛ سەن مېنى ئىزدەپ كېلىسەن، لېكىن مەن مەۋجۇت بولمايمەن».

8 ئاندىن شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «سەن قاچانغىچە مۇشۇلارنى سۆزلەيسەن؟ ئاغزىڭدىكى سۆزلەر كۈچلۈك شامالدەك قاچانغىچە چىقىدۇ؟ 3 تەڭرى ئادالەتنى بۇرمىلىغۇچىمۇ؟ ھەممىگە قادىر ئاللاھلىقنى بۇرمىلامدۇ؟ 4 سېنىڭ بالىلىرىڭ ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇ ئۇلارنىمۇ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ جازاسىغا تاپشۇرغان، خالاس. 5 براق ئەگەر ئۆزۈڭ ھازىر چىن كۆڭۈڭدىن تەڭرىنى ئىزدىسەڭلا، ھەممىگە قادىرغا ئىلتىجا قىلساڭلا، 6 ئەگەر سەن ساپ دىل ھەم دۇرۇس بولغان بولساڭ، شۇبھىسىزكى، ئۇ سەن ئۈچۈن ئويغىنىدۇ، چوقۇم سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭغا تولغان ئۇرالغۇنىڭنى گۈلەندۈرىدۇ. 7 سەن دەسلەپتە ئېتىبارسىز قارالغان بولساڭمۇ، براق سەن ئاخىرىدا چوقۇم ئېخىمۇ گۈللىنىسەن. 8 شۇڭا سەندىن ئۆتۈنەيكى، ئۆتكەنكى دەۋرلەردىن سوراپ باققىن، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئىزدىنىشلىرىگىمۇ كۆڭۈل قويغىن 9 (چۈنكى بىز بولساق تۈنۈگۈنلا تۇغۇلغانمىز؛ كۈنلىرىمىز پەقەت بىر سايە بولغاچقا، ھېچنېمىنى بىلەلمەيمىز). 10 ساڭا كۆرسەتمە بېرىپ ئۆگەتەلەيدىغان ئۇلار ئەمەسمۇ؟ ئۇلار ئۆز كۆڭۈلدىكىنى ساڭا سۆزلىمەمدۇ؟ 11 لاتقا بولمىسا يېكەتلەر ئېگىز ئۆسەلەمدۇ؟ قومۇشلۇقتىكى ئوت-چۆپلەر سۇسىز ئۆسەلەمدۇ؟ 12 ئۇلار يېشىل پېتى بولۇپ، تېخىچە ئورۇلمىغان بولسىمۇ، ھەرقانداق ئوت-چۆپتىن تېز ئوزۇپ كېتىدۇ. 13 تەڭرىنى ئۇنتۇغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاقىۋەتلىرى مانا شۇنداقتۇر، ئىپلاسلارنىڭ ئۈمىدى مانا شۇنداق يوقىا كېتەر. 14 چۈنكى ئۇنىڭ ئايانغىنى چۈرۈك بىر نەرسە، خالاس؛ ئۇنىڭ ئىشەنگىنى بولسا ئۆمۈچكۈنىڭ توربىدۇر، خالاس. 15 ئۇ ئۆز ئۆيىسغا يۆلىنىدۇ، بىراق ئۇ مەزمۇت تۇرمايدۇ؛ ئۇ ئۇنى چىڭ تۇتۇۋالغان بولسىمۇ، بىراق ئۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. 16 ئۇ قۇياش ئاستىدا كۆكلىگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ پىلەكلىرى ئۆز بېغىنى قاپلىغان بولسىمۇ، 17 ئۇنىڭ يىلتىزلىرى تاش دۇۋىسىگە چىرمىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇ تاشلار ئارىسىدا ئورۇن ئىزدىگەن بولسىمۇ، 18 لېكىن [خۇدا] ئۇنى ئورنىدىن يۇلۇۋەتسە، ئاشۇ يەر ئۇنىڭدىن تېنىپ: «مەن سېنى كۆرمىگەن!» ـ دەيدۇ. 19 مانا ئۇنىڭ يولىنىڭ شادلىقى! ئۇنىڭدىن كېيىن ئورنىغا باشقىلىرى تۇپراقتىن ئۇنىدۇ. 20 قارا، خۇدا دۇرۇس ئادەمنى تاشلىمايدۇ، يا كى يامانلىق قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى ئوتۇپ ئۇلارنى يۆلەيدۇ. 21 ئۇ يەنە سېنىڭ ئاغزىڭنى كۈلكە بىلەن، لەۋلىرىڭنى شادلىق ئاۋازلىرى بىلەن تولدۇرىدۇ، 22 ساڭا نەپرەتلەنگەنلەرگە شەرمەندىلىك چاپلىنىدۇ، ئەسكىلەرنىڭ چېدىرى يوقىتىلىدۇ».

9 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 ۋاي، سېنىڭلا توغرا، [دۇنيانى] ھەققەتەن سەن دېگەندەك دەپ بىلىمەن! براق ئىنسان بالىسى قانداق قىلىپ تەڭرى ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ 3 ھەتتا ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىشقا پېتىنالىسا، شۇ [كىشى] مەسىلىلەرنىڭ مىڭىدىن بىرىگىمۇ جاۋاب بېرەلمەيدۇ. 4 ئۇنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر دانالىق باردۇر، ئۇ زور كۈچ-قۇدرەتكە ئىگىدۇر، كىممۇ ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ، يۇرىكىنى توم قىلىپ، كېيىن تىنچ-ئامان قالغان؟ 5 ئۇ تاغلارنى غەزىپىدە غۇلاتقاندا، تۇلارغا ھېچ بىلدۈرمەيلا تۇلارنى يۇلۇپ تاشلايدۇ. 6 ئۇ يەر-زېمىننى تەۋرىتىپ ئۆز ئورنىدىن قوزغىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى تىترەپ كېتىدۇ. 7 ئۇ قۇياشقا كۆتۈرۈلمە دەپ سۆز قىلسىلا، ئۇ قوپمايدۇ؛ ئۇ [خالىسا] يۇلتۇزلارنىڭمۇ نۇرىنى پېچەتلەپ قويالايدۇ. 8 ئاسمانلارنى

كەڭ يايغوچى پەقەت ئۆدۈر، ئۇ دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىگە دەسسەپ يۈرىدۇ. 9 ئۇ يەتتە قاراچۇى يۇلتۇز، ئورىئون يۇلتۇز ئۇركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى، جەنۇبىي يۇلتۇز ئۇركۈملىرىنىمۇ ياراتقان. 10 ئۇ ھېسابلىغۇسىز ئۇلۇغ ئىشلارنى، ساناپ ئۈگىتىلەيدىغان كارامەت ئىشلارنى قىلىدۇ. 11 قارا، ئۇ يېنىمدىن ئۆتىدۇ، بىراق مەن ئۇنى كۆرمەيمەن؛ ئۇ ئۆتۈپ كېتىدۇ، بىراق ئۇنى بايقىيالمايمەن. 12 مانا، ئۇ ئېلىپ كېتىدۇ، كىم ئۇنى توز يولدىن ياندۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭدىن: «نېمە قىلۋاتىسەن» دەپ سوراشقا پېتىنالىسۇن؟ 13 تەڭرى غەزىپىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ راھابنىڭ يارەدىمچىلىرى ئۇنىڭ ئايىغىغا باش ئېگىدۇ. 14 شۇنداق تۇرۇقلۇق، مەن قانداقمۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم. مەن مۇنازىرە قىلغۇدەك قانداق سۆزلەرنى تاللىيالايتتىم؟ 15 مۇبادا مەن ھەققانىي بولسامۇ، مەن يەنىلا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم؛ مەن پەقەت سوتچىمغا ئىلتىجالا قىلالايتتىم. 16 مەن ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلغان ۋە ئۇ ماڭا جاۋاب بەرگەن بولسىمۇ، مەن تېخى ئۇنىڭ سادالىمنى ئاڭلىغانلىقىنا ئىشەنچ قىلالمىغان بولاتتىم؛ 17 ئۇ بوران-چاپقۇنلار بىلەن مېنى ئېزىدۇ، ئۇ يارىلىرىمنى سەۋەبسىز ئاۋۇتماقتا. 18 ئۇ ماڭا ھەتتا نەپەسنى ئېلىشقىمۇ رۇخسەت بەرمەيدۇ، ئەكسىچە ئۇ ماڭا دەرد-ئەلەمنى يۈكلۈۋەتتى. 19 كۈچ-قۇدرەت توغرىسىدا گەپ قىلساق، مانا، ئۇنىڭدىن كۈچلۈك [يەنە باشقا كىم] بار؟ ئادالەتكە كەلسەك، كىم ئۇنى سوتقا چاقىرالىسۇن؟! 20 مەن ئۆزۈمنى ئاقلىماقچى بولسام، ئۆز ئاغزىم ئۆزۈمنى گۇناھقا پاتۇرار، قوسۇرسىز بولغان بولسام، ئۇ يەنىلا مېنى ئەگرى دەپ بېكىتەر. 21 بىراق مەن ئەسلىدە ئېيىبسىز ئىدىم. مەيلى، ئۆزۈمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىم بىلەن پەرۋايىم يەلەك! ئۆز جېنىمدىن تويدۇم! 22 ھەممە ئىش ئوخشاش ئىكەن؛ شۇنڭا مەن دەيمەنكى، ئۇ دۇرۇسلارنىمۇ، يامانلارنىمۇ ئوخشاشلا يوقىتىدۇ. 23 ئۇيۇقسىز بېشىغا قازا كېلىپ ئۇلسە، ئۇ بىگۇناھلارغا قىلىنغان بۇ سىناققا قاراپ كۈلىدۇ. 24 يەر يۈزى يامانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، بىراق ئۇ سوتچىلارنىڭ كۆزلىرىنى بۇ ئادالەتسىزلىكنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ قويىدۇ؛ مۇشۇنداق قىلغۇچى ئۇ بولماي، يەنە كىم بولسۇن؟ 25 مېنىڭ كۈنلىرىم يەلتاپانىڭ يۈگۈرۈشىدىنمۇ تېز ئۆتىدۇ، ئۇلار مەندىن قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچقانداق ياخشىلىقى يوقتۇر. 26 ئۇلار قومۇش كېمىلەردەك چاپسان ئۆتۈپ كېتىدۇ، ئالغۇر بۈركۈت ئوۋنى ئۆتكىلى شۇڭغۇغاندەك تېز ماڭىدۇ. 27 ئەگەر: «نالە-پەريادتىن توختاپ، چىرايىمنى ئۆتۈلدۇرمايلى خۇش چىراي بولاي» دېسەمۇ، 28 مەن يەنىلا ئازابلىرىمنىڭ ھەممىسىدىن قورقۇپ يۈرىمەن؛ چۈنكى سېنى مېنى بىگۇناھ ھېسابلىمايدۇ دەپ بىلىمەن. 29 مەن ھامان ئەيىبلىك ئادەم بولسام، مەن بېھۇدە جاپا تارتىپ نېمە قىلاي؟ 30 ھەتتا قار سۈيى بىلەن يۇيۇنۇپ، قولۇمنى شۇنچە پاكىزلىغان بولسامۇ، 31 سەن يەنىلا مېنى ئەۋرەزگە چۆمۈلدۈرىسەنكى، ئۆز كىيىمىمۇ مەندىن نەپرەتلىنىدىغان بولىدۇ! 32 چۈنكى ئۇ مەن ئۈنىڭغا جاۋاب بېرەلىگۈدەك، ماڭا ئوخشاش ئادەم ئەمەس. مېنىڭ ئۈنىڭ بىلەن سوتتا دەۋالاشقۇچىلىكىم يوقتۇر. 33 ئوتۇرىمىزدا ھەر ئىككىمىزنى ئۆز قولى بىلەن تەڭ ئۆتىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بولسىدى! 34 ئۇ ئۆزۈمنىڭ تايىقىنى مەندىن يىراق قىلسۇن، ئۇنىڭ ۋەھىمىسى مېنى قورقاتمىسۇن؛ 35 شۇندىلا مەن ئۇنىڭدىن قورقماي سۆزلىيەلەيتتىم؛ بىراق ئەھۋالىم ئۇنداق ئەمەستۇر!

10

مەن ئۆز جېنىمدىن نەپرەتلىنىمەن؛ ئۆز دەردىمنى ئوكۇۋالاي؛ قەلبىمدىكى ئاھ-زارىمنى سۆزلىۋالاي. 2 مەن تەڭرىگە: «مېنىڭ گۇناھىمنى بېكىتمە؛ ماڭا كۆرسەتكىنىڭنى، سەن زادى نېمە ئۈچۈن مەن بىلەن دەۋالاشىسەن؟ 3 ئادەمنى ئەزگىنىڭ، ئۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭنى چەتكە قاققىنىڭ ساڭا پايدىلىقمۇ؟ يامانلارنىڭ سۈيقەستىگە نۇر چاچقىنىڭ ياخشىمۇ؟ 4 سېنىڭ كۆزۈڭ ئىنسانىنىڭكىدەك ئاجىزمۇ؟ سەن ئادەملەر كۆرگەندەك خىرە كۆرەمسەن؟ 5 سېنىڭ كۈنلىرىڭ ئۆلىدىغان ئىنسانىنىڭ كۈنلىرىدەك چەكلىكمۇ؟ سېنىڭ يىللىرىڭ ئىنسانىنىڭ يىللىرىدەك قىسقىمۇ؟ 6 سەن مېنىڭ رەزىل ئادەم ئەمەسلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتۇلدۇرغۇدەك ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ تۇرۇپ، ئىمىشقا مېنىڭ خاتالىقىمنى سوراپ يۈرىسەن؟ ئىمىشقا مېنىڭ گۇناھىمنى سۈرۈشتۈرىسەن؟» ـ دەيمەن. 8 ـ سەن ئۆز قوللىرىڭ بىلەن مېنى شەكىللەندۈرۈپ، بىر گەۋدە قىلىپ ياراتقانسەن؛ بىراق سەن مېنى يوقاتماقچىسەن! 9 سەن لايىنى ياسىغاندەك مېنى ياسىغىنىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، دەپ يېلىنىمەن؛ سەن مېنى يەنە تۇپراققا قايتۇرامسەن؟ 10 سەن [ئۆستىلىق بىلەن] مېنى سۈتتەك قۇيۇپ چاپلاپ، مېنى ئىرىچىكتەك ئۆيۈتقان ئەمەسمۇ؟ 11 سەن تېرە ھەم ئەت بىلەن مېنى كىيىندۇرغانسەن، ئۆستىخان ھەم پەي بىلەن بىرلەشتۈرۈپ مېنى توقۇغانسەن. 12 سەن ماڭا ھايات ھەم مېھىر-شەپقەت تەقدىم قىلغانسەن، سەن سۆيگۈڭ بىلەن روھىمدىن خەۋەر ئالدىڭ. 13 بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭ قەلبىڭدە يوشۇرۇقلۇق ئىدى؛ بۇلارنىڭ ئەسلىدە قەلبىڭدە پۈكزۈكلىكىنى بىلىمەن. 14 گۇناھ قىلغان بولسام، سەن مېنى كۈزىتىپ يۈرگەن بولاتتىڭ؛ سەن مېنىڭ قەبىھلىكىمنى جازالىماي قويمايتتىڭ. 15 رەزىل ھېسابلانغان بولسام، ماڭا بالا كېلەتتى! ھەم يا كى ھەققانىي ھېسابلانسامۇ، قاتتىق نومۇسقا چۆمۈپ، ئازابقا چۆمگىنىمدە، بېشىمنى يەنىلا كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتىم؛ 16 ھەتتا [بېشىمنى] كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلسامۇ، سەن ئەشەددىي شىرەدەك مېنىڭ پېيىمگە چۈشەتتىڭ، سەن ماڭا كارامەت كۈچۈڭنى ئارقا-ئارقىدىن كۆرسىتەتتىڭ. 17 سەن مېنى ئەيىبلەيدىغان گۇۋاھچىلىرىڭنى قايتىدىن ئالدىمغا كەلتۈرىسەن، ماڭا قارشىلىغان غەزەپىڭنى زور قىلىسەن؛ كۈچلىرىڭ ماڭا قارشى دولقۇنلاپ كەلمەكتە. 18 سەن ئەسلىدە نېمىشقا مېنى بالياتقۇدىن چىقارغانسەن؟ كاشكى، مەن چاچراپ كەتكەن بولسام، ھېچ ئادەم مېنى كۆرمەس ئىدى! 19 مەن ھېچقاچان بولمىغان بولاتتىم! بالياتقۇدىن بۇۋاستە گۆرگە ئاپىرىلغان بولاتتىم! 20 مېنىڭ ئازغىنە كۈنلىرىم تۈگەي دېگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا مەن بارسا كەلمەس يەرگە بارغۇچە، ـ قاراڭغۇلۇق، تۇلۇم سايە بولغان زېمىنغا، ـ زۇلمەت بىر زېمىنغا، يەنى قاراڭغۇلۇقتىڭ ئۆزىنىڭ زېمىنغا، تۇلۇم سايىسىنىڭ زېمىنغا، تەرتىپسىز، ھەتتا ئۆز نۇرى قاپقاراڭغۇ قىلىنغان شۇ زېمىنغا بارغۇچە، ماڭا ئازراق جان كىرىش ئۈچۈن، ئىشىكنى بىر دەقىقە توختات، مەندىن نېرى بول!».

11

ئادىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «گەپ مۇنداق كۆپ تۇرسا، ئۇنى جاۋابسىز قالدۇرغىلى بولماس؟ سۆزمەن كىشى ئۆزىنى ئاقلىسا بولامدۇ؟ 3 سېنىڭ سەپسەتەلىرىڭ كۆپچىلىكنىڭ ئاغزىنى ئۇۋاقلىسا بولامدۇ؟ سەن مازاق قىلىپ سۆزلىگەندىن كېيىن، ھېچكىم بۇ ئىشنى يۈزۈڭگە سالمىسۇنمۇ؟ 4 چۈنكى سەن: «مېنىڭ ئەقىدىلىرىم ساپتۇر، مەن سەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا پاكەن» ـ دېدىڭ. 5 ئاھ، تەڭرى گەپ قىلسىدى! ئاغزىنى ئېچىپ سېنى ئەيىبلىسىدى! 6 شۇنداق قىلىپ ئۇ دانالىقنىڭ سىرلىرىنى ساڭا ئېچىپ بەرسىدى! چۈنكى دانالىق ئىككى تەرەپلىكتۇر! تەڭرىنىڭ گۇناھىڭنىڭ خېلى بىر قىسمىنى كۆتۈرۈپتىپ، ئۇلاردىن ئۆتىدىغانلىقىنى ئوبدان بىلىپ قوي! 7 سەن تەڭرىنى ئىزدىگەن تەقدىردىمۇ ئۇنى تېپىش تونۇيالامسەن؟! ھەممىگە قادىرنىڭ چەكسىزلىكىنى چۈشىنىپ يېتەلەمسەن؟ 8 [يۇنداق دانالىق] ئاسماندىن ئېگىزدۇر، [ئۇنىڭغا ئېرىشىشكە] نېمە ئامالىڭ بار؟ ئۇ تەھتىسارادىن چوڭقۇردۇر، سەن نېمىنى بىلەلەيسەن؟ (Sheol h7585) 9 ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈكى يەر-زېمىندىن ئۆزۈندۇر، كەڭلىكى دېڭىز-ئوكىئانلاردىن كەڭدۇر. 10 ئۇ ئۆتۈپ كېتىپتۇ، ئادەمنى قامىسا، ئۇنى سوراققا چاقىرسا، كىممۇ ئۇنى توسالىسۇن؟ 11 چۈنكى ئۇ ساختا ئادەملەرنى ئوبدان بىلىدۇ، ئۇ تەكشۈرمەي تۇرۇپلا ئالدامچىلىقنى ئاللىقاچان كۆرۈپ بولغان. 12 «ئىنسان ئۆغۇلۇپ بىر ياۋا ئېشەكنىڭ تەخىيىگە ئايلانغۇچە، نادان ئادەم دانا بولۇر!». 13 بىراق سەن بولساڭ، ئەگەر قەلبىڭنى توغرىلاتساڭ، قولۇڭنى خۇداغا قاراپ سوزساڭ، 14 قولۇڭدىكى قەبىھلىكنى ئۆزۈڭدىن نېرى قىلساڭ، چېدىرلىرىڭدا ھېچ يامانلىقنى تۇرغۇزمىساڭلا، 15 سەن ئۇ چاغدا يۈزۈڭنى قۇسۇرسىز كۆتۈرۈپ يۈرسەن، تەۋرەنمەس، قورقۇنچىسز بولىسەن، 16 جاپايىڭنى ئۇنتۇيسەن، ھەتتا ئېقىپ ئۆتۈپ كەتكەن سۇنى ئويلىغاندەك ئۇلارنى ئەسلەيسەن، 17 كۈنلىرىڭ چۈشتىكى نۇردىن يورۇق بولىدۇ، سېنى ھازىر قاراڭغۇلۇق باسقىنى بىلەن، تاڭدەك پارلاق بولىسەن. 18 ئۈمىدىڭ بار بولغاچقا، سەن ھىمايىگە ئىگە بولىسەن، سەن ئەترابىڭغا خاتىرجەم قاراپ ئارام ئېلىپ ئولتۇرىسەن. 19 راست، سەن ياتقىنىڭدا، ھېچكىمنىڭ ۋەسۋەسىسى بولمايدۇ، ئەكسىچە نۇرغۇنلىغان كىشىلەر سېنىڭ ھىممىتىڭنى ئىزدەپ كېلىدۇ. 20 بىراق رەزىللەرنىڭ كۆزلىرى نۇردىن كېتىدۇ، ئۇلارغا قېچىشقا ھېچ يول قالمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈمىدى نەپىسى توختاشتىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس».

12 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** سىلەر بەرھەق ئەل-ئەھلىسىلەر! تۇلسەگىلار
ھېكمەتمۇ سىلەر بىلەن بىللە كېتىدۇ! **3** مېنىكۆڭ سىلەردەك تۆز ئەقلىم بار، ئەقىلدە سىلەردىن
قالمايمەن؛ بۇنچىلىك ئىشلارنى كىم بىلمەيدۇ؟! **4** مەن تۆز دوستلىرىمغا مازاق ئوبيېكتى
بولدۇم، مەندەك تەڭرىگە ئىلتىجا قىلىپ، دۇئاسى ئىجابەت بولغان كىشى، ھەققانىي،
دۇرۇس بىر ئادەم مازاق قىلىندى! **5** راھەتنە ئولتۇرغان كىشىلەر كۆڭلىدە ھەرقانداق
كۆلپەتنى نەزىرىگە ئالمايدۇ، ئۇلار: «كۆلپەتلەر پۇتلىرى تېپىلىش ئالدىدا تۇرغان كىشىگلا
تەپيار تۇرىدۇ» دەپ ئويلايدۇ. **6** قاراچىلارنىڭ چېدىرلىرى ئاۋاتلاشىدۇ، تەڭرىگە ھاقارەت
كەلتۈرىدىغانلار ئامان تۇرىدۇ؛ ئۇلار تۆزىنىڭ ئىلاھىنى تۆز ئالقىندا كۆتۈرىدۇ. **7** ئەمدى
ھايۋانلاردىنمۇ سوراپ باق، ئۇلار ساڭا ئۆگىتىدۇ، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ ساڭا
دەيدۇ؛ **8** ۋە ياكى يەر-زېمىنغا گەپ قىلساڭچۇ، ئۇ مۇمۇ ساڭا ئۆگىتىدۇ، دېڭىزدىكى
بېلىقلار ساڭا سۆز قىلىدۇ. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىلغانلىقىنى كىم
بىلمەيدۇ؟ **10** بارلىق جان ئىگىلىرى، بارلىق ئەت ئىگىلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئىنسانىنىڭ
نەپىسى ئۇنىڭ قولىدىدۇر. **11** ئېغىزدا تائامنى تېتىغاندەك، قۇلاقمۇ سۆزىنىڭ توغرىلىقىنى
سىناپ باقىدۇ ئەمەسمۇ؟ **12** ياشانغانلاردا دانالىق راست تېپىلامدۇ؟ كۆنلىرىنىڭ كۆپ
بولۇشى بىلەن يورۇتۇلۇش كېلەمدۇ؟ **13** ئۇنىڭدىلا دانالىق ھەم قۇدرەت بار، ئۇنىڭدىلا
يولىيورۇق ھەم يورۇتۇش باردۇر. **14** مانا، ئۇ خاراب قىلسا، ھېچكىم قايتىدىن قۇرۇپ
چىقالمايدۇ، ئۇ قاماپ قويغان ئادەمنى ھېچكىم قويۇۋېتەلەيدۇ. **15** مانا، ئۇ سۇلارنى
توختىتىۋالسا، سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇ ئۇلارنى قويۇپ بەرسە، ئۇلار يەر-زېمىننى
بېسىپ ۋەيران قىلىدۇ. **16** ئۇنىڭدا كۈچ-قۇدرەت، چىن ھېكمەتمۇ بار؛ ئالدىنغۇچى،
ئالدانغۇچىمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇر. **17** ئۇ مەسلىھەتچىلەرنى يالىڭاچ قىلدۇرۇپ، يالاپ
ئېلىپ كېتىدۇ، سوراقچىلارنى رەسۋا قىلىدۇ. **18** ئۇ پادىشاھلار [ئەل-ئەھلىگە] سالغان
كىشەنلەرنى يېشىدۇ، ئاندىن شۇ پادىشاھلارنى يالىڭاچلاپ، چاتراقلىرىنى لاتا بىلەنلا
قالدۇرۇپ [شەرمەندە قىلىدۇ]. **19** ئۇ كاھىنلارنى يالىڭاياغ ماڭدۇرۇپ ئېلىپ كېتىدۇ،
ئۇ كۈچ-ھوقۇقدارلارنى ئاغدۇرىدۇ. **20** ئۇ ئىشەنچىلىك قارالغان زاتلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىدۇ،
ئاقساقاللارنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ. **21** ئۇ ئاقسۆڭەكلەرنىڭ ئۇستىگە ھاقارەت تۆكىدۇ،
ئۇ پالۋانلارنىڭ بەلۋېغىنى يېشىپ [ئۆلارنى كۆچسىز قىلىدۇ]. **22** ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى
چوڭقۇر سىرلارنى ئاشكارىلايدۇ، ئۇ ئۆلۈمنىڭ سايىسىنى يورۇتىدۇ. **23** ئۇ ئەل-يۇرتلارنى
ئۈلۈغلاشتۇرىدۇ ھەم ئاندىن ئۇلارنى گۈمران قىلىدۇ، ئەل-يۇرتلارنى كېڭەيتىدۇ، ئۇلارنى
تارقىتىدۇ. **24** ئۇ زېمىندىكى ئەل-جامائە تەنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ،
ئۇلارنى يولسىز دەشت-باياۋاندا سەرسان قىلىپ ئازدۇرىدۇ. **25** ئۇلار نۇرسىزلاندۇرۇلۇپ
قاراڭغۇلۇقتا يولنى سىلاشتۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مەست بولۇپ قالغان كىشىدەك گالدى-
گۈلدۈك ماڭدۇرىدۇ.

13 مانا، مېنىڭ كۆزۈم بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىققان، مېنىڭ قۇلىقىم بۇلارنى
ئاڭلاپ چۈشەنگەن. **2** سىلەرنىڭ بىلگىنىلىرىڭلارنى مەنمۇ بىلىمەن، مېنىڭ سىلەردىن
قېلىشقۇچىلىكىم يوق. **3** بىراق مېنىڭ ئارزۇيۇم ھەممىگە قادىر بىلەن سۆزلىشىشتۇر، مېنىڭ
خۇدا بىلەن مۇنازىرە قىلغۇم كېلىدۇ. **4** سىلەر بولسا ئالدار توھمەت چاپلىغۇچىلار، ھەممىڭلار
يارامسىز تېۋىپسىلەر. **5** سىلەر پەقەتلا سۈكۈتتە تۇرغان بولسا ئالدارئىدى! بۇ سىلەر ئۈچۈن
دانالىق بولاتتى! **6** مېنىڭ مۇنازىرەمگە قۇلاق سېلىڭلار، لەۋلىرىمدىكى مۇھاكىمىلەرنى
ئاڭلاپ بېقىڭلار. **7** سىلەر خۇدانىڭ ۋاكالەتچىسى سۈپىتىدە بولۇۋېلىپ بىئادىل سۆز
قىلامسىلەر؟ ئۇنىڭ ئۈچۈن ھىيلە-مىكىرلىك گەپ قىلماقچىمىسىلەر؟ **8** ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە
قىلىپ [خۇشامەت] قىلماقچىمىسىلەر؟! ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن دەۋا سورىماقچىمىسىلەر؟ **9** ئۇ
ئىچ-باغرىڭلارنى ئاختۇرۇپ چىقسا، سىلەر ئۈچۈن ياخشى بولاتتىمۇ؟ ئىنسان بالىسىنى
ئالدىغاندەك ئۇنى ئالدىماقچىمۇسىلەر؟ **10** سىلەر يۈز-خاتىرە قىلىپ يوشۇرۇنچە خۇشامەت
قىلساڭلار، ئۇ چوقۇم سىلەرنى ئەيىبلەيدۇ. **11** بۇنىڭدىن كۆرە ئۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ
سىلەرنى قورقاتقىنى، ئۇنىڭ ۋەھىمىسىنىڭ سىلەرگە چۈشكىنى تۆزۈك ئەمەسمۇ؟ **12** پەند-
نەسىھەتىڭلار پەقەت كۈلگە ئوخشاش سۆزلەر، خالاس؛ سىلەر [ئىشەنچ باغلىغان]
ئىستەكىمىڭلار پەقەت لاي ئىستەكىماملار، خالاس. **13** مېنى ئىختىيارىمغا قويۇۋېتىپ
زۇۋان سۈرمەڭلار، مېنى گەپ قىلغىلى قويۇڭلار. بېشىمغا ھەرنېمە كەلسۇن! **14**
قانداقلا بولمىسۇن، جېنىم بىلەن تەۋەككۈل قىلىمەن، مەن جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويىمەن!
15 ئۇ جېنىمنى ئالسىمۇ مەن يەنىلا ئۇنى كۈتىمەن، ئۇنىڭغا تايىنىمەن؛ بىراق قانداقلا
بولمىسۇن مەن ئۆزتقان يوللىرىمنى ئۇنىڭ ئالدىدا ئاقلىماقچىمەن؛ **16** بۇنداق قىلىشىم ماڭا
نىجاتلىق بولىدۇ؛ چۈنكى ئېپلاس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بارالمايدۇ. **17** سۆزلىرىمنى دىققەت
بىلەن ئاڭلاڭلار، بايانلىرىمغا ئوبدان قۇلاق سېلىڭلار. **18** مانا، مەن ئۆز دەۋايىمنى تەرتىپلىق
قىلىپ تەيىار قىلدىم، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققىتەنە ئاقلىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **19** مەن
بىلەن بەس-مۇنازىرە قىلىدىغان قېنى كىم باركەن؟ ھازىر سۈكۈت قىلغان بولسام، تىنىقتىن
توختىغان بولاتتىم! **20** [ئاھ خۇدا]! ماڭا پەقەت ئىككى ئىشنىلا قىلىپ بەرگىن، شۇنداق
بولغاندىلا، مەن ئۆزۈمنى سەندىن قاچىۋىرىمەن: **21** ـ قولۇڭنى مەندىن يىراق قىلغىن، ـ
ۋەھىمەڭ مېنى قورقاتمىسۇن. **22** ئاندىن مېنى سوت قىلىشقا چاقىر، مەن ساڭا جاۋاب
بېرىمەن؛ ياكى مەن ساڭا [دەۋايىمدىن] سۆز قىلسام، سەنمۇ ماڭا جاۋاب بېرىسەن. **23**
مېنىڭ قەبىھلىكلىرىم ھەم گۇناھلىرىم زادى قانچىلىك؟ ئىتائەتسىزلىكىم ھەم گۇناھىمنى ماڭا
كۆرسىتىپ بەر! **24** نېمىشقا دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا مېنى تۆز دۈشمىنىڭ
دەپ بىلىدىڭ؟ **25** ئۇيۇق-بۇياققا ئۆچۈرۈۋۈپتىلىدىغان ئانچىكى بىر يوپۇرماقنى ۋەھىمگە
سالماقچىمۇسەن؟ قۇرۇپ كەتكەن پاخالنى قوغلىماقچىمۇسەن؟ **26** چۈنكى سەن مېنىڭ
ئۆستۈمدىن زەھەرلەرنى تەرزىلەرنى يازىسەن، سەن ياشلىقىمدىكى قەبىھلىكلىرىمنى ماڭا
قايتۇرۇۋاتىسەن. **27** مەن چىرىپ كەتكەن بىر نەرسە، مەن پەقەت كۈيە يېگەن بىر
كىيىملا بولغىنىم بىلەن، لېكىن سەن مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىشەنلەيسەن، ھەممە يوللىرىمنى
كۆزىتىپ يۈرىسەن، تاپانلىرىمنا ماڭاسلىق ئۈچۈن چەك سىزىپ قويغانسەن.

14 ئاندىن ئۆغۈلغانلارنىڭ كۆنلىرى ئازدۇر، پالاكەت ئۇنىڭغا يارىدۇر. **2** ئۇ
گۈلدەك دۇنياغا كېلىپ ئاندىن توزۇيدۇ، ئۇ [قۇياش ئالدىدىن] سايىگە ئوخشاش قېچىپ
كېتىدۇ. **3** بىراق سەن تېخى شۇنداق بىر ئاجىز بولغۇچىغا كۆزۈڭنى تىكىپ، مېنى تۆز
ئالدىڭغا سوراققا تارتىۋاتامسەن؟ **4** كىم ناپاك نەرسىلەردىن پاك نەرسىنى چىقىرالايدۇ؟
ـ ھېچكىم! **5** [ئىنسانلىقىڭ] كۆنلىرى بېكىتىلگەندىكەن، ئۇنىڭ ئايلىرىنىڭ سانى سېنىڭ
ئىلكىڭدە بولغاندىكەن، سەن ئۇنىڭ تۆتىسە بولمايدىغان چەكلىرىنى بېكىتكەندىكەن، **6** ئۇنىڭ
بىرئاز دەم ئېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن كۆزۈڭنى ئېلىپ قاچقىن، شۇنىڭ بىلەن مەدىكارىدەك
ئۇنىڭغا تۆز كۈنلىرىدىن سۆيۈنۈش نېسىپ بولسۇن! **7** چۈنكى دەرەخ كېسىۋېتىلگەندىن
كېيىن، قايتا تۈسۈشتىن ئۈمىد بار، بۇنىڭمۇ بىلەن ئۇنىڭ يۈمران بىخلىرى تۈگەپ كەتمەيدۇ،
8 ئۇنىڭ يىلتىزى يەردە قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆتىكى توپىدا ئۆلۈپ كەتكەن
بولسىمۇ، **9** بىراق سۇنىڭ پۇرىقى بىلەنلا ئۇ يەنە كۆزكىرىدۇ، يۈمران ئوت-چۆپتەك يېڭى
بىخلارنى چىقىرىدۇ. **10** بىراق ئادەم بولسا ئۆلىدۇ، ئىلاجسىز ئۆگىدا ياتىدۇ، بەرھەق،
ئىنسان نەپەسىتىن قالىدۇ، ئاندىن نەدە بولىدۇ؟ **11** دېڭىزدىكى سۇلار پارغا ئايلىنىپ تۈگەپ
كەتكەندەك، دەريالار قاغىجىراپ قۇرۇپ كەتكەندەك، **12** ئوخشاشلا ئادەم يېتىپ
قالسىلا قايتىدىن تۇرمايدۇ؛ ئاسمانلار يوقىمىغىچە، ئۇلار ئويغانمايدۇ؛ ئۇيقۇدىن تۇرمايدۇ.
13 ئاھ، تەھتىساراغا مېنى يوشۇرۇپ قويساڭ ئىدى، غەزىپىڭ ئۆتۈپ كەتكىچە مېنى
مەخپىي ساقلاپ قويساڭ ئىدى، مېنى ئېسىگگە ئالدىغان بىر ۋاقىت-سائەتنى ماڭا بېكىتىپ
بەرسەڭ ئىدى! **(Sheol h7585)** **14** ئادەم ئۆلسە، قايتا ياشامدۇ؟ شۇنداق بولسا ماڭا
شۇنداق ئۆزۈگىرىش ۋاقتى كەلگۈچە، مۇشۇ جاپاغا تولغان كۈنلىرىم ئۆتكۈچە، سەۋر-
تاقەت بىلەن كۈتەتتىم! **15** شۇنداق بولسا سەن مېنى چاقىرساڭ، جاۋاب بېرەتتىم؛ سەن
تۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭغا ئۈمىد-ئارزۇيۇڭ بولاتتى. **16** بىراق سەن ھازىر ھەربىر
دەسسىگەن قەدەملىرىمنى ساناپ، گۇناھىمنى كۆزىتىۋاتىسەنغۇ! **17** ئىتائەتسىزلىكىم خالتىغا
سېلىنىپ پېچەتلەندى، گۇناھلىرىمنى دۇۋە-دۇۋە قىلىپ ساقلاپ قويدۇڭ. **18** دەرۋەقە
تاغمۇ يىمىرىلىپ يوقالغاندەك، تاش تۆز ئورنىدىن تەۋرىنىپ كەتكەندەك، **19** سۇلار تاش-

شېغللارنى ئۆپرىتىپ يوقاتقاندەك، توپانلار زېمىندىكى توپىنى سۈپۈرۈپ كەتكەندەك، سەن ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى يوق قىلىسەن. 20 سەن مەڭگۈگە ئۆتىسەن غالىب كېلىسەن، شۇڭا ئۇ دۇنيادىن كېتىدۇ، ئۆتىنىڭ چىرايىنى ئۆتۈلدۈرىسەن، ئۇنى ئۆز يىنىڭدىن يىراق قىلىسەن. 21 ئۆتىنىڭ ئوغۇللىرى ھۆرمەتكە ئېرىشىدۇ، بىراق ئۇ بۇنى بىلمەيدۇ، ئۇلار پەس قىلىنىدۇ، بىراق ئۆتىنىڭ بۇلاردىنمۇ خەۋىرى بولمايدۇ. 22 ئۇ [پەقەت] ئۆز تېنىدىكى ئاغرىقىدىلا ئازابلىنىدۇ، ئۇ كۆڭلىدە ئۆزى ئۆچۈنلا ھەسرەت-ئادامەت چېكىدۇ.

15 تېمانلىق ئېلىفاز يۇنكىڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 دانىشمەن كىشىنىڭ قۇرۇق شامالدەك سەپسەتە بىلەن جاۋاب بېرىشى توغرىمۇ؟ [دانىشمەن] قورسىقىنى ئىسسىق مەشرىق شامىلى بىلەن تويغۇزىسا بولامدۇ؟ 3 پايدىسىز سۆزلەر بىلەن، تاينىي يوق گەپلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىشى مۇۋاپىقمۇ؟ 4 بەرھەق، سەن ئىمان-ئېتىقادسىز يوق قىلىۋەتمە چېكىسەن، خۇدانىڭ ئالدىدا دۇئا-ئىستىقامەتكە توسالغۇ بولىسەن. 5 چۈنكى قەبىھلىكىڭ ئاغزىڭدا سۆز سالىدۇ، سەن مەككارلارنىڭ تىلىنى تاللاپ قوللىنىسەن. 6 مەن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئاغزىڭ ئۆزۈڭنىڭ گۇناھكىنى بېكىتىدۇ، ئۆز لەۋلىرىڭ ساڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 7 سەن ئىنسانلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ تۇغۇلغانمۇ؟ سەن تاغ-داۋانلاردىن ئاۋۋال ئاپىرىدە بولغانمۇ؟ 8 تەڭرىنىڭ مەخپىي كېڭىشىنى ئاڭلاپ كەلگەنمۇسەن؟ دانالىق سەن بىلەنلا چەكلىنەمدۇ؟ 9 سەن بىلگەنلەرنى بىزنىڭ بىلمەيدىغانلىرىمىز بارمۇ؟ سەن چۈشەنگەننى بىزنىڭ چۈشەنمەيدىغىنىمىز بارمۇ؟ 10 ئاقساقاللار ھەم قېرىلار بىزنىڭ تەرىپىمىزدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىڭ ئاتا-ئاڭدىڭ ياشىتا چوڭدۇر. 11 تەڭرىنىڭ تەسەللىسى، يەنى ساڭا مۇلايىملىق بىلەن ئېيتقان مۇشۇ سۆز سەن ئۈچۈن ئازلىق قىلامدۇ؟ 12 نېمىشقا كۆڭۈلۈنىڭ كەينىگە كىرىپ كېتىسەن؟ كۆزۈڭنى نېمىگە پارقىرىتىسەن؟ 13 شۇنداق قىلىپ سەن روھىڭنى تەڭرىگە قارشى تۇرغۇزدۇڭ، ئېغىزىڭدىن شۇنداق سۆزلەرنىڭ چىقىشىغا يول قويۇۋاتىسەن! 14 ئىنسان نېمە ئىدى؟ ئۆز-ئۆزىنى پاكلىيالىغۇدەك؟ ئانىدىن تۇغۇلغان ئادەم پالىسى نېمە ئىدى؟ ھەققانىي بولالىغۇدەك؟ 15 قارا، [خۇدا] ئۆز مۇقەددەسلىرىگىمۇ ئىشەنمىگەن يەردە، ئاسمانلارمۇ ئۆزىنىڭ نەزىرىدە پاك بولمىغان يەردە، 16 يىرگىنچلىك بولغان، سېپسېز كەتكەن، قەبىھلىكنى سۇ ئىچكەندەك ئىچىدىغان ئىنسان بالىسى زادى قاندای بولار؟ 17 مەن ساڭا كۆرسىتەي، ماڭا قۇلاق سال، كۆزۈم كۆرگەننى بايان قىلماقچىمەن. 18 دانىشمەنلەر ئاتا-بوۋىلىرىدىن بۇلارنى ئاڭلىغان، يوشۇرماي بۇلارنى بايان قىلغان: ـ 19 (پەقەت شۇلارغىلا، [يەنى ئاتا-بوۋىلىرىغىلا] يەر-زېمىن تاپشۇرۇلغاندى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن يات ئادەم ئۆتۈشكە پېتىنالمايتى) 20 ـ رەزىل ئادەم بارلىق كۈنلىرىدە ئازابلىنىدۇ، زالىم كىشىگە يىللار ساناقلىقلا بېكىتىلگەندۇر. 21 ئۆتىنىڭ قۇلىقىغا ۋەھىمىلەرنىڭ ئاۋازى كېرىدۇ، بايىاشاتلىقىدا بۇلاڭچى ئۆتىنىڭ ئۈستىگە ھېسىپ چۈشىدۇ. 22 قاراڭغۇلۇقتىن قۇتۇلۇشىغا ئۆتىنىڭ كۆزى يەتمەيدۇ، ئۇ قىلىچ بىلەن چېپىلىشقا ساقلانغانلىقىدۇر. 23 ئۇ ئاش ئىزدەپ: «زادى نەدىن تېپىلار؟» دەپ يولدا تېنەپ يېرىدۇ، ئۇ زۇلمەت كۈنىنىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بىلىدۇ. 24 دەرد-ئەلەم ھەم ئازاب ئۆتىنگىنا ۋەھىمە قىلىدۇ، ھۇجۇمغا تەييار بولغان پادىشاھتەك ئۆتىنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ تەڭرىگە قارشى قولىنى كۆتۈرگەن، ھەممىگە قادىرغا كۈچ كۆرسەتمەكچى بولغان، 26 شۇڭا ئۇ بوينىنى قاتتىق قىلىپ، كۆپ قەۋەتلىك قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئۆتىنگىنا قاراپ ئېتىلىدۇ. 27 يۈزىنى ياغ باسقان بولسىمۇ، بېقىنلىرى سەمرەپ كەتكەن بولسىمۇ، 28 ئۇ خارابە شەھەرلەردە، ئادەم قونغۇسى كەملەيدىغان، كېىسەك دۇۋىلىرى بولۇشقا بېكىتىلگەن ئۆيلەردە ياشايدۇ، 29 ئۇ ھېچ بېيىمايدۇ، ئۆتىنىڭ مال-مۈلكى بولسا ئۆزۈلۈپ قالىدۇ، ئۆتىنىڭ تەئەللۇقاتلىرى زېمىن ئۈستىدە كېڭەيمەيدۇ. 30 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، يالقۇن ئۆتىنىڭ شاخلىرىنى كۆيدۈرۈپ قۇرۇتىدۇ، [خۇدانىڭ] بىر نەپىسى بىلەن ئۇ [دۇنيادىن] كېتىدۇ. 31 ئۇ ساختىلىققا تايانمىسۇن! ئۇ ئالدىنىپ كەتكەن، شۇڭا ساختىلىقنىڭ ئۆزى ئۆتىنىڭ ئىنئامى بولىدۇ، 32 ئۆتىنىڭ كۈنى تېخى توشماي ئۇرۇۋېلا، ئۆتىنىڭ شېخى تېخى كۆكىرىپ بولمايلا، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 33 ئۆزۈم تېلى سىلكىنىپ، توقۇ ئۆزۈملەر چۈشۈرۈۋېتىلگەندەك، زەيتۇن دەرىخىنىڭ چېچىكى ئېچىلىپلا توكۇلۇپ كەتكەندەك بولىدۇ. 34 چۈنكى ئېپلاسلارنىڭ جەمەتى تۇغماس بولىدۇ، ئوت پارا يېگەنلەرنىڭ چېدىرلىرىنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 35 [بىراق] ئۇلار [ھەردائىم] يامانلىقنى ئويلاپ، قەبىھلىك تۇغدۇرىدۇ، كۆڭلىدە ھامان ھىيلە-مىكىر تەييارلايدۇ.

16 ئائدىن ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن مۇشۇنداق گەپلەرنى كۆپ ئاڭلىغانمەن؛ سىلەر ھەممىڭلار ئازاب يەتكۈزىدىغان ئاجايىب تەسەللى بەرگۈچى ئىكەنسىلەر-ھە! 3 مۇنداق ۋاتىلداپ قىلغان گەپلىرىڭلارنىڭ چېكى بارمۇ؟ سىلەرگە مۇنداق جاۋاب بېرىشكە زادى نېمە قوزىتاتقۇلۇق قىلدى؟ 4 خالىسامىلا تۆزۈم سىلەرگە ئوخشاش سۆز قىلالايتىم، سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا بولسىڭلار، مەنمۇ سۆزلەرنى باغلاشتۇرۇپ ئېيتىپ، سىلەرگە زەربە قىلالايتىم، بېشىمنىمۇ سىلەرگە قارىتىپ چايقىيالايتىم! 5 ھالبۇكى، مەن ئەكسىچە ئاغزىم بىلەن سىلەرنى رىغبەتلەندۈرەتتىم، لەۋلىرىمنىڭ تەسەللىسى سىلەرگە دورا-دەرمان بولاتتى. 6 لېكىن مېنىڭ سۆزلىشىم بىلەن ئازابىم ئازايمايدۇ، ياكى گېپىمنى ئېچىمگە يۇتۇۋالسامۇ، ماڭا نېمە ئاراملىچىلىق بولىدۇ؟ 7 بىراق ئۇ مېنى ھالسىزلاندۇرۇۋەتتى؛ شۇنداق، سەن پۈتكۈل ئائىلەمنى ۋەيران قىلىۋەتتىڭ! 8 سەن مېنى قامالىلىدىڭ! شۇنىڭ بىلەن [ئەھۋالىم ماڭا] گۇۋاھلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ ئورۇق-قاقشال [بەدىنىم] ئورنىدىن تۇرۇپ تۆزۈمنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق قىلدۇ! 9 ئۆتىنىڭ غەزىپى مېنى تىتما قىلىپ، مېنى ئۇۋ ئوۋلىسى قىلىدۇ، ئۇ ماڭا قاراپ چىشىنى غۇچۇرلىتىدۇ، مېنىڭ دۈشمىنىمدەك كۆزىنى ئالايتىپ ماڭا تىكىدۇ. 10 [ئادەملەر] ماڭا قاراپ [مازاق قىلىشىپ] ئاغزىنى ئاچىدۇ، ئۇلار نەپرەت بىلەن مەڭزىمگە كاچاتلايدۇ، ماڭا ھۇجۇم قىلاي دەپ سەپ تۈزىدۇ. 11 خۇدا مېنى ئەسكىلەرگە تاپشۇرغان، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىغا تاشلىۋەتكەنكەن. 12 ئەسلىدە مەن تىنچ-ئامانلىقتا تۇراتتىم، بىراق ئۇ مېنى پاچاقلىدى، ئۇ بوينۇمدىن سىلكىپ بىتىچىت قىلىۋەتتى، مېنى ئۆز نىشانى قىلغانىكەن. 13 ئۆتىنىڭ ئوقياچىلىرى مېنى قاپسۇالدى، ھېچ ئايىماي ئۇ ئۇچەي-باغرىمنى يېرتىپ، ئۇتۇمنى يەرگە تۆكۈۋەتتى. 14 ئۇ ئۈۋەر-ئۈۋەر بېرىمگە ئۇستۇ-ئۇستىلەپ زەخىم قىلىپ بۇسۇپ كىرىدۇ، ئۇ پالۋاندەك ماڭا قاراپ ئېتىلىدۇ. 15 تېرەمنىڭ ئۈستىگە بۇز رەختە تىكىپ قويدۇم، ئۆز ئىززەت-ھۆرمىتىمنى توپا-چاڭغا سىلىپ قويدۇم. 16 گەرچە قولۇمدا ھېچقانداق زوراۋانلىق بولمىسىمۇ، دۇئايىم چىن دىلىمدىن بولغان بولسىمۇ، يۈزۈم يىغا-زاردىن قىزىرىپ كەتتى؛ قاپاقلىرىمنى ئۆلۈم سايىسى باستى. 18 ئاھ، يەر-زېمىن، قېنىمنى يامىغىن! نالە-يەريادىم توختايدىغانلا جاي بولمىغاي!

19 بىراق مانا، ئاسمانلاردا ھازىرمۇ ماڭا شاھىت بولغۇچى بار! ئەرشىلەردە ماڭا كاپالەت بولغۇچى بار! 20 ئۆز دوستلىرىم مېنى مازاق قىلغىنى بىلەن، بىراق كۆزۈم تېخىچە تەڭرىگە ياش تۆكمەكتە. 21 ئاھ، ئىنسان بالىسى دوستى ئۈچۈن كېلىشتۈرگۈچى بولغاندەك، تەڭرى بىلەن ئادەم ئوتتۇرىسىدىمۇ كېلىشتۈرگۈچى بولسىدى! 22 چۈنكى يەنە بىرنەچچە يىل ئۆتۈشى بىلەنلا، مەن بارسا قايتماس يولدا مېڭىپ قالىمەن.

17 مېنىڭ روھىم سۈنۈق، كۈنلىرىم تۈگەي دېدىۋى، گۈرلەر مېنى كۈتمەكتە. 2 ئەتراپىمدا ئالداچى مازاق قىلغۇچىلار بار ئەمەسمۇ؟ كۆزۈمنىڭ ئالارنىڭ ئېچىتقۇلۇقىغا تىكىلىپ تۇرۇشتىن باشقا ئامالى يوقتۇر. 3 ئاھ، جېنىم ئۆزۈڭ ئۆزۈڭ خالىغان كاپالەتنى ئېلىپ ئۆزۈڭنىڭ ئالدىدا ماڭا بورۇن بولغايسەن؛ سەندىن باشقا كىم مېنى قولىلاپ بورۇن بولسۇن؟ 4 چۈنكى سەن [دوستلىرىمنىڭ] كۆڭلىنى يورۇقلۇقتىن قالدۇرغانسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى غەلىبىدىنمۇ مەھرۇم قىلىسەن! 5 غەنىيمەت ئالاي دەپ دوستلىرىغا پەشۋا ئاتقان كىشىنىڭ بولسا، ھەتتا بالىلىرىنىڭ كۆزلىرىمۇ كور بولىدۇ. 6 ئۇ مېنى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئالدىدا سۆز-چۆچەككە قويدى؛ مەن كىشىلەر يۈزۈمگە تۈكۈرىدىغان ئادەم بولۇپ قالدىم. 7 دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تورلىشىپ كەتتى، بارلىق ئەزالىرىم كۆلەڭگىدەك بولۇپ قالدى.

8 بۇ ئىشلارنى كۆرۈپ دۈرۈسلار ھەيرانلىقىدىن بولىدۇ، بىگۇناھلار ئېپلاسلارغا قارشى تۇرۇشقا قوزغىلىدۇ. 9 بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز يولدا چىڭ تۇرىدۇ، قولى پاك يۇرىدىغان ئادەمنىڭ كۈچى توختاۋسىز ئۇلغىيىدۇ. 10 ئەمدى قېنى، ھەممىڭلار، يەنە كېلىڭلار، ئاراڭلاردىن بىرمۇ دانا ئادەم تاپالمايمەن. 11 كۈنلىرىم ئاخىرلىشاي دەپ قاپتۇ، مۇددىئالىرىم، كۆڭۈلدىكى ئىنتىزارلار ئۈزۈلدى. 12 بۇ ئادەملەر كېچىنى كۈندۈزگە ئايلاندۇرماقچى؛

ئۇلار قاراڭغۇلۇققا قاراپ: «نۇر يېقىنلىشۋاتىدۇ» دېيىشۋاتىدۇ. 13 ئەگەر كۆتسەم، تۆيۈم تەھتىسارا بولىدۇ؛ مېن قاراڭغۇلۇققا ئورنۇمنى راسلايمەن. (Sheol h7585) 14 «چىرىپ كېتىشنى: «سەن مېنىڭ ئاتام!»، قۇرتلارنى: «ئاپا! ئاچا!» دەپ چاقىرىمەن! 15 تۈندا قانا ئۈمىدىم نەدە؟ شۇندا، ئۈمىدىمنى كىم كۆرەلىسۇن؟ 16 ئۈمىدىم تەھتىسارانىڭ تۈمۈر يەنجىرىلىرى ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ! بىز بىرلىكتە توپىغا كىرىپ كېتىمىز! (Sheol h7585)

18

شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 سەندەك ئادەملەر قاچانغىچە مۇنداق سۆزلەرنى توختاتمايسىلەر؟ سىلەر ئوبدان ئويلاپ بېقىڭلار، ئاندىن بىز سۆز قىلىمىز. 3 بىز نېمىشقا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ھايۋانلار ھېسابلىنىمىز؟ نېمىشقا ئالدىڭلاردا ئەخمەق تونۇلىمىز؟ 4 ھەي ئۆزۈڭگىنىڭ غەزىپىدە ئۆزۈڭگىنى يىرتقۇچى، سېنى دەپلا يەر-زېمىن تاشلىۋېتىلەمدۇ؟! تاغ-تاشلار ئۆز ئورنىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتەمدۇ؟! 5 قانداقلا بولمىسۇن، يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئۆچۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئوت-ئۆچقۇنلىرى يالقۇنلىمايدۇ. 6 چېدىرىدىكى نۇر قاراڭغۇلۇققا ئايلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاسقان چىرىغى ئۆچۈرۈلىدۇ. 7 ئۇنىڭ مەزمۇت قەدەملىرى قىسىلىدۇ، ئۇزىنىڭ نەسىھەتلىرى ئۆزىنى مولاق ئاتىقۇزىدۇ. 8 چۈنكى ئۆز پۇتلىرى ئۆزىنى تورغا ئەۋەتىدۇ، ئۇ دەل تورنىڭ ئۈستىگە دەسسەيدىغان بولىدۇ. 9 قىلتاق ئۇنى تاپىنىدىن ئىلىۋالىدۇ، ئۇزاق ئۇنى ئۇتۇۋالىدۇ. 10 يەردە ئۇنى كۆتىدىغان يوشۇرۇن ئارغامچا بار، يولدا ئۇنى ئۇتماقچى بولغان بىر قايقان بار. 11 ئۇنى ھەر تەرەپتىن ۋەھىمىلەر بېسىپ قورقىتىۋاتىدۇ، ھەم ئۇلار ئۇنى ئىز قوغلاپ قوغلاۋاتىدۇ. 12 ماغدۇرىنى ئاچارچىلىق يەپ تۈگەتتى، پالاكەت ئۇنىڭ يېنىدا پايلاپ يۈرىدۇ. 13 ئۇلۇمنىڭ چوڭ بالىسى ئۇنىڭ تېرىسىنى يەۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەزالىرىنى شورايدۇ. 14 ئۇ ئۆز چېدىرىدىكى ئامانلىقتىن يۇلۇپ تاشلىنىدۇ، [ئۇلۇمنىڭ ئۇنچىسى] ئۇنى «ۋەھىمىلەرنىڭ پادىشاھى»نىڭ ئالدىغا يالاپ ئاپىرىدۇ. 15 ئۇ يېدىكلەر ئەمەس، بەلكى باشقىلار ئۇنىڭ چېدىرىدا ئۆرىدۇ؛ ئۇزالغۇسىنىڭ ئۈستىگە گۈگۈگۈرت ياغدۇرۇلىدۇ. 16 ئۇنىڭ يىلتىزى تېگىدىن قۇرۇتۇلىدۇ، ئۇستىدىكى شاخلىرى كېسىلىدۇ. 17 ئۇنىڭ ئەسلىمىسىمۇ يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، سىرتلاردا ئۇنىڭ نام-ئابروئىي قالمايدۇ. 18 ئۇ يوروقلۇقتىن قاراڭغۇلۇققا قوغلىۋېتىلگەن بولۇپ، بۇ دۇنيادىن ھەيدىۋېتىلىدۇ. 19 ئەل-يۇرتىدا ھېچقانداق پەرزەنتلىرى ياكى ئەۋلادلىرى قالمايدۇ؛ ئۇ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەرلەردىمۇ نەسلى قالمايدۇ. 20 ئۇنىڭدىن كېيىنكىلەر ئۇنىڭ كۆزىگە قاراپ ئالاقزادە بولىدۇ، خۇددى ئالدىنقىلارمۇ چۆچۈپ كەتكەندەك. 21 مانا، قەبىھ ئادەمنىڭ ماكانلىرى شۇ يېھىسىز شۇنداق، تەڭرىنى تونۇمايدىغان كىشىنىڭمۇ ئورنى چوقۇم شۇنداقتۇر.

19

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «سىلەر قاچانغىچە جېنىمنى ئازابلىماقچىسىلەر، قاچانغىچە مېنى سۆز بىلەن ئەزمەكچىسىلەر؟ 3 سىلەر مېنى ئون قېتىم خارلىدىڭلار، ماڭا ئۇۋال قىلىشقا نومۇس قىلمايسىلەر. 4 ئەگەر مېنىڭ سەۋەنلىكىم بولسا، مەن ئەمدى ئۇنىڭ [دەردىنى] تارتىمەن. 5 ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن ئۈستۈنلۈك تالاشماقچى بولساڭلار، يۈزۈم تالدىدا شەرم-ھايانى كۆرسىتىپ مېنى ئەيىبلىمەكچى بولساڭلار، 6 ئەمدى بىلىپ قويۇڭلارکى، ماڭا ئۇۋال قىلغان تەڭرى ئىكەن، ئۇ تورى بىلەن مېنى چىرماشتۇرۇپ تارتتى، 7 قارا، مەن نالە-پەريات كۆتۈرۈپ «زوراۋانلىق!» دەپ ۋارقىرايمەن، بىراق ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ؛ مەن ۋارقىرايمەن، بىراق ماڭا ئادالەت كەلمەيدۇ. 8 ئۇ يولۇمنى مېنى ئۆتۈۋالمىسۇن دەپ چىت بىلەن توسۇپ قويدى، قەدەملىرىمگە قاراڭغۇلۇق سالدى. 9 ئۇ مەندىن شان-شەرىپىمنى مەھرۇم قىلدى، بېشىمدىن تاجنى تارتىۋالدى. 10 ئۇ ماڭا ھەر تەرەپتىن بۇزغۇنچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مەن ئۈگەشتىم؛ ئۈمىدىمنى ئۇ دەرەختىنى يۇلغاندەك يۇلۇۋالدى. 11 غەزىپىنى ماڭا قارىتىپ قوزغىدى، مېنى ئۆز دۈشمەنلىرىدىن ھېسابلىدى. 12 ئۇنىڭ قوشۇنلىرى سەپ تۈزۈپ ئاتالاندى، يەلەمپەيلىرىنى ياساپ ماڭا ھۇجۇم قىلدى، ئۇلار چېدىرىمنى قورشاۋغا ئېلىپ بارگاھ تىكىۋالدى. 13 ئۇ قېرىنداشلىرىمنى مەندىن نېرى قىلدى، تونۇشلىرىمنىڭ مېھرىنى مەندىن ئۈزدى. 14 ئۇغقانلىرىم مەندىن ياتلىشىپ كەتتى، دوست-بۇرادەرلىرىم مېنى ئۇنۇتتى. 15 ئۆيۈمدە تۇرغان مۇساپىرلار، ھەتتا دېدەكلىرىمۇ مېنى يات ئادەم دەپ ھېسابلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نەزىرىدە مەن مۇساپىر بولۇپ قالدىم. 16 مەن چاكىرىمنى چاقىرسام، ئۇ ماڭا جاۋاب بەرمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئاغزىم بىلەن يېلىنىشىم كېرەك. 17 تىنىقىمدىن ئايالىمنىڭ قۇسقۇسى چىلىدۇ، ئاكا-ئۇكىلىرىم سېھىسقىلىمدىن بىزار. 18 ھەتتا كىچىك بالىلار مېنى كەمسىتىدۇ؛ ئورنۇمدىن تۇرماقچى بولسام، ئۇلار مېنى ھاقارەتلەيدۇ. 19 مېنىڭ سىرداش دوستلىرىمنىڭ ھەممىسى مەندىن نەپرەتلىنىدۇ، مەن سۆيگەنلەر مەندىن يۈز ئۆرىدى. 20 ئەت-تېرىلىرىم ئۈستىخانلىرىمغا چاپلىشىپ تۇرىدۇ، جىنىم قىل ئۈستىدە قالدى. 21 ئاھ، دوستلىرىم، ماڭا ئىچىڭلار ئاغرىسۇن، ئىچىڭلار ئاغرىسۇن! چۈنكى تەڭرىنىڭ قولى ماڭا چېلىپ تەگدى. 22 سىلەر نېمىشقا تەڭرىدەك ماڭا زىيانكەشلىك قىلىسىلەر؟ سىلەر نېمىشقا ئەتىرىمگە شۇنچە توينايسىلەر! 23 ئاھ، مېنىڭ سۆزلىرىم يېزىلسىدى! ئۇلار بىر يازمىغا پۈتۈكلۈك بولغان بولاتتى! 24 ئۇلار تۆمۈر قەلەم بىلەن قوغشۇنۇن ئىچىگە يېزىلسىدى! ئەبەدىلىكەبەد تاش ئۈستىگە ئويۇپ پۈتۈلگەن بولاتتى! 25 براق مەن شۇنى بىلىمەنكى، ئۇزۇمنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىم ھايات‌تۇر، تۇ ئاخىرەت كۈندە يەر يۈزىدە تۇرۇپ تۇرىدۇ! 26 ھەم مېنىڭ بۇ تېرە-ئەتلىرىم بۇزۇلغاندىن كېيىن، مەن يەنىلا تېنىمدە تۇرۇپ تەڭرىنى كۆرىمەن! 27 ئۇنى ئۆزۈمىلا ئەينى ھالدا كۆرىمەن، باشقا ئادەمنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۇزۇمنىڭ كۆزى بىلەن قارايمەن؛ ئاھ، قەلبىم بۇنىڭغا شۇنچە ئىنتىزاردۇر! 28 ئەگەر سىلەر: «ئىشنىڭ يىلتىزى ئۇنىڭدىدۇر، ئۇنى قانداق قىلىپ قىستاپ قوغلۇتىۋەلەيمىز؟!» ـ دېسەڭلار، 29 ئەمدى ئۆزۈڭلار قىلىچتىن قورقىنىڭلار ئۆزۈڭ! چۈنكى [خۇدانىڭ] غەزىپى قىلىچ جازاسىنى ئېلىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر [خۇدانىڭ] سوتىنىڭ قۇرۇق گەپ ئەمەسلىكىنى بىلىسىلەر».

20

ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنى بىئارام قىلغان خىياللار جاۋاب بېرىشكە ئۈندەۋاتىدۇ، چۈنكى قەلبىم بىئارامىلىقتا ئۇرىتىلەمكتە. 3 مەن ماڭا ھاقارەت كەلتۈرۈۋېتىدىغان سۆزلەرنى ئاڭلىدىم، شۇڭا مېنىڭ روھ-زېھنىم مېنى جاۋاب بېرىشكە قىستىدى. 4 سەن شۇنى بىلىمەسمەنكى، يەر يۈزىدە ئادەمئاتىمز ئاپىريدە بولغاندىن بېرى، 5 رەزىللەرنىڭ غالىبە تەنتەنىسى قىسقىدۇر، ئىپلاسلارنىڭ خۇشاللىقى بىردەملىكتۇر. 6 ئۇنداق كىشىنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانغا يەتكەن بولسىمۇ، بېشى بۇلۇتلارغا تاقاشسىمۇ، 7 يەنىلا ئۆزىنىڭ پوقىدەك يوقاپ كېتىدۇ، ئۇنى كۆرگەنلەر: «ئۇ نەدىدۇر؟» دەيدۇ. 8 ئۇ چۈشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ، قايتا تاپقىلى بولمايدۇ، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتەك ئۇ ھەيدىۋېتىلىدۇ. 9 ئۇنى كۆرگەن كۆز ئىككىنچى ئۇنى كۆرمەيدۇ، ئۇنىڭ تۇرغان جايى ئۇنى قايتا ئۇچراتمايدۇ. 10 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مىسكىنلەرگە شەپقەت قىلىشقا مەجبۇرلىنىدۇ، ئۇنىڭدىكى ئۇ ھەتتا ئۆز قولى بىلەن بايلىقلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ. 11 ئۇنىڭ ئۈستىخانلىرى ياشلىق ماغدۇرىغا تولغان بولسىمۇ، براق [ئۇنىڭ ماغدۇرى] ئۇنىڭ بىلەن بىللە توپا-چاڭدا يېتىپ قالىدۇ. 12 گەرچە رەزىللىك ئۇنىڭ ئاغزىدا تاتلىق تېتىغان بولسىمۇ، ئۇ ئۇنى تىل ئاستىغا يوشۇرغان بولسىمۇ، 13 ئۇ ئۇنى يۇتقۇسى كەلمەي مېھرىنى ئۆزەملىسىمۇ، ئۇ ئۇنى ئاغزىدا قالدۇرسىمۇ، 14 براق ئۇنىڭ قارىندىكى تامىقى ئۆزگىرىپ، كوبرا يىلاننىڭ زەھەرىگە ئايلىنىدۇ. 15 ئۇ بايلىقلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، براق ئۇلارنى ياندۇرىدۇ؛ خۇدا ئۇلارنى ئاشقازانىدىن چىقىرىۋېتىدۇ. 16 ئۇ كوبرا يىلاننىڭ زەھەرنى شورايدۇ، چار يىلاننىڭ نەشتىرى ئۇنى ئۇلتۇرىدۇ. 17 ئۇ قايتىدىن ئېرىق-ئوستەكلەرگە ھەۋەس بىلەن قارىيالمايدۇ، بال ۋە سېرىق ماي بىلەن ئاقىدىغان دەريالاردىن ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 18 ئۇ ئېرىشكەننى يۇتالمای قايتۇرىدۇ، تىجارەت قىلغان پايدىسىدىن ئۇ ھېچ ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 19 چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرنى ئېزىپ، ئۇلارنى تاشلىۋەتكەن؛ ئۇ ئۆزى سالمىغان ئۆينى ئىگىلىۋالغان. 20 ئۇ ئاچكۆزلۈكتىن ئەسلا زېرىكمەيدۇ، ئۇ ئارزۇلىغان نەرسىلىرىدىن ھېچقايسىسىنى ساقلاپ قالالمايدۇ. 21 ئۇنىڭغا يۇتۇۋالغۇدەك ھېچنەرسە قالمايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ باياشاتلىقى مەڭگۈلۈك بولمايدۇ. 22 ئۇنىڭ توققۇزى تەل بولغاندا، ئۇيۇقسىز قىسىلچىلىققا ئۇچرايدۇ؛ ھەربىر ئېزىلگۈچىنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى چىقىدۇ. 23 ئۇ قورسىقىنى توينىغۇزۇاتقىنىدا، خۇدا دەھشەتلىك غەزىپىنى ئۇنىڭغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇ غىزالىنىۋاتقاندا [غەزىپىنى] ئۇنىڭ ئۈستىگە ياغدۇرىدۇ. 24 ئۇ تۆمۈر قورالدىن قېچىپ قۇتۇلسىمۇ، براق مىس ئوقيا ئۇنى سانجىيدۇ. 25 ئۇ گەگىدىن ئوق كەينىدىن

تارتىپ چىقىرىۋېلىگىنىدە، يالتىراق ئوق ئۆچى ئوتتىن چىقىرىۋېلىگىنىدە، ۋەھىمىلەر ئۆنى باسىدۇ. 26 زۇلەت قاراڭغۇلۇق ئۆنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋېتىشكە تەيار تۇرىدۇ، ئىنسان پۇۋۇلىگەن ئوت ئۆنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۆنىڭ چېدىرىدا قېلىپ قالغانلىرىنمۇ يۇتۇۋېتىدۇ. 27 ئاسمانلار ئۆنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارىلايدۇ، يەر-زېمىنمۇ ئۆنىڭغا قارشى قوزغىلىدۇ. 28 ئۆنىڭ مال-دۇنياسى ئېلىپ كېتىلىدۇ، [خۇدانىڭ] غەزەبلىك كۈنىدە كەلكۈن ئۆلغىيىپ ئۆتۈپ-بىساتنى غۇلىتىدۇ. 29 خۇدانىڭ رەزىل ئادەمگە بەلگىلىگەن نېسىۋىسى مانا شۇنداقتۇر، بۇ خۇدا ئۆنىڭغا بېكىتكەن مىراستۇر».

21 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «گەپلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ ماڭا بەرگەن «تەسەللىلىرىڭلار»نىڭ ئورنىدا بولسۇن! 3 سۆز قىلىشىمغا يول قويىساڭلار، سۆز قىلغىنىمدىن كېيىن، يەنە مازاق قىلىۋېرىڭلار! 4 مېنىڭ شىكايىتىم بولسا، ئىنسانغا قارىتىلۋاتامدۇ؟ روھىم قانداقتۇر بىتاقەت بولمىسۇن؟ 5 ماڭا ئوبدان قاراڭلارچۇ؟ سىلەر چوقۇم ھەيران قالىسىلەر، قولۇڭلار بىلەن ئاغزىڭلارنى ئېتىۋالىسىلەر. 6 مەن بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئويلانساملا، ۋەھىمىگە چۈممەن، پۈتۈن ئەتىلىرىمنى تىترەك باسىدۇ. 7 نېمىشقا يامانلار ياشۇيىرىدۇ، ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىدۇ، ھەتتا زور كۈچ-ھوقۇقلۇق بولىدۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ نەسلى ئۆز ئالدىدا، پەرزەنتلىرى كۆز ئالدىدا مەزمۇت ئورنىدۇ، 9 ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ۋەھىمىدىن ئامان تۇرىدۇ، تەڭرىنىڭ تايىقى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگمەيدۇ. 10 ئۇلارنىڭ كالىلىرى جۈپلەنسە ئۇرۇقلىمايى قالمايدۇ، ئىنىكى موزايلايدۇ، موزىيىنمۇ تاشلىمايدۇ. 11 [رەزىللەر] كىچىك بالىلىرىنى قوي پادىسىدەك تالاغا چىقىرىۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى تاقلاپ-سەكرەپ ئۈسسۈل ئويناپ يۈرىدۇ. 12 ئۇلار داپ ھەم چىلتارغا تەڭگەش قىلىدۇ، ئۇلار نەينىكنىڭ ئاۋازىدىن شادلىنىدۇ. 13 ئۇلار كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىق ئىچىدە ئوتكۈزىدۇ، ئاندىن كۈزىنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 14 ھەم ئۇلار تەڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول، بىزنىڭ يوللىرىڭ بىلەن تونۇشقىمىز يوقتۇر!» ـ دەيدۇ، 15 ـ «ھەممىگە قادىرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشنىڭ ئەرزىگۈدەك نەرسى باردۇ؟ ئۇنىڭغا دۇئا قىلساق بىزگە نېمە پايدا بولسۇن؟!». 16 قاراڭلار، ئۇلارنىڭ بەختى ئۆز قولىدا ئەمەسمۇ؟ بىراق يامانلارنىڭ نەسىھىتى مەندىن نېرى بولسۇن! 17 يامانلارنىڭ چىرىغى قانچە قېتىم ئۆچىدۇ؟ ئۇلارنى ئۆزلىرىگە لايىق كۈلپەت باسامدۇ؟ [خۇدا] غەزەبىدىن ئۇلارغا دەردلەرنى بۆلۈپ بېرەمدۇ؟ 18 ئۇلار شامال ئالدىدىكى ئېگىزغا ئوخشاش، قارا قويۇن ئۈچۈرۈپ كېتىدىغان يالىغا ئوخشىتىلا يوقامدۇ؟ 19 تەڭرى ئۆنىڭ قەبىھلىكىنى بالىلىرىغا چۈشۈرۈشكە قالدۇرامدۇ؟ [خۇدا] بۇ جازانى ئۆنىڭ ئۆزىگە بەرسۇن، ئۆنىڭ ئۆزى بۇنى تېتىسۇن! 20 ئۆزىنىڭ ھالاكىتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرسۇن، ئۆزى ھەممىگە قادىرنىڭ قەھرىنى تېتىسۇن! 21 چۈنكى ئۆنىڭ بېكىتىلگەن يىل-ئايلىرى ئۆزگەندىن كېيىن، ئۇ قانداقمۇ يەنە ئۆز ئۆيىدىكىلىرىدىن ھۇزۇر-ھالاۋەت ئالالىسۇن؟ 22 تەڭرى كاتتىلارنىڭ ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، ئۆنىڭغا بىلىم ئۆگىتەلەيدىغان ئادەم بارمىدۇر؟! 23 بىرسى ساق-سالامەت، پۈتۈنلەي غەم-ئەندىشىسىز، ئازادىلىكتە يىللىرى توشقاندا ئۆلىدۇ، 24 بېقىنلىرى سۈت بىلەن سېمىز بولىدۇ، ئۈستىخانلىرىنىڭ يىلىكى خېلى نەم ئۇرىدۇ. 25 يەنە بىرسى بولسا ئاچچىق ئارماندا ئۆگەپ كېتىدۇ، ئۇ ھېچقانداق راھەت-پاراغەت كۆرمىگەن. 26 ئۇلار بىلەن بىللە توپا-چاڭ ئاستىدا ياتىدۇ، قۇرۇتلار ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. 27 ـ مانا، سىلەرنىڭ ئىنىمنى ئويلاۋاتقانلىقىڭلارنى، مېنى قارىلاش نىيەتلىرىڭلارنى بىلىمەن. 28 چۈنكى سىلەر مەندىن: «ئېسىلزادىنىڭ ئۆيى نەگە كەتكەن؟ رەزىللەرنىڭ ئۇرغان چېدىرلىرى نەدىدۇر؟» دەپ سوراۋاتىسىلەر. 29 سىلەر يولۇچىلاردىن شۇنى سورىمىدىڭلارمۇ؟ ئۇلارنىڭ شۇ بايانلىرىغا كۆڭۈل قويمىدىڭلارمۇ؟ 30 [دېمەك]، «يامان ئادەم پالاكەت كۈنىدىن ساقلىنىپ قالىدۇ، ئۇلار غەزەپ كۈنىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ!» ـ [دەيدۇ]. 31 كىم [رەزىلنىڭ] ئۇتقان يولىنى يۈز تۇرانە ئېيىلەيدۇ؟ كىم ئۆنىڭغا ئۆز قىلمىشى ئۈچۈن تېگىشلىك جازاسىنى يېگۈزىدۇ؟ 32 ئەكسىچە، ئۇ ھەيۋەت بىلەن يەرلىكىگە كۆتۈرۈپ مېڭىلىدۇ، ئۆنىڭ قەبرىسى كۆزەت ئاستىدا تۇرىدۇ. 33 جىلغىنىڭ چالمىلىرى ئۆنىڭغا تاتلىق بىلىنىدۇ، ئۆنىڭ ئالدىدىمۇ سانسىز ئادەملەر كەتكەندەك، ئۆنىڭ كەينىدىمۇ بارلىق ئادەملەر ئەگىشىپ باردۇ. 34 سىلەر نېمىشقا ماڭا قۇرۇق گەپ بىلەن تەسەللى بەرمەكچى؟ سىلەرنىڭ جاۋابلىرىڭلاردا پەقەت ساختىلىقلا تېپىلىدۇ!

22 ئاندىن تېمانلىق ئېلىفاز مۇنداق دېدى: ـ 2 ئادەم خۇداغا قانداقمۇ پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ دانا ئادەملەرمۇ ئۆزىنىڭغا نېمە پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ 3 سەن ھەققانىي بولساڭمۇ، ھەممىگە قادىرغا نېمە بەھرە بېرەلەيتىتىڭ؟ يوللىرىڭ ئەيىبسىز بولغان تەقدىردىمۇ، سەن ئۆزىنىڭغا نېمە غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كېلەلەيسەن؟ 4 ئۇنىڭ سېنى ئەيىبلەيدىغانلىقى، ۋە ئۆزىنىڭ ساڭا شىكايەتلەر يەتكۈزىدىغىنى سېنىڭ ئىخلاسىمەن بولغىنىڭ ئۈچۈنمۇ-يا؟ 5 سېنىڭ رەزىللىكىڭ زور ئەمەسمۇ؟ سېنىڭ گۇناھلىرىڭ ھېسابسىز ئەمەسمۇ؟ 6 سەن قېرىندىشلىرىڭدىن سەۋەبسىز كېپىللىك ئالغانسەن، سەن يالاڭتۇشلەرنى كىيىم-كېچەكلىرىدىن مەھرۇم قىلىۋەتكەنسەن. 7 ھالسىزلانغانلارغا سۇ بەرمىدىڭ، ئاچ قالغانلارغا ئاشنىمۇ ئاياپ بەرمىدىڭ، 8 گەرچە سەن يەر-زېمىنلىك بولغان قولى ئۇزۇن ئادەم بولساڭمۇ، يەر-زېمىن ئۈتۈپ ھۆرمەتلىنىپ كەلگەن ئادەم بولساڭمۇ، 9 سەن تۇل خوتۇنلارنىمۇ قۇرۇق قول ياندۇرغانسەن، يېتىم-يېسىرلارنىڭ قولىنىمۇ يانچىتىۋەتكەنسەن. 10 مانا شۇ سەۋەبتىن ئەتراپىڭدا تۇزاقلار ياتىدۇ، ئۈشتۈمتۈت پەيدا بولغان ۋەھىمىمۇ سېنى باسىدۇ. 11 شۇ سەۋەبتىنمۇ سېنى قاراڭغۇلۇق بېسىپ كۆرەلەيسەن قىلدى، بىر كەلكۈن چېلىپ سېنى غەرق قىلدى. 12 تەڭرى ئەرشىلانىڭ چوققىسىدا تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئەلۋەتتە ئېگىز يۇلتۇزلارنىڭ ئەقەدەر ئالىي ئىكەنلىكىگە قاراپ باق! 13 بىراق سەن: «تەڭرى نېمىنى بىلىدۇ؟ ئۇ راست شۇنچە زۇلمەت قاراڭغۇلۇقتا بىرنېمنى پەرق ئېتەلەيدۇ؟!» دەۋاتىسەن. 14 يەنە: «قويۇق بۇلۇتلار ئۇنى توسۇالىدۇ، شۇڭا ئۇ پەلەك ئۈستىدە ئايلىنىپ ماڭغىنىدا بىزنى كۆرمەيدۇ!» ـ دەيسەن. 15 يامان ئادەملەر ماڭغان كونا يولنى سەنمۇ ئۆتۈۋېرەمسەن؟ 16 ئۇلار ۋاقتى توشمايى ئۆرۈلۈپلا ئېلىپ كېتىلگەن، ئۇلارنىڭ ئۇللىرى كەلكۈن تەرىپىدىن ئېقىتىلىپ كېتىلگەن. 17 ئۇلار تەڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول!» ھەممىگە قادىر بىزنى نېمە قىلالىسۇن؟» ـ دەيتتى. 18 بىراق ئۇلارنىڭ ئويلىرىنى ئېسىل نەرسىلەر بىلەن تولدۇرغان دەل ئۆزىدۇر، مەن بولسام يامانلارنىڭ نەسىھىتىدىن يىراقلاشقانمەن! 19 ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ بەربات بولغانلىقىنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، بىگۇناھلار ئۇلارنى مازاق قىلىپ: ـ 20 «بىزگە قارشى چىققۇچىلار شۇبھىسىز ۋەيران بولدۇ، ئوت ئۇلارنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋەتمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ. 21 [شۇڭا] خۇداغا بويسۇنۇپ ئۆنى تونۇساڭ، شۇ چاغدىلا سەن ئامان بولىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن ساڭا ئامەت كېلىدۇ. 22 ئۆنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن نەسىھەتنىمۇ قوبۇل قىل، ئۆنىڭ سۆزلىرىنى كۆڭۈلگە پۈكۈپ قوي. 23 سەن ھەممىگە قادىرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسەڭ، مۇقەررەركى، قايتىدىن قۇرۇلۇپ چىقالايسەن؛ ئەگەر سەن قەبىھلىكنى چېدىرلىرىڭدىن يىراقلاشتۇرساڭ، 24 ئەگەر سەن ئالتۇنۇڭنى توپا-چاڭ ئۈستىگە تاشلىيالىساڭ، ئوفىردىكى ئالتۇنۇڭنى شىددەتلىك ئېقىنىنىڭ تاشلىرىغا قوشۇۋەتسەڭ، 25 ئۇنداقتا ھەممىگە قادىرنىڭ ئۆزى ساڭا ئالتۇن بولىدۇ. سېنىڭ ئۈچۈن سەرخىل كۈمۈشىمۇ بولىدۇ. 26 ئۇ چاغدا سەن ھەممىگە قادىردىن سۈيۈنىسەن، يۈزۈڭنى تەڭرىگە قاراپ كۆتۈرەلەيسەن. 27 سەن ئۆنىڭغا دۇئا قىلىسالىڭ، ئۇ قۇلاق سالىدۇ، شۇنداقلا سەنمۇ ئېچىكەن قەسەملىرىڭگە ئەمەلى قىلىسەن. 28 سەن قارار قىلغان ئىش ئەمەلگە ئاشىدۇ، يوللىرىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشىدۇ. 29 ئادەملەر پەس قىلىنغاندا، سەن ئۇلارغا: «ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» دەيسەن، شۇنىڭ بىلەن [خۇدا] چىرايى سۈنغانلارنى قۇتقۇزىدۇ. 30 ئۇ ھەتتا گۇناھى بار ئادەمنىمۇ قۇتقۇزىدۇ، ئۇ قولۇڭدىكى ھالاللىقتىن قۇتقۇزۇلىدۇ.

23 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بۈگۈنمۇ شىكايىتىم ئاچچىقتۇر، ئۆنىڭ مېنى باسقان قولى ئاھ-زارلىرىمنىڭ ئېغىرلىقى! 3 ئاھ، ئۇنى نەدىن تاپالايدىغانلىقىمنى بىلگەن بولىساڭىدى، ئۇنداقتا ئۆنىڭ ئولتۇرىدىغان جايىغا بارار ئىدىم! 4 شۇندا مەن ئۆنىڭ ئالدىدا دەۋاىنى بايان قىلاتتىم، ئاغزىمنى مۇنازىرىلەر بىلەن تولدۇراتتىم، 5 مەن ئۆنىڭ ماڭا بەرمەكچى بولغان جاۋابىنى بىلەلەيتتىم، ئۆنىڭ ماڭا نېمنى دېمەكچى بولغانلىقىنى چۈشىنەلەيتتىم. 6 ئۇ ماڭا قارشى تۇرۇۋې زور كۈچى بىلەن مېنىڭ بىلەن تالىشامتى؟ ياق! ئۇ چوقۇم ماڭا

قۇلاق سالاتتى. 7 ئۇنىڭ ھۆزۈرىدا ھەققانىي بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشالايتتى،
شۇنداق بولسا، مەن تۆز سوتچىم ئالدىدا مەڭگۈگىچە ئاقلانغان بولاتتىم. 8 ئەپسۇس، مەن
ئالغا قاراپ ماڭسامۇ، لېكىن ئۇ ئۇ يەردە يوق، كەينىمگە يانسامۇ، ئۇنىڭ سايىسىنىمۇ
كۆرەلەيمەن. 9 ئۇ سول تەرەپتە ئىش قىلىۋاتقاندا، مەن ئۇنى بايقىيالمايمەن؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتە
يوشۇرۇنغاندا، مەن ئۇنى كۆرەلەيمەن؛ 10 بىراق ئۇ مېنىڭ ماڭدىغان يولۇمنى بىلىپ
تۇرىدۇ؛ ئۇ مېنى تاۋلىغاندىن كېيىن، ئالتۇندەك ساپ بولىمەن. 11 مېنىڭ پۇتلىرىم ئۇنىڭ
قەدەملىرىگە چىڭ ئەگەشكەن؛ ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇپ، ھېچ چەتنىمىدىم. 12 مەن
يەنە ئۇنىڭ لەۋلىرىنىڭ بۇيرۇقىدىن باش تارتمىدىم؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆزلەرنى تۆز
كۆڭۈلدىكىلىرىدىن قىممەتلىك بىلىپ قەدرلەپ كەلدىم. 13 بىراق ئۇنىڭ بولسا بىرلا
مۇددىئاسى باردۇر، كىممۇ ئۇنى يولدىن بۇرۇيالىسۇن؟ ئۇ كۆڭلىدە نېمىنى ئارزۇ قىلغان
بولسا، شۇنى قىلىدۇ. 14 چۈنكى ئۇ ماڭا نېمىنى ئىرادە قىلغان بولسا، شۇنى بەرھەق ۋۇجۇدقا
چىقىرىدۇ؛ مانا مۇشۇ خىلدىكى ئىشلار ئۇنىڭدا يەنە نۇرغۇنلىرى. 15 شۇڭا مەن ئۇنىڭ
ئالدىدا دەككە-دۇككىگە چۈشمەن؛ بۇلارنى ئويلىساملا، مەن ئۇنىڭدىن قورقۇپ كېتىمەن.
16 چۈنكى تەڭرى كۆڭلۈمنى ئاجىز قىلغان، ھەممىگە قادىر مېنى ساراسىمگە سالدى. 17
ھالبۇكى، مەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئۆزىمۇ ئۆزۈمدىن ئوتۇالغان زۇلمەت-
قاراڭغۇلۇقتىمۇ ھېچ سۆكۈت قىلمىدىم.

24 ـ نېمىشقا ھەممىگە قادىر [سوراق] كۈنلىرىنى بېكىتمەيدۇ؟ نېمىشقا ئۇنى تونۇغانلار
ئۇنىڭ شۇ كۈنلىرىنى بىكاردىن-بىكار كۈتىدۇ؟ 2 مانا، ئادەملەر پاسىل قىلىنغان تاشلارنى
يۇتكۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار زوراۋانلىق بىلەن باشقىلارنىڭ پادىلىرىنى بۇلاپ-تالاپ ئۆزلىرى
[ئوچۇق-ئاشكارا] باقىدۇ؛ 3 ئۇلار يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئېشىكىنى بۇلاپ ھەيدەپ كېتىدۇ؛
ئۇلار تۇل خوتۇننىڭ كالىسىنى كېپىلىك ئۈچۈن ئېلىۋالىدۇ. 4 ئۇلار مىسكىنلەرنى يولدىن
نېرى ئىتتىرىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىندىكى ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى مۇكۈشۈۋالىدۇ. 5
مانا، ئۇلار دەشت-باياۋانلاردىكى ياۋايى ئېشەكلەردەك، تاڭ سەھەردە ئوجلا ئىزدەش
«خىزمىتى» گە چىقىدۇ، جاڭگال ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن چېمكىلىك تەمىنلەيدۇ.
6 ئۇلار يامانلىنىڭ [كاللىرى] ئۈچۈن دالادا ئوت-چۆپ ئوردىدۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاشقان-
تاشقان ئۆزۈملىرىنى تېرىيدۇ؛ 7 ئۇلار كېچىنى كىيىمسىز يالاڭ ئۆتكۈزىدۇ، سوغۇقتا
بولسا يېپىنغۇدەك كىيىمى يوقتۇر. 8 ئۇلار تاغقا ياغقان يامغۇرلار بىلەن سۇزمە بولۇپ
كېتىدۇ، پاناھسىزلىقىدىن تاشنى قۇچاقلىشىدۇ. 9 ئادەملەر ئاتىسىز بالىلارنى ئەچىكتىن
بۇلاپ كېتىدۇ، ئۇلار مىسكىنلەردىن [بوۋاقلارنى] كېپىلىككە ئالىدۇ. 10 [مىسكىنلەر
بولسا] كىيىمسىز، يېلىڭ ئۆتىدۇ، باشقىلار ئۈچۈن بۇغداي باغلىرىنى كۆتۈرسىمۇ، يەنىلا تاچ
قالىدۇ، 11 ئۇلار باشقىلارنىڭ ئۆيىدە زەيتۇنلارنى چەيلەپ ياغ چىقارغان بولسىمۇ،
ھويلىلىردا شاراب كۆچىكىنى چەيلىگەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۆسسۈزلۈقتا قالىدۇ. 12
شەھەردىن ئادەملەرنىڭ ئاھ-زارلىرى چىقىپ ئوردىدۇ، قىلىچ يېگەنلەرنىڭ جانلىرى نالە-
پەريات كۆتۈرىدۇ؛ بىراق تەڭرى ھېچكىمنىڭ ئېيىلىسلىقىنى ئەيىبلىمەيدۇ. 13 ـ نۇرغا قارشى
ئىسيان كۆتۈرىدىغانلارمۇ بار، ئۇلار نۇرنىڭ يوللىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە ئۇرمايدۇ.
14 قاتىل تاڭ نۇرى كېلىشى بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، كەمبەغەللەر ۋە مىسكىنلەرنى
ئۆلتۈردىدۇ؛ كېچىدە ئۇ ئوغرىدەك يۈرىدۇ. 15 زىناخورمۇ «مېنى ھېچ كۆز كۆرمەيدۇ»
دەپ زاۋال ۋاقتىنى كۈتىدۇ، باشقىلار مېنى تونۇمىسۇن دەپ ئايالنىڭ چۈمبىلىنى يۈزىگە
تارتىۋالىدۇ. 16 قاراڭغۇلۇقتا [ئوغرىلار] ئۆينىڭ تاملىرىنى كولاپ تېشىدۇ، كۈندۈزدە
ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۆز ئۆيىگە قاماپ قويىدۇ، ئۇلار نۇرنى تونۇمايدۇ. 17 ئۇلار ئۈچۈن تاڭ
سەھەر ئۇلۇم سايىسىدەك ئۆيۈلىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇقنىڭ ۋەھىمىلىرىنى دوست
تۇتىدۇ. 18 ئۇلار سۇلارنىڭ يۈزىدىكى كۆپۈكلەردەك يوقاپ كەتسۇن! ئۇلارنىڭ يەر-
زېمىندىكى نېسىبىسى لەنەت قىلىنغانكى، شۇڭا ئۇلاردىن ھېچكىم ئۆزۈمزارلىققا يەنە
ماڭمىسۇن! 19 قۇرغاقچىلىق ھەم تومۇز ئىسسىق قار سۇلىرىنىمۇ يەپ تۈگىتىدۇ، تەھتىساراملىق
ئۇخشاشلا گۇناھ قىلغانلارنى يەپ تۈگەتسۇن! (Sheol h7585) 20 ئۇنى، تۇغقان
ئانىسىمۇ ئۇنۇتسۇن! قۇرت شۇلگەيلىرىنى ئېتىتسۇن ئۇنى يېسۇن! ئەسكە ھېچ ئېلىنمىسۇن!
شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيىزلىق دەرەختەك كېسىلسۇن! 21 ئۇ بالىسى يوق تۇغماسلاردىن
ئوچا ئالدۇ، ئۇ تۇل خوتۇنلارغىمۇ ھېچ شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 22 بىراق [خۇدا]
تۆز قۇدرىتى بىلەن مۇنداق كۈچ-ھوقۇقى بارلارنىڭ [كۈننىي] تۇزارتىدۇ؛ ئۇلار ھەتتا
ھاياتىدىن ئۈمىدسىزلەنسىمۇ قايتىدىن ئورنىدىن تۇرىدۇ. 23 [خۇدا] يەنىلا ئۇلارنى ئامانلىقتا
مۇقىملاشتۇرىدۇ، شۇڭا ئۇلار خاتىرجەم بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ يوللىرىنى كۆزدە تۇتقان
ئەمەسمۇ؟ 24 ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى بىردەملىك ئۆستۈرۈلىدۇ، ئاندىن ئۇلار يوق بولىدۇ؛
ئۇلار ئۆگۈا قالدۇرۇلىدۇ، ئاندىن باشقا ئادەملەرگە ئوخشاشلا يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلار
پەقەتلا پىشقان سەرخىل بۇغداي باشاقلىرىدەك كېسىلىپ كېتىدۇ. 25 بۇ ئىشلار مۇنداق
بولىمىسا، قېنى كىم مېنى يالغانچى دەپ ئىسپاتلىيالايدۇ. مېنىڭ گەپلىرىمنى كىم قۇرۇق گەپ
دېيەلەيدۇ؟».

25 شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئۇنىڭدا ھۆكۈمرانلىق ھەم ھەيۋەت
باردۇر؛ ئۇ ئاسمانلارنىڭ قەرىدىكى ئىشلارنىمۇ تەرتىپكە سالىدۇ. 3 ئۇنىڭ قوشۇنلىرىنى ساناپ
تۈگەتكىلى بولامدۇ؟ ئۇنىڭ نۇرى كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشمەي قالار؟ 4 ئەمدى ئىنسان
بالىسى قاندائۇ تەڭرىنىڭ ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ ئايال زاتىدىن تۇغۇلغانلار قاندائۇ پاك
بولالىسۇن؟ 5 مانا، ئۇنىڭ نەزىرىدە ھەتتا ئايمۇ يورۇق بولمىغان يەردە، يۇلتۇزلارمۇ پاك
بولمىغان يەردە، 6 قۇرت بولغان ئىنسان، سازاڭ بولغان ئادەم بالىسى [ئۇنىڭ ئالدىدا]
قاندا بولار؟».

26 ئايۇپ [بىلدادقا] جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ماغدۇرسىز كىشىگە قالتىس
يارىدەملەرنى بېرىۋەتتىڭ! بىلەكلىرى كۈچسىز ئادەمنى كارامەت قۇتقۇزۇۋەتتىڭ! 3
ئەقلى يوق كىشىگە قالتىس نەسىھەتلەرنى قىلىۋەتتىڭ! ۋە ئۇنىڭغا ئالامەت بىلىملەرنى
نامايان قىلىۋەتتىڭ! 4 سەن زادى كىمنىڭ مەدىتى بىلەن بۇ سۆزلەرنى قىلدىڭ؟ سەندىن
چىقىۋاتقىنى كىمنىڭ روھى؟ 5 ـ «ئەرۋاھلار، يەنى سۇ ئاستىدىكىلەر، شۇنداقلا تۇيەردە
يارلىق تۇرۇۋاتقانلار تولغىنىپ كېتىدۇ، 6 بەرھەق، [خۇدانىڭ] ئالدىدا تەھتىساراملىق
يېپىنچىسىز كۆرۈنىدۇ، ھالا كەتنىگۈنى يايقۇچى يوقتۇر. (Sheol h7585) 7 ئۇ [يەرنىڭ]
شىمالىي [قۇتۇپىنى] ئالەم بوشلۇقىغا سوزغان، ئۇيەر [شارىنى] بوشلۇق ئىچىدە مۇئەللەق
قىلغان؛ 8 ئۇ سۇلارنى قويۇق بۇلۇتلىرى ئىچىگە يىغىدۇ، بۇلۇت ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقى بىلەنمۇ
يىرتىلىپ كەتمەيدۇ. 9 ئۇ ئايىنىڭ يۈزىنى ياپىدۇ، ئۇ بۇلۇتلىرى بىلەن ئۇنى توسىدۇ. 10 ئۇ
سۇلارنىڭ ئۈستىگە چەمبەر سىزىپ قويغان، بۇنىڭ بىلەن ئۇ يورۇقلۇق ھەم قاراڭغۇلۇقنىڭ
چېگراسىنى بېكىتكەن. 11 ئاسمانلارنىڭ تۈۋرۈكلىرى تەۋرەپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ ئەيىبىنى
ئاڭلاپلا ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 12 ئۇ دېڭىزنى قۇدرىتى بىلەن تىنچلاندۇرىدۇ، ئۇنى
ھېكمىتى بىلەن راھابنى پارە-پارە قىلىپ يانچۇۋېتىدۇ. 13 ئۇنىڭ روھى بىلەن ئاسمانلار
بېزەلگەن، ئۇنىڭ قولى تېز قاچقان ئەجدىھانى سانچىيىدۇ. 14 مانا، بۇ ئىشلار پەقەت ئۇنىڭ
قىلغانلىرىنىڭ كىچىككىنە بىر قىسمىدۇر، خالاس؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامىدىن ئاڭلاۋاتقىنىمىز
ناھايىتى پەس بىر شىۋىرلاش، خالاس! ئۇنىڭ پۈتكۈل زور قۇدرىتىنىڭ گۈلدۈرمامىسىنى
بولسا كىممۇ چۈشىنەلىسۇن؟!».

27 ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنىڭ ھەققىمنى
تارتىۋالغان تەڭرىنىڭ ھاياتى بىلەن، جىنىمنى ئاغرىتقان ھەممىگە قادىرنىڭ ھەققى بىلەن
قەسەم قىلىمەنكى، 3 تىنىمدە نەپەس بولسىلا، تەڭرىنىڭ بەرگەن روھى دىمىغىمدا تۇرسىلا،
4 لەۋلىرىمدىن ھەققانىيىسز سۆزلەر چىقمايدۇ، تىلىم ئالدامچىلىق بىلەن ھېچ شۇئۇلىمايدۇ! 5
سىلەرنىڭكىنى توغرا دېيىش مەندىن يىراق تۇرسۇن! جېنىم چىققانغا قەدەر دۇرۇسلۇقۇمنى
تۆزۈمدىن ئايرىمايمەن! 6 ئادىللىقىمنى چىڭ تۇتۇۋېرىمەن، ئۇنى قويۇپ بەرمەيمەن، ۋىجدانىم
ياشىغان ھېچبىر كۈنۈمدە مېنى ئەيىبلىمىسۇن! 7 مېنىڭ دۈشمىنىم رەزىللەرگە ئوخشاش
بولسۇن، ماڭا قارشى چىققانلار ھەققانىيىسز دەپ قارالسۇن. 8 چۈنكى تەڭرى ئېلىپ
ئادەمنى ئۆزۈپ تاشلىغاندا، ئۇنىڭ جىنىنى ئالغاندا، ئۇنىڭ يەنە نېمە ئۈمىدى قالار؟ 9

بالا يىتىپەت ئۇنى يېسىپ چۈشكەنده، تەڭرى ئۇنىڭ نالە-پەريادىنى ئاڭلامدۇ؟ 10 ئۇ هەممىگە قادردىن سۈيۈنەمدۇ؟ ئۇ هەردائىم تەڭرىگە ئىلتىجا قىلالامدۇ؟ 11 مەن تەڭرىنىڭ قولىنىڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا سىلەرگە مەلۇمات بېرەي؛ هەممىگە قادىرلا نېمە بارلىقىنى يوشۇرۇپ يۈرمەيمەن. 12 مانا سىلەر ئاللىبۇرۇن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭلار؛ سىلەر ئەمىشقا ئاشۇنداق پۈتۈنلەي قۇرۇق خىياللىق بولۇپ قالدىڭلار؟ 13 رەزىل ئادەملەرنىڭ تەڭرى بېكىتكەن ئاقىۋىتى شۇنداقكى، زوراۋانلارنىڭ هەممىگە قادردىن ئاللىدىغان نېسىۋىسى شۇنداقكى: ـ 14 ئۇنىڭ باللىرى كۆپەيسە، قىلىچلىنىش ئۈچۈنلا كۆپەيىدۇ؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ نېنى يېتىشمەيدۇ. 15 ئۇنىڭ ئۆزىدىن كېيىن قالغان ئادەملىرى ئۆلۈم بىلەن بۇاستە دەپنە قىلىنىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن قالغان تۇل خوتۇنلىرى ماتەم تۇتمايدۇ. 16 ئۇ كۈمۈشلەرنى توپا-چاڭدەك يىغىپ دۆۋىلىسىمۇ، كىيىم-كېچەكلەرنى لايدەك كۆپ يىغسىمۇ، 17 بۇلارنىڭ هەممىسىنى تەييارلىسىمۇ، بىراق كىيىملەرنى هەققانىيلار كىيىدۇ، بىگۇناهلارمۇ كۈمۈشلەرنى بۇلۇشىدۇ. 18 ئۇنىڭ ياسىغان ئۆيى پەرۋانىنىڭ غوزىسىدەك، ئۆزۈمزارنىڭ كۆزەتچىسى ئۆزىگە سالغان كەپىدەك بوش بولىدۇ. 19 ئۇ باي بولۇپ يېتىپ دەم ئالغىنى بىلەن، بىراق ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كېلىدۇكى، كۆزىنى ئاچقاندا، ئەمدى ئۆزىگە شتىم دەيدۇ. 20 ۋەھىمىلەر كەلكۈندەك بېشىغا كېلىدۇ؛ كەچتە قارا قۇيۇن ئۇنى چاڭگىلغا ئالىدۇ. 21 شەرق شامىلى ئۇنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ؛ شىددەت بىلەن ئۇنى ئورنىدىن ئېلىپ يىراققا ئېتىپ تاشلايدۇ. 22 بوران ئۇنى هېچ ئايماي، بېشىغا ئورۇلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن هە دەپ ئۇرۇنىدۇ؛ 23 بىراق [شامال] ئۇنىڭغا قاراپ چاۋاك چالىدۇ، ئۇنى ئورنىدىن «ئۇش-ئۇش» قىلىپ قوغلۇۋېتىدۇ».

28 ـ «شۇبهىسىزكى، كۈمۈش تېپىلىدىغان كانلار بار، ئالتۇننىڭ تاۋلىنىدىغان ئورۇن ئورنى باردۇر؛ 2 تۆمۈر بولسا يەر ئاستىدىن قېزىۋېلىنىدۇ، مىس بولسا تاشتىن ئېرىتىلىپ ئېلىنىدۇ. 3 ئىنسانلار [يەر ئاستىدىكى] قاراڭغۇلۇققا چەك قويىدۇ، ئۇ يەر قەرىگىچە چارلاپ يۈرۈپ، قاراڭغۇلۇققا تەۋە، ئۆلۈمنىڭ سايىسىدە ئۇرغان تاشلارنى ئىزدەيدۇ. 4 ئۇ يەر يۈزىدىكىلەردىن يىراق جايدا تىك بولغان قۇدۇقنى كولايدۇ؛ مانا شۇنداق ئادەم ئاياغ باسمايدىغان، ئۆتىنۇلغان يەرلەردە ئۇلار ئارغامچىنى ئۆتۈپ بوشلۇقتا پۇلا گالاب يۈرىدۇ، كىشىلەردىن يىراقتا ئېسىلىپ تۇرىدۇ. 5 ئاشلىق چىقىدىغان يەر، تەكتى كولانغاندا بولسايالقۇندەك كۆرۈنىدۇ؛ 6 يەردىكى تاشلار ئارىسىدىن كۆك ياقۇتلار چىقىدۇ، ئۇنىڭدا ئالتۇن رۇدىسىمۇ باردۇر. 7 ئۇ يولنى هېچقانداق ئالغۇر قۇش بىلمەيدۇ، هەتتا سارنىڭ كۆزىمۇ ئۇنىڭغا يەتمىگەن. 8 هاكاۋۇر يىرتقۇچلارمۇ ئۇ يەرنى هېچ دەسسەپ باقمىغان، ئەشەددىي شىرمۇ ئۇ جايدىن هېچقاچان ئۆتۈپ باقمىغان. 9 ئىنسان بالسى قولىنى چاقاق تېشىنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزىدۇ، ئۇ تاغلارنى يىلتىزىدىن قومۇرۇۋېتىدۇ. 10 تاشلار ئارىسىدىن ئۇ قانالارنى چاپىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ كۆزى هەرخىل قىممەتلىك نەرسىلەرنى كۆرىدۇ، 11 يەر ئاستىدىكى ئېقىنلارنى تېشىپ كەتمىسۇن دەپ ئۇلارنى توسۇۋالىدۇ، يوشۇرۇن نەرسىلەرنى ئۇ ئاشكارىلايدۇ. 12 بىراق دانالىق نەدىن تېپىلار؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 13 ئىنسان باللىرى ئۇنىڭ قىممەتلىكلىكىنى هېچ بىلمەس، ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن تېپىلماس. 14 [يەر] تېگى: «مەندە ئەمەس» دەيدۇ، دېڭىز بولسا: «مەن بىلەنمۇ بىللە ئەمەستۇر» دەيدۇ. 15 دانالىقنى ساپ ئالتۇن بىلەن سېتىۋالغىلى بولمايدۇ، كۈمۈشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىر تارازىدا تارتقىلى بولماس. 16 هەتتا ئوفىردا چىقىدىغان ئالتۇن، ئاق هېقىق ياكى كۆك ياقۇت بىلەنمۇ بىر تارازىدا تارتقىلى بولمايدۇ. 17 ئالتۇن ۋە خرۇستالنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ؛ ئېسىل ئالتۇن قاچا-قۇچىلار ئۇنىڭ بىلەن هېچ ئالماشتۇرۇلماس. 18 ئۇ ئۆچىنە-مارجان، خرۇستالنى ئادەمنىڭ ئېسىدىن چىقىرىدۇ؛ دانالىقنى ئېلىش قىزىل ياقۇتلارنى ئېلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 19 ئېفىئوپىيەدىكى سېرىق ياقۇت ئۇنىڭغا يەتمەس، سېرىق ئالتۇنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەسلىشەلمەيدۇ. 20 ئۇنداقتا، دانالىق نەدىن تېپىلىدۇ؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 21 چۈنكى ئۇ بارلىق هايات ئىگىلىرىنىڭ كۆزىدىن يوشۇرۇلغان، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلاردىنمۇ يوشۇرۇن ئۇزىدۇ. 22 هالاكەت ۋە ئۆلۈم پەقەتلا: «ئۇنىڭ شۆهرىتىدىن خەۋەر ئالدۇق» دەيدۇ. 23 ئۇنىڭ ماڭغان يولىنى چۈشىنىدىغان، ئۇرىدىغان يېرىنى بىلىدىغان پەقەتلا بىر خۇدادۇر. 24 چۈنكى ئۇنىڭ كۆزى يەرنىڭ قەرىگىچە يېتىدۇ، ئۇ ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرىدۇ. 25 ئۇ شاماللارنىڭ كۈچىنى تارازىغا سالغاندا، [دۇنيانىڭ] سۈلىرىنى ئۆلچىگەندە، 26 يامغۇرلارغا قانۇنىيەت چۈشۈرگىنىدە، گۈلدۇرمامىنىڭ چاقمىقىغا يولنى بېكىتكىنىدە، 27 ئۇ چاغدا ئۇ دانالىققا قاراپ ئۇنى بايان قىلغان؛ ئۇنى نەمۇنە قىلىپ بەلگىلىگەن؛ شۇنداق، ئۇ ئۇنىڭ باش-ئايىغىغا قاراپ چىقىپ، 28 ئىنسانغا: «مانا، رەبدىن قورقۇش دانالىقتۇر، يامانلىقتىن يىراقلىشىش يورۇتۇلۇشتۇر» ـ دېگەن».

29 ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، ئەھۋالىم ئىلگىرىكى ئايلاردىكىدەك بولسىدى، تەڭرى مەندىن خەۋەر ئالغان كۈنلەردىكىدەك بولسىدى! 3 ئۇ چاغدا ئۇنىڭ چىرىغى بېشىمغا نۇر چاچقان، ئۇنىڭ يورۇقلۇقى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن ئۆتۈپ كەتكەن بولاتتىم! 4 بۇ ئىشلار مەن قىران ۋاقتىمدا، يەنى تەڭرى چېدىرىمدا ماڭا سىرداش [دوست] بولغان ۋاقىتتا بولغاندىمۇ! 5 ھەممىگە قادىر مەن بىلەن بىللە بولغان، مېنىڭ ياش بالىلىرىم ئەتراپىمدا بولغان؛ 6 مېنىڭ باسقان قەدەملىرىم سېرىق مايغا چۈمۈلگەن، يېنىمدىكى تاش مەن ئۈچۈن زەيتۇن مايى دەريىسى بولۇپ ئاققان؛ 7 شەھەر دەرۋازىسىغا چىققان ۋاقتىمدا، كەڭ مەيدانىدا ئورنۇم تەييارلانغاندا، 8 ياشلار مېنى كۆرۈپلا ئەيمىنىپ ئۆزلىرىنى چەتكە ئالاتتى، قېرىلار بولسا ئورنىدىن ئوراتتى، 9 شاھزادىلەرمۇ گەپتىن توختاپ، قولى بىلەن ئاغزىنى ئېتىۋالاتتى. 10 ئاقسۆڭەكلەرمۇ تىنچلىنىپ، تىلىنى تاكىلىيغا چاپلىۋالاتتى. 11 قۇلاق سۆزۈمنى ئاڭلىسىلا، ماڭا بەخت تىلەيتتى، كۆز مېنى كۆرسىلا ماڭا ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. 12 چۈنكى مەن ماڭا ھىمايە بول دەپ يېلىنغان ئېزىلگۈچىلەرنى، پاناھسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارنىمۇ قۇتقۇزۇپ ئوراتتىم. 13 ھالاك بولاي دېگەن كىشى ماڭا بەخت تىلەيتتى؛ مەن ئۆل خوتۇنىنىڭ كۆڭلىنى شادلاندۇرۇپ ناخشا ياڭراتقۇزاتتىم. 14 مەن ھەققانىيلىقنى تون قىلىپ كىيىۋالدىم، ئۇ مېنى ئۆز گەۋدىسى قىلدى. ئادالەتلىكىم ماڭا يېپىنچا ھەم سەللە بولغان. 15 مەن كورغا كۆز بولاتتىم، توكۇرغا پۇت بولاتتىم. 16 يوقسۇللارغا ئاتا بولاتتىم، ماڭا ناتونۇش كىشىنىڭ دەۋاسىنىمۇ تەكشۈرۈپ چىقاتتىم. 17 مەن ئادالەتسىزنىڭ ھىكگايغان چىشلىرىنى چېقىپ تاشلايتتىم، ئوڭىسىنى چىشلىردىن ئېلىپ كېتەتتىم. 18 ھەم: «مېنىڭ كۈنلىرىم قۇمدەك كۆپ بولۇپ، ئۆز ئۇۋامدا راھەت ئېچىدە ئۆلىمەن» دەيتتىم؛ 19 ھەم: «يىلتىزىم سۇلارغىچە تارتىلىپ باردۇ، شەبنەم پۈتۈن كېچىچە شىخىمغا چاپلىشىپ ياتىدۇ؛ 20 شۆهرىتىم ھەردائىم مەندە يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ، قولۇمدىكى ئوقيايىم ھەردائىم يېڭى بولۇپ تۇرىدۇ» دەيتتىم. 21 ئادەملەر ماڭا قۇلاق سالاتتى، كۈتۈپ ئوراتتى؛ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاڭلار دەپ سۈكۈت ئېچىدە ئوراتتى. 22 مەن گەپ قىلغاندىن كېيىن ئۇلار قايتا گەپ قىلمايتتى، سۆزلىرىم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شەبنەم بولۇپ چۈشەتتى. 23 ئۇلار يامغۇرلارنى كۈتكەندەك مېنى كۈتەتتى، كىشىلەر [ۋاقىتدا ياغقان] «كېيىنكى يامغۇر»نى قارشى ئالغاندەك سۆزلىرىنى ئېچىپ ئېچەتتى! 24 ئۈمىدسىزلەنگىنىدە مەن ئۇلارغا قاراپ كۈلۈمسىرەيتتىم، يۈزۈمدىكى نۇرنى ئۇلار يەرگە چۈشۈرمەيتتى. 25 مەن ئۇلارغا يولىنى تاللاپ كۆرسىتىپ بېرەتتىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كاتتىۋاش بولۇپ ئولتۇراتتىم، قوشۇنلىرى ئارىسىدا تۇرغان پادىشاھدەك ياشايتتىم، بىراق ئۇنىڭ بىلەن ماتەم تۇتىدىغانلارغا تەسەللى يەتكۈزگۈچىمۇ بولاتتىم».

30 ـ «بىراق ھازىر بولسا، ياشلار مېنى مازاق قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنى ھەتتا پادامنى باقىدىغان ئىتلار بىلەن بىللە ئىشلەشكە يول قويۇشنىمۇ يامان كۆرەتتىم. 2 ئۇلارنىڭ ماغدۇرى كەتكەندىن كېيىن، قولىدىكى كۈچ ماڭا نېمە پايدا يەتكۈزەلىسۇن؟ 3 يوقسۇزلۇق ھەم ئاچلىقتىن يىگەپ كەتكەن، ئۇلار ئۆزۈندىن بۇيان چۆلدەرەپ كەتكەن دەشت-بىاباۋاندا قۇرۇق يەرنى غاجايدۇ. 4 ئۇلار ئەمەن-شۇئاقنى چاتقاللار ئارىسىدىن يۇلىدۇ، شۇمبۇينىڭ يىلتىزلىرىنمۇ تېرىپ ئۆزلىرىگە نان قىلىدۇ. 5 ئۇلار ئەل-يۇرتلاردىن ھەيدىۋېتىلگەن بولىدۇ، كىشىلەر ئۇلارنى كۆرۈپلا ئوغرىنى كۈزگەندەك ۋارقىراپ تىللايدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۈرلۈك جىلغىلاردا قونۇپ، تاشلار ئارىسىدا، غارلار

ئېچده ياشاشقا مەجبۇر بولدۇ. 7 چاتقاللىق ئارىسىدا تۆلار ھاڭراپ كېتىدۇ، تىكەنلەر ئاستىدا تۆلار دۇگدىيىپ ئولتۇرۇشىدۇ؛ 8 نادانلارنىڭ، نام-ئابرۇيىسىزلارنىڭ باللىرى، تۆلار زېمىندن سۈرتۈقاي ھەيدىۋېتىلگەن. 9 مەن ھازىر بولسام بۇلارنىڭ ھەجۋىي ناخشىسى، ھەتتا سۆز-چۆچىكىنىڭ دەستىكى بولۇپ قالدىم! 10 تۆلار مەندن نەپرەتلىنىپ، مەندىن يىراق تۇرۇپ، يۈزۈمگە تۈكۈرۈشتىنمۇ يانمايدۇ. 11 چۈنكى [خۇدا] مېنىڭ ھايات رىشتىمنى ئۈزۈپ، مېنى جاياغا چۈمدۈرگەن، شۇنىڭ بىلەن شۇ ئادەملەر ئالدىمدا تىزگىنلىرنى ئېلىۋېتىكەن. 12 ئوڭ يېنىمدا بىر توپ چۈپرەندە ياشلار ئورنىدىن تۇرۇپ، تۆلار پۇتۇمنى تۇرغان يېرىدىن ئىتتىرىۋەتمەكچى، تۆلار سېپىلىمغا ھۇجۇم پەلەمپەيلىرىنى كۆتۈرۈپ تۇرىدۇ؛ 13 تۆلار يولۇمنى بۇزۇۋېتىدۇ، تۆلارنىڭ ھېچ يۆلەنچۈكى بولمىسىمۇ، ھالاكتىمنى ئىلگىرى سۈرمەكتە. 14 تۆلار سېپىلنىڭ كەڭ بۇسۇك جايىدىن بۇسۇپ كىرگەندەك كىرىشىدۇ، ۋەيرانلىكىمدىن پايدىلىنىپ چوڭ تاشلاردەك دوملاپ كىرىشىدۇ. 15 ۋەھىملەر بۇرۇلۇپ مېنى تۇز نىشانى قىلغان، شۇنىڭ بىلەن ھۇرمىتىم شامال تۇتۇپ يوق بولغاندەك ھەيدىۋېتىلدى، ئاۋاتچىلىقىممۇ بۇلۇت تۇتۇپ كەتكەندەك تۇتۇپ كەتتى. 16 ھازىر بولسا جېنىم قاچىدىن تۆكۈلۈپ كەتكەندەك؛ ئازابلىق كۈنلەر مېنى تۇتۇۋالدى. 17 كېچىلەر بولسا، ماڭا سۆڭەكلىرىمگىچە سانجىماقتا؛ ئاغرىقلىرىم مېنى چىشلەپ دەم ئالمايدۇ. 18 [ئاغرىقلار] زور كۈچى بىلەن ماڭا كىيىم-كېچىكىمدەك بولدى؛ تۆلار كۆڭلىكىمنىڭ ياقىسىدەك ماڭا چاپلىشىۋالدى. 19 خۇدا مېنى سازلىققا تاشلىۋەتكەن، مەن توپا-چاڭغا ۋە كۈلگە ئوخشاش بولۇپ قالدىم. 20 مەن ساڭا ناله-پەرياد كۆتۈرمەكتىمەن، بىراق سەن ماڭا جاۋاب بەرمەيسەن؛ مەن ئورنۇمدىن تۇرسام، سەن پەقەتلا ماڭا قارايلا قويىسەن. 21 سەن ئۆزگىرىپ ماڭا بىر زالىم بولدۇڭ؛ قولۇڭنىڭ كۈچى بىلەن ماڭا زەربە قىلىۋاتىسەن؛ 22 سەن مېنى كۆتۈرۈپ شامالغا مىندۇرگەنسەن؛ بوران-چاپقۇندا تەتەللۇقاتىمنى يوق قىلىۋەتكەنسەن. 23 چۈنكى سەن مېنى ئاخىرىدا ئۆلۈمگە، يەنى بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ «يىغلىنىش ئۆيى» گە كەلتۈرۈۋاتىسەن. 24 ئۆ ھالاك قىلغان ۋاقتىدا كىشىلەر ناله-پەرياد كۆتۈرىمۇ، ئۆ قولىنى ئۆزاتقاندا، دۇئانىڭ دەرۋەقە ھېچقانداق نەتىجىسى يوق، 25 مەن كۈنلىرى تەس كىشى ئۈچۈن يىغلاپ [دۇئا قىلغان] ئەمەسمۇ؟ نامراتلار ئۈچۈن جېنىم ئازابلانمىدىمۇ؟ 26 مەن ئۈزۈم ياخشىلىق كۈتۈپ يۈرگىنىم بىلەن، يامانلىق كېلىپ قالدى؛ نۇر كۈتكىنىم بىلەن، قاراڭغۇلۇق كەلدى. 27 ئىچىم قازاندەك قاينايا، ئارام‌لىق تاپمايۋاتىدۇ؛ ئازابلىق كۈنلەر ماڭا يۈزلەندى. 28 مەن قۇياش نۇرىنى كۆرمەيمۇ قارىداپ يۈرمەكتىمەن، خالايىق ئارىسىدا مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ناله-پەرياد كۆتۈرىمەن. 29 مەن چىلبۈرىلەرگە قېرىنداش بولۇپ قالدىم، ھۇۋۇقۇشلارنىڭ ھەمراھى بولدۇم. 30 تېرەم قارىيىپ مەندىن ئاجراپ كېتىۋاتىدۇ، سۆڭەكلىرىم قىزىقتىن كۈيۈپ كېتىۋاتىدۇ. 31 چىلتارىمدىن ماتەم مەرسىيەسى چىقىدۇ، نېيىمنىڭ ئاۋازى ھازا ئۈنۈۋچىلارنىڭ يىغىسىغا ئايلىنىپ قالدى».

31 «مەن كۆزۈم بىلەن ئەھدىلەشكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن قانداقمۇ قىزلارغا ھەۋەس قىلىپ كۆز تاشلاپ يۈرەي؟ 2 ئۇنداق قىلسام ئۈستۈمدىكى تەڭرىدىن ئالدىغان نېسىۋەم نېمە بولار؟ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان مىراسىم نېمە بولار؟ 3 بۇ گۈناھنىڭ نەتىجىسى ھەققانىيسىزلارغا بالا-قازا ئەمەسمۇ؟ قەبىھلىك قىلغانلارغا كۈلپەت ئەمەسمۇ؟ 4 ئۇ مېنىڭ يوللىرىمنى كۆرۈپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ھەربىر قەدەملىرىمنى ساناپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 5 ئەگەر ساختىلىققا ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بولسامىدى! ئەگەر پۇتۇم ئالدامچىلىق بىلەن بىللە بولۇشقا ئالدىرىغان بولسا، 6 (مەن ئادىلىق مىزانىغا قويۇلغان بولسامىدى! ئۇنداقتا تەڭرى ئەيىبسىزلىكىمدىن خەۋەر ئالالايتتى!) 7 ئەگەر قەدىمىم يولدىن چىققان بولسا، كۆزۈڭلۇم كۆزۈمگە ئەگىشىپ ماڭغان بولسا، ئەگەر قولۇمغا ھەرقانداق داغ چاپلاشقان بولسا، 8 ئۇنداقتا مەن تېرىغانىنى باشقا بىرسى يېيىۋىتىدۇ! بىخلىرىم يۇلۇنۇپ تاشلىۋېتىلسۇن! 9 ئەگەر قەلبىم مەلۇم بىر ئايالدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇ نىيەتتە قوشنامنىڭ ئىشىك ئالدىدا پايلاپ تۇرغان بولسام، 10 ئۇ ئايالىم باشقىلارنىڭ تۆگمىنى تارتىدىغان كۈنگە قالسۇن، باشقىلار ئۇنى ئاياق ئاستى قىلسۇن. 11 چۈنكى بۇ ئەشەددىي نومۇسلۇق گۇناھتۇر؛ ئۇ سوراقچىلار تەرىپىدىن جازالىنىشى كېرەكتۇر. 12 [بۇ گۈناھ] بولسا ئادەمنى ھالاك قىلغۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ مېنىڭ بارلىق تاپقانلىرىمنى يۇلۇپ ئالغان بولاتتى. 13 ئەگەر قۇلۇمنىڭ ياكى دېدىكىمنىڭ ماڭا قارىتا ئەرزى بولغان بولسا، تۆلارنىڭ دەۋاسىنى كۆزۈمگە ئىلمىغان بولسام، 14 ئۇنداقتا تەكۈزى مېنى سوراققا تارتىشقا ئورنىدىن تۇرغاندا قانداق قىلىمەن؟ ئەگەر ئۇ مەندىن سوئال-سوراق ئالغىنىدا دەپ كەلسە، مەن ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بېرىمەن؟ 15 مېنى بالىياتقۇدا ئاپىرىدە قىلغۇچى تۆلارنىمۇ ئاپىردە قىلغان ئەمەسمۇ، مەن بىلەن ئۇ ئىككىمىزنى ئانىلىرىمىزنىڭ بالىياتقۇسىدا تۇرەلدۇرگۈچى بىر ئەمەسمۇ؟ 16 ئەگەر مىسكىنلەرنى ئۇز ئارزۇ-ئۈمىدلىرىدىن توسقان بولسام، ئەگەر تۇل خوتۇنىنىڭ كۆز نۇرىنى قاراڭغۇلاشتۇرغان بولسام، 17 ياكى ئۆزۈمنىڭ بىر چىشلەم نېنىمنى يالغۇز يېگەن بولسام، ئۇنى يېتىم-يېسىر بىلەن بىللە يېمىگەن بولسام 18 (ئەمەلىيەتتە ياش ۋاقتىمدىن تارتىپ ئۇغلى ئاتا بىلەن بىللە بولغاندەك ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە تۇرغاندى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىن تارتىپلا تۇل خوتۇنىنىڭ يۆلەنچۈكى بولۇپ كەلدىم)، 19 ئەگەر كىيىم-كېچەك كەملىكىدىن ھالاك بولاي دېگەن بىرىگە، ياكى چاپانسىز بىر يوقسۇلغا قاراپ ئولتۇرغان بولسام، 20 ئەگەر ئۇنىڭ بەللىرى [كىيىمسىز قېلىپ] ماڭا بەخت تىلىمىگەن بولسا، ئەگەر ئۇ قوزىلىرىمنىڭ يۈڭىدا ئىسسىنىمغان بولسا، 21 ئەگەر شەھەر دەرۋازىسى ئالدىدا «[ھۆكۈم چىقارغانلار ئارىسىدا] مېنىڭ يۆلەنچۈكۈم بار» دەپ، يېتىم-يېسىرلارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا قول كۆتۈرگەن بولسام، 22 ئۇنداقتا مۇرەم تاغىقىدىن ئاجرىلىپ چۈشسۇن! بىلىكىم ئۆگىسىدىن سۇنۇپ كەتسۇن! 23 چۈنكى تەكۈزى چۈشۈرگەن بالا-يېتىپەت مېنى قورقۇنچىقا سالماقتا ئىدى، ئۇنىڭ ھەيۋىتىدىن ئۇنداق ئىشلارنى قەتئىي قىلالمايتتىم. 24 ئەگەر ئالتۇنغا ئىشىنىپ ئۇنى ئۆز تايانچىم قىلغان بولسام، ياكى ساپ ئالتۇنغا: «يۆلەنچۈكۈمسەن!» دېگەن بولسام، 25 ئەگەر بايلىقلىرىم زور بولغانلىقىدىن، ياكى قولۇم ئالغان غەنىيمەتتىن شادلىنىپ كەتكەن بولسام، 26 ئەگەر مەن قۇياشنىڭ جۇلاسىنى چاچقانلىقىنى كۆرۈپ، ياكى ئايىنىڭ ئايدىكىڭا ماڭغانلىقىنى كۆرۈپ، 27 كۆكۈلۈم ئاستىرتىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇنداقلا [بۇلارغا چوقۇنۇپ] ئاغزىم قولۇمنى سۈيگەن بولسا، 28 بۇمۇ سوراقچى ئالدىدا گۇناھ دەپ ھېسابلىناتتى، چۈنكى شۇنداق قىلغان بولسام مەن يۇقىرىدا تۇرغۇچى تەڭرىگە ۋاپاسىزلىق قىلغان بولاتتىم. 29 ئەگەر ماڭا نەپرەتلەنگەن كىشىنىڭ ھالاكىتىگە قارىغىنىمدا شادلىنىپ كەتكەن بولسام، ئېشىغا كۈلپەت چۈشكەنلىكىدىن خۇشال بولغان بولسام ـ 30 (ئەمەلىيەتتە ئۇ تۆگەشسۇن دەپ قارىغاپ، ئۇنىڭ تۇلۇمنى تىلەپ ئاغزىمنى گۇناھ ئۆتكۈزۈشكە يول قويمىغانىمەن) 31 ئەگەر چېدىرىمدىكىلەر مەن توغرۇلۇق: «خوجايىنىمىزنىڭ داستىخىنىدىن يەپ تويۇنمىغان قېنى كىم بار؟» دېمىگەن بولسا، 32 (مۇساپىرلاردىن كوچىدا قالغىنى ئەزەلدىن يوقتۇر؛ چۈنكى ئىشىكىمنى ھەردائىم يولۇچىلارغا ئېچىپ كەلگەنمەن) 33 ئەگەر ئادەمئاتىمزدەك ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى يايقان، قەبىھلىكىمنى كۆكۈلۈمگە يوشۇرغان بولسام، 34 ھەمدە شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل خالايىق ئالدىدا ئۇنىڭ ئاشكارىلىنىشىدىن قورقۇپ يۈرگەن بولسام، جەمئىيەتنىڭ كەمسىتىشلىرى ماڭا ۋەھىمە قىلغان بولسا، شۇنىڭ بىلەن مەن تالاغا چىقماي يۈرگەن بولسام،... 35 ـ ئاھ، ماڭا قۇلاق سالغۇچى بىرسى بولسىدى! مانا، ئىمزايىنى قويۇپ بېرەي؛ ھەممىگە قادىر ماڭا جاۋاب بەرسۇن! رەقىبىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەرز يازسۇن! 36 شۇ ئەرزنى زىممىمگە ئارتاتتىم ئەمەسمۇ؟ چوقۇم تاجلارىدەك بېشىمغا كىيىۋالاتتىم. 37 مەن ئۇنىڭغا قەدەملىرىمنىڭ پۈتۈن سانىنى ھېسابلاپ بېرەتتىم، شاھزادىدەك مەن ئۇنىڭ ئالدىغا باراتتىم.

38 ئەگەر ئۆز ئېتىزلىرىم ماڭا قارشى گۇۋاھ بولۇپ چۇقان كۆتۈرسە، ئۇنىڭ چۇنەكلىرى بىلەن بىرگە يىغلاشسا، 39 چۈنكى چىقارغان مېۋىسىنى ھەق تۆلەمەي يېگەن بولسام، ھۆددىگەرلەرنى ھالسىزلاندۇرۇپ نەپسىنى توختاتقان بولسام، 40 ئۇنداقتا بۇغداينىڭ ئورنىدا شۇمبۇيا تۇسىسۇن! ئارپىنىڭ ئورنىدا مەستەك تۇسىسۇن. مانا شۇنىڭ بىلەن [مەن] ئايۇپنىڭ سۆزلىرى تامام ۋەسسالام!»

32 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كىشى ئايۇپقا جاۋاب بېرىشتىن توختىدى؛ چۈنكى تۆلار ئايۇپنىڭ قارىشىدا ئۆزىنى ھەققانىي دەپ تونۇيدىغانلىقىنى بىلدى. 2 ئانىدن بۇزىلىق رامنىڭ ئائىلىسىدىن بولغان باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئىسىملىك يىگىتنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛

ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپقا قارىتا قوزغالدى، چۈنكى ئۇ خۇدانى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى توغرا ھىسابلىغانىدى؛ 3 ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپنىڭ ئۈچ دوستىلىرىغىمۇ قارىتىلدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپقا رەددىيە بەرگۈدەك سۆز تاپالمايى تۇرۇپ، يەنىلا ئۇنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەنىدى. 4 براق ئېلىخۇ بولسا ئايۇپقا جاۋاب بېرىشنى كۈتكەنىدى، چۈنكى بۇ تۆتەيلەننىڭ كۆرگەن كۈنلىرى ئۆزىدىن كۆپ ئىدى. 5 ئېلىخۇ بۇ ئۈچ دوستىنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق جاۋابى يوقلۇقىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇزىلىق باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا كاۋلار ياشانغانسىلەر، شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگىلىرىمنى سىلەرگە ئايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. 7 مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۇۋال] سۆزلىشى كېرەك؛ يىللار كۆپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىتىدۇ»، دەپ قارايتىم؛ 8 براق ھەربىر ئىنساندا روھ بار، ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى ئۇنى ئەقىل-ئىدراكلىق قىلىپ يورۇتىدۇ. 9 لېكىن چوكلارنىڭ دانا بولۇشى ناتايىن؛ قېرىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالىشىمۇ ناتايىن. 10 شۇڭا مەن: «ماڭا قۇلاق سېلىڭلار» دەيمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان ئېيلەي. 11 مانا، سىلەر توغرا سۆزلەرنى ئىزدەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلىرىڭلارنى كۈتكەنمەن؛ سىلەرنىڭ مۇنازىرىڭلارغا قۇلاق سالاتىم؛ 12 شۇنداق، سىلەرگە چىن كۆڭۈلمدىن قۇلاق سالدىم؛ براق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئايۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرەلمىدىڭلاركى، 13 سىلەر: «ھەقىقەتەن دانالىق تاپتۇق!» دېيەلەيسىلەر، ئىنسان ئەمەس، بەلكى خۇدا ئۇنىڭغا رەددىيە قىلىدۇ. 14 ئۇنىڭ جەڭگە تىزىلغان ھۆجۇم سۆزلىرى ماڭا قارىتىلغان ئەمەس؛ ھەم مەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن 15 (بۇ ئۈچەيلەن ھەيرانۇھەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشمىدى؛ ھەممە سۆز تۈلاردىن ئۈچۈپ كەتتى. 16 مەن كۈتۈپ تۇراتىم، چۈنكى تۈلار گەپ قىلمىدى، بەلكى جىمجىت تۇرە تۇرۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى)؛ 17 ئەمدى ئۆزۈمنىڭ نۆۋىتىدە مەن جاۋاب بېرەي، مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرەي. 18 چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى، ئىچىمدىكى روھ ماڭا تۇرتكە بولدى؛ 19 مانا، قورسىقىم ئېچىلىمغان شاراب تۈلۈمغا ئوخشايدۇ، يېڭى شاراب تۈلۈملىرى پارتلاپ كېتىدىغاندەك پارتلايدىغان بولدى. 20 شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئېچىمنى بوشتاي؛ مەن لەۋلىرىمنى ئېچىپ جاۋاب بېرەي. 21 مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن؛ ۋە ياكى ھېچ ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. 22 مەن خۇشامەت قىلىشنى ئۆگەنمىگەنمەن؛ ئۇنداق بولىدىغان بولسا، ياراتقۇچۇم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

33

«ئەمدىلىكتە، ئى ئايۇپ، بايانلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن، سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ چىققايسەن. 2 مانا ھازىر لەۋلىرىمنى ئاچتىم، ئاغزىمدا تىلىم گەپ قىلدۇ. 3 سۆزلىرىم كۆڭلۈمدەك دۇرۇس بولدۇ، لەۋلىرىم ساپ بولغان تەلىمنى بايان قىلدۇ. 4 تەڭرىنىڭ روھى مېنى ياراتقان؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى مېنى جانلاندۇردى. 5 جاۋابىڭ بولسا، ماڭا رەددىيە بەرگىن؛ سۆزلىرىڭنى ئالدىمغا سەپكە قويۇپ جەڭگە تەييار تۇرغىن! 6 مانا، تەڭرى ئالدىدا مەن ساڭا ئوخشاش بەندىمەن؛ مەنمۇ لايدىن شەكىللەندۈرۈلۈپ ياسالغانمەن. 7 بەرھەق، مەن ساڭا ھېچ ۋەھىمە سالمايچى ئەمەسمەن، ۋە ياكى مەن سالغان يۈك ساڭا بېسىم بولمايدۇ. 8 سەن دەرۋەقە قۇلىقىمغا گەپ قىلدىڭكى، ئۆز ئاۋازىڭ بىلەن: ـ 9 «مەن ھېچ ئىتائەتسىز بولماي پاك بولمەن؛ مەن ساپ، مەندە ھېچ گۇناھ يوق... 10 مانا، خۇدا مەندىن سەۋەب تېپىپ ھۆجۇم قىلدۇ، ئۇ مېنى ئۆز دۈشمىنى دەپ قارايدۇ؛ 11 ئۇ پۇتلىرىمنى كىشەنلەرگە سالدۇ، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرىدۇ» ـ دېگەنلىكىڭنى ئاڭلىدىم. 12 مانا، مەن ساڭا جاۋاب بېرەيكى، بۇ ئىشتا گېپىڭ توغرا ئەمەس، چۈنكى تەڭرى ئىنسانلىرىنى ئۆلۈغدۇر. 13 سەن نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىپ: ـ ئۇ ئۆزىنى قىلغان ئىشلىرى توغرۇلۇق ھېچ چۈشەنچە بەرمەيدۇ» دەپ يۈرىسەن؟ 14 چۈنكى تەڭرى ھەققەتەن گەپ قىلدۇ؛ بىر قېتىم، ئىككى قېتىم، لېكىن ئىنسان بۇنى سەزمەيدۇ؛ 15 چۈش كۆرگەندە، كېچىدىكى غايىبانە تالامەتتە، ـ (قاتتىق ئۇيقۇ ئىنسانلارنى باسقاندا، ياكى ئورۇن-كۆرپىلىردە ئۇگدەك باسقاندا) ـ 16 ـ شۇ چاغلاردا ئۇ ئىنسانلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ، ئۇ ئۇلارغا بەرگەن نەسىھەتنى [ئۇلارنىڭ يۈرىكىگە] مۆھۈرلەيدۇ. 17 ئۇنىڭ مەقسىتى ئادەملەرنى [يامان] يولدىن يانداۋرۇشتۇر، ئىنسانىنى تەكەببۇرلۇقتىن ساقلاشتۇر؛ 18 بۇنىڭ بىلەن [خۇدا] ئادەمنىڭ جېنىنى كۆزىيەتمەس ھاڭدىن يانداۋرۇپ، ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ھاياتىنى قىلىچلىنىشتىن قوغدايدۇ. 19 ياكى بولىسا، ئۇ ئورۇن ئۈستۈپ يېتىپ قالغىنىدا ئاغرىق بىلەن، سۆڭەكلىرىنى ئۆز-ئارا سوقۇشتۇرۇپ بىئارام قىلىش بىلەن، تەربىيە قىلىنىدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتۇن ۋۇجۇدى تائامدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ھەرخىل نازۇ-نېمەتلەردىن قاچىدۇ. 21 ئۇنىڭ ئېتى كۆزدىن يوقىلىپ كېتىدۇ، ئەسلىدە كۆرۈنمەيدىغان سۆڭەكلىرى بۇرتۇپ چىقىدۇ. 22 بۇنىڭ بىلەن جېنى كۆزىيەتمەس ھاڭغا يېقىن كېلىدۇ، ھاياتى ھالاك قىلغۇچى پەرشىتىلەرگە يېقىنلىشىدۇ؛ 23 براق، ئەگەر ئۇنىڭ بىلەن بىر تەرەپتە تۇرىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بىر پەرشىتە بولسا، يەنى مىڭنىڭ ئىچىدە بىرسى بولسا، ـ ئىنسان بالىسىغا توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بولسا، 24 ئۇنداقتا [خۇدا] ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىپ: «ئۇنى ھاڭدىن چۈشۈپ كېتىشتىن قۇتقۇزۇپ قويغىن، چۈنكى مەن نىجات-قۇتقۇلۇشقا كاپالەت تاپتىم» ـ دەيدۇ. 25 بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئەتىلىرى بالىلۇق ۋاقتىدىكىدىن يۇمران بولىدۇ؛ ئۇ ياشلىقىغا قايتىدۇ. 26 ئۇ تەڭرىگە دۇئا قىلىدۇ، ئۇ شەپقەت قىلىپ ئۇنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇ خۇشال-خۇرام تەنتەنە قىلىپ ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ، ھەمدە [خۇدا] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ. 27 ئۇ ئادەملەر ئالدىدا كۈي ئېيتىپ: ـ «مەن گۇناھ قىلدىم، توغرا يولنى بۇرىملىغانمەن، براق تېگىشلىك جازا ماڭا يېرىلمىدى! 28 ئۇ روھىمنى ھاڭغا چۈشۈشتىن قۇتقۇزدى، جېنىم نۇرنى كۆرۈۋېلىپ كۆرىدۇ» ـ دەيدۇ. 29 مانا، بۇ ئەمەللەرنىڭ ھەممىسىنى تەڭرى ئادەمنى دەپ، ئىككى ھەتتا ئۈچ مەرتىم ئايان قىلىدۇ، 30 مەقسىتى ئۇنىڭ جېنىنى ھاڭدىن يانداۋرۇپ قۇتقۇزۇشتۇر، ئۇنى ھاياتلىق نۇرى بىلەن يورۇتۇش ئۈچىنىدۇر. 31 ئى ئايۇپ، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، ئۇنۇڭنى چىقارما، مەن يەنە سۆز قىلاي. 32 ئەگەر سۆزلىرىڭ بولسا، ماڭا جاۋاب قىلىۋىرگىن؛ سۆزلىگىن! چۈنكى ئىمكانىيەت بولسىلا مېنىڭ سېنى ئاقلىغۇم بار. 33 بولمىسا، مېنىڭكىنى ئاڭلاپ ئولتۇر؛ سۈكۈت قىلغىن، مەن ساڭا دانالىقنى ئۆگىتىپ قويايى».

34

ئېلىخۇ يەنە جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئى دانىشمەنلەر، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار، ئى تەجرىبە-ساۋاقلىق ئادەملەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئېغىز تائام تېتىپ باققاندەك، قۇلاق سۆزنىڭ تەمىنى سىناپ باقىدۇ. 4 ئۆزىمىز ئۈچۈن ئېنىنىڭ توغرا بولىدىغانلىقىنى بايقاپ تاللايلى؛ ئارىمىزدا ئېنىنىڭ ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلەيلى! 5 چۈنكى ئايۇپ: «مەن ھەققانىيدۇرمەن»، ۋە: «تەڭرى مېنىڭ ھەققىمنى بۇلاپ كەتكەن» ـ دەيدۇ. 6 يەنە ئۇ: «ھەققىمگە زىيان يەتكۈزىدىغان، يالغان گەپنى قىلىشىم توغرىمۇ؟ ھېچ ئاسىيلىقىم بولمىغىنى بىلەن، ماڭا سانچىلغان ئوق زەخمىگە داۋا يوق» ـ دەيدۇ، 7 قېنى، ئايۇپقا ئوخشايدىغان كىم بار؟! ئۇنىڭغا نىسبەتەن باشقىلارنى ھاقارەتلەش سۈ ئىچكەندەك ئاددىي ئىشتۇر. 8 ئۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ھەمراھ بولۇپ يۈرىدۇ، ئۇ رەزىللەر بىلەن بىللە ماڭىدۇ. 9 چۈنكى ئۇ: «ئادەم خۇدادىن سۈيۈنسە، بۇ ئۇنىڭغا ھېچقانداق پايدىسى يوق» دېدى. 10 شۇڭا، ئى دانىشمەنلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، رەزىللىك تەڭرىدىن يىراقتا ئۆرسۈن! يامانلىق ھەممىگە قادىردىن نېرى بولسۇن! 11 چۈنكى ئۇ ئادەمنىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ، ھەر بىر ئادەمگە ئۆز يولى بويىچە تېگىشلىك نىسىۋە تاپقۇزىدۇ. 12 دەرھەقىقەت، تەڭرى ھېچ ئەسكىلىك قىلمايدۇ، ھەممىگە قادىر ھۆكۈمنى ھەرگىز بۇرىملىمايدۇ. 13 كىم ئۇنىڭغا يەر-زېمىننى ئامانەت قىلغان؟ كىم ئۇنى پۈتكۈل جاھاننى باشقۇرۇشقا تەيىنلىدى؟ 14 ئۇ پەقەت كۆڭلىدە شۇ نىيەتنى قىلسىلا، ئۆزىنىڭ روھىنى ھەم نەپىسىنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسىلا، 15 شۇنىڭ بارلىق ئەت ئىگىلىرى بىرگە نەپەسىتىن قالدۇق، ئادەملەر توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 16 سەن دانىشمەن بولساڭ، بۇنى ئاڭلا! سۆزلىرىمنىڭ ساداسىغا قۇلاق سال! 17 ئادالەتنىڭ ئۈچ بولغۇچى ھۆكۈم سۈرىلەمدۇ؟ سەن «ھەممىدىن ئادىل بولغۇچى»نى گۇناھكار بېكىتەمسەن؟! 18 ئۇ بولسا پادىشاھنى: «يارىماس!»، مۇتىئەرلەرنى: «رەزىللەر» دېگۈچىدۇر. 19 ئۇ نە ئەمىرلەرگە ھېچ يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، نە بايلارنى كەمبەغەللەردىن يۇقىرى كۆرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ئۆز قولى بىلەن ياراتقاندۇر. 20 كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە

تۇلار تۇتۇپ كېتىدۇ، تۇن يېرىمدا خەلقلەرمۇ تەۋرىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، ئادەمنىڭ قولىسىز تۇلۇغلار ئېلىپ كېتىلىدۇ. 21 چۈنكى تۇنىڭ نەزەرى ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇ ئىنسانىنىڭ بار قەدەملىرىنى كۆرۈپ يۈرىدۇ. 22 شۇڭا قەبھىلىك قىلغۇچىلارغا يوشۇرۇنغۇدەك ھېچ قاراڭغۇلۇق يوقتۇر، ھەتتا تۇلۇمنىڭ سايىسىمۇ تۇلار يوشۇرۇنالمايدۇ. 23 چۈنكى تەڭرى ئادەملەرنى ئالدىغا ھۆكۈم قىلىشقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، تۇلارنى تۇزۇنغىچە كۆزىتىپ يۈرۈشىنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. 24 ئۇ كۆچلۈكلەرنى تەكشۈرۈپ ئولتۇرمايلا پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، ھەم باشقىلارنى تۇلارنىڭ ئورنىغا قويىدۇ؛ 25 چۈنكى تۇلارنىڭ قىلغانلىرى ئۇنىڭغا ئېنىق تۇرىدۇ، ئۇ تۇلارنى كېچىدە ئۆرۈۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۇلار يانچىلىدۇ. 26 ئۇ يامانلارنى خالايىق ئالدىدا كاچاتلىغاندەك تۇلارنى ئۇرىدۇ، 27 چۈنكى تۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچبىرىنى ھېچ ئەتىۋارلىمىغان. 28 تۇلار شۇنداق قىلىپ مىسكىنلەرنىڭ نالە-پەريادىنى ئۇنىڭ ئالدىغا كىرگۈزىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېزىلگۈچىلەرنىڭ يالۋۇرۇشىنى ئاڭلايدۇ. 29 ئۇ سۈكۈتتە تۇرسا، كىم ئاغرىنىپ قاقشىسۇن. مەيلى ئەلدىن، مەيلى شەخسىتىن بولسۇن، ئەگەر ئۇ [شەپقىتىنى كۆرسەتمەي] يۈزىنى يوشۇرۇۋالسا، كىم ئۇنى كۆرەلىسۇن؟ 30 ئۇنىڭ مەقسىتى ئىپلاسلار ھۆكۈمرانلىق قىلمىسۇن، تۇلار ئەل-ئەھلىنى دامىغا چۈشۈرمىسۇن دېگەنلىكتۇر. 31 چۈنكى بۇنىڭ بىلەن تۇلاردىن بىرسى تەڭرىگە: «مەن تەكەبىۋرلۇق قىلغانىمەن، مەن توغرىنى يەنە بۇرمىلىمايمەن؛ 32 تۇزۇم بىلمىگىنىمنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن، مەن يامانلىق قىلغان بولسام، مەن قايتا قىلمايمەن» ـ دېسە، 33 سەن ئۇنىڭ بېكتكىنىنى رەت قىلغانلىقىڭ ئۈچۈن، ئۇ پەقەت سېنىڭ پىكرىڭ بويىچا ئىنسانىنىڭ قىلغانلىرىنى ئۈزىگە قايتۇرۇشى كېرەكمۇ. مەن ئەمەس، سەن قارار قىلىشىڭ كېرەكتۇر، ئەمدى بىلگەنلىرىڭنى بايان قىلساڭچۇ! 34 ئەقلى بار ئادەملەر بولسا، گېپىمنى ئاڭلىغان دانا كىشى بولسا: ـ 35 «ئايۇپ ساۋاتسىزدەك گەپ قىلدى، ئۇنىڭ سۈزلىرىدە ئەقىل-پاراسەتنىڭ ئەسەر يوق» ـ دەيدۇ. 36 ئايۇپ رەزىل ئادەملەردەك جاۋاب بەرگەنلىكىدىن، ئاخىرغىچە سىناليلىسۇن! 37 چۈنكى ئۇ تۇز گۇناھىنىڭ ئۈستىگە يەنە ئاسىيلىقنى قوشىدۇ، ئۇ ئارىمىزدا [ئاھانەت بىلەن] چاۋاك چېلىپ، تەڭرىگە قارشى سۈزلەرنى كۆپەيتىۋەتتە».

35

ئېلىخۇ يەنىلا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «سەن مۇشۇ گېپىڭنى، يەنى «ھەققانىيلىقىم تەڭرىنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر» دېگىنىڭنى توغرا دەپ قارامسەن؟ 3 شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن سەن: «ھەققانىيلىقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ گۇناھ قىلمىغىنىمنىڭ گۇناھ قىلغىنىمغا قارىغاندا ئارتۇقچىلىقى نەدە؟» دەپ سوريدىڭ. 4 تۇزۇم سۈزلەر بىلەن ساڭا [جاۋاب بېرەي]، ساڭا ھەم سەن بىلەن بىللە بولغان ئۈلپەتلىرىڭگە جاۋاب بېرەي؛ 5 ئاسمانلارغا قاراپ باققىن، پەلەكتىكى بۇلۇتلارغا سەپسالغىن، ئۇلار سەندىن يۇقىرىدۇر. 6 ئەگەر گۇناھ قىلغان بولساڭ، ئۇنداقتا تەڭرىگە قايسى زىيانكەشلىكنى قىلالايتىڭ؟ جىنايەتلىرىڭ كۆپەيسىمۇ، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا قاندادە زىيانلارنى سالالار ئىدىڭ؟ 7 سەن ھەققانىي بولغان تەقدىردىمۇ، ئۇنىڭغا نېمە بېرەلەيتىڭ؟ ئۇ سېنىڭ قولۇڭدىن نېمىمۇ ئالار-ھە؟ 8 سېنىڭ تەسكىلىكىڭ پەقەت سەندەك بىر ئىنسانغىلا، ھەققانىيلىقىڭ بولسا پەقەت ئىنسان بالىلىرىغىلا تەسىر قىلىدۇ، خالاس. 9 ئادەملەر زۇلۇم كۆپىيىپ كەتكەنلىكىدىن يالۋۇرىدۇ، كۆچلۈكلەرنىڭ بىسىمى تۆپەيلىدىن ئۇلار نالە-پەريادىنى كۆتۈرىدۇ. 10 بىراق ھېچكىم: «كېچىلەردە ئىنسانلارغا ناخشا ئاتا قىلغۇچى يارىتىۋېچۇم تەڭرىنى نەدىن ئىزدەشىم كېرەك؟» دېمەيدۇ. 11 ئۇنىڭ بىزگە ئۆگىتىدىغىنى يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن كۆپ، ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ 12 ئۇلار نالە-پەريادىنى كۆتۈرىدۇ، بىراق رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنىڭ تەسىرى تۆپەيلىدىن، ئۇنى خۇدا ئىجابەت قىلمايدۇ. 13 بەرھەق، تەڭرى قۇرۇق دۇئانى قۇلاق سالمىغان يەردە، ھەممىگە قادىر مۇشۇلارغا ئەھمىيەت بەرمىگەن يەردە، 14 سەن: «مەن ئۇنى كۆرەلەيمەن» دېسەڭ، [ئۇ قانداق قۇلاق سالسۇن]؟ دەۋايىڭ تىنچى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنى كۈتۈپ تۇرغىن. 15 بىراق ئۇ ھازىر [توۋا قىلىش پۇرسىتى بېرىپ]، تۇز غەزىپىنى تىنچى تۆكىگەن ئەھۋالدا، ئايۇپ تۇزىنىڭ تەكەبىۋرلۇقىنى بىلمەيدىغاندۇ؟ 16 چۈنكى ئايۇپ قۇرۇق گەپ ئۈچۈن ئاغزىنى ئاچقان، ئۇ ئۇتۇرۇقسىز سۈزلەرنى كۆپەيتكەن».

36

ئېلىخۇ سۈزىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنى بىردەم سۈزلىگىلى قويساڭ، مەن يەنە تەڭرىگە ۋاكالىتەن قىلىدىغان سۈزۈمنىڭ بارلىقىنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 3 بىلىمنى يىراقلاردىن ئېلىپ كەلتۈرىمەن، ئادەملەرنى يارىتىۋېچىمنى ھەققانىي دەپ ھېسابلايدىغان قىلىمەن. 4 مېنىڭ گېپىم ھەقىقەتەن يالغان ئەمەستۇر، بىلىمى مۇكەممەل بىرسى سەن بىلەن بىللە بولىدۇ. 5 مانا، تەڭرى دېگەن ئۇلۇغدۇر، بىراق ئۇ ھېچكىمنى كەمسىتمەيدۇ، ئۇنىڭ چۈشىنىشى چوڭقۇرۇدۇر، مەقسىتىدە چىڭ تۇرىدۇ. 6 ئۇ يامانلارنى ھايات ساقلىمايدۇ، بىراق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزىدۇ. 7 ئۇ ھەققانىيلاردىن كۆزىنى ئېلىپ كەتمەيدۇ، بەلكى تۇلارنى مەڭگۈگە پادىشاھلار بىلەن تەختتە ئولتۇرغۇزىدۇ، شۇنداق قىلىپ تۇلارنىڭ مەرتىۋىسى ئۈستۈن بولىدۇ. 8 ۋە ئەگەر تۇلار كىشەنلەنگەن بولسا، جاپانىڭ ئاسارىتىگە ئۇتۇلغان بولسا، 9 ئۇنداقتا ئۇ تۇلارغا قىلغانلىرىنى، تۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى، يەنى تۇلارنىڭ كۆرەڭلەپ كەتكەنلىكىنى ئۇلارغىگە كۆرسەتكەن بولىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇلاقلىرىنى تەربىيىگە ئېچىپ قويىدۇ، تۇلارنى يامانلىقتىن قايتىشقا بۇيرۇيدۇ. 11 تۇلار قۇلاق سېلىپ ئۇنىڭغا بويسۇنسىلا تۇلار [قالغان] كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىقتا، يىللىرىنى خۇشلۇقتا ئۆتكۈزىدۇ. 12 بىراق تۇلار قۇلاق سالمىسا، قىلىچلىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، بىلىمسىز ھالدا نەپەسىتىن ئوختاپ قالىدۇ. 13 بىراق كۆڭلىگە ئېپلاسلىقنى پۈككەنلەر يەنىلا ئاداۋەت ساقلايدۇ، ئۇ تۇلارغا ئاسارەت چۈشۈرگەندىمۇ تۇلار يەنىلا تىلاۋەت قىلمايدۇ. 14 تۇلار ياش تۇرۇپلا جان ئۈزىدۇ، تۇلارنىڭ ھاياتى بەچىۋازلار ئارىسىدا ئۆگەيدۇ. 15 بىراق ئۇ ئازاب تارتقۇچىلارنى ئازابلاردىن بولغان تەربىيە ئارقىلىق قۇتقۇزىدۇ، ئۇ تۇلار خار بولغان ۋاقتىدا تۇلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ. 16 ئۇ شۇنداق قىلىپ سېنىمۇ ئازارنىڭ ئاغزىدىن قىستاڭچىلىقى يوق كەڭ بىر يەرگە جەلپ قىلغان بولاتتى؛ ئۇنداقتا داستخىنىڭ مايغا تولدۇرۇلغان بولاتتى. 17 بىراق سەن ھازىر يامانلارغا قارىتىلغان تېگىشلىك جازالارغا تولدۇرۇلغانسەن، شۇڭا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمى ھەم ئادالىتى سېنى ئۈتۈۋالدى. 18 غەزەپكىنىڭ قاينىپ كېتىشىنىڭ سېنى مازاققا باشلاپ قويۇشىدىن ھۇشيار بول، ئۇنداقتا ھەتتا زور كاپالەتمۇ سېنى قۇتقۇزالمايدۇ. 19 ياكى بايلىقلىرىڭ، ياكى كۈچۈڭنىڭ زور تىرىشىشلىرى، ئۆزۈڭنى ئازاب-ئوقۇبەتتىن نېرى قىلالامدۇ؟ 20 كېچىگە ئومىد باغلىما، چۈنكى ئۇ چاغدا خەلق ئۆز ئورنىدىن يوقلىپ كېتىدۇ. 21 ھۇشيار بول، ئەسكىلىكىگە بۇرۇلۇپ كەتمە، چۈنكى سەن [قەبىھلىكنى] دەردىگە [سەۋر بولۇشنىڭ] ئورندا تاللىغانسەن. 22 مانا، تەڭرى كۈچ-قۇدرىتى تۆپەيلىدىن ئۈستۈندۇر، ئۇنىڭدەك ئۆگەتكۈچى بارمۇ؟ 23 كىم ئۇنىڭغا ماڭىدىغان يولنى بېكىتىپ بەرگەندى؟ ۋە ياكى كىمدۇر ئۇنىڭغا: «يامان قىلدىڭ؟» دېيىشكە پېتىنالايدۇ؟ 24 ئىنسانلار تەبرىكلەيدىغان خۇدانىڭ ئەمەللىرىنى ئۇلۇغلاشنى ئۇنۇتما! 25 ھەممە ئادەم ئۇلارنى كۆرگەندۇر، ئىنسان بالىلىرى يىراقتىن ئۇلارغا قاراپ تۇرىدۇ». 26 « ـ بەرھەق، تەڭرى ئۇلۇغدۇر، بىز ئۇنى چۈشىنەلەيمىز، ئۇنىڭ يىللىرىنىڭ سانىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغىلى بولمايدۇ. 27 چۈنكى ئۇ سۇنى تاڭچىلاردىن شۈمۈرۈپ چىقىرىدۇ، ئۇلار يارغا ئايلىنىپ ئاندىن يامغۇر بولۇپ ياغىدۇ. 28 شۇنداق قىلىپ ئاسمانلار [يامغۇرلارنى] قۇيۇپ بېرىپ، ئىنسان بالىلىرى ئۈستىگە مولچىلىق ياغدۇرىدۇ. 29 بىراق كىم بۇلۇتلارنىڭ توقۇلۇشىنى، ئۇنىڭ [ساماۋى] چېدىرىنىڭ گۈمبۈر-گۈمبۈر قىلىدىغانلىقىنى چۈشىنەلىسۇن؟ 30 مانا، ئۇ چاقمىقى بىلەن ئەتراپىنى يورۇق قىلىدۇ، ھەتتا دېڭىز تەكتىنىمۇ يورۇق قىلىدۇ. 31 ئۇ بۇلار ئارقىلى خەلقلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ھەم تۇلار [ئارقىلىقمۇ] مول ئاشلىق بېرىدۇ. 32 ئۇ قوللىرىنى چاقماق بىلەن تولدۇرىدۇ، ئۇنىڭغا ئۇرىدىغان نىشانىنى بۇيرۇيدۇ. 33 [خۇدانىڭ] گۈلدۈرمامىسى ئۇنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، ھەتتا كاللارمۇ سېزىپ، ئۇنى ئېلان قىلىدۇ.

37

شۇنداق، يۈرىكىممۇ بۇنى ئاڭلاپ ئەۋرىنىپ كېتىۋاتىدۇ، يۈرىكىم قېيىدىن چىقىپ كېتەي، دېدى. 2 مانا ئاڭلىغىنا! ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان

گۈلدۇرماما ئاۋازىنى ئاڭلا! 3 ئۇ ئاۋازىنى ئاسمان ئاستىدىكى پۈتكۈل يەرگە، چاقماقنى
يەرنىڭ قەرىگىچە يەتكۈزىدۇ. 4 چاقماقتىن كېيىن بىر ئاۋاز ھۆركىرەيدۇ، ئۇ ھەيۋىتىنىڭ
ئاۋازى بىلەن ئۇ گۈلدۇرلەيدۇ، ئاۋازى ئاڭلىنىشى بىلەنلا ھېچ ئايانمايى چاقماقلارنىمۇ
قويۇۋېتىدۇ. 5 تەڭرى ئاۋازى بىلەن كارامەت گۈلدۇرلەيدۇ، بىز چۈشىنەلەيدىغان
نۇرغۇن قالتىس ئىشلارنى قىلىدۇ. 6 چۈنكى ئۇ قارغا: «يەرگە ياغ!»، ھەم ھۆل-يېغىنغا:
«كۈچلۈك يامغۇر بول!» دەيدۇ. 7 ئۇ بارلىق ئىنسانىي ئۇزىنىڭ ياراتقانلىقىنى بىلسۇن دەپ،
ھەممە ئادەمنىڭ قولىنى بۇلار بىلەن توسۇپ قويىدۇ؛ 8 ياۋايى ھايۋانلار ئۇز ئۆۋىسىغا
كىرىپ كېتىدۇ، ئۇز قوناقلىغىسىدا ئۇرغۇزۇلىدۇ. 9 بوران-چاپقۇن كوھقاپتىن چىقىدۇ، ھەم
سوغۇق-زىمىستان تاراتقۇچى شاماللاردىن چىقىدۇ. 10 تەڭرىنىڭ نەپىسى بىلەن مۇز ھاسىل
بولىدۇ، بېپايان سۇلار قېتىپ قالىدۇ. 11 ئۇ يەنە قويۇق بۇلۇتلارغا مول نەملىك يۈكلەيدۇ، ئۇ
چاقاق كۆتۈرىدىغان بۇلۇتنى كەڭ يېيىپ قويىدۇ. 12 ئۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىن يۈزىدە ئۇ
يۆرۈغان ئىشنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن، ئۇنىڭ يولىيورۇقلىرى بىلەن ھەرياققا يۇرۇلىدۇ. 13
ياكى تەربىيە تاينقى بولۇشى ئۈچۈن، ياكى ئۇز دۇنياسى ئۈچۈن، ياكى ئۇز رەھىمدىللىكىنى
كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇ [بۇلۇتلىرىنى] كەلتۈرىدۇ. 14 ئى ئايۇپ، بۇنى ئاڭلاپ قوي،
تەڭرىنىڭ كارامەت ئەمەللىرىنى تونۇپ يېتىپ شۈك تۇر. 15 تەڭرىنىڭ بۇلۇتلارنى قانداق
سەپتە ئۇرغۇزغانلىقىنى بىلەمسەن؟ ئۇنىڭ بۇلۇتىنىڭ چاقماقنى قانداق چاقتۇرىدىغانلىقىنىمۇ
بىلەمسەن؟ 16 بۇلۇتلارنىڭ قانداق قىلىپ بوشلۇقتا مۇئەللەق تۇرىدىغانلىقىنى، بىلىمى
مۇكەممەل بولغۇچىنىڭ كارامەتلىرىنى بىلەمسەن؟ 17 ھەي، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ يەر-
زېمىنى جەنۇبدىكى شامال بىلەن تىنچلاندۇرۇپ، سېنى كىيىم-كېچەكلىرىڭ ئوتتەك
ئىسسىتىقىنىنى بىلەمسەن؟ 18 سەن ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئاسمانىنى خۇددى قۇيۇپ
چىقارغان ئەينەكتەك، مۇستەھكەم قىلىپ يايغانمىدىڭ؟! 19 ئۇنىڭغا نېمىنى دېيىشىمىز
كېرەكلىكىنى بىزگە تۈگىتىپ قويغىن! قاراڭغۇلۇقىمىز تۈپەيلىدىن بىز دەۋايىمىزنى جايىدا سەپكە
قويالمايمىز. 20 ئۇنىڭغا «مېنىڭ ساڭا گېپىم بار» دېيىش ياخشىمىدۇ؟ ئۇنداق دېگۈچى
ئادەم يۇتۇلماي قالمايدۇ! 21 ئەمدى شاماللار كېلىپ بۇلۇتلارنى تارقىتىۋېتىدۇ، ئىراق
بۇلۇتلار ئارىسىدىكى قۇياش نۇرىغا ئادەملەر بۇاستىتە قاراپ تۇرالمايدۇ. قۇياشنىڭ ئالتۇن
رەڭگى شىمال تەرەپتىنمۇ پەيدا بولىدۇ، تەڭرىنىڭ ھۆزۇرىدا دەھشەتلىك ھەيۋەت باردۇر.
ھەممىگە قادىرنى بولسا، بىز ئۇنى مۇنچىلىرىلىيەلەيمىز؛ قۇدرىتى قالتىستۇر، ئۇنىڭ ئادالىتى ئۇلۇغ،
ھەققانىيلىقى چوڭقۇر، شۇڭا ئۇ ئادەملەرگە زۇلۇم قىلمايدۇ. 24 شۇڭا ئادەملەر ئۇنىڭدىن
قورقىدۇ، كۆڭلىدە ئۆزىنى دانا چاغلايدىغانلارغا ئۇ ھېچ ئېتىبار قىلمايدۇ».

38

ئادىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2
«نەسىھەتنى ئۆتۈرۈقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن زادى كىم؟ 3 ئەركەكتەك بېلىڭنى
چىڭ باغلا، شۇنداً مەن سەندىن سورايمان، ئادىن سەن مېنى خەۋەردار قىل! 4 مەن يەر-
زېمىنى ئاپىردە قىلغىنىمدا، سەن زادى نەدە ئىدىڭ؟ بۇلارنى چۈشەنگەن بولساڭ، بايان
قىلۋەر. 5 كىم يەر-زېمىننىڭ ئۆلچىمىنى بېكىتكەن؟ ـ سەن بۇنى بىلەمسەن؟ كىم ئۇنىڭ
ئۈستىگە تانا تارتىپ ئۆلچىگەن؟ 6 تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار بىللە كۆيۈپ ئېيتىشقان ۋاقىتدا،
خۇدانىڭ ئوغۇللىرى خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىشقان ۋاقىتدا، يەر-زېمىننىڭ ئۇللىرى نەگە
پاتۇرۇلغان؟ كىم ئۇنىڭ بۇرجەك تېشىنى سالغان؟ 8 بالىياتقۇدىن چىققاندەك، دېڭىز سۈيى
بۇسۇپ چىققاندا، كىم ئۇنى دەۋۇلىلار ئىچىگە بەند قىلغان؟ 9 مەن بۇلۇتنى دېڭىزنىڭ
كىيىمى قىلغاندا، ۋە قاپ-قاراڭغۇنى ئۇنىڭ زاكىسى قىلغاندا، 10 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن
پاسىل كەسكەن ۋاقىتتا، ئۇنى چەكلەپ بالداقلارنى ھەم دەرۋازىلارنى سالغاندا، 11 يەنە
ئۇنىڭغا: «مۇشۇ يەرگىچە بارسەن، پاسىلدىن ئوتمە، سېنىڭ تەكەبىۋىر دولقۇنلىرىڭ مۇشۇ
يەردە توختىسۇن» دېگەندە، سەن نەدە ئىدىڭ؟ 12 سەن ئۆتۈغلاندىن بېرى سەھەرنى
«چىق» دەپ بۇيرۇپ باققانمۇسەن؟ سەن تاڭ سەھەرگە ئۆزىنى چىقىدىغان جايىنى
كۆرسەتكەنمۇسەن؟ 13 سەن شۇنداق قىلىپ سەھەرگە يەر يۈزىنىڭ قەرىنىمۇ يورۇتقۇزۇپ
ھۆكۈم سۈرگۈزۈپ، شۇنداقلا رەزىللەرنى تىترىتىپ يەر-زېمىندىن قوغلاتقۇزغانمۇسەن؟ 14
شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن سىغىز لايغا ئېسىلغان مۆھۈر ئىزلىرىدەك ئۆزگەرتىلىدۇ، كىيگەن
كىيىمدەك ھەممە ئېنىق بولىدۇ، 15 ھەم شۇنىڭ بىلەن رەزىللەرنىڭ «نۇر»ى ئۆلاردىن
ئېلىپ كېتىلىدۇ، كۆتۈرۈلگەن بىلەكلەر سۇندۇرۇلىدۇ. 16 دېڭىزدىكى بۇلاقلارغا سەپەر
قىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئوكيانلارنىڭ قەرىدە مېڭىپ باققانمۇسەن؟ 17 ئۆلۈمنىڭ دەرۋازىلىرى
ساڭا ئاشكارىلانغانمۇ؟ ئۆلۈم سايىسىنىڭ دەرۋازىلىرىنى كۆرگەنمۇسەن؟ 18 ئەقلىڭ
يەر-زېمىننىڭ چوڭقۇقىغا يەتكەنمۇ؟ ھەممىسىنى بىلگەن بولساڭ ئېنىق بايان قىل! 19 نۇر
تۇرۇشلۇق جايغا باردىغان يول نەدە؟ قاراڭغۇلۇقنىڭ بولسا، ئەسلىي ئورنى نەدە؟ 20
سەن [بۇنى بىلىپ] ئۆلارنى ئۆز چېگراسىغا ئاپىرالمەسەن؟ ئۆلارنىڭ ئۆيىگە ماڭىدىغان
يوللارنى بىلىپ يېتەلەمسەن؟ 21 ھەئە، راست، سەن بىلىسەن، چۈنكى سەن ئۆلارنىڭ
چاغلىرىدىن ئىلگىرى ئۇغۇلغانسەن، كۈنلىرىڭنىڭ سانى دەرھەقىقەت كۆپتۇر! 22
قار قاچىلانغان خەزىنىلەرگە كىرىپ كۆردۈڭمۇ، مۇلدۇر ئامبىرلىرىنىمۇ كۆرۈپ باقتىڭمۇ؟ 23
بۇلارنى ئازاب-ئۇقۇبەتلىك زامانىغا قالدۇردۇم، جەڭ ۋە ئۇرۇش كۈنى ئۈچۈن تەيىارلاپ
قويىدۇم. 24 چاقماق دېگەن قانداق يول بىلەن پېرىلىدۇ؟ شەرق شامىلى يەر يۈزىدە قانداق
يول بىلەن تارقىتىلىدۇ؟ 25 يامغۇر كەلكۈننىڭ چۈشىدىغان قانىنى چېپىپ تەيىارلىغان
كىمدۇ؟ گۈلدۇرمامىنىڭ چاقىقى ئۈچۈن يول تەيىارلىغان كىمدۇ؟ 26 شۇنداق قىلىپ
يامغۇر ھېچ ئادەم يوق بولغان يەر يۈزىگە، ھېچ ئادەمزاتسىز دەشت-بىاباۋانغا ياغدۇرۇلمامدۇ؟
27 شۇنىڭ بىلەن چۆللەشكەن، قۇرغاق تۈپراقلار قاندۇرۇلىدۇ، ئوت-چۆپ بىخ تۈرۈپ
كۆكلەپ چىقمامدۇ؟ 28 يامغۇرنىڭ ئاتىسى بارمۇ؟ شەبنەمنى كىم تۇغقاندۇ؟ 29
مۇز بولسا كىمنىڭ بالىياتقۇسىدىن چىقىدۇ؟ ئاسماندىكى ئاق قىراۋنى بولسا كىم دۇنياغا
كەلتۈرىدۇ؟ 30 شۇ چاغدا سۇ قېتىپ تاشتەك بولىدۇ، چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ يۈزى
قېتىپ تۇتاشتۇرۇلىدۇ. 31 «قەلب يۇلتۇزلار توپى»نىڭ باغلىمىنى باغلىيالامسەن؟ ئورىئوننىڭ
رىشتىلىرىنى بوشتالامسەن؟ 32 «ئون ئىككى زودىئاك يۇلتۇز تورىكۆرىلىرى»نى ئۆز پەسلىدە
ئېلىپ چىقىرالامسەن؟ «چوڭ ئېيىق تۈركىۋى»نى كۆچۈركىلىرى بىلەن يېتەكلىيەلەمسەن؟
33 ئاسمانىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئاسمانىڭ يەر ئۈستىگە سۈرىدىغان
ھۆكۈملىرىنى سەن بەلگىلەپ قويغانمۇ؟ 34 سەن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇلۇتلارغىچە
يەتكۈزۈپ، يامغۇر ياغدۇرۇپ ئۆزۈڭنى قىيان-تاشقىنلارغا باستۇرالامسەن؟ 35 سەن
چاقماقلارنى يۈرۈپ ئۆز يولىغا ماڭدۇرالامسەن؟ ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «مانا بىز!» دەپ ساڭا
جاۋاب بېرەمدۇ؟ 36 ئادەمنىڭ ئىچ-باغرىغا دانالىق بېغىشلاپ كىرگۈزگەن كىمدۇ؟
ئەقلىگە چۈشىنىش قابلىيىتىنى بەرگەن كىمدۇ؟ 37 بۇلۇتلارنى دانالىق بىلەن سانىغان كىم؟
ئاسماناردىكى سۇ تۇلۇملىرىنى تۆكىدىغان كىم؟ 38 بۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلارنى قاتۇرۇپ
ئۆيۈل قىلدۇرغان، چاملىلارنى بىر-بىرىگە چاپلاشتۇرغۇزغان زادى كىم؟ 39 «چىشى شىر
ئۆچۈن ئوۇ ئوۇلاپ يۈرەمسەن، شىر كۆچۈكلىرىنىڭ ئىشتىھاسىنى قاندۇرامسەن؟ 40 ئۇلار
ئۆۋىلىرىدا زوكۈرىيىپ يۈرگەن ۋاقىتدا، چاتقاللىق ئىچىدە تۇرۇپ تۇزاق قويۇپ، [سەن ئۇلارغا
ئوۇلجا بېرەلەمسەن]؟ 41 يېمى كەمچىل بولۇپ، ئېنىپ كېتىپ يىراققا كېتىپ قالغاندا،
بالىلىرى تەڭرىگە ئىلتىجا قىلىپ نالە-پەريات كۆتۈرگەندە، تاغ قاغىلىرى ھەم بالىلىرى ئۆچۈن
يەمنى تەمىنلىگەن كىمدۇ؟

39

سەن تاغدىكى ياۋا ئۆچكىلەرنىڭ قاچان ئۇغىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ جەرەنلەرنىڭ
بالىلىغانلىقىنى كۆزىتىپ باققانمۇسەن؟ 2 ئۇلارنىڭ بوغاز بولغىلى تەچچە ئاي بولغانلىقىنى
سانىيالامسەن؟ ئۇلارنىڭ بالىلايدىغان ۋاقىتىدىن خەۋىرىڭ بارمۇ؟ 3 ئۇلار قەددىنى
پۈكۈپ، يېتىپ بالىلىرىنى ئۇغىدۇ، ئۇلار ئۆزىدىكى تولغاقنى چىقىرىپ تاشلايدۇ؛ 4
ئۇلارنىڭ بالىلىرى كۆچلىنىپ يېتىلىدۇ، ئۇلار دالادا ئوسۇپ، [ئانىسىنىڭ] يېنىدىن چىقىپ
قايتىپ كەلمەيدۇ. 5 ياۋا ئېشەكنى دالاغا قويۇۋېتىپ ئەركىنلىككە چىقارغان كىم؟
شاش ئېشەكنىڭ نوختىلىرىنى يېشىۋەتكەن كىم؟ 6 چۆل-بىاباۋانى ئۇنىڭ ئۆيى قىلغانمەن،
شورلۇقتىمۇ ئۇنىڭ ئۇرالغۇسى قىلغانمەن. 7 ئۇ شەھەرنىڭ قىيقاس-سۈرەنلىرىدىن يىراق
ئۇرۇپ ئۇنى مازاق قىلىدۇ، ئۇ ئېشىە ئىچىنىڭ ۋارقىرىشىنىمۇ ئاڭلىمايدۇ. 8 ئۇ تاغلارنى
ئۆز يايلىقىم دەپ كېزىدۇ، شۇ يەردىكى ھەممە گۈل-گىياھنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 9 ياۋا
كالا بولسا خىزمىتىڭگە كىرىشكە رازى بولامدۇ؟ سېنىڭ ئوقۇرۇڭنىڭ يېنىدا ئۇرۇشقا

ئۇنامدۇ؟ 10 ياۋا كالىنى تانا بىلەن باغلاپ، تاپقا چۈشۈرەلەمسەن؟! ئۇ ساڭا ئەگىشىپ جىلغىلاردا مېڭىپ تىرنا تارتامدۇ؟ 11 ئۇنىڭ كۈچى زور بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تايىنامسەن؟ ئەمگەكنىڭ ئۇنىڭغا ئامانەت قىلامسەن؟ 12 دانلىرىڭنى ئۆيگە كۆتۈرۈپ ئەكىلىشنى ئۇنىڭغا تاپشۇرامسەن؟ «[دانلىرىمنى] خامىنىمغا يىغىشتۇردىڭ» دەپ ئۇنىڭغا ئىشەنەمسەن؟ 13 ئۇگىقۇش قاناتلىرىنى شادلىق بىلەن قاقىدۇ، بىراق بۇلار لەيلەكنىڭ قانات ئۈچلىرى ھەم پەيلىرىگە يېتەمدۇ؟ 14 ئۇ تۇخۇملىرىنى يەرگە تاشلاپ قويىدۇ، تۇخۇملىرىم توپىدا ئىسىستىلىشۇن، دەيدۇ. 15 ئۇلارنىڭ تاسادىپىي دەسسىلىپ يانچىلىدىغانلىقىنى، دالدىكى بىرەر ھايۋاننىڭ ئاسانلا ئۇلارنى دەسسەپ-چەيلەيدىغانلىقىنى ئۇنتۇيدۇ. 16 باللىرىنى تۇزىنىڭ ئەمەستەك باغرىنى قاتتىق قىلدۇ؛ ئۇنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئەجرى بىكارغا كېتىدۇ، بىراق ئۇ پىسەنت قىلمىغاندەك تۇرىدۇ. 17 چۈنكى تەڭرى ئۇنى كەم ئەقىل قىلغان، ئۇنىڭغا دانالىقنى بەرمىگەن. 18 ھالبۇكى، ئۇ يۈگۈرۈش ئالدىدا مەيدىسىنى يۇقىرىغا كۆتۈرگىنىدە، ئات ھەم ئاتلىقلارنى كەمسىتىپ مازاق قىلىدۇ. 19 سەن ئاتقا كۈچ بېغىشلىغانمىدىڭ؟ سەن ئۇنىڭ بوينىغا يەلپۈنۈپ تۇرىدىغان يالىنى كىيگۈزگەنمىدىڭ؟ 20 سەن ئۇنى ھەيۋەتلىك پۇرقىشلىرى بىلەن ئادەمنى قورقۇتىدىغان، چېكەتكىدەك سەكرەيدىغان قىلالامسەن؟ 21 ئۇ ئەشەددىيلىك بىلەن يەر تاتىلاپ-زوڭچۇپ، ئۇز كۈچىدىن شادلىنىپ كېتىدۇ، قوراللىق قوشۇن بىلەن جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىدۇ. 22 ئۇ قورقۇنچقا نىسبەتەن كۈلۈپلا قويىدۇ، ھېچنېمىدىن قورقايدۇ؛ قىلىچنىڭ بىسىدىن ئۇ يانمايدۇ. 23 ئوقدان، جۈلالىق نەيزە، گۈرزىمۇ ئۇنىڭ يېنىدا شاراقشىيدۇ، 24 ئۇ يەرنى ئاچچىق ھەم غەزەپ بىلەن يۇتۇۋېتىدۇ، [جەڭ] كانايىنى بىر ئاگلاپلا ھاياجانلىنىپ قىن-قىنغا پاتماي كېتىدۇ. 25 كانايلارنىڭ ئاۋازى بىلەنلا ئۇ: «ئىلھاي!» دەيدۇ، ئۇ جەڭنى يىراقتىن پۇراپ بولىدۇ. ئۇ سەركەردىلەرنىڭ توۋلاشلىرىنى، جەڭچىلەرنىڭ ۋارقىراشلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلايدۇ. 26 سار سىنىڭ ئەقلىڭ بىلەن ئۇچامدۇ، قاناتلىرىنى جەنۇبقا قاراپ كېرەمدۇ؟ 27 بۈركۈت يۈيرۈقۇڭ بىلەن يۇقىرىغا پەرۋاز قىلىپ كۆتۈرۈلەمدۇ، ئۇۋىسىنى يۇقىرىغا سالامدۇ؟ 28 ئۇ قورام تاشنىڭ ئۈستىدە ماكانلىشىدۇ، ئۇ تاغنىڭ چوققىسىغا قونىدۇ، تىك قىيانىمۇ ئۇرالغۇسى قىلىدۇ. 29 شۇ يەردىن ئۇ ئوۋنى پايلاپ بايقىۋالىدۇ، كۆزلىرى يىراق-يىراقلارنى كۆزىتىدۇ. 30 ئۇنىڭ بالىلىرى قان شورايدۇ؛ ئۇلتۇرۇلگەنلەر نەدە بولسا، ئۇ شۇ يەردە بولىدۇ».

40

پەرۋەردىگار ئايۇپقا يەنە جاۋابەن: ـ 2 «ھەممىگە قادىر بىلەن دەۋالاشىدىغان كىشى ئۇنىڭغا تەربىيە قىلماقچىمۇ؟ تەڭرىنى ئەيىبلىگۈچى كىشى جاۋاب بەرسۇن!» ـ دېدى. 3 ئايۇپ بولسا پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ 4 «مانا، مەن ھېچنېمىگە يارىمايمەن، ساڭا قانداق جاۋاب بېرەلەيمەن؟ قولۇم بىلەن ئاغزىمنى ئېتىپ گەپتىن قالاي، 5 بىر قېتىم دېدىم، مەن يەنە جاۋاب بەرمەيمەن، شۇنداق، ئىككى قېتىم دېسەم مەن قايتا سۆزلىمەيمەن» ـ دېدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 7 «ئەركەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا، ئاندىن مەن سەندىن سورايمەن، سەن مېنى خەۋەردار قىلغىن. 8 سەن دەرۋەقە مېنىڭ ھۆكۈمىمنى پۈتۈنلەيمۇ بىكارغا كەتكۈزمەكچىمۇسەن؟ سەن ئۆزۈڭنى ھەققانىي قىلىمەن دەپ، مېنى ناتوغرا دەپ ئەيىبلىمەكچىمۇسەن؟ 9 سېنىڭ تەڭرىنىڭ بىلىكىدەك [كۈچلۈك] بىر بىلىكىڭ بارمۇ؟ سەن ئۇنىڭدەك ئاۋاز بىلەن گۈلدۈرلىيەلەمسەن؟ 10 قېنى، ھازىر ئۆزۈڭنى شان-شەرەپ ھەم سالاپەت بىلەن بېزىۋال! ھەيۋەت ھەم كۆركەملىك بىلەن ئۆزۈڭنى كىيىندۈرۈپ، 11 غەزىپىڭنىڭ قەھرىنى چېچىپ تاشلىغىن، شۇنىڭ بىلەن ھەربىر تەكەبباۇرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى پەسلەشتۈرگىن. 12 راست، ھەربىر تەكەبباۇرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى بويسۇندۇرغىن، رەزىللەرنى ئۆز ئورنىدا دەسسەپ يەر بىلەن يەكسان قىل! 13 ئۇلارنى بىرگە توپىغا كۆمۈپ قوي، يوشۇرۇن جايدا ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى كېيەن بىلەن ئېتىپ قويغىن، 14 شۇنداق قىلالىساڭ، مەن سېنى ئېتىراپ قىلىپ ماختايمەنكى، «ئۆڭ قولۇڭ ئۆزۈڭنى قۇتقۇزىدۇ!». 15 مەن سېنىڭ بىلەن تەڭ ياراتقان بېگېموتنى كۆرۈپ قوي، ئۇ كالىدەك ئوت-چۆپ يەيدۇ. 16 مانا، ئۇنىڭ بېلىدىكى كۈچىنى، قورساق مۇسكۇللىرىدىكى قۇدرىتىنى ھازىر كۆرۈپ قوي! 17 ئۇ قۇيرۇقىنى كېدىر دەرىخىدەك ئېگىدۇ، ئۇنىڭ يوتىلىرىدىكى سىكىرلىرى بىر-بىرىگە چېتىڭ توقۇپ قويۇلغان. 18 ئۇنىڭ سۆڭەكلىرى مىس ئۇرۇپىدەكتۇر، پۇت-قوللىرى تۆمۈر چوقاقلارغا ئوخشايدۇ. 19 ئۇ تەڭرى ياراتقان جانىۋارلارنىڭ بېشىدۇر، پەقەت ئۇنىڭ ياراتقۇچىسىلا ئۇنىڭغا ئۇز قىلىچىنى يېقىنلاشتۇرالايدۇ. 20 تاغلار ئۇنىڭغا بېمەكلىك تەمىنلەيدۇ؛ ئۇ يەردە ئۇنىڭ يېنىدا دالادىكى ھەربىر ھايۋانلار ئويناپدۇ. 21 ئۇ سەدەپگۈل دەرەخلىكىنىڭ ئاستىدا ياتىدۇ، قومۇشلۇق ھەم سازلىقنىڭ سالقىنىدا ياتىدۇ. 22 سەدەپگۈللۈكلەر ئۇز سايىسى بىلەن ئۇنى ياپىدۇ؛ ئۇستىگە كۈىدىكى تاللار ئۇنى ئوراپ تۇرىدۇ. 23 قارا، دەريا تېشىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ ھودۇقلايدۇ؛ ھەتتا ئىئوردانەدەك بىر دەريامۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇركەشلەپ ئۇرۇلىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم ئۇرىۋېرىدۇ. 24 ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنى ئۇتقىلى بولامدۇ؟ ئۇنى ئۇتۇپ، ئاندىن بۇرنىنى تېشىپ چۈلۈك ئۆتكۈزگىلى بولامدۇ؟

41

لېۋىئاتانى قارماق بىلەن تارتالامسەن؟ ئۇنىڭ تىلىنى ئارغامچا بىلەن [باغلاپ] باسالامسەن؟ 2 ئۇنىڭ بۇرنىغا قومۇش چۈلۈكنى كىرگۈزەلەمسەن؟ ئۇنىڭ ئېڭىكىنى تومۇر نەيزە بىلەن تېشەلەمسەن؟ 3 ئۇ ساڭا ئارقا-ئارقىدىن ئىلتىجا قىلامدۇ؟ ياكى ساڭا ياۋاشلىق بىلەن سۆز قىلامدۇ؟ 4 ئۇ سەن بىلەن ئەھدە تۈزۈپ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى مەڭگۈ مالاي سۈپىتىدە قوبۇل قىلالامسەن؟ 5 سەن ئۇنى قۇشقاچنى ئوينىتقاندەك ئوينىتامسەن؟ دېدەكلىرىڭنىڭ ھۇزۇرى ئۈچۈن ئۇنى باغلاپ قويامسەن؟ 6 تىجارەتچىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە سودىلىشامدۇ؟ ئۇنى سودىگەرلەرگە بۆلۈشتۈرۈپ بېرەمدۇ؟ 7 سەن ئۇنىڭ پۈتكۈل تېرىسىگە ئاتارنەيزىنى سانجىيالامسەن؟ ئۇنىڭ بېشىغا چاڭگاك بىلەن سانجىيالامسەن؟! 8 قولۇڭنى ئۇنىڭغا بىرلا تەگكۈزگەندىن كېيىن، بۇ جەڭنى ئەسلەپ ئىككىنچى ئۇنداق قىلغۇچى بولالمايسەن! 9 مانا، «[ئۇنى بويسۇندۇرىمەن]» دېگەن ھەرقانداق ئۈمىد بېھۇدىلىكتۇر، ھەتتا ئۇنى بىر كۆرۈپلا، ئۈمىدسىزلىنىپ يەرگە قاراپ قالىدۇ ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇنىڭ جىنىغا تېگىشكە پېتىنالايدىغان ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۇنداقتا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرمالىقى بولغان كىمدۇر؟ 11 ئاسمان ئاستىدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭ تۇرسا، مېنىڭ ئالدىمغا كىم چىلىپ «ماڭا تېگىشلىكنى بەرگىن» دەپ باققان ئىكەن، مەن ئۇنىڭغا قايتۇرۇشقا تېگىشلىكمۇ؟ 12 [لېۋىئاتاننىڭ] ئەزالىرى، ئۇنىڭ زور كۈچى، ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنىڭ گۈزەللىكى توغرۇلۇق، مەن سۆزلەت قىلىپ تۇرالمايمەن. 13 كىم ئۇنىڭ ساۋۇتلۇق تونىنى سالدۇرۇۋېتەلىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ قوش ئېڭىكى ئىچىگە كىرىۋالالىسۇن؟ 14 كىم ئۇنىڭ يۈز دەرۋازىلىرىنى ئاچالالىسۇن؟ ئۇنىڭ چىشلىرى ئەتراپىدا ۋەھىمە ياتىدۇ. 15 قاسراقلىرىنىڭ سەپلىرى ئۇنىڭ يەخىدۇر، ئۇلار بىر-بىرىگە چېتىڭ چاپلاشتۇرۇلغانىكى، 16 بىر-بىرىگە شامال كىرمەس يېقىن تۇرىدۇ. 17 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇز ھەمراھلىرىغا چاپلاشقاندۇر؛ بىر-بىرىگە زىچ يېپىشتۇرۇلغان، ھېچ ئايرىلماستۇر. 18 ئۇنىڭ چۈشكۈرۈشلىرىدىن نۇر چاقنايدۇ، ئۇنىڭ كۆزلىرى سەھەردىكى قاپاقتەكتۇر. 19 ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتلار چىقىپ تۇرىدۇ؛ ئوت ئۇچقۇنلىرى سەكرەپ چىقىدۇ. 20 قومۇش گۈلخانىغا قويغان قايناۋاتقان قازاندىن چىققان ھوردەك، ئۇنىڭ بۇرۇن تۇشۇكىدىن ئۇتۇن چىقىپ تۇرىدۇ؛ 21 ئۇنىڭ نەپسى كۆمۈرلەرنى ئۇتاشتۇرىدۇ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىر يالقۇن چىقىدۇ. 22 بويىندا زور كۈچ ياتىدۇ، ۋەھىمە ئۇنىڭ ئالدىدا سەكرىشىپ ئوينايدۇ. 23 ئۇنىڭ ئەتلىرى قات-قات بىرلەشتۈرۈلۈپ چېتىڭ تۇرىدۇ، ئۇستىدىكى [قاسراقلىرى] يېپىشتۇرۇلۇپ، مىدىرلىمای تۇرىدۇ. 24 ئۇنىڭ يۈرىكى بەتەينى تاشتەك مۇستەھكەم تۇرىدۇ، ھەتتا تۈگەننىڭ ئاستى تېشىدەك مەزمۇت تۇرىدۇ. 25 ئۇ ئورنىدىن قوزغالسا، پالۋانلارمۇ قورقۇپ قالىدۇ؛ ئۇنىڭ تولغىنىپ شاۋقۇنلىشىدىن ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 26 بىرسى قىلىچنى ئۇنىڭغا تەگكۈزسىمۇ، ھېچ ئۈنۈمى يوق، نەيزە، ئاتارنەيزە ۋە ياكى چاڭگاق بولسىمۇ بەرىبىر ئۇنۇمسىزدۇر. 27 ئۇ تۇمۇرنى سامانەدەك، مىسنى پور ياغاچتەك چاغلايدۇ. 28 ئوقيا بولسا ئۇنى قورقىتىپ قاچقۇزالمايدۇ؛ سالغا تاشلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاخالغا ئايلىنىدۇ. 29 توقاقلارمۇ پاخالدەك ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ؛ ئۇ نەيزە-شەشىپەرنىڭ تەگلىنىشىگە قاراپ كۈلۈپ قويىدۇ. 30 ئۇنىڭ ئاستى قىسمى بولسا ئۆتكۈر ساپال پارچىلىرىدۇر؛ ئۇ لاي ئۈستىگە چوڭ ئېرىتىلگەندەك ئىز قالدۇرىدۇ. 31 ئۇ دېڭىز-ئوكيانلارنى قازاندەك قاينىتىۋېتىدۇ؛ ئۇ دېڭىزنى قازاندىكى مەلھەمدەك ۋاراقشىتىدۇ؛

32 ئۇ ماڭسا ماڭغان يولى پارقىرايدۇ، ئادەم [يۇزغۇنلارنى كۆرۈپ] چوڭقۇر دېگۈزنى
ئاپئاق چاچلىق بوۋاي دەپ ئويلاپ قالدۇ. 33 يەر يۈزىدە ئۇنىڭ تەڭدىشى يوقتۇر،
ئۇ ھېچ قورقاس يارىتىلغان. 34 ئۇ بۇيۇكلەرنىڭ ھەرقاندىقىغا [جۈرئەت بىلەن] نەزەر
سېلىپ، قورقايدۇ؛ ئۇ بارلىق مەغرۇر ھايۋانلارنىڭ پادىشاھىدۇر».

42 ئايۇپ پەرۋەردىگارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ھەممە ئىشنى
قىلالايدىغىنىڭنى، ھەرقانداق مۇددىئايىڭنى توسۇالغىلى بولمايدىغىنىنى بىلدىم! 3 «نەسىھەتنى
تۈتۈرۇقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن كىم؟» بەرھەق، مەن ئۇزۇم چۈشىنىمىگەن
ئىشلارنى دېدىم، مەن ئەقلىم يەتمەيدىغان تىلسىمات ئىشلارنى ئېيتتىم. 4 ئاڭلاپ باققايسەن،
سۆزلەپ بېرەي؛ مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار قىلغايسەن. 5 مەن قۇلىقىم
ئارقىلىق خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانىمەن، بىراق ھازىر كۆزۈم سېنى كۆرىۋاتىدۇ. 6 شۇنىڭ
ئۈچۈن مەن ئۆز-ئۆزۈمدىن نەپرەتلىنىمەن، شۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلار ۋە كۈللەر ئارىسىدا
توۋا قىلدىم». 7 پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى،
پەرۋەردىگار تېمانلىق ئېلىفازغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ غەزىپىم ساڭا ھەم ئىككى دوستۇڭغا
قاراپ قوزغالدى؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا ئۆز قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك
سۆزلىمىدىڭلار. 8 بىراق ھازىر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن يەتتە تورپاق ھەم يەتتە قوچقارنى ئېلىپ،
قۇلۇم ئايۇپنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز-ئۆزۈڭلار ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛
قۇلۇم ئايۇپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى قوبۇل قىلىمەن؛ بولمىسا، مەن
ئۆز نادانلىقىرىڭلارنى ئۆزۈڭلارغا قايتۇرۇپ بېرەي؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا
قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك توغرا سۆزلىمىدىڭلار». 9 شۇنىڭ بىلەن تېمانلىق ئېلىفاز،
شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار ئۈچەيلەن بېرىپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا دېگىنىدەك
قىلدى؛ ھەمدە پەرۋەردىگار ئايۇپنىڭ دۇئاسىنى قوبۇل قىلدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ
دوستلىرى ئۈچۈن دۇئا قىلىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنى ئازاب-قىينىچىلىقلىردىن قايتۇرۇپ،
ئەسلىگە كەلتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇرۇنقىدىن ئىككى ھەسسە كۆپ بەردى. 11
شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئاكا-تۇغقا، ئاچا-سىڭىل ۋە ئۇنىڭغا ئىلگىرى دوست-ئاغىنە
بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن
بىللە تاماقلاندى؛ ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىشىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كەلتۈرگەن بارلىق
ئازاب-ئۇقۇبەتلەر توغرىسىدا تەسەللى بېرىشتى؛ ھەمدە ھەربىر ئادەم ئۇنىڭغا بىر تەڭگىدىن
كۈمۈش، بىردىن ئالتۇن ھالقا بېرىشتى. 12 پەرۋەردىگار ئايۇپقا كېيىنكى كۈنلىرىدە
بۇرۇنقىدىن كۆپرەك بەخت-بەركەت ئاتا قىلدى؛ ئۇنىڭ ئون تۆت مىڭ قوينى، ئالتە
مىڭ تۆگىسى، بىر مىڭ قوشلۇق كالىسى، بىر مىڭ مادا ئېشىكى بار بولدى. 13 ئۇنىڭدىن
يەنە يەتتە ئوغۇل، ئۈچ قىز تۇغۇلدى. 14 ئۇ قىزلىرىنىڭ بىرىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «يېمىماھ»،
ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەزىيە»، ئۈچىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەرەن-خاپۇق» دەپ
قويدى. 15 پۈتكۈل زېمىندا ئايۇپنىڭ قىزلىرىدەك شۇنچە گۈزەل قىزلارنى تاپقىلى بولمايتتى؛
ئاتىسى ئۇلارنى ئاكا-تۇغقىلىرى بىلەن ئوخشاش مىراسخور قىلدى. 16 بۇ ئىشلاردىن كېيىن
ئايۇپ بىر يۈز قىرىق يىل ياشاپ، ئۆز ئوغۇللىرىنى، ئوغۇللىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى، ھەتتا تۆتىنچى
ئەۋلادقىچە، يەنى ئەۋرىلىرىنىمۇ كۆرگەن. 17 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ ياشىنىپ، كۈنلىردىن
قانائەت تېپىپ ئالەمدىن ئۆتتى.

زەبۇر

1 رەززللەرنىڭ گېپى بويىچە ماڭمايدىغان، گۇناھكارلارنىڭ يولىدا تۇرمايدىغان، مەسخىرە قىلغۇچىنىڭ ئورنىدا ئولتۇرمايدىغان ئادەم بەخت تاپۇر! **2** ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىدىلىدۇر، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇنىنى كېچە-كۈندۈز سېغىنىپ ئويلايدۇ. **3** ئۇ خۇددى ئېرىق بويىغا تىكىلگەن، ۋاقتى پەسلىدە مېۋىسىنى بېرىدىغان، يوپۇرماقلىرى سولاشمايدىغان دەرەختەكتۇر، ئۇ نېمىلا قىلسا روناق تاپىدۇ. **4** رەزىل ئادەملەر بولسا ئۇنداق بولماس، ئۇلار خۇددى شامال ئۈچۈرىۋەتكەن توزانىدەكتۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن رەززللەر سوراق كۇنىدە تىك تۇرالمايدۇ، گۇناھكارلار ھەققانىيلارنىڭ جامائىتىدە ھېچ بېشنى كۆتۈرۈپ تۇرالمايدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنىڭ يولىنى كۆزلىگەن پۈككەن؛ رەززللەرنىڭ يولى بولسا يوقىلىدۇ.

2 ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالىدۇ؟ نېمە ئۈچۈن خەلقلەر بىكاردىن-بىكار سۈيقەست ئويلايدۇ؟ **2** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپكە تىزلىپ، ئەمەلدارلار قارا نىيەت ئەيلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشىپ: ـ **3** «ئۇلارنىڭ چەكلىمىلىرىنى چۈرۈۋېتەيلى، ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى بۇزۇپ تاشلايلى!» ـ دېيىشىدۇ. **4** ئاسماندا ئولتۇرغۇچى كۈلىدۇ، رەب ئۇلارنى مازاق قىلىدۇ؛ **5** ھەم ئاچچىقىدا ئۇلارغا سۆزلەپ، قەھرى بىلەن ئۇلارنى ۋەھىمگە سېلىپ: ـ **6** «ئۆزۈم بولسام زىئوندا، يەنى مۇقەددەس تېغىمدا، ئۆزۈم مەسىھ قىلغان پادىشاھنى تىكلىدىم». **7** «مەن [ئەرشتىكى] پەرمانىنى جاكارلايمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇم؛ ئۆزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغۇلدۇردۇم؛ **8** مەندىن سورا، مەن ساڭا مىراس بولۇشقا ئەللەرنى، تەئەللۇقۇڭ بولۇشقا يەر يۈزىنى چەت-چەتلىرىگىچە بېرىمەن؛ **9** سەن تۆمۈر تاياق بىلەن ئۇلارنى بىتچەت قىلىۋېتىسەن، ساپال چىنىنى كۆزۈم-تالقان قىلغاندەك، سەن ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن» ـ دېدى». **10** ئەمدى، ھەي پادىشاھلار، ئەقىللار بولۇڭلار! جاھاندىكى سوراقچىلار ساۋاق ئېلىڭلار، **11** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، تىترەك ئىچىدە خۇشاللىنىڭلار! **12** ئوغۇلنىڭ غەزىپىنىڭ قوزغالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى سۆيۈڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى سەللا قاينىسا، يولۇڭلاردىلا ھالاك بولىسىلەر، ئۇنىڭغا تايانغانلار نەقەدەر بەختلىكتۇر!

3 داۋۇت ئۆز ئوغلى ئابشالومدىن قېچىپ يۈرگەن كۈنلەردە يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنى قىستاۋاتقانلار نەقەدەر كۆپەيىپ كەتكەن، مەن بىلەن قارشىلىشىۋاتقانلار نېمىدېگەن كۆپ! **2** نۇرغۇنلار مەن توغرۇلۇق: ـ «خۇدادىن ئۇنىڭغا ھېچ نىجات يوقتۇر!» دېيىشۋاتىدۇ. سېلاھ! **3** بىراق سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەترابىمدىكى قالقاندۇرسەن؛ شان-شەرىپىم ھەم بېشىمنى يۈلگۈچىدۇرسەن! **4** ئاۋازىم بىلەن مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، ئۇ مۇقەددەس تېغىدىن ئىجابەت بېرىدۇ. سېلاھ. **5** مەن بولسام ياتتىم، ئۇخلىدىم؛ ئويغاندىم، چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا يار-يۆلەك بولىدۇ. **6** مېنى قورشاپ سەپ تۇزگەن تۈمەنلىگەن ئادەملەر بولسىمۇ، مەن ئۇلاردىن قورقمايمەن! **7** ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇر! مېنى قۇتقۇز، ئى خۇدايىم! مېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىمنىڭ تەستىگىگە سالغايسەن؛ رەززللەرنىڭ چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن! **8** نىجاتلىق بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر، بەركىتىڭ تۆز خەلقىڭدە بولسۇن! سېلاھ!

4 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ندا قىلغىنىمدا، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن، ئى ماڭا ھەققانىيلىقىم ئاتا قىلغۇچى خۇدا! بىسىم ئاستىدا قالغاندا سەن مېنى كەڭۈچىلىككە چىقاردىڭ، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، دۇئايىمنى ئاڭلا! **2** ئى ئىنسان بالىلىرى، سىلەر مېنىڭ شان-شەرىپىمنى قاچانغىچە ئاھانەتكە قالدۇرىسىلەر؟ قاچانغىچە بېھۇدىلىكنى سۆيۈپ، يالغانىنى ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ سېلاھ. **3** بىراق شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، پەرۋەردىگار ئىخلاسمەنلەرنى ئۆزىگە خاس قىلغان؛ مەن ئۇنىڭغا ندا قىلغىنىمدا، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ. **4** ئاچچىقىڭلارغا بېرىلىپ، گۇناھ قىلماڭلار، ئۆز ئورنۇڭلاردا ياتىپ، قەلبىڭلاردا چوڭقۇر ئويلىنىپ، سۈكۈت قىلىڭلار. سېلاھ. **5** ھەققانىيلىق بىلەن قۇربانلىقلارنى قىلىڭلار، ۋە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار. **6** كۆپ خەلق: ـ «كىم بىزگە ياخشىلىق كۆرسىتەلىسۇن؟» ـ دەپ سورىماقتا؛ جامالىڭنىڭ نۇرى ئۈستىمىزگە چۈشسۈن، ئى پەرۋەردىگار! **7** ئاشلىق ۋە يېڭى شارابلىرى مولچىلىق بولغانلارنىڭ خۇشاللىقىدىنمۇ، مېنىڭ قەلبىمنى بەكرەك خۇشاللىققا تولدۇردۇڭ. **8** مەن ياتاي، ھەم خاتىرجەملىكتە ئۇخلىۋالاي؛ چۈنكى مېنى بىخەتەرلىكتە ياشاتقۇچى پەقەتلا سەن، ئى پەرۋەردىگار!

5 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، نەيلەر بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئاھلىرىمغا كۆڭۈل بۆلگەيسەن. **2** كۆتۈرگەن پەريادلىرىمنى ئاڭلا، مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم، چۈنكى ساڭلا دۇئا قىلىمەن. **3** ئى پەرۋەردىگار، سەھەردە سەن ئاۋازىمنى ئاڭلايسەن؛ مەن سەھەردە تۆزۈمنى ساڭا قارتىمەن، يۇقىرىغا كۆز تىكىمەن. **4** چۈنكى سەن رەززللىكتىن ھۇزۇر ئالغۇچى ئىلاھ ئەمەسدۇرسەن؛ يامانلىق ھەرگىز سەن بىلەن بىللە تۇرمايدۇ. **5** پوچى-تەكەبباۇلار كۆزۈڭ ئالدىدا تۇرالمايدۇ؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ساڭا يىرگىنچلىكتۇر. **6** يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلىسەن؛ پەرۋەردىگار قانخور، ئالدامچى كىشىلەرگە نەپرەت قىلۇر. **7** بىراق مەن بولسام، مېھىرى-شەپقىتىڭنىڭ كەڭچىلىكىدىن ئۆيۈڭگە كىرىمەن؛ ساڭا بولغان ئېمىنىشتىن مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئالدىغا قاراپ سەجدە قىلىمەن؛ **8** مېنى ئۆچ كۆرگەنلەر تۈپەيلىدىن ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى يېتەكلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، يولۇڭنى ئالدىمدا تۈز قىلغىن. **9** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق سەممىيلىك يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسى بولسا پاسىقلىقتۇر، ئۇلارنىڭ گاللىرى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، ئۇلار تىلى بىلەن خۇشامەت قىلىۋاتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ گۇناھىنى بېكىتكەيسەن، ئى خۇدا؛ ئۇلار ئۆز پىلانلىرى بىلەن ئۆزلىرى مولاق ئاتىسۇن؛ ئۇلارنى ئۆزلىرىنىڭ نۇرغۇنلىغان ئىتائەتسىزلىكلىرى بىلەن ھەيدەپ چىقارغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار ساڭا ئاسىيلىق قىلدى. **11** شۇنداق قىلغاندا ساڭا تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شادلىنىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ شادلىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ؛ سەن ئۇلارنى قوغدايسەن؛ سېنىڭ نامىڭنى سۆيگەنلەر سېنىڭدىن يايرايدۇ. **12** چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەققانىي ئادەمگە بەخت ئاتا قىلىسەن؛ ئۇنى شاپائىتىڭ بىلەن قالقان كەبى ئورايسەن.

6 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار ھەم سەككىز تارلىق ئارفا بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ ئۈچۈنمۇ مېنى ئەيىبلىمە؛ قەھرىڭ كەلگەندە مېنى ئەدەپلىمە. **2** ماڭا شاپائەت قىلغىن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ ئى پەرۋەردىگار، مېنى ساقايتقىن، چۈنكى مېنىڭ ئۈستىخانلىرىم ۋەھىمگە چۈشتى. **3** مېنىڭ جېنىم دەھشەتلىك دەككە-دۈككىگە چۈشتى؛ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە شۇنداق بولىدۇ؟ **4** يېنىمغا قايت، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى ئازاد قىلغايسەن، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن مېنى قۇتقۇزغىن. **5** چۈنكى ئۆلۈمدە بولسا ساڭا سېغىنىشلار يوق، تەھتىسارادا كىم ساڭا تەشەككۇرلەرنى ئېيتىسۇن؟ **(Sheol h7585)** **6** مېنىڭ ئۇھ تارتىشلىرىمدىن ماغدۇرۇم قالمىدى؛ تۈن بويى ئورۇن-كۆرپەمنى كۆزلەپ قىلىمەن، ياشلىرىم بىلەن كارۋىتىمنى چۆكتۈرىمەن. **7** دەردلەردىن كۆزۈم خىرەلىشىپ كەتتى؛ بارلىق كۈشەندىلىرىم تۈپەيلىدىن كۆزۈم كاردىن چىقىۋاتىدۇ. **8** ئى قەبىھلىك قىلغۇچىلار، ھەممىڭلار مەندىن نېرى بولۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار يىغا ئاۋازىمنى ئاڭلىدى. **9** پەرۋەردىگار تىلاۋىتىمنى ئاڭلىدى، پەرۋەردىگار دۇئايىمنى ئىجابەت قىلدى؛ **10** دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى يەرگە قاراپ قالدى، ئۇلار زور پارا كەندىچىلىككە دۇچار بولدى، ئۇيۇقسىز كەينىگە يېنىپ خجالەتتە قالدى.

7 داۋۇتنڭ «شىگگائىن»ى: ـ كۆش ئىسملىك بىر بىنيامىنلىقنىڭ سۆزلىرى توغرۇلۇق ئېيتقان كۆيى: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، مەن ساڭا تايانىدىم، ئۇلاردىن بىرى شىردەك مېنى تىتما-تىتما قىلىۋەتمىسۇن، قۇتقۇزغۇچى يوقلۇقىدىن پايدىلىنىپ مېنى ئېزىۋەتمىسۇن، مېنى بارلىق قوغلىغۇچىلاردىن قۇتقۇزغىن، ئۇلاردىن خالاس قىلغىن؛ **3** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئەگەر قولۇمدا قەبىھلىك قىلغان بولسام، ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام: ـ **4** ئەگەر مەن بىلەن ئىناق ئۆتكۈچىگە يامانلىق قايتۇرغان بولسام، ـ (ئەكسىچە مەن بىلەن بىكاردىن-بىكار دۈشمەنلەشكەنلەرنى قۇتقۇزدۇم) ـ **5** ـ ئۇنداقتا، دۈشمەن مېنى قوغلاپ تۇتۇۋالسۇن، ئۇ جېنىمنى چەيلەپ يەر بىلەن يەكسان قىلسۇن، شۆھرىتىمنى تۆپراققا كۆمىسۇن! **6** ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ بىلەن ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مېنى ئەزگەنلەرنىڭ قەھرىگە تاقابىل تۇرۇشقا قەددىڭنى رۇسلىغىن، ۋە مېنىڭ تۇچۇن ئويغانغىن، سەن سوت ۋە ھۆكۈمنى بىكىتكەنىدىكەنۇ! **7** خەلقلەردىن بولغان جامائەت ئەتراپىڭغا ئولىشىدۇ، سەن ئۇلار تۇچۇن يەلەكتىكى ئورنۇڭغا قايتىپ بارغايسەن. **8** پەرۋەردىگار خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ھەققانىيلىقىم بويىچە، ۋە ئۆزۈمدە بولغان دۈرۈسلىقىم بويىچە، ماڭا ھۆكۈم چىقارغايسەن. **9** ئاھ، رەزىللەرنىڭ يامانلىقى ئاخىرلاشسۇن! ھەققانىي ئادەمنى چىڭ ئۆرغۈزغايسەن؛ ئى، ئادەم قەلبلىرىنى ھەم ئىچلىرىنى سىنىغۇچى ھەققانىي خۇدا! **10** مېنىڭ قالقىنىم بولسا، دۈرۈس نىيەتلىكلەرنى قۇتقۇزغۇچى خۇدادىدۇر؛ **11** خۇدا ئادىل سوتچىدۇر، ئۇ كۆن بويى گۇناھتىن رەنجىيدىغان ئىلاھتۇر؛ **12** بىرسى [يامان] يولدىن يانمىسا، ئۇ قىلىچىنى بىلەيدۇ، يا ئوقىنى تارتىپ بەتلەپ قويىدۇ. **13** شۇنداق ئادەملەر ئۈچۈن ئۇ ئۆلۈم قوراللىرىنى تەييارلىدى؛ ئۇ ئوقلىرىنى كۆيدۈرگۈچى ئوق قىلدى. **14** مانا، مۇشۇنداق كىشىلەر تولغاقتا قەبىھلىك ئۈغماقچى، ئۇنىڭ بويىدا قالغىنى يامانلىقتۇر، ئۇنىڭ ئۇغقىنى بولسا ساختىلىقتۇر. **15** ئۇ بىر ئورنى كولاپ، ئۇنى چوڭقۇر قىلدى؛ ئۇ ئۇرزى كولىغان ئورىغا يېقىلىپ چۈشتى. **16** ئۇزىنىڭ يامانلىقى بېشىغا قايتىپ كېلىدۇ، ئۇز زوراۋانلىقى بولسا ئۇز ئۈستىگە قايتىپ چۈشىدۇ. **17** مەن پەرۋەردىگارنى ھەققانىيلىقى بىلەن مەدھىيەلەيمەن، ھەممىدن يۇقىرى ئۇرغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ياڭرىتىپ، كۈي قىلىپ ئېيتىمەن.

8 ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا ئورۇنلانسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى، ئۇ ھەيۋەتنى ئاسمانلاردىنمۇ يۇقىرى تىكلىگەن پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ شۇنچە شەرەپلىكتۇر! **2** ئۇ رەقىبلىرىڭ تۈپەيلىدىن، دۈشمەن ۋە قىساسچىلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىشكە، بوۋاقلار ۋە ئەمگۈچىلەرنىڭ ئاغزىدىن كۈچ تىكلىدىڭسەن. **3** مەن بارماقلىرىڭنىڭ ياسىغىنى بولغان ئاسمانلىرىڭغا، سەن مەرمۇت بېكىتكەن ئاي-يۇلتۇزلارغا قارىغىنىمدا، **4** سەن ئىنسانىنى سېغىنىدىكەنسەن، ئەمدى ئادەم دېگەن نېمە ئىدى؟ سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن، ئىنسان بالىسى قانچىلىك نېمە ئىدى؟ **5** چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتتىڭسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ بەردىڭ. **6** ئۇنى قولۇڭنىڭ ياسىغانلىرىنى ئىداره قىلىشقا تىكلىدىڭ، سەن بارلىق نەرسىلەرنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغانسەن، **7** جۈملىدىن بارلىق قوي-كالىلار، دالادىكى بارلىق جانۋارلار، **8** ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، دېڭىزلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆتكۈچىلەرنىڭ بارلىقىنى پۇتى ئاستىغا قويدۇڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ نېمىدىگەن شەرەپلىك-ھە!

9 ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «مۇت-لابېن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سەن پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەدھىيەلەيمەن؛ مەن سېنىڭ قىلغان بارلىق كارامەتلىرىڭنى بايان قىلاي؛ **2** مەن سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ سېنىڭ نامىڭنى ناخشا قىلىپ ئېيتىمەن، ئى ھەممىدىن ئالىي! **3** مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنىڭ كەينىگە يېنىشلىرى بولسا، دەل ئۇلارنىڭ سېنىڭ دىدارىڭ ئالدىدا يېقىلىپ، يوقىلىشىدىن ئىبارەت بولىدۇ. **4** چۈنكى سەن مېنىڭ ھەققىم ھەم دەۋايىمنى سوربىدىڭ؛ سەن تەختىكە ئولتۇرۇپ، ھەققانىيلارچە سوتلىدىڭ. **5** سەن ئەللەرگە تەنبىھ بېرىپ، رەزىللەرنى ھالاك قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ نامىنى مەڭگۈگە تۇچۇرۇۋۇتكەنسەن. **6** ئى دۈشمىنم! ھالا كەتلىرىڭ مەڭگۈلۈك بولدى! سەن شەھەرلىرىنى يۇلۇپ تاشلىۋەتتىڭ، ھەتتا ئۇلارنىڭ نامىلىرىمۇ يوقاپ كەتتى؛ **7** بىراق پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ئولتۇرۇپ [ھۆكۈم سۈرىدۇ]، ئۇ ئۆز تەختىنى سوت قىلىشقا تەييارلاپ بېكىتكەن؛ **8** ئالەمنى ھەققانىيلىق بىلەن سوت قىلغۇچى ئۇدۇر، خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ئۇ ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ **9** ھەم ئۇ پەرۋەردىگار ئېزىلگۈچىلەرگە ئېگىز پاناھ، شۇنداقلا ئازابلىق كۈنلەردە ئېگىز پاناھىدۇر. **10** نامىڭنى بىلگەنلەر بولسا ساڭا تايىنىدۇ؛ چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭنى ئىزدىگەنلەرنى ھەرگىز تاشلىغان ئەمەسسەن. **11** زىئۇندا ئولتۇرغۇچى پەرۋەردىگارغا كۈيلەرنى ياڭرىتىڭلار! ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا بايان قىلىڭلار؛ **12** چۈنكى [ئۆچۈگۈچى] قانىنىڭ سورىقىنى قىلغۇچى ئۇدۇر، ئۇ دەل شۇنداق كىشىلەرنى ئەسلەيدۇ، خار قىلىنغانلارنىڭ نالە-يادىلىرىنى ئۇ ئۇنۇتۇغان ئەمەس. **13** ماڭا شەپقەت كۆرسەتكىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئۇچىمىنلەردىن كۆرگەن خورلۇقلىرىمغا نەزەر سالغىنىڭ، مېنى ئۆلۈم دەرۋازىلىرى ئالدىدىن كۆتۈرگەيسەن؛ **14** شۇنداق قىلغاندا مەن زىئون قىزىنىڭ دەرۋازىلىرىدا ئورۇپ، ساڭا تەئەللۇق بارلىق مەدھىيىلەرنى جاكارلايمەن؛ مەن نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشۇڭدا شادلىنىمەن. **15** ئەللەر بولسا ئۆزلىرى كولىغان ئورىغا ئۆزلىرى چۈشۈپ كەتتى، ئۆزلىرى يوشۇرۇپ قويغان تورغا پۇتى قاپىسىلىپ قالدى. **16** پەرۋەردىگار چىقارغان ھۆكۈمى بىلەن تونۇلار؛ رەزىل ئادەملەر ئۆز قولدا ياسىغىنى بىلەن ئىلىنىپ قالدى. خىگگائىون ـ سېلاھ. **17** رەزىللەر، يەنى خۇدانى ئۇنتۇغان بارلىق ئەللەر، يانداۋۇلۇپ، تەھتىساراغا تاشلىنىدۇ. **(Sheol h7585)** **18** چۈنكى نامراتلار مەڭگۈگە ئەستىن چىقىرىلمايدۇ؛ مۆمىنلەرنىڭ ئۈمىدى مەڭگۈ ئۈچەيمەي، ئۈمىدىۋىرىدۇ. **19** ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇرغىن؛ ئادەم باللىرىنىڭ غەلبە قىلىشىغا يول قويمىغىن؛ ھۆزۈرۇڭ ئالدىدا بارلىق ئەللەر سوتلانسۇن. **20** ئۇلارنى دەككە-دۈككىگە چۈشۈر، ئى پەرۋەردىگار، ئەللەر ئۆزلىرىنى بىز پەقەت ئادەم باللىرى خالاس، دەپ بىلسۇن! سېلاھ!

10 نېمىشقا، ئى پەرۋەردىگار، يىراقتا تۇرىسەن؟ نېمىشقا ئازابلىق كۈنلەردە ئۆزۈڭنى يوشۇرىسەن؟ **2** رەزىل ئادەملەر تەكەببۇرلۇقى بىلەن ئاجىز مۇمىنلەرنى تاپ باستۇرۇپ قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرى تاپقان ھىيلىلەر بىلەن ئىلىنىپ، بابلىنىدۇ. **3** چۈنكى رەزىللەر ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بىلەن ماختىنىدۇ؛ ئاچ كۆزلەر ئۇچۇن بەخت تىلەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنى بولسا كۆزگە ئىلمايدۇ. **4** ئۇلار چىرايىدىن ھاكاۋۇرلۇق يېغىدۇرۇپ، خۇدانى ئىزدىمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق خىيالىدىدا: «ھېچىر خۇدا يوقتۇر!» دەيدۇ. **5** ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەمىشە راۋاژان بولىدۇ؛ سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن يىراق ۋە ئۈستۈن ئۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەقىبلىرى بولسا، ئۇلارغا قاراپ «تۈفى!» دەپ مازاق قىلىدۇ. **6** [رەزىل ئادەم] كۆڭلىدە: «مەن ھېچ تەۋرەنمەي ئۆتۈرۈرىمەن! دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ مۇشەققەتكە ئۇچرىمايمەن» ـ دەيدۇ. **7** ئۇنىڭ ئاغزى قارغاش، ئالدامچىلىق ھەم زۇلۇمغا تولغان؛ تىلى ئاستىدا ئەسكىلىك ۋە قەبىھلىك ياتىدۇ. **8** ئۇ مەھەللىدە يوشۇرۇنچە ماراپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پىنھان جايلاردا گۇناھسىزلارنى ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ؛ كۆزلىرى يوقسۇللارنى كۆزلەيدۇ؛ **9** ئۇ چاتقالىلىقىدا ياتقان شىردەك يوشۇرۇنچە پايلاپ ياتىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنى تۇتۇۋېلىش ئۈچۈن يوشۇرۇنچە ماراپ ياتىدۇ؛ مۇمىنلەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇلارنى ئۆز تورىغا چۈشۈرىدۇ. **10** [يوقسۇللار] ئېزىلىدۇ، پۈكۈلىدۇ؛ دەردمەنلەر ئۈنىڭ ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن يېقىلىدۇ. **11** ئۇ كۆڭلىدە: «تەڭرى بۇنى ئۇنۇتۇپ قالدى، ئۇ يۈزىنى يېپىۋېلىپ، قارىمايدۇ، بۇنى ھەرگىز كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **12** ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار، ئى قولۇڭنى كۆتۈرگىن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى ئۇنۇتما! **13** رەزىل ئادەم نېمىشقا [سەن] خۇدانى كۆزگە ئىلمايدۇ؟ ئۇ كۆڭلىدە: «[خۇدا] بۇنى سوراۋشتۇرمەيدۇ!» ـ دەيدۇ. **14** سەن بۇنى كۆرگەنسەن، سەن ئۆز قولۇڭ بىلەن يامانلىق ھەم زۇلۇمنى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ بۇلارنى كۆزلەپ يۈرىسەن؛ دەردمەنلەر ئۆزلىرىنى ساڭا ئامانەت قىلىدۇ؛ چۈنكى

سەن يېتىم-يېسىرلەرگە يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەنسەن؛ 15 رەزىل، يامان ئادەمنىڭ بىلىكىنى سۇندۇرۇۋەتكەيسەن؛ ئۇنىڭ رەزىللىكىنى بىرمۇبىر سۈرۈشتۈرۈپ، ئۇزۇل-كېسىل يوقاتقايسەن. 16 پەرۋەردىگار ئەبەدىلئەبەدگىچە پادىشاھدۇر؛ [ئىمانسىز] ئەللەر بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] زېمىنىدىن يوقىلار. 17 پەرۋەردىگار، سەن ئاجىز مۇمىنلەرنىڭ ئارمانلىرىنى ئاڭلايسەن؛ ئۇلارنىڭ دىلىنى توق قىلسەن؛ يېتىم-يېسىرلار ۋە ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئادالەتنى ياقلاپ، يەر يۈزىدىكى ئىنسانلارنىڭ [ئاجىز-مۇمىنلەرگە] قايتىدىن ۋەھىمە سالغۇچى بولماسلىقى ئۈچۈن، قۇلىقىڭنى دىك تۇتسەن.

11

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلدىم؛ ئەمدى سىلەر قانداقمۇ ماڭا: «قۇشتەك تۇز تېغىڭغا ئۇچۇچۇپ قاچ! 2 چۈنكى مانا، رەزىللەر كامانىنى تارتىپ، قاراڭغۇلۇقتىن كۆزگە دۇرۇسلارغا قارىتىپ ئاتماقچى بولۇپ، ئۇلار ئوقنى كىرىچقا سىلىپ قويدى، 3 «ئۇلار ھالاك قىلىنسا، ئەمدى ھەققانىيلار نېمىۋ قىلار؟»» ـ دەۋاتىسىلەر؟ 4 پەرۋەردىگار ئۇزىنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ تەختى ئاسمانلاردىدۇر؛ ئۇ نەزەر سالىدۇ، ئۇنىڭ سەزگۈر كۆزلىرى ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ، سىنايدۇ. 5 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنى سىنايدۇ، رەزىللەرگە ۋە زوراۋانلىققا خۇشتارلارغا ئۇ ئېچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدۇ. 6 ئۇ رەزىللەرگە قاپقانلار، ئوت ۋە گۈگۈگۈرتنى ياغدۇرىدۇ؛ پېژغىرىم قىزىق شامال ئۇلارنىڭ قەدەھىدىكى نېسىۋىسى بولىدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، ھەققانىيلىق ئۇنىڭ ئامرىقىدۇر، كۆزگە دۇرۇسلار ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ.

12

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، شېمىنىت بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ قۇتقۇزغايسەن، پەرۋەردىگار، چۈنكى ئىخلاسمەن ئادەم تۈگەپ كەتتى؛ ئادەملەر ئارىسىدىن سادىق مۇمىنلەر غايىپ بولدى. 2 ھەربىرىسى ئۆز يېقىنلىرىغا يالغان ئېيتىدۇ؛ خۇشامەتچى لەۋلەردە، ئالىكۆڭۈلۈك بىلەن سۆزلىشىدۇ. 3 پەرۋەردىگار بارلىق خۇشامەتچى لەۋلەرنى، ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەيدىغان تىلنى كېسىۋېتىدۇ! 4 ئۇلار: «تىلىمىز بىلەن غەلبە قىلىمىز، لەۋلىرىمىز بولسا ئۆزىمىزنىڭكىدۇر، كىم بىزگە رەب بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ. 5 «ئېزىلگۈچى ئاجىزلارنى باسقان زۇلۇم ۋەجىدىن، مىسكىنلەرنىڭ ئاھۇزارلىرى ۋەجىدىن، ھازىرلا ئورنۇمدىن تۇراي» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «مەن ئۇلارغا، ئۇلار زارىقىپ كۈتكەن ئازادلىقنى يەتكۈزىمەن». 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرى بولسا ساپ سۆزلەردۇر، ئۇلار يەتتە قېتىم ساپلاشتۇرۇلغان، ساپال قازاندا تاۋلانغان كۈمۈشتەكتۇر. 7 سەن پەرۋەردىگار، ئۇلارنى ساقلايسەن؛ سەن [مۇمىنلەرنى] مۇشۇ دەۋردىن مەڭگۈگە قوغدايسەن؛ 8 [چۈنكى] رەزىل ئادەملەر ھەرياندا غادىيىپ يۈرۈشىدۇ، پەسكەشلىك ئىنسان بالىلىرى ئارىسىدا ئالىيجانابلىق دەپ ماختىلماقتا!

13

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە؟ سەن مېنى مەڭگۈگە ئۇنتۇمسەن؟ قاچانغىچە دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ 2 قاچانغىچە ھەركۈنى قايغۇرۇپ، قەلبىمدە؟ قاچانغىچە دۈشمنىم مەندىن شادلىنىپ غالىب يۈرىدۇ؟ 3 ماڭا قارا، ماڭا جاۋاب بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم! ئۇلۇم ئېيقۇسى مېنى بېسىپ كەلگۈچە، كۆزۈمنى يورۇتقايسەن، 4 دۈشمىنىمنىڭ: «مەن كۈچىيىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم» دېمەسلىكى ئۈچۈن، رەقىبلىرىم سەنتۇرۇلگەنلىكىمنى كۆرۈپ شادلانماسلىقى ئۈچۈن، [كۆزۈمنى يورۇتقايسەن]! 5 بىراق مەن بولسام سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۆزۈمنى تاپشۇردۇم؛ يۈرىكىم سېنىڭ نىجاتلىقىڭدىن شادلىنىدۇ؛ 6 مەن پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ چۈنكى ئۇ ماڭا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتتى.

14

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، يىرگىنچلىك قەبىھلىكنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر؛ 2 پەرۋەردىگار ئەرشتە تۇرۇپ، ئادەم بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ تارىسىدا ئىنسانىيلىق چۈشىنىدىغان بىرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. 4 نانىنى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان بۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلار ھېچنېمىنى بىلمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. 5 مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا ھەققانىيلارنىڭ دەۋرىدىدۇر. 6 «سىلەر ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆڭلىگە پۈككەن ئۈمىدنى يوق قىلماقچى بولىسىلەر؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۇنىڭ باشپاناھىدۇر!» 7 ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقسىپ كەلگەن بولسا ئىدى! پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئاسارەتتىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشاللىنىدۇ!

15

داۋۇت يازغان كۈيى: ـ پەرۋەردىگار، كىم چېدىرىڭدا ئۆزالايدۇ؟ كىم پاك-مۇقەددەسىن تېغىڭدا ماكانلىشىدۇ؟ 2 كىمكى تامامەن دۈرۈسلۇقتا ماڭسا، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە، كۆڭلىدە ھەققەتنى سۆزلىسە؛ 3 تىلى بىلەن گەپ توشۇمىسا، ئۆز يېقىنىغا يامانلىق قىلمىسا، قوشنىسىنىڭ ئەيبىنى كولاپ ئاچمىسا، 4 پەس ئادەمنى كۆزگە ئىلمىسا، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارنى ھۆرمەتلىسە، ئۆزىگە زىيانلىق بولغان تەقدىردىمۇ ئېچىكەن قەسىمنى ئۆزگەرتمىسە، 5 پۇلنى خەقلەرگە ئۆسۈمگە بەرمىسە، بىگۇناھلارنىڭ زىيىنىغا پارا ئالمىسا، كىمكى مۇشۇلارنى قىلسا، مەڭگۈگە تەۋرەنمەس.

16

داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: مېنى ساقلىغىن، ئى تەڭرى، چۈنكى مەن ساڭا تايىنىمەن. 2 مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ رەببىمدۇرسەن؛ سەندىن باشقا مېنىڭ بەخت-ساۋادىتىم يوقتۇر» ـ دېدى. 3 يەر يۈزىدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭ بولسا، ئۇلار ئالىيجانابلاردۇر، ئۇلار مېنىڭ ھەممە خۇشاللىقىمدۇر. 4 كىم باشقا ئىلاھنى ئىزدەشكە ئالدىرسا، ئۇلارنىڭ دەردلىرى كۆپىيىپ كېتىدۇ. غەيرىي ئىلاھلارغا ئاتاپ ھەدىيە قانلىرىنى تۆكەيمەن، ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى تىلىمغىمۇ ئالمايمەن. 5 پەرۋەردىگار بولسا مېنىڭ مىراسىم ھەم قەدەھىمدىكى نېسىۋەمدۇر؛ چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن نېسىۋەمنى ئۆزۈڭ ساقلايسەن؛ 6 [نېسىۋەمنى بەلگىلىگەن] سىزىقلار ماڭا گۈزەل يەرلەرنى بېكىتكەندۇر؛ بەرھەق، مېنىڭ گۈزەل مىراسىم باردۇر! 7 ماڭا نەسىھەت بەرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ھەتتا كېچىلەردىمۇ ۋىجدانىم ماڭا ئۆگىتىدۇ. 8 مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزمەيمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن. 9 شۇڭا مېنىڭ قەلبىم شادلاندى، مېنىڭ روھىم تېخىمۇ كۆتۈرۈلدۈ، مېنىڭ تېنىم ئامان-ئېسەنلىكتە ئۇزىدۇ؛ 10 چۈنكى جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەسىڭ بولغۇچىكىنى چىرىشتىن ساقلايسەن. (Sheol h7585) 11 سەن ماڭا ھايات يولىنى كۆرسىتىسەن؛ ھۇزۇرۇڭدا تولۇپ تاشقان شاد-خۇرام‌لىق باردۇر، ئوڭ قولۇڭدا مەڭگۈلۈك بەھرە-لەززەتلەرمۇ باردۇر.

17

داۋۇتنىڭ دۇئاسى: ـ ھەققانىي تەلەپنى ئاڭلا، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ نىدايىمغا كۆڭۈل قويغىن؛ مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئۇ يالغانچى لەۋلەردىن چىققان ئەمەس. 2 ھۇزۇرۇڭدىن ھۆكۈمۈم چىقىرىلغاي! كۆزۈڭ تېمە دۈرۈس ئىكەنلىكىنى پەرق ئەتكەي! 3 سەن مېنىڭ قەلبىمنى سىنىغانسەن، سەن كېچىدىمۇ ماڭا يېقىنلىشىپ كۆزەتتىڭ؛ سەن مېنى تاۋلاپ كۆزۈڭدىن كەچۈرىدىكەنسەن، مېنىڭدىن ھېچبىر سەۋەنلىك تاپالمىدىڭ؛ كۆڭلۈمدە: ئاغزىم ئىتائەتسىزلىك قىلمىسۇن! ـ دەپ نىيەت قىلدىم. 4 ئادەم بالىلىرىنىڭ ھاياتتىكى ئىشلىرىدا، لەۋلىرىڭدىن چىققان سۆزلەر بىلەن زوراۋانلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆزۈمنى نېرى قىلدىم. 5 مېنىڭ قەدەملىرىم يوللىرىڭدىن چىقمىغان، پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىگەن. 6 مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم، چۈنكى تىلەكلىرىمنى ئىجابەت قىلىسەن، ئى تەڭرىم، ماڭا قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىن. 7 ئى، ئۆزۈڭگە تايانغانلارنى قارشى چىققۇچىلاردىن ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچى، كارامەتلىرىڭنى كۆرسىتىپ، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى

ئايان قىلغايسەن! 8 مېنى كۆز قارىچۇقۇڭدەك ساقلىغايسەن، قاناتلىرىڭ سايىسىدە مېنى
يوشۇرغايسەن، 9 مېنى بۇلىماچقى بولغان رەزىل ئادەملەردىن، مېنى قورشۇالغان ئەشەددىي
كۆشەندىلىرىمدىن يوشۇرغىن، 10 ئۇلارنىڭ باغرىنى ماي قاپلاپ، قېتىپ كەتكەن؛
ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرى تەكەبىۋارلارچە سۆزلەيدۇ؛ 11 ئۇلار يولىمىزنى تورىۋېلىپ، بىزنى
يەرگە تۇرۇشقا كۆزىنى ئالايتىپ، 12 ئوۋلىغا ئاچ كۆزلۈك بىلەن تىكىلگەن شىرەدەك،
يوشۇرۇن جايلاردا ماراپ يۈرىدىغان ياش شىرەدەكتۇر. 13 ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن، ئى
پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ يولىنى توسۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلغايسەن، جېنىمنى رەزىل
ئادەمدىن قۇتقۇزغىن، قىلىچىڭ بىلەن؛ 14 [مېنى] تۆز قولۇڭ بىلەن كىشىلەردىن، يەنى
مۇشۇ دەۋرىدىكى كىشىلەردىن قۇتقۇزغىن؛ ئۇلارنىڭ ئېسىۋىسى بولسا مۇشۇ دۇنيادىلا دۇر،
سەن ئۇلارنىڭ قارنىنى نېمەتلىرىڭ بىلەن تولدۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرزەنتلىرى بىلەن
قاندى، بالىلىرىغا بايلىقلىرىنى قالدۇرىدۇ. 15 مەن بولسام، ھەققانىيلىقتا يۈزۈڭگە قارىغۇچى
بولىمەن؛ ئويغانغىنىمدا، سېنىڭ دىدارىڭدىن سۆيۈنىمەن!

18

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىدىغان دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى
داۋۇت يازغان كۆي؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ
قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇنۇ كۈينىڭ سۆزلىرىنى ئېيتتى: ـ ئاھ،
پەرۋەردىگارىم، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم، مەن سېنى سۆيىمەن! 2 پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا
تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! مېنىڭ تەكۈم، مېنىڭ قورام تېشىم، مەن
ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇئگىزۇزۇم، مېنىڭ ئېگىز
مۇنارىمدۇر! 3 مەدھىيىلەرگە لايىق پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، شۇندا دۈشمەنلىرىمدىن
قۇتقۇزۇلىمەن؛ 4 ئۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ
كېتىشى مېنى قورقىتىۋەتتى؛ 5 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۇلۇم سىرتمىقلىرى
ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 6 قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم،
خۇدايىمغا يەرياد كۆتۈردۈم، ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ يەرياديم ئۇنىڭ
ھۇزۇرىغا كەلدى، ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 7 شۇ چاغ يەر-زېمىن تەۋرەپ، سىلكىنىپ
كەتتى، تاغلارنىڭ ئۇللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ
غەزەپلەندى. 8 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ ئۈرلىتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى
يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى، 9 ئۇ ئاسمانلارنى تەزىم قىلدۇرۇپ چۈشتى،
پۇتى ئاستى تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 10 بىر كېرۇبنى مىنىپ پەرۋاز قىلدى، شامالنىڭ
قانىتىلىرىدا غۇيۇلداپ ئۇچۇپ كەلدى. 11 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى ئۆزىنىڭ يوشۇرۇنىدىغان
جايى قىلدى، سۇلارنىڭ قاراڭغۇسىنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا
چېدىرى قىلدى. 12 ئۇنىڭ ئالدىدىكى يورۇقلۇقتىن، قويۇق بۇلۇتلار، مۇلدۇر، ئوتلۇق
چوغلار چىقىپ ئوتتى؛ 13 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى
ئاۋازىنى ياڭرىتتى، مۇلدۇر ۋە ئوتلۇق چوغلار بىلەن. 14 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ،
[دۈشمەنلىرىنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقنۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-چۇقانغا سالدى؛
15 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزلارنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى،
تەنبىھىڭ بىلەن، دىمىغىڭدىن چىققان نەپەسىنىڭ زەربىسى بىلەن، ئى پەرۋەردىگار. 16 ئۇ
يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 17 ئۇ مېنى
كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ھەم ماڭا ئۇچىمەنلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار
مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 18 كۈلپەتكە ئۇچىرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا
ئوتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 19 ئۇ مېنى كەڭرى-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ
چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 20 پەرۋەردىگار
ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛
21 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ
كەتمىدىم؛ 22 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمىدىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى
تۇزۇمدىن نېرى قىلمىدىم؛ 23 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، تۇزۇمنى گۇناھتىن نېرى
قىلدىم؛ 24 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدىكى قولۇمنىڭ
ھالاللىقىغا قاراپ، قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 25 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا ئۆزۈڭنى ۋاپادار-
مېھرىبان كۆرسىتىسەن، غۇبارسىزلارغا ئۆزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 26 ساپ
دىللىقلارغا ئۆزۈڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن، تەتۇرلىرىگە ئۆزۈڭنى تەتۇر كۆرسىتىسەن؛
27 چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزغۇچى ئۆزۈڭدۇرسەن؛ بىراق تەكەبىۋار كۆزلەرنى
شەرمەندە قىلىسەن؛ 28 چىرىغىمنى جۇلالىق قىلغان سەندۇرسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىم
مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 29 چۈنكى سەن ئارقىلىق [دۈشمەن] قوشۇنى
ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتىۋېم؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىۋېم. 30
تەڭرىم ـ ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ ئىسپاتلانغانلىقىدۇر؛ ئۇ
ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالقاندۇر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم
ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىممۇ قورام تاشتۇر؟ 32 يەنى بىلىمنى كۈچ-
قۇۋۋەت بىلەن ئوراغۇچى تەڭرى، يولۇمنى تۈپتۈز، مۇكەممەل قىلغۇچى تەڭرىدۇر؛ 33 ئۇ
مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكنىڭكىدەك [ئۆتچۆر] قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز جايلىرىمدا
ئورغۇزىدۇ؛ 34 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەكلىرىم مىس كامانىنى
كېرەلەيدۇ؛ 35 سەن ماڭا نىجاتلىقىڭ بولغان قالقانىنى ئاتا قىلدىڭ، ئىنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى
يۈلدىي، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 36 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى
جايىنى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتمىدى. 37 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ
يەتتىم؛ ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە ھېچ يانمىدىم. 38 قايتىدىن ئورنىدىن تۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى
يانچۇۋەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 39 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى
باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا ئېگىلدۈردۈڭ؛ 40 دۈشمەنلىرىمنى
كۆز ئالدىمدا ئارقىسىغا ياندۇرۇپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا ئۆچمەنلەرنى يوقاتتىم.
41 ئۇلار پەرياد كۆتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى، ھەتتا پەرۋەردىگارغا
ندا قىلدى، ئۇنمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 42 مەن ئۇلارغا سوققا بېرىپ، شامال
ئۆچۈرغان توپىدەك قىلىۋەتتىم، كوچىدىكى پاتقاقتەك، ئۇلارنى تۆكۈۋەتتىم. 43 سەن مېنى
خەلقىنىڭ نىزالىردىن قۇتقۇزغانىسەن، سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى قىلغانىسەن، ماڭا يات
بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 44 سۆزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلدۇ؛
يات ئەلدىكىلەر ماڭا بېچارىلەرچە تەسلىم بولىدۇ؛ 45 يات ئەلدىكىلەر چۈشكىزىلىشىپ
كېتىدۇ؛ ئۇلار تۈز ئىستېھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ 46 پەرۋەردىگار
ھاياتىۋار! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن! نىجاتلىقىم بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىيدۇر،
دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 47 ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى
ماڭا بويسۇندۇرغان [خۇدادۇر]؛ 48 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان؛ بەرھەق،
سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛ زوراۋان ئادەمدىن سەن مېنى
قۇتۇلدۇرىدۇڭ. 49 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئى
پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 50 [پەرۋەردىگار] ئۆزى تىكلىگەن
پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ
نەسلىگە مەڭگۈگە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسىتىدۇ.

19

داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئەرشىلەر تەڭرىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى جاكارلايدۇ، ئاسمان
گۈمبىزى ئۇنىڭ قولى ياسىغانلىرىنى نامايان قىلىدۇ؛ 2 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى كۈن-كۈنلەر
دەريادەك ئېقىۋاتىدۇ؛ كېچە-كېچىلەپ ئۇلار بىلىمنى ئايان قىلىۋاتىدۇ. 3 تىلسىز ھەم
ئاۋازسىز بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ سادالىرى [ئالەمگە] ئاڭلانماقتا. 4 ئۇلارنىڭ توۋلىغىم تانىسى
يەر يۈزىدە تارىلىماقتا؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالەمنىڭ چېتىگىچە يەتمەكتە. ئۇلارنىڭ ئېچىدە
[خۇدا] قۇياش ئۈچۈن چېدىر تىككەن؛ 5 [قۇياش] ھۇجرىسىدىن تويغا چىققان
يىگىتەك چىقىدۇ، بەيگىگە چوشىدىغان پالۋاندەك شادلىنىدۇ؛ 6 ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن
ئۇرلەيدۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە چۈرگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ھارارىتىدىن ھېچقانداق مەخلۇقات
يوشۇرۇنالمايدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى مۇكەممەلدۇر، ئۇ ئىنسان ۋۇجۇدىنى
يېڭىلايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەرگەن ھۆكۈم- گۇۋاھلار مۇقىم- ئىشەنچلىك، ئۇ نادانلارنى
دانا قىلىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسەتمىلىرى دۈرۈس، ئۇ قەلبنى شادلاندۇرىدۇ؛

پەرۋەردىگارنىڭ پەرمانلىرى يورۇقلۇقتۇر، ئۇ كۆزلەرنى نۇرلاندۇرىدۇ. **9** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش پاك ئىشتۇر، ئۇ مەڭگۈ داۋاملىشىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرى ھەقتۇر، ھەربىرى تامامەن ھەققانىيەتتۇر. **10** ئۇلار ئالتۇندىن، بەرھەق كۆپ ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر؛ ھەسەلدىن، ھەسەل جەۋھىرىدىن شىرىندۇر؛ **11** ئۇلار بىلەن قۇلۇڭ ئويغىتىلىدۇ؛ ئىنسان ئۇلارغا رىئايە قىلىشتا چىڭ تۇرسا چوڭ مۇكاپات باردۇر. **12** كىم ئۆز خاتالىقلىرىنى بىلىپ يېتەلىسۇن؟ مېنى بىلىپ-بىلمەي قىلغان گۇناھلىرىمدىن ساقلىغايسەن؛ **13** ئۆز قۇل-چاكارىڭنى باشباشتاق گۇناھلاردىن تارتقايسەن، بۇ گۇناھلارنى ماڭا خوجايىن قىلدۇرمىغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن قۇسۇرسىز بولىمەن، ئېغىر گۇناھتىن خالىي بولغايمەن. **14** ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ قورام تېشىم ۋە ھەججەمەت-نىجاتكارىم، ئاغزىمدىكى سۆزلەر، قەلبىمدىكى ئويلىنىشلار نەزرىڭدە مەقبۇل بولغاي!

20

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ كۈلپەتلىك كۈندە پەرۋەردىگار ساڭا ئىجابەت قىلغاي! ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ نامى سېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغاي! **2** ئۇ ئۆز مۇقەددەس جايىدىن ساڭا مەدەت ئەۋەتكەي، زىئوندىن ساڭا كۈچ-قۇۋۋەت بەرگەي؛ **3** بارلىق «ئاشلىق ھەدىيە»لىرىڭنى ياد قىلغاي، كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى قوبۇل قىلغاي! سېلاھ! **4** كۆڭلۈڭدىكى تەشنالىقلارنى ساڭا ئاتا قىلغاي، كۆڭلۈڭگە پۈككەن بارلىق ئارزۇلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي. **5** بىزلەر غەلبەڭنى تەبرىكلەپ تەنتەنە قىلىمىز، خۇدايىمىزنىڭ نامىدا ئۆغلىرىمىزنى تىكلەيمىز؛ پەرۋەردىگار بارلىق تەلەپلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي! ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىردىن ئۆزىنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. **6** ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىردىن ئۆزىنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. **7** بەزىلەر جەڭ ھارۋىلىرىغا، بەزىلەر ئاتلارغا [تايىنىدۇ]؛ بىراق بىز بولساق پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ياد ئېتىمىز؛ **8** ئۇلار تىزى پۈكلىنىپ يېقىلدى، بىراق بىز بولساق، قەددىمىزنى رۇسلاپ تىك تۇرىمىز. **9** ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھقا غەلبە بەرگەيسەن؛ ندا قىلغىنىمىزدا بىزگە ئىجابەت قىلغايسەن!

21

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پادىشاھ قۇدرىتىڭدىن شادلىنىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، غەلبە-نىجاتلىقىڭدىن ئۇ نەقەدەر خۇرسەن بولىدۇ! **2** سەن ئۇنىڭ كۆڭۈل تىلىكىنى ئۇنىڭغا ئاتا قىلدىڭ، لەۋلىرىنىڭ تەلىپىنى رەت قىلغان ئەمەسسەن. سېلاھ! **3** چۈنكى سەن ئېسىل بەركەتلەر بىلەن ئۇنى قارشى ئالدىڭ؛ ئۇنىڭ بېشىغا ساپ ئالتۇن تاج كىيدۈردۈڭ. **4** ئۇ سەندىن ئۆمۈر تىلىسە، سەن ئۇنىڭغا بەردىڭ، يەنى ئۇزۇن كۈنلەرنى، تاكى ئەبەدىلئەبەدگىچە بەردىڭ. **5** ئۇ سېنىڭ بەرگەن غەلبە-نىجاتلىقىڭدىن زور شەرەپ قۇچتى؛ سەن ئۇنىڭغا ئىززەت-ھەيۋەت ھەم شانۇ-شەۋكەت قوندۇردۇڭ. **6** سەن ئۇنىڭ ئۆزىنى مەڭگۈلۈك بەركەتلەر قىلدىڭ؛ دىدارىڭنىڭ شادلىقى بىلەن ئۇنى زور خۇرسەن قىلدىڭ؛ **7** چۈنكى پادىشاھ پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ؛ ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى بىلەن ئۇ ھېچ تەۋرەنمەيدۇ. **8** سېنىڭ قولۇڭ بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى تېپىپ، تاشكارە قىلىدۇ؛ ئوڭ قولۇڭ ساڭا ئۆچەنلىك قىلغانلارنى تېپىپ تاشكارە قىلىدۇ؛ **9** سېنىڭ دىدارىڭ كۆرۈنگەن كۈندە، ئۇلارنى يالقۇنلۇق خۇمدانغا سالغاندەك كۆيدۈرىسەن؛ پەرۋەردىگار دەرغەزەپ بىلەن ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تۈگىتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ ئۇخۇمىنى جاھاندىن، نەسىللىرىنى كىشىلىك دۇنياىدىن قۇرىتىسەن؛ **11** چۈنكى ئۇلار ساڭا يامانلىق قىلىشقا ئورۇندى، ئۇلار رەزىل بىر نەيرەڭنى ئويلاپ چىقتىمۇ بىلەن، ئەمما غەلبە قىلالمىدى. **12** چۈنكى سەن ئۇلارنى كەينىگە بۇرۇلۇشقا مەجبۇر قىلدىڭ، سەن ئۇلارنىڭ يۈزىگە قاراپ ئوقيايىڭنى چەنلەيسەن. **13** ئى پەرۋەردىگار، ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلۇغلۇقۇڭنى نامايان قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ناخشا ئېيتىپ قۇدرىتىڭنى مەدھىيىلەيمىز.

22

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئايجەلەت-خاششاھار» (تاڭ سەھەردە كەلگەن مەدەت) دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «ئاھ ئىلاھىم، ئىلاھىم، نېمىشقا مەندن ۋاز كەچتىڭ؟ سەن نېمىشقا مېنى قۇتقۇزۇشتىن شۇنچە يىراقسەن؟ نېمىشقا قاتتىق پەريادلىرىمدىن شۇنچە يىراق تۇرىسەن، **2** خۇدايىم، كۈندۈزدە ندا قىلدىم، لېكىن سەن ھېچ جاۋاب قىلمايسەن؛ كېچىدىمۇ مەن شۇنداق پەرياد قىلىشتىن تارام ئالالمايمەن. **3** بىراق ئى ئىسرائىلنىڭ مەدھىيىلىرىنى تۇز ماكانىڭ قىلغۇچى، سەن دېگەن پاك-مۇقەددەستۇرسەن! **4** ئاتا-بوۋىلىرىمىز سېنى تايانچى قىلغان، ئۇلار ساڭا تايانغان، سەن ئۇلارنى قۇتقۇزغان. **5** ئۇلار ساڭا ندا قىلىشلىرى بىلەن قۇتۇلغان، ساڭا تايىنىش بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈمىدى ھېچ يەردە قالغان ئەمەس. **6** بىراق مەن بولسام ئادەم ئەمەس، بىر قۇرتمەن، ئىنسان تەرىپىدىن [تۇھمەت بىلەن] رەسۋايىتىلىم قىلىنغانمەن، خالايىق تەرىپىدىن كەمسىتىلگەنمەن. **7** مېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ، باشلىرىنى سىلكىشىپ ئاغزىلىرىنى پۈرۈشتۈرۈپ: **8** «ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۈزىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟! ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇنى قۇتقۇزسۇن! پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولسا ئەگەر، ئۇنى قۇتۇلدۇرسۇن!» ـ دېيىشىدۇ. **9** بىراق مېنى ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىقارغۇچى ئۆزۈڭدۇرسەن؛ ھەتتا ئەمچەكتىكى ۋاقتىمدىمۇ مېنى ئۆزۈڭگە تايانىدۇرغانسەن، **10** تۇغۇلغىنىمدىن تارتىپلا، مەن ئۆزۈمنى قوينۇڭغا تاشلىغانمەن؛ ئانامنىڭ بالىياتقۇسىدىكى ۋاقتىمدىلا، سەن مېنىڭ تەڭرىم بولۇپ كەلگەنسەن. **11** مەندىن يىراقلاشما؛ چۈنكى ريازەت مېنى قىستاپ كەلدى؛ ماڭا ياردەمدە بولغۇچى يوقتۇر. **12** نۇرغۇن بۇقىلار مېنى قورشىۋالدى، باشانىنىڭ كۆچلۈك بۇقىلىرى مېنى ئورىۋالدى، **13** ئۇلار ئادەمنى تىتما قىلغۇچى ھۇركىرەۋاتقان شىردەك، ئاغزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ ماڭا تىكىلىپ تۇرىدۇ. **14** مەن توكۇلگەن سۈدەك بولدۇم، ھەممە سۆڭەكلىرىم ئىزدىن چىقىپ كەتتى؛ يۈرىكىم مومدەك ئېرىپ كەتتى، ئىچ-باغرىمدا زەئىپلىشىپ ئېرىپ كەتتى. **15** قاغىجراپ كەتكەن ساپال پارچىسىدەك ماغدۇرۇم قالمىدى، تىلم تاكىيىمغا چاپلىشىپ كەتتى، سەن [پەرۋەردىگار] مېنى تۆلۈمنىڭ توپا-چاڭلىرىغا قويغانسەن. **16** غالجىر ئىتلار ماڭا ئولاشتى، بىر توپ رەزىللەر مېنى قىستاپ كېلىپ، مېنىڭ قولۇم ۋە پۇتۇمنى سانجىپ تەشتى. **17** سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سانىيالايمەن، [ئۆستىخانلىرىم] ماڭا تىكىلىپ قاراپ تۇرغاندەك قىلدۇ. **18** ئۇلار كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتۈرۈۋاتىدۇ، كۈزگىلىگەمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلىشىۋاتىدۇ. **19** بىراق، ئى پەرۋەردىگار، مەندىن يىراقلاشما! ئى كۈچ-قۇدرىتىم بولغۇچىم، ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! **20** جىنىمنى قىلىچتىن قۇتقۇزغىن، مېنىڭ يالغۇز جىنىمنى ئىتنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرغىن. **21** مېنى شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزغىن؛ شۇنداق، سەن ئىلتىجالىرىمنى ئىجابەت قىلىپ ياۋا كالىلارنىڭ مۈڭگۈزلىرىدىن قۇتقۇزغانسەن! **22** مەن سېنىڭ نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا ئېلان قىلىمەن؛ چوڭ جامائەت ئىچىدە ئۇرۇپ ساڭا بولغان مەدھىيىلىرىمنى جاكارلايمەن؛ **23** پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگۈچىلەر، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار! ياقۇپنىڭ بارلىق نەسىللىرى، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار! ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن ئەۋلادلىرى، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىڭلار. **24** چۈنكى ئۇ ئېزىلگۈچىنىڭ ئاشۇ خارلىنىشلىرىنى نەزىردىن ساقىت قىلغان ئەمەس، ياكى ئۇنىڭدىن ھېچ يىرگەنگەن ئەمەس؛ ئۇنىڭدىن ئۆز ۋۇسالىنى ھېچ يوشۇرغان ئەمەس؛ بەلكى ئۇ ئىلتىجا قىلىپ ئاۋازىنى كۆتۈرگىنىدە، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان. **25** چوڭ جامائەت ئىچىدە ماڭا ئوقۇلغان مەدھىيىلەر ئۆزۈڭدىندۇر، خۇدادىن ئەيمەنگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئېچىكەن قەسەملىرىمنى ئىشقا ئاشۇرىمەن؛ **26** ئاجىز مۇمىنلەر قورسىقى تويغۇچە تاماقلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەنلەر ئۈنى مەدھىيىلەيدۇ؛ سىلەرنىڭ قەلبىڭلار مەڭگۈ ياشىنايدۇ! **27** زېمىننىڭ ئەڭ چېتىدىكىلەرمۇ بۇ ئىشنى قەلبىدە ئۇقۇپ ، توۋا قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىدۇ؛ ئەل-مىللەتلەرنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئالدىڭدا ئىبادەت قىلىدۇ؛ **28** چۈنكى پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغىلا تەۋەدۇر؛ ئۇ ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگۈچىدۇر. **29** جاھاندىكى بايلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن يەپ-ئىچىپ، ئىبادەت قىلىدۇ؛ تۇپراققا كېرەي دەپ قالغانلارمۇ، ھەتتا ئۆز جىنىنى ساقلىيالمايدىغانلارمۇ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ؛ **30** كەلگۈسىدىكى بىر ئەۋلاد ئۇنىڭ

خىزمىتىدە بولىدۇ، بۇ ئەۋلاد رەب ئۈچۈن تۈز پەرزەنتلىرى ھېسابلىنىدۇ. **31** كېيىن تۇلار كېلىپ، شۇ چاغدا تۇغۇلىدىغان بىر قوۋمغا ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى جاكارلاپ شۇنى ئېلان قىلىدۇكى، «تۇ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى!»

23

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمدۇر، موھتاج ئەمەسمەن ھېچ نەرسىگە؛ **2** تۇ مېنى يۇمران چۆپلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار، تىنچ ئاقىدىغان سۈلارنى بويلىتىپ باقىدۇ؛ **3** تۇ ۋۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ، تۇ ھەققانىيلىق يولىدا تۈز نامى ئۈچۈن يېتەكلەيدۇ؛ **4** ھەتتا مەن تۇلۇم سايىسى بولغان جىلغىدىن تۆتسەمۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقايمەن؛ چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللىدۇرسەن؛ سېنىڭ ھاساڭ ھەم تايىقىڭ ماڭا تەسەللىدۇر. **5** مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن؛ مېنىڭ بېشىمنى مايي بىلەن مەسىھ قىلىسەن؛ قەدەھىم تاشىدۇ؛ **6** بەرھەق، بارلىق كۈنلىرىمدە ياخشىلىق ۋە تۈزگەرمەس شەپقەت ماڭا ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ؛ مەڭگۈدىن-مەڭگۈگە پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ياشايمەن!

24

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر، جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار، ئۇنىڭغا تەۋەللۇقتۇر يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلاشقانلارمۇ؛ **2** چۈنكى جاھاننىڭ ئۇلىنى چوڭقۇر دېڭىزلار ئۈستىگە ئورنىلاشتۇرۇپ، يەرنى سۈلار ئۈستىگە ئورناتقان ئۇدۇر. **3** پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا كىم چىقالايدۇ؟ ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىم كىرىپ تۇرالايدۇ؟ **4** ـ قوللىرى گۈناھتىن پاكىز، دىلى ساپ، قۇرۇق نەرسىلەرگە تەۋەلۇپ قارىمىغان، يالغان قەسەم قىلمىغان كىشى كىرەلەيدۇ. **5** بۇنداق كىشى بولسا پەرۋەردىگاردىن بەختنى، تۈز نىجاتلىقى بولغۇچى خۇدادىن ھەققانىيلىقنى تاپشۇرۇۋالىدۇ ۋە [ئۇنى] كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ؛ **6** بۇ دەۋر ئۇنى ئىزدىگۈچى دەۋرىدۇر، يەنى سېنىڭ دىدارىڭنى ئىزدىگۈچىلەر، ئى ياقۇبنىڭ [خۇداسى]! سېلاھ! **7** ئى قوۋۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! [كەڭ ئېچىلىڭلار]! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! **8** شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر، ئۇ كۈچلۈك ۋە قۇدرەتلىكتۇر! پەرۋەردىگار، جەڭ مەيدانىدا قۇدرەتلىكتۇر! **9** ئى قوۋۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! كەڭ ئېچىلىڭلار! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! **10** شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بولسا، شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھتۇر! سېلاھ!

25

داۋۇت يازغان كۈي: پەرۋەردىگار، جېنىم ساڭا تەۋەلۇپ قارايدۇ؛ **2** ساڭا تايىنىمەن، ئى خۇدايىم؛ مېنى يەرگە قارتىپ خجالەتتە قالدۇرمىغايسەن، ۋە ياكى دۇشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن غالىب قىلىپ شادلاندۇرمىغايسەن؛ **3** بەرھەق، سېنى كۈتكۈچىلەردىن ھېچقايسىسى شەرمەندە بولماس؛ بىراق ھېچبىر سەۋەبسىز خائىنلىق قىلغۇچىلار شەرمەندە بولىدۇ. **4** مېنى سېنىڭ ئىزلىرىڭنى بىلدىغان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، يوللىرىڭنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن. **5** مېنى ھەقىقىتىڭدە ماڭدۇرۇپ، ماڭا ئۆگەتكەيسەن، چۈنكى ئۆزۈڭ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولغان خۇدايىمدۇرسەن؛ مەن كۈن بويى ساڭا قاراپ تەۋەلۇپ قالىمەن؛ **6** ئۆز رەھىمدىللىقىڭنى، ئۆزگەرمەس مېھىرلىرىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! چۈنكى ئۇلار ئەزەلدىن تارتىپ بار بولۇپ كەلگەندۇر؛ **7** مېنىڭ ياشلىقىمدىكى گۇناھلىرىمنى، شۇنداقلا ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىگەيسەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، مېھىربانلىقىڭ بىلەن، مېنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، **8** پەرۋەردىگار مېھىربان ۋە دۇرۇستۇر، شۇڭا ئۇ گۇناھكارلارنى دۇرۇس يولغا سالىدۇ. **9** مۇمىنلەرنى ياخشى-يامانى پەرق ئېتىشكە ئۇ يېتەكلەيدۇ، مۇمىنلەرگە ئۆز يولىنى ئۆگىتىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئەھدىسى ۋە ھۆكۈمى-گۇۋاھلىرىنى ئۇتقانلارنىڭ ھەممىسگە نىسبەتەن، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۆزگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەققەتتۇر. **11** ئۆز نامىڭ ئۈچۈن، ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكىم ئىنتايىن ئېغىر بولسىمۇ، سەن ئۇنى كەچۈرۈۋەتكەنسەن. **12** كىمكى پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسە، خۇدا ئۆزى تاللىغان يولدا ئۇنىڭغا [ھەققەتنى] ئۆگىتىدۇ؛ **13** ئۇنىڭ جېنى ئازادە-ياخشىلىقتا ياشايدۇ، ئۇنىڭ نەسلى يەر يۈزىگە مىراس بولىدۇ. **14** پەرۋەردىگار ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلار بىلەن سىرداشتۇر؛ ئۇ ئۇلارغا ئۆز ئەھدىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. **15** مېنىڭ كۆزلىرىم ھەمىشە پەرۋەردىگارغا تىكلىپ قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇ پۇتلىرىمنى توردىن چىقىرىۋېتىدۇ. **16** ماڭا قاراپ مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن غېرىبانە، دەردمەندۇرمەن. **17** كۆڭۈلۈمنىڭ ئازابلىرى كۆپىيىپ كەتتى؛ مېنى باسقان قىسماقلاردىن چىقارغايسەن. **18** دەردىلىرىمنى، ئازابلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، بارلىق گۇناھلىرىمنى كەچۈرگەيسەن! **19** مېنىڭ دۇشمەنلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، چۈنكى ئۇلار كۆپتۇر؛ ئۇلار ماڭا چوڭقۇر تۇچمەنلىك بىلەن نەپرەتلىنىدۇ. **20** جېنىمنى ساقلىغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ مېنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرمىغايسەن؛ چۈنكى مەن سېنى باشپاناھىم قىلدىم. **21** كۆڭۈل ساپلىقى ۋە دۇرۇسلۇق مېنى قوغدىغاي؛ چۈنكى مەن سېنى ساڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتۈۋاتىمەن. **22** ئى خۇدا، ئىسرائىلنى بارلىق كۈلپەتلىرىدىن قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

26

داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن ئۆز دۇرۇسلۇقۇمدا تۇرۇپ ماڭدىم؛ مەن پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كەلگەنمەن، مەن تېبىلىپ كەتمەيمەن. **2** مېنى سىناپ باققايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى تەكشۈرۈپ باققىن؛ ۋىجدانىمنى، قەلبىمنى تاۋلىغايسەن؛ **3** چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا تۇتقانىمەن؛ مەن ھەقىقىتىڭنى ئۆزۈمگە يېتەكچى قىلىپ ماڭدىمەن. **4** مەن يالغانچىلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرمىدىم؛ ساختىپەزلەرگە ھەمراھ بولۇشقا كىرمەيمەن. **5** ياماناتلىق قىلغۇچىلار جامائىتىدىن يىرگىنىمەن؛ رەزىللەر بىلەنمۇ ئولتۇرمايمەن. **6** قوللىرىمنى گۇناھسىزلىقتا يۇيمەن؛ شۇنداق، قوربانگاھىڭنى ئايلىنىپ يۈرەلەيمەن. **7** ۋە ھەم تەشەككۈرلەرنى ئاڭلىتىمەن؛ بارلىق كارامەتلىرىڭنى جاكارلايمەن. **8** ئى پەرۋەردىگار، ماكانىڭ بولغان ئۈينى، شان-شەرىپىڭ تۇرغان جاينى سۆيۈپ كەلدىم؛ **9** جېنىمنى گۇناھكارلار بىلەن، ھاياتىمنى قانخورلار بىلەن بىللە ئېلىپ كەتمىگەيسەن؛ **10** ئۇلارنىڭ قولىدا سۈيىقەستىلەر باردۇر، ئوڭ قولى پارىلەرگە تولدى. **11** مەن بولسام، دۇرۇسلۇقۇمدا مېڭىپ يۈرىۋېرىمەن؛ مېنى ھۆرلۈككە چىقىرىپ قۇتقۇزغايسەن، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. **12** پۇتۇم بولسا تۈپۈز جايدا تۇرىدۇ؛ جامائەتلەر ئارىسىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيىلەر قايتۇرىمەن.

27

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نۇرۇم ۋە نىجاتلىقىمدۇر؛ مەن يەنە كىمدىن قورقاي؟ پەرۋەردىگار ھاياتىمنىڭ قورغىنىدۇر؛ مەن كىمنىڭ ئالدىدا تىترەي؟ **2** ياماناتلىق قىلغۇچىلار «ئۇنىڭ ئەتلىرىنى يەيلى» دەپ ماڭا ھۇجۇم قىلغاندا، رەقىبلىرىم، دۇشمەنلىرىم ماڭا بېقىنلاشقاندا، پۇتلىشىپ، يىقىلدى ئۇلار. **3** زور قوشۇن بارگاھ قۇرۇپ مېنى قورشاۋغا ئالسىمۇ، قەلبىمدە ھېچ قورقۇنچ يوق؛ ماڭا ئۇرۇش قوزغىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم تۇرىۋېرىمەن. **4** پەرۋەردىگاردىن بىرلا نەرسىنى تىلەپ كەلدىم؛ مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىمەكتىمەكىي: ـ ئۆمۈر بويى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ گۈزەللىكىگە قاراپ يۈرسەم، ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا تۇرۇپ، يېتەكلىشىگە مۇيەسسەر بولسام، دەيمەن. **5** بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، ئۇ مېنى سايىۋىنى ئاستىغا ئالىدۇ؛ مېنى چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئامان ساقلاپ يوشۇرۇۋالىدۇ. ئۇ مېنى ئۆيۈلتاش ئۈستىگە مۇقىم تۇرغۇزىدۇ. **6** شۇڭا ھازىر ئەترابىمدىكى دۇشمەنلىرىم ئالدىدا بېشىم يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ. ئۇنىڭ مۇقەددەس چېدىرىدا تەنتەنە قىلىپ قۇربانلىقلار سۇنمەن؛ ناخشا-كۈيلەر ئېيتىمەن، مۇناجاتلارنى ئېيتىمەن پەرۋەردىگارغا! **7** ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، ئىجابەت قىلغايسەن. **8** ئۆز كۆكۈلۈم: «ئۇنىڭ دىدارىنى ئىزدەڭلار!» دەيدۇ؛ دىدارىڭنى، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈم ئىزدەيمەن. **9** مەندىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغايسەن! غەزەپلەنگەندە قۇلۇڭنى نېرى قوغلىمىغايسەن؛ سەن مېنىڭدىن يارىمىڭنى ئايىمايسەن كەلدىڭ؛ سەن مەندىن ئايرىلىمىغايسەن، مېنى تاشلىۋەتمىگەيسەن، ئى نىجاتكارىم خۇدا!

10 ئاتا-ئانام مېنى تاشلىۋەتسىمۇ، پەرۋەردىگار مېنى قۇچىقىغا ئالىدۇ. 11 ماڭا ئۆز يولۇڭنى تۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆزىمەندىلىرىم [يايلاپ يۈرمەكتە]، مېنى تۈز يولغا باشلىغايسەن. 12 مېنى رەقىبلىرىمنىڭ مەيلىگە تاپشۇرمىغايسەن، چۈنكى ماڭا قارا چاپلاشماقچى بولغان يالغانچىلار خېلى كۆپتۈر، ئۇلارنىڭ نەپەسلىرىمۇ زوراۋانلىقتۇر. 13 ئاھ، پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدە كۆرۈۋىشكە كۆزۈم يەتمىگەن بولسا...! 14 پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن! جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە بولسۇن! شۇنداق قىل، پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن!

28

داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، ساڭا ندا قىلىمەن؛ ئى مېنىڭ قورام تېشىم، ماڭا سۈكۈت قىلمىغايسەن، چۈنكى سەن جىمجىت تۇرۇۋالساڭ، مەن چوكۇنۇر ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ئوخشاشلا بولىمەن. 2 ساڭا پەريات كۆتۈرگىنىمدە، سېنىڭ مۇقەددەس كالامخانىڭغا قولۇمنى كۆتۈرگىنىمدە، مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن! 3 مېنى رەزىللەر ۋە قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن بىللە تاشلىۋەتمىگەيسەن؛ ئۇلار ئاغزىدا يېقىنلىرى بىلەن دوستانە سۆزلەشسىمۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك باردۇر. 4 ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىغا قاراپ، ئىشلىرىنىڭ يامانلىقىغا قاراپ ئىش ئۆتىقايسەن؛ قولىنىڭ قىلغانلىرى بويىچە ئۇزلىرىگە ياندۇرغايسەن؛ تېگىشلىك جازانى ئۆزلىرىگە قايتۇرغايسەن. 5 چۈنكى ئۇلار نە پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى، نە قوللىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىنى ھېچ نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ [پەرۋەردىگار] ئۇلارنى غۇلىتىپ، قايتىدىن باش كۆتۈرگۈزمەيدۇ. 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغان. 7 پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم، مېنىڭ قالقىنىمدۇر، مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇنىڭغا ئىشەندى، شۇنىڭ بىلەن ياردەم تاپتىم؛ شۇڭا كۆڭلۈم زور شادلىنىدۇ، ئۆز كۈيۈم بىلەن مەن ئۇنى مەدھىيىلەيمەن. 8 پەرۋەردىگار ئۆز [خەلقىنىڭ] كۈچىدۇر، شۇنداقلا مەسىھ قىلغىنىغا قۇتقۇزغۇچى قورغاندۇر. 9 ئۆز خەلقىڭنى قۇتقۇزغايسەن، مىراسكىنى بەركەتلىك قىلغايسەن؛ ئۇلارنى پادىچىدەك بېقىپ ئۇزۇقلاندۇرغايسەن، مەڭگۈگە ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرگەيسەن.

29

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا بەرگەيسىلەر، ئى قۇدرەتلىك بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى، پەرۋەردىگارغا شانۇ-شەۋكەت، كۈچ بەرگەيسىلەر! 2 پەرۋەردىگارغا ئۆز نامىغا لايىق شانۇ-شەۋكەت بەرگەيسىلەر، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار! 3 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چوكۇنۇر سۇلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان تەڭرى گۈلدۈرمامىلارنى ياڭرىتىدۇ؛ پەرۋەردىگار بۇيۇك دېڭىزلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 4 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كۈچلۈكتۈر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى ھەيۋەتكە تولغانلىدۇر؛ 5 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كېدىر دەرەخلىرىنى سۇندۇرىدۇ؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار لىۋاندىكى كېدىرلارنى سۇندۇرىۋېتىدۇ. 6 ئۇ ئۇلارنى موزاي ئېنىقلاۋاتقاندەك ئېنىقلىتىدۇ؛ ياۋا كالىنىڭ بالىسى ئېنىقلاۋاتقاندەك، ئۇ لىۋان ۋە سىرىئون تېغىنى ئېنىقلىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چاقاقلارنىڭ يالقۇنلىرىنى شاخلىتىۋېتىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ پەرۋەردىگار قەدەشتىكى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى دۇب دەرەخلىرىنى ھەرىيان تولغىتىدۇ؛ ئورمانلىقلارنى يالىڭاچلايدۇ؛ ئۇنىڭ مۇقەددەسىنى ئىبادەتخانىسىدا بولغان ھەممىسى «شانۇ-شەۋكەت!» دەپ تەنتەنە قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار توپان ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ پەرۋەردىگار مەڭگۈگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈپ ئولتۇرىدۇ. 11 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە قۇدرەتنى بەخش ئېتىدۇ؛ ئۆز خەلقىنى ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن بەركەتلەيدۇ.

30

مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى خۇداغا ئاتاشنى تەبرىكلەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سېنى ئالىي دەپ ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى پەستىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن خۇشالاندۇرمىدىڭ. 2 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مەن ساڭا نالە كۆتۈردۈم، سەن مېنى ساقايتتىڭ. 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن تەھتىسارادىن جىنىمنى ئېلىپ چىقتىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلار تارىسىدىن ماڭا ھايات بېرىپ ساقلىدىڭ. (Sheol h7585) 4 پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىڭلار، ئى ئۇنىڭ ئىخلاسمەن بەندىلىرى، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۇر ئېيتىڭلار. 5 چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى دەقىقىدە ئۇنۇپ كېتىدۇ، شاپائىتى بولسا ئۆمۈرۋايەت بولىدۇ؛ يىغا-زار كېچىچە قونۇپ قالسىمۇ، خۇشاللىق تاڭ سەھەر بىلەن تەڭ كېلىدۇ. 6 مەن بولسام ئۆز راھەت-پاراغىتىمدە: «مەڭگۈگە تەۋرەنمەي مۇقىم تۇرىمەن» ـ دېدىم. 7 پەرۋەردىگار، شاپائىتىڭ بىلەن، مېنىڭ تېغىمنى مۇستەھكەم تۇرغۇزغانىدىڭ؛ ئەمما سەن دىدارىڭنى قاچۇرۇپ يوشۇرۇدۇڭ؛ مەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىم؛ 8 مەن ساڭا نالە-پەريات كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، مەن [سەن] رەببىگە ئىلتىجا قىلدىم: ـ 9 ـ مېنىڭ قېنىم تۆكۈلۈپ، ھاڭغا كىرسەم نېمە پايدىسى باردۇر؟ توپا-چاڭ سېنى مەدھىيىلەمدۇ؟ ئۇ ھەقىقىتىڭنى جاكارلىيالامدۇ؟ 10 ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەمدە بولغايسەن! 11 سەن ماتەم قايغۇسىنى ئۆسسۈل ئوينىشالارغا ئايلاندۇردۇڭ؛ [ھازىلىق] بۆز كىيىمىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ماڭا خۇشاللىقنى بەلۋاغ قىلىپ باغلىدىڭ؛ 12 شۇڭا مېنىڭ روھىم سۈكۈت قىلماي، ساڭا كۈيلەر ئوقۇسۇن! ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، ساڭا ئەبەدىلئەبەدگىچە تەشەككۇرلەرنى ئېيتىمەن!

31

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ سەن پەرۋەردىگارنى، مەن باشپاناھ قىلدىم، مېنى ھېچقاچان يەرگە قارىتىپ قويمىغايسەن؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى ئازاد قىلىپ قۇتقۇزغايسەن؛ 2 ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى تېزرەك قۇتقۇزۇۋالغايسەن، ماڭا قورام تاش، ئۆزۈمنى قوغدايدىغان قورغانلىق قەلئە بولغايسەن. 3 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈيۈلتېشىم، مېنىڭ قورغىنىمدۇرسەن؛ شۇڭا ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنى يېتەكلىگەيسەن، مېنى باشلىغايسەن. 4 ماڭا يوشۇرۇن سېلىنغان تۇزاقتىن قەدەملىرىمنى تارتقايسەن؛ چۈنكى سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. 5 مەن روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، سەن ماڭا نىجاتلىق قىلىپ ھۆرلۈككە چىقارغانسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەق تەڭرى. 6 يالغان ئىلاھلارغا چوقۇنىدىغانلاردىن يىرگىنىپ كەلدىم؛ مەن بولسام پەرۋەردىگارغا ئېتىقاد قىلىمەن. 7 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ خارلىقىمنى كۆردۈڭسەن؛ جېنىمنىڭ ئازاپ-ئوقۇبەتلىرىدىن خەۋەر تاپتىڭ. 8 مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىغا چۈشۈرمىدىڭ، بەلكى پۇتلىرىمنى كەڭ جايغا تۇرغۇزدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈلپەت چۈشتى؛ دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تۇگۇشەي دەپ قالدى، جېنىم، ۋۇجۇدۇمۇ شۇنداق. 10 ھاياتىم قايغۇ-ھەسرەت بىلەن، يىللىرىم غەم-غۇسسە بىلەن تۈپراۋاتىدۇ. گۇناھىم تۈپەيلىدىن ماغدۇرۇم كېتىپ دەپ قالدى، تۇستىخانلىرىم سىنىپ كەتتى. 11 مەن رەقىبلىرىمنىڭ ئىزا-ئاھانىتىگە قالدىم، يېقىنلىرىم ئالدىدا تېخىمۇ شۇنداق؛ تونۇشلىرىمغىمۇ بىر ۋەھىمە بولدۇم، كوچىدا مېنى كۆرگەنلەرمۇ مەندىن داجىپ قاچىدۇ. 12 ھەممەيلەن مېنى ئۇنۇتقان ئادەمدەك، كۆڭلىدىن چىقىرىپ تاشلاشتى؛ پۇچۇق چىنەدەك بولۇپ قالدىم. 13 چۈنكى نۇرغۇنلارنىڭ توھمەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ۋەھىمە تەرەپ-تەرەپلەردە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا مەسلىھەتلىشىۋاتىدۇ، جېنىمنى ئېلىشقا قەست قىلىشىۋاتىدۇ. 14 بىراق مەن ساڭا تاينىمەن، ئى پەرۋەردىگار، «سەن مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دېدىم. 15 مېنىڭ كۈنلىرىم سېنىڭ قولۇڭدىدۇر؛ مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىدىن ھەم ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغايسەن. 16 قۇلۇڭغا دىدارىڭنىڭ جىلاسىنى چۈشۈرگەيسەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن ماڭا نىجاتلىق ئاتا قىلغايسەن. 17 ئى پەرۋەردىگار، مېنى يەرگە قارىتىپ قويمىغايسەن، چۈنكى مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم؛ رەزىللەر يەرگە قاراپ قالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تەھتىسارادا زۇۋانى تۇتۇلسۇن؛ (Sheol h7585) 18 يالغان لەۋلەر زۇۋاندىن قالسۇن! ئۇلار ھەققانىيلارنى خالىغانچە مازاق قىلىپ تەكەببۇرلۇق بىلەن سۆزلىمەكتە! 19 ئۆزۈڭنى باشپاناھ قىلغانلار ئۈچۈن ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا كورسەتكەن ئىلتىپاتلىرىڭ، يەنى ئۆزۈڭدىن قورقىدىغانلار ئۈچۈن، ساقلىغان

ئىلتىپات-نېمەتلىرىڭ نەقەدەر مولدۇر! 20 سەن ئۇلارنى ئىنسانلارنىڭ سۈيقەستلىرىدىن تۆز
ھۆزۈرۈڭدىكى يوشۇرۇن دالدا جايىغا ئالىسەن؛ سەن ئۇلارنى تىل-ئاھانەتلەردىن سايىۋىنىڭدە
يوشۇرۇپ قويىسەن. 21 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيىلەر يوللانسۇن! چۈنكى ئۇ
تۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى زۇلمەتلىك بىر شەھەردە ئاجايىب نەمايەن قىلدى! 22 چۈنكى
مەن دەككە-دۇككىدە ھودۇقۇپ: ـ سېنى، مېنى كۆزىدىن چېقىرىپ قويدىمكەن، دەپ
قورققانىدىم؛ ھالبۇكى، مەن نالە كۆتۈرۈپ يېلىنغىنىمدا، پەرياد ئىمغا قۇلاق سالدىڭ. 23
پەرۋەردىگارنى سۈيۈڭلار، ئى ئۆنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى! پەرۋەردىگار ئۆزىگە
سادىقلارنى قوغدايدۇ، ھەم تەكەببۇرلۇق بىلەن ئىش قىلغۇچىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز
بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىدۇ! 24 ئى پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر، جىگەرلىك
بول، قەلبىڭ مەردانە قىلىنسۇن!

32

داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى
يېپىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 2 پەرۋەردىگار رەزىللىكلىرى بىلەن ھېسابلاشمايدىغان،
روھىدا ھېچقانداق ھىيلىلىك يوق كىشى بەختلىكتۇر! 3 مەن [گۇناھىمنى ئىقرار قىلماي]،
سۈكۈتتە تۇرۇۋالغانىدىم، كۈن بويى ئاھۇ-پىغان ئېچىدە، سۆڭەكلىرىم چىرىپ كەتتى؛ 4
چۈنكى مېنى باسقان قولۇڭ ماڭا كېچە-كۈندۈز ئېغىر بولدى؛ يازدىكى قۇرغاقچىلىقتەك
يىلكىم قاغىراپ كەتتى. سېلاھ! 5 ئەمدى گۇناھىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئېتىراپ قىلدىم،
قەبىھلىكىمنى سەندىن يوشۇرۇپ مەيدىغان بولدۇم، مەن: «پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىقلىرىمنى
ئېتىراپ قىلىمەن» ـ دېدىم، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ رەزىل گۇناھىمنى كەچۈرۈم
قىلدىڭ. سېلاھ! 6 شۇڭا سېنى تاپالايدىغان پەيتتە، ھەربىر ئىخلاسمەن ساڭا دۇئا بىلەن
ئىلتىجا قىلسۇن! چوڭ توپانلار تۈرلەپ، تېشىپ كەتكەندە، [سۈلار] شۇ كىشىگە ھەرگىز
يېقىنلاشمايدۇ. 7 سەن مېنىڭ دالدا جايىمدۇرسەن؛ سەن مېنى زۇلۇمدىن ساقلايسەن؛
ئەترابىمنى نىجاتلىق ناخشىلىرى بىلەن قاپلايسەن! سېلاھ. 8 ـ «مەن سەن مېڭىشقا تېگىشلىك
يولدا سېنى يېتەكلەيمەن ھەم تەربىيىلەيمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۆستۈڭدە بولۇشى بىلەن ساڭا
نەسىھەت قىلىمەن. 9 ئەقلى يوق بولغان ئات يا كى ئېشەكتەك بولما؛ ئۇلارنى چەكلەشكە
تىزگىنلەيدىغان يۈگەن بولمىسا، ئۇلار ھەرگىز ساڭا يېقىن كەلمەيدۇ». 10 رەزىللەرگە
چۈشۈدىغان قايغۇ-ھەسرەتلەر كۆپتۈر، بىراق مېھىر-شەپقەتلەر پەرۋەردىگارغا تايانغان
كىشىنى چۆرىدەيدۇ؛ 11 ئى ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىپ خۇرسەن
بولۇڭلار، كۆڭلى دۈرۈسلار، خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىڭلار!

33

ئەي ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار ئۈچۈن تەنتەنە قىلىڭلار! مەدھىيىلەش دۈرۈسلار
ئۈچۈن گۈزەل ئىشتۇر. 2 راۋاب بىلەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، ئونتارغا
تەڭگەش بولۇپ، ئۆنىڭغا كۈيلەرنى ئېيتىڭلار. 3 ئۆنىڭغا ئاتاپ يېڭى بىر مۇناجات-
ناخشىنى ئېيتىڭلار، ماھىرلىق بىلەن چىلىپ، ئاۋازىڭلارنى يۇقىرى يا كۆتىڭلار. 4 چۈنكى
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر، ئۆنىڭ بارلىق ئىشلىرى ۋەدىلىرىگە ساداقەتلىكتۇر. 5 ئۇ
ھەققانىيەت ھەم ئادالەتنى ياخشى كۆرگۈچىدۇر؛ يەر-زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقى
بىلەن تولغاندۇر. 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلار يارىتىلغان، ئۆنىڭ ئاغزىدىكى
نەپەس بىلەن ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىمۇ يارىتىلغاندۇر؛ 7 ئۇ دېڭىزدىكى سۇلارنى بىر
يەرگە يىغىپ دۆۋىلەيدۇ، ئۇ ئوكيانلارنى ئامبارلار ئىچىدە ساقلاپ تۇرىدۇ؛ 8 پۈتكۈل يەر
يۈزىدىكىلەر پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشۇن؛ دۇنيادىكى پۈتۈن جان ئىگىلىرى ئۆنىڭدىن قورقۇپ،
ھۆرمەتلىسۇن؛ 9 چۈنكى ئۆنىڭ بىر سۆزى بىلەنلا ئىش پۈتىۋۈلگەندى؛ ئۆنىڭ بىر تەمرى
بىلەنلا دېگەنلىرى بەرپا قىلىنغاندى. 10 پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ پىلانىنى توسۇۋېتىدۇ؛
ئۇ قوۋملارنىڭ خىيالىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 11 پەرۋەردىگارنىڭ نەسىھەتى مەڭگۈگە
تۇرىدۇ؛ قەلبىدىكى ئويلىرى دەۋرىدىن-دەۋرگە ئىشىغا ئاشۇرۇلىدۇ. 12 «پەرۋەردىگار
بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر» دەيدىغان قوۋم بەختلىكتۇر! يەنى ئۆز مىراسى بولۇشقا تاللىغان خەلق
بەختلىكتۇر! 13 پەرۋەردىگار ئەرشتىن يەرگە نەزەر سالىدۇ، ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى
كۆرۈپ تۇرىدۇ. 14 ئۇ ئالغۇسىدىن يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە قارايدۇ؛ 15 ئۇ
ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ قەلبىنى ياسىغۇچىدۇر؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئىشلىرىنى دەڭسەپ
چىققۇچىدۇر. 16 پادىشاھ بولسا قوشۇنلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن غالىب بولالمايدۇ؛ پالۋان
ئۆزىنىڭ زور كۈچى بىلەن ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ 17 تولپارغا تايىنىپ خەۋپ-خەتەردىن
قۇتقۇزۇلۇش بەھۇدىلىكتۇر، ئۇ زور كۈچى بىلەن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ 18 مانا،
ئۇلارنىڭ جېنىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، قەھەتچىلىكتە ئۇلارنى ھايات ساقلاش
ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۆزىنىڭ
ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. 20 بىزنىڭ جېنىمىز
پەرۋەردىگارغا تەلمۈرىدۇ؛ بىزنىڭ يارىدەمچىمىز، بىزنىڭ قالقىنىمىز ئۇ بولىدۇ. 21 شۇڭا ئۆنىڭ
بىلەن قەلبىمىز شادلىنىپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۆنىڭ مۇقەددەس نامىغا تايىنىپ ئىشەنىدۇق.
22 ئى پەرۋەردىگار، بىز ساڭىلا ئۈمىد باغلىغىنىمىزدەك، سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى
ئۈستىمىزدە بولغاي!

34

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (داۋۇت ئابىمەلەك [پادىشاھنىڭ] ئالدىدا يۈرۈش-
تۇرۇشنى باشقىچە قىلىۋالغاندا، [ئابىمەلەك] ئۆنى ھەيدىۋەتكەن ۋاقىتتا يازغان) مەن
ھەرقانداق ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ئۆنى مەدھىيىلەش
ئاغزىمدىن چۈشمەيدۇ. 2 قەلبىم پەرۋەردىگارنى ئېتىخارلىنىپ مەدھىيىلەيدۇ، مۇمىنلار بۇنى
ئاڭلاپ شادلىقتا بولىدۇ. 3 مەن بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلاڭلار، بىرلىكتە ئۆنىڭ
نامىغا مەدھىيىلەر يا كۆتىلىلى. 4 پەرۋەردىگارنى ئىزدىدىم، ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ئىجابەت قىلدى،
مېنى باسقان بارلىق ۋەھىمە-قورقۇنچلىرىمدىن قۇتقۇزدى. 5 [مۇمىنلار] ئۆنىڭغا تەلمۈرۈپ
نۇرلاندى، يۈزلىرى يەرگە قارىتىلمىدى. 6 [مەن] پىقىر-بىچارە [ئۆنىڭغا] ندا قىلدى،
پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكلەردىن قۇتقۇزدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ
پەرىشتىسى ئۆنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنى قورشاپ ئەترابىغا چېدىرىنى تىكىدۇ، ئۇلارنى
قۇتقۇزىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى ئېتىپ، بىلگىن، ئۆنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان
ئادەم نېمىدىگەن بەختلىكتۇر! 9 ئى ئۆنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى، پەرۋەردىگاردىن
ئەيمىنىڭلار! چۈنكى ئۆنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ھېچ نەرسىسى كەم بولماس. 10 كۈچلۈك
ئارسلانلار ئۇزۇقسىز قېلىپ ئاچ قالسىمۇ، ئەممە پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھېچبىر
ياخشىنى نەرسىسى كەم بولماس. 11 كېلىڭلار بالىلىرىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، مەن
سىلەرگە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى ئۆگىتىپ قويايى. 12 ھاياتنى ئەتىۋارلايدىغان كىشى
كىم؟ كىمنىڭ ئۇزۇن ۋە ياخشى كۈنلەرنى كۆرگۈسى بار؟ 13 ئۇنداقتا تىلىڭنى يامانلىقتىن
تارتىپ يۈر، لەۋلىرىڭ مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ 14 يامانلىقتىن ئايرىلىپ يېراق بولۇپ،
گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈر؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈر.
15 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۆنىڭ قۇلىقى ئۇلارنىڭ
ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ چىرايى رەزىللىك قىلغۇچىلارغا قارشى
چىقار، ئۇلارنىڭ ھەرقانداق نام-خاتىرىلىرىنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلار؛ 17 ھەققانىيلار
ئىلتىجا قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ، ئۇلارنى بارلىق ئازاب-مۇشەققەتلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ؛
18 پەرۋەردىگار كۆڭلى سۇنۇقلارغا يېقىندۇر، روھى ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇزىدۇ. 19
ھەققانىيلار دۇچ كەلگەن ئاۋارىچىلىكلەر كۆپتۈر؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۇلارنى بۇلارنىڭ
ھەممىسىدىن قۇتقۇزىدۇ. 20 [ئۇ ھەققانىيلىنىڭ] سۆڭەكلىرىنى ساق قالدۇرىدۇ؛ ئۇلاردىن
بىرسىمۇ سۇنۇپ كەتمەيدۇ. 21 يامانلىقنىڭ ئۆزى رەزىللەرنى ئۆلتۈرىدۇ؛ ھەققانىيلارغا
نەپرەتلىنىدىغانلار گۇناھتا قالىدۇ. 22 پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرىنىڭ جانلىرىنى بەدەل تۆلەپ
ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ؛ ئۆنىڭغا تايانغانلاردىن ھېچكىمگە گۇناھ بېكىتىلمەيدۇ.

35

داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن بىلەن ئېلىشقانلار بىلەن
ئېلىشقايسەن، ماڭا جەڭ قىلغانلارغا جەڭ قىلغايسەن! 2 قولۇڭغا سپار ۋە قالقان تاڭغىن،
ماڭا يارىدەمگە ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن؛ 3 نەيزىنى سۇغۇرۇپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنىڭ
يولىنى توسقايسەن، مېنىڭ جېنىمغا: «مەن سېنىڭ نىجاتلىقىڭدۇرمەن!» ـ دېگەيسەن! 4
مېنىڭ ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ شەرمەندە بولغاي؛ ماڭا قەست

ئەيلىگەنلەر كەينىگە ياندۇرۇلۇپ رەسۋا بولغاي. 5 ئۇلار گويا شامالدا ئۇچقان سامانده‌ك توزۇپ كەتكەي؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەي! 6 ئۇلارنىڭ يولى قاراڭغۇ ۋە تېيىلغاق بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى قوغلىۋەتكەي! 7 چۈنكى ئۇلار ماڭا ئوڕۇنسز ئوڕا-تۈزاق تەييارلىدى، جېنىمنى سەۋەبسز ئېلىشقا ئۇلار ئۇنى كولىدى. 8 هالاكەت تۇيىدۇرماستىن ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەي، تۇزى يوشۇرۇن قۇرغان تورغا تۇزى چۈشكەي، هالاكەتكە يېقىلغاي. 9 ئۇ چاغدا جېنىم پەرۋەردىگاردىن سۈيۈنىدۇ، ئۇنىڭ نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشىدىن شادلىنىدۇ! 10 مېنىڭ هەممە ئۈستىخانلىرىم: ـ «ئى پەرۋەردىگار، كىممۇ ساڭا تەڭداش كېلەلىسۇن؟» ـ دەيدۇ، ـ «سەن ئېزىلگەن مۇسەنلەرنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن، ئېزىلگەنلەر هەم يوقسۇللارنى ئۇلارنى بۇلىغۇچىلاردىن تارتىۋېلىپ قۇتقۇزسەن». 11 ياۋۇز، يالغان گۇۋاهچىلار قوپۇپ، خەۋىرىم بولمىغان گۇناهلار بىلەن ئۈستۈمدىن شكايەت قىلماقتا. 12 ئۇلار مېنىڭ ياخشىلىقىمغا يامانلىق قىلىپ، مېنى پاناهسىز يېتىم قىلىپ قويغانىدى! 13 لېكىن مەن بولسام، ئۇلار كېسەل بولغاندا، بۇزنى يۈگەپ كىيىۋالدىم؛ ئۇلارنى دەپ روزا تۇتۇپ، تۇزۇمنى تۇۋەن قىلدىم؛ ئەمدى دۇئايىم بولسا هازىر باغرىمغا يېنىپ كەلدى! 14 مەن بۇ ئىشلاردىن دوست ياكى قېرىندىشىمنىڭ بېشىغا چۈشكەن ئىشقا ئوخشاش مەيۈسلىنىپ يۈردۈم، مەن تۇز ئانىسىغا هازا تۇتقاندەك، بېشىمنى سېلىپ يۈردۈم. 15 براق مەن پۇتلىشىپ كەتكىنىمدە، ئۇلار خۇشال بولۇشۇپ كەتكەندى، بىر يەرگە جەم بولدى؛ دەرۋەقە جەم بولۇشۇپ مۇشۇ زوراۋانلار ماڭا قارشى چېقىشتى، براق خەۋىرىم يوق ئىدى. ئۇلار مېنى پارە-پارە قىلىش ئۈچۈن توختىماي زەربە بېرىشتى. 16 خۇددى بىر چىشلېم پوشكال ئۈستىدە چاچاق ۋە تالاش قىلغان خۇداسىزلاردەك، ئۇلار ماڭا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىشتى. 17 ئى رەب، قاچانغىچە پەرۋا قىلمايسەن؟ جېنىمنى ئۇلارنىڭ هالاكىتىدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنىڭ بىردىنبىر هاياتىمنى [مۇشۇ] يىرتقۇچ شىرلارنىڭ ئاغزىدىن تارتىۋالغايسەن! 18 زور جامائەت ئارىسىدا مەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ نۇرغۇنلىغان خەلق ئارىسىدا سېنى مەدھىيىلەيمەن.

19 يالغان سەۋەب بىلەن ماڭا رەقىب بولغانلارنى ئۈستۈمدىن شادلاندۇرمىغايسەن، مەندىن سەۋەبسز نەپرەتلەنگەنلەرنى ئۆزئارا كۆز قىسىشتۇرمىغايسەن! 20 ئۇلار دوستانە سۆز قىلمايدۇ، زېمىندىكى تىنچلىقپەرۋەرلەرگە پىتنە-ئىغۋا توقۇماقتا. 21 ئۇلار ماڭا قاراپ ئېغىزىنى يوغان ئېچىپ: «ۋاي-ۋاي! كۆزىمىزنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈۋالدۇق!» ـ دېيىشىدۇ. 22 ئى پەرۋەردىگار، سەن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭ، سۈكۈت قىلمىغايسەن؛ ئى رەب، مەندىن ئۈزۈلۈپ يىراقلاشتۇرمىغايسەن؛ 23 قوزغالغايسەن، مەن ئۈچۈن هۆكۈم چىقىرىشقا ئويغانغايسەن، ئى مېنىڭ خۇدايىم ـ رەببىم! 24 مېنىڭ ئىشىم ئۈستىدە ئۈز هەققانىيلىقىڭ بويىچە هۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم؛ ئۇلارنى مېنىڭ [ئۈكۈشسىزلىقىمدىن] شادلاندۇرمىغايسەن! 25 ئۇلار كۆڭلىدە: «ۋاھ! ۋاھ! ئەجەب ئوبدان بولدى!» ـ دېيىشمىسۇن؛ ياكى: «ئۇنى يۇتۇۋەتتۇق!» ـ دېيىشمىسۇن. 26 مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇشال بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ شەرمەندە بولغاي؛ مېنىڭدىن ئۈزلىرىنى ئۈستۈن تۇتقۇچىلارنىڭ كىيىم-كېچىكى خجالەت ۋە نومۇسسۇزلۇق بولسۇن! 27 مېنىڭ هەققانىيلىقىمدىن سۆيۈنگەنلەر تەنتەنە قىلىپ شادلانسۇن! ئۇلار هەمىشە: «ئۈز قۇلىنىڭ ئامان-ئېسەنلىكىگە سۆيۈنگەن پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن!» ـ دېگەي. 28 شۇ چاغدا مېنىڭ تىلىم كۈن بويى هەققانىيلىقىڭ توغرۇلۇق سۆزلەيدۇ، مەدھىيىلەرنى ياكۆتىدۇ.

36

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمنىڭ ئاسىيلىقى مېنىڭ قەلبىمدە بىر بېشارەتنى پەيدا قىلدۇ: ـ «ئۇنىڭ ئىزىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر!». 2 چۈنكى ئۇ تۇز-ئۈزىنى ماختايدۇكى، ئۇ تۇز-ئۈزىگە: ـ «مەندە گۇناھ تاپىلماس، قىلغىنىم يىرگىنچلىك ئىش ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. 3 ئاغزىدىكى سۆزلەر قەبىھلىك ۋە سىيلىگەرلىكتۇر؛ پەزىلەتلىك ئىش قىلىش پاراستىدىن ئۇ ئاللىبۇرۇن مەھرۇمدۇر. 4 ئۇ ئورىندا ياتقاندىمۇ گۇناھنى كۆزلەيدۇ؛ ئۇ دۇرۇس بولمىغان يولغا مېڭىشنى ئىرادە قىلىدۇ؛ يامانلىقتىن هېچ نەپرەتلەنمەيدۇ. 5 ئى پەرۋەردىگار، ئۈزۈڭەرمەس مۇهەبىبتىڭ ئەرشىلەرگە تاقىشىدۇ؛ هەققەت-سادىقلىقىڭ بۇلۇتلارغا يېتىدۇ! 6 هەققانىيلىقىڭ بۇيۇك تاغلاردەك، هۆكۈملىرىڭ تىلسىماتلىق چوڭقۇر دېڭىزلاردەكتۇر. ئى پەرۋەردىگار، سەن ئادەملەر ۋە هايۋانلارنى ساقلىغۇچىدۇرسەن؛ 7 سېنىڭ ئۈزۈكەرمەس مۇهەبىبتىڭ نەقەدەر قىممەتلىكتۇر، ئى خۇدا! شۇڭا ئىنسان بالىلىرى قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناهلىنىدۇ. 8 ئۇلار ئۆيۈڭدىكى مول داستىخاندىن توينۇغۇچە بەهرىمەن بولىدۇ، سەن ئۇلارغا هۇزۇر-هالاۋەتلىرىڭنىڭ دەريا‌سىدىن ئىچكۈزىسەن. 9 چۈنكى سەندىلا باردۇر هاياتلىق بۇلىقى، نۇرۇڭدا بولۇپ نۇرنى كۆرىمىز. 10 ئاھ، ئۈزۈڭنى تونۇپ، بىلگەنلەرگە مۇهەبىبتىڭنى، كۆڭۈل دۇرۇسلارغىمۇ هەققانىيلىقىڭنى كۆرسىتىشنى داۋاملاشتۇرغايسەن. 11 تەكەبىۋارلارنىڭ پۇتىنىڭ ماڭا هۇجۇم قىلىشىغا يول قويمىغايسەن، ره‌زىلەرنىڭ قولى مېنى ئورنۇمدىن قوغلىۋەتمىسۇن؛ 12 مانا، يامانلىق قىلغۇچىلار يىقىلدى! غۇلىتۇپتىلدى، ئورىندىن قايتا تۇرالمايدۇ!

37

داۋۇت يازغان كۈي: ـ يامانلىق قىلغۇچىلار تۈپەيلىدىن ئۈزۈڭنى كۆيدۈرمە، ناكەسلەرگە هەسەت قىلما. 2 چۈنكى ئۇلار ئوت-چۆپىلەردەك تېزلا تۈزۈپ تاشلىنىدۇ، يۇمران ئۆسۈملۈكلەرگە ئوخشاش توزۇپ كېتىدۇ. 3 پەرۋەردىگارغا تايان، تەرىشىپ ياخشىلىق قىل، زېمىندا ماكانلىشىپ ياشاپ، ئۈنىڭ ۋاپا-هەققىنىنى ئوزۇق بىلىپ هۇزۇرلان. 4 «پەرۋەردىگارنى خۇرسەنلىكىم» دەپ بىلگىن، ئۇ تارزۇ-تىلەكلىرىڭگە يەتكۈزىدۇ. 5 يولۇڭنى پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل؛ ئۈنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تىلىككىنى] ئىجابەت قىلىدۇ. 6 ئۇ هەققانىيلىقىڭنى نۇردەك، ئادالىتىڭنى چۈشتەكى قۇياشتەك چاقنىتىدۇ.

7 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنچ بولۇپ، ئۈنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈت؛ هارامدىن رونىاق تاپقان ئادەم تۈپەيلىدىن، يامان نىيەتلىرى ئىشقا ئاشىدىغان كىشى تۈپەيلىدىن ئۈزۈڭنى كۆيدۈرمە. 8 ئاچچىقىڭدىن يان، غەزەپتىن قايت، ئۈزۈڭنى كۆيدۈرمە؛ ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ بارىدۇ. 9 چۈنكى يامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارنا تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. 10 : كۆزۈنى يۈمۈپ ئاچقۇچىلا، رەزىل ئادەم هالاك بولىدۇ؛ ئۈنىڭ ماكانىغا سەپسېلىپ قارىساڭ، ئۇ يوق بولىدۇ. 11 براق ياۋاش-مۇمىنلەر زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، ۋە چەكسىز ئارامبەخشىلىكتىن هۇزۇرلىنىدۇ. 12 رەزىل ئادەم هەققانىيغا قەست قىلىدۇ، ئۈنىڭغا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىدۇ؛ 13 لېكىن رەب ئۈنىڭغا قاراپ كۈلىدۇ، چۈنكى [رەب] ئۈنىڭ بېشىغا كېلىدىغان كۈننى كۆرىدۇ. 14 ياۋاشلار ۋە يوقسۇللارنى يېقىتىش ئۈچۈن، يولى دۇرۇسلارنى قىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، ره‌زىلەر قىلىچىنى غىلىپىدىن سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئوقياسىنىڭ كىرىچىنى تارتىپ تەييارلىدى. 15 لېكىن قىلىچى بولسا ئۆز يۈرىكىگە سانچىلىدۇ، ئوقيالىرى سۇندۇرۇۋېتىلىدۇ. 16 هەققانىيلاردىكى «ئاز»، كۆپلىگەن يامانلارنىڭ بايلىقلىرىدىن ئەۋزەلدۇر. 17 چۈنكى ره‌زىلەرنىڭ بىلەكلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار هەققانىيلارنى يۈلەيدۇ؛ 18 پەرۋەردىگار كۈنۈڭ دۇرۇسلارنىڭ كۈنلىرىنى بىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مىراسى مەڭگۈگە بولىدۇ. 19 ئۇلار ئېغىر كۈنلەردە يەرگە قاراپ قالمايدۇ؛ قەھەتچىلىكتىمۇ ئۇلار توق يۈرىدۇ. 20 براق ره‌زىلەر هالاك بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقۇچىلار چىمەنزاردىكى گۈل-گىياهدەك توزۇپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۈگەيدۇ؛ ئىس-تۈتۈندەك تارقىلىپ تۈگەيدۇ. 21 ره‌زىل ئادەم ئۈتنە ئېلىپ قايتۇرمايدۇ؛ ئەمما هەققانىي ئادەم مېھرىبانلىق بىلەن ئۈتنە بېرىدۇ؛ 22 چۈنكى [پەرۋەردىگار] ره‌هەمدە قىلغانلار زېمىنغا ئىگە بولىدۇ، براق ئۈنىڭ لەنىتىگە ئۇچىرىغانلار ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ 23 مەردانە ئادەمنىڭ قەدەملىرى پەرۋەردىگار تەرىپىدىندۇر؛ [رەب] ئۈنىڭ يولىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 24 ئۇ ئېيىلىپ كەتسىمۇ، يېقىلىپ چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۈنىڭ قولىنى ئۈتۈپ يۈلەپ تۇرىدۇ. 25 مەن ياش ئىدىم، هازىر قېرىپ قالدىم؛ لېكىن هەققانىيلارنىڭ تاشلىۋېتىلگەنلىكىنى، ياكى پەرزەنتلىرىنىڭ نان تىلىگەنلىكىنى ئەسلا كۆرگەن ئەمەسمەن؛ 26 ئۇ كۈن بويى مەرد-مېھرىبان بولۇپ ئۈتنە بېرىدۇ؛ ئۈنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ خەلققە بەركەت يەتكۈزىدۇ. 27 يامانلىقنى تاشلاڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، مەڭگۈ ياشايسىلەر! 28 چۈنكى پەرۋەردىگار ئادالەتنى سۆيىدۇ، ئۇ ئۈز مۇمىن بەندىلىرىنى تاشلىمايدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈگە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن ره‌زىلەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

29 ھەققانىيلار يەر-جاھانغا ئىگە بولىدۇ، ئەبەدىلئەبەدگىچە ئۇنىڭدا ماكان تۇتۇپ ياشايدۇ.
30 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى دانالىق جاكارلايدۇ؛ ئۇنىڭ تىلى ئادىل ھۆكۈملەرنى
سۆزلەيدۇ، 31 قەلبىدە خۇدانىڭ [مۇقەددەس] قانۇنى تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ قەدەملىرى تېپىلىپ
كەتمەس. 32 رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى پايلاپ يۈرىدۇ، ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگۈدەك يەتىنى
ئىزدەپ يۈرىدۇ. 33 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى دۈشمەننىڭ چاڭگىلىغا چۈشۈرمەيدۇ، ياكى
ھۆكۈمدە ئۇنى گۇناھقا پۈتمەيدۇ. 34 پەرۋەردىگارنى تەلىۋرۈپ كۈت، ئۇنىڭ يولىنى چىڭ
تۇتقىن؛ ئۇ سېنىڭ مەرتىۋەڭنى كۆتۈرۈپ، زېمىنغا ئىگە قىلىدۇ ، رەزىللەر ھالاك قىلىنغاندا،
سەن بۇنى كۆرىسەن. 35 مەن رەزىل ئادەمنىڭ زومىگەرلىك قىلىۋاتقىنىنى كۆردۇم، ئۇ
خۇددى ئايىنغان باراقسان يايىپىشل دەرەختەك رونىق تاپقان. 36 براق ئۇ ئۆتۈپ كەتتى،
مانا، ئۇ يوق بولدى؛ مەن ئۇنى ئىزدىسەمۇ، ئۇ تېپىلمايدۇ. 37 مۇكەممەل ئادەمگە نەزەر
سال، دۈرۈس ئىنسانغا قارا! چۈنكى بۇنداق ئادەمنىڭ ئاخىر كۆرىدىغىنى ئارامبەخش
خاتىرجەملىك بولىدۇ. 38 ئىتائەتسىزلەر بولسا برلىكتە ھالاك بولىشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كېلەچىكى
ئۈزۈلىدۇ؛ 39 براق ھەققانىيلارنىڭ نىجاتلىقى پەرۋەردىگاردىندۇر، ئۇ ئېغىر كۈنلەردە
ئۇلارنىڭ كۈچلۈك پاناھىدۇر. 40 پەرۋەردىگار يارىدەم قىلىپ ئۇلارنى ساقلايدۇ؛ ئۇ
ئۇلارنى رەزىللەردىن ساقلاپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنى باشپاناھى قىلىدۇ.

38

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (ئەسلىمە ئۈچۈن) ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭدە تەنبىھ
بەرمىگەيسەن، قەھرىڭدە مېنى جازالىمىغايسەن! 2 چۈنكى ئوقلىرىڭ مېنى زەخمىلەندۇرۇپ
سانجىدى، قولۇڭ ئۈستۈمدىن قاتتىق باستى. 3 قاتتىق غەزىپىڭ تۈپەيلىدىن ئەتلىرىمدە ھېچ
ساقلىق يوق، گۇناھىم تۈپەيلىدىن ئۈستىخانلىرىمدا ئارام يوقتۇر. 4 چۈنكى گۇناھلىرىم
بويۇمدىن تاشتى؛ ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈسىز ئېغىر يۈكتەك مېنى بېسىۋالدى. 5 ئەخمەقلىقىمدىن
جاراھەتلىرىم سېسىپ، شەلۋەرەپ كەتتى. 6 ئازابتىن بەللىرىم تولىمۇ پۈكۈلۈپ كەتتى، كۈن
بويى غەمگە پېتىپ يۈرىمەن! 7 چاتىراقلىرىم ئۇتقا تولدى، ئەتلىرىمنىڭ ساق يېرى يوقتۇر. 8
مەن تولىمۇ ھالسىراپ، ئېزىلىپ كەتتىم؛ قەلبىمدىكى ئازاب-قايغۇ تۈپەيلىدىن ھۇركىرەيمەن. 9
رەب، بارلىق ئارزۇيۇم كۆز ئالدىڭدىدۇر، ئۆھ تارتىشلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس، 10
يۈرىكىم جىغىلداپ، ھالىمدىن كەتتىم؛ كۆزلىرىمنىڭ نۇرى ئۇچتى. 11 يار-بۇرادەرلىرىمۇ
مېنى ئۇرغان ۋابا تۈپەيلىدىن، ئۇزلىرىنى مەندىن تارتتى؛ يېقىنلىرىمۇ مەندىن يىراق قاچتى.
12 جىنىمنى ئالماقچى بولغانلار ئۇزاق قۇرىدۇ؛ ماكا زىيانىنى قەستلىگەنلەر زەھىرنى
چاچماقتا؛ ئۇلار كۈن بويى ھىيلە-مىكىرلەرنى ئويلىماقتا. 13 لېكىن مەن گاس ئادەمدەك
ئاڭلىمايمەن، گاچا ئادەمدەك ئاغزىمنى ئاچمايمەن؛ 14 بەرھەق، مەن ئاڭلىمايدىغان
گاسلاردەك بولۇپ قالدىم؛ ئاغزىمدا قىلىدىغان رەددىيە-تەنبىھ يوق. 15 چۈنكى ئۈمىدىمنى
سەن پەرۋەردىگارغا باغلىدىم؛ رەب خۇدايىم، سەن ئىلتىجايىمغا ئىجابەت قىلىسەن. 16
چۈنكى مەن: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمگە چىقىپ ماختانمىغاي؛ بولمىسا، پۇتلىرىم تېپىلىپ
كەتكەندە، ئۇلار شادلىنىدۇ» ـ دېدىم مەن. 17 چۈنكى مەن دەلدەڭشىپ، تۇگىشەي
دەپ قالدىم، ئازابىم كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ. 18 چۈنكى مەن ئۆز يامانلىقىمنى ئىقرار
قىلىمەن؛ گۇناھىم ئۈستىدە قايغۇرىمەن. 19 لېكىن دۈشمەنلىرىم جۈشقۇن ھەم كۈچلۈكتۇر؛
قارا چاپلاپ، ماكا نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ سانى نۇرغۇندۇر. 20 ۋاياغا جاپا قىلىدىغانلار
بولسا، مەن بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ چۈنكى مەن ياخشىلىقنى كۆزلەپ، ئىنتىلىمەن. 21 ئى
پەرۋەردىگار، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن! ئى خۇدايىم، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن! 22 ئى
رەب، مېنىڭ نىجاتلىقىم، ماكا چاپىسان يارىدەم قىلغايسەن!

39

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «تىلىم
گۇناھ قىلمىسۇن دەپ، يوللىرىمغا دىققەت قىلىمەن؛ رەزىللەر كۆز ئالدىمدا بولسا، مەن
ئاغزىمغا بىر كۈشەك سالىمەن» ـ دېگەندىم. 2 مەن سۈكۈت قىلىپ، زۇۋان سۈرمىدىم،
ھەتتا ياخشىلىق توغرىسىدىكى سۆزلەرنىمۇ ئاغزىمدىن چىقارمىدىم؛ براق دىل ئازابىم تېخىمۇ
قوزغالدى. 3 كۆكۈلۈمدە زەردەم قايىندى، ئويلانغانسېرى ئوت بولۇپ ياندى؛ ئاندىن تىلىم
ئېتىبارسىز سۆزلەپ كەتتى. 4 ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ئەجىلىمنى، كۈنلىرىمنىڭ قانچىلىك
ئىكەنلىكىنى ماڭا ئايان قىلغىن؛ ئاجىز ئىنسان بالىسى ئىكەنلىكىمنى ماڭا بىلدۈرگىن. 5 مانا،
سەن كۈنلىرىمنى پەقەت نەچچە غېرىچلا قىلدىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ئۆمرۈم يوق ھېسابىدىدۇر.
بەرھەق، بارلىق ئىنسانلار تىك تۇرسىمۇ، پەقەت بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 6 بەرھەق،
ھەربىر ئىنسانىنىڭ ھاياتى خۇددى بىر كۆلەڭگىدۇر، ئۇلارنىڭ ئالدىراپ-سالدىراشلىرى
بېھۇدە ئاۋارىچىلىكتۇر، ئۇلار بايلىقلارنى توپلايدۇ، لېكىن كىمنىڭ بۇ بايلىقلارنى كىمنىڭ
قولىغا جۇغلىنىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 7 ئى رەب، ئەمدى مەن نېمنى كۈتىمەن؟ مېنىڭ ئۈمىدىم
ساڭلا باغلىقتۇر. 8 مېنى بارلىق ئاسىيلىقلىرىمدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنى ھاماقەتلەرنىڭ
مەسخىرىسىگە قالدۇرمىغايسەن. 9 سۈكۈت قىلىپ زۇۋان سۈرمىدىم؛ چۈنكى مانا، مۇشۇ
[جازانى] تۇرۇڭ يۈرگۈزگەنسەن. 10 مېنى سالغان ۋايايىكىنى مەندىن نېرى قىلغايسەن؛
چۈنكى قولۇڭنىڭ زەربىسى بىلەن تۇگىشەي دەپ قالدىم. 11 سەن تەنبىھلىرىڭ بىلەن
كىشىنى تۈز يامانلىقى تۈچۈن تەربىيىلىگىنىڭدە، سەن خۇددى نەرسىلەرگە كۈيە قۇرتى
چۈشكەندەك، ئۇنىڭ ئىززەت-غۇرۇرىنى يوق قىلىۋېتىسەن؛ بەرھەق، ھەربىر ئادەم بىر
تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 12 ئى پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، پېريادىمغا قۇلاق
سالغايسەن! كۆز ياشلىرىمغا سۈكۈت قىلمىغايسەن! چۈنكى مەن پۈتكۈل ئاتا-بوۋىلىرىمدەك،
سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۈرتلۇق، مۇساپىرمەن، خالاس! 13 ماڭا تىككەن كۆزۈڭنى مەندىن
نېرى قىلغايسەنكى، مەن بارسا كەلمەس جايغا كەتكۈچە، مېنى بىرئاز بولسىمۇ راھەتتىن
بەھرىمەن قىلغايسەن.

40

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەلىۋرۈپ، كۈتتىم، كۈتتىم، ئۇ ماڭا
ئېگىلىپ پەريادىمنى ئاڭلىدى. 2 ئۇ مېنى ھالاكەت ئوركىدىن، شۇنداقلا پاتقاق لايدىن
تارتىۋالدى، پۇتلىرىمنى ئۆيۈلتاش ئۈستىگە تۇرغۇزۇپ، قەدەملىرىمنى مۇستەھكەم قىلدى. 3
ئۇ ئاغزىمغا يېڭى ناخشا-مۇناجاتنى، يەنى خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەشلەرنى سالدى؛ نۇرغۇن
خەلق بۇنى كۆرۈپ، قورقىدۇ، ھەم پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ. 4 تەكەبىۋارلاردىن يارىدەم
ئىزدىمەيدىغان، يالغانچىلىققا ئېزىپ كەتمەيدىغان، بەلكى پەرۋەردىگارنى ئۆز تايانچىسى قىلغان
كىشى بەختلىكتۇر! 5 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، سېنىڭ بىز ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىڭ ۋە
ئوي-نىيەتلىرىڭنى بارغانسېرى كۆپەيتىپ، سان-ساناقسىز قىلغانسەن، كىممۇ ئۇلارنى بىر-
بىرلەپ ھېسابلاپ ئۆزۈڭگە [رەھمەت قايتۇرۇپ] بولالىسۇن! ئۇلارنى سۆزلەپ باشتىن-
ئاخىر بايان قىلاي دېسەم، ئۇلارنى ساناپ تۈگىتىش مۇمكىن ئەمەس. 6 نە قۇربانلىق، نە
ئاش ھەدىيەلەر سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، براق سەن ماڭا [سەزگۈر] قۇلاقلارنى
ئاتا قىلدىڭ؛ نە كۈيدۈرمە قۇربانلىق، نە گۇناھ قۇربانلىقىنى تەلەپ قىلمىدىڭ؛ 7 شۇڭا
جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم!» ـ دېدىم. ئورام يازما دەستۇردا مەن توغرۇلۇق
پۈتۈلگەن: ـ 8 «خۇدايىم، سېنىڭ كۆڭلۈڭدىكى ئىرادەڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر؛
سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭ قەلبىمگە پۈتۈكلۈكتۇر». 9 بۇيۈك جامائەت ئارىسىدا تۇرۇپ
مەن ھەققانىيلىقنى جاكارلىدىم؛ مانا بۇلارنى ئۆزۈمدە قىلچە ئېلىپ قالغۇم يوقتۇر، ئى
پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ بىلىسەن. 10 ھەققانىيلىقىڭنى قەلبىمدە يوشۇرۇپ يۈرمىدىم؛
ۋاپادارلىقىڭنى ۋە نىجاتلىقىڭنى جاكارلىدىم؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەقىقىتىڭنى
بۇيۈك جامائەتكە ھېچ يوشۇرماستىن بايان قىلدىم. 11 ئى پەرۋەردىگار، مېھرىبانلىقلىرىڭنى
مەندىن ئايمىغايسەن، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەقىقىتىڭ ھەردائىم مېنى ساقلىغاي! 12
چۈنكى سانسىز كۈلپەتلەر مېنى ئورىۋالدى؛ قەبىھلىكلىرىم مېنى بېسىۋېلىپ، كۆرەلمەيدىغان
بولدۇم؛ ئۇلار بېشىمدىكى چېچىمدىن كۆپ، جاسارىتىم ئۆگىشىپ كەتتى. 13 مېنى
قۇتقۇزۇشنى توغرا تاپقايسەن، ئى پەرۋەردىگار! ئى پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ، ماڭا يارىدەم
قىلغايسەن! 14 مېنىڭ ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار بىراقلا يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا
قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە ياندۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي.
15 مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن ئالاقزادە
بولۇپ كەتسۇن! 16 براق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال
بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي! 17 مەن

ئېزىلگەن ھەم يوقسۇل بولسامۇ، بىراق رەب يەنىلا مېنى ياد ئېتىدۇ، سەن مېنىڭ يارىدەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى خۇدايىم، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

41 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ غەرب-تاجىزلارغا غەمخورلۇق قىلغان كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! ئېغىر كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پاناھ بولدۇ. 2 پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ، ئۇنى ئامان ساقلايدۇ؛ ئۇ زېمىندا ئۇرۇپ بەختىيار ياشايدۇ؛ سەن ئۇنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئىختىيارىغا چۈشۈرمەيسەن! 3 ئورۇن ئۆتۈپ زەئىپلىشىپ ياتقىنىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا دەرمان بولدۇ، سەن ئۇنىڭ ياتقان ئورۇن-كۆرپىلىرىنى راسلاپ ئۆزەشتۈرۈپ ئۆرىسەن. 4 مەن ئىلتىجا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەيسەن، جېنىمغا شىپالىق بەرگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم» ـ دېدىم. 5 دۈشمەنلىرىم مەن ئوتىرۇلۇق: ـ «ئۇ قاچاتمۇ ئۆلۈپ، نامى-نەسلى قۇرۇپ كېتەر؟» ـ دەپ ماڭا يامانلىق تىلەيدۇ. 6 بىرسى مېنى كۆرگىلى كەلگەن بولسا، ئۇ ئالدامچى سۆزلەرنى قىلىدۇ؛ ئۇلار كەينىمدىن كۆڭلىدە شۇملۇق توپلاپ، ئاندىن سىرتلارغا چېقىپ شۇ ئىشلارنى تارقىتىپ پو ئاتىدۇ؛ 7 ماڭا ئۆچ بولغانلارنىڭ ھەممىسى ماڭا قارىتا ئۆزئارا كۆسۈرلىشىدۇ، ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قەستىدە بولىدۇ. 8 ئۇلار: «ئۇنىڭ بېشىغا جىن-شەيتاندىن بىر كېسەل چاپلاشتى؛ ئەمدى ئۇ ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالدى؛ ئۇ قايتىدىن ئۇزالمايدۇ» ـ دېيىشىدۇ. 9 ھەتتا سىردىشىم دەپ ئىشەنگەن قەدىناس دوستۇم، مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ ئۆزۈمنى يېگىنۇ ماڭا پۇت ئاتتى. 10 بىراق سەن پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم قىلغايسەن؛ دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئېلىشقا، مېنى ئورىغۇزغايسەن؛ 11 دۈشمىنىمنىڭ ئۈستۈمدىن غەلبە قىلىپ شادلانمىغىنىدىن، سېنى مەندىن سۆيۈندۈدۇ، دەپ بىلىمەن. 12 بىراق ماڭا كەلسەك، دۇرۇس بولغانلىقىمدىن، سەن مېنى يۈلەيسەن؛ سەن مېنى مەڭگۈ ئۆز ھۇزۇرۇڭدا قەد كۆتۈرۈتكەزۈپ ئۆرغۇزسەن. 13 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلەبەدگىچە ئەشەككىزر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! ئامىن! ئامىن!

42 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۆچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ كېيىك ئېرىقلاردىكى سۇغا ئەتىشنا بولغاندەك، جېنىم ساڭا تەشنادۇر، ئى خۇدا. 2 مېنىڭ جېنىم خۇداغا، ھايات تەڭرىگە ئىنتىزاردۇر، ئاھ، مەن قاچانمۇ خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا كۆرۈنۈشكە مۇيەسسەر بولىمەن؟ 3 مېنىڭ كېچە-كۈندۈز يېگىنىم كۆز ياشلىرىم بولۇپ كەلگەن؛ خەقلەر كۈن بويى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورايدۇ. 4 ئۆتكەن كۈنلەرنى ئەسلەپ، جېنىمنىڭ دەردلىرىنى تۆكۈۋاتىمەن (مەن كۆپچىلىك بىلەن كېتىۋېتىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە تەنتەنە قىلىپ مېڭىپ، خۇشاللىقتا ھەمدۇسانا ئوقۇپ، ناخشا ئېيتىپ، ھېيتقا تەبرىكلىگەن توپ-توپ قوشۇنىدەك، جامائەت بىلەن بىللە باراتتىم!). 5 ـ ئى جېنىم، سەن تىنىمىدە نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا، چۈنكى ئۇنىڭ جامالىدىن چىققان نىجاتلىقتىن، مەن ئۇنى يەنىلا ئۆلۈغلايمەن، ـ مېنىڭ خۇدايىمنى! 6 جېنىم ئېچىمدە مەيۈسلىنىپ كەتتى، شۇڭا مەن سېنى سېغىنمەنمەن؛ ھەتتا مۇساپىرلىقتا ئىئوردان دەريىاسى بويىدىكى ۋادىلاردا، ھەرمون تاغلىرىدا، مىزار تېغىدىمۇ سېنى سېغىنمەنمەن. 7 سېنىڭ شارقىراتمىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرىغا، چوڭقۇر ھاڭ بىلەن چوڭقۇر ھاڭ ماسلىشىپ ھۆركىرىمەكتە. سېنىڭ ھەممە دولقۇنلىرىڭ ھەم قاينام-تاشقىنلىرىڭ مېنى غەرق قىلدى. 8 كۈندۈزى پەرۋەردىگار ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى [ماڭا] بۇيرۇيدۇ، كېچىلىرى ئۇنىڭ ناخشىسى، ۋە ھەم ھاياتىم بولغان تەڭرىگە قىلغان دۇئا ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 9 مەن قورام تېشىم بولغان خۇداغا: ـ «مېنى نېمىشقا ئۇنتۇپ قالدىڭ؟ مەن نېمىشقا دۈشمەنلىرىڭ زۇلۇمىغا ئۆچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. 10 سۆڭەكلىرىمنى ئەزگەندەك رەقىبلىرىم مېنى مەسخىرە قىلىپ ئەيىبلەيدۇ، ئۇلار كۈن بويى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» ـ دەپ سورىماقتا. 11 ئى جېنىم، تىنىمىدە نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا، چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيلەيمەن، يەنى چىرايىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمدۇر!

43 ئى پەرۋەردىگار، مەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارغايسەن، دەۋايىمنى ئەقىدىسىز بىر خەلق ئالدىدا سورىغايسەن؛ مېنى ھىيلىگەر ھەم قەبىھ ئادەمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 2 چۈنكى سەن پاناھگاھىم بولغان خۇدادۇرسەن؛ نېمىشقا مېنى تاشلاۋەتتىڭ؟ نېمىشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۆچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. 3 ئۇز ھەققىنىڭ ۋە نۇرۇڭنى ئەۋەتكىن، ئۇلار مېنى يېتەكلىگەي! مېنى مۇقەددەس تېغىڭغا، ماكانلىڭغا ئېلىپ كەلگەي! 4 شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا باراي، يەنى مېنىڭ چەكسىز خۇشلۇقۇم بولغان تەڭرىنىڭ يېنىغا باراي؛ بەرھەق، چىلتار چېلىپ سېنى مەدھىيلەيمەن، ئى خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم! 5 ئى جېنىم، سەن نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق بىئارام بولۇپ كېتىسەن؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا! چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيلەيمەن، يەنى چىرايىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيلەيمەن!

44 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۆچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، ئۇز قۇلاقلىرىمىز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئاتىلىرىمىز بىزگە بايان قىلىپ، ئۇز كۈنلىردە، يەنى قەدىمكى زامانلاردا سېنىڭ قىلغان زور ئىشلىرىڭنى ئۆقتۇرغانىدى؛ 2 سەن [ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئالدىدا] ئۇز قولۇڭ بىلەن يات ئەللەرنى قوغلۇۋېتىپ، ئۇلارنىڭ [زېمىنغا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى] ئورۇنلاشتۇردۇڭ؛ يات قوۋملارغا ئاپەت چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى تارقىتىۋەتتىڭ. 3 بەرھەق، بوۋىلىرىمىز زېمىنى ئۇز قىلىچى بىلەن ئالغىنى يوق، ئۇز بىلىكى بىلەن ئۇزلىرىنى قۇتقۇزغىنىمۇ يوق، بۇ بەلكى سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، سېنىڭ بىلىكىڭ ۋە جامالىڭنىڭ نۇرىنىڭ قىلغىنىدۇر؛ چۈنكى سەن ئۇلاردىن خۇرسەنلىك تاپتىڭ. 4 سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ پادىشاھىمدۇرسەن، ئى خۇدا، سەن ياقۇپ ئۆچۈن غەلىبىلەر بۇيرۇغۇچىدۇرسەن. 5 سەن ئارقىلىق بىز رەقىبلىرىمىزنى ھەيدىۋېتىمىز؛ نامىڭ بىلەن ئۇنىمىزگە قارشى ئۇرغانلارنى چەپلەيمىز؛ 6 چۈنكى ئۇز ئوقيايىغا تايانمايمەن، قىلىچىممۇ مېنى قۇتقۇزالمايدۇ. 7 چۈنكى سەن بىزنى رەقىبلىرىمىزدىن قۇتقۇزدۇڭ، بىزگە ئۇچ بولغانلارنى يەرگە قاراتتىڭ. 8 خۇدانى كۈن بويى ئېتىخارلىنىپ ماختايمىز؛ نامىڭنى ئەبەدىلەبەدگىچە مەدھىيلەيمىز. سېلاھ! 9 بىراق سەن [ھازىر] بىزنى تاشلاۋېتىپ ئاھانەتكە قالدۇردۇڭ؛ قوشۇنلىرىمىز بىلەن جەڭگە بىللە چىقمايسەن. 10 سەن رەقىبلىرىمىز ئالدىدا بىزنى چېكىنىدۈرىدۇڭ؛ بىزنى ئۆچمەنلەرگە خالىغانچە تالان-تاراج قىلدۇردۇڭ. 11 سويۇشقا تاپشۇرۇلغان قويلاردەك، بىزنى ئۇلارغا تاپشۇرىدۇڭ، ئەللەر ئارىسىغا بىزنى تارقىتىۋەتتىڭ.

12 سەن ئۇز خەلقىڭنى بىكارغا سېتىۋەتتىڭ، ئۇنىڭ قىممىتىدىن ئۆزۈڭ ھېچ بېيىپ كەتمىدىڭ؛ 13 سەن بىزنى قوشنا ئەللەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرغانسەن، ئەترابىمىزدىكىلەرگە ئاھانەت، زاڭلىق ئوبيېكتى قىلدىڭىسەن. 14 سەن بىزنى ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەككە قويدۇڭىسەن، يات قوۋملار بىزگە باش چايقىشىپ قاراشماقتا. 15 مەسخىرە ھەم كۈيۈرلۈق ئېيتقۇچىلارنىڭ ئاۋازى تۆپەيلىدىن، دۈشمەنلەر ۋە ئۆچ ئالغۇچىلار تۆپەيلىدىن، كۈن بويى ئۇياتىم ئالدىمدىن كەتمەيدۇ، يۈزۈمنىڭ نومۇسى مېنى چىرمۇۋالدى. 17 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى بېشىمىزغا چۈشتى؛ بىراق بىز سېنى ئۇنتۇمىدۇق، يا كى ئەھدەڭگە ھېچ ئاسىيلىق قىلمىدۇق؛ 18 قەلبىمىز ھېچ يانمىدى، ساڭا ساداقەتسىزلىك قىلمىدۇق، قەدەملىرىمىز يولۇڭدىن ھېچ ئېزىپ كەتمىدى. 19 بىراق سەن بىزنى چىلىۋېرىلەر ماكانىدا ئەزدىڭ، بىزگە ئۆلۈم سايىسىنى چاپلاشتۇردۇڭ. 20 ئەگەر بىز خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ئۇنتۇغان بولساق، يا كى يات بىر ئىلاھقا قول كۆتۈرگەن بولساق، 21 خۇدا سەن چوقۇم بۇنى سۈرۈشتە قىلماس ئىدىڭمۇ، قەلبىنىڭ سىرلارنى بىلىپ تۇرىدىغان تۇرساڭ؟ 22 بىراق سەن تۆپەيلى بىز كۈن بويى قىرىلماقتىمىز؛ بوغۇزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلار كەبى ھېسابلانماقتىمىز. 23 ئويغان، ئى رەب! نېمىشقا ئۇخلاپ ياتىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇر، بىزنى مەڭگۈگە تاشلاۋەتمىگەيسەن! 24 نېمىشقا يۈزۈڭنى بىزدىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا كۆڭلىمىزگە، ئۇچىرىغان زۇلۇملىرىمىزغا پىسەنت قىلمايسەن؟ 25 قارىغىنا، جېنىمىز تۈپراققا بېغىرلاپ يۇرىدۇ؛ تېنىمىز يەرگە

چاپلاشتی، **26** ئورنۇڭدىن تۇرۇپ بىرگە يارده‌مده بولغايسەن! تۇرۇڭنىڭ تۇزگەرمەس مۇھەببىتىگە سەۋەبدىن، بىزلەرنى ھۆرلۇككە چىقارغايسەن!

45 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نالۇيەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرىغا تاپشۇرۇلغان، «سۈيۈملۈك يار ئۈچۈن» دېگەن «ماسقىل» مۇناجات-ناخشا: ـ قەلبىمدىن گۈزەل ئىش توغرىسىدا سۆزلەر ئۇرغۇپ چىقماقتا؛ پادىشاھقا بېغىشلىغان مۇناجاتىمنى ئېيتىمەن؛ تىلم گويا ماھىر شائىرنىڭ قەلمىدۇر؛ **2** ئىنسان بالىلىرى ئىچىدە سەن ئەڭ گۈزەلدۇرسەن؛ لەۋلىرىڭ شاپائەت بىلەن تولدۇرۇلغاندۇر؛ شۇنداق خۇدا ساڭا مەڭگۈگە رەھمەت قىلدى. **3** ئى يۈيۈك بولغۇچى، قىلىچىڭنى ئاسقىن يېنىڭغا، ھەيۋىتىڭ ۋە شانۇ-شەۋكىتىڭ بىلەن! **4** ھەققەت، كەمتەرلىك ھەم ئادالەتنى ئالغا سۈرۈشكە ئاتالانغىنىڭدا، شانۇ-شەۋكەت ئىچىدە غەلبە بىلەن ئالغا باس! شۇنىڭ بىلەن ئوڭ قولۇڭ تۆرزۇگۈگە كارامەت قورقۇنچلۇق ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ! **5** سېنىڭ ئوقلىرىڭ ئوتكۈردۇر، تۇلار پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ يۈرىكىگە سانچىلىدۇ، پۈتۈن ئەللەر ئايىغىڭغا يېقىلىدۇ. **6** سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدلىكتۇر، پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. **7** سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن، شۇنىڭ خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى. **8** سېنىڭ كىيىملىرىڭدىن مۇرمەككى، مۇئەتتەر ۋە دارچىن ھىدى كېلىدۇ؛ پىل چىشى ساراىلىرىدىكى سازەندىلەرنىڭ تارلىق سازلىرى سېنى خۇرسەن قىلىدۇ. **9** پادىشاھلارنىڭ مەلىكىلىرى ھۆرمەتلىك كېنىزەكلىرىڭنىڭ قاتاردىدۇر؛ خانىشىڭ ئوفىردىكى ساپ ئالتۇن [زىبۇ-زىنەتلەرنى] تاقاپ ئوڭ قولۇڭدا تۇرىدۇ؛ **10** «ئاڭلىغىن، ئى قىزىم، كۆرگىن، سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن؛ ئۆز قەبىلەڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭنى ئۇنتۇپ قال! **11** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ گۈزەل جامالىڭغا مەپتۇن بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ خوجاڭ، سەن ئۇنىڭغا سەجدە قىل». **12** تۇر شەھىرىنىڭ قىزى [ئالدىڭدا] سوۋغا بىلەن ھازىر بولىدۇ؛ خالايىق ئارىسىدىكى بايلار سېنىڭ شاپائىتىڭنى كۈتىدۇ؛ **13** شاھانە قىزنىڭ ئىچكى دۇنياسى پۈتۈنلەي پارلاقتۇر، ئۇنىڭ كىيىملىرىمۇ زەر بىلەن كەشتىلەنگەن؛ **14** ئۇ كەشتىلىك كىيىملەر بىلەن پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلىدۇ، كەينىدىن ئۇنىڭغا قولداش كېنىزەكلەرمۇ بىللە يېنىڭغا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ **15** تۇلار خۇشال-خۇرام، شادلىق ئىچىدە باشلاپ كېلىنىدۇ؛ تۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىشىدۇ. **16** «ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئورنىغا ئوغۇللىرىڭ چىقىدۇ، سەن ئۇلارنى پۈتكۈل جاھانغا ھاكىم قىلىسەن. **17** مەن سېنىڭ نامىڭنى ئەۋلاددىن-ئەۋلادقا ياد ئەتكۈزىمەن؛ شۇڭلاشقا بارلىق قوۋملار سېنى ئەبەدىلئەبەدگىچە مەدھىيىلەيدۇ».

46 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «پاك قىزلار ئۈچۈن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ خۇدا پاناھگاھىمىز ۋە قۇدرىتىمىزدۇر، كۆلپەتلەر چۈشكەن ھامان ھازىر بولىدىغان بىر يارده‌مچىدۇر. **2** شۇڭا يەر-زېمىن ئۆگىتىرۈلۈپ، تاغلار گۈمۈرۈلۈپ دېڭىز تەگلىرىگە چۈشۈپ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ دولقۇنلىرى شاۋقۇنلىنىپ قاينام بولسىمۇ، ئۇركەشلىرى بىلەن تاغلار سىلكىنىپ كەتسىمۇ، قورقايمىز. سېلاھ. **4** خۇدانىڭ شەھىرىنى ـ يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ماكانلاشقان مۇقەددەس جايىنى، خۇرسەن قىلىدىغان ئېقىنلىرى شاخلىغان بىر دەريا باردۇر. **5** خۇدا ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ يەر ھەرگىز تەۋرىمەيدۇ؛ خۇدا تاڭ ئېتىش بىلەنلا ئۇنىڭغا يارده‌مگە كېلىدۇ. **6** [بارلىق] ئەللەر قاينىپ، پادىشاھلىقلار تىترەپ كەتتى؛ ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتكەن ھامان، يەر ئېرىپ كېتىدۇ. **7** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە؛ ياقۇپنىڭ خۇداسى ئېگىز قورغىنىمىزدۇر! سېلاھ! **8** كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار! ئۇ يەر يۈزىدە قىلغان كارامەت ۋەيرانچىلىقلارنى كۆرۈڭلار! **9** ئۇ، جاھانىڭ ئۇچىنگىچە بولغان ئۇرۇشلارنى توختىتىدۇ، ئۇ ئوقيالارنى سۇندۇرىدۇ، نەيزىلەرنى ئوشتۇۋېتىدۇ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **10** ئۇ: «توختاش، مېنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىمنى بىلىپ قويۇڭ! مەن پۈتكۈل ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغلىنىمەن، مەن يەر يۈزىدە "بۇيۇك" دەپ قارىلىمەن» ـ دەيدۇ. **11** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇپنىڭ خۇداسى بىزنىڭ ئېگىز قورغىنىمىزدۇر!

47 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ بارلىق قوۋملار، خۇدانى ئالقىشلاڭلار! ئۇنىڭغا يۇقىرى ئاۋازىڭلار بىلەن خۇشاللىق تەنتەنىسىنى ياڭرىتىڭلار! **2** چۈنكى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى، پەرۋەردىگار، دەھشەتلىك ۋە ھەيۋەتلىكتۇر، پۈتكۈل جاھاننى سورىغۇچى بۇيۇك پادىشاھتۇر. **3** ئۇ بىزگە خەلقلەرنى بويسۇندۇرۇپ، بىزنى ئەل-مىللەتلەر ئۈستىگە ھاكىم قىلدى. **4** ئۇ بىز ئۈچۈن مىراسىمىزنى تاللاپ، يەنى ئۆزى سۆيگەن ياقۇپنىڭ پەخرى بولغان زېمىنى بېكىتىپ بەردى. سېلاھ! **5** خۇدا تەنتەنە ساداسى ئىچىدە، پەرۋەردىگار سۈنناي ساداسى ئىچىدە يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى، **6** خۇداغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! پادىشاھىمىزغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **7** خۇدا پۈتكۈل جاھاننىڭ پادىشاھىدۇر، زېھىنىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **8** خۇدا ئەللەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئۇ ئۆزىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ. **9** ئەل-يۇرتلارنىڭ كاتتىلىرى جەم بولۇپ، ئىبراھىمنىڭ خۇداسىنىڭ خەلقىگە قوشۇلدى، چۈنكى جاھاندىكى بارلىق قالقانلار خۇداغا تەۋەدۇر، ئۇ نەقەدەر ئالىيدۇر!

48 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكى ئورغان تاغدا، ئۇ زور مەدھىيىلەرگە لايىقتۇر! **2** ئېگىزلىكىدىن كۆركەم، زىئون تېغى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خورسەنلىكىدۇر؛ شىمالىي تەرەپىدىكى گۈزەلدۇر، بۇيۇك پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر! **3** خۇدا قورغانلىرىدا ئورىدۇ، بۇ يەردە ئۇ ئېگىز پاناھگاھ دەپ تونۇلىدۇ؛ **4** مانا، پادىشاھلار يىغىلدى، ئۇلار شەھەرنى بېسىپ ئوتتۇپ، جەم بولدى. **5** [شەھەرنى] كۆرۈپلا ئۇلار ئالاقزادە بولدى؛ دەككە-دۇككىگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. **6** ئۇ يەردە ئۇلارنى تىترەك باستى، تولغاق يېگەن ئايالدەك ئۇلار ئازابلاندى؛ **7** سەن تارشىشتىكى كېمىلەرنى شەرق شامىلى بىلەن ۋەيران قىلىۋەتتىڭ. **8** قۇلۇقىمىز ئاڭلىغانىنى، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدە، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، بىز ھازىر ئۆز كۆزىمىز بىلەن شۇنداق كۆردۇق؛ خۇدا مەڭگۈگە ئۇنى مۇستەھكەم قىلدۇ. سېلاھ. **9** بىز سېنىڭ مۇقەددەسىن ئىبادەتخانىڭ ئىچىدە ئۇرۇپ، ئى خۇدا، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى سېغىنىدۇق. **10** نامىڭغا لايىقتۇر، جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىگىچە يەكتۈزۈلگەن مەدھىيىلىرىڭ، ئى خۇدا؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ ھەققانىيلىق بىلەن تولغان. **11** سېنىڭ ئادىل ھۆكۈملىرىڭدىن، زىئون تېغى شادلانغاي! يەھۇدا قىزلىرى خۇشال بولغاي! **12** زىئون تېغىنى ئايلىنىپ مېڭىپ، ئەتراپىدا سەيلى قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى ساناپ بېقىڭلار، **13** كېيىنكى ئەۋلادقا ئۇنى بايان قىلىش ئۈچۈن، سىپىل-ئىستىھكاملىرىنى كۆزدىن كەچۈرۈڭلار. **14** چۈنكى بۇ خۇدا ئەبەدىلئەبەد بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، ئۇ تۈمۈرۈايەت بىزنىڭ يېتەكچىمىز بولىدۇ!

49 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئى بارلىق خەلقلەر، كۆزۈڭلار قويۇپ ئاڭلاڭلار! يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! **2** مەيلى ئاددىي پۇقرا، يا ئېسىلزادىلەر، يا باي، يا گادايلار بولسۇن، ھەممىگلار ئاڭلاڭلار! **3** ئاغزىم دانالىقنى سۆزلەيدۇ، دىلىم ئەقىلگە ئۇيغۇن ئىشلارنى ئويلاپ چىقىدۇ. **4** قۇلىقىم ھېكەتلىك تەمسىلنى زەن قويۇپ ئاڭلايدۇ، چىلتار چېلىپ سىرلىق سۆزنى ئېچىپ بېرىمەن. **5** ئېغىر كۈنلەردە، مېنى قىلتاققا چۈشۈرمەكچى بولغانلارنىڭ قەبىھلىكلىرى ئەتراپىدا بولسىمۇ، مەن نېمىشقا قورقىدىگەنمەن؟ **6** ئۇلار بايلىقلىرىغا تايىنىدۇ، مال-مۈلۈكلىرىنىڭ زورلۇقى بىلەن چوڭچىلىق قىلىدۇ؛ **7** ئىنسان مەڭگۈگە ياشاپ، گۆر-ھاكىنى كۆرمەسلىكى ئۈچۈن، ھېچكىم ئۆز بۇرادەرىنىڭ ھاياتىنى پۇل بىلەن

قايتۇرۇۋالالمايدۇ، ۋە ياكى خۇداغا ئۆنۈك جىنىنى قۇتۇلدۇرغۇدەك باھانى بېرەلمەيدۇ، (چۈنكى ئۆنۈك جىننىڭ باھاسى ئىنتايىن قىممەت، ۋە بۇ باھا بويىچە بولغاندا، مەڭگۈگە قەرز تاپشۇرۇشنى كېرەكتۇر) **10** ھەممىگە ئايانكى، دانىشمەن ئادەملەرمۇ تۆلىدۇ، ھەممە ئادەم بىلەن تەڭ، نادان ۋە ھاماقەتلەر بىللە ھالاك بولىدۇ، شۇنداقلا تۆلار مال-دۇنياسىنى تۆزگىلەرگە قالدۇرۇپ كېتىدۇ. **11** تۆلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرلەر شۇنداقكى: «ئوي-ئىمارىتىمىز مەڭگۈگە، ماكان-تۇرالغۇلىرىمىز دەۋرىدىن-دەۋرگىچە بولىدۇ»؛ تۆلار تۆز يەرلىرىگە ئىسىملىرىنى نام قىلىپ قويىدۇ. **12** بىراق ئىنسان تۆزىنىڭ نام-ئىززىتىدە تۇرۇۋەرمەيدۇ، ئۇ ھالاك بولغان ھايۋانلاردەك كېتىدۇ. **13** تۆلارنىڭ مۇشۇ يولى دەل تۆلارنىڭ نادانلىقىدۇر، لېكىن تۆلارنىڭ كەينىدىن دۇنياغا كەلگەنلەر، يەنىلا تۆلارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىگە ئاپىرن ئوقۇيدۇ. سېلاھ. **14** تۆلار قويلاردەك تەھتىساراغا ياتقۇزۇلىدۇ، ئۆلۈم تۆلارنى تۆز ئۈزۈقى قىلىدۇ؛ ئەتسى سەھەردە دۇرۇسلار تۆلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزىدۇ؛ تۆلارنىڭ گۈزەللىكى چىرىتىلىشقا تاپشۇرۇلىدۇ؛ تەھتىسارا بولسا تۆلارنىڭ مەيۋەتلىك ماكانىدۇر! **(Sheol h7585)** **15** بىراق خۇدا جېنىمنى تەھتىسارانىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېنى قوبۇل قىلىدۇ. سېلاھ. **(Sheol h7585)** **16** بىرسى بېيىپ كېتىپ، ئائىلە-جەمەتىنىڭ ئابرۇيى تۆسۈپ كەتسىمۇ، قورقما؛ **17** چۈنكى ئۇ تۇلگەندە ھېچنەرسىسىنى ئېلىپ كېتەلمەيدۇ؛ ئۆنۈك شۆھرىتى ئۆنۈك بىلەن بىللە [گۇرگە] چۈشمەيدۇ. **18** گەرچە ئۇ تۆمۈر بويى تۆزىنى بەختلىك چاغلىغان بولسىمۇ، (بەرھەق، كىشىلەر رونىاق تاپقىنىڭدا، ئەلۋەتتە سېنى ھامان ماختايدۇ) **19** ئاخىرى بېرىپ، ئۇ يەنىلا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا كېتىدۇ؛ تۇلار مەڭگۈگە يورۇقلۇقنى كۆرەلمەيدۇ. **20** ئىنسان ئىززەت-ئابرۇيدا بولۇپ، لېكىن يورۇتۇلمىسا، ھالاك بولىدىغان ھايۋانلارغا ئوخشاش بولىدۇ، خالاس.

50

ئاساف يازغان كۈي: ـ قادىر خۇدا، يەنى پەرۋەردىگار ئېغىز ئېچىپ، كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە يەر يۈزىدىكىلەرگە مۇراجىئەت قىلدى. **2** گۈزەللىكىنىڭ چەۋىرى بولغان زىئون تېغىدىن، خۇدا جۇلالىدى. **3** خۇدايىمىز كېلىدۇ، ئۇ ھەرگىزمۇ سۈكۈت ئېچىدە تۇرمايدۇ؛ ئۆنۈك ئالدىدا يەۋەتكۈچى ئوت كېلىدۇ، ئۆنۈك ئەتراپىدا زور بوران-چاپقۇن قاينايدۇ. **4** ئۆز خەلقىنى سوراق قىلىش ئۈچۈن، ئۆيۈقىردىن ئاسمانلارنى، يەرنىمۇ گۈۋاھلىققا چاقىرىدۇ: ـ **5** «مېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىمنى، يەنى مەن بىلەن قۇربانلىق ئارقىلىق ئەھدە تۈزگۈچىلەرنى ھۆزۈرۇمغا چاقىرىپ يىغىڭلار!» **6** ئاسمانلار ئۆنۈك ھەققانىيلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، چۈنكى خۇدا ئۆزى سوراق قىلغۇچىدۇر! سېلاھ. **7** «ئاڭلاڭلار، ئى خەلقىم، مەن سۆز قىلاي؛ ئى ئىسرائىل، مەن ساڭا ھەققەتنى ئېيتىپ قويايىكى، مەنكى خۇدا، سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن. **8** ھازىر ئەيىبلىگىنىم سېنىڭ قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن، ياكى ھەمىشە ئالدىمدا سۈنۈلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس؛ **9** مەن سېنىڭ ئېغىلىڭدىن ھېچبىر ئۆكۈزنى، قوتانلىرىڭدىن ھېچبىر تېكىنى ئالمايمەن ئەمەسىمەن. **10** چۈنكى ئورمانلىقلاردىكى بارلىق ھايۋانلار ماڭا مەنسۇپتۇر، مىڭلىغان تاغدىكى مال-ئاراتلارمۇ مېنىڭكىدۇر؛ **11** تاغلاردىكى پۈتۈن ئۇچار-قاناتلارنى بىلىمەن، دالادىكى بارلىق جانۋارلار مېنىڭكىدۇر. **12** قارنىم ئاچسىمۇ ساڭا ئېيتمايمەن؛ چۈنكى ئالەم ۋە ئۇنىڭدا تولغان ھەممە نەرسىلەر مېنىڭكىدۇر. **13** ئەجەبا، مەن ئۆكۈزنىڭ گۇشىنى يەمدىمەن؟ تېكىنىڭ قېنىنى ئىچەمدىمەن؟ **14** قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا تەشەككۈرلەرنى ئېيت؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قىلغان ۋەدەڭگە ۋاپا قىل. **15** بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ماڭا مۇراجىئەت قىل؛ مەن سېنى قۇتۇلدۇرىمەن، سەن بولساڭ مېنى ئۇلۇغلىغايسەن». **16** لېكىن رەزىللەرگە خۇدا شۇنداق دەيدۇ: ـ «مېنىڭ ئەمرلىرىمنى بايان قىلىشقا نېمە ھەققىڭ بار؟ ئەھدەمنى تىلغا ئالغۇدەك سەن كىم ئىدىڭ؟ **17** سەن مېنىڭ تەلىمىرىمدىن يىرگەندىڭ، سۆزلىرىمنى رەت قىلدىڭ ئەمەسمۇ؟ **18** ئوغرىنى كۆرسەڭ، سەن ئۇنىڭدىن زوق ئالدىڭ، زىناخورلار بىلەن شېرىك بولدۇڭ؛ **19** ئاغزىڭدىن يامان گەپ چۈشمەيدۇ، تىلىڭ يالغانچىلىقنى توقۇيدۇ. **20** ئۆز قېرىندىشىڭنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ ئولتۇرسەن، ئاناڭنىڭ ئوغلىغا توھمەت قىلىسەن. **21** سەن بۇ ئىشلارنى قىلغىنىڭدا، مەن ئۈن چىقارمىدىم، دەرۋەقە، سەن مېنى ئۆزۈڭگە ئوخشاش دەپ ئويلىدىڭ؛ لېكىن مەن سېنى ئەيىبلەپ، بۇ ئىشلارنى كۆز ئالدىڭدا ئەينى بويىچە ساڭا كۆرسىتىمەن. **22** ـ ئى، تەڭرىنى ئۇنتۇغانلار، بۇنى كۆڭۈل قويۇپ ئالاڭلار! بولمىسا، سىلەرنى پارە-پارە قىلىۋېتىمەن؛ ھېچكىم سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. **23** بىراق قۇربانلىق سۈپىتىدە رەھمەت ئېيتقانلارنىڭ ھەرقايسىسى ماڭا شەرەپ كەلتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، ئۆنىكىڭا ئۆز نىجاتلىقىمنى كۆرسىتىشىمگە يول تەييارلىغان بولىدۇ.

51

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي؛ بۇ [كۈي] ناتان پەيغەمبەر ئۆنۈك يېنىغا كېلىپ، ئۇنى بات-شىبا بىلەن بولغان زىناخورلۇق ئوغرۇلۇق ئەيىبلىگەندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئۆزۈڭەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن، ئى خۇدا، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن! رەھىمدىللىقىڭنىڭ كۆپلۈكى بىلەن ئاسىيلىقلىرىمنى ئۆچۈرۈۋۈەتكەيسەن! **2** مېنى قەبىھلىكىمدىن يىلتىزىمغىچە يۇۋەتكەيسەن، گۇناھىمدىن مېنى تازىلىغايسەن. **3** چۈنكى مەن ئاسىيلىقلىرىمنى تونۇپ ئىقرار قىلدىم؛ گۇناھىم ھەمىشە كۆز ئالدىمدا تۇرىدۇ. **4** سېنىڭ ئالدىڭدا، پەقەت سېنىڭ ئالدىڭدىلا گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، نەزىرىڭدە رەزىل بولغان ئىشنى سادىر قىلدىم، شۇ ۋەجىدىن، سەن [مېنى ئەيىبلەپ] سۆزلىسەڭ، ئادىللىقىڭ ئىسپاتلىنىدۇ؛ [مېنى] سوراق قىلغىنىڭدا، ئۆزۈڭنىڭ پاكلىقى ئىسپاتلىنىدۇ. **5** مانا، مەن ئۆغۇلغىنىمدىلا، يامانلىقتا ئىدىم، ئانامنىڭ قارنىدا پەيدا بولغىنىمدىلا مەن گۇناھتا بولدۇم. **6** بەرھەق، سەن ئادەملەرنىڭ چىن قەلبىدىن سەممىيلىك تەلەپ قىلىسەن؛ ئىچىمدىكى يوشۇرۇن جايلىرىمدا سەن ماڭا دانالىقنى بىلدۈرىسەن. مېنى گۇناھلىرىمدىن زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاچاكىز يۇغايسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئەزگەن ئۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. **7** مېنى [گۇناھلىرىمدىن] زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاچاكىز يۇغايسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. **8** ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئەزگەن ئۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. **9** گۇناھلىرىمدىن چىرايىڭنى يوشۇرۇپ، يامانلىقلىرىمنى ئۆچۈرۈۋۈەتكەيسەن. **10** مەندە پاك قەلب ياراتقايسەن، ئى خۇدا؛ ۋۇجۇدىمدىكى سادىق روھىمنى يېڭىلىغايسەن. **11** مېنى ھۇزۇرۇڭدىن چىقىرىۋەتمىگەيسەن؛ مېنىڭدىن مۇقەددەس روھىڭنى قايتۇرۇۋالمىغايسەن. **12** ئاھ، نىجاتلىقىڭدىكى شادلىقنى ماڭا يېڭىباشتىن ھېس قىلدۇرغايسەن؛ ئىتائەتمەن روھ ئارقىلىق مېنى يۈلىگەيسەن. **13** بۇنىڭ بىلەن مەن ئىتائەتسىزلەرگە يوللىرىڭنى ئۆگىتەي، ۋە گۇناھكارلار يېنىڭغا قايتىدۇ. **14** قان تۆكۈش گۇناھىدىن مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى خۇدا، ماڭا نىجاتلىق بەرگۈچى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن تىلىم ھەققانىيلىقىڭنى ياڭرىتىپ كۈيلەيدۇ. **15** ئى رەببىم، لەۋلىرىمنى ئاچقايسەن، ئاغزىم مەدھىيلىرىڭنى بايان قىلىدۇ. **16** چۈنكى سەن قۇربانلىقنى خۇش كۆرمەيسەن؛ بولمىسا سۇنار ئىدىم، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىنمۇ خۇرسەنلىك تاپمايسەن. **17** خۇدا قوبۇل قىلىدىغان قۇربانلىقلار سۇنۇق بىر روھتۇر، سۇنۇق ۋە ئېزىلگەن قەلبنى سەن كەمىستىمەيسەن، ئى خۇدا؛ **18** شاپائىتىڭ بىلەن زىئونغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن، يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى يېڭىباشتىن بىنا قىلغايسەن! **19** ئۇ چاغدا سەن ھەققانىيلىقتىن بولغان قۇربانلىقلاردىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن، پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپىسەن؛ ئۇ چاغدا ئادەملەر قۇربانگاھىڭغا بۇقا-تۆكۈزلەرنى تەقدىم قىلىشىدۇ.

52

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»؛ ئېدومىلۇق دوئەگ ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت تاخىمەلەكنىڭ ئۆيىگە كىردى» دەپ ئايىغاچقىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئى نوچى باتۇر، نېمە ئۈچۈن رەزىللىكىڭدىن ماختىنىسەن؟ تەڭرىنىڭ ئۆزۈڭەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر. **2** تۆتكۈر ئۈستىرا كەبى، تىلىڭ زەھەر چاچماقچى، ئۇ يالغانچىلىق توقۇماقتىدۇ. **3** سەن ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا يامانلىقنى، ھەق سۆزلەشنىڭ ئورنىدا يالغانچىلىقنى ياخشى كۆرىسەن؛ **4** ھامان ئادەمنى نابۇت قىلدىغان سۆزلەرنى ياخشى كۆرىسەن، ئى ئالدامچى تىل! **5** بەرھەق، تەڭرى ئوخشاشلا سېنى مەڭگۈگە يوقىتىدۇ؛ ئۇ سېنى تۇتۇۋالىدۇ، يەنى ئۆز چېدىرىڭدىن تارتىپ چىقىدۇ، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن سېنى يىلتىزىڭدىن قومۇرۇپ تاشلايدۇ. سېلاھ. **6** ھەققانىيلار بۇنى

كۆرۈپ قورقۇشىدۇ، ۋە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈپ: ـ 7 «قارا كۈلەر، خۇدانى ئۆز يۈلەنچىسى قىلىشقان ئادەم، پەقەت ئۆز بايلىقلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە تايانغان ئادەم، ئۆ ئاچ كۆزلۈكى بىلەن كۆچەيدى» ـ دەيدۇ. 8 مەن بولسام خۇدانىڭ ئۆيىدە ئۆسكەن باراقسان زەيتۇن دەرەختەكمەن، مەن خۇدانىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە مەڭگۈگە تايىنىمەن. 9 مەن ساڭا ئەبەدىلئەبەد تەشەككۇر ئېيتىمەن، چۈنكى سەن بۇ ئىشلارنى قىلدىڭىزەن؛ مۇمىن بەندىلىرىڭ ئالدىدا نامىڭغا تەلمۈرۈپ كۈتىمەن، مۇشۇنداق قىلىش ئەلادىدۇر.

53 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىدىغان دەپ، ماخالات ئاھاڭىدا داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، نەپرەتلىك قەبىھ ئىشلارنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر. 2 خۇدا ئەرشتە تۇرۇپ، ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئىنسانىيى چۈشىنىدىغان بەرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، ھەتتا بىرىمۇ. 4 نانى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ بىلمى يوقمىدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. 5 قورقۇدەك ھېچ ئىش بولمىسىمۇ، مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا سېنى قورشاۋغا ئالغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى پارچىلاپ چېچىۋەتتى، سەن ئۇلارنى خجىللىققا قويدۇڭ؛ چۈنكى خۇدا ئۇلارنى نەزىردىن ساقىت قىلدى. 6 ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقسىپ كەلگەن بولسا ئىدى! خۇدا ئۆز خەلقىنى ئاسارىتىدىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشال بولىدۇ!

54 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلىدىغان دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل» (زىف شەھىرىدىكىلەر ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت بىزنىڭ مۇشۇ يۇرتىمىزغا مۆكۈۋالغان، سىلى بىلمەمدىلا؟» دەپ ئايغاچقىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان): ئى خۇدا، ئۆز نامىڭ بىلەن مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ زور قۇدرىتىڭ بىلەن دەۋايىمنى سورىغايسەن. 2 ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سالغايسەن. 3 چۈنكى يات ئادەملەر ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا ئورنىدىن تۇردى، زومىگەرلەر مېنىڭ جېنىمنى ئوۋلىماقتا؛ ئۇلار خۇدانى نەزىرىگە ھېچ ئىلمايدۇ. سېلاھ. 4 قارا، خۇدا ماڭا ياردەم قىلغۇچىدۇر، رەب جېنىمنى يۇلەيدىغانلار ئارىسىدىدۇر. سېلاھ. 5 ئۇ دۇشمەنلىرىمنىڭ يامانلىقىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ؛ [ئى خۇدا]، ئۆز ھەقىقىتىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلىغايسەن. 6 مەن ساڭا خالىس قۇربانلىقلار سۈنەمەن؛ نامىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىش ئەلادىدۇر. 7 چۈنكى ئۇ مېنى بارلىق بالا-قازالاردىن قۇتقۇزدى، دۇشمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆردۈم.

55 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلىدىغان دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ تىلىكىمدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغايسەن، 2 ماڭا قۇلاق سېلىپ، جاۋاب بەرگەيسەن؛ مەن داد-پەريات ئىچىدە كېزىپ، ئاھ-زار چېكىپ يۈرىمەن؛ 3 سەۋەبى دۇشمەننىڭ تەھدىتىدىن، رەزىلىلەرنىڭ زۇلۇمىدىن؛ ئۇلار بېشىمغا ئاۋارىچىلىكلەرنى ئۆتكىدۇ؛ ئۇلار غەزەبلىنىپ ماڭا ئاداۋەت ساقلايدۇ. 4 ئىچىمدە يۈرىكىم تولغىنىپ كەتتى؛ ئۇلۇم ۋەھشەتلىرى ۋۇجۇدۇمنى قاپلىدى. 5 قورقۇنچ ۋە تىترەك بېشىمغا چۈشتى، دەھشەت مېنى چۆمكۈۋالدى. 6 مەن: ـ «كەپتەردەك قانتىم بولسىچۇ كاشكى، ئۇچۇپ بېرىپ ئارامگاھ تاپار ئىدىم» ـ دېدىم. 7 ـ «يىراق جايلارغا قېچىپ، چۆل-باياۋانلاردا ماكانلىشار ئىدىم، سېلاھ. 8 بوران-چاپقۇنلاردىن، قارا قۇيۇندىن قېچىپ، پاناھگاھنى ئالدىرار ئىدىم!». 9 ئۇلارنى يۇتۇۋەتكەيسەن، ئى رەب؛ تىللىرىنى بۇلۇۋەتكەيسەن؛ چۈنكى شەھەر ئىچىدە زوراۋانلىق ھەم جېدەل-خورلۇقنى كۆردۈم. 10 ئۇلار كېچە-كۈندۈز سېپىللەر ئۈستىدە غادىيىپ يۈرمەكتە؛ شەھەر ئىچىنى قاباھەت ۋە شۇملۇق قاپلىدى. 11 ھارام ئارزۇ-ھەۋەسلەر ئۇنىڭ ئىچىدە ئۆرىدۇ، ساختىلىق ۋە ھىيلە-مىكىرلىك، كوچىلاردىن كەتمەيدۇ. 12 ئەگەر دۇشمەن مېنى مەسخىرە قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا سەۋر قىلاتتىم؛ بىراق مېنى كەمسىتىپ، ئۆزىنى ماختىغان ئادەم ماڭا ئۆچمەنلەردىن ئەمەس ئىدى؛ ئەگەر شۇنداق بولغان بولسا، ئۇنىڭدىن ئۆزۈمنى قاچۇراتتىم؛ 13 لېكىن بۇنى قىلغان سەن ئىكەنلىكىڭنى ـ مېنىڭ بۇرادىرىم، سىردىشىم، ئەزىز دوستۇم بولۇپ چىقىشىڭنى ئويلىماپتىمەن! 14 خالايىققا قېتىلىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە ئىككىمىز بىللە ماڭغانىدۇق، ئۆزئارا شېرىن پاراڭلاردا بولغانىدۇق، 15 مۇشۇنداق [ساتقۇنلارنى] ئۇلۇم ئۈيۈقسىز چۈچىتىۋەتسۇن! ئۇلار ئەھتىياراغا تېرىك چۈشكەي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ماكانلىرىدا، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا رەزىللىك ئۈرىماقتا. (Sheol h7585) 16 لېكىن مەن بولسام، خۇداغا ندا قىلىمەن؛ پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزىدۇ. 17 ئەتىگىنى، ئاخشىمى ۋە چۈشتە، دەردىمنى ئۆتكۈپ پەريات كۆتۈرىمەن؛ ئۇ جەزمەن سادايىمغا قۇلاق سالىدۇ. 18 ئۇ ماڭا قارشى قىلىنغان جەڭدىن مېنى ئامان قىلىدۇ، گەرچە كۆپ ئادەملەر مېنى قورشاۋغا ئالغان بولسىمۇ. 19 تەكرار ـ تەزەللىدىن تەختتە ئولتۇرۇپ كەلگۈچى! [ئۇ نالەمنى] ئاڭلاپ ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلىدۇ؛ (سېلاھ) چۈنكى ئۇلاردا ھېچ ئۆزگىرىشلەر بولمىدى؛ ئۇلار خۇدادىن ھېچ قورقايدۇ. 20 [ھېلىقى بۇرادىرىم] ئۆزى بىلەن دوست بولغانلارغا مۇشت كۆتۈردى، ئۆز ئەھدىسىنى بۇزۇپ تاشلىدى. 21 ئاغزى سېرىق مايدىنمۇ يۇمشاق، بىراق كۆنگۈلى جەڭدۇر ئۇنىڭ؛ ئۇنىڭ سۆزلىرى ياغدىنمۇ سىلىق، ئەمەلىيەتتە سۈنغۇرۇپ ئاتلىغان قىلىچلاردۇر. 22 يۈكۈڭنى پەرۋەردىگارغا تاشلاپ قوي، ئۇ سېنى يۈلەيدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلارنى ھەرگىز تەۋرەتمەيدۇ. 23 بىراق، سەن خۇدا ئاشۇ رەزىللەرنى ھالاكەت ھاڭىغا چۈشۈرىسەن؛ قانخورلار ۋە ھىيلىگەرلەر ئۆمرىنىڭ يېرىمىنمۇ كۆرمەيدۇ؛ بىراق مەن بولسام، ساڭا تايىنىمەن.

56 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «خىلۋەتتىكى دۇب دەرەخلىرىدىكى پاختەك» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلىدىغان دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى (فىلىستىيلەر گات شەھىرىدە ئۇنى ئەسىرگە ئالغاندا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ نەپسى يوغىناپ مېنى قوغلىماقتا؛ كۈن بويى ئۇلار مەن بىلەن جەڭ قىلىپ مېنى باسماقتا؛ 2 مېنى كۆزلىگەن رەقىبلىرىمنىڭ نەپسى يوغىناپ كۈن بويى مېنى قوغلىماقتا؛ ماڭا ھەيۋە قىلىپ جەڭ قىلغۇچىلار ئىنتايىن كۆپتۇر! 3 مەن قورققان كۈنۈمدە، مەن ساڭا تايىنىمەن. 4 مەن سۆز-كالامنى ئۇلۇغ دەپ مەدھىيەلەيدىغان خۇداغا، خۇداغىلا تايىنىمەن؛ مەن قورقمايمەن؛ ناھايىتى بىر ئەت ئىگىسى مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 5 ئۇلار كۈن بويى سۆزلىرىمنى بۇرىمىلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئويى ماڭا زىيانكەشلىك قىلىشتۇر؛ 6 ئۇلار توپ بولۇپ ئادەمنى قەستىلىشىپ، يوشۇرۇنىدۇ، پىيىمگە چۈشۈپ، جېنىمنى ئېلىشنى كۈتىدۇ. 7 [گۇناھ] بىلەن گۇناھنى يېيىپ قاچسا بولامدۇ؟ غەزىپىڭ بىلەن ئەللەرنى يەرگە ئۇرغايسەن، ئى خۇدا! 8 مېنىڭ سەرسانلىقلىرىمنى ئۆزۈڭ ساناپ كەلگەن؛ كۆزىدىن ئاققان ياشلىرىمنى ئۇلۇمۇڭغا تويلاپ ساقلىغايسەن؛ بۇلار دەپتىرىڭدە يۈتۈكلۈك ئەمەسمۇ؟ 9 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا ندا قىلغان كۈندە، دۇشمەنلىرىم چېكىنىدۇ؛ مەن شۇنى بىلىمكى ـ خۇدا مەن تەرەپتىدۇر! 10 خۇدانى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۇلۇغلايمەن! پەرۋەردىگارنى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۇلۇغلايمەن! 11 خۇدانىلا تايانچىم قىلدىم ـ مەن قورقمايمەن، ناھايىتى شۇ بىر ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 12 ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىمگە ۋاپا قىلىمەن، ئى خۇدا؛ ساڭا تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى سۈنەمەن. 13 چۈنكى سەن جېنىمنى ئۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرغانسەن، سەن پۇتلىرىمنى پۇتلىشىشتىن ساقلىمامسەن؟ شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا، تىرىكلەر تۇرىدىغان يورۇقلۇقتا ماڭىمەن.

57 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلىدىغان دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى، (ئۇ سائۇل پادىشاھتىن قېچىپ، ئۆڭكۈردە يوشۇرۇنۇۋالغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى جېنىم سېنى پاناھىم قىلدى. مۇشۇ بالا-ئىشىپەت تۈگىۋېتىپ كەتكۈچە، قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپىمەن. 2 خۇداغا، يەنى ھەممىدىن ئالىي

بولغۇچىغا، تۆزۈم ئۇچۇن ھەممنى ئورۇنلايدىغان تەڭرىگە ندا قىلىمەن؛ 3 ئۆ ئەرشتىن يارىدەم ئەۋەتىپ مېنى قۇتقۇزىدۇ؛ ماڭا قاراپ نەپىسى يوغىناپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنى ئۆ رەسۋا قىلىدۇ؛ سېلاھ. خۇدا ئۆز مېھىر-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتىنى ئەۋەتىدۇ! 4 جىنىم شىرلار ئارىسىدا قالدى؛ مەن نەپسىى يالقۇن كەبى بولغانلار ئارىسىدا ياتىمەن! ئادەم بالىلىرى ـ ئۆلارنىڭ چىشلىرى نەيزە-ئوقلاردۇر، ئۆلارنىڭ تىلى ـ ئۆتكۈر قىلىچتۇر! 5 ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۆلۈغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئولار قەدەملىرىگە تور قۇردى؛ جىنىم ئېگىپ كەتتى؛ ئولار مېنىڭ يولۇمغا ئورەك كولىغاندى، لېكىن ئۆزلىرى ئىچىگە چۈشۈپ كەتتى. 7 ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلارنى ئېيتىپ، بەرھەق سېنى كۈيلەيمەن! 8 ئويغان، ئى روھىم! ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قۇياشىنىمۇ ئويغىتىمەن! 9 مەن خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۆلۈغلايمەن، ئى رەب، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۈيلەيمەن! 10 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشلەرگە يەتكۈدەك ئۇلۇغدۇر، ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 11 ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۆلۈغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي!

58

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى: ـ ئى قۇدرەت ئىگىلىرى، سىلەر ھەقىقەتەن ئادالەتنى سۆزلەۋاتامسىلەر؟ ئى ئىنسان بالىلىرى، ئادىل ھۆكۈم چىقىرامسىلەر؟ 2 ياق، سىلەر كۆڭلۈڭلەردە يامانلىق تەييارلايسىلەر؛ يەر يۈزىدە ئۆز قولۇڭلار بىلەن قىلىدىغان زوراۋانلىقنى ئۆچلەۋاتىسىلەر. 3 رەزىللەر ئانىسىنىڭ قورسىقىدىلا ئېزىپ كېتىدۇ؛ ئۆلار ئۆغۇلۇپلا يولدىن ئادىشىپ، يالغان سۆزلەيدۇ. 4 ئۆلارنىڭ زەھىرى يىلاننىڭ زەھىرىدۇر؛ ئۆلار ئۆز قۇلىقىنى پۇتۇك قىلغان گاس كوبرا يىلاندەك؛ 5 مەيلى يىلانچىلار شۇنچە چىرايلىق سېھىرلىسىمۇ، ئۆ نەي ئاۋازىغا قەتئىي قۇلاق سالمايدۇ. 6 ئى خۇدا، ئۆلارنىڭ ئاغزىدىكى چىشلىرىنى سۇندۇرۇۋەتكەيسەن! مۇشۇ ياش شىرلارنىڭ تۆكۈلگەن چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 7 ئۆلار ئېقىپ كەتكەن سۇلاردەك ئۆتۈپ كەتكەي؛ ئۆلار ئوقلارنى چەنلەپ ئاتقاندا، ئوقلىرى ئۆچسىز بولۇپ كەتكەي! 8 قۇلۇلە يول ماڭغاندا ئىزى يوقلىپ كەتكەندەك، ئۆلار يوقاپ كەتسۇن، ئايالنىڭ چۈشۈپ كەتكەن ھامىلىسىدەك، ئۆلار كۆن كۆرمىسۇن! 9 قازان يانتاقلارنىڭ ئىسسىقىنى سەزگۈچە، (مەيلى ئۆلار يۇمران پېتى، يا كى ئوت ئۆتاشقان بولسۇن) ئۆ ئۆلارنى تىرىۋىتىۋېتىدۇ. 10 ھەققانىي ئادەم [خۇدانىڭ] ئىنتىقامىنى كۆرگەندە خۇشال بولىدۇ؛ ئۆز ئىزلىرىنى رەزىللەرنىڭ قېنىدا يۇيىدۇ. 11 شۇڭا ئادەملەر: «دەرۋەقە، ھەققانىيلار ئۆچۈن ئىنئام باردۇر؛ دەرۋەقە يەر يۈزىدە ھۆكۈم يۈرگۈزگۈچى بىر خۇدا باردۇر» ـ دېدۇ.

59

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى: (بۇ [كۈيي] ساۋۇل پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئۆيىنى كۆزلەشكە پايلاقچىلارنى ئەۋەتىپ، ئۆنى ئۆلتۈرۈۋۆتمەكچى بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدايىم، دۈشمەنلىرىمنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغايسەن؛ ماڭا قارشى ئۆرغانلاردىن مېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغايسەن. 2 مېنى يامانلىق قىلغۇچىلار چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، قانخور ئادەملەردىن مېنى قۇتقۇزغايسەن. 3 چۈنكى مانا، ئۆلار جىنىمنى ئېلىش ئۈچۈن پايلىماقتا، زوراۋانلار ماڭا قارشى توپ بولۇشۇپ قەستلەشمەكتە؛ بۇ [قىلغىنى] مەندە بولغان بىرەر ئاسىيلىق ئۆچۈن ئەمەس، يا كى گۇناھىم ئۆچۈن ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار؛ 4 مەندە ھېچ سەۋەنلىك بولمىسىمۇ، ئۆلار يۈگۈرۈپ ماڭا قارشى سەپ سالدۇ؛ مېنىڭ ياردىمىمگە كېلىشكە ئويغان، [ھالىمنى] نەزىرىگە ئالغايسەن. 5 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، بارلىق ئەل-يۇرتلارنى سوتلاپ-جازالاشقا ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن؛ قەستلەشنى نىيەت قىلغۇچىلارنىڭ ھېچقايسىسىنا رەھىم قىلمىغايسەن. سېلاھ. 6 ئۆلار كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غۇژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغىلداپ يۈرمەكتە. 7 قارا، ئۆلارنىڭ ئاغزىدىن ئېقىۋاتقان شۇلگەيلىرىنى! ئەۋلىردىن قىلىچلار چىقىپ ئۆزىدۇ؛ ئۆلار: «كىم ئاڭلىيالايدۇ؟» ـ دەيدۇ. 8 لېكىن سەن پەرۋەردىگار ئۆلارنى مەسخىرە قىلىسەن؛ بارلىق ئەللەرنى مازاق قىلىسەن! 9 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى! مەن ساڭا تەۋەججۇپ قاراپ يۈرىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى پاناھگاھىمدۇر. 10 ماڭا ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسەتكۈچى خۇدا مېنىڭ ئالدىمدا ماڭىدۇ؛ خۇدا ماڭا دۈشمەنلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرسىتىدۇ. 11 بىراق، [ئى خۇدا]، بۇلارنى قەتل قىلماي ئۆرغاي؛ بولمىسا مېنىڭ خەلقىم سېنى ئۇنۇتۇپدۇ. ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۆلارنى سەرسان قىلغايسەن، ئۆلارنىڭ بېشىنى ئېغىرلاشتۇرغايسەن، ئى رەب، بىزنىڭ قالقىنىمىز! 12 ئۆلارنىڭ ئاغزىنىڭ بۇزۇقلۇقى تۈپەيلىدىن، لەۋلىرىنىڭ سۆزلىرى تۈپەيلىدىن، ئۆلاردىن چىقىۋاتقان قارغاشلار ھەم ئالدامچىلىقلار تۈپەيلىدىن، ئۆلار ئۆز تەكەببۇرلۇقى ئىچىدە ئۆزىنىڭ چوشكەي! 13 غەزىپىڭ بىلەن بۇ ئىشلارغا خاتىمە بەرگەيسەن، خاتىمە بەرگەيسەن! شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يوق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىگىچە خۇدانىڭ ھەقىقەتەن ياقۇبقا ھۆكۈمدارلىق قىلىدىغانلىقى ئايان بولغاي! سېلاھ. 14 دەرۋەقە، ئۆلار ھازىرغىچە كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غۇژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغىلداپ يۈرىدۇ. 15 ئىتلاردەك ئۆلار ئۆزۈق ئىزدەپ ھەر يەردە قاترايدۇ؛ قارنى تويمىغۇچە ھۇۋلاپ يۈرمەكتە، 16 لېكىن مەن بولسام قۇدرىتىڭنى كۈيلەيمەن، بەرھەق، سەھەرلەردە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ناخشا قىلىپ ياڭرىتىمەن؛ چۈنكى سەن مەن ئۈچۈن يۇقىرى قورغان، ئېغىر كۈنلىرىمدە پاناھگاھ بولۇپ كەلگەنسەن. 17 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى، ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، ماڭا ئۆزگەرمەس مۇھەببەت كۆرسەتكۈچى خۇدايىمدۇر.

60

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گۈۋاھلىق نىلۇپەرى» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى: ـ (داۋۇت ئارام-ناھارائىم ۋە ئارام-زوباھدىكى سۇرىيەلىكلەر بىلەن جەڭ قىلغاندا، [ئۆنىڭ سەرداری بولغان] يوئاب جەڭگە قايتا يېرىپ، «شور ۋادىسى»دا ئېدومدىكىلەردىن ئون ئىككى مىڭ ئەسكەرنى قىلىچلىغان چاغدا يېزىلغان) ئى خۇدا، سەن بىزنى چەتكە قاقتىڭ؛ بىزنى پارە-پارە قىلىۋەتتىڭ، سەن بىزدىن رەنجىدىڭ؛ ئەمدى بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغىن! 2 سەن زېمىننى تەۋرىتىپ يېرىۋەتكەندىك؛ ئەمدى ئۆنىڭ بۇسۇكلىرىنى ساقايتىقايسەن؛ چۈنكى ئۆ دەلدەڭشىپ كەتتى! 3 سەن ئۆز خەلقىگە كۈلپەت-خارلىقلارنى كۆرگۈزدۈڭ؛ سەن بىزگە ئالاقزادىلىكنىڭ شارابىنى ئىچكۈزدۈڭ. 4 سەن ئۆزۈڭگىنى ئەيمىنىدىغانلارغا تۇغ تىكەپ بەرگەنسەن؛ ئۆ ھەقىقەتنى ئايان قىلىشقا كۆتۈرۈلدۈ. (سېلاھ). 5 ئۆز سۆيگەنلىرىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئۆڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، [دۇئايىمنى] ئىجابەت قىلغايسەن. 6 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۇلاپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 7 گىلئىئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، مانا‌سسەمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دوبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمر-پەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 8 موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇلۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇقۇمنى تاشلايمەن؛ فىلىستىيە، مېنىڭ سەۋەبىمدىن تەنتەنە قىلىڭلار!» 9 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ 10 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 11 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا ياردەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلىنىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 12 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۆ ئۆزىدۇر!

61

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ داۋۇت يازغان كۈيى: ـ ئى خۇدا، پەريادىمنى ئاڭلىغايسەن، دۇئايىمنا قۇلاق سالغايسەن! 2 يەرنىڭ چەت-چەتلىرىدە ئۆرۈپ، يۈرىكىم زەئىپلىشىپ كەتكەندە، مەن ساڭا مۇراجىئەت قىلىمەن: ـ سەن مېنى ئۆزۈمدىن يۇقىرى قورام تاشقا يېتەكلەيسەن! 3 چۈنكى سەن ماڭا پاناھگاھ، دۈشمىنم ئالدىدا مۇستەھكەم مۇنار بولۇپ كەلگەنسەن. 4 مەن چېدىرىڭنى مەڭگۈلۈك ئۆرالغۇم قىلىمەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ ئېلىمەن. سېلاھ. 5 چۈنكى سەن،

ئى خۇدا، قەسەملىرىمنى ئاڭلىدىڭ؛ تۈرزۈڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا تەۋە مىراسنى ماڭىمۇ بەردىڭىسەن. 6 پادىشاھنىڭ كۆزلىرىگە كۆزى قوشۇپ تۈزارتىسەن؛ تۇنىڭ يىللىرى دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ. 7 ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنى ئامان ساقلاشقا مۇھەببەت ۋە ھەققەتنى بېكىتىپ تەمىنلىگەيسەن؛ 8 شۇنىڭ بىلەن ئالدىڭدا ئىچكەن قەسەملىرىمگە ھەر كۈنى ئەمەل قىلىمەن؛ مەن نامىڭنى مەڭگۈ كۈيلەيمەن!

62 نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ جېنىم خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتىدۇ؛ مېنىڭ نىجاتلىقىم تۈنىگىندۇر. 2 پەقەت ئۇلا مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر؛ مەن ئۆنچىلىك تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 3 سىلەر قاچانغىچە شۇ ئاجىز بىر ئىنسانغا ھۇجۇم قىلىسىلەر؟ ھەممىڭلار قىڭمىيىپ قالغان تامنى، ئېرىغاڭلاپ قالغان قاشانى غۇلاتقاندەك، ئۇنى غۇلاتماقچىسىلەر؟ 4 ئۇنى شۇھرەت-ھەيۋىتىدىن چۈشۈرۈۋېتىشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ ھېچ مەسلىھەتى يوقتۇر؛ يالغانچىلىقلاردىن خۇرسەن ئۇلار؛ ئاغىزىدا بەختە تىلىگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىدە لەنەت ئوقۇيدۇ. سېلاھ. 5 ئى جېنىم، خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتكىن؛ چۈنكى مېنىڭ ئۈمىدىم ئۇنىڭىندۇر. 6 پەقەت ئۇ مېنىڭ قورام تېشىم ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر؛ مەن تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 7 نىجاتلىقىم ھەم شان-شۇھرىتىم خۇداغا باغلىقتۇر؛ مېنىڭ كۈچۈم بولغان قورام تاش، مېنىڭ پاناھگاھىم خۇدادىندۇر. 8 ئى خالايىق، ئۇنىڭغا ھەردائىم تايىنىڭلار! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىچ-باغرىڭلارنى تۆكۈڭلار؛ خۇدا بىزنىڭ پاناھگاھىمىزدۇر! سېلاھ. 9 ئاددىي بەندىلەر پەقەت بىر تىنىق، ئېسىلزادىلەرمۇ بىر ئالدام سۈز خالاس؛ تارازىغا سېلىنسا ئۇلارنىڭ قىلچە سالمىقى يوق، بىر تىنىقتىنمۇ يېنىكتۇر. 10 زومىگەرلىككە تايانماڭلار، بۇلاڭچىلىقتىن خام خىيال قىلماڭلار، بايلىقلار ئاۋۇسمۇ، بۇلارغا كۆڭۈلۈڭلارنى قويماڭلار؛ 11 خۇدا بىر قېتىم ئېيتقانىكى، مۇنداق دېگىننى ئىككى قېتىم ئاڭلىدىمكى: ـ «كۈچ-قۇدرەت خۇداغا مەنسۇپتۇر». 12 ھەم ئى رەب، ساڭا تۈزگەرمەس مۇھەببەتمۇ مەنسۇپتۇر؛ چۈنكى سەن ھەربىر كىشىگە تۈز ئەملىگە يارىشا قايتۇرىسەن.

63 داۋۇت يازغان كۈي (ئۇ يەھۇدادىكى چۆل-بياۋاندا بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، تەشنالىق بىلەن سېنى ئىزدىدىم! مەن قۇرغاق، چاڭقاق، سۈسىز زېمىندا تۇرۇۋېپ، جېنىم ساڭا ئىنتىزار، ئەتلىرىم تەلمۈرۈپ ئىنتىلارىكى ـ 2 مۇقەددەس جايىڭدا ساڭا كۆز تىكىپ قارىغىنىمدەك، مەن يەنە زور قۇدرىتىڭ ۋە ئۇلۇغلۇقۇڭنى كۆرسەم! 3 تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھاياتىتىمنۇ ئەزىزدۇر؛ لەۋلىرىم سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 4 شۇ سەۋەبتىن تىرىك بولىسامىلا، ساڭا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيمەن، سېنىڭ نامىڭدا قوللىرىمنى كۆتۈرىمەن. 5 جېنىم نازۇنىمەتلەردىن ھەم مايلىق گۈشلەردىن قانائەتلەنگەندەك قانائەتلەندى، تاغزىم ئېچىلىپ خۇش لەۋلىرىم ساڭا مەدھىيىلەرنى ياڭرىتىدۇ؛ 6 ئورنۇمدا يېتىپ سېنى ئەسلىگىنىمدە، تۈن كېچىلەردە سېنى سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 7 چۈنكى سەن ماڭا ياردەمدە بولۇپ كەلگەنسەن؛ سېنىڭ قانىتىڭ سايىسىدە شاد-خۇراملىقتا ناخشىلارنى ياڭرىتىمەن. 8 مېنىڭ جېنىم ساڭا چىڭ چاپلىشىپ ماڭىدۇ؛ سېنىڭ ئۆڭ قولۇڭ مېنى يۈلەپ كەتكە. 9 بىراق جېنىمنى يوقىتىشقا ئىزدەۋاتقانلار يەر تەكتىلىرىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ قېنى قىلىچ تىغىدا تۆكۈلىدۇ؛ ئۇلار چىلبۆرىلەرگە يەم بولىدۇ. 11 لېكىن پادىشاھ خۇدادىن شادلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغانلارنىڭ ھەممىسى روھلىنىپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى يالغان سۈزلىگۈچىلەرنىڭ زۇۋانى تۇۋاقلىنىدۇ.

64 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، ئاھلىرىمنى كۆتۈرگەندە، مېنى ئاڭلىغايسەن! ھاياتىمنى دۈشمەننىڭ ۋەھىمىلىكىدىن قۇغدىغايسەن! 2 قارا نىيەتلەرنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىلىردىن، يامانلىق ئەيلىگۈچى قاغا-قۇزغۇنلاردىن ئامان قىلغايسەن. 3 ئۇلار تىللىرىنى قىلىچتەك ئۆتكۈر بىلدى؛ مۇكەممەل ئادەمنى يوشۇرۇن جايدىن ئېتىش ئۈچۈن، ئۇلار ئوقنى بەتلىگەندەك زەھەرلىك سۆزنى تەييارلىدى. ئۇلار قىلچە ئەيمەنمەي تۇيۇقسىز ئوق چىقىرىدۇ. 5 ئۇلار بەتنىيەتتە بىر-بىرىنى رىغبەتلەندۈرۈپ، يوشۇرۇن تۇزاق قۇرۇشنى مەسلىھەتلىشىپ، «بىزنى كىم كۆرەلەيتتى؟» ـ دېيىشمەكتە. 6 ئۇلار قەبىھلىككە ئىنتىلىپ: ـ «بىز ئىزدىنىپ، ئەتراپلىق بىر تەدبىر تېپىپ چىقتۇق!» ـ دەيدۇ؛ ئىنسانىنىڭ ئىچ-باغرى ۋە قەلبى دەۋرۈەقە چوڭقۇر ۋە [يىلىپ بولماس] بىر نەرسىدۇر! 7 لېكىن خۇدا ئۇلارغا ئوق ئاتىدۇ؛ ئۇلار تۇيۇقسىز زەخمىلىنىدۇ. 8 ئۇلار تۈز تىلى بىلەن پۈتلىشىدۇ؛ ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى نېرى تارتىدۇ. 9 ھەممە ئادەمنى قورقۇنچ باسىدۇ؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئىشلىرىنى بايان قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئويلىنىپ ساۋاق ئالىدۇ. 10 ھەققانىيلار پەرۋەردىگارىدا خۇشال بولۇپ، ئۇنىڭغا تايىنىدۇ؛ كۆڭلى دۈرۈس ئادەملەر روھلىنىپ شادلىنىدۇ.

65 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي-ناخشا: ـ زىئوندا، مەدھىيە سۈكۈت ئىچىدە سېنى كۈتىدۇ، ئى خۇدا، ساڭا قىلغان ۋەدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 2 ئى، دۇئا ئاڭلىغۇچى، سېنىڭ ئالدىڭغا بارلىق ئەت ئىگىلىرى كېلىدۇ. 3 گۇناھلىق ئىشلار، ئاسىيلىقلىرىمىز، [كەلكۈن باسقاندەك] مەندن غالىب كېلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇلارنى يېپىپ كەچۈرۈم قىلىسەن؛ 4 سەن تاللاپ تۇتۇۋىگىگە يېقىنلاشتۇرغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك! ئۇ ھويلىلىرىڭدا ماكانلىشىدۇ؛ بىزلەر سېنىڭ ماكانىڭنىڭ، يەنى مۇقەددەس ئىبادەتخانامىڭنىڭ بەركىتىدىن قانائەت تاپىمىز؛ 5 سەن ھەققانىيلىقتىن نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بىزگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكۈل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلەرگىچە تايانچى بولغۇچى! 6 بېلىك قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۈچۈڭ بىلەن تاغلارنى بەرپا قىلغانسەن؛ 7 دېڭىزلارنىڭ تۈركەشلىگەن شاۋقۇنلىرىنى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرىنى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۇقانلىرىنى تىنجىتقۇچىسەن! 8 جاھانىنىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقىدۇ؛ سەن كۈنچىقىشتىكىلەرنى، كۈنپېتىشتىكىلەرنى شادلاندۇرىسەن؛ 9 يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۇنى سۈغىرىسەن، ئۇنى تولمۇ مۇنبەتلەشتۈرىسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېرىقلىرى سۇغا تولغاندۇر، شۇنداق قىلىپ سۈلارنى تەيارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. 10 تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۆنەكلىرىنى سۇغا قاندۇرىسەن، قولىرىنى تاراشلايسەن، ئۇيۇراقنى مول يېغىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن؛ ئۇنىڭدا ئۆنگەنلەرنى بەركەتلەيسەن. 11 سەن ئېمىتلىرىڭنى يىلىنڭ ھوسۇلىغا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرىسەن؛ قەدەملىرىڭدىن بايىاشىتلىق ھەرىيانغا تامىدۇ، 12 دالادىكى يايلاقلارغىمۇ تامىدۇ؛ تاغ-داۋانلار شات-خورالىقتىن ئۆزلىرىگە بەلۋاغ قىلىدۇ؛ 13 كۆكەلمىلەر قوي پادىلىرى بىلەن كېينىگەن، جىلغىلار مايىسلارغا قاپلىنىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق بىلەن تەتەنە قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ناخشىلارنى ياڭرىتىشىدۇ!

66 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، كۈي-ناخشا: ـ پۈتكۈل جاھان، خۇشاللىق بىلەن خۇداغا تەتەنە قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭ نامىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى ناخشا قىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرىنى شەرەپلىك قىلىڭلار! 3 خۇداغا: «سېنىڭ قىلغانلىرىڭ نەقەدەر قورقۇنچلۇقتۇر! قۇدرىتىڭ زور بولغاچ، دۈشمەنلىرىڭ ئالدىڭدا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولىدۇ؛ 4 بارلىق يەر يۈزىدىكىلەر ساڭا سەجدە قىلىپ، سېنى كۈيلەپ، ناخشا ئېيتىشىدۇ؛ ئۇلار نامىڭنى كۈيلەپ ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ» ـ دەڭلار! سېلاھ! 5 كېلىڭلار، خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار؛ ئىنسان بالىلىرى ئالدىدا قىلغان كارامەتلىرى قورقۇنچلۇقتۇر. 6 ئۇ دېڭىزنى قۇرۇقلۇققا ئايلاندۇردى؛ [ئەجدادلىرىمىز] دەريادىنمۇ پىيادە ئۆتتى؛ بىز ئۇ يەردە ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولدۇق. 7 ئۇ قۇدرىتى بىلەن مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ كۆزلىرى ئەللەرنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ؛ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار مەغرۇرلانمىسۇن! سېلاھ! 8 ئى قوۋملار، خۇدايىمىزغا ئەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ئۇنىڭغا بولغان مەدھىيە-مەمدۇسانالارنى ياڭرىتىڭلار! 9 ئۇ جېنىمىزنى ھاياتلىق ئىچىگە تىكىدى، پۇتلىرىمىزنى تېيىلدۇرۇشلارغا يول قويمايدۇ. 10 چۈنكى سەن، ئى خۇدا، بىزنى سىنىدىڭ؛ كۈمۈشنى ئوتتا تاۋلىغاندەك بىزنى تاۋلىدىڭ. 11 سەن بىزنى تورغا

چۈشۈردۈڭ؛ بىلمىزگە ئېغىر يۈكنى يۈكلىدىڭ. 12 خەقلەرنى بېشىمىزغا مىندۇردۇڭ؛ بىز ئوت ۋە كەلكۈننى بىسىپ تۆتۈق، سەن ئاخىر بىزنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ. 13 مەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئېلىپ تۆيۈگگە كىرەي، ساڭا قىلغان قەسەملىرىمگە ئەمەل قىلىمەن؛ 14 بەرھەق، بېشىمغا كۈن چۈشكەندە لەۋلىرىم چىقارغان، ئېغىزىم ئېيتقان ۋەدىلىرىمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 15 مەن ساڭا بورداق ماللارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنمەن، قوچقارلارنىڭ يېغىنى خۇش پۇرىتىپ كۆيدۈرىمەن؛ تۆكۈز ۋە تۆچكىلەرنى ئەكىلىپ سۇنمەن. سېلاھ! 16 خۇدادىن ئەيمىنگۈچى ھەممىگلار، كېلىڭلار، قۇلاق سېلىڭلار! تۇنىڭ مەن تۇچۇن قىلغان كارامەتلىرىنى بايان قىلىمەن؛ 17 ئاغزىم ئېچىپ تۇنىڭغا پەرياد كۆتۈردۈم، تۇنىڭ تۇلۇغلۇقىنى جاكارلىغان مەدھىيىلەر تىلىمدا بولدى. 18 كۆڭلۈمدە گۇناھنى كۆزلەپ يۈرگەن بولسام، رەب [دۇئايىمنى] ئاڭلىمىغان بولاتتى. 19 براق خۇدا ئاڭلىدى؛ تۇ دۇئايىمغا قۇلاق سالدى. 20 خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ياغدۇرۇلسۇن! تۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ياندۇرمىدى، ھەم مەندىن تۇرۇگەرمەس مۇھەببىتنى ئېلىپ كەتمىدى!

67

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن چېلىنسۇن، دەپ يېزىلغان كۆي-ناخشا: ـ خۇدا بىزگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، بىزنى بەركەتلەپ، تۇز جامالىنىڭ نۇرىنى تۇستىمىزگە چاچقاي! سېلاھ! 2 شۇنداق قىلغاندا يولۇڭ پۈتكۈل جاھاندا، قۇتۇلدۇرۇشۇڭ-نىجاتلىقىڭ بارلىق ئەللەر تارىسىدا ئايان بولىدۇ. 3 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي! 4 جىمى قوۋملار خۇشالىلىق بىلەن تەنتەنە قىلىپ كۈيلىگەي، چۈنكى سەن خەلق-مىللەتلەرگە ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىسەن، يەر يۈزىدىكى تائىپىلەرنى، سەن يېتەكلەيسەن، سېلاھ. 5 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي! 6 ۋە يەر-زېمىن كۆركىنى ئۇندۇرىدۇ؛ خۇدا، بىزنىڭ خۇدايىمىز، بىزنى بەركەتلەيدۇ؛ 7 خۇدا بىزنى بەركەتلەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكىلەر چەت-ياقىلارغىچە ئۇنىڭدىن ئەيمىنىشىدۇ!

68

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي-ناخشا: ـ خۇدا ئورنىدىن تۇردى، دۇشمەنلىرىنى تېرىپەرەن قىلىۋېتىدۇ! تۇنىڭغا ئۆچمەنلەر تۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچىدۇ! 2 تۈىس-تۈتەك تۇچۇرۇلغاندەك؛ ئاۋلارنى تۇچۇرۇپ يوقىتىسەن، موم ئوتتا ئېرىتىلگەندەك، رەزىللەر خۇدانىڭ ئالدىدا ھالاك بولىدۇ. 3 براق ھەققانىيلار خۇشالىنىدۇ، ئۇلار خۇدا ئالدىدا روھلىنىپ، تەنتەنە قىلىپ شادلىنىدۇ. 4 خۇداغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، تۇنىڭ نامىنى ناخشا قىلىپ ياڭرىتىڭلار، چۆل-باياۋانلارغا مىنگۈچىگە بىر يولنى كۆتۈرۈپ ياساڭلار؛ تۇنىڭ نامى «ياھ»دۇر، تۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىڭلار. 5 يېتىملارغا ئاتا بولغۇچى، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورىغۇچى، تۇز مۇقەددەس ماكانىدا تۇرغان خۇدادۇر. 6 خۇدا غېرىبلارنى تۇي-تۇچاقلىق قىلىدۇ؛ تۇ مەھبۇسلارنى ئاۋاتلىققا چىقىرىدۇ، لېكىن ئاسىيلارنى قاغىراق يەردە قالدۇرىدۇ. 7 ئى خۇدا، تۇز خەلقىڭىنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىڭدا، چۆل-باياۋاندىن تۇتۇپ سەپەر قىلغىنىڭدا، ـ (سېلاھ) ـ 8 خۇدانىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەر-جاھان تەۋرىنىپ، ئاسمانلارمۇ يېغىن ياغدۇردى، ئاۋۇ سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى. 9 سەن، ئى خۇدا، تۇز مىراسىڭ [بولغان زېمىن-خەلق] ئۈستىگە خاسىيەتلىك بىر يامغۇر ياغدۇردۇڭ؛ ئۇلار ھالسىزلانغاندا ئۇلارنى كۆچلەندۈردۈڭ. 10 سېنىڭ باققان پاداڭ تۇ يەرگە ماكانلاشتى؛ مېھرىبانلىقىڭ بىلەن مۇمىنلەر تۇچۇن تەييارلىق قىلدىڭ، ئى خۇدا! 11 رەب ئەمر قىلدى؛ ئۇنى جاكارلىغۇچى قىز-ئايالار نېمىدېگەن زور بىر قوشۇندۇر! 12 «پادشاھلار ھەم قوشۇنلىرى بەدەر قېچىشتى، بەدەر قېچىشتى!» ـ [دېيىشتى]؛ ئۆيدە ئولتۇرغان قىز-ئايالار بولسا ئولجىلارنى بۆلىشىۋالدۇ؛ 13 سىلەر قوي باققاندا پادىلار ئارىسىدا ياتقان بولساڭلارمۇ، زېمىنىڭلار ئەمدى قاناتلىرىغا كۈمۈش سەپكەن، پەيلىرى پارقىراق ئالتۇن بىلەن بېزەلگەن پاختەكتەك بولىدۇ؛ 14 ھەممىگە قادىر خۇدا پادشاھلارنى زېمىندا تېرىپەرەن قىلىۋەتكەندە، يەر زالمون تېغىدىكى قاردەك ئاقىرىپ كەتتى.

15 باشان تېغى قۇدرەتلىك بىر تاغ، باشان تېغى ئېگىز چوققىلىرى كۆپ بىر تاغدۇر؛ 16 ئەي ئېگىز چوققىلىق تاغلار، نېمە ئۈچۈن خۇدا تۇز ماكانى قىلىشنى خالىغان تاغقا ھەسەت بىلەن قارايسىلەر؟ دەرۋەقە، پەرۋەردىگار شۇ تاغدا مەڭگۈ تۇرىدۇ! 17 خۇدانىڭ جەڭ ھارۋىلىرى تۇمەن-تۇمەن، مىليون-مىليوندۇر؛ رەب ئۇلار ئارىسىدا تۇرىدۇ؛ سىناي تېغىدىكى مۇقەددەس جايدا تۇرىدۇ. 18 سەن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدۈڭ، ئىنسانلارنى ئۈتقۈن قىلغۇچىلارنى ئۆزۈڭ ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتىڭ، ياھ خۇدا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇشنى ئۈچۈن، ھەتتا ئاسىيلىق قىلغانلار [ئارىسىدا تۇرۇشنى] ئۈچۈنمۇ، سەن ئىنسان ئارىسىدا تۇرۇپ ئىلتىپاتلارنى قوبۇل قىلدىڭ. 19 رەب مەدھىيىلەنسۇن؛ چۈنكى ئۇ ھەر كۈنى يۈكلىرىمىزنى كۆتۈرمەكتە، يەنى نىجاتلىقىمىز بولغان تەڭرى! سېلاھ. 20 بىزنىڭ تەڭرىمىز بىردىنبىر نىجاتكار تەڭرىدۇر، رەبگە، يەنى پەرۋەردىگارغىلا، ئۇلۇمگە باغلىق ئىشلار تەۋەسىدۇر. 21 بەرھەق، خۇدا تۇز دۇشمەنلىرىنىڭ بېشىنى ياربىدۇ، تۇز گۇناھلىرىدا داۋاملىق كېتىۋېرىدىغانلارنىڭ چاچلىق كاللىسىنى ئۈ چاقىدۇ. 22 رەب مۇنداق دېدى: «[تۇز خەلقىمنى] باشان دىيارىدىن، دېڭىزلارنىڭ چوڭقۇر جايلىرىدىنمۇ قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ 23 شۇنداق قىلىپ [سەن خەلقىم]نىڭ پۇتى قانغا، يەنى دۇشمەنلىرىڭنىڭ قېنىغا مىلىنىدۇ، ئىتلىرىڭنىڭ تىلى بۇنىڭدىنمۇ ئېسۇۋىسىنى [يالايدۇ]». 24 ئۇلار سېنىڭ ماڭغانلىرىڭنى كۆردى، ئى خۇدا؛ يەنى مېنىڭ ئىلاھىم، مېنىڭ پادىشاھىمنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىرىپ ماڭغانلىرىنى كۆردى؛ 25 ئالدىڭدا مۇناجاتچىلار، كەينىڭدە چالغۇچىلار ماڭدى، ئوتتۇرىسىدا داپچى قىزلار بار ئىدى: 26 «جامائەتلەردە خۇدا رەبگە تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ـ ئى ئىسرائىل بۇلاقلىرىدىن چىققانلار!» ـ دېيىشتى. 27 ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ باشلامچىسى بولغان كىچىك بىنيامىن قەبىلىسى ماڭدۇ؛ يەھۇدا ئەمىرلىرى، زور بىر توپ ئادەملەر، زەبۇلۇننىڭ ئەمىرلىرى، نافتالىنىڭ ئەمىرلىرىمۇ بار. 28 سېنىڭ خۇدايىڭ كۈچۈڭنى بۇيرۇپ بېكىتكەن؛ ئۇرۇقۇڭ بىز ئۈچۈن قىلغىنىڭنى مۇستەھكەملىگەيسەن، ئى خۇدا! 29 يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانامىز ۋەجىدىن، پادىشاھلار ساڭا ئاتاپ ھەدىيەلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ 30 ئاۋ، ھېلىقى قومۇشلۇقتىكى [يېرتقۇچ] جانۋارنى، كۈچلۈكلەرنىڭ توپىنى، تائىپىلەردىكى تورپاقلارنىمۇ ئەيىبلىگەيسەن، ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئەكىلىپ ساڭا تىز پۈكۈشىدۇ؛ ئۇرۇقۇنىمۇزار خەلقلەرنى تېرىپەرەن قىلىۋەتكەيسەن! 31 مۇتۇھەر ئەلچىلەر مىسىردىن كېلىدۇ، ئېفىئوپىيە بولسا خۇداغا قاراپ قولىرىنى تېزدىن كۆتۈرىدۇ. 32 ئى يەر يۈزىدىكى ئەل-يۇرتلار، خۇدانى ناخشا بىلەن مەدھىيىلەڭلار، رەبنى مەدھىيىلەپ كۈيلەرنى ئېيتىڭلار! (سېلاھ) 33 ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە، قەدىمدىن بار بولغان ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە مىنگۈچى توغرۇلۇق كۈي ئېيتىڭلار! مانا، ئۇ ئاۋازىنى ئاڭلىتىدۇ، ئۇنىڭ ئاۋازى كۈچلۈكتۇر! 34 خۇدانى كۈچلۈك دەپ بىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئىسرائىل ئۈستىدە، ئۇنىڭ كۈچى بۇلۇتلاردا تۇرىدۇ؛ 35 ئى خۇدا، مۇقەددەس جايلىرىڭدىن سورۇلۇك كۆرۈنىسەن! ئىسرائىلنىڭ بىردىنبىر تەڭرىسى! خەلققە كۈچ-قۇدرەت بەرگۈچى بولسا، ئۇدۇر! خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن!

69

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئى خۇدا! سۇلار جېنىمدىن تۇتتى؛ 2 تۇرغۇدەك جاي يوق چوڭقۇر پاتقاقلىقتا چۆكۈپ كەتتىم؛ سۇنىڭ چوڭقۇر يېرىگە چۈشۈپ كەتتىم، كەلكۈن مېنى غەرق قىلدى. 3 پەريادلىرىمدىن ھالىمدىن كەتتىم؛ گاللىرىم قۇرۇپ كەتتى؛ خۇدايىمغا تەلمۈرۈپ، كۆزۈمدىن كېتەي دەپ قالدىم؛ 4 سەۋەبسىز ماڭا تۇچ بولغانلار چاچلىرىمدىنمۇ كۆپتۇر، مېنى يوقاتماقچى بولغانلار، قارا چاپلاپ مەن بىلەن دۇشمەنلىشىدىغانلار كۆپلۈكتۇر، شۇ چاغدا تۇرۇۋم يۇلىنىغان نەرسىنى قايتۇرىمەن. 5 ئى خۇدا، مېنىڭ نادانلىقىم تۇرۇڭگە ئايان؛ مېنىڭ قەبىھلىكلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەستۇر. 6 مېنىڭ سەۋەبىمدىن، ئى رەب، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، تۇرۇڭگە تۇمىد باغلاپ كۈتكەنلەر يەرگە قاراپ قالمىغاي؛ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، تۇرۇڭنى ئىزدىگۈچىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن شەرمەندە بولمىغاي؛ 7 چۈنكى سېنى دەپ مەن رەسۋاچىلىققا تۇچىردىم، شەرمەندىلىك يۈزۈمگە چاپلاندى.

8 مەن تۆز قېرىنداشلىرىمنا يات، ئانامنىڭ باللىرىغا ياقا يۇرتلۇق بولدۇم. **9** چۈنكى مېنى [مۇقەددەس] تېرىكىگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەت چۈلغۇۋالغاندى؛ ساكا ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرىمۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى؛ **10** مەن يۇزنى كېسىمم قىلىپ كېسىمم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سۆز-چۆچىكىگە قالدىم. **12** شەھەر قوۋۇقىدا ئولتۇرغانلارنىڭ تەنە گىپىگە قالدىم، مەيخورلارنىڭ ناخشىسىنىڭ تېمىسى بولدۇم. **13** بىراق مەن شەپىتىكنى كۆرسەتكەن ۋاقتىكا دۇئايىمنى ساكا نىشانلىدىم، ئى پەرۋەردىگار، ئى خۇدا، تۆرگەرمەس مۇھەبىتىڭنىڭ زورلۇقىدىن، نىجاتلىق ئىشىنچىدە ماكا جاۋاب بەرگەيسەن، **14** مېنى پاتقاقلىقتىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، مېنى چۆكتۈرمىگەيسەن، ماكا تۆچمەن بولغانلاردىن، سۇنىڭ چوڭقۇر يېرىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ **15** كەلكۈن سۈلىرىغا مېنى غەرق قىلدۇرمىغايسەن، دېڭىز تەگلىرىگەمۇ مېنى يۇتقۇزمىغايسەن؛ [تېگى] يوق ھاڭنىڭ مېنى ھاپ ئېتىپ ئاغزىنى يۇمۇۋېلىشىغا يول قويمىغايسەن! **16** دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى تۆرگەرمەس مۇھەبىتىڭ ياخشىدۇر، مول رەھىمدىللىقىڭ بىلەن ماكا يۈزلەنگەيسەن؛ **17** جامىلىڭنى قۇلۇڭدىن يوشۇرمىغايسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈن چۈشتى؛ تېزدىن ماكا جاۋاب بەرگەيسەن. **18** جېنىمغا يېقىنلاشقايسەن، ئۇنىڭغا ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچى بولغايسەن، دۈشمەنلىرىم ئالدىدا مېنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن؛ **19** تۆزۈلۈڭ مېنىڭ رەسۋالىقتا ھەم ھۆرمەتسىزلىكتە قالغىنىمنى، قاناداق ھاقارەتلەنگىنىمنى بىلىسەن، رەقىبلىرىمنىڭ ھەممىسى تۆزۈڭگە ئايانىدۇر. **20** ھاقارەت قەلبىمنى پارە قىلدى، مەن قايغۇغا چۆمۈپ كەتتىم، ئازغىنە ھېسداشلىققا تەلمۈرگەن بولسامۇ، يوق بولدى؛ تەسەللى بەرگۈچىلەرنىمۇ ئىزدىدىم، لېكىن بىرسىنمۇ ئۇچرىتالمىدىم. **21** بەرھەق، ئۇلار ئۈزۈقۈمغا ئوت سۈپىي، ئۇسسۇزلۇقۇمغا سىركىنى بەردى. **22** ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قىلتاق، ئۇلارنىڭ ھالاۋىتى قاپقان بولغاي. **23** كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەيدىغان بولۇپ كەتكەي، بەل-پۈتلىرىنى تىترەككە سالغايسەن؛ **24** قەھرىڭنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەيسەن، غەزىپىڭنىڭ ئوتىنى ئۇلارغا ئۇتاشقاي؛ **25** ئۇلارنىڭ ماكانى خارابە بولغاي، چېدىرلىرى چۈلدەرەپ قالغاي؛ **26** چۈنكى ئۇلار سەن ئۇرغانغا تېخىمۇ زىيانكەشلىك قىلماقتا؛ سەن زەخىملەندۈرگەنلەرنىڭ ئازابىغا گەپ بىلەن ئازاب قوشماقتا. **27** ئۇلارنىڭ گۇناھىغا گۇناھ قوشقايسەن، ھەققانىيلىقىڭنىڭ ئىپىسۋىسگە ئۇلارنى ئېرىشتۈرمىگەيسەن. **28** ئۇلار ھاياتلىق دەپتىردىن ئۆچۈرۈلگەي، ھەققانىيلارنىڭ قاتارىغا پۈتۈلمىگەي. **29** بىراق مەن بولسام بىر ئېزىلگەن دەردمەن؛ نىجاتلىقىڭ، ئى خۇدا، مېنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ قۇتقۇزغاي؛ **30** مەن مۇناجات ئوقۇپ خۇدانىڭ نامىنى مەدھىيلەيمەن؛ تەشەككۇرلەر بىلەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ **31** بۇ بولسا پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، ئۆگىز تەقدىم قىلغاندىن ئەۋزەلدۇر، مۈڭگىزى-ئۇياقلىرى ساق تورپاق بەرگەندىنمۇ ئارتۇقتۇر. **32** ياۋاش مۇمىنلەر بۇنى كۆرۈپ خۇشال بولىدۇ؛ خۇدانى ئىزدىگەنلەر ـ قەلبىڭلار يېڭىلىنىدۇ. **33** چۈنكى پەرۋەردىگار يوقسۇللارنىڭ ئىلتىجاسىنى ئاڭلايدۇ، ئۆزىگە تەۋە ئەسىر قىلىنغانلارنى ئۇ كەمسىتمەيدۇ؛ **34** ئاسمان-زېمىن ئۇنى مەدھىيلىسۇن! دېڭىز-ئوكيانلار ھەم ئۇلاردا يۈرگۈچى بارلىق جانىۋارلار ئۇنى مەدھىيلىگەي! **35** چۈنكى خۇدا زىئونىنى قۇتقۇزىدۇ؛ يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى قايتا بىنا قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاشۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ، ئىگىلىك تىكلەيدۇ. **36** ئۇنىڭ قۇللىرىنىڭ نەسىللىرى ئۇنىڭغا مىراس بولىدۇ؛ ئۇنىڭ نامىنى سۆيگەنلەر ئۇ يەرلەردە ماكانلىشىدۇ.

70

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئەسلىتىش ئۈچۈن» ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مېنى قۇتقۇزۇشقا ئالدىرىغايسەن! پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ ماكا ياردەم قىلغايسەن! **2** مېنىڭ جېنىمنى ئىزدەۋاتقانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار ئۇ كېينىگە يانىدۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. **3** مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن كەينىگە يانغاي! **4** بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «خۇدا ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي. **5** بىراق مەن ئېزىلگەنمەن، ھەم يوقسۇلمەن، ينىمغا تېزدىن كەل، ئى خۇدا! سەن مېنىڭ يارىدەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم، ئى پەرۋەردىگار، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

71

سەندىن، پەرۋەردىگاردىن پاناھ تاپمەن؛ مېنى ھەرگىز يەرگە قاراتمىغايسەن. **2** ئۆز ھەققانىيلىقىڭدا مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ماكا قۇلاق سالغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن! **3** ماكا ئۆزۈم دائىم پاناھلىنىدىغان ئۇرالغۇ قورام تاش بولغايسەن؛ سەن مېنى قۇتقۇزۇشقا بۇيرۇق چۈشۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئېگىز تېشىم، قورغىنىمدۇرسەن. **4** خۇدايىم، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىدىن، ھەققانىيەتسىز، رەھىمسىز ئادەمدىن ئازاد قىلغايسەن؛ **5** چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈمىدىمدۇرسەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، ياشلىقىمدىن تارتىپلا مېنىڭ تايانچىمدۇرسەن؛ **6** بالىياتقۇدىكى ۋاقىتتىن باشلاپ مەن ساكا تايىنىپ كەلدىم، ئۆزۈڭ مېنى ئانامنىڭ قارنىدىن چىقارغۇچىسەن، مەدھىيەمنىڭ تېمىسى بولسا ھەردائىم سەن توغرۇلۇقتۇر. **7** مەن نۇرغۇنلارغا غەيرىي يا كى كارامەت سانالدىم؛ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇستەھكەم پاناھگاھىمدۇرسەن. **8** ئاغزىم كۈن بويى مەدھىيلىرىڭ ھەم شان-شەرىپىگە تولىدۇ؛ **9** ئەمدى قېرىغىنىمدا مېنى تاشلىمغايسەن، ماغدۇرۇم كەتكىنىدە، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن. **10** چۈنكى دۈشمەنلىرىم ماكا قارشى سۆزلىشىدۇ؛ جېنىمنى ئېلىشقا كۆزلەۋاتقانلار قەستلىشىپ: ـ **11** «خۇدا ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇنى قوغلاپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى قۇتۇلدۇرۇدىغانلار يوقتۇر» ـ دېيىشىدۇ. **12** ئى خۇدا، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن؛ ئى خۇدايىم، ماكا ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! **13** جېنىمغا كۆشەندە بولغانلار شەرمەندە بولۇپ يوقىتىلسۇن؛ ئېنىمغا ئىنتىلگەنلەر رەسۋالىق ھەم شەرمەندىچىلىك بىلەن قاپلانسۇن؛ **14** بىراق مەن بولسام، ئىزچىل ئۈمىدتە بولىمەن، سېنى تېخىمۇ مەدھىيلەيمەن. **15** ھەققانىيلىقىڭ، نىجاتلىقىڭ ئاغزىمدا كۈن بويى بايان قىلىنىدۇ؛ بۇلار سان-ساناقسىزدۇر، بىلگىنىمدىن كۆپ ئارتۇقتۇر. **16** مەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ بۇيۇك ئىشلىرىنى جاكارلىغان ھالدا كېلىمەن؛ سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ياد ئېتىپ جاكارلايمەن ـ پەقەت سېنىڭكىنلا! **17** ئى خۇدا، سەن ياشلىقىمدىن تارتىپ ماكا ئۆگىتىپ كەلگەنسەن، بۇگۈنگە قەدەر سېنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىڭنى جاكارلاپ كېلىۋاتىمەن. **18** ئەمدى ھازىر مەن قېرىپ، ئاق چاچلىق بولغىنىمدا، ئى خۇدا، مەن بۇ دەۋرگە [كۆچلۈك] بىلىكىڭنى [جاكارلىغۇچە]، كېلەر ئەۋلادنىڭ ھەممىسگە قۇدرىتىڭنى ئايان قىلغۇچە، [مېنى تاشلىۋەتمىگەيسەن]! **19** ئى ئۇلۇغ كارامەت ئىشلارنى قىلغان خۇدا، ھەققانىيلىقىڭ پەلەككە تاقاشتى؛ ساكا كىممۇ ئوخشاش بولالىسۇن! **20** سەن ماكا كۆپ ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى كۆرسەتكەنىكەنسەن، مېنى قايتىدىن يېڭىلايسەن، يەر تەگلىرىدىن قايتۇرۇپ ئېلىپ چىقىسەن؛ **21** سەن مېنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىمنى تېخىمۇ يۇقىرى قىلىپ، ھەر تەرەپتىن ماكا تەسەللى بېرىسەن. **22** مەن سېنى راۋاب چېلىپ مەدھىيلەيمەن، سېنىڭ ھەقىقىتىڭنى مەدھىيلەيمەن، ئى خۇدايىم؛ چېلتار چېلىپ سېنى كۈيلەيمەن، ئى سەن، ئىسرائىلنىڭ مۇقەددىسى! **23** ساكا كۈيلەر ئېيتقىنىمدا، لەۋلىرىم تەنتەنە قىلىدۇ، ئۆزۈڭ ھۆرلۈككە چىقارغان جېنىممۇ شۇنداق روھلىنىپ ئېيتىدۇ؛ **24** تىلىم كۈن بويى ھەققانىيلىقىڭ توغرىسىدا سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى ماكا يامانلىق قىلماقچى بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنىدۇ.

72

سۈلەيمان ئۈچۈن: ـ ئى خۇدا، پادىشاھقا ھۆكۈملىرىڭنى تاپشۇرغايسەن، پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۆز ھەققانىيلىقىڭنى بەرگەيسەن. **2** شۇنداق بولغاندا ئۆ ئۆز خەلقىڭ ئۈچۈن ھەققانىيلىق بىلەن، ساكا ئەۋە ئېزىلگەن مۇمىنلەر ئۈچۈن ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ **3** تاغلار خەلققە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئېدىرلىقلارمۇ ھەققانىيلىق بىلەن شۇنداق قىلىدۇ. **4** پادىشاھ خەلق ئارىسىدىكى ئېزىلگەنلەرگە ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ نامراتلارنىڭ بالىلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛ زالىملارنى بىتچەت قىلىدۇ. **5** شۇنداق بولغاندا كۈن ۋە ئاي يوق بولۇپ كەتمىسلا، ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا خەلق سەندىن ئەيمىنىدۇ. **6** ئۇ بولسا گويا يېڭىدىن ئورغان ئوتلاققا ياغقان يامغۇردەك، يەر سۇغىرىدىغان ھۆل-يېغىنلاردەك چۈشىدۇ. **7** ئۇنىڭ كۈنلىردە ھەققانىيلار رونىق تاپىدۇ؛ ئاي يوق بولغۇچە تىنچ-ئامانلىق تېشىپ ئۇرىدۇ.

8 ئۇ دېگۈندىن-دېگۈزلارغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. **9** چۈل-بياۋاندا ياشاۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا باش قويىدۇ؛ ئۇنىڭ دۈشمەنلىرى توپىلارنى يالايدۇ. **10** تارشىشنىڭ ۋە ئاراللارنىڭ پادىشاھلىرى ئۇنىڭغا ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدۇ، شېبا ۋە سېبانىڭ پادىشاھلىرىمۇ سوۋغاتلار سۈنىدۇ. **11** دەرۋەقە، بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ، پۈتكۈل ئەللەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ **12** چۈنكى ئۇ پەريياد كۆتۈرگەن يوقسۇللارنى، پاناھسىز ئېزىلگەنلەرنى قۇتۇلدۇرىدۇ؛ **13** ئۇ يوقسۇل-ئاجىزلارغا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، يوقسۇللارنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ **14** ئۇلارنىڭ جېنىنى زۇلۇم-زومىگەرلىكتىن ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۇنىڭ نەزىرىدە قىممەتلىكتۇر. **15** [پادىشاھ] ياشىسۇن! شېبانىڭ ئالتۇنلىرىدىن ئۇنىڭغا سۈنۈلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا توختاۋسىز قىلىنىدۇ، ئۇنىڭغا كۈن بويى بەخت تىلىنىدۇ؛ **16** يەر يۈزىدىكى ھوسۇل مول بولىدۇ، ھەتتا تاغ چوققىلىرىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ. [مىخ-مىخ] چۈشكەن مېۋىلەر لىۋاندىكى ئورمانلاردەك تەۋرىنىدۇ؛ شەھەردىكىلەر بولسا دالادىكى ئوت-يېشىللىقتەك گۈلىنىدۇ؛ **17** ئۇنىڭ نامى مەڭگۈگە ئۆچمەيدۇ، ئۇنىڭ نامى قۇياش يوقالغۇچە تۇرىدۇ؛ ئادەملەر ئۇنىڭ بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت تىلەيدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتىشىدۇ. **18** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، پەروەردىگار خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە بولغاي! كارامەت ئىشلارنى ياراتقۇچى يالغۇز ئۆزىدۇر! **19** ئۇنىڭ شەرەپلىك نامىغا مەڭگۈگە تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! ئۇنىڭ شان-شۆھرىتى پۈتكۈل دۇنيانى قاپلىغاي! ئامىن! ۋە ئامىن! **20** يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ دۇئالىرى شۇنىڭ بىلەن تامام بولدى.

73

ئاساف يازغان كۈي: ـ دەرۋەقە خۇدا ئىسرائىلغا، قەلبى ساپ بولغانلارغا مېھرىباندۇر، **2** لېكىن ئۆزۈم بولسام، پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشۈشۈمگە تاسلا قالدىم؛ ئاياغلىرىم تېيىلىپ كەتكىلى قىل قالدى، **3** چۈنكى رەزىللەرنىڭ رونىق تاپقانلىقىنى كۆرۈپ، ھاكاۋۇرلارغا ھەسەت قىلدىم، **4** چۈنكى ئۇلار ئۆلۈمدە ئازابلار تارتمايدۇ، ئەكسىچە تېنى مەزمۇت ۋە ساغلام تۇرىدۇ. **5** ئۇلار ئىنسانغا خاس جاپانى كۆرمەيدۇ، ياكى خەقلەردەك بالا-ئىشىپەتكە تۇچرىمايدۇ. **6** شۇڭا مەغرۇرلۇق مارجانىدەك ئۇلارغا ئېسىلىدۇ، زورلۇق-زومىگەرلىك تونىدەك ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. **7** ئۇلار سەمرىپ كەتكەنلىكىدىن كۆزلىرى تومپىيىپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى خىيالەتلەر ھەددىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. **8** باشقىلارنى مەسخىرە قىلىپ زەھەرلىك سۆزلەيدۇ؛ ھالىنى ئۈستۈن قىلىپ دۈشمىنى، دوق قىلىدۇ. **9** ئۇلار ئاغزىنى پەلەككە قويىدۇ؛ ئۇلارنىڭ تىللىرى يەر يۈزىنى كېزىپ يۈرىدۇ. **10** شۇڭا [خۇدانىڭ] خەلقى مۇشۇلارغا مايىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى سۈ ئىچكەندەك ئاخىرىغىچە ئىچىپ: ـ **11** «تەڭرى قاندای بىلەلەيتتى؟»، «ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىدا بىلىم بارمۇ؟» ـ دەيدۇ. **12** مانا بۇلار رەزىللەردۇر؛ ئۇلار بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتنى كۆرىدۇ، بايلىقلارنى توپلايدۇ. **13** «ئاھ، ھەقىقەتەن بىكاردىن-بىكار كۆڭۈمنى پاكلاندۇرۇپ،ئىسمەن، گۇناھسىز تۇرۇپ قولۇمنى ئارتۇقچە يۇيۇپ كەپتىمەن؛ **14** بىكارغا كۈن بويى جاپا چېكىپتىمەن؛ شۇندىمۇ ھەر سەھەردە [ۋىجدانىڭ] ئەيىبىگە ئۇچراپ كەلدىم!». **15** بىراق مەن: ـ «بۇنداق [دېسەم]، بۇ دەۋردىكى پەرزەنتلىرىگىگە ئاسىيلىق قىلغان بولامدىمەن؟» ـ دېدىم. **16** ئۇلارنى كاللامدىن ئۆتكۈزەي دېسەم، كۆزۈمگە شۇنداق ئېغىر كۆرۈندى. **17** تەڭرىنىڭ مۇقەددەس جايلىرىغا كىرگۈچە شۇنداق ئويلىدىم؛ كىرگەندىلا [يامانلارنىڭ] ئاقىۋىتىنى چۈشەندىم. **18** دەرۋەقە سەن ئۇلارنى تېيىلغاق يەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرىسەن، ئۇلارنى يېقىتىپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن. **19** ئۇلار كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا شۇنچە پارا كەندە بولىدۇ، دەھشەتلەر ئۇلارنى بېسىپ يوقىتىدۇ! **20** سەن ئۇ رەب، چۈشتىن ئويغانغانىدەك ئويغىنىپ، ئورنۇڭدىن ئۆرۈپ ئۇلارنىڭ سىياقىنى كۆزگە ئىلمايسەن. **21** يۈرەكلىرىم قاينىپ، ئىچلىرىم سانجىلغانىدەك بولغان چاغدا، **22** ئۆزۈمنى ھېچنېمە بىلمەيدىغان بىر ھاماقەت، ئالدىڭدا بىر ھايۋان ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يەتتىم. **23** ھالبۇكى، مەن ھەمىشە سەن بىلەن بىللە؛ سەن مېنى ئوڭ قولۇمدىن تۇتۇپ يۈلىدىڭ؛ **24** ئۆز نەسىھەتىڭ بىلەن مېنى يېتەكلەيسەن، شان-شەرىپىڭنى نامايان قىلغاندىن كېيىن، ئاخىرىدا سەن مېنى ئۆزۈڭگە قوبۇل قىلىسەن. **25** ئەرشتە سەندىن باشقا مېنىڭ كىمىم بار؟ يەر يۈزىدە بولسا سەندىن باشقا ھېچكىمگە ئىنتىزار ئەمەسمەن. **26** ئەتلىرىم ھەم قەلبىم زەئىپلىشىدۇ، لېكىن خۇدا قەلبىمدىكى قورام تاش ھەم مەڭگۈلۈك نېسىۋەمدۇر! **27** چۈنكى مانا، سەندىن يىراق ئۆرغانلار ھالاك بولىدۇ؛ ۋېرانسىزلۇق قىلغان پاھىشە ئايالدەك سەندىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرىنى يوقىتىسەن. **28** بىراق مەن ئۈچۈن، خۇداغا يېقىنلىشىش ئەۋزەلدۇر! ئۇنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن، رەب پەروەردىگارنى تايانچىم قىلدىم.

74

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، سەن نېمىشقا مەڭگۈگە بىزنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىشقا غەزىپىڭنى تۈتۈن چىقارغانىدەك ئۆز يايلىقىڭدىكى قويلىرىڭغا چېقىرىسەن؟ **2** ئۆزۈڭ رەنە تۆلەپ ئازاد قىلغان جاماەتىڭنى، يەنى ئۆز مىراسىڭ بولۇشقا قەدىمدە ئۆلارغا ھەججەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان قەبىلىنى، ئۆزۈڭ ماكان قىلغان زىئون تېغىنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن! **3** قەدەملىرىڭنى مۇشۇ مەڭگۈلۈك خارابىلىقلارغا قاراتقايسەن، دۈشمەنلەر مۇقەددەس جايىڭدا گۈمران قىلغان بارلىق نەرسىلەرگە [قارىغايسەن]؛ **4** رەقىبلىرىڭ جاماەتىگاھىڭنىڭ ئوتىۋىرىسدا ھۆر-پۆر قىلىدۇ؛ مۇجىزاتلار ساقالىغان ئورۇنغا ئۆلار ئۆز ئوتۇغلىرىنى تىكتى. **5** ھەربىرى ئۆزلىرىنى كۆرىنتىشىپ، پالتا ئوينىتىپ ئورمان كەسكۈچىدەك، **6** ئۆلار ھازىر [مۇقەددەس جايىڭدىكى] نەقىشلەرنى ئالا قېيماي، پالتا-بولقىلار بىلەن چېقىۋەتتى؛ **7** ئۆلار مۇقەددەس جايىڭغا ئوت قويدى؛ ئۆز نامىڭدىكى ماكانىنى بۇلغاپ، يەر بىلەن تەڭ قىلىۋەتتى. **8** ئۆلار كۆڭلىدە: «بىز بۇلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتايلى» دەپ، تەڭرىنىڭ زېمىنىدىكى جاماەتىگاھلىرىنىڭ ھەربىرىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **9** بىزگە ئەسلەتمە بولغان مۇجىزاتلارنى ھېچ كۆرەلمەيمىز؛ پەيغەمبەرلەرمۇ كەلمەسكە كەتتى؛ ئارىمىزدىمۇ بۇ ئىشلارنىڭ قاچانغىچە بولىدىغانلىقىنى بىلىدىغان بىرسى يوقتۇر. **10** قاچانغىچە، ئى خۇدا، رەقىبىڭ سېنى مەسخىرە قىلىدۇ؟ دۈشمەن نامىڭنى مەڭگۈگە ھاقارەتلەمدۇ؟ **11** سەن قولۇڭنى، يەنى ئوڭ قولۇڭنى نېمىشقا تارتىۋالىسەن؟ قولۇڭنى قوينۇڭدىن ئېلىپ، ئۆلارنى يوقاتقايسەن! **12** بىراق خۇدا قەدىمدىن پادىشاھىم بولۇپ كەلگەن، يەر يۈزىنىڭ ئوتتىرىسىدا قۇتقۇزۇشلارنى ئېلىپ بارغۇچى ئۇدۇر. **13** سەن دېڭىز سۈيىنى كۆچۈڭ بىلەن بۆلدۈڭ، سۈلاردىكى ئەجدىھالارنىڭ باشلىرىنى ياردىڭ. **14** دېڭىزدىكى لېۋىئاتانىنىڭ باشلىرىنى چېقىپ، ئۇنىڭ گۆشىنى ئوزۇق قىلىپ چۆلدىكى ياۋايلارغا بۆلۈپ بەردىڭ. **15** يەرنى يېرىپ بۇلاقلارنى، ئېرىقلارنى ئاققۇزدۇڭ، سەن توختىماي ئېقىۋاتقان دەريالارنى قۇرۇتۇۋەتتىڭ. **16** كۈن سېنىڭ، تۈنمۇ سېنىڭكىدۇر؛ ئاي بىلەن قۇياشنى ئورۇنلاشتۇردۇڭ. **17** يەر يۈزىنىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىدىڭ؛ ياز بىلەن قىشنى ـ سەن شەكىللەندۈردۈڭ. **18** شۇنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ئى پەروەردىگار: ـ بىر دۈشمەن سېنى مەسخىرە قىلدى، ھاماقەت بىر خەلق نامىڭنى ھاقارەتلىدى. **19** پاختىكىڭنى يېرتقۇچ ھايۋانلارغا تۇتۇپ بەرمىگەيسەن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلىرىڭنىڭ ھاياتىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمىغايسەن. **20** ئۆز ئەھدىڭگە قارىغايسەن، چۈنكى زېمىنىدىكى قاراڭغۇ يۇلۇڭ-پۇچقاقلار زورلۇق-زۇمبۇلۇقىنىڭ تۇزاقلىرىغا بىلەن تولدى. **21** ئېزىلگۈچىلەرنى نومۇس بىلەن ياندۇرمىغايسەن؛ ئېزىلگەنلەر، يوقسۇللار نامىڭنى مەدھىيىلىگەي. **22** ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى خۇدا، ئۆز دەۋايىڭنى سورىغايسەن؛ ھاماقەت كىشىنىڭ ئۆزۈڭنى كۈن بويى مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. **23** دۈشمەنلىرىڭنىڭ چۇقانلىرىنى ئۇنتۇمىغايسەن؛ ساڭا قارشى قوزغالغانلارنىڭ داۋراڭلىرى توختىماي كۆتۈرۈلۈپ كەتتە.

75

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا «ھالاك قىلىنمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈيى-ناخشىسى: ـ ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمىز، ئى خۇدا، تەشەككۇر ئېيتىمىز! چۈنكى نامىڭ بىزگە يېقىندۇر، بۇنى، قىلغان كارامەتلىرىڭ ئىسپاتلاپ جاكارلايدۇ. **2** [مەنكى پەروەردىگار]: ـ «مەن بېكىتكەن ۋاقتىنى ئىختىيارىمغا ئالغىنىمدا، ئادالەت بىلەن سوراق قىلىمەن؛ **3** يەر ھەم يەرنىڭ ئۇستىدە ئۇرۇۋاتقانلار تەۋرىنىپ ئۇرسىمۇ، ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى ئۇرغۇزغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن» ـ دېدى. سېلاھ. **4** ماختانغانلارغا: ـ «ماختانماڭلار»، ھەم رەزىللەرگە «مۇڭگۈزۈڭنى كۆتۈرمە» ـ دېدىم؛ **5** «مۇڭگۈزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرمە، بوينۇڭنى قاتتىق قىلىپ غادىيىپ سۆزلىمە!» **6** چۈنكى كۆتۈرۈلۈش

شەرقتىن ياكى غەربتىن ئەمەس، ياكى جەنۇبتىنمۇ كەلمەيدۇ، 7 چۈنكى خۇدا سوتچىدۇر، ئۇ بىرسىنى كۆتۈرىدۇ، بىرسىنى چۈشۈرىدۇ. 8 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا بىر قەدەھ تۇرىدۇ، ئۇنىڭدىكى شاراب كۆپۈكلىشىۋاتىدۇ، ئۇ ئەبجەش شاراب بىلەن تولىدى، خۇدا ئۇنىڭدىن تۆكىدۇ، دەرۋەقە يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەر ئۇنىڭ دۇغىنى قويۇپ ئىچىۋېتىدۇ، 9 مەن بولسام، مەڭگۈگە گۈۋاھلىق بېرىمەن: ـ ياقۇپنىڭ خۇداسىغا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. 10 «مەن رەزىللەرنىڭ مۈڭگۈزلىرىنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلايمەن؛ بىراق ھەققانىيلارنىڭ مۈڭگۈزلىرى كۆتۈرۈلىدۇ!».

76

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا، تارلىق سازلاردا چېلىنسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈيي-ناخشىسى: ـ يەھۇدادا خۇدا تونۇلغاندۇر؛ ئۇنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئۇلۇغدۇر. 2 ئۇنىڭ پاناھي جايى ساۋېدا، زىئون تېغىدا ئۇنىڭ ماكانى بار. 3 ئۇ يەردە ئۇ ئوتلۇق ئوقلارنى، قالقان، قىلىچ ھەم جەڭ قوراللىرىنى چېقىپ تاشلىدى. سېلاھ. 4 تۆزۈك ئوۋ-ئوۋلجا تاغلىرىدىن نەقەدەر شەرەپلىك، نەقەدەر ئەلاسەن! 5 باتۇرلار بۇلاندى؛ ئۇلار تۆزۈن ئۇيقۇغا كەتتى، پالۋانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۆز قولىنى كۆتۈرەلمىدى. 6 سېنىڭ ئەيىبلىشىڭ بىلەن، ئى ياقۇپنىڭ خۇداسى، جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلار ئۇلۇكتەك ئۇخلىتىلدى. 7 سەندىن، سەندىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ غەزەپلەنگىنىڭدە كىم ئالدىڭدا تۇرالىسۇن؟ 8 يەر يۈزىدىكى بارلىق ياۋاش مۆمىنلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، سەن خۇدا سوراق قىلىشقا ئورنۇڭدىن تۇرغان ۋاقىتتىڭدا، ئاسماندىن ھۆكۈمنى چىقىرىپ ئاكلاتقۇزدۇڭ؛ يەر بولسا ۋەھىمگە چۈشۈپ، سۈكۈت قىلدى. سېلاھ. 10 چۈنكى ئىنسانلارنىڭ قەھرى ساڭا شۈھرەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالغان قەھرى ساڭا بەلۋاغ بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا قەسەم قىلىپ، ئەمەل قىلىڭلار، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتىنىكلەر قورقۇشى كېرەك بولغۇچىغا ھەدىيەلەر سۈنسۇن، 12 ئۇ ئەمىرلەرنىڭمۇ روھىنى سۈندۇرىدۇ؛ ئۇ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارغا دەھشەتلىكتۇر.

77

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، ئاساف يازغان كۈيي: ـ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، مەن پەريياد قىلىمەن؛ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، ئۇ ماڭا قۇلاق سالىدۇ. 2 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن رەبنى ئىزدىدىم؛ كېچىچە قولۇمنى [دۇئاغا] كۆتۈرۈپ، بوش قويمىدىم؛ جېنىم تەسەللىنى خالىماي رەت قىلدى. 3 مەن خۇدانى ئەسلەپ سېغىندىم، ئاھ-زار قىلدىم؛ سېغىنىپ ئويلىنىپ، روھىم پارا كەندە بولدى. سېلاھ. 4 سەن مېنىڭ كۆزۈمنى يۇمدۇرمىدىڭ؛ چوڭقۇر غەشلىك ئىلكىدە بولغانلىقىمدىن سۆزلىيەلەيتتىم. 5 مەن: «كونا زاماندىكى كۈنلەرنى، قەدىمكى يىللارنى خيال قىلىمەن؛ 6 كېچىلەردە ئېيتقان ناخشامنى ئەسلەيمەن؛ كۆڭلۈمدە چوڭقۇر خيال سۈرىمەن» ـ [دېدىم]؛ روھىم ئىنتىلىپ ئىزدىمەكتە ئىدى؛ 7 ـ «رەب مەڭگۈگە تاشلۇۋېتەمدۇ؟ ئۇ قايتىدىن ئىلتىپات كۆرسەتمەمدۇ؟ 8 ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەمدى مەڭگۈگە تۈگەپ كەتتىمۇ؟ ئۇنىڭ ۋەدىسى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە ئىناۋەتسىز بولامدۇ؟ 9 تەڭرى مېھىر-شەپقىتىنى كۆرسىتىشنى ئۇنۇتۇدىمۇ؟ ئۇ غەزەپلىنىپ ئۆز رەھىمدىللىقىنى توختىتىۋەتتىمۇ؟». سېلاھ. 10 ئاندىن مەن مۇنداق دېدىم: ـ «بۇنداق دېسەم بولمايدۇ، بۇ [ئېتىقادىمنىڭ] ئاجىزلىقى ئەمەسمۇ! ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۇڭ قولىنىڭ يىللىرىنى، يەنى ياھنىڭ قىلغانلىرىنى ـ ياد ئېتىمەن؛ قەدىمدىن بۇيانقى كارامەتلىرىڭنى ئەسلەيمەن. 12 سېنىڭ بارلىق ئىشلىگەنلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە ئىستىقامەت قىلىمەن؛ 13 ئى خۇدا، يولۇڭ بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتىدۇر؛ خۇدادەك ئۇلۇغ بىر ئىلاھ بارمىدۇر؟ 14 مۇجىزىلەر ياراتقۇچى ئىلاھدۇرسەن؛ ئەل-مىللەتلەر ئارا سەن كۆرچۈكنى نامايان قىلدىڭ. 15 ئۆز بىلىكىڭ بىلەن ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ياقۇپ ۋە يۈسۈپنىڭ پەرزەنتلىرىنى ھۆرلۈككە چىقارغانسەن؛ سېلاھ. 16 سۈلار سېنى كۆردى، ئى خۇدا، سۈلار سېنى كۆردى؛ تىترەك ئۇلارنى باستى، دېڭىز تەگلىرى پاتپاراق بولدى. 17 قارا بۇلۇتلار سۈلارنى تۆكۈۋەتتى؛ ئاسمانلار زور ساداسىنى ئاكلاتتى؛ بەرھەق، سېنىڭ ئوقلىرىڭ تەرەپ-تەرەپكە ئېتىلدى. 18 گۈلدۈرماماڭىنىڭ ئاۋازى قارا قويۇنىدا ئىدى، چاقماقلار جاھانىنى يورۇتتى؛ يەر يۈزى ئالاقزادە بولۇپ تەۋرەندى. 19 سېنىڭ يولۇڭ ئوكيان-دېڭىزلاردا، قەدەملىرىڭ چوڭقۇر سۈلاردىدۇر، ئاياغ ئىزلىرىڭنى تاپقىلى بولمايدۇ. 20 سەن قوي پادىسىنى ياققاندەك، مۇسا ۋە ھارۇننىڭ قولى بىلەن ئۆز خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ».

78

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى مېنىڭ خەلقىم، تەلىمىمنى ئاكلاڭلار، ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سېلىڭلار. 2 مەن ئاغزىمنى بىر تەمسىل بىلەن ئاچىمەن، قەدىمكى تېپىشماقلارنى ئېلان قىلىمەن. 3 بىز بۇلارنى ئاكلىغان، بىلگەن، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇلارنى بىزگە ئېيتىپ بەرگەن. 4 بىز بۇلارنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوشۇرمايمىز، كېلىدىغان دەۋرگە پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى، ئۇنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىنى بايان قىلىمىز. 5 چۈنكى ئۇ ياقۇپتا بىر ئاگاھ-گۈۋاھنى بېكىتكەن، ئىسرائىلدا بىر قانۇنىنى ئورناتقان، ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇلارنى ئۆز پەرزەنتلىرىگە ئۆگىتىشنى بۇيرۇغان، 6 شۇنداق قىلىپ كېلەر دەۋر، يەنى ئۆغۇلدىغان بالىلارمۇ بۇلارنى بىلسۇن، ئۇلارمۇ ئورنىدىن ئورۇپ ئۆز بالىلىرىغا بۇلارنى ئۆگەتسۇن؛ 7 پەرزەنتلىرى ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىسۇن، تەڭرىنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇنتۇمىسۇن، بەلكى ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە كىرسۇن؛ 8 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىغا ئوخشىمىسۇن دەپ، يەنى جاھىل ھەم ئاسىي بىر دەۋر، ئۆز قەلبىنى دۇرۇس قىلمىغان، روھى تەڭرىگە ۋاپالىقتا ئۆرمىغان بىر دەۋرگە ئوخشىمىسۇن دەپ، ئۇ شۇنداق [بۇيرۇغاندۇر]. 9 مانا ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، قوراللانغان ئوقيا چىلار بولسىمۇ، جەڭ كۈنىدە سەپتىن يانىدى. 10 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدىسىنى ئۈمىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەۋرات-قانۇنىدا مېڭىشنى رەت قىلدى. 11 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى، ئۇنۇلىرىگە كۆرسەتكەن كارامەتلىرىنى ئۇنتۇدى. 12 ئۇ مىسىرنىڭ زېمىنىدا، زوئاننىڭ دالاسىدا، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەنىدى، 13 ئۇ دېڭىزنى بۆلۈۋېتىپ، ئۇلارنى ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزگەن؛ سۈلارنى دۈۋە-دۈۋە قىلىپ تىكلىدى. 14 ئۇ كۈندۈزدە بۇلۇت بىلەن، كېچىدە ئوت نۇرى بىلەن ئۇلارنى يېتەكلىدى. 15 چۆل-بياۋاندا تاشلارنى يېرىۋەتتى، چوڭقۇر سۈرلاردىن ئۇرغۇپ چىققاندەك ئېچىملىكنى مول قىلدى؛ 16 ئۇ خادا تاشتىن ئوستەكۈ-ئېقىنلارنى ھاسىل قىلدى، سۈنى دەريالاردەك ئاققۇزدى. 17 بىراق ئۇلار يەنە ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلىۋەردى، چۆلدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ئاسىيلىق قىلدى. 18 ئۇلار كۆكتىدە تەڭرىنى سىنىدى، نەپسىنى قاندۇرۇشقا يېمەكلىكنى تەلەپ قىلدى. 19 ئۇلار خۇدانى ھاقارەتلەپ: ـ «تەڭرى چۆل-دەشتتە داستىخان سالالامدۇ؟ 20 مانا ئۇ قورام تاشنى ئۇرۇۋېدى، سۈلار ئورغۇپ، ئېقىنلار بۇلاققەك ئېشىپ چىقتى؛ ئەمدى ئۇ بىزگە نانمۇ بېرەلەمدۇ؟ ئۆز خەلقىنى گۆش بىلەن تەمىنلەيەلەمدۇ؟» ـ دېيىشتى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاكلاپ، غەزەپلەندى؛ ياقۇبقا ئوت ئۆتاشتى، ئىسرائىلغا ئاچچىقى كۆتۈرۈلدى، 22 چۈنكى ئۇلار خۇداغا ئىشەنمىدى، ئۇنىڭ نىجاتلىقىغا ئۈلار تايانمىدى، 23 ئۇ ئەرشتىن بۇلۇتلارنى بۇيرۇپ، ئاسمان دەرۋازىلىرىنى ئاچقاندى، 24 ئۇ ئۇلار ئۈستىگە «مانا»نى ياغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئەرشتىكى ئاشلىقنى بەرگەندى؛ 25 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار كۈچ ئىگىلىرىنىڭ نېنىنى يېگەندى؛ ئۇ ئۇلارغا قانغۇچە ئوزۇقنى ئەۋەتكەندى. 26 ئەمدى ئۇ ئاسماندا شەرق شامىلى چىقىرىپ، كۈچى بىلەن جەنۇب شامىلىنىمۇ ئېلىپ كەلدى؛ 27 ئۇ گۆشنى چاڭ-توزاندەك ئۇلار ئۈستىگە چۈشۈردى، دېڭىزلار ساھىلىدىكى قۇملاردەك ئۇچار-قاناتلارنى ياغدۇردى. 28 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ بارگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىغا، چېدىرلىرىنىڭ ئەتراپىغا چۈشۈردى. 29 ئۇلار بولۇشىچە يەپ تويۇشتى، چۈنكى ئۇلارنىڭ نەپسى تارتقىنى [خۇدا] ئۇلارغا كەلتۈرگەندى. 30 لېكىن ئۇلار نەپسى تارتقىنىدن تېخى زېرىكمەيلا، گۆشى ئېغىزلىرىدا تېخى چاينىۋاتقىنىدىلا، 31 خۇدانىڭ غەزىپى ئۇلارغا قارىتا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلاردىن ئەڭ قامەتلىكلىرىنى قىرىۋەتتى، ئىسرائىلنىڭ سەرخىل ياشلىرىنى يەرگە ئۇرۇۋۇەتتى. 32 مانا، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا داۋاملىق گۇناھ قىلىۋەردى، ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىگە تېخىچىلا ئىشەنمىدى، 33 شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ كۈنلىرىنى بىھۇدىلىكتە، يىللىرىنى دەككە-دۈككىلىك ئېچىدە ئۆتكۈزدى. 34 ئۇ ئۇلارنى ئۆلتۈرگىلى تۇرغاندا، ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئىزدىدى؛ ئۇلار يولدىن يېنىپ، ئىنتىلىپ كەتتى ئىزدىدى؛ 35 ئۇلار خۇدانىڭ ئۇلارنىڭ ئۆيۈلتېشى ئىكەنلىكىنى، ھەممىدىن ئالىي

بولغۇچى تەڭرىنىڭ تۇلارنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىكەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى.
36 براق تۇلار ئاغزى بىلەن ئۇنىڭغا خۇشامەت قىلدى، تىلى بىلەن ئۇنىڭغا يالغان سۆز
قىلدى؛ 37 چۈنكى تۇلارنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا سادىق بولمىدى، تۇلار ئۇنىڭ ئەھدىسىنى
چىڭ تۇتمىدى. 38 براق ئۇ يەنىلا رەھىمدىل ئىدى؛ قەبىھلىكنى كەچۈرۈپ، تۇلارنى
يوقاتمىدى؛ ئۇ قايتا-قايتا ئۆز غەزىپىدن ياندى، ئۇ قەھرىنى قوزغىغىنى بىلەن ھەممىنى تۈگىتمىدى.
39 ئۇ تۇلارنىڭ پەقەت ئەت ئىكەنلىرى، كەتسە قايتىپ كەلمەس بىر نەپەس ئىكەنلىكىنى
ياد ئەتتى. 40 تۇلار چۆل-دەشتتە شۇنچە كۆپ قېتىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى. شۇنچە
كۆپ قېتىم باياۋاندا كۆڭلىگە ئازار بەردى! 41 بەرھەق، تۇلار قايتىدىن يولدىن چەتنەپ
تەڭرىنى سىندى، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يۈرىكىنى زىدە قىلدى. 42 تۇلار
ئۇنىڭ قولىنى [ئەسلىمىدى]؛ تۇلارنى زومىگەرنىڭ چاڭگىلىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزغان
كۈنىنى، قاناداق قىلىپ مىسردا كارامەتلەرنى يارىتىپ، زوئان دالاسىدا مۇجىزىلەرنى
كۆرسەتكىنىنى ئېسىدىن چىقاردى. 44 ئۇ [مىسرلىقلارنىڭ] دەريالىرىنى، ئېقىنلىرىنى
قانغا ئايلاندۇرۇپ، تۇلارنى ئىچەلمەس قىلىپ قويدى؛ 45 تۇلارنىڭ تارىسغا نەشتەرلىك
چۈشىنالارنى توپ-توپى بىلەن ئەۋەتتى، ھالاك قىلار پاقىلارنى ماڭدۇردى؛ 46 تۇلارنىڭ
زىرائەتلىرىنى كېپىنەك قۇرتلىرىغا تۈتۈپ بېرىپ، مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلەرگە بەردى؛
47 تۈزۈم تاللىرىنى مۇلدۇر بىلەن ئۆرىدۇرۇپ، ئەنجۈرلىرىنى قىراۋ بىلەن ئۇششۇتۇەتتى.
48 ئۇ كاللىرىنى مۇلدىرگە سوقتۇرۇپ، ماللىرىنى چاقاق ئوتلىرىدا [كۆيدۈرىۋەتتى].
49 ئۇ تۇلارغا غەزىپىنىڭ دەھشەتلىكىنى ـ قەھرىنى، ئاچچىقىنى ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى،
بالا يىتىپەت ئېلىپ كېلىدىغان بىر توركۈم پەرىشتىلەرنىمۇ چۈشۈردى. 50 ئۇ ئۆز غەزىپى
ئۈچۈن بىر يولنى تۈزلەپ قويدى؛ تۇلارنىڭ جېنىنى ئۆلۈمدىن ئايماي، بەلكى ھايانىنى ۋاباغا
تاپشۇردى؛ 51 ئۇ مىسردا بارلىق تۇنجى ئۇغۇلغان بالىلارنى، ھامنىڭ چېدىرلىرىدا تۇلارنىڭ
غۇرۇرى بولغان تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرىۋەتتى. 52 ئۇ پادىچىدەك ئۆز خەلقىنى مىسردىن
سەپەرگە ئاتالاندۇرۇپ، چۆل-باياۋاندىن تۇلارنى قوي پادىسىدەك باشلاپ ماڭدى؛ 53
تۇلارنى ئامان-ئېسەن يېتەكلىگەچكە، تۇلار قورقۇنچتىن خالي بولۇپ ماڭدى؛ دۈشمەنلىرىنى
بولسا، دېڭىز يۇتۇپ كەتتى. 54 ئۇ تۇلارنى ئۆز مۇقەددەس زېمىنىنىڭ چېگراسىغا،
ئۇ قولى ئىگىلىۋالغان بۇ تاغلىققا ئېلىپ كەلدى. 55 ئۇ ئەللەرنى تۇلارنىڭ ئالدىدىن
قوغلىۋېتىپ، زېمىن ئۆزىنىڭ تانا تارىقۇزۇپ تۆچەپ، تۇلارغا تەقسىم قىلدى؛ ئىسرائىل
قەبىلىلىرىنى تۇلارنىڭ چېدىرلىرىغا ئولتۇراقلاشتۇردى. 56 براق تۇلار خۇدانى، ھەممىدىن
ئالي بولغۇچىنى سىناپ ئاچچىقلاندۇردى، ئۇنىڭ تاپشۇرغان گۇۋاھ-ئاگاھلىرىنى تۇتمىدى؛
57 بەلكى ئاتا-بوۋىلىرىدەك يولدىن تېيىپ ئاسىيلىق قىلدى، خائىن ئوقيادەك قېيىپ كەتتى.
58 تۇلار ئېگىزلىكتە قۇرغان ئىبادەتگاھلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى، ئويما بۇتلىرى
بىلەن ئۇنىڭ يۈرىكىنى ئۆرتىدى. 59 خۇدا تۇلارنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى، ئىسرائىلدىن
ئىنتايىن يىرگەندى. 60 ئۇ شىلوھىدىكى ماكانىنى، يەنى ئۇ ئىنسان تارىسدا تۇرغان چېدىرنى
تاشلاپ كەتتى، 61 ئۆزىنىڭ قۇدرەت بەلگىسىنى بۇلاپ كېتىشكە، شان-شەرىپىنى
ئىشغالىيەتچىلەرنىڭ قولىغا بەردى؛ 62 ئۆز خەلقىنى قىلىچقا تاپشۇردى، ئۆزىنىڭ مىراسى
بولغانلاردىن ئىنتايىن غەزەپلەندى. 63 ئوت تۇلارنىڭ يىگىتلىرىنى يالمىدى، قىزلىرى توي
ناخشىلىرىدا ماختالمايتتى. 64 تۇلارنىڭ كاھىنلىرى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، لېكىن تۇل
خوتۇنلىرى ھازا تۇتمىدى. 65 ئاندىن رەب بىرسى ئۇيقۇدىن ئويغانىدەك ئويغاندى، شاراپتىن
جاساراەتلەنگەن پالۋاندەك توۋلىدى. 66 ئۇ رەقىبلىرىنى ئۇرۇپ چېكىندۈرۈپ، تۇلارنى
تۈگىمەس رەسۋاغا قالدۇردى. 67 يۈسۈپنىڭ چېدىرىنى شاللاپ، رەت قىلدى؛ ئەفرائىم
قەبىلىسىنى تاللىمىدى؛ 68 بەلكى يەھۇدا قەبىلىسىنى، ياخشى كۆرگەن زىئون تېغىنى
تاللىدى. 69 [شۇ يەردە] مۇقەددەس جايىنى تاغ چوققىلىرىدەك، يەر-زېمىنى ئەبەدىي
ئورناتقاندەك مەزمۇت بىنا قىلدى؛ 70 ئۇ ئۆز قۇلى داۋۇتنى تاللاپ، ئۇنى قوي قوتانلىرىدىن
چاقىرىۋالدى؛ 71 قوزىلىرىنى ئېمىتىدىغان ساغلىقلارنى ئەگىشىپ بېقىشتىن ئېرىپ، ئۇنى
ئۆز خەلقى ياقۇبنى، مىراسى بولغان ئىسرائىلنى بېقىشقا چىقاردى. 72 داۋۇت تۇلارنى
قەلبىدىكى دۈرۈسلۈق بىلەن باقتى، قولىنىڭ ئېپچىللىكى بىلەن تۇلارنى يېتەكلىدى.

79 ئاساف يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، ئەللەر ئۆز مىراسىڭغا بۆسۈپ كىردى؛
تۇلار سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانامىڭنى بۇلغىدى، يېرۇسالېمنى دۆۋە-دۆۋە خارابىلەرگە
ئايلاندۇردى. 2 تۇلار قۇللىرىڭنىڭ جەسەتلىرىنى ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلارغا يەم
قىلىپ، مۆمىن بەندىلىرىڭنىڭ ئەتلىرىنى دالادىكى ھايۋاناتلارغا تاشلاپ بەردى. 3 تۇلار
خەلقىڭنىڭ قانلىرىنى يېرۇسالېم ئەتراپىدا سۈدەك تاققۇزدى، جەسەتلىرىنى كۆمگىلى بىرەر
ئادەمنۇ قالدۇرمىدى. 4 قوشنىلىرىمىز ئالدىدا رەسۋاغا قالدۇق، ئەتراپىمىزدىكىلەرگە مەسخىرە ۋە
مازاق ئوبيېكتى بولدۇق. 5 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ سەن مەڭگۈگە غەزەپلىنەمسەن؟
سېنىڭ يۈرىكىڭ ئوت بولۇپ تۈرتىشۈپرەمدۇ؟ 6 قەھرىڭنى سېنى تونۇمىغان ئەللەر ئۈستىگە،
نامىڭنى بىلمىگەن پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تۆككەيسەن! 7 چۈنكى تۇلار ياقۇبنى يالماپ،
ئۇنىڭ ماكانىنى خارابىلىككە ئايلاندۇرۇۋەتتى. 8 ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بىزگە
ھىسابلىمىغايسەن؛ رەھىمدىللىقىڭ بىزنىڭ يېنىمىزغا چاپسىن كەلگەي! چۈنكى بىز
ئىنتايىن پەس ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇق. 9 ئۆز نامىڭنىڭ شۆھرىتى ئۈچۈن بىزگە ياردەم
قىلغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىزنىڭ خۇداسى، نامىڭ ئۈچۈن بىزنى قۇتقۇزغايسەن، گۇناھلىرىمىزنى
كافارەت قىلىپ كەچۈرگەيسەن؛ 10 ئەللەر نېمىشقا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ
مازاق قىلىشىدۇ؟ قۇللىرىڭ تۆككەن قان قەرىزىنىڭ ھېسابى ئەللەر ئارىسىدا، كۆز ئالدىمىزدا
قىلىنسۇن. 11 ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرى ئالدىڭغا كەلگەي؛ بىلىكىڭنىڭ ئۇلۇغلۇقى بىلەن،
ئۆلۈمگە بۇيرۇلغانلارنى ساقلىغايسەن. 12 ئى رەب، يات قوشنىلىرىمىزنىڭ ساڭا قىلغان زور
ھاقارەتىنى يەتتە ھەسسە قوشۇپ ئۆزلىرىگە، يەنى ئۇلارنىڭ ئىچى-باغرىغا قايتۇرغايسەن؛ 13
شۇنداق قىلسىڭ، سېنىڭ خەلقىڭ ـ ئۆزۈڭ باققان قويلىرىڭ بولغان بىزلەر، ساڭا مەڭگۈگە
تەشەككۇرلەر ئېيتىمىز، ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە سېنىڭ مەدھىيىلىرىڭنى ئايان قىلىمىز.

80 «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا، بىر گۈزۈاھلىق، ئاساف يازغان كۈي: ـ قۇلاق
سالغايسەن، ئى ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى، يۈسۈپنى قوي پادىسىدەك بېقىپ يېتەكلىگۈچى، ئى
كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدىغۇچى، نۇرلانغايسەن! 2 ئەفرائىم، بىنيامىن، ماناسسەھلەرنىڭ
ئالدىدا قۇدرىتىڭنى قوزغىغايسەن، بىزلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلگەيسەن! 3 ئى خۇدا، بىزنى ئۆز
يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 4 ئى
پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، خەلقىڭنىڭ دۇئالىرىغا بولغان
غەزىپىڭ قاچانغىچە يالقۇنلاپ تۇرىدۇ؟ 5 سەن كۆز ياشلىرىنى تۇلارغا ئوزۇق ئورندا
قىلدىڭ، كۆز ياشلىرىنى قاچا-قاچىلاپ تۇلارغا ئىچكۈزدۈڭ. 6 بىزنى قوشنىلىرىمىزغا تالاشقا
قويدۇڭ؛ دۈشمەنلىرىمىز بىزنى مەسخىرە قىلىشىدۇ. 7 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز
قۇتقۇزۇلىمىز! 8 سەن مىسردىن بىر تۈپ ئۈزۈم كۆچىتىنى ئېلىپ كەلدىڭ؛ يات ئەللەرنى
ھەيدىۋېتىپ، ئورنىغا ئۇنى تىكتىڭ. 9 ئۇنىڭ ئالدىدا يەرنى كەڭ ئاچتىڭ؛ ئۇ چوڭقۇر
يىلتىز تارتىپ، پۈتۈن زېمىنغا يېيىلدى. 10 ئۇنىڭ سايىسى تاغلارنى قاپلىدى؛ غوللىرى
قۇدرەتلىك كېدىر دەرەخلىرىدەك ئۆستى؛ 11 ئۇ شاخلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلەكلىرىنى
[ئەفرات] دەرياسى بويلىرىغىچە ئۇزارتتى. 12 سەن نېمىشقا ئۇنىڭ قاشلىرىنى بۇزۇۋېپ،
مېۋىسىنى ئۈتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ ئۈزۈپ ئېلىشىغا يول قويدۇڭ؟ 13 مانا ئورمانلىقتىكى ياۋا
توكگۇزلار ئۇنى يېرىۋاتىدۇ، دالادىكى ھايۋاناتلار ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىدۇ. 14 ئى ساماۋىي
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، سەندىن ئۈتۈنىمىزكى، يېنىمىزغا قايتىقايسەن! ئەرشتىن
ھالىمىزغا نەزەر سالغايسەن، كېلىپ بۇ ئۈزۈم تېلىدىن خەۋەر ئالغايسەن! 15 يەنى ئوڭ
قولۇڭ تىككەن بۇ يىلتىزدىن، ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەزمۇت يېتىشتۇرگەن بۇ ئوغلۇڭدىن خەۋەر
ئالغايسەن! 16 مانا ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلدى، كېسىۋېتىلدى؛ يۈزۈڭدىكى تەنبىھى قارىشىڭنى
كۆرۈپ ئۇلار ھالاك بولماقتا؛ 17 قولۇڭنى ئوڭ قولۇڭدىكى ئادەمگە، يەنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن
مەزمۇت يېتىشتۇرگەن ئىنسان ئوغلىغا قوندۇرغايسەن؛ 18 شۇنداق قىلغاندا بىز سەندىن
ھەرگىز چېكىنمەيمىز؛ بىزنى يېڭىلغايسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ ساڭا ئىلتىجا قىلىمىز.

19 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، بىزنى تۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز!

81

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ «گىتتىف»تا چېلىنسۇن دەپ، ئاساف يازغان كۈي: ـ كۈچ-قۇۋۋىتىمىز بولغان خۇداغا كۈي ئېيتىپ ياڭرىتىڭلار، ياقۇپنىڭ خۇداسىغا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ناخشىنى ياڭرىتىپ، داپنى ئېلىپ، يېقىملىق چىلتار ھەم راۋابنى چېلىڭلار! 3 يېڭى ئايدا، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا، بايرام-ھېيت كۈنىمىزدە ناغرا-سۇناي چېلىڭلار! 4 چۈنكى بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن بېكىتىلگەن بەلگىلىمە، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ بىر پەرمانىدۇر. 5 ئۇ مىسىر زېمىنىدا يۇرۇش قىلغانلىرىدا، (شۇ يەردە بىز چۈشىنەلمەيدىغان بىر تىلنى ئاڭلاپ يۈرەتتۇق) ئۇ بۇنى يۈسۈپكە گۇۋاھ قىلىپ بەردى؛ 6 ـ «ئۇنىڭ مۇرىسىنى يۈكتىن ساقىت قىلدىم، ئۇنىڭ قولى سېۋەت كۆتۈرۈشتىن ئازاد بولدى؛ 7 قىستاڭچىلىقتا ندا قىلدىڭ، مەن سېنى ئازاد قىلدىم، گۈلدۈرماما چىققان مەخپىي جايدىن ساڭا جاۋاب بەردىم، «مەرىباھ» سۈلىرى بويىدا سېنى سىنىدىم». سېلاھ. 8 ـ «تىڭشا، خەلقىم، مەن سېنى گۇۋاھلار بىلەن ئاگاھلاندۇرمەن؛ ئى ئىسرائىل، ماڭا قۇلاق سالساڭ ئىدى! 9 ئارا گۈدا يات ئىلاھ بولمىسۇن، يات ئىلدىكى ئىلاھقا باش ئەگمىگىن! 10 سېنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ ئاغزىڭنى يوغان ئاچ، مەن ئۇنى تولدۇرىمەن. 11 ـ براق خەلقىم ساداينىمغا قۇلاق سالمىدى، ئىسرائىلنىڭ ماڭا باغلانغۇسى يوق ئىدى؛ 12 شۇڭا مەن ئۇلارنى ئۆز تەرسالىقىغا قويۇۋەتتىم، ئۇلار ئۆز مەسلىھەتلىرى بىلەن مېڭىۋېرەتتى. 13 ـ ئاھ، مېنىڭ خەلقىم ماڭا قۇلاق سالسا ئىدى! ئىسرائىل مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرسە ئىدى! 14 ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنى تېزلا ئېڭىلدۇرەر ئىدىم، قولۇمنى رەقىبلىرىگە بۇراپ، ئۇلارنى باسار ئىدىم. 15 پەرۋەردىگارغا نەپرەتلەنگۈچىلەر ئۇنىڭ ئالدىدا زەئىپلىشىپ يوپىۇنار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شۇ ئاخىرتى مەڭگۈگە بولاتتى؛ 16 ساڭا ئاش-بۇغداينىڭ ئەڭ ئېسىلىنى يېگۈزەر ئىدىم، بەرھەق، قورام تاشتىن ھەسەل ئاققۇزۇپ سېنى قاندۇرار ئىدىم».

82

ئاساف يازغان كۈي: ـ خۇدا ئۆز ئىلاھىي مەجلىسىدە ئۆرۈپ رىياسەتچىلىك قىلىدۇ، ئۇ ئىلاھلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 2 ـ قاچانغىچە سىلەر ناھەق ھۆكۈم چىقىرىسىلەر، قاچانغىچە رەزىللەرگە يۈز-خاتىرە قىلىسىلەر؟ سېلاھ. 3 گادايلار ۋە يېتىم-يېسىرلارنىڭ دەۋاسىنى سوراڭلار، ئېزىلگەنلەر ھەم ھاجەتمەنلەرگە ئادالەتنى كۆرسىتىڭلار؛ 4 مىسكىنلەر ھەم نامراتلارنى قۇتقۇزۇڭلار، ئۇلارنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن ئازاد قىلىڭلار! 5 ئۇلار بۇلارنى بىلمەي ۋە چۈشىنمەي زۇلمەتتە كېزىپ يۈرمەكتە، شۇڭا يەرنىڭ ئۇللىرى تەۋرەنمەكتە. 6 مەن ئېيتتىم: ـ «سىلەر ئىلاھلارسىلەر، ھەممىڭلار ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغۇللىرى سىلەر؛ 7 شۇنداق بولسىمۇ سىلەر ئىنسانغا ئوخشاش ئۆلىسىلەر، ھەرقانداق ئىلاھ-بەگكە ئوخشاشلا يېقىلىسىلەر». 8 ـ تۇرغىن، ئى خۇدا، يەر-يۈزىنى سوراق قىلغايسەن! چۈنكى سەن بارلىق ئەللەرگە ۋارىس بولغۇچىسەن!

83

ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ئى خۇدا، ئۇن چىقارماي تۇرۇۋالما، جىم تۇرۇۋالما، سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋالما، ئى تەڭرىم! 2 چۈنكى مانا، سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ داۋراڭ قىلماقتا، ساڭا ئۆچمەنلەر باش كۆتۈرمەكتە. 3 ئۇلار قۇۋۋۇق بىلەن سېنىڭ خەلقىڭگە سۈيقەست قىلىدۇ، سېنىڭ ھىمايە قىلىپ قەدىرلىگەنلىرىڭ بىلەن قارشىلىشىشنى مەسلىھەتلىشىدۇ. 4 ئۇلار: ـ «يۈرۈڭلار، ئۇلارنى مىللەت قاتاردىن يوق قىلايلى! ئىسرائىلنىڭ نامى ئىككىنچى تىلغا ئېلىنمىسۇن!» ـ دېمەكتە. 5 ئۇلار ھەمنەپەس، ھەمدىل مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ساڭا قارشى ئىتتىپاق تۈزدى. 6 مانا، ئېدوم ۋە ئىسمائىللارنىڭ چېدىرلىرى، موئاب ھەم ھاگىرىلار، 7 گەبال، ئامموn، ۋە ئامالەك؛ فىلىستىيە ھەمدە تۈر ئاھالىلىرى، 8 ئاسۇريەمۇ ئۇلارغا قوشۇلدى؛ ئۇلار لۇت ئوغۇللىرىغا يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەن. سېلاھ. 9 سەن كىشون دەرياسىدا مىدىيانىيلارغا، سىسىراغا ۋە يابىنغا قانداق تاقابىل تۇرغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ 10 بۇلار ئەن-دور يېزىسىدا قىرىلغاندى، يەر تۈچۈن تىزەك-ئوغۇتقا ئايلانغاندى. 11 ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنى ئورەب ۋە زىئەبكە، ئۇلارنىڭ داھىيلىرىنى زەباھ ھەم زالمۇنىغا ئوخشاش قىلغايسەن، 12 چۈنكى ئۇلار: «خۇدانىڭ چىمەن-يايلاقلىرىنى ئۆزىمىزگە مۇلۇك قىلىۋالايلى!» ـ دەپ ئېيتقان. 13 ئى خۇدايىم، ئۇلارنى دومىلىندىغان قامىغاقتەك، شامالدا ئۇچۇرۇلغان سامان كەبى سورۇۋەتكەيسەن. 14 ئوت ئورمانلىققا ئۆتاشقانغا ئوخشاش، يالقۇن تاغلارنى كۆيدۈرگەنگە ئوخشاش، 15 سەن يەنە ئۇلارنى بورىنىڭ بىلەن قوغلىغايسەن، قارا قۇيۇنىڭ بىلەن ۋەھىمىگە سالغايسەن، 16 ئۇلارنىڭ سېنىڭ نامىڭنى ئىزدىشى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى شەرم-ھايا بىلەن چۈمدۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 17 ئۇلار نومۇسىتىن ئەبەدىي شەرمەندە بولسۇن، جاھانغا رەسۋا بولۇپ يوقىتىلسۇن. 18 ئۇلار بىلسۇنكى، نامىڭ پەرۋەردىگار بولغان سەنلا پۈتكۈل جاھاندىكى ئەڭ ئالىي بولغۇچىدۇرسەن.

84

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا چېلىنسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ماكانلىرىڭ نەقەدەر ئىززىدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار! 2 جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھويلىلىرىغا تەشنا بولۇپ، سىغىنىپ ھەتتا ھالدىن كېتىدۇ، دىلىم ۋە ئەتلىرىم ھايات تەڭرىگە تەلمۈرۈپ ندا قىلىدۇ؛ 3 مانا، ھەتتا مۇبارەك قۇنچاقچىمۇ بىر ماكانىنى تاپقان، قارلىغاچمۇ ئۆزىگە ھەم بالا تۇغىدىغان ئۇۋا ياسايدىغان جايىنى تاپقان، ـ يەنى سېنىڭ قۇربانگاھلىرىڭدىن، ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم! 4 سېنىڭ ئۆيۈڭدە تۇرۇۋاتقانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۈزۈلۈكسىز سېنى مەدھىيىلەيدۇ. سېلاھ. 5 كۈچ-قۇدرىتى سەندىن بولغان كىشى بەختلىكتۇر ـ قەلبىدە كوتۇرۇلە يوللار بولغانلار؛ 6 يىغا ۋادىسىدىن ئوتكەندە، ئۇلار ئۇنى بۇلاقلىققا ئايلاندۇرار؛ بەرھەق، كۈز يامغۇرلىرى ئۇنى بەركەتلەرگە تولدۇرىدۇ. 7 ئۇلار كۈچىگە-كۈچ ئۇلاپ مېڭىۋېرىدۇ؛ ھەربىرى زىئونغا يېتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ھازىر بولىدۇ. 8 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئى ياقۇپنىڭ خۇداسى، قۇلاق سالغايسەن! سېلاھ. 9 قارا، ئى قالقىنىمىز بولغان خۇدا، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىگە ئىلتىپات بىلەن قارىغىن! 10 چۈنكى سېنىڭ ھويلىلىرىڭدا ئۆتكەن بىر كۈن باشقا يەردە ئۆتكەن مىڭ كۈندىن ئەلادۇر؛ رەزىللەرنىڭ چېدىرلىرىدە ياشىغاندىن كۆرە، خۇدايىمنىڭ ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدا تۇرغىنىم ياخشىدۇر. 11 پەرۋەردىگار خۇدا قۇياش ۋە قالقاندۇر، پەرۋەردىگار شاپائەت ۋە شان-شۆھرەت بەخش ئېتىدۇ؛ دۇرۇس ماڭغانلاردىن ئۇ ھەرقانداق ئىلتىپاتنى ھېچ ئايمايدۇ؛ 12 ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، بەختلىكتۇر ساڭا تايانغان ئىنسان!

85

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ سەن ئۆز زېمىنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ، ياقۇپنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرغاندىڭ، ئى پەرۋەردىگار. 2 خەلقىڭنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈم قىلىپ، بارلىق گۇناھلىرىنى يايقاندىڭ. سېلاھ. 3 سەن پۈتۈن قەھرىڭنى ئېچىگە قايتۇرۇۋېلىپ، غەزىپىڭنىڭ ئەشەددىيلىكىدىن يانغاندىڭىمىز. 4 ئەمدى بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا! بىزگە بولغان ئاچچىقىڭنا ھاي بەرگەيسەن! 5 سەن بىزگە ئەبەدىي غەزەپلىنەمسەن؟ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە غەزىپىڭنى سوزامسەن؟ 6 خەلقىڭ ئۆزۈڭدىن شادلىنىشى ئۈچۈن، بىزنى قايتىدىن يېڭىلىمامسەن؟ 7 بىزگە ئۆزىڭەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە نىجاتلىقىڭنى ئاتا قىلغايسەن! 8 تەڭرى پەرۋەردىگارنىڭ نېمىلەرنى دەيدىغانلىقىغا قۇلاق سالاي؛ چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىگە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىگە ئامان-خاتىرجەملىكنى سۈزلەيدۇ؛ ئۇلار يەنە ھاماقەتلىككە قايتمىسۇن! 9 زېمىنىمىزدا شان-شۆھرەتنىڭ ئۇرۇشى ئۈچۈن، دەرھەققەت، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا ئۇنىڭ نىجاتلىقى يېقىندۇر؛ 10 ئۆزىگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەققەت ئۆزئارا كۆرۈشتى؛ ھەققانىيەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بىر-بىرىنى سۆيۈشتى؛ 11 ھەققەت يەردىن ئۈنۈپ چىقماقتا، ھەققانىيەت ئەرشىلەردىن قارايدۇ. 12 پەرۋەردىگار بەركەت بېرىدۇ، زېمىنىمىز

هوسۇلىنى بېرىدۇ، 13 ھەققانىيەت ئۆنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، ئۆنىڭ قەدەملىرىگە يول ھازىرلايدۇ!

86

داۋۇتنىڭ دۇئاسى: قۇلىقىڭنى مەن تەرەپكە تۇتقىن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن، چۈنكى مەن ئېزىلگەن ۋە ھاجەتمەندۇرمەن. 2 جىنمىنى ساقلىغايسەن، چۈنكى مەن ساڭا مۇمىندۇرمەن؛ ئى سەن خۇدايىم، ساڭا تايانغان قۇلۇڭنى قۇتقۇزغايسەن، 3 ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ئى رەب، چۈنكى مەن كۈن بويى ساڭا ندا قىلىمەن. 4 قۇلۇڭنىڭ جىنىنى شاد قىلغىن، چۈنكى جىنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ، 5 چۈنكى سەن رەب، مېھرىبان، كەچۈرۈمچان سەن! ئۆزەڭگە ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە زور مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىدۇرسەن! 6 مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئى پەرۋەردىگار، يېلىنىشلىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن؛ 7 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن ساڭا ئىلتىجا قىلىمەن، چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 8 ئىلاھلار ئارىسىدا سېنىڭ تەڭدىشىڭ يوقتۇر، ئى رەب؛ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭمۇ تەڭدىشى يوقتۇر. 9 سەن ياراتقان بارلىق ئەللەر كېلىپ سېنىڭ ئالدىڭدا سەجدە قىلىدۇ، ئى رەب، نامىڭنى ئۇلۇغلايدۇ. 10 چۈنكى سەن ناھايىتى بۈيۈكسەن، مۇجىزىلەرنى ياراتقۇچىدۇرسەن؛ سەن خۇدادۇرسەن، يالغۇز سەنلا. 11 ئۆز يولۇڭنى ماڭا ئۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، ۋە سېنىڭ ھەقىقىتىڭدە يۈرىمەن؛ نامىڭغا ھۆرمەت-ئەيمىنىشتە بولۇشۇم ئۈچۈن، قەلبىمنى پۈتۈن قىلغايسەن. 12 يا رەببىم خۇدا، پۈتۈن قەلبىم بىلەن سېنى مەدھىيىلەيمەن، ئەبەدىلئەبەد نامىڭنى ئۇلۇغلايمەن. 13 چۈنكى ماڭا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ زوردۇر، سەن تەھتىسارانىڭ تەگلىرىدىن جىنمىنى قۇتقۇزىسەن، (Sheol h7585) 14 ئى خۇدا، تەكەببۇرلار ماڭا قارشى كۆتۈرۈلدى، ئەشەددىيلەرنىڭ جامائىتى جىنمىنى ئىزدىمەكتە، ئۇلار سېنى نەزىرىگە ئالمەيدۇ! 15 ئەمما سەن، رەب، رەھمىدىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھسەن، ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايسەن، مېھىر-مۇھەببەت ھەم ھەقىقەت-سادىقلىقىڭ تېشىپ تۇرىدۇ. 16 مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ، شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئۆز قۇلۇڭغا كۈچۈڭنى بەرگەيسەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلىنى قۇتقۇزغايسەن! 17 ماڭا ئۆچمەنلەرنىڭ ئۆنى كۆرۈپ خىجىل بولۇشى ئۈچۈن، ئىلتىپاتىڭنى كۆرسىتىدىغان بىر ئالامەتنى ماڭا كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەم قىلدىڭ، ماڭا تەسەللى بېرىپ كەلگەنسەن.

87

كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ ئۆنىڭ ئۆلى بولسا مۇقەددەس تاغلاردىدۇر. 2 پەرۋەردىگار زىئونىڭ دەرۋازىلىرىنى سۆيىدۇ، ياقۇپنىڭ بارلىق ماكان-جايلىرىدىنمۇ ئەۋزەل كۆرىدۇ؛ 3 سېنىڭ شەرىپىڭگە ئۇلۇغ ئىشلار ئېيتىلماقتا، ئى خۇدانىڭ شەھىرى! سېلاھ. 4 «مېنى تونۇپ بىلگەنلەر ئارىسىدا راھاب بىلەن بابىلنى تىلغا ئالىمەن؛ مانا فىلىستىيە، تۇر بىلەن ئېفىئوپىيە، مانا بۇ ئادەم شۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەيمەن. 5 بەرھەق، زىئون توغرۇلۇق شۇنداق ئېيتىلىدۇ: ـ «بۇ ئادەم، پالانچى-پوكۇنچى ئۆزىدا تۇغۇلغان، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزى ئۆنى مۇستەھكەملەيدۇ». 6 خەلق-قوۋملارنى خاتىرىلىگىنىدە پەرۋەردىگار: ـ «بۇ كىشى بۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەپ ئالاھىدە خاتىرىگە يېزىپ قويىدۇ. سېلاھ. 7 ناخشىچىلار، تۈرسۈنچىلار شۇنى تەڭ ئېيتىدۇ: ـ «مېنىڭ بارلىق بۇلاق-مەنبەلىرىم سېنىڭدىدۇر!»

88

كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ماخالات-لىپانوت» ئاھاڭىدا ئوقۇلسۇن دەپ، ئەزراىلىق ھېمان يازغان «ماسقىل»: ـ ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقىم بولغان خۇدا، كېچىم-كۈندۈز ساڭا ئالە قىلىپ كەلدىم. 2 دۇئايىم سېنىڭ ئالدىڭغا كىرىپ ئىجابەت بولسۇن؛ ندايىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ 3 چۈنكى دەردىلەردىن جىنم تويغان، ھاياتىم تەھتىساراغا يېقىنلاشقان، (Sheol h7585) 4 ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار قاتارىدا ھېسابلىنىمەن؛ كۈچ-مادارى قۇرۇغان ئادەمدەك بولۇپ قالدىم. 5 ئۆلۈكلەر ئارىسىغا تاشلانغانمەن، قەبرىلىپ قەبرىدە ياتقانلاردەك؛ سەن ئۇلارنى يەنە ئەسلىمەيسەن، ئۇلار قولۇڭدىن ئۈزۈلۈپ ئېلىنىپ يىراق قىلىنغان. 6 سەن مېنى ھاڭنىڭ ئەڭ تېگىگە، زۇلمەتلىك جايلارغا، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە چۈمدۈردۇڭ. 7 قەھرىڭ ئۈستۈمگە ئېغىر يۈكتەك باستى، بارلىق دولقۇنلىرىڭ بىلەن مېنى قىينىدىڭ. 8 مەندىن دوست-بۇرادەرلىرىمنى يىراقلاشتۇردۇڭ؛ ئۇلارنى مەندىن يىرگەندۈردۇڭ؛ مەن قاماللىغانمەن، ھېچ چىقالمايمەن. 9 كۆزلىرىم ئازاب-ئوقۇبەتتىن خىرەلەشتى؛ ھەر كۈنى ساڭا ندا قىلىمەن، ئى پەرۋەردىگار، قوللىرىمنى ساڭا كۆتۈرۈپ كەلدىم. 10 ئۆلۈكلەرگە مۇجىزە كۆرسىتەرسەنمۇ؟ مەرھۇملار ئورنىدىن تۇرۇپ ساڭا تەشەككۈر ئېيتارمۇ؟ 11 ئۆزۈڭگەرمەس مۇھەببىتىڭ قەبرىدە بايان قىلنارمۇ؟ ھالاكەت دىيارىدا سادىقلىق-ھەقىقىتىڭ ماختىلارمۇ؟ 12 كارامەتلىرىڭ زۇلمەتتە تونۇلارمۇ؟ ھەققانىيلىقىڭ «ئۇنتۇلۇش زېمىنى»دە بىلىنەرمۇ؟ 13 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگار، ساڭا پەريات كۆتۈرىمەن، تاڭ سەھەردە دۇئايىم ئالدىڭغا كىرىدۇ. 14 ئى پەرۋەردىگار، نېمىگە جېنىمنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىگە جامالىڭنى مەندىن يوشۇرىدۇڭ؟ 15 ياشلىقىمدىن تارتىپ مەن ئېزىلگەن، ئىمارىدۇرمەن؛ ۋەھشەتلىرىڭنى كۆتۈرۈپ ھېچ ھالىم قالمىدى. 16 قەھرىڭ ئۈستۈمدىن ئوتتى، ۋەھىملىرىڭ مېنى نابۇت قىلدى. 17 ئۇلار كۈن بويى تاشقىن سۈلىرىدەك مېنى ئوراۋالدى، تامامەن مېنى چۈمدۈردى. 18 جان دوستلىرىمنى، ئاغىنىلىرىمنى مېنىڭدىن يىراقلاشتۇردۇڭ، مېنىڭ ئەزىز دوستۇم بولسا قاراڭغۇلۇقتۇر!

89

ئەزراھلىق ئېتان يازغان «ماسقىل»: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى ئەبەدىي كۈيلەيمەن، ئاغىزىمدا دەۋردىن-دەۋرگىچە ھەقىقەت-ساداقىتىڭنى ئايان قىلىمەن. 2 چۈنكى مەن: ئۆزگەرمەس مۇھەببەت مەڭگۈگە تىكىلىپ ماڭىدۇ، سەن ھەقىقەت-ساداقىتىڭنى ئەرشتىلادا مۇستەھكەملەۋاتىسەن ـ دەپ بىلدىم؛ 3 سەن دېدىڭكى: ـ «مەن تاللىۋالغىنىم بىلەن ئەھدە تۈزگەنمەن، قۇلۇم داۋۇتقا قەسەم قىلدىم: ـ 4 سېنىڭ ئەۋلادىڭنى مەڭگۈ داۋام قىلدۇرىمەن، تەختىڭنى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا قۇرۇپ چىقىمەن». سېلاھ. 5 ھەم ئاسمانلارمۇ سېنىڭ مۆجىزىلىرىڭنى تەبرىكلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، مۇقەددەسلەرنىڭ جامائىتىدە ئۇلار ھەققەت-ساداقىتىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 6 چۈنكى ئاسمانلاردا پەرۋەردىگارنىڭ تەڭدىشى بارمۇ؟ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا پەرۋەردىگارغا ئوخشايدىغان كىم بار؟ 7 تەڭرىنىڭ ھەيۋىسى مۇقەددەسلەرنىڭ مەجلىسىدىكىلەرنى قاتتىق تىترىتىدۇ، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن ئۇ قورقۇنچلۇقتۇر. 8 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، قۇدرەتلىك ياھ، ساڭا ئوخشايدىغان كىم بار؟ ئەتراپىڭدا ھەققەت-ساداقىتىڭ ئۇرۇقلۇقتۇر. 9 دېڭىزنىڭ ھەغرۇرلۇقى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىسەن، دولقۇنلىرى ئۆركەشلىگەندە، سەن ئۇلارنى تىنچلاندۇرىسەن؛ 10 راھابنى ئۆلگۈدەك يانچىدىكىسەن، كۈچلۈك بىلىكىڭ بىلەن دۈشمەنلىرىڭنى تېرىپەرەن قىلىپ تارقىتىۋەتتىڭ. 11 ئاسمانلار سېنىڭكى، يەرمۇ سېنىڭكىدۇر، جاھان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممىنى ھەرپا قىلدىڭ. 12 شمال ۋە جەنۇبنى، ئۇلارنى ياراتقانىسەن، تابور ۋە ھەرمون چوققىلىرى نامىڭنى يا ئۈنىپ كۈيلەر. 13 قۇدرەتلىك بىلەك سېنىڭكىدۇر، كۈچلۈكتۇر سېنىڭ قولۇڭ، ئوڭ قولۇڭ ھەم كۆتۈرۈكلۈكتۇر. 14 تەختىڭنىڭ ئۆلى ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتتۇر، مۇھەببەت ھەم ھەقىقەت-ساداقەت دائىم دىدارىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ. 15 تەنتەنە ساداسىنى بىلگەن خەلق بەختلىكتۇر، ئۇلار سېنىڭ جامالىڭنىڭ نۇرىدا ماڭىدۇ، ئى پەرۋەردىگار! 16 ئۇلار نامىڭدا كۈن بويى شاد بولار، ھەققانىيلىقىڭدا ئۇلار كۆتۈرۈلىدى. 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ شان-شەرىپى ئۆزۈڭدۇرسەن، سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ بىلەن مۇئىزىمىز كۆتۈرۈلىدۇ. 18 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ قالقىنىمىز؛ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى شاھىمىزدۇر. 19 سەن بۇرۇن ئۆز مۇمىن بەندەڭگە غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنۈپ سۆز قىلىپ شۇنى دېگەندىڭسەن: ـ «مەن بىر ئەزىمەت ئۈستىگە يارىدىمىنى قوندۇردۇم، ئەل ئارىسىدىن مەن تاللىۋالغان بىرسىنى كۆتۈردۈم، 20 قۇلۇم داۋۇتنى تاپتىم، مۇقەددەس مېيىم بىلەن مەن ئۇنى مەسىھ قىلىپ تىكىلدىم. 21 قولۇم ئۇنىڭغا يار بولۇشقا بېكىتىلگەن، بىلىكىم ئۇنى كۈچلەندۈرىدۇ. 22 دۈشمەن ئۇنىڭدىن ھېچ ئالۋان-سىلىق تالىمايدۇ، پەسكەش ئادەم ئۇنى قىستىمايدۇ؛ 23 بەلكى مەن رەقىبلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىدا يانچىيمەن، ئۇنى ئۆچ كۆرگەنلەرنى يەر بىلەن

يەكسان قىلىمەن؛ 24 تۆز ھەققەت-ساداقىتىم ھەم مېھىر-مۇھەببىتىم ئۇنىڭغا يار بولار، ھەم مېنىڭ نامىم بىلەن ئۇنىڭ مۇئگىزىرى كۆتۈرۈلىدۇ. 25 مەن ئۇنىڭ قولىنى دېڭىز ئۈستىدە، ئوڭ قولىنى دەريالار ئۈستىدە قويىمەن. 26 ئۇ مېنى چاقىرىپ دەيدۇكى: ـ «سەن مېنىڭ ئاتام، مېنىڭ تەڭرىم، نىجاتلىقىم بولغان قورام ئېشىمدۇرسەن!». 27 مەن يەنە ئۇنى مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم دەپ، دۇنيا پادىشاھلىرىدىن ئەڭ يۇقىرىسى قىلىمەن. 28 مېنىڭ مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەبەدىي قالدۇرىمەن، مېنىڭ ئەھدىم ئۇنىڭ بىلەن مەھكەم تۇرىدۇ؛ 29 مەن ئۇنىڭ نەسلىنى ئەبەدىيلەشتۈرىمەن، ئۇنىڭ تەختىنى ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك داۋام قىلدۇرىمەن. 30 مۇبادا ئوغۇللىرى تەۋرات-قانۇنۇمدىن چىقىپ، ھۆكۈملىرىم بويىچە يۈرمىسە، 31 يەلگىملىرىمنى بۇزسا، ئەمرلىرىمگە ئىتائەت قىلمىسا، 32 ـ ئۇ ۋاقىتتا ئىتائەتسىزلىكىنى تاياق بىلەن، گۇناھىنى يارا-جاراھەت بىلەن جازالايمەن. 33 لېكىن مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭدىن ئۈزۈپ قويمايمەن، ھەققەت-ساداقىتىمگە خىيانەت قىلمايمەن؛ 34 مەن ئۇنىڭدىن ئەھدەمنى ئەسلا بۇزمايمەن، لەۋلىرىمدىن چىققانلىرىنى ھېچ ئۆزگەرتمەيمەن. 35 مەن بىر قېتىم پاك-مۇقەددەسلىكىمگە قەسەم ئىچتىم ـ داۋۇتقا ئەتىۋىيالغان سۆزلىمەيمەن: ـ 36 «ئۇنىڭ ئەۋلادى ئەبەدىي داۋاملىشار؛ ئۇنىڭ تەختى كۈز ئالدىمدىكى قۇياش كەبى تۇرار؛ 37 ئۇ ئاي كەبى مەڭگۈلۈك مۇستەھكەملىنەر، ئاسماندىكى ئۇرغۇن گۈۋاھچىدەك مەزمۇت تۇرار». سېلاھ. 38 بىراق سەن بۇلارنى چەتكە قېقىپ، تېنىپ كەتتىڭ؛ سەن مەھسىۋ قىلغان پادىشاھقا قاتتىق غەزەپلەندىڭ. 39 قۇلۇڭ بىلەن تۈزگەن ئەھدىدىن ۋاز كەچتىڭ؛ ئۇنىڭ تاجىنى يەرگە تاشلاپ داغ تەگكۈزدۈڭ. 40 ئۇنىڭ بارلىق تام-ياسىللىرىنى يېقىتىپ، قەلئەلىرىنى خارابلىككە ئايلاندۇردۇڭ. 41 يولدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى بۇلىماقتا، ئۇ بارلىق قوشنىلىرى ئالدىدا رەسۋا بولدى. 42 ئۇنى ئەۋزەلىرىنىڭ ئوڭ قولىنى يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، پۈتكۈل دۈشمەنلىرىنى خۇشال قىلدىڭ. 43 بەرھەق، سەن ئۇنىڭ قىلىچىنىڭ بىسىنى قايرىۋەتتىڭ، جەڭدە ئۇنى تىك تۇرغۇزمىدىڭ. 44 ئۇنىڭ جۇلالىقىنى يوقىتىپ، ئۇنىڭ تەختىنى يەرگە تۆرۈۋەتتىڭسەن. 45 ياشلىق كۈنلىرىنى سەن قىسقارتتىڭ؛ ئۇنى خىجالەتكە چۈمدۈردۈڭ. سېلاھ. 46 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ تۆزۈڭنى ئەبەدىي يوشۇرۇۋېرەمسەن؟ قەھرىڭ ئوت كەبى مەڭگۈ يانارمۇ؟ 47 ماڭا نىسبەتەن، تۇمۇرنىڭ قىس ئىكەنلىكىنى ئەستە تۇتقىن! ئېمىشقىمۇ بارلىق ئىنسان بالىلىرىنى بېھۇدىلىككە ياراتقانسەن؟ 48 قېنى، قايسى ئادەم ياشاپ ئۆلۈمنى كۆرمەيدىكەن؟ ئۇ جېنىنى تەھتىسارانىڭ چاڭگىللىدىن قۇتقۇزالامدىكەن؟ سېلاھ. (Sheol h7585) 49 سەن ھەققەت-ساداقىتىڭدە داۋۇتقا قەسەم ئىچىكەن، ئاۋۇۋالقى مېھىر-مۇھەببەتلەر قەيەردە قالدى، يا رەببىم؟ 50 قۇللىرىڭ ئۆچراۋاتقان مەسخىرىلەرنى ياد ئەتكەيسەن، ئى رەب ـ مەن ئېچمىدە پۈتكۈل كۆچلۈك ئەللەرنىڭ مازاقلىرىنى كۆتۈرۈۋ يۈرىمەن ـ 51 دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئۆزۈڭنى مەسىھ قىلغانلىقىڭ قەدەملىرىنى قانچىلىك مەسخىرىلىگىنىنى، ئى پەرۋەردىگار، ياد ئەتكەيسەن! 52 پەرۋەردىگارغا مەڭگۈگە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ئامىن! ئامىن!

90

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ دۇئاسى: ـ يا رەببىم، سەن بارلىق دەۋرىدە بىزگە ماكان بولۇپ كېلىۋاتسەن؛ 2 تاغلار ۋۇجۇدقا كەلمەستىن بۇرۇن، سەن يەر ۋە ئالەمنى شەكىللەندۈرمەستىن بۇرۇن، ئەزەلدىن ئەبەدگىچە تەڭرىدۇرسەن. 3 سەن ئىنسانىنى ئۆيراقتا ئايلاندۇرۇپ: ـ «ھەي، ئىنسان بالىلىرى، قايتىڭلار!» ـ دەيسەن. 4 مانا، سېنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل ـ ئۆتۈپ كەتكەن تۈنۈگۈنكى بىر كۈن، تۈندىكى بىر جېسىكتۇر، خالاس. 5 سەن ئادەملەرنى سۇ تاشقىنىدەك ئېلىپ كېتىسەن، ئۇلار ئۇيقۇ كەتكەن بىر ئۇيقۇدەك، تاڭ سەھەردە ئۈنۈپ چىققان ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ ـ 6 ئەتىگەندە ئۇلار كۆكىرىپ ئۈندۈ، كېچىسى بولسا كېسىلىپ، سولىشىپ كېتىدۇ. 7 چۈنكى بىز غەزىپىڭ بىلەن يوقايمىز، قەھرىڭ بىلەن دەككە-دۈككىدە قالىمىز. 8 سەن قەبىھلىكلىرىمىزنى كۆز ئالدىڭغا، يوشۇرۇن قىلمىشلىرىمىزنى جامالىڭنىڭ نۇرى ئالدىغا قويدۇڭ. 9 بارلىق كۈنلىرىمىز دەرغەزىپىڭ ئاستىدا ئۆتۈپ كېتىدۇ، يىللىرىمىزنى بىر ئوھ تارتىش بىلەنلا تۈگىتىمىز. 10 ئۆمرىمىزنىڭ يىللىرى يەتمىش يىل، ماغدۇرىمىز بار بولسا سەكسەن يىل؛ بىراق ئۇلارنىڭ پەخرى جاپا ۋە بېھۇدىلىكتۇر؛ ھايات تېزلىك بىلەن ئۆزەر، مانا، بىز ئۇچۇپ كەتتۇق. 11 ساڭا بولغان ھۆرمەت-ئەيمىنىشنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھېسابلىنىدىغان، ئاچچىقىڭنىڭ شىددىتىنى كىم بىلىسۇن؟ 12 شۇڭا كۈنلىمىزنى دانالىققا قويۇشىمىز ئۈچۈن، كۈنلىرىمىزنى ساناشنى بىزگە ئۆگەتكەيسەن! 13 يېنىمىزغا قايتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سېنى قاچانغىچە...؟! قۇللىرىڭغا رەھىم قىلغايسەن! 14 بىزنى ئەتىگەندە ئۆزۈڭرەمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قاندۇرغايسەن؛ ئۆندىقتا بارلىق كۈنلىرىمىزدە كۆيلەرنى يا كۈشىپ شادلىنىمىز. 15 سەن بىزنى جاپاغا چۈمگەن كۈنلەرگە ئاساسەن، كۆپلەتنى كۆرگەن يىللىرىمىزغا ئاساسەن يەنە خۇرسەن قىلغىن! 16 ئۇلۇغ ئىشلىرىڭ قۇللىرىڭغا كۆرۈنگەي، شانۇ-شەۋكىتىڭ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ئاشكارا بولغاي! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ شېرىن مەرھەمىتى ئۈستىمىزدە بولغاي، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى ئۈستىمىزگە بەركەتلىك قىلغايسەن، بەرھەق، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى بەركەتلىك قىلغايسەن!

91

ئەڭ ئالىي بولغۇچىنىڭ مەخپىي جايىدا تۇرغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ سايىسىدە ئارامخۇدا ياشايدۇ. 2 مەن پەرۋەردىگارنى: ـ «مېنىڭ باشپاناھىم، مېنىڭ قورغىنىم؛ مېنىڭ خۇدايىم، ئۇنىڭغا ئىشىنىمەن» ـ دەيمەن. 3 بەرھەق، ئۇ قىلتاچىنىڭ تۇزىقىدىن سېنى قۇتۇلدۇرىدۇ، شۇم ۋابا-قازادىن ھەم خالاس ئېتىدۇ. 4 ئۇ پەيلىرى بىلەن سېنى ياپىدۇ؛ قاناتلىرى ئاستىدا پاناھ تاپىسەن؛ ئۇنىڭ ھەققىتى ساڭا قالقان ھەم ئىستىھكامدۇر. 5 سەن نە كېچىدىكى ۋەھىمىدىن، نە كۈندۈزى ئۇچۇۋاتقان ئوقتىن، 6 نە قاراڭغۇلۇقتا كەزگۈچى ۋابادىن، نە چۈش ۋاقىتىدا ۋەيرانچىلىق قىلغۇچى ھالاكەتتىن قورقايسەن. 7 سېنىڭ يېنىڭدا مىڭ يېقىلىپ، ئوڭ يېقىڭدا ئون مىڭ غۇلاپ چۈشسىمۇ، لېكىن بالا-قازا ساڭا يېقىنلاشمايدۇ. 8 سەن پەقەت كۆزلىرىڭ بىلەن يېقىپ، پاسقىلارغا يېرىلگەن جازانى كۆرىسەن. 9 پەرۋەردىگارنى پاناھىم دەپ بىلگىنىڭ ئۈچۈن، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنى ماكان قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 10 بېشىڭغا ھېچ پالاكەت چۈشمەيدۇ، ھېچ ۋابا چېدىرىڭغا يېقىنلاشمايدۇ. 11 ئۇ ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل يوللىرىڭدا سېنى ساقلايدۇ. 12 ئايىغىڭ تاشقا تاقىلىپ ئۈزۈلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 شىر ۋە كوبرا يىلان ئۈستىدىن بېسىپ ئۆتىسەن، ئارسلان ۋە ئەجدىھانى دەسسەپ-چەيلەيسەن. 14 «ئۇ ماڭا مۇھەببىتىنى باغلىغانلىقى ئۈچۈن، مەن ئۇنى قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇ نامىمنى تەن ئالغىنى ئۈچۈن يۇقىرىدا ساقلايمەن. 15 ئۇ ماڭا ندا قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن؛ ئېغىر كۈن ئۇنى باسقاندا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن؛ مەن ئۇنى خالاس قىلىپ، ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىمەن. 16 ئۇزاق ئۆمۈر بىلەن ئۇنى قاندۇرىمەن، ھەم نىجاتلىقىمنى ئۇنىڭغا كۆرسىتىمەن».

92

شابات كۈنى ئۈچۈن بىر كۈي-ناخشا: ـ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىش، نامىڭنى كۈيلەش ئېلىدۇر، ئى ھەممىدن ئالىي بولغۇچى! 2 ئۆزۈڭرەمەس مۇھەببىتىڭنى سەھەردە، كېچىلەردە بولسا، ھەققەت-ساداقىتىڭنى جاكارلاش، 3 ئون تارلىق ساز ۋە راۋابنى چېلىپ، چىلتار بىلەن مۇڭلۇق ئاھاڭدا چېلىش ئېلىدۇر! 4 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ئۆز قىلغىنىڭ ئارقىلىق مېنى خۇرسەن قىلدىڭ، قوللىرىڭنىڭ قىلغانلىرى بىلەن مەن روھلىنىپ ناخشا ئېيتىمەن. 5 پەرۋەردىگار، قىلغان ئىشلىرىڭ نېمىدېگەن ئۇلۇغدۇر! ئويلىرىڭ ناھايىتى چوڭقۇرلىقتۇر! 6 يەغمەر كىشى بۇنى بىلمەس، ھاماقەت بۇنى چۈشىنەلمەس، 7 رەزىللەر ئوت-چۆپتەك ئايىنىغاندا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى گۈللەنگەندە، مەڭگۈ ھالاك بولۇپ كېتىدىغانلار شۇلاردۇر! 8 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەبەدىلئەبەد ئۈستۈن ئۇرىسەن. 9 چۈنكى مانا دۈشمەنلىرىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مانا دۈشمەنلىرىڭ يوقىلىدۇ؛ بارلىق قەبىھلىك قىلغۇچىلار تېرىپەرەن قىلىۋېتىلىدۇ! 10 مۇئگىزۇمنى ياۋايى بۇقىنىڭكىدەك كۆتۈرىسەن؛ يېشىم يېڭى مايي سۈركەپ، مەھسىۋ قىلىنىدۇ. 11 مېنى قەست قىلغانلارنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] ئۆز كۆزۈم كۆرىدۇ؛ ماڭا قارشىلىششىدا قوزغالغان رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ [تەن بەرگەنلىكىنىمۇ] قۇلىقىم ئاڭلايدۇ. 12 ھەققانىي ئادەم خورما دەرىخى كەبى گۈللەپ-ياشنايدۇ؛ ئۇ لۇۋاندىكى كېدىر دەرىخىدەك ئۆسىدۇ. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە تىكىلگەنلەر، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا گۈللىنىدۇ؛ 14 ئۇلار

قېرىغاندىمۇ يەنە مېڭە بېرىدۇ، سۈلۈق ھەم يېشىل ئۆلار، 15 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار پەرۋەردىگار دۇرۇسۇتۇر، دەپ ئىسپاتلايدۇ، ئۇ مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، ئۇنىڭدا ھېچ ناھەقلىك يوقتۇر!

93 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! ئۇ ھەيۋەتنى كىيم قىلىپ كىيگەن، پەرۋەردىگار كىينگەن، ئۇ بېلىنى قۇدرەت بىلەن باغلىغان؛ بەرھەق، شۇنداق دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 2 سېنىڭ تەختىڭ قەدىمدىلا بەرپا قىلىنغان؛ سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچىسەن! 3 كەلكۈن-تاشقىنلار تۆز ساداسىنى كۆتۈردى، ئى پەرۋەردىگار، كەلكۈن-تاشقىنلار تۆز ساداسىنى كۆتۈردى! كەلكۈن-تاشقىنلار تۆرغۇچى دولقۇنلىرىنى يۇقىرى كۆتۈردى! 4 كۆپ سۈلارنىڭ شاۋقۇنلىرىدىن، دېڭىز-ئوكيانلىرىڭ قۇدرەتلىك دولقۇنلارىدىن، تۈستۈن تۆرغان پەرۋەردىگار قۇدرەتلىكتۇر! 5 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ ئىنىدىگەن ئىشنەچىلىكتۇر! كۆنلەر يوق بولغۇچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆيۈڭگە پاك-مۇقەددەسلىك ئەبەدىلىكەبەد راۋاجلىنۇر.

94 ئى ئىنتىقاملار ئىلاھى تەڭرى، پەرۋەردىگار! ئى ئىنتىقاملار ئىلاھى تەڭرى، پارلىغايسەن! 2 كۆتۈرۈلگىن، تۈزۈڭگىنى كۆتۈرگىن، ئى جاھانىي سوراق قىلغۇچى، مەغرۇرلارغا جازاسىنى بەرگىن! 3 قاچانغىچە رەزىللەر، ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە رەزىللەر تەنتەنە قىلىپ يۈرىشىدۇ؟ 4 قاچانغىچە ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەپ ۋالاقشىدۇ، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يوغان گەپ قىلىپ يۈرىدۇ؟ 5 ئۆلار خەلقىڭنى ئېزىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مىراسىڭنا جەبىر-جاپا سالماقتا. 6 تۇل ئايال ۋە غېرىب-مۇساپىرلارنى قىرىپ، يېتىم-يېسىرلەرنى ئۆلتۈرۈپ: ـ 7 «ياھ كۆرمەيدۇ»، «ياقۇپنىڭ خۇداسى كۆڭۈل بۆلمەيدۇ»، ـ دەيدۇ. 8 سەلەر كۆڭۈل قويۇڭلار، ئى ئەلنىڭ ھاماقەتلىرى! ئەخمەقلەر، قاچان دانا بولىسىلەر؟ 9 قۇلاقنى تىكلىگۈچىنىڭ تۆرىنى ئاڭلىمامدۇ؟ كۆزنى ياسىغۇچىنىڭ تۆرىنى كۆرمەمدۇ؟ 10 ئەللەرنى تەربىيىلىگۈچى، ئىنسانغا ئەقىل-بىلىم تۆگەتكۈچىنىڭ تۆرىنى ئادەمنى ئەيىبلىمەمدۇ؟ 11 پەرۋەردىگار ئىنسانىنىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ تۈتىمى يوقلۇقىنى بىلىدۇ. 12 سەن تەربىيىلىگەن ئادەم بەختلىكتۇر، ئى ياھ، يەنى سەن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ئەقىل تۆگىتىدىغان كىشى بەختلىكتۇر! 13 شۇنداق قىلىپ، تاكى پاسىقلار ئۆچۈن ئورەك كولانغۇچە ـ سەن ئۇنى يامان كۈنلەردىن خاتىرجەم ساقلايسەن. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز خەلقىنى تەرك ئەتمەيدۇ، ياكى تۆز مىراسىدىن ۋاز كەچمەيدۇ. 15 چۈنكى ھۆكۈم-پەرمان ھوقۇق ھامان ئادالەتكە قايتىدۇ، بارلىق دىلى دۈرۈسلار بولسا، ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ. 16 مەن ئۆچۈن يامانلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم ئورنىدىن تۇرىدۇ؟ مەن ئۆچۈن قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم مەيدانغا چىقىدۇ؟ 17 ئەگەر پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولمىغان بولسا، جىنىم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. 18 ئايىغىم پۇتلىشاي دېگىنىدە، تۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۈلدى. 19 ئىچىمدىكى كۆپلىگەن غەم-ئەندىشىلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىلىرىڭ جېنىمنى سۈيۈندۈردى. 20 ئىنسانىيەتلىقنى قانۇنغا ئايلاندۇرىدىغان، ئاچ كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ 21 ئۆلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگۇناھ قانىنى تۆكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. 22 براق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولىدۇ، ھە، مېنىڭ خۇدايىم پاناھ قورام تېشىمدۇر. 23 ئۇ ئۆلارنىڭ قەبىھلىكىنى تۆز بېشىغا سالىدۇ، ئۆلارنىڭ تۆز ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن ئۆلارنى ئۆزۈپ تاشلايدۇ، بەرھەق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆلارنى ئۆزۈپ تاشلار.

95 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ياڭرىتىپ كۈيلەيلى، نىجاتلىقىمىز بولغان قورام تېشىمىزغا تەنتەنە قىلايلى! 2 تەشەككۈرلەر بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلەيلى، ئۇنىڭغا كۈيلەر بىلەن تەنتەنە قىلايلى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار ـ بۈيۈك بىر ئىلاھتۇر، پۈتكۈل ئىلاھلار ئۈستىدىكى بۈيۈك بىر پادىشاھتۇر. 4 يەرنىڭ تەگلىرى ئۇنىڭ قولىدىدۇر، تاغلارنىڭ چوققىلىرىمۇ ئۇنىڭكىدۇر. 5 دېڭىز ئۇنىڭكى، ئۇ ئۇنى ياراتقان؛ قۇرۇقلۇقنى ئۇنىڭ قوللىرى شەكىللەندۈردى. 6 كېلىڭلار، ئۇنىڭغا باش ئۇرۇپ سەجدە قىلايلى، پەرۋەردىگار ياراتقۇچىمىز ئالدىدا تىز پۈكەيلى! 7 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز بولساق ئۇنىڭ يايلىقىدىكى خەلق، ئۇنىڭ قولى باقىدىغان قويلارمىز. بۈگۈن، ئەگەر ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا مەرىباھدا بولغاندەك، چۆل-باياۋاندىكى ماسساھدا بولغان كۈندەك، يۈرىكىڭلارنى جاھىل قىلماڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم قىلغىنىمنى كۆردى. 10 مەن قىرىق يىل شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە ئاداشقان بىر خەلقتۇر، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن» ـ دېدىم. 11 شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار ھەرگىز مېنىڭ ئارامگاھىمغا كىرمەيدۇ» ـ دېدىم.

96 پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار! پۈتكۈل يەر يۈزى، پەرۋەردىگارنى كۈيلەڭلار! 2 پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىڭلار، نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، نىجاتلىقىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 3 ئۇنىڭ شان-شۆھرىتىنى ئەللەر ئارىسىدا، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ، زور مەدھىيەلەرگە لايىقتۇر! ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر، 5 چۈنكى بارلىق خەلقلەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقاندۇر. 6 شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، مۇقەددەس جايىدا قۇدرەت ۋە گۈزەللىك كۆرۈنىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا [تەئەللۇقىنى] بەرگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شۆھرەت ۋە قۇدرەتنى بەرگەيسىلەر! 8 پەرۋەردىگارغا تۆز نامىغا لايىق شان-شۆھرەتنى بەرگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ھويلىلىرىغا كىرىڭلار! 9 پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! 10 ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىڭلار: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! شۇڭا مانا، دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. ئۇ ئادىللىق بىلەن خەلقلەر ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 11 ئاسمانلار شادلانسۇن، يەر-جاھان خۇش بولسۇن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۈقان سېلىپ جۈش تۆرسۇن! 12 دالالار ھەم ئۇلارنىڭكى ھەممە يايرىسۇن! ئۇ چاغدا ئورمانلىقنى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىشىپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى مانا، ئۇ كېلىدۇ! ئۇ جاھانىي سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەققەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

97 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! يەر-زېمىن خۇش بولسۇن، كۆپلىگەن ئاراللار شادلانسۇن! 2 بۇلۇتلار ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت تەختىنىڭ ئۆلىدۇر، 3 ئۇنىڭ ئالدىدا ئوت يالقۇنى يۈرىدۇ، ئەتراپتىكى دۈشمەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ، 4 ئۇنىڭ چاقاقلىرى جاھانىي يورۇتتى، يەر بۇنى كۆرۈپ تىترەپ كەتتى، 5 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، پۈتكۈل زېمىنىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا، تاغلار مومدەك ئېرىپ كېتىدۇ. 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيىتىنى جاكارلايدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىدۇ. 7 ئويما ھەيكەللەرگە چوقۇنغانلار، بۇتلار بىلەن ماختىنىپ يۈرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇياتىما قالىدۇ. بارلىق ئىلاھلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار! 8 سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ سەۋەبىدىن، ئى پەرۋەردىگار، زىئون ئاكلاپ شادلاندى، يەھۇدا قىزلىرى خۇش بولدى. 9 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدىكى ئەڭ ئالىيىسىدۇرسەن؛ سەن بارلىق ئىلاھلاردىن نەقەدەر يۇقىرىدۇرسەن! 10 پەرۋەردىگارنى سۆيگەنلەر، يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار! ئۇ مۇمىن بەندىلىرىنىڭ جېنىدىن خەۋەر ئالىدۇ، رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن خالاس قىلىدۇ. 11 ھەققانىيلار ئۈچۈن نۇر، دىلى دۈرۈسلار ئۈچۈن شادلىق تېرىلغاندۇر؛ 12 پەرۋەردىگاردىن شادلىنىڭلار، ئى ھەققانىيلار، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۈر ئېيتىڭلار!

98 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى؛ ئۇنىڭ ئۆڭ قولى ھەم مۇقەددەس بىلىكى ئۆزىگە زەپەر-نىجات كەلتۈردى. 2 پەرۋەردىگار ئۆز نىجاتلىقىنى ئايان قىلدى؛ ھەققانىيىتىنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارا كۆرسەتتى. 3 ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى ھەم

هەققەت-ساداقىتىنى ئېسىگە ئالدى، زېمىنىڭ چەت-ياقىلىرىغا خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى. **4** پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، پۈتكۈل يەر يۈزى، تەنتەنە قىلىپ ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، ناخشا ئېيتىڭلار! **5** پەرۋەردىگارغا چېلتار چېلىپ ناخشا ئېيتىڭلار، چېلتار بىلەن، كۈينىك ساداسى بىلەن! **6** كاناي ھەم سۈناي ئاۋازلىرى بىلەن، پادىشاھ بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا تەنتەنە قىلىڭلار، **7** دېڭىز-ئوكيان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممە جۈش ئۇرۇپ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلار شاۋقۇنلىسۇن! **8** كەلكۈن-تاشقىنلار چاۋاك چالسۇن، پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغلار قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىپ ناخشا ئېيتىسۇن؛ **9** چۈنكى مانا، ئۇ يەرنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ؛ ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەققەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

99

پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! خەلقلەر تىترىسۇن! ئۇ كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدۇ، يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلسۇن! **2** پەرۋەردىگار زىئوندا بۈيۈكتۇر، ئۇ بارلىق خەلقلەر ئۈستىدە ئۇرىدىغان ئالىيدۇر. **3** ئۇلار ئۇلۇغ ۋە سۈرلۈك نامىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ئۇ پاك-مۇقەددەسىتۇر! **4** پادىشاھنىڭ قۇدرىتى ئادالەتكە بېغىشلانغاندۇر؛ ئۆزۈڭ دۈرۈسلۇقنى مەھكەم ئورناتقانسەن؛ سەن ياقۇپ ئارىسىدا ئادالەت ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزگەن. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! تەختىپەرى ئالدىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار ــ ئۇ مۇقەددەسىتۇر! **6** ئۇنىڭ كاھىنلىرى ئارىسىدا مۇسا ۋە ھارۇن بار ئىدى، نامىنى چاقىرغانلار ئىچىدە سامۇئىلمۇ ھازىر ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ، چاقىردى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەردى. **7** خۇدا ئۇلۇت تۈۋرۈكىدە ئۇلارغا سۆزلىدى؛ ئۇلار ئۇ تاپشۇرغان ئاگاھ-گۈۋاھلىقلارغا ھەم نىزام-بەلگىلىمىگە ئەمەل قىلىشاتتى. **8** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، سەن ئۇلارغا جاۋاب بەردىڭ؛ يامان قىلمىشلىرىغا يارىشا جازا بەرگەن بولساڭمۇ، سەن ئۇلارنى كەچۈرگۈچى ئىلاھ ئىدىڭ. **9** پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! ئۇنىڭ مۇقەددەسىس تېغىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز مۇقەددەسىتۇر!

100

تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ــ ئى پۈتكۈل يەر-جاھان، پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! **2** خۇشاللىق بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، ھۇزۇرىغا تەنتەنە-ناخشىلار بىلەن يېقىنلىشىڭلار! **3** بىلىپ قويۇڭلاركى، پەرۋەردىگار ھەق خۇدادۇر؛ بىزنى ياراتقان ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، بىز ئەمەس! بىز ئۇنىڭ خەلقىدۇرمىز، ئۇنىڭ يايلىقىدا باققان قويلىرىدۇرمىز. **4** دەرۋازىلىرىغا تەشەككۈر ئېيتىشلار بىلەن، ھويلىلىرىغا مەدھىيىلەر بىلەن كىرىڭلار؛ ئۇنى مەدھىيىلەپ، نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەبەدىلىكەبەدگىچە، ئۇنىڭ ھەققەت-ساداقىتى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر!

101

داۋۇت يازغان كۈي: ــ مەن ئۆزگەرمەس مۇھەببەت ھەم ئادالەت توغرۇلۇق ناخشا ئېيتىمەن، سېنى، ئى پەرۋەردىگار، ناخشىلار بىلەن كۈيلەيمەن. **2** مەن مۇكەممەل يولدا ئېھتىيات بىلەن ئىش كۆرىمەن، سەن قاچانمۇ ياينىمغا كېلىسەن!؟ ئۆز ئۆيۈم-ئۆردامدا ساپ كۆڭۈل بىلەن يۈرىمەن. **3** ھېچ پاسىق نەرسىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرمەيمەن، يولدىن چەتنىگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا نەپرەتلىنىمەن؛ بۇنداقلار ماڭا ھېچ يېپىشماس ئەسلا. **4** ئەگرى كۆڭۈل مېنىڭدىن يىراق كېتىدۇ، ھېچ رەزىللىكنى تونۇغۇم يوقتۇر. **5** كىمكى ئۆز يېقىنىنىڭ كەيىندىن توھمەت قىلغان بولسا، مەن ئۇنى يوقىتىمەن؛ نەزىرى ئۈستۈن، دىلى تەكەببۇر ئادەمنى مەن سىغدۇرمايمەن؛ **6** كۆزلىرىم زېمىندىكى مۇمىنلەردىدۇر، ئۇلار ئۆردامدا مەن بىلەن بىللە تۇرسۇن! كىم مۇكەممەل يولدا ماڭسا، ئۇ مېنىڭ خىزمىتىمدە بولىدۇ. **7** ئالدامچىلىق يۈرگۈزگۈنلەرنىڭ ئۆيى-ئۆردامدا ئورنى بولمايدۇ، يالغان سۆزلىگۈنلەر كۆز ئالدىمدا تۇرمايدۇ. **8** پەرۋەردىگارنىڭ شەھىردىن يامانلىق قىلغۇچىلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن، ھەر سەھەردە زېمىندىكى بارلىق رەزىل ئادەملەرنى يوقىتىمەن.

102

ئېزىلگەننىڭ دۇئاسى: ئۇ ھالىدىن كەتكەندە، داد-پەريادىنى پەرۋەردىگار ئالدىغا تۆكىدىغاندە: ــ دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، پەريادىم ئالدىڭغا يېتىپ كېرسۇن! **2** يۈزۈڭنى مەندىن قاچۇرمىغايسەن؛ قىسىلغان كۈنۈمدە ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مەن ندا قىلغان كۈندە، ماڭا تېز جاۋاب بەرگىن! **3** مانا، كۈنلىرىم ئىس-تۈتەكتەك تۈگەپ كېتىدۇ، ئۈستىخانلىرىم ئوتۇن-چوغلارغا ئوخشاش كۆيىدى! **4** يۈرىكىم زەخمە يەپ چۈپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتى، ھەتتا ئىنسىنى يېيىشنى ئۇنتۇدۇم. **5** مەن ئاھۇ-زار تارتقانلىقىمدىن، ئەتلىرىم سۆڭەكلىرىگە چاپلىشىپ قالدى. **6** چۆل-بياۋاندىكى ساقىيۇشتەك، ۋەيرانچىلىقتا قونۇپ يۈرگەن ھۇۋۇقۇشقا ئوخشايمەن. **7** ئۇخلىماي سەگەك ئۇرۇپ كۆزەتتىمەن؛ ئۆگزىدە يالغۇز قالغان قۇشقاچ كەبمەن. **8** دۈشمەنلىرىم كۈن بويى مېنى مەسخىرە قىلماقتا، مېنى ھاقارەتلىگەنلەر ئىسىممنى لەنەت ئورنىدا ئىشلەتمەكتە. **9** قەھرىڭ ھەم ئاچچىقىڭ تۆپەيلىدىن، كۈلنى نان دەپ يەۋاتمەن، ئىچىملىكىمنى كۆز يېشىم بىلەن ئارىلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى سەن مېنى كۆتۈرۈپ، ئاندىن يەرگە ئۇردۇڭ. **11** كۈنلىرىم قۇياش ئۆزارتقان كۆلەڭگىدەك يوقۇلاي دەپ قالدى، ئۆزۈم بولسام چۈپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتىم. **12** لېكىن سەن، پەرۋەردىگار، ئەبەدىي ئۇرىسەن، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. **13** سەن ئورنۇڭدىن تۇرىسەن، زىئونغا رەھىم قىلىسەن؛ چۈنكى ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىش ۋاقتى كەلدى، ھە، ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى! **14** چۈنكى قۇللىرىڭ ئۇنىڭ تاشلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپىدۇ، ھەم ئۇيرىقىغىمۇ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ **15** ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، يەر يۈزىدىكى شاھلار شان-شەرىپىڭدىن ئەيمىنىدۇ. **16** مانا، پەرۋەردىگار زىئوننى قايتىدىن قۇرغاندا، ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدە كۆرۈنىدۇ! **17** ئۇ غېرىب-مىسكىنلىنىڭ دۇئاسىغا ئېتىبار بېرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى ھەرگىز كەمسىتمەيدۇ. **18** بۇلار كەلگۈسى بىر ئەۋلاد ئۈچۈن خاتىرىلىنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن كەلگۈسىدە يارىتىلىدىغان بىر خەلق ياھنى مەدھىيىلەيدۇ؛ **19** چۈنكى ئۇ ئەسرىلەرنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاي دەپ، ئۇلۇمگە بۇيرۇلغانلارنى ئازاد قىلاي دەپ، ئېگىزدىكى مۇقەددەسىس جايىدىن ئېكىنشىپ نەزەر سالدى، ئەرشىلەردىن پەرۋەردىگار يەرگە قاراپتى؛ **21** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولايلى دېگەندە، يەنى ئەل-مەملىكەتلەر جەم يىغىلغان ۋاقتىدا ــ پەرۋەردىگارنىڭ نامى زىئوندا، ئۇنىڭ شەرەپلىرى يېرۇسالېمدا جاكارلىنىدۇ! **23** بىراق ئۇ مېنى يولدا ماغدۇرسىزلاندۇرۇپ، كۈنلىرىمنى قىسقارتتى. **24** مەن: «ئەي ئىلاھىم، ئۆمرۈمنىڭ يېرىمىدا مېنى ئېلىپ كەتمە!» ــ دېدىم. ــ «سېنىڭ يىللىرىڭ دەۋردىن دەۋرگىچىدۇر، **25** سەن يەرنى ئەلىسالىتىنلا بەرپا قىلغانسەن، ئاسمانلارنى ھەم قوللىرىڭ ياسىغاندۇر؛ **26** ئۇلار يېرىق بولۇپ كېتىدۇ، بىراق سەن داۋاملىق تۇرۇپتۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىينىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى كونا تون كەبى ئالماشتۇرساڭ، شۇنداق ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. **27** بىراق سەن ئۆزگەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر. **28** قۇللىرىڭنىڭ بالىلىرىمۇ ئۆرۈپتۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەۋلادى ھۇزۇرىڭدا مەزمۇت ياشايدۇ!».

103

داۋۇت يازغان كۈي: ــ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قايتۇر، ئى جېنىم؛ ئى پۈتۈن ۋۇجۇدۇم، ئۇنىڭ مۇقەددەسىس نامىغا تەشەككۈر قايتۇر! **2** پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قايتۇر، ئى جېنىم، ئۇنىتۇما ئۇنىڭ بارلىق مېھرىبانلىق-بەركەتلىرىنى؛ **3** ئۇ پۈتكۈل قەبىھلىكلىرىڭنى كەچۈرىدۇ، بارلىق كېسىللىرىڭگە داۋا قىلىدۇ؛ **4** ھاياتىڭنى ھالاكىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزىدۇ، بېشىڭغا مېھىر-مۇھەببەت ھەم ئېسىللىقلارنى تاج قىلىپ كېيگۈزىدۇ. **5** كۆكلۈكۈنى نازۇ-نېمەتلەر بىلەن قاندۇرىدۇ، ياشلىقىڭ بۈركۈتنىڭكىدەك يېڭىلىنىدۇ. **6** پەرۋەردىگار بارلىق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدۇ؛ **7** ئۇ ئۆز يوللىرىنى مۇساغا، قىلغانلىرىنى ئىسرائىللارغا نامايان قىلغان. **8** پەرۋەردىگار رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىكتۇر، ئۇ ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىپ تۇرىدۇ. **9** ئۇ ئۆزۈنغىچە ئەيىبلەۋەرمەيدۇ، ياكى تا مەڭگۈگە غەزىپىدە تۇرۇپتۇرمەيدۇ. **10** ئۇ بىزگە گۇناھلىرىمىزغا قارىتا مۇئامىلىدە بولغان ئەمەس، بىزگە قەبىھلىكلىرىمىزگە قارىتا تېگىشلىكىنى ياندۇرغان ئەمەس.

11 ئاسمان يەردىن قانچىلىك ئېگىز بولسا، ئۇنىڭدىن قورقىدىغانلارغا بولغان مۇھەببىتىمۇ شۇنچىلىك زوردۇر. 12 شەرق غەربتىن قانچىلىك يىراقتا بولسا، بىزدىكى ئاسىيلىقلارنىمۇ شۇنچە يىراقلاشتۇردى. 13 ئاتا بالىلىرىغا قانداق كۆيۈنگەن بولسا، پەرۋەردىگارمۇ ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا شۇنداق مېھرىباندۇر. 14 چۈنكى ئۇ ئۆزى بىزنىڭ جىسىممىزنى بىلىدۇ، تۇپراقتىن ئىكەنلىكىمىزنى ئۇ ئېسىگە ئالىدۇ. 15 ئىنسان بولسا ـ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ، دالادىكى گۈلدەك ئۇنۇپ چىقىپ چېچەكلەيدۇ، 16 ئۇنىڭ ئۈستىدىن شامال ئۆچۈپ ئوتىدۇ، ئۇ يوق بولىدۇ، ئەسلي ماكانىمۇ ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 17 لېكىن ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا، ئۆز ئەھدىسىگە ۋاپا قىلغانلارغا، كۆرسەتمىلىرىنى ئورۇنلاش ئۈچۈن ئۇلارنى ئېسىدە ئۆتقانلارغا، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەزەلدىن ئەبەدگىچە، ھەققانىيلىق ئەۋلادتىن ئەۋلادلىرىگىچىدۇر. 19 پەرۋەردىگار تەختىنى ئەرشتە قۇرغان، ئۇنىڭ سەلتەنىتى ھەممىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ 20 ئى سۆزىگە قۇلاق سالغۇچى، كالامىنى ئىجرا قىلغۇچى، قۇدرىتى زور بولغان ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 21 ئى سىلەر، ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى، ئىرادىسىنى ئادا قىلغۇچى خىزمەتكارلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 22 ئى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىغانلىرى، ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدىكى بارلىق جايلاردا پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! ئى مېنىڭ جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قايتۇر!

104

پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇر، ئى جېنىم! ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئىنتايىن ئۈلۈغسەن؛ شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت بىلەن كىينىگەنسەن، 2 لىباس بىلەن پۈركەنگەندەك يورۇقلۇققا پۈركەنگەنسەن، ئاسمانلارنى چېدىر پەردىسى كەبى يايغانسەن. 3 ئۇ يۇقىرىقى راۋاقلىرىنىڭ لەملىرىنى سۈلارغا ئورناتقان، بۇلۇتلارنى جەڭ ھارۋىسى قىلىپ، شامال قاناتلىرى ئۈستىدە ماڭىدۇ؛ 4 ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالىلار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلىدۇ. 5 يەرنى ئۇ ئۇلۇرى ئۈستىگە ئورناتقان؛ ئۇ ئەسلا تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ. 6 لىباس بىلەن ئوراغاندەك، ئۇنى چوڭقۇر دېڭىزلار بىلەن ئوريغانسەن، سۈلار تاغلار چوققىلىرى ئۈستىدە تۇردى. 7 سېنىڭ تەنبىھىڭ بىلەن سۈلار بەدەر قاچتى، گۈلدۈرماماڭنىڭ ساداسىدىن ئۇلار تېزدىن ياندى؛ 8 تاغلار ئورلەپ چىقتى، ۋادىلار چۈشۈپ كەتتى، [سۈلار] سەن بېكىتكەن جايىغا چۈشۈپ كەتتى. 9 ئۇلار تېشىپ، يەرنى يەنە قاپلىمىسۇن دەپ، سەن ئۇلارغا چەكلىمە قويغانسەن. 10 [تەڭرى] ۋادىلاردا بۇلاقلارنى ئېچىپ ئۆرغۈتىدۇ، سۈلىرى تاغلار ئارىسىدا ئاقىدۇ. 11 دالادىكى ھەربىر جانۋارغا ئۇسسۇلۇق بېرىدۇ، ياۋايى ئېشەكلەر ئۇسسۇزلۇقىنى قاندۇرىدۇ. 12 كۆكتىكى قۇشلار ئۇلارنىڭ بويىدا قوندۇ، دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدا سايرايدۇ. 13 ئۇ يۇقىرىدىكى راۋاقلىرىدىن تاغلارنى سۇغىرىدۇ؛ يەر سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنىڭ مېۋىلىرىدىن قاندۇرۇلىدۇ! 14 ئۇ مالىلار ئۈچۈن ئوت-چۆپلەرنى، ئىنسانلار ئۈچۈن كۆكاتلارنى ئۈستۈرىدۇ، شۇنداقلا نانىنى يەردىن چىقىرىدۇ؛ 15 ئادەمنىڭ كۆكىلىنى خۇش قىلىدىغان شارابنى، ئىنسان يۈزىنى پارقىرىتىدىغان مايىنى چىقىرىدۇ، ئىنسانلىقنىڭ يۈرىكىگە نان بىلەن قۇۋۋەت بېرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ دەرەخلىرى، يەنى ئۇنى تىككەن لۇۋان كېدىر دەرەخلىرى [سۈچىپ] قانائەتلىنىدۇ. 17 ئەنە ئاشۇلار ئارىسىغا قۇشلار ئۇۋا ياسايدۇ، لەيلەك بولسا، ئارچا دەرەخلىرىنى ماكان قىلىدۇ. 18 ئېگىز چوققىلار تاغ ئۆچكىلىرىنىڭ، تىك يارلار سۇغۇرلارنىڭ پاناھى بولىدۇ. 19 پەسسىلەرنى بېكىتمەك ئۈچۈن ئۇ ئايىنى ياراتتى، قۇياش بولسا پېتىشنى بىلىدۇ. 20 سەن قاراڭغۇلۇق چۈشۈرىسەن، تۈن بولىدۇ؛ ئورماندىكى جانۋارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدا شىپىر-شىپىر كېزىپ يۈرىدۇ. 21 ئارسلانلار ئولجا ئىزدەپ ھۆركىرەيدۇ، تەڭرىدىن ئوزۇق-تولۇك سورىشىدۇ؛ 22 قۇياش چىقىپلا، ئۇلار چېكىنىدۇ، قايتىپ كىرىپ ئۆۋىلىرىدا ياتىدۇ. 23 ئىنسان بولسا ئۆز ئىشىغا چىقىدۇ، تا كەچكىچە مېھنەتتە بولىدۇ. 24 ئى پەرۋەردىگار، ياسىغان ھەرخىل نەرسىلىرىڭ نەقەدەر كۆپتۇر! ھەممىسىنى ھېكمەت بىلەن ياراتقانسەن، يەر يۈزى ئىجات-بايلىقلىرىڭ بىلەن تولدى. 25 ئەنە بۇيۇك بېپايان دېڭىز تۇرىدۇ! ئۇنىڭدا سان-ساناقسىز غۇژ-غۇژ جانۋارلار، چوڭ ۋە كىچىك ھايۋانلار بار. 26 شۇ يەردە كېمىلەر قاتنايدۇ، ئۇنىڭدا ئويناقلىسۇن دەپ سەن ياسىغان لېۋىئاتانمۇ بار، 27 ۋاقىتدا ئوزۇق-تولۇك بەرگىن دەپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قارايدۇ. 28 ئۇلارغا بەرگىنىڭدە، تېرۋالىدۇ، قولۇڭنى ئاچقىنىڭدا، ئۇلار نازۇنېمەتلەرگە تويىدۇ. 29 يۈزۈڭنى يوشۇرساڭ، ئۇلار دەككىگە-دۇككىگە چۈشىدۇ، روھلىرىنى ئالساڭ، ئۇلار جان ئۈزۈپ، يەنە تۇپراققا قايتىدۇ. 30 روھىڭنى ئەۋەتكىنىڭدە، ئۇلار يارىتىلىدۇ؛ يەر-يۈزى يېڭى [بىر دەۋر بىلەن] ئالىلىشىدۇ. 31 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شۆھرىتى ئەبەدىيدۇر، پەرۋەردىگار ئۆز ياراتقانلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 32 ئۇ يەرگە باقىنىدا، يەر تىترەيدۇ، تاغلارغا تەگكىنىدە، ئۇلار ئۈتۈن چېقىرىدۇ. 33 ھاياتلا بولىدىكەنمەن، پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ ۋۇجۇدۇم بولسىلا خۇدايىمنى كۆيلەيمەن. 34 ئۇ سۈزگەن ئوي-خىيالىرىمدىن سۆيۈنسە! پەرۋەردىگاردا خۇشالىنىمەن! 35 گۇناھكارلار يەر يۈزىدىن ئۆچىتىلىدۇ، رەزىللەر يوق بولىدۇ. ئى جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇر! ھەمدۈسانا!

105

پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىڭلار. 3 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 4 پەرۋەردىگارنى ھەمدە ئۇنىڭ كۈچىنى ئىزدەڭلار، دىدار-مۇزۇرىنى توختىماي ئىزدەڭلار. 5 ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت-ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەسته ئۆتۈڭلار، 6 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىبراھىم نەسلى، ئۆزى تاللىغانلىرى، ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرى! 7 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 8 ئۇنىڭ ئۆزىگەن ئەھدىسىنى ئەبەدىي يادىدا ئۇتىدۇ ـ ـ بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىسىلەشكەن سۆزىدۇر، ـ 9 يەنى ئىبراھىم بىلەن ئۆزىگەن ئەھدىسى، ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. 10 ئۇ بۇنى ياقۇبقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 11 «ساڭا قاناتان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغان نېسىبىڭ قىلىمەن»، ـ دېدى، 12 ـ گەرچە شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ سانى ئاز، ئېتىۋارغا ئېلىنمىغان، شۇ يەردىكى مۇساپىرلار بولسىمۇ. 13 ئۇلار ئۇ يۇرتىمۇ بۇ يۇرتقا، بۇ ئەلدىن ئۇ قەبىلىگە كېزىپ يۈردى؛ 14 ئۇ ھېچكىمنىڭ ئۇلارنى ئېزىشىگە يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ ئەنبىھ بېرىپ: ـ 15 مەن مەسىھ قىلغانلىرىمغا تەگمە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما! ـ دېدى. 16 ئۇ ئاشۇ يۇرتقا ئاچارچىلىقنى بۇيرۇدى، تىرەك بولغان ئاش-نانىنى قۇرۇتۇۋەتتى. 17 ئۇ ئۇلاردىن بۇرۇن بىر ئادەمنى ئەۋەتكەندى، يۈسۈپ قۇل قىلىپ سېتىلغاندى. 18 ئۇنىڭ پۇتلىرى زەنجىرده ئاغرىدى، ئۇنىڭ جىنى تومۇرگە كىرىپ قىسىلدى؛ 19 شۇنداقلا تا ئۆزىگە ئېيتىلغان ۋەھيي ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنى سىناپ تاۋلىدى؛ 20 پىرەۋن ئادەملىرىنى ئەۋەتىپ ئۇنى بوشاتقۇزدى، قوۋملارنىڭ ھۆكۈمدارى ئۇنى ھۆرلۈكىگە چىقاردى. 21 ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا غوجىدار قىلىپ قويدى، پۈتۈن مال-مۈلۈكىگە باشلىق قىلىپ تەيىنلەپ، 22 ئۆز ئەزىزلىرىنى ئۇنىڭ ئېختىيارىدا بولۇپ تەربىيىلىنىشكە، ئاقساقاللىرىغا دانالىق ئۆگىتىشكە تاپشۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىسىرغا كەلدى، ياقۇبلار ھامىنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىدى. 24 [پەرۋەردىگار] ئۆز خەلقىنى كۆپ نەسىللىك قىلىپ، ئەزگۈچىلىرىدىن كۈچلۈك قىلدى. 25 ئۇ [مىسىرلىقلار]نىڭ قەلبىدە ئۆز خەلقىگە نەپرەت ھاسىل قىلدى، ئۇلارنى ئۆز قۇللىرىغا ھىيلە-مىكىرلىك بولۇشقا مايىل قىلدى. 26 ئۇ ئۆز قۇلى بولغان مۇسانى، ئۆزىنىڭ تاللىغىنى ھارۇننى يوللىدى. 27 ئۇلار [مىسىردا] ئىلاھىي ئالامەتلەرنى ئايان قىلىپ، ھام زېمىنىدا ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىنى ئورناتتى. 28 پەرۋەردىگار قاراڭغۇلۇقنى ئەۋەتىپ، [زېمىننى] زۇلمەتكە قاپلىتىۋەتتى؛ [مىسىرلىقلار] ئۇنىڭ ئەمرىگە قارشى ئۇرغان ئەمەسمۇ؟ 29 ئۇ ئۇلارنىڭ سۈلىرىنى قانغا ئايلاندۇردى، بېلىقلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتى. 30 ئۇلارنىڭ يەرلىرىنى مېڭ-مېڭ پاقىلار باستى، شاھ-ئەمىرلىرىنىڭ ھۇجرىلىرىغىمۇ ئۇلار تولۇپ كەتتى. 31 ئۇ بىر سۆز بىلەنلا، غۇژ-غۇژ چۈشىنلار ۋىسىپ كەلدى، ھەمە يۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا غىڭ-غىڭ ئۇچار چۈمۈلىلەر. 32 ئۇ يامغۇرلىرىنى ئورنىغا مۇلدۈر ياغدۇرۇپ، بۇ زېمىنغا يالقۇنلۇق ئوت چۈشۈردى. 33 ئۇ ئۈزۈم تاللىرىنى، ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ئۇردى، زېمىندىكى

دەرەخلەرنی سۆندۆرۆژەتی. **34** ئۆ بر سۆز قلشتی بلەنلا، چبکەتکلەر کەلدی، سانسز یۆتقۆر هاشارەتلەر مژلدلاپ، **35** زېمندا بار بولغان گیاهلارنی یۆتۆژەتتی، ئېتزلارنڭ بارلق هوسۆللرینی یەپ تۆگەتتی. **36** [ئاخردا] زېمندىكى بارلق تۆنجی تۆغۆلغانلارنی، تۆلارنڭ غۆرۆری بولغان برنجی ئوغۆل باللرینی قىرىۋەتتی. **37** تۆز خەلقىنی بولسا، ئالتۆن-كۆمۆشلەرنی كۆتۆرگۆزۆپ چقاردی، قەبللىردە برسمۆ يىقلىپ چۆشۆپ قالغنی يوق. **38** تۆلارنڭ چققىنغا مسر خۆشال بولدی، چۆنكی تۆلارنڭ ۋەھمسی [مىسرلىقلارغا] چۆشتی. **39** ئۆ تۆلارغا بۆلۆتنی سايېۋەن بولۆشقا، ئوتنی تۆندە نۆر بولۆشقا بەردی. **40** تۆلار سوربدی، ئۆ بۆدىنلەرنی چقاردی، تۆلارنی ساماۋۆي نان بىلەن قاندۆردی. **41** ئۆ تاشنی ياردی، سۆلار بۆلدۆقلاپ چقتی؛ قاقاسلقتا دەريادەك ئاقتی. **42** چۆنكی ئۆ بەرگەن مۆقەددەس سۆزىنی، ئۆز قۆلی ئىبراهمنی ئەستە تۆتتی. **43** ئۆ خەلقىنی شاد-خۆراملق بىلەن، ئۆز تاللىغنىنی شادىيانە تەنتەنلەر بىلەن [ئازادلىققا] چقاردی. **44** ئۆ تۆلارغا ئەللەرنڭ زېمنلرینی بېرىپ، تۆلارنی خەلقلەرنڭ ئەجىر-مېھنەتلىرگە مۆيەسسەر قىلدی، **45** بۆ، تۆلارنڭ ئۆنكی بەلگىلىمىلرینی تۆتۆپ، قانۇنلىرىغا ئىتائەت قىلشی ئۆچۆن ئىدی! ھەمدۆسانا!

106

ھەمدۆسانا! پەرۋەردىگارغا تەشەككۆر ئېيتىڭلار! چۆنكی ئۆ مېھرىباندۆر، ئەبەدىيدۆر ئۆنڭ مېھىر-مۆھەببىتی. **2** پەرۋەردىگارنڭ قۆدرەتلىك قىلغانلىرینی كىم سۆزلەپ بېرەلەيدۆ؟ ئۆنڭ بار شان-شۆھرىتىنی كىم جاكارلاپ بېرەلەيدۆ؟ **3** بەختلىكتۆر ئادالەتنی تۆتقان، دائىم ھەققانىيلىقنی يۆرگۆزگەن كىشی! **4** خەلقىگگە بولغان ھىممىتڭ بىلەن مېنی ئەسلىگەيسەن، ئی پەرۋەردىگار، نىجاتلىقڭ بىلەن يېنىمغا كېلىپ خەۋەر ئالغىن! **5** شۆنڭ بىلەن، سەن تاللىغانلىرىڭنڭ بەركىتىنی كۆرەي، ئۆز ئېلىڭنڭ شادلىقى بىلەن شاد بولاي، ئۆز مىراسڭ [بولغان خەلقىڭ] بىلەن پەخرلىنىپ، يلىراپ يۆرەي! **6** بىز ئاتا-بۆۋىلىرىمىز قاتارىدا گۆناھ ئۆتكۆزدۆق، قەبھىلىك قىلدۆق، ياماناللىق ئېيلىدۆق. **7** مىسردا ئۆرغان ئاتا-بۆۋىلىرىمىز مۆجىزىلىرىڭنی نەزىرىگە ئالمالي، كۆپ مېھرىبانلىقلىرىڭنی ئېسىگە ئالمىدی؛ بەلكی دېڭىزدا، قىزىل دېڭىز بويىدا ئىسيان كۆتۆردی. **8** بىراق ئۆ قۆدرىتىمنی نامايان قىلاي دەپ، ئۆز نامی ئۆچۆن ئۆلارنی قۆتقۆزدی. **9** ئۆنڭ قىزىل دېڭىزغا تەنبىھ بېرىشی بىلەن، ئۆ قۆپقۆرۆق بولدی، خۆددی قاغىراق چۆلۈكتىن يېتەكلەپ ماڭغانىدەك، ئۆ ئۆلارنی دېڭىز تەگلىرىدن [قۆرۆق] ئۆتكۆزدی. **10** ئۆلارنی ئۆچ كۆرگەنلەرنڭ قولىدن ھۆرلۈككە چقاردی، ئۆلارغا ھەججەمەت بولۆپ دۈشمەن چاڭگىلىدن قۆتقۆزدی. **11** ياۋلارنی سۆلار باستی، ئۆلارنڭ ھېچبىرسی ساق قالمىدی. **12** شۆنداللا ئۆلار ئۆنڭ سۆزلىرىگە ئىشەنچ قىلدی؛ ئۆلار ئۆنی كۆيلىدی. **13** ئۆلار ئۆنڭ قىلغانلىرینی شۆنچە تېز ئۇنتۇدی، نەسىھەتنی كۈتمىدی؛ **14** بەلكی دالادا تاچ كۆزلۈككە بالادەك بېرىلدی، چۆل-ياباۋاندا تەڭرىنی سىنىدی. **15** شۆڭا ئۆ سورىغىنىنی ئۆلارغا بەردی، بىراق جۈدەتكۈچی بىر كېسەلنی جانلىرىغا تەڭگىزدی. **16** ئۆلار بارگاھدا مۆساغا ھەسەت قىلدی، خۆدانڭ مۆقەددەس بەندىسی ھارۇنىمۆ كۆرەلمىدی. **17** يەر ئېچىلىپ داتانی يۇتۇۋەتتی، ئابرامنی ئادەملىرى بىلەن قاپىسۇالدی. **18** ئەگەشكۈچىلىرى ئارىسدا ئوت يېقىلدی، يالقۇن رەزىللەرنی كۆيدۈرۋەتتی. **19** ئۆلار ھورەب تېغىدا موزاي بۆتنی ياسىدی، قۇيما ھەيكەلگە سەجدە قىلىپ، **20** ئۆزلىرىنڭ پەخىر-شۆھرىتی بولغۇچىنڭ ئورنىغا، ئوت-چۆپ يەيدىغان ئۆكۈزنڭ سۈرىتىنی ئالماشتۇردی. **21** مىسردا ئۆلۈغ ئىشلارنی كۆرسەتكەن نىجاتكارى تەڭرىنی ئۆلار ئۇنتۇدی. **22** دەرۋەقە، ھام دىياردا مۆجىزىلەر ياراتقان، قىزىل دېڭىز بويىدا قورقۇنچلۇق ئىشلارنی كۆرسەتكەن خۆدانی [ئۇنتۇدی]. **23** ئۆ ئۆلارنی ھالاك قىلىمەن دېگەندی ـ ئۆز تاللىغنی مۆسا قەھرىنی ياندۇرۇش ئۆچۆن ئۆنڭ ئالدىدا ئارىچی بولۆپ تىك تۇرمىغان بولسا، ـ دەرۋەقە شۆنداق قىلغان بولار ئىدی. **24** ئۆلار يەنە گۆزەل زېمننی كەمىستىپ رەت قىلدی، ئۆنڭ ۋەدىسىگە ئىشەنمىدی؛ **25** بەلكی چېدىرلىرىدا قاقشاپ يۆرۈپ، پەرۋەردىگارنڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدی. **26** شۆڭا ئۆ ئۆلارغا قەسەم قىلىپ قول كۆتۆرۈپ: ـ سىلەرنی چۆلدە يىقىتىپ تۆگەشتۈرىمەن ـ **27** ئەۋلادلىرىڭلارنمۇ ئەللەر ئارىسدا يىقىتىپ تۆگەشتۈرۈپ، ياقا يۆرتلار ئارا تارقىتىۋېتىمەن» ـ دېدی. **28** ئۆلار باۋال-پېئور بۆتقا ئۆزىنی ئېتىپ چوقۇنۇپ، ئۆلۈكلەرگە ئاتىغان قۇربانلىقلارنی يېدی. **29** ئۆلار قىلمىشلىرى بىلەن ئۆنىڭ ئاچچىقىنی كەلتۈردی، ئۆلار ئارىسدا ۋابا قوزغالدی؛ **30** فىنھاس تۇردی-دە، ھۆكۈم يۈرگۈزدی، شۇنڭ بىلەن ۋابا توسۇلدی؛ **31** بۇ ئىش [فىنھاسقا] ھەققانىيەت دەپ ھېسابلاندی، ئۆنڭ نەسلىگمۇ ئەۋلادىدىن ئەۋلادىغىچە، ئەبەدىي شۇنداق ھېسابلاندی. **32** ئۆلار يەنە [پەرۋەردىگارنی] مېرىباھ سۇلىرى بويىدا غەزەپكە كەلتۈردی، ئۆلارنڭ سەۋەبىدىن مۇساغىمۇ زەرەر يەتتی؛ **33** چۆنكی ئۆلار ئۆنڭ روھىنی تېرىكتۈردی، ئۆنڭ لەۋلىرى بىخەستىلىكتە گەپ قىلىپ سالدی. **34** ئۆلار پەرۋەردىگارنڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ، [شۇ] يەردىكی قوۋملارنی يوقاتمىدی؛ **35** بەلكی يات ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ، ئۆلارنڭ قىلمىشلىرىنی ئۆگەندی؛ **36** ئۆلارنڭ بۆتلىرىغا چوقۇندی، بۆلار ئۆزلىرىگە بىر تۇزاق بولۇپ چقتی، **37** چۆنكی ئۆلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنی سويۇپ، جىنلارغا قۇربانلىققا بېغىشلىدی. **38** شۇنداق قىلىپ ئۆلار بىگۇناھ قانۇنی، يەنی قاناۋاندىكی بۆتلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنڭ قېنىنی تۆكتی؛ زېمنی قانغا بۇلغىنىپ كەتتی. **39** ئۆلار ئۆز قىلمىشلىرى بىلەن بۇلغانىدی؛ قىلمىلىرى بىلەن پاھىشە ئايالدەك بۇزۇلدی. **40** شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن قاتتىق غەزەپلەندی، ئۆ ئۆز مىراسىدىن يىرگەندی؛ **41** ئۆلارنی يات ئەللەرنڭ قولىغا بەردی، ئۆلارغا ئۆچمەنلەر ئۆلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدی. **42** دۈشمەنلىرى ئۆلارنی ئەزدی، ئۆلار ياۋۇ قولى ئاستىدا ئېگىلىپ پۈكۈلدی. **43** كۆپ قېتىم [پەرۋەردىگار] ئۆلارنی قۇتقۇزدی؛ بىراق ئۆلار بولسا، ئۆز خاھىشلىرى بىلەن ئۆنىڭغا ئاسىيلىق قىلدی، ئۆلار ئۆز قەبھىلىك بىلەن پەس ھالغا چۈشتی. **44** شۇنداقتىمۇ ئۆ ئۆلارنڭ نالە-پەريادىنی ئاڭلىغاندا، ئۆلارنڭ جەبىر-جاپالىرىغا ئېتىبار بەردی؛ **45** ھەم ئۆلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنی ئەسلىدی، زور مېھىر-شەپقىتی بىلەن، غەزەپىدىن ياندی، **46** ئۆ ئۆلارنی سۈرگۈن قىلغانلارنڭ قەلبىدە رەھىم ئويغاتتی. **47** بىزنی قۇتقۇزغايسەن، ئی پەرۋەردىگار خۆدايىمىز! مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۈر ئېيتىشقا، تەنتەنە قىلىپ سېنی مەدھىيىلەشكە، بىزنی ئەللەر ئارىسدىن يىغىڭغا يىغۇزالغايسەن! **48** ئىسرائىلنىڭ خۆداسی بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن» دېسۇن! ھەمدۆسانا!

107

ئاھ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۆنكی ئۆ مېھرىباندۆر، ئەبەدىيدۆر ئۆنڭ مېھىر-مۆھەببىتی! **2** پەرۋەردىگار ياۋۇ قولىدىن قۇتقۇزغانلار، ئۆ ھەججەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان خەلقى بۇنی داۋاملىق بايان قىلسۇن ـ **3** يەنی ئۆ شەرق بىلەن غەربتىن، شىمال بىلەن جەنۇبتىن، ھەرقايسی يۆرتلاردىن يىغۇلىنغانلار بۇنی ئېيتسۇن! **4** ئۆلار چۆل-باياۋانىی كېزىپ پىنھان يولدا ئاداشتی، ئادەم ماكانلاشقان ھېچبىر شەھەرنی تاپالماستىن. **5** ئاچ ھەمدە ئۆسسۈز بولۇپ، جىنی چقاي دەپ قالدی. **6** ئاندىن پەرۋەردىگارغا پەريماد قىلدی، ئۆ ئۆلارنی مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدی. **7** ماكانلاشقۇدەك شەھەرگە يەتكۈچە، ئۆ ئۆلارنی ئۆز يولدا باشلىدی. **8** ئۆلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۆنڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتی ئۆچۆن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىرى ئۆچۆن! **9** چۈنكی ئۆ چاكىتغان كۆكۈلنی قاندۇردی، ئاچ قالغان جاننی ئېسىل نېمەتلەر بىلەن تولدۇردی. **10** زۇلمەتتە، ئۆلۈم كۆلەڭگىسىدە ياشىغانلار، تۆمۈر كىشەن سېلىنىپ، ئازاب چەككەنلەرنی بولسا، **11** (چۈنكی ئۆلار تەڭرىنڭ ئەمرىلىرىگە قارشىلىق قىلدی، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنڭ نەسىھەتنی كەمسىتتی) **12** ـ ئۆ ئۆلارنی جاپا-مۇشەققەت تارتقۇزۇپ كەمتەر قىلدی، ئۆلار پۇتلىشىپ يىقىلدی، ئۆلارغا ياردەمگە بىرسمۇ يوق ئىدی. **13** ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەريماد قىلدی، ئۆ ئۆلارنی مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدی. **14** ئۆلارنی زۇلمەت ھەم ئۆلۈم سايىسىدىن چقىرىپ، ئۆلارنڭ زەنجىر-ئاسارەتلىرىنی سۇندۇرۇۋېتىپ تاشلىدی. **15** ئۆلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۆنڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتی ئۆچۆن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىرى ئۆچۆن! **16** مانا ئۆ مىس دەرۋازىلارنی پارە-پارە قىلىپ، تۆمۈر تاقاقلارنی كېسىپ تاشلىدی. **17** ھاماقەتلەر ئۆز ئىتائەتسىزلىك يوللىرىدىن، قەبھىلىكلىرىدىن ئازابلارغا ئۆچرايدۇ؛ **18** كۆڭلىدە

ھەرخىل ئوزۇق-تۆلۈكتىن بىزار بولۇپ، تۆلۈم دەرۋازىلىرىغا يېقىنلاشىدۇ. 19 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەريات قىلىدۇ، ئۇ تۆلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلىدۇ. 20 ئۇ سۆز-كالامىنى ئەۋەتىپ، تۆلارنى ساقايتىدۇ، تۆلارنى زاۋالىللىقلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ. 21 تۆلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ تۆرگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئادەم بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 22 قۇربانلىق سۇ پىتىدە تەشەككۇرلەر ئېيتسۇن، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى تەتەنىلىك ناخشىلار بىلەن بايان قىلسۇن! 23 كېمىلەردە دېڭىزغا چۈشۈپ قاتنىغۇچىلار، ئۇلۇغ سۈلاردا تىرىكچىلىك قىلغۇچىلار، 24 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىشلىرىغا گۇۋاھچىدۇر، چوڭقۇر ئوكيانىدا كۆرسەتكەن كارامەتلەرنى كۆرگۈچىدۇر. 25 چۈنكى ئۇ بىر سۆز بىلەنلا شىددەتلىك شامالنى چىقىرىپ، دولقۇنلىرىنى تۆرگەشلىتىدۇ؛ 26 كېمىچىلەر ئاسمان-يەرلەك ئۆرلەيدۇ، سۈلارنىڭ تەھتىلىرىگە چۈشىدۇ، دەھشەتىن تۆلارنىڭ جېنى ئېرىپ كېتىدۇ. 27 تۆلار مەست ئادەمدەك ئەلەك-سەلەكتە ئىرغاڭلايدۇ، ھەرقانداق ئەقىل-چارىسى تۆگەيدۇ؛ 28 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەريات قىلىدۇ، ئۇ تۆلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلىدۇ. 29 ئۇ بورانىنى تىنچىتىدۇ، سۈ دولقۇنلىرىمۇ جىم بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن تۆلار تىنچلىقىدىن شادلىنىدۇ؛ ئۇ تۆلارنى تەشنا بولغان ئارامگاھىغا يېتەكلەپ باردۇ. 31 تۆلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ تۆرگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 32 تۆلار خەلقىنىڭ جامائىتىدىمۇ ئۇنى تۆلۈغلىسۇن، ئاقساقاللار مەجلىسىدە ئۇنى مەدھىيىلىسۇن. 33 ئۇ دەريالارنى چۆلگە، بۇلاقلارنى قاقاسلىققا ئايلاندۇردى. 34 ئاھالىسىنىڭ ياماناقلىقى تۈپەيلىدىن، ھوسۇلۇق يەرنى شورلۇق قىلىدۇ. 35 ئۇ يەنە چۆل-باياۋانىنى كۆلگە، چاڭقاق يەرنى بۇلاقلارغا ئايلاندۇردى؛ 36 ئاچلارنى شۇ يەرگە جايلاشتۇرۇپ، تۆلار ئولتۇراقلاشقان بىر شەھەرنى بەرپا قىلىدۇ؛ 37 تۆلار ئېتىزلارنى ھەيدەپ-تېرىپ، ئۆزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ؛ بۇلار ھوسۇل-مەھسۇلاتنى مول بېرىدۇ. 38 ئۇ [پەرۋەردىگار] تۆلارغا بەركەت بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۆلارنىڭ سانى خېلىلا ئېشىپ باردۇ؛ ئۇ تۆلارنىڭ مال-ۋارانلىرىنى ھېچ ئازايتمايدۇ. 39 تۆلار يەنە جەبىر-زۇلۇم، بالا-قازا ھەم دەرد-ئەلەمگە يولۇقۇپ، سانى ئازايىپ، پۈكۈلىدۇ. 40 ئۇ ئېسىلزادىلەر ئۈستىگە كەمىستىشلىرىنى تۆكىدۇ، يولسىز دەشت-سەھرادا تۆلارنى سەرگەردان قىلىدۇ؛ 41 لېكىن مىسكىن ئادەمنى جەبىر-زۇلۇمدىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ئائىلە-تاۋاباتىنى قوي پادىسىدەك كۆپ قىلىدۇ. 42 بۇنى كۆرگەن دوزۇسلار شادلىنىدۇ؛ پاسىقلارنىڭ ئاغزى ئېتىلىدۇ. 43 كىمكى دانا بولسا، بۇلارنى بايقىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-شەپقەتلىرىنى چۈشەنسۇن!

108 داۋۇتنىڭ كۈيى-ناخشىسى: ـ ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ، مەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، بەرھەق، سېنى كۈيلەيمەن، پۈتۈن روھىم بىلەن! 2 ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قۇياشنىمۇ ئويغىتىمەن! 3 خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى تۈلۈغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۈيلەيمەن! 4 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشىلەرگە يەتكۈدەك تۈلۈغىتۇر، ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 5 ئى خۇدا، شان-شۆھرىتىڭ ئەرشىلەردىن يۇقىرى تۈلۈغلانغاي، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۆز سۆيگەنلىرىڭنىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن. 7 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۆلۈپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] تۆلچەيمەن. 8 گىلئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، مانىاسسەھمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمىر-يەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 9 موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇغۇمنى تاشلايمەن؛ مەن فىلىستىيە ئۈستىدىن تەنتەنە قىلىمەن!». 10 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ 11 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 12 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا يارىدەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانىنىڭ يارىدىمى بىكاردۇر! 13 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ تۇزىدۇر!

109 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ قوقلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ ئى مەدھىيەمنىڭ ئىگىسى خۇدايىم، جىم تۇرما! 2 مانا رەزىللەرنىڭ ئاغزى، مەككارلارنىڭ ئاغزى كۆز ئالدىمدا يوغان ئېچىلدى؛ ئۇلار يالغانچى تىل بىلەن ماڭا قارشى سۆزلىدى. 3 نەپرەتلىك سۆزلەر بىلەن مېنى چۇلغاپ، ئۇلار بىكاردىن-بىكار ماڭا زەربە بەرمەكتە. 4 مۇھەببىتىم ئۈچۈن ئۇلار ماڭا قارشى شىكايەتچى بولدى، مەن بولسام ـ دۇئاغا بېرىلدىم. 5 ياخشىلىقىم ئۈچۈن يامانلىق، سۆيگۈم ئۈچۈن نەپرەت قايتۇردى. 6 ھەربىرىنىڭ ئۈستىدە رەزىل بىر ئادەم تەينىلىگەيسەن، ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا بىر دەۋاگەر تۇرسۇن. 7 ئۇ سوراق قىلىنغاندا ئەيىبدار بولۇپ چىقسۇن، دۇئاسى گۇناھ دەپ ھېسابلانسۇن. 8 كۈنلىرى قىسقا بولسۇن، مەنسىپىنى باشقىسى ئىگىلىسۇن. 9 بالىلىرى يېتىم قالسۇن، خوتۇنى تۇل بولسۇن. 10 ئوغۇللىرى سەرگەردان تىلەمچى بولسۇن، تۇرغان خارابىلىكلىرىدىن نان ئىزدەپ. 11 جازاچىخور ئۇنىڭ ئىگىلىكى ئۈستىگە تور تاشلىسۇن، مېھنەت ئەجرىنى ياتلار بۇلاپ-تالىسۇن. 12 ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىدىغان بىرسى بولمىسۇن، يېتىم قالغان بالىلىرىغا ئىلتىپات قىلغۇچى بولمىسۇن. 13 ئۇنىڭ نەسلى قۇرۇتۇلسۇن؛ كېلەر ئەۋلادىدا نامىلىرى ئۆچۈرۈلسۇن. 14 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ گۇناھىنى ئەيىبلىرى يەرۋەردىگارنىڭ يادىدا قالسۇن، ئانىسىنىڭ گۇناھى ئۆچۈرۈلمىسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئەيىبلىرى دائىم يەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا بولسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارنىڭ نام-ئەمەلىنى يەر يۈزىدىن ئۈچۈرۈپ تاشلايدۇ. 16 چۈنكى [رەزىل كىشى] مېھرىبانلىق كۆرسىتىشنى ھېچ ئېسىگە كەلتۈرمىدى، بەلكى ئېزىلگەن، يوقسۇل ھەم دىلى سۇنۇقلارنى ئۆلتۈرمەككە قوغلاپ كەلدى. 17 ئۇ لەنەت ئوقۇشقا ئامراق ئىدى، شۇڭا لەنەت ئۇنىڭ ئېشىغا كېلىدۇ؛ بەختە تىلەشكە راغى يوق ئىدى، شۇڭا بەختە ئۇنىڭدىن يىراق بولىدۇ. 18 ئۇ لەنەتلەرنى ئۆزىگە كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ شۇڭا بۇلار ئاققان سۈدەك ئۇنىڭ ئىچ-باغرىغا، مايدەك، سۆڭەكلىرىگە كىرىدۇ؛ 19 بۇلار ئۇنىڭغا يېپىنغان توندەك، ھەردائىم باغلانغان بەلۋېغىدەك چاپلانسۇن. 20 بۇلار بولسا مېنى ئەيىبلىگۈچىلەرگە پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن مۇكاپاتى بولسۇن! مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلغانلارنىڭ ئىنئامى بولسۇن! 21 بىراق سەن، پەرۋەردىگار رەببىم، ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنىڭ تەرىپىمدە بىر ئىش قىلغايسەن، مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئەلا بولغاچقا، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 22 چۈنكى مەن ئېزىلگەن ھەم ھاجەتمەندۇرمەن، قەلبىم خەستە بولدى. 23 مەن قۇياش ئۇزارتقان كۆلەڭگىدەك يوقلاپ دەپ قالدىم، چېكەتكە قېقىۋېتىلگەندەك چەتكە قېقىۋېتىلدىم. 24 روزا ئۇتقىنىمدىن تىزلىرىم كېتىدۇ، ئەتلىرىم سىزىپ كېتىدۇ. 25 شۇڭلاشقا مەن ئۇلار ئالدىدا رەسۋا بولدۇم؛ ئۇلار ماڭا قاراشقاندا، بېشىنى سىلكىشىمەكتە. 26 ماڭا يارىدەملەشكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇنىڭ سېنىڭ قولۇڭدىكى ئىش ئېكەنلىكىنى، بۇنى قىلغۇچىنىڭ سەن پەرۋەردىگار ئېكەنلىكىنى بىلسۇن. 28 ئۇلار لەنەت ئوقۇۋەرسۇن، سەن بەختە ئاتا قىلغايسەن؛ ئۇلار ھۇجۇم قىلىشقا تۇرغاندا، خجالەتتە قالسۇن، بىراق قۇلۇڭ شادلانسۇن! 29 مېنى ئەيىبلىگۈچىلەر خجالەت بىلەن كىينىسۇن، ئۇلار ئۆز شەرمەندىلىكىنى ئوزلىرىگە تون قىلىپ يېپىنسۇن. 30 ئاغزىمدا پەرۋەردىگارغا زور تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، كۆپچىلىك ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇنى مەدھىيىلەيمەن؛ 31 چۈنكى ھاجەتمەننىڭ جېنىنى گۇناھقا بېكىتمەكچى بولغانلاردىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرىدۇ.

110 داۋۇت يازغان كۈيى: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن» ـ دېدى. 2 پەرۋەردىگار قۇدرىتىڭنى كۆرسىتىدىغان شاھانە ھاساڭنى زىئوندىن ئۈزىتىدۇ؛ دۈشمەنلىرىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگىن! 3 كۈچۈڭنى كۆرسىتىدىغان كۈندە، ئۆز خەلقىڭ خالىس قۇربانلىق كەبى پىدا بولىدۇ؛ مۇقەددەس ھەيۋىتىڭدە، شۇ ياشلىق دەۋرىڭدىكىدەك، ساڭا ھازىرمۇ شەبنەملەر سەھەرنىڭ بالىياتقىسىدىن يېگى چىققاندەك چۈشىدۇ؛ 4 پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم بۇنىڭدىن يانمايدۇ: ـ «سەن ئەبەدىلەبەدگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تىپىدىكى

بىر كاھىندۇرسەن». **5** ئۇڭ تەرىپىگە بولغان رەب غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈندە پادىشاھلارنى تۆرۈپ پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ؛ **6** ئۇ ئەللەر ئارىسىدا سوتلايدۇ؛ جاي-جايلارنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇرىدۇ؛ كەڭ زېمىننىڭ بېشىنى ياردۇ؛ **7** ئۇ يولدا ئېرىقتىن سۇ ئىچىدۇ؛ ئۇ شۇڭا كىشىنىڭ بېشىنى يۇلىگۈچى بولىدۇ.

111 ھەمدۇسانا! كۆڭلى دۇرۇسلارنىڭ مەشرىپىدە، ھەم جامائەتتە تۆرۈپ، پەرۋەردىگارغا پۈتۈن قەلبىم بىلەن تەشەككۈر ئېيتىمەن. **2** پەرۋەردىگارنىڭ ياسىغانلىرى ئۇلۇغدۇر؛ بۇلاردىن خۇرسەن بولغانلار ئېزىدىنىپ ئۇلارنى سۈرۈشتۈرمەكتە. **3** ئۇنىڭ ئەجرى شەرەپ ۋە ھەيۋەتتىر، ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. **4** ئۇ تۆز مۆجىزىلىرىنى ياد ئەتكۈزىدۇ؛ پەرۋەردىگار مۇھەببەتلىك ھەم رەھىمدىلىكتۇر. **5** ئۇ تۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى ئاش بىلەن تەمىنلەيدۇ؛ ئۇ ئەھدىسىنى ھەمىشە ياد ئېتىدۇ. **6** ئۇ ئەمەللىرىدىكى قۇدرىتىنى تۆز خەلقىگە كۆرسىتىپ، باشقا ئەللەرنىڭ مىراس-زېمىننى ئۇلارغا تەقدىم قىلدى. **7** ئۇنىڭ قولى قىلغانلىرى ھەققەت-سادالىقتۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق كۆرسەتمىلىرى ئىشەنچلىكتۇر. **8** بۇلار ئەبەدىلئەبەدگىچە ئىناۋەتلىكتۇر؛ ھەققەتتە ھەم دۇرۇسلۇقتا چىقىرىلغاندۇر. **9** ئۇ تۆز خەلقىگە نىجاتلىق ئەۋەتتى؛ ئۇ ئەھدىسىنى ئەمر قىلىپ مەڭگۈگە بېكىتتى؛ مۇقەددەس ھەم سۈرلۇكتۇر ئۇنىڭ نامى. **10** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسى يورۇتۇلغان ئادەملەردۇر؛ ئۇنىڭ مەدھىيىسى مەڭگۈ تۇرىدۇ.

112 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغان، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى زور خۇرسەنلىك دەپ بىلىدىغان ئادەم بەختلىكتۇر! **2** ئۇنىڭ نەسلى زېمىندا تۇرۇپ كۈچ-قۇدرەتلىك بولىدۇ؛ دۇرۇسلارنىڭ دەۋرى بەختلىك بولىدۇ. **3** ئۇنىڭ ئۆيىدە دۆلەت ھەم بايلىقلار بولىدۇ؛ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. **4** قاراڭغۇلۇقتا تۇرغان دۇرۇس ئادەمگە نۇر پەيدا بولىدۇ؛ ئۇ شەپقەتلىك، رەھىمدىل ھەم ھەققانىيدۇر. **5** خەيرخاھ، ئۆتنە بېرىپ تۇرىدىغان ئادەمنىڭ بەختى بولىدۇ؛ ئۇ تۆز ئىشلىرىنى ئادىللىق بىلەن يۈرگۈزىدۇ. **6** بەرھەق، ئۇ ئەبەدىي تەۋرىتىلمەيدۇ، ھەققانىي ئادەم مەڭگۈگە ئەسلىنىدۇ. **7** ئۇ شۇم خەۋەردىن قورقايدۇ؛ ئۇنىڭ كۆڭلى توق ھالدا، پەرۋەردىگارغا تايانغان. **8** دىلى مەھكەم قىلىنغان، ئۇ قورقايدۇ؛ ئاخىردا ئۇ رەقىبلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىدۇ. **9** ئۇ تۆزىنىڭكىنى مەردلەرچە تارقاتقان، يوقسۇللارغا بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مۈڭگۈزى ئىززەت-شۆھرەت بىلەن كۆتۈرۈلىدۇ. **10** رەزىل ئادەم بۇنى كۆرۈپ چىدىمايدۇ؛ چىشلىرىنى غۇجۇرلىتىدۇ؛ ئۇ ئېرىپ كېتىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋىسى يوقىتىلىدۇ.

113 ھەمدۇسانا! مەدھىيىلەڭلار، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار! **2** ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلئەبەدگىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايىتۇرۇلسۇن! **3** كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەدھىيىلىنىشكە لايىقتۇر! **4** پەرۋەردىگار ئەللەردىن يۇقىرى كۆتۈرۈلدى؛ شان-شەرىپى ئەرشىلەردىن يۇقىرىدۇر. **5** كىممۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا تەڭ بولالىسۇن ـ تۆز ماكانى يۇقىرىدا بولسىمۇ، **6** ئاسمانلارغا ھەم يەرگە قاراش ئۈچۈن، تۆزىنى تۆۋەن قىلغۇچىغا؟ **7** نامراتنى كىشىنى ئۆ توپا-چاڭدىن كۆتۈرىدۇ؛ قىغلىقتىن يوقسۇلنى يۇقىرىلىتىدۇ؛ **8** ئۇنى ئېسىلزادىلەر قاتارىغا، يەنى تۆز خەلقىنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئارىسىغا ئولتۇرغۇزىدۇ؛ **9** ئۇ تۇغماس ئايالنى ئۆيگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئوغۇللارنىڭ خۇشال ئانىسى قىلىدۇ. ھەمدۇسانا!

114 ئىسرائىل مىسىردىن، ياقۇپ جەمەتى يات تىللىق ئەللەردىن چىققاندا، **2** شۇ چاغدا يەھۇدا [خۇدانىڭ] مۇقەددەس جايى، ئىسرائىل ئۇنىڭ سەلتەنىتى بولدى، **3** دېڭىز بۇنى كۆرۈپ بەدەر قاچتى، ئىئوردان دەريىسى كەينىگە ياندى؛ **4** تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئوينىقالدى. **5** ئەي دېڭىز، سەن نېمە بولدۇڭ، قاچقىلى؟ ئىئوردان دەريىسى، يولۇڭدىن يانغىلى؟ **6** تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئوينىقالغىلى؟ **7** ئى يەر يۈزى، رەبنىڭ جامالىدىن، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ جامالىدىن تەۋرەن؛ **8** ئۇ قورام تاشنى كۆلچەككە، چاقماق تېشىنى مول بۇلاق سۈلىرىغا ئايلاندۇرىدۇ.

115 بىزگە ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە ئەمەس ـ ئۆزۈڭەرمەس مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن، ھەققەت-سادالىقىڭ ئۈچۈن، ئۆز نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگەيسەن. **2** ئەللەر نېمىشقا «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ [مازاق] قىلىشىدۇ؟ **3** بىراق خۇدايىمىز بولسا ئەرشىلەردىدۇر؛ نېمىنى خالىسا، ئۇ شۇنى قىلغاندۇر. **4** ئۇلارنىڭ بۇتلىرى بولسا يەقەت كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەت، ئىنسانلىرىڭ قوللىرى ياسىغىنىدۇر، خالاس. **5** ئۇلارنىڭ ئاغزىرى بار، بىراق سۆزلەيدىغىنى يوقتۇر؛ كۆزلىرى بار، كۆرمەيدۇ؛ **6** قۇلاقلىرى بار، ئاڭلىمايدۇ؛ بۇرنى بار، پۇرىيالمايدۇ؛ **7** قوللىرى بار، سىلىيالمايدۇ؛ پۇتلىرى بار، ماڭالمايدۇ؛ كانىيىدىن ھېچىر سادا چىقارمايدۇ. **8** ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاشتۇر، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. **9** ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچىڭلار ھەم قالقىنىڭلاردۇر. **10** ئى ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم سىلەرنىڭ قالقىنىڭلاردۇر. **11** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم قالقىنىڭلاردۇر. **12** پەرۋەردىگار بىزنى ئەسلەپ كەلدى؛ ئۇ بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ ئۇ ھارۇن جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ **13** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارغا، چوڭلىرى ھەم كىچىكلىرىگىمۇ بەخت ئاتا قىلىدۇ. **14** پەرۋەردىگار سىلەرگە قوشلاپ بېرىدۇ، سىلەرگە ھەم پەرزەنتلىرىڭلارغا؛ **15** سىلەرگە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت ئاتا قىلىنغان، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىن بەركەتلەنگەن! **16** ئاسمانلار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرىدۇر؛ بىراق زېمىننى بولسا ئىنسان بالىلىرىغا تاپشۇرغانىدۇر. **17** ئۆلۈكلەر ياھىنى مەدھىيىلەيدۇ؛ سۈكۈت دىيارىغا چۈشۈپ كەتكەنلەرمۇ شۇنداق، **18** بىراق بىزلەر ھازىردىن باشلاپ ياھقا ئەبەدىلئەبەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمىز! ھەمدۇسانا!

116 مەن پەرۋەردىگارنى سۆيىمەن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئاۋازىمنى، يېلىنىشلىرىمنى ئاڭلىغان. **2** چۈنكى ئۇ قۇلىقىنى ماڭا سالدى، شۇڭا مەن بارلىق كۈنلىرىمدە ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ چاقىرىمەن. **3** ئۆلۈم ئاسارەتلىرى مېنى چىرمىۋالدى؛ تەھتىسارانىڭ دەردلىرى مېنى ئۇتۇۋالدى؛ مەن پېشكەللىككە يولۇقتۇم، ئەلەم تارتتىم؛ **(Sheol h7585)** **4** شۇنىڭ بىلەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا توختىماي ندا قىلدىم: ـ «سەندىن ئۇتۇنۇمەن، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى قۇتۇلدۇرغايسەن! **5** شەپقەتلىكتۇر پەرۋەردىگار، ھەققانىيدۇر، خۇدايىمىز رەھىمدىلدۇر. **6** پەرۋەردىگار نادانىنى ساقلايدۇ؛ مەن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇم، ئۇ مېنى قۇتقۇزدى. **7** ھەي جېنىم، قايتىدىن خاتىرجەم بول؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېخىيلىك، مېھرىبانلىق كۆرسەتتى؛ **8** چۈنكى سەن جېنىمنى ئۆلۈمدىن، كۆزلىرىمنى ياشلاردىن، ئاياغلىرىمنى پۇتلىشىشتىن قۇتقۇزغانسەن. **9** مەن پەرۋەردىگار ئالدىدا تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ماڭىمەن؛ **10** ئىشەنگىنىم ئۈچۈن مۇنداق سۆز قىلغانىمەن: ـ «مەن قاتتىق خار قىلىنغانىمەن». **11** جىددىيلەشكىنىمدە: ـ «ئادەملەرنىڭ ھەممىسى يالغانچى!» ـ دېگەنمەن. **12** ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقلىرىنى مەن نېمە بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتۇرىمەن؟ **13** ـ نىجاتلىق قەدەھىنى قولۇمغا ئالىمەن، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ **14** مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن، بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن. **15** پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىنىڭ ئۆلۈمى قىممەتلىك ئىشتۇر! **16** ئاھ پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى ئىكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاسارەتلىرىمنى يەشكەنسەن؛ **17** مەن ساڭا تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۇنىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ **18** مەن قىلغان قەسەملىرىمنى

پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن؛ 19 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا، سىنىڭ ئوتتۇرۇڭدا تۇرۇپ، ئى يېرۇسالىم، [قەسەملىرىنى ئادا قىلىمەن]! ھەمدۇسانا!

117

پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق ئەللەر؛ ھەممە خەلقلەر، ئۇنى ماختاڭلار! 2 چۈنكى بىزگە باغلىغان ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى غەلىبىلىكتۇر؛ ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ھەققەت-ساداقىتى مەڭگۈلۈكتۇر! ھەمدۇسانا!

118

پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر! 2 ئىسرائىل: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! 3 ھارۇن جەمەتى: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! 4 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! 5 قىسىلىقتا قېلىپ ياھغا ندا قىلدىم؛ ياھ جاۋاب بېرىپ، مېنى كەڭرى-ئازادىلىكتە تۇرغۇزدى. 6 پەرۋەردىگار مەن تەرەپتىدۇر، مەن قورقمايمەن؛ ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 7 پەرۋەردىگار ماڭا يارىدەم قىلغۇچىلار ئارىسىدا بولۇپ، مېنىڭ تەرىپىمدىدۇر؛ ئۆچمەنلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىمەن. 8 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلىش، ئىنسانغا تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر؛ 9 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلىش، ئەمىرلەرگە تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر. 10 بارلىق ئەللەر مېنى قورشۇالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 11 ئۇلار مېنى قورشۇالدى؛ بەرھەق، قورشۇالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 12 ئۇلار ھەرىلەردەك مېنى قورشۇالدى؛ ئۇلار يېقىلغان يانتاق ئوتىدەك تېزلا ئۆچۈرۈلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن. 13 سەن [دۈشمەن] مېنى زەرب بىلەن ئىتتەردىڭ، يېقىلغىلى تاس قالدىم؛ بىراق پەرۋەردىگار ماڭا يارىدەمدە بولدى. 14 كۈچۈم ۋە ناخشام بولسا ياھدۇر؛ ئۇ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدى! 15 ھەققانىيلارنىڭ چېدىرلىرىدا شادلىق ۋە نىجاتلىقنىڭ تەنتەنىلىرى يانگىرىلىماقتا؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى ئېگىز كۆتۈرۈلگەن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 17 مەن ئۆلمەيمەن، بەلكى ياشايمەن، ياھنىڭ قىلغانلىرىنى جاكارلايمەن. 18 پەرۋەردىگار ماڭا قاتتىق تەربىيە بەرگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇ مېنى ئۆلۈمگە تاپشۇرمىدى. 19 ھەققانىيەت دەرۋازىلىرىنى ماڭا ئېچىپ بېرىڭلار؛ مەن كىرىمەن، ياھنى مەدھىيىلەيمەن. 20 بۇ پەرۋەردىگارنىڭ دەرۋازىسىدۇر؛ ھەققانىيلار بۇنىڭدىن كىرىدۇ! 21 مەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب قايتۇردۇڭ، ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدۇڭ. 22 تاماچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك ئېشى بولۇپ تىكەندى. 23 بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بولدى. 24 بۇ پەرۋەردىگار يارىتىقان كۈندۇر؛ بىز ئۇنىڭدا شادلىنىپ خۇرسەن بولىمىز. 25 قۇتقۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمەن؛ سەندىن ئۆتۈنىمەن، بىزنى ياشىناتقايسەن! 26 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ ساڭا «مۇبارەك!» دەپ توۋلىدۇق. 27 پەرۋەردىگار تەڭرىدۇر؛ ئۇ ئۈستىمىزگە نۇر بەرگەن؛ ھېيتلىق قۇربانلىقنى تانىلار بىلەن باغلاڭلار، ـ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە ئىلىپ باغلاڭلار. 28 سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، مەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم، مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن. 29 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر!

119

(ئالەف) يولدا مۇكەممەل بولغانلار، پەرۋەردىگار تەۋرات-قانۇنىدا ماڭىدىغانلار بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلار، ئۇنى چىن قەلبى بىلەن ئىزدىگەنلەر، 3 ھېچبىر ھەقسىزلىقنى قىلمىغانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدۇ. 4 كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەستايىدىل ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن، ئۆزۈڭ ئۇلارنى بېكىتكەنسەن. 5 ئاھ، يوللىرىمنىڭ يۇنىلىشى بەلگىلىمىلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا بېكىتىلگەي! 6 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمر-پەرمانلىرىڭنى ئەتىۋارلىسام، مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 7 سىنىڭ ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىنىپ، دۈرۈس كۆڭۈلدىن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن. 8 مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى چوقۇم تۇتىمەن؛ مېنى پۈتۈنلەي تاشلىۋەتمىگەيسەن! 9 (بەت) ياش بىر يىگىت قانداق قىلىپ ئۆز يولىنى پاك تۇتالايدۇ؟ سىنىڭ سۆز-كالامىڭنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىش بىلەنلا. 10 پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەن سېنى ئىزدىدىم؛ مېنى ئەمرلىرىڭدىن ئاداشتۇرمىغايسەن؛ 11 گۈزىنە قەلبىمىز ساڭا قارشى چىقماسلىقىم ئۈچۈن، سۆزۈڭنى كۆكۈلۈمگە مەھكەم پۈكۈۋالدىم. 12 مۇبارەكدۇرسەن پەرۋەردىگار، ماڭا ئۆز بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 13 لەۋلىرىم بىلەن مەن بايان قىلىمەن، ئاغزىڭدىكى بارلىق ھۆكۈملىرىڭنى. 14 ئۇرلۇق يايلىقلاردىن شادلانغاندەك، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگەشكەن يولدا شادلاندىم. 15 مەن كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن، ئىزلىرىڭغا قاراپ ئويلىنىمەن. 16 بەلگىلىمىلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن؛ سۆز-كالامىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 17 (گىمەل) قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن ياشايمەن، كالامىڭغا بويسۇنىمەن. 18 تەۋرات-قانۇنۇڭدىن كارامەت سىرلارنى كۆرۈۋىشۇم ئۈچۈن، كۆزلىرىمنى ئاچقايسەن! 19 مەن بۇ دۇنيادا مۇساپىرمەن؛ ئەمرلىرىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن. 20 ھۆكۈملىرىڭگە ھەرقاچان ئىنتىزار بولۇپ، يۈرىكىم ئېزىلىپ كېتىپ دەپ قالدى. 21 سەن لەنەتكە يۈيرۈلغان تەكەببۇرلارغا تەنبىھ بېرىسەن، ئۇلار ئەمرلىرىڭدىن ئادىشىپ كېتىدۇ. 22 مەندىن ئاھانەت ھەم مەسخىرىنى يىراقتا كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتمەن. 23 ئەمىرلەر ئولتۇرۇپ يامان گېپىمنى قىلىشماقتا؛ سېنىڭ قۇلۇڭ بولسا بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلايدۇ. 24 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىم، مېنىڭ مەسلىھەتچىلىرىمدۇر. 25 (دالەت) مېنىڭ جىنىم تۇپراققا يېپىشقان؛ سۆز-كالامىڭ بويىچە مېنى يېڭىلاندۇرغايسەن. 26 ئۆز يوللىرىمنى ئالدىڭدا ئوچۇق بايان قىلدىم، سەن ماڭا جاۋاب بەردىڭ؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 27 مېنى كۆرسەتمىلىرىڭنىڭ يولىنى چۈشىنىدىغان قىلغايسەن، ئاندىن مەن كارامەتلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 28 جىنىم قايغۇ بىلەن ئېرىپ كېتىدۇ؛ سۆز-كالامىڭ بويىچە مېنى كۈچلەندۈرگەيسەن. 29 مەندىن ئالداملىق يولنى نېرى قىلغايسەن؛ شەپقەت قىلىپ ماڭا تەۋرات-قانۇنۇڭنى بېغىشلىغايسەن؛ 30 مەن ھەققەت-ساداقەت يولىنى تاللىۋالدىم؛ ھۆكۈملىرىڭنى ئالدىمدا قويدۇم. 31 ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭنى چىڭ تۇتمەن؛ پەرۋەردىگار، مېنى ئۇياتقا قالدۇرمىغايسەن. 32 سەن مېنىڭ قەلبىمنى كەڭ-ئازادە قىلىشىڭ بىلەن، ئەمرلىرىڭ يولىغا ئەگىشىپ يۈگۈرىمەن. 33 (خې) ئى پەرۋەردىگار، بەلگىلىمىلىرىڭنىڭ يولىنى ماڭا ئايان قىلغايسەن؛ مەن ئۇنى ئاخىرغىچە تۇتمەن. 34 مېنى يورۇتقايسەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتمەن، شۇندا قالا پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 35 مېنى ئەمرلىرىڭنىڭ يولىدا ماڭدىغان قىلغايسەن، چۈنكى ئۇلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 36 مېنىڭ قەلبىمنى شەخسىي مەنپەئەتكە ئەمەس، بەلكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا مايىل قىلغايسەن. 37 كۆزلىرىمنى ساختىنى كۆرۈۋىشتىن يانداۋرغايسەن؛ مېنى يولۇڭدا جانلاندۇرغايسەن؛ 38 سەن قۇلۇڭغا بولغان ۋەدەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن خەقلەر سەندىن ئەيمىنىدۇ. 39 مەن قورققان شەرمەندىلىكنى نېرى كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئەلادۇر. 40 مانا، مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم؛ ئۆز ھەققانىيىتىڭدە مېنى جانلاندۇرغايسەن؛ 41 : (ۋاۋ) ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار، ۋەدەڭ بويىچە نىجاتلىقىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ 42 شۇندا مەندە مېنى مەسخىرە قىلغۇچىغا بەرگۈدەك جاۋاب بولىدۇ؛ چۈنكى سۆزۈڭگە تايىنىمەن. 43 ۋە ئاغزىمدىن ھەققەتنىڭ سۆزىنى ئېلىپ تاشلىمىغايسەن؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭگە ئۈمىد باغلىدىم؛ 44 شۇندا مەن سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھەر قاچان تۇتمەن، بەرھەق، تەبەدىلەبەدگىچە تۇتمەن؛ 45 شۇندا مەن ئازادىلىكتە ماڭىمەن؛ چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدىدىم. 46 شۇندا مەن پادىشاھلار ئالدىدا ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ توغرۇلۇق سۆزلەيمەن، ئۇ ئىشلاردا مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 47 ۋە ئەمرلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، چۈنكى ئۇلارنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 48 مەن سۆيۈپ كەلگەن ئەمرلىرىڭگە قوللىرىمنى سوزۇپ ئىنتىلىمەن، ۋە بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 49 (زائىن) سەن قۇلۇڭغا بەرگەن سۆزۈڭنى، يەنى ماڭا ئۈمىد بېغىشلىغان كالامىڭنى ئەسلىگەيسەن. 50

تۆ بولسا دەردىمگە بولغان تەسەللىدۇر، چۈنكى سۆز-ۋەدەڭ مېنى جانلاندۇردى. 51 تەكەببۇرلار ئەشەددىي ھاقارەتلىگىنى بىلەن، لېكىن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ھېچ چەتنىمدىم. 52 قەدىمدە يېكىتلىگەن ھۆكۈملىرىڭنى يادىمغا كەلتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىپ تۆرۈمگە تەسەللى بەردىم. 53 تەۋرات-قانۇنۇڭنى تاشلىۋەتكەن رەزىللەر ۋەجىدىن، ئوتلۇق غەزەپ مەندە قاينىپ تاشتى. 54 مۇساپىر بولۇپ تۇرغان جايىمدا، كۆرسەتمىلىرىڭ مېنىڭ ناخشىلىرىم بولدى. 55 كېچىدە، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئەسلەپ يۇرىدۇم، تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتۇپ كەلدىم. 56 مەن بۇنىڭغا نىسىپ بولدۇم، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 57 (خەت) تۆرزۇك مېنىڭ نىسىۋەمدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، «سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى تۇتاي» ـ دېدىم. 58 مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن دىدارىڭغا ئىنتىلىپ يېلىندىم؛ ۋەدەڭ بويىچە ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. 59 مەن يوللىرىڭ ئۈستىدە ئويلاندىم، ئاياغلىرىمنى ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭغا قارىتىپ بۇردىم. 60 مەن ئالدىرىدىم، ھېچ كېچىكمىدىم، سېنىڭ ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا. 61 رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى چىرمۇلغىنى بىلەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھېچ ئۇنتۇمىدىم. 62 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ ئۈچۈن، تۈن كېچىدە تەشەككۇر ئېيتقىلى قوپتىمەن. 63 مەن سەندىن قورقىدىغانلارنىڭ، كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇلپىتىدۇرمەن. 64 جاھان، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن تولدى؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 65 (تەت) سۆز-كالامىڭ بويىچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسىتىپ كەلگەنسەن. 66 ماڭا ئوبدان پەرق ئېتىشنى ۋە بىلىمنى ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن ئەمرلىرىڭگە ئىشەندىم. 67 مەن ئازابقا تۇچراشتىن بۇرۇن يولدىن ئازغان، بىراق ھازىر سۆزۈڭنى تۇتتىمەن. 68 سەن مېھرىباندۇرسەن، مېھرىبانلىق قىلىسەن، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 69 تەكەببۇرلار ماڭا قارا چاپلاشتى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئىتائەت قىلىمەن. 70 تۇلارنىڭ قەلبى تۇيماس بولۇپ كەتتى؛ بىراق مەن بولسام تەۋرات-قانۇنۇڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 71 ئازابقا تۇچرىغىنىم ياخشى بولدى، شۇنىڭ بىلەن بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەندىم. 72 مەن ئۈچۈن ئاغزىڭدىكى قانۇن-تەلىم، مىڭلىغان ئالتۇن-كۈمۈش تەڭگىدىن ئەۋزەلدۇر. 73 (يود) سېنىڭ قوللىرىڭ مېنى ياسىغان، مېنى مۇستەھكەملىدى؛ مېنى يورۇتقايسەن، ئەمرلىرىڭنى ئۆگىنىمەن. 74 سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مېنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلاپ كەلدىم. 75 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ ھەققانىي ئىكەنلىكىنى، ۋاپادارلىقىڭدىن مېنى ئازابقا سالغىنىڭنى بىلىمەن. 76 ئاھ، قۇلۇڭغا بەرگەن ۋەدەڭ بويىچە، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ تەسەللىيم بولسۇن. 77 مېنىڭ ياشىشىم ئۈچۈن، رەھىمدىللىقلىرىڭ يېتىمغا كەلسۇن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 78 تەكەببۇرلار خىجالەتچە قالسۇن؛ چۈنكى تۇلار ماڭا يالغانچىلىق بىلەن تەتۇرلۇك قىلغان؛ مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 79 سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مەن تەرەپكە يۇرۇلۇپ كەلسۇن؛ ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى بىلگەنلەرمۇ شۇنداق بولسۇن. 80 كۆڭۈلۈم بەلگىلىمىلىرىڭدە مۇكەممەل بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 81 (كاف) جېنىم نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ ھالدىن كېتىۋاتىدۇ؛ مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 82 كۆزۈم سۆز-ۋەدەڭگە تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دېدى، «سەن قاچانمۇ ماڭا تەسەللى بېرەرسەن» ـ دەپ. 83 چۈنكى مەن ئىسلىنىپ قۇرۇپ كەتكەن تۇلۇمدەك بولدۇم، بىراق بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 84 قۇلۇڭنىڭ كۈنلىرى قانچە بولىدۇ؟ ماڭا زىيانكەشلىك قىلغانلارنى قاچان جازالايسەن؟ 85 تەكەببۇرلار ماڭا ئورىلارنى كولىغان؛ بۇ ئىشلار تەۋراتىڭغا مۇخالىپتۇر؛ 86 سېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىڭ ئىشەنچلىكتۇر؛ تۇلار يولسىزلىق بىلەن مېنى قىستىماقتا؛ ماڭا يارىدەم قىلغايسەن! 87 تۇلار مېنى يەر يۈزىدىن يوقاتقىلى قىل قالدى؛ بىراق مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭدىن ۋاز كەچمىدىم. 88 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ۋە ئاغزىڭدىكى ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى تۇتىمەن. 89 (لامەد) مەڭگۈگە، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالامىڭ ئەرشىلەردە يېكىتلىگەندۇر. 90 سېنىڭ ساداقىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر؛ سەن يەر-زېمىننى مۇقىم يېكىتكەنسەن، ئۇ مەۋجۇتۇت بولۇپ تۇرىدۇ. 91 سېنىڭ ھۆكۈم-قانۇنىيەتلىرىڭ بىلەن بۇلار بۈگۈنكى كۈندىمۇ تۇرىدۇ؛ چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار سېنىڭ خىزمىتىڭدىدۇر. 92 سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭ خۇرسەنلىكىم بولمىغان بولسا، ئازابىمدا يوقاپ كېتەر ئىدىم. 93 مەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى ھەرگىز ئۇنتۇمايمەن؛ چۈنكى مۇشۇلار ئارقىلىق ماڭا ھاياتلىق بەردىڭ؛ 94 مەن سېنىڭكىدۇرمەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدەپ كەلدىم. 95 رەزىللەر مېنى ھالاك قىلىشنى كۈتمەكتە؛ بىراق مەن ئاگاھ-گۆۋاھلىرىڭنى كۆزلىمىدە تۇتۇپ ئويلايمەن. 96 مەن ھەممە مۇكەممەللىكنىڭ چېكى بار دەپ بىلىپ يەتتىم؛ بىراق سېنىڭ ئەمر-كالامىڭ چەكسىز كەڭدۇر! 97 (مەم) ئاھ، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا بولغان مۇھەببىتىم نەقەدەر چوڭقۇردۇر! كۈن بويى ئۇ مېنىڭ سېغىنىپ ئويلايدىغىنىمدۇر. 98 ئەمرلىرىڭ ھەردائىم مەن بىلەن بىللە تۇرغاچقا، مېنى دۇشمەنلىرىمدىن دانا قىلىدۇ؛ 99 بارلىق ئۇستازلىرىمدىن كۆپ يورۇتۇلغانىمەن، چۈنكى ماڭا گۆۋاھلىرىڭ سېغىنىشىمدۇر. 100 مەن قېرىلاردىن كۆپرەك چۈشىنىمەن، چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 101 سۆز-كالامىڭغا ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، ئاياغلىرىمنى ھەممە يامان يولدىن تارتتىم. 102 ھۆكۈملىرىڭدىن ھېچ چەتنىمدىم؛ چۈنكى ماڭا ئۆگەتكەن سەن ئۆزۈڭدۇرسەن. 103 سۆزلىرىڭ تىلىمغا شۇنچە شېرىن تېتىيدۇ! ئاغزىمدا ھەسەلدىن تاتلىقتۇر! 104 كۆرسەتمىلىرىڭدىن مەن يورۇتۇلدۇم؛ شۇڭا بارلىق ساختا يولنى ئۆچ كۆرىمەن. 105 (نۇن) سۆز-كالامىڭ ئايىغىم ئالدىدىكى چىراغ، يولۇمغا نۇردۇر. 106 قەسەم ئىچتىم، ئەمەلى قىلىمەنكى، مەن ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى تۇتىمەن. 107 زور ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى چەكتىم، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالامىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 108 قوبۇل قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئاغزىمدىكى خالىس قۇربانلىقلارنى، ماڭا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 109 جېنىمنى ئالىقىنىمدا دائىم ئېلىپ يۈرىمەن، بىراق تەۋرات-قانۇنۇڭنى يەقەت ئۇنتۇمايمەن. 110 رەزىللەر مەن ئۈچۈن قىلتاق قۇردى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭدىن ئاداشمىدىم. 111 ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى مىراس قىلىپ مەڭگۈگە قوبۇل قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار كۆڭۈلۈمنىڭ شادلىقىدۇر. 112 مەن كۆڭۈلۈمنى بەلگىلىمىلىرىڭگە مەڭگۈگە [ئەمەل قىلىشقا]، يەنى ئاخىرغىچە ئەمەل قىلىشقا مايىل قىلدىم. 113 (سامەق) ئالا كۆڭۈللەرنى ئۆچ كۆرۈپ كەلدىم؛ سۆيگىنىم بولسا، تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. 114 سەن مېنىڭ دالدا جايىم، مېنىڭ قالقانىمدۇرسەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 115 مەن خۇدايىمنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، مەندىن نېرى بولۇڭلار، ئى رەزىللىك قىلغۇچىلار! 116 ياشىشىم ئۈچۈن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى يۈلگەيسەن؛ ئۈمىدىمنىڭ ئالدىدا مېنى يەرگە قاراتمىغايسەن. 117 مېنى قولىلاپ قۇتۇلدۇرغايسەن، شۇندا مەن ئامان-ئېسەن يۈرىمەن؛ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى ھەردائىم قەدىرلەيمەن. 118 بەلگىلىمىلىرىڭدىن ئازغانلارنىڭ ھەممىسىنى نەزىرىڭدىن ساقىت قىلدىڭ؛ چۈنكى تۇلارنىڭ ئالدامچىلىقى قۇرۇقتۇر. 119 سەن يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەرنى داشقالدەك شاللاپ تازىلايسەن؛ شۇڭا مەن ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى سۆيىمەن. 120 ئەتلىرىم سېنىڭدىن بولغان ئەيمىنىشتىن تىترەيدۇ؛ ھۆكۈملىرىڭدىن قورقۇپ يۈرىمەن. 121 (ئايىن) مەن دۈرۈس ھۆكۈملەرنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزدۈم؛ مېنى ئەزگۈچىلەرگە تاشلاپ قويمىغايسەن؛ 122 تۆز قۇلۇڭ ئۈچۈن ياخشىلىققا كاپىلەت بولغايسەن؛ تەكەببۇرلارغا مېنى ئەزگۈزمىگەيسەن. 123 كۆزۈم نىجاتلىقىڭغا تەشنا بولۇپ، ھەم ھەققانىيىتىڭ توغرۇلۇق ۋەدەڭگە تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دەپ قالدى؛ 124 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قۇلۇڭغا مۇئامىلە قىلغايسەن؛ بەلگىلىمىلىرىڭنى ماڭا ئۆگەتكەيسەن. 125 مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى بىلىپ يېتىشىم ئۈچۈن مېنى يورۇتقايسەن. 126 پەرۋەردىگار ھەركەتكە كېلىش ۋاقتى كەلدى! چۈنكى تۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 127 شۇ سەۋەبتىن ئەمرلىرىڭنى ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن، ساپ ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن؛ 128 شۇڭا ھەممە ئىشلارنى باشقۇرىدىغان بارلىق كۆرسەتمىلىرىڭنى توغرا دەپ بىلىمەن؛ بارلىق ساختا يولنى ئۆچ كۆرىمەن. 129 (پې) ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭ كارامەتتۇر؛ شۇڭا جېنىم ئۇلارغا ئەگىشىدۇ. 130 سۆزلىرىڭنىڭ يېشىمى نۇر ئېلىپ كېلىدۇ؛ نادانلارنىمۇ يورۇتىدۇ. 131 ئاغزىمنى ئېچىپ ھاسىراپ كەتتىم، چۈنكى ئەمرلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم. 132 نامىڭنى سۆيگۈنلەرگە بولغان ئادىتىڭ بويىچە، جامالىڭنى مەن تەرەپكە قارىتىپ شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 133 قەدەملىرىمنى

سۈزۈڭ بىلەن توغرىلىغايسەن؛ ئۇستۈڭگە ھېچ قەبھىلىكنى ھۆكۈم سۈرگۈزمىگەيسەن. **134** مېنى ئىناننىڭ زۇلۇمىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىمەن. **135** جامالكۆنىڭ نۇرىنى قۇلۇڭگىنىڭ ئۈستىگە چاچتۇرغايسەن؛ ماڭا بەلگىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **136** كۆزلىرىمدىن ياش ئېرىقلىرى ئاقىدۇ، چۈنكى ئىنسانلار تەۋرات-قانۇنۇڭغا بويسۇنمايدۇ. **137** (تساده) ھەققانىيدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ توغرىدۇر. **138** سەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى ھەققانىيلىقتا بۇيرۇغان؛ تولار تولمۇ ئىشەنچلىكتۇر! **139** ئۇتاۋۇق مۇھەببىتىم ئۆزۈمنى يوقىتىدۇ، چۈنكى مېنى خار قىلغۇچىلار سۆزلىرىڭگە پىسەنت قىلمايدۇ. **140** سۆزۈڭ تولۇق سىناپ تىسپىتلانغاندۇر؛ شۇڭا قۇلۇڭ ئۇنى سۆيىدۇ. **141** مەن ئېرىقتەكتۇرمەن، كەمىستىلگەنمەن، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. **142** سېنىڭ ھەققانىيىتىڭ ئەبەدىي بىر ھەققانىيەتتۇر، تەۋرات-قانۇنۇڭ ھەققەتتۇر. **143** پېشكەللىك ۋە ئازاب ماڭا چىرمىشىۋالدى؛ بىراق ئەمرلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكلىرىمدۇر. **144** سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنىڭ ھەققانىيلىقى ئەبەدىيدۇر؛ ياشىغىن دەپ، مېنى يورۇتقايسەن. **145** (كوف) مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن، مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى تۇتىمەن. **146** مەن ساڭا ندا قىلىمەن؛ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگىشىمەن. **147** مەن تاڭ ئاتماي ئورنۇمدىن تۇرۇپ پەرياد كۆتۈرىمەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **148** ۋەدىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىش ئۈچۈن، تۈندىكى جېسىمكلەر ئالماشماي تۇرۇپ كۆزۈم ئېچىلدۇ. **149** ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **150** قەبىھ نىيەتكە ئەگەشكەنلەر ماڭا يېقىنلاشتى، ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭدىن يىراقتۇر. **151** ئى پەرۋەردىگار، سەن ماڭا يېقىن تۇرىسەن، بارلىق ئەمرلىرىڭ ھەققەتتۇر. **152** ئۆزۈندىن بېرى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ئۆگەندىمكى، ئۇلارنى مەڭگۈگە ئىناۋەتلىك قىلغانسەن. **153** (رەش) مېنىڭ خار بولغىنىمنى كۆرگەيسەن، مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭنى ئۇنتۇمىدىم. **154** مېنىڭ دەۋايىمنى سوريغايسەن، ھەمجەمەت بولۇپ مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ ۋەدەڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **155** نىجاتلىق رەزىللەردىن يىراقتۇر؛ چۈنكى ئۇلار بەلگىلىمىلىرىڭنى ئىزدىمەيدۇ. **156** رەھىمدىللىقلىرىڭ كۆپتۇر، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **157** ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار ھەم مېنى خار قىلغۇچىلار كۆپتۇر؛ بىراق ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ھېچ چەتنىمىدىم. **158** مەن ئاسىيلىق قىلغۇچىلارغا قاراپ يىرگەندىم، چۈنكى ئۇلار سۆزۈڭنى ئۇنتىمايدۇ. **159** سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى شۇنچە سۆيگەنلىكىمنى كۆرگەيسەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار. **160** سۆز-كالامىڭنى مۇجەسسەملىگەنده ئاندىن ھەققەت بولۇر؛ سېنىڭ ھەربىر ئادىل ھۆكۈمۈڭ ئەبەدىيدۇر. **161** (شىين) ئەمىرلەر بىكاردىن-بىكار ماڭا زىيانكەشلىك قىلدۇ؛ بىراق يۈرىكىم كالامىڭ ئالدىدىلا تىترەيدۇ. **162** بىرسى زور ئولجا تاپقاندەك، ۋەدەڭدىن خۇشاللىنىمەن. **163** ساختىلىقتىن نەپرەتلىنىپ يىرگىنىمەن؛ سۆيگىنىم تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. **164** ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ تۈپەيلىدىن، كۈندە يەتتە قېتىم سېنى مەدھىيلەيمەن. **165** تەۋراتىڭنى سۆيگەنلەرنىڭ زور خاتىرجەملىكى بار؛ ھېچ نەرسە ئۇلارنى پۈتلىيالماس. **166** مەن نىجاتلىقىڭغا ئۈمىد باغلاپ كۈتۈۋاتىمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ. **167** جېنىم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگىشىدۇ، ئۇلارنى ئىنتايىن سۆيىمەن. **168** بارلىق يوللىرىم ئالدىڭدا بولغاچ، كۆرسەتمىلىرىڭ ھەم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگىشىمەن. **169** (تاۋ) مېنىڭ پەريادىم ئالدىڭغا يېقىن كەلسۈن، ئى پەرۋەردىگار، كالامىڭ بويىچە مېنى يورۇتقايسەن. **170** يېلىنشىم ئالدىڭغا كەلسۈن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن. **171** ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگىتىشىڭ ئۈچۈن، ئەۋلىرىمدىن مەدھىيىلەر تۇرغۇپ چىقىدۇ. **172** تىلىم سۆزۈڭنى كۈيلەپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئەمرلىرىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىيدۇر. **173** قولۇڭ ماڭا ياردەمگە تەييار بولسۇن، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى تاللىۋالدىم. **174** مەن نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ تەۋراتىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. **175** جېنىم ياشىسۇن، ئۇ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ماڭا ياردەم قىلسۇن. **176** مەن يولدىن ئاداشقان قويدەك تەمتىرەپ قالدىم، قۇلۇڭنى ئىزدىگەيسەن، چۈنكى ئەمرلىرىڭنى ئۇنتۇپ قالغىنىم يوق.

120

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» بېشىمغا كۈن چۈشكەنده مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، ئۇ ماڭا جاۋاب بەردى. **2** ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى يالغان سۆزلەيدىغان لەۋلەردىن، ئالدامچى تىلدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. **3** ساڭا نېمە بېرىلىدۇ، ساڭا نېمە قوشۇلۇشى كېرەك، ئەي ئالدامچى تىل؟ **4** ـ پالۋان ئاتقان ئۆتكۈر ئوقلار، تارچا چوغلىرى ساڭا تەگسۈن! **5** مەشەك دىياردا مۇساپىر بولۇپ ياشغىنىمغا، كېدار چېدىرلىرى ئارىسىدا ئۇرغىنىمغا ھالىمغا ۋاي! **6** مەن تىنچلىققا ئۆچىلەر ئارىسىدا ئۇزۇندىن بۇيان ئۇرۇۋاتىمەن؛ **7** مەن تىنچلىقپەرۋەرمەن؛ بىراق گەپ قىلسام، ئۇلار ئۇرۇشىمىزلا، دەيدۇ.

121

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» كۆزلىرىمنى تاغلار تەرەپكە كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ مېنىڭ ياردىمىم قەيەردىن كېلۈر؟ **2** مېنىڭ ياردىمىم پەرۋەردىگاردىندۇر، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىندۇر. **3** ئۇ پۇتۇڭنى ھېچ تېپىلدۇرمايدۇ؛ سېنى ساقلىغۇچى ھېچ مۇگدىمەيدۇ! **4** مانا، قارا، ئىسرائىلنى ساقلىغۇچى ھەم مۇگدىمەيدۇ، ھەم ئۇخلىمايدۇ! **5** پەرۋەردىگار سېنىڭ ساقلىغۇچىڭدۇر؛ پەرۋەردىگار ئوڭ يېنىڭدىكى سايىۋەندۇر. **6** قۇياش كۈندۈزدە، ئاي كېچىدە ساڭا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ؛ **7** پەرۋەردىگار بارلىق يامانلىقتىن سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇ جېنىڭنى ساقلايدۇ؛ **8** پەرۋەردىگار چىقىشىڭنى، كىرىشىڭنى، بۈگۈندىن كېيىن ئەبەدىلئەبەدگىچە ساقلايدۇ.

122

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇلار ماڭا: «پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقايلى» ـ دېگىنىدە، شادلاندىم. **2** پۇتلىرىمىز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە تۇرۇشقا نېسىپ بولدى، ئى يېرۇسالىم! **3** ئى يېرۇسالىم، سەن جىپسىلاشتۇرۇلۇپ رەتلىك سېلىنغان بىر شەھەردۇرسەن؛ **4** قەبىلىلەر ئۇ يەرگە چىقىدۇ، ياھىنىڭ قەبىلىلىرى چىقىدۇ؛ ئىسرائىلغا بېرىلگەن كۆرسەتمە بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن چىقىدۇ. **5** چۈنكى ئۇ يەردە ھۆكۈم چىقىرىشقا تەختلار سېلىندى، داۋۇتنىڭ جەمەتىدىكىلەرگە تەختلار سېلىندى. **6** يېرۇسالېمنىڭ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئىزدەپ دۇئا قىلىڭلار، سېنى سۆيگەنلەر رونىق تاپىدۇ. **7** ئىستىھكاملىرىڭ ئىچىدە ئامان-خاتىرجەملىك بولسۇن، ئوردىلىرىڭ ئىچىدە ئاۋارىلىق بولسۇن! **8** قېرىنداشلىرىم ھەم يار-يۇرادەرلىرىم ئۈچۈن، مەن: «ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىڭدە بولسۇن» ـ دەيمەن. **9** پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن، سېنىڭ رونىق تېپىشىڭغا ئىنتىلىمەن!

123

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى ئەرشىلەردە تۇرغۇچىسەن، ساڭا بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ **2** مانا، قۇللىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز خوجايىنىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، دېدەكلەرنىڭ كۆزى ئۆز ساھىبەسىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، بىزنىڭ كۆزىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا شۇنداق قارايدۇ. تا بىزگە شەپقەت كۆرسەتكۈچە قارايدۇ. **3** بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگەيسەن؛ چۈنكى بىز يەتكۈچە خورلۇق تارتقانىمىز. **4** جېنىمىز غوجاملارنىڭ مازاقلىرىنى، ھاكاۋۇرلارنىڭ خورلۇقلىرىنى يەتكۈچە تارتقاندۇر.

124

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئەگەر بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، ـ ئاھ، ئىسرائىل شۇنداق دېسۈن ـ **2** بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، كىشىلەر بىزگە ھۇجۇمغا قوزغالغاندا، **3** ئۇلارنىڭ غەزىپى بىزگە تۇتاشقاندا، ـ شۇ چاغدا ئۇلار بىزنى تىرىك يۇتۇۋېتەتتى؛ **4** [شۇ چاغدا] سۈلار بىزنى غەرق قىلىۋېتەتتى؛ كەلكۈن بېشىمىزدىن ئۆتەتتى؛ **5** داۋالغۇغان سۈلار بېشىمىزدىن ئۆتەتتى! **6** پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇلارنىڭ چىشلىرىغا ئۇۋ بولۇشقا بىزنى قويۇپ بەرمىدى. **7** جېنىمىز ئۆتقۇچىلارنىڭ باسمىقىدىن قېچىپ چىققان قۇشتەك قاچتى؛ باسماق

سۈندۇرۇلۇپ، بىز قاچتۇق! 8 ئېرشكەن ياردىمىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىدۇر، ئاسمان-زېمىن ياراتقۇچىنىڭ نامىدىدۇر!

125

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگارغا تايانغانلار زىئون تېغىدەكتۇر؛ ئۇنى تەۋرەتكىلى بولمايدۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك تۇرىدۇ. 2 يېرۇسالىم! تاغلار ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئورۇغان، ھەم پەرۋەردىگار ھازىردىن تا ئەبەدگىچە ئۆز خەلقىنىڭ ئەتراپىنى ئورايدۇ. 3 چۈنكى رەززىللەرنىڭ ھوقۇق ھاسىسى ھەققانىيلارنىڭ نېسىبىسىنى باشقۇرمايدۇ؛ بولمىسا ھەققانىيلارمۇ قوللىرىنى قەبىھلىككە تۇزارتىشى مۇمكىن. 4 پەرۋەردىگار، مېھرىبانلارغا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، كۆنگۈل دۇرۇسلارغىمۇ شۇنداق بولسۇن. 5 براق ئەگرى يوللارغا بۇرۇلۇپ كەتكەنلەرنى بولسا، پەرۋەردىگار تۇلارنى قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن تەڭ شاللايدۇ. ئىسرائىلغا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي!

126

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگار زىئوندىن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ كەلگەندە، بىز چۈش كۆرگەندەكلا بولدۇق؛ 2 ئاغزىمىز كۈلكىگە، تىلىمىز شادلىنىشقا تولدى؛ شۇ تاپتا ئەللەر ئارىسىدا تۇلار: ـ «پەرۋەردىگار تۇلارغا زور ئىشلارنى قىلىپ بەردى» ـ دېيىشتى. 3 پەرۋەردىگار دەرۋەقە بىز ئۈچۈن زور ئىشلارنى قىلدى، بىز بۇلاردىن شادلىنىمىز. 4 جەنۇبتىكى قۇرۇق ئېرىقلار [شار-شار سۈلارغا] ئايلاندۇرۇلغاندەك، بىز تۈتقۇنلارنىمۇ تۈز ئەركىمىزگە قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 5 كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ تېرىغانلار شادلۇق بىلەن ئورار؛ 6 يىغلاپ يۈرۈپ چاچىدىغان ئۇرۇقنى كۆتۈرگەن كىشى، بەرھەق، شادلىق-تەنتەنە بىلەن ئوريغان باغلىرىنى كۆتۈرۈپ قايتىپ كېلىدۇ.

127

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ سۇلايمان يازغان كۆي: ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۆي سالمىسا، سالغۇچىلار بىكاردىن-بىكار ئۇنىڭغا ئەجىر سىڭدۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگار شەھەرنى ساقلىمىسا، كۆزەتچىلەر بىكاردىن-بىكار ئويغاق تۇرىدۇ. 2 سىلەرنىڭ سەھەردە ئورنۇڭلاردىن قوپۇشۇڭلار، كەچ بولغاندا يېتىشىڭلار، جاپا-مۇشەققەتنى ناندەك يېگىنىڭلار بىكاردىن-بىكاردۇر؛ چۈنكى ئۇ ئۆز سۆيگىنىگە ئۇيقۇنى بېرىدۇ. 3 مانا، بالىلار پەرۋەردىگاردىن بولغان مىراستۇر، بالىياتقۇنىڭ مېۋىسى ئۇنىڭ مۇكاپاتىدۇر؛ 4 ياشلىقتا تاپقان بالىلار، باتۇرنىڭ قولىدىكى ئوقلاردەك بولىدۇ. 5 ئوقدىنى مۇشۇلار بىلەن تولغان ئادەم بەختلىكتۇر؛ [شەھەر] دەرۋازىسىدا تۇرۇپ دۈشمەنلەر بىلەن سۆزلىشىۋاتقىنىدا، تۇلار يەرگە قاراپ قالمايدۇ.

128

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرى بەختلىكتۇر! 2 چۈنكى سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ئەجرىنى يەيسەن؛ بەختلىك بولىسەن، رونۇق تاپىسەن؛ 3 ئايالىڭ بولسا ئۆيۈڭ ئىچىدە مېۋىلىك ئۈزۈم تېلىدەك بولىدۇ؛ بالىلىرىڭ داستىخانىڭنى چۈرىدەپ، زەيتۇن دەرەخلىرىدەك تىزىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ 4 مانا، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان كىشى شۇنداق بەختنى كۆرىدۇ. 5 پەرۋەردىگار ساڭا زىئون تېغىدىن بەخت ئاتا قىلغاي؛ سەن ئۆمرۈڭ بويىچە يېرۇسالېمنىڭ ئاۋاتلىقىنى كۆرگەيسەن؛ 6 پەرزەنتلىرىڭنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرگەيسەن، ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق بولغاي!

129

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» «ياشلىقىمدىن تارتىپ ئۇلار كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى» ـ ـ ئاھ، ئىسرائىل ھازىر بۇنى دېسۇن ـ 2 «ئۇلار ياشلىقىمدىن تارتىپ كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى، بىراق ئۆستۈمدىن غەلبە قىلغان ئەمەس. 3 قوش ھەيدىگۈچىلەر دۈمبەمدە ھەيدىگەن، چۈنەكلىرىنى ئىنتايىن ئۇزۇن تارتقان». 4 پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ ئۇ رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۈندۇرۇۋەتتى؛ 5 ئۇلار شەرمەندە بولۇپ ئارقىسىغا يانىدۇرۇلسۇن، زىئوندىن نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى! 6 ئۇلار ئۆگزىدە ئۈنۈپ چىققان چۆپتەك بولسۇن، ئۆزۈلمەي تورۇپلا سولىشىپ كېتىدىغان، 7 ئوت-چۆپ ئورىغۇچىغا ئۆنىكىدىن بىر ئوتامۇ چىقمايدۇ، باغ باغلىغۇچىغا بىر قۇچاقمۇ چىقمايدۇ، 8 ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارمۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۈستۈڭلاردا بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن سىلەرگە بەخت تىلەيمىز!» ـ دېگەن سالامنى ھېچ بەرمەيدۇ.

130

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» چوڭقۇر يەرلەردىن ساڭا پەريات كۆتۈرىمەن، ئى پەرۋەردىگار، 2 ئى رەب، ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، قۇلاقلىرىڭنى يېلىنىش سادايىمغا سالغايسەن، 3 ئەگەر سەن ياھ، قەبىھلىكەرنى سۈرۈشتۈرۈپ سانىساڭ، ئەمدى رەب، كىم تىك تۇرالايدۇ؟ 4 براق سەندە مەغپىرەت-كەچۈرۈم باردۇر، شۇنىڭ سەندىن ئەيمىنىشكە بولىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنى كۈتۈۋاتىمەن، جىنىم كۈتۈۋاتىدۇ، ئۇنىڭ سۆزىگە ئۈمىد باغلىدىم. 6 تۈن جىسىمچىلىرىنىڭ سەھەرگە بولغان تەشنالىقىدىن ئارتۇق، بەرھەق، تۈن جىسىمچىلىرىنىڭ سەھەرگە بولغان تەشنالىقىدىن ئارتۇق، جىنىم رەبكە تەشنا بولۇپ كۈتمەكتە. 7 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردا ئۆزگەرمەس مۇھەببەت باردۇر؛ ئۇنىڭدا زور نىجاتلىقلارمۇ بار؛ 8 ئۇ ئىسرائىلنى بارلىق قەبىھلىكلىرىدىن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزىدۇ.

131

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆڭلۈم تەكەبىۋىر ئەمەس، نەزىرىمۇ ئۈستۈن ئەمەس؛ مەن چوڭ ئىشلار بىلەنمۇ، ياكى چامىم يەتمەيدىغان كارامەت ئىشلار بىلەنمۇ مەشغۇل بولمايمەن؛ 2 بەرھەق، ئانىسىنىڭ قوچىقىدا ياتقان ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەك، ئۆز جىنىمنى بېسۇۋلىپ تىنچلاندۇردۇم؛ كۆڭلۈم ئىچىمدە ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەكتۇر. 3 ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلىسۇن؛ ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدلىكەبەدگىچە!

132

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى پەرۋەردىگار، داۋۇت ئۈچۈن ئۇ تارتقان بارلىق جەبىر-جاپالارنى ياد ئەتكەيسەن؛ 2 ئۇ پەرۋەردىگارغا قاناداق قەسەم ئىچكەن، ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىگە قاناداق ۋەدە قىلغان: ـ 3 «پەرۋەردىگارغا تۇرار جايىنى، ياقۇپنىڭ قۇدرەتلىك ئىگىسىگە ماكانى تاپمىغۇچە، ئۆيۈمدىكى ھۇجىرىغا كىرمەيمەن، كارىۋاتتىكى كۆرپەمگە چىقمايمەن، كۆزۈمگە ئۇيقۇنى، قاپاقلىرىمغا مۈگدەشنى بەرمەيمەن». 6 مانا، بىز ئۇنىڭ خەۋىرىنى ئەفراتادا ئاڭلىدۇق؛ ئۇنى ئورمانلىق ئېتىزلاردىن تاپتۇق؛ 7 ئۇنىڭ تۇرار جايلىرىغا بېرىپ كىرەيلى، ئۇنىڭ تەختىپەرى ئالدىدا سەجدە قىلايلى؛ 8 ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۆز ئارامگاھىڭغا كىرگىن! 9 كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىندۈرۈلسۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ تەنتەنىلىك ئاۋازىنى يا كۆتىسۇن! 10 قۇلۇڭ داۋۇت ئۈچۈن، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى يانىدۇرمىغايسەن؛ 11 پەرۋەردىگار ئۆز ھەقىقىتى بىلەن داۋۇتقا شۇ قەسەمنى قىلدى، ئۇ ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايدۇ: ـ ئۇ: ـ «ئۆز پۇشتىڭدىن چىققان مېۋىدىن بىرسىنى تەختىڭدە ئولتۇرغۇزىمەن؛ 12 پەرزەنتلىرىڭ مېنىڭ ئەھدەمنى، ھەم مەن ئۇلارغا ئۆگىتىدىغان ئاگاھ-گۇۋاھلىرىمنى ئۆتسا، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى مەڭگۈگە تەختىڭدە ئولتۇرىدۇ» ـ دېگەن. 13 چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوننى تاللىغان؛ ئۇ ئۆز ماكانى ئۈچۈن ئۇنى خالىغان. 14 مانا ئۇ: ـ «بۇ مەڭگۈگە بولىدىغان ئارامگاھىمدۇر، مۇشۇ يەردە ئولتۇرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى خالايمەن. 15 مەن ئۇنىڭ رىزقىنى ئىنتايىن زور بەركەتلەيمەن؛ ئۇنىڭ يوقسۇللىرىنى نان بىلەن قاندۇرىمەن؛ 16 ئۇنىڭ كاھىنلىرىغا نىجاتلىقنى كىيگۈزىمەن، ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شادلىقتىن تەنتەنىلىك ئاۋازىنى يا كۆتىدۇ. 17 مەن بۇ يەردە داۋۇتنىڭ مۈڭگۈزىنى بخلاندۇرىمەن؛ ئۆزۈمنىڭ مەسىھ قىلغىنى ئۈچۈن يورۇق بىر چىراغ بېكىتكەنمەن؛ 18 ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە شەرمەندىلىكنى كىيگۈزىمەن؛ ئەمما ئۇنىڭ كېيگەن تاجى يېشىدا رونۇق تاپىدۇ» ـ دېدى.

133 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۈي: ـ قارا، مانا، قېرىنداشلار بىرلىكتە تۇرۇش نېمىدېگەن ياخشى، نېمىدېگەن شېرىندۇر! **2** ئۇ ھارۇننىڭ بېشىغا تۆكۈلۈپ، ساقىلىدىن ئاققان ئاۋۇ قىممەتلىك مايدەك، ئۇ ھارۇننىڭ ساقىلىدىن ئېقىپ، كىيىم-كېچەكنىڭ ياقىسىغا چۈشكەن قىممەتلىك مايغا ئوخشايدۇ؛ **3** ئۇ يەنە ھەرمون تېغىدىكى شەبنەمنىڭ زىئون تاغلىرىغا چۈشۈشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى شۇ يەردە پەرۋەردىگار بەركەتنى ـ يەنى مەڭگۈلۈك ھاياتنى بۇيرۇغان!

134 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» مانا، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، ئى، كېچىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرىدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قۇللىرى! **2** مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **3** ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار سىلەرنى زىئوندىن بەركەتلىگەي!

135 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى! **2** ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغانلار، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا تۇرغانلار! **3** ياھنى مەدھىيىلەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ نامىغا كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى مۇشۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ **4** چۈنكى ياھ ياقۇبنى ئۆزىنىڭكى بولۇشقا، ئىسرائىلنى ئۆز مىراسى بولۇشقا تاللىۋالدى. **5** چۈنكى ئۆزۈم بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئۇلۇغدۇر؛ رەببىمىز بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۇر. **6** پەرۋەردىگار نېمە ئىشنى مۇۋاپىق كۆرگەن بولسا، ئۇ ئاسمانلاردا، زېمىندا، دېڭىزلاردا ھەم ئۇنىڭ بارلىق تەگلىرىدىمۇ شۇنى قىلغانىدۇر. **7** ئۇ يەر چەتلىردىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئورلىتىدۇ، يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىدۇ، شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **8** ئۇ مىسىردىكى تۇنجى ئوغۇللارنى ھالاك قىلدى، ئىنسانلارنىڭ بولسۇن، ھايۋانلارنىڭ بولسۇن ھەممىنى ئۆرۈپ ھالاك قىلدى. **9** ئۇ ئالامەتلەرنى، مۆجىزىلەرنى ئاراڭلارغا ئەۋەتتى، ئى مىسىر؛ پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ ھەممە قۇللىرى ئۈستىگە ئەۋەتتى. **10** ئۇ ئۇلۇغ ئەللەرنى ئۇرۇۋەتتى، قۇدرەتلىك پادىشاھلارنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ **11** ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونى، باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنى، قانائاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى ئۇرۇۋەتتى. **12** ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس قىلىپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلدى. **13** سېنىڭ نامىڭ، پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە، شۇھرەت-خاتىرەڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. **14** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ؛ ئۆز قۇللىرىغا رەھىم قىلىدۇ. **15** ئەللەرنىڭ بۇتلىرى بولسا پەقەتلا كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەتتۇر، ئۇلارنى ئىنسانلىنىڭ قوللىرى ياسىغانىدۇر، خالاس. **16** ئۇلارنىڭ ئاغزىغا بار، بىراق سۆزلىمەيدۇ، كۆزلىرى بار، بىراق كۆرمەيدۇ؛ **17** قۇلاقلىرى بار، بىراق ئاڭلىمايدۇ، ئاغزىدا ھېچ نەپەس يوقتۇر. **18** ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. **19** ئىسرائىل جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، **20** لاۋىي جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **21** يېرۇسالېمدا ما كانلاشقان پەرۋەردىگارغا زىئوندىن تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىلسۇن! ھەمدۇسانا!

136 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، ئۇ مېھرىباندۇر، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر، **2** ئىلاھلارنىڭ ئىلاھىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر، **3** رەببلەرنىڭ رەببىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر، **4** زور كارامەتلەرنى بىردىنبىر يۇرگۈزگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر، **5** ئەقىل-پاراسەت ئارقىلىق ئاسمانلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر، **6** زېمىننى سۇلار ئۈستىدە سوزۇپ تۇرغۇزغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر، **7** ئۇلۇغ نۇر جىسىملىرىنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **8** كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان قۇياشنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **9** كېچىنى باشقۇرىدىغان ئاي ھەم يۇلتۇزلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **10** ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنى ئۇرۇپ، مىسىرغا زەرب بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **11** ئىسرائىلنى ئۇلار ئارىسىدن چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **12** كۈچلۈك قول ھەم ئۇزاتقان بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **13** قىزىل دېڭىزنى بۆلەك-بۆلەك بۆلگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **14** ھەم ئىسرائىلنى ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **15** قىزىل دېڭىزدا پىرەئۇننى قوشۇنلىرى بىلەن سۈپۈرۈپ تاشلىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **16** ئۆز خەلقىنى چۆل-باياۋاندىن يېتەكلىگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **17** بۇيۇك پادىشاھلارنى ئۇرۇۋەتكۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **18** ھەم مەشھۇر پادىشاھلارنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **19** جۈملىدىن ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **20** ـ ھەم باشان پادىشاھى ئوگنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **21** ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس ئۆچۈن بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **22** بۇنى بەندىسى ئىسرائىلغا مىراس قىلىپ بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **23** ھالىمىز خاراب ئەھۋالدا، بىزلەرنى ئەسلىگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **24** بىزنى ئەرزگەنلەردىن قۇتۇلدۇرغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **25** بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە ئوزۇق بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **26** ئەرشلەردىكى تەڭرىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!

137 بابىلدىكى دەريا-ئېرىقلار بويىدا بىز ئولتۇردۇق؛ زىئوننى ئەسلىگىنىمىزدە، بەرھەق يىغا كۆتۈردۇق؛ **2** چىلتارىمىزنى تارىسىدىكى سۈگەتلەرگە ئېسىپ قويدۇق. **3** چۈنكى بىزنى سۈرگۈن قىلغانلار بىزدىن ناخشا تەلەپ قىلدى؛ بىزنى زارلاتقۇچىلار بىزدىن تاماشا تەلەپ قىلىپ: ـ «ھەي، زىئون ناخشىلىرىدىن بىرنى بىزگە ئېيتقىنا» ـ دېيىشتى. **4** ياقا يۇرتىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ناخشىسىنى قانداقمۇ ئېيتالىيلى؟ **5** ئەي يېرۇسالېم، مەن سېنى ئۇنتۇسام، ئوڭ قولۇم [ماھارىتىنى] ئۇنتۇسۇن! **6** سېنى ئەسلىمىسەم، ـ يېرۇسالېمنى ئەڭ چوڭ خۇرسەنلىكىمدىن ئەۋزەل كۆرمىسەم ـ تىلىم تاكالىيغا چاپلىشىپ قالسۇن! **7** ئى پەرۋەردىگار، ئېدوم بالىلىرىدىن ھېساب ئالغاندا، يېرۇسالېمنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈننى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار: «ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار، ئۇلىغىچە يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار!» دېيىشتى. **8** ئى بۇلىنىش ئالدىدا تۇرغان بابىل قىزى، بىزگە قىلغان قىلمىشلىرىڭنى ئۆزۈڭگە قايتۇرغۇچى بەختلىكتۇر! **9** بوۋاقلىرىڭنى ئېلىپ تاشقا ئاتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!

138 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ بارلىق ئىلاھلار ئالدىدا سېنى كۈيلەيمەن. **2** پاك-مۇقەددەسلىكىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىغا قاراپ باش ئۇرىمەن، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھەم ھەققەت-ساداقىتىڭ ئۈچۈن نامىڭنى تەبرىكلەيمەن؛ چۈنكى سەن پۈتۈن نام-شۇھرىتىڭدىنمۇ بەكرەك، ۋەدەڭدە تۇرىدىغىنىڭنى ئۇلۇغ قىلغانسەن. **3** ساڭا ندا قىلغان كۈندە، ماڭا جاۋاب بەرگەنسەن؛ جېنىمغا كۈچ كىرگۈزۈپ، مېنى رىغبەتلەندۈرگەنسەن. **4** ئاغزىڭدىكى سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئى پەرۋەردىگار، جاھاندىكى بارلىق شاھلار سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ **5** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ

يوللىردا يۇرۇپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار ئالىيدۇر، يىراق ئۇ ھالى بوشلارغا نەزەر سالىدۇ، تەكەبىۋلارنى بولسا ئۇ يىراقتىن تونۇپ يېتىدۇ. 7 زۇلمەت-مۇشەققەتلەر ئارىسىدا ماڭغان بولسامۇ، سەن مېنى جانلاندۇرىسەن، دۈشمەنلىرىمنىڭ غەزەپىنى توسۇشقا قولۇڭنى ئۇزارتىسەن، ئوڭ قولۇڭ مېنى قۇتقۇزىدۇ. 8 پەرۋەردىگار ماڭا تەۋە ئىشلارنى پۈتكۈزىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈلۈكتۇر؛ ئۆز قوللىرىڭ ياسىغانىنى تاشلاپ كەتمىگەيسەن!

139 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى تەكشۈرۈپ چىقتىڭ، ھەم مېنى بىلىپ يەتتىڭ؛ 2 ئۆزۈڭ ئولتۇرغىنىمنى، ئۆرغىنىمنىمۇ بىلىسەن؛ يىراقتا ئۆرۈۋاتقان كۆڭۈلمدىكىنى بىلىسەن. 3 باسقان قەدەملىرىمنى، ياتقانلىرىمنى ئوتكەمەڭدىن ئوتكۈزدۇڭ، بارلىق يوللىرىم ساڭا ئايانىدۇر. 4 بەرھەق، تىلىمغا بىر سۆز كېلىۋ- كەلمەستىنلا، ئى پەرۋەردىگار، مانا سەن بۇنى ئەينى بويىچە بىلىۋەي قالمايسەن. 5 سەن مېنى ئالدى-كەينىمدىن ئوراپ تۇرىسەن، قولۇڭنى مېنىڭ ئۈستۈمگە قوندۇرغانسەن. 6 بۇنداق بىلىم ماڭا شۇنچىلىك تىلسىمات بىلىنىدۇ! شۇنداق يۈكسەككى، مەن ئۇنى بىلىپ يېتەلەيدىگەنمەن. 7 روھىڭدىن نېرى بولۇشقا نەلەرگىمۇ بارالايتىم؟ ھۇزۇرۇڭدىن ئۆزۈمنى قاچۇرۇپ نەلەرگە بارالايتىم؟ 8 ئاسمانلارغا چىقسام، مانا سەن ئاشۇ يەردە؛ تەھتىسارادا ئورۇن سالسامۇ، مانا سەن شۇ يەردە، (Sheol h7585) 9 سەھەرنىڭ قاناتلىرىنى ئېلىپ ئۇچۇپ، دېڭىزنىڭ ئەڭ چەت يەرلىرىدە تۇرسام، 10 ھەتتا ئاشۇ جايدا قولۇڭ مېنى يېتەكلەيدۇ، ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەيدۇ. 11 مەن: «قاراڭغۇلۇق مېنى يالىسا، ئەترابىمدىكى يورۇقلۇق چوقۇم كېچە بولىدۇ» ـ دېسەم، 12 قاراڭغۇلۇقمۇ سەندىن يوشۇرۇنالمايدۇ، كېچىمۇ ساڭا كۈندۈزدەك ئايدىنكىدۇر، قاراڭغۇلۇقمۇ [ساڭا] يورۇقتەكتۇر. 13 بەرھەق، سەن مېنىڭ ئىچىلىرىمنى ياسىغانسەن، ئانامنىڭ قورسىقىدا مېنى توقۇغانسەن؛ 14 مەن سېنى مەدھىيلەيمەن، چۈنكى مەن سۈرلۈك ۋە كارامەت ياسالغانمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ كارامەت تىلسىماتتۇر، بۇنى جېنىم ئوبدان بىلىدۇ. 15 مەن يوشۇرۇن جايدا ياسالغىنىمدا، يەر تەگلىرىدە ئەپچىللىك بىلەن توقۇلۇپ شەكىللەندۈرۈلگىنىمدە، ئۈستىخانلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى. 16 ئەزالىرىم تېخى ئاپىرىدە بولمىغان كۈنلەردە، ئۇلار ياسىلىۋاتقان كۈنلەردە، كۆزۈڭ تېخى شەكىللەنمىگەن جىسىممنى كۆرۈپ يەتكەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاللىبۇرۇن دەپتىرىڭدە يېزىلغانىدى. 17 ئاھ تەڭرىم، ئويلىرىڭ ماڭا نەقەدەر قىممەتلىكتۇر! ئۇلارنىڭ يىغىندىسى شۇنچە زوردۇر! 18 ئۇلارنى ساناي دېسەم، ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردىنمۇ كۆپتۇر؛ ئويقۇدىن كۆزۈمنى ئاچسام، مەن يەنىلا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن! 19 ئاھ، سەن رەزىللەرنى ئولتۇرۇۋەتسەڭ ئىدىڭ، ئى خۇدا! قانخور كىشىلەر، مەندىن يىراق بولۇش! 20 چۈنكى ئۇلار سېنىڭ توغرۇلۇق ھىيللىك بىلەن سۆزلەيدۇ؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئۇلار تەرىپىدىن ئازدۇرۇلىدى. 21 ساڭا ئۆچمەن بولغانلارغا، ئى پەرۋەردىگار، مەنمۇ ئۆچمەنمۇ؟ ساڭا قارشى چىققانلارغا مەنمۇ يىرگىنىمەنغۇ؟ 22 ئۇلارغا چىش-تىرنىقىمغىچە ئۆچمەنمەن؛ ئۇلارنى ئۆز دۈشمەنلىرىم دەپ ھېسابلايمەن. 23 مېنى كۆزىتىپ تەكشۈرگەيسەن، ئى تەڭرىم! مېنىڭ قەلبىمنى بىلىپ يەتكەيسەن! مېنى سىناپ، غەملىك ئويلىرىمنى بىلگەيسەن؛ 24 مەندە [ئۆزۈڭگە] ئازار بەرگۈدەك يولىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرگەيسەن؛ ۋە مېنى مەڭگۈلۈك يولۇڭدا يېتەكلىگەيسەن!

140 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمدىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى ئازاد قىلغايسەن؛ زوراۋان كىشىدىن مېنى ساقلىغايسەن. 2 ئۇلار كۆڭلىدە يامانلىقلارنى ئويلىماقتا؛ ئۇلار ھەر كۈنى جەم بولۇشۇپ ئۇرۇش چىقارماقتا. 3 تىلىنى يىلاننىڭكىدەك ئىتتىك قىلىدۇ؛ كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا ئۇرىدۇ؛ سېلاھ. 4 رەزىل ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پۇتلىرىمنى پۇتلاشنى قەستلەيدىغان زوراۋان كىشىدىن ساقلىغايسەن. 5 تەكەبىۋلار مەن ئۈچۈن قىلتاق، تانىلارنى يوشۇرۇپ تەيارلىدى؛ يول بويىدا تور يايدى، مەن ئۈچۈن ئۈزاقلارنى سالدى؛ سېلاھ. 6 مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تەڭرىمدۇرسەن» ـ دېدىم؛ يېلىنشلىرىم ساداسىغا قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 7 پەرۋەردىگار رەب نىجاتلىقىمنىڭ كۈچىدۇر؛ سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى يېپىپ قوغدىغانسەن. 8 رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى ئىجابەت قىلمىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۇلارنىڭ ھىيللىرىنى ئاققۇزمىغايسەن؛ بولمىسا ئۇزارلىرىنى چوڭ ئۈتۈۋالىدۇ. سېلاھ. 9 مېنى قورشىۋالغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشسۈن؛ 10 ئۇستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن؛ ئۇلار ئوتقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك ھاڭلارغا تاشلىنىلسۇن، 11 تىلى چېقىمچى ئادەمنىڭ يەر يۈزىدە ئورنى بولمىسۇن؛ بالا-يىتىپەت زوراۋانلارنى تۈگەشكۈچە ئۇۋلايدۇ؛ 12 مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ؛ 13 بەرھەق، ھەققانىيلار نامىڭغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ، كۆڭلى دۈرۈسلار ھۇزۇرۇڭدا ياشايدۇ.

141 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مەن ساڭا ندا قىلدىم، يېنىمغا تېزدىن كەلگەيسەن، ساڭا ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن. 2 دۇئايىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، ساڭا سۈنۈلغان خۇشبۇيدەك يېقىملىق بولسۇن، قولۇمنىڭ كۆتۈرۈلۈشى سۈنۈلغان كەچلىك قۇربانلىقتەك قوبۇل بولسۇن. 3 ئاغزىم ئالدىدا كۆزەتچى تۇرغۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ لەۋلىرىم دەرۋازىسىنى ساقلىغايسەن؛ 4 كۆڭلۈمنى ھېچقانداق يامان ئىشقا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا شېرىك بولۇپ، رەزىللىك قىلىشقا مايىل قىلمىغايسەن. مېنى ئۇلارنىڭ نېمەتلىرىدىن ھېچ يېگۈزمىگەيسەن! 5 ھەققانىي ئادەم مېنى تۈرسۈن ـ بۇ ماڭا مېھرىبانلىقتۇر؛ ماڭا تەنبىھ بەرسۈن ـ بۇ بولسا، بېشىم رەت قىلمايدىغان، قۇيۇلغان ئېسىل مايدەك بولىدۇ. چۈنكى مېنىڭ دۇئايىم يەنىلا شۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىگە قارشى بولىدۇ. 6 ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى تىك يارلاردىن تاشلىۋېتىلگەندە، [خەلق] مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلايدۇ؛ چۈنكى بۇ سۆزلەر شېرىندۇر. 7 بىرسى ئوتۇن يارغاندا يەرگە چېچىلغان يېرىنىدىلاردەك، مانا، ئۇستىخانلىرىمز تەھتىسارا ئىشىكى ئالدىدا چېچىۋېتىلدى، (Sheol h7585) 8 بەرھەق، كۆزلىرىم ساڭلا تىكىلىپ قارايدۇ، پەرۋەردىگار رەببىم؛ ساڭا تايىنىمەن؛ جېنىمنى خاراب قىلىپ تاشلىۋەتمىگەيسەن. 9 ئۇلارنىڭ ماڭا سالغان قىلتىقىدىن، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ئۈزاقلىرىدىن مېنى ساقلىغايسەن؛ 10 رەزىللەر ئۆزىنىڭ تورلىرىغا يېقىلسۇن، مەن بولسام ـ ئۆتۈپ كېتىمەن.

142 داۋۇت غاردا يوشۇرۇنۇپ تۇرغان ۋاقتىتا يازغان «ماسقىل»: ـ مەن پەرۋەردىگارغا ئاۋازىمنى ئاڭلىتىپ ناله-پەريات كۆتۈرىمەن؛ پەرۋەردىگارغا ئاۋازىم بىلەن يېلىنىمەن؛ 2 ئۆنۈڭ ئالدىدا داد-زارلىرىمنى تۆكىمەن؛ ئۆنۈڭغا ئاۋارىچىلىكىمنى ئېيتىمەن. 3 روھىم ئىچىمدە تۈگىشەي دەپ قالغاندا، شۇ چاغدا باسقان يولۇمنى بىلگەنسەن؛ مەن ماڭغان يولدا ئۇلار ماڭا قىلتاق سالدى. 4 ئوڭ يېنىمغا قاراپ باققايسەن، ئەترابىمدا مېنى تونۇيدىغان ئادەم يوقتۇر؛ پاناھگاھ يوقاپ كەتتى؛ ھېچ ئادەم جېنىمغا كۆيۈنمەيدۇ. 5 مەن ساڭا پەريات كۆتۈردۇم، ئى پەرۋەردىگار؛ ساڭا: «سەن مېنىڭ باشپاناھىمسەن، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولغان نېسىۋەمدۇرسەن» ـ دېدىم. 6 مېنىڭ پەريادىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ چۈنكى مەن ئىنتايىن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۈم؛ مېنى قوغلىغۇچىلىرىمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈكتۇر. 7 سېنىڭ نامىڭنى تەرىكلىشىم ئۈچۈن، جېنىمنى تۈرمىدىن چىقارغايسەن؛ ھەققانىيلار ئەترابىمدا ئولىشىدۇ، چۈنكى سەن ماڭا زور مېھرىبانلىق كۆرسىتىسەن.

143 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ يېلىنشلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ ھەقىقەت-ساداقىتىڭدە ھەم ھەققانىيىتىڭدە ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن. 2 ئۆز قۇلۇڭنى سوراققا تارتىشقا ئۇرمىغايسەن؛ چۈنكى نەزىرىڭدە تىرىكلەرنىڭ ھېچبىرى ھەققانىي ئىسپاتلانمايدۇ. 3 چۈنكى دۈشمەن جېنىمغا زىيانكەشلىك قىلماقتا، ئۇ ھاياتىمنى دەپسەندە قىلدى؛ مېنى خۇددى ئۆلگلى ئۆزۈن بولغانلاردەك، قاراڭغۇ جايلاردا ئۆزۈشقا مەجبۇر قىلدى. 4 شۇڭا روھىم ئىچىمدە تۈگىشەي دەپ قالدى؛ ئىچىمدە قەلبىم سۈندى.

5 مەن قەدىمكى كۆنلەرنى ئەسلەيمەن، سېنىڭ بارلىق قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ قوللىرىڭ ئىشلىگەنلىرىنى خىيالىمدىن ئۆتكۈزىمەن. 6 قوللىرىمنى ساڭا قاراپ سوزۇپ ئىنتىلىمەن؛ جېنىم چاكىقىغان زېمىندەك ساڭا تەشنادۇر. سېلاھ. 7 ماڭا تېزدىن جاۋاب بەرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ روھىم ھالدىن كېتىدۇ؛ دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن؛ بولمىسا مەن ھاڭغا چۈشىدىغانلاردەك بولىمەن. 8 مېھىر-مۇھەببىتىڭنى تاڭ سەھەردە ئاڭلاتقايسەن؛ چۈنكى تايانغىنىم سەن؛ مېڭىشىم كېرەك بولغان يولنى ماڭا بىلدۈرگەيسەن؛ چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 9 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىمدىن؛ باشپاناھ ئىزدەپ سېنىڭ يېنىڭغا قاچىمەن. 10 تۈز ئىرادەڭگە تەمەلە قىلىشىمقا مېنى ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى سەن مېنىڭ خۇدايىمدۇرسەن؛ سېنىڭ مېھرىبان روھىڭ مېنى تۆپىتىز زېمىندا يېتەكلىگەي؛ 11 تۈز نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ تۈز ھەققانىيەتىڭدە جېنىمنى ئاۋارىچىلىكتىن ئازاد قىلغايسەن. 12 ھەم مېھىر-شەپقىتىڭدە دۈشمەنلىرىمنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەيسەن، جېنىمنى خار قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلغايسەن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن.

144

داۋۇت يازغان كۆي: ـ قوللىرىمغا جەڭ قىلىشنى، بارماقلىرىمغا ئۇرۇشنى ئۆگىتىدىغان، مېنىڭ قورام تېشىم پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! 2 مېنىڭ ئۆزگەرمەس شەپقىتىم ۋە مېنىڭ قورغنىم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە نىجاتكارىم، مېنىڭ قالقىنىم ۋە تايانغىنىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپىمەن؛ ئۇ ئۆز خەلقىمنى قول ئاستىمدا بويسۇندۇرغۇچىدۇر! 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالدىڭمۇ؟ ئادەم دېگەن زادى نېمە؟ ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئويلايدىڭمۇ؟ ئىنسان بالىسى دېگەن نېمە؟ 4 ئادەم بولسا بىر نەپەسلەرلا، خالاس؛ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر كۆلەڭگىدۇر، خالاس. 5 ئى پەرۋەردىگار، ئاسمانلارنى ئېگىلدۈرۈپ چۈشكەيسەن؛ تاغلارغا تېگىپ ئۈلاردىن ئىس-تۈتەك چىقارغايسەن؛ 6 چاقماقلارنى چاققۇزۇپ ئۈلارنى تارقىتىۋەتكەيسەن؛ ئوقلىرىڭنى ئېتىپ ئۈلارنى قىيقاس-سۈرەنگە سالغايسەن؛ 7 يۇقىرىدىن قوللىرىڭنى ئۇزىتىپ، مېنى ئازاد قىلغايسەن، مېنى ئۇلۇغ سۈلاردىن، ياقا يۇرتىكىلەرنىڭ چاڭگىللىدىن چىقارغايسەن. 8 ئۈلارنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداملىق قولدۇر. 9 ئى خۇدا، مەن ساڭا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىمەن؛ ئونتارغا تەڭكەش بولۇپ ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. 10 سەن پادىشاھلارغا نىجاتلىق-غەلىبە بېغىشلايسەن؛ قۇلۇڭ داۋۇتنى ئۆچەلمىك قىلىچتىن قۇتۇلدۇرىسەن. 11 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، يات يۇرتىكىلەرنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغايسەن؛ ئۈلارنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداملىق قولدۇر. 12 شۇنداق قىلسىڭ ئوغۇللىرىمىز ياشلىقىدا پۈختا يېتىلگەن كۆچەتلەرگە ئوخشايدۇ، قىزلىرىمىز ئوردىچە نەقىشلەنگەن تۈزۈرۈكلەردەك بولىدۇ؛ 13 ئاشلىق ئامبارلىرىمىز تولدۇرۇلۇپ، تورلۇك-تورلۇك: تۇرلۇك ئوزۇقلار بىلەن تەمىنلەيدىغان، قويلىرىمىز ئوتلاقلىرىمىزدا مىڭلاپ، تۈمەنلەپ قوزىلايدىغان؛ 14 كالىلىرىمىز بوغاز بولىدىغان؛ ھېچكىم يېسىپ كىرمەيدىغان، ھېچكىم [جەڭگە] چىقمايدىغان، كوچىلىرىمىزدا ھېچ جېدەل-غوۋغا بولمايدىغان؛ 15 ئەھۋالى شۇنداق بولغان خەلق نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! خۇداسى پەرۋەردىگار بولغان خەلق بەختلىكتۇر!

145

مەدھىيە: داۋۇت يازغان كۆي: ـ مەن سېنى مەدھىيلەپ ئۇلۇغلايمەن، خۇدايىم، ئى پادىشاھ، نامىڭنا ئەبەدىلئەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن. 2 ھەر كۈنى ساڭا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، نامىڭنا ئەبەدىلئەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن! 3 ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، زور مەدھىيىلەرگە لايىقتۇر! ئۇنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بولغىلى بولماس؛ 4 بىر دەۋر يېڭى بىر دەۋرگە سېنىڭ قىلغانلىرىڭنى ماختايدۇ؛ ئۇلار قۇدرەتلىك قىلغانلىرىڭنى جاكارلايدۇ؛ 5 مەن ھەيۋىتىڭنىڭ شەرەپلىك جۇلالىنى، ۋە كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى سېغىنىپ سۆزلەيمەن؛ 6 : شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قورقۇنچلۇق ئىشلىرىڭنىڭ قۇدرىتىنى بايان قىلىدۇ؛ مەنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللىرىڭنى جاكارلايمەن! 7 ئۇلار زور مېھرىبانلىقىڭنى ئەسلەپ، ئۇنى مۇبارەكلەپ تارقىتىدۇ، ھەققانىيلىقىڭ توغرۇلۇق يۇقىرى ئاۋازدا كۈيلەيدۇ. 8 پەرۋەردىگار مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىلدۇر؛ ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، ئۇ زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر؛ 9 پەرۋەردىگار ھەممىگە مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرى بارچە ياراتقانلىرىنىڭ ئۈستىدىدۇر؛ 10 سېنىڭ بارلىق ياسىغانلىرىڭ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ ساڭا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىدۇ. 11 ئۇلار پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرىپىدىن خەۋەر يەتكۈزىدۇ، كۈچ-قۇدرىتىڭنى سۆزلەيدۇ؛ 12 شۇنداق قىلىپ ئىنسان بالىلىرىغا قۇدرەتلىك ئىشلىرىڭ، پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرەپلىك ھەيۋىسى ئايان قىلىنىدۇ. 13 سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئەبەدىي پادىشاھلىقتۇر، سەلتەنىتىڭ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر. 14 پەرۋەردىگار يېقىلاي دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى يۈلەيدۇ، ئېگىلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۈرغۇزىدۇ. 15 ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرى ساڭا تىكىلىپ كۈتىدۇ؛ ئۇلارغا تۈز ۋاقتىدا رىزقىنى تەقسىم قىلىپ بېرىسەن؛ 16 قولۇڭنى ئېچىشىڭ بىلەنلا، بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرىسەن. 17 پەرۋەردىگار بارلىق يوللىردا ھەققانىيدۇر، ياسىغانلىرىڭ ھەممىسىگە مۇھەببەتلىكتۇر. 18 پەرۋەردىگار تۈرىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر، تۈرىگە ھەقىقەتتە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر؛ 19 ئۇ تۈرىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 20 پەرۋەردىگار تۈرىنى سۆيگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەر تاللىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 21 ئاغزىم پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىدۇ؛ بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئەبەدىلئەبەد ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرغاي!

146

ھەمدۈسانا! ئى جېنىم، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە! 2 مەن ھايات بولساملا، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيمەن؛ ۋۇجۇدۇم بار بولسىلا خۇدايىمغا كۈي ئېيتىمەن. 3 ئېسىلزادىلەرگىمۇ، ئىنسان بالىسىغىمۇ تايانماڭلار، ئۇلاردا ھېچ مەدەت-نىجاتلىق يوقتۇر. 4 مانا، ئۇنىڭ نەپىسى كېتىدۇ، ئۇ تۈز تۇپراقىغا قايتىپ كېتىدۇ؛ شۇ كۈندىلا ئارزۇ-نىيەتلىرى يوقاپ كېتىدۇ. 5 ياقۇبنىڭ تەڭرىسى مەدەتكارى بولغان ئادەم، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۈز ئۈمىدى قىلغان ئادەم بەختلىكتۇر! 6 ئۇ ئاسمانلارنى، زېمىننى، دېڭىزنى ھەم ئۇنىڭدا بار مەۋجۇداتلارنى ياراتقاندۇر؛ ئۇ ھەقىقەت-ساداقەتتە مەڭگۈ تۇرىدۇ؛ 7 ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئۇ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئاچ قالغانلارغا نان بېرىدۇ. پەرۋەردىگار مەھبۇسلارنى ئازاد قىلىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار كورلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېگىلىپ قالغانلارنى تۈرغۇزىدۇ؛ پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى سۆيىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇساپىرلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ يېتىم-يېسىرلەرنى، تۇل خوتۇننى يۈلەيدۇ؛ بىراق رەزىللەرنىڭ يولىنى ئەگرى-بۈگرى قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئى زىئون، سېنىڭ خۇدايىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ! ھەمدۈسانا!

147

ھەمدۈسانا! ياھنى مەدھىيىلەڭلار! پەرھەق، بۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ خۇدايىمىزنى كۈيلەڭلار! مەدھىيە ئېقۇش ئىنسانغا يارىشىدۇ. 2 پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى بىنا قىلماقتا؛ ئىسرائىلنىڭ سۈرگۈن قىلىنغانلىرىنى ئۇ يىغىپ كېلىدۇ؛ 3 ئۇ كۆڭلى سۇنۇقلارنى داۋالايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يارىلىرىنى تاڭىدۇ. 4 ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ سانىنى سانايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە بىر-بىرلەپ ئىسىم قويىدۇ. 5 ئۇلۇغدۇر ئېگىمىز؛ زور قۇدرەتلىكتۇر؛ ئۇنىڭ چۈشىنىشى چەكسىزدۇر. 6 پەرۋەردىگار ياۋاش مۇمىنلەرنى يۈلەپ كۆتۈرىدۇ؛ رەزىللەرنى يەرگىچە تۆۋەن قىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇرلەر بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار؛ كۈيلەرنى چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتىڭلار! 8 ئۇ ئاسمانىنى بۇلۇتلار بىلەن قاپلىتىدۇ؛ زېمىنغا يامغۇرنى يېكىتىدۇ؛ تاغلاردا ئوت-چۆپلەرنى ئۈستۈرىدۇ؛ 9 ماللارغا ئوزۇق، تاغ قاغىسىنىڭ چۈچىلىرى زارلىغاندا؛ ئۇلارغا ئوزۇق بېرىدۇ؛ 10 ئات كۈچىدىن ئۇ زوق ئالمايدۇ؛ ئادەمنىڭ چەبدەسىپ پۇتلىرىنى خۇرسەنلىك دەپ بىلمەيدۇ؛ 11 پەرۋەردىگار بەلكى ئۇنىدىن ئېمىنىدىغانلارنى، ئۈز ئىنىڭ ئۈز ئۈمىدىنى مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگارنى ماختاڭلار، ئى يېرۇسالېم؛ خۇدايىڭنى مەدھىيىلە، ئى زىئون. 13 چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرىڭنىڭ تاقاقلىرىنى مەھكەم قىلىدۇ؛ سېنىڭدە ئۈرۈۋاتقان پەرزەنتلىرىڭگە بەخت-بەركەت بەردى. 14 ئۇ چەت-چېگرالىرىڭدا تارام-تىنچلىق

يۇرگۈزىدۇ، سېنى بۇغدايىنىڭ ئېسىلى بىلەن قانائەتلەندۈرىدۇ. 15 ئۇ ئۆز ئەمر-بېشارەتلىرىنى
يەر يۈزىگە ئەۋەتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئىنتايىن تېز يۈگۈرىدۇ. 16 ئۇ ئاق قارنى
يۈڭدەك بېرىدۇ، قىراۋنى كۈللەردەك تارقىتىدۇ. 17 ئۇنىڭ مۇزنى نان ئۆۋاقلىرىدەك قىلىپ
پارچىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ سوغۇقى ئالدىدا كىم تۇرالىسۇن؟ 18 ئۇ سۆزىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى
ئېرىتىدۇ؛ ئۇنىڭ شامىلىنى چىقىرىپ، سۇلارنى ئاقتۇزىدۇ. 19 ئۇ ئۆز سۆز-كالامىنى ياقۇپقا،
بەلگىلىمىلىرىنى ھەم ھۆكۈملىرىنى ئىسرائىلغا ئايان قىلىدۇ؛ 20 ئۇ باشقا ھېچبىر ئەلگە مۇنداق
مۇئامىلە قىلمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى بولسا، ئۇلار بىلىپ باققان ئەمەس. ھەمدۇسانا!

148 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنى ئاسمانلاردىن مەدھىيىلەڭلار، يۇقىرى جايلاردا
ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، 2 ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق پەرىشتىلىرى؛ ئۇنى مەدھىيىلەڭلار،
بارلىق قوشۇنلىرى! 3 ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، ئۇ قۇياش ھەم ئاي، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار،
ھەممە پارلاق يۇلتۇزلار؛ 4 ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، ئاسمانلارنىڭ ئاسمانلىرى، ئاسماندىن
يۇقىرى جايلاشقان سۇلار! 5 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ
بۇيرۇغان ھامان، ئۇلار ياراتىلغاندۇر، 6 ئۇ ئۇلارنى ئەبەدىلئەبەدگىچە تۇرغۇزدى؛ ئۇلار
ئۈچۈن ۋاقتى ئۆتمەيدىغان بەلگىلىمىنى بۇيرۇغان. 7 پەرۋەردىگارنى زېمىندىن مەدھىيىلەڭلار،
دېڭىزدىكى بارلىق ئەجدىھالار، دېڭىزنىڭ بارلىق تەگلىرى؛ 8 ئوت، مۇلدۈز، قار، تۈمان،
ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلىدىغان جۈدۈنلۈق شامال؛ 9 تاغلار ھەم بارلىق دۆڭلەر، مېۋىلىك
دەرەخلەر، بارلىق كېدىر دەرەخلىرى، 10 ياۋايى ھايۋانلار، بارلىق مال-ۋارانلار،
ئۆمىلىگۈچىلەر ھەم ئۇچار-قاناتلار؛ 11 جاھان پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوۋملار، ئەمىرلەر
ھەم يەر يۈزىدىكى بارلىق ھاكىم-سوتچىلار؛ 12 ھەم يىگىتلەر ھەم قىزلار، بوۋايلار ۋە
ياشلار، ـ 13 ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن؛ چۈنكى پەقەتلا ئۇنىڭ نامى
ئالىيدۇر؛ ئۇنىڭ ھەيۋىتى يەر ھەم ئاسماندىن ئۈستۈن تۇرىدۇ. 14 ھەم ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ
مۈڭگىزىنى، يەنى بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ مەدھىيىسىنى ئېگىز كۆتۈرگۈزگەن؛
ئۇلار ئىسرائىل بالىلىرى، ئۆزىگە يېقىن بىر خەلقتۇر! ھەمدۇسانا!

149 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى بىر ناخشىنى ئوقۇڭلار، مۇمىن
بەندىلىرىنىڭ جامائىتىدە ئۇنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىڭلار! 2 ئىسرائىل ئۆز ياراتقۇچىسىدىن
شادلانسۇن؛ زىئون ئوغۇللىرى ئۆز پادىشاھىدىن خۇش بولغاي! 3 ئۇلار ئۇنىڭ نامىنى
ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلىسۇن؛ ئۇنىڭغا كۈيلەرنى داپ ھەم چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتسۇن!
4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن سۈيۈنەر؛ ئۇ ياۋاش مۇمىنلەرنى نىجاتلىق بىلەن
بېزەيدۇ؛ 5 ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شان-شەرەپتە روھلىنىپ شاد بولغاي، ئورۇنلىرىدا
يېتىپ شاد ئاۋازىنى ياڭراتقاي! 6 ئاغزىدا تەڭرىگە يۈكسەك مەدھىيىلىرى بولسۇن، قوللىرىدا
قوش بىسلىق قىلىچ ئۇتۇلسۇن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەللەر ئۈستىدىن قىساس، خەلقلەرگە
جازا بەجا يۈرگۈزىدۇ؛ 8 ئەللەرنىڭ پادىشاھلىرىنى زەنجىرلەر بىلەن، ئاقسۆڭەكلىرىنى تۆمۈر
كىشەنلىرى بىلەن باغلايدۇ؛ 9 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈتۈلگەن ھۆكۈمنى بەجا كەلتۈرىدۇ ـ
ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى مۇشۇ شەرەپكە ئىسىپ بولىدۇ! ھەمدۇسانا!

150 ھەمدۇسانا! تەڭرىنى ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىدا مەدھىيىلەڭلار، قۇدرىتى
پارلاپ تۇرىدىغان ئەرشىلەردە ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، 2 ئۇنى قۇدرەتلىك ئىشلىرى ئۈچۈن
مەدھىيىلەڭلار، غايەت ئۇلۇغلۇقى ئۈچۈن ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، 3 ئۇنى بۇرغا ساداسى
بىلەن مەدھىيىلەڭلار، ئۇنى راۋاب ھەم چىلتار بىلەن مەدھىيىلەڭلار، 4 ئۇنى داپ ھەم
ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلەڭلار، ئۇنى تارلىق سازلار ھەم نەي بىلەن مەدھىيىلەڭلار، 5 ئۇنى
جارانگلىق چاكلار ھەم ياڭراق چاكلار بىلەن مەدھىيىلەڭلار، 6 بارلىق نەپەس ئىگىلىرى
ياھنى مەدھىيىلىسۇن! ھەمدۇسانا!

پەند-نەسىھەتلەر

1 ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ **2** بۇ پەند-
نەسىھەتلەر ساۋاق ئەقىل-پاراسەت، ئەدەپ-ئەخلاقنى ئۆگىنىپ، سېنى ئىبرەتلىك سۆزلەرنى
چۈشىنىدىغان قىلىدۇ؛ **3** ساۋاق دانالىق، ھەققانىيلىق، پەم-پاراسەت ۋە دۇرۇسلۇقنىڭ
يولىيورۇق-تەربىيىسىنى قوبۇل قىلدۇرىدۇ. **4** بۇ [پەند-نەسىھەتلەر] نادانلارنى زېرەك
قىلىپ، ياشلارنى بىلىملىك ۋە سەزگۈر قىلىدۇ؛ **5** بۇلارغا قۇلاق سېلىشى بىلەن دانالار
بىلىمنى ئاشۇرىدۇ، يورۇقلۇقنىن كىشىلەر تېخىمۇ دانا مەسلىھەتكە ئېرىشىدۇ؛ **6** شۇنداقلا
پەند-نەسىھەتلەر ھەم تەمسىللەرنىڭ مەنىسىنى، دانىشمەنلەرنىڭ ھېكمەتلىرى ھەم تىلسىم
سۆزلىرىنى چۈشىنىدىغان قىلىندۇ. **7** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلىمنىڭ باشلىنىشىدۇر؛
ئەخمەقلەر دانالىقنى ۋە تەربىيىنى كۆزگە ئىلمايدۇ. **8** ئى ئوغلۇم، ئاتاڭنىڭ تەربىيىسگە
قۇلاق سال، ئاناڭنىڭ سۆز-نەسىھەتىدىن ئايرىلما؛ **9** چۈنكى ئۇلار سېنىڭ بېشىڭغا تاقالغان
گۈل چەمبىرەك، بوينۇڭغا ئېسىلغان مارجان بولىدۇ. **10** ئى ئوغلۇم، يامانلار سېنى
ئازدۇرسا، ئۇلارغا ئەگەشمىگىن. **11** ئەگەر ئۇلار: ـ يۈر، ئۆزاق قۇرۇق ئادەم ئۈلتۈرەيلى،
يوشۇرۇنۇپلىپ، بەرەر بىگۇناھ كەلگەندە ئۆرەيلى! **12** ئەھتىسارادەك ئۇلارنى يۇتۇۋېتەيلى،
ساق بولسىمۇ، ھاڭغا چۈشكەنلەردەك ئۇلارنى يېقىتايلى؛ (Sheol h7585) **13** ئۇلاردىن
خىلمۇخىل قىممەتلىك مال-دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆيلىرىمىزنى ئوۋلجا بىلەن تولدۇرىمىز. **14** بىز
بىلەن شېرىك بول، ھەمياتىمىز بىر بولسۇن، دېسە، ـ **15** ئى ئوغلۇم، ئۇلارغا يولداش بولما،
ئۆزۈڭنى ئۇلارنىڭ ئىزىدىن نېرى قىل! **16** چۈنكى ئۇلارنىڭ پۇتلىرى رەزىللىككە يۈگۈرىدۇ،
قولىنى قان قىلىش ئۈچۈن ئالدىرايدۇ. **17** ھەرقانداق ئۆچار قانات تۈرىۋېپ قالغاندا تۈزاق
قويۇش بىكار ئاۋارىچىلىكتۇر، **18** لېكىن بۇلار دەل ئۆز قېنىنى ئۆتكۈش ئۈچۈن ساقلايدۇ؛
ئۆز جانلىرىغا زامىن بولۇشنى كۆزىتىدۇ. **19** نەپسى يوغىناپ كەتكەن ھەربىر ئادەمنىڭ
يوللىرىنىڭ ئاقىۋىتى مانا شۇنداق؛ [ھارام مال-دۇنيا] ئۆز ئىگىلىرىنىڭ جېنىنى ئالىدۇ. **20**
[بۇيۇك] دانالىق كوچىدا ئوچۇق-ئاشكارا خىتاب قىلماقتا، چوڭ مەيدانلاردا ساداسىنى
ئاڭلاتماقتا. **21** كوچا دوقمۇشلىرىدا ئادەملەرنى چاقىرماقتا، شەھەر دەرۋازىلىرىدا سۆزلىرىنى
جاكارلىماقتا: ـ **22** ئى سادىلار، قاچانغىچە مۇشۇنداق نادانلىققا بېرىلىسىلەر؟ مەسخىرە
قىلغۇچىلار قاچانغىچە مەسخىرىلىكتىن ھۇزۇر ئالسۇن؟ ئەخمەقلەر قاچانغىچە بىلىمدىن
نەپرەتلەنسۇن؟! **23** تەنبىھلىرىمگە قۇلاق سېلىپ ماڭغان بولۇڭلاردىن يانغان بولسا ئاڭلار
ئىدى! روھىمنى سىلەرگە تۆكۈپ بېرەتتىم، سۆزلىرىمنى سىلەرگە بىلدۈرگەن بولاتتىم. **24**
لېكىن چاقىرسام، ئاڭلىمىدىڭلار، قولۇمنى ئۇزارتسام، ھېچقايسىڭلار قارىمىدىڭلار. **25**
نەسىھەتلىرىمنىڭ ھەممىسگە پەرۋا قىلمىدىڭلار، تەنبىھىمنى ئاڭلاشنى قىلچە خالىمىدىڭلار. **26**
شۇڭا، بېشىڭلارغا بالا-يېقىزا كەلگەندە كۈلىمەن، ۋەھىمە سىلەرگە يېتىشى بىلەن مەسخىرە
قىلىمەن. **27** ھالاكەت ئېلىپ كەلگەن ۋەھىمە ئۈستۈڭلارگە چۈشكەندە، ۋەيرانچىلىق
سىلەرگە قۇيۇنتازدەك كەلگەندە، سىلەر ئېغىر قايغۇغا ۋە ئازابقا مۇپتىلا بولغىنىڭلاردا ـ **28**
ئۇ چاغدا مۇشۇ كىشىلەر مەندىن ئۈتۈنۈپ چاقىرىدۇ، مەن پەرۋا قىلمايمەن، مېنى تەلمۈرۈپ
ئىزدىسىمۇ، تاپالمايدۇ. **29** ئۇلار بىلىمگە نەپرەتلەنگىنىدىن، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى
تاللىمىغىنىدىن، **30** مېنىڭ نەسىھىتىمنى قىلچە قوبۇل قىلغۇسى يوقلۇقىدىن، تەنبىھىمگىمۇ
پەرۋا قىلمىغىنىڭلاردىن، **31** ئۇلار ئۆز بېشىنى يەيدۇ، ئۆز قەستىلىردىن تولۇق ئازاب تارتىدۇ؛
32 چۈنكى سادىلارنىڭ يولدىن چىقىشى ئۆز جىنىغا زامىن بولىدۇ؛ ئەخمەقلەر راھەتلىك
ئۇرمۇشىدىن ئۆزلىرىنى ھالاك قىلىدۇ. **33** لېكىن ماڭا قۇلاق سالغانلار ئامان-ئېسەن
ياشايدۇ، بالا-يېقىزالاردىن، غەم-ئەندىشىلەردىن خالىي بولۇپ، خاتىرجەم ئۇرىدۇ.

2 ئى ئوغلۇم، ئەگەر سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلساڭ، نەسىھەتلىرىمنى قەلبىڭگە پۈكسەڭ، **2**
ئەگەردە دانالىققا قۇلاق سالساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشكە كۆڭۈل بەرسەڭ، **3** ئەگەر
ئەقىل-پاراسەتكە تەشنا بولۇپ ئىلتىجا قىلساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىش ئۈچۈن يۇقىرى ئاۋازدا
يېلىنساڭ، **4** ئەگەر كۈمۈشكە ئىنتىلگەندەك ئىنتىلسەڭ، يوشۇرۇن گۆھەرنى ئىزدىگەندەك
ئىزدىسەڭ، **5** ئۇنداقتا پەرۋەردىگاردىن [ھەقىقىي] قورقۇشنى بىلىدىغان بولىسەن، ۋە
ساڭا خۇدانى تونۇش نىسىپ بولىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار دانالىق بەرگۈچىدۇر؛
ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىلىم بىلەن يورۇقلۇق چىقىدۇ. **7** ئۇ دۇرۇس ياشاۋاتقانلار ئۈچۈن مول
ھېكمەت تەييارلاپ قويغاندۇر، ئۇ ۋىجدانلىق ئادەملەر ئۈچۈن قالقاندۇر. **8** ئۇ ئادىللىق
قىلغۇچىلارنىڭ يوللىرىنى ئاسرايدۇ، ئىخلاسمەن بەندىلىرىنىڭ يولىنى قوغدايدۇ. **9** ئۇ چاغدا
ھەققانىيلىق، ئادىللىق ۋە دۇرۇسلۇقنى، شۇنداقلا ھەرقانداق گۈزەل يولنى چۈشىنىدىغان
بولىسەن. **10** دانالىق قەلبىڭگە كىرىشى بىلەنلا، بىلىم كۆڭلۈڭگە يېقىشى بىلەنلا، **11** پەم-
پاراسەت سېنى قوغدايدۇ، يورۇقلۇق سېنى ساقلايدۇ. **12** ئۇلار سېنى يامان يولدىن،
تىلى زەھەر ئادەملەردىن قۇتقۇزىدۇ؛ **13** يەنى توغرا يولدىن چەتنىگەنلەردىن، قاراڭغۇ
يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن، **14** رەزىللىك قىلىشنى ھۇزۇر كۆرىدىغانلاردىن، يامانلىقنىڭ
زىيانلىرىنى خۇشالىق دەپ بىلىدىغانلاردىن، **15** يەنى ئەگرى يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن،
قىڭغىر يولدا ماڭىدىغانلاردىن قۇتقۇزىدۇ. **16** [دانالىق] سېنى بۇزۇق ئايالدىن، يەنى
شىرىن سۆزلەر بىلەن ئازدۇرماقچى بولغان نامەھرەم ئايالدىن قۇتقۇزىدۇ. **17** [بۇنداق
ئايالار] ياش ۋاقتىدا تەگكەن جورىسىنى تاشلاپ، خۇدا ئالدىدىكى نىكاھ قەسىمىنى
ئۇنتۇغان ۋاپاسىزلارىدىدۇر. **18** ئۇنىڭ ئۆيىگە باردىغان يول ئۆلۈمگە ئاپىرىدىغان يولدۇر،
ئۇنىڭ ماڭىدىغان يوللىرى ئادەمنى ئەرۋاھلار ماكانىغا باشلايدۇ. **19** ئۇنىڭ قېشىغا
بارغانلارنىڭ ھېرىمۇ قايتىپ كەلگىنى يوق، ئۇلاردىن ھېرىمۇ ھاياتلىق يوللىرىغا ئېرىشكىنى يوق.
20 [شۇلارنى چۈشەنسەڭ] ياخشىلارنىڭ يولىدا ماڭىسەن، ھەققانىيلارنىڭ يوللىرىنى
تۇتسەن. **21** چۈنكى دۇرۇس ئادەم زېمىندا ياشاپ قالالايدۇ، مۇكەممەل كىشى بۇ يەردە
ماكانلىشالايدۇ. **22** لېكىن رەزىللەر زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ۋاپاسىزلار ئۇنىڭدىن
يۇلۇۋېتىلىدۇ.

3 ئى ئوغلۇم، تەلىمىمنى ئۇنتۇما، دېگەنلىرىمنى ھەمىشە كۆڭلۈڭدە چىڭ تۇت. **2**
چۈنكى ئۇ ساڭا بەركەتلىك كۈنلەر، ئۇزۇن ئۆمۈر ۋە خاتىرجەملىك قوشۇپ بېرىدۇ. **3**
مېھرىبان ۋە ھەق-سەممىي بولۇشتىن ۋاز كەچمە، بۇلارنى بوينۇڭغا ئېسىۋال، قەلبىڭگە
پۈتىۋال. **4** شۇنداق قىلغاندا خۇدا ۋە بەندىلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا لايىق بولىسەن،
دانىشمەن ھېسابلىنىسەن. **5** ئۆز ئەقلىڭگە تايانمايسەن، پەرۋەردىگارغا چىن قەلبىڭ بىلەن
تايانغىن؛ **6** قاندىلا ئىش قىلساڭ، پەرۋەردىگارنى تونۇشقا ئىنتىل، ئۇ ساڭا توغرا يولىنى
كۆرسىتىدۇ. **7** ئۆزۈڭنى ئەقىلدىن ساتما؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىپ، يامانلىقتىن يىراق بول.
8 شۇنداق قىلغىنىڭدا، بۇ ئىشلار دەردىڭگە دەرمان، ئۈستىخانلىرىڭغا يىلىك بولىدۇ. **9**
پەرۋەردىگارنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىپ مال-دۇنياىڭدىن ھەدىيەلەرنى سۇنغىن، ئېتىزىڭدىن
ئۈنچە چىققان مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئۈنىڭغا ئاتىغىن؛ **10** شۇنداق قىلغىنىڭدا، ئامبارلىرىڭ
ئاشلىققا تولۇپ تاشىدۇ، شاراب كۈچىكلىرىڭدە يېڭى شاراب ئېشىپ-تېشىپ ئۇرىدۇ.
11 ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسگە بېپەرۋالىق قىلما، ئۇنىڭ تەنبىھىدىن بەزمە.
12 چۈنكى، ئاتا ئەزىز كۆرگەن ئوغلىغا تەنبىھ-تەربىيە بەرگەندەك، پەرۋەردىگار كىمنى
سۆيگەن بولسا ئۇنىڭغا تەنبىھ-تەربىيە بېرىدۇ. **13** دانالىققا مۇيەسسەر بولغان كىشى،
يورۇقلۇققا ئىگە بولغان كىشى ئەمدىگەن بەختلىك-ھە! **14** چۈنكى دانالىقنىڭ پايدىسى
كۈمۈشنىڭ پايدىسىدىن كۆپتۇر، قىممىتى ساپ ئالتۇننىڭكىدىنمۇ زىيادىدۇر. **15** ئۇ لەئەل-
ياقۇتلاردىن قىممەتلىكتۇر، ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسىڭدىن ھېچبىرىمۇ ئۇنىڭغا تەڭ
كەلمەستۇر. **16** دانالىقنىڭ ئوڭ قولىدا ئۇزۇن ئۆمۈر، سول قولىدا بايلىق ۋە شۆھرەت
باردۇر. **17** ئۇنىڭ يوللىرى ساڭا خۇش پۇراق ئۆيۈلۈر، ئۇنىڭ بارلىق تەرىقىلىرى سېنى
تارام تاپقۇزۇر. **18** ئۇ ئۆزىنى تاپقان ئادەمگە «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، ئۇنى چىڭ ئۇتقان
كىشى ئەمدىگەن بەختلىك! **19** پەرۋەردىگار دانالىق بىلەن يەر-زېمىنى بەرپا قىلدى،
ھېكمەت بىلەن ئاسمانىنى ئورناتتى. **20** ئۇنىڭ بىلىمى بىلەن يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرى
يېرىلدى، ھەمدە بۇلۇتلاردىن شەبنەم چۈشتى. **21** ئى ئوغلۇم! [دانالىق بىلەن بىلىمنى]
كۆزۈڭدىن چىقارما، پىشقان ھېكمەت ۋە پەم-پاراسەتنى چىڭ تۇت. **22** شۇنىڭ بىلەن
ئۇلار جېنىڭغا جان قوشىدۇ، بوينۇڭغا ئېسىلغان ئېسىل مارجاندەك ساڭا گۈزەللىك

قوشدۇ. 23 شۇ چاغدا يولۇڭدا ئامان-ئېسەن ماڭلايسەن، يولدا پۈتلاشمايسەن. 24 ياتقاندا هېچ نېمىدن قورقمايسەن، يېتىشىڭ بىلەنلا تاتلىق تۈخلايسەن. 25 بېشىڭغا دەھشەتلىك ۋەھىمە چۈشكەندە قورقمغىن، رەزىللەرنىڭ ۋەيرانچىلىقىدىن غەم قىلمغىن! 26 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ تايانچىڭدۇر، ئۇ پۇتۇڭنى قايقانلاردىن نېرى قىلىدۇ. 27 يەقەت قولۇڭدىن كەلسىلا، هاجەتمەندلەردىن ياخشىلىقنى ئايمىغىن. 28 قولۇم-قوشنىلىرىڭ سېنىڭدىن ئۆتنە سوراپ كىرسە، «قايتىپ كېتىپ، ئەتە كەلگىن، ئەتە بېرەي» ـ دېمىگىن. 29 قوشنىڭغا زىيانكەشلىك نىيىتىدە بولما، چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشىنىپ ياتىدۇ. ئاختۇرجەم ياشايدۇ. 30 بىرسى ساڭا زىيان يەتكۈزمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن سەۋەبسىز ماجىرالاشما. 31 زۇلۇمخور كىشىگە هەسەت قىلما، ئۇنىڭ يول-تەدبىرلىرىدىن هېچنېمىنى تاللىما. 32 چۈنكى قىڭغىر يوللارنى ماڭىدىغانلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە يىرگىنچلىكتۇر، لېكىن ئۇنىڭ سىرداش دوستلۇقى دۇرۇس ياشاۋاتقان ئادەمگە تەئەللۇقتۇر. 33 پەرۋەردىگارنىڭ لەنىتى رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ ئۆيىدىدۇر، لېكىن ئۇ هەققانىي ئادەمنىڭ ئۆيىگە بەخت ئاتا قىلۇر. 34 بەرهەق، مەسخىرە قىلغۇچىلارنى ئۇ مەسخىرە قىلىدۇ، لېكىن كىچىك پېشىل كىشىلەرگە شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 35 دانالار شۆهرەتكە ۋارىسلىق قىلىدۇ، لېكىن هاماقەتلەر رەسۋا قىلىنىدۇ.

4 ئى ئوغۇللار، ئاتا-ئاڭلارنىڭ نەسىهەتلىرىنى ئاڭلاڭلار، كۆڭۈل قويىساڭلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىسىلەر. 2 چۈنكى سىلەرگە ئۆگىتىدىغانلىرىم ياخشى بىلىمدۇر، كۆرسەتمىلىرىمدىن ۋاز كەچمەڭلار. 3 چۈنكى مەنمۇ ئاتامنىڭ يۈزىدە بالىسى ئىدىم، ئانامنىڭ تارزۇلۇق يالغۇز ئوغلى ئىدىم، 4 ئاتام ماڭا ئۆگىنىپ مۇنداق دېدى: ـ سۆزلىرىمنى ئېسىڭدە تۇت، كۆرسەتمىلىرىمگە رىئايە قىل، شۇنىڭ بىلەن ياشنايسەن. 5 دانالىقنى ئالغىن، ئەقىل تاپ، ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۇنتۇما، ئۆلاردىن چىقما. 6 [دانالىقتىن] ۋاز كەچمە، ئۇ سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇنى سۆيگىن، ئۇ سېنى قوغدايدۇ. 7 دانالىق ھەممە ئىشنىڭ بېشىدۇر، شۇڭا دانالىقنى ئالغىن؛ بارلىقىڭنى سەرپ قىلىپ بولسا ئۆز، ئەقىل تاپقىن. 8 [دانالىقنى] ئەزىزلىگىن، ئۇ سېنى كۆتۈرىدۇ، ئۇنى چىڭ قۇچاقلىغاندا، سېنى هۆرمەتكە سازاۋەر قىلىدۇ. 9 بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبىرەكتەك [ساڭا گۈزەللىك ئېلىپ كېلىدۇ]، ساڭا شۆهرەتلىك تاج ئىنئام قىلىدۇ.

10 ئى ئوغۇلۇم، قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلغىن، شۇندا ئۆمرۈڭنىڭ يىللىرى كۆپ بولىدۇ. 11 مەن ساڭا دانالىق يولىنى ئۆگىتەي، سېنى دۇرۇسلۇق يوللىرىغا باشلاي. 12 ماڭىدىغاندا قەدەملىرىڭ چەكلەنمەيدۇ، يۈگۈرسەڭ يېقىلىپ چۈشمەيسەن. 13 ئالغىن تەربىيەگنى چىڭ تۇت، قوۇڭدىن كەتكۈزمىگىن؛ ئوبدان ساقلىغىن ئۇنى، چۈنكى ئۇ سېنىڭ هاياتىڭدۇر. 14 يامان ئادەملەر ماڭغان يولغا كىرمە، رەزىللەرنىڭ ئىزىنى باسما. 15 ئۇلارنىڭ [يولىدىن] ئۆتۈڭنى قاچۇر، [يولغا] يېقىن يولما؛ ئۇنىڭدىن يانداپ ئۆتۈپ كەت، نېرى كەتكىن. 16 چۈنكى [يامانلار] بەرەر رەزىللىك قىلمىغۇچە ئۇخلىيالماس، بەرەرسىنى يېقىتمىغۇچە ئۇيقۇسى كەلمەس. 17 يامانلىق ئۇلارنىڭ ئوزۇقىدۇر، زوراۋانلىق ئۇلارنىڭ شارابىدۇر. 18 لېكىن هەققانىيلارنىڭ يولى گويا تاڭ نۇرىدۇر، كۈن چۈش بولغۇچە بارغانسېرى يورۇيدۇ. 19 يامانلارنىڭ يولى زۇلمەت كېچىدەك قاپقاراڭغۇ، ئۇلار يېقىلىپ، نېمىگە پۇتلىشىپ كەتكىنىنى بىلمەيدۇ. 20 ئى ئوغۇلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلا، گەپلىرىمگە قۇلاق سال. 21 ئۇلارنى كۆزۈڭدە تۇتقىن، يۈرىكىڭنىڭ قېنىدا قەدرلەپ ساقلىغىن. 22 چۈنكى سۆزلىرىم تاپقانلار ئۈچۈن هاياتتۇر، ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنىگە سالامەتلىكتۇر. 23 قەلبىڭنى «هەممىدن ئەزىز» دەپ ساپ تۇت، چۈنكى بارلىق هايات ئىشلىرى قەلبتىن باشلىنىدۇ. 24 ئاغزىڭنى ئەگرى گەپتىن يىراق تارت، لەۋلىرىڭ ئېزىتقۇلۇقتىن نېرى بولسۇن. 25 كۆزۈڭنى ئالدىڭغا تۈز تىككىن، نەزىرىڭنى ئالدىڭغا توغرا تاشلا؛ 26 ماڭىدىغان يولۇڭنى ئوبدان ئويلانغىن، شۇنداق قىلساڭ ئىشلىرىڭ پۈختا بولىدۇ. 27 ئۆڭگا، سولغا قايمىغىن؛ قەدەملىرىڭنى يامانلىق يولىدىن نېرى تارت.

5 ئى ئوغۇلۇم، دانالىقىمغا كۆڭۈل قويغىن، ئىدراكلىك سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن. 2 شۇنداق قىلغىنىڭدا ئىشقا سەزگۈرلۈك بىلەن قارايدىغان بولىسەن، لەۋلىرىڭ پەم-پاراسەتنى ئايرىلمايدۇ. 3 چۈنكى بۇزۇق خوتۇننىڭ ئاغزىدىن هەسەل تامىدۇ، لەۋلىرى زەيتۇن يېغىدىن سىلىقتۇر، 4 لېكىن ئۇنىڭ ئاقىۋىتى كەكىردەك ئاچچىق، ئىككى بىسلىق قىلىچتەك ئۆتكۈر. 5 ئۇنىڭ قەدەملىرى تۇلۇم گىرداۋىغا ئېلىپ بارىدۇ، تۇتقان يولى گۆرگە باشلايدۇ. (Sheol h7585) 6 هاياتلىق يولىنى قىلچە بىلگۈم يوق دەپ، باسقان قەدەملىرى تۇراقسىز بولىدۇ، نەگە باريدىغانلىقىنى هېچ بىلمەيدۇ. 7 شۇڭا، ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ دېگەنلىرىمدىن چېتماڭلار. 8 ئۇنداق خوتۇندىن يىراق قاچ! ئىشىك ئالدىغىمۇ يېقىن يولما! 9 بولمىسا، ئىزىزەت-ئابرۇيۇڭنى باشقىلارغا ئۆتكۈزۈپ قويىسەن، [ياشلىق] يىللىرىڭنى رەھىمسىزلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىسەن! 10 يات ئادەملەر بايلىقلىرىڭ بىلەن ئۆزىنى تولدۇرىدۇ، جاپالىق تەجىرلىرىڭنىڭ مېۋىسى ياقا يۈرتلۇقىنىڭ ئۆيىگە ئۆتۈپ كېتىدۇ؛ 11 ئەجىلىڭدە ناله-پەريات كۆتۈرگىنىڭدە، ئەزابى-بەدىنىڭ يەم بولغاندا، 12 شۇ چاغدا سەن: ـ «ئاهۋ، نەسىهەتلەردىن نېمانچە نەپرەتلەنگەنىدىم! كۆڭۈلمدە تەنبىهلەرنى نېمانچە كەمسىتكەنىدىم! 13 نېمىشقا ئۆستازلىرىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغانىدىم؟ ماڭا تەربىيە بەرگەنلەرگە قۇلاق سالمىغانىدىم؟ 14 جەمئىيەت ئالدىدىمۇ هەرخىل نومۇسقا قالغانىدەك بولدۇم!» ـ دەپ قالىسەن. 15 ئۆزۈڭنىڭ كوچىكىڭدىكى سۇنى ئىچكىن، ئۆز بۇلقىقىڭدىن ئېقىۋاتقان سۇدىن هۇزۇرلان. 16 بۇلاقلىرىڭ ئۆرغۇپ هەر يەرگە تارقىلىپ كەتسە [بولامدۇ]؟ ئېرىقلىرىڭدىكى سۇلار كوچىلاردا ئېقىپ يۈرسە بولامدۇ؟ 17 بۇلار ساڭلا خاس بولسۇن، يات كىشىلەرگە تەگمىسۇن! 18 بۇلىقىڭ بەختىگە بەرىكەتلىك بولغاي! ياشلىقىڭدا ئالغان خوتۇنۇڭ بىلەن هۇزۇرلان. 19 ئۇ چىشى كېپىكتەك چىرايلىق! جەرەندەك سۈيۈملۈك! ئۇنىڭ باغرىدىن هەمىشە قانائەتنە بولغايسەن، ئۇنىڭ قاياق مۇهەببىتىدىن دائىم خۇشاللىققا پاتقايسەن. 20 ئى ئوغۇلۇم، نېمىشقا يات ئايالغا شەيدا بولىسەن؟ نېمىشقا يات خوتۇننىڭ قوينىغا ئۆزۈڭنى ئاتىسەن؟ 21 چۈنكى ئىنسانىنىڭ هەممە قىلغانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىدۇر، ئۇ ئۇنىڭ هەممە ماڭغان يوللىرىنى تارازىغا سېلىپ ئۆرىدۇ. 22 يامان ئادەمنىڭ ئۆز قەبىھلىكلىرى ئۆزىنى ئۆزاققا چۈشۈرىدۇ، ئۇ ئۆز گۇناهى بىلەن سىرتماققا ئېلىنىدۇ. 23 ئۇ يوليورۇقتىن مەهرۇم بولغانلىقىدىن جېنىدىن ئايرىلىدۇ، چېكىدىن ئاشقان هاماقەتلىكى تۆپەيلىدىن يولدىن ئېزىپ كېتىدۇ.

6 ئى ئوغۇلۇم، ئەگەر دوستۇڭغا بورۇن بولغان بولساڭ، يات كىشىنىڭ قەرزىنى تۆلەشكە قول بېرىشىپ ۋەدە بەرگەن بولساڭ، 2 ئەگەر ئۆز سۆزۈڭدىن ئىلىنغان بولساڭ، ئۆز ۋەدەڭ بىلەن باغلىنىپ قالساڭ، 3 ئۇ يېقىنىڭنىڭ قولىغا چۈشكەنلىكىڭ ئۈچۈن، ئامال قىلىپ ئۆزۈڭنى ئۇنىڭدىن قۇتقۇز ـ دەرهال يېقىنىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆزۈڭنى كەمتەر ئۇتۇپ [شۇ ئىشتىن] خالىي قىلىشىنى ئۆتۈنۈپ سورا. 4 جەرەن شىكارچىنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇشقا تىرىشقاندەك، قۇش ئۇۋچىنىڭ قولىدىن چىقىشقا تىرىشقاندەك، قۇتۇلمىغۇچە ئۇخلاپ ياتما، هەتتا ئۆزگەپ تاراڭمۇ ئالما. 6 ئى هۆرۈن، چۈمۈلىنىڭ يېنىغا بېرىپ [ئۇنىڭدىن ئۆگەن]، ئۇنىڭ تىرىكچىلىك يوللىرىغا قاراپ دانا بول. 7 ئۇلارنىڭ باشلىقى، ئەمەلدارى، هۆكۈمدارى يوق بولسىمۇ، 8 لېكىن ئۇلار يازدا يىلنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈن ئاش توپلىۋالىدۇ، هوسۇل پەسلىدە ئوزۇق تەييارلىۋالىدۇ. 9 ئى هۆرۈن، قاچىلانغىچە ئۇخلاپ ياتىسەن؟ قاچان ئورنۇڭدىن تۇرىسەن؟ 10 سەن: ـ بىردەم كۆز يۇمۇۋالاي، بىردەم ئۇخلىۋالاي، بىردەم قولۇمنى قوشتۇرۇپ يېتىۋالاي، ـ دەيسەن. 11 لېكىن ئۇخلاپ ياتقاندا، مىسكىنلىك قاراچىدەك كېلىپ سېنى باسىدۇ، يوقسۇلۇقنى خۇددى قوراللىق بۇلاڭچىدەك هۇجۇمغا ئۇتىدۇ. 12 ئەرزىمەس، پەيلى بۇزۇق ئادەم هەممىلا يەردە يالغان ئېيتىپ، پەسلىكنى سۆزلەيدۇ. 13 ئۇ كۆز قىسىپ، پۇتلىرى بىلەن ئىشارە قىلىپ، بارماقلىرى بىلەن كۆرسىتىدۇ؛ 14 كۆڭلىدە ئالدامچىلىقلا ياتىدۇ، ئۇ دائىم رەزىللىكنىڭ كويىدا بولىدۇ، هەممىلا يەردە جېدەل-ماجىرا ئېرىيدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭغا بېكىتىلگەن بالا-ياقىزا ئۇنى ئۆيۈقسىز باسىدۇ، ئۇ بىراقلا داۋالىغۇسىز يانچىلىدۇ. 16 پەرۋەردىگار نەپرەتلىنىدىغان ئالتە نەرسە بار، بەرهەق، يەتتە نەرسە ئۇنىڭغا يىرگىنچلىكتۇر. 17 ئۇلار بولسا، تەكەبباۇرلۇق بىلەن قارايدىغان كۆز، يالغان سۆزلەيدىغان تىل، بىگۇناهلارنىڭ قېنىنى ئۆكۈزىدىغان قول، 18 سۈيىقەست ئويلايدىغان كۆڭۈل، يامانلىق قىلىشقا تېز يۈگۈرەيدىغان پۇتلار، 19 يالغان

سۈزلەيدىغان ساختا گۇۋاھچى، بۇرادەر-قېرىنداشلىرى ئارىسىغا بۇلىگۈنچىلىك سالغۇچى كىشىدۇر. **20** ئى ئوغۇلۇم، ئاتاڭنىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىل، ئاناڭنىڭ كۆرسەتمىسىدىن چىقما. **21** ئۇلارنىڭ سۆزىنى قەلبىڭگە تېكىپ، ئۇلارنى بوينۇڭغا مارجاندەك قىلىپ ئېسىۋال. **22** يولغا چىققىنىڭدا ئۇلار سېنى يېتەكلەيدۇ؛ ئۇخلىغىنىڭدا ئۇلار سېنى ساقلايدۇ، ئۇيقۇدىن ئويغانغىنىڭدا ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. **23** چۈنكى [خۇدانىڭ] پەرمانى يورۇق چىراغ، ئۇنىڭ مۇقەددەس قانۇنى نۇرىدۇر، تەربىيەنىڭ تەنبىھلىرى بولسا ھاياتلىق يولىدۇر. **24** ئۇلار سېنى يۈزۈڭ خوتۇندىن ساقلىغۇچى، يات خوتۇننىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن يىراق قىلغۇچىدۇر. **25** ئۇنىڭ گۈزەللىكىگە كۆزۈڭنى باغلىمىغىن، ئۇنىڭ قاش-كۆز ئوينىتىشى سېنى ئەسىرگە تالىسۇن. **26** چۈنكى بۇزۇق ئايالار تۆپەيلىدىن ئادەملەر بىر پارچە نانغىمۇ زار بولىدۇ، يات ئادەمنىڭ [زىناخور] ئايالى بولسا كىشىنىڭ قىممەتلىك جېنىنى ئۆزىگە ئوۋ قىلىۋالىدۇ. **27** ئوتنى قوينۇڭغا سالساڭ، ئۆز كىيىمىڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ **28** چوغنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ ماڭساڭ پۇتۇڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ **29** باشقىلارنىڭ ئايالى بىلەن بىر ئورۇندا ياتىدىغان كىشى شۇنداق بولىدۇ، كىم ئۇنىڭغا تېگىپ كەتسە ئاقىۋىتىدىن قۇتۇلالمايدۇ. **30** ئاچ قالغاندا قورسىقىنى تويغۇزۇش ئۈچۈن ئوغرىلىق قىلغان كىشىنى باشقىلار كەمسىتمەيدۇ؛ **31** شۇنداق ئۇرۇقلۇق ئۈ ئۈتۈلۈپ قالسا، ئىگىسىگە يەتتىنى تۆلەشكە توغرا كېلىدۇ؛ ئۆ ئۆز ئۆيىدىكى ھەممە نەرسىسىنى تاپشۇرىدۇ. **32** ھالبۇكى، باشقىلارنىڭ خوتۇنىنى بىلەن زىنا قىلغۇچى ئۇنىڭ ئەقىلسىزلىقىنى [بەتتەر بولۇپ]، تولىمۇ غەيلەتلىكتۇر؛ ئۇنداق قىلغۇچى ئۆز-ئۆزىنى ھالاك قىلىدۇ. **33** ئۇ زەخمەت يەيدۇ، شەرمەندە بولىدۇ، ئۇنىڭ رەسۋاسى ھېچ ئۆچۈرۈلمەيدۇ. **34** چۈنكى كۆنۈلەش ئوتى ئەرنى دەرغەزەپكە كەلتۈرىدۇ، ئىنتىقام ئالغان كۈندە ئۇ ھېچ رەھىم قىلمايدۇ. **35** تۆلەم پۇلى بېرەي دېسەڭمۇ ئۇ قوبۇل قىلمايدۇ، ھەرقانچە سوۋغا-سالام بەرسەڭمۇ ئۇنى بېسىقتۇرغىلى بولمايدۇ.

7 ئى ئوغۇلۇم، سۆزلىرىمگە ئەمەل قىل، تاپشۇرۇقلىرىمنى يۈرىكىڭدە ساقلا. **2** تاپشۇرۇقلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، ياشنايسەن؛ ئەمەلىرىمنى كۆز قارىچۇقۇڭنى ئاسرىغاندەك ئاسرا. **3** ئۇلارنى بارماقلىرىڭغا تېكىپ قوي، قەلب تاختاڭغا يېزىۋال. **4** داناللىقنى، سەن ھەدە-سىڭلىم، دېگىن، پەم-پاراسەتنى «ئۆغقىنىم» دەپ چاقىر. **5** شۇنداق قىلساڭ، ئۇلار سېنى يات خوتۇندىن يىراقلاشتۇرىدۇ، ئاغزىدىن سىلىق سۆز چىقىدىغان يوچۇن ئايالدىن نېرى قىلىدۇ. **6** [بىر قېتىم] ئۆيۈڭ دېرىزە كۆزنەكلىرىدىن تاشقىرىغا قارىغىنىمدا، **7** بىرنەچچە ياش، ساددا يىگىتلەرنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر ئەقىلسىزنى كۆرۈپ قالدىم، **8** ئۇ كوچا بويلاپ بۇزۇق [خوتۇن ئۆزۈشۇلۇق] دوقمۇشتىن ئۆتۈپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆيى تەرەپكە قاراپ ماڭدى. **9** كەچقۇرۇن قاراڭغۇ چۈشكەندە، زۇلمەت كېچە، ئاي قاراڭغۇسىدا [ئىشسىز ئالدىدىن ئۆتتى]. **10** مانا، ئۆيدىن بىر خوتۇن چىقىپ ئۇنى كۈتۈۋالدى، كىيىمى پاھىشە ئايالىلارنىڭكىدەك بولۇپ، نىيىتى ھىيلە-مىكىر ئىدى. **11** ئاغزىي بىشەم-ھاياسىز، ناھايىتى جاھىل بىر خوتۇن، ئۇ ئۆيىدە ئۆرمايدۇ، **12** بىردە مەھەللىدە، بىردە مەيدانلاردا، ئۇ كوچىلاردىكى ھەر دوقمۇشتا پايلاپ يۈرىدۇ. **13** ھىلىقى ياش يىگىتنى تارتىپ، ئۇنى سۈيۈپ، نومۇسسىزلارچە ئۇنىڭغا: ـ **14** «ئۆيۈمدە «ئىناقلىق قۇربانلىقى» گۆشى بار، مەن بۈگۈن خۇداغا قەسەم قىلغان قۇربانلىقنى قىلدىم، **15** شۇڭا مەن سېنى چاقىرغىلى چىقتىم، دىداربىڭىزغا تەلپۈنۈپ ئىزدىدىم. ئەمدى سېنى تېپىۋالدىم! **16** كارۋىتىمغا مىسىرنىڭ كەشتىلىك، يوللۇق لىباس يايقۇچلىرىنى يايتىم. **17** ئورۇن-كۆرپىلىرىمگە خۇش پۇراق مۇرمەككى، مۇئەتتەر ۋە قوۋزاق دارچىنلارنى چاچتىم. **18** كېلىڭ، تاڭ ئاتقۇچە مۇھەببەتلىشەيلى، ئويناپ ھۇزۇرلىنايلى، كۆڭلىمىز قانغۇچە ئۇنۇزارا ئەيش-ئىشرەت قىلايلى، **19** ئېرىم ئۆيدە يوق، يىراق سەپەرگە چىقىپ كەتتى. **20** ئۇ بىر ھەميان پۇل ئېلىپ كەتتى، ئاي تولغىچە ئۆ ئۆيگە كەلمەيدۇ» ـ دېدى. **21** ئايال كۆپ شېرىن سۆزلىرى بىلەن راسا قىزىقتۇردى، چىرايلىق گەپلىرى بىلەن ئۇنى ئەسىر قىلۋالدى. **22** سويۇشقا ئېلىپ ماڭغان كۆزىدەك، ھاماقەت كىشى كىشىنە بىلەن جازاغا ماڭغاندەك، قىلتاققا چۈشكەن قۇشتەك، يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. جىگىرىنى ئوق تېشىپ ئۆتمىگۈچە، ئۇ بۇ ئىشنىڭ ھاياتىغا زامىن بولىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. **24** ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، دېگەنلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، **25** قەلبىڭلارنى بۇنداق خوتۇننىڭ يولىغا كەتكۈزمەڭلار، ئۇنىڭ ئالدام خالتىسىغا چۈشۈپ كەتمەڭلار. **26** بۇنداق ئايال نۇرغۇن كىشىلەرنى يىقىتىپ يارىلاندۇرغان، ئۇنىڭ بوغۇزلىغان ئادەملىرى تولىمۇ كۆپتۇر، **27** ئۇنىڭ ئۆيى بولسا تەھتىسارانىڭ كىرىش ئېغىزىدۇر، ئادەمنى «ھالاكەت مېھمانخانىسى»غا چۈشۈرۈش يولىدۇر. **(Sheol h7585)**

8 [قۇلاق سال،] دانالىق چاقىرىۋاتمامدۇ؟ يورۇقلۇق سادا چىقىرىۋاتمامدۇ؟ **2** يوللارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن، دوقمۇشلاردىن ئۆ ئورۇن ئالدىدا، **3** شەھەرگە كىرىدىغان قوۋۇقلارنىڭ يېنىدا، ھەرقانداق دەرۋازا ئېغىزلىرىدا ئۆ مۇزاجىئەت قىلماقتا: ـ **4** «ئى مۇتەئەرلەر، سىلەرگە مۇزاجىئەت قىلىمەن، ھەي، ئادەم بالىلىرى، سادانى سىلەر ئۈچۈن قىلىمەن، **5** گۈدەك بولغانلار، زېرەكلىكنى ئۆگىنىۋېلىڭلار، ئەخمەق بولغانلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىڭلار! **6** ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى گۈزەل نەرسىلەرنى دەپ بېرىمەن، ئاغزىمنى ئېچىپ، دۇرۇس ئىشلارنى [سىلەرگە] يەتكۈزىمەن. **7** ئېيتقانلىرىم ھەقىقەتتۇر، ئاغزىم رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىدۇ؛ **8** سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى ھەق، ئۇلاردا ھېچقانداق سىيلىگەرلىك ياكى ئەگىتمىلىك يوقتۇر. **9** ئۇلارنىڭ ھەممىسى چۈشەنگەنلەر ئۈچۈن ئېنىق، بىلىم ئالغانلار ئۈچۈن دۇرۇس-توغرىدۇر. **10** كۈمۈشكە ئېرىشكەندىن كۆرە، نەسىھەتلىرىمنى قوبۇل قىلىڭلار، ساپ ئالتۇننى ئېلىشتىن كۆرە بىلىمنى ئېلىڭلار. **11** چۈنكى دانالىق لەئەل-ياقۇتلاردىن ئەۋزەل، ھەرقانداق ئەتىۋارلىق نەرسىڭۈ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. **12** مەن بولسام داناللىقمەن، زېرەكلىك بىلەن بىللە تۇرىمەن، ئىستىقامەتنىن كېلىپ چىققان بىلىمنى ئايان قىلىمەن. **13** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ـ يامانلىققا نەپرەتلىنىش دېمەكتۇر، تەكەبىۋارلۇق، مەغرۇرلۇق، يامان يول ھەم شۇم ئېغىزنى ئۆچ كۆرىمەن. **14** مەندە ئوبدان مەسلىھەتلەر، پىشقان ھېكمەت بار؛ مەن دېگەن يورۇقلۇق، قۇدرەت مەندىدۇر. **15** پادىشاھلار مەن ئارقىلىق ھۆكۈم سۈرىدۇ، مەنسىز ھاكىملار ئادىل ھۆكۈم چىقارماس. **16** مەن ئارقىلىقلا ئەمىرلەر ئىدارە قىلىدۇ، ئالىيجانابلار، يەر يۈزىدىكى بارلىق سورا-چېلار [توغرا] ھۆكۈم قىلىدۇ. **17** كىمكى مېنى سۆيسە، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن، مېنى تەلەپلۈپ ئىزدىگەنلەر مېنى تاپالايدۇ؛ **18** مەندە بايلىق، شۆھرەت، ھەتتا كونىرماس، كۆچمەس دۆلەت ۋە ھەققانىيەتمۇ بار. **19** مەندىن چىققان مېۋە ئالتۇندىن، ھەتتا ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، مەندىن ئالىدىغان دارامەت ساپ كۈمۈشتىنمۇ ئۈستۈندۇر. **20** مەن ھەققانىيەت يولىغا ماڭىمەن؛ ئادالەت يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىمەنكى، **21** مېنى سۆيگەنلەرنى ئەمەلىي نەرسىلەرگە مىراس قىلدۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى تولدۇرىمەن. **22** پەرۋەردىگار ئىشلىرىنى باشلىشىدىلا، قەدىمدە ياسىغانلىرىدىن بۇرۇنلا، مەن ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمەن. ئەزەلدىن تارتىپلا ـ مۇقەددەمدە، يەر-زېمىن يارىتىلماستىلا، مەن تىكىلەنگەنمەن. **24** چوڭقۇر ھاكالار، دېڭىز-ئوكيانلار ئاپىريدە بولۇشتىن ئاۋۋال، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن؛ مول سۇ ئۆرىغۇچ تۇرىدىغان بۇلاقلار بولماستىلا، **25** ئېگىز تاغلار ئۆز ئورۇنلىرىغا قويۇلماستىلا، تۆپىلىكلەر شەكىللەنمەستىلا، [پەرۋەردىگار] بېپايان زېمىن، كەڭ دالالارنى، ئالەمنىڭ ئەسلىدىكى توپا-چاكىلىرىنمۇ تېخى يارىتىلماستىلا، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن. **27** ئۇ ئاسمانلارنى بىنا قىلىۋاتقىنىدا، دېڭىز يۈزىگە ئۈيۈق سىزىقنى سىزىۋاتقىنىدا، ئەرشتە بۇلۇتلارنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى بۇلاق-مەنبەلەرنى مۇستەھكەملەۋاتقىنىدا، دېڭىز سۈلىرىنى بېكىتكەن دائىرىدىن ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۈۋاتقىنىدا، بېپايان زېمىننىڭ ئۇللىرىنى قۇرۇۋاتقىنىدا، مەن ئۇ يەردە ئىدىم؛ **30** شۇ چاغدا گويا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەندەك ئۇنىڭ يېنىدا ئۇرغانىدىم، مەن ھەردائىم ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىاتىم، مەن ئۇنىڭ كۈندىلىك دىلئارامى ئىدىم؛ **31** مەن ئۇنىڭ ئالىمىدىن، يەر-زېمىندىن شادلىنىپ، دۇنيادىكى ئىنسانلاردىن خۇرسەنلىك تېپىپ يۈرەتتىم، **32** شۇڭا ئى بالىلار، ئەمدى ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى يوللىرىمنى چىڭ ئۇتقانلار نەقەدەر بەخت تاپار! **33** ئالغان نەسىھەتكە ئەمەل قىلىپ، دانا بولغىن، ئۇنى رەت قىلما. **34** سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، ھەركۈنى دەرۋازىلىرىم ئالدىدىن كەتمەي، ئىشىكلىرىم ئالدىدا مېنى كۈتىدىغان كىشى نەقەدەر بەختلىكتۇر! **35** كىمكى مېنى تاپسا ھاياتنى تاپىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شەپقىتىگە

ئىسىپ بولدۇ. 36 لېكىن ماڭا گۈناھ قىلغان ھەركىم تۆز جېنىغا زىيان كەلتۈردۈ، مېنى ياماندا كۆرگەنلەر تۆلۈمنى دوست تۇتقان بولدۇ».

9

دانالىق تۆزنىڭ بىر تۈي سېلىپ، ئۇنىڭ يەتتە تۈۋرۈكىنى ئورناتتى. 2 ئۇ مالىلىرىنى سويۇپ، ئىسىل شارابلىرىنى ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلاپ، زىياپەت داستىخىنىنى يايدى؛ 3 دېدەكلىرىنى [مېھمان چاقىرىشقا] ئەۋەتتى، تۆزنى شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا تۇرۇپ: 4 «ئى سادىدىلار، بۇ يەرگە كېلىڭلار» ـ دەپ چاقىرىۋاتىدۇ؛ نادانلارغا: 5 قېنى، نانلىرىمدىن ئېغىز تېگىپ، مەن ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلىغان شارابلاردىن ئىچىڭلار، 6 نادانلار قاتاردىن چىقىپ، ھاياتقا ئېرىشىڭلار، يورۇقلۇق يولدا مېڭىڭلار»، ـ دەۋاتىدۇ. 7 ھاكاۋۇرلارغا تەنبىھ بەرگۈچى ئاھانەتكە ئۇچرايدۇ، قەبىھلەرنى ئەيىبلىگۈچى تۆزنىڭ داغ كەلتۈردۈ. 8 ھاكاۋۇرلارنى ئەيىبلىمە، چۈنكى ئۇ ساڭا ئۆچ بولۇپ قالىدۇ؛ ھالبۇكى، دانا كىشىنى ئەيىبلىسەڭ، ئۇ سېنى سۆيىدۇ. 9 دانا ئادەمگە دەۋەت قىلساڭ، ئەقلى تېخىمۇ تولۇق بولىدۇ؛ ھەققانىي ئادەمگە دۇرۇس يول كۆرسەتسەڭ، بىلىمى تېخىمۇ ئاشىدۇ. 10 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر، مۇقەددەس بولغۇچىنى تونۇش يورۇقلۇقتۇر. 11 مەن [دانالىق] سەندە بولسام، كۈنلىرىڭنى تۆزارتىمەن، تۈمرۈكۈنىڭ يىللىرى كۆپەيەر. 12 سەندە دانالىق بولسا، پايدىنى كۆردىغان تۆزۈڭسەن، دانالىقنى مازاق قىلساڭ زىيان تارتىدىغانمۇ تۆزۈڭسەن. 13 نادان خوتۇن ئاغزىنى بىسەرەمجان، ئەقلىسىزدۇر، ھېچنېمە بىلمەستۇر. 14 ئۇ ئىشىك ئالدىدا ئولتۇرۇپ، شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا ئورۇن ئېلىپ، 15 ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارغا: 16 «كىمكى سادىدا بولسا، بۇ يەرگە كەلسۇن!» ـ دەۋاتىدۇ، ۋە ئەقلىسىزلەرنى: 17 «ئوغرىلىنىپ ئېچىلغان سۇ تاتلىق بولىدۇ، ئوغرىلاپ يېگەن نان تەملىك بولىدۇ!» ـ دەپ چاقىرىۋاتىدۇ. 18 لېكىن چاقىرىلغۇچى ئۆلۈكلەرنىڭ ئۇنىڭ ئۆيىدە ياتقانلىقىدىن بىخەۋەردۇر، ئۇنىڭ [يۇرۇنقى] مېھمانلىرىنىڭ ئاللىقاچان تەھتىسارانىڭ تەگلىرىگە چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئۇ سەزمەس. (Sheol h7585)

10

پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقلىسىز ئوغۇل ئانىسىنى قايغۇ-ھەسرەتكە سالار. 2 ھارام بايلىقلارنىڭ ھېچ پايدىسى بولماس، ھەققانىيەت ئىنسانىنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرار. 3 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنىڭ جېنىنى ئاچ قويماس؛ لېكىن ئۇ قەبىھلەرنىڭ نەپسىنى بوغۇپ قويار. 4 ھۆرۈنلۈق كىشىنى گادايى قىلار؛ ئىشچانلىق بولسا بايباشات قىلار. 5 يازدا ھوسۇلنى يىغىۋالغۇچى ـ دانا ئوغۇلدۇر؛ لېكىن ئورما ۋاقتىدا ئۇخلاپ ياتقۇچى ـ خجالەتكە قالدۇردىغان ئوغۇلدۇر. 6 بەركەت ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا چۈشەر، ئەمما زوراۋانلىق يامانلارنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 7 ھەققانىي ئادەمنىڭ يادىكارى مۇبارەكتۇر، يامانلارنىڭ نامى بولسا، سىبىستا قالار. 8 دانا ئادەم يولىيورۇق-نەسىھەتلەرنى قوبۇل قىلار؛ كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 9 غۇبارسىز يۈرگەن كىشىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشى تۇراقلىقتۇر، يوللىرىنى ئەگرى قىلغانلىنىڭ كىرى ئاخىرى ئاشكارىلىنىدۇ. 10 كۆز ئىشارىتىنى قىلىپ يۈرىدىغانلار ئادەمنى داغدا قالدۇرار، كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 11 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىغا ھاياتلىق بۇلىقىدۇر، ئەمما زوراۋانلىق يامانلىنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 12 ئۆچەمنلىك جېدەل قوزغار، مېھىر-مۇھەببەت ھەممە گۇناھلارنى يېپار. 13 ئەقىل-ئىدراقلىق ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق تېپىلار، ئەقلىسىزلىنىڭ دۈمبىسىگە پالاق تېگەر. 14 دانا ئادەملەر بىلىملەرنى زىيادە توپلار، لېكىن ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆنى ھالاكەتكە يېقىنلاشتۇرار. 15 مال-دۇنيالىرى گويا مەزمۇت شەھەردەك باينىڭ كاپالىتىدۇر؛ مىسكىننى ھالاك قىلىدىغان ئىش دەل ئۆزىنىڭ نامراتلىقىدۇر. 16 ھەققانىيلارنىڭ ئەجرىلىرى جانغا جان قوشار، قەبىھلەرنىڭ ھوسۇلى گۇناھنىلا كۆپەيتىشتۇر. 17 نەسىھەتنى ئاڭلاپ ئۆزىنى ساقلىغۇچى ھاياتلىق يولىغا ماڭار، تەنبىھلەرنى رەت قىلغان كىشى يولدىن ئازغانلاردۇر. 18 ئاداۋەت ساقلىغان كىشى يالغان سۆزلىمەي قالماس؛ تۆھمەت چاپلىغانلار ئەخمەقتۇر. 19 گەپ كۆپ بولۇپ كەتسە، گۇناھتىن خالي بولماس، لېكىن ئاغزىغا ئىگە بولغان ئەقىللىقتۇر. 20 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى خۇددى ساپ كۈمۈش؛ يامانلىنىڭ ئويلىرى تولىمۇ ئەرزىمەستۇر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزلىرى نۇرغۇن كىشىنى قۇۋۋەتلەر؛ ئەخمەقلەر ئەقلى كەملىكىدىن تۆلەر. 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا قىلغان بەركىتى ئادەمنى دۆلەتمەن قىلار، ئۇ بەركىتىگە ھېچبىر چاپا-مۇشەققەت قوشماس. 23 ئەخمەق قەبىھلىكنى تاماشا دەپ بىلەر، ئەمما دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ [خۇرسەنلىكىدۇر]. 24 يامان كىشى نېمىدىن قورقسا شۇنىڭغا ئۇچرار، ھەققانىي ئادەمنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 25 يامان ئادەم قۇيۇندەك ئۆتۈپ يوقار، لېكىن ھەققانىي ئادەم مەڭگۈلۈك ئۇلدەكتۇر. 26 ئادەم ئاچچىق سۈيۈتۈۋالغاندەك، كۆزگە ئىس-تۈتەك كىرىپ كەتكەندەك، ھۇرۇن ئادەمنى ئىشقا ئەۋەتكەنمۇ شۇنداق بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش تۈمۈرنى تۆزۈن قىلار، يامانلىنىڭ تۈمرى قىسقارتىلار. 28 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۈمىدى خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلەر؛ لېكىن رەزىلىنىڭ كۈتكىنى يوققا چىقار. 29 پەرۋەردىگارنىڭ يولى دۇرۇس ياشاۋاتقانلارغا باشپاناھدۇر، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا بولسا ھالاكەتتۇر. 30 ھەققانىيلارنىڭ ئورنى مۇستەھكەمدۇر، يامانلار زېمىندا تۆزۈن تۇرماس. 31 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق چىقار، لېكىن شۇملۇق تىل كېسىپ تاشلىنار. 32 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى كىشىگە موك خۇشياقار؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق چىقار.

11

يالغان تارازا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئادىل جىلىڭ تېشى ئۇنى خۇرسەن قىلار. 2 تەكەبىبۇرلۇق بىلەن بىرگە شەرمەندىچىلىك ئەگىشىپ كېلەر؛ لېكىن دانالىق كىچىك پېشىلارغا ھەمراھ بولار. 3 ئوغرىلارنىڭ سەممىيلىكى ئۆزىنى يېتەكلەر؛ لېكىن كازىزاپلارنىڭ ئەگرىلىكى ئۆزىنى ۋەيران قىلار. 4 خۇدانىڭ غەزەپ كۈندە مال-دۇنيانىڭ پايدىسى بولماس؛ لېكىن ھەققانىيەت ئادەمنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزار. 5 كامىل ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزىنى تۈز يولغا باشلار، يامان ئادەم ئۆز يامانلىقىدىن يىقىلار. 6 دۇرۇس ئادەملەرنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزلىرىنى قۇتقۇزار؛ لېكىن كازىزاپلار ئۆز ھىيلە-نەيرىڭىدىن ئۆتۈلار. 7 رەزىل ئادەم ئۆلسە، ئۈمىدى يوققا چىقار؛ گۈناھكارنىڭ ئۈمىدى ئاخىرى قۇرۇق قالار. 8 ھەققانىي ئادەم قىينىچىلىقتىن خالي قىلىنار؛ رەزىل ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا ئۆتۈلار. 9 مۇناپىقلار ئۆز ئاغزى بىلەن يېقىنىنى بۇزار؛ لېكىن ھەققانىيلار بىلىمى بىلەن قۇتقۇزۇلار. 10 ھەققانىي ئادەم رونىاق تاپسا، شەھەر خۇش بولار؛ رەزىل ئادەم ھالاك بولسا، خەلق تەنتەنە قىلار. 11 ئوغرىلارنىڭ بەركىمت تىلەشلىرى بىلەن شەھەر گۈللىنەر؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ تىلى بىلەن ۋەيران بولار. 12 ئۆز يېقىنىنى سۈكىدىغان كىشى ـ ئەقىلسىزدۇر؛ ئەمما يورۇتۇلغان ئادەم ئاغزىنى يىغار. 13 گەپ توشۇغۇچى مەخپىيەتلەرنى ئاشكارىلار، سادىق ئادەم ئامانەتكە خىيانەت قىلماس. 14 يولىيورۇق كەم بولسا، ئەل-يۇرت يىقىلار، ئۇلۇغ بىر مەسلىھەتچى بولسا، ئەل نىجات تاپار. 15 ياتقا بورۇن بولغان كىشى زىيان تارتماي قالماس؛ قول بېرىشىپ كېپىل بولۇشنى ياماندا كۆرگەن كىشىنىڭ قۇلىقى تىنچ بولار. 16 شاپائەتلىك ئايال ئىززەت-ھۆرمەتنى قولدىن بەرمەس؛ زوراۋانلار بايلىقنى قولدىن بەرمەس. 17 رەھىمدىل ئۆز-ئۆزىگە بەخت يارىتار؛ رەھىمسىز ئۆز ئېنىنى ئاغرىتار. 18 يامان ئادەملەرنىڭ ئالغان ئىش ھەققى ئۇلارنى ئالدار، بەركەتسىز بولار؛ ئەمما ھەققانىيەت تېرىغۇچى ئادەم ئەمەلىي ئىنئام ئالار. 19 ھەققانىيەت ئادەمگە ھاياتلىق تاپقۇزار؛ يامانلىقنى كۆزلەپ يۈرىدىغان كىشى ئۆلۈمگە يۈز تۇتار. 20 نىيىتى بۇزۇق كىشى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئەمما يولى دىيانەتلىك كىشىلەر ئۈنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 21 قول تۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، يامانلار جازاغا تارتىلماي قالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ نەسلى نىجات تاپار. 22 چىرايلىق ئەمما ئېتىبىقسىز خوتۇن، چوشقىنىڭ ئۆمشۇقىغا ئالتۇن ھالقا سالغاندەكتۇر. 23 ھەققانىيلارنىڭ ئارزۇسى پەقەت ياخشى مېۋە ئېلىپ كېلەر؛ يامانلارنىڭ كۈتكىنى غەزەپ-نەپرەتتىر. 24 بىراۋ ھەردىلەرچە تارقاتسىمۇ، گۈللىنەر؛ يەنە بىراۋ بېرىشكە تېگىشلىكىنى ئايىسىمۇ، پەقەت نامراتلىشار. 25 مەرد ئادەم ئەتلىنەر؛ باشقىلارنى سۇغارغۇچى ئۆزىمۇ سۇغىرىلار. 26 ئاشلىقنى ساتماي ئېسىۋالغان كىشى ئەلنىڭ لەنىتىگە ئۇچرايدۇ؛ لېكىن ئاشلىقنى سېتىپ بەرگۈچىگە بەركەت تىلىنەر. 27 ياخشىلىقنى ئىزدەپ ئىنتىلگەن ئادەم شاپائەت تاپار؛ يامانلىقنى ئىزدىگەن ئادەم ئۆزىنى يامانلىق كۆرەر. 28 ئۆز مال-دۇنياسىغا تايانغۇچى يىقىلار؛ ھەققانىي كىشى يوپۇرماقتەك كۆكىرەر. 29 ئۆز ئۆيىگە

ئازارچىلىق سالغان كىشى شامالغا مىراس بولار؛ ئەقىلسىز ئادەم ئاقىلانىنىڭ قۇلى بولۇپ قالار. 30 ھەققانىيلىنىڭ ھېرىدىغان مېۋىسى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ دانا كىشى كۆڭۈللەرنى [ھاياتلىققا] مايىل قىلار. 31 قارا كۆلار، ھەققانىي ئادەم يۈز دۇنياىدا [سەۋەنلىكى ئۈچۈن] بەدەل تۆلىگەن يەردە، رەزىللەر بىلەن گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟

12 كىمكى تەربىيىنى قەدرلىسە، بىلىمنىمۇ سۆيگۈچىدۇر؛ لېكىن تەنبىھكە نەپرەتلەنگەن نادان-ھاماقەتتۇر. 2 ياخشى نىيەتلىك ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشەر؛ ئەمما پەرۋەردىگار ھىيلە-مىكىرلىك ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتەر. 3 ئادەملەر ياماناتلىق قىلىپ ئامانلىق تاپالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يىلتىزى تەۋرەنمەس. 4 پەزىلەتلىك ئايال ئېرىنىڭ تاجىدۇر؛ ئەمما ئۇنى ئۇياتقا سالغۇچى خوتۇن ئۇنىڭ ئۆستىخىنىنى چىرىتەر. 5 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئوي-پىكرى دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرار؛ ياماناتلارنىڭ نەسىھەتلىرى مەككارلىقتۇر. 6 ياماناتلارنىڭ سۆزلىرى قان تۆكىدىغان قىلىناقتۇر؛ لېكىن دۇرۇسنىڭ سۆزى ئادەمنى قىلىناقتىن قۇتۇلدۇرار. 7 ياماناتلار ئاغدۇرۇلۇپ، يوقىلار؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ ئۆيى مەزمۇت تۇرار. 8 ئادەم ئۆز زېرىكلىكى بىلەن ماختاشتا سازاۋەر بولار؛ ئەگەرى نىيەتلىك كىشى كۆزگە ئىلنماس. 9 پېقىر تۇرۇپ خىزمەتكارى بار كىشى، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ ئاچ يۈرگەن كىشىدىن ياخشىدۇر. 10 ھەققانىي ئادەم ئۆز ئۆلىغىنىمۇ ئاسرار؛ ئەمما رەزىل ئادەمنىڭ بولسا ھەتتا رەھىمدىللىقىمۇ زالىملىقتۇر. 11 تىرشىپ تېرىقچىلىق قىلغان دېھقانىنىڭ قورسىقى توق بولار؛ ئەمما خام خىياللارغا بېرىلگەن كىشىنىڭ ئەقلى يوقتۇر. 12 يامان ئادەم ياماناتلىق قىلىتقىنى كۆزلەپ ئولتۇرار؛ ئەمما ھەققانىي ئادەمنىڭ يىلتىزى مېۋە بېرىپ تۇرار. 13 يامان ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ گۇناھىدىن ئۆتۈلار؛ ھەققانىي ئادەم مۇشەققەت-قىينىچىلىقتىن قۇتۇلار. 14 ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ مېۋىسىدىن قانائەت تاپار؛ ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرىدىن ئۆتىنىڭىنا ياندۇرۇلار. 15 ئەخمەق ئۆز يولىنى توغرا دەپ بىلەر؛ ئەمما دەۋەتكە قۇلاق سالغان كىشى ئاقىلانىدۇر. 16 ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى كەلسە، تېزلا بىلىنەر؛ زېرەك كىشى ھاقارەتكە سەۋر قىلار، سەتچىلىكنى ئاشكارىلىماس. 17 ھەقىقەتنى ئېيتقان كىشىدىن ئادالەت بىلىنەر؛ يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچىدىن ئالدامچىلىق بىلىنەر. 18 بەزىلەرنىڭ يېنىكلىك بىلەن ئېيتقان گەپى ئادەمگە سانچىلغان قىلىچتا ئوخشار؛ بىراق ئاقىلانىنىڭ تىلى دەردكە دەرماندۇر. 19 راستچىل مەڭگۈ تۇرغۇزۇلىدۇ؛ لەۋزى يالغان بولسا بىردەملىكتۇر. 20 ياماناتلىقنىڭ كويىدا يۈرگۈچىنىڭ كۆڭلىدە ھىيلە ساقلانغاندۇر؛ ئامانلىقنى دەۋەت قىلغۇچىلار خۇشاللىققا چۆمەر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا ھېچ كۈلپەت چۈشمەس؛ قەبىھلەر بالا-يېقىزاغا چۆمۈلەر. 22 يالغان سۆزلەيدىغانلارنىڭ لەۋلىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ لېكىن لەۋزىدە تۇرغانلارغا ئۇ ئامىرىن ئېيتار. 23 پەملىك ئادەم بىلىمنى يوشۇرار؛ بىراق ئەخمەق نادانلىقنى جاكارلار. 24 تىرشىچان قول ھوقۇق تۇتار؛ ھۆرۈن قول ئالۋانغا تۇتۇلار. 25 كۆڭۈلنىڭ غەم-ئەندىشىسى كىشىنى مۈڭچەيتەر؛ لېكىن مېھرىبانە بىر سۆز كىشىنى روھلاندۇرار. 26 ھەققانىي كىشى ئۆز دوستى بىلەن بىرگە يول ئىزدەر؛ بىراق ياماناتلارنىڭ يولى ئۆزلىرىنى ئاداشتۇرار. 27 ھۆرۈن ئۆزى تۇتقان ئوۋنى پىشۇرۇپ يېيەلمەس؛ بىراق ئەتىۋارلىق بايلىقلار تىرشچانغا مەنسۇپتۇر. 28 ھەققانىيلىقنىڭ يولىدا ھايات تېپىلار، شۇ يولدا ئۆلۈم كۆرۈنمەستۇر.

13 دانا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە كۆڭۈل قويار؛ مەسخىرە قىلغۇچى تەنبىھكە قۇلاق سالماس. 2 ئادەم دۇرۇس ئېغىزىنىڭ مېۋىسىدىن ھۆزۈرلىنار؛ ئۆزكورلار زوراۋانلىققا ھەۋەس قىلىپ زوراۋانلىققا ئۇچرار. 3 سۆزدە ئېھتىياتچان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار؛ ئاغزىنى ئىتتىك ھالا كەتكە ئۇچرار. 4 ھۆرۈننىڭ ئارزۇ-تىلىكى بار، لېكىن ئېرىشەلمەس؛ لېكىن تىرشچان ئەتىلنەر. 5 ھەققانىي ئادەم يالغانچىلىقتىن يىرگىنەر؛ قەبىھ بولسا سېپسېپ، شەرمەندە بولار. 6 يولى دۇرۇسنى ھەققانىيەت قوغدار؛ لېكىن گۇناھكارنى رەزىللىك يېقىتار. 7 بەزىلەر ئۆزىنى باي كۆرسەتكىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە قۇرۇق سۈپەتتۇر؛ بەزىلەر ئۆزىنى يوقسۇل كۆرسەتكىنى بىلەن زور بايلىقلىرى باردۇر. 8 ئۆز بايلىقى گۈرۈگە ئۆتۈلغان باينىڭ جېنىغا ئارا تۇرار؛ بىراق يوقسۇللار ھېچ ۋەھىمىنى ئاڭلىماس. 9 ھەققانىي ئادەمنىڭ نۇرى شادلىنىپ پارلار؛ بىراق يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئۆچۈرۈلەر. 10 كىبىرلىكتىن پەقەت جېدەل-ماجىرالا چىقار؛ دانالىق بولسا نەسىھەتنى ئاڭلىغانلار بىلەن بىللىدۇر. 11 ئىشلىمەي تاپقان ھارام بايلىق بەركەتسىزدۇر؛ تەر تۆكۈپ ھالال تاپقان گۈللىنەر. 12 تەلمۇرگىنىگە كۆتۈپ ئېرىشىلەلمەسلىك كۆڭۈلنى سۈنۈق قىلار، لېكىن تەشنالىقتا ئېرىشكىنى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر. 13 [خۇدانىڭ] كالام-سۆزىگە پىسەنت قىلمىغان ئادەم گۇناھنىڭ تۇتىمىگە قەرزدار بولار؛ لېكىن پەرمانىنى قەدرلىگەن ئادەم ياخشىلىق كۆرەر. 14 ئاقىلانىنىڭ تەلىمى ھاياتلىق بەرگۈچى بۇلاقتۇر، ئۇ سىنى ئۆلۈم ئۆزاقلىرىدىن قۇتۇلدۇرار. 15 ئاقىلانىلىك ئادەمنى ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرەر؛ بىراق ئۆزكورلارنىڭ يولى ئەگرى-بۈگرى، جاپالىق بولار. 16 پەم-پاراسەتلىك ئادەم بىلىمى بىلەن ئىش كۆرەر؛ ھاماقەت ئۆز نادانلىقىنى ئاشكارىلار. 17 رەزىل ئالاقچى بالا-قازاغا ئۇچرار؛ سادىق ئەلچى بولسا دەردكە دەرماندۇر. 18 تەربىيەنى رەت قىلغان ئادەم نامراتلىشىپ ئۇياتقا قالار؛ ئەمما تەنبىھنى قوبۇل قىلغان ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 19 ئەمەلگە ئاشقان ئارزۇ كىشىگە شېرىن ئۇيۇلار؛ لېكىن ئەخمەقلەر يامانلىقنى ئاشلاشنى يامان كۆرەر. 20 ئاقىلانىلەر بىلەن بىللە يۈرگەن دانا بولار؛ بىراق ئەخمەقلەرگە ھەمراھ بولغان نالە-پەريادتا قالار. 21 بالا يېقىزا گۇناھكارلارنىڭ كەيندىن بېسىپ ماڭار؛ لېكىن ھەققانىيلار ياخشىلىقنىڭ ئاجرىنى تاپار. 22 ياخشى ئادەم پەرزەنتلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىگە مىراس قالدۇرار؛ گۇناھكارلارنىڭ يىغقان مال-دۇنيالىرى ھەققانىيلار ئۈچۈن توپلىنار. 23 يوقسۇلنىڭ تاشلاندۇق يېرى مول ھوسۇل بېرەر؛ لېكىن ئادالەتسىزلىكتىن ئۇ ۋەيران بولار. 24 ياقاتنى ئايىغان كىشى ئوغلىنى ياخشى كۆرمەس؛ بالىنى سۆيگەن كىشى ئۇنى ئەستايىدىل تەربىيىلەپ جازالار. 25 ھەققانىي ئادەم كۆڭلى قانائەت تاپقۇچە ئوزۇق يەر؛ يامانىنىڭ قورسىقى ئاچ قالار.

14 ھەربىر دانا ئايال ئۆز ئائىلىسىنى ئاۋات قىلار؛ ئەخمەق ئايال ئائىلىسىنى ئۆز قولى بىلەن ۋەيران قىلار. 2 دۇرۇسلۇق يولدا ماڭىدىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن قورقار؛ قىڭغىر يولدا ماڭغان كىشى [خۇدانى] كۆزگە ئىلماس. 3 ئەخمەقنىڭ تەكەبىۋىر ئاغزى ئۆزىگە تاياق بولار؛ ئاقىلانىنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى قوغدار. 4 ئۆلاغ بولمىسا، ئېغىل پاك-پاكىز ئۇرار؛ بىراق ئۆكۈزنىڭ كۈچى بولغاندىلا [ساڭغا] ئاشلىق تولار. 5 ئىشەنچلىك گۇۋاھچى يالغان ئېيتماس؛ ساختا گۇۋاھچى يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 6 ھاكاۋۇرلار دانالىق ئىزدەپ تاپالماس؛ بىراق يورۇتۇلغان ئادەمگە بىلىم ئېلىش ئاسانغا چۈشىدۇ. 7 بىراۋنىڭ ئاغزىدا بىلىم يوقلۇقىنى بىلىپ يەتكەندە، ئۆنىڭدىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت. 8 ئەقىل-پاراسەتلىك كىشىنىڭ دانالىقى ئۆز يولىنى ئويلىنىشتىدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ ئەقىلسىزلىكى بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئالدىنىشىدۇر. 9 ئەخمەقلەر بولسا «ئىنتاھەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى كۆزگە ئىلمايدۇ؛ ھەققانىيلار ئارىسىدا بولسا ئىلتىپات تېپىلار. 10 كۆڭۈلدىكى دەردنى پەقەت ئۆزىلا كۆتۈرەلەر؛ كۆڭۈلدىكى خۇشاللۇققىمۇ باشقىلار شېرىك بولالماس. 11 يامانىنىڭ ئۆيى چۈشەر؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ چېدىرى گۈللىنىپ كېتەر. 12 ئادەم بالىسىغا توغرىدەك كۆرۈنىدىغان بىر يول بار؛ لېكىن ئاقىۋىتى ھالا كەتكە باردىغان يوللاردۇر. 13 ئۈيۈن-كۈلكە بولسا قەلبتىكى غەم-قايغۇنى يايار، خۇشاللىق ئۆتۈپ كەتكەندە، غەم-قايغۇ يەنىلا قالار. 14 توغرا يولدىن بۇرۇلۇپ يانغان ئادەم ھامان ئۆز يولىدىن تويار؛ ياخشى ئادەم ئۆز ئىشىدىن قانائەتلىنەر. 15 ساددىلار ھەممە گەپكە ئىشىنىپ كېتەر؛ لېكىن پەم-پاراسەتلىك كىشى ھەربىر قەدەمنى ئاۋايلاپ باسار. 16 دانا ئادەم ئېھتىياتچان بولۇپ ئاۋارىچىلىكتىن نېرى كېتەر؛ ئەخمەق ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ، ئۆزىگە ئىشىنىپ ئالدىغا ماڭار. 17 تېرىككەك ئەخمەقلىق قىلار؛ نەيرەڭگۈاز ئادەم نەپرەتكە ئۇچرار. 18 ساددىلار ئەخمەقلىققا ۋارىسلىق قىلار؛ پەم-پاراسەتلىكلەر بىلىمنى ئۆز تاجى قىلار. 19 يامانلار ياخشىلارنىڭ ئالدىدا ئىگىلەر؛ قەبىھلەر ھەققانىيلىنىڭ دەرۋازىلىرى ئالدىدا [باش ئۇرار]. 20 نامراتلار كىشى ھەتتا ئۆز يېقىنلىغىمۇ يامان كۆرۈنەر. باينىڭ دوستى بولسا كۆپتۇر. 21 يېقىنىنى پەس كۆرگەن گۇناھكاردۇر؛ لېكىن مىسكىنلەرگە رەھىم قىلغان بەركەت تاپار. 22 يامانلىق ئويلىغانلار يولدىن ئاداشقانلاردىن ئەمەسمۇ؟ بىراق ياخشىلىق ئويلىغانلار رەھىم-شەپقەت، ھەققەت-سادىقلىققا مۇيەسسەر بولار. 23 ھەممە مېھنەتتىن پايدا چىقار؛ بىراق قۇرۇق

پاراكلار ئادەمنى موهتاجلىقتا قالدۇرار. 24 ئاقلانىلەر ئۇچۇن بايلىقلار بىر تاجدۇر، ئەخمەقلەرنىڭ نادانلىقىدىن پەقەت يەنە شۇ نادانلىقلا چىقار. 25 ھەققانىي گۆزۈاھلىق بەرگۈچى كىشىلەرنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزار؛ يالغان-ياۋۇداق سۆزلەيدىغان [گۆزۈاھچى] يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 26 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلىنىڭ كۆچلۈك يۈلەنچۈكى بار، ئۇنىڭ بالىلىرىمۇ ھىمايىگە ئىگە بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ھاياتنىڭ بۇلىقىدۇر، ئۇ كىشىنى ئەجەللىك تۇزاقلاردىن قۇتقۇزار. 28 پادىشاھنىڭ شان-شەرىپى پۇقراسىنىڭ كۆپلىكىدىدۇر؛ پۇقراسىنىڭ كەملىكى ئەمىرنىڭ ھالاكىتىدۇر. 29 ئېغىر-بېسىق كىشى ئىنتايىن ئاقىل كىشىدۇر؛ چېچىلغاق ئەخمەقلىقنى ئۇلۇغلار. 30 خاتىرجەم كۆكۈل تەننىڭ ساقلىقىدۇر؛ ھەسرەت چېكىش بولسا سۆڭەكلەرنى چىرىتار. 31 مىسكىننى بوزەك قىلغۇچى ـ پەرۋەردىگارغا ھاقارەت قىلغۇچىدۇر؛ ھاجەتمەنلەرگە شاپائەت قىلىش ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلىكتۇر. 32 يامان ئۇز يامانلىقى ئۈچۈن يىقىلىدۇر، ھەققانىي ئادەم ھەتتا سەكراتتا ياتقاندىمۇ خاتىرجەم بولار. 33 يورۇتۇلغان كىشىنىڭ كۆڭلىدە دانالىق ياتار، بىراق ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىكىسى ئاشكارا بولماي قالماس. 34 ھەققانىيەت ھەرقايسى ئەلنى يۈقىرى كۆتۈرەر؛ گۇناھ ھەرقانداق مىللەتنى نومۇسقا قالدۇرار. 35 پادىشاھنىڭ ئىلتىپاتى ئەقىللىق خىزمەتكارنىڭ بېشىغا چۈشەر، بىراق ئۇنىڭ غەزىپى نومۇستا قالدۇرغۇچى ئۈياتسىز خىزمەتكارنىڭ بېشىغا چۈشەر.

15

مۇلايىم جاۋاب غەزەپنى باسار؛ قوپال سۆز ئاچچىقنى قوزغار. 2 ئاقلانىلەرنىڭ تىلى بىلىمنى جارى قىلار، ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا قۇرۇق گەپ تۆكەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەر يەردە يۈرەر؛ ياخشى-يامانلارنى كۆرۈپ تۇرار. 4 شىپا يەتكۈزگۈچى تىل خۇددى بىر «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ تىلى ئەگرىلىك كىشىنىڭ روھىنى سۇندۇرار. 5 ئەخمەق ئاتىسىنىڭ تەربىيىسگە پىسەنت قىلماس؛ لېكىن ئاتىسىنىڭ تەنبىھىگە قۇلاق سالغان زېرەك بولار. 6 ھەققانىينىڭ ئۈيىدە گۇھەرلەر كۆپتۇر؛ بىراق يامانىنىڭ تاپاۋىتى ئۆزىگە ئاۋارىچىلىك تاپار. 7 دانانىڭ لەۋلىرى بىلىم تارقىتار؛ ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىن ھېچ بىلىم چىقماس. 8 يامانلارنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ دۇرۇسلارنىڭ دۇئاسى ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 9 يامانلارنىڭ يولى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ لېكىن ھەققانىيەتنى ئىنتىلىپ ئىزدىگۈچىنى ئۇ ياخشى كۆرەر. 10 توغرا يولدىن چىققانلار ئازابلىق تەربىيىنى كۆرەر؛ تەنبىھگە تۆچ بولغۇچى ئۆلەر. 11 تەھتىسارا ۋە ھالاكەت پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوچۇق تۇرغان يەردە، ئىنسان كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرنى قانداقمۇ ئۇنىڭدىن يوشۇرالىسۇن؟! (Sheol h7585) 12 ھاكاۋۇر تەنبىھ بەرگۈچىنى ياقتۇرماس، ئۇ ئاقلانىلەردىن ئەسىمەت ئېلىشقا بارماس. 13 كۆڭۈل شاد بولسا، خۇش چىراي بولار؛ دەرد-ئەلەم تارتسا، روھى سۇنار. 14 يورۇتۇلغان كۆڭۈل بىلىمنى ئىزدەر؛ ئەقلىسىزنىڭ ئاغزى نادانلىقنى ئۈزۈۋەي قىلار. 15 ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممە كۈنلىرى تەستە ئۆتەر؛ بىراق شاد كۆڭۈل ھەركۈننى ھېيتتەك ئۆتكۈزەر. 16 زور بايلىق بىلەن بىئارامىلىق تاپقاندىن، ئازغا شۈكۈر قىلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگەن ئەۋزەل. 17 نەپرەت ئۈچىدە يېگەن بورداق گۆشتە قىلىنغان كاتتا زىياپەتتىن، مېھىر-مۇھەببەت ئۈچىدە يېگەن كۆكات ئەۋزەل. 18 تېرىككەك كىشى جېدەل چىقىرار؛ ئېغىر-بېسىق تالاش-تارتىشلارنى تىنچلاندۇرار. 19 ھۆرۈننىڭ يولى تىكەنلىك قاشىدۇر، دۇرۇس ئادەمنىڭ يولى كۆتۈرۈلگەن يولدەك داغدامدۇر. 20 دانا ئوغۇل تاتىسىنى شاد قىلار؛ ئەقلىسىز ئادەم تانىسىنى كەمسىتەر. 21 ئەقلى يوق كىشى ئەخمەقلىقى بىلەن خۇشتۇر؛ يورۇتۇلغان كىشى يولىنى توغرىلاپ ماكار. 22 مەسلىھەتسىز ئىش قىلغاندا نىشانلار ئەمەلگە ئاشماس؛ مەسلىھەتچى كۆپ بولغاندا مۇددىئالار ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 23 كىشىگە جايىدا بەرگەن جاۋابىدىن خۇش بولار، دەل ۋاقتىدا قىلغان سۆز نەقەدەر ياخشىدۇر! 24 ھاياتلىق يولى ئەقىللىق كىشىنى يۇقىرىغا باشلايدۇكى، ئۇنى چوڭقۇر تەھتىسارادىن قۇتقۇزار. (Sheol h7585) 25 پەرۋەردىگار تەكەببۇرنىڭ ئۆيىنى يۇلۇۋېتەر؛ بىراق ئۇ تۇل خوتۇنلارغا پاسىللارنى تۇرغۇزار. 26 يامانلارنىڭ ئوي-پىكرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ بىراق ساپ دىلنىڭ سۆزلىرى سۈيۈملۈكتۇر. 27 ئاچ كۆز كىشى ئۆز ئائىلىسىگە ئاۋارىچىلىك

كەلتۈرەر؛ پارا ئېلىشقا نەپرەتلەنگەن كىشى كۆزۈن كۆرەر. 28 ھەققانىي ئادەم قانداق جاۋاب بېرىشتە قايتا-قايتا ئويلىنار؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق تۆكۈلەر. 29 پەرۋەردىگار يامان ئادەمدىن يىراقتۇر؛ بىراق ئۇ ھەققانىينىڭ دۇئاسىنى ئاڭلار. 30 خۇش كۆزلەر كۆڭۈلنى شادلاندۇرار؛ خۇش خەۋەر ئۈستىخانىلارغا گۈش-مايي قوندۇرار. 31 ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان تەنبىھكە قۇلاق سالغان كىشى دانالارنىڭ قاتارىدىن ئورۇن ئالار. 32 تەربىيىنى رەت قىلغان ئۆز جېنىنى خار قىلار؛ تەنبىھگە قۇلاق سالغان يورۇتۇلار. 33 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئادەمگە دانالىق ئۆگىتەر؛ ئاۋۇال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۇھرەت كېلەر.

16

كۆڭۈلدىكى نىيەتلەر ئىنسانغا تەۋەدۇر؛ بىراق تىلنىڭ جاۋابى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلكىدىدۇر. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى پاك دەپ بىلەر؛ لېكىن قەلبىدىكى نىيەتلەرنى پەرۋەردىگار تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرغىن، شۇنداق قىلغاندا پىلانلىرىڭ پىشىپ چىقار. 4 پەرۋەردىگار بارلىق مەۋجۇدىيەتنىڭ ھەربىرىنى مەلۇم مەقسەت بىلەن ئاپىرىدە قىلغان؛ ھەتتا يامانلارنىمۇ بالا-ئىشاپەت كۈنى ئۈچۈن ياراتقاندۇر. 5 تەكەببۇرلۇققا تولغان كۆڭۈللەرنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ قول تۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، جازاسىز قالماس. 6 مۇھەببەت-شەپقەت ۋە ھەقىقەت بىلەن گۇناھلار كافارەت قىلىنىپ يېپىلار؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئادەملەرنى يامانلىقتىن خالىي قىلار. 7 ئادەمنىڭ ئىشلىرى پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلسا، ئۇ ھەتتا دۈشمەنلىرىنمۇ ئۆزىگە بىلەن ئىناقلاشتۇرار. 8 ھالال ئالغان ئاز، ھارام ئالغان كۆپتىن ئەۋزەلدۇر. 9 ئىنسان كۆڭلىدە ئۆز يولىنى توختىتار؛ ئەمما قەدەملىرىنى توغرىلايدىغان پەرۋەردىگاردۇر. 10 ھەتتا پادىشاھنىڭ لەۋلىرىگە قارىتىپ ئېيتىلىۋاتقان سۆزلىسىمۇ، ئۇنىڭ ئاغزى توغرا ھۆكۈمدىن چەتنىمەس. 11 ئادىل تارازا-مىزانلار پەرۋەردىگارغا خاستۇر؛ تارازا تاشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ياسىغاندۇر. 12 پادىشاھ رەزىللىك قىلسا يىرگىنچلىكتۇر، چۈنكى تەخت ھەققانىيەت بىلەنلا مەھكەم تۇرار. 13 ھەققانىي سۆزلىگەن لەۋلەر پادىشاھلارنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر؛ ئۇلار دۇرۇس سۆزلىگۈچىلەرنى ياخشى كۆرەر. 14 پادىشاھنىڭ قەھرى گويا ئۆلۈمنىڭ ئەلچىسىدۇر؛ بىراق دانا كىشى [ئۇنىڭ غەزىپىنى] تىنچلاندۇرار. 15 پادىشاھنىڭ چىرايىنىڭ نۇرى كىشىگە جان كىرگۈزەر؛ ئۇنىڭ شەپقىتى ۋاقتىدا ياغقان «كېينكى يامغۇر»دۇر. 16 دانالىق ئېلىش ئالتۇن ئېلىشتىن نەقەدەر ئەۋزەلدۇر؛ يورۇتۇلۇشنى تاللاش كۈمۈشنى تاللاشتىن شۇنچە ئۈستۈندۇر! 17 دۇرۇس ئادەمنىڭ ئېگىز كۆتۈرۈلگەن يولى يامانلىقتىن ئايرىلىشتۇر؛ ئۆز يولىغا ئېھتىيات قىلغان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار. 18 مەغرۇرلۇق ھالاك بولۇشتىن ئاۋۋال كېلەر، تەكەببۇرلۇق يېقىلىشتىن ئاۋۋال كېلەر. 19 كەمتەر بولۇپ مىسكىنلەر بىلەن باردى- كەلدىدە بولۇش، تەكەببۇرلار بىلەن ھارام مال بۇلۇشكەندىن ئەۋزەلدۇر.

20 كىمكى ئىشنى پەم-پاراسەت بىلەن قىلسا پايدا تاپار؛ پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، بەخت-ساۋادەت كۆرەر. 21 كۆڭلى دانا كىشى سەگەك ئاتلار؛ يېقىملىق سۆزلەر ئادەملەرنىڭ بىلىمنى ئاشۇرار. 22 پەم-پاراسەت ئۆزىگە ئىگە بولغانلارغا ھاياتلىقنىڭ بۇلىقىدۇر؛ ئەقلىسىزلەرگە تەلىم بەرمەكنىڭ ئۆزى ئەقلىسىزلىكتۇر. 23 ئاقلانە كىشىنىڭ قەلبى ئاغزىدىن ئەقىل چىقرار؛ ئۇنىڭ لەۋلىرىگە بىلىمنى زىيادە قىلار. 24 يېقىملىق سۆزلەر گويا ھەسەلدۇر؛ كۆڭۈللەرنى خۇش قىلىپ تەنگە داۋادۇر. 25 ئادەم بالىسىغا توغرىدەك كۆرۈنىدىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالاكەتكە باردىغان يوللاردۇر. 26 ئىشلىگۈچىنىڭ ئىشتىپى ئۇنى ئىشقا سالار؛ ئۇنىڭ قارنى ئۇنىڭغا ھەيدە-چىكلىك قىلار.

27 مۇتەھەم كىشى يامان گەپنى كولاپ يۈرەر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتقا ئوخشار. 28 ئەگرى ئادەم جېدەل-ماجرا ئۇغدۇرغۇچىدۇر؛ غەيۋەتچى يېقىن دوستلارنى ئايرىۋېتەر. 29 زوراۋان كىشى يېقىن ئادىمىنى ئازدۇرار؛ ئۇنى يامان يولغا باشلاپ كىرەر. 30 كۆزىنى يۇمۇۋالغان كىشى يامان نىيەتنى ئويلار؛ لېۋىنى چىشلىگەن كىشى يامانلىققا تەيياردۇر. 31 ھەققانىيەت يولدا ئاقارغان چاچ؛ ئادەمنىڭ شۇھرەت تاجىدۇر. 32 ئاسان ئاچچىقلىمايدىغان كىشى پالۋاندىن ئەۋزەلدۇر؛ ئۆزىنى ئۆتۈۋالغان

شەھەر ئالغاندىنمۇ ئۇستۈندۇر. 33 چەك ئېتەككە تاشلانغىنى بىلەن، لېكىن نەتىجىسى پۈتۈنلەي پەرۋەردىگاردىندۇر.

17

قۇربانلىق گۆشلىرىگە تولغان جىدەللىك تۈيدىن، بىر چىشلەم قۇرۇق نان يەپ، كۆڭۈل تىنچلىقتا بولغان ئەۋزەل. 2 خىزمەتكار چېچەر بولسا، خوجىسىنىڭ نومۇستا قويغۇچى ئوغلىنى باشقۇرار، كەلگۈسىدە ئۇ خوجىنىڭ ئوغلى قاتاردا تۇرۇپ ئۇنىڭ مىراسىنى تەقسىم قىلار. 3 ساپال قازان كۈمۈشنى تاۋلار، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، بىراق ئادەمنىڭ قەلبىنى پەرۋەردىگار سىنار. 4 قەبىھ كىشى يامان سۆزلەرگە ئىشىنەر، يالغانچى پىتنىچىلەرنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالار. 5 مىسكىنلەرنى مەستخىرە قىلغۇچى، ئۆزىنى ياراتقۇچىنى ھاقارەتلىگۈچىدۇر؛ باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولغان كىشى جازاسىز قالماس. 6 قېرىلارنىڭ نەۋرىلىرى ئۇلارنىڭ تاجىدۇر، پەرزەنتلەرنىڭ پەخىرى ئۇلارنىڭ ئاتىلىرىدۇر. 7 ئەخمەق يارىشىق گەپ قىلسا ئۇنىڭغا ياراشماس؛ مۆتىۋەر يالغان سۆزلىسە ئۇنىڭغا تېخىمۇ ياراشماس. 8 پارا ـ ئۇنى بەرگۈچىنىڭ نەزىرىدە ئېسىل بىر گۆھەردۇر، گويا ئۇنى نەگلا ئىشلەتسە مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدىغاندەك. 9 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى يوپۇتۇپ كەچۈرگەن كىشى مېھىر-مۇھەببەتنى كۆزلەر؛ كونا خامانىنى سوريغان كىشى يېقىن دوستلارنى دۇشمەن قىلار. 10 ئاقىلانىگە سىگگەن بىر ئېغىز تەنبىھ، ئەخمەققە ئۇرۇلغان يۈز دەررىدىن ئۈنۈملۈكتۇر. 11 يامانلار پەقەت تاسىيلىقنى كۆزلەر؛ ئۇنى جازالاشقا رەھىمسىز بىر ئەلچى ئەۋەتىلەر. 12 ئەخمىقانە ئىش قىلىۋاتقان نادان كىشىگە ئۇچراپ قالغاندىن كۆرە، يالىرىدىن ئايرىلغان ئېيىققا يولۇقۇپ قالغان ياخشى. 13 كىمكى ياخشىلىققا يامانلىق قىلسا، ئىشىكىدىن بالا-يېقازا نېرى كەتمەس. 14 جىدەلنىڭ باشلىنىشى توسمىنى سۇ ئېلىپ كەتكەنگە ئوخشايدۇ؛ شۇڭا جىدەل پارتلاشتىن ئاۋۋال تالاش-تارتىشتىن قول ئۈزگىن. 15 يامانىنى ئاقلىغان، ھەققانىيغا قارا چاپلىغان، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 16 ئەخمەقنىڭ كۆڭلى دانالىقنى ئەتىۋارلىمىسا، قانداقمۇ ئۇنىڭ قولىدا دانالىقنى سېتىۋالغۇدەك پۇلى بولسۇن؟ 17 [ھەقىقىي] دوست ھەردائىم ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتەر، [ھەقىقىي] قېرىنداش يامان كۈنۈڭ ئۈچۈن يارىدەمگە دۇنياغا كەلگەندۇر. 18 ئەقلسىز كىشى قول بېرىپ، يېقىنى ئۈچۈن كېپىل بولدۇ. 19 جىدەلگە ئامراق گۇناھقا ئامراقتۇر، بوسۇغىنى ئېگىز قىلغان ھالا كەتتى ئىزدەر. 20 نىيىتى بۇزۇلغان ياخشىلىق كۆرمەس، تىلىدا ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلغۇچى بالاغا يولۇقار. 21 بالا ئەخمەق بولسا، ئاتا غەم-قايغۇغا پاتار؛ ھاماقەتنىڭ ئاتىسى خۇشاللىق كۆرمەس. 22 شاد كۆڭۈل شىپالىق دورىدەك تەنگە داۋالىدۇر؛ سۈنۈق روھ-دىل ئادەمنىڭ يىلىكىنى قۇرۇتار. 23 چىرىك ئادەم يەڭ ئېچىدە پارىنى قوبۇل قىلار؛ ئۇ ئادالەتنىڭ يولىنى بۇرمىلار. 24 دانالىق يورۇقتۇلغان كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرار، بىراق ئەقلسىزنىڭ كۆزى خىيالكەشلىك قىلىپ قۇتۇپتا يۈرەر. 25 گالۋاڭ بالا ئاتىنى ئازابقا سالار؛ ئۇنى تۇغقۇچىنىڭمۇ دەردى بولار. 26 ھەققانىيلارغا جەرىمانە قويۇشقا قەتئىي بولماس؛ ئەمىرلەرنى ئادالەتنى قوللىغىنى ئۈچۈن دۇمبالاشقا بولماس. 27 بىلىمى بار كىشى كەم سۆزلۈك بولار، يورۇقتۇلغان ئادەم قالتىس ئېغىر-بېسىق بولار. 28 ھەتتا ئەخمەقمۇ ئاز سۆزلىسە دانا ھېسابلىنار؛ تىلىنى تىزگىنلىگەن كىشى دانىشمەن سانىلار.

18

كۆڭىچىلىكتىن ئايرىلىپ يالغۇز يۈرگەن كىشى ھامان ئۆز نەپسىگە چوغ تارتار، ھەرقانداق چىن ھېكمەتكە ھامان جان-جەھلى بىلەن قارشى چىقار. 2 ئەخمەق يورۇتۇلۇشقا قىزىقماس؛ قىزىقىدىغىنى پەقەت ئۆز ئويلىغانلىرىنى كۆرسىتىشلا، خالاس. 3 يامان كىشى كەلسە، نەپرەتمۇ پەيدا بولار؛ نومۇسسىز ئىش ئىزا-ئاھانەتنىن ئايرىلماس. 4 ئادەمنىڭ سۆزلىرى چوڭقۇر سۇلارغا ئوخشار؛ دانالىق بۇلىقى ئېرىق سۈيدەك ئۈركەشلەپ ئاقار. 5 يامانغا يان بېسىشقا، سوراقتا ھەققانىيغا ئۇۋال قىلىشقا قەتئىي بولماس. 6 ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۇنى جىدەلگە باشلار؛ ئۇنىڭ ئاغزىي «مېنى دۇمبالا» دەپ تەكلىپ قىلار. 7 ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆز بېشىغا ھالا كەتتۈر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى ئۆز جېنىغا قايقاندۇر. 8 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنېمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېلەر. 9 ئىشىدا ھۆرۈن بولغان كىشىمۇ، بۇزغۇنچى بىلەن ئۇلپەتداش بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەزمۇت مۇنارىدۇر؛ ھەققانىيلار ئۇنىڭ ئىچىگە يۈگۈرۈپ كىرىپ يۇقىرىدا ئامان بولار. 11 باي ئادەم مال-دۇنياسىنى «مۇستەھكەم شەھىرىم» دەپ بىلەر؛ نەزىردە ئۆزىنى ساقلايدىغان ئېگىز سېپىلدەك تۇرار. 12 بىتىچت بولۇشتىن ئاۋۋال، كۆڭۈلگە تەكەببۇرلۇق كېلەر؛ ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۇھرەت كېلەر. 13 سۆزنى ئاڭلىماي تۇرۇپ، ئالدىراپ جاۋاب بەرگەن، ئەخمەقلىقنى كۆرسىتىپ ئۆزىنى خجالەتتە قالدۇرۇر. 14 تەندىكى ئاغرىق ئازابنا ئادەمنىڭ ئۆز روھى بەرداشلىق بەرگۈزەر؛ بىراق روھى سۈنغان بولسا ئۇنى كىم كۆتۈرەر؟ 15 يورۇقۇلغانلىنىڭ قەلبى بىلىمگە ئېرىشمەكتە، ئاقىلانىنىڭ قۇلاقلىرى بىلىمنى ئىزدىمەكتە. 16 سوۋغات ئۆز ئىگىسىگە ئىشىكنى داغدام ئېچىپ بېرەر؛ ئۇنى چوڭ ئەربابلار ئالدىغا يەتكۈزەر. 17 دەۋا قىلغاندا، ئاۋۋال سۆزلىگۈچىنىڭ سۆزلىرى ئورۇنلۇق كۆرۈنەر؛ لېكىن قارشى تەرەپ سوئال قويۇپ ئىشنى سۈرۈشتۈرەر. 18 چەك تاشلاش جىدەللەرنى تۈگىتەر؛ غوجىلارنىڭ تارىسىدىكى ئىشنىمۇ ھەل قىلار. 19 رەنجىگەن قېرىنداشنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش مۇستەھكەم شەھەرنى ئېلىشتىنمۇ تەس؛ جىدەل-ماجىرا قورغانلىنىڭ تاقاق-بالداقلىرىغا ئوخشاشتۇر. 20 ئادەم [دۇرۇس] سۆزلىگەنلىكىدىن قورسىقى توق بولار؛ ئۆز كۆڭلىدىن چىققان سۆزلىرىدىن مول ھوسۇل ئالار. 21 ھايات-مامات تىلنىڭ ئىلكىدىدۇر، كىمكى ئۇنىڭ تەسىرىنى ئەتىۋارلىسا ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يەر. 22 خوتۇنىنى تاللاپ ئالغان كىشى ياخشىلىق تاپىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەرھەمىتىگە ئېرىشكەن بولىدۇ. 23 مىسكىنلەر پەس ئاۋازدا يېلىنىپ سۆزلەر؛ باي بولسا قوپالللىق بىلەن جاۋاب بېرەر. 24 دوستنى كۆپ تۈتقان كىشى خاراب بولار؛ لېكىن قېرىنداشتىنمۇ يېقىن باغلانغان بىر دوست باردۇر.

19

پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان كەمبەغەل، ھىيلىگەر سۆزلۈك ئەخمەقتىن ياخشىدۇر. 2 يەنە، غەيرىتى بار كىشى بىلىمسىز بولسا بولماس؛ ئالدىراڭغۇ يولدىن چىقار. 3 كىشىنىڭ ئەخمەقلىقى ئۆز يولىنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتەر، شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ كۆڭلىدە پەرۋەردىگاردىن رەنجىپ ئاغرىنار. 4 بايلىق دوستنى كۆپ قىلار؛ مىسكىنلەر بار دوستىدىنمۇ ئايرىلىپ قالار. 5 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ جازادىن قۇتۇلالماس. 6 تولا ئادەم سېخىيدىن ئىلتىپات كۆزلەر؛ سوۋغات بېرىپ تۇرغۇچىغا ھەممە كىشى دوستتۇر. 7 نامراتلاشقاندىن قېرىنداشلىرىنمۇ زېرىكەر؛ ئۇنىڭ دوستلىرى تېخىمۇ يىراق قاچار؛ يالۋۇرۇپ قوغلىسىمۇ، ئۇلار تېپىلماس. 8 پەم-پاراسەتكە ئېرىشكۈچى ئۆزىگە كۈيۈنەر؛ نۇرنى ساقلىغان كىشىنىڭ بەختى بولار. 9 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ ھالاك بولار. 10 ھەشەمەتلىك تۇرمۇش ئەخمەققە ياراشماس؛ قۇلنىڭ ئەمەلدارلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشى تېخىمۇ قاملاشماس. 11 دانىشمەنلىك ئىگىسىنى ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدىغان قىلار؛ خاتالىقنى يوپۇتۇپ كەچۈرۈش ئۇنىڭ شۆھرىتىدۇر. 12 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇۋلىشىغا ئوخشاش دەھشەتلىك بولار؛ ئۇنىڭ شەپقىتى يۇمران ئوت-چۆپكە چۈشكەن شەبنەمدەك شېرىندۇر. 13 ئەخمەق ئوغۇل ئاتىسى ئۈچۈن بالا-يېقازادۇر؛ ئۇرۇشۇقاق خوتۇنىنىڭ زارلاشلىرى توختىماي تېمىپ چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىنغا ئوخشاشتۇر. 14 ئۆي بىلەن مال-مۈلۈك ئاتا-بوۋىلاردىن مىراستۇر؛ بىراق پەم-پاراسەتلىك خوتۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىندۇر. 15 ھۇرۇنلۇق كىشىنى غەپلەت ئۇيقۇغا غەرق قىلار؛ بىكار تەلەپ ئاچارچىلىقنىڭ دەردىنى تارتار. 16 [پەرۋەردىگارنىڭ] ئەمرىگە ئەمەل قىلغان كىشى ئۆز جېنىنى ساقلار؛ ئۆز يوللىرىدىن ھېزى بولمىغان كىشى ئۆلەر. 17 كەمبەغەللەرگە رەھىمدىللىق قىلغان، پەرۋەردىگارغا قەرز بەرگەن بىلەن باراۋەردۇر؛ ئۇنىڭ شەپقىتىنى [پەرۋەردىگار] قايتۇرار. 18 پەرزەنتىڭنىڭ تەربىيىنى قوبۇل قىلىشىغا ئۈمىدۋار بولۇپ، ئۇنى جازالاپ تەربىيە بېرىپ تۇرغىن؛ لېكىن ئۇنى ئۆلتۈگۈچە خار بولىشۇن دېگۈچى بولما. 19 قەھرلىك كىشى جازا تارتار، ئۇنى قۇتقۇزماقچى بولساڭ، قايتا قايتا قۇتقۇزۇشۇڭ كېرەك. 20 نەسىھەتنى ئاڭلىغىن، تەربىيەنى قوبۇل قىلغىن، ئۇنداق قىلغاندا كېيىنكى كۈنلىرىڭدە دانا بولىسەن. 21 كىشىنىڭ كۆڭلىدە نۇرغۇن نىيەتلەر بار؛ ئاخىرىدا پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ دالالەت-ھىدايىتىدىن چىققان

ئىش ئاقار. 22 كىشىنىڭ يېقىملىقى ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىندۇر، مىسكىن بولۇش يالغانچىلىقتىن ياخشىدۇر. 23 پەرۋەردىگارنىن ئەيمىنىش كىشىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرەر؛ ئۇ كىشى خاتىرجەم، توق ياشاپ، بالا-يېقازا چۈشۈرۈلۈشىدىن خالي بولار. 24 مۇرۇن قولىنى سۈنۈپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سىلىشقىمۇ مۇرۇنلۇق قىلار. 25 ھاكاۋۇرغا قىلىنغان تاياق جازاسى سادداغا قىلىنغان ئىبرەتتۇر؛ يورۇتۇلغان كىشىگە بېرىلگەن تەنبىھ، ئۇنىڭ بىلىمنى تېخىمۇ زىيادە قىلار. 26 ئاتىسىنىڭ مېلىنى بۇلغان، ئانىسىنى ئۈيدىن ھەيدەپ چىقارغان، رەسۋالىق، ئىزا-ئاھانەت قالدۇرغۇچى ئوغۇلدۇر. 27 ئى ئوغۇل، نەسىھەتكە قۇلىقىڭنى يۈپۈرۈۋالساڭ، ئەقىلنىڭ تەلىملىرىدىن يىراقلاشمىنىكىڭدۇر. 28 پەسكەش گۇۋاھچى ئادالەتنى مازاق قىلىغۇچىدۇر؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزى رەزىللىكنى يۇتار. 29 ھاكاۋۇرلار ئۇچۇن جازالار تەيياردۇر، ئەخمەقلەرنىڭ دۇمبىسىگە ئۇرىدىغان قامچا تەيياردۇر.

20 شاراب كىشىنى رەسۋا قىلار، ھاراق كىشىنى غالجىرلاشتۇرار؛ كىمكى ئۇنىڭغا بېرىلىپ ئېزىپ كەتسە، ئەقىلسىزدۇر. 2 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇركىرىشىگە ئوخشاش قورقۇنچلۇقتۇر؛ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگەن، ئۆز جېنىغا جازا چۈشۈرەر. 3 ئۇزىنى ماجىرادىن نېرى قىلىش كىشىنىڭ ئىززىتىدۇر؛ بىراق ھەربىر ئەخمەق ئۇزىنى باسالماس. 4 مۇرۇن ئادەم قىشتا يەر ھەيدىمەس؛ يىغىم ۋاقتىدا يوقلۇقتا قېلىپ ئاشلىق تىلەر. 5 كىشىنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-نىيەتلىرى چوڭقۇر سۇغا ئوخشاشتۇر؛ يورۇتۇلغان ئادەم ئۇلارنى تارتىپ ئالالايدۇ. 6 ئۇزىنى سادىق دەيدىغانلار كۆپتۇر؛ بىراق ئىشەنچلىك بىر ئادەمنى كىم تاپالىسۇن؟ 7 ھەققانىي ئادەم دىيانەتلىك يولدا ماڭار؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىگە بەخت-بەركەت قالدۇرۇلار! 8 پادىشاھ ئادالەت تەختىدە ئولتۇرغاندا، ھەممە يامانلىقنى كۆزى بىلەن قوغلايدۇ. 9 كىم ئۇزىنى گۇناھدىن تازىلاندىم، ۋىجدانىم پاكلاندى، دېيەلەيدۇ؟ 10 ئىككى خىل تارازا تېشى، ئىككى خىل كۈزە ئىشلىتىش، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 11 ھەتتا بالا ئۆز خىسلىتى بىلەن بىلىنەر؛ ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ پاك، دۇرۇس يا كى ئەمەسلىكى ھەركەتلىرىدىن كۆرۈنۈپ تۇرار. 12 كۆرىدىغان كۆزنى، ئاڭلايدىغان قۇلاقنى، ھەر ئىككىسىنى پەرۋەردىگار ياراتتى. 13 ئۇيقۇغا ئامراق بولما، نامراتلىققا ئۇچرايسەن؛ كۆزۈڭنى ئېچىپ ئويغاق بول، نېنىڭ مول بولار. 14 خېرىدار مال ئالغاندا: «ناچار ئىكەن، ناچار ئىكەن!» دەپ قاقشايدۇ؛ ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن [«ئېسىل نەرسە، ئەرزان ئالدىم» دەپ] ماختىنىدۇ. 15 ئالتۇن بار، لەئەل-ياقۇتلار مۇ كۆپتۇر؛ بىراق بىلىمنى بېغىشلىغان لەۋلەر ئىمىدىگەن قىممەتلىك گۆھەردۇر! 16 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەرزگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بەرگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 17 ئالداپ ئېرىشكەن تاماق تاتلىقتۇر؛ كېيىن، ئۇنىڭ يېگىنى شېغىل بولار. 18 پلانلار مەسلىھەت بىلەن بېكىتىلەر؛ پىشقان كۆرسەتمە بىلەن جەڭ قىلغىن. 19 گەپ تۇشۇغۇچى سىرلارنى ئاشكارىلار؛ شۇنۇڭا ۋالاقىتەككۈر بىلەن ئارىلاشما.

20 كىمكى ئاتا-ئانىسىنى ھاقارەت قىلسا، ئۇنىڭ چىرىغى زۇلمەت قاراڭغۇسىدا ئۆچەر!

21 تېز ئېرىشكەن مىراس ھامان بەركەتلىك بولماس. 22 يامانلىققا يامانلىق قايتۇرايمەن دېمە؛ پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كۈت، ئۇ دەردىڭگە يېتەر. 23 ئىككى خىل تارازا تېشى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ساختا ئۆچەم قەتئىي ياخشى ئەمەس. 24 ئىنسانىڭ ھاياتىنى قەدەملىرىنى پەرۋەردىگار بەلگىلەيدۇ؛ ئۇنداقتا ئىنسان ئۆز مۇساپىسىنى نەدىن بىلسۇن؟ 25 بىر نەرسىسىنى يېنىكلىك بىلەن «[خۇداغا] ئاتالغان!» دەپ ۋەدە بېرىش، قەسەملەردىن كېيىن ئىككىلىنىپ قالىنا ئويلىنىش، ئۆز جېنىنى قىلتاققا چۈشۈرگەنگە باراۋەر. 26 دانا پادىشاھ يامانلارنى توپانىنى سورۇغاندەك سورۇۋۇپتىدۇ، خامان تەپكەندەك تۇلۇق بىلەن يانچۇپتەر. 27 ئادەمنىڭ روھ-ۋىجدانى ـ پەرۋەردىگارنىڭ چىرىغىدۇر، ئۇ قەلبىنىڭ ھەربىر تەگلىرىنى تەكشۈرۈپ يەرق ئېتەر. 28 مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت پادىشاھنى ساقلايدۇ؛ ئۇ مېھىر-شەپقەت بىلەنلا ئۆز تەختىنى مۇستەھكەملەيدۇ. 29 ياش يىگىتلەرنىڭ قاۋۇلۇلۇقى ئۇلارنىڭ پەخرىدۇر؛ قېرىلارنىڭ ئىززىتى ئاق چاچلىرىدۇر. 30 تەربىيە يارىلىرى يامانلىقنى تازىلاپ چىقىرار؛ تاياق ئىزلىرى ئىچ-باغرىنى تازا قىلار.

21 پادىشاھنىڭ كۆڭلى ئېرىقلاردىكى سۈدەك پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىدۇر؛ [پەرۋەردىگار] قەيەرگە تونغرىلىسا، شۇ تەرەپكە ماڭىدۇ. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى توغرا دەپ بىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار قەلبىدىكى نىيەتلەرنى تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ھەققانىيلىق بىلەن ئادالەت يۇرگۈزۈش قۇربانلىق قىلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 4 تەكەبىۋر كۆزلەر، مەغرۇر قەلب، يامانلارنىڭ چىرىغى ـ ھەممىسى گۇناھتۇر. 5 ئەستايىدىل كىشىلەرنىڭ ئويلىرى ئۆلارنى پەقەت ياشاتىلىققا يېتەكلەر؛ چېچىلاڭغۇلارنىڭ ئويلىرى بولسا، ئۆلارنى پەقەت يوقسۇزلۇققىلا يېتەكلەر. 6 ياغلىما تىل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقلار، ئۆلۈمنى ئىزدەپ يۈرگەنلەر قوغلاپ يۈرگەن بىر تۇتۇنلا، خالاس. 7 يامانلارنىڭ زالىملىقى ئۆزلىرىنى چىرمىۋالار؛ چۈنكى ئۇلار ئادالەت يولدا مېڭىشنى رەت قىلغان. 8 جىنايەتكار ماڭىدىغان يول ناھايىتى ئەگرىدۇر؛ ساپ دىل ئادەمنىڭ ھەرىكىتى تۈپتۈزدۇر. 9 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ قورىقان ياخشى. 10 يامان كىشىنىڭ كۆڭلى يامانلىققىلا ھېرىسمەندۇر؛ ئۇ يېقىنغىمۇ شاپائەت كۆرسەتمەس. 11 ھاكاۋۇرنىڭ جازاغا تارتىلىشى، بىلىمسىزگە ئىبرەت بولار؛ دانا كىشى قوبۇل قىلغان نەسىھەتلەردىن تېخىمۇ كۆپ بىلىم ئالار. 12 ھەققانىي بولغۇچى يامانىنىڭ ئۆيىنى كۆزلەر؛ ئۇ ھامان يامانلارنى يامانلىققا قويۇپ يېقىتار. 13 مىسكىنلەرنىڭ نالىسىغا قۇلىقىنى يوپۇتۇپ كارى بولمىغۇچى، ئاخىرى ئۆزى پەرياد كۆتۈرەر، بىراق ھېچكىم پەرۋا قىلماس. 14 يوشۇرۇن سوۋغات غەزەپنى باسار؛ يەڭ ئىچىدە بېرىلگەن پارا قەھر-غەزەپنى پەسەيتەر. 15 ئادالەتنى بەجا كەلتۈرۈش ھەققانىيلارنىڭ خۇشاللىقىدۇر، بىراق يامانلىق قىلغۇچىلارغا ۋەھىمىدۇر. 16 ھېكمەت يولىدن ئېزىپ كەتكەن كىشى، ئەرۋاھلارنىڭ جامائىتى ئىچىدىكىلەردىن بولۇپ قالار.

17 تاماشاغا بېرىلگەن كىشى نامراتلار قالار؛ ياغ چاينىشاقا، شاراب ئىچىشكە ئامراق بېيىماس. 18 يامان ئادەم ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن گۇرۇۋ پۇلىنىڭ ئورنىدا قالار؛ [ئېزىلگەن] دۇرۇسلارنىڭ ئورنىغا ئىپلاسلار قالار. 19 سوقۇشقاق ۋە تېرىككەك ئايال بىلەن ئورتاق ئۆرىگاندىن، چۆل-بياۋاندا يالغۇز ياشىغان ياخشىدۇر. 20 ئاقىلانىنىڭ ئۈيىدە بايلىق بار، زەيتۇن مايي بار؛ بىراق ئەخمەقلەر تاپقىنىنى ئۈتىۋىرلۇق بۇزۇپ-چاچار. 21 ھەققانىيەت، مېھىربانلىقنى ئىزدىگۈچى ئادەم، ھايات، ھەققانىيەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 22 دانا كىشى كۆچلۈكلەر شەھىرىنىڭ سېپىلىغا يامىشار، ئۆلارنىڭ تايانچى بولغان قورغىنىنى غۇلىتار. 23 ئۆز تىلىغا، ئاغزىغا ئىگە بولغان كىشى، جېنىنى ئاۋارىچىلىكلەردىن ساقلاپ قالار. 24 چوڭچىلىق قىلغانلار، «ھاكاۋۇر»، «ھالى چوڭ»، «مازاقچى» تاتىلار. 25 ھۆرۈن كىشى ئۆز نەپسىدىن ھالاك بولار، چۈنكى ئۇنىڭ قولى ئىشقا بارماس؛ 26 نەپسى يامان بولۇپ ئۆز كۆن بويى تەمە قىلىپ يۈرەر؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ھېچىنىمىنى ئايمايي سەدىقە قىلار. 27 يامان ئادەمنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ رەزىل غەرەزدە ئەپكېلىنگەن بولسا تېخىمۇ شۇنداقتۇر! 28 يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچى ھالاك بولار؛ ئېنى ئەھۋالنى ئاڭلاپ سۆزلىگەن كىشىنىڭ سۆزى ئەبەدگىچە ئاقار. 29 يامان ئادەم يۈزىنى قېلىن قىلار؛ دۇرۇس كىشى يولنى ئويلاپ پۇختا باسار. 30 پەرۋەردىگارغا قارشى ئۇرالايدىغان ھېچقانداق دانالىق، ئەقىل-پاراسەت يا كى تەدبىر يوقتۇر. 31 ئاتلار جەڭ كۈنى ئۈچۈن تەييار قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق غەلبە-نىجات پەقەت پەرۋەردىگاردىندۇر.

22 ياخشى نام زور بايلىققا ئىگە بولۇشتىن ئەۋزەل؛ قەدر-قىممەت ئالتۇن-كۈمۈشتىن ئۈستۈندۇر. 2 گادايي بىلەن بايي بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردۇر. 3 زېرەك كىشى بالا-يېقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ سادىدىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 4 ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ بەركىتى ـ بايلىقىنى، ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ھاياتتۇر. 5 ھىيلىگەرلەرنىڭ يولىدا تىكەنلەر، تۇزاقلار ياتار؛ ئۆز يولىغا ھېزىر بولغان كىشى ئۇلاردىن يىراق بولار. 6 بالىغا كىچىكىدە مەجەزىگە قاراپ دۇرۇس تەربىيە بەرسەڭ، چوڭ بولغاندا ئۇ شۇ يولدىن چىقماس. 7 بايلار مىسكىنلەرنى باشقۇرۇر؛ قەرزدار قەرز ئىگىسىنىڭ قۇلىدۇر. 8 ناھەقلىق تۇرۇقىنى

چاچقاننڭ ئالدىغان ھوسۇلى بالا ىئىپاەتىۋر؛ ئۇنىڭ غەزەپ-ھەيۋىسى چۈشەر. 9 سىخىي ئادەم بەرىكەت تاپار؛ چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرگە ئۆز ئىنىدىن بۇلۇپ بەرگۈچىدۇر. 10 ھاكاۋۇرنى قوغلىۋەتسەڭ، جىدەل-ماجىرا بىسىلار؛ كېلىشمەسلىكلەر ۋە شەرمەندىچىلىكلەر تۈگەر. 11 پاك نىيەتنى قەدرلەيدىغان كىشىنىڭ سۆزلىرى گۈزەللىدۇر؛ شۇڭا پادىشاھ ئۇنىڭ بىلەن دوست بولار. 12 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئىلىم-ھەققەتنى ساقلار؛ ئۇ ئىپلاسلارنىڭ سۆزلىرىنى ئېچىپ تاشلاپ بىكار قىلار. 13 ھۆرۈن ئادەم: «تاشقىردا بىر شىر ئۇرىدۇ، كوچىغا چىقسام ئۆلتۈرۈلىمەن!» ـ دەيدۇ. 14 زىناخور ئايالنىڭ ئاغزى چوڭقۇر بىر ئورىدۇر؛ پەرۋەردىگار نارازى بولغان كىشى ئۇنىڭغا چېڭىۋىپ كېتەر. 15 نادانلىق سەبىي بالىلارنىڭ قەلبىگە باغلانغىلىقتۇر؛ بىراق تەربىيە تاياقى بۇنى ئۇنىڭدىن يىراق قىلار. 16 مىسكىنلەرنى ئېزىش بىلەن باي بولغان، ۋە بايلارغا سوۋغات سۇندىغان كىشى، ئاخىرى پەقەت يوقسۇلۇققا قالار. 17 قۇلاق سال، ساڭا ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇگىنەي؛ كۆڭۈل قويۇپ بىلىمىنى ئۇگەنگىن. 18 ئۇلارنى قەلبىڭدە چىڭ تۇتساڭ، ئۇلار ساڭا شېرىن بولار، لەۋلىرىڭدە سەپ بولۇپ تەييار تۇرىدۇ. 19 چىن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگارغا تايىنىشىڭ ئۈچۈن، بۈگۈن [بۇ ھېكمەتلىك سۆزلەرنى] باشقا بىرسىگە ئەمەس، بەلكى ساڭا يەتكۈزدۇم. 20 ئۇنىڭدىن مانا ئوتتۇزنى يازدىم، بۇنىڭ ئېچىدە نەسىھەتلەر ھەم بىلىم بار. 21 بۇلار بىلەن ھەققەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ دەۋۋەسىنى كۆتۈرەر، ئۇلاردىن بۇلاپ ئالغانلاردىن بۇلاپ ئالار. 24 مىجەزى ئىتتىك ئادەم بىلەن دوست بولما، قەھرلىك ئادەم بىلەن ئارىلاشما، 25 بولمىسا، ئۇنىڭ يامان يولىنى ئۆگىنىپ قېلىپ، قىلتاققا چۈشىسەن. 26 باشقىلارغا [كېپىل بولۇپ] قول بەرگۈچىلەردىن بولما، قەرزلەرنى تۆلەشكە كاپالەت بەرگۈچىلەردىن بولما؛ 27 سېنىڭ قايتۇرالىغۇدەك نەرسەڭ بولغان بولسا، ئۇلار ئورۇن-كۆرپىلىرىڭنى بىكاردىن-بىكار ئاستىڭدىن ئېلىپ كەتمىگەن بولاتتى! 28 ئاتا-بوۋىلىرىڭ پاسىلنى بەلگىلەپ بەرگەن كونا چېگرا تاشلىرىنى يۆتكىمە. 29 ئىشنى ئەستايىدىل ۋە چاققان بىچىرىدىغان كىشىنى كۆرگەنمىدىڭ؟ ئۇ پەس ئادەملەرنىڭ خىزمىتىدە بولماس؛ پادىشاھلارنىڭ ئالدىدا تۇرار.

23

كاتتا ئەرباب بىلەن ھەمداستىخان بولساڭ، ئالدىڭدىكى كىم ئىكەنلىكىنى ئوبدان ئويلان. 2 ئىشتىيىڭ ياماننى بولسا، گېلىڭغا پىچاق تەگكۈپ ئۆزغانىدەك ئۆزۈڭنى تارت. 3 ئۇنىڭ نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما، ئۇلار ئادەم ئالدايدىغان تاماقلاردۇر. 4 باي بولمەن دەپ ئۆزۈڭنى ئۆپىراتما؛ ئۆزۈڭنىڭ زېھنىڭنى بۇ ئىشقا قارىتما. 5 [بايلىقلارغا] كۆز تىكىشىڭ بىلەنلا، ئۇلار يوق بولىدۇ؛ پۇل-مال دەۋۋەقە ئۆزىگە قانات ياساپ، خۇددى بۇرگۈتتەك ئاسمانغا ئۇچۇپ كېتەر. 6 ئاچ كۆزنىڭ ئىنىنى يېمە، ئۇنىڭ ئېسىل نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما؛ 7 چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭلى قانداق بولغانلىقىدەك، ئۆزىمۇ شۇنداق. ئۇ ئاغزىدا: ـ قېنى، ئالسىلا، ئېچىسىلە! ـ دېسىمۇ، بىراق كۆڭلىدە سېنى ئويلىغىنى يوق. 8 يېگەن بىر يۇتۇم تاتلىمىمۇ قۇسۇۋېتىسەن، ئۇنىڭغا قىلغان چىرايلىق سۆزلىرىڭمۇ بىكارغا كەتكەن بولىدۇ. 9 ئەخمەققە يول كۆرسىتىپ سالما، چۈنكى ئۇ ئەقىل سۆزلىرىڭنى كۆزگە ئىلماس. 10 قەدىمدە بېكىتكەن يەرنىڭ پاسىل تاشلىرىنى يۆتكىمە، يېتىملارنىڭ ئېتىزلىرىغىمۇ ئايىغ ياسما؛ 11 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىنتايىن كۈچلۈكتۇر؛ ئۇ ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلار. 12 نەسىھەتكە كۆڭۈل قوي، ئىلم-بىلىملەرگە قۇلاق سال. 13 بالا ئۈچۈن تەربىيە بېرىشتىن ئېرىنمە؛ ئەگەر تاياق بىلەن ئۇرساڭ، ئۇ ئۆلۈپ كەتمەيدۇ؛ 14 سەن ئۇنى تاياق بىلەن ئۇرساڭ، بەلكىم ئۇنى تەھتىسارادىن قۇتقۇزۇۋالىسەن. (Sheol h7585) 15 ئى ئوغلۇم، دانا بولساڭ، مېنىڭ قەلبىم قانچە خۇش بولار ئىدى! 16 ئاغزىڭدا ئوروۇنلۇق سۆزلەر بولسا، ئىچ-ئېچىمدىن شادلىنىمەن. 17 گۇناھ سادىر قىلغۇچىلارغا رەشك قىلما، ھەردائىم پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشتە تۇرغىن؛ 18 شۇنداق قىلغىنىڭدا جەزمەن كۆرىدىغان ياخشى كۆنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 19 ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سىلىپ دانا بول، قەلبىڭنى [خۇدانىڭ] يولىغا باشلىغىن. 20 مەيخورلارغا ئارىلاشما، نەپسى يامان گۆشخورلار بىلەن باردىدى- كەلدى قىلما؛ 21 چۈنكى ھاراقكەش بىلەن نەپسى يامان ئاخىرىدا يوقسۇلۇققا قالار، غەپلەت ئۇيقۇسىغا پاتقانلارغا جەندە كىيمىنى كىيگۈزەر. 22 سېنى تاپقان ئاتاڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئاناڭ قېرىغاندا ئۇنىڭغا ھۆرمەتسىزلىك قىلما. 23 ھەققەتنى سېتىۋال، ئۇنى ھەرگىز سېتىۋەتمە. دانالىق، تەربىيە ۋە يورۇتۇلۇشنىمۇ ئال. 24 ھەققانىي بالىنىڭ ئاتىسى چوڭ خۇشاللىق تاپار؛ دانا ئوغۇلنى تاپقان ئاتىسى ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولار. 25 ئاتا-ئاناڭنى سۆيۈندۈرۈپ، سېنى ئۇغقان ئاناڭنى خۇش قىل. 26 ئى ئوغلۇم، قەلبىڭنى ماڭا تاپشۇر، كۆزلىرىڭمۇ ھاياتلىق يولىلىرىمنا تىكىلسۇن! 27 چۈنكى پاھىشە ئايال چوڭقۇر ئورىدۇر، بۇزۇق يات ئايال تار زىنداندۇر؛ 28 ئۇلار قارا ۋېڭدەك مۇكۈۋۈپلىپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدىكى ۋاپاسىزلارنى كۆپەيتەر. 29 كىمدە ئازاب بار؟ كىمدە دەرد-ئەلەم؟ كىم جىدەل ئېچىدە قالار؟ كىم نالە-پەريات كۆتۈرەر؟ كىم سەۋەبسىز يارىلىنار؟ كىمنىڭ كۆزى قىزىرىپ كېتەر؟ 30 دەل شاراب ئۇستىدە تۇرۇۋىن ئولتۇرغان، ئەبجەش شارابنى ئېتىشقا ئالدىرىغان مەيخورلار! 31 شارابنىڭ ئاجايىب قىزىللىقىغا، ئۇنىڭ جامىدىكى جۇلالىقىغا، كىشىنىڭ گېلىدىن شۇنداق سىلىق ئۆتكەنلىكىگە مەپتۇن بولۇپ قالما! 32 ئاخىرىدا ئۇ زەھەرلىك يىلاندەك چېقىۋالىدۇ، ئوق يىلاندەك نەشتىرىنى سانجىيدۇ. 33 كۆز ئالدىڭدا غەلىتە مەنزىرىلەر كۆرۈنىدۇ، ئاغزىڭدىن قالايمىقان سۆزلەر چىقىدۇ. 34 خۇددى دېڭىز-ئوكيانلاردا لەيلەپ قالغاندەك، يەلكەنلىك كېمىنىڭ موما ياغىچى ئۇستىدە ياتقاندەك بولىسەن. 35 سەن چوقۇم: ـ بىرسى مېنى ئۇردى، لېكىن مەن يارىلانمىدىم! بىرسى مېنى تاياق بىلەن ئۇردى، بىراق ئاغرىقىنى سەزمىدىم!» ـ دەيسەن. بىراق سەن يەنە: «ھوشۇمغا كەلسەملا، مەن يەنىلا شارابنى ئىزدەيمەن! ـ دەيسەن.

24

يامانلارغا رەشك قىلما، ئۇلار بىلەن باردىدى- كەلدى قىلىشنى ئارزۇ قىلما؛ 2 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى زوراۋانلىقنىلا ئويلار، ئۇلارنىڭ ئاغزى ئازار يەتكۈزۈشنى سۆزلەر. 3 ئائىلە بولسا دانالىق ئاساسىدا بەرپا قىلنار، چۈشىنىش بىلەن مۇستەھكەملىنەر. 4 بىلىم بىلەن ئۆينىڭ خانىلىرى ھەرخىل قىممەتلىك، ئېسىل گۈھەرلەرگە تولدۇرۇلار. 5 دانا ئادەم زور كۈچكە ئىگىدۇر؛ بىلىمى بار ئادەم قۇدرىتىنى ئاشۇرار. 6 پۇختا نەسىھەتلەر بىلەن جەڭ قىلغىن؛ غەلبە بولسا بىردىنبىر ئۇلۇغ مەسلىھەتچى بىلەن بولار. 7 دانالىق ئەقىلسىز ئادەمگە نىسبەتەن تولىمۇ ئېگىز، چۈشىنىكسىزدۇر؛ [چوڭلار] شەھەر دەرۋازىسى ئالدىغا يىغىلغاندا ئۇ زۇۋان ئاچالماس. 8 ئەسكىلىكنى نىيەتلىگەن ئادەم «سۈيقەستچى» ئاتىلار. 9 ئەخمەقلىقتىن بولغان نىيەت گۈناھدۇر؛ ھاكاۋۇر كىشى ئادەملەرگە يىرگىنچلىكتۇر. 10 بېشىڭغا ئېغىر كۈن چۈشكەندە جاسارەتسىز بولساڭ، كۈچسىز ھېسابلىنىسەن. 11 [سەۋەبسىز] ئۆلۈمگە تارتىلغانلارنى قۇتقۇزغىن؛ بوغۇزلىنىش خەۋپىدە ئۆرىغانلاردىن ياردەم قولۇڭنى تارتما؛ 12 ئەگەر سەن: «بۇ ئىشتىن خەۋىرىمز يوقتۇر» دېسەڭ، ھەر ئادەمنىڭ كۆڭلىنى تارازىغا سالغۇچى بۇنى كۆرمەمۇ؟ جېنىڭنى ھايات ساقلىغۇچى ئۇنى بىلمەمۇ؟ ئۇ ھەر بىر ئىنسان بالىسىنىڭ ئۆز قىلغانلىرى بويىچە ئۆلارنىڭ ئۆزىگە ياندۇرمامىمۇ؟ 13 ئى ئوغلۇم، ھەسەل [تاپساڭ] ئىستىمال قىل، ئۇ يېخىشدۇر. ھەرە كۆنىكىدىن ئالغان ھەسەل بولسا تاتلىق تېتىيدۇ؛ 14 دانالىق بىلەن تونۇشساڭ، ئۈمۈ كۆزلۈگىگە شۇنىڭدەك بولار، ئۇنى تاپقىنىڭدا جەزمەن ياخشى كۆرىدىغان كۆنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس.

15 ئى رەزىل ئادەم، ھەققانىينىڭ ئۆيىگە يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشنى كۆزىتىپ، ئۇنىڭ ئۇرالغىسىنى بۇلىغۇچى بولما! 16 چۈنكى ھەققانىي يەتتە قېتىم يىقىلىپ چۈشەر، بىراق تاخىرى يەنە ئورندىن تۇرار. لېكىن رەزىل كىشى كۆزلىپەت ئېچىگە پۈتلىشىپ چۈشەر. 17 رەقىبىڭ يىقىلىپ كەتسە خۇش بولۇپ كەتمە، دۈشمىنىڭ پۈتلىشىپ چۈشسە شادلانما؛ 18 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرگەندە، بۇ قىلىقىڭنى ياخشى كۆرمەي، بەلكىم غەزەبىنى رەقىبىڭگە چۈشۈرمەسلىكى مۇمكىن. 19 يامانلار [راۋاج تاپسا]، بىئارام بولۇپ كەتمە؛ رەزىللەرگە رەشك قىلما. 20 چۈنكى يامانلارنىڭ كېلىچىكى يوقتۇر، ئۇنىڭ چىرىغىمۇ ئۆچۈرۈلەر. 21 ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگاردىن قورققىن، پادىشاھنىمۇ ھۆرمەت قىل. قۇتراتقۇچىلار بىلەن ئارىلاشما. 22 بۇنداق كىشىلەرگە كېلىدىغان بالا ىئىپاەت ئۇشتۇمتۇت

بولار، [پەرۋەردىگار بىلەن پادىشاھنىڭ] ئۇلارنى قانداق يوقىتىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ 23 بۇلارمۇ ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىدۇر: ـ سوت قىلغاندا بىر تەرەپكە يان بېسىش قەتئىي بولماس. 24 جىنايەتچىگە: «ئەيبسىز سەن» دەپ ھۆكۈم چىقارغان كىشىگە، خەلقلەر لەنەت ئېيتار؛ ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭدىن نەپرەتلىنەر. 25 بىراق ئۇلار جىنايەتچىنىڭ گۇناھىنى ئېچىپ تاشلىغان كىشىدىن خۇرسەن بولار، ئۇلار ئۇنىڭغا بەختىن-ساۋادەت تىلىشەر. 26 دۇرۇس جاۋاب بەرگۈچى، گويا كى كىشىنىڭ لەۋلىرىگە سۈيگۈچىدۇر. 27 ئاۋۋال سىرتقا ئىشلىرىڭنىڭ يولىنى ھازىرلاپ، ئېتىز-ئېرىقلىرىڭنى تەيىارلا، ئاندىن ئۆيۈڭنى سالغىن. 28 يېقىنلىڭغا قارشى ئاساسسىز گۇۋاھلىق قىلما؛ ئاغزىڭدىن ھېچ يالغانچىلىق چىقارما. 29 «ئۇ ماڭا قانداق قىلغان بولسا، مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمەن، ئۇنىڭ ماڭا قىلغىنىنى ئۇزۇنگە ياندۇرىمەن»، دېگۈچى بولما. 30 مەن ھۆرۈنىڭنىڭ ئېتىزلىقىدىن ئۆتتۈم، ئەقىلسىزنىڭ ئۈزۈمزارلىقى يېنىدىن ماڭدىم، 31 مانا، ھەر يېردىن تىكەنلەر ئۆسۈپ چىققان، خوخىلار يەر يۈزىنى يېپىپ كەتكەن، قوروق تېمى ئۆرۈلۈپ كەتكەن! 32 ئۇلارنى كۆرگەچ، ئوبدان ئويلاندىم؛ كۆرگىنىمدىن ساۋاق ئالدىم: ـ 33 سەن: «يەنە بىردەم كۆزۈمنى يۇمۇۋالاي، يەنە بىردەم ئۇخلۇۋالاي، يەنە بىردەم پۇت-قولۇمنى ئالماپ يېتىۋالاي» ـ دېسەڭ، 34 نامراتلىق بۇلاڭچىدەك سېنى يېپىپ كېلەر، ھاجەتمەنلىك قالقانلىق ئەسكەردەك ساڭا ھۇجۇم قىلار.

25

تۆۋەندە بايان قىلىنىدىغانلىرىمۇ سۇلايماننىڭ پەند-نەسىھەتلىرى؛ بۇلارنى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوردىسىدىكىلەر كۆچۈرۈپ خاتىرىلىگەن: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ـ تۆزۈنىڭ قىلغان ئىشىنى ئاشكارىلىمىغىنىدا، پادىشاھلارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ـ بىر ئىشنىڭ سىرىنى يېشىلىگىنىدە. 3 ئەرشنىڭ ئېگىزلىكىنى، زېمىننىڭ چوڭقۇرلۇقىنى، ۋە پادىشاھلارنىڭ كۆڭۈلدىكىنى مۆلچەرلەپ بىلگىلى بولماس. 4 ئاۋۋال كۈمۈشنىڭ پوقى ئايرىلىپ تاۋلانسا، ئاندىن زەرگەر نەپىس بىر قاچا ياساپ چىقار. 5 ئاۋۋال پادىشاھنىڭ ئالدىدىكى رەزىل خىزمەتكارلىرى قوغلۇۋېتىلسە، ئاندىن ئۇنىڭ تەختى ئادالەت ئۈستىگە قۇرۇلار. 6 پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى ھەممىنىڭ ئالدى قىلىپ كۆرسەتمە، [ئۇنىڭ ئالدىدىكى] ئەربابلارنىڭ ئورندا تۇرۇۋالما؛ 7 ئورنۇڭنى ئۆزۈڭدىن يۇقىرى جانابقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا پەگاھقا چۈشۈرۈلگىنىڭدىن كۆرە، ئۆزۈڭلارنىڭ سېنى ئۆزۈڭ تەكلىپ قىلغىنى ياخشىدۇر. 8 ئالدىراپ دوۋاغا بارمىغىن، مۇبادا بېرىپ، يېقىنلىڭ [ئۆستۈن چىقىپ] سېنى لەت قىلسا، قانداق قىلىسەن؟ 9 يېقىنلىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشسەڭ، باشقىلارنىڭ سىرىنى ئاچما. 10 بولمىسا، بۇنى بىلگۈچىلەر سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېپىستە نامىدىن قۇتۇلالمايسەن. 11 ۋاقتى-جايىدا قىلىنغان سۆز، كۈمۈش رامكىلارغا تىزىلغان ئالتۇن ئالمىلاردۇر. 12 [قۇلاققا] ئالتۇن ھالقا، نەپىس ئالتۇندىن ياسالغان زىننەت بۇيۇمى ياراشقاندەك، ئاقىلانىنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشى كۆڭۈل قويغانلىنىڭ قۇلىقىغا يارشار. 13 خۇددى تورما ۋاقتىدىكى تومۇزدا [ئېچىكن] قار سۈيدەك، ئىشەنچلىك ئەلچى ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىلەرگە شۇنداق بولار؛ ئۇ خوجايىنلىرىنىڭ كۆڭىنى-قارىنىنى ياشارتار. 14 يامغۇرى يوق بۇلۇت-شامال، يالغان سوۋغاتنى ۋەدە قىلىپ ماختانغۇچىغا ئوخشاشتۇر. 15 ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلىنسا، ھۆكۈمدارمۇ قايىل قىلنار، يۇمشاق تىل سۆڭەكلەردىنمۇ ئوتەر. 16 سەن ھەسەل تېپىۋالدىڭمۇ؟ ئۆزىنى يەقەت تويغۇچىلا يە، كۆپ يېسەڭ ياندۇرۇۋېتىسەن. 17 قوشنا ئۆيۈڭنىڭ بوسۇغىسىغا ئاز دەسسە، ئۇلار سەندىن تويۇپ، ئۆچ بولۇپ قالمىسۇن. 18 يالغان گۇۋاھلىق بىلەن يېقىنغا قارا چاپلىغۇچى، خۇددى گۈرزە، قىلىچ ۋە ئوتكۈر ئوققا ئوخشاشتۇر. 19 سۈنۈق چىش بىلەن چاينىاش، توكۇر پۇت [بىلەن مېڭىش]، كۈلپەت كۈندە ۋاپاسىز كىشىگە ئۈمىد باغلىغاندەكتۇر. 20 قىش كۈندە كىشىلەرنىڭ كىيىمىنى سالدۇرۇۋېتىش، ياكى سۈدا ئۈستىگە ئاچچىق سۈ قۇيۇش، قايغۇلۇق كىشىنىڭ ئالدىدا ناخشا ئېيتقاندەكتۇر. 21 دۈشمىنىڭنىڭ قورسىقى ئاچ بولسا، نان بەر؛ ئۆسسىغان بولسا سۇ بەر؛ 22 شۇنداق قىلساڭ، بېشىغا كۆمۈر چوغىنى توپلاپ ساڭلىن بولسەن، ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ساڭا ياندۇرىدۇ. 23 شىمال تەرەپتىن چىققان شامال قاتتىق يامغۇر ئېلىپ كەلگەندەك، چېقىمچى شۇم چىراينى كەلتۈرەر. 24 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] تۇيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ-قوپقان ياخشى. 25 ئۆسسىغان كەتكەن كىشىگە مۇزدەك سۇ بېرىلگەندەك، يىراق يۇرتتىن كەلگەن خۇش خەۋەرمۇ ئەنە شۇنداق بولار. 26 پېتىقدىلىپ سۇنى لېيىپ كەتكەن بۇلاق، سۈزۈك بۇلغۇۋېتىلگەن قۇدۇق، رەزىللەرگە يول قويغان ھەققانىي ئادەمگە ئوخشاشتۇر. 27 ھەسەلنى ھەددىدىن زىيادە يېيىش ياخشى بولماس؛ بىراق ئۆزۈلغۇلۇقنى ئىزدەشنىڭ ئۆزى ئۆزۈغ ئىشتۇر. 28 ئۆزىنى تۇتالمايدىغان كىشى، ئويىران بولغان، سېپىلسىز قالغان شەھەرگە ئوخشايدۇ.

26

يازدا قار يېغىش، ئورما ۋاقتىدا يامغۇر يېغىش قاملاشمىغاندەك، ئىززەت-ھۆرمەت ئەخمەققە لايىق ئەمەستۇر. 2 لەيلەپ ئۆچۈپ يۈرگەن قۇچقاچتەك، ئۆچمەن قارلىغاچ يەرگە قونمىغاندەك، سەۋەبسىز قارغىش كىشىگە زىيان كەلتۈرىلمەس. 3 ئاتقا قامچا، ئېشەككە نوختا لازىم بولغىنىدەك، ئەخمەقنىڭ دومبىسىگە تاياق لايىقتۇر. 4 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گەپىي بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن، جاۋاب بەرسەڭ ئۆزۈڭ ئۇنىڭغا ئوخشاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. 5 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گەپىي بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرگىن، جاۋاب بەرمىسەڭ ئۆ ئۆزۈنىڭ ئەخمەقلىقىنى ئەقىللىق دەپ چاغلار. 6 ئۆز پۇتىنى كېسىۋەتكەندەك، ئۆز بېشىغا زۇلمەت تىلىگەندەك، ئەخمەقتىن خەۋەر يوللاشمۇ شۇنداق بىر ئىشتۇر. 7 توكۇرنىڭ كارغا كەلمىگەن پۇتلىرىدەك، ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەتمۇ بىكار بولۇر. 8 سالغىنا تاشنى باغلاپ ئاتقاندەك، ئەخمەققە ھۆرمەت بىلدۈرۈشمۇ ئەخمەقنە ئىشتۇر. 9 ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەت، مەستنىڭ قولىغا سانجىلغان تىكەندەكتۇر. 10 ئۆز يېقىنلىرىنى قارىسغا زەخمىلەندۈرگەن ئوقياچىدەك، ئەخمەقنى ياكى ئۆدۈل كەلگەن ئادەمنى ياللاپ ئىشلەتكەن خوجايىنمۇ ئوخشاشلا زەخمىلەندۈرگۈچىدۇر. 11 ئىت ئايلىنىپ كېلىپ ئۆز قۇسۇقىنى يالغاندەك، ئەخمەق ئەخمەقلىقىنى قايتىلار. 12 ئۆزىنى دانا چاغلاپ مەمنۇن بولغان كىشىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇنىڭغا ئۆمىد باغلىماقتىن ئەخمەققە ئۆمىد باغلىماق ئەۋزەلدۇر. 13 ھۆرۈن ئادەم: ـ «ئاشقىردا دەھشەتلىك بىر شىر ئوتىرىدۇ، كوچىدا بىر شىر يۈرىدۇ!» ـ دەپ [ئۆيدىن چىقماس]. 14 ئۆز مۈجۈقىدا ئېچىلىپ-يېپىلىپ ئۆرغان ئىشىككە ئوخشاش، ھۆرۈن كارۋاتىدا يېتىپ ئۆ ياق-بۇ ياققا ئۆرۈلمەكتە. 15 ھۆرۈن قولىنى سۈنۈپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سېلىشتىنمۇ ئېرىنەر. 16 ھۆرۈن ئۆزىنى پەم بىلەن جاۋاب بەرگۈچى يەتتە كىشىدىنمۇ دانا ساناڭ. 17 كوچىدا كېلىۋېتىپ، ئۆزىگە مۇناسىۋەتسىز ماجىراغا ئارىلاشقان كىشى، ئىتنىڭ قۇلىقىنى ئۆتۈپ سوزغانغا ئوخشاش خەتەرگە دۇچار بولار. 18 ئۆز يېقىنلىرىنى ئالداپ «يەقەت چاقچاق قىلىپ قويدۇم!» دەيدىغان كىشى، ئوتقاشلارنى، ئوقلارنى، ھەرخىل ئەجەللىك قوراللارنى ئاتقان تەلۈگە ئوخشايدۇ. 20 ئوتۇن بولمىسا ئوت ئۆچەر؛ غەيۋەت بولمىسا، جېدەل بېسىلار. 21 چوغلار ئۈستىگە چاچقان كۆمۈردەك، ئوت ئۈستىگە قويغان ئوتۇندەك، جېدەلچى جېدەلنى ئۇلغايتار. 22 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنىمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېلەر. 23 يالقۇنلۇق لەۋلەر رەزىل كۆڭۈللەرگە قوشۇلغاندا، ساپال قاچىغا كۈمۈش ھەل بەرگەنگە ئوخشاشتۇر. 24 ئاداۋەت ساقلايدىغان ئادەم ئۆچىنى گەپلىرى بىلەن ياپىسىمۇ، كۆڭلىدە قات-قات سۈيىقەست ساقلايدۇ. 25 ئۆزىنىڭ سۆزى چىرايلىق بولسىمۇ، ئىشىنىپ كەتمىگىن؛ قەلبىدە يەتتە قات ئېپلاسلىق باردۇر. 26 ئۆ ئۆچمەنلىكىنى چىرايلىق گەپ بىلەن ياپىسىمۇ، لېكىن رەزىللىكى جامائە تىنىڭ ئالدىدا ئاشكارىلىنار. 27 كىشىگە ئوتا كولىغان ئۆزى چۈشەر؛ تاشنى دومىلاتقان كىشىنى تاش دۈملاپ قايتىپ كېلىپ ئۆزى يانچار. 28 ساختا تىل ئۆزى زىيانكەشلىك قىلغان كىشىلەرگە نەپرەتلىنەر؛ خۇشامەت قىلغۇچى ئېغىز ئادەمنى ھالاك قىلىدىغان ئىشتىرەر.

27

ئەتىسى كۈنۈڭ توغرۇلۇق ماختانما، چۈنكى بىر كۈنى نېمە بولىدىغىنىڭنى بىلمەيسەن. 2 سېنى باشقىلار ماختىسۇن، ئۆز ئاغزىڭ مۇنداق قىلمىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، ئۆز لەۋلىرىڭ ئۆزىڭ قىلمىسۇن. 3 تاش ئېغىر، قۇم خېلى جىڭ ياسار، بىراق ئەخمەق كەلتۈرىدىغان خاپىچىلىق ئىككىسىدىن ئېغىرىدۇر. 4 غەزەپ رەھىمسىزدۇر، ھەسەت ھەممىدىن يامان. 5 ئاشكارا ئەيىبلەش يوشۇرۇن مەھەببەتتىن ياخشى. 6 دوستۇڭ سالغان زەخمىدىن ساداقەتلىك بولىدۇ، دۈشمىنىڭ سۈيىدىن ئەۋەتكەن سۆيگۈلىرى ئالدامچىلىقتۇر. 7 توق كىشى ھەسەلنىمۇ يەپ ئۇنىڭدىن يىرگىنىدۇ، ئاچ كىشىگە ھەممە نەرسە تاتلىق تەمدۇر. 8 ئۆز ماكانىدىن يىراقلاشقان كىشى، ئۇچۇپ كەتكەن قۇشقا ئوخشاش. 9 مەي ۋە خۇشبۇي ھىدلار يۈرەكنى خۇشلاندۇرىدۇ، دوستىنىڭ مەسلىھەتى ئادەمنى ھۇزۇرلاندۇرىدۇ. 10 دوستۇڭنى ۋە ئاتاڭنىڭ دوستىنى تاشلىۋەتمە، ئاپىتىڭ كۈنىدە قېرىندىشىڭنىڭ ئۆيىگە كىرىۋالما؛ يېقىن قوشنا يىراق قېرىندىشىڭدىن ياخشىدۇر. 11 ئەي ئوغلۇم، دانا بولغىن، يۈرىكىمنى خۇشلاندۇرغىن، مەن ساڭا تىل تېگىدىغانلارغا جاۋاب بېرەلەيدىغان بولاي. 12 ئەقىللىق كىشى يامانلىقنى كۆرۈپ يوشۇرۇنىدۇ، سادىلار ئالدىراپ ئۆتۈپ جازالىنىدۇ. 13 يات كىشىگە كەپىل بولۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ كىيىمىنى ئېلىۋالغىن، ئۇنىڭ يات ئايالىغا كەپىل بولۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈستىدىن گىرەۋ ئېلىۋالغىن. 14 ئەتىگەندە ئورنىدىن تۇرۇپ ئاۋاز چىقىرىپ دوستىنى بەختلىك قىلىمەن دەپ ۋارقىرىغان كىشىنىڭ بۇ ئىشى ئۇنىڭغا لەنەت ئوقۇلۇشتۇر. 15 يامغۇر كۈنىدە ئۈزۈلمەي تامچىلاپ تۇرىدىغان ئاقما بىلەن ئايال ئوخشاش. 16 ئۇنى توسماقچى بولسا، شامالنى توسماقچى بولۇپ، ئوڭ قولىنى مەي بىلەن مۇنچىلىماقچى بولۇپ، ئۆز ئىشىنى ئۆزى ئالدىراپ ئۆتۈپ كېتىدۇ. 17 تۆمۈر تۆمۈرنى ئۈستىگە قويۇپ ئۈستىدە ئۈستىدە ئۇرۇلسا، ئىنسان ئىنسانغا ئۈستىدە ئۈستىدە ئۇرۇلسا، ئۇ ئۆز ئىگىسىنىڭ يۈزىگە ئۇرۇلۇپ ئۇچقۇن چاچىدۇ. 18 ئەنجۈر باغچىسىنى ساقلىغان كىشى ئۇنىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ، ئۆز ئىگىسىگە خىزمەت قىلىۋاتقان كىشى ئۇلۇغلىنىدۇ. 19 سۇ يۈزىگە قارىغاندا ئۆز يۈزىڭ قانداق بولسا، ئىنسانلارنىڭ قەلبىگە قارىغاندا ئۆزۈڭ شۇنداق بولىسەن. 20 ئۆلۈم ۋە ئەدەپسىزلىك ھەرگىز توپىدىن تاماملانمايدۇ، ئىنسانلارنىڭ كۆزى ھەرگىز تاماملانمايدۇ. 21 كۈمۈش ئۈچۈن قىغىچ، ئالتۇن ئۈچۈن ئوت بولىدۇ، ئىنسان ماختىغان نەرسىگە قاراپ سىناقتا ئۆتىدۇ. 22 ئەخمەقنى ھاۋانىڭ ئىچىدە ئۇنۇچ بىلەن ئۇنۇچلىغىنىڭدا، ئۇنىڭ ئەخمەقلىقى ئۇنىڭدىن ئايرىلماس. 23 سۈرۈڭنىڭ ھالىغا دىققەت قىلىپ، ئۈيۈرلىرىڭگە دىققەت قىلىپ، ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەستايىدىل بولغىن. 24 چۈنكى بايلىق مەڭگۈ ساقلانمايدۇ، تاج ئەۋلادتىن ئەۋلادقا ساقلانمامدۇ؟ 25 ئوت ئوتۇنىنى يېيىۋېتىپ، يېشىل ئوت ئورنىدا كۆرۈنىدۇ، تاغ ئوتلىرى يىغىلىپ كېتىدۇ. 26 قوزا يۈڭىدىن كىيىم ياسىلىدۇ، ئۆچكە بالىسىدىن ئېتىز ساتقىلى بولىدۇ. 27 ئۆچكە سۈتىدىن ئۆزۈڭگە، ئائىلەڭگە يېتەرلىك يېمەك-ئىچمەك، ئايالىڭ ۋە قىزلىرىڭ ئۈچۈن يېتەرلىك ئوزۇق بولىدۇ.

قەهر بولسا كەلكۆندەك ئادەمنى ئېقىتىپ كېتەر، بىراق كىم ھەسەتخورلۇق ئالدىدا تاقابىل تۇرالىسۇن؟ 5 ئاشكارا ئەيىبلەش يوشۇرۇن مۇھەببەتتىن ئەلادۇر. 6 دوستىنڭ قولىدىن بېگەن زەخىملەر سادىقلىقتىن بولىدۇ؛ بىراق دۇشمەننىڭ سۆيۈشلىرى ھىيلىگەرلىكتۇر. 7 توق كىشى ھەسەل كۆنىكىدىنمۇ بىزاردۇر، ئاچ كىشىگە ھەرقانداق ئاچچىق نەرسىمۇ تاتلىق بىلىنەر. 8 يۇرت ماكانىدىن ئايرىلغان كىشى، ئۆۋىسىدىن ئايرىلىپ يۈرگەن قۇشقا ئوخشار. 9 ئەتىر ۋە خۇشبۇي كۆڭۈلنى ئاچار، جان كۆيەر دوستىنڭ سەممىي مەسلىھەتى كىشىنى رىغبەتلەندۈرەر. جان كۆيەر دوستىنڭ سەممىي، خۇشخۇي مەسلىھەتى كىشىنى خۇش قىلۇر. 10 ئۆز دوستۇڭنى، ئاتاڭنىڭ دوستىنىمۇ ئۇنتۇما، بېشىڭغا كېلىن چۈشكەندە قېرىندىشىڭنىڭ ئۆيىگە كىرىپ يىلىنما؛ يېقىندىكى دوست، يىراقتىكى قېرىنداشتىن ئەلا. 11 ئى ئوغلۇم، دانا بول، كۆڭلۈمنى خۇش قىل، شۇنداق قىلغىنىڭدا مېنى مەتىخىرە قىلىدىغانلارغا جاۋاب بېرەلەيسەن. 12 زېرەك كىشى بالا-ياقىزانلىق ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ سادىدىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 13 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەرزگە تونىنى ئۆتۈپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بەرگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 14 قاق سەھەردە تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋازدا دوستىغا بەختە تىلىگەنلىك، ئۆزىنى قارغاش ھېسابلىنار. 15 يامغۇرلۇق كۈندىكى توختىماي چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىن، ۋە سوقۇشقاق خوتۇن بىر-بىرىگە ئوخشاشتۇر. 16 ئۇنى تىزگەنلەش بورانىنى توسقانغا، ياكى ياغىنى ئوڭ قول بىلەن چاڭگاللىغانغا ئوخشاشتۇر. 17 تۆمۈرنى تۆمۈرگە بىلىسە ئوتكۈرلەشكەندەك، دوستلارمۇ بىر-بىرىنى ئوتكۈرلەشتۈرەر. 18 ئەنجۈر كۆچىتىنى پەرۋىش قىلغۇچى ئۇنىڭدىن ئەنجۈر يەيدۇ؛ خوجايىننى ئاسراپ كۈتكەن قۇل ئىززەت تاپىدۇ. 19 سۇدا ئادەمنىڭ يۈزى ئەكىس ئەتكەندەك، ئىنسانىنىڭ قەلبىنىڭ قانداقلىقى ئۆز يېنىدىكى كىشى ئارقىلىق بىلىنەر. 20 تەھتىسارا ۋە ھالاكەت ھەرگىز تويمىغاندەك، ئادەمنىڭ [ئاچ] كۆزلىرى قانائەت تاپماس. (Sheol h7585) 21 ساپال قازان كۆمۈشنى، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، ئادەم بولسا ماختالغاندا سىنىلار. 22 ئەخمەقنى بۇغدايغا بىلەن بىرگە سەندىلدە تالقان قىلىپ سوقسا ئۆزى، ئەخمەقلىقى يەنىلا ئۆزىگە ئۆتەر. 23 پادىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى ئوبدان بىلىپ تۇر، مال-ۋارانلىرىڭنى ياخشى خەۋەر ئال؛ 24 چۈنكى بايلىقنىڭ مەڭگۈ كاپالىتى بولماس، تاج-تەختمۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە تۇرامدۇ؟ 25 قۇرۇغان چۆپلەر ئورۇلغاندىن كېيىن، يۇمران چۆپلەر توسۇپ چىققاندا، تاغ باغرىدىنمۇ ياۋايى چۆپلەر يىغىلاندا، 26 شۇ چاغدا قوزىلارنىڭ يۈگلىرى قەرقىلىپ كىيىمىڭ بولار، تۆچكىلەرنى ساتقان پۇلغا بىر ئېتىز كېلەر، 27 ھەمدە تۆچكىلەرنىڭ سۈتلىرى سېنىڭ ھەم ئائىلىدىكىلىرىڭنىڭ ئوزۇقلۇقىنى، دېدەكلىرىڭنىڭ قورسىقىنى تەمىنلەشكىمۇ يېتەر.

28

ياماناللار ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ قاچار؛ بىراق ھەققانىيلار شىر يۈرەك باتۇر كېلەر. 2 يۇرتىدا گۇناھلار كۆپەيسە، ئۇنىڭ ئەمىرلىرى كۆپ ئالمىشار، لېكىن ئۇنى سورىغۇچى يورۇتۇلغان ۋە بىلىملىك بولسا، يۇرت ئامان-مۇقىم ئۆزۈن تۇرار. 3 مىسكىنلەرگە زۇلۇم سېلىۋاتقان بىر كەمبەغەل، خۇددى [زىرائەتلەرنى] ياتقۇزۇپ دېنىنى قىيمايدىغان قارا يامغۇرغا ئوخشايدۇ. 4 تەۋرات قانۇنىدىن ۋاز كەچكەنلەر ياماناللارنى ياخشى دەپ ماختار؛ بىراق قانۇننى ئۆتقۇچىلار ئۇلارغا قارشى كۈرەش قىلار. 5 رەزىللەر ئادالەتنى چۈشەنمەس؛ بىراق يەۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر ھەممە ئىشنى چۈشىنەر. 6 يەزىلەتلىك يولدا ماڭغان مىسكىن كىشى، ساختا، ئىككى يۈزلىمە باي ئادەمدىن ياخشىدۇر. 7 تەۋرات-قانۇنىغا ئىتائەت قىلغان يىگىت ئەقىللىق ئوغۇلدۇر؛ بىراق نان قېيىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى نومۇسقا قالدۇرار. 8 جازانىخورلۇق قىلىپ يۇقىرى ئۆسۈم ئارقىلىق بايلىقلار تاپقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مىسكىنلەرگە خەيرىخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن توپلىغاندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايمەن دەپ قۇلىقىنى يوپۇرسا، ھەتتا دۇئالىرىمۇ لەنەتى بولۇپ قالار. 10 كىمكى دۇرۇسلارنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورىسىغا ئۆزى چۈشەر؛ بىراق پاك-دىيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مىراسخور بولار. 11 باي دەرۋەقە ئۆزىنى دانا سانار؛ بىراق يورۇتۇلغان مىسكىن ئۇنى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالىبىيەتلىك بولسا، جاھانىنى تەنتەنە قاپلار؛ بىراق ياماناللار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى روناق تاپماس؛ بىراق ئۇلارنى تونۇپ ئىقرار قىلىپ، ئۇلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشەر. 14 [پەرۋەردىگارىدىن] ھەردائىم قورقۇپ يۈرگەن كىشى شۇنچە بەختلىكتۇر! بىراق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا-يىتىپەتكە قالار. 15 ھۆركىرەپ تۇرغان شىر، ياكى [ئۇۋۇنى ئىزدەپ] كېزىۋاتقان ئېيىق قانداق بولسا، يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىمىمۇ شۇنداقتۇر. 16 يورۇتۇلمىغان ئەمىر ھامان زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، بىراق ھارام بايلىقلارغا نەپرەتلەنسە، تەختىدە ئۇزۇن ئولتۇرار. 17 قان توككەن كىشى قەرىز بىلەن ھاڭغا قاراپ يۈگۈرەر؛ ئۇنى ھېچكىم توسمىسۇن! 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار؛ ئىككى يولدا ماڭغان ساختا كىشى ئۆلارنىڭ بىردە ھامان يىقىلىپ چۈشەر. 19 ئۆز يېرىگە تىرىشىپ ئىشلىگەن دېھقانىنىڭ نېنى يېتىپ ئاشار؛ بىراق بىكار يۈرۈپ خام خىيالىلارنى قوغلىغان كىشىنىڭ يوقسۇللۇق مول بولار! 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپىيەر؛ بىراق باي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماس. 21 بىرگە يان بىسىش قەتئىيى بولماس؛ چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر يۈردا نان ئۈچۈنمۇ گۇناھ تۆتكۈزەر. 22 نەپسى تويماس كىشى بايلىقلارنى كۆزلەپ ئالدىرايدۇ؛ ئۇ نامراتلىقنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشىدىغىنىدىن بىخەۋەردۇر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلىگەن كىشى، ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قارىغاندا كۆپرەك ئىلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ تەھەللۇقاتىنى ئوغرىلاپ، «بۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپسى تويمىغۇر كىشى جېدەل-ماجىرا تېرىيدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 ئۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى ئەخمەقتۇر؛ بىراق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار. 27 نامراتلارغا خەيرىخاھلىق قىلىدىغان كىشى موھتاجلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتمەنىنى كۆرسىمۇ كۆزىمەسكە سالغان كىشى كۆپلىگەن قارغىشقا ئۇچرار. 28 ياماناللار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار؛ لېكىن ئۇلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

29

قايتا-قايتا ئەيىبلىنىپ تۇرۇپ يەنە بوينى قاتتىقلىق قىلغان كىشى، ئۈيۈقسىزدىن داۋالىغۇسىز يانجىلار. 2 ھەققانىيلار گۈللەنسە، پۇقرالىرى شادلىنار، قەيىھلەر ھوقۇق ئۈستا پۇقرا نالە-يەرياد كۆتۈرەر. 3 دانالىقنى سۆيگەن ئوغۇل ئاتىسىنى خۇش قىلار؛ بىراق پاھىشىلەرگە ھەمراھ بولغان ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇزۇپ-چاچار. 4 پادىشاھ ئادالەت بىلەن يۇرتىنى تىنچ قىلار؛ بىراق باج-سىلىق سالغان بولسا، ئۇنى ۋەيران قىلار. 5 ئۆز يېقىنىغا خۇشامەت قىلغان كىشى، ئۇنىڭ پۇتلىرىغا تور تەيارلاپ قويغاندۇر. 6 رەزىل ئادەمنىڭ گۇناھى ئۆزىگە قايقان ياساپ قۇرار؛ بىراق ھەققانىي كىشى ناخشىلار بىلەن شادلىنار. 7 ھەققانىي كىشى مىسكىننىڭ دەۋاسىغا كۆڭۈل بۆلۈر؛ بىراق ياماناللار بولسا بۇ ئىشنى چۈشەنمەس. 8 ھاكاۋۇر كىشىلەر شەھەرنى قۇتراتىپ داۋالغۇتار؛ بىراق ئاقىلانىلەر ئاچچىق غەزەبلەرنى ياندۇرار. 9 دانا كىشى ئەخمەق بىلەن دەۋالاشسا، ئەخمەق ھۆر-پىيىدۇ ياكى كۈلىدۇ؛ نەتىجىسى ھامان تىنچلىق بولماس. 10 قانخورلار پاك-دىيانەتلىكلەرگە نەپرەتلىنەر؛ دۇرۇسلارنىڭ جېنىنى بولسا، ئۇلار قەستلەر. 11 ئەخمەق ھەردائىم ئىچىدىكى ھەممىنى ئاشكارا قىلار؛ بىراق دانا ئۆزىنى بېسىۋالار. 12 ھۆكۈمدار يالغان سۆزلەرگە قۇلاق سالسا، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى يامان ئۆگەنمەي قالماس. 13 گادايى بىلەن ئۇنى ئەزگۈچى كىشى بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزىنى نۇرلاندۇرغۇچى پەرۋەردىگاردۇر. 14 يوقسۇللارنى دىيانەت بىلەن سورىغان پادىشاھنىڭ بولسا، تەختى مەڭگۈگە مەھكەم تۇرار. 15 تاياق بىلەن تەنبىھ-نەسىھەت بىللارغا دانالىق يەتكۈزەر؛ بىراق ئۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىلگەن بالا ئانىسىنى خىجالەتكە قالدۇرار. 16 ياماناللار كۆللىنىپ كەتسە، ناھەقلىق كۆپىيەر؛ لېكىن ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ يىقىلغىنىنى كۆرەر. 17 ئوغلۇڭنى تەربىيەلىسەڭ، ئۇ سېنى ئارام تاپقۇزار؛ ئۇ كۆڭلۈڭنى سۆيىدۇرەر. 18 [پەرۋەردىگارنىڭ] ۋەھيىسى بولمىغان ئەلنىڭ پۇقرالىرى يولدىن چېقىپ باشپاناھسىز قالار؛ لېكىن تەۋرات-قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى بەختلىكتۇر. 19 قۇلنى سۆز بىلەنلا تۈزەتكىلى بولماس؛ ئۇ سۆزۈڭنى چۈشىنەگەن بولسىمۇ، ئېتىبار قىلماس. 20 ئاغزىنى باسالمايدىغان كىشىنى كۆرگەنمۇ؟ ئۇنىڭدىن ئۈمىد كۈتكەندىن، ئەخمەقتىن ئۈمىد كۈتۈش ئەۋزەلدۇر. 21 كىمكى ئۆز قۇلىنى كىچىكىدىن تارتىپ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەرسە، كۈنلەرنىڭ بىردە ئۇنىڭ بېشىغا چىقار.

22 تېرىككەك كىشى جىدەل-ماجىرا قوزغاپ تۇرار، ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان كىشىنىڭ گۇناھلىرى كۆپتۇر. 23 مەغرۇرلۇق كىشىنى پەس قىلار، بىراق كەمتەرلىك كىشىنى ھۆرمەتكە ئېرىشتۈرەر. 24 ئوغرى بىلەن شېرىك بولغان كىشى تۆز جىنىغا دۈشمەندۇر، ئۇ سوراققىنىڭ [گۇۋاھ بېرىشكە] ئاگاھلاندۇرۇشنى ئاڭلىسىمۇ، لېكىن راست گەپ قىلىشقا پېتىنالماس. 25 ئىنسان بالىسىدىن قورقۇش ئادەمنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ، بىراق كىمكى پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، ئۇ بىخەتەر كۆتۈرۈلەر. 26 كۆپ كىشىلەر ھۆكۈمدارىدىن ئىلتىپات ئىزدەپ يۈرەر، بىراق ئادەمنىڭ ھەق-رىزقى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭلا قولىدىدۇر. 27 ناھەقلەر ھەققانىيلارغا يىرگىنچلىكتۇر، دۇرۇس يولدا ماڭغان كىشىلەر يامانلارغا يىرگىنچلىكتۇر.

30

تۆۋەندىكىلەر ياكەھنىڭ ئوغلى ئاگۇرغا ۋەھيي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر: بۇ ئادەم ئىتىيەلگە، يەنى ئىتىيەل بىلەن ئۇكالغا مۇنداق سۆزلەرنى دېگەن: ـ 2 مەن دەرۋەقە ئىنسانلار تارىسىدىكى ئەڭ نادىنى، ھايۋانغا ئوخشاشتۇرمەن، مەندە ئىنسان ئەقلى يوق. 3 دانالىقنى ھېچ ئۆگەنمىدىم، ئەڭ پاك-مۇقەددەس بولغۇچى ھەققىدىمۇ ساۋاتىم يوقتۇر. 4 كىم ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن، ياكى ئەرشتىن چۈشكەن؟ كىم شامالنى قوللىرىدا تۇتقان؟ كىم سۇلارنى تۆز تونىغا يۆگەپ قويغان؟ كىم يەر-زېمىننىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىگەن؟ ئۇنىڭ ئىسمى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ ئىسمى نېمە؟ بىلەمسەن-يوق؟ 5 تەڭرىنىڭ ھەر بىر سۆزى سىنىلىپ ئىسپاتلىنىپ كەلگەندۇر، ئۇ تۆرگىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى قوغدايدىغان قالقاندۇر. 6 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچ نەرسە قوشما، ئۇنداق قىلساڭ، ئۇ سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېنىڭ يالغانچىلىقىڭ ئاشكارىلىنىدۇ. 7 ئى [خۇدايىم]، سەندىن ئىككى نەرسىنى تىلەيمەن؛ مەن تۇلۇگۇچە بۇلارنى مەندىن ئايمىغايسەن: ـ 8 ساختىلىق ۋە يالغانچىلىقنى مەندىن يىراق قىلغايسەن؛ مېنى گادايۇ قىلماي، بايمۇ قىلماي، بەلكى ئېھتىياجىمغا لايىقلا رىزىق بەرگەيسەن. 9 چۈنكى زىيادە تويۇپ كەتسەم، سەندىن يېنىپ: «پەرۋەردىگار دېگەن كىم؟» ـ دەپ قېلىشىم مۇمكىن. ياكى گادايى بولۇپ قالسام، ئوغرىلىق قىلىپ، سەن خۇدايىمنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈشۈم مۇمكىن. 10 خوجايىننىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ قۇلى ئۈستىدىن شىكايەت قىلما، بولمىسا ئۇ سېنى قارغاپ لەنەت قىلىدۇ، ئەيىبكار بولىسەن. 11 ئۇز ئاتىسىنى قارغايدىغان، ئۇز ئانىسىغا بەختسىز تىلىمەيدىغان بىر دەۋر بار، 12 ئۇزىنى پاك چاغلايدىغان، ئەمەلىيەتتە مەينەتچىلىكىدىن ھېچ يۇيۇلمىغان بىر دەۋر بار، 13 بىر دەۋر بار ـ ئاھ، كىبىرلىكىدىن نەزىرى نېمىدېگەن ئۈستۈن، ھاكاۋۇرلۇقىدىن ھالى نېمىدېگەن چوڭ! 14 ئۇنىڭ ئاجىزلار ۋە يوقسۇللارنى يالماپ يۇتۇۋېتىدىغان چىشلىرى قىلىچتەك، ئېزىق چىشلىرى پىچاقتەك بولغان بىر دەۋر بار! 15 زېلۇكنىڭ ئىككى قىزى بار، ئۇلار ھەردائىم: «بەرگىن، بەرگىن» دەپ توۋلىشار. ھەرگىز تويۇنمايدىغان ئۈچ نەرسە بار، ھەرگىز قانائەتلەنمەيدىغان تۆت نەرسە بار، ئۇلار بولسىمۇ: ـ 16 گۆر، تۇغماس خوتۇننىڭ قارنى، سۇغا تويۇنمىغان قۇرغاق يەر، ۋە ھەرگىز «بولدى، تويدۇم» دېمەيدىغان ئوتتىن ئىبارەت. (Sheol h7585) 17 ئاتىسىنى مەسخىرە قىلىدىغان، ئانىسىنى كەمسىتىدىغان كۆزنى بولسا، قاغا-قۇزغۇنلار چوقۇلار، بۇركۈتنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنى يەر. 18 مەن ئۈچۈن ئىنتايىن تىلىسمات ئۈچ نەرسە بار، شۇنداق، مەن چۈشىنىلەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 19 بۇركۈتنىڭ ئاسماندىكى ئۈچۈش يولى، يىلاننىڭ تاشتا بېغىرلاپ ماڭىدىغان يولى، كېمىنىڭ دېڭىزدىكى يولى ۋە يىگىتنىڭ قىزغا ئاشىق بولۇشتىكى يولىدۇر. 20 زىناخور خوتۇننىڭ يولىمۇ شۇنداقتۇر، ئۇ بىرنېمنى يەپ بولۇپ ئاغزىنى سۈرتىۋەتكەن كىشىدەك: «مەن ھېچقانداق يامانلىقنى قىلمىدىم!» ـ دەيدۇ. 21 يەر-زېمىن ئۈچ نەرسە ئاستىدا بىئارام بولار، ئۇ كۆتۈرەلمەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 22 پادىشاھ بولغان قۇل، تاماققا تويغان ھاماقەت، 23 نەپرەتكە پاتقان، ئەرگە تەگكەن خوتۇن، ئۇز خانىمنىڭ ئورنىغا باسقان دېدەك. 24 يەر يۈزىدە تېنى كىچىك، لېكىن ئىنتايىن ئەقىللىق تۆت خىل جانىۋار بار: ـ 25 چۈمۈلىلەر كۆچلۈك خەلق بولمىسىمۇ، بىراق يازدا ئوزۇق تەييارلىۋېلىشنى بىلىدۇ، 26 سوغۇرلار ئۇزى ئاجىز بىر قوۋۇم بولسىمۇ، خادا تاشلارنىڭ ئارىسىغا ئۆۋا سالىدۇ، 27 چېكەتكىلەرنىڭ پادىشاھى بولمىسىمۇ، لېكىن قاتار تىزىلىپ رەتلىك ماڭىدۇ، 28 كەسلەنچۈكنى قول بىلەن تۇتۇۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن خان ئوردىلىرىدا ياشايدۇ. 29 قەدەملىرى ھەيۋەتلىك ئۈچ جانىۋار بار، كىشىگە زوق بېرىپ ماڭىدىغان تۆت نەرسە بار: ـ 30 ھايۋاناتلار ئىچىدە ئەڭ كۈچلۈك، ھېچ ئېمىدىن قورقماس شىر، 31 زىلۋا بەيگە ئېتى، تېكە، ۋە پۇقرالىرى قولالايدىغان پادىشاھدۇر. 32 ئەگەر سەن ئەخمەقلىق قىلىپ تۆزۈكۈنى بەك يۇقىرى ئورۇنغا قويۇۋالغان بولساڭ، ۋە ياكى تەلۋە بىر ئويدا بولغان بولساڭ، قولۇڭ بىلەن ئاغزىڭنى يۇم! 33 كالا سۈتى قوچۇلسا سېرىق مايي چىقار، بىرىنىڭ بۇرنى مجىلسا، قان چىقار، ئاداۋەت قوزغاپ ئىنتىقام ئويلىسا جىدەل-ماجىرا چىقار.

31

تۆۋەندىكىلەر، پادىشاھ لەمۇئىلگە ئۇنىڭ ئانىسى ئارقىلىق ۋەھيي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر، ئانىسى بۇ سۆزلەرنى ئۇنىڭغا ئۆگەتكەن: 2 ئى ئوغلۇم، ئى مېنىڭ ئامرىقىم، قەسەملەر بىلەن تىلىگەن ئارزۇلۇقۇم، مەن ساڭا نېمە دەي؟ 3 كۈچ-قۇۋۋىتىڭنى ئايال-خوتۇنلار تەرىپىگە سەرپ قىلمىغىن، ياكى پادىشاھلارنىمۇ ۋەيران قىلىدىغان ئىشلارغا بېرىلگۈچى بولما! 4 ئى لەمۇئىل، شاراب ئىچىش پادىشاھلارغا لايىق ئەمەس، ئەمىرلەرگىمۇ ھاراققا خومار بولۇش ياراشماس. 5 بولمىسا ئۇلار شاراب ئىچىپ، [مۇقەددەس] بەلگىلىمىلەرنى ئۇنتۇپ، بوزەك بەندىلىرىنىڭ ھەققىنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىشى مۇمكىن. 6 كۈچلۈك ھاراق ئۆلگۈسى كەلگەنلەرگە، ھەسرەتكە چۈمگەنلەرگە بېرىلسۇن! 7 ئۇلار شارابنى ئىچىپ، مىسكىنلىكىنى ئۇنتۇپ، قايىتىدىن دەرد-ئەلەمنى ئېسىگە كەلتۈرمىسۇن! 8 ئۆزلىرى ئۈچۈن گەپ قىلالمايدىغانلارغا ئاغزىڭنى ئاچقىن، ھالاك بولاي دېگەنلەرنىڭ دەۋاسىدە گەپ قىل. 9 سۈكۈت قىلما، ئۇلار ئۈچۈن لىلا ھۆكۈم قىل، ئېزىلگەنلەرنىڭ ۋە مىسكىنلەرنىڭ دەردىگە دەرمان بول. 10 پەزىلەتلىك ئايالنى كىم تاپالايدۇ؟ ئۇنىڭ قىممىتى لەئەل-ياقۇتلاردىنمۇ زور ئېشىپ چۈشىدۇ. 11 ئېرىنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا تايىنىپ خاتىرجەم تۇرىدۇ، ئۇ بولغاچقا ئېرىنىڭ ئالغان ئولجىسى كەم ئەمەستۇر! 12 ئۇ ئۆمۈر بويى ئېرىگە ۋاپادار بولۇپ ياخشىلىق قىلىدۇ، ئۆزى زىناغا ئۈچراتمايدۇ. 13 ئۇ قوي يۈڭى ۋە كەندىر تېپىپ، ئۆز قولى بىلەن جان دەپ ئىجىر قىلىدۇ. 14 ئۇ سودا كېمىلىرىگە ئوخشاش، [ئائىلىنى بېقىشتىكى] ئوزۇق-تۈلۈكەرنى يىراق جايلاردىن توشۇيدۇ. 15 : تاڭ يورۇماستا ئۇ ئورنىدن تۇرىدۇ، ئائىلىسىدىكىلەرگە يېمەكلىك تەييارلايدۇ، خىزمەتكار-دېدەكلەرگە نىسۇئىسىنى تەقسىم قىلىدۇ. 16 ئۇ بىر پارچە ئېتىزنى ئۆزى كۆرۈپ ئالىدۇ؛ قولى بىلەن يىغقان دارامەتتىن ئۇ بىر ئۆزۈمزار بىنا قىلىدۇ. 17 [ئىشقا قاراپ] ئۇ بېلىنى كۈچ بىلەن باغلار، بىلەكلىرىنى كۈچلەندۈرەر، 18 ئۆز ئىشىنىڭ پايدىلىقلىقىنى كۆزى يېتەر، كېچىچە چىرىغىنى ئۆچۈرمەي ئىش قىلار. 19 ئۇ قوللىرى بىلەن چاقنى چۈرەر، بارماقلىرى يىپ ئۆرچۈقىنى ئۇتار. 20 ئاجىزلارغا يارىدەم قولىنى ئۇزىتار، ھاجەتمەنلەرگە قوللىرىنى سوزار. 21 قار ياغقاندا ئۇ ئائىلىسى ئوغرۇلۇق ئەندىشە قىلمايدۇ، ئۇيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قىزىل كىيىملەر كىيدۈرۈلگەن. 22 كارىۋات ياپقۇچلىرىنى ئۆزى توقۇيدۇ، ئۇزىنىڭ كىيىم-كېچەكلىرى كاتاپ ۋە سۈسۈن رەختىنىدۇر. 23 ئېرىنىڭ شەھەر دەرۋازىلىرىدا ئابرۇيى بار، شۇ يەردە ئۇ يۇرتتىكى ئاقساقاللار قاتارىدىن ئورۇن ئالىدۇ. 24 ئۇ نەپىس كاناپتىن كىيىم-كېچەك تىكىپ ئۇنى ساتىدۇ، بەلۋاغلارنى تىكىپ سودىگەرلەرنى تەمىنلەيدۇ. 25 كىيىمى كۈچ-قۇدرەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتۇر، ئۇ كېلەچەككە ئۈمىد بىلەن كۈلۈپ قارايدۇ. 26 ئاغزىنى ئاچىسلا، دانا سۆز قىلىدۇ، تىلىدا مېھرىبانە نەسىھەتلەر بار. 27 ئائىلىسىدىكى ئىشلاردىن دائىم خەۋەر ئالىدۇ، بىكارغا نان يېمەيدۇ. 28 پەرزەنتلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەيدۇ، ئېرىمۇ مۇبارەكلەپ ئۇنى ماختاپ: ـ 29 «پەزىلەت بىلەن ياشىغان ئايالىلار كۆپتۇر، بىراق سەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىنمۇ ئېشىپ چۈشىسەن» ـ دەيدۇ. 30 گۈزەللىك سېھىرى ئالدامچىدۇر، ھۆسن-جامالمۇ پەقەت بىر كۆپۈك، خالاس، پەقەت پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان ئايالا ماختىلىدۇ! 31 ئۇ تۆز مېھنىتىنىڭ مېۋىلىرىدىن بەھرىمەن بولسۇن! ئەجىرلىرى ئۆزى دەرۋازىلاردا ھۆرمەت-شۆھرەتكە ئېرىشتۇرسۇن!

هېكمەت توپلىغۇچى

1 يېرۇسالېمدا پادىشاھ بولغان، داۋۇتنىڭ ئوغلى «هېكمەت توپلىغۇچى»نىڭ سۆزلىرى: ـ
2 «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك!» ـ دەيدۇ «هېكمەت توپلىغۇچى» ـ «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك! ھەممە ئىش ھەممىلىكتۇر!» **3** قۇياش ئاستىدا تارتقان جاپالىرىدىن ئىنسان نېمە پايدىغا ئېرىشەر؟ **4** بىر دەۋۇر تۈتىدۇ، يەنە بىر دەۋۇر كېلىدۇ؛ بىراق يەر-زېمىن مەڭگۈگە داۋام قىلىدۇ؛ **5** كۈن چىقىدۇ، كۈن پاتىدۇ؛ ۋە چىقىدىغان جايىغا قاراپ يەنە ئالدىراپ ماڭىدۇ. **6** شامال جەنۇبقا قاراپ سوقىدۇ؛ ئاندىن بۇرۇلۇپ شىمالغا قاراپ سوقىدۇ؛ ئۇ ئايلىنىپ-ئايلىنىپ، ھەردائىم ئۆز ئايلانما يولىغا قايتىدۇ. **7** بارلىق دەريالار دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ؛ بىراق دېڭىز تولمايدۇ؛ دەريالار قايسى جايىغا ئاققان بولسا، ئۇلار يەنە شۇ يەرگە قايتىدۇ. **8** بارلىق ئىشلار جاپاغا تولغاندۇر؛ ئۇنى ئېيتىپ تۈگەتكۈچى ئادەم يوقتۇر؛ كۆز كۆرۈشتىن، قۇلاق ئاڭلاشتىن ھەرگىز توىمايدۇ. **9** بولغان ئىشلار يەنە بولىدىغان ئىشلاردۇر؛ قىلغان ئىشلار يەنە قىلىنىدۇ؛ قۇياش ئاستىدا ھېچقانداق يېڭىلىق يوقتۇر. **10** «مانا، بۇ يېڭى ئىش» دېگلى بولىدىغان ئىش بارمۇ؟ ئۇ بەرىبىر بىزدىن بۇرۇنقى دەۋرلەردە ئاللىقاچان بولۇپ ئۆتكەن ئىشلاردۇر. **11** بۇرۇنقى ئىشلار ھازىر ھېچ ئەسلەتمەيدۇ؛ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارمۇ ئۇلاردىن كېيىن ياشايدىغانلارنىڭ ئېسىگە ھېچ كەلمەيدۇ.
12 مەنكى هېكمەت توپلىغۇچى يېرۇسالېمدا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغانمەن؛ **13** مەن دانالىق بىلەن ئاسمانلار ئاستىدا بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى قېتىرقىنىپ ئىزدەشكە كۆڭۈل قويدۇم ـ خۇلاسەم شۇكى، خۇدا ئىنسان بالىلىرىنىڭ ئۆز-ئۆزىنى بەند قىلىپ ئۆپىرىتىش ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇ ئېغىر جاپانى تەقدىم قىلغان! **14** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى كۆرۈپ چىقتىم، ـ مانا، ھەممىسى ھەممىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر. **15** ئەگرىنى ئۆز قىلغىلى بولماس؛ كەمنى تولۇق دەپ سانىغىلى بولماس. **16** مەن ئۆز كۆڭلۈمدە ئويلىنىپ: «مانا، مەن ئۆلۈغلىنىپ، مەندىن ئىلگىرى يېرۇسالېم ئۈستىگە بارلىق ھۆكۈم سۈرگەنلەردىن كۆپ دانالىققا ئېرىشتىم؛ مېنىڭ كۆڭلۈم نۇرغۇن دانالىق ۋە بىلىمگە ئېرىشتى» ـ دېدىم. **17** شۇنىڭ بىلەن دانالىقنى بىلىشكە، شۇنىڭدەك تەلۇلىك ۋە ئەخمىقانىلىقنى بىلىپ يېتىشكە كۆڭۈل قويدۇم؛ مۇشۇ ئىشنىمۇ شامال قوغلىغاندەك ئىش دەپ بىلىپ يەتتىم. **18** چۈنكى دانالىقنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن ئازاب-ئۇقۇبەتمۇ كۆپ بولىدۇ؛ بىلىمنى كۆپەيتكۈچىنىڭ دەرد-ئەلەمىمۇ كۆپەيىدۇ.

2 مەن كۆڭلۈمدە: «قېنى، مەن ئۆزۈمگە تاماشىنىڭ تەمىنى تېتىغۇزۇپ باقىمەن؛ كۆڭلۈم ئېچىلسۇن!» ـ دېدىم. بىراق مانا، بۇمۇ ھەممىلىكتۇر. **2** مەن كۈلكە-چاۋاققا «تەلۇلىك!» ۋە تاماشىغا «ئۆتىنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟» ـ دېدىم. **3** كۆڭلۈمدە ئۆز بەدىنىمنى شاراب بىلەن قانداق روھلاندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى (دانالىق بىلەن ئۆزۈمنى يېتەكلىگەن ھالدا) بىلىشكە بېرىلىپ ئىزدەندىم، شۇنىڭدەك «ساناقلىق كۈنلىرىدە ئىنسان بالىلىرىغا ياخشىلىق يەتكۈزىدىغان نېمە پايدىلىق ئىشلار بار؟» دېگەن تۈگۈننى يەشسەم دەپ ئەخمىقانىلىكنى قانداق تۇتۇپ يېتىشىم كېرەكلىكىنى ئىنتىلىپ ئىزدىدىم. **4** مەن ئۇلۇغ قۇرۇلۇشلارغا كىرىشتىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆيلەرنى سالدىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۈزۈمزارلارنى تىكتىم؛ **5** ئۆزۈم ئۈچۈن شاھانە باغ-باغچىلارنى ياسىدىم؛ ئۇلاردا ھەرخىل مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تىكتىم؛ **6** ئۆزۈم ئۈچۈن ئۈرماندىكى باراقسان دەرەخلەرنى ئوبدان سۇغىرىش ئۈچۈن، كۆچەكلەرنى ياساپ چىقتىم؛ **7** قۇللارغا ۋە دېدەكلەرگە ئىگە بولدۇم؛ ئۆيۈمدە ئۇلاردىن ئۇغۇلغانلارمۇ مېنىڭكى ئىدى؛ يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭكىدىن كۆپ مال-ۋارانلار، قوي ۋە كالا پادىلىرىم بار بولدى. **8** ئۆز-ئۆزۈمگە ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ھەم ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ھەرخىل ئەتىۋارلىق ئالاھىدە گۈزەللىرىنى يىغدىم؛ قىز-يىگىت ناخشىچىلارغا ھەمدە ئادەم بالىلىرىنىڭ دىلكۈيەرلىرىگە، يەنى كۆپلىگەن گۈزەل كېنىزەكلەرگە ئىگە بولدۇم. **9** ئۇلۇغ بولدۇم، يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىدىن زىيادە رونىق تاپتىم؛ شۇنداق بولغىنى بىلەن دانالىقىم مەندىن كەتمىدى. **10** كۆزلىرىمگە نېمە ياققان بولسا، مەن شۇنى ئۈنىڭدىن ئايمىدىم؛ ئۆز كۆڭلۈمگە ھېچقانداق خۇشاللىقنى ياق دېمىدىم؛ چۈنكى كۆڭلۈم بارلىق ئەجرىمدىن شادلاندى؛ مانا، بۇلار ئۆز ئەجرىمدىن بولغان نېسىۋەم ئىدى. **11** ئاندىن ئۆز قولۇم ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە، شۇنداقلا سىكىۋۇرگەن ئەجرىمنىڭ نەتىجىسىگە قارىسام، مانا، ھەممىسى بەھەملىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى؛ بۇلار قۇياش ئاستىدىكى ھېچ پايدىسى يوق ئىشلاردۇر. **12** ئاندىن زېھنىمنى يېغىپ ئۇنى دانالىققا، ئەلۋەتلىك ۋە ئەخمىقانىلىككە قاراشقا قويدۇم؛ چۈنكى پادىشاھتىن كېيىن تۇرىدىغان ئادەم نېمە قىلالايدۇ؟ ـ قىلىسىمۇ ئاللىقاچان قىلىنغان ئىشلاردىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس! **13** شۇنىڭ بىلەن نۇر قاراڭغۇلۇقتىن ئەۋزەل بولغانىدەك، دانالىقنىڭ بىغەرەزلىكتىن ئەۋزەللىكىنى كۆرۈپ يەتتىم. **14** دانا كىشىنىڭ كۆزلىرى بېشىدىدۇر، ئەخمەق بولسا قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ؛ بىراق ئۇلارغا ئوخشاش بىرلا ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **15** كۆڭلۈمدە: «ئەخمەققە بولىدىغان ئىش ماڭىمۇ ئوخشاش بولىدۇ؛ ئەمدى مېنىڭ شۇنداق دانا بولۇشۇمنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟!» ـ دېدىم. ئاندىن مەن كۆڭلۈمدە: «بۇ ئىشمۇ ئوخشاشلا بەھەملىكتۇر!» ـ دېدىم. **16** چۈنكى مەڭگۈگە دانا كىشى ئەخمەققە نىسبەتەن ھېچ ئارتۇق ئەسلەتمەيدۇ؛ چۈنكى كەلگۈسىدىكى كۈنلەردە ھەممە ئىش ئاللىقاچان ئۇنىتۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئەمدى دانا كىشى قانداق ئۆلىدۇ؟ ـ ئەخمەق كىشى بىلەن بىللە! **17** شۇڭا مەن ھاياتقا ئۆچ بولدۇم؛ چۈنكى قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلار ماڭا ئېغىر كېلەتتى؛ ھەممىسى بەھەملىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى. **18** شۇنىڭدەك مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىمگە ئۆچ بولدۇم؛ چۈنكى بۇنى مەندىن كېيىن كەلگەن كىشىگە قالدۇرماسلىققا ئامالىم يوق ئىدى. **19** ئۇنىڭ دانا ياكى ئەخمەق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ ئۇ بەرىبىر مەن جاپالىق بىلەن سىكىۋۇرگەن ھەمدە دانالىق بىلەن ئادا قىلغان قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىم ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ. بۇمۇ بەھەملىكتۇر. **20** ئاندىن مەن رايىمدىن يانىدىم، كۆڭلۈم قۇياش ئاستىدىكى جاپا تارتقان بارلىق ئەجرىمدىن ئۈمىدسىزلىنىپ كەتتى. **21** چۈنكى ئەجرىنى دانالىق، بىلىم ۋە ئەپ بىلەن قىلغان بىر ئادەم بار؛ بىراق ئۇ ئەجرىنى ئۈنىڭغا ھېچ ئىشلىمىگەن باشقا بىرسىنىڭ نېسىۋىسى بولۇشقا قالدۇرۇشى كېرەك. بۇمۇ بەھەملىك ۋە ئىنتايىن ئاچچىق كۆڭلەيتتۇر. **22** چۈنكى ئىنسان قۇياش ئاستىدا ئۆزىنى ئۆيرىتىپ، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمگەكلىدىن ۋە كۆڭلىنىڭ ئىنتىلىشلىرىدىن نېمىگە ئىگە بولىدۇ؟ **23** چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرى ئازابلىقتۇر، ئۇنىڭ ئەجرى غەشىلىكتۇر، ھەتتا كېچىدە ئۇنىڭ كۆڭلى ھېچ ئارام تاپمايدۇ. بۇمۇ بەھەملىكتۇر. **24** ئىنسان ئۈچۈن شۇنىڭدىن باشقا ياخشى ئىش يوقكى، ئۇ يېيىشى، ئىچىشى، ئۆز جېنىنى ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇر ئالدۇرۇشىدىن ئىبارەتتۇر، بۇنى خۇدانىڭ قولىدىدۇر، دەپ كۆرۈپ يەتتىم. **25** چۈنكى ئۇنىڭسىز كىم يېيەلىسۇن ياكى ئېسىپ ئىشلىيەلىسۇن؟ **26** چۈنكى ئۇ ئۆز نەزىرىگە ياقىدىغان ئادەمگە دانالىق، بىلىم ۋە شادلىقنى ئاتا قىلىدۇ؛ بىراق گۇناھكار ئادەمگە ئۆز مال-مۈلۈك يېغىپ-توپلاشقا جاپالىق ئەمگەكنى بېرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ يېغىپ-توپلىغىنىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە ياخشى بولغانغا تاپشۇرىدىغان قىلىدۇ. بۇمۇ بەھەملىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر.

3 ھەربىر ئىشنىڭ مۇۋاپىق پەسلى بار، ئاسمانلار ئاستىدىكى ھەممە ئارزۇنىڭ ئۆز ۋاقتىمۇ بار؛ **2** تۇغۇلۇشنىڭ بىر ۋاقتى بار، ئۆلۈشنىڭمۇ بىر ۋاقتى بار؛ تىكىش ۋاقتى بار، تىكىلگەننى سۆكۈش ۋاقتى بار؛ **3** ئۆلتۈرۈش ۋاقتى بار، ساقايتىش ۋاقتى بار؛ بۇزۇش ۋاقتى بار، قۇرۇش ۋاقتى بار؛ **4** يىغلاش ۋاقتى بار، كۈلۈش ۋاقتى بار؛ ماتەم تۇتۇش ۋاقتى بار، ئۆسسۈل ئۇيناش ۋاقتى بار؛ **5** تاشلارنى چۈرۈپتىش ۋاقتى بار، تاشلارنى يىغىپ-توپلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاشتىن ئۆزنى تارتىش ۋاقتى بار؛ **6** ئىزدەش ۋاقتى بار، يوقالدى دەپ ۋاز كېچىش ۋاقتىمۇ بار؛ **7** يىرتىش ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار؛ سۆزگۈت قىلىش ۋاقتى بار، سۆز قىلىش ۋاقتى بار؛ **8** سۆيۈش ۋاقتى بار، نەپرەتلىنىش ۋاقتى بار؛ ئۇرۇش ۋاقتى بار، تىنچلىق ۋاقتى بار. **9** ئىشلىگەن ئۆز ئىشلىگىنىدىن نېمە پايدا تالىدۇ؟ **10** مەن خۇدا ئىنسان بالىلىرىغا يۈكلىگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆرگەنمەن. **11** ئۇ ھەربىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقىنى

بىكىتكەن، تۇيەنە مەڭگۈلۈكنى ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان، شۇڭا، ئىنسان خۇدانىڭ تۆز هاياتىغا باشتىن تاخىرغىچە ئىمنى بىكىتكەنلىكنى بىلىپ يەتمەستۇر. 12 ئىنسانلارغا هاياتىدا شادلىنىش ۋە ياخشىلىق قىلىشتىن باشقا ئەۋزەل ئىش يوق ئىكەن دەپ بىلىپ يەتتىم. 13 شۇنداقلا يەنە، هەربىر كىشىنىڭ يېيىش-ئىچىشى، تۆزىنىڭ بارلىق ئەجىردىن هۇزۇر ئېلىشى، مانا بۇ خۇدانىڭ سوۋغىسىدۇر. 14 خۇدانىڭ قىلغانلىرىنىڭ هەممىسى بولسا، مەڭگۈلۈك بولىدۇ، دەپ بىلىمەن؛ ئۇنىڭغا هېچنەرسىنى قوشۇشقا ۋە ئۇنىڭدىن هېچنەرسىنى ئېلىۋېتىشكە بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئۇلارنى قىلغانلىرىنىڭ سەۋەبى ئىنسانىنى تۆزىدىن ئەيمىنىدۇرۇشتۇر. 15 هازىر بولغانلىرى ئۆتكەندىمۇ بولغاندۇر؛ كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىش ئاللىقاچان بولغاندۇر؛ خۇدا ئۆتكەن ئىشلارنى سورايدۇ. 16 مەن قۇياش ئاستىدا يەنە شۇ ئىشنى كۆردۈمكى ـ سوراق ئورنىدا، شۇ يەردە هېلىهەم رەزىللىك تۇرىدۇ؛ هەققانىيلىق تۇرۇش كېرەك بولغان جايدا، مانا رەزىللىك تۇرىدۇ! 17 مەن كۆڭۈلمدە: «خۇدا هەققانىي هەم رەزىل ئادەمنى سوراققا تارتىدۇ؛ چۈنكى هەربىر ئارزۇ-مەقسەت ۋە هەربىر ئىشنىڭ تۆز ۋاقتى بار» ـ دېدىم. 18 مەن كۆڭۈلمدە: ـ بۇنداق بولۇشى ئىنسان باللىرىنىڭ سەۋەبىدىندۇر، خۇدا ئۇلارنى سىنىماقچى، [بۇ ئىشلار] ئۇلار تۆزلىرىنىڭ پەقەت هايۋانلارغا ئوخشاش ئىكەنلىكنى كۆرۈشى ئۈچۈن بولغان، دەپ ئويلىدىم. 19 چۈنكى ئىنسان باللىرىنىڭ بېشىغا كېلىدىغىنى هايۋانلارغىمۇ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆرىدىغىنى ئوخشاش بولىدۇ. ئولاردىن ئالدىنقىسى قانداق ئۆلگەن بولسا، كېيىنكىسىمۇ شۇنداق ئۆلىدۇ، ئولاردا ئوخشاشلا بىرلا نەپەس باردۇر. ئىنسانىنىڭ هايۋانلاردىن هېچ ئارتۇقچىلىقى يوق، چۈنكى هەممە ئىش بىمەنىلىكتۇر. 20 ئۇلارنىڭ هەممىسى بىر جايغا باردۇ؛ هەممىسى توپا-چاڭدىن چىققان، هەممىسى توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 21 كىم ئادەمنى باللىرىنىڭ روهىنى بىلىدۇ؟ ئۇ يۇقىرىغا چىقامدۇ، يۇنى كىم بىلىدۇ؟ هايۋانلارنىڭ روهى، ئۇ يەر تېگىگە چۈشەمدۇ، كىم بىلىدۇ؟ 22 شۇنىڭ بىلەن مەن ئىنسانىنىڭ تۆز ئەجىردىن هۇزۇرلىنىشىدىن ئارتۇق ئىش يوقتۇر، دەپ كۆردۈم؛ چۈنكى مانا، بۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنى ئۆزىدىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى كۆرۈشكە كىم ئېلىپ كېلىدۇ؟

4 ئاندىن مەن قايتىدىن زېهنىمنى يېغىپ قۇياش ئاستىدا دائىم بولۇۋاتقان بارلىق زورلۇق-زومبۇلۇقنى كۆردۈم، مانا، ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى! ئۇلارغا هېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى، ئۇلارنى ئەزگەنلەرنىڭ كۈچلۈك يۇلەنچۈكى بار ئىدى، بىراق ئېزىلگەنلەرگە هېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى. 2 شۇڭا مەن ئاللىقاچان ئۆلۈپ كەتكەن ئۆلگۈچىلەرنى تىنى هايات بولغان تىرىكلەردىن ئۈستۈن دەپ تەرىپلىدىم؛ 3 شۇنداقلا بۇ ئىككى خىل كىشىلەردىن بەختلىكى تىنى ئايىرىدە بولمىغان كىشىدۇر، چۈنكى ئۇ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان يامانلىقلارنى هېچ كۆرۈپ باقمىغان. 4 ئاندىن مەن بارلىق ئەجىر ۋە بارلىق خىزمەتنىڭ ئۆتۈقلىرىدىن شۇنى كۆرۈپ يەتتىمكى، ئۇ ئىنسانىنىڭ يېقىنىنى كۆرەلەسلىكىدىن بولىدۇ. بۇمۇ بەمەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغانلىقىدۇر ئىشتۇر. 5 ئەخمەق قول قوشتۇرۇپ، تۆز گۈشنى يەيدۇ. 6 جاپا چېكىپ شامالنى قوغلاپ ئوچۇمنى توشقۇزمەن دېگەندىن، چاڭگىلنى توشقۇزۇپ خاتىرجەملىكتە بولۇش ئەلادۇر. 7 مەن يەنە زېهنىمنى يېغىپ، قۇياش ئاستىدىكى بىر بەمەنلىكنى كۆردۈم؛ 8 بىرسى يالغۇز، تىكەندەك بولسىمۇ، شۇنداقلا نە ئوغلى نە ئاكا-ئۇكىسى بولمىسىمۇ ـ بىراق ئۇنىڭ جاپاسىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۆزى بايلىقلارغا تويمايدۇ. ئۇ: «مەن بۇنداق جاپالىق ئىشلەپ، جىنىمدىن زادى كىمگە ياخشىلىق قالدۇرىمەن؟» ـ دېگەننى سورىمايدۇ. بۇمۇ بەمەنلىك ۋە ئېغىر جاپادىن ئىبارەتتۇر. 9 ئىككى بىردىن ياخشىدۇر، چۈنكى ئىككى بولسا ئەمگىكىدىن ياخشى ئىنئام ئالىدۇ. 10 يېقىلىپ كەتسە، بىرسى هەمراهىنى يۇلەپ كۆتۈرىدۇ؛ بىراق يالغۇز هالەتتە يېقىلىپ كەتسە، يۇلگۈدەك باشقا بىرسى يوق بولسا، بۇ كىشىنىڭ هالىغا ۋاي! 11 يەنە، ئىككىسى بىللە ياتسا، بىر-بىرىنى ئىللىتىدۇ؛ لېكىن بىرسى يالغۇز ياتسا قانداق ئىللىتىلىدۇ؟ 12 يەنە، بىراۋ يالغۇز بىر ئادەمنى يېڭىۋالغان بولسا، ئىككىسى ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرالايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۈچ قات ئارغامچا ئاسان ئۈزۈلمەس. 13 كەمبەغەل ئەمما ئاقىل يىگىت يەنە نەسىهەتنىڭ ئەتىۋارىنى قىلمايدىغان قېرى ئەخمەق پادىشاهتىن ياخشىدۇر، 14 چۈنكى گەرچە ئۇ بۇ پادىشاهنىڭ پادىشاهلىقىدا كەمبەغەل بولۇپ تۇغۇلغان بولسىمۇ، ئۇ زىنداندىن تەختكە ئولتۇرۇشقا چىقتى. 15 مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تىرىكلەرنىڭ ئاشۇ ئىككىنچىنى، يەنى [پادىشاهنىڭ] ئورنىنى باسقۇچىنى، شۇ يىگىتنى قوللايدىغانلىقىنى كۆردۈم. 16 بارلىق خەلق، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان بارلىق پۇقرالار ساناقسىز بولسىمۇ، بىراق ئۇلاردىن كېيىنكىلەر يىگىتنىمۇ رازى بولمايدۇ؛ بۇمۇ بەمەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر.

5 خۇدانىڭ ئۆيىگە بارغاندا، ئاۋايلاپ يۈرگىن؛ ئەخمەقلەرچە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاڭلاپ بويسۇنۇش ئۈچۈن يېقىنلاشقىن؛ چۈنكى ئەخمەقلەر رەزىللىك قىلىۋاتقىنى بىلمەيدۇ. 2 ئاغزىڭنى يېنىكلىك بىلەن ئاچما، كۆڭلۈڭ خۇدا ئالدىدا بىرنېمىنى ئېيتىشقا ئالدىرمىسۇن؛ چۈنكى خۇدا ئەرشىلەردە، سەن يەر يۈزىدىدۇرسەن؛ شۇڭا سۆزلىرىڭ ئاز بولسۇن. 3 چۈنكى ئىش كۆپ بولسا چۈشىمۇ كۆپ بولغاندەك، گەپ كۆپ بولسا، ئەخمەقنىڭ گېپى بولۇپ قالىدۇ. 4 خۇداغا قەسەم ئىچىسەڭ، ئۇنى ئادا قىلىشنى كېچىكتۈرمە؛ چۈنكى ئۇ ئەخمەقلەردىن هۇزۇر ئالمايدۇ؛ شۇڭا قەسىمىڭنى ئادا قىلغىن. 5 قەسەم ئىچىپ ئادا قىلىمىغاندىن كۆرە، قەسەم ئىچمەسلىكىڭ تۆزۈكتۇر. 6 ئاغزىڭ ئېنىكلىگىنى گۇناهىنىڭ ئىختىيارىغا قويۇۋەتمىسۇن؛ پەرىشتە ئالدىدا: «خاتا سۆزلەپ سالدىم» دېمە، نېمىشقا خۇدا گېپىڭدىن غەزەپلىنىپ قوللىرىڭ ياسىغانىنى هالاك قىلىدۇ؟ 7 چۈنكى چۈش كۆپ بولسا بەمەنلىكمۇ كۆپ بولىدۇ؛ گەپ كۆپ بولسىمۇ ئوخشاشتۇر؛ شۇڭا، خۇدادىن قورققىن! 8 سەن نامراتلارنىڭ ئېزىلگەنلىكىنى ياكى يەرلىك مەنسەپدارلارنىڭ هەق-ئادالەتنى زوراۋانلارچە قايرىپ قويغانلىقىنى كۆرسەڭ، بۇ ئىشلاردىن هەيران قالما؛ چۈنكى مەنسەپدارنى يۇقىرى يەنە بىرسى كۆزلەپ كەتتە؛ ۋە ئۇلاردىنمۇ يۇقىرىسىمۇ باردۇر. 9 بىراق ئېمىلا بولىسۇن يەر-تۈپراق هەممە ئادەمگە پايدىلىقتۇر؛ ھەتتا پادىشاهنىڭ تۆزىمۇ يەر-تۈپراققا تايىنىدۇ. 10 كۈمۈشكە ئامراق كۈمۈشكە قانماس؛ بايلىقلارغا ئامراق تۆز كىرىمگە قانماس؛ بۇمۇ بەمەنلىكتۇر. 11 مال-مۈلۈك كۆپەيسە، ئۇلارنى يېگۈچىلەرمۇ كۆپەيىدۇ؛ مال ئىگىسگە ئۇلارنى كۆزلەپ، ئۇلاردىن هۇزۇر ئېلىشتىن باشقا ئەمە پايدىسى بولىسۇن؟ 12 ئاز يىسۇن، كۆپ يىسۇن، ئەمگەكچىنىڭ ئۇيقۇسى تاتلىقتۇر؛ بىراق باينىڭ توقلۇقى ئۇنى ئۇخلاتماس. 13 مەن قۇياش ئاستىدا زور بىر كۈلپەتنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىگىسى ئۆزىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بايلىقلارنى توپلاشتۇر؛ 14 شۇنىڭدەك، ئۇنىڭ بايلىقلىرى بالا-ئىشاپەت تۈپەيلىدن يوقىلىشىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنداق ئادەمنىڭ بىر ئوغلى بولسا، [ئوغلىنىڭ] قولىغا قالدۇرغۇدەك ھېچنېمىسى يوق بولىدۇ. 15 ئۇ ئاپىسىنىڭ قورسىقىدىن يالىڭاچ چىقىپ، كەتكەندىمۇ يالىڭاچ يېتى كېتىدۇ؛ ئۇ تۆزىنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدىن قولىغا ئالغۇدەك ھېچنېمنى ئېيكەتەلمەيدۇ. 16 مانا بۇمۇ ئېغىر ئەلەملىك ئىش، چۈنكى ئۇ قانداق كەلگەن بولسا، يەنە شۇنداق كېتىدۇ؛ ئەمدى ئۇنىڭ شامالغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئەمگەك قىلغىنىنىڭ نېمە پايدىسى؟ 17 ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەپ-ئىچكىنى قاراڭغۇلۇقتا بولۇپ، غەشىلىك، كېسەللىكى ۋە خاپىلىقى كۆپ بولىدۇ. 18 مانا ئېمىنىڭ يارامىلىق ۋە گۈزەل ئىكەنلىكنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىنسانىنىڭ خۇدا ئۇنىڭغا تەقدىم قىلغان ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنلىرىدە يېيىش، ئىچىش ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق مېهنىتىدىن هۇزۇر ئېلىشتۇر؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدۇر. 19 خۇدا ھەربىرسىنى بايلىقلارغا، مال-دۇنياغا ئىگە بولۇشقا، شۇنىڭدەك ئۇلاردىن يېيىشكە، ئۇ رىزقىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۇ ئەمگىكىدىن هۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلغان بولسا ـ مانا بۇلار خۇدانىڭ سوۋغىتىدۇر. 20 چۈنكى ئۇ ئۆمرىدىكى تېز ئۆتىدىغان كۈنلىرى ئۈستىدە كۆپ ئويلانمايدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى كۆڭلىنىڭ شادلىقى بىلەن بەند قىلىدۇ.

6 قۇياش ئاستىدا بىر يامان ئىشنى كۆردۈم؛ ئۇ ئىش ئادەملەر ئارىسىدا كۆپ كۆرۈلىدۇ ـ 2 خۇدا بىرسىگە بايلىقلار، مال-دۇنيا ۋە ئىززەت-هۆرمەت تەقسىم قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆز كۆڭلى خالىغىنىدىن ھېچنەرسىسى كەم بولمىدى؛ بىراق خۇدا ئۇنىڭغا بۇلاردىن هۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلمىدى، بەلكى يات بىر ئادەم ئۇلاردىن هۇزۇر ئالىدۇ؛ مانا بۇ بەمەنلىك ۋە ئېغىر ئازابتۇر. 3 بىرسى يۈز بالا كۆرۈپ كۆپ يىل ياشىسىمۇ

مۇمكىن، بىراق ئۇنىڭ يىل-كۈنلىرى شۇنچىلىك كۆپ بولىسىمۇ، ئۇنىڭ جىنى بەختنى كۆرمىسە، ھەتتا گۈرنى كۆرمىگەن بولسىمۇ، تۇغۇلۇپ چاچراپ كەتكەن بوۋاق ئۇنىڭدىن ئەۋزەلدۇر دەيمەن. **4** چۈنكى چاچرىغان بالا بەھەنىلىك بىلەن چىقىدۇ، قاراڭغۇلۇقتا كېتىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئىسمىنى قاپلايدۇ، **5** ئۇ كۈنىمۇ كۆرمىگەن، بىلمىگەن، بىراق ھېچ بولمىغاندا ئۇ بىرىنچىسىگە نىسبەتەن ئارام تاپقاندۇر. **6** بەرھەق، ھېلىقى كىشى ھەتتا ئىككى ھەسسە مىڭ يىل ياشىغان بولسىمۇ، بىراق بەختنى كۆرمىسە، ئەھۋالى ئوخشاشتۇر ـ ھەربىر كىشى ئوخشاش بىر جايغا بارىدۇ ئەمەسمۇ؟ **7** ئادەمنىڭ تارتقان بارلىق جاپاسى ئۆز ئاغزى ئۈچۈندۇر، بىراق ئۇنىڭ ئىشتىھاسى ھەرگىز قانمايدۇ. **8** شۇنداقتا دانا كىشىنىڭ ئەخمەقتىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بولسۇن؟ نامرات كىشى باشقىلار ئالدىدا قانداق مېڭىشنى بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟ **9** كۆزنىڭ كۆرۈشى ئارزۇ-ھەۋەسنىڭ ئۆيان-بۇيان يۈرۈشىدىن ئەۋزەلدۇر. بۇنداق قىلىشمۇ بەھەنىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. **10** ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنىڭ بولسا ئاللىقاچان نامى بېكىتىلىپ ئاتالغان؛ ئىنسانىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىمۇ ئايان بولغان؛ شۇڭا ئىنسانىنىڭ ئۆزىدن قۇدرەتلىك بولغۇچى بىلەن قارشىلىشىشىغا بولمايدۇ. **11** چۈنكى گەپ قانچە كۆپ بولسا، بەھەنىلىك شۇنچە كۆپ بولىدۇ؛ بۇنىڭ ئىنسانغا نېمە پايدىسى؟ **12** چۈنكى ئىنسانىنىڭ ئۆمرىدە، يەنى ئۇنىڭ سايىدەك تېزلا ئۆتىدىغان مەنىسىز ئۆمرىدىكى بارلىق كۈنلىردە ئۇنىڭغا نېمىنىڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى كىم بىلسۇن؟ چۈنكى ئىنسانغا ئۇ كەتكەندىن كېيىن قۇياش ئاستىدا نېمە ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى كىم دەپ بېرەلىسۇن؟

7

ياخشى نام-ئابروي قىممەتلىك ئۇتىيادىن ئەۋزەل؛ ئادەمنىڭ ئۆلۈش كۈنى ئۇغۇلۇش كۈنىدىن ئەۋزەلدۇر. **2** ماتەم ئۆتۈش ئۆيىگە بېرىش زىيارەت-توي ئۆيىگە بېرىشتىن ئەۋزەل؛ چۈنكى ئاشۇ يەردە ئىنسانىنىڭ ئاقىۋىتى ئايان قىلىنىدۇ؛ تىرىك بولغانلار بۇنى كۆڭلىگە پۈكۈشى كېرەك. **3** غەشلىك كۈلكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ چۈنكى چىراينىڭ يەرىشانلىقى بىلەن قەلب ياخشىلىنىدۇ. **4** دانا كىشىنىڭ قەلبى ماتەم ئۆتۈش ئۆيىدە، بىراق ئەخمەقنىڭ قەلبى تاماشىنىڭ ئۆيىدىدۇر. **5** ئەخمەقلەرنىڭ ناخشىسىنى ئاڭلىغاندىن كۆرە، دانا كىشىنىڭ تەنبىھىنى ئاڭلىغىن؛ **6** چۈنكى ئەخمەقنىڭ كۈلكىسى قازان ئاستىدىكى يانتاقلارنىڭ پاراسلىشىدەك، خالاس، بۇمۇ بەھەنىلىكتۇر. **7** جەبىر-زۇلۇم دانا ئادەمنى نادانغا ئايلاندۇرىدۇ، پارا بولسا قەلبنى ھالاك قىلىدۇ. **8** ئىشنىڭ ئاينى بېشىدىن ئەۋزەل؛ سەۋر-تاقەتلىك روھ تەكەببۇر روھتىن ئەۋزەلدۇر. **9** روھىڭدا ئاچا بولۇشقا ئالدىرىما؛ چۈنكى ئاچىلىق ئەخمەقلەرنىڭ باغرىدا قونۇپ ياتىدۇ. **10** «نېمىشقا بۇرۇنقى كۈنلەر ھازىرقى كۈنلەردىن ئەۋزەل؟» ـ دېمە؛ چۈنكى سېنىڭ بۇنداق سورىغىنىڭ دانالىقتىن ئەمەس. **11** دانالىق مىراسقا ئوخشاش ياخشى ئىش، قۇياش نۇرى كۆرگۈچىلەرگە پايدىلىقتۇر. **12** چۈنكى دانالىق پۇل پاناھ بولغاندەك، پاناھ بولىدۇ؛ بىراق دانالىقنىڭ ئەۋزەللىكى شۇكى، ئۇ ئۆز ئىگىلىرىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرىدۇ. **13** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى ئويلاپ كۆر؛ چۈنكى ئۇ ئەگرى قىلغانىنى كىم تۈز قىلالىسۇن؟ **14** ئاۋات كۈندە ھۆزۈر ئال، ۋە يامان كۈندىمۇ شۇنى ئويلاپ كۆر: ـ خۇدا ئۇلارنىڭ بىرىنى، شۇنداقلا يەنە بىرىنىمۇ ئەڭ ياراتقانىدۇر، شۇنىڭ بىلەن ئىنسان ئۆزى كەتكەندىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ. **15** مەن بۇنىڭ ھەممىسىنى بەھەنە كۈنلىرىمدە كۆرۈپ يەتتىم؛ ھەققانىي بىر ئادەمنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى بىلەن يوقلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇم، شۇنىڭدەك رەزىل بىر ئادەمنىڭ ئۆز رەزىللىكى بىلەن ئۇمرىنى ئۇزارتقانلىقىنى كۆردۇم. **16** ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە ھەققانىي بولما، ۋە ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە دانا بولما؛ سەن ئۆز-ئۆزۈڭنى ئالاقزادە قىلماڭچىمۇسەن؟ **17** ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە رەزىل بولما، ياكى ئەخمەق بولما؛ ئۆز ئەجىلىڭ توشماي ئۆزۈپ ئۆلە. ئېچىمۇسەن؟ **18** شۇڭا، بۇ [ئاگاھنى] چىڭ تۇت، شۇنىڭدىن ئۆز [ئاگاھسىزلىق] قولۇڭدىن بەرمىگىنىڭ ياخشى؛ چۈنكى خۇدادىن قورقىدىغان كىشى ھەر ئىككىسى بىلەن ئۆتۈۋالۇق بولىدۇ. **19** دانالىق دانا كىشىنى بىر شەھەرنى باشقۇرىدىغان ئون ھۆكۈمراندىن زىيادە كۈچلۈك قىلىدۇ. **20** بەرھەق، يەر يۈزىدە دائىم مېھرىبانلىق يۈرگۈزىدىغان، گۇناھ سادىر قىلمايدىغان ھەققانىي ئادەم يوقتۇر. **21** يەنە، خەقلەرنىڭ ھەممىلا گەپ-سۆزلىرىگە ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمە، بولمىسا، ئۆز خىزمەتكارىڭنىڭ ساڭا لەنەت ئوقۇغانلىقىنى ئاڭلاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. **22** چۈنكى كۆڭلۈڭدە، ئۆزۈڭنىڭمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش باشقىلارغا كۆپ قېتىم لەنەت قىلغانلىقىڭنى ئوبدان بىلىسەن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى دانالىق بىلەن سىناپ باقتىم؛ مەن: «دانا بولىمەن» دېسەممۇ، ئەمما ئۇ مەندىن يىراق ئىدى. **24** بارلىق يۈز بەرگەن ئىشلار بولسا ئەقلىمىزدىن يىراق، شۇنىڭدەك ئىنتايىن سىرلىقتۇر، كىم ئۇنى ئىزدەپ بىلىپ يېتەلىسۇن؟ **25** مەن چىن كۆڭلۈمدىن دانالىق ۋە ئەقلىي بىلىمنى بىلىشكە، سۈرۈشتۈرۈشكە ۋە ئىزدەشكە، شۇنداقلا رەزىللىكنىڭ ئەخمەقلىقىنى، ئەخمەقلىقنىڭ ئەلۋىلىك ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىشكە زېھنىمنى يېغدىم. **26** شۇنىڭ بىلەن كۆكۈلى تور ۋە قىلتاق، قوللىرى ئاسارەت بولغان ئايالنىڭ ئۆلۈمدىن ئاچچىق ئىكەنلىكىنى بايقىدىم؛ خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان كىشى ئۇنىڭدىن ئۆزىنى قاچۇرىدۇ، بىراق گۇناھكار ئادەم ئۇنىڭغا تۇتۇلۇپ قالىدۇ. **27** بۇ بايقىغانلىرىمنى قارا، ـ دەيدۇ ھېكمەت توپلىغۇچى ـ پاكىتلارنى بىر-بىرگە باغلاپ سېلىشتۇرۇپ، ئەقىل ئىزدىدىم، **28** مېنىڭ قەلبىم ئۇنى يەنىلا ئىزدىمەكتە، بىراق ئىنچە تاپالمىدىم! ـ مىڭ كىشى ئارىسىدا بىر دۇرۇس ئەرگەكنى تاپتىم ـ بىراق شۇ مىڭ كىشى ئارىسىدىن بىرمۇ دۇرۇس ئايالنى تاپالمىدىم. **29** مانا كۆرگىن، مېنىڭ بايقىغانلىرىم پەقەت مۇشۇ بىرلا ـ خۇدا ئادەمنى ئەسلى دۇرۇس ياراتقان؛ بىراق ئادەملەر بولسا نۇرغۇنلىغان ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىزدەيدۇ.

8

كىم دانا كىشىگە تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم ئىشلارنى چۈشەندۈرۈشنى بىلىدۇ؟ كىشىنىڭ دانالىقى چىرايىنى نۇرلۇق قىلىدۇ، يۈزىنىڭ سۈرىنى يورۇتىدۇ. **2** پادىشاھنىڭ پەرمانىغا قۇلاق سېلىشىڭنى دەۋەت قىلىمەن؛ بولۇپمۇ خۇدا ئالدىدا ئېچىكەن قەسەم تۈپەيلىدىن شۇنداق قىلغىن. **3** ئۇنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىما، يامان بىر دەۋانى قوللاشتا چېڭ تۇرما، چۈنكى پادىشاھ نېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. **4** چۈنكى پادىشاھنىڭ سۆزى ھوقۇقتۇر، كىم ئۇنىڭغا: «تۈزلىرى نېمە قىلىلا؟» ـ دېيەلەيسۇن؟ **5** كىم [پادىشاھنىڭ] پەرمانىنى ئۇتقان بولسا ھېچ يامانلىقنى كۆرمەيدۇ؛ دانا كىشىنىڭ كۆڭلى ھەم پەيتنى ھەم يولنى پەملىيەلەيدۇ. **6** چۈنكى ھەربىر ئىش-تارزۇنىڭ پەيتى ۋە يولى بار؛ ئىنسان كېيىنكى ئىشلارنى بىلمىگەچكە، ئۇنىڭ دەرد-ئەلەمى ئۇنىڭ قاتتىق باسىدۇ. كىم ئۇنىڭغا قانداق بولىدىغانلىقنى ئېيتالىسۇن؟ **8** ھېچكىم ئۆز روھىغا ئىگە بولالماس، يەنى ھېچكىمنىڭ ئۆز روھىنى ئۆزىدە قالدۇرۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ ھېچكىمنىڭ ئۆلۈش كۈنىنى ئۆز قولىدا ئۇتۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ شۇ جەڭدىن قېچىشقا رۇخسەت يوقتۇر؛ رەزىللىك رەزىللىككە بېرىلگۈچىلەرنى قۇتقۇزماس. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىقتىم، شۇنداقلا قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ھەربىر ئىشقا، ئادەمنىڭ ئادەم ئۈستىگە ھوقۇق ئۇتقانلىقى بىلەن ئۇلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان مۇشۇ ۋاقىتقا كۆڭۈل قويدۇم. **10** شۇنىڭدەك رەزىللەرنىڭ دەپنە قىلىنغانلىقىنى كۆردۇم، ئۇلار ئەسلىدە مۇقەددەس جايغا كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى؛ ئۇلار [مۇقەددەس جايدىن] چىقىپلا، رەزىل ئىشلارنى قىلغان شۇ شەھەر ئۈچىدە ماختىلىدۇ تېخى! بۇمۇ بەھەنىلىكتۇر! **11** رەزىللىك ئۈستىدىن ھۆكۈم تېزدىن بەجا كەلتۈرۈلمىگەچكە، شۇڭا ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭلى رەزىللىكنى يۈرگۈزۈشكە پۈتۈنلەي بېرىلىپ كېتىدۇ. **12** گۇناھكار يۈز قېتىم رەزىللىك قىلىپ، كۈنلىرىنى ئۇزارتسىمۇ، خۇدادىن قورقىدىغانلارنىڭ ئەھۋالى ئۇلاردىن ياخشى بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ ئالدىدا قورقىدۇ. **13** بىراق رەزىللەرنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۈنلىرى سايىدەك تېزلا ئۆتۈپ، كۈنلىرى ئۇزارتىلمايدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا قورقمايدۇ. **14** يەر يۈزىدە يۈرگۈزۈلگەن بىر بەھەنلىك بار، بېشىغا رەزىللەرنىڭ قىلغىنى بوينىچە كۈن چۈشىدىغان ھەققانىي ئادەملەر بار؛ بېشىغا ھەققانىي ئادەملەرنىڭ قىلغىنى بوينىچە ياخشىلىق چۈشىدىغان رەزىل ئادەملەرمۇ بار. مەن بۇ ئىشنىمۇ بەھەنلىك دېدىم. **15** شۇڭا مەن تاماشىنى تەرىپلىدىم؛ چۈنكى ئىنسان ئۈچۈن قۇياش ئاستىدا يېيىش، ئىچىش ۋە ھۆزۈر ئېلىشتىن ياخشى ئىش يوقتۇر؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئەمگىكىدىن بولغان مېۋە خۇدا ئەقدىم قىلغان قۇياش ئاستىدىكى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىردە ئۇزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **16** كۆڭۈمنى دانالىقنى ۋە يەر يۈزىدە قىلىنغان ئىشلارنى بىلىپ يېتىش ئۈچۈن قويغاندا، شۇنداقلا خۇدا قىلغان بارلىق ئىشلارنى كۆرگىنىمدە

شۇنى بايقىدىم: ـ ئىنسان ھەتتا كىچىچە-كۆزدۇز كۆزلىرىگە ئۆيقۇنى كۆرسەتمىسىمۇ، قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئىشنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ؛ ئۇ ئۇنى چۈشىنىشكە قانچە ئىنتىلسە، ئۇ شۇنچە بىلىپ يېتەلمەيدۇ. ھەتتا دانا كىشى «بۇنى بىلىپ يەتتىم» دېسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ئۇنى بىلىپ يەتمەيدۇ.

9 مەن شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن كۆڭۈل قويدۇم، شۇنى بايقىدىمكى، مەيلى ھەققانىي كىشى يا كى دانا كىشى بولسۇن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغانلىرى خۇدانىڭ قولىدىدۇر، دەپ بايقىدىم؛ ئىنسان ئۆزىگە مۇھەببەت يا كى نەپرەتنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئالدىدا ھەرقانداق ئىش بولۇشى مۇمكىن. 2 ھەممە ئادەمگە ئوخشاش ئىشلار ئوخشاش پېتى كېلىدۇ؛ ھەققانىي ۋە رەزىل كىشىگە، مېھرىبان كىشىگە، پاك ۋە ناپاك، قۇربانلىق قىلغۇچى ۋە قۇربانلىق قىلمىغۇچىغىمۇ ئوخشاش قىسمەت بولىدۇ؛ ياخشى ئادەمگە قانداق بولسا، گۈناھكارغا شۇنداق بولىدۇ؛ قەسەم ئىچكۈچىگە ۋە قەسەم ئىچىشتىن قورققۇچىغىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. 3 مانا مەممگە ئوخشاشلا بۇ ئىشنىڭ كېلىدىغانلىقى قۇياش ئاستىدىكى ئىشلار ئارىسىدا كۆزلەپتلىك ئىشتۇر؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭۈللىرى يامانلىققا تولغان، پۈتۈن ھاياتىدا كۆڭۈلدە تەلۈلۈك تۇرىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار ئۆلگەنلەرگە قوشۇلىدۇ. 4 چۈنكى تىرىكلەرگە قوشۇلغان كىشى ئۈچۈن بولسا ئۈمىد بار؛ چۈنكى، تىرىك ئىت ئۆلگەن شىردىن ئەلا. 5 تىرىكلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئۆلىدىغانلىقىنى بىلىدۇ؛ بىراق ئۆلگەنلەر بولسا ھېچنېمىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچ ئىنئامى يەنە بولمايدۇ؛ ئۇلار ھەتتا ئادەمنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، قايتا كەلمەيدۇ. 6 ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى، نەپرىتى ۋە ھەسەتخورلۇقىمۇ ئاللىقاچان يوقالغان؛ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن ئۇلارنىڭ مەڭگۈگە قايتا ئېسىشى يوقتۇر. 7 بارغىن، ئېنىكنى خۇشاللىق بىلەن يەپ، شارابكىنى خۇشتۇيلۇق بىلەن ئىچكىن؛ چۈنكى خۇدا ئاللىقاچان مۇنداق قىلىشكىڭدىن رازى بولغان. 8 كىيىم-كىچەكلىرىڭ ھەردائىم ئاپاق بولسۇن، خۇشبۇي مايى بېشىڭدىن كەتمىسۇن. 9 خۇدا ساڭا قۇياش ئاستىدا تەقسىم قىلغان ئەمەنە ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، يەنى ئەمەنلىكتە ئۆتكۈزگەن بارلىق كۈنلىرىڭدە، سۈيۈملۈك ئايالىڭ بىلەن بىللە ھاياتىتىن ھۇزۇر تاپقىن؛ چۈنكى بۇ ئېنىڭ ھاياتىڭدىكى ئېسىۋۇتۇڭ ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تارتقان جاپايىكىنىڭ ئەجرىدۇر. 10 قولۇڭ تۇتقانىنى بارلىق كۈچۈڭ بىلەن قىلغىن؛ چۈنكى سەن باردىغان تەھتىسارادا ھېچ خىزمەت، مەقسەت-پىلان، بىلىم يا كى ھېكمەت بولمايدۇ. (Sheol h7585) 11 مەن زېھنىمنى يىغىپ، قۇياش ئاستىدا كۆردۈمكى، مۇسابىقىدە غەلىبە يەلتاپانغا بولماس، يا جەڭدە غەلىبە پالۋانغا بولماس، يا نان دانا كىشىگە كەلمەس، يا بايلىقلار يورۇقلۇغلانلارغا كەلمەس، يا ئىلتىپات بىلىملىكلەرگە بولماس ـ چۈنكى پەيت ۋە تاسادىپىلىق ئۇلارنىڭ ھەممىسگە كېلىدۇ. 12 بەرھەق، ئىنسانمۇ ئۆز ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيدۇ، بېلىقلار رەھىمسىز تورغا ئېلىنغاندەك، قۇشلار تاپان-تۇزاققا ئىلىنغاندەك، يۇلارغا ئوخشاش ئىنسان بالىلىرى يامان بىر كۈندە تۇزاققا ئىلىنىدۇ، تۇزاق بېشىغا چۈشىدۇ. 13 مەن يەنە قۇياش ئاستىدا دانالىقنىڭ بۇ مىسالىنى كۆردۈم، ئۇ مېنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى؛ 14 كىچىك بىر شەھەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا قارشى بۇيۇك بىر پادىشاھ چىقىپ، ئۇنى قورشاپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدىغان يوغان پوتەيلەرنى قۇردى. 15 بىراق شەھەردىن نامرات بىر دانا كىشى تېپىلىپ قالدى؛ ئۇ ئۇنى تۇز دانالىقى بىلەن قۇتۇلدۇردى؛ بىراق كېيىن، ھېچكىم بۇ نامرات كىشىنى ئېسىگە كەلتۈرمىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مەن: «دانالىق كۈچ-قۇدرەتتىن ئەۋزەل» ـ دېدىم؛ بىراق شۇ نامرات كىشىنىڭ دانالىقى كېيىن كۈزگە ئىلىنمايدۇ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاڭلانمايدۇ. 17 دانا كىشىنىڭ جىمجىتلىقتا ئېيتقان سۆزلىرى ئەخمەقلەر ئۈستىدىن ھوقۇق سۈرگۈچىنىڭ ۋارقىراشلىرىدىن ئېنىق ئاڭلىنار. 18 دانالىق ئۇرۇش قوراللىرىدىن ئەۋزەلدۇر؛ بىراق بىر گۇناھكار زور ياخشىلىقنى ھالاك قىلىدۇ.

10 خۇددى ئۆلۈك چۈشىلەر ئەتىرنىڭ ئەتىرنى سېسىتىۋېتىدىغاندەك، ئازراققىنە ئەخمەقلىق تارازىدا دانالىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەتنىمۇ ئېغىر توختايدۇ. 2 دانالىقنىڭ كۆڭلى ئوڭغا مايىل، ئەخمەقنىڭكى سولغا. 3 ئەخمەق كىشى ھەتتا يولدا مېڭىۋاتقاندىمۇ، ئۇنىڭ ئەقلى كەم بولغاچقا، ئۇ ئەخمەق ئىكەنلىكىنى ھەممگە ئايان قىلىدۇ. 4 ھۆكۈمدارنىڭ ساڭا ئاچچىقى كەلسە، ئورنۇڭدىن ئىستىپا بەرمە، چۈنكى تىنچ-سەۋرىچانلىق خاتا-سەۋەنلىكتىن بولغان زور خاپىلىقنى تىنچىتىدۇ. 5 قۇياش ئاستىدا يامان بىر ئىشنى كۆردۈمكى، ئۇ ھۆكۈمدارىدىن چىققان بىر خاتا ئىشتۇر ـ 6 ئەخمەقلەر يۇقىرى مەنسەپتە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ بايلار پەس ئورۇندا ئولتۇرىدۇ؛ 7 مەن قۇللارنىڭ ئاتقا مىنگەنلىكىنى، ئەمىرلەرنىڭ قۇللاردەك پىيادە ماڭغانلىقىنى كۆردۈم. 8 ئورنى كولىغان كىشى ئۆزىنىڭ يىقىلىشى مۇمكىن؛ تامنى بۇزغان كىشىنى يىلان چېقىشى مۇمكىن؛ 9 تاشلارنى يۇتكىگەن كىشى تاش تەرىپىدىن يارىلىنىشى مۇمكىن؛ ئوتۇن يارىدىغان كىشى خەۋپكە ئۇچرايدۇ. 10 پالتا گال بولسا، بىرسى تىغنى بىلىمىسە، پالتىنى كۈچەپ چېپىشقا تورغا كېلىدۇ؛ بىراق دانالىق ئادەمنى ئۇتۇق-مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. 11 يىلان ئوينىتىلماي تۇرۇپ، يىلانچىنى چاقسا، يىلانچىغا نېمە پايدا؟ 12 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى شېرىقەتلىكتۇر؛ بىراق ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى يۇتىدۇ. 13 سۆزلىرىنىڭ بېشى ئەخمەقلىق، ئاينىغى رەزىل رەۋىلە تەلۋىلىكتۇر؛ 14 ئەمما ئەخمەق يەنىلا گەپنى كۆپەيتىدۇ. بىراق ھېچكىم كەلگۈسىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئىشلارنى كىم ئۇنىڭغا ئېيتالىسۇن؟ 15 ئەخمەقلەر جاپاسى بىلەن ئۆزلىرىنى ئۆيرىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھەتتا شەھەرگە باردىغان يولنىمۇ بىلمەيدۇ. 16 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ بالا بولسا، ئەمىرلىرىڭ سەھەردە زىياپەت ئۆتكۈزسە، ھالىڭغا ۋاي! 17 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ مۇتىۋەرىنىڭ ئوغلى بولسا ۋە ئەمىرلىرىڭ كەيپ ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى قوۋۇۋەتلەش ئۈچۈن مۇۋاپىق ۋاقىتدا زىياپەت ئۆتكۈزسە، بۇ سېنىڭ بەختىڭ! 18 ھۆرىنلۇقتىن ئۆينىڭ تورۇسى غۇلايي دەپ قالىدۇ؛ قوللارنىڭ بوشلۇقىدىن ئۆيدىن يامغۇر ئۆتىدۇ. 19 زىياپەت كۈلكە ئۈچۈن تەييارلىنار، شاراب ھاياتنى خۇش قىلار؛ لېكىن پۇل ھەممە ئىشنى ھەل قىلار! 20 پادىشاھقا لەنەت قىلما، ھەتتا ئۇيۇقىڭدىمۇ تىلىسما، ھۆجرا كۈندىمۇ بايلارنى تىلىسما، چۈنكى ئاسماندىكى بىر قۇش ئاۋازىڭنى تارتىدۇ، بىر قانات ئىگىسى بۇ ئىشنى ئايان قىلىدۇ.

11 نانلىرىڭنى سۇلارغا ئەۋەت؛ كۆپ كۈنلەردىن كېيىن ئۇنى قايتىدىن تاپىسەن. 2 بىر ئۈلۈشنى يەتتە كىشىگە، سەككىزىگىمۇ بەرگىن؛ چۈنكى يەر يۈزىدە نېمە يامانلىق بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 3 بۇلۇتلار يامغۇرغا تولغان بولسا، ئۆزلىرىنى زېمىن ئۈستىگە بوشىتىدۇ؛ دەرەخ شىمال تەرىپىگە ئۆرۈلسە، يا كى جەنۇب تەرىپىگە ئۆرۈلسە، قايسى تەرىپىگە چۈشكەن بولسا، شۇ يەردە قالىدۇ. 4 شامالنى كۈزىتىدىغانلار تېرىقچىلىق قىلمايدۇ؛ بۇلۇتلارغا قارايدىغانلار ئۇرما ئورمايدۇ. 5 سەن شامالنىڭ يولىنى بىلمىگىنىڭدەك يا كى بويىدا بارنىڭ ھامىلىسىنىڭ ئۈستىخانلىرىنىڭ بالىياتقۇدا قانداق ئۈسىدىغانلىقىنى بىلمىگىنىڭدەك، سەن ھەممىنى ياسىغۇچى خۇدانىڭ قىلغىنىنى بىلمەيسەن. 6 سەھەردە ئۇرۇقۇڭنى تېرىغىن، كەچتىمۇ قولۇڭنى ئىشتىن قالدۇرما؛ چۈنكى نېمە ئىشنىڭ، ئۇ يا كى بۇ ئىشنىڭ پايدىلىق بولىدىغانلىقىنى ۋە يا كى ھەر ئىككىسىنىڭ ئوخشاشلا ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 7 نۇر شېرىن بولىدۇ، ئېتىباتنى كۆرۈشىمۇ ھۇزۇرلۇق ئىشتۇر. 8 شۇڭا بىرسى كۆپ يىل ياشىغان بولسا، بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن ھۇزۇر تاپسۇن. ھالبۇكى، ئۇ يەنە قاراڭغۇلۇق كۈنلىرىنى ئېسىدە تۇتسۇن، چۈنكى ئۇلار كۆپ بولىدۇ، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى بەمنىلىكتۇر! 9 ياشلىقىڭدىن ھۇزۇر تال، ئى يىگىت، ياشلىقىڭ كۈنلىرىدە كۆڭلۈڭ تۇرۇۋىگە خۇشاللىقنى يەتكۈزگەي؛ كۆكۈلۈڭ خالىغىنى بويىچە ۋە كۆزلىرىڭ كۆرگىنى بويىچە يۈرگىن؛ بىراق شۇنى بىلگىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدا سېنى سوراققا تارتىدۇ. 10 ئەمدى كۆكۈلۈڭدىن غەشلىكنى ئېلىپ تاشلا، تېنىڭدىن يامانلىقنى نېرى قىل؛ چۈنكى بالىلىق ۋە ياشلىقمۇ بەمنىلىكتۇر.

12 ئەمدى يامان كۈنلەر بېشىڭغا چۈشمىگۈچە، شۇنداقلا سەن: «بۇلاردىن ھېچ ھۇزۇرۇم يوقتۇر» دېگەن يىللار يېقىنلاشمىغۇچە ياشلىقىڭدا ياراتقۇچىڭنى ئېسىڭدە چىڭ تۇت؛ 2 قۇياش، يورۇقلۇق، ئاي ۋە يۇلتۇزلار قاراڭغۇلىشىپ، يامغۇردىن كېيىن بۇلۇتلار قايتىپ كەلمىگۈچە ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن. 3 شۇ كۈنى «ئۆينىڭ كۈزەتچىلىرى» تىترەپ كېتىدۇ؛ پالۋانلار ئېگىلىدۇ، ئەۋگۈچىلەر ئازلىقىدىن توختاپ قالىدۇ، دېرىزىلەردىن سىرتقا

قاراپ تۇرغۇچىلار غۇۋالىشىپ كېتىدۇ؛ 4 كوچىغا قارايدىغان ئىشىكلەر ئېتىلىدۇ؛
تۆگىمۇنىڭ ئاۋازى پەسىيدۇ، كىشىلەر قۇشلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسىلا چۈچۈپ كېتىدۇ،
«ناخشىچى قىزلار»نىڭ سايراشلىرى سۈس ئاڭلىنىدۇ؛ 5 كىشىلەر ئېگىزدىن قورقىدۇ،
كوچىلاردا ۋەھىمىلەر بار دەپ قورقۇپ يۈرىدۇ؛ بادام دەرىخى چىچەكلەيدۇ؛ چېكەتكە
ئادەمگە يۈك بولىدۇ، شىندىر مېۋىسى سولىشىدۇ؛ چۈنكى ئىنسان مەڭگۈلۈك ماكانىغا كېتىدۇ
ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ، ماتەم تۈتقۇچىلار كوچىدا ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ 6 كۈمۈش تانا
ئۈزۈلگۈچە، ئالتۇن چىنە چېقىلغۇچە، ئاپتۇۋا بۇلاق يېنىدا پارە-پارە بولغۇچە، قۇدۇقتىكى
چاق كاردىن چىققۇچە، 7 توپا-چاڭ ئەسلى تۈپراققا قايتقۇچە، روھ ئۆزىنى بەرگەن
خۇداغا قايتقۇچە ـ ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن! 8 ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك!» ـ دەيدۇ ھېكمەت
توپلىغۇچى ـ «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك! ھەممە ئىش ھەممىلىكتۇر!» 9 شۇنىڭدەك، ھېكمەت
توپلىغۇچى دانا بولۇپلا قالماستىن، ئۇ يەنە خەلققە بىلىم ئۆگىتەتتى؛ ئۇ ئويلىنىپ، كۆپ پەند-
نەسىھەتلەرنى تارازىغا سېلىپ، رەتلەپ چىقتى. 10 ھېكمەت توپلىغۇچى يېقىملىق سۆزلەرنى
تېپىشقا ئىنتىلگەن؛ ئۇشبۇ يېزىلغىنى بولسا دۇرۇس، ھەققەت سۆزلىرىدىن ئىبارەتتۇر.
11 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى زىخقا ئوخشايدۇ، ئۇلارنىڭ يىغىندىسى چىڭ بېكىتىلگەن
مىختەكتۇر. ئۇلار بىرلا پادىچى تەرىپىدىن بېرىلگەندۇر. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئى ئوغلۇم،
بۇلاردىن سىرت ھەرقانداق يېزىلغانلاردىن پەخەس بول؛ چۈنكى كۆپ كىتابلارنىڭ
يېزىلىشىنىڭ ئايىغى يوق، شۇنىڭدەك كۆپ ئۆگىنىش تەننى ئۆپۈرىتىدۇ. 13 بىز پۈتۈن ئىشقا
دىققەت قىلايلى؛ خۇدادىن قورقىنى ۋە ئۇنىڭ ئەمر-پەرمانلىرىغا ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى بۇ
ئىنسانىنىڭ تولۇق مەجبۇرىيىتىدۇر؛ 14 چۈنكى ئادەم قىلغان ھەربىر ئىش، جۈملىدىن
بارلىق مەخپىي ئىشلار، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، خۇدا ئۇلارنىڭ سوربقىنى قىلىدۇ.

كۆيلەرنىڭ كۆيى

1 «كۆيلەرنىڭ كۆيى» ـ سۈلايمانىنىڭ كۆيى. **2** «تۆ ئوتلۇق ئاغزى بىلەن مېنى سۈيسۈن، چۈنكى سېنىڭ مۇھەببىتىڭ شارابتىن شېرىندۇر. **3** خۇشپۇراقتۇر سېنىڭ ئەترىلىرىڭ، قۇيۇلغان پۇراقلىق ماي سېنىڭ نامىڭدۇر، شۇڭلاشقا قىزلار سېنى سۈيىدۇ. كۆكۈلۈمنى تۈرۈگگىگە مەھەلىيا قىلغايسەن ـ بىز سا ساكا ئەگىشىپ يۈگۈرەيلى! ـ پادىشاھ مېنى تۈز ھۇجرىلىرىغا ئەكىرگەي!» **4** «بىز سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمىز، سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭنى شارابتىن ئارتۇقتۇر ئەسلەپ تەرىپلەيمىز». **5** «تۈلار سېنى دۈرۈسلۇق بىلەن سۈيىدۇ». ـ «قارا تەنلىك بولغىنىم بىلەن چىرايلىقمەن، ئى يېرۇسالىم قىزلىرى! بەرھەق، كېدارلىقلارنىڭ چېدىرلىرىدەك، سۈلايمانىنىڭ پەردىلىرىدەك قارىمەن. **6** ماكا تىكلىپ قارىما كاللار، چۈنكى قاردىۇرمەن، چۈنكى ئاپتاپ مېنى كۆيدۈردى؛ ئانامنىڭ ئوغۇللىرى مەندىن رەنجىگەن؛ شۇڭا تۈلار مېنى ئۈزۈمزارلارنى باققۇچى قىلدى؛ شۇڭا تۈز ئۈزۈمزارىمنى باقالمىغانىمەن». **7** «ھەي، جېنىم سۈيگىنىم، دېڭىنە، پاداكىنى قەيەردە باقسەن؟ ئۈنى كۆن قىيامىدا قەيەردە تارام ئالغۇزسەن؟ ھەمراھلىرىڭنىڭ پادىلىرى يېنىدا چۈمپەردىلىك ئايالالاردەك يۈرۈشۈمنىڭ نېمە ھاجىتى؟» **8** «ئى قىز-ئايالار تارىسدىكى ئەڭ گۈزىلى، ئەگەر سەن يۈنى بىلمىسەڭ، پادامنىڭ باسقان ئىزلىرىنى بىسىپ مېڭىپ، پادىچىنىڭ چېدىرى يېنىدا تۈز ئوغلاقلىرىڭنى ئۈزۈقلاندۇرغىن». **9** «ئى سۈيۈملۈكۈم، مەن سېنى پىرەۋئىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قېتىلغان بىر بايتالغا ئوخشاتىم؛ **10** سېنىڭ مەڭزىلىرىڭ تىزلىغان مۇنچاقلار بىلەن، بوينۇڭ مارجانلار بىلەن گۈزەللەدۇر. **11** بىز سا ساكا كۆمۈش كۆزلەر قۇيۇلغان، ئالتۇندىن زىبۇ-زىننەتلەرنى ياساپ بېرىمىز». **12** «پادىشاھ توي داستىخىندا ئولتۇرغىنىدا، سۈمبۈل مەلھىمىم پۇراق چاچىدۇ؛ **13** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم، تۈ ماكا بىر مونەك مۇرمەككىدۇر، تۈ كۆكسىلىرىم تارىسدا قونۇپ قالىدۇ؛ **14** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ماكا ئەن-گەدىدىكى ئۈزۈمزارلاردا ئوسكىن بىر غۇنچە خېنە گۈلىدەكتۇر». **15** «مانا، سەن گۈزەل، ئامىرىقم! مانا، سەن شۇنداق گۈزەل! كۆزلىرىڭ ياختەكلەرنىڭكىدەكتۇر!» **16** «مانا، سەن گۈزەل، سۈيۈملۈكۈم؛ بەرھەق، يېقىملىق ئىكەنسەن؛ بىزنىڭ ئورۇن-كۆرىمىز يېشىلدۇر؛ **17** ئۆيىمىزدىكى لىملار كېدىر دەرىخىدىن، ۋاسىلىرىمىز ئارچىلاردىندۇر.

2 مەن بولسام شارۇن ئوتلىقىدىكى زەپىران، خالاس؛ جىلغىلاردا ئوسكەن بىر نىلۇپەر، خالاس!» **2** «تىكەن-جىغانلار تارىسدىكى نىلۇپەردەك، مانا شۇنىسان قىزلىرى تارىسدا مېنىڭ ئامىرىقم شۇنداقتۇر!». **3** «ئورماندىكى دەرەخلەر تارىسدا ئوسكەن ئالما دەرىخىدەك، ئوغۇل بالىلار تارىسىدىدۇر مېنىڭ ئامىرىقم. ئۈنىڭ سايىسى ئاستىدا دىلىم ئالەمچە سۈيۈنۈپ ئولتۇردۇم؛ ئۈنىڭ مېۋىسى ماكا شېرىن تېتىدى؛ **4** تۈ مېنى شارابخانىغا ئېلىپ كىردى؛ ئۈنىڭ ئۈستۈمدە كۆتۈرگەن تۇغى مۇھەببەتتۇر. **5** مېنى كىشمىش پوشكاللار بىلەن قۇۋۋەتلەڭلار، ئالمىلار بىلەن مېنى يېڭىلاندۇرۇڭلار، چۈنكى مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ **6** ئۈنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا، ئۈنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلاۋاتىدۇ. **7** ئى يېرۇسالىم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۇرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، ئۈنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» **8** «سۈيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! تاغلاردىن سەكرەپ، ئېدىرلاردىن ئويناقلاپ كېلىۋاتىدۇ! **9** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم جەرەن يا كى ياش بۇغىدەكتۇر؛ مانا، ئۇ بىزنىڭ ئۈينىڭ تېمىنىڭ كەينىدە تۇرىدۇ؛ ئۇ دېرىزىلەردىن قارايدۇ، ئۇ پەنجىرە-پەنجىرىلەردىن ماراپ باقىدۇ». **10** «مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ماكا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، ئامىرىقم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن؛ **11** چۈنكى مانا، قىش ئۆتۈپ كەتتى، يامغۇر يېغىپ تۈگىدى، ئۇ كېتىپ قالدى؛ **12** يەر يۈزىدە گۈللەر كۆرۈندى؛ ناخشىلار سايراش ۋاقتى كەلدى، زېمىنىمىزدا پاختەكنىڭ ساداسى ئاڭلىنماقتا؛ **13** ئەنجۈر دەرىخى قىشلىق ئەنجۈرلىرىنى پىشۇرماقتا، ئۈزۈم تاللىرى چېچەكلەپ ئۈز پۇرىقىنى چاچماقتا؛ ئورنۇڭدىن تۇر، مېنىڭ ئامىرىقم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن! **14** ئاھ مېنىڭ پاختىكىم، قورام تاش يېرىقى ئىچىدە، قىيا دالدىسىدا، ماكا ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقايسەن، چۈنكى ئاۋازىڭ شېرىن، جامالىڭ يېقىملىقتۇر!» **15** «تۈلكىلەرنى تۇتۇۋالايلى، يەنى ئۈزۈمزارلارنى بۇزغۇچى كىچىك تۈلكىلەرنى تۇتۇۋالايلى؛ چۈنكى ئۈزۈمزارلىرىمىز چېچەكلىمەكتە». **16** «سۈيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، مەن ئۇنىڭكىدۇرمەن؛ ئۇ نىلۇپەرلەر ئارىسىدا پادىسىنى بېقىۋاتىدۇ». **17** «تاڭ ئاتقۇچە، كۆلەڭگىلەر قېچىپ يوقىغۇچە، ماكا قاراپ بۇرۇلۇپ كەلگىن، ئى سۈيۈملۈكۈم، ھىجرانلىق تاغلىرى ئۈستىدىن سەكرەپ كېلىدىغان جەرەن يا كى بۇغدەك بولغىن!».

3 «ئورۇن-كۆرپەمدە يېتىپ، كېچە-كېچىلەردە، جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى ئىزدەپ تەلمۈرۈپ ياتتىم؛ ئىزدىدىم، براق تاپالمايتتىم؛ **2** مەن ھازىر تۇرۇپ، شەھەرنى ئايلىنايى؛ كوچىلاردا، مەيدانلاردا، جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى ئىزدەيمەن» ـ دېدىم، ئىزدىدىم، براق تاپالمايتتىم؛ **3** شەھەرنى چارلىغۇچى جېسىەكچىلەر ماكا ئۇچرىدى، مەن ئۇلاردىن: ـ «جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى كۆردۈڭلارمۇ؟» ـ دەپ سوردىم. **4** ـ ئۇلاردىن ئايرىلىپلا جېنىمنىڭ سۈيگىنىنى تاپتىم؛ ئۇنى ئانامنىڭ ئۆيىگە، ئۇز قورسىقىدا مېنى ھامىلىدار بولغانىنىڭ ھۇجرىسىغا ئېلىپ كىرمىگۈچە، ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ قەتئىي قويۇپ بەرمەيتتىم». **5** «ئى يېرۇسالىم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۇرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار». **6** «بۇ زادى كىم، چۇل-ياياۋاندىن كېلىۋاتقان؟ ئىس-تۈتەك تۇتۇرۇكلىرىدەك، مۇرمەككى ھەم مەستىكى بىلەن پۇرىتىلغان، ئەترىپۇرۇشنىڭ ھەرخىل ئىپار-ئەنبەرلىرى بىلەن پۇرىتىلغان؟» **7** «مانا، ئۇنىڭ تەختىراۋانى، ئۇ سۈلايمانىنىڭ ئۈزىنىڭدۇر، ئەترىپادا ئاتمىش پالۋان يۈرىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلدىكى باتۇرلاردىندۇر. **8** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۈز قىلىچى ئۇتۇقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيىلەنگەنلەردۇر؛ ئۇنىلەردىكى ۋەسۋەسىلەرگە تەيىار تۇرۇپ، ھەممىسى ئۈز قىلىچىنى يانپىشىغا ئاسىدۇ». **9** «سۈلايمان پادىشاھ ئۈزى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايىۋەنلىك كارىۋات ياسىغان؛ لىۋاندىكى ياغاچلاردىن ياسىغان. **10** ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى كۈمۈشتىن، يۈلەنچۈكى ئالتۇندىن، سېلىنچىسى بولسا سۈسۈن رەختتىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن بېزەلگەن، يېرۇسالىم قىزلىرى تەرىپىدىن. **11** چىقىڭلار، ئى زىئون قىزلىرى، سۈلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي بولغان كۈنىدە، كۆڭۈل خۇشال بولغان كۈنىدە، ئانىسى ئۇنىڭغا تاجنى كىيگۈزگەن قىيابەتتە ئۇنىڭغا قاراپ بېقىڭلار!»

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۈيۈملۈكۈم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمپەردىڭ كەينىدە كۆزلىرىڭ ياختەكلەردەك ئىكەن، چاچلىرىڭ گىلېئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ تۆچكىلەردەكتۇر. **2** چىشلىرىڭ يېڭىلا يۇيۇلۇشتىن چىققان قىرقىلغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكىزەك تۇغقانلاردىن، ئۇلار تارىسدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر. **3** لەۋلىرىڭ پەرەڭ تال يېپىتەك، گەپلىرىڭ يېقىملىقتۇر؛ چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. **4** بوينۇڭ بولسا، قورالخانا بولۇشقا تەييارلىغان داۋۇتنىڭ مۇنارىدەكتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە مىڭ قالقان ئېسىقلىقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سىپارلىرىدۇر. **5** ئىككى كۆكسۈڭ خۇددى ئىككى ماراللاردۇر، نىلۇپەر ئارىسىدا ئوزۇقلىنىۋاتقان جەرەننىڭ قوشكىزەكلىرىدەكتۇر؛ **6** تاڭ ئاتقۇچە، كۆلەڭگىلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۈزۈمنى مۇرمەككە تېغىغا، مەستىكى دۈڭگىگە ئېلىپ كېتىمەن. **7** سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئى سۈيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر». **8** «لۇباندىن مەن بىلەن كەلگىن، ئى جۈرەم، مەن بىلەن لۇباندىن كەلگىن ـ ئامانام چوققىسىدىن قارا، سېنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، يەنى شىرلار ئۆۋلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!» **9** «سەن كۆكۈلۈمنى ئالامەت سۈيۈندۇردۇڭ، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم، كۆزۈڭنىڭ بىر لەپ قىلىپ قارىشى بىلەن، بوينۇڭدىكى مارجانلىنى بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆكۈلۈمنى سۈيۈندۇردۇڭ. **10** سېنىڭ مۇھەببىتىڭ نېمىدېگەن گۈزەل، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شارابتىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ ئەترلىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق تېتىتقۇدىن پەيزىدۇر! **11** لەۋلىرىڭ، ئى جۈرەم، ھەرە كۆنىكىدەك تېمىتىدۇ، تىلىڭ ئاستىدا بال ۋە سۈت بار؛ كىيىم-كېچەكلىرىڭنىڭ پۇرىقى لۇباننىڭ پۇرىقىدىر؛ **12** سەن پېچەتلەنگەن بىر باغدۇرسەن، ئى

سىكلىم، ئى جۈرەم! ئېتىكلىك بىر بۇلاق، يېپىقلىق بىر فونتانىدۇرسەن. 13 شاخلىرىڭ بولسا بىر ئاناراتلىق «ئېرەن باغچىسى»دىۋر؛ ئۇنىڭدا قىممەتلىك مېۋىلەر، خىنە سۈمبۈل تۈسىدىكى بىلەن، 14 سۈمبۈلالار ۋە ئىپلارلار، كالامۇس ۋە قوۋزاقدارچىن، ھەرخىل مەستىكى دەرەخلىرى، مۇرمەككە، مۇئەتتەر بىلەن ھەممە ئېسىل ئېتىتقۇلار بار. 15 باغلاردا بىر فونتان سەن، ھاياتلىق سۈلرىنى بېرىدىغان، لۇئاندىن ئاقىدىغان بىر بۇلاقسەن». 16 «ئويغان، شىمالدىكى شامال؛ كەلگىن، ئى جەنۇبتىكى شامال! مېنىڭ بېغىم ئۈستىدىن ئۈچۈپ ئۆتكەي؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىتقۇلىرى سىرتقا پۇراق چاچىدۇ! سۈيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا كىرسۇن! ئۆزىنىڭ قىممەتلىك مېۋىلىرىنى يېسۇن!»

5

«مەن ئۆز بېغىمغا كىردىم، مېنىڭ سىكلىم، مېنىڭ جۈرەم؛ مۇرمەككەمنى ئېتىتقۇلىرىم بىلەن يىغدىم، ھەرە كۆنىكىمنى ھەسىلم بىلەن يېدىم؛ شاراۋىمنى سۈتلىرىم بىلەن ئىچتىم». «دوستلىرىم، يەكلار! ئىچىكلار، كۆڭلۈكلەر خالىغانچە ئىچىكلار، ئى تاشىق-مەشۇقلار!» 2 «مەن تۇخلاۋاتاتتىم، بىراق كۆڭلۈم ئويغاق ئىدى: ــ سۈيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازىنى! مانا، ئۇ ئىشىكنى قېقىۋاتىدۇ: ــ «ماڭا ئېچىپ بەر، ئى سىكلىم، ئى ئامرىقىم؛ مېنىڭ پاختىكىم، مېنىڭ غۇبارسىزىم؛ چۈنكى بېشىم شەبنەم بىلەن، چاچلىرىم كېچىدىكى نەملىك بىلەن ھۆل-ھۆل بولۇپ كەتتى!» 3 «مەن تۇشەك كىيىملىرىمنى سېلىۋەتكەن، قانداقمۇ ئۇنى يەنە كىيىۋالاي؟ مەن پۇتلىرىمنى يۇدۇم، قانداقمۇ ئۇلارنى يەنە بۇلغاي؟» 4 سۈيۈملۈكۈم قولىنى ئىشىك تۆشۈكىدىن تىقتى؛ مېنىڭ ئىچ-باغرىلىرىم ئۈنىڭغا تەلمۈرۈپ كەتتى؛ 5 سۈيۈملۈكۈمگە ئېچىشقا قوپتۇم؛ قوللىرىمدىن مۇرمەككى، بارماقلىرىمدىن سۈيۈق مۇرمەككى تېمىدى، تاقاقنىڭ تۈتقۇچلىرى ئۈستىگە تېمىدى؛ 6 سۈيۈملۈكۈمگە ئاچتىم؛ بىراق سۈيۈملۈكۈم بۇرۇلۇپ، كېتىپ قالغانىدى. ئۇ سۆز قىلغاندا روھىم چىقىپ كەتكەنىدى؛ ئۇنى ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم، ئۇنى چاقىردىم، بىراق ئۇ جاۋاب بەرمىدى؛ 7 شەھەرنى ئايلىنىدىغان جىسىە كېچىلەر مېنى ئۇچراتىپ مېنى ئۇردى، مېنى يارىلاندۇردى؛ سېپىللاردىكى كۆزەتچىلەر چۈمپەردەمنى مەندىن تارتىۋالدى. 8 ئى يېرۇسالىم قىزلىرى، سۈيۈملۈكۈمنى تاپسا كالار، ئۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ئۇنىڭغا، سۈيگىنىڭ: «مەن مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم! ــ دېدى، دەگلار». 9 «سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۈيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار، ئى، ئايالار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى؟ سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۈيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار؟ ــ سەن بىزگە شۇنداق تاپىلىغانغۇ؟». 10 «مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ئاپئاق ۋە پارقىراق، يۈرەكلىك ئەزىمەت، ئون مىڭ ئارىسىدا ئۇغدەك كۆرۈنەرلىكتۇر؛ 11 ئۇنىڭ بېشى ساپ ئالتۇندىنىدۇر، بۇدۇر چاچلىرى ئاتنىڭ يايلىدەك، تاغ قاغىسىدەك قارا. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئېقىنلار بويىدىكى پاختەكلەردەك، سۈت بىلەن يۇيۇلغان، يارىشىقىدا قويۇلغان؛ 13 ئۇنىڭ مەڭزىلىرى بىر تەشتەك پۇراقلىق تۈسىلىۋاتقىتۇر؛ ئاينىغان يېقىملىق گۈلۈكتەك؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى نىلۇپەر، ئۇلار سۈيۈق مۇرمەككىنى ئېتىتىدۇ؛ 14 ئۇنىڭ قوللىرى ئالتۇن ئۈرۈبىلار، ئىچىگە بېرىل ياقۇتلار قۇيۇلغان. قورسىقى نەقىشلىك پىل چىشلىرىدىن ياسالغان، كۆك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەن. 15 ئۇنىڭ پۇتلىرى مەرمەر تۈۋرۈكلەر، ئالتۇن ئۈستىگە تىكەلگەن. ئۇنىڭ سالاپىتى لۇئاننىڭكىدەك، كېدىر دەرەخلىرىدەك كۆركەم-ھەيۋەتلىكتۇر. 16 ئۇنىڭ ئاغزى بەكمۇ شېرىندۇر؛ بەرھەق، ئۇ پۈتۈنلەي گۈزەلدۇر؛ بۇ مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم، ــ بەرھەق، بۇ مېنىڭ ئامرىقىم، ئى يېرۇسالىم قىزلىرى!»

6

«سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭ نەگە كەتكەندۇ، قىز-ئايالار ئارىسىدا ئەڭ گۈزەل بولغۇچى؟ سېنىڭ سۈيۈملۈكۈڭ قەيەرگە بۇرۇلۇپ كەتتى؟ بىز سەن بىلەن بىللە ئۇنى ئىزدەيلى!» 2 «مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا چۈشتى، ئېتىتقۇ ئۈتياشلىقلارغا چۈشتى. باغلاردا ئوزۇقلىنىشقا، نىلۇپەرلەرنى يىغىشقا چۈشتى. 3 مەن مېنىڭ سۈيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ۋە سۈيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، ئۇ ئۆز پادىسىنى نىلۇپەرلەر ئارىسىدا باقىدۇ» 4 «سەن گۈزەل، ئى سۈيۈملۈكۈم، تىرزاھ شەھىرىدەك گۈزەل؛ يېرۇسالېمدەك يېقىملىق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن بىر قوشۇنىدەك ھەيۋەتلىكتۇرسەن؛ 5 ئاھ، كۆزلىرىڭنى مەندىن كەتكۈزگىن! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن غالىب كېلىۋاتىدۇ؛ چاچلىرىڭ گىلېئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكىلەردەكتۇر. 6 چىشلىرىڭ يېڭىلا يۇيۇلۇشتىن چىققان قىرقىلغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكېزەك ئۇغقانلاردىنىدۇر؛ ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر؛ 7 چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. 8 ئاتمىش خانىش، سەكسەن كېنىزەكتۇ بار؛ قىزلار ساناقسىز؛ 9 بىراق مېنىڭ پاختىكىم، غۇبارسىزىم بولسا بىردىنبىردۇر؛ ئانىسىدىن تۇغۇلغانلار ئىچىدە تەڭداشسىز بولغۇچى، ئۇزىنى تۇغقۇچىنىڭ تاللىغىنىدۇر. قىزلار ئۇنى كۆرۈۋېپ، ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتاشتى، خانىشلار ۋە كېنىزەكلەرمۇ كۆرۈۋېپ ئۇنى ماختاشتى». 10 «تاڭ سەھەر جاھانغا قارىغانىدەك، ئايدەك گۈزەل، ئايدىڭدەك روشەن، ئىللىق قۇياشتەك يورۇق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن قوشۇنلاردەك ھەيۋەتلىك بولغۇچى كىمدۇر؟» 11 «مېغىزلار بېغىغا چۈشتۈم، جىلغىدىكى گۈل-گىياھلارنى كۆرۈشكە، ئۈزۈم تېلىنىڭ بخلىغان-بخلىمىغانلىقىنى كۆرۈشكە، ئانارلارنىڭ چېچەكلىگەن-چېچەكلىمىگەنلىكىنى كۆرۈشكە؛ 12 بىراق بىلە-بىلمەي، جېنىم مېنى كۆتۈرۈۋېپ، ئېسىل خەلقىمنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە قويغانىكەن». 13 «قايتقىن، قايتقىن، ئى شۇلامىت ــ قايتقىن، قايتقىن، بىزنىڭ ساڭا قارىغىمىز بار<u>دۇر!» «سەلەر شۇلامىتنىڭ نېمىسىگە قارىغۇڭلار بار؟» «“ئىككى بارگاھ” ئۈسىسۈلغا چۈشكەن ۋاقىتدىكىدەك ئۇنىڭغا قارايمىز!»</u>

7

«ئى شاھزادىنىڭ قىزى، كەشلىرىڭدە سېنىڭ قەدەملىرىڭ نېمىدېگەن گۈزەل! تولغىغان يامىشلىرىڭ گۆھەرلەردەك، چېۋەر ھۈنەرۋەن قولىنىڭ ھۈنىرىدۇر. 2 كىندىكىڭ يۇمۇلاق بىر قەدەھتۇر، ئۇنىڭ ئەبجەش شارابى كەم ئەمەس؛ قورسىقىڭ بۇغداي دۆۋىسىدۇر، ئەترابىغا نىلۇپەرلەر ئولىشىدۇ. 3 ئىككى كۆكسۈڭ ئىككى ماراللەدەك، جەرەننىڭ قوشكېزىكىدۇر؛ 4 بوينۇڭ پىل چىشلىرىدىن ياسالغان مۇنارىدۇر؛ كۆزلىرىڭ بات-رابىم قوۋۇق بويىدىكى ھەشبون كۆچىلىكلىرىدەك، بۇرنۇڭ دەمەشقتە قارايدىغان لۇئان مۇنارىدەكتۇر؛ 5 ئۈستۈڭدە بېشىڭ كارمەل تېغىدەك تۇرىدۇ؛ بېشىڭدىكى ئۆرۈمە چاچلىرىڭ سۈسۈن رەڭلىكتۇر، پادىشاھ بۇدۇر چاچلىرىڭنىڭ مەھبۇسىدۇر. 6 ئى سۈيۈگىنىم، ھۈزۇرلار ئۈچۈن شۇنچە گۈزەل، شۇنچە يېقىملىقتۇرسەن! 7 سېنىڭ بويۇڭ پالما دەرىخىدەك، كۆكسۈڭ ئۈزۈم غۇنچىلىرىدەكتۇر. 8 مەن: ــ «پالما دەرىخى ئۈستىگە چىقىمەن، شاخلىرىنى تۇتۇپ يامىشىمەن؛ كۆكسىلىرىڭ دەرۋەقە ئۈزۈم تال غۇنچىلىرىدەك، بۇرنۇڭنىڭ پۇرىقى ئالمىلاردەك، تاكالىلىرىڭنىڭ تەمى ئەڭ ئېسىل شارابدەكتۇر...». 9 «...مېنىڭ سۈيۈملۈكۈمنىڭ گېلىدىن سىلىق ئۆتۈپ، لەۋلەر، چىشلاردىن تېيىلىپ چۈشسۇن...! 10 مەن مېنىڭ سۈيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ئۇنىڭ تەقازىسى ماڭا قارىتىلىدۇ». 11 «ئى سۈيۈملۈكۈم، كېلەيلى، ئېتىزلارغا چىقايلى، يېزىلاردا تۈنەپ كېلەيلى، 12 ئۈزۈمزارلىققا چىقىشقا بالدۇر ئورۇندىن تۇرايلى، ئۈزۈم تاللىرىنىڭ بخلىغان-بخلىمىغانلىقىنى، چېچەكلەرنىڭ ئېچىلغان-ئېچىلمىغانلىقىنى، ئانارلارنىڭ بەرق ئۇرغان-ئۇرمىغانلىقىنى كۆرەيلى؛ ئاشۇ يەردە مۇھەببەتلىرىمنى ساڭا بېغىشلايمەن. 13 مۇھەببەتگۈللەر ئاشۇ يەردە ئۈز پۇرىقىنى پۇرىتىدۇ؛ ئىشىكلىرىمىز ئۈستىدە ھەرخىل ئېسىل مېۋە-چۈشلەر باردۇر، يېڭى ھەم كونىمۇ باردۇر؛ سەن ئۈچۈن ئۇلارنى تويلاپ تەيارلىدىم، ئى سۈيۈملۈكۈم!»

8

«ئاھ، تاپامنىڭ كۆكسىنى شورىغان ئىنىمدەك بولساڭىدى! سېنى تالادا ئۈچرىتار بولسام، سۈيەتتىم، ۋە ھېچكىم مېنى كەمىستمەيتتى. 2 مەن سېنى يېتەكلەيتتىم، تاپاڭنىڭ ئۈيىگە ئېلىپ كىرەتتىم؛ سەن ماڭا تەلىم بېرەتتىڭ؛ مەن ساڭا ئېتىتقۇ شارابىدىن ئىچكۈزەتتىم؛ ئانارلىرىمنىڭ شەربىتىدىن ئىچكۈزەتتىم. 3 ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا بولاتتى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سلايتتى!». 4 «سىلەرگە تاپىلايمەنكى، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى ــ «ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، سىلەر مۇھەببەتنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 5 «دالادىن چىقىۋاتقان بۇ زادى كىم؟ ئۈز سۈيۈملۈكىگە يۆلنىپ؟» «مەن ئالما دەرىخى ئاستىدا سېنى ئويغاتقانىدىم، ئاشۇ يەردە ئاپاڭ تولغاق يەپ سېنى دۇنياغا چىقارغانىدى؛ ئاشۇ يەردە سېنى ئۈزغۇچى تولغاق يەپ سېنى چىقارغانىدى». 6 «مېنى كۆڭلۈڭگە مۆھۈردەك، بىلىكىڭگە مۆھۈردەك باسقايسەن، چۈنكى مۇھەببەت ئۆلۈمدەك كۈچلۈكتۇر؛ مۇھەببەتنىڭ قىزغىنلىقى

تەھتساراەدەك رەھمسىز، ئۇنىڭدىن چىققان ئوت ئۆچقۇنلىرى، ـ ياھنىڭ دەھشەتلىك بىر يالقۇندۇرا! (Sheol h7585) 7 كۆپ سۈلار مۇھەببەتنى ئۆچۈرەلمەيدۇ، كەلكۈنلەر ئۇنى غەرق قىلالمايدۇ؛ بىرسى: «ئۆي-تەئەللۇقاتلىرىمنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ مۇھەببەتكە ئېرىشىمەن» دېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئادەم كىشىنىڭ نەزىردىن پۈتۈنلەي چۈشۈپ كېتىدۇ». 8 «بىزنىڭ كىچىك سىڭلىمىز باردۇر، بىراق ئۇنىڭ كۆكسى يوقتۇر؛ سىڭلىمىزغا ئەلچىلەر كەلگەن كۈندە بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلىمىز؟» 9 «ئەگەر ئۇ سېپىل بولسا، بىز ئۇنىڭغا كۈمۈش مۇنار سالىمىز؛ ئەگەر ئۇ ئىشىك بولسا، بىز ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلايمىز». 10 «ئۆزۈم بىر سېپىلدۇرمەن، ھەم مېنىڭ كۆكسلىرىم مۇنارلاردەكتۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا خاتىرجەملىك تاپقان بىرسىدەك بولدۇم». 11 «سۈلايمانىنىڭ باغال-ھاموندا ئۈزۈمزارى بار ئىدى، ئۈزۈمزارىنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى مېۋىسى ئۈچۈن مىڭ تەڭگە ئاپىرىپ بېرىشى كېرەك ئىدى؛ 12 ئۆزۈمنىڭ ئۈزۈمزارىم مانا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مىڭ تەڭگىسى ساڭا بولسۇن، ئى سۈلايمان، شۇنىڭدەك ئىككى يۈز تەڭگە مېۋىسىنى باققۇچىلارغا بولسۇن». 13 «ھەي باغلاردا تۇرغۇچى، ھەمراھلار ئاۋازىڭنى ئاڭلىغۇسى بار؛ ماڭىمۇ ئۇنى ئاڭلاتقۇزغايسەن». 14 «ئى سۆيۈملۈكۈم، تېز بولە، جەرەن ياكى ياش بۇغدەك بول، تېتىتقۇلار تاغلىرى ئۈستىدە يۈگۈرۈپ!»

یەشایا

1 ئۆززیا، یوتام، ئاهاز ۆە هەزەکیالار یەهۆداغا پادشاه بولغان ۆاقتىلاردا، یېرۇسالېم ۆە یەهۆدا توغرىسىدا، ئامۇزنىڭ ئوغلى یەشایا کۆرگەن غایىبانە ۆەھيۋ-ئالامەتلەر: ـ **2** «ئى ئاسمانلار، ئاڭلاڭلار! ئى یەر-زېمىن، قۇلاق سال! چۈنکى پەرۋەردىگار سۆز ئېيتتى: ـ «مەن باللارنى بېقىپ چوڭ قىلدىم، بىراق ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. **3** کالا بولسا ئىگىسىنى تونۇيدۇ، ئېشەکنۆ خوجايىننىڭ ئوقۇرىغا [ماڭىدىغان يولنى] بىلىدۇ، بىراق ئىسرائىل بىلمەيدۇ، ئۆز خەلقىم ھېچ يورۇتۇلغان ئەمەس. **4** ئاه، گۇناھکار «بات ئەل»، قەبىھلىكنى توپلاپ ئۆزىگە يۈکلىگەن خەلق، رەزىللەرنىڭ بىر نەسلى، نىجىس بولۇپ کەتکەن بالىلار! ئۇلار پەرۋەردىگارنى يىراقلىشىپ، «ئىسرائىلدىکى مۇقەددەس بولغۇچى»نى کۆزىگە ئىلمىدى، ئۇلار کەينىگە يانىدى. **5** نېمىشقا يەنە دۇمبالانغۇدىلار كېلىدۇ؟ نېمىشقا ئاسىيلىق قىلىۋېرىسىلەر؟ پۈتۈن باشلىرىڭلار ئاغرىپ، يۈرىکىڭلار پۈتۈنلەي زەئىپلىشىپ کەتتى، **6** بېشىڭلاردىن ئايغىقىلارغىچە ساق يېرىڭلار قالمىدى، پەقەت يارا-جاراھەت، ئىششىق ۆە يىرىڭ بىلەن تولدى، ئۇلار تازىلانمىغان، تېڭىلمىغان يا کى ئۇلارغا ھېچ مەلھەم سۈرتۈلمىگەن. **7** ۆەتىنىڭلار چۆللەشتى، شەھەرلىرىڭلار کۆيۈپ ۆەيرانە بولدى، يەر-زېمىنىڭلارنى بولسا، ياتلار کۆز ئالدىڭلاردىلا يۇتۇۋېلىۋاتىدۇ، ئۇ ياتلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىپ چۆللىشىپ کەتتى. **8** ئەمدى ئۆزۈمزارغا سېلىنغان چەللىدەك، تەرخەمەکلىککە سېلىنغان کەپىدەك، مۇھاسىرىگە چۈشکەن شەھەردەك، زىئۇننىڭ قىزى زەئىپ قالدۇرۇلدى. **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىزگە ئازغىنە «قالدىسى»نى قالدۇرمىغان بولسا، بىز سودوم شەھىرىگە ئوخشاپ قالاتۇق، گومورىا شەھىرىنىڭ ھالىغا چۈشۈپ قالاتۇق. **10** ئى سودومنىڭ ھۆکۈمرانلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار، «ئى گومورىانىڭ خەلقى، خۇدايىمىزنىڭ قانۇن-تەسىىلىگە قۇلاق سېلىڭلار! **11** سىلەر زادى نېمە دەپ ماڭا ئاتاپ ئۈرغۇنلىغان قۇربانلىقلارنى سۈنىسىلەر؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ «مەن کۆيدۈرمە قوچقار قۇربانلىقىڭلاردىن، بوردىاق مالنىڭ يا غلىرىدىن تويۇپ کەتتىم، بۇقىلار، پاقىلانلار، تېکىلەرنىڭ قانلىرىدىن ھېچ خۇرسەن ئەمەسمەن. **12** سىلەر مېنىڭ ئالدىمغا کىرىپ کەلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ھويلا-ئېيۋانلىرىمنى شۇنداق دەسسەپ-چەيلەشنى کىم تەلەپ قىلغان؟ **13** بېھۇدە «ئاشلىق ھەدىيە»لەرنى ئېلىپ کېلىشنى بولدى قىلىڭلار، خۇشبۇيى بولسا ماڭا يىرگىنچلىك بولۇپ قالدى. «يېڭى ئاي» ھېيتلىرى ۆە «شابات کۈن»لىرىگە، جامائەت ئىبادەت سورۇنلىرىغا چاقىرىلىشلارغا ـ قىسقىسى، قەبىھلىکتە ئۆتکۈزۈلگەن داغدۇغىلىق يىغىلىشلارغا چىدىغۇچىلىکىم قالمىدى. **14** «يېڭى ئاي» ھېيتىڭلاردىن، بېکىتىلگەن ھېيت-بايرىمىڭلاردىن قەلبىم نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇلار ماڭا يۈك بولۇپ قالدى، ئۇلارنى کۆتۈرۈپ يۈرۈشتىن چارچاپ کەتتىم. **15** قولۇڭلارنى کۆتۈرۈپ دۇئاغا يايغىنىڭلاردا، کۆزۈمنى سىلەردىن ئېلىپ قاچىمەن؛ بەرھەق، کۆپلەپ دۇئالارنى قىلغىنىڭلاردا، ئاڭلىمايمەن؛ چۈنکى قوللىرىڭلار قانغا بويالدى. **16** ئۆزۈڭلارنى يۇيۇپ، پاکلىنىڭلار؛ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىکىنى کۆز ئالدىمدىن نېرى قىلىڭلار، رەزىللىکنى قىلىشتىن قولۇڭلارنى ئۆزۈڭلار؛ **17** ياخشىلىق قىلىشنى ئۆگىنىڭلار؛ ئادىللىقنى ئىزدەڭلار، زومىگەرلەرگە تەنبىھ بېرىڭلار، يېتىم-يېسىرلەرنى ناھەقلىقتىن خالاس قىلىڭلار، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورىڭلار. **18** ئەمدى کېلىڭلار، بىز مۇنازىرە قىلىشايلى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سىلەرنىڭ گۇناھىڭلار قىپ-قىزىل بولسىمۇ، يەنىلا قاردەك ئاقىرىدۇ؛ ئۇلار قىزىل قۇرۇتتەک توق قىزىل بولسىمۇ، يۇڭدەك ئاپئاق بولدۇ. **19** ئەگەر ئىتائەتمەن بولۇپ، ئاڭلىساڭلار، زېمىندىکى ئېسىل مەھسۇلاتنىى بەھرىمەن بولىسىلەر؛ **20** بىراق رەت قىلىپ يۈز ئۆرىسەڭلار، قىلىچ بىلەن ئۆچىزقىتۇرۇلىسىلەر» ـ چۈنکى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق دېگەن. **21** سادىق شەھەر قاندىاقۇ پاھىشە بولۇپ قالدى!؟ ئەسلىدە ئۇ ئادالەت بىلەن تولغاندى، ھەققانىيلىق ئۇنى ماکان قىلغاندى، بىراق ھازىر قاتىللار ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتىدۇ. **22** کۈمۈشۈڭ بولسا داشقالغا ئايلىنىپ قالدى، شاراب‌کىڭا سۇ ئارىلىشىپ قالدى؛ **23** ئەمىرلىرىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار، ئوغرىلارغا ئۇلپەت بولدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى پارىغا ئامراق بولۇپ، سوغا-سالاملارنى کۆزلەپ يۈرمەکتە، ئۇلار يېتىم-يېسىرلەر ئۈچۈن ئادالەت ئىزدىمەيدۇ، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسى ئۇلارنىڭ ئالدىغا يەتمەيدۇ. **24** شۇڭا ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار ـ يەنى ئىسرائىلدىکى قۇدرەت ئىگىسى ئېيتىدۇ: ـ مەن کۆشەندىلىرىمنى [جازالاپ] پۇخادىن چىقىمەن، دۇشمەنلىرىمدىن قىساس ئالىمەن؛ **25** قولۇمنى ئۈستۈڭگە تەگکۈزۈپ، سېنى تاۋلاپ، سەندىکى داشقالنى تەلتۈکۈس تازىلايمەن، سەندىکى بارلىق ئارىلاشمىلارنى ئېلىپ تاشلايمەن. **26** ھۆکۈمران-سوراقچىلىرىڭلارنى ئاۋۋالقىدەك، مەسلىھەتچىلىرىڭلارنى دەسلىپىتىکىدەك ھالغا کەلتۈرىمەن. کېيىن سەن «ھەققانىيلىقنىڭ ماکانى»، «سادىق شەھەر» ـ دەپ ئاتىلىسەن. **27** ئەمدى زىئون ئادىللىق بىلەن، ۆە ئۇنىڭغا قايتىپ کەلگەنلەر ھەققانىيلىق بىلەن قۇتقۇزۇلۇپ ھۆر قىلىنىدۇ. **28** بىراق ئاسىيلار ۆە گۇناھکارلار بىردەك ئۈجۈقتۇرۇلىدۇ، پەرۋەردىگاردىن يۈز ئۆرىگۈچىلەر بولسا ھالاك بولىدۇ. **29** شۇ چاغدا سىلەر تەشنا بولغان دۇب دەرەخلىرىدىن نومۇس قىلىسىلەر، تاللىغان باغلاردىن خىجىل بولىسىلەر. **30** چۈنکى ئۆزۈڭلار خۇددى يوپۇرماقلىرى قۇرۇپ کەتکەن دۇب دەرىخىدەك، سۈسىز قۇرۇق بىر باغدەك بولىسىلەر. **31** شۇ کۈنى کۈچى بارلار ئوتقا شام پىلىکى، ئۇلارنىڭ ئەجرى بولسا، ئۇچقۇن بولىدۇ، بۇلار ھەر ئىککىسى تەگلا کۆيۈپ کېتىدۇ، ئۇلارنى ئۆچۈرۈشکە ھېچکىم چىقمايدۇ.

2 بۇلار ئامۇزنىڭ ئوغلى یەشایا یېرۇسالېم ۆە یەهۆدا توغرىسىدا کۆرگەن کالامدۇر: ـ **2** ئاخىر زامانلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ بېکىتىلىدۇ، ھەممە دۆڭ-ئېگىزلىکتىن ئۈستۈن قىلىپ کۆتۈرۈلىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا ئاراپ ئېقىپ کېلىشىدۇ. **3** نۇرغۇن خەلق-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: ـ «کېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، یاقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىققايلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىنىدۇ، بىز ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. ـ چۈنکى قانۇن-يولىورۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-کالامى یېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. **4** ئۇ ئەللەر ئارىسىدا ھۆکۈم چىقىرىدۇ، نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە کېسىم قىلىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ؛ بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ کۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇشنى ئۆگەنمەيدۇ. **5** ـ «ئى یاقۇپ جەمەىتىدىکىلەر، کېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ نۇرىدا ماڭايلى!». **6** ـ سەن ئۆز خەلقىڭ بولغان یاقۇپ جەمەىتىنى تاشلاپ قويدۇڭ؛ چۈنکى ئۇلار شەرقتىکى خۇراپاتلار بىلەن تولدۇرۇلدى؛ ئۇلار فىلىستىيەلەردەك پال سالىدۇ؛ ئۇلار چەتئەللىکلەر بىلەن قول ئۇتۇشىدۇ؛ **7** زېمىنى بولسا ئالتۇن-کۈمۈشکە تولۇپ کەتتى؛ بايلىقلىرى ئۆگىمەس؛ یەر-زېمىنى ئاتلارغىمۇ تولۇپ کەتتى، جەڭ ھارۇلىرى ھەم ئۆگىمەس؛ **8** زېمىنى بۇتلار بىلەنمۇ لىق بولۇپ کەتتى؛ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن یاسىغانلىرىغا، بارماقلىرى بىلەن شەکىللەندۇرگەنلىرىگە سەجدە قىلىشىدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن پۇقرالار ئېگىلدۇرۇلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ قەددىنى رۇسلىمايسەن ھەم ھېچ کەچۈرۈم قىلمايسەن. **10** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۆەھشىتىدىن، ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇر، [خادا] تاشلار ئېچىگە کىرىۋال، توپا-چاڭلار ئېچىگە مۆکۈۋال! **11** چۈنکى ئادەمنىڭ تەکەببۇر کۆزلىرى یەرگە قارىتىلىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ھاکاۋۇرلۇقى پەس قىلىنىدۇ؛ شۇ کۈندە یالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **12** چۈنکى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شۇنداق بىر کۈنى تەيىار ئۆرىدۇ: ـ شۇ کۈنى ھەربىر تەکەببۇر ۆە مەمەدانلارنىڭ ئۈستىگە، ئۆزىنى یۇقىرى سانىغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ (شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەس قىلىنىدۇ!)، **13** شۇنىڭدەك لىۋانىنىڭ ئېگىز، پەلەکتەک يېتىدىغان بارلىق کېدىر دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، باشاندىکى بارلىق دۇب دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، **14** ئېگىز تاغلارنىڭ ھەممىسىگە، یۇقىرى کۆتۈرۈلگەن بارلىق دۆڭلەرنىڭ ئۈستىگە، **15** ھەربىر ھەيۋەتلىك مۇنارنىڭ ئۈستىگە، ھەربىر مۇستەھکەم سىپىلنىڭ ئۈستىگە، **16** تارشىشتىکى ھەربىر سودا کېمىسىنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا بارلىق گۈزەل کېمىلەر گەۋدىسىنىڭ ئۈستىگە شۇ کۈنى چۈشۈشکە تەيىار ئۆرىدۇ. **17** ئادەملەرنىڭ کۆزەڭلىکى

تۆۋەن قىلىنىپ چۈشۈرۈلۈپ، ئىنسانلارنىڭ تەكەببۇرلۇقى پەس قىلىندۇ، شۇ كۈندە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **18** بۇتلار بولسا ھەممىسى كۆزدىن يوقىلىدۇ. **19** پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۇرۇشكە ئورنىدن تۇرىدىغان چاغدا، تۇلار تۆزلىرنى تۆنۈك ۋەھشىتىدىن، تۆنۈك ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچىۋۇپ، خادا تاش غارلىرىنىڭ ئىچىگە، يەر يۈزىدىكى تۆڭكۈرلەرگە كىرىۋالىدۇ؛ **20** شۇ كۈندە كىشىلەر تۆزگە چوقۇنۇشقا ياسىغان كۈمۈش بۇتلىرى ۋە ئالتۇن بۇتلىرنى قارىغۇ چاشقانلارغا ۋە شەپەرەكلەرگە تاشلاپ بېرىدۇ؛ **21** پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۇرۇشكە ئورنىدن تۇرىدىغان چاغدا، تۇلار تۆزلىرنى تۆنۈك ۋەھشىتىدىن، تۆنۈك ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچىۋۇپ، خادا تاش چاكلىرىنىڭ ئىچىگە، يارلارنىڭ يېرىقلىرىغا كىرىۋالىدۇ؛ **22** ئۇمىدىگىلارنى نەپىسى دىمىغىدىلا تۇرىدىغان ئىنسانىدىن ئۆزۈڭلار، چۈنكى ئىنسان زادى نېمە ئىدى؟!

3 چۈنكى، قارا! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، يېرۇسالېم ۋە يەھۇداغا قۇزۇۋەت ۋە يۆلەنچۈك بولغان [بارلىق نەرسىلەرنى يوق قىلىدۇ]، ـ يەنى قۇزۇۋەت بولغان پۈتكۈل ئاش-نان، يۆلەنچۈك بولغان ھەممە سۇ، **2** پالۋان ۋە لەشكەر، سوتچى ۋە پەيغەمبەر، پالچى ۋە ئاقساقال، **3** ئەللىك بېشى، مۆتىۋەر ۋە مەسلىھەتچى، ھۈنەرۋەن ئۈستىلار ۋە جادۇ قىلغۇچىلارنى يوق قىلىدۇ. **4** ـ «[تۇلارنىڭ ئورنىغا] ياشلارنى ئەمەلدار قىلىمەن، بەتخۇي بالىلار تۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. **5** پۇقرالار بىر-بىرىنى ئېزىدۇ، ھەربىرى قوشنىسى تەرىپىدىن ئېزىلىدۇ؛ بالىلار قېرىلارغا، مۇتەھەملەر مۆتىۋەرلەرگە ئەدەپسىزلىك قىلىدۇ؛ **6** شۇ كۈنى بىرسى ئاتا جەمەتىدىكى قېرىندىشىنى تۇتۇۋالىپ، ئۇنىڭغا: ـ «سىزنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىڭز بار، بىزگە يېتەكچى بولۇڭ، بۇ خارابىلەر قولىڭىز ئاستىدا بولسۇن»، ـ دەيدۇ؛ ئۇ جاۋابەن قولىنى كۆتۈرۈپ [قەسەم ئىچىپ]: «دەردىگارغا دەرمان بولالمايەن؛ تۇيۇمدىمۇ يا ئاش-نان يا كىيىم-كېچەك يوق، مېنى خەلققە يېتەكچى قىلىڭلار!» ـ دەيدۇ. **8** چۈنكى يېرۇسالېم پۈتلىشىدۇ-چۈشكۈنلىشىدۇ، يەھۇدا بولسا يىقىلىدۇ، سەۋەبى، تۇلارنىڭ تىلى ۋە ئىللەتلىرى پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىپ، شەرەپ ئىگىسىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئىسيانكارلىق قىلدى. **9** تۇلارنىڭ چىرايى ئۆزلىرىگە قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ تۇلار سودوم شەھىرىدەك گۇناھىنى ھېچ يوشۇرمايۋ، ئۇچۇق-تاشكارا جاكارلايدۇ. تۇلارنىڭ جېنىغا ۋاي! تۇلار يامانلىقنى تۆز بېشىغا چۈشۈرگەن! **10** ھەققانىيلارغا ئېيتقىنىكى، تۇلار ئامان-ئېسەنلىكتە تۇرىدۇ؛ تۇلار تۆز ئەللىرىنىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ؛ **11** رەزىللەرگە ۋاي! بېشىغا يامانلىق چۈشىدۇ، چۈنكى تۆز قولى بىلەن قىلغانلىرى تۆزىگە يانىدۇ. **12** مېنىڭ خەلقىمدە بولسا، بالىلار تۇلارنى خار قىلىدۇ، ئايالار تۇلارنى ئىدارە قىلىدۇ؛ ئى خەلقىم! سىلەرنى يېتەكلەۋاتقانلار سىلەرنى ئازدۇرىدۇ، تۇلار ماڭىدىغان يوللىرىڭلارنى يوق قىلىدۇ. **13** پەرۋەردىگار تۆز دەۋاسىنى سوراشقا ئورۇن ئالدۇ، خەلق-مىللەتلەر تۆستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا تۇرە تۇرىدۇ؛ **14** پەرۋەردىگار تۆز خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرى ۋە ئەمىرلىرى بىلەن دەۋالىشىپ، تۇلارغا: ـ تۆزۈمزارنى يەپ تۆگەتكەنلەر سىلەر، تۆزۈڭلار، ئاجىز مۆمىنلەردىن ئالغان ئولجا تۆيۈڭلاردا ياتىدۇ، دەيدۇ. **15** ـ سىلەرنىڭ خەلقىمنى ئاشۇنداق ئېزىپ، ئاجىز مۆمىنلەرنىڭ يۈزلىرىگە دەسسەپ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. **16** پەرۋەردىگار يەنە مۇنداق دېدى: ـ «زىئون قىز-ئايالىرى تەكەببۇرلۇق قىلىپ، قاش-كىرپىكلىرىنى سۈزۈپ، كۆزلىرىنى ئوينىتىپ، ناز قىلىپ ئايىنا گۈلىشىپ، پۇتلىرىنى جىلدىرلىتىپ مېڭىپ يېرىشىدۇ؛ **17** شۇڭا رەب زىئون قىز-ئايالىرىنىڭ باش چوققىلىرىنى تاز قىلىدۇ، پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ تۇيات يەرلىرىنى ئېچۈۋېتىدۇ». **18** ئاشۇ كۈنى رەب تۇلارنى گۈزەللىكىدىن مەھرۇم قىلىدۇ، ـ تۇلارنىڭ ئوشۇق جىلدىراقلىرىنى، باش جىيەكلىرىنى، ئاي شەكىللىك مارجانلىرىنى، **19** ھالقىلىرىنى، بىلەزۈكلىرىنى، چۈمپەردە-چاچۇانلىرىنى، **20** رومالىرىنى، ئوشۇق زەنجىرلىرىنى، يوتىلىرىنى، ئەتىردانلىرىنى، تىلتۇمارلىرىنى، **21** ئۈزۈكلىرىنى، بۇرۇن ھالقىلىرىنى، **22** ھېيتلىق تونلىرىنى، يوپۇقلىرىنى، پۈركەنچىلىرىنى، ھەميانلىرىنى، **23** ئەينەكلىرىنى، ئاپئاق ئىچ كۆينەكلىرىنى، سەللىلىرىنى ۋە تور پەردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **24** ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، ئەتىر پۇرىقىنىڭ ئورنىغا بەتبۈيلۈق، پوتىنىڭ ئورنىدا ئارغامچا، چىرايلىق ياسىغان چاچلىرىنىڭ ئورنىدا تاز بېشى، كېلىشكەن تونىنىڭ ئورنىدا بۇز رەختلەر، گۈزەللىكىنىڭ ئورنىدا داغمال تامغىسى بولىدۇ. **25** سېنىڭ يىگىتلىرىڭ قىلىچلىنىپ، باتۇرلىرىڭ جەڭدە يىقىلىدۇ. **26** [زىئوننىڭ] قوۋۇقلىرى زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىدۇ؛ ئۇ يالىڭاچلانغان ھالدا يەرگە ئولتۇرۇپ قالىدۇ.

4 شۇ كۈنى يەتتە ئايال بىر ئەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «بىز ئۆز نېنىمىزنى يەيمىز، ئۆز كىيىم-كېچەكلىرىمىزنى كىيىمىز؛ پەقەت بىزنى رەسۋالىقتىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، بىزنى نامىڭىزغا تەۋە قىلىشىڭىزنى ئۆتۈنىمىز!» ـ دەيدۇ. **2** شۇ كۈنى «پەرۋەردىگارنىڭ شېخى» ئۆتىنىڭ گۈزەللىكى ھەم شەرىپىنى كورسىتەكچى بولىدۇ، زېمىن بەرگەن مېۋە بولسا، قېچىپ قۇتۇلغان ئىسرائىلدىكىلەرگە شۇھرەت ۋە گۈزەللىك كەلتۈرىدۇ. **3** ھەم شۇنداق ئىش بولىدۇكى، زىئوندا قالغانلار، يېرۇسالېمدا توختىتىلغانلار، يەنى يېرۇسالېمدا ھايات دەپ تىزىملانغانلارنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىدۇ. **4** شۇ چاغدا رەب ئادالەت يۇرگۈزگۈچى روھ ھەم كۆيدۈرگۈچى روھ بىلەن، زىئون قىزلىرىنىڭ پاسىقلىقىنى يۇيۇپ، يېرۇسالېمنىڭ قان داغلىرىنى تازىلايدۇ. **5** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار كۆندۈزدە زىئون تېغىدىكى ھەربىر تۇي، شۇنداقلا بارلىق ئىبادەت سورۇنلارنىڭ ئۈستىگە ئىس-تۈتەك ۋە بۇلۇت، كەچتە بولسا ئوت يالقۇنىنىڭ جۇلاسىنى يارىتىدۇ؛ چۈنكى شان-شەرەپنىڭ ئۈستىدە سايىۋەن بار بولىدۇ. **6** شۇ كۈنى، كۆندۈزدە تومۇز ئىسىققا سايە قىلىدىغان، خەتەردىن پاناھلىنىدىغان، بوران-يامغۇرلارغا دالدا بولىدىغان بىر سايىۋەنلىك كەپە بولىدۇ».

5 مەن ئۆز سۆيگەن يارىمغا، مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۈچۈن ئۆز ئۈزۈمزارى توغرۇلۇق بىر كۇي ئېيتىپ بېرەي؛ سۆيۈملۈكۈمنىڭ مۇنبەت بىر دۆڭ ئۈستىدە ئۈزۈمزارى بار ئىدى؛ **2** ئۇ ھەممە يېرىنى كولاپ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىدى، ئەلۋەتتە ئېسىل ئۈزۈم تېلى تىكتى؛ ئۇ ئۈزۈمزار ئوتتۇرىسىغا كوزىتىش مۇنارى سالدى، ئۈزۈمزار ئۆچىدىمۇ شاراپ كۆچلىكى قازدى، ئاندىن ئۈزۈمدىن ياخشى ھوسۇل كۈتتى؛ بىراق بۇنىڭ ئورنىغا، ئۈزۈمزار ئاچچىق ئۈزۈملەرنىلا بەردى. **3** قېنى، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە يەھۇدانىڭ ئادەملىرى، مەن بىلەن ئۈزۈمزارىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ھۆكۈم چىقىرىڭلار! **4** مېنىڭ ئۈزۈمزارىمدا قىلغۇدەك يەنە نېمە ئىشىم قالدى؟ ياخشى ئۈزۈملەرنى كۈتكىنىمدە، نېمىشقا پەقەت ئاچچىق ئۈزۈملىنىلا چىقىرىپ بەردى؟ **5** ئەمدى ھازىر ئۆز ئۈزۈمزارىمنى نېمە قىلىدىغانلىقىمنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرەي: ـ ئۇنىڭ چىتلاقلىرىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇ يۇتۇۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ تاملىرىنى چېقىپ غۇلىتىمەن، ئۇ چەيلىنىدۇ. **6** مەن ئۇنى چۈللۈككە ئايلاندۇرىمەن؛ ھېچكىم ئۇنى چاتاپ-پۇتاپ، پەرۋىش قىلمايدۇ؛ جىغانلار ۋە تىكەنلەر ئۇنىڭدا ئۆسۈپ چىقىدۇ؛ بۇلۇتلارغا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يامغۇر ياغدۇرماڭلار دەپ بۇيرۇيمەن. **7** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈزۈمزارى ـ ئىسرائىل جەمەتى، ئۇنىڭ خۇشالىقى بولغان ئۆسۈملۈك بولسا ـ يەھۇدادىكىلەردۇر؛ ئۇ ئادالەت مېۋىسىنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى زۇلۇم كۆردى، ھەققانىيلىقنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى نالە-پەريات بولدى! **8** خەقلەرگە ھېچ ئورون قالدۇرماي ئۆينى-ئۆگەنى، ئېتىزنى-ئېتىزغا ئۇلىغانلارغا ۋاي! ئۇزۇڭلارنى يالغۇز زېمىندا قالدۇرماقچىمۇسىلەر؟ **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مېنىڭ قۇلىقىمغا مۇنداق دېدى: ـ «كۆپلىگەن ئۆيلەر، دەرۋەقە ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك ئۆيلەر ئادەمزاتسىز، خاراب بولىدۇ. **10** بەرھەق، قىرىق مولۇق ئۈزۈمزار پەقەت ئالتە كۈپ شاراب بېرىدۇ، ئوتىۋز كۈزە دان بولسا پەقەت ئۈچ كۈزە ھوسۇل بېرىدۇ. **11** مەي ئىچىشكە ئالدىراپ تاڭ ئاتقاندا ئورنىدن ئورغانلارغا، قاراڭغۇ چۈشىشىگە قارىماي، شاراپنى كەيپ بولغۇچە بىسىپ ئولتۇرغانلارغا ۋاي! **12** تۇلارنىڭ زىياپەتلىرىدە چىلتار ۋە لىرا، تەمبۇر ۋە نەي، شاراپمۇ بار؛ بىراق تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىغا ۋە قول ئىشلىرىغا ھېچ ئېتىۋار قىلمايدۇ. **13** شۇ سەۋەبتىن ئۆز خەلقىم بىلىمدىن خەۋەرسىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ؛ ئېسىلزادىلىرى ئېچىرقىشىپ، پۇقرالىرى ئۇسسۇزلۇقتىن قۇرۇپ كېتىدۇ. **14**

شۇڭا تەھتسارا نەپسىنى يوغىنتىپ، ئاغزىنى ھالڭ ئاچىدۇ؛ ئۇلارنىڭ شۆھرەتلىرى، توپ-توپ ئادەملىرى، قىقاس-سۈرەن كۆتۈرگۈچىلىرى ۋە ئەنغەم ئوينىغۇچىلىرى بىراقلا ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 15 پۇقرالار ئېگىلدۈرۈلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ، تەكەبىۋارلارنىڭ كۆزلىرى يەرگە قارىتىلىدۇ؛ 16 براق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئادالەت يۈرگۈزگىنىدە ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى تەڭرى ھەققانىيلىقىدىن پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىنىدۇ. 17 شۇ چاغدا قوزىلار تۇز يايلاقلىرىدا تۇرغانىدەك ئوتلايدۇ، مۇسابىرلارمۇ بايلارنىڭ ۋەيرانە تۈپلىرىدە ئوزۇقلىنىدۇ. 18 قەبىلىكنى ئالدامچىلىقنىڭ يىپلىرى بىلەن، گۈناھنى ھارۋا ئارغامچىسى بىلەن تارتقانلارغا ۋاي! 19 يەنى: «خۇدا] ئالدىرسۇن! ئىشلىرىنى تېزى ئىتتىكۈرەك ئادا قىلسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى كۆرەلەيمىز! «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نىڭ نىيەت قىلغىنى يېقىنلىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇلغاي، بىز ئۇنى بىلۋالايلى!» ـ دېگەنلەرگە ۋاي! 20 يامانىنى ياخشى، ياخشىنى يامان دېگۈچىلەرگە، قاراڭغۇلۇقنى نۇرنىڭ، نۇرنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا، ئاچچىقنى تاتلىقنىڭ، تاتلىقنى ئاچچىقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا ۋاي! 21 ئۆزلىرىنى دانا دەپ چاغلىغانلارغا، ئۆز نەزىرىدە ئۆزلىرىنى ئەقىللىق دەپ قارىغانلارغا ۋاي! 22 شاراب ئىچىشكە باتۇر بولغانلارغا، ھاراقنى ئەبجەش قىلىشتا قەھرمان بولغانلارغا، 23 يەنى پارا ئۈچۈن رەزىللەرنى ئاقلاپ، شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ ئادالىتىنى رەت قىلغۇچىلارغا ۋاي! 24 شۇڭا، ئوت يالقۇنلىرى سامانلارنى يۇتۇۋەتكەنىدەك، يالقۇنلاردا مەڭگەنلەر سولىشىپ يوقالغانىدەك، ئۇلارنىڭ يىلتىزلىرى چىرىپ كېتىدۇ، گۈل-چېچەكلىرى چاڭ-توزا ئۇدەك توزۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ يولىيورۇق-قانۇنىنى چەتكە قاققان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۈز-كالامىنى كۆزگە ئىلمىغانىدى. 25 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى تۈز خەلقىگە قاراپ قاينايدۇ، ئۇ ئۇلارغا قاراپ قولىنى كۆتۈرۈپ، ئۇلارنى تۇرۇپ يەنىتىدۇ. تاغلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ئۇلۇكلەر ئەخلەتلەردەك كوچىلار ئوتتۇرىسىدا دۈۋە-دۈۋە بولىدۇ. مۇشۇنداق ئىشلار بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا ياينۇرۇلمايى تۇرىدۇ. 26 ئۇ يىراقتىكى ئەللەرنى چاقىرىپ ئۇغىنى كۆتۈرىدۇ، ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت ياقىسىدىن بىر ئەلنى ئۈشقىرتىپ چاقىرىدۇ، مانا ئۇلار تېزدىن ئالدىراپ كېلىدۇ! 27 ئۇلاردىن ھېچبىرى چارچاپ كەتمەيدۇ، پۇتلىشىپمۇ كەتمەيدۇ. ھېچبىرى مۇگدىمەيدۇ، ئۇخلىمايدۇ، باغلىغان بەلۋاغلىرىدىن ھېچبىرى بوشىمايدۇ، چورۇقلىرىنىڭ بوغقۇچلىرىدىن ھېچبىرى ئۈزۈلمەيدۇ؛ 28 ئۇلارنىڭ ئوقلىرى ئىتتىك، بارلىق ئوقيالىرىنىڭ كىرىچلىرى تارتىلىپ تەييار تۇرىدۇ، ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى چاقاق تېشىدەك بولىدۇ، [جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ] چاقلىرى قويۇنتازدەك ئايلىنىدۇ، 29 ئۇلارنىڭ ھۇركىرەشلىرى شىرنىڭكىدەك بولىدۇ، ئۇلار ئارسلانلاردەك ھۇركىرىشىدۇ، دەرۋەقە، ئۇلار ئوۋغا ئېرىشكەندە غاژ-غۇژ قىلىپ ھۇر-پىيىشىدۇ، ئوۋنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم بولماي، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىدۇ. 30 شۇ كۈنى ئۇلار دېڭىزلار ھۇركىرىگەندەك ئوۋغا ھۇركىرىشىدۇ؛ ئەگەر بىرەرسى يەر-زېمىنغا قارىغىدەك بولسا، پەقەت قاراڭغۇلۇق، دەرد-ئەلەمنىلا كۆرىدۇ! ھەرقانداق نۇر بۇلۇت-تۇمان تەرىپىدىن غۇۋالىشىدۇ.

6 ئۇززىيا پادىشاھ ئالەمدىن ئۆتكەن يىلى مەن رەبنى كۆردۇم، ئۇ ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر تەختتە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ تونى مۇقەددەس ئىبادەتخانىغا بىر كەلگەنىدى. 2 ئۇنىڭ ئۈستىدە سارافلار پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى، ھەربىرىنىڭ ئالتە تال قانىتى بار ئىدى؛ ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ يۈزىنى ياپاتتى، ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ پۇتىنى ياپاتتى، ۋە ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى. 3 ئۇلاردىن بىرى باشقا بىرسىگە: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس-ستۇر! بارلىق يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە تولغان!» ـ دەپ تۇۋلاۋاتاتتى. 4 تۇۋلىغۇچىنىڭ ئاۋازىدىن دەرۋازىنىڭ كېشىكلىرى تەۋرىنىپ كەتتى، ئۆي ئىس-تۈتەك بىلەن قاپلاندى. 5 شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «ئۈزۈمگە ۋاي! مەن ئۆگەشتىم! چۈنكى مەن لەۋلىرى ناپاك ئادەممەن ھەم ناپاك لەۋلۈك خەلق بىلەن ئارىلىشىپ ئۈزۈپ، ئۆز كۆزۈم بىلەن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا قاردىم!» ـ دېدىم. 6 شۇنىڭ بىلەن سارافلاردىن بىرى قولىدا قۇربانگاھتىن بىر چوغنى لاخشىگىرغا قىسىپ ئېلىپ، يېنىمغا تۇچۇپ كەلدى؛ 7 ئۇ ئۇنى ئاغزىمغا تەگكۈزۈپ: ـ «مانا، بۇ لەۋلىرىڭگە تەگدى؛ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ئېلىپ تاشلاندى، گۇناھىڭ كافارەت بىلەن كەچۈرۈم قىلىندى» ـ دېدى. 8 ئاندىن مەن رەبنىڭ: ـ «مەن كىمنى ئەۋەتەمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ باريدۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەيسەن» ـ دېدىم. 9 ۋە ئۇ: «بارغىن؛ مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشىنەمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 10 مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى تاش قىلغىن؛ ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىنى ئېغىر، كۆزلىرىنى كور قىلغىن؛ بولمىسا، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرەلەيدىغان، قۇلىقى بىلەن ئاڭلىيالايدىغان، كۆڭلى بىلەن چۈشىنەلەيدىغان قىلىنىپ، يولدىن يانداۋرۇلۇپ ساقايتىلغان بولاتتى». 11 ئاندىن مەن: ـ «رەب، بۇ يەھۇال قاچانغىچە داۋامىلىشىدۇ؟» ـ دەپ سورىۋىدىم، ئۇ جاۋابەن: ـ «تا شەھەرلەر خاراب قىلىنىپ ئاھالىسىز، ئۆيلەر ئادەمزاتسىز، زېمىن پۈتۈنلەي چۆلگە ئايلىنىپ بولغىچە، 12 پەرۋەردىگار ئادەملىرىنى يىراقلارغا يۆتكەپ، زېمىندىكى تاشلىۋېتىلگەن يەرلەر كۆپ بولغىچە بولىدۇ» ـ دېدى. 13 «ھالبۇكى، زېمىندا ئادەملەرنىڭ ئوندىن بىرىلا قالىدۇ، ئۇلار [زېمىنغا] قايتىپ كېلىپ يەنە يۇتۇۋېتىلىدۇ، كېسىلگەن بىر دۇب يا كى ئارئار دەرىخىنىڭ كۆتىكىدەك بولىدۇ، كۆتەك بولسا «مۇقەددەس نەسىل» بولۇر.

7 يەھۇدا پادىشاھى ئاھاز (ئۇززىيانىڭ نەۋرىسى، يوتامنىڭ ئوغلى) تەختكە ئولتۇرغان كۈنلىرىدە، مۇنداق ئىش بولدى: ـ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ۋە ئىسرائىل پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ يېرۇسالېمغا قارشى جەڭ قىلدى، لېكىن ئۇستۈنلۈككە ئېرىشەلمىدى. 2 داۋۇتنىڭ جەمەتىگە: ـ «سۈرىيە ئەفرائىم بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلەشمە قوشۇن قوزدى» ـ دېگەن خەۋەر كەلدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ جەمەتىدىكىلەرنىڭ كۆڭلى ۋە خەلقىنىڭ كۆڭلى ئورمانلار شامالدا سىلكىنىپ كەتكەندەك سىلكىنىپ كەتتى. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار يەشايانىڭ مۇنداق دېدى: ـ «سەن ۋە ئوغلۇڭ شېئئار-جاشۇب چىقىپ، كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ يوىدىكى يولغا، يۇقىرى كۆچىلەك نورنىڭ يېشىغا بېرىپ، ئاشۇ يەردە ئاھاز بىلەن كۆرۈشكىن. 4 سەن ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئېھتىيات بىلەن كۆڭلۈڭنى توق تۇت! بۇ ئىككى كۆيمەس ئوتقاشنىڭ كۆتىكىدىن، يەنى رەزىن ھەم سۈرىيەنىڭ ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىنىڭ دەشتى-غەزەپلىرىدىن قورقما، يۈرەكزادى بولۇپ كەتمە! 5 چۈنكى سۈرىيە، ئەفرائىم ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلى سېنى قەستلەپ: ـ 6 «بىز يەھۇدانا بېسىپ كىرىپ، پارا كەندىچىلىك ئۇغدىرۇرۇپ، ئۆزىمىز ئۈچۈن تالان-تاراج قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر پادىشاھنى، يەنى تابەئەلنىڭ ئوغلىنى تىكلەيلى!» دېگەنىدى. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ سۈز ئاقالىدۇ، ھېچ ئەمەلگە ئاشمايدۇ؛ 8 چۈنكى سۈرىيەنىڭ بېشى دەمەشق شەھىرى ۋە دەمەشق شەھىرىنىڭ بېشى رەزىندۇر، خالاس، ۋە ئاتمىش بەش يىل ئىچىدە ئەفرائىم شۇنداق بىتچىت بولىدۇكى، ئۇلارنى «بىر خەلق» دېگىلى بولمايدۇ؛ 9 ۋە ئەفرائىمنىڭ بېشى ساماريە شەھىرىدۇر، ساماريە شەھىرىنىڭ بېشى رەمالىيانىڭ ئوغلىدۇر، خالاس؛ سىلەر بۇلارغا ئىشەنمىسەڭلار، مۇستەھكەملەنمەيسىلەر» ـ دېگىن». 10 پەرۋەردىگار يەنە ئاھازغا سۈز قىلىپ: ـ 11 «ئۆزۈڭ ئۈچۈن بېشارەت سورا؛ مەيلى يەرنىڭ تېگىدە يا كى پەلەكنىڭ قەرىدە بولسۇن سوراۋەر» ـ دېدى. 12 براق ئاھاز جاۋابەن: «مەن ھەم سورىمايمەن ھەم پەرۋەردىگارنى سىناقتا قويمايمەن» ـ دېدى. 13 ئاندىن [يەشايا]: ـ ئەمدى ئى داۋۇت جەمەتىدىكىلەر، ئاڭلاپ قويۇڭلار، ئادەملەرنىڭ سەۋر-تاقەتىنى قويمىغىنىڭلارنى ئاز دەپ، سىلەر خۇدايىمنىڭ سەۋر-تاقەتىنىمۇ قويمىغىلى ئاتامسىلەر؟ 14 شۇڭا رەب ئۆزى سىلەرگە بىر بېشارەت بېرىدۇ: ـ مانا، پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئوغىدۇ؛ ئۇ ئىسمىنى «ئىمانۇئېل» دەپ ئاتايدۇ. 15 ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە ئۇ پىشىلاق ۋە بال يەيدۇ. 16 چۈنكى بۇ ياش بالا ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە، سەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ ئىككى پادىشاھنىڭ يەر-زېمىنلىرى تاشلىنىپ قالىدۇ. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋە ئاتا كۆنىڭ جەمەتىگە ئەفرائىم يەھۇدادىن ئايرىلغان كۈندىن بۇيان بولۇپ باقمىغان قاتتىق كۈنلەرنى چۈشۈرىدۇ. ئۇ

كۆزلەر بولسا ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىدىن ئىبارەتتۇر! **18** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پىنھان ئېرىقلىرىدىكى پاشىلارنى ۋە ئاسۇريەدىكى ھەرىلەرنى ئۆشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ **19** ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىپ ھەربىر خىلۋەت جىلغىلارغا، تاشلارنىڭ ھەربىر ئاراچىلىرىغا، ھەممە يانتاقلارغا ۋە ھەممە يايلاقلارغا غۇژۇردە قونۇشىدۇ. **20** ئاشۇ كۈنى، رەب ئەفرات دەرياسىنىڭ نېرىسىدىن ئىجارىگە ئالغان بىر ئۈستىرا بىلەن، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى بىلەن چاچ چۈشۈرىدۇ؛ مۇشۇ ئۈستىرا باشنىڭ چېچىنى، پۇتنىڭ تۈكلىرىنى ۋە ساقالنىمۇ چۈشۈرۈپ غىرادىيدۇ؛ **21** شۇ كۈنلەردە بىر كىشى ياش بىر سىيىر ۋە ئىككى قوي باقىدۇ، **22** ئۇلارنىڭ شۇنچە كۆپ سۈت بەرگىنىدىن ئۇ سېرىق مايي يەيدۇ؛ دەرۋەقە، زېمىندا قالغانلارنىڭ ھەممىسى سېرىق مايي ۋە بال يەيدۇ. **23** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھەر تىلى بىر كۈمۈش تەڭگىگە يارايدىغان، مىڭ تىلى بار ئۈزۈمزارلىق بولغان ھەربىر جاي جىغانلىقتا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ؛ **24** ئاشۇ يەرگە ئادەملەر پەقەت ئوقيا كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، چۈنكى پۈتكۈل زېمىن جىغانلىقتا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ. **25** ئىلگىرى كەتمەن چېپىلغان ھەربىر تاغلىق جىلغىلارغا بولسا، ـ ئۇلار ئۇ يەرلەرگە جىغانلاردىن ۋە تىككەنلەردىن قورقۇپ بارمايدۇ؛ بۇ يەرلەر پەقەت كاللارنى ئوتلىتىدىغان، قويلار دەسسەپ-چەيلەيدىغان جايلار بولۇپ قالىدۇ، خالاس.

8 پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «چوڭ بىر تاختاينى قولۇڭغا ئېلىپ، ئېنىق ھەرپلەر بىلەن: ـ «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ يازغىن» ـ دېدى. **2** مەن شۇنداق قىلىپ ئۆزۈمگە «ئىشەنچلىك گۇۋاھچىلار» سۈپىتىدە مۇشۇنى خاتىرىلەشكە كاھىن بولغان ئۇرىيا ۋە يەرەبەقىيانىڭ ئوغلى زەكەريانى چاقىرىۋالدىم. **3** ئاندىن مەن ئايال پەيغەمبەر بىلەن بىللە ياتتىم. شۇنداق قىلىپ ئۇ ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «ئۇنىڭ ئىسمىنى «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ ئاتىغىن؛ **4** چۈنكى بالا «دادا، ئاپا» دەپ چاقىرىشنى بىلگۈچە، دەمەشق بايلىقلىرى ۋە ساماريەدىكى ئوۋلجا ئاسۇريە پادىشاھى تەرىپىدىن بولاپ ئېلىپ كېتىلىدۇ» ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار يەنە ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **6** «مۇشۇ خەلق شىلوئاھ ئوستىكىدىكى لەرزان ئېقىۋاتقان سۇلارنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورندا رەزىن ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىدىن خۇرسەن بولغاچقا، **7** شۇڭا مانا، رەب ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دولقۇنلاپ ئاقىدىغان، ئەلۋەك ئەفرات دەرياسىنىڭ سۇلىرىنى، ـ يەنى ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىنى تولۇق ھەيۋە-شۆھرىتى بىلەن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇ دەريادەك بارلىق ئېرىق-ئۆستەڭلىرىدىن تېشىپ كېتىدۇ، ھەممە قىرغاقلىرىنى بۇسۇپ تاشلايدۇ؛ **8** ئۇ تاكى يەھۇداغىچە شىددەت بىلەن تېشىپ، ھەتتا بوينىغىچە كېلىدۇ؛ ئۇ قاناتلىرىنى يايغاندا پۈتكۈل زېمىنىڭنا سايە بولۇپ چۈشىدۇ، ئى ئىمانۇئېل! **9** ـ ئەۋەيلىنۇپىرىگىلار، ئى ئەللەر، بىراق سۈندۇرۇلىسىلەر! جاھانانىڭ بارلىق چەت جايلىرى قۇلاق سېلىڭلار! [جەڭ ئۆچۈن] بېلىگىلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۈندۇرۇلىسىلەر! **10** پىلانىڭلارنى تۈزىۋېرىڭلار، ئۇ بىكارغا كېتىدۇ؛ مەسلىھەتىڭلارنى قىلىۋېرىڭلار، ئۇمۇ ئاقايدۇ؛ سەۋەبى ـ ئىمانۇئېل!». **11** چۈنكى پەرۋەردىگار كۈچلۈك قولىنى ماڭا تەككۈزۈپ، مېنىڭ بۇ خەلقتىنڭ يولىدا ماڭىشىلىقىمغا يولىيورۇق بېرىپ، مۇنداق سۆز قىلدى: ـ **12** «مۇشۇ كىشىلەر كۆپ ئىشلاردا «سۇيىقەست بار» دېسە، سىلەر بولىسا گلار «سۇيىقەست بار» دەپ يۈرمەڭلار؛ ئۇلارنىڭ قورقىنىدىن سىلەر قورقا گلار، ياكى ھېچ ۋەھىمىگە چۈشمەڭلار، **13** پەقەت ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىلا ھەممىدن ئۈستۈن دەپ بىلگىلار؛ ئۇ سىلەرنىڭ قورقىدىغىنىگلار بولسۇن، سىلەرنىڭ ۋەھىمەگلار بولسۇن! **14** ئۇ بىر مۇقەددەس پاناھگاھ بولىدۇ، ھەمدە ئىسرائىلدىكى ئىككى جەمەت ئۈچۈن پۈتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاش، يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈنمۇ قىلتاق ۋە تاپانتۇزاق بولىدۇ؛ **15** ئۇلاردىن كۆپلەر [ئۆنىڭغا] پۇتلىشىپ، يىقىلىپ، يانچىلىپ، قىلتاققا چۈشۈپ، ئەسىرگە ئېلىنىدۇ». **16** ـ «بۇ گۇۋاھنامىنى يۇگەپ، تەۋرات قانۇنىنى مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئارىسىدا پېچەتلەپ قويغىن. **17** مەن بولسام، يۈزىنى ياقۇپ جەمەتىدىن يوشۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى كۈتىمەن؛ ۋە مەن ئۇنى تەلۋۇرۇپ ساقلايمەن. **18** قارا گلار، ماڭا ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بەرگەن بالىلارغا، بىز زىئون تېغىنى ئۆز ماكانى قىلغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلدا نامايان قىلغان بېشارەت ۋە كارامەتلەرنىڭ سۈپىتىدۇرمىز». **19** ـ ياشىلار سىلەرگە: ـ «بىز ۋېچىر-ۋېچىر، گۇدۇلۇك-گۇدۇلۇك قىلىدىغان «ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچى»لار ۋە داخانلاردىن يول سورايلى» ـ دېسە، سىلەر جاۋاب بېرىڭ: ـ «بىر خەلقتىنڭ ئۆز خۇداسىنى ئىزدەپ يول سورىشى كېرەك ئەمەسمۇ؟ تىرىكلەرنىڭ ئۆلۈكلەردىن يول سورىشى توغرىمۇ؟!» ـ دەڭلار. **20** ـ تەۋرات قانۇنى ۋە گۇۋاھنامە ئاساس قىلىنسۇن! مۇشۇلارنى ئاساس قىلىپ سۆز قىلمىسا، ئۇلارغا تاڭ نۇرى چۈشمەيدۇ! **21** ئەكسىچە، ئۇلار قىسىلغان، ئاچ ھالدا زېمىنى كېزىپ يۈرىشىدۇ؛ ئاچ قالغان چاغدا، ئۇلار غەزەپلىنىپ ئاسمانغا قاراپ، پادىشاھىنى ھەم خۇداسىنى قارغاپ تىلايدۇ؛ **22** ئۇلار يەرگە قارىسا، مانا، جايا-مۇشەققەتە، قارا ئىگىز-زۇلمەت، ھەسرەت-نادامەت ۋە پارا كەندىچىلىك تۇرىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قارا ئىگىزلۇقتا ھەيدۇ ئېتىلىدۇ.

9 بىراق، ھەسرەت-نادامەتكە قالغانلارغا زۇلمەت بولىۋەرمەيدۇ؛ ئۇ ئۆتكەن زامانلاردا زەبۇلۇن زېمىنىنى ۋە نافتالى زېمىنىنى خار قىلىدۇرغان؛ بىراق كەلگۈسىدە ئۇ مۇشۇ يەرنى، يەنى «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» گاللىيەگە، جۈملىدىن «دېڭىز يولى» بويىدىكى جايلار ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى قىرغاقلىرىغا شان-شۆھرەت كەلتۈرىدۇ؛ **2** قارا ئىگىزلۇقتا مېڭىپ يۈرگەن كىشىلەر زور بىر نۇرنى كۆردى؛ ئۇلۇم سايىسىنىڭ يۈرتىدا ئۇرغۇچىلارغا بولسا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر پارلىدى. **3** ـ سەن ئەلنى ئاۋۇتتۇڭ، ئۇلارنىڭ شادلىقىنى زىيادە قىلدىڭ؛ خەلقلەر ھوسۇل ۋاقتىدا شادلانغانىدەك، جەڭ ئولجىسىنى ئۈلەشتۈرگەن ۋاقتىتا خۇشاللىققا چۆمگەندەك، ئۇلار ئالدىڭدا شادلىنىپ كېتىدۇ. **4** چۈنكى مىدىيانىنىڭ [ئۈستىدىن غەلبە قىلغان] كۈنگە ئوخشاش، سەن ئۇنىڭغا سېلىنغان بويۇنتۇرۇقنى، مۇرىسىگە چۈشكەن ئېگەكشنى، ئۇلارنى ئەزگۈچىنىڭ تايىقىنى سۈندۇرۇپ تاشلىۋەتتىڭ. **5** چۈنكى [لەشكەرلەرنىڭ] ئۇرۇشتا كىيگەن ھەربىر ئۈتۈكلىرى، قانغا مىلەنگەن ھەربىر تونلىرى بولسا يەقەتلا ئوت ئۈچۈن يېقىلغۇ بولىدۇ. **6** چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا ئۇغۇلدى؛ بىزگە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زېمىنىگە قويۇلىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى: ـ «كارامەت مەسلىھەتچى، قۇدرەتلىك تەڭرى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. **7** ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغانىدا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدىلئەبەدگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەرمۇت ساقلايدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكنىڭ ئېشىشى پۈتمەس-تۈگىمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ. **8** رەب ياقۇپ جەمەتىگە بىر سۆز ئەۋەتتى، ئۇ پات ئاردا ئىسرائىلغا چۈشىدۇ، **9** بارلىق خەلق، يەنى ئەفرائىم ۋە ساماريەدىكىلەر شۇ [سۆزنىڭ] توغرىلىقىنى بىلگەن بولسىمۇ: ـ لېكىن كۆزگىدە تەكەببۇرلىشىپ يوغىنلىق قىلىپ، ئۇلار: ـ **10** ـ «خىشلار چۈشۈپ كەتتى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىغا يونۇلغان تاشلار بىلەن قايتا ياسايمىز؛ ئېرەن دەرەخلىرى كېسىلسىپ بولدى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورندا كېدىر دەرەخلىرىنى ئىشلىتىمىز» ـ دېيىشىدۇ؛ **11** شۇڭا پەرۋەردىگار رەزىننىڭ كۆشەندىلىرىنى [ئىسرائىلغا] قارشى كۆچلەندۈردى، [ياقۇپنىڭ] دۈشمەنلىرىنى قوزغىدى. **12** شەرقتىن سۈريەلىكلەر، غەربتە فىلىستىيلەر، ئۇلار ئاغزىنى ھاڭدەك ئېچىپ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدۇ. ئىشلار شۇنداق دېيىلگەندەك بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمای تۇرىدۇ. **13** بىراق خەلق ئۇنۇلىرىنى ئۇرغۇچىنىڭ ينىغا تىخى ينىپ كەلمىدى، ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيۋاتىدۇ. **14** شۇڭا پەرۋەردىگار بىر كۈن ئىچىدە ئىسرائىلنىڭ بېشى ۋە قۇيرۇقىنى، پالما شىخى ۋە قومۇشنى كېسىپ تاشلايدۇ؛ **15** مويسىپىت ۋە مۇھتەرەملەر بولسا باشتۇر؛ يالغانچىلىق ئۆگىتىدىغان پەيغەمبەر ـ قۇيرۇقتۇر. **16** چۈنكى مۇشۇ خەلقتىنڭ يېتەكچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، يېتەكلەنگۈچىلەر بولسا يۇتۇۋالىنىپ يوقىلىدۇ. **17** شۇڭا رەب ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپمايدۇ، يېتىم-يېسىرلىرى ۋە تۇل خوتۇنلىرىغا رەھىم قىلمايدۇ؛ چۈنكى ھەربىرى ئېپلاس ۋە رەزىللىك قىلغۇچى، ھەممە ئېغىزدىن چىققىنى پاسىقلىقتۇر. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ؛ سوزغان قولى يەنىلا

قايتۇرۇلماي تۇربدۇ. 18 چۈنكى رەزىللىك ئوتتەك كۆيىدۇ، ئۇ جىغان ۋە تىكەنلەرنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇ ئورمانىنىڭ باراقسان جايلىرى ئارىسىدا تۈتىشىدۇ، ئۇلار ئىس-تۈتەكلىك تۈزۈرۈك بولۇپ يۇرۇقراپ يۇقىرىغا ئۇرلەيدۇ؛ 19 ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ دەرغەزىپى بىلەن زېمىن كۆيدۈرۈپ تاشلىنىدۇ، خەلق بولسا ئوتنىڭ يېقىلغۇسى بولىدۇ، خالاس، ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىنى ئايام رەھىم قىلمايدۇ. 20 بىرسى ئوڭ تەرەپتە گۆش كېسىپ يەپ، تويمايدۇ، سول تەرەپتىن يالماپ يەيمۇ، قانائەتلەنمەيدۇ، ھەركىم ئۆز بىلكىنى يەيدۇ؛ 21 مەناسسەھ ئەفرائىمنى، ئەفرائىم بولسا مەناسسەھنى يەيدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككىسىمۇ يەھۇداغا قارشى تۇربدۇ. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇربدۇ.

10

ئەبھەلىك قانۇنلىرىنى تۈزگۈچىلەرگە، ئازابلىق پەرمان-ھۆكۈملەرنى يازغۇچىلارغا ۋاي! 2 تۈل خوتۇنلارنى ئوجىمىز قىلايلى، يېتىم-يېسىرلارنى بۇلاپ-تالايلى دەپ، ئۇلار مىسكىنلەرگە ئادالەتنى بەرمەي، خەلقىمىزدىكى ئاجىز-ىچارىلەردىن ھوقۇقنى بۇلاپ كېتىدۇ. 3 ھېساب ئالىدىغان كۈندە، يەنى يىراقتىن كەلگەن تۈيۇقسىز بالا-يىتاپەت كۈندە، نېمە قىلىسىلەر؟ كىمدىن باشپاناھلىق ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ بايلىق-شۇھرىتىڭلارنى نەگە ئامانەت قويىسىلەر؟ 4 ئۇلارغا ئەسىرلەر ئارىسىدا زوكۈيىپ ئولتۇرۇشتىن، ياكى ئولتۇرۇلگەنلەر ئارىسىدا يېقىلىشتىن باشقا ھېچنېمە قالمىدى! ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇربدۇ. 5 قولغا غەزىپىمنىڭ توقمىقى تۇتقۇزۇلغان، ئۇرزۇمنىڭ دەرغەزىپىمنىڭ تايىقى بولغان ئاسۇرىيەلىككە ۋاي! 6 مەن ئۇنى خۇداسىز بىر «يات ئەل» گە، دەرغەزىپىم قارىتىلغان خەلقىمگە زەربە بېرىشكە ئەۋەتىمەن، ئۇنىڭغا ئولجا تۇتۇۋېلىشقا، غەنىيمەتنى بۇلاشقا، [خەلقىمنى] كوچىلاردىكى لاي-پاتقاقلارنى دەسسىگەندەك دەسسەشكە بۇيرۇيمەن. 7 بىراق [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] كۆزدە تۇتقىنى مۇشۇ ئەمەس، ئۇ شۇنداق ھېچ ئويلىغان ئەمەس. ئۇنىڭ ئويلىغىنى ۋەيران قىلىش، كۆپ دۆلەتلەرنى يوقىتىشتىن ئىبارەتتۇر. 8 ئۇ: ـ «مېنىڭ سەردارلىرىمىزمۇ ھەممىسى پادىشاھلارغا باراۋەر ئەمەسمۇ؟ 9 كالنو شەھىرى كاركېمىش شەھىرىگە، خامات شەھىرى ئارپاد شەھىرىگە، ساماريە شەھىرى دەمەشق شەھىرىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 10 مەبۇدلىرى ساماريەنىڭ ۋە يېرۇسالېمنىڭكىدىن ئۈلۈغ بولغىنى بىلەن، مېنىڭ قولۇم مۇشۇ مەبۇدقا تەۋە بولغان پادىشاھلىقلارغا ئىگە بولۇشقا يەتكۈدەك تۇرسا، 11 ساماريە ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى قانداق قىلغان بولسام، يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى ئوخشاشلا شۇنداق قىلمامدىمەن؟» ـ دەيدۇ. 12 بىراق رەب زىئون تېغى ۋە يېرۇسالېمدا پۈتكۈل جازا ئىشنى پۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ: ـ «مەن ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ كۆڭۈلدىكى باشباشتاقلىقىنىڭ ئاقىۋىتىنى [ئۇنىڭغا چۈشۈرىمەن]، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىكى كىبىرلىك نەزەرلىرىنى جازالايمەن» دەيدۇ. 13 چۈنكى ئۇ: ـ «بۇ ئىشلارنى ئۆز قولۇمنىڭ كۈچى بىلەن، ئۆز دانالىقم بىلەن مەن قىلغانىمەن؛ چۈنكى مەن ئەقىللىقتۇرمەن؛ مەن ئەللەرنىڭ پاسىللىرىنى يوقاتتىم، ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى بۇلىۋالدىم، تەختكە ئولتۇرغانلارنى باتۇر كەبى چۈشۈرۈپ تاشلىدىممەن؛ 14 مەن قولۇمنى بىر قۇش ئۇۋىسىغا ئۇزاتقاندەك ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىغا ئۇزاتتىم، بىرسى تاشلىۋېتىلگەن تۇخۇملارنى تەرگەندەك مەن پۈتكۈل دۇنيانى يىغقانىدىم؛ ئۇلاردىن ھېچبىرىمۇ قاناتلىرىنى پالاقلاتمىدى، ئۈمىشۈقىنى ئاچمىدى، ياكى چۈك-چۈك قىلىپ ئاۋاز چىقارمىدى» ـ دەيدۇ. 15 پالتا ئۆزىنى ئىشلەتكۈچىسىگە لاپ ئاتسا بولامدۇ؟ ھەرە ھەرىدىگۈچىگە پوچىلىق قىلسا بولامدۇ؟ شۇنداق ئىش ئىكەن، خۇددى تاياق ئۆزىنى كۆتۈرگۈچىسىنى ئوينىتالىسا بولىدىغاندەك، خۇددى ھاسا ياغاچ ئەمەس بولغۇچىنى كۆتۈرگەندەك بولاتتى ئەمەسمۇ؟! 16 شۇڭا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار شۇ [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] پالۋانلىرى ئارىسىغا ئورۇقلىتىش كېسىلىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئاستىدا لاۋۇلداپ يالقۇنلايدىغان بىر ئوتنى ياقىدۇ. 17 «ئىسرائىلنىڭ نۇرى»نىڭ ئۆزى ئوت، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى يالقۇن بولىدۇ، ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ جىغانلىرى ۋە تىكەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يۇتۇۋالىدۇ. 18 ھەم ئۇنىڭ ئورمانزارلىق ۋە باغ-ئېتىزلىرىنىڭ شان-شەرىپىنى، جان ۋە تېنىنى كۆيدۈرۈپ كۈل قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بەتەينى جۈدەپ كېتىۋاتقان كېسەل ئادەمدەك بولۇپ قالىدۇ. 19 يۇنىڭ بىلەن ئورمانزارلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ قېپ قالغىنى شۇنچە ئاز بولىدۇكى، كىچىك بالا ئۇلارنى ساناپ خاتىرىلىيەلەيدۇ. 20 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىلنىڭ قالدى خەلقى، يەنى ياقۇبنىڭ جەمەتىدىن قېچىپ قايتقانلار ئۆزلىرىنى ئۇرغۇچىغا ئىككىنچى تايانمايدۇ، بەلكى ئۇلار ھەققەتەن پەرۋەردىگار، يەنى «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»غا تايىنىدۇ. 21 بەرھەق، بىر «قالدى» قايتىپ كېلىدۇ، يەنى ياقۇبنىڭ «قالدىسى» قۇدرەتلىك تەڭرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 22 ئى ئىسرائىل، خەلقىڭ دېڭىزدىكى قۇمدەك كۆپ بولغىنى بىلەن، پەقەت بىر قالدىسى قايتىدۇ؛ [چۈنكى] ھەققانىيلىق بىلەن يۇرگۈزۈلگەن، بىر ھالا كەتنىڭ تېشىپ ئۈستۈگەلارغا چۈشۈشى بېكىتىلگەندۇر؛ 23 چۈنكى بىر ھالا كەتنى ـ بېكىتىلگەن بىر ھالا كەتنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. 24 شۇڭا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ « ـ ئى زىئون تېغىدا ئۇرغان خەلقىم، ئاسۇرىيەدىن قورقما! ئۇ سېنى تاياق بىلەن ئۇرىدىغان، ۋە مىسىرلىقلارەدەك ساكا قاراپ ھاسىسىنى كۆتۈرىدىغان بولسىمۇ، 25 پەقەت ئازغىنە ۋاقىت ئۆتۈشى بىلەنلا، سىلەرگە قاراتقان مۇشۇ دەرغەزىپىم تۈگەپ، غەزىپىمنى ئۇلارغا ھالاكەت چۈشسۇن دەپ قارىتىمەن. 26 ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بولسا، ئۇلارغا قامچا بىلەن ھۇجۇم قوزغايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھالى «ئوره‌بنىڭ قورام ئېشى»دا بولغان مىدىيان قورغىنچىلىقىدەك ھالەتتە بولىدۇ، ئۇ ھاسىسىنى دېڭىزغا قارىتىپ، ئۇنى مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە كۆتۈرگەندەك كۆتۈرىدۇ؛ 27 ئاندىن شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنىڭ يۈكى مۇرەكدىن، بويۇنتۇرۇقى بويۇنۇكدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ، مايلىرىڭ سەۋەبىدىن، بويۇنتۇرۇق سۇندۇرۇپ يوقىتىلىدۇ. 28 مانا، ئۇلار ئاياتقا يېتىپ، مىگروندىن ئۆتكەن، مىخماشتا يۈك-تاقلىرىنى قويۇپ قويىدۇ؛ 29 ئۇلار بوسۇغا-داۋاندىن ئۆتكەن، گىبىادا قونۇپ قالدۇ؛ راماھ تىترەپ كېتىدۇ؛ ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھدىكىلەر بولسا قېچىپ كەتكەن؛ 30 ئى گاللىمنىڭ قىزى، پەريادىڭنى كۆتۈر! ھەي لائىش، ئاكلاب قوي! ئى بىچارە ئاناتوت! 31 مادىمەناھ بولسا قاچتى، گىبىمىدىكىلەر بەدەر قاچتى؛ 32 شۇ كۈنى ئۇتىمگۈچچە ئۇلار نوب دۆڭىدە توختاپ قالدۇ، ئاشۇ يەردە ئۇ زىئون قىزىنىڭ تېغىغا، يەنى يېرۇسالېمدىكى دۆڭگە قاراپ مۇشتىنى ئوينىتىدۇ. 33 مانا، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار چولۇ شاخلارنى شىددەت بىلەن كېسىۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئېگىز ئوسكىلەر كېسىپ يېقىتىلىدۇ، ھالى ئۈستۈنلەر پەسلەشتۈرۈلىدۇ. 34 ئۇ تۇمۇر [قوراللار] بىلەن ئورمانلىقنىڭ باراقسان يەرلىرىنى كېسىپ قاقاسلىق قىلىۋېتىدۇ؛ لۇبان بولسا ئۇلۇغ بىرسى تەرىپىدىن يېقىتىلىدۇ.

11

ۋە بىر تال نوتا يەسسەنىڭ دەرىخىنىڭ كۆتىكىدىن ئۈنۈپ چىقىدۇ، ئۇنىڭ يىلتىزىدىن ئۈنۈپ چىققان بىر شاخ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ روھى، يەنى دانالىقنىڭ ۋە يورۇتۇشنىڭ روھى، نەسىھەت ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ روھى، بىلىم ۋە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ تۇرىدۇ؛ 3 ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى بولسا پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئىبارەت بولىدۇ؛ ئۇ كۆزى بىلەن كۆرگىنىگە ئاساسەن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، ياكى قۇلىقى بىلەن ئاڭلىغىنىغا ئاساسەن كېسىم قىلمايدۇ. 4 ئۇ نامراتلارغا ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، يەر يۈزىدىكى مىسكىن-مۇمىنلەر ئۈچۈن ئادالەت بىلەن كېسىم قىلىدۇ. ئۇ جاھانىنى ئاغزىدىكى زاكون تاياقى بىلەن ئۇرىدۇ، رەزىللەرنى لەۋلىرىدىن چىققان نەپەسى بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. 5 ئۇنىڭ بەلۋېغى ھەققانىيلىق، چاتراقلىقى بولسا سادىقلىق بولىدۇ. 6 بۈرە بولسا قوزا بىلەن بىللە ئۇرىدۇ، يىلپىز ئوغلاق بىلەن بىللە، موزاي، ئارسلان ۋە بوردىق كالا بىلەن بىللە ياتىدۇ؛ ئۇلارنى يېتىلگۈچى كىچىك بىر بالا بولىدۇ. 7 كالا ئېيىق بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىللە يېتىشىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ. 8 ئەمىدىغان بالا كوبرا يىلاننىڭ ئۈستىگىگە يېقىن ئويناپدۇ، ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالا قولىنى زەھەرلىك يىلاننىڭ ئۈۋىسىغا تىقىدۇ؛ 9 مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ، چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتكۈل جاھان پەرۋەردىگارنى بىلىش-تونۇش

بىلەن قاپلىنىدۇ. **10** شۇ كۈندە «يەسسەنىڭ يىلتىزى» ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۈچۈن تۇغ سۈپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ؛ ۋە ئۇ ئارامگاھقا تاللىغان جاي شان-شەرەپكە تولىدۇ. **11** شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم ئۆز خەلقىنىڭ ساقالىغان قالدىسىنى قايتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇريە، مىسىر، پاتروس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېڭىزدىكى يىراق ئاراللاردىن قايتۇرۇش ئۈچۈن ئۆز قولىنى يەنە ئۇزارتىدۇ. **12** ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن بىر تۇغ كۆتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غېريىلىرىنى جەم قىلىپ، يەھۇدادىن تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمغا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، يەھۇدانى خارلىغانلارمۇ ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ئەفرائىم يەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، يەھۇدا بولسا ئەفرائىمنى خورلىمايدۇ. **14** بىراق ئۇلار غەرب تەرەپتە فىلىستىيلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۆچۈپ چۈشىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە شەرقتىكى خەلقلەردىن ئوۋلجا ئالىدۇ؛ ئۇلار ئېدوم ۋە موئاب ئۈستىگە قوللىرىنى ئۇزارتىدۇ؛ ئامۇنىيلارمۇ ئۇلارغا بېقىنىدۇ. **15** پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېڭىزنىڭ «تىل»ىنى يوق قىلىدۇ؛ ئۇ كۈچلۈك پېژغىرىن شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۆچۈرىدۇ، ئۇنى ئادەم ئايىغى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئۆتكۈدەك يەتتە ئېرىق قىلىپ تۇرىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن، مىسىردىن چىققان كۈندە ئىسرائىل ئۈچۈن تەييارلىغان يولغا ئوخشاش، ئاسۇريەدە قالغانلار ئۈچۈن ئاشۇ يەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

12

ـ ۋە شۇ كۈنى سەن: ـ ـ ئى يەھۇۋەردىگار، مەن سېنى مەدھىيىلەيمەن؛ سەن ماڭا غەزەپلەنگىنىڭ بىلەن، غەزەپىڭ مەندىن يۇتكىلىپ كەتتى، ۋە سەن ماڭا تەسەللى بەردىڭ. **2** مانا، تەڭرى مېنىڭ نىجاتمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن، قورقمايمەن، ياھ يەھۇۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم ۋە ناخشامدۇر؛ ئۇ يەنە مېنىڭ نىجاتىم بولدى، ـ دەيسەن. **3** ـ شادلۇق بىلەن سىلەر نىجاتلىق قۇدۇقلىرىدىن سۇ تارتىسىلەر. **4** شۇ كۈنىدە سىلەر: ـ «يەھۇۋەردىگارغا رەھمەت ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنىڭ زور ئابرۇيى تاپقانلىقىنى جاكارلاڭلار. **5** پەرۋەردىگارغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان؛ مانا بۇ پۈتكۈل جاھانغا ئايان قىلىنسۇن! **6** زىئوندىكىلەر، تەنتەنە قىلىپ جار سېلىڭلار، چۈنكى ئارا ئاڭلاردا ئۇرغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى بۇيۇكتۇر!» ـ دەيسىلەر.

13

ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا كۆرگەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا يۈكلەتكەن بابىل توغرىسىدىكى ۋەھيي: ـ **2** [بابىل] ئاقسۇڭۇكلىرىنىڭ قوۋۇقلاردىن ئۆتۈپ كىرىشى ئۈچۈن، قاقاس تاغ ئۈستىدە تۇغ كۆتۈرۈڭلار، ئاۋازنى چاقىرىڭلار، قولۇڭلارنى پۇلا گۈمبىز ئىشارەت قىلىڭلار. **3** مەن بوسلام، مەخسۇس تاللىغانلىرىمغا بۇيرۇق چۈشۈرگەنمەن، ئۆز پالۋانلىرىمنى، يەنى تەكەبىۋارلۇقتىن يىلراپ كەتكەن ئادەملىرىمنى غەزىپىمنى بەجا كەلتۈرۈشكە چاقىردىم. **4** ئاڭلاڭلار، بۇيۇك بىر ئەلنىڭ ئادەملىرىدەك توپ-توپ ئادەملەرنىڭ تاغلاردا ياڭراتقان قىيقاس-سۈرەنلىرىنى، ھەممە ئەل-يۇرتلار ۋە پادىشاھلىقلار [جەڭگە] يىغىلىپ دولقۇنلاتقان قاينام-تاشقىنلىقتى! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار قوشۇنلارنى جەڭگە يىغدۇ. **5** ئۇلار، يەنى يەھۇۋەردىگار ۋە ئۆز غەزىپىنىڭ قوراللىرى، يىراق يۇرتتىن، ھەتتا ئاسمانلارنىڭ قەرىدىنۇ پۈتكۈل جاھانىنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن. **6** پەرياد چېكىپ ھۇۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئۇ ھەممىگە قادىردىن كېلىدىغان ھالا كەتمەك كېلىدۇ. **7** بۇنىڭدىن ھەربىر قول بوشىشىپ كېتىدۇ، ھەممە ئادەمنىڭ يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ. **8** ئۇلار ۋەھىمىگە چۈشىدۇ؛ ئازاب-ئۇقۇبەت ۋە قايغۇ-ھەسرەت ئۇلارنى قاپلايدۇ؛ تولغىقى تۇتقان ئايالدەك ئۇلار تولغىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە ۋەھىمە ئېچىپ تەكلىپ قارىشىدۇ؛ يۈزلىرى بولسا يالقۇنداەك قىزىرىپ كېتىدۇ. **9** مانا پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، شۇ كۈن جىمى يەر-جاھانىنى ۋەيران قىلىشقا، رەھمسىز بولۇپ، غەزەپ ۋە قەھر بىلەن تولغاندۇر؛ ئۇ گۇناھكارلارنى جاھاندىن يوقىتىدۇ. **10** چۈنكى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار ھەم يۇلتۇز تورۇكزىلىرى نۇرىنى بەرمەيدۇ؛ قۇياش بولسا چىقىپلا قاراڭغۇلىشىدۇ، ئايمۇ ھېچ يورۇمايدۇ. **11** مەن دۇنيانى رەزىللىكى ئۈچۈن، قەبىھلەرنى گۇناھلىرى ئۈچۈن جازالايمەن؛ ھاكاۋۇرلارنىڭ تەكەبىۋارلۇقىنى ئۆڭگەل يوقىتىمەن؛ زوراۋانلارنىڭ كىبىرلىرىنى پەس قىلىمەن. **12** مەن ئىنسانلارنى ساپ ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن؛ ئادەمنى ھەتتا ئوفىردىكى ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن. **13** شۇنىڭ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىدە، ئۇنىڭ قاينىغان قەھرلىك كۈنىدە، مەن [خۇدا] ئاسمانلارنى تەۋرىتىمەن، يەر بولسا ئۆز ئورنىدىن يۆتكىلىدۇ؛ **14** شۇنىڭ ئۈۋلانغان بىر جەرەندەك، ھېچكىم يىغمايدىغان بىر پادىدەك، ھەربىرىسى ئۆز ئەل-جامائىتىنى ئىزدەپ كەتمەكچى بولىدۇ، ھەربىرى ئۆز يۇرت-ماكانىغا قاچماقچى بولىدۇ؛ **15** قېچىپ ئۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى سانچىپ ئۆلتۈرۈلىدۇ، ئەسىرگە چۈشكەنلەرمۇ قىلىچلىنىدۇ. **16** ئۇلارنىڭ بالىلىرىمۇ كۆز ئالدىدا پارە-پارە قىلىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ، ئايالىلىرىمۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىدۇ. **17** مانا، مەن ئۇلارغا قارشى ئۆرۈشقا مېدىئالىقلارنى قوزغايمەن، ئۇلار كۈمۈشلەرگە ھېچ قارىمايدۇ، ئالتۇندىن بولسا ئۇلار زوق ئالمايدۇ. **18** ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى يىگىتلەرنى ئۆتمە-ئۆشۈك قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىگە ھېچ رەھم قىلمايدۇ، كۆزلىرى بالىلارنى ھېچ ئايىمايدۇ. **19** پادىشاھلىقلارنىڭ گۈھىرى، كالدىيلەرنىڭ پەخىرلىنىدىغان گۈزەللىكى بولغان بابىل بولسا، خۇدانىڭ سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۆرۈۋەتكىنىگە ئوخشاش بولىدۇ. **20** ئۇ يەردە ھېچكىم ھەرگىز تۇرمايدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۇ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. ئەرەبلەر بولسا شۇ يەردە چېدىر تىكمەيدۇ، ماچىلار پادىلىرىنى شۇ يەردە ياتقۇزمايدۇ. **21** بىراق چۆل-باياۋاندىكى جانۋارلار شۇ يەردە قونىدۇ؛ ئۇلارنىڭ [خاراب] ئۆيلىرىگە ھۇۋلايدىغان مەخلۇقلار تولىدۇ، ھۇۋقۇشلار شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، «ئۆچكە جن»لار سەكرەپ ئويناقلىشىدۇ. **22** ياۋايى ئىتلار قەلئە-قورغانلاردا، چىلبۆرىلەر ئۇنىڭ ھەشەمەتلىك ئوردىلىرىدا ھۇۋلىشىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ۋاقتى توشۇشقا ئاز قالدى، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇنغا بارمايدۇ.

14

چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپقا رەھىمدىللىك كۆرسىتىدۇ، يەنە ئىسرائىلنى تاللايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئۆز يۇرت-زېمىنىدا ماكانلاشتۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يات ئادەملەر ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ، ياقۇپ جەمەتىگە قوشۇلىدۇ. **2** ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۇلارنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىدۇ؛ ئىسرائىل جەمەتى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۇلارغا قۇل ۋە دېدەك سۈپىتىدە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇتقۇن قىلغانلارنى ئۇتىدۇ؛ ئۆزلىرىنى ئەزگەنلەرنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. **3** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە تازابىتىن، ساراسىمدىن ۋە ئەسىر بولۇپ مەجبۇرلانغان مۇشەققەتلىك قۇلۇقتىن ئارام بەرگەن كۈندە، **4** سىلەر بابىل پادىشاھى توغرىسىدا مۇنداق ماقال-تەمسىلنى ئېيتىسىلەر: ـ «قارا، بۇ جازاتىخور قانداق ھالاك بولدى، تالان-تاراج قىلىپ ئالتۇن تويلىغۇچى قانداق يوقالدى! **5** پەرۋەردىگار رەزىللەرنىڭ ھاسىسىنى، ھاكىملارنىڭ زاكون تايىقىنى، **6** يەنى خەلق-مىللەتلەرنى ئاچچىقى بىلەن ئۈزلۈكسىز ئۇرغانىنى، ئەللەرگە غەزەپ قىلىپ تىزگىنسىز زىيانكەشلىك قىلغانىنى سۈندۇرۇۋەتتى. **7** پۈتكۈل يەر يۈزى ئارام تېپىپ تىنچلىنىدۇ؛ ئۇلار ناخشا ئېيتىپ تەنتەنە قىلىدۇ. **8** قارىغايلار بولسا ھالىڭدىن شادلىنىدۇ، لۇئاندىكى كېدىرلارمۇ: ـ «سەن گۈرۈڭدە ياتقۇزۇلغاندىن كېيىن، ھېچبىر كەسكۈچى بىزنى قورقاتمايدۇ!» ـ دەيدۇ. **9** سەن چۈشۈشۈڭ بىلەن تەھتىسارادىكىلەر سېنى قارشى ئېلىشقا ساراسىمە بولۇپ كېتىدۇ؛ سەن ئۆچۈن ئۇلۇكلەرنىڭ روھلىرى، جاھاندىكى جىمىكى «ئۆچكە جنلار» قوزغىلىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى تەختلىرىدىن ئورغۇزۇلىدۇ؛ **10 (Sheol h7585)** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ھالىڭمۇ بىزلەرنىڭكىدەك بوشاپ كەتتىمۇ؟ بىزگە ئوخشاش بولۇپ قالدىڭمۇسەن؟!» **11** سېنىڭ شانۇ-ھەيۋىتىڭ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى بىلەن بىللە تەھتىساراغا چۈشۈرۈلۈپ تۇگىدى؛ ئاستىڭا چۈئۈن قۇرتى مېزىلداپ كېتىدۇ، ئۈستۈڭنى سازاڭلار قاپلاپ كېتىدۇ. **12 (Sheol h7585)** ئى چولپان، سەھەر بالىسى، سەن قانداق قىلىپ ئاسماندىن يىقىلىپ چۈشكەنسەن! ئى تېنى ئوتتەكەندىلا ئەللەرنى يەرگە يىقىتقۇچى، سەن يەر يۈزىگە تاشلۇېتىلدىڭ! **13** سەن ئەسلىدە كۆڭلۈڭدە: ـ «مەن ئاسمانلارغا چىقىمەن، تەختىمنى خۇدانىڭ يۇلتۇزلىرىدىن

ئۈستۈن قىلىمەن؛ مەن جامائەتنىڭ تېغىدا، يەنى شىمال تەرەپلەردىكى ئولتۇرىمەن؛ **14** مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن يۇقىرىغا ئورلەيمەن؛ ھەممىدىن ئالىي بىلەن تەڭ بولىمەن!» ـ دېدىڭ. **15** ھالبۇكى سەن تەھتىساراغا، چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىلىرىگە چۈشۈرۈلدۈڭ». **(Sheol h7585)** **16** سېنى كۆرگەنلەر ساڭا يېقىندىن سىنچىلاپ قاراپ: ـ «جاھانىي زىلزىلىگە كەلتۈرگەن، پادىشاھلىقلارنى تىترەتكەن ئادەم مۇشۇمىدۇ؟ **17** يەر يۈزىنى چۆل-بىياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى غۇلاتقان، ئۇتقان ئەسىرلەرنى ئۆز يۇرتىغا ھېچ قويۇپ بەرمىگەن مۇشۇمىدۇ؟» ـ دېيىشىدۇ. **18** مانا ئەللەرنىڭ شاھلىرى بىرىمۇ قالماي «شان-شەرەپ»تە، [قاراڭغۇلۇقتىكى] ئۆز ئۈيىدە يېتىشىدۇ، **19** بىراق سەن كەمىستىلگەن [چىرىگەن] بىر شاخ كەبى، ئۇلتۇرۇلگەنلەرنىڭ دۆۋىسى ئاستىدا، قىلىچ بىلەن سانجىلغان، ھاڭنىڭ تەھتىگە چۈشىدىغانلارغا ئوخشاش، ئاياغ ئاستىدا دەسسەپ-چەيلەنگەن ئۆلۈكتەك، ئۆز گۈرۈڭىدىن مەھرۇم بولۇپ تاشلىۋېتىلدىڭ. **20** سەن ئاشۇ پادىشاھلار بىلەن بىرگە دەپنە قىلىنمايسەن، چۈنكى ئۆز يۇرتۇڭنى ۋەيران قىلغانسەن، ئۆز خەلقىڭنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنسەن؛ رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ نەسلى ھەرگىزىمۇ تىلغا ئېلىنمايدۇ. **21** ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى قەتل قىلىشقا تەييار قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا، ئۇلار ئورنىدىن ئورۇپ يەر-جاھانى ئىشغال قىلمايدۇ، يەر يۈزىنى شەھەرگە تولدۇرۇۋېتىلمەيدۇ. **22** چۈنكى مەن ئۇلارغا قارشى چىقىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن بابىلدىن ئۇنىڭ نامىنى ۋە ئۇنىڭ قالدۇقلىرىنى، نەسىل-پەرزەنتلىرىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **23** ـ ۋە ئۇنى ھۈۋقۇشنىڭ ماكانىغا، سازلىقلارغا ئايلاندۇرىمەن؛ ھالاكەت سۈپۈرگىسى بىلەن ئۇنى سۈپۈرۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **24** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق قەسەم ئىچىپكەنكى، ـ مەن قانداق ئويلىسام، شۇنداق بولىدۇ، قانداق مەقسىتىنى كۆزلىگىمگە پۈكسەم، شۇ تىكلىنىدۇ، **25** مەقسىتىم ئۆز زېمىنىمدا ئاسۇريەلىكنى قىيما-چىيما قىلىشتىن ئىبارەت؛ ئۆز تاغلىرىمدا ئۇنى دەسسەپ-چەيلەيمەن؛ ئۇ ساڭلىن بويۇنتۇرۇق خەلقىمنىڭ بويىندىن، ئۇ ئارتقان يۈك مۇرىسىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ. **26** مانا بۇ پۈتكۈل يەر يۈزى توغرۇلۇق ئىرادە قىلىنغان مەقسەتتۇر، مانا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئۇزارتىلغان قولدۇر. **27** پەرۋەردىگار مۇنداق مەقسەتنى يۈككەنكەن، كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنىڭ قولى ئۇزارتىلغانكەن، كىم ئۇنى يانداۋرالىسۇن؟ **28** ئاھاز پادىشاھ ئۆلگەن يىلدا مۇنداق ۋەھىي يۈكلەندى: ـ **29** ئى فىلىستىيە، ھەممىڭلار، «بىزنى ئۇرغان تاياق سۇندى» دەپ شادلانماڭلار؛ چۈنكى يىلاننىڭ يىلتىزىدىن زەھەرلىك بىر يىلان چىقىدۇ، ئۇنىڭ نەسلى بولسا دەھشەتلىك ئۇچار يىلان بولىدۇ. **30** شۇنىڭ بىلەن يوقسۇللارنىڭ تۇنجى بالىلىرى ئوزۇقلىنىدۇ، مۇمىنلەر بولسا تىنچ-ئامانلىقتا ياتىدۇ؛ بىراق مەن يىلتىزىڭنى ئاچارچىلىق بىلەن يوقىتىمەن قالغان قىسمىڭنى ئۆلتۈرىۋېتىدۇ. **31** شۇڭا ئى قوۋۇق، نالە كۆتۈرگىن، ئى شەھەر، پەرياد چەككىن! ئى فىلىستىيە، سەن بولساڭ ئېرىپ كەتكەنسەن! چۈنكى شىمال تەرەپتىن ئىس-تۈتەكلىك بىر تۈزۈرۈك ئورلەيدۇ، ئۇنىڭ يىغلىغان قوشۇنلىرىدا ھېچكىم سەپسىز قالمايدۇ. **32** ئەمدى بۇ ئەلنىڭ ئەلچىلىرىگە قانداق جاۋاب بېرىش كېرەك؟ ـ «زىئونى تىكلىگۈچى پەرۋەردىگاردۇر، ئۇنىڭ خەلقى ئىچىدىكى ئېزىلگۈچىلەر ئۇنىڭدىن باشپاناھ تاپىدۇ» ـ دېگىن!»

15

موئاب توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى ئار شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى كىر شەھىرى يوق قىلىنىدۇ؛ **2** يىغا-زارلار كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مانا ئۇ بۇئىتانىسىغا، دىبونغا، شۇنداقلا [بارلىق] ئېگىزلىكلىرىگە چىقتى؛ موئاب نېبو ۋە مەدەبا شەھەرلىرى ئۈچۈن پەرياد كۆتۈرىدۇ؛ ھەممە باشلار تاقىر كۆرۈنىدۇ، جىمىكى ساقاللار كېسىلىپ چۈشۈرۈلدى. **3** كوچىلاردا ئۇلار بۆز كىيىدۇ، ئۆگزىلىرىدە، مەيدانلىرىدا، ھەر بىر ئادەم كۆز ياشلىرىنى ياغدۇرۇپ پەرياد كۆتۈرىدۇ. **4** ھەشبونغا، ئېلىئالاھ شەھەرلىرىگە يىغا ئولىشىدۇ؛ ئاۋازلىرى ياھاز شەھىرىگىمۇ يېتىپ بارىدۇ. شۇڭا موئابنىڭ ئەسكەرلىرىمۇ ندا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇد-باغرىنى تىترەك باسىدۇ. **5** مېنىڭ قەلبىممۇ موئاب ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قاچقۇنلىرى زوئارغا ھەم ئەگلات-شېلى-شىجاغا بەدەر قاچىدۇ؛ مانا ئۇلار توپىلىشىپ، يىغلىغان پېتى لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولى بىلەن يۈقىرىغا ماڭىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ئۇزۇپ ھالاكەتتىن نالە-زار كۆتۈرىدۇ. **6** چۈنكى نىمرىمدىكى سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئوت-چۆپلەر سولىشىپ، گۈل-گىياھ تۈگەپ كېتىدۇ؛ ھېچ ياپ-يېشىللىق قالمايدۇ. **7** شۇڭا ئۇلار بايلىقلىرى، تاپقان-تەرگىنىنى يىغىپ «تەرەك ۋادىسى»دىن ئۆتۈپ كېچىسى بولىدۇ؛ **8** ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن يىغىسى موئابنىڭ چېگىراسىغا، ئاھۇ-زارلىرى ئەگلائىمغا، يىغانلىرى بەئەر-ئېلىمغا يېتىدۇ. **9** دىموننىڭ سۇلىرى قانغا تولۇپ كېتىدۇ، چۈنكى دىموننىڭ ئۈستىگە ئىخمىغ كۆپ بالا يېتىپەتنى تويلايمەن؛ چۈنكى موئابنىڭ قاچقۇنلىرى ھەم زېمىنىدا قالغانلىرىنىڭمۇ ئۈستىگە بىر شىرنى ئەۋەتىمەن.

16

«ئەمدى [غەللە-پاراق] قوزىسىنى سېلا [رايوندىن] ئېلىپ، چۆل-بىياۋاندىن ئۆتۈپ زېمىنلارنىڭ ھۆكۈمرانىغا، يەنى زىئون قىزىنىڭ تېغىغا ئەۋەتكىن!» **2** ئۇۋىسىدىن چۇۋۇلۇپ پاتىپاراق بولۇپ كەتكەن قۇشلاردەك، موئاب قىزلىرى ئارنون دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىدە [ئالاقزادە] يۈرىدۇ. **3** «پاراسەت بىلەن ھۆكۈم قىلىڭلار!» **4** «[ئى زىئون قىزى]، سايىكۈزنى چۈشۈرۈپ چۈشتىكى يورۇقلۇقتى تۈن قاراڭغۇسىدەك قىلىڭ، شۇ غېرىبلارنى يوشۇرۇپ قويغايسىز؛ قوغلانغانلارنى ئاشكارىلاپ قويمىغايسىز! مېنىڭ موئابدىكى مۇساپىرلىرىمنى ئۆزىڭىز بىلەن بىللە ئۆرخۇزغايسىز، ئۇلار ئۈچۈن ۋەيران قىلغۇچىنىڭ ئالدىدا باشپاناھ بولغايسىز!». **5** «[ئۆتۈنۈشۈڭلار توغرا!]، چۈنكى ئەزگۈچى يوقىلىدۇ، ھالاكەت يوق بولىدۇ، ئەزگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى زېمىندىن يوقىلىدۇ. ئۆزگەرمەس مېھىر-شەپقەت بىلەن بىر تەختە تىكلىنىدۇ؛ «داۋۇتنىڭ چېدىرى» ئىچىدىكى شۇ تەختتە ئۈستىدە بىرسى ئولتۇرىدۇ. ئۇ بولسا، ھەققەتەن ئادالەت يۈرگۈزىدىغان، شۇنداقلا ئادالەتنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بولىدۇ. **6** ـ بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى، تەكەبىۋارلۇقى، نوچىلىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق؛ بىراق ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ! **7** شۇڭا موئاب موئاب ئۈچۈن زار يىغلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى زار-زار يىغلايدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەتكە چۈمۈپ كىر-ھارەسەتنىڭ «كىشمىش پوشكاللىرى» ئۈچۈن زار-زار يىغلاڭلار! **8** ھەشبون رايوندىكى ئېتىزلار، سىبماھدىكى ئۈزۈم تاللىرىمۇ يىگەپ كېتىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سەرخىل ئۆسۈملۈكلىرىنى بۇزۇپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئەسلىدە ياۋازەرگىچە يېتىپ، چۆل-دالالارنى كەزگەندىمۇ، پىلەكلىرى سوزۇلۇپ، «[ئۇلۇك] دېگۈن»نىڭ نېرىسىغا يەتتى. **9** شۇڭا مەن ياۋازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن بىللە سىبماھنىڭ ئۈزۈم تېلى ئۈچۈن يىغلايمەن؛ ئى ھەشبون، ئېلىئالاھ، ئۆز كۆزۈڭ ياشلىرىم بىلەن سىلەرنى سۇغىرىمەن! چۈنكى يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە تەتەنە بىر سادا ياڭرىتىلىدۇ. **10** خۇشاللىق مېۋىلىك باغلاردىن مەھرۇم قىلىنىپ، شادلىقمۇ يوق قىلىنىدۇ؛ ئۈزۈمزارلىقلاردا نە ناخشا ئاۋازلىرى ئاڭلانمايدۇ، نە تەنتەنە قىلىنمايدۇ؛ دەسسىگۈچىلەر ئۈزۈم كۆچىكىلىرىنى چەيلىمەيدۇ. چۈنكى مەن ئۈزۈم كۆچىكىلىرىدىكى خۇشال ۋارقىراشلارنى توختاتتىم. **11** شۇڭا ئىچ-باغرىلىرىم موئاب ئۈچۈن چالغان چىلتاردەك ئاغرىپ مۇڭلۇق ياڭرايدۇ، ئىچىم كىر-ھەرەسدىكىلەر ئۈچۈنمۇ شۇنداق؛ **12** شۇنداق بولىدۇكى، موئاب ئۆزىنى ئۆپرىتىپ دۇئا قىلغىلى ئۆزىنىڭ «يۇقىرى ئورنى»غا چىقىپ كەلگەنىدە، يا كى دۇئا قىلغىلى «مۇقەددەس ئۆيى» گە كىرگەنىدە، ئۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلەيدۇ. **13** مانا مۇشۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار موئاب توغرۇلۇق بۇرۇن ئېيتقان. **14** بىراق ھازىر پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۈچ يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىناندەك، موئابنىڭ كۆپلىگەن قوشۇن-ئاھالىسى بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ پەخىرلەنگەن شۇھرىتى يەكسان بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالدۇقلىرى بولسا ئىنتايىن ئاز ۋە ھالسىز بولىدۇ».

17

دەمەشق توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ مانا، دەمەشق شەھىر بولۇپ ئورۇۋەرمەي، ناھايىتى بىر دۆۋە خارابلىققا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **2** ئاروئەردىكى شەھەرلەر

ئادەمزاتسز بولۇپ، قوي پادىلىرىغا قالدۇرۇلدۇ، ئۇلار تىنچ-ئامان ياتىدۇ، ئۇلارنى قورقۇتقۇدەك ھېچبىر ئادەمنى كۆرۈنمەيدۇ. **3** ئەفرائىمدا بولسا، قورغانلىق شەھەرلەر يوقىلىدۇ، دەمەشقتىكى شاھانە ھوقۇق، سۈرىيەنىڭ قالدۇقلىرى يوقىلىدۇ؛ ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ شۆھرىتى»دەك يوق بولىدۇ. ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **4** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ياقۇپنىڭ شۆھرىتى سۈسلىشىپ، تېنىدىكى سېمىز ئەتلەر سىزىپ كېتىدۇ. **5** ئۇلارنىڭ ھالى بولسا ئورمىچى يۇغداي ئورغاندىن كېيىن، يەنى بىلىكى بىلەن يىغىپ ئورغاندىن كېيىن، ھەتتا رەفايىم جىلغىسىدا ئادەملەر باشاقلارنى تەرگەندىن كېيىنكى ھالەتكە ئوخشاش، [قالغىنى يوق دېيەرلىك بولىدۇ]؛ **6** ھالبۇكى، يەنە تازراق تەرگۈدەك باشاق، زەيتۇن دەرىخى سىلكىنگەندىن كېيىن، ئەڭ ئۈچىدا ئىككى-ئۈچ تال مېۋە، كۆپ مېۋىلىگەن شاخلىرىدا تۆت-بەش تال مېۋە قالدۇرۇلدۇ، ـ دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ شۇ كۈنى ئىنسان بولسا ياراتقۇچىسىغا نەزىرىنى تىكىدۇ، كۆزى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدا بولىدۇ. **8** ئۇلار تۆز قۇربانگاھلىرىغا، يەنى تۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىغا، ياكى بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە ھېچ قارىمايدۇ، نە «ئاشەراھ»لارغا نە «كۈن تۈۋرۈكلىرى»گە ھېچ ئۈمىد باغلىمايدۇ. **9** شۇ كۈنىدە ئۇنىڭ قورغانلىق شەھەرلىرى، ئەسلىدىكى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا چاتقاللىقتا ۋە تاقىر تاغلارغا ئايلاندۇرۇلغان خارابە شەھەرلەردەك، ھەممىسى ۋەيران بولۇپ كېتىدۇ. **10** چۈنكى نىجاتىڭ بولغان خۇدانى ئۇنتۇپ قالدىڭ، كۆچۈڭ بولغان «قورام تاش بولغۇچى»نى ئەسلىمىدىڭ؛ شۇڭا سەن «سەرخىل» تۈسۈملۈكلەرنى تىكىپ قويغىنىڭ بىلەن، ۋە ياقا يۈرتىنىڭ ئۈزۈم تاللىرىنى تىككىنىڭ بىلەن، **11** ئۇلارنى تىككەن كۈنلا ياشارتقىنىڭ بىلەن، تىككەن ئەتىسلا ئۇلارنى چېچەكلەتكىنىڭ بىلەن، ھوسۇلىغا ئېرىشكەن كۈنىدە، ئۇ پەقەت بىر پاتمان داۋالغۇسىز قايغۇ-ھەسرەت بولىدۇ، خالاس! **12** ھەي! كۆپ خەلقلەرنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرى! ئۇلار دېڭىز-ئوكيانلارنى ئورغۇتۇپ دولقۇنلارىدەك شاۋقۇنلارنى كۆتۈرىدۇ، ئاھ، ئەللەرنىڭ قاينام-تاشقىنلىرى! دولقۇنلانغان كۆچلۈك سۈلارىدەك ئۇلار قاينام-تاشقىنلارنى كۆتۈرىدۇ. **13** ئەللەر ئۇلۇغ سۈلارنىڭ قاينام-تاشقىنلىرىدەك دولقۇنلىنىپ كېتىدۇ؛ بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ دەككىسىنى بېرىشى بىلەنلا، ئۇلار يىراققا بەدەر قېچىپ كېتىدۇ. ئۇلار تاغدىكى ئوت-چۆپلەرنىڭ تويا-توپانلىرى شامالدا يىراقلارغا ئۇچۇرۇۋېتىلگەندەك، قارا قويۇن ئالدىدا چاڭ-توزاڭلار قويۇن بولغاندەك ھەيدىۋېتىلىدۇ! **14** كەچتە ـ ۋەھىمە! تاڭ سەھەردە ـ يوق بىراق! مانا بىزنى بۇلاپ كەتكەنلەرنىڭ نېسىۋىسى، بىزدىن ئوڭلا-غەنىيمەت ئېلىۋالغانلارنىڭ ئاقىۋىتىدۇر!

18 ئاھ، ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ بويلىرىدىكى قاناتلارنىڭ ۋۇزىلدىغان ئاۋازلىرى بىلەن قاپلانغان يەر-زېمىن! ـ سەن قومۇش كېمىلەر ئۈستىدە ئەچىلىغان دېڭىزدىن ئۈتكۈزۈپ ئەۋەتسەن؛ ـ ئى يەل تاپان خەۋەرچىلەر، ئېگىز بويلۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر ئەلگە، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر مىللەتكە، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر ئەلگە [قايتىپ] بېرىڭلار! **3** جاھاندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، جىمىكى يەر يۈزىدىكىلەر! تاغلاردا بىر تۇغ كۆتۈرۈلگەندىلا، كۆرۈڭلار! كاناي چېلىنغاندىلا، ئاڭلاڭلار! **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ مەن تىنچلىقتا تۇرىمەن، نۇر ئۈستىدە يالىداپ تۇرغان ئىسسىقتەك، ئىسسىق ھوسۇل مەزگىلىدىكى شەبنەملىك بۇلۇتتەك، تۆز تۇرالغۇمدا كۆزىتىمەن؛ **5** چۈنكى ھوسۇل ئېلىش ئالدىدا، تۈزۈم چېچەكلىگەندىن كېيىن، چېچەكلەر ئۈزۈم بولغاندا، ئۇ پۈتىغۇچى پىچاقلار بىلەن بىخلارنى كېسىپ، ھەم شاخلىرىنى كېسىپ تاشلايدۇ. **6** ئۇلار يىغىشتۇرۇلۇپ تاغدىكى ئالغۇر قۇشلارغا، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا قالدۇرۇلىدۇ. ئالغۇر قۇشلار ئۇلاردىن ئۈزۈقلىنىپ يازنى ئۆتكۈزىدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار ئۇلار بىلەن قىشنى ئۆتكۈزىدۇ. **7** شۇ كۈنىدە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا بىر سوۋغات ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ يەنى ئېگىز بويلۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر مىللەتتىن، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر ئەلدىن، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر مىللەتتىن بېرىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري پەرۋەردىگارنىڭ نامى بولغان جايغا، يەنى زىئون تېغىغا ئېلىپ كېلىنىدۇ.

19 مىسىر توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ مانا، پەرۋەردىگار تېز ئۈچىدىغان بۇلۇت ئۈستىگە مىنىپ، مىسىرغا يېتىپ كېلىدۇ؛ مىسىردىكى بۇتلار ئۈنىڭ ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، مىسىرنىڭ يۈرىكى بولسا ئېچىدىن ئېرىپ كېتىدۇ. **2** ـ «ۋە مەن مىسىرلىقلارنى بىر-بىرىگە قارشى قۇترتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قېرىنداشلىرىغا قارشى تۇرىشىدۇ، ئۆز قوشنىلىرى بىلەنمۇ سوقىشىدۇ، شەھەر بىلەن شەھەر، پادىشاھلىق بىلەن پادىشاھلىق بىر-بىرىگە قارشى ئۇرىشىدۇ؛ **3** ۋە مىسىرنىڭ روھى ئۆز ئېچىدىن يوقاپ كېتىدۇ؛ مەن ئۇلارنى مەسلىھەتسىز قالدۇرىمەن؛ شۇڭا ئۇلار بۇتلارنى ۋە ئەرۋاھلارنى، ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىلارنى ھەم پالچىلارنى ئىزدەپ مەسلىھەت سورايدۇ؛ **4** مەن مىسىرلىقلارنى رەھمسىز بىر ھۆكۈمرانلىق قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئەشەددىي بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان رەب پەرۋەردىگار؛ **5** ھەم سۇلار «دېڭىز»دىن يوقايدۇ، دەريانىڭ قاغىچىراپ پۈتۈنلەي قۇرۇپ كېتىدۇ؛ **6** دەريالارنى سېىسقىچلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئوستەكلىرى-قاناللىرى قاغىچىراپ تۈگەيدۇ، قومۇشلار ھەم يېكىنلەر سولىشىدۇ؛ **7** نىل دەريانىڭ بويىدىكى يەرلەر، نىل دەريانىڭ قۇيۇلۇش ئاغزىدىكى يەرلەر گىياھسىز قالىدۇ، نىل دەريانىڭ بويىدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ، توزۇپ، يوقىلىدۇ. **8** بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ؛ نىل دەرياسىغا قارماق تاشلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نالە كۆتۈرىدۇ؛ سۈلارنىڭ ئۈستىگە تور يايغۇچىلارنىڭ ھېشى ساڭگىلاپ كېتىدۇ. **9** زىغىرچىلار ھەم لىباس توقۇغۇچىلار خىجالەتچىلىكتە قالىدۇ، **10** جەمئىيەتنىڭ «تۈۋرۈك»لىرى پارە-پارە بولۇپ، مەدىكارلارنىڭ كۆڭۈلىمۇ يېرىم بولىدۇ. **11** توغلۇ ئەخمەق زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى! پىرەۋنىنىڭ ئەڭ دانا مەسلىھەتچىلىرىدىن ئەخمىقانە مەسلىھەتلەر چىقىدۇ! سىلەر قاندىقۇ پىرەۋنگە: ـ «مەن بولسام دانالارنىڭ ئەۋلادى، قەدىمكى پادىشاھلارنىڭ نەسىلدۇرمەن!» ـ دەۋاتقانىسىلەر تېخى؟ **12** [مىسىر]، سېنىڭ دانىشمەنلىرىڭ ھازىر قېنى؟ ئۇلار دانىشمەن بولسا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر توغرۇلۇق نەملەرنى كۆڭلىگە پۈككەنلىكىنى ساڭا ئايان قىلسۇن! **13** زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى نادانلاشتى، مەمفىس شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئالدىنىپ كەتتى؛ مىسىر قەبىلىلىرىنىڭ «بۇرجەك تاش»لىرى بولسا ئۇلارنى ئېزىقتۇرۇپ قويدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر قايمۇقتۇرغۇچى روھنى ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛ شۇڭا بىرسى مەست بولۇپ تۆز قۇسۇقىدا تېپىلىپ ئەلەڭ-سەلەڭ بولغاندەك، ئۇلار مىسىردىكىلەرنى ھەربىر ئىشىدا ئەلەڭ-سەلەڭ قىلۇەتتى. **15** شۇنىڭ بىلەن مىسىرغا، باش، قۇيرۇق، پالما شېخى ياكى قومۇشلار قىلالىغۇدەك ھېچقانداق ئامال قالمايدۇ. **16** شۇ كۈنى مىسىردىكىلەر قىز-ئايالىلارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەڭلىشى بىلەن تىترەپ قورقىدۇ، **17** ھەمدە يەھۇدا زېمىنى بولسا مىسىرغا ۋەھىمە بولۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن ئىرادىسى تۇپەيلىدىن، يەنى ئۇنىڭ ئۈزلىرىگە قارشىلىغان ئىرادىسى تۇپەيلىدىن، كىمگە يەھۇدانىڭ گېپى قىلىنسىلا شۇ چۆچۈيدۇ. **18** شۇ كۈنى قاناتانىڭ تىلى سۆزلەيدىغان، ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا بېقىنىپ سادىقلىق قەسىمى قىلىدىغان مىسىرنىڭ بەش شەھىرى بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى «ھالاك شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** شۇ كۈنى مىسىرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر قۇربانگاھ، ھەم چېگراسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر تۈۋرۈك بولىدۇ. **20** بۇلار بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا ھەم بەلگە ھەم شاھىت بولىدۇ؛ چۈنكى ئەزگۈچىلەر تۇپەيلىدىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرگەن بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئەرىكىنلىككە چىقىرىدىغان بىر قۇتقۇزغۇچى ھەم قوغدىغۇچىنى ئەۋەتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارغا تونۇقتۇلۇپ ئايان قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنى مىسىر پەرۋەردىگارنى تونۇيدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا قۇربانلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئېچىدۇ ۋە ئۇنىڭغا

ئەمەل قىلدۇ. **22** پەرۋەردىگار مىسرنى تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى ئۇرىدۇ ھەم ساقايتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۇلارنى ساقايتىدۇ. **23** شۇ كۈنى مىسردىن ئاسۇرىيەگە ماڭىدىغان، ئېگىز كۆتۈرۈلگەن تۈز يول ئېچىلىدۇ، ئاسۇرىيەلىكلەر مىسرغا كىرىدۇ، مىسرلىقلار ئاسۇرىيەگە كىرىدۇ، مىسر ئاسۇرىيە بىلەن بىللە [خۇدانىڭ] خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **24** شۇ كۈنى ئىسرائىل مىسر ۋە ئاسۇرىيە بىلەن بىر بولۇپ، ئۈچىنچى، يەر يۈزىدىكىلەرگە بەخت يەتكۈزگۈچىلەر بولىدۇ. **25** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا بەخت ئاتا قىلىپ: ـ «خەلقىم بولغان مىسرغا، ئۆز قولۇمنىڭ ئىجادى بولغان ئاسۇرىيەگە ۋە ئۆز مىراسىم بولغان ئىسرائىلغا بەخت يار بولسۇن!» ـ دەيدۇ.

20 ئاسۇرىيەنىڭ [سەرداری بولغان] «تارتان» ئاشدود شەھىرىگە كېلىپ مۇھاسىرە قىلغان يىلى ئاسۇرىيە پادىشاھى سارگون ئۇنى ئېلىۋالغاندىكەن (ئۇ ئاشدودقا قارشى جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى): ـ **2** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ئارقىلىق سۆز قىلغانىدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «چاترىقىڭنى يۆز ئېچ تامبىلىڭنى سېلىۋەت، پۇتۇڭدىكى كەشىڭنى سېلىۋەت» ـ دېگەنىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى، يالىڭاچ ۋە يالاڭ ئاياغ مېڭىپ يۈردى. **3** ۋە پەرۋەردىگار ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قۇلۇم يەشايا مىسر ۋە ئېفىئوپىيە توغرىلۇق خەۋەر بېرىدىغان بېشارەت ھەم كارامەت سۈپىتىدە بولۇش ئۈچۈن يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ ئۈچ يىل مېڭىپ يۈرگەنىدەك، **4** ئوخشاشلا مىسرلىق ئەسىرلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىك سۈرگۈنلەر ياش بولسۇن، قېرى بولسۇن، يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ، كاسىسى ئوچۇق ھالدا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن مىسرنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرۇپ، يالاپ ئېيكېتىلىدۇ. **5** ئۇلار بولسا قورقۇشۇپ، ئۆز تايانچىسى بولغان ئېفىئوپىيەدىن ۋە يەخرى بولغان مىسردىن ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن بۇ دېڭىز بويىدىكىلەر: ـ «مانا بۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ۋەسۋەسىدىن قورقۇپ باشپاناھلىق ئىزدەپ بارغان تايانچىمىزغۇ، بىزلەر ئەمدى قانداقمۇ قۇتۇلالايمىز؟» ـ دېيىشىدۇ».

21 «دېڭىزنىڭ چۆل-باياۋىنى» توغرىسىدا يۈكلەنگەن بىر ۋەھىي: ـ «جەنۇب تەرەپتە قويۇنتارلار ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندەك، دەھشەتلىك زېمىندىن بىر نېمىلەر كېلىۋاتىدۇ!». **2** ـ ئازابلىق بىر ۋەھىي-كۆرۈنۈش ماڭا ئايان قىلىندى، خائىن خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ، بۇلاڭچى بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. «ئى ئېلام، ئورنۇڭدىن تۇر، چىق! مېدىئا، مۇھاسىرە قىلىپ قورشىۋال!» ئۇنىڭ سەۋەبىدىن كۆتۈرۈلگەن ھەممە ناله-پەريادلارنى تۈگىتىۋەتتىم. **3** ـ شۇڭا ئېچ-ياغرىم ئاغرىق-ئازاب بىلەن تولدى، تولغىقى ئۇتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، كۆرگەنلىرىمدىن تولغىنىپ كەتتىم، ئاڭلىغىنىمدىن پارا كەندە بولدۇم. **4** شۇڭا كۆڭلۈم پارا كەندە بولۇپ ھاسىراپ كەتتىم، مېنى دەھشەت قورقۇنچ باستى، ئۇ مەن زوق ئالىدىغان كېچىنى ساراسىمە بولدىغان كېچىگە ئايلاندۇردى. **5** ئۇلار داستىخان ۋە گىلەم-كۆرپىلەرنىمۇ سالدۇ، ئۇلار يېيىشىدۇ، ئىچىشىدۇ، «ھەي ئېسىلزادىلەر، ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ قالقانى مايلاڭلار!» **6** چۈنكى رەب ماڭا: ـ «بارغىن، كۆرگەنلىرىنى ئەينى بويىچە ئېيتىدىغان بىر كۆزەتچىنى تەخلەپ قويغىن» ـ دېگەنىدى. **7** ـ «ئۇ جەڭ ھارۋىلىرىنى، جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئېشەكلەر بىلەن، جەڭ ھارۋىلىرىنى تۆگىلەر بىلەن كۆرگەنىدە، ئۇ دىققەت بىلەن، ناھايىتى دىققەت بىلەن كۆزەتسۇن!» **8** ئۇ جاۋابەن شىردەك توۋلىدى: ـ «رەب، مەن كۆزەت مۇنارىدا ئۈزلۈكسىز كۈن بويى تۇرىمەن، ھەر كېچىدە كۆزەتتە تۇرىمەن، **9** ـ ۋە مانا، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەر بىلەن كېلىۋاتىدۇ!» ۋە يەنە جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: ـ بابىل بولسا يىقىلدى، يىقىلىپ چۈشتى، ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ھەربىر ئۇيما مەبۇدلىرىنى يەرگە تاشلاپ پارە-پارە قىلىۋەتتى!». **10** ـ ئى مېنىڭ تېپىلىگەن دانلىرىم، مېنىڭ خامىنىمدىكى بۇغدايلىرىم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئاڭلىغانلىرى سىلەرگە ئېيتىپ بەردىم! **11** «دۇماھ»: توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي؛ بىرسى سېئىردىن كېلىپ مەندىن: ـ «ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى قالدى؟ ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى قالدى؟» ـ دەپ سورايدۇ. **12** كۆزەتچى جاۋابەن مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەھەر كېلىدۇ، كېچىمۇ كېلىدۇ، يەنە سورىغىڭ بولسا، يەنە كېلىپ سورا!» يولۇڭدىن قايتىپ ماڭا يېقىن كەل!» **13** ئەرەبىيەنىڭ كېچىسى توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ «ئى دېدانلىقلارنىڭ كارۋانلىرى، سىلەر ئەرەبىيەدىكى جاڭگالدا قونۇپ قالىسىلەر، **14** تۇسساپ كەتكەنلەرگە سۇ ئاپىرىپ بېرىڭلار! ئى تېمادىكىلەر، نانلىرىڭلارنى ئېلىپ قاچقانلارنى كۈتۈۋېلىڭلار! **15** چۈنكى ئۇلار قىلىچلاردىن، غىلاپتىن ئېلىنغان قىلىچتىن، كېرىلگەن ئوقيادىن، ئۇرۇشنىڭ ئازابىدىن قاچىدۇ. **16** چۈنكى رەب ماڭا شۇنداق دېگەن: ـ بىر يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، ئاتىدىن كېيىنكى بار شەرىپى يوقىلىدۇ، **17** ئوقياچىلارنىڭ قالدۇقلىرى، يەنى كېيىنكى پالۋان-باتۇر بولغان ئوغۇللىرى ئاز قالىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى شۇنداق سۆز قىلغان».

22 ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ سىلەر ھەممىگلار تۇگىنىلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغىنىڭلار زادى نېمە قىلغانىڭلار؟ **2** سىلەر خۇشاللىق دەدەبىسىنى كۆتۈرىدىغان، ئۇاراڭ-چۇرۇڭغا تولغان يۇرت، شادلىنىدىغان شەھەر؛ سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر قىلىچ بىلەن چېپىلغان ئەمەس، يا كى جەڭدىردە ئۆلگەن ئەمەس؛ **3** ئەمىرلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى بىراقلا قېچىشتى؛ ئۇلار ئوقياسىز تەسىر بولدى؛ يىراقتا قاچقان بولسىمۇ، سىلەردىن تېپىۋېلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىرلىكتە تەسىر بولدى. **4** شۇڭا مەن: ـ «نەزىرىڭلارنى مېنىڭدىن ئېلىڭلار، مېنى قاتتىق يىغلاشقا قويۇڭلار، خەلقىمنىڭ بۇلىنىپ كېتىشى توغرىلۇق ماڭا تەسەللى بېرىشكە تالدىراپ ئۆزۈڭلارنى ئۈيرىتماڭلار» ـ دېدىم. **5** چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن «ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا»نىڭ يېنىغا بىر كۈن چۈشىدۇ، ئۇ بولسا ئاۋارىچىلىك بولىدىغان، ئىياغ ئاستى قىلىنىپ پېتىقىلىدىغان، ئادەملەر قايمۇقتۇرۇلىدىغان، سېپىل سوقۇلۇپ چېقىلىدىغان، تاغلارغا قاراپ يالۋۇرۇپ چىرقىرايدىغان بىر كۈنى بولىدۇ. **6** ئېلام جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئادەملىرى بىلەن، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئوقدانىي كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، كىر بولسا قالقانىي ئېچىپ تەييار قىلىدۇ. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەڭ گۈزەل جىلغىلىرىڭ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولۇپ كېتىدۇ، ئاتلىق ئەسكەرلەر دەرۋازاڭ ئالدىدا سەپ تارتىپ تۇرىدۇ. **8** ئۇلار يەھۇدانىڭ ئۈستىدىكى قالقانىي ئېلىپ تاشلايدۇ، يىراق سەن [زىئون] شۇ كۈنىدە «ئورمان سارايى»دىكى قوراللارغا ئۈمىد باغلىغانسەن؛ **9** سىلەر داۋۇتنىڭ شەھىرىنىڭ بۇسۇغىلىدىن جايلىرىنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، پەستىكى كۆلچەك سۇلىرىنى بىر يەرگە يىغىپ سۇ ئامبىرى قىلدىڭلار، **10** يېرۇسالېمدىكى ئۆيلەرنى ساناپ، ئۇلاردىن بەزىلىرىنى يۇزۇپ سېپىلنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ئىشلەتتىڭلار، **11** شۇنداقلا كونا كۆلچەكتىكى سۇلارنى ئىككى سېپىل ئوتتۇرىسىغا يىغىپ ئامبار قىلدىڭلار؛ يىراق مۇشۇلارنى ياراتقۇچىغا ھېچ قارىمىدىڭلار، بۇرۇندىن بۇرۇن بۇلارنى شەكىللەندۈرۈپ بېكىتكۈچىگە ھېچ ئۈمىد باغلىمىدىڭلار! **12** شۇ كۈنى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى يىغلاپ ماتەم تۇتۇشقا، چاچنى چۈشۈرۈپ پاينەكچاش بولۇشقا، بۇز كىيىم كىيىشكە مۇراجىئەت قىلدى. **13** يىراق بۇلارنىڭ ئورندا، مانا خۇشاللىق ۋە شادلىق، كاللىلارنى سويۇش، قويىلارنى بوغۇزلاش، گۈشلەرنى يېيىش، شاراباىلارنى ئىچىش، «يەيلى، ئىچەيلى، چۈنكى ئەتە دۇنيادىن كېتىمىز» ـ دېيىشىلەر بولدى! **14** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قۇلىقىمىغا ئايان قىلىندىكى، «بەرھەق، مۇشۇ گۇناھ سىلەر ئۆلىگۈچە كەچۈرۈلمەيدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. **15** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مانا شۇنداق دەيدۇ: ـ «بارغىن، مۇشۇ غوجىدار، ئوردىنى باشقۇرىدىغان مۇشۇ شەبنانىڭ يېنىغا كىرگىن، ئۇنىڭغا: ـ **16** ساڭا مۇشۇ يەردە نېمە بار؟ يا كى مۇشۇ يەردە كىمىڭ بار؟ بىرسى ئېگىزلىككە ئۆزى ئۈچۈن بىر گۈر قازغانىدەك، ئۆزى قورام تاشتىن بىر قونالغۇنى يونۇغانىدەك، ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر گۈر كولىدىڭمۇ؟ **17** مانا ھەي پالۋان، پەرۋەردىگار سېنى ئۆز چاڭگىلىغا ئېلىپ، چىڭ سىقىمداپ، **18** ئاندىن پومداقتەك سېنى بىپايان، يىراق بىر زېمىنغا تاشلۇۋېتىدۇ. سەن ئاشۇ يەردە ئۆلىسەن، ھەم

ئاشۇ يەردە ھەيۋەتلىك جەڭ ھارۇلىرىڭىز قالدۇ، ئى غوجاكىنىڭ جەمەتىگە شەرمەندىلىك كەلتۈرگۈچى! 19 مەن سېنى مەنسىپىڭدىن ئېلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئورنۇڭدىن چۈشۈرىۋېتىمەن. 20 شۇ كۈنىمۇ شۇنداق بولىدۇكى، مەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى تۈز قۇلۇم بولغان ئېلىئاكىمنى چاقىرىمەن، 21 سېنىڭ تونۇڭنى كىيدۈرىمەن، سېنىڭ پوتاڭ بىلەن ئۇنىڭ بېلىنى چىڭ قىلىمەن، ھۆكۈمرانلىقىڭنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېرۇسالېمدىكىلەرگە ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ئاتا بولىدۇ. 22 داۋۇت جەمەتىنىڭ ئاچقۇچىنى مەن ئۇنىڭ مۇرىسىدە قويىمەن؛ ئۇ ئاچىسا، ھېچكىم ئېتىلەيدۇ، ئەتسە، ھېچكىم ئاچالمايدۇ. 23 مەن ئۇنى مۇقىم بىر جايغا قوزۇق قىلىپ بېكىتىمەن؛ ئۇ بولسا ئاتىسىنىڭ جەمەتى ئۈچۈن شەرەپلىك ھوقۇق-تەخت بولىدۇ، 24 خەلق ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بارلىق شۈھرەتلىرىنى يۈكلەيدۇ، يەنى بارلىق ئۈرۈق-نەسىللىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-قۇچىلارنى، پىيالە-جامىلاردىن تارتىپ بارلىق كۆپ-ئىدىشلارغىچە ئاسىدۇ. 25 شۇ كۈنىدە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ مۇقىم جايغا بېكىتىلگەن قوزۇق بولسا، ئېگىلىپ كېتىدۇ ۋە كېسىپ تاشلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېسىلغان يۈكلەر ئۈزۈۋېپ تاشلىنىدۇ»، ـ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەندى.

23 تۈر توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ ـ ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇ خاراب قىلىندى، شۇ يەردە ئۆي يوق، پورتمۇ يوق. سىپرۇس ئارىلىدىن بۇ خەۋەر [كېمىدىكىلەر] گە ئايان قىلىنىدۇ. 2 زىدوندىكى سودىگەرلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ سىلەرنى تەمىنلەپ كەلدى، ئى ئارالدىكىلەر، ئەمدى شۇك بولۇڭلار! 3 شىھوردىكى بېيايان سۈلار ئۈستىدىن يۈتكىگەن دانلار، يەنى نىل دەرياسىنىڭ ھوسۇلى ئۈرنىڭ دارامىتى بولغانىدى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بازىرى بولغانىدى! 4 ئى زىدون، خىجالەت بول، چۈنكى دېڭىز ـ يەنى ئۈزىنا قورغان بولغان دېڭىز دەيدۇكى: ـ «مەندە ھېچ تولغاق بولمىدى، ھېچ تۇغمىدىم، يىگىتلەرنى يا كى قىزلارنى ھېچ باقمىغاندەكەن!» 5 مۇشۇ خەۋەر مىسىرغا يەتكەندە، ئۇلار مۇ بۇ خەۋەر خۇددى ئۈزىنا كەلگەندەك قاتتىق ئازابلىنىدۇ. 6 ـ سىلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ تارشىشقا كېتىڭلار! ئى دېڭىز بويىدىكىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! 7 سىلەرنىڭ قەدىم ئەيىامىدىن بار بولغان، شاد-خۇراملىققا تولغان شەھىرىڭلار مۇشۇمۇ؟! مانا ئۇلارنىڭ پۇتلىرى ئۆزلىرىنى مۇساپىر قىلىشقا يىراقلارغا كۆتۈرۈپ باريدۇ! 8 تاجلارنى ئىلتىپات قىلغۇچى بولغان، سودىگەرلىرى ئەمىرلەر بولغان، دەللاللىرى جاھاندا ئابرۇيلۇقلار ھېسابلانغان ئۈرنىڭ بۇ تەغدىرىنى كىم بېكىتكەن؟ 9 ـ بۇلارنى بېكىتكۈچى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگاردۇر! مەقسىتى بولسا شان-شۈھرەتنىن كېلىپ چىققان جىمى تەكەبىۋارلۇقنى رەسۋا قىلىش، جاھاندىكى جىمىكى يۈز-ئابرۇيلۇقلارنى پەسلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت! 10 تارشىشنىڭ قىزى، نىل دەرياسىدەك تۈز زېمىنىڭدا ئەركىن-ئازادە يايرا! چۈنكى [تۈردىن] كەلگەن تىزگىن ھازىر يوق. 11 چۈنكى پەرۋەردىگار قولىنى دېڭىز ئۈستىگە ئۈزىتىپ، دۆلەتلەرنى تەۋرىتىدۇ. ئۇ قاناتان توغرۇلۇق ئەمر قىلغان، ئۈنىڭدىكى قەلئە-قورغانلارنى يوقۇتۇلسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرگەن. 12 ۋە: ـ «ئى باسقۇنچىلىققا ئۇچرىغان زىدون قىزى، سەن ئىككىنچى ھېچ تەنتەنە قىلمايسەن، ئورنۇڭدىن ئۈرۈپ، سىپرۇس ئارىلىغا ئۇتۇپ كەتكىن، ھەتتا بۇ يەردە سەن ھېچ ئارام تاپمايسەن» ـ دېدى. 13 قارا كالار، بابىل-كالدىيلەرنىڭ زېمىنى! بۇ يەرنىڭ خەلقى بولۇپ باقمىغاندەك قىلىدۇ؛ ئاسۇريە ئۇنى چۆل-باياۋان جانۋارلىرى ئۈچۈن ماكان قىلغان؛ پوتەيلەرنى ياساپ، ئۇلارنىڭ ساراي-ئوردىلىرىنى ۋەيران قىلىپ، خارابلىككە ئايلاندۇرۇۋەتكەن. 14 ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى قورغىنىڭلار خاراب قىلىندى. 15 ۋە شۇ كۈنى بولىدۇكى، پادىشاھنىڭ كۈنلەرنى ھېسابلىغىنىدەك، تۈز يەتمىش يىل ئۇنۇتۇلىدۇ. يەتمىش يىل ئۆتكەندىن كېيىن، ئورنىڭ ئەھۋالى پاھىشە ئايالنىڭ ناخشىسىدەك بولىدۇ؛ 16 چىلتارنى ئېلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ يۈر، ئى ئۇنتۇلغان پاھىشە ئايال! ئۆزۈڭگىگە يەنە خەقنىڭ دىققىتىنى تارتاي دېسەڭ، يېقىملىق بىر پەدە چېلىپ، كۆپرەك ناخشىلارنى ئېيت! 17 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، يەتمىش يىلنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، پەرۋەردىگار ئۈرنى يوقلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە ئۈزىنى ئىجارىگە بېرىپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلىقلار بىلەن يەنە بۇزۇۋېچىلىق قىلىدۇ؛ **18** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مالىلىرى ۋە ئۈزىنى سېتىپ، تاپقان پۇلى بولسا پەرۋەردىگارغا تاتىلىپ مۇقەددەس بولىدۇ؛ ئۇ خەزىنىگە سېلىنمايدۇ يا كى توپلانمايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ مۇشۇ سودىسى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۈرغانلار ئۈچۈن ئايرىم قىلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارغا قانغۇچە يەپ-ئىچىشكە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئېسىل كىيىم-كېچەكلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ.

24 مانا، پەرۋەردىگار يەر يۈزىنى بەربات، ۋەيران قىلىپ، ئۇنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتىپ، ئۇنىڭدا ئۈرۈۋاتقانلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىدۇ، 2 شۇ ۋاقىتتا شۇنداق بولىدۇكى، خەلقلەر قانداق بولسا، كاھىن شۇنداق بولىدۇ، قۇل قانداق بولسا، خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ، دېدەك قانداق بولسا، ئايال خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ، سېتىۋالغۇچى قانداق بولسا، سېتىۋەتكۈچى شۇنداق بولىدۇ، ئۈتتە ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۈتتە بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ، ئۈسۈم ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۈسۈم بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ. 3 يەر يۈزى پۈتۈنلەي بەربات قىلىنىدۇ، پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزنى قىلدى. 4 يەر يۈزى ماتەم تۈتىدۇ، ئۇ زەئىپلىشىدۇ، جاھان ھالسىزلىنىپ زەئىپلىشىدۇ، يەر يۈزىدىكى بەگ-ئۈرىلەرمۇ ھالدىن كېتىدۇ. 5 يەر-زېمىن ئۆزىدە ئۈرۈۋاتقانلار تەرىپىدىن بۇلغىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار كۈرسەتمە-قانۇندىن چەتلىگەن؛ [تەبىئەتنىڭ] قانۇنىيەت-تەرتىپىنى ئۆزگەرتىۋەتكەن، مەڭگۈلۈك ئەھدىنىمۇ يوقاتقىچە بۇزۇۋەتكەن. 6 شۇڭا لەنەت يەر يۈزىنى يۇتۇۋالدى، ئۇنىڭدا ئۈرۈۋاتقانلار «گۇناھى بار» دەپ ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا يەر يۈزىدىكىلەر يۇتۇۋېلىنىدۇ، ئىنسانلار ئاز قالدۇ. 7 يېڭى شاراب تۈگەي دەپ قالدى، ئۈزۈم تاللىرى بولسا سولىشىپ كېتىدۇ؛ كەيلىكتىن كۆڭلى خۇش ئادەملەرمۇ ئۆھ تارتىشىدۇ، 8 داپلارنىڭ شوخ سادالىرى توختايدۇ، كۆڭۈل ئېچىۋاتقانلارنىڭ ۋاراڭ-چۇرۇگلىرىمۇ تۈگەيدۇ، چىلتارنىڭ شادلىق مۇزىكىرىمۇ توختايدۇ. 9 شاراب ئىچكەنلەرنىڭمۇ ناخشىسى يوقايدۇ؛ ھاراق ئىچكەنلەرگە ھاراق ئاچچىق تۇيۇلىدۇ. 10 تەرتىپسىز، مەنىسىز شەھەر بۇزۇلىدۇ؛ ھېچكىم كىرمىسۇن دەپ ھەممە ئۆيلەر ئېتىلىدۇ؛ 11 كوچىلاردا شاراب ئۈچۈن ناله-پەريات كۆتۈرۈلىدۇ؛ بار شاد-خۇراملىق تۈتەككە ئايلىنىدۇ؛ يەر-زېمىندىكى شادلىق يوقايدۇ. 12 شەھەردە پەقەت ۋەيرانچىلىقلا قالدۇ، دەرۋازا بولسا چېقىلغان، ھەممىسى ـ خاراب بولدۇ! 13 چۈنكى خەلق-مىللەتلەرنىڭ تارىسىدا، يەر-جاھاننىڭ ئۈستىدا شۇنداق بولىدۇكى، زەيتۇن دەرىخىنى قاققاندىن كېيىن قېپ قالغان زەيتۇنلاردەك، ئۈزۈم ھوسۇلىنى يىغۇالغاندىن كېيىن تەرگۈدەك بىرنەچچىلا ئۈزۈم قالغاندەك، بىر قالدىسى قالدۇرۇلىدۇ. 14 [قالدىلار] بولسا ئاۋازلىرىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھەيۋىسىگە قاراپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ ئۇلار دېڭىز تەرەپتىن سۈرەن سالىدۇ. 15 شۇڭا پەرۋەردىگارنى شەرەقتىمۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى غەربتىكى يىراق تاراللاردىمۇ ئۇلۇغلاڭلار، 16 جاھاننىڭ چەت-چەگىلىردىن بىز ناخشىلارنى ئاڭلىدۇق: ـ «ھەققانىي بولغۇچىغا شان-شەرەپ بولسۇن!» بىراق مەن شۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ، مېنىڭ يادا كىغۇلۇقۇم! مېنىڭ يادا كىغۇلۇقۇم! ماڭا ۋاي! چۈنكى خائىنلار خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ، بەرھەق، خائىنلار نومۇسسىزلارچە خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ! 17 ئى يەر يۈزىدە ئۈرۈۋاتقان ئىنسانلار! ۋەھىمە، ئورا ۋە ئۇزاق بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 18 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ۋەھىمە ساداسىدىن قاچقانلار ئورىغا چۈشىدۇ، ئوردىن چىققان بولسا ئۈزاققا ئۈتۈلىدۇ. چۈنكى ئاسماندىكى دېرىزىلەر ئېچىلىدۇ، يەر ئوللىرى تەۋرەپ كېتىدۇ. 19 يەر مۇتلەق دەۋلىنىپ كېتىدۇ، يەر پۈتۈنلەي پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، يەر دەھشەتلىك تەۋرىنىدۇ. 20 يەر مەست ئادەمدەك ئىلدۇ-سىلدۇ ماڭىدۇ، خۇددى لاپاستەك ئىرغاڭشىپ قالدۇ. چۈنكى ئۇنىڭدىكى ئاسىيلىق گۇناھى ئۈزىنى قاتتىق باسىدۇ، ئۇ يىقىلىپ، ئىككىنچى ئۇرالمايدۇ. 21 شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار يۇقىردا ئۈرغان قوشۇنلارنى يۇقىردا، ۋە يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى يەر يۈزىدە جازالايدۇ. 22 ئۇلار ئۈرەككە يىغىلىدىغان بىر توپ ئەسىرلەردەك يىغۇلىنىدۇ، گۈزىدىخانىغا سولاپ قويۇلىدۇ، نۇرغۇن كۈنلەردىن كېيىن ئۇلار جازالىنىدۇ. 23 ئاي ئۇياتلىقتا قالدۇ، كۈنمۇ خجىل بولۇپ كۆرۈنمەيدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا، يەنى يېرۇسالېمدا سەلتەنىتىنى يۈرگۈزىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئۈز ئاقساقاللىرى ئالدىدا پارلايدۇ!

25 پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ خۇدايىم؛ مەن سېنى ئۇستۈن دەپ مەدھىيىلەيمەن، مەن سېنىڭ نامىڭنى مۇبارەكلەيمەن، چۈنكى سەن كارامەت ئىشلارنى، سادىقلىق ۋە ھەققەت ئىچىدە قەدىمدىن بۇيان قەلبىڭگە پۈككەنلىرىڭنى بەجا كەلتۈرگەنسەن. 2 چۈنكى سەن شەھەرنى خاراب‌لىك، قەلئە-قورغانلىق يۇرتنى خاراب، ياتلارنىڭ ئوردىسىنى شەھەر بولالماس قىلغانسەن، ئۇ ئىككىنچى ھەرگىز قۇرۇلمايدۇ. 3 شۇڭا ھېلىقى كۈچلۈك خەلق سېنى ئۇلۇغلايدۇ، ئەشەددىي ئەللەرنىڭ ھېلىقى شەھىرى سەندىن قورقىدۇ؛ 4 چۈنكى سەن مىسكىنلەرگە قورغان، يوقسۇللارنىڭ دەردى-ھاجىتىگە قورغان، بورانغا دالدا، ئىسسىقتا سايە بولغانسەن؛ چۈنكى ئەشەددىيلەرنىڭ زەربە دولقۇنى تامغا ئۇرۇلغان بوراندەك، قاغىجراق يەرنى باسقان ئىسسىق ھاۋادەك بولدى. براق ئىسسىق ھاۋا بۇلۇت سايىسى بىلەن توسۇلغاندەك، سەن ياتلارنىڭ چۆرگەن-سۈرەنلىرىنى پەسەيتىسەن؛ ئەشەددىيلەرنىڭ غەلبە ناخشىسى پەس قىلىنىدۇ. 6 ۋە مۇشۇ تاغدا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بارلىق قوۋملار ئۈچۈن زىياپەت قىلىدۇ ـ مايلىق چېكىلگەن، سۈزدۈرۈلگەن كونا شارابلار، يىلىك توق مايلىق چېكىلگەن، سۈزدۈرۈلگەن، ياخشى ساقلانغان كونا شارابلاردىن بولغان زىياپەت بولىدۇ؛ 7 ۋە ئۇ مۇشۇ تاغدا ھەممە قوۋملارنى ياپىدىغان چۈمپەردىنى، بارلىق ئەللەرنى ياپىدىغان ياپقۇچنى يوقىتىدۇ؛ 8 ئۇ ئۆلۈمنى مەڭگۈگە يۇتۇپ يوقىتىدۇ! رەب پەرۋەردىگار ھەربىر يۈزدىكى ياشلارنى سۈرتىۋېتىدۇ؛ پۈتكۈل يەر-زېمىن ئالدىدا ئۆز خەلقىنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق ئېيتقان. 9 ۋە شۇ كۈنىدە دېيىلىدۇكى: ـ «مانا، خۇدايىمىز مۇشۇ؛ بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ؛ مانا، مۇشۇ پەرۋەردىگاردۇر، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، بىز شادلىنىپ ئۆنىڭ نىجات-قۇتۇلدۇرۇشىدىن خۇرسەن بولىمىز. 10 چۈنكى مۇشۇ تاغقا پەرۋەردىگارنىڭ قولى قونۇپ تۇرىدۇ؛ ۋە سامان ئازگالدا تېزەك بىلەن چەيلەنگەندەك، موئاب ئۆنىڭ پۇتلىرى ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 11 [موئاب] ئاشۇ [تېزەكنىك] ئازگالدىن ئۆزۈپ چىقىش ئۈچۈن قولىنى كېرىدۇ، براق ئۇنىڭ قولى چېچەر بولغىنى بىلەن، [رەب] ئۇنىڭ تەكەبىۋارلۇقىنى پەس قىلىدۇ. 12 ئۇ سېپىللىرىڭنىڭ ئېگىز مۇداپىئەلىك قورغانلىرىنى غۇلىتىپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.

26 شۇ كۈنىدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا مۇنۇ ناخشا ئېيتىلىدۇ: ـ «مۇستەھكەم بىر شەھىرىمىز بار، ئۇ نىجاتلىقنى ئۆنىڭغا سېپىل ۋە تىرەكلەر قىلىپ بېكىتىپ قويىدۇ. 2 ۋاپادارلىقتا چىڭ تۇرغان ھەققانىي ئەلنىڭ كىرىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلارنى ئېچىپ بېرىڭلار! 3 كىم ئۆزىنىڭ ئەقىدە، ئوي-خىيالى ساڭا باغلىغان بولسا، سەن ئۇنى مۇتلەق خاتىرجەملىكتە ساقلايسەن؛ چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشەنچ-ئېتىقاد باغلىغانىدۇر. 4 مەڭگۈگە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چۈنكى ياھ پەرۋەردىگار ھەققەتەن ئەبەدىلىك‌ئەبەدلىك بىر قورام تاشتۇر. 5 چۈنكى ئۇ يۇقىرىدا تۇرغانلارنى پەسكە چۈشۈرىدۇ؛ ئاشۇ ئالىي شەھەرنى، ئۇ پەس قىلىدۇ، ئۇنى يەرگە چۈشۈرۈپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ. 6 ئۇ پۇت بىلەن چەيلىنىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنىڭ پۇتلىرى، مىسكىنلەرنىڭ قەدەملىرى بىلەن چەيلىنىدۇ! 7 ھەققانىينىڭ يولى بولسا تۈزدۈر، ئى ئەڭ تۈز يوللۇق بولغۇچى، سەن ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن ئۆنىڭ يولىنى ئوڭ قىلىسەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، بىز دەرھەققەت سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ يولىدا مېڭىپ، سېنى كۈتۈپ كەلدۇق؛ جېنىمىزنىڭ تەشنالىقى شۇدۇركى، نامىڭ ۋە شۇھرىتىڭ تاشىنىدۇ! 9 ئۈجۈدۇم بىلەن كېچىلەردە ساڭا تەشنا بولدۇمەن؛ بەرھەق، تاڭ سەھەرلەردىمۇ روھىم بىلەن ئىچ-ئىچىمدىن سېنى ئىزدىدىم؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭ يەر يۈزىدە كۆرۈنگەن بولسا، يەر يۈزىدىكىلەر ھەققانىيلىقنى ئۆگىنىدۇ. 10 رەزىل ئادەمگە رەھىم كۆرسىتىلسىمۇ، ئۇ يەنىلا ھەققانىيلىقنى ئۆگەنمەيدۇ؛ ھەتتا دۇرۇسلۇق تۇرغان زېمىنىدىمۇ ئۇ يەنىلا تاداىلىسزلىق قىلىۋېرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شانۇ-شەۋكىتىنى كۆرمەيدۇ. 11 ئى پەرۋەردىگار، قولۇڭ كۆتۈرۈلدى، براق ئۇلار كۆرمەيدۇ. ھالبۇكى، ئۆز خەلقىڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىڭنى ئۇلار كۆرىدۇ ھەم خىجىل بولىدۇ؛ كۈشەندىلىرىڭ ئۆچۈن [تەپىلارلانغان] ئوت ئۇلارنى بەرھەق يۇتۇۋېتىدۇ. 12 ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزگە خاتىرجەملىك نېسىپ قىلىسەن؛ چۈنكى بىزنىڭ ئەمەللىرىمىزنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭ ۋۇجۇقا چىقارغانسەن. 13 دەرۋەقە، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، ئىلگىرى سەندىن باشقا «رەبلەر» ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغان؛ ئەمدىلىكتە پەقەت ساڭا تايىنىپلا نامىڭنى ئەسلەپ تىلغا ئالىمىز. 14 ئۇلار بولسا ئۆلدى، قايتىدىن ياشىمايدۇ؛ ئەرۋاھ بولۇپ كەتتى، قايتا تىرىلمەيدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇلارنى جازالاپ يوقاتتىڭ، ئۇلارنى ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ قېلىچە قالدۇرمىدىڭ. 15 سەن ئەلنى ئۇلغايتىقانسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئەلنى ئۇلغايتىقانسەن، ئۆزۈڭگە شان-شەرەپ كەلتۈرگەنسەن؛ زېمىننىڭ چېگرالىرىنى ھەرتەرەپكە ئۇزارتقانسەن.

16 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار دەردە-ئەلەم ئىچىدە قالغاندا، سېنى ئىزدىدى؛ تەربىيىلىك جازالىشىڭ ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەندە، ئۇلار ئاۋۇ تاۋۇپ، پىچىرلاپ بىر دۇئانى قىلدى: ـ 17 «بوشىنىدىن ئالدىدا تۇرغان، تولغىقى تۇتۇپ، ئاغرىقتىن ۋارقىرىغان بىر ھامىلدار ئايالدەك، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا شۇنداق بولدۇق، ئى پەرۋەردىگار. 18 بىز ئىككى قات بولۇپ، تولغاققا چۈشتۇق، براق پەقەت يەللا چىقارىدۇق؛ يەر يۈزىدىكىلەر ئۈچۈن ھېچ نىجات-قۇتقۇزۇشنى يەتكۈزمىدۇق؛ دۇنيادىكى ئادەملەر ھېچ تۇغۇلمىدى». 19 «ساڭا تەۋە ئۆلگەن ئادەملەر ياشايدۇ؛ مېنىڭ جەسىتىمنىڭ [تىرىلىشى بىلەن تەڭ] ئۇلارمۇ تىرىلىدۇ. ئى توپا-چاڭدا ياتقانلار، ئويغىنىپ ناخشا ياڭرىتىڭلار! شەبنىمىڭ تاڭ سەھەرنىڭ شەبنەمىدەكتۇر؛ يەر-زېمىن ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى تۇغۇپ بېرىدۇ. 20 ئى خەلقىم، كېلىڭلار، ئۆيۈڭلارغا كىرىپ، كەينىڭلاردىن ئىشىكلەرنى ئېتىپ قويۇڭلار؛ مېنىڭ دەرغەزىپىم ئۆتۈكچە، ئۆزۈڭنى بىر دەملىك يوشۇرۇۋال. 21 چۈنكى قارا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىپ، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆزلىرىگە قايتۇرماقچى؛ يەر بولسا ئۈستىگە ئۆكۈلگەن قانلارنى ئاشكارىلايدۇ، ئۆزىدە ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى ھامان يېپىۋەرمەيدۇ.

27 شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ دەھشەتلىك، بۈيۈك ۋە كۈچلۈك شەمشىرى بىلەن ئۆچۈقتۇر يىلان لېۋىئاتانى، يەنى تولغانغۇچى يىلان لېۋىئاتانى جازالايدۇ؛ ئۇ يەنە دېڭىزدا ئۇرغان ئەجدىھانى ئۆلتۈرىدۇ. 2 شۇ كۈنى ساپ شاراب بېرىدىغان بىر ئۈزۈمزار بولىدۇ! ئۇ ئوغرىلۇقنى ناخشا ئېيتىڭلار! 3 ئۆزۈم پەرۋەردىگار ئۆنى ساقلايمەن؛ مەن ھەر دەقىقە ئۇنى سۇغىرىمەن؛ بىرسى ئۆنىڭغا زىيان يەتكۈزمىسۇن دەپ كېچە-كۈندۈز ساقلايمەن. 4 غەزەپ مەندە قالمىدى؛ ئاھ، ماڭا قارشى جەڭ قىلىدىغان تىكەنلەر ياكى جىغانلار بولساىدى! ئۇنداق بولسا مەن ئۇلارغا قارشى يۈرۈش قىلاتتىم، ئۇلارنى يېغىشتۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتەتتىم! 5 بولمىسا ئۇ مېنى باشپاناھلىق قىلىپ ئۆتسۇن؛ ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن، دەرھەققەت، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن! 6 كەلگۈسى كۈنلەردە، ياقۇپ يىلتىز تارتىدۇ؛ ئىسرائىل بىخلىنىپ، چېچەكلەيدۇ، ئۇلار پۈتكۈل يەر يۈزىنى مېۋە-چېچەك بىلەن قاپلايدۇ. 7 [پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى] ئۇرغانلارنى ئۇرغانچىلىك [ئىسرائىلنى] ئۇرۇپ ياققانمۇ؟ ئۇ قىرغانلاردەك [ئىسرائىل] قىرىلىپ ياققانمۇ؟ 8 سەن ئۇلارنى ئەيىبلىگەندە ئۆچىدە-مدىن تۇۋەن جازالاپ ئۇلارنى يالۋۇتكەنسەن؛ شەرق شامىل چىققان كۈندە ئۇ ئۆنىڭ زەربلىك شامىل بىلەن ئۇلارنى قوغلۇۋەتكەن. 9 ئەمدى شۇ يول بىلەن ياقۇپنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىنىدۇكى، ـ ئۇنىڭ گۇناھىنىڭ ئېلىپ تاشلانغانلىقىنىڭ پىشقان مېۋىسى شۇ بولىدۇكى: ـ ئۇ قۇربانگاھتىكى ھەممە تاشلارنى كۆكۈم-تالقان قىلىدۇ، «ئاشەراھ»لارنى ۋە «كۈن تۈۋۈرۈكلىرى»نى زادىلا تۇرغۇزمايدۇ. 10 چۈنكى مۇستەھكەملەنگەن شەھەر غېرىب بولۇپ قالىدۇ، ئادەمزاتسىز ماكان ھەم تاشلۇۋېتىلگەن باياۋاندەك بولىدۇ، شۇ يەردە موزاي ئۆزۈقلىنىدۇ، شۇ يەردە يېتىپ، ئۇنىڭ شاخلىرىنى يەيدۇ. 11 ئۇنىڭ شاخلىرى سولىشىش بىلەن ئۆزۈلىدۇ؛ ئاياللار كېلىپ ئۇلارنى ئوتۇن قىلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. چۈنكى بۇ بىر يورۇقۇلمىغان خەلق؛ شۇڭا ئۇلارنى ياراتقۇچى ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنى شەكىللەندۈرگۈچى ئۇلارغا شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 12 ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئەفرات دەريا‌سىنىڭ ئېقىملىرىدىن تارتىپ مىسىر ۋادىسىغىچە ھەر يەرنى سىلكىيدۇ، ۋە سىلەر بىر-بىرلەپ تېرىپ يىغىۋېلىنىسىلەر، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! 13 ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، بۈيۈك كانايى چېلىنىدۇ؛ شۇنىڭ

بىلەن ئاسۇريە زېمىندا تۇگىشەي دەپ قالغانلار، ۋە مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانلار كېلىدۇ، ئۇلار يېرۇسالېمدا مۇقەددەس تاغ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىدۇ.

28 ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋرلۇق بىلەن تاقۇالغان گۈلۈڭ تاجىغا ۋاي! مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىغا تاقۇالغان، يەنى ئۇلارنىڭ سولىشىپ قالغان «پەخرى» بولغان گۈلىگە ۋاي! ئى شارابنىڭ ئەسىرى بولغانلار! 2 مانا، رەب بىر كۈچ ۋە قۇدرەت ئېگىسىنى ھازىرلىدى، ئۇ بولسا، مۇلدۇرلۇق جۇدۇن ھەم ۋېيران قىلغۇچى بورانىدەك، دەھشەت بىلەن تاشقان كەلكۈن سۈلىرىدەك، ئەشەددىيلەرچە [تاجنى] يەرگە ئۇرىدۇ. 3 ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋرلۇق بىلەن تاقۇالغان گۈلۈڭ تاجى ئاياغ ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 4 ۋە مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىدا تاقۇالغان، ئۇلارنىڭ «پەخرى» بولغان سولىشىپ قالغان گۈزىل بولسا، بالدۇر پىشقان ئەنجۈردەك بولىدۇ، ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆرۈۋېلا، قولىغا ئېلىپ كاپ ئېتىپ يۇتۇۋالىدۇ. 5 شۇ كۈندە، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن شەرەپلىك بىر تاج، شۇنداقلا كۆركەم بىر چەمبىرەك بولىدۇ. 6 ئۇ يەنە ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇرغانلارغا توغرا ھۆكۈم چىقارغۇچى روھ، ۋە دەرۋازىدا جەڭنى چېكىندۇرگۈچىگە كۈچ بولىدۇ. 7 براق بۇلارمۇ شاراب ئارقىلىق خاتالاشتى، ھاراق بىلەن ئېزىقتى: ـ ھەم كاھىن ھەم پەيغەمبەر ھاراق ئارقىلىق ئېزىقتى، ئۇلار شاراب تەرىپىدىن يۇتۇۋېتىلىنغان؛ ئۇلار ھاراق تۆپەيلىدىن ئەلەڭ-سەلەڭ بولۇپ ئېزىقتى، ئۇلار ئالدىن كۆرۈشتىن ئاداشتى، ھۆكۈم قىلىشتا ئېزىقىشتى؛ 8 چۈنكى ھەممە داستىخان بوش ئورۇن قالماي قۇسۇق ۋە نىجاسەت بىلەن تولدى. 9 «ئۇ كىمگە بىلىم تۈگەتمە چۈشىدۇ؟ ئۇ زادى كىمنى مۇشۇ خەۋەرنى چۈشىنىدىغان قىلماقچىدۇ؟» 10 ئېزىزلاندۇرۇلغانلارغا ئەمەسمۇ؟! ئەمچەكتىن ئايرىلغان بوۋاقلارغا ئەمەسمۇ؟! چۈنكى خەۋەر بولسا ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر، بۇ يەردە ئازراق، شۇ يەردە ئازراق بولىدۇ... 11 چۈنكى دۇدۇقلايدىغان لەۋلەر ۋە يات بىر تىل بىلەن ئۇ مۇشۇ خەلققە سۆز قىلىدۇ. 12 ئۇ ئۇلارغا: ـ «مانا، ئارام مۇشۇ يەردە، ھالى يوقلارنى ئارام ئالدۇرۇڭلار، يېڭىلىنىش مۇشۇدۇر» ـ دېگەن، براق ئۇلار ھېچنېمىنى ئاڭلاشنى خالىمىغان. 13 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا: ـ «ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر. مۇشۇ يەرگە ئازراق، شۇ يەرگە ئازراق بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىغا كېتىۋېتىپ، پۈتلىشىپ، ئوڭدا چۈشىدۇ، سۇندۇرۇلۇپ، تۇزاققا چۈشۈپ ئۇتۇلۇپ قالىدۇ. 14 ـ شۇڭا ھەي سىلەر مازاق قىلغۇچىلار، يېرۇسالېمدا تۇرغان مۇشۇ خەلقنى ئىدارە قىلغۇچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار! 15 چۈنكى سىلەر: ـ «بىز ئۇلۇم بىلەن ئەھدە تۈزدۇق، تەھتىسارا بىلەن بىللە بىر كېلىشىم بېكىتتۇق، قامچا تاشقىنىدەك ئۇتۇپ كەتكەندە، ئۇ بىزگە تەگمەيدۇ؛ چۈنكى يالغانچىلىقنى باشپاناھىمىز قىلدۇق، يالغان سۆزلەر ئاستىدا مۇكىنۇۋالدۇق» ـ دېدىڭلار، (Sheol h7585) 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، زىئوندا ئۇل بولۇش ئۈچۈن بىر تاش، سىناقتىن ئوتكۈزۈلگەن بىر تاش، قىممەتلىك بىر بۇرجەك تېشى، ئىشەنچلىك ھەم مۇقىم ئۇل تېشىنى سالغۇچى مەن بولىمەن. ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تاياناغان كىشى ھېچ ھودۇقايدۇ، ئالدىرىمايدۇ. 17 ۋە مەن ئادالەتنى ئۇچىڭەم تانسىي قىلىمەن، ھەققانىيلىقنى بولسا تىك ئۇچىڭگۈچ يېپ قىلىمەن؛ مۇلدۇر باشپاناھى بولغان يالغانچىلىقنى سۇپۈرۈپ تاشلايدۇ، ۋە كەلكۈن مۇكىنۇۋالغان جايىنى تېشىپ ئەپكېتىدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇلۇم بىلەن تۈزگەن ئەھدەڭلار بىكار قىلىنۇېتىلىدۇ، سىلەرنىڭ تەھتىسارا بىلەن بېكىتكەن كېلىشىمىڭلار ئاقايدۇ؛ قامچا تاشقىنىدەك ئۇتۇپ كەتكەندە، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن چەيلىنۇېتىلىسىلەر. (Sheol h7585) 19 ئۇ ئۇتۇپ كېتىشى بىلەنلا سىلەرنى ئۇتىدۇ؛ ھەم سەھەر-سەھەرلەردە، ھەم كېچە-كۈندۈزلەردىمۇ ئۇ ئۇتۇپ تۇربىدۇ، بۇ خەۋەرنى پەقەت ئاڭلاپ چۈشىنىشنىڭ ئۆزىلا ۋەھىمىگە چۈشۈش بولىدۇ. 20 چۈنكى كارىۋات سوزۇلۇپ يېتىشقا قىسقىلىق قىلىدۇ، يوتقان بولسا ئادەم ئۆزگۈلۈپ ياتسىمۇ تارلىق قىلىدۇ. 21 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئىشىنى، يەنى ئۆزىنىڭ غەيرىي ئەملىنى يۈرگۈزۈش ئۈچۈن، ئۆزىگە يات بولغان ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن، پەرازىم تېغىدا ئۇرنىدىن ئورىدۇ، ئۇ گىبئون جىلغىسىدا غەزەپلەنگىنىدەك غەزەپلىنىدۇ، 22 شۇڭا مازاق قىلغۇچىلار بولماڭلار، بولمىسا، كىشىلىرىڭلار چىڭ بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن بىر ھالاكەت توغرىسىدا، يەنى پۈتۈكۈل يەر يۈزىگە قەتئىيلىك بىلەن بېكىتكەن بىر ھالاكەت توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغانمەن. 23 ـ قۇلاق سېلىڭلار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار، تىكشاڭلار، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار. 24 يەر ھەيدىگۈچى دېھقان تېرىش ئۈچۈن يەرنى كۈن بويى ھەيدەمدۇ؟ ئۇ پۈتۈن كۈن يەرنى ئاغدۇرۇپ، چالمىلارنى ئېزەمدۇ؟ 25 ئۇ يەرنىڭ يۈزىنى تەكشىلىگەندىن كېيىن، قاراكۆز بەدىيانى تاشلاپ، زىرىنى چېچىپ، بۇغداينى تاپلاردا سېلىپ، ئارپىنى تېرىشقا بېكىتىلگەن جايغا، قارا بۇغداينى ئېتىز قىرلىرىغا تېرىمامدۇ؟ 26 چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنى توغرا ھۆكۈم قىلىشقا نەسىھەت قىلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا ئۆگىتىدۇ. 27 بەرھەق، قاراكۆز بەدىيان چىشلىق تېرىنا بىلەن تېپىلمەيدۇ، ئۇلۇق زىرە ئۈستىدە ھەيدەملەيدۇ، بەلكى قاراكۆز بەدىيان بولسا قامچا بىلەن سوقۇلىدۇ، زىرە بولسا تومۇز-تاياق بىلەن ئۇرۇلۇپ دان ئاجرىتىلىدۇ. 28 ئۇن تارتىشقا دانى ئېزىش كېرەك، ئەمما [دېھقان] ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ، ئۇ ھارۋا چاقلىرى ياكى ئات ئۇياقلىرى بىلەن ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ، 29 مۇشۇ ئىشمۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن كېلىدۇ، ئۇ نەسىھەت بېرىشتە كارامەت، دانالىقتا ئۇلۇغدۇر.

29 ئاريەلگە، داۋۇت ئۆز ماكانى قىلغان ئاريەلگە ۋاي! يەنە بىر يىل يىللارغا قوشۇلسۇن، ھېيت-بايراملار يەنە ئايلىنىپ كەلسۇن؛ 2 براق مەن دەرد-ئەلەمنى ئاريەلگە كەلتۈرىمەن؛ داد-پەريادلار كۆتۈرۈلۈپ ئاڭلىنىدۇ، ئۇ ماڭا ھەققەتەن بىر «ئاريەل» بولىدۇ. 3 چۈنكى مەن سېنى قاپساپ چېدىرلار تىكتۇرۇپ، سېنى قامال قىلىپ مۇھاسىرە ئىستىھكاملىرىنى سالىمەن، پوتەيلىرى بىلەن سېنى قورشۇالىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن پەس قىلىنسەن، سەن يەر تېگىدىن سۆزلەيدىغان، گەپلىرىڭ پەستىن، يەنى توپا-چاڭدىن كېلىدىغان، ئاۋازىڭ ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىنىڭكىدەك يەر تېگىدىن چىقىدۇ، سۆزلىرىڭ توپا-چاڭدىن شىۋىرلاپ چىققاندەك بولىدۇ؛ 5 شۇ چاغدا دۈشمەنلىرىڭنىڭ توپىي خۇددى يۇمشاق توپا-چاڭلاردەك، ياۋۇزلارنىڭ توپىي شامال ئۈچۈرۈپ تاشلايدىغان توپاندەك توزۇپ كېتىدۇ. بۇ ئىش بىردىنلا، ئۆزىۋقسىز بولىدۇ! 6 ئەمدى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ، گۈلدۈرماما، يەر تەۋرەش، كۆزلۈك شاۋقۇن، قۇيۇنتاز، بوران ۋە يۇتۇۋالغۇچى ئوت يالقۇنلار بىلەن سەندىن ھېساب ئالىدۇ. 7 شۇنداق قىلىپ ئاريەلگە قارشى جەڭ قىلىدىغان، يەنى ئۇنىڭغا ۋە قەلئە-قورغانلىق مۇداپىئەلىرگە جەڭ قىلىۋاتقان بارلىق ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى كېچىسى كۆرگەن چۈشتىكى كۆرۈنۈشتەك يوقاپ كېتىدۇ. 8 ئاچ قالغان بىرسى چۈش كۆرگەندە، چۈشىدە بىر نېمە يەيدۇ؛ براق ئويغانسا، مانا قورسىقى قۇرۇق تۇرىدۇ؛ چاڭقىغان بىرسى چۈش كۆرگەندە، چۈشىدە سۇ ئىچىدۇ؛ براق ئويغانسا، مانا ئۇ ھالدىن كېتىدۇ، ئۇ يەنىلا ئۆسسۈزلۈققا تەشنا بولىدۇ؛ مانا زىئون تېغىغا قارشى جەڭ قىلىۋاتقان ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى دەل شۇنداق بولىدۇ. 9 ئەمدى ئارىسالدى بولۇڭلار-چۇ، قايمۇقۇپ كېتىڭلار! ئۆزۈڭلارنى قارىغۇ قىلىپ، قارىغۇ بولۇڭلار! ئۇلار مەست بولدى، براق شاراپتىن ئەمەس! ئۇلار ئىلەڭلىشىپ قالدى، براق ھاراقتىن ئەمەس! 10 چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە غەپلەت ئۇيقۇسى باسقۇچى بىر روھنى توكۇپ، كۆزۈڭلارنى ئېتىۋەتتى، ئۇ پەيغەمبەرلەر ۋە باش-كۆزۈڭلار بولغان ئالدىن كۆرگۈچىلەرنمۇ چۈمكىۋەتتى. 11 مۇشۇ كۆرگەن پۈتۈكۈل ۋەھيي بولسا، سىلەر ئۈچۈن پېچەتلۇېتىلگەن بىر يۈگمىە كىتابدەك بولۇپ قالدى؛ خەق كىتابنى ساۋاتلىق بىرسىگە بېرىپ: ـ «ئوقۇپ بېرىشىڭىزنى ئۈتۈنىمەن» ـ دېسە، ئۇ: ـ «ئوقۇيالمايمەن، چۈنكى پېچىتى بار ئىكەن» ـ دەيدۇ. 12 كىتاب ساۋاتسىز بىرسىگە بېرىلىپ: ـ «ئوقۇپ بېرىشىڭىزنى ئۈتۈنىمەن» ـ دېيىلسە، ئۇ: ـ «مەن ساۋاتسىز» ـ دەيدۇ.

13 ۋە رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزى بىلەن ماڭا يېقىنلاشقاندا، تىلى بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەندە، براق قەلبى بولسا مەندىن يىراق ئۇزاقچا، مەندىن بولغان قورقۇشى بولسا، پەقەت ئىنسان بالىسىنىڭ پەتۋالىرىدىنلا بولىدۇ، خالاس؛ 14 شۇڭا مانا، مەن مۇشۇ خەلق ئارىسىدا يەنە بىر كارامەت كۆرسىتىمەن؛ كارامەت بىر ئىشنى

كارامەت بىلەن قىلمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۆلارنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ دانالىقى يوقىلىدۇ، ئۆلارنىڭ ئاقىللىرىنىڭ ئەقىللىرى يوشۇرۇنۇۋالغان بولىدۇ». **15** ئوزىنىڭ پۈككەن نىيەتلىرىنى پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇش ئۈچۈن ئاستىن يەرگە كىرىۋالغان، ئۆز ئىشلىرىنى قاراڭغۇلۇقتا قىلىدىغان، ۋە «بىزنى كىم كۆرىدۇ» ۋە «كىم بىزنى بىلىگەن» دېگەنلەرگە ۋاي! **16** ئاھ، سىلەرنىڭ تەتۈرلۈكۈڭلار! ساپالچىنى سېغىز لايغا ئوخشاتقىلى بولامدۇ؟ شۇنداقلا ئىش ئۆزىنى ئىشلىگۈچىگە: «ئۇ مېنى ئىشلىمىگەن»، ياكى شەكىللەندۈرۈلگەن ئوزىنى شەكىللەندۈرگۈچىگە: «ئوننىڭ ئەقلى يوق» دېسە بولامدۇ؟! **17** چۈنكى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا، لۇبان مېۋىلىك باغنا ئايلاندۇرۇلمامدۇ؟ مېۋىلىك باغ بولسا ئورمان ھېسابلانمامدۇ؟ **18** شۇ كۈنىدە گاسلار شۇ يۈگىمە كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدىغان، قارىغۇلار زۇلمەت ھەم قاراڭغۇلۇقتىن چىقىپ كۆزلىرى كۆرىدىغان بولىدۇ، **19** مۆمىنلەر بولسا پەرۋەردىگاردىن تېخىمۇ خۇرسەن بولىدۇ، ئىنسانلار ئارىسىدىكى مىسكىنلەر ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدىن شادلىنىدۇ. **20** رەھىمسىز بولغۇچى يوقايدۇ، مازاق قىلغۇچى غايىب بولىدۇ، قەبىلىك پۇرسىتىنى كۆزىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك قىلىنىدۇ، **21** مانا [مۇشۇنداق ئادەملەر] ئادەمنى بىر سۆز ئۈچۈنلا جىنايەتچى قىلىدۇ، دەرۋازىدا ئۆرۈپ رەزىللىككە تەنبىھ بەرگۈچى ئۈچۈن تۈزاق تەييارلاپ قويىدۇ، ھەققانىي ئادەمنىڭ دەۋاسىنى سەۋەبسىز بىكار قىلىۋېتىدۇ. **22** شۇڭا ئىبراھىم ئۈچۈن بەدەل تۈلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھازىر بولسا ياقۇپ خىجىللىققا قالمايدۇ، ھازىر بولسا ئۇ تىت-تىت بولۇپ چىرايى تاتىرىپ كەتمەيدۇ، **23** چۈنكى [ياقۇپ] قولۇمنىڭ ئىشلىگەن ئەمىلى بولغان، ئۆز تارىسىدا ئۆرغان ئەۋلادلىرىنى كۆرگەن ۋاقىتدا، ئۆلار نامىمنى مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايدىغان، ياقۇبنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىنى پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىدىغان، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن قورقىدىغان بولىدۇ. **24** روھى ئېزىپ كەتكەنلەر يورۇتۇلىدىغان، قاقشاپ يۈرگەنلەر نەسىھەت-بىلىم قوبۇل قىلىدىغان بولىدۇ.

30

«ئاسىي ئوغۇللارنىڭ ئەھۋالىغا ۋاي!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئۆلار پىلانلارنى تۈزمەكچى، بىراق مەندىن ئالمايدۇ؛ ئۆلار مۇداپىئە توسۇقىنى بەرپا قىلىدۇ، بىراق ئۇ مېنىڭ روھىم ئەمەس؛ شۇنداق قىلىپ ئۆلار گۇناھى ئۈستىگە گۇناھ قوشۇۋالىدۇ. **2** ئۆلار مەندىن ھېچ سورىمايلا مىسىرغا يول ئالدى، پىرەئۇننىڭ قانىتى ئاستىدىن پاناھ ئىزدەپ، مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىدۇ يەنە! **3** چۈنكى پىرەئۇننىڭ قانىتى بولسا سىلەرنى يەرگە تاشلاپ لەت قىلىدۇ. مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىش سىلەرگە باش قېتىمچىلىق بولىدۇ. **4** پىرەئۇننىڭ ئەمىرلىرى زوئان شەھىرىدە بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى ھانەس شەھىرىگە ھەردائىم كېلىپ تۇرسىمۇ، **5** ئاۋام ھەممىسى ئۇزىگە پايدىسى بولمايدىغان، ھېچ يارىدىمى ۋە پايدىسى تەگمەيدىغان، بەلكى لەت قىلىپ يەرگە تاشلايدىغان، ھەتتا رەسۋا قىلىدىغان بىر خەلقتىن نومۇس قىلىدىغان بولىدۇ. **6** نەگەۋدىكى ئۆلاغلار توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ ئۆلار جاپالىق، دەرد-ئەلەملىك زېمىندىن ئۇتىدۇ؛ شۇ يەردىن چىشى شىرلار ۋە ئەركەك شىرلار، چار يىلان ۋە ۋەھشىي ئۇچار يىلانمۇ چىقىدۇ؛ ئۆلار بايلىقلىرىنى ئېشەكلەرنىڭ دۆمبىسىگە، گۈھەرلىرىنى تۆگە لوككىلىرىغا يۈكلەپ، ئۇزلىرىگە ھېچ پايدا بەرمەيدىغان بىر خەلقنىڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ باردۇ. **7** مىسىر!؟ ئۆلارنىڭ يارىدىمى بىكار ھەم قۇرۇقتۇر! شۇڭا مەن ئۇنى: «ھېچنېمىنى قىلىپ بەرمەيدىغان راھاب» دەپ ئاتىغانىمەن. **8** ـ ئەمدى بۇ سۆزنىڭ كەلگۈسى زامانلار ئۈچۈن، گۈۋاھلىق سۈپىتىدە ئەبەدىلئەبەدگە تۈرۈۋېرىشى ئۈچۈن، ھازىر بېرىپ بۇنى ھەم تاش تاختىغا ھەم يۈگىمە كىتابقا يېزىپ قويغىن. **9** چۈنكى بۇلار بولسا ئاسىي بىر خەلق، نائەھلى ئوغۇللار، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-تەربىيىسىنى ئاڭلاشنى خالىمايدىغان ئوغۇللاردۇر. **10** ئۆلار ئالدىن كۆرگۈچىلەرگە: ـ «ۋەھىينى كۆرمەڭلار!»، ۋە پەيغەمبەرلەرگە: «بىزگە توغرا بېشارەتلەرنى كۆرسەتمەڭلار، بىزگە ئادەمنى ئازادە قىلىدىغان، يالغان بېشارەتلەرنى كۆرسىتىڭلار، **11** سەنلەر [دۇرۇس] يولدن چىقىش، [توغرا] تەرىقىدىن ئايرىلىش! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئالدىمىزدىن يوق قىلىش!» ـ دەيدۇ. **12** ـ ئەمدى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «چۈنكى سىلەر مۇشۇ خەۋەرنى چەتكە قېقىپ، زۇلۇمنى يۆلەنچۈك قىلىپ، بۇرمىلانغان يولغا تايانغىنىڭلار تۆپەيلىدىن، **13** شۇڭا مۇشۇ قەبىلىك سىلەرگە ئېگىز تامنىڭ بىر يېرىقىدەك بولىدۇ، تام پۇلتىيىپ قالغاندا، ئۇ بىراقلا ئۇنى چېقىۋېتىدۇ؛ **14** خۇددى ساپال چىنە ھېچ ئايمايلا چېقىۋېتىلگەندەك ئۇ ئۇنى چېقىۋېتىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەتتا ئوچاقتىن چوغ ئالغۇدەك، ياكىتتىن سۇ ئۆسقۇدەك بىرەر پارچىسىمۇ قالمايدۇ». **15** ئىشۇڭا رەب پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «پىنىمغا توۋا بىلەن قايتىپ كېلىپ ئارام تاپىسىلەر، قۇتقۇزۇلىسىلەر، خاتىرجەملىكتە ھەم ئامان-ئېسەنلىكتە كۈچ ئالىسىلەر!»، ـ بىراق سىلەر رەت قىلغانسىلەر. **16** سىلەر: ـ «ياق، بىز ئاتلارغا مىنىپ قاچىمىز» ـ دېدىڭلار، شۇڭا سىلەر راست قاچىسىلەر! ۋە «بىز چاپقۇر ئۇلاغلارغا مىنىپ كېتىمىز» ـ دېدىڭلار، ـ شۇڭا سىلەرنى قوغلىغۇچىلارمۇ چاپقۇر بولىدۇ. **17** مىڭگىلار بىرىنىڭ ۋەھىمىسىدىن قاچىسىلەر، بەشىنىڭ ۋەھىمىسىدە [ھەممىگىلار] قاچىسىلەر، قېچىپ، تاغ ئۈستىدىكى بېيگانە بايراق خادىسىدەك، دۆڭ ئۈستىدىكى ئۇغدەك قالىسىلەر. **18** ۋە شۇڭا سىلەرگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىمەن دەپ، پەرۋەردىگار كۈتىدۇ، شۇڭا ئۇ سىلەرگە رەھىم قىلىمەن دەپ ئورندىن قوزغىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ھۆكۈم-ھەققەت چىقارغۇچى خۇدادۇر، ئۇنى كۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بەختلىكتۇر! **19** چۈنكى خالايىق يەنىلا زىئۇنىدا، يەنى يېرۇسالېمدا ئولىرىدۇ، شۇ چاغدا سىلەر يەنە ھېچ يىغلىمايسىلەر، كۆتۈرگەن نالەڭدە ئۇ ئۆزىنى ساڭا ئىنتايىن شەپقەتلىك كۆرسىتىدۇ، ئۇ نالەڭنى ئاڭلىسىلا، جاۋاب بېرىدۇ. **20** رەب سىلەرگە نان ئۈچۈن مۇشكۇللۇقنى، سۇ ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەتنى بەرسىمۇ، شۇ چاغدا سېنىڭ ئۇستازلىرىڭ يەنە يوشۇرۇنۇۋېرىمەيدۇ، بەلكى كۆزۈڭ ئۇستازلىرىڭنى كۆرىدۇ؛ **21** سىلەر ئوڭ تەرەپكە بۇرۇلسا ئاڭلار، ياكى سول تەرەپكە بۇرۇلسا ئاڭلار، قۇلىقىڭ كەينىڭدىن: ـ «يول مانا مۇشۇ، ئۇنىڭدا مېڭىڭلار!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلايسەن. **22** شۇ چاغدا سىلەر ئويۇلغان ھەيكەللىرىڭلارغا بېرىلگەن كۈمۈش ھەلگە، قىزىما مەيدىلىرىڭلارغا بېرىلگەن ئالتۇن ھەلگىمۇ داغ تەككۈزىسىلەر؛ سىلەر ئۆلارنى ئادەت لاتىسىنى تاشلىغاندەك تاشلىۋېتىسىلەر: ـ «نېرى تۇر» ـ دەيسىلەر. **23** ئۇ سەن تېرىيدىغان ئۇرۇقۇڭ ئۈچۈن يامغۇر ئەۋەتىدۇ، يەردىن چىقىدىغان ئاشلىق-مەھسۇلات ھەم كۆچ-قۇۋۋەتلىك ھەم مول بولىدۇ، شۇ كۈنى مالىرىڭ كەڭ-تازادە يايلاقلاردا يايلايدۇ، **24** يەر ھەيدىگەن كالا ۋە ئېشەكلەر بولسا، گۈزجەك ۋە ئارا بىلەن سورۇغان، ئۆزلانغان ھەلەپ يەيدۇ. **25** چوڭ قارغىنچىلىق بولغان كۈنى، يەنى مۇنارلار ئۆرۈلگەن كۈنى، ھەربىر ئۆلۈغ تاغدا ۋە ھەربىر ئېگىز دۆڭدە بولسا، ئەنھارلار ۋە ئېرىقلار بولىدۇ. **26** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ جاراھىتىنى تاڭىدىغان، ئۆلارنىڭ قامچا يارىسىنى ساقايتقان شۇ كۈنىدە، ئاي شولىسى قۇياش نۇرىدەك بولىدۇ، قۇياش نۇرى بولسا يەتتە ھەسسە كۈچلۈك بولىدۇ، يەنى يەتتە كۈندىكى نۇرغا باراۋەر بولىدۇ. **27** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇنىڭ قەھرى يالقۇنلىنىپ، قويۇق ئىس-تۈتەكلىرى كۆتۈرۈلىدۇ؛ لەۋلىرى غەزەپكە تولۇپ، تىلى يۇتۇۋالغۇچى يانغىن ئوتىدەك بولىدۇ. **28** ئۇنىڭ نەپەسى خۇددى تېشىپ بويۇنغا يېتىدىغان كەلكۈندەك بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرنى بىمەنىلىكنى يوقاتقۇچى ئەلۋىر بىلەن تاسقايدۇ، شۇنداقلا خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئاغزىغا ئۇلارنى ئازدۇرىدىغان يۈگەن سالىدۇ. **29** مۇقەددەس بىر ھېيىت ئوتكۈزۈلگەن كېچىدىكىدەك، كۆكۈلۈكلاردىن ناخشا ئۇرغۇپ چىقىدۇ، ئىسرائىلغا ئۇيۇلتاش بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا نەي ناۋاسى بىلەن چىققان بىرسىنىڭ خۇشالىقىدەك، كۆكۈلۈكلار خۇشال بولىدۇ. **30** پەرۋەردىگار ھەيۋەتلىك ئاۋازىنى يا كۆتىدۇ؛ ئۇ قاينىغان قەھرى، يۇتۇۋالغۇچى يالقۇنلۇق ئوت، گۈلدۈرمامىلىق يامغۇر، بوران-شاۋقۇن، مۇلدۈرلەر بىلەن ئۆز بىلىكنى سوزۇپ كۆرسىتىدۇ. **31** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى بىلەن ئاسۇرىيە يانچىلىدۇ، ـ باشقىلارنى ئۇرۇش تايىقى [بولغان ئاسۇرىيە] يانچىلىدۇ! **32** ۋە پەرۋەردىگار ئەيىارلىنىڭ كالتەك بىلەن ھەر قېتىم ئۇنى ئۇرغاندا، بۇنىڭغا داپلار ھەم چىلتارلار تەڭكەش قىلىنىدۇ؛ ئۇ قولىنى ئوينىتىپ زەرب قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن كۈرەش قىلىدۇ. **33** چۈنكى توفەت قەدىمدىن تارتىپ تەييار ئۇرغانىدى؛ بەرھەق، پادىشاھ ئۈچۈن تەييارلانغان، [پەرۋەردىگار] ئۇنى چوڭقۇر ھەم كەڭ قىلغان؛ ئوتۇنلىرى كۆپ يالقۇنلۇق بىر گۈلخان بار، پەرۋەردىگارنىڭ نەپەسى بولسا گۈگۈگزورت ئېقىمىدەك ئۇنى ئوتاشتۇرىدۇ.

31 ـ یاردەم ئىزدەپ مىسىرغا بارغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇلار ئاتلارغا تايىنىپ، كۆپ بولغانلىقىدىن جەڭ ھارۋىلىرىغا، ئىنتايىن كۆچلۈك بولغانلىقىدىن ئاتلىق ئەسكەرلەرگە ئىشىنىپ كەتتى! بىراق ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارىمايدۇ، پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيدۇ. **2** بىراق ئۇمۇ داناۋۇر! ئۇ كۈلپەت ئېلىپ كېلىدۇ، دېگەنلىرىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ، ئۆ بۆزۈقلارنىڭ جەمەتىگە، شۇنداقلا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا يارىدەمدە بولغانلارغا قارشى ئورنىدىن قوزغىلىدۇ. **3** مىسىرلىقلار تەڭرى ئەمەس، ئادەملەر خالاس، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى بولسا روھتىن ئەمەس، ئەتىن خالاس، پەرۋەردىگار بولسا قولىنى ئۇزارتىدۇ، ياردەم بەرگۈچى بولسا پۈتلىشىدۇ، ياردەم بېرىلگۈچى بولسا يىقىلىدۇ، ئۇلار ھەممىسى بىراقلا يوقىلىدۇ. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ «ئۇ ئۆزى تۇتۇۋالغان شىر ياكى ئارسلان بىر تەرەپ قىلىشقا توپ-توپ پادىچىلار چاقىرىلغاندا، شىر ياكى ئارسلان ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرىدىن ھېچ قورقماي، شاۋقۇنلىرىدىن ھېچ ھودۇقماي، بەلكى ئۇ ئۆزى ئاستىغا بىسۈپلىپ غار-غۇر تالغىنىدەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئوخشاشلا زىئون تېغى ۋە ئېگىزلىكلىرى ئۈچۈن چۈشۈپ جەڭ قىلىدۇ. **5** ئۇستىدە پەرۋاز قىلىدىغان قۇشلاردەك ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز قانىتى ئاستىغا يېرۇسالېمنى ئالىدۇ، قانىتى ئاستىغا ئېلىپ، زىئوننى قۇتقۇزىدۇ، ئۇنىڭ «ئۆتۈپ كېتىشى» بىلەن زىئون نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **6** سىلەر دەھشەتلىك ئاسىيلىق قىلغان ئىگەڭلارنىڭ يېنىغا توۋا قىلىپ قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! **7** چۈنكى شۇ كۈنىدە ئىنسانلار ھەربىرى ئۆزى ئۈچۈن ئۆز قولى بىلەن ياسىغان كۈمۈش بۇتلارنى ۋە ئالتۇن بۇتلارنى: ـ «گۇناھتۇر!» دەپ تاشلىۋېتىدۇ». **8** «شۇ چاغدا ئاسۇريە قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ، بىراق باتۇرنىڭ قىلىچى بىلەن ئەمەس؛ بىر قىلىچ ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، بىراق قىلىچ ئادەتتىكى ئادەمنىڭكى بولمايدۇ، ئۇ جىنىنى ئېلىپ قىلىچتىن قاچىماقچى بولىدۇ، ئارىسىدىكى يىگىتلىرى ئالۋانغا سېلىنىدۇ. **9** ۋەھىمىدىن ئۇنىڭ «ئۆل تېشى» يوقايدۇ، ئۇنىڭ سەردارلىرى جەڭ ئۈچۈندىن ئالاقزادىلىشىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ زىئوندا ئوتى كۆيۈۋاتقان، يېرۇسالېمدا خۇمدىنى يالقۇنلاۋاتقان پەرۋەردىگار.

32 مانا، ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىر پادىشاھ چىقىدۇ، ئەمىرلەر بولسا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئىدارە قىلىدۇ. **2** ھەم شامالغا دالدا بولغۇدەك، بورانغا پاناھ بولغۇدەك، قاغىراق جايغا ئېرىق-سۈلاردەك، چاڭقاپ كەتكەن زېمىنغا قورام تاشنىڭ سايىسىدەك بولغان بىر ئادەم چىقىدۇ. **3** شۇنىڭ بىلەن كۆرگۈچىلەرنىڭ كۆزلىرى ھېچ تورلاشمايدۇ، ئاڭلايدىغانلارنىڭ قۇلىقى ئېنىق تىڭشايىدۇ، **4** بېڭىشانىڭ كۆڭلى بىلمىنى تونۇپ يېتىدۇ، كېكەچنىڭ تىلى تېز ھەم ئېنىق سۆزلەيدۇ. **5** پەسەندىلەر ئەمدى پەزىلەتلىك دەپ ئاتالمايدۇ، پىقىسق ئېپلاسلار ئەمدى مەرد دەپ ئاتالمايدۇ، **6** چۈنكى پەسەندە ئادەم پەسلىكنى سۆزلەيدۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى بۇزۇقچىلىق تەييارلايدۇ، ئېپلاسلىق قىلىشقا، پەرۋەردىگارغا داغ كەلتۈرۈشكە، ئاچلارنىڭ قورسىقىنى ئاچ قالدۇرۇشقا، چاڭقىغانلارنىڭ ئېچىلمىكىنى يوقىتىۋېتىشكە نىيەتلىنىدۇ. **7** بەرھەق، ئېپلاس ئادەمنىڭ تەدبىرلىرى قەبىھتۇر؛ ئۇ قەستىلەرنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ، مۆمىنلەرنى يالغان گەپ بىلەن، يوقسۇلنىڭ دەۋاسىدا گەپ قىلىپ ئۇنى ۋەيران قىلىشنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ. **8** پەزىلەتلىك ئادەمنىڭ قىلغان نىيەتلىرى بەرھەق پەزىلەتلىكتۇر، ئۇ پەزىلەتتە مۇقىم تۇرىدۇ. **9** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ، ئى خاتىرجەم ئايالار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **10** بىر يىل ئوتە-ئۆتمەيلا، ئى بىغەم ئايالار، پارا كەندە قىلىنىسىلەر! چۈنكى ئۈزۈم ھوسۇلى بىكارغا كېتىدۇ، مېۋە يىغىش يوق بولىدۇ. **11** ئى خاتىرجەم ئايالار، تىترەڭلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، پاتىپاراق بولۇڭلار! كىيىمىڭلارنى سېلىۋېتىڭلار، ئۆزۈڭلارنى يالاڭ قىلىڭلار، چاترىقىڭلارغا بۆز باغلاڭلار! **12** گۈزەل ئېتىز-باغلار ئۈچۈن، مېۋىلىك ئۈزۈم تاللىرى ئۈچۈن مەيدەڭلارغا ئۇرۇپ ھەسرەت چېكىڭلار! **13** ئۇستىدە تىكەن-يانتاقلار تۇسىدىغان ئۆز خەلقىمنىڭ زېمىنى ئۈچۈن، شاد-خۇرام ئۆيلەر، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلىپ ئوينايدىغان بۇ شەھەر ئۈچۈن قايغۇرۇڭلار! **14** چۈنكى ئوردا تاشلىنىدۇ، ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر ئادەمزاتسىز بولىدۇ، ئىستىھكام ۋە كۆزەت مۇنارلىرى ئۆزۈن زامانغىچە يەقەتلا ياۋايى ئېشەكلەر زوق ئالىدىغان، قوي پادىلىرى ئوزۇقلىنىدىغان بوز يەرلەر بولىدۇ. **15** تا كى روھ بىزگە يۇقىرىدىن تۆكۈلگۈچە، دالالار مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار بولغۇچە، مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار ئورمانزار دەپ ھېسابلانغۇچە شۇ پېتى بولىدۇ. **16** شۇ چاغدا ئادالەت دالانى، ھەققانىيلىق مېۋىلىك باغ-ئېتىزلارنى ماكان قىلىدۇ. **17** ھەققانىيلىقتىن چىقىدىغىنى خاتىرجەملىك بولىدۇ، خاتىرجەملىكنىڭ نەتىجىسى بولسا مەڭگۈگە بولىدىغان ئارام-تىنچلىق ۋە ئامان-ئېسەنلىك بولىدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم خاتىرجەم ماكانلاردا، ئىشەنچلىك ئۇرۇنلۇغلاردا ۋە تىنچ ئارامگاھلاردا ئۆرىدۇ. **19** ئورمان كېسىلسە يېقىتىلغاندا مۇلدۈر ياغسىمۇ، شەھەر پۈتۈنلەي يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىلسىمۇ، **20** سۇ بويىدا ئۇرۇق تېرىغۇچىلار، كالا ۋە ئېشەكلەرنى كەڭ دالاغا قويۇۋېتىدىغانلار بەختلىكتۇر!

33 ئى ئۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلنىمغان، باشقىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى، باشقىلار ساڭا ئاسىيلىق قىلمىغان، ئۆزۈڭ ئاسىيلىق قىلغۇچى، سېنىڭ ھالىڭغا ۋاي! سەن بۇلاڭ-تالاڭنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، ئۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلنىسەن، سەن ئاسىيلىقنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، ئۆزۈڭ ئاسىيلىققا ئۆچراپسەن؛ **2** ئى پەرۋەردىگار، بىزگە مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، بىز سېنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ كەلدۇق، ئۆتۈنىمىزگە، سەن ھەر سەھەر [ئىسرائىلغا] كۆچلۈك بىلەك-قول، قېينىچلىق پەيتلىردە نىجاتىمىز بولغايسەن. **3** توپ-توپ ئادەملەرنىڭ غوڭغا-چۇقانلىرىدىن خەلقلەر بەدەر قاچىدۇ، سەن [خۇدا] قەددىڭنى تىك قىلىشىڭ بىلەن ئەللەر پىتراپ كېتىدۇ، **4** چېكەتكە لىچىنكىلىرى ئوت- كۆكەكەرنى يىغىپ يەۋالغاندەك، سىلەرگە بېكىتىپ بېرىلگەن ئولجا يىغۇۋېلىنىدۇ، چېكەتكەلەر ئۆيان-بۇيان يۈگۈرگەندەك ئادەملەر ئولجا ئۈستىدە ئۆيان-بۇيان يۈگۈرۈشىدۇ. **5** پەرۋەردىگار ئۆستۈن تۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ئۇرالغۇسى يۇقىرىدىدۇر؛ ئۇ زىئوننا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق تولدۇردى؛ **6** ئۇ بولسا كۈنلىرىڭلارنىڭ تىنچ-ئامانلىقى، نىجاتلىق، دانالىق ۋە بىلىمنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ؛ پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئۇنىڭ ئۆچۈن گۆھەردۇر. **7** مانا، ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى سىرتتا ئۇرۇۋپ ناله-پەریاد كۆتۈرىدۇ؛ سۈلھ-ئەھدە ئۆزگەن ئەلچىلەر قاتتىق يىغلىشىدۇ؛ **8** يوللار ئادەمسىز قالدى؛ ئوتكۈنچى يولچىلار يوق بولدى؛ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ شەھەرلەرنى كۆزگە ئىلمايدۇ، ئادەملەرنى ھېچ ئەتۋارلىمايدۇ. **9** زېمىن ماتەم ئۆتىدۇ، زەئىپلىشىدۇ، لۇۋان خجالەتتىن سولىشىدۇ، شارون چۆل-بياۋانغا ئايلاندى؛ باشان ۋە كارمەل بولسا قېرىپ تاشلاندى. **10** مانا ھازىر ئورنۇمدىن تۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھازىر ئۆزۈمنى ئۈستۈن كۆرسىتىمەن، ھازىر قەددىمنى كۆتۈرىمەن. **11** ـ سىلەرنىڭ بويۇڭلاردا قۇرۇق ئوت-چۆپلا بار، پاخال ئۆغىسىلار؛ ئۆز نەپەسىلىرىڭلار ئوت بولۇپ ئۆزۈڭلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ **12** خەلقلەر بولسا ھاك كۆيدۈرۈلگەندەك كۆيدۈرۈلىدۇ، ئوروللىغان جىغان-تىكەنلەردەك ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. **13** ـ ئى يىراقتىكىلەر، مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئاڭلاڭلار؛ يېقىندىكىلەر، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمنى تونۇپ يېتىڭلار. **14** زىئوندىكى گۇناھكارلار قورقىدۇ؛ ۋەھىمە ئېپلاسلارنى بېسىۋالىدۇ. [ئۇلار]: «ئارىمىزدىكى كىم مەڭگۈلۈك يۇتقۇر ئوت بىلەن بىللە ئۆرىدۇ؟ كىم ئەبەدىلئەبەد يالقۇنلار بىلەن بىر ماكاندا بولىدۇ؟» ـ دەيدۇ. **15** ـ «ھەققانىيلىق يولدا ماڭىدىغان، دۈرۈس-ئىلا گەپ قىلىدىغان، زالىملىقتىن كەلگەن ھارام پايدىغا نەپرەتلىنىدىغان، پارىلارنى سۇنغۇچىلارنى قولىنى پۇلاڭشىتىپ رەت قىلىدىغان، قانىنىڭ گېپى بولسىلا قۇلىقىنى يوپۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان، پەسلىك-رەزىللىككە قاراشنى رەت قىلىپ، كۆزىنى قاچۇرىدىغان؛ **16** ئۇ يۇقىرىنى ماكان قىلىدۇ، قورام تاشلار ئۇنىڭ قورغىنى بولۇپ، يۇقىرى ئۇنىڭ باشپاناھى بولىدۇ؛ ئۇز رىسقى ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ، ئۇنىڭ سۇيى كاپالەتلىك بولىدۇ». **17** ـ «كۆزلىرىڭ پادىشاھنى گۈزەللىكىدە كۆرىدۇ؛ كۆزلىرىڭ ئۇزۇنغا سوزۇلغان زېمىنغا نەزەر سالىدۇ. **18** كۆڭلۈڭ ۋەھىمە توغرىسىدا چوڭقۇر ئويغا پاتىدۇ؛ رويخەتچى بەگ قېنى؟ ئولجىنى ئولجەيدىغان تارازىچى بەگ قېنى؟ ئىستىھكام-مۇنارلارنى سانىغۇچى بەگ قېنى؟ **19** قايىتىدىن ئەشەددىي خەلقنى كۆرمەيسەن، ـ سەن ئاڭقىرالمايدىغان، بوغۇزىدا سۆزلەيدىغان، دۇدۇقلاپ گەپ

قىلدىغان، گېپىنى چۈشىنەلەيدىغان بىر خەلقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. **20** ئىبادەت ھېيتلىرىمىز تۆتكۈزۈلىدىغان شەھەر زىئونغا قارا؛ سىنىڭ كۆزۈڭ يېروسالېمنىڭ تىنچ-ئامان ماكان بولغانلىقىنى، قوزۇقلىرى ھەرگىز يۇلۇنمايدىغان، تانىلىرى ھەرگىز تۈزۈلمەيدىغان، ئىككىنچى يۈتكەلمەيدىغان چېدىر بولغانلىقىنى كۆرىدۇ؛ **21** شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىزگە كۆرۈندۇ؛ ـ ئۇ ئۆزىنى دەريالار، كەڭ ئوستەكلەر ئېقىپ ئۆرىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ پالاقلار بىلەن ھەيدەلگەن ھېچقانداق كېمە ئۇ جايدا قاتنىمايدۇ، ئۇ ياكى ھېچ ھەيۋەتلىك كېمە ئۇ جايدىن ئۆتمەيدۇ؛ **22** چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ نىجاتكار-ھاكىمىمىز، پەرۋەردىگار بىزگە قانۇن بەرگۈچىدۇر، پەرۋەردىگار ـ بىزنىڭ پادىشاھىمىز، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ! **23** سېنىڭ تانا-ئارغامچىلىرىڭ بوشىغان بولسىمۇ، [ئىسرائىل] يەلكەن خادىسىنىڭ ئۆزۈمىنى مۇستەھكەم قىلالمىسىمۇ، يەلكەنى يېيىپ چىقىرالمىسىمۇ، ئۇ چاغدا زور بىر ئولجا ئۈلەشتۈرۈلىدۇ، ھەتتا ئاقساق-توكۇرلارمۇ ئولجىنى ئالىدۇ. **24** شۇ چاغدا شۇ يەردە ئۆرغۇچى: «مەن كېسەل» دېمەيدۇ، شۇ جايىنى ماكان قىلغان خەلقنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ.

34

يېقىن كېلىڭلار، ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار! ئى قوۋم-خەلقلەر، قۇلاق سېلىڭلار! يەر-زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار، جىمى ئالەم ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىن چىققان ھەممە مەۋجۇداتلار، تىڭشاڭلار! **2** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەرگە قاربىتا غەزىپى بار، ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا قارشى ئۆرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ھالاك قىلىپ پۈتۈپ قويغان، ئۇلارنى قىرغىنچىلىققا تاپشۇرۇۋەتكەن؛ **3** ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر سىرتقا تاشلۇۋېتىلىدۇ، جەسەتلىرىدىن سېسىقچىلىق پۇرايدۇ، تاغلار ئۇلارنىڭ قېنى بىلەن ئېرىتىلىدۇ؛ **4** ئاسمانلاردىكى جىمىكى جىسىم-قوشۇنلار چىرىپ يوق بولىدۇ، ئاسمانلار يۈگىمە كىتابدەك ئۆرۈلىدۇ؛ ئۈزۈم تېلىنىڭ يوپۇرماقلىرى خازان بولۇپ، سولىشىپ چۈشكەندەك، يىگىلىپ كەتكەن ئەنجۈر شېخىدىن چۈشكەندەك، ئۇلارنىڭ جىمىكى جىسىم-قوشۇنلىرى يېقىلىدۇ؛ **5** چۈنكى شەمشىرىم ئاسمانلاردا [قان بىلەن] سۇغۇرۇلدى، قارا ئاڭلار، شەمشىرىم مېنىڭ ھالاكەت لەنىتىمگە ئۇچرىغان خەلققە، يەنى ئېدوم ئوستىگە جازالاش ئۈچۈن چۈشىدۇ؛ **6** پەرۋەردىگارنىڭ بىر شەمشىرى بار، ئۇ قانغا بويالدى، ئۇ ياغلىق نەرسىلەرنىڭ يېغى بىلەن، ئۆچكە-قوزىلارنىڭ قېنى بىلەن، قوچقار بۈرىكىنىڭ يېغى بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بوزراھ شەھىرىدە بىر قۇربانلىقى، ئېدومدا زور بىر قىرغىنچىلىقى بار. **7** مۇشۇ قىرغىنچىلىقلار بىلەن ياۋايى كالىلار، تورپاقلار ۋە كۆچلۈك بۇقىلارمۇ يېقىلىدۇ. ئۇلارنىڭ زېمىنى قانغا چۆمۈلىدۇ، توپا-چاڭلىرى ياغ بىلەن مايلىنىپ كېتىدۇ. **8** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالىدىغان بىر كۈنى، زىئون دەۋاسىدىكى ھېساب ئالىدىغان يىلى بار. **9** [ئېدومدىكى] ئېقىنلار قارىمايغا، ئۇنىڭ توپىلىرى گۆگۈگۈرتكە ئايلانىدۇرۇلىدۇ، زېمىنى بولسا كۆيۈۋاتقان قارىمايغا بولىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئوتى كېچە-كۈندۈز ئۆچۈرۈلمەيدۇ؛ ئىس-تۈتەكلىرى مەڭگۈگە تورلەيدۇ؛ ئۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە خارابلىكتە ئۆرىدۇ؛ ھېچكىم ئىككىنچى ئۇيەرگە ئاياغ باسمايدۇ. **11** چۈل ھۇۋقۇشى ۋە چىرقىرىغۇچى ھۇۋقۇشلار ئۇنى ئىگىلىۋالىدۇ، چوڭ ھۇۋقۇش ۋە قاغا-قۇزغۇنلار شۇ يەردە ئۆۋىلايدۇ، خۇدا ئۇنىڭغا «تەرتىپسىزلىك-بەمەنىلىكنى ئۆلچەيدىغان تانا»نى، ۋە «قۇپ-قۇرۇقلۇقنى ئۆلچەيدىغان تىك ئۆلچىگۈچ»نى تارتىدۇ. **12** بىرسى كېلىپ [ئېدومنىڭ] ئېسىلزادىلىرىنى پادىشاھلىقىنى [ئىدارە قىلىشقا] چاقىرسا، ئۇلاردىن ھېچكىم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئەمىرلىرى يوق قىلىۋېتىلگەن بولىدۇ. **13** ئوردىلىرىدا تىكەنلەر، قەلئە-قورغانلىرىدا چاققاق-جىغانلار ئۆسۈپ چىقىدۇ؛ ئۇ چىلبۈرىلەرنىڭ ماكانى، «ھۇۋقۇشلارنىڭ ئوردىسى» بولىدۇ. **14** شۇ يەردە چۈل-بىاۋاندىكى جانىۋارلار، ياۋايى ئىتلار جەم بولىدۇ؛ ھەربىر «ئۆچكە جن» ئۆز قېرىندىشىغا توۋلايدۇ؛ تۈن مەخلۇقلىرى شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، ئۇنى ئۆزىگە ئارامگاھ قىلىپ ئۆرىدۇ. **15** «ئوق يىلان» شۇ يەردە ئۆۋىلايدۇ، ئۇنىڭ سايىسىدە تۇخۇملايدۇ، بالىلىرىنى يىغىپ باقىدۇ. قورۇلتاز-تاپقۇشلار ھەربىرى ئۆز جۈپى بىلەن شۇ يەردە توپلىنىدۇ؛ **16** پەرۋەردىگارنىڭ يۈگىمە كىتابىدىن ئىزدەپ ئوقۇپ باققىن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرى چۈشۈپ قالمايدۇ، ھېچقايسىسىنىڭ ئۆز جورىسى كەم بولمايدۇ، چۈنكى ئوزىنىڭ ئاغزىرى ئۇلارغا بۇيرۇغان؛ ئۇنىڭ ئۆز روھى ئۇلارنى توپلىغان. **17** چۈنكى [پەرۋەردىگار] ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلاپ، ئۆز قولى بىلەن زېمىنغا تانا تارتىپ ئۇلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن؛ ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈگە ئىگىدارلىق قىلىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە شۇ يەردە ماكان قىلىدۇ.

35

ـ دالا ھەم قاغجىراپ كەتكەن جايلار ئۇلار ئۈچۈن خۇشال بولىدۇ، چۆل-بىاۋان شادلىنىپ زەپىراندەك چىچەكلەيدۇ؛ **2** ئۇ بەرق ئۇرۇۋپ چىچەكلەيدۇ، شادلىققا شادلىق قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىدۇ، لۇبانىنىڭ شان-شەرىپى، كارمەل ۋە شارونىدىكى گۈزەللىك ۋە سۇر ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى، خۇدايىمىزنىڭ گۈزەللىكى ۋە ھەيۋىتىنى كۆرىدۇ. **3** ئاجىز قوللارنى كۈچلەندۈرۈڭلار، ئېگىلىپ ماڭىدىغان تىزلارنى چىڭىتىڭلار، **4** يۈرىكى ئاغقانلارغا: ـ «چىڭ ئۇرۇڭلار! قورقماڭلار! مانا، خۇدايىڭلارغا قاراپ بېقىڭلار، قىساس كېلىدۇ ـ خۇدانىڭ ھېساب ئېلىش كۈنى كېلىدۇ! ئۇ ئۆزى كېلىدۇ، سىلەرنى قۇتقۇزىدۇ!» ـ دەڭ! **5** ئاندىن قارىغۇنىڭ كۆزى ئېچىلىدۇ، گاسىنىڭ قۇلاقلىرى ئوچۇق قىلىنىدۇ، **6** ئاندىن ئاقساق-توكۇرلار كېيىكتەك ئوينىغاقلاپ سەكرەيدۇ، گاچىنىڭ تىلى ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى دالادا سۇلار، چۆل-بىاۋانلاردا دەريا-ئېقىنلار ئۆرغۈپ تاشىدۇ؛ **7** پېژغىرىن چۆل-جەزىرە كۆلچەككە، چاكىقىغان يەرلەر بۇلاقلارغا ئايلىنىدۇ؛ چىلبۈرىلەرنىڭ ماكانى ـ ئۇلار ياتقان جاي، قومۇش ۋە يېكەنلەر ئۆسۈپ، چىمەنلىككە ئايلىنىدۇ. **8** شۇ يەردە ئېگىز كۆتۈرۈلگەن بىر يول، تۈپتۈز بىر يول بولىدۇ؛ ئۇ «پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ يولى» دەپ ئاتىلىدۇ؛ ناپاكلار ئۇنىڭدىن ئۆتۈشكە بولمايدۇ، شۇ يول مەخسۇس شۇلار ئۈچۈن بېكىتىلىپ ياسالغانكى، ـ ھەتتا نادانلارمۇ ئۇنىڭدا ئېزىپ كەتمەيدۇ؛ **9** شۇ يەردە شىر بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئوستىگە ھېچ يىرتقۇچ ھايۋان (ئۇلار شۇ يەردە ھېچ ئېيلىمايدۇ) ـ نىجات ئارقىلىق ھۇرلۇككە چىققانلار شۇ يەردە ماڭىدۇ! **10** پەرۋەردىگارنىڭ بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغانلىرى قايتىپ كېلىدۇ، كۆيۈەلرنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇرامىلىق قوندۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا چۆمگەن بولىدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ.

36

ھەزەكىيانىڭ ئون تۆتىنچى يىلى شۇنداق بولدىكى، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخىرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قەلئە-قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. **2** ئاندىن ئاسۇرىيە پادىشاھى «راب-شاكەھ» [دېگەن سەردارنى] چوڭ بىر قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېروسالېمغا ئەۋەتتى. ئۇ كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ بويىدىكى يولدا، يۇقىرى كۆلچەكنىڭ نورىنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دېۋانبېگى بولغان شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى بولغان يوئاھلار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى **4** ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر ھەزەكىياغا: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى ساڭا مۇنداق دېدى، دەڭلار: ـ «سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىتى؟ سەن: (ئۇ پەقەت گەپلا، خالاس!) ـ «ئۇرۇش قىلىش تەدبىر-مەسلىھىتىمىز ھەم كۈچىمىز بار» ـ دېيىسەن؛ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى ئۆتكىنە قېيىسەن؟ **6** مانا، سەن يېرىقى بار تاشنۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن! بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانچىپ كىرىدۇ، مانا مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! **7** ئەگەر سەن ماڭا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسەڭ، ھەزەكىيا ئۇنى يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېروسالېمدىكىلەرگە: «سىلەر پەقەت يېروسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، شۇ [پەرۋەردىگارغا] ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىغۇ؟ ئۇلار تاشنۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ **8** ئەمدى خوجام ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختامغا كەل: ـ «ئەگەر سەندە ئاتقا مىنەلىگۈدەك ئېسىكلىرلىرىڭ بولسا، مەن ساڭا ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» **9** سەندە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجامنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قاندىقۇ چىكىندۈرەلەيسىلەر؟! سەن جەڭ ھارۇللىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسەن تېخى! **10** مەن ئەمدى مۇشۇ زېمىننى ھالاك

قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن!» ـ دېدى!»» **11** ئېلىشاكىم، شەىنا ۋە يوئاب راب-شاكەھگە: ـ «پىقرلىرىغا ئارامىي تىلدا سۆزلىسىلە، بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانىي تىلدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن!» ـ دېدى. **12** براق راب-شاكەھ: ـ «خوجام مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاكلارغا ۋە سىلەرگلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار سىلەر بىلەن بىرلىكتە تۆز پوقىنى يېگۈچى ھەم تۆز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولدۇ!» ـ دېدى. **13** ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىردى. **14** «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ، مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا ئايانداۋرۇشىغا يول قويماڭلار!». **16** ھەزەكىياغا قۇلاق سالماڭلار؛ چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ ئۈزۈم باركىدىن ھەم ئۆزۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز سۇ كۆچىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ **17** تا مەن كېلىپ سىلەرنى يۇقىرايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى بار ھەم ئۈزۈمزارلىرى بار بىر زېمىنغا ـ زېمىنىڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! **18** ھەزەكىيانىڭ سىلەرگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دەپ ئىشەندۈرۈشىگە يول قويماڭلار! ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ **19** خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم شەھىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ تۇلار ساماريەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! **20** مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟»». **21** ئاڭلىغۇچىلار سۈكۈت قىلىپ ئۈنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى شۇكى: ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار». **22** ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىشاكىم، ئوردا دىۋانبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاھلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

37

شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا بۇنى ئاڭلىغاندا، كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۆز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. **2** ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىشاكىم، ئوردا دىۋانبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۆز بېيىنچاقلىغان پېتى ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا يېغەمبەرگە ئەۋەتتى. **3** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ «ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىسىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن كۈلپەت چۈشىدىغان، رەسۋا ۋە مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈندۇر. **4** ئۆز خوجىسى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەنزىرگە ئېلىپ تىكىشسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دەككىسىنى بېرەرمىكەن؟ شۇڭا قېپ قالغان قالدىلار ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ»» ـ دېدى. **5** شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. **6** يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ **7** مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ ئۆز زېمىندا ئۇرغاندا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دەڭلار» ـ دېدى. **8** راب-شاكەھ كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئاسۇرىيە پادىشاھى لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلۋاتقانىدى. **9** ئاندىن پادىشاھ: «ئېفىشوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سىزگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىدى. شۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندا ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ **10** «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دەڭلار: ـ «سەن ئېتىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ **11** مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئىلاھ-بۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قاندىقۇ قۇتقۇزۇلىسەن؟ **12** ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنچۇ؟ تېلاسساردا ئۇرغان ئېدەنلەرنچۇ؟ **13** خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئۇۋاق شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». **14** ھەزەكىيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. **15** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **16** «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆزۈڭگىلا ئورسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆزۈڭگىلا ئورسەن؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. **17** ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى توۋەن قىلىپ ئاڭلىغايسەن، كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆرگەيسەن؛ سەنناخىربنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان ھەممە گەپلىرىنى ئاڭلىغايسەن! **18** ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاھلىرى ھەققەتەن ھەممە يۇرتلارنى ۋە شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىڭ خارابە قىلىپ، **19** ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنى ئوتقا تاشلۇۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلار، ياغاچ ۋە تاش، خالاس، شۇڭا ئاسۇرىيەلىكلەر ئۇلارنى ھالاك قىلدى. **20** ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». **21** شۇنىڭ بىلەن ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ماڭا سەناخىربىر توغرۇلۇق دۇئا قىلىشىڭ بىلەن، **22** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمىستىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلدۈ؛ يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ **23** سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۈپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! **24** قۇللىرىڭ ئارقىلىق سەن رەبنى مازاق قىلىپ: ـ «مەن ئۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىلىرىغا، لۇۋان تاغ باغىرلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ يۇقىرى ئېگىزلىكىگە يامىشىپ چىقىپ، ئۇنىڭ ئەڭ بۆك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. **25** ئۇنۇزۇم قۇدۇق كولاپ سۇ ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ ئۇچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئۆستەكلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم ـ دېدىڭ. **26** ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۇزۇندىن بۇيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابلەرگە ئايلاندۇردۇڭ؛ **27** شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئۇرۇۋاتقانلار كۈچسىزلىنىپ، يەرگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئېتىزدىكى ئوتىمەك، يۇمران كۆك چۆپلەردەك، تۇگىمىدىكى ئوت-چۆپلەر ئۆسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. **28** براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن ئورغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ **29** ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكىنى تۈپەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئۆتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ئۆزۈڭ كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. **30** ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى، ـ مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۆسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ رىزقىگلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيىسىلەر، ئورلىسىلەر، ئۈزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. **31** يەھۇدا

جەمەتدىكى قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ، **32** چۈنكى پېرۇساېلىمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنۇلى ئادا قىلىدۇ. **33** شۇنۇڭ پەروەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەرگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ، نە قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىڭ ياسىمايدۇ. **34** ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، شۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەرگە كەلمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. **35** ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن». **36** شۇنىڭ بىلەن پەروەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى. مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدن ئۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! **37** شۇنۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخىرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، ننەۋە شەھىرىگە قايتىپ ئۇردى. **38** شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆنىڭغا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى، ئاندىن ئۇلار ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

38

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا يەغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن، چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن، ـ دېدى. **2** ھەزەكىيا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەروەردىگارغا دۇئا قىلىپ: **3** ـ ئى پەروەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا ھەققەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قويغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. **4** ئاندىن پەروەردىگارنىڭ سۆزى يەشايا ئېتىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** بېرىپ ھەزەكىيانى مۇنداق دېگىن: ـ پەروەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم، مانا، كۈنلىرىڭگە يەنە ئون يەش يىل قوشىمەن، **6** شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن، مەن سېپىل بولۇپ بۇ شەھەرنى قوغدايمەن. **7** شۇنىڭ بىلەن پەروەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەروەردىگاردىن مۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، **8** مانا، مەن قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى ئون قەدەم كەينىگە ياندۇرىمەن». شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ چۈشكەن سايىسى ئون باسقۇچ كەينىگە ياندى. **9** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ، ئاندىن كېسىلىدىن ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن مۇنداق خاتىرىلەرنى يازدى:

10 ـ «مەن: «ئۆمرۈمنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەھتىسارانىڭ دەرۋازىلىرىغا بېرىۋاتىمەن، قالغان يىللىرىمدىن مەھرۇم بولدۇم» ـ دېدىم. (Sheol h7585) **11** مەن: ـ «تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئۆزۈپ خۇدايىم ياھنى، ياھنى كۆرەلمەيدىغان، شۇنداقلا «ھەممە نەرسە يوق بولغان» جايدا ئۆرغانلار بىلەن بىللە ئۆزۈپ، ئىنسانىنىمۇ كۆرەلمەيدىغان بولدۇم» ـ دېدىم. **12** مېنىڭ ئۆزالغۇم چارۋىچىنىڭ چېدىرىدەك ئۆزۈمدىن يۇتكىلىپ كەتتى، مەن بايكار ئۆز توقۇغىنىنى ئۆرۈۋەتكىنىدەك ھاياتىمنى ئۆزۈۋەتتىم، ئۇ مېنى توقۇش دەستگاھىدىن كېسىۋەتتى، تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالىسەن، **13** تاڭ ئاتقۇچە مەن كۆتۈپ، ئۆزۈمنى تىنچلاندۇرۇپ يۈرىمەن، بىراق ئۇ شىرنا ئوخشاش ھەممە سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرغاندەك قىلىدۇ، تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالىسەن. **14** مەن قارلىغاچ يا كى تۇرنىدەك ۋېچىرلاپ يۈرىمەن، پاختەكتەك ئاھ-ئۇھ ئۇرىمەن، كۆزلىرىم يۇقىرىغا قاراش بىلەن ئاجىزلىشىپ كېتىدۇ، ئى رەب، مېنى زۇلۇم باستى! جېنىمغا كېپىل بولغىن! **15** نېمە دېيەم بولار؟ چۈنكى ئۇ ماڭا سۆز قىلدى ۋە ئۆزى مۇشۇ ئىشنى قىلدى! جېنىم تارتقان ئازاب تۆپەيلىدىن مەن بار يىللىرىمدا قەدەملىرىمنى ساناپ بېسىپ ئاۋايلاپ ماڭىمەن.

16 ئى رەب، ئادەملەر مۇشۇنداق ساۋاقلار بىلەن ياشىشى كېرەك؛ روھىم مۇشۇ ساۋاقلاردىن ھاياتىنى تاپىدۇ، سەن مېنى ئەسلىمگە كەلتۈرۈپ، مېنى ھايات قىلدىڭ!

17 مانا، ئۆزۈمنىڭ بەخت-تىنچلىقىم ئۈچۈن ئازاب ئۈستىگە ئازاب تارتتىم، ماڭا بولغان سۆيگۈڭ تۆپەيلىدىن جېنىمنى ھالاكەت ھاڭىدىن چىقاردىڭىز، سەن ھەممە گۇناھلىرىمنى كەينىگە چۆرۈۋۈەتتىڭىز. **18** چۈنكى تەھتىسارا ساڭا رەھمەت ئېيتالمايدۇ، ئۆلۈم سېنى مەدھىيىلەيدۇ، ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار سېنىڭ ھەققىڭە-ۋاپالىقىڭغا ئۈمىد باغلىيالمايدۇ. (Sheol h7585) **19** ئۆزۈم بۈگۈن قىلغىنىمدەك ساڭا رەھمەت ئېيتىدىغانلار تىرىكلەر، تىرىكلەردۇر، ئاتا بولغۇچى ئوغۇللىرىغا ھەققەت-ۋاپالىقىڭنى بىلدۈرىدۇ. **20** پەروەردىگار مېنى قۇتقۇزۇشقا نىيەت باغلىغانلىقىدۇر، بىز بولساق، قالغان ئۆمرىمىزدە ھەر كۈنى پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساز چېلىپ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمىز!». **21** (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەييارلاپ، يارىسىغا چاپلاڭلار، ئۇ ئەسلىگە كېلىدۇ»، دېگەنىدى **22** ۋە ھەزەكىيا: ـ «مېنىڭ پەروەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بېرىلىدۇ؟» دەپ سورىغانىدى).

39

شۇ پەيتتە بالادانىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېروداق-بالادان ھەزەكىيانىڭ كېسەل بولۇپ يېتىپ قالغانلىقىنى ھەم ئەسلىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاچقا، ھەزەكىياغا خەتلەرنى ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. **2** ھەزەكىيا ئەلچىلەرنى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈپ، ئۆنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىدا ساقلانغان نەرسىلىرىنى كۆرسەتتى؛ يەنى كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللارنى ساقلايدىغان ئۆزىنىڭ ھەممىسىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئۆنىڭ ئوردىسى ۋە يا كى پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۆلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. **3** ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوردى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن»، دېدى. **4** يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردامدا ئۇلارنى نېمىنى كۆردى؟» دەپ سوردى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى، بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ـ دېدى. **5** يەشايا ھەزەكىيانى مۇنداق دېدى: ـ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: ـ **6** ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا ئۈچۈن بار نەرسىلەر ۋە بۈگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە نەرسە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەروەردىگار، **7** ـ ھەمدە [بابىللىقلار] ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆزۈڭدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا ئۆز-ئۆزىگە: «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، [خۇدانىڭ] ھەققەت-ۋاپالىقى بولىدىكەنغۇ» دەپ، يەشايانىڭ ـ «سىز ئېيتقان پەروەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى.

40

خەلقىمگە تەسەللى بېرىڭلار، تەسەللى بېرىڭلار، دەپلا يۈرىدۇ خۇدايىڭلار، **2** يېرۇساېلىمنىڭ قەلبىگە سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا جاكارلا ئاڭلاركى، ئۇنىڭ جەبىر-جاپالىق ۋاقتى ئاخىرلاشتى، ئۇنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىندى؛ چۈنكى ئۇ پەروەردىگارنىڭ قولىدىن بارلىق گۇناھلىرىنىڭ ئوررىغا ئىككى ھەسسىلەپ [مېھىر-شەپقىتىنى] ئالدى. **3** ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! «پەروەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، چۆل-باياۋاندا خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر يولنى كۆتۈرۈپ تۈپتۈز قىلىڭلار! **4** بارلىق جىلغىلار كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق تاغ-دۆڭلار پەس قىلىنىدۇ؛ ئەگرى-توقايلار تۈزلىنىدۇ، ئوكۇغۇل-دوكۇغۇل يەرلەر تەكشىلىنىدۇ. **5** پەروەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كۆرۈنىدۇ، ۋە بارلىق تەن ئىگىلىرى ئۇنى تەڭ كۆرىدۇ، چۈنكى پەروەردىگارنىڭ ئۆز ئاغزىنى شۇنداق سۆز قىلغان!». **6** ـ ئاڭلاڭلار، بىر ئاۋاز «جاكارلا» دەيدۇ، جاكارلىغۇچى بولسا مۇنداق سوراپ: ـ «مەن نېمىنى جاكارلايمەن؟» ـ دېدى. [جاۋاب بولسا: ـ] «بارلىق تەن ئىگىلىرى ئوت-چۈپتۈر، خالاس، ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق ۋاپالىقى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛ **7** ئوت-چۈپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، چۈنكى پەروەردىگارنىڭ روھى ئۈستىگە پۈۋلەيدۇ؛ بەرھەق، [بارلىق] خەلقىمۇ ئوت-چۈپتۈر! **8** ئوت-چۈپ سولىشىدۇ، گۈل

خازان بولدۇ، براق خۇدايىمزنىڭ كالام-سۆزى مەڭگۈگە تۇرىدۇ!» **9** ـ ئى زىئونغا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچى، يۇقىرى بىر تاغقا چىققىن، يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچى، ئاۋازىڭنى كۈچەپ كۆتۈرگىن! ئۇنى كۆتۈرگىن، قورقمغىن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە: ـ «مانا، خۇدايىڭلارغا قارا گلار» دېگىن! **10** مانا، رەب پەرۋەردىگار كۈچ-قۇدرىتىدە كېلىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ بىلىكى ئۇزى ئۈچۈن ھوقۇق يۈرگۈزىدۇ؛ مانا، ئۇنىڭ ئالغان مۇكاپاتى ئۇزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۇزىنىڭ ئىنئامى ئۇزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **11** قوينىدەك ئۇ ئۇز پادىسىنى باقىدۇ؛ ئۇ قوزىلارنى بىلەك-قولىغا يىغىدۇ، ئۇلارنى قۇچاقلاپ ماڭىدۇ، ئېمىتكۈچىلەرنى ئۇ مۇلايىملىق بىلەن يېتىكلەيدۇ. **12** كىم دەريا-ئوكيانلارنىڭ سۈلىرىنى ئوچۇمىدا ئۆلچەپ بەلگىلىگەن، ئاسمانلارنى غېرىچلاپ بېكىتكەن، جاھاننىڭ توپا-چاڭلىرىنى مىسقالالاپ سالغان، تاغلارنى تارازىدا تارازىلاپ، دۆڭلەرنى جىكىدا تارتىپ ئورناتقان؟ **13** كىم پەرۋەردىگارنىڭ روھىغا يولىيورۇق بەرگەن؟ كىم ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولۇپ ئۆگەتكەن؟ **14** ئۇ كىم بىلەن مەسلىھەتلەشكەن، كىم ئۇنى ئەقىللىق قىلىپ تەربىيەلىگەن؟ ئۇنىڭغا ھۆكۈم-ھەققەت چىقىرىش يولدا كىم يېتەكلىگەن، ياكى ئۇنىڭغا بىلىم ئۆگەتكەن، ياكى ئۇنىڭغا يورۇتۇلۇش يولىنى كىم كۆرسەتكەن؟ **15** مانا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن چېلەكتە قالغان بىر تامچا سۈدەك، تارازىدا قالغان توپا-چاڭدەك ھېسابلىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئاراللارنى زەررىچە نەرسىدەك قولىغا ئالىدۇ؛ **16** يۇتكۈل لۇۋان بولسا [قوربانگاھ] ئوتىغا، ئۇنىڭ ھايۋانلىرى بولسا بىر كۈيدۈرمە قوربانلىققا يەتمەيدۇ. **17** ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچنەرسە ئەمەسىتۇر؛ ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئۇلار يوقىنىڭ ئارىلىقىدا، قۇرۇق-مەنىسز دەپ ھېسابلىنىدۇ. **18** ئەمدى سىلەر تەڭرىنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ئۇنى نېمىگە ئوخشىتىپ سېلىشتۇرىسىلەر؟ **19** [بىر يۇتقىمۇ؟!] ئۇنى ھۈنەرۋەن قېلىپقا قۇيۇپ ياسايدۇ؛ زەرگەر ئۇنىڭغا ئالتۇن ھەل بېرىدۇ، ئۇنىڭغا كۈمۈش زەنجىرلەرنى سوقۇپ ياسايدۇ. **20** يوقسۇللارنىڭ بېغىشلىغۇدەك ئۇنداق ھەدىيىلىرى بولمىسا، چىرىمەيدىغان بىر دەرەخنى تاللايدۇ، ئۇ لىكۈشپ قالمىغۇدەك بىر يۇتنى ئىيۇپ ياساشقا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەن ئىزدەپ چاقىرىدۇ. **21** سىلەر بىلمەمسىلەر؟ سىلەر ئاگلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ سىلەرگە ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانمىدۇ؟ يەر-زېمىن ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ چۈشىنىمەيۋاتامسىلەر؟ **22** ئۇ يەر-زېمىننىڭ چەمبىرىكىنىگە ئۇستىدە ئولتۇرىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا چاچىقىرلاردەك ئۇرىدۇ؛ ئۇ ئاسمانلارنى پەردىدەك تارتىدۇ، ئۇلارنى خۇددى ماكان قىلىدىغان چېدىردەك يايىدۇ؛ **23** ئۇ ئەمىرلەرنى يوققا چىقىرىدۇ، جاھاندىكى سوتچى-بەگلەرنى ئارتۇقچە قىلىدۇ. **24** ئۇلار تىكىلىمۇ؟ ئۇلار تېرىلىمۇ؟ ئۇلارنىڭ غولى يىلتىز تارتىمۇ؟ ـ بىراق ئۇ ئۈستىگىلا پۈۋلەپ، ئۇلار سولىشىپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى توپاندەك ئېلىپ تاشلايدۇ. **25** ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ماڭا كىم تەڭداش بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ مۇقەددەس بولغۇچى. **26** كۆزلىرىڭلارنى يوقىرىغا كۆتۈرۈپ، قارا گلار! مۇشۇ ھەۋجۇداتلارنى كىم ياراتقاندۇ؟ ئۇلارنى كىم ئۇزۇكتۇم-تۇزۇكتۇم قوشۇنلار قىلىپ تەرتىپلىك ئەيچىقىدۇ؟ ئۇ ھەممىسىنى نامى بىلەن بىر-بىرلەپ چاقىرىدۇ؛ ئۇنىڭ كۈچىنىڭ ئۈلۈغلۇقى، قۇدرىتىنىڭ زورلۇقى بىلەن، ئۇلاردىن بىرىمۇ كەم قالمايدۇ. **27** ـ نېمىشقا شۇنى دەۋېرسەن، ئى ياقۇپ؟ نېمىشقا مۇنداق سۆزلەۋېرىسەن، ئى ئىسرائىل: ـ «مېنىڭ يولۇم پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇندۇر، خۇدايىم مېنىڭ دەۋاىىمغا ئېرەن قىلماي ئۆتۈۋېرىدۇ!»؟ **28** سىلەر بىلمىگەنمۇسىلەر؟ ئاگلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ پەرۋەردىگار ـ ئەبەدىلئەبەدلىك خۇدا، جاھاننىڭ قەرىلىرىنى ياراتقۇچىدۇر! ئۇ يا ھالسىزلانمايدۇ، يا چارچىمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئوي-بىلىمىنىڭ تېگىگە ھەرگىز يەتكىلى بولمايدۇ. **29** ئۇ ھالدىن كەتكەنلەرگە قۇدرەت بېرىدۇ، ماغدۇرسىزلارغا ئۈ بەرداشلىقنى ھەسسىلەپ ئاۋۇتىدۇ. **30** ھەتتا يىگىتلەر ھالدىن كېتىپ چارچاپ كەتسىمۇ، باتۇرلار بولسا پۈتلىشىپ يېقىلسىمۇ، **31** براق پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەرنىڭ كۈچى يېڭىلىندۇ؛ ئۇلار بۈركۈتلەردەك قانات كېرىپ ئۇرلەيدۇ؛ ئۇلار يۈگۈرۈپ، چارچىمايدۇ؛ يولدا مېڭىپ، ھالدىن كەتمەيدۇ!

41 ـ «ئى ئاراللار، سۈكۈت قىلىپ مېنىڭ ئالدىمغا كېلىڭلار؛ خەلقلەرمۇ كۈچىنى يېڭىلىسۇن! ئۇلار يېقىن كەلسۇن، سۆز قىلسۇن؛ توغرا ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن ئۆزئارا يېقىنلىشايلى!» **2** «كىم شەرقتىكى بىرسىنى ئويغىتىپ، ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆز خىزمىتىگە چاقىردى؟ ئۇ ئەللەرنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئۇنى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدۇرىدۇ؛ ئۇلارنى ئۇنىڭ قىلىچىغا تاپشۇرۇپ توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئۇقياسىى ئالدىدا شامال ئۈچۈرغان پاخال-ئۇپاندەك قىلىدۇ. **3** ئۇ ئۇلارنى قوغلۇۋېتىپ، پۈتىنى يەرگە تەگمىگۈزمەي دېگۈدەك ماڭىدۇ، ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە ئوتتۇپىرىدۇ، **4** ئەلمىساقتىن تارتىپ دەۋرلەرنى «بارلىققا كەل» دەپ چاقىرىپ، بۇلارنى بېكىتىپ ئادا قىلغان كىم؟ مەن پەرۋەردىگار ئاۋۋالى بولغۇچىدۇرمەن، ئاخىرى بولغانلار بىلەنمۇ بىللە بولغۇچىدۇرمەن، مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن. **5** ئاراللار شۇ ئىشلارنى كۆرۈپ قورقۇشىدۇ؛ جاھاننىڭ چەت-چېتىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىنلاشىپ، ئالدىغا كېلىدۇ، **6** ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىغا ياردەم قىلىپ، ئۆز قېرىندىشىغا: «يۈرەكلىك بول!» ـ دەيدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن نەققاشچى زەرگەرنى رىغبەتلەندۈرىدۇ، مېتالنى ياپىلاقلاپ بولقا ئوياتقۇچى سەندەنى بازغان بىلەن سوققۇچىنى رىغبەتلەندۈرۈپ: «كەپشەرلىگىنى ياخشى!» دەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى لىكۈشپ قالمىسۇن دەپ بۇتىنىڭ پۈتىنى مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. **8** براق سەن، ئى قۇلۇم ئىسرائىل، ئى ئۆزۈم تاللىغان ياقۇپ، ئىبراھىم مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئەۋلادى: ـ **9** مەن جاھاننىڭ قەرىدىن ئېلىپ كەلگەن، يەرنىڭ ئەڭ چەتلىرىدىن چاقىرىغنىم سەن ئىكەنسەن؛ مەن ساڭا «سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، مەن سېنى تاللىغان، سېنى ھەرگىز چەتكە قاقمايمەن» ـ دېگەندىم. **10** ـ قورقما، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ ئۈيان-بۇيان قاراپ ھودۇقما گلار، چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن؛ مەن سېنى كۈچەيتىمەن، بەرھەق، مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن! بەرھەق، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققانىيلىقىمنى بىلدۈرگۈچى ئۇلۇق قولۇم بىلەن سېنى يۆلەيمەن. **11** مانا، ساڭا قاراپ غالىجىرلىشىپ كەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولىدۇ؛ ساڭا شىكايەت قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك بولىدۇ، ھالاك بولىدۇ. **12** سەن ئۇلارنى ئىزدىسەڭ، ھېچ تاپالمايسەن؛ سەن بىلەن دەۋالاشقۇچىلار ـ ساڭا قارشى ئۇرۇش قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك، ھېچ بولۇپ باقمىغانلەرنىڭ ئۇرىدۇ. **13** چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلۇ قولۇڭنى تۇتۇپ ئۇرۇپ، ساڭا: ـ «قورقما، مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن!» دەيمەن. **14** قورقما، سەن قۇرت بولغان ياقۇپ، ئىسرائىلنىڭ بالىلىرى! مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى. **15** مانا، مەن سېنى كۆپ ھەم ئۆتكۈر چىشلىق يېڭى بىر دان ئايرىغۇچى تىرنا قىلىمەن؛ سەن تاغلارنى يانچىپ، ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، دۆڭلەرنىمۇ كۆكۈم-تالقانغا ئايلاندۇرۇۋېتىسەن. **16** سەن ئۇلارنى سوروۋىسەن، شامال ئۇلارنى ئۈچۈرۈپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى تارقىتىۋېتىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىسەن، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئېيتىخارلىنىپ مەدھىيەلەيسەن. **17** بوزەكلەر ۋە يوقسۇللار سۇ ئىزدەيدۇ، لېكىن سۇ يوق؛ ئۇلارنىڭ تىلى ئۇسسۇزلۇقتىن قاغىراپ كېتىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئاگلايمەن؛ مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇلاردىن ۋاز كەچمەيمەن. **18** مەن قاقاس ئېگىزلىكلەردە دەريالارنى، جىلغىلار ئىچىدە بۇلاقلارنى ئاچىمەن؛ دالانى كۆلچەككە ئايلاندۇرىمەن، تاتىراڭ يەردىن سۇلارنى ئۇرغۇتۇپ سۇ بىلەن قاپلاپ بېرىمەن. **19** دالادا كېدىر، ئاكاتسىيە، خاداس ۋە زەيتۇن دەرەخلىرىنى ئوستۇرۇپ بېرىمەن؛ چۆل-بياۋاندا ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنى بىرگە تىكىمەن؛ **20** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، بىلىپ، ئويلىنىپ: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇشۇلارنى قىلغان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئۇنى ياراتقان!» دەپ تەڭ چۈشىنىشىدۇ. **21** ـ مۇھاكىمىلىرىڭلارنى ئوتتۇرىغا قويۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ كۈچلۈك سەۋەبلىرىڭلارنى چىقىرىڭلار، دەيدۇ ياقۇپنىڭ پادىشاھى. **22** ـ [يۈتلىرىڭلار] ئېلىپ كىرىلسۇن، بىزگە نېمىلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئېيتىسۇن؛ ئىلگىرىكى ئىشلارنى، ئۇلارنىڭ ئۈچىنچى-يۈجۈرلىرىگىچە كۆز ئالدىمىزدا كۆرسەتسۇن، شۇنداقلا بۇلاردىن چىقىدىغان نەتىجىلەرنى بىزگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتىپ بەرسۇن؛ ـ ياكى بولمىسا، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئاگلاپ بىلەيلى؛ **23** سىلەرنىڭ ئىلاھلىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىمىز ئۈچۈن، كېيىنكى يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بىزگە بايان قىلىڭلار؛

قانداقلا بولىسۇن، بىزنى ھالۋ-تالۋ قىلىپ ئۇنى تەلۋ كۆردىغان قىلىش ئۈچۈن، بىرەر ياخشى ئىش ياكى يامان بىر ئىشنى قىلىڭلار! **24** مانا، سىلەر يوقىنىڭ ئارىلىقىدا، ئىشلىگىنىڭلارنىڭ يوق ئىشتۇر، سىلەرنى تاللىغۇچى بىر لەنىتىدۇر. **25** بىرسىنى شىمال تەرەپتىن قوزغىدىم، ئۇ كېلىدۇ؛ ئۇ كۈنچىقىشتىن مېنىڭ نامىمنى جاكارلاپ كېلىدۇ؛ ئۇ بىرسى ھاك لاينى دەسسىگەندەك، ساپالچى لاي چەيلىگەندەك ئەمەلدارلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىدۇ، **26** بىزگە ئۇقتۇرۇش ئۇچۇن، كىم مۇقەددەمدىن بۇيان بۇنى ئېيتقان؟ ياكى بىزنى «ئۇ ھەققەتىۋر» دېگۈزۈپ بۇ ئىشتىن بۇرۇن ئۇنى ئالدىنئالا ئېيتقان؟ ياق، ھېچكىم ئېيتمايدۇ، بەرھەق، ھېچكىم بايان قىلمايدۇ، سۆزۈڭلارنى ئاڭلىيالمىغۇچى بەرھەق يوقتۇر! **27** مەن دەسلەپتە زىئونغا: ـ «مۇشۇ ئىشلارغا كۆز تىكىپ ئۇرۇڭلار! كۆز تىكىپ ئۇرۇڭلار!» دېدىم، يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگۈچىنى ئەۋەتىپ بەردىم. **28** مەن قارىسام، مۇشۇلار ئارىسىدا ھېچكىم يوق ـ مەسلىھەت بەرگۈدەك ھېچكىم يوق، مۇشۇلاردىن سورىسام، جاۋاب بەرگۈدەك ھېچكىممۇ يوق. **29** قاراڭلار، ئۇلار ھەممىسى قۇرۇق؛ ئۇلارنىڭ ياسىغانلىرى يوق ئىشتۇر، قۇيما مەبۇدلىرى قۇرۇق شامالدەك مەنىسىزدۇر.

42 قاراڭلار، مانا مەن يۆلەيدىغان ئۆز قۇلۇمغا! جېنىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان مېنىڭ تاللىغنىم؛ مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، مۇنۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرگە ھۆكۈم-ھەققەتنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. **2** ئۇ نە ۋارقىراپ-جارقىرىمايدۇ، نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ نە ئاۋازىنى كوچىلاردا ئاڭلاتمايدۇ. **3** تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۇتەپ تۇچىمۇ دەپ قالغان پىلىكنى ئۆچۈرمەيدۇ؛ **4** ھۆكۈم-ھەققەتنى يەر يۈزىدە تىكلىمگۈچە، ئۇ ھالسىزلانمايدۇ، كۆڭلى يانمايدۇ؛ ئاراللارمۇ ئۇنىڭ پەرمان-قانۇنىنى تەلمۇرۇپ كۈتىدۇ. **5** ئاسمانلارنى يارىتىپ ئۇلارنى كەرگەن، يەر-زېمىنى ھەم ئۇنىڭدىن چىققانلارنى يايغان، ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقان خەلققە نەپەس، ئۇنىڭ ئۈستىدە مېڭۇاتقانلارغا روھ بەرگۈچى تەڭرى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **6** مەنكى پەرۋەردىگار سېنى ھەققانىيلىق بىلەن شۇنىڭغا چاقىرغانلىقىمكى، ـ سېنىڭ قولۇڭنى تۇتىمەن، سېنى قوغداپ ساقلايمەن، ھەم سېنى خەلققە ئەھدە سۈپىتىدە، ئەللەرگە بىر نۇر قىلىپ بېرىمەن؛ **7** قارىغۇ كۆزلەرنى ئېچىشقا، زىنداندىن مەھبۇسلارنى، تۇرمىدە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى قۇتقۇزۇشقا سېنى [ئەۋەتىمەن]. **8** مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن، مېنىڭ نامىم شۇدۇر؛ شان-شەرىپىمنى باشقا بىرسىگە، ماڭا تەۋە بولغان مەدھىينى ئويما مەبۇدلارغا بەرمەيمەن. **9** مانا، ئالدىنقى ئىشلار بولسا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان؛ سىلەرگە يېڭى ئىشلارنى جاكارلايمەن؛ ئۇلار تېخى يۈز بەرمىگۈچە، مەن ئۇلارنى سىلەرگە بايان قىلىمەن. **10** ـ پەرۋەردىگارغا يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، ئۇ دېڭىزدا يۈرگەنلەر ھەم ئۇنىڭ ئېچىدىكى ھەممە مەۋجۇداتلار، ئاراللار ھەم ئۇلاردا ئۇرغانلارمۇ، جاھانىنىڭ چەت-چەتلىردىن ئۇنى مەدھىيىلەڭلار! **11** دالا ھەم ئۇنىڭدىكى شەھەرلەر، كېدار قەبىلىسىدىكىلەر ئۇرغان كەتلەر ئاۋازىنى كۆتۈرسۇن، سېلادىكىلەر يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا ئېيتسۇن، تاغلارنىڭ چوققىلىردىن تەنتەنە قىلسۇن! **12** ئۇلار پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلىسۇن، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى ئاراللاردىمۇ جاكارلانسۇن. **13** پەرۋەردىگار پالۋاندەك چىقىدۇ، باتۇر لەشكەردەك ئوتلۇق مۇھەببىتنى قوزغايدۇ؛ ئۇ ۋارقىرايدۇ، بەرھەق شىرەدەك ھۆركىرەيدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈستىگە زور كۈچ-قۇدرىتنى كۆرسىتىدۇ. **14** ـ «مەن ئەبەدىلئەبەد سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم، جىم تۇرۇپ ئۆزۈمنى بېسىۋېلىپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر تولغىقى ئۈچقان ئايالدەك ئىنچىقلاپ توۋلايمەن؛ ھەم ھاسىرايمەن ھەم ئىڭرايمەن! **15** مەن تاغلارنى ھەم دۈڭلەرنى چۈلدەرتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممە يېشىللىقلىرىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن؛ دەريالارنى ئاراللارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن، كۆلچەكلەرنىمۇ قاغىجرىتىمەن. **16** قارىغۇلارنى تۈزى بىلىمگەن بىر يول بىلەن ئاپىرىپ قويىمەن، ئۇلارنى ئۇلار بىلىمگەن يوللاردا يېتەكلەيمەن؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا قاراڭغۇلۇقنى نۇر، ئەگرى-توقاي يەرلەرنى تۈز پۈتۈز قىلىمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلماي قالمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. **17** ئويما مەبۇدلارغا تايانغانلار، قۇيما مەبۇدلارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن يانىدۇرۇلماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىنىدۇ. **18** ـ «ئاڭلاڭلار، ئى گاسلار! قاريغۇلار، كۆرۈش ئۈچۈن قاراڭلار! **19** مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قاريغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچىم»دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلەشكەندەك شۇنچە قاريغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىدەك شۇنچە قاريغۇدۇ؟ **20** سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگىنىڭ بىلەن، بىراق نەزىرىڭگە ھېچ تالىيسەن؛ ئۇنىڭ قۇلىقى ئېچىلغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». **21** پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆردىكى، تەۋرات-قانۇننى ئۇلۇغ ھەم شان-شەرەپلىك دەپ كۆرسەتتى. **22** بىراق مۇنۇلار بولسا ئوۋلا ئېلىنغان ھەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان بىر خەلقتۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۇزاقتا ئۇتۇلغان، گۇندىخانىلاردا قامىلىپ غايىب بولدۇ؛ ئۇلار غەنىيمەت بولدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار ئوۋلا بولدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. **23** بىراق تاراڭلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالسۇن؟ كىم بۇلارنى ئاكلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆڭۈل قويسۇن؟ **24** ئەمدى كىم ياقۇبنى ئوۋلا قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۇناھ قىلىپ كەمىستىكەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتۇق؛ ياكى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلمايتۇق. **25** شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەپ-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى تۆكۈپ چۈشۈردى؛ بۇلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت ئۇتاشتۇردى؛ بىراق ئۇ تونۇپ يەتمىدى؛ بۇلار ئۇنى كۆيدۈردى، بىراق ئۇ ھېچ ساۋاق ئالمىدى.

43 بىراق ھازىر ئى ياقۇپ، سېنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار، ئى ئىسرائىل، سېنى شەكىللەندۈرگۈچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما؛ چۈنكى مەن ساڭا ھەمجەمەت بولۇپ سېنى قۇتقۇزغان، سېنى ئۆز نامىم بىلەن ئاتىغانىمەن، سەن مېنىڭكىدۇرسەن! **2** سەن سۇلاردىن ئۆتكىنىڭدە، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ دەريالاردىن ئۆتكىنىڭدە، ئۇلار سېنى غەرق قىلمايدۇ؛ سەن ئوتنا مېڭىپ يۈرگىنىڭدە، سەن كۆيمەيسەن، يالقۇنلار ئۈستۈڭدە ئوت ئالمايدۇ. **3** چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، قۇتقۇزغۇچىڭدۇرمەن؛ سېنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن مىسرنى بەدەل قىلىپ بەردىم، ئوتتۇڭغا ئېفىئوپىيە ھەم سىبانى ئالماشتۇردۇم. **4** سەن نەزىرىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن ساڭا ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرگەن ھەم سېنى سۆيگەن؛ شۇڭا مەن يەنە ئوتتۇڭغا ئادەملەرنى، جېنىڭغا خەلقلەرنى ئۈتۈپ بېرىمەن؛ **5** قورقما، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن؛ مەن نەسلىڭنى شەرقتىن، سېنى غەربتىن يىغىپ ئەپكېلىمەن؛ **6** مەن شىمالغا: ـ «تاپشۇر ئۇلارنى!» ۋە جەنۇبقا: ـ «ئۇلارنى ئۈتۈپ قالما! ئوغۇللىرىمنى يىراقتىن، قىزلىرىمنى جاھاننىڭ چەت-چەتلىردىن ئەپكېلىپ بەر؛ **7** مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان ھەربىرسىنى، مەن ئۆز شان-شەرىپىم ئۈچۈن ياراتقان ھەربىرسىنى ئەپكېلىپ بەر!» ـ دەيمەن، ـ «مەن ئۇنى شەكىللەندۈردۈم، مەن ئۇنى ئاپىردە قىلدىم!»». **8** ئۇ «كۆزى بار» قاريغۇ خەلقنى، يەنى «قۇلىقى بار» گاسلارنى ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **9** ـ «بارلىق ئەللەر يىغىلسۇن، خەلقلەر جەم بولسۇن! ئۇلاردىن كىممۇ مۇنداق ئىشلارنى جاكارلىيالىسۇن؟ يەنى كىم مۇشۇنداق «ئىلگىركى ئىشلار»نى [ئالدىنئالا] بىزگە ئاڭلىتىپ باققان؟ بار بولسا، ئۇزلىرىنى ئىسپاتلاشقا گۇۋاھچىلىرىنى ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ بولمىسا، ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: ـ «بۇ بولسا ھەققەت!» دەپ ئېتىراپ قىلسۇن! **10** سىلەر [خەلقىم] مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىم، ھەم مەن تاللىغان قۇلۇم [مەن ئۇچۇن] گۇۋاھچىدۇر، شۇنداق ئىكەن، سىلەر مېنى تونۇپ، ماڭا ئىشىنىپ، ھەم چۈشىنىپ يەتكەيسىلەركى: ـ «مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مەندىن ئىلگىرى ھېچ ئىلاھ شەكىللەنمىگەن، ھەم مەندىن كېيىنمۇ ھېچ شەكىللەنمەيدۇ؛ **11** مەن، مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن، مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر». **12** ـ ئاراڭلاردا «يات ئىلاھ» بولمىغان ۋاقىتتا، مەن [مەقسىتىمنى] جاكارلىغان، مەن قۇتقۇزغان ھەم مۇ ئىشلارنىڭ داڭقىنى چىقارغانىمەن، مۇشۇڭا سىلەر مېنىڭ تەڭرى ئىكەنلىكىمگە گۇۋاھچىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** «بەرھەق، ئەزەلدىن بۇيان مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مېنىڭ قولۇمدىن ھېچكىم ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ مەن ئىش قىلسام، كىم توسالىسۇن؟ **14** ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭلار بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى دەپ مەن بابىلنى جازالاتقۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن كالدىيلەرنى، قاچقۇن

سۆپىتىدە تۆزلىرى خۇشاللىق بىلەن پەخىرلەنگەن كېمىلەرگە ئولتۇرۇشقا چۈشۈرىۋېتىمەن.
15 مەن بولسام پەرۋەردىگار، سىلەرگە مۇقەددەس بولغۇچى، ئىسرائىلنى ياراتقۇچى، سىلەرنىڭ پادىشاھىگارلىردۇرمەن. 16 دېگۈزدىن يولنى چىقارغۇچى، داۋالىغۇغان سۈلاردىن يول ئاچقۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 17 (ئۇ جەڭ ھارۋىسىنى ۋە ئاتنى، قوشۇن-كۈچلەرنى چىقارغۇچىدۇر: ـ تۇلار بىراقلا يىقىلىدۇ، تۇرالمايدۇ، تۇلار تۈچۈپ قالغان، چىراغ پىلىكىدەك تۈچۈرۈلگەن) 18 ـ مۇشۇ تۇتۇقنى ئىشلارنى ئەسلىمەگلەر، قەدىمكى ئىشلار توغرۇلۇقۇ ئويلانماگلار، 19 چۈنكى مانا مەن يېڭى بىر ئىشنى قىلىمەن؛ ئۇ ھازىرلا بارلىققا كېلىدۇ، سىلەر ئۇنى كۆرمەي قالامسىلەر؟! مەن ھەتتا دالالاردىمۇ يول ئاچىمەن، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى بارلىققا كەلتۈرىمەن! 20 دالادىكى ھايۋانلار، چىلبۆرىلەر ھەم ھۇۋقۇشلار مېنى ئۇلۇغلايدۇ، چۈنكى مەن تۆز خەلقىم، يەنى تۆز تاللىغىنىمغا ئېچىملىك تەمىنلەشكە، دالالاردا سۈلارنى، چۆل-باياۋانلاردا دەريالارنى چىقىرىپ بېرىمەن. 21 مەن مۇشۇ خەلقنى تۈزۈمۈم ئۈچۈن شەكىللەندۈرگەنمەن؛ ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيىلەرنى ئېيتىپ ئايان قىلىدۇ. 22 براق، ئى ياقۇپ، سەن ناممىنى چاقىرغىنىڭ بىلەن تۆزۈمنى ئىزدىمىدىڭ، ئى ئىسرائىل، ئەكسىچە سەن مەندىن كۆڭۈلۈڭ يېنىپ ھارسىنىدىڭ؛ 23 سەن ئېلىپ كەلگەن «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» قويلىرىڭنى ماڭا قىلغان ئەمەس، «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭ بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەن ئەمەسسەن؛ مەن «ئاشلىق ھەدىيە»نى قىلىش بىلەن سېنى «قۇللۇق»قا قويماقچى ئەمەسمەن، خۇشبۇيۇ يېقىپ سېنى ھارسىنىدۇرماقچى بولغان ئەمەسمەن! 24 سەن پۇلنى خەجلەپ ماڭا ھېچ ئېگىر ئېلىپ كەلمىگەنسەن، سەن «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭنىڭ يېغى بىلەن مېنى رازى قىلىپ قانائەتلەندۈرگەن ئەمەسسەن؛ ئەكسىچە سەن گۇناھلىرىڭ بىلەن مېنى قۇللۇققا قويماقچى بولغانسەن، ئىتائەتسىزلىكىڭ بىلەن مېنى ھارسىنىدۇردۇڭ. 25 مەن، مەن تۈزۈمۈم ئۈچۈنلا سېنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭنى تۈچۈرىۋەتكۈچىمەن، مەن سېنىڭ گۇناھلىرىڭنى ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن. 26 ئەمدى تۈگىمۈشۈڭ توغرۇلۇق مېنى ئەسلىتىپ قويغىن، مۇنازىرە قىلىشايلى، تۈزۈڭنى ئاقلىغۇدەك گېپىڭ بولسا دەۋەرگىن! 27 بىرىنچى ئاتاڭ گۇناھ قىلغان، سېنىڭ شەرھچىلىرىڭ بولسا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. 28 شۇڭا مەن ئىبادەتخانامدىكى يېتەكلىگۈچىلەرنى ناپاك قىلىمەن، ھەمدە ياقۇبنى ھالاك لەنتىگە تۈچراشقا، ئىسرائىلنى رەسۋاچىلىققا قالدۇرۇشقا بېكىتتىم.

44

براق ھازىر، ئى ياقۇپ مېنىڭ قۇلۇم، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم ئىسرائىل، ئاڭلا! ـ
2 سېنى ياسىغان، بالىياتقۇدىن تارتىپلا سېنى شەكىللەندۈرگەن، ساڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، ئى مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپ، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم «يەشۇرۇن»، قورقما! 3 چۈنكى مەن تۇسساپ كەتكەنلىك ئۈستىگە سۇنى، قاغىراق يەرنىڭ ئۈستىگە كەلكۈنلەرنى قۇيۇپ بېرىمەن؛ نەسلىڭ ئۈستىگە روھىمنى، پەرزەنتلىرىڭ ئۈستىگە بەركىتىمنى قۇيىمەن، 4 تۇلار يۇمۇران چۆپلەر تارىسىدىن، ئېرىق-تۈستەكلەر بويىدىكى مەجنۇن تاللاردەك تۈسىدۇ؛ 5 بىرسى: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» ـ دەيدۇ، يەنە بىرسى بولسا ياقۇبنىڭ ئىسمى بىلەن ئۆزىنى ئاتايدۇ، يەنە باشقا بىرسى قولى بىلەن: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» دەپ يازىدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ئىسمىگە يانداش قوشىدۇ. 6 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بولسام تۇنجى ھەم ئاخىرىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر. 7 قېنى، كىم مېنىڭ قەدىمكى خەلقىمنى تىكەپ بېكىتكىنىمدەك بىر ئىشنى جاكارلاپ، ئالدىنئالا بايان قىلىپ، ئاندىن ئۇنى مېنىڭ ئالدىمغا مەندەك تىكەپ قويالايدۇ؟ قېنى، كىم كېينىكى ئىشلارنى، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارنى ئالدىنئالا بايان قىلالىسۇن! 8 قورقماگلار، ساراسىمگە چۈشۈپ كەتمەگلەر! مەن ئىلگىرى مۇشۇلارنى سىلەرگە ئاڭلىتىپ، ئالدىن بايان قىلغان ئەمەسمۇ؟ مۇشۇ توغرۇلۇق سىلەر مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىمدۇرسىلەر. مەندىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ بەرھەق، باشقا قورام تاش يوق، ھېچبىردىن خەۋىرىم يوقتۇر. 9 ئويۇلغان مەبۇدنى شەكىللەندۈرگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئەھمىيىتى يوق، تۇلارنىڭ ئەتىۋارلىغان نەرسىلىرىنىڭ ھېچ پايدىسى يوقتۇر، مۇشۇلارغا بولغان «گۇۋاھچىلار» بولسا، تۆزلىرى قارىغۇ، ھېچنىمنى بىلمەس؛ دەرۋەقە نەتىجىسى ئۇلارنىڭ تۆزلىرىگە شەرمەندىلىكتۇر. 10 كىم بىر «ئىلاھ»نى شەكىللەندۈرگەن بولسا، ھېچ پايدىسى يوق بىر مەبۇدنى قۇيغان، خالاس! 11 [مەبۇدنىڭ] بارلىق ھەمراھلىرى شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغۇچىلار بولسا ئادەمدۇر، خالاس؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى يېغىلىپ، ئورنىدىن تۇرۇپ كۆرسۈن، ئۇلار قورقۇشۇپ، شەرمەندىچىلىكتە قالىدۇ. 12 مانا تۆمۈرچى سايمانلىرىنى [قولىغا ئېلىپ]، چوغلار ئۈستىدە [مۇشۇ نەرسىنى] بازغانلىرى بىلەن سوقۇپ شەكىللەندۈرىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كۈچلۈك قولى بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەيدۇ؛ براق ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ ماغدۇرىدىن قالىدۇ، سۇ ئىچمەي ئۇ ھالسىزلىنىپ كېتىدۇ. 13 ياغاچچى بولسا ياغاچ ئۈستىگە ئۆلچەش يېپىنى تارتىدۇ؛ ئۇ قەلەم بىلەن ئۈستىگە ئەندىزە سىزىدۇ؛ ئۇنى رەندە بىلەن رەندىلەيدۇ؛ ئۇ يەنە پەركا بىلەن سىزىپ جىجايدۇ، ئاخىردا ئۇ ئۇنى ئادەمنىڭ گۈزەللىكىگە ئوخشىتىپ ئىنسان تەقى-تۇرقىنى شەكىللەندۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيدە تۇرۇشقا تەييار قىلىنىدۇ. 14 مانا ئۇ بىر كۈنى ئۆزى ئۈچۈن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىشكە چىقىدۇ! (ئۇ ئەسلىدە ئارچا ۋە دۇب دەرەخلىرىنى ئېلىپ ئۆزى ئۈچۈن ئورمانلىق ئارىسىغا تىكىپ چوڭ قىلغانىدى؛ ئۇ قارىغايمۇ تىككەنىدى، يامغۇر ئۇنى ئۆندۈردى). 15 مۇشۇ ياغاچلاردىن ئوتۇن ئېلىنىدۇ؛ بىرسى ئۇنىڭدىن ئېلىپ، ئىسىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئوت يېقىپ، نان يېقىۋاتىدۇ؛ ئۇ يەنە ئۇنىڭدىن ئېلىپ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ ھەم ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇنى ئويۇلغان مەبۇد قىلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇرىدۇ. 16 دېمەك، يېرىمنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ يېرىمى بىلەن گۆش يەيدۇ؛ ئۇ كاۋاب قىلىپ قانغۇچە يەيدۇ؛ بەرھەق، ئۇ ئىسىنىپ، ئۆز-ئۆزىگە: ـ «ئاھ، راھەتلىنىپ ئىسىنىدىممەن، ئوتنى كۆرۈۋاتىمەن!» ـ دەيدۇ. 17 براق قالغىنى بىلەن ئۇ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ؛ بۇ ئۇنىڭ مەبۇدى بولىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىپ: «مېنى قۇتقۇزغايسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن» ـ دەيدۇ.
18 بۇ [كىشىلەر] ھېچ بىلمەيدۇ، ھېچ چۈشەنمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۇلارنى كۆرمىسۇن دەپ كۆزلىرىنى، ئۇلارنى چۈشەنمىسۇن دەپ كۆڭلىنى سۇۋاق بىلەن سۇۋىۋەتكەن.
19 ئۇلاردىن ھېچبىرىدە مۇشۇلارنى كۆزگىگە كەلتۈرۈپ: ـ «ياغاچنىڭ يېرىمىنى مەن ئوتتا كۆيدۈردۇم، يېرىمنىڭ چوغلىرى ئۈستىدە مەن نان ياقتىم؛ مەن كاۋابمۇ قىلىپ يەۋالدىم؛ قالغىنىنى بىر لەنەتلىك نەرسە قىلامتىم؟ مەن بىر پارچە ياغاچقا باش ئۇرامتىم!» ـ دېگۈدەك ھېچ بىلىم يا كى يورۇتۇلۇش يوقتۇر. 20 ئۇنىڭ يېگىنى كۆلىدەردۇر! ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىقتۇرۇلغان! ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ئازدۇردى! شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ، يا كى: «مېنىڭ ئوڭ قولۇمدا بىر ساختىلىق بار ئەمەسمۇ؟» ـ دېيەلەيدۇ. 21 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىگىدە تۇت، ئى ياقۇپ، ئى ئىسرائىل، چۈنكى سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن؛ مەن سېنى ياساپ شەكىللەندۈردۇم، سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، ئى ئىسرائىل، سەن مېنىڭ ئېسىمدىن ھېچ چىقمايسەن! 22 ئىتائەتسىزلىكىڭنى بۇلۇتنى تۇچىرۇۋەتكەندەك، گۇناھلىرىڭنى ئۇماننى تۇچىرۇۋەتكەندەك تۇچىرۇۋەتتىم، مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كەل؛ چۈنكى مەن سېنى ھەجەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدىم. 23 ئى ئاسمانلار، ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى قىلغان! ئى يەرنىڭ تېگىلىرى، شادلىنىپ، يا كۆز ئاچىڭلار! ئى تاغلار، ئورمانلار ۋە ئۇلاردىكى ھەربىر دەرەخلەر، يا كۆزىتىپ ناخشىلار ئېيتىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى ھەجەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدى، ئۇ ئىسرائىل ئارقىلىق گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ!». 24 «سېنىڭ ھەجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولغان، سېنى بالىياتقۇدا ياساپ شەكىللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بولسام ھەممىنى ياراتقۇچى، ئاسمانلارنى يالغۇز كەرگەنمەن، ئۇنى-ئۇنۇمدىنلا يەر-زېمىننى يايغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ 25 (ئۇ بولسا يالغان [پەيغەمبەرلەرنىڭ] بېشارەتلىرىنى بىكار قىلغۇچى، پالچىلارنى قايمۇقتۇرغۇچى، دانالارنى يولدىن ياندۇرغۇچى، ئۇلارنىڭ بىلىملىرىنى نادانلىققا ئايلاندۇرغۇچى؛ 26 ئۇنى قۇلىنىڭ سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى، روسۇل-ئەلچىلىرىنىڭ نەسىھەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلغۇچى، يېرۇسالېمغا: «سەن ئاھالىلىك بولىسەن»، يەھۇدا شەھەرلىرىگە: «قايتىدىن قۇرۇلىسىلەر، خارابەگلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېگۈچى؛
27 چوڭقۇر دېڭىزغا: «قۇرۇق بول، دەريالىرىڭنى قۇرۇتىمەن» ـ دېگۈچى؛ 28 ھەم قورەش توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ قوي پادىچىم، ئۇ مېنىڭ كۆڭۈلدىكىگە تولۇق ئەمەل

قىلىپ، پىرۇساۋىغا: «قۇرۇلىسەن»، ھەم ئىبادەتخانىغا: «سېنىڭ تۈلۈڭ سېلىنىدۇ» دەيدۇ» ـ دېگۈچىدۇر): ـ

45 پەرۋەردىگار تۈزى «مەسىھ قىلغىنى»غا، يەنى خەللەرنى تۈنىگىغا بېقىندۇرۇش تۈچۈن تۈزى ئوڭ قولىدىن تۈتۈپ يۈلىگەن قورەشكە مۇنداق دەيدۇ: ـ (بەرھەق، مەن تۈنىڭ ئالدىدا پادىشاھلارنىڭ تامبىلىنى يەشتۈرۈپ يالىگاچلىتىمەن، «قوش قاناتلىق دەرۋازىلار»نى تۈنىڭ ئالدىدا ئېچىپ بېرىمەن، شۈنىڭ بىلەن قوۋۇقلار ئىككىنچى ئېتىلمەيدۇ) ـ **2** «مەن سېنىڭ ئالدىڭدا مېڭىپ ئېگىزلىكلەرنى تۈز قىلىمەن؛ مىس دەرۋازىلارنى چېقىپ تاشلايمەن، تۈمۈر تاقاقلىرىنى سۈندۇرۇۋېتىمەن؛ **3** ۋە ساڭا قاراڭغۇلۇقتىكى گۈھەرلەرنى، مەخپىي جايلاردا ساقلانغان يوشۇرۇن بايلىقلارنى بېرىمەن؛ شۈنىڭ بىلەن تۈزۈڭگە ئىسىم قويۇپ سېنى چاقىرغۇچىنى، يەنى مەن پەرۋەردىگارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى دەپ بىلىپ يېتىسەن. **4** مەن تۈز قۇلۇم ياقۇپ، يەنى تۈز تاللىغىنىم ئىسرائىل ئۈچۈن، ئىسمىڭنى تۈزۈم قويغان؛ سەن مېنى بىلمىگىنىڭ بىلەن، مەن يەنىلا ساڭا ئىسىم قويدۇم. **5** مەن بولسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق؛ مەندىن باشقا خۇدا يوقتۈر؛ سەن مېنى تونۇمىغىنىڭ بىلەن، مەن بىلىگۈنى باغلاپ چىڭىتىمىكى، **6** كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە بولغانلارنىڭ ھەممىسى مەندىن باشقا ھېچقانداق بىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۈر. **7** نۇرنى شەكىللەندۈرگۈچى، قاراڭغۇلۇقنى ياراتقۇچىدۇرمەن، بەختـ-خاتىرجەملىكنى ياسىغۇچى، بالا-يىتىپەتنى ياراتقۇچىدۇرمەن؛ مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **8** ـ «ئى ئاسمانلار، يۇقىرىدىن ياغدۇرۇپ بېرىگىلار، بۇلۇتلارمۇ ھەققانىيلىق تۈكۈپ بەرسۈن؛ يەر-زېمىن ئېچىلسۇن، نىجات ھەم ھەققانىيلىق مېۋە بەرسۈن؛ زېمىن ئىككىسىنى تەڭ تۈستۈرسۈن! مەن، پەرۋەردىگار، بۇنى ياراتمايى قويمايمەن». **9** ـ «تۈز ياراتقۇچىسىنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلماقچى بولغانلار ۋاي! تۈ يەر-زېمىندىكى چىنە پارچىلىرى تارىسىدىكى بىر پارچىسى، خالاس! سىغىز لاي تۈزىنى شەكىللەندۈرگۈچى ساپالچىغا: ـ «سەن نېمە ياساۋاتىسەن؟» دېمىسە، ياكى ياسىغىنىڭ ساڭا: «سېنىڭ قولۇڭ يوق» دېمىسە بولامدۇ؟ **10** تۈز ئاتىسىغا: «سەن نېمە تۈغدۇرماقچى؟» ياكى بىر ئايالغا: ـ «سېنى نېمىنىڭ تولغىقى تۈتتى؟» ـ دەپ سوربىغانغا ۋاي! **11** ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، يەنى تۈنى ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى كەلگۈسى ئىشلار توغرۇلۇق سورىماقچىمۇسىلەر يەنە؟ تۈز ئوغۇللىرىم توغرۇلۇق، تۈز قولۇمدا ئىشلىگىنىم توغرۇلۇق ماڭا بۇيرۇق بەرمەكچىمۇسىلەر!؟ **12** مەن يەقەتلا يەر-زېمىنى ياسىغان، تۈنىگىنا ئىنسانىنى ياراتقۇچىدۇرمەن، خالاس! تۈز قولۇم بولسا ئاسمانلارنى كەرگەن؛ تۈلارنىڭ ساماۋى قوشۇنلىرىنىمۇ سەپكە سالغانمەن. **13** مەن تۈنى ھەققانىيلىق بىلەن تۈرغۇزغان، تۈنىڭ بارلىق يوللىرىنى تۈز قىلدىم؛ تۈ بولسا شەھىرىمنى قۇرىدۇ، نە ھەق نە تۈنئام سوۋىماي تۈ ماڭا تەۋە بولغان تەسىرلەرنى قويۇپ بېرىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **14** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مىسىرنىڭ مەھسۇلاتلىرى، ئېفىئوپىيەنىڭ ۋە ئېگىز بويلۇقلار بولغان سىبائىيلارنىڭ مالىرى ساڭا تۈتىدۇ؛ تۈلار تۈزلىرى سېنىڭكى بولىدۇ، ساڭا ئەگىشىپ ماڭىدۇ؛ تۈزلىرى كىشەن-زەنجىرلەنگەن پېتى سەن تەرەپكە تۈتىدۇ؛ تۈلار ساڭا باش تۈرۈپ سەندىن ئىلتىجا بىلەن تۈتۈنۈپ: ـ «بەرھەق، تەڭرى سەندە تۈرىدۇ، باشقا بىرى يوق، باشقا ھېچقانداق خۇدا يوقتۈر» دەپ ئېتىراپ قىلىدۇ. **15** «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇدامىي، نىجاتكار، دەرھەقىقەت تۈزنى يوشۇرۇۋالغۇچى بىر تەڭرىدۇرسەن!». **16** تۈلار ھەممىسى ئىستىناسىز خىجىل بولۇپ، شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغانلار شەرمەندە بولۇپ، بىرلىكتە كېتىپ قالىدۇ؛ **17** ئىسرائىل بولسا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن مەڭگۈلۈك نىجات-قۇتقۇزۇش بىلەن قۇتقۇزۇلىدۇ؛ تەبەدىلئەبەدگىچە خىجىل بولمايسىلەر، ھېچ شەرمەندىچىلىكنى كۈرمەيسىلەر. **18** چۈنكى ئاسمانلارنى ياراتقان، يەر-زېمىنى شەكىللەندۈرۈپ ياسىغان، تۈنى مەزمۈت قىلغان خۇدا بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (تۈ تۈنى قۇرۇق-مەنىسىز بولۇشقا ئەمەس، بەلكى ئادەمزاتنىڭ تۈزالغىسى بولۇشقا ياراتقانىدى) «مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۈر؛ **19** ـ مەن مەخپىي ھالدا ياكى زېمىندىكى بىرەر قارا ئۆڭغۇ جايدا سۆز قىلغان ئەمەسمەن؛ مەن ياقۇپقا: «مېنى ئىزدىشىڭلار بىھۇدىلىك» دېگەن ئەمەسمەن؛ مەن پەرۋەردىگار ھەق سۆزلەيمەن، تۈز گەپ قىلىمەن؛ **20** يىغىلىڭلار، كېلىڭلار، ئى ئەللەردىن قاچقانلار، جەم بولۇپ ماڭا يېقىنلىشىڭلار، تۈزى تۈيغان بۇتنى كۆتۈرۈپ، ھېچ قۇتقۇزالمايدىغان بىر «ئىلاھ»قا دۇئا قىلىپ يۈرىدىغانلارنىڭ بولسا ھېچ بىلىمى يوقتۈر. **21** ئەمدى تۈلار تۈز گەپلىرىنى بايان قىلىش ئۈچۈن يېقىن كەلسۈن؛ مەيلى، تۈلار مەسلىھەتلىشىپ باقسۈن! كىم مۇشۇ ئىشنى قەدىمدىنلا جاكارلىغانىدى؟ كىم تۈزۈندىن بېرى تۈنى بايان قىلغان؟ تۈ مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ دەرۋەقە، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۈر، ھەم ئادىل خۇدا ھەم قۇتقۇزغۇچىدۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۈر. **22** ئى يەر-زېمىنىنىڭ چەت-ياقىلىرىدىكىلەر، ماڭا تەھلىپۇنۇپ قۇتقۇزۇلۇڭلار! چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا ھېچبىرى يوقتۈر؛ **23** مەن تۈزۈم بىلەن قەسەم ئىچكەنمەن، مۇشۇ سۆز ھەققانىيلىق بىلەن ئاغزىمدىن چىقتى، ھەرگىز قايتمايدۇ: ـ «ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار ماڭا [ئىتائەت ئېچىدە] قەسەم ئىچىدۇ». **24** شۇ چاغدا: «ھەققانىيلىق ۋە كۈچ بولسا پەقەت پەرۋەردىگاردىدۇر» ـ دېيىلىدۇ، كىشىلەر دەل تۈنىگىلا قېشىغا كېلىدۇ؛ غالىبلىرىشىپ، تۈنىڭغا غەزەپلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى شەرمەندە بولىدۇ. **25** ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ۋە تۈلار تۈنى داڭلىشىدۇ.

46 بەل بولسا تىز پۈكتى، نېبو ئېگىلىشۋاتىدۇ؛ تۈلارنىڭ مەبۇدلىرى تۈلاغلارنىڭ زېمىنىگە، كالىلارنىڭ زېمىنىگە چۈشتى؛ سىلەر كۆتۈرگەن تەرسىلىرىگىلار ئەمدى تۈلاغلارغا ئارتىلغان بولۇپ، ھالسىز تۈلاغلارغا ئېغىر يۈك بولدۇ! **2** تۈلار ئېگىلىشىدۇ، بىرلىكتە تىز پۈكىشىدۇ؛ تۈلار مۇشۇ يۈكنى قۇتقۇزالمايدۇ، بەلكى تۈزلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ. **3** ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، شۈنداقلا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قالدىسى، ئانا ئاڭلارنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۈستۈمگە ئارتىلغانلار، بالىياتقۇدىكى چاغدىن تارتىپ كۆتۈرۈلۈپ كەلگەنلەر، ـ ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! **4** سىلەر قېرىغىچىمۇ مەن يەنىلا شۇنداقتۇرمەن، چېچىڭلار ئاقارغىچىمۇ مەن سىلەرنى يۈدۈپ يۈرىمەن؛ سىلەرنى ياسىغان مەنىدۇرمەن، سىلەرنى كۆتۈرىمەن؛ سىلەرنى يۈدۈپ قۇتقۇزىمەن. **5** ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچى، ياكى كىمنى ماڭا تەڭ قىلماقچىسىلەر؟ تۈنى ماڭا ئوخشاش دەپ، سىلەر كىمنى مەن بىلەن سېلىشتۇرماقچىسىلەر؟ **6** تۈلار بولسا ھەميانىدىن ئالتۇنىنى چېچىپ بېرىپ، كۈمۈشىنمۇ تارازىغا سالىدۇ، بىر زەرگەرنى يالىلىدىدۇ، تۈ بىر مەبۇدنى ياساپ بېرىدۇ؛ تۈلار يېقىلىدۇ، دەرۋەقە چوقۇنىدۇ! **7** تۈلار تۈنى مۇرىسىگە ئارتىدۇ؛ تۈنى كۆتۈرۈپ، تۈز ئورنىغا قويىدۇ؛ ئاندىن تۈ ئاشۇ يەردە تۇرە تۇرىدۇ؛ تۈ ئورنىدىن قوزغىلالمايدۇ، بىرسى تۈنىگىگە يېلىنىپ تىلەيدۇ، لېكىن تۈ جاۋاب بەرمەيدۇ؛ تۈ كىشىنى ئاۋارىچىلىكىدىن قۇتقۇزمايدۇ. **8** مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىگلاردا تۈتۈڭلار، شۈنداقلا تۈزۈڭلارنى ھەققىي ئەركەكلەردەك كۈرىستىگلار، ئى، ئىتائەتسىزلەر، بۇنى ئېسىگلارغا كەلتۈرۈڭلار، **9** ئىلگىركى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىگلارغا كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا بىرى يوقتۈر؛ مەن خۇدادۇرمەن، ماڭا ئوخشاشلار يوقتۈر، **10** مەن: «مېنىڭ نىيىتىمنى ئورۇنلىنىدۇ، كۆڭلۈمگە بارلىق پۈككەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرماي قويمايمەن» دەپ، ئىشنىڭ نەتىجىسىنى باشتىلا، ئالدىنئالا تېخى قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتىقۇچىدۇرمەن؛ **11** كۈنچىقىشتىن يىرتقۇچ بىر قۇشنى، يەنى كۆڭلۈمگە پۈكىنىمنى ئادا قىلغۇچى بىر ئادەمنى يىراق يۈرتىمىن چاقىرغۇچىدۇرمەن. بەرھەق، مەن سۆز قىلغان، بەرھەق، مەن ئۇنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرىمەن؛ بۇنى نىيەت قىلغانمەن، بەرھەق، مەن ئۇنى ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن. **12** ئى ھەققانىيلىقتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: ـ **13** مەن ھەققانىيلىقىمنى يېقىن قىلىمەن، ئۇ يىراقلاشمايدۇ؛ شۇنىڭدەك مېنىڭ نىجاتىم ھەم كېچىكمەيدۇ؛ مەن زىئونغا نىجات يەتكۈزۈپ، ئىسرائىلغا جۇلالىق-گۈزەللىكىمنى تىكلەپ بېرىمەن».

47 «ئى بابىلنىڭ پاك قىزى، كېلىپ توپا-چاڭغا ئولتۇر؛ ئى كالدىيەلىرنىڭ قىزى، تەختسىز بولۇپ يەرگە ئولتۇر! چۈنكى سەن «لاتاپەتلىك ۋە نازۇك» دەپ ئىككىنچى

ئاتالمايسەن. 2 «تۆگەن تېشىنى چۆرۈپ، ئۇن تارت ئەمدى، چۈمپەردەكنى ئېچىپ تاشلا، كۆكلىكىگىنى سىلىۋەت، پاچىقىگىنى يالىگىچلا، دەريالاردىن سۇ كېچىپ ئوت؛ 3 ئۇياتلىقىڭ ئېچىلىدۇ، بەرھەق، نومۇسۇڭغا تېگىلىدۇ، مەن ئىنتىقام ئالمەن، ھېچكىمنى ئاياپ قويمايمەن. 4 بىزنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز بولسا، «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» ئۇنىڭ نامى؛ ئۇ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدۇر. 5 ئى كالدىيلەرنىڭ قىزى، سۈكۈت قىلىپ جىم ئولتۇر، قاراڭغۇلۇققا كىرىپ كەت؛ چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن ئىككىنچى «سەلتەنەتلەرنىڭ خانىشى» دەپ ئاتالمايسەن. 6 مەن ئۆز خەلقىمدىن غەزەپلەندىم، شۇڭا ئۆزۈمنىڭ مىراسىمنى بۇلغىۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ سەن بولساڭ ئۇلارغا ھېچقانداق رەھىم كۆرسەتمىدىڭ، ياشانغانلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بويۇنتۇرۇقلارنى ئىنتايىن ئېغىر قىلىپ سالدىڭ؛ 7 شۇنىڭ بىلەن سەن: ـ «مەن مەڭگۈگە خانىش بولىمەن» دەپ، مۇشۇ ئىشلارنى كۆڭلۈڭدىن ھېچ ئوتكۈزمىدىڭ، ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلاپ باقمىدىڭىسەن. 8 ئەمدى ھازىر، ئى ئەندىشسىز ياشاپ كەلگۈچى، ئۆز-ئۆزىگە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر، مەن ھەرگىز تۇل ئايالىنىڭ جاپاسىنى يا كى بالىلاردىن مەھرۇم بولۇشنىڭ جاپاسىنى تارتمايمەن» ـ دېگۈچى، ئى سەن ئەيش-ئىشرەتكە بېرىلگۈچىسەن، شۇنى ئاڭلاپ قوي: ـ 9 «دەل مۇشۇ ئىككى ئىش، ـ بىلىلاردىن مەھرۇم بولۇش ۋە تۇللۇق ـ بىر دەققىدە، بىر كۈن ئىچىدىلا ۋىشىگىنا ئەڭ چۈشىدۇ؛ نۇرغۇنلىغان جادۇگەرلىكلىرىڭ تۈپەيلىدىن، بەك كۆپ ئەپسۇنلىرىڭ ئۈچۈن ئۇلار تولۇق ۋىشىگىنا كېلىدۇ. 10 چۈنكى سەن ئۆزۈڭگىنە رەزىللىككىگە تايانغانسەن، سەن «ھېچكىم مېنى كۆرمەيدۇ» ـ دېدىڭ؛ سېنىڭ دانالىقىڭ ۋە بىلىمىڭ ئۆزۈڭنى ئېزىقتۇرۇپ، سەن كۆڭلۈڭدە: ـ «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» ـ دېدىڭ. 11 بىراق بالا يېتىپەت سېنى بىسىپ كېلىدۇ، سەن ئۇنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بىلمەيسەن، ھالاكەت بېشىڭغا چۈشىدۇ، سەن ھېچقانداق «ھامي پۇلى» بىلەن ئۇنى توسالمايسەن، سەن ھېچ كۈتمىگەن ۋەيرانچىلىق ئۈيۈقسىز سېنى بىسىپ چۈشىدۇ. 12 ئەمدى قېنى، ياشلىقىڭدىن تارتىپ ئۆزۈڭنى ئۆيرىتىپ كەلگەن ئەپسۇنلىرىڭنى، شۇندىقلا نۇرغۇنلىغان جادۇگەرلىكلىرىڭنى ھازىر ئوقۇپ تۈرىۋەر؛ كىم بىلسۇن، سەن ئۇلاردىن پايدا كۆرۈپ قالامسەن؟ بەرەر ئېمنى تەۋرىتىپ قويالارسەن ھەرقاچان؟! 13 سەن ئالغان مەسلىھەتلىرىڭ بىلەن ھالسىزلىنىپ كەتتىڭ؛ ئەمدى ئاسمانلارغا قاراپ تەبىر بەرگۈچىلەر، يۇلتۇزلارغا قاراپ پالچىلىق قىلغۇچىلار، يېڭى ئايلارنى كۆزىتىپ مۇنەججىملىك قىلىپ ئىشلارنى «ئالدىنئالا ئېيتقۇچىلار» ئورنىدن تەڭ تۇرۇپ بېشىڭغا چۈشىدىغانلاردىن سېنى قۇتقۇزسۇن! 14 مانا، ئۇلار پاخالدەك بولۇپ كېتىدۇ، ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ئۇلار ئۆزلىرىنى يالقۇننىڭ قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ؛ بىراق ئۇلاردا ئادەمنى ئىسىتىقۇدەك ھېچ كۆمۈر، يا كى ئادەم ئىسىنغۇدەك ھېچ گۈزلىخان يوقتۇر! 15 سېنى ئاۋارە قىلغان، ياشلىقىڭدىن تارتىپ سەندە سودا قىلغانلار ساڭا مۇشۇنداق پايدىسىز بولدۇ؛ ھەربىرى ئۆز يولىنى ئىزدەپ كېتىپ قالدۇ، سېنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم يوقتۇر.

48 ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، «ئىسرائىل»نىڭ ئىسمى بىلەن ئاتالغانلار، «يەھۇدا بۇلاقلىرى»دىن چىققانسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ئىشلىتىپ قەسەم قىلغۇچىسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى تىلغا ئالغۇچىسىلەر، بىراق بۇلار ھەققەت ھەم ھەققانىيلىقتىن ئەمەس! مۇنۇلارنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: ـ 2 (چۈنكى ئۇلار «مۇقەددەس شەھەر»نىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ئۆزلىرىگە ئىسم قىلدۇ، تېخى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا «تايىنار»مىش! ئۇنىڭ نامى بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردۇر!) 3 مەن بۇرۇنلا «ئىلگىركى ئىشلار»نى ئالدىنئالا بايان قىلدىم، ئۇلار ئۆز ئاغزىمدىن چىققان، مەن ئۇلارنى ئاڭلاتتىم، مەن بۇلارنى تۈيۈقسىز ۋۇجۇدقا چىقىرىپ، ئۇلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، 4 چۈنكى مەن سېنىڭ جاھىللىقىڭنى، بوينۇڭنىڭ پەيلىرىنىڭ تۇمۇر، يۈزۈڭنىڭ داپتەك ئىكەنلىكىنى بىلدىم؛ 5 سېنىڭ: «مېنىڭ بۇتۇم مۇشۇلارنى قىلدى»، يا كى «ئويما مەيدۇم، قۇيما مەيدۇم بۇلارنى بۇيرۇدى» ـ دېمىسلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا مەن بالدۇر مۇشۇلارنى ساڭا بايان قىلدىم، ئىش يۈز بەرگۈچە ئۇلارنى ساڭا ئاڭلىتىپ تۇردۇم. 6 سەن بۇلارنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ باق! بۇنى راست دەپ ئېتىراپ قىلمامسىلەر؟ مەن يانىتىن «يېڭى ئىشلار»نى، يەنى ساقلىنىپ يوشۇرۇنغان ئىشلارنى بايان قىلدىم، سەن بۇلارنى بىلگەن ئەمەسسەن. 7 سېنىڭ: «دەرۋەقە، مېنىڭ ئۇلاردىن بالدۇر خەۋرىم بار ئىدى» دېمىسلىكىڭ ئۈچۈن، ئۇلار بۇرۇن ئەمەس، ھازىرلا يارىتىلدۇ؛ مۇشۇ كۈندىن ئىلگىرى سەن ئۇلارنى ئاڭلاپ باقمىغانسەن. 8 بەرھەق، سەن قۇلاق سالمىدىڭ، بەرھەق، سەن خەۋەرمۇ ئالمىدىڭ، بەرھەق، سېنىڭ قۇلىقىڭ خېلى بۇرۇنلا ئېچىلماي ئېتىكلىك قالدى؛ چۈنكى مەن سېنىڭ ۋاپاسىزلىق قىلىۋېرىدىغانلىقىڭنى، بالياتقۇدىكى چېغىڭدىن تارتىپ «ئاسي» دەپ ئاتىلىدىغانلىقىڭنى بىلدىم. 9 ئۆز نامىم ئۈچۈن غەزىپىمنى كېچىكتۈرىمەن، شۇھرىتىم ئۈچۈن سېنى ئۆزۈپ تاشلىمايمەن دەپ غەزىپىمنى بېسىۋالدىم؛ 10 قارا، مەن سېنى تاۋلىدىم، بىراق كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلاندۇرمىدىم، مەن ئازاب-ئۇقۇبەتىنىڭ خۇمداندا سېنى تاللىۋالدىم. 11 ئۆز سەۋەبىمدىن، ئۆز سەۋەبىمدىن مەن مۇشۇنى قىلىمەن؛ مېنىڭ نامىمغا داغ تەگسە قانداق بولىدۇ؟ مەن ئۆزۈمنىڭ شان-شۇھرىتىمنى باشقا بىرسىگە ئۈتكۈزۈپ بەرمەيمەن. 12 ئى ياقۇپ، ئى چاقىرغىنىم ئىسرائىل! ماڭا قۇلاق سالغىن؛ مەن «ئۇ»دۇرمەن، مەن ئۇنىڭدۇرمەن، بەرھەق ھەم ئاخىرقىدۇرمەن؛ 13 مېنىڭ قولۇم يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سالغان، ئوڭ قولۇم ئاسمانلارنى كەرگەن؛ مەن ئۇلارنى چاقىرسامىلا، ئۇلار جەم بولۇپ ئورنىدىن تۇرىدۇ. 14 ھەممىگىلار، جەم بولۇپ يىغىلىگىلار، ئاڭلاپ قويۇڭلار؛ [بۇتلار] ئارىسىدا قايسىسى مۇشۇنداق ئىشلارنى بايان قىلغان؟ پەرۋەردىگار ياخشى كۆرگەن كىشى بولسا ئۇنىڭ كۆزىگىدىكى ئىشلارنى بابىلدا ئادا قىلىدۇ، ئۇنىڭ بىلەك-قولى كالدىيلەرنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن چۈشىدۇ؛ 15 مەن، مەن سۆز قىلغانمەن؛ دەرھەققەت، مەن ئۇنى چاقىردىم؛ مەن ئۇنى ئالدىغا چىقىرىۋالدىم، ئۇنىڭ يولى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ. 16 ـ ماڭا يېقىن كېلىگىلار، مۇشۇنى ئاڭلاپ قويۇڭلار؛ مەن ئەزەلدىن سۆزۈمنى يوشۇرۇن قىلغان ئەمەس؛ [سۆزۈم] ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدىمۇ يەنىلا شۇ يەردە بولغانمەن؛ ھازىر بولسا رەب پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ روھى مېنى ئەۋەتتى! 17 ھەمجەمەت-نىجاتكارىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسىس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۆزۈڭگە پايدا بولسۇن دەپ ساڭا ئۆگەتكۈچى، ساڭا تېگىشلىك بولغان يولدا سېنى يېتەكلىگۈچى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ 18 سەن مېنىڭ پەرمانلىرىمغا قۇلاق سالغان بولساڭدى! ئۇنداق بولغاندا بەخت-خاتىرجەملىكىڭ دەريادەك، ھەققانىيلىقىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك بولاتتى! 19 سېنىڭ نەسلىڭ بولسا ئۇنىڭ قۇملىرىدەك، ئېچ-قارنىڭدىن چىققان پەرزەنتلىرىڭ قۇم دانچىلىرىدەك سانسىز بولاتتى! ئۇلارنىڭ ئىسمى مېنىڭ ئالدىمدا ھەرگىز ئۈچۈرۈۋېتىلمەيدىغان يا كى يوقىتىۋېتىلمەيدىغان بولاتتى! 20 بابىلدىن چىقىڭلار، كالدىيلەردىن قېچىپ كېتىڭلار! ناخشا ئاۋازلىرىنى يا كۆتىپ مۇشۇنى جا كارلا ڭلار، بۇ خەۋەرنى ئاڭلىتىڭلار، جاھانىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئۇنى يەتكۈزۈپ مۇنداق دەڭلار: ـ «پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى ياقۇبنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزدى! 21 ئۇلار چۆل-باياۋانلاردىن ئۆتكەندە ھېچ ئۈسىياپ قالمىدى؛ ئۇ سۇلارنى تاشتىن ئاققۇزۇپ بەردى؛ بەرھەق، ئۇ تاشنى يارغۇزدى، سۇلار ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى!». 22 «رەزىللەر ئۈچۈن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بەخت-خاتىرجەملىك يوقتۇر».

49 «ئى ئاراللار، مېنىڭ گېپىمنى ئاڭلاڭلار، يىراقتىكى ئەل-يۇرتلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! بالياتقۇدىكى چېغىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگار مېنى چاقىردى؛ ئاپامنىڭ قورسىقىدىكى چېغىمدىن تارتىپ ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تىلغا ئالدى، 2 ئۇ ئاغزىمنى ئۈتكۈر قىلىچتەك قىلدى، ئۆز قولىنىڭ سايىسى ئاستىدا مېنى يوشۇرۇپ كەلدى، مېنى سىلىقلانغان بىر ئوق قىلدى، ئۇ مېنى ئوقدىنغا سېلىپ ساقلىدى، 3 ۋە ماڭا: «سەن بولساڭ ئۆزۈڭدە مېنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقىم ئايان قىلىنىدىغان ئۆز قۇلۇم ئىسرائىلدۇرسەن» ـ دېدى». 4 ئەمما مەن: ـ «مېنىڭ ئەجرىم بىكارغا كەتتى، ھېچنېمىگە ئېرىشمەي كۈچ-ماغدۇرۇمنى قۇرۇق سەرپ قىلدىم؛ شۇنداقتىمۇ باھالىنىشىم بولسا پەرۋەردىگاردىدۇر، مېنىڭ ئەجرىمنىمۇ خۇدايىمغا تاپشۇردۇم» ـ دېدىم؛ 5 ئەمدى مېنى ئۆز قۇلى بولۇشقا، ياقۇبنى توۋا قىلىپ ئۇنىڭ يېنىغا قايتۇرۇشقا مېنى بالياتقۇدا شەكىللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئىسرائىل

قايتۇرۇلۇپ يېنىغا توپلانمىغان بولسىمۇ، مەن يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شان-شەرەپكە ئىگە بولدۇم، شۇنىڭدەك خۇدايىم مېنىڭ كۆزچىمدۇر) **6** ـ تۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ياقۇپ قەبىللىرىنى [گۈناھىتىن قۇتقۇزۇپ] تۇرغىزۇشقا، ھەمدە ئىسرائىلدىكى «ساقلانغان سادىقلار»نى بەختىكە قايتۇرۇشقا قۇلۇم بولۇشۇڭ سەن تۇچۇن زەررىچىلىك بىر ئىشتۇر؛ مەن تىنچى سېنى ئەللەرگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتىم بولۇشۇڭ تۇچۇن سېنى ئاتىدىم». **7** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەجىمەمت-قۇتقۇزغۇچىسى، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدىغان كىشىگە، يەنى كۆپچىلىك لەنىتى دەپ قارىغان، ئەمەلدارلارغا قۇل قىلىنغان كىشىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈزىدە تۇرغۇچى پەرۋەردىگار، يەنى سېنى تاللىغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سەۋەبىدىن، پادىشاھلار كۆزلىرىنى ئىچىپ كۆرۈپ ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئەمەلدارلارمۇ باش ئۇرىدۇ؛ **8** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شاپائەت كۈرسىتىلىدىغان بىر يېتىتە دۇئايىكىنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەتكۈزۈلىدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن، مەن سېنى قوغدايمەن، سېنى خەلقىمگە ئەھدە سۈپىتىدە بېرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ سەن زېمىننى ئەسلىگە كەلتۈرىسەن، [خەلقىمنى] خارابە بولۇپ كەتكەن مىراسلىرىغا ۋارىسلىق قىلدۇرىسەن، **9** سەن مەھبۇسلارغا: «بۇياققا چىكىلگىلار»، قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرغانلارغا: «نۇرغا چىقىڭلار» ـ دەيسەن؛ ئۇلار يوللار بويىدىمۇ ئوتلاپ يۈرىدۇ، ھەتتا ھەر بىر تاقىر تاغلاردىن ئوزۇقلۇق تاپىدۇ؛ **10** ئۇلار تاچ قالمايدۇ، ئۇسساپ كەتمەيدۇ؛ تومۇز ئىسسىقمۇ، قۇياش تەپتىمۇ ئۇلارنى ئۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارغا رەھىم قىلغۇچى ئۇلارنى يېتەكلەيدۇ، ئۇ ئۇلارغا بۇلاقلارنى بويلىتىپ يول باشلايدۇ. **11** شۇنىڭدەك مەن بارلىق تاغلىرىمنى يول قىلىمەن، مېنىڭ يوللىرىم بولسا ئېگىز كۆتۈرۈلىدۇ. **12** مانا، مۇشۇ كىشىلەر يىراقتىن كېلىۋاتىدۇ، مانا، بۇلار بولسا شىمالدىن ۋە غەربتىن كېلىۋاتىدۇ، ھەم مۇشۇلار سىنىم زېمىنىدىنمۇ كېلىۋاتىدۇ. **13** خۇشالىلىقتىن توۋلاڭلار، ئى ئاسمانلار؛ ئى يەر-زېمىن، شادلان؛ تاخىشلارنى ياڭرىتىڭلار، ئى تاغلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇز خەلقىگە تەسەللى بەردى، ئۇزىنىڭ خار بولغان پېقىر-مۇمىنلىرىگە رەھىم قىلدۇ. **14** بىراق زىئون بولسا: ـ «پەرۋەردىگار مەندىن ۋاز كەچتى، رەببىم مېنى ئۇنۇتۇپ كەتتى!» ـ دەيدۇ. **15** ئانا ئۇزى ئېمىتىۋاتقان بوۋىقنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ ئۇز قورسىقىدىن تۇغقان ئوغلىغا رەھىم قىلمايى ئۇرالامدۇ؟ ھەتتا ئۇلار ئۇنتۇغان بولسىمۇ، مەن سېنى ئۇنتۇيالمايمەن. **16** مانا، مەن سېنى ئۇز ئالقانلىرىمغا ئويۇپ پۈتكەنمەن؛ [خارابە] تاملىرىڭ ھەردائىم كۆز ئالدىمىدىدۇر. **17** ئوغۇل بالىلىرىڭ [قايتىشقا] ئالدىرىۋاتىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى ۋەيران قىلغانلار، خاراب قىلغانلار سېنىڭدىن يىراق كېتىۋاتىدۇ؛ **18** بېشىڭنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئەتراپىڭغا قاراپ باق! ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ قېشىڭغا قايتىپ كېلىۋاتىدۇ! ئۇز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇلارنى ئۈزۈڭگە زىۋ-زىننەتلەر قىلىپ كىيىسەن، تويى بولىدىغان قىزدەك سەن ئۇلارنى تاقايسەن؛ **19** چۈنكى خارابە ھەم چۈلدەرەپ كەتكەن جايلىرىڭ، ۋەيران قىلىنغان زېمىنىڭ، ھازىر كېلىپ، ئۇرماقچى بولغانلار تۇپەيلىدىن ساڭا تارچىلىق قىلىدۇ، ئەسلىدە سېنى يۇتۇۋالغانلار يىراقلاپ كەتكەن بولىدۇ. **20** سېنىڭدىن جۇدا قىلىنغان بالىلىرىڭ بولسا ساڭا: ـ «مۇشۇ جاي ئۇرۇشۇمغا بەك تارچىلىق قىلىدۇ؛ ماڭا ئۇرغۇدەك بىر جايىنى بوشتىپ بەرسەڭ!» ـ دەيدۇ، **21** سەن كۆڭلۈڭدە: ـ «مەن بالىلىرىمدىن ئايرىلىپ قالغان، غېرىب-مۇساپىر ۋە سۈرگۈن بولۇپ، ئۇيان-بۇيان ھەيدىۋېتىلگەن تۇرسام، كىم مۇشۇلارنى ماڭا ئۇغۇپ بەردى؟ كىم ئۇلارنى بېقىپ چوڭ قىلدى؟ مانا، مەن غېرىب-يالغۇز قالدۇرۇلغانمەن؛ ئەمدى مۇشۇلار زادى نەدىن كەلگەندۇر؟» ـ دەيسەن. **22** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئەللەرگە قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئىشارەت قىلىمەن، ئەل-مىللەتلەرگە كۆرۈنىدىغان بىر ئۇغىنى تىكلەيمەن؛ ئۇلار ئۇغىللىرىڭنى قۇچىقىدا ئېلىپ كېلىشىدۇ؛ ئۇلار قىزلىرىڭنى ھاياش قىلىپ كېلىدۇ. **23** پادىشاھلار بولسا، «ئاتاق دادىلىرىڭ،» خانىشلار بولسا ئىنىگانلىرىڭ بولىدۇ؛ ئۇلار ساڭا بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، پۇتلىرىڭ ئالدىدىكى چاڭ-توپىنىمۇ يالايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەن؛ چۈنكى ماڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمايدۇ.

24 ئولجىنى باتۇرلاردىن ئېلىۋالغىلى بولامدۇ؟ ھەققانىيەت جازاسى سەۋەبىدىن ئۇتقۇن قىلىنغان بولسا قۇتۇلدۇرغىلى بولامدۇ؟ **25** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەتتا باتۇرلاردىن ئەسىرلەرنىمۇ قايتۇرۇۋالغىلى، ئەشەددىيلەردىن ئولجىنى قۇتقۇزۇغالغىلى بولىدۇ؛ ۋە سەن بىلەن دەۋالاشقانلار بىلەن مەنمۇ دەۋالىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى قۇتقۇزۇپ ئازاد قىلىمەن. **26** سېنى ئەزگۈچىلەرنى ئۇز گۈشى بىلەن ئوزىنى ئوزۇقلاندۇرىمەن؛ ئۇلار يېگۈ شاراب ئىچكەندەك ئۇز قېنى بىلەن مەست بولۇپ كېتىدۇ، شۇنداق قىلىپ بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ قۇتقۇزغۇچىڭ ھەم ھەمجەمەت-نىجاتكارىڭ، ياقۇپقا كۈچ-قۇدرەت بولغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

50

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قويۇۋەتكەن ئاناڭلارنىڭ تالاق خېتى قېنى؟ ماڭا قەرز بەرگۈچىلەرنىڭ قايىسىسىغا سىلەرنى سېتىۋەتكەنمەن؟ مانا، سىلەر ئۇز گۇناھلىرىڭلار ئارقىلىق ئۇز-ئۇزۇڭلارنى سېتىۋەتكەنسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئاناڭلار قويۇۋېتىلگەنىدى. **2** مەن سىلەردىنمۇ سورايمەن: مەن كەلگىنىمدە، نېمىشقا ھېچ ئادەم چىقمىدى؟ مەن چاقىرغىنىمدا، نېمىشقا ھېچكىم «مانا مەن» دەپ جاۋاب بەرمىدى؟ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قولۇم قىسقىلىق قىلامدۇ؟ قۇتقۇزغۇدەك كۈچۈم يوقمىدۇ؟ مانا، مەن بىر ئەيىبلەپلا دېڭىزنى قۇرۇقتۇپ، دەريالارنى چۆلگە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ سۇ بولمىغاچقا ئۇلارنىڭ بېلىقلىرى سېسىپ كېتىدۇ، ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلىدۇ؛ **3** ئاسمانلارنى قارىلىق بىلەن كىيدۈرىمەن، ئۇلارنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى [قارا] بۇزدىن قىلىمەن». **4** «رەب پەرۋەردىگار مېنىڭ جاپا چەككەنلەرنىڭ كۆڭلىنى ياساشنى بىلىشىم ئۈچۈن ماڭا تەلىم-تەربىيە ئالغۇچىلارنىڭ تىلىنى تەقدىم قىلدى؛ ئۇ مېنى ھەر سەھەر ئويغىتىپ ئوزىدۇ، تەربىيىلەنگەنلەرنىڭ قاتارىدا مېنىڭ قۇلقىمنى ئويغىتىدۇ. **5** رەب پەرۋەردىگار قۇلقىمنى ئاچتى؛ مەن بولسام ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم، ياكى يولدىن باش تارتمىدىم. **6** دۇمبەمنى ساۋغۇچىلارغا، مەڭزىلىرىمنى تۈك يۇلغۇچىلارغا تۇتۇپ بەردىم؛ خورلۇق ھەم تۈكۈرۈشلەردىن يۈزۈمنى قاچۇرمىدىم؛ **7** بىراق رەب پەرۋەردىگار ياردىمىدە بولىدۇ، شۇڭا مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن، شۇڭا مەن [نىيىتىمنى قەتئىي قىلىپ] يۈزۈمنى ئالماستەك چىڭ قىلدىم، خجىللىققا قالدۇرۇلمايدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **8** مېنى ئاقلىغۇچى يېنىمىدىدۇر، كىم ماڭا ئەرز-شىكايەت قىلالىسۇن؟ بار بولسا بىرلىكتە دەۋالىشايلى، كىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەيىبلىمەكچى بولسا، ئالدىمغا كەلسۇن! **9** ماڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگاردۇر؛ ئەمدى مېنى ئەرز قىلالايدىغان كىمكەن؟ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر تال كىيىمدەك ئەسكىرەپ كېتىدۇ، پەرۋانىلەر ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ». **10** ـ «ئاراڭلاردا پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان، ئۇنىڭ قۇلىنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلىدىغان كىم بار؟ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدىغان، يورۇقلۇق بولمىغان كىشى بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىشىنىپ خاتىرجەملەنسۇن، خۇداسىغا يۆلەنسۇن! **11** مانا، سۈزلىرى ئۈچۈن ئوت ياقىدىغان ئەتراپىڭلارنى مەشئەللەر بىلەن ئورايدىغان ھەممىڭلار! قېنى، ئۇز ئوتۇڭلارنىڭ نۇرىدا، ئۇزۇڭلار ياقتان مەشئەللەر ئارىسىدا مېڭىڭلار؛ بىراق سىلەر شۇنى قولۇمدىن ئالىسىلەركى: ـ «ئازاب-ھەسرەت ئىچىدە ياتىسىلەر!».

51

«ئى ھەققانىيلىققا ئىنتىلگۈچىلەر، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: ـ سىلەرنى يونۇپ چىقارغان تاشقا، سىلەرنى كولاپ چىقارغان ئورەككە نەزەر سېلىڭلار؛ **2** ئاتاڭلار ئىبراھىمغا، سىلەرنى تۇغۇپ بەرگەن ساراھقا نەزەر سېلىڭلار؛ چۈنكى مەن ئۇنى يالغۇز چېغىدا چاقىردىم، ئۇنىڭغا بەخت ئاتا قىلدىم، ھەم ئۇنى ئاۋۇندۇردۇم. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونغا تەسەللى بەرمەي قويمايدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق خارابە يەرلىرىگە چوقۇم تەسەللى بېرىدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۇنىڭ جاڭگاللىرىنى ئېرەن باغچىسىدەك، ئۇنىڭ چۆل-باياۋانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغىدەك قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن خۇشاللىق ھەم شاد-خۇرراملىق، رەھمەتلەر ھەم ناخشا ئاۋازلىرى تېپىلىدۇ. **4** مېنىڭ خەلقىم، گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئۇز ئېلىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى مەندىن بىر قانۇن-تەلىم كېلىدۇ، ۋە مەن ھۆكۈم-ھەققىتىمنى ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن بىر نۇر قىلىپ تىكلەيمەن. **5** مېنىڭ

هەققانیلىقىم سىلەرگە يېقىن، مېنىڭ نىجاتىم يولغا چىقتى، مېنىڭ بىلەكلىرىم ئەل-يۇرتلارغا
ھۆكۈم-ھەققەتنى ئېلىپ كېلىدۇ، ئاراللار مېنى كۈتۈپ ئۈمىد باغلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ
بىلىكىمگە تايىنىدۇ. 6 بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا، ئاستىڭلاردا تۇرغان يەر-
زېمىنغىمۇ قاراپ بېقىڭلار، چۈنكى ئاسمانلار ئىس-تۈتەكتەك غايىب بولىدۇ، يەر-زېمىن
بولسا بىر تال كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ ئوخشاشلا ئۆلىدۇ،
براق نىجاتىم بولسا ئەبەدىلئەبەدگىچىدۇر، مېنىڭ ھەققانىيلىقىم ھەرگىز يانچىلمايدۇ. 7 ئى
ھەققانىيلىقىمنى بىلگەنلەر، كۆڭلىگە قانۇن-تەلىمنى پۈككەن خەلق، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار،
ئىنسانلارنىڭ ھاقارەتلىرىدىن قورقماڭلار، ئۇلاردىكى كۆپۈرلۈق ۋە غالىجىرلاشلاردىن
پاتىپاراق بولۇپ كەتمەڭلار، 8 چۈنكى كۈيە ئۆلارنى كىيىمنى يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ،
قۇرت يۇڭۇ يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ، براق ھەققانىيلىقىم ئەبەدىلئەبەدگىچىدۇر، مېنىڭ
نىجاتىم دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. 9 ئويغان، ئويغان، كۆچىنى ئۆزۈڭگە كىيىم قىلىپ
كىيگەيسەن، ئى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى! قەدىمكى ۋاقىتلاردا، ئۆتكەن زامانلاردىكى
دەۋرلەردە ئويغانغىنىڭدەك ئويغان! راھابنى قىيما-چىيما قىلىپ چېپىۋەتكەن، ئەجدىھانى
سانچىپ زەخىملەندۈرگەن ئەسلى سەن ئەمەسمۇ؟ 10 دېڭىزنى، دەھشەتلىك ھاكاردىكى
سۈلارنى قۇرۇتىۋېتىپ، دېڭىزنىڭ تېگىلرىنى سەن ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلارنىڭ
ئۆتۈش يولى قىلغان ئۆزۈڭ ئەمەسمۇ؟ 11 شۇنىڭا پەرۋەردىگار بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغانلار
قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار ناخشىلارنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ باشلىرىغا
مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق قوندۇ، ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا ئېرىشىدۇ، قايغۇ-ھەسرەت
ھەم ئۆھ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ. 12 سىلەرگە تەسەللى بەرگۈچى ئۆزۈم، ئۆزۈمدۇرمەن؛
ئۆلۈش ئالدىدا تۇرغان بىر ئىنسانمىدىن، تېنى ئوت-چۆپلەرگە ئايلىنىپ كېتىدىغان ئىنسان
بالىسىدىن قورقۇپ كەتكىنىڭ نېمىسى؟ 13 ئاسمانلارنى كەرگەن، يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى
سالغان ياسىغۇچىڭ پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ يۈرىسەن، شۇنداقلا كۈن بويى ھالا كەت
يۈرگۈزمەكچى بولغان زالىمنىڭ قەھرىدىن توختاۋسىز قورقۇپ يۈرىسەن؛ ئەمدى زالىمنىڭ
قەھرى قېنى؟ 14 باش ئەگكەن ئەسىر بولسا تېزدىن بوشىتىلىدۇ، ئۇ ھاكىغا چۈشمەيدۇ،
شۇنىڭ بىلەن ئۆلمەيدۇ، ئۇنىڭ رىسقىمۇ ئۈگەپ قالمايدۇ. 15 مەن بولسام دېڭىزنى قوزغاپ،
دولقۇنلارنى ھۆركىرەتكۈچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» مېنىڭ نامىمدۇر؛ 16 ۋە ئاسمانلارنى تىكەلىشكە،
يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سېلىشقا، ۋە زىئونغا: «سەن مېنىڭ خەلقىمدۇر» دېيىشكە، مەن
سۆزۈمنى ئاغزىڭغا قۇيغانىمەن، سەن [قۇلۇمنى] قولۇمنىڭ سايىسى بىلەن ياپقانىمەن.
17 ئى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى قەھرلىك قەدەھنى ئىچىۋەتكەن يېرۇسالىم، ئويغان،
ئويغان، ئورنۇڭدىن تۇر، ئادەمنى ۋەھىمگە سالغۇچى جام-قەدەھنى سەن ئىچتىڭ، براقلا
كۆتۈرۈۋەتتىڭ، 18 ئۇنىڭ تۇغۇپ بەرگەن بارلىق بالىلىرى ئارىسىدا ئۇنى يېتەكلىگۈدەك
ھېچكىم يوق، ئۇنىڭ بېقىپ چوڭ قىلغان بارلىق بالىلىرىدىن ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۈلگۈدەك
ھېچبىرىمۇ يوق. 19 بۇ ئىككى ئىش بېشىڭغا چۈشتى ـ (كىم سەن ئۈچۈن ئىچ ئاغرىتىپ
يىغلار؟!) ـ بۇلاڭچىلىق ھەم ۋەيرانچىلىق، ئاچارچىلىق ھەم قىلىچ؛ مەنمۇ ساڭا تەسەللى
بېرەلەيمەنمىكىن؟ 20 سېنىڭ بالىلىرىڭ ھالسىزلىنىپ ھوشسىدن كەتتى، تورغا چۈشكەن
جەرەنەدەك ھەربىر كوچىنىڭ دوقمۇشىدا ياتىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى بىلەن،
خۇدايىڭنىڭ تەنبىھى بىلەن تولدۇرۇلدى؛ 21 شۇنىڭا ھازىر بۇنى ئاڭلاپ قوي، ئى
خار بولغان، ـ مەست بولغان، براق شاراب بىلەن ئەمەس: ـ 22 ئۆز خەلقىنىڭ
دەۋاسىنى يۈرگۈزگۈچى رەببىڭ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ مۇنداق دەيدۇ: ـ
«مانا، مەن قولۇڭدىن ئادەمنى ۋەھىمگە سالىدىغان جام-قەدەھنى، يەنى قەھرىمگە تولغان
قەدەھنى ئېلىۋالدىم، سەن ئىككىنچى ئۆزىڭدىن ھېچ ئىچمەيسەن؛ 23 مەن ئۆزىنى سېنى
خارلىۋاتقانلارنىڭ قولىغا ئۆتكۈزىمەن، ئۇلار ساڭا: «بىز ئوستۇڭدىن دەسسەپ ئۆتىمىز،
ئېگىلىپ تۇر» دېدى، شۇنىڭ بىلەن سەن تېنىڭنى يەر بىلەن تەڭ قىلىپ، ئۈستۈڭدىن
ئۆتكۈچىلەر ئۈچۈن ئۆزۈڭنى كوچىدىكى يول قىلدىڭ».

52 ـ ئويغان، ئويغان، ئى زىئون، كۈچۈڭنى كىيىۋال، ئى يېرۇسالىم، مۇقەددەس
شەھەر، گۈزەل كىيىم-كېچەكلىرىڭنى كىيىۋال؛ چۈنكى بۇندىن باشلاپ سۈننەت
قىلىنمىغانلار يا كى ناپاكلار ئىچىڭگە ئىككىنچى كىرمەيدۇ. 2 توپا-چاڭدىن چىقىپ
ئۆزۈڭنى سىلكىۋەت؛ ئورنۇڭدىن تۇر، ئۇلتۇرۇۋال، ئى يېرۇسالىم، ئۆزۈڭنى بوينۇڭدىكى
زەنجىرلەردىن بوشىتىۋەتكىن، ئى ئۆتقۈن بولغان زىئون قىزى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆزۈڭلارنى پۇلسىز سېتىۋەتكەنسىلەر؛ پۇلسىز قايتۇرۇپ سېتىۋېلىنىسىلەر».
4 چۈنكى مۇنداق دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار: ـ خەلقىم دەسلەپتە مىسىرغا مۇساپىر سۈپىتىدە
چۈشكەنىكەن، شۇنداقلا يېقىندا ئاسۇريە ئۇلارنى ئەزگەن يەردە، 5 (ئەمدى ھازىر خەلقىم
پۇلسىز ئېلىپ كېلىنگىنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار) مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟ ئۇلار ئۈستىدىن
ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار ئۇلارنى زار قاقشاتقان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇنداقلا
نامىم بولسا كۈن بويى توختاۋسىز ھاقارەتلەنگەن تۇرسا، مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟!» 6
شۇنىڭا ئۆز خەلقىم مېنىڭ نامىمنى بىلىدۇ، شۇنىڭا شۇ كۈنى ئۇلار مېنىڭ «ئۇ» ئىكەنلىكىمنى،
شۇنداقلا ئۇلارغا: «كۆز، مېنى!» دەيدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. 7 تاغلار ئۈستىدە خۇش
خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە! ئۇ ئارام-خاتىرجەملىكنى
جاكارلايدۇ، بەختلىك خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، نىجات-قۇتۇلۇشنى ئېلان قىلىدۇ، ئۇ
زىئونغا: «خۇدايىڭ ھەممىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ!» 8 كۈزەتچىلىرىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلا! ئۇلار
ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ناخشىلارنى يا كۈتىپ توۋلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوننى ئېلىپ
قايتقاندا، ئۇلار ئۆز كۆزى بىلەن كۆرىدۇ! 9 ئى يېرۇسالېمنىڭ خارابىلىرى، ناخشىلارنى
يا كۈتىپ ئەتىنە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بەرگەن، ئۇ يېرۇسالېمنى
ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان! 10 پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئۆز
مۇقەددەسىن بىلىكىنى ئېچىپ ئايان قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىننىڭ بارلىق چەت-ياقىلىرى
خۇدايىمىزنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشىنى كۆرىدۇ. 11 چېقىپ كېتىڭلار، چېقىپ كېتىڭلار،
ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگمەي شۇ يەردىن چېقىپ كېتىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چېقىپ
كېتىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قاچا-قۇچىلىرىنى كۆتۈرگۈچىلەر، ئۆزۈڭلارنى
پاك تۇتۇڭلار، 12 چۈنكى سىلەر ئالدىرىغان يېتى ئەمەس، پاتىپاراق قاچقان يېتى ئەمەس
چېقىپ كېتىسىلەر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردا ماڭىدۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇدايى
ئارقا مۇھاپىزەتچىڭلار بولىدۇ. 13 « ـ كۆرۈڭلاركى، مېنىڭ قۇلۇم دانالىق بىلەن ئىش
كۆرىدۇ، ئۇ [ئالەم ئالدىدا] كۆتۈرۈلىدۇ، يۇقىرى ئورۇنغا چىقىرىلىدۇ، ناھايىتى ئالىي ئورۇنغا
ئېرىشتۈرۈلىدۇ. 14 لېكىن نۇرغۇن كىشىلەر سېنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران قېلىشىدۇ، ـ
چۈنكى ئۇنىڭ چىرايى باشقا ھەرقانداقىنىڭكىدىن كۆپ زەخىملەنگەن، [قۇلنىڭ] قىيافىتى
شۇ دەرىجىدە بۇزۇۋېتىلگەنكى، ئۇنىڭدا ھەتتا ئادەم سىياقىمۇ قالمىغان! 15 ئۇ شۇ يول بىلەن
نۇرغۇن ئەللەرنىڭ ئۈستىگە [قان] چاچىدۇ. ھەتتا شاھ-پادىشاھلارمۇ ئۇنىڭ كارامىتىدىن
ئاغزىنى ئۇتۇپلا قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭلارنىڭ ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانىنى ئۇلار كۆرەلەيدۇ، ئۇلار
ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغانىنى چۈشىنەلەيدۇ.

53 بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىمىمۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى
كىمگىمۇ ئايان قىلىنغان؟ 2 ئۇ بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] ئالدىدا خۇددى يۇمران مايسىدەك،
يا كى خۇددى قاغىراق تۇپراقتا تارتقان بىر يىلتىزدەك ئۆسىدۇ؛ ئۇنىڭدا جەزىبدارلىق يا كى
ھەيۋە يوق بولىدۇ، بىز ئۇنى كۆرگىنىمىزدە، ئۇنىڭ بىزنى جەلب قىلغۇدەك تەقى-تۇرقىمۇ
يوق بولىدۇ. 3 ئۇ كىشىلەر تەرىپىدىن كەمىستىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭدىن يىراقلىشىدۇ؛ ئۇ
كۆپ دەرد-ئەلەملىك ئادەم بولۇپ، ئۇنىڭغا ئازاب-ئۇقۇبەت يار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن
ئۇنىڭدىن يۈزلەر قاچۇرۇلىدۇ، ئۇ كەمىستىلىدۇ، بىز ئۇنى ھېچ نەرسىگە ئەرزىمەس دەپ
ھېسابلىدۇق. 4 براق ئەمەلىيەتتە بولسا، ئۇ بىزنىڭ قايغۇ-ھەسرىتىمىزنى كۆتۈردى، ئازاب-
ئۇقۇبەتلىرىمىزنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى. بىز بولساق، بۇ ئىشلارنى ئۇ ۋاباغا ئۇچىرىغانلىقىدىن،
خۇدا تەرىپىدىن جازالىنىپ ئۇرۇلغانلىقىدىن، شۇنداقلا قىيىن-قىستاققا ئېلىنغانلىقىدىن دەپ
قاريدۇق! 5 لېكىن ئۇ بىزنىڭ ئاسىيلىقلىرىمىز تۈپەيلىدىن يارىلاندى، بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز

ئۇچۇن زەخمىلەندى، ئۇنىڭ جازالىنىش بەدىلىگە، بىز ئارام-خاتىرجەملىك تاپتۇق، ھەم قاچىدىن بولغان يارىلىرى ئارقىلىق بىز شىپاۋۇ تاپتۇق. **6** ھەممىز خۇددى قويىلاردەك يولدىن ئېزىپ، ھەربىرىمىز ئۆزىمىز خالىغان يولغا ماڭغانىدۇق؛ بىراق پەرۋەردىگار ھەممىزنىڭ قەبىھلىكىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغىپ يۈكلىدى. **7** ئۇ قىينىلىپ، ئازاب چەككەن بولسىمۇ ئېغىز ئاچمىدى؛ ئۇ خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلىپ مېڭىلغان پاقالاندەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، شۇنداقلا يۈڭ قىرقىغۇچىلار ئالدىدا قوي ئۈن-تىنسىز ياتقاندەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. **8** ئۇ قامىپ قويۇلۇپ، ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولۇپ ئېلىپ كېتىلدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن ئېلىپ كېتىلدى، مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئاسىيلىقى ئۈچۈن ئۇ ۋاپا بىلەن ئۆرۈلدى. **9** كىشىلەر ئۇنى رەزىللەر بىلەن ئورتاق بىر گۈرگە بېكىتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆلۈمىدە بىر باي بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ھېچقاچان زوراۋانلىق قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىرەر ئېغىزمۇ ھىيلە-مىكىرلىك سۆز تېپىلماس. **10** بىراق ئۇنى ئېزىشنى لايىق كۆرگەن پەرۋەردىگارىدۇر؛ ئۇ ئۇنى ئازابقا چۈمۈلدۈرگۈزدى. گەرچە ئۇ ئۆز جېنىنى گۇناھنى يۇيىدىغان قۇربانلىق قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئۈرۈق-ئەۋلادلىرىنى چوقۇم كۆرۈپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆرىدىغان كۈنلىرى ئۇزارتىلىدۇ، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ كۆڭلى سۈيۈندىغان ئىشلار ئۇنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، راۋاژ تېپىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **11** ئۇ ئۆزى تارتقان جاپانىڭ مېۋىسىنى كۆرۈپ مەمنۇن بولىدۇ؛ ھەققانىي بولغۇچى مېنىڭ قۇلۇم ئۆزىنىڭ بىلىملىرى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرگە ھەققانىيلىقنى يەتكۈزىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزىگە يۈكلىدۇ. **12** بۇ ئىشلىرى ئۈچۈن مەن شۇ «نۇرغۇن كىشىلەر»نى ئۇنىڭغا ھەدىيە قىلىپ ئېسىۋىسى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزى كۈچلۈكلەرنى غەنىمەت سۈپىتىدە ئۈلەشتۇرۇۋېرىدىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تا ئۆلۈشكە قەدەر «[شاراب ھەدىيە]»نى ئۆتۈككەندەك، ئۆز جېنىنى ئۆتۈپ بەردى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ قاتاردا سانىلىشىغا يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى، ئۆزىنى ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ئورنىغا قويۇپ ئۆلار ئۈچۈن دۇئا قىلدى».

54 ـ تەنتەنە قىل، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! ناخشىلارنى ياڭراتما، شادلىنىپ توۋلا، ئى تولغاق ئۈتۈپ باقمىغان ئايال! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ **2** چېدىرىڭنىڭ ئورنىنى كېڭەيتىپ، ئۇرالغۇلىرىڭنىڭ ئېتىكلىرىنى ئۇلار يايسۇن؛ كۆچۈڭنى ھېچ ئايماي چېدىر تانىلىرىڭنى ئۇزارتقىن، قورۇقلىرىڭنى چىڭايتقىن؛ **3** چۈنكى سەن ئوڭ ۋە سول تەرەپكە كېڭىيىسەن؛ سېنىڭ ئەۋلادىڭ باشقا ئەللەرنى ئىگەلەيدۇ؛ ئۇلار غېرىب شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىدۇ. **4** قورقما، چۈنكى سەن ھېچ خجالەتتە بولمايسەن؛ ھېچ ئۇياتقا قالدۇرۇلمايسەن، چۈنكى يەرگە ھېچ قارىتىلىپ قالمايسەن، چۈنكى ياشلىقىڭدىكى خجىلچانلىقنى ئۇنتۇيسەن، ئۇنالمۇقۇڭنىڭ ئاھانىتىنى ھېچ ئېسىڭگە كەلتۈرەلمەيسەن. **5** چۈنكى سېنى يارىتىپ شەكىللەندۇرگۈچىڭ بولسا سېنىڭ ئېرىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامى؛ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولسا ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، ئۇ بارلىق يەر-زېمىنىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى چاقىردى، ـ خۇددى ئېرى ئۆزىدىن ۋاز كەچكەن، كۆڭلى سۇنۇق بىر ئايالدەك، ياشلىقىدا ياتلىق بولۇپ ئاندىن تاشلۇۋېتىلگەن بىر ئايالنى چاقىرغاندەك چاقىردى» ـ دەيدۇ سېنىڭ خۇدايىڭ؛ **7** مەن بىر دەققە سەندىن ئايرىلىپ كەتتىم، بىراق زور كۆيۈمچانلىق بىلەن سېنى يېنىمغا يىغىمەن؛ **8** غەزىپىمنىڭ تېشىشى بىلەن مەن بىر دەققىلا يۈزۈمنى سەندىن يوشۇرۇۋېرىدۇم قويدۇم، بىراق مەڭگۈلۈك مېھىر-مۇھەببىتىم بىلەن سېنى كۆيۈمچانلىق كۆرسىتىمەن» ـ دەيدۇ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ پەرۋەردىگار. **9** مۇشۇ ئىشلار خۇددى نۇھ [پەيغەمبەر] دەۋرىدىكى توپان سۈلىرىدەك بولىدۇ ـ مەن نۇھ دەۋرىدىكى سۈلار ئىككىنچى يەر يۈزىنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ دەپ قەسەم ئىچكىنىمدەك، ـ مەن شۇنداق قەسەم ئىچكەنمەنكى، سەندىن ئىككىنچى غەزەپلەنمەيمەن، سېنى ئىككىنچى تەنبىھ بەرمەيمەن. **10** چۈنكى تاغلار يوقىلىدۇ، دۆڭلەرمۇ يۇتكىلىپ كېتىدۇ، بىراق مېھىر-مۇھەببىتىم سەندىن ھەرگىز كەتمەيدۇ، سېنى ئارام-خاتىرجەملىك بەرگەن ئەھدەمنى سەندىن نېرى بولمايدۇ» ـ دەيدۇ سېنى كۆيۈمچانلىق قىلغۇچى پەرۋەردىگار. **11** ئى خار بولغان، بوراندا ئۇيۇن-بۇيان چايقالغان، ھېچ تەسەللى قىلىنمىغان [قىز]، مانا، مەن تاشلىرىڭنى رەڭدار سېمونت لاي بىلەن قىرلايمەن، كۆك ياقۇتلار بىلەن ئۇلۇڭنى سالىمەن؛ **12** پارقىراق مۇنارلىرىڭنى لەئەللەردىن، دەرۋازىلىرىڭنى چاقناق ياقۇتلاردىن، بارلىق سېپىللىرىڭنى جاۋاھىراتلاردىن قىلىپ ياسايمەن. **13** سېنىڭ بارلىرىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەربىيىدىن ئۆگىتىلىدۇ؛ بالىلىرىڭنىڭ ئارام-خاتىرجەملىكى زور بولىدۇ! **14** سەن ھەققانىيلىق بىلەن تىكىلىنىسەن؛ سەن زۇلۇمدىن يىراق، (چۈنكى سەن ھېچ قورقمايسەن) ۋەھشەتتىنمۇ يىراق ئۇرغۇچى بولىسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ھېچ يېقىنلاشمايدۇ. **15** مانا، بىرەرسى ھامان يېغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا، (بىراق بۇ ئىش مېنىڭ ئىختىيارىمدا بولغان ئەمەس)، كىمكى يېغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا سېنىڭ سەۋەبىڭدىن يېقىلىدۇ. **16** مانا، كۆمۈر ئوتىنى يەلپۈتۈپ، ئۆزىگە مۇۋاپىق بىر قورالنى ياسىغۇچى ئۆمۈرچىنى مەن ياراتقانىمەن، ھەم خار قىلىش ئۈچۈن ھالاك قىلغۇچىنىمۇ مەن ياراتقانىمەن؛ **17** ساڭا قارشى ياسالغان ھېچقانداق قورال كارغا كەلمەيدۇ، ساڭا ئەرز-شىكايەت قىلغۇچى ھەربىر تىلنى سەن مات قىلىسەن. مانا شۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرىنىڭ ئالدىغان مىراسىدۇر! ئۇلارنىڭ ھەققانىيلىقى بولسا مەندىندۇر!

55 ھوي! بارلىق ئۇسساپ كەتكەنلەر، سۇغا كېلىڭلار! پۇلى يوقلار، كېلىڭلار، ئاش-نان سېتىۋېلىپ يەڭلار، مانا كېلىڭلار، نە پۇل نە بەدەل تۆلىمەيلا شاراب ھەم سۈت سېتىۋېلىڭلار، **2** نېمىشقا ھەقسىز ئاش-نان بولمايدىغان نەرسىگە پۇل خەجلەيسىلەر؟ ئەجىرىڭلارنى ئادەمنى ھېچ قانائەتلەندۈرمەيدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن سەرپ قىلىسىلەر؟ گېپىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، ياخشىسىدىن يەڭلار، كۆڭۈڭلار مولچىلىقتىن قانائەتلىنىدۇ؛ **3** ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، يېنىمغا كېلىڭلار، ئاڭلاڭلار، جېنىڭلار ھاياتقا ئېرىشىدۇ؛ ۋە مەن سىلەر ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزۈپ بېرىمەن: ـ شۇ ئەھدە ـ داۋۇتقا ۋەدە قىلىنغان مېھىر-شەپقەتلەردۇر! **4** مانا، مەن ئۇنى ئەل-يۇرتلارغا گۇۋاھچى سۈپىتىدە، ئەل-يۇرتلارغا يېتەكچى ھەم سەركەردە سۈپىتىدە تەقدىم قىلدىم ـ **5** ـ «مانا، سەن تونۇمىگەن يات بىر ئەلنى چاقىرىسەن، سېنى بىلمىگەن بىر ئەل يېنىڭغا يۈگۈرۈپ كېلىدۇ؛ سەۋەبى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ تۈزىدۇر؛ چۈنكى ئۇ سېنى ئۈلۈغلاپ ساڭا گۈزەللىك-جۈلالىقنى يار قىلدى». **6** ـ ئىزدەڭلار پەرۋەردىگارنى، ئۇ تونۇرنى تاپقۇزماقچى بولغان پەيتتە؛ ئۇ يېقىن تۇرغان ۋاقىتدا ئۇنىڭغا ندا قىلىڭلار! **7** رەزىل ئادەم ئۆز يولىنى، ناھەق ئادەم ئۆز ئوي-خىيالىرىنى تاشلىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ ئۇنىڭغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىدۇ؛ خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ زور كەچۈرۈم قىلىدۇ. **8** چۈنكى مېنىڭ ئويلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئويلىغانلىرىڭلار ئەمەس، مېنىڭ يوللىرىم بولسا سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەستۇر؛ **9** چۈنكى ئاسمان يەردىن قانچە يۇقىرى بولغىنىدەك، مانا ئۆز يوللىرىم سىلەرنىڭ يوللىرىڭلاردىن، مېنىڭ ئويلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئويلىغانلىرىڭلاردىن شۇنچە يۇقىرىدۇر. **10** يامغۇر ھەم قار ئاسماندىن چۈشۈپ، يەر يۈزىنى سۇغىرىپ ئۇنى كۆكەرتىپ، چېچەكلىتىپ، تېرىغۇچىغا ئۇرۇقنى، يېگۈچىگە ئاش-نانىنى تەمىنلىگۈچە قايتمايدىغانىدەك، **11** مانا مېنىڭ ئاغزىمدىن چىققان سۆز- كالامىم شۇنداقتۇر؛ ئۆز كۆڭلۈمدىكىنى ئەمەلگە ئاشۇرمىغۇچە، ئۇنى ئەۋەتىش مەقسىتىمگە تولۇق يەتمىگۈچە، ئۇ ئۆزۈمگە بىكاردىن-بىكار قايتمايدۇ. **12** چۈنكى سىلەر شاد-خۇرام ھالدا چىقىسىلەر؛ ئارام-خاتىرجەملىكتە يېتەكلىنىپ چىقىسىلەر؛ تاغلار ھەم دۆڭلەر سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ناخشا ياڭرىتىدۇ، دالالاردىكى بارلىق دەل-دەرەخلەر چاۋاك چېلىشىپ ئەتىنە قىلىدۇ؛ **13** يانتاقلىقنىڭ ئورنىدا قارىغاي، جىغانلىقنىڭ ئورنىدا خاداس دەرىخى ئۆسىدۇ؛ مۇشۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا بىر نام كەلتۈرىدۇ، مەڭگۈگە ئۈزۈلمەس كارامەت بولىدۇ.

56 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادالەت ھەم ھىدايەتنە چىڭ تۇرۇڭلار، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈڭلار؛ چۈنكى مېنىڭ نىجاتىم يېقىنلاشتى، ھەققانىيلىقم ئايان قىلىناي

دەۋاتىدۇ، **2** مۇشۇلاردا چىڭ تۇرغۇچى ئىنسان بالىسى ـ
شابات كۈننى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغۇچى، قولىنى ھەرقانداق رەزىلىكتىن
تارتقۇچى كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! **3** تۆزنى پەرۋەردىگارغا باغلىغان يات يۇرتلۇق
ئادەم: ـ «پەرۋەردىگار چوقۇم مېنى تۆز خەلقىدىن ئايرىۋېتىدۇ!»، يا كى ئاغۋات بولغان
كىشى: ـ «مانا، قاقشال بىر دەرەخمەن!» دېگۈچى بولمىسۇن. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ مەن
تۆز «شابات كۈنلىرىم»نى ساقلايدىغان، كۆڭۈلدىكى ئىشلارنى تاللىغان، ئەھدىمدە چىڭ
تۇرىدىغان ئاغۋاتلارغا مۇنداق دەيمەنكى: ـ **5** مەن ئۇلارغا تۆز ئۆيۈمدە، يەنى تۆز تاملىرىم
ئىچىدە ئورۇن ھەم نام-ئاتاق ئاتا قىلىمەن؛ مۇشۇ نام-ئاتاق ئوغۇل-قىزلىرى بارلار ئىنكىدىن
ئەۋزەلدۇر؛ مەن ئۇلارغا ئۆزۈلمەس، مەڭگۈلۈك نامنى بېرىمەن. **6** پەرۋەردىگارنىڭ
خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ نامىغا سېغىنىشقا، ئۇنىڭ قۇللىرى بولۇشقا پەرۋەردىگارغا تۆزنى
باغلىغان، شابات كۈننى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغان، ئەھدەمنى چىڭ تۇتقان يات
يۇرتلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىنى بولسا، **7** ئۇلارنىمۇ تۆز مۇقەددەس تېغىمغا ئېلىپ كېلىمەن، مېنىڭ
دۇئا گاھ بولغان ئۆيۈمدە ئۇلارنى خۇشال قىلىمەن؛ ئۇلارنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرى
ھەم تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى مېنىڭ قۇربانگاھىم ئۈستىدە قوبۇل قىلىنىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ
ئۆيۈم «بارلىق ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن دۇئا قىلىنىدىغان ئۆي» دەپ ئاتىلىدۇ. **8** ئىسرائىلدىن
تارقىلىپ كەتكەن غېرىبلارنى يىغىپ قايتۇرىدىغان رەب پەرۋەردىگار: ـ مەن يەنە ئۇنىڭغا
باشقىلارنى، يەنى يىغىلىپ بولغانلارغا باشقىلارنىمۇ قوشۇپ يىغىمەن! ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى
دالالاردىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىپ ئۈزۈۋتىن ئېلىڭلار، تۇرمانلىقتىكى بارلىق ھايۋانلار،
كېلىڭلار! **10** [ئىسرائىلنىڭ] كوزىتېلىرى ھەممىسى قارىغۇ؛ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ؛ ھەممىسى
قاۋاشنى بىلمەيدىغان گاچا ئىتلار، چۈشەكەپ ياتىدىغان، ئۇيقۇغا ئامراقلار! **11** مۇشۇ
ئىتلار بولسا نەپسى يامان، توينىغىنى بىلمەيدۇ، ئۇلار بولسا [خەلقىمنى] «باققۇچى»لارمىش
تېخى! ئۇلار يورۇتۇلۇشنى ھېچ بىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خالىغانچە يول تاللاپ قېيىپ
كەتكەن، بىرسىمۇ قالماي ھەربىرى تۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ يۈرگۈچىلەر! **12** ئۇلار: «قېنى،
شاراب كەلتۈرەيمىز، ھاراقنى قانغۇچە ئىچەيلى؛ ئەتىمۇ بولسا بۈگۈنكىدەك بولىدۇ، تېخىمۇ
مولچىلىق بولىدۇ يەنە!» ـ دەۋېرىدۇ.

57 ھەققانىي ئادەم ئالەمدىن ئۆتىدۇ، ھېچكىم بۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلمەيدۇ؛ مېھرىبان
ئادەملەر يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، بىراق ھېچكىم ئويلاپ چۈشىنەلەيدۇكى، ھەققانىي
ئادەملەر يامان كۈنلەرنى كۆرمىسۇن دەپ يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ. **2** ئۇ بولسا ئارام-
خاتىرجەملىك ئىچىگە كىرىدۇ؛ يەنى ئۆزلىرىنىڭ دۇرۇس يولدا ماڭغان ھەربىر كىشى، ئۆز
ئورندا يېتىپ ئارام ئالىدۇ. **3** بىراق سەنلەر، ئى جادۇگەر ئايالنىڭ بالىلىرى، زىناخور بىلەن
پاھىشە ئايالنىڭ نەسلى؛ يۈياققا يېقىن كېلىڭلار، **4** سىلەر كىمنى مازاق قىلىۋاتىسىلەر؟ يا كى
كىمگە قارشى ئاغزىڭلارنى كاڭايتىپ، تىلىڭلارنى ئۆزۈن چىقىرىسىلەر؟ سىلەر بولسا ئاگلار
ئاسىيلىقتىن تۇغۇلغان بالىلار، ئالداملىقنىڭ نەسلى ئەمەسمۇسىلەر؟ **5** ھەربىر چوڭ
دەرەخ ئاستىدا، ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا شەھۋانىيلىق بىلەن كۆيۈپ كەتكۈچى،
كىچىك بالىلارنى جىلغىلارغا ھەم خادا تاشلارنىڭ يېرىقلىرىغا ئېلىپ سويغۇچىسىلەر!
6 ئېرىقتىكى سىلىقلانغان تاشلار ئارىسىدا سېنىڭ نېسىۋەڭ باردۇر، شۇلار، شۇلارلا
سېنىڭ تەقسىماتىڭدۇر، شۇنداق، سەن ئۇلارغا ئاتاپ «شاراب ھەدىيەسى»نى قۇيۇپ،
ئۇلارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نمۇ سۇنۇپ بەردىڭمۇ، ئەمدى مۇشۇلارغا رازى بولۇپ ئۆزۈمنى
بېسۇئالسام بولامتى؟ **7** سەن يۇقىرى، ئېگىز بىر تاغ ئۈستىدە ئورۇن-كۆرپە سېلىپ
قويدۇڭ، سەن ئاشۇ يەردىمۇ قۇربانلىقلارنى قىلىشقا چىقتىڭ. **8** ئىشىكلەرنىڭ كەينىگە ۋە
كەينى كېشەكلىرىگە «ئەسلەتمىلىرىڭ»نى بېكىتىپ قويدۇڭ، چۈنكى سەن مەندىن ئايرىلدىڭ،
سەن يالىڭاچلىنىپ ئورنۇڭغا چىقتىڭ؛ ئورۇن-كۆرپەڭنى كېڭەيتىپ [خېرىدارلىرىڭ]
بىلەن تۆزۈڭ تۇچۈن ئەھدىلەشتىڭ؛ ئۇلارنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە كۆڭۈڭ چۈشتى،
سەن ئۇلاردا كۆچ-ھوقۇقنى كۆرۈپ قالدىڭ. **9** سەن زەيتۇن مېيى ھەدىيىسىنى ئېلىپ،
ئەترىلىرىڭنى ئۈستىبېشىڭغا بولۇشىغا چېچىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردىڭ؛ ئەچىلىرىڭنى
يىراققا ئەۋەتىپ، ھەتتا تەھتىساراغا يەتكۈچە تۆزۈڭنى پەس قىلدىڭ. **10** (Sheol h7585)
سەن بىسىپ ماڭغان بارلىق يوللىرىڭدا چارچىغىنىڭ بىلەن، يەنە: «يوق يەپتىمەن، بولدى
بەس!» دەپ قويمىدىڭ تېخى، ئېزىپ يۈرۈشكە يەنىلا كۈچۈڭنى يىغدىڭ، ھېچ جاق
تويمىدىڭ. **11** سەن زادى كىمدىن يۈرەكزادە بولۇپ، قورقۇپ يۈرىسەن، يالغان گەپ
قىلىپ، مېنى ئېسىڭگە ھېچ كەلتۈرمەي، كۆڭلۈڭدىن ھېچ تۈتكۈزمىدىڭ. مەن ئۇزۇنغىچە
سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم ئەمەسمۇ؟ سەن يەنىلا مەندىن ھېچ قورقۇپ باقمىدىڭ! **12** سېنىڭ
«ھەققانىيلىقىڭ»نى ھەم «تۇھپىلىرىڭ»نى بايان قىلىمەن: ـ ئۇلارنىڭ ساڭا ھېچ پايدىسى
يوقتۇر! **13** چىرقىرىغانلىرىڭدا سەن يىغىپ توپلىغان [بۇتلار] كېلىپ سېنى قۇتقۇزسۇن!
بىراق شامال پۈۋ قىلىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ، بىر نەپەسلا ئۇلارنى
ئېلىپ كېتىدۇ؛ بىراق ماڭا تايانغۇچى زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمغا
ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. **14** [شۇ چاغدا]: ـ «يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، ئۇنى
تەييارلاڭلار، خەلقىمنىڭ يولىنى بوشتىپ بارلىق پۈتلىكاشلاڭلارنى ئېلىپ تاشلاڭلار»
دېيىلىدۇ. **15** چۈنكى نامى «مۇقەددەس» بولغۇچى، يۇقىرى ھەم ئالىي بولغۇچى،
ئەبەدلىك ھەيۋەتكە ھايات بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يۇقىرى ھەمدە مۇقەددەس
جايدا، ھەم شۇنداقلا روھى سۈنۈق ھەم كىچىك پېئىل ئادەم بىلەن بىللە تۇرىمەنكى،
كىچىك پېئىل ئادەمنىڭ روھىنى يېڭىلايمەن، دىلى سۈنۈقنىڭ كۆڭلىنى يېڭىلايمەن.
16 چۈنكى مەن ھەرگىز مەڭگۈگە تەرز قىلىپ ئەيىبلىمەيمەن، ھەم ئەبەدلىك ھەۋەسچە
غەزەپلەنمەيمەن؛ شۇنداق قىلسام ئىنسانلىقىڭ روھى مېنىڭ ئالدىمدا سۈسلىشىپ يوقايدۇ،
تۆزۈمۇ ياراتقان نەپەس ئىگىلىرى تۈگىشىدۇ. **17** ئۇنىڭ تۆز نەپسانىيەتلىك قەبىھلىكىدە
مەن ئۇنىڭدىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى ئۇرغانىمەن؛ مەن ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا
غەزەپلەنگەنلىكىم بىلەن، ئۇ يەنىلا ئارقىسىغا چېكىنگىنچە تۆز يولىنى مېڭىۋەردى؛ **18** مەن
ئۇنىڭ يوللىرىنى كۆرۈپ يەتكەن تەقدىردىمۇ، مەن ئۇنى ساقايتىمەن؛ مەن ئۇنى يېتەكلەيمەن،
مەن لەۋلەرنىڭ مېۋىسىنى يارىتىمەن، ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەسرەت چەكىكىچىلەرگە يەنە
تەسەللى بېرىمەن؛ يىراق تۇرۇۋاتقانلار، يېقىن تۇرۇۋاتقانلىرىمۇ مۇئەلەق ئارام-خاتىرجەملىك
بولسۇن! ۋە مەن ئۇنى ساقايتىمەن! **20** بىراق رەزىللەر بولسا تىنچلىنىشنى ھېچ بىلمەيدىغان،
دولقۇنلىرى لاي-لاتقىلارنى ئۇرغۇتۇۋاتقان، داۋالغۇۋاتقان دېڭىزدەكتۇر. **21** رەزىللەرگە،
ـ دەيدۇ خۇدايىم ـ ھېچ ئارام-خاتىرجەملىك بولماس.

58 ـ ندا قىلىپ جاكارلىغىن، ئاۋازىڭنى قويۇپ بېرىپ بولۇشىچە توۋلا، ئاۋازىڭنى
كانايدەك كۆتۈر، مېنىڭ خەلقىمگە ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقىنى، ياقۇبنىڭ جەمەتىگە گۇناھلىرىنى
بايان قىلغىن. **2** بىراق ئۇلار مېنى ھەر كۈنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزىدىغان،
مېنىڭ يوللىرىمنى بىلىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-يەرمانلىرىنى
ئاشلۇۋەتمەيدىغان بىر ئەلگە ئوخشايدۇ؛ ئۇلار مەندىن ھەققانىيلىقنى بېكىتىدىغان ھۆكۈم-
يەرمانلارنى سورايدۇ؛ ئۇلار خۇداغا يېقىنلاشىشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. **3**
[ئاندىن ئۇلار]: ـ «بىز روزا تۇتىۋق، ئەمدى نېمىشقا سەن كۆزۈڭگە ئىلمىدىڭ؟ بىز
جىنىمىزنى قىينىدۇق، ئەمدى نېمىشقا بۇنىڭدىن خەۋىرىڭ يوق؟» ـ [دەپ سورايدۇ]. ـ
قارا گاللار، روزا كۈنى ئۆز كۆڭۈلگاللاردىكىنى قىلىۋېرىسىلەر، خىزمەتچىلىرىڭلارنى قاتتىق
ئىشلىتىسىلەر؛ **4** سىلەرنىڭ روزا تۇتۇشلىرىڭلار جەڭگى-جېدەل چىقىرىش ئۈچۈنمۇ؟
قەبىھ قوللىرىڭلار مۇشت بىلەن ئادەم ئۇرۇشنى مەقسەت قىلغان ئۈچىنمىدۇ؟ ھازىرىق
روزا تۇتۇشلىرىڭلارنىڭ مەقسىتى ئاۋازىڭلارنى ئەرشىلەردە ئاڭلىتىش ئەمەستۇر! **5** مەن
تاللىغان شۇ روزا تۇتۇش كۈنى ـ ئادەملەرنىڭ جىنىنى قىينايدىغان كۈنمۇ؟ بېشىنى قومۇشتەك
ئېگىپ، ئاستىغا بۇز ۋە كۈللەرنى يېيىش كېرەك بولغان كۈنمۇ؟ سىلەر مۇشۇنداق ئىشلارنى
«روزا»، «پەرۋەردىگار قوبۇل قىلغۇدەك بىر كۈن» دەۋاتامسىلەر؟ **6** مانا، مەن تاللىغان
روزا مۇشۇكى: ـ رەزىللىك-زۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرىنى بوشىتىش، بويۇنتۇرۇقنىڭ تاسمىلىرىنى
يېشىش، ئېزىلگەنلەرنى بوشىتىپ ھۆر قىلىش، ھەرقانداق بويۇنتۇرۇقنى چېقىپ تاشلاش
ئەمەسمىدى؟ **7** ئاش-نېنىڭنى ئاچلارغا ئۈلەشتۈرۈشۈڭ؛ ھاجەتمەن مۇساپىرلارنى ھىمايە
قىلىپ ئۆيۈڭگە ئاپىرىشىڭ؛ يالىڭاچلارنى كۆرگىنىڭدە، ئۇنى كىيدۈرۈشۈڭ؛ ئۆزۈڭنى
ئۆزۈڭ بىلەن بىر جان بىر تەن بولغانلاردىن قاچۇرماسلىقىڭدىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ **8**

شۇنداق قىلغاندا نۇرۇڭ تاڭ سەھەردەك ۋاللىدە ئېچىلىدۇ، سالامەتلىكىڭ تېزدىن ئەسلىگە كېلىپ ياشنايسەن، ھەققانىيلىقىڭ ئالدىڭدا ماڭىدۇ، ئارقاڭدىكى مۇھاپىزەتچىڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بولىدۇ. **9** سەن چاقىرساڭ، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىدۇ، ندا قىلىسەن، ئۇ: «مانا مەن!» دەيدۇ. ئۇ گەر ئارا كالاردىن بويۇنتۇرۇقنى، تەكىلدىغان بارماقنى، ھەم تۆھمەت گەپلىرىنى يوق قىلساڭ، **10** جېنىڭنى ئاچلار ئۈچۈن پىدا قىلساڭ، ئېزىلگەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقساڭ، شۇ چاغدا نۇرۇڭ قارا كۈنلۈقتا كۆتۈرۈلىدۇ، زۇلمىتىڭ چۈشتەك بولىدۇ، **11** ھەم پەرۋەردىگار سېنىڭ دائىملىق يېتەكلىگۈچىڭ بولىدۇ، جېنىڭنى قۇرغاقچىلىق بولغان ۋاقىتلىرىمۇ قامىدايدۇ، تۇستىخانلىرىڭنى كۆچەيتىدۇ، سەن سۇغىرىلىدىغان بىر باغ، سۇلىرى ئۈزىغۇپ تۈگىمەيدىغان، ئادەمنى ئالدىنمايدىغان بىر بۇلاق بولىسەن؛ **12** سەندىن تورەلگەنلەر كونا خارابىلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىدۇ، نۇرغۇن دەۋرلەر قالدۇرغان ئۇلارنى قايتىدىن كۆتۈرىسەن، شۇنىڭ بىلەن «يۇسۇلگەن تاملارنى قايتىدىن ياسىغۇچى، كوچا-يول ۋە ئۇرالغۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى» دەپ ئاتىلىسەن. **13** ئەگەر سەن شابات كۈنىدە قەدەملىرىڭنى ساناپ ماڭساڭ، يەنى مېنىڭ مۇقەددەس كۈنۈمدە ئۆزۈڭنىڭكى كۆڭلۈڭدىكىلەرنى قىلماي، شاباتنى «خۇشاللىق»، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس كۈنىنى «ھۆرمەتلىك كۈن» دەپ بىلسەڭ، ھەم ئۇنى ھۆرمەتلەپ، ئۆز يوللىرىڭدا ماكىمماي، ئۆز بىلگىنىڭنى ئىزدىمەي، قۇرۇق پاراڭ سالمىساڭ، **14** ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى كۆڭلۈڭنىڭ خۇشاللىقى دەپ بىلىسەن، ھەم مەن سېنى يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارغا مىنگۈزۈپ ماڭدۇرىمەن؛ ئاتاڭ ياقۇبنىڭ مىراسى بىلەن سېنى ئوزۇقلاندۇرىمەن ـ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق سۆز قىلدى.

59 ـ قارا كۈلەر، پەرۋەردىگارنىڭ قولى قۇتقۇزالمىغۇدەك كۈچسىز بولۇپ قالغان ئەمەس؛ ياكى ئۇنىڭ قۇلىقى ئاڭلىمىغۇدەك ئېغىر بولۇپ قالغان ئەمەس، **2** براق سىلەرنىڭ قەبىھلىككىلەر سىلەرنى خۇدايىڭلاردىن يىراقلاشتۇردى، گۈناھكىلار ئۇنىڭ يۈزىنى سىلەردىن قاچۇرۇپ تىلىكىڭلارنى ئۇنىڭغا ئاڭلاتقۇزمىدى. **3** چۈنكى قوللىرىڭلار قان بىلەن، بارماقلىرىڭلار قەبىھلىك بىلەن مىلەنگەن، لەۋلىرىڭلار يالغان گەپ ئېيتقان، تىلىڭلار كالدىراپ قېرىشىپ سۆزلىگەن؛ **4** ھەققانىيلىق تەرەپتە سۆزلىگۈچى يوقتۇر، ھەقىقەت تەرەپتە تۇرىدىغان ھۆكۈم سورىغۇچى يوقتۇر؛ ئۇلار يوق بىر نەرسىگە تايىنىپ، ئالداملىق قىلماقتا، ئۇلارنىڭ قورسىقىدىكىسى زىياندىن، ئۇلارنىڭ ئۇغۇزۇاتقىنى قەبىھلىك؛ **5** ئۇلار چار يىلاننىڭ تۇخۇملىرىنى تورەلدۇرىدۇ، ئۆمۈچۈكنىڭ تورنى تورلايدۇ، كىم ئۇنىڭ تۇخۇملىرىنى يىسە ئۆلىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى چېقىلسا زەھەرلىك يىلان چىقىدۇ. **6** ئۇلارنىڭ تورلىرى كىيىم بولالمايدۇ؛ ئۆزلىرى ئىشلىگەنلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى ياپالمايدۇ؛ ئىشلىگەنلىرى بولسا قەبىھ ئىشلارداۇر؛ ئۇلارنىڭ قولىدا زوراۋانلىق تۇرىدۇ؛ **7** قەدەملىرى يامانلىق تەرەپكە يۈگۈرىدۇ، گۇناھسىز قانىنى تۆكۈشكە ئالدىرايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئويلىرى قەبىھلىك توغرىسىدىكى ئويلاردۇر؛ بارغانلا يەردە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەت تېپىلىدۇ. **8** تىنچلىق-ئارامنى يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇمايدۇ؛ يۈرۈشلىرىدە ھېچ ھەقىقەت-ئادالەت يوقتۇر؛ ئۇلار يوللىرىنى ئەگرى-توقاي قىلىۋالدى، كىم بۇلاردا ماڭغان بولسا تىنچ-ئارامىلىقنى كۆرمەيدۇ. **9** ـ شۇڭا ھەققەت-ئادالەت بىزدىن يىراق تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق يېتىپ بىزنى چۈمكىگەن ئەمەس، نۇرنى كۈتىمىز، براق يەنىلا قارا كۈڭلۈقتا! بىرلا غىل-پال پارلىغان يورۇقلۇقنىمۇ كۈتىمىز، يەنىلا زۇلۇمەتتە ماڭىمىز. **10** قارىغۇلاردەك بىز تامنى سىلاشتۇرۇپ ئىزدەيمىز، كۆزسىز بولغاندەك سىلاشتۇرىمىز؛ گۈگۈمدا تۇرغاندەك چۈشتىمۇ پۇتلىشىپ كېتىمىز، چەت ياقىلاردا تۇلۇكلەردەك يۈرىمىز. **11** ئېيىقلاردەك نەرە تارتىمىز، پاختەكلەردەك قاتتىق ئاھ تارتىمىز؛ بىز ھۆكۈم-ھەقىقەتنى كۈتۈپ قارايمىز، براق ئۇ يوق؛ نىجات-قۇتۇلۇشنى كۈتىمىز، براق ئۇ بىزدىن يىراقتۇر، **12** چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئالدىڭدا كۆپىيىپ كەتتى، گۇناھلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۈۋاھلىق بېرىدۇ؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ھەردائىم بىز بىلەن بىللىدۇر؛ قەبىھلىكلىرىمىز بولسا، بىزگە روشەندۇر: ـ **13** چۈنكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلماقتىمىز، ۋاپاسىزلىق قىلماقتىمىز، ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرىمەكتىمىز، زۇلۇمنى ھەم ئاسىيلىقنى تەرغىب قىلماقتىمىز، يالغان سۆزلەرنى ئويدۇرۇپ، ئىچ-ئېچىمىزدىن سۆزلىمەكتىمىز؛ **14** ئادالەت-خالىسلىق بولسا يولدىن يېنىپ كەتتى، ھەققانىيلىق يىراقتا تۇرىدۇ، چۈنكى ھەقىقەت كوچىدا پۇتلىشىپ كېتىدۇ، دۇرۇس-دىيانەتنىڭمۇ كىرگۈدەك يېرى يوقتۇر. **15** شۇنىڭ بىلەن ھەقىقەت يوقاي دەپ قالدى؛ تۆزۈمنى يامانلىقتىن نېرى قىلاي دېگەن ئادەم خەقتىڭ ئولجا نىشانى بولۇپ قالدى! **16** ھەم پەرۋەردىگار كۆردى؛ ھۆكۈم-ھەقىقەتنىڭ يوقلۇقى ئۈنىڭ نەزىرىدە ئىنتايىن يامان بىلىندى. ۋە ئۇ [ئامال قىلغۇدەك] بىرمۇ ئادەمنىڭ يوقلۇقىنى كۆردى، [گۇناھكارلارغا] ۋەكىل بولۇپ دۇئا قىلغۇچى ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ كۆڭلى پارا كەندە بولدى. شۇڭا ئۇنىڭ ئۆز بىلىكى ئۆزىگە نىجات كەلتۈردى؛ ئۇنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى ئۆزىنى قولالاپ چىداملىق قىلدى، **17** ئۇ ھەققانىيلىقنى قالقان-ساۋۇت قىلدى، بېشىغا نىجاتلىق دۇبۇلغىسىنى كىيدى؛ قىساس لباسىنى كىيم قىلدى، مۇھەببەتلىك قىزغىنلىقنى تون قىلىپ كىيدى. **18** ئادەملەرنىڭ قىلغانلىرى بويىچە، ئۇ ئۇلارغا قايتۇرىدۇ؛ رەقىبلىرىگە قەھر چۈشۈرىدۇ، دۈشمەنلىرىگە ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ، چەت ئاراللاردىكىلەرگىمۇ ئۇ ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ. **19** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار غەربتە پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، كۈنچىقىشتا ئۇنىڭ شان-شەرىپىدىن قورقىدۇ؛ دۈشمەن كەلكۈندەك بېسىپ كىرگىنىدە، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا قارشى بىر ئۇغىنى كۆتۈرۈپ بېرىدۇ؛ **20** شۇنىڭ بىلەن ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچى زىئونغا كېلىدۇ، ئۇ ياقۇپ جەمەتىدىكىلەر ئارىسىدىن ئىتائەتسىزلىكتىن يېنىپ توۋا قىلغانلارغا يېقىنلىشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **21** مەن بولسام، مانا، مېنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان ئەھدەم شۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ «سېنىڭ ئۈستۈڭگە قونۇپ تۇرغان مېنىڭ روھىم، شۇنداقلا مەن سېنىڭ ئاغزىڭغا قويغان سۆز- كالامىم بولسا، يۇنكىدىن باشلاپ ئەبەدىلئەبەدگىچە ئۆز ئاغزىڭدىن، نەسلىڭنىڭ ئاغزىدىن ياكى نەسلىڭنىڭ نەسلىنىڭ ئاغزىدىن ھەرگىز چۈشمەيدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

60 ـ ئورنۇڭدىن تۇر، نۇر چاچ! چۈنكى نۇرۇڭ يېتىپ كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلدى! **2** چۈنكى قارا كۈڭلۈقنى يەر-زىمىنى، قاپقارا زۇلمەت ئەل-يۇرتلارنى باسىدۇ؛ براق پەرۋەردىگار ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى سېنىڭدە كۆرۈنىدۇ؛ **3** ھەم ئەللەر نۇرۇڭ بىلەن، پادىشاھلار سېنىڭ كۆتۈرۈلگەن يورۇقلۇقۇڭ بىلەن ماڭىدۇ. **4** بېشىڭنى كۆتۈر، ئەتراپىڭغا قاراپ باق؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ يىغىلىدۇ؛ ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ـ ئوغۇللىرىڭ يىراقتىن كېلىدۇ، قىزلىرىڭ يانپاشلارغا ئارتىلىپ كۆتۈرۈپ كېلىنىدۇ. **5** شۇ چاغدا كۆرسەن، كۆزلىرىڭ چاقاپ كېتىدۇ، يۈرەكلىرىڭ تېپچەكلەپ، ئىچ-ئېچىگگە پاتماي قالىسەن؛ چۈنكى دېڭىزدىكى بايلىقلار سەن تەرەپكە يۈرۈلۈپ كېلىدۇ، ئەللەرنىڭ مال-دۇنيالىرى يېنىڭغا كېلىدۇ. **6** توپ-توپ بولۇپ كەتكەن تۆگىلەر، ھەم مىدىيان ھەم ئەفاھدىكى تايلاقلار سېنى قاپلايدۇ؛ شىبادىكىلەرنىڭ ھەممىسى كېلىدۇ؛ ئۇلار ئالتۇن ھەم خۇشبۇيۇ ئېلىپ كېلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى جاكارلايدۇ. **7** كېدارنىڭ بارلىق قوي پادىلىرى يېنىڭغا يىغىلىدۇ؛ نەبايوتنىڭ قوچقارلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ قوبۇل قىلىشىمغا ئېرىشىپ قۇربانگاھىمغا چىقىرىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن گۈزەللىك-جۈلالىقىمنى ئايان قىلىدىغان ئۆيۈمنى گۈزەللەشتۈرىمەن. **8** كەپتەرخانىلىرىغا قايتىپ كەلگەن كەپتەرلەردەك، ئۇچۇپ كېلىۋاتقان بۇلۇتتەك كېلىۋاتقان كىمدۇ؟ **9** چۈنكى ئاراللار مېنى كۈتىدۇ؛ شۇلار ئارىسىدىن ئوغۇللىرىڭنى يىراقتىن ئېلىپ كېلىشكە، ئۇز ئالتۇن-كۈمۈشلىرىنى بىللە ئېلىپ كېلىشكە، تارشىشىنىكى كېمىلەر بىرىنچى بولىدۇ. ئۇلار خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسنى بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ساڭا گۈزەللىك-جۈلالىق كەلتۈردى. **10** يات ئادەملەرنىڭ باللىرى سېپىللىرىڭنى قۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ چۈنكى غەزىپىمدە مەن سېنى ئۇردۇم؛ براق شاپائىتىم بىلەن ساڭا رەھىم-مېھرىبانلىق كۆرسەتتىم. **11** دەرۋازىلىرىڭ ھەردائىم ئوچۇق تۇرىدۇ؛ (ئۇلار كېچە-كۈندۈز ئېتىلمەيدۇ) شۇنداق قىلغاندا ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىنى ساڭا ئېلىپ كەلگىلى، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئالدىڭغا يېتەكلەپ كەلگىلى بولىدۇ. **12** چۈنكى ساڭا خىزمەتتە بولۇشنى رەت قىلىدىغان ئەل ياكى پادىشاھلىق بولسا يوقىلىدۇ؛ مۇشۇنداق ئەللەر پۈتۈنلەي بەربات بولىدۇ. **13** مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى گۈزەللەشتۈرۈشكە، لۇئاننىڭ شەرىپى، ـ ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنىڭ

هەممسى ساڭا كېلدۇ، شۇنداق قىلىپ ئايغىم تۈرغان يەرنى شەرەپلىك قىلىمەن. **14** سېنى خارلىغانلارنىڭ باللىرى بولسا ئالدىڭغا ئېگىلگىنىچە كېلىدۇ؛ سېنى كەمستەكىنلەرنىڭ هەممىسى ئايىغىڭغا باش تۇرىدۇ؛ ئۇلار سېنى «پەرۋەردىگارنىڭ شەهىرى»، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ زىئۇنى» دەپ ئاتايدۇ. **15** سەن تاشلۇۋېتىلگەن هەم نەپرەتكە ئۇچرىغانلىقىڭ ئۈچۈن، هېچكىم زېمىنىڭدىن ئۆتمىگەن؛ ئەمدىلىكتە مەن سېنى مەڭگۈلۈك بىر شان-شۆهرەت، ئەۋلاد-ئەۋلادلارنىڭ بىر خۇرسەنلىكى قىلىمەن. **16** ئاللەرنىڭ سۈتىنى ئېمىسەن، پادىشاهلارنىڭ ئەمچىكىدىن ئەمگەندەك [مېهىر-شەپقىتىگە] ئېرىشىسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنى تۇرۇڭلىنىڭ نىجاتكارلىڭ هەم هەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، «باقۇيتىكى قۇدرەت ئىگىسى» دەپ بىلىسەن. **17** مىسنىڭ ئورنىغا ئالتۇننى، تۇمۇرنىڭ ئورنىغا كۈمۈشنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ ياغاچنىڭ ئورنىغا مىسنى، تاشلارنىڭ ئورنىغا تۇمۇرنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ سېنىڭ هاكىملىرىڭنى بولسا تىنىچ-ئارام‌لىق، بەگلىرىڭنى هەققانىيلىق قىلىمەن. **18** زېمىنىڭدا زوراۋانلىقنىڭ هېچ ساداسى بولمايدۇ، چېگىلىرىڭ ئىچىدە ۋەيرانچىلىق ۋە هالاكەتمۇ يوق بولىدۇ؛ سەن سېپىللىرىڭنى «نىجات»، دەرۋازىلىرىڭنى «مەدهىيە» دەپ ئاتايسەن. **19** نە قۇياش كۈندۈزدە ساڭا نۇر بولمايدۇ، نە ئاينىڭ جۇلاسى ساڭا يورۇقلۇق بەرمەيدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، سېنىڭ خۇدايىڭ گۈزىل جۇلالىقىڭ بولىدۇ. **20** سېنىڭ قۇياشىڭ ئىككىنچى پاتمايدۇ، ئېيىڭ تولۇنلۇقىدىن ياتمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، هەسرەت-قايغۇلۇق كۈنلىرىڭگە خاتىمە بېرىلىدۇ. **21** سېنىڭ خەلقىڭنىڭ هەممىسى هەققانىي بولىدۇ، يەر-زېمىنغا مەڭگۈگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېنىڭ گۈزىل جۇلالىقىمنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆز قولۇم بىلەن تىكىگەن مايسا، ئۆز قولۇم بىلەن ئىشلىگىنىم بولىدۇ. **22** سەبىي بالا بولسا مىڭغا، ئەڭ كىچىكى بولسا ئۇلۇغ ئەلگە ئايلىنىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگار بۇلارنى ئۆز ۋاقتىدا تېزدىن ئەمەلگە ئاشۇرىمەن.

61 «رەب پەرۋەردىگارنىڭ روهى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئاجىز ئېزىلگەنلەرگە خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھلىگەن. ئۇ مېنى سۈنۈق كۆڭۈللەرنى ياساپ ساقايتىشقا، ئۆتقۇنلارغا ئازادلىقنى، چۈشەپ قويۇلغانلارغا زىندانىنىڭ ئېچىۋېتىلىدىغانلىقىنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ **2** پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلىنى، هەم خۇدايىمىزنىڭ قىساسلىق كۈنىنى جاكارلاشقا، بارلىق قايغۇ-هەسرەت چەككەنلەرگە تەسەللى بېرىشكە مېنى ئەۋەتتى. **3** زىئوندىكى هەسرەت-قايغۇ چەككەنلەرگە، كۈللەرنىڭ ئورنىغا گۈزەللىكنى، هەسرەت-قايغۇنىڭ ئورنىغا سۈركىلىدىغان شاد-خۇرام‌لىق مېيىنى، غەشلىك-مەيۈسلۈك روهىنىڭ ئورنىغا، مەدهىيە تونىنى كىيدۈرۈشكە مېنى ئەۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «هەققانىيلىقنىڭ چوڭ دەرەخلىرى»، «پەرۋەردىگارنىڭ تىككەن مايسىلىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ئۇلار ئارقىلىق ئۆزۈمنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقى ئايان قىلىنىدۇ. **4** ئۇلار قەدىمكى خارابىزارلىقلارنى قايتىدىن قۇرىدۇ، ئەسلىدە ۋەيران قىلىنغان جايلارنى قايتىدىن تىكلەيدۇ، خارابە شەهەرلەرنى، دەۋردىن-دەۋرگە ۋەيرانلىقتا ياتقان جايلارنى يېڭىباشتىن قۇرىدۇ؛ **5** ياقا يۇرتلۇقلار تۇرغۇزۇلۇپ، پادىلىرىڭنى باقىدۇ؛ ياتلارنىڭ باللىرى قوچىلىرىڭلار، ئۆزۈمچىلىرىڭلار بولىدۇ. **6** براق سىلەر بولسا ئۆلار، «پەرۋەردىگارنىڭ كاهىنلىرى» دەپ ئاتىلىسىلەر؛ سىلەر توغرا ئۆلارنى: «ئۇلار خۇدايىمىزنىڭ خىزمەتكارلىرى» دېيىلىدۇ؛ ئۆزۈڭلىرىڭلار ئەللەرنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ شان-شەرەپلىرىگە ئورتاق بولىسىلەر. **7** خورلىنىپ، شەرمەندىلىكتە قالغىنىڭلارنىڭ ئورنىغا ئىككى هەسسە ئېسىۋىڭلەر بېرىلىدۇ؛ رەسۋا قىلىنغانلىقىنىڭ ئورنىغا ئۇلار تەقسىماتىدا شادلىنىپ تەتىنەنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار زېمىنغا ئىككى هەسسىلەپ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ مەڭگۈلۈك شاد-خۇرام‌لىق ئۇلارنىڭكى بولىدۇ. **8** چۈنكى مەن پەرۋەردىگار تورغا ھۆكۈم، هەققەتنى ئەزىزلەيمەن؛ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىشتا هەرقانداق يۇلاڭچىلىق ۋە ئالداڭچىلىققا نەپرەتلىنىمەن؛ مەن ئۇلارغا هەققەتنى بىلەن تېگىشلىكنى قايتۇرۇپ بېرىمەن، مەن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەهدىنى تۈزىمەن. **9** شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ نەسىلىنىڭ داڭقى ئەللەر ئارىسىدا، پەرزەنتلىرىنىڭ داڭقى خەلقى-ئالەم ئارىسىدا چىقىدۇ؛ ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ هەممىسى ئۇلارنى تونۇپ ئېتىراپ قىلىدۇكى، «ئۇلار بولسا پەرۋەردىگار بەخت ئاتا قىلغان نەسىلدۇر»». **10** ـ «مەن پەرۋەردىگارنى زور شاد-خۇرام‌لىق دەپ بىلىپ شادلىنىمەن، جېنىم خۇدايىم تۈپەيلىدىن خۇشاللىنىدۇ؛ چۈنكى توي قىلىدىغان يېگىت تۈرگىگە «كاهىنلىق سەللە» كىيىۋالغاندەك، توي قىلىدىغان قىز لەئەل-ياقۇتلار بىلەن تۈزىنى پەردازلىغاندەك، ئۇ نىجاتلىقنىڭ كىيىم-كېچەكنى ماڭا كىيدۈردى، هەققانىيلىق تونى بىلەن مېنى پۈركەندۈردى. **11** چۈنكى زېمىن تۈزىنىڭ بىخنى چىقارغىنىدەك، باغ تۈزىدە تېرىلغانلارنى ئۈندۈرگىنىدەك، رەب پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بارلىق ئەللەرنىڭ ئالدىدا هەققانىيلىقنى هەم مەدهىينى ئۈندۈرىدۇ».

62 ـ «تاكى زىئوننىڭ هەققانىيلىقى جۇلالىنىپ چاقناپ چىققۇچە، ئۇنىڭ نىجاتى لاۋۇلداۋاتقان مەشئەلدەك چىققۇچە، زىئون ئۈچۈن هېچ ئارام ئالمايمەن، يېرۇسالېم ئۈچۈن هەرگىز سۈكۈت قىلمايمەن؛ **2** هەم ئەللەر سېنىڭ هەققانىيلىقىڭنى، بارلىق پادىشاهلار شان-شەرىپىڭنى كۆرىدۇ؛ هەم سەن پەرۋەردىگار تۈز ئاغزى بىلەن ساڭا قويىدىغان يېڭى بىر ئىسىم بىلەن ئاتىلىسەن، **3** شۇنداقلا سەن پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا تۈرغان گۈزەل بىر تاج، خۇدايىڭنىڭ قولىدىكى شاهانە باش چەمبىرىكى بولىسەن. **4** سەن ئىككىنچى: «ئاجراشقان، تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايسەن، زېمىنىڭ ئىككىنچى: «ۋەيران قىلىپ تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايدۇ؛ بەلكى سەن: «مېنىڭ خۇشاللىقىم دەل ئۇنىڭدا!»، دەپ ئاتىلىسەن، هەم زېمىنىڭ: «نىكاهلانغان» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەندىن خۇشاللىق ئالىدۇ، زېمىنىڭ بولسا ياتلىق بولىدۇ. **5** چۈنكى يېگىت قىزغا باغلانغاندەك، ئوغۇللىرىڭ ساڭا باغلىنىدۇ؛ توي يېگىتى قىزدىن شادلانغاندەك، خۇدايىڭ سېنىڭدىن شادلىنىدۇ. **6** مەن سېپىللىرىڭدا كۆزەتچىلەرنى بېكىتىپ قويدۇم، ئى يېرۇسالېم، ئۇلار كۈندۈزمۇ هەم كېچىسىمۇ ئارام ئالمايدۇ؛ ئى پەرۋەردىگارنى ئەسلەتكۈچى بولغانلار، سۈكۈت قىلما گۇلار! **7** ئۇ يېرۇسالېمنى تىكلىگۈچە، ئۇنى يەر-جاهانىڭ ئوتىۇرىسىدا رەھمەت-مەدهىيىلەرنىڭ سەۋەبىي قىلغۇچە، ئۇنىڭغا هېچ ئارام بەرمىگۈلار!». **8** پەرۋەردىگار ئوڭ قولى هەم ئۆز كۈچى بولغان بىلىكى بىلەن مۇنداق قەسەم ئىچتى: ـ «مەن زىرائەتلىرىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئۆزۈگى بولۇشقا ئىككىنچى بەرمەيمەن، جاپا تارتىپ ئىشلىگەن يېڭى شارابنىمۇ ياتلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئىككىنچى ئىچمەيدۇ؛ **9** زىرائەتلەرنى ئۈرۈپ يىغقانلار ئۆزلىرىلا ئۇنى يەپ پەرۋەردىگارنى مەدهىيىلەيدۇ؛ [ئۈزۈملەرنى] ئۆزگەنلەر مۇقەددەس ئۆيۈمنىڭ سەينالىرىدا ئۇلاردىن ئىچىدۇ». **10** ـ ئۆتۈڭلار، دەرۋازىلاردىن ئۆتۈڭلار! خەلقنىڭ يولىنى تۈز قىلىپ تەييارلا گۇلار! يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، تاشلارنى ئېلىپ تاشلۇۋېتىڭلار، خەلق-مىللەتلەر ئۈچۈن [يول كۆرسىتىدىغان] بىر تۇغنى كۆتۈرۈڭلار. **11** مانا، پەرۋەردىگار جاهانىڭ چەت-ياقىلىرىغا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: ـ زىئون قىزىغا مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «قارا، سېنىڭ نىجات-قۇتقۇزۇشۇڭ كېلىۋاتىدۇ! قارا، ئۇنىڭ ئۈزى تۇتقان مۇكاپاتى ئۈزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۈزىنىڭ ئىنئامى ئۈزىگە هەمراه بولىدۇ. **12** ۋە خەلقلەر ئۇلارنى: «پاك-مۇقەددەس خەلق»، «پەرۋەردىگار هەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلار» دەيدۇ؛ سەن بولسالا: «ئىنتىلىپ ئىزدەلگەن»، «هېچ تاشلۇۋېتىلمىگەن شەهەر» دەپ ئاتىلىسەن.

63 «بوزراه شەهىرىدىن چىققان، ئۇستىبېشى قىنىق قىزىل رەڭلىك، كىيىم-كېچەكلىرى قالتىس-كارامەت، زور كۈچ بىلەن قول سىلىپ مېڭىۋاتقان، ئېدومدىن مۇشۇ يەرگە كېلىۋاتقۇچى كىم؟» «هەققانىيلىق بىلەن سۆزلىگۈچى مەن، قۇتقۇزۇشقا كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولغۇچىدۇرمەن». **2** «ئۇستىبېشىڭدىكىسى نېمىشقا قىزىل، قاناداقسىگە كىيىم-كېچەكلىرىڭ شاراب كۈچلىكىنى چېيىلگۈچىنىڭكىگە ئوخشاپ قالدى؟». **3** «مەن يالغۇز شاراب كۈچلىكىنى چېيىلدىم؛ بار ئەل-يۇرتلاردىن هېچكىم مەن بىلەن بىللە بولغىنى يوق؛ مەن ئۇلارنى غەزىپىمدە چېيىلدىم، قەهرىمدە ئۇلارنى دەسسۈدۈم؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى كىيىم-كېچەكلىرىم ئۈستىگە چاچرىدى، مېنىڭ پۈتۈن ئۈستىبېشىم بويالدى؛ **4** چۈنكى قەلبىمگە قىساس كۈنى پۈكۈلگەندى، شۇنداقلا مەن هەمجەمەتلىرىمنى قۇتقۇزىدىغان يىل كەلدى؛ **5** مەن قارىسام، يارىدەم قىلغۇدەك هېچكىم يوق ئىدى، هېچكىمنىڭ

قوللىمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئازابلىنىپ كۆكۈلۈم پارا كەندە بولدى؛ شۇڭا تۆز بىلكىم تۆزۈمگە نىجات كەلتۈردى؛ تۆز قەھرىم بولسا، مېنى قوللاپ ماڭا چىدام بەردى؛ **6** شۇنىڭ بىلەن ئەل-يۇرتلارنى غەزىپىمدە دەسسۈەتكەنمەن، قەھرىمدە تۆلارنى مەست قىلىۋەتتىم، قانلىرىنى يەرگە تۆكۈۋەتتىم». **7** «مەن پەرۋەردىگارنىڭ شەپقەتلىرى توغرىلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيەگە لايىق قىلغانلىرى، ئۇنىڭ رەھمىدىللىقلىرىغا ئاساسەن، ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شەپقەتلىرىگە ئاساسەن، پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ئىلتىپاتلىرى، ئىسرائىل جەمەتىگە ئىلتىپات قىلغان زور ياخشىلىقلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ **8** ئۇ ئۇلارنى: ـ «ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ئالدامچىلىق قىلمايدىغان بالىلار» دەپ، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولدى. **9** ئۇلارنىڭ بارلىق دەردلىرىگە ئۆمۈ دەردداش ئىدى؛ «ئۇنىڭ يۈزىدىكى پەرشتىسى» بولسا ئۇلارنى قۇتقۇزغان، ئۇ تۆز مۇھەببىتى ھەم رەھمىدىللىقى بىلەن ئۇلارنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان؛ ئاشۇ قەدىمكى بارلىق كۈنلەردە ئۇلارنى تۆزىگە ئارتىپ كۆتۈرگەن؛ **10** بىراق ئۇلار ئاسىيلىق قىلىپ ئۇنىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازار بەردى؛ شۇڭا ئۇلاردىن يۈز تۆرۈپ ئۇ ئۇلارنىڭ دۈشمىنگە ئايلىنىپ، ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلدى. **11** بىراق ئۇ: ـ «مۇسا پەيغەمبىرىم! مېنىڭ خەلقىم!» دەپ ئېنى كۈنلەرنى ئەسلەپ توختىدى. ئەمدى تۆز [پادىسى بولغانلارنى] پادىچىلىرى بىلەن دېڭىزدىن چىقىرىۋالغۇچى قېنى؟ تۆزنىڭ مۇقەددەس روھىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا تۆرغۇزۇپ قويغۇچى قېنى؟ **12** ئۇنىڭ گۈزەل شەرەپلىك بىلىكى مۇسانىڭ ئوڭ قولى ئارقىلىق ئۇلارنى يېتەكلىگۈچى بولدى، تۆزى ئۆچۈن مەڭگۈلۈك بىر نامنى تىكلەپ، ئۇلار ئالدىدا سۇلارنى بۆلۈۋەتكۈچى، **13** ئۇلارنى دالادا ئەركىن كېزىپ يۈرىدىغان ئاتىمەك، ھېچ پۇتلاشتۇرمايا ئۇلارنى دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىدىن ئۆتكۈزگۈچى قېنى؟ **14** مالىلار جىلغىغا ئوتلاشقا چۈشكەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇلارغا ئارام بەردى؛ سەن تۆزۈڭ گۈزەل-شەرەپلىك بىر نامغا ئېرىشىش ئۈچۈن، سەن مۇشۇ يوللار بىلەن خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ. **15** ئاھ، ئاسمانلاردىن نەزىرىڭنى چۈشۈرگىن، سېنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىڭ، گۈزەللىك-شەرىپىڭ تۆرغىنى ماكانىڭدىن [ھالىمىزغا] قاراپ باق! قېنى ئۇتۇلۇق مۇھەببىتىڭ ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭ!؟ ئېچىڭنى ئاغرىتىشلىرىڭ، رەھمىدىللىقلىرىڭ قېنى؟ ئۇلار ماڭا كەلگەندە يېسىلىپ قالدىمۇ؟ **16** چۈنكى گەرچە ئىبراھىم بىزنى تونۇمىسىمۇ، ياكى ئىسرائىل گەرچە بىزنى ئېتىراپ قىلمىسىمۇ، سەن ھامان بىزنىڭ ئاتىمىز؛ سەن پەرۋەردىگار بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ ئەزەلدىن تارتىپ «ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز» سېنىڭ نامىڭدۇر. **17** ئى پەرۋەردىگار، نېمىشقا بىزنى يوللىرىڭدىن ئازدۇرغانسەن؟ نېمىشقا تۆزۈڭدىن قورقۇشتىن ياندۇرۇپ كۆكۈلىمىزنى تاش قىلغانسەن؟! قۇللىرىڭ ئۈچۈن، تۆز مىراسىڭ بولغان قەبىلىلەر ئۈچۈن، يېنىمىزغا يېنىپ كەلگەيسەن! **18** مۇقەددەس خەلقىڭ پەقەت ئازغىنە ۋاقىتلا [تەۋەلىكىگە] ئىگە بولالىغان؛ دۈشمەنلىرىمىز مۇقەددەسىڭ جايىكىنى ئاياغ ئاستى قىلدى؛ **19** شۇنىڭ بىلەن بىز تۆزۈڭدىن بۇيان سەن ئىدارە قىلىپ باقمىغان، سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتىلىپ باقمىغان بىر خەلقتەك بولۇپ قالدۇق!

64 ئاھ، سەن ئاسمانلارنى يىرتىۋېتىپ، يەرگە چۈشكەن بولساڭىدى! تاغلار بولسا يۈزۈڭ ئالدىدا ئېرىپ كېتەتتى! مانا مۇشۇنداق بولغاندا ئۆتۈرۈقتا ئوت ياققاندەك، ئوت سۈنى قاينىتاقاندەك، سەن نامىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئايان قىلغان بولاتتىڭ، ئەللەر يۈزۈڭدىنلا تىترەپ كېتەتتى! **3** سەن بىز كۈتمىگەن دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان ۋاقتىڭدا، سەن چۈشكەندىڭ، يۈزۈڭدىن تاغلار راستلا ئېرىپ كەتتى! **4** سەندىن باشقا تۆزىگە تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر ئۈچۈن ئىشلىگۈچى بىر خۇدانى، ئادەملەر ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان، قۇلاقتا ييتىپ باقمىغان، كۆز كۆرۈپ باقمىغاندۇر! **5** سەن ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئادەمنىڭ، يەنى يوللىرىڭدا مېڭىپ، سېنى سېغىنغانلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققۇچى ھەمراھدۇرسەن؛ بىراق مانا، سەن غەزەپتە بولدۇڭ، بىز بولساق گۇناھتا بولدۇق، ئۇنداق ئىشلار ئۈزۈن بولۇەردى، ئەمدى بىز قۇتقۇزۇلامدۇق؟ **6** ئەمدى بىز ناپاك بىر نەرسىگە ئوخشاش بولدۇق، قىلۋاتقان بارلىق «ھەققانىيەتلىرىمىز» بولسا بىر ئەۋرەت لاتىسىغلا ئوخشايدۇ، خالاس، ھەممىمىز يوپۇرماقتەك خازان بولۇپ كەتتۇق، قەبىلىكلىرىمىز شامالدەك بىزنى ئۈچۈرۈپ تاشلىۋەتتى. **7** سېنىڭ نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلغۇچى، ئىلتىپاتىڭنى ئۈتۈشقا قوزغالغۇچى ھېچ يوقتۇر؛ چۈنكى سەن يۈزۈڭنى بىزدىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇڭ، قەبىلىكلىرىمىزدىن بىزنى سولاشتۇرغۇزىدۇڭ. **8** بىراق ھازىر، ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ بىز سىغىز لاي، سەن بىزنىڭ ساپالچىمىزدۇرسەن؛ ھەممىمىز بولساق قولۇڭدا ياسالغاندۇرمىز؛ **9** ئى پەرۋەردىگار، بىزگە قاراتقان غەزىپىڭنى زور قىلمىغايسەن، قەبىلىكنى مەڭگۈگىچە ئەسلەپ يۈرمىگىن؛ مانا، قارىغىن، ھەممىمىز سېنىڭ خەلقىڭدۇرمىز! **10** مۇقەددەس شەھەرلىرىڭ جاڭگال، زىئۇنۇ جاڭگال بولۇپ قالدى، يېرۇسالىم ۋەيران بولدى؛ **11** ئاتا-بوۋىمىز سېنى مەدھىيىلىگەن جاي، پاك-مۇقەددەسلىك، گۈزەل-پارلاقلىق تۇرالغۇسى بولغان ئۆيىمىز بولسا ئوت بىلەن كۆيۈپ كۈل بولدى؛ قەدىر-قىممەتلىك نەرسىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ۋەيران قىلىۋېتىلدى. **12** مۇشۇ ئىشلار ئالدىدا ئۆزۈڭنى چەتكە ئالامسەن، ئى پەرۋەردىگار؟ سۈكۈت قىلىپ تۇرامسەن؟ بىزنى بولۇشىچە خار قىلىپ ئۇرىۇېرەمسەن؟»

65 ئەزەلدىن مېنى ئىزدىمىگەنلەرگە مېنى سوراش يولىنى ئاچتىم؛ مەن ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلەرگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم. مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالمىغان يات بىر ئەلگە مەن: ـ «ماڭا قارا، ماڭا قارا» ـ دېدىم. **2** بىراق يامان يولدا ماڭىدىغان، ئۆزىنىڭ پىكىر-خىيالىغا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى بىر خەلققە بولسا مەن كۈن بويى قولۇمنى ئۆزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم. **3** يەنى باغلاردا قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنى خىشلىق سۈپىلار ئۈستىدىمۇ كۆيدۈرۈپ، كۆز ئالدىمدىلا زەردەمگە تېگىدىغان بىر خەلق؛ **4** ئۇلار قەبىرىلەر ئارىسىدا ئولتۇرىدۇ، مەخپىي جايلاردىمۇ تۈنەپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار چوشقا گۆشىنى يەيدۇ، قازان-قاچىلىرىدا ھەرقانداق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ شوربىسى بار. **5** ئۇلار: «ئۆزۈڭ بىلەن بول، ماڭا يېقىنلاشقۇچى بولما، چۈنكى مەن سەندىن پاكمەن» ـ دەيدۇ؛ مۇشۇلار دىمىغىمغا كىرگەن ئىس-تۈتەك، كۈن بويى ئۆچەيمۇ ئۈزىدىغان ئۆتۈر! **6** مانا، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈلگۈك ئۇرىدۇكى: ـ مەن سۈكۈت قىلىپ تۇرمايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ بەلكى ھەم سىلەرنىڭ قەبىلىكلىرىڭلارنى، شۇنداقلا تاغ چوققىلىرىدا ئىسرىق ياققان، دۈڭلەر ئۈستىدىمۇ مېنى ھاقارەتلىگەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ قەبىلىكلىرىنى بىرلىكتە قايتۇرىمەن، ـ شۇلارنى ئۆز قۇچاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، مەن ئىلگىركى قىلغانلىرىنى ئۆز قۇچاقلىرىغا ئۆچەپ قايتۇرىمەن. **8** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ساپاق ئۈزۈمنىڭ «سارقىندى شىرنە»سى كۆرۈنگەندە، خەقلەرنىڭ: «ئۇنى چەيلىۋېتىپ ۋەيران قىلمىسۇن، چۈنكى ئۇنىڭدا بەركەت ئۈرىدۇ» دېگىنىدەك، مەن ئۆز قۇللىرىمنىڭ سەۋەبىدىنلا شۇنداق قىلىمەنكى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلمايمەن. **9** شۇنداق قىلىپ مەن ياقۇپتىن بىر نەسىلنى، يەھۇدادىمۇ تاغلىرىمغا بىر ئىگدارنى چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تاللىغانلىرىم [زېمىنغا] ئىگە بولىدۇ، مېنىڭ قۇللىرىم شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ. **10** مېنى ئىزدىگەن خەلقىم ئۈچۈن، شارون بولسا يەنە قوي پادىلىرىغا قوتان، ئاخور بولسا كالا پادىلىرىغا قونالغۇ بولىدۇ. **11** بىراق پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، مۇقەددەس تېغىمنى ئۇنتۇغۇچى، «تەلەي» [دېگەن بۇت] ئۈچۈن داستىخان سالغۇچى، «تەقدىر» [دېگەن بۇت] ئۈچۈنمۇ ئەبجەش شارابنى قۇيۇپ قاچىلارنى تولدۇرغۇچىسىلەر، **12** مەن سىلەرنى قىلىچقا «تەقدىر» قىلدىم، سىلەرنىڭ ھەممىڭلار قىرغىنچىلىقتا باش ئېگىسىلەر؛ چۈنكى مەن چاقىردىم، سىلەر جاۋاب بەرمىدىڭلار؛ مەن سۆز قىلدىم، سىلەر قۇلاق سالمىدىڭلار، ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانلىق قىلىۋاتىسىلەر، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىغانسىلەر. **13** شۇڭا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم يەيدۇ، سىلەر ئاچ قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم ئىچىدۇ، بىراق سىلەر ئۇسسۇز قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم شادلىنىدۇ، سىلەر شەرمەندىلىكتە قالىسىلەر؛ **14** مانا، كۆكىدىكى شاد-خۇرامىلىقتىن قۇللىرىم ناخشا ئېيتىدۇ، سىلەر كۆكۈلدىكى ئازابتىن زار-زار يىغلايسىلەر، روھ-قەلب سۈنۈقلۇقىدىن نالە-پەريات كۆتۈرىسىلەر. **15** ئىسمىڭلارنى مېنىڭ تاللىغانلىرىمغا لەنەت بولۇشقا قالدۇرۇسىلەر. رەب پەرۋەردىگار سېنى ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ قۇللىرىغا باشقا بىر ئىسمىنى قويۇپ بېرىدۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن كىمكى ئۆزىگە بىر بەختنى تىلىسە، «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن ئاشۇ بەختنى تىلەيدۇ؛

كىمكى قەسەم ئىچمەكچى بولسا، ئەمدى «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىدۇ؛ چۈنكى بۇرۇنقى دەرد-ئەلەملەر ئۇنتۇلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇلارنى كۆزۈمدىن يوشۇردۇم. **17** چۈنكى قارا كاللار، مەن يېڭى ئاسمانلارنى ۋە يېڭى زېمىننى يارىتىمەن؛ ئىلگىركى ئىشلار ھېچ ئەسلەتمەيدۇ، ھەتتا ئەسكە كەلمەيدۇ. **18** ئەكسىچە سىلەر مېنىڭ يارىتىدىغانلىقىمدىن خۇشاللىنىڭلار، مەنگۈگە شاد-خۇرامىلىقتا بولۇڭلار، چۈنكى مەن يېرۇسالېمنى شاد-خۇرامىلىق، ئۇنىڭ خەلقىنى خۇشاللىق بەرگۈچى قىلىپ يارىتىمەن. **19** ئۆزۈمنۇ يېرۇسالېمدىن شاد-خۇرامىلىقتا بولىمەن، شۇنداقلا ئۆز خەلقىمدىن خۇشاللىنىمەن؛ ئۇنىڭدا نە يىغا ئاۋازى، نە نالە-پەريادلار ئىككىنچى ئاڭلانمايدۇ، **20** ئۇنىڭدا يەنە بىرنەچچە كۈنلۈك چاچراپ كەتكەن بوۋاق بولمايدۇ، ياكى ۋاقتى توشماي ۋاقىتسىز كەتكەن بوۋاي بولمايدۇ، يۈز ياشقا كىرگەن بولسا «يىگىت» سانىلىدۇ، شۇنىڭدەك گۇناھكار يۈز ياشقا كىرىپ ئۆلگەن بولسا «خۇدانىڭ لەنىتگە ئۇچرىغان» دەپ ھىسابلىنىدۇ. **21** ئۇلار ئۆيلەرنى سالىدۇ، ئۇلاردا تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، ئۇلاردىن مېۋە يەيدۇ؛ **22** ئۇلار ياسىغان ئۆيلەردە، باشقا بىرسى تۇرمايدۇ؛ تىكلىگەن ئۈزۈمزارلاردىن، باشقا بىرسى مېۋە ئېلىپ يېمەيدۇ؛ چۈنكى خەلقىمنىڭ كۈنلىرى دەرەخنىڭ ئۆمرىدەك بولىدۇ، مېنىڭ تاللىغانلىرىم ئۆزلىرى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىدىن ئۆز ئۆمرىدە توليۇق بەھرىمەن بولىدۇ. **23** ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمگىكى بىكارغا كەتمەيدۇ، ياكى ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۆزغۇلغاندا كېلەچىكى ئوغرۇلۇق ۋەھىمە مەۋجۇت بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار بەختە ئاتا قىلغان نەسىلدۇر، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىمۇ شۇنداق. **24** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار ئىدا قىلىپ چاقىرماستىنلا، مەن ئىجابەت قىلىمەن؛ ئۇلار دۇئا قىلىپ سۆزلەۋاتقىنىدىلا، مەن ئۇلارنى ئاڭلايمەن. **25** بۆرە ھەم پاقلان بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ؛ شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ، يىلاننىڭ رىزقى بولسا توپا-چاڭلا بولىدۇ. مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ، ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

66

«پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەرىمدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق تۆتي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ **2** بۇلارنىڭ ھەممىسنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان، ئۇلار شۇنداق بولغاچقىلا بارلىققا كەلگەن تەمەسىمدى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن مەن نەزىرىمنى شۇنداق بىر ئادەمگە سالىمەن: ـ مۇمىن- كەمتەر، روھى سۆنۈق، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ تىترەك باسىدىغان بىر ئادەمگە نەزىرىمنى سالىمەن. **3** كالا سويغان كىشى ئادەمنىمۇ ئۆلتۈرىدۇ، قوزىنى قوربانلىق قىلغان كىشى ئىتنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇپ ئۆلتۈرىدۇ؛ ماڭا ھەدىيە ئۈتقۈچى چوشقا قېنىنىمۇ ئۈتۈپ بەرمەيچىدۇر، دۇئاسىنى ئەسلىتىشكە خۇشبۇي ياققۇچى مەيۋىدەمنى مەدھىيە ئوقۇيدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئۆزى ياقتۇرىدىغان يوللىرىنى تاللىغان، كۆڭلى يېرگىنچلىك نەرسىلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. **4** شۇڭا مەنمۇ ئۇلارنىڭ كۆلپەتلىرىنى تاللايمەن؛ ئۇلار دەل قورقىدىغان ۋەھىمىلەرنى بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن چاقىرغىنىمدا، ئۇلار جاۋاب بەرمىدى؛ مەن سۆز قىلغىنىمدا، ئۇلار قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانىنى قىلدى، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىدى». **5** «ئى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تالىدىدا قورقۇپ تىترەيدىغانلار، ئۇنىڭ دېگىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ «سىلەرنى نامىمغا [سادىق بولغانلىقىڭلار] تۆپەيلىدىن چەتكە قاققانلار بولسا، يەنى سىلەردىن نەپرەتلىنىدىغان قېرىنداشلىرىڭلار سىلەرگە: ـ «قېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ئايان قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلارنى كۆرەلەيدىغان بولىمىز!» ـ دېدى؛ بىراق شەرمەندىلىكتە قالغانلار ئۆزلىرى بولىدۇ. **6** ئاڭلاڭلار! ـ شەھەردىن كەلگەن چۇقان-سۈرەنلەر! ئاڭلاڭلار! ـ ئىبادەتخانىدىن چىققان ئاۋازنى! ئاڭلاڭلار! ـ پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىگە [يامانلىقلىرىنى] قايتۇرۇۋاتىدۇ!» **7** ـ تولغىقى ئۈتمايلا ئۆ بوشىنىدۇ؛ ئاغرىقى ئۈتمايلا، ئوغۇل بالا ئۈغىدۇ! **8** كىمنىڭ مۇشۇنداق ئىش توغرۇلۇق خەۋىرى باردۇ؟ كىم مۇشۇنداق ئىشلارنى كۆرۈپ باققان؟ زېمىن بىر خەلقنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئۈغىدىغان ئىش بارمۇ؟ دەقىقە ئىچىدىلا بىر ئەلنىڭ ئۈغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟ چۈنكى زىئۇنىڭ ئەمدىلا تولغىقى ئۈتۈشىغا، ئۆ ئوغۇل بالىلىرىنى ئۈغدى! **9** بىرسىنى بوشىنىش ھالىتىگە كەلتۈرگەن بولسام، مەن بالىنى چىقارغۇزماي قالامتىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئۆزۈم ئۈغدۇرغۇچى ئۆرسام، بالىياتقۇنى ئېتىۋېتەمدىمەن؟ ـ دەيدۇ خۇدايىڭ. **10** يېرۇسالېم بىلەن بىللە شاد-خۇرامىلىقتا بولۇڭلار، ئۇنى سۆيگۈچىلەر، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇشاللىنىڭلار! ئۇنىڭ ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلەر، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شادلىق بىلەن شادلىنىڭلار! **11** چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ تەسەللى بېرىدىغان ئەمچەكلىرىدىن ئېمىپ قانائەتلىنىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر قانغۇچە ئىچىپ چىقىسىلەر، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ زورلۇقىدىن كۆكۈلۈڭلار خۇرسەن بولىدۇ». **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇنىڭغا تاشقان دەريادەك تارام-خاتىرجەملىكنى، تېشىپ كەتكەن ئېقىمدەك ئەللەرنىڭ شان-شەرەپلىرىنى سۈنۈپ بېرىمەن؛ سىلەر ئېمىسىلەر، سىلەر يانىپاشقا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىسىلەر، ئېتىكتە ئەكىتىلىسىلەر. **13** خۇددى ئانا بالىسىغا تەسەللى بەرگەندەك، مەن شۇنداق سىلەرگە تەسەللى بېرىمەن؛ سىلەر يېرۇسالېمدا تەسەللىگە ئىگە بولىسىلەر. **14** سىلەر بۇلارنى كۆرگەندە كۆكۈلۈڭلار شادلىنىدۇ، سۆڭەكلىرىڭلار يۇمران ئوت-چۆپتەك يېشاپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۆز قۇللىرىغا ئايان قىلىنىدۇ، ئۇ دۈشمەنلىرىگە قەھرىنى كۆرسىتىدۇ. **15** چۈنكى غەيرىنى قەھر بىلەن، تەنبىھنى ئوت يالقۇنلىرى بىلەن چۈشۈرۈشى ئۈچۈن، مانا، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن كېلىدۇ، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن قۇيۇندەك كېلىدۇ. **16** چۈنكى ئوت بىلەن ھەم قىلىچ بىلەن پەرۋەردىگار بارلىق ئەت ئىگىلىرىنى سوراق قىلىپ جازالايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر ئۇنۇغۇن بولىدۇ. **17** «باغچىلار»غا كىرىش ئۈچۈن پاكىزلىنىپ، ئۆزلىرىنى ئايرىم ئۈتۈپ، ئوتتۇرىدا ئۆزغۇچىنىڭ گېپىگە كىرگەنلەر، شۇنداقلا چوشقا گۆشىنى، يىرگىنچلىك بولغانىنى، جۈملىدىن چاشقانلارنى يەيدىغانلار بولسا جەمسى تەڭ ئۆتىشىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ھەم ئويلىغانلىرى مېنىڭ ئالدىمدىدۇر، بىراق بارلىق ئەللەر، ھەممە تىلدا سۆزلەيدىغانلارنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېلىپ مېنىڭ شان-شەرىپىمنى كۆرىدۇ؛ **19** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر كارامەت بەلگىنى تىكلەيمەن؛ ھەم ئۇلاردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئەللەرگە ئەۋەتىمەن؛ نام-شۆھرىتىمنى ئاڭلىمىغان، شان-شەرىپىمنى كۆرۈپ باقمىغان تارشىشقا، لۇئىيەگە، ئوقياچىلىقتا داڭقى چىققان لۇدقا، تۇبال، گرېتسىيەگە ھەم يىراق چەتەللەردىكى ئاراللارغا ئۇلارنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى جاكارلايدۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار «ئاشلىق ھەدىيە»نى پاكىز قاچىلارغا قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەلگەندەك، شۇلار بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىغان ھەدىيە سۈپىتىدە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ھەممىسنى ئەللەردىن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاتلارغا، جەڭ ھارۋىلىرىغا، سايىۋەنلىك ھارۋا-زەمبىللەرگە، قېچىرلارغا ھەم نار تۆگىلەرگە مىندۇرۇپ مۇقەددەس تېغىمغا، يەنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ھەم مەن ئۇلاردىن بەزىلىرىنى كاھىنلار ھەم لاۋىيلار بولۇشقا تاللايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** چۈنكى مەن يارىتىدىغان يېڭى ئاسمانلار ھەم يېڭى زېمىن ئۆزۈمنىڭ ئالدىدا دائىم تۇرغانىدەك، سېنىڭ نەسلىڭ ھەم ئىسمىڭ ئۆزۈپ ساقلىنىدۇ. **23** ھەم شۇنداق بولىدۇكى، يېڭى ئايمۇ يېڭى ئايدا، شابات كۈنمۇ شابات كۈنىدە، بارلىق ئەت ئىگىلىرى مېنىڭ ئالدىمغا ئىبادەت قىلغىلى كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىرتقا چىقىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىگە قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى يەۋاتقان قۇرتلار ئۆلمەيدۇ؛ ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋاتقان ئوت ئۆچمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە يىرگىنچلىك بىلىنىدۇ.

يەرەمىيا

1 بنيامىن قەبىلىسى زېمىنىدىكى ئاناتوت يېزىسىدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلاردىن بولغان ھىلقىيانىڭ ئوغلى يەرەمىيانىڭ سۆزلىرى [تۇۋەندە خاتىرىلىنىدۇ]: ـ **2** يەھۇدا پادىشاھى، ئامونۇنۇڭ ئوغلى يوسىيانىڭ كۈنلىرىدە، يەنى ئۇ تەختكە ئولتۇرغان ئون ئۈچىنچى يىلدا [يەرەمىياغا] پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى؛ **3** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۈنلىرىدە ھەمدە يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ ئون بىرنچى يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، يەنى شۇ يىلنىڭ بەشىنچى ئېيىدا يېرۇسالېمدىكىلەر سۈرگۈن قىلىنغۇچە تۇنىكۈنا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەنە كېلىپ تۇردى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: **5** ـ ئاناگىنا قورسىقىدا سېنى ئاپىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەتتىم؛ سەن بالىياتقۇدىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى تۇرزۇمگە ئاتاپ، ئەللەرگە پەيغەمبەر بولۇشقا تىكلىدىم، ـ دېيىلدى. **6** مەن بولسام: ـ ئاپلا، پەرۋەردىگار! مەن گەپ قىلىشنى بىلمەيمەن؛ چۈنكى مەن گۈدەك بالىدۇرمەن، دېدىم. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ تۇرزۇكنى گۈدەك بالا، دېمە؛ چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن؛ ۋە مەن سېنى نېمە دە دەپ بۇيرۇسام، سەن شۇنى دەيسەن. **8** ئۇلاردىن قورقما؛ چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دېدى. **9** ۋە پەرۋەردىگار قولىنى سوزۇپ ئاغزىمغا تەگكۈزدى؛ پەرۋەردىگار ماڭا: مانا، تۇز سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قويدۇم؛ **10** قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۈكۈش، ھالاك قىلىش ۋە ئۆرۈش، قۇرۇش ۋە تېرىپ تۈستىرۈش ئۈچۈن ئەللەر ۋە پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تىكلىدىم، ـ دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: «يەرەمىيا، نېمىنى كۆرۈۋاتسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «بادام دەرىخىنىڭ شېخىنى كۆرۈۋاتىمەن» ـ دېدىم. **12** پەرۋەردىگار ماڭا: «كۆرگىنىڭ ياخشى بولدى؛ چۈنكى مەن سۆزۈمنىڭ ئەمەلىيلىشىشى ئۈچۈن سۆزۈمنى كۆزلىتىپ تۇرىمەن» ـ دېدى. **13** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ: «نېمىنى كۆرۈۋاتسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «پوروق-پوروق قاينىۋاتقان، ئاغزى شىمال تەرىپىدىن قىسىيغان بىر قازانىنى كۆردۇم» ـ دېدىم. **14** پەرۋەردىگار ماڭا: ـ كۈلپەت شىمال تەرىپتىن كېلىپ بۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە بۆسۈپ كېلىدۇ ـ دېدى. **15** ـ چۈنكى مانا، مەن شىمالىي پادىشاھلىقلارنىڭ بارلىق جەمەتلىرىنى چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئۇلار كېلىدۇ، پادىشاھلار ھەربىرى تۇز تەختىنى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرى ئالدىغا سېلىپ، ھەممە سېپىللارغا ۋە يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇمغا تەيارلىنىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن مەن [يەھۇدادىكىلەرنىڭ] بارلىق رەزىللىكلىرى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈملەرنى جاكارلايمەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، تۇز قوللىرى ياسىغانلىرىغا چوقۇندى. **17** سەن ئەمدى بېلىڭنى باغلاپ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ساڭا بۇيرۇغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا ئېيت؛ ئۇلار ئالدىدا ھودۇقۇپ كەتمىگىن؛ بولمىسا مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ھودۇقتۇرىمەن. **18** قارا، مەن بۈگۈن سېنى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىغا، ئەمىرلىرىگە، كاھىنلىرىغا ھەم پۇتكۈل زېمىن خەلقىگە قارشى تۇرغۇچى مۇستەھكەم شەھەر، تومۇر تۈۋۈرۈك ۋە مىس سېپىللارەدەك تىكلىدىم. **19** ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلىبە قىلالمايدۇ ـ چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** بېرىپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا مۇنداق جار سالغىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنىڭ ياش ۋاقتىڭدىكى ۋاپادارلىقىڭنى، يەنى قىزنىڭ تاشقىغا بولغان مۇھەببىتىدەك سېنىڭ چۈل-بىاباۋاندا، يەنى تېرىلمىغان يەرلەردە ماڭا ئەگىشىپ يۈرگەنلىرىڭنى سېنىڭ ئۈچۈن ئەسلەيمەن. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارغا پاك، ئالاھىدە ئاتالغان، ئۇلار ئۈنىڭ تۇز ھوسۇلىنىڭ تۇنجى مېۋىسى دەپ قارالغانىدى؛ ئۇلارنى يەۋالماقچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى گۇناھكار دەپ ھېسابلانغانىدى ھەم ئۇلارنىڭ باشلىرىغا بالا يېتىپەت چۈشكەنىدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگاھلار، ئى ياقۇپنىڭ جەمەتى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق ئائىلە-تاۋابىئاتلىرى: ـ **5** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندە زادى قانداق ئادالەتسىزلىكلەرنى بايقاپتۇ، ئۇلار مەندىن شۇنچە يىراقلىشىدۇ؟ ئۇلار نېمىشقا ھەمە بۇتلارغا باش ئۇرۇپ، تۇزلىرى ھەمە بولۇپ كەتتى؟ **6** ئۇلار ھېچقاچان: «بىزنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىپ، بىاباۋاندىن، يەنى چۈل-دەشت ۋە تىك ئازگاللار بىلەن قاپلانغان جايلاردىن، قۇرغاقچىلىق ۋە ئۆلۈم سايىسى ئوراپ تۇرغان يەرلەردىن، ئادەمزات ئۆتمەيدىغان ھەمدە ئىنسان ئۇرمايدىغان شۇ بىاباۋاندىن بىزنى ئۆتكۈزگەن پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ سوراپ قويۇشمايتىغۇ؟ **7** مەن سىلەرنى مېۋىسى ھەم مولچىلىقىدىن ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن مۇنبەت بىر زېمىنغا ئېلىپ كەلگەنمەن؛ سىلەر كېلىپ زېمىنىمنى بۇلغىدىڭلار، مېنىڭ مىراسىمنى يىرگىنچلىك بىر نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويدۇڭلار. **8** كاھىنلار: «پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ ھېچ سوراپ قويمىدى؛ تەۋراتچىلار ئىچراچىلىرى مېنى ھېچ تونۇمىدى؛ خەلق پادىچىلىرى ماڭا ئاسىيلىق قىلدى، پەيغەمبەرلەر بولسا باتالىنىڭ نامىدا بېشارەت بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھېچ پايدىسىز نەمەنە نەرسىلەرگە ئەگىشىپ كەتتى. **9** شۇڭا سىلەر بىلەن دەۋالاشماقچىمەن، بالىلىرىڭلار ھەم بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بىلەن دەۋالىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** ـ سىلەر سىپرۇسىتىكى دېڭىز بويلىرىغا ئۆتۈپ بېقىڭلار، كېدارغا تەكشۈرۈشكە ئادەم ئەۋەتىپ بېقىڭلار ـ مۇشۇنداق بىر ئىش زادى بولۇپ باققانمۇ-يوق دەپ كۆرۈپ بېقىڭلار ـ **11** قايسى بىر ئەل ئۆز ئىلاھلىرىنى (ئۇلار ھېچ ئىلاھ ئەمەس، ئەلۋەتتە) ئۆزگەرتكەنمۇ؟ لېكىن مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ شان-شەرىپى بولغۇچىسىنى بولسا پايدىسىز-بەمنە بىر نەرسىگە ئالماشتۇرغان. **12** بۇنىڭغا ئەجەبلىنىڭلار، ئى ئاسمانلار؛ ھالىڭ-تالىڭ بولۇڭلار! ساراسىمگە چۈشۈڭلار! چۈچۈڭلار! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **13** ـ چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ئىككى رەزىل ئىشنى قىلدى؛ ئۇلار ھاياتلىق سۇ مەنبەسى بولغان مەندىن ۋاز كەچتى، ئاندىن تۇزلىرى ئۈچۈن سۇ ئازگاللىرىنى، يەنى سۇ تۇرمايدىغان يېرىق سۇ ئازگاللىرىنى يونۇپ چىقتى. **14** ئىسرائىل ئەسلى قۇلمىدى؟ ئۇ خوجايىنىنىڭ تۇيىدە تۇغۇلغان قۇلمىدى؟ نېمىشقا ئەمدى ئۇ ئولجىغا ئايلىنىپ قالدى؟ **15** ياش شىرلار ئۇنى ئولجا قىلىپ ھۆركىرىدى، ئۇلار ئاۋازىنى قىيۋۇەتتى؛ ئۇلار [ئىسرائىل] زېمىنىنى ۋەيرانە قىلدى؛ شەھەرلىرى كۆيدۈرۈلدى، ئادەمزاتسىز قالدى. **16** ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەتتا نوف ۋە تاھپانەس شەھىرىدىكىلەرمۇ چوقاقنى يېرىۋەتتى. **17** بۇ ئىشلارنى ئۆزۈڭ كەلتۈرۈپ چىقارغانلار ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ساڭا يول باشلاۋاتقىنىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكەندىڭ. **18** ئەمدى بۈگۈنكى كۈندە يەنە شىھور دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن مىسىرنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ [ئەفرات] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ **19** تۇز زەللىكىڭ تۇزۇڭگە ساۋاق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۆزۈڭنىڭ يېنىمدىن چەتەپ كەتكىنىڭ ئۆزۈڭگە تەنبىھ بولىدۇ؛ ئەمدى سېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭ ۋە مېنىڭ قورقۇنچۇمنىڭ سەندە بولماسلىقىنىڭ ئىنتايىن رەزىل ھەمدە زەردابقا تولغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ قوي، ـ دەيدۇ رەب، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **20** چۈنكى سەن قەدىمدىلا مەن ساڭا سالغان بويۇنتۇرۇقنى بۇزۇپ، ئۈنىڭ رىشتىنى ئۈزۈپ تاشلۇۋەتكەنسەن، سەن: «قۇلۇقۇڭدا بولمايمەن!» دېدىڭ. چۈنكى بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكتە ۋە بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىدا سەن پاھىشە ئايالدەك كېرىلىپ ياتقانسەن. **21** لېكىن مەن بولسام سېنى ئەسلى ئېسىل سورتلۇق ئۈزۈم تېلىدىن، سەرخىل ئۇرۇقتىن تىككەندىم؛ سەن ماڭا نىسبەتەن قاندىقۇ يات ۋە ياۋا بىر سېىىتىق ئۈزۈم تېلىغا ئايلىنىپ قالدىڭ؟ **22** چۈنكى سەن شۇلتا بىلەن يۇيۇنساڭمۇ، كۆپ ئاقارتقۇچ سوپۇن ئىشلەتسەڭمۇ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تېخى داغ بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **23** سەن قاندىقۇ: «مەن ھېچ بۇلغانغان ئەمەسمەن، مەن «باتاللار»غا ھېچ ئەگەشمىدىم!» دېيەلەيسەن؟ جىلغىدا ماڭغان يولۇڭنى كۆرۈپ باق، قىلمىشلىرىڭنى ئىقرار قىل ـ سەن تۇز يوللىرىدا ئۇيان-بۇيان قاتراپ يۈرىدىغان چاقماق ھىكگاندۇرسەن! **24** سەن چۈل-بىاباۋانغا ئادەتلەنگەن، ھەۋىسى قوزغالغاندا شامالنى پۇراپ يۈرىدىغان بىر ياۋايى مادا ئېشەكسەن! كىزىلگەندە كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنى

ئىزدىگەن ھاڭگىلار ئۆزلىرىنى ھېچ ئۆپراتىمايدۇ، شۇ ۋاقىتلاردا ئۆنى ئىزدەپ تاپماق ئاساندۇر. **25** [ئى ئىسرائىل]، [بىكار يۈگۈرۈپ]، پۈتۈكنى ئاياغسىز، گېلىكنى ئۆسسۈلۈقسىز قىلىپ قويما! لېكىن سەن بۇنىڭغا: «ياق! خام خىيال قىلما! چۈنكى مەن بۇ يات [ئىلاھلارنى] ياخشى كۆرۈپ قالدىم، ئۇلارنىڭ كەينىدىن ماڭىمەن!» ـ دېدىڭ. **26** ئوغرى تۈتۈلۈپ قېلىپ خجالەتكە قالغاندەك، ئىسرائىل جەمەئىتى خجالەتكە قالدى ـ يەنى ئۆزلىرى ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، كاھىنلىرى ۋە پەيغەمبەرلىرى ـ **27** ئۇلار ياغاچ كۆتىگىگە: «ئاتام!» ۋە تاشقا: «سەن مېنى تۇغدۇردۇڭ!» دەيدۇ، چۈنكى ئۇلار يۈزىنى ماڭا قاراتماي، ئەكسىچە ماڭا ئارقىسىنى قىلدى؛ لېكىن كۈلپەت بېشىغا چۈشكەندە ئۇلار: «ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بىزنى قۇتقۇزغايسەن!» دەيدۇ. **28** ئەمدى ئۆزۈڭگە ياسىغان ئىلاھلىرىڭ قېنى!؟ كۈلپەت بېشىڭغا چۈشكەندە سېنى قۇتقۇزالايدىغان بولسا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرسۇن! ـ چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولسا بۇتلىرىڭمۇ شۇنچە كۆپتۇر، ئى يەھۇدا! **29** نېمىشقا سىلەر مەن بىلەن دەۋاغا چۈشمە چېكىسىلەر؟ سىلەر ھەممىڭلار ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** باللىرىڭنى بىكاردىن بىكار ئۇرۇپ قويدۇم؛ ئۇلار ھېچ تەربىينى قوبۇل قىلمىدى. ئۆز قىلىچىڭ يىرتقۇچ شىردەك پەيغەمبەرلىرىڭنى يەۋەتتى. **31** ئى بۇ دەۋر كىشىلىرى! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! مەن ئىسرائىلغا چۆل-باياۋان يا كى قاپقاراڭغۇلۇق باسقان زېمىن بولۇپ باققانمۇ؟ مېنىڭ خەلقىم نېمىشقا: «نەگلا بارساق ئۆز ئەركىمىز، ئەمدى يېنىڭغا يەنە كەلمەيمىز!» ـ دەيدۇ؟ **32** قىز زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ توي قىلىدىغان قىز توي كېيىملىرىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ لېكىن ئۆز خەلقىم سان-ساناقسىز كۈنلىرىدە مېنى ئۇنتۇدى. **33** سەن ئىشق ئىزدەپ باردىغان يوللارغا شۇنچە ماھىر بولۇپ كەتتىڭ! بەرھەق، ھەتتا ئەڭ يۈزۈق ئاياللارغا يوللىرىڭنى كۆرسەتتىڭ. **34** ئۆنىڭ ئۆستىگە تونۇگۈنىڭ پەشلىرىدە گۇناھسىز نامراتلارنىڭ قېنى بار! سەن ئۇلارنى تېمىگىنى تېشىپ ئوغرىلىققا كىرگىنى ئۈچۈن ئۇلۇتۇردىڭمۇ؟! ئىشلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق تۇرسىمۇ، **35** سەن تېخى: «مەندە گۇناھ يوق؛ [رەب] مەندىن رەنجىدۈرمەيدۇ!» دەيسەن. بىلىپ قوي! مەن ئۆستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن، چۈنكى سەن: «مەن گۇناھ سادىر قىلمىدىم!» ـ دەۋىرىسەن. **36** سەن نېمىشقا بۇنچىۋالا ئۇيان-بۇيان قاتراپ ئالا كۆڭۈلۈڭ قىلىسەن؟ سەن ئاسۇريە تەرىپىدن يەرگە قارىتىلغانىدەك مىسىر تەرىپىدىمۇ يەرگە قارىتىلىسەن. **37** بەرھەق، سەن مىسىردىن قوللىرىڭنى بېشىڭغا ئالغان پېتى چىقىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن يۆلەنچۈك قىلغانلارنى چەتكە قاقتى، سەن ئۇلاردىن ھېچ پايدا كۆرمەيسەن.

3 شۇنداق دېيىلدۇكى، بىرسى ئايالىنى قويۇۋۇتسە، ئايال ئۆنىڭدىن ئاجراشسا ۋە كېيىن ئۇ باشقا ئەرگە ياتلىق بولغان بولسا، بىرىنچى ئېرى ئۆنۈڭ بىلەن قايتا يارىشىۋالسا بولامدۇ؟ يۇنداق ئىش بۇ زېمىننى مۇتلەق بۇلغىمامدۇ؟ لېكىن سەن شۇنچە كۆپ ئاشنىلىرىڭ بىلەن بۇزۇقۇلۇق قىلسىڭ ئۇرۇپ يەنە يېنىمغا قايتاي دەۋاتامسەن تېخى؟ **2** بېشىڭنى كۆتۈرۈپ يۇقىرىغا قاراپ باق، ـ سەن زادى نەدە يات ئىلاھلار بىلەن بۇزۇقۇلۇق ئۆتكۈزمىگەنسەن؟! ـ سەن چۆل-بياۋاندا كۆتۈپ ئولتۇرغان ئەرەبدەك ئۇلارنى يولار بويى كۈتۈپ ئولتۇرغانسەن؛ زېمىننى بۇزۇقۇلۇقلىرىڭ ۋە رەزىللىكىڭ بىلەن بۇلغىغانسەن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن قاتتىق يامغۇرلار ئۆتۈپ قېلىپمۇ ساڭا بېرىلمىدى ھەمدە «كېينىكى يامغۇرلار» ياغمىدى. لېكىن سەندە تېخى پاھىشە ئايالنىڭ قېلىن يۈزى بار، ئىزا تارتىشنى ھېچ بىلگۈڭ يوقتۇر. **4** ھەتتا سەن يامانىن ماڭا: «ئى ئاتام، ياشلىقىمدىن باشلاپ ماڭا يېتەكچى ھەمراھ بولۇپ كەلدىڭ!» ـ دەيسەن، ۋە: ـ **5** «ئۇ ھەردائىم غەزىپىنى ساقلامدۇ؟ ئۇ غەزىپىنى ئاخىرغىچە ئۇتامدۇ؟» ـ دەيسەن. مانا، سەن ئىشنداق دېگىنىڭ بىلەن، لېكىن سەن قولۇڭدىن كېلىشچە رەزىللىك قىلغانسەن. **6** يوسىيا پادىشاھنىڭ كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ماڭا: «ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ نېمە قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ بارلىق ئېگىز تاغقا چىقىپ ھەم بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىغا كىرىپ شۇ يەرلەردە پاھىشىدەك بۇزۇقۇلۇق قىلغان» ـ دېدى. **7** ـ «مەن: ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغاندىن كېيىن، چوقۇم يېنىمغا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدىم؛ لېكىن ئۇ قايتىپ كەلمىدى. ئۇنىڭ ئاسىي سىڭلىسى، يەنى يەھۇدا بۇنى كۆردى؛ **8** لېكىن ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ بارلىق زىنا قىلغانلىرى تۈپەيلىدىن ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتكىنىمنى كۆرۈپ، ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا قورقمىدى، بەلكى ئۆزىمۇ بېرىپ پاھىشىلىك قىلدى. **9** شۇنداق بولدىكى، ئۆز بۇزۇقچىلىقىنى شۇنچە كىچىك ئىش دەپ قارىغاچقا، ئۇ ھەتتا ياغاچ ۋە تاش بىلەن زىنا قىلىپ زېمىننى بۇلغىۋەتتى. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسگە قارىماي ئىسرائىلنىڭ ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا تېخى پۈتۈن كۆڭلى بىلەن ئەمەس، پەقەت ساختىلىق بىلەن يېنىمغا قايتىپ كەلگەندەك بولۇۋالدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **11** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ۋاپاسىز ئىسرائىل ئۆزىنى ئاسىي يەھۇدادىن ھەققانىي كۆرسەتتى. **12** بارغىن، شىمالغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى جاكارلاپ مۇنداق دېگىن: ـ «قايتىپ كەل، ئى يولدىن چىققۇچى ئىسرائىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن ساڭا قاپقىمنى قايتا ئېرىمەيمەن؛ چۈنكى مەن رەھىمدىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ مەن غەزەبىمنى مەڭگۈگە ساقلاپ تۇرمايمەن. **13** پەقەت سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى، ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنا ئاسىيلىق قىلغانلىقىڭنى، ئۇيان-بۇيان قاتراپ يۇرۇپ ئۆزۈڭنى ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا يات ئىلاھلارغا بېغىشلىغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك ئاۋازىمغا ھېچ قۇلاق سالمىغانلىقىڭنى ئېقرار قىلساڭلا [مەندىن رەھىم-شەپقەت كۈرىسەن] ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** قايتىپ كېلىڭلار، ئى يولدىن چىققۇچى بالىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ھەقىقىي سۆيگۈچىدۇرمەن؛ [سىلەر شۇنداق قىلساڭلارلا] مەن سىلەردىن تاللىغانلارنى، يەنى ھەرقايسى شەھەردىن بىردىن، ھەرقايسى جەمەتتىن ئىككىدىن پۇقرانى قايتۇرنىغا قايتۇرۇپ كېلىمەن. **15** مەن سىلەرگە كۆكۈلدىكىدەك خەلق پادىچىلىرىنى تەقسىم قىلىمەن؛ ئۇلار سىلەرنى دانالىق-بىلىم، ئەقىل-پاراسەت بىلەن بېقىپ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. **16** شۇنداق بولدۇكى، شۇ كۈنلەردە سىلەر زېمىندا كۆپىيىپ، كۆپ پەرزەنتلىك بولغىنىڭلاردا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى!» دەپ يەنە تىلغا ئالمايسىلەر، ئۇ ھېچ ئېسىڭلارغا كەلمەيدۇ، ئۇنى ھېچ ئەسلىمەيسىلەر ۋە ئۇنى ھېچ سېغىنمايسىلەر؛ سىلەر باشقا بىر ساندۇقنى ياسىمايسىلەر. **17** شۇ تاپتا ئۇلار يېرۇسالېمنى «پەرۋەردىگارنىڭ تەختى» دەپ ئاتايدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا يىغىلىدۇ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، يېرۇسالېمغا يىغىلىدۇ؛ ئۇلار قەلبىدىكى رەزىل جاھىللىقىغا قايتىدىن ھېچ ئېگىشىپ ماڭمايدۇ. **18** شۇ كۈنلەردە يەھۇدا جەمەتى ئىسرائىل جەمەتى بىلەن بىرلىكتە ماڭىدۇ؛ ئۇلار شىمال زېمىنىدىن بىللە چىقىپ مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلغان زېمىنغا كېلىدۇ. **19** مەن: «مەن سېنى باللىرىم قاتىرىغا قويۇپ، ساڭا گۈزەل زېمىنى، يەنى كۆزىلگەن ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى تارىسىدىكى ئەڭ كۈركەم جايىنى مىراس قىلىپ ئاتا قىلىشنى شۇنچىلىك خالايتتىم!» ـ دېدىم، ۋە: «سەن مېنى «مېنىڭ ئاتام» دەيسەن، ۋە مەندىن يۈز ئۆرۈمەيسەن!» ـ دېدىم. **20** لېكىن بەرھەق، ئاسىيلىق قىلغان ئايال ئۆز جۈرىسىدىن ئايرىلغانىدەك، سىلەر ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** يۇقىرى جايلاردىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىدۇ! ئۇ بولسا ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرنىڭ يىغا-پەريادلىرى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆز يولىنى بۇرمىلىغان، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۇنتۇغان. **22** ـ قايتىپ كېلىڭلار، ئەي يولدىن چىققۇچى بالىلار، مەن سىلەرنىڭ يولدىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا شىپا بولىمەن. ـ «مانا، بىز يېنىڭغا بارىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن» ـ دەڭلار! **23** ـ بەرھەق، ئېگىزلىكلەردە ھەم تاغلاردا ئاڭلىنىلغان [بۇتپەرەسلىكنىڭ] قىيقاس-سۈرەنلىرى بېھۇدە ئىشتۇر! بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ قۇتقۇزۇش-نىجاتى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىنلادۇر. **24** لېكىن ياشلىقىمىزدىن تارتىپلا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەجرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كالا-قوي پادىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى ئاشۇ ئۇيات-نومۇس يەپ كەتكەن؛ **25** نەتىجىدە بىز ئۇيات-خجىللىق ئىچىدە ياتىۋۇق، قالايمىقانچىلىق ۋە ئالاقزادىلىك بىزنى قاپلىۋالدى؛ چۈنكى ياشلىقىمىزدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە قەدەر بىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز ھەممىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ كەلدۇق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدۇق.

4 ـ «بۇ يوللىرىمدىن بۇرۇلاي!» دېسەڭ، ئى ئىسرائىل ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئەمدى مېنىڭ يېنىمغا بۇرۇلۇپ قايتىپ كەل! ئەگەر بۇ يىرگىنىچلىكلىرىڭنى كۆزۈمدىن نېرى قىلساڭ، ۋە شۇنداقلا يولدىن يەنە تېنەپ كەتمىسەڭ، **2** ـ ئەگەر سەن: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكىنىڭدە، ئۇ قەسەم ھەققانىيلىق، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق

بىلەن بولسا، ئۇنداقتا يات ئەللەرمۇ ئۇنىڭ نامىدا ئۆزلىرىگە بەخت تىلىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۆزىنىڭ پەخىر-شۆھرىتى قىلىدۇ. **3** چۈنكى يەرۋەردىگار يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «بوز يېرىكلارنى چېپىپ ئاغدۇرۇڭلار، تىكەنلىك ئارىسىغا ئۇرۇق چاچماڭلار! **4** ئۆزلىرىڭلارنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا سۈننەت قىلىڭلار، قەلبىڭلارنى سۈننەت قىلىڭلار، ئى يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقانلار! ـ بولمىسا، مېنىڭ قەھرىم پارتلاپ ئوت بولۇپ سىلەرنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىلىكى تۆپەيلىدىن ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **5** ـ يەھۇدادا مۇشۇلارنى ئېلان قىلىپ، يېرۇسالېمدا: ـ «زېمىن-زېمىندا كاناي چېلىڭلار!» ـ دەپ جاكارلا ڭلار، «يىغىلىڭلار! مۇستەھكەم شەھەرلەرگە قېچىپ كىرەيلى!» ـ دەپ ندا قىلىڭلار! **6** زىئونىي كۆرسىتىدىغان بىر ئۇغىنى تىكلەڭلار، دەرھال قېچىڭلار، كېچىكىپ قالماڭلار! چۈنكى مەن كۆزلەپت، يەنى زور بىر ھالاكەتنى شىمالدىن ئېلىپ كېلىمەن. **7** شىر ئۆز چاتقاللىقىدىن چىقتى، «ئەللەرنى يوقاتقۇچى» يولغا چىقتى، ئۇ ئۆز جايىدىن چىقىپ زېمىنىڭنى ۋەيران قىلىشقا كېلىدۇ، شەھەرلىرىڭ ۋەيران قىلىنىپ، ئادەمزاتسىز بولىدۇ. **8** بۇ سەۋەبتىن ئۆزلىرىڭلارغا بوز كىيىم ئوراڭلار، داد-پەريات كۆتۈرۈپ ناله قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن يانمىدى! **9** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ پادىشاھنىڭ يۈرىكى، ئەمىرلەرنىڭ يۈرىكىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ، كاھىنلار ئالاقزادە بولۇپ، پەيغەمبەرلەر تەۋەتەججۈپلىنىدۇ. **10** ـ ئاندىن مەن: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! بەرھەق سەن بۇ خەلقنى، جۈملىدىن يېرۇسالېمنى: «سىلەر ئامان-تىنچ بولىسىلەر» دەپ ئالدىدىڭ، ئەمەلىيەتتە بولسا قىلىچ جانغا يېتىپ كەلدى، دېدىم. **11** ـ شۇ چاغدا بۇ خەلققە ۋە يېرۇسالېمغا مۇنداق دېيىلىدۇ: «چۆل-بايا ۋاندىكى ئېگىزلىكلەردىن چىققان ئىسسىق بىر شامال خەلقىمىنىڭ قىزىنىڭ يولىغا قاراپ چۈشىدۇ، لېكىن ئۇ خامان سوروۇشقا ياكى دان ئايرىشقا مۇۋاپىق كەلمەيدۇ! **12** ـ بۇنىڭدىن ئەشەددىي بىر شامال مەندىن چىقىدۇ، مانا، مەن ھازىر ئۇلارغا جازا ھۆكۈملىرىنى جاكارلايمەن. **13** مانا، ئۇ توپ بۇلۇتلاردەك كېلىدۇ، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى قارا قۇيۇندەكتۇر، ئۇنىڭ ئاتلىرى بۇركۈتلەردىن تېزدۇر! ـ «ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز نابۇت بولدۇق!» **14** ـ «ئى يېرۇسالېم، ئۆز قەلبىڭنى ئەۋىلىكتىن يۇيۇۋەت، قاچانغىچە كۆڭلۈڭگە بەھۇدە ئوي-خىياللارنى پۈكۈپ تۇرىسەن؟ **15** چۈنكى دان دىيارىدىن، ئەفرائىمدىكى ئېگىزلىكلەردىنمۇ ئازاب-كۈلپەتنى ئېلان قىلىدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىنىلىدۇ: ـ **16** ئۇلار: ئەللەرگە ئېلان قىلىڭلار، يېرۇسالېمغىمۇ ئاڭلىتىڭلار: ـ مانا، قورشاۋغا ئالغۇچىلار يىراق يېزىتتىن كېلىۋاتىدۇ! ئۇلار يەھۇدا شەھەرلىرىگە قارشى جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈۋېتىپ تەيىارا! ـ دەيدۇ. **17** ئېتىزلىقنى مۇداپىئە قىلىۋاتقانلاردەك، ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشىۋالىدۇ، چۈنكى ئۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** سېنىڭ يولۇڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ مۇشۇلارنى ئۆز بېشىڭغا چۈشۈردى، بۇ رەزىلىكىڭنىڭ ئاقىۋىتىدۇر، بەرھەق، ئۇ ئازابلىقتۇر، يۈرىكىڭگىمۇ سانجىيدۇ!». **19** ـ [مەن]: «ئاھ، ئېچ-باغرىم! ئېچ-باغرىم! تولغاققا چۈشتۈم! ئاھ، كۆكۈلۈم ئازابلاندى! يۈرىكىم دۈپۈلدەۋاتىدۇ، سۈكۈت قىلىپ ئۆزالمايمەن، چۈنكى مەن كانايىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن، جەڭ چۇقانلىرى جېنىمغا سانجىدى. **20** ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت چۈشتى! پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولدى، چېدىرلىرىم دەققىدە بەربات قىلىندى، پەردىلىرىم ھايت-ھۇيىتىنىڭ ئېچىدە يىرتىپ تاشلاندى! **21** قاچانغىچە تۇغقا قاراپ ئۆرۈۋېتىمەن، جەڭ ئاۋازلىرىنى ئاڭلىشىم كېرەك؟» ـ [دېدىم]. **22** ـ «چۈنكى مېنىڭ خەلقىم نادانلار، ئۇلار مېنى ھېچ تونۇمىغان؛ ئۇلار ئېقىلى يوق بالىلار، ئۇلار ھېچ يورۇتۇلمىغان، رەزىللىككە نىسبەتەن ئۇلار دانادۇر، ئەمما ياخشىلىققا نىسبەتەن ئۇلار بىلىمسىزدۇر». **23** ـ «مەن يەر يۈزىگە قاردىم، مانا، ئۇ شەكلسىز ۋە قۇپ-قۇرۇق بولدى؛ ئاسمانلارغىمۇ قاردىم، ئۇ نۇرسىز قالدى، **24** تاغلارغا قاردىم، مانا، ئۇلار زىلزىلىگە كەلدى، بارلىق دۆڭلار ئەشەددىي سىلكىنىپ كەتتى. **25** قاراپ ئۆرۈۋۇەردىم، ۋە مانا، ئىنسان يوق ئىدى، ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارمۇ ئۆزلىرىنى دالدىغا ئالدى. **26** مەن قاردىم، مانا، باغ-ئېتىزلار چۆل-بايا ۋاڭغا ئايلاندى، بارلىق شەھەرلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا، يەنى ئۇنىڭ قاتتىق غەزىپى ئالدىدا ۋەيران بولدى. **27** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولىدۇ، ئەمما مەن ئۇنى پۈتۈنلەي يوقاتمايمەن. **28** بۇنىڭ تۆپەيلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، يۇقىرىدا ئاسمان قارىلىق بىلەن قاپلىنىدۇ، چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، مەن شۇنداق نىيەتكە كەلگەنمەن، مەن ئۇنىڭدىن ئۆكۈنمەيمەن، ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايمەن؛ **29** ئاتلىقلار ۋە ئوقيالىقلارنىڭ شاۋقۇن-سۈرەنى بىلەن ھەربىر شەھەردىكىلەر قېچىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار چاتقاللىقلارغا كىرىپ مۇكۈۋالىدۇ، تاشلار ئۈستىگە چىقىۋالىدۇ، بارلىق شەھەرلەر تاشلىنىپ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. **30** ـ سەن، ئى ھالاك بولغۇچى، نېمە قىلماقچىسەن؟ گەرچە سەن پەرەڭ كىيىملەرنى كىيگەن بولساڭمۇ، ئالتۇن زىبۇ-زىننەتلەرنى تاقىغان بولساڭمۇ، كۆز-قاشلىرىڭنى تۇسما بىلەن پەردازلىغان بولساڭمۇ، ئۆزۈڭنى ياسىغىنىڭ بىكاردۇر، سېنىڭ ئاشىقلىرىڭ سېنى كەمىستىدۇ؛ ئۇلار جېنىڭنى ئىزدەۋاتىدۇ. **31** چۈنكى مەن تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭكىدەك بىر ئاۋازنى، تۇنجى بالىنى تۇغقاندىكىدەك ئازابدا بولغان زىئون قىزىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋاتىمەن؛ ئۇ قوللىرىنى سوزۇپ: «ھالىمغا ۋاي! بۇ قاتىللار تۆپەيلىدىن ھالىمدىن كەتتىم!» دەپ ھاسىرىماقتا.

5 [پەرۋەردىگار]: ـ يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا ئۇيان-بۇيان ئايلىنىپ يۈگۈرۈڭلار، ئوبدان كۆزۈپ بىلىۋېلىڭلار، مەيدانلىرىدىن ئىزدەپ كۆزۈڭلار، ئادالەت بىلەن ئىش كۆرىدىغان، ۋەدىسىدە ئۇرۇشقا ئىنتىلىدىغان بىرلا ئادەمنى تاپساڭلار، شۇندا مەن بۇ [شەھەرنى] كەچۈرىمەن! **2** گەرچە ئۇلار: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەن بولسىمۇ، ئۇلار يالغاندىن سۆزلەيدۇ، [دېدى]. **3** ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆزۈڭ ئادالەت-بىتەرەپلىكنى ئىزدەپ يۈرىدۇ ئەمەسمۇ؟ سەن ئۇلارنى ئۇردۇڭ، لېكىن ئۇلار ئازابلانمايدۇ، سەن ئۇلارنى نابۇت قىلىپ ئۆگەشتۈردۇڭ، لېكىن ئۇلار تەربىيە قوبۇل قىلىشنى رەت قىلىپ كەلدى؛ ئۇلار يۈزلىرىنى تاشتىن قاتتىق قىلدى، ئۇلار يولدىن يېنىشنى رەت قىلدۇق» **4** ـ مەن: «شۇبھىسىزكى، بۇنداق قىلغانلار پەقەت نامراتلار، ئۇلار نادانلار؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلمەيدۇ» ـ دېدىم. **5** ـ «مەن مۇتىۋەرلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارغا سۆزلەيمەن؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلىدۇ». بىراق ئۇلارمۇ بويۇنتۇرۇقنى ئۈزۈل-كېسىل بۇزۇپ، رىشتىلىرىنى ئۈزۈپ تاشلىغان. **6** ـ شۇڭا ئورماندىن چىققان بىر شىر ئۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ، باياۋاندىن چىققان بىر بۆرە ئۇلارنى ۋەيران قىلىدۇ، يىلپىز شەھەرلەرگە قاراپ پايلايدۇ، شەھەرلەردىن چىققان ھەربىرى تىتما-تىتما قىلىنىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ تاسىيلىقلىرى كۆپىيىپ، ۋاپاسىزلىقلىرى ئاۋۇيدۇ. **7** مەن زادى نېمىگە ئاساسەن سېنى كەچۈرىمەن؟ سېنىڭ بالىلىرىڭ مەندىن ۋاز كېچىپ، خۇدا ئەمەسلەرگە قەسەم ئىچمەكتە؛ مەن ھەممە ھاجەتلىرىدىن چىققان بولسامۇ، لېكىن ئۇلار زىناخورلۇق قىلىپ، پاھىشىلەرنىڭ ئۆيىگە توپ-توپ بولۇپ مېكىۋاتىدۇ. **8** ئۇلار سەمرىگەن ئىشقۇاز ئايغىرلار، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ ئايالىغا ھەۋەس قىلىپ كىشىنەۋاتىدۇ. **9** بۇ ئىشلار تۆپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ **10** ئۇنىڭ ئۆزۈم چۇنەكلىرىدىن ئۆتۈپ، ئاللىرىنى ۋەيران قىلىڭلار، لېكىن ئۇلارنى پۈتۈنلەي نابۇت قىلماڭلار، شاخلىرىنى قىرىپ تاشلاڭلار، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەۋە ئەمەستۇر؛ **11** چۈنكى ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ماڭا مۇنەلەق ۋاپاسىزلىق قىلدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** ئۇلار: «ئۇ ھېچنىمە قىلمايدۇ! بىزگە ھېچ ئاپەت چۈشمەيدۇ، نە قىلىچ نە قەھەتچىلىكنى كۆرمەيمىز!» ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن تېنىپ كەتتى. **13** پەيغەمبەرلەر بولسا پەقەت بىر شامالدىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس، [پەرۋەردىگارنىڭ] سۆز-كالامى ئۇلاردا يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئۆز بېشىغا يانسۇن! **14** شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق مۇشۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن، مانا، مەن ئاغزىڭىغا سالغان سۆزلىرىمنى ئوت، بۇ خەلقنى ئوتۇن قىلىمەنكى، ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ. **15** ـ مانا، مەن يىراقتىن بىر ئەلنى ئېلىپ كېلىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇ كۆچلۈك بىر ئەل، قەدىمىي بىر ئەل، تىلىنى سەن بىلمەيدىغان ۋە گەپلىرىنى سەن ھېچ چۈشىنەمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ؛ **16** ئۇلارنىڭ ئوقدىنى يوغان ئېچىلغان بىر گۇردۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلاردۇر. **17** ئۇلار ھوسۇلىڭنى ۋە نېنىڭنى

يەپ كېتىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، كالا-قوي پادىلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، ئۈزۈم تاللىرىڭنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار سەن تايانغان مۇستەھكەم شەھەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ۋەيران قىلىدۇ. **18** ھالبۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇ كۈنلەردىمۇ سىلەرنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن. **19** شۇ چاغدا [خەلقىڭ]: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئىمىشقا مۇشۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بېشىمىزغا چۈشۈرگەن؟» ـ دەپ سورىسا، ئەمدى سەن [يەرەمىيا] ئۇلارغا: «سىلەر مەندىن يۈز ئۆرۈپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا يات ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولغىنىڭلاردەك، سىلەر ئۆز ۋەتىنىڭلار بولمىغان بىر زېمىندا يات بولغانلارنىڭ قۇلۇقىدا بولىسىلەر» ـ دېگىن. **20** ـ ياقۇپنىڭ جەمەتىدە شۇنى جاكارلىغىنىڭ ۋە يەھۇدا ئارىسىدا شۇنى ئېلان قىلغىنىڭ، **21** «ئېي ئاكىلاكلار، ئى نادان ۋە ئەقلى يوق، كۆزى تۇرۇپ كۆرمەيدىغان، قۇلىقى تۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان بىر خەلق: ـ **22** مەندىن قورقىمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېگىن سۈيى ئۆچۈن ساھىلنى مەڭگۈلۈك چەكلىمە قىلىپ، «بۇ يەردىن ئۆتمە» دەپ بېكىتكەن مېنىڭ ئالدىمدا تەۋرىنىمەسىلەر؟ مانا، دولقۇنلىرى ئۆرگىشلىگىنى بىلەن ئۇلار ساھىل ئۈستىدىن ھېچ غەلبە قىلالمايدۇ؛ شاۋقۇنلىغىنى بىلەن بۇ چەكتىن ھەرگىز ھالقىپ ئۆتەلمەيدۇ. **23** لېكىن بۇ خەلقىنىڭ جاھىل ۋە ئاسىيلىق كۆڭلى باردۇر؛ ئۇلار يولدىن چىقىپ ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ كەتتى. **24** ئۇلار كۆڭلىدە: «ئۆز ۋاقتىدا يامغۇرلارنى، يەنى ئاۋۇتۇلقى ھەم كېيىنكى يامغۇرلارنى بەرگۈچى، بىزگە ھوسۇل پەسلىنى بېكىتىپ ئامان-ئېسەن ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن ئەيمىنەيلى» دېگەننى ھېچ دېمەيدۇ. **25** سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلار مۇشۇ ئىشلارنى سىلەرگە نېسىپ قىلمىغان، سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلار سىلەردىن بەركەتنى مەھرۇم قىلغان. **26** چۈنكى خەلقىم ئارىسىدا رەزىللەر باردۇر؛ ئۇلار پىستىرمىدا ياتقان قىلتاقچىلاردەك پايلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار تۇزاق سېلىپ، ئادەملەرنى تۇتۇۋالىدۇ. **27** تۇتقان قۇشلارغا تولغان قەپەسىتەك، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ئالدامچىلىقتىن ئېرىشكەن مالىلار بىلەن تولغان؛ ئۇلار شۇ يول بىلەن بۈيۈك ھەم باي بولۇپ كەتتى. **28** ئۇلار سەمىرىپ، پارقىراپ كەتتى؛ بەرھەق، ئۇلار رەزىل ئىشلارنى قىلىشقا ماھىر بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ خەقلەرنىڭ دەۋاسىنى، يېتىم-يېسىرلەرنىڭ دەۋاسىنى سورىمايدۇ، نامراتلارنىڭ ھوقۇقىنى قوغدايدىغان ھۆكۈمنى ئۇلار چىقارمايدۇ. **29** بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىمای قويامدىم؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جىنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالمای قويامدۇ؟ **30** زېمىندا ئىنتايىن قورقۇنچلۇق ۋە يىرگىنچلىق بىر ئىش سادىر قىلىنغانكى ـ **31** پەيغەمبەرلەر يالغان-ساختا بېشارەتلەرنى بەرمەكتە، كاھىنلار بولسا ئۆز ھوقۇق دائىرىسىنى كېڭەيتىپ ھۆكۈمرانلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ خەلقىمۇ بۇ ئىشلارنى ياقتۇرىدۇ. لېكىن بۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدە قانداق قىلىسىلەر؟

6

جىنىكلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالىم شەھىرىدىن قېچىڭلار، ئى بىنيامىن جەمەتىدىكىلەر! تەكوئا يېزىسىدا كاناي چېلىڭلار! بەيت-ھاككەرەمدە ئىس سىگنالىنى كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى بالا-يىتىپەت، يەنى دەھشەتلىك ھالاكەت شىمال تەرەپتىن پەيدا بولدۇ. **2** زىئون قىزى، يەنى نازىنىن ساھىبجامالنى، مەن نابۇت قىلىمەن. **3** يېرۇسالېمغا قارشى چىقىۋاتقان پادا باققۇچىلارمۇ ئۆز پادىلىرىنى ئېيىكلىدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشاۋغا ئېلىپ چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزى ئىگىلىگەن جايىدا پادا باقىدۇ. **4** [ئۇلار]: «ئۇنىڭغا قارشى جەڭگە تەييارلىنىڭلار! ئۆرۈگلار، چۈش ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ ھۇجۇم قىلايلى!»، «ئاپلا! كۈن پاتاي دەپ قاپتۇ، كەچتىكى سايىلەر ئۆزىراۋاتىدۇ!» ـ [دەيدۇ]، [ئاندىن]: **5** «شۇنداق، كېچىچە ھۇجۇم قىلىپ چىقايلى، ئۇنىڭ مۇستەھكەم ئوردىلىرىنى يوقىتايلى!» ـ دەيدۇ. **6** ـ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ دەرەخلەرنى كېسىپ، ئۇلار بىلەن يېرۇسالېم ئەتراپىدا دۆڭ-پوتەيلەرنى ياساڭلار، چۈنكى ئۇ جازالانمىسا بولمايدىغان شەھەردۇر؛ ئۇنىڭدا بارلىق ئىشلار زۇلۇم-زومىگەرلىكتۇر. **7** قۇدۇق ئۆز سۈلىرىنى ئۆرغۇتۇپ چىقارغاندەك، ئۇمۇ رەزىللىكلىرىنى ئۆرغۇتۇپ چىقارماقتا؛ ئۇنىڭدىن زۇلمەت-زوراۋانلىق ۋە ھالاكەت سادالىرى ئاڭلانماقتا؛ مېنىڭ كۆز ئالدىمدا ھەمىشە ئاغرىق-كېسەللەر ھەم يارىلانغانلار پەيدا بولماقتا. **8** ئى يېرۇسالېم، تەلىم-تەربىيە قوبۇل قىل؛ بولمىسا جىنىم سەندىن ۋاز كېچىدۇ، ـ بولمىسا، مەن سېنى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بىر زېمىن قىلىۋېتىمەن. **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇلار ئۆزۈم تېلىنى پاساڭدىغۇچىلاردەك ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پاساڭدايدۇ؛ شۇڭا سەن ئۆزۈم ئۆزگۈچىدەك ئۆزۈم تېلىدىكى شاخلار ئۈستىدىن يەنە بىر قېتىم قولۇڭنى ئوتكۈزگىن! **10** [مەن]: ـ مەن ھازىر كىمگە سۆز قىلىپ ئاگاھلاندۇرايمىز؟ ئۇلاردىن ئاڭلىغۇدەك زادى كىم بار؟ مانا، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرى سۈننەت قىلىنمىغان، ئۇلار ھېچ ئاڭلىمايدۇ. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا ئىغىر كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ھېچ خۇشياقايدۇ، ـ [دېدىم]. **11** ـ قەلبىم پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ ئوتلىرى بىلەن تولۇپ تاشتى؛ ئۇنى ئېچىمگە سىغدۇرۇشتىن ھالسىراپ كەتتىم؛ ئۇنى كوچىدىكى بالىلار، يىگىتلەرنىڭ مەشرەپ سورۇنلىرىغا تۆككەيسەن. ئەر-ئايالالار، قېرىلار ھەم ياشانغانلارمۇ ئۇنىڭدىن مۇستەسنا بولمىسۇن! **12** ـ ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى، ئېتىزلىرى ئايالالىرى بىلەن بىللە ئۆزگىلەرگە تاپشۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى مەن قولۇمنى زېمىندىكىلەرگە سوزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** ـ چۈنكى ئۇلۇ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈكتە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كاھىنغىچە ھەممىسى ئوخشاشلا ئالدامچىلىق قىلىدۇ؛ **14** ئۇلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ يارىسىنى سۈپىلاۋق بىلەن قول ئۆچىدا چالا تېڭىپ قويىدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! **15** ئۇلار يىرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ ئۆلگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۇلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار [ئۆز خەلقىگە] مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر توت ئاچا يولدا ئۆرۈۋاتىسىلەر، شۇڭا يولۇڭلارنى ئوبدان كۆرۈپ قويۇڭلار، قەدىمكى، ياخشىلىققا ئېلىپ بارغان يولىلارنى سوراپ، ئۇلاردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلغاندا جىنىڭلار ئوبدان ئارام تاپىدۇ. لېكىن ئۇلار: «بىز شۇلاردا ماڭمايمىز!» ـ دەيدۇ. **17** مەن: سىلەرگە «كانايىنىڭ ئاڭلا ساداسىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەيدىغان ئاگاھ بەرگۈچى كۆزەتچىلەرنى تىكىلدىم؛ لېكىن سىلەر: «قۇلاق سالمايمىز» دېدىڭلار. **18** شۇڭا ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار، گۈۋاھچىلار بولۇپ ئۇلار ئارىسىدا بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ قويۇڭلار! **19** ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! قارا، مەن بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا كۈلپەت، يەنى ئۇلارنىڭ ئۇيى-خىيالىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان؛ مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇمنى بولسا، ئۇلار چەتكە قاققان. **20** ـ ئەمدى زادى نېمە مەقسىتە شېبادىن چىققان خۇشبۇيى، يىراق يۇرتىنى ئېلىپ كېلىنگەن ئېگىر ماڭا سۈنۈلىدۇ؟ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار قوبۇل قىلارلىق ئەمەس، سىلەرنىڭ «تەشەككۇر قۇربانلىق»لىرىڭلار مېنى خۇرسەن قىلمايدۇ. **21** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلق ئالدىغا پۈتلىكاشلارنى سالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەم ئاتىلار ھەم ئوغۇللار بىللە پۈتلىشىدۇ؛ قوشنىلار ۋە دوستلار ئوخشاشلا ناباۋت بولىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قارا، شىمالىي زېمىندىن بىر خەلق كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ ئەڭ قەدىرلىرىدىن ئۇلۇغ بىر ئەل قوزغىلىدۇ، **23** ئۇلار ئوقيا ۋە قىلىچ بىلەن قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار زالىم، ھېچ رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئاۋازى دېڭىز دولقۇنىدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار ئاتلارغا مىنىدۇ، جەڭگۈار ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ تۇرىدۇ، ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، ئى زىئون قىزى! **24** «بىز ئۇلار توغرىلۇق خەۋەر ئاڭلىدۇق، قولىمىز بوشىشىپ كەتتى؛ غەشلىك، تولغاقتا قالغان ئايالدەك ئازاب بىزنى ئوتتى» ـ [دېدىم]. **25** «دالاغا چىقماڭلار، يولىلار بىلەن ماڭماڭلار، چۈنكى دۈشمەننىڭ قىلىچى بار، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ. **26** ئى خەلقىمنىڭ قىزى، سەن ئۆزۈڭگە بۇز كىيىم كىيىۋال، كۈلدە ئېچىدە ئېغىناپ يات؛ ئۆزۈڭنىڭ بىر تال ئوغلۇڭدىن جۈدا بولغاندەك قاتتىق يىغلاپ ماتەم تۇت؛ چۈنكى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلغۇچى بىزگە قاراپ تۇيۇقسىز كېلىدۇ». **27** [پەرۋەردىگار ماڭا]: ـ مەن سېنى رودا سىنىغۇچى قىلىپ تىكلىدىم، خەلقىم بولسا خۇددى تەكشۈرۈلىدىغان رودىدەك بولىدۇ؛ سېنى ئۇلارنىڭ يوللىرىنى كۆزىتىپ سىناشقا تىكلىدىم، ـ [دېدى]. **28** ـ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئاسىيىنىڭ ئاسىيسى، ئۇلار توھمەت چاپلاپ ئۇيان-بۇيان قاتراپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار مىس ۋە تۆمۈرنىڭ ئۆزىدۇر، ھەممىسى

چىرىپ كەتكەندۇر، **29** تۈمۈرچىنىڭ كۆرۈكىمۇ كۆيۈپ كەتتى، قوغۇشۇن بولسا ئوتتا يەم بولدى، رودىنى ئېرىتىپ تاۋلاش بىكار بولدى، خەلقىم يامانلاردىن خالىي بولمىدى. **30** ئۇلار «داشقال كۆمۈش» دەپ ئاتىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى رەت قىلدى.

7 پەرۋەردىگاردىن يەرەميانىڭ مۇنداق بىر سۆز كەلدى: ـ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى دەرۋازىدا تۇرۇپ مۇشۇ سۆزنى جاكارلاپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىۋاتقان بارلىق يەھۇدالار!» ـ دېگىن. **3** ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ يوللىرىڭلار ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار، شۇنداق بولغاندا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە مۇقىم تۇرغۇزىمەن. **4** «پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى دەل مۇشۇدۇرا!» دەپ ئالدامچى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتمەڭلار. **5** ئەگەر سىلەر ھەقىقەتەن يوللىرىڭ ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزەتسەڭلار، ـ ئەگەر كىشىلەر ۋە قوشنا ئاڭلار ئارىسىدا ئادالەت يۈرگۈزسەڭلار، **6** ـ ئەگەر سىلەر مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ھەم تۇل خوتۇنلارنى بوزەك قىلمىشتىن، مۇشۇ يەردە گۇناھسىز قانلارنى تۆكۈشتىن، ـ شۇنداقلا تۆزۈڭلارغا زىيان يەتكۈزۈپ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ كېتىشتىن قول تۇزسەڭلار، ـ **7** شۇنداق قىلغىنىڭلاردا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە، يەنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىندا مۇقىم تۇرىدىغان قىلىمەن. **8** لېكىن مانا، سىلەر ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدىغان ئالدامچى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتكەنسىلەر. **9** ئەمدى نېمە دېگۈلۈك؟! ئوغرىلىق، قاتىللىق، زىناخورلۇق قىلىپ، ساختا قەسەم ئىچىپ، بائالغا ئىسرىق بېقىپ ۋە سىلەر ھېچ تونۇمىغان يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، **10** ئاندىن مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ ئۆيگە كىرىپ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ: «بىز قۇتقۇزۇلغانمىز!» دەمسىلەر؟! مۇشۇ لەنەتلىك ئىشلاردا تۇرۇۋۇېرىش ئۈچۈن قۇتقۇزۇلغانمۇسىلەر؟! **11** مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ ئۆيۈ سىلەرنىڭ نەزىرىڭلاردا بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋاسىمۇ؟! مانا، مەن ئۆزۈم بۇ ئىشلارنى كۆرگەنمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇڭا، مەن ئەسلىدە ئۆز نامىمدا تۇرالغۇ قىلغان شىلوھ دېگەن جايىغا بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ رەزىلىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى نېمە قىلىۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ بېقىڭلار! **13** ئەمدى ھازىر، سىلەر مۇشۇنداق قىلمىشلارنى سادىر قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرگە تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سۆز قىلىپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار، مەن سىلەرنى چاقىردىم، لېكىن سىلەر ماڭا جاۋاب بەرمىدىڭلار ـ **14** ئەمدى مەن شىلوھدىكى ئۆينى قانداق قىلغان بولسام، سىلەر تايانغان، شۇنداقلا نامىم قويۇلغان بۇ ئۆينى ۋە مەن سىلەرگە ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان بۇ زېمىنىمۇ شۇنداق قىلىمەن؛ **15** مەن سىلەرنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىڭلار، يەنى ئەفرائىمنىڭ بارلىق نەسلىنى ھەيدىۋەتكىنىمدەك سىلەرنىمۇ كۆزۈمدىن يىراق ھەيدەيمەن. **16** ئەمدى سەن، [يەرەميا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن نالە-پەرياد كۆتۈرمە يا كى تىلەك تىلىمە، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ [گۇناھلىرىنى] ھېچ تىلىمە، چۈنكى مەن ساڭا قۇلاق سالمايمەن. **17** ئۇلارنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا نېمە قىلغانلىرىنى كۆرۈۋاتمامسەن؟ **18** بالىلار ئوتۇن تېرىدى، ئاتىلار ئوت قالايدۇ، ئاياللار قەستەن مېنى رەنجىتىشكە «ئاسمانىنىڭ خانىشى» ئۈچۈن پوشكاللارنى سىلىشقا خېمىرنى يۇغۇرىدۇ، شۇنىڭدەك يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيىدۇ. **19** ئازابلىنىپ غەزەپلىنىدىغىنى مەنمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۆز يۈزلىرىگە شەرم چاپلاپ، ئازابلىنىدىغىنى ئۆزلىرى ئەمەسمۇ؟ **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىم مۇشۇ جايغا تۆكۈلىدۇ، ئىنسان ئۈستىگە، ھايۋان ئۈستىگە، دالادىكى دەرەخلەر ئۈستىگە، تۇپراقتىكى مېۋىلەر ئۈستىگە تۆكۈلىدۇ، ئۇ ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرگىلەيدۇ. **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بېرىۋېرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى باشقا قۇربانلىقلارغا قوشۇپ قويۇڭلار، بارلىق گۆشلىرىنى يەۋېلىڭلار! **22** چۈنكى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار يا كى باشقا قۇربانلىقلار توغرىسىدا گەپ قىلمىغان ۋە يا كى ئەمر بەرمىگەندىم، **23** پەلەكى مەن ئۇلارغا مۇنداق ئەمر قىلىپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداق قىلىپ مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن تۈزۈگۈلارغا ياخشىلىق بولسۇن دەپ بۇيرۇغان بارلىق يولدا مېڭىڭلار» ـ دەپ بۇيرۇغانىدىم. **24** لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان، پەلەكى ئۆز رەزىل كۆڭۈلدىكى جاھىلىقى بىلەن ئۆز خىيال-خاھىشلىرىغا ئەگىشىپ مېڭىۋەرگەن؛ ئۇلار ئالدىغا ئەمەس، پەلەكى كەينىگە ماڭىدى. **25** ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن تارتىپ بۈگۈنگىگە كۆزىگە قەدەر مەن قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ينىڭلارغا ئەۋەتىپ كەلدىم؛ مەن ھەركۈنى تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلدىم. **26** لېكىن خەلقىم ئاڭلىمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان، ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلغان؛ رەزىللىكتە ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئېشىپ كەتتىڭىز. **27** سەن بۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا ئېيتىسەن، لېكىن ئۇلار ساڭا قۇلاق سالمايدۇ، سەن ئۇلارنى [توۋا قىلىشقا] چاقىرسەن، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمەيدۇ. **28** ـ سەن ئۇلارغا: ـ «پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىغان ۋە ھېچ تۈزىتىشنى قوبۇل قىلمىغان خەلق دەل مۇشۇ!» ـ دەيسەن. ئۇلاردىن ھەقىقەت-ۋاپالىق يوقاپ كەتتى، بۇ ئۇلارنىڭ ئېغىزىدىنمۇ ئۆزۈلۈپ كەتتى. **29** چېچىڭنى چۇشۇرۇپ ئۇنى تاشلىۋەت؛ يۇقىرى جايلاردا بىر مەرسىيە ئوقۇغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز غەزەپىنى چۇشۇرمەكچى بولغان بۇ دەۋرنى رەت قىلىپ، ئۆتىنىڭدىن ۋاز كەچتى. **30** چۈنكى يەھۇدادىكىلەر كۆز ئالدىمدا رەزىللىك قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان ئۆيگە يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى ئەكىرىپ ئۇنى بۇلغىنىڭ؛ **31** ۋە ئۆز ئوغۇلىرى-قىزلىرىنى ئوتتا قۇربانلىق قىلىپ كۆيدۈرۈش ئۈچۈن «ھىنىومنىڭ ئوغلى»نىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىڭ يۇقىرىدىكى جايلارنى قۇرغان؛ بۇنداق ئىشنى مەن ھېچ بۇيرۇمىغانمەن، ئۇ ئويۇمغا ھېچ كىرىپ باقمىغانىدۇر. **32** شۇڭا، مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «توفەت» يا كى «ئىبن-ھىنىومنىڭ جىلغىسى» ئەمدى ھېچ تىلغا ئېلىنمايدۇ، پەلەكى «قەتل جىلغىسى» دېيىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار توفەتتە جەسەتلەرنى يەر قالمىغۇچە كۆمىدۇ. **33** بۇ خەلقىنىڭ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ۋە زېمىندىكى جانۋارلارنىڭ تاتامى بولىدۇ، ئۇلارنى ئۆلۈكلەردىن قورقۇتۇپ ھەيدەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ. **34** مەن يەھۇدا شەھەرلىرىدىن ھەم يېرۇسالېم شەھەرلىرىدىن ئويۇن-تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇرراملىق ساداسىنى ۋە توينى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ چۈنكى زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ.

8 شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار يەھۇدانىڭ پادشاھلىرىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، كاھىنلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۈستىخانلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى گۇرلىرىدىن ئېلىپ چىقىرىدۇ؛ **2** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى قۇياش، ئاي ۋە ئاسمانلاردىكى بارلىق جىسىملار ئاستىدا يايىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇلارنى سۆيگەن، بۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، بۇلارغا ئەگەشكەن، بۇلارنى ئىزدىگەن، بۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى بىر يەرگە ھېچ يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ، ئۇلار زېمىن يۈزىدە ئوغۇت بولۇپ ياتىدۇ. **3** مەن بۇلاردىن قالغانلىرىنى ھەيدىگەن جايلاردا، بۇ رەزىل جەمەتتىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھاياتىنىڭ ئورنىغا ماماتنى تاللايدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر يىقىلسا قايتىدىن تۇرمامدۇ؟ بىرسى يولدىن چىقسە كەتسە قايتىپ كەلمەمدۇ؟ **5** نېمىشقا يېرۇسالېمدىكى بۇ خەلق ھەمىشە يولدىن چىقىش بىلەنلا يىنىمدىن يىراقلاپ كېتىدۇ؟ ئۇلار ئالدامچىلىقنى چىڭ تۇتىدۇ، يېنىمغا قايتىپ كېلىشنى رەت قىلىدۇ. **6** مەن كۆزۈل قويۇپ ئاڭلىدىم، لېكىن ئۇلار دۇرۇسلۇقنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەزىللىكىدىن: «مەن زادى نېمىلەرنى قىلىپ قويدۇم؟!» دەپ توۋا قىلىدىغان ھېچكىم يوق؛ ئات جەڭگە بۇرۇلۇپ ئېتىلغاندەك ھەربىرسى ئۆز يولىغا بۇرۇلۇپ ئېتىلىدۇ. **7** ھەتتا ئاسماندىكى لەيلەكمۇ ئۆزىگە بېكىتىلگەن ۋاقىتلىرىنى بىلىدۇ، ياختەك، قارلىغاچ ۋە تۇرنىلارمۇ كۆچۈپ كېلىدىغان ۋاقىتلىرىنى ئېسىدە

تۇتىدۇ؛ لېكىن مېنىڭ خەلقىم مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۈلارغا بېكىتكەنلىرىنى ھېچ بىلمەيدۇ.
8 سىلەر قانداقتۇر: «بىز داناۋۇرمىز، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى بىزدە باردۇر!»
دەيسىلەر؟ مانا، بەرھەق، تۈلما-كۆچۈرگۈچىلەرنىڭ يالغانچى قەلىمى ئۇنى بۇرمىلىغان. 9
دانىشمەنلەر خىجىل بولىدۇ، تۈلار يەرگە قاراپ قالىدى؛ مانا، تۈلار پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزىنى چەتكە ئاققاندىن كېيىن، تۈلاردا زادى نېمە دانالىق قالىدۇ؟ 10 شۇڭا مەن تۈلارنىڭ
ئاياللىرىنى باشقىلارغا، تۈلارنىڭ ئېتىزلىرىنى يېڭى ئىگىلىرگە تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ چۈنكى
ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە تۈلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن
كاھىنغىچە ھەممىسى ساختا ئىش كۆرىدۇ. 11 تۈلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!»
دەپ خەلقىمنىڭ يارىسىنى سۈسلاۋق بىلەن قول تۇچىدا چالا تېڭىپ قويدى.
لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! 12 تۈلار يىرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل
بولدىمۇ؟ ـ ياق، تۈلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشىنمۇ تۈلار ھېچ بىلمەيدۇ.
شۇڭا تۈلار يېقىلىپ تۈلگەنلەر ئىچىدە يېقىلىپ تۈلىدۇ؛ تۈلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە
تۈلار پۇتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن تۈلارنىڭ ھوسۇلىنى ئېلىپ
تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۈزۈم تېلىدا ئۈزۈملەر، ئەنجۈر دەرىخىدە ئەنجۈرلەر ھېچ
قالمىدى؛ يوپۇرماقلىرى سولىشىپ كەتتى؛ مەن تۈلارغا نېمە بېغىشلىغان بولسام، ئەمدى
شۇلار تۈلاردىن تۇتۇكزۇۋۇبلىنىدۇ. 14 «بىز نېمىشقا مۇشۇ يەردە بىكار ئولتۇرۇۋېرىمىز؟
يىغىلايلى، مۇستەھكەم شەھەرلەرگە كىرىپ شۇ يەرلەردە [كۆرەش قىلىپ] تۇگىشەيلى!
چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداىمىز بىزنى تۇگەشتۈرۈپ، بىزگە ئوت سۈيىنى بەردى؛ چۈنكى بىز
پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 15 ئامان-تىنچلىقنى ئۈمىد قىلىپ كۈتۈپ
كەلدۇق، لېكىن ھېچ ياخشىلىق بولمىدى؛ شىپا ۋاقتىنى كۈتۈۋىق، لېكىن مانا، ۋەھىمە باستى!
16 دۈشمەن ئاتلىرىنىڭ خارتىلداشلىرى دان زېمىنىدىن تارتىپ ئاگلانماقتا؛ ئايغىرلىرىنىڭ
كىشنىشلىرى پۈتكۈل زېمىنى قورقىتىپ تەۋرەتمەكتە. تۈلار زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان
ھەممىنى، شەھەرنى ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىشقا كېلىدۇ!». 17 ـ
مانا، مەن ئارا ئاگلارغا يىلانلارنى، يەنى ھېچكىم سېھىرلىيەلمەيدىغان زەھەرلىك يىلانلارنى
ئەۋەتىمەن، تۈلار سىلەرنى چاقىدۇ» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 [مەن]: «مېنىڭ دەرد-
ئەلەمىم داۋالىغۇسىز! يۈرىكىم زەيىپلىشىپ كەتتى!» ـ [دېدىم]. 19 «مانا، خەلقىمنىڭ
قىزنىڭ ئىنتايىن يىراق يۇرتىدىن كۈتۈرۈلگەن يەرىدىنىڭ ساداسى! [تۈلار] ـ «پەرۋەردىگار
زىئوندا ئەمەسمۇ؟ زىئوننىڭ پادىشاھى ئۇ يەردە تۇرمامدۇ؟!» ـ [دەيدۇ]. نېمىشقا ئەمدى
تۈلار مېنى ئۆيمۇ ماھىۋىلىرى بىلەن، ئەرزىمەس يات نەرسىلەر بىلەن غەزەپلەندۈرىدۇ؟!» 20
ـ «ئورما ۋاقتى ئۆتۈپ كەتتى، ياز تۈگىدى، لېكىن بىز بولساق يەنىلا قۇتقۇزۇلمىدۇق!» 21
«خەلقىمنىڭ قىزنىڭ سۈنۈق يارىسى تۈپەيلىدىن ئۈزۈم سۈنۈقمەن، ماتەم تۇتىمەن؛ دەككە-
دۈككە مېنى بىسىۋالدى، ـ 22 گىلىئادتا ئۇتىنا تېپىلمامدىكەن؟ ئۇ يەردە تېۋىپ يوقمىكەن؟
نېمىشقا ئەمدى مېنىڭ خەلقىمنىڭ قىزىغا داۋا تېپىلمايدۇ؟!».

9 ئاھ، مېنىڭ بېشىم سۈنىڭ بېشى، كۆزۈم ياشنىڭ بۇلىقى بولسىدى! ئۇنداقتا
خەلقىمنىڭ قىزى ئارىسىدىكى ئولتۇرۇلگەنلەر ئۈچۈن كېچە-كۈندۈز يىغلايتىم! 2
ئاھ، مەن ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا يولۇچىلار چۈشكىدەك بىر ئۇرالغۇ بولسىدى! ئۇنداقتا
خەلقىمنى تاشلاپ، تۈلاردىن ئايرىلغان بولاتتىم! چۈنكى تۈلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار،
مۇناپىقلارنىڭ بىر جامائىتىدۇر!» 3 ـ تۈلار ئۇقياچى لەشكەرلەر ئۇقيايىنى ئېگىلدۈرگەندەك
تىلىنى يالغانچىلىققا ئېگىلدۈرۈشكە تەييارلىغان؛ تۈلار زېمىندا ئۈستۈنلۈك قازانغان، بىراق
بۇ سەممىيلىك بىلەن بولغان ئەمەس؛ تۈلار رەزىللىك ئۈستىگە رەزىللىك قىلغان، مېنى
ھېچ تونۇپ بىلمىگەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 ـ ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلاردىن
ھېزىر بولۇڭلار، قېرىنداشلىرىڭلارغا ھېچ تايانماڭلار؛ چۈنكى ھەربىر قېرىنداش پەقەتلا
ئالدىغۇچى، خالاس، ھەربىر يېقىنلىرىڭ بولسا تۇھمەتخورلۇقتا يۈرمەكتە. 5 تۈلار ھەربىرى
ئۆز يېقىنلىرىغا ئالداپچىلىق قىلماقتا، ھېچكىم ھەققەتنى سۆزلىمەيدۇ؛ تۈلار ئۆز تىلىنى
يالغان سۆزلەشكە ئۆگىتىدۇ، تۈلار قەبىھلىكتە ئۆزلىرىنى ئۆرىتىدۇ. 6 تۈلار جەبىر-زۇلۇم
ئۈستىگە جەبىر-زۇلۇم قىلماقتا، ئالداپچىلىقتىن يەنە بىر ئالداپچىلىققا ئۇچىمەكتە؛ تۈلار مېنى
تونۇشنى رەت قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۈلارنى ئېرىتىپ تاۋلاپ سىنايمەن؛
خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ رەزىللىكىگە ماڭا باشقا يول قالمىدىمۇ؟ 8 تۈلارنىڭ تىلى ئەجەلنى
ئوقىدۇر؛ ئۇ ئالداپچىلىقنى سۆزلەيدۇ؛ ھەربىر ئېغىز سۆزىدە يېقىنى بىلەن تىنچ-ئامانلىقنى
سۆزلەيدۇ، لېكىن كۆڭلىدە قىلتاق تەييارلايدۇ. 9 بۇ ئىشلار ئۈچۈنمۇ تۈلارنى جازالىماي
قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي
قويامدۇ؟ 10 «تاغلارىدىكى يايلاقلار ئۈچۈن يېغ ۋە ناله-پەريات كۆتۈرىمەن، دالادىكى
ئوتلاقلار ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇيمەن؛ چۈنكى تۈلار كۆيۈپ كەتتىكى، ھېچكىم ئۇ يەردىن
ئۆتمەيدۇ؛ كالىلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى ئاگلانمايدۇ؛ ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم
ھايۋاناتلارمۇ قېچىپ، شۇ يەردىن كەتتى!». 11 ـ مەن يېرۇسالېمنى خارابلاشقان توپ-
توپ دۆۋە، چىلبۆرىلەرنىڭ بىر ئۇرالغۇسى قىلىمەن؛ يەھۇدا شەھەرلىرىنى ئادەم تۇرمايدىغان
دەرىجىدە ۋېرانە قىلىمەن. 12 ـ كىم بۇ ئىشلارنى چۈشىنىشكە دانىشمەن بولىدۇ؟ كىم
پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن سۆز ئېلىپ بۇلارنى چۈشەندۈرەلەيدۇ؟ نېمىشقا زېمىن ۋەيرانە،
ھېچكىم ئۆتمىگۈدەك، كۆيۈپ چۆل-باياۋاندەك بولۇپ كەتتى؟ 13 پەرۋەردىگار دەيدۇ،
ـ چۈنكى تۈلار مەن تۈلار ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنىنى تاشلىۋەتكەن، مېنىڭ ئاۋازىمغا
قۇلاق سالمىغان ۋە ئۇنىڭدا ماڭمىغان، 14 بەلكى ئۆز قەلبىدىكى جاھىللىققا ئەگەشكەن،
ئاتا-بوۋىلىرى تۈلارغا ئۆگەتكەندەك بائاللارنىڭ كەينىگە ئەگىشىپ كەتكەن، 15 شۇڭا
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق
دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلققە كەكرىنى يېگۈزىمەن، تۈلارغا ئۆت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن، 16
تۈلارنى تۈلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرى ئىلگىرى ھېچ تونۇمايدىغان ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن؛
مەن تۈلارنى يوقاتقۇچە تۈلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا قىلىچنى ئەۋەتىمەن. 17 ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆزگۈل قوپۇڭلار، ماتەمچى
ئاياللارنى چىلىشكە چاقىرىڭلار، يىغلاشقا ئەڭ ئۆستا بولغان قىز-ئاياللارنى چاقىرىپ چىلىشكە
ئادەم ئەۋەتىڭلار! 18 ـ بەرھەق، تۈلار تېز كەلسۇن، بىز ئۈچۈن زور يىغا كۆتۈرسۇنكى،
بىزنىڭ كۆزلىرىمىزدىن ياشلار تارىلىپ تۆكۈلسۇن، چاناقلىرىمىزدىن ياش تامچىلىرى ئاقسۇن
ـ 19 چۈنكى زىئوندىن يىغا ئاۋازى ئاڭلىنىپ: ـ «بىز قانچىلىك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇق!
قانچىلىك شەرمەندە بولدۇق! تۈلار ئۇرالغۇلىرىمىزنى ئۆرۈۋەتتى، بىز زېمىنىمىزنى تاشلىدۇق!»
ـ دېيىلىدۇ. 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئاياللار، ئۇنىڭ ئاغزىدىكى
سۆزگە قۇلاق سېلىڭلار، قىزىڭلارغا يىغلاشنى ئۆگىتىڭلار، ھەربىرىڭلار يېقىنىڭلارغا
مەرسىيە ئوقۇتۇڭلار؛ 21 چۈنكى ئۆلۈم بولسا دېرىزىلىرىمىزدىن يامىشىپ كىرگەن، ئوردا-
ئىستەكاملىرىمىزغىمۇ كىرگەن؛ ئۇ بالىلارنى كوچىلاردىن، يىگىتلەرنى رەستە-مەيدانلاردىن
يۇلۇپ تاشلىغان. 22 [يېقىنلىرىڭلارغا] ئۇقتۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ
بەرھەق، جەسەتلەر دالادا تېزەكتەك يېقىلىدۇ؛ تۈلار ئورمىچىنىڭ ئورغىقىنىڭ ئاستىغا
يېقىلغان، لېكىن ھېچكىم يىغىمايدىغان باشاقتەك يەرگە چېچىلىدۇ!» ـ دەڭلار! 23
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دانا كىشى دانالىقى بىلەن، كۈچلۈك كىشى كۈچلۈكلىكى
بىلەن، باي بايلىقلىرى بىلەن پەخىرلىنىپ ماختانمىسۇن؛ 24 پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى
بولسا شۇنىڭدىن، يەنى مېنى، يەر يۈزىدە مېھىر-مۇھەببەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى
يۈرگۈزگۈچى مەن پەرۋەردىگارنى تونۇپ يەتكەنلىكىدىن پەخىرلىنىپ ماختانسۇن؛ چۈنكى
مېنىڭ خۇرسەنلىكىم دەل مۇشۇ ئىشلاردىندۇر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 مانا، شۇنداق
كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەتنە قىلىنغانلارنى خەتنە قىلىنغانلار بىلەن
بىللە جازالايمەن؛ 26 يەنى مىسىر، يەھۇدا، ئېدوم، ئامونىيلار ۋە موئابىيلار، جۈملىدىن
چۆل-باياۋاندا ئۇرۇۋاتقان، چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەرنى جازالايمەن؛ چۈنكى
بۇ ئەللەرنىڭ ھەممىسى خەتنىسىزدۇر؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جەمەتىمۇ كۆڭلىدە خەتنىسىزدۇر.

10 پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ئېيتقان سۆزىگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئىسرائىل
جەمەتى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەرنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنمەڭلار، گەرچە
ئەللەر ئاسماندىكى ھادىسە-ئالامەتلەردىن قورقۇپ دەككە-دۈككىگە چۈمگەن بولسىمۇ،

سىلەر بۇلاردىن ھېچ چۆچۈپ كەتمەكلەر. 3 چۈنكى ئەللەرنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرى بەھىنلىكتۇر، ھەممىسى ئورمانلىقتىن كېسىلگەن دەرەختىن، ياغاچچىنىڭ ئىسكىنىسى بىلەن ئويۇلغان نەرسىگە ئاساسلانغانلىقىدۇر. 4 ئۇلار بۇنى ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەيدۇ؛ ئۇنى يېقىلمىسۇن دەپ ئۇلار بولقا، مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. 5 بۇنداق بۇتلار تەرخەمەكلىكتە تۇرىدىغان بىر قارانچۇقتۇر، خالاس؛ ئۇلار ھېچ سۆزلىيەلمەيدۇ؛ ئۇلار باشقىلار تەرىپىدىن كۆتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇلار ماڭالمايدۇ. ئۇلاردىن قورقماڭلار، چۈنكى ئۇلار رەزىللىك قىلالمايدۇ، ئۇلارنىڭ قولىدىن ياخشىلىق قىلىشمۇ كەلمەيدۇ. 6 ـ ساڭا ئوخشايدىغان ھېچكىم يوق، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ ئۇلۇغدۇر. 7 كىم سەندىن قورقماي تۇرالىسۇن، ئى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ!؟ چۈنكى بۇ ساڭا تېگىشلىكتۇر، چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. 8 [ئەللەرنىڭ] ھەممىسى ئىستىناسىز ئەقلى يوق، نادانلاردۇر؛ بۇ ئۆرزىمەسلەر ياغاچتۇر، خالاس! ئۇلار تەلىم بېرەلەمدۇ!؟ 9 سوقۇپ يالپاقلانغان كۈمۈش تارشىشتىن ئېلىپ كېلىنىدۇ، ئالتۇنمۇ ئوفازدىن ئېلىپ كېلىنىدۇ، ئاندىن ھۈنەرۋەن ۋە زەرگەرلەرنىڭ قولى بۇ ياسىغىنىغا كۆك ۋە سۆسۈن رەخت بىلەن كىيىم كىيگۈزىدۇ ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى شۇبھىسىزكى، دانىشمەن ئۈستىلارنىڭ ئەجرىدۇر! 10 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆزى ھەققەتتۇر، ئۇ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈلۈكنىڭ پادىشاھىدۇر، ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا يەر-زېمىن تىترەيدۇ، ئەللەر ئۇنىڭ قەھرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. 11 ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «ئاسمان بىلەن زېمىننى ياراتمىغان ئىلاھلار، ئۇلار زېمىن يۈزىدىن ۋە ئاسمان ئاستىدىن يوقايدۇ!». 12 [پەرۋەردىگار بولسا] يەر-زېمىننى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياسىغان، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلغان، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر. 13 ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋۇتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئۈرلىتىدۇ؛ ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، ۋە شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 14 مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئەقىلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملارىدۇر، زەرگەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ قۇيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. 15 ئۇلار بىمەنىلەردۇر، مازاق ئوينىتىدۇر، جازالىنىش ۋاقتى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. 16 ياقۇبنىڭ نەسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر، چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتنى ياسىغۇچى شۇدۇر؛ ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىدۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 17 زېمىندىن چىقىشقا يۈك-تاقىڭنى يىغىشتۇرۇپ ئال، ئى مۇھاسىرىگە ئېلىنغۇچى قىز؛ 18 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن بۇ ۋاقىتتا زېمىندىكىلەرنى ئېلىپ ئۇ يەردىن چۈرىۋېتىمەن ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلى تونۇپ يەتكۈچە ئازار بېرىمەن!». 19 جاراھىتىم ئۈچۈن ھالىمغا ۋاي! مېنىڭ يارام داۋالىغۇسىزدۇر! بىراق ئەسلىدە مەن: «بۇ يەقەت بىر كېسەللىك، خالاس، ئۇنىڭغا چىدىغۇدەكمەن» ـ دەپتىكەنمەن. 20 مېنىڭ چېدىرىم ھالاك بولدى، بارلىق تانىلىرىم ئۈزۈلدى؛ بالىلىرىم مەندىن جۇدا بولۇپ، ئۇلار يوق بولدى؛ چېدىرىمنى قايتىدىن سوزۇپ تىككۈدەك، چېدىر پەردىلىرىنى ئاسقۇدەك ھېچكىم قالمدى. 21 چۈنكى خەلق پادىچىلىرى ئەقىلسىز بولۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ يول سورىمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلار دانىشمەنلەردەك ئىش كۆرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق پادىسى تارقىلىپ كەتتى. 22 ئاڭلاڭلار! بىر گەپنىڭ شەپىسى! مانا، ئۇ كېلىدۇ، شىمالىي زېمىندىن چىققان زور بىر چۇقان-سۈرەن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى بىر ۋەيرانە، چىلىۋىرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسىغا ئايلاندۇرغۇچى كېلىۋاتىدۇ! 23 بىلىمەنكى، ئى پەرۋەردىگار، ئىنسانىنىڭ ئۆز يولىنى بېكىتىشى ئۆز قولىدا ئەمەستۇر، مېڭىۋاتقان ئادەمنىڭ ئۆزىدە قەدەملىرىنى خالىغانچە تاشلاش قۇدرىتى بولماستۇر؛ 24 پەرۋەردىگار، مېنى تۈزىگەيسەن، لېكىن غەزىپىڭ بىلەن ئەمەس، ئادىل ھۆكۈمىڭ بىلەن تۈزىگەيسەن؛ بولمىسا سەن مېنى يوققا باراۋەر قىلىسەن. 25 قەھرىڭنى سېنى تونۇمايدىغان ئەللەر ھەمدە نامىڭغا ئىدا قىلمايدىغان جەمەتلەر ئۈستىگە تۆككەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار ياقۇبنى يەپ كەتكەن؛ بەرھەق، ئۇلار ئۇنى يۇتۇپ تۈگەشتۈرۈپ، تۇرغان جايىنى مۇتلەق ۋەيران قىلغان.

11 يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز مۇنداق ئىدى: 2 ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداقلا يەھۇدا كىشىلىرىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا ئۇلارنى يەتكۈزۈڭلار، 3 ـ سەن يەرەمىيا ئۇلارغا مۇنداق ئېيتقىن: ـ ـ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە كىم بويسۇنمىسا ئۇ لەنەتتە قالىدۇ، 4 مەن بۇ ئەھدىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىندىن، يەنى تۇمۇز تاۋالايدىغان خۇمداندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئۇلارغا تاپىلاپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، بۇ سۆزلىرىگە، يەنى مەن سىلەرگە تاپىشۇرغان بارلىق ئەمرىلەرگە ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلغىنىڭلاردا، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن؛ 5 شۇنداق بولغىنىدا مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا: «سىلەرگە سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىن تەقدىم قىلىمەن» دەپ ئېچىكەن قەسەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دېگەنىدىم. سىلەر بۇگۈنكى كۈندە دەل شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتىسىلەر! مەن بولسام جاۋابىدە «ئامىن، يەرۋەردىگار!» ـ دېدىم. 6 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا بۇ سۆزلەرنى جاكارلا: ـ بۇ ئەھدىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇڭلار! 7 چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا مىسىر زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندىن بۈگۈنكى كۈنگىچە «مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەپ جېكىلەپ ئاگاھلاندۇرۇپ كەلدىم، 8 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان يا كۆڭ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى رەزىل كۆڭۈللىرىدىكى جاھىللىققا ئەگىشىپ ماڭىغان، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ ئەھدىدىكى بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈردۇم، مەن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا تاپىلىغانىمەن، لېكىن ئۇلار ھېچ ئەمەلگە ئاشۇرمىغان. 9 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا بىر سۈيىقەست بايقالدى؛ 10 ئۇلار سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرىگە قايتىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئىبادىتىدە بولايلى دەپ باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ كەتتى. ئىسرائىل جەمەتى ھەم يەھۇدا جەمەتى ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزدى. 11 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ قۇتۇلالماس ئاپەت چۈشۈرىمەن؛ ئۇلار ماڭا پەريات كۆتۈرىدۇ، لېكىن مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئىسرىق يېقىپ چوقۇنغان بۇتلارنى ئىزدەپ ئۇلارغا پەريات كۆتۈرىدۇ؛ لېكىن ئاپەت چۈشكەن ۋاقتىدا ئۇلار بۇلارنى ھېچ قۇتقۇزمايدۇ. 13 چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولغانسېرى، بۇتلىرىڭ شۇنچە كۆپ بولدى، ئى يەھۇدا؛ يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرى قانچە كۆپ بولغانسېرى، سىلەر «يىرگىنچلىك بولغۇچى»غا شۇنچە قۇربانگاھلارنى قۇردۇڭلار، يەنى بائالغا ئىسرىق يېقىش ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى بەرپا قىلدىڭلار. 14 ئەمدى سەن، [ئى يەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ پەريات يا كۆتىلاۋەت قىلما؛ چۈنكى ئاپەت بېشىغا چۈشۈشى بىلەن ئۇلار ماڭا ندا قىلغان ۋاقتىدا مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. 15 ـ مېنىڭ سۆيۈملۈك خەلقىمنىڭ ئۆيۈمدە ئۇرۇشغا نېمە ھەققى؟ چۈنكى كۆپىنچىلىرى ئۆزۈڭلارنىڭ رەزىل مەقسەتلىرىگە يېتىشكە ئورۇنىسىلەر؛ سىلەر رەزىللىكىڭلار ئەمەلگە ئاشقاندا خۇرسەن بولىسىلار، ئۇنداقتا «مۇقەددەس گۆشلەر» مۇشۇ ئاسىيلىقىڭلارنى سىلەردىن ئېلىپ تاشلىيالامدۇ؟ 16 پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى «يايپىشىل، مول مېۋىلىك، باراقسان زەيتۇن دەرىخى» دەپ ئاتىغاندىمۇ، لېكىن [پەرۋەردىگار] دەرەخكە شاۋقۇنلايدىغان زور بىر ئوتنى سالدىۋ ۋە شاخلىرى يوق قىلىندۇ. 17 چۈنكى سېنى تىككەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ساڭا قاراپ كۆزلەپ بېكىتىپ جاكارلىغان؛ سەۋەبى، ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، بائالغا ئىسرىق يېقىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. 18 «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر بەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم؛ ئۇ ماڭا ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئايان قىلدى؛ 19 مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭىغان كۆزۈك پاقالىدەك ئىدىم؛ مەن ئەسلى ئۇلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرەخنى مېۋىسى بىلەن يوقىتايلى، ئۇنىڭ ئىسمىنى قايتا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، ئۇنى

تەرىكلەر زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلايلى» دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم؛ 20 لېكىن سەن، ئى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى، ئادەمنىڭ ۋىجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۆلارنىڭ ئۆستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسكىنى تۆز كۆزۈمە بىلەن كۆرۈشكە نېسىپ قىلغايسەن؛ چۈنكى دەۋايىمنى ساۋىگا ئايان قىلىپ تاپشۇردۇم». 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماۋگا] مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ھېشارەت بەرمە، بولمىسا جېنىڭ قوىنىزدا تۇگىشىدۇ» ـ دەپ ساۋگا دوق قىلىپ يۈرگەن ئاناتوتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. ئەمدى ئۆلار توغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: ـ 22 ـ بۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ مانا، مەن ئۆلارنى جازالايمەن؛ يىگىتلەر قىلىچ بىلەن ئۆلىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ. 23 ئۆلاردىن ھېچبىر قالدىسى قالمايدۇ، چۈنكى مەن ئۆلار جازالىنىدىغان يىلدا، شۇ ئاناتوتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرىمەن.

12

مەن دەۋايىمنى ئالدىڭغا ئېلىپ كەلسەم، ئادىل بولۇپ كەلدىڭ، ئى پەرۋەردىگار؛ لېكىن سەن بىلەن ئۆز ھۆكۈملىرىڭ توغرۇلۇق سۆزلەشمە كېچىمەن؛ نېمىشقا رەزىللەرنىڭ يولى رونىق تاپىدۇ؟ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نېمىشقا كەڭرى-ئازادىلىكتە ئۆرىدۇ؟ 2 سەن ئۆلارنى يەر يۈزىگە تىككەنسەن، ئۆلارمۇ يىلتىز تارتقان؛ ئۆلار تۇسۇپ گۈللىنىدۇ، ئۆلار مېۋىلەيدۇ؛ سەن ئۆلارنىڭ ئاغزىغا يېقىن ئوخشايسەن، لېكىن ۋىجدانىدىن يىراقسەن؛ 3 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى بىلىسەن؛ سەن مېنى كۆرۈپ كەلگەنسەن، ئۆزۈڭگە بولغان سادىقلىقىمنى سىنىغانسەن. ئۆلارنى بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن قويىلاردەك ئايرىپ سۆرەپ چىققايسەن، ئۆلارنى قەتل كۈنىگە ئايرىغايسەن. 4 زېمىن قاچانغىچە قاغىرايدۇ، ئېتىزدىكى ئوت-چۆپلەر قاچانغىچە قۇرغان ھالەتتە ئۆرىدۇ؟ زېمىندا ئۆرۈۋاقانلارنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار قاچانغىچە يوقاپ ئۆگەيدۇ؟ چۈنكى بۇ خەلق: «[خۇدا] ئاقىۋىتىمزنى ھېچ كۆرمەيدۇ» دەۋاتىدۇ. 5 ـ سەن يۈگۈرگەن لەشكەرلەر بىلەن بەسلەشكەندە، ئۆلار سېنى ھالسىراتقان بولسا، ئەمدى سەن ئاتلار بىلەن بەسلەشسەڭ قانداق بولار؟ سەن پەقەت ئامان-تىنچلىقتا ئۆرگەن زېمىندىلا خاتىرجەم بولۇپ [ماۋگا] ئىشىنىسەن، ئەمدى ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى قويۇق چاتقاللىقلاردا قانداق يۈرىسەن؟ 6 چۈنكى ھەتتا ئۆز قېرىنداشلىرىڭ، ئاتا-ئۇنىڭ جەمەتىمۇ ساۋگا ئاسىيلىق قىلغان. ئۆلارمۇ سېنى يوقىتىش ئۈچۈن ئاۋازىنى قويۇپ بەرگەن. گەرچە ئۆلار ساۋگا مېھرىلىك سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، ئۆلارغا ئىشەنمە!» 7 ـ ئۆزۈم ئائىلەمدىن ۋاز كېچىمەن، مىراسىمنى تاشلۇۋېتىمەن، جان-جىگىرىمنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 8 مېنىڭ مىراسىم [بولغان خەلق] بولسا ماۋگا ئۇرمانلىقتىكى بىر شىرگە ئوخشاش بولۇپ قالدى؛ ئۆلار ماۋگا قارشى ئاۋازىنى كۆتۈردى، شۇڭا مەن ئۆلارنى يامان كۆرىمەن. 9 مېنىڭ مىراسىم ماۋگا سار-بۇركۈت يا كى چىلبۇرىدەك بولۇپ قالدى ئەمەسمۇ؟ لېكىن ئۇنىڭ ئەتراپىغا باشقا سار-بۇركۈتلەر ئولاشماقتا! بېرىڭلار، ئۆلارنى يەۋېتىشكە بارلىق دالادىكى ھايۋانلارنى يىغىپ كېلىڭلار! 10 نۇرغۇنلىغان خەلق پادىچىلىرى ئۆزۈمزارىمنى ھالاك قىلدۇ، ئۆلار مېنىڭ نېسىۋەمنى ئاياغ ئاستى قىلدۇ، ئۆلار مېنىڭ يېقىملىق نېسىۋەمنى غېرىب بىر چۆل-بىاباۋانغا ئايلاندۇرىدۇ؛ 11 ئۆلار ئۇنى غېرىب قىلىۋېتىدۇ؛ ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا غېرىب ھەم قاغىراق ئۆرىدۇ؛ پۈتۈكۈل زېمىن غېرىب قالدۇ، ئەمما ھېچ ئادەم بۇنىڭغا كۆڭلىنى بۆلەيدۇ. 12 چۆل-بىاباندىكى بارلىق ئېگىزلىكلەر ئۈستىگە ھالاك قىلغۇچىلار غۇژۇلداپ چىقىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى زېمىننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەممىنى يۇتىدۇ؛ ھېچ ئەت ئىگىسىنىڭ تىنچ-خاتىرجەملىكى بولمايدۇ. 13 [خەلقىم] بۇغداينى تېرىغان بولسىمۇ، لېكىن تېكەنلەرنى ئورىيدۇ؛ ئۆلار ئۆزلىرىنى ئۆپۈراتقىنى بىلەن، پايدا كۆرمەيدۇ؛ شۇڭا [ناچار] مەھسۇلاتلىرىڭلار تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى تۆپەيلىدىن، يەرگە قاراپ قالىسىلەر. 14 مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ۋارىس قىلغان مىراسقا چاڭگىلى سالغان، زېمىنىمنىڭ ھەممە رەزىل قوشنىلىرى توغرۇلۇق مۇنداق دەيمەن: ـ مانا، مەن ئۆلارنى ئۆز زېمىنىدىن يۇلۇپ تاشلىمەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا جەمەتىنى ئۆلار ئارىسىدىن يۇلۇۋالىمەن؛ 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇكى، ئۆلارنى يۇلۇۋالغاندىن كېيىن مەن يۇ يولدىن يېنىپ، ئۆلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن، ئۆلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مىراسىغا، ھەربىرىنى ئۆز زېمىنىغا قايتۇرىمەن. 16 شۇنداق قىلىپ، ئەگەر (ئۆلار ئۆتۈكەندە خەلقىمگە باتالىنىڭ ئىسمىغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەتكەندەك) كۆڭۈل قويۇپ خەلقىمنىڭ يولىرىنى ئۆگەنسە، جۇملىدىن مېنىڭ نامىمغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەنسە، ـ ئەمدى ئۆلارغا خەلقىم ئارىسىدىن [مۇقىم] ئورۇن بېرىلىپ، ئۆلار گۈللەندۈرۈلىدۇ. 17 بىراق ئۆلار ئاڭلىمىسا، مەن شۇ ئەلنى مۇتلەق يۇلۇپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

13

پەرۋەردىگار ماۋگا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كاناپ ئىچ تامبالىنى ئال، بېلىڭگە باغلا؛ لېكىن ئۇنى سۇغا چىلىما. 2 شۇڭا پەرۋەردىگار ماۋگا دېگەندەك مەن بىر ئىچ تامبالىنى ئالدىم ۋە بېلىمگە باغلاپ قويدۇم. 3 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم ماۋگا ئېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 4 «سەن پۇلغا ئالغان، بېلىڭگە باغلانغان ئىچ تامبالىنى ئېلىپ، ئورنۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ شۇ يەردە تاشنىڭ يېرىقىغا يوشۇرۇپ قوي». 5 شۇڭا مەن باردىم ۋە پەرۋەردىگار ماۋگا بۇيرۇغاندەك ئۇنى فراتقا يوشۇرۇپ قويدۇم. 6 كۆپ كۈنلەر ئۆتۈكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماۋگا: «ئورنۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ، مەن ساۋگا شۇ يەرگە يوشۇرۇشقا بۇيرۇغان ئىچ تامبالىنى قولۇڭغا ئال» ـ دېدى. 7 شۇڭا مەن فراتقا باردىم، مەن يوشۇرغان يەردىن ئىچ تامبالىنى كولاپ چىقىرىپ قولۇمغا ئالدىم؛ مانا، ئىچ تامبال سېپىسىپ چىرىپ كەتكەنىدى، پۈتۈنلەي كىيگۈسىز بولغانىدى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماۋگا ئېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدانىڭ پەخرىنى ۋە يېرۇساليىمنىڭ چوڭ پەخرىنى مۇشۇ ھالدا يوقاتىمەن؛ 10 مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان، كۆڭلىدىكى جاھىللىقىدا ماڭىدىغان، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۆلارغا ئىبادەت قىلىشقا ئىنتىلىدىغان بۇ رەزىل خەلق پۈتۈنلەي كاردىن چىققان بۇ ئىچ تامبالىغا ئوخشاش بولىدۇ. 11 چۈنكى خۇددى ئىچ تامبال ئادەمنىڭ چاتىرىقىغا چىڭ باغلانغانىدەك، ئۆلارمۇ ماۋگا [يېقىن] بىر خەلق بولسۇن، ماۋگا نام-ئابرۇيى، مەدھىيە ۋە شان-شەرەپ كەلتۈرسۇن دەپ، مەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ۋە يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۆزۈمگە چىڭ باغلاندۇرغانىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۆلار ھېچ قۇلاق سالمىدى. 12 ئۆلارغا مۇشۇ سۆزنى دېگىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەمە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك». ئۆلار ساۋگا: «ئەجەبا، ھەمە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەكلىكىنى ئوبدان بىلىمەمدۇق؟» ـ دەيدۇ، 13 سەن ئۆلارغا مۇنداق دەيسەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ زېمىندا بارلىق ئۆرۈۋاقانلارنى، داۋۇتقا ۋەكىل بولۇپ ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلارنى، كاھىنلارنى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ھەمدە يېرۇساليمدا بارلىق ئۆرۈۋاقانلارنى مەستلىك-بېھوشلۇق بىلەن تولدۇرىمەن. 14 مەن ئۆلارنى بىر-بىرىگە، يەنى ئاتا بىلەن ئوغۇللىرىنىمۇ ئوخشاشلا بىر-بىرىگە سوقۇشقا سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۆلارغا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، ئۆلارنى ئايىمايمەن، ئۆلارغا رەھىم قىلمايمەن؛ ئۆلارنى نابۇت قىلىشقا ھېچنەرسە مېنى توسۇمايدۇ. 15 ئاڭلاڭلار، قۇلاق سېلىڭلار، ھالى چوڭ بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 16 ئەمدى ئۇ بېشىڭلارغا زۇلمەت چۈشۈرگىچە، پۇتۇڭلار زاۋال چۈشكەن تاغلاردا پۇتلاشقاندەك پۇتلاشقۇچە، ئۇ سىلەر ئىزدىگەن نۇرنى ئۆلۈم سايىسىغا، قاپقارانغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا لايىق شان-شەرەپ قايتۇرۇڭلار! 17 بۇنى ئاڭلىمىساڭلار، سىلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقۇڭلار تۆپەيلىدىن جىنىم يوشۇرۇنچە يىغلايدۇ؛ ئاچچىق يىغلاپ كۆز ياشلىرىم ئېقىپ تاشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر، ئى پەرۋەردىگارنىڭ پادىسى، سۈرگۈن قىلىنىسىلەر. 18 پادىشاھ ۋە خانىشقا: «تەختىڭلاردىن چۈشۈپ يەرگە ئولتۇرۇڭلار، چۈنكى كۆرىكىم تاجلىرىڭلار بېشىڭلاردىن چۈشۈرۈلىدۇ» ـ دېگىن. 19 جەنۇبدىكى شەھەرلەر قورشۇۋېلىنىپ تاقىلىدۇ؛ ئۆلارنى ئاچىدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ پۈتكۈل يەھۇدا سۈرگۈن بولىدۇ؛ ئۆلارنىڭ ھەممىسى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن بولىدۇ. 20 بېشىڭنى كۆتۈر، [ئى زىئون]، شىمالدىن چىققانلارغا قارا؛ ساۋگا تاپشۇرۇلغان پادا، يەنى يېقىملىق پاداڭ نەگە كەتتىمۇ؟ 21 [پەرۋەردىگار] سېنى باشقۇرۇشقا دوستلىرىڭنى بېكىتكىنىدە سەن نېمە

دېيەلەيتتىڭ؟ ئەسلى ئۆزۈڭ ئۆلارغا باشقۇرۇشنى ئۆگەتكەن ئۇرساڭ! شۇ تاپتا تولغاق ئۆتقان ئايالدەك ئازاب-ئوقۇبەتلەر سېنى ئۆتىمەمدۇ؟ 22 سەن ئەگەر كۆڭۈڭدە: بۇ ئىشلار نېمىشقا بېشىمغا چۈشتى؟ ـ دەپ سوراساڭ، بۇ ئىشلار قەبىلىكىڭ ئىنتايىن ئېغىر بولغانلىقىدىن بولدى ـ كۆينىكىڭ سالدۇرۇۋېپ تاشلاندى، يوتىلىرىڭ زوراۋانلىقتا ئاشكارىلاندى. 23 ئېغىزۇ-پىيەلىك قارا تېرىسىنى ئۆزگەرتەلەمدۇ؟ ياكى يىلپىز چىپار تەڭگىلىرنى ئۆزگەرتەلەمدۇ؟ ئۇنداق بولغاندا سىلەر رەزىللىكنى قىلىشتا كۆنگەنلەرمۇ ياخشىلىقنى قىلالايدىغان بولىسىلەر! 24 ئەمدى چۆل-بياۋاندىكى شامال ھەيدىۋەتكەن سامانداەك مەن سىلەرنى ھەيدەپ چاچىمەن. 25 بۇ سېنىڭ ئاقىۋىتىڭ بولىدۇ، مەن ساڭا بېكىتكەن نېسىۋەڭ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇغانسەن، يالغانچىلىققا تايانغانسەن. 26 شۇڭا مەن كۆينىكىڭنىڭ پەشلىرىنى يۈزۈڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈپ تاشلايمەن، نومۇسۇڭ كۆرۈلىدۇ. 27 ئاھ، سېنىڭ زىنالىرىڭ، ئايغىرنىڭكىدەك پوخۇر كىشنەشلىرىڭ، ئېگىزلىكلەردە ۋە ئېتىزلاردا بولغان يۈزۈڭچىلىقلىرىڭنىڭ پەسكەشلىكى! ـ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭنى كۆردۇم! ھالىڭغا ۋاي، ئى يېرۇسالېم! سەن پاك قىلىنىشنى قاچانغىچە رەت قىلماقچىسەن؟!

14

1 پەرەمىياغا چۈشكەن، پەرۋەردىگارنىڭ قۇرغاقچىلىقلار توغرۇلۇق سۆزى: ـ 2 يەھۇدا ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى زاۋالغا يۈز تۇتماقتا، خەلق يەرگە چاپلىشىپ قارىلىق تۇتىدۇ، يېرۇسالېمدىن نالە-پەرياد كۆتۈرۈلمەكتە. 3 مۇتەۋەلىرى چاپارمەنلىرىنى سۇ ئەكىلىشكە ئەۋەتىدۇ، ئۇلار سۇ ئازگاللىرىغا باريدۇ، لېكىن ھېچ سۇ تاپالمايدۇ، ئۇلارنىڭ كۆپلىرى قۇرۇق قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار يەرگە قاراپ قالىدۇ، ساراسىمگە چۈشىدۇ، ئۇلار بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 4 ھېچ يامغۇر بولمىغاچقا يەر يۈزى يېرىلىپ كەتتى، يەر ھەيدىگۈچىلەر يەرگە قاراپ بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 5 مارال بولسا دالادا بالا قوزىلايدۇ، ئاندىن قوزىسىدىن ۋاز كېچىدۇ، چۈنكى ئوت-چۆپ يوق. 6 ياۋا ئېشەكلەر ئېگىزلىكلەردە تۇرۇپ چىلبۇرىلەردەك ھاسىراپ كېتىدۇ، ئۈزۈڭ ئىزەپ كۆزلىرى قارا ئاڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، چۈنكى ئۈزۈق يوق. 7 ـ ئى پەرۋەردىگار، قەبىلىكلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۈۋاھلىق بەرگىنى بىلەن، ئۆزۈڭنىڭ نامىڭ ئۈچۈن بىر ئىشنى قىلغايسەن! چۈنكى بىزنىڭ يولۇڭدىن چىقىپ كېتىشىمىز ئىنتايىن كۆپتۇر؛ بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 8 ئى ئىسرائىلنىڭ ئارزۇسى، كۈلپەت چۈشكەندە ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولغۇچى، سەن نېمىشقا بىزگە زېمىنىمىزدىكى مۇساپىردەك، بىر كېچىلا قونماقچى بولغان بىر يولۇچىدەك بولىسەن؟ 9 نېمىشقا ھېچ ئامالسز كىشىدەك، ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدىغان بىر پالۋانغا ئوخشاش بولىسەن؟ لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئارىمىزدا تۇرىسەن، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانلىرىمىز؛ بىزدىن ۋاز كېچىپ كەتمە! 10 پەرۋەردىگار مۇنۇ خەلققە مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇلار دەرھەققەت [مەندىن] تېزىپ، كېزىشكە ئامراقتۇر، ئۇلار قەدەملىرىنى [يامان يولدىن] ھېچ تىزگىنلىمەيدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلاردىن ھېچقانداق خۇرسەنلىكى يوق، ئەمدى ھازىر ئۇلارنىڭ قەبىلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ خەلقنىڭ بەختىگە-بەركىتى ئۈچۈن دۇئا قىلما ـ دېدى. 12 ـ ئۇلار روزا تۇتقاندا، پەريادىنى ئاڭلىمايمەن؛ ئۇلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن سۇنغاندا، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ مەن ئۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابالار تارقىلىق يوقىتىمەن. 13 مەن بولسام: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، پەيغەمبەرلەر ئۇلارغا: «سىلەر قىلىچنى ھېچ كۆرمەيسىلەر، قەھەتچىلىككىمۇ دۇچ كەلمەيسىلەر؛ چۈنكى مەن بۇ يەردە سىلەرنىڭ ئامان-ئېسەنلىكىڭلارغا كاپالەتلىك قىلىمەن» دەيدۇ، ـ دېدىم. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ پەيغەمبەرلەر مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدۇ، مەن ئۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، ئۇلارنى بۇيرۇغان ئەمەسمەن، ۋە ئۇلارغا گەپ قىلمىنىم يوق. ئۇلار سىلەرگە ساختا كۆرۈنۈش، پالچىلىق، ئەرزىمەس نەرسىلەر توغرۇلۇق ئۆز كۆڭۈلدىكى خام خىيالىلارنى ئېيتىپ بېشارەت بەرمەكتە. 15 شۇڭا پەرۋەردىگار: ـ مېنىڭ نامىمدا بېشارەت بېرىۋاتقان، مەن ئەۋەتمىگەن، يەنە: «قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بۇ زېمىنغا ھېچ كەلمەيدۇ» دەيدىغان پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق: ـ بۇ پەيغەمبەرلەر قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن يوقىتىلىدۇ، 16 ئۇلار بېشارەت بەرگەن خەلقنىڭ بولىسا، قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك تۆپەيلىدىن جەسەتلىرى يېرۇسالېم كوچىلىرىغا تاشلىۋېتىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى، ئايالىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى كۆمگۈدەك ھېچكىم قالمايدۇ، مەن ئۇلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا ئۆتكىمەن. 17 سەن ئۇلارغا شۇ سۆزنى ئېيتىسەن: ـ «كۆزلىرىمدىن كېچە-كۈندۈز ياش توختىمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ پاك قىزىم بولغان خەلقىم يارىسى بۇسۇلغەندەك قاتتىق بىر زەرب يەپ، ئىنتايىن ئېغىر يارىلانىدى»، ـ دەيدۇ. 18 مەن دالاغا چىقسام، مانا قىلىچتىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر؛ شەھەرگە كىرسەم، مانا قەھەتچىلىكتىن سولىشىپ كەتكەنلەر! چۈنكى پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھەر ئىككىسىلا بىلمىسۇ-نادان بولۇپ، ئۇلار زېمىندا ئۆز سودىسى بىلەنلا بولۇپ كەتتى. 19 سەن يەھۇدادىن نېمىشقا ۋاز كەچتىڭ؟ جېنىڭ زىئوندىن زېرىكتىمۇ؟ سەن نېمىشقا بىزنى شۇنچە داۋالىغۇسىز دەرىجىدە ئۆرغاندىڭ؟ بىز ئارام-تىنچلىقنى كۈتۈۋىدۇ، لېكىن ھېچ قۇتلۇق كۆرۈنمە يوقتۇر، شىپالىق بىر ۋاقىتنى كۈتۈۋىدۇ، لېكىن مانا دەككە-دۈككە ئۇچىدىدۇرىمىز! 20 ئى پەرۋەردىگار، رەزىللىكىمىزنى، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىلىكىنى تونۇپ ئىقرار قىلىمىز؛ چۈنكى سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 21 ئۆزۈڭ نامىڭ ئۈچۈن [يېرۇسالېمنى] كۆزۈڭگە ئىلماي قوپىمايسەن، شان-شەرەپلىك تەختىڭ بولغان جايىنى رەسۋا قىلمىغايسەن؛ ئەھدەڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئۇنى بۇزمىغايسەن! 22 ئەللەر چوقۇنىدىغان «ئەرزىمەسلەر» ئارىسىدا يامغۇر ياغدۇرغۇچى بارمىدۇ؟ يېغىنلى ئاسمانلار ئۆزلىرىلا بېرەمدۇ؟ [بۇلارنى ئەمەلدە كۆرسەتكۈچى] سەن ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! شۇڭا سېنى تەلپۈنۈپ كۈتىمىز؛ چۈنكى سەنلا بۇلارنى قىلغۇچىدۇرسەن.

15

1 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «مۇسا ياكى سامۇئىل [پەيغەمبەرلەر] ئالدىمدا ئۇرغان بولسىمۇ، كۆڭۈلۈم بۇ خەلققە ھېچ قارىمايتتى. ئۇلارنى كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزۈۋۆت! ئۇلار مەندىن نېرى چېقىپ كەتسۇن! 2 ئەگەر ئۇلار سەندىن: «بىز نەگە چېقىپ كېتىمىز؟» دېسە، سەن ئۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلۈمگە، قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچقا، قەھەتچىلىككە بېكىتىلگەنلەر قەھەتچىلىككە، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولۇشقا كېتىدۇ» ـ دەيسەن. 3 چۈنكى مەن تۆت خىل جازا بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىچ، تىتما-تىتما قىلىش ئۈچۈن ئىتلار، يۇتۇش ۋە ھالاك قىلىش ئۈچۈن ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارنى جازا بولۇشقا بېكىتىم؛ 4 بۇ ھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوغلى مانا‌سسەھنىڭ يېرۇسالېمدا قىلغانلىرى تۆپەيلىدىن مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ۋەھىمگە سالغۇچى بىر ئوبيېكت قىلىمەن. 5 چۈنكى كىم ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، ئى يېرۇسالېم؟ كىم سەن ئۈچۈن ئاھ-زار ئۆرىدۇ؟ كىم ئەھۋالىڭنى سوراشقا يولدا توختاپ يىنىڭغا باريدۇ؟ 6 سەن مېنى تاشلىۋەتكەنسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن چېكىنىپ كەتتىڭ، مەن ئۇستۈڭگە قولۇمنى سوزۇپ سېنى ناۋۇت قىلىشقا ئۆردۈم؛ مەن [ساڭا] ئىچىمنى ئاغرىتىشتىن ھالسىراپ كەتتىم. 7 شۇڭا مەن ئۇلارنى زېمىندىكى شەھەر قوۋۇقلىرىدا يەلپۈگۈچ بىلەن سورىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى باللىرىدىن جۇدا قىلىمەن ۋە خەلقىمنى نابۇت قىلىمەن؛ ئۇلار ئۆز يوللىرىدىن ھېچ يانمىدى. 8 كۆز ئالدىمدا ئۇلارنىڭ تۇل خوتۇنلىرى دېڭىز قۇملىرىدىن كۆپىيىپ كېتىدۇ؛ چۈش ۋاقتىدا مەن ئۇلارغا، يەنە يىگىتلەرنىڭ ئانىسىغا بىر ھالاك قىلغۇچىنى ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن ئۈستۈمۈتۈن ئۇلارنىڭ بېشىغا دەرد ۋە ۋەھىمە چۈشۈرىمەن. 9 يەتتە بالىنى تۇغقان ئانا سولىشىپ تىنىقىدىن قالاي دەپ قالدۇ؛ كۆپكۈندۈزدە بۇ ئانىنىڭ قۇياشى تۇيۇقسىز [مەغرىپكە] پاتىدۇ؛ ئۇ شەرمەندە بولۇپ خورلۇق-ھاقارەتلەرگە تۇچرايدۇ. ئۇلاردىن قالغانلارنى بولسا مەن دۈشمەنلەر ئالدىدا قىلىچقا تاپشۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 ئاھ، ئانا، ھالىمنى ۋاي، چۈنكى سەن مېنى پۈتكۈل زېمىن بىلەن قارىشىلىشىدىغان بىر ئادەم، ئۇلار بىلەن ئېلىشىدىغان بىر ئادەم سۈپىتىدە تۇغقانسەن! مەن ئۇلارغا ئۆسۈمگە قەرزمۇ بەرمىدىم، ياكى ئۇلاردىن ئۆسۈمگە قەرزمۇ ئالمىدىم، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى مېنى قارغايدۇ! 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن بەختىگە سېنى ئازاد قىلىمەن؛ كۈلپەت ۋە بالا-يىتىپەت

بولغان كۇنىدە مەن ساڭا دۇشمەننى چىرايلىق ئۆچراشتۇرىمەن. 12 تۆمۈر سۈنامدۇ؟ شىمالدىن چىققان تومۇر، ياكى مىس سۈنامدۇ؟ 13 بەلكى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىڭ ئۆزىيەلىدىن، ئۇ چېتىڭدىن بۇ چېتىڭگىچە مەن بايلىقلىرىڭ ھەم خەزىنىلىرىڭنى ئولجا بولۇشقا ھەقسىز تاپشۇرىمەن؛ 14 مەن سېنى دۇشمەنلىرىڭ بىلەن بىللە سەن ھېچ بىلمەيدىغان بىر زېمىنغا ئوتكۈزىمەن؛ چۈنكى غەزىپىمدە بىر ئوت قوزغالدى، ئۇ ئوستۇڭگە چۈشۈپ سېنى كۆيدۈرىدۇ. 15 ئى پەرۋەردىگار، سەن ھالىمنى بىلىسەن؛ مېنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ماڭا يېقىن كېلىپ مەندىن خەۋەر ئالغايسەن ۋە ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن ئىنتىقامىمنى ئالغايسەن، سەن ئۇلارغا سەۋر-تاقەت كۆرسەتكۈڭ بولسىمۇ، مېنى يوقاتمىغايسەن! مېنىڭ سېنى دەپ خورلىنىۋاتقانلىقىمنى بىلگەيسەن. 16 سۈزلىرىڭگە ئېرىشتىم، ئۇلارنى يەۋالدىم؛ سۈزلىرىڭ ھەم مېنى شادلاندۇرغۇچى ۋە قەلبىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان؛ چۈنكى مەن سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانمەن، ئى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا! 17 مەن بەزمە قىلغۇچىلارنىڭ سورۇنىدا ئويناپ-كۈلۈپ ئولتۇرمىدىم، سېنىڭ مېنى تۇتقان قولۇڭ تۇپەيلىدىن يالغۇز ئولتۇردۇم؛ چۈنكى سەن مېنى [ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى بىلەن] قاتتىق غەزەپلەندۈردۈڭ. 18 مېنىڭ ئازابىم ئېمىشقا توختىمايدۇ، مېنىڭ يارامنىڭ داۋاسى يوق، ئېمىشقا شىپا تاپمايدۇ؟ سەن ماڭا خۇددى «ئالدامچى ئېرىق» ۋە تۇيۇقسىز غايىب بولدىغان سۈلاردەك بولماڭقىسەن؟ 19 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ھازىرق ھالىتىڭدىن يېنىپ يېنىمغا قايتساڭ، مەن قايتىدىن سېنى ئالدىمدىكى خىزمەتتە تۇرۇشقا ياندۇرۇپ كېلىمەن؛ سەن قىممەتلىك [سۈزلەر] بىلەن ئەرزىمەس [سۈزلەرنى] پەرقلەندۈرەلىسەڭ، سەن يەنە ئاغزىمدەك بولىسەن؛ بۇ خەلق سەن تەرەپكە قايتىپ كەلسۇن، لېكىن سەن ئۇلارنىڭ تەرىپىگە ھەرگىز قايتاسلىقىڭ كېرەك؛ 20 ۋە مەن سېنى بۇ خەلققە نىسبەتەن مىستىن قورۇرۇلغان، مۇستەھكەم بىر سېپىل قىلىمەن؛ ئۇلار ساڭا ھۇجۇم قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ، چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇشقا، ئۇلاردىن خالاس قىلىشقا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 ـ بەرھەق، مەن سېنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئەشەددىيلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىدىغان نىجاتكارىڭ بولىمەن.

16 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 سەن ئايال زاتنى ئەمرىڭگە ئالمايسەن، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ئوغۇل-قىز پەرزەنت تاپمايسەن. 3 چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ يەردە تۇغۇلغان ئوغۇل-قىزلار، بۇ زېمىندا ئۇلارنى تۇغقان ئانىلار ۋە ئۇلارنى تۇغدۇرغان ئاتىلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: ـ 4 ئۇلار ئەلەملىك كېسىللەر بىلەن ئۆلىدۇ، ئۇلار ئۆچۈن ھېچ ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار كۆمۈلمەيدۇ، ئۇلۇكلىرى تېزەكتەك تۆپراق يۈزىدە ياتىدۇ، ئۇلار قىلىچ، قەھەتچىلىك بىلەن يەپ كېتىلىدۇ، جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە زېمىندىكى ھايۋاناتلار ئۈچۈن ئوزۇق بولىدۇ. 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن [يەرەمىيا]، ھازا بولۇۋاتقان ھېچبىر ئۆيگە كىرمە، ياكى ئۇلگەنلەر ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈش ياكى ئۆكۈنۈشكە بارما؛ چۈنكى مەن بۇ خەلقتىن خاتىرجەملىكىمنى، مېھىر-مۇھەببىتىمنى ۋە رەھىمدىللىكلىرىمنى ئېلىپ تاشلىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 ئۇلۇغلاردىن تارتىپ پەسلەرگىچە بۇ زېمىندا ئۆلىدۇ، ئۇلار يەرگە كۆمۈلمەيدۇ، ھېچكىم ئۇلار ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرمەيدۇ، ياكى ئۇلارنى دەپ، يا ئەتلىرىنى تىلمايدۇ، يا چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋۈتمەيدۇ؛ 7 ئۇلار قارىلىق ئۈچىنلارنى يوقلاپ، نان ئوشتۇمايدۇ، ئۇلگەنلەر ئۈچۈن كۆكۈل سورىمايدۇ، ئاتا-ئانىسى ئۇلگەنلەر ئۈچۈن ھېچكىم تەسەللى قەدەھىنى سۇنمايدۇ. 8 سەن بولساڭ ئەل-يۇرت بىلەن بىللە يەپ-ئىچىشكە توي-بەزمە بولغان ئۆيگىمۇ كىرمە، 9 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز كۆزلىرىڭلاردا ۋە ئۆز كۈز ئالدىڭلاردا، بۇ يەردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇرام‌لىق ساداسىنى ۋە تويى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازلىرىنى توختىتىمەن. 10 شۇنداق بولىدۇكى، سەن بۇ خەلققە بۇ سۈزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتقىنىڭدا، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار مۇشۇنداق زور بىر كۈلپەتنى بېشىمىزغا چۈشۈرۈشكە بېكىتكەن؟ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىز زادى نېمە؟ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا زادى سادىر قىلغان نېمە گۇناھىمىز باردۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. 11 ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: ـ چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندىن ۋاز كەچكەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھەمدە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدا بولغان، ئۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلار مەندىن ۋاز كەچكەن، تەۋراتىم-قانۇنۇمنى ھېچ تۇتمىغان؛ 12 سىلەر بولسا ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن تېخىمۇ بەتتەر قىلغانسىلەر، مانا، ھەر بىرىڭلار ئۆز رەزىل كۆنگىلىدىكى جاھىللىقىنىڭ كەينىگە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر؛ 13 شۇڭا مەن سىلەرنى بۇ زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان باشقا بىر زېمىنغا تاشلايمەن؛ سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولىسىلەر، چۈنكى مەن سىلەرگە ھېچ مېھىرلىق كۆرسەتمەيمەن. 14 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، 15 بەلكى [شۇ كۈنلەردە] «ئىسرائىللارنى شىمالىي زېمىنىدىن ۋە ئۆزى ئۈچۈن ھەيدىگەن بارلىق زېمىنلەردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن. 16 ھالبۇكى، مانا ھازىر بولسا، مەن نۇرغۇن بېلىقچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى تۇتقۇزۇشقا چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئاندىن نۇرغۇن ئوۋچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى قوغلاپ ئوۋلاشقا چاقىرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ھەر بىر تاغدىن، ھەر بىر ئېگىزلىكتىن، قىيا تاشلارنىڭ غار-قىسىلىقاللىرىدىن تېپىۋالىدۇ. 17 چۈنكى كۆزلىرىم ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئالدىمدا ھېچ سۇقۇنالمىدى، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكى كۆزلىرىمدىن ھېچ يوشۇرۇلمىدى. 18 لېكىن مەن ئاۋۋال ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار زېمىنىمنى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ ئۆلۈكلىرى بىلەن بۇلغىغان، مېنىڭ مىراسىمنى لەنەتلىك نەرسىلىرى بىلەن تولدۇرغان. 19 ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمسەن، ئازاب-ئوقۇبەت كۈنىدە باشپاناھىمسەن. ئەللەر بولسا يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يېنىگىمغا كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بىمەنىلىككە مىراسخورلۇق قىلغان؛ بۇ نەرسىلەردە ھېچ پايدا يوقتۇر. 20 ئىنسانلار ئۆز-ئۆزىگە خۇدالارنى ياسىيالامدۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. 21 ـ شۇڭا، مانا، مەن بۇ قېتىم [بۇ رەزىل خەلققە] شۇنى ئۇبدان بىلدۈرىمەن، ـ ئۇلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ئۇبدان بىلدۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ نامىمنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ!

17 يەھۇدانىڭ گۇناھى ئالماس ئۆچلۇق تۇمۇر قەلەم بىلەن تاشتاختاي كەبى يۈرەكلىرىگە ۋە قۇربانگاھلىرىدىكى مۈڭگۈزلەرگە ئويۇلغان؛ 2 بالىلىرىمۇ يېشىل دەرەخلەر بويىدا تىكلەنگەن، ئېگىز دۆڭلار ئۈستىدە ياسىغان [بۇتلىرىنىڭ] قۇربانگاھلىرىنى ۋە «ئاشەراھ»لىرىنى ھەردائىم سېغىنىدۇ. 3 مەن تاغلىرىڭلاردا ۋە ئېتىزلىرىڭلاردا، ھەم بايلىقلىرىڭنى ھەم خەزىنىلىرىڭنى، ـ سېنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىڭنى ئېتىۋىنىڭ سىرتىدا تەمەس ـ بۇ چېتىڭدىن تۇ چېتىڭگىچە بولغان گۇناھىڭ تۇپەيلىدىن ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ 4 ئۆزۈڭنىڭ شورى، مەن ساڭا تەقدىم قىلغان مىراسىڭ قولۇڭدىن كېتىدۇ؛ مەن سەن تونۇمايدىغان بىر زېمىندا سېنى دۇشمەنلىرىڭنىڭ قۇلۇقىغا تاپشۇرىمەن؛ چۈنكى سىلەر غەزىپىمگە ئوت يېقىپ ئۇنى قوزغىغانسىلەر، ئۇ مەڭگۈگە كۆيىدۇ. 5 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئادەمگە تايانغان، ئادەمنىڭ ئەت-كۈچىنى تايانچى قىلغان، قەلبى پەرۋەردىگاردىن چەتنىگەن ئادەمنىڭ ھالىغا لەنەت بولسۇن! 6 ئۇ چۆل-بىياۋاندا ئوسكەن قارا ئارچا چاتقىلدەك بولىدۇ؛ بەخت-ياخشىلىق كەلسىمۇ ئۇ بۇنى كۆرمەيدۇ؛ ئۇ بەلكى چۆلدىكى قاغىراق يەرلەردە، ئادەمزاتسىز شورلۇق بىر زېمىندا تۇرىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تايانغان، پەرۋەردىگارنى تايانچ قىلغان ئادەم بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ! 8 ئۇ سۈلار بويىدا تىكلەنگەن، ئېرىق بويىدا كەڭ يىلتىز تارتقان دەرەخدەك؛ پېژغىرىم ئىسسىقتىن ئۇ قورقمايدۇ؛ ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى ھەمىشە يېشىلدۇر؛ قۇرغاچچىلىق يىلى ئۇ سولاشمايدۇ ۋە مېۋە بېرىشتىن قالمايدۇ. 9 قەلب ھەممىدىن ئالدامچى، ئۇنىڭ داۋاسى يوقتۇر. كىممۇ ئۇنى چۈشىنەلىسۇن؟ 10 مەنكى پەرۋەردىگار ئىنسان قەلبىنى كۆزىتىپ تەكشۈرىمەن؛

هەربىرسىگە تۆز يوللىرى بويىچە، قىلغان ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسى بويىچە تەقسىم قىلىش ئۈچۈن، ئىنسان ۋۇجۇدىنىڭ سىنايىمەن. **11** خۇددى تۆزى تۇغمىغان تۇخۇملارنى بېسىۋالغان كەكلىكتەك، ھارامدىن بايلىقلارغا ئېرىشكەن كىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ كۈنلىرىنىڭ يېرىمى تۆتىمەيلا ئېرىشكىنىدىن ئايرىلىدۇ، ئۇ ئاخىرىدا ئەھمەق بولۇپ چىقىدۇ. **12** شان-شەرەپلىك بىر تەخت، ئەزەلدىن يۇقىرىغا تىكلەنگەن، دەل بىزنىڭ باشپاناھىمىز بولغان جايدۇر؛ **13** ئى پەرۋەردىگار، سەن ئىسرائىلنىڭ ئۈمىدىسەن! سەندىن ۋاز كەچكەن ھەممەيلەن يەرگە قاراپ قالىدۇ، سەندىن يىراقلاشقانلار تۈپراقتا ياتقانلار ئارىسىدا تىزىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھاياتلىق سۇلىرىنىڭ مەنبەسىنى بولغان پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەن. **14** مېنى ساقايتقىن، ئى پەرۋەردىگار، مەن شۇنىڭ بىلەن جەزمەن ساقايتىلىمەن! مېنى قۇتقۇزغىن، شۇنىڭ بىلەن جەزمەن قۇتقۇزۇلىمەن! ـ چۈنكى ئۆزۈڭ مېنىڭ مەدھىيەمدۇرسەن! **15** مانا، ئۇلار ماڭا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-بېشارىتى قېنى؟! قېنى، ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن!» ـ دەيدۇ. **16** لېكىن مەن بولسام، ساڭا ئەگەشكىنىمدە «پادا باققۇچى» بولۇشتىن ھېچ قاچقان ئەمەسمەن، ۋە ئەجەل كۈنىنى ھېچ ئارزۇ قىلمىغانمەن، ـ سەن بىلىسەن! ئاغزىمدىن بارلىق چىققانلار سېنىڭ يۈز ئالدىڭدا بولغان. **17** ماڭا ۋەھىمە بولمىغايسەن، كۈلپەتلىك كۈندە سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. **18** ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار يەرگە قاراپ قالسۇن، لېكىن مېنى يەرگە قاراتمىغايسەن! ئۇلار دەككە-دۈككىگە چۈشسۇن، لېكىن مېنى دەككە-دۈككىگە چۈشۈرمىگەيسەن، ئۇلارنىڭ بېشىغا كۈلپەت كۈنىنى چۈشۈرگەيسەن، ئۇلارنى ئىككى ھەسسىلىك ھالاكەت بىلەن ئۆزۈل-كېسىل پاچاقلاپ تاشلىغايسەن!

19 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ بارغىن، يەھۇدا پادىشاھلىرى شەھەرگە كىرىدىغان ۋە چىقىدىغان «خەلقنىڭ بالىلىرى» دېگەن دەرۋازىدا، ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىدا تۇرغىن، ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ **20** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىدىغان يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان خالايىق! **21** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز جېنىڭلارغا ھېزىر بولۇڭلار! «شاباب» كۈندە ھېچقانداق يۈكنى كۆتۈرمەڭلار، يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن ھېچنەرسىنى ئېپكىرمەڭلار، **22** شاباب كۈنلىرىدە ئۆيلىرىڭلاردىن ھېچ يۈكنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقماڭلار، ۋە ھېچقانداق ئەمگەك قىلماڭلار، بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بۇيرۇغىنىمدەك، شاباب كۈنىنى تۇرۇمگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈن دەپ قارايسىلار.

23 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئاڭلىماسلىققا ھەم تەربىيىنى قوبۇل قىلماسلىققا بوينىنى قاتتىق قىلغان. **24** شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر ئاۋازىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىساڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەنى شاباب كۈندە شەھەر دەرۋازىلىرىدىن ھېچ يۈكنى ئېلىپ كىرمىسەڭلار ۋە ھېچ ئەمگەك قىلماسلىق ئارقىلىق شاباب كۈنىنى ماڭا پاك-مۇقەددەس بىر كۈن ھېسابلىساڭلار، **25** بۇ شەھەر دەرۋازىلىرىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرىدىغان پادىشاھلىرى ۋە ئەمىرلىرى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ كىرىدۇ، ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ كىرىپ-چىقىشىدۇ، بۇ شەھەر مەڭگۈ ئاۋات بولىدۇ. **26** شۇنداق قىلساڭلار، خەلقلەر يەھۇدا شەھەرلىرىدىن، يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى يېزىلاردىن، بنيامىننىڭ زېمىنىدىن، [غەربتىكى] «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىن، جەنۇبتىكى [تاغلىقتىن]، يەھۇدادىكى جەنۇبىي بايا ۋاۋانلاردىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار، «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى»، «ئاشلىق ھەدىيە»لەر ۋە خۇشبۇيلارنى ئۆتۈپ، [پەرۋەردىگارغا بولغان] رەھمەتلىرىنى ئېيتىشقا كىرىدىغان بولىدۇ. **27** لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، يەنى شاباب كۈنىنى ئۆزۈمگە پاك-مۇقەددەس ھېسابلىماي، شاباب كۈندە يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن يۈك كۆتۈرۈپ كىرسەڭلار، ئەمدى مەن دەرۋازىلارغا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ يېرۇسالېمدىكى ئوردىلارنى يەۋېتىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ.

18 بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كېلىپ، مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئورنۇڭدىن تۇر، ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشكىن، مەن ساڭا سۆزلىرىمنى ئاڭلىتىمەن». **3** شۇڭا مەن ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشتۈم، ۋە مانا، ساپالچى غالىتەك ئۇستىدە بىر نەرسىنى ياساۋاتقاندى. **4** ئۇ سىغىز لايدىن ياساۋاتقان قاچا تۆرۈپ-تۆرۈپ قولى ئاستىدا بۇزۇلاتتى. شۇ چاغدا ساپالچى شۇ لايدىن تۆزى لايىق كۆرگەن باشقا بىر قاچىنى ياسايتتى. **5** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **6** «ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ ساپالچى قىلغاندەك مەن ساڭا قىلالمامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ مانا، سىغىز لايىنىڭ ساپالچىنىڭ قولىدا بولغىنىغا ئوخشاش، سىلەر مېنىڭ قولۇمدىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى. **7** بەزىدە مەن مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرۇلۇق، يەنى ئۆتۈنۈپ يۇلۇنۇشى، بۇزۇلۇشى ۋە ھالاك قىلىنىشى توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ **8** شۇ چاغ مەن ئاگاھلاندۇرغان شۇ ئەل يامانلىقىدىن توۋا قىلسۇ يانسا، مەن ئۇلارغا قىلماقچى بولغان يامانلىقتىن يانىمەن. **9** مەن يەنە بەزىدە مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرۇلۇق، يەنى ئۆتۈنۈپ قۇرۇلۇشى ۋە تىكىپ ئوستۇرۇلۇشى توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ **10** شۇ چاغ شۇ ئەل كۆز ئالدىمدا يامانلىق قىلىپ ئاۋازىمنى ئاڭلىمىسا، مەن يەنە ئۇلارغا ۋەدە قىلغان، ئۇلارنى بەرىكەتلەمەكچى بولغان ياخشىلىقتىن ياتىمەن. **11** ئەمدى ھازىر يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلەرگە يامانلىق تەييارلاۋاتىمەن، سىلەرگە قارشى بىر پىلان تۈزىۋاتىمەن؛ شۇڭا ھەربىرىڭلار رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىڭلار، يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار. **12** ـ لېكىن ئۇلار: «ياق! خام خىيال قىلما! بىز تۆز پىلانلىرىمىزغا ئەگىشىۋېرىمىز؛ تۆز رەزىل كۆڭلىمىزدىكى جاھىللىقىمىز بويىچە قىلىۋېرىمىز» ـ دەيدۇ. **13** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەر ئارىسىدىن: «كىم مۇشۇنداق ئىشنى ئاڭلاپ باققان؟!» دەپ سورىۋاڭلار. «پاك قىز» ئىسرائىل دەھشەتلىك يېرگىنچلىك ئىشنى قىلغان! **14** لۇۋان قارلىرى ئايدالىدىكى قىيالىقتىن يوقاپ كېتەمدۇ؟ ئۆنۈك يېراقتىن چۈشكەن مۇزدەك سۇلىرى قۇرۇپ كېتەمدۇ؟ **15** لېكىن مېنىڭ خەلقىم بولسا مېنى ئۇنتۇغان، ئۇلار يوق بىر نەرسىلەرگە خۇشبۇي ياقىدۇ، مانا، يۇلار ئۇلارنى ياشاۋاتقان يولدىن، يەنى قەدىمدىن بولغان يوللاردىن پۈتلاشتۇرۇپ، كۆتۈرۈلۈپ تۆز قىلىنمىغان بىر يولدا ماڭدۇرغان. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم كىشىلەر ئۇش-ئۇش قىلىدىغان ئوبيېكت قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئۇتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى دەھشەت بېسىپ، بېشىنى چايقىشىدۇ. **17** مەن خۇددى شەرقتىن چىققان شامالدەك ئۇلارنى دۈشمەن ئالدىدا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن بالا-ئىئاپەت كۈندە ئۇلارغا يۈزۈمنى ئەمەس، بەلكى ئارقامنى قىلىمەن». **18** كىشىلەر: «كېلىڭلار، يەرەمىياغا قەست قىلايلى؛ چۈنكى يا كاھىنلاردىن قانۇن-تەربىيە، يا دانىشمەنلەردىن ئەقىل-نەسىھەت يا پەيغەمبەرلەردىن سۆز-بېشارەت كەملىك قىلمايدۇ. كېلىڭلار، تىلمىزنى بىر قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلايلى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىغا قۇلاق سالمايلى» ـ دېيىشتى. **19** ـ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، ماڭا قارشىلىشىدىغانلارنىڭ دەۋاتقانلىرىنى ئاڭلىغايسەن. **20** ياخشىلىققا يامانلىق قىلىش بولامدۇ؟ چۈنكى ئۇلار جېنىم ئۈچۈن ئورا كولىغان؛ مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ، غەزىپىڭنى ئۇلاردىن ياندۇرۇش ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭدا [دۇئا قىلىپ] تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. **21** شۇڭا بالىلىرىڭنى قەھەتچىلىككە تاپشۇرغايسەن، قىلىچنىڭ بىسىغا ئېلىپ بەرگەيسەن؛ ئايالىلىرى بالىلىردىن جۇدا قىلىنىپ ئۆل قالسۇن؛ ئەرلىرى ئاۋا-تۇلۇم بىلەن يوقالسۇن، يىگىتلەر جەڭدە قىلىچلانسۇن. **22** ئۇلارنىڭ ئۆستىگە باسمىچىلارنى ئېلىپ كەلگىنىڭدە ئۆيلىرىدىن نالە-پەريات ئاڭلانسۇن؛ چۈنكى ئۇلار مېنى تۇتۇشقا ئورا كولىغان، پۇتلىرىم ئۈچۈن قىسماقلارنى يوشۇرۇۋېتىپ سالغان. **23** ئەمدى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ مېنى قەتلى قىلىشقا بولغان قەستلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوبدان بىلىسەن؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرمىگەيسەن، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى كۆزۈڭ ئالدىدىن يۇمىغايسەن؛ بەلكى ئۇلار سېنىڭ ئالدىڭدا يىقىتىلسۇن؛ غەزىپىڭ چۈشكەن كۈندە ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلغايسەن.

19 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، ساپالچىدىن بىر ساپال كوزىنى ئالغىن؛ ئاندىن ئەلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچىنى ئېلىپ، **2** «ساپال پارچىلىرى» دەرۋازىسىغا يېقىن بولغان «ھىنىومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»غا بېرىپ شۇ يەردە مەن ساڭا ئېيتىدىغان سۆزلەرنى جاكارلىغىن. **3** مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ

سۈزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مۇشۇ يەرگە بالا-ئىشاپەتنى چۈشۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. **4** چۈنكى بۇ خەلق مەندىن ۋاز كېچىپ، بۇ يەرنى ماڭا «يات» قىلغان، ئۇنىڭدا نە ئۆزلىرى، نە ئاتا-بوۋىلىرى، نە يەھۇدا پادىشاھلىرى ھېچ تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇيى ياققان؛ ئۇلار بۇ يەرنى گۇناھسىزلارنىڭ قانلىرى بىلەن تولدۇرغان. **5** ئۇلار باتالغا ئۆز بالىلىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۈپىتىدە كۆيدۈرۈش ئۈچۈن باتالنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىنى قۇرغان؛ مەن بۇنداق بىر ئىشنى ھېچقاچان بۇيرۇپ باقمغان، ھېچ ئېيتمىغان، ئۇ ھەرگىز ئويۇمغا كىرىپ باقمغان. **6** شۇڭا مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ يەر كەلگۈسىدە «توفەت»، ياكى «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى «قەتلى جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **7** مەن بۇ يەردە يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ پىلان-تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىدا يېقىتىمەن؛ مەن جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارغا ئوزۇق بولۇشقا بېرىۋېتىمەن. **8** مەن بۇ شەھەرنى دەھشەت باسىدىغان ھەم كىشىلەر ئۈش-ئۈش قىلىدىغان ئوبيېكت قىلىمەن؛ ئۇنىڭدىن ئوتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ژاۋابلىرى تۈپەيلىدىن دەھشەت بېسىپ ئۈشقىرىتىدۇ. **9** مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قاتتىق قىستايىدىغان قورشاۋىنىڭ بېسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۆشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۆشىنى يەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. **10** ئەمدى سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاپارغان ھەمراھلىرىڭنىڭ كۆز ئالدىدا ھېلىقى كوزىنى چېقىۋەتكىن، **11** شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىرسى ساپالچىنىڭ كوزىسىنى قايتىدىن ھېچ ياسىيالمىغۇدەك دەرىجىدە چېقىۋەتكىنىدەك مەنمۇ بۇ خەلق ۋە بۇ شەھەرنى شۇنداق چېقىۋېتىمەن. ئۇلار جەسەتلىرىنى توفەتتە كۆمىدۇ، ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە. **12** مەن بۇ يەرنى ۋە بۇنىڭدا ئۆرۈۋاتقانلارنىمۇ مۇشۇنداق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش قىلىمەن. **13** يېرۇسالېمدىكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، ـ يەنى ئۇلارنىڭ ئۆگزىلىرىدە تۈرۈپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەيارىلەرگە خۇشبۇيى ياققان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق ئۆيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك يۇلغانغان جايلار بولىدۇ. **14** ۋە يەرەمىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ ئۆرۈپ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدى: **15** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە قاراپ ئېيتقان بالا-ئىشاپەتنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

20

ئەمدى ئىممەرنىڭ ئوغلى، كاھىن پاشخۇر ـ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە «ئامانلىق ساقلاش بېگى»مۇ ئىدى، يەرەمىيانىڭ بۇ بېشارەتلەرنى بەرگەنلىكىنى ئاڭلىدى. **2** پاشخۇر يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئۇرغۇزدى ۋە ئۇنىڭ پۇتىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «بنيامىننىڭ يۇقىرى دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدىكى تاقاقنا سالدى. **3** ئىككىنچى كۈنى، پاشخۇر يەرەمىيانى تاقاقتىن بوشاتتى؛ يەرەمىيا ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى پاشخۇر ئەمەس، بەلكى «ماگور-مىسسابىب» دەپ ئاتىدى، دېدى. **4** ـ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭگە ۋە بارلىق ئاغىنىلىرىڭگە ۋەھىمە سالغۇچى ئوبيېكت قىلىمەن؛ ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن يېقىلىدۇ؛ سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن بۇنى كۆرىسەن؛ مەن بارلىق يەھۇدانى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇ ئۇلارنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كېتىدۇ ھەمدە ئۇلارنى قىلىچ بىلەن ئۇرىدۇ. **5** مەن بۇ شەھەرنىڭ ھەممە بايلىقىنى ـ بارلىق مەھسۇلاتلىرى، بارلىق قىممەت نەرسىلىرى ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ بارلىق خەزىنىلىرىنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ئوللا قىلىپ يۇلۇۋېلىپ بابىلغا ئېلىپ كېتىدۇ. **6** سەن بولساڭ، ئى پاشخۇر، ھەممە ئۆيدىكىلىرىڭ بىرگە سۈرگۈن بولۇپ كېتىسىلەر؛ سەن بابىلغا كېلىسەن؛ سەن شۇ يەردە دۇنيادىن كېتىسەن، شۇ يەرگە كۆمۈلىسەن؛ سەن ھەم سېنىڭ يالغان بېشارەتلىرىڭگە قۇلاق سالغان ئاغىنىلىرىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ. **7** ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى قايىل قىلىپ [پەيغەمبەرلىككە] كۆندۈردۈڭ، مەن شۇنداقلا كۆندۈرۈلدۇم؛ سەن مەندىن زور كەلدىڭ، شۇنداقلا غەلبە قىلدىڭ؛ مەن پۈتۈن كۈن تاپا-تەننىنىڭ ئوبيېكتى بولىمەن؛ ھەممە كىشى مېنى مازاق قىلىدۇ. **8** مەن قاچانلا سۆز قىلسام، «زوراۋانلىق ھەم بۇلاڭچىلىق چىقىدۇ» دەپ جاكارلىشىم كېرەك؛ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مېنى پۈتۈن كۈن ئاھانەت ۋە مەسخىرىنىڭ ئوبيېكتى قىلىدۇ. **9** لېكىن مەن: «مەن ئۇنى تىلغا ئالمايمەن، ۋە ياكى ئۇنىڭ نامى بىلەن ئىككىنچى سۆز قىلمايمەن» دېسەم، ئۇنىڭ سۆزى قەلبىمدە لاۋۇلداپ ئوت بولۇپ، سۆڭەكلىرىمگە قاپسالغان بىر يالقۇن بولىدۇ؛ ئىچىمگە سىغدۇرۇشقا ھالىم قالماي، ئېيتماي چىداپ تۇرالمايمەن. **10** شۇنداق، قىلىۋېرىمەن، گەرچە مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ پېچىرلاشقان قەستلىرىنى ئاڭلىسامۇ، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! «ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىڭلار! ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلايلى!» دەپ، بارلىق ئۇلىۋەت-ھەمراھلىرىم پۇتلىشىپ كېتىشىمنى پايلاپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار «ئۇ بەلكىم ئالدىنار، شۇنداق بولغاندا بىز ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭدىن ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۈاتىدۇ. **11** لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋاندەك مەن بىلەن بىللىدۇر، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار پۇتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ، ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانمىغاچقا، قاتتىق خجىل بولۇپ يەرگە قاراپ قالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇ رەسۋاچىلىقى مەڭگۈلۈك بولۇپ، ھەرگىز ئۇنتۇلمايدۇ. **12** ئەمدى سەن، ئى ھەققانىيلارنى سىنايدىغان، ئىنسانلىنىڭ ۋىجدانى ۋە قەلبىنى كۆردىغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بولغان قىساسىڭنى ماڭا كۆرگۈزگەيسەن؛ چۈنكى مەن دەۋاىمنى ئالدىڭغا قويغانمەن. **13** پەرۋەردىگارنى كۈيى ئېيتىپ ماختاڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلەر؛ چۈنكى ئۇ نامراتلار كىشىنى رەزىللىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغان. **14** مېنىڭ ئۇغۇلغان كۈنۈمگە لەنەت بولسۇن؛ ئاپام مېنى ئۇغقان كۈنى مۇبارەك بولمىسۇن! **15** ئاتامغا خەۋەر ئېلىپ: «ساڭا ئوغۇل بالا ئۇغۇلدى!» دەپ ئۇنى ئالامەت شادلاندۇرغان ئادەمگە لەنەت بولسۇن! **16** بۇ ئادەم پەرۋەردىگار رەھىم قىلماي غۇلاتقان شەھەرلەردەك بولسۇن؛ ئۇ ئەتىگەندە ناله، چۈشتە ئالاقزادىلىك چۇقانلىرىنى ئاڭلىسۇن ـ **17** چۈنكى ئۇ مېنى بالىياتقۇدىن چۈشكىنىمدىلا ئۆلتۈرۈۋەتمىگەن؛ ئاپام مېنىڭ گۈرۈم بولىشدى، ئۇنىڭ قورسىقى مەن بىلەن تەڭ ھەمىشە چوڭ بولىشدى! **18** نېمىشقا مەن جاپا-مۇشەققەت، ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرۈشكە، كۈنلىرىنى خجالەت-ئاھانەت ئىچىدە ئۆتكۈزۈشكە بالىياتقۇدىن چىققاندىمەن؟

21

پادىشاھ زەدەكىيا مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرنى ھەم مائاسىياھنىڭ ئوغلى، كاھىن زەفانىيانى ئەۋەتكەندە، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۈۋەندىكى مۇنۇ بىر سۆز كەلدى: ـ **2** ([ئۇلار]: «بىز ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن يارىدەم سورىغىن؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار بىزگە ھۇجۇم قىلىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ [ئۆتكەنكى] كارامەت قىلغان ئىشلىرى بويىچە، بىزگىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلسىپ، ئۇنى يېنىمىزدىن ياندۇرارمىكىن؟» ـ [دەپ سوردى]. **3** يەرەمىيا ئۇلارغا: ـ زەدەكىياغا مۇنداق دەڭلار، ـ دېدى) **4** ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوللىرىڭلار ئۇتقان، سىلەرنى قورشۇۋالغان بابىل پادىشاھى ھەم كالدىيلەرگە سېپىل سىرتىدا جەڭ قىلىشقا ئىشلىتىدىغان، جەڭ قوراللىرىڭلارنى قايرىۋېتىمەن ۋە بۇلارنى بۇ شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا يىغىۋالىمەن؛ **5** مەن ئۆزۈمۈز سوزۇلغان قولۇم ۋە كۈچلۈك بىلىكىم بىلەن، غەزىپىم بىلەن، قەھرىم بىلەن ۋە ھەسسىلىگەن ئاچچىقىم بىلەن سىلەرگە جەڭ قىلىمەن! **6** مەن بۇ شەھەردە ئۆرۈۋاتقانلارنى، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ئۇرىمەن؛ ئۇلار دەھشەتلىك بىر ۋابا بىلەن تولىدۇ. **7** ئاندىن كېيىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، خىزمەتكارلىرىنى، خەلقنى، يەنى بۇ شەھەردە ۋابادىن، قىلىچتىن ۋە قەھەتچىلىكتىن قېلىپ قالغانلار بولسا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا، ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ئولجا قىلىپ يۇلۇۋېلىپ

ۋە جىنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ نېبوقادنەسار ئۇلارنى قىلىچ تىغى بىلەن ئۇرىدۇ؛ ئۇ نە ئۇلارنى ئايمايدۇ، نە ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ، نە رەھىم قىلمايدۇ. **8** لېكىن سەن بۇ خەلققە مۇنداق دېيىشىڭ كېرەك: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئالدىڭلاردا ھايات يولى ۋە مامات يولىنى سالىمەن، **9** كىم بۇ شەھەردە قالماقچى بولسا، قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىم شەھەردىن چىقىپ، سىلەرنى قورشىۋالغان كالدىيلەرگە تەسلىم بولسا، ئۇ ھايات قالىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ئۆزىگە ئالغان ئولجىدەك بولىدۇ. **10** چۈنكى مەن بۇ شەھەرگە ياخشىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلىش ئۈچۈن يۈزۈمنى قاراتقۇزدۇم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئوت سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **11** ۋە يەھۇدا پادىشاھىنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **12** ئى داۋۇتنىڭ جەمەتى، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەر تەڭگەندە ئادالەت بىلەن ھۆكۈم چىقىرىڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار، بولمىسا، قىلغانلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، قەھرىم پارتلاپ، ئوتەك ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ، ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ **13** مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى جىلغا ئۈستىدە، تۆزلەڭلىكتىكى قىيادا ئولتۇرغۇچى، يەنى «كىم ئۈستىمىزگە چۈشۈپ ھۆجۈم قىلالىسۇن، كىم ئۆيلىرىمىزگە بېسىپ كىرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** مەن سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ مېۋىسى بويىچە سىلەرگە يېقىنلاشىپ جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە مەن ئۇنىڭ ئورمانلىقىدا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆيدۈرۈپ تۈگىتىدۇ.

22

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «بارغىن، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ بۇ سۆزنى شۇ يەردە قىلغىن: ـ **2** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇچى، يەھۇدا پادىشاھى ـ سەن، ئەلەمدار-خىزمەتكارلىرىڭ ۋە مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىپ-چىقىدىغان خەلقىڭ، ـ **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزۈڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار، مۇساپىرلارنى، يېتىم-يېسىرلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى ھېچ خارلىماڭلار يا كى بوزەك قىلماڭلار، گۇناھسىز قانلارنى بۇ يەردە تۆكمەڭلار. **4** سىلەر بۇ ئەمرلەرگە ھەققەتەن ئەمەل قىلساڭلار، ئەمدى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلار، يەنى ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمەلدار-خىزمەتكارلىرى ۋە خەلقى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ بۇ ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ چىقىشىدۇ. **5** بىراق سىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىمىساڭلار، مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ ئوردا بىر خارابە بولىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئۆيى توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ماڭا خۇددى گىلېئاد، لۇۋانىڭ چوققىسىدەك بولغىنىڭ بىلەن، بەرھەق مەن سېنى بىر چۆل-باياۋان، ئادەملەر ۋاز كەچكەن شەھەرلەردەك قىلىمەن. **7** مەن ھەربىرى ياخشى قوراللانغان ۋەيران قىلغۇچىلارنى ساڭا قارشى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار «ئېسىل كېدىرلىرىڭنى» كېسىۋېتىپ، ئوتقا تاشلايدۇ. **8** نۇرغۇن ئەللەر بۇ شەھەردىن ئۆتۈپ، ھەربىرى يېقىندىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇغ شەھەرنى بۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. **9** ۋە ئۇلار جاۋابەن: «چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئەھدىسىدىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنۇپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرگەن» ـ دەيدۇ. **10** ئۇلۇگىنگە يىغلىماڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زارلىماڭلار، بەلكى سۈرگۈن بولغىنى ئۈچۈن قاتتىق يىغلاڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز يۇرتىغا ھېچقاچان قايتىپ كەلمەيدۇ. **11** چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى، يەنى ئاتىسى يوسىيانىڭ ئورنىغا تەختىگە ئولتۇرغان، بۇ يەردىن سۈرگۈن بولغان شاللۇم توغرىلۇق پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇ ھەرگىز بۇ يەرگە قايتمايدۇ؛ **12** چۈنكى ئۇ ئەسىر قىلىنىپ ئاپىرىلغان يېرىتا ئۆلىدۇ، ئۇ بۇ زېمىننى ئىككىنچى كۆرمەيدۇ. **13** ئۇ يېنى ئادىلسىزلىق بىلەن، بالىخانا-راۋاقلارنى ئادالەتسىزلىك بىلەن قۇرغانلىرىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ قوشنىسىنى بىكار ئىشلىتىپ، ئەمگىكىگە ھېچقانداق ھەق بەرمەيدۇ؛ **14** ئۇ: «ئۆزۈمگە كەڭگاشا بىر ئوردىنى، ئازادە راۋاقلار بىلەن قوشۇپ سالىمەن؛ تامىلىرىغا دېرىزىلەرنى كەڭ چىقىرىمەن، تامىلىرىنى كېدىر تاختايلار بىلەن بېزەيمەن، ئۇيلىرىنى پەرەڭ سىرلايمەن» ـ دەيدۇ. [ئۆزىڭ ھالىغا ۋاي!] **15** سەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تاختايلارنى چاپلاپ، [ئاتا-بوۋىلىرىڭ] بىلەن بەسلەشسەڭ قاندىقۇ پادىشاھ بولۇشقا لايىق بولىسەن؟ سېنىڭ ئاتاڭ يەپ-ئىچىشكە تەشەككۈر ئېيتىپ، ئادالەت ۋە دۇرۇس ئىشلارنى يۈرگۈزگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا ئۇ بۇنىڭ ياخشىلىقىنى كۆرگەن. **16** ئۇ مۇھتاجلارنىڭ دەۋاسىنى ئوغرا سوريغان؛ شۇڭا خەلقىنىڭ ئەھۋالى ياخشى ئىدى. بۇنداق ئىش مېنى تونۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **17** ـ بىراق كۆزۈڭ ۋە كۆڭلۈڭ بولسا پەقەت ئۆز جازانە-مەنپەئەتىڭگە ئېرىشىش، گۇناھسىزلارنىڭ قېنىنى ئۆكۈش، زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىش يېتىنى كۆزلەپ تىكلىگەندۇر. **18** شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ خەلق ئۈنىڭ ئۆلۈمىدە: «ئاھ، ئاكام! ئاھ، سىڭلىم!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ يا كى ئۈنىڭ ئۆچۈن: «ئاھ، بېگىم! ئاھ، ئۈنىڭ ھەيۋىسى!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ **19** ئۇ ئېشەكنىڭ دەپنىسىدەك كۆمۈلىدۇ، جەسىتى يېرۇسالېم دەرۋازىلىرىنىڭ سىرتىغا چۈرۈپ ئاتىلىنىدۇ. **20** لۇۋانغا چىقىپ يەرياد قىل، باشاندا ئاۋازىڭنى كۆتۈر، ئابارىمنىڭ چوققىلىرىدىمۇ ناله كۆتۈر؛ چۈنكى سېنىڭ «ئاشىنىلىرىڭ»نىڭ ھەممىسى نابۇت قىلىنىدى. **21** مەن ئامان-ئېسەن تۇرغىنىڭدا ساڭا ئاگاھلاندۇردۇم، لېكىن سەن: «ئاڭلىمايمەن!» ـ دېدىڭ. ياشلىقىڭدىن تارتىپلا بۇنداق قىلىپ مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالماسلىق دەل سېنىڭ يولۇڭ بولۇپ كەلگەن. **22** شامال بارلىق «باققۇچى»لىرىڭنا ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ بىلەن ئاشىنىلىرىڭ سۈرگۈن بولۇشقا چىقىدۇ؛ بەرھەق، سەن شۇ چاغدا بارلىق رەزىللىكىڭ تۈپەيلىدىن خجىل بولۇپ رەسۋا بولىسەن. **23** ئى «لۇۋان»دا ئولتۇرغۇچى، كېدىر دەرەخلىرى ئۈستىگە ئۇۋۇلىغۇچى، سەن تولغاق تۈتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، دەرد-ئەلەملەر بېشىڭغا چۈشكەندە قانچىلىك ئىڭراپ كېتەرسەن! **24** ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيا ھەتتا ئوڭ قولۇمدىكى مۆھۈرلۈك ئۈزۈك بولسا ئىدىڭ، مەن سېنى شۇ يەردىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ **25** مەن سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا ۋە سەن قورققان ئادەملەرنىڭ قولىغا، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ۋە كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **26** مەن سېنى ھەم سېنى ئۈغقان ئاناڭ ئىككىلارنى ئۆزۈڭلار تۇغۇلمىغان يات بىر يۇرتقا چۈرۈپ ئېتىمەن، سىلەر شۇ يەردە ئۆلىسىلەر. **27** جېنىڭلار قايتىپ كېلىشكە شۇنچە تەشنا بولغان بۇ زېمىنغا بولسا، سىلەر ھەرگىز قايتىپ كېلەلمەيسىلەر. **28** كونىيا دېگەن بۇ كىشى چېقىلغان، نەزەرگە ئىلىنمايدىغان ساپال كوزىمۇ؟ ھېچكىم قارىمايدىغان بىر قاچىمۇ؟ ئۇنىڭ ئېتىشقا ئۇلار، يەنى ئۇ ۋە ئۇنىڭ نەسلى بولغانلار چۈرۈپ ئېتىلگەن، ئۇلار تونۇمايدىغان بىر يۇرتقا تاشلىۋېتىلدىمۇ؟ **29** ئى زېمىن، زېمىن، زېمىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! **30** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئادەم «پەرزەنتسىز، ئۆز كۈنىدە ھېچ غەلىبە قىلالمىغان بىر ئادەم» دەپ يازغىن؛ چۈنكى ئۈنىڭ نەسلىدىن ھېچقانداق ئادەم غەلىبە قىلىپ، داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ يەھۇدا ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرمەيدۇ.

23

مېنىڭ يايلىقىمدىكى قويلارنى ھالاك قىلغۇچى ۋە تارقىتىۋەتكۈچى پادا باققۇچىلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **2** شۇڭا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى شۇنداق بېقىۋاتقان باققۇچىلارغا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر مېنىڭ پادامنى تارقىتىۋەتكەنسىلەر، ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەنسىلەر ۋە ئۇلارنى ئىزدىمىگەنسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھېچ خەۋەر ئالمىغانسىلەر؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ قىلمىشىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ **3** ۋە پادامنىڭ قالدىسىنى بولسا، مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن، ئۇلارنى ئۆز يايلاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار ئاۋۇپ كۆپەيىدۇ. **4** مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۇلارنى ھەقىقىي باقىدىغان باققۇچىلارنى تىكلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىنچى قورقايدۇ يا كى پارا كەندە بولمايدۇ، ئۇلاردىن ھېچقايسىسى كەم بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن داۋۇتنى ئۆچۈن بىر «ھەققانىي شاخ»نى ئۈستۈرۈپ تىكلەيمەن؛ ئۇ پادىشاھ بولۇپ دانالىق بىلەن ھۆكۈم سۈرۈپ، زېمىندا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ.

6 تۇنىڭ كۆنلىرىدە يەھۇدا قۇتقۇزۇلدۇ، ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقتا تۇرىدۇ، ئۇ شۇ نامى بىلەن
ئاتىلىدۇكى ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىز». 7 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ
ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، 8 بەلكى شۇ كۈنلەردە «ئىسرائىللارنى
شىمالدىكى زېمىندىن ۋە تۆرتى تۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ
چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. ئاندىن تۇلار تۆز
يۇرتىدا تۇرىدۇ. 9 پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق: ـ مېنىڭ كۆكۈمۇ ئىچ-ياغرىمدا سۇنۇقتۇر،
سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسى تىترەيدۇ، مەن مەست بولغان ئادەم، شاراب تەرىپىدىن يېڭىلگەن
ئادەمگە ئوخشايمەن، بۇنداق بولۇشۇمۇ پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەس سۆزلىرى
تۈپەيلىدىندۇر، 10 چۈنكى زېمىن بولسا زىناخورلارغا تولغان، ئۇلارنىڭ يۈگۈرۈشلىرى توغرا
يولدا ئەمەس، ئۇلارنىڭ ھوقۇقى ھەققانىيلىق يولدا ئەمەس. شۇڭا [پەرۋەردىگارنىڭ] لەنىتى
تۈپەيلىدىن زېمىن قاغىجايدۇ، دالادىكى ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، 11 چۈنكى ھەم پەيغەمبەر
ھەم كاھىن ھارام بولدى، ھەتتا تۆز تۆيۈمدىمۇ ئۇلارنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىنى بايقىدىم، ـ
دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 ـ شۇڭا ئۇلارنىڭ يولى تۆزلىرىگە قارا كۆمۈلۈۋتقا ماڭىدىغان، تېيىلغاق
يوللاردەك بولىدۇ، ئۇلار بۇ يوللاردا پۇتلىشىپ، يىقىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار جازالىنىدىغان
يىلدا مەن ئۇلارنىڭ بېشىغا يامانلىق چۈشتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن
ئاۋۋال سامارىيەدىكى پەيغەمبەرلەردە ئېخمەقلىقنى كۆرگەنمەن، ئۇلار باتالنىڭ نامىدا
بېشارەت بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنى ئازدۇرغان؛ 14 براق پېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەردىمۇ
يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۇم؛ ئۇلار زىناخورلۇق قىلىدۇ، يالغانلىقتا ماڭىدۇ، رەزىللىك
قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى كۈچەيتىدۇكى، نەتىجىدە ھېچقايسىسى رەزىللىكىدىن يانمايدۇ،
ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا سودومدەك، [پېرۇسالېمدا] تۇرۇۋاتقانلار ماڭا گومورادەك
بولدى. 15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پەيغەمبەرلەر
توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئەمەن بىلەن تۆزۈقلاندۇرىمەن، ئۇلارغا ئۆت
سۈيىنى ئىچكۈزىمەن؛ چۈنكى پېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەر ھارامىلىقىنىڭ مەنبەسى بولۇپ،
ھارامىلىق ئۇلاردىن پۈتكۈل زېمىنغا تارقىلىپ كەتتى. 16 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرگە بېشارەت بېرىۋاتقان پەيغەمبەرلەرنىڭ
سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، ئۇلار سىلەرنى بىمەنىلىككە يېتىكلەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى
پەرۋەردىگارنىڭ ئاغىزىدىن چىققان ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە تەسەۋۋۇر قىلغان بىر
كۆرۈنۈشنى سۆزلەۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزىگە ئىلمايدىغانلارغا:
«سىلەر ئامان-تىنچلىقتا تۇرىسىلەر» دەيدۇ ۋە ئۆز كۆڭلىنىڭ جاھىللىقىدا ماڭىدىغانلارنىڭ
ھەربىرىگە: «ھېچقانداق يامانلىق بېشىڭلارغا چۈشمەيدۇ» ـ دەيدۇ. 18 براق ئۇلاردىن
قايسى بىرسى پەرۋەردىگارنىڭ كېڭىشىدە ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى بايقاپ چۈشىنىش ۋە
ئاڭلاش ئۈچۈن تۇرغان؟ ئۇلاردىن كىم ئۇنىڭ سۆزىنى قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان؟ 19 مانا،
پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھىر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك
بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى، ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 20 ئۇنىڭ
كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يانمايدۇ،
ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى ئوبدان چۈشىنىپ يېتىسىلەر. 21 مەن بۇ پەيغەمبەرلەرنى
ئەۋەتمىگەنمەن، لېكىن ئۇلار خەۋەرنى جار قىلىشقا قاتىرغان؛ مەن ئۇلارغا سۆز قىلمىدىم،
لېكىن ئۇلار بېشارەت بەرگەن. 22 ھالبۇكى، ئۇلار مېنىڭ كېڭىشىمدە تۇرغان بولسا،
مېنىڭ خەلقىمگە سۆزلىرىمنى ئاڭلاتقۇزغان بولسا، ئەمدى خەلقىمنى رەزىل يولدىن ۋە
قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكىدىن يانداۋرغان بولاتتى. 23 مەن پەقەت بىر يەردىلا تۇرىدىغان
خۇدامۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن يىراق-يىراقلاردىكى ھەرجايدا تۇرىدىغان خۇدا
ئەمەسمۇ؟ 24 بىرسى يوشۇرۇن جايلاردا مۆكۈۋالسا مەن ئۇنى كۆرەلمەيدىمەن؟ ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار، ـ ئاسمان-زېمىن مەن بىلەن تولدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25
مەن مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بىر چۈش كۆردۈم! بىر
چۈش كۆردۈم!» دېگەنلىرىنى ئاڭلىدىم، 26 بۇنداق پەيغەمبەرلەر يالغان بېشارەتلەرنى
بېرىدۇ، ئۇلار تۆزىنىڭ كۆڭلىدىكى ئېزىتقۇ تەسەۋۋۇرلىرىدىن پەيغەمبەرلەر بولۇشۇالغان.
ئەمدى ئۇلار بۇنداق ئىشلارنى قاچانغىچە كۆڭلىگە پۈكىدۇ؟ 27 ئۇلار ھەربىرى قاچانغىچە
تۆز يېقىنىغا ئېيتقان چۈشلىرى ئارقىلىق (خۇددى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ باتالغا چوقۇنۇپ نامىمنى
ئۇنتۇغىنىغا ئوخشاش) خەلقىمگە نامىمنى ئۇنتۇلدۇرۇشنى پەملەيدۇ؟ 28 چۈشنى كۆرگەن
پەيغەمبەر، چۈشنى ئېيتسۇن بەرسۇن؛ مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلىغان كىشى بۇ سۆزۈمنى
ئەستايىدىللىق بىلەن سۆزلىسۇن؛ پاخالنىڭ بۇغداي بىلەن سېلىشتۇرغۇچىلىك نېمىسى باردۇ؟
ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 29 ـ مېنىڭ سۆزۈم خۇددى كۆيدۈرگۈچى بىر ئوت ۋە تاشنى
چاقىلىدىغان بازغان تەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 30 شۇڭا مانا، مەن پەيغەمبەرلەرگە
قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلارنىڭ ھەربىرى تۆز يېقىنىدىن «مېنىڭ
سۆزلىرىم»نى ئوغرىلاپ دوراپچىلىق قىلىدۇ. 31 مانا، مەن پەيغەمبەرلەرگە قارشىدۇرمەن،
ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار تۆز تىللىرىنى چاينىپ: «[پەرۋەردىگار] دەيدۇ...» دەپ
بېشارەت بېرىدۇ. 32 مانا، يالغان چۈشلەرنى بېشارەت قىلىپ بۇلارنى پەيتكۈزۈپ،
يالغانچىلىق ۋە باشباشتاقلىق بىلەن مېنىڭ خەلقىمنى ئازدۇرغانلارغا قارشىدۇرمەن،
ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، ئۇلارنى بۇيرۇغان ئەمەسمەن،
ئۇلار بۇ خەلققە ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 33 ئەمدى
يا كى بۇ خەلق، يا كى پەيغەمبەر، يا كى كاھىن سەندىن: «پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا يۈكلىگەن
سۆزى نېمە؟» دەپ سورىسا، سەن ئۇلارغا: «قايسى يۈك؟! مەن سىلەرنى ئۆزۈمدىن يىراق
تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 34 «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەيدىغان
ھەرقايسى پەيغەمبەر، كاھىن يا كى خەلق بولسا، مەن بۇ كىشىنى ئۆيدىسكەلەر بىلەن تەڭ
جازالايمەن. 35 ئەمدى سىلەرنىڭ ھەربىرىگلار ئۆز يېقىنىدىن ۋە ھەربىرىگلار ئۆز
قېرىندىشىدىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار نېمە جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە
دېدى؟» دەپ سورىشىڭلار كېرەك. 36 سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى»
دېگەننى قايتىدىن ئاغزىڭلارغا ئالمايسىلەر؛ چۈنكى ھەربىرىگلارنىڭ ئۆز سۆزى ئۆزىگە يۈك
بولىدۇ، چۈنكى سىلەر خۇدايىمىز، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار،
تىرىك خۇدانىڭ سۆزلىرىنى بۇرىلىغانسىلەر. 37 ھەربىرىگلار پەيغەمبەردىن مۇشۇنداق:
«پەرۋەردىگار ساڭا نېمە دەپ جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ
سورىشىڭ كېرەك. 38 لېكىن سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەۋەرگىنىگلار
تۈپەيلىدىن، مانا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن
سۆزى» دەۋېرىسىلەر ۋە مەن سىلەرگە: ««پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دېمەگلەر»
دەپ خەۋەر ئەۋەتكەنمەن، 39 شۇڭا مانا، مەن سىلەرنى يۈتۈنلەي ئۇنتۇيمەن، مەن
سىلەرنى سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان شەھەر بىلەن تەڭ يۈزۈمدىن يىراق
تاشلايمەن؛ 40 مەن ئۇنتۇلمايدىغان مەڭگۈ رەسۋاچىلىق ۋە ھەرگىز ئۇنتۇلمايدىغان مەڭگۈلۈك
شەرمەندىلىكنى چۈشۈرىمەن!

24 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى
يەكونىياھ، يەھۇدا ئەمىر-شاھزادىلىرى، ھۈنەرۋەنلەر ۋە تومۇرچىلىرىنى ئەسىرگە ئېلىپ
بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا تۆز ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى ئىككى
سېۋەت تەڭىزۈرنى «مانا كۆر» دەپ كۆرسەتكەن. 2 بىر سېۋەتتە دەسلەپكى پىشقان
تەڭىزۈردەك ئىنتايىن ياخشى ئەنجۈرلەر بار ئىدى، ئىككىنچى سېۋەتتە يېگىلى بولمايدىغان،
ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر بار ئىدى. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: «نېمە كۆردۈڭ، يەرەميا؟»
ـ دەپ سوردى. مەن: «ئەنجۈرلەرنى كۆردۈم، ياخشىلىرى بولسا ئىنتايىن ياخشىكەن،
ناچارلىرى يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئىكەن» ـ دېدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى
ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 5 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدادىن سۈرگۈن بولغانلارنى، يەنى مېنىڭ بۇ يەردىن كالدىيەلەرنىڭ
زېمىنىغا ئەۋەتكەنلىرىمنى بۇ ياخشى ئەنجۈرلەردەك ياخشى دەپ قارايمەن؛ 6 مەن ئۇلارغا
ياخشى بولسۇن دەپ كۆزۈمنى ئۇلارغا تىكىمەن ۋە ئۇلارنى بۇ زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ مەن
ئۇلارنى غۇلىتىپ تاشلىمايمەن، بەلكى ئۇلارنى قۇرىمەن؛ ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلىمايمەن، بەلكى
تىكىپ تۆستۈرىمەن. 7 مەن ئۇلارغا مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدىغان، مېنى

تونۇيدىغان بىر قەلبنى تەقدىم قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن تۆلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن تۆلارنىڭ خۇداسى بولىمەن؛ چۈنكى تۆلار پۈتۈن قەلبى بىلەن يېنىمغا قايتىدۇ. 8 لېكىن ناچار ئەنجۈرلەر، يەنى يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر قانداق بولغان بولسا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق، مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، ئەمىر-شاھزادىلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قالغان قىسمىنى، بۇ زېمىندا قالغانلارنى ۋە مىسىردا تۇرۇۋاتقانلارنى شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن؛ 9 مەن تۆلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ۋەھىمە سالغۇچى بىر ئوبيېكت بولۇشقا، كۆلپەتكە چۈشۈشكە تاپشۇرىمەن؛ مەن تۆلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردا تۆلارنى رەسۋاچىلىقنىڭ ئوبيېكتى، سۆز-چۆچەك، تاپا-تەننىك ئوبيېكتى ۋە لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا تاپشۇرىمەن. 10 مەن تۆلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يوقىتىلغۇچە تۆلار ئارىسىغا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابانى ئەۋەتىمەن.

25 يوسىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلىدا (يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بىرىنچى يىلىدا) يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى توغرۇلۇق يەرەمىياغا كەلگەن سۆز، ـ 2 بۇ سۆزنى يەرەمىيا پەيغەمبەر يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ 3 ئامۇننىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئون ئۈچىنچى يىلىدىن باشلاپ بۈگۈنكى كۈنگىچە، بۇ يىگىرمە ئۈچ يىل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ تۇرغان ۋە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇنى سىلەرگە سۆزلەپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار؛ 4 ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە بارلىق خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ كەلگەن، ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ تۆلارنى ئەۋەتىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر قۇلاق سالماي ھېچ ئاكىلمىدىڭلار. 5 تۆلار: «سىلەر ھەر بىرىڭلار يامان يولۇڭلاردىن ۋە قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىدىن توۋا قىلىپ يانىساڭلار، مەن پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر. 6 باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ تۆلارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ چوقۇنماڭلار؛ مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرمەڭلار، مەن سىلەرگە ھېچ يامانلىق كەلتۈرمەيمەن» ـ دەپ جاكارلىغان. 7 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرۈپ تۆزۈڭلارغا زىيان كەلتۈردۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 8 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان بولغاچقا، 9 مانا، مەن شىمالدىكى ھەممە جەمەتلەرنى ۋە مېنىڭ قۇلۇمنى، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرتىمەن، تۆلارنى بۇ زېمىنغا، تۇنىگۈا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ھەمدە ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەرگە قارشىلىشىشقا ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن [مۇشۇ زېمىندىكىلەر ۋە ئەتراپىدىكى ئەللەرنى] پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىپ، تۆلارنى تونۇق ۋەھىمىلىك قىلىمەن ھەم تۈش-تۈش ئوبيېكتى، دائىملىق بىر خارابلىك قىلىمەن؛ 10 مەن تۆلاردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇرراملىق ساداسىنى، توپى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازىنى، تۈگمەن تېشىنىڭ ساداسىنى ۋە چىراغ نۇرىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ 11 بۇ پۈتكۈل زېمىن ۋەيرانە ۋە دەھشەت سالغۇچى ئوبيېكت بولىدۇ، ۋە بۇ ئەللەر بابىل پادىشاھىنىڭ يەتمىش يىل قۇلۇقىدا بولىدۇ. 12 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، يەتمىش يىل تولۇقاندا، مەن بابىل پادىشاھىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئېلىنىڭ ئېشىغا، شۇنداقلا كالدىيلەرنىڭ زېمىنى ئۈستىگە ئۇنى قەبھىلىكىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى مەڭگۈگە خارابلىك قىلىمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ زېمىن ئۈستىگە مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن بارلىق سۆزلىرىنى، جۈملىدىن بۇ كىتابتا يېزىلغانلارنى، يەنى يەرەمىيانىڭ بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن بېشارەتلىرىنى چۈشۈرىمەن. 14 چۈنكى كۆپ ئەللەر ھەم ئۇلۇغ پادىشاھلار [بۇ پادىشاھ ھەم قوۋملىرىنىمۇ] قۇل قىلىدۇ؛ مەن تۆلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى ۋە قوللىرى ياسىغانلىرى بويىچە تۆلارنى جازالايمەن. 15 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [ئالامەت كۆرۈنۈشتە] مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ قولۇمدىكى غەزىپىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىپ، مەن سېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكۈزگىن؛ 16 تۆلار ئىچىدۇ، ئۆزىيان-بۇيان ئىرغاڭلايدۇ ۋە مەن تۆلار ئارىسىغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۆپەيلىدىن ساراڭ بولىدۇ. 17 شۇڭا مەن بۇ قەدەھنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن ئالدىم ۋە پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكۈزدۈم، 18 ـ يەنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە، ئۇنىڭ پادىشاھلىرىغا ۋە ئەمىر-شاھزادىلىرىگە، يەنى تۆلارنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك بىر خارابە، ۋەھىمە، تۈش-تۈش ئوبيېكتى بولۇشقا ھەم لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا قەدەھنى ئىچكۈزدۈم؛ 19 مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە، خىزمەتكارلىرىغا، ئەمىر-شاھزادىلىرىغا ھەم خەلقىگە ئىچكۈزدۈم، 20 بارلىق شالغۇت ئەللەر، ئۇز زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، ئاشكېلوندىكىلەر، گازادىكىلەر، ئەكروندىكىلەرگە ۋە ئاشدودنىڭ قالدۇقلىرىغا ئىچكۈزدۈم؛ 21 ئېدومدىكىلەر، موئابدىكىلەر ۋە ئامموندىكىلەر، 22 تۇرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى ھەم زىدوننىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، دېڭىز بويىدىكى بارلىق پادىشاھلار، 23 دېداندىكىلەر، تېمادىكىلەر، بۇزدىكىلەر ۋە چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەر، 24 ئەرەبىيەدىكى بارلىق پادىشاھلار ۋە چۆل-بىياۋاندا تۇرۇۋاتقان شالغۇت ئەللەرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 25 زىمرىدىكى بارلىق پادىشاھلار، ئېلامدىكى بارلىق پادىشاھلار، مېدىئالقىلىرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 26 شىمالدىكى بارلىق پادىشاھلارغا، يىراقتىكى بولسۇن، يېقىندىكى بولسۇن، بىر-بىرلەپ ئىچكۈزدۈم؛ جاھاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ئىچكۈزدۈم؛ ئۇلارنىڭ ئارقىدىن شېشاقنىڭ پادىشاھىمۇ [قەدەھنى] ئىچىدۇ. 27 ئاندىن سەن ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىچىڭلار، مەست بولۇڭلار، قۇسۇڭلار، مەن ئارا كېلىرغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۆپەيلىدىن يىقىلىپ قايتىدىن دەس تۇرمىڭلار» ـ دېگىن. 28 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قولۇڭدىن ئېلىپ ئىچمىشنى رەت قىلسا، سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر چوقۇم ئىچىسىلەر!» ـ دېگىن. 29 چۈنكى مانا، مەن ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان شەھەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرگىلى تۇرغان يەردە، سىلەر جازالانماي قالمامسىلەر؟ سىلەر جازالانماي قالمايسىلەر، چۈنكى مەن يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە قىلىچنى چۈشۈشكە چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 30 ئەمدى سەن [يەرەمىيا]، ئۇلارغا مۇشۇ بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى جاكارلىغىن: ـ پەرۋەردىگار يۇقىرىدىن شىردەك ھۇركىرەيدۇ، ئۆز مۇقەددەس تۇرالغۇسىدىن ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تۇرۇۋاتقان جايى ئۈستىگە ھۇركىرەيدۇ، ئۇ ئۆزۈمۈ چەيلىگۈچىلەر تۇۋلىغانىدەك يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئەيىبلەپ توۋلايدۇ. 31 ساداسى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە يېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن دەۋاسى بار؛ ئۇ ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ رەزىللەرنى بولسا، ئۇلارنى قىلىچقا تاپشۇرىدۇ؛ ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ. 32 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بالا يېتىپەت ئەلدىن ئەلگە ھەممىسى ئۈستىگە چىقىپ تارقىلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن دەھشەتلىك بۇرۇن-چاپقۇن چىقىدۇ. 33 پەرۋەردىگار ئۇلتۇرگەنلەر يەرنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ياتىدۇ؛ ئۇلارغا ماتەم ئۇتۇلمايدۇ، ئۇلار بىر يەرگە يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار يەر يۈزىدە تېزەكتەك ياتىدۇ. 34 ئى باققۇچىلار، زارلاڭلار، نالە كۆتۈرۈڭلار! توپا-چاڭ ئىچىدە ئېغىنىڭلار، ئى پادا يېتە-چىلىرى! چۈنكى قىرغىن قىلىنىش كۈنلىرىڭلار يېتىپ كەلدى، مەن سىلەرنى تارقىتىۋېتىمەن، سىلەر ئۈرۈلگەن ئېسىل چىنەدەك پارچە-پارچە چېچىلىسىلەر. 35 پادا باققۇچىلىرىنىڭ باشپاناھى، پادا يېتە-چىلىرىنىڭ قاچار يولى يوقاپ كېتىدۇ. 36 باققۇچىلارنىڭ ئازابلىق پەريادى، پادا يېتە-چىلىرىنىڭ زارلاشلىرى ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ يايلاقلىرىنى ۋەيران قىلاي دەۋاتىدۇ؛ 37 پەرۋەردىگارنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، تىنچلىق قورتانلىرى خارابە بولىدۇ. 38 پەرۋەردىگار ئۆز ئۇۋىسىنى تاشلاپ چىققان شىرەدەكتۇر؛ ئەزگۈچىنىڭ ۋەھشىيلىكى تۈپەيلىدىن، ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنىڭ زېمىنى ۋەيرانە بولماي قالمايدۇ.

26 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان مەزگىلنىڭ بېشىدا شۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق

دەیدۇ: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆينىنىڭ ھويلىسىدا تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىگە كىرگەن يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىدىكىلەرگە مەن ساڭا بۇيرۇغان ھەربىر سۆزلەرنى جاكارلىغىن؛ ئەينەن ئېيتقىن! **3** ئۇلار بەلكىم ئاڭلاپ قويار، ھەربىرى تۆز رەزىل يولىدىن يانار؛ شۇنداق قىلسا، مەن قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن بېشىغا كۈلپەت چۈشۈرمەكچى بولغان نىيىتىمدىن يانىمەن. **4** سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالمايسەن، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ماڭمىساڭلار، **5** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئەۋەتكەن خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمىساڭلار (سىلەر ئۇلارغا ھېچ قۇلاق سالمايسەن كەلگەنسىلەر!)، **6** ئۇنداقتا، مەن شىلوھنى قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى بۇ ئۆينىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن؛ بۇ شەھەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەرگە لەنەت سۆزى قىلىمەن». **7** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار، پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق يەرەميانىڭ بۇ سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدە جاكارلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. **8** شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا بارلىق خەلققە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا تاپىلىغان بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەرگەندىن كېيىن، كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ: «سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك! **9** سەن نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ: «بۇ تۆي شىلوھدەك بولىدۇ، بۇ شەھەر خارابە، ئادەمزاتسىز بولىدۇ!» ـ دېدىڭ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدىكى بارلىق خەلق يەرەميانىڭ دوق قىلىپ ئۇنى ئورۇۋېلىشتى. **10** يەھۇدا ئەمىرلىرى بۇ ئىشلارنى ئاڭلىدى؛ ئۇلار پادىشاھلىق ئوردىسىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىگە كىردى، پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدىكى «يېڭى دەرۋازا»دا سوتقا ئولتۇردى. **11** كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ئەمىرلەرگە ۋە خەلققە سۆزلەپ: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق، چۈنكى سىلەر تۆز قۇلاقلىرىڭلار بىلەن ئاڭلىغاندەك ئۇ مۇشۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەردى» ـ دېدى. **12** ئاندىن يەرەميا بارلىق ئەمىرلەرگە ۋە بارلىق خەلققە سۆزلەپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار مېنى بۇ ئۆينى ئەيىبلەپ، بۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ، سىلەر ئاڭلىغان بۇ بارلىق سۆزلەر بىلەن بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن. **13** ھازىر يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگار سىلەرگە جاكارلىغان كۈلپەتتىن يانىدۇ. **14** لېكىن مەن بولسام، مانا، قوللىرىڭلاردىمەن؛ ماڭا كۆرۈڭلەرگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈلسە شۇنداق قىلىڭلار، **15** پەقەت شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مېنى ئۆلتۈرۈۋەتسەڭلەر گۇناھسىز قانىڭىز جازاسىنى تۆز بېشىڭلارغا، بۇ شەھەرگە ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىسىلەر؛ چۈنكى دېگىنىم ھەق، پەرۋەردىگار ھەققەتەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قۇلاقلىرىڭلارغا دېيىشكە مېنى ئەۋەتكەن». **16** ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق كاھىنلارغا ۋە پەيغەمبەرلەرگە: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىدا بىزگە سۆزلىدى» ـ دېدى. **17** ئاندىن زېمىندىكى بەزى ئاقساقاللار ئورنىدىن تۇرۇپ خەلق كېڭىشىگە مۇنداق دېدى: ـ **18** «مورەشەتلىك مىكاھ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىردە بارلىق يەھۇدا خەلقىگە بېشارەت بېرىپ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالىم دۆڭ-تۆپىلەر بولۇپ قالىدۇ، «تۆي جايلاشقان تاغ» بولسا، ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى جايلارلا بولىدۇ، خالاس» ـ دېگەندى. **19** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى مىكاھنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلغانمۇ؟ ھەزەكىيا پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئوتۇنگەن ئەمەسمۇ؟ ۋە پەرۋەردىگار ئۇلارغا قىلماقچى بولۇپ جاكارلىغان كۈلپەتتىن يانغان ئەمەسمۇ؟ بىز [بۇ يولدىن يانمىساق] تۆز جېنىمىز ئۈستىگە زور بىر كۈلپەتنى چۈشۈرگەن بولمامدىمىز؟». **20** (پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يەرەميانىڭ بارلىق دېگەنلىرىدەك بۇ شەھەرنى ۋە بۇ زېمىننى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگەن، كېرىئات-يېئارىملىق شەمايانىڭ ئوغلى ئۇرىيا ئىسىملىك يەنە بىر ئادەم بار ئىدى. **21** پادىشاھ يەھوئاكىم ۋە بارلىق پالۋانلىرى، بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ئىنتىلگەن؛ لېكىن ئۇرىيا بۇنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ، مىسىرغا قاچتى. **22** لېكىن يەھوئاكىم چاپارمەنلەرنى، يەنى ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان ۋە باشقىلارنى مىسىرغا ئەۋەتكەن؛ **23** ئۇلار ئۇرىيانى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ پادىشاھ يەھوئاكىمنىڭ ئالدىغا تاپارغان؛ ئۇ ئۇنى قىلىچلاپ، جەسىتىنى پۇقرالارنىڭ گۇرلۇكىگە تاشلىۋەتكەن). **24** ـ ھالبۇكى، شۇ چاغدا شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكام ئۇلارنىڭ يەرەميانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ خەلقنىڭ قولىغا تاپشۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى قوللىدى.

27

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلىدە، شۇ سۆز يەرەميانا پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئاسارەتلەر ۋە بويۇنتۇرۇقلارنى ياساپ تۆز بوينۇڭغا سال، **3** بۇ بويۇنتۇرۇقلارنى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا، موئابنىڭ پادىشاھىغا، ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھىغا، تۇرنىڭ پادىشاھىغا ۋە زىدوننىڭ پادىشاھىغا يېرۇسالېمغا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن ئۇلارنىڭ تۆز ئەلچىلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكەن، **4** ھەربىرىنى تۆز خوجايىنلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز خوجايىنلىرىڭلارغا مۇنداق دەڭلار: ـ **5** مەن زېمىن ۋە زېمىن يۈزىدە ئۇرۇۋاتقان ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى زور قۇدرىتىم ۋە سوزۇلغان بىلىكىم بىلەن يارىتىپ، ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. **6** ھازىر مەن بۇ زېمىنلەرنىڭ ھەممىسىنى بابىل پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم بولغان نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. **7** بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ، ئوغلىنىڭ ھەم نەۋرىسىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇز زېمىننىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار ئۇنىمۇ قۇللۇققا سالىدۇ. **8** شۇنداق بولىدۇكى، قايسى ئەل ياكى پادىشاھلىق بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشنى، يەنى بوينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقى ئاستىغا قويۇشنى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېبوقادنەسارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقاتقۇزغۇچە قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** ـ سىلەر بولسا ئاڭلار، «بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا ھېچ بولمايسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ، پالچىلىرىڭلارغا، چۈش كۆرگۈچىلىرىڭلارغا، رەم ئاچقۇچىلىرىڭلارغا ياكى جادۇگەرلىرىڭلارغا قۇلاق سالماڭلار، **10** چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىق قىلىپ بېشارەت بېرىدۇ؛ [گەپلىرىگە كىرسەڭلار]، سىلەرنى ئۆز يۇرتۇڭلاردىن سۈرگۈن قىلىدۇ، چۈنكى ئۆزۈم سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر نابۇت بولىسىلەر. **11** لېكىن قايسى ئەل بوينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ قۇللۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى ئۆز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار ئۇنىڭدا تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. **12** ـ مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغىمۇ شۇ سۆزلەر بويىچە مۇنداق دېدىم: «بويۇنلىرىڭلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭ خەلقىنىڭ قۇللۇقىدا بولساڭلار، ھايات قالىسىلەر. **13** ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىغا بويسۇنمىغان ھەرقايسى ئەللەر توغرىسىدا دېگىنىدەك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلەمچى بولىسىلەر؟ **14** پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بابىلنىڭ قۇللۇقىدا بولمايسىلەر» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. **15** مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدەيتىمەن، شۇنىڭدەك نابۇت بولىسىلەر، سىلەر ۋە سىلەرگە بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەرلەر نابۇت بولىسىلەر». **16** ئاندىن مەن كاھىنلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرگە بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار پات تاردا بابىلدىن قايتۇرۇلىدۇ» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. **17** ئۇلارغا قۇلاق سالماڭلار، بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا بولساڭلار، ھايات قالىسىلەر، بۇ شەھەر نېمىشقا ۋەيران بولسۇن؟ **18** ئەگەر بۇلار ھەققەتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلاردا بولسا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمنىڭ تۇزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار بابىلغا ئېلىپ كېتىلمىسۇن دەپ

ساماؤی قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلىڭلار! 19 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار شىككى [مىس] تۈۋرۈك، [مىس] «دىكىن»، داس ھارۇللىرى ۋە بۇ شەھەردە قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ 20 (بۇلارنى بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەھوئا پادىشاھى يەكونياھنى يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق ئېسىلزادە-ئەمىرلەر بىلەن تەڭ يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندا ئۇ ئېلىپ كەتمىگەنىدى) 21 بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ تۇيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمدا قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 22 ئۇلارمۇ بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلار مەن ئۇلاردىن قايتىدىن خەۋەر ئالىدىغان كۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ شۇ ۋاقىت كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئېلىپ بۇ يەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن.

28

شۇ يىلدا، يەھۇدا پادىشاھى زەكەريا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، يەنى تۆتىنچى يىلى، بەشىنچى ئايدا، ئاززۇرنىڭ ئوغلى، گىبئون شەھىرىدىكى ھاننانيا پەيغەمبەر، كاھىنلار ۋە بارلىق خالايىق ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ تۇيىدە ماڭا: ـ 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋەتتىم! 3 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار مۇشۇ يەردىن ئېيىكەتكەن، بابىلغا ئاپارغان، پەرۋەردىگارنىڭ تۇيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، ئىككى يىل تۈتمەيلا مەن مۇشۇ يەرگە قايتۇرۇپ ئېيىكلىمەن؛ 4 ۋە مەن يەھۇدا پادىشاھى، يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەكونياھنى يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن تەڭ مۇشۇ يەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋەتتىم!» ـ دېدى. 5 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر كاھىنلار ۋە پەرۋەردىگارنىڭ تۇيىدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھاننانيا پەيغەمبەرگە سۆز قىلدى. 6 يەرەمىيا پەيغەمبەر مۇنداق دېدى: «ئامىن! پەرۋەردىگار شۇنداق قىلسۇن! پەرۋەردىگار سېنىڭ بېشارەت بەرگەن سۆزلىرىڭنى تەمەلگە ئاشۇرسۇنكى، ئۇ تۈزۈنىڭ تۇيىدىكى قاچا-قۇچىلار ۋە يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسىنى مۇشۇ يەرگە قايتۇرسۇن! 7 لېكىن تۈز قۇلىقىڭغا ۋە بارلىق خەلقىنىڭ قۇلىقىغا سېلىپ قويۇلىدىغان مېنىڭ بۇ سۆزۈمنى ئاڭلا! 8 ـ مېنىڭ ۋە سېنىڭدىن بۇرۇن، قەدىمدىن تارتىپ بولغان پەيغەمبەرلەرمۇ نۇرغۇن پادىشاھلىقلار ۋە ئۇلۇغ دۆلەتلەر توغرۇلۇق، ئۇرۇش، ئاپەت ۋە ۋابالار توغرۇلۇق بېشارەت بېرىپ كەلگەن؛ 9 تىنچلىق-ئاۋاتلىق توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى تەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، ئۇ ھەققەتەن پەرۋەردىگار ئەۋەتكەن پەيغەمبەر دەپ تونۇلغاندۇر!». 10 ئاندىن ھاننانيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ بوينىدىكى بويۇنتۇرۇقىنى ئېلىپ ئۇنى سۇندۇرۇۋەتتى. 11 ھاننانيا خەلق ئالدىدا سۆز قىلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىككى يىل تۈتمەيلا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى بارلىق ئەللەرنىڭ بوينىدىن ئېلىپ سۇندۇرۇۋېتىمەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر چېقىپ كەتتى. 12 ھاننانيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ بوينىدىكى بويۇنتۇرۇقىنى ئېلىپ ئۇنى سۇندۇرۇۋەتكەندىن بېرتاز كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 13 بارغىن، ھاننانياغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ياغاچتىن ياسالغان بويۇنتۇرۇقنى سۇندۇرغىنىڭ بىلەن، لېكىن ئۇنىڭ ئورنىغا تۆمۈردىن بولغان بويۇنتۇرۇقنى سېلىپ قويدۇڭ! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بوينىغا تۆمۈردىن ياسالغان بويۇنتۇرۇقنى سالىمەنكى، ئۇلار بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇلۇقىدا بولىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئۇنىڭ قۇلۇقىدا بولىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ تەقدىم قىلغانىمەن». 15 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر ھاننانيا پەيغەمبەرگە: «قۇلاق سال، ھاننانيا! پەرۋەردىگار سېنى ئەۋەتكەن ئەمەس! سەن بۇ خەلقنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنسەن! 16 شۇنىڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سېنى يەر يۈزىدىن ئەۋەتىۋېتىمەن! سەن دەل مۇشۇ يىلدا ئۆلىسەن، چۈنكى سەن ئادەملەرنى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىشقا دەۋەت قىلغانسەن». 17 ھاننانيا پەيغەمبەر دەل شۇ يىلى يەتتىنچى ئايدا ئۆلدى.

29

يەرەمىيانىڭ يېرۇسالېمدىن سۈرگۈن بولغانلار ئارىسىدىكى ھايات قالغان ئاقساقاللارغا، كاھىنلارغا، پەيغەمبەرلەرگە ۋە نېبوقادنەسار ئەسىر قىلىپ بابىلغا ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلققە يېرۇسالېمدىن يوللىغان خېتى: ـ 2 (خەت پادىشاھ يەكونياھ، خانىش، ۋەزىرلەر، يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى شاھزادە-ئەمىرلەر ۋە ھۈنەرۋەنلەر يېرۇسالېمدىن كەتكەندىن كېيىن، 3 شافانانىڭ ئوغلى ئەلاساھنىڭ ۋە ھىلقىيانىڭ ئوغلى گەماريانىڭ قولى بىلەن يوللانغان ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا بۇ كىشىلەرنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا يوللىغان). يوللىغان خەت مۇنداق: ـ 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈنگە ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دەيدۇ: ـ 5 ئۆيىلەرنى قۇرۇڭلار، ئولاردا ئولتۇرۇڭلار؛ باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئولارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار؛ 6 ئۆيلىنىڭلار، ئوغۇل-قىزلىق بولۇڭلار؛ ئوغۇللىرىڭلار ئۈچۈن قىزلارنى ئېلىپ بېرىڭلار، قىزلىرىڭلارنى ئەرلەرگە ياتلىق قىلىڭلار؛ ئولارمۇ ئوغۇل-قىزلىق بولسۇن؛ شۇ يەردە كۆپەيگىلىرىڭ، ئازىيىپ كەتمەڭلار؛ 7 مەن سىلەرنى سۈرگۈنگە ئەۋەتكەن شەھەرنىڭ تىنىچ-ئاۋاتلىقىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ تىنىچ-ئاۋاتلىقى بولسا، سىلەرمۇ تىنىچ-ئاۋات بولىسىلەر. 8 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئارا ئالدىڭىزدىكى پەيغەمبەرلەر ۋە سىلەرنىڭ پالچىلىرىڭلار سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن، سىلەر ئۇلارغا كۆزگۈزگەن چۈشلەرگە قۇلاق سالماڭلار؛ 9 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەسمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلغا بېكىتىلگەن يەتمىش يىل توشقاندا، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كېلىپ سىلەرگە ئىلتىپات كۆرسىتىمەنكى، سىلەرنى مۇشۇ يۇرتقا قايتۇرۇشۇم بىلەن سىلەرگە قىلغان شاپائەتلىك ۋەدەمنى ئادا قىلىمەن؛ 11 چۈنكى تۈزۈمىنىڭ سىلەر توغرۇلۇق پىلانلىرىنى، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان ئەمەس، تىنىچ-ئاۋاتلىق ئېلىپ كېلىدىغان، ئاخىرىدا سىلەرگە ئۈمىدۋار كېلەچەكنى ئاتا قىلىدىغان پىلانلىرىنى ئوبدان بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماڭا ندا قىلىپ، يېنىمغا كېلىپ ماڭا دۇئا قىلىسىلەر ۋە مەن سىلەرنى ئاڭلايمەن. 13 سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر ۋە مېنى تاپىسىلەر، چۈنكى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن ماڭا ئىنتىلىدىغان بولىسىلەر. 14 مەن ئۇزۇمنى سىلەرگە تاپقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن سىلەرنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، مەن سىلەرنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق ئەللەردىن ۋە ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردىن يىغىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنى ئېلىپ، ئەسلى سۈرگۈن قىلىپ ئايرىغان يۇرتقا قايتۇرىمەن. 15 سىلەر: «پەرۋەردىگار بىزگە بابىلدا پەيغەمبەرلەرنى تىكلىدى» دېسەڭلار، 16 ئەمدى پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھ ۋە بۇ شەھەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق خەلق، يەنى سىلەر بىلەن بىللە سۈرگۈن قىلىنمىغان قېرىنداشلىرىڭلار توغرۇلۇق شۇنى دەيدۇ: ـ 17 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئازابلايدىغان قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئەۋەتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى خۇددى سېسىغان، يېگىلى بولمايدىغان ناچار ئەنجۈرلەردەك قىلىمەن؛ 18 ئۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن قوغلايمەن، ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ھەيدەپ تاپىرىمەن؛ ئۇلارنى شۇ ئەللەرگە ۋەھىمە، لەنەت، دەھشەت، ئۇش-ئۇش قىلىنىدىغان ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان ئوببېكت قىلىمەن. 19 چۈنكى مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ، خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئېيتقىنىم بىلەن، ئۇلار قۇلاق سالمىغان؛ سىلەر [سۈرگۈن بولغانلارمۇ] ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 20 لېكىن ئى سىلەر سۈرگۈن بولغانلار، مەن يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئەۋەتكەنلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ 21 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ نامىمدا سىلەرگە يالغاندىن بېشارەت بېرىدىغان كولايانىڭ

ئوغلى ئاھاب توغرۇلۇق ۋە ماتاسىياھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا ئۆلتۈرگەك مەھكۇم قىلىدۇ، **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسال قىلىنىپ بابىلدا تۇرغان يەھۇدادىكى بارلىق سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ئاغزىدا: «پەرۋەردىگار سېنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئوتتا كاۋاب قىلغان زەدەكىيا ۋە ئاھابدەك قىلسۇن!» دېگەن لەنەت سۆزى بولىدۇ، **23** چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە ئېپلاسلىق قىلغان، قوشنىلارنىڭ ئايالىلىرى بىلەن زىنا قىلغان ۋە مېنىڭ نامىمدا يالغان سۆزلەرنى، مەن ئۇلارغا ھېچ تاپىلىمىغان سۆزلەرنى قىلغان، مەن بۇلارنى بىلگۈچى ۋە گۇۋاھ بولغۇچىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

24 «سەن يەرەمىيا نەھەلەملىك شېمايياغا مۇنداق دېگىن: ـ **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن تۆز نامىڭدا يېرۇسالېمدىكى بارلىق خەلققە، كاھىن بولغان ماتاسىياھنىڭ ئوغلى زەفانىياغا ۋە بارلىق كاھىنلارغا خەتلەر يوللىغىنىڭ تۇپەيلىدىن، ـ **26** ([سەن زەفانىياغا مۇنداق يازغان]: «پەرۋەردىگار سېنى كاھىن يەھۇيادانىڭ ئورنىغا كاھىن تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە شۇنىڭغا نازارەتچى قىلغانىكى، بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەر بولۇۋالغان ھەربىر تەلۋىنى بېسىش ئۈچۈن پۇتى ۋە بوينىغا تاقاق سېلىنسۇن! كېرەك. **27** ئەمدى سەن نېمىشقا سىلەرگە ئۆزىنى پەيغەمبەر قىلىۋالغان ئاناتوتلۇق يەرەمىيانى ئەيىبلىمىدىڭ؟ **28** چۈنكى ئۇ ھەتتا بابىلدا تۇرۇۋاتقان بىزلەرگىمۇ: «شۇ يەردە بولغان ۋاقىتلىرىڭلار ئۇزۇن بولىدۇ، شۇڭا ئۆيلەرنى سېلىڭلار، ئولاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئولارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار» دەپ خەت يوللىدى!») **29** ـ زەفانىيا مۇشۇ خەتنى يەرەمىيا پەيغەمبەر ئالدىدا ئوقۇدى. **30** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **31** بارلىق سۈرگۈن بولغانلارغا خەت يوللاپ مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار نەھەلەملىق شەمايا ئوغرۇلۇق مۇناق دەيدۇ: چۈنكى مەن ئۇنى ئەۋەتمىگەن بولسامۇ، شېمايانىڭ سىلەرگە بېشارەت بېرىپ، سىلەرنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنلىكى ئۈچۈىدىن، **32** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، نەھەلەملىق شېمايانى نەسىلى بىلەن بىللە جازالايمەن؛ مۇشۇ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ ھېچقانداق نەسىلى تېپىلمايدۇ، ئۇ مەن ئۆز خەلقىم ئۈچۈن قىلمىچى بولغان ياخشىلىقنى ھېچ كۆرمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ چۈنكى ئۇ ئادەملەرنى ماڭا ئاسىيلىققا قۇتراتتى.

30

پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ساڭا ھازىر دەيدىغان مۇشۇ بارلىق سۆزلىرىمنى يازمىغا يازغىن؛ **3** چۈنكى مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەلقىم ئىسرائىل ھەم يەھۇدانى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن، ئۇلار ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **4** پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئوغرۇلۇق ۋە يەھۇدا ئوغرۇلۇق دېگەن سۆزلىرى تۆۋەندىكىدەك: ـ **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاگىتىلىدۇ ئالاقزادىلىك ھەم قورقۇنچلۇقنىڭ ئاۋازى، بولسۇن نەدە ئامان-تىنچلىق! **6** سوراڭلار، شۇنى كۆرۈپ بېقىڭلاركى، ئەر بالا ئۇغامدۇ؟ مەن نېمىشقا ئەمدى ئولىقاقنا چوشكەن ئايالدەك ھەربىر ئەر كىشىنىڭ چاتىرىقىنى قولى بىلەن تۇتقانلىقىنى كۆرىمەن؟ نېمىشقا يۈزلىرى تاتىرىپ كەتكەندۇ؟ **7** ئاپەتلىي، شۇ كۈنى دەھشەتلىكتۇر! ئۇنىڭغا ھېچقانداق كۈن ئوخشىمايدۇ، ئۇ ياقۇپنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت كۈنىدۇر، لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن قۇتقۇزۇلىدۇ. **8** شۇ كۈنىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى بوينۇڭدىن ئېلىپ سۈندۇرۇۋېتىمەن، ئاسارەتلىرىڭنى بۇزۇپ تاشلايمەن، يات ئادەملەر ئۇنى ئىككىنچى قۇللۇققا چۈشۈرەمەيدۇ. **9** شۇنىڭ ئورنىدا ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھەمدە مەن ئۇلار ئۈچۈن قايتىدىن تىكلەيدىغان داۋۇت پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ. **10** ئەمدى سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يەرلەردىن، سېنىڭ نەسلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزىمەن؛ ياقۇپ قايتىپ كېلىدۇ، ئارام تېپىپ ئازادە تۇرىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. **11** چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن؛ پەقەت ئۇستۇڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازالىماي قويۇپ قويمايمەن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سېنىڭ زېدەڭ داۋالىغۇسىز، سېنىڭ ياراڭ بولسا ئىنتايىن ئېغىردۇر. **13** سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايدىغان ھېچكىم يوق، يارا ئۈچۈن تاڭغۇچى يوقتۇر، ساڭا شىپالىق دورىلار يوقتۇر؛ **14** سېنىڭ بارلىق ئاشىنىلىرىڭ سېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار سېنىڭ ھالىڭنى ھېچ سورىمايدۇ. چۈنكى مەن سېنى دۈشمەندەك زەرب بىلەن ئۇرغانىمەن، رەھىمسىز بىر زالىمدەك ساڭا ساۋاق بولسۇن دەپ ئۇرغانىمەن؛ چۈنكى سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ھەددى-ھېسابىسىز، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغان. **15** نېمىشقا زېدەڭ تۇپەيلىدىن، دەرد-ئەلەمىڭ داۋالىغۇسىز بولغانلىقى تۇپەيلىدىن پەريات كۆتۈرىسەن؟ قەبىھلىكىڭنىڭ ھەددى-ھېسابىسىز بولغانلىقىدىن، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغانلىقىدىن، مەن شۇلارنى ساڭا قىلغانىمەن. **16** لېكىن سېنى يۇتۇۋالغانلارنىڭ ھەممىسى يۇتۇۋېلىنىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق كۈشەندىلىرىڭ بولسا سۈرگۈن بولىدۇ؛ سېنى بۇلىغانلارنىڭ ھەممىسى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ سېنى ئوۋ قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئوۋلىنىدىغان قىلىمەن. **17** چۈنكى مەن ساڭا تېڭىق تېڭىپ قويىمەن ۋە يارىلىرىڭنى ساقايتىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ چۈنكى ئۇلار سېنى: «غېرىب-بىچارە، ھېچكىم ھالىنى سورىمايدىغان زىئون دەل مۇشۇدۇر» دەپ ھاقارەتلىگەن. **18** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ياقۇپنىڭ چېدىرلىرىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ ئۆزالىغىلىرى ئۈستىگە رەھىم قىلىمەن، شەھەر خارابىلىرى ئۆل قىلىنىپ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ، ئوردا-قەلئە ئۆز جايىدا يەنە ئادەمزاتلىق بولىدۇ. **19** شۇ جايلاردىن تەشەككۈر كۈيلىرى ۋە شاد-خۇراملىق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ، مەن ئۇلارنى كۆپەيتىمەنكى، ئۇلار ئازايمايدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنى ئاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ پەس بولمايدۇ. **20** ئۇلارنىڭ بالىلىرى قەدىمدىكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جامائىتى ئالدىمدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ؛ ئۇلارنى خورلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن. **21** ئۇلارنىڭ بېشى ئۆزلىرىدىن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۈرگۈچىسى ئۆزلىرى ئوتتۇرىسىدىن چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۆز يېنىمغا كەلتۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا يېقىن كېلىدۇ؛ چۈنكى يېنىمغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن.

23 مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھىر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **24** كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

31

شۇ ۋاقىتتا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىچتىن ئامان قالغان خەلق، يەنى ئىسرائىل، چۆل-بايابانىدا ئىلتىپاتقا ئىگە بولغان؛ مەن كېلىپ ئۇلارنى ئارام تاپقۇزىمەن. **3** پەرۋەردىگار يىراق يۇرتتا بىزگە كۆرۈنۈپ: «مەن سېنى مەڭگۈ بىر مۇھەببەت بىلەن سۆيۈپ كەلدىم؛ شۇڭا مەن ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىق بىلەن سېنى ئۆزۈمگە تارتىپ كەلگەنمەن. **4** مەن سېنى قايتىدىن قۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن قۇرۇلىسەن، ئى ئىسرائىل قىزى! سەن قايتىدىن داپلىرىڭنى ئېلىپ شاد-خۇرام قىلغانلارنىڭ ئۆسسۈلىرىغا چىقىسەن. **5** سەن قايتىدىن سامارىيەنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە ئۈزۈمزارلار تىكىسەن؛ ئۇلارنى تىككۈچىلەر ئۆزلىرى تىكىپ، مېۋىسىنى ئۆزلىرى يەيدۇ. **6** چۈنكى ئەفرائىمنىڭ ئېگىزلىكىدە ئۇرغان كۈزەتچىلەر: «ئۇرۇلۇڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ئىبادەت قىلىشقا زىئونغا چىقايلى!» ـ دەپ ندا كۆتۈرىدىغان كۈنى كېلىدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ياقۇپ ئۈچۈن شاد-خۇراملىق بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، ئەللەرنىڭ يېشى بولغۇچى ئۈچۈن ئايىماي كۆتۈرۈڭلار؛ جاكارلاڭلار، مەدھىيە ئوقۇپ: «ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ خەلقىڭنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى قۇتقۇزغايسەن!» ـ دەڭلار! **8** مانا، مەن ئۇلارنى

شمالي يۇرتلاردىن ئېچكىلىمەن، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يىغىمەن؛ ئۇلار ئارىسىدا ئەمالار ۋە توكچىلار بولىدۇ؛ هامىلدار ۋە تۇغاي دېگەنلەر بىللە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلۇغ بىر جامائەت بولۇپ قايتىپ كېلىدۇ. **9** ئۇلار يىغا-زارلار كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، ئۇلار دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا ئۇلارنى يېتەكلەيمەن؛ مەن ئۇلارنى ئېرىق-تۈستەكلەر بويىدا، هېچ پۇتلاشمايدىغان تۈز يول بىلەن يېتەكلەيمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىلغا ئاتا بولىمەن، ئەفرائىم بولسا مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمدۇر. **10** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئەللەر، دېڭىز بويىدىكى يىراق يۇرتلارغا: ـ «ئىسرائىلنى تارقاتقۇچى ئۇنى قايتىدىن يىغىدۇ، پادا باققۇچى پادىسىنى باققاندەك ئۇ ئۇلارنى باقىدۇ؛ **11** چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپنى بەدەل تۇلەپ قۇتۇلدۇرغان، ئۇنىڭغا هەججەمەت بولۇپ تۇزىدىن زور كۈچلۈك بولغۇچىنىڭ چاڭگىللىرىدىن قۇتقۇزغان!» ـ دەپ جاكارلاڭلار. **12** ئۇلار كېلىپ زىئوندىكى ئېگىزلىكلەردە شاد-خۇراملىقتا توۋلايدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىن، يەنى يېڭى شارابتىن، زەيتۇن مېيىدىن، مال-ۋارانىڭ قوزىلىرىدىن بەرق تۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جېنى خۇددى مول سۇغىرىلغان باغدەك بولىدۇ، ئۇلار ئىككىنچى هېچ سولاشمايدۇ. **13** شۇ چاغدا قىزلار ئۈسسۈلدا شادلىنىدۇ، يىگىتلەر ۋە مويسىپىتلارمۇ تەڭ شۇنداق بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى شاد-خۇراملىققا ئايلاندۇرىمەن؛ مەن ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، دەرد-ئەلەمنىڭ ئورنىغا ئۇلارنى شادلىققا چۆمدۈرىمەن. **14** مەن كاهىنلارنى موڭلىىق بىلەن تويغۇزىمەن، خەلقىم ئىلتىپاتىمغا قانائەت قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **15** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ راماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ يېغانى ئاڭلىنىدۇ، ـ بۇ راھىلەنىڭ ئۆز بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى؛ چۈنكى ئۇ بالىلىرى بولمىغاچقا، تەسەللىنى قوبۇل قىلمايۋېغان كۆتۈرىدۇ. **16** پەرۋەردىگار [ئۆنكۈغا] مۇنداق دەيدۇ: ـ يىغا-زارىڭنى توختات، كۆزلىرىڭنى ياشلاردىن تارت؛ چۈنكى مۇنۇ تارتقان جاپايىڭدىن مېۋە بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار دۈشمەننىڭ زېمىنىدىن قايتىدۇ؛ **17** بەرهەق، كېلەچىكىڭ ئۈمىدلىك بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ۋە سېنىڭ بالىلىرىڭ يەنە ئۆز چېگرىسىدىن كىرىپ كېلىدۇ. **18** مەن دەرۋەقە ئەفرائىمنىڭ ئۆزىنى تونغرۇلۇق تۆگۈنۈپ: «سەن بىرگە شاش تورپاققا تەربىيە بەرگەندەك ساۋاق-تەربىيە بەردىڭ؛ ئەمدى بىزنى توۋا قىلدۇرغايسەن، بىز شۇنىڭ بىلەن توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن؛ **19** چۈنكى بىز توۋا قىلدۇرۇلۇشىمىز بىلەن هەققەتەن توۋا قىلدۇق؛ بىز ئۆزىمىزنى تونۇپ يەتكەندىن كېيىن، يوتىمىزنى ئۇردۇق؛ بىز ياشلىقىمىزدىكى [قىلمىشىنىڭ] شەرم-هاياسى ئۈچۈنلا نومۇس قىلىپ، خىجالەتتە قالدۇق!» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **20** ـ ئەفرائىم ماڭا نىسبەتەن جان-جىگەر بالام ئەمەسمۇ؟ چۈنكى مەن ئۇنى ئەيبلىگەن تەقدىردىمۇ، ئۇنى هەردائىم كۆڭلۈمدە سېغىنىمەن؛ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئۇنىڭغا ئاغرىۋاتىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا رەهىم قىلمىسام بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ شۇڭا ئۆزۈڭگە يول بەلگىلىرىنى بېكىتىپ قويغىن؛ سەن سۈرگۈنگە ماڭغان يولغا، شۇ كۆتۈرۈلگەن يولغا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلغىن؛ هازىر شۇ يول بىلەن قايتىپ كەل، ئى جان-جىگىرىم ئىسرائىل قىزى، مۇشۇ شەھەرلىرىڭگە قاراپ قايتىپ كەل! **22** سەن قاچانغىچە تېنەپ يۈرىسەن، ئى يولدىن چىققۇچى قىزىم؟ چۈنكى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە يېڭى ئىش يارىتىدۇ: ـ ئايال كىشى باتۇرنىڭ ئەتراپىدا يېپىشىپ خەۋەر ئالدۇ! **23** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرگىنىمدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا ۋە شەھەرلىرىدە خەقلەر يەنە [يېرۇسالېم توغرۇلۇق]: «پەرۋەردىگار سېنى بەختلىق قىلغاي، ئى هەققانىيلىق تۇرغان جاي، پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ تېغى!» دەيدىغان بولىدۇ. **24** شۇ يەردە يەھۇدا ـ شەھەرلىرىدىكىلەر، دېهقانلار ۋە پادا باققۇچى كۆچمەن چارۋىچىلار هەممىسى بىللە تۇرىدۇ. **25** چۈنكى مەن هېرىپ كەتكەن جان ئىگىلىرىنىڭ هاجىتىدىن چىقىمەن، هەربىر هالدىن كەتكەن جان ئىگىلىرىنى يېڭىلاندۇرىمەن. **26** ـ مەن [يەرەمىيا] بۇنى ئاڭلاپ ئويغاندىم، ئەتراپقا قاريدىم، ناهايىتى تاتلىق ئۇخلاپتىمەن. **27** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتىدە ۋە يەھۇدا جەمەتىدە ئىنسان نەسلىنى ۋە هايۋانلارنىڭ نەسلىنى تېرىپ تۇستۇرىمەن. **28** شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئۇلارنى يۇلۇش، سۇكۇش، هالاك قىلىش، ئاغدۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىرىنى سالغاندەك، مەن ئۇلارنى قۇرۇش ۋە تىكىپ تۇستۇرۇش ئۈچۈنمۇ ئۇلارغا نەزىرىنى سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** شۇ كۈنلەردە ئۇلار يەنە: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەن، شۇڭا بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى هېچ ئىشلىتەلمەيدۇ. **30** چۈنكى هەربىرىمىز ئۆز گۇناهى ئۈچۈن ئۆلىدۇ؛ ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەنلەرنىڭ بولسا، ئۆزىنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ. **31** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى بىلەن يېڭى ئەهدە تۈزىمەن؛ **32** بۇ ئەهدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەهدىگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەهدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتەكلىگىنىمدە ئۇلار بىلەن تۈزگەنىدىم؛ گەرچە مەن ئۇلارنىڭ يولدىشى بولغان بولساممۇ، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزۈشۈكەن ئەهدەمنى بۇزغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەهدەم مانا شۇنۇكى: ـ مەن ئۆز تەۋراتىمىنى ئۇلارنىڭ ئىچىگە سالىمەن، هەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يازىمەن. مەن ئۇلارنىڭ ئىلاهى بولىمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **34** شۇندىن باشلاپ هېچكىم ئۆز يېقىنىغا يا كىچىك ئۆز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىپ يۈرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئۇلۇغ-كىچىكىدىن چوڭىغىچە هەممىسى مېنى تونۇپ بولغان بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرىمەن هەمدە ئۇلارنىڭ گۇناهىنى هەرگىز ئېسىگە كەلتۈرمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** قۇياشنى كۈندۈزدە نۇر بولسۇن دەپ بەرگەن، ئاي-يۇلتۇزلارنى كېچىدە نۇر بولسۇن دەپ بەلگىلىگەن، دولقۇنلىرىنى شارقىرتىپ دېڭىزنى قوزغايدىغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ (ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆنكۈغا نامىدۇر): ـ **36** ـ مۇشۇ بەلگىلىمىلىرىم مېنىڭ ئالدىمدىن يوقاپ كەتسە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدىن بىر ئەل بولۇشتىن مەڭگۈگە قېلىشى مۇمكىن. **37** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يۇقىرىدا ئاسمانلار مۇچىقەرلەنسە، تۆۋەندە يەر ئۇللىرى تەكشۈرۈلۈپ بىلىنسە، ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىنىڭ قىلغان هەممە قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ئۇلاردىن ۋاز كېچىپ تاشلىغۇچى بولىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **38** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شەھەر مەخسۇس ماڭا ئاتلىپ «هانانىيەلنىڭ مۇنارى»دىن «دوقۇش دەرۋازىسى»غىچە قايتىدىن قۇرۇلىدۇ؛ **39** ئۇچىدەم تانسى قايتىدىن ئۇچىدەش ئۈچۈن شۇ يەردىن «گارەب دۆڭى» گىچە، ئاندىن گوئاتقا بۇرۇلۇپ سوزۇلىدۇ؛ **40** جەسەتلەر ۋە [قۇربانلىق] كۈللىرى تاشلىنىدىغان پۈتكۈل جىلغا، شۇنداقلا كىدرون دەريا‌سىغىچە هەم شەرقكە قارايدىغان «ئات دەرۋازىسى»نىڭ دوقۇشىغىچە ياتقان ئېتىزلارنىڭ هەممىسى پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەس دەپ هېسابلىنىدۇ؛ شەهەر قايتىدىن هېچ يۇلۇپ تاشلانمايدۇ، هەرگىز قايتىدىن ئاغدۇرۇپ تاشلانمايدۇ.

32

يەھۇدا پادىشاهى زەدەكىيانىڭ ئوننىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز توۋەندە خاتىرىلەنگەن (شۇ يىل نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئىدى؛ **2** شۇ چاغدا بابىل پادىشاهىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغاندى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر بولسا يەھۇدا پادىشاهىنىڭ ئوردىسىدىكى قاراۋۇللارنىڭ هويلىسىدا قاماپ قويۇلغاندى. **3** چۈنكى يەھۇدا پادىشاهى زەدەكىيا ئۇنى ئەيىبلەپ: «نېمىشقا سەن: «مانا، مەن بۇ شەهەرنى بابىل پادىشاهىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ؛ يەھۇدا پادىشاهى زەدەكىيا كالدىيەلەرنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، چۈنكى ئۇ بابىل پادىشاهىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمای قالمايدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىدۇ؛ ئۆز كۆزى بىلەن ئۇنىڭ كۆزىگە قارايدۇ. ئۇ زەدەكىيانى بابىلغا ئاپىرىدۇ؛ ئۇ مەن ئۇنىڭغا يېقىنلىشىپ تولۇق بىر تەرەپ قىلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سىلەر كالدىيەلەر بىلەن قارشىلاشساڭلارمۇ غەلبە قىلالمايسىلەر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار» ـ دەپ بېشارەت بېرىسەن؟» ـ دەپ ئۇنى قاماپ قويغانىدى). **6** يەرەمىيا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى ـ دېدى: ـ **7** مانا، تاغاڭ شاللۇمنىڭ ئوغلى هانامەئەل ينىنكۈغا كېلىپ: «ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئاناتوتتىكى ئېتىزىمنى سېتىۋال؛ چۈنكى ئۇنى سېتىۋېلىشقا سېنىڭ هەججەمەتلىك

هوقۇقلۇق بار» ـ دەيدىغان بولدۇ. 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك تاغامنىڭ ئوغلى هانامەئىل، قاراۋۇللارنىڭ هويلىسىدا يېنىمغا كېلىپ ماڭا: «بنيامىننىڭ زېمىنىدىكى مېنىڭ ئاناتوتتىكى ئېتىزىنى سېتىۋالغايسەن؛ چۈنكى هەججەمەت هوقۇق سېنىڭكىدۇر، تۇزۇلۇڭ ئۆچۈن سېتىۋال» ـ دېدى؛ ئاندىن مەن بۇنىڭ هەققىدە‌تەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 9 شۇڭا مەن تاغامنىڭ ئوغلى هانامەئىلدىن ئاناتوتتىكى بۇ ئېتىزنى سېتىۋالدىم؛ پۇلنى، يەنى ئون يەتتە شەكەل كۈمۈشنى گىرگە سېلىپ تۆلىدىم. 10 مەن توختام خېتىگە ئىمزا قويۇپ، ئۈستىگە مۇهۇرنى بېسىپ پېچەتلىدىم، بۇنىڭغا گۇۋاهچىلارنى گۇۋاهقا بەرگۈزدۈم، كۈمۈشتىن تارازىغا سالدىم؛ 11 توختام خېتىنى قولۇمغا ئالدىم، ـ بىرسىدە سودا تۈزۈمى ۋە شەرتلىرى خاتىرىلىنىپ پېچەتلەنگەن، يەنە بىرسى پېچەتلەنمىگەندى ـ 12 ۋە مەن تاغامنىڭ ئوغلى هانامەئىلنىڭ تۇز ئالدىدا، بۇ سودا خېتىگە ئىمزا قويغان گۇۋاهچىلار ۋە قاراۋۇللارنىڭ هويلىسىدا ئولتۇرغان يەهۇدىيلارنىڭ هەممىسى ئالدىدا خەتلەرنى ماۋاسىباهنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇردۇم. 13 ئۇلارنىڭ ئالدىدا مەن بارۇققا مۇنداق تاپىلاپ دېدىم: ـ 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەتلەرنى، يەنى پېچەتلەنگەن ۋە پېچەتلەنمىگەن بۇ توختام خەتلىرىنى ئېلىپ، بۇلار تۈزۈن ۋاقىتقىچە ساقلانسۇن دەپ ساپال ئىدىش ئىچىگە سالغىن؛ 15 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ كەلگۈسىدە بۇ زېمىندا هەم ئېيلەر، هەم ئېتىزلار، هەم ئۈزۈمزارلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ. 16 مەن توختام خېتىنى نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇرغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ 17 «ئاه، رەب پەرۋەردىگار! مانا، سەن ئاسمان-زېمىننى ئۆزۈڭنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە سوزۇلغان بىلىكىڭ بىلەن ياسىغانسەن، ساڭا هېچقانداق ئىش تەس ئەمەستۇر، 18 سەن مىڭلىغان كىشىلەرگە رەهىم-شەپقەت كۆرسىتىسەن هەمدە ئاتىلارنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنمۇ كېيىن بالىلىرىنىڭ قوينىغا قايتۇرسەن؛ ئاه سەن ئۇلۇغ، قۇدرەت ئىگىسى تەڭرىدۇرسەن ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ نامىڭدۇر؛ 19 ئوي-نىشانلىرىڭدا ئۇلۇغ، قىلغان ئىشلىرىڭدا قۇدرەتلىكسەن؛ كۆزلىرىڭ بىلەن ئىنسان بالىلىرىنىڭ تۇز يوللىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ مېۋىسى بويىچە هەربىرىگە [ئىنئام ياكى جازا] قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرىنى كۆزلىگۈچىدۇرسەن؛ 20 ـ سەن بۇگۈنكى كۈنگىچە مىسىر زېمىنىدا، ئىسرائىل ئىچىدە هەم بارلىق ئىنسانلار ئارىسىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى هەم كارامەتلەرنى ئايان قىلىپ كەلگەنسەن؛ شۇنداقلا بۇگۈنگىچە سېنىڭ نامىڭ ئېغىزدىن-ئېغىزغا تارقىلىپ كەلمەكتە. 21 سەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر قۇدرەتلىك قولۇڭ، سوزۇلغان بىلىكىڭ ۋە دەهشەتلىك ۋەهشەت ئارقىلىق تۈز خەلقىڭ ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغانسەن؛ 22 سەن ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىمەن دەپ قەسەم قىلغان، سۈت هەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بۇ زېمىننى تەقدىم قىلغانسەن. 23 ئۇلار دەرۋەقە زېمىنغا كىرىپ ئۇنىڭغا ئىگە بولغان؛ لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىغان، تەۋرات-قانۇنۇڭدا ماڭمىغان؛ ئۇلارغا ئەمر قىلغانلارنىڭ هېچقايسىسىغا ئەمەل قىلمىغان، شۇڭا سەن بۇ كۈلپەتلەرنىڭ هەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەنسەن. 24 مانا، شەهەرنى بېسىپ كىرىش ئۈچۈن سىپىلغا سېلىپ چىقىرىلغان دۆڭلۈك-پوتەيلەرگە قارىغايسەن! قىلىچ، قەهەتچىلىك ۋە ۋابا تۈپەيلىدىن شەهەر هۇجۇم قىلىۋاتقان كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ؛ سەن ئالدىنالا ئېيتقىنىڭ هازىر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى؛ مانا، تۇزۇلۇڭ كۆرىسەن. 25 لېكىن سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، گەرچە شەهەر كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدىغان بولسىمۇ، ماڭا: «تۇزۇلۇڭ ئۈچۈن ئېتىزنى كۆزمۇشكە سېتىۋال ۋە بۇنى گۇۋاهچىلارغا كۆرگۈزگىن!؟» ـ دېدىڭ». 26 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 27 مانا، مەن پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ ماڭا تەس چۈشىدىغان بىرەر ئىش بارمىدۇ؟ 28 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەهەرنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا ۋە بابىل پادىشاهى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار ئۇنى ئىگىلىۋالىدۇ. 29 بۇ شەهەرگە هۇجۇم قىلىۋاتقان كالدىيلەر ئۇنىڭغا بېسىپ كىرىپ ئوت قويۇپ ئۇنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار شەهەردىكىلەرنىڭ ئۆيلىرىنىمۇ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار بۇ ئۆيلەرنىڭ ئۈستىدە مېنى غەزەپلەندۈرۈپ باتالغا ئىسرىق ياققان، يات ئىلاهلارغا «شاراب هەدىيە»لەرنى قۇيغان. 30 چۈنكى ئىسرائىللار ۋە يەهۇدالار ياشلىقىدىن تارتىپ كۆز ئالدىمدا پەقەت رەزىللىكلا قىلىپ كەلمەكتە؛ ئىسرائىللار پەقەتلا ئۆز قوللىرى ياسىغانلار بىلەن غەزەپىمنى قوزغىغاندىن باشقا ئىش قىلمىغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 31 چۈنكى بۇ شەهەر قۇرۇلغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەهرىمنى شۇنداق قوزغىغۇچى بولۇپ كەلدىكى، مەن ئۇنى ئۆز يۈزۈمۈم ئالدىدىن يوقاتمىسام بولمايدۇ. 32 ئىسرائىللار ۋە يەهۇدالار ـ ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاهلىرى، ئەمىرلىرى كاهىنلىرى، پەيغەمبەرلىرى، يەهۇدا ئادەملىرى ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ مېنى غەزەپلەندۈرگەن بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن [شەهەرنى يوقاتىمەن]. 33 ئۇلار ماڭا يۈزىنى قاراتقان ئەمەس، بەلكى ماڭا ئارقىسىنى قىلىپ تەتۈر قاريغان؛ گەرچە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارغا ئۆگەتكەن بولسامۇ، ئۇلار ئاڭلىمايى تەلىم-تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى ھەت قىلغان. 34 ئۇلار ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە يېرگىنچلىك بۇتلىرىنى سېلىپ ئۆزىنى بۇلغىغان؛ 35 ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ «مولەك» گە ئاتاپ قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن «هىنومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»دىكى، باتالغا بېغىشلانغان «يۇقىرى جايلار»نى قۇرۇپ چىققان؛ مەن ئۇلارنىڭ بۇنداق ئىش قىلىشىنى زادى بۇيرۇپ باقمىغانمەن؛ ئۇلارنىڭ يەهۇدانى گۇناهقا پاتقۇزۇپ، مۇشۇنداق لەنەتلىك ئىش قىلىشۇن دېگەن ئوي-نىيەتتە هېچقاچان بولۇپ باقمىغانمەن. 36 سىلەر مۇشۇ شەهەر توغرۇلۇق: «دەرهەقىقەت، ئۇ قىلىچ، قەهەتچىلىك ۋە ۋابا ئارقىلىق بابىل پادىشاهىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى!» ـ دەۋاتىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇشۇ شەهەر توغرۇلۇق هازىر مۇنداق دەيدۇ: ـ 37 مانا مەن، مەن ئۇلارنى غەزىپىم، قەهرىم ۋە زور ئاچچىقىم بىلەن هەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاهلىقلاردىن يىغىمەن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن مۇشۇ يەرگە ئېپكېلىمەن، ئۇلارنى ئامان-تىنچلىقتا ئۇرغۇزىمەن. 38 ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 39 مەن ئۇلار ۋە ئۇلاردىن كېيىن بولغان بالىلىرىنى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىپ ياخشىلىق كۆرسۈن دەپ، ئۇلارغا بىر قەلب، بىر يولنى ئاتا قىلىمەن. 40 مەن ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىشتىن قولۇمنى ئىككىنچى ئۈزمەسلىكىم ئۈچۈن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەهدە تۈزىمەن؛ ئۇلارنىڭ قايتىدىن يېنىمدىن چەتلىمەسلىكى ئۈچۈن مەن قەلبىگە قورقۇنچۇمنى سالىمەن. 41 مەن ئۇلارغا ياخشىلىق ئاتا قىلىشتىن هۇزۇر ئېلىپ شادلىنىمەن ۋە پۈتۈن قەلبىم، پۈتۈن جېنىم بىلەن ئۇلارنى مۇشۇ زېمىنغا تىكىپ تۇرغۇزىمەن! 42 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن خۇددى بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا بۇ دەهشەتلىك كۈلپەتنىڭ هەممىسىنى چۈشۈرگىنىمدەك، مەن ئۇلار توغرۇلۇق ۋەدە قىلغان بارلىق بەخت-بەركەتلەرنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ 43 سىلەر مۇشۇ زېمىن توغرۇلۇق: «تۇ ۋەيرانە، ئادەمزاتسىز ۋە هايۋاناتسىزدۇر؛ كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان!» دەيسىلەر. لېكىن كەلگۈسىدە ئۇنىڭدا ئېتىزلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ! 44 بنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىرىدا، يەهۇدانىڭ شەهەرلىرىدە، [جەنۇبتىكى] تاغلىق شەهەرلىرىدە، غەربتىكى «شەفەلاه» ئېگىزلىكىدىكى شەهەرلەردە، [يەهۇدانىڭ] جەنۇبىي بايىاۋانلىرىدىكى شەهەرلەردىمۇ كىشىلەر قايتىدىن كۆمۈشكە ئېتىزلارنى سېتىۋالىدۇ، توختام خەتلىرىگە ئىمزا قويىدۇ، مۇهۇرلەپ، گۇۋاهچىلارنى گۇۋاهقا هازىر قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

33

يەرەمىيا تېخى قاراۋۇللارنىڭ هويلىسىدا قامالىپ قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئىشنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار، ئىشنى شەكىللەندۈرگۈچى هەم ئۇنى بېكىتكۈچى مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيمەن ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ ناممىدۇر ـ 3 ماڭا ئىلتىجا قىل، مەن ساڭا جاۋاب قايتۇرىمەن، شۇنداقلا سەن بىلمەيدىغان، بۇيۇك هەم تىلىسمات ئىشلارنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 4 چۈنكى [دۇشمەننىڭ] دۆڭ-پوتەيلىرىگە هەم قىلىچىغا تاقابىل تۇرۇۋىشقا ئىستىھكاملار قىلىش ئۈچۈن چېقىلغان بۇ شەهەردىكى ئۆيلەر ۋە يەهۇدا پادىشاهلىرىنىڭ ئوردىلىرى توغرۇلۇق ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 5 «كالدىيلەر

بىلەن قارشىلىشىمەن» دەپ شەھەرگە كىرگەنلەرنىڭ ھەممىسى، پەقەت مەن غەزىپىم ۋە قەھرىمدە تۈرىۋىتىگەنلەرنىڭ جەسەتلىرى بىلەن بۇ تۈيلەرنى تولدۇرۇش ئۈچۈن كەلگەنلەر، خالاس. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىلىكى تۈپەيلىدىن يۈزۈمنى بۇ شەھەردىن تۈرۈپ يوشۇرغانىمەن. **6** ھالبۇكى مانا، مەن بۇ شەھەرگە شىپا قىلىپ دەردىگە دەرمان بولىمەن؛ مەن ئۇلارنى ساقايتىمەن، ئۇلارغا چەكسىز ئارامبەخش ھەم ھەقىقەتنى يېشىپ ئايان قىلىمەن. **7** مەن يەھۇدانى ھەم ئىسرائىلنى سۈرگۈندىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ ئۇلارنى ئاۋۋالقىدەك قۇرۇپ چىقىمەن. **8** مەن ئۇلارنى مەن بىلەن قارشىلىشىپ گۇناھقا پېتىپ سادىر قىلغان بارلىق قەبىھلىكىدىن پاكلاندۇرىمەن، مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھقا پېتىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرىمەن، **9** يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپاتنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [شەھەر] كىشىنى شادلاندۇرۇپ، تۈرۈمگە مەدھىيەلەرنى قوزغاپ، شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ نام-شۆھرەت ھاسىل قىلىدۇ؛ ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپات ۋە ئارامبەخشلىكتىن [مەندىن] قورقۇپ تىترەيدىغان بولىدۇ. **10** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مۇشۇ يەر توغرۇلۇق: «تۇ بىر خارابلىك، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولدى!» دەيسىلەر ـ دۇرۇس. لېكىن خارابە بولغان، ئادەمزاتسىز، ئاھالىسىز، ھايۋاناتسىز بولغان يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا **11** يەنە تاماشىنىڭ ساداسى، شاد-خۇرراملىق ساداسى ۋە توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ تۈيگە «تەشەككۇر قۇربانلىقلىرى»نى ئاپارغانلارنىڭ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى يەھۇدىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەيدىغان ئاۋازلىرى قايتىدىن ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى مەن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ زېمىندىكى ئاۋاتلىقنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خارابە بولغان ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولغان بۇ يەردە ۋە تۈنىڭ بارلىق شەھەرلىرىدە قوي باققۇچىلارنىڭ تۈز پادىلىرىنى ياتقۇزىدىغان قوتانلىرى قايتىدىن بار بولىدۇ. **13** [جەنۇبي] تاغلىقتىكى شەھەرلەردە، [غەربتىكى] يەھۇدانىڭ «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، جەنۇبي بىياۋانلاردىكى شەھەرلەردە، بنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىردا ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدىمۇ قوي پادىلىرى تۈلارنى سانىغۇچىنىڭ قولى ئاستىدىن قايتىدىن ئۆتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** مانا، شۇ كۈنلەر ۋە ئۇ چاغدا مەن داۋۇت نەسىلىدىن «ھەققانىي شاخ»نى زېمىندا ئوستۇرۇپ چىقىرىمەن؛ ئۇ زېمىندا توغرا ھۆكۈم ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. **16** شۇ كۈنلەردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، يېرۇسالېم ئارامبەخشتە تۇرىدۇ؛ [شۇ چاغدا] يېرۇسالېم: «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزدۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىلىدۇ. **17** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ داۋۇتنىڭ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا لايىق نەسىلى ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ، **18** يا كى لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلاردىن، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئاشلىق ھەدىيە» ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى مېنىڭ ئالدىمدا دائىم سۇندىغان ئادەم ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ. **19** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **20** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مېنىڭ كۈندۈز بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى ۋە كېچە بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزۇپ، كۈندۈز ۋە كېچىنى تۈز ۋاقتىدا كەلمەيدىغان قىلىپ قويسا ئاڭلار، **21** شۇ چاغدا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت بىلەن تۈزگەن ئەھدەم بۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا: «تۈز تەختىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر ئوغلۇڭ دائىم بولىدۇ» دېگىنىم ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ ۋە خىزمەتكارلىرىم، كاھىنلار بولغان لاۋىيلار بىلەن تۈزگەن ئەھدەم بۇزۇلغان بولىدۇ. **22** ئاسمانلاردىكى قوشۇنلار بولغان يۇلتۇزلارنى ساناپ بولغلى بولمىغاندەك، دېڭىزدىكى قۇملارنى تۆچلەپ بولغلى بولمىغاندەك، مەن قۇلۇم داۋۇتنىڭ نەسلىنى ۋە تۈزۈمگە خىزمەت قىلىدىغان لاۋىيلارنى كۆپەيتىمەن. **23** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **24** بۇ خەلقىنىڭ: «پەرۋەردىگار تۈزى تاللىغان بۇ ئىككى جەمەتىمۇ ۋاز كېچىپ، ئۇلارنى تاشلىدى» دېگىنىنى بايقىمىدىڭمۇ؟ شۇڭا ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى: «كەلگۈسىدە ھېچ بىر ئەل-دۆلەت بولمايدۇ» دەپ كۆزگە ئىلمايدۇ. **25** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ كۈندۈز ۋە كېچىنى بىكىتكەن ئەھدەم تۈزگىرىپ كەتسە، يا كى ئاسمان-زېمىندىكى قانۇنىيەتلەرنى بىكىتمىگەن بولسام، **26** مەن ياقۇپنىڭ نەسلىدىن ۋە داۋۇتنىڭ نەسلىدىن ۋاز كېچىپ ئۇلارنى تاشلايدىغان بولىمەن، شۇنىڭدەك ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ نەسلى ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈش ئۈچۈن [داۋۇتنىڭ] نەسلىدىن ئادەم ئاللىمايدىغان بولىمەن! چۈنكى بەرھەق، مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىمەن.

34 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، پۈتۈن قوشۇنى ۋە ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنغان بارلىق پادىشاھلىقلار ۋە ئەللەرنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمغا ۋە ئۇنىڭ ئېتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە جەڭ قىلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زەدەكىيانىڭ ينىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **3** سەن بولسالىڭ، ئۇنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن، بەلكى سەن تۇتۇلۇپ ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ بابىل پادىشاھنىڭ كۆزلىرىگە قارايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىسەن ۋە سەن بابىلغا سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن. **4** لېكىن، ئى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۇغراڭدا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن قىلىچ بىلەن ئۆلمەيسەن، **5** سەن ئامان-تىنچلىقتا ئۆلىسەن؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئۆزۈڭدىن ئىلگىركى پادىشاھلار ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ خۇشبۇي ياققاندەك ئۇلار ئوخشاشلا سەن ئۈچۈنمۇ [خۇشبۇي] ياقىدۇ؛ ئۇلار سەن ئۈچۈن: «ئاھ، شاھىم!» دەپ ماتەم تۇتىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق ۋەدە قىلغانىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغا يېرۇسالېمدا ئېيتتى. **7** شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدا ۋە يەھۇدادىكى قالغان شەھەرلەردە، يەنى لاقىشتا ۋە ئازىكاھتا جەڭ قىلىۋاتاتتى؛ چۈنكى يەھۇدادىكى مۇستەھكەم شەھەرلەر ئارىسىدىن پەقەت بۇلارلا ئىشغال بولمىغاندى. **8** پادىشاھ زەدەكىيا [قۇللىرىمغا] ئازادلىق جاكارلايلى دەپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن ئەھدىنى كېسىپ تۈزگەندىن كېيىن، پەرۋەردىگاردىن تۇۋەندىكى بۇ سۆز يەرەمىياغا كەلدى **9** (ئەھدە بويىچە ھەربىرى ئۆز ئىبرانى قۇللىرىنى، ئەر بولسۇن، قىز-ئايال بولسۇن، قويۇۋېتىشى كېرەك ئىدى؛ ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشى بولغان يەھۇدىينى قۇللۇقتا قالدۇرماسلىقى كېرەك ئىدى. **10** ئەھدىگە قوشۇلغان بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق شۇنىڭغا، يەنى ھەرقايسىسىمز ئۆز قۇلى يا كى دېدىكىنى قويۇۋېتەيلى، ئۇلارنى قۇللۇقتا قالدۇرۇۋەرمەيلى دېگەن سۆزگە بويسۇندى. ئۇلار بويسۇنۇپ ئۇلارنى قويۇۋەتتى. **11** لېكىن ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بۇ يولدىن ينىپ قويۇۋەتكەن قۇل-دېدەكلەرنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالدى. ئۇلار بۇلارنى قايتىدىن مەجبۇرىي قۇل-دېدەك قىلىۋالدى). **12** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىرنىڭ زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ئۆيى»دىن چىقارغىنىمدا، ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزگەندىم؛ **14** [شۇ ئەھدە بويىچە] ھەربىرىڭلار يەتتىنچى يىلدا سىلەرگە ئۆزىنى ساتقان ھەرقايسى قېرىندىشىڭلار بولغان ئىبراني كىشىلىرىنى قويۇۋېتىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ قۇللۇقۇڭدا ئالتە يىل بولغاندىن كېيىن، سەن ئۇنى ئازادلىققا قويۇۋېتىشىڭ كېرەك، دېگەندىم. لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بۇنى ئاڭلىماي ھېچ قۇلاق سالمىغان. **15** لېكىن سىلەر بولساڭلار، [شۇ يامان يولدىن] ينىپ، كۆز ئالدىمدا دۇرۇس ئىشنى كۆرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىغا «ئازاد بول» دەپ جاكارلىدىڭلار، شۇنىڭدەك ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە ئەھدە تۈزۈدىڭلار؛ **16** لېكىن سىلەر يەنە ينىپ مېنىڭ نامىمغا داغ كەلتۈرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز رايىغا قويۇۋېتىۋەتكەن قۇلنى ھەم ئىختىيارىغا قويۇۋېتىۋەتكەن دېدەكنى قايتۇرۇۋېلىپ قايتىدىن ئۆزۈڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا مەجبۇرلىدىڭلار. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىندىشىڭلارغا، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا

ئازاد بولۇڭلار دەپ ھېچ جاكارلىمىدىڭلار، مانا، مەن سىلەرگە بىر خىل ئازادلىقنى ـ يەنى قىلىچتا، ۋاباغا ۋە قەھەتچىلىككە بولغان بىر ئازادلىقنى جاكارلايمەن؛ سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا بىر ۋەھشەت باسقۇچى قىلىمەن. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەھدەمنى بۇزغان، كۆز ئالدىمدا كېپسىپ تۆزگەن ئەھدىنىڭ سۈزلىرىگە ئەمەل قىلمىغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇلار تۇزلىرى سويۇپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئوتتۇرىسىدىن ئوتتىكەن ھېلىقى موزايدەك قىلىمەن؛ **19** يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئەمىرلىرى، ئوردىدىكى ئەلەمدارلار، كاھىنلار، شۇنىڭدەك موزاينىڭ ئىككى پارچىسىنىڭ ئوتتىتۇرىسىدىن ئوتتىكەن بارلىق خەلقنى بولسا، **20** مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئوزۇق بولىدۇ؛ **21** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا، شۇنداقلا سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشتىن چېكىنىپ ئوزغان بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **22** مانا، مەن ئەمر قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە ئۇلار يە شەھەر ئالدىغا يەنە كېلىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ۋە مەن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيرانە، ھېچ ئادەمزاتسىز قىلىمەن.

35

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۈنلىرىدە، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا سۆز كېلىپ: ـ **2** «رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ، ئۇنىڭ كىچىك ئۆيلىرىنىڭ بىرىگە تەكلىپ قىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا شاراب تۇتقىن» ـ دېيىلدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مەن خاباززىنىيانىڭ نەۋرىسى، يەرەمىيانىڭ ئوغلى جائازانىيانى، ئۇنىڭ ئۇكىلىرىنى ۋە بارلىق بالا-چاقىلىرىنى، شۇنىڭدەك رەكابنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئېلىپ كېلىشكە چىقتىم؛ **4** مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە، ئىگداليانىڭ ئوغلى، خۇدانىڭ ئادىمى بولغان ھاناننىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋەلىك ئۆيگە ئاپاردىم؛ بۇ ئۆي ئەمىرلەرنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا، شاللۇمنىڭ ئوغلى، ئىشىكچاقار ماتاسىيانىڭ ئۆيىنىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ **5** مەن رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئالدىغا شارابقا لىق تولغان پىيالىلەر ۋە قەدەھلەرنى قويۇپ ئۇلارغا: «شارابقا ئېغىز تېگىڭلار!» ـ دېدىم. **6** ئۇلار ماڭا مۇنداق دېدى: «بىز شارابنى ئىچمەيمىز؛ چۈنكى ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب بىزگە: «سىلەر ۋە ئوغۇل-ئەۋلادلىرىڭلار زادى شاراب ئىچمەڭلار؛ **7** يەنە كېلىپ ئۆيلەرنى قۇرمىڭلار، نە ئۇرۇق تېرىمىڭلار، نە ئۈزۈمزارلارنى تىكمەڭلار، نە بۇلاردىن ھېچقايسىسىغا زادى ئىگە بولمىڭلار، بارلىق كۈنلىرىڭلاردا چېدىرلاردا ئولتۇرۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئولتۇرۇۋاتقان زېمىندا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر» ـ دەپ ئەمر قالدۇرغان. **8** شۇنىڭ بىلەن بىزنىڭ ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ: «بارلىق كۈنۈڭلەردە زادى شاراب ئىچمەڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بىز ۋە بىزنىڭ ئاياللىرىمىز ھەم ئوغۇل-قىزلىرىمىز ئۆمرىڭ ئەمرىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ كەلگەنىمىز؛ **9** بىز يەنە ئۆزىڭىزدەك ئۆيلەرنى سالمىغان، بىزدە ھېچ ئۈزۈمزار، ئېتىز، ئۇرۇق دېڭىنلەر يوق؛ **10** بەلكى بىز چېدىرلاردا ئولتۇرۇپ كەلدۇق، ئەجدادىمىز يوناداب‌نىڭ بىزگە بارلىق ئەمر قىلغانلىرىغا ئەمەل قىلىپ كەلدۇق. **11** لېكىن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زېمىنغا ھېسىپ كىرگەندە، شۇنداق ئىش بولدىكى، بىز: «بارايلى، كالدىيەلەرنىڭ قوشۇنى ھەم سۈرىيەنىڭ قوشۇنىدىن قېچىپ يېرۇسالېم شەھىرىگە كىرەيلى» ـ دېدۇق. مانا شۇ سەۋەبتىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتىمىز». **12** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ بۇنىڭدىن تەربىيە ئالمامسىلەر، شۇنىڭدەك مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** ـ مانا، رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ ئوغۇل-پەرزەنتلىرىگە «شاراب ئىچمەڭلار» دەپ تاپىلىغان سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىنىپ كەلگەن، بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار ھېچ شاراب ئىچىپ باقمىغان، چۈنكى ئۇلار ئاتىسىنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلغان. لېكىن مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىلەرگە سۆز قىلىپ كەلگەن بولسامۇ، سىلەر ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر. **15** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىرىڭلار ھازىر تۆز رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىپ، قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ چوقۇنماڭلار، شۇنداق قىلساڭلار مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇۋېرىسىلەر» دەپ كەلگەنىمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي ھېچ ئاكىلىمىغانسىلەر. **16** بەرھەق، رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ ئەۋلادلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تاپىلىغان ئەمرىگە ئەمەل قىلغان؛ لېكىن بۇ خەلق ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغاندۇر. **17** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھەم يېرۇسالېمنىڭ ئۈستىگە مەن ئالدىنئالا ئېيتقان بارلىق بالا-ئېشىپەتنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارغا سۆز قىلغان، لېكىن ئۇلار ئاكىلىمىغان؛ مەن ئۇلارنى چاقىرغان، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمىگەن». **18** ئاندىن يەرەمىيا رەكاب جەمەتىگە مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ئاتاڭلار يوناداب‌نىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىپ، بارلىق يولىيورۇقلىرىنى تۇتۇپ، سىلەرگە تاپىلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى بويىچە ئىش كۆرۈپ كەلگەنسىلەر، ـ **19** ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ نەسىلدىن ئالدىمدا خىزمەت قىلغۇچى ھەرگىز ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ.

36

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى سۆز كەلدى: ـ **2** تۈرۈشگە ئورام قەغەز ئالغىن؛ ئۇنىڭغا يوسىيانىڭ كۈنلىردە ساڭا سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مەن ئىسرائىلنى ئەيىبلىگەن، يەھۇدانى ئەيىبلىگەن ھەم بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن، ساڭا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يازغىن. **3** يەھۇدانىڭ جەمەتى بەلكىم مەن ئېشىغا چۈشۈرمەكچى بولغان بارلىق بالا-ئېشىپەتنى ئاڭلاپ، ھەربىرى تۈزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكەن؛ ئۇلار شۇنداق قىلسا، مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى چاقىردى، بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىشىمگە رۇخسەت يوق، لېكىن ئۆزۈڭ بېرىپ كىرگىن؛ **6** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە روزا تۇتقان بىر كۈندە، سەن ئاغزىمدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ يازغان، پەرۋەردىگارنىڭ بۇ ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنى خەلقنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزگىن؛ ھەممە شەھەرلەردىن كەلگەن يەھۇدادىكىلەرنىڭ قۇلىقىغىمۇ يەتكۈزگىن. **7** ئۇلار بەلكىم پەرۋەردىگار ئالدىغا دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىپ ھەربىرى تۈزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقىگە ئاڭلاندۇرغان غەزىپى ۋە قەھرى دەھشەتلىكتۇر. **8** نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيا پەيغەمبەر تۇنىڭغا تاپىلىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى ئۇقۇپ جاكارلىدى. **9** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان بەشىنچى يىلى توققۇزىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ھەمدە يەھۇدا شەھەرلىرىدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا كەلگەن بارلىق خەلق ئۆچۈن، پەرۋەردىگار ئالدىمدا بىر مەزگىل روزا تۇتۇشىمىز كېرەك دەپ ئېلان قىلىندى. **10** شۇ ۋاقىت بارۇق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پۈتۈنچىگى شافاننىڭ ئوغلى گەماريانىڭ ئۆيىدە ئورۇپ، يەرەمىيانىڭ سۆزلىرىنى بارلىق خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى؛ بۇ ئۆي پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ يۇقىرىقى ھويلىسىدىكى «يېڭى دەرۋازا»غا جايلاشقاندى. **11** شافاننىڭ نەۋرىسى، گەماريانىڭ ئوغلى مىكاھ بولسا يازمىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالدى. **12** ئاندىن ئۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ پۈتۈنچىنىڭ ئۆيىگە كىرىۋىدى، مانا، ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە ئولتۇراتتى؛ پۈتۈنچى ئەلىشاما، شېمايانىڭ ئوغلى دېلايا، ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان، شافاننىڭ ئوغلى گەماريا ۋە ھاناننىڭ ئوغلى زەدەكىيا قاتارلىق بارلىق ئەمىرلەر شۇ يەردە ئولتۇراتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىكاھ بارۇقنىڭ سۆزلىگەنلىرىنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا

يەتكۈزۈپ ئوقۇغاندا تۈزى ئاگلىغان بارلىق سۆزلەرنى تۇلارغا بايان قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمىرلەر كۆشۈنىڭ چەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى يەھۇدينى بارۇقنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ تۇنىگىنا: «سەن خەلقنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغان ئورام يازمىنى قولۇڭغا ئېلىپ يېنىمىزغا كەل» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق ئورام يازمىنى قولىغا ئېلىپ تۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 15 تۇلار تۇنىگىنا: «ئولتۇر، تۇنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈپ ئوقۇپ بەر» ـ دېدى. بارۇق تۇنى تۇلارغا ئاگلىتىپ ئوقۇدى. 16 شۇنداق بولدىكى، تۇلار بارلىق سۆزلەرنى ئاگلىغاندا، تالاقزادە بولۇپ بىر-بىرىگە قارىشىپ: «بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا يەتكۈزمىسەك بولمايدۇ» ـ دېدى. 17 ئاندىن بارۇقتىن: «بىزگە دېگىن ئەمدى، سەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قانداق يازدىڭ؟ تۇلارنى يەرەمىيانىڭ ئوز ئاغزىدىن ئاگلىدىڭمۇ؟» ـ دەپ سوردى. 18 بارۇق تۇلارغا: «ئو بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوز ئاغزى بىلەن ماگا ئېيىتتى، مەن ئورام قەغەزگە سياھ بىلەن يازدىم» ـ دېدى. 19 ئەمىرلەر بارۇققا: «بارغىن، سەن ئۆۋە يەرەمىيا مۇكۈژۈپلىگلار، قەيەردە بولسا گلار ھېچكىمگە بىلدۈرمەگلار» ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئورام يازمىنى پۇتۇنچى ئەلىشامانىڭ ئويىگە تىقىپ قويۇپ، ئوردىدا كىرىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئۇنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. 21 پادىشاھ يەھۇدينى يازمىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتتى، ئو ئۇنى ئەلىشامانىڭ ئويىدىن ئېيىگەلدى. يەھۇدي ئۇنى پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا ۋە پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى. 22 شۇ چاغ توققۇزنچى ئاي بولۇپ، پادىشاھ «قىشلىق ئوي»دە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئوچاقتا ئوت قالاقلىق ئىدى. 23 شۇنداق بولدىكى، يەھۇدي ئۇنىڭدىن ئوچ-ئوت سەھىپىنى ئوقۇغاندا، پادىشاھ قەلەمتىراشى بىلەن بۇ قىسمىنى كېسىپ، يازمىنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ ئوتنا كۈيۈپ يوقىغۇچە ئوچاقتىكى ئوتقا تاشلىدى. 24 لېكىن بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئاگلىغان پادىشاھ ياكى خىزمەتكارلىرىنىڭ ھېچقايسىسى قورقمىدى، تۇلاردىن كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتقانلار يوق ئىدى. 25 ئۇنىڭ ئۇستىگە ئەلناتان، دېلايا ۋە گەماريالار پادىشاھتىن ئورام يازمىنى كۈيدۈرمەسلىكنى ئوتۇنگەندى، لېكىن ئو تۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 26 پادىشاھ بولسا شاھزادە يېراھمەئەل، ئازرىئەلنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە ئابدەئەلنىڭ ئوغلى شەلەمىيانى پۇتۇنچى بارۇقنى ۋە يەرەمىيا پەيغەمبەرنى قولغا ئېلىشقا ئەۋەتتى؛ لېكىن پەرۋەردىگار تۇلارنى يوشۇرۇپ ساقلىدى. 27 پادىشاھ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن ئاگلاپ يازغان سۆزلەرنى خاتىرىلىگەن ئورام يازمىنى كۈيدۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 28 يەنە بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم كۈيدۈرۈۋەتكەن بىرىنچى ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن بارلىق سۆزلەرنى يازغىن. 29 ۋە يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ سەن بۇ ئورام يازمىنى كۈيدۈرۈۋەتتىڭ ۋە مېنىڭ ئوغرۇلۇق: سەن بۇنىڭغا: «بابىل پادىشاھى چوقۇم كېلىپ بۇ زېمىننى ۋەيران قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەم ئىنسانىنى ھەم ھايۋانىنى يوقىتىدۇ» ـ دەپ يېزىشقا قانداقمۇ پېتىندىڭ؟» ـ دېدىڭ. 30 شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوغرۇلۇق مۇنداق دېدى: ـ ئۇنىڭ نەسىلىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ھېچ ئادەم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ جەسىتى سىرتقا تاشلۇۋېتىلىپ كۈندۈزدە ئىسسىقتا، كېچىدە قىراۋدا ئوچۇق ياتىدۇ. 31 مەن ئۇنىڭ ۋە نەسىلىنىڭ بېشىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىغا قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۇستىگە مەن ئۇلارغا ئاگاھلاندۇرغان بارلىق كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ماگا ھېچ قۇلاق سالمىغان. 32 شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا باشقا بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇققا بەردى؛ ئو يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوتنا كۈيدۈرۈۋەتكەن ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن ھەممە سۆزلەرنى يازدى؛ ئۇلار بۇ سۆزلەرگە ئوخشايدىغان باشقا كۆپ سۆزلەرنىمۇ قوشۇپ يازدى.

37

بابىل پادىشاھى نىبوقادنەسار زەدەكىيانى يەھۇدانىڭ زېمىنغا پادىشاھ قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئو يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيانىڭ ئورنىغا ھۆكۈم سۈردى. 2 ئو، ياكى خىزمەتكارلىرى، ياكى زېمىندىكى خەلق پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر

تارقىلىق ئېيتقان سۆزلىرىگە ھېچ قۇلاق سالمىدى. 3 پادىشاھ زەدەكىيا شەلەمىيانىڭ ئوغلى يەھوكالنى ھەم كاھىن ماتاسىيانىڭ ئوغلى زەفانىيانى يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىگىنا: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن» ـ دېگىنىدە 4 (شۇ چاغدا يەرەمىيا زىنداندا قاماقلىق ئەمەس ئىدى؛ ئو خەلق ئارىسىغا چىقىپ-كىرىشكە ئەركىن ئىدى. 5 پىرەئۇننىڭ قوشۇنى مىسىردىن چىققانىدى؛ يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغان كالدىيلەر بۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاگلاپ يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ كەتكەنىدى). 6 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 7 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى ماگا ئىلتىجا قىلدۇرۇپ ئىزدەشكە ئەۋەتكەن يەھۇدا پادىشاھىغا مۇنداق دەڭلار: ـ مانا، سىلەرگە يارىدەم بېرىمىز دەپ چېقىپ كەلگەن پىرەئۇننىڭ قوشۇنى بولسا، ئوز زېمىنىغا، يەنى مىسىرغا قايتىپ كېتىدۇ. 8 ئاندىن كالدىيلەر بۇ شەھەرگە قايتىپ كېلىپ جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنى ئوت قويۇپ كۈيدۈرىۋېتىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئوز-ئوزۇڭلارنى ئالداپ: «كالدىيلەر بىزدىن چېكىنىپ كەتكەن» ـ دېمەڭلار، تۇلار كەتكەن ئەمەس! 10 چۈنكى گەرچە سىلەر ئوزۇڭلارغا جەڭ قىلىدىغان كالدىيلەرنىڭ تولۇق قوشۇننى ئۇرۇۋۇەتكەن بولساگلارمۇ ۋە ئۇلارنىڭكىدىن پەقەت يارىلانغانلارلا قالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يەنىلا ئوز چېدىرىدىن ئورۇپ بۇ شەھەرنى ئوت قويۇپ كۈيدۈرۈۋۇەتكەن بولاتتى. 11 پىرەئۇننىڭ قوشۇنى ئۆزىيىلدىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ ئورغان ۋاقىتتا، شۇ ۋەقە يۈز بەردى: ـ 12 يەرەمىيا بنيامىندىكى زېمىنغا يول ئېلىپ، شۇ يەردىكى يۇرتداشلىرى ئارىسىدىن ئوز نېسىۋىسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن يېرۇسالېمدىن چىققاندا، 13 ئو «بنيامىن دەرۋازىسى»غا يەتكەندە، ھانانىيانىڭ نەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئوغلى كۆزەت بېگى ئىرىيا شۇ يەردە ئوتراتتى؛ ئو: «سەن كالدىيلەرگە چېكىنىپ تەسلىم بولماقچىسەن!» دەپ ئوننى ئوتۇتۇۋالدى. 14 يەرەمىيا: «يالغان! مەن كالدىيلەر تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولماقچى ئەمەسمەن!» ـ دېدى. لېكىن ئو ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئىرىيا يەرەمىيانى قولغا ئېلىپ ئوننى ئەمىرلەر ئالدىغا ئاپاردى. 15 ئەمىرلەر بولسا يەرەمىيادىن غەزەپلىنىپ ئوننى ئورغۇزۇپ، ئوننى دۇئانىبېگى يوناتاننىڭ ئويىدىكى قامانقانىغا سولدى، چۈنكى ئۇلار شۇ ئوينى زىندانغا ئايلاندۇرغانىدى. 16 يەرەمىيا زىنداندىكى بىر گۈنىدىخانىغا قامىلىپ، شۇ يەردە ئوزۇن كۈنلەر ياتقاندىن كېيىن، 17 زەدەكىيا پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ شۇ يەردىن ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى. ئو شۇ يەردە ئاستىرتىن ئوننىڭدىن: «پەرۋەردىگاردىن سۆز بارمۇ؟» دەپ سوردى. يەرەمىيا: «بار، سەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن» ـ دېدى. 18 يەرەمىيا زەدەكىيا پادىشاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ «مەن ساگا ياكى خىزمەتكارلىرىگا ياكى بۇ خەلققە نېمە گۇناھ قىلغىنىمغا، بۇ زىنداننا قاماپ قويدۇگلار؟ 19 سىلەرگە بېشارەت بېرىپ: «بابىل پادىشاھى ساگا ياكى بۇ زېمىنغا جەڭ قىلىشقا چىقمايدۇ!» دېگەن يەپغەمبەرلىرىگلار قېنى؟» ـ دېدى 20 ـ «ئەمدى ئى پادىشاھ تەقسىر، سۆزلىرىمگە قۇلاق سىلىشكىنى ئوتۇنىمەن، ئىلتىجايىم ئالدىگا ئىجابەت بولسۇن، دەپ ئوتۇنىمەن؛ دۇئانىبېگى يوناتاننىڭ ئوينىگە مېنى قايتۇزمىغايسەن، سەن ئوندا قىلساڭ، شۇ يەردە ئولىمەن». 21 زەدەكىيا پادىشاھ پەرمان چۈشۈرۈپ، يەرەمىيانى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئورغۇزۇشنى، شۇنىڭدەك شەھەردىكى ھەممە نان ئوگەپ كەتمىسلا، ئوننىڭغا ھەركۈنى «ناۋاي كوچىسى»دىن بىر نان بېرىلىشنى تاپىلدى، شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئوردى.

38

ماتتانىڭ ئوغلى سەفاتىيا، پاشخۇرنىڭ ئوغلى گەدالىيا، شەمەلىيانىڭ ئوغلى جۇكال ۋە مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرلار بولسا يەرەمىيانىڭ خەلققە: ـ 2 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەردە قىلىپ قالغان ئادەملەر بولسا قىلىچ، ئەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئولىدۇ؛ لېكىن كىمكى چېقىپ كالدىيلەرگە تەسلىم بولسا ھايات قالىدۇ؛ جېنى ئوزىگە ئولجىدەك قالىدۇ؛ ئو ھايات قالىدۇ. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەر چوقۇم بابىل پادىشاھنىڭ قوشۇننىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئو ئوننى ئىشغال قىلىدۇ» ـ دەۋاتقان سۆزلىرىنى ئاگلىدى. 4 ئەمىرلەر پادىشاھقا: «سىلەدن ئوتۇنىمىز؛ بۇ ئادەم ئوزلۇمگە ھەھكۇم قىلىنسۇن، چۈنكى ئىمىشقا ئوننىڭ بۇ شەھەردە قىلىپ قالغان جەنگىگۋار لەشكەرلەرنىڭ قوللىرىنى ۋە

خەلقنىڭ قوللىرىنى ئاجىز قىلىشىغا يول قويۇلسۇن؟ چۈنكى بۇ ئادەم خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ئەمەس، بەلكى زىيىنىنى ئىزدەيدۇ» ـ دېدى. **5** زەدەكىيا پادىشاھ: «مانا، ئۇ سىلەرنىڭ قوللىرىڭلارغا تاپشۇرۇلدى؛ سىلەرنىڭ يولۇڭلارنى توسقۇدەك مەن پادىشاھ قانچىلىك بىر ئادەم ئىدىم؟» ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەميانى ئۆتۈپ قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدىكى شاھزادە مالكىيانىڭ سۇ ئازگىلىغا تاشلۇەتتى؛ ئۇلار يەرەميانى ئارغامچىلار بىلەن ئۆنىڭغا چۈشەردى؛ ئازگالدا بولسا سۇ يوقلىقى، پەقەت پاتقاقلا بار ئىدى؛ يەرەميا پاتقاققا پېتىپ كەتتى. **7** ئەمما پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى بىر ئاغۋات ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەميانىڭ سۇ ئازگىلىغا قاماپ قويۇلغانلىقىنى ئاڭلىدى (شۇ چاغدا پادىشاھ بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دا ئولتۇراتتى). **8** ئەبەد-مەلەك ئوردىدىن چىقىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۆنىڭغا: **9** «ئى پادىشاھىئالىم، بۇ ئادەملەرنىڭ يەرەميا پەيغەمبەرگە بارلىق قىلغىنى، ئۇنى سۇ ئازگىلىغا تاشلۇەتكىنى ئىنتايىن ئەسەبىي رەزىللىكتۇر، ئۇ ئاشۇ يەردە قەھەتچىلىكتىن ئۆلۈپ قالىدۇ؛ چۈنكى شەھەردە ئوزۇق-تۈلۈك قالمىدى» ـ دېدى. **10** پادىشاھ ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە بۇيرۇق بېرىپ: «مۇشۇ يەردىن ئوتتىز ئادەمنى ئوزۇلۇك بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يەرەميا پەيغەمبەرنى ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن سۇ ئازگىلىدىن ئېلىپ چىقارغىن» ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئەبەد-مەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ ئۆلارغا يېتىپ كېلىلىك قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىنىڭ ئاستىدىكى ئۆيگە كىرىپ شۇ يەردىن لاتا-پۈتا ۋە جۇل-جۇل كىيىملەرنى ئېلىپ، شۇلارنى تانىلار بىلەن ئازگالغا، يەرەميانىڭ يېنىغا چۈشۈرۈپ بەردى. **12** ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەميا غا: ـ بۇ لاتا-پۈتا ۋە جوندىق كىيىملەرنى قولتۇقلىرىڭ ھەم تانىلار تارىسىغا تىقىپ قويغىن ـ دېدى. يەرەميا شۇنداق قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەميانى تانىلار بىلەن تارتىپ، سۇ ئازگىلىدىن چىقاردى، يەرەميا يەنىلا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئوردى. **14** پادىشاھ زەدەكىيا ئادەم ئەۋەتىپ يەرەميا پەيغەمبەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئۇچىنچى كىرىش ئىشىكىگە، ئۆز يېنىغا ئاپارغۇزدى. پادىشاھ يەرەميا غا: ـ مەن سەندىن بىر ئىشنى سورىمىچىمەن؛ ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن ـ دېدى. **15** يەرەميا زەدەكىيا غا: «مەن ئۇنى ساڭا ئايان قىلسام، سەن مېنى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمامسەن؟ مەن ساڭا مەسلىھەت بەرسەم، سەن ئاڭلىمايسەن!» ـ دېدى. **16** پادىشاھ زەدەكىيا يەرەميا غا ئاستىرتىن قەسەم ئىچىپ ئۆنىڭغا: «بىزگە جان-تىنىق ئاتا قىلغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، مەن سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، يا كى سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچى كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرمايمەن» ـ دېدى. **17** يەرەميا زەدەكىيا غا: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئىختىيارەن بابىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېنىغا چىقىپ تەسلىم بولساڭ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ ۋە بۇ شەھەر ئوتىنا كۆيدۈرۈۋېتىلمەيدۇ؛ سەن ۋە ئۆيدىكىلىرىڭ ھايات قالىسىلەر. **18** لېكىن سەن چىقىپ بابىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىگە تەسلىم بولمىساڭ، بۇ شەھەر كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇلار ئۆنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن ـ دېدى. **19** پادىشاھ زەدەكىيا يەرەميا غا: «مەن كالدىيلەرگە چىقىپ تەسلىم بولغان يەھۇدىيلاردىن قورقىمەن؛ كالدىيلەر بەلكىم مېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى، ئۇلار مېنى قىيىن-قىستاق قىلىشى مۇمكىن» ـ دېدى. **20** يەرەميا مۇنداق دەيدى: ـ ئۇلار سېنى تاپشۇرمايدۇ. سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، گېپىمگە كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغايسەن، شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولىدۇ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ. **21** لېكىن سەن چىقىپ تەسلىم بولۇشنى رەت قىلساڭ، پەرۋەردىگار ماڭا ئايان قىلغان ئىش مۇنداق: ـ **22** مانا، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا قالغان بارلىق قىز-ئايالار بابىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ [قىز-ئايالار] ساڭا [تەنە قىلىپ]: «سېنىڭ جان دوستلىرىڭ سېنى ئېزىقتۇردى، ئۇلار سېنىڭ ئۆستۈڭدىن غەلبە قىلدى؛ ئەمدى ھازىر پۇتلىرىڭ پاتقاققا پېتىپ كەتكەندە، ئۇلار يۈز ئۇرۇپ ساڭا ئارقىسىنى قىلدى!» ـ دەيدۇ. **23** سېنىڭ بارلىق ئايالىرىڭ ھەم بالىلىرىڭ كالدىيلەرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ. سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن، چۈنكى سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولى بىلەن ئۆتۈۋېلىنىسەن، شۇنداقلا سەن بۇ شەھەرنىڭ ئوتىنا كۆيدۈرۈۋېتىلىشىگە سەۋەبچى بولىسەن.

24 زەدەكىيا يەرەميا غا مۇنداق دېدى: ـ سەن بۇ سۆھبىتىمىزنى باشقا ھېچكىمگە چاندۇرمىغىن، شۇندىلا سەن ئۆلمەيسەن. **25** ئەمىرلەر مېنىڭ سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمنى ئاڭلاپ يېنىڭغا كېلىپ سەندىن: «سېنىڭ پادىشاھقا نېمە دېگەنلىرىڭنى، شۇندا ئاقلا ئۆنىڭ ساڭا قانداق سۆزلەرنى قىلغانلىقىنى بىزگە ئېيىت؛ ئۇنى بىزدىن يوشۇرما؛ شۇنداق قىلساڭ بىز سېنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېسە، **26** ئۇندىقتا سەن ئۇلارغا: «مەن پادىشاھنىڭ ئالدىغا: «مېنى يوناتاننىڭ ئۆيىگە قايتقۇزمىغايسەن، بولمىسا، مەن شۇ يەردە ئۆلىمەن» ـ دېگەن ئىلتىجامنى قىلغانمەن» ـ دەيسەن. **27** دەرۋەقە ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى يەرەميانىڭ يېنىغا كېلىپ شۇنى سوردى، ئۇ ئۇلارغا پادىشاھ بۇيرۇغان بۇ بارلىق سۆزلەر بويىچە جاۋاب بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جىمىپ كېتىپ ئۆنىڭ يېنىدىن چىقىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ ئىش ھېچكىمگە چاندۇرۇلمىغاندى. **28** شۇنداق قىلىپ يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغۇچە يەرەميا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئوردى.

39

يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغاندا ئۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ توققۇزىنچى يىلى ئوننىنچى ئايدا، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ۋە بارلىق قوشۇنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كېلىپ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ **2** زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلى، ئوتتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنىدە، ئۇلار شەھەر سېپىلىدىن بۆسۈپ كىردى. **3** شۇنىڭ بىلەن بابىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى، يەنى سامىگارلىق نەرگال-شارەزەر، باش خەزىنىچى نېبۇ-سارسېقىم، باش سېھىرگەر نەرگال-شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھلىقىنىڭ باشقا ئەمەلدارلىرى كىرىپ «ئوتتۇرا دەرۋازا»دا ئولتۇردى. **4** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر ئۇلارنى كۆرۈپ قاچماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكىۋېتىشتى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ باغچىسى ئارقىلىق، «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن چىقىپ [ئئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى» گە قاراپ قېچىشتى. **5** كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدەكىيا غا يېتىشىپ ئۇنى قولغا ئېلىپ خامات زېمىنىدىكى ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. **6** بابىل پادىشاھى ربلاھ شەھىردە زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى كۆز ئالدىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ بابىل پادىشاھى يەھۇدادىكى بارلىق مۇتىئەرلەرنىمۇ ئۆلتۈرۈۋەتتى. **7** ئۇ زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇپ، ئۇنى بابىلغا ئاپىرىش ئۈچۈن مىس كىشىلەر بىلەن كىشەنلەپ قويدى. **8** كالدىيلەر پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ئۆيلىرىنى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈپ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى كۆمۈرۈپ تاشلىدى. **9** شاھانە قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان شەھەردە قېلىپ قالغان باشقا خەلقنى، ئۆزىگە تەسلىم بولۇپ چىققانلارنى، يەنى قالغان خەلقنىڭ ھەممىسىنى قولغا ئېلىپ، بابىلغا سۈرگۈن قىلدى. **10** ھالبۇكى، قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدا زېمىنىدا ھېچ تەۋەلىكى بولمىغان بەزى نامراتلارنى قالدۇردى، شۇ چاغدا ئۇ ئۆلۈرغا ئۆزۈمزارلار ۋە ئېتىزلارنى تەقسىملەپ بەردى. **11** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەرەميا توغرۇلۇق قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئارقىلىق: «ئۇنى ئېيىپ ئۆنىڭدىن خەۋەر ئال؛ ئۇنىڭغا ھېچ زىيان يەتكۈزمە؛ ئۇ نېمىنى خالىسا شۇنى ئۆنىڭغا قىلىپ بەر» ـ دەپ پەرمان چۈشۈرگەندى. **13** شۇڭا قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان، شۇنداقلا باش خەزىنىچى نېبۇشازبان، باش سېھىرگەر نەرگال-شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھنىڭ باشقا باش ئەمەلدارلىرىنىڭ ھەممىسى ئادەم ئەۋەتىپ **14** يەرەميانى «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دىن ئېلىپ شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ ئۆز ئۆيىگە ئاپىرىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغۇزدى. لېكىن يەرەميا پۇقرالار ئارىسىدا ئوردى. **15** يەرەميا «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دا قاماپ قويۇلغان ۋاقىتدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۆنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلگەندى: ـ **16** بارغىن، ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە مۇنداق دېگىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى مۇشۇ شەھەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ ئاۋۇت-ھالاۋۇت ئەمەس، يەنىلا بالا يېتىپەت چۈشۈرىمەن؛ شۇ كۈنى بۇ ئىشلار ئۆز كۆزۈڭ ئالدىدا يۈز بېرىدۇ. **17** لېكىن شۇ كۈنى مەن سېنى قۇتقۇزىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ سەن قورقىدىغان ئادەملەرنىڭ

قولىغا تاپشۇرۇلمايسەن؛ 18 چۈنكى مەن چوقۇم سېنى قۇتقۇزىمەن؛ سەن قىلىچلانمايسەن، بەلكى تۇز جېنىڭ تۇزۇڭگە ئولجىدەك قالدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا تايىنىپ كەلگەنسەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

40 قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئۇنى راماھ شەھىرىدىن قويۇۋەتكەندە، پەرۋەردىگار يەرەمياغا سۆز قىلدى. ئۇ چاغدا نېبۇزار-ئادان يېرۇسالىم ھەم يەھۇدادىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلماقچى ئىدى؛ يەرەمياۋۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا زەنجىر بىلەن باغلانغان ھالدا ئېلىپ مېڭىلغانىدى. 2 قاراۋۇل بېگى يەرەمياني بىر چەتكە تارتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇشۇ يەرگە بالا-ئىئاپەت چۈشۈرىمەن دەپ ئاگاھلاندۇردى؛ 3 مانا، پەرۋەردىگار تۇز دېگىنى بويىچە شۇنداق قىلىپ ئۇنى كەلتۈردى؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر، شۇڭا بۇ ئىش بېشىڭلارغا چۈشتى. 4 لېكىن مەن قولۇڭنى ئىشكەللەنگەن زەنجىرلەردىن يېشىپ سېنى قويۇۋېتىمەن؛ مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىش ساڭا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قېنى كەل، مەن سەندىن خەۋەر ئالىمەن؛ ئەمما مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىشنى مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قارىساڭ، كېرەك يوق. مانا، پۈتكۈل زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ؛ قەيەرگە بېرىش ساڭا لايىق، دۇرۇس كۆرۈنسە شۇ يەرگە بارغىن». 5 يەرەمىيا تېخى يېنىدىن ماڭمايلا تۇرۇپ، نېبۇزار-ئادان ئۇنىڭغا: «بولدى، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا قايت؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى يەھۇدادىكى شەھەرلەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەن؛ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرىۋەر، يا كى ھەرقانداق باشقا يەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە بارغىن» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن قاراۋۇل بېگى ئۇنىڭغا ئوزۇق-تۈلۈك ھەمدە بىر سوۋغات بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا مىزپاھ شەھىرىگە، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە، يۇقرالار ئارىسىدا تۇردى. 7 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلەنلىكىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا بابىلغا سۈرگۈن بولمىغان زېمىندىكى يوقسۇل ئەر-ئاياللار بالا-چاقىلىرى بىلەن تاپشۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى؛ 8 شۇنىڭ بىلەن بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلىرى بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغۇللىرى يوھانان ھەم يوناتان، تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا، نەتوفاتلىق ئەفاينىڭ ئوغۇللىرى ۋە مائاكاتلىق بىرسىنىڭ ئوغلى يەزانيا ئىدى. 9 شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلەرگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار، زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. 10 مەن بولسام كالدىيلەر زېمىنغا كەلگەندە [سىلەرگە] ۋەكىل بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇش ئۈچۈن مىزپاھ شەھىرىدە تۇرىمەن؛ سىلەر بولساڭلار، شاراب، ئەنجۈر-خورمىلار ۋە زەيتۇن مېيى مەھسۇلاتلىرىنى ئېلىپ كۆپ-ئىدىشىڭلارغا قويۇڭلار، تۇزۇڭلار تۇتقان شەھەرلەردە تۇرىۋېرىڭلار» ـ دەپ قەسەم ئىچتى. 11 ئوخشاشلا موئابدا، ئامۇنىيلار ئارىسىدا، ئېدومدا ھەم باشقا ھەربىر يۇرتلاردا تۇرغان يەھۇدىيلارمۇ بابىل پادىشاھى يەھۇدادا خەلتىنىڭ بىر قالدىسىنى قالدۇرغان ۋە ئۇلار ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى بەلگىلىگەن دەپ ئاڭلىدى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن بارلىق يەھۇدىيلار ھەيدەپ تارقىتىۋېتىلگەن ھەممە جاي-يۇرتلاردىن قايتىپ، يەھۇدا زېمىنىغا، مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار شاراب، ئەنجۈر-خورمىلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى زور كەڭچىلىكتە ئالدى. 13 كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە دالادا قالغان لەشكەرلەرنىڭ بارلىق باشلىقلىرى مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: 14 «سەن ئامۇنىيلار پادىشاھى بائالىس نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى سېنى ئۆلتۈرۈشكە ئەۋەتكەنلىكىنى بىلەمسەن؟» ـ دېيىشتى. لېكىن ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلارنىڭ گېپىگە ئىشەنمىدى. 15 كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان مىزپاھدا گەدالىيانىڭ ئاستىرتىن سۆز قىلىپ: «ماڭا رۇخسەت قىلغايسەن، باشقىلار ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپقۇچە مەن يېرىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى ئۆلتۈرەي؛ ھېچكىم بۇنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ سېنى ئۆلتۈرۈپ، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىڭغا يىغىلغان يەھۇدادىكىلەرنىڭ ھەممىسى تارقىتىۋېتىلىپ، يەھۇدانىڭ قالدىسى يوقىتىۋېتىلىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟ ـ دېدى. 16 براق گەدالىيا كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاناننىڭ: «سەن ئۇنداق قىلما؛ چۈنكى سەن ئىشمائىل توغرۇلۇق يالغان ئېيتىۋاتىسەن» ـ دېدى.

41 ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ باش ئەمەلدارلىردىن بىرى بولغان ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ مىزپاھىغا، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە، يەنى مىزپاھدا نان ئوشتۇپ غىزالاندىلار؛ 2 نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ھەم ئۇ ئېيتقانلىرى ئون ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى قىلىچ چاپتى؛ ئۇلارنىڭ شۇنداق قىلىشى بابىل پادىشاھى يەھۇدا زېمىنى ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەنىنى ئۇلتۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. 3 ئىشمائىل مىزپاھدا گەدالىيانى ھەمراھ بولغان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق كالدىي جەڭگىۋار لەشكەرلەرنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. 4 شۇنداق بولدىكى، گەدالىيانى ئۇلتۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، ئىككىنچى كۈنىگىچە ھېچكىم تېخى ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپمىغانىدى، 5 مانا شەقەم، شىلوھ ھەم ساماريەدىن سەكسەن ئادەم يېتىپ كەلدى. ئۇلار ساقلىنى چۈشۈرگەن، كىيىملىرىنى يىرتقان، ئەتلىرىنى تىلغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە سۇنۇشقا قولدا ھەدىيەلەرنى ھەم خۇشبۇينى ئۈتقان ھالدا كەلگەنىدى. 6 نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى قارشى ئېلىشقا ماڭغىنىچە يىغلىغانىدا سېلىپ مىزپاھدىن چىقتى؛ ئۇلارغا: «مەرھەمەت، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا بىلەن كۆرۈشۈشكە ئېرىمەن» ـ دېدى. 7 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شەھەر ئوتتۇرىسىغا يەتكەندە، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئادەملەر ئۇلارنى ئۇلتۇرۇپ جەسەتلىرىنى سۇ ئازگىلىغا تاشلىۋەتتى. 8 ھالبۇكى، ئۇلار ئارىسىدن ئون ئادەم ئىشمائىلغا: «بىزنى ئۇلتۇرۇۋەتمە، چۈنكى دالادا بىزنىڭ يوشۇرۇپ قويغان بۇغداي، ئارپا، زەيتۇن مېيى ۋە ھەسەل قاتارلار ئۈزۈق-تۈلۈكىمىز بار» ـ دېدى. شۇڭا ئۇ قولىنى يېغىپ، بۇرادەرلىرى ئارىسىدن ئۇلارنى ئۇلتۇرمىدى. 9 ئىشمائىل ئۇلتۇرگەن ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىنى تاشلىۋەتكەن بۇ ئازگال بولسا، ئىنتايىن چوڭ ئىدى؛ ئۇنى ئەسلى پادىشاھ ئاسا ئىسرائىل پادىشاھى بائاشادىن قورقۇپ كولاپ ياسىغانىدى. نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل بۇ ئازگالنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 ئىشمائىل مىزپاھتا تۇرغان خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانا تاپشۇرغان پادىشاھنىڭ قىزلىرى ۋە مىزپاھدا قالغان بارلىق كىشىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ كەتتى؛ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى ئەسىرگە ئېلىپ ئامۇنىيلارنىڭ قېشىغا چۈتۈشكە يول ئالدى. 11 كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ قېشىدىكى ھەممە لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سادىر قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن خەۋەر تاپتى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارلىق ئادەملىرىنى ئېلىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلغا جەڭ قىلىشقا چىقتى؛ ئۇلار گىبىئوندىكى چوڭ كۆل بويىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. 13 ئىشمائىلنىڭ قولدا تۇرغان بارلىق خەلق كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرىنى كۆرگەندە خۇشال بولدى. 14 ئىشمائىل مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلق يولدىن يېنىپ، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاناننىڭ يېنىغا كەلدى. 15 لېكىن نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سەككىز ئادەمى بىلەن يوھاناندىن قېچىپ، ئامۇنىيلار تەرىپىگە ئۆتۈپ كەتتى. 16 ئاندىن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى ئۇلتۇرگەندىن كېيىن مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز قېشىغا ئالدى؛ ئۇ ئۇلارنى، يەنى جەڭگىۋار لەشكەرلەر، قىز-ئاياللار، باللار ۋە ئوردا ئەمەلدارلىرىنى گىبئوندىن ئېلىپ كەتتى. 17 ئۇلار كالدىيلەردىن ئۈزلىرىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن مىسىرغا قاراپ يول ئېلىپ بەيت-لەھەمگە يېقىن بولغان گېرۇت-قىمخامدا توختاپ تۇردى. 18 سەۋەبى بولسا، ئۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەن ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلتۇرۇۋەتكەنىدى.

42 بارلق لەشكەر باشلىقلىرى، جۈملىدىن كارىئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ھوشايانىڭ ئوغلى يەزانىيا ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلق **2** يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يىنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: «تەلىپىمىزنى ئىجابەت قىلغايسەن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنا خەلقىنىڭ قالدىسى بولغان بىزلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەنكى (كۆزۈڭ كۆرگىنىدەك بۇرۇن كۆپ بولغان بىزلەر ھازىر ئىنتايىن ئاز قالدۇق)، **3** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بىزگە ماڭىدىغان يول، قىلىدىغان ئىشنى كۆرسەتكەي» ـ دەپ ئىلتىجا قىلدى. **4** يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇلارغا: «ماقۇل! مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۆزلىرىڭلار بويىچە دۇئا قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە قاندىق جاۋاب بەرسە، مەن ئۇنى سىلەرگە ھېچنېمىسىنى قالدۇرماي تولۇق بىلەن بايان قىلىمەن» ـ دېدى. **5** ئۇلار يەرەمىياغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئەۋەتىپ بىزگە يەتكۈزىدىغان سۆزىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلمىساق، پەرۋەردىگار بىزگە ھەقىقىي، گېپىدە تۇرۇدىغان گۇۋاھچى بولۇپ ئەيىبلىسۇن!» ـ دېدى. **6** «بىز سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يىنىغا ئەۋەتىمىز؛ جاۋاب ياخشى بولسۇن يامان بولسۇن، ئۇنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلىمىز؛ بىز خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغاندا، بىزگە ياخشى بولىدۇ». **7** شۇنداق بولىدىكى، ئون كۈندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كەلدى. **8** ئۇ كارىئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلقنى چاقىرىپ **9** ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر مېنى تەلىپىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يەتكۈزۈشكە ئەۋەتكەنسىلەر. ئۇ مۇنداق دېدى: ـ **10** «سىلەر يەنىلا مۇشۇ زېمىندا تۇرۇۋەرسەڭلارلا، مەن سىلەرنى قۇرۇپ چىقمەيمەن؛ سىلەرنى غۇلاتمايمەن؛ مەن سىلەرنى تىكىپ تۈستۈرىمەن، سىلەرنى يۇلمايمەن؛ چۈنكى مەن بېشىڭلارغا چۈشۈرگەن بالا-يىئاپەتكە تۆكۈنىمەن. **11** سىلەر قورقىدىغان بابىل پادىشاھىدىن قورقماڭلار، ئۇنىڭدىن قورقماڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **12** مەن سىلەرگە شۇنداق رەھىمدىللىقنى كۆرسىتىمەنكى، ئۇ سىلەرگە رەھىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى تۆز زېمىنىڭلارغا قايتىشقا يول قويىدۇ. **13** بىراق سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي «بۇ زېمىندا قەتئىي تۇرمايمىز» ـ دېسەڭلار **14** ۋە: «ياق، بىز مىسىر زېمىنىغا بارايلى؛ شۇ يەردە نە ئۇرۇشنى كۆرمەيمىز، نە كاناي-ئاگاھ سىگالىنى ئاڭلىمايمىز، نە نانغا زار بولمايمىز؛ شۇ يەردە ياشايمىز» ـ دېسەڭلار، **15** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ بۇ قالدىسى بولغان سىلەر: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مىسىرغا كىرىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىشقا قەتئىي نىيەتكە كەلگەن بولسا ڭلار، **16** ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر قورقىدىغان قىلىچ مىسىردا سىلەرگە يېتىشۋالىدۇ، سىلەر قورقىدىغان قەھەتچىلىك مىسىردا سىلەرگە ئەگىشىپ قوغلاپ باردۇ؛ شۇ يەردە سىلەر ئۆلىسىلەر. **17** شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرغا كىرىپ شۇ يەردە ئولايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تىرىك قالمايدۇ ۋە يا كى مەن يېشىغا چۈشۈرىدىغان بالا-يىئاپەتنىن قۇتۇلالمايدۇ. **18** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ غەزىپىم ۋە قەھرىم يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ يىنىغا چۈشۈرۈلگەندەك، سىلەر مىسىرغا كىرگىنىڭلاردا، قەھرىم يېشىڭلارغا چۈشۈرۈلىدۇ؛ سىلەر لەنەتكە قالىدىغان ۋە دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋاچىلىقنىڭ ئوبيېكتى بولىسىلەر ۋە سىلەر بۇ زېمىنىغا قايتىدىن ھېچ كۆرمەيسىلەر. **19** پەرۋەردىگار سىلەر، يەنى يەھۇدانىڭ قالدىسى توغرۇلۇق: «مىسىرغا بارماڭلار!» ـ دېگەن. ـ ئەمدى شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرنى ئاگاھلاندۇردۇم!». **20** ـ سىلەرنىڭ مېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يىنىغا ئەۋەتكىنىڭلار «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە نېمە دېسە، بىزگە يەتكۈزۈپ بەرسەڭ بىز شۇنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز» دېگۈزگىنىڭلار تۈزۈڭلارنى ئالداپ جېنىڭلارغا زامىن بولۇشتىن ئىبارەت بولدى، خالاس. **21** مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرگە ئۇنىڭ دېگىنىنى ئېيتىپ بەردىم؛ لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا ۋە يا كى ئۇنىڭ مېنى سىلەرنىڭ يىنىڭلارغا ئەۋەتكەن ھېچقايسى ئىشتا ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلمىدىڭلار. **22** ئەمدى ھازىر شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، سىلەر ئولتۇراقلىشايلى دەپ باردىغان جايدا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىسىلەر».

43 شۇنداق بولىدىكى، يەرەمىيا ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى بارلىق خەلققە ئېيتىپ ئۆگەتتى (خۇداسى پەرۋەردىگار يەرەمىيانى ئۇلارغا بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئېيتىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن)، ـ **2** شۇنىڭ بىلەن ھوشيانىڭ ئوغلى ئازاريا ۋە كارىئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە شۇنداقلا بارلىق ھالى چوڭ ئادەملەر يەرەمىياغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن يالغان ئېيتىۋاتسەن! خۇدايىمىز پەرۋەردىگار سېنى بىزگە: «سىلەر مىسىردا ئولتۇراقلاشمىش ئۈچۈن بارماڭلار!» دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەس؛ **3** بەلكى نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق چوقۇم سېنى بىزگە قارشىلاشتۇرۇپ، بىزنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا كۆشكۈرتمەكتە، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ يا كى بىزنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىدۇ». **4** شۇنىڭ بىلەن كارىئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە بارلىق خەلق پەرۋەردىگارنىڭ: «يەھۇدا زېمىندا تۇرۇپ قېلىڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى، **5** بەلكى كارىئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى ھەيدىۋېتىلگەن بارلىق ئەللەردىن يەھۇدا زېمىندا ئولتۇراقلىشىشقا قايتىپ كەلگەن يەھۇدانىڭ پۈتۈن قالدىسىنى، **6** يەنى ئەرلەر، قىز-ئايالار، بالىلار ۋە پادىشاھنىڭ قىزلىرىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنى ھەمدە يەرەمىيا پەيغەمبەر ھەم نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى ئېلىپ، **7** مىسىر زېمىنىغا كىرىپ كەلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلمىدى. ئۇلار تاھپانەھس شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. **8** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا تاھپانەستە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** يەھۇدىيلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا، قولۇڭغا بىرنەچچە چوڭ تاشلارنى ئېلىپ پىرەۋننىڭ تاھپانەستىكى ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ يېنىدىكى خىشلىق يولدىكى سىغىز لايغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ، **10** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مېنىڭ قۇلۇم بولغان بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرىپ ئېيىكلىمەن، ئۇ مەن كۆمۈپ يوشۇرغان بۇ تاشلار ئۈستىگە تۆز تەختىنى سالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شاھانە چېدىرىنى يېيىپ تىكىدۇ. **11** ئۇ كېلىپ مىسىر زېمىنىدا جەڭ قىلىدۇ؛ ئۇلۇمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلىدۇ؛ سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولىدۇ؛ قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچلىنىدۇ. **12** مەن مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت ياقتۇرغۇزىمەن؛ ئۇ ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ، بۇتلىرىنى ئېلىپ سۈرگۈن قىلىدۇ، قوي پادىچىسى تۆز تونىنى كېيگەندەك نېبوقادنەسارمۇ مىسىر زېمىنىنى تۆزگەكىيىۋالىدۇ؛ ئۇ شۇ يەردىن تامان-ئېسەن چىقىدۇ. **13** ئۇ مىسىر زېمىنىدىكى «قۇياش ئىبادەتخانىسى»دىكى تۇۋرۇكلەرنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۇ مىسىردىكى بۇتلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ.

44 مىسىردا ئولتۇرغان، يەنى مىگدولدا، تاھپانەستە، نوفتا ۋە [مىسىرنىڭ جەنۇبىي تەرىپى] پاتروس زېمىنىدا ئولتۇرغان بارلىق يەھۇدىيلار ئوتۇرغۇلۇق بۇ سۆز يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى ھەممە شەھەرلەر ئۈستىگە چۈشۈرگەن بارلىق بالا-يىئاپەتنى كۆرگەنسىلەر؛ مانا، ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكى تۆپەيلىدىن بۈگۈنكى كۈندە ئۇلار خارابلىك بولۇپ، ئادەمزاتسىز قالدى؛ چۈنكى ئۇلار نە ئۆزلىرى، نە سىلەر، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلمەيدىغان يات ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا، خۇشۇيۇي يېقىشقا بېرىپ، مېنى غەزەپلەندۈرگەن. **4** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى سىلەرگە ئەۋەتىپ: «مەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ يىرگىنىشلىك ئىشنى قىلغۇچى بولماڭلار!» دەپ ئاگاھلاندۇرغانىمەن. **5** لېكىن ئۇلار ئىتائەت قىلمىغان،

هىچ قۇلاق سالمىغان، ئۇلار رەزىلىكىدىن، يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىشتىن قولىنى زادى ئۈزمىگەن. 6 شۇنىڭ بىلەن قەھرىم ھەم غەزىپىم [ئۇلارغا] تۆكۈلگەن، يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا يېقىلغان، كۆيگەن؛ ئۇلار بۈگۈنكى كۈندە ۋەيرانە ۋە خارابلىك بولۇپ قالدى. 7 شۇڭا ساباۋۇت قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئېمىشقا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا زور كۈپلەت كەلتۈرمەكچىسىلەر، ئۆزۈڭلارغا ھېچقانداق قالدى قالدۇرماي ئۆزۈڭلاردىن، يەنى يەھۇدانىڭ ئېچىدىن ئەر-ئايال، بالا-بوۋاقلارنى ئۈزمەكچىسىلەر!؟ 8 ئېمىشقا ئۆز قوللىرىڭلارنىڭ ياسىغىنى بىلەن، سىلەر ئولتۇراقلاشقان مىسىر زېمىندا يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ مېنى غەزەپلەندۈرىسىلەر؟ شۇنداق قىلىپ سىلەر ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا لەنەت سۆزى ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىسىلەر. 9 سىلەر يەھۇدا زېمىندا ھەم يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا سادىر قىلىنغان رەزىلىكنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ رەزىلىكنى، يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ رەزىلىكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئايالىلىرىنىڭ رەزىلىكنى، سىلەرنىڭ ئۆز رەزىلىكىڭلارنى ھەم ئايالىلىرىڭلارنىڭ رەزىلىكنى ئۇنۇتۇپ قالدىڭلارمۇ؟ 10 بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر خەلقىڭلار ئۆزىنى ھېچ تۇۋەن تۇتمىدى، مەندىن ھېچ قورقمىدى، ئۇلار مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ياكى بەلگىلىمىلىرىمدە ھېچ ماڭغان ئەمەس. 11 شۇڭا ساباۋۇت قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان يەھۇدا پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بېشىڭلارغا كۈپلەپت چۈشۈرۈپ، بارلىق يەھۇدانى ھالاك قىلغۇچە سىلەرگە يۈزۈمنى قارىتىمەن؛ 12 مەن مىسىر زېمىنىغا شۇ يەردە ئولتۇراقلىشايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان يەھۇدانىڭ قالدىسىغا قول سالىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىسىر زېمىندا تۈگىشىدۇ؛ مىسىر زېمىندا يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلار لەنەت ئوقۇلىدىغان ۋە دەھشەت باسقۇچى ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىدۇ. 13 مەن مىسىر زېمىندا ئۆزۈڭلارنى يېرۇسالېمنى جازالىغاندەك قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن؛ 14 شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىندا ئولتۇراقلىشايلى دەپ شۇ يەرگە كىرگەن يەھۇدانىڭ قالدىسىدىن يەھۇدا زېمىنغا قايتىشقا ھېچقايسىسى قاچالمايدۇ ياكى ھېچكىم قالمايدۇ، شۇ يەرگە قايتىپ ئولتۇراقلىشىشقا ئىنتىزار بولسىمۇ، قاچالىغان ئاز بىر قىسمىدىن باشقىلىرى ھېچقايسىسى قايتمايدۇ». 15 ئاندىن ئۆز ئايالىلىرىنىڭ يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياقىدىغانلىقىنى بىلگەن بارلىق ئەرلەر، ۋە يېنىدا ئۆزغان بارلىق ئايالار، ـ زور بىر توپ ئادەملەر، يەنى مىسىرنىڭ [شىمالي تەرىپى ۋە جەنۇبىي تەرىپى] پاتروستىن كەلگەن بارلىق خەلق يەرەمىياغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ 16 «سەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزگە ئېيتقان سۆزگە كەلسەك، بىز ساڭا ھېچ قۇلاق سالمايمىز! 17 ئەكسىچە بىز چوقۇم ئۆز ئاغزىمىزدىن چىققان بارلىق سۆزلەرگە ئەمەل قىلىمىز؛ ئۆزىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز، پادىشاھلىرىمىز ۋە ئەمىرلىرىمىز يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا قىلغىنىدەك بىزلەر «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىۋېرىمىز ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇۋېرىمىز، چۈنكى ئەينى چاغدا بىزنىڭ ئېنىمىز پۇتۇن بولۇپ، توققۇزىمىز تەل، ھېچ كۈپلەتنى كۆرمەي ئۆتۈكەن. 18 ئەمما «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىشنى ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشنى توختاتقىنىمىزدىن باشلاپ، بىزنىڭ ھەممە نەرسىمىز كەم بولۇپ، قىلىچ بىلەن ھەم قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولۇپ كەلدۇق. 19 بىز ئايالار «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي ياقتىنىمىزدا ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيغىنىمىزدا، بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئوخشىتىپ پوشكالارنى ئېتىشىمىزنى ھەم ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشىمىزنى ئەرلىرىمىز قوللىمىغانمۇ؟». 20 يەرەمىيا بارلىق خەلققە، ھەم ئەرلەر ھەم ئايالارغا، مۇئىنداق جاۋابنى بەرگەنلەرنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دەيدى: ـ 21 ـ «پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىدە قېلىپ كۆڭلىگە تەككەن ئىش دەل سىلەر، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، پادىشاھلىرىڭلار، ئەمىرلىرىڭلار شۇنداقلا زېمىندىكى خەلقنىڭ يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا ياقتان خۇشبۇيىنى ئەمەسمۇ؟ 22 ئاخىردا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ رەزىلىكىگە ھەم سادىر قىلغان يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭلارغا چىداپ ئۇزالمىغان؛ شۇڭا زېمىنىڭلار بۈگۈنكى كۈندىكىدەك خارابلىك، ئادەمنى دەھشەت باسقۇچى، لەنەت ئوبيېكتى ۋە ئادەمزاتسىز بولغان. 23 سەۋەبى، سىلەر خۇشبۇي ياقتانسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، ئۇنىڭ ئە تەۋرات-قانۇنىدا، نە بەلگىلىمىلىرىدە نە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا ھېچ ماڭمىغانسىلەر، شۇڭا بۈگۈنكى كۈندىكىدەك بۇ بالا-ئىشەپەت بېشىڭلارغا چۈشتى». 24 يەرەمىيا بارلىق خەلققە، بولۇمۇ بارلىق ئايالارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى مىسىردا ئۆزغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 25 ساباۋۇت قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان يەھۇدا پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئايالار ئۆز ئاغزىڭلار بىلەن: «بىز «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىش، ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇش ئۈچۈن ئېچىكەن قەسەملىرىمىزگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز» دېگەنسىلەر ۋە ئۇنىڭغا ئۆز قوللىرىڭلار بىلەن ئەمەل قىلغانسىلەر. ئەمدى قەسەمىڭلاردا چىڭ تۇرىۋېرىڭلار! قەسەمىڭلارغا تولۇق ئەمەل قىلىۋېرىڭلار! 26 لېكىن شۇنداق بولغاندا، ئى مىسىردا ئۆزغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! مانا، مەن ئۆزۈمنىڭ ئۇلۇغ نامىم بىلەن قەسەم قىلغانىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مىسىرنىڭ بارلىق زېمىندا ئۆزۈۋاتقان يەھۇدالىق ھېچقايسى كىشى مېنىڭ نامىمنى تىلغا ئېلىپ: «رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قايتىدىن قەسەم ئېچىمەيدۇ. 27 مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۇستىگە ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشەپەت چۈشۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى كۆزلەۋاتىمەن؛ شۇڭا مىسىردا ئۆزۈۋاتقان يەھۇدادىكى بارلىق كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆگىگۈچە قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولىدۇ. 28 قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قاچقانلار بولسا ئىنتايىن ئاز بىر توپ ئادەملەر بولۇپ، مىسىر زېمىندىن يەھۇدا زېمىنغا قايتىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنغا ئولتۇراقلىشايلى دەپ كەلگەن يەھۇدانىڭ قالدىسى كىمنىڭ سۆزىنىڭ، مېنىڭكى ياكى ئۇلارنىڭ ئىناۋەتلىك بولغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بىلىپ يېتىدۇ. 29 مېنىڭ سىلەرنى بۇ يەردە جازالايدىغانلىقىمغا، مېنىڭ سۆزلىرىمنىڭ چوقۇم سىلەرگە كۈپلەپت كەلتۈرمەي قويمايدىغانلىقىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە شۇ ئالدىنئالا بېشارەت بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 30 ـ مانا، مېنىڭ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى ئۇنىڭ دۈشمىنى، جېنىنى قوغلاپ ئىزدىگەن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمدەك مەن ئوخشاشلا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن خوفرانى ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ھەمدە جېنىنى ئىزدىگەن كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

45 يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ ئوتتىنچى يىلى، نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى ئورام قەغەزگە يازغىنىدا، يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا بۇ سۆزنى ئېيتقان: ـ 2 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سەن بارۇق توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ 3 سەن: «ھالىمغا ۋاي! چۈنكى پەرۋەردىگار قايغۇمغا دەرد-ئەلەم قوشۇپ قويدى؛ مەن ئاھ-زارلار قىلىشتىن چارچىدىم، زادىلا ئارام تاپالمىدىم!» ـ دېدىڭ. 4 ـ [يەرەمىيا]، سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قۇرۇپ چىققانلىرىمنى ھازىر غۇلىتىمەن، مەن تىككەنلىرىمنى، يەنى بۇ پۈتكۈل جاھانىڭ ھازىر يۇلۇپ تاشلايمەن. 5 مەن بۇنداق قىلغان يەردە سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئىزدىشىڭگە توغرا كېلەمدۇ؟ بۇلارنى ئىزدىمە؛ چۈنكى مانا، مەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۇستىگە بالا-ئىشەپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن جېنىڭنى سەن باردىغان بارلىق يەرلەردە ئۆزۈڭگە ئولجا قىلىپ بېرىمەن».

46 يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەللەر توغرۇلۇق سۆزى ئۇنۇۋەندە: ـ 2 مىسىر توغرۇلۇق: ئەفرات دەرياسى بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىنىڭ يېنىدا ئۇرۇۋاتقان، پىرەۋن-نەقوىنىڭ قوشۇنى توغرۇلۇق (بۇ قوشۇنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ ئوتتىنچى يىلى بىتچىت قىلغان): ـ 3 «قالقان-سپارلارنى ئېلىپ سەپكە چۈشۈڭلار! جەڭگە چىقىشقا تەييارلىنىڭلار! 4 ئاتلارنى ھارۇلارغا قېتىڭلار!

ئاتلىرىگلارغا مىنگلار! بېشىگلارغا دۇبۇلغا سىلىپ سەپتە تۇرۇڭلار! نەيزىلىرىگلارنى بىلەپ ئىتتىكلىنىڭلار! ساۋۇت-قۇيۇقلارنى كىيىۋېلىڭلار! **5** لېكىن مەن نېمىنى كۆرىمەن؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مانا، مۇشۇ [ئەشكەرلەر] دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ چېكىنىدۇ، باتۇر-پالۋانلىرى بىتچەت قىلىنىپ كەينىگە قارىماي بەدەر قاچىدۇ! تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ـ ئەمدى ئەڭ چاققانلارمۇ قاچالمايدۇ، باتۇر-پالۋانلارمۇ ئامان-ئېسەن قۇتۇلۇپ قالمايدۇ، مانا، شىمال تەرىپىدە، ئەفرات دەرياسى بويىدا تۇلار پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ! **7** سۈلىرى دەريالاردەك تۆزۈلىرنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسى [كەلكۈن كەبى] كۆتۈرۈلگەندەك تۆزنى كۆتۈرگەن كىمدۇر!؟ **8** سۈلىرى دەريالاردەك تۆزلىرنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسىدەك تۆزنى كۆتۈرگەن دەل مىسىر تۆزىدۇر، ئۇ: «مەن تۆزۈمنى كۆتۈرۈپ پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلايمەن، مەن شەھەرلەر ھەم ئۇلاردا ئولتۇرۇۋاتقانلارنى يوقىتىمەن!» ـ دەيدۇ. **9** ئېتىلىگلار، ئى ئاتلار! ھە دەپ ئالغا يىپىسىپ چېپىگلار، ئى جەڭ ھارۇلىرى! قالقان كۆتۈرگەن ئېفىئوپىيە ھەم لۇئىيەدىكىلەر، ئوقيالىرنى ئېگىدۇرگەن لىدىيەدىكىلەر، پالۋان-باتۇرلار جەڭگە چىقىشۇن! **10** لېكىن بۇ كۈن بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىدۇر، ئۇ قىساسلىق بىر كۈن، يەنى ئۆز ياۋلىرىدىن قىساس ئالىدىغان كۈنى بولىدۇ، ئۇنىڭ قىلىچى كىشىلەرنى تويغۇچە يۇتىدۇ، ئۇ قانغۇچە ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ شىمالىي زېمىندا، ئەفرات دەرياسى بويىدا قىلماقچى بولغان بىر قۇربانلىقى بار! **11** گىلئادقا چىقىپ ئۆتىيا ئىزدەپ تاپ، ئى مىسىرنىڭ قىزى! لېكىن سەن ئۆزۈڭگە نۇرغۇن دورىلارنى ئالساڭمۇ بىكار، سەن ئۆچۈن ھېچ شىپالىق يوقتۇر! **12** ئەللەر خجالىتىڭ توغرۇلۇق ئاڭلايدۇ، سېنىڭ پەريادلىرىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە پۇر كېتىدۇ، پالۋان پالۋانغا يۆتىلىشىدۇ، ئىككىسى تەڭ مەغلۇپ بولۇپ يىقىلىدۇ! **13** پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھى ئېيتقانىدەك مىسىر زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىشى توغرۇلۇق يەرەمىيا پەيغەمبەرگە ئېيتقان سۆزى: ـ **14** مىسىردا جاكارلا، مگدولدا ئېلان قىل، نوفتا ۋە تاھپانەستىمۇ ئېلان قىل: چېڭ تۇر، جەڭگە بەل باغلا، چۈنكى قىلىچ ئەتراپىڭىكىلەرنى يۇتۇۋاتىدۇ، **15** سېنىڭ باتۇرلىرىڭ نېمىشقا سۈپۈرۈپ تاشلىنىدۇ؟ ئۇلار چېڭ تۇرالمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى سەپتىن ئىتتىرىپ يىقىتىۋېتىدۇ. **16** ئۇ ئۇلاردىن كۆپلىرنى يۇتلاشتۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇلار قاچىقاندا بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بولە، تۇرايلى، زومىگەرنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ ئۆز خەلقىمىزگە ۋە ئاتا يۇرتىمىزغا قايتىپ كېتەيلى!» ـ دەيدۇ، **17** شۇ يەرگە [قايتقاندا] ئۇلار: «مىسىر پادىشاھى پىرەۋن پەقەت بىر قىيقاس-سۈرەن، خالاس! ئۇ پەيتنى بىلمەي ئوتكۈزۈۋەتتى!» ـ دەيدۇ. **18** ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پادىشاھ، نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ تاغلار تارىسىدا تابور تېغى بولغانىدەك، كارمەل تېغى دېڭىز بويىدا [ئاسمانغا تاقىشىپ] تۇرغانىدەك بىرسى كېلىدۇ. **19** ئەمدى سەن، ئى مىسىردا تۇرۇۋاتقان قىز، سۈرگۈن بولۇشقا لايىق يۈك-تاقالارنى تەييارلاپ قوي؛ چۈنكى نوف خارابە بولۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ، ھېچ ئادەمزاتسىز بولىدۇ. **20** مىسىر بولسا چىرايلىق بىر ئىنەكتۇر، لېكىن ئۇنى نىشان قىلغان بىر كۆكۈيۈن كېلىۋاتىدۇ، شىمالدىن كېلىۋاتىدۇ! **21** ئۇنىڭ ئارىسىدىكى يالالىنما لەشكەرلەر بولسا بوردىاق تورپاقلاردەك بولىدۇ، ئۇلارمۇ ئارقىغا بۇرۇلۇپ، بىرلىكتە قېچىشىدۇ، ئۇلار چېڭ تۇرۇۋالمايدۇ؛ چۈنكى كۈلپەتلىك كۈن، يەنى جازالىنىش كۈنى ئۇلارنىڭ ئېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **22** [مىسىرنىڭ] ئاۋازى يىلاننىڭكىدەك «كۈش-كۈش» قىلىپ ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى [دۈشمەن] قوشۇنلىرى بىلەن ئاتلىنىپ، ئوتۇن كەسكۈچىلەردەك ئۇنىڭغا قارشى پالتىلارنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. **23** ئورمانلىقى قويۇقلۇقىدىن كىرگۈسىز بولسىمۇ، ئۇلار ئۇنى كېپىسىپ يىقىتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى كەسكۈچىلەر چېكەتكە توپىدىن كۆپ، سان-ساناقسىز بولىدۇ. **24** مىسىرنىڭ قىزى خجالەتتە قالدۇرۇلىدۇ، ئۇ شىمالىي ئەلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن نو شەھىرىدىكى بۇت ئامونىنى، پىرەۋنىنى، شۇنداقلا مىسىر ۋە ئۇنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن پادىشاھلىرىنى جازالايمەن؛ بەرھەق، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭغا تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **26** مەن ئۇلارنى ئۇلارنىڭ جېنىنى ئىزدىگۈچىلەر، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ھەم خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. بىراق كېيىن، [مىسىر] قەدىمكى زامانلاردەك قايتىدىن ئاھالىلىك بولىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **27** لېكىن سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يۇرتتىن، نەسلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ قايتىپ، خاتىرجەملىك ۋە ئارامبەخشتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. **28** قورقما، ئى قۇلۇم ياقۇپ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەتمىشتۈرسەممۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەتمىشتۈرمەيمەن، پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن، سېنى جازاسىز قويمايمەن.

47 پىرەۋن گازا شەھىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىلگىرى، يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كەلگەن، پەرۋەردىگارنىڭ فىلىستىيلەر توغرىسىدىكى سۆزى: ـ **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، شىمالدىن [دولقۇنلۇق] سۇلار تۇرلەيدۇ؛ ئۇلار تېشىپ بىر كەلكۈن بولىدۇ، ئۇ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممىنىڭ ئۈستىدىن، شەھەر ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىدىن تاشقىن بولۇپ باسىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى نالە-پەرياد كۆتۈرىدۇ، زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار [ئازابتىن] نالە-زار قىلىدۇ؛ **3** تولپارلىرىنىڭ تۇياقلىرىنىڭ تاراقشىشلىرىنى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ تاراقلاشلىرىنى، چاقلىرىنىڭ گۈلدۈرلەشلىرىنى ئاڭلاپ، ئاتلار تۇرۇ باللىرىدىن خەۋەر ئېلىشقىمۇ قوللىرى بوشاپ، ئارقىغىمۇ قارىمايدۇ. **4** چۈنكى بارلىق فىلىستىيلەرنى نابۇت قىلىدىغان كۈن، ھەم تۇر ۋە زىدونىنى ئۇلارغا يارىدەمدە بولغۇدەك بارلىق قالغان ئادەملەردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنى، يەنى كېرىت ئارىلىدىن چىقىپ كەلگەنلەرنىڭ قالدۇقىنى نابۇت قىلىدۇ. **5** گازانىڭ ئۈستى تاقىرلىق بولىدۇ؛ ئاشكېلون شەھىرىدىكىلەر داڭ قېتىپ قالىدۇ، قاچانغىچە ئەتلىرىگلارنى تىلىسىلەر، ئى فىلىستىيە كۆچلىرىدىن ئامان قالغانلار؟ **6** ئاپلا، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى، سەن قاچانغىچە تىنمايسەن؟ ئۆز قىنىڭغا قايتقىن، ئارام ئېلىپ تىنچلانغىن! **7** لېكىن ئۇ قانداقمۇ توختىيالسۇن؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پەرمان چۈشۈرگەن، ئاشكېلون شەھىرىگە ھەم دېڭىز بويىدىكىلەرگە زەرب قىلىشقا ئۇنى بېكىتكەندۇر!

48 موئاب توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ نېبونىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇ خارابە قىلىنىدۇ، كىرىئاتايىم خجالەتكە قالدۇرۇلۇپ، ئىشغال قىلىنىدۇ، يۇقىرى قورغان بولسا خجالەتكە قالدۇرۇلۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. **2** موئاب يەنە ھېچ ماختالمايدۇ، ھەشبوندا كىشىلەر ئۇنىڭغا: «ئۇنى ئەل قاتاردىن يوقىتايلى» دەپ سۈيىقەست قىلىدۇ، سەنمۇ، ئى مادەمەن، تۈگەشتۈرۈلىسەن؛ قىلىچ سېنى قوغلايدۇ. **3** ھورونائىمدن ئاۋ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ: ـ «ئاھ، ۋەيرانچىلىق، دەھشەتلىك پاتپاراقچىلىق!» **4** موئاب بىتچەت قىلىنىدى! ئۇنىڭ كىچىكلىرىدىن پەريادلىرى ئاڭلىنىدۇ. **5** بەرھەق، لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولدىن توختىماي يىغلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ھالا كەتتىن ئازابلىق نالە-پەريادلار ئاڭلىنىدۇ. **6** قېچىڭلار، جېنىڭلارنى ئېلىپ يۈگۈرۈڭلار! چۆلدىكى بىر چاتقال بولۇڭلار! **7** چۈنكى سەن ئۆز قىلغانلىرىڭغا ۋە بايلىقلىرىڭغا تايانغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سەنمۇ ئەسىرگە چۈشىسەن؛ [بۇتۇڭ] كېموش، ئۇنىڭ كاھىنلىرى ھەم ئەمىرلىرى بىلەن بىللە سۈرگۈن بولىدۇ. **8** ۋەيران قىلغۇچى ھەر بىر شەھەرگە جەڭ قىلىدۇ، شەھەرلەردىن ھېچقايسى قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار دېگەندەك جىلغىمۇ خارابە بولىدۇ، تۈزلەڭلىكمۇ ھالا كەتكە يۈزلىنىدۇ. **9** دالىدىغا بېرىپ قېچىش ئۈچۈن موئابقا قاناتلارنى بېرىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بولىدۇ **10** (پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ قىلمىغان كىشى لەنەتكە قالسۇن! قىلىچنى قان تۆكۈشتىن قالدۇرغان كىشى لەنەتكە قالسۇن!). **11** موئاب ياشلىقىدىن تارتىپ كەڭ-كۈشادە ياشاپ ئازراڭلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك ئەندىشسىز بولۇپ كەلگەن؛ ئۇ ھېچقاچان كۆزىتىن كۆزىگە قۇيۇلغان ئەمەس، ياكى ھېچ سۈرگۈن بولغان ئەمەس؛ شۇڭا ئۇنىڭ تەمى بىرخىل بولۇپ، پۇرىقى ھېچ

تۇزگەرمىگەن. **12** شۇڭا ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ يىنىغا ئۆلارنى تۆز كۆيىدن تۆكىدىغان تۆككۈچىلەرنى ئەۋەتىمەن؛ ئۆلار ئۇنىڭ كۆيلىرىنى قۇرۇقدايدۇ، ئۇنىڭ چۆگۈنلىرىنى چېقىۋېتىدۇ. **13** ئۆتكەنده ئىسرائىل جەمەتى تۆز تايانچىسى بولغان بەيت-ئەل تۆپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالغاندەك موئابۇ كېموش تۆپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالدۇ. **14** سىلەر قانداقۇ: «بىز باتۇر، جەڭگىۋار پالۋانمىز!» ـ دېيەلەيسىلەر؟ **15** موئابنىڭ زېمىنى خارابە قىلىنىدۇ؛ [دۈشمەن] ئۆلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ [سېپىللىرىغا] چىقىدۇ، ئۇنىڭ ئېسىل يىگىتلىرى قەتل قىلىنىشقا چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پادىشاه، يەنى نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **16** ـ موئابنىڭ هالاكىتى يېقىنلاشتى، ئۇنىڭ كۆلپىتى بېشىغا چۈشۈشكە ئالدىرايدۇ. **17** ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى هەممەيلەن ئۇنىڭ ئۆچۈن ئاه-زار كۆتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ نام-شۆهرىتىنى بىلگەنلەر: «كۆچلۈك شاهانە هاسىسى، گۈزەل تايىقىمۇ شۇنچە سۇندۇرۇلدىغۇ!» ـ دەڭلار. **18** شان-شۆهرىتىڭدىن چۈشۈپ قاغىجىراپ كەتكەن يەردە ئولتۇر، ئى دىبونلا تۇرۇۋاتقان قىز؛ چۈنكى موئابنى هالاك قىلغۇچى ساڭا جەڭ قىلىشقا يېتىپ كەلدى، ئۇ ئىستىهكام-قورغانلىرىڭنى بەربات قىلدۇ. **19** يول بويىدا كۆزەت قىل، ئى ئاروئەردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ بەدەر تىكىۋاتقان ئەردىن ۋە قېچىۋاتقان قىزدىن: «نېمە بولدى؟» دەپ سورا؛ **20** «موئاب خجالەتكە قالدى، چۈنكى ئۇ بىتچىت قىلىنىدى!» [دەپ جاۋاب بېرىلىدۇ]. ئاه-زار تارتىپ ناله-پەريات كۆتۈرۈڭلار، ئارنوندا: «موئاب هالاك قىلىندى» ـ دەپ جاكارلاڭلار. **21** جازا هۆكۈمى تۈزلەكلىك جايلىرى ئۈستىگە چىقىرىلدى؛ هولون، ياهاز ۋە مەفائات ئۈستىگە، **22** دىبون، نېبو ھەم بەيت-دىبلاتائىم ئۈستىگە، **23** كىرىئاتايىم، بەيت-گامۇل ھەم بەيت-مېئون ئۈستىگە، **24** كېرىئوت، بوزراه ھەم موئابدىكى يىراق-يېقىن بارلىق شەھەرلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلدۇ. **25** موئابنىڭ مۈڭگۈزى كېسىۋېتىلدى، ئۇنىڭ بىلىكى سۇندۇرۇلدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **26** ـ ئۇنى مەست قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئالدىدا هاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ موئاب تۆز قۇسۇقىدا ئېغىناپ ياتسۇن، شۇنىڭ بىلەن رەسۋا قىلىنسۇن. **27** چۈنكى سەن [موئاب] ئىسرائىلنى مازاق قىلغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئوغرىلار قاتاردا تۇتۇۋېلىنغانمۇ، سەن ئۇنى تىلغا تالساڭلا بېشىڭنى چايقايسەن؟! **28** شەھەرلەردىن چىقىپ تاش-قىيالار ئارىسىنى تۇرالغۇ قىلىڭلار، ئى موئابدا تۇرۇۋاتقانلار، غار ئاغزىدا تۇۋۇلىغان پاختەكتەك بولۇڭلار! **29** بىز موئابنىڭ هاكاۋۇرلۇق (ئۇ ئىنتايىن هاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ تەكەبىۋارلۇق، هاكاۋۇرلۇق، كۆڭلىدىكى مەغرۇر-كۆزەڭلىكى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق. **30** مەن ئۇنىڭ نوچىلىق قىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق [نوچىلىقى] كارغا يارىمايدۇ؛ ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ. **31** شۇڭا مەن موئاب ئۈچۈن زار يىغلايمەن، موئابنىڭ هەممىسى ئۈچۈن زار-زار كۆتۈرىمەن؛ كىر-خارەسەتىنىكلەر ئۈچۈن ئاه-يىغان ئاڭلىنىدۇ. **32** ئى سىبماهتىكى ئۈزۈم تېلى، مەن يائازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن تەڭ سەن ئۈچۈن يىغلايمەن؛ سېنىڭ پېيلەكلىرىڭ سوزۇلۇپ، ئەسلىدە «ئۇلۇك دېڭىز»نىڭ نېرىغا يېتەكىنىدى؛ ئۆلار ئەسلىدە يائازەر شەھىرىگىچەمۇ يەتكەنىدى. لېكىن سېنىڭ يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ئۈزۈم هوسۇلۇڭ ئۈستىگە بۇزغۇچى بېسىپ كېلىدۇ. **33** شۇنىڭ بىلەن شادلىق ۋە خۇشاللىق موئابنىڭ باغ-ئېتىزلىرىدىن ۋە زېمىنىدىن مەهرۇم قىلىنىدۇ؛ مەن ئۈزۈم كۆچىگەكلەردىن شارابنى يوقىتىمەن؛ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەرنىڭ تەنتەنە ئاۋازلىرى قايتىدىن يانىڭىمايدۇ؛ ئاۋازلار بولسا تەنتەنە ئاۋازلىرى ئەمەس، جەڭ ئاۋازلىرى بولىدۇ. **34** چۈنكى ناله-پەريادلار هەشبوندىن كۆتۈرۈلۈپ، ياهازغىچە ۋە ئېلىئالاهغىچە يېتىدۇ، ناله ئاۋازلىرى زوئاردىن كۆتۈرۈلۈپ، هورونائىمغىچە ۋە ئەگلات-شېلىشىياغىچە يېتىدۇ؛ هەتتا نىمرىمدىكى سۇلارمۇ قۇرۇپ كېتىدۇ. **35** مەن موئابتا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلغۇچىلارنى ۋە يات ئىلاهلارغا خۇشبۇيى ياقتۇچىلارنى يوقىتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **36** ـ شۇڭا مېنىڭ قەلبىم موئاب ئۈچۈن نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ مېنىڭ قەلبىم كىر-هەرەستىكلەر ئۈچۈنمۇ نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئىگىۋالغان بايلىق-خەزىنىلەر يوقاپ كېتىدۇ. **37** هەممە باش تاقىر قىلىۋېلىنغان، هەممە ساقال چۈشۈرۈلگەن؛ هەممە قول تىتما-تىتما كېسىلگەن، هەممە چاتىراقتا يۈز كېسىلگەن. **38** موئابنىڭ بارلىق تۇي تۇگزىلىرى ئۈستىدە ۋە مەيدانلاردا ماتەم تۇتۇشتىن باشقا ئىش بولمايدۇ؛ چۈنكى مەن موئابنى هېچكىمگە ياقايدىغان بىر قاچىدەك چېقىپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **39** ـ ئۆلار يىغىنىدىن زارلىشىدۇ؛ [موئاب] شۇنچىلىك پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇكى، ئۇ خجالەتتىن كۆيچىلىككە ئارقىسىنى قىلىدۇ؛ موئاب ئەتراپىدىكى هەممە تەرىپىدىن رەسۋا قىلىنىدىغان، ۋەھىمە سالغۇچى ئوبيېكت بولىدۇ. **40** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قاناتلىرىنى كېرىپ [پەرۋاز قىلىپ]، موئاب ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. **41** شەھەرلىرى ئىشغال بولىدۇ، ئىستىهكاملار ئىگىلىۋېلىنىدۇ؛ شۇ كۈنى موئابدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. **42** موئاب ئەل قاتاردىن يوقىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا هاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ **43** ۋەھىشەت، ئوراً ۋە قىلتاق بېشىڭلارغا چۈشۈشنى كۈتمەكتە، ئى موئابدا ئۇتۇرۇۋاتقانلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **44** ـ ۋەھىشەتتىن قاچقان ئوربغا يېقىلىدۇ؛ ئوردىن چىققان قىلتاققا تۇتۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەنى موئاب ئۈستىگە جازالىنىش يىلنى چۈشۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **45** قاچقانلار هەشبون [سېپىلىنىڭ] دالدىسىدا ئۇرۇپ ئامالسىز قالدۇ؛ چۈنكى هەشبوندىن ئوت، هەم [مەهرۇم] سىهون [پادىشاه]نىڭ زېمىنى ئوتىۋىرىسىدىن بىر يالقۇن پارتلاپ چىقىدۇ ۋە موئابنىڭ چېكىلىرىنى، سوقۇشقاق خەلقىنىڭ باش چوقۇمىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **46** هالىڭغا ۋاي، ئى موئاب! كېموشقا تەۋە بولغان ئەل نابۇت بولدى؛ ئوغۇللىرىڭ ئەسىرگە چۈشىدۇ، قىزلىرىڭ سۈرگۈن بولىدۇ. **47** لېكىن، ئاخىرقى زامانلاردا موئابنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. موئاب ئۈستىگە چىقىرىدىغان هۆكۈم مۇشۇ يەرگىچە.

49

ئامموئىيلار توغرۇلۇق. پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ پەرزەنتلىرى يوقمىكەن؟ ئۇنىڭ مىراسخورلىرى يوقمىدۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ملكوم گادنىڭ زېمىنىغا ۋارىسلىق قىلدى، ملكومغا تەۋە بولغان خەلق نېمىشقا گادنىڭ شەھەرلىرىدە تۇرىدۇ؟ **2** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئامموئىيلارنىڭ رابباه شەھىرىدە جەڭ سادالىرىنى ئاڭلىتىمەن؛ ئۇ خارابلىك دۆڭۈ بولىدۇ؛ تەۋە شەھەرلىرى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ؛ ئىسرائىل قايتىدىن ئۆزلىرىنى ئىگىلىۋالغانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **3** ـ زارلاڭلار، ئى هەشبون! چۈنكى ئايى شەھىرى خارابە قىلىنغان! رابباه قىزلىرى، تۇرۇڭلارغا بۇز رەختىنى باغلاپ ماتەم تۇتۇڭلار، سېپىل ئىچىدە ئۆيان-بۇيان پاتپاراق يۈگۈرۈڭلار، چۈنكى ملكوم ۋە ئۇنىڭ كاهىنلىرى، ئۇنىڭغا تەۋەلىك ئەمەرلىرى سۈرگۈن بولىدۇ. **4** نېمىشقا كۆچ-هەيۋىتىڭنى داڭلايسەن؟ سېنىڭ كۆچۈڭ ئېقىپ كېتىۋاتىدۇ، ئى: «كىم ماڭا يېقىنلىششقا پېتىنالىسۇن؟» دەپ تۆز بايلىقلىرىڭغا تايانغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى قىز! **5** مانا، مەن بارلىق ئەتراپىڭدىكىلەردىن ۋەھشەت چىقىرىپ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر هەربىرىڭلار هەيدىۋېتىلىسىلەر، ئالدىڭىدىكىلەرنى يىغىۋالغۇچى يوق بولىدۇ. **6** لېكىن كېيىنكى كۈنلەردە، ئامموئىيلارنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **7** ئېدوم توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ تېمانىدا هازىر دانالىق تېپىلمامدۇ؟ دانىشمەنلىردىن نەسىهەت يوقاپ كەتتىمۇ؟ ئۆلارنىڭ دانالىقىنى دات بېسىپ قالغانمۇ؟! **8** بۇرۇلۇپ قېچىڭلار، پىنهان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى دېدانىدا تۇرۇۋاتقانلار! چۈنكى مەن ئەساۋغا تېگىشلىك بالا-يىتاپەتنى، يەنى ئۇنى جازالايدىغان كۈننى بېشىغا چۈشۈرىمەن. **9** ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يىنىڭغا كەلسىمۇ، ئۆلار ئازراق ئاساڭلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئوغرىلار كېچىلەپ يىنىڭغا كىرسىمۇ، ئۆلار ئۆزلىرىگە چۈشلۈقلا بولۇپ، ئوغرىلايدۇ ئەمەسمۇ؟ **10** مەن ئەساۋنى يالڭاچلۇۋېتىمەن، ئۇ يوشۇرۇنغىدەك جاي قالمىغۇچە دالدا جايلىرىنى ئېچىپ تاشلايمەن؛ ئۇنىڭ ئەسلى، قېرىنداشلىرى ھەم قوشنىلىرى يوقايدۇ؛ ئۇ ئۆزى يوق بولىدۇ. **11** لېكىن يېتىم-يېسىرلىرىڭنى قالدۇر، مەن ئۆلارنىڭ هاياتىنى ساقلايمەن؛ ئۆل خوتۇنىڭلار ماڭا تايانسۇن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، [غەزىپىمنىڭ] قەدەھىدىن ئېچىشكە تېگىشلىك بولمىغانلار چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچمەي

قالمايدىغان يەردە، سەن جازالانماي قالامسەن؟ سەن جازالانماي قالمايسەن؛ سەن چوقۇم تۇنىگۈن ئېچىسەن. 13 چۈنكى تۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچكەنمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بوزراھ دەھشەت باسىدىغان ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكتى، خارابلىك ۋە لەنەت سۈزى بولىدۇ؛ تۇنىگۈ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى دائىملىق خارابلىك بولىدۇ. 14 مەن پەرۋەردىگاردىن شۇ بىر خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇم، ـ ۋە بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلگەنىدى ـ تۆز: «تۇنىگۈنا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىڭلار! تۇنىگۈنا جەڭ قىلىشقا تۇرنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. 15 مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك، ئىنسانلار ئارىسىدا كەمىستىلگەن قىلىمەن. 16 سېنىڭ تۇزۇڭلەرگە دەھشەت سالىدىغانلىقىڭ، كۆڭلۈڭدىكى تەكەبباۇرلۇقۇڭ تۇزۇڭنى ئالداپ قويدى؛ ھەي تىك قىيانىڭ پېرىقلىرى ئېچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇڭ ئېگىزلىكىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە بولغۇچى، گەرچە سەن چاڭگاڭنى بۇركۈتنىڭكىدەك يۇقىرى ياسىساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 17 ـ ۋە ئېدوم تولىمۇ ۋەھىمىلىك بولىدۇ؛ ئېدومدىن تۇتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆزىنىڭ بارلىق يارا-ژابىلىرى تۈپەيلىدىن ۋەھىمىگە چۈشۈپ، ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. 18 سودوم، گومورىا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىرگە ئوروۋېتىلگەندەك ئېدومۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. 19 مانا، ئىئوردان دەرياسىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۈلار بويىدىكى يايلاقتىكى [قويلارنى] تارقاتقان بىر شىردەك مەن [ئېدومدىكىلەرنى] بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئېدومنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ 20 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئېدومنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك تېماندىكىلەرنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: تۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېپكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلىمىشلىرى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار تۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. 21 تۇلارنىڭ يىقىلىپ كەتكەن ساداسىنى ئاڭلاپ يەر يۈزىدىكىلەر تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ناۋە-يەرياۋلىرى «قىزىل دېڭىز»غىچە ئاڭلىنىدۇ. 22 مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قانات يېيىپ پەرۋاز قىلىپ، بوزراھ ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. شۇ كۈنى ئېدومدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. 23 دەمەشق توغرۇلۇق: ـ خامات، ئارپاد شەھىرىدىكىلەر خىجالەتكە قالدۇرۇلدۇ؛ چۈنكى تۇلار شۇم خەۋەر ئاڭلايدۇ؛ تۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ داۋۇلغۇپ كەتكەن دېڭىزدەك تۇلار ھېچ تىنچلىنالمايدۇ. 24 دەمەشق زەئىپلەشتى، قېچىشقا بۇرۇلىدۇ؛ ئۇنى ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئازابلار تولغاققا چۈشكەن ئايالنى ئۇتقانىدەك، ئازاب ۋە دەرد-قايغۇ ئۇنى ئۇتىدۇ. 25 نام-داڭقى چىققان يۇرت، مەن ھۇزۇر ئالغان شەھەر شۇ دەرىجىدە تاشلۇۋېتىلگەن بولدىمۇ! 26 شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىرىدا يىقىلىدۇ، جەڭگۈار پالۋانلار شۇ كۈنى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ 27 ـ ھەم مەن دەمەشقنىڭ سېپىلىگە بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. 28 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەڭگەن كېدار توغرۇلۇق ھەم ھازورنىڭ پادىشاھلىقلىرى تۇغۇلۇق سۆز: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تورنۇڭدىن تۇر، كېدارغا ھۇجۇم قىلىپ، شەرقتىكى ئادەملەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىل!» ـ دېيىلىدۇ؛ 29 ھۇجۇم قىلغانلار تۇلارنىڭ چېدىرلىرى ھەم پادىلىرىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ تۇلارنىڭ چېدىر پەردىلىرى، بارلىق قاچا-قۇچا، تۆگىلىرىنى بۇلاپ كېتىدۇ؛ خەق تۇلارغا: «تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ!» دەپ ۋارقىرايدۇ. 30 قېچىپ كېتىڭلار، بەدەر تىكىپ پىنھان جايلاردىن تۇرالغۇ ئېيىپ تۇرۇڭلار، ئى ھازوردىكىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار سىلەرگە جەڭ قىلىشقا قەست قىلغان، سىلەرگە قاراپ نىيىتى بۇزۇلغان. 31 ـ ئورنۇڭدىن تۇر، سېپىل-دەرۋازىلارغا ئىگە بولمىغان ئارامخۇدا ياشاپ، تىنچ-ئامان تۇرغان تۇرغان ئەلگە جەڭ قىلىشقا چىق؛ تۇلار يالغۇز تۇرىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 32 ـ تۇلارنىڭ تۆگىلىرى ئولجا، توپ-توپ مال-ۋارانلىرى غەنىيمەت بولىدۇ؛ مەن چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرگەنلەرنى تۆت شامالغا تارقىتىمەن، تۇلارنىڭ ھېشىغا ھەر ئەتراپىدىن كۈزلەپ چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 33 ـ ھازور بولسا چىلبۇرىلەرنىڭ تۇرالغۇسى، مەڭگۈگە ۋەيرانە بولىدۇ. ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. 34 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا، يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مۇنداق ئىدى: ـ 35 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئېلامنىڭ غولۇقى كۆچى بولغان ئوقياسىنى سۇندۇرىمەن. 36 ئاسمانلارنىڭ تۆت چېتىدىن تۆت شامالنى چىقىرىپ ئېلامنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنى بۇ تۆت شامالغا تارقىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېلامدىن ھەيدەلگەنلەرنىڭ بارمايدىغان ئەل-مەملىكەتلەر قالمايدۇ. 37 مەن ئېلامنى دۈشمەنلىرى ئالدىدا ھەم جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككىگە چۈشۈرىمەن؛ دەھشەتلىك غەزىپىمنى يېشىغا تۆكۈپ، كۆڭلىگەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ ئۇلارنى بەربات قىلغۇچە مەن قىلىچنى ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا ئەۋەتىمەن. 38 مەن تۆز تەختىمنى ئېلامدا تىكلەيمەن، شۇ يەردىن پادىشاھى ۋە شاھزادىلىرىنى يوق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 39 ـ لېكىن ئاخىرقى زامانلاردا، مەن ئېلامنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

50 پەرۋەردىگار يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق بابىل توغرۇلۇق، يەنى كالدىيلىرنىڭ زېمىنى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆز: ـ 2 ئەللەر ئارىسىدا شۇ خەۋەرنى ئېلان قىلىپ جاكارلاڭلار، تۈغ كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، ئۇنى يوشۇرماڭلار! ـ «بابىل ئىشغال قىلىندى، بەل بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، ماردۇك پاتىراق بولۇپ كەتتى؛ بابىلنىڭ ئىۋىما بۇتلىرى خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، يېرگىنچلىك نەرسىلىرى پاتىراقچىلىققا چۈشتى!» ـ دەڭلار. 3 چۈنكى شىمالدىن ئۇنىڭغا جەڭ قىلماقچى بولغان بىر ئەل كېلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىدۇ، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ؛ ئىنسان ھەم ھايۋانۋار قېچىپ كېتىدۇ، تۇلار يوق بولىدۇ. 4 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئىسرائىل خەلقى كېلىدۇ، تۇلار ھەم يەھۇدا خەلقى بىلەن بىللە كېلىدۇ، تۇلار يىغلىغان ھالدا مېڭىپ پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئىزدەشكە كېلىدۇ. 5 تۇلار زىئوننىڭ يولىنى سورايدۇ، يۈزلىرىنى ئۇنىڭغا قارىتىپ: «ھەرگىز ئۇنتۇلماس مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بىلەن ئۇزىمىزنى پەرۋەردىگارغا باغلايلى» ـ دەيدۇ. 6 ـ مېنىڭ خەلقىم ئازغان قويلاردۇر؛ تۇلارنىڭ باققۇچىلىرى تۇلارنى ئازدۇرغان، تۇلارنى تاغلاردا تېنىنتىپ يۈرگەن؛ تۇلار تاغدىن دۆڭگە كېزىپ يۈرۈپ، ئۆز ئارامگاھىنى ئۇنتۇغاندۇر. 7 تۇلارنى ئۇچراتقانلارنىڭ ھەممىسى تۇلارنى يەپ كەتكەن، كۈشەندىلىرى تۇلار توغرۇلۇق: «بىزدە [بۇ ئىشلاردا] ھېچ گۇناھ يوق، چۈنكى تۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئۆمىدى بولغان پەرۋەردىگار، يەنى ھەققانىيلىقنىڭ يايلاق-تۇرالغۇسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان!» ـ دېگەن. 8 [ئى خەلقىم]، بابىل ئوتىۋرىسىدىن قېچىڭلار، كالدىيلىرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ چىقىڭلار، پادىنى يېتەكلىگۈچى تېكەلەردەك بولۇڭلار. 9 ـ چۈنكى مانا، شىمالىي زېمىندىن بابىلغا ھۇجۇم قىلماقچى بولغان زور بىر توپ ئۇلۇغ ئەللەرنى قوزغايمەن؛ تۇلار ئۆزلىرىنى ئۇنىڭغا قارشى سەپكە قوشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بابىل شۇ يەردىن چىققانلار تەرىپىدىن ئەسىرگە چۈشىدۇ. تۇلارنىڭ ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر مەرگىنلەرنىڭكىدەك بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ھېچقايسىسى جەڭدىن قۇرۇق قول كەلمەيدۇ. 10 كالدىيە بولسا ئولجا بولىدۇ؛ ئولجا ئالغان بارلىق بۇلىغۇچىلار تۇنىگۈدىن قانائەتلىنىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 11 ـ چۈنكى سىلەر شادلانغانسىلەر، سىلەر يايراپ كەتكەنسىلەر، ئى مىراسىم بولغان [خەلقىمنى] بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلار! چۈنكى سىلەر چېمەندە تۇرغان موزايلاردەك سەكرىگەنسىلەر، ئايغىرلاردەك خۇشاللىقتىن كىشنىگەنسىلەر! 12 ئەمدى ئانا [يۇرتۇڭ] زور خىجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ؛ رەسۋاچىلىق سېنى تۇغىۋالىدۇ؛ مانا، ئۇ ئەللەرنىڭ داشقىلى، ـ بىر جاڭگال، قاغىيراق يەر ۋە چۆل-باياۋان بولۇپ قالىدۇ. 13 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ھېچ ئاھالىسى بولمايدۇ، ھەممە تولۇق تاشلۇۋېتىلگەن بولىدۇ؛ بابىلدىن ئوتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ژابىلىرى تۈپەيلىدىن ۋەھىمىگە چۈشۈپ ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. 14 بابىلغا جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىدا سەپكە تىزىلىڭلار، بارلىق ئوقياچىلار؛ ئۇنىڭغا ئېتىڭلار، ئوقلارنى ھېچ ئايىماڭلار؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان. 15 ئۇنىڭ ئەتراپىدا

جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈڭلار، ئۇ تەسلىم بولۇپ قول كۆتۈرىدۇ، مۇنارلىرى ئۆرۈلىدۇ، سېپىللىرى غۇلىتىلىدۇ؛ چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالغان قىساسىدۇر. ئۇنىڭدىن قىساس ئېلىڭلار، ئۇ باشقىلارغا نېمە قىلغان بولسا ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار. **16** بابىلدىن ئۇرۇق تېرىغۇچى ھەم ھوسۇل ۋاقتىدىكى ئورغاق سالغۇچىلارنى يوق قىلىڭلار، زۇلۇمكارنىڭ قىلىچىنىڭ قورقۇنچى تۈپەيلىدىن بۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېلىگە قايتىپ، ھەربىرى ئۆز ئانا يۇرتىغا قاچىشۇن! **17** ئىسرائىل تارقىتىۋېتىلگەن قوي پادىسىدۇر؛ شىرلار ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن؛ دەسلەپتە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، ئاخىرىدا بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭ ئۆستخانىلىرىنى ئېزىپ غاجىلىغان. **18** شۇنىڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنى جازالىغىنىمدەك، مەن بابىل پادىشاھىنى ھەم زېمىنى جازالايمەن. **19** مەن ئىسرائىلنى قايتىدىن ئۆز يايلىقىغا قايتۇرىمەن، ئۇ كارمەل تېغىدا، باشان زېمىندا ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ئەفرائىم تېغى ئۈستىدە ھەم گىلېئاد زېمىندا قانائەتلىنىدۇ. **20** شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئىسرائىلنىڭ قەبىلىكى ئىزدەلسە، ھېچ تېپىلمايدۇ؛ يەھۇدانىڭ گۇناھلىرى ئىزدەلسە، ھېچ تېپىلمايدۇ؛ چۈنكى مەن قالدۇرغان قالدىسىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. **21** ـ مېراتاتىمنىڭ زېمىنغا زەرب بىلەن جەڭ قىلىشقا، پېكودتا تۇرۇۋاتقانلارغىمۇ جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار، ئۇلارنى ۋەيران قىلىڭلار، قالدۇقىنىمۇ ھالاك قىلىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن تېمنى ساگا بۇيرۇغان بولسام شۇنى ئادا قىلىڭلار. **22** جەڭ سادالىرى [بابىل] زېمىندا ئاڭلىنىدۇ؛ ئۇ زور ھالاكەتنىڭ ساداسىدۇر! **23** ئەسلىدە پۈتكۈل يەر يۈزىنى ئۇرغان بازغان شۇ دەرىجىدە سۇندۇرۇپ چېقىۋېتىلدىغۇ! بابىل ئەللەر ئارىسىدا شۇنچە بىر دەھشەت باسقۇچى بولۇپ چىققانتىغۇ! **24** مەن ساگا تۇزاق قۇردۇم، سەن، ئى بابىل، ھېچ بىلمەيلا ئۇنىڭغا ئۇتۇلدۇڭ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىشۇڭ تۈپەيلىدىن سەن تېپىلىپ ئۇتۇلدۇڭ. **25** پەرۋەردىگار قورال ئامبىرىنى ئېچىپ، غەزەبىدىكى قوراللىرىنى ئېلىپ چىقاردى؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار كالدىيەلەرنىڭ زېمىندا قىلىدىغان ئىشى باردۇر. **26** ئۇنىڭ ھەر چەت-چەتلىرىدىن كېلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىڭلار، ئامبارلىرىنى ئېچىۋېتىڭلار، ئۇنچىلەرنى دۆۋىلىگەندەك ئۇنى خارابە-خارابە قىلىپ دۆۋىلەپ ۋەيران قىلىڭلار، ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى قالدۇرماڭلار! **27** ئۇنىڭ بارلىق توراپقىلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار! ئۇلار سويۇلۇشقا چۈشسۇن! ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈنى، يەنى جازالىنىش ۋاقتى يېتىپ كەلدى. **28** ئاڭلاڭلار! زىئونغا كېلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىساسىنى، يەنى ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىنى جاكارلايدىغان، بابىل زېمىندىن قاچقان پاناھ ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! **29** بابىلغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئوقياچىلارنى، يەنى بارلىق كامانىنى ئەگگۈچىلەرنى چاقىرىڭلار، بابىلنىڭ ئەتراپىدا بارگاھ قۇرۇپ قورشۇۋېلىڭلار، ھېچكىمنى قاچقۇزماڭلار؛ ئۆز قىلمىشىنى ئۈچ بېشىغا چۈشۈرۈڭلار، ئۇ نېمىلەرنى قىلغان بولسا، ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ـ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى كۆرەكلەپ كەتكەندى. **30** شۇنىڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىردا يىقىلىدۇ، شۇ كۈنىدە ئۇنىڭ بارلىق جەنگچى پالۋانلىرى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **31** مانا، مەن ساگا قارشىدۇرمەن، ئى كۈرەكلەپ كەتكۈچى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى سېنىڭ كۈنۈڭ، يەنى مەن يېنىڭغا يېقىن كېلىپ جازالايدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ **32** كۈرەكلەپ كەتكۈچى پۈتلىشىپ يىقىلىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قايتىدىن يۈلەپ تۇرغۇزمايدۇ؛ بەرھەق، مەن ئۇنىڭ شەھەرلىرىگە ئوت ياقىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈپ يۇتۇپ كېتىدۇ. **33** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلار يەھۇدالار بىلەن بىللە ئېزىلىپ خورلۇقنى كۆرگەن؛ ئۇلارنى ئەسىر قىلغانلار ئۇلارنى قاتتىق قامەپ ئۇنىمىدى؛ ئۇلارنى قويۇۋېتىشنى رەت قىلغان. **34** لېكىن ئۇلارنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى كۈچلۈكتۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى ئەستايىدىللىق بىلەن سورايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ زېمىنغا ئارام بېرىدۇ، بابىلدىكىلەرگە ئارامسىزلىق يەتكۈزىدۇ. **35** كالدىيەلەر ئۈستىگە، بابىلدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە ھەمدە بابىلنىڭ ئەمىرلىرى ۋە دانىشمەنلىرى ئۈستىگە قىلىچ چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **36** قىلىچ يالچىلار ئۈستىگە چۈشكەندە، ئۇلار ھاماقەت-ئەخمەقلەردەك كۆرۈنىدۇ؛ قىلىچ ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار پاتپاراق بولۇپ كېتىدۇ؛ **37** قىلىچ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى ئۈستىگە، جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ سەپلىرىدە تۇرغان بارلىق يات لەشكەرلەر ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار ئاياللاردەك بولىدۇ؛ قىلىچ خەزىنىلىرى ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. **38** قۇرغاقچىلىق ئۇلارنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ بۇلارنىڭ سەھنىسى زېمىنى ئويما بۇتلارغا تولۇپ، ئۇلار قورقۇنچاۋۇق مەبۇدلار تۇرپەيلىدىن تەۋرۈشىپ كەتكەن. **39** شۇنىڭا چۆلدىكى جانىۋارلار ۋە چىلبۆرىلەر بىرلىكتە شۇ يەردە تۇرىدۇ، شۇ يەردە ھۇۋقۇشلار ماكانلىشىدۇ، ئۇ مەڭگۈگە ئادەمزاتسىز بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ ئاھاللىك بولمايدۇ. **40** خۇدا سودوم ۋە گومورراني ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇۋېتىكىنىدەك، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **41** ـ مانا، شىمالدىن بىر خەلق، ئۇلۇغ بىر ئەل چىقىپ كېلىدۇ؛ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئۇرغىن پادىشاھلار قوزغىلىدۇ. **42** ئۇلار ئوقيا ھەم نەيزىنى تۇتۇپ قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار ۋەھشي، ھېچ رەھىم كۆرسەتمەيدىغان بولىدۇ، ئاتلىرىغا مىنگەندە ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرى دېڭىزدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار جەنگگە تاتالتىقان ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ، ساگا ھۇجۇم قىلماقچى، ئى بابىل قىزى! **43** بابىل پادىشاھى ئۇلارنىڭ خەۋرىنى ئاڭلاپلا قوللىرى تىترەپ بوشاپ كېتىدۇ؛ غەم-قايغۇ ئۇنى تۇتىدۇ؛ تولغاققا چۈشكەن ئاياللەك ئازابلار ئۇنى بېسىۋالىدۇ. **44** مانا، ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۈلار بويىدىكى يايلاقتىكى قويلارنى تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن بابىلدىكىلەرنى بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ **45** شۇنىڭا پەرۋەردىگارنىڭ بابىلنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېيكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلىشلىرى تۈپەيلىدىن [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. **46** بابىلنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ يەر يۈزى تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭ نالە-پەريادى بارلىق ئەللەرگىچە ئاڭلىنىدۇ.

51

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بابىلنى سوقىدىغان ھەم «لەب-كامايي»دا تۇرۇۋاتقانلارنى سوقىدىغان بىتىچە قىلغۇچى شامالنى قوزغاپ چىقىرىمەن؛ **2** مەن بابىلغا يات ئادەملەرنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئۇنى سورۇۋېتىدۇ، زېمىنىنى يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ بېشىغا كۈلپەت چۈشكەن كۈندە ئۇلار ئۇنىڭغا تەرەپ-تەرەپتىن قارشىلىشىشقا كېلىدۇ. **3** ئۇنىڭ ئوقياچىلىرىغا كىرىچىنى تارتقۇدەك، ئورنىدىن تۇرغۇچىلارغا دۇبۇلغا-ساۋۇت كىيگۈدەك پۇرسەت بەرمەڭلار؛ ئۇنىڭ يىگىتلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى ئاياپ قويماڭلار؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى بىتىچە قىلىڭلار. **4** كالدىيەلەرنىڭ زېمىندا سانجىلغانلار، كوچىلىردا قىلىچلانغانلار يېقىلىدۇ! **5** چۈنكى ئىسرائىل ياكى يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى تەرىپىدىن، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تەرىپىدىن تاشلۇۋېتىلگەن ئەمەس، چۈنكى [بابىلنىڭ] زېمىنى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئالدىدا سادىر قىلغان گۇناھ بىلەن تولغاندۇر. **6** [بارلىق ئەللەر]، بابىل ئىچىدىن قېچىڭلار، ئۆز جېنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! ئۇنىڭ قەبىلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ ھالاك بولماڭلار، چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالدىغان ۋاقتىدۇر، ئۇ قىلمىشىنى ئۆز بېشىغا قايتۇرىدۇ. **7** بابىل پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى پۈتكۈل جاھانىنى مەست قىلغۇچى ئالتۇن قەدەھ بولغان؛ ئەللەر ئۇنىڭ شاربىدىن ئىچكەن؛ ئەللەر شۇنىڭ بىلەن ساراڭ بولۇپ كەتكەن. **8** بابىل تۇيۇقسىز يىقىلىپ بىتىچە بولىدۇ، ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! ئۇنىڭ ئازابلىرى ئۈچۈن ئۇتنىيا ئېلىڭلار، ئۇ بەلكىم ساقايتىلارمىكەن؟ **9** ـ «بىز بابىلنى ساقايتاي‌لىدۇق، لېكىن ئۇ ساقايمىدى؛ ئۇنىڭدىن ۋاز كېچىپ ھەممىمىز ئۆز يۇرتىمىزغا قايتايلى؛

چۈنكى ئۇنىڭ ئۇستىگە چىقىرىلىدىغان ھۆكۈم جازاسى ئاسمانغا تاقىشىپ، كۆككە يېتىدۇ». 10 ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزنى بارلىققا كەلتۈرگەندۇر، كېلىڭ، زىئوندا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىلغان ئىشنى جاكارلايلى!» 11 ـ ئوقلارنى ئۆچىلاڭلار! قالقانلارنى ئۆتۈكلار! پەرۋەردىگار مېدىئانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ روھىنى ئۇرغۇتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ نىيىتى بابىلغا قارشىدۇر، ئۇنى بەربات قىلىش ئۈچۈندۇر؛ بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساسىدۇر، يەنى ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىدۇر. 12 بابىلنىڭ سېپىللىرىغا قارىتىپ جەڭ ئۆتىنى كۆتۈرۈڭلار، كۆزەتنى تېخىمۇ چىڭراق قىلىڭلار، كۆزەتچىلەرنى [بابىلنى چۈرىدىتىپ] سەپتە ئورنىغۇزۇڭلار، بۆكتۈرمە قويۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلدىكىلەرنىڭ جازاسى توغرۇلۇق نىمىلەرنى دېگەن بولسا، ئۇ شۇنى كۆزگىدە پەملەپ، ئۇنى ئادا قىلىدۇ. 13 ـ ئى ئەلۋەك سۈلار ئۇستىدە ئولۇرغۇچى، بايلىقلىرى نۇرغۇن بولغۇچى، ئەجىلىڭ يېتىپ كەلدى، ئىنىڭ ئۆچلىنىپ ئۈزۈلۈش ۋاقتى توشتى. 14 ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: «توپ-توپ چېكەتكىلەردەك مەن سېنى ئادەملەر بىلەن تولدۇرىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە ئەتتەنىلىرىنى كۆتۈرىدۇ» دېدى. 15 ـ ئۇ بولسا يەر-زېمىنى كۆچ-قۇدرىتى بىلەن ياساپ، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلىپ، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر؛ 16 ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۈلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۈمانلارنى ئۆرلىتىدۇ؛ ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 17 بۇ [بۇتپەرەسلەرنىڭ] ھەربىرى ئەقىلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر؛ ھەربىر زەرگەر ئۆزىنى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ قۇيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. 18 ئۇلار بىمەنىلەردۇر، مازاق ئوبيېكتىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ئۇستىگە جازالىنىش ۋاقتى كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. 19 ياقۇبنىڭ نەسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر؛ چۈنكى ھەممنى ياسىغۇچى شۇدۇر؛ ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىسىدۇر؛ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 20 سەن [ئىسرائىل] مېنىڭ گۈرزۈم، مېنىڭ جەڭ قوراللىرىمسەن؛ سېنىڭ بىلەن مەن ئەللەرنى بىتچىت قىلىمەن، سېنىڭ بىلەن پادىشاھلىقلارنى تارمار قىلىمەن؛ 21 سېنىڭ بىلەن ھەم ئات ھەم ئات مىنگۈچىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم جەڭ ھارۋىسى ھەم ھەيدىگۈچىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ 22 سېنىڭ بىلەن ھەم ئەر ھەم ئايالنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم قېرى ھەم ياشلارنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم يىگىت ھەم قىزنى بىتچىت قىلىمەن؛ 23 سېنىڭ بىلەن ھەم پادىچى ھەم قوي پادىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم دېھقان ھەم بويۇنتۇرۇققا قېتىلغان كالىلىرىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم ۋالىيلار ھەم ھۆكۈمرانلارنى بىتچىت قىلىمەن. 24 ـ مەن كۆز ئالدىڭلاردا بابىلنىڭ ھەم بارلىق كالدىيلەرنىڭ زىئوندا قىلغان بارلىق رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرۈپ ياندۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 ـ مانا، مەن سەن [بابىلغا] قارشىمەن، ئى پۈتكۈل يەر يۈزىنى ھالاك قىلغۇچى تاغ؛ مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە سوزۇپ، سېنى تىك يارلاردىن غۇلىتىپ، دومىلىتىپ چۈشۈرۈپ، سېنى كۆيۈپ تۈگىگەن بىر يانار تاغ قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەندىن بۇرجەك چىقىرىش ئۈچۈنمۇ تاش تاپالمايدۇ، ياكى ئۇل ئۈچۈنمۇ ھېچىيەردىن تاش تاپالمايدۇ؛ چۈنكى سەن مەڭگۈگە بىر ۋېيرانە بولىسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 27 ـ زېمىندا جەڭ ئۇغىنى كۆتۈرۈڭلار، ئەللەر ئارىسىدا كانايى چېلىڭلار، بابىلغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلا گلار، ئارارات، مىنى ۋە ئاشكىناز پادىشاھلىقلىرىنى چاقىرىپ يىغىڭلار، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغۇچى قوشۇنلارغا بىر سەردار بېكىتىڭلار، ئاتلارنى توپ-توپ چېكەتكە لېچىنكىلىردەك زېمىنغا ئۆركىلەپ چىقىرىڭلار، 28 ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلا گلار، ـ مېدىئالىقلارنىڭ پادىشاھلىرى، ۋالىيلىرى ۋە بارلىق ھۆكۈمدارلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ھۆكۈمۈ سۈرگەن زېمىنلارنىڭ بارلىق ئادەملىرىنى تەييارلا گلار! 29 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنى تەۋرىنىپ ئازابلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بابىلغا قارشى باغلىغان نىيەتلىرى، يەنى بابىلنىڭ زېمىننى ھېچ ئادەم ئۆرمايدىغان چۆل-بىاباۋان قىلىۋېتىش نىيىتى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. 30 بابىلدىكى پالۋانلار ئۇرۇشتىن قول ئۈزىدۇ؛ ئۇلار قورغانلىرىدا ئامالسىز ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دەرمانى قالمايدۇ؛ ئۇلار ئىيالارىدەك بولۇپ قالىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۆزىنلىرىغا ئوت قويۇلىدۇ؛ دەرۋازا سالاسۇنلىرى سۇندۇرۇلىدۇ. 31 يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان بىر چاپارمەن يەنە بىر چاپارمەنگە، بىر خەۋەرچى يەنە بىر خەۋەرچىگە بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىدىلا ئۇچرىشىپ قېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ پۈتكۈل شەھەرلىرى ئۇ چەتتىن بۇ چەتكىچە ئىشغال قىلىنىدى؛ 32 دەريا كېچىكلىرى ئىگىلىۋېلىنىدى، قومۇشلۇقلار ئوتتا كۆيدۈرۈلىدى، پالۋانلىرى دەككە-دۈككىگە چۈشۈشتى!» ـ دەپ جاكارلىشىدۇ. 33 چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ قىزى تەكشىلىنىپ چىڭدىلىدىغان ۋاقتى بولغان خاماندەك بېسىلىدۇ؛ بىردەمدىلا، ئۇنىڭ ھوسۇلى ئورۇلىدىغان ۋاقتى يېتىپ بولدۇ! 34 زىئوندا ئۇرغۇچى قىز: ـ «بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار مېنى يۇتۇپ، مېنى غاجىلاپ ئەزگەن؛ ئۇ ئېچىمنى بوشتىلغان قاچىدەك قىلىپ قويغان؛ ئۇ ئەجدىھادەك مېنى يۇتۇپ، ئوزىنى نازۇ-نېمەتلىرىم بىلەن تويغۇزغان، مېنى قۇرۇقداپ پاك-پاكىز قىلۋەتكەن. ماكا، مېنىڭ تېنىمگە قىلغان زوراۋانلىقى بابىلنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلسۇن» ـ دەيدۇ، ئۇ يېرۇسالىم: «مېنىڭ قانلىرىم كالدىيەدە ئۇرغۇچىلارنىڭ بېشىغا ئۆركىلسۇن» ـ دەيدۇ. 36 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايمەن، سەن ئۈچۈن قىساس ئالىمەن؛ مەن ئۇنىڭ دېڭىزىنى قۇرۇتىمەن، بۇلقىنى قاغىرىتىمەن. 37 بابىل بولسا دۆۋە-دۆۋە خارابىلەر، چىلبۆرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسى بولىدۇ؛ زېمىنى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ئوبيېكت بولىدۇ، ھېچ ئادەم شۇ يەردە ئۆرمايدۇ. 38 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياش شىرلاردەك ھۇۋلىشىدۇ، ئارسلانلاردەك بىر-بىرىگە خىرىس قىلىشىدۇ؛ 39 ئۇلارنىڭ كەيپىياتى قىزىپ كەتكەندە، مەن ئۇلارغا بىر زىياپەت تەييارلاپ قويىمەنكى، ئۇلارنى مەست قىلىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يايراپ-ياشناپ كېتىدۇ، ـ ئاندىن مەڭگۈگە ئۇيقۇغا غەرق بولۇپ، قايتىدىن ھېچ ئويغانمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 40 بوغۇزلاشقا يېتىلگەن قوزىلاردەك ۋە بىللە يېتىلەنگەن قوچقارلار ھەم تېكىلەردەك مەن ئۇلارنى بوغۇزلاشقا چۈشۈرىمەن. 41 شېشاقنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىغا قارا! پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ پەخرىنىڭ ئۇتۇلغانلىقىغا قارا! بابىلنىڭ ئەللەر ئارىسىدا ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكتى بولغانلىقىغا قارا! 42 دېڭىز بابىل ئۈستىدىن ئورلەپ كەتتى؛ ئۇ نۇرغۇنلىغان دولقۇنلار بىلەن غەرق بولدى. 43 ئۇنىڭ شەھەرلىرى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكت، قاغىراق يەر، بىر چۆل، ھېچكىم ئۆرمايدىغان زېمىن بولدى؛ ھېچقانداق ئىنسان بالىسى قايتىدىن شۇ يەرلەردىن ئۆتمەيدۇ. 44 مەن بابىلدا بەلنى جازالايمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىن يۇتۇۋالغىنىنى ياندۇرۇۋالىمەن؛ ئەللەر قايتىدىن ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشمەيدۇ، بابىلنىڭ سېپىلى غۇلاپ كېتىدۇ. 45 ئۇنىڭ ئوتىۋىسىدىن چىقىڭلار، ئى خەلقىم! ھەربىرىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپىدىن ئۆز جېنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! 46 سىلەر زېمىندا ئاڭلىنىۋاتقان پىتنە-ئىغۋادىن يۈرىكىڭلارنى سۇ قىلماڭلار ۋە قورقماڭلار، بۇ يىل بىر پىتنە-ئىغۋا، كېلەر يىلى يەنە بىر پىتنە-ئىغۋا چىقىدۇ؛ زېمىندا زۇلۇم-زوراۋانلىق پارتلايدۇ، ھۆكۈمدارلار ھۆكۈمدارلارغا قارشى چىقىدۇ. 47 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، مەن بابىلدىكى ئويما مەبۇدلارنى جازالايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى خجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ، ئۇنىڭدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۇنىڭ ئىچىدە يېقىلىدۇ؛ 48 شۇنىڭ بىلەن ئاسمان ۋە زېمىن ۋە ئۇلاردا بار بولغانلار بابىل ئۈستىدىن شادلىقتىن يا ئۈيىدۇ؛ چۈنكى شىمالدىن ھالاك قىلغۇچىلار ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 49 بابىل تۆپەيلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر يېقىلغاندەك، بابىل ئىسرائىلدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر تۆپەيلىدىن بابىل يېقىلماي قالمايدۇ. 50 قىلىچتىن قاچقانلار، يىراق كېتىڭلار، ھايال بولماڭلار، چەت يەرلەردىن پەرۋەردىگارنى سېغىنىڭلار، يېرۇسالېمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 51 «بىز خجالەتكە قالدۇق، چۈنكى ھاقارەتكە تۇچىردۇق، شەرمەندىلىكتىن يۈزىمىز تۆكۈلدى؛ چۈنكى يات ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ ئويدىكى مۇقەددەس جايلارغا بېسىپ كىردى!». 52 شۇڭا شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭدىكى ئويما مەبۇدلارنى جازالايمەن؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى بويىدا يارىلىنىپ جان ھەلقۇمىدا ئىڭىشىدۇ. 53 بابىل ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلگەن بولسىمۇ؛ ئۇنىڭ ئۇقىرى ئىستىھكام-قورغىنى مۇستەھكەملەنگەن بولسىمۇ، لېكىن مېنىڭدىن ئۇنىڭغا ھالاك قىلغۇچىلار يېتىپ باردىغان

بولدی، ـ دەیدۇ پەرۋەردىگار. **54** بابىلدىن نالە-پەريادىنىڭ ئاۋازى، كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدىن زور ھالا كەتىنىڭ ساداسى كۆتۈرۈلدۈ. **55** چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلنى ھالاك قىلماقچى بولدۇ؛ ئۇ ئۆتىنگىنى ۋاراڭ-چۇرۇگىلىرىنى يوقىتىدۇ؛ سۈلارنىڭ دولقۇنلىرى ئۈركەشلەۋاتقان سۈلارەدەك شارقىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاۋازى شاۋقۇنلاپ كېلىدۇ. **56** چۈنكى ھالاك قىلغۇچى ئۇنىڭغا، يەنى بابىلغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پالۋانلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ـ قىساسلار ئالغۇچى تەڭرىدۇر؛ ئۇ يامانلىقنى ياندۇرمايدۇ قالمايدۇ. **57** ـ مەن ئۇنىڭ ئەمىرلىرى، دانىشمەنلىرى، ۋالىيلىرى، ھۆكۈمدارلىرى ۋە پالۋانلىرىنى مەست قىلىمەن؛ ئۇلار مەڭگۈگە ئۇخلايدۇ ۋە قايتىدىن ھېچ ئويغىنالمايدۇ ـ دەيدۇ پادىشاھ، ـ نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **58** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ كەڭ سېپىللىرى يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئېگىز دەرۋازىلىرى پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتى بېھۇدە بولىدۇ، ئەل-يۇرتلارنىڭ تۆزلىرىنىڭ جاپالىق ئەجىرى يەقەت ئوتقا يېقىلغۇ بولىدۇ. **59** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان تۆتىنچى يىلى، بابىلغا بارغىنىدا ماھسىياھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى سېرايا زەدەكىياغا ھەمراھ بولۇپ بارغان (سېرايا باش غوجىدار ئىدى). يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا سۆز تاپىلىغان. **60** يەرەمىيا ئورام قەغەزگە بابىلنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى، ـ يەنى بابىل توغرۇلۇق پۈتۈكلۈك بۇ بارلىق سۆزلەرنى يازغانىدى؛ **61** ۋە يەرەمىيا سېرايىغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بابىلغا يېتىپ بارغاندا، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوقۇپ چىقىپ ۋە: ـ **62** «پەرۋەردىگار، سەن بۇ جاي توغرۇلۇق: ـ مەن ئۇنى يەكسان قىلىمەنكى، ئۇنىڭدا ھېچكىم، نە ئىنسان نە ھايۋان تۇرمايدىغان، مەڭگۈگە بىر ۋەيرانە بولىدۇ ـ دېگەنسەن» ـ دەيسەن؛ **63** شۇنداق قىلىپ بۇ يازمىنى ئوقۇپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا تاش تېڭىپ، ئەفرات دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈرۈۋەت، **64** ۋە: «مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەكچى بولغان كۈلپەتلەر تۈپەيلىدىن، بابىل [شۇ تاشتا] ئوخشاشلا غەرق بولۇپ قايتىدىن تۇرالمايدۇ، ئۇلار ھالدىن كېتىدۇ» ـ دەيسەن. يەرەمىيانىڭ سۆزلىرى مۇشۇ يەردە تۈگىدى.

52

زەدەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر يېشىدا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل ھۆكۈم سۈردى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. **2** ئۇ [پادىشاھ] يەھوئاكىمنىڭ قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىشلارنى قىلدى. **3** پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، ئۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى. بىرنېچىدىن، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى. **4** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتىپ كېلىپ قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ئۇلار ئۇنى قورشۇپلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرنېچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. **6** شۇ يىلى تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. **7** شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى؛ بارلىق جەڭگۈار ئەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكۈپتىشتى. ئۇلار پادىشاھ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئارابا»ھ تۈزلەڭلۈكى»نى بويلاپ قېچىشتى. **8** لېكىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەڭلۈكىدە زەدەكىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. **9** ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، خامات زېمىنىدىكى ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ [شۇ يەردە] ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. **10** بابىل پادىشاھى زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئۇ يەھۇدانىڭ بارلىق ئەمىرلىرىنمۇ ربلاھ شەھىرىدە قەتل قىلدى؛ **11** ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋەتتى؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كېلىپ، ئۆلگۈچە زىندانغا قامەپ قويدى. **12** بەشىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، پاسبان بېگى نېبۇزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. **13** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلەرگە ئۇ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋەتتى. **14** ۋە پاسبان بېگى يېتىپ كېلىكىدىكى كالدىيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلنى ئوروۇۋەتتى. **15** پاسبان بېگى نېبۇزار-ئادان زېمىنىدىكى ئەڭ نامرات كىشىلەردىن بىر قىسمىنى، شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. **16** لېكىن پاسبان بېگى نېبۇزار-ئادان زېمىنىدىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. **17** كالدىيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى ئۇۋۇرۇكنى، داس تەگلىكلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **18** ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۈزرجەك-بەلگۈرجەكلەر، لاخشىگىرلار، قاچىلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى، **19** داسلار، خۇشبۇيدانلار، قاچىلار، كۈزلدانلار، چىراغدانلار، پىيالىلەر ۋە جام-قەدەھلەرنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسنى پاسبان بېگى ئېلىپ كەتتى. **20** سۈلەيمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى ئۇۋۇرۇك ۋە «دېڭىز»، شۇنداقلا ئۇنىڭ تەگلىكى بولغان ئون ئىككى ۋۇقىنى ئۇ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. **21** ئىككى ئۇۋۇرۇك بولسا، ھەربىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئايلانمىسى ئون ئىككى گەز كېلەتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئىچى كاۋاك بولۇپ، مىسنىڭ قېلىنلىقى توت بارماق ئىدى. **22** ئۇۋۇرۇكنىڭ ئۈستىدىكى بېشى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى بەش گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلانمىسى تور شەكلىدە ھەم ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەنىدى؛ ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى ئۇۋۇرۇكمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، ئۈمۈ ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەنىدى. **23** ھەربىر ئۇۋۇرۇكنىڭ بېشىنىڭ يانلىرىدا توقسان ئالتە ئانار نۇسخىسى بار ئىدى؛ توردا جەمئىي بولۇپ يۈز ئانار نۇسخىسى بار ئىدى. **24** پاسبان بېگى نېبۇزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئوروۇنباسار كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىكاقارنىمۇ ئەسىرگە ئالدى. **25** ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۋات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئوردا مەسلىھەتچىلىرىدىن يەتتىنى، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنى قوشۇننىڭ سەردارىنىڭ كاتىپىنى ۋە شەھەردىن ئالتىمش نەپەر يەرلىك كىشىنى تۇتتى. **26** پاسبان بېگى نېبۇزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ربلاھغا ئېلىپ باردى. **27** بابىل پادىشاھى خامات زېمىنىدىكى ربلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن قىلىندى. **28** نېبوقادنەسار سۈرگۈن قىلغان كىشىلەرنىڭ سانى مۇنداق ئىدى: ـ يەتتىنچى يىلى ئۈچ مىڭ يىگىرمە ئۈچ يەھۇدىي؛ **29** نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئۇ يېرۇسالېمدىن سەككىز يۈز ئوتتۇز ئىككى كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ **30** نېبوقادنەسارنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى پاسبان بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدىيلاردىن يەتتە يۈز قىرىق بەش كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ جەمئىي بولۇپ سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ سانى توت مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. **31** شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى شۇ ئىش يۈز بەردى: ئەۋىل-مىروداق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرنېچى يىلى، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن چىقاردى؛ **32** ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى بابىلدا ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ **33** شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. **34** ئۇنىڭ نېسىۋىسى

بولسا، بابىل پادىشاھىنىڭ تۆنىكۈغا يېغىشلىغان داۋاملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۆزدىلىك ئىدى، يەنى تۆ تۆنىكۈغا تاكى ئالەمدىن تۆتكىچە تۆمۈرنىڭ ھەربىر كۆزنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1 (ئالەف) ئاھ! ئىلگىرى ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر، ھازىر شۇنچە يىگانە ئولتۇرىدۇ! ئەللەر ئارىسىدا كاتتا بولغۇچى، ھازىر تۇل خوتۇنغا ئوخشاپ قالدى! تۆلكىلەر تۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن مەلىكە، ھاشارغا تۆتۈلدى! **2** (بەت) ئۇ كېچىچە ئاچچىق يىغا كۆتۈرمەكتە، مەڭزىدە كۆز ياشلىرى تارامىلىماقتا؛ ئاشىنىلىرى ئارىسىدىن، ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىدىغان ھېچبىرى يوقتۇر؛ بارلىق دوستلىرى ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا دۈشمەن بولۇپ كەتتى. **3** (گىمەل) يەھۇدا جەبىر-جاپا ھەم ئېغىر قۇللۇق ئاستىدا، سۈرگۈنلۈككە چىقتى؛ ئۇ ئەللەر ئارىسىدا مۇساپىر بولدى، ھېچ ئارام تاپمايدۇ، ئۇنى قوغلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭغا يېتىشىۋالىپ، ئۇنى تار يولدا قىستايدۇ؛ **4** (دالەت) ھېچكىم ھېيتلارغا كەلمىگەنلىكى تۈپەيلىدىن، زىئونغا باردىغان يوللار ماتەم تۇتماقتا. بارلىق قوۋۇقلىرى چۆلدەرەپ قالدى، كاھىنلىرى ئاھ-زار كۆتۈرمەكتە، قىزلىرى دەرد-ئەلەم ئىچىدىدۇر؛ ئۆزى بولسا، قاتتىق ئازابلاناماقتا. **5** (خې) كۆشەندىلىرى ئۇنىڭغا خوجايىن بولدى، دۈشمەنلىرى رۇناق تاپماقتا؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆپلىگەن ئاسىيلىقلىرى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇنى جەبىر-جاپاغا قويدى. ئۇنىڭ بالىلىرى كەلمەسكە كەتتى، كۆشەندىسىگە ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولدى. **6** (ۋاۋ) بارلىق ھۆرمەت-شۆھرىتى زىئوننىڭ قىزىدىن كەتتى؛ ئەمىرلىرى يايلاقنى تاپالمىغان كىيىكلەردەك بولدى، ئۇلارنىڭ ئوۋچىدىن ئۆزىنى قاچۇرغۇدەك ھېچ دەرمانى قالمىدى. **7** (زائىن) خارلانغان، سەرگەردان بولغان كۈنلىردە، خەلقى كۆشەندىسىنىڭ قولىغا چۈشكەن، ھېچكىم ياردەم قولىنى سوزمىغان چاغدا، يېرۇسالېم قەدىمدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلىرىنى، قىممەتلىك بايلىقلىرىنى يادىغا كەلتۈرمەكتە، كۆشەندىلىرى ئۇنىڭغا مەسخىرىلىك قارايتتى، كۆشەندىلىرى ئۇنىڭ نابۇت بولغانلىقىنى مەسخىرە قىلىشتى. **8** (خەت) يېرۇسالېم ئەشەددىي ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھارام بولدى؛ ئۇنىڭ يالىڭاچلىقىنى كۆرگەچكە، ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلەر ھازىر ئۇنى كەمسىتىدۇ؛ ئۆزىمۇ، ئۇھ تارتقىنىچە ئۆكەينىگە بۇرۇلدى. **9** (تەت) ئۇنىڭ ئۆز ھەيزىلىرى ئېتەكلىرىنى بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلىمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ يېقىلىشى ئاجايىب بولدى؛ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوقتۇر، ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، خارلانغىنىمغا قارا! چۈنكى دۈشمەن [ھالىمدىن] ماختىنىپ كەتتى!» **10** (يود) كۆشەندىسى قولىنى ئۇنىڭ قىممەتلىك نەرسىلىرى ئۈستىگە سوزدى؛ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايىغا ئەللەرنىڭ بىسىپ كىرگەنلىكىنى كۆردى، سەن ئەسلى ئۇلارنى ئىبادەت جامائىتىگە «كىرىشكە بولمايدۇ» دەپ مەنئى قىلغانغۇ! **11** (كاف) بىر چىشلەم نان ئىزدەپ، ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇھ تارتماقتا؛ جېنىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈنلا، ئۇلار قىممەتلىك نەرسىلىرىنى ئاشلىققا تېگىشتى. «ئاھ پەرۋەردىگار، قارا! مەن ئەرزىمەس سانالدىم. **12** (لامەد) ئەي ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ھېچ ئىش ئەمەسمۇ؟ قاراپ باق، مېنىڭ دەرد-ئەلىمىمدەك باشقا دەرد-ئەلەم بارمىدۇ؟ پەرۋەردىگار ئوتلۇق غەزىپىنى چۈشۈرگەن كۈندە، ئۇنى مېنىڭ ئۈستۈمگە يۈكلىدى. **13** (مەم) ئۇ يۇقىرىدىن ئوت ياغدۇردى، ئوت سۆڭەكلىرىمدىن ئۆتۈپ كۆيدۈردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدى. ئۇ پۇتلىرىم ئۈچۈن تور-تۈزاقنى قويۇپ قويدى، مېنى كەينىگە ياندۇردى، ئۇ مېنى نابۇت قىلدى، كۈن بويى ئۇ مېنى زەئىپلەشتۈردى. **14** (نۇن) ئاسىيلىقلىرىم بويۇنتۇرۇقى بولۇپ بوينۇمغا باغلاندى؛ قوللىرى تانىنى چىڭ چىگىپ چەمبەرچاس قىلىنىپ، ئاسىيلىقلىرىم بوينۇمغا ئارتىلدى؛ ئۇ دەرماننى مەندىن كەتكۈزدى، رەب مېنى مەن قارشىلىق كۆرسىتەلەيدىغانلارنىڭ قوللىرىغا تاپشۇردى. **15** (سامەق) رەب بارلىق باتۇرلىرىمنى ئوتتۇرۇمدىلا يەرگە ئۇرۇۋەتتى؛ ئۇ مېنىڭ خىل يىگىتلىرىمنى ئېزىشكە، ئۈستۈمدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا كېڭەش چاقىردى. رەب گويا ئۈزۈم كۇچىكىدىكى ئۈزۈملەرنى چەيلىگەندەك، يەھۇدانىڭ پاك قىزىنى چەيلىۋەتتى. **16** (ئاين) مۇشۇلار تۈپەيلىدىن تارامىلاپ يىغلىماقتىمەن؛ مېنىڭ كۆزلىرىم، مېنىڭ كۆزلىرىمدىن سۇ ئېقىۋاتىدۇ؛ ماڭا تەسەللى بەرگۈچى، جېنىمنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى مەندىن يىراقتۇر؛ بالىلىرىمنىڭ كۆڭلى سۈنۈقتۇر، چۈنكى دۈشمەن غەلبە قىلدى. **17** (پې) زىئون قولىنى سوزماقتا، لېكىن ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوق؛ پەرۋەردىگار ياقۇپ توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈردى ـ قوشنىلىرى ئۇنىڭ كۈشەندىلىرى بولسۇن! يېرۇسالېم ئۇلار ئارىسىدا نىجىس نەرسە دەپ قارالدى. **18** (تساده) پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىم! ئەي، بارلىق خەلقلەر، ئاڭلاڭلار! دەردلىرىمگە قارا ئاڭلار! پاك قىزلىرىم، ياش يىگىتلىرىم سۈرگۈن بولدى! **19** (كوف) ئاشنىلىرىمنى چاقىردىم، لېكىن ئۇلار مېنى ئالدىغانىدى؛ جان ساقلىغۇدەك ئوزۇق-تۈلۈك ئىزدەپ يۈرۈپ، كاھىنلىرىم ھەم ئاقساقاللىرىم شەھەردە نەپەسىتىن قالدى. **20** (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئازار چېكىۋاتىمەن! ھەددىدىن زىيادە ئاسىيلىق قىلغىنىم تۈپەيلىدىن، ئىچ-باغرىم قىينىلىۋاتىدۇ، يۈرىكىم ئۆرتىلىپ كەتتى. سىرتتا قىلىچ [ئاتىسىنى بالىسىدىن] جۇدا قىلدى، ئۆيلىرىمدە بولسا ئۆلۈم-ۋابا ھۆكۈم سۈرمەكتە! **21** (شين) [خەقلەر] ئاھ-زارلىرىمنى ئاڭلىدى؛ لېكىن تەسەللى بەرگۈچىم يوقتۇر؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى كۆزلىتىمدىن خەۋەردار بولۇپ، بۇ قىلغىنىڭىز خۇشال بولدى؛ سەن جاكارلىغان كۈنىنى ئۇلارنىڭ يېشىغا چۈشۈرگەيسەن، شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ ھالى مېنىڭكىدەك بولىدۇ. **22** (تاۋ) ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى كۆز ئالدىڭغا كەلتۈرگەيسەن، بارلىق ئاسىيلىقلىرىم ئۈچۈن مېنى قانداق قىلغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ چۈنكى ئاھ-زارلىرىم نۇرغۇنىدۇر، قەلبىم ئازابتىن زەئىپلىشىپ كەتتى!

2 (ئالەف) رەب غەزەپ بۇلۇتى بىلەن زىئون قىزىنى شۇنداق قاپلىدى! ئۇ ئىسرائىلنىڭ شەرەپ-جۇلاسىنى ئاسماندىن يەرگە چۈرۈۋەتتى، غەزىپى چۈشكەن كۈندە ئۆزىنە تەختىپەرنى ھېچ ئېسىدە قالدۇرمىدى. **2** (بەت) رەب ياقۇپنىڭ بارلىق تۇرالغۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى، ھېچ ئايىمىدى؛ ئۇ قەھىرى بىلەن يەھۇدانىڭ قىزىنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى غۇلاتتى؛ ئۇ پادىشاھلىقنى ئەمىرلىرى بىلەن نومۇسقا قويۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىۋەتتى. **3** (گىمەل) ئۇ قاتتىق غەزەپتە ئىسرائىلنىڭ ھەممە مۈڭگۈزلىرىنى كېسىۋەتتى؛ دۈشمەننى توسۇغان ئوڭ قولىنى ئۇنىڭ ئالدىدىن تارتىۋالدى، لاۋۇلداپ كۆيگەن ئۆز ئەتراپىنى يەپ كەتكۈچىي ئوتىمەك، ئۇ ياقۇپنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **4** (دالەت) دۈشمەندەك ئۇ ئوقياسىنى كەردى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى ئېتىشقا تەييارلانغانىدى، كۆزىگە ئىسىسق كۆرۈنگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى كۈشەندىسى كەبى قىردى، زىئون قىزىنىڭ چېدىرى ئىچىدە، قەھرىنى ئوتىمەك ياغدۇردى؛ **5** (خې) رەب دۈشمەندەك بولدى، ئۇ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى، ئوردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى يۇتۇۋالدى، ئۇنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنى يوقاتتى، يەھۇدانىڭ قىزىدا ماتەم ۋە يىغا-زارلارنى كۆپەيتتى. **6** (ۋاۋ) ئۇ ئۆنىڭ كەپسىنى باغچىنى پاچاقلاتقاندەك پاچاقلاتتى؛ ئۇ ئىبادەت سورۇنلىرىنى يوقىتىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار زىئوندا ھېيت-بايراملار ھەم شاباتلارنى [خەلقىنىڭ] ئېسىدىن چىقىرىۋەتتى؛ غەزەپ ئوتى بىلەن پادىشاھ ھەم كاھىننى چەتكە قېقىۋەتتى. **7** (زائىن) رەب قۇربانگاھىنى تاشلىۋەتتى، مۇقەددەس جايىدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇ زىئوندىكى ئوردىلارنىڭ سېپىللىرىنى دۈشمەننىڭ قولىغا تاپشۇردى، ھەتتا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ئۇلار ھېيت-ئايەم كۈندىكىدەك تەنتەنە قىلىشتى! **8** (خەت) پەرۋەردىگار زىئون قىزىنىڭ سېپىلىنى چېقىۋېتىشنى قارار قىلغان؛ ئۇ ئۇنىڭغا [ھالاك] تۈچىمە تانىسىنى تارتىپ قويغان، ئۇ قولىنى چېقىشتىن ھېچ ئۆزمىدى؛ ئۇ ھەم ئىستېھكاملارنى ھەم سېپىلنى زارلاتتى، ئىككىسى تەڭ ھالسىراپ قايغۇرماقتا. **9** (تەت) ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى يەر تېگىگە غەرق بولۇپ كەتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈمۈر-تاقاقلىرىنى پارە-پارە قىلىۋەتتى. پادىشاھى ھەم ئەمىرلىرى ئەللەر ئارىسىدا پالاندى؛ تەۋراتتىكى تەربىيە-يولىورۇق يوقاپ كەتتى، پەيغەمبەرلىرى پەرۋەردىگاردىن ۋەھيي-كورۇنۇشلەرنى ئىزدەپ تاپالمايدۇ. **10** (يود) زىئون قىزىنىڭ ئاقساقاللىرى، يەردە زۇۋان سۈرمەي ئولتۇرماقتا؛ ئۇلار باشلىرىغا توپا-چاڭ چېچىشتى؛ ئۇلار بېلىگە بۆز يۇگىنىۋېلىشتى؛ يېرۇسالېمنىڭ پاك قىزلىرىنىڭ باشلىرى يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولدى. **11** (كاف) مېنىڭ كۆزلىرىم تارامىلىغان ياشلىرىمدىن ھالدىن كەتتى؛ ئىچى-باغرىلىرىم زەردىپاغا تولدى، جىگىرىم يەر يۈزىگە تۆكۈلۈپ پارە-پارە بولدى، چۈنكى خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىندى، چۈنكى شەھەر كوچىلىرىدا نارسىدىلەر ھەم بوۋاقلار ھوشسىز يېتىماقتا. **12** (لامەد) ئۇلار شەھەر كوچىلىرىدا يارىلانغانلاردەك ھالدىن كەتكەندە، ئانىلىرىنىڭ قۇچىقىدا يېتىپ جان تالاشقاندا، ئانىلىرىغا: «بېمەك-ئىچمەك

نەدە؟» دەپ یالۆرۆشماقتا. 13 (مەم) مەن دەردىگىگە گۆژاھچى بولۇپ، سېنى نېمىگە
ئوخشىتارمەن؟ سېنى نېمىگە سېلىشتۇرارمەن، ئى يېرۇسالېم قىزى؟ ساڭا تەسەللى بېرىشتە،
نېمنى ساڭا تەڭ قىلارمەن، ئى زىئوننىڭ پاك قىزى؟ چۈنكى سېنىڭ ياراڭ دېڭىزدەك
چەكسىزدۇر، كىم سېنى ساقايتالىسۇن؟ 14 (نۇن) يەنىغەمبەرلىرىڭنىڭ سەن ئۈچۈن
كۆرگەنلىرى بەمەنلىك ھەم ئەخمەقلىقتۇر، ئۇلار سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى ھېچ ئاشكارە
قىلمىدى، شۇنداق قىلىپ ئۇلار سۈرگۈن بولۇشۇڭنىڭ ئالدىنى ئالمىدى. ئەكسىچە ئۇلارنىڭ
سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى يالغان بېشارەتلەر ھەم ئېزىتقۇلۇقلاردۇر. 15 (سامەق) يېنىڭدىن
ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ چاۋا كالىشىدۇ، ئۇلار ئۇشقىرتىپ پېرۇسالېمنىڭ
قىزىغا باش چايقاشماقتا: ـ «گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكى»
دەپ ئاتالغان شەھەر مۇشۇمدۇ؟» 16 (پې) بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ساڭا قاراپ ئاغزىنى
يوغان ئېچىپ [مازاق قىلماقتا]، ئۆش-ئۆش قىلىشىپ، چىشلىرىنى غۇچۇرلاتماقتا؛ ئۇلار: «بىز
ئۇنى يۇتۇۋالدۇق! بۇ بەرھەق بىز كۈتكەن كۈندۇر! بىز بۇنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈشكە
مۇيەسسەر بولدۇق!» ـ دېمەكتە. 17 (ئايىن) پەرۋەردىگار ئۆز نىيەتلىرىنى ئىشقا ئاشۇردى؛
قەدىمدىن تارتىپ ئۆزىنىڭ يېكىتكەن سۆزىگە ئەمەل قىلدى؛ ئۇ ھېچ رەھىم قىلماي غۇلاتتى؛
ئۇ دۈشمەننى ئۈستۈڭدىن شادلاندۇردى، كۈشەندىلىرىڭنىڭ مۈڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۈردى.
18 (تسادە) ئۇلارنىڭ كۆڭلى رەببگە ندا قىلماقتا! ئى زىئون قىزىنىڭ سېپىلى! ياشلىرىڭ
دەريادەك كېچە-كۈندۈز ئاقسۇن! ئۆزۈڭگە ئارام بەرمە، ياش تاڭچىلىرىڭ تارالماشتىن
ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۈن كېچىدە ئورنۇڭدىن تۇر، كەچتە جېسىمەك باشلىنىشى بىلەن
ندا قىل! كۆڭلۈڭنى رەببنىڭ ئالدىغا سۈدەمەك تۆك؛ نارسىدىلىرىڭنىڭ ھاياتى ئۈچۈن ئۇنىڭغا
قوللىرىڭنى كۆتۈر! ئۇلار بارلىق كوچىلىرىڭ دوقۇشىدا قەھەتچىلىكتىن ھالدىن كەتمەكتە.
20 (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، ئويلاپ باققىيەن، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە
قىلىپ باققان؟! ئايالار ئۆز مېۋىلىرى ـ ئەرگە بوۋاقلىرىنى يېيىشكە بولامدۇ؟ كاھىن ھەم
پەيغەمبەرنى رەببنىڭ مۇقەددەس جايىدا ئۆلتۈرۈشكە بولامدۇ؟! 21 (شىن) ياشلار ھەم
قېرىلار كوچىلاردا يېتىشماقتا؛ پاك قىزلىرىم ۋە ياش يىگىتلىرىم قىلىچلىنىپ يىقىلدى؛
ئۇلارنى غەزىپىڭ چۈشكەن كۈندە قىردىڭسەن؛ ئۇلارنى ھېچ ئايىماي سويدۇڭسەن. 22
(تاۋ) سەن ھېيت-بايرام كۈندە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى ئەتەرەپ-تەرەپلەردىن
بىسىشقا ۋەھىمىلەرنى چاقىردىڭ؛ پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ كۈندە قاچقانلار ياكى تىرىك
قالغانلار يوق ئىدى؛ ئۆزۈم ئەركىلىتىپ چوڭ قىلغانلارنى دۈشمنم يەپ كەتتى.

3

(ئالەف) مەن ئۇنىڭ غەزەپ تايىقىنى يەپ جەبىر-زۇلۇم كۆرگەن ئادەمدۇرمەن. 2
مېنى ئۇ ھەيدىۋەتتى، نۇرغا ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇققا ماڭدۇردى؛ 3 بەرھەق، ئۇ كۈن
بويى قولىنى ماڭا قايتا-قايتا ھۇجۇم قىلدۇردى؛ 4 (بەت) ئەتلىرىمنى ۋە تېرىلىرىمنى قاقشال
قىلىۋەتتى، سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرۇۋەتتى. 5 ئۇ ماڭا مۇھاسىرە قۇردى، ئۆت سۇيى ۋە جاپا
بىلەن مېنى قاپسىۋالدى. 6 ئۇ مېنى ئۆلگلى ئۆزۈن بولغانلاردەك قاپقارا ئاڭغۇ جايلاردا
ئولۇشقا مەجبۇر قىلدى. 7 (گىمەل) ئۇ مېنى چىقالمايدىغان قىلىپ چىتلاپ قورشۇالدى؛
زەنجىرىمنى ئېغىر قىلدى. 8 مەن ۋاقىراپ ندا قىلسامۇ، ئۇ دۇئايىمنى ھېچ ئىشىتمىدى. 9
ئۇ يولىرىمنى جىپىسلاشقان تاش تام بىلەن توسۇۋالدى، چىغىر يولىرىمنى ئەگرى-توقاي
قىلىۋەتتى. 10 (دالەت) ئۇ ماڭا پايلاپ ياتقان ئېيىقتەك، پىنسىرمىدا ياتقان شىرىدەكتۇر. 11
مېنى يولىرىمدىن بۇراپ تېتىما-تىتما قىلدى؛ مېنى ئۆزگەشتۈردى. 12 ئۇ ئوقياسىنى كېرىپ،
مېنى ئوقىنىڭ قارىسى قىلدى. 13 (خې) ئوقدىنىدىكى ئوقلارنى بۇرەكلىرىمگە سانجىتىۋەزدى.
14 مەن ئۆز خەلقىمگە رەسۋا ئوييىبكتى، كۈن بويى ئۇلارنىڭ مەسخىرە ناخشىسىنىڭ
نىشانى بولدۇم. 15 ئۇ ماڭا زەردابنى تويغۇچە يۇتقۇزۇپ، كەكرە سۈيىنى تويغۇچە
ئىچكۈزدى. 16 (ۋاۋ) ئۇ چىشلىرىمنى شېغىل تاشلار بىلەن چېقىۋەتتى، مېنى كۈللەردە
ئۆڭلىدۇردى؛ 17 جېنىم تىنچ-خاتىرجەملىكتىن يىراقلاشتۇرۇلدى، ئارامبەخشىنىڭ نېمە
ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇپ كەتتىم. 18 مەن: «دەرمانىم قالمىدى، پەرۋەردىگاردىن ئۈمىدىم
قالمىدى» ـ دېدىم. 19 (زائىن) مېنىڭ خار قىلىنغانلىرىمنى، سەرگەردان بولغانلىرىمنى، ئەمەن
ۋە ئۆت سۈيىنى [يەپ-ئىچكىنىمنى] ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن! 20 جېنىم بۇلارنى ھەردائىم
ئەسلەۋاتىدۇ، يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولماقتا. 21 لېكىن شۇنى كۆڭلۈمگە كەلتۈرۈپ
ئەسلەيمەنكى، شۇنىڭ بىلەن ئۈمىد قايتىدىن يانىدۇ، ـ 22 (خەت) مانا، پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىقلىرى! شۇڭا بۇ تۆگىمىدۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقىنىڭ
ئايىغى يوقتۇر، 23 ئۇلار ھەر سەھەردە يېڭىلىنىدۇ؛ سېنىڭ ھەققەت-سادىقلىقىڭ تولىمۇ
مولدۇر! 24 ئۆز-ئۆزۈمگە: «پەرۋەردىگار مېنىڭ نېسىۋەمدۇر، شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئۈمىد
باغلايمەن» ـ دەيمەن. 25 (تەت) پەرۋەردىگار ئۆزىنى كۈتكەنلەرگە، ئۆزىنى ئىزدىگەن
جان ئىگىسىگە مېھرىبانىدۇر، 26 پەرۋەردىگارنىڭ نىجاتىنى كۈتۈش، ئۇنى سۈكۈت ئىچىدە
كۈتۈش ياخشىدۇر. 27 ئادەمنىڭ ياش ۋاقتىدا بويۇنتۇرۇقنى كۆتۈرۈشى ياخشىدۇر. 28
(يود) ئۇ يېگانە بولۇپ سۈكۈت قىلىپ ئولتۇرسۇن، چۈنكى رەب بۇنى ئۇنىڭغا يۈكلىدى.
29 يۈزىنى توپا-تۈپراققا تەگكۈزسۇن، ـ ئېھتىمال، ئۈمىد بولۇپ قالار؟ 30 مەڭزىنى
ئۇرغۇچىغا ئۇتۇپ بەرسۇن؛ تىل-ئاھانەتلەرنى تويغۇچە ئىشتىسۇن! 31 (كاف) چۈنكى
رەب ئەبەدىل-ئەبەد ئىناساندىن ۋاز كەچمەيدۇ، 32 ئازار بەرگەن بولسىمۇ، ئۆزگەرمەس
مېھرىبانلىقلىرىنىڭ مولالۇق بىلەن ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، 33 چۈنكى ئۇ ئىنسان بالىلىرىنى خار
قىلىشنى ياكى ئازابلاشنى خالىغان ئەمەستۇر. 34 (لامەد) يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەسىرلەرنى
ئاياغ ئاستىدا يانچىشقا، 35 ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئالدىدا ئادەمنى ئۆز ھەققىدىن
مەھرۇم قىلىشقا، 36 ئىنسانغا ئۆز دەۋاسىدا ئۆزۈل قىلىشقا، ـ رەب بۇلارنىڭ ھەممىسگە
گۈژاھچى ئەمەسمۇ؟ 37 (مەم) رەب ئۇنى بۇيرۇمىغان بولسا، كىم دېگىنىنى ئەمەلگە
ئاشۇرالىسۇن؟ 38 كۆزلىمەتلەر بولسۇن، بەخت-ساۋادەت بولسۇن، ھەممىسى ھەممىدن ئالىي
بولغۇچىنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن ئەمەسمۇ؟ 39 ئەمدى تىرىك بىر ئىنسان نېمە دەپ ئاغرىنىدۇ،
ئادەم بالىسى گۇناھلىرىنىڭ جازاسىدىن نېمە دەپ ۋايسايدۇ؟ 40 (نۇن) يوللىرىمىزنى
تەكشۈرۈپ سىناپ بىلەيلى، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا يەنە قايتايلى، 41 قوللىرىمىزنى كۆكلىمىز
بىلەن بىللە ئەرشتىكى تەڭرىگە كۆتۈرەيلى! 42 بىز ئىتائەتسىزلىك قىلىپ سەندىن يۈز ئۆرىدۇق؛
سەن كەچۈرۈم قىلمىدىڭ. 43 (سامەق) سەن ئۆزۈڭنى غەزەپ بىلەن قاپلاپ، بىزنى
قوغلىدىڭ، سەن ئۆلتۈردۈڭ، ھېچ رەھىم قىلمىدىڭ. 44 سەن ئۆزۈڭنى بۇلۇت بىلەن
قاپلىغانسەنكى، دۇئا-تىلاۋەت ئۆتىگىدىن ھېچ ئۆتەلمەس. 45 سەن بىزنى خەلقلەر ئارىسىدا
داشقال ۋە نىجاسەت قىلدىڭ. 46 (پې) بارلىق دۈشمەنلىرىمىز بىزگە قاراپ ئاغزىنى
يوغان ئېچىپ [مازاق قىلدى]؛ 47 ئۇستىمىزگە چۈشتى ئالاقازدىلىك ۋە ئورا-ئۆزاق،
ۋەيرانچىلىق ھەم ھالاكەت. 48 خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت بولغىنى ئۈچۈن، كۆزۈمدىن
ياشلار ئۆستەڭ بولۇپ ئاقماقتا. 49 (ئايىن) كۆزۈم ياشلارنى ئۆزۈلمەي ئۆكۈۋاتىدۇ،
ئۇلار ھېچ توختىيالمايدۇ، 50 تاكى پەرۋەردىگار ئاسمانلاردىن ئۆۋەرنگە نەزەر سېلىپ
[ھالىمىزغا] قارىغۇچە. 51 مېنىڭ كۆزۈم روھىمغا ئازاب يەتكۈزمەكتە، شەھىرىمىڭ بارلىق
قىزلىرىڭ ھالى ئېچىنىشلىق. 52 (تسادە) ماڭا سەۋەبسىز دۈشمەن بولغانلار، مېنى قۇشتەك
ھەدەپ ئوۋلاپ كەلدى. 53 ئۇلار ئوردا جىنىمنى ئۈزمەكچى بولۇپ، ئۆستۈمگە تاشنى
چۈرىدى. 54 سۇلار بېشىمدىن ئېشىپ ئاقتى؛ مەن: «ئۈزۈپ تاشلاندىم!» ـ دېدىم. 55
(كوف) ھاڭىنىڭ تۈۋلىرىدىن نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ 56 سەن
ئاۋازىمنى ئاڭلىدىڭ؛ قۇتۇلدۇرۇشقا ندايىمغا قۇلىقىڭنى يۈپۈرۈۋالمىغىن! 57 ساڭا ندا قىلغان
كۈنىدە ماڭا يېقىن كەلدىڭ، «قورقما» ـ دېدىڭ. 58 (رەش) ئى رەب، جېنىمنىڭ
دەۋاسىنى ئۆزۈڭ سوردىڭ، سەن ماڭا ھەججەمەت بولۇپ ھاياتىمنى قۇتقۇزدۇڭ. 59 ئى
پەرۋەردىگار، ماڭا بولغان ئۇۋالىللىقنى كۆردۈڭسەن، مەن ئۆچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن؛
60 سەن ئۇلارنىڭ ماڭا قىلغان بارلىق ئۆچەنلىكلىرىنى، بارلىق قەستلىرىنى كۆردۈڭسەن.
61 (شىن) ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئاھانەتلىرىنى، مېنى بارلىق قەستلىگەنلىرىنى
ئاڭلىدىڭسەن، 62 ماڭا قارشى ئۆرىغانلارنىڭ شۇئرلاشلىرىنى، ئۇلارنىڭ كۈن بويى
كەينىمدىن كۈسۈر-كۈسۈر قىلىشقانلىرىنى ئاڭلىدىڭسەن. 63 ئولتۇرغانلىرىدا، ئۆرىغانلىرىدا
ئۇلارغا قارىغايسەن! مەن ئۇلارنىڭ [مەسخىرە] ناخشىسى بولدۇم. 64 (تاۋ) ئۇلارنىڭ
قوللىرى قىلغانلىرى بويىچە، ئى پەرۋەردىگار، بېشىغا جازا ياندۇرغايسەن؛ 65 ئۇلارنىڭ
كۆڭۈللىرىنى كاج قىلغايسەن! بۇ سېنىڭ ئۇلارغا چۈشىدىغان لەنىتىڭ بولدۇ! 66 غەزەپ
بىلەن ئۇلارنى قوغلىغايسەن، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرى ئاستىدىن يوقاتقايسەن!

4 (ئالەف) ئاھ! ئالتۇن شۇنچە جۇلاسىز بولۇپ كەتتى! ساپ ئالتۇن شۇنچە تۈتۈق بولۇپ كەتتى! مۇقەددەس تۈيدىكى تاشلار ھەربىر كوچىنىڭ بېشىغا تۆكۈلۈپ چېچىلدى! **2** (بەت) زىئوننىڭ ئوغۇللىرى شۇنچە قىممەتلىك، ساپ ئالتۇنغا تېگىشكۈسىز ئىدى، ھازىر ساپال كوزىلاردەك، ساپالچىنىڭ قولى ياسىغانلىرىچىلىكىمۇ [قىممىتى يوق] دەپ قارىلىۋاتىدۇ! **3** (گىمەل) ھەتتا چىلبۇرىنلەر ئەمچىكىنى تۈتۈپ بېرىپ بالىلىرىنى ئېمىتىدۇ؛ لېكىن مېنىڭ خەلقىم چۆلدىكى تۇگىمۇشلارغا ئوخشاش رەھىمسىز بولدى. **4** (دالەت) بوۋاقنىڭ تىلى تۇمسۇزلۇقتىن تاكىلىنىغا چاپلىشىۋاتىدۇ؛ كىچىك بالىلار نان تىلىمەكتە، ھېچكىم ئۇلارغا ئوشتۇپ بەرمەيۋاتىدۇ. **5** (خې) نازۇنىمەتلەرنى يەپ كۆنگەنلەر كوچىلاردا سارغىيىپ يۇرىدۇ؛ سۈسۈن كىيىم كىيدۇرۇلۇپ چوڭ قىلىنغانلار تېزەكلىكنى قۇچاقلاپ يېتىۋاتىدۇ. **6** (ۋاۋ) خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ قەبىلىكىگە چۈشكەن جازا سودومنىڭ گۇناھىنىڭ جازاسىدىن ئېغىردۇر، چۈنكى سودوم بىراقلا ئۆرۈۋېتىلگەنىدى، ھېچ ئادەمنىڭ قولى ئۇنى قېينىمىغانىدى. **7** (زائىن) خەلقىمنىڭ «نازارىي»لىرى بولسا قاردىن ساپ، سۈتتىن ئاق، تېنى قىزىل ياقۇتلاردىن پارقىراق ئىدى، تەقى-تۈرقى كۆك ياقۇتتەك ئىدى. **8** (خەت) ھازىر چىرايلىرى قۇرۇمدىن قارا؛ كوچىلاردا كىشىلەر تونىيالمىغۇدەك بولۇپ قالدى؛ بىر تېرە-بىر تۈستىخان بولۇپ قالدى، ئۇ قاقشالللىشپ ياغاچتەك بولۇپ كەتتى. **9** (تەت) قىلىچتا ئۆلتۈرۈلگەنلەر قەھەتچىلىكتە ئۆلگەنلەردىن بەختلىكتۇر؛ چۈنكى ئۇلار قاقشال بولۇپ كەتمەكتە، ئۇيراقنىڭ مېۋىلىرى بولمىغاچقا يېقىتىلماقتا. **10** (يود) باغرى يۇمشاق ئاياللار ئۆز قوللىرى بىلەن بالىلىرىنى قاينىتىپ پىشۇردى؛ خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىنغىندا بالىلار ئۇلارنىڭ گۆشى بولۇپ قالدى. **11** (كاف) پەرۋەردىگار قەھرىنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقتى، ئوتلۇق غەزىبىنى تۆكتى؛ زىئوندا بىر ئوت يېقىپ، ئۇنىڭ ئۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى. **12** (لامەد) يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە جاھاندا بارلىق ئۇرۇۋاتقانلار بولسا، نە كۈشەندە نە دۈشمەننىڭ يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرىدىن يۆسۈپ كىرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. **13** (مەم) ھالبۇكى، پەيغەمبەرلىرىنىڭ گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن، كاھىنلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنىڭ [زىئوندا] ھەققانىيلارنىڭ قانلىرىنى تۆككەنلىكى تۈپەيلىدىن، ـ بۇ ئىش [بېشىغا] چۈشتى! **14** (نۇن) ھازىر ئۇلار قارىغۇلاردەك كوچىلاردا تېنەپ يۈرمەكتە، ئۇلار قانغا بۇلغانغانلىكى، ھېچكىم كىيىملىرىگە تەگكۈچى بولمايدۇ. **15** (سامەق) خەق ئۇلارغا: «يوقۇلۇش! ناپاكلار! يوقۇلۇش! يوقۇلۇش، بىزگە تەگكۈچى بولۇشما!» دەپ ۋارقىرىشماقتا. ئۇلار قېچىپ تەرەپ-تەرەپكە سەرگەردان بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئەللەر: «ئۇلارنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇشىغا بولمايدۇ!» ـ دەۋاتىدۇ. **16** (پې) پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇلارنى تارقىتىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنى قايتا نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ كاھىنلارنىڭ ھۆرمىتى قىلىنمىدى، ياشانغانلارمۇ ھېچ مېھرىبانلىق كۆرمىدى. **17** (ئاين) كۆزىمىز يارىدەمنى بەھۇدە كۈتۈپ ھالدىن كەتتى؛ دەرۋەقە بىزنى قۇتقۇزالمىغان بىر ئەلنى كۈتۈپ كۆزەت مۇنارلىرىمىزدا تۇرۇپ كەلدۇق. **18** (تساده) دۈشمەنلىرىمىز ئىزىمىزدىن قوغلاپ يۈردى؛ شۇڭا كوچىلاردا يۈرەلمەيتتۇق؛ ئەجىلىمىز يېقىنلاشتى، كۈنلىرىمىز توشتى؛ چۈنكى ئەجىلىمىز كەلدى! **19** (كوف) پېيىمىزگە چۈشكەنلەر ئاسماندىكى بۈركۈتلەردىن ئىتتىك؛ تاغلاردىمۇ بىزنى قوغلاپ يۈگۈردى، بايا‌ۋاندىمۇ بىزنى بۈكتۈرمىدە پايلاشتى. **20** (رەش) جېنىمىزنىڭ نەپىسى بولغان، پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى ئۇلارنىڭ ئورا-تۈزاقلىرىدا ئۇتۇلدى، بىز ئۇ توغرىسىدا: «ئۇنىڭ سايىسىدە ئەللەر ئارىسىدا ياشايمىز» دەپ ئويلىدۇق! **21** (شىين) ئى ئۇز زېمىندا تۇرغۇچى، ئېدومنىڭ قىزى، خۇشال-خۇرام يايرىغىن! لېكىن بۇ [جازا] قەدەھنى ساڭىمۇ تۇتىدۇ؛ سەنمۇ مەست بولىسەن، يالىڭاچلىنىسەن! **22** (تاۋ) قەبىھلىكىڭنىڭ جازاسىنا خاتىمە بېرىلىدۇ، ئى زىئون قىزى؛ ئۇ سېنى سۈرگۈنلۈككە قايتا ئېلىپ كەتمەيدۇ؛ لېكىن، ئى ئېدوم قىزى، ئۇ سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى جازالايدۇ؛ ئۇ گۇناھلىرىڭنى ئېچىپ تاشلايدۇ!

5 يېشىمىزغا چۈشكەنلەرنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قارا، بىزنىڭ رەسۋاچىلىقتا قالغىنىمىزنى نەزىرىڭگە ئالغايسەن! **2** مىراسىمىز ياتلارغا، ئۆيلىرىمىز ياقا يۇرتلۇقلارغا تاپشۇرۇلدى. **3** بىز يېتىم-يېسىرلەر، ئاتىسىزلار بولۇپ قالدۇق، ئانىلىرىمىزمۇ تۇل قالدى. **4** ئىچىدىغان سۈنى سېتىۋېلىشىمىز كېرەك؛ ئوتۇننى پەقەت پۇلغا ئالغىلى بولىدۇ. **5** بىزنى قوغلىغۇچىلار تاپ باستۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ ھالسىراپ، ھېچ ئارام تاپالمايمىز. **6** جان ساقلىغۇدەك بىر چىشلەم نانىنى دەپ، مىسىر ھەم ئاسۇرىيەگە قول بېرىپ بويسۇنغانمىز. **7** ئاتا-بوۋىلىرىمىز گۇناھ سادىر قىلىپ دۇنيادىن كەتتى؛ بىز بولساق، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرۈشكە قالدۇق. **8** ئۆستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر قۇللاردۇر؛ بىزنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغۇچى يوقتۇر. **9** دالادا قىلىچ تۆپەيلىدىن، ئېنىمىزنى تېپىشقا جىنىمىزنى تەۋەككۈل قىلماقتىمىز. **10** تېرىمىز تونۇردەك قىزىق، ئاچلىق تۆپەيلىدىن قىزىتما بىزنى باسماقتا. **11** زىئوندا ئاياللار، يەھۇدا شەھەرلىرىدە پاك قىزلار ئاياغ ئاستى قىلىندى. **12** ئەمىرلەر قولىدىن دارغا ئېسىپ قويۇلدى؛ ئاقساقاللارنىڭ ھۆرمىتى ھېچ قىلىنمىدى. **13** ياش يىگىتلەر يارغۇنچاقتا جاپا تارتماقتا، ئوغۇل بالىلىرىمىز ئوتۇن يۈكلەرنى يۈدۈپ دەلدەڭشىپ ماڭماقتا. **14** ئاقساقاللار شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرماس بولدى، يىگىتلەر نەغمە-ناۋادىن قالدى. **15** شاد-خۇرام‌لىق كۆتكىلىمىزدىن كەتتى، تۈسىمۈل ئويىنىشىمىز ماتەمگە ئايلاندى. **16** بېشىمىزدىن تاج يېقىلدى؛ ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق! **17** بۇنىڭ تۆپەيلىدىن يۈرەكلىرىمىز مۇخۇلدى، بۇلار تۆپەيلىدىن كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى ـ **18** ـ زىئون تېغىغا قاراپ كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى، چۈنكى ئۇ چۆلدەرەپ كەتتى، چىلبۇرە ئۈنىڭدا پايلاپ يۈرمەكتە. **19** سەن، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرىسەن، تەختىڭ دەۋردىن-دەۋرگە داۋاملىشىدۇ. **20** سەن نېمىشقا بىزنى دائىم ئۇنتۇيسەن؟ نېمىشقا شۇنچە ئۇزۇنغىچە بىزدىن ۋاز كېچىسەن؟ **21** بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار! شۇنداق بولغاندا بىز قايتالايمىز! كۈنلىرىمىزنى قەدىمكىدەك ئەسلىگە كەلتۈرگەيسەن، **22** ـ ئەگەر سەن بىزنى مۇتلەق چەتكە قاقمىغان بولساڭ، ئەگەر بىزدىن چەكسىز غەزەپلەنمىگەن بولساڭ!

ئەزاكىيال

1 ئوتتۇزىنچى يىلى، توتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، مەن كېبۋار دەرياسىغا سۈرگۈن قىلىنغانلار ئارىسىدا تۇرغان مەزگىلدە، مانا ئاسمانلار ئېچىلىپ، مەن خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىنى كۆردۈم. **2** توتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنى ـ يەھوئاكىننىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىنىڭ بەشىنچى يىلى ئىدى ـ **3** كالدىيلەرنىڭ زېمىندا، كېبۋار دەرياسى بويىدا، بۇزىنىڭ ئوغلى ئەزاكىيال كاھىنغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى ـ شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندى. **4** مەن كۆردۈم، مانا! شىمالدىن بوران-چاپقۇن كۆتۈرۈلدى، يوغان بىر بۇلۇت ۋە ئۇنى ئوراپ تۇرغان بىر نۇت، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بىر يورۇقلۇق جۇلالىنىپ تۇراتتى، ئوتتۇرىسىدىن، يەنى شۇ ئوت ئىچىدىن، ئىسسىقتىن جۇلالانغان پارقىراق مىستەك بىر كۆرۈنۈش كۆرۈندى. **5** يەنە ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، تۆت ھايات مەخلۇق كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى شۇنداق ئىدىكى: ـ ئۇلاردا ئىنسانىنىڭ قىياپىتى بار ئىدى، **6** ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى بار ئىدى، ھەربىرىنىڭ تۆتىن قانىتى بار ئىدى. **7** ئۇلارنىڭ تۆپىتۈز پۇتلىرى بار ئىدى؛ تاپانلىرى بولسا موزاينىڭ تۇياقلىرىغا ئوخشايتتى، ئۇلار پارقىرىتىلغان مىستەك پارلاپ تۇراتتى. **8** تۆت يېنىدا، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسانىنىڭكىدەك بىردىن قولى بار ئىدى، تۆتىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى ۋە تۆتىن قانىتى بار ئىدى؛ **9** ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى، ئۇلار يۈرگەندە ھېچياققا بۇرۇلمايتتى، ئۇلار ھەممىسى تۆدۈل ئالدىغا يۈرەتتى. **10** ئۇلارنىڭ يۈز كۆرۈنۈشلىرى ئىنسانىنىڭكىدەك ئىدى، ئۆ تۆتىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە شىرنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى، تۆتىسىنىڭ سول تەرىپىدە بۇقىنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى، تۆتىسىنىڭ بۇركۈتنىڭكىدەك يۈزىمۇ بار ئىدى. **11** ئۇلارنىڭ يۈزلىرى ئەنە شۇنداق ئىدى. قاناتلىرى يۇقىرىدا كېرىلىپ تۇراتتى، ھەربىرىنىڭ ئىككى قانىتى ئىككى تەرىپىدىكى مەخلۇقنىڭ قانىتىغا تۇتىشاتتى، يەنە ئىككى قانىتى ئۆز تېنىنى يېپىپ تۇراتتى. **12** ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆدۈلغا قاراپ ماڭاتتى، ئۇلاردا بولغان روھ نەگە بارىمەن دېسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچقايسى تەرەپكە بۇرۇلمايتتى. **13** ھايات مەخلۇقلارنىڭ قىياپىتى بولسا، كۆيۈپ يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتنىڭ چوغىدەك، مەشئەللەردەك ئىدى؛ مۇشۇ ئوت ئۆيان-يۇيان ئايلىنىپ مەخلۇقلار ئارىسىدا يۈرەتتى، ئوت ئىنتايىن يالقۇنلۇق ئىدى، ئوتتىن چاقماقلار چېقىپ تۇراتتى؛ **14** ھايات مەخلۇقلار چاقماقتەك پال-پۇل قىلىپ ئۇياقتىن-بۇياققا يۈگۈرۈپ تۇراتتى. **15** مەن ھايات مەخلۇقلارغا قاردىم، مانا ھايات مەخلۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ يېنىدا يەردە تۇرىدىغان، ئۇلارنىڭ يۈزىگە ئۆدۈللانغان بىردىن چاق تۇراتتى؛ **16** چاقلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بىرخىلا كۆرۈنۈشى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بولسا، چاقنىڭ ئىچىدە چاق باردەك ئىدى. **17** مەخلۇقلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆت تەرىپىنىڭ ھەممىسگە ئۆدۈل ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى. **18** چاقلارنىڭ ئۇلتاكلىرى بولسا، ئىنتايىن ئېگىز ھەم دەھشەتلىك ئىدى؛ ئۇلار تۆتىسىنىڭ ئۇلتاكلىرىنىڭ پۈتۈن ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغاندى. **19** ھايات مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلار ئۇلارغا ياندىشىپ ماڭاتتى؛ ھايات مەخلۇقلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ كۆتۈرۈلەتتى. **20** روھ نەگە ماڭ دېسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى ـ دېمەك، ئۇلارنىڭ روھى [روھقا] ئەگىشىپ ماڭاتتى. چاقلار ئۇلار بىلەن تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلىرىدا ئىدى. **21** مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ماڭاتتى؛ مەخلۇقلار توختىغاندا، چاقلارمۇ توختايتتى؛ ئۇلار يەردىن كۆتۈرۈلگىنىدە، چاقلارمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **22** ھايات مەخلۇقلارنىڭ باشلىرى ئۈستىدە بىر يوغان كۆز يەتكۈسىز گۈمبەزگە ئوخشايدىغان بىر نەرسە تۇراتتى؛ ئۇ خرۇستالدەك دەھشەتلىك پارقىراپ، ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدە يېيىلىپ تۇراتتى. **23** بۇ گۈمبەزدەك نەرسىنىڭ ئاستىدا ئۇلارنىڭ قاناتلىرى كېرىلىپ، بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى، ھەربىر مەخلۇقنىڭ تۆز تېنىنىڭ ئىككى يېنىنى ياپىدىغان ئىككىدىن قانىتى بار ئىدى. **24** ئۇلار ماڭغاندا، مەن قاناتلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىم ـ ئۇ ئۇلۇغ سۈلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك، ھەممىگە قادىرنىڭ ئاۋازىدەك ـ قوشۇننىڭ يۈرۈش قىلىۋاتقان چاغدىكى سۈرەن-شاۋقۇنلىرىنىڭ ساداسىدەك ئىدى؛ ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدىن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **26** ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدە، كۆك ياقۇت كەبى بىر تەختنىڭ سىيماسى تۇراتتى؛ بۇ تەخت سىيماسىنىڭ ئۈستىدە، تولىمۇ يۇقىرىدا، ئىنسان قىياپىتىدە كۆرۈنگەن بىر زات تۇراتتى. **27** ۋە مەن بۇ زاتنى بېلىنىڭ ئۈستى تەرىپىنىڭ ئۆرۈق مىستەك پارقىرغان، ئەتراپىنى ئوت ئوراپ تۇرغان قىياپەتتىكى بىر كۆرۈنۈشتە كۆردۈم؛ ۋە بېلىنىڭ ئاستى تەرىپىنىڭ ئۆرۈق، ئوتنىڭ قىياپىتىدە ئىدى، ئۇنىڭ ئەتراپىدا كۈچلۈك يورۇقلۇق تۇراتتى. **28** بۇ ئەتراپىدا تۇرغان كۈچلۈك يورۇقلۇقنىڭ كۆرۈنۈشى بولسا، يامغۇرلۇق كۈندىكى بۇلۇتتا پەيدا بولغان ھەسەن-ھۈسەننىڭ كۆرۈنۈشىدەك ئىدى. بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ قىياپىتىنىڭ كۆرۈنۈشى ئىدى. بۇنى كۆرۈپلا مەن دۈم يېقىلدىم؛ ۋە مەن سۆزلەۋاتقان بىرسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

2 ۋە ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، ئورنۇڭدىن دەس تۇر، ۋە مەن ساڭا سۆز قىلىمەن، ـ دېدى. **2** ئۇ ماڭا سۆز قىلغاندا، روھ ماڭا كىرىپ، مېنى دەس تۇرغۇزدى؛ ۋە مەن ماڭا سۆز قىلغۇچىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردۇم. **3** ۋە ئۇ ماڭا: ـ «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل بالىلىرىغا، يەنى ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئاسىي «يات ئەللەر» گە ئەۋەتىمەن؛ بۇگۈنگە قەدەر ھەم ئۇلار ھەم ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ماڭا يۈز ئوروپ ئاسىيلىق قىلىپ كەلمەكتە»، ـ دېدى. **4** ـ «بۇ بالىلار بولسا نومۇسسىز ۋە كۆنگىلى قاتتىقتۇر؛ مەن سېنى ئۇلارغا ئەۋەتىمەن، سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن ـ **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيلى قۇلاق سالسۇن، سالمىسۇن (چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلىدىغان بىر جەمەت) ـ ئۆزلىرى ئارىسىدا ھەقىقىي بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ. **6** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گەرچە ساڭا تىكەن-جىغانلار ھەمراھ بولسىمۇ، ۋە سەن چايانلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرساڭمۇ، ئۇلاردىن قورقما، ۋە سۆزلىرىدىمۇ قورقما، شۇنداق، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن قورقما، ۋە زەردىلىك قاراشلىرىدىن دەككە-دۈككىگە چۈشمە، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. **7** سەن ئۇلار تىكىشىسۇن، تىكىشمىسۇن مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈز؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلغۇچىلاردۇر. **8** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىمگە قۇلاق سال؛ بۇ ئاسىي جەمەتتەك تەتۇر بولمىغىن؛ ئاغزىڭنى ئېچىپ، مەن ساڭا بەرگىنىمنى يېگىن». **9** ـ مەن قارىسام، مانا ماڭا سوزۇلغان بىر قول ئۇرۇۋېتىۋ، ۋە مانا، ئۇنىڭدا بىر ئورام يازما ئۇرۇۋېتىۋ. **10** ئۇ كۆز ئالدىمدا ئۇنى ئېچىپ يېيىپ قويدى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا- كەينىنىڭ ھەممە يېرىگە خەت يېزىلغانىدى؛ ئۇنىڭغا يېزىلغانلىرى مەرسىيە، ماتەم سۆزلىرى ۋە دەرد-ئەلەملەردىن ئىبارەت ئىدى.

3 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئېرىشكىنىڭنى يېگىن؛ بۇ يازمىنى يەپ، بېرىپ ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلغىن، دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن مەن ئاغزىمنى ئاچتىم، ئۇ ماڭا يازمىنى يېگۈزدى. **3** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قورسقىڭنى توق قىلىپ، ئىچى-باغرىڭنى مەن ساڭا بەرگەن بۇ ئورام يازما بىلەن تولدۇرغىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن يېدىم، ئاغزىمدا ئۇ ھەسەلدەك تاتلىق ئىدى. **4** ۋە ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «ئى ئىنسان ئوغلى، بارغىن، ئىسرائىل جەمەتىگە بارغىن، مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈزگىن. **5** چۈنكى سەن غەيرىي يېزىقتىكى ياكى تىلى تەس بىر ئەلگە ئەمەس، بەلكى ئىسرائىل جەمەتىگە ئەۋەتىلدىڭ؛ **6** ـ غەيرىي يېزىقتىكى ھەم تىلى تەس، سۆزلىرىنى چۈشەنگىلى بولمايدىغان كۆپ ئەللەرگە ئەۋەتىلمىدىڭ؛ مەن سېنى شۇلارغا ئەۋەتكەن بولسام، ئۇلار ساڭا قۇلاق سالاتتى! **7** بىراق ئىسرائىل جەمەتى ساڭا قۇلاق سالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ماڭا قۇلاق سېلىشنى خالىمايدۇ؛ چۈنكى پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قايىتى توڭ ۋە كۆنگىلى قاتتىقتۇر. **8** مانا، مەن يۈزۈڭنى ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە قارشى تاشتىدىم، ۋە سېنىڭ پېشانەڭنى ئۇلارنىڭ

پىشانىلىرىغا قارىتى تاشتەك قىلدىم. 9 بەرھەق، سېنىڭ پىشانەڭنى چاقماق تېشىدىن قاتتىق، ھەتتا تالماستەك قىلدىم. تۇلاردىن قورقما، ۋە تۇلار تۆپەيلىدىن دەككە-دۈككىگە چۈشمە، چۈنكى تۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر». 10 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا ئېيتماقچى بولغان ھەممە سۆزلىرىمنى كۆڭلۈڭگە پۈكۈپ قويغىن، تۇلارنى كۆزۈڭ قويۇپ ئاڭلىغىن. 11 ۋە ھازىر بارغىن، سۈرگۈن بولغانلارغا، يەنى ئۆز ئېلىڭدىكىلەرگە سۆز قىل، تۇلار ئاڭلىسۇن، ئاڭلىمىسۇن تۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن!
ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈردى، مەن ئارقامدىن زور شارقىرىغان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم ـ «پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىگە تەشەككۈر-مەدھىيە ئۆز جايلىرىدا ئوقۇلسۇن!» ـ 13 ـ ھايات مەخلۇقلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ بىر-بىرىگە تېگىشكەن ئاۋازى، ۋە تۇلارنىڭ يېنىدىكى چاقلارنىڭ ئاۋازلىرى بەھەيۋەت شارقىراق بىر سادا ئىدى. 14 ۋە روھ مېنى كۆتۈرۈپ، يىراققا ئاپاردى؛ ۋە مەن قاتتىق ئازاب، روھىمدىكى غەزەپ بىلەن باردىم، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا كۈچلۈك ئىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن تەل-ئابىب شەھىرىدە سۈرگۈن بولغانلار، يەنى كېبۋار دەريەسى بويىدا تۇرغانلارنىڭ يېنىغا يېتىپ كەلدىم؛ مەن تۇلار تۇرغان جايدا ئولتۇردۇم، تۇلارنىڭ ئارىسىدا يەتتە كۈن ھاڭ-تاڭ قېتىپ ئولتۇردۇم. 16 مانا يەتتە كۈن توشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 17 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى قىلىپ تىكلىدىم؛ سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن سۆزنى ئاڭلاپ، تۇلارغا مەندىن بولغان ئاگاھنى يەتكۈزگىن. 18 مەن رەزىللەرگە: «سەن جەزمەن تۆلىسەن» ـ دېسەم، بىراق سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ ـ يەنى بۇ رەزىل ئادەمنى ھاياتقا ئېرىشىشىدىن دەپ رەزىل يولدىن ياندۇرۇپ، ئۇنى ھاياتقا ئېرىشىشىدىن دەپ ئاگاھلاندۇرمىساڭ، شۇ رەزىل ئادەم ئۆز قەبىلىكىدە تۆلىدۇ؛ بىراق مەن ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 19 بىراق سەن ئاشۇ رەزىل ئادەمنى ئاگاھلاندۇرسا-ئۇ، ئۇ رەزىللىكىدىن، يەنى ئۆز رەزىل يولدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىلىكىدە تۆلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. 20 يا كى بولىسا بىر ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىلىك قىلدىغان بولسا، ئۇنىڭ ئالدىغا چوماق سالسام، ئۇ تۆلىدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىدىڭ، ئۇ ئۆز گۇناھىدا تۆلىدۇ، ۋە ئۇ قىلغان ھەققانىي ئىشلار ئەسلىمىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 21 ۋە ئەگەر سەن ھەققانىي ئادەمنى گۇناھ سادىر قىلما دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرساڭ، ۋە ئۇ گۇناھ سادىر قىلمىسا، ئۇ چاغدا ئۇ جەزمەن ھايات قالىدۇ، چۈنكى ئۇ ئاگاھقا كۆڭۈل قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن». 22 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا تۇراتتى؛ ئۇ ماڭا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، تۈزلەڭلىككە بارغىن، مەن شۇ يەردە سەن بىلەن سۆزلىشىمەن، ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، تۈزلەڭلىككە چىقتىم؛ ۋە مانا، مەن كېبۋار دەريەسى بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن شان-شەرەپتەك، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى؛ كۆرۈپلا مەن دۈم يېقىلدىم. 24 ۋە روھ ئېچىمگە كىرىپ مېنى تىك تۇرغۇزدى؛ ئۇ ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «بارغىن، ئۆيۈڭگە كىرىپ ئۆزۈڭنى بەند قىلغىن. 25 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، تۇلار ئارىغىچىلارنى ئۈستۈڭگە سېلىپ، تۇلار بىلەن سېنى باغلايدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن سەن تالاغا چىقالمايسەن، ئەل-يۈرت ئېچىگە ھېچ كىرەلمەيسەن. 26 شۇنداقلا تۇلارغا تەنبىھ بەرگۈچى بولالمىسىڭ ئۆچۈن، مەن سېنى گاچا قىلىپ، تىلىڭنى تاكىلىيىڭگا چاپلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى تۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 27 ۋە مەن سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمدە، ئاغزىڭنى ئېچىپ، سەن تۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەيسەن؛ كىم ئاڭلايمەن دېسە ئاڭلىسۇن، كىم ئاڭلىمايمەن دېسە ئاڭلىمىسۇن، چۈنكى تۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر.

4 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بىر كېسەكنى ئېلىپ ئۆز ئالدىڭغا قويغىن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر شەھەرنى ـ يەنى يېرۇسالېمنى ئويۇپ قويغىن. 2 ئاندىن ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا پوتەيلەرنى قۇرۇپ، سېپىلغا چىقىدىغان بىر دۆڭلۈك ياساپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا بارگاھلارنى تىكىپ ۋە سېپىلنى بۇسكۇچى بازغانلارنى تىكلەپ قويغىن. 3 بىر تۆمۈر تاختىنى ئېلىپ، ئۇنى ئۆزۈڭنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئارىسىغا تىكلە؛ يۈزۈڭنى ئۇنىڭغا قارىتىپ تىكلە؛ ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھاسىرىگە ئالىسەن؛ بۇ ئىسرائىل ئۆزى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت بولىدۇ. 4 ۋە سەن، سول يېنىڭغا يانپاشلاپ ياتقىن؛ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى ئۆز ئۈستۈڭگە قوي؛ سولغا يانپاشلاپ قانچە كۈن ياتساڭ، سەن شۇنچە كۈن ئۇلارنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن. 5 مەن ساڭا يېتىش كېرەك بولغان كۈنلەرنى ئۇلارنىڭ قەبىلىك قىلغان يىللىرى بويىچە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈن قىلىپ بېكىتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن. 6 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندىن كېيىن، سەن يەنە ئوڭ يانپاشلاپ يېتىپ، يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن؛ ساڭا قىرىق كۈننى بېكىتكەنمەن، ھەر بىر كۈن بىر يىلنى ئىپادىلەيدۇ.
7 ۋە سەن يۈزۈڭنى يېرۇسالېمنىڭ مۇھاسىرىسىگە قارىتىپ، يېڭىڭنى تۈرگەن ھالدا، ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىسەن؛ 8 ۋە مانا، مەن ئۈستۈڭگە ئارغامچىلارنى سالىمەنكى، سەن مۇھاسىرىنىڭ كۈنلىرىنى تۈگەتمىگۈچە ئۇيان-بۇيانغا ھېچ ئۆرۈلەيسەن. 9 ۋە سەن ئۆزۈڭگە بۇغداي، ئاتىرا، پۇرچاق، قىزىل ماش تېرىق ۋە قارا بۇغدايلارنى ئېلىپ بىر ئىدىش ئېچىگە سال؛ ۋە بۇنىڭدىن ئۆزۈڭ ئۈچۈن تاماق تەييارلايسەن؛ سەن بۇنى يانپاشلاپ ياتقان كۈنلەردە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈندە يەيسەن؛ 10 سەن يەيدىغان تاماق بولسا مىقدارى بويىچە ھەر كۈنى يىگىرمە شەكەلدىن بولۇشى كېرەك؛ سەن ئۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا يەيسەن؛ 11 ۋە [ھەر كۈنى] سۈتنىڭ نورما بويىچە، يەنى ئالتىدىن بىر ھىن ئېچىسەن؛ [ھەر كۈندىكى] بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئېچىسەن. 12 سەن ئۇنى ئارپا كۆمىچى شەكلىدە قىلىپ يەيسەن؛ سەن ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىنسان نىجاسىتى ئۈستىدە پىشۇرىسەن». 13 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىللار مەن ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا ئۇنۇپ شۇ ھارام يولدا ئۆز ئېنىنى ھارام يەيدۇ» ـ دېدى. 14 ئاندىن مەن: «ئى پەرۋەردىگار! مەن ئۆزۈمنى ھېچقاچان بۇلغاپ قويمىدىم، ۋە ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇگۈنگە قەدەر مەن ئۆزى ئۆلگەندىن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان نەرسىدىن ھېچ يېمىگەنمەن؛ ھېچقانداق يىرگىنچلىك گۈشكە ئاغزىم تېگىپ باقمىغان!» ـ دېدىم. 15 ۋە ئۇ ماڭا: «مانا، مەن ساڭا ئىنسانلىنىڭ نىجاسىتىنىڭ ئورنىغا كالىنىڭ تېزىكىنى بەردىم، سەن ئېنىڭنى شۇنىڭ ئۈستىدە پىشۇرىسەن» ـ دېدى. 16 ۋە ئۇ ماڭا: «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا مەن يېرۇسالېمدا ئۇلارغا يۇلۇنچۇك بولغان نانى قۇرۇتىۋېتىمەن؛ ئۇلار نانىنى تارازىغا سېلىپ، ئۇنى تەشۋىش ئېچىدە يەيدۇ، سۇنى ئولچەم بىلەن ئالاقزىدىلىك ئېچىدە ئىچىدۇ؛ 17 چۈنكى نان ۋە سۇ ئۇلاردىن قالىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە قارىشىپ دەھشەت باسىدۇ، ئۆز قەبىلىكىدىن قۇرۇپ كېتىدۇ».

5 «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈڭ ئۈتكۈر بىر قىلىچنى ئال، ئۇنى ئۈستىرا سۈپىتىدە ئىشلىتىپ، چېچىڭ ۋە ساقالىڭنا سۈرتۈپ قوي؛ ئاندىن تارازىنى ئېلىپ ئالغان چاچلارنى تەڭ بۆلگىن. 2 مۇھاسىرە كۈنلىرى تۈگىگەندە، ئۇچتىن بىرىنى شەھەر ئىچىدە كۆيدۈرگىن؛ يەنە ئۇچتىن بىرىنى ئېلىپ شەھەر ئەتراپىغا چېپىۋەتكىن؛ يەنە ئۇچتىن بىرىنى شامالغا سوررۇۋەتكىن؛ مەن بىر قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 3 سەن يەنە ئۇلاردىن بىرنەچچە تالنى ئېلىپ تونۇڭنىڭ پېشىگە تىقىپ قويغىن؛ 4 بۇلاردىن يەنە نەچچە تالنى ئېلىپ ئوت ئېچىگە تاشلاپ كۆيدۈرۈۋەتكىن؛ بۇلاردىن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىگە ئوت ئۈتىشىپ كېتىدۇ». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ يېرۇسالېم؛ مەن ئۇنى ئەللەرنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا ئورنىلاشتۇردۇم، باشقا مەملىكەتلەر ئۇنىڭ ئېتىۋارىسىدە تۇرىدۇ؛ 6 بىراق ئۇ مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە قارشىلىشىپ رەزىللىكتە ئەللەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى، بەلگىلىمىلىرىمگە قارشىلىشىشتا ئېتىۋارىسىدىكى مەملىكەتلەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇلار رەت قىلدى، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بولسا، تۇلاردا ئاقايدۇ. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ئېتىۋارىڭلاردىكى ئەللەردىنمۇ بەكرەك باشباشتاقلىق قىلغانلىقىڭلاردىن، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭماسلىقىڭلاردىن ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۇتماسلىقىڭلاردىن، ھەتتا ئېتىۋارىڭلاردىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرىدىنمۇ ماڭماسلىقىڭلار ئېتىۋىلىدىن، 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆزۈمىكى ساڭا قارشىمەن، [ئى يېرۇسالېم]؛ سېنىڭ ئارا ئۆتۈپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا جازالارنى

يۇرگۈزىمەن، 9 ۋە سېنىڭ بارلىق يېرگىنچلىكلىرىڭ تۆپەيلىدىن ئارا كۈدا ئوزۇم قىلىپ باقمىغان ھەمدە كەلگۈسى ئىككىنچى قىلمايدىغان ئىشنى قىلىمەن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئاتىلار تۆز بالىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، بالىلار تۆز ئاتىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، ۋە مەن ساڭا جازالارنى يۇرگۈزىمەن، ۋە سېنىڭ بارلىق قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سوررۇيتىمەن. 11 شۇڭا، مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ئۆزۈڭنىڭ بارلىق لەنەتلىك نەرسىلىرىڭ ھەم بارلىق يېرگىنچلىكلىرىڭ بىلەن بۇلغىغىنىڭ تۆپەيلىدىن، بەرھەق، مەن سىلەرنى قىرغىن قىلىمەن؛ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن. 12 شەھەردىكىلەردىن ئۈچتىن بىر قىسمى ۋابا كېسىلى بىلەن تۈلىدۇ ھەمدە ئارا كۈلاردا يولدىغان ئاچارچىلىقتىن بېشىنى يەيدۇ، ئۈچتىن بىر قىسمى ئېچىرەكلەردە قىلىچلىنىدۇ، ۋە مەن ئۈچتىن بىر قىسمىنى ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سوررۇيتىمەن، ئاندىن بىر قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئوتلارنى قوغلايمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ غەزىپىم بېسىقدۇ، مېنىڭ قەھرىمنى ئوتلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ قونغۇزۇپ، پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن ئۆز قەھرىمنى ئوتلار ئۈستىگە ئۆتكۈپ ئۆگەتكەندىن كېيىن، ئوتلار مەن پەرۋەردىگارنىڭ رەزىللىككە چىدىمايدىغان ئوتۇمدىن سۈز قىلغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن سېنىڭ ئېچىرەكلىرىڭ ئەللەر ئارىسىدا ھەمدە ئوتۇپ كېتىۋاتقانلارنىڭ كۆز ئالدىدا سېنى ۋەيرانە قىلىمەن ۋە مەسخىرە ئوبيېكتى قىلىمەن؛ 15 سېنىڭ ئۈستىگە غەزەپ ھەم قەھر ۋە قەھرلىك ئەيىبلەر بىلەن جازالارنى يۇرگۈزگىنىمدە سەن ئېچىرەكلىرىڭ ئەللەرگە خورلۇق ۋە تاپا-تەنىنىڭ ئوبيېكتى، بىر ئىبرەت ھەم ئالاقازىدىلىك چىقارغۇچى بولىسەن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار شۇنداق سۈز قىلدىم! 16 مەن ئوتلارغا ھالاكەت ئېلىپ كەلگۈچى، ئاچارچىلىق زەھەرلىك ئوقلىرىنى ياغدۇرغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارىدىكى ئاچارچىلىقنى كۈچەيتىمەن، ۋە يۆلەنچۈك بولغان ئىنىڭنى قۇرۇتىۋېتىمەن. 17 ۋە ئۈستۈڭلارغا ئۆز بالىلىرىڭلارنى ئۆزۈڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان ئاچارچىلىق ھەم يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ ۋابا كېسىللىرى ۋە قان توككۈچىلەر ئارا كۈلاردا يامراپ كېتىدۇ، ئۈستۈڭلارغا قىلىچ چۈشۈرىمەن، مەنكى پەرۋەردىگار سۈز قىلدىم!».

6

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ ئوتلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دەپ بېشارەت بەرگىن: ـ 3 «ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: رەب پەرۋەردىگار تاغلار ۋە ئېگىزلىكلەرگە، ۋادىلار ۋە جىلغىلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچنى چۈشۈرۈپ، «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قۇربانگاھلىرىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار يۇزۈلىدۇ، سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى بۇتلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا تاشلايمەن. 5 ئىسرائىلاردىن بولغان ئۆلۈكلەرنى ئۆز بۇتلىرى ئالدىغا ياتقۇزىمەن؛ قۇربانگاھلىرىڭلار ئەتراپىغا ئۈستىخانلىرىنى چېچىۋېتىمەن. 6 سىلەر تۇرغان بارلىق جايلاردا شەھەرلەر يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، «يۇقىرى جايلار» ۋەيرانە بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھلىرىڭلار ھالاك بولىدۇ، بۇتلىرىڭلار چېقىلىپ يوقىلىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار كېسىلىپ غۇلىتىلىدۇ، ۋە ھەممە ياسىغىنىڭلار يوق قىلىنۇپتىلىدۇ؛ 7 ۋە ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارا كۈلاردا يېقىلىشى بىلەن، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 بىراق مەن سىلەردىن بىر قالدىنى قالدۇرىمەن؛ چۈنكى يات مەملىكەتلەرگە تارقىتىۋېتىلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ئەللەر ئارىسىدا قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولىدۇ. 9 ۋە سىلەردىن [قىلىچتىن] قۇتۇلۇپ قالغانلار سۈرگۈن قىلىنغان مەملىكەتلەردە مەندىن يانغان ۋاپاسىز قەلبلىرى ۋە بۇتلىرىغا پاھىشۋازلاردەك ھەۋەس قىلغان كۆزلىرى بىلەن باغرىمنى پارە-پارە قىلغانلىقىنى ئېسىڭگە كەلتۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۆلار قىلغان رەزىللىكلىرى ھەم يېرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن ئۆز-ئۆزلىرىدىن نەپرەتلىنىدۇ. 10 ۋە ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ، مەن مۇشۇ كۈلپەتنى سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن دېگەنلىكىم بىكاردىن-بىكار ئەمەس». 11 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئالقىنىڭنى-ئالقىنىڭنا ئۇرۇپ، پۇتۇڭ بىلەن يەرنى تەپكىن: «ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق قەبىھ، يېرگىنچلىك قىلمىشلىرى ئۈچۈن ۋاي! چۈنكى ئۇلار قىلىچ، ئاچارچىلىق ۋە ۋابا كېسىلى بىلەن يېقىلىدۇ» ـ دېگىن! 12 يىراقتا ئۇرغان ۋابادىن ئۆلىدۇ، يېقىندا ئۇرغان قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ ھەم تىرىك قالغان، يەنى مۇھاسىرىگە چۈشكەن كىشى ئاچارچىلىقتىن ئۆلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ ئۇلارغا بولغان قەھرىمنى چۈشۈرۈپ پېغاندىن چىقىمەن. 13 ئەمدى ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۆز بۇتلىرى ئارىسىدا، ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى ئەتراپىدا، ئۆز بۇتلىرىنا خۇشۇيۇي ياققان ھەر بىر ئېگىز دۆڭ ئۈستىدە، تاغ چوققىلىرىدا، بارلىق يېشىل دەرەخ ۋە باراقسان دۇب ئاستىدا ياتقان چاغدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن ئۆز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سوزىمەن، ئۇلار ھەر ئۆزغان جايلىرىدا زېمىنى دىبلاتتىكى چۆل-بىياۋاندىن بەتتەر ۋەيران قىلىۋېتىمەن. ئاندىن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

7

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سەن ئاڭلا، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېدى: خاتىمە! زېمىنىنىڭ ئۆت بۇلۇڭىغا خاتىمە بېرىلدۇ! 3 ساڭا ھازىر خاتىمە بېرىلدۇ! ئۆز غەزىپىمنى بېشىڭغا چۈشۈرىمەن، ئۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرىمەن. 4 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىمنىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن؛ ئەكسىچە ئۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، ئۆز يىرگىنچلىكلىرىڭ ئۆز ئارا كۈلا بولىدۇ، ئاندىن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالا يېتىپەت! ھېچ بولۇپ باقمىغان بالا يېتىپەت كېلىدۇ! مانا، ئۇ كەلدى! 6 خاتىمە، خاتىمە! ئۇ ساڭا قارشى قوزغالدى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! 7 ھالاكەت يېنىڭغا كەلدى، ئى زېمىنىدا ئۇرغۇچى؛ ۋاقىت-سائىتى توشتى، ئاشۇ كۈن يېقىنلاشتى، خۇشاللىق ۋارقىراشلىرى ئەمەس، بەلكى داۋالغۇلۇق بىر قېتىمال-سۈرەن تاغلاردا ئاڭلىنىدۇ. 8 مەن ئېزىلا قەھرىمنى ئۈستۈڭگە ئۆتكۈپ، ساڭا قاراتقان غەزىپىم بىلەن پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن ئۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭنى بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىمەن. 9 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىمنىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن؛ مەن ئۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، ۋە ئۆز يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭ ئۆز ئارا كۈلا چۈشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئۆرغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 مانا، ئاشۇ كۈن! مانا ئۇ كەلدى! ھالاكەت چىقىپ يۇرىۋاتىدۇ! ـ تاياق بخلاندى، ھاكاۋۇرلۇق چېچەكلىدى! 11 زوراۋانلىق يېتىلىپ رەزىللىك تايىقى بولۇپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭكىدىن ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ ئۇلارنىڭ ئادەملەر توپىدىن، دۆلەت-بايلىقلىرىدىن يا كى ھەيۋىسىدىن ھېچنىمە قالمايدۇ. 12 ۋاقىت-سائىتى كەلدى، كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئالغۇچى خۇشال بولۇپ كەتمىسۇن، ساتقۇچى ماتەم تۇتمىسۇن؛ چۈنكى قاتتىق غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ. 13 چۈنكى گەرچە ئالغۇچى بىلەن ساتقۇچى تىرىك قالسىمۇ، ساتقۇچى ئۆزى سېتىۋەتكىنىگە قايتىدىن ئىگە بولمايدۇ؛ چۈنكى بۇ توپ كىشىلەر توغرۇلۇق كۆرۈنگەن بېشارەت ئىناۋەتسىز بولمايدۇ؛ ئۇلاردىن ھېچقايىسىسى قەبىھلىكى بىلەن ئۆز ھاياتىنى ساقلىيالمايدۇ. 14 ئۇلار كانايى چېلىپ ھەممىنى تەييارلىدى، بىراق ھېچكىم جەڭگە چىقمايدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارىتىلغان. 15 ئالادا قىلىچ، ئىچىدە ۋابا ۋە ئاچارچىلىق ئۆرىدۇ، دالادا بولغان كىشىنى قىلىچ، شەھەردە بولغان كىشىنى بولسا، ۋابا ۋە ئاچارچىلىق ئۆنى يۇتۇۋېتىدۇ.

16 ۋە ئۇلاردىن قۇتۇلۇپ قېلىپ بۇلاردىن قاچقانلار تاغلاردا يۇرۇپ ھەربىرى ئۆز قەبىھلىكى ئۈچۈن جىلغىدىكى پاختەكلەردەك بۇقۇلداپ ماتەم تۇتىدۇ. 17 ھەربىرىنىڭ قولى دەرمانسىزلىنىدۇ، تىزلىرى سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ، 18 ئۇلار ئۆزىگە بۇز كىيىمنى باغلايدۇ، ۋەھشەت ئۇلارنى باسىدۇ، ھەرقايسىنىڭ يۈزىدە خجالەت، باشلىرى تاقىر كۆرۈنىدۇ. 19 ئۇلار ئۆز كۈمۈشلىرىنى كوچىلارغا تاشلايدۇ، ئۇلارنىڭ ئالتۇنلىرى بۇلغانغان نەرسەدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشلىرى پەرۋەردىگار غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈنىدە ئۇلارنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار بۇلاردىن ئاچلىقنى قاندۇرالمايدۇ،

قورسقىنى تولدۇرالمايدۇ، چۈنكى بۇ نەرسىلەر تۆلارغا ئادەملەرنى پۈتلاشتۇردىغان قەبىھلىك بولدى. **20** ئۇ ئۆتنىڭ گۈزەل بېزەكىنى ھەيۋە بىلەن تىكلىدى؛ براق تۆلار ئۆتنىڭ ئىچىدە يىرگىنچلىك مەبۇدلارنى ھەمدە لەنەتلىك نەرسىلىرنى ياسىدى؛ شۇڭا مەن ئۇنى تۆلار ئۆچۈن پاسكىنچىلىققا ئايلاندۇرىمەن. **21** مەن ئۇنى ئوچا سۈپىتىدە يات ئادەملەرنىڭ قولىغا، غەنىمەت قىلىپ يەر يۈزىدىكى رەزىللەرگە تاپشۇرىمەن؛ تۆلار بۇنى بۇلغايدۇ. **22** مەن يۈزۈمنى تۆلاردىن ئۆرۈۋېمەن، ۋە كىشىلەر مېنىڭ ئەزىز جايىمنى بۇلغايدۇ؛ زوراۋانلار كىرىپ ئۇ يەرنى بۇلغايدۇ. **23** زەنجىرنى تەييارلا گۈلار؛ چۈنكى زېمىن قانلۇق جىنايەتلەرگە، شەھەر زوراۋانلىققا تولغان. **24** شۇڭا مەن ئەللەر ئىچىدىكى ئەڭ رەزىلىنى كەلتۈرىمەن، تۆلار تۆلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئىگە بولدۇ؛ مەن زومىگەرلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنى يوقىتىمەن؛ تۆلارنىڭ «مۇقەددەس جايلىرى» بۇلغىنىدۇ. **25** ۋەھشەت كېلىۋاتىدۇ! تۆلار تىنچ-ئامانلىقنى ئىزدەيدىغان بولدۇ، براق ھېچ تاپالمايدۇ. **26** ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت، شۇم خەۋەر ئۈستىگە شۇم خەۋەر كېلىدۇ، تۆلار پەيغەمبەردىن بېشارەت سورايدۇ، براق كاھىنلاردىن تەۋراتنىڭ بىلىمى، ئاقساقالاردىن، مويسىپىتلەردىن نەسىھەت يوقاپ كېتىدۇ. **27** پادىشاھ ماتەم تۇتىدۇ، شاھزادە ئۈمىدسىزلىككە چۆمۈلدۈ، زېمىندىكى خەلقلەرنىڭ قوللىرى تىترەپ كېتىدۇ؛ مەن تۆلارنى تۆز يوللىرى بويىچە بىر تەرەپ قىلىمەن، تۆز ھۆكۈملىرى بويىچە تۆلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، شۇنىڭ بىلەن تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

8 ئالتىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن تۆز تۆيۈمدە ئولتۇرغىنىمدا، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدا ئولتۇرغىندا، رەب پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا چۈشتى. **2** مەن قاردىم، مانا، ئوتنىڭ قىياپىتىدە بىر زاتنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ بېلىنىڭ تۆۋىنى ئوت تۇرقىدا تۇراتتى؛ بېلىنىڭ ئۈستى بولسا جۈلالىغان يورۇقلۇق، قىزىتىلغان مىس پارقىرىغاندەك كۆرۈنۈش تۇراتتى. **3** ئۇ قولىنىڭ كۆرۈنۈشىدەك بىر شەكىلنى سوزۇپ، بېشىمدىكى بىر تۇتام چاچنى تۇتتى؛ روھ مېنى ئاسمان بىلەن زېمىن ئوتتۇرىسىغا كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە يېرۇسالېمغا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ شىمالغا قارايدىغان ئىچكى دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى. ئاشۇ يەر «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد»، يەنى خۇدانىڭ پاك-مۇقەددەس غەزىپىنى قوزغايدىغان مەبۇد تۇرغان جاي ئىدى. **4** مانا، مەن تۈزلەڭلىكتە كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى. **5** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاراپ باق، دېدى. مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاردىم، مانا، قۇربانگاھنىڭ دەرۋازىسىنىڭ شىمالي تەرىپىدە، بوسۇغىدا شۇ «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد» تۇراتتى. **6** ئۇ ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلمىشلىرىنى ـ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنى مۇقەددەس جايىمدىن يىراق كەتكۈزىدىغان، مۇشۇ يەردە قىلغان ئىنتايىن يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆردۈڭمۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. **7** ئۇ ئۇ مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئاپاردى، مەن قاردىم، مانا، تامدا بىر تۆشۈك تۇراتتى. **8** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، تامنى كولاپ تەشكىن، دېدى. مەن تامنى كولاپ تەشتىم، مانا، بىر ئىشىك تۇراتتى. **9** ئۇ ماڭا: ـ كىرگىن، ئۇلارنىڭ مۇشۇ يەردە قىلغان رەزىل يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرۈپ باق، دېدى. **10** مەن كىرىپ قاردىم، مانا، ئەتراپىدىكى تاملارغا نەقىش قىلىنغان ھەرخىل ئۈمىلگۈچى ھەم يىرگىنچلىك ھايۋانلارنى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ھەممە بۇتلىرىنى كۆردۈم. **11** ۋە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ يەتمىش ئاقساقىلى تۇراتتى. ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شافانىنىڭ ئوغلى جائازانىيا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى قولىدا تۆز خۇشبۇيدىنىنى تۇتۇپ تۇراتتى، خۇشبۇي قويۇق بۇلۇتتەك تۆرلەپ چىقتى. **12** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئاقساقالارنىڭ قاراڭغۇلۇقتا، يەنى ھەربىرىنىڭ تۆز مەبۇد نەقىش قىلىنغان ھۇجرىسىدا نېمە قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ چۈنكى ئۇلار: «پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ، پەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. **13** ۋە ئۇ ماڭا: ـ بىراق سەن ئۇلارنىڭ تېخىمۇ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى كۆرىسەن، دېدى. **14** ئۇ مېنى يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ شىمالي دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى؛ مانا، شۇ يەردە «تاممۇز ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ» يىغلاۋاتقان ئايالار ئولتۇراتتى. **15** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. **16** ۋە ئۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىچكى ھويلىسىغا ئاپاردى. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ كىرىش يولدا، پېشايۋان ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يىگىرمە بەش ئادەم، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا ئارقىسىنى قىلىپ شەرقتە قاراپ قۇياشقا چوقۇنۇۋاتاتتى. **17** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ يەھۇدا جەمەتى تۆزى مۇشۇ يەردە قىلغان يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېنىك دەپ، تۆلار يەنە بۇنىڭ ئۈستىگە زېمىنى جەبىر-زۇلۇم بىلەن تولدۇرۇپ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قايتا-قايتا قوزغاتسا بولامدۇ؟ ۋە مانا، تۆلارنىڭ يەنە شاخنى بۇرنىغا تۇتۇۋاتقىنىغا قارا! **18** شۇڭا مەن قەھر بىلەن تۆلارنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم تۆلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ تۆلارغا ئاغرىتمايمەن؛ تۆلار قۇلىقىمغا يۇقىرى ئاۋازدا ندا قىلسىمۇ، تۆلارنى ئاڭلىمايمەن، ـ دېدى.

9 ئۇ قۇلىقىمغا كۆچلۈك بىر ئاۋازدا توۋلاپ: ـ يېقىن كېلىگلار، شەھەرگە مەسئۇل بولغۇچىلار، ھەربىرىگلار تۆز ھالاكەت قوراللىرىنى قولۇگلارغا تۇتۇگلار، ـ دېدى. **2** ۋە مانا، ئالتە كىشىنىڭ [ئىبادەتخانىنىڭ] شىمالغا قارايدىغان «يۇقىرى دەرۋازا» تەرەپتىن كېلىۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھەربىرىسى قولىدا بىتچىت قىلغۇچى قوراللىنى تۇتقان؛ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يېنىغا پۇتۇچىنىڭ سياھدىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن بىرسى بار ئىدى؛ ۋە تۆلار [ئىبادەتخانىغا] كىرىپ، مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇردى. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئەسلى تۇرغان كېرۇبتىن كۆتۈرۈلۈپ ئۇ يەردىن بوسۇغىسىدا تۇردى. پەرۋەردىگار يېنىغا پۇتۇچىنىڭ سياھدىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ **4** شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتتۇپ، شەھەر ئىچىدە ئوتكۈزۈلگەن بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن ئاھ-نادامەت چەككەن كىشىلەرنىڭ پېشانىلىرىگە بىر بەلگە سالغىن، ـ دېدى. **5** ۋە ماڭا ئاڭلىتىپ باشقا كىشىلەرگە: ـ بۇ كىشىنىڭ كەينىدىن شەھەرنى كېزىپ، ئادەملەرنى قىرىگلار؛ كۆزۈگلار رەھىم قىلمىسۇن، تۆلارغا ئىچىگلارنى ئاغرىتماگلار! **6** بىرنىمۇ قويماي ھەممىنى ـ قېرىلار، ياش يىگىت-قىزلار، بوۋاقلار-بالىلار ۋە ئاياللارنى قويماي ئۆلتۈرۈۋېتىگلار؛ پەقەت بەلگە قويۇلغان كىشىلەرگە يېقىنلاشماگلار؛ بۇ ئىشنى تۆز مۇقەددەس جايىمدىن باشلاگلار، ـ دېدى. شۇڭا تۆلار خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدا تۇرغان ھېلىقى ئاقساقالاردىن باشلىغان. **7** ۋە ئۇ تۆلارغا: ـ ئۆيىنى بۇلغاگلار، ھويلىلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرۇگلار، ئەمدى بېرىگلار! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۆلار چىقىپ شەھەر بويىچە ئادەملەرنى قىرىشقا باشلىدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆلار ئادەملەرنى قىرغىنىدا، مەن ئالغۇز قالدىم؛ تۆزۈمنى يەرگە دۇم تاشلىدىم ۋە: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن يېرۇسالېمغا قارىتىلغان قەھرىڭنى تۆككەندە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قالدىسىنى ھالاك قىلامسەن؟ ـ دېدىم. **9** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئىسرائىل ۋە يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىھلىكى ئىنتايىن رەزىل؛ چۈنكى تۆلار: «پەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **10** «مەن بولسام، مېنىڭ كۆزۈم تۆلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ تۆلارغا ئاغرىتمايمەن؛ مەن تۆلارنىڭ يولىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن، ـ دېدى. **11** ۋە مانا، يېنىغا پۇتۇچىنىڭ سياھدىنىنى ئاسقان، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشى قىلغان ئىشنى مەلۇم قىلىپ: «ماڭا سەن بۇيرۇغان ئىشنى ئورۇندىدىم» ـ دېدى.

10 مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەز ئۈستىدە، كۆك ياقۇتنىڭ قىياپىتىدەك بىر تەختنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ **2** ۋە [تەختكە ئولتۇرغۇچى] كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «كېرۇبلارنىڭ ئاستىدىكى چاقلارنىڭ ئارىسىغا كىر، قوللىرىڭنى كېرۇبلار ئارىسىدا كۆيۈۋاتقان چوغلارغا تولدۇرۇپ، تۆلارنى شەھەر ئۈستىگە چېچىۋەت» ـ دېدى. مەن قاردىم، ئۇ شۇنداق قىلىشقا باشلىدى. **3** بۇ كىشى

كىرگەندە كېرۇبلار تۇينىڭ ئۈڭ تەرىپىدە تۇراتتى؛ [شان-شەرەپلىك] بۇلۇت تۇينىڭ ئىچكى هويلىسىنى تولدۇردى. **4** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كېرۇب تۈستىدىن چىقىپ، تۇينىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندى؛ تۇيې بۇلۇتقا تولدى، هويلا بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ جۇلالىقىغا چۈمگەن. **5** كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ساداسى هەممىدىن قادىرنىڭ سۆزلىگەن چاغدىكى ئاۋازىدەك بولۇپ، سىرتتىكى هويلىغا ئاڭلىنىپ تۇراتتى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، [رەب] كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن كىشىگە: «چاقلار ئارىسىدىن، يەنى كېرۇبلار ئارىسىدىن ئوت ئالغىن» ـ دەپ بۇيرۇغىنىدا، ئۇ كىرىپ بىر چاقنىڭ يېنىدا تۇردى. **7** ۋە كېرۇبلاردىن بىرى ئۆز قولىنى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدىكى ئوتقا سوزۇپ ئۆتكۈزۈن ئوت ئېلىپ، كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن كىشىنىڭ قوللىرىغا سالدى؛ ئۇ بۇنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى **8** (كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى ئاستىدا، ئادەمنىڭ قوللىرىنىڭ قىياپىتى كۆرۈنۈپ تۇراتتى). **9** مەن قاراردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ يېنىدا تۆت چاق بار ئىدى، بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا بىر چاق، يەنە بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا يەنە بىر چاق تۇراتتى؛ چاقلارنىڭ قىياپىتى بولسا بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى. **10** ئۇلارنىڭ شەكلى بولسا، تۆتلىسىنىڭ ئوخشاش ئىدى، يەنى چاق ئىچىدە چاق باردەك كۆرۈنەتتى. **11** كېرۇبلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆتلا تەرەپكە ئۆدۈل قاراپ ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار هېچ بۇرۇلمايتتى، بەلكى بىشى قايسى تەرەپكە قارىغان بولسا، ئۇلار شۇ تەرەپكە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا هېچ بۇرۇلمايتتى. **12** ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنى، دۇمبىلىرى، قوللىرى، قاناتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ چاقلىرىمۇ، يەنى تۆتىسىگە تەۋە چاقلارنىڭ ئەتراپىى كۆزلەر بىلەن تولغاندى. **13** چاقلارنى بولسا: «پىرقىرايدىغان چاقلار!» ـ دەپ ئاتىغىنىنى ئۆز قۇلىقىم بىلەن ئاڭلىدىم. **14** هەربىر كېرۇبنىڭ تۆت يۈزى بار ئىدى؛ بىرىنچىسى كېرۇبنىڭ يۈزى، ئىككىنچىسى ئادەمنىڭ يۈزى، ئۈچىنچىسى شىرنىڭ يۈزى، تۆتىنچىسى بۈركۈتنىڭ يۈزى ئىدى. **15** كېرۇبلار يۇقىرىغا ئورلىدى. بۇلار دەل مەن كېڭىر دەرياسى بويىدا كۆرگەن هايات مەخلۇقلار ئىدى. **16** كېرۇبلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ئۇلارغا يانداشىپ ماڭاتتى؛ كېرۇبلار يەردىن ئورلەشكە قاناتلىرىنى كۆتۈرگىنىدە، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدىن بۇرۇلۇپ كەتمەيتتى. **17** ئۇلار تۇرغاندا، چاقلارمۇ تۇراتتى؛ ئۇلار كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ ئۇلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى هايات مەخلۇقلارنىڭ روهى چاقلاردا ئىدى. **18** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى تۇينىڭ بوسۇغىسى تۈستىدىن چىقىپ، كېرۇبلار تۈستىدە تۇردى؛ **19** كېرۇبلار قاناتلىرىنى كېرىپ، كۆز ئالدىمدا يەردىن كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار تۇيدىن چىققاندا، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدا ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۇينىڭ شەرقىي دەرۋازىسىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى. **20** بۇلار بولسا دەل مەن كېڭىر دەرياسى بويىدا كۆرگەن، ئىسرائىل خۇداسىنىڭ ئاستىدا ئۇرغان مەخلۇقلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ كېرۇبلار ئىكەنلىكىنى بىلدىم. **21** ئۇلارنىڭ هەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى، هەربىرىنىڭ تۆتىن قانىتى، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسان قولى سىياقىدىكى قوللىرى بار ئىدى. **22** ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنىڭ قىياپىتى بولسا، ئۇلار مەن كېڭار دەرياسى بويىدا كۆرگەن يۈزلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۆزۈ ۋە يۈزلىرى مەن كۆرگەنگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ هەربىرى ئۆز ئۆدۈلىغا قاراپ ماڭاتتى.

11 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ تۇينىڭ شەرقىي، يەنى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى؛ ۋە مانا، دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا يىگىرمە بەش ئادەم تۇراتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاۋامنىڭ ئاقساقىلى بولغان، ئاززۇرنىڭ ئوغلى جائازانىيا هەم بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيانى كۆردۈم. **2** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قەبىهلىكنى ئويلاپ چىققۇچى، مۇشۇ شەهەردە رەزىل مەسلىهەت بەرگۈچى ئادەملەر دەل بۇلاردۇر. **3** ئۇلار: «ئۆيلەرنى سېلىش ۋاقتى يېقىنلاشتى ئەمەسمۇ؟ بۇ شەهەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئىچىدىكى گۆش» ـ دەيدۇ. **4** شۇڭا ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگىن؛ ـ بېشارەت بەرگىن، ئى ئىنسان ئوغلى! ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روهى ۋۇجۇدۇمغا ئۇرۇلۇپ چۈشۈپ، ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» ـ دېگىن. «سىلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىڭلارنى، ئى ئىسرائىل جەمەتى؛ كۆڭلۈڭلەرگە پۈككەن ئوي-پىكىرىڭلارنى، مەن بىلىمەن. **6** سىلەر مۇشۇ شەهەردە ئادەم ئۆلتۈرۈشنى كۆپەيتكەنسىلەر؛ سىلەر رەستە-كوچىلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرغانسىلەر». **7** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆلتۈرگەن كىشىلەر بولسا، دەل شۇ گۆشتۇر، شەهەر بولسا قازاندۇر؛ بىراق سىلەرنى بولسا ئۇنىڭدىن تارتىۋالىمەن. **8** سىلەر قىلىچتىن قورقۇپ كەلگەنسىلەر، ۋە مەن ئۇستۈڭلارغا بىر قىلىچ چۈشۈرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **9** «شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى شەهەردىن تارتىۋېلىپ، يات ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن هۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **10** سىلەر قىلىچنىپ يېقىلىسىلەر؛ ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلارغا هۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **11** بۇ شەهەر سىلەر ئۈچۈن «قازان» بولمايدۇ، هەم سىلەرمۇ ئۇنىڭدىكى «گۆش»ى بولمايسىلەر؛ مەن ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلاردىن هۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **12** ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرمىگەن، هۆكۈملىرىم بويىچە ماڭمىغانسىلەر، بەلكى ئېتىۋارىڭلاردىكى ئەللەرنىڭ هۆكۈملىرى بويىچە ماڭغانسىلەر». **13** شۇنداق بولدىكى، مەن بېشارەت بېرىۋاتقىنىمدا، بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيا جان ئۈزدى. مەن دۇم يېقىلدىم: «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پۈتۈنلەي يوقاتماقچىمۇسەن؟» ـ دەپ قاتتىق ئاۋازدا ندا قىلدىم. **14** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **15** ئى ئىنسان ئوغلى، يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ: «پەرۋەردىگاردىن يىراق كېتىڭلار! چۈنكى مۇشۇ زېمىن بىزگىلا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىنغان!» دېگەن گېپى، سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ، يەنى سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ بولغان سۈرگۈنلەرگە هەم ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە قارىتىپ ئېيتىلغان. **16** شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: گەرچە مەن ئۇلارنى يىراق يەرلەرگە، ئەللەر ئارىسىغا يۆتكىۋەتكەن هەم مەملىكەتلەر ئىچىگە تارقىتىۋەتكەن بولسامۇ، ئۇلار بارغان يەرلەردىمۇ مەن ئۇزۇم ئۇلارغا كىچىككىنە بىر پاك-مۇقەددەس باشپاناھ بولىمەن». **17** شۇڭا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى ئەللەردىن يىغىمەن، تارقىتىۋېتىلگەن مەملىكەتلەردىن سىلەرنى جەم قىلىمەن، ئاندىن ئىسرائىل زېمىنىنى سىلەرگە قايتۇرۇپ تەقدىم قىلىمەن. **18** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەرگە قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار بارلىق لەنەتلىك نەرسىلەرنى هەم بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى ئۇ يەردىن يوق قىلىدۇ. **19** مەن ئۇلارغا بىر قەلبنى بېرىمەن، ئىچىگىلارغا يېڭى بىر روهنى سالىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ تېنىدىن تاشتەك قەلبنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلارغا مېھرىلىك بىر قەلبنى بېرىمەن. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرىدۇ، مېنىڭ هۆكۈملىرىمنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **21** بىراق كۆڭۈللىرى لەنەتلىك نەرسىلەرگە ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىغا بېغىشلانغانلار بولسا، مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **22** كېرۇبلار قاناتلىرىنى يايدى، ئۇلارنىڭ چاقلىرى ئۆز يېنىدا ئۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلار ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى؛ **23** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەهەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، شەهەرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغ ئۈستىدە توختىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ روهى بەرگەن بۇ كۆرۈنۈشتە مېنى كالدىيەگە، يەنى سۈرگۈن بولغانلارغا ئاپاردى؛ شۇئان مەن كۆرگەن بۇ كۆرۈنۈش مەندىن كەتتى. **25** شۇنىڭ بىلەن مەن سۈرگۈن بولغانلارغا پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ئىشلارنى سۆزلەپ بەردىم.

12 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئاسىي بىر جەمەت ئارىسىدا ئولتۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈشكە كۆزى بار ئەمما كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشقا قۇلىقى بار، ئەمما ئاڭلىمايدۇ، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. **3** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، سۈرگۈن بولغۇچىنىڭ يۈك-تاقىلىرىنى تەييارلاپ قويغىن؛ ۋە كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولغۇچىدەك ئۆز جايىڭدىن باشقا جايغا بارغىن. گەرچە ئۇلار ئاسىي بىر جەمەت بولسىمۇ، ئېھتىماللىقى يوق ئەمەسكى، ئۇلار چۈشىنىپ يېتىدۇ. **4** كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولۇشقا تەييارلىغان يۈك-تاقىلاردەك يۈك-

تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىق، ئاندىن كەچ كىرەي دېگەندە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولىدىغان كىشىلەردەك جايىڭدىن چىقىپ كەتكىن؛ 5 تامنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىققىن؛ 6 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بۇنى مۇرۇڭگە ئېلىپ، گۈگۈمدا كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتكىن؛ يەرنى كۆرەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن يۈزۈڭنى يېپقىن؛ چۈنكى مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت قىلدىم. 7 ۋە مەن بۇيرۇلغان بويىچە شۇنداق قىلدىم؛ كۈندۈزدە مەن سۈرگۈن بولغۇچى كىشىدەك يۈك-تاقلىرىمنى ئېلىپ چىقتىم؛ ۋە كەچ كىرگەندە قولۇم بىلەن تامنى كولاپ تېشىپ، يۈل-تاقلىرىمنى چىقىرىپ، گۈگۈمدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇرەمگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭدىم. 8 ئەتىگەندە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى، يەنى ئاسىي بىر جەمەت، سەندىن: «بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟» دەپ سوريغان ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ يۈكلەنگەن ۋەھىي يېرۇسالېمدىكى شاھزادە ھەم شۇ يەردىكى بارلىق ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر توغرىلۇقتۇر» ـ دېگىن. 11 ئۇلارغا: «مەن سىلەر ئۈچۈن بېشارەت. مەن قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى ئۇلارغىمۇ شۇنداق ئىشلار قىلىدۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولىدۇ» ـ دېگىن. 12 ئۇلار ئارىسىدىكى شاھزادە ئۆز يۈك-تاقلىرىنى گۈگۈمدە مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىدۇ؛ ئۇلار تامنى كولاپ تېشىپ ئۆشۈكتىن نەرسىلىرىنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆز يۈزىنى يېپىپ زېمىنى كۆرەلمەيدىغان بولىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۆز تورومنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلىقىمدا ئۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى كالدىيلەرنىڭ زېمىنى بولغان بابىلغا ئاپىرىمەن، بىراق ئۇ ئۇ يەرنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەيدۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆلىدۇ. 14 ئۇنىڭغا يارىدەملىشكەن ئۇيۇچۇرلىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھەم بارلىق قوشۇنلىرىنى مەن بارلىق شامالغا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن قىلىچنى غىلاپىن سۈغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 15 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكىنىمدە، مەملىكەتلەر ئىچىگە تاراتقىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 16 بىراق ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز بىر قىسمىنى، قىلىچ، ئاچارچىلىق ھەم ۋابا كېسىلىدىن خالاس قىلىمەن؛ مەقسىتىم شۇكى، ئۇلارغا ئۆزلىرى باريدىغان ئەللەردە ئۆزلىرىگە يىرگىنچلىك قىلىمىشلىرىنى ئېتىراپ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 18 «ئىنسان ئوغلى، ئۆز ئېنىڭنى تىترىگەن ھالدا يېگىن، سۈيۈڭنى دىر-دىر قىلىپ ئەنسىرىگەن ھالدا ئىچكىن؛ 19 ھەم شۇ زېمىندىكى كىشىلەرگە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: «رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە ئىسرائىل زېمىنىدە ئۆرۈۋاتقانلار توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلار ئۆز ئېنىنى ئەنسىرەش ئىچىدە يەيدۇ، سۈيىنى دەككە-دۈككىدە ئىچىدۇ؛ چۈنكى زېمىنىدە ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ جەبىر-زۇلۇمى تۈپەيلىدىن، ئۇ يەر ھەممىسى يەكسان قىلىنىدۇ. 20 ئاھالىلىك شەھەرلەر خارابە بولۇپ، زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 21 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 22 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدە: «كۈنلەر ئۆزارتىلىدۇ، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈش بىكارغا كېتىدۇ» دېگەن ماقالنى ئېيتقىنى نېمىسى؟ 23 ئەمدى ئۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ماقالنى يوق قىلىمەن، ئىسرائىلدا بۇ ماقال ئىككىنچى ئىشلىتىلمەيدۇ، سەن ئەكسىچە ئۇلارغا: «كۈنلەر يېقىنلاشتى، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈشنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىمۇ يېقىنلاشتى» ـ دېگىن. 24 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدە يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش» ياكى ئادەمنى ئۆچۈرۈدىغان پاچىلىقلار قايتا بولمايدۇ. 25 چۈنكى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سۈز قىلىمەن، ھەم قىلغان سۈزۈم چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ. چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىگىلاردا، ئى ئاسىي جەمەت، مەن سۈز قىلىمەن ھەم ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». 26 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 27 «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر سېنىڭ توغرىلۇقى: «ئۇ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ئۆزۈن كۈنلەردىن كېيىنكى ۋاقىتلارنى كۆرسىتىدۇ، ئۇ بىزگە يىراق كەلگۈسى توغرىلۇق بېشارەت بېرىدۇ» ـ دەيدۇ. 28 شۇڭا ئۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ سۈزلىرىمدىن ھېچقايىسىسى يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ، بەلكى قىلغان سۈزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن».

13 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئىسرائىلنىڭ بېشارەت بەرگۈچى پەيغەمبەرلىرى، يەنى ئۆز تەسەۋۋۇرى بىلەن بېشارەت بەرگۈچىلەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلاڭلار!» ـ دېگىن. 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز روسقا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ھېچ ۋەھىينى كۆرمىگەن ھامانەت پەيغەمبەرلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! 4 ئى ئىسرائىل، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭ خۇددى خارابلەر ئارىسىدا يۈرۈۋاتقان تۈلكىلەردەك بولدى. 5 سىلەر بۇسۇلگەن جايلارغا چىقمىغانسىلەر، ئۆزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىدە بولىدىغان جەڭدە پۇختا تۇرۇشنى ئۆزۈڭ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بۇزۇلغان تېمىنى ھېچ ياسىمىدىڭلار. 6 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگۈچىلەر بولسا پەقەت ساختا بىر كۆرۈنۈشنى ۋە يالغان پالنى كۆرگەنلەردىن ئىبارەتتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەۋەتمىگەن؛ بىراق ئۇلار ئۆز سۈزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. 7 سىلەر «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگىنىڭلاردا، مەن ھېچ سۈز قىلمىغان تۇرسام، سىلەر ساختا بىر «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن، يالغان پالنى ئېيتقان ئەمەسمۇ؟ 8 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئويدۇرما سۈزلىگىنىڭلار، يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى كۆرگىنىڭلار ئۈچۈىلىدىن، ئەمدى مانا، مەن سىلەرگە قارشىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، 9 ـ مېنىڭ قولۇم ساختا «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن ۋە يالغان پالنى ئېيتقان پەيغەمبەرلەر بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۆز خەلقىمنىڭ كېڭىشىدە ئولتۇرمايدۇ، ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنمەيدۇ، ئۇلار ئىسرائىلنىڭ زېمىنغا ھېچ كىرگۈزۈلمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 بەرھەق، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ «تىنچ-ئامانلىق!» دەپ جار سېلىپ، خەلقىمنى ئېزىقتۇرغانلىقى ئۈچۈن، بىرسى ئېپىنى تارا تامنى قوپۇرسا، ئۇلار كېلىپ پەقەت ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىپ قويغانلىقى ئۈچۈن ـ 11 تامنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىۋاتقانلارغا: «بۇ تام يىقىلىدۇ!» دېگىن! كەلكۈندەك بىر يامغۇر ياغىدۇ! ئى يوغان مۇلدۈرلەر، سىلەر چۈشىسىلەر! دەھشەتلىك بىر شامال چىقىدۇ، 12 ۋە مانا، تام ئۆرۈلۈپ چۈشكەندە، خەق سىلەردىن: «سىلەر بۇ تامنى سۈۋىغان ھاك سۈۋاق قېنى!» دەپ سورىمامدۇ؟ 13 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز قەھرىم بىلەن دەھشەتلىك بىر شامال پارتلىتىپ چىقىرىمەن، مېنىڭ ئاچچىقىمدىن كەلكۈندەك بىر يامغۇر ۋە ھەممىنى ھالاك قىلىدىغان قەھرلىك مۇلدۈرلەر ياغىدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەر ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقان تامنى غۇلىتىپ، ئۇنىڭ ئۆلىنى ئاشكارە قىلىپ، ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ ئۇ غۇلاپ چۈشكەندە، سىلەر ئۇنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر، ۋە مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 15 شۇنداق قىلىپ مەن قەھرىمنى تام ھەم ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ ۋە: «تام يوق بولدى، شۇنداقلا ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلار، يەنى يېرۇسالېم توغرىلۇق بېشارەت بەرگۈچى، ھېچ تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ ئۇ توغرىلۇق تىنچ-ئامانلىقنى كۆرسەتكەن «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە يوق بولدى» ـ دەيمەن». 17 «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆز تەسەۋۋۇرى بويىچە بېشارەت بەرگۈچى ئۆز خەلقىڭنىڭ قىزلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 18 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز بىغىشلىرىنىڭ ھەربىرىگە [سىھىرلىك] بىلەزۈكلەرنى قاداپ، جانلارنى ئۆزاققا ئېلىش ئۈچۈن ھەرقانداق ئېگىز-پاكار ئادەملەرنىڭ بېشىغا پەرەنجىنى ياسىغانلارغا ۋاي! ئەمدى سىلەر ئۆز خەلقىمنىڭ جانلىرىنى ئۆزاققا چۈشۈرۈپ، جانلىرىڭلارنى ساق قالدۇرىمىز دەۋاتامسىلەر؟ 19 نەچچە ئوتام تارىپا، نەچچە چىشلەم نانىنى دەپ سىلەر ماڭا كۈپۈرلۈق قىلىپ، يالغان سۈزگە قۇلاق سالىدىغان مېنىڭ خەلقىمگە يالغانچىلىقىڭلار ئارقىلىق ئۆلەمسىگە تېگىشلىكلىرىنى ئۆلتۈرۈپ، تىرىك قالماسلىققا تېگىشلىكلىرىنى ھايات قالدۇرماقچىمۇسىلەر؟ 20 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:

«مانا، مەن سىلەرنىڭ قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈرگەندەك كىشىلەرنى تۇزاققا چۈشۈرگۈچى سىپەرلىك «تېكنى»لەرنىڭلارغا قارشىمەن، مەن ئۇلارنى بىلىكىگىلاردىن يىرتىپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈرگەندەك تۇتقان كىشىلەرنى ئەركىنلىككە ئۇچۇرۇپ ئىسىمەن. **21** مەن سىلەرنىڭ پەرەنجىلىرىگىلارنىمۇ يىرتىپ تاشلىۋېتىپ، خەلقىمنى قولۇگىلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلار يەنە قولۇگىلاردا ئولجا بولۇپ تۇرمايدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **22** سىلەر يالغانچىلىق بىلەن، تۆزۈم ئازار بەرمىگەن ھەققانىي ئادەملەرنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرگەنلىكىگىلار ئۈچۈن، شۇنداقلا رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قۇتقۇزۇشقا ئۇلارنى رەزىل يولدىن ياندۇرمايى، ئەكسىچە ئۇلارنىڭ قولىنى كۆچەيتكىنىگىلار ئۈچۈن، **23** سىلەر قۇرۇق «ئالامەت كۆزۈنۈش»لەرنى ئىككىنچى بولۇپ كۆرمەيسىلەر، يا كى يالغان پالچىلىق قىلمايسىلەر، مەن ئۆز خەلقىمنى قولۇگىلاردىن قۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر».

14

ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ بەزىلىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئالدىمدا ئولتۇرۇشتى. **2** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **3** «ئى ئىنسان ئوغلى، مۇشۇ ئادەملەر ئۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىگە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويغاندىن. ئەمدى ئۇلارنىڭ مېنى ئىزدەپ مەندىن يول سورىشىنى قوبۇل قىلامدىمەن؟ **4** ئەمدى ئۇلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل جەمەتىدىكى كۆڭلىدە ئۆز بۇتلىرىنى تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن پەيغەمبەر ئالدىغا كېلىدىغان ھەربىر ئادەمنى بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ بۇتلىرىنىڭ كۆپلۈكى بويىچە جاۋاب قايتۇرىمەن. **5** شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆڭلىنى ئۆزۈمگە ئىگىلىۋېرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار بارلىق بۇتلىرى بىلەن ماڭا يات بولۇپ كەتتى». **6** ـ شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توۋا قىلىڭلار! بۇتلىرىڭلاردىن يېنىپ [يېنىمغا] قايتىپ كېلىڭلار! بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشىڭلاردىن يۈزۈڭلارنى ئۆرۈگىلار! **7** چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئۆزلىرىنى مەندىن ئايرىپ، ئۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىدە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن مەندىن سوراش ئۈچۈن پەيغەمبەرنىڭ ئالدىغا كېلىدىغان ھەرقايسى ئادەم يا كى شۇنىڭغا ئوخشاش ئىسرائىلدا ئۆزۈڭلاتقان ھەرقايسى مۇساپىرلار بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزۈم ئۈلارغا جاۋاب قايتۇرىمەن؛ **8** مەن مۇشۇ كىشىنى بىر ئاگاھ بېشارىتى قىلىپ ئۆنى سۆز-چۆچەككە قالدۇرۇشقا يۈزۈمنى ئۆنىڭغا قارشى قىلىمەن، مەن خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن ئۆنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **9** بىراق پەيغەمبەر ئۆزىنى ئېزىقتۇرۇلۇپ، بىر بېشارەتلىك سۆز قىلغان بولسا، ئۇ چاغدا ئۆزۈم پەرۋەردىگار شۇ پەيغەمبەرنى ئېزىتقۇغا ئۆچراتقانىمەن؛ مەن ئۆنىڭغا قارشى قولۇمنى ئۈزارتىپ، ئۆنى خەلقىم ئارىسىدىن ھالاك قىلىمەن. **10** ئۇلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ پەيغەمبەرگە بېرىلىدىغان جازا بىلەن سوربۇغچىغا بېرىلىدىغان جازا ئوخشاش بولىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتى يەنە مەندىن چەتنەپ كەتمەيدۇ، يا كى يەنە ئاسىيلىقلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى بۇلغىمايدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **12** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** «ئى ئىنسان ئوغلى، مەلۇم بىر زېمىن ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ گۇناھ قىلغاندا، مەن شۇنىڭ بىلەن قولۇمنى ئۆنىڭغا قارشى ئۈزارتىپ، ئۇلارنىڭ يۇلەنچۈكى بولغان نېننى قۇرۇتۇۋېتىپ، ئۆنىڭ ئۈستىگە ئاچارچىلىقنى ئەۋەتىمەن ھەم ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى ئۆنىڭدىن ئۈزىمەن؛ **14** ئەمدى ئۇ چاغدا نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپنىڭ ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭ ئۇرۇقۇتىقان بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز ھەققانىيلىقى تۈپەيلىدىن پەقەت ئۆز جانلىرىنلا ساقلىيالغان بولاتتى ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ئەگەر مەن زېمىندىن يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئۆتكۈزسەم، ئۇلار ئۆنى باللىرىدىن جۇدا قىلسا، ھايۋانلار تۈپەيلىدىن ئۆنىڭدىن ئۆتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولماي، ئۇ ۋەيرانە بولسا، **16** ئەمدى مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭدا ئۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى قۇتقۇزالمايتى، ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى، زېمىننىڭ ئۆزى ۋەيرانە پېتى قالاتتى. **17** يا كى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا قىلىچنى چۈشۈرۈپ، ئۆنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋەتكەن بولسام، **18** ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭدا ئۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى ساقلاپ قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى. **19** يا كى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرۈپ، ئۆز قەھرىمنى قان تۆكتۈرۈلۈشنى بىلەن ئۆستىگە تۆكسەم، ئۆنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋەتكەن بولسام، **20** ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپنىڭ ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭدا ئۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغلىنى نە قىزىنى قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ھەققانىيلىقى بىلەن ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى. **21** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى شۇنداق بولغاندىن كېيىن، ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋەتىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا تۆت جازايىمنى، يەنى قىلىچ، ئاچارچىلىق، يىرتقۇچ ھايۋان ۋە ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرسەم قانداق بولار؟ **22** بىراق مانا، ئۆنىڭدا قېلىپ قالغانلار بولىدۇ، يەنى ئوغۇل-قىزلار ئۆنىڭدىن چىقىرىلىپ قۇتقۇزۇلىدۇ، مانا، ئۇلار سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا چىقىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ يولىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەن يېرۇسالېمغا چۈشۈرگەن كۈلپەت، يەنى ئۆنىڭغا چۈشۈرۈلگەن بارلىق ئىشلار ئوتىرۇلۇق تەسەللى ئالىسىلەر؛ **23** ئەمدى سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇلار سىلەرگە تەسەللى ئېچىكىلىدۇ؛ سىلەر مېنىڭ ئۆنىڭدا بارلىق قىلغان ئىشلىرىمنى بىكاردىن-بىكار قىلمىغانلىقىمنى تونۇپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

15

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈم تېلى ياغىچىنىڭ باشقا دەرەخ ياغاچلىرىدىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار، ئۆزىنىڭ شېخىنىڭ ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا نېمە ئالاھىدىلىكى بار؟ **3** ئۆنىڭدىن بىرەر جابدۇقنى ياساشقا ماتېريال ئالغانلىڭ پايدىسى بارمۇ؟ ئۆنىڭدىن چىنىلەرنى ئاسقۇدەك قوزۇقنى ياسىغىلى بولامدۇ؟ **4** مانا، ئۇ ئوتقا يېقىلغۇ بولغاندا، ئوت ئۆزىنىڭ ئىككى ئۇچىنى كۆيدۈرگەندە، ئوتتۇرىسىمۇ يېرىم كۆيگەندە، ئەمدى ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ **5** مانا، ئۇ ساق بولغاندا، ھېچقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولمىغان يەردە، ئەمدى ئوت ئۇنى كۆيدۈرۈپ يەپ كەتكەندە، ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ **6** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدىكى ئۆزۈم تېلىنىڭ ياغىچىنى ئوتقا تاپشۇرغىنىمدەك، يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقانلارنى ئوتقا تاپشۇرىمەن. **7** يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى قىلىپ قارىتىمەن؛ ئۇلار بىر ئوتتىن چىقسا، باشقا بىر ئوت ئۇلارنى يەۋېتىدۇ، ئۆز يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى بولۇپ قاراتقاندا، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **8** ئۇلارنىڭ قىلغان ۋاپاسىزلىقلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە قىلىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

16

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزىنىڭ يېرۇسالېمنىڭ يۈزىگە سىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئەسلىي زاتىڭ ۋە تۇغۇلۇشۇڭ قانائانىيلارنىڭ زېمىندا بولغان؛ سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي، ئاپاڭ ھىتتي قىز ئىدى. **4** سېنىڭ تۇغۇلۇشۇڭغا كەلسەك، سەن تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كىندىكىڭ كېسىلمىگەن، سەن سۇدا يۇيۇلۇپ پاكىز قىلىنمىغان؛ ھېچكىم ساڭا ئۆز سۈرىگىگەن يا كى سېنى زاكىلىمغان. **5** ھېچكىمنىڭ كۆزى مۇشۇ ئىشلار ئۈچۈن ساڭا رەھىم قىلمىغان يا كى ئىچىنى ساڭا ئاغرىتمىغان؛ ئەكسىچە سەن دالاغا تاشلۇۋېتىلگەنسەن، چۈنكى تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كەمىستىلگەنسەن. **6** شۇ چاغدا مەن يېنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، سېنى ئۆز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقىنىڭنى كۆرگەن؛ ۋە مەن ئۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. بەرھەق، سەن ئۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە مەن ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. **7** مەن سېنى دالادىكى

ئوت-چۆپلەردەك ئاينىتتىم؛ سەن تۆسۈپ خىلى بوي تارتىپ چىرايلىق بېزىلىپ ۋايىغا يەتتىڭ؛ كوڭكسلىرىڭ شەكللەندى، چاچلىرىڭ تۈزۈن تۆستى؛ بىراق سەن تىنچى تۈغما-يالىڭاچ ئىدىڭ. **8** مەن يەنە يېنىڭدىن تۆتۈۋېتىپ ساڭا قاردىم؛ مانا، ئىشتى-مۇھەببەت مەزگىلىڭ يېتىپ كەلدى؛ مەن توتۇمىنىڭ پېشىنى ئۈستۈڭگە يېيىپ قويۇپ، يالىڭاچلىقىڭنى ئەتتىم؛ مەن ساڭا قەسەم ئىچىپ، سەن بىلەن بىر ئەھدە تۈزدۇم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ۋە سەن مېنىڭكى بولدۇڭ. **9** مەن سېنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، قېنىڭنى تېنىڭدىن يۇيۇۋېتىپ، ساڭا پۇراقلىق مايىنى سۈرتتىۋەتتۇم. **10** مەن ساڭا كەشتىلىك كۆڭلەكنى كىيگۈزۈپ، ئايىغىڭغا دەلفىن تېرىسىدىن تىككەن كەشلەرنى سايتىم؛ سېنى نېپىس كاتاپ بىلەن ئوراپ، يىپەك بىلەن يېپىپ قويدۇم. **11** سېنى زىۋا-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىم، قوللىرىڭغا بىلەزۈكلەرنى، بوينۇڭغا مارجانىنى تاقاپ قويدۇم؛ **12** بۇرنۇڭغا ھالقىنى، قۇلاقلىرىڭغا زىرىلەرنى، بېشىڭغا گۈزەل تاجنى كىيگۈزدۈم. **13** شۇنداق قىلىپ سەن ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن پەردازلاندىڭ؛ كىيىم-كېچەكلىرىڭ نېپىس كاتاپ، يىپەك ۋە كەشتىلىك رەختتىن ئىدى. يېگىنىڭ ئاق ئۇن، بال ھەم زەيتۇن مېيى ئىدى؛ سەن ئىنتايىن گۈزەل بولۇپ، خانىش مەرتىۋىسىگە كۆتۈرۈلدۈڭ. **14** گۈزەللىكىڭ تۆپەيلىدىن ئەللەردە داڭقىڭ چىقتى؛ چۈنكى مەن ساڭا كۆركەملىكىمنى بېغىشلىشىم بىلەن گۈزەللىكىڭ كامالەتكە يەتتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** بىراق سەن گۈزەللىكىڭگە تايىنىپ، داڭقىڭدىن پايدىلىنىپ پاھىشە بولدۇڭ؛ سەن ھەربىر تۈتكۈچىگە كىشىگە پاھىشە مۇھەببەتلىرىڭنى تۆكتۈڭ؛ گۈزەللىكىڭ ئۇنىڭ بولدى! **16** سەن كىيىم-كېچەكلىرىڭدىن ئېلىپ تۈرلۈك تۈچۈن رەڭگارەڭ بېزەگلەن «يۇقىرى جايلار»نى ياساپ، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. بۇنداق ئىشلار يۈز بېرىپ باقمىغان، ۋە ئىككىنچى يۈز بەرمەيدۇ! **17** سەن مەن ساڭا بېغىشلىغان گۈزەل زىۋا-زىننەتلىرىم ۋە ئالتۇن-كۈمۈشۈم بىلەن ئەركەك مەھۇدىلارنى ياساپ ئۇلار بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. **18** سەن ئۇز كەشتىلىك كىيىملىرىڭنى ئېلىپ ئۇلارغا كىيگۈزدۈڭ؛ مېنىڭ مېيىم ۋە مېنىڭ خۇشبۇيۇمنى ئۇلارغا سۈنۈپ بېغىشلىدىڭ؛ **19** مەن ئۇزۇقىڭگە بەرگەن ئىسمنى، مەن ساڭا ئۇزۇققا بەرگەن ئاق ئان، زەيتۇن مېيى ۋە بالنى بولسا، سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا خۇشپۇراق ھەدىيە سۈپىتىدە ئاتاپ سۈندۈڭ: ئىشلار دەل شۇنداق ئىدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **20** ـ ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن ئۇزۇمىگە تۈغۈپ بەرگەن قىز-ئوغۇللىرىڭنى ئېلىپ، مەبۇدلارنىڭ ئۈزۈقى بولسۇن دەپ ئۇلارنى قۇربانلىق قىلدىڭ. سېنىڭ بۇزۇقلۇقۇڭ ئازلىق قىلغاندەك، **21** سەن مېنىڭ بالىلىرىمنى سويۇپ ئۇلارنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ مەبۇدلارغا ئاتاپ قويدۇڭغۇ؟ **22** سېنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ھەم پاھىشە بۇزۇقلۇقلىرىڭدا، سەن ياشلىقىڭدا تۇغما-يالىڭاچ بولۇپ ئۇز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقان كۈنلىرىڭنى ھېچقاچان ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ. **23** ئەمدى سېنىڭ بۇ رەزىللىكلىرىڭدىن كېيىن ـ (ۋاي، ھالىڭغا ۋاي! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار) **24** سەن يەنە ئۇزۇقۇڭ ئۈچۈن بىر پەشتاق قۇرۇپ، ھەربىر مەيدانغا بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدىڭ؛ **25** سەن ھەربىر كوچىنىڭ بېشىدا «يۇقىرى جاي»ىڭنى سالدىڭ؛ سەن ئۇز گۈزەللىكىڭنى يىرگىنچلىك قىلىپ، تېنىڭنى ھەربىر ئۆتكۈچىگە تۈتۈپ، پۇتۇڭنى ئېچىپ ئۇزۇقۇڭنى بېرىپ پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. **26** سەن ئىشقۇاز ئەرلىكى چوڭ قوشنالىڭ بولغان مىسىرلىقلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزۈدۈڭ؛ مېنىڭ تاجىقمىنى قوزغاپ، پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. **27** ۋە مانا، مەن ئۇز قولۇمنى ئۈستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنىڭ نېسىۋەڭنى ئازايتىپ قويدۇم. مەن سېنىڭدىن نەپرەتلىنىدىغان، بۇزۇق يولۇڭدىن نومۇس قىلىپ چۈچىگەنلەرنىڭ، يەنى فىلىستىيەلەرنىڭ قىزلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم. **28** سەن يەنە قانماي يەنە ئاسۇرىيلىكلەر بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدۈڭ؛ بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزگەندىن كېيىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. **29** شۇڭا سەن سودىگەرنىڭ زېمىنى، يەنى كالدىيە بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتىپ، بۇنىڭدىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. **30** مۇشۇنداق بارلىق ئىشلارنى، يەنى نومۇسسىز پاھىشە ئايالنىڭ ئىشلىرىنى قىلىسەن، نېمانچە سۈيۈق سېنىڭ قەلبىڭ! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، **31** ئۇزۇڭنىڭ پەشتىقىڭنى ھەر كوچىنىڭ بېشىدا قۇرىدىغان، ھەربىر مەيداندا «يۇقىرى جاي»ىڭنى ياسايدىغان! ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن پاھىشە ئايالدەك ئەمەس ئىدىڭ، چۈنكى سەن ھەقنى ئەزىرىگەگە ئالمايتتىڭ! **32** ئى ۋاپاسىز ئايال، ئېرىنىڭ ئورنىدا يات ئادەملەرگە كۆڭۈل بېرىدىغان! **33** خەقلەر پاھىشە ئايالغا ھەمىشە ھەق بېرىدۇ؛ بىراق سەن ئاشىنىلىرىڭنى بۇزۇقلۇق مۇھەببەتلىرىڭ ھۈزۈر ئېلىشقا ھەرياندىن يېنىڭغا كەلسۈن دەپ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە ئۈستەك بېرىپ ئىنئام قىلىسەن؛ **34** بۇزۇقلۇقتا سەن باشقا ئايالالرنىڭ ئەكسىسەن، چۈنكى ھېچكىم سېنىڭ بۇزۇق مۇھەببىتىڭنى ئىزدەپ كەلمىدى؛ سەن ئۈستەك بەردىڭ، ھېچ ھەق ساڭا بېرىلمىدى ـ سەن ھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ ئەكسىسەن! **35** شۇڭا، ئى پاھىشە ئايال، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! **36** ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ تەڭگىلىرىڭ تۆكۈلۈپ، ئاشىنىلىرىڭ بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقلىرىڭ بىلەن سېنىڭ ئۇيات يېرىڭ ئاشكارىلانغانلىقى تۆپەيلىدىن، بارلىق يىرگىنچلىك مەبۇدلىرىڭ تۆپەيلىدىن، ئۇلارغا ئاتاپ سۈنغان بالىلىرىڭنىڭ قېنى تۆپەيلىدىن ـ **37** شۇڭا مانا، مەن سېنىڭ ئۆزۈڭگە ئەيش-ئىشرەت مەنبەسى قىلغان، بارلىق سۆيگەن ھەم بارلىق نەپرەتلەنگەن ئاشىنىلىرىڭنى يىغىمەن ـ مەن ئۇلارنى ساڭا قارشى چېقىرىپ ئەتىراپىڭدىن يىغىپ، سېنىڭ ئۇيات يېرىڭنى ئۇلارغا ئاشكارە قىلىمەن، ئۇلار سېنىڭ بارلىق ئۇيات يېرىڭنى كۆرىدۇ. **38** شۇنىڭ بىلەن سېنى بۇزۇقلۇق قىلغان ھەم قان تۆككەن ئايالالارنى جازالىغاندەك جازالايمەن، مەن قەھر بىلەن، ئوتتەك غەزىپىمنىڭ تەلپىي بىلەن ئۈستۈڭگە قانلىق جازانى چۈشۈرىمەن؛ **39** ۋە مەن سېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ پەشتاقلىرىڭنى غۇلىتىدۇ، سېنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىڭنى چېقىپ تاشلايدۇ؛ ئۇلار كىيىم-كېچەكلىرىڭنى ئۈستۈڭدىن سالىدۇرۇپ تاشلاپ، گۈزەل زىۋا-زىننەتلىرىڭنى بۇلاپ-تالاپ، سېنى تۇغما-يالىڭاچ قالدۇرىدۇ. **40** ئۇلار ساڭا قارشى بىر توپ كىشىلەرنى يىغىپ ئېچكىدۇ؛ ئۇلار سېنى چالما-كېسىمەك قىلىدۇ ھەم سېنى قىلىچلىرى بىلەن چېپىۋېتىدۇ. **41** ئۇلار ئۆيلىرىڭنى ئوت بىلەن كۆيدۈرىدۇ، كۆپ ئايالالرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۈستۈڭگە جازالارنى چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى پاھىشە ئايال بولۇشتىن قالدۇرىمەن؛ سەن يەنە ھېچقانداق «مۇھەببەت ھەققى»نى بەرمەيسەن. **42** شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا قاراتقان قەھرىمنى توختىتىمەن، مېنىڭ مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپ سەندىن كېتىدۇ؛ مەن تىنچلىنىپ قايتا ئاچچىقلانمايمەن. **43** سەن ياشلىق كۈنلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ، ئەكسىچە مۇشۇ قىلمىشلىرىڭ بىلەن مېنى غەزەپلەندۈردۈڭ؛ شۇڭا مانا، ئۇز يولۇڭنى ئۇز بېشىڭغا قايتۇرىمەن ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ بۇزۇقلۇقنى باشقا يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ئۈستىگە قوشۇپ ئىككىنچى قىلمايسەن. **44** مانا، ماقالالارنى ئىشلىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سەن توغرۇلۇق: «ئانىسى قانداق بولسا، قىزى شۇنداق بولار» دېگەن بىر ماقالنى تىلغا ئالدۇ. **45** سەن ئۇز ئېرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاناڭنىڭ قىزىدۇرسەن؛ ھەم ئۇز ئەرلىرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاچا-سىڭىلىرىڭنىڭ تاربىلىقىدىكىسەن؛ سېنىڭ ئاناڭ بولسا ھىتتي، سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي ئىدى. **46** سېنىڭ ئاچاڭ بولسا سول تەرىپىڭدە تۇرغان سامارىيە، يەنى ئۇ ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى؛ سىكىلىڭ بولسا ئۇڭ تەرىپىڭدە تۇرغان سودوم ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى. **47** سەن نە ئۇلارنىڭ يوللىرىدىدا ماڭمىغان، نە ئۇلارنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلمىغانسەن، ياق! بەلكى قىسقىغىنە بىر ۋاقىت ئىچىدە سەن بارلىق يوللىرىڭدا ئۇلاردىن بۇزۇق بولۇپ كەتتىڭ. **48** ئۇز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ سىكىلىڭ سودوم، يەنى ئۇ يا كى قىزلىرى سەن يا كى سېنىڭ قىزلىرىڭنىڭ قىلمىشلىرىدەك قىلمىدى، **49** مانا، مۇشۇ سىكىلىڭ سودومنىڭ قەبىھلىكى ـ ئۇ ۋە قىزلىرىنىڭ تەكەببۇلۇقى، نانلىرى مول، ئەندىشسىز ئازادلىك كۈنلىرىدە ئاجىز-نامراتلارنىڭ قولىنى ھېچ كۆچەيتمىگەنلىكى ئىدى. **50** ئۇلار تەكەببۇرلىشىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلدى؛ مەن بۇنى كۆرگىنىمدە، ئۇلارنى يوقاتتىم. **51** سامارىيە بولسا سېنىڭ گۇناھلىرىڭنىڭ يېرىمىدەكمۇ گۇناھ سادىر قىلمىدى، ھالبۇكى، سەن بولساڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنى ئۇلارنىڭكىدىن كۆپ ئاۋۇتۇپ قىلدىڭ؛ شۇنداق قىلىپ سەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ تۆپەيلىدىن ئاچا-سىڭىلىڭنى خۇددى ھەققانىيدەك كۆرۈندۈرگەنسىدىڭ. **52** سەن ئەسلىدە ئۇز ئاچا-سىڭىلىڭنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىدىڭ؛ ئەمدى سەنمۇ، ئۇز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈر! سېنىڭ ئۇلارنىڭكىدىن تېخىمۇ نەپرەتلىك گۇناھلىرىڭ تۆپەيلىدىن ئۇلار سەندىن ھەققانىي كۆرۈنىدۇ؛ شۇڭا سەنمۇ ئاچا-سىڭىلىڭنى ھەققانىي كۆرسەتكىنىڭ تۆپەيلىدىن خجالەتكە قېلىپ شەرمەندىلىكىڭنى

كۆتۈرۈپ يۈرا! 53 ۋە مەن تۆلارنى سۈرگۈندىن، يەنى سودوم ھەم قىزلىرنى سۈرگۈندىن، ساماريە ھەم قىزلىرنى سۈرگۈندىن چىقىرىپ، شۇنداقلا تۆلارنىڭ تارىسنا سۈرگۈن بولغانلىرىڭنى چىقىرىپ سۈرگۈنلۈكتىن ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ 54 شۇنىڭ بىلەن تۆلارغا تەسەللى بەرگىنىڭدە، سەن تۆز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈسەن، سېنىڭ بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۆپەيلىدىن خجالەتكە قالىسەن. 55 سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، سودوم ھەم قىزلىرى ئەسلى ھالىغا، ساماريە ھەم قىزلىرىمۇ ئەسلى ھالىغا كېلىدۇ؛ سەنمۇ ۋە سېنىڭ قىزلىرىڭ ئەسلىي ھالىڭلارغا كېلىسىلەر. 56 سېنىڭ رەزىللىكىڭ پاش قىلىنمايى، تەكەببۇرلۇقتا يۈرگەن كۈنۈڭدە، سىڭلىڭ سودوم ئاغزىدا سۆز-چۆچەك بولغان ئەمەسمىدى؟ ئەمدى ھازىر سەن تۆزۈڭ سۈريە قىزلىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەمسى ھەمدە فىلىستىيە قىزلىرى، يەنى سېنى كۆزگە ئىلمايدىغان ئەتراپىڭدىكىلەرنىڭ مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالدىڭ. 58 سەن بۇزۇقلۇقۇڭ، يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 59 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز قىلغانلىرىڭ، يەنى ئېچىكەن قەسەمىڭنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزغانلىقىڭ بويىچە سېنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ 60 ھالبۇكى، مەن سېنىڭ بىلەن ياشلىق كۈنلىرىڭدە تۈزگەن ئەھدەمنى ئەسلەيمەن، ھەم سەن بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن. 61 شۇنىڭ بىلەن سەن تۈزۈڭدىن چوڭ ئاچىلىرىڭ ھەمدە سېنىڭدىن كىچىك سىڭلىرىڭنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭدا، سەن يوللىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خجالەتكە قالىسەن؛ چۈنكى مۇشۇ [ئاچا-سىڭلىرىڭنى] ساڭا قىزلار سۈپىتىدە تاپشۇرىمەن؛ بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭدىكى ئەھدە تۆپەيلىدىن بولمايدۇ. 62 مەن تۆز ئەھدەمنى سەن بىلەن تۈزىمەن، سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن؛ 63 شۇنىڭ بىلەن سېنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا، سەن قىلمىشلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خجىل بولۇپ، شەرمەندىلىكىڭ تۆپەيلىدىن قايتىدىن ئاغزىڭنى ھېچ ئاچمايسەن.» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

17

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تېپىشماقنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىسرائىل جەمەتىگە بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «كەڭ قاناتلىق، زىچ رەڭگارەڭ تۈزۈن پەيلىك چوڭ بىر بۈركۈت لىۋانغا كېلىپ، شۇ يەردىكى ئېگىز كېدىر دەرىخىنىڭ ئۈچىدىكى شاخىنى ئالدى؛ 4 ئۇ ئەڭ يۇقىرى يۈمران بىخنى ئۈزۈۋېلىپ، ئۇنى سودىگەرلەرنىڭ زېمىنىغا ئاپىرىپ، تىجارەتچىلەرنىڭ شەھىرىگە تىكتى. 5 ئۇ يەنە زېمىندىن باشقا تۇرۇقنى ئېلىپ باغلىق بىر ئېتىزغا تىكتى؛ ئۇنى مول سۇلار بويىدا سېلىپ، سۈگەت تېلىدەك تىكلىدى. 6 ئۇ ئۆسۈپ، كەڭ يېيىلىپ، پەس بويلۇق تۈزۈم تېلى بولۇپ چىقتى؛ ئۇنىڭ شاخلىرى [بۈركۈت] تەرەپكە قاراپ ئۆستى، يىلتىزلىرىمۇ ئۇنىڭ ئاستىغا سوزۇلدى. شۇ يول بىلەن ئۇ تۈزۈم تېلى بولۇپ، شاخلاندى، بىخلاندى. 7 ئەمدى كەڭ قاناتلىق، زىچ پەيلىك يەنە بىر چوڭ بۈركۈت پەيدا بولدى، ۋە مانا، بۇ تۈزۈم تېلى («ئۇ مېنى سۇغارسۇن» دەپ، تىكلىگەن چۈنەكلىردىن يىلتىزلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ تارتتى، شاخلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ سوزدى؛ 8 مانا، ئۇ ئۇيدان شاخلاپ مېۋە بەرسۇن، ئېسىل ئۈزۈم تېلى بولسۇن دەپ مۇنبەت ئېتىزدا، مول سۇلار بويىغا تىكىلگەندىدى». 9 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇ روناق تاپامدۇ؟ ئۇنى قاقشال قىلىۋېتىش ئۈچۈن [بۈركۈت] يىلتىزلىرىنى يۇلۇپ، مېۋىسىنى كېسىۋەتمەمدۇ؟ ئۇنىڭ يۇمۇران يوپۇرماقلىرى خازان بولىدۇ، شۇ چاغدا ئۇنى يىلتىزلىردىن يۇلۇۋېلىشقا كۈچلۈك بىر بىلەك ياكى نۇرغۇن خەقلەرنىڭ ھېچ كېرىكى بولمايدۇ. 10 ئەمدى ھەتتا قايتىدىن تىكىلگەن بولسا، روناق تاپامدۇ؟ شەرق شامىل ئۇنىڭغا تەگكەندىلا تازا قاغىراپ كەتمەمدۇ؟ ئۇ تىكىلىپ ئۈسكەن چۈنەكلىردە قاغىراپ كېتىدۇ». 11 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 12 «ئاسىي جەمەتىنىڭ: «مۇشۇ ئىشلارنىڭ مەنىسىنى بىلەمسىلەر؟» دەپ سوراپ، تۆلارغا مۇنداق دېگىن: «مانا، بابىل پادىشاھى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى ھەم شاھزادىلىرىنى ئېلىپ ئۆزى بىلەن بابىلغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 13 شۇ ۋاقىتتا ئۇ پادىشاھنىڭ نەسىلدىن بىر كىشىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا قەسەم ئېچىۋزدى. ئۇ يەنە زېمىندىكى ئېسىل-مۆتىۋەر بولغانلارنى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ كەتتى؛ 14 مەقسەت، پادىشاھلىقنىڭ تۆۋەن ئاجىز ھالەتتە بولۇپ، قەددىنى رۇسلىيالمايى، پەقەت ئۇنىڭ ئەھدىسىنى تۇتۇشى بىلەن جېنىنى جان ئەتكۈزۈش ئۈچۈن ئىدى. 15 بىراق ئۇ مىسىر بىرگە ئاتلار ھەم چوڭ قوشۇنۇنى تەمىنلىسۇن دەپ ئەلچىلىرىنى شۇ يەرگە ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى. ئەمدى ئۇ روناق تاپامدۇ؟ مۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچى تىرىك قالامدۇ؟ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇۋېتىپ تىرىك قالامدۇ؟ 16 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق ئۇ ئۇزىنى پادىشاھ قىلغان پادىشاھنىڭ زېمىنىدە، ـ يەنى ئۇنىڭ قەسىمىنى كەمسىتكەن، ئەھدىسىنى بۇزغان ھېلىقى پادىشاھنىڭ زېمىنىدە، ـ ئۇنىڭ يېنىدا، بابىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇلدۇ. 17 بولدىغان جەڭدە، تۇلار چېلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى قىرىش ئۈچۈن [سېپىلغا] چىقىدىغان دۈگۈلۈكلەرنى سېلىپ، پوتەيلەرنى قۇرغاندا، پىرەۋن كۆچلۈك قوشۇن ھەم نۇرغۇنلىغان ئەسكەرلەرنى باشلاپ كەلسىمۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھېچنېمە قىلىپ بېرەلمەيدۇ. 18 ئۇ قەسەمنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزدى؛ مانا، ئۇ قول ئېلىشىپ سۆز بەردى، بىراق ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى قىلدى؛ شۇڭا ئۇ تىرىك قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ». 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، ئۇ كەمسىتكەن قەسىمىم ھەمدە بۇزغان ئەھدەمنى بولسا، بۇلارنى ئۇنۇ بېشىغا كېيگۈزىمەن. 20 مەن ئۇنۇ تورۇمنى ئۇستىگە يېيىپ تاشلايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا تۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى بابىلغا ئاپىرىمەن ھەمدە شۇ يەردە ماڭا قىلغان مۇتلەق ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 21 ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارلىق قاچقانلار، بارلىق قوشۇنلىرى قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ بۇلاردىن قالغانلار ھەر بىر شامالغا تارقىتىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز قىلغانلىقىنى تونۇپ يېتىسىلەر». 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەنمۇ ئېگىز كېدىرنىڭ ئۈچىدىن بىخ ئېلىپ تىكىمەن؛ ئۇنىڭ يايپاش شاخچىلىرىنىڭ ئۈچىدىن يۇمران بىرسىنى ئۈزۈۋېپ، ئېگىز ھەيۋەتلىك تاغ ئۇستىگە تىكىمەن؛ 23 ئىسرائىل ئېگىزلىكىدىكى تاغقا مەن ئۇنى تىكىمەن؛ ئۇ ئۇيدان شاخلاپ، مېۋە بېرىپ، ئېسىل كېدىر دەرىخى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاستىغا ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار قوندۇ؛ ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ سايىسىدا ئۇلار قونۇپ تۇرىدۇ؛ 24 شۇنىڭ بىلەن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر بىلدۇكى، مەنكى پەرۋەردىگار ئېگىز دەرەخنى پەس قىلدىم، پەس دەرەخنى ئېگىز قىلدىم، يېشىل دەرەخنى قاغىراتتىم، قاقشال دەرەخنى كۆكەرتىپ باراقسان قىلدىم؛ مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق سۆز قىلدىم ۋە شۇنى ئادا قىلىمەن».

18

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئىسرائىل زېمىنى توغرۇلۇق سىلەر: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈمىلەرنى يىسە، بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى ئىشلىتىدىغان كىشىلەر زادى نېمە دېمەكچىسىلەر؟ 3 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، سىلەر ئىسرائىل ئېچىدە مۇشۇ ماقالنى قايتىدىن ئىشلەتمەيسىلەر. 4 مانا، بارلىق جانلار مېنىڭكىدۇر؛ ئاتىنىڭ جېنى مېنىڭكىدەك، بالىنىڭ جېنىمۇ مېنىڭكىدۇر، گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئۆگىسى بولسا، ئۇ تۇلىدۇ. 5 بىرسى ھەققانىي بولسا، ئادىللىق ۋە ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، 6 ـ ئۇ نە تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى يېمىگەن، نە ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۆلارىدىن تىلىمىگەن، نە قوشنىسىنىڭ ئايالىنى ھېچ بۇزمىغان، نە ئاي كۈرگەندە ئايالغا يېقىن كەلمىگەن 7 نە ھېچبىرگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، بەلكى قەرزدارىدىن كاپالەت ئالغانىنى قايتۇرىدىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئىنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيىم كىيگۈزگەن؛ 8 پۈلنى ئۆسۈمگە بەرمەيدىغان، جازانە ئالمايدىغان، بەلكى قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىپ، ئىككى تەدەم ئارىسىدا دۈرۈس ھۆكۈم چىقىرىدىغان؛ 9 مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان، باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش ئۈچۈن ھۆكۈملىرىمنى ئۈتىدىغان بولسا ـ مانا مۇشۇ كىشى ھەققانىي، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 ئەگەردە ئۇنۇ پۇشتى بولغان، زوراۋانلىق قىلغۇچى، قان تۆككۈچى بولغان، شۇنداق يامانلىقلارنىڭ بىرىنى ئۇنۇ قېرىندىشىغا قىلغان، ھەمدە يۇقىرىقى ياخشىلىقنىڭ ھېچقايسىسىنى قىلمىغان، بىر ئوغلى بولسا، ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى يېگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزغان، 12 ئاجىز-نامراتلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق

ئىشلەتكەن، بۇلاڭچىلىق قىلغان، قەرزداردىن كاپالەت ئالغانلىق قايتۇرمىغان، بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ تۇلاردىن تىلىگەن، يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغان، 13 پۇلنى تۆسۈمگە بەرگەن، جازانە ئالغان بىر ئوغلى بولسا ـ ئەمدى ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇ ھايات قالمايدۇ، ئۇ مۇشۇنداق يىرگىنچلىك قىلمىشلارنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ جەزمەن ئۆلىدۇ، ئۇنىڭ ئۆز قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە چۈشىدۇ. 14 بىراق مانا، مۇشۇ كىشىمۇ بىر ئوغۇل تاپسا، ئۇ ئاتىسىنىڭ سادىر قىلغان بارلىق گۇناھلىرىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ھەم كۆزگىنى بىلەن شۇنداق قىلمىسا 15 ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە يۇتقا ئاتالغان تاتامنى يېمىگەن، ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ تۇلاردىن تىلىمىگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزمىغان، 16 ھېچبىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، قەرزداردىن كاپالەت ئېلىشنى ھېچ ئۆزىگە تۇتمىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز نېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيم كىيگۈزگەن، 17 ئۆز قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىدىغان، پۇلنى ئۆسۈمگە بەرمىگەن، ئۆسۈم-جازانە ئالمىغان، بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىدىغان، بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان بولسا ـ ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكى تۈپەيلىدىن ئۆلمەيدۇ، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ. 18 ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا، زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، ئۆز قېرىندىشىغا بۇلاڭچىلىق قىلغان، ئۆز خەلقى ئارىسىدا ناتوغرا ئىشلارنى قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن، مانا ئۇ ئۆز قەبىھلىكى ئىچىدە ئۆلىدۇ. 19 سىلەر: «نېمىشقا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؟» دەپ سورايسىلەر، بىراق ئوغۇل ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزگەن، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلغان؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، 20 گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئىگىسى ئۆلىدۇ. ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ، ۋە ياكى ئاتا ئوغلىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؛ ھەققانىي كىشىنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، رەزىل كىشىنىڭ رەزىللىكى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، 21 ۋە رەزىل كىشى بارلىق سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن يېنىپ توۋا قىلسىپ، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. 22 ئۇنىڭ سادىر قىلغان بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۇنىڭ ھېسابىغا ئەسلەتمەيدۇ، ئۇ قىلغان ھەققانىيلىقى بىلەن ھايات بولىدۇ. 23 مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھۇزۇر ئالامدىمەن؟ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. ئەكسىچە، مەندىكى ھۇزۇر ئۇنىڭ ئۆز يولىدىن يېنىپ توۋا قىلغانلىقىدىن ئەمەسمۇ؟ 24 ھەققانىي كىشى ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىك قىلغان، رەزىل ئادەملەرنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلغان بولسا، ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇنىڭ قىلغان ھەققانىيلىقلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلەتمەيدۇ؛ ئۆتكۈزگەن ئاسىيلىقى، سادىر قىلغان گۇناھ ئۈچىدە، ئۇ ئۆلىدۇ. 25 ئەمما سىلەر: «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيسىلەر، ئەمدى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ئاڭلاڭلار، مېنىڭ يولۇم ئادىل ئەمەسمۇ؟ سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئادىلىسىزلىك ئەمەسمۇ؟ 26 ھەققانىي كىشى ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى ئۆتكۈزگەن بولسا، ئۇ ئۆلىدۇ؛ ئۆتكۈزگەن قەبىھلىكى بىلەن ئۇ ئۆلىدۇ. 27 ھەم رەزىل ئادەم ئۆتكۈزگەن رەزىللىكىدىن يېنىپ توۋا قىلسىپ، ئادىللىق ھەم ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ ئۆز جېنىنى ھايات ساقلايدۇ. 28 چۈنكى ئۇ ئويلىنىپ، بارلىق ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن ياندى؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. 29 لېكىن ئىسرائىل جەمەتى «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى، مېنىڭ يوللىرىم ئادىل ئەمەسمۇ؟ ئادىل بولمىغىنى سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەسمۇ؟ 30 شۇڭا مەن ئۈستۈڭلارغا، يەنى ھەربىرىڭلارنى ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. قايتىپ يېنىمغا كېلىڭلار، بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، شۇنىڭ بىلەن قەبىھلىك سىلەرگە قىلتاق بولمايدۇ. 31 ئۆزۈڭلاردىن بارلىق ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلارنى تاشلۇۋېتىڭلار، ئۆزۈڭلارغا يېڭى قەلب ۋە يېڭى روھنى تىكلەڭلار، نېمىشقا ئۆلمەكچىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 32 چۈنكى ئۆلىدىغان كىشىنىڭ ئۆلۈمىدىن ماڭا ھۇزۇر يوقتۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، شۇڭا يولۇڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىپ ھايات بولۇڭلار!».

19 ـ «ئەمدى سەن، ئىسرائىل شاھزادىلىرىگە بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ مۇنداق دەپ ئوقۇغىن: ـ 2 «شىرلار ئارىسىدا ئاناڭ قانداق بىر چىشى شىر ئىدى! ئۇ ياش شىرلار ئارىسىدا ياتقان، ئۇ ئارسىلانلىرىنى بېقىپ قۇزۇۋەتلىدى. 3 ئۇ ئارسىلانلىرىدىن بىرىنى چوڭ قىلدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ چىقتى؛ ئۇ ئوۋنى تۇتۇپ يىرتىشنى ئۆگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. 4 ئەللەر ئۇنىڭدىن خەۋەر ئاڭلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا ئىچىدا تۇتۇلۇپ بىلىندى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بۇرنىغا ئىلمەكنى سېلىپ، مىسىر زېمىنىغا ئېيكەتتى. 5 چىش شىر ئۆزىنىڭ ئارمىنىنى بىكار كۆتكىنىنى، ئۈمىدىنىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ باشقا بىر ئارسلىنىنى ئېلىپ، ئۇنى بېقىپ ياش شىر قىلدى، 6 ئۇ شىرلار ئارىسىدا ئۇيان-بۇيان كەزدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ، ئوۋنى تۇتۇپ يىرتىشنى ئۆگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. 7 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىستىھكاملىرىنى بۇزۇپ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى خارابە قىلىۋەتتى؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىسى ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازى بىلەن دەككە-دۇككىگە چۈشتى. 8 ئاندىن ئەللەر ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى چىقتى، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىگە تورنى يېيىپ تاشلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا ئىچىدا تۇتۇۋېلىندى. 9 ئۇلار بۇرنىغا ئىلمەك سېلىپ قەپەسكە سولىدى، ئۇنى بابىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپاردى؛ ئۇلار ئۇنى تورلىرىغا ئېلىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئاۋازى ئىسرائىل تاغلىرىدا قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. 10 سېنىڭ ئاناڭ ئۆزۈمزارىڭدا بىر ئۆزۈم تېلى ئىدى، ئۇ سۇ بويىدا تىكىلەنگەندى، سۈلالىرىنىڭ مولاۋقىدىن، ئۇ ئىنتايىن مېۋىلىك، كۆپ شاخلىك بولدى. 11 ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى بار ئىدى، ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرنىڭ شاھانە ھاسىلىرىغا لايىق ئىدى؛ ئۇنىڭ بويى بۇلۇتلاردىنمۇ ئېگىز كۆتۈكە تاقاشتى، ئۇ ئېگىزلىكى ۋە شاخلىرىنىڭ نۇرغۇنلىقى بىلەن كۆزۈنەرلىك ئىدى، 12 بىراق ئۇ قەھەر بىلەن يۇلۇندى، ئۇ يەرگە تاشلاندى، شەرق شامىل مېۋىسىنى قۇرۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى سۇندۇرۇلدى، قاغىراپ كەتتى؛ ئوت ئۇلارنى يۇتۇۋالدى. 13 ھازىر ئۇ چۆل-باياۋاندا، چاڭقاق، سۇسىز بىر يەردە تىكىلدى؛ 14 ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ بىرسىدىن ئوت چىقىپ، ئۇنىڭ بىخلىرى ھەم مېۋىسىنى يۇتۇۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا ھۆكۈمدارلىرىڭ شاھانە ھاسىسى بولغۇدەك كۆچلۈك شېخى قالمىدى. بۇ سۈزلەر مەرسىيەدۇر، بۇلار پەقەت مەرسىيە ئۈچۈنلا ئىشلىتىلدۇ».

20 يەتتىنچى يىلى، بەشىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ بەزى ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ ئۇنىڭدىن سورىغىلى مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ ئولتۇردى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 3 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مەندىن سورىغىلى كەلدىڭلار؟ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مەن سىلەرنىڭ مەندىن سورىشىڭلارغا يولغا قويمايمەن. 4 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن، ئى ئادەم بالىسى، ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئىسرائىلنى تاللىغان كۈندە، ياقۇپ جەمەتىنىڭ نەسلىگە قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ، مىسىر زېمىنىدا ئۆزۈمنى ئۇلارغا ئايان قىلغىنىمدا، يەنى ئۇلارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ ئۇلارغا: «مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن» دېگىنىمدە 6 ـ شۇ كۈنى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئۇلار ئۈچۈن ئالاھىدە ئىزدەپ تاپقان سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىن ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل زېمىنىنىڭ گۈلى بولغان زېمىنغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلدىم، 7 مەن ئۇلارغا: «ھەربىرىڭلار ئۆز كۆزۈڭلار ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋېتىڭلار، مىسىرنىڭ بۇتلىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دېدىم. 8 لېكىن ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ ماڭا قۇلاق سېلىشنى خالىمايتى؛ ھېچقايسىسى نە ئۆز كۆزى ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋەتمىدى، نە مىسىرنىڭ بۇتلىرىدىن ھېچ ئايرىلمىدى. ئاندىن مەن قەھرىمنى مىسىر زېمىنى ئۈچىدە ئۇلارغا تۆكۈپ، ئۇلارغا قاراتقان ئاچچىقىمنى باسىمەن، دېدىم ـ 9 ھالبۇنكى، نامىمنىڭ ئۇلار تۇرغان

ئەللەر ئارىسدا بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، تۆز نامىم ئۈچۈن ھەربىكەت قىلدىم، چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسردىن چىقىرىشىم بىلەن تۆزۈمنى ئايان قىلغانىدىم؛ **10** شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسر زېمىندىن [توۇق] چىقىرىپ، چۆل-باياۋانغا ئاپاردىم. **11** ۋە مەن بەلگىلىمىلىرىمنى بېرىپ، تۆز ھۆكۈملىرىمنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ـ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. **12** تۆزۈم ھەم ئۇلار ئارىسىدىكى بېشارەت بولسۇن دەپ، مېنىڭ ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىدىغان پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىشى ئۈچۈن «شابات كۈن»لىرىمنى ئۇلارغا بېغىشلىدىم؛ **13** لېكىن ئىسرائىل جەمەتى چۆل-باياۋاندا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ چۈنكى ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭمىدى، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چەتكە قاقتى (ئەگەر ئادەملەر بۇ ئەمرىلەرگە ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ۋە مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى قاتتىق بۇلغىدى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۆل-باياۋاندا ئۇلار ھالاك قىلىنغۇچە قەھرىمنى تۆكسەمەن دېدىم ـ **14** ھالبۇكى، ناممىنىڭ ئەللەر ئارىسدا بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، تۆز نامىم ئۈچۈن ھەربىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسردىن چىقارغانىدىم. **15** مەن يەنە چۆل-باياۋاندا ئۇلارغا سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىننىڭ گۈزىل بولغان زېمىنغا كىرگۈزمەيمەن دەپ، قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىمەن دېدىم **16** (چۈنكى ئۇلارنىڭ قەلبى بۇتلىرىغا ئەگىشىپ كەتكەچكە، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە ماڭمىغان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان)؛ ـ **17** ھالبۇكى، كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلىپ ئۇلارنى ھالاك قىلمىدىم يا كى ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا تۈگەشتۈرمىدىم. **18** مەن چۆل-باياۋاندا ئۇلارنىڭ بالىلىرىغا مۇنداق دېدىم: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بەلگىلىرىدە ماڭماڭلار، نە ئۇلارنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتماڭلار نە بۇتلىرى بىلەن تۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار. **19** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، **20** مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلا ئالىڭلار، ئۇ سىلەرنىڭ مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن ۋە سىلەر ئوتتۇرىمىزدىكى بىر بېشارەتتۇر. **21** لېكىن بالىلىرىمۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ ئۇلار نە مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭمىغان نە مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتمىغان (بىرسى ئۇلارغا ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلار بىلەن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ئۇلار مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغىغان؛ شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكۈپ ئۇلارغا قارىتقان ئاچچىقىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن، دېدىم؛ **22** لېكىن جازادىن قولۇمنى تارتىپ، ناممىنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغانمىسۇن دەپ تۆز نامىم ئۈچۈن ھەربىكەت قىلدىم؛ مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىدىم. **23** چۈل-باياۋاندا مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئۇلارغا سىلەرنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن دەپ قەسەم قىلىمەن، دېدىم؛ **24** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئادا قىلمىغان، بەلگىلىمىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان؛ ئۇلار كۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بۇتلىرىغا تىكەكتە ئىدى؛ **25** شۇڭا مەن ئۇلارغا ياخشى بولمىغان بەلگىلىمىلەرنى، ئۇلارنى ھاياتقا ئېلىپ بارمايدىغان ھۆكۈملەرنى بېغىشلىدىم؛ **26** ۋە ئۇلارنى تۆز-تۆزىدىن سەسكەندۈرۈپ، مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنى تۆز ھەدىيەلىرى ئارقىلىق بۇلغىدىم، چۈنكى ئۇلار ھەدىيە سۈپىتىدە بارلىق تۇنجى بالىلىرىنى ئاتاپ قوياتتى. **27** شۇڭا، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار شۇ ئىشتىمۇ ماڭا كۆڭۈلۈق قىلغانىكى، ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان؛ **28** ئۇلار مەن تۆز قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان يەرگە كىرگەندە، ئۇلار شۇ يەردىكى تۇدۇل كەلگەن ھەربىر يۇقىرى دۆڭ ھەم باراقسان دەرەخنى كۆرۈپلا شۇ جايلاردا ئۇلار قۇربانلىقلىرىنى قىلىپ، مېنى ئاچچىقلاندۇرىدىغان ھەدىيەلەرنى قىلاتتى؛ ئۇلار شۇ يەردىمۇ «خۇشپۇراق ھەدىيە»لىرىنى پۈرىتىپ، «شاراب ھەدىيە»لىرىنى تۆكەتتى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلاردىن: «سىلەر چىقىدىغان بۇ يۇقىرى جاي دېگەن نېمە؟» دەپ سوردىم؛ شۇڭا بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭ ئىسمى «باماھ»دۇر. **30** شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يولىدا تۆزلىرىڭلارنىمۇ بۇلغىماقچىمۇسىلەر؟ ئۇلارنىڭ نەپرەتلىك قىلمىشلىرىغا ئەگىشىپ يۈزۈقلۇق قىلماقچىمۇسىلەر؟ **31** ئەمدى سىلەر ھەدىيەلىرىڭلارنى سۇنۇپ، تۆز ئوغۇللىرىڭلارنى ئوتتىن تۆتكۈزگەندە، سىلەر يەنىلا بۇگۈنگە قەدەر تۆزۈڭلارنى بارلىق بۇتلىرىڭلار بىلەن بۇلغاۋاتىسىلەر؛ ئەمدى مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويامدىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويمايمەن! **32** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ كۆزىڭلىرىدىكى «بىز يات ئەللەردەك، باشقا يۇرتلاردىكى جەمەتلەردەك ياغاچ ھەم تاش مەبۇدلارغا چوقۇنىمىز» دېگەن كويۇڭلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ! **33** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرغان قەھرىم بىلەن ئۇستۈڭلارىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىمەن. **34** مەن كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرۇلغان قەھر بىلەن سىلەرنى ئەللەردىن چىقىرىپ ئېيكىلىمەن، تارقىتىلغان مەملىكەتلەردىن سىلەرنى يىغىمەن؛ **35** سىلەرنى ئەللەرگە تەۋە بولغان چۆل-باياۋانغا كىرگۈزۈپ، شۇ يەردە ئۇستۈڭلارىدىن يۈز ئۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ **36** ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئۈستىدىن مىسر زېمىنىدىكى چۆل-باياۋانغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدەك، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارىدىن يۈز ئۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **37** مەن سىلەرنى ھاسا ئاستىدىن تۆتكۈزۈپ، ئەھدىنىڭ رىشتىسىگە باغلانىدۇرىمەن. **38** مەن ئارا گالاردىن ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان ئاسىيلارنى شاللاپ چىقىرىمەن؛ ئۇلارنى ئۇرۇۋاتقان جايلاردىن چىقىرىمەن، بىراق ئۇلار ئىسرائىل زېمىنىغا كىرمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **39** ـ ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، رەب پەرۋەردىگار سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالمايمىز دېسەڭلار، بىربۇىرىڭلار، ھەربىرىڭلار تۆز بۇتلىرىڭلارغا چوقۇنىۋېرىڭلار! بىراق سىلەر يەنە ھەدىيەلىرىڭلار ھەم مەبۇدلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ ناممىنى ئىككىنچى بۇلغىمايسىلەر! **40** چۈنكى مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئېگىزلىكىدىكى تاغدا، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بارلىق ئىسرائىل جەمەتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا زېمىنده تۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ؛ مەن ئۇ يەردە ئۇلارنى قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۇ يەردە مەن سىلەردىن «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىڭلارنى، تۇنجى ھوسۇل بولغان كۆتۈكات-مېۋىلىرىڭلارنى، شۇنداقلا بارلىق مۇقەددەس دەپ ئاتىرىپ بېغىشلىغان نەسرىلىرىڭلارنى تەلەپ قىلىمەن. **41** مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن چىقىرىپ، مەملىكەتلەردىن ئېلىپ يىغقىنىمدا، ئېسىل خۇشبۇيدەك سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئارا گالاردا تۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن. **42** ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىنى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان ئىسرائىل زېمىنىغا سىلەرنى كىرگۈزگىنىمدە، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **43** سىلەر ئۇ يەردە تۆز يوللىرىڭلارنى ۋە تۆزۈڭلارنى بۇلغىغان بارلىق قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەيسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆتكۈزگەن رەزىل ئىشلىرىڭلار تۈپەيلىدىن سىلەر تۆز-تۆزۈڭلارنى كۆزگە ئىلمايسىلەر، تۆز-تۆزۈڭلاردىن نەپرەتلىنىسىلەر. **44** مەن رەزىل يوللىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، يا كى بۇزۇق قىلمىشلىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، بەلكى تۆز نامىم ئۈچۈن سىلەرگە شەپقەتلىك مۇئامىلە قىلغاندىن كېيىن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **45** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **46** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى تېمان شەھىرىگە قارىتىپ، جەنۇبتىكىلەرنى ئەيىبلەپ، نەگەۋ ئورمانلىق دالاسىنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەت بېرىپ، ـ **47** يەنى نەگەۋ ئورمانلىق دالاسىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا؛ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا بىر ئوت ياقىمەن؛ ئۇ سەندىكى ھەممە يېشىل دەرەخنى ھەمدە ھەممە قاقشال دەرەخنى يەۋېتىدۇ؛ يالقۇنلۇق ئوت ھېچ ئۆچمەيدۇ، جەنۇبتىن شىمالغىچە پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ بىلەن كۆيۈپ كېتىدۇ؛ **48** بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ياققانلىقىمنى

كۆرۈپ يېتىدۇ، ئۇ ھېچقاچان تۆچۈرۈلمەيدۇ!». 49 ۋە مەن: ـ ئاھ، پەرۋەردىگار! ئۇلار مەن توغرۇلۇق: «ئۇ پەقەت تەمسىللەرنلا سۆزلەۋاتىدۇ» دەيدۇ! ـ دېدىم.

21

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى يېرۇسالېمغا قارىتىپ، «مۇقەددەس جايلار»نى ئەيىبلەپ، ئىسرائىل زېمىنىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ، 3 يەنى ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن؛ قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ، سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. 4 مەن سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلىماقچى بولغىنىم ئۈچۈن، قىلىچىم بارلىق ئەت ئىگىلىرى، يەنى جەنۇبتىن شىمالغىچە بولغان ھەممەيلەن بىلەن قارشىلىشىشقا غىلاپتىن چىقىدۇ؛ 5 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ قىلىچ غىلاپقا قايتىدىن يېنىپ كىرمەيدۇ. 6 ئەمدى ئۆھ تارتقىن، ئى ئىنسان ئوغلى؛ ئىچ-باغرىڭ ئېچىشتۇدەك دەرد-ئەلەم بىلەن ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆھ-زار قىل. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۆلار سەندىن: «نېمىشقا ئۆھ تارتىسەن؟» دەپ سوريغاندا، سەن ئۆلارغا: «بولغان شۇم خەۋەر تۇيۇلىدىغان! مانا، ئۇ كېلىدۇ! بارلىق يۈرەكلەر ئېرىپ، بارلىق قوللار بوشاپ كېتىدۇ، بارلىق روھلار زەئىپلىشىپ، بارلىق تىزلار سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ مانا ئۇ كېلىۋاتىدۇ! ئۇ يېتىپ كەلدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن. 8 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 9 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىر قىلىچ، بىر قىلىچ، بىسلانغان، پارقىرتىلغان! 10 ئۇ زور قىرغىنچىلىق ئۈچۈن بىسلانغان، ئۇنى يالتراشقا پارقىراتقان؛ ئۆز ئوغلۇمنىڭ شاھانە ھاسىسى ھەرقانداق ئاددىي تاياقنى كەمسىتكەنلىكى تۈپەيلىدىن، خۇشال بولۇپ كېتىشىمىزگە توغرا كېلەمدۇ؟ 11 ئۇ قىلىچنى پارقىرتىلىشقا، قول بىلەن ئۇتۇشقا بېكىتكەن؛ قىلىچ بىلەنگەن، پارقىرتىلغان، قەتل قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزۈشۈمگە تەييارلانغاندۇر! 12 ناله-يەرياد كۆتۈرۈپ پىغان چەككىن، ئى ئىنسان ئوغلى، چۈنكى [قىلىچ] مېنىڭ خەلقىمگە قارشى چىققان؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ بارلىق شاھزادىلىرىگە قارشى چىققان؛ ئۇلار ئۆز خەلقىم بىلەن تەڭ قىلىچقا تاپشۇرۇلغان؛ شۇڭا يانپىشىگىنا قاتتىق ئۇرۇپ قويغىن! 13 چۈنكى سىناق كەلدى؛ ئەمدى بۇ «شاھانە ھاسا» باشقا ياغاچلارنى كەمسىتكەنى بىلەن، ئۇ بەربىر تۈگىشىدۇ ئەمەسمۇ؟! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 14 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بەرگىن، چاۋاك چالغىن! قىلىچ ئىككى قېتىم، ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ قىرسۇن! ئۇ قىرغۇچى قىلىچ، ئۇلارنى ھەر تەرەپتىن قورشىۋالغان زور قەتل قىلغۇچى قىلىچتۇر! 15 ئۇلارنىڭ يۈرەكلىرىنى ئېرىسۇن دەپ، ئۇلاردىن نۇرغۇنلىرى پۈتلىشىپ كەتسۇن دەپ، مەن ئۇلارنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى قىلىنچى قارىتىپ قويدۇم. ۋاي! ئۇ چاقاقتەك پارقىرتىلغان، ئۇ قىرىشقا سۈغۇرۇلغان، 16 ئى قىلىچ، ئۆڭ تەرەپكە ئۆتكۈر بول! سول تەرەپكە بۇرۇلۇپ چاپ! بىسكۈنى قەيەرگە قاراتقان بولسا شۇ يەرگە چاپ! 17 مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز قولۇم بىلەن چاۋاك چالىمەن، ئۆز قەھرىمنى تۆكۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. 18 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 19 سەن ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچىنىڭ مېڭىشىغا تەييارلانغان ئىككى يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ ئىككىلىسى بىر زېمىندىن چىقىدىغان بولسۇن؛ [يېرۇسالېم] شەھىرىگە ماڭىدىغان يولنىڭ بېشىدا بىر يول بەلگىسىنى تىكلەپ قويغىن؛ 20 يەنى قىلىچنىڭ يېتىپ كېلىشى ئۈچۈن ئامموننىلارنىڭ رابباھ شەھىرىگە بىر يول ھەمدە يەھۇداغا، يەنى ئىستىھكامى مەستەھكەم يېرۇسالېم شەھىرىگە يەنە بىر يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ 21 چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى ئاچا يولدا، يەنى ئىككى يولنىڭ بېشىدا پال ئاچقۇزىدۇ؛ ئۇ ئوقلارنى سىلكىيدۇ، «كۆچمە مەبۇدلار»دىن سورايدۇ، جىگەرنى تەكشۈردۈ. 22 ئەمدى سىپىلنى بۇسكۇچىق بازغانلارنى تىكلەشنى، قان تۆكۈشكە پەرمان قىلىشنى، جەڭ ئېلان قىلىپ توۋلاشنى، دەرۋازىلارغا ئۆرۈلغۇچى بازغانلارنى تىكلەشنى، سىپىلغا چىقىدىغان دۆگۈلۈكلەرنى ياساشنى، پوتەيلەرنى قۇرۇشنى، يېرۇسالېمنى [مۇھاسىرىگە ئېلىنىش] كۆرسىتىدىغان پال ئۇنىڭ ئوڭ قولىغا چۈشىدۇ، 23 گەرچە بۇ پال ئۇلارغا يالغان كۆرۈنگىنى بىلەن، ئۇلار ئېچىكەن قەسەملەر تۈپەيلىدىن، يەھۇدادىكىلەرنى چاكىگلىغا ئالسۇن دەپ پادىشاھ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 24 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سىلەرنىڭ ئاسىيلىقىڭلار ئاشكارىلىنىپ، بارلىق قىلمىشلىرىڭلاردا گۇناھلىرىڭلار كۆرۈنگەچكە، قەبىھلىكىڭلارنى ئەسكە كەلتۈرگىنىڭلار تۈپەيلىدىن ـ يەنى ئۆزۈڭلار پاش قىلىنىپ ئەسكە ئېلىنغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، سىلەر قولغا ئېلىنىسىلەر. 25 ئەمدى سەن، ئى ئىسرائىلنىڭ مۇناپىق ھەم رەزىل شاھزادىسى، قەبىھلىكىڭنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقىنىدا، كۆرىدىغان كۈنىڭ كېلىدۇ! 26 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەللىنى ئۆنىڭدىن ئېلىۋەت، تاجنى ئېلىۋەت؛ ئىشلار ئۆز پېتىدا ئۆزىۋەرمەيدۇ، پەس ئۆرىغانىنى ئېگىز قىل، ئېگىز ئۆرىغانىنى پەس قىل؛ 27 ئۇنىڭ [تەختىنى] ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت! ئۇنىڭ ھوقۇقىنىڭ ئىگىسى كەلمىگۈچە، ئۇ يەنە مەۋجۇت بولمايدۇ، مەن ئۇنى ئۇنىڭغا تەقدىم قىلىمەن. 28 ئەمدى ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار ئامموننىلار ۋە ئۇلارنىڭ مازاقلىرى توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «بىر قىلىچ، بىر قىلىچ قەتل قىلىشقا سۇغۇرۇلغان؛ ئۇ ئادەمنى يەۋېتىشكە، چاقاقتەك يالتراشقا پارقىرتىلغان!» ـ دېگىن! 29 چۈنكى پالچىلار سەن قىلىچ توغرۇڭدا قۇرۇق ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈپ، سەن ئۆچۈن يالغاندىن بىر پال سالدۇ، رەزىللەرنىڭ كۆرىدىغان كۈنى كەلگەندە، قەبىھلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلار سېنى شۇ قىرلىغان رەزىللەرنىڭ بويۇنلىرى ئۈستىگە قوشۇپ ياتقۇزىدۇ! 30 بۇ قىلىچنى ئۆز غىلاپىغا قايتۇرۇپ سال! مەن سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئۆزۈڭنى پارىتلىغان جايدا، يەنى سەن تۇرۇلگان جايدا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 31 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۈستۈڭگە قەھرىمنى تۆكۈپ ياغدۇرۇپ، غەزىپىمنىڭ ئوتى قىلىپ پۈۋلەيمەن، مەن سېنى قاتىللىققا ماھىر ياۋۇز ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمەن، 32 سەن ئوتقا يېقىلغۇ بولىسەن، سېنىڭ قېنىڭ ئۆز زېمىنىڭدە تۆكۈلىدۇ، سەن قايتىدىن ئەسلەتمەيسەن، چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان.

22

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، قانلىق شەھەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ئەمدى ئۇنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز جازا كۈنىنىڭ كېلىشى ئۈچۈن ئۆز ئىچىدە قان تۆككۈچى شەھەر، ئۆزىنى بۇلغاش ئۈچۈن ئۆزىگە مەبۇدلارنى ياسىغان شەھەر ـ 4 سەن تۆككەن قان تۈپەيلىدىن گۇناھكار بولدۇڭ، ياسىغان مەبۇدلار تۈپەيلىدىن ئۆزۈڭنى بۇلغىدىڭ؛ سەن ئۆز جازا كۈنلىرىڭنى يېقىنلاشتۇردۇڭ، يىللىرىڭنى توشتۇردۇڭ؛ شۇڭا مەن سېنى ئەللەرگە رەسۋا، بارلىق مەملىكەتلەرگە مازاقىنىڭ ئوبيېكتى قىلدىم. 5 ساڭا يېقىنىدىكىلەر ھەمدە سەندىن يىراقتىكىلەر سېنى مازاق قىلىدۇ، ئى قىيا-چىياغا تولغان بەتنامىلىق شەھەر! 6 ئىسرائىلنىڭ شاھزادىلىرى، ھەر بىرىنىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئېچىكۈدە قاندا قان تۆككەنلىكىگە قارا! 7 سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئىلمىغان؛ ئارا كېلىدىغان مۇساپىرلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق قىلغان، يېتىم-يېسىرلەر ھەم تۇل خوتۇنلارغا ئۆۋال قىلغان؛ 8 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى سەن كەمسىتكەن، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغاپ بۇزغانسەن؛ 9 سېنىڭ ئېچىكۈدە قانغا تەشنا توھمەتخور ئادەملەر بولغان؛ ئۇلار تاغلار ئۈستىدە يۈتىپەرەسلىك ئېشىنى يېگەن؛ سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار بۇزۇقلۇق پەسەندىلىك قىلغان؛ 10 سەندە ئۆز ئاتىسىنىڭ نومۇسىغا تەگگەنلەر بار؛ ئاي كۆرگەن قىز-ئايالىلارنى ئايىغ ئاستى قىلغانلارمۇ بار. 11 بىرسى قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن يىرگىنچلىك بۇزۇقلۇق قىلغان، يەنە بىرسى ئۆز كېلىنىنى بۇزۇپ شەھۋانىيەت قىلغان؛ سەندە بولغان يەنە بىرسى ئۆز سىڭلىسىغا، يەنە ئاتىسىنىڭ قىزىغا ياسقۇنچىلىق قىلغان. 12 ئۇلار قان تۆكۈش ئۈچۈن ئارا كېلىدۇ؛ «سوۋغاتلار»نى قوبۇل قىلغان، سەن ئۈسۈم-جازانە ئالغان، سەن ئۆز قوشنىلىرىڭدىن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىپ، مېنى ئۇنتۇغانسەن ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 13 ۋە مانا، مەن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىشىڭغا ۋە سەن ئۆز ئارا كېلىدە تۆككەن قانلارغا قاراپ قولۇمنى-قولۇمغا ئۇردۇم! 14 مەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدىغان كۈنلەردىمۇ يۈرىكىڭ يەنىلا توق،

قوللىرىڭ چىڭ تۇرىۋېرەمدۇ؟ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، تۆرۈم ئۈنى ئادا قىلىمەن. 15 مەن سېنى ئەللەر تارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن، توتىۋرا كۈدا بولغان پەسەندىلىكىگە خاتىمە بېرىمەن. 16 ئەمدى سەن تۆرۈڭ تارقىلىق ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغىنىسەن، ئاندىن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 18 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ماڭا خۇددى داشقال بولۇپ چىقتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇمداندا قالغان مىس، قەلەي، تۆمۈر ۋە قوغۇشۇنلاردۇر، ئۇلار كۆمۈشنىڭ پوقى بولۇپ چىقتى. 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەممىگىلار داشقال بولۇپ چىققاچقا، مانا ئەمدى مەن سىلەرنى يېرۇسالىم ئوتتۇرىسىغا يىغىمەن؛ 20 كىشىلەر ئۇستىگە ئوت پۈۋلەپ، ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاش ئۈچۈن كۆمۈش، مىس، تۆمۈر، قوغۇشۇن ۋە قەلەينى خۇمدان ئىچىگە يىغقاندەك، مەن غەزىپىم ۋە قەھرىم بىلەن سىلەرنى يىغىپ [شەھەر] ئىچىگە سېلىپ سىلەرنى ئېرىتىمەن. 21 شۇنداق، مەن سىلەرنى يىغىپ، غەزىپىمنىڭ ئوتىنى ئوستۇڭلارغا پۈۋلەيمەن، سىلەر ئۇنىڭ ئوتىتۇرىسىدا ئېرىپ كېتىسىلەر؛ 22 كۆمۈش خۇمداندا ئېرىتىلگەندەك، سىلەر شەھەر ئوتىتۇرىسىدا ئېرىتىلىسىلەر، ۋە سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قەھرىمنى ئوستۇڭلارغا تۆكىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 24 ئى ئىنسان ئوغلى، شەھەرگە مۇنداق دېگىن: ـ غەزەپ چۈشكەن كۈندە سەن پاكلانمىدۇرۇلمىغان، يامغۇر چۈشمىگەن بىر زېمىنسەن. 25 تۆز ئوچىلىرىنى تىتما قىلدىغان، ھۆركىرەيدىغان شىردەك ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇنىڭدا سۈيىقەست ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار جانلارنى يەۋېتىدۇ؛ خەزىنىلەرنى، قىممەتلىك نەرسىلەرنى بۇلۇۋالىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئوتىتۇرىسىدىكى تۇل خوتۇنلارنى كۆپەيتىدىكەن. 26 ئۇنىڭ كاھىنلىرى تەۋرات-قانۇنۇمنى بۇزۇپ تاشلاپ، پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى بۇلغىغان؛ ئۇلار پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىي نەرسىلەرنى پەرق قىلمايدۇ؛ ئۇلار «شابات كۈن»لىرىمگە كۆزىنى يۇمۇپ يۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ماڭا بەتنام چاپلىنىدۇ. 27 ئۇنىڭ ئىچىدىكى شاھزادىلەر خۇددى ئوچىلىنىڭ تىتما قىلىدىغان يۇرىلەردەك؛ ئۇلار قان تۆكۈشىدۇ، جانلارنى ناۋۇت قىلىشىدۇ، ھارام مەنپەئەتنى يۈلىشىدۇ. 28 ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلارنىڭ [قىلمىشلىرىنى] «ھاك سۈۋاق» بىلەن ئاقارتقان، «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەپ ساختا كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋېلىپ، يال سېلىپ يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا سۆز قىلغان ئەمەس. 29 زېمىندىكى ئاددىي پۇقرالارمۇ جەبىر-زۇلۇم قىلىشىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاجىز-نامراتلارنى بوزەك قىلىپ، مۇساپىرلارغا زۇلۇم سېلىپ ئۇۋال قىلىدۇ. 30 مەن ئۇلار ئارىسىدىن تامنى قايتىدىن ياسىتىپ بېرىدىغان، مېنى ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىشىمدىن ياندۇرىدىغان، ئۇنىڭ يېرىقىنى ئەتكۈزدەك، مېنىڭ ئالدىمدا ئۇرىدىغان ئارىيچى بىر ئەزەمەتنى ئىزدەپ كەلدىم؛ بىراق ھېچبىرىنى تاپالمىدىم. 31 شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۇستىگە تۆكىمەن؛ غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى تۆز بېشىغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

23

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر ئانىدىن تۇغۇلغان ئىككى ئايال بار ئىكەن؛ 3 ئۇلار مىسىر زېمىنىدە پاھىشىلىك قىلغان؛ ئۇلار ياشلىقتا پاھىشىلىك قىلغان؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆكىسىلىرى مىجىقلىنىپ، قىزلىق ئەمچەك تويچىلىرى سىلانغان. 4 ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بولسا، چوڭىنىڭ ئوھولاھ، كىچىكىنىڭ ئوھولىباھ ئىدى؛ ئۇلار مېنىڭكى ئىدى؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلارنى تۇغقان. ساماريە بولسا ئوھولاھ، يېرۇسالىم ئوھولىباھدۇر. 5 ئوھولاھ مېنىڭكى بولغان تەقدىردىمۇ يەنە بۇزۇقلۇق قىلغان ـ ئۇ ئاشىقلىرىغا، يەنى قوشنىلىرى بولغان ئاشۇرىيلەرگە پەس ئاتارۇۋ-ھەۋەسلەردە بولغان؛ 6 كۆك كىيىم كىيگەن، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەممىسى چىلىشكەن يىگىتلەر، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار ئىدى. 7 ئۇ تۆز بۇزۇقلۇقىنى ئۇلارنىڭ ئوستۇڭگە بېغىشلىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشۇرىيەنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئىدى؛ تۆز ئاتاۋۇ-ھەۋەسلىرىنى بارلىق قوزغاتقانلار بىلەن ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق مەبۇدلىرى بىلەن ئۇ تۆزىنى بۇلغىغان. 8 ئۇ يەنىلا مىسىردا بولغان پاھىشىلىقلىرىدىن ۋاز كەچمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ياشلىقىدا ئاشۇ يەردىكىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى، قىزلىق كۆكسىلىرىنى سىلاپ، تۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئۇنىڭ ئوستۇڭگە تۆكتى. 9 شۇڭا مەن ئۇنى تۆز ئاشىنلىرىنىڭ، يەنى ئۇنىڭ ئاتارۇۋ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان ئاشۇرىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ 10 ئۇلار ئۇنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلاپ، ئۇنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئۇ ئايالىلار ئارىسىدا [يامان] ئاتاققا قالدى، ئۇنىڭ ئوستۇڭگە ھۆكۈم چىقىرىلىپ جازالاندى. 11 ئۇنىڭ سىڭلىسى ئوھولىباھ بۇنى كۆرۈپ تۇرۇۋېمۇ، ئاتاۋۇ-ھەۋەسلىرىدە ھەدىسىدىن تېخىمۇ بۇزۇق، پاھىشىلىكلىرى ھەدىسىنىڭكىدىن كۆپ بولۇپ كەتتى. 12 ئۇ تۆز قوشنىلىرى بولغان ئاشۇرىيلەرگە پەس ئاتارۇۋ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان؛ ئۇلار ئېمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەشەمەتلىك ساۋۇت، فورمىلارنى كىيگەن، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى چىلىشكەن يىگىتلەر ئىدى. 13 مەن ئۇنىڭ بۇلغىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم؛ ئۇلار ئىككىلىسى بىر يولۇلۇق ئىدى. 14 ئۇ ئۇنىڭ پاھىشىلىكلىرىنى ئاشۇردى؛ چۈنكى ئۇ تامدا يەرەڭ بىلەن سۈرەتلەنگەن ئادەملەرنى، يەنى كالدىيەلىرنىڭ رەسىملىرىنى كۆردى؛ 15 ئۇلارنىڭ بەللىرى پوتىلار بىلەن ئوراۋلغان، بېشىغا قۇيرۇقلۇق سەللىلەر كىيىلگەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى لەشكەر بېشىدەك، يەنى ئۇغۇلغان يۇرتى كالدىيەدىكى بابىللىقلارنىڭ قىياپىتىدە ئىدى. 16 ئۇ شۇئان ئۇلارغا قاراپ ئۇلارنىڭ شەھۋانىي ھەۋەسىنى قوزغىغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئىزدەپ كالدىيەگە ئەلچىلىرىنى ئەۋەتكەن. 17 شۇنىڭ بىلەن بابىللىقلار ئۇنىڭغا، يەنى ئۇنىڭ ئاشىنلىق ئوروۇن-كۆرىلىرىگە يېقىن كېلىپ، ئۇنى تۆز زىنالىرى بىلەن بۇلغىغان؛ ئۇ تۆزىنى ئۇلار بىلەن بىللە بۇلغىغاندىن كېيىن ئۇلاردىن بىزار بولدى. 18 ئۇ تۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئوچۇق قىلىپ، نومۇسىنى ئاشكارىلىشى بىلەن، جىنىم ھەدىسىدىن يىرگەنگەندەك ئۇنىڭدىنۇ يىرگەندى. 19 بىراق ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ياشلىق كۈنلىرىنى، يەنى مىسىر زېمىنىدا بۇزۇقلۇق پاھىشىلىك قىلغان كۈنلىرىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ تۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى تېخىمۇ كۆپەيتتى. 20 ئۇنىڭ ئەرلىكى ئېشەك ھەدەكلىرىدەك، مەنىسى ئاتلارنىڭكىدەك بولغان بابىلنىڭ پاھىشۋاز ئەرەكلىرىگە قاراپ ھەۋەسلىرى قوزغالدى. 21 سەن ياشلىقىڭدىكى بۇزۇقلۇقلىرىڭغا، يەنى ياشلىقىڭدا مىسىرلىقلارنىڭ ئەمچەكلىرىڭنى سىلىغىنىڭ يەنە تەشنا بولۇپ تەلەۋردۇڭ.

22 شۇڭا، ئى ئوھولىباھ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مانا، مەن جېنىڭ ھازىر بىزار بولغان ئاشىنلىرىڭنى ئۆزۈڭگە قارشى قوزغىتىمەن، ئۇلارنى سەن بىلەن قارشىلىشىشقا ھەممە تەرىپىڭدىن ئېلىپ كېلىمەن؛ 23 بابىللىقلار، بارلىق كالدىيەلەر، پېكودلار، شوئالار، كوئاللار ھەمدە ئاشۇرىيەلىرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار بىلەن تەڭ قوزغايمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ئۇلۇغ بەگلەر ۋە جانابلار، ھەممىسى ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلاردۇر؛ 24 ئۇلار قورال-ياراقلار، جەڭ ھارۇلىرى، يۈك ھارۇلىرى ھەم زور بىر توپ خەلقلەر بىلەن ساڭا قارشى چىقىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ھەممە تەرىپىڭدە سېپار-قالقانلار ۋە دۇبۇلغىلارنى كىيىپ ساڭا قارشى سەپراس بولىدۇ؛ بېشىڭغا چۈشىدىغان تېگىشلىك جازانى ئۇلارغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار تۆز ھۆكۈملىرى بويىچە جازالايدۇ. 25 مەن مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپنى ساڭا قارىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قەھر بىلەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدۇ. ئۇلار سېنىڭ بۇرنۇڭ ۋە قۇلاقلىرىڭنى كېسىۋېتىدۇ؛ سەندىن ئاخىرقى قالغانلار قىلىچلىنىدۇ؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ سەندىن يەنىلا قالغانلار ئوتىتا يۇتۇۋېتىلىدۇ. 26 ئۇلار سەندىن كىيىم-كېچەكلىرىڭنى ئېلىۋېلىپ، گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىڭنى بۇلايدۇ. 27 شۇنىڭ بىلەن مەن سەندە مىسىر زېمىنىدا باشلانغان بۇزۇقلۇقلىرىڭنى ۋە پاھىشىلىكلىرىڭنى توختىتىمەن؛ سەن بۇ ئىشلارغا يەنە تەلەرمەيسەن، مىسىرنى قايتا ئەسلىمەيسەن. 28 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭ ئەپەرەتلەنگەنلەرنىڭ قولىغا، يەنى جېنىڭ يىرگەنگەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ 29 ئۇلار سېنى ئۆچمەنلىك بىلەن بىر تەرەپ قىلىپ، بارلىق ئەجىرلىرىڭنى ئېلىپ كېتىپ، سېنى ئۇتۇغما-يالىڭاچ قالدۇرۇپ، پاھىشىلىكلىرىڭنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلايدۇ. سەن ئەللەر بىلەن پاھىشىلىك قىلغانلىقىڭ، ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن ئۆزۈڭنى بۇلغىغانلىقىڭ تۆپەيلىدىن، سېنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭ ھەم پاھىشىلىكلىرىڭ بۇلارنى بېشىڭغا چۈشۈردى. 31 ھەدەڭنىڭ يولدا ئۆزۈڭ ماڭغانىدەك، شۇڭا مەن ئۇنىڭدىكى قەدەھنى سېنىڭ قولۇڭغىمۇ ئوتتۇزدۇم.

32 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەدەڭنىڭ قەدەھنى، چوڭقۇر ۋە چوڭ بىر

قەدەھنى سەنمۇ ئىچىسەن؛ سەن رەسۋا بولۇپ مازاق قىلىنسەن، چۈنكى ئۆنىڭ ھەجمى چوڭدۇر؛ **33** سەن دەھشەتلىك ۋە ھالاكەت قەدەھىي، يەنى ھەدەڭ ساماريەنىڭ قەدەھىي بىلەن مەستلىك ھەم دەرد-ئەلەمگە تولدۇرۇلىسەن؛ **34** سەن ئۇنى ئىچىۋېتىپ يەنە يالايسەن، ھەتتا ئۆنىڭ پارچىلىرىنىمۇ غاجىلايسەن، ئاندىن كۆكسىلىرىڭنىمۇ يۇلۇپ تاشلايسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **35** شۇنىڭ ئۈچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇپ ئارقاڭغا تاشلىۋەتكەنلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا تۆز يۈزۈقلۇقۇڭ ھەم پاھىشىلىقلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن. **36** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئوھولاھ ۋە ئوھولىباماھ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئەمدى ئۇلارغا تۆز يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ كۆرسەتكىن. **37** چۈنكى ئۇلار يۈزۈقلۇق قىلدى، قوللىرى قان بولدى؛ ئۇلار تۆز بۇتلىرى بىلەن يۈزۈقلۇق قىلىپ، ئۆنىڭ ئۈستىگە ماڭا تۇغقان تۆز بالىلىرنى ئۇلارنىڭ ئوزۇقى سۈپىتىدە قۇربانلىق قىلىپ ئوتكۈزۈپ بېغىشلىدى. **38** ئۆنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ماڭا شۇنداق ئىش قىلغانكى، ئوخشاش بىر كۈندە ئۇلار مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاپ، «شاباب كۆن»لىرىمنى بۇزغان. **39** چۈنكى ئۇلار تۆز بالىلىرىنى بۇتلىرىغا سويغان چاغدا، ئۇلار ئوخشاش بىر كۈندە مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاشقا كىردى؛ مانا، ئۇلار مېنىڭ ئۆيۈم ئوتتۇرىسىدا شۇنداق قىلغان. **40** ئۆنىڭ ئۈستىگە ئادەملەرنى يىراقتىن چاقىردى، ئۇلارنى ئېلىپ كېلىشكە ئەلچى ئەۋەتتى؛ مانا، ئۇلار كەلدى؛ سەن ئۇلارنى دەپ يۇيۇنۇپ، كۆز-قاشلىرىڭغا ئوسما قويۇپ، ئۆزۈڭنى زىبۇ-زىننەتلەر بىلەن بەزەرلىدىڭ؛ **41** ھەشەمەتلىك بىر دىۋاندا ئولتۇردۇڭ، ئۆنىڭ ئالدىغا ئۈستىگە مېنىڭ خۇشبۇيۇم ھەم زەيتۇن مېيىم قويۇلغان داستىخانىنى قويدۇڭ؛ **42** غەمسىز يۇرگەن بىر توپ كىشىلەرنىڭ ئاۋازى ئۆنىڭدا ئاكلاندى؛ چۈپرەندە ئادەملەر بىلەن بىللە چۆل-بىياۋاندىن سىبائىيلارمۇ ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇلار [ھەدە-سىڭلىنىڭ] قوللىرىغا بىلەزۈكلەر، بېشىغا چىرايلىق تاجلارنى سالدى. **43** ئەمدى مەن زىنا-بۇزۇقلۇقلار بىلەن ئۈيراپ قېرىغان ياھشىت توغرىلۇقۇم: «ئۇلار ئەمدى ئۆنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىۋەرسۇن؛ چۈنكى ئۇ ھەققەتەن [ياھشە]» ـ دېدىم. **44** ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ياھشە ئايالغا يېقىنلاشقاندەك ئۆنىڭغا يېقىن بېرىپ بىللە ياتتى؛ ئۇلار شۇنداق قىلىپ ئوھولاھ ۋە ئوھولىباماھ بۇ ئىككى بۇزۇق ئايالغا يېقىنلىشىپ بىللە ياتتى. **45** بىراق ھەققانىي ئادەملەر ئۇلارنى زىناخور ئايالارنى ۋە قان توككۈچى ئايالارنى جازالىغانغا ئوخشاش، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار زىناخور ئايالار، ئۇلارنىڭ قوللىرى قاندۇر. **46** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىر توپ ئادەملەرنى ئۇلارغا قارشى چىقىرىپ ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلارنى ھەرياناغا ھەيدىۋېتىشكە ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىشقا تاپشۇرىمەن. **47** بۇ توپ كىشىلەر ئۇلارنى تاشلار بىلەن چالما-كېسىمەك قىلىپ، قىلىچلىرى بىلەن چېپىپ سويىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئۇلتۇرىدۇ، ئۆيلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرىۋېتىدۇ. **48** شۇنىڭ بىلەن مەن زېمىندە بۇزۇقلۇقنا خاتىمە بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئايالار سىلەردىن ساۋاتلا ئېلىپ سىلەرنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭنى دورىمايدۇ. **49** ئۇلار بۇزۇقلۇقۇڭنى ئۆز بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىدۇ، ۋە سىلەر مەبۇدلىرىڭلارغا چېتىشلىق بولغان گۇناھلارنى كۆتۈرىسىلەر، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.

24

توققۇزنىچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ كۈننى، دەل مۇشۇ كۈننىڭ چىسلاسىنى يېزىۋالغىن؛ چۈنكى دەل مۇشۇ كۈندە بابىلنىڭ پادىشاھى يېرۇسالېمنى مۇھاسىرىگە ئالدى. **3** ئاسىي جەمەتىنىڭ ئالدىغا بىر تەمسىلنى قويۇپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قازانىنى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، ئوت ئۈستىگە قويۇڭلار، ئۇنىڭغا سۇ قويۇڭلار، **4** گۆش پارچىلىرى، ھەربىر ئېسىل گۆش پارچىلىرىنى، پۇت ۋە قولىنى ئۇنىڭغا يىغىپ سېلىڭلار، ئېسىل ئۈستىخانلارنىمۇ قوشۇڭلار، **5** قوي پادىسىدىن ئەڭ ئېسىللىرىنى ئېلىڭلار، ئۈستىخانلارنى پىشۇرۇشقا ئۇنىڭ ئاستىغا ئوتۇن توپلاپ قويۇڭلار، ئۇنى قاتتىق قاينىتىڭلار، ئۇنىڭدىكى ئۈستىخانلار ئوبدان قاينىسۇن. **6** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا، يەنى دات باسقان قازانغا، ھېچ دېتى كەتمەيدىغان قازانغا ۋاي! ئۇنىڭدىكى ھەممىنى بىردىن-بىردىن ئال، ئۇنىڭغا ئېسىۋە چىكى تاشلانمىسۇن! **7** چۈنكى ئۇ توككەن قان ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ قانىنى توپا بىلەن كۆمگىلى بولغۇدەك يەرگە تەممەس، بەلكى تاقىر تاش ئۈستىگە توكتى. **8** قەھرىمنى قوزغاش، ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن، ئۇ توككەن قانىنىڭ بېپىلماسلىقى ئۈچۈن تاقىر تاش ئۈستىگە قالدۇردۇم. **9** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا ۋاي! مەنمۇ ئۇنىڭ ئوتۇن دۆۋىسىنى يوغان قىلىمەن! **10** ئوتۇننى دۆۋىلەڭلار، ئوتنى يېقىپ چۈنچىلاڭلار، گۆش ئوبدان پىشسۇن، دورا-دەرمەكلەرنى قوشۇڭلار، ئۈستىخانلار كۆيۈپ كەتسۇن! **11** ئاندىن قازانىنى قىزىتىپ، ئۇنىڭدىكى مىسنى قىپقىزىل قىلىڭلار، ئىچىدىكى داغ-كىرلار ئېرىتىلىپ، ئۇنىڭ دېتى چىقىرىۋېتىلىش ئۈچۈن ئۇنى قۇرۇق پېتى چوغلار ئۈستىگە قويۇڭلار! **12** ئۇنىڭ قىلغان ئاۋارىچىلىكلىرى مېنى ئېرىتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ قېلىن دېتى ئۇنىڭدىن كەتمىدى؛ شۇڭا ئۇنىڭ دېتى ئوتتا تۇرىۋەرسۇن! **13** سېنىڭ پاسكىنىچىلىكىڭدە يۈزۈق ياھشىلىك باردۇر؛ مەن سېنى پاكىزلىماقچى بولدۇم، لېكىن سەن پاسكىنىچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايمەن دېدىڭ؛ ئەمدى قەھرىمنى ئۈستۈڭگە توكۈپ توختاتمىغۇچە سەن پاسكىنىچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايسەن. **14** مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم؛ ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، مەن ئۇنى ئادا قىلىمەن؛ مەن نە بۇنىڭدىن يانمايمەن، نە ھېچ ساڭا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، نە ئۇنىڭدىن ئۆكۈنمەيمەن؛ ئۇلار سېنىڭ يوللىرىڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **16** «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنىڭ سۈيۈملۈك كۆز قارىچۇقۇڭنى بىر ئۇرۇش بىلەن سەندىن ئېلىپ كېتىمەن؛ بىراق سەن ھېچ ماتەم تۇتما، ھېچ يىغلىما، ھېچ كۆز يېشى قىلما؛ **17** سۈكۈت ئىچىدە ئۆھ-زار تارتىسەن؛ ئۆلگۈچى ئۈچۈن ھېچ ھازا تۇتما، سەللەڭنى بېشىڭغا ئوراپ، كەشىلىرىڭنى پۇتۇڭغا باغلىغىن؛ يۈزۈڭنىڭ توۋۇنىنى يېپىۋەتمە، ئادەملەر ئېيىپەرگەن ناندىن يېمە». **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەتىگەندە خەلقىگە سۆز قىلدىم؛ كەچقۇرۇندا ئايالىم ئۆلدى. ئىككىنچى كۈنى ئەتىگەندە مەن بۇيرۇلغىنى بويىچە ئىش قىلدىم. **19** ئەمدى خالايىق ماڭا: «سېنىڭ بۇ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ نېمىنى كۆرسەتكەنلىكىنى دېمەمسەن؟» دېدى. **20** مەن ئۇلارغا مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن تۆز مۇقەددەس جايىمنى، يەنى سەن يەخىرلەنگەن كۈچ-تايانچىڭنى، كۆزۈڭلارنى خۇشال قىلغۇچى، جېنىڭلار تەشنا بولغان نەرسىنى بۇلغاي دەۋاتىمەن؛ سىلەرنىڭ كەينىڭلاردا قالغان قىز-ئوغۇللار قىلىچ بىلەن يوقىلىدۇ. **22** شۇ تاپتا سىلەر مەن [ئەزاكىيال] ھازىر قىلغىنىمدەك قىلىسىلەر؛ سىلەر يۈزۈڭلارنىڭ توڭۇنىنى ياپمايسىلەر، ئادەملەر ئېيىپەرگەن نانىدىن يېمەيسىلەر؛ **23** سەللەڭلار بېشىڭلاردا، كەشىلىرىڭلار ئاياغلىرىڭدا بولىۋېرىدۇ؛ سىلەر ھېچ ماتەم تۇتمايسىلەر يا كى ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ سىلەر قەبىھلىكلىرىڭلار ئىچىدە سولىشىپ، بىر-بىرىڭلارغا قارشىپ ئۆھ-زار تارتىسىلەر. **24** شۇنداق قىلىپ ئەزاكىيالنىڭ تۆزى سىلەرگە بېشارەت بولدۇ؛ ئۇ قانداق قىلغان بولسا، سىلەر شۇنداق قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **25** ـ ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن ئۇلاردىن كۈچ-ئىستىھكامىنى، ئۇلار پەخىرلەنگەن گۈزەك گۆھرىنى، سۈيۈملۈك كۆز قارىچۇقلىرىنى، جان-جىگىرى بولغان قىز-ئوغۇللىرىنى ئۇلاردىن مەھرۇم قىلدىغان كۈنىدە، **26** ـ يەنى شۇ كۈنىدە، ساڭا بۇ خەۋەرنى قۇلىقىڭغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن بىر قاچقۇن يېنىڭغا كېلىدۇ؟ **27** شۇ كۈنىدە ئاغزىڭ ئېچىلغان بولىدۇ، سەن بۇ قاچقۇن بىلەن سۆزلىشىسەن، يەنە ھېچ گاچا بولمايسەن؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

25

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ئاممونىيلارغا قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** ـ ئاممونىيلارغا مۇنداق دېگىن ـ رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! رەب

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ مۇقەددەس جايىم بۇلغانغاندا، ئىسرائىل زېمىنى ۋەيران قىلىنغاندا، يەھۇدا جەمەتى سۈرگۈن قىلىنغاندا سەن تۇلارغا قاراپ: «ۋاھ! ياخشى بولدى!» دېگىنىڭ تۇپەيلىدىن، 4 ئەمدى مانا، مەن سېنى شەرقتىكى ئەللەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ تۇلار سېنىڭ ئارا-ئىدا بارگاھ قۇرۇپ، ئارا-ئىدا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ تۇلار مېۋىلىرىڭنى يەپ، سۈتۈڭنى ئىچىدۇ. 5 مەن رابباھ شەھىرىنى تۆگىلەر ئۇچۇن ئوتلاق، ئامۇنىيلارنىڭ يېرىنى قوي پادىلىرى ئۇچۇن ئارامگاھ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 6 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئىسرائىل زېمىنغا قاراپ چاۋاك چېلىپ، پۇتۇڭنى تېپىچەكلىتىپ، قەلبىڭدىكى پۈتۈن تۇچمەنلىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۇپەيلىدىن، 7 ئەمدى مانا، مەن ئۆستۈڭگە قولۇمنى ئۇزارتىپ، سېنى ئەللەرگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ مەن سېنى خەلقلەر ئىچىدىن ئۈزىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يوقىتىمەن؛ مەن سېنى ھالاك قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 8 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى موئاب ۋە سېئىرنىڭ: «يەھۇدا پەقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى تۇپەيلىدىن، 9 شۇڭا مانا، مەن موئابنىڭ يېنىنى ـ چېگراسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىننىڭ پەخرى بولغان بەيت-يەشموت، بائال-مېئون ۋە كىرىئاتايىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ يېرىپ ئاچىمەن؛ 10 ئۇلارنى ئامۇنىيلارنىڭ زېمىنى بىلەن بىللە شەرقتىكى ئەللەرگە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئامۇنىيلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلىگىمىز ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ 11 ۋە موئاب ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 12 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن ئۆچ ئېلىپ يامانلىق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى تۇپەيلىدىن، ئىنتىقام ئالغىنىنى تۇپەيلىدىن، 13 ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئېدومغا قولۇمنى سوزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىندىن ئادەملەر ھەم ھايۋانلاردىن مەھرۇم قىلىمەن؛ مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ ۋەيران قىلىمەن؛ ئۇلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىمنى ئالىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم بويىچە ئېدومدا ئىش قىلىدۇ؛ ئېدومىيلار مېنىڭ ئىنتىقامىمنىڭ تەم ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ فىلىستىيلەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت قىلىپ، كونا ئۆچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتايلى دەپ ئىچ-ئىچىدىن ئۆچ ئالغىنى تۇپەيلىدىن، 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن فىلىستىيەنىڭ ئۈستىگە قولۇمنى ئۇزارتىمەن؛ مەن كەرەتىيلەرنى قىرىۋېتىمەن، دېڭىز بويىدىكىلەرنىڭ قالدۇقلىرىنىمۇ ۋەيران قىلىمەن. 17 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىلىك تەنبىھلەرنى چۈشۈرۈپ قاتتىق ئىنتىقام ئالىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىنتىقام ئالغىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

26

ئون بىرىنچى يىلى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە مۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ يېرۇسالىم توغرۇلۇق: «ۋاھ! ياخشى بولدى! ئەللەرنىڭ دەرۋازىسى بولغۇچى ۋەيران بولدى! ئۇ ماڭا قاراپ قايرىلىپ ئېچىلدى؛ ئۇنىڭ ۋەيران قىلىنىشى بىلەن ئۆزۈمنى تويغۇزىمەن!» دېگىنى تۇپەيلىدىن، 3 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى تۇر، مەن ساڭا قارشىمەن، دېڭىز دولقۇنلارنى قوزغىغاندەك، كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن قارشىلاشقا قوزغايمەن؛ 4 ئۇلار تۇرنىڭ سېپىللىرىنى بەربات قىلىپ، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى چېقىپ يوقىتىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىدىكى توپىلىرىنى قىرىپ تاشلاپ، ئۇنى تاقىر تاش قىلىپ قويىمەن. 5 ئۇ پەقەت دېڭىز ئوتتۇرىسىدىكى تورلار يېيىلىدىغان جاي بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ئۇ ئەللەر ئۈچۈن ئولجا بولۇپ قالىدۇ. 6 ئۇنىڭ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرى قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 7 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇر بىلەن قارشىلىشىشقا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، يەنى «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى»نى، ئاتلار، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن، ئاتلىق چەۋەندازلار، قوشۇن ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن شىمال تەرىپىدىن چىقىرىپ ئېپكېلىمەن. 8 ئۇ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرىنى قىلىچ بىلەن سويىدۇ، ساڭا مۇھاسىرە پوتەيلىرىنى قۇرىدۇ، سېپىلغا چىقىدىغان دۆڭلۈرنى ياسايدۇ، ساڭا قاراپ قالقانلىرىنى كۆتۈرىدۇ. 9 ئۇ سېپىللىرىڭغا بۇسكۇچىق بازغانلارنى قارىتىپ تىكلەيدۇ، قورال-پالتىلىرى بىلەن مۇنارلىرىڭنى چېقىپ غۇلىتىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئاتلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن چاڭ-توپىسى سېنى قاپلايدۇ؛ سېپىللىرى بۇسۇلۇگەن بىر شەھەرگە بۇسۇپ كىرگەندەك ئۇ سېنىڭ قوۋۇقلىرىڭدىن كىرگەندە، سېپىللىرىڭ ئاتلىق ئەسكەرلەرنىڭ، چاقلارنىڭ ھەم جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ساداسى بىلەن تەۋرىنىپ كېتىدۇ. 11 ئاتلىرىنىڭ ئۇياقلىرى بىلەن ئۇ بارلىق ۋەستە-كوچىلىرىڭنى چەيلەيدۇ؛ ئۇ پۇقرالىرىڭنى قىلىچ بىلەن قىرىدۇ، كۈچلۈك تۈۋرۈكلىرىڭ يەرگە يېقىلىدۇ. 12 ئۇلار بايلىقلىرىڭنى ئولجا، مال-تاۋارلىرىڭنى غەنىمەت قىلىدۇ؛ ئۇلار سېپىللىرىڭنى بۇزۇپ غۇلىتىپ، ھەشەمەتلىك ئۆيلىرىڭنى خارابە قىلىدۇ؛ ئۇلار سېنىڭ تاشلىرىڭ، ياغاچ-لىملىرىڭ ۋە توپا-چاڭلىرىڭنى دېڭىز سۈلىرى ئىچىگە تاشلايدۇ. 13 مەن ناخشىلىرىڭنىڭ ساداسىنى تۈگىتىمەن؛ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازى قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. 14 مەن سېنى تاقىر تاش قىلىمەن؛ سەن تورلار يېيىلىدىغان بىر جاي بولىسەن، خالاس؛ سەن قايتىدىن قۇرۇلمايسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 رەب پەرۋەردىگار تۇرغا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن غۇلاپ كەتكىنىڭدە، يارىلانغانلار ئاھ-زارلىغىنىدا، ئوتتۇرۇڭدا قىرغىن-چاپقۇن قىلىنغاندا، دېڭىزنىڭ چەت ياقىلىرى تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ 16 دېڭىزدىكى شاھزادىلەر تەختىلىرىدىن چۈشۈپ، تونلىرىنى بىرياقتا تاشلاپ، كەشتىلىك كىيىم-كېچەكلىرىنى سېلىۋېتىدۇ؛ ئۇلار تۇزلىرىنى قورقۇنچ-تىترەك بىلەن پۈركەيدۇ؛ ئۇلار يەرگە ئولتۇرۇپ، ھېچ توختاۋسىز تىترەپ، ساڭا قاراپ ساراسىمگە چۈشىدۇ. 17 ئۇلار سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ ساڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئاھالىڭ دېڭىزدىكىلەردىن بولغان، داڭقى چىققان، دېڭىز ئۈستىدىن كۈچلۈك ھۆكۈم سۈرگەن، ئۇز ۋەھشىتلىرىڭنى بارلىق دېڭىزدا تۇرۇۋاتقانلارغا سالغان شەھەر! سەن ۋە سەندا تۇرۇۋاتقانلار نەقەدەر ھالاك بولغان! 18 ھازىر سېنىڭ غۇلاپ كەتكەن كۈنۈڭدە، دېڭىز بويىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ؛ دېڭىزدىكى ئاراللار ۋە قىرغاقتىكىلەر سېنىڭ يوق بولۇپ كەتكىنىڭدىن دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ قالدى». 19 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سېنى ئادەمزاتسىز شەھەرلەردەك، خارابە شەھەر قىلغىنىمدا، مەن ئۈستۈڭگە دېڭىز چوڭقۇرلۇقلىرىنى چىقىرىپ سېنى چۆكۈرگىنىمدە، ئۆلۈغ سۈلار سېنى بېسىپ يايقاندا، 20 شۇ تاپتا مەن سېنى ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە چۈشۈرىمەن، قەدىمكى زاماندىكىلەرنىڭ قاتارىغا چۈشۈرىمەن؛ سېنى يەرنىڭ تېگىلىرىدە تۇرغۇزىمەن؛ سېنىكىدە قايتىدىن ئادەمزات بولماسلىقى ئۈچۈن، سېنى قەدىمكى خارابىلەر تارىسىغا، ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە بولۇشقا چۈشۈرىمەن؛ بىراق تىرىكلەرنىڭ زېمىندا بولىسا گۈزەللىك تىكلەپ قويىمەن؛ 21 مەن سېنى باشقىلارغا بىر ئاگاھى-ۋەھشەت قىلىمەن؛ سەن قايتىدىن ھېچ بولمايسەن؛ ئۇلار سېنى ئىزدەيدۇ، بىراق سەن مەڭگۈگە تېپىلمايسەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

27

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۇر توغرۇلۇق بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ 3 ئى دېڭىزلارنىڭ كىرىش ئاغزىدا تۇرۇقلۇق، دېڭىز بويىدىكى كۆپ ئەللەر بىلەن سودىلاشقۇچى، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى تۇر، سەن «مېنىڭ گۈزەللىكىم كامالەتكە يەتتى!» دېدىڭ. 4 سېنىڭ چېگرالىرىڭ بولسا دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى؛ سېنى ياسىغانلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزدى. 5 ئۇلار بارلىق تاختايلىرىڭنى سېنىردىكى قارىغايلاردىن ياسىغان؛ ساڭا موما ئۈچۈن ئۇلار لۇئادىن كېدىر دەرىخىنى ئېپكەلگەن؛ 6 پالاقلىرىڭنى باشانىدىكى دۇب دەرەخلىردىن ياسىغان؛ پالۇباڭنى سەمىشت دەرەخلىردىن ياساپ، كۆپروس دېڭىز بويىدىكى پىل چىشى بىلەن نەقىشلىگەن. 7 يەلكىنىڭ مىسىردىن كەلتۈرۈلگەن كەشتىلىك لباستىن ياسالغان، ئۇ ساڭا تۇغ بولغان؛ سايۋىنىڭ بولسا دېڭىز بويىدىكى ئېلىشاھدىكى كۈك ۋە سۈسۈن رەختلەردىن ئىدى؛

8 زىدوندىكلەر ھەم ئاڑوادتىكلەر سىنىڭ پالاق ئۇرغۇچىلىرىڭ ئىدى، سەندە بولغان دانىشمەنلەر، ئى تۆر، سىنىڭ يول باشلىغۇچىلىرىڭ ئىدى. **9** گەبالدىكى ئاقساقاللار ۋە ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى سەندە بولۇپ، كاۋاكلىرىڭنى ئېتەتتى؛ دېڭىز-ئوكياندىكى بارلىق كېمىلەر ۋە ئۇلارنىڭ دېڭىزچىلىرى مال ئالماشتۇرۇشقا يېنىڭغا كېلەتتى. **10** پارسلار، لۇدتىكلەر، لۇئىيەدىكلەر قوشۇنغا تىزىلىنىپ، سىنىڭ لەشكەرلىرىڭ بولغان، ئۇلار قالقان-دۇبۇلغىلىرىنى ئوستۇڭگە ئېسىپ، سېنى ھەيۋەتلىك قىلغان؛ **11** ئاڑوادتىكلەر قوشۇنىڭ بىلەن ھەر تەرىپىڭدە سېپىللىرىڭدا ئۇرۇپ كۆزەتتە بولغان؛ گاممادتىكلەرمۇ مۇنارلىرىڭدا ئۇرغان؛ ئۇلار قالقان-قوراللىرىنى ئەتراپىڭغا، سېپىللىرىڭغا ئېسىپ قويغان؛ ئۇلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزگەن؛ **12** تاۋارلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن تارشىش ساۋاق خېرىدار بولغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار كۈمۈش، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن تېگىشىپ بەرگەن. **13** جاۋان، تۇبال ۋە مەشەك سەن بىلەن سودا قىلغان؛ ئۇلار تاۋارلىرىڭغا ئادەملەرنىڭ جانلىرى، مىس قاچا-قازانلارنى تېگىشكەن. **14** تورگاماھ جەمەتىدىكلەر مەھسۇلاتلىرىڭ ئۈچۈن ئاتلار، جەڭ ئاتلىرى ۋە قېچىرلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **15** دېداندىكلەر سەن بىلەن سودىلاشقان؛ دېڭىز بويلىرىدىكى كۆپ خەلق ساۋاق خېرىدار بولغان؛ ئۇلار ساۋاق دەندان، ئەبنۇس ياغىچىنى تۆلىگەن؛ **16** سۈرىيە قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن ساۋاق خېرىدار بولغان؛ ئۇلار مەھسۇلاتلىرىڭغا ماۋۇى ياقۇتلار، سۈسۈن رەختلەرنى، كەشتىلەرنى، نەپىس كاتاپ رەختلەرنى، مارجانلارنى، قىزىل ياقۇتلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **17** يەھۇدا ۋە ئىسرائىل زېمىنىدىكىلەردىنمۇ سەن بىلەن سودىلاشقۇچىلار بولغان؛ تاۋارلىرىڭغا ئۇلار مىننىتىنىڭ بۇغدايلىرى، پىچىنلەر، ھەسەل، زەيتۇن مېيى، مەلھەم دورىلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **18** دەمەشق قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن، ھەرخىل بايلىقلىرىڭ تۈرىيەلىدىن ساۋاق خېرىدار بولۇپ ساۋاق خەلبوننىڭ شارابلىرىنى، ئاق يۈگلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **19** ۋېدان ۋە تۇزالدىن چىققان جاۋاندىكلەر مەھسۇلاتلىرىڭغا سوقۇلغان تۆمۈر، قوۋزاقدارچىن، ئېگىرنى تېگىشكەنىدى. **20** دېدان ساۋاق ئات توقۇملىرىنى تېگىشىپ بەرگەن؛ **21** ئەرەبىستان ۋە كېدارىدىكى بارلىق شاھزادىلەر ساۋاق خېرىدار بولدى؛ ساۋاق پاخلانلار، قوچقارلار ۋە تۆچكىلەرنى تېگىشىپ بەرگەن. **22** شېبا ھەم رائاماھدىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار ھەرخىل سەرخىل تېتىقۇلار، قىممەتلىك جاۋاھىراتلار ۋە ئالتۇن ئالماشتۇرۇپ بەرگەن. **23** ھاران، كاننەھ، ئېدەندىكلەر ۋە شېبا، ئاشۇر، خىلمادتىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ **24** ئۇلار ساۋاق ھەشەمەتلىك كىيىم-كېچەك، سۈسۈن رەختلەر ۋە كەشتىلەر، رەڭۗۋەرەڭ گىلەملەرنى تېگىشىپ بەرگەن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تۇگۇنچەكلىنىپ تانا-ئارغامچىلار بىلەن چىڭ باغلىنىپ، بازارىڭغا كىردى. **25** تارشىشتىكى كېمىلەر تاۋارلىرىڭنى كۆتۈرگەن كارۋانلاردەك بولغان؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكياننىڭ ياغىرىدا مال بىلەن تولدۇرۇلۇپ، ئىنتايىن ئېغىرلىشىپ كەتكەنسەن؛ **26** سىنىڭ پالاق ئورغۇچىلىرىڭ سېنى ئۇلۇغ سۈلارغا ئايلاردى؛ شەرق شامىلى سېنى دېڭىز-ئوكياننىڭ ياغىرىدا پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ **27** سىنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭ، بازارلىرىڭ، دېڭىزچىلىرىڭ ۋە يول باشلىغۇچىلىرىڭ، كاۋاكلىرىڭنى ئەتكۈچىلەر، سەن بىلەن سودىلاشقان سودىگەرلەر، سەندە بولغان بارلىق لەشكەرلىرىڭ، جۈملىدىن ئاراڭدا تويلانغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى سەن ئۇرۇلۇپ كەتكەن كۈنۈڭدە ئۇرۇلۇپ دېڭىز-ئوكياننىڭ قوينىغا ئەرق بولۇپ كېتىدۇ. **28** يول باشلىغۇچىلىرىڭنىڭ ئاھ-زارلىرىدن دالادىكلار تەۋرەپ كېتىدۇ. **29** پالاق ئورغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، دېڭىزچىلار، دېڭىزدا بارلىق يول باشلىغۇچىلار ئۆز كېمىلىرىدىن چۈشىدۇ؛ ئۇلار قۇرۇقلۇقتا ئۇرىدۇ؛ **30** ئۇلار ساۋاق قاراپ ئاۋازىنى ئاڭلىتىپ، قاتتىق ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار توپا-چاڭ چىقىرىپ بېشىغا چاچىدۇ؛ ئۇلار كۈلەر ئىچىدە ئېغىنايدۇ. **31** ئۇلار سېنى دەپ چاچلىرىنى چۈشۈرۈپ ئۆزلىرىنى تاز قىلىپ، بۆز كىيىملەرگە ئورايدۇ؛ ئۇلار قاتتىق ماتەم تۇتۇپ سەن ئۈچۈن زور دەرد-ئەلەم ئېچىدە يىغلايدۇ. **32** ئۇلار ئاھ-زارلىرىنى كۆتۈرگىنىدە سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ، سەن توغرۇلۇق ھازا قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇر دېڭىز-ئوكيانلار ئوتتۇرىسىدا، ھازىر جىمجىت قىلىنغان! ئەسلى كىم ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلەيتتى؟ **33** مەھسۇلاتلىرىڭ دېڭىز-ئوكياندىن ئوتۇپ كەتكەندە، سەن كۆپ خەلقلەرنى قانائەتلەندۈرگەن؛ بايلىقلىرىڭ ۋە تاۋارلىرىڭنىڭ مولۇقى بىلەن يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى بېيىتقانسەن. **34** سەن سۈلارنىڭ چوڭقۇر تېگىدە دېڭىز-ئوكيانلار تەرىپىدىن پارە-پارە قىلىنغاندا، تاۋارلىرىڭ ھەم ئاراڭدا بولغان توپ-توپ ئادەملىرىڭنۇ ئۇرۇلۇپ ئەرق بولۇپ كەتتى. **35** بارلىق دېڭىز بويىدىكلەر ساۋاق قاراپ ئالاقزادە بولغان؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى دەھشەت قورقۇپ، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى سۈر باسقان. **36** خەلقلەر تارىنىسىدىكى سودىگەرلەر ساۋاق قاراپ «ئۆتۈش-ئۆتۈش» قىلدى؛ سەن ئۇرۇلۇڭ بىر ۋەھشەت ئىدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن»».

28

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇرنىڭ شاھزادىسىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتۇپ: «مەن بىر ئىلاھتۇرمەن؛ مەن خۇدانىڭ تەختىگە، يەنى دېڭىز-ئوكياننىڭ يانىدا ئولتۇرىمەن»، دېگەنسەن؛ (بىراق سەن ئىنسان، خۇدا ئەمەسسەن!) سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ قالدىڭ. **3** مانا، سەن دانىيالدىن داناسەن؛ ھېچقانداق سىر سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ **4** داناللىقىڭ ۋە ئەقىلڭ بىلەن سەن بايلىقلارغا ئىگە بولدۇڭ، ئالتۇن-كۈمۈشنى خەزىنىلىرىڭگە تويلاپ قويدۇڭ؛ **5** تىجارەتتە بولغان زور داناللىقىڭ بىلەن بايلىقلىرىڭنى ئاۋۇتتۇڭ؛ بايلىقلىرىڭ تۈرىيەلىدىن ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتتۇڭ: ـ **6** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ كەتكەنلىكىڭ، **7** ئەمدى مانا، مەن يات ئادەملەر، يەنى ئەللەرنىڭ دەھشىتىنى ئوستۇڭگە ئېچىلىمەن؛ ئۇلار داناللىقىڭنىڭ پارلاقلىقىنى يوقىتىشقا قىلىچلىرىنى سۇغۇرۇپ، شان-شەرىپىڭنى بۇلغايدۇ؛ **8** ئۇلار سېنى ھاڭغا چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ قوينىدا ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ ئۆلۈمىدە ئۆلىسەن. **9** ئەمدى سېنى ئولتۇرگۈچىنىڭ ئالدىدا: «مەن خۇدا» ـ دەمسەن؟ بىراق سەن ئۆزۈڭنى سانىچىپ ئولتۇرىدىغانىنىڭ قولى ئاستىدا تەڭرى ئەمەس، ئىنسان بولۇپ چىقىسەن. **10** سەن يات ئادەملەرنىڭ قولىدا خەتنە قىلىنمىغانلارغا لايىق بولغان ئۆلۈم بىلەن ئۆلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلغان»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **11** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **12** ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ پادىشاھى توغرۇلۇق ئاۋازىنىڭنى كۆتۈرۈپ بۇ مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن، كامالەتنىڭ جەۋھىرى بولغان، داناللىققا تولغان، گۈزەللىكتە كامالەتكە يەتكەندىڭ؛ **13** سەن ئېدەم باغچىسى، يەنى خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغانسەن؛ ھەربىر قىممەتلىك تاشلار، يەنى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە ئالماس، بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق، ئانارتاش، كۆك ياقۇت، زۇمرەت ۋە كۆك قاشتاش ساۋاق يۈگەك بولغان؛ ياقۇت كۆزلىرىڭ ۋە ئەققاشلىرىڭ ئالتۇن ئىچىگە ياسالغان؛ سەن يارىتىلغان كۈنۈڭدە ئۇلار تەييارلانغانىدى. **14** سەن بولساڭ مەسىھلەنگەن مۇھاپىزەتچى كېرۇب ئىدىڭسەن، چۈنكى مەن سېنى شۇنداق بېكىتكەندىم؛ سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغىدا بولغانسەن؛ سەن ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدا يۈرەتتىڭ؛ **15** سەن يارىتىلغان كۈندىن بېرى، سەندە قەبھىلىك پەيدا بولغۇچە، يوللىرىڭدا مۇكەممەل بولۇپ كەلگەندىڭ. **16** قىلغان سودىلىرىڭنىڭ كۆپ بولغانلىقىدىن سەن زورلۇق-زۇلمىۋلۇق بىلەن تولۇپ، گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇڭا مەن سېنى خۇدانىڭ تېغىدىن ھارام نەرسە دەپ تاشلىۋەتكەنمەن؛ مەن سېنى، ئى مۇھاپىزەتچى كېرۇب، ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدىن ھەيدەپ يوقاتقانمەن؛ **17** سېنىڭ كۆكلۈڭ گۈزەللىكىڭ بىلەن تەكەبۇرلىشىپ كەتتى، پارلاقلىقىڭ تۈرىيەلىدىن سەن داناللىقىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن سېنى يەرگە تاشلىۋەتتىم؛ پادىشاھلار سېنى كۆرۈپ يېتىشى ئۈچۈن مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ياتقۇزدۇم. **18** سېنىڭ قەبھىلىكلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى تۈرىيەلىدىن، قىلغان سودا ئىشىڭ ئادىلسىزلىقى تۈرىيەلىدىن، ئۆز مۇقەددەس جايلىرىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن ئۆزۈڭدىن بىر ئوتنى چىقاردىم، ئۇ سېنى كۈيدۈرۈپ يەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ساۋاق قاراپ ئۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆز ئالدىدا، مەن سېنى يەردە قالغان كۈللەرگە ئايلاندۇرۇۋەتتىم. **19** سېنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى ساۋاق قاراپ سارىسىمدە قالدۇ؛ سەن ئۆزۈڭ بىر ۋەھشەت بولۇپ قالدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن». **20**

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى زىدونغا قارىتىپ ئۇنى ئەيبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **22** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ساڭا قارشى، ئى زىدون، ئۆزۈڭ تاراڭدا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىنغىنىمدا، ئۇ ئۆمۈنى ئۇنىڭدا پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **23** مەن ئۇلارغا ۋابانى ئەۋىتىپ، رەستە-كوچىلىرىدا قان ئاققۇزىمەن؛ ئۇنىڭغا قارشى چىققان قىلىچنىڭ ھەر ئىتراپىدا بولغانلىقىدىن ئوتتۇرىسىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **24** ئۇلار يەنە ئىسرائىل جەمەتىنى كۆزگە ئىلمىغان ئەتراپىدىكىلەر ئارىسىدا، ئىسرائىل ئۆچۈن ئادەمنى سانجىغۇچى جىغان ياكى دەرد-ئەلەملىك تىكەن بولمايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **25** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئۇلار تارقىتىلغان ئەللەر ئارىسىدىن ئىسرائىل جەمەتىنى قايتىدىن يىغقىنىمدا، ئۇلاردا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مەن ئۆز قۇلۇم بولغان ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئۆزىنىڭ زېمىنىدا ئولتۇرىدۇ؛ **26** ئۇلار ئۇنىڭدا تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە ياشاپ، ئۈيلەرنى سېلىپ ئۈزۈمزارلارنى تىكىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆزگە ئىلمايدىغان ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىنغىنىمدا، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە ئولتۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

29

ئوننىنچى يىل، ئوننىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارىتىپ ئۇنى ۋە مىسىرنىڭ بارلىق ئەيىنىلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنۇ سۆزلەرنى دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ دەريا ئۆزۈمنىڭكى، مەن ئۇنى ئۆزۈم ئۈچۈن ياراتقانمەن» دېگۈچى بولغان، ئۆز دەريالىرى ئوتتۇرىسىدا ياتقان يوغان ئەجدىھا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن، مانا، مەن ساڭا قارشىمەن! **4** مەن قارماقلارنى ئېڭىكلىرىڭگە سېلىپ، دەريالىرىڭدىكى بېلىقلارنى ئۆز قاسىراقلىرىڭغا چاپلاشتۇرۇپ سېنى دەريالىرىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىرىمەن؛ دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلار قاسىراقلىرىڭغا چاپلىشىدۇ. **5** مەن سېنى، يەنى سەن ۋە دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلارنى چۆل-بياۋانغا تاشلايمەن؛ سەن دالاغا چۈشۈپ يېقىلىسەن. ھېچكىم سېنى يىغمايدۇ، دەپنە قىلمايدۇ؛ مەن سېنى يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ئوزۇقى بولۇشقا تەقدىم قىلىمەن. **6** شۇنىڭ بىلەن مىسىردا بارلىق ئۇرۇۋاتقانلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىگە «قومۇش ھاسا» بولغان. **7** ئۇلار سېنى قول بىلەن ئۇتىقاندا، سەن يېرىلىپ، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل مۇرىلىرىنى تىلىۋەتتىڭ؛ ئۇلار ساڭا تايانغاندا، سەن سۇنۇپ، پۈتكۈل بەللىرىنى مىتكۈت قىلىۋەتتىڭ». **8** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئۇستۈڭگە بىر قىلىچ چىقىرىپ، سەندىكى ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى قىرىۋېتىمەن. **9** مىسىر زېمىنى ۋەيرانە ۋە خارابىلەر بولۇپ قالىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى پىرەۋن: «نىل دەرياسى مېنىڭكى، مەن ئۇنى ياراتقانمەن» دېگەندى. **10** شۇڭا مانا، مەن ساڭا ھەم سېنىڭ دەريالىرىڭغا قارشىمەن؛ مەن مىسىر زېمىنىنى مىگدولدىن سەۋەنگىچە، يەنى ئېفىئوپىيەنىڭ چېگرا-سىغچە پۈتۈنلەي خارابە-ۋەيرانە قىلىۋېتىمەن. **11** قىرىق يىل ئىچىدە، ئىنسانىڭ ياكى ھايۋاننىڭ ئايىغى ئۇنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ ۋە ئۇنىڭدا ھېچ ئادەم ئۆرمەيدۇ. **12** مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىمەن؛ ۋە ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا قىرىق يىل ۋەيران بولىدۇ؛ مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارىتىمەن». **13** بىراق رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قىرىق يىلنىڭ ئاخىرىدا مەن مىسىرلىقلارنى تارقىتىلغان ئەللەردىن يىغىپ قايتۇرىمەن؛ **14** مەن مىسىرنى سۈرگۈندىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى پاتروس زېمىنىغا، يەنى تۇغۇلغان زېمىنىغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار شۇ يەردە تۆۋەن دەرىجىلىك بىر مەملىكەت بولىدۇ. **15** ئۇ مەملىكەتلەر ئارىسىدا ئەڭ تۆۋەن تۇرىدۇ؛ ئۇ قايتىدىن ئۇزىنى باشقا ئەللەر ئۈستىگە كۆتۈرمەيدۇ؛ مەن ئۇلارنى يەسەيتىمەنكى، ئۇلار قايتىدىن باشقا ئەللەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. **16** [مىسىر] قايتىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تايانچىسى بولمايدۇ؛ ئەكسىچە ئۇلار دائىم ئىسرائىل ئۇچۇن ئۇنىڭدىن ياناھ ئىزدەش گۇناھىنىڭ ئەسلەتمىسى بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ». **17** يىگىرمە يەتتىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تۇرغا جەڭ قىلىشتا قوشۇنىنى قاتتىق جاپالىق ئەمگەككە سالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھەربىر باش تاقىر بولۇپ كەتتى، ھەربىر مۇرە سۈركىلىپ يېغىر بولۇپ كەتتى؛ بىراق نە ئۇ نە قوشۇنى تۇر بىلەن قارشىلاشقان ئەمگەكتە ھېچقانداق ھەق ئالمىدى؛ **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مىسىر زېمىنىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارغا تەقدىم قىلىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى ئېلىپ، ئولجىسىنى بۇلاپ، غەنىمىتىنى ئۇنۇپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ بۇلار ئۇنىڭ قوشۇنى ئۈچۈن ئىش ھەققى بولىدۇ. **20** مەن ئۇنىڭغا [تۇرغا] جەڭ قىلغانلىقى ئىش ھەققى ئۈچۈن مىسىر زېمىنىنى تەقدىم قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار مېنى دەپ ئەجىر قىلدى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ مەن شۇ كۈندە ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بىر مۈڭگۈز تۇستۇرۇپ چىقىرىمەن، ۋە سەن [ئەزاكىيالنىڭ] ئاغزىگىنى ئۇلار ئارىسىدا ئاچىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

30

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر داد-پەريياد سېلىپ: «ۋاي شۇ كۈنى!» ـ دەڭلار!» ـ دېگىن. **3** چۈنكى كۈن يېقىنلاشتى؛ بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى، بۇلۇتلار قاپلانغان كۈن يېقىنلاشتى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان كۈندۇر. **4** شۇنىڭ بىلەن بىر قىلىچ مىسىر ئۈستىگە چۈشىدۇ؛ ئۇلتۇرۇلۇقلەر مىسىردا يېقىلغاندا، ئۇنىڭ زور بايلىقلىرى بۇلىنىپ كېتىكەندە، ئۇنىڭ ئۇللىرى ئۇرۇلۇپ چۈشكەندە، ئېفىئوپىيەلىكلەر دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. **5** ئېفىئوپىيە، پۇت، لۇد، بارلىق ئەرەبىيە، لۇيبە ۋە ئەھدە قىلىنغان زېمىندىكىلەرمۇ مىسىر بىلەن بىللە قىلىچلىنىدۇ. **6** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مىسىرنى قوللايدىغانلار يىقىلىدۇ؛ ئۇنىڭ كۆچىدىن بولغان پەخرى يەرگە چۈشىدۇ؛ مىگدولدىن سەۋەنگىچە بولغان خەلق قىلىچلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **7** ـ ئۇلار ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا ياتىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن، مەن مىسىرغا ئوت سالغىنىمدا، ئۇنىڭ ياردەمدە بولغانلار سۇنۇرۇلغاندا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **9** شۇ كۈنى ئەچىلەر ئېفىئوپىيەنى قورقىتىدىغان ئۈچۈن كېمىلەردە ئولتۇرۇپ مەندىن چىقىدۇ؛ مىسىرنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈندەك ئۇلارغىمۇ ئازاب-ئۇقۇبەت چۈشىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! **10** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولى بىلەن ئۈگىتىمەن. **11** ئۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خەلقى، يەنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ دەھشەتلىكى زېمىننى ھالاك قىلىشقا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار مىسىر بىلەن قارشىلىشقا قىلىچلارنى سۇغۇرۇپ، زېمىننى ئۇلتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرىدۇ. **12** مەن نىل دەريالىرىنى قۇرۇتىمەن، ۋە زېمىننى رەزىل ئادەملەرنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغان ھەممىنى يات ئادەملەرنىڭ قولىدا ۋەيرانە قىلىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان». **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن نوف شەھىرىدىن بۇتلارنى يوقىتىمەن، ئويغان مەبۇدلارنىمۇ يوقىتىمەن؛ مىسىر زېمىنىدىن قايتىدىن شاھزادە بولماس؛ مەن مىسىر زېمىنىنى قورقۇنچقا چۈشۈرىمەن. **14** مەن پاتروس شەھىرىنى ۋەيرانە قىلىپ، زوئان شەھىرىدە ئوت سالىمەن، نو شەھىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **15** مىسىرنىڭ ئىستەھكامى بولغان سىن شەھىرىنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى تۆكىمەن، نو شەھىرىنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى قىرىۋېتىمەن. **16** مەن مىسىردا بىر ئوت سالىمەن؛ سىن ئازابلاردىن تولغىنىپ كېتىدۇ؛ نو شەھىرى بۆسۈلىدۇ، نوف شەھىرى ھەر كۈنى ياۋلارغا يۈزلىنىدۇ. **17** ئاۋۇن ۋە پىبەسەت شەھەرلىرىدىكى

يگىتلەر قىلىچلىنىدۇ، بۇ شەھەرلەر سۈرگۈن قىلىنىدۇ. 18 مېنىڭ شۇ يەردە مىسىرنىڭ بويۇنتۇرۇقلىرىنى سۇندۇرغىنىمدا، تاھىپانەس شەھىردە كۈن قارا كۆزلىشىدۇ، تۈنىكۈنۈ تۈز كۈچىدىن بولغان پەخىرى يوقىلىدۇ، بىر بۇلۇت ئۇنى قاپلايدۇ، ئۇنىڭ قىزلىرى سۈرگۈن قىلىنىدۇ. 19 مەن شۇنداق قىلىپ مىسىر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە شۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 20 ئون بىرىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 21 ئى ئىنسان ئوغلى، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەئۇننىڭ بىلىكىنى سۇندۇردۇم؛ ۋە مانا، ئۇ داۋالىنىشقا تېڭىلمىدى، يا كى قىلىچ تۇتۇشقا تېڭىق بىلەن كۆچەيتىلمىدى. 22 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارشىمەن، مەن ئۇنىڭ بىلەكلىرىنى، ھەم كۆچلۈك بولغىنىنى ھەم سۇندۇرۇلغان بىلىكنى ئۈزۈۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن قىلىچنى قولىدىن چۈشۈرىمەن؛ 23 مىسىرلىقلارنى ئەللەرگە تارقىتىۋېتىمەن، مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارتىمەن. 24 مەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىنى كۆچەيتىپ، قىلىچمنى ئۇنىڭ قولىغا ئۆتكۈزىمەن؛ مەن پىرەۋنىڭ بىلەكلىرىنى سۇندۇرىمەنكى، ئۇ بابىل پادىشاھى ئالدىدا ئەجىلى توشقان يارىلانغان ئادەمدەك ئاھ-زارلار بىلەن ئىڭرايدۇ. 25 مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بىلەكلىرىنى كۈچەيتىمەن، ۋە پىرەۋنىڭ بىلەكلىرى ساڭگىلاپ قالىدۇ، مەن ئۆز قىلىچمنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزغىنىمدا، ئۇ ئۇنى مىسىر زېمىنى ئۈستىگە سوزغىنىدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ 26 ۋە مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارتىمەن؛ ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

31

ئون بىرىنچى يىلى، ئۈچىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەمدى سەن بۇيۇكلۇكۈڭدە كىم سەن بىلەن تەڭ بولالايدۇ؟ 3 مانا، ئاسۇريەمۇ لۇئاندىكى بىر كېدىر دەرىخى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇرمانلىقىغا سايە بەرگەن گۈزەل شاخلىرى بولۇپ، ئۇ ئىنتايىن ئېگىز بويلۇق ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇچى بۇلۇتلارغا تاقاشقانىدى؛ 4 سۇلار ئۇنى يوغان قىلىپ، چوڭقۇر بۇلاقلار ئۇنى ئېگىز قىلىپ ئۈستۈرگەندى؛ ئېرىقلىرى ئۇنىڭ تۈۋىدىن، ئەترابىدىن ئېقىپ ئوتەتتى، ئۇلار ئۆز ئوستەكلىرىنى دالادىكى بارلىق دەرەخلەرگىچە ئەۋەتكەنىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ يىخلانغان ۋاقىتتا، مول سۇلار بىلەن ئېگىزلىكى بارلىق دەرەخلەردىن ئېگىز بولغان، ئۇنىڭ شاخلىرى كۆپەيگەن ۋە شاخچىلىرى ئۇزۇن بولغان؛ 6 ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلىغان، شاخچىلىرى ئاستىدا دالادىكى بارلىق جانۋارلار بالىلىغان؛ ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا بارلىق ئۇلۇغ ئەللەر ياشىغان. 7 شۇنداق بولۇپ ئۇنىڭ شاخلىرى كېڭىيىپ، ئۇ بۇيۇكلۇكىدە گۈزەللەشكەن؛ چۈنكى ئۇنىڭ يىلتىزلىرى مول سۇلارغا يەتكەن. 8 خۇدانىڭ باغچىسىدىكى كېدىر دەرەخلەرمۇ ئۇنى توسالمايتتى؛ قارىغايلار ئۇنىڭ شاخلىرىدەك، چىنار دەرەخلىرى ئۇنىڭ شاخچىلىرىدەكمۇ كەلمەيتتى؛ خۇدانىڭ باغچىسىدىكى ھېچقانداق دەرەخ گۈزەللىكتە ئۇنىڭغا ئوخشىمايتتى. 9 مەن ئۇنى شاخلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن گۈزەل قىلغانىدىم؛ خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغان بارلىق دەرەخلەر، يەنى ئېرەمدىكى دەرەخلەر ئۇنىڭدىن ھەسەت قىلغانىدى. 10 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۇ ئۇزۇنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئۇچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرۇپ ئۇزارتقانلىقى، ئېگىزلىكىدىن كۆڭلىنىڭ تەكەببۇرلاشقانلىقى تۈپەيلىدىن، 11 ئەمدى مەن ئۇنى ئۇزۇل-كېسىل بىر تەرەپ قىلىشقا ئۇنى ئەللەرنىڭ تارىسىدىكى مۇستەبىتنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ مەن ئۇنى رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھەيدەپ چەتكە ئاققانىدىم.

12 يات ئادەملەر، يەنى ئەللەر تارىسىدىكى ئەڭ ۋەھشىلەر ئۇنى كېسىپ تاشلىدى. شاخلىرى تاغلار ۋە بارلىق جىلغالارغا يېقىلىپ، ئۇنىڭ شاخچىلىرى زېمىنىدىكى بارلىق جىرالارغا سۇندۇرۇلۇپ ياتىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى خەلقلەر ئۇنىڭ سايىسىدىن چېقىپ ئۇنىڭدىن نېرى كەتتى. 13 ئۇنىڭ يېقىلغان غولى ئۈستىگە ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار قونۇپ ياشايدۇ؛ دالادىكى بارلىق جانۋارلار شاخلىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ. 14 بۇنىڭ مەقسىتى، سۇلاردىن سۈغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۆزىنى ئېگىز كۆتۈرمىسۇن، يا كى ئۇچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرمىسۇن، ياخشى سۇغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۇنداق ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلمىسۇن ئۇچىنىدۇر؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈمگە يېكىتىلگەن ـ يەرنىڭ تېگىگىرىگە چوشۇشكە يېكىتىلگەنلەرنىڭ، ئۇلىدىغان ئادەم بالىلىرىنىڭ، ھاڭكا چۈشىدىغانلارنىڭ قاتارىدىدۇر. 15 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ تەھتىساراغا چۈشكەن كۈندە، مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بىر ماتەم ئۈتكۈزگىنىمدە، چوڭقۇر سۇلارنى ئېتىۋېتىپ ئۇنىڭ بۇلاق-ئېرىقلىرىنى توسۇۋەتكەنىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۈلۈغ سۇلىرى تىزگىنلەنگەن. مەن لۇۋانىنى ئۇنىڭ ئۈچۈن قارىلىق كىيگۈزدۈم؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى. (Sheol h7585) 16 مەن ئۇنى ھاڭكا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە تەھتىساراغا تاشلىۋەتكىنىمدە، ئۇنىڭ يېقىلغان چاغدىكى ساداسى بىلەن ئەللەرنى تەۋرىتىۋەتتىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئېرەم باغچىسىدىكى بارلىق دەرەخلەر، لۇۋاندىكى سەرخىل ۋە ئەڭ ئېسىل دەرەخلەر، ياخشى سۇغىرىلغان ھەمەمە دەرەخلەر يەر تېگىدىكى ئورۇپ تەسەللى تاپقان. (Sheol h7585) 17 ئۇنىڭ سايىسىدە تۇرغانلار ۋە ئەللەر تارىسىدا ئۇنى قولالايدىغانلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تەھتىساراغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ يېنىغا چۈشكەن. (Sheol h7585) 18 قېنى ئېيتە، ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەرنىڭ قايسىسى شان-شەرەپ ۋە گۈزەللىكتە سەن [مىسرغا] تەڭ كېلەلەيتتى؟ بىراق سەنمۇ ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەر بىلەن تەڭ يەر تېگىگىرىگە چۈشۈرۈلىسەن؛ سەن خەتنە قىلىنمىغانلار تارىسىدا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە ياتىسەن؛ مانا بۇ پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېسۇۋىسىدۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

32

ئون ئىككىنچى يىلى، ئون ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەۋن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ سەن ئۇنۇزۇكنى ئەللەر ئارىسىدا بىر شىرغا ئوخشاتقانسەن، بىراق سەن دېڭىز-ئوكيانلار ئارىسىدىكى بىر ئەجدىھاسەن، خالاس، سەن پالاقلىشىپ ئېرىقلىرىڭنى ئېشىپ تاشتۇرۇپ، سۇلىرىنى ئاياغلىرىڭ بىلەن چالغىنىپ، دەريالىرىنى لېيىتىپ قويدۇڭ. 3 ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆپ ئەللەرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئالدىدا ئۆز تورۇمنى ئۈستۈڭگە يېيىپ تاشلايمەن؛ ئۇلار سېنى تورۇمدا ئۈتۈپ تارتىشىدۇ. 4 مەن سېنى قۇرۇقلۇقتا قالدۇرۇپ، دالاغا تاشلايمەن؛ ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارنى ئۈستۈڭگە قوندۇرۇپ، يەر يۈزىدىكى جانۋارلارنى سېنىڭدىن تويۇندۇرىمەن؛ 5 گۈشۈڭنى تاغلار ئۈستىگە قويمەن، جىلغىلارنى پۈتكۈل ئەزايىڭ بىلەن تولدۇرىمەن؛ 6 مەن قېنىڭنىڭ ئېقىشلىرى بىلەن زېمىنى ھەتتا تاغلارغىچىمۇ سۇغىرىمەن؛ جىرالار سەن بىلەن توشۇپ كېتىدۇ. 7 نۇرۇڭنى ئۈچۈرگىنىمدە، مەن ئاسمانلارنى توسۇۋۇتىمەن، يۇلتۇزلارنى قارا قىلىمەن؛ قۇياشنى بۇلۇت بىلەن قاپلايمەن، ئاي نۇر بەرمەيدۇ. 8 ئاسمانلاردىكى بارلىق پارلايدىغان نۇرلارنى ئۈستۈڭدە قارا قىلىپ، زېمىنىڭگە قاراڭغۇلۇقنى قاپلايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 9 مەن ئەللەر تارىسىغا، يەنى سەن تونۇمىغان مەملىكەتلەر تارىسىغا سېنىڭ ھالاكتىن [قالغان ئادەملىرىڭنى] ئېلىپ كەتكىنىمدە، كۆپ ئەللەرنىڭ يۈرىكىنى بىئارام قىلىمەن؛ 10 مەن كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن ئالاقازادە قىلىمەن، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى ساڭا قاراپ دەھشەتلىك قورقىشىدۇ؛ مەن قىلىچمنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئويناتقىنىمدا، يەنى سېنىڭ يېقىلغان كۈنىڭدە ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز جان قايغۇسىدا ھەر دەقىقە تەۋرىنىدۇ. 11 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچى ئۈستۈڭگە چىقىدۇ. 12 پالۋانلارنىڭ قىلىچلىرى بىلەن مەن سېنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىڭنى يېقىتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەللەر تارىسىدىكى مۇستەبىتلەردۇر؛ ئۇلار مىسىرنىڭ پەخرىنى يوقىتىدۇ، ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى قۇرۇتۇۋېتىلىدۇ. 13 مەن زور سۇلار بويىدىن بارلىق ھايۋانلىرىنىمۇ ھالاك قىلىمەن؛ ئىنسان ئايىغى قايتىدىن ئۇلارنى چالغاتمايدۇ، ھايۋانلارنىڭ تۇياقلىرى قايتىدىن ئۇلارنى لېيىتمايدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى تىندۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئېرىقلىرىنى سۇپىسۇزۇك مايدەك ئاقتۇرىمەن،

دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ـ مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيرانە قىلغىنىمدا، زېمىن ئۆزىنىڭ
بارلىقىدىن مەھرۇم بولغىنىدا، مەن ئۇنىڭدىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئۆرۈۋەتكىنىمدە،
ئەمدى ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **16** ـ بۇ بىر مەرسىيە؛ ئۇلار
ئۇنى ئوقۇيدۇ ـ ئەللەرنىڭ قىزلىرى ماتەم قىلىپ ئۇنى ئوقۇيدۇ؛ مەرسىيەنى ئۇلار مىسىر ۋە
ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىگە ئوقۇيدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **17** ئون
ئىككىنچى يىلى، ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە [يەنە] مۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىرنىڭ توپ-توپ
ئادەملىرى ئۆچۈن ئاھ-زار چەككىن، ئۇنىڭدەك ئۇلارنى، يەنى ئۇنى كۆچلۈك ئەللەرنىڭ
قىزلىرى بىلەن بىللە تۆۋەنگە، ھاكۆنا چۇشىدىغانلارغا ھەمراھ بولۇشقا يەر تېگىلىرىگە
چۈشۈرۈپ تاشلىۋەت؛ **19** گۈزەللىكتە سەن كىمدىن ئارتۇق ئىدىڭ؟ ئەمدى چۈشۈپ،
خەتنە قىلىنمىغان بىلەن بىللە يات! **20** ئۇلار قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا يېقىلىدۇ؛
قىلىچ سۇغۇرۇلدى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى سۈرەپ ئاپىرىتىلىشۇن!
21 ئەمدى پالۋانلارنىڭ ئارىسىدىكى باتۇر-ئەزىمەتلەر تەھتىسارانىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ
[مىسىر] ۋە ئۇنى قوللىغانلارغا سۆز قىلىدۇ: ـ«مانا، ئۇلار چۈشتى، ئۇلار جىم ياتىدۇ ـ
خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر!». (Sheol h7585) **22** ـ مانا، شۇ
يەردىدۇر ئاسۇريە ۋە ئۇنىڭ يېغلىغان قوشۇنى؛ ئۇنىڭ گۆرلىرى ئۆز ئەتراپىدىدۇر؛ مانا
ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. **23** ئۇلارنىڭ گۆرلىرى چوڭقۇر ھاڭنىڭ
تېگىدىدۇر؛ ئۇنىڭ يېغلىغان قوشۇنى ئۆز گۆرى ئەتراپىدا ئۆرىدۇ؛ ئۇلار تىرىكلەرنىڭ
زېمىنىدا ئادەملەرگە ۋەھىشەت سالغانلار ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان.
24 مانا ئېلام ۋە ئۇنىڭ گۆرىنىڭ ئەتراپىدا ئۆرغان ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى؛
ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان، ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان پېتى يەر تېگىلىرىگە
چۈشكەنلەر ـ يەنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملەرگە ئۆز ۋەھىشىنى سالغانلار! بىراق ھازىر
ئۇلار ھاڭنا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە چۈمىدۇ. **25** كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆچۈن
ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا، توپ-توپ ئادەملىرى ئارىسىدا بىر ئورۇن راسلىغان؛ خەلقىنىڭ
گۆرلىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچلانغانلار؛
شۇڭا ئۇلار ھاڭنا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ؛ ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا
ياتقۇزۇلدۇ ـ گەرچە تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇلارنىڭ ۋەھىشىنى ئادەملەرگە سېلىنغان
بولسىمۇ! **26** مانا شۇ يەردە مەشەك بىلەن ئۇبال بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى بىلەن
ئۆرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۆرلىرى ئۆز ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار،
قىلىچلانغانلار ـ گەرچە ئۇلار تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىدا ئۆز ۋەھىشىنى ئادەملەرگە
سالغان بولسىمۇ! **27** ئۇلار جەڭ قوراللىرى بىلەن تەھتىساراغا چۈشكەن، قىلىچلىرى
ئۆز بېشى ئاستىغا قويۇلغان، خەتنە قىلىنمايى ئۆرۈپ يېقىلغان پالۋانلار ئارىسىدا ياتمايدۇ؛
ئۇلارنىڭ قەبىھىلىكىرى ئۆز ئۆستىخانلىرى ئۈستىدە بولىدۇ ـ گەرچە ئۇلار تىرىكلەرنىڭ
زېمىنىدا باتۇرلار غىمۇ ۋەھىشەت سالغان بولسىمۇ! (Sheol h7585) **28** سەن [پىرەئۇنۇ]
خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا تارمار بولۇپ، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا ياتىسەن.
29 مانا شۇ يەردە ئېدوم، ئۇنىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق شاھزادىلىرىمۇ، ئۇلار كۆچلۈك
بولسىمۇ، قىلىچلانغانلار بىلەن بىللە ياتقۇزۇلىدۇ؛ ئۇلار خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا،
ھاڭنا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە ياتىدۇ. **30** مانا شىمالدىكى شاھزادىلەر، ھەممىسى؛ مانا
بارلىق زىدوندىكىلەر، ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە چۈشكەن؛ گەرچە ئۆز كۈچىگە بىلەن
ۋەھىشەت سالغان بولسىمۇ، ئۇلار ھازىر خىجالەتتە قالدى؛ ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان بولۇپ،
قىلىچلانغانلار ئارىسىدا يېتىپ، ھاڭنا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە خىجالەتتە قالدۇ. **31**
پىرەئون بۇلارنى كۆرىدۇ، ئۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ قىلىچلانغان توپ-توپ ئادەملىرى توغرۇلۇق،
يەنى ئۆزى ۋە قوشۇنى توغرۇلۇق ئۇلاردىن تەسەللى ئالىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.
32 ـ گەرچە مەن ئۇنىڭ ۋەھىشىنى تىرىك ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ زېمىنىغا سالدۇرغان بولساممۇ،
بىراق ئۇ خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلىدۇ، ـ
يەنى پىرەئون ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

33 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى،
ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەرگە سۆز يەتكۈزۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن قىلىچنى مەلۇم بىر
زېمىن ئۈستىگە چىقارغىنىمدا، زېمىندىكى خەلق ئۆز ئارىسىدىن بىر ئادەمنى تېپىپ ئۆزى
كۆزىتىچى بېكىتىسە، ـ **3** ئۇ قىلىچنىڭ زېمىن ئۈستىگە چىققانلىقىنى كۆرۈپ، كاناي
چېلىپ خەلقنى ئاگاھلاندۇرسا، **4** كىمدىكىم كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىسا،
قىلىچ چېلىپ ئۇنى ئېلىپ كەتسە، ئەمدى ئۇنىڭ قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە بولىدۇ. **5** ئۇ كاناي
ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىغان؛ شۇڭا ئۇنىڭ قېنى ئۆزىگە بولىدۇ؛ ئۇ ئاگاھ ئالغان
بولسا، جېنىنى قۇتقۇزغان بولاتتى. **6** بىراق كۆزەتچى قىلىچنىڭ چېلىنىشىنى كۆرۈپ،
كاناي چالماي، خەلقنى ئاگاھلاندۇرمىسا، ئەمدى قىلىچ چېلىپ ئۇلار ئارىسىدىن بىراۋنى
ئېلىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۆچۈن
مەن كۆزەتچىدىن ھېسىاب ئالىمەن. **7** ئەمدى، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل
جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى دەپ بېكىتكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن خەۋەر ئاڭلاپ،
ئۇلارغا مەندىن ئاگاھ يەتكۈزسەن. **8** مەن رەزىل ئادەمگە: «ئى رەزىل ئادەم، سەن
چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، ۋە ئۆزۈڭ بۇ رەزىلنى يولدىن ياندۇرۇشقا سۆز قىلماي ئۆنى
ئاگاھلاندۇرمىساڭ، ئۇ رەزىل ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۆچۈن سەندىن
ھېسىاب ئالىمەن. **9** بىراق سەن رەزىلنى يولدىن يېنىش ئوتىغۇلۇق ئاگاھلاندۇرساڭ،
ئۇ يولدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۆزۈڭ ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ
قالىسەن. **10** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر:
«بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ۋە گۇناھلىرىمىز بېشىمىزدىدىر، بىز ئۇلار بىلەن زەئىپلىشىپ
كېتىۋاتىمىز؛ ئەمدى بىز قانداقمۇ ھاياتقا ئېرىشىمىز؟» دەيسىلەر. **11** ئۇلارغا سۆزۈمنى
يەتكۈزۈپ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن
رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوقتۇر؛ پەقەت ئۇلارنى رەزىل يولدىن
يېنىپ ھاياتقا ئېرىشسۇن دەيمەن؛ رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىڭلار، يېنىڭلار! نېمىشقا
ئۆلۈڭلار ئېلىدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟!» ـ دېگىن. **12** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى،
ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەرگە مۇنداق دېگىن: ـ ھەققانىي ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئاسىيلىق قىلغان
كۈندە ئۆنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ھەم رەزىل ئادەم بولسا، ئۇ ئۆز رەزىللىكىدىن يانغان كۈندە
رەزىللىكىدىن يېقىلمايدۇ؛ ھەققانىي ئادەم گۇناھ سادىر قىلغان كۈندە، ئۇ ئەسلىدىكى
ھەققانىيلىقى بىلەن ھاياتتا ئۆرىۋەرمەيدۇ. **13** مەن ھەققانىيغا: «سەن بەرھەق ھاياتقا
ئېرىشسەن» دېگىنىمدە، ئۇ ئۆز ھەققانىيلىقىغا تايىنىپ قەبىھلىك سادىر قىلسا، ئەمدى
ئۇنىڭ ھەققانىي ئىشلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ ئۆتكۈزگەن قەبىھلىكى
تۈپەيلىدىن ئۆلىدۇ. **14** ئەمدى مەن رەزىلگە: «سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، بىراق ئۇ
گۇناھىدىن يېنىپ، كۆز ئالدىمدا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە ـ **15** رەزىل ئادەم
قەرزگە كاپالەتكە ئالغان نەرسىنى قايتۇرۇپ بەرسە، ـ بۇلاڭچىلىقتا ئالغانىنى قايتۇرۇپ بەرسە
ـ قەبىھلىك سادىر قىلماي، ھايات بەلگىلىرىدە ماڭسا ـ ئەمدى ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە
بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. **16** ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئۇ
ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن ـ ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. **17** بىراق ئەل-
يۇرتۇڭدىكىلەر: «رەببىنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيدۇ؛ ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ يولى
بولسا ھەممىگە باراۋەر ئەمەس. **18** ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى
سادىر قىلسا، ئۇ بۇنىڭدا ئۆلىدۇ. **19** رەزىل ئادەم ئۆز رەزىللىكىدىن يېنىپ، ئادالەت ۋە
ھەققانىيلىق يۈرگۈزسە، بۇ ئىشلاردىن ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. **20** لېكىن سىلەر: «رەببىنىڭ يولى
ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيسىلەر؛ ئى ئىسرائىل جەمەتى، مەن ھەرقايسىڭلارغا ئۆز
يوللىرىڭلار بويىچە ئۇستۇڭلارغا ھۆكۈم چىقىرىمەن! **21** ۋە شۇنداق بولدىكى، سۈرگۈن
بولغان ئون ئىككىنچى يىل، ئوننىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، يېرۇسالېمدىن قاچقان بىرسى
يېنىمغا چېلىپ: «شەھەر بۆسۈلدى!» ـ دېدى. **22** ئەمدى قاچقان ئادەمنىڭ يېتىپ
چېلىشىنىڭ ئالدىنقى ئاخشىمىدا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قونغاندىدى؛
شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىمنى ئېچىپ قويدى؛ ئاغزىم ئېچىلىپ، مەن يەنە گاڭگا بولمىدىم. **23** ۋە

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **24** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدىكى خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار: «ئىبراھىم يەققەت بىر ئادەم تۇرۇپمۇ بۇ زېمىنغا مىراس بولغاندى؛ بىراق بىز كۆپ ئادەممىز؛ ئەمدى زېمىن بەرىبىر بىزگە تەقدىم قىلىندى» ـ دەپ ئېيتىۋاتىدۇ. **25** شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر گۆشنى قان بىلەن يەيسىلەر، سىلەر تۆز مەبۇدلىرىڭلارنى باش كۆتۈرۈپ ئىزدەيسىلەر، سىلەر قان تۆكۈۋاتىسىلەر، ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟ **26** سىلەر قىلىچلىرىڭلارغا تايىنىنسىلەر، سىلەر يىرگىنچلىك ئىشلارنى چىقىرىسىلەر، ھەر بىرىڭلار تۆز قوشنىسىنىڭ ئايالىغا بۇزۇقچىلىق قىلدۇ. ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟».

27 ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار قىلىچلىنىپ يىقىلىدۇ؛ دالادا قالغانىنى ياۋايى ھايۋانلارنىڭ يەۋېتىشكە تاپشۇرىمەن؛ ئىستىھكاملار ۋە غارلاردا تۇرغانلارمۇ ۋابا كېسىلىدىن تۆلىدۇ. **28** مەن زېمىننى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن؛ ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان پەخرى يوقىلىدۇ؛ ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ۋەيرانە بولىدۇكى، ئۇلاردىن تۆتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولمايدۇ. **29** ئۇلارنىڭ يۇرگۈزگەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلغىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

30 ـ ئەمدى سەن بولساڭ، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەر ھەردائىم سېنى ئاغزىغا ئېلىپ تۇيلىرىنىڭ تاملىرىنىڭ يېنىدا ۋە دەرۋازىلاردا سۆزلەپ بىر-بىرىگە ھەم ھەربىرى تۆز قېرىندىشىغا سەن توغرۇلۇق: «قېنى بېرىپ، پەرۋەردىگاردىن نېمە سۆز باركىن، ئاڭلاپ كېلەيلى!» ـ دەيدۇ. **31** ئۇلار جامائەت سۈپىتىدە يېنىڭغا كېلىپ، مېنىڭ خەلقىمنىڭ سۈپىتىدە ئالدىڭدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ ئۇلار ئاغزى بىلەن ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ، بىراق كۆڭلى ھارام مەنپەئەتكە تارتىدۇ؛ **32** مانا، سەن ئۇلار ئۈچۈن پەققەت يېقىملىق ئاۋاز بىلەن،سازلىرى ئوبدان تەڭشىلىپ ئېيتىلغان مۇھەببەت ناخشىسىسەن، خالاس؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ. **33** ئەمدى بۇنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا (ئۇ بەرھەق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ!) ئۇلار بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ».

34

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ ئىسرائىلنى باققۇچى پادىچىلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ پادىچىلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆزلىرىنلا بېقىۋاتقان ئىسرائىلنىڭ پادىچىرىنىڭ ھالىغا ۋاي! پادىچىلارنىڭ پادىسىنى ئوزۇقلاندۇرۇش كېرەك ئەمەسمۇ؟ **3** سىلەر يېغىنى تۆزۈڭلار يەيسىلەر، يۈڭنى تۆزۈڭلار كىيىسىلەر، بوردالغان ئېسىل مالنى سويۇسىلەر، لېكىن قويلارنى باقمايسىلەر. **4** ئاجىزلارنى كۆچەيتمىدىڭلار، كېسەللەرنى ساقايتمىدىڭلار، زەخىملەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمىدىڭلار، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدىڭلار، ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ بارمىدىڭلار، ئەكسىچە سىلەر زوراۋانلۇق-زۇمىۋاۋلۇق ۋە رەھىمسىزلىك بىلەن ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ كەلگەنسىلەر. **5** ئۇلار پادىچىسىز بولۇپ تارقىلىپ كەتتى؛ ئۇلار تارقىلىپ كېتىپ دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوزۇقى بولۇپ كەتتى. **6** مېنىڭ قويلىرىم بارلىق تاغلار ئارىسىدىن، ھەر يۇقىرى ئېگىزلىك ئۈستىدە تېنەپ كەتتى؛ مېنىڭ قويلىرىم يۈتكۈل يەر يۈزىگە تارقىپ كەتتى، بىراق ئۇلارنى تېپىشقا تىرىشقۇچى يا كى ئىزدىگۈچى يوق ئىدى. **7** شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **8** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قويلىرىمنىڭ پادىچىسى بولمىغاچقا، ئۇلار ئۈۋ بولۇپ قالدى، دالادىكى ھەربىر ھايۋانغا ئوزۇقى بولدى؛ چۈنكى مېنىڭ پادىچىلىرىم تۆز پادامنى ئىزدىمەيدۇ، ئۇلار پەققەت ئۆزلىرىنى باقىدۇ، مېنىڭ قويلىرىمنى باقمايدۇ. **9** ـ شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **10** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن پادىچىلارغا قارشىمەن؛ مەن تۆز قويلىرىمنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالىمەن، ۋە ئۇلارنى پادىنى بېقىشتىن توختىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پادىچىلار ئۆزلىرىنىمۇ باقمايدۇ؛ ۋە مەن قويلىرىمنى ئۇلارغا يەنە ئوزۇق بولمىسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلدۇرىمەن. **11** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆزۈم ئۆز قويلىرىمنى ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ھالىنى سورايمەن؛ **12** پادىچى ئۆزىنىڭ قويلىرى تارىسىدا، تاراپ كەتكەن قويلارنى تېپىپ باققاندەك، مەنمۇ قويلىرىمنى ئىزدەپ باقمەن؛ ئۇلار بۇلۇتلۇق قارانغۇ كۈندە تارىلىپ كەتكەن ھەربىر جايلاردىن مەن ئۇلارنى قۇتۇلدۇرىمەن. **13** مەن ئۇلارنى خەلقلەردىن ئېچىكىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەردىن يىغىمەن، ئۆز زېمىنىغا ئاپىرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، ئېرىق-ئۈستەكلەر بويىدا ۋە زېمىنىدىكى بارلىق ئۆرالغۇ جايلاردا باقمەن؛ **14** مەن ئۇلارنى ئېسىل چىمەنزاردا باقمەن؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۇلارنىڭ يايلىقى بولىدۇ؛ ئۇلار شۇ يەردە ئوبدان يايلاقتا ياتىدۇ؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، مۇنبەت چىمەنزاردا ئوزۇقلىنىدۇ. **15** مەن ئۆزۈم ئۆز پادامنى باقمەن، ئۇلارنى ياتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** ـ مەن يولدىن تېنەپ كەتكەنلەرنى ئىزدەيمەن، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرىمەن؛ زەخىملەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمەن، ئاجىزلارنى كۈچەيتىمەن؛ بىراق سەمرىگەنلەر ۋە كۈچلۈكلەرنى يوقىتىمەن، پادامنى ئادالەت بىلەن باقمەن. **17** ئەمدى سىلەرگە كەلسەم، ئى مېنىڭ پادام، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوي ۋە قوي تارىسىدا، قوچقارلار ۋە تېكىلەر تارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **18** ئەمدى سىلەرنىڭ ياخشى چىمەنزارنى يېگىنىڭلار تازلىق قىلىپ، چىمەندىكى قالغان ئوت-چۆپلەرنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن چەيلۈۋېتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ سىلەر سۈپىسۈزۈك سۇلاردىن ئىچكەندىن كېيىن، قالغىنىنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن لېيتۈۋېتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ **19** شۇڭا مېنىڭ قويلىرىمنا سىلەرنىڭ ئاياغلىرىڭلار چەيلىۋەتكەنىنى يېيىشتىن، ئاياغلىرىڭلار دەسىسەپ لېيتۈۋېتكەنىنى ئىچىشتىن باشقا ئامال يوق. **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن، مەن ئۆزۈم سەمرىگەن قويلار ۋە ئوزۇق قويلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **21** چۈنكى سىلەر مۇرە-يانپاشلىرىڭلار بىلەن ئىتتىرىپ، مۈڭگۈزلىرىڭلار بىلەن ئۇلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىۋەتكۈچە ئۈستىسىلەر، **22** ـ مەن ئۇلارنى يەنە ئوۋ ئوبيېكتى بولمىسۇن دەپ ئۆز پادامنى قۇتقۇزىمەن؛ ۋە مەن قوي ۋە قوي تارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **23** مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پادىچىنى تىكلەيمەن، ئۆ ئۇلارنى باقىدۇ؛ ئۆ بولسا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت؛ ئۆ ئۇلارنى بېقىپ، ئۇلارغا پادىچى بولىدۇ، **24** ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلار ئارىسىدا ئەمىر بولىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. **25** مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان ئەھدىنى تۈزۈپ، يىرتقۇچ ھايۋانلارنى زېمىندىن ئۆچۈتىمەن؛ ئۇلار بىخەتەر بولۇپ جاڭگالدا ئۇيىقىدۇ، ئورمانلىقلاردا قونۇپ ئۇخلايدۇ. **26** مەن ئۇلارنى ھەم ئېگىزلىكىم ئەتراپىدىكى جايلارنى بەركەتلىك قىلىمەن؛ يامغۇر-يېغىنلارنى ئۆز پەسلىدە ياغدۇرىمەن؛ بۇلار بەركەتلىك يامغۇرلار بولىدۇ. **27** دالادىكى دەرەخلەر مېۋىلىرىنى، ئېرىق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ؛ ئۇلار ئۆز زېمىنىدا بىخەتەر ئولتۇرىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ بويۇنتۇرۇق-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، ئۇلارنى قۇلۇققا ئۇچىتقانلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرغىنىمدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **28** ئۇلار يەنە ئەللەرگە ئۇۋ بولمايدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار يەنە ئۇلارنى يەۋەتمەيدۇ؛ ئۇلار بىخەتەر ئولتۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقىتمايدۇ. **29** مەن ئۇلار ئۈچۈن داڭقى چىققان ئالاھىدە بىر بوستانلىق جايىنى تەمىنلەيمەن؛ ئۇلار قايتىدىن زېمىندا ئاچارچىلىقتا يىگەلەپ قالمايدۇ، يا كى قايتىدىن ئەللەرنىڭ مازاق ۋە ئوبيېكتى بولمايدۇ. **30** ئاندىن ئۇلار مەنكى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولىدىغانلىقىمنى ۋە ئۆزلىرىنىڭ، يەنى ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنىڭ خەلقىم بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **31** ـ ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى مېنىڭ قويلىرىم، مېنىڭ چىمەنزارىمدىكى قويلىرىم، ئىنسانلاردۇرسىلەر، خالاس؛ مەن بولسام سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

35

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى سېئىر تېغىغا قارىتىپ، بېشارەت بېرىپ ئۇنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، ئى سېئىر تېغى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ مەن قولۇمنى ئۇستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنى بىر ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن. **4** مەن شەھەرلىرىڭنى خارابە قىلىۋېتىمەن، ۋە سەن ۋەيرانە بولىسەن؛ ئاندىن سەن مېنىڭ

پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 5 چۈنكى سەن مەڭگۈگە تۈچەنلىك ساقلاپ كەلگەنسەن، ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا كۆپلەپ چۈشكەن كۈندە، قەبىھلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، ئۇلارنى قىلىچ كۆچىگە تاپشۇرۇپ بەرگەنلىكىڭ تۆپەيلىدىن، 6 شۇڭا مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن ساڭا قان تۆكۈلۈشنى بېكىتتىم؛ قان سېنى قوغلايدۇ. سەن قان تۆكۈشتىن نەپرەتلەنمىگەنلىكىڭ تۆپەيلىدىن، ئەمدى قان سېنى قوغلاپ يۈرىدۇ. 7 مەن سېئىر تېغىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-بياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىن يىسىپ تۈتكۈچى ھەم ئۇنىڭغا قايتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. 8 مەن ئۇنىڭ تاغلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلىرى بىلەن تولدۇرىمەن؛ سېنىڭ ئېگىزلىكلىرىڭدە، سېنىڭ جىلغىلىرىڭدا، سېنىڭ بارلىق جىرالىرىڭدا قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىقىلىدۇ. 9 مەن سېنى مەڭگۈگە ۋەيرانە قىلىمەن؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئادەمزاتسىز بولىدۇ؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 ـ چۈنكى سەن: «بۇ ئىككى ئەل، ئىككى مەملىكەت مېنىڭكى بولىدۇ، بىز ئۇلارغا ئىگە بولىمىز» دېگىنىڭ تۆپەيلىدىن ـ گەرچە مەن پەرۋەردىگار شۇ يەردە بولغان بولسامۇ ـ، 11 ئەمدى مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سېنىڭ نەپرىتىڭدىن چىققان ئاچچىقىڭ بويىچە ۋە ھەسىتىڭ بويىچە ساڭا مۇئامىلە قىلىمەن؛ مەن ئۇستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىشىم بىلەن، مەن ئۇلار تارىسىدا ئۆزۈمنى كۆرسىتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىسرائىل تاغلىرىغا قاراپ: «ئۇلار ۋەيران بولدى، ئۇلار بىزگە يەم بولۇشقا تەقدىم قىلىندى» دېگەن بارلىق ھاقارەتلىرىڭنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئاڭلىغىنىمنى سەنلەر تونۇپ يېتىسىلەر. 13 ئۇنىڭ ئۇستىگە ئاغزىڭلاردا سىلەر ماڭا قارشى چىقىپ ئۆزۈڭلارنى چوڭ كۆرسىتىپ، ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغان سۆزۈڭلەرنى كۆپەيتكەنسىلەر؛ مەن ئۇلارنى ئاڭلىدىم. 14 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ پۈتكۈل يەر يۈزى شادلىنىپ كەتكىنىدە، مەن سېنى ۋەيرانە قىلىمەن. 15 ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مىراسى ۋەيران قىلىنغاندا بۇنىڭدىن سەن شادلانغىنىڭدەك، مەنمۇ ساڭا شۇنداق قىلىمەن؛ سەئىر، ئى سېئىر تېغى ۋە بارلىق ئېدوم ـ سىلەرنىڭ بارلىقىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ؛ ۋە [ئېدومىيلار] مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

36

ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل تاغلىرىغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئىسرائىل تاغلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ 2 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دۈشمەننىڭ سىلەرگە قاراپ: «ۋاھ! مەڭگۈ يۇقىرى جايلار بىزگە تەئەللۇق بولدى!» دېگىنى تۆپەيلىدىن، 3 شۇڭا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، چۈنكى ئۇلار سىلەرنى ۋەيرانە قىلىپ، ئەللەردىن قالغانلىرىغا تەۋە قىلىشقا ھەرياندىن سىلەرنى ئەزگەنلىكى تۆپەيلىدىن، ۋە سىلەر ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تۇھمەت ئوبيېكتى بولۇپ قالغانلىقىڭلاردىن، 4 ئەمدى شۇڭا، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ رەب پەرۋەردىگار ئەللەردىن قالغانلىرىغا ئوجلا ھەم مازاق قىلىپ، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا، ۋەيران بولغان خارابىلەر ۋە تاشلىۋېتىلگەن شەھەرلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ 5 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خۇشال بولۇشۇپ قەلبىدىكى پۈتۈن تۈچەنلىكى بىلەن مېنىڭ زېمىنىمنى ئۆزلىرىگە تەئەللۇق بولۇشقا بېكىتىپ، ئۆنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋالايلى دېگەن ئەللەردىن قالغانلىرىغا ۋە ئېدومدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە بەرھەق، مەن [ئۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن چىققان ئاچچىق ئوتىدا سۆز قىلدىم: ـ 6 ئىسرائىل زېمىنى توغرىلۇلۇق بېشارەت بېرىپ، تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز [خەلقىمگە بولغان] قىزغىنلىقىمدىن قەھرىم بىلەن سۆز قىلدىم ـ چۈنكى سىلەر ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى بېگەنسىلەر. 7 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ شۇنداق قەسەم ئىچەنكى، بەرھەق، ئەترابىڭلاردىكى ئەللەر ئۆزىنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئۆزى ئىشىتىدۇ. 8 لېكىن سىلەر، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، شاخلىنىسىلەر، خەلقىم ئىسرائىلغا مېۋە بېرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇلار پات ئاردا قايتىپ كېلىدۇ. 9 چۈنكى مانا، مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن سىلەرگە قارايمەن، سىلەر يۇمشىتىلىسىلەر ھەم تېرىلىسىلەر. 10 ۋە مەن ئۈستۈڭلاردە ئادەملەرنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، ئۇلارنىڭ بارلىقىنى كۆپەيتىمەن؛ شەھەرلەر ئاھالىلىك بولىدۇ، خارابىلەر قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 11 مەن ئۈستۈڭلاردە ئادەم ھەم ھايۋانلارنى كۆپەيتىمەن، ئۇلار ئاۋۇپ نەسىل كۆرىدۇ؛ مەن ئۆتۈكەن زامانلاردىكىدەك سىلەرنى ئولتۇراقلىق قىلىمەن، بەرھەق، ھالىڭلارنى ئەسلىدىكىدىن ئەۋزەل قىلىمەن؛ سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 12 مەن ئۈستۈڭلارغا ئادەملەرنى، يەنى خەلقىم ئىسرائىلنى ماڭدۇرىمەن؛ ئۇلار سىلەرگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ مىراسى بولىسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۇلارنى بالىلىرىدىن جۇدا قىلمايسىلەر. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۇلارنىڭ سىلەرگە: «سىلەر ئادەملەرنى يەيسىلەر، ئۆز ئېلىڭلارنى بالىلارىدىن جۇدا قىلغانسىلەر!» دېگىنى تۆپەيلىدىن، 14 ئەمدى سىلەر يەنە ئادەملەرنى يېمەيسىلەر، ئۆز ئېلىڭلارنى بالىلىرىدىن يەنە جۇدا قىلمايسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ـ مەن سىلەرگە يەنە ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئاڭلاتقۇزمايمەن؛ سىلەر ئەللەرنىڭ تاپا-تەنسىنى يەنە كۆتۈرمەيسىلەر، سىلەر ئۆز ئېلىڭلارنى قايتىدىن يىقىتمايسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 17 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ئۆز زېمىندا تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار ئۆز يولى ھەم قىلمىشلىرى بىلەن ئۆنى بۇلغىغان؛ مېنىڭ ئالدىمدا ئۇلارنىڭ يولى ئايې كۆرگەن ئايالنىڭ ناپاكلىقىغا ئوخشاش. 18 شۇڭا زېمىنغا توكەن قان ئۈچۈن، زېمىنى مەبۇدلىرى بىلەن بۇلغىغانلىقى ئۈچۈن، مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكتۈم؛ 19 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتتىم، ئۇلار مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىلىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردىم. 20 ئۇلار باردىغان ھەرقايسى ئەللەرگە كەلگەندە، ئۇلار تونۇرسىدا: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى، بىراق ئۇلار ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن چىققان!» ـ دېيىلگەندە، ئۇلار يەنىلا مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىغان؛ 21 بىراق مەن ئىسرائىل جەمەتى بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانغان پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن كۆڭۈل بۆلدۈم. 22 شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بۇ ئىشنى سىلەرنى دەپ ئەمەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى، بەلكى سىلەر بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا سىلەر بۇلغىغان ئۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن قىلىمەن. 23 مەن ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانغان، ئۆزۈمنىڭ بۇيۇك نامىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ نامىمنى دەل سىلەر ئۇلار ئارىسىدا بۇلغىغان؛ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەن ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا پاك-مۇقەددەس كۆرسەتكىنىمدە، ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 24 مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يىغىپ، سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلارغا قايتۇرىمەن. 25 ـ مەن سۈپىسۈزۈك سۇنى ئۈستۈڭلارغا چاچىمەن، بۇنىڭ بىلەن سىلەر پاك بولىسىلەر. سىلەرنى ھەممە پاسكىنىلىقىڭلاردىن ۋە بۇتلىرىڭلاردىن پاكلايمەن. 26 مەن سىلەرگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچىڭلارغا يېڭى بىر روھ سالىمەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. 27 مېنىڭ روھىمنى ئىچىڭلارغا كىرگۈزۈپ، سىلەرنى ئەمر-پەرمانلىرىم بويىچە ماڭغۇزىمەن، ھۆكۈملىرىمنى ئۈتقۈزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر، 28 سىلەر مەن ئاتاۋۇلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ياشايسىلەر، مېنىڭ قوۋمىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. 29 مەن سىلەرنى بارلىق پاسكىنچىلىكتىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن بۇغدايىنى ئاۋۇن بولۇشقا بۇيرۇيمەن؛ ئۈستۈڭلارغا ھېچ ئاچارچىلىقنى قويمايمەن؛ 30 مەن دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى ۋە ئېتىزدىكى مەھسۇلاتلارنى ئاۋۇتىمەنكى، سىلەر ئاچارچىلىق تۆپەيلىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە بولمايسىلەر. 31 سىلەر رەزىل يوللىرىڭلار ۋە ناچار قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەپ، قەبىھلىكلىرىڭلار ۋە يىرگىنچلىك قىلغانلىرىڭلار ئۈچۈن ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن يىرگىنسىلەر. 32 سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى، بۇ ئىشنى قىلىشىم سىلەر ئۈچۈن ئەمەس ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ئۆز يوللىرىڭلار ئۈچۈن خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولۇڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 33 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قەبىھلىكىڭلاردىن پاكلىغان كۈندە، مەن شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىمەن، خارابە قالغان

جايلارمۇ قايتىدىن قۇرۇلدۇ. **34** ۋەيران قىلىنغان زېمىن تۈتۈپ كېتىۋاتقان ھەربىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ۋەيرانە كۆرۈنسىمۇ، ئۇ قايتىدىن تىرىلدۈ. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بۇ ۋەيران قىلىنغان زېمىن خۇددى ئېدەن باغچىسىدەك بولدى، خارابە، ۋەيران قىلىنغان شەھەرلەر ھازىر مۇستەھكەملەندى، ئاھالىلىك بولدى» ـ دەيدۇ. **36** ۋە ئەتراپىدا قالغان ئەللەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇزۇلغان جايلارنى قۇرغۇچى ھەم ۋەيرانە قىلىنغان يەرلەرنى قايتىدىن تېرىغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، بۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. **37** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەنىلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنىڭ بۇ ئىشلارنى تىلەيدىغان دۇئا-تىلاۋەتلىرىگە ئىجابەت قىلغۇچى بولىمەن؛ مەن قوي پادىسىدەك ئۇلارنىڭ ئادەملىرىنى ئاۋۇتتىمەن؛ **38** مۇقەددەس دەپ ئاتىرلىغان قۇربانلىق قوي پادىسىدەك، بېكىتىلگەن ھېيت-بايراملىرىغا بېغىشلانغان قوي پادىسى يېرۇسالېمغا تولدۇرۇلغاندەك، خارابە بولغان شەھەرلەر قايتىدىن ئادەم پادىلىرى بىلەن تولدۇرۇلدۇ، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

37 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا قوندى، پەرۋەردىگار مېنى روھى بىلەن كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا تۇرغۇزدى، ئۇ يەر سۆڭەكلەرگە تولدى. **2** ئۇ مېنى سۆڭەكلەر ئەتراپىدىن ئۇياق-بۇياققا ئوتكۈزدى، مانا، بۇ ئوچۇق جىلغىدا [سۆڭەكلەر] ئىنتايىن نۇرغۇن ئىدى، ۋە مانا، ئۇلار ئىنتايىن قۇرۇپ كەتكەنىدى. **3** ئۇ مەندىن: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر قايتىدىن ياشىنامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن بىلىسەن، ـ دېدىم. **4** ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر ئۈستىگە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «ئى قۇرۇق سۆڭەكلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **5** رەب پەرۋەردىگار بۇ سۆڭەكلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلەرگە بىر روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن، ۋە سىلەر ھايات بولىسىلەر. **6** مەن ئۈستۈڭلەرگە پەي-سىكىرلەرنى سالىمەن، سىلەرنى تېرە بىلەن يېتىمەن، سىلەرگە روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن، ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر». **7** شۇڭا مەن بۇيرۇلغىنى بويىچە بېشارەت بەردىم، مەن بېشارەت بېرىشىمگە، بىر شاۋقۇن كۆتۈرۈلدى، مانا جالاق-جۇلاق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى، سۆڭەكلەر جېپىسلىشىپ، بىر-بىرگە قوشۇلدى. **8** مەن كۆردۈم، مانا، پەي-سىكىرلەر ۋە ئەت ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كېلىپ ئۇلارنى قاپلىدى، بىراق ئۇلاردا ھېچ روھ-نەپەس بولمىدى. **9** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، روھ-نەپەسكە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: تۆت تەرەپتىن شامال كەلگەيسىلەر، ئى روھ-نەپەس، ۋە مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەر تىرىلسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈۋلەكلەر» ـ دېدى. **10** شۇڭا مەن بۇيرۇلغاندەك بېشارەت بېرىۋىدىم، روھ-نەپەس ئۇلارغا كىردى-دە، ئۇلار ھايات بولۇپ تىك تۇردى ـ بۇيۇك بىر قوشۇنغا ئايلاندى. **11** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر بولسا ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن جەمەتىدۇر. مانا، ئۇلار: «بىزنىڭ سۆڭەكلىرىمىز قۇرۇپ كەتتى، ئۈمىدىمىز ئۈزۈلدى، بىز تۈگەشتۇق!» ـ دەيدۇ. **12** شۇڭا بېشارەت بېرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن گۇرۇڭلەرنى ئېچىپ، سىلەرنى گۇرۇڭلەردىن چىقىرىمەن، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەرنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئېلىپ كىرىمەن؛ **13** مەن گۇرۇڭلەرنى ئاچقىنىمدا، سىلەرنى گۇرۇڭلەردىن چىقارغىنىمدا، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **14** ۋە مەن ئۆز روھىمنى سىلەرگە كىرگۈزىمەن، سىلەر ھايات بولىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلاردا ئۇرغۇزىمەن؛ سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنى شۇنداق سۆزنى قىلىپ، شۇنى ئادا قىلدى، دەپ بىلىپ يېتىسىلەر». **15** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **16** ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ئىسرائىللار ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ يەنە بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «ئەفرائىم ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ **17** ۋە ئۇلارنى بىر-بىرگە ئۇلاپ قوي؛ ئۇلار قولۇڭدا بىر بولسۇن. **18** خەلقىمدىكىلەر سەندىن: «بۇ ئىشلار بىلەن ئېمنى چۈشەندۈرمەكچى بۇزگە دەپ بەرمەمسەن؟» دەپ سورىسا، **19** ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئەفرائىمنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ قولى ئۈتۈقان يۈسۈپنىڭ تايىقىنى ئېلىپ، ئۇنى يەھۇدانىڭ تايىقىغا قوشۇپ ئۇلاپ، ئۇلارنى بىرلا تاياق قىلىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ قولۇمدا بىر تاياق بولىدۇ. **20** سەن يازغان تاياقلارنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا قولۇڭدا ئۈتۈپ ئۇلارغا شۇنداق دېگىن: ـ **21** «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئىسرائىل بالىلىرىنى بارغان ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، ئۇلارنى ھەرياندىن يىغىپ ئۆز زېمىنىغا ئېپكېلىمەن. **22** مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە بىر ئەل قىلىمەن؛ بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلار قايتىدىن ئىككى ئەل بولمايدۇ، يا كى قايتىدىن ئىككى پادىشاھلىققا ھېچ بۆلۈنمەيدۇ. **23** ئۇلار ئۆزلىرىنى قايتىدىن ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى، لەنەتلىك ئىشلىرى يا كى ئاسىيلىقلىرىنىڭ ھېچقايىسىسى بىلەن ھېچ بۇلغىمايدۇ؛ مەن ئۇلارنى گۇناھ ئوتكۈزگەن ئولتۇراقلاشقان جايلىرىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى پاكلاندۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **24** ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارغا پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسنىڭ بىرلا پادىچىسى بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى ئۈتۈپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. **25** ئۇلار مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپقا تەقدىم قىلغان، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تۇرۇۋېپ كەلگەن زېمىندا تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭدا تۇرىدۇ ـ ئۇلار، ئۇلارنىڭ بالىلىرى، ۋە بالىلارنىڭ بالىلىرى مەڭگۈ تۇرىدۇ ـ مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارنىڭ شاھزادىسى بولىدۇ. **26** مەن ئۇلار بىلەن ئامان-ئىناقلىق بېغىشلايدىغان بىر ئەھدە ئۈزىمىز؛ بۇ ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنى جايىدا ماكانلاشتۇرۇپ ئاۋۇتتىمەن؛ ۋە مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ئۇلار ئارىسىغا مەڭگۈگە تىكەيمەن. **27** مېنىڭ ئۇرالغۇ جايىم ئۇلاردا بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **28** مېنىڭ پاك-مۇقەددەس جايىم ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تىكەنگەندە، ئەمدى ئەللەر ئۇزۇمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

38 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ماگوگ زېمىنىدىكى روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى گوگقا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ **4** مەن سېنى ئارقىڭغا يانداۋۇپ، ئېڭىكىڭگە ئىلمەكلەرنى سىلىپ، سەن ۋە پۈتۈن قوشۇنۇڭنى ـ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، ھەممىسى تولۇق قوراللانغان، سىپار-قالقانلارنى كۆتۈرگەن، قىلىچ تۇتقان توپ-توپ كىشىلەرنى جەڭگە چىقىرىمەن؛ **5** پارس، ئېفىئوپىيە ۋە پۇت، ھەممىسى قالقان-دۇبۇلغا بىلەن قوراللىنىدۇ **6** ـ گومېر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، شىمالىنىڭ ئەڭ قەردىن كەلگەن تورگاماھ جەمەتى ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، بۇ كۆپ ئەللەر ساڭا ھەمراھ بولۇپ بىللە بولىدۇ. **7** تۈزۈڭنى تەييارلا؛ سەن ۋە ساڭا يېغلىغان بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىڭ تەييارلانغان يېتىدا بول؛ سەن ئۇلارغا نازارەچىلىك قىلىسەن. **8** كۆپ كۈنلەردىن كېيىن سەن [جەڭگە] چاقىرىلىسەن؛ سەن ئاخىرقى يىللاردا قىلىچتىن قۇتقۇزۇلغان، كۆپ ئەللەردىن يېغىلغان خەلقىنىڭ زېمىنىغا، يەنى ئۇزۇندىن بېرى ۋەيران قىلىنىپ كەلگەن ئىسرائىل تاغلىرىغا ھۇجۇم قىلىسەن؛ ئۇنىڭ خەلقى ئەللەردىن يېغىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئامان-ئېسەن ئۇرۇنۇرىدۇ؛ **9** سەن، بارلىق توپ ئادەملىرىڭ ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىللە ئالغا بېسىپ، بوران-چاپقۇنىدەك كېلىسەن؛ سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك بولىسەن». **10** ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، كۆڭلۈڭگە باشقىچە خىياللار كىرىپ، سەن رەزىل ھىيلە-نەيرەڭنى ئويلاپ چىقىسەن؛ **11** سەن: «مەن سېپىلسىز يېزا- كەنتلەر جايلاشقان زېمىنغا بېسىپ كىرىمەن؛ مەن ئامان-ئېسەن ئۇرۇنۇۋاتقان بىر خەلققە يېقىنلىشىمەن ـ ئۇلارنىڭ ھەممىسى سېپىلسىز، تاقاقسىز ۋە دەرۋازىسىز ئۇرۇنۇاتىدۇ»، دەيسەن، ـ **12** «شۇنىڭ بىلەن ئولجىلارنى ئېلىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىمەن؛ قولۇمنى ئەسلىدە ۋەيران بولۇپ ئەمدىلىكتە ماكانلىق بولغان جايلارغا، ئەللەردىن يېغىلغان، مال-دۇنياغا ئىگە بولغان، دۇنيانىڭ كىندىكىدە ياشاۋاتقان خەلققە قارشى قىلىمەن». **13** شۇ تاپتا

شىبا، دىدان، تارشىشتىكى سودىگەرلەر بارلىق ياش شەرلىرى بىلەن سەندىن: «سەن ئوڭجا ئېلىشقا كەلدىڭمۇ؟ سەن توپ-توپ ئادەملىرىڭنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلمۇ‌ىلىشقا ـ ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ كېتىشكە، مال-دۇنياڭنى ئېلىپ كېتىشكە، زور بىر ئوڭجىغا ئېرىشىۋ‌ىلىشقا يىغدىڭمۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. **14** شۇڭا بېشارەت بەرگىن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگقا شۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىل ئامان-ئېسەن بولدىغان كۈنىنى، سەن بلىپ يەتمەمسەن؟ **15** سەن تۆز جايىڭدىن، يەنى شىمالنىڭ ئەڭ چەت جايىدىن چىقىسەن، سەن ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر، ھەممىسى ئاتلىق بولۇپ، توپ-توپ ئادەملەر، چوڭ قوشۇن بولىسەن. **16** سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتىمەك خەلقىم ئىسرائىلغا قارشى چىقىسەن ـ بۇ ئاخىرقى زامانلاردا بولىدۇ ـ مەن سېنى تۆز زېمىنىمغا قارشىلىششىقا چىقىرىمەن، شۇنداق قىلىپ مەن سەن ئارقىلىق، ئى گوگ، ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكەندە، تۇلار مېنى تونۇيدىغۇ». **17** ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مەن قەدىمكى زامانلاردا قۇللىرىم بولغان ئىسرائىلدىكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق بېشارەت قىلغان بىرسى سەن ئەمەسمۇ؟ تۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە قارشىلىششىقا چىقىرىدىغانلىقىم توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەن ئەمەسمۇ؟ **18** ۋە شۇ كۈنى، يەنى گوگ ئىسرائىل زېمىنىغا قارشى چىققان كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ غەزىپىم بىلەن مېنىڭ قەھرىم تۇرلەپ چىقىدۇ. **19** مېنىڭ [تۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن، غەزەپ بىلەن شۇنداق سۆز قىلغانىمدىكى، ئىسرائىل زېمىنىدا زور يەر تەۋرەش بولىدۇ؛ **20** شۇنىڭ بىلەن دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى ھايۋانلار، يەر يۈزىدىكى ئۈمىلىگۈچى ھايۋانلار ۋە يەر يۈزىدە تۇرغان بارلىق ئىنسانلار مېنىڭ يۈزۈم ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، تاغلار تۇرۇلۇپ، تىك يارلار غۇلاپ كېتىدۇ، بارلىق تاملار يەرگە تۇرۇلۇپ چۈشىدۇ. **21** مەن بارلىق تاغلىرىمدا تۇنىڭ بىلەن قارشىلىششقا بىر قىلىچ چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرسىنىڭ قىلىچى تۆز قېرىندىشىگە قارشى چىقىدۇ. **22** مەن ۋابا كېسىلى ۋە قان تۆكۈش بىلەن تۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاشقا كىرىشىمەن؛ مەن تۇنىڭغا، تۇنىڭ قوشۇنلىرى ئۈستىگە، تۇنىڭغا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر ئۈستىگە دەھشەتلىك يامغۇر، زور مۇلدۇر تاشلىرى، ئوت ۋە گۈنگۈرت ياغدۇرىمەن؛ **23** مەن تۆزۈمنى تۇلۇغلاپ، تۆزۈمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ ۋە نۇرغۇن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا نامايان بولىمەن، تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

39

«ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ **2** مەن سېنى ئارقىڭغا يانداۋۇرۇپ، يېتىكلەپ، سېنى شىمالنىڭ ئەڭ قەرىدىن چىقىرىمەن، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تاجاۋۇز قىلدۇرىمەن؛ **3** مەن ئوقىيايىڭنى سول قولۇڭدىن تۇرۇپ تاشلىغۇزۇۋېتىمەن، ئوقلىرىڭنى ئوڭ قولۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن؛ **4** سەن ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىگە يېقىلىسەن، سەن ۋە سېنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىڭ، ساڭا ھەمراھ بولغان ئەللەر يېقىلىسىلەر؛ مەن سېنى بارلىق يىرتقۇچ تۇچار-قاناتلارغا گۆش، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوۋ بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. **5** سەن دالادا يېقىلىسەن، چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** مەن ماگوگ ئۈستىگە ۋە دېڭىز بويىدا ئامان-ئېسەن تۇرغانلارغا ئوت ياغدۇرىمەن؛ تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** مېنىڭ پاك-مۇقەددەس ناممىنى خەلقىم ئىسرائىل تارىسدا تونۇتىمەن؛ پاك-مۇقەددەس ناممىنىڭ قايتىدىن بۇلغىنىشقا قەتئىي يول قويمايمەن، ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا تۇرغان مۇقەددەس بولغۇچىسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **8** مانا، ئۇ كېلىدۇ! بۇ ئىشلار چوقۇم بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بۇ دەل مەن ئېيتقان كۈندۈر. **9** ئىسرائىل شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار چىقىپ قوراللارنى، جۈملىدىن سپار-قالقانلار، ئوقيالار، توقاقلار ۋە نەيزىلەرنى كۆيدۈرۈپ ئوت قالايدۇ ـ تۇلار بۇلار بىلەن يەتتە يىل ئوت قالايدۇ. **10** دالادىن ھېچ ئوتۇن ئېلىنمايدۇ، ئورمانلاردىن ھېچ ياغاچ كېسىلمەيدۇ؛ چۈنكى تۇلار قوراللارنى ئوت قالاشقا ئىشلىتىدۇ؛ تۇلار تۆزلىرىدىن ئولجا تۇتقانلارنى ئولجا تۇتىدۇ، تۆزلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **11** ۋە شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىل زېمىنىدىن، يەنى دېڭىزنىڭ شەرقي قىرغىقىدىن ئوتتىدىغانلارنىڭ جىلغىسىدىن گوگقا بىر يەرلىك بولۇشى ئۈچۈن بىر ئورۇننى بېرىمەن؛ بۇ يەرلىك بولسا ئوتكۈچىلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ؛ تۇلار شۇ يەردە گوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىنى كۆمىدۇ؛ ئۇ «ھامون-گوگ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **12** ئىسرائىل جەمەتى زېمىنىنى ھالال قىلىش ئۈچۈن، تۇلارنى يەتتە ئاي كۆمىدۇ؛ **13** زېمىندىكى بارلىق خەلق تۇلارنى يەرلىككە قويىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆزۈم ئۈلۈغلانغان مۇشۇ كۈندە بۇ ئىش تۇلارغا شەرەپ بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **14** تۇلار بىرنەچچە ئادەمنى زېمىننى داۋاملىق ئارىلاپ، تاجاۋۇزچىلارنىڭ زېمىن يۈزىدە قالغان جەسەتلىرىنى كۆمۈشتەك ئالاھىدە ئىشنى قىلىش ئۈچۈن ئايرىيدۇ؛ تۇلار شۇ يەتتە ئاي ئۈتگەندە، ئادەم جەسەتلەرنى ئىزدەش خىزمىتىنى باشلايدۇ. **15** بۇ «زېمىندىن ئوتكۈچىلەر» ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ ئەگەر بىرسى ئادەمنىڭ ئۈستىخىنىنى كۆرگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىغا بىر بەلگە تىكلەيدۇ، «ئىزدەپ كۆمگۈچىلەر» ئۇنى ھامون-گوگ جىلغىسىغا دەپنە قىلغۇچە بەلگە ئۇرىدۇ **16** ([جىلغىدا] «ھاموناھ» دەپ ئاتالغان بىر شەھەر بولىدۇ). تۇلار شۇ يول بىلەن زېمىننى پاكلايدۇ».

17 ـ «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا مۇنداق دېگىن: «يىغىلىشىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمغا، يەنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە قىلىنغان چوڭ قۇربانلىققا ھەرياندىن جەم بولۇڭلار! سىلەر شۇ يەردە گۆش يەپ، قان ئىچىسىلەر. **18** سىلەر باتۇرلارنىڭ گۆشىنى، يەر يۈزىدىكى شاھزادىلارنىڭ قېنىنى ـ قوچقارلارنىڭ، ئۆچكىلەرنىڭ، توربۇقاقلارنىڭ قېنىنى ئىچىسىلەر ـ تۇلارنىڭ ھەممىسى باشاندىكى بوردالغان ماللاردۇر! **19** سىلەر مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمدىن، تويغۇچە ماي يەپ، تويغۇچە قان ئىچىسىلەر! **20** سىلەر داستىخىنىمدا ئاتلار ۋە جەڭ ھارۇۋىسىدىكىلەر، باتۇرلار، بارلىق جەڭچى پالۋانلار بىلەن تويۇنىسىلەر» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ ۋە مەن تۆز شان-شەرىپىمنى ئەللەر ئارىسىغا كۆرسىتىمەن، بارلىق ئەللەر مېنىڭ يۈرگۈزگەن جازالىرىمنى ۋە تۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغان قولۇمنى كۆرىدۇ. **22** ۋە شۇ كۈندىن تارتىپ ئىسرائىل جەمەتى مېنىڭ پەرۋەردىگار، تۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **23** ئەللەر ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكى، ساڭا ئاسىيلىق قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مانا، مەن يۈزۈمنى تۇلاردىن يوشۇرۇۋېتىپ، تۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىنىپ يېقىلدى. **24** تۇلارنىڭ پاسكىنىچىلىقى ۋە تاسىيلىقلىرى بويىچە مەن تۇلارنى بىر تەرەپ قىلدىم، يۈزۈمنى تۇلاردىن يوشۇردۇم». **25** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ھازىر ياقۇپنى سۈرگۈن بولغانلىقىدىن ئەسلىگە قايتۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە رەھىم قىلىپ، تۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن ئوتلۇق قىزغىنلىقىمنى كۆرسىتىمەن. **26** تۆز زېمىنىدا ئامان-ئېسەن تۇرغىنىدا، ھېچكىم تۇلارنى قورقۇتمايدىغان چاغ كەلگەندە، مەن تۇلارنى ئەللەردىن قايتۇرۇپ، دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنلىردىن يىغقىنىمدا، ۋە كۆپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، شۇ چاغدا تۇلار خجالىتىنى ۋە مەندىن يۈز تۇرۇپ قىلغان تاسىيلىقىنىڭ بارلىق گۇناھىنى كۆتۈرىدۇ؛ **28** تۇلار مېنىڭ تۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا سۈرگۈن قىلدۇرغانلىقىم تۈپەيلىدىن، ۋە ئاندىن تۇلاردىن ھېچقايسىسىنى شۇ يەردە قالدۇرمايمۇ تۆز زېمىنىغا يىغقانلىقىم تۈپەيلىدىن، تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ **29** ۋە مەن يۈزۈمنى تۇلاردىن قايتا ھېچ يوشۇرمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە تۆز روھىمنى قۇيغان بولىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

40

بىزنىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىمىزنىڭ يىگىرمە بەشىنچى يىلى، يىلنىڭ بېشىدا، ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنىدە، يەنى شەھەر بۇسۇلۇگەندىن ئون توت يىل كېيىن ـ دەل ئاشۇ كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قوندى، ۋە ئۇ مېنى [شەھەرگە] ئاپاردى. **2**

خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە ئۇ مېنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئاپىرىپ، ئىنتايىن ئېگىز تاغ ئۈستىگە ئورنىلاشتۇردى، تاغنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە شەھەردەك بىر قۇرۇلۇش تۇراتتى. **3** ئۇ مېنى شۇ يەرگە ئاپاردى، مانا قولىدا كاتاپ تانىسى ۋە تۆلچەم خادىسىنى تۇتقان، مىسىنىڭ كۆرۈنۈشىدە بولغان بىر كىشى، ئۇ دەرۋازىدا تۇراتتى. **4** بۇ كىشى ماڭا: «ئىنسان ئوغلى، كۆزلىرىڭ بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلۈڭنى مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان بارلىق ئىشلارغا باغلىغىن؛ چۈنكى بۇنىڭ ساڭا كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن سەن مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كېلىندىڭ. ئىسرائىل جەمەتىگە بارلىق كۆرگىنىڭنى ئايان قىل». **5** ۋە مانا، ئىبادەتخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە تام بار ئىدى. ئۇ كىشىنىڭ قولىدا ئالتە گەزلىك تۆلچەم خادىسى بار ئىدى؛ شۇ چاغدىكى «بىر گەز» بىر گەز بىر ئالىقانغا توغرا كېلەتتى. ئۇ تامنىڭ كەڭلىكىنى تۆلچىدى، بىر «خادا» چىقتى، ئېگىزلىكى بولسا، بىر «خادا» چىقتى. **6** ئۇ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا كېلىپ، ئۇنىڭ پەلەمپەيلىرىگە چىقتى؛ ئۇنىڭ بوسۇغىسىنىڭ كەڭلىكىنى تۆلچىدى، ئۇ بىر خادا چىقتى. يەنە بىر تەرىپىنىڭ كەڭلىكى بىر خادا چىقتى. **7** [دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى] ھەربىر «ئويۇق ئوي»نىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر خادا، كەڭلىكى بىر خادا ئىدى؛ ئويۇق ئويلەرنىڭ ئارىلىقى بەش گەز ئىدى؛ دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى بوسۇغا، يەنى ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى بوسۇغىنىڭ [ئىككى تەرىپىنىڭ] ئۇزۇنلۇقى [ئايرىم-ئايرىم] بىر «خادا» چىقتى؛ **8** ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنى تۆلچىدى، [ئۇزۇنلۇقى] بىر خادا چىقتى. **9** ئۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى تۆلچىدى، سەككىز گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كېشىكىنىڭ يېنىدىكى تامنىڭ قېلىنلىقى ئىككى گەز چىقتى. مۇشۇ دالان ئىچكىرىگە قارايتى. **10** شەرقتە قاريغان دەرۋازىنىڭ ئىچىدە، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن، بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئويلەر بار ئىدى. ئۈچىلىسى ئوخشاش تۆلچەمدە ئىدى؛ ئۈچ ئويۇنىڭ ئىككى يان تېمى ئوخشاش قېلىنلىقتا ئىدى. **11** ئۇ دەرۋازىنى تۆلچىدى، كەڭلىكى ئون گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئون ئۈچ گەز ئىدى. **12** بۇ يانداىكى ئويۇق ئويلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتىكى بىر توسما تام بار ئىدى، ۋە ئۇ يانداىكى ئويۇق ئويلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتا بىر توسما تام بار ئىدى؛ ھەرياندىكى ئويۇق ئويلەرنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى. **13** ئۇ دەرۋازىنىڭ جەمئىي كەڭلىكىنى، يەنى بۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئويىنىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىدىن] ئۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئويىنىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىنىڭچە] يىگىرمە بەش گەز چىقتى؛ بۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئويىنىڭ ئىشىكى بىلەن ئۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئويىنىڭ ئىشىكى بىر-بىرىگە قارىشاتتى. **14** ئۇ ئىچكى ھويلىنا كىرىش ئېغىزىدىكى تۈۋرۈكلەرنى ئۈچلىدى؛ ئۈلارنىڭ ئېگىزلىكى ئاتمىش گەز چىقتى؛ دەرۋازا تېمى بۇ ھويلىنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى ئوراپ تۇرغاندى. **15** دەرۋازىنىڭ تۈۋىدىن دالاننىڭ ئىچكى ئېغىزىنىڭچە ئەللىك گەز چىقتى. **16** ئويۇق ئويلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈدۈل تېمىدا، شۇنداقلا ئويۇق ئويلەرنىڭ ئارىلىقىدا، دالاننىڭ يېنىدا ئوخشاشلا روجەكلەر بار ئىدى؛ مۇشۇ روجەكلەر سىرتىغا قاراپ تاريىپ ماڭغان ئىدى، ھەربىر ئارىلىقتىكى تام-تۈۋرۈكلەرگە پالما دەرەخلىرى نەقىشلەنگەندى. **17** ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپاردى، مانا، كىچىك خانىلار، ۋە سىرتقى ھويلىنى چۈرىدەپ ياسالغان تاش تاختايلىق سۇپا؛ سۇپىنىڭ ئۈستىگە ئوتتۇز كىچىك خانا سېلىنغان. **18** بۇ تاش تاختايلىق سۇپا ھويلىدىكى دەرۋازىلارغا ئۈتاشقان، ئۇنىڭ كەڭلىكى ئۈلارنىڭ ئۇزۇنلۇقىغا باراۋەر ئىدى، بۇ «پەس تاش سۇپا» ئىدى. **19** ئۇ تۆۋەنكى دەرۋازىنىڭ ئىچى تەرىپىدىن ئىچكى ھويلىنىڭ سىرتقى تېمىغىچە بولغان ئارىلىقنى ئۆلچىدى؛ شەرق ۋە شىمال تەرەپلەرنىڭمۇ يۈز گەز چىقتى. **20** ئاندىن سىرتقى ھويلىغا كىرىدىغان، شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكىنى ئۆلچىدى. **21** ئۇنىڭ بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئوي، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئوي بار ئىدى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانلىرى برىنچى دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز. **22** ئۇنىڭ دېرىزىلىرى، دالانلىرى، پالما دەرەخ نەقىشلىرى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ كىشىلەر ئۇنىڭ يەتتە باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بىلەن چىقاتتى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئىچكىرىگە قارايتى. **23** ئىچكى ھويلىدا شىمال ۋە شەرقتىكى دەرۋازىلارغا ئۈدۈل بىردىن دەرۋازە تۇراتتى؛ ئۇ دەرۋازىدىن دەرۋازىنىڭچە ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. **24** ئۇ مېنى جەنۇب تەرەپكە ئاپاردى؛ مانا، جەنۇبقىمۇ قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانلىرىنى ئۆلچىدى، ئۈلار باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. **25** دەرۋازىنىڭ ۋە دالاننىڭ ئەتراپىدىكى دېرىزىلەر باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **26** ئۇنىڭغا چىقىدىغان يەتتە باسقۇچ بار ئىدى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئىچكىرىگە قارايتى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىدە پالما دەرىخىنىڭ نەقشى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتە بىرى، بۇ تەرەپتە بىرى بار ئىدى. **27** ئىچكى ھويلىغا كىرىدىغان، جەنۇبقا قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ جەنۇبىي تەرەپتە دەرۋازىدىن دەرۋازىغا ئۈلچىدى، يۈز گەز چىقتى. **28** ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىغا جەنۇبىي دەرۋازىدىن ئەكىردى؛ ۋە جەنۇبىي دەرۋازىنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۈلچەملىرى باشقا دەرۋازىلەرنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. **29** ئۇنىڭ ئويۇق ئويلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالاننىڭ ئۈلچەملىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالاننىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **30** ئەتراپىدا ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز ئەتراپىدا دالىنى بار ئىدى. **31** ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. **32** ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىدا شەرق تەرەپكە ئاپاردى؛ ئۇ تەرەپتىكى دەرۋازىنى ئۈلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۈلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. **33** ئۇنىڭ ئويۇق ئويلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالاننىڭ ئۈلچەملىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالاننىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **34** ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىنىڭ] ئۇ ۋە بۇ تەرەپىدىكى تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. **35** ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىغا ئاپاردى، ۋە ئۇنى ئۈلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۈلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. **36** ئۇنىڭ ئويۇق ئويلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالانلىرى [باشقىلىرىغا] ئوخشاش ئىدى؛ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **37** ئۇنىڭ دالىنىدىكى تۈۋرۈكلەر سىرتقى ھويلىغا قارايتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. **38** ھەربىر دەرۋازا [ئىككى] تۈۋرۈكىنىڭ يېنىدا ئىشىكلىك كىچىك ئوي بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ ئويلەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى يۇياتتى. **39** دەرۋازىنىڭ دالىنىدا ئۈياندا ئىككىدىن شىرە، بۇياندا ئىككىدىن شىرە بار ئىدى؛ ئۇلار شىرەلەرنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى سويىدۇ. **40** شىمالىي دەرۋازىنىڭ دالاننىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەلەمپەينىڭ بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى؛ دالاننىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يەنە بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى. **41** شۇنىڭدەك دەرۋازىنىڭ ئۇ يېنىدا تۆت شىرە، بۇ يېنىدا تۆت شىرە بار ئىدى ـ جەمئىي سەككىز جوزا بار ئىدى؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قۇربانلىقلارنى سويىدۇ. **42** يەنە تاشتىن يونۇپ ياسالغان، ئۇزۇنلۇقى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر گەز كېلىدىغان تۆت شىرە بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدىغان قورال-ئەسۋابلار قويۇلىدۇ. **43** دەرۋازا ئىچىدە، تاملىرى ئۈستىگە بىر ئالقان ئۇزۇنلۇقتىكى جۆپ ئىلمەكلىك كانارلار بېكىتىلگەن. شىرەلەر ئۈستىگە قۇربانلىق گۆشلىرى قويۇلىدۇ. **44** ئىچكى ھويلا ئىچىدە ۋە ئىچكى دەرۋازىنىڭ سىرتىدا مەدھىيە ناخشىچىلىرى ئۈچۈن ئىككى كىچىك ئوي بار ئىدى، بىرى شىمالىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، جەنۇبقا يۈزلەنگەن؛ يەنە بىرى جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، شىمالغا يۈزلەنگەندى. **45** ئۇ ماڭا: «جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئوي كاھىنلار، يەنى ئىبادەتخانىغا مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. **46** جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئوي كاھىنلار، يەنى قۇربانگاھ ۋەزىپىسىگە مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. بۇلار بولسا زادوكنىڭ جەمەتىنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى، شۇلارلا لاۋِي جەمەتىدىلەر ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا خىزمەتىدە بولۇشقا كەرەكلەيدۇ» ـ دېدى. **47** ئۇ ھويلىنى ئۈلچىدى؛ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى يۈز گەز، تۆت چاسىلىق ئىدى؛ قۇربانگاھ بولسا مۇقەددەسخانا ئالدىدا تۇراتتى.

48 ئۇ مېنى مۇقەددەسخانىنىڭ دالىنغا ئاپاردى؛ ئۇ دالان ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى تاملارنىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچىدى؛ بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز، يەنە بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز چىقتى؛ دالان ئېغىزىنىڭ [ئۆزى ئون تۆت گەز ئىدى]؛ دالان ئېغىزىدىكى تامنىڭ [ئىچكى تەرىپىنىڭ] كەڭلىكى بۇ تەرەپتە ئۈچ گەز، ئۇ تەرەپتە ئۈچ گەز ئىدى. 49 دالاننىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئۆزۈنلۈقى ئون بىر گەز ئىدى، ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى؛ تۈۋرۈكمۇ بار ئىدى، ئۇ يېنىدا بىرى، بۇ يېنىدا بىرى بار ئىدى.

41 ئۇ مېنى [مۇقەددەسخانىدىكى] مۇقەددەس جايىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ جايىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى يان تامنى ئۆلچىدى، ھەر ئىككىسىنىڭ قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى. 2 كىرىش ئېغىزىنىڭ كەڭلىكى بولسا ئون گەز ئىدى؛ مۇقەددەس جايىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ ئىچكى تەرىپىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، ھەر ئىككىسى بەش گەز چىقتى؛ ئۇ مۇقەددەس جايىنىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچىدى، قىرىق گەز چىقتى؛ ئۆتنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز چىقتى. 3 ئۇ ئىچكىرىگە قاراپ ماڭدى، ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ كەڭلىكى ئىككى گەز؛ ئېغىزنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى؛ [ئىككى تەرەپتىكى] توغرا تامنىڭ ئۆزۈنلۈقى بولسا، يەتتە گەز ئىدى. 4 ئۇ مۇقەددەس جايىنىڭ كەينىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچىدى، يىگىرمە گەز چىقتى؛ كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى. ئۇ ماڭا: «بۇ ئەڭ مۇقەددەس جاي» ـ دېدى. 5 ئۇ مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىنى ئۆلچىدى، قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى؛ ياندىكى كىچىك خانىلارنىڭ بولسا، كەڭلىكى تۆت گەز ئىدى؛ كىچىك خانىلار مۇقەددەسخانىنى چۇرىدەپ سېلىنغاندى. 6 يېنىدىكى كىچىك خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك، بىر-بىرىگە ئۈستىلەكلىك ئىدى، ھەر قەۋەتتە ئوتتۇزدىن خانا بار ئىدى؛ كىچىك خانىلارنىڭ لىملىرى مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىغا چىقىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، لىملار كىچىك خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىغا يېكىتلىگەنىدى. 7 يۇقىرىلىغانسېرى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەتراپىدىكى كىچىك خانىلار كېڭىيىپ بارغانىدى؛ چۈنكى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەتراپىدا قۇرۇلۇش بولغانلىقتىن بىنا ئېگىزلىگەنسېرى خانىلار كېڭەيگەن. شۇ سەۋەبتىن مۇقەددەسخانىمۇ ئېگىزلىگەنسېرى كېڭەيگەن. تۆۋەندىكى قەۋەتتىن يۇقىرىدىكى قەۋەتكىچە ئوتتۇرىدىكى قەۋەت ئارقىلىق چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى. 8 مەن مۇقەددەسخانىنىڭ ئېگىز تۇللۇق سۈپىسى بارلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇ ھەم يېنىدىكى كىچىك خانىلارنىڭ ئۆلچى ئىدى؛ ئۆتنىڭ ئېگىزلىكى توپتوغرا بىر «خادا» ئىدى، يەنى ئالتە «چوڭ گەز» ئىدى. 9 يېنىدىكى خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار بىلەن [كاھىنلارنىڭ] ھۈجرىلىرى ئارىلىقىدىكى بوش يەرنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ بۇ بوش يەر مۇقەددەسخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى. 11 يېنىدىكى كىچىك خانىلارغا كىرىش ئېغىزى بولسا بوش يەرگە قارايتتى؛ بىر كىرىش ئېغىزى شىمالغا، يەنە بىرى جەنۇبقا قارايتتى. سۈپا ئۈستىدىكى خانىلارنى چۇرىدىگەن بوش يەرنىڭ كەڭلىكى بەش گەز ئىدى. 12 غەربكە جايلاشقان، بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ ئۆزۈنلۈقى يەتمىش گەز ئىدى؛ بىنانىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز؛ ئۆتنىڭ كەڭلىكى توقسان گەز ئىدى. 13 ھېلىقى كىشى مۇقەددەسخانىنىڭ ئۆزىنى ئۆلچىدى؛ ئۆتنىڭ ئۆزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. بوش يەرنىڭ كەڭلىكى [يۈز گەز ئىدى]، بىنانىڭ تاملىرى قوشۇلۇپ جەمئىي كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 14 مۇقەددەسخانىنىڭ ئالدى تەرىپى ۋە شەرقتە جايلاشقان ھويلىسىنىڭ كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 15 ئۇ [مۇقەددەسخانىنىڭ] كەينىدىكى بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ كەڭلىكىنى، جۈملىدىن ئۇ ۋە بۇ تەرەپتىكى كاردىورنى ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. مۇقەددەسخانىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى بىلەن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»ى ۋە سىرتقا قارايدىغان دالىنى بولسا، ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزىلگەن؛ ئۆتنىڭ بوسۇغىلىرى، ئىچىدىكى ئۈچ جايىنىڭ ئەتراپىدىكى روجەكلىرى ھەم دەھلىزلىرى بولسا، بوسۇغىسىدىن تارتىپ ھەممە يەر، پولدىن دېرىزىلەرگىچە ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزىلگەن (دېرىزىلەر ئۆزى روجەكلىك ئىدى). 17 دالاندىن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»غىچە بولغان تورۇس، ئىچكى ۋە سىرتقى «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىنىڭ ھەممە يېرى كېرۇب ۋە پالما دەرەخلىرى بىلەن ئۆتۈچەملىك نەقىشلەنگەندى. ھەر ئىككى كېرۇب ئارىسىدا بىر پالما دەرىخى نەقىشلەنگەندى؛ ھەربىر كېرۇبنىڭ ئىككى يۈزى بار ئىدى. 19 كېرۇبنىڭ ئىنسان يۈزى بۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشگە قارايتتى؛ شىر يۈزى ئۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشگە قارايتتى؛ پۈتكۈل مۇقەددەسخانىنىڭ [ئىچكى] ھەممە تەرىپى شۇنداق ئىدى؛ 20 دالاننىڭ پولدىن تارتىپ تورۇسغىچە، شۇنىڭدەك «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىغا كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىش قىلىنغان. 21 «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىك كېشەكلىرى بولسا، تۆت چاسىلىق ئىدى؛ «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئالدىدىكى ئىشىك كېشەكلىرىمۇ ئوخشاش ئىدى. 22 «[مۇقەددەس جاي]»[نىڭ] ئېگىزلىكى ئۈچ گەز، ئۆزۈنلۈقى ئىككى گەز بولغان قۇربانگاھى ياغاچتىن ياسالغان؛ ئۆتنىڭ بۇرجەكلىرى، يۈزى ۋە تاملىرىنىڭ ھەممىسى ياغاچتىن ياسالغان؛ ھېلىقى كىشى ماڭا: «بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان شىرەدۇر» ـ دېدى. 23 [مۇقەددەسخانىنىڭ] «مۇقەددەس جاي» ھەم «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەر بىرىنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىكى بار ئىدى. 24 ھەربىر قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ بۇ ئىككى قاتلام قاتلىناتتى؛ بۇ تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ ئۇ تەرەپتىكىسىنىڭمۇ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى. 25 ئۆلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىكلىرى ئۈستىگە، تاملارنىڭ ئۈستىنى نەقىشلىگەندەك، كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىشلەنگەندى؛ سىرتقى دالاننىڭ ئالدىدا ياغاچتىن ياسالغان بىر ئايۋان بار ئىدى. 26 دالاننىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدە روجەكلەر ۋە پالما دەرەخ نەقىشلىرى بار ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار ۋە ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ شەكلىمۇ شۇنداق ئىدى.

42 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا، شىمال تەرىپىگە ئاپاردى؛ ئۇ مېنى يەنە «بوش يەر» گە ئۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ شىمالى ئۇدۇلىغا جايلاشقان كىچىك خانىلارغا ئاپاردى. 2 خانىلارنىڭ جەمئىي ئۆزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى؛ ئۆلارنىڭ كىرىش يولى شىمالغا قارايتتى؛ [خانىلارنىڭ] جەمئىي كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. 3 خانىلار ئىچكى ھويلىغا تەۋە يىگىرمە گەز كەڭلۈكتىكى «بوش يەر» گە قارايتتى، شۇنداقلا سىرتقى ھويلىغا تەۋە «تاش تاختايلىق سۇپا»نىڭ ئۇدۇلىدا ئىدى. ئۈچ قەۋەتلىك خانىلارنىڭ كاردىورىنىڭ بىر تەرىپىدىكى خانىلار يەنە بىر تەرىپىدىكى خانىلارنىڭ ئۇدۇلىدا ئىدى. 4 خانىلارنىڭ ئالدىدا ئون گەز كەڭلىكتە، يۈز گەز ئۆزۈنلۈقتا بىر كاردىور بار ئىدى. خانىلارنىڭ ئىشىكلىرى شىمالغا قارايتتى؛ 5 يۇقىرىدىكى خانىلار توۋەندىكى ۋە ئوتتۇرىسىدىكى ئۆيلەردىن تار ئىدى؛ چۈنكى كاردىورلار كۆپ ئورۇننى ئىگىلىۋالغاندى. 6 خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك ئىدى؛ بىراق ھويلىغا ئوتاش خانىلارنىڭكىدەك تۈۋرۈكلىرى بولمىغاچقا، ئۈچىنچى قەۋەتتىكى خانىلار ئاستىنقى قەۋەتتىكى ۋە ئوتتۇرىدىكى خانىلاردىن تار ئىدى. 7 سىرتتىكى خانىلارنىڭ يېنىدىكى، يەنى ھويلىنى خانىلاردىن ئايرىپ تۇرىدىغان سىرتقى تامنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز ئىدى. 8 سىرتقى ھويلىغا ئۇتاشقان خانىلارنىڭ بولسا، جەمئىي ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز ئىدى؛ مانا، مۇقەددەسخانىغا قارايدىغان تەرىپىنىڭ ئۆزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. 9 بۇ خانىلار ئاستىدا، سىرتقى ھويلىدىن كىرىدىغان، شەرق تەرەپكە قارايدىغان بىر كىرىش يولى بار ئىدى. 10 ئىبادەتخانىنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە، شەرقىي تەرىپىگە قارايدىغان ئىچكى ھويلىدىكى تامنىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ بولغان، «بوش يەر» گە ئۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ ئۆزىگە قارايدىغان خانىلار بار ئىدى؛ 11 ئۆلارنىڭ ئالدىدىمۇ بىر كاردىور بار ئىدى؛ ئۆلار شىمالغا قارايدىغان خانىلارغا ئوخشايتتى. ئۆلارنىڭ ئۆزۈنلۈقى ۋە كەڭلىكى، بارلىق چىقىش يوللىرى، شەكلى ۋە ئىشىكلىرى ئوخشاش ئىدى. 12 جەنۇبقا قارايدىغان بىر يۈرۈش خانىلارنىڭ ئىشىكى ئالدىدىكى كاردىورنىڭ بېشىدا بىر كىرىش يولى بار ئىدى؛ بۇ كىرىش يولىمۇ شەرقتە قارايدىغان تامنىڭ يېنىدا ئىدى. 13 ۋە ئۇ ماڭا: «[ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىدىكى] «بوش يەر» گە ئۇتاشلىق بۇ شىمالى ۋە جەنۇبىي يۈرۈش خانىلار بولسا، مۇقەددەس خانىلاردۇر، پەرۋەردىگارغا يېقىنلىشالايدىغان كاھىنلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى يەيدۇ. ئۆلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى، يەنى ئاشلىق ھەدىيەلەرنى، گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى قويىدۇ؛ چۈنكى شۇ

يەرلەر مۇقەددەستۇر. 14 كاھىنلار خۇدا ئالدىغا كىرگەندىن كېيىن، ئۇلار «مۇقەددەس جاي»دىن بۇاستە سىرتقى ھويلىغا چىقمايدۇ، بەلكى شۇ يەرگە خىزمەت كىيمىنى سېلىپ قويىدۇ، چۈنكى بۇ كىيىملەر مۇقەددەستۇر. ئۇلار پەقەت باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، ئاندىن جامائەت تۇرغان يەرگە چىقىدۇ» ـ دېدى. 15 ئۇ شۇنداق قىلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى كۆلىمىنى ئۆلچىگەندىن كېيىن، ئۇ مېنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىدىن چىقاردى ۋە ئەتراپىدىكى تامىنى ئۆلچىدى. 16 ئۇ شەرقىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 17 ئۇ شىمالىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 18 ئۇ جەنۇبىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 19 ئۇ غەربىي تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 20 ئۇ تۆت تەرىپىنى ئۆلچىدى، ئەتراپىدا ئاۋام بىلەن پاك-مۇقەددەس بولغان جايلارنى ئايرىپ تۇردىغان، ئۆزۈنلۇقى بەش يۈز [خادا] كەلگۈدەك بەش يۈز [خادا] تام بار ئىدى.

43

ئۇ مېنى دەرۋازىغا، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا ئاپاردى، 2 مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شەرق تەرەپتىن كەلدى، ئۇنىڭ ئاۋازى ئۆلۈغ سۈلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك ئىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپى بىلەن يورۇتۇلدى. 3 مەن كۆرگەن بۇ ئالامەت كۆرۈنۈش بولسا، ئۇ شەھەرنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن قېتىمدا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى، ئالامەت كۆرۈنۈشلەر يەنە مەن كېۋار دەريىسى بويىدا ئۇرۇپ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى، مەن دۈم يېقىلدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازا ئارقىلىق ئىبادەتخانىغا كىردى، 5 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، ئىچكى ھويلىغا ئاپاردى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئىبادەتخانىنى تولدۇردى. 6 ھېلىقى كىشى يېنىمدا تۇرغاندا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدن بىرسىنىڭ سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم، 7 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ مېنىڭ تەختىم سېلىنغان جاي، مەن ئاياغ باسىدىغان، مەن ئىسرائىللار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىدىغان جايدۇر؛ ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ـ ئۇلارنىڭ تۆرلىرى يا كى پادىشاھلىرى يۈزۈقلۇقى بىلەن يا كى «يۇقىرى جايلار»دا پادىشاھنىڭ جەسەتلىرى بىلەن مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يەنە ھېچ يۇلغىمايدۇ. 8 ئۇلار تۆر بوسۇغىسىنى مېنىڭ بوسۇغىمنىڭ يېنىغا، ئىشىك كېشىكىنى مېنىڭ ئىشىك كېشىكىمنىڭ يېنىغا سالغان، ئۇلار بىلەن مېنى پەقەت بىر تاملا ئايرىپ تۇراتتى، ئۇلار مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يىرگىنچلىكلىرى بىلەن يۇلغىغان. شۇڭا مەن غەزەبىم بىلەن ئۇلارنى يوقىتىۋەتتىم. 9 ئەمدى ھازىر ئۇلار يۈزۈقلۇقىنى، پادىشاھلارنىڭ جەسەتلىرىنى مەندىن يىراق قىلسۇن؛ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىمەن. 10 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تۆز قەبىھلىكلىرىدىن خىجالەت بولۇشى ئۈچۈن بۇ ئۆينى ئۇلارغا كۆرسىتىپ بەرگىن؛ ئۇلار كاللىسىدا ئىبادەتخانىنى ئۆلچەپ باقسۇن. 11 ئەگەردە ئۇلار تۆز قىلغانلىرىدىن خىجىل بولسا، ئەمدى سەن مۇشۇ ئۆينىڭ شەكلىنى، ئۇنىڭ سېلىنىشىنى، چىقىش يوللىرىنى، كىرىش يوللىرىنى ۋە بارلىق لايىھىسىنى ۋە بارلىق بەلگىلىمىلىرىنى ـ شۇنداق، بارلىق شەكلىنى ۋە بارلىق قانۇنلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگىن؛ ئۇلارنىڭ پۈتكۈل شەكلىنى ئېسىدە تۇتۇشى ھەم ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىغا يازغىن. 12 ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنى شۇنداق بولىدۇ: ئۇ تۇرغان تاغنىڭ چوققىسىنىڭ پاسىلغىچە بولغان دائىرىسى «ئەڭ مۇقەددەس» بولىدۇ؛ مانا، بۇ ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنىدۇر. 13 قۇربانگاھنىڭ «[چوڭ] گەز»دە ئۆلچەنگەن ئۆلچەملىرى شۇنداق ئىدى: ـ بۇ گەز بولسا بىر گەز قوشۇلغان بىر ئالقان بولىدۇ. قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىدىكى ئۇلىنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا بىر ئالقان ئىدى. مانا بۇ قۇربانگاھنىڭ ئۇلى ئىدى. 14 ئۇنىڭ ئۇلىدىن ئاستىقى تەڭگىچە ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى، بۇ «كىچىك تەڭگە»دىن «چوڭ تەڭگە»گىچە تۆت گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى، 15 قۇربانگاھنىڭ ئوت سۈپىسىنىڭ ئېگىزلىكى تۆت گەز ئىدى، ئوت سۈپىسىدا تۆت مۈڭگۈز چوڭقۇيىپ چىقىپ تۇراتتى. 16 قۇربانگاھنىڭ ئوت سۈپىسىنىڭ ئۆزۈنلۇقى ئون ئىككى گەز، كەڭلىكى ئون ئىككى گەز بولۇپ، ئۇ تۆت چاسىلق ئىدى. 17 يۇقىرى تەڭگىچىمۇ تۆت چاسىلق ئىدى، ئۇزۇنلۇقى ئون تۆت گەز، كەڭلىكى ئون تۆت گەز؛ ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا يېرىم گەز ئىدى؛ ئاستىنىڭ كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپىي شەرقتە قارايتى. 18 ئۇ ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: بۇ قۇربانگاھ ئۇ ئىشلەنگەندە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۈنۈش ۋە ئۇ ئىشلەنگەندە قان سېپىش ئۈچۈن ئۇنى ياسىغان كۈندە، شۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى بولىدۇ: ـ 19 سەن لاۋۋىي قەبىلىسىدىن بولغان، يەنى مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇش ئۈچۈن ماڭا يېقىنلىشىدىغان زادوك نەسىلىدىكىلەردىن بولغان كاھىنلارغا گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ياش بىر تورپاقنى بېرىسەن؛ 20 سەن ئۇنىڭ قېنىدىن ئازراق ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە، چوڭ تەڭگىنىڭ تۆت بۇرجىكىگە ھەم ئەتراپىدىكى گىرۋەكلىرى ئۈستىگە سۈرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى پاكىزلاپ ۋە ئۇنىڭغا كافارەت قىلىسەن. 21 سەن گۈناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنى ئېلىپ ئۇنىڭ جەسىتىنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ سىرتىدا بولغان، ئىبادەتخانىدىكى ئالاھىدە بېكىتىلگەن جايدا كۆيدۈرىسەن؛ 22 ئىككىنچى كۈندە سەن گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بېچىرىم بىر تېكىنى سۇنىسەن؛ ئۇلار قۇربانگاھنى تورپاق بىلەن پاكلاندۇرغاندەك تېكە بىلەن ئۇنى پاكلايدۇ. 23 سەن ئۇنى پاكلىغاندىن كېيىن، سەن بېچىرىم ياش بىر تورپاق، قوي پادىسىدىن بېچىرىم بىر قوچقارنى سۇنىسەن؛ 24 سەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنىسەن، كاھىنلار ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇز سېپىدۇ ۋە ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنىدۇ. 25 يەتتە كۈن سەن ھەر كۈنى گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكىنى سۇنىسەن؛ ئۇلار بېچىرىم ياش بىر تورپاقنى، قوي پادىسىدىن بېچىرىم بىر قوچقارنىمۇ سۇنىدۇ. 26 ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت قىلىپ ئۇنى پاكلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئايرىيدۇ. 27 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندە، سەككىزىنچى كۈنى ۋە شۇ كۈندىن كېيىن، كاھىنلار سىلەرنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

44

ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانىنىڭ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى؛ ئۇ ئېتىكلىك ئىدى. 2 پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ دەرۋازا ئېتىكلىك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئېچىلمايدۇ، ھېچكىم ئۇنىڭدىن كىرمەيدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇنىڭدىن كىرگەن؛ شۇڭا ئۇ ئېتىكلىك قالىدۇ. 3 پەقەت شاھزادە، شاھزادىلىك سۈپىتى بىلەن شۇ دەرۋازىنىڭ [كارىدوردا] ئولتۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا نان يېيىشكە بولىدۇ؛ ئۇ [دەرۋازىنىڭ] دالىندىن كىرىدۇ ۋە شۇ يولدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. 4 ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىرىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى، مەن كۆردۈم، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى تولدۇردى، مەن دۈم يېقىلدىم. 5 پەرۋەردىگار ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى ھەم قانۇنلىرى توغرۇلۇق ئېيتىدىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى كۆڭۈل قويۇپ كۆزۈڭ بىلەن كۆر، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلا، ئىبادەتخانىنىڭ كىرىش يولى ۋە مۇقەددەس جايىنىڭ چىقىش يوللىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئېسىڭدە تۇت. 6 ئاندىن ئاسىيلارغا، يەنى ئىسرائىل جەمەتىگە شۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ يىرگىنچلىك قىلىشلىرىڭلارغا بولدى بەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى! 7 سىلەر بارلىق يىرگىنچلىك قىلىشلىرىڭلاردىن سىرت، ماڭا نان، قۇربانلىق مېيى ۋە قېنىنى سۇنغىنىڭلاردا، سىلەر يات ئادەملەرنى، قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغانلارنى مېنىڭ مۇقەددەس جايىمدا، يەنى مېنىڭ ئۆيۈمدە تۇرۇپ ئۇنى بۇلغاشقا كىرگۈزدۈڭلار، ئۇلار ئەھدەمنى بۇزدى. 8 سىلەر مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە مەسئۇلىيەت بىلەن سادىق بولماي، بەلكى مۇقەددەس جايىمدا ئۆزۈڭلارنىڭ ئورنىغا مەسئۇل بولۇشقا [يات ئادەملەرنى] ئىشقا قويدۇڭلار». 9 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل ئارىسىدا ئۇرغان يات ئادەملەردىن، يەنى قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغان ھەرقانداق يات ئادەمنىڭ مېنىڭ مۇقەددەس جايىمغا كىرىشىگە بولمايدۇ 10 لېكىن ئىسرائىلنىڭ مەندىن ئېزىپ

كېتىشى بىلەن، مەندىن يىراقلىشىپ ئازغان، مەيۋىلىرىغا ئىنتىلگەن لاۋۇي جەمەتىدىكىلەر تۆز قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ **11** ھالبۇكى، تۆلار يەنىلا مۇقەددەس ئورنۇمدا، تۆي دەرۋازىلىرىدا نازارەتچىلىك قىلىدىغان ۋە تۆي خىزمىتىدە بولىدىغان خىزمەتكارلار بولىدۇ؛ تۆلار خەلق تۆچۈن كۆيدۈرمە ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدۇ؛ تۆلار خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ تۆلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ. **12** ئەمما خەلق مەيۋىلىرىغا چوقۇنغاندا، تۆلار خەلقنىڭ شۇ ئىشلىرىدا، تۆلارنىڭ خىزمىتىدە بولغانلىقى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتىنى قەبىلىككە ئېلىپ باريدىغان پۇتلىكاشاڭ بولغانلىقى تۆپەيلىدىن، شۇڭا مەن تۆلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم ئىچكەنمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ تۆلار قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. **13** شۇڭا تۆلار مەن تۆچۈن كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تۆتەشكە مېنىڭ يېنىمغا يېقىن كەلمەيدۇ، يا كى مېنىڭ مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلىرىمگە يېقىن كەلمەيدۇ؛ تۆلار بەلكى تۆز خجالىتىنى ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىشى كېرەك. **14** براق مەن تۆلارنى تۆينىڭ تۆزىنىڭ مۇلازىمىتىگە، تۆينىڭ بارلىق خىزمىتىگە ۋە تۆنىگۈنۈ قىلىدىغان بارلىق ئىشلارغا مەسئۇل قىلىمەن. **15** براق ئىسرائىل مەندىن ئېزىپ كەتكەندە، تۆز مۇقەددەس جايىمغا قاراشقا سادىق كاھىنلار، يەنى لاۋىيلار بولغان زادوكنىڭ ئەۋلادلىرى ـ تۆلار خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ تۆلار قۇربانلىقلارنىڭ مېيىنى ۋە قېنىنى سۈنۈشقا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** تۆلار مۇقەددەس جايىمغا كىرىدۇ، مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا داستخىنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ تۆلار مېنىڭ تاپشۇرۇقۇمغا مەسئۇل بولىدۇ. **17** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، تۆلار ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدىن كىرگەندە، كاتاپ كېيىمنى كېيىشى كېرەك؛ ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدا يا كى مۇقەددەستىنا ئالدىدا خىزمەتتە بولغاندا، تۆلاردا ھەرقانداق يۇڭدىن بولغان نەرسە بولمايدۇ؛ **18** بېشىغا كاتاپتىن تىكىلگەن سەللە، بېلىنىگە تۆۋۈنگە كاتاپتىن تامبال كېيىدۇ؛ تۆلار تاۋەمنى تەرلىتىدىغان ھېچقانداق نەرسىنى كېيمەسلىكى كېرەك. **19** تۆلار خەلقنىڭ ئالدىغا سىرتقى ھويلىغا چىققاندا، تۆلار خىزمەت كېيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، تۆلارنى مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا قويۇپ قويىدۇ؛ تۆلار خەلقنىڭ بۇ كېيىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ زىيانغا ئۇچىراملىقى ئۈچۈن باشقا كېيىملەرنى كېيىشى كېرەك. **20** تۆلار چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋۆتەمسىلىكى، يا كى چاچلىرىنى تۆزۈن قويۇۋۆتەمسىلىكى لازىم؛ تۆلار پەقەت قىسقا چاچ قويۇشى كېرەك. **21** ئىچكى ھويلىغا كىرگەندە ھېچقايسى كاھىن شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك. **22** تۆلار تۇل يا كى تاجراشقان ئايالنى تۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ تۆلار ئىسرائىل نەسىلىدىن بولغان پاك قىزنى، يا كى كاھىندىن تۇل قالغان ئايالنى ئېلىشقا بولىدۇ. **23** تۆلار خەلقىمگە پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىيلىنىڭ پەرقىنى تۆگىتىدۇ، تۆلارغا ھالال بىلەن ھارامنى قانداق پەرق ئېتىشنى كۆرسىتىدۇ. **24** تەرز-دەۋالاردا تۆلار ھۆكۈم چىقىرىش ئورنىدا بولىدۇ؛ تۆلار بۇلارنىڭ تۆستىگە تۆز ھۆكۈملىرىم بويىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ مەن بېكىتكەن بارلىق ھېيت-بايراملىرىم تۇغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتىدۇ؛ تۆلار مېنىڭ «شاباتلار كۈنى»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلىشى كېرەك. **25** تۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى ئۈچۈن تۆلار تۆلۈكنىڭ ئېنىغا ھېچ بارماسلىقى كېرەك؛ ھالبۇكى، تۆلگەن ئاتىسى، ئانىسى، ئوغلى، قىزى، ئاكا-تۇكىسى يا كى ئېرى يوق ئاچا-سىڭلىسى ئۈچۈن تۆلار تۆزىنى ناپاك قىلىشقا بولىدۇ. **26** تۆزىنى پاكلاندۇرغاندىن كېيىن، تۆنىگۈنا يەنە يەتتە كۈن سانىلىشى كېرەك؛ **27** تۆ مۇقەددەس جايىغا كىرگەندە، يەنى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇشقا ئىچكى ھويلىغا كىرگەن شۇ كۈنىدە، تۆ تۆزى تۆچۈن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۈنۈشى كېرەك، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **28** بۇ تۆلارغا مىراس بولىدۇ: ـ مەن تۆزۈم تۆلارغا مىراس بولىمەن؛ سىلەر تۆلارغا ئىسرائىل زېمىنىدىن ھېچقانداق ئىگىلىكنى تەقسىم قىلمايسىلەر؛ مەن تۆلارنىڭ ئىگىلىكى بولىمەن. **29** تۆلار ئاشلىق ھەدىيە، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن يەيدۇ؛ ئىسرائىلدا مەخسۇس خۇداغا ئاتالغان ھەرقانداق نەرسە تۆلارنىڭكى بولىدۇ. **30** تۆنجى چىققان ھەرقانداق مەھسۇلاتلارنىڭ ئېسىلى، بارلىق ۋە ھەرقانداق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەر كاھىنلار تۆچۈن بولىدۇ. سىلەر [ئاۋۋال-بۇغدىيىگىلارنىڭ] ھوسۇلىنىڭ تۆنجى خېمىرىنى كاھىنغا تەقدىم قىلىشىگىلار كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بەخت-بەرىكەت تۆيۈڭگىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ. **31** كاھىنلار تۆزلۈگىدىن تۆلگەن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھېچقانداق ھايۋان يا كى تۆچار-قاناتلاردىن يېيىشكە بولمايدۇ.

45 سىلەر زېمىنى مىراس قىلىپ بۆلۈش تۆچۈن چەك تاشلاپ تەقسىم قىلغىنىڭلاردا، سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە زېمىنىدىكى مۇقەددەس بىر تۆلۈشنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىسىلەر. تۆنىڭ تۆزۈنلۈقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە مىڭ [خادا] بولىدۇ. بۇ پارچە يەر ھەر تەرەپتىكى چىگرىسىغچە مۇقەددەس ھىسابلىنىدۇ. **2** تۆ يەردىن بەش مىڭ [خادا] تۆزۈنلۈقتىكى، بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى تۆت چاسىلىق يەر مۇقەددەس جايغا ئايرىلىدۇ؛ تۆنىڭ تەتراپىدا بوش يەر بولۇش تۆچۈن ئەللىك گەزلىك كەڭلىكتىكى يەر بۇلۇنىدۇ. **3** بۇ تۆلۈشتىن سەن تۆزۈنلۈقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولغان يەرنى تۆچلەپ بۆلىسەن؛ بۇنىڭ ئىچى مۇقەددەس جاي، ئەڭ مۇقەددەس جاي بولىدۇ. **4** بۇ يەر زېمىننىڭ مۇقەددەس تۆلۈشى بولىدۇ؛ تۆ مۇقەددەس جاينىڭ خىزمىتىدە بولغان، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدىغان كاھىنلار تۆچۈن بولىدۇ؛ تۆ تۆلارنىڭ تۆيلىرى تۆچۈن، شۇنداقلا مۇقەددەس جاينىڭ ئورۇنلىشىشى تۆچۈن مۇقەددەس ئورۇن بولىدۇ. **5** تۆنىگۈن سىرت يەنە تۆزۈنلۈقى يىگىرمە بەش مىڭ گەز، كەڭلىكى ئون مىڭ گەز بولغان يەر، تۆينىڭ خىزمىتىدە بولىدىغان لاۋىيلارنىڭ ئىگىلىكى، يەنى تۆزلىرى تۇرىدىغان شەھەرلىرى تۆچۈن بولىدۇ. **6** سىلەر بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان مۇقەددەس تۆلۈشنىڭ يېنىدىن شەھەر تۆچۈن كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، تۆزۈنلۈقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] يەرنى بۆلۈپ بېكىتىسىلەر. بۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى تۆچۈن بولىدۇ. **7** شاھزادىنىڭ تۆلۈشى بولسا، بۇ مۇقەددەس تۆلۈشنىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، شۇنداقلا شەھەرگە تەۋە جاينىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، يەنى غەربتىن تەرىپى غەربكە قارايدىغان، شەرق تەرىپى شەرققە قارايدىغان ئىككى پارچە يەر بولىدۇ؛ بۇ پارچە يەرلەرنىڭ جەمئىي تۆزۈنلۈقى قەبىلىلەرنىڭ تۆلۈشىنىڭ تۆزۈنلۈقى بىلەن پاراللېل بولىدۇ. **8** بۇ يەر شاھزادىنىڭ ئىسرائىل زېمىنىدىكى ئىگىلىكى بولىدۇ؛ ۋە مېنىڭ شاھزادىلىرىم خەلقىمنى يەنە ھېچ ئەزەيدۇ؛ زېمىن ئىسرائىل جەمەتىگە، قەبىلىلىرى بويىچە بۆلۈپ تەقسىم قىلىنىدۇ. **9** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بولدى بەس، ئى ئىسرائىل شاھزادىلىرى! جەبىر-زۇلۇم ۋە بۇلاڭ-تالاڭنى تۆزۈگىلاردىن نېرى قىلىپ، تۇغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزۈگىلار؛ مېنىڭ خەلقىمنى قايتا يېرىدىن ھەيدەۋەتكۈچى بولماگىلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **10** سىلەردە توغرا مىزان، توغرا ئەفاھ، توغرا «بات» بولسۇن. **11** «ئەفاھ» ۋە «بات» بولسا بىر تۆچلەمدە بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بات خومىرىنىڭ ئوندىن بىرىگە، ئەفاھ خومىرىنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر بولسۇن؛ خومىر بولسا تۆلار ئىككىسى تۆچۈن تۆچلەمدە بولسۇن. **12** بىر شەكەل بولسا يىگىرمە «گەراھ» بولسۇن. يىگىرمە شەكەل، يىگىرمە بەش شەكەل، ئون بەش شەكەل قوشۇلۇپ سىلەرگە «مىنا» بولىدۇ. **13** بۇ سىلەرنىڭ [شاھزادە تۆچۈن] «كۆتۈرمە ھەدىيە» گىلار بولىدۇ؛ بىر «خومىر» بۇغدايدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ بۇغداي، بىر «خومىر» تارپىدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ تارپا سۈنىسىلەر؛ **14** زەيتۇن مېيى بولسا، «بات» بىلەن تۆلچىنىدۇ، ھەربىر «كور»دىن ئوندىن بىر بات سۈنىسىلەر (بىر «كور» ئون «بات» يا كى بىر «خومىر» بولىدۇ، چۈنكى ئون بات بىر خومىر بولىدۇ). **15** ئىسرائىلنىڭ سۈيى مول يايلاقلىرىدىن، ھەر ئىككى يۈز تۆياق پادىنا بىردىن پاخلان سۈنىسىلەر ـ بۇلار بولسا، «ئاشلىق ھەدىيە»، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئىناقلىق قۇربانلىق»لار بولۇپ، ئىسرائىللار تۆچۈن كافارەت قىلىش تۆچۈن بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ شاھزادىسىگە سۈنغان بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە تۆھپىسى بولىدۇ. **17** شاھزادىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا، ھېيتلەرگە، «يېڭى ئاي»لارغا، «شاباتلار كۈنى»لەرگە، جۈملىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى تەمىنلەشتىن ئىبارەت؛ ئىسرائىل جەمەتى تۆچۈن كافارەت ئېلىپ كېلىدىغان گۇناھ قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى تەمىنلىگۈچى دەل شۇ بولىدۇ. **18** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بىرىنچى ئاينىڭ

برنچى كۈنده سەن بىچىرم ياش بر تورپاقنى ئالسەن، ئۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس جايىنى پاكلايسەن. 19 كاھىن بۇ گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشىك كېشەكلىرىگە، قۇربانگاھنىڭ يۇقىرى تەكچىسىدىكى تۆت بۇرجەككە ۋە ئىچكى ھويلىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ كېشەكلىرىگە سۈرىدۇ؛ 20 شۇنىڭدەك يولدىن ئازغانلار ياكى نادانلار ئۈچۈن سەن شۇ ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە ئوخشاش ئىش قىلىشىڭ كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىبادەتخانا ئۈچۈن كافارەت قىلسەن. 21 برنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى، يەتتە كۈنلۈك بر ھېيتنى تۆتكۈزىسىلەر؛ پېتىر نانىنى يېيىش كېرەك. 22 شۇ كۈنى شاھزادە تۆرىنى ۋە زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بر تورپاقنى سۈندىۋ. 23 ھېيتىنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە تۆ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقتى، يەنى يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە يەتتە تورپاق ۋە يەتتە قوچقارنى، ھەممىسنى بىچىرم ھالدا سۈندىۋ، ھەر كۈنى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بر تېكىنى سۈندىۋ. 24 تۆ ھەربىر تورپاققا بر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەنى، ھەربىر قوچقارغا بر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەنى قوشۇپ سۈندىۋ، ھەربىر ئەفاھ تۆنغا تۆ بر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندىۋ. 25 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە باشلانغان ھېيتتا، ھېيتىنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە تۆ مۇشۇنداق گۈناھ قۇربانلىقلىرى، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەرنى ۋە زەيتۇن مېيى قاتارلىقلارنى ئوخشاش سۈنۈشى كېرەك.

46

رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىچكى ھويلىنىڭ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسى ئالتە كۈنى»دە ئېتىكلىك بولىدۇ؛ بىراق شابات كۈنىدە ئۇ ئېچىلىدۇ؛ ۋە «يېڭى ئاي» بولغان كۈنلىردە ئۇ ئېچىلىدۇ. 2 شاھزادە سىرتتىن شۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ يولى بىلەن كىرىدۇ، ئۇ كىرىش ئېغىزىنىڭ كېشەك تېمى تۈۋىدە تۇرىدۇ؛ كاھىنلار بولسا ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈندىۋ؛ ئۇ دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا سەجدە قىلىدۇ ئاندىن چىقىدۇ؛ بىراق دەرۋازا كەچكىچە ئېتىلمەيدۇ. 3 زېمىندىكى خەلقمۇ شابات كۈنلىردە ۋە «يېڭى ئاي»لاردا شۇ دەرۋازىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تۆۋىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ. 4 شابات كۈنىدە شاھزادە پەرۋەردىگارغا سۈنغان قۇربانلىق بولسا ئالتە بىچىرم پاخلان، بر بىچىرم قوچقار بولىدۇ. 5 بۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلەر قوچقارغا بر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ تۆنغا تۆ بر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندىۋ. 6 «يېڭى ئاي»نىڭ كۈنىدە تۆ سۈنغان قۇربانلىق ياش بر بىچىرم تورپاق، ئالتە پاخلان، بر قوچقار بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىچىرم بولىدۇ. 7 بۇلارغا ئاشلىق ھەدىيەلەرنى قوشۇپ سۈندىۋ؛ تورپاققا بر ئەفاھ، قوچقارغا بر ئەفاھ، پاخلانلارغا چامىنىڭ يېتىشچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ تۆنغا بر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندىۋ. 8 شاھزادە كىرگەندە، دەرۋازىنىڭ دالىنى بىلەن كىرىدۇ، ۋە شۇ يول بىلەن چىقىدۇ. 9 زېمىندىكى خەلق ھېيت كۈنلىردە بېكىتىلگەن «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا پەرۋەردىگار ئالدىغا كىرگەندە، سەجدە قىلىشقا شىمالي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى جەنۇبي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ جەنۇبي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى شىمالي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ ئۇ كىرگەن دەرۋازىدىن چىقمايدۇ، بەلكى ئۇدۇلىغا مېڭىپ چىقىدۇ. 10 خەلق كىرگەندە شاھزادە ئۇلار بىلەن بىللە كىرىدۇ؛ ئۇلار چىققاندا، بىللە چىقىدۇ. 11 ھېيت-بايرامىلاردا ۋە «ئىبادەت سورۇن»لىرىدا بولسا، ئۇ قوشۇمچە سۈنغان ئاشلىق ھەدىيەلەر تورپاققا بر ئەفاھ، قوچقارغا بر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ تۆنغا تۆ بر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندىۋ. 12 شاھزادە پەرۋەردىگارغا خالىس كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ياكى خالىس ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈنمىقچى بولسا، ئەمدى شەرققە قارايدىغان دەرۋازا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئېچىلىدۇ؛ شابات كۈنىدە قىلغاندەك، ئۇ تۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈندىۋ؛ ئۇ قايتىپ چىقىدۇ؛ چىققاندىن كېيىن دەرۋازا ئېتىلىدۇ. 13 ھەر كۈنىدە سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بر ياشلىق بىچىرم پاخلانى سۈنىسەن؛ سەن ھەر ئەتىگىنى تەيارلاپ بېرىسەن. 14 ھەر ئەتىگەندە سەن ئۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە، يەنى ئۇندىن ئالتىدىن بر ئەفاھ ۋە ئۇنىڭ مايلاشقا زەيتۇن مېيىدىن ئۈچتىن بر ھىن تەييارلايسەن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئەبەدىي بەلگىلىمە بىلەن بېكىتىلگەن ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. 15 ئۇلار ھەر ئەتىگەندە پاخلانى، ئۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىنى زەيتۇن مېيى بىلەن ئەبەدىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈندىۋ. 16 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ شاھزادە ئۆز مىراسىدىن ئوغۇللىرىنىڭ بىرسىگە سوۋغا قىلغان بولسا، ئەمدى ئۇ يەنە ئاشۇ ئوغلىنىڭ ئۆز ئوغۇل-ئەجدادلىرى ئۈچۈن بولىدۇ؛ مىراس يولى بويىچە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىگىلىكى بولىدۇ. 17 بىراق ئۇ ئۆز مىراسىدىن ئۆنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا بەرگەن بولسا، ئۇ ئوتنىكىگى «خالاس قىلىش يىلى»غىچە بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ شاھزادىگە قايتۇرۇلىدۇ؛ [شاھزادىنىڭ مىراسى] ئەسلى ئۆز ئوغۇللىرىغىلا مەنسۇپ بولىدۇ. 18 ۋە شاھزادە خەلققە جەبىر-زۇلۇم سېلىپ، ئۇلارنى مىراسىدىن ھەيدىۋەتمەيدۇ؛ ئۇ ئوغۇللىرىغا ئۆز ئىگىلىكىدىن مىراس تەقسىم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ئۆز ئىگىلىكىدىن تارقىتىلمايدۇ. 19 ئاندىن [ھېلىقى كىشى] مېنى شىمالغا قارايدىغان، كاھىنلار ئۈچۈن بولغان مۇقەددەسىن «كىچىك خانىلار»غا دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى كىرىش يولى بىلەن ئاپاردى؛ مانا، ئۇنىڭ غەرب تەرىپىدە مەخسۇس بر جاي بار ئىدى؛ 20 ئۇ ماڭا: «بۇ كاھىنلار ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى ۋە گۈناھ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدىغان ھەم ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پىشۇرىدىغان جايىدۇر؛ بۇ جايىنى بېكىتىشتىكى مەقسەت، خەلقنىڭ بۇ ئاشلارنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلار بۇ [ئاشلارنى] سىرتقى ھويلىغا ئېلىپ چىقمايدۇ. 21 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپىرىپ، مېنى ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن ئۆتكۈزدى؛ مانا، ھويلىنىڭ ھەربىر بۇلۇڭىدا [كىچىك] ھويلا بار ئىدى. 22 ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا، تۇزۇنلۇق قىرىق گەز، كەڭلىكى ئوتتۇز گەز بولغان توسما تاملىق ھويلىلار بار ئىدى؛ بۇ تۆت ھويلىنىڭ تۆۋىلىرىدىن ئوخشاش ئىدى. 23 بۇ تۆت ھويلا ئېچىدە ئەتراپىدا تاش تاختايلىق تەكچە بار ئىدى، تەكچە ئاستىدا ھەممە ئەتراپىدا قازان قاينىتىدىغان [ئوت قالايدىغان] جايلىرى بار ئىدى. 24 ئۇ ماڭا: «بۇلار «گۈش قاينىتىش ئۆيلىرى»، مۇشۇ يەرلەردە ئۆينىڭ خىزمىتىدە بولغانلار خەلقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدۇ» ـ دېدى.

47

[ھېلىقى كىشى] مېنى ئۆينىڭ دەرۋازىسىغا قايتا ئاپاردى. مانا، ئىبادەتخانىنىڭ بوسۇغىسىدىن سۇلار شەرققە قاراپ ئېقىپ چىقۋاتاتتى؛ چۈنكى ئۆينىڭ ئالدى شەرققە قارايتى. سۇلار ئۆينىڭ ئاستىدىن، ئوڭ تەرىپىدىن، قۇربانگاھنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدىن ئېقىپ چۈشەتتى. 2 ئۇ مېنى شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىسىدىن چىقاردى؛ ئۇ مېنى ئايلاندۇرۇپ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىنىڭ سىرتىغا ئاپاردى؛ مانا، سۇلار ئوڭ تەرىپىدىن ئېقىپ ئۆزاتتى. 3 ھېلىقى كىشى قولدا ئۆلچىگۈچ تانىنى ئۆتۈپ، شەرققە قاراپ ماڭدى؛ ئۇ مىڭ گەز ئۆلچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ ئوشۇقىغا چىقاتتى. 4 ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى؛ ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ تىزلىرىغا يەتتى. ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى؛ ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ بېلىگە چىقاتتى. 5 ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى؛ ئۇ مېنى ئۆتەلمەيدىغان دەريا بولۇپ چىقتى؛ چۈنكى سۇلار ئۆرلەپ كەتتى، ئۇنىڭدا سۈ ئۈزگىلى بولاتتى، ئۇ ئۆتكىلى بولمايدىغان دەريا بولۇپ چىقتى. 6 ئۇ مەندىن: «ئىنسان ئوغلى، بۇنى كۆرگەنسەن؟» دەپ سوردى؛ ئاندىن مېنى دەريانىڭ قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 7 قىرغاققا قايتتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، ئۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. 8 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۇلار يۇرتىنىڭ شەرقىگە چىقىدۇ؛ شۇ يەردىن ئۆلار ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. ئۇلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ. 9 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۈپ دەريا» قايسى يەرگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۈ ئۆزىدىغان جانىۋارلار ياشايدۇ؛ دېڭىزدا نۇرغۇن بېلىقلار بولىدۇ؛ چۈنكى سۇلار شۇ يەرگە ئېقىپ كېلىدۇ، ۋە دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ؛ دەريا نەگە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 10 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ؛ ئەن-گەدىدىن ئەن-ئەگلائىمگىچە ئۇلارنىڭ تورلىرى يېيىلىدىغان جايلىرى بولىدۇ؛ دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتتۇرا دېڭىز»دىكىدەك بەك كۆپ سورتلىرى بولىدۇ؛ 11 بىراق ئۆنىڭ زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ؛ ئۇلار شورلۇق بولۇشقا

تاپشۇرۇلدۇ. **12** دەريا بويىدا، تۆۋە بۇ قېتىدا، ئوزۇق بولدىغان ھەرخىل دەرەخلەر تۈسىدۇ. تۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى سولاشمايدۇ، تۇلار مېۋىسىز قالمايدۇ، تۇلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ، چۈنكى ئۇنى سۇغىرىدىغان سۇلار مۇقەددەس جايدىن چىقىدۇ، تۇلارنىڭ مېۋىسى ئوزۇق، تۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى دورا-دەرمانلار بولىدۇ. **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسگە زېمىن مىراس سۈپىتىدە بۇلۇنۇپ تەقسىم قىلىنىپ چېگرالار ئېرىلىدۇ، يۇسۇپنىڭ قەبىلىسگە ئىككى ئۈلۈش بۇلۇنىدۇ. **14** مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىگالارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىگالارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىننى مىراس بولۇشقا بۇلىسىلەر؛ ئۇ سىلەرگە مىراس بولىدۇ. **15** زېمىننىڭ [تۆت] تەرىپىنىڭ چېگراسى مۇنداق: شىمالىي تەرىپى، «ئۈتىۋرا دېڭىز»دىن باشلىنىپ خەتلوننىڭ يولىنى بويلاپ، زەداد شەھىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ **16** ئۇ خامات، بېروتاھ، سىبرائىم (دەمەشق بىلەن خاماتنىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا)، ھاۋۇرانىنىڭ چېگرىسىدا بولغان خازار-ھاتتىكون شەھەرلىرىنى تۇز ئىچىگە ئالىدۇ؛ **17** شۇنىڭدەك «ئۈتىۋرا دېڭىز»دىن باشلانغان چېگرا ھازار-ئېنانغىچە سوزۇلىدۇ، ئۇ دەمەشقنىڭ چېگرىسىنى بويلاپ، خاماتنىڭ شىمالىي رايوننىڭ چېگرىسىغا ئۇتىشىدۇ، بۇ بولسا شىمالىي تەرىپى بولىدۇ. **18** شەرق تەرىپىنىڭ چېگرىسى، ھاۋۇران بىلەن دەمەشقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلىنىپ، گىلېئاد ۋە ئىسرائىل زېمىنى بۇلۇپ تۇرىدىغان ئىئوردان دەرياسى بولىدۇ. سىلەر بۇنىڭدىن «ئۇلۇك دېڭىز»غىچە مىراسلارنى بۇلۇپ تۇچىلەپسىلەر. بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولىدۇ. **19** جەنۇبىي تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئانىدىن مىسىر ۋادىسىدىن «ئۈتىۋرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. بۇ جەنۇبىي چېگرا بولىدۇ. **20** غەربىي تەرىپى بولسا «ئۈتىۋرا دېڭىز»نىڭ ئوزى، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ بۇ غەربىي چېگرىسى بولىدۇ. **21** سىلەر بۇ زېمىننى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىسى بويىچە تۇز-تارا گالىردا ئۇلۇشۇشۇڭلار كېرەك. **22** شۇنداق بولۇش كېرەككى، سىلەر تۇز-تارا گالىر ۋە تارا گالىردا ئولتۇراقلاشقان، تارا گالىردا بالىلىق بولغان مۇساپىرلارغا ئۇنى مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۇلىسىلەر؛ ئۇلار سىلەرگە نىسبەتەن ۋەتەنىدە تۇغۇلغان ئىسرائىللارغا ئوخشاش بولۇشى كېرەك. ئۇلار سىلەر بىلەن تەڭ چەك تاشلاپ ئىسرائىل قەبىلىرى تارىسىدىن مىراس تالىشىدۇ. **23** مۇساپىر قايسى قەبىلە تارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بولسا، سىلەر شۇ يەردىن ئۇنىڭغا مىراس تەقسىم قىلىسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

48

تۆۋەندە قەبىلىلەر نامى بويىچە تىزىلىنىدۇ؛ شىمال تەرىپىدە دان قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشى بار. ئۇنىڭ چېگرىسى ئىسرائىل زېمىنىنىڭ شىمالىي چېگرىسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ خەتلوننىڭ يولىنى بويلاپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە ۋە ھازار-ئېنان شەھىرىگىچە سوزۇلغان (ھازار-ئېنان دەمەشق چېگرىسىغا يانداش بولۇپ، دەمەشقنىڭ شىمالىي تەرىپىدىكى خامات شەھىرىنىڭ يېنىدا). ئۇنىڭ ئۈلۈشى شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغاندۇر. **2** داننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئاشىر قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **3** ئاشىرنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن نافتالى قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **4** نافتالىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **5** ماناسسەھنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **6** ئەفرائىمنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن رۇبەن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **7** رۇبەننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **8** يەھۇدانىڭ چېگرىسىغا ئۇتاشقان، شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغان زېمىن، سىلەرنىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گلار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى قەبىلىلەرگە تەقسىم قىلىنغان ئۈلۈشتىكىدەك بولىدۇ؛ مۇقەددەس جاي ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. **10** بۇ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» كاھىلار ئۈچۈن بولىدۇ. شىمالىي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، غەربىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، شەرقىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، جەنۇبىي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **11** بۇ يەر زادوك ئەۋلادلىرىدىن بولغان، پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. ئىسرائىل ئېنىپ كەتكەندە، تۇلار لاۋىيلار ئېنىپ كەتكەندەك ئېنىپ كەتمىگەن، بەلكى مەن تاپشۇرغان مەسئۇلىيەتكە سادىق بولغاندىدى. **12** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئالاھىدە «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەر بولسا پۈتۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان زېمىننىڭ ئىچىدىن بولۇپ، تۇلارغا نىسبەتەن «ئەڭ مۇقەددەس بىر نەرسە» دەپ بىلىنىدۇ. ئۇ لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشىگە ئۇتاشقان بولىدۇ. **13** كاھىنلارنىڭ ئۈلۈشىنىڭ چېگرىسىغا ئۇتاش بولغان يەر لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. **14** تۇلار ئۇنىڭدىن يەرنى ھېچ ساتمايدۇ ياكى ئالماشتۇرمايدۇ. تۇلار بۇ زېمىننىڭ ئېسىلىنى ياشقىلارغا ھېچ ئوتكۈزمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس دەپ ئاتالغان. **15** قالغان يەر، كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئادەتتىكى يەر بولۇپ، شەھەر ئۈچۈن، يەنى ئۇيلەر ۋە ئورتاق بوش يەر ئۈچۈن بولىدۇ. شەھەر ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **16** شەھەرنىڭ ئۆلچەملىرى مۇنداق بولىدۇ؛ شىمالىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، جەنۇبىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، شەرقىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، ۋە غەربىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا] بولىدۇ. **17** شەھەرنىڭ بوش يەرلىرى بولسا، شىمالغا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، جەنۇبقا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، شەرققە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكىدە، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە بولىدۇ. **18** قالغان ئىككى پارچە يەر مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە تۇتىشىپ ئۇنىڭغا پاراللىل بولىدۇ. تۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى شەرققە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]؛ بۇلار مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە تۇتىشىدۇ، بۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلارنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ. **19** ئۇنى تېرىيدىغانلار، يەنى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ئىچىدىن بولىدۇ. **20** پۈتۈكۈل «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ سىلەر بۇ تۆت چاسىلق مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە شەھەرگە تەۋە جايلارنىمۇ قوشۇپ سۈنىسىلەر. **21** مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بىلەن شەھەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىدىكى يەرنىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى قالغان زېمىنلار شاھزادە ئۈچۈن بولىدۇ. «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە يانداش شەرقتىن شەرققە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر ۋە غەربتىن غەربكە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر [قەبىلىلەرنىڭ] ئۈلۈشلىرىگە پاراللىل بولۇپ، بۇلار شاھزادە ئۈچۈندۇر؛ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە»، جۈملىدىن ئىبادەتخانىنىڭ مۇقەددەس جايى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا. **22** شۇنىڭدەك لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشى ۋە شەھەرنىڭ ئىگىلىكىمۇ شاھزادىنىڭ تەۋەلىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. يەھۇدانىڭ چېگرىسى ۋە بىنيامىننىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان بۇ زېمىنلار شاھزادە ئۈچۈن بولىدۇ. **23** قالغان قەبىلىلەرنىڭ ئۈلۈشلىرى بولسا: ـ بىنيامىن قەبىلىسى ئۈچۈن شەرقتىن غەرب تەرەپكە سوزۇلغان بىر ئۈلۈشى بولىدۇ. **24** بىنيامىننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن شىمئۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **25** شىمئۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **26** ئىسساكارنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **27** زەبۇلۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن گاد قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **28** گادنىڭ يان تەرىپى، يەنى جەنۇبىي تەرىپى، پۈتۈكۈل زېمىننىڭ جەنۇبىي چېگرىسى تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئانىدىن [مىسىر] ۋادىسىنى بويلاپ «ئۈتىۋرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. **29** بۇ سىلەر ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىگە مىراس بولۇشقا چەك

تاشلاپ بۇلدىغان زېمىن بولدۇ؛ بۇلار تۆلارنىڭ ئۆلۈشلىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.
30 تۆۋەندە شەھەرنىڭ چىقىش يوللىرى بولدۇ؛ تۆنىڭ شىمالي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت
يۈز ئەللىك [خادا] بولدۇ؛ **31** شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ نامى
بويىچە بولدۇ؛ شىمالي تەرىپىدە ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى رۇبەننىڭ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى
يەھۇدانىڭ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى لاۋىينىڭ قوۋۇق بولدۇ؛ **32** شەرقي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى
تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، تۆنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى يۈسۈپنىڭ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى
بىنيامىننىڭ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى دانىنىڭ قوۋۇق بولدۇ. **33** جەنۇبي تەرىپىنىڭ تۆلچىمى
تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، تۆنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى شىمئۇننىڭ قوۋۇق بولدۇ؛
بىرى ئىسساكارنىڭ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى زەبۇلۇننىڭ قوۋۇق بولدۇ. **34** شەرقي تەرىپىنىڭ
كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، تۆنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى گادنىڭ قوۋۇق
بولدۇ؛ بىرى ئاشىرنىڭ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى نافتالىنىڭ قوۋۇق بولدۇ. **35** جەمئي بولۇپ
تۆنىڭ ئايلانمىسى ئون سەككىز مىڭ [خادا] بولدۇ؛ شۇ كۈندىن باشلاپ شەھەرنىڭ نامى:
«پەرۋەردىگار شۇ يەردە» بولدۇ.

دانیال

1 یەھۇدا پادشاھی یەھویاكىم تەختكە ئولتۇرۇپ ئۆچىنچى یىلى، بابىل پادشاھى
نېبوقادنەسار يېروسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى مۇھاسىرە قىلىۋالدى. 2 رەب یەھۇدانىڭ
پادشاھى یەھۇیاكىمنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ بىر قىسمىنى
ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەسىرلەرنى شىنار زېمىنىغا، ئۆزى چوقۇنىدىغان
مەبۇدنىڭ بۇتخانىسىغا ئېلىپ باردى ۋە بۇلاپ كەلگەن قاچا-قۇچىلارنى بۇتخاننىڭ
خەزىنىسىگە قويدى. 3 پادشاھ نېبوقادنەسار باش ئاغۋات غوجدارى ئاشپىنازغا ئەسىرگە
چۈشكەن ئىسرائىللار ئىچىدىن خان جەمەتىدىكىلەردىن ۋە ئېسىلزادە يىگىتلەردىن بىرنەچچىدىن
تاللاپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 4 بۇ ياشلار نۇقسانسىز، كېلىشكەن، دانىشمەن-
ئۆقۇمۇشلۇق، مول بىلىملىك، مۇتەپەككۇر، ئوردا خىزمىتىدە بولۇشقا لايىقەتلىك، يەنە
كېلىپ كالدىيەلەرنىڭ ئىلم-پەنلىرىنى ھەم تىلنى ئۆگىنەلەيدىغان بولۇشى كېرەك ئىدى. 5
پادشاھ ئۆلار توغرىسىدا ئۆلار ئۈچ يىلغىچە ھەر كۈنى پادشاھ يەيدىغان نازۇ-نېمەتلەر ۋە
شارابلار بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلسۇن، مۇددەت توشقاندا پادشاھنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە
بولسۇن دەپ بېكىتتى. 6 تاللانغان يەھۇدا قەبىلىسىدىكى ياشلاردىن دانىيال، ھانانىيا،
مىشائىل ۋە ئازارىيالار بار ئىدى. 7 ئاغۋات بېشى ئۆلارغا يېڭى ئىسىملار، يەنى دانىيالغا
بەلتەشاسار، ھانانىياغا شادراك، مىشائىلغا مىشاك، ئازارىياغا ئەبەدنېگو دېگەن ئىسىملارنى
قويدى. 8 دانىيال پادشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەر ۋە شاھانە شارابلىرى بىلەن ئۆزىنى
[خۇدا ئالدىدا] ناپاك قىلماسلىققا بەل باغلىدى، شۇڭا ئۇ ئاغۋات بېشىدىن ئۆزىنىڭ ناپاك
قىلنماسلىقىغا يول قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى. 9 ئەمدى خۇدا ئاغۋات بېشىنى دانىيالغا
ئىلتىپات ۋە شاپائەت كۆرسىتىدىغان قىلغاندى. 10 لېكىن ئاغۋات بېشى دانىيالغا: ـ مەن
ئۆز خوجام پادشاھتىن قورقىمەن. سىلەرنىڭ يېمەك-ئىچمىكىگىلارنى ئۇ ئۆزى بەلگىلىگەن؛
ئۇ ئەگەر سىلەرنى باشقا قۇرداش يىگىتلەردەك ساغلام چىرايى ئەمەس ئىكەن دەپ
قارىسا، ئۇنداقتا سىلەر پادشاھقا مېنىڭ كاللامنى ئالدۇرغۇچى بولىسىلەر، ـ دېدى. 11
شۇنىڭ بىلەن دانىيال كېلىپ ئاغۋات بېشى ئۆزىگە ۋە ھانانىيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا
تەينىلىگەن غوجداردىن تەلەپ قىلىپ: 12 ـ كەمىنىلىرىنى ئۈماچ، كۆكتات ۋە سۇ
بىلەنلا بېقىپ ئۇن كۈنلۈك سىناق قىلىسىلا. 13 ئاندىن بىزنىڭ چىرايىمىز بىلەن پادشاھنىڭ
ئېسىل تامىقىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭ چىرايىنى سېلىشتۇرۇپ باقسىلا، ئاندىن كۆزىتىشلىرى
بويىچە كەمىنىلىرىگە ئىش كۆرگەيلا! ـ دېدى. 14 غوجدار ئۇلارنىڭ گېپىگە كىرىپ،
ئۇلارنى ئۇن كۈن سىناپ كۆرۈشكە ماقۇل بولدى. 15 ئۇن كۈندىن كېيىن قارىسا،
ئۇلارنىڭ چىرايلىرى پادشاھنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭكىدىنمۇ نۇرلۇق ۋە
تولغان كۆرۈندى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن غوجدار ئۇلارغا پادشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-
نېمەتلەرنى ۋە ئېچىشكە بەلگىلىگەن شارابنى بەرمەي، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ئۈماچ، كۆكتاتلارنى
بېرىشكە باشلىدى. 17 بۇ تۆت يىگىتنى بولسا، خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل ئەدەبىيات ۋە ئىلم-
مەرىپەتتە دانىشمەن ۋە ئۇقۇمۇشلۇق قىلدى. دانىيالمۇ بارلىق غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن
چۈشلەرگە تەبىر بېرىشكە پاراسەتلىك بولدى. 18 پادشاھ بەلگىلىگەن مۇددەت توشقىنىدا،
ئاغۋات بېشى يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 19 پادشاھ
ئۇلار بىلەن بىر-بىرلەپ سۆزلەشتى، ياش يىگىتلەرنىڭ ھېچقايسىسى دانىيال، ھانانىيا،
مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا يەتمىدى. شۇڭا بۇ تۆتەيلەن پادشاھنىڭ خىزمىتىدە قالدى. 20
پادشاھقا دائىم-ھېكمەت كېرەك بولغاندا يا كى يورۇتۇش كېرەك بولغان ھەرقانداق
مەسىلىگە جاۋاب ئىزدىگەندە، ئۇلارنىڭ جاۋابى ئۇنىڭ سەلتەنىتىدىكى بارلىق رەمچى-پالچى
يا كى پىر-ئۆستازلىرىنىڭكىدىن ئون ھەسسە توغرا چىقاتتى. 21 دانىيال پارس پادشاھى
قورەش تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلغىچە ئوردىدا داۋاملىق تۇردى.

2 نېبوقادنەسار تەختكە ئولتۇرۇپ ئىككىنچى يىلى، بىرنەچچە چۈش كۆردى؛ ئۇنىڭ
روھى پارا كەندە بولۇپ، ئۇيقۇسى قاچتى. 2 شۇڭا پادشاھ رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز،
جادۇگەر ۋە كالدىي مۇنەججىملەرنى چۈشلىرىگە تەبىر بېرىشكە چاقىرىشنى بۇيرۇدى. ئۇلار
كېلىپ پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 3 پادشاھ ئۇلارغا: ـ مەن بىر چۈش كۆردۈم، بۇ
چۈشنىڭ مەنىسىنى بىلىشكە كۆڭۈلۈم ناھايىتى تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. 4 ئاندىن
كالدىيەلەر پادشاھقا (ئارامىي تىلدا): ـ ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! قېنى كەمىنىلىرىگە
چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، بىز تەبىر بېرىمىز، ـ دېدى. 5 پادشاھ كالدىيەلەرگە: ـ مەندىن
بۇيرۇق! سىلەر ئاۋۋال كۆرگەن چۈشۈمنى ئېيتىپ ئاندىن تەبىر بېرىشىڭلار كېرەك. ئۇنداق
قىلمىساڭلار قىيما-چىيما قىلىۋېتىلىسىلەر، ئۆيۈڭلار ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلىدۇ! 6
لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلىسەڭلار مەندىن سوۋغاتلار، ئىنئامىلار ۋە
ئالىي ئىززەتنى مۇيەسسەر بولىسىلەر. ئەمدى چۈشۈمنى ئېيتىڭلار، تەبىر بېرىڭلار! ـ
دېدى. 7 ئۇلار پادشاھقا يەنە بىر قېتىم: ـ ئالىيلىرى چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، ئاندىن ئۇزلىرىگە
تەبىرنى ئېيتىپ بېرىمىز، ـ دېدى. 8 بۇ چاغدا پادشاھ جاۋابەن: ـ شۈبھىسىزكى،
سىلەر پەرىماتىمدىن قېلىۋاتىدىغىنىمنى بىلىڭىلا، ئاۋۋالقى كەينىگە سۈرۈۋاتىسىلەر. 9 لېكىن
چۈشۈمنى ئېيتىپ بەرمىسەڭلار، سىلەرگە بەقەت بۇيرۇقۇملا قالىدۇ. چۈنكى سىلەر ئاۋۋال
ئەھۋالنى ئۆزگەرتىدۇ، دەپ بىلىپ ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ، يالغانچىلىق قىلىپ مېنى
ئالدىماقچى بولىسىلەر. شۇڭا چۈشۈمنى ئېيتىساڭلار، ئاندىن چۈشۈمگە ھەققەتەن تەبىر
بېرەلەيدىغانلىقىڭلارنى شۇ چاغدىلا بىلىمەن، ـ دېدى. 10 كالدىيەلەر پادشاھقا جاۋابەن: ـ
دۇنيادا ئالىيلىرىنىڭ سورىغان ئىشنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچىر ئادەم يوقتۇر. ھېچقانداق
پادىشاھ، ئۇنىڭ قاندىق ئۇلۇغ يا كى كۈچلۈك بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، رەمچى-پالچى، پىر-
ئۆستاز يا كى كالدىي مۇنەججىملەرگە مۇنداق تەلەپنى قويغان ئەمەس. 11 چۈنكى ئالىيلىرىنىڭ
سورىغانلىرى ھەققەتەن ئالامەت مۇشكۈل، ئىلاھلاردىن باشقا ھېچكىم ئۇنى ئايان
قىلالمايدۇ. لېكىن ئىلاھلارنىڭ ماكانى ئىنسانلار ئارىسىدا ئەمەس، ـ دېدى. 12 پادشاھ
قاتتىق غەزەپلىنىپ ئاچچىقلانغان ھالدا، بابىل ئوردىسىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشنى
ئەمر قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پادشاھنىڭ بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش توغرىسىدىكى
بۇيرۇق چۈشۈرۈلدى. شۇڭا [خىزمەتكارلىرى] دانىيال ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنىمۇ ئۆلتۈرۈش
ئۈچۈن ئىزدىدى. 14 شۇ چاغدا دانىيال بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئەمرىنى
ئىجرا قىلغىلى چىققان پادشاھنىڭ خۇسۇسىي مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى ئاريوققا ئاقىلانە ۋە
دانىشمەنلەرچە جاۋاب قايتۇرۇپ 15 ئۇنىڭدىن: ـ پادشاھنىڭ چۈشۈرگەن پەرمانى نېمە
ئۈچۈن شۇنچە جىددىي؟ ـ دەپ سوردى. ئاريوق ئەھۋالنى دانىيالغا ئېيتىپ بەردى. 16
دانىيال دەرھال پادشاھ ئالدىغا كىرىپ، پادشاھتىن چۈشىگە تەبىر بەرگۈدەك ۋاقىت
بېرىشنى تەلەپ قىلدى. 17 ئاندىن دانىيال ئۆيىگە قايتىپ، ئەھۋالنى دوستلىرى ھانانىيا،
مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا ئېيتىپ بەردى. 18 ئۇ ئۇلاردىن ئەرشتىكى خۇدادىن بۇ چۈشنىڭ
سىرى توغرۇلۇق ۋە رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا قىلىپ، مەن دانىيال
ۋە دوستلىرىم ئۆتىمىزنىڭ بابىلدىكى باشقا دانىشمەنلەر بىلەن بىللە ھالاك قىلىنماسلىقىمىزنى
تىلەڭلار، دەپ تەلەپ قىلدى. 19 ئاندىن كېچىدە دانىيالغا غايىبانە كۆرۈنۈشتە شۇ سىرنىڭ
يېشىمى ۋەھيي قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن دانىيال ئەرشتىكى خۇداغا ھەمدۇسانالار ئوقۇپ
مۇنداق دېدى: 20 «خۇدانىڭ نامى ئەبەدىلەبەد مەدھىيىلەنگەي! چۈنكى دانالىق ۋە كۈچ-
قۇدرەت ئۇنىڭكىدۇر. 21 ئۇ ۋاقىت، پەسىللەرنى ئۆزگەرتكۈچىدۇر، ئۇ پادشاھلارنى
يېقىتىدۇ، ۋە پادشاھلارنى تىكلەيدۇ؛ ئۇ دانالارغا دانالىق، ئاقىلانلارغا ھېكمەت بېرىدۇ.
22 ئۇ چوڭقۇر ۋە سىرلىق ئىشلارنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر، قاراڭغۇلۇققا يوشۇرۇنغان
ئىشلارنى ياخشى بىلگۈچىدۇر، نۇر ھەمىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللىدۇر. 23 ئى ماڭا دانالىق ۋە
كۈچ بەرگەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى، ساڭا شۈكۈر ۋە ھەمدۇسانالار ئېيتىپاي! سەن
ھازىرلا بىز دۇئا قىلغان ئىشنى ماڭا ئاشكارىلىدىڭ، پادشاھنىڭ سورىغان ئىشنى بىزگە
كۆرسىتىپ بەردىڭ». 24 ئاندىن دانىيال پادشاھ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە
تەينىلىگەن ئاريوقنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرمىگەيلا.
مېنى پادشاھنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرگەيلا، مەن پادشاھنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەي، ـ
دېدى. 25 ئاريوق شۇئان دانىيالنى پادشاھ نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ،
پادشاھقا: ـ «مەن يەھۇدىي ئەسىرلەر ئىچىدىن ئالىيلىرىنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەلەيدىغان بىر

كىشىنى تاپتىم» ـ دېدى. **26** پادىشاھ دانىيال (بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتىلىدۇ) غا: «سەن مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمنى ئايان قىلىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلەمسەن؟ ـ دېدى. **27** دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئى ئالىيلىرى، سىلى سورىغان بۇ سىرنى دانىشمەن، پىر-تۇستاز، رەمچى-پالچى ۋە مۇنەججىملار تۇزلىرىگە يېشىپ بېرەلەيدۇ. **28** براق ئەرشتە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى بىر خۇدا بار. ئۇ بولسا ئالىيلىرىغا ئاخىرقى زامانىنىڭ كۆنلىرىدە نېمە ئىشلارنىڭ بولىدىغانلىقىنى ئايان قىلدى. ئەمدى تۇزلىرىنىڭ چۈشىنى، يەنى ئالىيلىرى ئۆخلاۋاتقاندا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى ئېيتىپ بېرەي: ـ **29** ئى ئالىيلىرى، سىلى ئۆخلاشقا ياتقاندا كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئويلاپ ياتىتلا. سىرلارنى بىردىنبىر ئاشكارىلىغۇچى تۇزلىرىگە يۇز بېرىدىغان ئىشلارنى كۆرسەتتى. **30** ماڭا كەلسەك، بۇ سىرنىڭ ماڭا ئايان قىلىنغىنى مېنىڭ باشقا جان ئىگىلىرىدىن ئارتۇق ھېكمەتكە ئىگە بولغانلىقىمدىن ئەمەس، بەلكى بۇ چۈشنىڭ تەبىرىنى، شۇنداقلا شاھ ئالىيلىرىنىڭ كۆڭۈللىرىدىكى ئويلىرىنى تۇزلىرىگە مەلۇم قىلىش ئۈچۈندۇر. **31** ـ ئەي ئالىيلىرى، سىلى غايىبانە ئالامەتنە تۇزلىرىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرغان گىگانت بىر ھەيكەلنى كۆردىلە. بۇ ھەيكەل ناھايىتى گەۋدىلىك بولۇپ، زور نۇر چاقناپ تۇرىدىغان ھەيۋەتلىك ھەم قورقۇنچلۇق ئىدى. **32** ھەيكەلنىڭ بېشى ئېسىل ئالتۇندىن، كۆكرىكى ۋە قوللىرى كۈمۈشتىن، بەل ۋە ساغرىلىرى مىستىن، **33** پۇتا-پاچىقى تۆمۈردىن، پۇتى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان. **34** تۇزلىرى تۇنى كۆرۈۋاتقان چاغلىردا، ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاش كېلىپ ھەيكەلگە تۇرۇلۇپ ئۇنىڭ تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتىنى چېقىۋەتتى. **35** ئۇنىڭدىكى تۆمۈر، لاي، مىس، كۈمۈش، ئالتۇنلار شۇئان پارچە-پارچە قىلىنىپ، شامال ئۇلارنى بەتەينى يازلىق خامانىدىكى توپىلارنى ئۇچۇرغاندەك، قايتا ھېچ تېپىلمىغۇدەك قىلىپ ئۇچۇرىۋەتتى. لېكىن ھېلىقى تاش يوغىناپ، پۈتكۈل جاھانىنى قاپلىغان غايەت زور بىر تاغقا ئايلاندى. **36** كۆرگەن چۈشلىرى مانا شۇدۇر. ئەمدى بىز تۇزلىرىگە بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىمىز. **37** ئەي ئالىيلىرى، تۇزلىرى پۈتكۈل پادىشاھلارنىڭ بىر پادىشاھى، ئەرشتىكى خۇدا سىلىگە پادىشاھلىق، نوپۇز، كۈچ ۋە شۆھرەت ئاتا قىلدى. **38** ئىنسان بالىلىرى، ھايۋانلار، ئۇچار-قاناتلار مەيلى قەيەردە تۇرسۇن، خۇدا ئۇلارنى قوللىرىغا تاپشۇرۇپ سىلىنى ئۇلارنىڭ ھەممىسگە ھاكىم قىلدى. سىلى ئۇ ھەيكەلنىڭ ئالتۇن بېشىدۇرسىلا. **39** ئۇزلىرىدىن كېيىن يەنە بىر پادىشاھلىق كېلىدۇ. لېكىن ئۇ سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىغا يەتمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇچىنچى بىر پادىشاھلىق، يەنى مىس پادىشاھلىق كېلىپ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ھاكىم بولىدۇ. **40** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتىنچى پادىشاھلىق بولسا تۆمۈردەك مۇستەھكەم بولىدۇ. تۆمۈر بارلىق باشقا نەرسىلەرنى چېقىۋېتىپ بويسۇندۇرغىنىدەك، شۇنىڭغا ئوخشاش بۇ تۆمۈر پادىشاھلىق ئۆز ئالدىنقى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسنى ئېزىپ چېقىۋېتىدۇ. **41** تۇزلىرى كۆرگەنىدەك تۆمۈر بىلەن سىغىز لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇت ۋە بارماقلار بۇ پادىشاھلىقنىڭ بۆلۈنمە بولۇپ كېتىدىغىنىنى كۆرسىتىدۇ. براق بۇ پادىشاھلىق تۆمۈردەك كۈچكە ئىگە بولىدۇ، چۈنكى سىلى كۆرگەنىدەك، تۆمۈر بىلەن لاي ئارىلاشقان. **42** تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتنىڭ بارماقلىرى ئۇ پادىشاھلىقنىڭ بىر قىسمىنىڭ كۈچىيىدىغانلىقىنى، بىر قىسمىنىڭ ئاجىزلىشىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. **43** تۇزلىرى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشقانلىقىنى كۆردىلە. بۇ ئۇ [پادىشاھلىقنىڭ ھۆكۈمدارلىرى پادىشاھلىقنىڭ] پۇقرالىرى بىلەن ئىتتىپاقلاشماقچى بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن تۆمۈر لاي بىلەن ئارىلاشمىغانىدەك، بىرلىشىپ كېتىمەيدۇ. **44** ئۇ [ئاخىرقى] پادىشاھلار تەختتە ئولتۇرغان مەزگىلدە، ئەرشتىكى خۇدا يەنىلەس بىر پادىشاھلىق بەرپا قىلىدۇ. بۇ پادىشاھلىق ھەرگىز باشقا بىر خەلققە ئۆتمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ بۇ باشقا پادىشاھلىقلارنى ئۆزۈل-كېسىل گۇمران قىلىپ، ئۆزى مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدۇ. **45** تۇزلىرى ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاشنىڭ تاغدىن چىققىنىنى ۋە ئۇنىڭ ھەيكەلدىكى تۆمۈر، مىس، لاي، كۈمۈش، ئالتۇنىنى چېقىۋەتكەنلىكىنى كۆردىلە. شۇڭا ئۇلۇغ خۇدا ئالىيلىرىغا كەلگۈسىدە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بىلدۈرگەن. كۆرگەن چۈشلىرى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ، بېرىلگەن تەبىر مۇتلەق ئىشەنچلىكتۇر. **46** ئاندىن پادىشاھ ئىبىۋادەنەسار تۇزنى يەرگە ئېتىپ دانىيالغا سەجدە قىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەدىيە بېرىپ خوشبۇراق-ئىسرىق سېلىشنى ئەمر قىلدى. **47** پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ دەرۋەقە، سېنىڭ خۇدايىڭ ئىلاھلار ئىچىدە ئەڭ ئۇلۇغ ئىلاھ، پادىشاھلارنىڭ خوجىسى ۋە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى ئىكەن، چۈنكى سەن بۇ سىرنى يەشتىڭ! ـ دېدى. **48** ئاندىن پادىشاھ دانىيالنىڭ مەرتىۋىسىنى يۇقىرى قىلىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېسىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. ئۇ ئۇنى پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىگە ھاكىم بولۇشقا تەينىلىدى ۋە ئۇنى بابىلدىكى دانىشمەن-ئەقىلدارلارنىڭ باش ئاقساقىلى قىلدى. **49** دانىيالنىڭ پادىشاھتىن تەلەپ قىلىشى بىلەن، پادىشاھ شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنىگولارنى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى ئىدارە قىلىشقا تەينىلىدى. دانىيال ئۆزى ئوردا خىزمىتىدە قالدى.

3

پادىشاھ نىبوقادنەسار ئالتۇندىن ئېگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى ئالتە گەز كېلىدىغان بىر ھەيكەل ياساپ، بابىل ئۆلكىسىنىڭ دۇرا تۈزلەكلىكىگە ئورناتتى. **2** پادىشاھ بارلىق ۋەزىر، ۋالىي، ھاكىم، مەسلىھەتچى، خەزىنىچى، سوتچى، سوراقچىلارنى شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسنى پادىشاھ ئىبىۋادەنەسار ئورناتقان بۇ ئالتۇن ھەيكەلنى تۇز ئىلاھىغا ئاتاش مۇراسىمىغا قاتىنىشىشقا پەرمان چۈشۈردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار، مەسلىھەتچىلەر، خەزىنىچىلەر، سوتچىلار، سوراقچىلار، شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئاتاش مۇراسىمىغا جەم بولدى. ئۇلار ھەيكەلنىڭ ئالدىدا تۇردى. **4** جاكارچى يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئەي ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەنلەر، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار، **5** سىلەر سۈنۈپ، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، يەرگە باش ئۇرۇپ پادىشاھ ئىبىۋادەنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىڭلار. **6** كىمكى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، شۇئان دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىدۇ. ـ دەپ جاكارلىدى. **7** شۇڭا، سۈنۈپ، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەن، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋم يەرگە باش ئۇرۇپ ئىبىۋادەنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىشتى. **8** ئۇ چاغدا، بەزى كالدىيلەر ئالدىغا چىقىپ يەھۇدىيلار ئۈستىدىن ئەرز قىلدى. **9** ئۇلار پادىشاھ ئىبىۋادەنەسارغا: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! **10** ئالىيلىرى سۈنۈپ، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەممەيلەن يەرگە باش ئۇرۇپ ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلسۇن، **11** شۇنداقلا كىمكى يەرگە باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، ئۇ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلانسۇن دەپ پەرمان قىلغاندىلا. **12** سىلى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا تەينىلىگەن بىرنەچچە يەھۇدىي، يەنى شادراك، مىشاك، ئەبەدنىگولار بار، ئى ئالىيلىرى، بۇ ئادەملەر سىلىگە ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىدۇ. ئۇلار پادىشاھنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولمىدى يا كى پادىشاھ ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگەمۇ سەجدە قىلمايدۇ، ـ دېدى. **13** شۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ ئىبىۋادەنەسار دەرغەزەپ بولۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنىگولارنى ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇ ئۇچەيلەننى پادىشاھ ئالدىغا ئېيىقىلدى. **14** ئىبىۋادەنەسار ئۇلارغا: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەددنىگو، سىلەر راستتىن مېنىڭ ئىلاھلىرىمنىڭ خىزمىتىدە بولمىدىڭلارمۇ ھەم مەن ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمىدىڭلارمۇ؟ **15** ھازىر سىلەر سۈنۈپ، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، مەن ياساتقان ھەيكەلگە سەجدە قىلىشقا تەييار تۇرسا ئاڭلار، ياخشى. لېكىن سەجدە قىلمىسا ئاڭلار، سىلەر دەرھال دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىسىلەر. شۇ چاغدا قانداق ئىلاھ ئېلىپ سىلەرنى چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزۇۋالىدىكەن، قېنى؟! ـ دېدى. **16** شادراك، مىشاك، ئەبەدنىگولار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ ئى نىبوقادنەسار، بۇ ئىشتا بىز ئۆزىمىزنى ئاقلىشىمىز ھاجەتسىز. **17** بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايىمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدادىن قۇتقۇزالايدۇ؛ ئى ئالىيلىرى، ئۇ چوقۇم ئۆزلىرىنىڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزىدۇ. **18** لېكىن بىزنى قۇتقۇزمىغان تەقدىرىمۇ، ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەنىلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولمايمىز ۋە سىلى ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز، ـ دېدى. **19** بۇنى ئاڭلىغان

هامان پادشاه نېبوقادنەسارنڭ تەرى يۇزلۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارغا قاتتىق غەزەپلەندى. شۇنڭ بىلەن ئادەملىرىگە خۇمدانىنى ئادەتتىكىدىن يەتتە ھەسسە قاتتىق قىزىتىشنى بۇيرۇدى. **20** ئۇ قوشۇندىكى ئەڭ قاۋۇل پالۋانلارغا شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى باغلاپ، دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشنى بۇيرۇدى. **21** شۇنڭ بىلەن ئۇلار تونلىرى، ئىشتانلىرى، سەللىلىرى ۋە باشقا لباس كىيىملىرى سېلىنمىغان ھالدا باغلىنىپ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاندى. **22** پادشاھنڭ ئەمرىنڭ قاتتىقلىقى بىلەن خۇمدانىدىكى ئوت ئىنتايىن يالقۇنلاپ يېنىپ تۇراتتى، شۇڭلاشقا خۇمدانىدىن چىقىۋاتقان يالقۇن شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى كۆتۈرگەن ئەسكەرلەرنى كۆيدۈرۈۋپ تاشلىدى. **23** شۇنداق قىلىپ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۈچەيلەن باغلاقلىق ھالدا دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا چۈشۈپ كەتتى. **24** ئاندىن نېبوقادنەسار چۆچىگەن ھالدا ئورندىن چاچراپ تۇرۇپ، مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىدىن: ـ بىز باغلاپ ئوت ئىچىگە تاشلىغىنىمىز ئۈچ ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇلار جاۋابەن «شۇنداق، ئى ئالىيلىرى! ـ دېدى. **25** پادشاھ جاۋابەن: ـ مانا، مەن تۆت ئادەمنىڭ باغلاقسىز ھالدا ئوت ئىچىدە ئەركىن مېڭىپ يۈرۈۋاتقىنىنى كۆرۈۋاتىمەنغۇ، ئۇلار قىلچە كۆيگەندەك ئەمەس؛ ھەمدە تۆتىنچى كىشى ئىلاھلارنڭ ئوغلىدەك تۇرىدۇ! ـ دېدى. **26** شۇنڭ بىلەن نېبوقادنەسار دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمداننىڭ ئاغزىغا يېقىن كېلىپ: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو! ھەممىدن ئالىي ئىلاھنىڭ قۇللىرى، چىقىڭلار، مايافقا كېلىڭلار! ـ دەپ توۋلىدى. شۇنڭ بىلەن شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگو ئوتتىن چىقتى. **27** بارلىق ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار ۋە پادشاھنڭ مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرى يىغىلىپ كېلىشىپ بۇ ئۈچەيلەنگە تىكىلىشىپ قاراشتى؛ ئۇلارنڭ قىلچە كۆيگەن يېرى يوق ئىدى، چاچ-ساقاللىرىمۇ كۆيمىگەن، كىيىم-كېچەكلىرىمۇ شۇ پېتى ئىدى، ئۇستۈ-بېشىدىمۇ ئىس-تۈتۈنىنڭ پۇرىقى يوق ئىدى. **28** نېبوقادنەسار مۇنداق دېدى: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنڭ خۇداسىغا شۈكۈر-سانالار بولغاي! ئۇ تۈز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، تۈزىگە تاياناغان قۇللىرىنى قۇتقۇزۇۋالدى. ئۇلار تۈزلىرىنڭ ئىلاھىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھقا خىزمەت قىلماسلىق ئۈچۈن ۋە ياكى باش تۇرۇپ سەجدە قىلماسلىق ئۈچۈن، پەقەت تۈز خۇدايىمىزنىلا ئىبادىتىدە بولىمىز دەپ پادشاھنڭ پەرمانىغا خىلاپلىق قىلىپ ھاياتىنى تەۋەككۈل قىلدى. **29** ئەمدى مەن مۇنداق پەرمان چۈشۈرىمەنكى: قايسى ئەل-يۇرت بولسۇن، قايسى تائىپىلەردىن كەلگەن بولسۇن، قايسى تىلدا سۆزلىشىدىغانلار بولسۇن، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنڭ خۇداسىغا قارا چاپلايدىكەن، پۈتۈن تېنى قىيما-چىيما قىلىنسۇن، ئۆيلىرى ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇلسۇن! چۈنكى بۇنداق قۇتقۇزالايدىغان باشقا ئىلاھ يوق. **30** شۇنڭ بىلەن پادشاھ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۈچەيلەننى تۈستۈرۈپ، بابىل ئۆلكىسىدە يۇقىرى مەنسەپكە تەينىلدى.

4

«مەنكى پادشاھ نېبوقادنەساردىن يەر يۈزىدىكى ھەربىر ئەل-يۇرتقا، ھەرقايسى تائىپىلەرگە، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان قوۋملارغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! **2** ھەممىدن ئالىي خۇدا ماڭا كۆرسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپتىم. **3** ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى نېمىدېگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى نېمىدېگەن قالتىس! ئۇنىڭ پادشاھلىقى پۈتمەس-تۈگىمەستۇر، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملىشىدۇ! **4** مەنكى نېبوقادنەسار تۈرىمزەدە بخاراماندا ئولتۇرغىنىمدا، ئوردامدا بايىاشات تۈرمۇش كۆچۈرۈۋاتقىنىمدا، **5** مېنى ئىنتايىن قورقىتىۋەتكەن بىر چۈشنى كۆردۇم، ئورنۇمدا ياتقىنىمدا بېشىمدىكى ئويلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقزادە قىلدى. **6** بابىلدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىمغا چاقىرىشقا پەرمان بېرىپ، ئۇلارنڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشىنى بۇيرۇدۇم. **7** شۇنڭ بىلەن بارلىق رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملار كېلىشتى. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن ئۇلار ماڭا تەبىرنى بېرەلمىدى. **8** لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن قويۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا: **9** ـ ئەي پالچىلارنڭ باشلىقى بەلتەشاسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساڭا ھېچقانداق سىر تەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلدىم، شۇڭا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگەيسەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بەرگەيسەن، ـ دېدىم. **10** ـ مەن ئورنۇمدا ياتقىنىمدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۈپ دەرەخ بار ئىكەن، ئۇ تولىمۇ ئېگىزمىش. **11** ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت ئۆسۈپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنيانىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدىكەن. **12** ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دالادىكى ھايۋانلار سايىداشىدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ماكان قىلىدىكەن؛ مېۋىسىدىن بارلىق ئەت ئېگىلىمۇ ئوزۇقلىنىدىكەن. **13** ئورنۇمدا يېتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، مانا، ئاسماندىن بىر كۆزەتچى مۇئەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، **14** مۇنداق جاكارلىدى: ـ «دەرەخنى كېسىپ، شاخلىرىنى قىرقىپ، يوپۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چېچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۈۋىدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. **15** يەردە پەقەت كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ نېسىبىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن. **16** ئادەمىي ئەقلىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنڭ ئەقلى بېرىلسۇن، شۇنداقلا شۇ ھالەتتە «يەتتە ۋاقىت» تۇرسۇن. **17** دۇنيادىكى جان ئىگىلىرى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسانلارنڭ پادشاھلىقىنىڭ ھەممىسىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادشاھلىق ھوقۇقىنى تۈزىگە تاللىغان كىشى (مەيلى ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس ئادەم بولسىمۇ) گە بېرىدىغانلىقىنى بىلسۇن دەپ، بۇ ھۆكۈم قارىغۇچى مۇئەككەللەرنڭ پەرمانى بىلەن، يەنى مۇقەددەس پەرىشتىلەرنڭ قارار بۇيرۇقى بىلەن بەلگىلەنگەندۇر». **18** ـ مەن پادشاھ نېبوغادنەسار مانا شۇنداق چۈشنى كۆردۈم. ئەي بەلتەشاسار، چۈشۈمگە تەبىر بەرگەيسەن. پادشاھلىقىمدىكى دانىشمەنلەر ئىچىدە مەن ئۇچۇن بۇنىڭغا تەبىر بېرەلەيدىغان بىرمۇ ئادەم چىقمىدى. لېكىن سەن تەبىر بېرەلەيسەن، چۈنكى ئەڭ مۇقەددەس ئىلاھلارنڭ روھى سەندە ئىكەن. **19** شۇنڭ بىلەن بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتالغان دانىيال بىر ھازا ھەيرانلىقتا ئالاقزادە بولدى ۋە چۈش توغرىسىدا ئويلاپ تولىمۇ بىئارام بولدى. پادىشاھ: ـ ئەي بەلتەشاسار، بۇ چۈش ۋە ئۇنىڭ تەبىرى سېنى ئالاقزادە قىلمىسۇن، ـ دېدى. بەلتەشاسار جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، بۇ چۈش سىلىدىن نەپرەتلەنگەنلەرگە بولسۇن، ئۇنىڭ تەبىرى ئۆزلىرىگە ئەمەس، دۈشمەنلىرىگە چۈشكەي! **20** بارغانسېرى ئۆسۈپ مەزمۇت بولغان، ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىدىغان، پۈتكۈل دۇنياغا كۆرۈنىدىغان، يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول بولغان، پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بولىدىغان، سايىسىدا ياۋايى ھايۋانلار تۇرىدىغان، شاخلىرىدا ئۇچار قۇشلار ماكان قىلىدىغان دەرەخ بولسا، يەنى سەن كۆرگەن دەرەخ ـ دەل ئۆزلىرىدۇر، ئى ئالىيلىرى! ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا، سىلىنڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى، ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **22** ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا، سىلىنڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى؛ ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **23** ئالىيلىرى قاراپ تۇرغان ۋاقىتلىرىدا ئاسماندىن بىر قارىغۇچى، يەنى بىر مۇقەددەس پەرىشتە چۈشۈپ: «بۇ دەرەخنى كېسىپ، خاراب قىلىڭلار. ھالبۇنۇك، يەردە كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن قالدۇرۇڭلار، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. «يەتتە ۋاقىت» بېشىدىن ئۆتكىچە ئۇنىڭ نېسىبىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن، ـ دەپتۇ. **24** ـ ئى ئالىيلىرى، چۈشلىرىنڭ مەنىسى مانا شۇ ـ بۇلار بولسا ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرمانى بىلەن خوجام پادشاھنڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار ـ **25** ئۆزلىرى كىشىلەر تارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ياشايدىلا، كاللاردەك ئوت-چۆپ بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلىدىلا، دالادا ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-

چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرىدىلا. تاكى سىلى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پۈتكۈل ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىداره قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تۇزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە، يەتتە ۋاقىت باشلىرىدىن ئۆتىدۇ. **26** «دەرەخنىڭ كۆتىكىنى يىلتىزى بىلەن يەردە قالدۇرۇڭلار» دەپ بۇيرۇلغانىكەن، تۇزلىرى ئەرشلەرنىڭ ھەممىنى ئىداره قىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكەندىن كېيىن پادىشاھلىقلىرى تۇزلىرىگە قايتۇرۇلىدۇ. **27** شۇڭا ئى ئالىيلىرى، مېنىڭ نەسىھىتىم سىلگە لايىق كۆرۈلگەي، گۇناھلىرىدىن قول ئۈزگەيلا، ئىشتا ھەققانىي بولغايلا، قەبىھلىكلىرىدىن توختاپ كەمبەغەللەرگە رەھىمدىللىك قىلغايلا. شۇنداق قىلغاندىلا بەلكىم داۋاملىق گۈلدەپ ياشنىمامدىلا؟ **28** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ بېشىغا چۈشتى. **29** ئون ئىككى ئايدىن كېيىن، ئۇ بابىلدىكى پادىشاھلىق ئوردىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سەيلە قىلىۋېتىپ: **30** ـ قارا گۈلار، مەن تۇز ئىزىتىم ۋە شان-شۆھرىتىم نامايان قىلىنسۇن دەپ، شاھانە ئوردامنىڭ جايلىشىشى ئۈچۈن زور كۈچۈم بىلەن ياسىغان ھەيۋەتلىك بابىل شەھىرى مۇشۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **31** ئۇنىڭ سۆزى ئاغزىدىن تېخى ئۈزۈلمەيلا، ئاسماندىن بىر ئاۋاز چۈشۈپ: ـ ئەي پادىشاھ نېبوقادنەسار، بۇ سۆز ساڭا كەلدى: پادىشاھلىق سەندىن ئېلىندى. **32** سەن كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ماكان قىلىسەن ۋە گالىلاردەك ئوت-چۆپ يەيسەن؛ سەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىداره قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تۇزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە تۇتقۇزىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە يەتتە ۋاقىت بېشىڭدىن ئۆتۈپ كېتىدۇ ـ دېيىلدى. **33** بۇ سۆز نېبوقادنەساردا شۇئان ئەمەلگە ئاشتى. ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، گالىلاردەك ئوت-چۆپ يەپ، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى. ئۇنىڭ چاچلىرى بۈركۈتنىڭ پەيلىردەك، تىرناقلىرى قۇشنىڭ تىرناقلىردەك ئۆسۈپ كەتتى. **34** ئەمدى شۇ كۈنلەر توشقاندا، مەن نېبوقادنەسار ئاسمانغا كۆز تىكىپ قارىۋىدىم، ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى. مەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، مەڭگۈ ھايات تۇرغۇچىنى مەدھىيىلەپ، ھۆرمەت ئەيلىدىم. ئۇنىڭ ھاكىملىقى مەڭگۈلۈك ھاكىملىقتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىدۇر. **35** ئۇنىڭ ئالدىدا يەر يۈزىدىكى بارلىق ئىنسانلار ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ، ئەرشتىكى قوشۇنلار ۋە زېمىندىكى ئىنسانلار ئارىسىدا ئۇ نېمە قىلىشنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىنى كىم توسالىسۇن يا كى ئۇنىڭدىن «نېمە قىلىسەن؟» دەپ سوراشقا جۈرئەت قىلالىسۇن؟ **36** شۇئانلا ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىم ۋە ئەمىر-ئېسىلزادىلىرىم مېنى ئىزدەپ كەلدى. پادىشاھلىقىم مۇستەھكەملەندى، بۈرۈنقىدىنمۇ زور ھەيۋىگە يېگىۋىشتىن ئىگە بولدۇم. **37** ئەمدى مەنكى نېبوقادنەسار ئەرشتىكى پادىشاھقا ھەمدۇسانا ئوقۇيمەن، ئۇنى تېخىمۇ ئۇلۇغلايمەن ۋە ئۇنى ئىزىزەتلەيمەن: ـ ئۇنىڭ قىلغانلىرى ھەقتۇر، ئۇنىڭ يوللىرى توغرىدۇر، ئۇنىڭ تەكەبۇرلۇق يولىدا ماڭغانلارنىڭ ھەيۋىسىنى چۈشۈرۈش قۇدرىتى باردۇر!».

5 بىر كۈنى پادىشاھ بەلشازار ئەمىر-ئېسىلزادىلەردىن مىڭ كىشىنى تەكلىپ قىلىپ كاتتا زىياپەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا شاراب ئىچىپ، ئەيش-ئىشرەت كەيپىنى سۈردى. **2** پادىشاھ بەلشازار شارابنى تېتىپ كۆرۈپ، تۇزى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، تۇز خوتۇن-كېنىزەكلىرىنىڭ شارابنى ئاتىسى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىن ئوللىغا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلاردا ئىچىشىگە، شۇ جام-قاچىلارنى ئىلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. **3** [ئەۋگەرلەر] دەرھال بېرىپ خۇدانىڭ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئېلىپ كېلىنگەن ئالتۇن جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقتى، پادىشاھنىڭ تۇزى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، ئۇنىڭ خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلىرى ئۇلاردا شاراب ئىچتى. **4** ئۇلار شاراب ئىچكەچ، ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيىلەشتى. **5** دەل شۇ پەيتتە ئادەم قولىنىڭ بەش بارمىقى پەيدا بولۇپ، چىراغدانىنىڭ ئۆدۈلدىكى ئوردىنىڭ تام سۈۋىقىغا خەت يېزىشقا باشلىدى. پادىشاھ خەت يازغان قولنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى كۆرۈپ، **6** چىرايى تاتىرىپ، كۆڭلىدە ئىنتايىن ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. پۇت-قوللىرى بوشىشىپ، پۇتلىرى تىترەپ كەتتى. **7** پادىشاھ قاتتىق ۋارقىراپ، پىر-ئۈستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنى چاقىرىشنى بۇيرۇدى. بابىلدىكى دانىشمەنلەر كەلگەن ھامان پادىشاھ ئۇلارغا: ـ كىمكى تامدىكى بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلىسە، ئۇنىڭغا سۈسۈن رەڭگىك بىر تون كىيگۈزۈلۈپ، بوينىغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىپ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى مەرتىۋە بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **8** پادىشاھنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى ئوردىغا ھازىر بولدى؛ لېكىن ئۇلار نە خەتلەرنى ئوقۇيالمايتى نە پادىشاھقا مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيتى. **9** بەلشازار تېخىمۇ ئالاقزادە بولۇپ، چىرايى تېخىمۇ تاتىرىپ كەتتى. ئەمىر-ئېسىلزادىلەرمۇ قانداق قىلىشنى بىلەلمەي قالدى. **10** پادىشاھ ۋە ئەمىر-ئېسىلزادىلەرنىڭ ۋارقىراشقان ئاۋازىنى ئاڭلىغان خانىش زىياپەت زالىغا كىرىپ، پادىشاھقا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! ئالاقزادە بولۇپ كەتمەگەيلا، چىرايلىرى تاتىراپ كەتمەگەي. **11** پادىشاھلىقلىردا بىر كىشى بار، ئۇنىڭدا مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى بار، ئاتىلىرى تەختتىكى ۋاقتىدا، بۇ كىشىدە يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئەقىل-پاراسەت، يەنى ئىلاھلارغا خاس ئەقىل-پاراسەت نامايان قىلىنغاندى. ئاتىلىرى نېبوقادنەسار، يەنى پادىشاھ ئاتىلىرى ئۇنى پۈتۈن رەمچى-پالچىلار، پىر-ئۈستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنىڭ بېشى قىلىپ تەينىلىگەن. **12** بۇ كىشىدە ئالاھدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت، بىلىم، ھېكمەت، چۈشلەرگە تەبىر بېرەلەيدىغان، تېپىشماقلارنى يېشىلەيدىغان ۋە تۈگۈن-سىرلارنى ئاچالايدىغان قابىلىيەت بار ئىدى. شۇ كىشىنىڭ ئىسمى دانىيال بولۇپ، پادىشاھ ئۇنىڭغا بەلتەشسار دەپمۇ ئىسىم قويغان. شۇڭا بۇ دانىيال چاقىرتىلىسۇن، ئۇ چوقۇم بۇ خەتلەرنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى، پادىشاھ دانىيالدىن ـ: ـ پادىشاھ ئاتام يەھۇدا تۇلۇكىسىدىن سۈرگۈن قىلىپ كەلگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىكى ھېلىقى دانىيال سەمۇ؟ ـ دەپ سورىۋىدى، **14** ـ سەن توغرۇلۇقى خەۋرىم بار، سەندە مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى، شۇنداقلا يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئالاھدە ئەقىل-پاراسەت بار ئىكەن دەپ ئاڭلىدىم. **15** ئەمدى دانىشمەنلەر ۋە پىر-ئۈستازلارنى تامدىكى خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بېرىشىن دەپ ئالدىمغا چاقىرتىپ كېلىندى؛ لېكىن بۇ ئىشنىڭ سىرىنى ھېچقايسىسى يېشىپ بېرەلمىدى. **16** بىراق سەن توغرۇلۇقتا ئاڭلىغانىمىزكى، سەن سىرلارنى چۈشەندۈرەلەيدىگەنسەن ۋە تۈگۈنلەرنى يېشەلەيدىگەنسەن. ئەگەر بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلىسەڭ، ساڭا سۈسۈن رەڭگىك تون كىيگۈزۈلىدۇ، بوينۇڭغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىدۇ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئېرىشىسەن، ـ دېدى. **17** دانىيال پادىشاھقا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئالىيلىرىنىڭ ئىنئامىلىرى ئۆزلىرىدە قالسۇن، مۇكاپاتلىرىنى باشقا كىشىگە بەرگەيلا. ئەمدىلىكتە مەن ئالىيلىرىغا بۇ خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەي. **18** ـ ئى ئالىيلىرى، ھەممىدىن ئالىي خۇدا ئاتىلىرى نېبوقادنەسارغا پادىشاھلىق، ئۇلۇغلۇق، شان-شەرەپ ۋە ھەيۋەت بەردى. **19** ئۇنىڭغا بېرىلگەن ئۇلۇغلۇقتىن ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەر ۋە ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ قورقۇپ تۇراتتى؛ ئۇ كىمنى خالىسا شۇنى ئۆلتۈرەتتى، كىمنى خالىسا شۇنى تىرىك قوياتتى؛ كىمنى خالىسا شۇنى مەرتىۋىلىك قىلاتتى، كىمنى خالىسا شۇنى پەس قىلاتتى. **20** لېكىن ئۇ كۆڭلىدە تەكەبىۋرلىشىپ، روھ-قەلبىدە مەغرۇرلىنىپ مىجەزى تەرسالىشىپ، پادىشاھلىق تەختىدىن چۈشۈرۈلۈپ، ئىززىتىدىن مەھرۇم قىلىندى. **21** ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلدى. ئۇ ياۋا ئېشەكلەر بىلەن بىللە ماكانلىشىپ، گالىلاردەك ئوت-چۆپ يېگۈزۈلدى، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى، تاكى ئۇ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىداره قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇ پادىشاھلىقنىڭ ھوقۇقىنى تۇزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە شۇ ھالەتتە بولدى. **22** ئەي بەلشازار، نېبوقادنەسارنىڭ ئوغلى تۇرۇپ تۇرۇلىرى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەرلىرى بولىسمۇ، لېكىن ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلمىدىلا. **23** ئەكسىچە تەكەبىۋرلىشىپ ئەرشتىكى رەبگە قارشى تۇردىلا. سىلى ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئوللا ئالغان جام-قاچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنۇلىرى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، تۇز خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلىرىمۇ ئۇلاردا

شاراب ئىچتىكلار ئاندىن كۆرمەيدىغان، ئاگلىمايدىغان ۋە ھېچنېمنى چۈشەنمەيدىغان ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تومۇر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيىلىدىلە. ھالبۇكى، سىلىنىڭ نەپەسلىرىنى تۆز قولىدا تۇتقان ۋە سىلىنىڭ بارلىق ھەرىكەتلىرىنى تۆز ئىلكىدە تۇتقان خۇدانى ئۇلۇغلىمىدىلا. **24** شۇنگا، خۇدا بۇ قولىنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى ئەۋەتىپ بۇ خەتنەرنى يازدۇردى. **25** بۇ خەتنەر: «مېنى، مېنى، تەكەل، ئۆپھارسىن» دېگەندىن ئىبارەت. **26** بۇنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى: ـ «مېنى» ـ خۇدا سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھېسابىنى قىلىپ، ئۇنى ئاياغلاشتۇردى. **27** «تەكەل» ـ سىلى تارازىدا تارتىلىۋىدىلا، كەم چىقتىلا. **28** «پەرەس» ـ پادىشاھلىقلىرى پارچىلىنىپ، مېدىئالىقلار بىلەن پارسلارغا تەۋە قىلىنىدى. **29** شۇنىڭ بىلەن بەلشازار دەرھال نەۋكەرلىرىگە ئەمر قىلىۋىدى، ئۇلار دانىيالغا سۈسۈن رەڭلىك تونىنى كىيدۈرۈپ، بوينىغا ئالتۇن زەنجىرنى ئېسىپ قويدى، ئۇ ئۇ توغرۇلۇق: «پادىشاھلىق ئىچىدە ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئىگە بولسۇن» دەپ جاكارلىدى. **30** شۇ كېچىە كالدىيەلەرنىڭ پادىشاھى بەلشازار ئۆلتۈرۈلدى. **31** پادىشاھلىق بولسا مېدىئالىق دارىئۇسنىڭ قولىغا ئوتتى. ئۇ تەخمىنەن ئاتمىش ئىككى ياشتا ئىدى.

6

پادىشاھ دارىئۇس پۈتۈن پادىشاھلىقتى ئىداره قىلىش ئۈچۈن بىر يۈز يىگىرمە ۋەزىرنى ھەرقايسى يۇرتلارنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەشنى مۇۋاپىق كۆردى. **2** بۇنىڭدىن باشقا ئۇ بۇ ۋەزىرلەرنى نازارەت قىلىپ، بۇ ۋەزىرلەرنىڭ ھېسابىنى ئېلىش، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھوقۇق-مەنپەئەتى زىيانغا ئۇچرىمىسۇن دەپ دانىيال ۋە باشقا ئىككى كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. **3** دانىيالدا ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت بار بولغاچقا، ئۇ باشقا نازارەتچىلەردىن ۋە ۋەزىرلەردىن ئىقتىدارلىق چىقتى. شۇنگا پادىشاھ ئۇنى پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئىداره قىلىشقا تەيىنلىمەكچى بولدى. **4** شۇنىڭ بىلەن باشقا نازارەتچى ۋە ۋەزىرلەر ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى مەمۇرىي ئىشلىرىدىن سەۋەنلىك ئىزدىدى. لېكىن ئۇلار ئەرز قىلغۇدەك ھېچقانداق باھانە-سەۋەب يا كى سەۋەنلىك تاپالمىدى. چۈنكى دانىيال دىيانەتلىك ۋە ئىشەنچلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن قىلچە كەمچىلىك يا كى سەۋەنلىك چىقىرالمغاندى. **5** شۇنگا شۇ ئادەملەر ئۆزئارا: ـ دانىيالنىڭ خۇداسىنىڭ قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىرىدىن باشقا، ئۇنىڭدىن ئەيىبلىگۈدەك ھېچقانداق باھانە تاپالمايمىز، ـ دېيىشتى. **6** شۇنگا ئۇلار ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ـ پادىشاھ دارىئۇس ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! **7** ئالىيلىرىنىڭ پادىشاھلىقلىرىدىكى بارلىق نازارەتچى، ۋالىي، ۋەزىر، مەسلىھەتچى، ھاكىم ۋە ئەمەلدارلار بىرلىكتە مەسلىھەتلەشتۈق، ھەرقانداق كىشى ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ھەرقانداق ئىلاھقا ھەرقانداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىشقا ۋە يا كى ھەرقانداق كىشىدىن بىر نەرسە تىلەشكە رۇخسەت بولمىسۇن، ئى ئالىيلىرى، پەقەت سىلىدىلا تىلىشى رۇخسەت بولسۇن دېگەن شاھانە يارلىقنىڭ چۈشۈرۈلۈشىنى لايىق كۆردۈڭ. بۇ پەرمان قەتئي بولسۇن، كىمكى بۇ پەرمانغا خىلاپلىق قىلسا، ئۇ شىرلار ئۇۋىغا تاشلانسۇن! **8** ئەمدى، ئى ئالىيلىرى بۇ پەرمانى يېزىپ چۈشۈرگەيلا، ئۇنىڭ ئۆزگەرتىلمەسلىكى ئۈچۈن يارلىقنامىگە ئىمزا قويغايلا، چۈنكى مېدىئا ۋە پارس قانۇنى بويىچە، پەرمان چىقىرىلىشى بىلەنلا ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن دارىئۇس پەرمانى يېزىپ يارلىقنامىغا قول قويدى. **10** دانىيال بۇ يارلىقنامىگە ئىمزا قويۇلغانلىقنى ئاڭلاپ، ئۆيىگە قايتتى. ئۇنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆگزىسىدە بىر بالىخانا بولۇپ، دېرىزىسى يېروسالېمغا قارايدىغان بولۇپ، ئوچۇق تۇراتتى. ئۇ ئادەتتە بويىچە دېرىزىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ شۈكۈر ئېيتاتتى. **11** لېكىن ھېلىقى ئادەملەر بىللە كېلىپ دانىيالنىڭ خۇداغا دۇئا ۋە تىلاۋەت قىلىۋاتقىنىنى كۆردى. **12** ئاندىن ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ پەرمان ئوغرىسىدا گەپ ئېچىپ: ـ ئى ئالىيلىرى، تۆزلىرى: ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ئۆزلىرىدىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھدىن يا كى ھەرقانداق ئىنسانىدىن بىرەر نېمىنى تىلىگەن ھەرقانداق كىشى شىرلار ئۇۋىگىرگە تاشلانسۇن، دېگەن بىر پەرمانغا ئىمزا قويغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. پادىشاھ: ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلدىم، مېدىئا ۋە پارس قانۇنى بويىچە پەرمانىنى ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇلار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ يەھۇدادىن ئەسىر ئېلىپ كېلىنگەن كىشىلەردىن ھېلىقى دانىيال، ئى ئالىيلىرى، سىلىنى ۋە سىلى ئىمزا قويغان پەرمانىنى كۆزگە ئىلمايدۇ، بەلكى ھەر كۈندە ئۈچ قېتىم ئۆز دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **14** بۇنى ئاڭلىغان پادىشاھ ئۆز-ئۆزىگە كايىپ، كۆڭۈل قويۇپ دانىيالنى قۇتقۇزۇشقا ئامال تاپماقچى بولۇپ، ئۇ كۈن پاتقۇچە ھەرخىل قۇتقۇزۇش ئامالى ئۈستىدە ئىزدىنىپ يۈردى. **15** لېكىن تاخىردا ئۇ كىشىلەر يەنە ئۇنۇزارا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئالىيلىرى، ئۆزلىرىگە مەلۇمكى، مېدىئالار ۋە پارسلارنىڭ قانۇنى دەل شۇكى، پادىشاھنىڭ بىكىتكەن ھەرقانداق قارارى يا كى پەرمانىنى ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېيىشتى. **16** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ ئەمرى قىلىشى بىلەن دانىيال ئۆزىنى كېلىنىپ، شىرلار ئۇۋىگىرگە تاشلاندى. پادىشاھ دانىيالغا: ـ سەن ئۆزۈلدۈرمەي ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇنۇالدۇ! ـ دېدى. **17** بىر تاش ئېلىنىپ، ئۇۋىگىرنىڭ ئاغزى ئۇنىڭ بىلەن ئېتىلدى؛ دانىيالنىڭ ئىشلىرىغا ھېچكىم ئارىلاشمىسۇن دەپ ئۇنى پادىشاھ ئۆز مۇھۇرى ۋە ئۇنىڭ ئەمىر-ئەمەلدارلىرىنىڭ مۇھۇرلىرى بىلەن مۇھۇرلىدى. **18** ئاندىن پادىشاھ ئوردىغا قايتىپ كېلىپ كېچىنى روزا ئۆتۈپ ئۆتكۈزدى، ئۇنىڭ توقال-كېنىزەكلىرىدىن ھېچقايسىسىنى ئۆز يېنىغا كەلتۈرمىدى، ئۇ كېچىچە ئۇخلىيالمىدى. **19** تاڭ ئېتىشى بىلەنلا پادىشاھ ئورندىن ئۇرۇپ، ئالدىراپ شىرلار ئۇۋىگىرگە باردى. **20** پادىشاھ ئۇۋىگىرگە يېقىنلىشىپ ئازابلانغان ھالدا دانىيالنى چاقىرىپ: ـ ئەي دانىيال، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قۇلى، سەن ئۈزۈلمەس ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى شىرلاردىن قۇتقۇزنۇالمىدىمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. **21** دانىيال جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! **22** خۇدايىمنىڭ پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ شىرلارنىڭ ئاغزىنى يۇمدۇرۇشنى بىلەن ئۇلار ماڭا ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزەلمىدى؛ چۈنكى ئۇ مەندىن ھېچقانداق ئەيىب كۆرمىدى. ئالىيلىرىنىڭ ئالدىدىمۇ مەن ھېچقانداق زىيان يەتكۈزگۈدەك ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. **23** بۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ ئىنتايىن خۇشال بولۇپ، ئادەملىرىنى دانىيالنى ئۇۋىگىردىن ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دانىيالنى ئۇۋىگىردىن ئېلىپ چىقتى. ئۇنىڭدىن قىلچە زىيىنى يوقلۇقى كۆرۈلدى، چۈنكى ئۇ خۇداسىغا ئايانغانىدى. **24** ئاندىن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈردى، [ئەۋگەرلىرى] دانىيالنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇتۇپ، ئۇلارنى بالا-چاقىلىرى ۋە خوتۇنلىرى بىلەن قوشۇپ شىرلار ئۇۋىگىرگە تاشلىۋەتتى. ئۇلار ئۇۋىگىر تېگىگە چۈشۈپ بولمايلا شىرلار ئېتىلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنىمۇ چاينىپ قىيما-چىيما قىلىۋەتتى. **25** شۇ ئىشتىن كېيىن دارىئۇس پادىشاھ يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەممە تائىپىلەر، ھەر تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق پۈتۈك چۈشۈردى: ـ «ھەممىگلارغا ئامانلىق ئېشىپ-تېشىپ ئۇرغاي! **26** مەن ئۇشبۇ يارلىقنى چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدىكى ھەربىر يۇرتىكى پۇقرالار دانىيالنىڭ خۇداسى ئالدىدا تىترەپ قورقسۇن! ـ چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈ مۇستەھكەم ئۆزگەرمەستۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ھالاك قىلنماس، ئۇنىڭ ھاكىمىيىتى ئەبەدىلئەبەدگىچە بولىدۇ. **27** ئۇ بالا يېقازادىن قوغدايدۇ ۋە قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئاسمانلاردىمۇ، يەر يۈزىدىمۇ ئالامەت- كارامەتلەرنى يارىتىدۇ، ئۇ دانىيالنى شىرلارنىڭ چاڭگىلدىن قۇتقۇزدى». **28** دانىيالنىڭ بولسا شۇ ئىشلاردىن كېيىن دارىئۇس ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە، شۇنداقلا پارس پادىشاھى قۇرەش ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتلاردا ئىشلىرى راۋاجلىنىپ يۈرۈشتى.

7

بەلشازار بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى دانىيال ئورندا يېتىپ چۈشىدە بىرنەچچە غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردى. ئۇ چۈشىدە كۆرگەنلىرىنى مۇنداق يەكۈنلەپ خاتىرىلىۋالدى: ـ **2** كېچىدە كۆرگەن غايىبانە كۆرۈنۈشتە مەنكى دانىيال شۇنى كۆردۈمكى، ئاسمانلىنىڭ تۆت تەرىپىدىن شامال چىقىپ، «ئۇلۇغ دېڭىز» يۈزىگە ئۇرۇلماقتا ئىدى. **3** دېڭىزدىن شەكىللىرى بىر-بىرگە ئوخشىمايدىغان تۆت زور مەخلۇق چىقتى. **4** بىرىنچى مەخلۇق شىرغا ئوخشايتتى، لېكىن بۇركۈتنىڭ قانىتى بار ئىدى. مەن ئۇنىڭغا قاراپ ئۇرغىنىمدا، قاناتلىرى يۇلۇندى، ئاندىن ئۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ، ئىككى پۇتى يەرگە دەسسىتىلىپ ئادەمدەك ئۇرغۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا ئىنسانىي بىر قەلب بېرىلدى. **5** مانا يەنە بىر مەخلۇق، يەنى ئىككىنچىسى ئېيققا ئوخشايتتى. ئۇنىڭ بىر تەرىپى ئىككىنچى بىر تەرىپىدىن ئېگىزلىتىلدى. ئۇنىڭ چىشلىرى ئۈچ قوۋۇرغىنى چىشلەپ ئۇراتتى، بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا: «ئورنۇڭدىن تۇر،

گۆشنی یېیىشكۆچە یەۋال!» ـ دېدی. 6 قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا یەنە بىر مەخلۇق پەیدا بولدی. تۆ یېلپىزغا ئوخشایتتی، دۈمبىسىدە قۇشنىكىدەك تۇت قانىتى بار ئىدی؛ ئۆنىڭ بېشى تۇت ئىدی. تۆنىكىڭە ھاكىملىق ھوقۇقى بېرىلدی. 7 ئۆنىڭىن كېيىن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا تۆتىنچى بىر مەخلۇق پەیدا بولدی. تۆ ئىنتايىن قورقۇنچلۇق، دەھشەتلىك ۋە ئاجايىب كۈچلۈك ئىدی. تۆ یوغان تۇمۇر چىشلىرى بىلەن ئوڭى چاینىاپ ئېزىپ یۇتۇپ، قالدۇقىنى پۇتلىرى بىلەن دەسسەپ-چەیلەیتتی. تۆ ئىلدىنقى بارلىق مەخلۇققا ئوخشىمایتتی؛ ئۆنىڭ ئون مۇئگىزى بار ئىدی. 8 مەن بۇ مۇئگىزلەرنى كۆزىتىۋاتقىنىمدا، مانا مۇئگىزلەرنىڭ ئارىسىدىن یەنە بىر كىچىك مۇئگىز تۇسۇپ چىقتى. بۇ كىچىك مۇئگىزنىڭ ئالدىدا ئەسلىدىكى مۇئگىزلەردىن ئۈچى یۇلۇۋېتىلدی. بۇ كىچىك مۇئگىزنىڭ ئادەمنىكىدەك كۆزى ۋە چوڭ سۆزلەیدىغان ئاغزى بار ئىدی. 9 مەن قاراپ تۇرغىنىمدا، تۆ یەرگە بىرنەچچە تەختنىڭ قویۇلغانلىقىنى كۆردۇم؛ تۇلارنىڭ بىرىدە، «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» ئورۇن ئېلىپ ئولتۇرۇۋېتۇ. ئۆنىڭ كىيىملىرى قاردەك ئاپاق، چاچلىرى ئاپاق قوزا یۇڭىدەك ئىدی. ئۆنىڭ تەختى ئوت لاۋۇلداپ تۇرغان یالقۇنلار بولۇپ، لاۋۇلداپ كۆیۈۋاتقان ئوت چاقلىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدی. 10 ئۆنىڭ ئالدىدىن گویا راۋان ئېقىپ تۇرغان دەریادەك ئوت یالقۇنى لاۋۇلداپ ئېقىپ تۇراتتى؛ ئۆنىڭ خىزمىتىدە تۇرغىچىلار تۈمەن مىڭلىغان ئىدی، ئۆنىڭ ئالدىدا یۈز مىلیونلىغان ھازىر تۇرغۇچىلار بار ئىدی. سوراق باشلانغانلىقى جاكارلىنىپ، دەستۇرلار ئېچىلدی. 11 ھېلىقى كىچىك مۇئگىزنىڭ یوغان گەپلەرنى قىلىۋاتقان ئاۋازىدىن دىققىتىم شۇنىڭغا تارتىلىپ قاراپ تۇراتتىم. قاراپ تۇرغىنىمدا، تۆتىنچى مەخلۇق ئۆلتۈرۈلۈپ، ئۆنىڭ جەسىتى ھالاك قىلىنىپ، ئوتقا تاشلاپ كۆیدۈرۈلۈشكە تاپشۇرۇلدی. 12 قالغان ئۈچ مەخلۇق بولسا، ھاكىمىيەتىدىن مەھرۇم قىلىندی، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۆمرى یەنە بىر مەزگىل ئۇزارتىلدی. 13 كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە مانا، مەن گویا ئىنسان ئوغلىغا ئوخشاش بىر زاتنىڭ ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كەلگىنىنى كۆردۇم. ئۇ «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»نىڭ یېنىغا یېرىپ، ئۆنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىندی. 14 ھەر ئەل-یۇرت، ھەر تائىپە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار ئۆنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ، سەلتەنەت، شۆھرەت ۋە پادىشاھلىق ھوقۇقى ئۆنىڭغا بېرىلدی. ئۆنىڭ سەلتەنىتى مەڭگۈ سولاشماس سەلتەنەتتۇر، ئۆنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ ھالاك قىلىنماس. 15 مەنكى دانىیالنىڭ ۋۇجۇدۇم، دىل-روھىم بەك بىئارامىلىققا چۈمدی، كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئىنتايىن ئالاقزادە قىلدی. 16 مەن یېقىن ئۇرغۇچىلاردىن بىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بۇ غايىبانە ئالامەتلەرنىڭ ھەققىتى ئوغرۇلۇق سوریدىم. ئۇ ماڭا تەبىر بېرىپ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدی: ـ 17 «بۇ ئۈت زور مەخلۇق كەلگۈسىدە دۇنیادا باش كۆتۈرىدىغان ئۈت پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. 18 لېكىن ھەممىدىن ئالي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلار ئۆنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ئەبەدىلىكەبەدگىچە شۇنداق بولىدۇ». 19 مەن باشقا ئۈچ مەخلۇققا ئوخشىمایدىغان ئۈتىنچى مەخلۇق، یەنى زور قورقۇنچلۇق، ئۆمۈر چىشلىق، مىس تىرناقلىق، ئوڭى چاینىاپ ئېزىپ یۇتۇپ، ئاندىن قالدۇقلىرىنى ئاياغلىرى بىلەن دەسسەپ-چەیلەیدىغان ھېلىقى مەخلۇق توغرىسىدىكى ھەققەتنى، 20 شۇنداقلا ئۆنىڭ بېشىدىكى ئون مۇئگىزنىڭ ۋە كېيىن ئۆسۈپ چىققان كىچىك مۇئگىز توغرىسىدىكى ھەققەتنى ئېخىمۇ ئېنىق بىلىمەكچى بولدۇم ـ ئۆنىڭ، یەنى ھېلىقى كىچىكىنىڭ ئالدىدا ئەسلىدە بار بولغان باشقا ئۈچ مۇئگىز یۇلۇۋېتىلگەن، كۆزلىرى ۋە یوغان گەپ قىلىدىغان ئاغزى بار بولۇپ، ئەنە باشقا مۇئگىزلەرگە قارىغاندا ئېخىمۇ ھەیۋەتلىك ئىدی. 21 قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ كىچىك مۇئگىز خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇلاردىن ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولدی؛ 22 «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» كەلگەندە، ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى ھەممىدىن ئالي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە بېرىلدی. شۇنىڭ بىلەن بېكىتىلگەن ۋاقىتى كېلىپ، [خۇدانىڭ] مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۈتكۈزىۋالدی. 23 [تەبىر بەرگۈچى] چۈشەندۈرۈپ یەنە مۇنداق دېدی: ـ «ئۈتىنچى مەخلۇق كەلگۈسى دۇنیادا باش كۆتۈرىدىغان ئۈتىنچى بىر پادىشاھلىق بولۇپ، ئۇ باشقا ھەرقانداق پادىشاھلىقلارغا ئوخشىمایدۇ. ئۇ پۈتكۈل دۇنیانى یۇتۇپ، ئۇنى ئایاغ ئاستى قىلىپ، كۆكۈم-تالقان قىلىدۇ. 24 ئون مۇئگىز بولسا، بۇ پادىشاھلىقتىن چىقىدىغان مۇكۈمرانلىق قىلىدىغان ئون پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. كېيىن یەنە بىر پادىشاھ مەیدانغا چىقىدۇ، ئۇ ئىلگىركى پادىشاھلارغا ئوخشىمایدۇ؛ ئۇ ئۈچ پادىشاھنى ئۆزىگە بوىسۇندۇرىدۇ. 25 ئۇ ھەممىدىن ئالي بولغۇچىغا قارشى كۈپۈرلۈق سۆزلەرنى قىلىدۇ ھەمدە ھەممىدىن ئالي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنى ھالسىزلاندۇرىدۇ. ئۇ كالېندارنى، ھېیت-ئایەملەرنى ۋە مۇقەددەس قانۇنلارنى ئۆزگەرتىۋېتىشنى قەستلەیدۇ. خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى «ئۈچ یېرىم ۋاقىت» ئۆنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا تاپشۇرۇلدۇ. 26 ئاندىن خۇدانىڭ سوتى ئېچىلدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئۆنىڭ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى تارتىۋېلىنىپ، مەڭگۈلۈك ئۈزۈل-كېسىل یوقىتىلدۇ. 27 لېكىن ئۆنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقى، یەنى دۇنیادىكى ھەرقایسى پادىشاھلىقلارنىڭ سەلتەنىتى ۋە شۆھرىتى ھەممىدىن ئالي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە، یەنى خۇدانىڭ ئۈز خەلقىگە ئۆتكۈزۈلىدۇ. ئۆنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ بىر پادىشاھلىقتۇر، دۇنیادىكى پۈتۈن ھۆكۈمدارلار ئۆنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۆنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ». 28 بۇ ئىش مانا مۇشۇ یەرگىچە بولدی. مەنكى دانىیال، ئۆز ئویلىرىم ئۈزۈمنى ئالاقزادە قىلدی، چىرایىم تاتىرىپ كەتتى. بىراق بۇ ئىشنى قەلبىمدە پۈكۈپ ساقلىدىم.

8

پادىشاھ بەلشازار تەختكە ئولتۇرۇپ ئۈچىنچى یىلى، مەنكى دانىیال ئىككىنچى بىر غايىبانە ئالامەتنى كۆردۇم. 2 غايىبانە كۆرۈنۈشتە، ئۈزۈمنى ئېلام ئولكىسىدىكى شۇشان قەلئەسىدە كۆردۇم. كۆرۈنۈشتە مەن ئۇلاي چوڭ ئوستىكى بویىدا ئىدىم. 3 بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارىسام، ئىككى مۇئگىزنى بار بىر قوچقارنىڭ چوڭ ئوستەكلەر ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۇم. ئۇنىڭ مۇئگىزنى ئېگىز بولۇپ، بىر مۇئگىز یەنە بىردىن ئېگىز ئىدی؛ ئېگىزرەك بولغان مۇئگىز یەنە بىرسىدن كېیىنرەك ئۈسۈپ چىققانىدی. 4 مەن قوچقارنىڭ غەرب، شىمال ۋە جەنۇب تەرەپلەرگە ئۈسۈۋاتقىنىنى كۆردۇم. ھېچقانداق ھایۋان ئۆنىڭغا تەڭ كېلەلەیتتى ۋە ھېچكىم ھېچكىمنى ئۆنىڭ چاڭگىلدىن قۇتقۇزالمایتتى. ئۇ نېمە قىلىشنى خالىسا، شۇنى قىلاتتى، بارغانسېرى ھەیۋەتلىك بولۇپ كېتىۋاتاتتى. 5 مەن بۇ توغرۇلۇق ئویلاۋاتاتتىم، مانا، غەرب تەرەپتىن بىر تېكە پۇتلىرى یەرگە تەگمىگەن ھالدا پۈتۈن جاھاننى كېزىپ یۈگۈرۈپ كەلدی. ئۇنىڭ ئىككى كۆزى ئارىسىغا كۆرۈنەرلىك چوڭ بىر مۇئگىز ئۈسۈپ چىققانىدی. 6 ئۇ مەن دەسلەپ كۆرگەن ھېلىقى ئۈستەكلەر بویىدا ئۇرغان ئىككى مۇئگىزلۈك قوچقارغا قاراپ قەھرى بىلەن شىددەتلىك ئېتىلدی. 7 مەن ئۇنىڭ قوچقارغا یېقىن كېلىپ، غەزەپ بىلەن قوچقارنى ئۈسۈپ ئىككى مۇئگىزىنى سۇندۇرۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۇم. قوچقارنىڭ قارشىلىق كۆرسەتكۈدەك مادارى قالمىغانىدی، تېكە ئۇنى یەرگە یېقىتىپ، دەسسەپ-چەیلەدی، تېكىنىڭ چاڭگىلدىن ئۇنى قۇتقۇزۇالىدىغان ئادەم چىقمىدی. 8 تېكە بارغانسېرى ھەیۋەتلىك بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ خېلى كۈچىيىپ بولغاندا، چوڭ مۇئگىزنى سۇنۇپ چۈشۈپ، ئەسلىدىكى جايىدىن ئاسماندىكى تۆت شامالغا قاراپ ئوردىغان، كۆزگە كۆرۈنەرلىك تۆت مۇئگىز ئۈسۈپ چىقتى. 9 بۇ تۆت مۇئگىزنىڭ ئېچىدىكى بىردىن یەنە بىر مۇئگىز ئۈسۈپ چىقتى. ئۇ كىچىك مۇئگىز ئۈسۈپ ئىنتايىن ھەیۋەتلىك بولدی، جەنۇب، شەرق تەرەپلەرگە ۋە «گۈزەل زېمىن»غا قاراپ تەسىر كۆچىنى كېڭەیتتى. 10 ئۇ ئىنتايىن ھەیۋەتلىك بولۇپ، ھەتتا ساماۋۇي قوشۇندىكىلەرگە ھۆجۇم قىلغىدەك دەرىجىگە یەتتى، ساماۋۇي قوشۇندىكىلەردىن ۋە یۇلتۇزلاردىن بىرمۇنچىسىنى یەرگە تاشلاپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دەسسىدى 11 (ئۇ تولمۇ مەغرۇرلىنىپ، ھەتتا ساماۋۇي قوشۇننىڭ سەردارى بىلەن تەڭ بولالىچى بولۇپ، ئىبادەتخانىدا سەردارغا ئاتاپ كۈندىلىك قۇربانلىق سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇردى، ھەمدە سەردارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى «مۇقەددەس جاي»نى ۋەیران قىلىۋەتتى. 12 ئاسىیلىق تۈپەیلىدىن خۇدانىڭ خەلقى ۋە كۈندىلىك قۇربانلىق چوڭ مۇئگىزگە تاپشۇرۇلدى). ئۇ ھەققەتنى ئاياغ ئاستى قىلدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ناھایىتى ئۈگۈشلۈق بولدی. 13 كەیىندىن، بىر مۇقەددەس [پەرىشتىنىڭ] سۆز قىلغانلىقىنى ئاڭلىدىم، شۇنىڭ بىلەن یەنە بىر مۇقەددەس [پەرىشتە] سۆز قىلغان [پەرىشتىدىن]: ـ غايىبانە ئالامەتنە كۆرىنگەن بۇ ۋەقەلەر،

يەنى «ۋەيران قىلغۇچى» ئاسىيلىق، كۈندىلىك قۇربانلىقنىڭ ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇشى، ھەممە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەم خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ئاياغ ئاستى قىلىنىشى قانچىلىك ۋاقىت داۋاملىشىدۇ؟ ـ دەپ سورىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. **14** ھېلىقى پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: ـ بۇ ئىشلار ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز كېچە-كۈندۈز داۋاملىشىدۇ، بۇ مەزگىلدىن كېيىن مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» پاكىزلىنىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلىدۇ، ـ دېدى. **15** بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، مەنكى دانىيال ئۆنىڭ مەنىسىنى ئويلاۋاتقىنىمدا، مانا، ئالدىمدا ئادەمنىڭ قىياپىتىدە بىرسى پەيدا بولۇپ تۇرە تۇردى. **16** ئۇلاي ئوستىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن: ـ ئەي جەبرائىل، بۇ ئادەمگە غايىبانە ئالامەتنى چۈشەندۈرۈپ بەر، ـ دېگەن بىر ئادەمنىڭ كۆچلۈك ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. **17** [جەبرائىل] يېنىمغا كەلدى. كەلگەندە، مەن ناھايىتى قورقۇپ كېتىپ يەرگە يېقىلىپ دۈم چۈشتۈم. ئۇ ماڭا: ـ ئەي ئىنسان ئوغلى، سەن شۇنى چۈشىنىشىڭ كېرەككى، بۇ غايىبانە ئالامەت ئاخىر زامان ئوتىرىسىدىدۇر، ـ دېدى. **18** ئۇ گەپ قىلىۋاتقانىدا مەن بېھوش ھالدا يەردە دۈم ياتاتتىم. لېكىن ئۇ ماڭا شۇنداق بىر يېنىك تېگىپلا مېنى تۇرغۇزدى ۋە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ **19** «مەن ھازىر ساڭا [خۇدانىڭ] غەزىپى كەلگەن مەزگىلدە كېينكى ئىشلارنىڭ قاندا بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرەي. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت زامانلارنىڭ بېكىتىلگەن ئاخىرقى نۇقتىسى ئوتۇرىسىدىدۇر. **20** سەن كۆرگەن ئىككى مۈڭگۈزلۈك قوچقار مېدىئا بىلەن پارس پادىشاھلىرىنى كۆرسىتىدۇ. **21** ياۋا تېكە بولسا گرېتسىيە پادىشاھلىقى بولۇپ، كۆزىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى كۆزگە كۆرۈنەرلىك مۈڭگۈز بولسا، ئۆنىڭ بىرىنچى پادىشاھىدۇر. **22** ئۇ مۈڭگۈز سۇنۇپ كەتكەندىن كېيىن ئورنىدىن ئوسۇپ چىققان ھېلىقى تۆت مۈڭگۈز بۇ ئەلنىڭ تۆت پادىشاھلىققا بۆلۈنىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ، بىراق ئۇلارنىڭ كۈچى بىرىنچى پادىشاھلىققا يەتمەيدۇ. **23** بۇ پادىشاھلىقلارنىڭ ئاخىرقى مەزگىلدە، ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ گۇناھى توشۇشى بىلەن تولمۇ نومۇسسىز، چىگىش مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلالايدىغان بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. **24** ئۆنىڭ كۈچى خېلى زور بولىدۇ، لېكىن ئەمەلىيەتتە بۇ كۈچ ئۆزلۈكىدىن چىقمايدۇ، ئۇ مەسلى كۆرۈلمىگەن ۋەيرانچىلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئۆنىڭ ئىشلىرى جەزمەن ئوڭۇشلۇق بولۇپ، ئېمنى خالىسا شۇنى قىلالايدۇ. ئۇ كۈچلۈكلەرنى ۋە [خۇدانىڭ] مۇقەددەس مۇمىن خەلقىنى يوقىتىدۇ. **25** ئۇز ئۈستاتلىقى بىلەن ئۆنىڭ نازارىتى ئاستىدا ھەرقانداق ھىيلە-مىكىرلىك خېلى روناق تاپىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە تەكەبىۋارلىشىپ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدۇ، باشقىلارنىڭ ئۆزلىرىنى بىخەتەر ھېس قىلغان ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ ئۆيۈقسىز زەرب قىلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھالاك قىلىدۇ، ئۇ ھەتتا ئۈچۈقتىن ئۈچۈق «ئەمىرلەرنىڭ ئەمىرى» گە قارشى چىقىدۇ. لېكىن ئۇ ئاخىردا ئىنسانلارنىڭ قولىسىز ھالاك قىلىنىدۇ. **26** ساڭا ئايان قىلىنغان، ئاخشامدىن ئەتىگەنگىچە داۋاملاشقان بۇ غايىبانە ئالامەت ئەمەلگە ئاشمايى قالمايدۇ. لېكىن سەن ئۆزىنى ۋاقىتچىە مەھپىي تۇت. چۈنكى ئۇ كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى ھەققىدىدۇر». **27** مەنكى دانىيال ماغدۇرۇمدىن قېلىپ، بەرىنچىچە كۈن ئاغرىپ يېتىپ قالدىم. كېيىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەنىلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىدا بولدۇم. لېكىن بۇ غايىبانە ئالامەت كۆرگۈمنى پارا كەندە قىلۇۋىتەكەندى. ئۆنىڭ مەنىسىنى يېشىلەيدىغان ئادەم يوق ئىدى.

9 مېدىئالىق ئاھاشۇيروشنىڭ ئوغلى دارىئۇسنىڭ بىرىنچى يىلىدا (ئۇ كالدىيلەرنىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلىندى) **2** يەنى تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلى مەنكى دانىيال مۇقەددەس يازمىلارنى ئوقۇشۇم بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەرگە يەتكۈزگەن كالام-بېشارىتى بويىچە، يېروسالېمنىڭ خاراب بولىدىغان جازا مەزگىلى يەتمىش يىل ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن رەب خۇدايىمغا روزا تۇتۇپ، يۇز رەختكە يۆگىنىپ، كۈل-توپىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا يېلىنىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش بىلەن ئىزدىنىشكە بەل باغلىدىم. **4** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا دۇئا قىلىپ، گۇناھلىرىمىزنى ئىقرار قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ رەب، ئۆ سېنى سۆيۈپ، ئۇز ئەمرلىرىڭگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ۋەدە-ئەھدىڭدە ۋاپادار بولۇپ، ئۇزۇگەرمەس مېھرىڭنى ئۈزۈلۈكسىز كۆرسەتكۈچى ئۇلۇغ، سۈرلۈك تەكۋىم! **5** بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق، رەزىللىك بىلەن سېنىڭ ئەمر-ھۆكۈملىرىڭدىن ۋاز كېچىپ، ساڭا ئاسىيلىق قىلدۇق، **6** شۇنداقلا سېنىڭ نامىڭ بىلەن پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ۋە پۈتكۈل زېمىنىدىكى خەلققە سۈز-كالامىڭنى يەتكۈزگەن قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرگە زادى قۇلاق سالمىدۇق. **7** ئى رەب، ھەققانىيەت سەندىلا تېپىلىدۇ، لېكىن ساڭا ئاسىيلىق ۋە ۋاپاسىزلىق قىلغانلىقىمىز تۆپەيلىدىن، بىزگە، يەنى يەھۇدالارغا، يېروسالېمدىكىلەرگە ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا، يېقىندا بولسۇن، يىراقتا بولسۇن، سەن بىزلەرنى سۈرگۈنلۈككە ھەيدىۋەتكەن بارلىق يۇرتلاردا بولسۇن، يەقەت بۇگۈنكىدەك پۈتىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىكلا قالدى. **8** ئى رەب، بىزگە، يەنى پادىشاھلىرىمىزغا، ئەمىرلىرىمىزگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىك قالدى، چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **9** ئى رەب خۇدايىمىز، بىز ساڭا ئاسىيلىق قىلغان بولساقمۇ، سەندىن يەنىلا رەھىمدىللىك ۋە مەغىپىرەت-كەچۈرۈملەر تېپىلىدۇ. **10** بىز سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايى، قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئالدىمىزغا قويغان قانۇن-ھۆكۈملىرىڭگە ھېچ ماڭمىدۇق. **11** پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **12** سەن ئۆزۈڭ بىزگە ۋە ئۆستىمىزدىن ھۆكۈمدارلىق قىلغۇچىمىزغا قارىتا دېگەنلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ بىزگە زور ئېغىر كۈلپەتنى كەلتۈردۈڭ؛ چۈنكى يېروسالېمدا قىلىنغان ئىشلار ئاسمان ئاستىدىكى ھەرقانداق باشقا يۇرتتا ئەزەلدىن قىلىنغان ئەمەس! **13** مۇساغا تاپىلانغان تەۋرات-قانۇندا يۈزلىگەندەك، بۇ پۈتۈن كۈلپەت بىزگە چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، لېكىن بىز قەبىھلىكلىرىمىزدىن قول ئۈزۈپ، ھەقىقىتىڭنى چۈشىنىپ يېتىدىغان قىلغايسەن دەپ تېخىچە سەندىن ئىلتىپاتىڭنى ئۈتۈنمىدۇق. **14** دەرۋەقە سەن پەرۋەردىگار ئۇ كۈلپەتنى تەييارلاپ ساقلاپ، بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشۈرىدۇڭ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بارلىق قىلغان ئىشلىرىڭدا ئادىل بولۇپ كەلدىڭ؛ بىراق ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. **15** ئەمدى، ئۆز كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن خەلقىڭنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، شۇڭلاشقا بۇگۈنكىدەك ئۆزۈڭگە نام-شۆھرەت تىكلىدىڭ، ئى رەب خۇدايىمىز، ـ بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، بىز رەزىللىك قىلدۇق! **16** ئۆتۈنمەن، ئى رەب، پۈتكۈل ھەققانىيلىقىڭغا ئۆيغۇن، يېروسالېم شەھىرىڭگە، يەنى مۇقەددەس تېغىڭغا بولغان قەھر-غەزىپىڭنى توختاتقايسەن! چۈنكى بىزنىڭ ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قىلغان قەبىھلىكلىرىنىڭ ۋەجىدىن، يېروسالېم ۋە خەلقىڭ بارلىق ئەتراپىتىكىلىرىمىزنىڭ ھاقارەت ئوبيېكتى بولۇپ قالدۇق. **17** ئەمدى ئى خۇدايىمىز، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە تەلەپلىرىگە قۇلاق سالغايسەن، ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۈمىدىن قىلىنغان مۇقەددەس جايىڭنى جامالىڭنى كۆرسىتىپ يورۇتقايسەن. **18** ئى خۇدايىم، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن! بىزنىڭ ۋە سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغان شەھەرنىڭ بېشىغا كەلگەن كۈلپەتلەرگە نەزەر سالغايسەن! بىزنىڭ ساڭا ئىلتىجا قىلغىنىمىز ئۆزىمىزنىڭ قاندىقتۇر ھەققانىي ئىش قىلغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى سېنىڭ زور رەھىمدىللىقىڭغا تايانغانلىقىمىز سەۋىبىدىندۇر. **19** ئى رەب، ئاڭلىغايسەن! ئى رەب، كەچۈرگەيسەن! قۇلاق سېلىپ ئاڭلاپ ئامال قىلغايسەن! ئۆزۈڭگىنىڭ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن ئەمدى تەخىر قىلمىغايسەن! چۈنكى سېنىڭ بۇ شەھىرىڭ ۋە بۇ خەلقىڭ ئۆز نامىڭ ئاساسىدا ئاتالغاندىڭ!». **20** مەن دۇئايىمنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئۆزۈم ۋە خەلقىم ئىسرائىلنىڭ گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ ھەممە خۇدايىمنىڭ مۇقەددەس تېغى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا يېلىنىپ، **21** تېخى دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، دەسلەپتە ماڭا غايىبانە ئالامەتنە كۆرۈنگەن جەبرائىل دېگەن زات يېنىمغا كېلىپ ماڭا قولىنى تەككۈزدى. مەن شۇ چاغدا تولمۇ چارچاپ كەتكەندىم. ئۇ كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇش ۋاقتى ئىدى. **22** جەبرائىل ماڭا ئەقىل بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى دانىيال، مەن سېنى يورۇتۇپ، ئىشلارنى چوڭقۇر چۈشىنەلەيدىغان قىلىشقا كەلدىم. **23** سەن خۇداغا ئىلتىجا قىلىشقا باشلىشىڭ بىلەنلا، جاۋاب- كالام بېرىلدى، سەن ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم بولغاچقا، مەن ساڭا

ئۇنىڭ جاۋاب-كالامىنى يەنىكۈزگىلى كەلدىم. ئەمدى بۇ جاۋاب-كالام ئۈستىدە پۇختا ئويلانغىن، غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆزگۈل قويۇپ چۈشىگىنگىن: **24** ـ «[خۇدا] تەرىپىدىن «يەتمىس ھەسسە «يەتتە ۋاقىت»» سېنىڭ خەلقىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھىرىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن، بۇ ۋاقىتلار ئىتائەتسىزلىكىمنى تىزگىنلەش، گۇناھلارنى تۈگىتىش، قەبىھلىك ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈش، مەڭگۈلۈك ھەققانىيلىقنى ئۈستۈن ئورنۇنغا قويۇش، بۇ غايىبانە ئالامەت بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆز-كالامىرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» بېكىتىشتىن مەسىھلىنىش ئۈچۈن بېكىتىلگەندۇر. **25** شۇنى بىلىشىڭ ۋە چۈشىنىشىڭ كېرەككى، يېرۇسالېمنى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بىنا قىلىش بۇيرۇقى جاكارلانغاندىن تارتىپ، مەسىھ دېگەن ئەمىر مەيدانغا چىققۇچە يەتتە ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» قوشۇلغان ئاتمىش ئىككى ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» تۈتىدۇ. يېرۇسالېم شەھىرى يېڭىباشتىن بىنا قىلىنىپ، مەيدان-كوچىلار ۋە سېپىل-ئىستىھكام بارلىققا كەلتۈرۈلىدۇ، ئەمما بۇ بىسىرەمجان كۈنلەردە بولىدۇ. **26** بۇ ئاتمىش ئىككى «يەتتە ۋاقىت» مەزگىلى ئۆتكەندىن كېيىن مەسىھ تۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ئۇنىڭدا ھېچنەرسە قالمايدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئەمىرنىڭ خەلقى بۇ شەھەر بىلەن مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى گۈمران قىلىدۇ. بۇ ئاقىۋەت كەلكۈندەك بېسىپ كېلىدۇ، ئاخىرىغىچە جەڭگەر داۋاملىشىدۇ، ئۇ يەردە بولىدىغان ۋەيرانچىلىقلار بېكىتىلگەندۇر. **27** ئۇ [ئەمىر خۇدانىڭ] خەلقىنىڭ كۆپ قىسمى بىلەن ئاخىرقى بىر «يەتتە ۋاقىت»تا بىر [دوستلۇق] ئەھدىسىنى تاكامۇل قىلىدۇ، لېكىن بۇ «يەتتە ۋاقىت»نىڭ يېرىمىغا كەلگەندە، ئۇ [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەلەرنى سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. ئۇ چاغدا «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» [مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئېگىز جايىغا قويۇلىدۇ. تاكى بالا-ئىئاپەت، [يەنى خۇدا] بېكىتكەن كۆزلەپت ۋەيران قىلغۇچى كىشىنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ».

10

قورەش پارسقا سەلتەنەت قىلغان ئۈچىنچى يىلى، دانىيال (يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولغان) غا بىر خەۋەر ۋەھيي قىلىندى. ئۇ خەۋەر ئىشەنچىلىكتۇر ـ لېكىن ناھايىتى قاتتىق جەڭ جىدۋىلىرى توغرىسىدىدۇر. دانىيال بۇ خەۋەرنى چۈشەندى ۋە غايىبانە ئالامەت توغرىسىدا چۈشەنچىگە ئىگە بولدى. **2** ئۇ چاغدا مەنكى دانىيال تولۇق ئۈچ ھەپتە ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتۇم. **3** ئۈچ ھەپتىگىچە ھېچقانداق نازۇ-نېمەت يېمىدىم، گۆش يېمىدىم، شاراب ئىچمىدىم ۋە تېنىمگە پۇراقلىق مايي سۈرمىدىم. **4** بىرىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، مەن ئۇلۇغ دەريا، يەنى دىجلە دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرۇپ، **5** بېشىمنى كۆتۈرۈپ كۆزۈمنى ئاسمانغا تىكتىم، كاناپ كىيىپ، بېلىگە ئۇفازدىكى ساپ ئالتۇن كەمەر باغلىغان بىر ئادەمنى كۆردۈم. **6** ئۇنىڭ تېنى سېرىق ياقۇتتەك جۇلالىنىپ، يۈزلىرى چاقاقتەك يالتىراپ، كۆزلىرى يېنىپ تۇرغان ئوتتەك چاقنايتتى، ئۇنىڭ پۇت-قوللىرى پارقىراپ تۇرىدىغان مىستەك ۋالىلدايتتى، ئاۋازى زور بىر توپ ئادەمنىڭ ئاۋازىدەك جاراڭلايتتى. **7** غايىبانە كۆرۈنۈشنى يالغۇز مەنكى دانىياللا كۆردۈم، يېنىمدىكىلەر ئالامەتنى كۆرمىگەندى. ئەمما زور بىر ۋەھىمە ئۇلارنى بېسىپ، ئىنتايىن تىترەپ كېتىشتى، مۆكۈنۈۋالغۇدەك يەرنى ئىزدەپ قېچىپ كەتتى. **8** ئۇ يەردە ئۆزۈم يالغۇز قېلىپ بۇ كارامەت غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆردۈم. قىلچە ماغدۇرۇم قالمدى، چىرايىم قاتتىق ئۆزگىرىپ ئۆلۈك ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، پۇت-قوللىرىمدا بىرئازمۇ ماغدۇر قالمدى. **9** لېكىن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان يەرگە يېقىلىپ دۇم چۈشتۈم، ھوشۇمدىن كەتتىم. **10** مانا، ئۆيۈقسىز بىر قول ماڭا تەگدى، مېنى شۇئان يۆلەپ يەرگە تۇت پۈتلۇق قىلىپ تۇرغۇزدى. **11** شۇ زات ماڭا: ـ ئەي دانىيال، ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم! سۆزلىرىمنى كۆزگۈل قويۇپ ئاڭلاپ چۈشىنىگىن، تۇرە تۇرغىن! چۈنكى مەن سېنىڭ يېنىڭغا ئەۋەتىلدىم. ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىشى بىلەن، مەن تىترىگەن ھالدا ئورنۇمدىن تۇردۇم. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، قورقما، چۈنكى سەن خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا چۈشىنىشكە ئېرىشىشكە، ئۆزۈڭنى تۆۋەن تۇتۇشقا كۆڭۈل قويغان بىرىنچى كۈندىن بۇيان سېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىڭ ئىجابەت قىلىندى؛ ئېيتقانلىرىڭ ئۈچۈن مەن يېنىڭغا ئەۋەتىلدىم. **13** لېكىن، «پارس پادىشاھلىقىنىڭ ئەمىرى» ماڭا قارشى چىقىپ يولۇمنى يىگىرمە بىر كۈن توسۇۋالدى. مەن پارس پادىشاھلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋىم يالغۇز قالغاچقا، باش ئەمىرلەردىن بىرى مىكائىل ماڭا يارىدەم قىلغلى كەلدى. **14** مەن ساڭا ئاخىرقى زامانلاردا خەلقىڭنىڭ يېشىغا كېلىدىغان ئىشلارنى چۈشەندۈرگىلى كەلدىم. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى توغرىسىدىدۇر». **15** ئۇ ماڭا بۇ گەپنى قىلىۋاتقاندا، پەقەتلا يەرگە قارىغىنىچە زۇۋان سۈرەلمەي تۇرۇۋېتىپ قالدىم. **16** مانا، گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرسى قولىنى ئۆزىتىپ لەۋلىرىمنى سىلاپ قويۇدى، مەن ئاغزىمنى ئېچىپ ئالدىمدا تۇرغۇچىغا: ـ تەقسىر، بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشتىن ئىچ-ئېچىمدىن ئازابلىنىمەن، ماغدۇرۇمدىن كەتتىم. **17** تەقسىرىنىڭ كەمىنە قۇللىرى قاندائۇ سىلى تەقسىرىم بىلەن سۆزلىشىشكە پېتىنالايتىم؟ چۈنكى ھازىرلا ماغدۇرۇم تۈگەپ، نەپەسىم ئۆزۈلدۈ. ـ دېدىم. **18** ئاندىن گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرى مېنى يەنە بىر قېتىم سلاپ، ماغدۇر كىرگۈزدى **19** ۋە: ـ ئى ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم، قورقما! ساڭا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي. غەيرەتلىك بول، ئەمدى غەيرەتلىك بول! ـ دېدى. ئۇ شۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا ماڭا تېخىمۇ ماغدۇر كىردى. مەن: ـ تەقسىر يەنە سۆز قىلغايلا، چۈنكى سىلى ماڭا ماغدۇر كىرگۈزدىلا، ـ دېدىم. **20** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قېشىڭغا نېمىگە كەلگەنلىكىمنى بىلەمسەن؟ مەن ئەمدى قايتىپ بېرىپ، «پارسىتىكى ئەمىر» بىلەن جەڭ قىلمەن؛ مەن ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن، «گرېتسىيەدىكى ئەمىر» مەيدانغا چىقىدۇ. **21** لېكىن مەن بېرىشتىن ئاۋۋال ھەققەتتىكى كىتابدا پۈتۈلگەن ۋەھىيلەرنى مەن ساڭا بايان قىلىمەن. بۇ ئىشلاردا سىلەرنىڭ ئەمىرىڭلار مىكائىلدىن باشقا، ماڭا يارىدەم بېرىدىغان ھېچكىم يوق.

11

مەن مېدىئالىق دارىئۇس پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلىدىلا، ئۇنى مۇستەھكەملەش ھەم كۈچەيتىش ئۈچۈن ئورنۇمدىن قوزغالغاندىم. **2** ئەمدى مەن ساڭا ھەققەتنى ئېيتىپ بېرەي: ـ بۇنىڭدىن كېيىن پارسقا يەنە ئۈچ پادىشاھ ھۆكۈمرانلىققا چىقىدۇ؛ كېيىن تۆتىنچى پادىشاھ چىقىپ، باشقا پادىشاھلاردىنمۇ كۆپتىن كۆپ مال-دۇنيانى توپلايدۇ؛ ئۇ مال-دۇنيالىردىن قۇدرەت تېپىپ، ھەممە يۇرتلارنى گرېتسىيەگە جەڭ قىلىشقا قوزغايدۇ. **3** ئۇنىڭدىن كېيىن كۈچلۈك بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ زور پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىپ، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. **4** لېكىن ئۇ ھوقۇق يۈرگۈزۈۋاتقىنىدا، پادىشاھلىقى پارچىلىنىپ ئاسمانىنىڭ تۆت شامال تەرىپىگە بۆلۈنۈپ كېتىدۇ. ئۇنىڭ تەختىگە تەۋلادىلىرى ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، كېيىنكى پادىشاھلىق ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتىدىكىدەك كۈچلۈك بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقىلارغا تەۋە بولۇپ كېتىدۇ. **5** ئۇنىڭدىكى سەردارلارنىڭ ئىچىدىن بىرى «جەنۇبىي پادىشاھ» بولۇپ كۈچىيىدۇ؛ لېكىن يەنە بىر سەردار ئۇنىڭدىنمۇ كۈچلۈك بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ تېخىمۇ چوڭ پادىشاھلىقىنى سورايدۇ. **6** بىرنەچچە يىل ئۆتكەندىن كېيىن، [جەنۇبىي پادىشاھ شىمالىي پادىشاھ] بىلەن ئىتتىپاق تۈزىدۇ؛ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ قىزى شۇ ئىتتىپاقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن شىمالىي پادىشاھنىڭ يېنىغا بارىدۇ. لېكىن كېيىن بۇ قىز ئېرىشكەن ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىندۇ؛ شىمالىي پادىشاھ ئۆزىمۇ ھوقۇقنى قولدا ئۇتالمايي، مەزمۇت تۇرالمايدۇ. بۇ قىز ۋە ئۇنى ئېلىپ كەلگەنلەر، ئۇنىڭ بالىسى ھەم شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى قوللىغۇچىلارنىڭ ھەممىسگە ساتقۇنلۇق قىلىندۇ. **7** ھالبۇكى، ئۇنىڭ [ئاتا جەمەت] ئۇغىنىدىن بىرى قوشۇنىنىڭ ھوقۇقنى قولغا ئېلىپ [پادىشاھ بولۇپ]، شىمالىي پادىشاھنىڭ قورغىنىغا بېسىپ كىرىپ، ئۇلارغا قارشى ھۆجۇم قىلىپ چوڭ غەلبە قىلىدۇ. **8** ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى، قۇيما مەبۇدلىرى ۋە بۇنخانىلىردىكى ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلارنى مىسرغا ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇ بىرنەچچە يىل شىمالىي پادىشاھتىن ئۆزىنى نېرى قىلىدۇ. **9** شىمالىي پادىشاھ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ زېمىنىغا بېسىپ كىرىدۇ، لېكىن ئاخىرى ئۆز يۇرتىغا چېكىنىدۇ. **10** شىمالىي پادىشاھنىڭ شاھزادىلىرى قوزغىلىپ، زور قوشۇن تەشكىللەيدۇ. شاھزادىلەردىن بىرى كەلكۈندەك كېلىپ جەنۇبقا بېسىپ كىرىدۇ. كېيىن ئۇ يەنە جەڭ قىلىپ، دۈشمەن قورغىنىغىچىمۇ بېسىپ كىرىدۇ. **11** جەنۇبىي پادىشاھ قاتتىق غەزەپتە قوشۇن تارتىپ جەڭگە ئاتلانىپ، شىمالىي پادىشاھقا ھۆجۇم

قىلدۇ. شىمالىي پادىشاھ زور بىر قوشۇننى جەڭگە سالدۇ، لېكىن ئۇنىڭ شۇ زور قوشۇنى مەغلۇپ بولۇپ ئەسىرگە ئېلىنىدۇ. **12** شۇ زور قوشۇننىڭ ئەسىرگە ئېلىنشى بىلەن جەنۇبىي پادىشاھ ئىنتايىن مەغرۇرلىنىدۇ. ئۇ تۈمەنلىگەن ئادەملەرنى يوقىتىدۇ، بىراق ئۇنىڭ غەلىبىسى ئۇزۇن داۋاملاشمايدۇ. **13** چۈنكى شىمالىي پادىشاھ يۇرتىغا قايتىپ، بۇرۇنقىدىنمۇ كۆپ ۋە كۆچلۈك قوشۇن تەشكىللەيدۇ. بېكىتىلگەن يىللار توشقاندىن كېيىن ئۇ زور قۇدرەتلىك قوشۇننى كۆپ تەمىناتلار بىلەن قوشۇپ باشلاپ كېلىدۇ. **14** ئۇ چاغدا ئۇرغۇن كىشىلەر جەنۇبىي پادىشاھقا قارشى ئۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرىدۇ. [ئى دانىيال ـ] سېنىڭ خەلقىڭ ئىچىدىكى زوراۋانلار مۇشۇ غايىبانە ئالامەتنىكى بېشارەتنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولۇپ، يوغانچىلىق قىلدۇ، لېكىن ئۇلار مەغلۇپ بولىدۇ. **15** شىمالىي پادىشاھ پوتەي سېلىپ مۇستەھكەم شەھەرنى مۇھاسىرە ھۇجۇمى قىلىپ بېسىۋالىدۇ. جەنۇبىدىكى كۆچلەر، ھەتتا ئەڭ خىل قوشۇنلارمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ قارشىلىق قىلغۇدەك كۈچى قالمايدۇ. **16** شىمالدىكى تاجاۋۇزچى بولسا ئۆزى خالىغانچە ئىش قىلىدۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم قارشىلىق قىلالمايدۇ. ئۇ «گۈزەل زېمىن»نى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىدا ئۇنى ۋەيران قىلغۇچى كۈچ بولىدۇ. **17** [شىمالىي پادىشاھ] بەل باغلاپ پادىشاھلىقىدىكى بارلىق كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ [مىسرغا] يول ئالىدۇ، ئۇ [مىسر] بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، ئۆزى ئەھدىدە تۇرغانىدەك قىلىدۇ. بىراق [مىسرنىڭ] ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇۋېتىش ئۈچۈن ئۇ ئايالىدىن بىر قىزنى [مىسر] پادىشاھىغا بېرىدۇ. لېكىن [قىزى] ئاتىسى تەرەپتە تۇرمايدۇ، ئۇنى قوللىمايدۇ. **18** كېيىن ئۇ دېڭىز بويىدىكى يۇرتلارغا ھۇجۇم قىلىپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى ئەسىرگە ئالىدۇ. لېكىن يات بىر سەردار ئۇنىڭ كىشىلەرنى خار قىلىشلىرىنى چەكلەيدۇ ۋە ئەكسىچە، ئۇنىڭ بۇ خارلاشلىرىنى ئۆزىگە ياندۇرىدۇ. **19** ئۇ ئۆز يۇرتىدىكى قورغانلارغا چېكىنىپ كېلىدۇ. لېكىن ئاخىرىدا ئۇ پۈتلىنىپ يوقىلىپ كېتىدۇ. **20** كېيىن ئۇنىڭ ئورنىغا يەنە بىر پادىشاھ تەختكە ئولتۇرىدۇ، ئۇ پادىشاھلىقىنىڭ ئەڭ شان-شەرەپلىك جايىغا بىر زالىم ئالۋاڭچىنى ئەۋەتىدۇ. لېكىن ئۇ ئۆزۈن ئۆتمەيلا، ماۋانچىلىقمۇ بولماي، جەڭدە بولماي ئولتۇرۇلىدۇ». **21** ـ «شۇنىڭدىن كېيىن پەس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا چىقىپ شىمالىي پادىشاھلىقنى ئالىدۇ، ئەمما پادىشاھلىقنىڭ ھۆرمەت-شۆھرىتى ئۇنىڭغا ھېچ تەۋە بولمايدۇ، دەپ قارىلىدۇ، لېكىن ئۇ خەلقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، يالاڭچىلىق ۋاستىلىرى بىلەن ھاكىمىيەتنى تارتىۋالىدۇ. **22** زېمىننا كەلكۈندەك بېسىپ كىرگەن كۈچلەرنى ئۇ ھەم كەلكۈندەك ھۇجۇم قىلىپ يوقىتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا كى «[خۇدانىڭ] ئەھدىسىدە بېكىتىلگەن ئەمىر»نىمۇ يوقىتىدۇ. **23** شەرتنامە تۈزۈش ئارقىلىق ئۇ باشقا يۇرتلارنى ئالدايدۇ، ئادەملىرى كىچىك بىر قوشۇن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ كۈچى ئاۋۇپ-ئاۋۇپ، قۇدرەت تاپىدۇ. **24** ئۇ خالايىقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، ئەڭ بايى ئۆتكەلدىكى تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، ئاتىلىرى يا كى ئاتىلىرىنىڭ ئاتىلىرى زادى قىلىپ باقمىغان ئىشلارنى قىلىدۇ، يەنى ئۇ ئولجىنى، غەنىمەتلەرنى ۋە نۇرغۇن بايلىقلارنى قول ئاستىدىكىلىرىگە ئۈلەشتۈرۈپ بېرىدۇ، مەلۇم بىر مەزگىلگىچە قورغانلارغىمۇ ھۇجۇم قىلىش قەستىدە بولىدۇ. **25** ئۇ ئۆز كۈچىنى ئىشقا سېلىپ چوڭ غەيرەت بىلەن قوزغىلىپ، زور قوشۇننى باشلاپ، جەنۇبىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. جەنۇبىي پادىشاھمۇ ناھايىتى زور قۇدرەتلىك بىر قوشۇن بىلەن جەڭگە ئاتلىنىدۇ. لېكىن جەنۇبىي پادىشاھ خائىنلارنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىگە ئۇچراپ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمايدۇ. **26** چۈنكى ئۇنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەنلەر ئۇنى يېقىتىدۇ. ئۇنىڭ قوشۇنى ھەممە يەرگە تارقىلىدۇ، نۇرغۇنلىرى ئولتۇرۇلىدۇ. **27** كېيىن، بۇ ئىككى پادىشاھ بىر-بىرىنى قەستلىشىپ، يامان نىيەت بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشىپ، بىر-بىرگە يالغان گەپ قىلىشىدۇ، لېكىن بۇ ئىشلار ھېچكىمگە پايدا يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاخىرى پەقەت بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا بولىدۇ. **28** [شىمالىي پادىشاھ] نۇرغۇن مال-مۈلۈكلەرنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە خۇدانىڭ خەلقى بىلەن تۈزگەن مۇقەددەس ئەھدىگە قارشى تۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەھدىگە قارشى ھەرىكەتلەرنى قىلىپ، ئاندىن ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. **29** بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شىمالىي پادىشاھ يەنىلا جەنۇبقا تاجاۋۇز قىلىدۇ، لېكىن بۇ قېتىمقى ئەھۋال ئىلگىرىكىگە ۋە يەنە كېلىپ ئەڭ ئاخىرقى قېتىمقىسىدىكى بىلەنمۇ ئوخشىمايدۇ. **30** چۈنكى كىتتىم ئارىلىدىن چىققان كېمىلەر ھۇجۇم قىلىپ كېلىدۇ. شۇڭا ئۇ دەرد-ئەلەم بىلەن چېكىنىدۇ ۋە [خۇدانىڭ] ئۆز خەلقى بىلەن تۈزگەن مۇقەددەس ئەھدىسىگە قارىپ ئىنتايىن غەزەپلىنىدۇ، ئۇنىڭغا قارشى خالىغىنىنى قىلىدۇ، شۇنداقلا چېكىنىپ يانغاندا مۇقەددەس ئەھدىگە ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنى ئەتۋارلايدۇ. **31** ئۇنىڭ تەرىپىدە ئۇرغان بىرنەچچە كۈچلەر قورغان بولغان مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدۇ، «كۈندىلىك قۇربانلىق»نى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ ۋە «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نى ئۇنىڭ ئورنىغا قويىدۇ. **32** ئۇ مۇقەددەس ئەھدىگە خائىنلىق قىلغۇچىلارنى خۇشامەت-سىيلىگەرلىك بىلەن چىرىكلەشتۈرىدۇ، لېكىن ئۆز خۇداسىنى دوست تۇتقۇچى خەلق بولسا قەيسەرلىك بىلەن ھەرىكەت قىلىدۇ. **33** خەلق ئىچىدىكى ئاقىللار نۇرغۇن قېرىندىشلىرىغا ئەلىم يەتكۈزىدۇ، لېكىن بىرنەچچە كۈنلەر ئۇلارنىڭ يەزىلىرى قىلىچتا يېقىلىدۇ، ئوتتا كۆيدۈرۈلۈپ ئولتۇرۇلىدۇ، زىندانغا چۈشىدۇ يا كى بۇلاڭ-تالاڭغا ئۇچرايدۇ. **34** يېقىلغان ۋاقىتلىردا، خۇدانىڭ خەلقى ئازغىنە يارىدەمگە ئىگە بولىدۇ. ئەمما نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ قاتىرىغا خۇشامەت-سىيلىگەرلىك بىلەن سوقۇنۇپ كىرىدۇ. **35** بەزى ئاقىللار يېقىلىدۇ. لېكىن ئۇلارنىڭ يېقىلىشى ئۆزلىرىنىڭ سىنىلىشى، تاۋلىنىش-تازىلىنىشى، قىيامەت كۈنىگىچە پاكلىنىشى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئاخىرەت خۇدا بەلگىلىگەن ۋاقىتتىلا كېلىدۇ. **36** شىمالىي پادىشاھ ئۆز مەيلىچە قىلىۋېرىدۇ، ئۇ تەكەبىۋارلىشىپ، ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھلاردىنمۇ ئۈلۈغلاپ ئۆستۈن قويۇپ، ھەتتا ھەممە ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغۇچىغا ئاجايىب كۈپۈرلۈق سۆز قىلىدۇ، تاكى خۇدانىڭ غەزىپى تولۇق تۈگىگەن كۈنىگىچە ئۇ داۋاملىق زور رونىق تاپىدۇ. چۈنكى خۇدانىڭ بېكىتكىنى ئەمەلگە ئاشمىي قالمايدۇ. **37** بۇ پادىشاھ ئاتا-بوۋىلىرى چوقۇنغان ئىلاھلارغىمۇ پىسەنت قىلمايدۇ، ئايالىلارغىمۇ ھېچقانداق ھەۋەس قىلمايدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇ ھەرقانداق ئىلاھنى ھۆرمەتلىمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھتىن ئۈلۈغ دەپ قارايدۇ. **38** بۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇ «كۈچلەر ئىلاھى»نى ھۆرمەتلەيدۇ، ئۇنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ ئەزەلدىن چوقۇنمىغان بۇ ئىلاھنى بولسا ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، ياقۇت ۋە باشقا قىممەتلىك سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلىپ ھۆرمەتلەيدۇ. **39** ئۇ ئەڭ مۇستەھكەم قورغانلارنى شۇنداق بىر غەيرىي ئىلاھقا تايىنىپ ئىگىلەيدۇ. كىمكى ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنسا، ئۇ شۇلارغا شەرەپلىك مەنسەپ بېرىدۇ، ئۇلارنى كۆپچىلىكنى باشقۇرىدىغان قىلىدۇ ۋە ئىنئام سۈپىتىدە يەر-زېمىننى تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. **40** ئاخىر زامان كەلگەندە، جەنۇبىي پادىشاھ ئەسكەر چىقىرىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق ئەسكەرلەر ۋە نۇرغۇن كېمىلەر بىلەن قۇيۇندەك ئۇنىڭغا قايىۋرما زەربە بېرىدۇ. ئۇ بارلىق يۇرتلارغا تاجاۋۇز قىلىپ، كەلكۈندەك تېشىپ كەڭ يەر-زېمىنلارنى باسىدۇ. **41** ئۇ ھەتتا «گۈزەل زېمىن»غا بېسىپ كىرىدۇ، نۇرغۇن ئەللەر ئازدۇرۇلۇپ يېقىتىلىدۇ. لېكىن بۇلار، يەنى ئېدومىلار، مۇئابلار ۋە ئامۇنلارنىڭ چوكىلىرى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ. **42** شىمالىي پادىشاھ بارلىق دۆلەتلەرگە قولىنى سوزىدۇ، مىسىر زېمىنىمۇ قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **43** ئۇ مىسىرنىڭ ئالتۇن-كۈمۈش بايلىقلىرى ۋە باشقا قىممەت باھالىق بۇيۇملىرىنى تالان-تاراج قىلىدۇ. لۇئىيەلىكلەر ۋە ئېفىئوپىيىلىكلەر ئۇنىڭغا بويسۇنۇپ ئەگىشىدۇ. **44** كېيىن شەرق ۋە شىمالدىن كەلگەن شەپىلەر ئۇنى ئالاقزادە قىلىدۇ. ئۇ تېخىمۇ دەرغەزەپ بولۇپ ئۇرغۇن كىشىنى قىرغىنچىلىق قىلىپ ئۆلتۈرىمەن دەپ جەڭ قوزغايدۇ **45** ۋە دېڭىزلارنىڭ ئوتىنىدىسىدا، كۆركەم مۇقەددەس تاغ تەرىپىگە ئوردا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ ئەجىلى شۇ يەردە توشىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ».

12

ـ «ئۇ چاغدا، قېرىنداشلىرىڭنى «قوغدىغۇچى ئۈلۈغ ئەمىر» مىكائىل مەيدانغا چىقىدۇ. بىر ئازابلىق مەزگىل بولىدۇ، يۇرت-دۆلەت بارلىققا كەلگەندىن بۇيان، شۇنداق چوڭ بالا-يىتىپەتلىك مەزگىل بولۇپ باقمىغان. بىراق شۇ چاغدا خەلقىڭ قۇتقۇزۇلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى نامى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسى نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **2** تۇپراقتا ياتقان ئۆلۈكلەردىن نۇرغۇنلىرى تىرىلىدۇ، ئۇلار مەڭگۈلۈك ھاياتىن بەھرىمەن بولىدۇ، قالغانلىرى نومۇسنا ھەم مەڭگۈلۈك رەسۋاچىلىققا تىرىلىدۇ. **3** ئاقىللار ئاسماندىكى گۈمبۈزدەك پارلاق جۇلالىنىدۇ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ھەققانىيلىق يولىغا باشلاپ كىرگەنلەر يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئەبەدىلئەبەد پارلاپ تۇرىدۇ». **4** ئۇ ماڭا يەنە: ـ ئى دانىيال، سەن

ئەمدى بۇ سۆزلەرنى توختاتت، مەزكۇر كىتابنىڭ تاكى دۇنيانىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىگىچە شۇ پېتى تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇنى پچەتلەپ مۆھۈرلىۋەتكىن. نۇرغۇن كىشىلەر ئۇيان-بۇيان يۈرىدۇ ۋە بىلىم ئاشىدۇ، ـ دېدى. **5** مەنكى دانىيال كۆردۈمكى، مانا ئىككى زات، بىرى دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنە بىرى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپتۇ. **6** ئۇلاردىن بىرى دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان ئاق كاتاپ كىيىم كىيگەن زاتتىن: ـ بۇ كارامەت ئىشلار تۈگىگىچە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **7** ئۇ دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان، كاتاپ كىيىم كىيگەن زات ئوڭ ۋە سول قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، مەڭگۈ ھايات بولغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ بىر ۋاقىت، ئىككى ۋاقىت، قوشۇمچە يېرىم ۋاقىت كېتىدۇ. [خۇدانىڭ] مۇقەددەس خەلقىنى پارچىلىغۇچى خورلۇق ئاخىرلاشقاندا، بۇ ئىشلار تۈگەيدۇ، ـ دېدى. **8** ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان بولسامۇ، مەنىسىنى چۈشەنمىدىم. شۇڭا مەن: ـ تەقسىر، بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدۇ؟ ـ دەپ سوردىم. **9** ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، يولۇڭغا ماڭ، چۈنكى بۇ سۆزلەر ئاخىر زامانغىچە مەخپىي تۇتۇلۇپ يېپىقلىق تۇرىدۇ. **10** نۇرغۇن كىشىلەر تازىلىنىدۇ، پاكلىنىدۇ ۋە تاۋلىنىدۇ. رەزىللەر بولسا، داۋاملىق رەزىللىك قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇلاردىن ھېچكىم بۇنى چۈشىنەلەيدۇ، بىراق ئاقىللار چۈشىنىدۇ. **11** كۈندىلىك قۇربانلىق سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرغان كۈندىن تارتىپ، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» قويۇلغان ۋاقىتتىن باشلاپ، بىر مىڭ ئىككى يۈز توقسان كۈن تۈتىدۇ. **12** ئاخىرغىچە سادىق بولۇپ، بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز بەش كۈننى كۈتۈپ تۈتكۈزگەنلەر نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! **13** ئەمما سەن بولساڭ، ئاخىرغىچە يولۇڭدا مېڭىۋەرگىن. سەن ئارام تاپىسەن، ۋە كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا نېسىۋەڭگە مۇيەسسەر بولۇشقا قايتا تىرىلىسەن».

هوشیا

1 پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ـ تۆززىيا، يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيالار يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، كالام بەتەرىنىڭ ئوغلى ھوشياغا كەلدى، **2** پەرۋەردىگارنىڭ ھوشيا ئارقىلىق كەلگەن سۆزىنىڭ باشلىنىشى ـ پەرۋەردىگار ھوشياغا: «بارغىن، پاھىشلىككە بېرىلگەن بىر ئايالنى ئەمرىگىگە ئالغىن، پاھىشلىكتىن بولغان بالىلارنى تۆز قولۇڭغا ئالغىن؛ چۈنكى زېمىن پەرۋەردىگاردىن ۋاز كېچىپ پاھىشلىككە پۈتۈنلەي بېرىلدى» دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن تۆ بېرىپ دىبلائىمنىڭ قىزى گومەرنى ئەمرىگە ئالدى، ئايال ئۇنىڭدىن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «يىزرەئەل» دەپ قويغىن؛ چۈنكى يەنە ئازغىنا ۋاقىت ئۆتكەندە، مەن «يىزرەئەل»نىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى يەھۇنىڭ جەمەتىدە ئۇستىگە قويىمەن ۋە ئىسرائىل جەمەتىنىڭ پادىشاھلىقىغا خاتىمە بېرىمەن. **5** ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، مەن ئىسرائىلنىڭ ئوقيا‌سىنى يىزرەئەل جىلغىسىدا سۇندىرىۋېتىمەن». **6** [گومەر] يەنە ھامىلدار بولۇپ، قىز تۇغدى. پەرۋەردىگار ھوشياغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «لو-رۇھاماھ» دەپ قويغىن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ئىككىنچى رەھىم قىلمايمەن، ئۇلارنى قەتئىي كەچۈرۈم قىلمايمەن؛ **7** بىراق يەھۇدا جەمەتىگە رەھىم قىلىمەن ۋە ئۇلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئارقىلىق ئۇلارنى قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلارنى ئوقياسىز، قىلىچسىز، جەڭسىز، ئاتلارسىز ۋە ئاتلىق تەسكەرسىز قۇتقۇزىمەن» ـ دېدى. **8** گومەر لو-رۇھاماھنى ئەمچەكتىن ئايرىغاندىن كېيىن يەنە ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل تۇغدى؛ **9** [رەب]: «ئۇنىڭ ئىسمىنى: «لو-ئامىمى» دەپ قويغىن؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەس ۋە مەن سىلەرگە [پەرۋەردىگار] بولمايمەن» دېدى. **10** ـ بىراق ئىسرائىلنىڭ بالىلىرىنىڭ سانى دېڭىزدىكى قۇمدەك بولۇپ، ئۇنى تۆلچىگلى يا كى سانغىلى بولمايدۇ؛ «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا شۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، تۇلارغا: «[سىلەر] تىرىك تەڭرىنىڭ ئوغۇللىرى!» ـ دېيىلىدۇ. **11** ئىسرائىل بالىلىرى ۋە يەھۇدا بالىلىرى بىرگە يىغىلىدۇ، تۇزلىرىگە بىرلا باشنى تىكەپدۇ ۋە تۇرغان زېمىندىن چىقىدۇ؛ چۈنكى «يىزرەئەلنىڭ كۈنى» تۇلۇغدۇر! ئاكا-تۇغقىنىڭلارغا «ئامىمى! ([مېنىڭ خەلقىم]!)» ۋە سىڭىلىرىڭلارغا «رۇھاماھ! ([رەھىم قىلىنغان]!)» ـ دەڭلار!

2 ـ ئاناڭلارغا دەۋلىمنى يەتكۈزۈپ، تۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىڭلار؛ چۈنكى تۇ مېنىڭ ئايالىم ئەمەس ۋە مەن تۇنىڭ ئېرى ئەمەس، تۇ پاھىشلىك تۇرقىنى چىرايىدىن، زىناخورلۇق ھالەتلىرىنى كۆكسىنىڭ تارىسىدىن ياقاتسۇن! **3** بولمىسا، مەن تۇنى قىپ-يالىڭاچ قىلىپ قويىمەن، تۇغۇلغان كۈندىكىدەك ئاندىن تۇغما قىلىپ قويىمەن؛ مەن تۇنى خۇددى چۆل-بايا‌ۋانغا ئوخشاش قىلىمەن، تۇنى بىر قاغىجراق يەرگە ئايلاندۇرىمەن، تۇنى تۇسسۇزلۇق بىلەن تۇتلىتۇرىمەن؛ **4** تۇنىڭ بالىلىرىغا رەھىم قىلمايمەن، چۈنكى تۇلار پاھىشلىكەردىن تۇرەلگەن بالىلاردۇر. **5** چۈنكى تۇلارنىڭ ئانىسى پاھىشلىك قىلغان، تۇلارنى قارىندا كۆتۈرگۈچى نومۇسسىزلىق قىلغان؛ چۈنكى تۇ: «مەن ماڭا نان ۋە سۇيۇمنى، يۇڭۇ ۋە كانايمنى، زەيتۇن مېيىم ۋە ئىچىملىك-شاراب‌لىرىمنى تەمىنلىگۈچى ئاشىنىلىرىمغا ئىنتىلىپ تۇلارنى قوغلىشىمەن» ـ دېدى. **6** ـ شۇڭا مانا، مەن يولۇڭنى تىكەن-جىغانلىقلار بىلەن چىتلاپ قورشۇۋالىمەن، [ئىسرائىلنىڭ] ئەترابىنى تام بىلەن توسىمەن، تۇ چىغىر يوللىرىنى تاپالمايدىغان بولىدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن تۇ ئاشىنىلىرىنى قوغلايدۇ، بىراق تۇلارغا يېتىشەلمەيدۇ؛ تۇلارنى ئىزدەيدۇ، تاپالمايدۇ، شۇڭلاشقا تۇ: «مەن بېرىپ بىرىنچى ئېرىمنى تېپىپ، تۇنىڭ يىنىغا قايتىمەن؛ چۈنكى ئەھۋالىم بۇگۈنكىدىن ياخشى ئىدى» ـ دەيدۇ. **8** ـ تۇ زىرائەتلەرنى، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى ئەمىنلىگۈچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى، تۇزلىرى «باۋال» بۇتلارنى ياساشقا ئىشلەتكەن كۈمۈش-ئالتۇننى كۆپ قىلغۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى زادى بىلمىدى. **9** شۇڭا مەن قايتىپ كېلىمەن، تۇنىڭدىكى زىرائەتلىرىمنى تۇز ۋاقتىدا، يېڭى شاراب‌لىرىمنى تۇز پەسلىدە ئېلىپ كېتىمەن، تۇزۇمدىكى تۇلارنىڭ يالىڭاچلىقىنى يېپىشقا كېرەكلىك يۇڭۇ-كاناپلىرىمنى بەرمەي قايتۇرۇپ كېتىمەن؛ **10** ھازىر مەن تۇنىڭ نومۇسسىزلىقىنى ئاشىنىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىلايمەن، ھېچكىم تۇنى قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ تۇنىڭ تاماشالىرىغا خاتىمە بېرىمەن؛ تۇنىڭ ھېيتلىرىغا! تۇنىڭ «يېڭى ئاي»لىرىغا! تۇنىڭ «شابات»لىرىغا! قىسقىسى، تۇنىڭ بارلىق «جامائەت ئىبادەت سورۇن»لىرىغا خاتىمە بېرىمەن! **12** ۋە مەن تۇنىڭ تۇزۇم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ۋەيران قىلىمەن؛ تۇ بۇلارنى: «بۇلار بولسا ئاشىنىلىرىم ماڭا بەرگەن ئىش ھەققىلىرىدۇر!» دېگەنىدى؛ مەن بۇلارنى جاڭگالغا ئايلاندۇرىمەن، ياۋايى ھايۋانلار تۇلارنى يەپ كېتىدۇ. **13** مەن تۇنىڭ بىئىشغا «باۋال»لارنىڭ كۈنلىرىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى تۇ [شۇ كۈنلىرىدە] تۇلارغا ئىسرىق سالاتتى، تۇ تۇزىنى تۇزۇڭلىرى ۋە زىبۇ-زىننەتلىرى بىلەن پەردازلاپ، ئاشىنىلىرىنى قوغلىشىپ، مېنى تۇنتۇدى ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** شۇڭا مانا، مەن تۇنىڭ كۆڭلىنى ئالىمەن، تۇنى دالاغا ئېلىپ كېلىمەن، كۆڭلىگە سۆزلەيمەن. **15** شۇنداق قىلىپ مەن تۇنىڭغا شۇ يەردە تۇزۇمزارلىرىنى قايتۇرىمەن، «ئاقور جىلغىسى»نى «ئۈمىد ئىشىكى» قىلىپ بېرىمەن؛ ئاندىن تۇ شۇ يەردە ياشلىق كۈنلىرىدىكىدەك، مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنىدەك كۈي-ناخشا ئېيتىدۇ. **16** ۋە شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ«سەن مېنى «ئېرىم» دەپ چاقىرىسەن، ئىككىنچى مېنى «باۋال»ىم دېمەيسەن. **17** چۈنكى مەن «باۋال»لارنىڭ نامىلىرىنى سېنىڭ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، تۇلار بۇ نامى بىلەن ئىككىنچى ھېچقانداق تە‌سىلەنمەيدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن تۇلار تۇچۇن دالادىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدىكى تۇمۇلىگۈچىلەر بىلەن ئەھدە تۈزىمەن؛ مەن ئوقيا، قىلىچ ۋە جەڭنى سۇندۇرۇپ زېمىندىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ [خەلقىمنى] ئامان-ئېسەن ياتقۇزىمەن. **19** شۇنداق قىلىپ مەن سېنى ئەبەدىلئەبەد تۇزۇمگە باغلايمەن؛ ھەققانىيلىقتا، مېھىر-مۇھەببەتتە، رەھىم-شەپقەتلەردە سېنى تۇزۇمگە باغلايمەن؛ **20** ساداقەتلىكتە سېنى تۇزۇمگە باغلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگارنى بىلىپ يېتىسەن. **21** ۋە شۇ كۈنىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، «مەن ئاكالايمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «مەن ئاسمانلارنىڭ تەلىپىنى ئاكلايمەن، بۇلار يەر-زېمىننىڭ تەلىپىنى ئاكلايدۇ؛ **22** يەر-زېمىن زىرائەتلەرنىڭ، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنىڭ تەلىپىنى ئاكلايدۇ، ۋە بۇلار «يىزرەئەل»نىڭ تەلىپىنى ئاكلايدۇ! **23** ۋە مەن تۇزۇم ئۈچۈن تۇنى زېمىندا تېرىمەن؛ مەن «لو-رۇھاماھ»غا رەھىم قىلىمەن؛ مەن «لو-ئامىمى»غا: «مېنىڭ خەلقىم!» دەيمەن، ۋە تۇلار مېنى: «مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دەيدۇ.

3 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: ـ يەنە بارغىن، ئاشىنىسى تەرىپىدىن سۈيۈلگەن، زىناخور بىر ئايالنى سۈيگىن؛ گەرچە ئىسرائىللار يات ئىلاھلار تەرىپىگە ئېغىپ كەتكەن، «كىشمىش پوشكال»لارنى سۈيگەن بولسىمۇ، [مەن] پەرۋەردىگار تۇلارغا كۆرسەتكەن سۈيگۈمدەك سەن تۇنى سۈيگىن، ـ دېدى **2** (شۇڭا مەن تۇن بەش كۈمۈش تەڭگە، بىر خومىر بۇغداي ۋە يېرىم خومىر تارىپغا تۇزۇمگە قايتۇرۇۋالدىم؛ **3** مەن تۇنىڭغا: «سەن مەن تۇچۇن تۇزۇن كۈنلەر كۈتىسەن؛ سەن پاھىشلىك قىلمايسەن، سەن باشقا ئەرنىڭكى بولمايسەن؛ مەنمۇ سەن تۇچۇن تۇخشاشلا سېنى كۈتىمەن» ـ دېدىم). **4** ـ «چۈنكى ئىسرائىللار تۇزۇن كۈنلەر پادىشاھسىز، شاھزادىسىز، قۇربانلىقسىز، «تۇۋۇرلۇك»سىز، «ئەفود»سىز ۋە ھېچ تۇي بۇتلىرىسىز كۈتۈپ تۇرىدۇ. **5** ۋە كېيىنرەك، ئىسرائىل بالىلىرى قايتىپ كېلىدۇ ۋە پەرۋەردىگار بولغان خۇداسىنى ھەم داۋۇت پادىشاھنى ئىزدەيدۇ؛ كۈنلەرنىڭ تاخىرىدا تۇلار تەۋرىنىپ ئەيمىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ يىنىغا، شۇنداقلا تۇنىڭ مېھىربانلىقىغا قاراپ كېلىدۇ».

4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاكلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن قىلىدىغان دەۋاسى بار؛ چۈنكى زېمىندا ھېچ ھەققەت، ھېچ مېھىربانلىق، خۇدانى ھېچ بىلىش-تونۇش يوقتۇر؛ **2** قارغاش-تىلاش، يالغانچىلىق، قاتىللىق، ئوغرىلىق، زىناخورلۇق ـ بۇلار زېمىندا يامراپ كەتتى؛ قان تۇستىگە قان تۇكۇلىدۇ. **3** مانا شۇ سەۋەبتىن زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، تۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى جۇدەپ كېتىدۇ؛

تۇلار دالادىكى ھايۋانلار ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار بىلەن بىللە جۈدەپ كېتىدۇ، بەرھەق، دېگۈزدىكى بېلىقلارمۇ يەپ كېتىلىدۇ. **4** ئەمدى ھېچكىم دەۋا قىلىشمىسۇن، ھېچكىم ئەيىبلەشمىسۇن، چۈنكى مېنىڭ دەۋايىم دەل سەن بىلەن، ئى كاھىن! **5** سەن كۈندۈزدە پۈتلىشىپ يېقىلىسەن؛ پەيغەمبەرمۇ سەن بىلەن كېچىدە تەڭ پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ، ۋە مەن ئاناڭنى ھالاك قىلىمەن. **6** مېنىڭ خەلقىم بىلىمسىزلىكتىن ھالاك قىلىندى؛ ۋە سەنمۇ بىلىمنى چەتكە قاققانىكەنسەن، مەنمۇ سېنى چەتكە قاقىمەنكى، سەن ماڭا يەنە ھېچ كاھىن بولمايسەن، خۇدايىڭنىڭ قانۇن-كۆرسەتمىسىنى ئۇنتۇغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، مەنمۇ سېنىڭ بالىلىرىڭنى ئۇنتۇيمەن. **7** تۇلار كۆپەيگەنسېرى، ماڭا قارشى كۆپ گۇناھ سادىر قىلدى؛ مەن تۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى شەرمەندىچىلىككە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن. **8** تۇلار خەلقىمنىڭ گۇناھىنى يەيدىغان بولغاچقا، تۇلارنىڭ جېنى [خەلقىمنىڭ] قەبىھلىككە ئىنتىزار بولىدۇ. **9** ۋە خەلقىم قاندىق بولسا، كاھىنلارمۇ شۇنداق بولىدۇ، مەن [كاھىنلارنىڭ] تۆتقان يوللىرىنى تۈز ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، تۈز قىلمىشلىرىنى ياخشىغا قايتۇرىمەن. **10** تۇلار يەيدۇ، بىراق توىمايدۇ؛ تۇلار پاھىشلىك قىلىدۇ، بىراق ھېچ كۆپەيمەيدۇ؛ چۈنكى تۇلار پەرۋەردىگارنى تىكۈشاشنى تاشلاپ كەتتى، **11** تۈزلىرىنى پاھىشلىك، شاراب ۋە يېڭى شارابقا بېغىشلىدى، بۇ ئىشلار ئادەمنىڭ ئەقىل-زېھنىنى بۇلاپ كېتىدۇ. **12** خەلقىم تۈز تايىقىدىن يولىيورۇق سورايدۇ، تۇلارنىڭ ھاسىسى تۇلارغا يول كۆرسىتەرمىش! چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روھى تۇلارنى ئازدۇرىدۇ، تۇلار خۇداسىنىڭ ھىمايىسى ئاستىدىن پاھىشلىككە چېقىپ، **13** تاغ چوققىلىرىدا قۇربانلىق قىلىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردە، شۇنداقلا سايىسى ياخشى بولغاچقا دۇب ۋە تېرەك ۋە قاريياغىچلار ئاستىدىمۇ ئىسرىق سالىدۇ؛ شۇڭا قىزلىرىڭلار پاھىشلىك، كېلىنلىرىڭلارمۇ زىناخورلۇق قىلىدۇ. **14** مەن قىزلىرىڭلارنى پاھىشلىكلىرى ئۈچۈن، ياكى كېلىنلىرىڭلارنى زىناخورلۇقلىرى ئۈچۈن جازالىمايمەن؛ چۈنكى [ئاتىلىرى] تۈزلىرىمۇ پاھىشلىلەر بىلەن سىرتقا چىقىدۇ، «بۇتخانا پاھىشە»لىرى بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يوروقتۇلمىغان بىر خەلق يېقىتىلىدۇ. **15** سەن، ئى ئىسرائىل، پاھىشلىك قىلىشىڭ بىلەن، يەھۇدا گۇناھقا چېتىلىپ قالمىسۇن! ئە گىلگالغا كەلمەڭلار، نە «بەيت-ئاۋۇن» گە چىقماڭلار، نە «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم قىلماڭلار. **16** چۈنكى تەرسا بىر قىسىر ئىنەكتەك، ئىسرائىل تەرسالىق قىلىدۇ، پەرۋەردىگار قاندىقىز پاخلانىنى باققاندەك، تۇلارنى كەڭ بىر يايلاقتا ئوزۇقلاندۇرسۇن؟ **17** ئەفرائىم بۇتلارغا چاپلاشتى؛ ئۇنىڭ بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىسۇن! **18** تۇلارنىڭ شارابى تۈگىشى بىلەنلا، تۇلار تۈزلىرىنى پاھىشلىككە بېغىشلايدۇ؛ تۇلارنىڭ ئېسىلزادىلىرى نومۇسسىزلىققا ئەسە-بىيلەرچە مەپتۇن بولىدى. **19** بىر شامال-روھ تۇلارنى قاناتلىرى ئىچىگە ئورىۋالدى، تۇلار قۇربانلىقلىرى تۈپەيلىدىن ئىزا-ئاھانەتكە قالىدۇ.

5 ئۇنى ئاڭلاڭلار، ئى كاھىنلار، تىكۈشاڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، قۇلاق سېلىڭلار، ئى پادىشاھنىڭ جەمەتى، چۈنكى بۇ ھۆكۈم سىلەرگە بېكىتىلگەن؛ چۈنكى سىلەر مىزپاھ شەھىرىدە بىر قىلتاق، تابور تېغىدا يېيىلغان بىر تور بولغانسىلەر. **2** ئاسىي ئادەملەرمۇ قىرغىن-چاپقۇنغا چۈكۈپ كەتتى؛ بىراق مەن تۇلارنىڭ ھەممىسىنى جازالىغۇچى بولىمەن. **3** ئەفرائىمنى بىلىمەن، ئىسرائىل مەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ چۈنكى ئى ئەفرائىم، سەن ھازىر پاھىشلىك قىلدىڭ، ئىسرائىل يۇلغانغاندۇر. **4** تۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۇلارنى خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتىشىغا قويمايدۇ؛ چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روھى تۇلار ئارىسىدىدۇر، تۇلار پەرۋەردىگارنى ھېچ بىلمەيدۇ. **5** ئىسرائىلنىڭ تەكەببۇرلۇقى تۆزىگە قارشى گۇۋاھلىق بەرمەكتە؛ ئىسرائىل ۋە ئەفرائىم تۈز قەبىھلىكى بىلەن يىقىلىپ كېتىدۇ، يەھۇدامۇ تۇلار بىلەن تەڭ يىقىلىدۇ. **6** تۇلار قوي پادىلىرى ۋە كالا پادىلىرىنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە ئاربىدۇ؛ بىراق تۇلار ئۇنى تاپالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆزىنى تارتىپ تۇلاردىن يىراقلاشتى. **7** تۇلار پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدى، چۈنكى تۇلار بالىلارنى ھارامدىن تۇغدۇرغان؛ ئەمدى «يېڭى ئاي» تۇلارنى نېسىۋىلىرى بىلەن يەپ كېتىدۇ. **8** گىبئاھتا سۇنايىنى، راماھدا كانايىنى چېلىڭلار، بەيت-ئاۋەندە ئاگاھ سىگنالىنى ئاڭلىتىڭلار، كەينىڭدە! قارا، ئى بىنيامىن! **9** ئەفرائىم ئەيىبلىنىدىغان كۈندە ۋەيرانە بولىدۇ، مانا، ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا بېكىتىلگەن ئىشنى ئايان قىلدىم! **10** يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى پاسىل تاشلارنى يۇتكىگۈچىگە ئوخشاشتۇر؛ مەن تۇلار ئۈستىگە غەزىبىمنى سۈدەك تۆكۈۋېتىمەن. **11** ئەفرائىم خورلانغان، جازايىمدا ئېزىلگەن، چۈنكى ئۇ ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ «پاسكىنىلىق»نى قوغلاپ يۈردى. **12** شۇڭا مەن ئەفرائىمغا كۈيى قورتى، يەھۇدا جەمەتىگە چىرىتكۈچ بولىمەن. **13** ئەمدى ئەفرائىم ئۆزىنىڭ كېسىلىنى، يەھۇدا ئۆز يارىسىنى كۆرگەندە، ئەفرائىم ئاسۇرىيەلىكنى ئىزدەپ باردى، «جىدەلخور پادىشاھ»غا تەلپىنى يوللىدى؛ بىراق ئۇ ھەم سىلەرنى ساقايتالمايتى، - ھەم يارا ئاڭلارنىمۇ داۋالىيالمايتى. **14** چۈنكى مەن ئەفرائىمغا شىرىدەك، يەھۇدا جەمەتىگە ئارسلاندەك بولىمەن؛ مەن، يەنى مەنكى، تۇلارنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىپ، كېتىپ قالىمەن، تۇلارنى ئېلىپ كېتىمەن، قۇتقۇزۇلايدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ؛ **15** مەن كېتىمەن، تۇلار گۇناھىنى تونۇپ يېتىپ، يۈزۈمنى ئىزدىمىگۈچە ئۆز جايىمغا قايتىپ ئۆرىمەن؛ بېشىغا كۈن چۈشكەندە تۇلار مېنى ئىنتىلىپ ئىزدەيدۇ.

6 «كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى، بىراق ساقايتىدۇ؛ ئۇرۇۋەتتى، بىراق بىزنى تېڭىپ قويىدۇ. **2** ئۇ ئىككى كۈندىن كېيىن بىزنى جانلاندۇرىدۇ؛ ئۈچىنچى كۈنى ئۇ بىزنى تىرىلدۈرىدۇ، بىز ئۇنىڭ يۈزى ئالدىدا ھايات ياشايمىز! **3** ۋە بىز ئۇنى بىلىدىغان بولىمىز! بىز پەرۋەردىگارنى تونۇش ھەم بىلىش ئۈچۈن ئىنتىلىپ قوغلايمىز! ئۇنىڭ بىزنى قۇتقۇزۇشقا چىقىشى تاڭ سەھەرنىڭ بولۇشىدەك مۇقەررەر؛ ئۇ يېنىمىزغا يامغۇردەك، يەر-زېمىنى سۇغىرىدىغان «كېينكى يامغۇر»دەك چۈشۈپ كېلىدۇ!». **4** ئى ئەفرائىم، سېنى قاندا قىلسام بولار؟ ئى يەھۇدا، سېنى قاندا قىلسام بولار؟ چۈنكى ياخشىلىقىڭلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن يوقاپ كېتىدىغان شەبنەمدەكتۇر. **5** شۇڭا مەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۇلارنى چېپىۋەتكەن؛ ئاغزىمدىكى سۆزلەر بىلەن تۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنمەن؛ مېنىڭ ھۆكۈمۈم تاڭ نۇرىدەك چىقىدۇ. **6** چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس، بەلكى مېھىر-مۇھەببەتتىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش ھەم بىلىشتىن خۇرسەنلىك تاپمەن. **7** بىراق تۇلار ئادەمئاتىدەك ئەھدىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان؛ تۇلار مانا شۇ يول بىلەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان. **8** گىلئاد بولسا قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ شەھىرى؛ ئۇ قان بىلەن بويالغان. **9** قاراقچىلار ئادەمنى پايلىغاندەك، كاھىنلار توپى شەكەمگە ئاربىدىغان يولدا قاتىلىق قىلماقتا؛ بەرھەق، تۇلار ئېپلاسلىق قىلماقتا. **10** ئىسرائىل جەمەتىدە يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۇم؛ ئەفرائىمنىڭ پاھىشلىكى شۇ يەردە تېپىلىدۇ؛ ئىسرائىل بۇلغاندى. **11** يەنە ساڭىمۇ، ئى يەھۇدا، تېرىغان [گۈناھلىرىڭنىڭ] ھوسۇلى بېكىتىلگەندۇر!

7 مەن ئۆز خەلقىمنىڭ ئاسارىتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئازادلىققا ئېرىشتۇرۇۋېتىدىغىنىدە، مەن ئىسرائىلنى ساقايتاي دېگەندە، ئەمدى ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى، سامارىيەنىڭ رەزىللىكىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ؛ چۈنكى تۇلار ئالدامچىلىق قىلىدۇ؛ ئوغرىلار بولسا بۇسۇپ كىرىۋاتىدۇ، قاراقچىلار توپى سىرتتا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. **2** تۇلار كۆڭلىدە مېنىڭ تۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكلىرىنى ئېسىمدە تۇتقانلىقىمنى ئويلىمايدۇ؛ ھازىر تۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۈزلىرىنى قىستاۋاتىدۇ، بۇ ئىشلار كۆز ئالدىمدىدۇر. **3** تۇلار پادىشاھنى رەزىللىكلىرى بىلەن، ئەمىرلەرنى يالغان گەپلىرى بىلەن خۇرسەن قىلىدۇ؛ **4** تۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، تۇلار ناۋاي ئوت سالغان تونۇردەك؛ ناۋاي خېمىرنى يۇغۇرۇپ، خېمىر بولغۇچە ئۇنىڭ ئوتنى يەنە ئۇلغايتىدۇ؛ **5** پادىشاھىمىز [تەبرىكلەنگەن] كۈندە، ئەمىرلەر شارابنىڭ كەپتى بىلەن ئۆزلىرىنى زەئىپلەشتۈردى؛ [پادىشاھ] بولسا مازاق قىلغۇچىلار بىلەن قول ئېلىشىشقا ئىنتىلدى! **6** چۈنكى تۇلار كۆڭلىنى تونۇردەك قىزتىپ سۈيقەست پۈكۈپ قويغاندىدىر، كېچىچە تۇلارنىڭ غەزىپى چوغلىنىپ تۇرىدۇ؛ سەھەردىلا ئۇ يانغان ئوتتەك يالقۇنلاپ كېتىدۇ. **7** تۇلارنىڭ ھەممىسى تونۇردەك قىزىقتۇر، تۇلار ئۆز سوراقچىلىرىنى يەپ كېتىدۇ، تۇلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى يېقىلدى ـ تۇلاردىن ھېچكىم مېنى ندا قىلىپ چاقىرمايدۇ! **8** ئەفرائىم يات قوۋملار بىلەن ئارىلىشىپ كەتتى؛ ئۇ «ئۆرۈلمىگەن بىر قوتۇرماچ»دەكتۇر. **9** يات ئادەملەر ئۇنىڭ كۈچىنى يەپ كەتتى، بىراق ئۇ ھېچ سەزمەيدۇ؛ بەرھەق، [بېشىنىڭ]

تۇيەر-بۇ يىرىدە ئاق چاچلار كۆرۈنىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ بىلمەيدۇ؛ **10** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ تەكەبىۋرلۇقى تۆزىگە قارشى گۇۋاھ بېرىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتمايدۇ، ياكى شۇنداق ئىشلار [يېشىغا] چۈشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇنى ئىزدىمەيدۇ. **11** ئەفرائىم ھېچ ئەقلى يوق نادان بىر پاختەكتەك؛ مىسىرغا قاراپ سىرايدۇ، ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ باردۇ؛ **12** ئۇلار بارغاندا، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تورۇمنى تاشلايمەن؛ خۇددى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنى تورغا چۈشۈرگەندەك ئۇلارنى چۈشۈرىمەن؛ [بۇ خەۋەر] ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يېتىشى بىلەنلا، ئۇلارنى جازالايمەن. **13** ئۇلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار مەندىن يىراقلىشىپ تېنىپ كەتتى! ئۇلار ھالاك بولسۇن! چۈنكى ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلدى! مەن ئۇلارنى قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقىراي دېگەندە، ئۇلار مەن توغرىلۇق يالغان گەپ قىلدۇ! **14** ئۇلار ئورنىدا يېتىپ ناله قىلغاندا، ماڭا كۆكىدە ھېچ ندا قىلمىدى، ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يىغىلىشى پەقەت ئاش ۋە يېڭى شاراب ئۈچۈندۇر، خالاس، ئۇلار مەندىن چەتلەپ كەتتى. **15** بەرھەق، مەن ئەسلى ئۇلارنى تەربىيىلىگەنمەن، ئۇلارنىڭ باھىلىرىنى چىنىقتۇرۇپ كۈچەيتكۈزگەندىم؛ بىراق ئۇلار ماڭا قارشى يامانلىق قەستلەۋاتىدۇ. **16** ئۇلار بۇرۇلدى ـ بىراق بۇرۇلۇشى ھەممىدن ئالىي بولغۇچىغا قايتىش ئۈچۈن ئەمەس، ئۇلار ئالدامچى بىر ئوقياغا ئوخشاش. ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى ئۆزلىرىنىڭ غالىجىرانە تىل-ئاھانەتلىرى ۋەجىدىن قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ ئىش مىسىر زېمىنىدا ئۇلارنى مەسخىرىگە قالدۇرىدۇ.

8 كانايىنى ئاغزىڭغا سالغىن! پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈستىدە بىر قورۇلتاز ئايلىنىپ يۈرىدۇ! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان، تەۋرات-قانۇنۇمغا ئىتائەتسىزلىك قىلغان. **2** ئۇلار ماڭا: «ئى خۇدايىم، بىز ئىسرائىل خەلقى سېنى تونۇيمىز!» دەپ ۋارقىرايدۇ. **3** ئىسرائىل ياخشىلىق-مېھرىبانلىقنى تاشلىۋەتكەن؛ شۇڭا دۈشمەن ئۇنى قوغلايدۇ. **4** ئۇلار ئۆزلىرى پادىشاھلارنى تىكلىگەن، بىراق مەن ئاراقىلىق ئەمەس؛ ئۇلار بەزىلەرنى ئەمىر قىلغان، بىراق ئۇنىڭدىن خەۋىرىم يوق؛ ئۇلار ئۆز جىنىغا زامىن بولۇش ئۈچۈن، ئۆزلىرىگە بۇتلارنى كۈمۈش-ئالتۇنلىردىن ياسىغان. **5** ئى ساماريە، سېنىڭ موزىيىڭ سېنى تاشلىۋەتتى! مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا قوزغالدى؛ ئۇلار قاچانغىچە پاكلىقتىن يىراق تۇرىدۇ؟ **6** شۇ نەرسە ئىسرائىلدىن چىققانغۇ ـ ئۇنى بىر ھۈنەرۋەن ياسىغان، خالاس، ئۇ خۇدا ئەمەس؛ ساماريەنىڭ موزىيى دەرۋەقە پارە-پارە چېقىۋېتىلىدۇ! **7** چۈنكى ئۇلار شامال تېرىدى، شۇڭا قارا قۇيۇننى ئورىدۇ! ئۇلارنىڭ شادىسىدا ھېچ باشاقلار يوق، ئۇ ھېچ ئاش بەرمەيدۇ، ھەتتا ئاش بەرگەن بولسىمۇ، يات ئادەملەر ئۇنى يۇتۇۋالغان بولاتتى. **8** ئىسرائىل يۇتۇۋېلىندى؛ ئۇلار يات ئەللەر ئارىسىدا يارىماس بىر قاچا بولۇپ قالدى؛ **9** چۈنكى ئۇلار يالغۇز يۈرگەن ياۋايى ئېشەكتەك ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ چىقتى؛ ئەفرائىم «ئاشنا»لارنى ياللىۋالدى. **10** گەرچە ئۇلار ئەللەر ئارىسىدىن «ياللىۋالغان» بولسىمۇ، ئەمدى مەن ئۇلارنى يىغىپ بىر تەرەپ قىلمەن؛ ئۇلار تېزلا «ئەمىرلەرنىڭ شاھى»نىڭ بېسىمى ئاستىدا تولغىنىپ كېتىدۇ. **11** ئەفرائىم «گۇناھ قۇربانلىق»لىرى ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى كۆپەيتكىنى بىلەن، بۇلار گۇناھ قوزغايدىغان قۇربانگاھلار بولۇپ قالدى. **12** مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن تەۋرات-قانۇنۇمدا كۆپ تەرەپلىمە نەرسىلەرنى يازغان بولسامۇ، ئۇلار يات بىر نەرسە دەپ ھېسابلاپ ئاماقتا. **13** ئۇلار قۇربانلىقلارغا ئامراق! ئۇلار ماڭا قۇربانلىقلارنى قىلىپ، گۆشىدىن يەيدۇ، بىراق پەرۋەردىگار بۇلارىدىن ھېچ خۇرسەنلىك ئالمايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ھازىر ئېسىگە كەلتۈرۈپ، گۇناھلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار مىسىرغا قايتىدۇ! **14** چۈنكى ئىسرائىل ئۆز ياسىغۇچىسىنى ئۇنتۇپ، «ئىبادەتخانا»لارنى قۇرىدۇ، يەھۇدا بولسا ئىستىھكاملاشتۇرۇلغان شەھەرلەرنى كۆپەيتكەن؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بۇلارنىڭ قەلئە-ئوردىلىرىنى يەپ كېتىدۇ.

9 ئى ئىسرائىل، يات ئەل-يۇرتلاردەك خۇشال بولۇپ شادلىنىپ كەتمەگىلار؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭدىن چەتەپ پاھىشىلىككە بېرىلدىڭ؛ ھەربىر خامماندا سەن پاھىشە ھەققىگە ئامراق بولۇپ كەتتىڭ. **2** خامان ۋە شاراب كۆچىكى ئۇلارنى باقالمايدۇ، يېڭى شاراب ئۇنى يەرگە قارىتىپ قويىدۇ. **3** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۆرىۈەرمەيدۇ؛ ئەفرائىم يەلىكى مىسىرغا قايتىدۇ؛ ئۇلار ئاسۇرىيەدە ھارام تاماقنى يەيدۇ. **4** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچ «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيمايدۇ، ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۇنىڭغا ھېچ خۇرسەنلىك بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نېنى ماتەم ئۈتقۈچىلارنىڭ ئىنىدەك بولىدۇ؛ ئۇنى يېگەن ھەركىم «ناپاك» بولىدۇ، بۇ نان ھەرگىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرمەيدۇ. **5** ئەمدى «جامائەتلەرنىڭ [ئىبادەت] سورۇنلىرى» كۆنىدە، «پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى» بولغان كۈندە قاندىق قىلارسىلەر؟ **6** چۈنكى مانا، ئۇلار ھەقتا ھالا كەتتىن قاچقان بولسىمۇ، مىسىر ئۇلارنى يىغۇۋېلىپ، ئاندىن مېمفىس شەھىرى ئۇلارنى كۆمۈپ قويىدۇ. ئۇلارنىڭ قەدىرلىك كۈمۈش بۇيۇملىرىنى بولسا، چاققاقلار ئىگىلىۋالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىنى يانتاق-تىكەنلەر باسىدۇ. **7** ئەمدى ھېسابلىشىش كۈنلىرى كەلدى، يامانلىق قايتۇرىدىغان كۈنلەر كەلدى؛ ئىسرائىل بۇنى بىلسۇن! سېنىڭ قەبىھلىكىڭنىڭ كۆزلۈكى تۆپەيلىدىن، زور نەپرىتىڭ بولغىنى تۆپەيلىدىن، پەيغەمبەر «ئەخمەق»، روھقا تەۋە بولغۇچى «ساراڭ» دەپ ھېسابلىنىدۇ. **8** پەيغەمبەر بولسا ئەفرائىم ئۈستىگە خۇدايىم بىلەن بىللە تۇرغان كۆزەتچىدۇر؛ بىراق ئۇنىڭغا بارلىق يوللىرىدا قىلتاقلار قويۇلغان، خۇداسىنىڭ ئۆيىدىمۇ نەپرەت ئۇنى كۈتمەكتە. **9** گىبىئاھنىڭ كۈنلىردىكىدەك ئۇلار ئۆزلىرىنى چوڭقۇر بۇلغىغان، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. **10** ـ چۆل-بىاباندا ئۈزۈم ئۈچراپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان، ئەنجۈر دەرىخىدە ئۈنچە پىشقان مېۋىنى كۆرگەندەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆرگەنمەن، ئاندىن ئۇلار «باۋال-پېئور»نى ئىزدەپ باردى، ئۆزلىرىنى ئاشۇ نومۇسلۇق نەرسىگە بېغىشلىدى، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ «سۆيۈگۈچىسى» گە ئوخشاش يىرگىنچلىك بولدى. **11** ئەفرائىمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ ـ خۇددى تۇغۇلۇش بولۇپ باقمىغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمىغاندەك، بوينا ئاپىرىدە بولۇش بولۇپ باقمىغاندەك! **12** ھەتتا ئۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن ئۇلارنى بىرىنى قالدۇرمايلا جۈدا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىمدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **13** مەن كۆرگىنىمدە، ئەفرائىمنىڭ ئەھۋالى چىمەنزاردا تىكلەنگەن بىر «تۇر شەھىرى»دەك ئىدى؛ بىراق ئەفرائىم بالىلىرىنى قەتل قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. **14** ئۇلارغا بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار ـ زادى نېمە بەرگىنىڭ تۇزۇك؟ ـ ئۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بالىياتقۇ، قۇرۇق تەمچەكلەرنى بەرگىن! **15** ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى گىلگالدىن تاپقىلى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئۇلاردىن نەپرەتلەندىم؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن، ئۇلارنى ئۆيۈمدىن ھەيدىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يەنە سۆيمەيمەن؛ ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. **16** ئەفرائىم ئەمدى ئۇرۇۋېتىلدى؛ ئۇلارنىڭ يىلتىزى قاغجىراپ كەتتى، ئۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بالىياتقۇسىنىڭ سۆيۈملۈك مېۋىلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن. **17** مېنىڭ خۇدايىم ئۇلارنى چەتكە قاقتى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولىدۇ.

10 ئىسرائىل باراقسان بىر ئۈزۈم تېلىدۇر؛ ئۇ ئۆزى ئۈچۈن مېۋە چىقىرىدۇ، مېۋىسى كۆپەيگەنسېرى ئۇ قۇربانگاھلارنىمۇ كۆپەيتكەن؛ زېمىننىڭ ئېسىللىقىدىن ئۇلار «ئېسىل» بۇت تۈزۈرۈكىنى ياسىدى. **2** ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئالا؛ ئۇلارنىڭ گۇناھكارلىقى ھازىر ئاشكارىلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ غۇلىتىدۇ، ئۇلارنىڭ بۇت تۈزۈرۈكلىرىنى بۇزۇۋېتىدۇ. **3** چۈنكى ئۇلار پات ئارىدا: «بىزدە پادىشاھ يوق، چۈنكى پەرۋەردىگاردىن قورقمىدۇق، پادىشاھىمىز بار بولسىمۇ، ئۇ بىزگە نېمە قىلىپ بېرىدۇ؟» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **4** ئۇلار گەپلەرنى قىلىۋېرىدۇ، ئەھدىنى تۈزۈپ قويۇپ يالغاندىن قەسەم ئىچىدۇ؛ شۇڭا ئۇلار ئارىسىدىكى دەۋالىشىشلار ئېتىزدىكى چۆنەكلەرگە شۇمبۇيا ئۈنۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. **5** ساماريەدە تۇرۇۋاتقانلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ موزىيى ئۈچۈن غەم-ئەندىشىگە چۈشىدۇ؛ «[بەيت-ئاۋەن]»[دىكىلەر] دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈستىگە ماتەم ئۈتىدۇ، ئۇنىڭ «بۇتپەرەس كاھىن»لىرىمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ؛ ئۇلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ «شان-شەرىپى» ئۈچۈن ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇ سۈرگۈن قىلىنىدى! **6** بەرھەق، شۇ نەرسە «جىدەنلىور

پادشاه» ئۇچۇن هەدىيە قىلىنىپ، ئاسۇرىيەگە كۆتۈرۈلۈپ كېتىلدۇ؛ ئەفرائىم ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ، ئىسرائىل ئۆز «ئەقلى»دىن خىجىل بولىدۇ. **7** ساماريەنىڭ بولسا، پادىشاھى دېگۈز دولقۇنلىرى ئۈستىدىكى خەشەكتەك يوقىلىپ كەتتى؛ **8** «ئاۋەن»دىكى «يۇقىرى جايلار»، يەنى «ئىسرائىلنىڭ گۇناھى» بىتچىت قىلىنىدۇ؛ قۇربانگاھلىرىنى تىكەن-جىغانلار باسىدۇ، ئۇلار تاغلارغا: «ئۈستىمىزنى يېپىڭلار!»، دۆڭلۈكلەرگە: «ئۈستىمىزگە ئۆرۈلۈپ چۈشۈڭلار!» ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى ئىسرائىل، گىبىئاھنىڭ كۈنلىردىن باشلاپ سەن گۇناھ قىلىپ كەلدىڭ؛ ئىشلار شۇ يېتى ئۈرىۋەردى؛ رەزىللىكنىڭ بالىلىرى ئۈستىگە قىلىنغان جەڭ ئۇلارنى گىبىئاھتا بىسۈەتمىدىمۇ؟ **10** مەن خالىغىنىمدا ئۇلارنى جازالايمەن؛ ئۇلار ئىككى گۇناھى تۆپەيلىدىن ئەسىرگە چۈشۈشىكە توغرا كەلگەندە، يات قوۋملار ئۇلارغا ھۈجۈم قىلىشقا يىغىلىدۇ. **11** ئەفرائىم بولسا كۆندۈرۈلگەن بىر ئىنەكتۇر، ئۇ خامان تېپىشكە ئامراق، مەن ئۇنىڭ چىرايلىق گەدىنىنى ئۆپراشتىن ئاياپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر ئۇنىڭغا بويۇنتۇرۇق سىلىپ ھەيدەيمەن؛ يەھۇدا يەر ھەيدىسۇن! ياقۇپ ئۆزى ئۈچۈن يەرنى تىرنىلىشى كېرەك. **12** ئۆزۈڭلارغا ھەققانىيلىق بىلەن تېرىكلار، مېھىر-مۇھەببەت ئېچىدە ھوسۇل ئالىسىلەر؛ يوز يېرىكلارنى چاناپ ئېچىڭلار؛ چۈنكى يەرۋەردىگارنى ئىزدەش ۋاقتى كەلدى، ـ تا ئۇ ئۈستۈڭلارغا ھەققانىيلىقنى ياغدۇرغۇچە! **13** [بىراق] سىلەر رەزىللىكنى ئاغدۇردۇڭلار، قەبىھلىك ھوسۇلىنى ئوردۇڭلار، يالغانچىلىقنىڭ مېۋىسىنى يېدىڭلار؛ چۈنكى سەن ئۆز يولۇڭغا، يەنى باتۇرلىرىڭنىڭ كۆپلۈكىگە ئىشىنىپ تاياندىڭ، **14** قوۋملىرىڭ ئارىسىدا چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلىدۇ، شالمان جەڭ كۆزىدە بەيت-ئاربەلنى بەربات قىلغانىدەك، بارلىق قورغانلىرىڭ بەربات قىلىنىدۇ؛ (شۇ كۈنى [بەيت-ئاربەلدىكى] ئانا-بالىلار تەگلا پارە-پارە قىلۇېتىلىگەنمۇ؟) ـ **15** ئەمدى ئۇچىغا چىققان رەزىللىكىڭ تۆپەيلىدىن، ئوخشاش بىر كۈن سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرۈلىدۇ، ئى بەيت-ئەل! ئاڭ سەھەردىلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

11 ئىسرائىل بالا چېغىدا، مەن ئۇنى سۆيىدۇم، شۇنىڭ بىلەن ئوغلۇمنى مىسىردىن چىقىشقا چاقىردىم. **2** بىراق ئۇلار [خەقىمنى] چاقىرىۋىدى، ئۇلار دەرھال ھۈزۈرۇمدىن چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار «باۋال»لارغا قۇربانلىق قىلىشقا باشلىدى، ئويما مەبۇدلارغا ئىسرىق سالدى. **3** ئەفرائىمغا مېڭىشنى ئۆگەتكۈچى ئۆزۈم ئىدىم، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ ۋە يۈلەپ ـ بىراق ئۇ زىنى ساقايتقۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى ئۇلار بىلمىدى. **4** مەن ئادەمچىلىكىنىڭ كۆيۈنۈش رىشتىلىرى بىلەن، سۆيگۈنىڭ تارلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى تارتىۋالدىم؛ مەن ئۇلارغا خۇددى ئېڭىكىدىن يوپۇنتۇرۇقنى ئېلىۋەتكۈچى بىرسىدەك بولغانمەن، ئېگىلىپ ئۈزۈم ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرغانمەن. **5** ئۇلار مىسىرغا قايتىدىغان بولىمامدۇ؟ ئاسۇرىيەلىك دەرۋەقە ئۇلارنىڭ پادىشاھى بولىدىغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ئۇلار يېنىمغا قايتىشنى رەت قىلدى! **6** قىلىچ ئۇنىڭ شەھەرلىرىدە ھەريان ئويناتىلىدۇ؛ [دەرۋازىسىدىكى] تومۇر بالىدا قالارنى ۋەيران قىلىپ يەپ كېتىدۇ؛ بۇ ئۈز ئەقىللىرىنىڭ كاساپىتىدۇر! **7** بەرھەق، مېنىڭ خەلقىم مەندىن چەتلەپ كېتىشكە مەپتۇن بولدى؛ ئۇلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ندا قىلىپ چاقىرسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى كۆتۈرمەيدۇ. **8** مەن قانداقۇ سېنى تاشلاپ قويىمەن، ئى ئەفرائىم؟ مەن قانداقۇ سېنى [دۈشمەنگە] تاپشۇرىمەن، ئى ئىسرائىل؟! قانداقۇ سېنى ئادماھ شەھىرىدەك قىلىمەن؟! سېنى قانداقۇ زەبوئىم شەھىرىدەك بىر تەرەپ قىلىمەن؟! قەلبىم ئىچ-باغرىمدا قايناپ كېتىۋاتىدۇ، مېنىڭ بارلىق رەھىمدىللىقىم قوزغىلىۋاتىدۇ! **9** غەزىپىمنىڭ قەھرىنى يۈرگۈزمەيمەن، ئىككىنچى يەنە ئەفرائىمنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىنسان ئەمەس، تەڭرىدۇرمەن، ـ يەنى ئارا كىدا بولغان پاك-مۇقەددەس بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دەرغەزەپ بىلەن كەلمەيمەن. **10** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كەيىندىن ماڭىدۇ؛ ئۇ شىرىدەك ھۇركىرىيدۇ؛ ئۇ ھۇركىرىگەندە، ئەمدى بالىلىرى غەربتىن تىترىگەن ھالدا كېلىدۇ، **11** ئۇلار مىسىردىن قۇشتەك، ئاسۇرىيە زېمىنىدىن پاختەكتەك تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۆز ئۆيلىرىگە ماكانلاشتۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

12 ئەفرائىم مېنى يالغان گەپلىرى بىلەن كۆمۈۋېتىدۇ؛ يەھۇدامۇ تەڭرىگە، يەنى ئىشەنچىلىك، پاك-مۇقەددەس بولغۇچىغا ئۆتۈرۈقسىز بولدى. ئەفرائىمنىڭ يېگىنى شامالدۇر، ئۇ شەرق شامىلىنى قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇ كۈنلەپ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زورلۇقنى كۆپەيتكەنتە، ئۇلار ئاسۇرىيە بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، شۇنىڭدەك مىسىرغا مايى «سوغىلىرى» كۆتۈرۈپ ئاپىرىلىدۇ. **2** يەھۇدىردىگارنىڭ يەھۇدا بىلەۋىنۇ بىر دەۋاسى بار، ئۇ ياقۇپنى يوللىرى بويىچە جازالايدۇ؛ ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۈز ئۈستىگە قايتۇرىدۇ. **3** ئۇ بالىياتقۇدا تۇرۇپ ئاكىسىنى تاپىنىدىن ئۇتۇۋالغان، ئۈز كۈچى بىلەن خۇدا بىلەن ئېلىشقان؛ **4** ئۇ بەرھەق پەرشتە بىلەن ئېلىشىپ، غەلىبە قىلدى؛ ئۇ يىغلىدى، ئۇنىڭغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ [خۇدا] ئۇنى بەيت-ئەلدە تېپىۋالدى، ۋە شۇ يەردە بىزگە سۆز قىلدى؛ **5** ـ يەنى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ «پەرۋەردىگار» بولسا ئۇنىڭ خاتىرە نامىدۇر! **6** شۇڭا سەن، خۇدايىڭ ئارقىلىق، ئۇنىڭ يېنىغا قايت، مېھىربانلىق ۋە ئادالەتنى قولۇڭدىن بەرمە، خۇدايىڭغا ئۈمىد باغلاپ، ئۇنى ئىزچىل كۈتكىن. **7** مانا بۇ سودىگەر! ئۇنىڭ قولىدا ئالداپچىلىق تارازىسى بار، ئۇ بوزەك قىلىشقا ئامراقتۇر. **8** ئەفرائىم: «مەن دەرۋەقە بېيىدىم، ئۆزۈمگە كۆپ بايلىقلارنى توپلىدىم؛ بىراق ئۇلار بارلىق ئەجرلىرىمدە مەندىن ھېچ گۇناھىي قەبىھلىكنى تاپالمايدۇ!» ـ دەيدۇ. **9** بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن، مەن سېنى يەنە «[كەپىلەر] ھېيتى»دىكىدەك چېدىرلاردا ئۆرغۈزىمەن! **10** «مەن پەيغەمبەرلەرگە سۆز قىلغانىمەن، ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆپەيتكەنىمەن، شۇنداقلا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تەمسىللەرنى كۆرسەتكەنىمەن. **11** گىلئاد قەبىھمۇ؟ ئۇلار بەرھەق پەقەت يارىماسلاردۇر! ئۇلار گىلگالدا تورپاقلارنى قۇربانلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى دەرۋەقە ئېتىز قىرلىرىدىكى تاش دۆۋىلىرىدەك كۆپتۇر! **12** (ياقۇپ سۈرىيەگە قېچىپ كەتتى، شۇ يەردە ئىسرائىل خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىگەن؛ بەرھەق، خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئۇ قويلارنى باققانىدى). **13** پەرۋەردىگار يەنە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئىسرائىلنى مىسىردن چىقىرىپ قۇتقۇزغان، پەيغەمبەر ئارقىلىق ئۇنىڭدىن خەۋەرمۇ ئالغان. **14** ئەفرائىم [خۇدانىڭ] قەھرىنى ئىنتايىن قاتتىق قوزغىغان؛ ئۇنىڭ رەببى ئۇ تۆككەن قان قەرزىنى ئۇنىڭ گەدىنىگە ئارتىدۇ، شەرمەندىلىك-ئاھانەتنى ئۈز بېشىغا قايتۇرىدۇ.

13 [يۇرۇن] ئەفرائىم سۆز قىلغاندا، كىشىلەر ھۇرمەتلەپ تىترەپ كېتەتتى؛ ئۇ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن؛ بىراق ئۇ باۋال ئارقىلىق گۇناھ قىلىپ ئۆلدى. **2** ئۇلار ھازىر گۇناھنىڭ ئۈستىگە گۇناھ سادىر قىلماقتا! ئۈزلىرىگە كۈمۈشلىرىدىن قۇيما مەبۇدلارنى، ئۆز ئەقلى ئويلاپ چىققان بۇتلارنى ياسىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرۋەرنىڭ ئەجرى، خالاس؛ بۇ كىشىلەر تورغۇلۇق: «ھەي، ئىنسان قۇربانلىقىنى قىلغۇچىلار، موزايلارنى سۆيۈپ قويۇڭلار!» دېيىلدۇ. **3** شۇڭا ئۇلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن غايىپ بولىدىغان تاڭ سەھەردىكى شەبنەمدەك، خاماندىن قارا قۇيۇندا ئۇچقان پاخالىدەك، تۈتۈكتىن چىققان ئىس-تۈتەكتەك [تېزدىن] يوقاپ كېتىدۇ. **4** بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن؛ سەن مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھنى بىلمەيدىغان بولىسەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر. **5** مەن چۆل-بايابانىدا، قۇرغاقچىلىقنىڭ زېمىنىدا سەن بىلەن تونۇشتۇم؛ **6** ئۇلار ئوزۇقلاندۇرۇلۇپ، تويۇنغان، تويۇنغاندىن كېيىن كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ كەتكەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۇنتۇغان. **7** ئەمدى مەن ئۇلارغا شىرىدەك بولىمەن؛ يىلپىزدەك ئۇلارنى يول بويىدا پايلاپ كۈتىمەن؛ **8** كۆچۈكلىرىدىن مەھرۇم بولغان ئېيىقتەك مەن ئۇلارغا ئۇچراپ، يۈرەك چاۋىسىنى تىتۇۋېتىمەن؛ ئۇلارنى چىشى شىرىدەك نەق مەيدانىدا يەۋېتىمەن؛ دالادىكى ھايۋانلار ئۇلارنى يىرتىۋېتىدۇ. **9** سېنىڭ ھالاكىتىڭ، ئى ئىسرائىل، دەل ماڭا قارشى چىققانلىقىڭ، يەنى يارىدەمچىگەگە قارشى چىققانلىقىڭدىن ئىبارەتتۇر. **10** ئەمدى بارلىق شەھەرلىرىڭدە ساڭا قۇتقۇزغۇچى بولىدىغان پادىشاھىڭ قېنى؟ سېنىڭ سوراقچى-ھاكىمىرىڭ قېنى؟ سەن بۇلار توغرىلۇق: «ماڭا پادىشاھ ۋە شاھزادىلارنى تەقدىم قىلغايسەن!» دەپ تىلىگەن ئەمەسمۇ؟ ـ **11** مەن غەزىپىم بىلەن ساڭا پادىشاھنى تەقدىم قىلغانىمەن، ئەمدى ئۇنى غەزىپىم

بىلەن ئېلىپ تاشلىدىم. 12 ئەفرائىمنىڭ قەبىلىسى چىڭ ئوراپ-قاچىلانغان، ئۇنىڭ گۇناھى
جۇغلىنىپ ساقلانغان، 13 تولغاق باسقان ئايالنىڭ ئازابلىرى ئۇنىڭغا چۈشىدۇ، ئۇ ئەقىلسىز
بىر ئوغۇلدۇر، چۈنكى بالىياتقۇنىڭ ئاغزى ئېچىلغاندا، ئۇ ھازىر بولمىغان! 14 مەن بەدەل
ئۇلارنى تەھتىسارانىڭ كۈچىدىن قۇتۇلدۇرىمەن، ئۇلارغا ھەمجەمەت بولۇپ ئۇلۇمدىن
قۇتقۇزىمەن، ئەي، ئۆلۈم، سېنىڭ ۋابالىرىڭ قېنى؟! ئەي، تەھتىسارا، سېنىڭ ھالاكەتلىرىڭ
قېنى؟! مەن يۇنىكىدىن پۈشايمان قىلمايمەن! (Sheol h7585) 15 [ئەفرائىم] قېرىنداشلىرى
ئارىسىدا «مېۋىلىك» بولسىمۇ، شەرقتىن بىر شامال چىقىدۇ، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ چۈل-
بياۋاندىن چىققان بىر شامىلى كېلىدۇ، [ئەفرائىمنىڭ] بۇلىقى قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ سۇ
بېشى قاغىجىراپ كېتىدۇ، ئۇ [شامال] خەزىنىسىدىكى بارلىق نەپىس قاچا-قۇچىلارنى
بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ. 16 سامارىيەنىڭ ئۆز گۇناھى ئۆز زىممىسىگە قويۇلىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز
خۇداسىغا بويۇنى قاتتىق قىلغان، ئۇلار قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ، بوۋاقلىرى پارە-پارە قىلىپ
چېقىۋېتىلىدۇ، ھامىلىدار ئاياللىرى يېرىۋېتىلىدۇ.

14 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا ئىككىلەنمەي قايتىپ كەل! چۈنكى
ئۆز قەبىلىڭنىڭ بىلەن پۈتلىشىپ يېقىلغانسەن. 2 ئۆزۈڭلار بىلەن بىللە سۆزلەرنى ئېپكېلىڭلار،
پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىڭلار، ئۇنىڭغا: ـ «بارلىق قەبىلىڭنى كەچۈرگەيسەن، شاپائەت
بىلەن بىزنى قوبۇل قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ساكا لەۋلىرىمىزدىكى «بۇقا [قۇربانلىقلار]»نى
تۆتىمىز ـ دەڭلار. 3 ـ «ئاسۇرىيە بىزنى قۇتقۇزمايدۇ، ئاتلارغا مىنمەيمىز، بىز ھەرگىز ئۆز
قولىمىز ياسىغىنىغا: ـ «خۇدايىمىز!» دېمەيمىز، چۈنكى سەندىنلا يېتىم-يېسىرلار رەھىم-شەپقەت
تاپىدۇ». 4 ـ مەن ئۇلارنى «ئارقىغا چېكىنىشلىرى»دىن ساقايتىمەن، مەن ئۇلارنى چىن
كۆڭلۈمدىن خالاپ سۆيىمەن، چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم ئۇنىڭدىن ياندى. 5 مەن ئىسرائىلغا
شەبنەمدەك بولىمەن، ئۇ نىلۇپەردەك بەرق ئۇرىدۇ، يىلتىزلىرى لۇبان [كېدىر] دەرىخىدەك
يىلتىز تارتىدۇ، 6 ئۇنىڭ بۇتلىرى شاخلاپ يېيىلىدۇ، ئۇنىڭ گۈزەللىكى زەيتۇن دەرىخىدەك،
پۇرىقى لۇبان [كېدىرىنىڭكىدەك] بولىدۇ. 7 خەلق قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا
ئولتۇرىدۇ، ئۇلار زىرائەتلەردەك ياشنايدۇ، ئۈزۈم تېلىدەك چېچەكلەيدۇ، لۇباننىڭ شارابلىرى
[ئاغزىدا قالغاندەك]، ئېسىدە شېرىن قالىدۇ. 8 ئەفرائىم: «مېنىڭ بۇتلار بىلەن يەنە نېمە
كارىم!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. «مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالىمەن!»؛
«مەن يالپىشىل بىر قارىغايدۇرمەن»؛ «سېنىڭ مېۋەڭ مەندىندۇر!» 9 كىم دانا بولۇپ، بۇ
ئىشلارنى چۈشىنەر؟ چېچەن بولۇپ، بۇلارنى بىلەر؟ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرى
دۇرۇستۇر، ھەققانىيلار ئۇلاردا ماڭىدۇ، بىراق ئىتائەتسىزلەر ئۇلاردا پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ.

يوئىل

1 پەرۋەردگارنىڭ پېتۇئېلنىڭ ئوغلى يوئېلغا چۈشكەن سۆزى: ـ **2** «ئى قېرىلار، ئاڭلاڭلار، زېمىندا يارلىق تۇرۇۋاتقان ھەممەيلەن، قۇلاق سېلىڭلار، تۇز كۈنلىرىڭلاردا ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىمۇ شۇنداق بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ **3** بالىلىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىپ بېرىڭلار، بالىلىرىڭلار تۇز بالىلىرىغا ئېيتسۇن، ئۇلار مۇ كېلەر دەۋرگە ئېيتسۇن: ـ **4** «چىشلىگۈچى قۇرت» قالدۇرغانىنى چېكەتكە يەپ بولدى، چېكەتكە قالدۇرغانىنى چېكەتكە لىچىنكىلىرى يەپ بولدى، چېكەتكە لىچىنكىلىرى قالدۇرغانىنى «ۋەيرانچى قۇرت»لار يەپ بولدى. **5** ئەي، ھاراقكەشلەر، ئويغىنىپ قاتتىق يىغلاڭلار، ھۆژلىشىڭلار، ئى شاراب ئىچكۈچىلەر، يېڭى شاراب تۈپەيلىدىن ـ چۈنكى ئۇ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلاندى. **6** چۈنكى بىر خەلق، كۈچلۈك، سانسىزلىغان خەلق، زېمىنىم ئۈستىگە بىسىپ كەلدى؛ ئۇنىڭ چىشلىرى بولسا شىرنىڭ چىشلىرى، ئۇنىڭدا شىرنىڭ ھىگگاك چىشلىرى باردۇر؛ **7** ئۇ مېنىڭ ئۈزۈم تالىرىمنى ۋەيرانە قىلىۋەتتى، ئەنجۈر دەرىخىمنىڭ قوۋزاقلىرىنى سىيرىۋەتتى، ئۇلارنى يالىڭاچلاپ، تاشلىۋەتتى؛ ئۇلارنىڭ شاخلىرى ئاقلۇېتىلدى. **8** ياشلىقىدىكى ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ بۇز كىيىملەرگە ئوراناغان نەۋجۇزاندەك قاتتىق يىغان چېكىڭلار، **9** پەرۋەردگارنىڭ تۈنى «ئاشلىق ھەدىيە»دىن ھەم «شاراب ھەدىيە»لەردىن مەھرۇم قىلىندى؛ كاھىنلار، يەنى پەرۋەردگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ماتەم تۇتىدۇ. **10** ئېتىزلار چۈلدەرەپ كەتتى، زېمىن ماتەم تۇتىدۇ؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازان بولدى، يېڭى شاراب قۇرۇپ كەتتى، زەيتۇن مېيى قاغىرىدى. **11** ھەي دېھقانلار، ئۈزۈلۈڭلار، بۇغدايلار ھەم ئارپىلار ئۈچۈن يالۇۋۇڭلار، ئى ئۈزۈمچىلەر، چۈنكى ئېتىزلارنىڭ ھوسۇللىرى قۇرۇپ كەتتى. **12** ئۈزۈم تىلى قاغىراپ كەتتى، ئەنجۈر دەرىخى سولىشىپ قالدى، ئانار دەرىخى، خورما پالمىسى ھەم ئالما دەرىخىمۇ، دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى؛ بەرھەق، شادلىقمۇ ئادەم بالىرىدا سولىشىپ كەتتى. **13** پېلىكلارنى باغلاڭلار، پەريات ئوقۇڭلار، ئى كاھىنلار، ھۆژلا ڭلار، ئى قۇربانگاھنىڭ خىزمەتچىلىرى، كېچىچە بۇز كىيىملەرنى كىيىپ دۇم يېتىڭلار، ئى خۇدانىڭ خىزمەتچىلىرى، چۈنكى خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىدىن ئۈيىدىن يانلىقىنى ئۈچۈن ئۇ ھەممىسىنى پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە يىغىپ، پەرۋەردگارغا نالە كۆتۈرۈڭلار! **15** «ئاھ، شۇ كۈن! چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممىگە قادىر تەرىپىدىن ھالاكەت بولۇپ كېلىدۇ. **16** مانا، غىزا كۆز ئالدىمىزدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ شادلىق، خۇشاللىق خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇرۇقلار توپا-چالمىلار ئاستىدا چىرىپ كەتتى، ئامبارلار خارابىلەشتى، بوغۇزخانىلار غۇلاپ چۈشتى؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازاڭ بولدى. **18** چارپايلار شۇنداق ھۆركىرىشىپ كەتتى! كالا پادىلىرى پاتىپاراق بولدى، ئوتلاقنى تاپالمىغاچ؛ قوي پادىلىرىمۇ ئۆزى «گۇناھسىز بار» دېگەندەك مەيۈسلەندى؛ **19** ئاھ، پەرۋەردگار، ندا قىلىمەن ساڭا؛ چۈنكى ئوت يالقۇنلىرى جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى، يالقۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەرنى كۈيدۈرۈۋەتتى. **20** دالادىكى ھايۋانلارمۇ ساڭا ندا قىلىدۇ، چۈنكى ئېرىق-تۆستەكلەر قۇرۇپ كەتتى، ئوت-يالقۇن جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى.

2 زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، مۇقەددەس تېغىمدا ئاگاھ سىگنالىنى ئاڭلىتىڭلار، زېمىندا تۇرغۇچى ھەممەيلەن دىر-دىر تىترىسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، ئۇ يېقىنلىشىدۇر. **2** ئۇ كۈن بولسا قاراڭغۇ ھەم سۈر كۈن، بۇلۇتلار قاپلانغان ھەم قاپقاراڭغۇ زۇلمەت كۈن، ـ تاڭ سەھەر تاغلار ئۈستىگە يېيىلغانىدەك، زور ھەم كۈچلۈك بىر خەلق كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ئوخشاش بولغۇچىلار بولۇپ باقمىغان، ئۇلاردىن كېيىنمۇ، دەۋردىن-دەۋرگە يەنە بولمايدۇ. **3** ئۇلارنىڭ ئالدىدا كۈيدۈرگۈچى ئوت ماڭىدۇ، ئۇلارنىڭ كەينىدە بولسا بىر يالقۇن كۈيدۈرۈپ ئوتىدۇ؛ كېلىشتىن بۇرۇن زېمىن «ئېرەن باغچىسى»دەك، بىراق ئۇلارنىڭ تاپىنى تەككەندىن كېيىن گۈل-گىياھسىز چۆل-باياۋان بولدۇ؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ھېچنىمە قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** ئۇلارنىڭ قىيابىتى تاتقا ئوخشايدۇ، ئاتلىق لەشكەردەك چاپىدۇ. **5** جەڭ ھارۋىلىرى گۈلدۈرلىگەندەك سادا بىلەن ئۇلار تاغ چوققىلىرىدىن سەكرەپ ئوتىدۇ؛ پاخالىنى پاراسلاپ كۈيدۈرگەن ئوت ئاۋازىدەك تاراسلاپ ماڭىدۇ، دەبدەبىلىك سەپ تۈزەپ ئۇرغان كۆچلۈك قوشۇندەك يۈرىدۇ، **6** ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئەللەر قاتتىق ئازابلىنىدۇ، ھەممە چىراي تاتىرىپ كېتىدۇ. **7** ئۇلار پالۋانلارەدەك يۈگۈرىدۇ، جەڭچىلەردەك سېپىلدىن ئارتىلىپ ئوتىدۇ، ھەممىسى ئۆز ئالدىغا قاراپ يۈرۈش قىلىدۇ، سەپلىرىنى ھېچ بۇزمايدۇ. **8** ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشىنى قىستىمايدۇ؛ ھەرقايسىسى ئۆز يولىدا ماڭىدۇ؛ قوراللارغا ئېتىلىسىمۇ، يارىلانماي ئوتۇپ ماڭىدۇ، **9** شەھەرنىڭ ھەممە يېرىگە چېپىشىدۇ، سېپىل ئۈستىدە يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ؛ ئۆيلەرگە يامىشىپ چىقىدۇ، دېرىزىلەردىن ئوغرىدەك كىرىدۇ. **10** ئۇلار ئالدىدا يەر-زېمىنى تىترەك باسىدۇ، ئاسمانلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردگار ئۆز قوشۇنى ئالدىدا ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ بارگاھى پايانسىزدۇر؛ ئۇنىڭ سۆزىنى ئورۇنلىغۇچى كۈچلۈكتۇر؛ چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى ئۇلۇغ، ئىنتايىن دەھشەتلىكتۇر؛ كىم ئۇنى كۆتۈرەلىسۇن؟ **12** براق ھەتتا ھازىرمۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردگار، ـ چىن كۆڭۈلگىلە بىلەن، روزىلار بىلەن، يىغلار بىلەن ماتەم تۇتۇپ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، **13** كىيىم-كېچىكىڭلارنى ئەمەس، بەلكى يۈرەك-باغرىڭلارنى تىلىپ، پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر، يامانلىقتىن يانىدىغان [خۇدا]دۇر. **14** كىم بىلىدۇ، ئۇ جازالاشتىن يېنىپ، رەھىم قىلىپ بىرەر بەركەتنى، پەرۋەردگار خۇدايىڭلارغا سۇنغۇدەك بىرەر «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە»نى قالدۇرۇپ كېتەمدۇ تېخى؟ **15** زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، «روزا تۇتۇلىلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەرىگلىنى ئېلىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار، **16** ئەلنى يىغىڭلار، جامائەتنى پاكلاندۇرۇڭلار، ئاقساقللارنى جەم قىلىڭلار، بالىلارنى، ئېمۇاتقانلارنىمۇ يىغىڭلار، توي قىلىۋاتقان يىگىت تۈز تۈيىدىن، ياتلىق بولىدىغان قىز ھۇجرىسىدىن چىقسۇن؛ **17** كاھىنلار، يەنى پەرۋەردگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ئايۋان بىلەن قۇربانگاھ ئوتتۇرىسىدا يىغا-زار كۆتۈرسۇن، ئۇلار ئېيتسۇنكى، «ئى پەرۋەردگار، ئۆز خەلقىڭگە ئېچىڭنى ئاغرىتقايسەن، ئۆز مىراسىڭنى خورلۇقتىن ساقلاپ، ئۇلارنى ئەللەرگە سۆز-چۆچەك بولۇشقا قويمىغايسەن؛ ئەل-يۇرتلار ئارىسىدا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قېنى؟» دېيىلمىسۇن». **18** ئاندىن پەرۋەردگار ئۆز زېمىنغا ئوتلۇق مۇھەببىتىنى، ئۆز خەلقىگە رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتتى، **19** پەرۋەردگار جاۋابەن ئۆز خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ «مانا، مەن سىلەرگە بۇغداي، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتمەن، سىلەر بۇلاردىن قاندۇرۇلىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى قايتىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە قىلىپ قويمايمەن؛ **20** ھەم شىمالدىن كەلگۈچىنى سىلەردىن يىراق قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدى قىسمىنى شەرقىي دېڭىزغا، كەينى قىسمىنى غەربىي دېڭىزغا قوغلۇۋېتىمەن؛ ئۇنى چۆل بىر زېمىنغا ھەيدىۋېتىمەن؛ ئۇنىڭ سېپىسقلىقى پۇراپ ئوتىدۇ، پاسىق ھىدى چىقىدۇ؛ چۈنكى ئۇ «چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچىمەن» دەپ ئۆزىنى ئۇلۇغ قىلماقچى بولدى. **21** قورقما، ئى زېمىن؛ شادلىنىپ خۇشال بول؛ چۈنكى پەرۋەردگار ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان. **22** ئى دالادىكى ھايۋانلار، قورقماڭلار، چۈنكى چۆللۈكتىكى ئوت-چۆپلەر بەرق ئۇرماقتا؛ دەرەخ مېۋىسىنى بەرمەكتە، ئەنجۈر دەرىخى، ئۈزۈم تىلى تولۇق ھوسۇل بېرىدۇ. **23** ھەم سىلەر، زىئوننىڭ بالىلىرى، شادلىنىپ پەرۋەردگار خۇدايىڭلاردىن خۇرسەن بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇ ھەققانىيلىق بويىچە سىلەرگە «ئاۋۋالقى يامغۇرلار»نى بېرىدۇ؛ ئۇ سىلەرگە ھۆل-يېغىن بېرىدۇ، يەنى باشتا بولغانىدەك «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» ھەم «كېيىنكى يامغۇرلار»نى ياغدۇرىدۇ. **24** خامانلار بۇغدايغا تولغان بولىدۇ، ئىدىش-كۆپلەر يېڭى شاراب ھەم مايلارغا تولۇپ تاشىدۇ. **25** ۋە مەن سىلەرگە چېكەتكىلەر، چېكەتكە لىچىنكىلىرى، «ۋەيرانچى قۇرت»لار، «چىشلىگۈچى قۇرت»لار، يەنى مەن تاراڭلارغا ئەۋەتكەن ئۇلۇغ

قوشۇنۇم يېگەن يىللارنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ 26 سىلەر بولۇشچە يەپ، قاندۇرۇلىسىلەر،
شۇنىڭدەك سىلەرگە كارامەت ئىشلارنى كۆرسەتكەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نامىنى
مەدھىيىلەيسىلەر، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. 27 سىلەر
مېنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى، شۇنداقلا مەنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار
ئىكەنلىكىمنى، مەندىن باشقا ھېچكىم بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم
ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. 28 ھەم كېيىن، مەن تۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى
ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار بېشارەت بېرىدۇ، قېرىلىرىڭلار ئالامەت
چۈشلەرنى كۆرىدۇ، يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ 29
بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللار ئۈستىگىمۇ، دېدەكلەر ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن. 30 مەن
ئاسمانلاردا، زېمىندە كارامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىنى كۆرسىتىمەن.
31 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كەلمىگۈچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا،
ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 32 ھەم شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ
نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار دېگىنىدەك،
زىئون تېغىدا ھەم يېرۇسالېمدا، ھەمدە پەرۋەردىگار چاقىرماقچى بولغان «قالدىسى»لار
ئۈچۈن قۇتقۇزۇش-نىجات بولىدۇ.

3 چۈنكى مانا، شۇ كۈنلەردە، شۇ پەيتتە، مەن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنى ئاسارەتتىن
قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگىنىمدە، 2 مەن بارلىق ئەللەرنىمۇ يىغىپ، ئۇلارنى
«يەھوشافات جىلغىسى»غا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ خەلقىمنى ئەللەر ئارىسىغا
تارقىتىۋەتكەنلىكىدىن، زېمىنىمنى بۆلۈپ پارچىلىۋەتكەنلىكىدىن، ئۇلارنى ئاشۇ يەردە مېنىڭ
مىراسىم، يەنى خەلقىم ئىسرائىل تۈپەيلىدىن سوراققا تارتىمەن. 3 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار
مېنىڭ خەلقىمنى دوغا تىكىپ چەك تاشلىغان؛ بىر يىگىتنى بىر پاھىشە ئايالغا ئالماشتۇرغان،
بىر قىزنى «شاراب ئىچىمىز» دەپ شاراب ئۈچۈن ئالماشتۇرغان. 4 ھەي، تۈر ھەم
زىدون، فىلىستىيەنىڭ بارلىق رايونلىرى، مەن سىلەرنى نېمە قىلىپتىمەن؟ سىلەر مەندىن ئۆچ
ئالماقچىمۇسىلەر؟ (بىراق مەندىن ئۆچ ئالىمىز دېسەڭلار، ئۆچىنى تېزلا ئۆز بېشىڭلارغا قايتۇرۇپ
بېرىمەن!) 5 كۈمۈشلىرىم، ئالتۇنلىرىمنى بۇلۇۋالغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، گۈزەل گۈھەرلىرىمنى ئۆز
بۇتخانىلىرىڭلارغا ئاپارغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، 6 يەھۇدا بىللىرى ھەم يېرۇسالېمنىڭ بىللىرىنى
ئۆز چېگراسىدىن يىراق قىلماق ئۈچۈن ئۇلارنى گرېكلارغا سېتىۋېتىكىنىڭلار تۈپەيلىدىن، 7
مانا، مەن ئۇلارنى سىلەر سېتىۋەتكەن جايدا ئورىندىن تۇرغۇزىمەن، ھەمدە قىلغىنىڭلارنى
ئۆز بېشىڭلارغا قايتۇرىمەن. 8 ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنى يەھۇدا بىللىرىنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن،
ئۇلار شۇلارنى يىراقتىكى بىر ئەلگە، يەنى شابىيالىقلارغا سېتىۋېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار
سۆز قىلغان. 9 شۇنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاڭلاركى، «جەڭگە تەييارلىنىڭلار، پالۋانلارنى
قوزغاڭلار، جەڭچىلەرنىڭ ھەممىسى يېقىنلاشسۇن، جەڭگە ھازىر بولسۇن، 10 ساپان
چىشلىرىنى قىلىچ قىلىپ، ئورغاقلىرىڭلارنى نەيزە قىلىپ سوقۇشۇڭلار؛ ئاجىز ئادەممۇ:
«مەن كۈچلۈك» دېسۇن؛ 11 ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەر، تېزدىن كېلىڭلار، ھەممىڭلار شۇ
يەرگە جەم بولۇڭلار!». «ئۆزۈڭنىڭ كۈچلۈكلىرىڭنى ئاشۇ يەرگە چۈشۈرگەيسەن، ئاھ
پەرۋەردىگارا!» 12 «ئەللەر قوزغىلىپ «يەھوسافات جىلغىسى»غا كەلسۇن؛ چۈنكى مەن
شۇ يەردە ئۇلتۇرۇپ ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرنى سوراققا تارتىمەن. 13 ئورغاقنى سىلىڭلار،
چۈنكى زىرائەت پىشتى؛ كېلىڭلار، چۈشۈپ چەيلەڭلار، چۈنكى شاراب كۈچلەكلىرى لىق
تۈشۈقتۇر، ئىدىش-كۈپلەر تولۇپ تاشىدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكى زوردۇر» 14 ئاھ،
نۇرغۇن، نۇرغۇن كىشىلەر «قارار جىلغىسى»دا! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى «قارار
جىلغىسى»غا يېقىنلاشتى. 15 قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار ئۆز
جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. 16 پەرۋەردىگار زىئوندىن ھۆركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى
قويۇۋېتىدۇ؛ ئاسمانلار، زېمىنلار سىلكىنىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە باشپاناھ،
ئىسرائىل بالىلىرىغا كۈچ-ھىمايە بولىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ
سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، ئۆز مۇقەددەس تېغىم زىئوندا ئۆرىدىغانلىقىمنى
بىلىسىلەر، يېرۇسالېم پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ھېچ يات ئادەملەر يەنە ئۆتمەيدۇ. 18
ھەم شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، تاغلار يېڭى شارابنى تېمىتىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن
سۈت ئاقىدۇ، يەھۇدادىكى بارلىق ئېرىق-تۆستەكلەردە لىق سۇ ئاقىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىدىن بىر بۇلاق چىقىدۇ، شىتتىم جىلغىسىنى سۇغىرىدۇ. 19 مىسىر بولسا بىر چۆللۈك،
ئېدوم ئادەمزاتسىز بىر چۆل-باياۋان بولىدۇ، ئۇلارنىڭ يەھۇدا بالىلىرىغا قىلغان زۇلۇم-
زوراۋانلىقى تۈپەيلىدىن، ئۇلار بۇلارنىڭ زېمىنىدا بىگۇناھ قانلارنى ئۆككىنلىكى تۈپەيلىدىن.
20 بىراق يەھۇدا مەڭگۈگە تۇرىدۇ، يېرۇسالېم دەۋردىن-دەۋرگىچە قالىدۇ؛ 21 ھەم
مەن ئۇلارنى ئۆككەن قانلارنىڭ پاكلاندۇرۇلمىغان گۇناھلىرىدىن پاكلاندۇرىمەن؛ چۈنكى
پەرۋەردىگار زىئوندا ماكانلاشقاندۇر.

ئاموس

1 ئۇززىيا يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، يەر تەۋرەشتىن ئىككى يىل ئىلگىرى، تەكوئادىكى چارۋىچىلار ئارىسىدىكى ئاموسنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزلىرى: ـ **2** ئۇ: «پەرۋەردىگار زىئون تېغىدىن ھۆركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ پادىچىلارنىڭ ئوتلاقلىرى ماتەم تۇتىدۇ، كارمەل چوققىسى غازاڭلىشىدۇ» ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «دەمەشقنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار گىلئادتىكىلەرنى تۆمۈر تىرنىلق سۈرەملەر بىلەن سوققانىدى؛ **4** شۇنداقلا ھازائەلنىڭ تۆتىنچە بىر ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **5** دەمەشق دەرۋازىسىدىكى تۆمۈر بالداقنى سۇندۇرىۋېتىمەن، ئاۋەن جىلغىسىدا تۇرغۇچىنى، بەيت-ئېدەندە شاھانە ھاسىسىنى تۇتقۇچىنى ئۆزۈۋې تاشلايمەن؛ سۈرىيەنىڭ خەلقى ئەسىرگە چۈشۈپ كىرغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «گازا شەھىرىنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ئېدومغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە، بارلىق تۇتقۇنلارنى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى. **7** ھەم مەن گازانىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **8** مەن ئاشدودتا تۇرغۇچىنى، ئاشكېلوندا شاھانە ھاسىنى تۇتقۇچىنى ئۆزۈۋې تاشلايمەن، ئەكرون شەھىرىگە قارشى قول كۆتۈرىمەن؛ فىلىستىيەلەرنىڭ قالدۇقى يوقىلىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **9** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇرنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق تۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاپشۇرۇۋەتتى، شۇنداقلا قېرىنداشلىق ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالمىدى. **10** ھەم مەن تۇرنىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئېدومنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ بارلىق رەھىم-شەپقەتنى تاشلىۋېتىپ، قىلىچ بىلەن ئۇنۇ قېرىندىشىنى قوغلىغان؛ ئۇ يىرىلغۇدەك غەزەپتە بولۇپ، دەرغەزەپتە بولغان ھالىتىنى ھەمىشە ساقلايدۇ؛ **12** ھەم مەن تېمان شەھىرىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بوزراھنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ». **13** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئامموننىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار چېگرىمزنى كېڭەيتىمىز دەپ، گىلئادتىكى ھاملىدار ئايالىلارنىڭ قورساقلىرىنى يېرىۋەتتى. **14** ھەم مەن رابباھنىڭ سېپىلىغا ئوت ياقىمەن، جەڭ كۆزىدە قىيا-چىيالار ئىچىدە، قارا قۇيۇنلىنىڭ كۆزىدە قاتتىق بوران ئىچىدە، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **15** ھەم ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئەسىرگە چۈشىدۇ، ـ ئۇ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ئەسىرگە چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ«موئابنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى كۆيدۈرۈپ ھاك قىلىۋەتتى. **2** ھەم مەن موئاب ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت كېرىئوتنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ ۋە موئاب چۇقان-سۈرەنلەر بىلەن، قىيا-چىيالار بىلەن، كانايِ ساداسى بىلەن ئۆلىدۇ. **3** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ھاكىمىنى ئارىسىدىن ئۆزۈۋې تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەھۇدانىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى كەمسىتتى، ئۇنىڭدىكى بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلمىدى؛ ئۇلارنىڭ ساختىلىقلىرى ئۆزلىرىنى ئاداشتۇرۇپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ بۇلارغا ئەگىشىپ ماڭغانىدى. **5** ھەم مەن يەھۇدا ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت يېرۇسالېمنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنى جازاسىدىن قايتۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ھەققانىيلارنى كۈمۈشكە سېتىۋەتتى، يوقسۇل ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋەتتى؛ **7** ئۇلار نامراتلارنىڭ بېشىدىكى چاڭ-توپىلىرىنى بوش قويۇۋەتمەيدۇ، ئاجىز مۇئمىنلەرنىڭ ئېسىۋىنى قايرۋالىدۇ؛ ئاتا-بالا ئىككىسى مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغاپ، ئوخشاش بىر قىزنىڭ يېنىغا تەڭ باردۇ. **8** ئۇلار [قىزلارنى] ھەممە قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىپ، قەرزگە رەنگە قويغان كىيىم-كىچەكلەر ئۈستىدە ئۇلار بىلەن ياتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىلاھىنىڭ ئۆيىدە جەرىمانە بىلەن ئالغان شارابنى ئىچمەكتە. **9** بىراق مەن ئامورىيلارنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغانىمەن، ئامورىيلار كېدىر دەرىخىدەك ئېگىز، دۇب دەرىخىدەك كۈچلۈك بولغان بولسىمۇ، مەن ئۈستىدىن ئۆنىڭ مېۋىسىنى، ئاستىدىن يىلتىزلىرىنى ھالاك قىلدىم. **10** ھەم ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىگىلار ئۈچۈن، سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىپ، قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتەكلىدىم. **11** سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىگىلاردىن بەزىلىرىنى پەيغەمبەر بولۇشقا، يىگىتلىرىگىلاردىن بەزىلىرىنى «نازارِي» بولۇشقا تۇرغۇزدۇم. شۇنداق ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** بىراق سىلەر نازارىيلارغا شاراب ئىچكۈزدۈڭلار، ھەم پەيغەمبەرلەرگە: «پەيغەمبەرلىك قىلماڭلار» ـ دەپ بۇيرۇدۇڭلار. **13** مانا، مەن سىلەرنى باسىمەن، خۇددى لىق تۇنچە بېسىلغان ھارۋا يەرنى باسقاندەك، سىلەرنى بېسىپ تۇرىمەن؛ **14** ھەم چاپقۇرلارنىڭمۇ قاچار يولى يوقايدۇ، پالۋان ئۆز كۈچىنى ئىشلىتەلمەيدۇ، زەبەردەس باتۇر ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئوقيانى ئۇتقۇچى تىك تۇرالمايدۇ، يەلتاپان قاچالمايدۇ، ئاتقا مىنگۈچى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **16** پالۋانلار ئارىسىدىكى ئەڭ جىگەرلىك باتۇرمۇ شۇ كۈندە يالىڭاچ قېچىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

3 پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ ئېيتقان بۇ سۆز-كالامنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى، يەنى مەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقارغان بۈتۈن پۈتكۈل جەمەەت: ـ **2** «يەر يۈزىدىكى بارلىق جەمەەتلەر ئارىسىدىن پەقەت سىلەرنى تونۇپ كەلدىم؛ شۇڭا ئۈستۈڭلارغا بارلىق قەبىھلىكلىرىڭلارنىڭ [جازاسىنى] چۈشۈرىمەن». **3** ئىككى كىشى بىر نىيەتتە بولمىسا، قانداقمۇ بىللە ماڭالىسۇن؟ **4** ئوچىسى يوق شىر ئورماندا ھۆركىرەمدۇ؟ ئارسلان ھېچنېمىنى ئالمىغان بولسا ئۆۋىسىدا ھۇۋلامدۇ؟ **5** تۇزاقتا يەمچۈك بولمىسا قۇش يەرگە يېقىلامدۇ؟ ئالغۇدەك نەرسە بولمىسا، قىسماق يەردىن ئېتىلىپ چىقامدۇ؟ **6** شەھەردە [ئاگاھ] كانىيِ چېلىنسا، خەلق قورقامدۇ؟ پەرۋەردىگار قىلمىغان بولسا، شەھەرگە يامانلىق چۈشەمدۇ؟ **7** رەب پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرگە ئاۋۋال ئاشكارىلىماي تۇرۇۋې، ئۇ ھېچ ئىش قىلمايدۇ. **8** شىر ھۆركىرىگەن تۇرسا، كىم قورقايدۇ؟ رەب پەرۋەردىگار سۆز قىلغاندا، كىم [ئۇنىڭ] بېشارىتىنى يەتكۈزمەيِ تۇرالايدۇ؟ **9** ئاشدودتىكى قەلئە-ئوردىلاردا، شۇنداقلا مىسىردىكى قەلئە-ئوردىلاردا ئېلان قىلىپ: ـ «سامارىيە تاغلىرى ئۈستىدە يىغىلىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى زور قىيقاس-سۈرەنلەرنى، ئۇنىڭ ئېچىدىكى جەبىر-زۇلۇملارنى كۆرۈپ بېقىڭلار» ـ دەڭلار. **10** ـ ئۇلار ھەق ئىش قىلىشنى بىلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار ئوردىلىرىغا زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تارتۇالغانلىرىنى ھەم ئۇجىلىرىنى جۈغلىغۇچىلار! **11** شۇنڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا بىر ياۋا ئۇ زېمىنى قورشۇلدى! ئۇ مۇداپىئەڭنى ئېلىپ تاشلايدۇ، قەلئە-ئوردىلىرىڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ پادىچى شىرنىڭ ئاغزىدىن قوينىڭ ئىككى پۇتىنى يا كى قۇلىقىنىڭ بىر پارچىسىنى قۇتقۇزۇپ ئالغانىدەك، ساماريىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارمۇ شۇنداق قۇتقۇزۇلىدۇ، ـ شەھەردە پەقەت كارۋاتنىڭ بىر بۇرجىكى، دىۋاندىكى بىر پارچە دەمەشق لىباسلا قالىدۇ! **13** ـ ئاڭلاڭلار، ياقۇبنىڭ جەمەتىدە گۇۋاھلىق بېرىڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، **14** ـ مەن ئىسرائىلنىڭ ئاسىيلىقلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن كۈندە، بەيت-ئەل شەھىرىنىڭ قۇربانگاھلىرىنمۇ جازالايمەن؛ قۇربانگاھنىڭ بۇرجەكلىرىدىكى مۈڭگۈزلەر كېسىۋېتىلىپ يەرگە چۈشۈرۈلىدۇ. **15** مەن «قىشلىق ساراي» ۋە «يازلىق ساراي»نى بىراقلا ئۆرۈۋېتىمەن؛ پىل چىشى ئۆيلەرمۇ يوقىلىپ كېتىدۇ، كۆپلىگەن ئۆيلەر ئۆتگىنىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

4 ئى باشاندىكى ئىنەكلەر، ساماريە تېغىدا تۇرۇپ، نامراتلارنى خارلاۋاتقان، مىسكىنلەرنى ئېزىۋاتقانلار، خوجىلىرىغا: «[شارابنى] ئېلىپ كېلىڭلار، بىز ئىچىمىز» دەيدىغانلار، بۇ سۆزنى ئاڭلاڭلار: ـ **2** رەب پەرۋەردىگار تۆز پاك-مۇقەددەسلىكى بىلەن قەسەم ئىچكەنكى، مانا، بېشىڭلارغا شۇنداق كۈنلەر چۈشىدۇكى، ئۇ سىلەرنى ئىلمەكلەر بىلەن، نەسلىڭلارنى چاڭگاكلار بىلەن ئېلىپ كېتىدۇ. **3** ھەم سىلەر [ئايالار] ھەربىرىڭلار سېپىلنىڭ شورالىردىن قىسىلىپ ئۆتۈپ، ئۆدۈل مېڭىپ تىكىۋېتىسىلەر؛ ۋە سىلەر ھارمون تەرەپكە چۈرۈۋېتىلىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى بەيت-ئەلگە كېلىڭلار، ئاسىيلىق قىلىڭلار! گىلگالدىمۇ ئاسىيلىقنى كۆپەيتىڭلار! ئەتىگەندە قۇربانلىقلىرىڭلارنى، ھەر ئۈچىنچى كۈنى سىلەرنىڭ «ئوندىن بىر» ئۈلۈش ئۆشرىلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، **5** «تەشەككۈر قۇربانلىقى»نى خېمىرتۇرۇچ بىلەن بىللە كۆيدۈرۈڭلار ـ سىلەر «خالىس قۇربانلىقلار»ىڭلارنى جاكارلاپ ماختىنىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى بۇنداق قىلىشقا ئامراقسىلەر، ئى ئىسرائىللار! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** «مەن ھەممە شەھەرلىرىڭلاردا «چىشنىڭ پاكىزلىقى»نى چۈشۈردۈم، ھەممە يېرىڭلاردا سىلەرنى ئاش-نانغا بولغان ھاجەتمەن قىلدىم؛ بىراق سىلەر يەنىلا ۋىنىمغا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **7** ھوسۇلغا ئۈچ ئايلا قالغان بولسىمۇ، سىلەردىن يامغۇرنى تارتىۋېلىپ بەرمىدىم؛ بىر شەھەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرىدۇم، يەنە بىر شەھەرگە ياغدۇرمىدىم؛ بىر پارچە يەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدى؛ يەنە بىر پارچە يەر يامغۇرسىز قاغجىراپ قالدى؛ **8** شۇنىڭ بىلەن ئىككى، ئۈچ شەھەرنىڭ [پۇقرالىرى] سۇ تىلەپ باشقا بىر شەھەرگە ئەلەڭشىپ باردى، لېكىن قانمىدى؛ بىراق سىلەر ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **9** مەن سىلەرنى جۈدۈن ھەم ھال ئاپىتى بىلەن ئۇردۇم، «غاجىلىغۇچى قۇرت»لار نۇرغۇنلىغان بېغىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار، ئەنجۈر دەرەخلىرىڭلار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرىڭلارنى يەپ كەتتى؛ بىراق سىلەر ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** مەن ئاراڭلارغا مىسىرغا چۈشۈرۈلگەن ئاپەتلەردەك ئاپەتنى ئەۋەتتىم؛ يىگىتلىرىڭلارنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزدۈم، ئاتلىرىڭلارنى ئوللجا بولۇشقا قېرىۋەتتىم؛ مەن قارارگاھىڭلاردىن [جەسەتلەرنىڭ] سېسىقچىلىقىنى پۇرۇتۇۋەتتىم، ئۇنى دىمىغىڭلارغىمۇ كىرگۈزدۈم، بىراق سىلەر ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **11** مەن ئاراڭلاردىن بەزىلەرنى خۇدا سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى تۈرۈۋەتكەندەك تۈرۈۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوتتىن تارتىۋېلىنغان بىر چۆچۈلا ئوتۇندەك بولۇپ قالدىڭلار؛ بىراق ۋىنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **12** شۇڭا مەن ساڭا شۇنداق قىلىشىم كېرەك دەۋاتىمەن، ئى ئىسرائىل؛ مەن بۇنى ساڭا قىلىدىغانلىقىم تۈپەيلىدىن، خۇدايىڭ بىلەن كۆرۈشۈشۈكە تەييارلان، ئى ئىسرائىل! **13** چۈنكى مانا، تاغلارنى شەكىللەندۈرگۈچى، شامالنى ياراتقۇچى، ئىنسانغا تۈزلىرىنىڭ ئوي-پىكرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئايان قىلغۇچى، تاڭ سەھەرنى قاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچى، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ يۈرگۈچى دەل شۇدۇر، پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا ئۇنىڭ نامىدۇر!

5 ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ سۆزنى، يەنى مەن سەن توغرۇلۇق ئوقۇيدىغان بىر مەرسىيەنى ئاڭلاپ قوي: ـ **2** «پاك قىز ئىسرائىل يىقىلدى؛ ئۇ قايتىدىن ئورندىن ئۇرمايدۇ؛ ئۇ تۆز ئۆيىرىقىغا تاشلانغان، ئۇنى ئۇرغۇزۇپ يۈلىگۈچى يوقتۇر». **3** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ [ئىسرائىلنىڭ] مىڭ [لەشكەر] چىققان بىر شەھىرىنىڭ يۈز [لەشكىرىلا] تىرىك قالىدۇ؛ يۈز لەشكەر چىققان بىر شەھىرىنىڭ ئىسرائىل جەمەتى ئوچىزن ئون [لەشكىرىلا] تىرىك قالىدۇ؛ **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر؛ **5** بەيت-ئەلنى ئىزدىمەڭلار، گىلگالغىمۇ بارماڭلار، بەئەر-شىباغا سەپەر قىلماڭلار، چۈنكى گىلگال ئەسىرگە ئېلىنىپ سۈرگۈن قىلىنماي قالمايدۇ، بەيت-ئەل يوققا چىقىدۇ. **6** پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر؛ بولمىسا ئۇ يۈسۈپ جەمەتى ئىچىدە ئوت كەبى پارتلاپ، ئۇنى يەپ كېتىدۇ، ھەم بەيت-ئەلدە ئوتنى ئۆچۈرگۈدەك ئادەم تېپىلمايدۇ. **7** ئى ئادالەتنى ئەمەنگە ئايلاندۇرغۇچى، ھەققانىيلىقنى يەرگە تاشلىغۇچىلار، **8** سىلەر ئۇرىئون يۇلتۇز تۈركىمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى ياراتقۇچى، ئۇلۇم كۈلەڭگىسىنى تاڭ ئوربغا ئايلاندۇرغۇچى، كۈندۈزنى قاراڭغۇلۇق بىلەن كېچىگە ئايلاندۇرغۇچى، دېڭىزدىكى سۈلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچىنى ئىزدەڭلار، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **9** ئۇ باتۇرلار ئۈستىگە ئۈيۈقسىز ھالاكەتنى پارتلىتىدۇ، ئىستىھكام ئۈستىگە ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. **10** شۇ [ئىسرائىلار] ھەھەر دەرۋازىسىدا تەنبىھ بېرىدىغانلارغا ئۆچ، دۇرۇس سۆزلەيدىغانلاردىن يىرگىنىدۇ. **11** ئەمدى سىلەر نامراتلارنى ئېزىپ، ئۇلاردىن بۇغداي «ھەدىيە»لەرنى ئالدىڭلار! ئويۇلغان تاشلاردىن ئۆيلەرنى سالدىڭلار، بىراق ئۇلاردا ئۇرمايسىلەر؛ سىلەر گۈزەل ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغانسىلەر، بىراق ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچەلمەيسىلەر. **12** چۈنكى سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك كۆپلۈكىنى، سىلەرنىڭ گۇناھىڭلارنىڭ قانچىلىك زور ئىكەنلىكىنى ئۇبدان بىلىمەن؛ ئۇلار ھەققانىي ئادەمنى ئېزىدۇ، ئۇلار پارا يەيدۇ، شەھەر دەرۋازىسىدا مىسكىنلەرنىڭ ھەققىنى قايرىۋالىدۇ. **13** شۇڭا بۇنداق دەۋىردە «پەملىك ئادەم» سۈكۈت قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بىر دەۋىردۇر. **14** ھايات ياشاش ئۈچۈن يامانلىقنى ئەمەس، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى ئىزدەڭلار، شۇنداق بولغاندا سىلەر دېگىنىڭلاردەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ھەققەتەن سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **15** يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى سۆيۈڭلار، شەھەر دەرۋازىسىدا ئادالەتنى ئورنىتىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا بەلكىم يۈسۈپنىڭ قالدىسىغا شاپائەت كۆرسىتىدۇ. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «بارلىق كەڭ رەستە-بازارلاردا ئاھ-زارلار ئاڭلىنىدۇ؛ ئۇلار ھەممە كوچىلاردا «ۋاي... ۋاي!...» دەپ ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار دېھقانلارنىمۇ ماتەم تۈتۈشقا، ئاھ-زارلار كۆتۈرگۈچى «ئۆستىلار»نى يىغلاشقا چاقىرىدۇ. **17** ھەم بارلىق ئۈزۈمزارلاردىمۇ ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۈزۈم تاراڭلاردىن ئۆتۈپ كېتىمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىگە تەقەززار بولغان سىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى سىلەرگە قانداق ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرەر؟ ئۇ يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ. **19** ئۇ كۈنى بىرسى شىردىن قېچىپ، ئېيىققا ئۇچراپ، ئاندىن ئۆيگە كىرىپ، قولى بىلەن تامغا يۆلەنگەندە، يىلان ئۇنى چاقىۋەتكەندەك بىر ئىش بولىدۇ! **20** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقلا ئېلىپ كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا پەقەت قاراڭغۇلۇقلا بولۇپ، يورۇقلۇق ھېچ بولمايدىغۇ؟! **21** ھېيتلىرىڭلارغا نەپرەتلىنىمەن، ئۇلاردىن بىزار بولدۇم، ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارنىڭ پۇرىقىنى پۇرىغۇم يوق. **22** چۈنكى سىلەر ماڭا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار ھەم «ئاش ھەدىيە»لىرىڭلارنى سۇنۇپ ئاتىساڭلارمۇ، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ بوراداق مالىلىرىڭلار بىلەن قىلغان «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار»غا قارىمايمەن. **23** مەندىن مۇناجاتلىرىڭلارنىڭ سادالىرىنى ئېيىكىتىڭلار، چىلتارلىرىڭلارنىڭ كۈيلىرىنى ئاڭلىمايمەن؛ **24** بۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقىراتمىدەك، ھەققانىيلىق ئەبەدىي ئاقىدىغان ئېقىمدەك دولقۇنلىسۇن! **25** سىلەر چۆل-بىياۋاندىكى قىرىق يىلدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى ماڭا ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! **26** بەرھەق، سىلەر «سۇككوت» دېگەن پادىشاھىڭلار، ھەم «قىئۇن» دېگەن بۇتلىرىڭلارنى، يەنى «يۇلتۇز ئىلاھى» ىڭلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار! **27** ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ، دەمەشقتىن يىراقلارغا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن، ـ دەيدۇ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا» دېگەن نام بىلەن ئاتالغان پەرۋەردىگار.

6 ئى زىئوندا خاتىرجەم ئولتۇرغانلار ھەم ساماريە تېغىنىڭ تايىنىڭ-ئىسىەن ياشىغانلار! ئى ئەللەرنىڭ كاتتىسىنىڭ ئەربابلىرى! ئىسرائىل جەمەتى سىلەرنى ئىزدەپ كېلىدۇ ـ ـ سىلەرنىڭ ھالىڭلارغا ۋاي! **2** [سىلەر خەلققە]: ـ «كالنەھ شەھىرىگە بېرىپ كۆرۈڭلار، شۇ يەردىن «بۇيۇك خامات» شەھىرىگە بېرىڭلار، ئاندىن فىلىستىيلەرنىڭ شەھىرى گاتقا چۈشۈپ بېقىڭلار، بۇلار سىلەرنىڭ ئىككى پادىشاھلىقىڭلاردىن ئەۋزەلمۇ؟

ئۇلارنىڭ چېگرىسى سىلەرنىڭكىدىن كەڭۇ؟» ـ [دەپ ماختىنىپ سۆزلەيسىلەر]. 3 ئى يامان كۈنىى كېچىكتۈرمەكچى بولغانلار! سىلەر جەبىر-زۇلۇمنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ئورنىتىپ، ئۆنى تۆزۈگۈلارغا يېقىن قىلماقچى بولىسىلەر، 4 پىل چىشىدا نەقىشلەنگەن كارىۋاتلار ئۈستىدە ياتىسىلەر، دىۋانلىرىگلار ئۈستىدە كېرىلىپ ياتىسىلەر، پادا توپىدىن پاخلانلارنى، كالا قوتانلىرىدىن موزايىنى تاللاپ يەيسىلەر، 5 چىلتار ئاھاڭىغا تەڭگەش قىلىپ ئېيتىسىلەر، داۋۇتەك ئۆزۈگۈلارغا سازلارنى ئېچىد قىلىسىلەر، 6 شارابنى چىنىلاپ-چىنىلاپ ئېچىسىلەر، ئۆزۈگۈلارغا سەرخىل مايلىق ئەترىلەرنى سۈرتىسىلەر، ـ بىراق كۆڭۈگۈلار يۈسۈپ جەمەتىنىڭ زىيان-زەخمىتى ئۈچۈن ھېچ ئازابلانمايدۇ! 7 شۇڭا ئۇلار تۇنجى ئەسىرگە چۈشكەنلەر ئارىسىدا ئەسىرگە ئېلىنىدۇ، كېرىلىپ ياتقانلارنىڭ ئەيش-ئىشرىتى ئاخىرلىشىدۇ.

8 رەب پەرۋەردىگار ئۆز ھاياتى بىلەن قەسەم قىلغانىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ مەن ياقۇپنىڭ غۇرۇرىدىن بىزار بولدۇم، ئۇنىڭ ئوردا-ئىستىھكاملىرىدىن نەپرەتلىنىمەن؛ مەن بۇ شەھەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەممىنى دۈشمەنگە تەگلا ئۆتكۈزۈپ بېرىمەن؛ 9 ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، بىر ئۆيدە ئون ئادەم بولۇپ قالسا، بۇ ئونەيلەنمۇ ئۆلىدۇ. 10 ئەگەر مەلۇم بىر ئۇلىگۇچىنىڭ ئۇغقىنى، يەنى ئۇلىگۇچىنىڭ جەسىتىنى كۆيدۈرۈشكە مەسئۇل كىشى ئۈستىخانىلارنى كۆتۈرۈپ ئۆيدىن چىقىۋېتىپ، ئۆي ئىچىدىكى يەنە بىرسى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن [ئۇغقىنى] يەنە: «سۈكۈت! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى تىلغا ئېلىشمىزغا بولمايدۇ!» ـ دەيدۇ. 11 سەۋەبى، پەرۋەردىگار يۈيرۈق چۈشۈرىدۇ، ۋە چوڭ ئۆينى پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، كىچىك ئۆينىمۇ چاك-چېكىدىن يېرىپ چېقىۋېتىدۇ. 12 ئاتلار تاش ئۈستىدە چاپالامدۇ؟ ئادەملەر ئاشۇ يەرنى كاللار بىلەن ئاغدۇرالامدۇ؟ بىراق سىلەر ئادالەتنى ئۆتۈ سۈيۈقلىقىغا، ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسىنى ئەمەنگە ئايلاندۇرغانسىلەر ـ 13 ـ يوق بىر نەرسىدىن شادلىنىپ كەتكەنسىلەر، «ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ قۇدرەتكە ئىگە بولغانىمىز» ـ دېگەنسىلەر. 14 چۈنكى مانا، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ مەن سىلەر بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئەللنى تۇرغۇزىمەن؛ ئۇلار خامات شەھىرىنىڭ داۋىندىن ئاراباھ ئېقىمىغىچە سىلەرنى خارلايدۇ.

7 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتىكى ـ كېيىنكى ئوت-چۆپ باش تارتقان ۋاقىتدا، مانا ئۇ چېكەتكىلەرنى ياسىدى (بۇ پادىشاھ ئۆزىگە ئوت-چۆپ ئورغاندىن كېيىنكى، ئىككىنچى قېتىملىق ئوت-چۆپ ئوسكەن ۋاقىت ئىدى) 2 ھەم شۇنداق بولدىكى، چېكەتكىلەر زېمىندىكى ئوت-چۆپنى قالدۇرماي يەۋەتكەندىن كېيىن، مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، كەچۈرگەيسىە! ياقۇپ قاندىقىۋ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك ئۇرسا!» ـ دېدىم. 3 پەرۋەردىگار ئەمدى ئۇنداق قىلىشتىن يانىدى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» ـ دېدى پەرۋەردىگار. 4 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتى ـ مانا، رەب پەرۋەردىگار [خەلقى] بىلەن كۈرەش قىلىشقا ئوتنى چاقىردى؛ ئوت ھەتتا چوڭقۇر دېڭىزنىمۇ قۇرۇتتى، مىراس بولغان زېمىنىمۇ يەپ كەتتى؛ 5 ئەمدى مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، ئۇنۇتۇپ قالاي، توختىغايسىە! ياقۇپ قاندىقىۋ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك ئۇرسا!» ـ دېدىم. 6 پەرۋەردىگار شۇنداق قىلىشتىن يانىدى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» ـ دېدى رەب پەرۋەردىگار. 7 ئەمدى ئۇ ماڭا [مۇنداق بىر ئىشنى] كۆرسەتتى ـ ۋە مانا، رەب تىك ئۇچلىگۈچ يىپ بىلەن قوپۇرۇلغان تام ئۈزىدە، قولىدا تىك ئۇچلىگۈچ يىپنى ئۇتقىنىچە ئۇراتتى؛ 8 ۋە پەرۋەردىگار مەندىن: ـ «ئاموس، نېمىنى كۆرىدۇكۇ؟» دەپ سوردى. مەن: «تىك ئۇچلىگۈچ يىپنى» ـ دېدىم. رەب: «مەن يەنە ئۆز خەلقىم ئىسرائىل ئوتىرىسىغا تىك ئۇچلىگۈچ يىپنى تىكلەيمەن؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن؛ 9 ھەم ئىسھاقنىڭ «يۇقىرى جايلىرى» ھالاك بولىدۇ، ئىسرائىلنىڭ تاۋاپگاھلىرى ۋەيران قىلىنىدۇ؛ يەرەبوئام جەمەتىگە قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا ئورنۇمدىن تۇرنۇمەن» ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بەيت-ئەلدىكى كاھىن ئامازىيا ئىسرائىل پادىشاھى يەرەبوئامغا خەۋەر يوللاپ: ـ «ئاموس ئىسرائىل جەمەتى ئارىسىدا ئۆزۈمۈ سىلىگە سۈيىقەست قىلدى؛ زېمىن ئۇنىڭ قىلغان بارلىق گەپلىرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. 11 چۈنكى ئاموس: ـ «يەرەبوئام قىلىچتا ئۆلىدۇ، ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ!» ـ دەيدۇ» ـ دېدى. 12 ئاندىن ئامازىيا ئاموسقا: ـ ھەي ئالدىن كۆرگۈچى! بەس، يوقال، يەھۇدا زېمىنىغا قاچ، ئاشۇ يەردە بېشارەت بېرىپ، شۇ يەردە نان تېپىپ يە! 13 بىراق بەيت-ئەلدە يەنە بېشارەت بەرمە؛ چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ تاۋاپگاھى، شاھلىق ئۆيىدۇر، ـ دېدى. 14 ئاموس ئامازىياغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن ئەسلى پەيغەمبەر ئەمەس ئىدىم، يا كى پەيغەمبەرنىڭ ئوغلىمۇ ئەمەسمەن؛ بەلكى مەن بىر چارۋېچى، شۇنداقلا ئېرەن دەرەخلىرىنىڭ مېۋىسىنى تەرگۈچى ئىدىم. 15 بىراق پادا بېقىۋاتقان چېغىمدا پەرۋەردىگار مېنى ئۆز ئىلكىگە ئالدى ۋە ماڭا: «بارغىن، خەلقىم ئىسرائىلغا بېشارەت بەر» ـ دېدى. 16 ئەمدى، ئى ئامازىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سال! سەن ماڭا: «ئىسرائىلنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەتلەرنى بەرمە، ئىسھاق جەمەتىنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئېيتما»، دېدىڭ. 17 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئايالىڭ شەھەردە پاھىشە بولىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭ قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ ۋە زېمىنىڭ ئۈچىدىن تانسى تارتىلىشى بىلەن پارچىلىنىدۇ؛ سەن ناپاك بىر زېمىندا ئۆلىسەن؛ ۋە ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ»».

8 رەب پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى كۆرسەتتى؛ مانا، بىر سېۋەت يازلىق مېۋە. 2 ئاندىن ئۇ مەندىن: ئاموس، نېمىنى كۆردۈڭ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: «بىر سېۋەت يازلىق مېۋىنى» ـ دېدىم. پەرۋەردىگار ماڭا: ئەمدى خەلقىم ئىسرائىلغا زاۋال يەتتى؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن، ـ دېدى. 3 ـ شۇ كۈنى ئوردىدىكى قىزلارنىڭ ناخشىلىرى قىيا-چىيالارغا ئايلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ جەسەتلەر كۆپ بولىدۇ؛ ئۇلار جاي-جايلاردا سىرتقا تاشلىنىدۇ. سۈكۈت! 4 بۇنى ئاڭلاڭلار، ھەي مىسكىنلەرنى ئەزگۈچىلەر، زېمىندىكى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوقاتمامچى بولغانلار ـ 5 «ئاشلىقىمىزنى ساتمامچى ئىدۇق، يېڭى ئاي قاچانمۇ ئاخىرلىشار، بۇغداي يايمىسىنى ئاچامتۇق، شاباتنى كۈنى قاچان تۈگەر؟» ـ دەيدىغانلار، ـ شۇنداقلا «ئەفاھ»نى كىچىك قىلىپ، «شەكەل»نى چوڭ ئېلىپ، ئالدامچىلىق ئۈچۈن تارازىنى يالغان قىلغانلار! 6 ـ نامراتلارنى كۈمۈشكە، مىسكىن ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋالماقچى بولغانلار، بۇغداينى سۈپۈرۈندىسى بىلەن قوشۇپ ساتماقچى بولغانلار! 7 پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ غۇرۇرى بىلەن شۇنداق قەسەم قىلدىكى، ـ بەرھەق، مەن ھەرگىز ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدىن ھېچبىرىنى ئۇنتۇمايمەن! 8 زېمىن بۇ ئىشلاردىن تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتمامدۇ؟ ئۇ نىل دەرياسىدەك ئۆرلەپ كېتىدۇ، ئۇ مىسىر دەرياسىدەك ئۆركەشلەپ، ئاندىن چۈكۈپ كېتىدۇ. 9 شۇ كۈنى شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قۇياشنى چۈشتە پاتقۇزىمەن، زېمىنى شۇ ئوچۇق كۈندە قاراڭغۇلاشتۇرىمەن. 10 ھېيتلىرىگلارنى مۇسىبەتكە، ھەممە ناخشىلىرىگلارنى ئاھ-زارلارغا ئايلاندۇرىۋېتىمەن؛ ھەممە ئادەمنىڭ چاترىقى ئۈستىنى بۆز رەخت بىلەن ئورىغۇزىمەن، ھەربىر ئادەمنىڭ بېشىدا تاقىرلىق پەيدا قىلىمەن؛ بۇ ماتەمنى يەككە-يىگانە بىر ئوغۇلنىڭ ماتىمىدەك، ھېيتىنىڭ ئاخىرىنى دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن قىلىۋېتىمەن. 11 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا ئاچ قەھەتچىلىكنى ئەۋەتىمەن، ـ ـ نانغا بولغان قەھەتچىلىك ئەمەس، يا كى سۇغا بولغان چاڭقاشمۇ ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلاشقا بولغان قەھەتچىلىكنى ئەۋەتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دېڭىزدىن دېڭىزغا، شىمالدىن شەرقتە كېزىپ ماڭىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ئىزدەپ ئۇيان-بۇيان يۈگۈرۈپ، ئۇنى تاپالمايدۇ. 13 شۇ كۈنى گۈزەل قىزلار ھەم يىگىتلەرمۇ ئۇسسۇزلۇقتىن ھالدىن كېتىدۇ، 14 ھەم سامارىيەنىڭ گۇناھىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم ئىچكەنلەر، يەنى «ئىلاھىڭنىڭ تىرىكلىكى بىلەن، ئى دان!»، يا كى «بەئەر-شىبادىكى [ئىلاھىي] تىرىك يول بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەنلەر بولسا ـ ئۇلار يىقىلىدۇ، ئورنىدن ھەرگىز قايتىدىن تۇرالمايدۇ.

9 مەن رەبنىڭ قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆردۈم، ئۇ مۇنداق دېدى:
ـ ـ تۇۋرۇكلەرنىڭ باشلىرىنى تۇرۇكلار، بوسۇغىلار سىلكىنگىچە ئۇرۇكلار،
ئۇلارنى [ئىبادەتخانىدىكىلەرنىڭ] باشلىرىغا چۈشۈرۈپ، پارە-پارە قىلىڭلار! مەن شۇ
[بۇتپەرەسلەر]دىن ئەڭ ئاخىردا قالغانلىرىنىمۇ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ ئۇلاردىن قاچاي
دېگەنلەر قاچالمايدۇ، ئۇلاردىن قۇتۇلاي دېگەنلەر قۇتۇلۇپ چىقالمايدۇ. **2** ئۇلار تەھتىسارا
ئىچىگە تېشىپ كىرسە، قولۇم ئاشۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار ئاسمانغا
يامىشىپ چىقسا، مەن شۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چۈشۈرىمەن؛ **3 (Sheol h7585)**
ئۇلار كارمەل چوققىسىغا مۆكۈۋالسىمۇ، مەن ئۇلارنى ئىزدەپ شۇ يەردىن ئالىمەن؛
ئۇلار دېڭىز تېگىدە نەزىرىمدىن يوشۇرۇنۇۋالغان بولسىمۇ، مەن يىلانىنى بۇيرۇيمەن، ئۇ
ئۇلارنى چاقىدۇ؛ **4** دۈشمەنلىرىگە ئەسىرگە چۈشكەن بولسىمۇ، مەن شۇ يەردە قىلىچنى
بۇيرۇيمەن، ئۇ ئۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ؛ مەن ياخشىلىقنى ئەمەس، بەلكى يامانلىقنى يەتكۈزۈش
ئۈچۈن كۆزلىرىمنى ئۇلارغا تىكىمەن. **5** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب
پەرۋەردىگار، زېمىنغا تەگكۈچى بولسا دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، ئۇ تېگىشى بىلەنلا، زېمىن ئېرىپ
كېتىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتىدۇ؛ زېمىن نىل دەرياسىدەك ئۆرلەپ
كېتىدۇ ـ مىسىرنىڭ دەرياسىدەك [ئۆركەشلەپ]، ئاندىن چۈكۈپ كېتىدۇ. **6** راۋاقلىرىنى
ئەرشلەرگە سېلىپ، ئاسمان گۈمبىزىنى يەر يۈزىگە بېكىتكۈچى شۇدۇر؛ دېڭىزدىكى سۇلارنى
چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچى ئۇدۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **7** سىلەر ماڭا
نىسبەتەن ئېفىئوپىيە بالىلىرىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ مەن ئىسرائىلنى
مىسىردىن ئېلىپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ فىلىستىيلەرنى كېرىت ئارىلىدىن، سۈرىيەلىكلەرنى كىر
شەھىرىدىن چىقارغان ئەمەسمۇ؟ **8** قاراڭلار، رەب پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى «گۇناھكار
پادىشاھلىق» ئۈستىگە چۈشتى ـ مەن يەر يۈزىدىن ئۇنى يوقىتىمەن؛ لېكىن مەن ياقۇپ
جەمەتىنى تولۇق يوقىتىۋەتمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** چۈنكى قاراڭلار، مەن
بۇيرۇق چۈشۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن خۇددى بىرسى دانىنى غەلۋىردە تاسقىغاندەك، ئىسرائىل
جەمەتىنى ئەللەر ئارىسىدا تاسقايمەن، بىراق ئۇلاردىن ئەڭ كىچىكىمۇ يەرگە چۈشۈپ
كەتمەيدۇ. **10** [ھالبۇكى]، خەلقىمنىڭ بارلىق گۇناھكارلىرى، يەنى: «كۈلپەت بىزگە
ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ، بېشىمىزغا چۈشمەيدۇ» دېگۈچىلەر قىلىچ تېگىدە ئۆلىدۇ. **11** شۇ
كۈنى مەن داۋۇتنىڭ يىقىلغان كەپىسىنى يېڭىباشتىن تىكلەيمەن، ئۇنىڭ يېرىقلىرىنى ئېتىمەن؛
ئۇنى خارابلىكتىن ئۈچۈشاپ، ئەينى زاماندىكى پېتىدەك قۇرىمەن. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
ئېدومنىڭ قالدىسىغا ھەمدە نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەرگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ،
ـ دەيدۇ بۇنى بېجىرگۈچى پەرۋەردىگار. **13** مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار، ـ يەر ھەيدىگۈچى ھوسۇل يىغقۇچىغا يېتىشۇالىدۇ، ئۈزۈملەرنى چەيلىگۈچى
ئۇرۇق چاچقۇچىغا يېتىشۇالىدۇ؛ تاغلار يېڭى شارابنى تېمىتىپ، بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكلەر
ئېرىپ كېتىدۇ. **14** ۋە خەلقىم ئىسرائىلنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرىمەن؛
ئۇلار خاراب شەھەرلەرنى قايتا قۇرۇپ، ئۇلاردا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى
تىكىپ، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچىدۇ؛ ئۇلار باغلارنى بەرپا قىلىپ، مېۋىسىنى يەيدۇ. **15** مەن
ئۇلارنى تۆز زېمىنى ئۈستىگە تىكىمەن، ئۇلار مەن ئۇلارغا ئاتا قىلغان زېمىندىن ھەرگىز
قايتىدىن يۇلۇۋېتىلمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ.

ئوبادىيا

1 ئوبادىيا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش: ـ رەب پەرۋەردىگار ئېدوم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (بىز پەرۋەردىگاردىن بۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇق) ـ «بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلدى؛ ئۇ: «ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، بىز ئۇنىڭغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن تۇرايلى!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. **2** مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك قىلدىم؛ سەن [ئەللەر ئارىسىدا] قاتتىق كەمسىتىلگەن خەلق بولسەن! **3** ھەي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇسى يۇقىرى بولغۇچى، كۆڭلۈڭدە: «كىم مېنى يەرگە چۈشۈرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، كۆڭلۈڭدىكى تەكەببۇرلۇق تۆزۈڭنى ئالداپ قويدى! **4** سەن بۇركۈتەك تۆزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرسەڭمۇ، چاكىڭنى يۇلتۇزلار ئارىسىغا تىزساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** بۇلاڭچىلار قېشىڭغا كەلسىمۇ، ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، (ھەي، شۇنچە تۆزۈپ تاشلىنىسەن!) ئۇلار تۆزلىرىگە چۈشلۈقلا ئوغرىلايتتى ئەمەسمۇ؟ ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئازراق ۋاساكلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ **6** بىراق ئەساۋنىڭ تەئەللۇقاتى قاندىق ئاختۇرۇلدى! ئۇنىڭ يوشۇرۇن بايلىقلىرى قاندىق تېپىپ چىقىلدى! **7** بارلىق ئىتتىپاقداشلىرىڭ سېنى چېگرايىڭغىچە ھەيدىۋېتىدۇ؛ سەن بىلەن ئىناق ئۆتكەنلەر سېنى ئالداپ، ئۈستۈڭدىن غەلىبە قىلىدۇ؛ نېنىڭنى يېگەنلەر ساڭا قىلتاق قۇرىدۇ؛ [سەن] دەرۋەقە يورۇتۇلمىغاندۇرسەن! **8** مەن شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئېدومدىن دانىشمەنلەرنى، ئەساۋدىن ئەقىل-پاراسەتنى يوقاتمامدىمەن؟ **9** شۇنىڭ بىلەن پالۋانلىرىڭ پارا كەندە بولىدۇ، ئى تېمان، شۇنىڭ بىلەن ئەساۋنىڭ تېغىدىكى ھەربىر ئادەم قىرغىنچىلىقتا قەتل قىلىنىدۇ. **10** ئۇكاڭ ياقۇپقا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ئىزا-ئاھانەت سېنى قاپلايدۇ؛ سەن مەڭگۈگە ئۈزۈپ تاشلىنىسەن. **11** سەن بىر چەتتە [پەرۋاسىز] قاراپ تۇرغان كۈنى، يەنى ياقا يۇرتىكىلەر [بۇرادىرىڭنىڭ] مۇلكىنى بۇلاپ كەتكەن كۈنى، تائىپىلەر ئۇنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ يېرۇسالېم ئۈستىگە چەك تاشلىغان كۈنى، سەن ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئوخشاش بولغانسەن. **12** بىراق قېرىندىشىڭنىڭ ئاپەتلىك كۈنىگە پەرۋاسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، يەھۇدانىڭ بالىلىرىنىڭ ھالاكەت كۈنىدە خۇشال بولۇپ كەتمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەتلىك كۈنىدە ئاغزىڭنى يوغان قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **13** ئۇز خەلقىمنى ئاپەت باسقان كۈنىدە، ئۇلارنىڭ دەرۋازىسىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ ئۇلارنى ئاپەت باسقان كۈنىدە ئۇلارنىڭ دەرد-ئەلەمگە ئېرەنسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، ئاپەت باسقان كۈنىدە قولۇڭنى مال-مۈلكىگە سوزماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **14** سەن شەھەردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن ئاچا يولدا تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەت باسقان كۈنىدە ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قالغانلارنى دۈشمەنگە تاپشۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى. **15** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر؛ سېنىڭ باشقىلارغا قىلغىنىڭدەك، ساڭىمۇ شۇنداق قىلىنىدۇ؛ ساڭا تېگىشلىك جازا ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ **16** چۈنكى سەن ئۆز مۇقەددەس تېغىمدا [غەزىپىمنى] ئىچكىنىڭدەك، بارلىق ئەللەرمۇ شۇنداق توختاۋسىز ئىچىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئىچىدۇ، يۇتىدۇ، ئاندىن ئۇلار ھېچ مەۋجۇت ئەمەستەك يوقاپ كېتىدۇ. **17** بىراق زىئون تېغى ئۈستىدە پاناھ-قۇتقۇزۇلۇش بولىدۇ، تاغ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ؛ ياقۇپ جەمەتىنىڭ تەئەللۇقاتلىرى ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ؛ **18** ۋە ياقۇپ جەمەتى ئوت، يۈسۈپ جەمەتى يالقۇن، ئەساۋ جەمەتى ئۇلارغا پاخال بولىدۇ؛ [ئوت ۋە يالقۇن] ئەساۋ جەمەتى ئىچىدە يېقىلىپ، ئۇلارنى يۇتۇپ كېتىدۇ؛ ئەساۋ جەمەتىدىن ھېچبىرسى قالمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان. **19** [يەھۇدانىڭ] جەنۇبىدىكىلەر ئەساۋنىڭ تېغىغا ئىگە بولىدۇ؛ شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكىلەر فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئەفرائىمنىڭ دالاسى ھەم ساماريەنىڭ دالاسىغا ئىگە بولىدۇ، بىنيامىن گىلئادقا ئىگە بولىدۇ؛ **20** سۈرگۈن بولغانلاردىن قېلىپ قالغان ئىسرائىللاردىن تەركىب تاپقان بۇ قوشۇن قاناۋاتىدىكىلەرگە تەۋە بولغان زېمىنغا زارەفاتقىچە ئىگە بولىدۇ؛ سەفارادتا سۈرگۈنده ئۈرغان يېرۇسالېمدىكىلەر بولسا جەنۇبتىكى شەھەرلەرگە ئىگە بولىدۇ. **21** ئاندىن زىئون تېغى ئۈستىگە قۇتقۇزغۇچىلار چىقىدۇ، ئۇلار ئەساۋ تېغى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغا تەۋە بولىدۇ!

يۇنۇس

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئامىتتايىنىڭ ئوغلى يۇنۇسقا يېتىپ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى:
— **2** «ئورنۇڭدىن تۇر، دەرھال ننىنەۋە دېگەن ئاشنۇ بۇيۇك شەھەرگە بېرىپ، ئاۋازىڭنى
كۆتۈرۈپ ئۇ يەردىكىلەرنى ئاگاھلاندۇرغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرى مېنىڭ
كۆزۈمگە قادىلىپ تۇرىدۇ». **3** براق يۇنۇس ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن
تۈزىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن تارشىش دېگەن يۇرتقا كەتمەكچى بولدى. شۇڭا ئۇ يوپپا شەھىرىگە
بېرىپ، تارشىشقا باردىغان كېمە تاپىپ، كىراسىنى تۆلەپ ئۆنگىگا چۈشتى ۋە كېمىچىلەر
بىلەن بىرلىكتە تارشىشقا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن تۈزىنى قاچۇرماقچى بولدى.
4 پەرۋەردىگار بولسا زور بىر بورانىنى دېڭىزغا تاشلىدى، شۇڭا دېڭىزدا دەھشەتلىك
قارا بوران چىقىپ، كېمە پارچىلىنىپ كەتكىلى تاس قالدى. **5** كېمىچىلەر بولسا بەك
قورقۇپ كېتىپ، ھەرقايسىسى تۈز ئىلاھلىرىغا ختىتاب قىلىپ دۇئا قىلىشتى؛ ئۇلار كېمىنى
يېنىكلىسۇن دەپ ئۆنگىدىكى يۈك-تاقالارنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. براق يۇنۇس بولسا،
كېمىنىڭ ئاستى قەۋىتىگە چۈشۈۋېلىپ، شۇ يەردە ئۇلۇكتەك ئۇخلاۋاتقاندى. **6** كېمە
باشلىقى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «ئەي، ئۇخلاۋاتقان كىشى، بۇ قانداق قىلغىنىڭ؟
ئورنۇڭدىن تۇر، ئىلاھىڭنى سېغىنىپ ندا قىل! كىم بىلدۇ، ئىلاھىڭنىڭ نەزىرى چۈشۈپ
بىزنى ھالاك كەتمىن قۇتقۇزۇپ قالامدۇ تېخى؟» ـ دېدى. **7** ئۇلار بىر-بىرىگە: — كېلىڭلار، بۇ
كۆلىمىتنىڭ كىمنىڭ ۋەجىدىن بېشىمىزغا چۈشكەنلىكىنى بىكىتىش ئۈچۈن چەك تاشلايلى،
— دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار چەك تاشلاشتى، ئاخىردا چەكتە يۇنۇس چىقىپ قالدى.
8 ئۇلار ئۇنىڭدىن: — قېنى، ئېيت، بېشىمىزغا چۈشكەن بۇ كۆلىمەت كىمنىڭ سەۋەبىدىن
بولۇۋاتىدۇ؟ سېنىڭ تىرىكچىلىكىڭ نېمە؟ نەدىن كەلدىڭ؟ قايسى ئەل، قايسى مىللەتتىن
سەن؟ — دەپ سوردى. **9** ئۇ ئۇلارغا: — مەن بولسام ئىبرانىي مىللىتىدىن، ئەرشىلەردىكى
خۇدادىن، يەنى دېڭىزنى، يەر-زېمىننى ياراتقان پەرۋەردىگاردىن قورقۇچىمەن، دېدى.
10 بۇ سۆز ئۇلارنى ئىنتايىن قورقۇتۇۋەتتى. ئۇلار: «سەن زادى نېمە ئىش قىلغان؟» —
دەپ سوردى [چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن قاچقانلىقىنى بىلگەندى،
چۈنكى ئۇلار يۈنى ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىغاندى]. **11** ئۇلار ئۇنىڭدىن: — ئەمدى بىز
سېنى قانداق قىلساق دېڭىز بىز ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؟ — دەپ سوردى؛ چۈنكى دېڭىز
دولقۇنى بارغانسېرى ئەۋج ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. **12** ئۇ ئۇلارغا: — مېنى كۆتۈرۈپ دېڭىزغا
تاشلۇۋېتىڭلار، شۇ چاغدا دېڭىز سىلەر ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؛ چۈنكى بىلىمەنكى، بۇ زور بوران
مېنىڭ سەۋەبىمدىن سىلەرگە چۈشتى، — دېدى. **13** براق بۇ ئادەملەر كۆچەپ پالاق
ئۇرۇپ قىرغاققا يېتىشكە تىرشتى؛ ئەمما يېتەلمىدى، چۈنكى دېڭىز قېرىشقاندەك تېخىمۇ
دولقۇنلاپ كېتىۋاتاتتى. **14** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ پەريات كۆتۈرۈپ: — ئاھ
پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمىز، بۇ ئادەمنىڭ جېنىنى ئالغانلىقىمىزنى بىزدىن كۆرمىگەيسەن!
بىگۇناھ بىر ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكۈشنىڭ گۇناھىنى ئۈستىمىزگە قويمىغايسەن! چۈنكى سەن
پەرۋەردىگار ئۆزۈڭنىڭ خالىغىنىڭنى قىلدىڭ! — دەپ ندا قىلدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
يۇنۇسنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى؛ دېڭىز دولقۇنلىنىشتىن شۇئان توختىدى. **16**
شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر پەرۋەردىگاردىن قاتتىق قورقتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ
قۇربانلىق قىلىپ قەسەم ئېچىشتى. **17** براق پەرۋەردىگار يۇنۇسنى يۇتۇۋېلىشقا يوغان بىر
بېلىقنى ئەۋەتكەندى. يۇنۇس بولسا بۇ بېلىقنىڭ قارنىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز تۇردى.

2 يۇنۇس بېلىقنىڭ قارنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا مۇنداق دۇئا قىلدى: — **2**
«مەن دەرد-ئەلەمىمدىن پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردۈم، ئۇ ماڭا ئىجابەت قىلدى.
مەن تەھتىسارانىڭ تەكتىدىن پەريات قىلدىم، سەن ئاۋازىمغا قۇلاق سالدىڭ. (Sheol
h7585) **3** چۈنكى سەن مېنى دېڭىز تەكتىگە، دېڭىز قارنىغا تاشلۇۋەتتىڭ، كەلكۈن
ئېقىنلىرى مېنى ئارىسىغا ئېلىۋالدى، سېنىڭ بارلىق دولقۇنلىرىڭ ھەم ئۈركەشلىرىڭ ئۈستۈمدىن
ئۆتۈپ كەتتى؛ **4** ۋە مەن: «مەن نەزىرىڭدىن تاشلۇۋېتىلگەنمەن؛ براق مەن يەنىلا
مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆگىا قاراپ ئۈمىد بىلەن تەلمۈرىمەن» ـ دېدىم. **5** سۈلار مېنى يۇتۇپ
كەتكۈدەك دەرىجىدە ئورىۋالدى، دېڭىز تەكتى مېنى قاپسۇالدى؛ دېڭىز چۈپلىرى بېشىمغا
چىرمىشىۋالدى. **6** مەن تاغلارنىڭ تەگلىرىگىچە چۈشۈپ كەتتىم؛ يەر-زېمىن تېگىدىكى
تاقاقلار مېنى ئەبەدىلئەبەدكىچە قاماپ قويدى؛ ھالبۇكى، سەن جېنىمنى ھاڭ ئىچىدىن
چىقاردىڭ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم. **7** جېنىم ئىچىمدە ھالدىن كەتكەندە پەرۋەردىگارنى
ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايىم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆگىا كىرىپ كەلدى. **8**
بەمنە ئەرزىمەس بۇتلارغا چوقۇنغانلار تۈزگە ئېسىپ يولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولدۇ.
9 براق مەن بولسام تەشەككۈر سادايىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن؛ مەن ئىچىگەن
قەسەملىرىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگاردىندۇر!» **10**
پەرۋەردىگار بېلىققا بۇيرۇدى، بېلىق يۇنۇسنى قۇرۇقلۇققا قەي قىلدى.

3 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم يۇنۇسقا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: **2**
«ئورنۇڭدىن تۇر، ننىنەۋە دېگەن ئاشنۇ بۇيۇك شەھەرگە بېرىپ، مەن ساڭا تاپشۇرغان خەۋەرنى
ئۇلارغا جاكارلا». **3** يۇنۇس ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ننىنەۋە
شەھىرىگە باردى. ننىنەۋە بولسا ناھايىتى بۇيۇك بىر شەھەر بولۇپ، شەھەرنىڭ تۆزىلا ئۈچ
كۈنلۈك يول ئىدى. **4** يۇنۇس شەھەر ئىچىگە كىرىپ بىر كۈن ماڭدى، ئۇ: قىرىق كۈندىن
كېيىن، ننىنەۋە شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ! — دەپ جاكارلىدى. **5** ننىنەۋەدىكىلەر خۇدانىڭ
سۆزىگە ئىشەندى. ئۇلار روزا تۇتۇلۇشۇن دەپ ئېلان قىلىپ، مۆتىۋەرلەردىن تارتىپ ئەڭ
كىچىككىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇز كىيىم كىيدى. **6** بۇ سۆز پادىشاھقا يەتكەندە، ئۇمۇ
تەختىدىن تۇرۇپ، تونىنى تاشلاپ بۇز كىيىم كىيىپ كۈلۈككە كىرىپ ئولتۇردى. **7**
ئۇ يەنە ئەمرى ئارقىلىق پۈتكۈل ننىنەۋە شەھىرىگە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ـ «پادىشاھ
ھەم ئاقسۆڭەكلەرنىڭ يارلىقى بويىچە، ننىنەۋە شەھىرىدىكى ھېچقانداق ئادەم، ئات-تۇلاغ،
كالا، قوي پادىلىرى ھېچنەرسىگە ئېغىز تەگمىسۇن، ھېچنەرسىنى يېمىسۇن، سۈمۈ ئىچمىسۇن.
8 ھەر بىر ئادەم ۋە ھايۋان بۇز كىيىسۇن، ھەر بىرى خۇداغا قاتتىق پەريات كۆتۈرسۇن؛
ھەر بىرى يامان يولدىن يانسۇن، ھەر بىرى قولىنى زوراۋانلىقتىن تۈزسۇن؛ **9** كىم بىلدۇ،
بۇنىڭ بىلەن خۇدا قاتتىق غەزىپىدىن يېنىپ بىزنى ھالاك قىلماسمىكەن؟». **10** شۇنىڭ بىلەن
خۇدا ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى، يەنى يامان يوللاردىن يانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا قاراتقان
بالايىقازانى چۈشۈرۈشتىن يېنىپ، شۇ بالىياقازانى چۈشۈرمىدى.

4 ئەمما بۇ ئىش يۇنۇسنى ئىنتايىن نارازى قىلىپ، ئۇنى قاتتىق غەزەپلەندۈردى. **2**
ئۇ پەرۋەردىگارغا: — «ئاھ، پەرۋەردىگار، ئۆز يۇرتۇمدىكى چاغدا سېنىڭ شۇنداق
قىلىدىغانلىقىڭنى دېمىگەندىمۇ؟ شۇڭا مەن ئەسلىدە تارشىشقا قاچماقچى بولغانىمەن، چۈنكى
مەن بىلىمەنكى، سەن مېھىر-شەپقەتلىك، رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، چوڭقۇر
مېھرىبانلىققا تولغان، كىشىلەرنىڭ ياخشى كۆلىمەت چۈشۈرۈشتىن يانغۇچى خۇدادۇرسەن.
3 ئەمدى پەرۋەردىگار، جېنىمنى مەندىن ئېلىپ كەت، ئۇلۇم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن
ئەۋزەل» — دېدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: — بۇنداق ئاچچىقلانغىنىڭ توغرىمۇ؟
— دەپ سوردى. **5** ئاندىن كېيىن يۇنۇس شەھەردىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرقىي
تەرىپىگە بېرىپ ئولتۇردى. ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە بىر چەلە ياساپ، شەھەردە زادى نېمە
ئىشلار بولاركىن دەپ ئۇنىڭ سايىسىدە ئولتۇردى. **6** پەرۋەردىگار خۇدا يۇنۇسنى ئۆز
پارا كەندىچىلىكىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا سايە چۈشسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر
كىچىك دەرەخنى ئۆستۈرۈپ تەييارلىدى. يۇنۇس كىچىك دەرەختىن ئىنتايىن خۇرسەن
بولدى. **7** براق ئىككىنچى كۈنى تاڭ ئاتقاندا خۇدا بىر قۇرتنى تەييارلاپ ئەۋەتتى.
قۇرت بۇ كىچىك دەرەخنى پىلىكىگە زەربە قىلىپ ئۇنى قۇرۇتۇۋەتتى. **8** كۈن قىزارغاندا،
خۇدا ئىنتايىن ئىسسىق بىر شەرق شامىلىنى تەييارلىدى، كۈن تەپتىنى يۇنۇسنىڭ بېشىغا
چۈشۈردى، ئۇنى ھالدىن كەتكۈزدى. ئۇ ئۆزىگە ئۆلۈم تىلەپ: — ئۆلۈم مەن ئۈچۈن
ياشاشتىن ئەۋزەل، — دېدى. **9** براق خۇدا ئۇنىڭدىن: — سېنىڭ ئاشۇ كىچىك دەرەخ
سەۋەبىدىن شۇنداق ئاچچىقلىنىشىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: —

هەئە، هەتتا تۇلگۇدەك ئاچچىقىم كەلگىنى توغرىدۇر، — دېدى. **10** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن ھېچ ئەجرىڭنى سىڭدۈرمىگەن ھەم ئۆزۈڭ ئۆستۈرمىگەن بۇ كىچىك دەرەخكە ئىچىڭنى ئاغرىتىڭ؛ بىراق ئۇ بىر كېچىدىلا ئۆزى ئۆسۈپ، بىر كېچىدىلا قۇرۇپ كەتتى؛ **11** ئەمدى مېنىڭ ئۇ‌ڭ قولى بىلەن سول قولىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەم ئولتۇراقلاشقان، شۇنداقلا نۇرغۇن مال-ۋارانلىرىمۇ بولغان نىنەۋەدەك بۇنداق بۈيۈك شەھەردىكىلەرگە ئىچمىنى ئاغرىتىپ رەھىم قىلىشمىغا توغرا كەلمەمدۇ؟».

مكاه

1 پەرۋەردگارنىڭ سۆزى ـ يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە مورەشەتلىك مىكاھنا كەلگەن: ـ ـ ئۇ بۇلارنى ساماريە ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا كۆرگەن. **2** ئا گاللار، ئى خەلقلەر، ھەممىگلار! قۇلاق سال، ئى يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا بولغان ھەممىگلار: ـ رەب پەرۋەردگار سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن، رەب مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن! **3** چۈنكى مانا، پەرۋەردگار تۇز جايىدىن چىقىدۇ؛ ئۇ چۈشۈپ، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنى چەيلەيدۇ؛ **4** ئۇنىڭ ئاستىدا تاغلار ئېرىپ كېتىدۇ، جىلغىلار يېرىلىدۇ، خۇددى موم ئوتنىڭ ئالدىدا ئېرىگەندەك، سۈلار تىك ياردىن توكۇلگەندەك بولىدۇ. **5** بۇنىڭ ھەممىسى ياقۇبنىڭ ئىتائەتسىزلىكى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى گۇناھلار تۈپەيلىدىن بولىدۇ، ياقۇبنىڭ ئىتائەتسىزلىكى نەدىن باشلانغان؟ ئۇ ساماريەدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ يەھۇدادىكى «يۇقىرى جايلار»[نى ياساش] نەدىن باشلانغان؟ ئۇلار يېرۇسالېمدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ **6** شۇڭا مەن ساماريەنى ئېتىزدىكى تاش دۆۋىسىدەك، ئۈزۈم تاللىرى تىكىشكە لايىق جاي قىلىۋېتىمەن، مەن ئۇنىڭ تاشلىرىنى جىلغىغا دومىلىتىپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئۇللىرىنى يالىڭاچلايمەن، **7** ئۇنىڭ بارلىق ئويما مەيۋىلىرى پارا-پارا چېقىۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ پاھىشىلىكتىن ئېرىشكەن بارلىق ھەدىيەلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ بارلىق بۇتلىرىنى ۋەيرانە قىلىمەن؛ چۈنكى ئۇ پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بىلەن بۇلارنى يىغىپ توپلىدى؛ ئۇلار يەنە پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بولۇپ قالىدۇ. **8** بۇلار ئۈچۈن مەن ئاھ-زار كۆتۈرىمەن، مەن ھۇۋلايمەن؛ يالىڭايال، يالىڭاچ دېگۈدەك يۈرىمەن؛ مەن چىلبۇرىلەردەك ھۇۋلايمەن، ھۇۋقۇشلاردەك ماتەم تۈتۈپ يۈرىمەن. **9** چۈنكى ئۇنىڭ يارىلىرى داۋالىغۇسىزدۇر، ئۇ ھەتتا يەھۇداغىچىمۇ يېتىپ، خەلقىمىنىڭ دەرۋازىسىغا، يەنى يېرۇسالېمغىچە يامىردى. **10** بۇ [ئاپەتنى] گات شەھىردە سۆزلىمەگلار، قەتئىي يىغلىماگلار؛ بەيت-لە-ئافراھ شەھىردە توپا-چاڭدا ئېغىنىاگلار! **11** ئى شافىردا تۇرۇۋاتقان قىز، يالىڭاچلىق ۋە شەرمەندىلىك ئىچىدە [ئەسىرلىككە] ئوت؛ زاتاناندا تۇرۇۋاتقان قىزلار تالاغا ھېچ چىققان ئەمەس، بەيت-ئېزەل ئاھ-زارلار كۆتۈرمەكتە، «[خۇدا] سەندىن مۇقىم جايىكىنى ئېلىپ كېتىدۇ!» **12** ماروتتا تۇرۇۋاتقان قىز ياخشىلىققا تەلمۈرۈپ تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ؛ بىراق يامانلىق پەرۋەردىگاردىن يېرۇسالېم دەرۋازىسىغا چۈشتى. **13** تولپارنى جەڭ ھارۇسىغا قات، ئى لاقىشتا تۇرۇۋاتقان قىز؛ (لاقىش بولسا، زىئون قىزىغا گۇناھنىڭ باشلانغان يېرى ئىدى!) چۈنكى سەندە ئىسرائىلنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تېپىلىدۇ. **14** شۇڭا سەن خۇشلىشىش ھەدىيىلىرىنى مورەشەت-گات شەھىرىگە بېرىسەن؛ ئاقزىبنىڭ دۆكاندارلىرى ئىسرائىل پادىشاھلىرىغا يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ **15** مەن تېخى ساڭا بىر «مىراسخور» ئەپكېلىمەن، ئى مارەشاھ شەھىردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپى ئادۇللامغىمۇ چۈشۈپ كېلىدۇ. **16** تۈزۈكۈنى تاقىرباش قىل، زوقۇڭ بولغان بالىلار ئۈچۈن چېچىڭنى چۈشۈرۈۋەت؛ قورۇلتازدەك ئايدىڭلىشلىقىڭنى كېڭەيت، چۈنكى ئۇلار سەندىن ئايرىلىپ سۈرگۈن بولۇشقا كەتتى.

2 ئوردىنا يېتىپ قەبىھلىكنى ئويلايدىغانلارغا ۋە يامانلىق ئەيلىگۈچىلەرگە ۋاي! پەقەت ئۇلارنىڭ قولىدىن كەلسىلا، ئۇلار تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنى ئادا قىلىدۇ، **2** ئۇلارنىڭ ئاچكۆز كۆزى ئېتىزلارغا چۈشسىلا، ئۇلار زوراۋانلىق قىلىپ بۇلۇالىدۇ؛ ئۇيلەرگىمۇ قىزىقىپلا قالسا، بۇلارنىمۇ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار باتۇر كىشىنىمۇ جەمەتى بىلەن بۇلايدۇ، ئادەمنى ئۇز مىراسلىرى بىلەن قوشۇپ چاڭگىلىغا كىرگۈزىۋالىدۇ. **3** شۇڭا پەرۋەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ ئائىلىگە قاراپ، بويۇنلىرىڭلاردىن چىقىرالمايدىغان يامان بىر [بويۇنتۇرۇقتىن] ئويلاپ تەييارلىۋاتىمەن، سىلەر ئەمدى گىدىيىپ ماڭالمايسىلەر، چۈنكى شۇ كۈنلەر يامان كۈنلەر بولىدۇ. **4** شۇ كۈنى ئۇلار سىلەر توغرا گاللاردا تەمسىلنى تىلغا ئېلىپ، ئېچىنىشلىق بىر زار بىلەن زارلايدۇ: ـ «بىز پۈتۈنلەيلا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇق!؛ ئۇ خەلقىمنىڭ نېسىۋىسىنى باشقىلارغا بۇلۇۋەتتى؛ ئۇنى مەندىن شۇنچە دەھشەتلىك مەھرۇم قىلدى! ئۇ ئېتىزلىرىمىزنى مۇناپىقلا تەقسىم قىلىپ بەردى! **5** شۇڭا پەرۋەردگارنىڭ جامائىتى ئارىسىدىن، سىلەردە چەك تاشلاپ زېمىن ئۈستىگە تانا تارتىپ ئېسىۋە بۇلۇگۈچىدىن بىرسىمۇ قالمايدۇ. **6** ئۇلار: «بىشارەت بەرمەگلار!» ـ دەپ بىشارەت بېرىدۇ! ئەگەر [پەيغەمبەرلەر] بۇ ئىشلار توغرۇلۇق بىشارەت بەرمىسە، ئەمدى بۇ ئار-نومۇس بىزدىن ھەرگىز كەتمەيدۇ! **7** ئى ياقۇپ جەمەتى، «پەرۋەردگارنىڭ روھى سەۋر-تاقەتسىزمۇ؟ بۇ ئىشلار راست ئۇنىڭ قىلغانلىرىمۇ؟» ـ دېگىلى بولامدۇ؟ مېنىڭ سۆزلىرىم دۈرۈس ماڭىۋاتقىچىغا ياخشىلىق كەلتۈرمەمدۇ؟ **8** بىراق تۇنۇگۈنلا مېنىڭ خەلقىم ھەتتا دۈشمەندەك ئورنىدىن قوزغالدى؛ سىلەر خاتىرجەملىكتە يولدىن ئوتۇپ كېتىۋاتقانلارنىڭ تونىنى ئېچ كېيىملىرى بىلەن سالدۇرۇۋالىسىلەركى، ئۇلارنى خۇددى ئۇرۇشتىن قايتىقانلاردەك [كېيىمسىز] قالدۇرىسىلەر. **9** خەلقىم ئارىسىدىكى ئايالىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئىلىنى ئۈيلىرىدىن قوغلايسىلەر، ئۇلارنىڭ ياش بالىلىرىنى سىلەر مېنىڭ گۈزەل گۈھىرىمدىن مەڭگۈگە مەھرۇم قىلىسىلەر. **10** ئورنۇگلاردىن ئۇرۇپ نېرى كېتىگلار، چۈنكى ھالا كەتتى، يەنى ئازابلىق بىر ھالا كەتتى كەلتۈرىدىغان ناپاكلىق تۈپەيلىدىن، بۇ يەر سىلەرگە تەۋە ئارامگاھ بولالمايدۇ. **11** ئەگەر بىھۇدىلىكتە، يالغانچىلىقتا يۈرگەن بىرسى يالغان گەپ قىلىپ: ـ «مەن شاراب ۋە ھاراققا تايىنىپ سىلەرگە بىشارەت بېرىمەن» ـ دېسە، مانا، ئۇ شۇ خەلققە پەيغەمبەر بولۇپ قالىدۇ! **12** مەن چوقۇم سېنى بىر پۈتۈن قىلىپ ئۈيۈشتۈرىمەن، ئى ياقۇپ؛ مەن چوقۇم ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى يىغىمەن؛ مەن ئۇلارنى بوزراھدىكى قويلاردەك، ئۆز يايلىقىدا يىغلىغان بىر پادىدەك جەم قىلىمەن؛ ئۇلار ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ۋاراڭ-چۇرۇگۇققا تولىدۇ. **13** بىر «بۆسۈپ ئۆتكۈچى» ئۇلارنىڭ ئالدىغا چېقىپ ماڭىدۇ؛ ئۇلار بۆسۈپ چېقىپ، قوۋۇققا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلار بۆسۈپ چىقتى، يەنى قوۋۇققا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئۇلارنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردگار ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭىدۇ.

3 مەن مۇنداق دېدىم: «ئا گاللار، ئى ياقۇبنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمنى بىلىش سىلەرگە خاس ئەمەسمۇ؟ **2** ئى ياخشىلىقنى ئۆچ كۆرگۈچى، ياماناللىقنى ياخشى كۆرگۈچىلەر ـ سىلەر ئۆز خەلقىمدىن تېرىسىنى، ئۈستىخانلىرىدىن گۈشىنى يۇلدىغان، ئۇلارنىڭ گۈشىنى يەيدىغان، تېرىسى سويۇلغۇچە ئۈستىدىن ساۋايدىغان، ئۈستىخانلىرىنى چاقىدىغان، ئۇلارنى قازانغا تەييارلىغاندەك، داشقازانداىكى گۈشنى توغرىغاندەك توغرايسىلەر! **4** بۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار پەرۋەردگارغا ندا قىلىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنى ئاڭلىمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىكى ھەر ئۆزلۈك قەبىھلىكى ئۈچۈن، ئۇ چاغدا ئۇ يۈزىنى ئۇلاردىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇ!». **5** پەرۋەردگار ئۇز خەلقىنى ئازدۇرغۇچى پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئۇلار چىشلىرى بىلەن چىشلەيدۇ، «ئامان-تىنچلىق!» دەپ ۋارقىرايدۇ، كىمەركىم ئۇلارنىڭ گېلىنى مايلىمىسا، شۇلارغا قارشى ئۇرۇش ھازىرلايدۇ!) **6** ـ شۇڭا سىلەرنى «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرمەيدىغان بىر كېچە، پال سالغىلى بولمايدىغان قاراڭغۇلۇق باسىدۇ؛ پەيغەمبەرلەر ئۈچۈن قۇياش پاتىدۇ، كۈن ئۇلار ئۈستىدە قارا بولىدۇ؛ **7** «ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگۈچىلەر» شەرمەندە بولىدۇ، پالچىلار يەرگە قارىتىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كالپۇكلىرىنى توسۇپ يۈرىدۇ؛ چۈنكى خۇدادىن ھېچ جاۋاب كەلمەيدۇ. **8** بىراق مەن بەرھەق پەرۋەردگارنىڭ روھىدىن كۈچكە تولغانمەن، ياقۇبقا ئۇزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى، ئىسرائىلغا ئۇنىڭ گۇناھىنى جاكارلاش ئۈچۈن، توغرا ھۆكۈملەرگە ھەم قۇدرەتكە تولغانمەن. **9** ئۇنى ئا گاللار، ئۇنۇنمەن، ئى ياقۇپ جەمەتىنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمگە ئۈچ بولغانلار، بارلىق ئادالەتنى بۇرمىلايدىغانلار، **10** زىئوننى قان ئۈكۈش بىلەن، يېرۇسالېمنى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن قۇرىدىغانلار! **11** [زىئوننىڭ] ھاكىملىرى پارىلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، كاھىنلار «ئىش ھەققى» ئۈچۈن تەلىم بېرىدۇ؛ «پەيغەمبەرلەر» پۇل ئۈچۈن پالچىلىق قىلىدۇ؛ بىراق ئۇلار «پەرۋەردگارغا تايىنار»مىش تېخى، ۋە: ـ «پەرۋەردگار ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟ بىزگە ھېچ يامانلىق چۈشمەيدۇ» ـ دېيىشىدۇ. **12** شۇڭا سىلەرنىڭ ۋەجەگلاردىن زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم دۈڭ-تۆپىلىك بولۇپ قالىدۇ،

«تۆي جايلاشقان تاغ» بولسا ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى جايلاردەكلا بولىدۇ، خالاس.

4 بىراق ئاخىرقى زاماندا، پەرۋەردىگارنىڭ تۆبى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ ئېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆلۈك-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىنىپ كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. 2 نۇرغۇن قوۋم-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: ـ «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىقىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىتىدۇ، ۋە بىز ئۇنىڭ ئىزلىرىدا ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. چۈنكى قانۇن-يولىيروۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. 3 ئۇ بولسا كۆپ خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ كۈچلۈك ئەللەر، يىراقتا تۇرغان ئەللەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ؛ بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇش قىلىشنى ئۆگەنمەيدۇ؛ 4 بەلكى ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈزۈم تىلى ۋە ئۆز ئەنجىر دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ۋە ھېچكىم ئۇلارنى قورقاتمايدۇ؛ چۈنكى ساماۋۋي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق ئېيتتى. 5 بارلىق خەلقلەر ئۆز «ئىلاھ»نىڭ نامىدا ماڭسىمۇ، بىراق بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئەبەدىلئەبەدگىچە ماڭىمىز. 6 شۇ كۈندە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن مېپىپ بولغۇچىلارنى، ھەيدىۋېتىلگەنلەرنى ۋە ئۆزۈم ئازار بەرگەنلەرنى يىغىمەن؛ 7 ۋە مېپىپ بولغۇچىنى بىر «قالدى»، ھەيدىۋېتىلگەنىنى كۈچلۈك بىر ئەل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇ كۈندىن باشلاپ مەڭگۈگىچە. 8 ۋە سەن، ئى پادىنى كۆزەتكۈچى مۇنار، ـ زىئون قىزىنىڭ ئېگىزلىكى، [پادىشاھلىق] ساڭا كېلىدۇ: ـ ـ بەرھەق، ساڭا ئەسلىدىكى ھوقۇق-ھۆكۈمرانلىق كېلىدۇ، پادىشاھلىق يېرۇسالېم قىزىغا كېلىدۇ. 9 ئەمدى سەن ھازىر نېمىشقا ندا قىلىپ ناله كۆتۈرىسەن؟ سەندە پادىشاھ يوقمىدى؟ سېنىڭ مۇشاۋىرىڭۋە ھالاك بولغانمىدى، ئايالنى تولغاق تۇتقاندەك ئازابلار سېنى تۇتۇۋالغانمىدى؟ 10 ئازابقا چۈش، تولغاق تۇتقان ئايالدەك تۇغۇشقا تولغىنىپ تىرشقىن، ئى زىئون قىزى؛ چۈنكى سەن ھازىر شەھەردىن چىقىسەن، ھازىر دالادا تۇرىسەن، سەن ھەتتا بابىلغىمۇ چىقىسەن. سەن ئاشۇ يەردە قۇتقۇزۇلىسەن؛ ئاشۇ يەردە پەرۋەردىگار ساڭا ھەمجەمەت بولۇپ دۇشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزىدۇ. 11 ۋە ھازىر نۇرغۇن ئەللەر: ـ «تۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىپ بۇلغانسۇن! كۆزىمىز زىئوننىڭ [ئىزاسىنى] كۆرسۇن!» ـ دەپ ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ؛ 12 بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئويلىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ نىشانىنى چۈشەنمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنچىلەرنى خامانغا يىغقاندەك ئۇ ئۇلارنى يىغىپ قويىدى. 13 ئورنۇڭدىن تۇرۇپ خامانىنى تەپ، ئى زىئون قىزى، چۈنكى مەن مۇڭگۈزۈڭنى تۆمۈر، تۇياقلىرىڭنى مىس قىلىمەن، نۇرغۇن ئەللەرنى سوقۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن؛ مەن ئۇلارنىڭ غەنىمىتىنى پەرۋەردىگارغا، ئۇلارنىڭ مال-دۇنياسىنى پۈتكۈل يەر-زېمىن ئىگىسىگە بېغىشلايمەن.

5 ئەمدى ئۆزۈڭلار قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يىغىلىڭلار، ئى قوشۇن قىزى؛ چۈنكى بىرسى بىزنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ ھاكىم-سوراقچىسىنىڭ مەڭزىگە ھاسا بىلەن ئۇرىدۇ؛ 2 (سەن، ئى بەيت-لەھەم-ئەفراتاه، يەھۇدادىكى مىڭلىغان [شەھەر-يېزىلار] ئارىسىدا ئىنتايىن كىچىك بولغان بولساڭمۇ، سەندىن مەن ئۇچۇن ئىسرائىلغا ھاكىم بولغۇچى چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ [ھۆزۈرۈمدىن] چىقىشلىرى قەدىمدىن، يەنى ئەزەلدىن بار ئىدى) 3 شۇڭا تولغاق تۇتقان ئايال تۇغۇپ بولغۇچە، ئۇ ئۇلارنى [دۇشمەنلىرىگە] تاشلاپ قويىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان قالدىسى ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 4 ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ كۈچى بىلەن، پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىنىڭ ھەيۋىتىدە پادىسىنى بېقىشقا ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مەزمۇت تۇرۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شۇ چاغدا يەر يۈزىنىڭ قەرىلىرىگىچە ئۇلۇغ دەپ بىلىنىدۇ. 5 ۋە بۇ ئادەم ئارام-خاتىرجەملىكمىز بولىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۇسۇپ كىرگەندە، ئوردىلىرىمىزنى دەسسەپ چەيلىگەندە، بىز ئۇنىڭغا قارشى يەتتە خەلق پادىچىسىنى، سەككىز قابىلىيەتلىك يېتىچىنى چىقىرىمىز؛ 6 ئۇلار ئاسۇرىيە زېمىنىنى قىلىچ بىلەن، نىمرودنىڭ زېمىنىنى ئۆتكەلىرىدە خارابە قىلىدۇ؛ ۋە ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۇسۇپ كىرگەندە، چېگرىمىز ئىچىنى چەيلىگەندە، ئۇ ئادەم بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. 7 ۋە ياقۇپنىڭ قالدىسى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا پەرۋەردىگاردىن چۈشكەن شەبنەمدەك بولىدۇ، چۆپ ئۈستىگە ياغقان يامغۇرلاردەك بولىدۇ؛ بۇلار ئىنسان ئۈچۈن كېچىكمەيدۇ، ئادەم بالىلىرىنىڭ [ئەجرىنى] كۈتۈپ تۇرمايدۇ. 8 ياقۇپنىڭ قالدىسى ئەللەر ئارىسىدا، يەنى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا ئورمانىدىكى ھايۋانلار ئارىسىدىكى شىردەك بولىدۇ، قوي پادىلىرى ئارىسىدىكى ئارسلاندەك بولىدۇ، شىر ئۆتكەندە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن، ھېچكىم قۇتقۇزۇپ ئالالمىغۇدەك چەيلەپ دەسسەيدۇ، تىتما-تىت قىلىپ يىرتىۋېتىدۇ. 9 قولۇڭ كۆشەندىلىرىڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 10 شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئارا ئاڭلاردىن بارلىق ئاتلىرىڭنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، جەڭ ھارۇلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن. 11 زېمىنىڭدىكى شەھەرلىرىڭنى يوقىتىمەن، بارلىق ئىستىھكاملىرىڭنى غۇلىتىمەن. 12 سېھىرلەرنى قولۇڭدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن؛ سىلەردە پالچىلار بولمايدۇ. 13 مەن ئويما مەبۇدلىرىڭنى، «بۇت تۇۋۇرۇك»لىرىڭلارنى ئوتتۇرۇڭدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن، سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ياسىغىنىغا ئىككىنچى باش ئۇرمايسەن. 14 ئارا ئاڭدىن «ئاشىراھ»لىرىڭنى يۇلۇۋېتىمەن، ۋە شەھەرلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن؛ 15 ۋە [ماڭا] قۇلاق سالمىغان ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئاچچىق ۋە دەرغەزەپ بىلەن ئىنتىقامنى يۈرگۈزىمەن.

6 پەرۋەردىگارنىڭ نېمە دەۋاتقىنىنى ھازىر ئاڭلاڭلار: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، تاغلار ئالدىدا دەۋاينىڭنى بايان قىل، ئېگىزلىكلەرگە ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقىن». 2 «ئى تاغلار، ۋە سىلەر، يەر-زېمىننىڭ تۈرۈگەرمەس ئۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ دەۋاسىنى ئاڭلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقى بىلەن بىر دەۋاسى بار، ئۇ ئىسرائىل بىلەن مۇنازىلىشىپ ئەيبىنى كۆرسەتمەكچى، 3 ئى خەلقىم، مەن ساڭا زادى نېمە قىلدىم؟ سېنى نېمە ئىشتا بىزار قىلىپتىمەن؟ مېنىڭ خاتالىقىم توغرۇلۇق گۈۋاھلىق بېرىشكىن! 4 چۈنكى مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقاردىم، سېنى قۇللۇق ماكانىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇم، ئالدىڭدا يېتەكلەشكە مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەملەرنى ئەۋەتتىم. 5 ئى خەلقىم، پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىيلىقلىرىنى بىلىپ يېتىشىڭلار ئۈچۈن، موئاب پادىشاھى بالاكنىڭ قاناق نىيىتىنىڭ بارلىقىنى، بېئورنىڭ ئوغلى بالاڭامنىڭ ئۇنىڭغا قاناق جاۋاب بەرگەنلىكىنى، شىتتىمدىن گىلگالغىچە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى ھازىر ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 6 ـ مەن ئەمدى نېمىنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگار ئالدىغا كېلىمەن؟ نېمەم بىلەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ ئالدىدا ئېگىلىمەن؟ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى، بىر يىللىق موزايلارنى ئېلىپ كېلەمدىم؟ 7 پەرۋەردىگار مىڭلىغان قوچقارلاردىن، تۈمەنلىگەن زەيتۇن مېيى دەريالىرىدىن ھۇزۇر ئالامدۇ؟ ئىتائەتسىزلىكىم ئۈچۈن تۇنجى بالامنى، تېنىمنىڭ پۈشتىنى جىنىمنىڭ گۇناھىغا ئاتامدىمەن!؟ 8 ئى ئىنسان، ئۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق، پەرۋەردىگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى ـ ئادالەتنى يۈرگۈزۈش، مېھرىبانلىقنى سۆيۈش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرلىك بىلەن مېڭىشتىن باشقا يەنە نېمە ئىشىڭ بولسۇن؟ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى شەھەرگە خىتاب قىلىپ چاقىرىدۇ؛ (يەم-دانالىق بولسا نامىڭغا ھۆرمەت بىلەن قارايدۇ!) ئەمدى ھۆكۈم پالىقىنى ۋە ئۇنى بېكىتكىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ 10 رەزىل ئادەمنىڭ ئۆيىدە رەزىللىكتىن ئالغان بايلىقلار يەنە بارمىدۇ؟ كەم ئۆلچەيدىغان يېرگىنچلىك ئۆلچەم يەنە بارمىدۇ؟ 11 بىئادىل تارازا بىلەن، بىر خالتا ساختا تارازا ئاشىلىرى بىلەن پاك بولالامدىم؟ 12 چۈنكى شەھەرنىڭ بايلىرى زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇنىڭ ئاھالىسى يالغان گەپ قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى تىلى ئالدامچىدۇر. 13 شۇڭا مەن سېنى ئۇرۇپ كېسەل قىلىمەن، گۇناھلىرىڭ ئۈچۈنىلىدىن سېنى خارابە قىلىمەن. 14 يەيسەن، بىراق تويۇنمايسەن، ئوتىۋرا گۈا ئاچ-بوشلۇق قالىدۇ، سەن مۇلكۈڭنى ئېلىپ يۇتكىمەكچى بولسەن، بىراق ساقلىيالمايسەن؛ ساقلاپ قالدۇرغىنىڭ بولسىمۇ، ئۇنى قىلىچقا تاپشۇرىمەن. 15 تېرىيسەن، بىراق ھوسۇل ئالمايسەن؛ زەيتۇنلارنى چەيلەيسەن، بىراق

تۆزۈكنى مېينى سۈرتۈپ مەسىھ قىلالمايسەن، يېكى شارابنى چەيلەپ چىقىرىسەن، بىراق شاراب ئىچىلمەيسەن. 16 چۈنكى «ئومىرىنىڭ بەلگىلىمىلىرى»نى، «ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەر قىلغانلىرى»نى تۇتىسەن؛ سەن ئۇلارنىڭ نەسىھەتلىرىدە ماڭىسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى خارابە، سەندە ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئىسقىرتىش ئوييىكتى قىلىمەن؛ سەن خەلقىمدىكى شەرمەندىچىلىكنى كۆتۈرىسەن.

7 مېنىڭ ھالىمغا ۋاي! چۈنكى مەن خۇددى يازدىكى مېۋىلەر يىغىلىپ، ئۈزۈم ھوسۇلىدىن كېيىنكى ۋاساكدىن كېيىن ئاچ قالغان بىرسىگە ئوخشايمەن، يېگۈدەك ساپاق يوقتۇر؛ جېنىم تەشنا بولغان تۈنجى ئەنجۈر يوقتۇر! 2 ئىخلاسمەن كىشى زېمىندىن يوقاپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدا دۈرۈس بىرسىمۇ يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قان تۆكۈشكە پايلىماقتا، ھەربىرى تۈز قېرىندىشىنى تور بىلەن ئوۋلايدۇ. 3 رەزىللىكنى پۇختا قىلىش ئۈچۈن، ئىككى قولى ئۇنىڭغا تەييارلانغان؛ ئەمىر «ئىنئام»نى سورايدۇ، سوراقچىمۇ شۇنداق؛ مۆتىۋەر جانىاب بولسا تۈز جېنىنىڭ نەپسىنى ئاشكارا ئېيتىپ بېرىدۇ؛ ئۇلار جەم بولۇپ رەزىللىكنى توقۇشماقتا. 4 ئۇلارنىڭ ئەڭ ئېسىلى خۇددى جىغاندەك، ئەڭ دۈرۈسى بولسا، شوخلىق توسۇقتىن بەتتەردۇر. ئەمدى كۆزەتچىلىرىڭ [قورقۇپ] كۆتكەن كۈن، يەنى [خۇدا] ساڭا يېقىنلاپ جازالايدىغان كۈنى يېتىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ ئالاقزادە بولۇپ كېتىدىغان ۋاقتى ھازىر كەلدى. 5 ئۇلىپىتىگىگە ئىشەنمە، جان دوستۇڭغا تايانما؛ ئاغزىڭنىڭ ئىشىكىنى قۇچىقىڭدا ياتقۇچىدىن يېپىپ يۈر. 6 چۈنكى ئوغۇل ئاتىسىغا بەھۆرمەتلىك قىلىدۇ، قىز ئانىسىغا، كېلىن قېيىن ئانىسىغا قارشى قوزغىلىدۇ؛ كىشىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئويىدىكى ئادەملىرىدىن ئىبارەت بولىدۇ. 7 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگارغا قاراپ ئۈمىد باغلايمەن؛ نىجاتمنى بەرگۈچى خۇدانى كۈتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم ماڭا قۇلاق سالىدۇ. 8 ماڭا قاراپ خۇش بولۇپ كەتمە، ئى دۈشمنىم؛ گەرچە مەن يىقىلىپ كەتسەمۇ، يەنە قوپىمەن؛ قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرسام، پەرۋەردىگار ماڭا يورۇقلۇق بولىدۇ. 9 مەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىگە چىداپ تۇرىمەن ـ چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدىم ـ ئۇ مېنىڭ دەۋايىمنى سوراپ، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ يۈرگۈزگۈچە كۈتىمەن؛ ئۇ مېنى يورۇقلۇققا چىقىرىدۇ، مەن ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى كۆرىمەن. 10 ۋە مېنىڭ دۈشمنىم بۇنى كۆردىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قېنى» دېگەن ئايالنى شەرمەندىلىك باسىدۇ؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] كۆرىدۇ؛ ئۇ كوچىدىكى پاتقاقتەك دەسسەپ چەيلىنىدۇ. 11 ـ سېنىڭ تام-سىپىللىرىڭ قۇرۇلىدىغان كۈنىدە، شۇ كۈنىدە ساڭا بېكىتىلگەن پاسىلىڭ يىراقلارغا يۇتكىلىدۇ. 12 شۇ كۈنىدە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ـ ئاسۇريەدىن، مىسىر شەھەرلىرىدىن، مىسىردىن [ئەفرات] دەرياسىغىچە، دېڭىزدىن دېڭىزغىچە ۋە تاغدىن تاغغىچە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ. 13 بىراق يەر يۈزى بولسا ئۆزىنىڭ ئۈستىدە ئۇرۇۋاتقانلار تۈپەيلىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ مېۋىسى تۈپەيلىدىن خارابە بولىدۇ. 14 ـ ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ئورماندا، كارمەل ئوتىۋىرىسىدا يالغۇز ئۇرۇۋاتقان ئۆز مىراسىڭ بولغان پادىنى، تاياق-ھاساڭ بىلەن ئۇرۇۋىلاندۇرغايسەن؛ قەدىمكى كۈنلەردىكىدەك، ئۇلار باشان ھەم گىلېئاد چىمەنزارلىرىدا قايتىدىن ئۇرۇۋىلانسۇن! 15 ـ سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنلەردە بولغانىدەك، مەن ئۇلارغا كارامەت ئىشلارنى كۆرسىتىپ بېرىمەن. 16 ئەللەر بۇنى كۆرۈپ بارلىق ھەيۋىسىدىن خىجىل بولىدۇ؛ قولىنى ئاغزى ئۈستىگە يايىدۇ؛ قۇلاقلىرى گاس بولىدۇ؛ 17 ئۇلار يىلاندەك توپا-چاڭنى يالايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى ئۆمىلىگۈچىلەردەك ئۆز ئۆشۈكلىرىدىن تىترىگەن پېتى چىقىدۇ؛ ئۇلار قورقۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا كېلىدۇ، ۋە سېنىڭ ئۈپەيلىگۈڭنى قورقىدۇ. 18 قەيىلىكنى كەچۈرىدىغان، ئۆز مىراسى بولغانلارنىڭ قالدىسىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىدىن ئۆتىدىغان تەڭدىسىز سەن، ئۇ ئاچچىقىنى مەڭگۈگە ساقلاۋەرمەيدۇ، چۈنكى ئۇ مېھىر-مۇھەببەتنى خۇشاللىق دەپ بىلىدۇ. كىم ساڭا تەڭداش ئىلاھدۇر؟ 19 ـ ئۇ يەنە بىزگە قاراپ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ قەيىلىكلىرىمىزنى ئۇ دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرىنى دېڭىز تەگلىرىگە تاشلايسەن. 20 ـ سەن قەدىمكى كۈنلەردىن بېرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان ھەقىقەت-ساداقەتنى ياقۇپقا، ئۆزگەرمەس مۇھەببەتنى ئىبراھىمغا يەتكۈزۈپ كۆرسىتىسەن.

ناهۇم

1 ننەۋە شەھرى توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيە ـ ئەلكوشلۇق ناهۇم كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش خاتىرىلەنگەن كىتاب. **2** پەرۋەردىگار ئوتلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر، بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرغەزەپ ئىگىسىدۇر، پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالىدۇ، دۇشمەنلىرى ئۈچۈن ئاداۋەت ساقلايدۇ. **3** پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۈلۈغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلمايدۇ، پەرۋەردىگار ـ ئۇنىڭ يولى قارا قۇيۇندا ۋە بوراندىدۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاياغلىرى پۈرقىراتقان چاڭ-توزا كۆدۈر. **4** ئۇ دېڭىزغا تەنبىھ بېرىپ ئۇنى قۇرۇق قىلىدۇ، بارلىق دەريالارنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ، باشان قاغىجراپ كېتىدۇ، كارمەلمۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ، لىۋاندىكى گۈل-گىياھمۇ قاغىجرايدۇ. **5** تاغلار ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ كېتىدۇ، دۆڭلەر ئېرىپ كېتىدۇ، يەر يۈزى ئۇنىڭ ھۇزۇرى ئالدىغا كۆتۈرۈلىدۇ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا بارلىق ياشاۋاتقانلارمۇ شۇنداق بولىدۇ. **6** كىم ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا تىك تۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنىڭ دەھشىتىدە قەددىنى كېرىپ تۇرالىسۇن؟ ئۇنىڭ دەرغەزەپى ئوتەك تۆكۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا تاشلار پېرىلىدۇ. **7** پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، كۆڭلىمىتلىك كۈندە باشپاناھدۇر، ئۆزىگە تايانغانلارنى ئۇ بىلىدۇ. **8** بىراق ئېشىپ تاشقان كەلكۈن بىلەن شۇ يەرنى پۈتۈنلەي ئۆگەشتۈرىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ دۇشمەنلىرىنى قوغلايدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىپ نېمە ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ئىشلىرىڭلارنى پۈتۈنلەي ئۆگەشتۈرىدۇ؛ يامانلىق سىلەردىن ئىككىنچىسى قېتىم چىقمايدۇ. **10** ئۇلار قامىغاقتەك بىر-بىرىگە چىرمىشىۋالغان بولسىمۇ، ئۆز ھاراقلىرىدىن سوزىمە بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار قۇرۇق پاخالدەك پۈتۈنلەي يەپ كېتىلىدۇ. **11** سەندىن پەرۋەردىگارغا رەزىللىك ئويلىغۇچى چىققاندى، ئۇ ئىبلىسنىڭ بىر نەسىھەتچىسىدۇر. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇلارنىڭ تەيىارلىقلىرى تولۇق، سانى زور كۆپ بولسىمۇ، ئۇلار ئوخشاشلا ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، شۇنداقلا كەلمەسكە كېتىدۇ؛ مەن ساڭا ئازار قىلغىنىم بىلەن، [ئى خەلقىم]، قايتىدىن ساڭا ئازار قىلمايمەن. **13** ھازىر مەن ئۇنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى بويۇنۇڭدىن سۇندۇرۇپ ئېلىۋاتىمەن، ۋە ئاسارەتلىرىڭنى بۇسۇپ تاشلايمەن. **14** پەرۋەردىگار سەن توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈرگەنىكى، سېنىڭ نامىڭ قايتىدىن تېرىلمەيدۇ، بۇتۇڭنىڭ تۈيىدىن مەن ئويما ھەيكەل، قۇيما ھەيكەلنى يوقىتىمەن؛ مەن قەبرەڭنى تەيىارلاۋاتىمەن، چۈنكى سەن پەسەندىدۇرسەن. **15** مانا تاغلار ئۈستىدە، خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرىغا، تارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلىغۇچىنىڭ ئاياغلىرىغا قارا! ھېيتلىرىڭنى تەبرىكلە، ئى يەھۇدا، ئېچىكەن قەسەملىرىڭنى ئادا قىل؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بولغۇچى زېمىنىڭدىن ئىككىنچى ئۆتمەيدۇ؛ ئۇ پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلانغان بولىدۇ.

2 بىتچىت قىلىدىغان بىرسى كۆز ئالدىڭغىلا كەلدى؛ ئەمدى ئىستىھكام ئۈستىدە كۆزەت قىل، يولغا قارا، بېلىڭنى باغلا، كۈچلىرىڭنى يىغىپ تېخىمۇ كۈچەيت! **2** (چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ شان-شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ئۇنى ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىگە لايىق دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى، چۈنكى قۇرۇقدىغىچىلار ئۇلارنى قۇرۇقداپ قويغاندى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تال شاخلىرىنى ۋەيران قىلغاندى). **3** [بىتچىت قىلغۇچىنىڭ] پالۋانلىرىنىڭ قالقانلىرى قىزىل بويالدى، ئۇنىڭ باتۇرلىرى پەرەڭدە كىيگۈزۈلدى، تەيىارلىق كۈندە، جەڭ ھارۇلىرى پولاتنىڭ جۈلالىسدا يالتىراپ كېتىدۇ، نەيزىلەر ئوينىتىلىدۇ؛ **4** جەڭ ھارۇلىرى كوچىلاردا گۈلدۈرلىشىپ چېپىشۇاتىدۇ، كەڭ يوللاردا بىر-بىرىگە سوقۇلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىياپىتى مەشئەللەردەك بولىدۇ، ئۇلار چاقاقلاردەك يۈگۈرۈشىدۇ. **5** [سەردار] ئەمىرلىرىگە ئەمر چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار يۈرۈش قىلغىنىدا ئالدىرىغىنىدىن بىر-بىرىگە پۈتلىشىپ ماڭىدۇ، ننەۋەنىڭ سېپىلىغا قاراپ ئالدىرايدۇ، [پاشىلىرغا] بولسا «مۇھاسىرە قالقىنى» تەيىارلىنىدۇ. **6** «دەريالارنىڭ دەرۋازىلىرى» ئېچىلىدۇ، [پادىشاھنىڭ] ئوردىسى ئېرىپ كېتىدۇ. **7** خوززابنىڭ بولسا ئۇياتلىرى ئېچىلىدۇ ـ [دۇشمەن] تەرىپىدىن يالاپ ئېيىكىتىلىدۇ، دېدەكلىرى خۇددى پاختەكلەرنىڭ ساداسىدەك ئاھ-ئۇھ تارتىپ، مەيدىلىرىنى ئۇرۇپ كېتىدۇ. **8** ننەۋە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى كۆل سۈيىدەك [تىنچ] بولۇپ كەلدى، بىراق ئۇلار ھازىر قېچىپ كېتىدۇ... ئەي توختا! ئەي توختا! ـ بىراق ھېچكىم كەينىگە قارىمايدۇ. **9** كۈمۈشلەرنى بۇلىۋېلىڭلار، ئالتۇنلارنى بۇلىۋېلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ شەۋكەتلىك خەزىنىسىدىكى قىممەت قاچا-قۇچىلىرىنىڭ سانى يوقتۇر. **10** ئۇ قۇرۇقدالغان، ۋەيران قىلىنغان، بەربات بولغان! يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ، تىزلىرى بىر-بىرىگە جالاقلاپ تەگمەكتە، بەللىرى تولاغاق تۈتقاندەك تولغىنىدۇ، بارلىق يۈزلەر تاتىرىپ كېتىدۇ. **11** قېنى، شىرلارنىڭ ئۇۋىسى؟ ياش شىرلار ئوزۇقلىنىدىغان جاي، شىر، چىشى شىر، شىر تارسلىنى ھېچكىمدىن قورقماي يۈرگەن جاي قېنى؟ **12** شىر ئۆز تارسلانلىرىنى قاندۇرۇشقا ئوۋلارنى تىتما-تىتما قىلغاندى، چىشى شىرلىرى ئۈچۈن ئوۋلارنى بوغقاندى؛ ئۆڭكۈرلىرىنى ئوۋ بىلەن، ئۇۋىلىرىنى ئوۋلىرى بىلەن توشقۇزغاندى. **13** مانا، مەن ساڭا قارشىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار؛ مەن سېنىڭ جەڭ ھارۇلىرىڭنى ئىس-تۈتەككە ئايلاندۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمەن؛ قىلىچ ياش شىرلىرىڭنى يەۋاتىدۇ، ئوۋاڭنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئەلچىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى قايتا ھېچ ئاڭلانمايدۇ.

3 قانلىق شەھەرگە ۋاي! ئۇ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇ ئوۋلجا ئېلىشتىن ھېچ قول ئۆزگەن ئەمەس! **2** ئاھ، قامچىنىڭ قارسىلداشلىرى! چاقلىرىنىڭ داڭاگۈشۈاتقان، ئاتلارنىڭ چاپچىۋاتقان، پىڭلداپ كېتىۋاتقان جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سادالىرى! **3** قارا، ئاتلىق لەشكەرلەرنىڭ قاڭقىشلىرى، قىلىچلارنىڭ ۋالدىلداشلىرى، نەيزىلەرنىڭ پالىلداشلىرى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كۆپلۈكى، ئۆلۈكلەر دۆۋە-دۆۋە! جەسەتلەرنىڭ سانى يوقتۇر؛ ئۇلار جەسەتلەرگە پۇتلىشىدۇ. **4** ـ سېھىرلەرنىڭ پىرى ئۇ، ـ ئەللەرنى پاھىشۋازلىقى، جەمەتلەرنى سېھىرلىرى بىلەن سېتىۋېتىدۇ، سەن شېرىنسۈخەن پاھىشىنىڭ نۇرغۇن پاھىشىلىكلىرى ئۈچۈىلىدىن، **5** مانا، مەن ساڭا قارشىلىشىپ چىققانىمەن، ـ ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، كۆزگىلىكىڭنىڭ ئېتىكىنى قايرىپ يۈزۈڭگە يېپىپ، سېنى ئاشكارىلايمەن، ئەللەرگە ئۇيات يەرلىرىڭنى، پادىشاھلىقلارغا نومۇسۇڭنى كۆرسىتىمەن. **6** ئۇستۈڭگە نىجاسەتنى تاشلايمەن، سېنى شەرمەندىچىلىكتە قالدۇرىمەن، سېنى رەسۋا قىلىمەن. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەندىن قېچىپ: ـ «ننەۋە ۋەيران قىلىندى! ئۇنىڭ ئۈچۈن كىم ھازا تۇتىدۇ؟» ـ دەيدۇ، مەن ساڭا تەسەللى بەرگۈچىلەرنى نەدىن تاپىپ بېرىمەن؟ **8** سەن دەريالارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ئەتراپىدا سۇلار بولغان، ئىستىھكامى دېڭىز بولغان، سېپىلى دېڭىز بولغان نو-تامون شەھىرىدىن ئەۋزەلمۇسەن؟ **9** ئېفىئوپىيەمۇ، مىسىرمۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىدى، ئۇلارنىڭ كۆچى چەكسىز ئىدى، پۇت ھەم لۇيىلىكلەر ئۇنىڭغا يارىدەمچى ئىدى، **10** ئۇمۇ ئېلىپ كېتىلىپ، ئەسىرلىككە چۈشكەن؛ بارلىق كوچا بېشىدا بوۋاقلىرى چۈرۈپ تاشلۇۋېتىلدى، ئۇلار ئۇنىڭ مۇتەۋەلىرىنى ئۈچۈن چەك تاشلىدى، ئۇنىڭ بارلىق ئەربابلىرى زەنجىردە باغلانغانىدى. **11** سەنمۇ مەست بولىسەن؛ سەن مۇكۈنۈۋالىسەن؛ سەن دۇشمەندىن ھىمايە ئىزدەپ يۈرىسەن؛ **12** سېنىڭ بارلىق ئىستىھكاملىرىڭ خۇددى ئۈنجى مېۋىگە كىرگەن ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئەنجۈرلىرىگە ئوخشايدۇ؛ بىرلا سىلكىسە، ئۇلار يېگۈچىنىڭ ئاغزىغا چۈشىدۇ. **13** مانا، خەلقىڭ شەھىرىڭدە قىز-ئايالارىدەك بولۇپ قالدى؛ زېمىنىڭنىڭ قوۋۇقلىرى دۇشمەنلىرىڭگە كەڭ ئېچىلىدۇ؛ ئوت تۈمۈر تاقاقلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ. **14** ئەمدى مۇھاسىرىڭگە تەيىارلىق قىلىپ سۇ تارتىپ قوي! قورغانلىرىڭنى مۇستەھكەملە! سىغىز تۇپىدىن لاي ئېتىپ، ھاك لايىنى چەيلەپ قوي! خۇمدانىنى راسلاپ قوي! **15** ئوت سېنى شۇ يەردە يەپ كېتىدۇ؛ قىلىچ سېنى ئۆزۈپ تاشلايدۇ؛ ئۇ سېنى چېكەتكە لىچىنكىسىدەك يەۋاتىدۇ؛ ئەمدى ئۆزۈڭنى چېكەتكە لىچىنكىلىردەك كۆپ قىل، چېكەتكىدەك ئۆزۈڭنى زور كۆپ قىل! **16** سەن سودىگەرلىرىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردىن كۆپ قىلدىڭ؛ مانا، چېكەتكە لىچىنكىسى قانات چىقىرىپ، ئۇچۇپ كېتىدۇ! **17** سېنىڭ ئەربابلىرىڭ چېكەتكەلەردەك، سەردارلىرىڭ مىجىر-مىجىر چاچقىنىلاردەك بولىدۇ، مانا ئۇلار سوغۇق كۈندە چىتلار ئېچىگە كىرىۋېلىپ ماكان قىلىدۇ؛ قۇياش چىققاندا، ئۇلار قېچىپ كېتىدۇ، بارغان يېرىنى تاپقىلى بولمايدۇ. **18** چوپانلىرىڭ مۇگدەپ قالدى، ئى ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى، سېنىڭ ئاقسۈڭەكلىرىڭ جم

یاتىدۇ، خەلقىڭ تاغلار ئۈستىگە تارقىلىپ كەتتى، ھېچكىم ئۇلارنى يېغىمايدۇ، **19** سېنىڭ ياراڭ داۋاسىز، سېنىڭ زەخمىڭ ئېغىردۇر؛ خەۋەرىڭنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستۈڭدىن چاۋاك چالىدۇ؛ چۈنكى توختاۋسىز رەزىللىكىڭ كىمنىڭ بېشىغا كەلمىگەندۇ؟

هاباككۇك

1 هاباككۇك پەيغەمبەر كۆرگەن، ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن ۋەھيي: ـ **2** ئاھ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە مەن ساڭا ندا قىلىمەن، سەن ئاڭلىمايسەن؟ مەن ساڭا: «زۇلۇم-زوراۋانلىق!» دەپ نالە-پەريياد كۆتۈرىمەن، بىراق سەن قۇتقۇزمايسەن. **3** سەن نېمىشقا ماڭا قەبىھلىكنى كۆرگۈزسەن، نېمىشقا جاپا-زۇلۇمغا قاراپ تۇرسەن؟ چۈنكى بۇلاڭچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق كۆز ئالدىمدىدۇر، جەڭگى-جىدەللەر بار، دەۋالار كۆپەيمەكتە. **4** شۇڭا قانۇن پالەج بولۇپ قالدى، ئادالەت مەيدانغا ھېچ چىقمايدۇ؛ چۈنكى رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى قىستىماقتا؛ شۇڭا ھۆكۈملەر بۇرمىلىنىپ چىقىرىلىدۇ. **5** ئەللەر ئارىسىدا بولىدىغان بىر ئىشنى كۆرۈپ بېقىڭلار، ئوبدان قاراڭلار، ھەيرانۇھەس قېلىڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ دەۋرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، بىرسى سىلەرگە بايان قىلغان تەغدىردىمۇ سىلەر ئىشىنىمەيتىڭلار. **6** چۈنكى مانا، مەن ھېلىقى مىجەزى ئوسال ھەم ئالدىراقسان ئەل كالدىيىلەرنى ئورندىن تۇرغۇزىمەن؛ ئەسلى تۇزىڭگە تەۋە ئەمەس ماكانلارنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئۆلار يەر يۈزىنىڭ كەڭرى جايلىرىنى بېسىپ ماڭىدۇ؛ **7** ئۆلار تۇزۇلىرىنىڭ دېگىننى ھېساب قىلىدۇ ھەم تۇزىنى خالىغانچە يۇقىرى تۇتىدۇ؛ **8** ئۆلارنىڭ ئاتلىرى يىلپىزلاردىن ئىتتىك، كەچتە ئوۋغا چىقىدىغان بۆرىلەردىن ئەشەددىيدۇر؛ ئاتلىق لەشكەرلەر ئاتلىرىنى مەغرۇرانە چاپچىتىدۇ، ئاتلىق لەشكەرلەر يىراقتىن كېلىدۇ، ئۆلار ئوۋغا شۇڭغۇغان بۈركۈتتەك ئۇچۇپ يۈرىدۇ. **9** ئۆلارنىڭ ھەممىسى زۇلۇم-زوراۋانلىققا كېلىدۇ؛ ئۆلارنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى يۈزلىرىنى ئالدىغا بېكىتىپ، ئالغا باسىدۇ، ئەسىرلەرنى قۇمدەك كۆپ يىغىدۇ. **10** بەرھەق، ئۇ پادىشاھلارنى مازاق قىلىدۇ، ئەمىرلەرنىمۇ نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ ئۇ ھەممە ئىستىھكاملارنى مەسخىرە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ توپا-تۆپراقلارنى دۈۋە-دۈۋە قىلىپ، ئۆلارنى ئىشغال قىلىدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇ شامالدەك غۇيۇلداپ ئۆتىدۇ، ھەددىدىن ئېشىپ گۇناھكار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ بۇ كۈچ-قۇدرىتى ئۆزىگە ئىلاھ بولۇپ سانىلىدۇ. **12** سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچى ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مېنىڭ مۇقەددەسىم بولغۇچىم؟ بىز ئۆلمەيمىز، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنى جازالىگۈنى بەجا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بېكىتكەنسەن، سەن، ئى قورام تاش بولغۇچى، ئۇنى [بىزگە] ئىبرەت قىلىپ تۈزىتىشكە بەلگىلىگەنسەن. **13** سېنىڭ كۆزۈڭ شۇنچە غۇبارسىز ئىدىكى، رەزىللىككە قاراپ تۇرمايتىڭ؛ ئەمدى نېمىشقا سەن مۇنافىقلىق قىلغانلارغا قاراپ تۇرسەن، رەزىللەر تۆزىدىن ئادىل بولغان كىشىنى يۇتۇۋالغىنىدا، نېمىشقا سۈكۈت قىلىسەن؟ **14** سەن ئادەملەرنى خۇددى دېڭىزدىكى بېلىقلاردەك، خۇددى تۈزلىرى تۈسىدە ھېچ يېتەكلىگۈچىسى يوق تۈمىلگۈچى ھايۋانلارغا ئوخشاش قىلىسەن؛ **15** شۇ [كالدىي كىشى] ئۆلارنىڭ ھەممىسىنى چاڭگىكىغا ئىلىندۇرىدۇ؛ ئۆلارنى تۈز توري بىلەن ئۇتۇۋالىدۇ، ئۆلارنى يىغما تورىغا يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىدۇ؛ **16** ۋە تورىغا قۇربانلىق سۈندۈرۈپ، يىغما تورىغا ئىسرىق سالىدۇ، چۈنكى شۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ ئېسىۋىسى مول، ئەمەلىرى لەززەتلىك بولىدى. **17** ئەمدى ئۇ شۇ تەرىقىدە تورىنى توختاۋسىز بوشىتىۋەرسە، شۇ تەرىقىدە ئەللەرنى ھېچ رەھىم قىلماي قىرىۋەرسە بولامدۇ؟

2 «ئەمدى مەن ئۆز كۆزىتىمدە تۇرىۋېرىمەن، ئۇرۇمنى مۇنار ئۈستىدە دەس تىكلەيمەن، ئۇنىڭ ماڭا نېمە دەيدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۆزۈم بۇ داد-پەريادىم توغرۇلۇق قانداق تېگىشلىك جاۋاب تېپىشىم كېرەكلىكىنى بىلىشنى كۈتۈپ تۇرىمەن». **2** ھەم پەرۋەردىگار جاۋابەن ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئوقۇغانلار يۈگۈرسۈن ئۈچۈن، بۇ كۆرۈنگەن ئالامەتنى يېزىۋال؛ ئۇنى تاختايلار ئۈستىگە ئېنىق ئۇيۇپ چىق، **3** چۈنكى بۇ كۆرۈنگەن ئالامەت كەلگۈسىدىكى بېكىتىلگەن بىر ۋاقىت ئۈچۈن، ئۇ ئادەملەرگە ئاخىرەتنى تەلپۈندۈرىدۇ، ئۇ يالغان گەپ قىلمايدۇ؛ ئۆزۈنغىچە كەلمەي قالسىمۇ، ئۇنى كۈتكىن؛ چۈنكى ئۇ چەزمەن يېتىپ كېلىدۇ، ھېچ كېچىكمەيدۇ. **4** قارا، ئەگەر بېۋىرلىشىپ كەتكۈچىنى! ئۇنىڭ قەلبى تۈز ئېچىدە تۇرغىنىدا؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز ئېتىقاد-سادىقلىقى بىلەن ھايات ياشايدۇ. **5** بەرھەق، شاراب ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ ـ ئۇ تەكەبىۋىر ئادەم، ئۇيدە تىنىم تاپمايدۇ، ھەۋىسىنى تەھتىسارادەك يوغان قىلىدۇ، ئۇ تۇلۇمدەك ھېچقاچان قانايدۇ، ئۇزىگە بارلىق ئەللەرنى يىغىدۇ، ھەممە خەلقنى ئۆزىگە قارىتىۋالىدۇ. **6 (Sheol h7585)** بۇلارنىڭ ھەممىسى كېيىن ئۇ توغرۇلۇق تەمسىلى سۆزلەپ، كىنايىلىك بىر تېپىشماقنى تىلغا ئالىدۇ: ـ «ئۆزىنىڭ ئەمەسنى مېنىڭ دەپ قوشۇۋالغۇچىغا ۋاي! [بۇنداق ئىشلار] قاچانغىچە بولىدۇ؟!) گۆرۈگە قويغان نەرسىلەر بىلەن ئۆزىنى چىگىۋىغۇچىغا ۋاي!» **7** سەندىن جازانە-قەرز ئالغۇچىلار بىراقلا قوزغالمامدۇ؟ سېنى تىترەتكۈچىلەر بىراقلا ئويغىنىمامدۇ؟ ئاندىن سەن ئۇلارغا ئولجا بولىمامسەن؟ **8** سەن نۇرغۇن ئەللەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلىقتىڭ ئۆپەيلىدىن، ھەم كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممەيلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقتىڭ ئۆپەيلىدىن، ساقلىنىپ قالغان ئەللەر سېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ **9** ھالاكەت چاڭگىلدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، ئۆۋامنى يۇقىرىغا سالاي دەپ، نەپسى يوغىناپ ئۆز جەمەتىگە ھارام مەنپەئەت يىغقۇچىغا ۋاي! **10** نۇرغۇن خەلقلەرنى ۋەيران قىلىپ، ئۆز جەمەتىگە ئاھانەت كەلتۈردۈڭ، ئۆز جېنىڭغا قارشى گۇناھ سادىر قىلدىڭ. **11** چۈنكى تامدىن تاش ندا قىلىدۇ، ياغاچلاردىن لىم جاۋاب بېرىدۇ: ـ **12** يۇرتنى قان بىلەن، شەھەرنى قەبىھلىك بىلەن قۇرغۇچىغا ۋاي!» **13** مانا، خەلقلەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنەتىنىڭ پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ قىلىنغانلىقى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنى بېھۇدە ھالسىراتقانلىقى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئەمەسمۇ؟ **14** چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، يۇتۇن يەر يۈزى پەرۋەردىگارنى بلىپ-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **15** ئۆز يېقىنلىرىڭغا ھاراقنى ئىچكۈزگۈچىگە ـ ـ ئۇنىڭ ئۆزىات يېرىگە قارىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلۇمۇڭدىن قۇيۇپ، ئۇنى مەست قىلغۇچى ساڭا ۋاي! **16** شان-شەرەپنىڭ ئورنىدا شەرمەندىچىلىككە تولىسەن؛ ئۆزۈڭمۇ ئىچ، خەتنىلىكىڭ ئايان بولسۇن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولىدىكى قەدەھ سەن تەرەپكە يۇرۇلىدۇ، شان-شەرىپىڭنىڭ ئۈستىنى رەسۋايىيەسلىك باسىدۇ. **17** لۇبانىغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق، شۇنداقلا ھايۋانلارنى قورقىتىپ ئۆلارغا يەتكۈزگەن ۋەيرانچىلىقمۇ، كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممەيلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق تۆپەيلىدىن، بۇلار سېنىڭ مىجىقىڭنى چىقىرىدۇ. **18** ئويما مەبۇدنىڭ نېمە پايدىسى، ئۇنى ئۇنىڭ ياسىغۇچىسى ئويۇپ چىققان تۇرسا؟ قۇيما مەبۇدنىڭمۇ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ساختا تەلىم بەرگۈچىنىڭ نېمە پايدىسى ـ ـ چۈنكى ئۇنى ياسىغۇچى ئۆز ياسىغىنىغا تايىنىدۇ، دېمەك، زۇۋانسىز «يوق بولغان نەرسىلەر»نى ياسايدۇ؟ **19** ياغاچقا «ئويغان!» دېگەن ئادەمگە، زۇۋانسىز تاشقا «تۇرە!» دېگەنگە ۋاي! ئۇ ۋەز ئېيتامدۇ؟ مانا، ئۇ ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەندى، ئۇنىڭ ئېچىدە ھېچ نەپەس يوقتۇر. **20** بىراق پەرۋەردىگار ئۆز مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر! پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن!

3 هاباككۇك پەيغەمبەرنىڭ دۇئاسى، «شىگگائۇن» ئاھاڭىدا: ـ **2** «پەرۋەردىگار، مەن خەۋىرىڭنى ئاڭلىدىم، ئەيمنىپ قورقتۇم. ئى پەرۋەردىگار، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى قايتىدىن جانلاندۇرغايسەن، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى تونۇتقايسەن؛ دەرغەزەپتە بولغىنىڭدا رەھىمدىللىقنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن! **3** تەڭرى تېمان‌دىن، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى پاران تېغىدىن كەلدى؛ سېلاھ! ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانلارنى قاپلىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى بىلەن تولدى؛ **4** ئۇنىڭ پارقىراقلىقى تاڭ نۇرىدەك بولدى، قولىدىن چاقاق چاقىنىدەك ئىككى نۇر چىقتى؛ شۇ يەردە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى يوشۇرۇنۇپ تۇرىدۇ. **5** ئۇنىڭ ئالدىدىن ئاۋا، پۈتلىرىدىن چوغدەك يالقۇن چىقماقتا ئىدى؛ **6** ئۇ تۇرۇپ يەر يۈزىنى مۇچەلىرىدى؛ ئۇ قارىۋىدى، ئەللەرنى دەككە-دۇككىگە سالدى؛ («مەڭگۈ تاغلار» پارە-پارە قىلىندى، «تەبەدىي دۈڭ-ئېگىزلىكلەر» ئېگىلدۇرۇلدى، ئۇنىڭ يوللىرى بولسا ئەبەدىيدۇر. **7** مەن كۇشان قەبىلىسىنىڭ چېدىرلىرىنىڭ پارا كەندىچىلىكتە بولغانلىقىنى، مىدیان زېمىنىدىكى پەردىلەرنى تىترەك باسقانلىقىنى كۆردۈم. **8** پەرۋەردىگار دەريالارغا ئاچىقلاندىمىكىن؟ سېنىڭ غەزىپىڭ دەريالارغا قارىتىلدىمىكىن؟ قەھرىڭ دېڭىزغا قارىتىلدىمىكىن؟ ئاتلىرىڭغا، نىجات-قۇتقۇزۇشنى ئېچىكىلدىغان جەڭ ھارۋىلىرىڭغا مىنىپ كەلگەنغۇسەن! **9** سېنىڭ ئوقيايىڭ ئايان قىلىندى، سۈزۈڭ بوىچە، [ئىسرائىل] قەبىلىلىرىگە ئېچىكەن قەسەملىرىڭ ئۈچۈن ئايان قىلىندى! سېلاھ! سەن يەر يۈزىنى دەريا-كەلكۈنلەر بىلەن ئايرىۋەتتىڭ. **10** تاغلار

سېنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ تولغىنىپ كەتتى؛ دولقۇنلاپ ئاققان سۈلار كەلكۈندەك ئوتۇپ كەتتى؛ چوكۇقۇر دېڭىز ئاۋازىنى قويۇۋېتىپ، قوللىرىنى يۇقىرىغا ئۇرلەتتى. **11** ئېتىلغان ئوقلىرىڭىنىڭ پارقىراق نۇرىنى كۆرۈپ، پاللىدىغان نەيزەڭىنىڭ يورۇقلۇقىنى كۆرۈپ، قۇياش ھەم ئاي ئۆز ئورالغۇسىدا جىم تۇردى. **12** سەن ئاچچىقىڭدا يەر يۈزىدىن ئوتۇپ يۈرۈش قىلدىڭ؛ ئەللەرنى غەزىپىڭدە زىرائەتنى سوقتاندەك سوقتۇڭ؛ **13** ئۆز خەلقىڭنىڭ نىجات-قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن، سەن ئۆز مەسىھىڭ بىلەن بىللە نىجات-قۇتقۇزۇش ئۈچۈن چىقتىڭ؛ ئۆلۈنى بوينىغىچە ئېچىپ تاشلاپ، رەزىلنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىنى ئۈرۈپ-يانچىپ، ئۇنىڭدىن ئايرىۋەتتىڭ، سېلاھ! **14** سەن ئۇنىڭ نەيزىلىرى بىلەن سەردارلىرىنىڭ بېشىغا سانجىدىڭ؛ ئۇلار دەھشەتلىك قارا قۇيۇندەك مېنى تارقىتىۋېتىشكە چىقتى، ئۇلارنىڭ خۇشاللىقى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوشۇرۇن جايدا يالماپ يۇتۇشتىن ئىبارەتتۇر! **15** سەن ئاتلىرىڭ بىلەن دېڭىزدىن، يەنى دۆۋە-دۆۋە قىلىنغان ئۆلۈغ سۈلاردىن ئوتۇپ ماڭدىڭ! **16** مەن بۇلارنى ئاڭلىدىم، ئىچى-باغرىمنى تىترەك باستى، ئاۋازنى ئاڭلاپ كالپۇكلىرىم دىر-دىر قىلدى، ئۆستىخانلىرىم چىرىپ كەتكەندەك بولدى، پۇتلىرىمنى تىترەك باستى؛ چۈنكى مەن كۈلپەتلىك كۈندە، يەنى ئۆز خەلقىمگە تاجاۋۇز قىلغۇچى بېسىپ كىرگەن كۈندىمۇ، سەۋر-خاتىرجەملىكتە ئۆرۈشۈم كېرەك. **17** چۈنكى ئەنجۈر دەرىخى چېچەكلىمىسىمۇ، ئۈزۈم تاللىرىدا مېۋە بولمىسىمۇ، زەيتۇن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي پادىسى ئۈزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا پادىسى يوق بولسىمۇ، **18** مەن ھامان پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىمنى بەرگۈچى خۇدايىمدىن شادلىققا چۆمۈلىمەن، **19** پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمدۇر؛ ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ، مېنى يۇقىرى جايلىرىمدا ماڭغۇزىدۇ! (بۇ كۈي نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن).

زەفانیا

1 ئامونىنڭ ئوغلى يوسيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، ھەزەكىيانىڭ چەۋرىسى، ئامارياىنىڭ ئەۋرىسى، گەدالياىنىڭ نەۋرىسى، كۇشىنىڭ ئوغلى زەفانياغا يەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى: ـ **2** مەن يەر يۈزىدىن ھەممىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **3** ـ ئىنسان ھەم ھايۋانىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم دېڭىزدىكى بېلىقلارنى، بارلىق پۈتلىكاشاكلارنى رەزىل ئادەملەر بىلەن تەڭ قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئىنسانىيەتنى يەر يۈزىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ـ شۇنىڭ بىلەن مەن يەھۇدا ئۈستىگە، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈستىگە قولۇمنى سوزىمەن؛ مۇشۇ يەردە «باۋال»نىڭ قالدۇقىنى، «قېمار»لارنىڭ نامىنى كاھىنلار بىلەن بىللە ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ **5** شۇنداقلا ئۆگزىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى جىسىملارغا باش ئۇرىدىغانلارنى، يەرۋەردىگارنى باش ئۇرىدىغان ياكى ئۆتىنىڭىز يول سورىمىغانلارنىمۇ ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** رەب يەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرى ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭلار، چۈنكى يەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىندۇر، چۈنكى يەرۋەردىگار قۇربانلىقنى تەييارلىدى، ئۇ مېھمانلارنى «تاھارەت قىلدۇرۇپ» ھالال قىلدى؛ **8** يەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىنىڭ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەمىرلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە يات ئەللەرنىڭ كىيىملىرىنى كىيىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **9** شۇ كۈنى مەن بوسۇغىدىن دەسسەمەي ئاتلايدىغانلارنى، يەنى زۇلۇم-زوراۋانلىق ھەم ئالداپچىلىققا تايىنىپ، خوجايىنلىرىنىڭ ئۆيلىرىنى تولدۇرىدىغانلارنى جازالايمەن. **10** شۇ كۈندە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بېلىق دەرۋازىسى»دىن «ۋايداد»، «ئىككىنچى مەھەللە»دىن ھۆركىرەشلەر، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن غايەت زور «گۈم-گۈم» قىلىپ ۋەيران قىلىنغان ئاۋازلار ئاڭلىنىدۇ. **11** «ھۆركىرەكلەر، ئى «ئۆيمانلىق مەھەللىسى»دىكىلەر؛ چۈنكى «سودىگەر خەلق»نىڭ ھەممىسى قىلچىلاندى، كۈمۈش بىلەن چىكىڭلىغانلار قىرىلدى!» **12** ـ ۋە شۇ چاغدا شۇنداق بولىدۇكى، مەن يېرۇسالېمنى چىراغلار بىلەن ئاختۇرىمەن؛ ئارزاكلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك ئۇرغان ئەندىشىسىز ئادەملەرنى، يەنى كۆڭلىدە: «پەرۋەردىگار ھېچ ياخشىلىقنى قىلمايدۇ، يامانلىقنىمۇ قىلمايدۇ» دېگەنلەرنى جازالايمەن. **13** ئەمدى بايلىقلىرى ئوڭلا، ئۆيلىرى بەربات بولىدۇ؛ ئۇلار ئۆيلەرنى سالغىنى بىلەن، ئۇلاردا ئۇرمايدۇ؛ ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغىنى بىلەن، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچمەيدۇ. **14** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ كۈنى يېقىندۇر؛ بەرھەق يېقىندۇر، ئىنتايىن تېز يېتىپ كېلىدۇ، ئاڭلا، پەرۋەردىگارنىڭ كۈننىڭ ساداسى! يېتىپ كەلگەندە پالۋانمۇ ئەلەملىك ۋارقىرايدۇ. **15** شۇ كۈنى قەھر ئېلىپ كېلىدىغان بىر كۈن، كۈلپەتلىك ھەم دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن، ۋەيرانچىلىق ھەم بەربادلىق چۈشىدىغان بىر كۈن، زۇلمەتلىك ھەم سورلۇق بىر كۈن، بۇلۇتلار ھەم قاپ-قاراڭغۇلۇق بىلەن قاپلانغان بىر كۈن، **16** ئىستىھكاملاشقان شەھەرلەرگە، سىپىلنىڭ ئېگىز پوتەيلىرىگە ھۇجۇم قىلىدىغان، كاناي چېلىنىدىغان، ئاگاھ سىگنالى كۆتۈرۈلىدىغان بىر كۈن بولىدۇ. **17** مەن ئادەملەر ئۈستىگە كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن، ـ ئۇلار قارىغۇلاردەك يۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا قارشى گۇناھ قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى توپا-چاڭدەك، ئۇلارنىڭ ئۆچەي-قېرىنلىرى پوقتەك تۆكۈلىدۇ؛ **18** پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى چۈشكەن كۈندە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ بەلكى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭ غەزەپ ئوتى تەرىپىدىن يەۋېتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بارلىق يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە مۇتلەق بىر ھالاكەت، دەھشەتلىك بىر ھالاكەت چۈشۈرىدۇ.

2 يىغىلىڭلار، ئۆزۈڭلارنى يىغىڭلار، ئى نومۇسسىز «يات ئەل»، **2** يارلىق چىققۇچە، كۈن توپانىدەك تېز ئۆتۈپ كەتكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىق غەزىپى ئۈستۈڭلەرگە چۈشكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدىغان كۈن ئۈستۈڭلەرگە چۈشكۈچە، **3** پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ئى ئۆزىنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئادا قىلغان زېمىندىكى كەمتەرلەر، ھەققانىيلىقنى ئىزدەڭلار، كەمتەرلىكنى ئىزدەڭلار؛ ئېھتىمال سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بولغان كۈندە پاناھ تاپقان بولىسىلەر. **4** چۈنكى گازا تاشلانغان بولىدۇ، ئاشكېلون ۋەيرانە بولىدۇ؛ ئۇلار ئاشدودتىكىلەرنى چۈش بولمايلا ھەيدىۋېتىدۇ؛ ئەكرون يۇلۇپ تاشلىنىدۇ. **5** دېڭىز بويىدىكىلەر، يەنى قېرەت ئېلىدىكىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساڭا قارشىدۇر، ئى قاناۋان، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنى! ئاھالىڭ قالمىغۇچە مەن سېنى ھالاك قىلىمەن. **6** دېڭىز بويى پادىچىلار ئۈچۈن چىمەنزار، قوي پادىلىرى ئۈچۈن قوتانلار بولىدۇ؛ **7** دېڭىز بويى يەھۇدا جەمەتىنىڭ قالدىسى ئىگىدارچىلىقىدا بولىدۇ؛ ئاۋۇ يەردە ئۇلار ئۈزۈۋقلىنىدۇ؛ ئاشكېلوننىڭ ئۆيلىرىدە ئۇلار كەچ كىرگەندە ياتىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداسى ئۇلارنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، ئۇلارنى ئاسارەتىن ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **8** مەن موئابنىڭ دەشنىمنى، ئامۇنىيلارنىڭ ھاقارەتلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۇلار شۇنداق قىلىپ مېنىڭ خەلقىمنى مازاق قىلىپ، ئۇلارنىڭ چېگرالىرىنى پايمال قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **9** شۇڭا مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، موئاب جەزمەن خۇددى سودومدەك، ئامۇنىيلار خۇددى گومورراەدەك بولىدۇ ـ يەنى چاققاقلار ۋە شورلۇقلار قاپلانغان جاي، دائىم بىر چۆل-جەزىرە بولىدۇ؛ ھەم خەلقىمنىڭ قالدىسى ئۇلاردىن ئولجا تالىدۇ، قوۋمىمنىڭ قالغانلىرى بۇلارغا ئىگە بولىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ تەكەبىۋارلۇقىدىن بۇ ئىش بېشىغا كېلىدۇ، چۈنكى ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى مازاق قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **11** پەرۋەردىگار ئۇلارغا دەھشەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدىكى بۇتلارنىڭ ھەممىسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەر، بارلىق جەت ئالدىدىكىلەر ھەربىرى ئۆز جايىدا ئۆنگۈنا ئىبادەت قىلىدۇ. **12** ئى ئېفىئوپىيەلەر، سىلەرمۇ مېنىڭ قىلىچىم بىلەن ئۆلتۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ قولىنى سوزۇپ شىمالغا تەگكۈزۈپ، ئاسۇريەنى ھالاك قىلىدۇ؛ ننىۋەۋە شەھىرىنى ۋەيرانە، چۆل-باياۋاندەك قەھەتچىلىك جاي قىلىدۇ. **14** ئۇنىڭ ئوتىۋىسىدا چارۋا پادىلىرى، شۇنداقلا ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىرى ياتىدۇ؛ چۆل ھۆۋقۇشى، چىرقىرغۇچى ھۆۋقۇشلار ئۇنىڭ تۈۋرۈك باشلىرىدا قوندۇ؛ دېرىزىلىرىدىن سايراشلار ئاڭلىنىدۇ؛ بوسۇغىلىرىدا ۋەيرانلىق تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بۇنىڭ كېدىر ياغاچ نەقىشلىرىنى ئوچۇقچىلىقتا قالدۇرىدۇ؛ **15** مانا بۇ ئەندىشسىز ياشاپ كەلگۈچى شاد-خۇرام شەھەر، كۆڭلىدە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» دېگەن شەھەر ـ ئۇ شۇنچىلىك بىر ۋەيرانە، ھايۋانلارنىڭ بىر قونالغۇسى بولۇپ قالدىغۇ! ئۇنىڭدىن ئوتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇشقىرتىدۇ، قولىنى سىلكىيدۇ.

3 ئاسىيلىق قىلغۇچى، بۇلغانغان، جەبىر-زۇلۇم يەتكۈزگۈچى شەھەرگە ۋاي! **2** ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىمىدى، تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى؛ پەرۋەردىگارغا تايانمىدى، خۇداسىغا يېقىنلاشمىدى. **3** ئۇنىڭ ئوتىۋىسىدا بولغان ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى ھۆركىرەيدىغان شىرلار، ئۇنىڭ سورىچىلىرى بولسا كەچلىكى ئوۋلايدىغان، ئەتىگىنى غاجىلىغۇدەك ھېچنەرسە قالدۇرمايدىغان بۆرىلەردۇر؛ **4** ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ۋەزىنسىز، ئاسىي كىشىلەر؛ ئۇنىڭ كاھىنلىرى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدىغانلار، تەۋرات-قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانلار. **5** ھەققانىي پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوتىۋىسىدىۋر، ئۇ ھېچ ھەققانىيەتسىزلىك قىلمايدۇ؛ ھەر ئەتىگەندە ئادىل ھۆكۈمنى ئايان قىلىدۇ؛ ھۆكۈمدە كەمچىلىك يوقتۇر، بىراق نامەرد ئادەم ھېچ نومۇسنى بىلمەيدۇ. **6** ـ مەن ئەللەرنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇلارنىڭ ئىستىھكام پوتەيلىرى ۋەيرانىدۇر؛ كوچىلىرىنى ھېچبىر ئادەم ئۆتمىگۈدەك قىلىپ خارابە قىلغانمەن؛ شەھەرلىرى ئادەمزاتسىز، ھېچ تۇرغۇچىسى يوق قىلىنىپ ھالاك بولغان. **7** مەن: «پەقەت مەندىن قورقۇڭلار، تەربىيىنى قوبۇل قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇنداق بولغاندا ئۇنىڭغا ھەممە بېكىتكەنلىرىم چۈشۈرۈلەي، ماكانى ھېچ خانىۋەيران بولماس. بىراق ئۇلار بالدۇرلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممە ئىشلىرىنى ھارام قىلىۋەتتى. **8** شۇڭا مېنى كۈتۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن گۇۋاھلىق بېرىشكە ئورنۇمدىن قوزغالغان كۈنگىچە ـ چۈنكى مېنىڭ قارارىم ـ ئەللەرنى يىغىش، پادىشاھلىقلارنى جەم قىلىشتىن ئىبارەتكى، ئۇلارنىڭ

ئۇستىگە قەھرىنى، ھەممە دەھشەتلىك ئاچچىقىمنى يېشىغا توكۈش ئۈچۈندۇر. چۈنكى يەر يۈزىنىڭ ھەممىسى ئاچچىق غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. **9** چۈنكى شۇ تاپتا بارلىق ئەللەرنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا ئىدا قىلىپ چاقىرىشى ئۈچۈن، تۆنۈگۈ خىزمىتىدە بىر جان بىر تەن بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنىڭ تىلىنى ساپ بىر تىلغا ئايلاندۇرىمەن، **10** چۈنكى ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ نېرىسىدىن مېنىڭ دۇئا-تىلاۋەتچىلىرىم، يەنى مەن تارقاتقانلارنىڭ قىزى، ماڭا سۈنۈلغان ھەدىيەنى ئېپكېلىدۇ. **11** شۇ كۈنى سەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئۇنۇا تارتىپ قالمايسەن، چۈنكى شۇ تاپتا مەن تەكەبىۋارلۇقۇڭدىن خۇشاللىنىپ كەتكەنلەرنى ئارا گۈدىن ئېلىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس تېغىم تۈپەيلىدىن ھالىگۈنى ئىككىنچى چوڭۇ قىلمايسەن؛ **12** ۋە مەن ئارا گۈدا كەمتەر ھەم مىسكىن بىر خەلقنى قالدۇرىمەن، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تايىنىدۇ. **13** ئىسرائىلنىڭ قالدىسى نە قەبىھلىك قىلمايدۇ، نە يالغان سۆزلىمەيدۇ، نە ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئالدامچى تىل تېپىلمايدۇ؛ ئۇلار بەلكى ئوزۇقلىنىپ، ياتىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدۇ. **14** يىراپ-ياشنا، ئى زىئون قىزى! تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرا، ئى ئىسرائىل! پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلان، ئى يېرۇسالېمنىڭ قىزى! **15** پەرۋەردىگار سېنى جازالايدىغان ھۆكۈملەرنى ئېلىپ تاشلىدى، دۈشمىنىڭنى قايتۇرۇۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار ئارا گۈدىدۇر؛ يامانلىقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. **16** شۇ كۈنى يېرۇسالېمغا ئېيتىلىدۇكى، «قورقما، ئى زىئون! قوللىرىڭ بوشاپ، ساڭگىلاپ كەتمىسۇن! **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا گۈدا، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت ئىگىسىدۇر! ئۇ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ ئۆز مېھىر-مۇھەببىتىدە ئارام ئالىدۇ؛ ئۈستۈڭدە ناخشىلار ئېيتىپ يىراپ-ياشنايدۇ. **18** جەمئىيەت سورۇنلىرىدىكى نومۇسسىز ئىبادەت تۈپەيلىدىن ئارا گۈلاردىن ئازابلانغانلارنى يىغمەن؛ بۇلارنىڭ شەرمەندىلىكلىرى ئۇلارغا ئېغىر كېلەتتى. **19** مانا، مەن شۇ تاپتا سېنى خارلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر تەرەپ قىلىمەن، ئاقساق بولغان قىزنى قۇتقۇزىمەن تالاغا ھەيدىۋېتىلگەن قىزنى يىغىمەن؛ دەل ئۇلار خورلانغان بارلىق زېمىنلاردا ئۇلارنى [ئۆزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى، شۆھرەت بولغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن. **20** مەن شۇ تاپتا، يەنى سىلەرنى يىغقان ۋاقىتتا، سىلەرنى [ئۆيگە] ئېپكېلىمەن؛ چۈنكى مەن كۆز ئالدىڭلاردا سىلەرنى ئاسارەتتىن ئازادىلىققا چىقارغىنىمدا، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا شۆھرەتلىك، [ئۆزەمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

ھاگاي

1 دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىبابەلگە ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا كەلدى: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق: «ۋاقتى كەلمىدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى قۇرۇش ۋاقتى تېخى كەلمىدى» ـ دەيدۇ. **3** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **4** بۇ تۆي تېخىچىلا خارابە تۇرسا، بۇ سىلەر تاختايدىن بېزەلگەن ئۆيلىرىڭلاردا ياشايدىغان ۋاقتىمۇ؟ **5** مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! **6** تېرىغىنىڭلار كۆپ، يىغۋالىدىغىنىڭلار ئاز؛ يەيسىلەر، بىراق توييايسىلەر؛ ئىچىسىلەر، بىراق قانىيىسىلەر؛ كىيىنىسىلەر، بىراق ھېچقانداق ئىللىمايسىلەر؛ ئىش ھەققى ئالغۇچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى توشۇك ھەمیانغا سالغانغا ئوخشاشتۇر. **7** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! **8** تاغقا چىقىپ، ياغاچنى ئېلىپ كېلىڭلار، ئۆيىنى قۇرۇڭلار، شۇنداق قىلسا ئۇلار مەن ئۆزۈمنى خۇرسەن بولىمەن، شان-شەرەپكە ئېرىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** ـ سىلەر كۆپنى كۈتىۋىڭلار، مانا، ئېرىشكىنىڭلار ئاز بولدى؛ ئۆنى ئۆيۈڭگە ئېپكەلگىنىڭلاردا، مەن ئۆنى پۈۋلەپ يوقاتتىم؛ بۇ نېمە ئۈچۈن؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ـ چۈنكى مېنىڭ ئۆيۈمنىڭ خارابە بولغىنىغا قارىمای، ئۆز ئۆيۈڭلارنى [سېلىشقا] يۈگۈرۈشۈپ يۈرۈۋاتىسىلەر. **10** شۇڭا ئاسمىتۇڭلاردا ئاسمانلار شەبنەمنى بەرمەيدۇ، زېمىنمۇ ھوسۇلىنى بەرمەيدۇ؛ **11** مەن زېمىنغا، تاغقا، زىرائەتلەرگە، يېڭى شارابلارغا، زەيتۇن مېيىغا، تۇپراقنىڭ ئۈندۈرمىلىرىگە، ئىنسانلارغا، مال-ۋارانلارغا ۋە قولىلارىدىكى بارلىق ئەجىرلەرگە قۇرغاقچىلىقنى چاقىردىم. **12** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبىبابەل ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئا ۋە خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىغا، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھاگاي پەيغەمبەرنى ئەۋەتىشى بىلەن، ئۆزىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى؛ خەلق پەرۋەردىگار ئالدىدا قورقتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسى ھاگاي پەرۋەردىگارنىڭ خەۋرىنى خەلققە يەتكۈزۈپ: ـ «مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېدى. **14** ۋە پەرۋەردىگار شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىبابەلنىڭ روھىنى، شۇنداقلا يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئانىڭ روھىنى ھەم خەلق قالدىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ روھىنى قوزغىدى؛ ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئۆيىگە كېلىپ ئىشلىدى. **15** بۇ دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىدى.

2 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: **2** ـ «شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىبابەلگە، يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا ھەمدە خەلقنىڭ قالدىسىغا سۆز قىلىپ ئۇلاردىن: ـ **3** «ئارا كۆلدىن ئەينى چاغدىكى شان-شەرەپتە بولغان بۇ ئۆينى كۆرگەنلەردىن كىم بار؟ سىلەر ھازىر ئۆنىڭغا قاندائ قارايسىلەر؟ نەزىرىڭلاردا ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدۇ، شۇنداقۇ؟» ـ دەپ سورىغىن». **4** ـ بىراق ھازىر، ئى زەرۇبىبابەل، جاسارەتلىك بول، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئا، جاسارەتلىك بول؛ زېمىندىكى بارلىق خەلق، جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلەڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مىسىردىن چىققان ۋاقتىڭلاردا سىلەرگە ئەھدە قىلغان سۆزۈم ۋە مېنىڭ روھىم ئارا ئۇلاردا تۇرۇپ كەلدى؛ ھەرگىز قورقما ئۇلار. **6** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ يەنە پەقەت ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن مەن ئاسمانلار، يەر يۈزى، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنى تەۋرىتىمەن؛ **7** مەن بارلىق ئەللەرنى تەۋرىتىمەن؛ نەتىجىدە ئەللەرنىڭ سەرخىل ئەتىۋار نەرسىلىرى ئېلىپ كېلىنىدۇ. مەن مۇشۇ ئۆينى شان-شەرەپكە تولدۇرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **8** ـ كۈمۈش مېنىڭكى، ئالتۇن مېنىڭكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ بۇ ئۆينىڭ كېيىنكى شان-شەرىپى ئەسلىدىكىدىن زور بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن مۇشۇ يەردە ئارامىلىك-خاتىرجەملىكنى ئاتا قىلىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار». **10** دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، توققۇزنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **11** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كاھىنلارغا سۆز قىلىپ ئۆلارىدىن تەۋرات-قانۇنۇى توغرۇلۇق: ـ **12** «بىرسى تونىنىڭ ئېتىكىدە «[خۇداغا] ئاتالغان گۆش»نى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتىسىدا، تونىڭ ئېتىكى نانغا، تۇماچقا، شارابقا، زەيتۇن مايغا يا كى ھەرقانداق ئاش-ئوزۇققا مۇنداقلا تېگىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ نەرسىلەر «[خۇداغا] ئاتالغان» بولامدۇ؟» ـ دەپ سورىغىن». كاھىنلار جاۋابەن: «ياق» ـ دېدى. **13** ۋە ھاگاي: «بىرسى جەسەتكە تېگىپ «ناپاك» بولغان بولسا، ئۇ بۇ ئاش-ئوزۇقنىڭ قايسىبىرىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئاش-ئوزۇق ناپاك بولامدۇ؟» ـ دەپ سورىدى. كاھىنلار جاۋابەن: «ئۇ ناپاك بولىدۇ» ـ دېدى. **14** ئاندىن ھاگاي جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ«پەرۋەردىگار: «ئەمدى بۇ خەلق، بۇ «يات ئەل» مېنىڭ ئالدىمدىمۇ شۇنداقتۇر، ئۇلارنىڭ قوللىرىدا ئىشلەنگەنلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداقتۇر، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ شۇ يەردە ماڭا ھەربىر سۇنغانلىرىمۇ ناپاكتۇر» ـ دەيدۇ. **15** ـ ئەمدى ھازىر كۆزۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار ـ بۇگۈندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ كۆرۈڭلار ـ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى تاش ئۈستىگە يەنە بىر تال تاش قويۇلغۇچە، **16** شۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كۆزلەردە، بىرسى «يىگىرمە كۆزە»لىك بىر دۆۋە ئاشلىقنى ئالغىلى كەلگەندە، مانا پەقەت ئون كۆزىلا چىقتى؛ بىرسى شاراب كۆپىدىن ئەللىك كومزەك ئالغىلى كەلسە، مانا پەقەت يىگىرمە كومزەك چىقتى. **17** مەن قوللىرىڭلار بىلەن ئىشلىگەن بارلىق ئىشلىرىڭلاردا سىلەرنى جۈدۈن، ھال ۋە مۇلدۇر ئاپەتلىرى بىلەن ئۇرۇپ كەلدىم؛ بىراق سىلەر ينىمغا قايتمىدىڭلار. **18** ئەمدى ئۇتۇنمەنكى، كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار ـ بۇ كۈن، يەنى توققۇزنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنىدىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ قايتا قۇرۇلۇشىنى باشلىغان كۈنىدىن كېيىنكى ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار؛ **19** دانلار ئامبارغا يىغىلدىمۇ؟ ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر، ئانار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرى ھېچ مېۋە بەرمىدى. بىراق مەن بۇ كۈندىن باشلاپ سىلەرنى بەركەتلەيمەن». **20** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ھاگىيا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ـ يەھۇداغا ۋالي بولغان زەرۇبىبابەلگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ـ «مەن ئاسمانلارنى، زېمىننى تەۋرىتىشكە تەمشىلۇاتىمەن؛ **22** پادشاھلىقلارنىڭ تەختىنى ئۆرۈۋېتىمەن، ئەللەرنىڭ پادشاھلىقلىرىنىڭ كۈچىنى يوقىتىمەن؛ جەڭ ھارۇلىرى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلارنى ئۆرۈۋېتىمەن؛ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەر، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنىڭ قىلىچى بىلەن مولاق ئاتقۇزۇلىدۇ. **23** شۇ كۈندە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن سېنى، يەنى شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبىبابەلنى ئالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئاندىن سېنى خۇددى مۇھۇرلۇك ئۈزۈكۈمدەك قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سېنى تاللىۋالدىم، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار».

زەكەريا

1 دارئۆس پادشاهنىڭ ئىككىنچى يىلى سەككىزىنچى ئايدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىددونىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەرگە چۈشۈپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ـ «پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. **3** شۇڭا سەن تۆۋەندىكى: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ «مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمەن» دەيدۇ»، ـ دېگىن. **4** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردەك بولماڭلار؛ چۈنكى ئىلگىركى پەيغەمبەرلەر تۆۋەندىكى: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ رەزىل يوللىرىڭلاردىن، رەزىل قىلمىشلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، دېگەن»، ـ دەپ جاكارلىغان. بىراق تۆۋەندىكىلەر ماڭا قۇلاق سالمىغان، بويسۇنمىغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** ـ سىلەردىنمۇ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھازىر قېنى؟ پەيغەمبەرلەر بولسا، مەڭگۈ ياشامدۇ؟ **6** لېكىن مېنىڭ پەيغەمبەرلەرگە بۇيرۇغان سۆزلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىم، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بېشىغىمۇ چۈشكەن ئەمەسمىدى؟». شۇنىڭ بىلەن تۆۋەندىكىلەر يېنىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار يوللىرىمىز ۋە قىلمىشلىرىمىز بويىچە بىزنى قانداق قىلىمەن دېسە، شۇنداق قىلدى، ـ دېگەن. **7** دارئۆس پادشاهنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاي، يەنى «شىبات ئېيى»نىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ئىددونىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەرگە كەلدى. تۆۋەندىكى بېشارەتنى كۆردى: ـ **8** مەن كېچىدە [ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى] كۆردۈم؛ مانا، تورۇق ئاتقا مىنگەن بىر ئادەمنى كۆردۈم؛ تۇ چوڭقۇر تۈىمانلىقتىكى خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇراتتى؛ تۇنىڭ كەينىدە تورۇق، ئالا-تاغىل ۋە ئاق ئاتلار بار ئىدى. **9** مەن تۇنىڭدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوريدىم. مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرشتە ماڭا: «مەن ساڭا بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىمەن» ـ دېدى. **10** خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان زات جاۋابەن: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يەر يۈزىنى ئايلان-بۇيان كېزىشكە ئەۋەتكەنلىرى» ـ دېدى. **11** بۇ ئاتلار خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىگە جاۋاب قىلىپ: «بىز يەر يۈزىدە ئايلان-بۇيان كېزىپ كەلدۇق؛ مانا، پۈتكۈل يەر يۈزى تىنچلىق، ئارام‌ىلىقتا تۇرۇۋاتىدۇ» ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى جاۋابەن: «ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، قاچانغىچە سەن بۇ يەتمىش يىلدىن بېرى ئايچىقىلىنىپ كېلىۋاتقان يېرۇسالېم ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە رەھىم قىلمايسەن؟» ـ دېدى. **13** پەرۋەردىگار مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرشتىگە يېقىملىق سۆزلەر، تەسەللى بەرگۈچى سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرشتە ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن مۇنداق جاكارلىغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېم ۋە زئىئونغا بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىمدىن يۈرىكىم لاۋۇلداپ كۆيىدۇ! **15** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەركىن-ئازادىلىكتە ياشاۋاتقان ئەللەرگە قاتتىق غەزەپلىنىمەن؛ چۈنكى مەن [خەلقىمگە] سەللا غەزەپلىنىپ قويۇدىم، ئۇلار ھەددىدىن ئېشىپ [خەلقىمگە] زور ئازار قىلدى»، دەيدۇ. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يېرۇسالېمغا رەھىم-شەپقەتلەر بىلەن قايتىپ كەلدىم؛ مېنىڭ ئۆيۈم ئۇنىڭ ئىچىدە قۇرۇلىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ «ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە «ئۆچەم تانىسى» يەنە تارتىلىدۇ». **17** ـ يەنە مۇنداق جاكارلىغىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ شەھەرلىرىم يەنە ئاۋاتلىشىدۇ، پەرۋەردىگار يەنە زئىئونغا تەسەللى بېرىدۇ ۋە يېرۇسالېمنى يەنە تاللۇئالىدۇ». **18** ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈردۈم، مانا تۆت مۈڭگۈزنى كۆردۈم. **19** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرشتىدىن: «بۇلار نېمە؟» دەپ سوريدىم. ئۇ ماڭا: «بۇ يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالېمنى تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەردۇر» ـ دېدى. **20** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا تۆت ھۈنەرۋەرنى كۆرسەتتى. **21** مەن: «بۇ [ھۈنەرۋەرلەر] نېمە ئىش قىلغىلى كەلدى؟» دەپ سوريدىم. ئۇ: «مانا بۇلار بولسا يەھۇدادىكىلەرنى ھېچكىم قەددىنى رۇسلىيالمىغۇدەك دەرىجىدە تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەر؛ بىراق بۇ [ھۈنەرۋەرلەر مۇڭگۈزلەرنى] دەككە-دۇككىگە چۈشۈرگىلى، يەنى ئەللەرنىڭ يەھۇدانىڭ زېمىنىنى تارقىتىۋېتىش ئۈچۈن كۆتۈرگەن مۇڭگۈزلىرىنى يەرگە تاشلىۋەتكىلى كەلدى!» ـ دېدى.

2 ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا قولىدا ئۆلچەم تانىسىنى ئۇتقان بىر ئادەمنى كۆردۈم **2** ۋە ئۇنىڭدىن: «نەگە بارىسەن؟» دەپ سوريدىم. ئۇ ماڭا: «مەن يېرۇسالېمنى ئۆلچىگىلى، ئۇنىڭ كەڭلىكى ۋە ئۇزۇنلۇقىنى [ئۆلچەپ] بىلگىلى بارىمەن» ـ دېدى. **3** مانا، مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرشتە چىقتى، يەنە بىر پەرشتە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقتى **4** ۋە ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ يۈگۈر، بۇ ياش يىگىتكە سۆز قىل، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «يېرۇسالېم ئۇزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەرنىڭ ۋە ماللارنىڭ كۆپلۈكىدىن سېپىلسىز شەھەرلەردەك بولىدۇ. **5** ـ ۋە مەن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت-يالقۇن سېپىلى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى شان-شەرىپى بولىمەن. **6** ـ ھوي! ھوي! شىمالىي زېمىندىن قېچىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ئاسماندىكى تۆت تەرەپتىن چىققان شامالدەك تارقىتىۋەتكەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». **7** «ـ ھەي! ئى بابىل قىزى بىلەن تۇرغۇچى زىئون، قاچقىن! **8** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز شان-شەرىپىنى دەپ ئۇ مېنى سىلەرنى بۇلالاڭ-تالالاڭ قىلغان ئەللەرگە ئەۋەتتى؛ چۈنكى كىم سىلەرگە چېقىلسا، شۇ ئۇنىڭنىڭ كۆز قارىچوقىغا چېقىلغان بولىدۇ. **9** چۈنكى مانا، مەن ئۆز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سىلكىيىمەن، ئۇلار ئۆزلىرىگە قۇل قىلىنغۇچىلارغا ئولجا بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** ناخشىلارنى يا كۈنتىپ شادلان، ئى زىئون قىزى؛ چۈنكى مانا، كېلىۋاتىمەن، ئارا كۈدا ماكانلىشىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، **11** ـ ۋە شۇ كۈندە كۆپ ئەللەر پەرۋەردىگارغا باغلىنىدۇ، ماڭا بىر خەلق بولىدۇ، ئارا كۈدا ماكانلىشىمەن ۋە سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ **12** شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار يەھۇدانى ئۇزىنىڭ «مۇقەددەس زېمىنى»دا ئىبىسۇسنى بولۇشقا مىراس قىلىدۇ ۋە يەنە يېرۇسالېمنى تاللۇئالىدۇ. **13** بارلىق ئەت ئىگىلىرى پەرۋەردىگار ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭلار! چۈنكى ئۇ ئۇزىنىڭ مۇقەددەس ماكانىدىن قوزغالدى!»

3 ئاندىن ئۇ ماڭا پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان باش كاھىن يەشۇئانى، شۇنىڭدەك يەشۇئانىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئۇنىڭ بىلەن دۇشمەنلىشىشكە تۇرغان شەيتانىنى كۆرسەتتى. **2** پەرۋەردىگار شەيتانغا: «پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن، ئى شەيتان! بەرھەق، يېرۇسالېمنى تاللۇئالغان پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن! بۇ [كىشى] ئوتىتىن تارتۇۋېلىنغان بىر چۈچۈلا ئوتۇن ئەمەسمۇ؟» ـ دېدى. **3** يەشۇئا بولسا پاسكىنا كىيىملەرنى كىيگەن ھالدا پەرشتىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **4** ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلارغا: «بۇ پاسكىنا كىيىمنى ئۇنىڭدىن سالدۇرۇۋېتىڭلار» ـ دېدى ۋە ئۇنىڭغا: «قارا، مەن قەبىھلىكىڭنى سەندىن ئېلىپ كەتتىم، ساڭا ھېيتلىق كىيىم كىيگۈزدۈم» ـ دېدى. **5** مەن: «ئۇلار پېشىغا پاكىز بىر سەللىنى ئورىسۇن!» ـ دېدىم. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاكىز بىر سەللىنى ئۇنىڭ پېشىغا ئوراپ، ئۇنىڭغا كىيىم كىيدۈردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بىر يانىدا تۇراتتى. **6** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى يەشۇئانا مۇنداق جېكىلدى: ـ **7** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەگەر يوللىرىمدا ماڭساڭ، تاپىلىغىنىمنى چېڭ تۇتساڭ، مېنىڭ ئۆيۈمنى باشقۇرسەن، ھويلىلىرىمغا قارايدىغان بولسەن؛ ساڭا يېنىمدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ تارىسدا تۇرۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **8** ـ ئى باش كاھىن يەشۇئا، سەن ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرغان ھەمراھلىرىڭ ئاڭلاڭلار (چۈنكى ئۇلار بېشارەتلىك ئادەملەر): ـ مانا، مەن «شاخ» دەپ ئاتالغان قۇلۇمنى مەيدانغا چىقىرىمەن. **9** مانا، مەن يەشۇئانىڭ ئالدىغا قويغان تاشقا قارا! ـ بۇ بىر تاشنىڭ ئۈستىدە يەتتە كۆز بار، مانا، مەن ئۇنىڭ نەقىشلىرىنى ئۆزۈم ئويىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن بۇ زېمىننىڭ قەبىھلىكىنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئېلىپ تاشلايمەن. **10** شۇ كۈنى،

ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرىگلار تۆز يېقىنىگلارنى تۆزۈم تېلى ۋە ئەنجۈر دەرىخى ئاستىغا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىسلار».

4 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە قايتىپ كېلىپ مېنى ئويغىتىۋەتتى. مەن خۇددى ئۇيقۇسىدىن ئويغىتىۋېتىلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالدىم؛ **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۇڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «مانا، مەن پۈتۈنلەي ئالتۇندىن ياسالغان بىر چىراغدانىنى كۆردۇم، ئۇنىڭ ئۈستى تەرىپىدە بىر قاچا، يەتتە چىرىغى ۋە يەتتە چىراغقا تۇتىشىدىغان يەتتە نەيچە بار ئىكەن؛ **3** ئۇنىڭ يېنىدا ئىككى زەيتۇن دەرىخى بار، بىرسى ئوڭ تەرىپتە، بىرسى سول تەرىپتە»، دېدىم. **4** ئاندىن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئى تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» ـ دېدى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **6** ئاندىن ئۇ ماڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: «مانا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ زەرۇببابەلگە قىلغان سۆزى: «ئىش كۈچ-قۇدرەت بىلەن ئەمەس، ئىقتىدار بىلەن ئەمەس، بەلكى مېنىڭ روھىم ئارقىلىق پۈتىدۇ! ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ ئى بۈيۈك تاغ، سەن زادى كىم؟ زەرۇبباببەل ئالدىدا سەن تۈزلەكلىك بولىسەن؛ ئۇ [ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئۈستىگە جىپسىما تاشنى قويىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «ئىلتىپاتلىق بولسۇن! ئىلتىپات ئۇنىڭغا!» دېگەن توۋلاشلار ياڭراپ ئاڭلىنىدۇ». **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** «زەرۇبباببەلنىڭ قولى مۇشۇ ئۆينىڭ ئۇلىنى سالدى ۋە ئۇنىڭ قوللىرى ئۇنى پۈتتۈردى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** كىم ئەمدى مۇشۇ «كىچىك ئىشلار بولغان كۈن»نى كۆزگە ئىلمىسۇن؟ چۈنكى بۇلار شادلىنىدۇ، ـ بەرھەق، بۇ «يەتتە» شادلىنىدۇ، ـ زەرۇبباببەلنىڭ قولى تۈتقان تىك ئۇلچەم تېشىنى كۆرگەندە شادلىنىدۇ؛ بۇ «[يەتتە] بولسا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە سەپسېلىپ قاراۋاتقان كۆزلىرىدۇر». **11** مەن جاۋابەن پەرىشتىدىن: «چىراغدانىنىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغان ئىككى زەيتۇن دەرىخى نېمە؟» دەپ سوردىم، **12** ۋە ئىككىنچى قېتىم سوئالنى قويۇپ ئۇنىڭدىن: «ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئىككى ئالتۇن نەيچە ئارقىلىق تۆزلىكىدىن («ئالتۇن») قۇيۇۋاتقان شۇ ئىككى زەيتۇن شېخى نېمە؟» دەپ سوردىم. **13** ئۇ مەندىن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» دەپ سوردى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **14** ئۇ ماڭا: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان «زەيتۇن مېيىدا مەسىھ قىلىنغان» ئىككى ئوغۇل بالىدۇر» ـ دېدى.

5 ئاندىن مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم. **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم، ئۇزۇنلۇقى يېگىرمە گەز، كەڭلىكى ئون گەز ئىكەن» ـ دېدىم. **3** ئۇ ماڭا: «بۇ بولسا پۈتۈن زېمىن ئۈستىگە چېقىرىلغان لەنەتتۇر؛ چۈنكى ھەربىر ئوغرىلىق قىلغۇچى بۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ؛ ۋە قەسەم ئىچكۈچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ». **4** ـ «مەن بۇ [يازمىنى] چىقىرىمەن» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە ئۇ ئوغرىنىڭ ئۆيىگە ھەممىدە نامىم بىلەن يالغاندىن قەسەم ئىچكۈچىنىڭ ئۆيىگە كىرىدۇ ۋە شۇ ئۆيدە قونۇپ ئۇنى ياغاچ-تاشلىرى بىلەن قوشۇپلا يەۋېتىدۇ». **5** ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە چىقىپ ماڭا: «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرگىن، نېمىنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرۈپ باق» ـ دېدى. **6** مەن: «ئۇ نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ چىقىۋاتقان «ئەفاھ» سېۋىتىدۇر»، ۋە: «بۇ بولسا [شۇ رەزىللەرنىڭ] پۈتۈن زېمىندىكى قىياپىتىدۇر» ـ دېدى. **7** ئەفاھ سېۋىتىنىڭ ئاغزىدىن دۇملاق بىر قوغۇشۇن كۆتۈرۈلدى، مانا، ئەفاھ سېۋىتى ئىچىدە بىر ئايال ئولتۇراتتى. **8** ئۇ: «بۇ بولسا، رەزىللىك»تۇر» ـ دەپ، ئۇنى ئەفاھ سېۋىتى ئىچىگە قايتۇرۇپ تاشلاپ، ئەفاھنىڭ ئاغزىغا ئېغىر قوغۇشۇننى تاشلاپ قويدى. **9** بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا ئىككى ئايالنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم؛ شامال ئۇلارنىڭ قاناتلىرىنى يەلپۈتۈپ تۇراتتى (ئۇلارنىڭ لەيلەكنىڭكىدەك قاناتلىرى بار ئىدى)؛ ئۇلار ئەفاھنى ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىغا كۆتۈردى. **10** مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئۇلار ئەفاھنى نەگە كۆتۈرۈپ ماڭىدۇ؟» ـ دەپ سوردىم. **11** ئۇ ماڭا: ئۇلار ئەفاھ ئۈچۈن «شىنار زېمىنى»دا بىر ئۆي سېلىشقا كەتتى؛ ئۆي بەرپا قىلىنغاندىن كېيىن، ئەفاھ سېۋىتى شۇ يەردە ئۆز تۇرالغۇسىغا قويۇلدۇ، ـ دەپ جاۋاب بەردى.

6 ئاندىن مانا، مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىن تۆت جەڭ ھارۇسىنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم. تاغلار بولسا مىس تاغلار ئىدى. **2** بىرىنچى جەڭ ھارۇسىدىكى قىزىل ئاتلار ئىدى، ئىككىنچى جەڭ ھارۇسىدىكى قارا ئاتلار ئىدى؛ **3** ئۈچىنچى جەڭ ھارۇسىدىكى ئاق ئاتلار، تۆتىنچى جەڭ ھارۇسىدىكى كۈچلۈك چېپار ئاتلار ئىدى. **4** مەن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتىدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ھۇزۇرىدىن چىققان ئاسمانلارنىڭ تۆت روھى. **6** قارا ئاتلار قىبتىلغان ھارۋا شىمالىي زېمىنلار تەرەپكە كىرىدۇ؛ ئاقلار ئۇلارنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ؛ چېپارلار بولسا جەنۇبىي زېمىنلار تەرەپكە ماڭىدۇ. **7** ئاندىن مۇشۇ كۈچلۈك ئاتلار چىقىپ يەر يۈزىدە ئۆياق-بۇياق كېزىشكە ئالدىرايدۇ» ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: «مېڭىڭلار، يەر يۈزىدە ئۆياق-بۇياق مېڭىڭلار» ـ دېدى؛ ئۇلار يەر يۈزىدە ئۆياق-بۇياق ماڭدى. **8** ۋە ئۇ ماڭا ئۇنلۇك ئاۋازدا: «قارا، شىمالىي يەر-زېمىنلار تەرەپكە ماڭغانلار مېنىڭ روھىمدىكى ئاچچىقنى شىمالىي زېمىن تەرەپتە بېسىقتۇردى» ـ دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **10** سۈرگۈن بولۇپ كەلگەنلەردىن، يەنى ھەلداي، توبىيا ۋە يەدايادىن سوۋغاتلارنى قوبۇل قىلغىن؛ شۇ كۈنى ئۇلار بابىلدىن كېلىپ چۈشكەن ئۈيگە، يەنى زەفانىيانىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ ئۈيىگە كىرگىن؛ **11** شۇنداق، كۈمۈش ۋە ئالتۇننى قوبۇل قىلغىن، بۇلاردىن چەمبەرسىمان بىر تاجنى توقۇپ ۋە تاجنى يەھوزادا كىنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئانىڭ بېشىغا كىيگۈزگىن؛ **12** ۋە يەشۇئاغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: قارا كالار، «شاخ» دەپ ئاتالغان ئىنسان! ئۇ ئۆز تۇۋىدىن ئورندا شاخلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرىدۇ» ـ دېگىن. **13** «بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرغۇچى دەل شۇ بولىدۇ؛ ئۇ شۇ شاھانە شان-شەرەپنى زېمىمىسگە ئېلىپ، ئۆز تەختىگە ئولتۇرۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇ تەختىگە ئولتۇرىدىغان كاھىن بولىدۇ؛ خاترجەملىك-ئارامىلتىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەمكارلىق ئۇلار ئىككىسى ئارىسىدا بولىدۇ. **14** مۇشۇ چەمبەرسىمان تاج پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا خەلەم، توبىيا، يەدايالارغا ۋە زەفانىيانىڭ ئوغلىنىڭ مېھرىبانلىقىغا بىر ئەسلەتمە ئۈچۈن قويۇلىدۇ. **15** ۋە يىراقتا تۇرۇۋاتقانلار كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرۇش خىزمىتىدە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىنى كۆتۈزۈل قويۇپ ئاڭلىساڭلار بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ».

7 دارىئۇس پادىشاھنىڭ تۆتىنچى يىلى توققۇزىنچى ئاي، يەنى «خىسلەۋ»نىڭ تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زەكەريانىڭ كەلدى. **2** شۇ چاغدا بەيت-ئەل شەھىرىدىكىلەر شېرەزەر ۋە رەگەم-مەلەكلەرنى پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات سوراشقا ئەۋەتكەندى. **3** بەيت-ئەلدىكىلەر: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى كاھىنلاردىن، شۇنىڭدەك پەيغەمبەرلەردىن: «ھەربىرىمىز كۆپ يىللاردىن بېرى قىلغىنىمىزدەك، بەشىنچى ئايدا ھەربىرىمىز يەنىلا ئۆزىمىزنى باشقىلاردىن ئايرىپ، يىغا-زارىغا ئولتۇرۇشىمىز كېرەكمۇ؟» ـ دەپ سوراڭلار» دەپ تاپىلىغاندى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** «زېمىندىكى بارلىق ئۇرۇۋاتقان خەلققە ھەم كاھىنلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق سورىغىن: ـ «سىلەر مۇشۇ يەتمىش يىلدىن بېرى بەشىنچى ئاي ۋە يەتتىنچى ئايلاردا روزا تۇتۇپ يىغا-زار قىلغىنىڭلاردا، سىلەر ماڭا، ھەققەتەن ماڭا روزا تۇتىۋاتقانلارمۇ؟ **6** يېگىنىڭلار، ئىچكىنىڭلار، بۇ پەقەت ئۆزۈڭلار

ئۆچۆنلا یەپ-ئۆچکنىگلارىدن ئىبارەت بولدى ئەمەسمۇ؟ 7 بۇلار يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى ئاھالىلىك بولغان، تازا ئاۋاتلاشقان چاغلاردا، جەنۇبىي يەھۇدا ۋە تۆۋەن تۈزلەكلىك ئاھالىلىك بولغان چاغلاردا، پەرۋەردىگار بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق جاكارلىغان سۆزلەر ئەمەسمۇ؟ 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زەكەريانىغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەقىقىي ئادالەتنى يۇرگۈزۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت ۋە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىڭلار، 10 تۇل خوتۇن ۋە يېتىم-يېسىرلارنى، يات ئادەملەر ۋە نامراتلارنى بوزەك قىلماڭلار، ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىغا كۆڭلىدە يامانلىق ئويلىمىسۇن. 11 بىراق [ئاتا-بوۋىلىرىڭلار] ئاڭلاشنى رەت قىلغان، ئۇلار جاھىللىق بىلەن بوينىنى تولغاپ، ئاڭلىماسقا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلغان؛ 12 ئۇلار تەۋرات قانۇنىنى ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز روھى بىلەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئەۋەتكەن سۆزلىرىنى ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن كۆڭلىنى ئالماستەك قاتتىق قىلغاندى؛ شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپ چۈشكەن؛ 13 شۇنداق بولدىكى، مەن ئۇلارنى چاقىرغاندا ئۇلار ئاڭلاشنى رەت قىلغاندەك، ئۇلار چاقىرغاندا مەنمۇ ئاڭلاشنى رەت قىلدىم» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، 14 ـ «ۋە مەن ئۇلارنى ئۇلار تونۇمايدىغان بارلىق ئەللەر ئارىسىغا قارا قويۇن بىلەن تارقىتىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ كېتىشى بىلەن زېمىن ۋېيران بولغان، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئۇتۇكەنلەرمۇ، قايتقانلارمۇ بولغان ئەمەس؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ئىللىق زېمىن ۋېيرانە قىلىنغان».

8 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ زىئونغا باغلىغان ئۇتلۇق مۇھەببىتىم قاينىپ تاشتى؛ مېنىڭ ئۇنىڭغا باغلىغان ئۇتلۇق مۇھەببىتىم تۇپەيلىدىن [ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە] غەزىپىم قاينىپ تاشتى. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن زىئونغا قايتىپ كەلدىم، يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماكانلىشىمەن؛ يېرۇسالېم «ھەققەت شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغى «مۇقەددەس تاغ» دەپ ئاتىلىدۇ. 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قېرى بوۋاي-مومايلار يەنە يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا ئولتۇرىدىغان بولىدۇ؛ كۆزلىرى ئۆزۈن بولۇپ، ھەربىرى ھاسىسىنى قولىدا تۇتۇپ ئولتۇرىدۇ؛ 5 شەھەرنىڭ كوچىلىرى ئوينىۋاتقان ئوغۇل-قىز بالىلار بىلەن لىق تولىدۇ. 6 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ ئىش شۇ كۆزلەردە بۇ خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ كۆزىگە ئاجايىب كارامەت كۆرۈندىغىنى بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزۈمگە كارامەت كۆرۈنەمدۇ؟» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆز خەلقىمنى شەرقىي زېمىنلاردىن، غەربىي زېمىنلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ 8 مەن ئۇلارنى ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلار يېرۇسالېمدا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، مەن ھەققەت ۋە ھەققانىيلىقتا ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن». 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆلى سېلىنغان كۈندە ھازىر بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىدىن مۇشۇ كۆزلەردە بايان قىلىنۇاتقان مۇنۇ سۆزلەرنى ئېشىتىۋاتسىلەر، مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ قۇرۇلۇشىغا قولۇڭلار كۆچىلۈك قىلىنسۇن! 10 چۈنكى شۇ كۆزلەردىن ئىلگىرى ئىنسان ئۈچۈن ئىش ھەققى يوق، ئات-ئۇلاغ ئۈچۈنمۇ ئىش ھەققى يوق ئىدى؛ جەبىر-زۇلۇم تۇپەيلىدىن چىققۇچى يا كىرگۈچى ئۈچۈن ئامان-ئېسەنلىك يوق ئىدى؛ چۈنكى مەن ھەربىر ئادەمنى ئۆز يېقىنىغا دۈشمەنلەشتۈردۈم؛ 11 بىراق مەن بۇ خەلقنىڭ قالدىسىغا بۇرۇنقى كۈنلەردىكىدەك بولمايمەن، دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ 12 چۈنكى ئۇرۇق ھوسۇلۇق بولىدۇ، ئۈزۈم تېلى مېۋىلەيدۇ، تۇپراق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ، ئاسمانلار شەبنەملىرىنى بېرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ خەلقنىڭ قالدىسىغا مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىگە قىلىدۇرىمەن. 13 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، سىلەر ئەللەر ئارىسىدا لەنەت بولۇپ قالغىنىڭلارنىڭ ئەكسىچە، ئى يەھۇدا جەمەتى ۋە ئىسرائىل جەمەتى، مەن سىلەرنى قۇتقۇزىمەن، سىلەر [ئۇلارغا] بەخت-بەركەت بولىسىلەر، قورقماڭلار، قوللىرىڭلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغىغاندا مېنىڭ سىلەرگە يامانلىق يەتكۈزۈش نىيىدا بولغىنىم ۋە شۇ [جازا] يولدىن يانمىغىنىمدەك ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ 15 مەن ھازىر، مۇشۇ كۈنلەردە يەنە يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ياخشىلىق يەتكۈزۈش نىيىدا بولدۇم؛ قورقماڭلار. 16 مۇشۇ ئىشلارغا ئەمەل قىلىڭلار: ـ ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا ھەقىقەتنى سۆزلەڭلار؛ دەرۋازىلىرىڭلاردا ھەقىقەتكە، ئامان-تىنچلىققا ئۈيغۇن ھۆكۈملەرنى يۈرگۈزۈڭلار؛ 17 ھېچكىم كۆڭلىدە ئۆز يېقىنىغا يامانلىق ئويلىمىسۇن؛ ھېچقانداق يالغان قەسەمگە شېرىك بولماڭلار؛ چۈنكى مەن دەل بۇلارنىڭ ھەممىسگە نەپرەتلىنىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۆتىنچى ئايدىكى روزا، يەشىنچى ئايدىكى روزا، يەتتىنچى ئايدىكى روزا ۋە ئوننىچى ئايدىكى روزا يەھۇدا جەمەتىگە خۇشاللىق ۋە شاد-خۇرامىلىق، بەختلىك ئىبادەت سورۇنلىرى بولىدۇ؛ شۇڭا ھەققەت ۋە ئاخىرەتمىلىك-تىنچلىقنى سۆيۈڭلار. 20 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نۇرغۇن قوۋملار ۋە كۆپ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى يەنە مۇشۇ يەرگە كېلىدۇ، 21 بىر شەھەردە تۇرۇۋاتقانلار باشقا بىر شەھەرگە بېرىپ ئۇلارغا: «پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە تېز بارايلى؛ مەنمۇ بارىمەن!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. 22 كۆپ قوۋملار ۋە كۆچلۈك ئەللەر پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە يېرۇسالېمغا كېلىدۇ. 23 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شۇ كۈنلەردە ھەرخىل تىلدا سۆزلەيدىغان ئەللەردىن ئون نەپەر ئادەم چىقىپ يەھۇدىي بىر ئادەمنىڭ تونىنىڭ ئېتىكىنى ئۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭغا: «بىز سەن بىلەن بارايلى؛ چۈنكى خۇدانى سەن بىلەن بىللىدۇر، دەپ ئاڭلىدۇق» ـ دەيدۇ.

9 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت ـ خادراك زېمىنى ۋە دەمەشق ئۈستىگە قوندۇ (چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرى ئادەملەر ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ئۈستىدىدۇر)؛ 2 ئۇ يۈلارغا چېگىداش بولغان خاماتقا، تۈر ۋە زىدون ئۈستىگىمۇ قوندۇ. تۈر تولىمۇ «دانا» بولغاچقا، 3 ئۇزى ئۈچۈن قورغان قۇرغان، كۈمۈشنى توپىدەك، ساپ ئالتۇننى كوچىلاردىكى پاتقاقتەك دۈۋىلەپ قويغان. 4 مانا، رەب ئۇنى مال-دۇنياسىدىن ئايرىۋېتىدۇ، ئۇنىڭ كۆچىنى دېڭىزدا يوق قىلىدۇ؛ ئۇ ئوت تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ. 5 ئاشكىلون بۇنى كۆرۈپ قورقىدۇ؛ گازامۇ كۆرۈپ ئازابلىنىپ تولغىنىپ كېتىدۇ؛ ئەكرونمۇ شۇنداق، چۈنكى ئۇنىڭ ئارزۇ-ئۈمىدى تورۇپ كېتىدۇ؛ پادىشاھ گازادىن يوقاپ كېتىدۇ، ئاشكىلون ئادەمزاتسز قالىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئاشدودتا ھارامدىن بولغان بىرسى تۇرىدۇ، مەن فىلىستىيەلەرنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخىرنى يوقىتىمەن. 7 مەن ئاغزىدىن قانلارنى، ئۇنىڭ ھارام يېگەن يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىشلىرى ئارىسىدىن ئېلىپ كېتىمەن؛ ئاندىن قېلىپ قالغانلار بولسا، ئۇلار خۇدايىمىزغا ئەۋە بولۇپ، يەھۇدادا يولباشچى بولىدۇ؛ ئەكرونىنىڭ ئورنى يەبۇس قەبىلىسىدىكىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ. 8 مەن قوشۇن تۇپەيلىدىن، يەنى ئۇتۇپ كەتكۈچى ۋە قايتىپ كەلگۈچى تۇپەيلىدىن ئۆز ئۆيۈم ئەتراپىدا چېدىرىمنى تىكتۇرىمەن؛ ئەزگۈچى قايتىدىن ئۇنىڭدىن ئۆتمەيدۇ؛ چۈنكى ئۆز كۆزۈمۈم بىلەن كۆزىتىمەن. 9 زور شادلان، ئى زىئون قىزى! ئەتىنەلىك ندا قىل، ئى يېرۇسالېم قىزى! قارا ئاڭلار، پادىشاھىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ئۇ ھەققانىي ۋە نىجاتلىق بولىدۇ؛ كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، مادا ئېشەككە، يەنى ئېشەك تەخىيىگە مىنىپ كېلىدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن مەن جەڭ ھارۋىلىرىنى ئەفرائىمدىن، ئاتلارنى يېرۇسالېمدىن مەھرۇم قىلىۋېتىمەن؛ جەڭ ئۇقيالىرىمۇ ئېلىپ تاشلىنىدۇ. ئۇ بولسا ئەللەرگە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى جاكارلاپ يەتكۈزىدۇ؛ ئۇنىڭ

هۆکۆمرانلىقى دېگۈزدن دېگۈزغچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە بولىدۇ. **11** ئەمدى سېنى بولسا، ساڭا چۈشۈرۈلگەن ئەھدە قېنى تۆپەيلىدىن، مەن ئارا گۈىنكى مەھبۇسلارنى سۈسىز ئورەكتىن ئازادلىققا چىقىرىمەن. **12** مۇستەھكەم جايغا قايتىپ كېلىڭلار، ئى ئارزۇ-ئۈمىدنىڭ مەھبۇسلىرى! بۈگۈن مەن جاكارلاپ ئېيتىمەنكى، تارتقان جازالىرىڭىنى ئەكسىنى ئىككى ھەسسىلەپ ساڭا قايتۇرىمەن. **13** چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن يەھۇدانى ئوقيادەك ئېگىلدۈردۈم، ئەفرائىمنى ئوق قىلىپ ئوقياغا سالدىم، مەن ئوغۇل بالىلىرىڭنى ئورىندىن ئۆزغۇزىمەن، ئى زىئون ـ ئۇلار سېنىڭ ئوغۇل بالىلىرىڭغا قارشى جەڭ قىلىدۇ، ئى گرېتسىيە! ئى زىئون، مەن سېنى پالۋانىنىڭ قولىدىكى قىلىچتەك قىلىمەن. **14** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە كۆرۈنىدۇ، ئۇنىڭ ئوقى چاقماقتەك ئېتىلىپ ئۇچىدۇ. رەب پەرۋەردىگار كانايىنى چالىدۇ، ئۇ جەنۇبتىكى دەھشەتلىك قارا قۇيۇنلارنى بىللە ئېلىپ يۈرۈش قىلىدۇ. **15** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مۇداپىئە بولىدۇ، ئۇلار سالغا تاشلىرىنى كۆكۈم قىلىپ، دەسسەپ چەيلەيدۇ، ئۇلار ئىچىۋېلىپ، شاراب كەيپىنى سۈرگەنلەردەك قىيقاس-سۈرەن كۆتۈرىدۇ، ئۇلار [قانغا] مىلەنگەن قۇربانگاھنىڭ بۇرچەكلىرىدەك، [قانغا] تولدۇرۇلغان قاچىلاردەك بولىدۇ. **16** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار بولغان ئۇلارنىڭ خۇداسى ئۇلارنى ئۆزۈم ئۈچۈن ياققان پادام بولغان خەلقىم دەپ بىلىپ قۇتقۇزىدۇ، چۈنكى ئۇلار تاج گۆھەرلىرىدەك ئۆنىڭ زېمىنى ئۈستىدە كۆتۈرۈلىدۇ. **17** شۇنچە زوردۇر ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، شۇنچە قالتىسىتۇر ئۇنىڭ گۈزەللىكى! زىرائەتلەر يىگىتلەرنى، يېڭى شاراب قىزلارنى ياشىنىتىدۇ!

10 پەرۋەردىگاردىن «كېينىكى يامغۇر» پەسلىدە يامغۇرنى تەلەپ قىلىڭلار، پەرۋەردىگار چاقماقلارنى چاقنۇرۇپ، ئۇلارغا مول يامغۇرلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىرىگە ئېتىزدا ئوت-چۆپلەرنى بېرىدۇ. **2** چۈنكى «تۇي بۇتلىرى» بەھنە گەپلەرنى ئېيتقان، پالچىلار يالغان «ئالامەت»لەرنى كۆرگەن، تۈتۈرۈقسىز چۈشلەرنى سۆزلىگەن؛ ئۇلار قۇرۇق تەسەللى بېرىدۇ. شۇڭا خەلق قوي پادىسىدەك تېنەپ كەتتى؛ ئۇلار پادىچىسى بولمىغاچقا، تازار يېمەكتە. **3** مېنىڭ غەزىپىم پادىچىلارغا قوزغالدى، مەن مۇشۇ «تېكە» [يېتە كچىلەرنى] جازالايمەن، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پادىسىدىن، يەنى يەھۇدا جەمەتىدىن خەۋەر ئېلىشقا كەلدى، ئۇ جەڭدە ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ھەيۋەتلىك ئېتىدەك قىلىدۇ. **4** ئۇنىڭدىن [يەنى يەھۇدادىن] «بۇرجەك تېشى»، ئۇنىڭدىن «قوزۇق»، ئۇنىڭدىن «جەڭ ئوقياسى»، ئۇنىڭدىن «ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى» چىقىدۇ. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جەڭدە، [دۈشمەنلەرنى] كوچىلاردىكى پاتقاقنى دەسسىگەندەك چەيلەيدىغان پالۋانلاردەك بولىدۇ؛ ئۇلار جەڭ قىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللىدۇر؛ ئۇلار ئاتلىق ئەسكەرلەرنىمۇ يەرگە قارىتىپ قويىدۇ. **6** مەن يەھۇدا جەمەتىنى كۈچەيتىمەن، يوسۇپنىڭ جەمەتىنى قۇتقۇزىمەن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن ئولتۇراقلاشتۇشقا قايتۇرىمەن، چۈنكى مەن ئۇلارغا رەھىم-شەپقەتنى كۆرسىتىمەن. ئۇلار مەن ھېچقاچان تاشلىۋەتمىگەندەك بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمەن، مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن. **7** ئەفرائىمدىكىلەر پالۋاندەك بولىدۇ، كۆڭۈللىرى شاراب كەيپىنى سۈرگەنلەردەك خۇشاللىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى يۈنى كۆرۈپ خۇشاللىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگاردىن شادلىنىدۇ. **8** مەن ئۇشقىرتىپ، ئۇلارنى يىغىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىمەن؛ ئۇلار ئىلگىرى كۆپەيىپ كەتكەندەك كۆپەيىدۇ. **9** مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىدا ئۇرۇقتەك چاچىمەن؛ ئاندىن ئۇلار مېنى يىراق جايلاردا ئەسلەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىلىرى بىلەن ھايات قېلىپ، قايتىپ كېلىدۇ. **10** مەن ئۇلارنى قايتىدىن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كېلىمەن، ئاسۇريەدىنمۇ چىقىرىپ يىغىمەن؛ ئۇلارنى گىلئېاد ۋە لۇبان زېمىنغا ئېلىپ كىرگۈزىمەن؛ يەر-زېمىن ئۇلارنى پاتقۇزالمايدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ، ئۇ جەبىر-جاپا دېگۈزدىن ئۆتۈپ، دېگۈزدىكى دولقۇنلارنى ئۇرىدۇ؛ نىل دەرياسىنىڭ تەگلىرى قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئاسۇريەنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرى پەس قىلىنىدۇ، مىسىردىكى شاھانە ھاسىمۇ يوقىلىدۇ. **12** مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگار ئارقىلىق كۈچەيتىمەن؛ ئۇلار ئۆنىڭ نامىدا ماڭىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

11 ئى لۇۋان، ئوت سېنىڭ كېدىر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلىرىڭنى تاچ! **2** ۋايساگلار، ئى قارىغايلار، چۈنكى كېدىر يىقىلدى، ئېسىل دەرەخلەر ۋەيران قىلىندى؛ ۋايساگلار، ئى باشاندىكى دۇب دەرەخلىرى، چۈنكى باراقسان ئورمان يىقىتىلدى! **3** پادىچىلارنىڭ ۋايسىغان ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئۇلارنىڭ شەرىپى [پولغان چىمەن-يايلاق] ۋەيران قىلىندى؛ ئارسلانلارنىڭ ھۇركىرىگەن ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېخرى بولغان [بۈك-باراقسانلىق] ۋەيران قىلىندى. **4** پەرۋەردىگار خۇدايىم مۇنداق دەيدۇ: ـ بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادىنى باققىن! **5** ئۇلارنى سېتىۋالغانلار ئۇلارنى بوغۇزلىۋەتكەنده ھېچ گۇناھكار دەپ قارامايدۇ، ئۇلارنى سېتىۋەتكەنلەر: «پەرۋەردىگارغا شۈكۈر! چۈنكى بېيىپ كەتتىم!» ـ دەيدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆز پادىچىلىرى ئۇلارغا ئېچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ. **6** چۈنكى مەن زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارغا يەنە ئېچىمنى ھېچ ئاغرىتمايمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ۋە مانا، مەن ئادەملەرنى، ھەربىرىنى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىغا ۋە ئۆز پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ مانا، يۇلار زېمىنى خاراب قىلىدۇ، مەن ئۇلارنى يۇلارنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزمايمەن. **7** شۇڭا مەن «بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادا»نى يېقىپ ئۇردۇم، بولۇپمۇ پادىنىڭ ئارىسىدىكى مىسكىن مۇمىنلەرنى باققىم. مەن ئۆزۈمگە ئىككى تاياقنى ئالدىم؛ بىرىنچىسىنى «شاپائەت»، ئىككىنچىسىنى «رىشتە» دەپ ئاتىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن مەن پادىنى باققىم. **8** شۇنىڭدەك مەن بىر ئاي ئىچىدە ئۈچ پادىچىنى ھالاك قىلدىم؛ مېنىڭ جېنىم بۇ [خەلقتىن] بىزار بولدى ۋە ئۇلارنىڭ جېنى مېنى ئۈچ كۆردى. **9** مەن: «مەن سىلەرنى باقمايمەن؛ ئۆلەي دەپ قالغانلىرى ئۆلۈپ كەتسۇن؛ ھالاك بولاي دەپ قالغانلىرى ھالاك بولسۇن؛ تىرىك قالغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرىنىڭ گۆشىنى يېسۇن» ـ دېدىم. **10** مەن «شاپائەت» دېگەن تايىقىمنى ئېلىپ سۇندۇرىۋەتتىم، شۇنىڭدەك مېنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن بولغان ئەھدەمنى سۇندۇرۇۋەتتىم. **11** ئەھدە شۇ كۈنى بىكار قىلىۋېتىلدى؛ شۇڭا پادا ئارىسىدىكى ماڭا دىققەت قىلغان مىسكىن مۇمىنلەر بۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **12** ۋە مەن ئۇلارغا: «مۇۋاپىق كۆرسەڭلار، مېنىڭ ئىش ھەققىمنى بېرىڭلار؛ بولمىسا بولدى قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇڭا ئۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىمگە ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى تارازىغا سالدى. **13** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا بۇ ئۇلار ماڭا بېكىتكەن قالتىس باھا! ئۇنى ساپالچىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ بەر!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ساپالچىنىڭ ئالدىغا چۈرىۋەتتىم. **14** ئاندىن مەن يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ قېرىنداشلىقىنى ئۈزۈش ئۈچۈن، ئىككىنچى تايىقىمنى، يەنى «رىشتە»نى سۇندۇرۇۋەتتىم. **15** ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن ئەمدى يەنە ئەرزىمەس پادىچىنىڭ قورالىرىنى ئال. **16** چۈنكى مانا، مەن زېمىندا بىر پادىچىنى ئورندىن ئۆزغۇزىمەنكى، ئۇ ھالاك بولاي دېگەنلەردىن خەۋەر ئالمايدۇ، تېنەپ كەتكەنلەرنى ئىزدىمەيدۇ، يارىلانغانلارنى ساقايتمايدۇ، ساغلاملارنىمۇ باقمايدۇ؛ ئۇ بەلىكى سەمرىگەنلەرنىڭ گۆشىنى يەيدۇ، ھەتتا تۇياقلىرىنى يېرىپ يەيدۇ. **17** پادىنى تاشلىۋەتكەن ئەرزىمەس پادىچىنىڭ ھالىغا ۋاي! قىلىچ ئۇنىڭ بىلىكى ۋە ئوڭ كۆزىگە چۈشىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلىكى پۈتۈنلەي يىگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ كۆزى پۈتۈنلەي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ.

12 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت: ـ ئاسمانلارنى يايغۇچى، يەرنىڭ ئۇلىنى سالغۇچى، ئادەمنىڭ روھىنى ئۇنىڭ ئىچىدە ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **2** مانا، مەن يېرۇسالېمنى ئەترابىدىكى بارلىق ئەللەرگە كىشىلەرنى دەككە-دۈككىگە سالىدىغان ئاپقۇر قىلىمەن؛ يېرۇسالېمغا چۈشىدىغان مۇھاسىرە يەھۇداغىمۇ چۈشىدۇ. **3** شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، مەن يېرۇسالېمنى بارلىق ئەللەرگە ئېغىر يۈك بولغان تاش قىلىمەن؛ كىم ئۇنى ئۆزىگە يۈكلىسە يارىلانماي قالمايدۇ، يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ. **4** شۇ كۈنى مەن ھەممە ئاتلارنى ساراسىمگە سېلىپ، ئاتلىقلارنى ساراڭ قىلىپ ئۇرىمەن؛ بىراق يەھۇدا جەمەتىنى كۆزۈمدە ئۇتىمەن، ئەللەردىكى ھەربىر ئاتنى بولسا كورلۇق بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ

يولباڭچىلىرى كۆتكىلده: «يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، تۇلارنىڭ خۇداسى ئاركىلىق ماڭا كۆچ بولدۇ» دەيدۇ. 6 شۇ كۈنى مەن يەھۇدانىڭ يولباڭچىلىرىنى ئوتۇنلار ئارىسىدىكى ئوتدانەدەك، تۆنچىلەر ئارىسىدىكى مەشئەلدەك قىلىمەن؛ تۇلار ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنى، يەنى ئوڭ ۋە سول تەرىپىدىكىلەرنى يەۋېتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىكىلەر يەنە تۆز جايىدا، يەنى يېرۇسالېم شەھىردە تۇرىدىغان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگار ئاۋۋال يەھۇدانىڭ چېدىرلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛ سەۋەبى ـ داۋۇت جەمەتىنىڭ شان-شەرىپى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ شان-شەرىپى يەھۇدانىڭكىدىن تۆلۈغلانماسلىقى ئۈچۈندۇر. 8 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغدايدۇ؛ تۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئەلەڭشىپ قالغانلارمۇ شۇ كۈنى داۋۇتەك پالۋان بولىدۇ؛ داۋۇت جەمەتى بولسا خۇدادەك، يەنى تۇلارنىڭ ئالدىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدەك كۆچلۈك بولىدۇ. 9 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن بارلىق ئەللەرنى ھالاك قىلىشقا كىرىشىمەن. 10 ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار تۇستىگە شاپائەت يەكئىزگۈچى ۋە شاپائەت تىلگۈچى روھنى قۇيىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار تۇزلىرى سانچىپ تۇلتۇرغىن ماڭا يەنە قارايدۇ؛ بىرسىنىڭ تۇنجى ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرگەندەك تۇلار تۇنىڭ ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ يەككە-يېگانە ئوغلىدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەم تارتقىنىدەك تۇلار تۇنىڭ ئۈچۈن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 11 شۇ كۈنى يېرۇسالېمدا غايەت زور يىغا-زار كۆتۈرۈلىدۇ؛ ئۇ مەگىددو جىلغىسىدىكى «خاداد-رىممون»دا كۆتۈرۈلگەن يىغا-زارەدەك بولىدۇ. 12 زېمىن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ھەربىر ئائىلە ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ. داۋۇت جەمەتى ئايرىم ھالدا، تۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، ناتان جەمەتى ئايرىم ھالدا، تۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا؛ 13 لاۋۋي جەمەتى ئايرىم ھالدا، تۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا؛ شىمەي جەمەتى ئايرىم ھالدا، تۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، 14 بارلىق تىرىك قالغان ئائىلىلەر، يەنى ھەربىر ئائىلە ئايرىم-ئايرىم ھالدا ۋە تۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ.

13 شۇ كۈنى داۋۇت جەمەتى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن گۇناھنى ۋە پاسكىنىلىقنى يۇيىدىغان بىر بۇلاق ئېچىلىدۇ. 2 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن مەبۇدلارنىڭ نامىلىرىنى زېمىندىن يوقىتىمەنكى، تۇلار يەنە ھېچ ئەسلىمىيدۇ؛ ۋە مەن پەيغەمبەرلەرنى ۋە پاسكىنا روھنىمۇ زېمىندىن چىقىرىپ يۇتكىۋېتىمەن. 3 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، بىرەيلەن يەنىلا پەيغەمبەرچىلىك قىلىپ بېشارەت بېرەي دېسە، تۇنىڭ تۇزىنى تۇغقان ئاتا-ئانىسى تۇنىڭغا: «سەن ھايات قالمايسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يالغان گەپ قىلۋاتىسەن» دەيدۇ؛ ئاندىن تۇزىنى تۇغقان ئاتا-ئانىسى تۇنى بېشارەت بېرۋاتقىنىدىلا سانچىپ تۇلتۇرىدۇ. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەربىرى تۇزلىرى بېشارەت بېرىۋاتقاندا كۆرگەن كۆرۈنۈشتىن خجىل بولىدۇ؛ تۇلار خەقنى ئالداش ئۈچۈن ئىككىنچى چۈپۈرلۈق چاپانى كىيمەيدۇ؛ 5 تۇ: «مەن پەيغەمبەر ئەمەس، مەن پەقەت تېرىقچىمەن؛ چۈنكى ياشلىقىمدىن تارتىپ تۇپراق بىلەن تىرىكچىلىك قىلۋاتىمەن» ـ دەيدۇ. 6 ئەمدى بىرسى تۇنىڭغا: «ھەي، ئەمدى سېنىڭ مەيدەڭدىكى بۇ زەخمىتىلەر نېمە؟» ـ دېسە، تۇ: «دوستلىرىمنىڭ تۇيىدە يارىلىنىپ قالدىم» ـ دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 ئويغان، ئى قىلىچ، مېنىڭ پادىچىمغا، يەنى مېنىڭ شېرىكىم بولغان ئادەمگە قارشى چىق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار؛ ـ پادىچىنى ئۇرۇۋەت، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ؛ مەن قولۇمنى كىچىك پېشىلارنىڭ تۇستىگە چۇشۇرۇپ تۇرغۇزىمەن. 8 زېمىندا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۇچتىن ئىككى قىسمى قىرىلىپ تۇلىدۇ؛ بىراق تۇچتىن بىر قىسمى تۇنىڭدا تىرىك قالىدۇ. 9 ئاندىن مەن تۇچىنچى قىسمىنى ئوتقا كىرگۈزىمەن، تۇلارنى كۆمۈش تاۋلىغاندەك تاۋلايمەن، تالتۇن سىناغاندەك تۇلارنى سىنايمەن؛ تۇلار مېنىڭ نامىمنى چاقىرىپ ندا قىلىدۇ ۋە مەن تۇلارغا جاۋاب بېرىمەن؛ مەن: «بۇ مېنىڭ خەلقىم» دەيمەن؛ تۇلار: «پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم» ـ دەيدۇ.

14 مانا، پەرۋەردىگارغا خاس كۈن كېلىدۇ؛ [تۇ كۈنى] ئارا-ئىدىن مال-مۇلكۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ بۇلۇشۇۋېلىنىدۇ. 2 مەن بارلىق ئەللەرنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا يىغىمەن؛ شەھەر ئىشغال قىلىنىدۇ، ئۆيلەر بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ، قىز-ئايالىلار ئاياغ-ئاستى قىلىنىدۇ؛ شەھەرنىڭ يېرىمى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن قىلىنىدۇ؛ ئىرىك قالغان خەلق شەھەردىن ئېلىپ كېتىلمەيدۇ. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار چىقىپ شۇ ئەللەر بىلەن تۇرۇشىدۇ؛ تۇ ئۇنىڭ جەڭ قىلغان كۈندىكىدەك تۇرۇشىدۇ. 4 تۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالېمنىڭ شەرقىي تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەيتۇن تېغىدا تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زەيتۇن تېغى ئوتتۇرىدىن شەرق ۋە غەرب تەرەپكە يېرىلىدۇ؛ زور يوغان بىر جىلغا پەيدا بولىدۇ؛ تاغنىڭ يېرىمى شىمال تەرەپكە، يېرىمى جەنۇب تەرەپكە يۇتكىلىدۇ. 5 ۋە سىلەر مېنىڭ تاغلىرىمنىڭ دەل مۇشۇ جىلغىسى بىلەن قاچىسىلەر؛ چۈنكى تاغلارنىڭ جىلغىسى تازەلىگىچە بارىدۇ؛ سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ئۇززىيانىڭ كۈنلىرىدە بولغان يەر تەۋرەشتە قاچقىنىڭلاردەك قاچىسىلەر. ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىم كېلىدۇ؛ ھەمدە سەن بىلەن بارلىق «مۇقەددەس بولغۇچىلار»مۇ كېلىدۇ! 6 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، نۇر توختاپ قالىدۇ؛ پارلاق يۇلتۇزلارمۇ قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ؛ 7 بىراق ئۇ پەرۋەردىگارغا مەلۇم بولغان ئالاھىدە بىر كۈن، يا كېچە يا كۈندۈز بولمايدۇ؛ شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، كەچ كىرگەندە، ئالەم يورۇتۇلىدۇ. 8 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ھاياتلىق سۈلىرى يېرۇسالېمدىن ئېقىپ چىقىدۇ؛ تۇلارنىڭ يېرىمى شەرقىي دېڭىزغا، يېرىمى غەربىي دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ؛ يازدا ۋە قىشتا شۇنداق بولىدۇ. 9 پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدە پادىشاھ بولىدۇ؛ شۇ كۈنى پەقەت بىر «پەرۋەردىگار» بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] بىردىنبىر تۇنىڭلا نامى بولىدۇ. 10 گىبىادىن يېرۇسالېمنىڭ جەنۇبىدىكى رىممونغىچە بولغان پۈتۈن زېمىن (ئارابا)دەك تۇزلەڭلىككە ئايلاندۇرۇلىدۇ؛ يېرۇسالېم بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دىن «بىرىنچى دەرۋازا»غىچە ۋە يەنە «يۇرجەك دەرۋازىسى»غىچە، «ھاننانىيەلنىڭ مۇنارى»دىن پادىشاھنىڭ شاراب كۆلچەكلىرىگىچە يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ؛ لېكىن شەھەر يەنىلا تۇز جايىدا شۇ پېتى تۇرىدۇ؛ 11 ئادەملەر يەنە تۇنىڭدا تۇرىدۇ. «ھالاك پەرمانى» يەنە ھېچ چۈشۈرۈلمەيدۇ؛ يېرۇسالېم خاتىرجەملىكتە تۇرىدۇ. 12 ۋە پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغان بارلىق ئەللەرنى تۇرۇشقا ئىشلەتكەن ۋابا شۇنداق بولىدۇكى، تۇلار تۇرە بولسىلا گۈشلىرى چىرىپ كېتىدۇ؛ كۆزلىرى چاناقلىرىدا چىرىپ كېتىدۇ؛ تىللىرى ئاغزىدا چىرىپ كېتىدۇ. 13 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، تۇلارنىڭ ئارىسىغا پەرۋەردىگاردىن زور بىر ئالاقزادىلىك چۈشىدۇ؛ تۇلار ھەربىرى تۇز يېقىنىنىڭ قولىنى تۇتۇشىدۇ؛ ھەربىرىنىڭ قولى يېقىنىنىڭ قولىغا قارشى كۆتۈرۈلىدۇ. 14 يەھۇدامۇ يېرۇسالېمدا جەڭ قىلىدۇ؛ ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنىڭ مال-مۇلۇكلىرى جەم قىلىپ يىغىلىدۇ ـ سان-ساناقسىز ئالتۇن-كۈمۈش ۋە كىيىم-كېچەكلەر بولىدۇ. 15 ئات، قېچىر، تۆگە، ئېشەك، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارگاھلىرىدا بولغان بارلىق مال-ۋارانلار ئۇستىگە چۈشكەن ۋابا يۇقىرىقى ۋاباغا ئوخشاش بولىدۇ. 16 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن ھەمەلە ئەللەردىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھەر يىلى يېرۇسالېمغا، پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا ۋە « كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقىدۇ. 17 شۇنداق بولىدۇكى، يەر يۈزىدىكى قوۋم-جەمەئەتلەردىن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەتكە چىقمىغانلار بولسا، ئەمدى تۇلارنىڭ تۇستىگە يامغۇر ياغمايدۇ. 18 مىسىر جەمەتى چىقىپ ھازىر بولمىسا، تۇلارغىمۇ يامغۇر بولمايدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار « كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەر ئۇستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابا تۇلارغىمۇ چۈشۈرۈلىدۇ. 19 بۇ مىسىرنىڭ جازاسى، شۇنداقلا « كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەرنىڭ جازاسى بولىدۇ. 20 شۇ كۈنى ئاتلارنىڭ قوڭغۇراقلىرى ئۇستىگە «پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ پاك-مۇقەددەس بولسۇن!» دەپ يېزىلىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ قۇربانگاھ ئالدىدىكى قاچىلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ؛ 21 يېرۇسالېمدىكى ۋە يەھۇدادىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ؛ قۇربانلىق قىلغۇچىلار

كېلىپ تۇلارنى ئېلىپ قۇربانلىق گۆشلىرىنى پىشۇرىدۇ، شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىدە «قانائانلىق-سودىگەر» ئىككىنچى بولمايدۇ.

مالاکی

1 پەرۋەردىگاردىن مالاكىغا يۈكلەنگەن ۋەھيە، تۇ ئارقىلىق ئىسرائىلغا كەلگەن: ـ **2** ـ مەن سىلەرنى سۆيۈپ كەلدىم ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ براق سىلەر: «سەن بىزنى قانداقتۇ سۆيۈپ كەلدىڭ؟» ـ دەيسىلەر. ئەساۋ ياقۇپقا تاكا بولغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ براق ياقۇپنى سۆيدۇم، **3** ئەساۋغا نەپرەتلەندىم، تۇنىڭ تاغلىرىنى چۆل قىلدىم، مىراسىنى چۆل-باياۋاندىكى چىلبۆرىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردىم. **4** ئېدوم: «بىز ۋەيران قىلىندۇق، براق بىز خارابلەشكەن جايلارنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز» ـ دېسە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ تۇلار قۇرىدۇ، براق مەن تۇرۇۋېمەن، خەقلەر تۇلارنى «رەزىللىكنىڭ زېمىنى»، «پەرۋەردىگار مەڭگۈگە غەزەپلىنىدىغان ئەل» دەپ ئاتايدۇ. **5** سىلەرنىڭ كۆزلىرىگىلار بۇنى كۆرۈپ: «پەرۋەردىگار ئىسرائىل چېگراسىنىڭ سىرتىدا ئۇلۇغلاندى!» ـ دەيسىلەر. **6** ـ ئوغۇل ئاتىسىنى، قۇل ئىگىسىنى ھۆرمەتلەيدۇ، ئەمدى مەن ئاتا بولسام، ھۆرمىتىم قېنى؟ ئىگە بولسام، مەندىن بولغان ئەيمىنىش قېنى؟ ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سىلەرگە شۇنداق دەيدۇ، ئى مېنىڭ نامىمنى كەمسىتكەن كاھىنلار! براق سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ نامىڭنى كەمسىتىپتۇق؟» ـ دەيسىلەر. **7** سىلەر قۇربانگاھىم ئۈستىگە يۇلغانغان ئوزۇقنى سۈنىسىلەر، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ سېنى يۇلغاپ قويدۇق؟» ـ دەيسىلەر، ئەمەلىيەتتە سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنىنىڭ تاينى يوقتۇر» ـ دەيسىلەر. **8** كور مالنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبەھلىك ئەمەسمۇ؟ توكۇر ياكى كېسەل مالنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبەھلىك ئەمەسمۇ؟ ھازىر بۇنى سېنىڭ ۋالىيىڭغا سۇنۇپ باق؛ تۇ سەندىن خۇرسەن بولامدۇ؟ ساڭا يۈز-خاتىرە قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ ئەمدى، قېنى، سىلەر تەڭرىدىن بىزگە شەپقەت كۆرسەتكەيسەن دەپ ئۆتۈنۈپ بېقىڭلار، قولۇڭلاردىن مۇشۇلار كەلگەندىن كېيىن، تۇ سىلەردىن ھەرقانداقىڭلارنى قوبۇل قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **10** ـ ئاراڭلاردىن دەرۋازىلارنى ئېتىپ قويغۇدەك بىرسى چىقمامدۇ؟ شۇنداق بولغاندا سىلەر قۇربانگاھىمدا بىكاردىن-بىكار ئوت قالاپ يۈرمەيتتىڭلار. مېنىڭ سىلەردىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە قولۇڭلاردىن ھېچقانداق «ئاشلىق ھەدىيە»نى قوبۇل قىلمايمەن. **11** كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا مېنىڭ نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، ھەربىر جايدا نامىمغا خۇشبۇي سېلىنىدىغان بولىدۇ، پاك بىر «ئاشلىق ھەدىيە» سۇنۇلىدۇ، چۈنكى نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **12** براق سىلەر بولساڭلار: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنى بۇلغانغان، تۇنىڭ مېۋىسى، يەنى ئاش-ئوزۇقى نەپرەتلىكتۇر» ـ دېگىنىڭلاردا، سىلەر ئۇنى ھارام قىلىسىلەر، **13** ۋە سىلەر: «مانا، تېمىدىگەن ئاۋارىچىلىك!» دەيسىلەر ۋە ماڭا قاراپ دېمىغىڭلارنى قاقىسىلەر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. ـ سىلەر يارىلانغان، توكۇر ھەم كېسەل ماللارنى ئېلىپ كېلىسىلەر. قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى شۇ پېتى ئېلىپ كېلىسىلەر، مەن بۇنى قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلامدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** بەرھەق، پادىسىدا قوچقار تۇرۇپ، رەببىگە قىلغان قەسىمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن بۇلغانغان نەرسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان ئالداڭچى لەنەتكە قالىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلۇغ پادىشاھدۇرمەن، نامىم ئەللەر ئارىسىدا ھۆرمەتلىنىدىغان بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار.

2 ـ ئەمدى، ھەي كاھىنلار، بۇ ئەمر-پەرمان سىلەرگە چۈشتى: ـ **2** سىلەر ئاڭلىمىساڭلار، ناممىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈشكە كۆڭۈل قويمىساڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئاراڭلارغا لەنەتنى چۈشۈرۈپ ئەۋەتىمەن؛ سىلەرنىڭ بەركەتلىرىڭلارغىمۇ لەنەت قىلىمەن. بەرھەق، مەن ئاللىقاچان ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدۇم، چۈنكى سىلەر [شەرىيىمگە] كۆڭۈل قويمىدىڭلار. **3** مانا، مەن تۇرۇقلىرىڭلارغا تەنبىھ بېرىمەن، سىلەرنىڭ يۈزۈڭلارگە پوق، ھېيتىڭلاردىكى پوقنى سۈرتىمەن؛ بىرسى سىلەرنى شۇ پوق بىلەن بىللە ئاپىرىپ تاشلايدۇ. **4** شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ سىلەرگە بۇ ئەمرنى ئەۋەتكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، مەقسىتى، مېنىڭ لاۋىي بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنىڭ ساقلىنىۋېرىشى ئۈچۈنىدۇر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن تۈزگەن ئەھدەم ھاياتلىق ھەم ئارام-خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇنى مەندىن قورقسۇن دەپ بۇلارنى ئۇنىڭغا بەردىم؛ ئۇ مەندىن قورقۇپ نامىم ئالدىدا تىترىگەنىدى. **6** ئاغزىدىن ھەقىقەتنىڭ تەلىم-تەربىيىسى چۈشمىگەن، لەۋلىرىدىن ناھەقلىق تېپىلمىغان؛ ئۇ ئارامىلىق-خاتىرجەملىك ھەم دۈرۈسلۇقتا مەن بىلەن بىللە ماڭغان، نۇرغۇن كىشىلەرنى قەبىھلىكتىن ياندۇرغان. **7** چۈنكى كاھىنىنىڭ لەۋلىرى ئىلىم-بىلىمنى ساقلىشى كېرەك، خەقلەر ئۇنىڭ ئاغزىدىن تەۋرات-قانۇننى ئىزدىشى لازىم؛ چۈنكى ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسىدۇر. **8** ـ براق سىلەر يولدىن چەتنەپ كەتتىڭلار؛ سىلەر نۇرغۇن كىشىلەر ئۈچۈن تەۋرات-قانۇننى بۇزتلىكاشىڭلا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار؛ سىلەر لاۋىي بىلەن تۈزۈلگەن ئەھدىنى بۇزغانلىسىلەر ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، **9** ـ شۇڭا مەن سىلەرنىمۇ پۈتۈن خەلق ئالدىدا نەپرەتلىك ۋە پەسكەش قىلدىم، چۈنكى سىلەر يوللىرىمنى تۇتمىغان، شۇنداقلا تەۋرات-قانۇننى ئىجرا قىلغاندا بىر تەرەپكە يان باسقان. **10** ـ بىزدە بىر ئاتا بار ئەمەسمۇ؟ بىزنى يارىتقۇچى يەقەت بىرلا تەڭرى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ھەربىرىمىز تۇز قېرىندىشىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى بۇلغايمىز؟ **11** يەھۇدا ۋاپاسىزلىق قىلدى، ئىسرائىلدا ھەم يېرۇسالېمدا يىرگىنچلىك بىر ئىش سادىر قىلىندى؛ چۈنكى يەھۇدا پەرۋەردىگار سۆيگەن مۇقەددەس جايىنى بۇلغاپ، يات بىر ئىلاھنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالدى. **12** ئۇنداق قىلغۇچى، يەنى ئازدۇرغۇچى بولسۇن، ئازدۇرۇلغۇچى بولسۇن، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نى ئېلىپ كەلگۈچى بولسۇن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ياقۇپنىڭ چېدىرلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلايدۇ. **13** سىلەر شۇنىڭدەك شۇنداق قىلىسىلەركى، قۇربانگاھنى كۆز ياشلىرى، يىغا، ئاھ-زارلار بىلەن قاپلايسىلەر ـ چۈنكى ئۇ قۇربانلىق-ھەدىيىلەرگە ھېچ قارىمايدىغان بولدى، ئۇنىڭدىن ھېچ رازى بولماي قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلمايدىغان بولدى. **14** براق سىلەر: «نېمىشقا؟» دەپ سورايسىلەر. ـ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن ۋە ياشلىقىڭدا ئالغان ئايالىڭ ئوتتۇرىسىدا گۇۋاھچى بولغاندى؛ سەن ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلدىڭ، گەرچە ئۇ سېنىڭ ھەمراھىڭ ۋە سەن ئەھدە تۈزگەن ئايالىڭ بولسىمۇ. **15** خۇدا [ئەر-ئايالنى] بىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇنداقلا، بۇنىڭغا روھىنى قالدۇرغان ئەمەسمۇ؟ [خۇدا] نېمىشقا ئۇلارنى بىر قىلدى؟ چۈنكى ئۇ ئۇلاردىن ئىخلاسمەن پەرزەنت كۆتىگەندى. ئەمدى ھەربىرىڭلار تۇز قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىسى ياشلىقتا ئالغان ئايالىغا ۋاپاسىزلىق قىلمىسۇن! **16** چۈنكى مەن تالاق قىلىشقا ئۆچتۇرمەن، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇدالىسى پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭدەك تۇز تونىغا زومبۇرلۇق چاپلاشتۇرۇۋالغۇچىغا ئۆچمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. ـ شۇڭا قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىڭلار ۋاپاسىزلىق قىلماڭلار! **17** ـ سىلەر سۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىدىڭلار، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ ئۇنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويماپتۇق؟» ـ دەيسىلەر. سەۋر-تاقىتىنى قويمىغانلىقىڭلار بولسا دەل: «رەزىللىك قىلغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ياخشىدۇر، ئۇ ئۇلاردىن خۇرسەن بولىدۇ»، يا كى «ئادالەتنى يۈرگۈزگۈچى خۇدا زادى نەدىدۇر؟» ـ دېگىنىڭلەردە بولامدۇ!

3 ـ مانا ئەمدى مەن ئۆز ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا يول تەييارلايدۇ؛ سىلەر ئىزدىگەن رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەھدە ئەلچىسى ئۆز ئىبادەتخانىسىغا ئۈچۈقسىز كىرىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **2** ـ براق ئۇنىڭ كەلگەن كۈنىدە كىم چىدىيالىسۇن؟ ئۇ كۆرۈنگەندە كىم ئۇرالىسۇن؟ چۈنكى ئۇ تاۋلىغۇچىنىڭ ئوتى، كىرچىنىڭ ئاقارتقۇچ شولتىسىدەك بولىدۇ؛ **3** ئۇ كۈمۈشنى تاۋلىغۇچى ھەم ئېرىغدىغۇچىدەك تاۋلاپ ئولتۇرىدۇ؛ لاۋىينىڭ بالىلىرىنى

ساپلاشتۇرىدۇ، ئۇلارنى ئالتۇن-كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھەققانىيلىقتا قىلىنغان قۇربانلىق-ھەدىيەنى سۈندۈرۈپ 4 ئاندىن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ قۇربانلىق-ھەدىيىلىرى پەرۋەردىگارغا كونا زامانلاردىكىدەك، ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردىكىدەك شېرىن بولىدۇ. 5 مەن ھېساب ئېلىشقا سىلەرگە يېقىن كېلىمەن؛ مەن سېھىرگەرلەرگە، زىناخورلارغا، يالغان قەسەم ئىچكۈچىلەرگە، مەدىكارلارنىڭ ھەققىنى تۇتۇۋېلىپ بوۋەك قىلغۇچىلارغا، تۇل خوتۇنلار ھەم يېتىم-يېسىرلارنى خارلىغۇچىلارغا، يات ئادەملەرنى تۈز ھەققىدىن ئايرىۋەتكۈچىلەرگە، شۇنىڭدەك مەندىن ھېچ قورقمىغانلارغا تېزدىن ئەيىبلىگۈچى گۈۋاھچى بولىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 6 چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار تۈزگەرمەستۇرمەن؛ شۇڭا سىلەر، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى، تۈگەشمىگەنسىلەر. 7 ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ سىلەر بەلگىلىمىلىرىمدىن چەتنەپ، ئۇلارنى ھېچ تۇتمىغانسىلەر. مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن يېنىڭلارغا قايتىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر: «بىز قانداقتۇ قايتىپ كېلىمىز؟» ـ دەيسىلەر. 8 ئادەم خۇدانىڭكىنى بۇلىسا بولامدۇ؟ ـ بىراق ماڭا مېنىڭكىنى بۇلاپ كەلدىڭلار. سىلەر يەنە: «بىز قانداقسىگە ساڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىمىز» ـ دەيسىلەر. سىلەر «ئوندىن بىر» ئۇلۇش تۆشۈلىرىڭلارنى ھەم «كۆتۈرمە ھەدىيەلەر»نى سۈنغىنىڭلاردا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 سىلەر ئېغىر بىر لەنەتكە قالدىڭلار، چۈنكى ماڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىسىلەر ـ سىلەر بۇ پۈتكۈل «يات ئەل» شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر! 10 ئەمدى ئۈيۈمدە ئاشلىق بولۇش ئۈچۈن پۈتكۈل «ئوندىن بىر» ئۇلۇش تۆشرىنى ئامبارغا ئېلىپ كېلىڭلار ۋە شۇنداقلا مېنى سىناپ بېقىڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن ئاسماننىڭ دېرىزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ سىلەرگە پاتقۇزالمىغۇدەك بىر بەركەتنى تۆكۈپ بېرىدىغانلىقىمنى كۆرۈپ باقامسىلەر؟ 11 شۇنداق بولغاندىلا مەن سىلەرنى دەپ يەنە يالمىغۇچىنى ئەيىبلەيمەن، ئۇ تويۇرىقىڭلاردىكى مېۋىلەرنى ۋەيران قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ باغ-ئېتىزلىرىڭلاردىكى تال ئۈزۈملەر ۋاقىتسىز تۆكۈلۈپ كەتمەيدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 12 ـ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەر سىلەرنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، چۈنكى يېرىڭلار ئادەمنى ھۇزۇرلاندۇرىدىغان بىر زېمىن بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 13 ـ سىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلار ماڭا قاتتىق تەگدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر يەنە: «بىز سەن بىلەن قارشىلىشىدىغان نېمە سۆز قىلدۇق؟» ـ دەيسىلەر. 14 ـ سىلەر: «خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇش بېھۇدىلىكتۇر» ھەم: «ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتۇشىمىز ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ماتەم تۇتقان كىشىلەردەك يۈرۈشىمىزنىڭ نېمە پايدىسى؟» ـ دەيسىلەر، 15 ھەم شۇنىڭدەك: «تەكەبىۋارلارنى بەختلىك دەپ ئاتايمىز؛ رەزىللىك قىلغۇچىلار رونىق تاپىدۇ؛ ئۇلار بەرھەق خۇدانى سىنايدۇ، بىراق قۇتۇلۇپ كېتىدۇ» ـ دەيسىلەر. 16 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار [بۇنى ئاڭلاپ] پات-پات بىر-بىرى بىلەن مۇڭداشتى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى نەزىرىگە ئالدى، سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ نامىنى سېغىنغانلار ئۈچۈن ئەسلەتمە بولغان بىر خاتىرە كىتاب يېزىلدى. 17 ـ بۇ كىشىلەر بولسا ئۈزۈمنىڭ ئالاھىدە گۈھىرىمنى يېغىقان كۈنىدە مېنىڭكى بولىدۇ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن خۇددى ئادەم ئۆز خىزمىتىدە بولغان ئوغلىغا ئىچىنى ئاغرىتقاندەك ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن. 18 سىلەر قايتىپ كېلىسىلەر ۋە ھەققانىيلار بىلەن رەزىللەرنى، خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولغانلار بىلەن بولمىغانلارنى پەرق ئېتىۋالىسىلەر.

4 ـ چۈنكى مانا شۇ كۈن، خۇمداندەك كۆيدۈرگۈچى كۈن كېلىدۇ؛ ھەربىر تەكەبىۋارلۇق قىلغۇچى ھەم ھەربىر رەزىللىك قىلغۇچى پاخالدەك بولىدۇ؛ شۇ كېلىدىغان كۈن ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ ئۇلارغا نە يىلتىز نە شاخ قالدۇرۇلمايدۇ. 2 لېكىن نامىمدىن ئەيمىنىدىغان سىلەر ئۈچۈن، قاناتلىرىدا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقنى پارلىتىدىغان قۇياش ئورنىدا تۇرىدۇ؛ سىلەر تالاغا چىقىپ بورداق موزايلاردەك قىيغىتىپ ئوينايسىلەر؛ 3 سىلەر رەزىللەرنى چەيلەپ دەسسۈپىتىسىلەر؛ ئۇلار مەن تەيارلىغان كۈنىدە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۈل بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 4 ـ مەن ھورەب تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن قۇلۇم مۇساغا بۇيرۇغان قانۇنىنى، يەنى بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار. 5 ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كېلىشتىن ئاۋۋال مەن سىلەرگە ئىلياس پەيغەمبەرنى ئەۋەتىمەن. 6 ئۇ ئاتىلارنىڭ كۆڭلىنى بالىلارغا مايىل، بالىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاتىلارغا مايىل قىلىدۇ؛ ئۇنداق بولمىغاندا مەن كېلىپ يەر يۈزىنى قارغاش بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن.

NEW TESTAMENT

ئەیسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۆنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى.
لۇقا 23:34

ماتتا

1 بۇ ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ نەسەبنامە كىتابىدۇر:
ـ **2** ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى، ئىسھاقتىن ياقۇپ تۇرەلدى، ياقۇپ يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ
ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ تاتسىي بولدى؛ **3** يەھۇدادىن تامار ئارقىلىق پەرەز ۋە زەراھ تۇرەلدى؛
پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، ھەزروندىن رام تۇرەلدى، **4** رامدىن ئامىناداب تۇرەلدى،
ئامىنادابدىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، **5** سالموندىن راھاب ئارقىلىق
بوئاز تۇرەلدى، بوئازدىن رۇت ئارقىلىق ئوبەد تۇرەلدى، ئوبەددىن يەسسە تۇرەلدى،
6 يەسسەدىن داۋۇت پادىشاھ تۇرەلدى. داۋۇتتىن ئۇرىيانىڭ ئايالى ئارقىلىق سۇلەيمان
تۇرەلدى، **7** سۇلەيماندىن رەھوبوئام تۇرەلدى، رەھوبوئامدىن ئابىيا تۇرەلدى، ئابىيادىن ئاسا
تۇرەلدى، **8** ئاسادىن يەھوشافات تۇرەلدى، يەھوشافاتتىن يەھورام تۇرەلدى، يەھورامدىن
ئۇززىيا تۇرەلدى، **9** ئۇززىيادىن يوتام تۇرەلدى، يوتامدىن ئاھاز تۇرەلدى، ئاھازدىن
ھەزەكىيا تۇرەلدى، **10** ھەزەكىيادىن مانا‌سسەھ تۇرەلدى، مانا‌سسەھدىن ئامون تۇرەلدى،
ئامموندىن يوشىيا تۇرەلدى، **11** بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغاندا يوشىيادىن يەكونىياھ ۋە ئۇنىڭ
ئاكا-ئۇكىلىرى تۇرەلدى. **12** بابىلغا سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن، يەكونىياھدىن شېئالتىئەل
تۇرەلدى، شېئالتىئەلدىن زەرۇبابەل تۇرەلدى، **13** زەرۇبابەلدىن ئابىھۇد تۇرەلدى،
ئابىھۇددىن ئېلىياقىم تۇرەلدى، ئېلىياقىمدىن ئازور تۇرەلدى، **14** ئازوردىن زادوك تۇرەلدى،
زادوكتىن ئاقىم تۇرەلدى، ئاقىمدىن ئەلىھۇد تۇرەلدى، **15** ئەلىھۇدتىن ئەلئازار تۇرەلدى،
ئەلئازاردىن ماتتان تۇرەلدى، ماتتاندىن ياقۇپ تۇرەلدى، **16** ياقۇپتىن مەريەمنىڭ ئېرى
بولغان يۈسۈپ تۇرەلدى؛ مەريەم ئارقىلىق مەسىھ ئاتالغان ئەيسا تۇغۇلدى. **17** شۇنداق
بولۇپ، ئىبراھىمدىن داۋۇتقىچە بولغان ئارىلىقتا جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ داۋۇتتىن
بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغىچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ ۋە بابىلغا سۈرگۈن قىلىنىشتىن
مەسىھ كەلگۈچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان. **18** ئەيسا مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشى
مۇنداق بولدى:ـ ئۇنىڭ تانىسى مەريەم يۈسۈپكە ياتلىق بولۇشقا ۋەدە قىلىنغاندىن؛ لېكىن
تېخى نىكاھ قىلىنمايلا، ئۇنىڭ مۇقەددەس روھتىن ھامىلدار بولغانلىقى مەلۇم بولدى. **19**
لېكىن ئۇنىڭ [بولغۇسى] ئېرى يۈسۈپ، دۇرۇس كىشى بولۇپ، ئۇنى جەمئىيەت ئالدىدا
خجالەتكە قالدۇرۇشنى خالىماي، ئۇنىڭدىن ئاستىرتىن ئاجرىشىپ كېتىشنى نىيەت قىلدى.
20 ئەمما ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى ئويلاپ يۈرگىنىدە، مانا پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى
ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا:ـ ئەي داۋۇتنىڭ ئوغلى يۈسۈپ، ئايالىڭ مەريەمنى ئۆز
ئەرىڭگە ئېلىشتىن قورقما؛ چۈنكى ئۇنىڭدا بولغان ھامىلە مۇقەددەس روھتىن كەلگەن. **21**
ئۇ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى
گۇناھلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېدى. **22** مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەر
ئارقىلىق دېگەنلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولغان، دېمەك:ـ **23** «پاك قىز ھامىلدار
بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىمانۇئېل (مەنىسى «خۇدا بىز بىلەن بىللە»)
دەپ ئاتايدۇ». **24** يۈسۈپ ئويغىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ شۇ پەرىشتىسىنىڭ دېگىنى بويىچە
قىلىپ، مەريەمنى ئەمرىگە ئالدى. **25** لېكىن مەريەم بوشانغۇچە ئۇ ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىدى.
بۇ مەريەمنىڭ تۇنجىسى ئىدى؛ يۈسۈپ ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويدى.

2 ئەيسا ھېرود پادىشاھ ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردە يەھۇدىيە ئۇلكىسىنىڭ بەيت-
لەھەم يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەندىن كېيىن، مانا بەزى دانىشمەنلەر مەشرىقتىن يېرۇسالېمغا
يېتىپ كېلىپ، پۇقرالاردىن: **2** يەھۇدىيلارنىڭ [يېڭىدىن] تۇغۇلغان پادىشاھى قەيەردە؟
چۈنكى بىز ئۇنىڭ يۇلتۇزىنىڭ كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆردۇق. شۇنىڭ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى
كەلدۇق، ـ دېيىشتى. **3** بۇنى ئاڭلىغان ھېرود پادىشاھ، شۇنىڭدەك پۈتكۈل يېرۇسالېم
خەلقىمۇ ئالاقزادىلىككە چۈشتى. **4** ئۇ پۈتكۈل باش كاھىنلار ۋە خەلقنىڭ تەۋرات
ئۇستازلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلاردىن «مەسىھ قەيەردە تۇغۇلۇشى كېرەك؟» ـ دەپ سوريدى.
5 ئۇلار: «يەھۇدىيەدىكى بەيت-لەھەم يېزىسىدا بولۇشى كېرەك، ـ چۈنكى پەيغەمبەر
ئارقىلىق شۇنداق پۈتۈلگەن: ـ **6** «ئۆى يەھۇدىيە زېمىنىدىكى بەيت-لەھەم، خەلقىڭ يەھۇدىيە
يېتەكچىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئەڭ كىچىكى بولمايدۇ؛ چۈنكى سەندىن بىر يېتەكچى چىقىدۇ، ئۇ
خەلقىم ئىسرائىللارنىڭ باققۇچىسى بولىدۇ» ـ دېيىشتى. **7** بۇنىڭ بىلەن، ھېرود دانىشمەنلەرنى
مەخپىي چاقىرتىپ، يۇلتۇزنىڭ قاچان پەيدا بولغانلىقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بىلۋالدى. **8** ئاندىن:
«بېرىپ بالىنى سۈرۈشتە قىلىپ تېپىڭلار. تاپقان ھامان قايتىپ ماڭا خەۋەر قىلىڭلار، مەنمۇ
ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەجدە قىلىپ كېلەي» ـ دەپ، ئۇلارنى بەيت-لەھەمگە يولغا سالدى.
9 دانىشمەنلەر پادىشاھنىڭ سۈزنى ئاڭلاپ يولغا چىقتى، ۋە مانا، ئۇلار شەرقتە كۆرگەن
ھىلىقى يۇلتۇز ئۇلارنىڭ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى ۋە بالا تۇرغان يەرگە كېلىپ توختىدى.
10 ئۇلار ھىلىقى يۇلتۇزنى كۆرگىنىدىن ئىنتايىن قاتتىق شادلىنىشتى **11** ھەم ئۆيگە كىرىپ،
بالىنى تانىسى مەريەم بىلەن كۆرۈپ، يەرگە يېقىلىپ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى. ئاندىن،
خەزىنىلىرىنى ئېچىپ، ئالتۇن، مەستىكى، مۇرمەككى قاتارلىق سوۋغاتلارنى سۇنۇشتى.
12 ئۇلارغا چۈشىدە ھېرودنىڭ يېنىغا بارماسلىق توغرىسىدىكى ۋەھيي كەلگەنلىكى
ئۈچۈن، ئۇلار باشقا يول بىلەن ئۆز يۇرتىغا قايتىشتى. **13** ئۇلار يولغا كەتكەندىن كېيىن،
پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ: ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە
ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاچ. مەن ساڭا ئۇقتۇرغۇچە ئۇ يەردە تۇرغىن. چۈنكى
ھېرود بالىنى يوقىتىشقا ئىزدەپ كېلىدۇ ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، شۇ
كېچىلا بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاراپ يولغا چىقتى. **15** ئۇ ھېرود
ئۆلگۈچە شۇ يەردە تۇردى. شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن
ئېيتقان: «ئوغلۇمنى مىسىردىن مەن چاقىردىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **16**
ھېرود بولسا دانىشمەنلەردىن ئالدانغانلىقىنى بىلىپ، قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ دانىشمەنلەردىن
ئېنىقلىغان ۋاقىتقا ئاساسەن، ئادەملەرنى ئەۋەتىپ بەيت-لەھەم يېزىسى ۋە ئەتراپىدىكى
ئىككى ياش ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن ياشتىكى ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزدى. **17**
شۇ چاغدا يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى:ـ **18**
«راماھ شەھىردە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارلىنىڭ يىغانى ئاڭلىنار، بۇ راھىلەنىڭ بالىلىرى
ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى؛ بالىلىرىنىڭ يوق قىلىۋېتىلگىنى تۈپەيلىدىن، تەسەللىنى قوبۇل
قىلماي يىغان كۆتۈرىدۇ». **19** ئەمدى ھېرود ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى
مىسىردا تۇرغان يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا:ـ **20** ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە
ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايت! چۈنكى بالىنىڭ جېنىنى ئالماقچى بولغانلار ئۆلدى،
ـ دېدى. **21** بۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئورنىدىن تۇرۇپ بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل
زېمىنىغا قايتتى. **22** ئۇ ئارخېلاۋۇسنىڭ ئاتىسى ھېرود پادىشاھنىڭ ئورنىغا تەختكە ئولتۇرۇپ
يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقىنىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇ يەرگە قايتىشتىن قورقتى؛
ۋە چۈشىدە ئۇنىڭغا بىر ۋەھيي كېلىپ، گاللىلىيە زېمىنىغا بېرىپ، **23** ناسارەت دەپ
ئاتىلىدىغان بىر يېزىدا ئولتۇراقلاشتى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق: «ئۇ ناسارەتلىك
دەپ ئاتىلىدۇ» دېيىلگىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

3 شۇ چاغلاردا، چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا يەھۇدىيەدىكى چۆل-باياۋانغا كېلىپ **2**
كىشىلەرگە:ـ توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!ـ دەپ
جاكارلاشقا باشلىدى. **3** چۈنكى [چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا] بولسا ئىلگىرى يەشايا پەيغەمبەر
بېشارىتىدە كۆرسەتكەن كىشىنىڭ دەل ئۆزى بولۇپ:ـ «باياۋاندا توۋلايدىغان بىر كىشىنىڭ:
رەبنىڭ يولىنى تەييارلا ئاڭلار، ئۇنىڭ چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار!ـ دېگەن ئاۋازى
ئاڭلىنىدۇ». **4** يەھيا [پەيغەمبەر] تۆگە يۈگىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما
باغلىغاندى. يەيدىغىنى بولسا چېكەتكەلەر بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **5** ئەمدى يېرۇسالېم
شەھىرى، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسى ۋە پۈتكۈل ئىئوردان دەريا ۋادىسىنىڭ ئەتراپىدىكى
كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، **6** گۇناھلىرىنى ئېقرار قىلىشتى ۋە ئۇنىڭ ئۆزلىرىنى
ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشتى. **7** لېكىن پەرىسىي ۋە سادۇقىي
مەزھىپىدىكىلەردىن كۆپلىرىنىڭ ئۇنىڭ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى كەلگەنلىكىنى
كۆرگىنىدە ئۇ ئۇلارغا:ـ ئەي يىلانلارنىڭ بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش

ئالدىدا تۇرغان غەزىبىدن قېچىكلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! 8 ئەمدى توۋغا لايىق مېۋىنى كەلتۈرۈڭلار! 9 ۋە تۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال قىلىپ يۈرمەڭلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى ئاپىرىدە قىلالايدۇ. 10 يالتا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگلەپ قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقايسى دەرەخلەر كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 11 مەن دەرۇۋقە سىلەرنى توۋا قىلىشىڭلار ئۈچۈن سۇغا چۆمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن كېيىن كەلگۈچى زات مەندىن قۇدرەتلىكتۇر. مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنى كۆتۈرۈشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن؛ ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈريدۇ. 12 ئۇنىڭ سورۇغۇچى كۆركىگە قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ تۆز خامىنىنى [توپا-سامانىدىن] تەلتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغدايىنى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-سامانىنى ئۆچەمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دېدى. 13 شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا يەھىيادىن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن گالىلىيە تۆلكىسىدىن ئىئوردان دەرياسى بويىغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 14 براق يەھيا چۆمۈلدۈرۈشكە ئۇنماي ئۇنى توسۇپ: ـ ئەسلى چۆمۈلدۈرۈلۈشنى مەن سەندىن قوبۇل قىلىشىم كېرەك ئىدى، براق سەن مېنىڭ ئالدىمغا كەپسەنغۇ؟ ـ دېدى. 15 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھازىرچە شۇنىڭغا يول قويغىن؛ چۈنكى ھەققانىيلىقنىڭ بارلىق [تەلەپلىرىنى] ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، شۇنداق قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، يەھيا ئۇنىڭغا يول قويدى. 16 ۋە ئەيسا چۆمۈلدۈرۈلۈپ بولۇپلا، سۈدىن چىقتى، تۇ سۈدىن چىقىشى بىلەن مانا، ئەرشلەر ئۇنىڭغا ئېچىلىپ، خۇدانىڭ روھى كەپتەر قىياپىتىدە ئەرشتىن چۈشۈپ، ئۇستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 17 ۋە مانا، ئەرشتىن بىر ئاۋاز: ـ «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن تولۇق خۇرسەنمەن!» ـ دەپ ئاگلاندى.

4 ئاندىن ئەيسا روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئىبلىسنىڭ سىناق-ئازدۇرۇشلىرىغا يۈزلىنىش ئۈچۈن چۆل-بىاباۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز روزا تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەندى. 3 ئەمدى ئازدۇرغۇچى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن راستىنلا خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشلارنى نانغا ئايلىنىشقا بۇيرۇغىن! ـ دېدى. 4 لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئاغزىدىن چىققان ھەربىر سۆز بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. 5 ئاندىن ئىبلىس ئۇنى مۇقەددەس شەھەرگە ئېلىپ بېرىپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا: 6 ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ»؛ ۋە، «پۈتۈڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ـ دېدى. 7 ئەيسا ئۇنىڭغا: «تەۋراتتا يەنە، «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ پۈتۈلگەن ـ دېدى. 8 ئاندىن، ئىبلىس ئۇنى ناھايىتى ئېگىز بىر تاغقا چىقىرىپ، ئۇنىڭغا دۇنيادىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى شەرەپلىرى بىلەن كۆرسىتىپ: 9 يەرگە يېقىلىپ ماڭا ئىبادەت قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بېرىۋېتىمەن، ـ دېدى. 10 ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يوقال، شەيتان! چۈنكى [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا ئىبادەت-خىزمىتىدە بول!» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. 11 بۇنىڭ بىلەن ئىبلىس ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى، ۋە مانا، پەرشتىلەر كېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

12 ئەمدى [ئەيسا] يەھيانىڭ تۇتقۇن قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ، گالىلىيەگە يول ئالدى. 13 ئۇ ناسارەت يېزىسىنى تاشلاپ، زەبۇلۇن ۋە نافتالى رايوندىكى [گالىلىيە] دېڭىزى بويىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە كېلىپ ئورۇنلاشتى. 14 شۇنداق قىلىپ، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان شۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، دېمەك: ـ 15 «زەبۇلۇن زېمىنى ۋە نافتالى زېمىنى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ نېرىقى تەرىپىدىكى «دېڭىز يولى» بويىدا، «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» بولغان گالىلىيەدە، 16 قاراڭغۇلۇقتا ياشىغان خەلق پارلاق بىر نۇرنى كۆردى؛ يەنى تۇلۇم كۆلەڭگىسىنىڭ يۇرتىدا ئولتۇرغۇچىلارغا، دەل ئۇلارنىڭ ئۇستىگە نۇر چۈشتى».

17 شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا: «توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» ـ دەپ جار قىلىشقا باشلىدى. 18 [بىر كۈنى]، ئۇ گالىلىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، ئىككى ئاكا-ئۇكا، يەنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىلغان سىمون ئىسىملىك بىر كىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى؛ 19 ئۇ ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار ـ مەن سىلەرنى ئادەم ئۈتۈقۈچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. 20 ئۇلار شۇئان بېلىق تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 21 ئۇ شۇ يەردىن ئۆتۈپ، ئىككىنچى بىر ئاكا-ئۇكىنى، يەنى زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ ۋە ئىنىسى يۇھاننانى كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە ئاتىسى زەبەدىي بىلەن تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. ئۇ ئۇلارنىمۇ چاقىردى. 22 ئۇلار دەرھال كېمىنى ئاتىسى بىلەن قالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 23 ۋە ئەيسا گالىلىيەنىڭ ھەممە يېرىنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىلىرىدا تەلىم بېرىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلايتى، خەلق ئارىسىدا ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ئاجىز-مېيىپلارنى ساقايتتى. 24 ئۇ توغرۇلۇق خەۋەر پۈتكۈل سۈرىيە تۆلكىسىگە تارقالدى؛ ئۇ يەردىكى خالايىق ھەرخىل بىمارلارنى، يەنى ھەرتۈرلۈك كېسەللەر ۋە ئاغرىق-سىلاقلارنى ھەمدە جن چاپلاشقانلارنى، تۇتقاقلىق ۋە پالەچ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى؛ ۋە ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 25 گالىلىيە، «ئون شەھەر» رايونى، يېرۇسالىم، يەھۇدىيە ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قىبتىدىن كەلگەن توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

5 مۇشۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇ بىر تاغقا چىقتى، ئۇ ئۇ يەردە ئولتۇرغىنىدا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 2 ئۇ ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى: ـ 3 مۇبارەك، روھتا نامرات بولغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. 4 مۇبارەك، پىغان چەككەنلەر! چۈنكى ئۇلار تەسەللى تاپىدۇ. 5 مۇبارەك، ياۋاش-مۇمىنلەر! چۈنكى ئۇلار يەر يۈزىگە مىراسخوردۇر. 6 مۇبارەك، ھەققانىيلىققا ئاچ ۋە تەشنالار! چۈنكى ئۇلار تولۇق تويىدىدۇ. 7 مۇبارەك، رەھىمدىللار! چۈنكى ئۇلار رەھىم كۆرىدۇ. 8 مۇبارەك، قەلبى پاك بولغانلار! چۈنكى ئۇلار خۇدانى كۆرىدۇ. 9 مۇبارەك، تىنچلىق تەرەپدارلىرى! چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. 10 مۇبارەك، ھەققانىيلىق يولىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. 11 مۇبارەك، مەن ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ھاقارەت، زىيانكەشلىك ۋە ھەرتۈرلۈك تۆھمىتىگە ئۇچرىساڭلار، 12 شاد-خۇرام بولۇپ يىلراڭلار! چۈنكى ئەرشلەردە كاتتا ئىنئام سىلەر ئۈچۈن ساقلانماقتا؛ چۈنكى سىلەردىن ئىلگىركى پەيغەمبەرلەرگىمۇ ئۇلار مۇشۇنداق زىيانكەشلىكلەرنى قىلغان. 13 سىلەر يەر يۈزىدىكى تۇزدۇرسىلەر. ھالبۇكى، ئەگەر تۇز تۇز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ ئۇ چاغدا، ئۇ ھېچنېمگە يارىماس بولۇپ، تاشلىنىپ كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئاستىدا دەسسىلىشتىن باشقا ھېچ ئىشقا يارىمايدۇ. 14 سىلەر دۇنيانىڭ نۇرىدۇرسىلەر. تاغ ئۈستىگە سېلىنغان شەھەر يوشۇرۇنالمايدۇ. 15 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۇستىگە سېۋەتنى كۆمىۋېتىپ قويماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆي ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرگە يورۇقلۇق بېرىدۇ. 16 شۇ تەرىقىدە، سىلەر نۇرۇڭلارنى ئىنسانلار ئالدىدا شۇنداق چاقنىتىڭلارکى، ئۇلار ياخشى ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنى ئۇلۇغلىشىۋەن. 17 مېنى تەۋرات قانۇنىنى ياكى پەيغەمبەرلەرنىڭ يازغانلىرىنى بىكار قىلغىلى كەلدى، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن ئۇلارنى بىكار قىلغىلى ئەمەس، بەلكى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى كەلدىم. 18 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئاسمان-زېمىن يوقىمىغۇچە، ئۇنىڭدا پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە تەۋراتتىكى «يود» بىر ھەرپ، ھەتتا بىرەر چېكىتمۇ بىكار قىلىنمايدۇ. 19 شۇ سەۋەبتىن، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئەڭ قىدىلىرىگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئەڭ كىچىكلىرىدىن بىرىنى بىكار قىلىپ، ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگىتىدىغان ھەركىم ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ كىچىك ھېسابلىنىدۇ. ئەمما ئەكسىچە، تەۋرات قانۇنى ئەڭ قىدىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگەتكۈچىلەر بولسا ئەرش پادىشاھلىقىدا ئۇلۇغ ھېسابلىنىدۇ. 20 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەققانىيلىقىڭلار تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭكىدىن ئاشمىسا، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھېچقاچان كىرەلمەيسىلەر. 21 بۇرۇنقىلارغا «قاتىلىق قىلما، قاتىلىق قىلغان

هەرقانداق ئادەم سوراققا تارتىلىدۇ» دەپ يۈرۈلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **22** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، تۆز قېرىندىشىغا بىكاردىن-بىكار ئاچچىقلانغانلارنىڭ ھەربىرىمۇ سوراققا تارتىلىدۇ. تۆز قېرىندىشىنى «ئەخمەق» دەپ تىللىغان ھەركىم ئالىي كېڭىشمدە سوراققا تارتىلىدۇ؛ ئەمما قېرىنداشلىرىنى «تەلۋە» دەپ ھاقارەتلىگەن ھەركىم دوزاخنىڭ ئوتىغا لايىق بولىدۇ. **(Geenna g1067) 23** شۇنىڭ ئۈچۈن، سەن قۇربانگاھ ئالدىغا كېلىپ [خۇداغا] ھەدىيە ئاتىماقچى بولغىنىڭدا، قېرىندىشىڭنىڭ سېنىڭدىن ئاغرىنىغانلىرى بارلىقى يادىڭغا كەلسە، **24** ھەدىيەڭنى قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئاۋۋال قېرىندىشىڭ بىلەن يارىشىۋال، ئاندىن كېلىپ ھەدىيەڭنى ئاتا. **25** ئەگەر ئۇستۇڭدىن دەۋا قىلماقچى بولغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە يولدا بولغىنىڭدا ئۇنىڭ بىلەن تېزدىن يارىشىپ، دوست بولغىن. بولمىسا، ئۇ سېنى سوراققىغا، سوراققى بولسا گۇندىپاپغا تاپشۇرىدۇ، سەن زىندانغا سولىتىۋېتىلىسەن. **26** مەن ساڭا شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمىگۈچە، شۇ يەردىن چىقالمايسەن. **27** سىلەر «زىنا قىلماڭلار» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **28** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، بىرەر ئايالغا شەھۋانىي نىيەت بىلەن قارىغان كىشى كۆڭلىدە ئۇ ئايال بىلەن ئاللىقاچان زىنا قىلغان بولىدۇ. **29** ئەگەر ئەمدى ئوڭ كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 30** ئەگەر ئوڭ قولۇڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 31** يەنە: ـ «كىمدىكىم ئايالىنى تالاق قىلسا، ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بەرسۇن» دەپمۇ بۇيرۇلغان. **32** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، كىمدىكىم ئۆز ئايالىنىڭ بۇزۇقلۇق قىلمىشىدىن باشقا [ھەرقانداق ئىشنى باھانە قىلىپ] ئۇنى تالاق قىلسا، ئەمدى ئۇنى زىناغا تۈرتۈپ بەرگەن بولىدۇ؛ تالاق قىلىنغان ئايالنى ئەرىگە ئالغان كىشىمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ. **33** سىلەر يەنە بۇرۇنقىلارغا «قەسەمگەن يانما، پەرۋەردىگارغا قىلغان قەسەمگىگە ئەمەل قىل» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **34** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، قەتئىي قەسەم قىلماڭلار، ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى ئەرش خۇدانىڭ تەختىدۇر؛ **35** ياكى يەرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى يەر يۈزى خۇدانىڭ تەختىپەيدۇر. يېرۇسالېمنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى ئۇ يەر ئۇلۇغ پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر. **36** ھەتتا ئۆز بېشىڭلارنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ چېچىڭلارنىڭ بىر تېلىنىمۇ ئاق ياكى قارا رەڭگە ئۆزگەرتىش قولۇڭلاردىن كەلمەيدۇ. **37** پەقەت دېگىنىڭلار «بولدۇ»، «بولدۇ»، ياكى «ياق، ياق، بولمايدۇ» بولسۇن. بۇنىڭدىن زىيادىسى رەزىل بولغۇچىدىن كېلىدۇ. **38** سىلەر «كۆزگە كۆز، چىشقا چىش» دەپ بۇيرۇلغىنىنى ئاڭلىغانسىلەر. **39** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، ئەسكى بىلەن تەڭ بولماڭلار. كىمدەكىم ئوڭ مەڭزىڭگە ئۇرسا، سول مەڭزىڭنىمۇ ئوتۇپ بەر؛ **40** ۋە بىرسى ئۇستۇڭدىن دەۋا قىلىپ، كۆڭلىڭنى ئالماقچى بولسا، چاپىنىڭنىمۇ بەر. **41** بىرسى ساڭا [يۈك-تاقىنى يۈدكۈزۈپ] مىڭ قەدەم يول يۈرۈشكە زورلىسا، ئۇنىڭ بىلەن ئىككى مىڭ قەدەم ماڭ. **42** بىرسى سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بەر. بىرسى سەندىن ئوتتىنە-پىيرىم قىلماقچى بولسا، ئۇنىڭغا بوينۇڭنى تولغىما. **43** سىلەر «قوشنا ئۇيۇگىن، دۈشمىنىڭگە نەپرەتلەن» دەپ ئېيتىلغانىنى ئاڭلىغان. **44** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەرگە دۈشمەنلىك بولغانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەردىن نەپرەتلەنگەنلەرگە ياخشىلىق قىلىڭلار، سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغانلارغا دۇئا قىلىڭلار. **45** شۇنداق قىلغاندا، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدىن بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ قۇياشنىڭ نۇرىنى ياخشىلارغىمۇ ۋە يامانلارغىمۇ چۈشۈرىدۇ، يامغۇرنىمۇ ھەققانىيلارغىمۇ، ھەققانىيەتسىزلەرگىمۇ ياغدۇرىدۇ. **46** ئەگەر سىلەر تۆزۈڭلارغا مۇھەببەت كۆرسەتكەنلەرگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، بۇنىڭ قاندىقۇ ئىنئامغا ئېرىشكۈچىلىكى بولسۇن؟ ھەتتا باجىگىرلارمۇ شۇنداق قىلمۇئامدۇ؟ **47** ئەگەر سىلەر پەقەت قېرىنداشلىرىڭلار بىلەنلا سالام-سەھەت قىلىشساڭلار، بۇنىڭ نېمە پەزىلىتى بار؟ ھەتتا يات ئەللىكلەرمۇ شۇنداق قىلمىدىغۇ! **48** شۇڭا، ئەرشتىكى ئاتاڭلار مۇكەممەل بولغىنىدەك، سىلەرمۇ مۇكەممەل بولۇڭلار.

6

ھېزى بولۇڭلاركى، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭلارنى باشقىلارنىڭ ئالدىدا كۆز-كۆز قىلماڭلار. بۇنداق قىلساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ ئىنئامىغا ئېرىشەلمەيسىلەر. **2** شۇڭا خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا، داۋراڭ سالما. ساختىپەزلەرلا سىناگوگلاردا ۋە كوچىلاردا ئادەملەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **3** لېكىن سەن، خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا ئوڭ قولۇڭنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى سول قولۇڭ بىلمىسۇن. **4** شۇنىڭ بىلەن خەير-ساخاۋىتىڭ يوشۇرۇن بولىدۇ ۋە يوشۇرۇن ئىشلارنى كۆرگۈچى ئاتاڭ ساڭا بۇنى قايتۇرىدۇ. **5** دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ساختىپەزلەردەك بولما؛ چۈنكى ئۇلار باشقىلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن سىناگوگلار يا كى تۆت كوچا ئېغىزىدا تۇرۇۋېلىپ دۇئا قىلىشقا ئامراقتۇر. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **6** لېكىن سەن بولساڭ، دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ئۆيۈكىرى ئۆيگە كىرىپ، ئىشىكنى يېپىپ، يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغا دۇئا قىلىڭلار؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ بۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. **7** دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا، [بۇتپەرەس] يات ئەللىكلەردىكىدەك قۇرۇق گەپلەرنى تەكرارلاۋەرمەڭلار. چۈنكى ئۇلار دېگەنلىرىمىز كۆپ بولسا [خۇدا] تىلىگىنىمىزنى چوقۇم ئىجابەت قىلىدۇ، دەپ ئويلايدۇ. **8** شۇڭا، سىلەر ئۇلارنى دوريماڭلار. چۈنكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ ئېھتىياجىڭلارنى سىلەر تىلىمەستىن بۇرۇنلا بىلىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، مۇنداق دۇئا قىلىڭلار: ـ «ئى ئاسماندىكى ئاتامىز، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەسىس دەپ ئۇلۇغلانغاي. **10** پادىشاھلىقىڭ كەلگەي، ئىرادەڭ ئەرشتە ئادا قىلىنغاندەك يەر يۈزىدىمۇ ئادا قىلىنغاي. **11** بۈگۈنكى ئېنىمىزنى بۈگۈن بېرگە بەرگەيسەن. **12** بېرگە قەرزدار بولغانلارنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ قەرزلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. **13** بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايسەن، بەلكى بىزنى رەزىل بولغۇچىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن». **14** چۈنكى سىلەر باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنى كەچۈرىدۇ. **15** براق باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرمىسەڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ. **16** روزا تۇتقان ۋاقتىڭلاردا، ساختىپەزلەردەك تاتىراڭغۇ قىيابەتكە كىرىۋالماڭلار. ئۇلار روزا تۇتقىنىنى كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن چىرايلىرىنى سولغۇن قىيابەتتە كۆرسىتىدۇ. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **17** ئەمدى سەن، روزا تۇتقىنىڭدا، چاچلىرىڭنى مايلاپ، يۈزۈڭنى يۇيۇپ يۈر. **18** شۇ چاغدا، روزا تۇتقىنىڭ ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى پەقەت يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغىلا كۆرۈنىدۇ؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ ئۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. **19** يەر يۈزىدە ئۆزۈڭلارغا بايلىقلارنى توپلىماڭلار. چۈنكى بۇ يەردە يا كۈزىيە يەپ كېتىدۇ؛ يا دات باسىدۇ يا كى ئوغرىلار تام تېشىپ ئوغرىلاپ كېتىدۇ. **20** ئەكسىچە، ئەرشتە ئۆزۈڭلارغا بايلىقلار توپلاڭلار. ئۇ يەردە كۈزىيە چېمەيدۇ، دات باسمايدۇ، ئوغرىمۇ تام تېشىپ ئوغرىلىمايدۇ. **21** چۈنكى بايلىقىڭ قەيەردە بولسا، قەلبىڭۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **22** تەننىڭ چىرىغى كۆزىدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇقلۇدۇر. **23** لېكىن ئەگەر كۆزۈڭ يامان بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. ئەگەر ۋۇجۇدۇڭدىكى «يورۇقلۇق» ئەمەلىيەتتە قاراڭغۇلۇق بولسا، ئۇ قاراڭغۇلۇق نېمىدېگەن قورقۇنچلۇق-ھە! **24** ھېچكىم [بىرلا ۋاقىتتا] ئىككى خوجايىننىڭ قۇللۇقىدا بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يا كى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ، يا كى بۇنىڭغا باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭ ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. **25** شۇڭا مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھاياتلىقلارغا كېرەكلىك يېمەك-ئىچمەك يا كى ئۇچىماڭلارغا كىيىدىغان كىيىم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ھاياتلىق ئوزۇقتىن، تەن كىيىم-كېچەكتىن ئەزىز ئەمەسمۇ؟ **26** ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا قاراڭلار! ئۇلار تېرىمايدۇ، ئورمايدۇ، ئامبارلارغا يىغمايدۇ، لېكىن ئەرشتىكى ئاتاڭلار ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر ئاشۇ قۇشلاردىن

كۆپ ئەزىز ئەمەسمۇ؟ 27 ئاراگلاردا قايىسىگلار غەم-قايغۇ بىلەن تۈمرۈگلارنى بىرەر سائەت تۈزىرتالايسىلەر؟ 28 سىلەرنىڭ كىيىم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلىشىگلارنىڭ نېمە ھاجىتى؟! دالادىكى نىلۇپەرلەرنىڭ قانداق تۈسىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىگلار! ئۇلار ئەمگەكمۇ قىلمايدۇ، چاق ئېگىرمەيدۇ، 29 لېكىن سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۈزىغاندىمۇ ئۇنىڭ كىيىنشى نىلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلىچىلىكىۋە يوق ئىدى. 30 ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىپ، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۇرمەمسۇ، ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! 31 شۇڭا «نېمە يەيمىز»، «نېمە ئىچىمىز»، «نېمە كىيىمىز؟» دەپ غەم قىلماڭلار. 32 چۈنكى يات ئەللەرگىلا مانا شۇنداق ھەممە نەرسىگە ئىنتىلىدۇ، ئەمما ئەرشتىكى ئاتاگلار سىلەرنىڭ بۇ ھەممە نەرسىلەرگە موھتاجلىقىگلارنى بىلىدۇ، 33 شۇنداق ئىكەن، ھەممىدىن ئاۋۋال خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ھەققانىيلىقىغا ئىنتىلىگلار. ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە قوشۇلۇپ نىسىپ بولىدۇ. 34 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەتىنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ئەتىنىڭ غېمى ئەتىگە قالسۇن. ھەر كۈننىڭ دەردى شۇ كۈنگە تۇشلۇق بولىدۇ.

7 باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمەگلار. شۇنداقتا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمگە ئۇچرىمايسىلەر. 2 چۈنكى سىلەر باشقىلار ئۈستىدىن قانداق باھا بىلەن ھۆكۈم قىلساگلار، [خۇدامۇ] سىلەرنىڭ ئۈستۈگلاردىن شۇنداق باھا بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. سىلەر باشقىلارنى قانداق تۆلچەم بىلەن تۆلچىسەگلار، [خۇدامۇ] سىلەرنى شۇنداق تۆلچەم بىلەن تۆلچەيدۇ. 3 ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، تۈز كۆزۈڭدىكى لىمنى بايقىيالمايسەن؟! 4 سەن قانداقمۇ بۇرادىرىڭغا: «قېنى، كۆزۈڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟ چۈنكى مانا، تۈرۈڭنىڭ كۆزىدە لىم تۇرىدۇ!؟ 5 ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال تۈرۈڭنىڭ كۆزىدىكى لىمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. 6 مۇقەددەس نەرسىنى ئىتلارغا بەرمەگلار، ياكى ئۇنچە-مەرۋاينىتلىرىگلارنى توگىگۈزلارنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويماگلار. بولمىسا، ئۇلار بۇلارنى پۇتلىرىدا دەسسەپ، ئاندىن بۇرۇلۇپ سىلەرنى تالايدۇ. 7 تىلەگلار، سىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ، ئىزدەگلار، تاپىسىلەر، ئىشىكنى چېكىگلار، ئېچىلىدۇ. 8 چۈنكى ھەربىر تىلگۈچى تىلگىنىگە ئېرىشىدۇ، ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ، ئىشىكنى چەكىگۈچىلەرگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. 9 ئاراگلاردا تۈز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! 10 ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ 11 ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇقىمۇ تۈز پەرزەنتلىرىگلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتاگلار تۈزىدىن تىلگەنلەرگە ياخشى نەرسىلەرنى تېخىمۇ ئىلتىپات قىلماسمۇ؟ 12 شۇڭا ھەر ئىشتا باشقىلارنىڭ ئۈزۈگلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشنى ئۈمىد قىلساگلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىگلار، چۈنكى تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى مانا شۇدۇر. 13 تار دەرۋازىدىن كىرىگلار. چۈنكى كىشىنى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدىغان دەرۋازا كەڭ بولۇپ، يولى كەڭگاشا ۋە داغدامدۇر، ۋە ئۇنىڭدىن كىرىدىغانلار كۆپتۇر. 14 بىراق ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان دەرۋازا تار، يولى قىستاڭ بولۇپ، ئۇنى تاپالايدىغانلارمۇ ئاز. 15 ئالدىگلارغا قوي تېرىسىگە ئورىنىۋېلىپ كەلگەن، ئىچى يىرتقۇچ چىلبۇرىدەك بولغان ساختا پەيغەمبەرلەردىن ھوشيار بولۇگلار. 16 سىلەر ئۇلارنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. تىكەندىن ئۈزۈملەر، قامىغاقتىن ئەنجۈرلەر ئالغىلى بولامدۇ؟ 17 شۇنىڭغا ئوخشاش، ھەر ياخشى دەرەخ ياخشى مېۋە بېرىدۇ، پور دەرەخ ناچار مېۋە بېرىدۇ. 18 ياخشى دەرەخ ناچار مېۋە بەرمەيدۇ، پور دەرەخ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. 19 ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر دەرەخ كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 20 شۇنىڭدەك، مۇشۇنداق كىشىلەرنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. 21 ماگا «رەببىم، رەببىم» دېگەنلەرنىڭ ھەممىسلا ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرەلمەيدۇ، بەلكى ئەرشتە تۇرغۇچى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغانلارلا كىرەلەيدۇ. 22 شۇ كۈنىدە نۇرغۇن كىشىلەر ماگا: «رەببىم، رەببىم، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزدۇق، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى قوغلىدۇق ۋە نامىڭ بىلەن نۇرغۇن مۇجىزىلەرنى كۆرسەتتۇق» دەيدۇ. 23 ھالبۇكى، ئۇ چاغدا مەن ئۇلارغا: «سىلەرنى ئەزەلدىن تونۇمايمەن. كۆزۈمدىن يوقىلىگلار، ئەي ئىتائەتسىزلەر!» دەپ ئېلان قىلىمەن.

24 ئەمدى ھەربىرى بۇ سۆزلىرىمنى ئاگلاپ ئەمەل قىلغان بولسا، ئۇ تۈز ئۇينىغا قورام تاش ئۈستىگە سالغان پەم-پاراسەتلىك كىشىگە ئوخشايدۇ. 25 يامغۇر يىغىپ، كەلكۈن كېلىپ، بوران چىقىپ سوقسىمۇ، ئۇ ئۇي ئۇرۇلمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈلى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىنغان. 26 بىراق سۆزلىرىمنى ئاگلاپ تۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان ھەربىرى ئۇينى قۇمنىڭ ئۈستىگە قۇرغان ئەخمەققە ئوخشايدۇ. 27 يامغۇر ياغقاندا، كەلكۈن كەلگەندە، بوران چىققاندا شۇ ئۇي ئۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۇرۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى! 28 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلىرىنى تاماملىغاندىن كېيىن، بۇ توپ-توپ خالايىق ئۇنىڭ تەلىملىرىگە ھەيرانۇھەس بولۇشتى. 29 چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى تولىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى.

8 ئۇ تاغدىن چۈشكەندە، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماگدى. 2 ۋە مانا، ماخاۋ كېسىلى بار بولغان بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئېشىنى يەرگە تۇرۇپ تىزلىنىپ: ـ تەقسىر، ئەگەر خالىسىگىز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! ـ دېدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا قولىنى تەككۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك بولغىن! ـ دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى شۇئان پاك بولۇپ ساقايدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭنى بېرىپ كاھىنغا تۇرۇڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغان ھەدىيە-قۇربانلىقنى سۇنغىن، ـ دېدى. 5 ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە بارغاندا، [رىملىق] بىر يۈزبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن يېلىنىپ: 6 ـ تەقسىر، چاكىرىم پالەچ بولۇپ قېلىپ، بەك ئازابلىنىپ ئۆزىدە ياتىدۇ، ـ دېدى. 7 مەن بېرىپ ئۇنى ساقايتىپ قويايي، ـ دېدى ئەيسا. 8 يۈزبېشى جاۋابەن: ـ تەقسىر، تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كىرىشىڭىزگە لايىق ئەمەسمەن، پەقەت بىر ئېغىزلا سۆز قىلىپ قويسىڭىز، چاكىرىم ساقىيىپ كېتىدۇ. 9 چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، مېنىڭ قول ئاستىمدا ئەسكەرلىرىم بار. بىرىگە بار دېسەم باردىدۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ. قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. 10 ئەيسا بۇ گەپلەرنى ئاگلاپ، ھەيران بولدى. ئۆزى بىللە كەلگەنلەرگە: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، يۇنداق ئىشەنچنى ھەتتا ئىسرائىللار ئارىسىدىمۇ تاپالمىغاندىم. 11 سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، ئۇرغۇن كىشىلەر كۈنچىقىش ۋە كۈنپېتىشتىن كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدا ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. 12 لېكىن بۇ پادىشاھلىقنىڭ تۈز پەرزەنتلىرى بولسا، سىرتقا قارا كۆتۈلۈققا تاشلىنىپ، ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ، ـ دېدى. 13 ئاندىن، ئەيسا يۈزبېشىغا: ـ ئۆيۈڭگە قايت، ئىشەنگىنىڭدەك سەن ئۈچۈن شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. ھېلىقى چاكارنىڭ كېسىلى شۇ پەيتتە ساقايتىلدى. 14 ئەيسا پېترۇسنىڭ ئۆيىگە بارغاندا، پېترۇسنىڭ قېينىتائىنسىنىڭ قىزىپ ئوروۇن ئېتىۋېتىپ يېتىپ قالغىنىنى كۆردى. 15 ئۇ ئۇنىڭ قولىنى ئېتىۋىدى، ئۇنىڭ قىزىتمىسى ياندى. [ئايال] دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسانى كۈتۈشكە باشلىدى. 16 كەچ كىرگەندە، كىشىلەر جىن چاپلاشقان نۇرغۇن ئادەملەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا جىنلارنى ھەيدىۋەتتى ۋە بارلىق كېسەللەرنى ساقايتتى. 17 يۇنىڭ بىلەن، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن: «ئۇ ئۆزى ئاغرىق-سىلاقلىرىمىزنى كۆتۈردى، كېسەللىرىمىزنى ئۈستىگە ئالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 18 ئەيسا ئۇنىڭ ئوراۋىدا توپ-توپ كىشىلەرنى كۆرۈپ، [مۇخلىسلىرىغا] دېگۈزىنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتۈپ كېتىشنى ئەمر قىلدى. 19 شۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سەن قەيەرگە بارساڭ، مەنمۇ ساگا ئەگىشىپ شۇ يەرگە بارىمەن، ـ دېدى. 20 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تۈلكىلەرنىڭ ئۆڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. 21 مۇخلىسلىرىدىن يەنە بىرى ئۇنىڭغا: ـ رەب، مېنىڭ ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىكىگە قويۇشۇمغا ئىجازەت بەرگەيسەن، ـ دېدى. 22 بىراق ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماگا ئەگەشكىن، ۋە ئۆلۈكلەر ئۆز ئۆلۈكلىرىنى يەرلىككە قويسۇن، ـ دېدى. 23 ئۇ كېمىگە چۈشتى، مۇخلىسلىرىمۇ چۈشۈپ بىللە ماگدى. 24 ۋە

مانا، دېگۈز ئوستىده قاتتىق بوران چىقىپ كەتتى، شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىدىن هالقىپ كېمىنى غەرق قىلۇېتەي دەپ قالدى. لېكىن ئۇ ئۆزىغا ئاتاتتى. 25 مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۇستاز، بىزنى قۇتۇلدۇرغايسەن! بىز هالاك بولۇپ كەتتۇق! ـ دېدى. 26 ـ نېمىشقا قورقىسىلەر، ئى ئىشەنچىسى ئاجىزلار! ـ دېدى ئۇ ۋە ئورنىدن تۇرۇپ، بوران-چاپقۇنغا ۋە دېگۈزغا تەنبىھ بېرىۋىدى، هەممىسى بىردىنلا تىنچىدى. 27 مۇخلىسلار ئىنتايىن هەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئادەمدۇ؟ هەتتا بوران-چاپقۇنلار ۋە دېگۈزمۇ ئۇنىڭغا بويسۇنىدىكەن-هە! ـ دەپ كېتىشتى. 28 ئەيسا دېگۈزنىڭ ئۇ قېتىدىكى گادارالقىلارنىڭ يۇرتىغا بارغىنىدا، جىن چاپلاشقان ئىككى كىشى گۇرلىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئالدىغا كەلدى. ئۇلار شۇنچە ۋەهشىي ئىدىكى، هېچكىم بۇ يەردىن ئوتۇشكە جۈرئەت قىلالمايتتى. 29 ئۇنى كۆرگەندە ئۇلار: ـ ئى خۇدانىڭ ئوغلى، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ! سەن ۋاقىت-سائىتى كەلمەيلا بىزنى قىينىغىلى كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. 30 شۇ يەردىن خېلى يىراقتا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. 31 جىنلار ئەمدى ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن بىزنى قوغلۇۋەتمەكچى بولساڭ، بىزنى توڭگۇز پادىسى ئىچىگە كىرگۈزۈۋەتكەيسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. 32 ئۇ ئۇلارغا: ـ چىقىڭلار! ـ دېۋىدى، جىنلار چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى. مانا، پۈتكۈل توڭگۇز پادىسى تىك يارىدىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، سۈلاردا غەرق بولدى. 33 لېكىن توڭگۇز باققۇچىلار بەدەر قېچىپ، شەهەرگە كىرىپ، بۇ ئىشنىڭ باش-ئاخىرىنى، جۈملىدىن جىن چاپلاشقان كىشىلەرنىڭ كەچۈرمىشلىرىنى خالايىققا ئېيتىپ بېرىشتى. 34 ۋە مانا، پۈتۈن شەهەردىكىلەر ئەيسا بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. ئۇلار ئۇنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ئۆزلىرىنىڭ شۇ رايونىدىن ئايرىلىپ كېتىشىنى ئۆتۈندى.

9

شۇنىڭ بىلەن ئۇ كېمىگە چۈشۈپ دېگۈزدىن ئوتۈتۈپ، ئۆزى تۇرغان شەهەرگە قايتىپ كەلدى. 2 ۋە مانا، كىشىلەر زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ هېلىقى پالەچكە: ـ ئوغلۇم، يۈرەكلىك بول، گۇناهلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. 3 ئاندىن مانا، تەۋرات ئوستازلىرىدىن بەزىلىرى كۆڭلىدە: «بۇ ئادەم كۈپۈرلۈق قىلۋاتىدۇ!» دەپ ئويلىدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن كۆڭلۈڭلاردا رەزىل ئويلاردا بولىسىلەر؟ 5 «گۇناهلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى» دېيىش ئاسانمۇ ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ ـ دېدى ۋە يەنە ئۇلارغا: ـ 6 ئەمما هازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناهلارنى كەچۈرۈم قىلىش هوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ئۆيۈڭگە قايت، ـ دېدى. 7 هېلىقى ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆيىگە قايتتى. 8 بۇنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر قورقۇشۇپ، ئىنسانلارغا بۇنداق هوقۇقنى بەرگەن خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 9 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئالدىغا كېتىۋېتىپ، باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان، ماتتا ئىسملىك بىر [باجىگرنى] كۆردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئەگەشكىن! ـ دېدى. ۋە ماتتا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا [ماتتانىڭ] ئۆيىدە مېهمان بولۇپ داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجىگرلار ۋە گۇناهكارلارمۇ كىرىپ، ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن هەمداستىخان بولدى. 11 بۇنى كۆرگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇستازىڭلار نېمىشقا باجىگر ۋە گۇناهكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېدى. 12 بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئەيسا: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موهتاجدۇر. 13 سىلەر بېرىپ [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەهىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى ئوگىنىڭلار؛ چۈنكى مەن هەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناهكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، دېدى. 14 شۇ ۋاقىتلاردا، يەهيا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرى ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا بىز ۋە پەرىسىيلەر پات-پات روزا تۇتىمىز، لېكىن سىزنىڭ مۇخلىسلىرىڭىز تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 15 ئەيسا جاۋابەن: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تېخى تويدا هەمداستىخان ئولتۇغان چاغدا، توي مېهمانلىرى هازا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈنده روزا تۇتىدۇ. 16 هېچكىم كونا كۆڭلەككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. تۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كىيمىنى تارتىپ يىرتىۋېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. 17 شۇنىڭدەك، هېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇمالارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، [شارابنىڭ ئېچىشى بىلەن] تۇلۇمالار يىرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ هەم تۇلۇمالارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر يېڭى شارابنى يېڭى تۇلۇمالارغا قاچىلايدۇ، شۇنداق قىلغاندا، هەر ئىككىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. 18 ئۇ [پەيغەمبىرنىڭ] مۇخلىسلىرىغا] بۇ سۆزلەرنى قىلۋاتقان ۋاقىتدا، مانا بىر هۆكۈمدار كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باش ئۇرۇپ: ـ مېنىڭ قىزىم هازىرلا ئۆلۈپ كەتتى؛ ئەمما سىز بېرىپ ئۇنىڭغا قولىڭىزنى تەگكۈزۈپ قويىسىڭىز، ئۇ تىرىلىدۇ، دېدى. 19 ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. 20 ۋە مانا، يولدا خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال ئەيسانىڭ ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىدى. 21 چۈنكى ئۇ ئېچىدە «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا، چوقۇم ساقىيىپ كېتىمەن» دەپ ئويلىغانىدى. 22 ئەمما ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇنى كۆرۈپ: ـ قىزىم، يۈرەكلىك بول، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال شۇ سائەتتە ساقايدى. 23 ئەمدى ئەيسا هېلىقى هۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە كىرگەندە، نەي چىلىۋاتقان ۋە هازا تۇتۇپ ۋايساۋاتقان كىشىلەر توپىنى كۆرۈپ، 24 ئۇلارغا: ـ چىقىپ كېتىڭلار، بۇ قىز ئۆلمىدى، بەلكى ئۇخلاۋاتىدۇ، دېدى. [شۇنى ئاڭلاپ] كۈچىيىلىك ئۇنى مەسخىرە قىلدى. 25 كىشىلەر چىقىرىۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قىزنىڭ يېنىغا كىرىپ، ئۇنىڭ قولىنى ئۇتۇۋىدى، قىز ئورنىدىن تۇردى. 26 بۇ توغرىسىدىكى خەۋەر پۈتۈن يۇرتنا پۈر كەتتى. 27 ئەيسا ئۇ يەردىن چىققاندا، ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ كەينىدىن كېلىپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەهىم قىلغايسىز! ـ دەپ ندا قىلىشتى. 28 ئۇ ئۆيىگە كىرگەندىن كېيىن، شۇ ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئەيسا ئۇلاردىن: ـ سىلەر مېنىڭ بۇ ئىشقا قادىر ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىمەسلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەببىم، ئىشىنىمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 29 ئۇ قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزۈپ ئۇرۇپ: ـ ئىشەنچىڭلار بويىچە بولسۇن! دېۋىدى، 30 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېچىلدى. ئەيسا ئۇلارغا: بۇ ئىشنى هېچكىمگە ئېيتماڭلار! دەپ قاتتىق تاپىلدى. 31 لېكىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپلا، ئۇنىڭ نام-شۆهرىتىنى پۈتكۈل يۇرتقا بېيىۋەتتى. 32 ئۇلار چىقىپ كېتىۋاتقاندا، كىشىلەر جىن چاپلاشقان بىر گاڭچىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 33 ئۇنىڭغا چاپلاشقان جىننىڭ هەيدىلىشى بىلەنلا، هېلىقى ئادەم زۇۋانغا كەلدى. خالايىق ئىنتايىن هەيرانۇەهەس بولۇپ: ـ بۇنداق ئىش ئىسرائىلدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان، ـ دېيىشتى. 34 لېكىن پەرىسىيلەر: ـ ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تاينىپ قوغلايدىكەن، دېيىشتى. 35 ۋە ئەيسا بارلىق شەهەر ۋە يېزا-قىشلاقلارنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، ئەرش پادىشاهلىقىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىدى ۋە هەرخىل كېسەللەرنى ۋە هەرخىل مېيىپ-ئاجىزلارنى ساقايتتى. 36 لېكىن ئۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتتى، چۈنكى ئۇلار خارلىنىپ پادىچىسز قوي پادىلىرىدەك پاناهسز ئىدى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ هوسۇل دەرۋەقە كۆپ ئىكەن، بىراق [هوسۇل ئېلىش ئۈچۈن] ئىشلەيدىغانلار ئاز ئىكەن. 38 شۇڭا هوسۇلنىڭ ئىگىسىدىن، ئۆز هوسۇلىڭنى يىغىۋېلىشقا ئىشلەيچىلەرنى جىددىي ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەكلار، ـ دېدى.

10

ئۇ ئون ئىككى مۇخلىسنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا ناپاك روهلارنى قوغلاش ۋە هەربىر كېسەللىكنى هەم هەربىر مېيىپ-ئاجىزنى ساقايتىش هوقۇقىنى بەردى. 2 ئون ئىككى روسۇلنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىچە: ئاۋۋال پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس، ئاندىن زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇهانما، 3 فىلىپ ۋە بارتولومای، توماس ۋە باجىگر ماتتا، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە لەببائۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان تاداي، 4 مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون ۋە كېيىن ئەيسانى ساتقۇنلۇق قىلغان يەهۇدا ئىشقاريوت. 5 ئەيسا بۇ ئون ئىككىسىنى [خەلقنىڭ تارىىسغا] مۇنداق تاپىلاپ ئەۋەتتى: ـ يات ئەللىكلەرنىڭ يوللىرىغا چىقماڭلار، ياكى

ساماریەلىكلەرنىڭ شەھەرلىرىگىمۇ كىرمەكلار، 6 بەلكى تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئارىسىغا بېرىكلار. 7 بارغان يېرىگىلاردا: «ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» دەپ جاكارلا كلار. 8 ئاغرىق-سىلاقلارنى ساقايتىكلار، تۇلۇكلەرنى تىرىلدۈرۈڭلار، ماخاۋ كېسىللىرنى ساقايتىكلار، جىنلارنى ھەيدىۋېتىكلار. سىلەرگە شاپائەت خالىس بېرىلگەندۇر، سىلەرمۇ خالىس ئىلتىپات قىلىكلار. 9 بەلۋېغىكلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس پۇللارنى باغلاپ ئېلىپ يۈرمەكلار. 10 سەپەر ئۈچۈن بىرلا يەكتەكتىن باشقا نە خۇرجۇن، نە كەش، نە ھاسا ئېلىۋالماكلار. چۈنكى خىزمەتكار تۇز ئىشى ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. 11 ھەرقايسى شەھەر يا كى يېزىغا بارغان ۋاقىتىكلاردا، ئالدى بىلەن شۇ يەردە كىمنىڭ ھۆرمەتكە لايىق مۆتىۋەر ئىكەنلىكىنى سوراكلار؛ شۇنداق كىشىنى تاپقاندا، ئۇ يەردىن كەتكۈچە ئۇنىڭ ئۆيىدىلا تۇرۇڭلار. 12 بىرەر ئۆيگە كىرگىنىلاردا، ئۇلارغا سالام بېرىكلار. 13 ئەگەر ئۇ ئائىلىدىكىلەر [ھۆرمەتكە] لايىق مۆتىۋەر كىشىلەر بولسا، تىلىگەن ئامانلىقىكلار ئۇلارغا ئىجابەت بولسۇن؛ ئەگەر ئۇلار لايىق بولمىسا، تىلىگەن ئامانلىقىكلار ئۆزۈڭلارغا قايتسۇن. 14 سىلەرنى قوبۇل قىلمىغان، سۆزلىرىكلارنى ئاڭلىمىغان كىمدەكىم بولسا، ئۇلارنىڭ ئۆيىدىن يا كى شۇ شەھەردىن كەتكىنىلاردا، ئايىغىكلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىكلار. 15 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم ۋە گومورىرا زېمىنىدىكىلەرنىڭ ھالى شۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 16 مانا، مەن سىلەرنى قويىلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك ئەۋەتىمەن. شۇنگا، يىلاندەك سەزگۈر، پاختەكتەك ساپ دىللىق بولۇڭلار. 17 ئىنسانلاردىن پەھەس بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار سىلەرنى تۇتقۇزۇپلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگلىرىدا قامچىلايدۇ. 18 ئۇلار ۋە شۇنداقلا يات ئەللىكلەر ئۈچۈن بىر گۈۋاھلىق بولۇشقا، سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ سوراققا تارتىلىسىلەر. 19 لېكىن ئۇلار سىلەرنى سوراققا تارتقان ۋاقىتدا، قانداق جاۋاب بېرىش يا كى نېمە جاۋاب بېرىشتىن ئەنسىرەپ كەتمەكلار. چۈنكى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە ئېيتىش تېگىشلىك سۆزلەر سىلەرگە تەمىنلىنىدۇ. 20 چۈنكى سۆزلىگۈچى ئۆزۈڭلار ئەمەس، بەلكى ئاتا كلارنىڭ روھى سىلەر ئارقىلىق سۆزلەيدۇ. 21 قېرىنداش قېرىندىشىنا، ئاتا بالىسىنا خائىنلىق قىلىپ، ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسىنا قارشى چىقىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. 22 شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر. لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر بولسا قۇتقۇزۇلىدۇ. 23 ئۇلار سىلەرگە بۇ شەھەردە زىيانكەشلىك قىلسا، يەنە بىر شەھەرگە قېچىپ بېرىكلار. چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانئوغلى قايتىپ كەلگۈچە سىلەر ئىسرائىلنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئارىلاش [ۋەزىپىكلار] تۈگىمەيدۇ. 24 مۇخلىس ئۇستازىدىن، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن ئۇرمايدۇ. 25 مۇخلىس ئۇستازىغا ئوخشاش بولسا، قۇل خوجايىنىغا ئوخشاش بولسا رازى بولسۇن. ئۇلار ئۆينىڭ ئىگىسىنى «بەئەلزىبۇل» دەپ تىللىغان يەردە، ئۆنىڭ ئۆيىدىكىلىرنى تېخىمۇ قاتتىق ھاقارەتلىمەمدۇ؟ 26 شۇنگا ئۇلاردىن قورقماكلار؛ چۈنكى ھېچقانداق يېپىق قويۇلغان ئىش ئاشكارىلانمای قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. 27 مېنىڭ سىلەرگە قاراڭغۇدا ئېيتىدىغانلىرىمنى يورۇقتا ئېيتىۋېرىكلار. قۇلىقىكلارغا پچىرلاپ ئېيتىلغانلارنى تۆگىنلەردە جاكارلا كلار. 28 تەننى ئۆلتۈرسىمۇ، لېكىن ئادەمنىڭ جان-روھىنى ئۆلتۈرەلمەيدىغانلاردىن قورقماكلار؛ ئەكسىچە، تەن ۋە جان-روھنى دوزاختا ھالاك قىلىشقا قادىر بولغۇچىدىن قورقۇڭلار. (Geenna g1067) 29 ئىككى قۇشقاچنى بىر تىيىنگە سېتىۋالغىلى بولىدۇغۇ؟ لېكىن ئۇلاردىن بىرىمۇ ئاتا كلارسىز يەرگە چۈشمەيدۇ. 30 ئەمما سىلەر بولسا كلار، ھەتتا ھەربىر تال چېچىكلارمۇ سانالغانىدۇر. 31 شۇنگا، قورقماكلار. سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىنمۇ قىممەتلىكتۇرسىلەر! 32 شۇنگا، مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن؛ 33 بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مەندىن تانىغانلارنىڭ ھەربىرىدىن مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتام ئالدىدا تانىمەن. 34 مېنىڭ دۇنياغا كېلىشىمنى تىنچلىق ئېلىپ كېلىش ئۈچۈندۇر، دەپ ئويلاپ قالماكلار. مەن تىنچلىق ئەمەس، بەلكى قىلىچنى يۈرگۈزۈشكە كەلدىم. 35 چۈنكى مېنىڭ كېلىشىم «ئوغۇلنى ئاتىسىغا، قىزنى ئانىسىغا، كېلىننى قېينىتانىسىغا قارشى چىقىرىش» ئۈچۈن بولىدۇ. 36 شۇنىڭ بىلەن «ئادەمنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بولىدۇ». 37 ئاتا-ئانىسىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلار ماكا مۇناسىپ ئەمەستۇر. ئۆز ئوغۇل-قىزىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلارمۇ ماكا مۇناسىپ ئەمەس. 38 ئۆزىنىڭ كرىستنى كۆتۈرۈپ، ماكا ئەگەشمىگەنلەرمۇ ماكا مۇناسىپ ئەمەس. 39 ئۆز ھاياتىنى ئايايدىغان كىشى ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 40 سىلەرنى قوبۇل قىلغانلار مېنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ، مېنى قوبۇل قىلغانلار بولسا مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 41 بىر پەيغەمبەرنى پەيغەمبەرلىك سالاھىيىتىدە قوبۇل قىلغان كىشى پەيغەمبەرگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. ھەققانىي ئادەمنى ئۆ ھەققانىي ئىكەن دەپ بىلىپ قوبۇل قىلغانلار ھەققانىي ئادەمگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. 42 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ بۇ شاكىچىكلىرىمدىن ئەڭ كىچىكى بىرنى مېنىڭ مۇخلىسىم دەپ بىلىپ ئۇنىڭغا ھەتتا پەقەت بىرەر چىنە سوغۇق سۇ بەرگەن كىشىمۇ جەزمەن ئۆزىگە لايىق ئىنئامدىن مەھرۇم بولمايدۇ.

11

ئەيسا ئون ئىككى مۇخلىسىغا بۇ ئىشلارنى تاپىلاپ بولغاندىن كېيىن، ئۆزىمۇ شۇ يەردىكى ھەرقايسى شەھەرلەردە تەلىم بېرىش ۋە [خۇدانىڭ كالامىنى] جاكارلاش ئۈچۈن ئۇ يەردىن كەتتى. 2 زىندانغا سولانغان يەھيا [پەيغەمبەر] مەسىھنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلاپ، مۇخلىسلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئارقىلىق ئېيىسادىن: 3 «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆزۈڭمۇ، يا كى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» ـ دەپ سوردى. 4 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەھيانىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئاڭلاۋاتقانلىرىكلارنى ۋە كۆرۈۋاتقانلىرىكلارنى بايان قىلىپ ـ 5 كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماكالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، تۇلۇكلەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەرگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىكلار. 6 ۋە [ئۆنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانمای پۈتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 7 ئۇلار كەتكەندە، ئەيسا توپ-توپ ئادەملەرگە يەھيا توغرۇلۇق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «سىلەر ئەسلى [يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىكلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىكلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ 8 يا كى ئېسىل كىينىگەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەنلەر خان ئوردىلىردىن تېپىلىدۇغۇ! 9 ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىكلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئېلچىمنى ئەۋەتەمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ يۈتۈلگەن سۆز دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يۈتۈلگەندۇر. 11 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئايالالاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادىنمۇ ئۇلۇغ كىشى يوق؛ ئەمما ئەرش پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۇلۇغ تۇرىدۇ. 12 ئەمما چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا ئوتىۋرىغا چىققان كۈنلەردىن بۈگۈنكى كۈنگىچە، ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىش يولى شىددەت بىلەن ئېچىلدى ۋە كىشىلەر ئۇنى شىددەت بىلەن ئوتۇۋاۋلدۇ. 13 چۈنكى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ بېشارەت بېرىش خىزمىتى، شۇنداقلا تەۋراتنىڭ يازمىلار ئارقىلىق بېشارەت يەتكۈزۈلۈش خىزمىتى يەھيا بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. 14 ۋە ئەگەر شۇ سۆزنى قوبۇل قىلالىسا كلار، «[قايتىپ] كېلىشى مۇقەررەر بولغان ئىلياس» بولسا، [يەھيانىڭ] ئۆزىدۇر. 15 ئا كلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئا كلىسۇن! 16 لېكىن بۇ دەۋردىكى كىشىلەرنى زادى كىملەرگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرىگە: 17 «بىز سىلەرگە سۇنايى چېلىپ بەرسە كۆز، ئۆسسۈل ئويناپمىدىكلار»، «ماتەم پەدىسىگە چېلىپ بەرسە كۆز، يىغا-زار قىلمىدىكلار» دەپ [قاقشايدىغان ئۆتۈرۈۋىسز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. 18 چۈنكى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار: «ئۆنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىدۇ. 19 ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا، ئۇلار: «تازا بىر تويماس ۋە بىر مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ

دوستى» دېيشدۇ. لېكىن دانالىق بولسا تۆز پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلىدۇ».
20 ئاندىن ئۇ تۆزىى كۆپ مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەن شەھەرلەردە تۆرۈۋاتقانلارنى توۋا قىلمىغانلىقى ئۈچۈن ئەيىبلەپ، مۇنداق دېدى: ـ 21 ھالكلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالكلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۈر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۆز كىيىمگە يۆگىنىپ، كۈلگە مىلىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. 22 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە تۈر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ.
23 ئەي ئېرشىكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر. چۈنكى تارا كلاردا يارىتىلغان مۇجىزىلەر سودومدا يارىتىلغان بولسا، ئۇ شەھەر بۈگۈنگىچە ھالاك بولمىغان بولاتتى. (Hadēs g86) 24 ئەمما مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم زېمىنىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 25 شۇ ۋاقىتلاردا، ئەيسا بۇ ئىشلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ [ھەققەتلەرنى] دانىشمەن ۋە ئەقىللىلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا مەدھىيىلەر ئوقۇيمەن! 26 بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 27 ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى، ئوغۇلنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ، ۋە ئاتىنىمۇ ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ. 28 ئەي جاپا كەشلەر ۋە ئېغىر يۈك يۈكلەنگەن ھەممىگلار! مېنىڭ يېنىمغا كېلىڭلار، مەن سىلەرگە ئارامىلىق بېرەي. 29 مېنىڭ بويۇنتۇرۇقۇمنى كىيىپ، مەندىن ئۆگىنىڭلار، چۈنكى مەن مۆمىن ۋە كەمتەرمەن، شۇنداق قىلغاندا، كۆڭۈلۈڭلار ئارام تاپىدۇ. 30 چۈنكى مېنىڭ بويۇنتۇرۇقۇمدا بولۇش ئاسان، مېنىڭ ئارتىدىغان يۈكۈم يېنىكتۇر.

12

شۇ چاغلاردا بىر شابات كۈنى، ئەيسا بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. قورسىقى ئېچىپ كەتكەن مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈپ، يېيىشكە باشلىدى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن پەرىسىيلەر ئۆنىڭغا: ـ قارا، مۇخلىسلىرىڭ شابات كۈنى نە ئەۋرىتنا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىۋاتىدۇ، دېيىشتى. 3 بىراق ئۇ ئۇلارغا: ـ داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ 4 ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، شۇنداقلا ئۆزى ۋە ھەمراھلىرىغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى بويىچە يېيىشكە بولمايدىغان «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ ئېلىپ]، ئۇلارنى [ھەمراھلىرى] بىلەن بىللە يېگەن. ئەسلىدە بۇ نانلارنى پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگلا بولاتتى. 5 سىلەر تەۋرات-تىن شۇنى ئوقۇپ باقمىغانسىلەركى، ئىبادەتخانىدا ئىشلەيدىغان كاھىنلار شابات كۈنلىرى ئىشلەپ شابات ئەرتىپىنى بۇزسىمۇ، گۇناھقا بۇيرۇلمايدۇ. 6 بىراق مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە ئىبادەتخانىدىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى بار. 7 ئەمدىلىكتە ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] «[مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزىنىڭ مەنىسىنى بىلگەن بولسا كلار، بىگۇناھ كىشىلەرنى گۇناھكار دەپ بېكىتمەيتتىكلار. 8 چۈنكى ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭ ئىگىسىدۇر. 9 ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 10 ۋە مانا، ئۇ يەردە بىر قولى بېگلەپ قالغان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۇسىتىدىن ئەرز قىلىشقا سەۋەب تاپماقچى بولۇپ ئۇنىڭدىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 11 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بىرەرسىگلارنىڭ قوينى شابات كۈنى ئورىغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقىرۋالمايدىغان ئادەم بارمىدۇ؟ 12 ئىنسان بولسا قويدىن شۇنچە ئەتىبارلىقتۇر! شۇنداق، شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنىدۇر. 13 ئاندىن ئۇ ھېلىقى كېسەلگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىشى بىلەنلا قولى ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 14 بىراق پەرىسىيلەر تاشقىرىغا چىقىپ، ئۇنى قاندا يوقىتىش ھەقىدە مەسلىھەت قىلىشتى. 15 ئەمما ئەيسا بۇنى بىلىۋېلىپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتتى؛ 16 ئاندىن ئۇلارغا ئۆزىنىڭ سالاھىيىتىنى ئاشكارىلىماسلىقنى قاتتىق تاپىلىدى. 17 بۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: 18 ـ «قارا كلار، مانا مەن تاللىغان ئۆز قۇلۇم! مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، دىلىمنىڭ سۆيۈنگىنى! مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرگە ھۆكۈم-ھەققەتنى جاكارلايدۇ. 19 ئۇ نە تالاش-تارتىش قىلمايدۇ نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ، كوچىلاردا ئۇنىڭ كۆتۈرگەن ئاۋازىنى ھېچ ئاڭلىغۇچى بولمايدۇ. 20 تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغىچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۇتەپ تۇچەي دەپ قالغان پىلىكنى ئۆچۈرمەيدۇ؛ 21 ۋە ئەللەر ئۇنىڭ نامىغا ئۈمىد باغلايدۇ».
22 شۇ چاغدا، ئۇنىڭ ئالدىغا جن چاپلىشىۋالغان كور ۋە گاچا بىرى ئېلىپ كېلىندى. ئۇ ئۇنى ساقايتتى، كور گاچىنى سۆزلىيەلەيدىغان ۋە كۆرەلەيدىغان قىلدى. 23 بارلىق خالايىق ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئەجەبا، بۇ داۋۇتنىڭ ئوغلىمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 24 لېكىن پەرىسىيلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزىبۇبقا تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇۋېتىدىكەن، دېيىشتى. 25 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ؛ ھەرقانداق شەھەر ياكى ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز ئۇتىدۇ. 26 ئەگەر شەيتان شەيتانىنى قوغلىسا، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولىدۇ. ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ يۈزىتەرەپ ئۆزىلىسۇن؟ 27 ئەگەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىگلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! 28 لېكىن مەن خۇدانىڭ روھىغا تايىنىپ جىنلارنى قوغلىغان بولسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرۋەقە ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولدى. 29 بىر كىشى كۈچتۈڭگۈر بىرسىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى قاندا بۇلاپ كېتەلىسۇن؟ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈڭگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالسا، ئاندىن ئۇ يېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. 30 مەن تەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى تۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا تورزۇتۈۋەتكۈچىدۇر. 31 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلارنىڭ ئۆتكۈزگەن ھەرتۈرلۈك گۇناھلىرى ۋە قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. بىراق ئىنسانلارنىڭ مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلىش ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ. 32 ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان كىمدەكىم بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا قارشى گەپ قىلغانلار بولسا بۇ دۇنيادىمۇ، ئۇ دۇنيادىمۇ كەچۈرۈمگە ئېرىشەلمەيدۇ. (aiōn g165) 33 دەرەخ ياخشى بولسا، مېۋىسىمۇ ياخشى بولىدۇ ـ ياكى دەرەخ پور بولسا، مېۋىسىمۇ ناچار بولىدۇ؛ چۈنكى ھەرقانداق دەرەخ ئۆز مېۋىسىدىن بىلىنىدۇ. 34 ئەي يىلانلارنىڭ پەرزەنتلىرى! سىلەر رەزىل ئۇرساگلار، ئاغزىڭلاردىن قاندا ياخشى سۆز چىقىسۇن؟ چۈنكى ئادەمنىڭ قەلبىدە نېمە تولۇپ تاشقان بولسا ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. 35 ياخشى ئادەم ئۆز ياخشى خەزىنىسىدىن ياخشى نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. يامان ئادەم يامان خەزىنىسىدىن يامان نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. 36 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلار قىلغان ھەربىر ئېغىز قۇرۇق سۆزى ئۈچۈن سوراق كۈنى ھېساب بېرىدۇ. 37 چۈنكى ئۆز سۆزلىرىڭ بىلەن يا ھەققانىي ئىسپاتلىنىسەن، يا سۆزلىرىڭلار بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلىسەن. 38 شۇ چاغدا بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئۇستاز، سەندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرگۈمىز بار، ـ دېدى. 39 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋۇر بىر «ئالامەت»نىڭ كۆرىىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ دەۋۇردىكىلەرگە «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرىىشىلمەيدۇ. 40 چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەر يوغان بېلىقنىڭ قورسىقىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز ياتقانىدەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا ئۈچ كېچە-كۈندۈز يەرنىڭ باغرىدا ياتىدۇ. 41 سوراق كۈنى ننەۋە شەھىرىدىكىلەر بۇ دەۋۇردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋۇردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇلار يۇنۇس [پەيغەمبەر] جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ، [يامانلىقىدىن] توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، مۇشۇ يەردە يۇنۇس [پەيغەمبەر]دىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى ئوتۇرىدۇ! 42 سوراق كۈنى «جەنۇبتىكى ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋۇردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ

سۇلايمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن، ۋە مانا، ھازىر مۇشۇ يەردە سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ. **43** ناپاك روھ بىراۋنىڭ ئېنىدىن چىقىرىۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قۇرۇغاق دالالارنى چۆرگىلەپ يۈرۈپ، بىرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ، بىراق تاپالمايدۇ **44** ۋە: «مەن چىققان ماكانىغا قايتاي» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكانىنىڭ يەنىلا بوش تۇرغانلىقىنى، شۇنداقلا پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، **45** يېرىپ تۇزىدىنمۇ يەتتە يەتتە جىنى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. يۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. بۇ رەزىل دەۋردىكىلەرنىڭ ھالىمۇ مانا شۇنداق بولىدۇ. **46** ئۇ توپلاشقان خالايىققا داۋاملىق سۆزلەۋاتقاندا، مانا، ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولۇپ تاشقىرىدا تۇرۇشتى. **47** شۇنىڭ بىلەن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭىز ۋە ئىنىلىرىڭىز سىز بىلەن سۆزلىشىمىز دەپ تاشقىرىدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **48** لېكىن ئۇ جاۋابەن شۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن كىشىدىن: «كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟» ـ دەپ سوردى. **49** ئاندىن ئۇ قولىنى سوزۇپ مۇخلىسلىرىنى كۆرسىتىپ: ـ مانا مېنىڭ ئانام، مانا مېنىڭ ئىنىلىرىم! **50** چۈنكى كىم ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر، ـ دېدى.

13

شۇ كۈنى ئەيسا ئۆيدىن چىقىپ، دېڭىز بويىدا ئولتۇراتتى. **2** ئەتراپىغا توپ-توپ ئادەملەر ئولىشۇالغىچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ ئولتۇردى. پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز بويىدا تۇرۇشاتتى. **3** ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن نۇرغۇن ھېكمەتلەرنى ئېيتىپ بېرىپ، مۇنداق دېدى: ـ مانا، ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چېغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ قېلىپ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى تېشى كۆپ، توپىسى ئاز يەرلەرگە چۈشۈپ قېلىپ، ئۈيرىقى چوڭقۇر بولمىغاچقا، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىشى بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپ قېلىپ، تىكەنلەر تۇسۇپ مايىسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا ياخشى ئۈيراققا چۈشۈپ قېلىپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرى يۈز ھەسسە، بەزىلىرى ئالتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **10** مۇخلىسلىرى كېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن نېمە ئۈچۈن ئۇلارغا تەمسىللەر ئارقىلىق تەلىم بېرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىشكە مۇيەسسەر قىلىنىدىلار، لېكىن ئۇلارغا نېسىب قىلىنمىدى. **12** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **13** ئۇلارغا تەمسىل بىلەن سۆزلىشىمنىڭ سەۋەبى شۇكى، ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ تىكشىمايدۇ ھەم ھەقىقىي چۈشىنىمەيدۇ. **14** يۇنىڭ بىلەن يەشايا يېغىمبەر ئېيتقان بېشارەتنىڭ مۇنۇ سۆزلىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ قاراشنى قارايسىلەر، بىراق كۆرمەيسىلەر. **15** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى ئۇخلىغاندەك يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن يانىدۇرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم. **16** لېكىن، كۆزلىرىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار كۆرىدۇ؛ قۇلىقىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار ئاڭلايدۇ. **17** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇرۇنقى نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە ھەققانىي ئادەملەر سىلەرنىڭ كۆرگىنىڭلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى كۆرمىگەن؛ سىلەرنىڭ ئاڭلىغىنىڭلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى ئاڭلىمىغان. **18** ئەمدى ئۇرۇق چاچقۇچى توغرىسىدىكى تەمسىلنىڭ مەنىسىنى ئاڭلاڭلار: **19** ئەگەر بىرى [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ چۈشەنمىسە، شەيتان كېلىپ ئۇنىڭ كۆڭلىگە چېچىلغان سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. بۇ دەل چېغىر يول ئۈستىگە چېچىلغان ئۇرۇقلاردۇر. **20** تاشلىق يەرلەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلاپ، خۇشاللىق بىلەن دەرھال قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. **21** ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقتىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ؛ سۆز-كالامنىڭ ۋەجەدىن قىينىچىلىق ياكى زىيانكەشلىككە تۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ كېتىدۇ. **22** تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى ۋە بايلىقنىڭ ئېزىقتۇرۇشى [قەلبىدىكى] سۆز-كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇلار ھوسۇلسىز قالىدۇ. **23** (aiōn g165) لېكىن ياخشى يەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز-كالامنى ئاڭلاپ چۈشىنىگەن ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بىرسى يۈز ھەسسە، بىرسى ئالتمىش ھەسسە، يەنە بىرسى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. **24** ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يەنە بىر تەمسىلنى بايان قىلدى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزىغا ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان بىر ئادەمگە ئوخشايدۇ. **25** ئەمما كىشىلەر ئۇيقۇغا چۈمگەن چاغدا، دۈشمىنى كېلىپ بۇغداي ئارىسىغا كۆرمەك ئۇرۇقلىرىنى چېچىۋېتىپ، كېتىپتۇ. **26** ئەمدى مايىسلار تۇسۇپ، باشاق چىقارغاندا، كۆرمەكنۇ ئۇ ئاشكارلىنىشقا باشلاپتۇ. **27** خوجايىننىڭ چاكارلىرى كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «ئەپەندى، سىز ئېتىزىڭىزغا ياخشى ئۇرۇق چاچقان ئەمەسمىدىڭىز؟ كۆرمەكلەر نەدىن كېلىپ قالدى؟» دەپتۇ. **28** خوجايىن: «بۇنى بىر دۈشمەن قىلغان» ـ دەپتۇ. چاكارلار ئۇنىڭدىن: «سىز بىزنى بېرىپ ئۇلارنى ئوتۇۋېتىگىلار دېمەكچىمۇ؟» ـ دەپ سوراپتۇ. **29** «ياق،» ـ دەپتۇ خوجايىن، «ئۇنداق قىلغاندا كۆرمەكلەرنى يۇلغاندا، بۇغدايلارنىمۇ يۇلۇۋېتىشىڭلار مۇمكىن. **30** بۇ ئىككىسى ئورما ۋاقتىغىچە بىللە ئوسسۇن، ئورما ۋاقتىدا، مەن ئورمىچىلارغا: ـ ئالدى بىلەن كۆرمەكلەرنى ئېرىپ يېغىپ، باغلاپ كۆيدۈرۈشكە قويۇڭلار، ئاندىن بۇغدايلارنى يىغىپ ئامبىرىمغا ئەكىرىڭلار، دەيمەن» ـ دەپتۇ خوجايىن. **31** ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئادەم قولىغا ئېلىپ ئېتىزىغا چاچقان قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. **32** قىچا ئۇرۇقى دەرۋەقە بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىك بولسىمۇ، ئۇ مەرقاندىق زىرائەتنىڭ ئېگىز ئوسۇپ، دەرەخ بولىدۇ، ھەتتا ئاسماندىكى قۇشلار مۇكىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلايدۇ. **33** ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئايال قولىغا ئېلىپ ئۇچ جاۋۇر ئۇننىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇۋېپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىغان ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ. **34** ئەيسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى تەمسىللەر بىلەن كۆپچىلىككە بايان قىلدى. ئۇ تەمسىلسىز ھېچقانداق تەلىم بەرمەيتتى. **35** بۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىنئالا ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئاغزىمنى تەمسىل سۆزلەش بىلەن ئاچىمەن، ئالەم ئېلىپىردە بولغاندىن بېرى يوشۇرۇنۇپ كەلگەن ئىشلارنى ئېلان قىلىمەن». **36** شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ كۆپچىلىكنى يولغا سېلىۋېتىپ ئۆيگە كىردى. مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىزلىقتىكى كۆرمەك توغرىسىدىكى تەمسىلنى بىزگە شەرھلەپ بەرسەڭ، ـ دەپ ئۇتۇنۇدى. **37** ئۇ ئەمدى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان كىشى ئىنسانئوغلىدۇر. **38** ئېتىزلىق بولسا ـ دۇنيا. ياخشى ئۇرۇق بولسا [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر، لېكىن كۆرمەك رەزىل بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. **39** كۆرمەك چاچقان دۈشمەن ـ ئىبلىستۇر. ئورما ئورۇش ۋاقتى ـ زامان ئاخىرىدۇر. ئورمىچىلار ـ پەرىشتىلەردۇر. (aiōn g165) **40** كۆرمەكلەر يۇلۇنۇپ، ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلگىنىدەك، زامان ئاخىرىدىمۇ ئەنە شۇنداق بولىدۇ. (aiōn g165) **41** ئىنسانئوغلى پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئىنسانلارنى گۇناھقا ئازدۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىتائەتسىزلىك قىلغۇچىلارنى تۇز پادىشاھلىقىدىن شاللاپ چىقىپ، **42** خۇمدانىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچىرلىتىدۇ. **43** ئۇ چاغدا ھەققانىيلار ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىقىدا خۇددى قۇياشتەك جۇلالىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **44** ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزدا يوشۇرۇلغان بىر خەزىنىگە ئوخشايدۇ. ئۇنى تېپىۋالغۇچى خەزىنىنى قايتىدىن يوشۇرۇپ، خەزىنىنىڭ شاد-خۇراملىقى ئۈچىدە بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، شۇ ئېتىزنى سېتىۋالىدۇ. **45** يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى ئېسىل ئۈنچە-مەرۋايىتلارنى ئىزدىگەن سودىگەرگە ئوخشايدۇ. **46** سودىگەر ناھايىتى قىممەت باھالىق بىر مەرۋايىتنى تاپقاندا، قايتىپ بېرىپ بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، ئۇ مەرۋايىتنى

سېتىۋالدۇ. **47** ـ يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى دېڭىزغا تاشلىنىپ ھەرخىل بېلىقلارنى تۇتىدىغان تورغا ئوخشايدۇ. **48** تور توشقاندا، [بېلىقچىلار] ئۇنى قىرغاققا تارتىپ چىقىرىدۇ. ئاندىن ئولتۇرۇپ، ياخشى بېلىقلارنى ئىلغىۋېلىپ، قاچىلارغا قاچىلاپ، ئەرزىمەسلەرنى تاشلىۋېتىدۇ. **49** زامان ئاخىرىدا شۇنداق بولىدۇ، پەرىشتىلەر چىقىپ، ره‌زىل كىشىلەرنى ھەققانىي كىشىلەر ئارىسىدىن ئايرىيدۇ **(aiōn g165)** **50** ۋە خۇمدانىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇجۇرلىتىدۇ. **51** ئەيسا ئۇلاردىن: ـ بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشەندىڭلارمۇ؟ دەپ سوردى. چۈشەندۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **52** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ شۇڭا، ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ تەلىمىگە مۇيەسسەر بولۇپ مۇخلىس بولغان ھەربىر تەۋرات ئۇستازى خۇددى خەزىنىسىدىن يېڭى ھەم كونا نەرسىلەرنى ئېلىپ چىقىپ تارقاتقۇچى ئۆي خوجايىنىغا ئوخشايدۇ، ـ دېدى. **53** ئەيسا بۇ تەمسىللەرنى سۆزلەپ بولغاندىن كېيىن، شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، **54** ئۆز يۇرتىغا كەتتى ۋە ئۆز يۇرتىدىكى سىناگوگىا خەلقىگە تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. بۇنى ئاڭلىغان خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەمنىڭ بۇنچىۋالا دانالىقى ۋە مۇجىزە-كارامەتلىرى نەدىن كەلگەندۇ؟ **55** ئۇ پەقەت ھىلىقى ياغاچچىنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەريەم، ياقۇپ، يۇسۇپ، سىمون ۋە يەھۇدالار ئۇنىڭ ئىنىلىرى ئەمەسمۇ؟ **56** ئۇنىڭ سىڭىللىرىنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئارىمىزدىغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭدىكى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى زادى نەدىن كەلگەندۇ؟ ـ دېيىشتى. **57** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزار بىلەن قاردى. شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ. **58** ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچىسىزلىكىدىن ئۇ ئۇ يەردە كۆپ مۇجىزە كۆرسەتمىدى.

14

ئۇ چاغلاردا، ھېرود ھاكىم ئەيسانىڭ نام-شۆھرىتىدىن خەۋەر تېپىپ، **2** خىزمەتكارلىرىگە: ـ بۇ ئادەم چۈمۈلداۋرگۈچى يەھيا بولىدۇ، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولسا كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسەتمەكتە، ـ دېدى. **3** ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۆگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن يەھيانى ئۇتقۇن قىلىپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. **4** چۈنكى يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «بۇ ئايالنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپتۇر» دەپ كەلگەنىدى. **5** ھېرود [شۇ سەۋەبتىن] يەھيانى ئۇلتۇرمەكچى بولغان بولسىمۇ، بىراق خالايىقتىن قورققانىدى، چۈنكى ئۇلار يەھيانى پەيغەمبەر، دەپ بىلەتتى. **6** ئەمما ھېرودنىڭ تۇغۇلغان كۈنى تەبرىكلەنگەندە، ئايالى ھېرودىيەنىڭ قىزى ئوتتۇرىغا چىقىپ ئۇسسۇل ئويناپ بەردى. بۇ ھېرودقا بەك ياقتى، **7** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھەرنېمە تىلىسەڭ شۇنى ساڭا بېرەي، دەپ قەسەم قىلدى. **8** لېكىن قىز ئانىسىنىڭ كۆشكۈرتۈشى بىلەن: ـ چۈمۈلداۋرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكەلسىلە، ـ دېدى. **9** پادىشاھ بۇنىڭغا ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، [كاللىسىنى] ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **10** ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ، زىندانداە يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇردى. **11** شۇنىڭ بىلەن كاللىسى بىر تەخسىگە قويۇلۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى. قىز بۇنى ئانىسىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى. **12** [يەھيانىڭ] مۇخلىسلىرى بولسا بېرىپ، جەسىتىنى ئېلىپ دەپنە قىلدى؛ ئاندىن بېرىپ ئەيسانىا بۇ ئىشلارنى خەۋەر قىلدى. **13** ئەيسا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئۆزى يالغۇز پىنھان بىر جايغا كېتىۋېتىپ دەپ بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. خالايىق بۇنىڭ خەۋىرىنى تاپقاندا، ئەتراپتىكى شەھەرلەردىن كېلىشىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن پىيادە ماڭدى. **14** ئۇ [قىرغاققا] چىقىپ كەتكىنىدە، زور بىر توپ ئادەملەرنى كۆرۈۋېدى، ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇلارنىڭ ئاغرىقلىرىنى ساقايتتى. **15** كەچ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ جۆل بىر جاي ئىكەن، ۋاقىتمۇ بىر يەرگە بېرىپ قالدى. خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئاندىن ئۇلار كەتتىلەرگە بېرىپ ئوزىلىرىگە ئوزۇق سېتىۋالسۇن، ـ دېدى. **16** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇلارنىڭ كېتىشىنىڭ ھاجىتى يوق، ئوزۇقلار ئۇلارغا ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. **17** لېكىن مۇخلىسلار: ـ بىزدە بەش نان بىلەن ئىككى دانە بېلىقتىن باشقا ھېچ نەرسە يوق، ـ دېيىشتى. **18** ئۇ: ـ ئۇلارنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. **19** ئۇ خالايىقنى چۆپلۈكنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇغاندىن كېيىن، بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتتى. ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلىرى خالايىققا ئۇلەشتۇرۇپ بەردى. **20** ھەممەيلەن يەپ توينۇدى. [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. **21** ئوزۇقلانغانلارنىڭ سانى ئايالىلار ۋە بالىلاردىن باشقا تەخمىنەن بەش مىڭ كىشى ئىدى. **22** ئاراقىدىلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ئۆزۈم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاڭغۇچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىغا ئوتۇپ ئۆرۈگىلار، دەپ بۇيرۇدى. **23** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆزى خىلۋەت تاغقا چىقتى. كەچ كىرگەندىمۇ ئۇ يەردە يالغۇز قالدى. **24** بۇ چاغدا، كېمە قىرغاقتىن خېلى كۆپ چاقىرىم يۇرگەندى، لېكىن شامال قارشى يۈنلىشىتىن چىقىۋاتقاچقا، كېمە دولقۇنلار ئىچىدە چايقىلىپ ئۆزاتتى. **25** كېچە ئوتتىنچە جىسىمەك ۋاقىتدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرىپىگە كەلدى. **26** مۇخلىسلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئالاقزادە بولۇپ: ـ ئالۋاستى ئىكەن! ـ دەپ قورقۇپ چۇقان سېلىشتى. **27** لېكىن ئەيسا دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرەكلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. **28** پېترۇس بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئى رەب، بۇ سەن بولساڭ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ يېنىڭغا بېرىشىمغا ئەمر قىلغايسەن، ـ دېدى. **29** كەل، ـ دېدى ئۇ. پېترۇس كېمىدىن چۈشۈپ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ، ئەيسانىا قاراپ كېتىۋاتاتتى؛ **30** لېكىن بورانىنىڭ قاتتىق چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ، سۇغا چۆكۈشكە باشلىدى: ـ رەب، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دەپ ۋارقىردى. **31** ئەيسا دەرھال قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى ئۇتۇۋالدى ۋە ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىز بەندە، نېمىشقا گۇمان قىلدىڭ؟ ـ دېدى. **32** ئۇلار كېمىگە چىققاندا، شامال توختىدى. **33** كېمىدە ئولتۇرغانلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ بەرھەق، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دېيىشتى. **34** ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتۈكەندە، گىننىسارەت يۇرتىدا [قۇرۇقلۇققا] چىقتى. **35** ئۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇنى تونۇپ قېلىپ، ئەتراپتىكى بارلىق جايلارغا خەۋەر ئەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر بارلىق بىمارلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ **36** ئۇلار ئۇنىڭدىن بىمارلارنىڭ ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشنى ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەللىمازا ساقايدى.

15

بۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ۋە پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: **2** ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە خىلاپلىق قىلىدۇ؟ چۈنكى ئۇلار قوللىرىنى يۇمۇاي تاماق يەيدىكەنغۇ، ـ دېدى. **3** لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرچۇ، سىلەر نېمىشقا ئەنئەنىمىزنى ساقلايمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ **4** چۈنكى خۇدا: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى ياكى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. **5** لېكىن سىلەر: ـ ھەرقانداق كىشى «ئاتىسى ياكى ئانىسىغا: ـ مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان [خۇداغا] ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، **6** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھۆرمەت-ۋاپادارلىق قىلىش مەجبۇرىيىتى قالمايدۇ، ـ دەيسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئەنئەنەنگەلارنى دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتكىلار. **7** ئەي ساختىپەزلەر! يەشايا پەيغەمبەر بەرگەن مۇشۇ بېشارەت توپتوغرا سىلەر توغرۇلۇق ئىكەن: ـ **8** «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق. **9** ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». **10** ئاندىن ئۇ خالايىقنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ قۇلاق سېلىڭلار ھەم شۇنى چۈشىنىڭلاركى، **11** ئىنسانىڭ ناپاك قىلىدىغىنى ئاغزىدىن كىرىدىغىنى ئەمەس، بەلكى ئاغزىدىن چىقىدىغىنىدۇر، ـ دېدى. **12** كېيىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سېنىڭ بۇ سۆزۈڭنى پەرىسىيلەر ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ رەنجىگەنلىكىنى بىلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. **13** لېكىن ئۇ مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئەرشتىكى ئاتام تىكىگەن ھەرقانداق تۈسۈملۈك يىلتىزىدىن يۇلۇنۇپ تاشلىنىدۇ. **14** سىلەر ئۇلارغا پىسەنت قىلماڭلار، ئۇلار كورلارغا

يول باشلايدىغان كورلاردۇر. ئەگەر كور كورغا يول باشلىسا، ھەر ئىككىسى ئورىغا چۈشۈپ كېتىدۇ. **15** لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بايا ئېيتقان تەمسىلنى بىزگە چۈشەندۈرۈپ بەرگەيسەن، ـ دېدى. **16** لېكىن ئۇ: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنچىگە ئېرىشمىدىڭلارمۇ؟! ـ دېدى. **17** ئېغىزغا كىرگەن بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئاشقازان ئارقىلىق تەرەت بولۇپ چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تېخى چۈشەنمەمسىلەر؟ **18** لېكىن ئېغىزدىن چىقىدىغىنى قەلبتىن چىقىدۇ، ئىنسانىنى ناپاك قىلدىغىنىمۇ شۇدۇر. **19** چۈنكى يامان ئويلار، قاتىللىق، زىناخورلۇق، بۇزۇقچىلىق، ئوغرىلىق، يالغان گۇۋاھلىق ۋە تۆھمەت قاتارلىقلار قەلبتىن چىقىدۇ. **20** ئىنسانىنى ناپاك قىلدىغانلار مانا شۇلاردۇر؛ يۇيۇلمىغان قوللار بىلەن تاماق يېيىش ئىنسانىنى ناپاك قىلمايدۇ. **21** ئەيسا ئۇيەردىن چىقىپ، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىنڭ ئەتراپىدىكى يۇرتلارغا باردى. **22** مانا، ئۇ چەت يەرلەردىن كەلگەن قاناني بىر ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب! داۋۇتنىڭ ئوغلى، ھالىمغا رەھىم قىلغايسىز! قىزىمغا جىن چاپلىشۇالغانىكەن، قىينىلىپ كېتىۋاتىدۇ! ـ دەپ ئۇنىڭغا ندا قىلىپ زارلىدى. **23** لېكىن ئۇ ئۇ ئايالغا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالنى يولغا سالسالۇق! چۈنكى ئۇ كەينىمىزدىن ئەگىشىپ ياۋۇزۇپ ندا قىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **24** ئەمدى ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن پەقەت يولدىن تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرگە ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. **25** ئەمما ھېلىقى ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ رەب، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! ـ دەپ ياۋۇزدى. **26** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بالىلارنىڭ نېنىنى كېچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. **27** لېكىن ھېلىقى ئايال: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ خوجايىنىنىڭ داستىخىنىدىن چۈشكەن ئۆۋاقلارنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي خانىم، ئىشەنچىڭ كوچلۇق ئىكەن! تىلىگىنىڭدەك بولسۇن! ـ دېدى. ئۇ ئايالنىڭ قىزى شۇئان ساقىيىپ كەتتى. **29** ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، گاللىلىيە دېڭىزىنىڭ بويىدىن ئۆتۈپ، تاغقا چىقىپ ئولتۇردى. **30** ئۇنىڭ ئالدىغا توپ-توپ خالايىق يېغىلدى. ئۇلار توكۇر، قارىغۇ، گاچا، چولاق ۋە نۇرغۇن باشقا خىل كېسەللەرنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويۇشتى؛ ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. **31** شۇنىڭ بىلەن خالايىق گاچىلارنىڭ سۆزلىيەلەيدىغان بولغانلىقىنى، چولاقلارنىڭ ساقايغىنىنى، توكۇرلارنىڭ ماڭغانلىقىنى ۋە قارىغۇلارنىڭ كۆرىدىغان بولغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەيران بولدى ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى ئۇلۇغلىدى. **32** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۈچ كۈندىن بېرى يېنىمدا بولدى، يېگۈدەك بىر نەرسىسىمۇ قالمىدى. ئۇلارنى ئۈيلىرىگە ئاچ قايتۇرۇشنى خالىمايمەن، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. **33** مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ چۆلدە بۇنچىۋالا ئادەمنى تويغۇزغۇدەك كۆپ نانىنى نەدىن تاپىمىز؟ ـ دېيىشتى. **34** ئەيسا ئۇلاردىن: قانچە نېنىڭلار بار؟ ـ دەپ سوردى. ـ يەتتە نان بىلەن بىرنەچچە تال كىچىك بېلىق بار، ـ دېيىشتى ئۇلار. **35** بۇنىڭ بىلەن ئۇ خالايىقنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. **36** ئاندىن، يەتتە نان بىلەن بېلىقلارنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتىپ، ئۇلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلار خالايىققا ئۇلەشتۈردى. **37** ھەممەيلەن تويغۇچە يېدى؛ ئاندىن [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يىغىپ يەتتە چوڭ سېۋەتنى توشقۇزدى. **38** تاماق يېگەنلەرنىڭ سانى باللار ۋە ئايالىلاردىن باشقا تۆت مىڭ كىشى ئىدى. **39** ئۇ خالايىقنى يولغا سالغاندىن كېيىن، كېمىگە چۈشۈپ، ماگادان يۇرتىنىڭ چەت يەرلىرىگە باردى.

16

ئەمدى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئۇنى سىناش مەقسىتىدە يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن بىزگە ئاسماندىن مۇجىزىلىك بىر ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشتى. **2** بىراق ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ كەچقۇرۇن سىلەر قىزىل قىزىل شەپەقنى كۆرگىنىڭلاردا، «ھاۋا ئىتە ئوچۇق بولىدۇ» دەيسىلەر **3** ۋە ئەتىگەندە: «بۈگۈن بوران چىقىدۇ، چۈنكى ئاسماننىڭ رەنگى قىزىل ھەم تۇتۇق»، دەيسىلەر. ئاسمان رەنگى-رويىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، لېكىن بۇ زامانىدا يۈز بېرىۋاتقان ئالامەتلەرنى پەرق ئېتەلمەيسىلەر! **4** رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر «مۇجىزىلىك بىر ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ [دەۋردىكىلەرگە] «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»دىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. ئاندىن ئۇ ئۇلارنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى. **5** مۇخلىسلىرى [دېڭىزنىڭ] ئۇ قېتىنا ئۆتكىنىدە، نان ئېلىۋېلىشنى ئۇنۇتۇپ قالىدى. **6** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ھوشيار بولۇڭلار، يەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار، ـ دېدى. **7** [مۇخلىسلار] ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ نان ئەكەلمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن بۇنى دەۋاتىسا كېرەك، ـ دېيىشتى. **8** ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! نېمە ئۈچۈن نان ئەكەلمىگەنلىكىڭلار توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ **9** تېخىمە چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ بەش نان بىلەن بەش مىڭ كىشىنىڭ [تويغۇزۇلغانلىقى]، قانچە سېۋەت ئۈزۈق يىغىلغانلىقىڭلار ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ **10** يەتتە نان بىلەن تۆت مىڭ كىشىنىڭ [تويغۇزۇلغانلىقى]، يەنە قانچە چوڭ سېۋەت ئۈزۈق يىغىلغانلىقىڭلارمۇ ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ **11** سىلەر قانداقتۇ مېنىڭ سىلەرگە: «يەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار» دېگىنىمنىڭ نان توغرۇلۇق ئەمەسلىكىنى چۈشەنمەيسىلەر؟ **12** مۇخلىسلار شۇندىلا ئۇنىڭ نانىدىكى ئېچىتقۇدىن ئەمەس، بەلكى يەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ تەلىمىدىن ئېھتىيات قىلىشنى ئېيتقانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتى. **13** ئەيسا قەيسەريە-فىلىپپى رايونىغا كەلگىنىدە، ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: كىشىلەر مەن ئىنسانئوغلىنى كىم دەپ بىلىدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **14** مۇخلىسلىرى: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [يەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر يەرەمىيا ياكى باشقا پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ بىلىدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **15** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **16** سىمون پېترۇس: ـ سەن مەسىھ، مەڭگۈلۈك ھايات خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **17** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەختلىكسەن، ئى يۇنۇس ئوغلى سىمون! بۇنى ساڭا ئايان قىلغۇچى ھېچ ئەت-قان ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئەرشتىكى ئاتامدۇر. **18** مەن ساڭا شۇنى ئېيتايكى، سەن بولساڭ پېترۇسدۇرسەن. مەن جاماەتىمنى بۇ ئۆيۈلتاش ئۈستىگە قۇرىمەن. ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەھتىساراتنىڭ دەرۋازىلىرىمۇ غالىب كېلەلەيدۇ. (Hadēs g86) **19** ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى ساڭا تاپشۇرىمەن؛ سەن يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭ ئەرشتىمۇ باغلانغان بولىدۇ، سەن يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسەڭ، ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ، ـ دېدى. **20** بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولۇپ، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۇزىنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ھېچكىمگە تىنماسلىقنى تاپىلىدى. **21** شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا مۇخلىسلىرىغا ئۇزىنىڭ يېرۇسالېمغا كېتىشى، ئاقساقالار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئولتۇرۇلۇشى مۇقەررەر بولغانلىقىنى، شۇنداقلا ئۈچىنچى كۈنى تىرىلدۈرۈلدىغانلىقىنى ئايان قىلىشقا باشلىدى. **22** شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى يېر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەپ: ـ يا رەب، ساڭا رەھىم قىلىنغاي! بېشىڭغا بۇنداق ئىشلار قەتئىي چۈشمەيدۇ! ـ دېدى. **23** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ پېترۇسقا قاراپ: ـ ئارقامغا تۇت، شەيتان! سەن ماڭا ئۇتلۇكاشاڭسەن، سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانىنىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. **24** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: كىمدەكىم ماڭا ئەگىشىشنى خالىسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ئۆزىنىڭ كرېستنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگىشسۇن! **25** چۈنكى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماقچى بولغان كىشى چوقۇم جېنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. **26** چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىۋېلىپ؟! **27** چۈنكى ئىنسانئوغلى ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە پەرىشتىلىرى بىلەن كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ؛ ۋە ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ ئۆز ئەمەلىرىگە تۆشۈلۈق جاۋاب قايتۇرىدۇ. **28** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى ئېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن كەلگىنىنى كۆرىدىغانلار باردۇر.

17

ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. **2** ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياقى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا

تۆزگىرىپ، يۇزى قۇياشتەك پارلىدى، كىيىملىرى نۇردەك ئاپئاق بولۇپ چاقنىدى. **3** ۋە مانا، [مۇخلىسلارغا] مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقان ھالدا كۆرۈندى. **4** شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئەيساغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغىنىمىز نېمىدېگەن ياخشى! خالىساڭ، بىرىنى ساكا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى. **5** ئۇنىڭ گېپى تۈگىمەيلا، مانا نۇرلۇق بىر بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى. مانا، بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **6** مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئۆزلىرىنى يەرگە تاشلاپ دۇم يېتىپ ۋەھىمگە چۈشتى. **7** بىراق ئەيسا كېلىپ، ئۇلارغا قولىنى تەگگىزۈپ: قورقماڭلار، قورقماڭلار ـ دېدى. **8** ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى. **9** تاغدىن چۈشۈۋېتىپ، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلىۋېلىنگۈچە، بۇ ئالامەت كۆرۈنۈشنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. **10** ئاندىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ تەۋرات تۈستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ. **12** ئەمما مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىلياس ئاللىقاچان كەلدى، لېكىن كىشىلەر ئۇنى تونۇمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلدى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇلارنىڭ قولىدىردا ئازاب چېكىش ئالدىدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **13** شۇ چاغدا مۇخلىسلار ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا ئوغرىسىدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى چۈشەندى. **14** ئۇلار خالايىقانىڭ يېنىغا بارغىنىدا، بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تىزلىنىپ: **15** رەب، ئوغلۇمغا ئىچكۈنى ئاغرىتقايسەن! چۈنكى ئۇنىڭ ئۇتۇقاقلىق كېسىلى بار بولغاچقا، زور ئازاب چېكىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ دائىم ئوتنىڭ ياكى سۇنىڭ ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. **16** ئۇنى مۇخلىسلىرىڭىنا ئېلىپ كەلگەندىم، ساقايتالمىدى، ـ دېدى. **17** ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلەرگە يەنە قاچانغىچە سەۋرلىرىمدە قالاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىۋىدى، جىن بالدىن چىقىپ كەتتى، بالىمۇ شۇئان ساقايدى. **19** كېيىن، ئەيسا ئايرىم قالغاندا، مۇخلىسلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى قوغلۇۋېتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىشەنچىڭلار بولمىغانلىقى ئۈچۈن. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسىلا، سىلەر ئاۋۇ تاغقا: «بۇ يەردىن يۆيەرگە كۆچ» دېسەڭلار، كۆچىدۇ، شۇنداقلا سىلەرگە مۇمكىن بولمايدىغان ھېچ ئىش بولمايدۇ. **21** بىراق، بۇنداق جىنلارنى دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش بىلەن بولمىسا ھەيدىگلى بولمايدۇ ـ دېدى. **22** ئۇلار گالىلىيە تۇلكىسىدە ئايلىنىپ يۈرگىنىدە، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، **23** ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ، لېكىن ئۈچىنچى كۈنى ئۇ تىرىلىدۇ ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇخلىسلار ئېغىر غەم-قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى. **24** ئاندىن ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلگىنىدە، [ئىبادەتخانا] «ئىككى دراقما» [ھېچىنى] يىغقۇچىلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستازىڭلار «ئىككى دراقما»نى تۆلەمدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **25** تۆلەيدۇ، ـ دېدى پېترۇس. لېكىن ئۇ ئۆيگە كىرگىنىدىلا، تېخى بىر نېمە دېمەستىلا ئەيسا ئۇنىڭدىن: ـ سىمون، سېنىڭچە بۇ دۇنيادىكى پادىشاھلار كىملەردىن باج ئالىدۇ؟ ئۆز پەرزەنتلىرىدىنمۇ، ياكى ياتلاردىنمۇ، ـ دەپ سوردى. **26** پېترۇس ئۇنىڭغا: ياتلاردىن، ـ دېۋىدى، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، پەرزەنتلەر [ياجدىن] خالىي بولىدۇ. **27** بىراق [باج يىغقۇچىلارغا] پۈتلىكاشاڭ بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، دېڭىزغا بېرىپ قارماقنى تاشلا. ئۇتقان بىرىنچى بېلىقنى ئېلىپ، ئاغزىنى ئاچساڭ، ئۇت دراقىلىق بىر تەڭگە پۇل چىقىدۇ. ئۇنى ئېلىپ مەن ۋە سەن ئىككىمىزنىڭ ھېچى ئۈچۈن ئۇلارغا بەر، ـ دېدى.

18

بۇ چاغدا، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ئەرش پادىشاھلىقىدا كىم ئەڭ ئۇلۇغ؟ ـ دەپ سوردى. **2** ئەيسا يېنىغا كىچىك بىر بالىنى چاقىرىپ، ئۇنى ئوتتۇرىدا ئۇرغۇزۇپ، مۇنداق دېدى: **3** ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۆز ئۆزىڭلارنى ئۆزگەرتىپ، كىچىك بالىلاردەك سەبىي بولمىساڭلار، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھەرگىز كىرەلمەيسىلەر. **4** ئەمدى كىم ئۆزىنى بۇ كىچىك بالىدەك كىچىك پېشىل تۇتسا، ئۇ ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ ئۇلۇغ بولىدۇ. **5** بۇنداق كىچىك بىر بالىنى مېنىڭ نامىمدا قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **6** لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۈتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ بوينىغا يوغان تۈگمەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزنىڭ تېگىگە چۆكتۈرۈۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **7** ئىنسانىي گۇناھقا پۈتلاشتۇرىدىغان ئىشلار تۈزىيەلمىدى بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! پۈتلاشتۇرىدىغان ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ، لېكىن شۇ پۈتلاشتۇرغۇچى ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! **8** ئەگەر ئەمدى قولۇڭ ياكى پۇتۇڭ سېنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ ياكى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، چولاق ياكى توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. **9** ئەگەر كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تۆزۈڭدىن نېرى تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، بىرلا كۆزۈڭ بىلەن بولسىمۇ ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. **(aiōnios g166)** **(Geenna g1067)** **10** ـ بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھېچبىرىگىمۇ سەل قاراشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇلارنىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرى ئەرشتىكى ئاتامنىڭ جامالىنى ھەردائىم كۆرۈپ تۇرىدۇ. **11** چۈنكى ئىنسانئوغلى ھالاكەتكە ئازغانلارنى قۇتقۇزغىلى كەلدى. **12** قانداق قارايسىلەر؟ بىراۋنىڭ يۈز تۆۋىتى قوينى بولۇپ، ئۇنىڭدىن بىرى ئېزىپ توپتىن چۈشۈپ قالسا، ئۇ توقسان توققۇز قوينى تاغلارغا قويۇپ قويۇپ، ھېلىقى ئازغان قوينى ئىزدەيدىغىنى؟ **13** ۋە ئەگەر ئۇنى تېپىۋالسا، مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇ قوي ئۈچۈن بولغان خۇشاللىقى ئازمىغان توقسان توققۇزنىڭكىدىن زور بولىدۇ. **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھەرقانداقىنىڭ ھالاكەتكە ئېزىپ قېلىشى ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ ئىرادىسى ئەمەستۇر. **15** ـ ئەمدى ئەگەر قېرىندىشىڭ ساڭا زىيان سېلىپ گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئىككىلار خالىي چاغدا سەۋەنلىكىنى كۆرسىتىپ قوي. قېرىندىشىڭ سۆزۈڭنى ئاڭلىسا، ئۇنى [ئېزىشتىن] قايتۇرۇۋالغان بولىسەن. **16** لېكىن ئاڭلىمىسا، يەنە بىر-ئىككى [گۇۋاھچىنى] ئېلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بارغىن. شۇنداق قىلىپ، ھەممە ئىش ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن قىلىنىدۇ. **17** لېكىن ئەگەر [قېرىندىشىڭ] ئۇلارنىڭ سۆزىگىمۇ قۇلاق سالمىسا، ئەھۋالنى جامائەتكە يەتكۈزۈپ ئېيتقىن. ئەگەر ئۇ جامائەتنىكىلەرگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنى يات ئەللىك ياكى باجگىر قاتاردا كۆرۈڭلار. **18** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭلار، ئەرشتىمۇ شۇ باغلانغان بولىدۇ ۋە سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسەڭلار، ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ. **19** مەن يەنە شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، يەر يۈزىدە ئارا ئالدىردىن ئىككىسى ئۆزلىرى تىلگەن بىر ئىش توغرۇلۇقتا قەلبى بىر بولۇپ ھەرقانداق نەرسىنى تىلەپ دۇئا قىلسا، ئەرشتىكى ئاتام ئۇلارنىڭ تىلىكىنى ئىجابەت قىلىدۇ. **20** چۈنكى ئىككى ياكى ئۈچەيلەن مېنىڭ نامىم بىلەن قەيەردە يىغىلغان بولسا، مەن شۇ يەردە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولىمەن. **21** ئاندىن پېترۇس ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، قېرىندىشىمنىڭ ماڭا زىيان سېلىپ ئۆتىكۈزگەن قانچە قېتىملىق گۇناھىنى كەچۈرۈشۈم كېرەك؟ يەتتە قېتىممۇ؟ ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، يەتتە قېتىم ئەمەس، يەتمىش ھەسسە يەتتە قېتىم! **23** ئەرش پادىشاھلىقى چاكارلىرى بىلەن ھېساب-كىتاب قىلماقچى بولغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. **24** ھېساب-كىتابنى باشلىغىنىدا، ئۇنىڭغا ئون مىڭ تالانت پۇل قەرزدار بولغان بىر چاكار كەلتۈرۈلۈپتۇ. **25** چاكارنىڭ تولىگۈدەك ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، خوجىسى چاكارنىڭ ئۆزىنى، خوتۇن بالا-چاقىسى ۋە بار-يوقىنى سېتىپ، قەرزىنى تۆلەشنى بۇيرۇپتۇ. **26** شۇڭا چاكار ئۇنىڭ ئالدىدا يەرگە يېقىلىپ باش ئۇرۇپ: «خوجام، ماڭا كەچۈلىك قىلغايلا، مەن پۈتۈن قەرزىمنى چوقۇم تۆلەيمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. **27** چاكارنىڭ خوجىسى ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇنى قويۇپ بېرىپ، قەرزىنى كەچۈرۈم قىلىپتۇ. **28** لېكىن چاكار ئۇ يەردىن چىقىپ، ئۆزىگە يۈز دىنار قەرزدار بولغان يەنە بىر چاكار بۇرادىرىنى ئۇچراتىپتۇ. ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ، بوينىنى بوغۇپ ئۇرۇپ:

«قەرزنى تولە!» دەپتۇ. **29** يۇنىتۇ بىلەن بۇ چاكار بۇرادىرى يەرگە يىقىلىپ تۇنىكۈن: «ماڭا كەچۈلمك قىل، قەرزنى چوقۇم قايتۇرىمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. **30** لېكىن تۇ تۇنىماپتۇ ۋە: «پۈتۈن قەرزنى تولىمگۈچە زىنداندا ياتسەن» دەپ تۇنى زىندانغا تاشلىتىپتۇ. **31** بۇنداق ئىشنىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرگەن باشقا چاكارلار ئىنتايىن ئازابلىنىپ خوجىسىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەھۋالنى باشتىن-ئاخىر سۆزلەپ بېرىپتۇ. **32** يۇنىتۇ بىلەن خوجىسى ھېلىقى چاكارنى چاقىرتىپ: «ئەي رەزىل چاكار! ماڭا يېلىنغانلىقىڭ تۈچۈن شۇنچە كۆپ قەرزىڭنىڭ ھەممىسىنى كەچۈردۇم. **33** مەن ساڭا ئىچ ئاغرىتىقىنىمدەك، سەنمۇ چاكار بۇرادىرىڭگە ئىچ ئاغرىتىشىڭنا تۇغرا كەلمەمدۇ؟!» دەپتۇ. **34** يۇنىتۇ بىلەن خوجىسى غەزەپلىنىپ ئۇنى پۈتۈن قەرزىنى تولىمۇ بولغۇچە ئادەم قىينىغۇچى گۈنىدىپايلارنىڭ قولىدا تۇرۇشقا تاپشۇرۇپ بېرىپتۇ. **35** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر ھەربىرىڭلار تۇز قېرىنداشلىرىڭلارنى چىن دىلىڭلاردىن كەچۈرمىسەڭلار، ئەرشتىكى تاتامۇ سىلەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىدۇ.

19

شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلەرنى تېپىپ بولغاندىن كېيىن، گالىلىيە تۇلكىسىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە تۇلكىسىنىڭ چېت يەرلىرىگە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۇ قېتىدىكى يۇرتلارغا باردى. **2** توپ-توپ ئادەملەر تۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن بولۇپ، تۇ تۇلارنى شۇ يەردىلا ساقايتتى. **3** ئەمدى بەزى پەرىسىيلەر تۇنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇنى قىلتاقتا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە تۇنىكۈن: ـ بىر ئادەمنىڭ ھەرقاندا سەۋەبتىن ئايالىنى قويۇۋېتىشى تەۋرات قانۇنىغا تۇيغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **4** شۇنىڭ بىلەن تۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ [تەۋراتتىن] شۇنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ، مۇقەددەسمەدە ئىنسانلارنى ياراتقۇچى تۇلارنى «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى» ۋە **5** «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». **6** شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانلىق ئىنسان ئايرىمىسۇن. **7** پەرىسىيلەر تۇنىكۈن يەنە: ـ ئۇنداقتا، مۇسا [پەيغەمبەر] نېمە ئۈچۈن [تەۋرات قانۇندا] ئەر كىشى تۇز ئايالىغا تالاق خېتىنى بەرسىلا ئاندىن ئۇنى قويۇۋېتىشكە بولىدۇ، دەپ يۈرۈڭىنمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **8** تۇ تۇلارغا: ـ تاش يۈرەكلىكىڭلاردىن مۇسا [پەيغەمبەر] ئايالىلىرىڭلارنى تالاق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان؛ لېكىن ئالەمنىڭ باشلىمىدا بۇنداق ئەمەس ئىدى. **9** ئەمدى شۇنى سىلەرگە تېپىپ قويايىكى، ئايالىنى بۇزۇقلۇقتىن باشقا بەرەر سەۋەب بىلەن تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان ھەرقاندا كىشى زىنا قىلغان بولىدۇ. **10** مۇخلىسلار تۇنىڭغا: ـ ئەگەر ئەر بىلەن ئايالى ئوتتۇرىسىدىكى ئەھۋال شۇنداق بولسا، ئۇنداقتا تۇيلەنمەسلىك ياخشى ئىكەن، ـ دېدى. **11** تۇ تۇلارغا: ـ بۇ سۆزنى ھەممىلا ئادەم ئەمەس، پەقەت نېسىپ قىلىنغانلارلا قوبۇل قىلالايدۇ. **12** چۈنكى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدىن تۇغما بەزى ئاغۇلتلار بار؛ ۋە ئىنسان تەرىپىدىن ئاختا قىلىنغان بەزى ئاغۇلتلارمۇ بار؛ ۋە ئەرش پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆزىنى ئاغۇلت قىلغانلارمۇ بار. بۇ سۆزنى قوبۇل قىلالايدىغانلار قوبۇل قىلسۇن! ـ دېدى. **13** قولۇڭنى تەڭكۈزۈپ دۇئا قىلغايسەن دەپ، بەزىلەر كىچىك بالىلىرىنى تۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. **14** ئەمما ئەيسا: ـ بالىلار مېنىڭ ئالدىمغا كەلتۈرۈلسۇن، تۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارلا تەۋەدۇر، ـ دېدى. **15** ۋە قوللىرىنى تۇلارغا تەڭكۈزگەندىن كېيىن، تۇ تۇ يەردىن ئايرىلدى. **16** مانا، بىر كۈنى بىر سى تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، مەن قانداق ياخشى ئىشنى قىلسام، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىمەن؟ ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) **17** تۇ تۇنىڭغا: ـ نېمىشقا مەندىن ياخشىلىق تۇغرىسىدا سورايسەن؟ «ياخشى بولغۇچىلار» بولسا پەقەت بىرلا بار. ئەمما ھاياتلىققا كىرىمەن دېسەڭ، ئەمرىلەرگە ئەمەل قىل، ـ دېدى. **18** قايسى ئەمرىلەرگە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى تۇ. ئەيسا تۇنىڭغا: ـ «قاتىللىق قىلما، زىنا قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، **19** ئاتا-ئانىڭغا ھۆرمەت قىل ۋە قوشنىڭنى تۈرۈڭنى سۆيگەندەك سۆيى» ـ دېدى. **20** ياش يىگىت تۇنىڭغا: ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن. ئەمدى ماڭا يەنە نېمە كەم؟ ـ دېدى. **21** ئەيسا تۇنىڭغا: ـ ئەگەر مۇكەممەل بولۇشنى خالىساڭ، بېرىپ بار-يوقۇڭنى سېتىپ، پۇلىنى كەمبەغەللەرگە بەرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ.

ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن، ـ دېدى. **22** يىگىت مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۈمۈپ تۇ يەردىن كېتىپ قالدى. چۈنكى تۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **23** ئەيسا مۇخلىسلىرىغا: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بايلارنىڭ ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىشى تەسلىكتىلا بولىدۇ. **24** ۋە يەنە شۇنى سىلەرگە ئېيتايىكى، تۇگىنىڭ يىگىننىڭ كۆزىدىن تۇتۇشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. **25** مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ: ـ تۇنداقتا، كىم نىجاتلا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **26** ئەمما ئەيسا تۇلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. **27** يۇنىتۇ بىلەن پېترۇس تۇنىڭغا: ـ مانا، بىز ھەممىدىن ۋاز كېچىپ ساڭا ئەگەشتۇق! بىز يۇنىتۇ ئۈچۈن نېمىگە ئېرىشىمىز؟ ـ دەپ سوردى. **28** ئەيسا تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئالەمدىكى ھەممە قايتىدىن يېڭىلانغىنىدا، ئىنسانئوغلى شانلىق تەختىدە ئولتۇرغان ۋاقتىدا، ماڭا ئەگەشكەن سىلەر ئون ئىككى تەختتە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. **29** مېنىڭ نامىم دەپ ئۆيلەر، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرى، ئاتا-ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى يا كى يەر-زېمىنلاردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارغا يۈز ھەسسە ئارتۇق ئېرىشىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا مىراس بولىدۇ. (aiōnios g166) **30** لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا كېتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا كېتىدۇ.

20

ـ چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى بىر يەر ئىگىسىگە ئوخشايدۇ. ئىگىسى ئۈزۈمزارلىقىدا ئىشلەشكە ئادەملەرنى يالالاش ئۈچۈن تاڭ سەھەردە سىرتقا چىقىپتۇ. **2** تۇ ئىشلەمچىلەر بىلەن كۈنلۈكى ئۈچۈن بىر كۈمۈش دىناردىن بېرىشكە كېلىشىپ، ئۇلارنى ئۈزۈمزارلىقىغا ئەۋەتىپتۇ. **3** سائەت تەقەززىلاردا ئۇ يەنە سىرتقا چىقىپ، بازاردا بىكار تۇرغان باشقا كىشىلەرنى كۆرۈپتۇ. **4** ئۇلارغا: «سىلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىڭلار، ھەققىڭلارغا تېگىشلىكىنى بېرىمەن» ـ دەپتۇ. **5** ئۇلار ئۈزۈمزارلىققا بېرىپتۇ. چۈشتە ۋە سائەت ئۈچتىمۇ ئۇ يەنە چىقىپ يەنە شۇنداق قىلىپتۇ. **6** لېكىن [كەچقۇرۇن] سائەت بەشلەردە چىققاندا ئۇ يەردە تۇرغان يەنە باشقىلارنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن: «نېمە ئۈچۈن بۇ يەردە كۈن بويى بىكار تۇرىسىلەر؟» دەپ سوراپتۇ. **7** ئۇلار: «بىزنى ھېچكىم ياللىمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇرۇپتۇ. ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداقتا، سىلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلەڭلار» ـ دەپتۇ. **8** كەچ بولغاندا، ئۈزۈمزارلىق ئىگىسى غوجىدارىغا: «ئىشلەمچىلەرنى چاقىرىپ، ئەڭ ئاخىردا كەلگەنلەردىن باشلاپ ئەڭ ئاۋۋال كەلگەنلەرگىچە ھەممىسىنىڭ ئىش ھەققىنى بەر» دەپتۇ. **9** ئاۋۋال كەچقۇرۇن سائەت بەشتە ئىشقا كەلگەنلەر كېلىپ، ھەربىرى بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. **10** ئەڭ ئاۋۋال يالالاپ كېلىنگەنلەرنىڭ توۋىتى كەلگەندە، ئۇلار: تېخىمۇ كۆپ ئىش ھەققى ئالىمىزغۇ، دەپ ئۈيلىشىپتۇ، بىراق ئۇلارمۇ بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. **11** ئۇلار ئىش ھەققىنى ئالغىنى بىلەن يەر ئىگىسىدىن ئاغرىنىپ: **12** «بۇ ئاخىردا كەلگەنلەر پەقەت بىر سائەتلا ئىشلىدى، بىراق سىز ئۇلارنى كۈن بويى جاپالىق ۋە قاتتىق ئىسسىقتا چەككەن بىزلەر بىلەن باراۋەر ھېسابلىدىڭىزغۇ، دەپ غۇدۇرۇشىپتۇ. **13** لېكىن [يەر ئىگىسى] ئۇلارنىڭ بىرىگە جاۋاب قايتۇرۇپ: «بۇرادەر، ساڭا ناھەقلىق قىلغىنىم يوق! سەن بىلەن بىر كۈمۈش دىنارغا كېلىشىمگەنمىدۇق؟ **14** ھەققىڭنى ئېلىپ قايتىپ كەتكىن. بۇ ئاخىردا كەلگەنگىمۇ ساڭا ئوخشاش بەرگۈم بار. **15** ئۈزۈمنىڭكىنى ئۆزۈم بىلگەنچە ئىشلىتىش ھوقۇقۇم يوقمۇ؟ سېخىي بولغانلىقىمغا كۆزۈڭ قىزىرۋاتامدۇ؟ **16** شۇنداق قىلىپ «ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا كېتىدۇ، ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا كېتىدۇ»؛ چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، ئەمما تاللانغانلار ئاز بولىدۇ. **17** ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقىۋېتىپ، يولدا ئون ئىككى مۇخلىسىنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: **18** ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ **19** ئاندىن ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ ۋە كرىستلەشكە يات ئەللىكلەرگە تاپشۇرىدۇ، لېكىن ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ. **20** شۇ چاغدا، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تانىسى ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ

ئۇنىڭدىن بىر ئىشنى تەلەپ قىلماقچى بولۇپ سەجدە قىلدى. 21 نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئايال ئۇنىڭغا: ـ شۇنى ئەمر قىلغايسەنكى، سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدا بۇ ئىككى ئوغلۇمدىن بىرى ئوڭ يېنىڭدا، بىرى سول يېنىڭدا ئولتۇرسۇن، ـ دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر نېمە تەلەپ قىلۋاتقىنىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىشكە تەمشەلگەن قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ ئىچەلەيمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. 23 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ھەقىقەتەن مېنىڭ قەدەھىمدىن ئورتاق ئىچىسىلەر. براق ئوڭ يا كى سول يېنىمدا ئولتۇرۇش ئېسىۋىسى مېنىڭ ئىختىيارىمدا ئەمەس، بەلكى ئاتام كىملەرگە تەييارلىغان بولسا، شۇلارغا ئېسىپ بولىدۇ. 24 [قالغان] ئون مۇخلىس بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندا، ئىككى قېرىندىشىدىن خاپا بولدى. 25 لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلەرگە مەلۇمكى، ئەللەردىكى ھۆكۈمرانلار قول ئاستىدىكىلەر ئۈستىدىن بۇيرۇقۇزۇلىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ئۇلارنىڭ ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. 26 بىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا شۇنداق بولمىسۇن، بەلكى سىلەردىن كىم ئۈستۈن بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ خىزمەتچىلىرىدا بولسۇن؛ 27 ۋە كىم ئاراڭلاردىكىلەرنىڭ ئالدىنقىسى بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ قۇلۇڭلار بولسۇن. 28 ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك خىزمەتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمەتىدە بولاي ۋە جېنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرەي دەپ كەلدى. 29 ئۇلار يېرىخو شەھىرىدىن چىققاندا، زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 30 ۋە مانا، يول بويىدا ئولتۇرغان ئىككى ئەما ئەيسانىڭ ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ: ـ ئى رەب، داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ توۋلىدى. 31 كۆپچىلىك ئۇلارنى «ئۇن چىقارماڭلار!» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن، ئۇلار: ـ يا رەب، ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق توۋلىدى. 32 ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇلارنى چاقىرىپ: ـ سىلەر ئۈچۈن نېمە ئىش قىلىپ بېرىشىمنى خالىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 33 يا رەب، كۆزلىرىمىز ئېچىلسۇن! ـ دېيىشتى ئۇلار. 34 ئەيسا ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەككۈزۈپدى، كۆزلىرى شۇئان ئەسلىگە كېلىپ كۆرىدىغان بولدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

21

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلاشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى يېزىسىغا كەلگىنىدە، ئەيسا ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: 2 ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. بارسا ئاڭلارلا، باغلاقلىق بىر ئېشەك ۋە ئۇنىڭ يېنىدىكى بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇلارنى يېشىپ ئالدىمغا يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئەگەر بىرسى سىلەرگە بىر نېمە دېسە، «رەبنىڭ بۇلارغا ھاجىتى چۈشتى» دەڭلار، ئۇ دەرھال ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ. 4 بۇ پۈتۈن ۋەقە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بولدى: ـ 5 «زىئون قىزىغا ئېيتىڭلار: ـ مانا، پادىشاھىڭ كېلىۋاتىدۇ، كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، مىنىپ بىر ئېشەككە، بويۇنتۇرۇقلۇق ئېشەكنىڭ تەخىيىگە، كېلىۋاتىدۇ يېنىڭغا سېنىڭ». 6 ئەمدى ھېلىقى ئىككى مۇخلىس بېرىپ ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى. 7 ئېشەك بىلەن تەخەينى يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە يېپىنچا-چاپانلىرىنى سالدى ۋە ئۇ ئۈستىگە مىندى. 8 ئەمدى توپ-توپ كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى؛ يەنە بىر قىسمى دەرەخ شاخلىرىنى كېسىپ يولغا ياياتتى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەيىندىن ئەگەشكەن توپ-توپ خالايىق: ـ «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! ئەرشتىكىلادا ئەشەككۈر-ھوسانالار ئۇقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. 10 ئۇ يېرۇسالېمغا كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر لەرزىگە كەلدى. كىشىلەر: ـ بۇ زادى كىمدۇ؟ ـ دېيىشەتتى. 11 خالايىق: ـ بۇ گالىلىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەتلىك پەيغەمبەر ئەيسا، دەپ جاۋاب بېرىشەتتى. 12 ئەمدى ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى ۋە پاختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئۆرۈپ، 13 ئۇلارغا: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدانىڭ]: «مېنىڭ ئۆيۈم دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دېگەن سۆزى پۈتۈلگەن؛ لېكىن سىلەر ئۇنى بولاڭچىلارنىڭ ئۆۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋاپسىلەر! ـ دېدى. 14 ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا بولغاندا قارىغۇ ۋە توكۇرلار ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 15 لېكىن باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۈستازلىرى ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى كۆرۈپ ۋە بالىلارنىڭ ئىبادەتخانىدا: «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا-تەشەككۈرلەر بولغاي!» دەپ توۋلىغىنىنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى. 16 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىلارنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئاڭلاۋاتىمەن! سىلەر [مۇقەددەس يازمىلاردىن] شۇنى ئوقۇپ باقمىدىڭىز، «ئوزۇڭگە كىچىك بالىلار ۋە بوۋاقلارنىڭ تىلىدىن مەدھىيە سۆزلىرىنى مۆكەممەل قىلدىڭ»» دېدى. 17 ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ، شەھەردىن چىقىپ بەيت-ئانىيا يېزىسىغا بېرىپ، شۇ يەردە قوندى. 18 ئەمدى سەھەردە، شەھەرگە قايتىپ كېتىۋاتقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئاچقاندىدى. 19 ئۇ يول بويىدىكى بىر توپ ئەنجۈر دەرىخىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىغا باردى. لېكىن دەرەختىن يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمالاي، ئۇنىڭغا قاراپ: ـ ھازىردىن باشلاپ سەندىن مەڭگۈ مېۋە بولمىسۇن! ـ دېۋىدى، ئەنجۈر دەرىخى شۇئان قۇرۇپ كەتتى. (aiōn g165) 20 مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ ئەتەجەججۇبلىنىپ: ـ ئەنجۈر دەرىخى نېمانچە تېزلا قۇرۇپ كەتتى! ـ دېدى. 21 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئەگەر ھېچ گۇمان بولماي ئىشەنچىگىلار بار بولسا، ئەنجۈر دەرىخىدە بولغان ئىشلار بولۇپلا قالمالاي، بەلكى سىلەر ھەتتا بۇ تاغقا: «بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسەڭلار، ئۇ شۇنداق بولىدۇ. 22 دۇئا قىلىپ نېمىنى تىلىسەڭلار، ئىشەنچىگىلار بولسىلا، شۇلارغا ئېرىشىسىلەر. 23 ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرگەندىن كېيىن، كىشىلەرگە تەلىم بېرىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوراشتى. 24 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئاۋۋال سىلەرگە بىر سوئال قويايى. ئەگەر سىلەر جاۋاب بەرسەڭلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىمەن. 25 يەھيا يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش نەدىن كەلگەن؟ ئەرشتىنمۇ، يا كى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار تۆزۈتارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 26 ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، خەلقتىن قورقىمىز، چۈنكى ئۇلار ھەممىسى يەھيانى پەيغەمبەر دەپ بىلىدۇ ـ دېيىشتى. 27 بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 28 ئەمدى بۇ ئىشقا قانداق قارايسىلەر؟ بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. ئۇ بىرىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئوغلۇم، بۈگۈن ئۆزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلىگىن» دەپتۇ. 29 «بارمايمەن» دەپتۇ ئۇ، لېكىن كېيىن پۇشايمان قىلىپ يەنىلا بېرىپتۇ. 30 ئۇ ئىككىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق دەپتۇ. ئۇ: «خوپ ئەپەندىم، باراي» دەپتۇ-يۇ، لېكىن بارمايتۇ. 31 بۇ ئىككىيلەننىڭ ئاتىسىنى ئاتىسىنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغان بولدىڭ؟ ـ بىرىنچى ئوغلى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، باجگىرلار بىلەن پاھىشىلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا سىلەردىن بۇرۇن كىرمەكتە. 32 چۈنكى گەرچە يەھيا [پەيغەمبەر] سىلەرگە ھەققانىيەت يولىنى ئايان قىلغىلى كەلگەن بولسىمۇ، سىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، لېكىن باجگىرلار بىلەن پاھىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەندى. سىلەر بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ھەتتا كېيىنكى ۋاقىتلاردا يولۇڭلاردىن پۇشايمان قىلمايلا ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار. 33 يەنە بىر تەمسىلنى ئاڭلاڭلار: بىر يەر ئىگىسى بىر ئۆزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەترابىنى چىتلاپتۇ. ئۇ ئۇنىڭدا بىر شاراب كۆچلىگى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارى ياسىپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۆزۈمزارلىقنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 34 ئۆزۈم پەسلى يېقىنلاشقاندا، ئۆزىگە تېگىشلىك ھوسۇلنى ئېلىۋېلىش ئۈچۈن قۇللىرىنى باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 35 لېكىن باغۋەنلەر قۇللىرىنى ئۇتۇپ، بىرىنى دۇمبالاپتۇ، بىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ، يەنە بىرىنى چالما-كېسەك قىلىپتۇ. 36 ئۇ يەنە بىر قېتىم ئالدىنقىدىنمۇ كۆپ قۇللىرىنى ئەۋەتىپتۇ، بىراق باغۋەنلەر ئۇلارغىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپتۇ. 37 ئاخىردا، ئۇ «ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار» دەپ، ئوغلىنى ئەۋەتىپتۇ. 38 لېكىن

باغۋەنلەر ئوغۇلنى كۆرۈپ، ئۇزنارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ مىراسىنى ئىگىلۋالايلى» دېيىشىتۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۆتۈپ ئۆزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. **40** ئەمدى ئۆزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى كەلگەندە، شۇ باغۋەنلەرنى قانداق قىلار؟ **41** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ رەزىل ئادەملەرنى ۋەھشىيلىك بىلەن يوقىتىدۇ. ئۆزۈمزارلىقنى بولسا مېۋىلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا ئۆزىگە تاپشۇرىدىغان باشقا باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **42** ئەيسا ئۇلاردىن سوردى: ـ مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەرنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟: ـ «تاماچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكىلەندى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارىدىدۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر». **43** شۇ سەۋەبتىن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەردىن تارتىۋېلىنىپ، ئۇنىڭغا مۇۋاپىق مېۋىلەرنى بېرىدىغان باشقا بىر ئەلگە ئاتا قىلىنىدۇ. **44** بۇ «تاش»قا يىقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن بۇ تاش ھەركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكزىم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **45** باش كاھىنلار ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئېيتقان تەمسىللىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى. **46** ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، لېكىن خالايىق ئۇنى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلاردىن قورقۇشتى.

22

ئەيسا ئۇلارغا يەنە تەمسىللەر بىلەن مۇنداق دېدى: **2** ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن توي زىياپىتىنى تەييارلىغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. **3** ئۇ چاكارلىرىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىنغانلارنى چاقىرىشقا ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار كېلىشكە ئۈنمەپتۇ. **4** ئۇ يەنە باشقا چاكارلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: «چاقىرىلغانلارغا: ـ مانا، مەن زىياپىتىمنى تەييار قىلدىم، مېنىڭ تورپاقلىرىم، بورداق مالىلىرىم سويۇلدى، ھەممە نەرسە تەييار. زىياپەتكە مەرھەمەت قىلغاي، دېدىڭ، دەپ ئېيتىڭلار، ـ دەپتۇ. **5** بىراق ئۇلار تەكلىپنى ئېتىبارغا ئالمايى، بىرسى ئېتىزلىقىغا كەتسە، يەنە بىرى سودىسىغا كېتىپتۇ. **6** قالغانلىرى بولسا [پادىشاھنىڭ] چاكارلىرىنى تۇتۇۋېلىپ، خورلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. **7** پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئەسكەرلىرىنى چىقىرىپ، ئۇ قاتىللارنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ شەھىرىگە ئوت قويۇۋېتىپتۇ. **8** ئاندىن ئۇ چاكارلىرىغا: «توي زىياپىتى تەييار بولدى، لېكىن چاقىرىلغانلار [مېھمانلىققا] مۇناسىپ كەلمىدى. **9** ئەمدى سىلەر ئاچا يوللارغا بېرىپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىڭلار» دەپتۇ. **10** بۇنىڭ بىلەن چاكارلار يوللارغا چىقىپ، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، ئۇدۇل كەلگەنلىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ ئەكەپتۇ. توي سورۇنى مېھمانلار بىلەن لىق تولۇپتۇ. **11** پادىشاھ مېھمانلار بىلەن كۆرۈشكىلى كىرگەندە، ئۇ يەردە زىياپەت كىيىمى كىيمىگەن بىر كىشىنى كۆرۈپتۇ. **12** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: «بۇرادەر، زىياپەت كىيىمى كىيمەي، بۇ يەرگە قانداق كىردىڭ؟» دەپ سوراپتۇ، بىراق ئۇ كىشى جاۋاب بېرەلمەي قاپتۇ. **13** پادىشاھ چاكارلىرىغا: «ئۇنى پۇت-قوللىرىدىن باغلاپ، تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غىژچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. **14** چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، لېكىن تاللانغانلار ئازدۇر. **15** بۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر ئۇ يەردىن چىقىپ، قانداق قىلىپ ئۇنى ئۆز سۆزى بىلەن ئۇزاققا چۈشۈرۈش ھەققىدە مەسلىھەتلەشتى. **16** ئۇلار مۇخلىسلىرىنى ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، كىشىلەرگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىنىپ ئېلىۋاتىدۇ ۋە ئادەملەرگە قەتئىي يوز-خاتىرە قىلماي ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، دەپ بىلىمىز. **17** قېنى، قانداق ئويلايلا؟ [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ ـ دېيىشتى. **18** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ رەزىل نىيىتىنى بىلىپ: ـ ئەي ساختىپەزلەر، مېنى نېمىشقا سىنىماقچىسىلەر؟ **19** قېنى، باجىغا تاپشۇرۇلىدىغان بىر تەڭگە ماڭا كۆرسىتىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار بىر دىنار پۇلىنى ئەكەلدى. **20** ئۇ ئۇلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **21** قەيسەرنىڭ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **22** ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ھەيران بولۇپ قېلىشتى-دە، ئۇنىڭ يېنىدىن كېتىپ قالدى. **23** شۇ كۈنى، «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىسىتاپ سوئال قويدى: **24** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا]: «بىر كىشى پەرزەنتسىز ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى تۇل يەڭگىنىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ تاپىلىغان. **25** بۇرۇن ئارىمىزدا يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى تۇيلەنگەندىن كېيىن ئۆلۈپ كەتتى. پەرزەنت كۆرمىگەنلىكتىن، ئايالىنى ئىككىنچى قېرىندىشىنىڭ ئەمرىگە قالدۇردى. **26** بىراق ئىككىنچىسىدىكى ئەھۋالمۇ ئۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى، ئاندىن بۇ ئىش ئۈچىنچىسىدە تاكى يەتتىنچى قېرىندىشىغىچە ئوخشاش داۋاملاشتى. **27** ئاخىرىدا، ئۇ ئايالمۇ ئۆلۈپ كەتتى. **28** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال يەتتە ئاكا-ئۇكىنىڭ قايىسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى ئۇنى ھەممىسى ئەمرىگە ئالغان-دە! **29** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئازغانسىلەر. **30** چۈنكى ئۆلۈمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ئۆيلەنمەيدۇ، ئەرگە تەگمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرىگە ئوخشاش بولىدۇ. **31** ئەمدى ئۆلۈمدىن تىرىلىش مەسىلىسى ھەققىدە خۇدانىڭ سىلەرگە ئېيتقان: **32** «مەن ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپلارنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگەن شۇ سۆزىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ خۇدا ئۆلۈكلەرنىڭ ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر!». **33** بۇ سۆزنى ئاڭلىغان خەلق ئۇنىڭ ئەمىدىن ھەيرانۇھەس قېلىشتى. **34** پەرىسىيلەر ئۇنىڭ سادۇقىيلارنىڭ ئاغزىنى تۇۋاقلىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بىر يەرگە جەم بولۇشتى. **35** ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تەۋرات-قانۇن ئۇستازى ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: **36** ـ ئۇستاز، تەۋرات قانۇنىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەمر قايسى؟ ـ دەپ قىستاپ سوردى. **37** ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن» **38** ـ ئەڭ ئۇلۇغ، بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ئەمر مانا شۇ. **39** ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا «قوشنا ئاڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». **40** پۈتۈن تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرى بۇ ئىككى ئەمرگە ئېسىلغان ھالدا ماڭىدۇ. **41** پەرىسىيلەر جەم بولۇپ تۇرغان ۋاقتىتا، ئەيسا ئۇلاردىن: **42** ـ مەسىھ توغرىسىدا قانداق ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇتنىڭ ئوغلى، ـ دېيىشتى ئۇلار. **43** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ئۇنداقتا، نېمە ئۈچۈن [زەبۇردا] داۋۇت مەسىھنى روھتا «رەببىم» دەپ ئاتاپ، ـ **44** «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى ئايىغىڭ ئاستىدا دەسسەتكۈچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دەيدۇ؟ **45** داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى مەسىھ قانداقمۇ داۋۇتنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ **46** ۋە ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىزمۇ سۆز قايتۇرالمىدى، شۇ كۈندىن ئېتىبارەن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى.

23

بۇ سۆزلەردىن كېيىن، ئەيسا توپ-توپ خالايىققا ۋە مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: **2** ـ تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر مۇسا پەيغەمبەرنىڭ [مۆكۈم چىقىرىش] ئورندا ئولتۇرغان بولىدۇ. **3** شۇنىڭ، ئۇلارنىڭ سىلەرگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىگە كۆڭۈل قويۇپ، دېگەنلىرىنى قىلىڭلار. لېكىن ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدەك قىلماڭلار، چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېگىنىگە ئۆزلىرى ئەمەل قىلمايدۇ، **4** بەلكى ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى باغلاپ تاڭىمەلەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىدۇ، ئەمما ئۆزلىرى بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىنى مىدىرلىتىشنى خۇشىماقايدۇ. **5** ئۇلار ھەممە ئەمەللىرىنى ئىنسانلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈنلا قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار «ئايەت قاپلىرى»نى كەڭ قىلىپ چىگۈلىپ، تونلىرىنىڭ چۈچىلىرىنى ئۇزۇن ساڭگىلىتىپ قويىدۇ، **6** ئۇلار زىياپەتلەردە تۈردە، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، **7** بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان [ئۇزۇن] سالاملىرىغا ۋە ئۇزلىرىنى «ئۇستاز، ئۇستاز» دەپ ئاتاشلىرىغا ئامراق كېلىدۇ. **8** بىراق سىلەر بولسا ئاڭلار «ئۇستاز» دەپ ئاتىلىشنى قوبۇل قىلماڭلار؛ چۈنكى سىلەرنىڭ يالغۇز بىرلا ئۇستازىڭلار بار ۋە ھەممىڭلار قېرىنداشتۇرسىلەر. **9** يەر يۈزىدە ھېچقانداق كىشىنى «ئاتام» دېمەڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا ئاتاڭلار، يەنى ئەرشتە تۇرغۇچى باردۇر. **10** سىلەر «مۇئەللىم» دەپ ئاتىلىشنىمۇ قوبۇل قىلماڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا مۇئەللىم، يەنى

مەسىھنىڭ تۆزى باردۇر، **11** بەلكى ئارا كۆلاردا ئەڭ مەرتىۋىلىك بولغان كىشى سىلەرنىڭ خىزمىتىگىلاردا بولىدۇ. **12** تۆزنى يۇقىرى تۇتماقچى بولغىنى تۆۋەن قىلىنىدۇ، تۆزنى تۆۋەن تۇتقىنى يۇقىرى قىلىنىدۇ. **13** براق ھالىگىلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئىشىكىنى ئىنسانلارغا تاقاپ كېلىۋاتىسىلەر! يا ئۆزۈڭلار كىرمەيسىلەر، يا كىرىشنى ئىستىگەنلەرنىڭ كىرىشىگە يول قويمايسىلەر. **14** ھالىگىلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر تۇل ئايالالارنىڭ مال-دۇنياسىنى يەۋاتىسىلەر، شۇنداقتىمۇ باشقىلار ئالدىدا تەقۋادار كۆرۈنۈسىگە دەپ، تۆزۈندىن-تۆزۈن دۇئا قىلىسىلەر. شۇڭا، سىلەر تېخىمۇ ئېغىر جازاغا تارتىلىسىلەر. **15** ھالىگىلارغا ۋاي، ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر: «ھەرقانداق كىشى ئىبادەتخانا بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق ئىبادەتخانىدىكى ئالتۇننى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. **17** ئەي كور ئەخمەقلەر! ئالتۇن تۇلۇغمۇ ياكى ئالتۇننى مۇقەددەس قىلغان ئىبادەتخانىمۇ؟ **18** سىلەر يەنە: «ھەركىم قۇربانگاھ بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق قۇربانگاھ تۇستىدىكى ھەدىيەنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. **19** ئەي كورلار! ھەدىيە تۇلۇغمۇ ياكى ھەدىينى مۇقەددەس قىلغان قۇربانگاھمۇ؟ **20** شۇڭا، قۇربانگاھنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى بولسا ھەم قۇربانگاھ بىلەن ھەم ئۇنىڭ ئۇستىدىكى بارلىق نەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. **21** ئىبادەتخانىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچىمۇ ھەم ئىبادەتخانىنى، ھەم «ئىبادەتخانىدا تۇرغۇچى»نى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغان بولىدۇ. **22** ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى خۇدانىڭ تەختى ۋە تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. **23** ھالىگىلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز، تار پىببەدىيان ۋە زىرىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئولۇشىنى ئۇشۇر قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، بىراق تەۋرات قانۇنىنىڭ تېخىمۇ ۋەزىنلىك تەرەپلىرى بولغان ئادالەت، رەھىمدىللىك ۋە سادىقلىقنى ئېتىبارغا ھېچ ئالمايسىلەر. ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىگىلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىگىلار كېرەك. **24** ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر [چىنەكلەردىكى] پاشنىنى سۈزۈپ ئېلىۋېتىسىلەر، لېكىن بىرەر تۇگىنى يۇتۇن پېتى يۇتۇۋېتىسىلەر! **25** ھالىگىلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر چىنە-قاچىلارنىڭ تېشىنىلا يۇيۇپ پاكىزلىغىنىگىلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىچى ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە ئىشرەتپەرەسلىككە تولغان. **26** ئەي قارىغۇ پەرسىي! ئاۋۋال چىنە-قاچىنىڭ ئىچىنى پاكلا، شۇنداقتا تېشىمۇ پاك بولىدۇ! **27** ھالىگىلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئاقارتىپ قويۇلغان، سىرتى چىرايلىق كۆرۈندىغان لېكىن ئىچى ئۆلۈكلەرنىڭ تۇستىخانىلىرى ۋە ھەرخىل ناپاك نەرسىلەرگە تولغان قەبرىلەرگە ئوخشايسىلەر. **28** شۇنىڭدەك تېشىگىلاردىن ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ھەققانىي ئادەملەردەك كۆرۈنىسىلەر، لېكىن ئىچىگىلار ساختىپەزلىك ۋە ئىتائەتسىزلىك بىلەن تولغان. **29** ھالىگىلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، ھەققانىيلارنىڭ مازارلىرىنى بېزەپ كېلىۋاتىسىلەر **30** ۋە سىلەر: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ زامانىدا ياشىغان بولساق ئىدۇق، ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈشىلىرىگە شېرىك بولمايتۇق» ـ دەيسىلەر. **31** شۇڭا سىلەر تۆز سۆزۈڭلار بىلەن تۆزۈڭلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكەنلىكىگىلارغا گۇۋاھلىق بەردىڭلار. **32** ئۇنداقتا، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار باشلىغان قىلمىشلىرىنى تولۇقلاڭلار! **33** ئەي يىلانلار! زەھەرلىك يىلانلارنىڭ نەسىللىرى! دوزاخ جازاسىدىن قانداقمۇ قۇتۇلالارسىلەر؟ **(Geenna g1067) 34** شۇڭا مانا، سىلەرگە پەيغەمبەرلەر، دانىشمەنلەر ۋە ئالىملارنى ئەۋەتىپ تۇرىمەن. سىلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى كېيىنكىلەپ ئۆلتۈرىسىلەر، بەزىلىرىنى سىناگوگىلىرىڭلاردا دەررەنگە باسىسىلەر، شەھەردىن شەھەرگە قوغلايسىلەر. **35** شۇنداق قىلىپ، ھەققانىي ھابىلنىڭ قان قەرزىدىن تارتىپ تاكى سىلەر ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس جاي بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئارىلىقىدا ئۆلتۈرگەن بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريانىڭ قان قەرزىگىچە، ھەققانىيلارنىڭ يەر يۈزىدە ئېقىتىلغان بارلىق قان قەرزلىرى بۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلىدۇ. **36** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، شۇ قىلمىشلارنىڭ جازاسىنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **37** ئەي يېرۇسالىم، يېرۇسالىم! پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرىدىغان، تۆزىگە ئەۋەتىلگەن ئەلچىلەرنى چالما-كېسەك قىلىدىغان شەھەر! مېكىيان چۈجلىرىنى قانات ئاستىغا يىغاندەك پەرزەنتلىرىڭنى قانچە قېتىم قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر ئۇنىمىدىڭلار! **38** مانا، ئەمدى ئۆيۈڭلار سىلەرگە خارابە بولۇپ قالىدۇ! **39** چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن!» دېمىگۈچە، سىلەر مېنى قايتىدىن ھېچ كۆرەلمەيسىلەر.

24

ئەيسا ئىبادەتخانىدىن چىقىپ، ئالدىغا كېتىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۆنىڭ دىققىتىنى ئىبادەتخانا بىنالىرىغا تارتماقچى بولدى. «مات.» **2** ئۇ ئۇلارغا: ـ مانا بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈۋاتامسىلەر؟ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ئۇ زەيتۇن تېغىدا ئولتۇرغاندا، مۇخلىسلىرى ئاستىغىنا ئۆنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىزگە ئېيتقىنچۇ، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ سېنىڭ [قايتىپ] كېلىشىڭ ۋە زامانىنىڭ ئاخىرىنى كۆرسىتىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **4 (aiōn g165)** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلارکى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **5** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ ناممىدا كېلىپ: «مەسىھ مەن بولىمەن» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **6** سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلايسىلەر، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمەڭلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار ئاخىرەت ئەمەس. **7** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا ئاچارچىلىق، ۋابالار ۋە يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ. **8** لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۆغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. **9** ئاندىن كىشىلەر سىلەرنى ئۇتۇپ، ئازاب-ئوقۇبەتكە سېلىپ ئۆلتۈرىدۇ، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن پۈتكۈل ئەللەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. **10** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلار ئېتىقادىدىن تاندۇ، بىر-بىرىنى ئۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بىر-بىرىگە ئۆچمەنلىك قىلىدۇ. **11** نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ. **12** ئىتائەتسىزلىك-رەزىللىكلەرنىڭ كۆپەيشى تۈپەيلىدىن، نۇرغۇن كىشىلەردىكى مېھىر-مۇھەببەت سوۋۇپ كېتىدۇ. **13** لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. **14** بارلىق ئەللەرگە تا گاھ-گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن، [خۇدانىڭ] پادىشاھلىقى ھەققىدىكى بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنياغا جاكارلىنىدۇ، ئاندىن زامان ئاخىرى بولىدۇ. **15** دانىيال پەيغەمبەر قەيت قىلغان «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ مۇقەددەس جايدا تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي)، **16** يەھۇدىيە تۈلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن؛ **17** تۆگىدە تۇرغان كىشى ئۆيىدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغىلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. **18** ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاپىنىنى ئالغىلى ئۆيگە يانمىسۇن. **19** ئۇ كۈنلەردە ھامىلىدار ئايالالار ۋە بالا ئېمىتىۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **20** قاچىدىغان ۋاقىتلىرىڭنىڭ قىش ياكى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. **21** چۈنكى ئۇ چاغدا دۇنيا ئايېردە بولغاندىن مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلمەيدىغان دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەت بولىدۇ. **22** ئۇ كۈنلەر ئازايتىلمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايتى؛ لېكىن [خۇدانىڭ] تۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەر ئازايتىلىدۇ. **23** ئەگەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلەرگە: «قارا! كار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «[مەسىھ] ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. **24** چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قالتىس مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ

بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەممىسى [خۇدا] تاللىغانلارنىڭ ئازدۇراتتى. 25 مانا، مەن بۇ ئىشلار يۈز بېرىشتىن بۇرۇن سىلەرگە ئۆقتۇرۇپ قويدۇم. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىرسى سىلەرگە: «ۋاراكلار، ئۆ چۆل-بايابانلار!» دېسە، ئۇ يەرگە بارماڭلار. «ۋاراكلار، ئۆ ئۆچكىردىكى ئۆيلەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. 27 چۈنكى چاقماق شەرقتىن غەربكە يالت-يۇلت قىلىپ قانداق چاقماق بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. 28 چۈنكى جەسەت قايسى يەردە بولسا، ئۇ يەردىمۇ قۇزغۇنلار توپلىشىدۇ! 29 ئۇ كۈنلەردىكى ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ئۆتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، يۇلتۇزلار ئاسماندىن ئۆتكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 30 ئاندىن ئىنسانئوغلىنىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. ئۇلار ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 31 ئۇ پەرىشتىلىرىنى زور جاراڭلىق بىر كانايى ساداسى بىلەن ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن، ئاسمانىنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرىيەردىن يىغىپ بىر يەرگە جەم قىلىدۇ. 32 ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلىۋېلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 33 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] ھەممىسىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلىۋېلىڭلار. 34 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر ئۆتمەيدۇ. 35 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. 36 لېكىن شۇ كۈنى ۋە ۋاقىت-سائىتىنىڭ خەۋىرىنى بولسا، ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتامىلا بىلىدۇ. 37 ئەمدى نۇھ پەيغەمبەرنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلى [قايتىپ] كەلگەندىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 38 چۈنكى توپان كېلىشىدىن ئىلگىرىكى كۈنلەردە، نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، [شۇ زاماندىكى] كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ئۈيلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كەلگەندى. 39 توپان تۈيۈقسىز كېلىپ ھەممىسىنى غەرق قىلغۇچە، كىشىلەر ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولۇپ تۇرغانىغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىنىڭ قايتىپ كېلىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 40 ئۇ كۈنى، ئېتىزدا ئىككى كىشى تۇرغان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ؛ 41 ئىككى ئايال تۈگەمن بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 42 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوشيار بولۇڭلار، چۈنكى رەببىڭلارنىڭ قايتىپ كېلىدىغان ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 43 لېكىن شۇنى بىلىڭلاركى، ئەگەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىسى قايسى جىنىستە كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، سەگەك تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆينى تېشىپ كىرىشىگە ھەرگىز يول قويماپتى. 44 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تەييار تۇرۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائىتە قايتىپ كېلىدۇ! 45 خوجايىنى ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە مەسئۇل قىلىپ، ئۇلارغا ئوزۇق-تۇلۇكىنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلىگەن ئىشەنچلىك ۋە پەملىك چاكار كىم بولىدۇ؟ 46 خوجايىن [ئۆيىگە] قايتقاندا، چاكىرىنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنى ئۆستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 47 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 48 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار رەزىل بولۇپ كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدۇ» دەپ ئويلاپ، 49 باشقا چاكار بۇرادەرلىرىنى بوزەك قىلىشقا ۋە ھاراقكەشلەرگە ھەمراھ بولۇپ يەپ-ئىچىشكە باشلىسا، 50 شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ 51 ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ ئېسىۋىنى ساختىپەزلەر بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. شۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ.

25 ئۇ ۋاقىتتا، ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى قوللىرىغا چىراغلارنى ئېلىپ تويى بولغان يىگىتنى قاشىچى ئېلىشقا چىققان ئون قىز قولداشقا ئوخشايدۇ. 2 بۇ قىزلارنىڭ بەشى پەملىك، بەشى بولسا پەمسىز. 3 پەمسىز قىزلار چىراغلىرىنى ئالغان بولسىمۇ، يېنىغا ماي ئېلىۋالماپتۇ. 4 پەملىك قىزلار بولسا چىراغلىرى بىلەن بىللە، قاچىلىرىدا مايمۇ ئېلىۋاپتۇ. 5 يىگىت كېچىكىپ كەلگەچكە، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇيقۇ بېسىپ ئۇخلاپ قاپتۇ. 6 بىرىم كېچىدە: «مانا، يىگىت كەلدى، قارشى ئېلىشقا چىقىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. 7 بۇنىڭ بىلەن بۇ قىزلارنىڭ ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇپ چىراغلىرىنى يەرلەپتۇ. 8 پەمسىز قىزلار پەملىك قىزلارغا: «چىراغلىرىمىز ئۆچۈپ قالغىلىۋاتىدۇ، مېيىڭلاردىن بېرىڭلارچۇ» دەپتۇ. 9 بىراق پەملىك قىزلار: «ياق، بولمايدۇ! بەرسەك، بىزگىمۇ ھەم سىلەرگىمۇ يەتمەسلىكى مۇمكىن. ياخشىسى، ئۆزۈڭلار [ماي] ساتقۇچىلارنىڭ يېنىغا بېرىپ سېتىۋېلىڭلار!» دەپتۇ. 10 لېكىن ئۇلار ماي سېتىۋالغىلى كېتىۋاتقاندا، يىگىت كېلىپ قاپتۇ، تەييار بولۇپ بولغان قىزلار قايتىپ كېلىپ: «غوجام، غوجام، ئىشىكنى ئېچىۋەتكەيلا!» دەپتۇ. 12 بىراق ئۇ: «سىلەرگە بەرھەق ئېيتايىكى، مەن سىلەرنى تونۇمايمەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سەگەك بولۇڭلار، چۈنكى نە ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىدىغان كۈنىنى نە ساتىنى بىلمەيسىلەر. 14 [ئەرش پادىشاھلىقى] خۇددى ياقا يۈرتقا چىقمامچى بولۇپ، ئۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ دۇنياسىنى ئۇلارغا تاپشۇرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ. 15 ئۇ ئادەم ھەربىر چاكارنىڭ قابلىيىتىگە قاراپ، بىرسىگە بەش تالانت، بىرىسىگە ئىككى تالانت، يەنە بىرسىگە بىر تالانت كۆمۈش تەڭگە بېرىپ، ياقا يۈرتقا يول ئاپتۇ. 16 بەش تالانت تەڭگە ئالغان چاكار بېرىپ ئوقەت قىلىپ، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا تېپىپتۇ. 17 شۇ يولدا ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا ئاپتۇ. 18 لېكىن بىر تالانت تەڭگە ئالغىنى بولسا بېرىپ يەرنى كولاپ، خوجايىنى بەرگەن پۇلنى كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويۇپتۇ. 19 ئەمدى ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، بۇ چاكارلارنىڭ غوجىسى قايتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ھېسابلىشىپتۇ. 20 بەش تالانت تەڭگە ئالغىنى يەنە بەش تالانت تەڭگىنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا بەش تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسلا، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. 21 خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ئوبدان بوپتۇ! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 22 ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا ئىككى تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسلا، يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. 23 خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ناھايىتى ياخشى! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 24 ئاندىن، بىر تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلىنىڭ چېتىگە ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم، چۈنكى ئۆزلىرى تېرىمىغان يەردىن ھوسۇلنى ئورۇۋالالايلا، ھەمدە ئۇرۇق چاچمىغان يەردىمۇ خامان ئالىلا. 25 شۇڭا قورقۇپ، سىلىنىڭ يەرگە بىر تالانت تەڭگىلىرىنى يەرگە كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويغانىدىم. مانا پۇللىرىنى ئالسىلا» دەپتۇ. 26 غوجىسى ئۇنىڭغا: «ئەي، رەزىل، ھۇرۇن چاكار! سەن مېنى تېرىمىغان يەردىن ئورۇۋالىدىغان، ئۇرۇق چاچمىغان يەردىن خامان ئالىدىغان ئادەم دەپ بىلىپ، 27 ھېچ بولمىغاندا پۇلۇمنى جازانخورلارغا ئامانەت قويۇشۇڭ كېرەك ئىدىغۇ! شۇنداق قىلغان بولساڭ مەن قايتىپ كەلگەندە پۇلۇمنى ئۈستىگە بىلەن ئالغان بولاماتتىم؟! 28 شۇڭا، ئۇنىڭ قولىدىكى تالانت تەڭگىنى ئېلىپ، ئون تالانت تەڭگە بار بولغانغا بېرىڭلار! 29 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 30 بۇ يارامسىز چاكارنى تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچىقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. 31 ئىنسانئوغلى ئۆز شان-شەرىپى ئىچىدە بارلىق پەرىشتىلىرى بىلەن بىللە كەلگىنىدە، شەرەپلىك تەختىدە ئولتۇرىدۇ. 32 بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىدۇ. پادىچى قويلارنى ئۆچكىلەردىن ئايرىغىنىدەك ئۇ ئۇلارنى ئايرىيدۇ؛ 33 ئۇ قويلارنى ئوڭ يېنىغا، ئۆچكىلەرنى سول يېنىغا ئايرىيدۇ. 34 ئاندىن پادىشاھ ئوڭ يېنىدىكىلەرگە: «ئەي ئاتام بەخت ئاتا قىلغانلار، كېلىڭلار! ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان پادىشاھلىققا ۋارىس بولۇپ ئىگە

بولۇڭلار! **35** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا سىلەر ماڭا يېمەكلىك بەردىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇق بەردىڭلار، مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ئۆيۈڭلەرگە ئالدىڭلار، **36** يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈردۈڭلار، كېسەل بولۇپ قالغىنىمدا ھالىمدىن خەۋەر ئالدىڭلار، زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلاپ تۇردۇڭلار» ـ دەيدۇ. **37** ئۇ چاغدا، ھەققانىي ئادەملەر ئۇنىڭغا: «ئى رەب، بىز سېنى قاچان ئاچ كۆرۈپ ئوزۇق بەردۇق يا كى ئۇسسۇز كۆرۈپ ئۇسسۇلۇق بەردۇق؟ **38** سېنى قاچان مۇساپىر كۆرۈپ ئۆيۈمىزگە ئالدۇق يا كى يالىڭاچ كۆرۈپ كىيگۈزدۇق؟ **39** سېنىڭ قاچان كېسەل بولغىنىڭنى يا كى زىندانىدا ياتقىنىڭنى كۆرۈپ يوقلاپ باردۇق؟» دەپ سورايدۇ. **40** ۋە پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇ قېرىنداشلىرىمدىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرەرسىگە شۇلارنى قىلغىنىڭلارمۇ، دەل ماڭا قىلغان بولىدۇ ئۇلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **41** ئاندىن ئۇ سول يېنىدىكىلەرگە: «ئەي لەنىتلىر، كۆزۈمدىن يوقىلىڭلار! شەيتان بىلەن ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە ھازىرلانغان مەڭگۈ تۈچەمەس ئوتقا كىرىڭلار! (aiōnios g166) **42** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا ماڭا ئوزۇق بەرمىدىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇق بەرمىدىڭلار، **43** مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ئۆيۈڭلەرگە ئالمىدىڭلار، يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈرمىدىڭلار، كېسەل بولغىنىمدا ۋە زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلىمىدىڭلار» دەيدۇ. **44** ئۇ چاغدا، ئۇلار: «ئى رەب، سېنى قاچان ئاچ، ئۇسسۇز، مۇساپىر، يالىڭاچ، كېسەل يا كى زىندانىدا كۆرۈپ ئۆزۈپ خىزمىتىڭدە بولمىدۇق؟» دەيدۇ. **45** ئاندىن پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇلاردىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرىگە شۇنداق قىلمىغىنىڭلار ماڭىمۇ قىلمىغان بولىدۇڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **46** يۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەڭگۈلۈك جازاغا كىرىپ كېتىدۇ، لېكىن ھەققانىيلار بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتقا كىرىدۇ. (aiōnios g166)

26

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىغا: **2** ـ سىلەرگە مەلۇمكى، ئىككى كۈندىن كېيىن «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ، شۇ چاغدا ئىنسانئوغلى كرىستىلىنىش ئۈچۈن تۇتۇپ بېرىلىدۇ ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار قايافا ئىسىملىك باش كاھىننىڭ ساريىدا جەم بولۇشتى. **4** ئۇلار ئەيسانى قاندا قىلىپ ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن تۇتۇپ ئۆلتۈرۈش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشتى. **5** بىراق ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن، بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماماناچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشتى. **6** ئەمدى ئەيسا بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ئۆيىدە بولغىنىدا، **7** بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئۇ ئاق قاشتېشى شېشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ئەترنى ئېلىپ كەلگەن بولۇپ، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئەترنى ئۇنىڭ بېشىغا قۇيىدى. **8** لېكىن مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ خاپا بولۇشۇپ: ـ زادى نېمىشقا بۇنداق ئىسراپچىلىق قىلىندۇ؟ **9** چۈنكى بۇ ئەترنى كۆپ پۇلغا سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلسا بولاتتىغۇ! ـ دېيىشتى. **10** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: ـ بۇ ئايالنىڭ كۆڭلىنى نېمە دەپ ئاغرىتىسىلەر؟ چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ياخشى بىر ئىشنى قىلدى. **11** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم سىلەرنىڭ ئارا كاردا بولىدۇ، لېكىن مېنىڭ ئارا كاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نېسىپ بولۇەرمەيدۇ! **12** بۇ ئايالنىڭ بۇ ئەترنى بەدىنىمگە قۇيۇشى مېنىڭ دەپنە قىلىنىشىمغا تەيار بولۇشۇم ئۈچۈن بولدى. **13** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. **14** بۇ ئىشتىن كېيىن، ئون ئىككىيلەندىن يەھۇدا ئىشقاريوت ئىسىملىك بىرى باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: **15** ـ ئۇنى تۇتۇپ بەرسەم، ماڭا نېمە بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا ئوتىۋز كۈمۈش تەڭگە قويدى. **16** يەھۇدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە باشلىدى. **17** پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يېيىشىڭ ئۈچۈن قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. **18** ئۇ ئۇلارغا: ـ شەھەرگە كىرىپ پالانچىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇستاز: ـ ۋاقىت-سائىتىم يېقىنلىشىپ قالدى، ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى مۇخلىسلىرىم بىلەن بىرلىكتە سېنىڭ ئۆيۈڭدە ئۆتكۈزەي ـ دەيدۇ» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **19** مۇخلىسلار ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى شۇ يەردە تەييارلىدى. **20** كەچقۇرۇن، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. **21** ئۇلار غىزالىنۋاتقاندا ئۇ: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئارا كاردىكى بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ دېدى. **22** [بۇنى ئاڭلاپ] ئۇلار ئىنتايىن قايغۇغا چۈمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: ـ يا رەب، مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **23** ئۇ جاۋابەن: ـ قولىدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاقتا توگۈرگەن كىشى، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى شۇ بولىدۇ. **24** ئىنسانئوغلى دەرۋەقە [مۇقەددەس يازمىلاردا] تۆزى توغرىسىدا پۈتۈلگىنىدەك [ئۆلۈمگە] كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۈتۈپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم ئۇغۇلمىغان بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. **25** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدا: ـ ئۇستاز، مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ دېدىڭ جۈمۈ، ـ دېدى. **26** ئۇلار غىزالىنۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، يەڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. **27** ئاندىن، قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتىپ، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا ئۈتۈپ: ـ ھەممەيلەن بۇنىڭدىن ئىچىڭلار. **28** بۇ مېنىڭ نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن توكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. **29** لېكىن مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىدا سىلەر بىلەن بىرلىكتە يېڭىدىن شاراپتىن ئىچمىگۈچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەرىبىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **30** ئۇلار مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. **31** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇگۈن كېچە سىلەر ھەممىڭلار مېنىڭ تۈپەيلىمدىن تاندۇرۇلۇپ پۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، پادىدىكى قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ يېزىلغان. **32** لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيەگە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. **33** پېتروس ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھەممەيلەن سېنىڭ تۈپەيلىڭدىن تاندۇرۇلۇپ پۈتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۈتلاشمايمەن، دېدى. **34** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇگۈن كېچە خوراز چىللاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. **35** پېتروس ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلۈشۇم كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تانمايمەن، ـ دېدى. قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. **36** ئاندىن ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە گېتسىمانە دېگەن يەرگە كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «مەن ئۇ يافقا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ جايدا ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار» دېدى. **37** ئۇ پېتروسنى، شۇنداقلا زەبەدىينىڭ ئىككى ئوغلىنى بىرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە قاتتىق ئازابلىنىپ، كۆڭلى تولىمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. **38** ئۇ ئۇلارغا: ـ جىنىم ئۆلىدىغانىدەك بەكمۇ ئازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، مەن بىلەن بىرلىكتە ئويغاق تۇرۇڭلار، ـ دېۋىدى، **39** سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، مۇمكىن بولسا، بۇ قەدەھ مەندىن ئۆتۈپ كەتسۇن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغانىدەك ئەمەس، سەن خالىغانىدەك بولسۇن، ـ دېدى. **40** ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېتروسقا: ـ مەن بىلەن بىللە بىرەر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىڭلارمۇ؟! **41** ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىدا كار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. **42** ئۇ ئىككىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، ئەگەر مەن بۇ قەدەھنى ئىچمىسەم ئۇ مەندىن كەتمىسە، ئۇنداقتا سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن، ـ دېدى. **43** ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كەلگىنىدە، يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇيقۇغا ئىلىنغاندى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئۈچىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە شۇ سۆزلەر بىلەن دۇئا قىلدى. **45** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تىنچىپ ئۇخلاۋاتامسىلەر، تىنچىپ دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ مانا، ۋاقىت-سائىتى يېقىنلاشتى؛ ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. **46** قوپۇڭلار، كېتەيلى؛ مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **47** ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار ۋە خەلق ئاقساقاللىرى تەرىپىدن ئەۋەتىلگەن، قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم

بار ئىدى. **48** ئۇنىڭغا ساتقۇلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇڭلار» دەپ چۈشىنىدى. **49** ئۇ ئۇدۇل ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سالام، ئۇستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئاغىنەم، نېمە دەپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى ئادەملەر يوپۇرۇلۇپ چۈشۈپ، ئەيساغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. **51** ۋە مانا، ئەيسانىڭ يېنىدىكىلەردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋىدى، ئۇنىڭ قولىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. **52** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ قىلىچكىنى قىنىغا سال، قىلىچ كۆتۈرگەنلەر قىلىچ ئاستىدا ھالاك بولىدۇ. **53** ياكى مېنى ئاتىسىغا ئىدا قىلالمايدىغان بولدى، دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟! شۇنداق قىلسامىلا ئۇ ماڭا شۇئان ئون ئىككى قىسىمدىن ئارتۇق پەرىشتە ماڭدۇرمامدۇ؟ **54** بىراق مەن ئۇنداق قىلسام، مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ دېگەن بېشارەتلەر قاندائۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن؟ ـ دېدى. **55** شۇ پەيتتە ئەيسا توپىلاشقان ئادەملەرگە قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. **56** لېكىن بۇ پۈتۈن ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا ئالدىن ئېيتقانلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. بۇ چاغدا، مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. **57** ئەمدى ئەيسانى تۇتقۇن قىلغانلار ئۇنى باش كاھىن قايافانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. تەۋرات تۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللارمۇ ئۇ يەردە جەم بولۇشقاندى. **58** پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ ساريىنىڭ [ھويلىسىغىچە] يىراقتىن ئەگىشىپ كېلىپ، ئىشنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈش ئۈچۈن ئىچكىرىگە كىرىپ، قاراۋۇللارنىڭ تارىسىدا ئولتۇردى. **59** باش كاھىنلار، ئاقساقاللار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئولۇم جازاسىغا مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، يالغان گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدەيتتى. **60** نۇرغۇن يالغان گۇۋاھچىلار ئوتتۇرىغا چىققان بولسىمۇ، ئۇلار بۇلاردىن ھېچقانداق ئىسپاتقا ئېرىشەلمىدى. ئاخىردا، ئىككى يالغان گۇۋاھچى ئوتتۇرىغا چىقىپ: **61** ـ بۇ ئادەم: «مەن خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى بۇزۇۋېتىپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتا قۇرۇپ چىقالايمەن» دېگەن، دېدى. **62** باش كاھىن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. **63** لېكىن ئەيسا سۈكۈت قىلىپ ئۇرۇۋەردى. باش كاھىن ئۇنىڭغا: ـ [مەڭگۈ] ھايات بولغۇچى خۇدا بىلەن سېنىڭ قەسەم قىلىشكىنى بۇيرۇيمەنكى، بىزگە ئېيت، خۇدانىڭ ئوغلى مەسىھ سەنمۇ؟» ـ دېدى. **64** ئەيسا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ شۇنداق، سېنىڭ دېگىنىڭدەك. لېكىن شۇنىمۇ سىلەرگە ئېيتايكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ قادىر بولغۇچىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغىنىنى ۋە كۆكتىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىدىغىنىنى كۆرىسىلەر. **65** شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلدى! ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ مانا، ئۆزۈڭلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! **66** بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ـ ئۇ ئولۇم جازاسىغا لايىقتۇر! ـ دەپ جاۋاب قايتۇرۇشتى ئۇلار. **67** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈرۈپ، ئۇنىڭغا مۇشت ئاتقىلى تۇردى. بەزىلىرى ئۇنى كاچاتلاپ: **68** ـ ئەي مەسىھ، پەيغەمبەرچىلىك قىلمامىسەن، ئېيتىپ باققىنا، سېنى كىم ئۇردى؟ ـ دېيىشتى. **69** ئەمدى پېترۇس ساراينىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىدا ئولتۇراتتى. بىر دېدەك ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ سەن گالىلىيەلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. **70** لېكىن ئۇ ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى چۈشەنمىدىم! ـ دېدى. **71** ئاندىن ئۇ دالانغا چىققاندا، ئۇنى كۆرگەن يەنە بىر دېدەك ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئادەمنۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدى، ـ دېدى. **72** ئۇ يەنە ئىنكار قىلىپ: ـ مەن ئۇ ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دەپ قەسەم ئىچتى. **73** بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ شۇبھىسىزكى، سەن ئۇلارنىڭ بىرى ئىكەنسەن، چۈنكى تەلەپپۇزۇڭ سېنى پاش قىلىدۇ، ـ دېيىشتى. **74** [پېترۇس] قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ئۇ ئادەمنى زادى تونۇمايمەن! ـ دېيىشگىلا خوراز چىلدىدى. **75** پېترۇس ئەيسانىڭ: «خوراز چىلداشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى. ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ، قاتتىق يىغا-زار كۆتۈردى.

27

تاڭ ئارقاندىلا، پۈتۈن باش كاھىنلار بىلەن خەلق ئاقساقاللىرى ئەيسانى ئولۇمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ئۈچۈن مەسلىھەتلەشتى. **2** ئۇلار ئۇنى باغلاپ ئاپىرىپ، ۋالىي پونتىئوس پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. **3** ئۇنىڭغا ساتقۇلۇق قىلغان يەھۇدا ئۇنىڭ ئولۇمگە ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىشلارغا پۇشايمان قىلدى ۋە باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللارغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى قايتۇرۇپ بېرىپ: **4** ـ مەن بىگۇناھ بىر جانىنىڭ قېنى تۇكىلۇشىگە ساتقۇلۇقلا قىلىپ گۇناھ ئوتكۈزدۇم، ـ دېدى. بۇنىڭغا بىزنىڭ نېمە كارىمىز؟ ئۆز ئىشىڭنى بىل! ـ دېيىشتى ئۇلار. **5** يەھۇدا كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىگە چۈرىۋەتتى ۋە ئۇ يەردىن كېتىپ، تالاغا چىقىپ، ئېسىلىپ ئولۇۋالدى. **6** باش كاھىنلار كۈمۈش تەڭگىلەرنى يىغىۋېلىپ: ـ بۇ خۇن ئولۇمى بولغان [تەڭگىلەردۇر]، ئۇلارنى ئىبادەتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويۇش ھارام، ـ دېيىشتى. **7** ئۇلار ئۆزئارا مەسلىھەتلىشىپ، بۇ پۇللار بىلەن ياقا يۇرتلۇقلارغا يەرلىك بولسۇن دەپ، ساپالچىنىڭ بىر پارچە ئېتىزلىقىنى سېتىۋالدى. **8** شۇڭا بۇ يەر ھازىرغىچە «قانلىق ئېتىز» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **9** شۇ ئىش بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن بۇرۇن ئېيتىلغان مۇنۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ ئۈچۈن باھالاپ بېكىتكەن باھاسىنى، يەنى ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئۇلار ئېلىشتى، **10** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەندەك، ساپالچىنىڭ ئېتىزىنى سېتىۋېلىشقا خەجلەشتى». **11** ئەمدى ئەيسا ۋالىينىڭ ئالدىغا تۇرغۇزۇلدى. ۋالىي ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى ئەيسا. **12** لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز-شىكايەت قىلغاندا، ئۇ بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. **13** بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭدىن قىلغان شۇنچە كۆپ شىكايەتلىرىنى ئاڭلىمايۋاتامسەن؟ ـ دېدى. **14** بىراق ئۇ [پىلاتۇسقا] جاۋابەن [شىكايەتلەرنىڭ] بىرسىگىمۇ جاۋاب بەرمىدى. ۋالىي بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. **15** ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، ۋالىينىڭ خالايىق تەلەپ قىلغان بىر مەھبۇسنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش ئادىتى بار ئىدى. **16** ئەينى ۋاقىتتا، [رىملىقلارنىڭ] بارابباس ئىسملىك ئاتىقى چىققان بىر مەھبۇسى [زىندانىدا] ئىدى. **17** خالايىق جەم بولغاندا، پىلاتۇس ئۇلاردىن: ـ كىمنى سىلەرگە قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ بارابباسنىمۇ ياكى مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانىمۇ؟ ـ دەپ سوردى **18** (چۈنكى ئۇ [باش كاھىن قاتارلىقلارنىڭ] ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكىنى بىلەتتى). **19** پىلاتۇس «سوراق تەختى»دە ئولتۇرغاندا، ئايالى ئۇنىڭغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ھەققانىي كىشىنىڭ ئىشىغا ئارىلاشمىغىن. چۈنكى تۈنۈگۈن كىچە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن چۈشۈمدە كۆپ ئازاب چەكتىم، ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **20** لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار بولسا خالايىقنى ماقۇل قىلىپ، بارابباسنى قويۇپ بېرىشنى ۋە ئەيسانى يوقىتىشنى تەلەپ قىلدۇردى. **21** ۋالىي جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ سىلەرگە بۇ ئىككىسىنىڭ قايسىسىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. بارابباسنى، ـ دېيىشتى ئۇلار. **22** پىلاتۇس ئەمدى: ـ ئۇنداق بولسا، مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانى قانداق بىر تەرەپ قىلاي؟ ـ دېدى. ھەممەيلەن: ـ ئۇ كرىستىلەنسۇن! ـ دېيىشتى. **23** پىلاتۇس: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە ياماناتلىق ئۆتكۈزۈپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىرىشىپ: ئۇ كرىستىلەنسۇن! ـ دەپ تۇرۇۋېلىشتى. **24** پىلاتۇس سۆزلۈۋېرىشنىڭ بېھۇدە ئىكەنلىكىنى، بەلكى بۇنىڭ ئورنىغا ماتىمانچىلىق چىقىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، سۇ ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا قولىنى يۇغاچ: ـ بۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ قېنىغا مەن جاۋابكار ئەمەسمەن، بۇنىڭغا ئۆزۈڭلار مەسئۇل بولۇڭلار! ـ دېدى. **25** پۈتۈن خەلق جاۋابەن: ـ ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ۋە بالىلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! ـ دېيىشتى. **26** بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس باراباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاتتىق قامچىلاتقاندىن كېيىن، كرىستىلەشكە [لەشكەرلىرگە] تاپشۇردى. **27** ئاندىن ۋالىينىڭ لەشكەرلىرى ئەيسانى ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە ئۇنىڭ ئەتراپىغا يىغدى. **28** ئۇلار ئەيسانى يالىڭاچلاپ، ئۈچىسىغا پەرەڭ

رەڭلىك تون كىيدۇرۇشتى. 29 تىكەنلىك شاخچىلارنى تۆرۈپ بىر تاج ياساپ، بېشىغا كىيدۈردى ۋە ئوڭ قولىغا بىر قومۇشنى تۇتقۇزدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىغا تىزلىنىپ: «ياشىغايلا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دەپ مازاق قىلىشتى. 30 ئۇنىڭغا تۆكۈرۈشتى، قومۇشنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇرۇشتى. 31 ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، تونىنى سالدۇرۇپ، ئۆچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى ۋە كرېستلەش ئۈچۈن ئېلىپ مېڭىشتى. 32 ئۇلار تاشقىرىغا چىققىنىدا، كۇرىنى شەھىرلىك سىمون ئىسىملىك بىر كىشىنى ئۈچرىتىپ، ئۇنى ئۇتۇپ كېلىپ ئەيسانىڭ كرېستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. 33 ئۇلار گولگوتا، يەنى «باش سۆڭەك» دېگەن يەرگە كەلگەندە، 34 [ئەيساغا] ئىچىش ئۈچۈن كەكرە سۈيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى تېتىپ ياققاندىن كېيىن، ئىچمەكنى ئۈنمىدى. 35 لەشكەرلەر ئۇنى كرېستلىگەندىن كېيىن، چەك تاشلىشىپ كىيىملىرىنى تۆرتارا بۆلۈشۈۋالدى. 36 ئاندىن ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭغا كۆزەتچىلىك قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنىڭ يۇقىرى تەرىپىگە «بۇ ئەيسا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىلغان شىكايەتنامە تاختىينى بېكىتتى. 38 [ئەيسا] بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىمۇ كرېستىكە مىخلانغان بولۇپ، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. 39 بۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: 40 ـ قېنى، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزە! خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، كرېستىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. 41 باش كاھىنلارمۇ، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار بىلەن بىرگە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ: 42 ـ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپ بېتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىمىش! ئەمدى كرېستىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز. 43 ئۇ خۇداغا تايانغان! خۇدا ئۇنى ئەزىزلىسە، ھازىر قۇتقۇزۇپ باققاي! چۈنكى ئۇ: «مەن خۇدانىڭ ئوغلى» دېگەنىدى، ـ دېيىشتى. 44 ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كرېستىلەنگەن قاراچىلارمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەپشتى. 45 ئەمدى كۈننىڭ ئالتىنچى سائىتىدىن توققۇزىنچى سائىتىگىچە پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق باستى. 46 توققۇزىنچى سائەتتىلەردە ئەيسا يۇقىرى ئاۋازدا: «ئېلى، ئېلى، لەما ساۋاقتانى؟» يەنى «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 47 ئۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلياس [پەيغەمبەر] گە مۇراجىئەت قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. 48 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىرىيلەن دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ بىر پارچە بۇلۇتنى ئەكېلىپ، ئۇنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سىلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ قويدى. 49 بىراق باشقىلار: ـ توختا! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] كېلىپ ئۇنى قۇتقۇزۇپ قالارمىكىن؟ ـ دېيىشتى. 50 ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يەنە بىر ۋارقىرىدى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. 51 ۋە مانا، شۇ دەققىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] پەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۇلۇپ يېرىتىلدى. يەر-زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار يېرىلىپ، 52 قەبرىلەر ئېچىلدى (ئۇ تىرىلگەندىن كېيىن، [ئۇلۇمدە] ئۇخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ تەنلىرىمۇ تىرىلدى؛ ئۇلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە مۇقەددەس شەھەرگە كىرىپ، ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەرگە كۆرۈندى). 54 ئەمدى ئەيسانى كۆزەت قىلىۋاتقان يۈزبېشى ھەم يېنىدىكى لەشكەرلەر يەرنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا يۈز بەرگەن ھادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتايىن قورقۇشۇپ: ـ ئۇ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېيىشتى. 55 ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلار ئىسلىدە ئەيسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گالىلىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەنىدى. 56 ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگدالىنلىق مەريەم، ياقۇپ بىلەن يوسۇپنىڭ ئانىسى مەريەم، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ بار ئىدى. 57 كەچقۇرۇن، ئارىماتىيالىق يوسۇپ ئىسىملىك بىر بايى كەلدى. ئۇمۇ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. 58 ئۇ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى. پىلاتۇس جەسەتنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇشقا ئەمر قىلدى. 59 يوسۇپ جەسەتنى ئېلىپ، پاكىز كاتاپ رەخت بىلەن ئوراپ كېپەنلىدى 60 ۋە ئۇنى ئۆزى ئۈچۈن قىيادا ئويدۇرغان يېڭى قەبرىسىگە قويدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قويۇپ، كېتىپ قالدى 61 (شۇ چاغدا ماگدالىنلىق مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەمنۇ ئۇ يەردە، قەبرىنىڭ ئۈدۈلىدا ئولتۇراتتى). 62 ئەمدى ئەتسى، يەنى «تەييارلاش كۈنى» ئۆتكەندىن كېيىن، باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر جەم بولۇشۇپ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كېلىپ: 63 ـ جانابلىرى، ھىلىقى ئالدامچىنىڭ ھايات ۋاقتىدا: «مەن ئۈلۈپ ئۈچىنچى كۈنى تىرىلىمەن» دېگىنى ئېسىمىزدە بار. 64 شۇنىڭ ئۈچۈن، قەبرى ئۈچىنچى كۈنگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۈچۈن ئەمر بەرگەيسىز. ئۈنداق قىلىنمىسا، مۇخلىسلىرى كېلىپ جەسەتنى ئوغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلققە: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدى» دېيىشى مۇمكىن. بۇنداق ئالدامچىلىق ئالدىنقىسىدىنمۇ بەتەر بولىدۇ، ـ دېيىشتى. 65 پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ بىر گۈرۈپپا كۆزەتچى لەشكەرنى سىلەرگە تاپشۇردۇم. قەبرىنى قۇرىبىگلارنىڭ يېتىشىچە مەھكەم قوغدا گىلار، ـ دېدى. 66 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار [كۆزەتچى لەشكەرلەر] بىلەن بىللە بېرىپ، تاشنى پېچەتلەپ، قەبرىنى مۇھاپىزەت ئاستىغا قويدى.

28 شابات كۈنى ئۆتۈپ، ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ ئاتاي دېگەندە، ماگدالىنلىق مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم قەبرىنى كۆرۈشكە كەلدى. 2 ۋە مانا، يەرلەر تۇيۇقسىز قاتتىق تەۋرەپ كەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئاسماندىن چۈشۈپ، [قەبرىگە] بېرىپ، تاشنى بىر چەتكە دومىلىتىپ، ئۈستىدە ئولتۇرغانىدى. 3 پەرىشتىنىڭ قىيافىتى چاقماقتەك، كىيىملىرى قاردەك ئاپاق ئىدى. 4 كۆزەتچىلەر ئۇنىڭدىن ئۇنچە قورقۇشتىكى، تىترىشىپ، تۇلۇكتەك قېتىپلا قالدى. 5 پەرىشتە ئاياللارغا قاراپ: ـ قورقماڭلار! سىلەرنىڭ كرېستىلەنگەن ئەيسانى ئىزدەۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن. 6 ئۇ بۇ يەردە ئەمەس؛ ئۇ تۇزى ئېيتقاندەك تىرىلدۈرۈلدى. كېلىڭلار، رەب ياتقان جاينى كۆرۈڭلار، 7 ئاندىن دەرھال بېرىپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ. ۋە مانا، ئۇ سىلەردىن ئاۋۋال گالىلىيەگە باردىكەن، ئۇنى شۇ يەردە كۆردىكەنسىلەر» دەڭلار. مانا مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتىپ بەردىم، ـ دېدى. 8 شۇڭا ئاياللار ھەم قورقۇنچ ھەم زور خۇشاللىق ئىچىدە قەبرىدىن دەرھال ئايرىلىپ، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا خەۋەر بېرىشكە يۈگۈرۈشتى. 9 ئۇلار مۇخلىسلىرىنى خەۋەرلەندۈرۈشكە يولدا ماڭغاندا، مانا ئەيسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سالام سىلەرگە! ـ دېدى. ئۇلارمۇ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىغا ئېسىلىپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 10 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار! بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: گالىلىيەگە بېرىڭلار، دەپ ئۇقتۇرۇڭلار، ئۇلار مېنى شۇ يەردە كۆرىدۇ، ـ دېدى. 11 ئاياللار تىنچى يولدا كېتىۋاتقاندا، مانا كۆزەتچىلەرنىڭ بەزىلىرى شەھەرگە كىرىپ، بولغان ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى توغرىسىدا باش كاھىنلارغا خەۋەر قىلدى. 12 [باش كاھىنلار] ئاقساقللار بىلەن بىر يەرگە يىغىلىپ مەسلىھەتلەشكەندىن كېيىن، لەشكەرلەرگە بەك كۆپ پۇل بېرىپ: 13 ـ سىلەر: «ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى كېچىسى كېلىپ، بىز ئۇخلاۋاتقاندا ئۇنىڭ جەسىتىنى ئوغرىلاپ ئەكېتىپتۇ» ـ دەڭلار. 14 ئەگەر بۇ خەۋەر ۋالېينىڭ قۇلىقىغا يېتىپ قالسا، بىز ئۇنى قايىل قىلىپ سىلەرنى ئاۋارىچىلىكتىن ساقلايمىز ـ دېدى. 15 شۇنداق قىلىپ، لەشكەرلەر پۇلنى ئالدى ۋە ئۆزلىرىگە تاپىلانغاندەك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ گەپ بۇگۈنگىچە يەھۇدىيلار ئارىسىدا تارقىلىپ كەلمەكتە. 16 ئون بىر مۇخلىس گالىلىيەگە بېرىپ، ئەيسا ئۇلارغا بېكىتكەن تاغقا چىقىشتى. 17 ئۇلار ئۇنى كۆرگىنىدە ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى؛ لېكىن بەزىلىرى گۇمانلىنىپ قالدى. 18 ئەيسا ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ، مۇنداق دېدى: ـ ئەرشتە ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ھوقۇق ماڭا بېرىلدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، بېرىپ پۈتكۈل ئەللەرنى [ئۆزۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۇرۇڭلار، شۇنداقلا ئۇلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، 20 ئۇلارغا مەن سىلەرگە تاپىلىغان بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشنى ئۆگىتىڭلار. ۋە مانا، مەن زامان ئاخىرىغىچە ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. (aiōn g165)

مارکۇس

1 خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنىڭ باشلىنىشى: **2** يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: ـ «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىمنى ئەۋەتەمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئالدىئالا تەييارلايدۇ. **3** ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! ئۇ: «پەروەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن چىغىر يوللىرىنى تۈزىتىڭلار!» ـ دەيدۇ». **4** كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ باردىغان يەھيا [پەيغەمبەر] چۆل-باياۋاندا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈردىغان [سۈغا] «چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشقا باشلىدى. **5** پۈتۈن يەھۇدىيە تۈلكىسىدىكىلەر ۋە پۈتۈكۈل يېرۇسالىم شەھىرىدىكىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **6** يەھيا بولسا تۆگە يۈڭىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغاندى، يېمەكلىكى چېكەتكە بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **7** ئۇ مۇنداق دەپ جاكارلايتى: ـ مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرى مەندىن كېيىن كېلىدۇ. مەن ھەتتا ئېگىلىشىپ كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **8** مەن سىلەرنى سۇغلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈردۈ. **9** شۇ كۈنلەردە، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ ناسارەت شەھىرىدىن كېلىپ، يەھيا تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **10** ئۇ سۇدىن چىققاندىلا، ئاسمانلارنىڭ يېرىلىپ، روھنىڭ كەپتەر قىياپىتىدە چۈشۈپ، ئۆز ئوستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاسمانلاردىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. **12** ۋە روھ دەرھال ئۇنى چۆل-باياۋانغا سۈيلەپ چىقاردى. **13** ئۇ چۆلدە قىرىق كۈن تۇرۇپ، شەيتان تەرىپىدىن سىنىلىپ ئۆراتتى. ئۇ شۇ يەردە ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ئىدى؛ شۇ كۈنلەردە پەرىشتىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلدى. **14** ئەمدى يەھيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋىرگە ئىشىنىڭلار!» دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. **16** [شۇ كۈنلەردە] ئۇ گالىلىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، سىمون بىلەن ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى. **17** ئەيسا ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار, مەن سىلەرنى ئادەم ئۇتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **18** ئۇلار شۇئان تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **19** ئۇ شۇ يەردىن بىرئاز ئۇتۇپ زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپنى ئىنىسى يۇھاننا بىلەن كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە تۈرۈپ تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. **20** ئۇ شۇئان ئۇلارنىمۇ چاقىردى. ئۇلار تاتىسى زەبەدىينى مەدىكارلار بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، ئۆزلىرى ئۇنىڭ بىلەن ماڭدى. **21** ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەردى. شاباتنى كۈنى ئۇ ئۇدۇل سىناگوگقا كىرىپ، تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **22** خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيرانۇھەس بولۇشتى. چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى تولىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى. **23** سىناگوگنا ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ: **24** ـ ئې ناسارەتلىك ئەيسا، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن! سەن بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلايتى. **25** لېكىن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم، بۇ ئادەمدىن چىق! ـ دېدى. **26** ناپاك روھ ھېلىقى ئادەمنىڭ تېنىنى تارتىشتۇرۇپ، قاتتىق ۋارقىرغىنىچە ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. **27** خالايىق ھەممىسى بۇنىڭدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، ئۆزئارا غۇلغۇلا قىلىشىپ: ـ بۇ قانداق ئىش؟ يېڭى بىر تەلىمغۇ! چۈنكى ئۇ ھوقۇقى بىلەن ھەتتا ناپاك روھلارغىمۇ بۇيرۇق قىلالايدىكەن، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ سۆزىگە بويسۇندىكەن، ـ دېيىشتى. **28** بۇنىڭدىن ئۇنىڭ شۆھرىتى شۇ ھامان پۈتۈن گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ ئەتراپىغا پۈر كەتتى. **29** ئۇلار سىناگوگدىن چىقىپلا، ياقۇپ ۋە يۇھاننا بىلەن سىمون ۋە ئاندرىياسنىڭ ئۆيىگە باردى. **30** ئەمما سىمونىڭ قېينىتانىسى قىزىتما ئىچىدە يېتىپ قالغاندى. ئۇلار دەرھال ئۇنىڭ ئەھۋالىنى [ئەيساغا] ئېيتتى. **31** ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ، قولىدىن تۇتۇپ، يۈلەپ ئۆرە تۇرغۇزدى. ئۇنىڭ قىزىتمىسى دەرھال ياندى ۋە ئۇ ئۇلارنى كۈتۈشكە كىرىشتى. **32** كەچقۇرۇن كۈن پاتقاندا، كىشىلەر بارلىق ئاغرىقلارنى ۋە جن چاپلاشقانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. **33** پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئىشىك ئالدىغا توپلاشقاندى. **34** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەر تۈرلۈك كېسەللەرگە گىرىپتار بولغان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدەۋەتتى. لېكىن ئۇ جىنلارنىڭ گەپ قىلىشقا يول قويمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىشەتتى. **35** ئەتىسى ئەتىگەن تاڭ تېخى ئاتماستىلا، ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، [شەھەردىن] چىقىپ، خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلدى. **36** سىمون بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئۇنى ئىزدەپ چىقتى. **37** ئۇنى تاپقاندا: ـ ھەممە ئادەم سېنى ئىزدىشىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. **38** ئۇ ئۇلارغا: ـ باشقا يەرلەرگە، ئەتراپىنكى يېزىلاردىمۇ سۆز- كالامنى جاكارلىشىم ئۈچۈن بارايلى. چۈنكى مەن دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن كېلىشىم، ـ دېدى. **39** شۇنداق قىلىپ، ئۇ پۈتۈكۈل گالىلىيە ئۆلكىسىنى ئايلىنىپ، سىناگوگلىرىدا سۆز- كالامنى جاكارلايتتى ھەمدە جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدەۋېتەتتى. **40** ماخاۋ كېسىلى بار بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ يېلىنىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: ـ ئەگەر خالىساڭىز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! ـ دەپ ئۆتۈندى. **41** ئەيسا ئىچى ئاغرىغاچ قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەككۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك قىلىنغىن! ـ دېدى، **42** شۇ سۆز بىلەنلا ماخاۋ كېسىلى دەرھال بىماردن كېتىپ، ئۇ پاك قىلىندى. **43** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ [مەسئۇل] كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، كاھىنلاردا گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ كېسەلدىن پاكلانغانلارغا ئەمر قىلغان [قۇربانلىقلارنى] سۇنغىن، ـ دەپ ئۇنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ يولغا سالدى. **45** براق ئۇ ئادەم چىقىپ، بۇ ئىشنى كۆپ يەرلەردە جار سېلىپ، كەڭ يېيىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ھېچقانداق شەھەرگە ئوچۇق-ئاشكارا كىرەلمەي، بەلكى شەھەرلەر سىرتىدىكى خلاۋەت جايلاردا ئورۇشقا مەجبۇر بولدى؛ خالايىق ھەر تەرەپتىن ئۇنىڭ يېنىغا توپلىشاتتى.

2 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇ قايتىدىن كەپەرناھۇمغا كىردى. ئۇ ئۇيدىكەن، دېگەن خەۋەر تارقىلىۋىدى، **2** شۇنچە كۆپ ئادەم ئۇ يەرگە يىغىلدىكى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدىمۇ پۈت دەسسىگۈدەك يەر قالمىغاندى. ئۇ ئۇلارغا سۆز- كالام يەتكۈزۈۋاتاتتى. **3** مانا شۇ ئەسنادا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پالەچنى ئېلىپ كەلدى؛ ئۇنى ئۇلاردىن تۆتى كۆتۈرۈپ ئەكەلگەندى. **4** ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇنىڭغا ئېيتىلىشالمايمۇ، ئۇلار ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئۆگزىنى ئېشىپ، تۆشۈك ئاچقاندىن كېيىن پالەچنى زەمبىل بىلەن [ئەيسانىڭ ئالدىغا] چۈشۈردى. **5** ئەمدى ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ پالەچكە: ـ بالام، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ يەردە ئولتۇرغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى كۆڭلىدە گۇمانىي سوئاللارنى قويۇپ: **7** «بۇ ئادەم نېمە ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ؟ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلىۋاتىدىغۇ! خۇدادىن باشقا كىممۇ گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلالىسۇن؟» دېيىشتى. **8** ئەيسا شۇئان روھىدا ئۇلارنىڭ كۆڭۈلىدىكى شۇنداق گۇمانىي سوئاللارنى قويۇۋاتقانلىقىنى بىلىپ يېتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۆڭۈلدە نېمىشقا شۇنداق سوئاللارنى قويىسىلەر؟ **9** مۇشۇ پالەچكە: «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ، يا كى «ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭ!» دېيىش ئاسانمۇ؟ **10** ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسىلگە: **11** ـ ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ئۆيۈڭگە قايت! ـ دېدى. **12** ئۇ دەرھال ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، زەمبىل-كۆرپىسىنى يىغىشتۇردى ۋە ھەممەيلەننىڭ كۆز ئالدىدا [ئۆيدىن] چىقىپ كەتتى. ھەممەيلەن قاتتىق ھەيران قېلىپ خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ: ـ مۇشۇنداق ئىشنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغاندۇق، ـ دېيىشتى. **13** ئۇ يەنە دېڭىز بويىغا قاراپ ماڭدى. كىشىلەر توپى ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋالدى. ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەردى. **14** ئۇ يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، باج ئالىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان ئالفاينىڭ ئوغلى لاۋىينى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئەگەشكىن، ـ دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. **15** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [لاۋىينىڭ] ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجىگىرلار ۋە گۇناھكارلار ئەيسا ۋە

ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. بۇنداق كىشىلەر خىلى كۆپ ئىدى، تۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگەشكەنىدى. **16** ئەمدى تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ گۇناھكارلار ۋە باجگىرلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇ نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېيىشتى. **17** بۇنى ئاڭلىغان ئەيسا تۇلارغا: ـ ساغلام ئادەم ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **18** ئەمدى يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن پەرىسىيلەر روزا تۇتۇۋاتاتتى. بەزىلەر ئۇنىڭ تالدىغا كېلىپ: ـ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرى روزا تۇتىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **19** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تېخى تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، مېھمانلىرى روزا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا بولسىلا، تۇلار ھېچقانداق روزا تۇتالمايدۇ. **20** ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت تۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، تۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. **21** ھېچكىم كونا كۆكلەمكە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. بۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كونا كىيىمنى تارتىشتۇرۇپ يىرتىۋېتىدۇ، نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. **22** ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، شارابنىڭ [ئېچىشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىشى كېرەك. **23** بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۈتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى يولدا مېڭىۋاتقاندا باشاقلارنى ئۈزۈشكە باشلىدى. **24** پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ قارا، تۇلار نېمىشقا شابات كۈنى [تەۋراتتا] چەكلەنگەن ئىشنى قىلىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **25** ئۇ تۇلارغا: ـ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئۆزى ۋە ھەمراھلىرى ھاجەتمەن بولغاندا، يەنى ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **26** ـ دېمەك، ئابىياتار باش كاھىن بولغان ۋاقتىدا، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، خۇداغا ئاتالغان، تەۋراتتا پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگىلا بولىدىغان نانلارنى [سوراپ] يېگەن، شۇنداقلا ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن؟ ـ دېدى. **27** ئۇ تۇلارغا يەنە: ـ ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس، شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن يارىتىلدى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى.

3

ئۇ يەنە سىناگوگقا كىردى. شۇ يەردە بىر قولى يېگەلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **2** [پەرىسىيلەر] ئەيسانىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلايلى دەپ شابات كۈنىدە كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرەتتى. **3** ئەيسا قولى يېگەلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئوتتۇرىغا چىققىن! ـ دېدى. **4** ئاندىن، سىناگوگدىكىلەردىن: ـ تەۋرات قانۇنىغا ئۆيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ ياكى ھالاك قىلىشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن تۇلار زۇۋان سۈرۈشمىدى. **5** ئۇ غەزەپ بىلەن ئەتراپىغا نەزەر سېلىپ تۇلارغا كۆز يۈگۈرتۈپ، تۇلارنىڭ تاش يۈرەكلىكىدىن قايغۇردى. ئاندىن ئۇ كېسەلگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىۋىدى، قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **6** ئەمدى پەرىسىيلەر دەرھال سىرتقا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش توغرىسىدا ھېرود [پادىشاھنىڭ] تەرەپدارلىرى بىلەن مەسلىھەت قىلىشقا باشلىدى. **7** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇ يەردىن ئايرىلىپ دېڭىز بويىغا كەتتى؛ گالىلىيە ئۆلكىسىدىن چوڭ بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلىغان ھامان، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالىم شەھىردىن، ئىدۇمىيا ئۆلكىسىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدىن، تۈر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى جايلاردىن زور بىر توپ ئادەملەرمۇ ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **9** ئۇ ئادەملەرنىڭ كۆپلىكىدىن ئۆزىنى قىتىسۇن دەپ مۇخلىسلىرىغا كىچىك بىر كېمىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىن تۇرۇشىنى تاپىلىدى. **10** چۈنكى ئۇ نۇرغۇن بىمارلارنى ساقايتقىنى تۈپەيلىدىن ھەرقانداق ۋابا-كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا [قولۇمنى] بىر تەگكۈزۈۋالسام دەپ قىستىشىپ كېلىشكەنىدى. **11** ناپاك روھلار [چاپلىشۋالغانلار] قاچانلا ئۇنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلىسەن!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **12** لېكىن ئۇ [ناپاك روھلارغا] ئۆزىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ئاشكارىلىماسلىققا قاتتىق تەنبىھ بېرىپ ئاگاھلاندۇراتتى. **13** ئۇ تاغقا چىقىپ، ئۆزى خالىغان كىشىلەرنى يېنىغا چاقىردى؛ تۇلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **14** ئۇ تۇلاردىن ئون ئىككىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە بولۇشقا، سۆز-كالامنى جاكارلاشقا، **15** كېسەللەرنى ساقايتىش ۋە جىنلارنى ھەيدەش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇشقا تاللاپ بېكىتتى. **16** ئۇ [بېكىتكەن ئون ئىككى كىشى]: سىمون (ئۇ ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئىسىم قويغان)، **17** زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھانا، (ئۇ تۇلارنى «بىنىي-رەگاز»، يەنى «گۈلدۈرماما ئوغۇللىرى» دەپمۇ ئاتىغان)، **18** ئاندىرياس، فىلىپ، بارتولومەي، ماتتا، توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ، تادەي، مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون **19** ۋە ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىسقاريوتلاردىن ئىبارەت. **20** ئۇ ئۆيىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇ يەرگە يەنە شۇنچە نۇرغۇن ئادەملەر توپلاندىكى، تۇلارنىڭ ھەتتا غىزالانغۇدەكمۇ ۋاقتى چىقمىدى. **21** [ئەيسانىڭ] ئائىلىسىدىكىلەر بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى ئۆتۈپ كېلىشكە بېرىشتى. چۈنكى تۇلار ئۇنى «ئەقلىنى يوقىتىپتۇ» دېگەنىدى.

22 يېرۇسالېمدىن چۈشكەن تەۋرات ئۇستازلىرى بولسا: «ئۇنىڭدا بەئەلزىبۇب بار»، ۋە «ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلىۋېتىدىكەن»، دېيىشەتتى. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ [تەۋرات ئۇستازلىرىنى] يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا تەمسىللەرنى ئىشلىتىپ مۇنداق دېدى: ـ شەيتان شەيتانىنى قانداقمۇ قوغلىسۇن؟ **24** ئەگەر پادىشاھلىق ئۆز ئىچىدىن بۇلۇنۇپ ئۆزئارا سوقۇشقان بولسا شۇ پادىشاھلىق پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ؛ **25** شۇنىڭدەك ئەگەر بىر ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۇلۇنۇپ ئۆزئارا سوقۇشسا شۇ ئائىلە پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ. **26** ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىقىپ بۇلۇنسە، ئۇ پۈت تىرەپ تۇرالماي، يوقالماي قالمايدۇ. **27** ھېچكىم كۈچتۈگىگۈر بىرسىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇلاپ كېتەلمەيدۇ ـ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈگىگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالسا ئاندىن ئۇ يېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. **28** شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسان بالىلىرى ئۆتكۈزگەن ئوزۇلۇك گۇناھلىرىنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا ئۇلار قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. **29** بىراق كىمدىكىم مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلسا، ئەبەدىلئەبەدگىچە ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ، بەلكى مەڭگۈلۈك بىر گۇناھنىڭ ھۆكۈمى ئاستىدا ئۆزىدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) **30** [ئەيسانىڭ بۇ سۆزى] ئۇلارنىڭ «ئۇنىڭغا ناپاك روھ چاپلىشىپتۇ» دېگىنى ئۈچۈن [ئېيتلىغانىدى]. **31** شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ تانىسى بىلەن ئىنىلىرى كەلدى. ئۇلار سىرتتا تۇرۇپ، ئۇنى چاقىرىشقا ئادەم كىرگۈزدى. **32** بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراتتى. ئۇلار: ـ مانا، ئانىڭىز، ئىنىلىرىڭىز سىزنى ئىزدەپ سىرتتا تۇرىدۇ، ـ دېيىشتى. **33** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟ ـ دېدى. **34** ئاندىن، ئۇ ئېچىرلىسىدە ئولتۇرغانلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: مانا بۇلار مېنىڭ ئانام ۋە ئىنىلىرىم! **35** چۈنكى كىمكى خۇدانىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر.

4

ئۇ يەنە دېڭىز بويىدا [خەلققە] تەلىم بېرىشكە باشلىدى. ئۇنىڭ ئەتراپىغا زور بىر توپ ئادەملەر ئولىشۋالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ دېڭىزدا ئولتۇردى، پۈتكۈل خالايىق ساھىل بولسا دېڭىز قىرغىقىدا تۇرۇۋاتاتتى. **2** ئۇ تۇلارغا تەمسىل بىلەن نۇرغۇن ئىشلارنى ئۆگەتتى. ئۇ تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: **3** ـ قۇلاق سېلىڭلار! ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول بويىغا چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى ئۆيرىقى ئاز تاشلىق يەرگە چۈشۈپتۇ. ئوپىسى چوڭقۇر بولمىغانلىقتىن، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىش بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر تۇرسۇپ مايىسىلارنى بوغۇۋېلىپ، ئۇلار ھېچ ھوسۇل بەرمەپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا، ياخشى ئۆيراققا چۈشۈپتۇ. ئۇلار تۇرسۇپ ئاۋۇپ چوڭ بولغاندا ھوسۇل بېرىپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى ئۇ. **10** ئۇ ئۇنىڭ

ئەتراپىدىكىلەر ھەم ئون ئىككىيلەن بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلار ئۆزىگىدىن تەمسىللەر توغرۇلۇق سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرنى بىلىشكە سىلەر نىسىپ بولدۇڭلار، لېكىن سىرتتىكىلەرگە ھەممە ئىش تەمسىللەر بىلەن ئۇقتۇرۇلىدۇ، **12** بۇنىڭ بىلەن: «ئۇلار قاراشنى قارايدۇ، بىراق كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشنى ئاڭلايدۇ، بىراق چۈشەنمەيدۇ، شۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار يولدىن يانىدۇرۇلۇشى بىلەن، كەچۈرۈم قىلىناتتى» [دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ]. **13** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر مۇشۇ تەمسىلنىمۇ چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ ئۇنداقتا، قانداقمۇ باشقا ھەرخىل تەمسىللەرنى چۈشىنەلەيسىلەر؟ ـ دېدى. **14** ئۇ تېرىق چاچقۇچى سۆز- كالام چاچىدۇ. **15** ئۇ ئىشتىكە سۆز- كالام چېچىلغان چىغىر يول بويى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنىكى، ئۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان شەيتان دەرھال كېلىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە چېچىلغان سۆز- كالامنى ئېلىپ كېتىدۇ. **16** بۇنىڭغا ئوخشاش، تاشلىق يەرلەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. **17** ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلۇق تۇرىدۇ، سۆز- كالامنىڭ ۋەجىدىن قىينىچلىق يا كى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ كېتىدۇ. **18** تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق بەزى ئادەملەرنى كۆرسەتكەنىكى، بۇ ئادەملەر سۆز- كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، **19** لېكىن كۆڭلىگە بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى، بايلىقلارنىڭ ئېزىقتۇرۇشى ۋە باشقا نەرسىلەرگە بولغان ھەۋەسلەر كىرىۋېلىپ، سۆز- كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇ ھېچ ھوسۇل چىقارمايدۇ. **(aiōn** **(g165** **20** لېكىن ياخشى تۇپراققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى ئاڭلىشى بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلغان ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بەرسى ئوتتۇز ھەسسە، بەرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەرسى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. **21** ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ چىراغ سېۋەت يا كى كارىۋات ئاستىغا قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ ئۇ چىراغدانلىقنى ئۈستىگە قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ **22** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، شۇنىڭدەك ھەرقانداق مەخپىي ئىش يۈز بەرگەندىن كېيىن ئايان بولماي قالمايدۇ. **23** ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **24** ئاڭلىغانلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈڭلار! چۈنكى سىلەر [ياشىغانلارغا] قانداق تۆلچەم بىلەن تۆلچىسەڭلار، سىلەرگىمۇ شۇنداق تۆلچەم بىلەن تۆلچەپ بېرىلىدۇ، ھەتتا ئۈنگىدىنمۇ كۆپ قوشۇپ بېرىلىدۇ. **25** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **26** ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يەنە بىرسىنىڭ تۇپراققا تۇرۇق چاچقىنىغا ئوخشايدۇ: **27** ئۇ ئۇخلايدۇ، ئورۇندىن تۇرىدۇ، كېچە- كۈندۈزلەر ئۇتۇتۇپېرىپ، ئۇرۇق بىخ ئۇرۇپ ئوسىدۇ. لېكىن چاچقۇچى قانداق يول بىلەن ئوسىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. **28** تۇپراق ئۆزلۈكىدىن ھوسۇل بېرىدۇ؛ ئۇرۇق ئاۋۋال بىخ ئۇرىدۇ، كېيىن باش چىقىرىدۇ، ئاخىردا باشاقلار تولۇق دان ئۇتىدۇ. **29** دان پىشقاندا، [چاچقۇچى] دەرھال ئورغاق سالىدۇ، چۈنكى ھوسۇل ۋاقتى كەلگەن بولىدۇ. **30** ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتىمىز؟ يا كى قانداق بىر تەمسىل بىلەن سۈرەتلەپ بېرەلەيمىز؟ **31** ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. ئۇ يەرگە تېرىلغاندا، گەرچە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىك بولسىمۇ، **32** تېرىلغاندىن كېيىن، ھەرقانداق زىرائەتتىن ئېگىز تۇسوپ شۇنداق چوڭ شاخلايدۇكى، ئاسماندىكى قۇشلارمۇ ئۇنىڭ سايىسىگە قونىدۇ. **33** ئۇ شۇنىڭغا ئوخشاش خالايىق ئاڭلاپ چۈشىنەلىگۈدەك نۇرغۇن تەمسىللەر بىلەن سۆز- كالامنى يەتكۈزدى. **34** لېكىن تەمسىل كەلتۈرمەي ئۇرۇپ ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز قىلمايتتى. لېكىن ئۆز مۇخلىسلىرى بىلەن يالغۇز قالغىنىدا، ئۇلارغا ھەممىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەتتى. **35** شۇ كۈنى كەچ كىرگەندە، ئۇ ئۇلارغا: ـ دېگىنىڭ ئۆ قېنىغا ئۆتەيلى، ـ دېدى. **36** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىدە ئولتۇرغان پېتى ئېلىپ يۈرۈپ كېتىشتى. ئۇلار بىلەن بىللە ماڭغان باشقا كېمىلەرمۇ بار ئىدى. **37** ۋە مانا، ئەشەددىي قارا قۇيۇن چىقىپ كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىنى ئۇرۇپ، سۇ ھالقىپ كىرىپ، كېمىگە توشاي دەپ قالغاندى. **38** لېكىن ئۇ كېمىنىڭ ئاياغ تەرىپىدە ياستۇققا باش قويۇپ ئۇيقۇغا كەتكەندى. ئۇلار ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۇستاز، ھالاك بولۇۋاتقىنىمىزغا كارىڭ يوقمۇ؟ ـ دېدى. **39** ئۇ ئورنىدن تۇرۇپ، بورانغا تەنبىھ بېرىپ، دېگىنىغا: «تىنچلان! جىم بول!» دېۋىدى، بوران توختاپ، چوڭقۇر بىر جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرىدى. **40** ـ ئېىتىشقا شۇنچە قورقىسىلەر؟ سىلەردە قانداقسىگە ئىشىنچ يوقمايدۇ؟ ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **41** ئۇلارنى ئىنتايىن زور بىر قورقۇنچ باستى، ئۇلار بىر- بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟ ھەتتا شامال ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى.

5 ئۇلار دېڭىزنىڭ ئۇ قېنىغا، گادارالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. **2** ئۇ كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم گۆر ئۆڭكۈرلىرىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **3** ئۇ ئادەم ئۆڭكۈرلەرنى ماكان قىلغان بولۇپ، ھەتتا ئۇنى ھېچكىم زەنجىرلەر بىلەنمۇ باغلىيالمايتتى. **4** چۈنكى كۆپ قېتىم پۇت- قوللىرى كىشەن- زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈۋېتىپ، كىشەنلەرنى چېقىۋەتكەنىدى؛ ھېچكىم ئۇنى بويسۇندۇرالمىغانىدى. **5** ئۇ كېچىە- كۈندۈز مازارلىقتا ۋە تاغلار ئارىسىدا توختاۋسىز ۋارقىراپ- جارقىراپ يۈرەتتى، ئۆز- ئۆزىنى تاشلار بىلەن كېسىپ يارىلاندۇراتتى.

6 لېكىن ئۇ ئەيسانى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، سەجدە قىلدى **7** ۋە قاتتىق ئاۋازدا ۋارقىراپ: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ! خۇدا ھەققى، سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مېنى قىينىما! ـ دېدى **8** (چۈنكى ئەيسا ئۇنىڭغا: «ھەي ناپاك روھ، ئۇنىڭدىن چىق!» دېگەندى). **9** ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوريدى. ـ ئىسمىم «قوشۇن» ـ چۈنكى سانىمىز كۆپ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **10** ۋە ئۇ ئەيسادىن ئۇلارنى بۇ يۇرتىنى ھەيدىۋەتمىگەيسەن، دەپ كۆپ ئۆتۈنۈپ يالۋۇردى. **11** تاغ ياغرىدا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. **12** جىنلار ئۇنىڭغا: ـ بىزنى مۇشۇ توڭگۇزلارغا ئەۋەتكىن، ئۇلارنىڭ ئىچىگە كىرىپ كېتىشكە يول قويغايسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. **13** ئەيسا دەرھال يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ناپاك روھلار چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىشى بىلەنلا، توڭگۇزلار تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، دېڭىزغا غەرق بولدى. ئۇلار ئىككى مىڭغا يېقىن ئىدى. **14** توڭگۇز باققۇچىلار بولسا ئۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر- يېزىلاردا بۇ ئىشلارنى پۈر قىلدى. شۇ يەردىكىلەر نېمە ئىش يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرگىلى چىقتىشتى. **15** ئۇلار ئەيسانىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئىلگىرى جىنلار چاپلىشىۋالغان ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىملەرنى كىيىپ، ئەس- ھوشى جايىدا ئولتۇرغىنىنى ـ يەنى «قوشۇن جىنلار» چاپلاشقان شۇ ئادەمنى كۆرۈپ، قورقۇپ كېتىشتى. **16** بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جىنلار چاپلاشقان ئادەمدە نېمە يۈز بەرگەنلىكىنى ۋە توڭگۇزلارنىڭ ئاقىۋىتىنى خەلققە بايان قىلىپ بەردى. **17** بۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيساغا: يۇرتلىرىمىزدىن چىقىپ كەتكەيسەن، دەپ يالۋۇرۇشقا باشلىدى. **18** ئۇ كېمىگە چىقىۋاتقاندا، ئىلگىرى جىنلار چاپلاشقان ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭدىن: مەنمۇ سەن بىلەن بىللە باراي، دەپ ئۆتۈندى. **19** لېكىن ئۇ بۇنىڭغا ئۇنىماي: ـ ئۆز ئۆيىدىكىلىرىڭ ئۆۋ يۇرتداشلىرىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا پەۋەردىگارنىڭ ساڭا شۇنچىلىك ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ساڭا رەھىم- شەپقەت كۆرسەتكەنلىكىنى خەۋەرلەندۈرگىن، ـ دېدى. **20** ئۇ قايتىپ بېرىپ، ئەيسانىڭ ئۆزىگە قانداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى «ئون شەھەر رايونى»دا جار قىلىشقا باشلىدى. بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى تولىمۇ ھەيران قېلىشتى. **21** ئەيسا قايتىدىن كېمىمە بىلەن دېڭىزنىڭ ئۇ قېنىغا ئۆتكەندە، زور بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى؛ ئۇ دېڭىز بويىدا ئۇزاتتى. **22** مانا، مەلۇم بىر سىناگوگنىڭ چوڭى يائىروس ئىسىملىك بىر كىشى كەلدى. ئۇ ئۇنى كۆرۈپ ئايىغىنا يېقىلىپ: ـ كىچىك قىزىم ئۆلەي دەپ قالدى. بېرىپ ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى تەككۈزۈپ قويسىڭىز، ئۇ ساقىيىپ ياشىغاي! ـ دەپ قاتتىق يىلىندى. **24** ئەيسا ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. زور بىر توپ خالايىقمۇ ئولىشىپ قىستاشقان ھالدا كەيىندىن مېڭىشتى. **25** خۇن تەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار بولۇپ، **26** ئۇ نۇرغۇن تېۋىپلارنىڭ قولىدا كۆپ ئازاب تارتىپ، بار- يوقىنى خەجلەپ ئۆڭكەتكەن بولسىمۇ، ھېچقانداق ئۈنۈمى بولماي، تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەندى. **27** بۇ ئايال ئەيسا ھەققىدىكى گەپلەرنى ئاڭلاپ، خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىدن قىستىلىپ كېلىپ، ئارقا تەرەپتىن ئۇنىڭ تونىنى سىلىدى. **28** چۈنكى ئۇ كۆڭلىدە: «ئۇنىڭ

تونىنى سىلىسىلا ساقايماي قالمايمەن» دەپ ئويلىغاندى. **29** خۇن شۇئان توختاپ، ئايال كېسەل ئازابىدىن ساقايتىلغانلىقىنى تۇز ىىنىدە سەزدى. **30** ئەيسا دەرھال ۋۇجۇدىدىن قۇدرەتنىڭ چىققانلىقىنى سېزىپ، خالايىقنىڭ ئىچىدە كەينىگە بۇرۇلۇپ: ـ كىيىمىمنى سىلىغان كىم؟ ـ دەپ سوردى. **31** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ خالايىقنىڭ تۇرۇنگىنى قىستاپ مېڭىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇقلۇق، يەنە: «مېنى سىلىغان كىم؟» دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دېيىشتى. **32** بىراق ئەيسا تۇزىنى سىلىغۇچىنى تېپىش ئۈچۈن تېخىچە ئەتراپىغا قاراۋاتاتتى. **33** تۇزىدە ئېمە ئىشىنىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى سەزگەن ئايال قورقۇپ-تىترىگەن ھالدا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەقىقىي ئەھۋالنى يۈتۈنلەي ئېيتتى. **34** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! تىنچ-خاتىرجەملىكتە قايت! كېسىلىڭنىڭ ئازابىدىن ساقايغىن، ـ دېدى. **35** ئۇ بۇ سۆزنى قىلىۋاتقاندا، سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئويىدىن بەزىلەر كېلىپ ئۇنىڭغا: قىزىڭىز ئۆلدى. ئەمدى ئۇستازنى ئېىىشقا يەنە ئاۋارە قىلىسىز؟! ـ دېيىشتى. **36** لېكىن ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ دەرھال سىناگوگنىڭ چوڭىغا: قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول! ـ دېدى. **37** ئۇ پەقەت پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننا بىلەن يولغا چىقتى، ياشقا ھېچكىمنىڭ ئۆزىى بىلەن بىللە بېرىشىغا يول قويمىدى. **38** ئۇ سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيى ئالدىغا كەلگەندە، قىيقاس-چۇقانىى، خالايىقنىڭ قاتتىق نالە-پەريياد ۋە ئاھ-زار كۆتۈرگەنلىكىنى كۆرۈپ، **39** ئۆيگە كىرىپ ئۇلارغا: ـ ىىمشقا قىيقاس-چۇقان ۋە ئاھ-زار كۆتۈرىسىلەر؟ بالا ئولەپتۇ، ئۇخلاپ قاپتۇ، ـ دېدى. **40** ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشتى؛ لېكىن ئۇ ھەممەيلەننى تاشقىرىغا چىقىرۋېتىپ، بالىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى ۋە ئۆز ھەمراھلىرىنى ئېلىپ، بالا ياتقان ئۆيگە كىردى. **41** ئۇ بالىنىڭ قولىنى ئۇتۇپ، ئۇنىڭغا: «تالىتا كۇمى» دېدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى «قىزىم، ساڭا ئېيتىمەنكى، ئورنۇڭدىن تۇر» دېگەنلىك ئىدى. **42** قىز دەرھال ئورنىدن تۇرۇپ ماڭدى (ئۇ ئون ئىككى ياشتا ئىدى). ئۇلار بۇ ئىشقا مۇتلەق ھەيران قېلىشتى. **43** ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى قاتتىق تاپىلىدى، شۇنداقلا قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى.

6

ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، ئۆز يۇرتىغا كەلدى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. **2** شابات كۈنى كەلگەندە، ئۇ سىناگوگدا تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. تەلىمنى ئاڭلىغانلاردىن كۆپ ئادەم ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم بۇلارغا نەدىن ئېرىشكەندۇ؟ ئۇنىڭغا مۇشۇنداق دانالىق قانداق بېرىلگەن؟ ئۇنىڭ قولىدا مۇشۇنداق مۇجىزىلەر قانداق يارىتىلىدىغاندۇ؟ **3** ئۇ ھېلىقى ياغاچچى ئەمەسمۇ، مەريەمنىڭ ئوغلى، شۇنداقلا ياقۇپ، يوسە، يەھۇدا ۋە سىمونلارنىڭ ئاكىسىغۇ؟ ئۇنىڭ سىڭىللىرىمۇ بۇ يەردە ئارىمىزدا تۇرۇۋاتامدۇ؟ ـ دېيىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزارلىق بىلەن قاربىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر ياشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى، ئۆز ئۇرۇقۇق-تۇغقانلىرى ئارىسىدا ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن قوللىرىنى بىرقانچە بىمارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتقاندىن باشقا، شۇ يەردە ئۇ ھېچقانداق مۇجىزە يارىتالمىدى. **6** ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچسىزلىكىدىن ھەيران قالدى. **7** ئاندىن ئۇ ئەتراپتىكى يېزا-كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى. ئۇ ئون ئىككىيلەننى يېنىغا چاقىردى ۋە [خەلق ئارىسىغا] ئىككى-ئىككىدىن ئەۋەتىشكە باشلىدى. ئۇ ئۇلارغا ناپاك روھلارنى ھەيدەش ھوقۇقىنى بەردى؛ **8** ۋە ئۇلارغا: ـ سەپەردە ىېنىڭلارغا ھاسىدىن باشقا نەرسە ئېلىۋالماڭلار، نە خورجۇن نە نان ئېلىۋالماڭلار، بەلۋاغىقا پۇلمۇ سالماڭلار، **9** پۇتۇڭلارغا كەشلەرنى كىيىڭلار، بىراق ئىككى يەكتەك كىيىۋالماڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. **10** ئۇ يەنە: ـ [بىر يۇرتقا بارغىنىڭلاردا]، كىمنىڭ ئۆيىگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسەڭلار، ئۇ يۇرتىدىن كەتكۈچە شۇ ئۆيىدىلا تۇرۇڭلار. **11** قايسى يەردىكىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، شۇنداقلا سۆزۈڭلارنى ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئۇلارغا ئاڭاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقىپ، كىشىلەرنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا جار سىلىپ ئۇندىدى. **13** ئۇلار نۇرغۇن جىنلارنى ھەيدىدى، نۇرغۇن بىمارلارنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھ قىلىپ ساقايتتى. **14** ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچقا، ھېرود پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئاڭلاپ: «بۇ ئادەم [چوقۇم] ئۆلۈمدىن تىرىلگەن چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسىتىدۇ» دەيتتى. **15** باشقىلار: «ئۇ ئىلياس [پەيغەمبەر]» دېسە، يەنە بەزىلەر: «بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەردەك بىر پەيغەمبەر بولسا كېرەك» دېيىشەتتى. **16** بىراق بۇلارنى ئاڭلىغان ھېرود: ـ مەن كاللىسىنى ئالغان يەھيانىڭ ئۆزى شۇ ـ ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ! ـ دېدى. **17** ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۆگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن ئادەم ئەۋەتىپ يەھيانى ئوتۇپ، زىندانغا تاشلىغاندى. چۈنكى ئۇ شۇ ئايال بىلەن نىكاھلانغاندى؛ يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «ئاكاڭنىڭ ئايالىنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خلاپ» دەپ قايتا-قايتا دېگەندى. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن ھېرودىيە يەھيانى ئاداۋەت ساقلايتتى؛ ئۇنى ئولتۇرمەكچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن شۇنداق قىلالمايتتى. **20** چۈنكى ھېرود يەھيانى دىيانەتلىك ۋە مۇقەددەس ئادەم دەپ بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقاتتى، شۇڭلاشقا ئۇنى قوغدايتتى، ئۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان چاغلىردا ئالاقزادە بولۇپ كېتەتتى، لېكىن يەنىلا سۆزلىرىنى ئاڭلاشقا ئامراق ئىدى. **21** ئەمما [ھېرودىيە كۈتكەن] پەيت ئاخىر يېتىپ كەلدى؛ ھېرود تۇغۇلغان كۈنىدە ئۆز ئەمەلدارلىرى، مىڭبېشىلىرى ۋە گاللىلىيە ئۇلكىسىدىكى كاتتا ئەربابلارنى زىيافەت بىلەن كۈتۈۋالدى، **22** ھېلىقى ھېرودىيەنىڭ قىزى سورۇنغا چۈشۈپ ئۆسسۈل ئوينىپ بەردى. بۇ ھېرود ۋە ھەمداستىخان بولغانلارغا بەكمۇ ياراپ كەتتى. پادىشاھ قىزغا: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ قەسەم قىلىپ يەنە: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمنى دېسەڭمۇ شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. **24** قىز سىرتقا چىقىپ، ئانىسىدىن: ـ نېمە تەلەپ قىلاي؟ ـ دەپ سوروۋىدى، ئانىسى: ـ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى تەلەپ قىل، ـ دېدى. **25** قىز دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئالدىراپ كىرىپ: ـ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ھازىرلا بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكېلىشىڭىزنى خالايمەن، ـ دېدى. **26** پادىشاھ بۇنىڭغا ناھايىتى ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، ئۇنىڭغا بەرگەن سۆزىدىن يانغۇسى كەلمىدى. **27** شۇڭا پادىشاھ دەرھال بىر جاللات ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ كېلىشنى ئەمر قىلدى. جاللات زىندانغا بېرىپ يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، **28** ئۇنى بىر تەخسىگە قويۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. قىز ئۇنى ئانىسىغا ئاپىشۇردى. **29** بۇ ئىشنى ئاڭلىغان يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى كېلىپ، جەسەتنى ئېلىپ كېتىپ بىر قەبىرگە قويدى. **30** قايتىپ كەلگەن رىسۇللار ئەيسانىڭ يېنىغا يىغىلدى، ئۇلار قىلغانلىرى ھەم ئۇلار بەرگەنلىرىنى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىشتى. **31** كېلىپ-كېتىۋاتقانلار ناھايىتى كۆپلىكىدىن ئۇلارغا تاماقلىنىشقىمۇ ۋاقىت چىقمىدى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا: ـ يۇرۇڭلار، مەن بىلەن خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ، بىردەم ئارام ئېلىڭلار، ـ دېدى. **32** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېمىگە چۈشۈپ، خىلۋەت بىر چۆل يەرگە قاراپ ماڭدى. **33** بىراق نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ، ئۇلارنى تونۇۋېلىشدى، ئەتراپتىكى بارلىق شەھەرلەردىن پىيادە يولغا چىقىپ، يۈگۈرۈپ، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۇ يەرگە بېرىپ يىغىلىشتى. **34** ئەيسا كېمىدىن چۈشۈپ، زور بىر توپ ئادەمنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ پادىچىسىز قوي پادىسىدەك بولغانلىقىغا ئىچ ئاغرىتتى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا كۆپ ئىشلارنى ئۆگىتىشكە باشلىدى. **35** كەچ كىرىپ قالغاندا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، كەچ كىرىپ كەتتى. **36** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولسىڭ، ئۇلار ئەتراپتىكى كەنت-قىشلاقلارغا بېرىپ، ئۆزلىرىگە نان سېتىۋالسۇن؛ چۈنكى ئۇلاردا يېگۈدەك نەرسە يوق، ـ دېدى. **37** لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئۇلارغا ئۆزۈڭلار ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئىككى يۈز كۈمۈش دىناردا ئۇلارغا نان ئېكىلىپ ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرامدۇق؟ ـ دەپ سوروىدى. **38** ئەيسا ئۇلارغا: ـ قانچە نىىگىلار بار؟ بېرىپ قاراپ بېقىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار قاراپ باققاندىن كېيىن: ـ بەشى بار ئىكەن، يەنە ئىككى بىلىقمۇ بار ئىكەن، ـ دېيىشتى. **39** ئۇ ئۇلارغا كىشىلەرنى توپ-توپ قىلىپ يېشىل چىمەندە ئولتۇرغۇزۇشنى بۇيرۇدى. **40** خالايىق يوزدىن، ئەللىكتىن سەپ-سەپ بولۇپ ئولتۇرۇشتى. **41** ئۇ بەش نان بىلەن ئىككى بىلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتتى، ئاندىن

نانلارنی ئوشتۇپ، كۆپچىلىككە تۆتۈپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بېرىپ تۇراتتى؛ ئىككى بىلىقنىمۇ ھەممەيلەنگە تارقىتىپ بەردى. **42** ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. **43** [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان نان ۋە بىلىق پارچىلىرىنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. **44** نانلارنى يېگەن ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭچە ئىدى. **45** بۇ ئىشتىن كېيىنلا، تۆۋ مۇخلىسلىرىغا تۆزۈم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاڭگىچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرىغىدىكى بەيت-سائىدا يېزىسىغا ئۆتۈپ تۇرۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **46** ئۇلارنى يولغا سېلىۋېتىكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش ئۈچۈن تاغقا چىقتى. **47** كەچ كىرگەندە، كېمە دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا يەتكەندى، ئۇ ئۆزى يالغۇز قۇرۇقلۇقتا ئىدى. **48** ئۇ مۇخلىسلىرىنىڭ پالاقنى كۆچەپ ئۆرۈۋاتقانلىقىنى كۆردى؛ چۈنكى شامال تەتۈر يۆنىلىشتە چىققاندى. كېچە تۆتىنچى جېسىمك ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىدىغاندەك قىلاتتى. **49** لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئالۋاستى ئوخشايدۇ، دەپ ئويلاپ چۇقان سېلىشتى. **50** چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ سارىسىمگە چۈشتى. لېكىن ئۇ دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرەكلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. **51** ئۇ كېمىگە، ئۇلارنىڭ يېنىغا چىققاندىلا، شامال توختىدى. ئۇلار بۇنىڭدىن ھوشسىز كەتكۈدەك دەرىجىدە قاتتىق ھەيران قېلىشىپ، تېمىنى ئويلاشنى بىلمەيتتى؛ **52** چۈنكى ئۇلار نان بېرىش [مۇجىزىسىنى] تېخىچە چۈشەنمىگەندى، ئۇلارنىڭ قەلبى بىخۇد ھالەتتە تۇراتتى. **53** ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتۈپ، گىننىسارەت دېگەن يۇرتىنا [قۇرۇقلۇققا] چىقىپ، كېمىنى باغلاپ قويدى. **54** ئۇلار كېمىدىن چۈشۈشنى بىلەنلا، [خالايىق] ئۇنى دەرھال تونۇۋېلىپ، **55** ئەتراپتىكى ھەممە جايلارغا يۈگۈرۈشۈپ باردى ۋە «ئۇ پالانچى يەرگە چۈشۈپتۇ» دەپ ئاڭلىشى بىلەنلا، بىمارلارنى زەمبىلگە سېلىپ، شۇ يەرگە [ئۆنىڭ ئالدىغا] ئېلىپ بېرىشتى. **56** ئۇ مەيلى يېزا، مەيلى شەھەر يا كى قىشلاقلارغا بارسۇن، خەلق ئاغرىقلارنى بازارلارغا ئېلىپ چىقىپ ياتقۇزاتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن ئاغرىقلار ھېچ بولمىغاندا سىنىڭ پېپىنچاكىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋالساق دەپ ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى ساقايدى.

7 بۇ چاغدا، پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى يېروسالېمدىن كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى؛ **2** شۇ پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بەزىلىرىنىڭ تاماقنى قولىنى يۇمماي، يەنى («ناپاك» ھالدا يەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن: ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماي، بەلكى يۇيۇلمىغان قوللىرى بىلەن تاماق يەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى (چۈنكى پەرىسىيلەر ۋە پۈتۈن يەھۇدىيلار ئاتا-بوۋىلىرى تەرىپىدىن قالدۇرۇلغان ئەنئەنىنى چىڭ تۇتقاچقا، ئاۋۋال قوللىرىنى ئەستايىدىللىق بىلەن يۇمىسا، تاماق يېمەيدۇ. شۇنىڭدەك بازاردىن قايتىپ كەلگەندىمۇ، ئۇلار قول يۇمماي بىرنەرسە يېمەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، پىيالە-قەدەھ، داس-چۆگۈن ۋە مىس قاچىلار ۋە دۇئالارنى يۇيۇش توغرىسىدا ئاتىشۇرۇلغان نۇرغۇنلىغان ئەنئەنىلەردىمۇ چىڭ تۇرىدۇ). **6** ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەشايا پەيغەمبەر سىلەر ساختىپەزلەر توغرا كېلىردا ئالدىنئالا توپتوغرا بېشارەت بەرگەن! [ئۇنىڭ] يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق، **7** ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». **8** چۈنكى سىلەر خۇدانىڭ ئەمرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىنسانلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتتۇالدىكەنسىلەر ـ داس-چۆگۈن، پىيالە-قەدەھلەرنى يۇيۇش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان نۇرغان باشقا ئىشلارنى ئەنئەنە قىلىپ يۈرىسىلەر. **9** ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر ئۆزلىرىڭلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتىمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى ئەپچىللىك بىلەن بىر چەتكە قىلىپ قويدۇڭلار! **10** چۈنكى مۇسا [پەيغەمبەر]: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتاسى يا كى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. **11** لېكىن سىلەر: ـ بىرسى «ئاتىسى يا كى ئانىسىغا: ـ مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان «قۇربان قىلىپ» خۇداغا ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، **12** شۇ كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشىغا بولمايدۇ، دەپ ئۆگىتىسىلەر. **13** شۇنداق قىلىپ، سىلەر [ئەۋلادلىرىڭلارنا] تاپشۇرغان ئەنئەنەڭلەرنى دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كۆپ ئىشلارنى قىلىسىلەر. **14** ئاندىن خالايىقنى يەنە يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ ھەممىڭلار ماڭا قۇلاق سېلىڭلار ۋە شۇنى چۈشىنىڭلاركى، **15** ئىنساننىڭ سىرتىدىن ئىچىگە كىرىدىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچقانداقتى ئۇنى ناپاك قىلمايدۇ، بەلكى ئۆز ئىچىدىن چىقىدىغان نەرسىلەر بولسا، ئۇلار ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. **16** ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى. **17** ئۇ خالايىقتىن ئايرىلىپ ئۆيگە كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ تەمسىل ھەققىدە سوردى. **18** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنمەي يۈرۈۋاتامسىلەر؟! سىرتتىن ئىنسانىنىڭ ئىچىگە كىرىدىغان ھەرقانداق نەرسىنىڭ ئۇنى ناپاك قىلالمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمەيۋاتامسىلەر؟ **19** [سىرتتىن كىرگەن نەرسە] ئىنسانىنىڭ قەلبىگە ئەمەس، ئاشقازىنىغا كىرىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن تەرەت بولۇپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى (ئۇ بۇ گەپنى دېيىش بىلەن، ھەممە يېمەكلىكلەرنى ھالال قىلىۋەتتى). **20** ئۇ يەنە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنساننىڭ ئىچىدىن چىقىدىغىنلا، ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. **21** چۈنكى شۇلار ـ يامان نىيەتلەر، زىناخورلۇق، جىنسىي بۇزۇقلۇقلار، قاتىللىق، ئوغرىلىق، ئاچكۆزلۈك، رەزىللىكلەر، ئالداملىق، شەھۋانىيلىق، ھەسەتخورلۇق، تىل-ئاھانەت، تەكەبباۇرلۇق ۋە ھاماقەتلىكلەر ئىنساننىڭ ئىچىدىن، يەنى ئۇنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ **23** ـ بۇ رەزىل ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئىنساننىڭ ئىچىدىن چىقىپ، ئۇنىنى ناپاك قىلىدۇ. **24** ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تۇر ۋە زىدون ئەتراپىدىكى رايونلارغا باردى ۋە بىر ئۆيگە كىردى. گەرچە ئۇ بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن دېگەن بولسىمۇ، لېكىن يوشۇرۇپ قالالمىدى. **25** دەرۋەقە، ناپاك روھ چاپلاشقان كىچىك بىر قىزنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى **26** (ئايال يۇنانلىق بولۇپ، سۈرىيە ئۆلكىسىدىكى فەنىكىي مىللىتىدىن ئىدى). ئۇ ئۇنىڭدىن قىزىدىن جىننى ھەيدەۋېتىشنى ئۆتۈندى. **27** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئالدى بىلەن بالىلار قورسىقىنى تويغۇزسۇن؛ چۈنكى بالىلارنىڭ ئىنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش توغرا ئەمەس، ـ دېدى. **28** لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ ئۈستەل ئاستىدا تۇرۇپ بالىلاردىن چۈشكەن نان ئۆۋىقلىرىنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ مۇشۇ سۆزۈڭ تۈپەيلىدىن يولۇڭغا قايت، جىن قىزىڭدىن چىقىپ كەتتى، ـ دېدى. **30** ئايال ئۆيىگە قايتىپ كەلگەندە، مانا قىز كاربۇياتىا ياتاتتى، جىن ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتكەندى. **31** ئەيسا يەنە تۇر ۋە زىدون شەھىرىنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن چىقىپ، «ئون شەھەر» رايونى ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، يەنە گاللىيە دېڭىزىغا كەلدى. **32** خالايىق ئۇنىڭ ئالدىغا تىلى ئېغىر، گاس بىر ئادەمنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ ئۆتۈنۈشتى. **33** ئۇ ئۇ ئادەمنى خالايىقتىن ئايرىپ بىر چەتكە تارتىپ، بارماقلىرىنى ئۇنىڭ قۇلاقلىرىغا تىقتى، تۈكۈرۈپ، [بارمىقىنى] ئۇنىڭ تىلىغا تەگكۈزدى. **34** ئاندىن ئۇ ئاسمانغا قاراپ ئۆھ تارتىپ خورسىنغاندىن كېيىن، ئۇ ئادەمگە: «ئەففاتا» (مەنىسى «ئېچىل») دېدى. **35** ئۇ ئادەمنىڭ قۇلاقلىرى دەرھال ئېچىلىپ، تىلىمۇ ئېچىلىپ راۋان گەپ قىلىشقا باشلىدى. **36** ئەيسا ئۇلارغا بۇنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلدى. لېكىن ئۇلارغا ھەرقانچە تاپىلغان بولسىمۇ، بۇ خەۋەرنى يەنىلا شۇنچە كۈچ تارقىتىۋەتتى. **37** خالايىق [بۇ ئىشقا] مۇتلەق ھەيران قېلىشىپ: ـ ئۇ ھەممە ئىشلارنى قالتىس قىلىدىكەن! ھەتتا گاسلارنى ئاڭلايدىغان، گاچىلارنى سۆزلەيدىغان قىلىدىكەن، ـ دېيىشتى.

8 شۇ كۈنلەردە، يەنە زور بىر توپ خالايىق يىغىلغاندى. ئۇلارنىڭ يېگۈدەك ھېچنىمىسى بولمىغاچقا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: **2** ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ. چۈنكى ئۇلار مېنىڭ يېنىمدا تۆرغىلى ئۈچ كۈن بولدى، ئۇلاردا يېگۈدەك ھېچنەرسىمۇ قالمىدى. **3** ئۇلارنى ئۆيلىرىگە ئاچ قوراساق قايتۇرسام، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن. چۈنكى بەزىلىرى يىراقتىن كەلگەنكەن، ـ دېدى. **4** مۇخلىسلىرى بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇنداق خىلۋەت بىر جايدا بۇ كىشىلەرنى تويدۇرغۇدەك نانىنى نەدىن تاپقىلى بولسۇن؟

ـ دېيشتى. **5** ـ قانچە ئېنىكلار بار؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. يەتتە، ـ دېيشتى ئۇلار. **6** بۇنىڭ بىلەن ئۇ خەلقنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. ئاندن يەتتە ناننى قولىغا ئالدى ۋە [خۇداغا] تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىپ ئوشتۇپ، كۆيچىلىككە ئۆتۈشتا مۇخلىسلىرىغا بەردى. ئۇلار خالايىققا ئۇلەشتۇرۇپ بەردى. **7** [مۇخلىسلاردا] يەنە بىرقانچە كىچىك بېلىقمۇ بار ئىدى. ئۇ خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىپ ئۇلارنى بەركەتلەپ، مۇخلىسلىرىغا ئۇلەشتۇرۇپ بېرىشنى ئېيتتى. **8** خالايىق تويغۇچە يېدى؛ ئۇلار ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يەتتە سېۋەتكە تېرىۋالدى. **9** يىگەنلەر تۆت مىڭچە كىشى ئىدى. ئۇ ئۇلارنى يولغا سالدى، **10** ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە دەرھال كېمىگە چىقىشۇپ، دالمانۇتا تەرەپلىرىگە باردى. **11** پەرىسىيلەر چىقىپ، ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىرگە ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكىلى تۇردى. **12** ئۇ ئىچىدە بىر ئۇلۇغ-كىچىك تىنىپ: ـ بۇ دەۋرنى نېمىشقا بىر «مۇجىزىلىك ئالامەت»نى ئىستەپ يۈرىدۇ؟ شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ دەۋرگە ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇلاردىن ئايرىلىپ، يەنە كېمىگە چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئۇ چېتىگە ئۆتۈپ كەتتى. **14** مۇخلىسلار نان ئېلىپ كېلىشنى ئۇنتۇغان بولۇپ، كېمىدە بىر تال نادىن باشقا يەيدىغىنى يوق ئىدى. **15** ئۇ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ ئېھتىيات قىلىڭلار، پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسى ۋە ھېرودىنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ھېزىر بولۇڭلار، ـ دېدى. **16** مۇخلىسلار تۆرتارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ ئۇنىڭ بۇنداق دېيىشى نان ئەكەلمىگەنلىكىمىزدىن بولسا كېرەك، ـ دېيىشتى. **17** ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ: ـ نېمىشقا نان يوقلۇقى توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ سىلەر تېخىچە پەم-پاراسەت يا كى چۈشەنچىگە ئىگە بولمىدىڭلارمۇ؟ قەلبلىرىڭلار تېخىمۇ بىخۇدلىشىپ كېتىۋاتامدۇ؟ **18** كۆزۈڭلار تۈرۈپ كۆرمەيۋاتامسىلەر؟ قۇلىقىڭلار تۇرۇپ ئاڭلىمايۋاتامسىلەر؟ ئېسىڭلاردا يوقمۇ؟ **19** بەش مىڭ كىشىگە بەش ناننى ئوشتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە كىچىك سېۋەتنى يىغىۋالدىڭلار؟ ـ دېدى. ـ ئون ئىككىنى، ـ جاۋاب بەردى ئۇلار. **20** ـ يەتتە ناننى تۆت مىڭ كىشىگە ئوشتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە سېۋەتنى يىغىۋالدىڭلار؟ ـ دېدى ئۇ. ـ يەتتىنى، ـ جاۋاب بەردى ئۇلار. **21** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، قانداقسىگە سىلەر تېخى چۈشەنمەيسىلەر؟ ـ دېدى. **22** ئۇلار بەيت-سائىدا يېزىسىغا كەلدى؛ خالايىق بىر كور ئادەمنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ ئۆتۈندى. **23** ئۇ كور ئادەمنىڭ قولدىن تۇتۇپ يېزىنىڭ سىرتىغا يېتىلەپ باردى؛ ئۇنىڭ كۆزلىرىگە تۈكۈرۈپ، ئۈستىگە قولىرىنى تەگكۈزۈپ: ـ بىرەر نەرسە كۆرۈۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. **24** ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ: ـ كىشىلەرنى كۆرۈۋاتىمەن؛ ئۇلار خۇددى مېڭىپ يۈرۈۋاتقان دەرەخلەردەك كۆرۈنۈۋاتىدۇ، ـ دېدى. **25** ئاندىن ئۇ قايتىدىن قولىرىنى ئۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزدى. ئۇ كۆزلىرىنى ئېچىۋىدى، كۆزلىرى ئەسلىگە كېلىپ، ھەممە نەرسىنى ئېنىق كۆردى. **26** ئەيسا ئۇنى ئۆيىگە قايتۇرۇپ: ـ يېزىغىمۇ كىرمە، يا كى يېزىدىكى ھېچكىمگە بۇ ئىشنى ئۇقتۇرما، ـ دەپ تاپىلدى. **27** ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن چىقىپ قەيسەرىيە-فىلىپپى رايونىغا قاراشلىق كەنت-يېزىلارغا باردى. يولدا ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: ـ كىشىلەر مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **28** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر ئىلگىركى پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ قارايدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **29** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ، سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋابەن: ـ سەن مەسىھدۇرسەن، ـ دېدى. **30** ئۇ ئۇلارغا ئۆزى توغرۇلۇق ھېچكىمگە تىنماسلىقنى جىددىي تاپىلدى. **31** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى [مۇخلىسلىرىغا] ئۆگىتىشكە باشلىدى. **32** ئۇ بۇ ئىشنى ئوچۇق-ئاشكارا سۆزلەپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەشكە باشلىدى. **33** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ، پېترۇسنى ئەيىبلەپ: ـ ئارقامغا ئۆت، شەيتان! سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانلىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. **34** ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن خالايىقنىمۇ چاقىرىپ مۇنداق دېدى: ـ كىمدەكىم ماڭا ئەگىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېيىنكى كۈنۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! **35** چۈنكى كىمدەكىم ئۆز جېنىنى قۇتقۇزاي دېسە، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن كىمدەكىم مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولسا، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. **36** چۈنكى بىر ئادەم پۈتكۈل دۇنياغا ئىگە بولۇپ، جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! **37** ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىشۇن؟! **38** چۈنكى كىمدەكىم زىناخور ۋە گۇناھكار بۇ دەۋر ئالدىدا مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن بىللە كەلگىنىدە، ئۇنىڭدىن نومۇس قىلىدۇ.

9 ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمنى ئېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كۈچ-قۇدرەت بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. **2** ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، **3** كىيىملىرى يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ئاقارتقۇچىمۇ ئاقارتالمىغۇدەك دەرىجىدە پارقىراپ قاردەك ئاپئاق بولدى. **4** ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۈيۈقسىز كۆرۈندى؛ ئۇلار ئەيسا بىلەن سۆزلىشۋاتقاندى. **5** پېترۇس بۇ ئىشقا جاۋابەن ئەيسىغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرنى ساڭا، بىرنى مۇساغا، يەنە بىرنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى **6** (چۈنكى پېترۇس نېمە دېيىشنى بىلمەي قالغاندى، چۈنكى ئۇلار قورقۇنچتا چۆچۈپ كەتكەندى). **7** ئۈيۈقسىز بىر پارچە بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى ۋە بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز تا كالاندى. **8** ئۇلار لا پىيدە ئەترابىغا قارىشۇدىكى، لېكىن يەنە ھېچكىمنى كۆرمىدى، ئۆز يېنىدا پەقەت ئەيسانىلا كۆردى. **9** ئۇلار تاغدىن چۈشۈۋاتقاندا، ئەيسا ئۇلارغا، ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، كۆرگەنلىرىنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى ئەمر قىلىپ تاپىلدى. **10** ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، «ئۆلۈمدىن تىرىلىش» دېگەننىڭ زادى نېمە ئىكەنلىكى ھەققىدە ئۆزتارا مۇلاھىزىلەشتى. **11** ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە: ـ تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **12** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ئاندىن ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ؛ ئەمدى نېمىشقا مۇقەددەس يازمىلاردا ئىنسانئوغلى كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىدۇ ۋە خورلىنىدۇ، دەپ يۈتۈلگەن؟ **13** لېكىن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرھەقىقەت كەلدى ۋە دەل مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇ ھەققىدە يۈتۈلگەندەك، كىشىلەر ئۇنىڭغا نېمنى خالسا شۇنداق قىلدى. **14** ئۇلار مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بارغىنىدا، زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئەترابىغا ئولىشۋالغانلىقىنى، بىرنەچچە تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئۇلار بىلەن مۇنازىرە قىلىشۋاتقانلىقىنى كۆردى. **15** ئۇنى كۆرگەن پۈتۈن خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى ۋە يۈگۈرۈپ كېلىپ ئۇنىڭ بىلەن سالاملاشتى. **16** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئۇلار بىلەن نېمە توغرۇلۇق مۇنازىرە قىلىشۋاتىسىلەر، ـ دەپ سوردى. **17** خالايىقتىن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، مەن ئوغلۇمنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئېلىپ كەلدىم، چۈنكى ئۇنىڭغا گاچا قىلغۇچى بىر روھ چاپلىشىۋالغان. **18** ھەر قېتىم روھ ئۇنى چىرمىۋالسا، ئۇنى تارتىشتۇرۇپ يىقىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ ئاغزى كۆپۈكلىنىپ، چىشلىرى كىرىشىپ كېتىدۇ؛ ۋاقىتلا بولۇپ قالىدۇ. مۇخلىسلىرىڭدىن جىنى ھەيدىۋەتكەيسىلەر دەپ تىلىدىم، بىراق ئۇلار قىلالمىدى، ـ دېدى. **19** ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلەرگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. **20** ئۇلار بالىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسانى كۆرۈش بىلەنلا روھ بالىنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇرۇۋەتتى. بالا يېقىلىپ، ئاغزىدىن كۆپۈك چىققان پېتى يەردە يۇمىلاپ كەتتى. **21** ئۇ بالىنىڭ ئاتىسىدىن: ـ بۇ ئىش بېشىغا كەلگىنىگە قانچە تۈزۈن بولدى؟ ـ

دەپ سوردى. تۇ: ـ كىچىكدىن تارتىپ شۇنداق، 22 جىن ئۇنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن
كۆپ قېتىم ئوتقا ۋە سۇغا تاشلىدى. ئەمدى بىر ئامال قىلالىساڭ، بىزگە ئىچ ئاغرىتىپ
شاپائەت قىلغايسەن! ـ دېدى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قىلالىساڭ!» دەپىسەنغۇ! ئىشەنچتە
بولغان ئادەمگە ھەممە ئىش مۇمكىندۇر! ـ دېدى. 24 بالىنىڭ تاتىسى دەرھال: ـ مەن
ئىشىنىمەن، ئىشەنچسىزلىكىمگە مەدەت قىلغايسەن! ـ دېدى يىغلاپ ندا قىلىپ. 25
ئەمدى ئەيسا كۆپچىلىكنىڭ يۈگۈرۈشۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ھىبلىق ناپاك روھقا
تەنبىھ بېرىپ: ـ ئەي ئادەمنى گاس ۋە گاچا قىلغۇچى روھ! بۇيرۇق قىلىمەنكى، ئۇنىڭدىن
چىق، ئىككىنچى كىرگۈچى بولما! ـ دېدى. 26 شۇ ھامان جىن بىر چىرقىردى-دە،
بالىنى دەھشەتلىك تارتىشتۇرۇپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. بالا تۇلۇكتەك يېتىپ قالدى،
خالايىقنىڭ كۆپىنچىسى «ئۆ ئۆلدى!» دېيىشتى. 27 لېكىن ئەيسا بالىنى قولىدىن تۇتۇپ
يۆلدى، بالا ئورنىدىن تۇردى. 28 ئەيسا ئۆيگە كىرگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ
بىلەن يالغۇز قالغاندا ئۇنىڭدىن: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى ھەيدىۋېتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى.
29 ئۇ تۇلارغا: ـ بۇ خىل [جىن] دۇئا ۋە روزىدىن باشقا يول بىلەن چىقىرىلماس، ـ
دېدى. 30 تۇلار شۇ يەردىن ئايرىلىپ، گالىلىيەدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. بىراق ئۇ بۇنى
ھېچكىمنىڭ بىلىشىنى خالىمايتتى. 31 چۈنكى ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئىنسانئوغلى ئىنسانلارنىڭ
قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، تۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. ئۆلتۈرۈلۈپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ تىرىلىدۇ، ـ
دېگەن تەلىمنى بېرىۋاتاتتى. 32 لېكىن [مۇخلىسلار] بۇ سۆزنى چۈشىنەلمىدى ھەمدە ئۇنىڭدىن
سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. 33 ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. ئۆيگە كىرگەندە ئۇ تۇلاردىن:
ـ يولدا نېمە توغرىسىدا مۇلاھىزىلەشتىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. 34 لېكىن تۇلار شۇك
تۇردى، چۈنكى تۇلار يولدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ دەپ بىر-بىرى بىلەن مۇلاھىزىلەشكەنىدى.
35 ئۇ ئولتۇرۇپ، ئون ئىككەيلەنىنى يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا: ـ كىم بىرىنچى بولۇشنى
ئىستىگەن بولسا، شۇ ھەممەيلەنىڭ ئەڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممەيلەنىڭ خىزمەتكارى بولسۇن،
ـ دېدى. 36 ئاندىن ئۇ كىچىك بىر بالىنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزدى ۋە ئۇنى قۇچىقىغا ئېلىپ
تۇرۇپ، تۇلارغا مۇنداق دېدى: 37 ـ كىم مېنىڭ نامىمدا مۇشۇنداق كىچىك بالىنى
قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. كىم مېنى قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى ئەمەس، بەلكى
مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 38 يۇھاننا ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن
جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىرگە ساكا ئەگەشكەنلەردىن
بولمىغاچقا، ئۇنى توستۇق، ـ دېدى. 39 لېكىن ئەيسا: ـ ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى مېنىڭ
نامىم بىلەن بىر مۇجىزە ياراتقان بىرسى ئارقىدىنلا مېنىڭ ئۈستۈمدىن يامان گەپ قىلىشى
مۇمكىن ئەمەس. 40 چۈنكى بىزگە قارشى ئۇرمىغانلار بىزنى قوللىغانلاردۇر. 41 چۈنكى
مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن،
مېنىڭ نامىمدا سىلەرگە ھەتتا بىرەر پىيالە سۇ بەرگەن كىشىمۇ ئۆز ئىنئامىغا ئېرىشمەي
قالمايدۇ. 42 لېكىن ماكا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان
ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ بوينىغا يوغان تۈگمەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى
ئەۋزەل بولاتتى. 43 ئەگەر ئەمدى قولۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ
تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى ئۆچۈرۈلمەس ئوتقا كىرگىنىڭدىن
كۆرە، چولاق ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) 44 چۈنكى
دوزاختا شۇلارنى [يەدىدغان] قورت-قوڭغۇزلار تولىمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. 45
ئەگەر ئەمدى پۇتۇڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى
ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى ئۆچۈرۈلمەس ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، توكۇر
ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 46 چۈنكى دوزاختا شۇلارنى
[يەدىدغان] قورت-قوڭغۇزلار تولىمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. 47 ئەگەر كۆزۈڭ سېنى
[گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا ئوتلۇق دوزاختا
تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، سىكار كۆزۈڭ بولۇپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرگىنىڭ ئەۋزەل.
(Geenna g1067) 48 چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەدىدغان] قورت-قوڭغۇزلار تولىمەيدۇ،
يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. 49 ھەممە ئادەم ئوت بىلەن تۇزلىنىدۇ ۋە ھەربىر قۇربانلىق تۇز
بىلەن تۇزلىنىدۇ. 50 تۇز ياخشى نەرسىدۇر. ھالبۇكى، ئەگەر تۇز تۇز تۇزلۇقىنى يوقاتسا،
ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگىلى بولىدۇ؟ تۇزۇڭلاردا تۇز تېپىلسۇن ۋە بىر-
بىرىڭلار بىلەن ئىناقلىقتا ئۆتۈڭلار.

10

ئۇ ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، يەھۇدىيە تۇلكىسى تەرەپلىرىدىن ئۆتۈپ، ئىئوردان
دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رايونلارغىمۇ باردى. توپ-توپ ئادەملەر يەنە ئۇنىڭ ئەتراپىغا
ئولىشىۋالغاندى. ئۇ ئادەتى بويىچە ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 2 بەزى پەرىسىيلەر
ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاقتا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ئايالىنى
تالاق قىلىشى تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 3 لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ
مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە نېمە دەپ بۇيرۇغان؟ ـ دېدى. 4 تۇلار: ـ مۇسا [پەيغەمبەر]
كىشىنىڭ ئايالىنى بىر پارچە تالاق خېتى يېزىپلا تالاق قىلىشىغا رۇخسەت قىلغان، ـ
دېيىشتى. 5 ئەيسا ئۇلارغا: ـ تاش يۈرەكلىكىڭلاردىن ئۇ سىلەرگە بۇ ئەمرنى پۈتكەن؛
6 لېكىن خۇدا ئالەم ئالەم ئايىرىدە بولغىنىدا [ئىنسانلارنى] «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى». 7
«شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ 8 ئىككىلىسى
بىر تەن بولىدۇ». شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن
بولىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن، ـ دېدى. 10 تۇلار ئۆيگە
قايتىپ كېلىپ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ ھەققە سوردى. 11 ئۇ تۇلارغا:
ـ ئايالىنى تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەرىگە ئالغان كىشى ئايالىغا گۇناھ قىلىپ زىنا
قىلغان بولىدۇ. 12 ئېرىنى قويۇۋېتىپ، باشقا ئەرگە تەگكەن ئايالمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ، ـ
دېدى. 13 قولۇڭنى تەگكۈزگەيسەن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا
ئېلىپ كېلىۋاتاتتى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. 14 يۇنى كۆرگەن
ئەيسا ئاچچىقلىنىپ، مۇخلىسلىرىغا: بالىلار ئالدىمغا كەلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى
خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر. 15 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق
ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز
كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلارنى قۇچىقىغا ئېلىپ، ئۇلارغا قوللىرىنى
تەگكۈزۈپ بەخت تىلىدى. 17 ئۇ يولغا چىققاندا، بىرسى ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ،
ئۇنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئی ياخشى ئۇستاز، مەن قانداق قىلسام مەڭگۈلۈك
ھاياتقا مىراسلىق قىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) 18 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ
مېنى نېمىشقا ياخشى دەيسەن؟ پەقەت بىردىن، يەنى خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى
ئەمەستۇر. 19 سەن تەۋراتنىڭ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق
بەرمە، خىيانەت قىلما، ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» دېگەن پەرھىز-پەرزلەرنى بىلىسەن،
ـ دېدى. 20 ئۇ ئادەم جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكمىدىن تارتىپ
ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى. 21 ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قاراپ مۇھەببىتى قوزغالدى
ۋە ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. بېرىپ پۇتۇن مال-مۈلۈكۈڭنى سېتىپ، پۇلىنى
يوقسۇللارغا بەرگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ؛ ئاندىن كېلىپ كېيىنكى
كۆتۈرۈپ ماكا ئەگەشكىن! ـ دېدى. 22 لېكىن مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ چىرايى
تۇتۇلۇپ، قايغۇغا چۈمۈپ ئۇ يەردىن كەتتى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ناھايىتى كۆپ
ئىدى. 23 ئاندىن ئەيسا چۈرىسىگە سەپسېلىپ قاراپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ مال-دۇنياسى
كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدىگەن تەسلىكتە بولىدۇ-ھا! ـ دېدى. 24
مۇخلىسلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى، لېكىن ئەيسا تۇلارغا يەنە جاۋابەن:
ـ بالىلىرىم، مال-مۈلۈككە تايانغانلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش نېمىدىگەن
تەس-ھە! 25 تۆگىنىڭ يىڭنىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى بايى ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا
كىرىشىدىن ئاسانىدۇر! ـ دېدى. 26 تۇلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ،
بىر-بىردىن: ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 27 ئەيسا تۇلارغا قاراپ:
ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇدا ئۈچۈن مۇمكىن
ئەمەس بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. 28
بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مانا، بىز بولساق، ھەممىنى تاشلاپ ساكا ئەگەشتۇق!؟
ـ دېگىلى تۇردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق

شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مەن ئۇچۇن ۋە خۇش خەۋەر ئۇچۇن تۇنى، ئاكا-تۇكلىرى، ئاچا-سىڭىللىرى، ئاتىسى، ئانىسى، ئايالى، باللىرى يا كى يەر-زېمىنلىردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى **30** بۇ زاماندا بۇلارنىڭ يۈز ھەسسىسىگە، يەنى تۇي، ئاكا-تۇكا، ئاچا-سىڭىل، ئانا، باللار ۋە يەر-زېمىنلارغا (زىيانكەشلىكلەر قوشۇلغان ھالدا) مۇيەسسەر بولماي قالمايدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئوتتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئوتتىدۇ. **32** ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىدىغان يولدا ئىدى، ئەيسا ھەممىنىڭ ئالدىدا كېتىۋاتاتتى. [مۇخلىسلىرى] بەك ھەيران ئىدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرمۇ قورقۇنچ ئىچىدە كېتىۋاتاتتى. ئەيسا ئون ئىككەيلەننى يەنە ئوز يېنىغا تارتىپ، ئۇلارغا ئوز بېشىغا چۈشىدىغانلىرىنى ئۇقتۇرۇشقا باشلاپ: **33** ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئوستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ ۋە يات ئەللىكلەرگە تاپشۇرىدۇ. **34** ئۇلار بولسا ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ ۋە ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. لېكىن ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى. **35** زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، سەندىن نېمە تىلىسەك ئورۇنداپ بەرسەڭ، دەپ ئۆتۈنمىز، ـ دېيىشتى. **36** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دېدى. **37** ـ سەن شان-شەرىپىڭدە بولغىنىڭدا، بىرىمىزنى ئوڭ يېنىڭدا، بىرىمىزنى سول يېنىڭدا ئولتۇرغۇزغايسەن، ـ دېيىشتى ئۇلار. **38** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ نېمە تەلەپ قىلغانلىقىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىدىغان قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ مەن قوبۇل قىلىدىغان چۈمۈلدۈرۈشنى سىلەرمۇ قوبۇل قىلالامسىلەر؟ **39** ـ قىلالايمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: ـ دەرۋەقە، مەن ئىچىدىغان قەدەھنى سىلەرمۇ ئىچىسىلەر ۋە مەن قوبۇل قىلىدىغان چۈمۈلدۈرۈلۈش بىلەن چۈمۈلدۈرۈلىسىلەر. **40** بىراق ئوڭ يا كى سول يېنىمدا ئولتۇرۇشقا ئىپسىز بولۇش مېنىڭ ئىلكىمدە ئەمەس؛ بەلكى كىملەرگە تەييارلانغان بولسا، شۇلارغا بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **41** ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان [قالغان] ئون [مۇخلىس] ياقۇپ بىلەن يۇھاناندىن خاپا بولۇشقا باشلىدى. **42** لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلەرگە مەلۇمكى، يات ئەللەر ئۈستىدىكى ھۆكۈمران دەپ ھېسابلانغانلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن بۇيرۇقۇزالىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. **43** بىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بۇنداق ئىش بولمايدۇ؛ بەلكى سىلەردىن كىم مەرتىۋىلىك بولۇشنى خالىسا، ئۇ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولسۇن؛ **44** ۋە كىم ئاراڭلاردا بىرىنچى بولۇشنى ئىستىسە، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قۇلى بولسۇن. **45** چۈنكى ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە چىقىراي دەپ كەلدى. **46** ئۇلار يېرىخو شەھىرىگە كەلدى. [ئەيسا] مۇخلىسلىرى ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن بىللە يېرىخودىن چىققان ۋاقىتتا، تىمەينىڭ بارتىماي ئىسىملىك قارىغۇ ئوغلى يول بويىدا ئولتۇرۇپ، تىلەمچىلىك قىلىۋاتاتتى. **47** ئۇ «ناسارەتلىك ئەيسا»نىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ توۋلاشقا باشلىدى. **48** نۇرغۇن ئادەملەر ئۇنى «ئۇن چىقارما» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ تېخىمۇ ئۇنلۇك توۋلىدى. **49** ئەيسا توختاپ: ئۇنى چاقىرىڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قارىغۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يۈرەكلىك بول! ئورنۇڭدىن تۇر، ئۇ سېنى چاقىرىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. **50** ئۇ ئادەم چاپىنىنى سېلىپ تاشلاپ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلدى. **51** ئەيسا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ـ سەن مېنى نېمە قىل دەيسەن؟ ـ دەپ سوربدى. قارىغۇ: ـ ئى ئۇگىم، قايتا كۆرىدىغان بولىسامىدى! ـ دېدى. **52** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يولۇڭغا قايتىساڭ بولىدۇ؛ ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇئان كۆرەلەيدىغان بولدى ۋە يول بويى ئەيسانى ئەگىشىپ ماڭدى.

11 ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئۇ ئىككى مۇخلىسىغا ئالدىن ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. يېزىغا كىرىپلا، ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەرگە يېتىلەپ كېلىڭلار. **3** ئەگەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، «رەببىنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى ۋە ئۇ ھېلىلا ئۇنى بۇ يەرگە ئەۋەتىپ بېرىدۇ» ـ دەڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. **4** ئۇلار كېتىپ ئاچا يول ئۈستىدىكى ئۇينىڭ دەرۋازىسى سىرتىدا باغلاغلىق ئۇرغان بىر تەخەينى كۆردى. ئۇلار ئاننى يەشتى. **5** ئۇ يەردە ئۇرغانلاردىن بەزىلەر: ـ تەخەينى يېشىپ نېمە قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **6** مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يۈرۈغىنىدەك جاۋاب بەردى، ھېلىقى كىشىلەر ئۇلارغا يول قويدى. **7** مۇخلىسلار تەخەينى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە ئوز يېپىنچا-چاپانلىرىنى تاشلىدى؛ ئۇ ئوستىگە مىندى. **8** ئەمدى نۇرغۇن كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پاياندا قىلىپ سالدى؛ باشقىلىرى دەرەخلەردىن شاخ-شۇمبىلارنى كېسىپ يولغا يايدى. **9** ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئەگەشكەنلەر: «ھوسانا! يەھۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! **10** ئاتىمىز داۋۇتنىڭ كېلىدىغان پادىشاھلىقىغا مۇبارەك بولسۇن! ئەرشتىكىلادا تەشەككۇر-ھوسانالار ئوقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **11** ئۇ يېرۇسالېمغا بېرىپ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى؛ ۋە ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆزدن كەچۈرگەندىن كېيىن، ۋاقىت بىر يەرگە بېرىپ قالغاچقا، ئون ئىككەيلەن بىلەن بىللە يەنە بەيت-ئانىياغا چىقتى. **12** ئەتىسى، ئۇلار بەيت-ئانىيادىن چىققاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەنىدى. **13** يىراقتىكى يوپۇرماقلىق بىر تۇپ ئەنجۈر دەرىخىنى بايقاپ، ئۇنىڭدىن بىرەر مېۋە تاپالارمەنمىكىن دەپ يېنىغا باردى؛ لېكىن ئۇ ۋاقىتتا كەلگەندە يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمىدى. چۈنكى بۇ ئەنجۈر پىشىدىغان پەسىل ئەمەس ئىدى. **14** ئۇ دەرەخكە سۆز قىلىپ: ـ بۇنىڭدىن كېيىن مەڭگۈ ھېچكىم سەندىن مېۋە يېمىگەي! ـ دېدى. مۇخلىسلىرىمۇ بۇنى ئاڭلىدى. **(aiōn g165)** **15** ئۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلۋاتقانلارنى ھەيدەشكە باشلىدى ۋە پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى، ياختەك- كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئوروۇەتتى؛ **16** ۋە ھېچكىمنىڭ ھېچقانداق مال-بۇيۇملارنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن كۆتۈرۈپ ئوتۈشىگە يول قويمىدى. **17** ئۇ خەلققە: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ئۆيۈم بارلىق ئەللەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ يۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۆۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار! ـ دەپ تەلىم باشلىدى. **18** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئوستازلىرى بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى يوقىتىشنىڭ چارىسىنى ئىزدەشكە باشلىدى؛ پۇتكۈل خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە تەەججۈپلىنىپ قالغاچقا، ئۇلار ئۇنىڭدىن قورقاتتى. **19** كەچقۇرۇن، ئۇ [مۇخلىسلىرى] [بىلەن] شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتتى. **20** ئەتىسى سەھەردە، ئۇلار ئەنجۈر دەرىخىنىڭ يىلدىن ئوتۈپ كېتىۋېتىپ، دەرەخنىڭ يىلتىزىدىن قۇرۇپ كەتكەنلىكىنى بايقاشتى. **21** [دەرەخنىڭ ھالىتىنى] ئېسىگە كەلتۈرگەن پېترۇس: ـ ئوستاز، قارا، سەن قارغىغان ئەنجۈر دەرىخى قۇرۇپ كېتىپتۇ! ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ ئىشەنچىدە بولۇڭلار. **23** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، كىمدەكىم بۇ تاغقا: بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە ۋە شۇنداقلا قەلبىدە ھېچ گۇمان قىلماي، بەلكى ئېيتقىنىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا ئىشەنچ بار بولسا، ئۇ ئېيتقان ئىش ئۈنۈڭ ئۈچۈن ئەمەلگە ئاشىدۇ. **24** شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، دۇئا بىلەن تىلىگىنىڭلار ھەربىر نەرسە بولسا، شۇنىڭغا ئېرىشتىم، دەپ ئىشىنىڭلار. شۇندا، تىلىگىنىڭلار ئەمەلگە ئاشىدۇ. **25** ۋە ئورنۇڭلاردىن ئورۇپ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، بىرەرسىگە غۇمىڭلار بولسا، ئۇنى كەچۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. **26** لېكىن سىلەر ياشقىلارنى كەچۈرۈم قىلمىساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلمايدۇ. **27** ئۇلار يېرۇسالېمغا قايتىدىن كىردى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا ئايلىنىپ يۈرگەندە، باش كاھىنلار، تەۋرات ئوستازلىرى ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ:

28 ـ سەن قىلۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ئىشلارنى قىلىش ھوقۇقىنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوردى. **29** ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ مەنمۇ سىلەردن بىر سوئال سورايۋ. سىلەر تۇنىڭغا جاۋاب بەرسەڭلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلۋاتقانلىقىمنى ئېيتىپ بېرىمەن: **30** ـ يەھيا يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش بولسا، ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ماڭا جاۋاب بەرسەڭلارچۇ! **31** تۇلار تۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، تۇ بىزگە: «تۇندىقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن يەھياغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. **32** ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك،... بولمايدۇ! ـ دېيىشتى (كۆپچىلىك يەھيانى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، تۇلار خەلقتىن قورقاتتى). **33** يۇنىڭ بىلەن، تۇلار ئەيساغا: ـ بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ تۇندىقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى تۇ تۇلارغا.

12

ئاندىن، تۇ تۇلارغا تەمسىلەر بىلەن سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەترابىنى چىتلاپتۇ، تۇ بىر شاراب كۆچىكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارىنى ياساپتۇ. ئاندىن تۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، تۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. **2** ئۈزۈم پەسلى كەلگەندە، باغۋەنلەردىن ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىلەردىن [تېگىشلىكىنى] ئېلىش ئۈچۈن بىر قۇلنى تۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. **3** لېكىن تۇلار تۇنى تۇتۇۋېلىپ دۇمبالاپ، قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. **4** خوجايىن يەنە بىر قۇلنى تۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. تۇنى بولسا تۇلار چالما-كېسىك قىلىپ، باش-كۆزىنى يېرىپ، ھاقارەتلەپ قايتۇرۇۋېتىپتۇ. **5** خوجايىن يەنە بىرسىنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن تۇنى تۇلار تۇلتۇرۇۋېتىپتۇ. يەنە تولا قۇللارنى ئەۋەتىپتۇ، لېكىن تۇلار بەزىلىرىنى دۇمبالاپ، بەزىلىرىنى تۇلتۇرۇۋېتىپتۇ. **6** خوجايىننىڭ يېنىدا پەقەت تۇنىڭ سۆيۈملۈك بىر ئوغلىلا قالغاچقا، تۇلار ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار دەپ، تۇ تۇنى ئەڭ ئاخىرى بولۇپ باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. **7** لېكىن شۇ باغۋەنلەر تۆزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، تۇنى تۇلتۇرۇۋېتەيلى، شۇنىڭ بىلەن مىراسى بىزنىڭكى بولىدۇ!» دېيىشىپتۇ. **8** شۇڭا تۇلار تۇنى تۇتۇپ تۇلتۇرۇپ، ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلۇۋېتىپتۇ. **9** ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى قانداق قىلىدۇ؟ تۇ تۆزى كېلىپ باغۋەنلەرنى تۇلتۇرىدۇ ۋە ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا بېرىدۇ. **10** ئەمدى سىلەر مۇقەددەس يازمىلاردىن مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟ ـ «تامچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك ئېشى بولۇپ تىكەلەندى. **11** بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر» **12** تۇلار تۇنىڭ بۇ تەمسىلى تۇزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى، شۇڭا تۇلار تۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەشتى؛ ھالبۇكى، خالايىقتىن قورقۇشۇپ، تۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى. **13** شۇنىڭدىن كېيىن، تۇلار بىرنەچچە پەرىسىي ۋە ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرىنى تۇنى تۇز سۆزى بىلەن قىلىلاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە تۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى. **14** تۇلار كېلىپ تۇنىڭغا: ـ تۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، ئادەملەرگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، بەلكى كىشىلەرگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن تۇگىتىپ كېلىۋاتىدۇ، دەپ بىلىمىز. [سىلىچە]، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ **15** زادى باج تاپشۇرامدۇق-تاپشۇرمامدۇق؟ ـ دېيىشتى. لېكىن تۇ تۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىنى بىلىپ تۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىناۋاتىسىلەر؟ ماڭا بىر «دىنار» پۇلنى ئېكېلىڭلار، مەن كۆرۈپ باقاي، ـ دېدى. **16** تۇلار پۇلنى ئېلىپ كەلدى، تۇ تۇلاردىن: ـ بۇنىڭ تۇستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ـ قەيسەرنىڭ، ـ دېيىشتى تۇلار. **17** ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ [تۇندىق بولسا]، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار تۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **18** ئاندىن «تۇنىڭ ئەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىستاپ سوئال قويدى: **19** ـ تۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋراتتا بىزگە: «بىر كىشى تۇلۇپ كېتىپ، ئايالى تۇل قېلىپ، پەرزەنت كۆرمىگەن بولسا، تۇنىڭ ئاكا-ياكى ئىنىسى تۇل قالغان يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ يازغان. **20** بۇرۇن يەتتە ئاكا-تۇكا بار ئىدى. چوڭى تۇيلىنىپ پەرزەنت قالدۇرمايلا تۇلدى. **21** ئىككىنچى قېرىندىشى يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، تۇمۇ پەرزەنت كۆرمەي تۇلدى. ئۈچىنچىسىنىڭ ئەھۋالىمۇ تۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى. **22** شۇ تەرىقىدە يەتتىسى ئوخشاشلا تۇنى ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي كەتتى. ئاخىردا، ئۇ ئايالمۇ ئالەمدىن ئوتتى. **23** ئەمدى تىرىلىش كۈندە تۇلار تىرىلگەندە، بۇ ئايال قايىسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىسىنىڭ ھەممىسى تۇنى خوتۇنلۇققا تالغان-دە! ـ دېيىشتى. **24** ئەيسا تۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار سەۋەبىدىن مۇشۇنداق ئازغان ئەمەسمۇسىلەر؟ **25** چۈنكى ئۇلۇمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ئۆيلەنمەيدۇ، يەرگە تەگمەيدۇ، بەلكى ئەرشتىكى پەرىشتىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ. **26** ئەمدى تۇلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى مەسىلىسى ھەققىدە [تەۋراتتا]، يەنى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن كىتابتىكى «تىكەنلىك» ۋەقەسىدە، خۇدانىڭ تۇنىڭغا قانداق ئېيتقىنىنى، يەنى: «مەن ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ **27** تۇ تۇلۇكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر! شۇڭا سىلەر قاتتىق ئېزىپ كەتكەنسىلەر! **28** تۇلارغا يېقىن كەلگەن، مۇنازىرىلەشكەنلىرىنى ئاڭلىغان ۋە ئەيسانىڭ تۇلارغا ياخشى جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرگەن بىر تەۋرات ئۇستازى تۇنىڭدىن: ـ پۇتۇن ئەمرىلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇھىمى قايسى؟ ـ دەپ سوردى. **29** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەڭ مۇھىم ئەمر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بولغان رەب بىردۇر. **30** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۇتۇن قەلبىڭ، پۇتۇن جېنىڭ، پۇتۇن زېھنىڭ ۋە پۇتۇن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن». مانا بۇ ئەڭ مۇھىم ئەمر. **31** تۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا: ـ «قوشنانىڭنى تۆرۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». ھېچقانداق ئەمر بۇلارىدىن ئۇستۇن تۇرمايدۇ. **32** تەۋرات ئۇستازى تۇنىڭغا: ـ توغرا ئېيتتىڭىز، ئۇستاز، ھەقىقەت بويىچە سۆزلىدىڭىز، چۈنكى تۇ بىردۇر، تۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر، **33** ئىنسانىنىڭ تۇنى پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن ئەقلى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن سۆيۈشى ھەم قوشنىسىنمۇ تۆرنى سۆيگەندەك سۆيۈشى بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ھەم باشقا قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىنمۇ ئارتۇقتۇر. **34** ئەيسا تۇنىڭ ئاقىلانىلىك بىلەن جاۋاب بەرگىنىنى كۆرۈپ: ـ سەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەسسەن، ـ دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن، ھېچكىم تۇنىڭدىن سوئال سوراشقا پېتىنالمىدى. **35** ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا تەلىم بەرگەندە، ئەيسا بۇلارغا جاۋابەن مۇنداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويدى: تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ مەسىھنى «داۋۇتنىڭ ئوغلى» دېگىنىنى قانداق چۈشىنىسىلەر؟ **36** چۈنكى داۋۇت ئۆزى مۇقەددەس روھتا مۇنداق دېگەنغۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!». **37** داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى [مەسىھ] قانداقمۇ [داۋۇتنىڭ] ئوغلى بولىدۇ؟ تۇ يەردىكى توپ-توپ خەلق تۇنىڭ سۆزىنى خۇرسەنلىك بىلەن ئاڭلايتتى. **38** تۇ تۇلارغا تەلىم بەرگىنىدە مۇنداق دېدى: ـ تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. تۇلار تۆزۈن تونىلارنى كىيىۋالغان ھالدا كېرىلىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۇلارغا بولغان [تۆزۈن] سالامىلىرىغا، **39** سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردە تۆردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **40** تۇلار تۇل ئاياللارنىڭ بارلىق تۆي-يېسىتىلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن تۆزۈندىن-تۆزۈن دۇئالار قىلىدۇ. تۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ! **41** تۇ ئىبادەتخانىدىكى سەدىقە سانداۇقىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇرۇپ، تۇنىڭغا پۇللىرىنى تاشلاۋاتقان خالايىققا قاراپ تۇراتتى. نۇرغۇن بايلار تۇنىڭغا خېلى كۆپ پۇل تاشلاشتى. **42** نامرات بىر تۇل ئايالمۇ كېلىپ، تىيىننىڭ تۆتىن بىرى قىممىتىدىكى ئىككى لەپتونى تاشلىدى. **43** تۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنى باشقىلارنىڭ ھەممىسنىڭ تاشلىغانلىرىدىن كۆپتۇر. **44** چۈنكى باشقىلار تۇزلىرىنىڭ ئېشىپ تاشقانلىرىدىن سەدىقە قىلدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامرات تۇرۇپمۇ، تۇزىنىڭ بار-يوقىنى ـ تىرىكچىلىك قىلدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى سەدىقە قىلىپ تاشلىدى.

13 ئۇ ئىبادەتخانىدىن چىقىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، قارا، بۇ نېمىدېگەن ھەيۋەتلىك تاشلار ۋە ئىمارەتلەر-ھە! ـ دېدى. **2** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سەن بۇ ھەيۋەتلىك ئىمارەتلەرنى كۆردۈڭمۇ؟ بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلمايى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ئۇ زەيتۇن تېغىدا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇرغاندا، پېترۇس، ياقۇپ، يۇھانا ۋە ئاندرىياسلار ئۇنىڭدىن ئاستىغىنا: **4** ـ بىزگە ئېيتقىنچۇ، بۇ ئىشلار قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بارلىق ۋەقەلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدىغان نېمە ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **5** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن سۆز باشلاپ مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلارکى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **6** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مانا تۇرزۇم شۇدۇرمەن!» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **7** سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا، بۇلاردىن ئالاقازادە بولۇپ كەتمەڭلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇ زامان ئاخىرى يېتىپ كەلگەنلىكى ئەمەس. **8** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ، ئاچارچىلىقلار ۋە قالايمىقانچىلىقلار بولىدۇ. مانا بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. **9** سىلەر بولسا كۆزۈڭلارغا پەخەس بولۇڭلار؛ چۈنكى كىشىلەر سىلەرنى ئۇتقىنى قىلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگلاردا قامچىلىنىسىلەر. سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئۇلار ئۈچۈن بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ سوراققا تارتىلىسىلەر. **10** لېكىن بۇلاردىن ئاۋۋال خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئەللەرگە جاكارلىنىشى كېرەك. **11** ئەمدى ئۇلار سىلەرنى ئاپىرىپ [سوراققا] تاپشۇرغاندا، نېمە دېيىش ھەققىدە نە ئەندىشە نە مۇلاھىزە قىلماڭلار، بەلكى شۇ ۋاقىت-سائىتىدە سىلەرگە قايسى گەپ بېرىلسە، شۇنى ئېيتىڭلار؛ چۈنكى سۆزلىگۈچى سىلەر ئەمەس، مۇقەددەس روھتۇر. **12** قېرىنداش قېرىندىشىغا، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ تۇلۇمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلار مۇ ئاتا-ئانىسى بىلەن زىتلىشىپ، ئۇلارنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. **13** شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر، لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. **14** «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ تۇرۇ تۇرۇشقا تېگىشلىك بولمىغان يەردە تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا، (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي) يەھۇدىيە تۇلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن. **15** ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيىگە چۈشمەي ياكى ئۆيىدىكى بىرەر نېمىنى ئالغلى ئېچىگە كىرمەي [قاچسۇن]. **16** ئېتىزلاردا تۇرۇۋاتقان كىشى بولسا چاپىنىنى ئالغلى ئۆيىگە يانمىسۇن. **17** ئۇ كۈنلەردە ھاملىدار ئايالار ۋە بالا ئېمىتىۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **18** [قاچىدىغان] ۋاقىتلارنىڭ قىشقا توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. **19** چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا ياراتقان دۇنيانىڭ ئاپىردە قىلىنغاندىن بۇيان مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلەيدىغان زور ئازاب-ئوقۇبەت بولىدۇ. **20** ئەگەر پەرۋەردىگار ئۇ كۈنلەرنى ئازايتمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايدۇ. لېكىن ئۇ تۈز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەرنى ئازايتىدۇ. **21** ئەگەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلەرگە: «قارا ئاڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «قارا ئاڭلار، ئۇ ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. **22** چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنۇڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنى ھەم ئازدۇرىدۇ. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھوشيار بولۇڭلار. مانا، مەن بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە ئالدىنئالا ئۇقتۇرۇپ قويدۇم. **24** ئەمدى شۇ كۈنلەردە، شۇ ئازاب-ئوقۇبەت ئۈتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، **25** يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. **26** ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ تۇلۇغ كۈچ-قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بۇلۇتلار ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **27** ئۇ تۈز يەرشىتىلىرىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت تەرىپىدىن، زېمىننىڭ چەتلىرىدىن ئاسمانىڭ چەتلىرىگىچە يىغىپ جەم قىلىدۇ. **28** ـ ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلىۋېلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. **29** خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا ئۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلىۋېلىڭلار. **30** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. **31** ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. **32** لېكىن شۇ كۈنى ياكى ۋاقىت-سائىتى توغرۇلۇق خەۋەرنى ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا نە ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، نە ئوغۇل بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت تاتىلا بىلىدۇ. **33** ھوشيار بولۇڭلار، سەگەك بولۇپ دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ ۋاقىت-سائەتنىڭ قاچان كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. **34** بۇ خۇددى ياقا يۇرتقا چىقمامچى بولغان ئادەمنىڭ ئەھۋالىغا ئوخشايدۇ. يولغا چىقىدىغان چاغدا، ئۇ قۇللىرىغا ئۆز ھوقۇقىنى بېكىتىپ، ھەربىرىگە ئۆز ۋەزىپىسىنى تاپشۇرىدۇ ۋە دەرۋازىۋەنىنىڭمۇ سەگەك بولۇشىنى تاپىلايدۇ. **35** شۇنىڭدەك، سىلەرمۇ سەگەك بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۆينىڭ ئىگىسىنىڭ [قايتىپ] كېلىدىغان ۋاقتىنىڭ ـ كەچقۇرۇنمۇ، تۈن يېرىمىمۇ، خوراز چىللىغان ۋاقتىمۇ ياكى سەھەر ۋاقتىمۇ ـ تۇنى بىلەلمەيسىلەر؛ **36** ئۇ تۇيۇقسىز كەلگەندە، سىلەرنىڭ ئۇخلاۋاتقىنىڭلارنىڭ ئۈستىگە چۈشمىسۇن! **37** سىلەرگە ئېيتقىنىمنى مەن ھەممەيلەنگە ئېيتىمەن: سەگەك تۇرۇڭلار!

14 «ئۆتۈپ كېتىش» ھېيىتى ۋە «پېتىر نان ھېيىتى»غا ئىككى كۈن قالغاندى. باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن ئۇتۇپ ئولتۇرۇشنىڭ چارىسىنى ئىزدەيتتى. **2** چۈنكى ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماۋاغچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشەتتى. **3** ئەمدى ئۇ بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئاق قاشتېشى ئىشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ساپ سۈمبۈل ئەتىرنى كۆتۈرۈپ كەلگەن بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كەردى. ئايال ئاق قاشتېشى ئېچىشنى چېقىپ، ئەتىرنى ئەيسانىڭ بېشىغا قۇيدى. **4** لېكىن بەزىلەر بۇنىڭغا خاپا بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئەتىر نېمە دەپ شۇنداق ئىسراپ قىلىنىدۇ؟ **5** چۈنكى بۇ ئەتىرنى ئۈچ يۈز دىناردىن ئارتۇق پۇلغا ساتقىلى بولاتتى، پۇلنى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىنسا بولماتتى! ـ دېيىشتى. ئۇلار ئايالغا شۇنداق تاپا-تەنە قىلغلى تۇردى. **6** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويۇڭلار، نېمە دەپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىسىلەر؟ ئۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە ياخشى ئىش قىلدى. **7** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم ئارا كاڭلاردا بولىدۇ، خالىغان ۋاقىتىڭلاردا ئۇلارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسىتەلەيسىلەر؛ لېكىن مېنىڭ ئارا كاڭلاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نېسىپ بولمۇەرمەيدۇ! **8** ئايال چامىنىڭ يېتىشچە قىلدى؛ ئۇ مېنىڭ بەدىنىمنىڭ دەپنە قىلىنىشىغا ئالدىنئالا تەييارلىق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئەتىر-ماي قۇيۇپ قويدى. **9** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. **10** شۇ ۋاقىتتا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا ئىسقاريوت ئۇنى ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا باردى. **11** ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ خۇشال بولۇپ كەتتى ۋە ئۇنىڭغا پۇل بېرىشكە ۋەدە قىلىشتى. يەھۇدا ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەپ يۈرەتتى. **12** پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، يەنى ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىق [قوزىسى] سويىلىدىغان كۈنى، مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ [تامىقىنى] يېيىشىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ قەيەرگە بېرىپ تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئۇ مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەنىنى ئالدىن ماڭغۇزۇپ ئۇلارغا: ـ شەھەرگە كىرىڭلار، ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىڭلار. **14** ئۇ ئادەم نەگە كىرسە شۇ ئۆينىڭ ئىگىسىگە: «ئۇستاز: مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا قەيەردە؟» ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» ـ دەڭلار. **15** ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ئۆينى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە بىزگە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار، ـ دېدى. **16** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ شەھەرگە كىرىپ، يولۇققان

ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۇ ئېيتقاندەك بولدى. شۇ يەردە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەيىارلاشتى. 17 كەچ كىرگەندە، تۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن ئۈيگە كەلدى. 18 ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالانغاندا ئەيسا: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئارا گاكلاردىكى بىرەيلەن، مەن بىلەن بىللە غىزالىنۋاتقان بىرسى ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ، ـ دېدى. 19 ئۇلار [بۇ سۆزدىن] قايغۇغا چۆمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۆنگىدىن: ـ مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دەپ سوردى. يەنە بىرسى: ـ مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دېدى. 20 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ [شۇ كىشى] ئون ئىككەيلەننىڭ بىرى، يەنى قولدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۆگۈرگۈچى بولدۇ. 21 ئىنسانئوغلى دەرۋەقە تۆزى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگەندەك ئالەمدىن كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم تۇغۇلمىغان بولسا ئۆنگىگا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. 22 ئۇلار غىزالىنۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ تەشەككۇر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۇلاشتۇرۇپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا سۇندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆنگىدىن ئىچىشتى. 24 ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مېنىڭ قېنىم، نۇرغۇن ئادەملەر ئۈچۈن توكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. 25 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا يېڭىدىن شاراپتىن ئىچمىدىغان كۈنگىچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەربىتىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. 26 ئۇلار بىر مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. 27 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: سىلەر ھەممىڭلار تاندۇرۇلۇپ پۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن. 28 لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيەگە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. 29 لېكىن پېترۇس ئۆنگىدا: ـ ھەممەيلەن تاندۇرۇلۇپ پۈتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۈتلاشمايمەن، دېدى. 30 ئەيسا ئۆنگىدا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۈگۈن، يەنى بۈگۈن كېچە خوراز ئىككى قېتىم چىلىنغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. 31 لېكىن پېترۇس تېخىمۇ قەتئىيلىك بىلەن ئۆنگىدا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلىدىغان ئىش كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تانمايمەن، ـ دېدى. قالغان ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. 32 ئاندىن ئۇلار گېتسىمانە دېگەن بىر جايغا كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: ـ مەن دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئۇرۇۋگىلار، دېدى. 33 ئۇ پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى بىرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە سۈر بېسىپ، روھ-قەلبىدە تولىمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. 34 ئۇ ئۇلارغا: ـ جېنىم ئۆلىدىغاندەك بەكمۇ ئازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، ئويغاق تۇرۇڭلار، ـ دېدى. 35 ئۇ سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۇئا يانتى ۋە مۇمكىن بولسا، ئۇ دەقىقىنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشمەي ئۆتۈپ كېتىشى ئۈچۈن دۇئا قىلىپ: 36 ـ ئى ئابىا ئاتا، ساڭا ھەممە ئىش مۇمكىندۇر، بۇ قەدەھنى مەندىن ئۆتكۈزۈۋەتكەيسەن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. 37 ئۇ [ئۈچەيلەننىڭ] يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: ـ ئەي سىمون، ئۇخلاۋاتامسەن؟! بىر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىڭمۇ؟! 38 ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. 39 ئاندىن ئۇ يەنە بېرىپ، ئوخشاش سۆزلەر بىلەن قايتىدىن دۇئا قىلدى. 40 ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇيقۇغا ئىلىنغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا نېمە دېيىشنى بىلمەي قالدى. 41 ئۇ ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تېخىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تېخىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ ئەمدى بولدى بەس! ۋاقىت-سائىتى كەلدى؛ مانا، ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى! 42 قوپۇڭلار، كېتەيلى؛ مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. 43 ۋە شۇ دەقىقىدە، ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، مانا، ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. 44 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيىسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى ئۇتۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ كېلىشكەنىدى. 45 ئۇ كېلىپ ئۇدۇل [ئەيسانىڭ] ئالدىغا بېرىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز!ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. 46 ئۇلار ئۇنىڭغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۇتقۇن قىلدى. 47 ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانلاردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋېدى، ئۇنىڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. 48 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ بىر قاراقچىنى ئۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى ئۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ 49 مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەددەس يازمىلاردا ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. 50 بۇ چاغدا، ھەممەيلەن ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. 51 يەقەت ئۇچىسىغا كاناپ رەخت يېپىنچاقلىۋالغان بىر يىگىت ئۇنىڭ كەيندىن ئەگىشىپ ماڭدى. ياش ئەسكەرلەر ئۇنى ئۇتۇۋېلىۋېدى، 52 لېكىن ئۇ كاناپ رەختتىن بوشىنىپ، يالىڭاچ پېتى ئۇلاردىن قېچىپ كەتتى. 53 ئەمدى ئۇلار ئەيسانى باش كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. باش كاھىنلار، بارلىق ئاقساقاللار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۇ يەرگە ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى. 54 پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ سارايىدىكى ھويلىنىڭ ئىچگىچە يىراقتىن ئەگىشىپ كەلدى؛ ئۇ قاراۋۇللار بىلەن بىللە ئوتنىڭ نوردىدا ئوتسىنىپ ئولتۇردى. 55 باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلتۈرمەگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدىدى، ئەمما تاپالمىدى. 56 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھچىلىق بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرىگە ئۇدۇل كەلمەيتتى. 57 بەزى ئادەملەر ئورنىدىن ئۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ: 58 ـ بىز ئۇنىڭ: «ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بۇ ئىبادەتخانانى بۇزۇپ تاشلاپ، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان باشقا بىر ئىبادەتخانانى ئۈچ كۈن ئىچىدە ياساپ چىقىمەن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېدى. 59 ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ھەقتىكى گۇۋاھلىقلىرىمۇ بىر-بىرىگە ماس كەلمىدى. 60 ئاندىن باش كاھىن ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسادىن: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 61 لېكىن ئەيسا شۇك تۇرۇپ، ھېچقانداق جاۋاب بەرمىدى. باش كاھىن ئۇنى قىستاپ يەنە ئۇنىڭدىن: ـ سەن مۇبارەك بولغۇچىنىڭ ئوغلى مەسىھمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. 62 شۇنداق، مەن ئۈزۈم، ـ دېدى ئەيسا، ـ ۋە سىلەر كېيىن ئىنسانئوغلىنىڭ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغانلىقىنى ۋە ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كېلىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر. 63 شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 64 ئۇزۇڭلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! ئەمدى بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا بۇيرۇلسۇن، دەپ ھۆكۈم چىقىرىشتى. 65 ئاندىن بەزىلىرى ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشكە باشلىدى، يەنە ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ، مۇنداق: «قېنى، [پەيغەمبەرچىلىك] [قىلىپ] بېشارەت بېرە!» دېيىشتى. قاراۋۇللارمۇ ئۇنى شاپىلاق بىلەن كاچاتلىدى. 66 پېترۇس سارايىنىڭ ئۆۋەنكى ھويلىسىدا تۇرغاندا، باش كاھىننىڭ دېدەكلىرىدىن بىرى كېلىپ، 67 ئىسسىنىپ ئولتۇرغان پېترۇسنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ: ـ سەنمۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىللە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. 68 لېكىن ئۇ تېنىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى بىلمىدىم ھەم چۈشەنمىدىم، ـ دېدى-دە، تاشقىرىغا، دەرۋازىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئولتۇردى. شۇ ئەسىمادا خوراز بىر چىلىدى. 69 ئۇنى يەنە كۆرگەن ھېلىقى دېدەك يەنە ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئۇلاردىن بىرى، ـ دېگىلى تۇردى. 70 [پېترۇس] يەنە ئىنكار قىلدى. بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسقا يەنە: ـ بەرھەق، سەن ئۇلارنىڭ بىرىسەن. چۈنكى سەنمۇ گالىلىيەلىك ئىكەنسەنغۇ؟! ـ دېيىشتى. 71 لېكىن ئۇ قاتتىق قارغىشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ سىلەر دەۋاتقان ھېلىقى ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. 72 دەل شۇ چاغدا خوراز ئىككىنچى قېتىم چىلىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «خوراز ئىككى قېتىم چىلىنغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى؛ ۋە بۇلارنى ئويلاپ يىغلاپ كەتتى.

15 ئەتسى تاڭ ئېتىش بىلەنلا، باش كاھىنلار ئاقساقاللار، تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پۈتكۈل ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، ئەيسانى باغلاپ ئاپىرىپ، [ۋالىي] پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. **2** پىلاتۇس تۇنىكىدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋابەن: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قايتا-قايتىدىن ئەرز-شىكايەتلەرنى قىلىشتى. **4** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن يەنە: ـ جاۋاب بەرمەمسەن؟ قارا، ئۇلار ئۈستۈڭدىن شۇنچىۋالا شىكايەت قىلۋاتىدۇ!؟ ـ دەپ سوردى. **5** بىراق ئەيسا يەنىلا ھېچ جاۋاب بەرمىدى؛ پىلاتۇس بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. **6** ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، خالايىق قايسىبىر مەھبۇسنى تەلەپ قىلسا، ۋالىي ئۇنى قويۇپ بېرەتتى. **7** ئەينى ۋاقىتتا، زىندانىدا بارابباس ئىسملىك بىر مەھبۇس بار ئىدى. ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە توپىلاڭ كۆتۈرگەن ھەمدە توپىلاڭدا قاتىللىق قىلغان نەچچەيلەن بىلەن تەڭ سولانغانىدى. **8** خالايىق چۈقان-سۈرەن سېلىپ ۋالىيدن بۇرۇن ھەمىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى تىلەشتى. **9** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ سىلەر يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى **10** (چۈنكى ئۇ باش كاھىنلارنىڭ ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكنى بىلەتتى). **11** لېكىن باش كاھىنلار خالايىقنى: «يۇنىڭ ئورنىغا، بارابباسنى قويۇپ بەر» دەپ تەلەپ قىلىشقا كۈشكۈرتتى. **12** پىلاتۇس جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ ئۇنداق بولسا، سىلەر «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ ئاتىغان كىشىنى قانداق بىر تەرەپ قىل دەۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. **13** ـ ئۇلار يەنە ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنى كرېستلىگىن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **14** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ نېمە رەزىللىك ئۇتۇكۇزۇپتۇ؟ ـ دېدى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ غالجىرلىشىپ: ـ ئۇنى كرېستلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **15** شۇڭا پىلاتۇس، خالايىقنى رازى قىلماقچى بولۇپ، بارابباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قامچىلاتقاندىن كېيىن، كرېستلەش ئۈچۈن [لەشكەرلىرىگە] تاپشۇردى. **16** ئاندىن لەشكەرلەر ئەيسانى ۋالىي ئوردىسىدىكى سەيناغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە جەم بولۇشقا چاقىردى. **17** ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچىسىغا سۈسۈن رەڭلىك تون كىيدۈرۈشتى، ئاندىن ئۇلار تىكەنلىك شاخچىلاردىن توقۇغان بىر تاجنى بېشىغا كىيگۈزدى. **18** ئاندىن ئۇنى مۇيارەكلەپ: «ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دېيىشتى. **19** ئاندىن بېشىغا قومۇش بىلەن ھەدەپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاراپ تۈكۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا تىز پۈكۈپ، سەجدە قىلىشتى. **20** ئۇلار ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن سۈسۈن تونىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى؛ ئاندىن ئۇلار ئۇنى كرېستلەش ئۈچۈن ئېلىپ چىقىشتى. **21** كۆرىنى شەھىردىن بولغان، سىمون ئىسملىك بىر كىشى يېزىدىن كېلىپ، ئۇ يەردىن ئۇتۇپ كېتىۋاتاتتى (بۇ كىشى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ تاتىسى ئىدى). [لەشكەرلەر] ئۇنى ئۇتۇپ كېلىپ، [ئەيسانىڭ] كرېستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. **22** ئۇلار ئەيسانى گولگوتا (تەرجىمىسى، «باش سۆڭەك») دېگەن يەرگە ئېلىپ كەلدى؛ **23** ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىچىش ئۈچۈن مۇرمەكتى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى قوبۇل قىلمىدى. **24** ئۇلار ئۇنى كرېستلىگەندىن كېيىن، كىيىملىرىنى ئوزۇتارا بۇلۇشۇۋېلىش ئۈچۈن، ھەرقايسىسىنىڭ ئۇلۇشىنى بېكىتىشكە ھەربىر كىيىمنىڭ ئۈستىگە چەك تاشلىدى. **25** ئۇنى كرېستلىگەن ۋاقىت كۈنىنىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى. **26** ئۇنى ئەيبلىگەن شىكايەتنامىدە «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغانىدى. **27** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىنىمۇ كرېستلىدى، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. **28** شۇنداق قىلىپ، مۇقەددەس يازمىلاردىكى: «ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ قاتاردا سانالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **29** ئۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ ئۆھۈي، سەن ئىبادەتخانىنى يۈزۈپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، **30** ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ كرېستىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. **31** باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۈستازلىرىمۇ ئۇنۇتارا شۇنداق مەسخىرە قىلىپ: ـ ئۇ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **32** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بولغان مەسىھ ئەمدى كرېستىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، شۇنى كۆرسەكلا ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىزا ـ دېيىشتى. ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كرېستىلەنگەنلەرمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. **33** ئەمدى [كۈنىنىڭ] ئالتىنچى سائىتى كەلگەندە، پۈتكۈل زېمىنى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى ۋە توققۇزىنچى سائىتىگىچە داۋام قىلدى. **34** توققۇزىنچى سائەتتە ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئېلوئى، ئېلوئى، لاما شاۋاقتانى؟»، مەنىسى: ـ «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. **35** ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: ـ مانا، ئۇ ئىلياس پەيغەمبەرگە ندا قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **36** ئۇلاردىن بىرەيلەن يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر پارچە بۇلۇتنى ئاچچۇق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سېلىپ ئۇنىڭغا ئېچكۈزۈپ: ـ توختاپ تۇرۇڭلار! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] ئۇنى چۈشۈرگىلى كېلەرمىكىن؟ ـ دېدى. **37** ئەيسا قاتتىق ۋارقىردى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. **38** ۋە [شۇ ئەسنادا] ئىبادەتخانىنىڭ ئېچكىرى پەردىسى يۇقىردىن تۈۋەنگە ئىككى پارچە بۇلۇپ يىرتىلدى. **39** ئەمدى ئۇنىڭ ئۇدۇلدا تۇرغان يۈزبېشى ئۇنىڭ قاندا ندا قىلىپ روھىنى قويۇۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېدى. **40** ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرۇۋاتقان بىرنەچچە ئايالىلارمۇ بار ئىدى. ئۇلارنىڭ تارىسدا ماگدالىلىق مەريەم، كىچىك ياقۇپ بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بار ئىدى. **41** ئۇلار ئەسلىدە ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇنىڭغا ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىدى؛ بۇلاردىن باشقا ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا بىرگە كەلگەن يەنە نۇرغۇن ئايالارمۇ [ئۇنىڭ ئەھۋالىغا] قاراپ تۇراتتى. **42** كەچقۇرۇن كىرىپ قالغاندا («تەييارلاش كۈنى»، يەنى شابات كۈنىنىڭ ئالدىنقى كۈنى بولغاچقا)، **43** ئالىي كېڭەشمىنىڭ تولمۇ مۇتىئەۋەر ئەزاسى، ئارىماتىيالىق يۇسۇپ بار ئىدى. ئۇمۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۈتۈۋاتقان بولۇپ، جۈرئەت قىلىپ [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى. **44** پىلاتۇس ئەيسانىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىگە ھەيران بولدى؛ ئۇيۇزبېشىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ ئۆلگىنىگە خېلى ۋاقىت بولدىمۇ، دەپ سوردى. **45** يۈز بېشىدىن تەھۋالنى ئۇققاندىن كېيىن، يۇسۇپقا جەسىتىنى بەردى. **46** يۇسۇپ ئېسىل كاتاپ رەخت سېتىۋېلىپ، جەسىتىنى [كرېستىن] چۈشۈرۈپ كاتاپ رەختتە كېپەنلىدى ۋە ئۇنى قىيادا ئويۇلغان بىر قەبرىگە قويدى؛ ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا بىر تاشنى دوملىتىپ قويدى. **47** ۋە ماگدالىلىق مەريەم بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ئۇنىڭ قويۇلغان يېرىنى كۆرۈۋالدى.

16 شابات كۈنى ئۆتۈشى بىلەنلا، ماگدالىلىق مەريەم، ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىگە سۈرۈش ئۈچۈن خۇشبۇراقلىق يۇيۇملارنى سېتىۋالدى. **2** ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇلار بەك بالدۇر، تاڭ سەھەردە ئورندىن تۇرۇپ، كۈن چىقىشى بىلەن قەبرىگە باردى. **3** ئۇلار ئۆزئارا: «بىزگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى كىم دوملىتىشىپ بېرەر؟» دېيىشتى. **4** لېكىن ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، تاشنىڭ بىر يانىغا دوملىتۇېتىلگىنىنى كۆردى ـ ئەسلىدە ئۇ تاش ناھايىتى يوغان ئىدى. **5** ئۇلار قەبرىگە كىرگەندە، ئوڭ تەرىپتە ئولتۇرغان، ئاق تون كىيگەن، ياش بىر ئادەمنى كۆردى، ۋە قاتتىق دەككە-دۇككىگە چۈشتى. **6** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ دەككە-دۇككىگە چۈشمەڭلار. سىلەر كرېستىلەنگۈچى ناسارەتلىك ئەيسانى ئىزدەۋاتىسىلەر. ئۇ تىرىلدى، ئۇ بۇ يەردە ئەمەس. مانا ئۇلار ئۇنى قويغان جاي! **7** لېكىن بېرىڭلار، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ۋە پېترۇسقا: «ئۇ گالىلىيەگە سىلەردىن ئاۋۋال بارىدىكەن؛ ئۇ سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دەڭلار، ـ دېدى. **8** ئۇلار قەبرىدىن چىقىپلا بەدەر قاچتى. ئۇلارنى تىترەك بېسىپ ھوشىنى يوقتاي دېگەندى؛ بەك قورقۇپ كەتكەچكە، ھېچكىمگە ھېچنېمىنى ئېيتمىدى. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) ئەيسا ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە تىرىلگەندىن كېيىن، ئاۋۋال ماگدالىلىق مەريەمگە كۆرۈندى. ئۇ ئىلىدە ئۇنىڭدىن يەتە جىنى ھەيدىۋەتكەندى. **10** مەريەم چىقىپ، ماتەم تۇتۇپ يىغلىشىپ تۇرغان، بۇرۇن ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارغا خەۋەر بەردى. **11** ئۇنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى ۋە مەريەمگە كۆرۈنگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ئىشەنمىدى. **12** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ

ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان ئىككىيلەنگە باشقا سىياقتا كۆرۈندى. 13 بۇلارمۇ قالغانلارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ئۇلارغا خەۋەر قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار بۇلارغىمۇ ئىشەنمىدى. 14 ئاندىن ئون بىرەيلەن داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالىنىۋاتقاندا، ئۇ ئۇلارغا كۆرۈندى ۋە ئۇلارنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ۋە تاش يۈرەكلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ تىرىلگىنىنى كۆرگەنلەرگە ئىشەنمىگەندى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ پۈتكۈل جاھانغا بېرىپ، يارىتىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىگە خۇش خەۋەرنى جاكارلاڭلار. 16 ئېتىقاد قىلىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغانلار قۇتقۇزۇلىدۇ. ئېتىقاد قىلمىغانلار بولسا گۇناھقا بېكىتىلىدۇ. 17 ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ئىزلىرىغا مۇشۇنداق مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ: ـ ئۇلار مېنىڭ نامىم بىلەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىدۇ، ئۇلار يېڭى تىللاردا سۆزلەيدۇ، 18 ئۇلار يىلانلارنى قوللىرىدا تۇتىدۇ، ھەرقانداق زەھەرلىك نەرسىنى ئىچىسىمۇ، ئۇلارغا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، قوللىرىنى بىمارلارغا تەگكۈزۈپ قويسا، كېسەللىرى ساقايىپ كېتىدۇ. 19 شۇڭا رەب ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. 20 مۇخلىسلار چىقىپ، ھەر يەرگە بېرىپ خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ يۈردى. رەب ئۇلار بىلەن تەڭ ئىشلەپ، سۆز- كالامغا ھەمراھ بولۇپ ئەگەشكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن ئۇنىڭغا ئىسپات بەردى.

لۇقا

1 گەرچە نۇرغۇن ئادەملەر ئارىمىزدا مۇتلەق ئىشەنچلىك دەپ قارالغان ئىشلارنى
توپلاپ يېزىشقا كىرىشكەن بولسىمۇ، **2** (خوددى سۆز-كالامغا باشتىن-ئاخىر تۇز كۆزى
بىلەن گۆزاھچى بولغانلار، شۇنداقلا ئۇنى ساقلاپ يەتكۈزگۈچىلەرنىڭ بىزگە ئامانەت
قىلغان بايانلىرىدەك)، **3** مەنمۇ بارلىق ئىشلارنى باشتىن تەپسىلىي تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن
كېيىن، ئى ھۆرمەتلىك تېئوفىلۇس جانابلىرى، سىلگە بۇ ئىشلارنى تەرتىپى بويىچە يېزىشنى
لايىق تاپتىم. **4** بۇنىڭدىن مەقسىتىم، سىلى قوبۇل قىلغان تەلىملەرنىڭ مۇتلەق ھەقىقەت
ئىكەنلىكىگە جەزم قىلىشلىرى ئۈچۈندۇر. **5** يەھۇدىيە تۆلۈكسىگە پادىشاھ بولغان ھېرود
سەلتەنەت قىلغان كۇنلىردە، «ئابىيا» كاھىنلىق نۆۋىتىدىن بىر كاھىن بار بولۇپ، ئىسمى
زەكەريا ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىمۇ ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئىسمى ئېلىزابىت ئىدى. **6**
ئۇلار ئىككىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەققانىي كىشىلەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن
ئەمر-يەلگىلىمىلىرى بويىچە ئەيىبسىز ماڭاتتى. **7** ئەمما ئېلىزابىت تۇغماس بولغاچقا، ئۇلار
پەرزەنت كۆرمىگەندى. ئۇنىڭ ئۆستىگە ئۇلار ئىككىسى خېلىلا ياشىنىپ قالغاندى.
8 ئۇ تۈز تۇركۈمىدىكى كاھىنلار ئارىسىدا [ئىبادەتخانىدا] نۆۋەتچىلىك ۋەزىپىسىنى خۇدا
ئالدىدا ئادا قىلىۋاتقاندا، **9** [شۇ چاغدىكى] كاھىنلىق ئادەتى بويىچە، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ
«مۇقەددەس جاي»غا كىرىپ خۇشبۇي سېلىشقا مۇيەسسەر بولۇشقا چەك تاشلىغاندا
شۇنداق بولدىكى، چەك ئۇنىڭغا چىقتى. **10** ئەمدى ئۇ خۇشبۇي سېلىۋاتقان ۋاقىتدا،
جامائەت تاشقىرىدا تۇرۇپ دۇئا قىلىشۋاتاتتى. **11** ئۇيۇقسىز پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى
ئۇنىڭغا خۇشبۇيگاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە كۆرۈندى. **12** ئۇنى كۆرگەن زەكەريا ھودۇقۇپ
قورقۇنچقا چۈمۈپ كەتتى. **13** بىراق پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ ئەي زەكەريا، قورقمغىن! چۈنكى
تىلىكىڭ ئىجابەت قىلىندى، ئايالىڭ ئېلىزابىت ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ، سەن ئۇنىڭ
ئىسمىنى يەھيا قويغىن. **14** ئۇ ساڭا شاد-خۇراملىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ دۇنياغا كېلىشى
بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر شادلىنىدۇ. **15** چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۇلۇغ بولىدۇ.
ئۇ ھېچقانداق ھاراق-شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك؛ ھەتتا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى ۋاقتىدن
تارتىپمۇ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان بولىدۇ. **16** ئۇ ئىسرائىلالاردىن نۇرغۇنلىرىنى
پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتۇرىدۇ. **17** ئۇ [رەببىنىڭ] ئالدىدا ئىلياس پەيغەمبەرگە
خاس بولغان روھ ۋە كۈچ-قۇدرەتتە بولۇپ، ئاتىلارنىڭ قەلبلىرىنى بالىلارغا مايىل قىلىپ،
ئىتائەتسىزلەرنى ھەققانىيلارنىڭ ئاقىلانىلىكىگە كىرگۈزۈپ، رەب ئۈچۈن تەييارلانغان
بىر خەلقنى ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ؛ ـ دېدى. **18** زەكەريا بولسا
پەرىشتىدىن: مەنمۇ قېرىپ قالغان، ئايالىممۇ خېلى ياشىنىپ قالغان تۇرسا، بۇ ئىشنى قانداق
جەزم قىلالايمەن؟ ـ دەپ سوردى. **19** پەرىشتە جاۋابەن: ـ مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا
تۇرغۇچى جەبرائىلمەن. ساڭا سۆز قىلىشقا، بۇ خۇش خەۋەرنى ساڭا يەتكۈزۈشكە مەن
ئەۋەتىلدىم. **20** ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بۇ سۆزلىرىمگە
ئىشەنمىگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان كۈنگىچە مانا سەن تىلىڭ
تۇتۇلۇپ، زۇۋانغا كېلەلمەيسەن، ـ دېدى. **21** ئەمدى جامائەت زەكەريانى كۈتۈپ
تۇراتتى؛ ئۇلار ئۇ مۇقەددەس جايدا ئېمە ئۈچۈن بۇنچىۋالا ھايال بولدى، دەپ ھەيران
قالغىلى تۇردى. **22** ئۇ چىققاندا ئۇلارغا گەپ قىلالمىدى؛ ئۇنىڭ ئۇلارغا قول ئىشارەتلىرىنى
قىلىشىدىن، شۇنداقلا زۇۋان سۆزەلمىگەنلىكىدن ئۇلار ئۇنىڭ مۇقەددەس جايدا بىرەر
ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتى. **23** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ
[ئىبادەتخانىدىكى] خىزمەت مۇددىتى تۈگۈشى بىلەنلا، ئۇ ئۆيىگە قايتتى. **24** دەرۋەقە،
بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇنىڭ ئايالى ئېلىزابىت ھاملىدار بولدى، ئۇ بەش ئايغىچە تالا-
تۇزگە چىقماي: **25** «ئەمدى پەرۋەردىگار مېنىڭ ھالىمنى نەزىرىنى چۈشۈرۈپ، مېنى
خالايىق ئارىسىدا نومۇسقا قېلىشتىن خالاس قىلىپ، ماڭا بۇ كۈنلەردە شۇنچىلىك شاپائەت
كۆرسەتتى» ـ دېدى. **26** [ئېلىزابىت ھاملىدار بولۇپ] ئالتە ئاي بولغاندا، پەرىشتە
جەبرائىل خۇدا تەرىپىدىن گالىلىيە تۆلۈكسىدىكى ناسارەت دېگەن بىر شەھەرگە، پاك بىر
قىزنىڭ قېشىغا ئەۋەتىلدى. قىز بولسا داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغان يۈسۈپ
ئىسىملىك بىر كىشىگە دېپىشىپ قويۇلغاندى؛ قىزنىڭ ئىسمى بولسا مەريەم ئىدى. **28**
جەبرائىل ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭغا: ـ سالام ساڭا، ئەي شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغان
قىز! پەرۋەردىگار ساڭا يارداۋۇر! ـ دېدى. **29** ئۇ پەرىشتىنى كۆزگەندە، ئۇنىڭ سۆزىدىن بەك
ھودۇقۇپ كەتتى، كۆڭلىدە بۇنداق سالام سۆزى زادى نېمىنى كۆرسىتىدىغاندۇ، دەپ
ئويلاپ قالدى. **30** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ ئەي مەريەم، قورقمغىن. سەن خۇدا ئالدىدا
شەپقەت تاپقانسەن. **31** مانا، سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن، سەن ئۇنىڭ
ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويىسەن. **32** ئۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغلى
دەپ ئاتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنىڭغا ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىنى ئاتا قىلىدۇ. **33** ئۇ
ياقۇپنىڭ جەمەتى ئۈستىگە مەڭگۈ سەلتەنەت قىلىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى تۈگىمەستۇر،
ـ دېدى. (aiōn g165) **34** مەريەم ئەمدى پەرىشتىدىن: ـ مەن تېخى ئەر كىشىگە
تەگمىگەن تۇرسام، بۇ ئىش قانداقمۇ مۇمكىن بولسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **35** پەرىشتە
ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مۇقەددەس روھ سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ ۋە ھەممىدىن ئالىي
بولغۇچىنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ساڭا سايە بولۇپ بېقىنلىشىدۇ. شۇڭا، سەندىن تۇغۇلىدىغان
مۇقەددەس [پەرزەنت] خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ. **36** ۋە مانا، تۇغقىنىڭ ئېلىزابىتمۇ
ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئوغۇلغا ھاملىدار بولدى، تۇغماس دېيىلگۈچىنىڭ قورساق
كۆتۈرگىنىگە ھازىر ئالتە ئاي بولۇپ قالدى. **37** چۈنكى خۇدا بىلەن ھېچقانداق ئىش
مۇمكىن بولماي قالمايدۇ، ـ دېدى. **38** مەريەم: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېدىكىمەن؛
ماڭا سۆزۈڭ بويىچە بولسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى.
39 مەريەم شۇ كۈنلەردە ئورنىدىن قوپۇپ ئالدىراپ يەھۇدىيە تاغلىق رايونىدىكى بىر
شەھەرگە باردى. **40** ئۇ زەكەريانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئېلىزابىتقا سالام بەردى. **41**
ۋە شۇنداق بولدىكى، ئېلىزابىت مەريەمنىڭ سالىمىنى ئاڭلىغاندىلا، قورسىقىدىكى بوۋاق
ئويناقلاپ كەتتى. ئېلىزابىت بولسا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن
تەتەنە قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ قىز-ئايالالار ئىچىدە بەختلىكتۇرسەن، قورسىقىڭدىكى مېۋىڭ
بەختلىكتۇر! **43** ماڭا شۇنداق [شەرەپ] نەدىن كەلدىكىن، رەببىمنىڭ ئانىسى بولغۇچى
مېنى يوقلاپ كەلدى! **44** چۈنكى مانا، سالىمىڭ قۇلىقىمغا كىرگەندىلا، قورسىقىمدىكى
بوۋاق سۆيۈنۈپ ئويناقلاپ كەتتى. **45** ئىشەنگەن قىز نەقەدەر بەختلىكتۇر، چۈنكى
ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئېيتىلغان سۆز جەزمەن ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ! **46** مەريەمنۇ
خۇش بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ «جېنىم رەببىنى ئۇلۇغلايدۇ، **47** روھىم قۇتقۇزغۇچىم
خۇدادىن شادلاندى، **48** چۈنكى ئۇ دېدىكىنىڭ مىسكىن ھالىنا نەزەر سالدى؛ چۈنكى
مانا، شۇندىن باشلاپ بارلىق دەۋرلەر مېنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، **49** چۈنكى قادىر
بولغۇچى مەن ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇردى، مۇقەددەسىتۇر ئۇنىڭ نامى. **50**
ئۇنىڭ رەھىم-شەپقىتى دەۋرىدىن-دەۋرگىچە ئۆزىدىن قورقىدىغانلارنىڭ ئۈستىدىدۇر، **51**
ئۇ بىلىكى بىلەن كۈچ-قۇدرىتىنى نامايان قىلدى، ئۇ تەكەبىۋارلارنى كۆڭلىدىكى نىيەت-
خىياللىرى ئىچىدىلا تارمار قىلدى. **52** ئۇ كۈچلۈك ھۆكۈمدارلارنى تەختىدىن چۈشۈردى،
پېقىرلارنى ئېگىز كۆتۈردى. **53** ئۇ ئاچلارنى نازى-نېمەتلەر بىلەن تويۇندۇردى، لېكىن
بايلارنى قۇرۇق قول قايتۇردى. **55** ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئېيتقىنىدەك، يەنى ئىبراھىم ھەم
ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈ ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇ ئۆز رەھىم-شەپقىتىنى ئېسىدە تۇتۇپ، قۇلى
ئىسرائىلنا يارىدەمگە كەلدى». (aiōn g165) **56** مەريەم ئېلىزابىتنىڭ يېنىدا ئۈچ ئايچە
تۇرۇپ، ئۆز ئۆيىگە قايتتى. **57** ئېلىزابىتنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ، بىر ئوغۇل
تۇغدى. **58** ئەمدى ئۇنىڭ قولۇم-قوشنىلىرى ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ
ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتىنى ئۇنچە ئېغىزىغا تاقىلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ
شادلاندى. **59** ۋە شۇنداق بولدىكى، بوۋاق تۇغۇلۇپ سەككىز كۈن بولغاندا، خالايىق
بالىنىڭ خەتنىسىنى قىلغىلى كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا زەكەريا دەپ ئاتىسىنىڭ ئىسمىنى
قويماقچى بولۇشتى. **60** لېكىن ئانىسى جاۋابەن: ـ ياق! ئىسمى يەھيا ئاتالسۇن ـ دېدى. **61**
ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىراق ئۇرۇق-جەمەتىڭىز ئىچىدە بۇنداق ئىسىمدىكىلەر يوقتۇ! ـ دېيىشتى.
62 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىنىڭ ئاتىسىدىن پەرزەنتىڭىزگە نېمە ئىسىم قويۇشنى خالايسىز،

دەپ ئىشارەت بىلەن سوراشتى. 63 ئۇ بىر پارچە [موم] تاختاينى ئەكىلىشنى تەلەپ قىلىپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يەھيادۇر» دەپ يازدى. ھەممەيلەن ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 64 شۇئان ئۇنىڭ تاغزىنى ئېچىلدى، ئۇنىڭ تىلى يېشىلىپ، زۇۋانغا كەلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتتى. 65 ئۇلارنىڭ تۆۋىچۇرىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قورقۇنچ باستى، يەھۇدىيە تاغلىق رايونلىرىدا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئەل ئاغزىدا پۇر كەتتى. 66 بۇ ئىشلاردىن خەۋەر تاپقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى كۆڭلىگە پۈكۈپ: «بۇ بالا زادى قانداق ئادەم بولار؟» دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى دەرۋەقە ئۇنىڭغا يار ئىدى. 67 شۇ چاغدا بالىنىڭ تاتىسى زەكەريا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، ۋەھيي-بېشارەتنى يەتكۈزۈپ، مۇنداق دېدى: ـ 68 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى ھۆر قىلدى. 70 ئۇ قەدىمدىن بېرى مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى ئارقىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك، قۇلى بولغان داۋۇتنىڭ جەمەتى ئېچىدىن بىز ئۈچۈن بىر نىجات مۇئگۈزنى ئوستۇرۇپ تۇرغۇزدى، بۇ زات بىزنى دۇشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى ئۆچ كۆرىدىغانلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇچى نىجاتۇر. (aiōn g165) 72 ئۇ شۇ يول بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئىلتىپات ئەيلەپ، مۇقەددەس ئەھدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا بولغان قەسىمنى ئېسىدە تۇتۇپ، بىزنى دۇشمەنلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، بارلىق كۈنلىرىمىزدە ھېچكىمدىن قورقماي، ئۆز ئالدىدا ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققانىيلىق بىلەن، خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدىغان قىلدى. 76 ئەمدى سەن، ئى بالام، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن؛ چۈنكى سەن رەببىنىڭ يوللىرىنى تەييارلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىسەن. 77 ۋەزىپەڭ ئۇنىڭ خەلقىگە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئارقىلىق بولىدىغان نىجاتنىڭ خەۋىرىنى بىلدۈرۈشتۇر؛ 78 چۈنكى خۇدايىمىزنىڭ ئېچى-باغرىدىن ئۇرغۇپ چىققان شەپقەتلەر ۋەجىدىن، قاراڭغۇلۇق ۋە ئۆلۈم كۆلەڭگىسى ئېچىدە ئولتۇرغانلارنى يورۇتۇش ئۈچۈن، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىق يولىغا باشلاش ئۈچۈن، ئەرشتىن تاڭ شەپىتى ئۈستىمىزگە چۈشۈپ يوقلىدى. 80 بالا بولسا ئۇسۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى. ئۇ ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئالدىدا نامايان قىلىنغۇچە چۆللەردە ياشاپ كەلدى.

2

ئەمدى شۇ كۈنلەردە، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەر ئاۋغۇستۇستىن بارلىق خەلقتىن باج ئېلىش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ رويخېتى تىزىملانسۇن دەپ پەرمان چۈشتى. 2 ئۇنىڭ قېنىملىق بۇ نوپۇس تىزىملاش كىرىنىۋۇس سۈرىيە ئۆلكىسىنى ئىدارە قىلىپ ئۇرغان ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلغاندى. 3 شۇنىڭ بىلەن ھەممە ئادەم نوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن ئۆز ئۆز يۇرتلىرىغا قايتىش كېرەك بولدى. 4 يۈسۈپمۇ داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغاچقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇۋاستە ئەۋلادى بولغاچقا، گاللىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەت شەھىردىن ئېلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى، داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم دېگەن شەھەرگە كەتتى. 5 نوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن لايىقى، بولغۇسى ئايالى مەريەمنۇ بىللە باردى. مەريەم ھامىلدار بولۇپ، قورسىقى خېللا يوغىناپ قالغاندى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمدە تۇرغان ۋاقتىدا مەريەمنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ قالدى. 7 بىراق سارايدا ئۇلارغا ئورۇن بولمىغاچقا، مەريەم شۇ يەردە تۇنجى ئوغلىنى تۇغقاندا ئۇنى زاكلاپ، ئېغىلدىكى ئوقۇرغا ياتقۇزدى. 8 شۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى بەزى پادىچىلار دالادا ئوراتتى؛ ئۇلار كېچىچە ئۆزىنە پ، پادىسىغا قارايتتى. 9 ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئوراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ پارلاق شەرىپى ئۇلارنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. ئۇلار ئىنتايىن بەك قورقۇپ كەتتى. 10 بىراق پەرىشتە ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار! چۈنكى مانا، پۈتۈن خەلققە خۇشاللىق بولىدىغان بىر خۇش خەۋەرنى سىلەرگە ئېلان قىلىمەن. 11 چۈنكى بۈگۈن داۋۇتنىڭ شەھىرىدە سىلەر ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى تۇغۇلدى. ئۇ ـ رەب مەسىھىدۇر! 12 [ئۇنى] تېپىشىڭلار [ئۇچۇن] شۇ ئالامەت بولىدۇكى، بوۋاقنى زاكلاتقان ھالدا بىر ئوقۇردا ياتقان پېتىدە تاپىسىلەر، ـ دېدى. 13 بىردىنلا، پەرىشتىنىڭ ئەتراپىدا زور بىر توپ ساماۋى قوشۇندىكىلەر پەيدا بولۇپ، خۇدانى مەدھىيىلەپ: 14 «ئەرشىئەلادا خۇداغا شان-شەرەپلەر بولغاي! يەر يۈزىدە بولسا ئۇ سۆيۈندىغان بەندىلىرىگە ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن!» دېيىشتى. 15 پەرىشتىلەر ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا چىقىپ كېتىۋىدى، پادىچىلار بىر-بىرىگە: ـ بەيت-لەھەمگە يول ئېلىپ، پەرۋەردىگار بىزگە ئۇقتۇرغان، ئەمەلگە ئاشۇرغان بۇ ئىشنى كۆرۈپ كېلەيلى، ـ دېيىشتى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ شەھەرگە بېرىپ، مەريەم بىلەن يۈسۈپنى ۋە ئوقۇردا ياتقان بوۋاقنى ئىزدەپ تاپتى. 17 پادىچىلار [بوۋاقنى] كۆرگەندىن كېيىن، ئۇزلىرىگە ئۇنىڭ ھەققىدە ئېيتىلغان سۆزلەرنى كەڭ تارقىتىۋەتتى. 18 بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى پادىچىلارنىڭ دېگەنلىرىگە ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 19 مەريەم بولسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، چوڭقۇر ئويلىنىپ يۈرەتتى.

20 پادىچىلار كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇچۇن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، مەدھىيە ئوقۇشقان پېتى قايتىشتى؛ بارلىق ئىشلار دەل ئۇلارغا خەۋەرلەندۈرۈلگەندەك بولۇپ چىققاندى. 21 بوۋاقنى خەتنە قىلىش ۋاقتى، يەنى سەككىزىنچى كۈنى توشقاندا، ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويۇلدى. پەرىشتە بۇ ئىسىمنى ئۇ تېخى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدا ئاپىردە بولمايلا قويغاندى. 22 ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەرگە] چۈشۈرۈلگەن قانۇن بويىچە يۈسۈپ بىلەن مەريەمنىڭ پاكلىنىش ۋاقتى توشقاندا ئۇلار بالىنى يەرۋەردىگارغا ئاتاپ تاپشۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى 23 (پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا: «بارلىق تۇنجى ئوغۇل پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس مەنسۇپ ئاتىلىشى كېرەك» دەپ يېزىلغىنىدەك) 24 ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا دېيىلگىنى بويىچە، بىر جۈپ پاختەك ياكى ئىككى كەپتەر باچكىسىنى قۇربانلىققا سۇنۇش كېرەك ئىدى.

25 ۋە مانا شۇ چاغلاردا، يېرۇسالېمدا سىمېئون ئىسملىك بىر كىشى ئوراتتى. ئۇ ھەم ھەققانىي ۋە ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، «ئىسرائىلغا تەسەللى بەرگۈچى»نى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتكەنىدى. مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا يار ئىدى. 26 ئۇ مۇقەددەس روھتىن كەلگەن ۋەھيدىن ئۇزىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈم كۆرمەيدىغانلىقىنى بىلگەنىدى. 27 ئۇ مۇقەددەس روھنىڭ باشلىشى بىلەن ئىبادەتخانىنىڭ [ھويلىلىرىغا] كىردى؛ ئاتا-ئانىسى تەۋراتنا بېكىتىلگەن ئادەتنى بېجىرىش ئۈچۈن بوۋاق ئەيسانى كۆتۈرۈپ كىرگەنده، 28 سىمېئون بوۋاقنى قۇچىقىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ 29 «ئەمدى، ئى ئىگەم، ھازىر سۆزۈڭ بويىچە قۇلۇڭنىڭ بۇ ئالەمدىن خاتىرجەملىك بىلەن كېتىشىگە يول قويغايسەن؛ 30 چۈنكى ئۆز كۆزۈم سېنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى، 31 ئۇنى بارلىق خەلقلەر ئالدىدا ھازىرلىغانسەن، 32 ئۇ ئەلەرگە ۋەھيي بولىدىغان نۇر، ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر!» 33 بالىنىڭ ئاتا-ئانىسى بالا ھەققىدە ئېيتىلغانلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 34 سىمېئون ئۇلارغا بەخت تىلەپ، ئاپىسى مەريەمگە مۇنداق دېدى: ـ مانا! بۇ بالا ئىسرائىلدىكى نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ يىقىلىشى ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ئۈچۈن ئەينىلەندى، شۇنداقلا كىشىلەر قارشى چىقىپ ھاقارەتلەيدىغان، [خۇدانىڭ] بېشارەتلىك ئالامىتى بولدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىدىكى غەرەزلىرى ئاشكارىلىنىدۇ ـ ۋە بىر قىلىچمۇ سېنىڭ كۆكلۈڭگە سانچىلىدۇ! 36 شۇ يەردە ئاشىر قەبىلىسىدن بولغان فانۋئىلنىڭ قىزى ئانا ئىسىملىك خېلى ياشانغان بىر ئايال پەيغەمبەرمۇ بار ئىدى. ئۇ قىز ۋاقتىدا ئەرگە تەگكەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە يىل بىللە ياشاپ، 37 ئاندىن سەكسەن تۆت يىل تۇل ئۇرغان ئىدى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن چىقماي، كېچە-كۈندۈز روزا تۇتۇشلار ۋە دۇئالار بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. 38 ئۇ دەل شۇ يەتتە يېتىپ كېلىپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتتى، ھەمدە يېرۇسالېمدا نىجات-ھۆرلۈكنى كۈتۈۋاتقان بارلىق خالايىققا بالا توغرىسىدا سۆز قىلدى. 39 [يۈسۈپ] بىلەن [مەريەم] تەۋراتنا بېكىتىلگەن بارلىق ئىشلارنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، گاللىيەگە، ئۆز شەھىرى ناسارەتكە قايتتى. 40 بالا بولسا ئۆسۈپ، دانا-ئاقىلانلىك بىلەن تولۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى.

41 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىلى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا يېرۇسالېمغا باراتتى. 42 ئەيسا ئون ئىككى ياشقا كىرگەن يىلى، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، ھېيتنىڭ ئادىتى بويىچە يەنە چىقىپ باردى. 43 ھېيت كۈنلىرىنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ئۇلار ئۆيگە قاراپ كېتىۋاتقاندا، بالا ئەيسا يېرۇسالېمدا قالدى. ئاتا-ئانىسىنىڭ بۇ ئىشتىن خەۋىرى يوق ئىدى، 44 بەلكى ئۇنى سەپەرداش-ھەمراھلىرى بىلەن بىللە كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلاپ، بىر كۈن يول يۈردى. ئاندىن

تۆلار ئۇنى ئۆرۈق-تۇغقانلارى ۋە دوست-بۇرادەرلىرى ئارىسىدن ئىزدەشكە باشلىدى، **45** ئىزدەپ تاپالماي، تۆلار كەينىگە يېنىپ يېرۇسالېمغا بېرىپ يەنە ئىزدىدى. **46** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۈچىنچى كۈنى تۆلار ئۇنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەۋرات تۇستازلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، تۆلارنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاۋاتقان ھەم تۆلاردىن سوئال سوراۋاتقانلىقىنى تۇستىدە تاپتى. **47** ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ چۈشەنچىسىگە ۋە بەرگەن جاۋابلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **48** ئاتا-ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ناھايىتى ھەيرانۇھەس بولۇشتى، ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ۋاي بالام! نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلدىڭ؟ ئاتاڭ ئىككىمىز پارا كەندە بولۇپ سېنى ئىزدەپ كەلدۇق! ـ دېدى. **49** ئۇ تۆلارغا: ـ نېمىشقا مېنى ئىزدىدىڭلار؟ ئەجەبا، مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىشلىرىدا بولۇشۇم كېرەكلىكىمنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. **50** لېكىن تۆلار ئۇنىڭ تۆلارغا ئېيتقىنىنى چۈشەنمىدى. **51** ئاندىن ئۇ تۆلار بىلەن ناسارەتكە قايتىپ ۋە تۆلارنىڭ گېپىگە ئىزچىل بويسۇنۇپتۇ. لېكىن ئانىسى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **52** شۇنداق قىلىپ، ئەيسا ئاقىللىنىلىك-دانالىقتا ۋە قامەتتە يېتىلىپ، خۇدا ۋە كىشىلەر ئالدىدا بارغانسېرى سۆيۈلەكتە ئىدى.

3

رىم ئىمپېراتورى تىبېرىئۇس قەيسەرنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى، پونتىئۇس پىلاتۇس يەھۇدىيە تۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى، ھېرود خان گاللىيە تۆلكىسىنىڭ ھاكىمى، ھېرود خانىنىڭ ئىنىسى فىلىپ خان ئىتۇرىيە ۋە تراخونىتىس تۆلكىسىنىڭ ھاكىمى، لىسانياس خان ئابىلىنىي تۆلكىسىنىڭ ھاكىمى بولغاندا، **2** ماناس ھەم قايافا باش كاھىنلىق قىلىۋاتقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى چۆلدە ياشاۋاتقان زەكەريانىڭ ئوغلى يەھياغا كەلدى. **3** ئۇ ئىئوردان دەرياسى ۋادىسىدىكى بارلىق رايونلارنى كېزىپ، كىشىلەرگە گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۈۋا] «چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشنى باشلىدى. **4** خۇددى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى خاتىرىلەنگەن قىسمىدا پۈتۈلگەندەك: «بايا‌ۋاندا تەۋلىغۇچى بىر كىشىنىڭ: رەببىنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ يوللىرىنى تۈز قىلىڭلار! ـ دېگەن ئاۋازى ئاڭلاندى». **5** بارلىق جىلغىلار تولدۇرۇلىدۇ، بارلىق تاغ-دۆڭلەر پەسلىتىلىدۇ، ئەگرى-توقاي جايلار تۈزلىنىدۇ، ئوڭمۇل-دوڭمۇل يەرلەر تەكشى يوللار قىلىنىدۇ. **6** شۇنداق قىلىپ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى خۇدانىڭ نىجاتىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ! ـ دەپ توۋلايدۇ». **7** يەھيا ئەمدى ئالدىغا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشقا چىققان توپ-توپ خالايىققا: ـ ئەي زەھەرلىك يىلان بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزىپىدىن قېچىڭلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! **8** ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىلەرنى كەلتۈرۈڭلار! ۋە ئۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال ئەيلىمەڭلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى يارىتىپ بېرەلەيدۇ. **9** يالتا ئالىلىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگلەپ قويۇلدى، ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقانداق دەرەخلەر كېسىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ!» ـ دېدى. **10** [ئۇنىڭ ئەتراپىغا] توپلاشقان كىشىلەر ئەمدى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **11** ئۇ جاۋابەن: ـ ئىككى قۆز چاپىنى بار كىشى بىرنى يوق كىشىگە بەرسۇن، يەيدىغىنى بار كىشىمۇ شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. **12** بەزى باجىگىرلارمۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، بىز قانداق قىلىمىز؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئۇ تۆلارغا: ـ بەلگىلەنگەندىن ئارتۇق باج ئالماڭلار، ـ دېدى. **14** ئاندىن بەزى لەشكەرلەرمۇ ئۇنىڭدىن: ـ بىزچۇ، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ تۆلارغا: ـ باشقىلارنىڭ پۇلىنى زوراۋانلىق بىلەن ئېلىۋالماڭلار، ھېچكىمگە يالغاندىن شىكايەت قىلماڭلار ۋە ئىش ھەققىڭلارغا رازى بولۇڭلار، ـ دېدى. **15** ئەمدى خەلق تەقەززالىقتا بولۇپ ھەممەيلەن كۆڭلىدە يەھيا توغرۇلۇق «مەسىھ مۇشۇ كىشىمىدۇ؟» دەپ ئويلاشتى. **16** يەھيا ھەممەيلەنگە جاۋابەن: ـ مەن سىلەرنى دەرۇۋقە سۈۋا چۆمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈرىدۇ. **17** ئۇنىڭ سوروغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ، ئۇ ئۆز خامىنىنى توپا-ساماندىن تەلتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغدايىنى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-سامانىنى ئۆچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. ـ دېدى. **18** ئەمدى شۇنداق كۆپ باشقا ئەسىمەتلەر بىلەن يەھيا خۇش خەۋەرنى خەلققە يەتكۈزدى. **19** [كېيىن]، ھاكىم ھېرود [ئۆگەي] ئاكىسىنىڭ ئايالى ھېرودىيەنى [تارتىۋالغانلىقى] تۈپەيلىدىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بارلىق باشقا رەزىل قىلمىشلىرى ئۈچۈن يەھيا تەرىپىدىن ئەيىبلەنگەن، **20** ھېرود بۇ بارلىق رەزىللىكىنىڭ ئۈستىگە يەنە شۇنى قىلدىكى، يەھيانى زىندانغا تاشلىدى.

21 شۇنداق بولدىكى، ھەممە خەلق يەھيادىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغاندا، ئەيسامۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ئۇ دۇئا قىلىۋاتقاندا، ئاسمانلار يېرىلىپ، **22** مۇقەددەس روھ كەپتەر سىياقدا چۈشۈپ ئۇنىڭ ئۈستىگە قوندى. شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خورسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى.

23 ئەيسا ئۆز [خىزمىتىنى] باشلىغاندا، ئوتتۇزغا كىرىپ قالغاندى. ئۇ (خەقنىڭ نەزىردە) يۇسۇپنىڭ ئوغلى ئىدى، يۇسۇپ خېلىنىڭ ئوغلى، **24** خېلي ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىنىڭ ئوغلى، لاۋي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكي يانىنىڭ ئوغلى، يانناي يۇسۇپنىڭ ئوغلى، **25** يۇسۇپ ماتىتىيانىڭ ئوغلى، ماتىتىيا ئاموسنىڭ ئوغلى، ئاموس ناھۇمنىڭ ئوغلى، ناھۇم ھېسلىنىڭ ئوغلى، ھېسلى ناگگاينىڭ ئوغلى، **26** ناگگاي ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ماتىتىيانىڭ ئوغلى، ماتىتىيا سېمەينىڭ ئوغلى، سېمەي يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يۇدانىڭ ئوغلى، **27** يۇدا يوئاناننىڭ ئوغلى، يوئانان رېسانىڭ ئوغلى، رېسا زەرۇبىبابەلنىڭ ئوغلى، زەرۇبىبابەل سالتىيەلنىڭ ئوغلى، سالاتىيەل نېرىنىڭ ئوغلى، **28** نېري مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكي ئاددىنىڭ ئوغلى، ئاددى قوسامنىڭ ئوغلى، قوسام ئېلمادامنىڭ ئوغلى، ئېلمادام ئېرنىڭ ئوغلى، **29** ئېر يوسەنىڭ ئوغلى، يوسە ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى، ئەلىئېزەر يورىمنىڭ ئوغلى، يورىم ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىنىڭ ئوغلى، **30** لاۋي سىمىئوننىڭ ئوغلى، سىمىئون يەھۇدانىڭ ئوغلى، يەھۇدا يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يوناننىڭ ئوغلى، يونان ئەلىئاقىمنىڭ ئوغلى، **31** ئەلىئاقىم مېلېئاىنىڭ ئوغلى، مېلېئام مەننانىڭ ئوغلى، مەننا ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتا ناتاننىڭ ئوغلى، ناتان داۋۇتنىڭ ئوغلى، **32** داۋۇت يەسسەنىڭ ئوغلى، يەسسە ئوبەدنىڭ ئوغلى، ئوبەد بوئازنىڭ ئوغلى، بوئاز سالمونىڭ ئوغلى، سالمون ناھشوننىڭ ئوغلى، ناھشون ئامىنادابنىڭ ئوغلى، **33** ئامىناداب ئارامنىڭ ئوغلى، ئارام ھېزروننىڭ ئوغلى، ھېزرون پەرەزنىڭ ئوغلى، پەرەز يەھۇدانىڭ ئوغلى، **34** يەھۇدا ياقۇپنىڭ ئوغلى، ياقۇپ ئىسھاقنىڭ ئوغلى، ئىسھاق ئىبراھىمنىڭ ئوغلى، ئىبراھىم تەراھنىڭ ئوغلى، تەراھ ناھورنىڭ ئوغلى، **35** ناھور سېرۇگنىڭ ئوغلى، سېرۇگ راغئۇنىڭ ئوغلى، راغئو پەلەگنىڭ ئوغلى، پەلەگ ئېبەرنىڭ ئوغلى، ئېبەر شېلاھنىڭ ئوغلى، **36** شېلاھ قائىنانىڭ ئوغلى، قائىنان ئارپاخشادنىڭ ئوغلى، ئارپاخشاد شەمنىڭ ئوغلى، شەم نۇھنىڭ ئوغلى، نۇھ لەمەخنىڭ ئوغلى، **37** لەمەخ مەتۇشەلاھنىڭ ئوغلى، مەتۇشەلاھ ھانوخنىڭ ئوغلى، ھانوخ يارەدنىڭ ئوغلى، يارەد ماھالالىلنىڭ ئوغلى، ماھالالىل قېنانىنىڭ ئوغلى، **38** قېنان ئېنوشنىڭ ئوغلى، ئېنوش سېتنىڭ ئوغلى، سېت ئادەمئاتىنىڭ ئوغلى، ئادەمئاتا بولسا، خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى.

4

ئاندىن ئەيسا مۇقەددەس روھقا تولۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن قايتىپ كېلىپ، روھ تەرىپىدىن چۆل-بايا‌ۋاننىغا ئېلىپ بېرىلدى. **2** ئۇ ئۇ يەردە قىرىق كۈن ئىبلىس تەرىپىدىن سىنالدى. ئۇ بۇ كۈنلەردە ھېچنەرسە يېمىدى. كۈنلەر ئايلاغىشاندا، ئۇنىڭ قورسىقى تازا ئاچقىنىدى. **3** ئەمدى ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ سەن ئەگەر خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشقا: «نانغا ئايلان!» دەپ بۇيرۇغىن ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەربىر سۆزى بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. **5** ئىبلىس يەنە ئۇنى ئېگىز بىر تاغقا باشلاپ چىقىپ، بىر دەقىقە ئىچىدە دۇنيادىكى بارلىق دۆلەتلەرنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. **6** ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ھەممىسىنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق شانۇشەۋكەتلەرنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن؛ چۈنكى بۇلار ماڭا تاپشۇرۇلغان، مەن ئۇنى كىمگە بېرىشنى خالىسام، شۇنىڭغا بېرىمەن. **7** ئەگەر باش قويۇپ ماڭا سەجدە قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭكى بولىدۇ، ـ دېدى. **8** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا قۇللۇقىدا بول!» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. **9** ئاندىن ئىبلىس ئۇنى

يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى ۋە ئۇنى ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ: ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، تۆزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! **10** چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] تۆز پەرىشتىلىرىگە سېنى قوغداش ھەققىدە ئەمر قىلدۇ»؛ **11** ۋە، «پۇتۇڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، تۆلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. **12** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «[تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ يېزىلغان، ـ دېدى. **13** ئىبلىس بارلىق سىناشلارنى ئىشلىتىپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنى ۋاقتىنچە تاشلاپ كېتىپ قالدى. **14** ئەيسا روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئېچىدە گالىلىيە تۆلۇكىسىگە قايتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. **15** ئۇ تۆلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرگىلى تۇردى ۋە تۆلارنىڭ تۆلۈغلاشلىرىغا سازاۋەر بولدى. **16** ئۇ تۆزى بېقىپ چوڭ قىلىنغان يۇرتى ناسارەتكە كېلىپ، شابات كۈنى ئادەتىگىدەك سىناگوگقا كىردى ۋە شۇنداقلا [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇشقا تۇرە تۇردى **17** ۋە ئەۋراتتىكى «يەشايا» دېگەن قىسىم ئۇنىڭغا تاپشۇرۇلدى. ئۇ تورام يازمىنى ئېچىپ، مۇنۇ سۆزلەر يېزىلغان يەرنى تېپىپ ئوقۇدى: **18** ـ «پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى ئۇ مېنى يوقسۇللارغا خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھ قىلدى. ئۇ تۇتقۇنلارغا ئازادلىقنى، ۋە كورلارغا كۆرۈش شىپاسىنى جاكارلاشقا، ئېزىلگەنلەرنى خالاس قىلىشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلنى جاكارلاشقا مېنى ئەۋەتتى». **20** ئۇ يازمىنى تۈرۈۋېتىپ، سىناگوگ خىزمەتچىسىگە قايتۇرۇپ بېرىپ، ئولتۇردى. سىناگوگا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزلىرى ئۇنىڭغا تىكىلىپ تۇراتتى. **21** ئۇ كۆپچىلىككە: ـ مانا بۇ ئايەت بۈگۈن قۇلىقىڭلارغا ئاڭلانغىندا ئەمەلگە ئاشىرۇلماقتا، ـ دېدى. **22** ھەممىسى ئۇنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىشىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان شاپائەتلىك سۆزلىرىگە ھەيران قېلىشىپ: ـ بۇ يوسۇپنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **23** ئۇ تۆلارغا: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر ماڭا «ئەي تېۋىپ، ئاۋۋال تۆزۈڭنى ساقلايت!» دېگەن تەمسىلنى كەلتۈرۈپ، «خەۋەر تاپقىنىمزدەك، كەپەرناھۇم شەھىرىدە نېمە ئىشلار يۈز بەرگەن بولسا، مۇشۇ يەردىمۇ، تۆز يۇرتۇڭدىمۇ شۇلارنى كۆرسەتمەمسەن؟» دەۋاتىسىلەر، ـ دېدى. **24** ـ بىراق شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ھېچقانداق پەيغەمبەر تۆز يۇرتى تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنغان ئەمەس. **25** مەن سىلەرگە شۇ ھەققەتنى ئەسلىتمەنكى، ئىلياس [پەيغەمبەر]نىڭ ۋاقتىدا، ئاسمان ئۈچ ئېل ئالتە ئاي ئېتىلىپ، دەھشەتلىك بىر قەھەتچىلىك بارلىق زېمىنى باسقاندا، ئىسرائىلدا نۇرغۇن تۇل ئاياللار بار ئىدى؛ **26** بىراق ئىلياس تۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ قېشىغا ئەمەس، بەلكى زىدوننىڭ زارەفات شەھىرىدىكى بىر تۇل ئايالنىڭ قېشىغىلا ئەۋەتىلگەن. **27** ۋە [شۇنىڭغا ئوخشاش]، ئېلىشا پەيغەمبەرنىڭ ۋاقتىدا، ئىسرائىلدا ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلار نۇرغۇن بولسىمۇ، لېكىن سۈرىيەلىك نائاماندىن باشقا، ھېچقايسىسى ساقايتىلغان ئەمەس! ـ دېدى. **28** سىناگوگدىكىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ھەممىسى قاتتىق غەزەپلەندى؛ **29** ئورندىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىپ، شۇ شەھەر جايلاشقان تاغنىڭ لېۋىگە ئەچىقىپ، تىك ياردىن تاشلىۋەتمەكچى بولۇشتى. **30** لېكىن ئۇ تۆلارنىڭ تارىسىدىن بىمالال ئۆتۈپ، تۆز يولىغا چىقىپ كەتتى. **31** ئۇ گالىلىيە تۆلكىسىنىڭ كەپەرناھۇم دېگەن بىر شەھىرىگە چۈشتى، ئۇ يەردە شابات كۈنلىرىدە خەلققە تەلىم بېرەتتى. **32** تۆلار ئۇنىڭ تەلىمگە ھەيران قېلىشتى، چۈنكى ئۇنىڭ سۆزى تولىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى. **33** ئەمدى سىناگوگا ناپاك جىننىڭ روھى چاپلاشقان بىر كىشى بولۇپ، [ئۇنىڭكى جىن] قاتتىق ئاۋازدا: **34** ـ ئەي ناسارەتلىك ئەيسا، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كاربىڭ؟! بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. **35** لېكىن ئەيسا جىنغا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم! ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېدىدى، جىن ھېلىقى ئادەمنى خالايىق ئوتتۇرىسىدا يىقىتىۋېتىپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ زەرەر يەتكۈزمىدى. **36** ھەممەيلەن ئۇنىڭدىن قاتتىق ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىش! ئۇ دەرۋەقە ھوقۇق ۋە قۇدرەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلسىلا، تۆلار چىقىپ كېتىدىكەن، ـ دېيىشتى. **37** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. **38** ئەيسا سىناگوگتىن چىقىپ، سىمونىنىڭ

تۇيىگە كىردى. لېكىن سىمونىنىڭ قېينىتاسىنى ئېغىر تەپ كېسىلى بولۇپ قالغانىدى؛ تۆلار ئەيسادىن ئۇنىڭ ھاجىتىدىن چىقىشىنى ئۆتۈندى. **39** ئۇ تاياللىنىڭ بېشىدا تۇرۇپ، تەپكە تەنبىھ بېرىۋىدى، تەپ شۇئان ئۇنىڭدىن كەتتى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، تۆلارنى كۈتۈشكە باشلىدى. **40** كۈن پېتىشى بىلەنلا، كىشىلەر ھەرخىل كېسەللەرگە گىرىپتار بولغان بىيقىنلىرى بولسىلا، تۆلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ تۆلارغا بىر-بىرلەپ قولىنى تەگكۈزۈپ، تۆلارنى ساقايتتى. **41** كىشىلەرگە چاپلاشقان نۇرغۇن جىنلار تۆلاردىن چىقىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلى!» دەپ توۋلاپ كېتەتتى. لېكىن ئۇ تۆلارغا تەنبىھ بېرىپ، سۆز قىلدىشغا يول قويمىدى؛ چۈنكى تۆلار ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. **42** كۈن چىقىشى بىلەن، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، پىنھان بىر جايغا كەتتى. بىراق توپ-توپ خالايىق ئۇنى ئىزدەپ يۈرەتتى؛ تۆلار ئۇنى تاپقاندا ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى ئارىمىزدا قالسۇن دەپ كېتىشىدىن توسماقچى بولۇشتى. **43** لېكىن ئۇ تۆلارغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى باشقا شەھەر-يېزىلارغىمۇ يەتكۈزۈشۈم كېرەك؛ چۈنكى مەن دەل بۇ ئىشقا ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ گالىلىيەدىكى سىناگوگلاردا تەلىم بېرىپ يۈرۈۋەردى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئۇ گىننىسارەت كۆلىنىڭ بويىدا تۇرغاندا، خالايىق خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ قىستىلىشىپ تۇراتتى. **2** ئۇ كۆل بويىدا تۇرغان ئىككى كېمىنى كۆردى. بېلىقچىلار بولسا كېمىدىن چۈشۈپ، [قىرغاقتا] تورلىرىنى يۇيۇشۇۋاتاتتى. **3** ئۇ كېمىلەردىن بىرىگە، يەنى سىمونىنىڭكىگە چىقىپ، ئۇنىڭدىن كېمىنى قىرغاقتىن سەل يىراقلىتىشنى ئىلتىماس قىلدى. ئاندىن ئۇ كېمىدە ئولتۇرۇپ توپ-توپ خالايىققا تەلىم بەردى. **4** سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ سىمونغا: ـ كېمىنى چوڭقۇرراق يەرگە ھەيدەپ بېرىپ، بېلىقلارنى تۇتۇشقا تورلىرىڭلارنى سېلىڭلار، ـ دېدى. **5** سىمون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بىز پۈتۈن كېچىچە جاپا تارتىپ ھېچ نەرسە تۇتالمىدۇق. بىراق سېنىڭ سۆزۈڭ بىلەن تورنى سالسام سالاي، دېدى. **6** ئۇلار شۇنداق قىلىۋىدى، نۇرغۇن بېلىقلار تورغا چۈشتى؛ تور سۈكۈلۈشكە باشلىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باشقا كېمىدىكى شېرىكلىرىنى ياردەمگە كېلىشكە ئىشارەت قىلىشتى. ئۇلار كېلىپ، [بېلىقلارنى] ئىككى كېمىگە لىق قاچىلىۋىدى، كېمىلەر چۆكۈپ كېتەي دەپ قالدى. **8** سىمون پېترۇس بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئەيسانىڭ تىزلىرى ئالدىدا يېقىلىپ: ـ مەندىن يىراقلاشقايسەن، ئې رەب! چۈنكى مەن گۇناھكارمەن! ـ دېدى. **9** چۈنكى بۇنچە كۆپ بېلىق تۇتۇلغانلىقىدىن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق ھەمراھ بولغانلارنى ھەيرانلىق باسقانىدى. **10** ۋە سىمونىنىڭ شېرىكلىرى ـ زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننامۇ ھەم شۇنداق ھەيران قالدى. ئەمدى ئەيسا سىمونغا: ـ قورقمىغىن، بۇنىڭدىن كېيىن سەن ئادەم تۇتقۇچى بولىسەن ـ دېدى. **11** تۆلار كېمىلەرنى قىرغاقتا چىقىرىپ، ھەممە نەرسىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **12** شۇنداق بولدىكى، ئۇ شەھەر-يېزىلارنىڭ بىرىدە بولغاندا، مانا بۇ شۇ يەردە، پۈتۈن بەدىنى ماخاۋ بېسىپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ئۇنىڭ ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، ئەگەر سەن خالىساڭ، مېنى ساقايتىپ پاك قىلالايسەن! ـ دەپ يالۋۇردى. **13** ئەيسا قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاكلانغىن! ـ دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى دەرھال ئۇنىڭدىن كەتتى.

14 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۇدۇل بېرىپ كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، تۆلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغاندەك ئۆزۈڭنىڭ ساقايتىلغانلىقىڭ ئۈچۈن بىر [قۇربانلىقنى] سۇنغىن، ـ دېدى. **15** لېكىن ئۇ توغرىسىدىكى خەۋەر تېخىمۇ تارقىلىپ يۈر كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاش ۋە ئۆز ئاغرىق-كېسەللىرىنى ساقايتىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىپ كېلەتتى. **16** ھالبۇكى، ئۇ پات-پات تۇلاردىن چېكىنىپ چۆللۈك يەرلەرگە بېرىپ دۇئا قىلاتتى. **17** شۇ كۈنلەرنىڭ بىردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تەلىم بېرىۋاتقاندا، يېنىدا پەرىسىيلەر ۋە تەۋراتنى ئەھىللىرى ئولتۇراتتى. تۆلار گالىلىيە، يەھۇدىيە تۆلكىلىرىنىڭ ھەرقايسى يېزا-قىشلاقلىرى ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەندى. پەرۋەردىگارنىڭ كېسەللەرنى ساقايتىش كۈچى-

قۇدرىتى تۇنىڭغا يار بولدى. 18 شۇ پەيتتە، مانا بىرقانچە كىشى زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى كۆتۈرۈپ كەلدى. تۇلار ئۇنى تۇنىڭ ئالدىغا ئەكىرىشكە ئىنتىلىشتى. 19 بىراق ئادەملەرنىڭ تولىلىقىدىن كېسەلنى ئەكىرىشكە ئامال تاپالمای، تۇلار تۇگرىگە ئېلىپ چىقىپ، تۇگىدىكى كاھىشلارنى ئېچىپ، كېسەلنى تۇرىنىڭ ئىچىگە زەمبىلدە ياتقان ھالدا خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا، ئەيسانىڭ ئالدىغا چۈشۈردى. 20 تۇ تۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ [پالەچكە]: ـ بۇرادەر، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى! ـ دېدى. 21 تەۋرات تۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر كۆڭۈللىرىدە: ـ بۇنداق كۈپۈرلۈق سۆزلىگەن بۇ ئادەم كىمدۇر؟! خۇدادىن باشقا گۇناھلارنى كەچۈرەلەيدىغان كىم بار؟ ـ دەپ ئويلاشتى. 22 بىراق ئەيسا تۇلارنىڭ كۆڭلىدە ئەيىب ئىزدەشلىرىنى بىلىپ يېتىپ، جاۋابەن: ـ سىلەر كۆڭۈلۈڭلاردا نېمىشقا ئەيىب ئىزدەيسىلەر؟ 23 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ يا كى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ 24 شەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىگلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ساكا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، ئورنۇڭنى يىغىشتۇرۇپ ئۆيۈڭگە قايت! ـ دەپ بۇيرۇدى. 25 ھېلىقى ئادەم دەرھال تۇلارنىڭ ئالدىدا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، تۇزى ياتقان زەمبىلنى ئېلىپ، خۇدانى ئۇلۇغلىغىنىچە ئۆيىگە قايتتى. 26 ھەممەيلەننى دەھشەتلىك ھەيرانلىق باستى، تۇلار خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ، قورقۇنچىقا چۆمگەن ھالدا: ـ بىز بۇگۈن تىلسىمات ئىشلارنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. 27 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ يولغا چىقىپ، لاۋۋىي ئىسىملىك بىر باجگىرنى كۆردى. ئۇ باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماكا ئەگەشكىن! ـ دېدى. 28 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 29 لاۋۋىي ئۆيىدە ئۇنىڭغا كاتتا بىر زىياپەت بەردى. ئۇلار بىلەن زور بىر توپ باجگىرلار ۋە باشقىلارمۇ شۇ يەردە ھەمداستىخان بولغانىدى. 30 بىراق پەرىسىيلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئېقىمىدىكى تەۋرات تۇستازلىرى غۇدۇڭشۇپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ سىلەر نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىسىلەر؟! ـ دەپ ئاغرىنىشتى. 31 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى كېسەل ئادەملەر تېۋىپقا موھتاجدۇر. 32 مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى توۋىغا چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. 33 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى دائىم روزا تۇتۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىدۇ، پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ يەپ-ئىچىپلا يۈرىدىغۇ! ـ دەپ سوراشتى. 34 ئۇ ئۇلارغا: ـ تويى بولۇۋاتقان يىگىت تويدا توي مېھمانلىرى بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا ئۇلارنى روزا تۇتقۇزالامسىلەر؟ 35 ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈنلەردە روزا تۇتىدۇ. 36 ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىلمۇ كەلتۈردى: ـ ھېچكىم يېڭى كۆگلەكتىن يىرتىپ، ئۇنى كونا كۆگلەككە ياماق قىلمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى كۆگلەكنىمۇ يىرتقان بولىدۇ، شۇنداقلا يېڭىدىن ئالغان ياماقنۇ كونا كۆگلەككە ماس كەلمەيدۇ. 37 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى شارابنىڭ [كۆپۈشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. 38 شۇڭا يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىش كېرەك، شۇنداقتا ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. 39 ئۇنىڭ تۇستىگە، ھېچكىم كونا شارابتىن كېيىن يېڭىسىنى ئېچىشنى خالىمايدۇ، چۈنكى ئۇ: «بولدى، كونىسى ياخشى!» دەيدۇ.

6

ئىككىنچى «مۇھىم شابات كۈنى»، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈۋېلىپ، ئالىقىندا ئۇۋۇلاپ يەۋاتاتاتتى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن بەزى پەرىسىيلەر ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا شابات كۈنى تەۋراتنا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 3 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر ھەتتا داۋۇت [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ 4 دېمەك، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، [تەۋراتنا] كاھىنلاردىن باشقا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يېيىشى چەكلەنگەن «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ] ئېلىپ يېگەن ۋە ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن ـ دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئاخىرىدا ئۇ تۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى. 6 يەنە بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ سىناگوگىغا كىرىپ تەلىم بېرىۋاتاتتى. سىناگوگىدا ئوڭ قولى يېگەلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. 7 ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر ئىشنى ئىزدەپ تاپايلى دەپ، ئۇنىڭ شابات كۈنىمۇ كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرۈشەتتى. 8 بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ، قولى يېگەلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئورتىغا چىققىن! ـ دېۋىدى، ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن قوپۇپ شۇ يەردە تۇردى. 9 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ سىلەردىن سوراپ باقايچۇ، تەۋراتقا ئۇيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، يا كى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ يا كى جانغا زامىن بولۇشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 10 ئۇ تراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە نەزەر سالغاندىن كېيىن، ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ شۇنداق قىلىشى بىلەنلا قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش بولدى. 11 لېكىن ئۇلار غەزەپتىن ھوشىنى يوقتىپ، ئەيسانا قاندىق قاتىلىق تۇرغۇش توغرىسىدا مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى. 12 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ دۇئا قىلىشقا تاغقا چىقتى ۋە ئۇ يەردە خۇداغا كېچىچە دۇئا قىلدى. 13 تاڭ ئاتقاندا، مۇخلىسلىرىنى ئالدىغا چاقىرىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئون ئىككىيلەننى تاللاپ، ئۇلارنى رىسۇل دەپ ئاتىدى. 14 ئۇلار: سىمون (ئەيسا ئۇنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىغان) ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرىياس، ياقۇپ ۋە يۇھاننا، فىلىپ ۋە بارتولومای، 15 ماتىتا ۋە توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون، 16 ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە كېيىن ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوتلار ئىدى. 17 ئەيسا [رىسۇللىرى] بىلەن تاغدىن چۈشۈپ، بىر تۈزلەڭلىكتە تۇراتتى. شۇ يەردە نۇرغۇن مۇخلىسلىرى ھەمدە پۈتكۈل يەھۇدىيە تۈلكىسىدىن ۋە يېرۇسالېمدىن، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىگە قارايدىغان دېڭىز بويىدىكى يۇرتلاردىن توپ-توپ كىشىلەر يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاش ۋە كېسەللىرىگە شىپالىق ئىزدەش ئۈچۈن كەلگەنىدى. 18 ناپاك روھلاردىن ئازابلانغانلارمۇ شىپالىق تېپىشتى. 19 بۇ توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭغا تەگكۈزۈۋېلىشقا ئىنتىلەتتى، چۈنكى كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە شىپالىق بېرىۋاتاتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ «مۇبارەك، ئەي يوقسۇللار! چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرنىڭكىدۇر. 21 مۇبارەك، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلار! چۈنكى سىلەر تولۇق تويۇنىسىلەر. مۇبارەك، ئەي يىغلاۋاتقانلار! چۈنكى كۈلىدىغان بولىسىلەر. 22 كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ۋەجىدىن سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەرنى تۈزلىرىدىن چەتكە قاقسا، سىلەرگە تۆھمەت-ھاقارەت قىلسا، نامىڭلارنى رەزىل دەپ قارغىسا، سىلەرگە مۇبارەك! 23 شۇ كۈنى شادلىنىپ تەنتەنە قىلىپ سەكرەڭلار. چۈنكى مانا، ئەرشتە بولغان ئىشلىرىڭلار زوردۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى [پۈرۈنقى] پەيغەمبەرلەرگىمۇ ئوخشاش ئىشلارنى قىلغان. 24 ـ لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بايلار! چۈنكى سىلەر ئاللىقاچان راھەت-پاراغىتىڭلارغا ئىگە بولدۇڭلار! 25 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارنى توپۇنغانلار! چۈنكى سىلەر ئاچ قالىسىلەر. ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي كۈلۈۋاتقانلار! چۈنكى ھازا تاۋۇتۇپ يىغلايسىلەر. 26 ھەممەيلەن سىلەرنى ياخشى دېگەندە، ھالىڭلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ [پۈرۈنقى] ساختا پەيغەمبەرلەرگە شۇنداق قىلغان». 27 ـ بىراق ماكا قۇلاق سالغان سىلەرگە شۇنى ئېيتىمۇ قويايكى، دۈشمەنلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەرگە تۆچ بولغانلارغا ياخشىلىق قىلىڭلار. 28 سىلەرنى قارىغانلارغا بەخت تىلەڭلار، سىلەرگە يامان مۇئامىلىدە بولغانلارغىمۇ دۇئا قىلىڭلار. 29 بىرسى مەڭزىڭگە تۇرسا، ئىككىنچى مەڭزىڭنىمۇ تۆتۈپ بەر؛ بىرسى چاپىنىڭنى ئېلىۋالمەن دېسە، كۆڭلىڭنىمۇ ئايماي بەرگىن. 30 بىرسى سەندىن بىرنېمە تىلىسە، ئۇنىڭغا بەرگىن. بىرسى سېنىڭ بىرەر نەرسىڭنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنى قايتۇرۇپ بېرىشنى سورىما. 31 باشقىلارنىڭ ئۆزۈڭلارغا قاندىق مۇئامىلە قىلىشنى ئۈمىد قىلىساڭلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار. 32 ئەگەر سىلەر ئۆزۈڭلارنى ياخشى كۆرگەنلەرگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، ئۇنداقلا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئۆزىنى ياخشى كۆرگەنلەرگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىدىغۇ. 33 ئەگەر

سلەر تۆزۈكلارغا ياخشىلىق قىلغانلارغىلا ياخشىلىق قىلساكلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! **34** ئەگەر سىلەر قەرزنى «چوقۇم قايتۇرۇپ بېرىدۇ» دەپ ئويلىغانلارغا بەرسەكلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئەينەن قايتۇرۇپ ئالىمىز دەپ باشقا گۇناھكارلارغا قەرز بېرىدىغۇ! **35** لېكىن سىلەر بولساكلار، دۈشمەنلىكلارغىمۇ مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، باشقىلارغا ئۈتنە بېرىڭلار ۋە «ئۇلار بىزگە بېرنېمە قايتۇرىدۇ» دەپ ئويلىماڭلار. شۇ چاغدا، ئىنئامىڭلار زور بولىدۇ ۋە سىلەر ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ تۆزكورلارغا ۋە رەزىللەرگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىدۇ. **36** ئاتاكلار مېھرىبان بولغىنىدەك سىلەرمۇ مېھرىبان بولۇڭلار. **37** ـ باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمەڭلار. بولمىسا، سىلەر [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئۇچرايسىلەر. باشقىلارنى گۇناھقا بېكىتمەڭلار ۋە سىلەرمۇ گۇناھقا بېكىتىلمەيسىلەر. باشقىلارنى كەچۈرۈڭلار ۋە سىلەرمۇ كەچۈرۈم قىلىنىسىلەر. **38** بېرىڭلار ۋە سىلەرگىمۇ بېرىلىدۇ ـ ھەتتا چوڭ ئۆلچىگۈچىكە لىق چىكىلىپ، سىلىكىپ تولدۇرۇلۇپ ئۈستىدىن تېشىپ چۈشكىدەك دەرىجىدە قوينۇڭلارغا تۆكۈپ بېرىلىدۇ. سىلەر باشقىلارغا قانداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بەرسەكلار، سىلەرگىمۇ شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بېرىلىدۇ. **39** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا تەمسىل ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ قارىغۇ قارىغۇنى يېتىلەپ ماڭالامدۇ؟ ئۇنداق قىلسا، ھەر ئىككىسى ئورەككە چۈشۈپ كەتمەمدۇ؟ **40** مۇخلىس ئۇستازىدىن ئۈستۈن ئۇرمايدۇ؛ لېكىن تاكامۇلاشتۇرۇلغىنى ئۈستازىغا ئوخشاش بولىدۇ. **41** ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆزۈڭدىكى لېمنى يېقىپالمايسەن؟! **42** سەن قانداقمۇ ئۆز كۆزۈڭدە ئۇرغان لېمنى كۆرمەي ئۇرۇپ بۇرادىرىڭغا: «قېنى، كۆزۈڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟! ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال ئۆزۈڭنىڭ كۆزىدىكى لېمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. **43** چۈنكى ھېچقانداق ياخشى دەرەخ يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **44** ھەرقانداق دەرەخنى بەرگەن مېۋىسىدىن پەرق قىلىدىغان بولىدۇ. چۈنكى تىكەندىن ئەنجۈرنى ئۈزگىلى بولماس، ياتاقتىن ئۈزۈم ئۈزگىلى بولماس. **45** ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ؛ رەزىل ئادەم قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ. چۈنكى قەلب نېمىگە تولدۇرۇلغان بولسا، ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. **46** ـ سىلەر نېمىشقا مېنى «رەب! رەب!» دەيسىلەر-يۇ، بىراق سىلەرگە ئېيتقانلىرىمغا ئەمەل قىلمايسىلەر؟ **47** ئەمىسە، مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان ھەركىمنىڭ كىمگە ئوخشىغانلىقىنى سىلەرگە كۆرسىتىپ بېرەي. **48** ئۇ خۇددى چوڭقۇر كولاپ، ئۆلىنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئۇرۇلغىنى بىلەن، ئۆنى مىدىر-سىدىر قىلالمىدى، چۈنكى ئۇ پۇختا سېلىنغان. **49** لېكىن سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۆلىسز ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە ئۇرۇلۇشى بىلەن ئۇ ئۆرۈلۈپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۆرۈلۈشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى!

7

ئەيسا كۆپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەپەرناھۇم شەھىرىگە [قايتا] كىردى. **2** ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈزبېشىنىڭ ئەتىۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سەكراتتا ياتاتتى. **3** يۈزبېشى ئەيسانىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپ، بىرنەچچە يەھۇدىي ئاقساقالنى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ كېلىپ قۇلىنى قۇتقۇزۇشنى ئۈچۈن ئۇتۇنۇشكە ئەۋەتتى. **4** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى تىلىگۈچى بولسا، تىلىكنى ئىجابەت قىلىشىڭىزغا ھەقىقەتەن ئەرزىيدىغان ئادەم. **5** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەتتا بىز ئۈچۈن بىر سىناگوگنى سېلىپ بەردى، ـ دەپ جىددىي قىيابەتتە ئۇتۇنۇشتى. **6** ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى. بىراق ئۇيىگە ئاز قالغاندا، يۈزبېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرنەچچە دوستىنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: ـ «تەقسىر، ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلمىسىلا، ئۆزلىرىنىڭ تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشلىرىگە ئەرزىمەيمەن. **7** شۇنۇڭ ئۈچۈنمىمۇ سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم. سىلى پەقەت بىر ئېغىز سۆز قىلىپ قويىسلا، قۇلۇم ساقىيىپ كېتىدۇ. **8** چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، قول ئاستىمدىمۇ لەشكەرلىرىم بار. بىرىگە بار دېسەم باردۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ؛ قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ». **9** ئەيسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ [يۈزبېشىغا] تەئەججۈبلەندى. ئۇ بۇرۇلۇپ كەينىگە ئەگەشكەن خالايىققا: دەرۋەقە، ھەتتا ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى تاپالمىغانىدىم! ـ دېدى. **10** يۈزبېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل بولغان قۇلنىڭ سەللىمازا ساقايغانلىقىنى كۆزدى. **11** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ نائىن دېگەن بىر شەھەرگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **12** ئۇ شەھەر قوۋۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر جىنازا كۆتۈرۈپ چىقىۋاتقاندى. ئۇلىگۈچى ئانىسىنىڭ يەككە-يېگانە ئوغلى ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى تۇل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالغا ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. **13** رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ: ـ يىغلىمغىن، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇتۇپ، تاۋۇتنى قولىنى تەككۈزىۋىدى، تاۋۇت كۆتۈرگەنلەر توختىدى. ئۇ: ـ يىگىت، ساڭا ئېيتىمەن، ئويغان! ـ دېدى. **15** ئۇلىگۈچى بولسا رۇسلىنىپ تىك ئولتۇردى ۋە گەپ قىلىشقا باشلىدى. [ئەيسا] ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** ھەممەيلەننى قورقۇنچ بېسىپ، ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلاپ: ـ «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزۇلدى!» ۋە «خۇدا ئۆز خەلقىنى يوقلاپ كەلدى!» ـ دېيىشتى. **17** ئۇنىڭ ئوغرىسىدىكى بۇ خەۋەر پۈتۈن يەھۇدىيە زېمىنى ۋە ئەتراپتىكى رايونلارغا تارقىلىپ كەتتى. **18** يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ئەمدى بۇ بارلىق ئىشلارنىڭ خەۋىرىنى ئۇنىڭغا يەتكۈزدى. يەھيا مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەننى تۇرنىڭ چاقىرىپ، **19** ئۇلارنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئەۋەتىپ: «كېلىشى مۇقەررەر زات تۇرۇڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **20** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ چۈمۈلدۇرغۇچى يەھيا بىزنى سەندىن: «كېلىشى مۇقەررەر زات تۇرۇڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە يىنىڭغا ئەۋەتتى ـ دېدى. **21** دەل شۇ ۋاقىتتا [ئەيسا] ئاغرىق-سىلاق ۋە كېسەل-ۋابا باسقان ۋە يامان روھلار چاپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن قارىغۇلارنى كۆزىدىغان قىلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا]: ـ سىلەر قايتىپ بېرىپ، يەھيانا ئۇنى ئاڭلىغان ۋە كۆرگەنلىرىڭلار توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزۈپ ـ «كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەرگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. **23** [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندن گۇمانلانمای پۈتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** يەھيانىڭ ئەلچىلىرى كەتكەندىن كېيىن، ئۇ توپ-توپ ئادەملەرگە يەھيا توغرۇلۇق سۆز ئېچىپ: ـ «سىلەر [بۇرۇن يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ **25** ياكى ئېسىل كىيم كىيگەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيملەرنى كىيگەن، ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشايدىغانلار پادىشاھلارنىڭ ئوردىلىرىدىن تېپىلىدۇغۇ! **26** ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. **27** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ يېزىلغان سۆز مانا دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يېزىلغانىدۇر. **28** چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئاياللاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا يەھيادىنمۇ ئۈلۈغى يوق؛ ئەمما خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۈلۈغ تۇرىدۇ **29** (ئەمدى [يەھيانى] ئاڭلىغان پۇقرالار، ھەتتا باجگىرلارمۇ خۇدانىڭ يولىنى توغرا دەپ يەھيانىڭ چۈمۈلدۇرۇشى بىلەن چۈمۈلدۇرۇلگەندى. **30** لېكىن پەرىسىيلەر ۋە تەۋراتشۇناسلار يەھيانىڭ چۈمۈلدۇرۇشىنى قوبۇل قىلمای، خۇدانىڭ ئۆزلىرىگە بولغان مەقسەت-ئىرادىسىنى چەتكە قاققاندىدى). **31** لېكىن بۇ زامانىنىڭ كىشىلىرىنى زادى كىملەرگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار كىملەرگە ئوخشايدۇ؟ **32** ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرىگە: «بىز سىلەرگە سۇنای چىلىپ بەرسەكمۇ، ئۇسسۇل ئويناپمىدىڭلار»، «ماتەم پەدىسىگە چىلىپ

بەرسەكۆ، يغا-زار قلمىدىكلار» دەپ [قاقشايدىغان تۆتۈرۈقسىز] باللارغا ئوخشايدۇ. **33** چۈنكى چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە تولۇتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن سىلەر: «ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىسىلەر. **34** ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا سىلەر: «تازا بر توپماس ۋە مەيخور ئىكەن. تۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستىدۇر» دېيىشىسىلەر. **35** لېكىن دانالىق بولسا تۇزىنىڭ بارلىق پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلىدۇ». **36** پەرسىيلەردىن بىرى ئۇنىڭ-ئۈيۈمدە مېھمان بولسىكىز دەپ ئۇتۇندى. ئەمدى تۇ پەرسىينىڭ ئۆيىگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. **37** ۋە مانا، ئۇ شەھەردە يۈزۈق دەپ تونۇلغان بىر ئايال ئەيسانىڭ بۇ پەرسىينىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئاق قاشتېشىدىن ياسالغان بىر قۇتىدا مۇرمەككى ئېلىپ كەلدى. **38** ئۇ يىغلىغان پېتى ئۇنىڭ كەينىدە، پۇتىغا يېقىن تۇرۇپ، كۆز ياشلىرى قىلىپ، پۇتلىرىنى ھۆل قىلۋەتتى؛ ئاندىن چاچلىرى بىلەن ئۇنىڭ پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى ھەم پۇتلىرىنى توختىماي سۈيۈپ، ئۈستىگە ئەتىر سۈردى. **39** ئەمدى ئۇنى چاقىرغان پەرسىي بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئىچىدە: «بۇ ئادەم راست پەيغەمبەر بولغان بولسا، ئۇزىگە تېگىۋاتقان بۇ ئايالنىڭ كىم ۋە قانداق ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. چۈنكى ئۇ بىر بۇزۇق!» دەپ ئويلىدى. **40** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: سىمون، ساڭا دەيدىغان بىر گېپىم بار، ـ دېدى. ـ ئېيتاق، ئۇستاز، ـ دېدى سىمون. **41** ـ ئىككى ئادەم مەلۇم بىر قەرز ئىگىسىگە قەرزدار ئىكەن. بىرى بەش يۈز كۈمۈش دىنارغا، يەنە بىرى بولسا ئەللىك كۈمۈش دىنارغا قەرزدار ئىكەن. **42** لېكىن ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزنى قايتۇرغىلى ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، قەرز ئىگىسى مېھرىبانلىق قىلىپ ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى كەچۈرۈم قىلىتۇ. سېنىڭچە، ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنى بەكرەك سۈيىدۇ؟ ـ دەپ سوردى ئەيسا. **43** سىمون جاۋابەن: ـ مېنىڭچە، [قەرزى] كۆپرەك كەچۈرۈم قىلىنغان كىشى، ـ دېدى. ـ توغرا ھۆكۈم قىلدىڭ، ـ دېدى ئەيسا. **44** ئاندىن ھېلىقى ئايالغا بۇرۇلۇپ، سىمونغا: ـ بۇ ئايالنى كۆردۈڭمۇ؟ مەن ئۆيۈڭگە كىرگىنىم بىلەن، سەن پۇتلىرىمنى يۇيۇشقا سۇ بەرمەگەندىڭ؛ لېكىن ئۇ كۆز يېشى بىلەن پۇتلىرىمنى يۇدى ۋە چېچى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتتى. **45** سەن مېنى سالام بېرىپ سۈيمىدىڭ؛ لېكىن ئۇ مەن كىرگەندىن تارتىپ پۇتلىرىمنى سۈيۈشتىن توختىمىدى. **46** سەن ېيشىمغىمۇ مايي سۈركىمىگەندىڭ؛ بىراق ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمغا مۇرمەككىنى سۈركەپ قويدى. **47** شۇڭا شۇنى ساڭا ئېيتىپ قويايكى، ئۇنىڭ نۇرغۇن گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندى. چۈنكى مانا، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتى چوڭقۇر ئەمەسمۇ؟ ئەمما كەچۈرۈمى ئاز بولغانلارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى كۆرسىتىشىمۇ ئاز بولىدۇ، ـ دېدى. **48** ئاندىن ئۇ ئايالغا: ـ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **49** ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلار كۆڭلىدە: «كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنمۇ كەچۈرۈم قىلغۇچى بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟» دېيىشتى. **50** ئەيسا ھېلىقى ئايالغا: ـ ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى؛ ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن قايتقىن! ـ دېدى.

8

كېيىن، [ئەيسا] شۇ يۇرتلارنى كېزىپ، شەھەرمۇ-شەھەر، يېزىمۇ-يېزا خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېلان قىلىپ جاكارلىدى، ئون ئىككىيلەنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باردى. **2** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە يامان روھلاردىن ۋە ئاغىرىق-سىلاقلاردىن ساقايتىلغان بەزى ئاياللارمۇ بار ئىدى، ئۇلارنىڭ تارىسدا ئۇزىدىن يەتتە جىن ھەيدەپ چىقىرىلغان مەريەم (ماگداللىق دەپ ئاتالغان)، **3** ھېرود [خان]نىڭ ساراي غوجىدارى خۇزانىڭ ئايالى يوئانا، سۇزانا ۋە باشقا نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. بۇلار ئۇز مال-مۇلۇكلىرى بىلەن ئۇ [ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىنىڭ] ھاجەتلىرىدىن چىقاتتى. **4** چوڭ بىر توپ ئادەملەر يېغىلغاندا، شۇنداقلا ھەرقايسى شەھەرلەردىن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىل سۈزلەپ بەردى: **5** ـ «ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. ئۇرۇق چاچقاندا، ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ، دەسسىلىپ كېتىپتۇ ۋە ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **6** باشقا بەزىلىرى تاشلىق يەرگە چۈشۈپتۇ، يەردە نەملىك بولمىغاچقا، ئۇنۇپ چىققىنى بىلەن قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** باشقا بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر مايىسلار بىلەن تەڭ ئۈسۈپ مايىسلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** باشقا بەزىلىرى بولسا ياخشى ئۇيراققا چۈشۈپتۇ. ئۇنىڭغىدىن كېيىن، يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ». بۇلارنى دېگەندىن كېيىن ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! دەپ توۋلىدى. **9** كېيىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ بۇ تەمسىلنىڭ مەنىسى نېمە؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىش سىلەرگە نىسىپ قىلىندى. بىراق بۇ ئىشلار قالغان باشقىلارغا تەمسىللەر بىلەنلا ئېيتىلىدۇ. مەقسىتى شۇكى، «ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ چۈشىنەيدۇ». **11** ئەمدى تەمسىلنىڭ مەنىسى مۇنداق: ـ ئۇرۇق بولسا، خۇدانىڭ سۆز-كالامىدۇر. **12** چىغىر يول بويىدىكىلەر بولسا مۇشۇلار: ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلايدۇ؛ لېكىن ئىبلىس كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشىنىپ قۇتقۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. **13** تاشلىق يەرگە چۈشكەن ئۇرۇقلار سۆز-كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارغا تەمسىل قىلىنغان. ئۇلاردا يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت بىر مەھەل ئىشىنىپ، ئاندىن سىناق-مۇشكۇلۇك ۋاقتى كەلگەندە، [ئېتىقادتىن] تېيىلىپ كېتىدۇ. **14** تىكەنلىككە چۈشكەن ئۇرۇقلار بولسا شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، سۆزنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، يولغا چىققاندىن كېيىن بۇ پانىي ھاياتتىكى ئەندىشىلەر، بايلىقلار ۋە ھالاۋەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشلىرى بىلەن بوغۇلۇپ، ئۇرۇق پىشمايي ھوسۇل بەرمەيدۇ. **15** لېكىن ياخشى ئۇيراققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز-كالامنى ئاڭلاپ، سەممەي ۋە ياخشى قەلبى بىلەن ئۇنى تۇتىدىغانلارنى كۆرسىتىدۇ؛ بۇنداق ئادەملەر سەۋرچانلىق بىلەن ھوسۇل بېرىدۇ. **16** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ ئۈستىگە ئەدىشنى كۆمتۈرۈپ قويماس يا كى كارىۋات ئاستىغا تۇرغۇزماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **17** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچنەرسە ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچنەرسە مەخپىي ئىش ئايان بولماي، يورۇقلۇقتا چىقماي قالمايدۇ. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاڭلىشىڭلارنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا بار دەپ ھاسابلىغىنىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **19** ئەمدى ئۇنىڭ ئانىسى ۋە ئىنىلىرى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى كەلدى. لېكىن ئادەم ئۇرغۇن بولغاچقا، يېنىغا كېلەلمىگەندى. **20** شۇنىڭ بىلەن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭز ۋە ئىنىلىرىڭز سىز بىلەن كۆرۈشمىز دەپ، سىرتتا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مېنىڭ ئانام ۋە ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىم بولسا خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر، دېدى. **22** ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنلەردىن بىرى، ئۇ مۇخلىسلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا: ـ كۆلنىڭ ئۇ قېتىغا بارايلى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقتى. **23** كېمە كېتىۋاتقاندا ئۇ ئۇيقۇغا كەتكەندى. كۆلگە ئۇيۇقسىز قارا بوران كېلىپ، كېمىگە سۇ تۇشۇپ كېتىپ، ئۇلار خەۋپىتە قالدى. **24** مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز، ئۆتكىشىدىغان بولدۇق! ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا ۋە داۋالغۇغان دولقۇنلارغا تەنبىھ بەردى؛ ھەممىسى توختاپ، تىنچ بولدى. **25** ئۇ مۇخلىسلىرىغا قاراپ: ـ ئىشەنچىكلار نەگە كەتتى؟ ـ دېدى. ئۇلار ھەم قورقۇشۇپ، ھەم بەكمۇ ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ، بۇيرۇق قىلسا، ھەتتا شامىللار ۋە دولقۇنلارمۇ ئۇنىڭغا بويسۇنىدىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گالىلىيەنىڭ ئۇدۇلىدىكى گېراسالىلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. **27** ئۇ قىرىغاقتا چىقىشى بىلەنلا، ئۇزۇندىن بېرى جىنلار چاپلاشقان، شەھەردىن كەلگەن مەلۇم ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. بۇ ئادەم كىيم كىيمەي، ھېچ ئۆيدە ئۇرمەي، گۈرلەر تارىسدا ياشايتتى. **28** لېكىن ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ۋارقىراپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ قاتتىق تاۋۇلۇپ بىلەن: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مەن بىلەن نېمە كارىڭ! سەندىن ئۇتۇنمەنكى، مېنى قىينىما! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. **29** چۈنكى ئەيسا ناپاك روھنىڭ ئۇنىڭدىن چىقىشىنى بۇيرۇۋاتاتتى (چۈنكى جىن نۇرغۇن قېتىم ئۇنى ئۇتۇۋالغاندى؛ ئۇ چاغلاردا كىشىلەر ئۇنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ ئۇنى قاماپ قويغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈپ قېچىپ چىققان ۋە جىن تەرىپىدىن چۆل-باياۋانلارغا ھەيدىتىلگەندى). **30** ئەيسا بۇ ئادەمدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟

ـ دەپ سوربۇيدى، تۇ: ـ ئىسمم «قوشۇن»، ـ دېدى. چۈنكى نۇرغۇن جىنلار تۇنىڭ ئىچىگە كىرىپ چاپلىشىۋالغانىدى. **31** ئەمدى تۇلار ئەيسادىن تۇزلىرىنى تېگى يوق ھاڭغا كەتكۈزمەسلىكنى تۇتۇنۇپ يالۇۋردى. **(Abyssos g12) 32** شۇ يەردە تاغ باغىردا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئۈزۈۋقلىنىۋاتاتتى. جىنلار ئەيساغا يالۇۋرۇپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىشكە ئىجازەت بېرىشنى تۇتۇندى. تۇ تۇلارغا ئىجازەت بەردى. **33** جىنلار شۇ ئادەمدىن چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل توڭگۇز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، كۆلگە غەرق بولدى. **34** توڭگۇزلارنى باققۇچىلارمۇ بۇ ۋەقەنى كۆرۈپ تۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ خەۋەرنى تارقاتتى. **35** خالايىق زادى نېمە ئىش بولغانلىقىنى كۆرگلى چىقتى؛ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە، شۇ يەردە تۇرىدىن جىنلار چىققان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىم-كېچەكنى كىيىپ، ئەس-ھوشى جايىدا ھالدا ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ تۇلار قورقۇپ كېتىشتى. **36** بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەرمۇ جىنلار چاپلاشقان ئادەمنىڭ قانداق ساقايتىلغىنىنى كۆپچىلىككە تەسۋىرلەپ بەردى. **37** ئاندىن گېراسالىلارنىڭ يۇرتىدىكىلەر ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق كىشىلەر تۇنىڭ تۇلارنىڭ تارىسىدىن كېتىشنى تۇتۇنۇشتى. چۈنكى دەھشەتلىك قورقۇنچ تۇلارنى باسقاندى. شۇڭا تۇ كېمىگە چۈشۈپ، قايتىشقا يول ئالدى. **38** ئەما جىنلار تۇزىدىن چىقىپ كەتكەن ھېلىقى ئادەم تۇنىڭغا، مەن سەن بىلەن بىللە كېتەي، ـ دەپ يالۇۋردى، لېكىن تۇ تۇنى يولغا سېلىپ: **39** ـ تېرىڭگە قايتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ ساڭا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى يەتكۈزگىن، ـ دېدى. تۇ ئادەم قايتىپ بېرىپ، پۈتكۈل شەھەرنى تارىلاپ، ئەيسانىڭ تۇزىگە شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى ئېلان قىلدى. **40** ئەيسا قايتىپ كەلگىنىدە، شۇنداق بولدىكى، خالايىق تۇنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئېلىشتى؛ چۈنكى ھەممەيلەن تۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى. **41** ۋە مانا، بىر كىشى، سىناگوگنىڭ چوڭى يولغان يائىروس ئىسىملىك كىشىمۇ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىغا تۇزىنى ئېتىپ، تۇنىڭ تۇيگە بېرىشنى تۇتۇندى. **42** چۈنكى تۇنىڭ تۇن ئىككى ياشلىق يالغۇز قىزى سەكراتما ئىدى. ئەيسا تۇ يەرگە بارغىنىدا، توپ-توپ كىشىلەر تۇنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئولىشىپ تۇنى قىستىشاتتى. **43** تارىسدا خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار ئىدى؛ تۇ بار-يوقىنى تېۋىپلارغا خەجلەپ تۇگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقايسىسىدىن شىپا تاپمىغانىكەن. **44** تۇ [ئەيسانىڭ] تارقىسىدن كېلىپ، تۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىدى، شۇئان خۇن توختىدى. **45** ئەيسا: ـ ماڭا قول تەككۈزگەن كىم؟ ـ دەپ سوربدى. ھەممەيلەن ئىنكار قىلغاندا، پېترۇسمۇ ۋە تۇنىڭ بىلەن بولغانلارمۇ: ـ ئۇستاز، خالايىق توپ-توپ بولۇپ تۇت ئەتراپىڭنى ئولىشىپ، سېنى قىستىشۋاتقان يەردە، سەن «ماڭا تەككەن كىم؟»، دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دېدى. **46** لېكىن ئەيسا: ـ ياق! بىرسى ماڭا تەگدى؛ چۈنكى ۋۇجۇدۇمدىن قۇدرەتنىڭ چىقىپ كېتىۋاتقىنىنى سەزدىم، ـ دېدى. **47** ھېلىقى ئايال تۇزنىڭ يوشۇرۇپ قالالمايدىغانلىقىنى بىلىپ، تىترىگەن ھالدا تۇنىڭ ئالدىغا يېقىلدى ۋە كۆپچىلىك ئالدىدا تۇزىنىڭ نېمە سەۋەبتىن ئەيسانىڭ قول تەككۈزگەنلىكىنى، شۇنداقلا شۇئان قانداق ساقايىتىلغانلىقىنى ئېيتتى. **48** ئەيسا تۇنىڭغا: ـ يۈرەكلىك بول، قىزىم، ئىشىڭنىڭ سېنى ساقايتتى! ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن ماڭغىن! ـ دېدى. **49** تۇ سۆز قىلىۋاتقاندا، سىناگوگ چوڭىنىڭ تۇيىدىن چىققان بىرەيلەن كېلىپ سىناگوگ چوڭىغا: ـ قىزىڭىز جان تۇزدى. ئەمدى تۇستازنىڭ كايىتىمىغىن، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ تۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىنە بول، تۇ ساقىيىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **51** تۇ تۇيگە بارغاندا پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇپ ۋە قىزنىڭ ئاتا-ئانىسىدىن باشقا ھېچكىمنىڭ تۇزى بىلەن بىللە تۇيگە كىرىشىگە رۇخسەت قىلمىدى. **52** تۇ يەردىكىلەر ھەممىسى قىزغا ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرۈۋاتاتتى. لېكىن تۇ: ـ بولدى، يىغلىماڭلار! چۈنكى قىز تۇلمىدى، پەقەت تۇخلاپ قاپتۇ! ـ دېدى. **53** تۇلار بولسا قىزنىڭ ئاللىقاچان جان ئۈزدى دەپ بىلگەچكە، تۇنى مەسخىرە قىلدى. **54** لېكىن تۇ تۇلارنى چىقىرىۋېتىپ، قىزنىڭ قولىدىن تارتىپ: ـ بالام، ئورنۇڭدىن تۇر، ـ دەپ چاقىردى. **55** [قىزنىڭ] روھى قايتىپ كېلىپ، تۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. تۇ قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى. **56** قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. لېكىن تۇ تۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلدى.

9 ئەيسا ئون ئىككىيلەنىنى چاقىرىپ، تۇلارغا بارلىق جىنلارنى ھەيدىۋېتىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قۇدرەت ۋە ھوقۇق بەردى. **2** ئاندىن تۇلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ئەۋەتتى. **3** تۇ تۇلارغا: ـ سىلەر سەپەر ئۈچۈن ھېچ نەرسە ئالماڭلار، نە ھاسا، نە خۇرجۇن، نە نان، نە پۇل ئېلىۋالماڭلار، ھەر بىر ئارتۇق يەكتەكنى ئېلىۋالماڭلار. **4** ۋە قايسى ئۆيگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسەڭلار، تۇ يۇرتىنى كەتكۈچە شۇ ئۆيدە تۇرۇڭلار. **5** ئەمدى قايسى يەردىكى كىشىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، تۇ شەھەردىن چىقىنىڭلاردا تۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنىمۇ قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. **6** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ، يېزا-قىشلاقلارنى ئارىلاپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىپ، ھەممە يەردە كېسەللەرنى ساقايتتى. **7** ئەمدى ھېرود ھاكىم تۇنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدىن خەۋەر تېپىپ، قايمۇقتۇپ قالدى. چۈنكى بەزىلەر: «مانا يەھيا تۇلۇمدىن تىرىلىپتۇ!» دېسە، **8** يەنە بەزىلەر: «ئىلياس يەيغەمبەر [قايتا] پەيدا بولدى» ۋە يەنە باشقىلار: «قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قايتىدىن تىرىلىپتۇ!» دەيتتى. **9** ھېرود: «مەن يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇرغانىدىم، ئەمدى مەن مۇشۇ گېپىنى ئاڭلاۋاتقان زات زادى كىمدۇ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ تۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدىدى. **10** روسۇللار بولسا قايتىپ كېلىپ، تۇزلىرىنىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. تۇ تۇلارنى ئېلىپ، خۇپىيانە ھالدا بەيت-سائىدا دېگەن شەھەردىكى خىلۋەت بىر يەرگە كەلدى. **11** بىراق خالايىق بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ تۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلدى. تۇ تۇلارنى قارشى ئېلىپ، تۇلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا سۆزلىدى ۋە شىپاغا موھتاجلارنى ساقايتتى. **12** كۈن ئولتۇراي دېگەندە، ئون ئىككىيلەن تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ تۇنىڭغا: ـ خالايىقنى يولغا سالساڭ، تۇلار ئەتراپىدىكى يېزا-قىشلاقلارغا ۋە ئېتىزلارغا يېرىپ قونغىدەك جايلار ۋە ئوزۇقۇق-تولۇك تاپىلىۋىتى؛ چۈنكى مۇشۇ يەر چۆللۈك ئىكەن، ـ دېدى. **13** لېكىن تۇ تۇلارغا: ـ تۇلارغا تۇزۇڭلار ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. ـ بىزدە پەقەت بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقتىن باشقا نەرسە يوق. بۇ بارلىق خەلقكە ئوزۇق-تولۇك سېتىۋېلىپ كېلەمدۇق؟! ـ دېيىشتى تۇلار. **14** چۈنكى شۇ يەردە يىغلىغان ئەرلەرنىڭلا سانى بەش مىڭچە ئىدى. تۇ مۇخلىسلارغا: ـ خالايىقنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بۇلۇپ ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دېدى. **15** تۇلار تۇنىڭ دېگىنىچە قىلىپ ھەممەيلەننى ئولتۇرغۇزدى. **16** ئەيسا بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتىپ بۇلارنى بەركەتلىدى. ئاندىن تۇلارنى ئوشتۇپ، خالايىققا سۇنۇپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بەردى. **17** ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. ئاندىن شۇلاردىن ئېشىپ قالغان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە يىغىپ قاچىلىدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇ تۇزى يالغۇز دۇئا قىلىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىدا تۇراتتى. تۇ تۇلاردىن: ـ خالايىق مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوربدى. **19** تۇلار جاۋابەن: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر]، ۋە يەنە بەزىلەر قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى تىرىلىپتۇ دەيدۇ، ـ دېدى. **20** تۇ تۇلاردىن: ـ سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوربدى. پېترۇس جاۋاب بېرىپ: ـ سەن خۇدانىڭ مەسىھىدۇرسەن، ـ دېدى. **21** تۇ تۇلارغا قاتتىق جېكلەپ، بۇ ئىشنى ھېچكىمگە تىنماڭلار، دەپ تاپىلىدى. **22** ـ چۈنكى ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقالار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات تۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، تۇلتۇرۇلۇشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۇرۇلۇشى مۇقەررەر، ـ دېدى. **23** ئاندىن تۇ تۇلارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېدى: ـ كىمدەكىم ماڭا تەگشىشنى نىيەت قىلسا، تۇزىدىن كېچىپ، ھەر كۈنى تۇزىنىڭ كېرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا تەگشىشۇن! **24** چۈنكى كىمدەكىم تۇز ھاياتىنى قۇتقۇزىمەن دەيدىكەن، چوقۇم تۇنىڭدىن مەھرۇم بولدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن تۇز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ھاياتىنى قۇتقۇزىدۇ. **25** چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ، تۇزىنى ھالاك قىلسا يا كى تۇزىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! **26** چۈنكى كىمدەكىم مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلى تۇزىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە، تۇنىڭ تاتىسىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە قايتىپ كەلگىنىدە تۇنىڭدىنمۇ نومۇس قىلىدۇ. **27** لېكىن مەن دەرھەققەت

سلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ تارىسدىن تۇلۇمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. **28** بۇ سۆزلەردىن تەخمىنەن سەككىز كۈن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ پېترۇس، يۇھاننا ۋە ياقۇبنى ئېلىپ، دۇئا قىلىش ئۈچۈن بىر تاغقا چىقتى. **29** ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، ئۇنىڭ يۈزىنىڭ قىياپىتى تۈزگەردى ۋە كىيىملىرى ئاپئاق بولۇپ چاقناقتەك چاقنىدى. **30** ۋە مانا، ئىككى ئادەم يەيدا بولۇپ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىشۋاتقانىدى؛ ئۇلار مۇسا ۋە ئىلياس [يەيغەمبەرلەر] ئىدى. **31** ئۇلار پارلاق جۈلا ئىچىدە ئايان بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا ئادا قىلىدىغان «دۇنيادىن ئۆتۈپ كېتىش»ى توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى. **32** ئەمدى پېترۇس ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى خېلى ئۇگدەمدەك ياساقنىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئۇيقۇسى تولۇق ئېچىلغانىدا ئۇلار ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان ئىككى ئادەمزاتنى كۆردى. **33** ۋە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئىككىسى ئەيسادىن ئايرىلىۋاتقاندا، پېترۇس ئۇنىڭغا تېمىنى دەۋاتقانلىقىنى بىلمىگەن ھالدا ئەيسىغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساكا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى، ـ دېدى. **34** لېكىن ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقانىدا، بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولۇپ ئۇلارنى قاپلىۋالدى، ئۇلار بۇلۇت ئىچىگە كىرىپ قالغىنىدا قورقۇشۇپ كەتتى. **35** بۇلۇتتىن ئېۋىقسىز بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! ـ دېدى. **36** ئاۋاز ئاڭلانغاندىن كېيىن، قارىسا، ئەيسا تۇزى يالغۇز قالغانىدى. ئۇلار سۈكۈت قىلىپ قېلىشتى ۋە شۇ كۈنلەردە تۇزلىرى كۆرگەن ئىشلاردىن ھېچقايسىسىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى. **37** ئەتىسى، ئۇلار تاغدىن چۈشكەن ۋاقىتدا، زور بىر توپ كىشىلەر ئۇنى قارشى ئالدى. **38** مانا، توپنىڭ ئارىسىدىن بىرەيلەن ۋارقىراپ: ـ ئۇستاز، ئۇتۇنۇپ قالاي، ئوغلۇمغا ئىچكۈنى ئاغرىتىپ قاراپ قىيغايسەن! چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىرلا بالام ئىدى. **39** مانا، ئۇنى دائىم بىر روھ تۇتۇۋالىپ، ئۇ تۇۋىچىلا ۋارقىراپ-جارقىراپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى، ئۇ ئۇنىڭ بەدىنىنى تارتىشتۇرۇپ، ئاغزىدىن ئاق كۆپۈك كەلتۈرۈۋېتىدۇ. [جىن] ئۇنى دائىم دېگۈدەك قىينايپ، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەيدۇ. **40** مەن مۇخلىسلىرىڭىزدن روھنى ھەيدىۋېتىشنى ئۇتۇنۇۋىدىم، بىراق ئۇلار ئۇنداق قىلالمىدى، ـ دېدى. **41** ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇرۇپ، سىلەرگە سەۋر قىلاي؟ ـ ئوغلۇڭنى ئالدىمغا ئېلىپ كەلگىن ـ دېدى. **42** بالا تېخى يولدا كېلىۋاتقاندا، جىن ئۇنى يېقىتىپ، پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇردى. ئەيسا ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ، بالىنى ساقايتتى ۋە ئۇنى ئاتىسىغا قايتۇرۇپ بەردى. **43** ھەممەيلەن خۇدانىڭ شەرەپلىك كۈچ-قۇدرىتىگە قىن-قىنغا پاتماي تەئەججۈپلەندى. ھەممىسى ئەيسانىڭ قىلغانلىرىغا ھەيران قېلىشىپ تۇرغانىدا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق ئېيتتى: **44** ـ بۇ سۆزلەرنى قۇلاقلىرىڭلارغا ئوبدان سىڭدۈرۈپ قويۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى پات ئاردا [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **45** بىراق ئۇلار بۇ سۆزنى چۈشىنەلمىدى. بۇنىڭ مەنىسى ئۇلار چۈشىنىپ يەتمىسۇن ئۈچۈن ئۇلاردىن يوشۇرۇلغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن بۇ سۆز توغرۇلۇق سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى.

46 ئەمدى مۇخلىسلار ئارىسىدا ئۇلاردىن كىمنىڭ ئەڭ ئۇلۇغ بولىدىغانلىقى توغرۇلۇق تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. **47** ئەمما ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئويلارنى كۆرۈپ يېتىپ، كىچىك بىر بالىنى ئېلىپ يېنىدا تۇرغۇزۇپ، **48** ئۇلارغا: ـ كىم مېنىڭ نامىمدا بۇ كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ ۋە كىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. ئارا كاللاردا ئۇزىنى ئەڭ تۆۋەن تۇتقىنى بولسا ئۇلۇغ بولىدۇ، ـ دېدى. **49** يۇھاننا جاۋابەن ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىرگە ساكا ئەگەشمىگەنلىكى تۈپەيلىدىن، ئۇنى توسۇتۇق، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنى توسما كلار. چۈنكى كىم سىلەرگە قارشى تۇرمىسا سىلەرنى قوللىغانلاردىندۇر، ـ دېدى. **51** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ ئاسمانغا ئېلىپ كېتىلىدىغان كۈنلىرىنىڭ توشۇشغا ئاز قالغانىدا، ئۇ قەتئىيلىك بىلەن يۈزىنى يېرۇسالېمغا بېرىشقا قاراتتى. **52** [شۇنىڭ ئۈچۈن] ئۇ ئالدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. ئۇلار يولغا چىقىپ، ئۇنىڭ كېلىشىگە تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن سامارىيە تۈلكىسىدىكى بىر يېزىغا كىردى. **53** بىراق ئۇ يېزىنى يېرۇسالېمغا قاراتقانلىقى تۈپەيلىدىن يېزىدىكىلەر ئەيسانى قوبۇل قىلمىدى. **54** ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ياقۇپ بىلەن يۇھاننا بۇ ئىشنى كۆرۈپ: ـ ئى رەب، ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ يوقىتىش ئۈچۈن ئىلياس يەپغەمبەرەدەك ئاسماندىن ئوت يېغىشنى چىقىرىشىمىزنى خالامسەن؟ ـ دېدى. **55** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارنى ئەيىبلەپ: «سىلەر قاندای روھتىن بولغانلىقىڭلارنى بىلمەيدىكەنسىلەر» ـ دېدى. **56** ئاندىن ئۇلار باشقا بىر يېزىغا ئۆتۈپ كەتتى. **57** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقاندا، بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سەن قەيەرگە بارما، مەن ساكا ئەگىشىپ ماڭىمەن، ـ دېدى. **58** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇلۇكلەرنىڭ ئۆتۈگۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار. بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. **59** ئۇ يەنە باشقا بىرسىگە: ـ ماكا ئەگەشكىن! ـ دېدى. لېكىن ئۇ: ـ رەب، ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىكىگە قويغىلى ئىجازەت بەرگەيسەن، ـ دېدى. **60** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا ـ ئۇلۇكلەر ئۆز ئۇلۇكلىرىنى كۆمسۇن! بىراق سەن بولساڭ، بېرىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىغىن، ـ دېدى. **61** يەنە بىرسى: ـ ئەي رەب، مەن ساكا ئەگىشىمەن، لېكىن ئاۋۋال ئۆيۈمگە بېرىپ، ئۆيدىكىلىرىم بىلەن خوشلىشىشىمغا ئىجازەت بەرگەيسەن، ـ دېدى. **62** ـ كىم قولىدا قوشنىڭ ئۆتقۇچىنى ئۆتۈپ تۇرۇپ كەينىگە قارىسا، ئۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەستۇر، ـ دېدى.

10

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، رەب مۇخلىسلاردىن يەنە يەتمىشىنى تەيىنلەپ، ئۆزى بارماقچى بولغان بارلىق شەھەر-يېزىلارغا ئىككى-ئىككىدىن ئۆزىدىن بۇرۇن ئەۋەتتى. **2** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق تاپىلىدى:ـ يىغىلىدىغان ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ، لېكىن ھوسۇلنى يىغقۇچى ئىشلەمچىلەر ئاز ئىكەن. شۇڭا ھوسۇل ئىگىسىدىن كۆپرەك ئىشلەمچىلەرنى ئۆز ھوسۇلۇڭنى يىغىشقا ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەڭلار. **3** مېڭىڭلار! مەن قوزىلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك سىلەرنى ئەۋەتەمەن. **4** ھەميان، خۇرجۇن ۋە كەشىلەر ئالماڭلار، يولدا كىشىلەر بىلەن سالاملىشمىشتا [توختىماڭلار]. **5** قايسى ئۆيگە كىرسەڭلار، ئالدى بىلەن: «مۇشۇ ئۆيدىكىلەرگە ئاراملىق بولغاي!» دەڭلار. **6** ئۇ ئۆيدە «ئاراملىق ئىگىسى» بولسا، تىلىگەن ئارامىلىقىڭلار شۇ ئۆيگە قوندۇ، ئەگەر بولمىسا، ئۇ ئارامىلىق ئۆزۈڭلارغا يانىدۇ. **7** ئاندىن چۈشكەن ئۆيدە تۇرۇپ يۈتكەملەڭلەر، شۇ ئۆيدىكىلەرنىڭ بەرگىنىنى يەپ-ئىچىڭلار، چۈنكى ئىشلەمچى ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. ئۇ ئۆيدىن بۇ ئۆيگە يۈتكىلىپ يۈرمەڭلار. **8** سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلسا، ئۇلار ئالدىڭلارغا نېمە قويسا شۇنى يەڭلار. **9** ئۇ يەردىكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، ئۇلارغا: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە يېقىنلاشتى!» دەڭلار. **10** بىراق سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۇلارنىڭ رەستە-كوچىلىرىغا چىقىپ كۆپچىلىككە: **11** «سىلەرگە ئاگاھ بولسۇن ئۈچۈن مەنىسا شەھىرىڭلارنىڭ ئايىغىمىزغا چاپلاشقان توپىسىنىمۇ قېقىپ چۈشۈرۈۋېتىمىز! ھالبۇكى، شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە [راستىنلا] يېقىنلاشتى!» ـ دەڭلار. **12** مەن سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، شۇ كۈنى مەنىسا سودوم شەھىرىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى بۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **13** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۇزگە يۆگىنىپ، كۈلگە ملىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. **14** قىيامەت كۈندە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **15** ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر! **(Hadēs g86)** **16** [ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە]: ـ كىمدەكىم سىلەرنى تىڭشىسا، مېنىمۇ تىڭشىغان بولىدۇ؛ كىمدەكىم سىلەرنى چەتكە قاقسا، مېنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ؛ كىم مېنى چەتكە قاققان بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ، ـ دېدى. **17** يەتمىش مۇخلىس خۇشال-خۇرامىلىق ئۈچەد قايتىپ كېلىپ: ـ ئى رەب! ھەتتا جىنلارمۇ سېنىڭ نامىڭ بىلەن بىزگە بويسۇنىدىكەن! ـ دەپ مەلۇم قىلدى. **18** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن شەيتاننىڭ ئاسماندىن چاقاقتەك چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەنمەن. **19** مانا، مەن سىلەرگە يىلان-چايانلارنى دەسسەپ يانچىشقا ۋە دۈشمەننىڭ بارلىق كۈچ-قۇدرىتىنى بېسىپ تاشلاشقا ھوقۇق بەردىم. ھېچقاچان ھېچقانداق نەرسە سىلەرگە

زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. **20** لېكىن سىلەر روھلارنىڭ سىلەرگە بويسۇنغانلىقى تۈپەيلىدىن شادلانماڭلار، بەلكى نامىڭلارنىڭ ئەرشىلەردە پۈتۈلگەنلىكى تۈپەيلىدىن شادلىنىڭلار، ـ دېدى. **21** شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا روھتا خۇشاللىنىپ مۇنداق دېدى: «ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ ھەققەتلەرنى دانىشمەن ۋە ئەقىللىلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن سېنى مەدھىيىلەيمەن! بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. **22** ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنىڭ كىملىكىنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ، ۋە ئاتىنىڭمۇ كىملىكىنى ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **23** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا بۇرۇلۇپ، ئۆلارغا ئاستىغىنا: سىلەر كۆرۈۋاتقان ئىشلارنى كۆرگەن كۆزلەر نەقەدەر بەختلىكتۇر! **24** چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە پادىشاھلار سىلەر كۆرگەن ئىشلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغىنى بىلەن ئۆلارنى كۆرمىگەن؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان ئىشلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغىنى بىلەن، ئۆلارنى ئاڭلاپ باقمىغان، ـ دېدى. **25** ۋە مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئەيسانى سىنىماقچى بولۇپ: ـ ئۇستاز، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **(aiōnios g166)** **26** ئۇ جاۋابەن: ـ تەۋرات قانۇنىدا نېمە پۈتۈلگەن؟ بۇنىڭغا ئۇزۇڭ قاندا قارايسەن؟ ـ دېدى. **27** ھېلىقى كىشى جاۋابەن: ـ «پەروەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن كۈچۈڭ ۋە پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن»؛ ۋە «قوشنايىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» ـ دېدى. **28** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ توغرا جاۋاب بەردىڭ. مانا شۇنداق قىلساڭ ھايات بولىسەن، ـ دېدى. **29** لېكىن ئۆزىنى ھەققانىي دەپ ئىسپاتلىماقچى بولۇپ، ئەيسادىن يەنە سوراپ: ـ ئەمدى «مېنىڭ قوشنام» كىمدۇر؟ ـ دېدى. **30** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر ئادەم يېرۇسالېمدىن يېرىخو شەھىرىگە چۈشۈۋېتىپ، يولدا قاراچىلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ قاپتۇ. قاراچىلار ئۇنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئۇنى يارىلاندۇرۇپ، چالا ئۆلۈك ھالدا تاشلاپ كېتىپتۇ. **31** ۋە شۇنداق بولدىكى، مەلۇم بىر كاھىن شۇ يولدىن چۈشۈۋېتىپ، ھېلىقى ئادەمنى كۆرۈپ، يولنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئوتۇپ كېتىپتۇ. **32** شۇنىڭدەك بىر لاۋىيلىق [روھانىي] بۇ يەرگە كەلگەندە، يېنىغا كېلىپ قاراپ قويۇپ، يولنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئوتۇپ كېتىپتۇ. **33** لېكىن سەپەردە بولغان بىر سامارىيەلىك ھېلىقى ئادەمنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇنى كۆرۈپلا ئىچ ئاغرىتىپتۇ **34** ۋە ئالدىغا بېرىپ، جاراھەتلىرىگە مايى ۋە شاراب قۇيۇپ، تېڭىپ قويۇپتۇ. ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۇلىغىدا مىنداۋۇرۇپ، بىر سارايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە ھالىدىن خەۋەر قاپتۇ. **35** ئەتىسى يولغا چىققاندا، ئىككى كۈمۈش دىنارنى ئېلىپ سارايۋەنگە بېرىپ: «ئۇنىڭغا قاراپ قويۇڭ، يۇنگىدىن ئارتۇق چىقىم بولسا، قايتىشىمدا سىزگە تۆلەيمەن» دەپتۇ. **36** [ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ئۈستازدىن]: ـ سىنىڭچە، بۇ ئۈچ ئادەم ئېچىدە قايسىسى قاراچىلارنىڭ قولىغا چۈشكەن ھېلىقى كىشىگە [ھەققىي] قوشنا بولغان؟ ـ دەپ سوردى. **37** ـ ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەن كىشى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، سەن ھەم بېرىپ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلغىن، ـ دېدى. **38** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە] يولدا كېتىۋېتىپ، مەلۇم بىر يېزىغا كىردى. ئۇ يەردە مارتا ئىسىملىك بىر ئايال ئۇنى ئۆيىگە چاقىرىپ مېھمان قىلدى. **39** مارتانىڭ مەريەم ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. ئۇ ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى تىڭشۋاتاتتى. **40** ئەمدى مېھمانلارنى كۈتۈش ئىشلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن كۆڭلى بۇلۇنۇپ كەتكەن مارتا ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، سىڭلىمنىڭ مېنى مېھمان كۈتكىلى يالغۇز تاشلاپ قويغىنىغا كارىڭ بولمامدۇ؟ ئۇنى ماڭا ياردەملىشىشكە بۇيرۇغىن! ـ دېدى. **41** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەي مارتا، مارتا، سەن كۆپ ئىشلارنىڭ غېمىنى يەپ ئاۋارە بولۇپ يۈرۈۋاتسەن. **42** بىراق بىرلا ئىش زۆرۈردۇر، ۋە مەريەم شۇنىڭدىن ئۆزىگە نېسىۋە بولىدىغان ياخشى ئۇلۇشنى تاللىدى؛ بۇ ھەرگىز ئۇنىڭدىن تارتىۋېلىنمايدۇ ـ دېدى.

11 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر يەردە دۇئا قىلىۋاتاتتى؛ دۇئا ئايىغلاشقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، يەھيا ئۆز مۇخلىسلىرىغا ئۆگەتكىنىدەك، سەنمۇ بىزگە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتسەڭ، ـ دېدى. **2** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، مۇنداق دەڭلار: «ئى ئاتا، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلانغاي. سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ كەلگەي. **3** ھەر كۈنلۈك ئېنىمىزنى بىزگە ھەركۈنى بەرگەيسەن. **4** بىزگە قەرزدار بولغان ھەركىمنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايسەن». **5** ئۇ سۆزىنى [داۋام قىلىپ] ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ، يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئۆتنە بەرگىن؛ **6** چۈنكى ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا قويغۇدەك بىر نەرسەم قالمايۋېتى، دېسە، **7** ئۇ ئۆرىنىڭ ئىچىدە ئۇرۇپ: «مېنى ئاۋارە قىلمىغىن، ئىشىك تاقاقلىق، بالىلار ئورۇندا يىنىمدا ياتىدۇ. ساڭا ئېلىپ بېرىشكە قوپالمايمەن»، دېيىشى مۇمكىن. **8** سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولۇش سۈپىتى بىلەن بېرىشكە ئورنىدن تۇرمىسىمۇ، ئۇنىڭ خىجىل بولماي قايتا-قايتا يالۋۇرۇشى بىلەن ئۇ چوقۇم ئورنىدن تۇرۇپ، قانچە لازىم بولسا ئۇنىڭغا بېرىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە ئېيتىمەنكى، تىلەڭلار، سىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر. ئىشىكنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. **10** چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكنى چەككۈچىلەرگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. **11** تاراڭلاردا ئاتا بولغۇچىلار ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! يا كى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **12** ئۇتۇخىم تەلەپ قىلسا، چايان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **13** ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇپ ئۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتا ئۆزىدىن تىلىگەنلەرگە مۇقەددەس روھنى تېخىمۇ ئاتا قىلماسمۇ؟ **14** ئەمدى ئۇ بىر كىشىدىن «ئادەمنى گاچا قىلغۇچى» جىنى ھەيدىۋەتكەندە، شۇنداق بولدىكى، جىن ئۇنىڭدىن چىققاندا، گاچا زۇۋانغا كەلدى. خالايىق بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى. **15** بىراق ئۇلاردىن بەزىلىرى: «ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدىۋېتىدۇ» ـ دېدى. **16** ۋە باشقا بەزىلەر ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىزگە ئاسماندىن بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلغىلى تۇردى. **17** لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئېچىدە بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ؛ ۋە ھەرقانداق ئائىلە ئۆز ئېچىدە بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا ژاۋالىللىققا يۈز تۇتىدۇ. **18** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولسا، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟ چۈنكى سىلەر مېنى، «جىنلارنى بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدەيدىكەن» دەيسىلەر. **19** ئەگەر مەن جىنلارنى بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! **20** لېكىن مەن خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن جىنلارنى قوغلىسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولغان بولىدۇ. **21** تولۇق قوراللانغان كۈچتۈڭگۈر ئۆز ئۆيىنى قوغداپ ئۆزغاندا، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ئامان قالىدۇ؛ **22** لېكىن ئۇنىڭدىن كۈچتۈڭگۈر بىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى يەڭسە، ئۇنىڭ تايانغان قوراللىرىنى تارتىۋالىدۇ ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئوۋلا قىلىپ ئۆزىدىكىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. **23** مەن تەرەپتە ئۆرمىغانلار ماڭا قارشى ئۆرىغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا ئوزۇنۇتۇۋەتكۈچىدۇر. **24** ناپاك روھ بىراۋنىڭ تېنىدىن چىقىرىۋېتىلىشى بىلەن، ئۇ قۇرغاق جايلارنى چۆرگىلەپ يۈرۈپ بەرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ؛ بىراق تاپالمىغاندىن كېيىن، «مەن چىققان ماكانىمغا قايتاي!» دەيدۇ. **25** شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكانىنىڭ پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، **26** بېرىپ ئۆزىدىنمۇ بەتتەر يەتتە روھنى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە ئۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. **27** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، كۆپچىلىك ئاۋىسىدا بىر ئايال ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ سېنى كۆتۈرگەن قورساق ۋە ئېمىتكەن ئەمچەك بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **28** بىراق ئۇ جاۋابەن: ـ بەلكى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىغانلار بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **29** شۇ چاغدا، توپ-تاپ ئادەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، ئۇ

مۇنداق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بۇ دەۋر دەرۋەقە رەزىل بىر دەۋردۇر، ئۇ مۆجىزىلىك بىر ئالامەتنىڭ كۆرسىتىلىشى ئىستەپ يۈزىدۇ. بىراق بۇنىڭغا «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۆجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق ئىككىنچى بىر ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. **30** چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ تۆزى ننەۋە شەھىرىدىكىلەرگە ئالامەت- كارامەت بولغىنىغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ بۇ دەۋرگە يەنە شۇنداق بولىدۇ. **31** قىيامەت كۈنى «جەنۇبتىن كەلگەن ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ. **32** قىيامەت كۈنى ننەۋەلىكلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ننەۋەلىكلەر يۇنۇس پەيغەمبەر جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، يۇنۇس پەيغەمبەردىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ! **33** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۇنى يوشۇرۇن جايدا قويماس، يا كى ئۇستىگە سېۋەتنى كۆمىتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **34** تەننىڭ چىرىغى كۆزىدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ، لېكىن ئەگەر كۆزۈڭ خۇنۇك بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. **35** شۇنىڭ ئۈچۈن ھېزى بولغىنىكى، ۋۇجۇدۇڭدىكى «يورۇقلۇق» قاراڭغۇلۇق بولمىسۇن! **36** ئەمدى ئەگەر بارچە ۋۇجۇدۇڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچ يېرى قاراڭغۇ بولمىسا، ۋۇجۇدۇڭ خۇددى چىراغ پارلاق نۇرى بىلەن سېنى يورۇتقاندەك تامامەن ئايدىڭ بولىدۇ. **37** ئەيسا سۆز قىلىۋاتقاندا، بىر پەرىسي ئۇنى ئۆيگە غىزاغا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيگە كىرىپ، داستىخاندا ئولتۇردى. **38** لېكىن ھېلىقى پەرىسي ئۇنىڭ تاماقتىن ئىلگىرى قول يۇمغىنىنى كۆرۈپ، ئىتتايىن ھەيران بولدى. **39** لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى سىلەر ئەي پەرىسىيلەر، چىنە- قاچىلارنىڭ تېشىنىلا يۇيۇپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئېچىڭلار ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە رەزىللىككە تولغاندۇر. **40** ئەي نادانلار، ئېشىنى ياراتقۇچى ئېچىنمۇ ياراتقان ئەمەسمۇ؟! **41** ئەمدى تۆز ئىچ- ئېچىڭلاردىن خەيرخاھلىق قىلىڭلار ۋە مانا، ھەممە نەرسە سىلەرگە پاكىز بولىدۇ. **42** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز بىلەن سۈزاپنىڭ ۋە ھەرخىل دورا-دەرمانلارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرە قىلىپ خۇداغا ئاتاليسىلەر-يۇ، بىراق ئادالەت ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىنى ھېچ ئېتىبارغا ئالماي كېتىۋېرىسىلەر. دەرۋەقە، ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىڭلار كېرەك. **43** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ سىلەرگە بولغان [ھۆرمەتلىك] سالاملىرىغا ئامراقسىلەر. **44** سىلەرگە ۋاي! چۈنكى سىلەر خۇددى كىشىلەر كېتىۋېتىپ، ئۈستىگە دەسسەپ سېلىپمۇ سەزمەي قېلىۋېتىدىغان قەبىرىنىڭ ئىگىسىلەر! ـ دېدى. **45** تەۋرات ئەھلىلىردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇلارنى ئېيتقىنىڭ بىزگىمۇ ھاقارەت بولىدى! ـ دېدى. **46** ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرگىمۇ ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى سىلەر كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى ئادەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىسىلەر-يۇ، ئەمما ئۆزۈڭلار بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىڭلارنى تەككۈزمەيسىلەر! **47** سىلەرگە ۋاي! چۈنكى پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، لېكىن ئاتا- بوۋىلىرىڭلار ئۇلارنى ئولتۇردى. **48** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار قىلغانلىرىغا رازى بولغانلىقىڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر. چۈنكى ئۇلار پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇردى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ قەبرىلىرىنى ياسايسىلەر. **49** بۇ سەۋەبتىنمۇ خۇدانىڭ دانالىقى دەيدۇكى: «مەن ئۇلارغا پەيغەمبەرلەر ۋە رىسۇللارنى ئەۋەتەمەن ۋە بۇلاردىن بەزىلىرىنى ئۇلار ئولتۇرىدۇ ۋە بەزىلىرىنى زىيانكەشلىك بىلەن قوغلىۋېتىدۇ». **50** شۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بۇيانقى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ تۆكۈلگەن قان قەرزلىرى، يەنى ھابىلنىڭ تۆكۈلگەن قېنىدىن تارتىپ تا كى [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانگاھ بىلەن مۇۋەددەس جاي ئارىلىقىدا قەتل قىلىنغان [كاھىن] زەكەريانىڭ تۆكۈلگەن قېنىغىچە بارلىق قان قەرزلەر ئۈچۈن مۇشۇ دەۋردىكىلەردىن ھېسىاب ئېلىنىدۇ. مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋردىن ئېلىنىدىغان بولىدۇ! **52** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى ھېكمەت خەزىنىسىنىڭ ئاچقۇچىنى ئېلىپ تۇرۇپ، تۆرۈگىلار ئۆزىڭ ئېچىگە كىرمىدىڭلار ۋە كىرەي دېگەنلەرنىمۇ كىرگۈزمىدىڭلار. **53** ئۇ شۇ يەردىن چىققاندىن كېيىن، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قارشىلىشىپ، ئۇنىڭغا كۆپ ئىشلارنى مۇزاكىرىلىشىشكە قىستىدى **54** ۋە ئۇنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلىشقا سۆزىدىن بىرەر ئەيىب تېپىۋېلىشقا پايلاپ يۈرەتتى.

12

1 شۇ چاغلاردا، مىڭلىغان كىشىلەر يىغىلىپ، بىر-بىرىنى دەسسىۋەتكۈدەك قىستا-قىستاڭ بولۇشۇپ كەتكەندە، ئۇ ئاۋۋال مۇخلىسلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسىدىن، يەنى ساختىپەزلىكىدىن ھوشيار بولۇڭلار. **2** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانمايى قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. **3** شۇڭا سىلەرنىڭ قاراڭغۇدا ئېيتقانلىرىڭلار يورۇقتا ئاڭلىنىدۇ، ئۆينىڭ ئېچىكىدە خۇپىيانە پېچىرلاشقانلىرىڭلارمۇ ئۆگزىلەردە جاكارلىنىدۇ. **4** مەن سىلەر دوستلىرىمغا شۇنى ئېيتىمەنكى، تەننى ئولتۇرۇپ، باشقا ھېچ ئىش قىلالمايدىغانلاردىن قورقماڭلار. **5** لېكىن مەن سىلەرگە كىمدىن قورقۇشۇڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسىتىپ قويايى: ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، دوزاخقا تاشلاشقا ھوقۇقلۇق بولغۇچىدىن قورقۇڭلار، بەرھەق سىلەرگە ئېيتاي ـ ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار! **(Geenna g1067)** **6** بەش قۇشقاچ ئىككى تىيىنگە سېتىلىدىغۇ؟ لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچبىرىمۇ خۇدا تەرىپىدىن ئۇنتۇلۇپ قالغىنى يوق. **7** لېكىن ھەتتا ھەربىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغانىدۇر. شۇنداق ئىكەن، قورقماڭلار، سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىن قىممەتلىكسىلەر! **8** ـ بىراق مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، كىم مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. **9** بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مېنى تونۇمىغان كىشى، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدىمۇ تونۇلمايدۇ. **10** ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان ھەرقانداق كىشى كەچۈرۈمگە ئېرىشىدىغۇ، لېكىن مۇقەددەسىس روھقا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشىمەيدۇ. **11** لېكىن كىشىلەر سىلەرنى سىناگوگلارغا يا كى ھۆكۈمدارلار ۋە ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ سوراققا تارتقاندا، «[ئەرزگە] قانداق جاۋاب بەرسەم؟» يا كى «نېمە دېسەم بولار؟» دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **12** چۈنكى نېمە دېيىش كېرەكلىكىنى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئۆگىتىدۇ. **13** كۆپچىلىك ئارىسىدىن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، ئاكامغا [ئاتىمزدىن] [قالغان] مىراسنى مەن بىلەن تەڭ ئۈلىشىشكە بۇيرۇغايلا ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇرادەر، كىم مېنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا سوتچى يا كى ئۈلەشتۈرگۈچى قىلدى؟ ـ دېدى. **15** ئۇ كۆپچىلىككە قاراپ: ـ پەخەس بولۇپ ئۆزۈڭلارنى ھەرخىل تاماخورلۇقتىن ساقلاڭلار. چۈنكى ئىنسانلارنىڭ ھاياتى ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە باغلىق ئەمەسىتۇر، دېدى. **16** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: ـ «بىر باينىڭ يېرى مول ھوسۇل بېرىپتۇ. **17** ئۇ كۆڭلىدە «قانداق قىلاي؟ چۈنكى بۇنچىۋالا ھوسۇلنى قويغۇدەك يېرىم يوق» ـ دەپ ئويلاپتۇ. **18** ئاندىن ئۇ: ـ «مۇنداق قىلاي: ـ ھازىرقى ئامبارلىرىمنى چۈۋۈۋېتىپ، تېخىمۇ چوڭىنى ياساپ، بارلىق مەھسۇلاتلىرىم ۋە باشقا مال-مۈلۈكلىرىمنى شۇ يەرگە يىغىپ ساقلاي! **19** ئاندىن ئۆز-ئۆزۈمگە: «ئەي جېنىم، يېغىپ ساقلىغان، كۆپ يىل يەتكۈدەك نېمەتلىرىڭ بار، راھەت ئېچىدە يەپ-ئېچىپ خۇش بولغىن!» دەيدىغان بولىمەن» دەپ ئويلاپتۇ. **20** لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا: «ئەي ئەخمەق، بۈگۈن كېچىلا جېنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىپ ئېلىنىدۇ؛ ئۇنداقتا بۇ توپلىغىنىڭ كىمگە قالىدۇ؟» دەپتۇ. **21** خۇدانىڭ ئالدىدا دۆلەتمەن بولماي، ئۆزىگە خەزىنە يىغقانلىنىڭ ھالى شۇنداق بولار». **22** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئۆزمۇشۇڭلار توغرىلۇقمۇ، نېمە يەرمىز يا كى نېمە كىيەرمىز، دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **23** چۈنكى ھاياتلىق يېمەكلىكتىن، تەن كىيىم-كېچەكتىن ئەزىزدۇر. **24** قۇزغۇنلارغا قارا ڭلار! ئۇلار تېرىمايدۇ ۋە يىغمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئامبار، ئىسكىلاتلىرىمۇ يوق. لېكىن خۇدا ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر قۇشلاردىن قانچىلىك ئەزىز-ھە! **25** ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم- قايغۇ بىلەن ئۆمرۈڭلارنى بىرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ **26** ئەگەر شۇنچىلىك كىچىككىنە

ئىشمۇ قولۇڭلاردىن كەلمىسە، نېمە ئۈچۈن قالغان ئىشلار توغرىسىدا غەم-ئەندىشە قىلىسىلەر؟ **27** نېلۇپەرلەرنىڭ قانداق تۆسىدىغانلىقىنا قاراپ بېقىڭلار! تولار ئەمگەكمۇ قىلمايدۇ، چاقمۇ ئېگىرمەيدۇ، لېكىن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۇرغاندىمۇ ئۇنىڭ كىينىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىمۇ يوق ئىدى. **28** ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىپ، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۈرمەسمۇ؟! **29** شۇنداق ئىكەن، نېمە يەيمىز، نېمە ئېچىمىز دەپ باش قاتۇرماڭلار، ھېچنېمىدىن ئەندىشە قىلماڭلار. **30** چۈنكى ھەرقايسى ئەللەرنىڭلار مانا شۇنداق ھەممە نەرسىلەرگە ئىنتىلىدۇ. بىراق ئاتا-ئاناڭلار سىلەرنىڭ بۇ نەرسىلەرگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلىدۇ؛ **31** شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىغا ئىنتىلىڭلار ۋە ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. **32** قورقماڭلار، ئى كىچىك پادا! چۈنكى ئاتا-ئاناڭلار پادىشاھلىقنى سىلەرگە ئاتا قىلىشنى خۇش كۆردى. **33** مال-مۈلۈكۈڭلارنى سېتىپ، [كەمبەغەللەرگە] خەيرىخاھلىق قىلىڭلار. تۈزۈكۈڭلارغا ئۆپرىمايدىغان ھەميان، ئەرشىلەردە ھەرگىز تۈگەپ كەتمەيدىغان بىر خەزىنە ھازىرلاڭلار، ـ شۇ يەردە ئوغرى يېقىن كەلمەيدۇ، كۈيە يەپ يوقاپ كەتمەيدۇ. **34** چۈنكى بايلىقىڭلار قەيەردە بولسا، قەلبىڭلارمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **35** سىلەر بېلىڭلارنى چىڭ باغلاپ، چىراغلىرىڭلارنى ياندۇرۇپ تۇرۇڭلار، **36** خۇددى خوجايىنىنىڭ توي زىياپىتىدىن قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇرغان چاكارلاردەك، ھەردائىم تەيار تۇرۇڭلار. شۇنىڭ بىلەن خوجايىن كېلىپ ئىشىكنى ۋاققاندا، چاكارلار دەرھال چېقىپ ئىشىكنى ئاچىدىغان بولىدۇ. **37** خوجايىن قايتىپ كەلگەندە، چاكارلىرىنىڭ ئويغاق، تەيار تۇرغانلىقىنى كۆرسە، بۇ چاكارلارنىڭ بەختىدۇر! مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۆزى بېلىنى باغلاپ، تۇلارنى داستىخانغا ئولتۇرغۇزۇپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ شەخسەن ئۆزى تۇلارنى كۈتۈۋالىدۇ! **38** ۋە ئەگەر خوجايىن ئىككىنچى يا كى ئۈچىنچى جېسەكتە كەلسىمۇ، چاكارلىرىنىڭ شۇنداق ئويغاقلىقىنى كۆرسە، بۇ تۇلارنىڭ بەختىدۇر! **39** لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، ئەگەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىدە قايسى ۋاقىتتا كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، ئۆ ئويغاق تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆيگە تېشىپ كىرىشىگە ھەرگىز يول قويماينىتى! **40** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرمۇ ھەردائىم تەيار تۇرۇڭلار، چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ. **41** پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن بۇ تەمسىلنى بىزگىلا قارىتىپ ئېيتىتىڭمۇ يا كى ھەممەيلەنگە قارىتىپمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** رەب مۇنداق دېدى: ـ خوجايىنى ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە مەسئۇل قىلىپ، تۇلارغا تېگىشلىك بولغان ئاشلىقنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەينىلەيدىغان ئىشەنچلىك ۋە پەملىك غوجدار كىم بولىدۇ؟ **43** خوجايىن ئۆيگە قايتقاندا، چاكارنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۆستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! **44** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۆزى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. **45** لېكىن مۇبادا شۇ چاكار كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدىۋ» دەپ، باشقا چاكارلار ۋە دېدەكلەرنى بوزەك قىلىشقا ۋە يەپ-ئىچىپ، مەست بولۇشقا باشلىسا، **46** شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ نېسىۋىسىنى ئېتىقادسىزلار بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. **47** ئەمدى خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ تۇرۇپ، تەييارلىنىپ تۇرمىغان ۋە خوجايىنىنىڭ ئىرادىسى بويىچە قىلمىغان چاكار بولۇشىغا تاياق يەيدۇ. **48** بىراق خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلمەي تۇرۇپ، تاياق يېيىشكە تېگىشلىك ئىشلارنى قىلغان چاكار ئازراق تاياق يەيدۇ. كىمگە كۆپ بېرىلسە، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىندىغىنى كۆپ بولىدۇ. چۈنكى ئادەملەر كىمگە كۆپ ئامانەت قويغان بولسا، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىدىغىنىمۇ كۆپ بولىدۇ. **49** مەن يەر يۈزىگە ئوت تاشلاپ ئۇتاشتۇرۇشقا كەلدىم ۋە بۇ ئوتنىڭ ئۇتىشىشىنا نەقەدەر تەقەززامەن! **50** لېكىن مەن ئالدى بىلەن بىر چۆمۈلدۈرۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە بۇ چۆمۈلدۈرۈلۈشۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە ئىنتايىن قىينىلىمەن! **51** سىلەر مېنى يەر يۈزىگە تىنچلىق ئېلىپ كەلدىمكىن، دەپ ئويلاپ قالدىڭلارمۇ؟ ياق، مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، تىنچلىق ئەمەس، بۇلۇنۇش ئېلىپ كەلدىم! **52** چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن، بىر ئۆيدىكى بەش كىشى بۇلۇنىدۇ؛ ئۈچى ئىككىسىگە قارىشى ۋە ئىككىسى ئۈچىگە قارشى بۇلۇنىدۇ. **53** ئاتا ئوغلىغا ۋە ئوغۇل ئاتىسىغا، ئانا قىزىغا ۋە قىز ئانىسىغا، قېينئانا كېلىنگە ۋە كېلىن قېينئانىسىغا قارشى تۇرىدۇ. **54** ئەيسا يەنە توپلاشقان ئادەملەرگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۈنپېتىش تەرەپتىن بۇلۇتنىڭ چىققىنىنى كۆرسەڭلار، دەرھال «يامغۇر ياغىدۇ» دەيسىلەر، ۋە دەرۇەقە شۇنداق بولىدۇ. **55** جەنۇب تەرەپتىن شامالنىڭ چىققىنىنى كۆرسەڭلار، «ھاۋا ئىسسىيدۇ» دەيسىلەر ۋە دەرۇەقە شۇنداق بولىدۇ. **56** ئەي ساختىپەزلەر! سىلەر يەر بىلەن كۆكنىڭ رەڭگىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، قانداقسىگە بۇ زامانىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر؟! **57** ئەمدى نېمىشقا قايسى ئىشلارنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە تۆزۈڭلار ھۆكۈم قىلىپ باقالىسىلەر؟! **58** چۈنكى دەۋاگىرىڭ بىلەن بىرگە سوتچى ئالدىغا بارغىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يولدا كېتىۋاتقىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يارىشىپ دوست بولۇشقا ئىنتىلگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنى سوتچىغا، سوتچى بولسا گۇنداپىلىغا تاپشۇرىدۇ ۋە گۇنداپاي سېنى زىندانغا تاشلايدۇ. **59** مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمىگۈچە، شۇ يەردىن ھەرگىز چىقالمايسەن.

13

شۇ چاغدا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭغا [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ بىر قىسىم گاللىيەلىكلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى تۇلار قىلمۇاتقان [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىقىنىڭ قانلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى. **2** ئۇ تۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ تۇلارنىڭ بۇ ئازابلارنى تارتقىنى ئۇچۈن بۇ گاللىيەلىكلەردىن گۇناھى ئېغىر دەپ قارامسىلەر؟ **3** مەن سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گاللىيەلىكلەر، ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. **4** سىلوئام مەھەللىسىدىكى مۇنار تۇرۇلۇپ چۈشۈپ، ئون سەككىز كىشىنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، سىلەر ئۇلارنى يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان باشقالاردىن قەيسى قارامسىلەر؟ **5** مەن سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گاللىر، ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. **6** ئاندىن ئۇ بۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تىكلىگەن بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخى بار ئىكەن. ئۇ ئۇ دەرەختىن مېۋە ئىزدەپ كەپتۇ، لېكىن ھېچ مېۋە تاپالمايتۇ. **7** ئۇ باغۋەنگە: «قارا، ئۈچ يىلدىن بېرى بۇ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە ئىزدەپ كېلىۋاتىمەن، بىراق بىر تالمۇ مېۋە تاپالمىدىم. ئۇنى كېسىۋەت! ئۇ نېمە دەپ يەرنى بىكاردىن-بىكار ئىگىلەپ تۇرىدۇ؟» دەپتۇ. **8** لېكىن باغۋەن: «خوجايىن، ئۇنىڭغا يەنە بىر يىل تەگمىگەيلا. بۇ ۋاقىت ئېچىدە ئۇنىڭ تۇۋىدىكى توپىلارنى بوشىتىپ، ئوغۇتلاپ باقاي. **9** ئەگەر كېلەر يىلى مېۋە بەرسە، ياخشى خوپ! بىراق بەرمىسە، كېسىۋەتكەيلا» دەپتۇ باغۋەن. **10** بىر شابات كۈنى، ئۇ بىر سىناگوگىنا تەلىم بېرىۋاتاتتى. **11** مانا شۇ يەردە ئون سەككىز يىلدىن بېرى زەئىپلەشتۈرگۈچى بىر جىن تەرىپىدىن تۇتۇلۇپ، دۆمچىيىپ تۇرە تۇرالمايدىغان بىر ئايال بار ئىدى. **12** ئەيسا ئۇنى كۆرگەندە، ينىغا چاقىرىپ: ـ خانىم، سەن بۇ زەئىپلىكىڭدىن ئازاد بولدۇڭ! ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇ قولىنى ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قويۇۋىدى، ئايال دەرھال رۇسلىنىپ تىك تۇرۇپ، خۇدانى ئۇلۇغلىدى. **14** بىراق سىناگوگنىڭ چوڭى ئەيسانىڭ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىقىنىدىن غەزەپلىنىپ، كۆزىچىلىككە: ـ ئادەملەر ئىش قىلىش كېرەك بولغان ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ ساقايتىلىڭلار، لېكىن شابات كۈنىدە ئۇنداق قىلماڭلار، ـ دېدى. **15** شۇڭا رەب ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەي ساختىپەزلەر! ھەربىرىڭلار شابات كۈنى تورپاق ۋە ئېشىكىڭلارنى ئوقۇردىن يېشىپ، سۇغارغىلى باشلىمامسىلەر؟! **16** ئەمدى شەيتان مانا ئون سەككىز يىل بوغۇپ كەلگەن، ئىبراھىمنىڭ بىر قىزى بولغان بۇ ئايال دەل شابات كۈنىدە بۇ سىرتماقتىن بوشىتىلسا، بۇ شابات كۈنىنىڭ يارىشىقى بولمامدۇ؟! **17** ئۇ مۇشۇ سۆزنى قىلغاندا، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار خجالەتكە قالدى؛ بىراق خالايىق ئۇنىڭ قىلىۋاتقان ھەممە ئاجايىب ئىشلىرىدىن شادلىنىپ يايرىدى. **18** ئۇ سۆزىنى [داۋاملاشتۇرۇپ] مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمىگە ئوخشايدۇ؟ مەن ئۇنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ **19** ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ؛ بىرسى ئۇنى ئېلىپ ئۆز بېغىدا تېرىغاندىن؛ ئۇ ئۆسۈپ يوغان دەرەخ بولدى؛ ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلدى. **20** ئۇ يەنە:

ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تىمگە ئوخشىتاي؟ ئۇ خۇددى ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ، بىر ئايال ئۇنى قولىغا ئېلىپ، ئۆچ جاۋۇر ئۇنىڭ تارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىدى، ـ دېدى. **22** [ئەيسا] يېرۇسالېمغا قاراپ سەپىرنى داۋاملاشتۇرۇپ، بىسىپ ئۆتكەن ھەرقايسى شەھەر-يېزىلاردا تەلىم بېرىپ ماڭدى. **23** بىرەيلەن ئۇنىڭدىن: ـ ئى تەقسىر، قۇتقۇزۇلىدىغانلارنىڭ سانى ئازمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا كۆپچىلىككە مۇنداق جاۋاب بەردى: **24** ـ سىلەر تار ئىشىكتىن كىرىشكە كۈرەش قىلىڭلار. چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن ئادەملەر كىرەي دەپ ئىزدەنسىمۇ، ئەمما كىرەلمەيدۇ. **25** ئۆينىڭ ئىگىسى ئورندىن تۇرۇپ ئىشىكنى تاقىغاندىن كېيىن، سىلەر تاشقىرىدا تۇرۇپ ئىشىكنى قېقىپ: «رەب، بىزگە ئاچقىن!» دەپ يالۋۇرغىلى تۇرغىنىڭلاردا، ئۇ سىلەرگە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىڭلارنى بىلمەيمەن» ـ دەيدۇ. **26** ئاندىن سىلەر: «بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ييگەن، ئىچكەن، سەنمۇ بىزنىڭ كوچىلىرىمىزدا تەلىم بەرگەن» دېسەڭلار، **27** ئۇ يەنە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىڭلارنى بىلمەيمەن، مەندىن نېرى كېتىڭلار، ئەي قەبىھلىك قىلغۇچىلار!» دەيدۇ. **28** سىلەر ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىدە ئىكەنلىكىنى، ئۆزۈڭلارنىڭ سىرتقا تاشلۇېتىلىگىنىڭلارنى كۆرگىنىڭلاردا، يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلار غۇچۇرلايدۇ. **29** ئۇ چاغدا، كىشىلەر مەشرىق بىلەن مەغرىبتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىشىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. **30** شۇنىڭ بىلەن مانا، شۇ چاغدا ئالدىدا تۇرغانلاردىن ئارقىغا ئۆتىدىغانلار، ئارقىدا تۇرغانلاردىن ئالدىغا ئۆتىدىغانلار بار بولىدۇ. **31** دەل شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە پەرىسىيلەر ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن چىقىپ ئۆزۈڭنى نېرىغا ئال. چۈنكى ھېرود سېنى ئولتۇرمەكچى، ـ دېدى. **32** ئۇ ئۇلارغا: ـ بېرىپ شۇ تۈلكىگە ئېيتىڭلار: مانا مەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە شىپا بېرەرمەن ۋە ئۈچىنچى كۈنى تاكىمۇلاشتۇرۇلىمەن، دەڭلار. **33** ھالبۇكى، بۈگۈن ۋە ئەتە ۋە ئۆگۈنلۈككە مېڭىپ يۈرۈشۈم كېرەكتۇر؛ چۈنكى ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ئولتۇرۇلۇشى يېرۇسالېمدىن باشقا ھېچقانداق جايدا مۇمكىن بولماس. **34** ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇرىدىغان ۋە ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما- كېسەك قىلىدىغان شەھەر! مەن قانچە قېتىملاپ مېكىيان تۆز چۈجلىرىنى قانات ئاستىغا ئالغاندەك سېنىڭ بالىلىرىڭنى قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر خالىمىدىڭلار. **35** مانا تېرىڭلار تاشلىنىپ ۋەيرانە بولۇپ قالدۇ؛ ۋە مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر «پەروەردىگارنىڭ نامى بىلەن كەلگۈچىگە مۇبارەك بولغاي!» دېمىگۈچە، مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر.

14 ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر شابات كۈنى ئۇ پەرىسىيلەردىن بولغان بىر ھۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە غىزاغا باردى، ئەمدى ئۇلار ئۇنى پايلاپ يۈرۈۋاتاتتى. **2** ۋە مانا، ئۇ يەردە سۇلۇق ئىششىق كېسىلگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم بار ئىدى. **3** ئەيسا تەۋرات ئەھلىلىرى ۋە پەرىسىيلەردىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ ـ دەپ سوردى. **4** بىراق ئۇلار لام-جىم دېمىدى. ئۇ ھېلىقى كېسەلگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ساقايتىپ يولغا سالدى. **5** ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن يەنە: ـ ئاراڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ مۇبادا شابات كۈنىدە ئېشىكى يا كالىسى قۇدۇقتا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارمايدىغان زادى كىم بار؟ ـ دەپ سوردى. **6** ۋە ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ھېچ جاۋاب بېرەلمىدى. **7** ئەيسا چاقىرىلغان مېھمانلارنىڭ ئۆزلىرىگە تۆردىن ئورۇنلارنى قاندىق تاللىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: **8** ـ بىرسى سېنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلسا، تۆردە ئولتۇرمىغىن. بولمىسا، سەندىن ھۆرمەتلىكرەك بىرسى تەكلىپ قىلىنغان بولسا، **9** ئۇ چاغدا سېنى ۋە ئۇنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ ساڭا: «بۇ كىشىگە ئورۇن بەرگەيسىز» دەپ قالسا، سەن خىجالەتتە قېلىپ پەگاھىغا چۈشۈپ قالىسەن. **10** لېكىن سەن چاقىرىلغاندا، بېرىپ پەگاھىدا ئولتۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ: «ئەي دوستۇم، يۇقىرىغا چىقىڭ» دېيىشى مۇمكىن ۋە شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئىززەت بولىدۇ. **11** چۈنكى ھەركىم ئۆزىنى ئۇستۇن تۇتسا تۆۋەن قىلىنىدۇ ۋە كىمدەكىم ئۆزىنى تۆۋۈن تۇتسا ئۇستۇن قىلىنىدۇ. **12** ئۇ ئۆزىنى مېھمانلىغا چاقىرغان ساھىبخانىغا مۇنداق دېدى: ـ مېھمانىنى تاماققا يا كى زىياپەتكە چاقىرغىنىڭدا، دوست-يۇرۇدەر، قېرىنداش، ئۇرۇق-تۇغقان يا كى باي قولۇم-قوشنىلىرىڭنى چاقىرمىغىن. چۈنكى ئۇلارمۇ سېنى مېھمانغا چاقىرىپ، مەرھەمىتىڭنى قايتۇرۇشنى مۇمكىن. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن زىياپەت بېرەي دېسەڭ، غېرىب-غۇرۇڤا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق، كور-ئەمالارنى چاقىرغىن **14** ۋە بەخت-بەركەت كۆرىسەن، چۈنكى ئۇ كىشىلەرنىڭ ياخشىلىقىنى قايتۇرۇشنىڭ ئامالى يوقتۇر. شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ قايتا تىرىلگەن كۈندە قىلغىنىڭ ئۈزۈڭگە قايتۇرۇلىدۇ. **15** ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلاردىن بىرى بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا غىزالانغۇچىلار نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ـ دېدى. **16** بىراق ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر كىشى كاتتا زىياپەتكە تۈتۈش قىلىپ، نۇرغۇن مېھمانلارنى چاقىرىپ قويۇپتۇ. **17** داستىخان سېلىنغان شۇ سائەتتە، چاكىرنى ئەۋەتىپ، چاقىرىلغان مېھمانلارغا: «مەرھەمەت، ھەممە نەرسە تەيار بولدى!» دەپ ئېيتىپتۇ. **18** بىراق، مېھمانلارنىڭ ھەممىسى بارماسلىققا بىر-بىرلەپ ئۆزىرە-باھانە كۆرسەتكىلى تۇرۇۋېتىپتۇ. بىرىنچىسى ئۇنىڭغا: «مەن ھېلىلا بىر پارچە يەر سېتىۋالغاندىم، بېرىپ كۆرۈپ كەلمىسەم بولمايدۇ. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **19** يەنە بىرى: «مەن بەش قوشاۋۇق ئۆكۈز سېتىۋالدىم، ھازىر بېرىپ ئۇلارنى سىناپ كۆرۈشۈم كېرەك. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **20** يەنە بىرسى: «مەن يېڭى ئۆيلەنگەن، شۇڭا بارالمايمەن» دەپتۇ. **21** چاكار قايتىپ كېلىپ، بۇ ئىشلارنى خوجايىنىغا مەلۇم قىپتۇ. خوجايىن غەزەپلەنگەن ھالدا چاكىرىغا: «دەرھال شەھەرنىڭ چوڭ-كىچىك كوچىلىرىغا كىرىپ، غېرىب-غۇرۇڤا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق ۋە كور-ئەمالارنى مۇشۇ يەرگە يىغىپ كەل» دەپتۇ. **22** ئاندىن چاكار قايتىپ كېلىپ: «خوجايىن، ئەمر بەرگىنىڭدەك ئادا قىلىندى، ۋە يەنە بوش ئورۇن بار!» دەپتۇ. **23** شۇنىڭ بىلەن خوجايىن چاكارغا: ـ «تۈيۈم مېھمانلارغا تولۇش ئۈچۈن يېزىلاردىكى چوڭ-كىچىك يولىلارنى، مەھەللىلەرنى ئارىلاپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەمگىنى زورلاپ ئېلىپ كەلگىن! **24** چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، باشتا چاقىرىلغان ئادەملەرنىڭ ھېچقايسىسى داستىخىنىمدىن تېتىمايدۇ»، دەپتۇ. **25** ئەمدى توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: **26** ـ ماڭا ئەگەشكەنلەر [ماڭا بولغان سۆيۈشلىرىدىن] ئۆز ئاتىسى ۋە ئانىسى، ئايالى ۋە بالىلىرى، ئاكا-ئۇكىلىرى ۋە ئاچا-سىڭىلىرى، ھەتتا ئۆز جېنىنىمۇ يامان كۆرمىسە ماڭا مۇخلىس بولالماس. **27** كىمدەكىم ئۆزىنىڭ كرىستىنى يۈدۈپ ماڭا ئەگەشمىسە ئۇ ماڭا مۇخلىس بولالماس. **28** ئاراڭلاردىن بىرسى مۇنار سالماقچى بولسا، ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزگۈدەك خراجەت ئۆزۈمدە بارمۇ-يوق دەپ ھېساب قىلمامۇ؟ **29** ئۇنداق قىلىمىغاندا، ئۇلىنى سېلىپ پۈتكۈزەلمىسە، كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ: «بۇ ئادەم بىنانى باشلاپ قويۇپ پۈتكۈزەلمىدى» ـ دېمەي قالمايدۇ. **31** يا كى بىر پادىشاھ يەنە بىر پادىشاھ بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقسا ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ: ـ مېنىڭ ئۆستۈمگە كېلىدىغان يىگىرمە مىڭ كىشىلىك قوشۇن ئىگىسىگە مەن ئون مىڭ ئەسكىرىم بىلەن تاقابىل تۇرالارمەنمۇ؟ دەپ مۇلچەرلەپ كۆرمەمدۇ؟! **32** ئەگەر ئۇ «سوقۇشالمايمەن» دەپ ئويلىسا، دۇشمەن تېخى يىراقتىكى چاغدا ئەلچى ئەۋەتىپ، سۈلھ شەرتلىرىنى سورايدۇ. **33** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەردىن كىمدەكىم [كۆڭلىدە] ئۆزىنىڭ بار-يوقى بىلەن خوشلاشمىسا، ماڭا مۇخلىس بولالماس. **34** تۇز ياخشى نەرسىدۇر؛ ھالبۇكى، تۇز تۇز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ **35** ئۇ تۇپراققا ئىشلىتىشكە يا كى ئوغۇتقا ئارىلاشتۇرۇشقىمۇ يارىماي، تالاغا تاشلىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قولىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!

15 ئەمدى باجگىرلار ۋە باشقا گۇناھكارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاشقا ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشماقتا ئىدى. **2** لېكىن پەرىسىيلەر بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرى غۇدۇڭشۇپ: ـ بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قارشى ئالىدۇ ۋە ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرىدۇ! ـ دېيىشتى. **3** شۇڭا ئۇ ئۇلارغا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: **4** ـ ئەگەر

ئاراگلاردا بىرەيلەننىڭ يۈز تۈياق قويى بولۇپ، ئۇلاردىن بىرى يىتىپ كەتسە، توقسان توققۇزنى چۆلدە قويۇپ قويۇپ يىتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە ئىزدىمەمسۇ؟ 5 ئۇنى تېپىۋالغاندا، شادلانغان هالدا مۇرىسىگە ئارتىدۇ، 6 ئاندىن ئۆيىگە ئېلىپ كېلىپ، يار-بۇرادەرلىرى بىلەن قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مەن يىتىكەن قويۇمنى تېپىۋالدىم، مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار!» دەيدۇ. 7 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش، توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناهكار تۇچۇن ئەرشتە زور خۇرسەنلىك بولىدۇ؛ بۇ خۇرسەنلىك توۋىغا موهتاج بولمىغان توقسان توققۇز هەققانىي كىشىدىن بولغان خۇرسەنلىكتىن كۆپ ئارتۇقتۇر. 8 ـ ياكى بىر ئايالنىڭ ئون كۈمۈش دىنارى بولۇپ، بىر دىنارنى يوقتىپ قويسا، چىراغنى يېقىپ، تاكى ئۇنى تاپقۇچە تۈينى سۈپۈرۈپ، زەن قويۇپ ئىزدىمەمسۇ؟ 9 ئۇنى تاپقاندا يار-بۇرادەر، قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار، چۈنكى مەن يوقتىپ قويغان دىنارىمنى تېپىۋالدىم» ـ دەيدۇ. 10 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناهكار تۇچۇن خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئارىسىدا خۇرسەنلىك بولىدۇ.

11 ئۇ سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەلۇم بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. 12 كىچىك ئوغلى ئاتىسىغا: «ئەي ئاتا، مال-مۈلۈكتىن تېگىشلىك ئۈلۈشۈمنى هازىرلا ماڭا بەرگىن» دەپ ئېيتىپتۇ. ۋە ئۇ ئۆز مال-مۈلۈكلىرىنى ئىككىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىپتۇ. 13 ئۆزۈن ئۆتمەيلا، كىچىك ئوغلى بار-يوقىنى يىغىشتۇرۇپ، يىراق بىر يۇرتقا سەپەر قىلىپتۇ. ئۇ ئۇ يەردە ئەيش-ئىشرەتلىك ئېچىدە ئۆزمۈش كەچۈرۈپ مال-دۇنياسىنى بۇزۇپ-چېچىپتۇ. 14 دەل ئۇ بار-يوقىنى سەرپ قىلىپ ئۆگەتكەن ۋاقىتدا، ئۇ يۇرتىنا قاتتىق ئاچارچىلىق بولۇپ، ئۇ خېلىلا قىسىلچىلىقتا قاپتۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، شۇ يۇرتنىڭ بىر پۇقراسىغا مەدىكار بولۇپ ياللىنىپتۇ، ئۇ ئۇنى ئېتىزلىقىغا چوشقا بېقىشقا ئەۋەتىپتۇ. 16 ئۇ هەتتا قورسىقنى چوشقىلارنىڭ يېمى بولغان پۇرچاق پوستى بىلەن تويغۇزۇشقا تەقەززا بوپتۇ؛ لېكىن هېچكىم ئۇنىڭغا هېچنەرسە بەرمەپتۇ. 17 ئاخىر بېرىپ ئۇ هوشىنى تېپىپ: «ئاتامنىڭ شۇنچە كۆپ مەدىكارلىرىنىڭ ئالدىدىن يېمەك-ئىچمەك ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ؛ لېكىن مەن بولسام بۇ يەردە ئاچلىقتىن تۆلەي دەپ قالدىم! 18 ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ئەي ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناه قىلدىم. 19 ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدىكارلىرىڭ سۈپىتىدە قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەيمەن» دەپ ئويلاپتۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ ئاتىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ مېڭىپتۇ. لېكىن ئاتىسى يىراقتىنلا ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا ئىچى ئاغرىتىپ، ئالدىغا يۈگۈرۈپ چىقىپ، ئۇنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ ئۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ. 21 ئوغلى: «ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ، سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناه قىلدىم. ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن» ـ دەيتۇ. 22 بىراق ئاتىسى چاكارلىرىغا: «دەرهال ئەڭ ئېسىل تونىنى ئەكېلىپ ئۇنىڭغا كىيدۈرۈڭلار، قولىغا ئۈزۈك سېلىڭلار، پۇتلىرىغا ئاياغ كىيدۈرۈڭلار، 23 ۋە بورداق تورپاقنى ئەكېلىپ سويۇڭلار، ئاندىن ئوبدان يەپ، راۋۇرۇس تەبرىكلەيلى! 24 چۈنكى مېنىڭ بۇ ئوغلۇم ئۆلگەنىدى، تىرىلدى، يىتىپ كەتكەنىدى، تېپىلدى!» ـ دەيتۇ. ئاندىن ئۇلار تەبرىكلەشكىلى باشلاپتۇ. 25 ئەمدى چوڭ ئوغلى ئېتىزغا كەتكەنكەن. ئۇ قايتىپ كېلىۋېتىپ ئۆيگە يېقىن كەلگەندە نەغمە-ناۋا بىلەن ئۇسسۇلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ. 26 ئۇ چاكارلاردىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن نېمە ئىش بولۇۋاتقىنىنى سوراپتۇ. 27 چاكار ئۇنىڭغا: ئۇكاڭ كەلدى ۋە ئاتاڭ ئۇنى ساق-سالامەت تېپىۋالغانلىقى ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويدى» دەيتۇ. 28 لېكىن [چوڭ ئوغلى] خاپا بولۇپ، ئۆيگە كىرگۈلى ئۇنىمايتۇ. ۋە ئاتىسى چىقىپ ئۇنىڭ ئۆيگە كىرىشىنى ئۈتۈنۈپتۇ. 29 ئەمما ئۇ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: «قارا! مەن شۇنچە يىلدىن بېرى قۇلۇمدەك خىزمىتىڭدە بولدۇم، ئەسلا هېچبىر ئەمرىڭدىن چىقىپ باقمىدىم. بىراق سەن ماڭا ئەل-ئاغىنىلىرىم بىلەن خۇش قىلغىلى هېچقاچان بەرە ئوغلاقمۇ بەرمىدىڭ! 30 لېكىن سېنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭنى پاهىشىلەرگە خەجلەپ ئۆگەتكەن بۇ ئوغلۇڭ قايتىپ كەلگەندە، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويۇپسەن» ـ دەيتۇ. 31 بىراق ئاتىسى يەنە ئۇنىڭغا: «ئەي ئوغلۇم، سەن هەردائىم مېنىڭ يېنىمدىسەن ۋە مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر. 32 ئەمدى تەبرىكلەپ شادلىنىشقا لايىقتۇر، چۈنكى بۇ سېنىڭ ئۆكاڭ ئۆلگەنىدى، تىرىلدى، يوقىلىپ كەتكەنىدى، تېپىلدى» ـ دەيتۇ.

16 ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر باينىڭ بىر غوجدارى بار ئىكەن. بىرسى بايغا: «بۇ غوجدارىڭىز مال-مۈلۈكىڭىزنى بۇزۇپ چاچتى» دەپ شىكايەت قىپتۇ. 2 ئۇ غوجدارنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: «مېنىڭ سېنىڭ توغرا ئۈچۈن ئاڭلىغانلىرىم زادى قانداق گەپ؟ غوجدارلىقىڭدىكى هېساب-كىتابنى ئېنىق تاپشۇر؛ چۈنكى مۇندىن كېيىن سەن غوجدار بولمايسەن» ـ دەيتۇ. 3 غوجدار ئەمدى ئۆز ئىچىدە: «نېمە قىلاي؟ چۈنكى خوجايىنىم مېنى غوجدارلىقتىن مەهرۇم قىلدۇ. كەتمەن چاپاي دېسەم ئۆزۈمنىڭ ماغدۇر يوق، تىلەنچىلىك قىلاي دېسەم نومۇس قىلىمەن. 4 هە، تاپتىم! غوجدارلىقتىن قالغىنىمدا كىشىلەرنىڭ مېنى ئۆيلىرىگە قارشى ئېلىشى ئۈچۈن، نېمە قىلىشىمنى ئەمدى بىلدىم» دەپ 5 ئۆز خوجايىنىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چاقىرىپ كېلىپ، بىرىنچىسىدىن: «خوجايىنىمغا قانچىلىك قەرزىڭىز بار؟» دەپ سوراپتۇ. 6 ۋە قەرزدار: «يۈز تۇڭ زەيتۇن مېيى» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «مانا، هېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ، بۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەللىك تۇڭغا ئۆزگەرتىۋېتىڭ!» دەيتۇ. 7 ئاندىن ئۇ يەنە بىرىگە: «سىزچۇ، قانچىلىك قەرز بولدىڭىز؟» دەپ سوراپتۇ. ئۇ: «يۈز كۆزە بۇغداي» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «هېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ سەكسەن كۆزىگە ئۆزگەرتىۋېتىڭ!» دەيتۇ. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خوجايىنى سەممىيەتسىز غوجدارنىڭ بۇ ئىشتىكى پەملىكىگە ئۇچۇن ئۇنىڭغا قايىل بولۇپ ماختاپتۇ. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ يەرزەنتلىرى ئۆز دەۋرىدە نۇرنىڭ پەرزەنتلىرىدىن پەملىكتۇر. (aiōn g165) 9 ۋە مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، «ناهەق دۇنياغا تەۋە مال-دۇنيا» ئارقىلىق ئۆزۈڭلارغا دوست ئۇتۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، مال-دۇنيا كارغا كەلمەيدىغان بولغان [كۆنىدە] شۇ دوستلار سىلەرنى ئەبەدىي ماكانلارغا قارشى ئالىدۇ. (aiōnios g166) 10 كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سادىق بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ؛ ۋە كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سەممىيەتسىز بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سەممىيەتسىز بولىدۇ. 11 شۇڭا ئەگەر «ناهەق دۇنياغا تەۋە بولغان مال-دۇنيا»دا سادىق بولمىساڭلار، كىم سىلەرگە هەقىقىي بايلىقلارنى تاپشۇرسۇن؟ 12 ۋە باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىدە سادىق بولمىساڭلار كىم سىلەرگە ئۆزۈڭلارنىڭ نەرسىسىنى بەرسۇن؟ 13 هېچكىم ئىككى خوجايىنغا تەڭ خىزمەت قىلالمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ ياكى بۇنىڭغا ئۆزىنى پۈتۈنلەي بېغىشلاپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭمۇ بىرلا ۋاقىتتا هەم خۇدانىڭ، هەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. 14 ئەمدى پەرىسىيلەر (ئۇلار پۇلغا ئامراق ئىدى) بۇلارنىڭ هەممىسىنى ئاڭلاپ ئەيسانى مەسخىرە قىلىشتى. 15 ۋە ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا هەققانىي قىلىپ كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر؛ لېكىن خۇدا قەلبىڭلارنى بىلىدۇ. چۈنكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا قەدىرلىنىدىغىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە يىرگىنچلىكتۇر. 16 تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى [چۈمۈلدۈرگۈچى] يەهياغچە هىدايەت بولۇپ كەلدى؛ شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ خۇدانىڭ پادىشاهلىقىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلىنىپ كېلىۋاتىدۇ؛ [پادىشاهلىققا] كىرمەكچى بولغانلارنىڭ هەربىرى ئۇنىڭغا بۇسۇپ كىرىۋېلىشى كېرەكتۇر. 17 لېكىن ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ يوق قىلىۋېتىلىشى تەۋراتنىڭ بىر چېكىتى بىكار قىلىنىشتىن ئاسانىدۇر. 18 ـ هەر كىم ئۆز ئايالىنى تالاق قىلىپ باشقا بىرىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ ۋە كىمكى ئۆز ئېرىدىن تالاق قىلىنغاننى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ». 19 ـ بۇرۇن بىر باي ئادەم بار ئىدى، ئۇ سۆسۈن رەڭلىك تون ۋە كاناپ كىيىملەرنى كىيىپ، هەركۈنى ئەيش-ئىشرەت ئېچىدە تەنتەنە قىلاتتى. 20 ۋە پۇتۇن ئەزايىنى چاقا-جاهارەت بىسىپ كەتكەن لازارۇس ئىسىملىك بىر يوقسۇل بار ئىدى؛ ئۇ بايىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا [هەركۈنى] ياتقۇزۇپ قويۇلاتتى. 21 ئۇنىڭ داستخىنىدىن چۈشۈپ قالغان پارچى-پۇراتلاردىن قورسىقىنى تويغۇزغۇشقا تەشنا ئىدى. هالبۇكى، ئىتلار كېلىپ ئۇنىڭ يارىلىرىنى يالايتتى. 22 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يوقسۇل ئۆلدى ۋە پەرىشتىلەر ئۇنى ئىبراهىمنىڭ قۇچىقىغا ئاپاردى. باي هەم ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى؛ 23 ۋە تەھتسارادا قاتتىق قىينىلىپ، يېشىنى كۆتۈرۈپ، يىراقتىن ئىبراهىمنى ۋە ئۇنىڭ قۇچىقىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ: (Hadēs g86) 24 «ئەي ئاتا ئىبراهىم، ماڭا رەهىم قىلغايسەن!

لازاروسنی ئەۋەتكەيسەن، ئۇ بارمىقىنىڭ ئۆچىنى سۈغا چىلاپ، تىلىمغا تېمىتىپ سوۋۇتقاي. چۈنكى مەن بۇ ئوت يالقۇنىدا قاتىق ئازابلىنىۋاتىمەن!» دەپ ۋارقىراپ يالۋۇردى. **25** لېكىن ئىبراھىم مۇنداق دېدى: «ئەي ئوغلۇم، ھايات ۋاقىتىڭدا ھالاۋەتنى يەتكۈچە كۆرگىنىڭنى ۋە لازاروسنىڭ دەرد-بالا تارتقىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ھازىر ئۇ تەسەللى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىۋاتىسەن. **26** ۋە بۇلاردىن باشقا، بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىمىزدا يوغان بىر ھاڭ بېكىتىلگەندۇركى، بۇ يەردىن سىلەر تەرەپكە ئوتەيلى دېگەنلەر ئوتەلەمەس ۋە ئاندىن بىز تەرەپكە ئوتەمىز دېگەنلەر ئوتەلەلەيس». **27** ئەمدى باي يەنە: «ئۇنداقتا، ئى ئاتا، سەندىن [لازاروسنى] ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىشىڭنى ئوتۇنىمەن. **28** چۈنكى مېنىڭ بەش تا كا-تۇكام بار، ئۇلارنىڭ بۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلىك يەرگە كەلمەسلىكى ئۈچۈن [لازاروس] ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ قويسۇن» ـ دېدى. **29** بىراق ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇلاردا مۇسا ۋە [ياشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [ئاگاھ-گۇۋاھلىقى] بار، ئۇلار شۇلارنى ئاڭلىسۇن» ـ دېدى. **30** لېكىن ئۇ: «ياق، ئى ئىبراھىم ئاتا، ئەگەر ئۇلىگەنلەردىن بىرى تىرىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلىدۇ» ـ دېدى. **31** ئەمما ئىبراھىم ئۇنىڭغا: «ئەگەر ئۇلار مۇسا ۋە [ياشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [گۇۋاھلىقىنى] ئاڭلىمىسا، ھەتتا ئۇلىگەنلەردىن بىرسى تىرىلىسمۇ، ئۇلار يەنىلا ئىشىنىشنى رەت قىلىدۇ» ـ دېدى.

17 ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانىنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئىشلار بولماي قالمايدۇ، لېكىن شۇ پۈتلاشتۇرۇش ۋاستىچىسى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! **2** بۇنداق ئادەمنىڭ بۇ كىچىك بالىلاردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۈتلاشتۇرغان بولسا، بوينىغا تۈگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **3** ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار! ئەگەر قېرىندىشىڭ گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت قىلغىن. ئۇ توۋا قىلسا ئۇنى ئەپۇ قىلغىن. **4** مۇبادا ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ساكا يەتتە مەرتىۋە گۇناھ قىلسا ۋە يەتتە مەرتىۋە يېنىڭغا كېلىپ: توۋا قىلدىم، دېسە، ئۇنى يەنىلا ئەپۇ قىلغىن. **5** شۇنىڭ بىلەن روسۇلار رەبگە: ئىشەنچ-ئېتىقادىمىزنى ئاشۇرغىن، ـ دېيىشتى. **6** ۋە رەب ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەردە قىچا ئۇررىچە ئىشەنچ بولسا ئىدى، سىلەر ئاۋۇ ئۇجمە دەرىخىگە: «يىلتىزىڭدىن قومۇرۇلۇپ، دېڭىزغا كۆچۈپ تىكىل!» دېسەڭلار، ئۇ سۆزۈڭلارنى ئاكلاپ كۆچەتتى. **7** لېكىن ئاراڭلاردىن كىمنىڭ يەر ھەيدەيدىغان ياكى مال باقىدىغان بىر قۇلى بولسا ۋە ئۇ ئېتىزلىقتىن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنىڭغا: «تېزرەك كېلىپ داستىخاندا ئولتۇرغىن»، دەيدىغانلار بارمۇ؟ **8** ئۇ بەلكى ئۇنىڭغا: «مېنىڭ تامىقىمنى تەييار قىل، مەن يەپ-ئىچىپ بولغۇچە بېلىڭنى باغلاپ مېنى كۈتكىن، ئاندىن ئۆزۈڭ يەپ-ئىچكىن، دېمەسمۇ؟ **9** قۇل ئەمر قىلىنغىنىدەك قىلغىنى ئۈچۈن خوجايىن ئۇنىڭغا رەھمەت ئېيتامدۇ؟ مېنىڭچە، ئېيتمايدۇ. **10** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارغا ئەمر قىلىنغانلىرىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلغىنىڭلاردىن كېيىن: بىز ئەرزىمەس قۇللارمىز، بىز پەقەت تېگىشلىك بۇرىجىمىزنى ئادا قىلدۇق، خالاس»، دەيدىغان بولىسىلەر. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتقاندا، سامارىيە بىلەن گالىلىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتتۇپ، **12** بىر كەنتكە كىرگىنىدە ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئون ئادەم ئۇنىڭغا ئۇچراپ، يىراقتا توختاپ، **13** ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: ئەي ئەيسا، ئۇستاز، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، دەپ ئۇنۇندى. **14** ئۇلارنى كۆرگەندە ئۇ ئۇلارغا: بېرىپ ئۆزۈڭلارنى كاھىنلارغا كۆرسىتىڭلار، دېدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقاندا، [ماخاۋدىن] پاكلاندى. **15** ئۇلاردىن بىرىيلەن ئۆزىنىڭ ساقايغىنىنى كۆرگەندە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، كەينىگە بۇرۇلۇپ، قايتتى. **16** ئۇ كېلىپ ئەيسانىڭ ئايىغىغا يىقىلىپ دۇئا يېتىپ تەشەككۈر ئېيتتى. ئۇ سامارىيەلىك ئىدى. **17** ئەيسا بۇ ئىشقا قاراپ: پاك قىلىنغانلار ئون كىشى ئەمەسمىدى؟ قالغان توققۇزىيەلەن قېنى؟ **18** بۇ يات ئەللىك مۇساپىردىن باشقا، خۇداغا ھەمدۇسانا ئوقۇغىلى ھېچكىم قايتىپ كەلمەپتىغۇ؟! ـ دېدى. **19** ئاندىن ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، يولۇڭغا ماڭغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى!» ـ دېدى. **20** [بىر كۈنى] پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قاچان كېلىدۇ؟» دەپ سوريغاندا ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كېلىشىنى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولماس، **21** كىشىلەر: «قاراڭلار، ئۇ مانا بۇ يەردە!» ياكى «ئۇ يەردە!» دېيەلمەيدۇ. چۈنكى مانا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئاراڭلاردىدۇر. **22** كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ «شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدىن بىرەر كۈننى بولسىمۇ كۆرۈشكە تەشنا بولىسىلەر، لېكىن كۆرەلمەيسىلەر. **23** شۇ چاغدا كىشىلەر سىلەرگە: «مانا ئۇ بۇ يەردە!» ۋە ياكى «مانا ئۇ ئۇ يەردە!» دەيدۇ، سىلەر نە بارماڭلار نە ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمەڭلار. **24** چۈنكى گويا ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن چاقماق چېقىپ يەنە بىر چېتىگىچە يورۇتىدىغاندەك، ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆز كۈنىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. **25** لېكىن ئۇ ئاۋۋال كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشى بۇ دەۋرىدىكلەر تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى مۇقەررەردۇر. **26** ۋە نۇھ [پەيغەمبەرنىڭ] كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. **27** تاكى نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ئۆيلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كېلىۋاتقاندىدى؛ ئاندىن توپان كېلىپ ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. **28** ھەم يەنە، لۇتنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا شۇنداق بولىدۇ ـ كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، سودا-سېتىق قىلىپ، تېرىقچىلىق قىلاتتى ۋە ئۆيلەرنى سالاتتى. **29** لېكىن لۇت سودوم شەھىردىن چىققان كۈنى، ئاسماندىن ئوت بىلەن گۈڭگۈرت يېغىپ، [بۇ شەھەردىكىلەرنىڭ] ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. **30** ئەمدى ئىنسانئوغلى ئاشكارا بولىدىغان كۈندە ئەنە شۇنداق بولىدۇ. **31** شۇ كۈنى، ھەركىم ئۆگىدە تۇرۇپ، نەرسە-كېرەكلىرى ئۆيىدە بولسىمۇ، ئالغىلى چۈشمىسۇن؛ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېتىزلىقتا بولسا [ئۆيىگە] ھېچ يانمىسۇن. **32** لۇتنىڭ ئايالىنى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار! **33** كىمكى ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولسا، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. **34** سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ئۇ كېچىدە ئىككى ئادەم بىر ئورۇندا ياتىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. **35** ئىككى ئايال يارغۇنچاق ئېشىدا ئورۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ». **37** ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئەي رەب، بۇ ئىشلار قەيەردە يۈز بېرىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ ئۇلارغا: جەسەت قايسى يەردە بولسا، قۇزغۇنلار شۇ يەرگە توپلىشىدۇ!

18 ۋە ئۇ ئۇلارغا، بوشاشماي، ھەردائىم دۇئا قىلىپ ئۆزۈڭ كېرەكلىكى توغرىسىدا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: **2** ـ «مەلۇم شەھەردە بىر سوتچى بار ئىكەن. ئۇ خۇدادىنمۇ قورقايدىكەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن. **3** شۇ شەھەردە بىر تۇل ئايال بار ئىكەن ۋە ئۇ دائىم سوتچىنىڭ ئالدىغا كېلىپ: «ئەيىبكارىنى ھەققىمنى ئېلىپ بەرگىن» دەپ تەلەپ قىلىدىكەن. **4** ئۇ خېلى ۋاقىتقىچە ئۇنى رەت قىپتۇ؛ بىراق كېيىن كۆڭلىدە: خۇدادىنمۇ قورقايمەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايمەن، **5** لېكىن بۇ تۇل خوتۇن مېنى ئاۋارە قىلىپ كېتىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ماڭا چاپلىشىۋېلىپ مېنى ھالىمدىن كەتكۈزۈۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ھەرھالدا ئۇنىڭ دەۋايىنى سوراپ قويايي!» ـ دەپ ئويلاپتۇ». **6** رەب: قارا ئاكلار، ئادالەتسىز بۇ سوتچىنىڭ نېمە دېگەنلىرىگە! **7** ئۇ شۇنداق قىلغان يەردە، خۇدا ئۆزىگە كېچە-كۈندۈز ندا قىلىۋاتقان تاللىغان بەندىلىرىگە قانداق قىلار؟ گەرچە ئۇز بەندىلىرىگە ھەمدەرد بولۇش بىلەن بىرگە [رەزىللىككە] ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلسىمۇ، ئاخىرىدا بەندىلىرىنىڭ دەردىگە يەتمەسمۇ؟ **8** مەن سىلەرگە ئېيتايكى: ئۇ تۇلارنىڭ دەردىگە يېتىپ ناھايىتى تېزلا ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ! لېكىن ئىنسانئوغلى كەلگەندە يەر يۈزىدە ئىمان-ئىشەنچ تاپالامدۇ؟ ـ دېدى. **9** ئۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىي دەپ قاراپ، باشقىلارنى كۆزگە ئىلمايدىغان بەزىلەرگە قارىتىپ، مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتتى: **10** ـ ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى ئىبادەتخانىغا بېرىپتۇ. بىرى پەرىسىي، يەنە بىرى باجگىر ئىكەن. **11** پەرىسىي ئۆزە ئۆرۈپ ئۆز-ئۆزىگە مۇنداق دۇئا قىلىپتۇ: ـ «ئەي خۇدا، مېنىڭ باشقا ئادەملەردەك بۇلاڭچى، ئادالەتسىز، زىناخور ۋە ھەتتا بۇ باجگىردەك بولمىغىنم ئۈچۈن ساكا شۈكۈر! **12** ھەر ھەپتىدە ئىككى قېتىم روزا تۇتمەن ۋە تاپقانلىرىمنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى سەدىقە قىلىمەن». **13** بىراق ھېلىقى باجگىر يىراقتا ئۆرۈپ بېشىنى كۆتۈرۈپ ئاسمانغا قاراشقىمۇ پېتىنالمای مەيدىسىگە ئۇرۇپ ئۆرۈپ: «ئەي خۇدا، مەن مۇشۇ گۇناھكارغا رەھىم قىلغايسەن!» ـ دەپتۇ. **14** مەن سىلەرگە

شۇنى ئېيتايكى، بۇ ئىككىيلەندىن [پەرسىي] ئەمەس، بەلكى [باجگىر] كەچۈرۈمگە ئېرىشىپ تۇيىگە قايتىپتۇ. چۈنكى ھەركىم تۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلنار، لېكىن كىمكى تۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن كۆتۈرۈلەر. **15** ئەمدى قولنى تەگكۈزسۈن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنمۇ تۇنۇتۇ ئالدىغا ئېلىپ كېلەتتى. لېكىن ئېسا كۆرگەن مۇخلىسلار ئۇلارنى ئەيىبلىدى. **16** ئەمما ئەيسا بالىلارنى يېنىغا چاقىرىپ: كىچىك بالىلارنى ئالدىمغا كەلگىلى قويۇڭلار، ئۇلارنى توسۇشماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلاردىن تەركىب تاپقاندۇر. **17** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلمەيدۇ. ـ دېدى. **18** مەلۇم بىر ھۆكۈمدار ئەيسادىن: ئې ياخشى ئۇستاز، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك، ـ دەپ سوريدى. (aiōnios g166) **19** لېكىن ئەيسا: مېنى نېمە ئۈچۈن ياخشى دەيسەن؟ ياخشى بولغۇچى پەقەت بىرلا، يەنى خۇدادۇر. **20** ئەمرلەرنى بىلىسەن: ـ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ـ دېدى. **21** ـ بۇلارنىڭ ھەممىسگە كىچىكمىدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ. **22** ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. پۈتكۈل مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلىنى يوقسۇللارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەرگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ، ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن! ـ دېدى. **23** ئەمما ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ ناھايىتى باي ئىدى. **24** تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتكەنلىكنى كۆرگەن ئەيسا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاسانىدۇر! ـ دېدى. **26** بۇنى ئاڭلىغانلار: ـ ئۇنداق بولسا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. **27** ئەمما ئۇ جاۋابەن: ـ ئىنسانلارغا مۇمكىن بولمىغان ئىشلار خۇداغا مۇمكىندۇر ـ دېدى. **28** ئەمدى پېترۇس: ـ مانا، بىز بار-يوقىمىزنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشتۇق!؟ ـ دېدى. **29** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆي-ۋاق يا ئاتا-ئانىسى يا قېرىنداشلىرى يا ئايالى يا بالىلىردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرى **30** بۇ زاماندا بۇلارغا كۆپ ھەسسىلەپ مۇيەسسەر بولىدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. ـ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** ئاندىن ئۇ ئون ئىككەيلەننى ئۈز يېنىغا ئېلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىۋاتىمىز ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىنسانئوغلى توغرىسىدا پۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسى [شۇ يەردە] ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **32** چۈنكى ئۇ يات ئەللەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، خارلايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ، **33** ئۇلار ئۇنى قامچىلىغاندىن كېيىن ئۇلتۇرۇۋۇپتىدۇ، ۋە ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ. ـ دېدى. **34** بىراق ئۇلار بۇ سۆزلەردىن ھېچنېمنى چۈشەنمىدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى ئۇلاردىن يوشۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى بىلەلمەي قالدى. **35** ۋە شۇنداق ئىش بولدىكى، ئۇ يېرىخو شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، بىر كور كىشى يولنىڭ بويىدا ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلۋاتاتتى. **36** ئۇ كۆپچىلىكنىڭ ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ: ـ نېمە ئىش بولغاندۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **37** خەۋ ئۇنىڭغا: ـ ناسارەتلىك ئەيسا بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، ـ دەپ خەۋەر بەردى. **38** ـ ئې داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ ۋارقىراپ كەتتى ئۇ. **39** ۋە ئەيسانىڭ ئالدىدا مېڭىۋاتقانلار ئۇنىڭ: ـ شۇك ئولتۇر! دەپ ئەيىبلەشتى. بىراق ئۇ: ـ ئې داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىرىدى. **40** ئەيسا قەدىمنى توختىتىپ، ئۇنى ئالدىغا باشلاپ كېلىشنى بۇيرۇدى. ۋە قارىغۇ ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۇنىڭدىن: **41** ـ سەن مېنى نېمە قىلىپ بەر، دەيسەن؟ ـ دەپ سوريدى. ـ ئې رەببىم، قايتا كۆرىدىغان بولىشىمىدى! ـ دېدى ئۇ. **42** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ كۆرىدىغان بولغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېدى. **43** ۋە ئۇنىڭ كۆزى شۇئان ئېچىلدى، ئۇ ئەيسانىڭ ئەگىشىپ، يول بويى خۇدانى ئۇلۇغلاپ ماڭدى. ۋە بارلىق خالايىقمۇ بۇنى كۆرۈپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى.

19 ئۇ يېرىخو شەھىرىگە كىرىپ ئۆتىۋاتاتتى. **2** مانا شۇ يەردە زاكاي ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ «باش باجگىر» بولۇپ، ئىنتايىن باي ئىدى. **3** ئۇ ئەيسانىڭ قاندىق ئادەم ئىكەنلىكىنى كۆرۈشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتاتتى، لېكىن بويى پاكار بولغاچقا، خەلقىنىڭ توللىقىدىن ئۇنى كۆرەلمەيتتى. **4** شۇڭا ئۇ ئالدىنى تەرەپكە يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر تۈپ ئۈجمە دەرىخىگە يامىشىپ چىقتى؛ چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن ئۆتەتتى. **5** ۋە ئەيسا ئۇ يەرگە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا: ـ زاكاي، چاپسان چۈشكىن! چۈنكى مەن بۈگۈن سېنىڭ ئۆيۈڭدە قونۇشۇم كېرەك، ـ دېدى. **6** ئۇ ئالدىراپ چۈشۈپ، خۇشاللىق بىلەن ئۇنى [ئۆيىدە] مېھمان قىلدى. **7** بۇ ئىشنى كۆرگەن خالايىقنىڭ ھەممىسى: ئۇ گۇناھكار كىشىنىڭكىدە قونغىلى كىرىپ كەتتى! ـ دەپ غوتۇلدىشىپ كەتتى. **8** لېكىن زاكاي ئۈرندىن تۇرۇپ رەببگە: ـ ئې رەببىم، مانا، مۇلكۈمنىڭ يېرىمىنى يوقسۇللارغا بېرىمەن؛ ئەگەر بىراۋنى يالغاندىن شىكايەت قىلىپ ئۇنىڭدىن بىرنېمە ئۇندۇرۇۋالغان بولسام بىرىگە تۆتىنى قايتۇرىمەن، ـ دېدى. **9** بۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا [قاراپ]: ـ بۇگۈن نىجات بۇ ئۆيگە كىردى. چۈنكى بۇ كىشى ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر! **10** چۈنكى ئىنسانئوغلى ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ قۇتقۇزغىلى كەلدى، ـ دېدى. **11** خالايىق بۇ سۆزلەرنى تىڭشاۋاتقاندا ئۇ يەنە سۆز قىلىپ بىر تەمسىلنى قوشۇپ ئېيتتى. چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقاندىن ۋە ئۇلار: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرھال نامايان بولىدىغۇ!؟» ـ دەپ ئويلاشقاندىن. **12** شۇڭا ئۇ مۇنداق دېدى: بىر ئاقسۆڭەك پادىشاھلىق تەختىگە ئېرىشىپ كېلىش ئۈچۈن يىراق بىر يۇرتقا قاراپ يولغا چىقىپتۇ. **13** [ئاۋۋال] ئۇ ئۆزىنىڭ ئون قۇلىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا ئون تىلالنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىپ: «مەن قايتىپ كەلگۈچە [بۇنىڭ بىلەن] ئوقەت قىلىڭلار» ـ دەپتۇ. **14** بىراق ئۆز يۇرت پۇقرالىرى ئۇنىڭغا ئۆچ بولغاچقا، كەيىندىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بۇ كىشىنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشىنى خالىمايمىز!» دەپتۇ. **15** ۋە ئۇ پادىشاھلىق مەنسىپىگە ئېرىشىپ قايتىپ كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، ھەربىرىنىڭ تىجارەت بىلەن قانچە پايدا تاپقىنىنى بىلىۋېلىش بولۇپ، پۇلىنى تاپشۇرغان ھېلىقى قۇللىرىنى ئۆز ئالدىغا چاقىرتىپتۇ. **16** ۋە ئاۋۋالقىسى كېلىپ: «ئې خوجام، سېلى بەرگەن تىلا ئون تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **17** «ياراىسەن، ئې ياخشى قۇل! سەن كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك چىققانلىقىڭ ئۈچۈن ئون شەھەرگە ھاكىم بولغىن» ـ دەپتۇ خوجايىن ئۇنىڭغا. **18** ئىككىنچىسى كېلىپ: «ئې خوجام، سېلى بەرگەن تىلا بەش تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **19** خوجايىن ئۇنىڭغا ھەم: «سەن ھەم بەش شەھەرگە ھاكىم بولغىن» دەپتۇ. **20** لېكىن يەنە بىرسى كېلىپ: «ئې خوجام، مانا سېلى بەرگەن تىلا! بۇنى ياغلىققا چىگىپ بىر جايدا قويۇپ ساقلىدىم. **21** چۈنكى سېلى قاتتىق ئادەم ئىكەنلا، سېلى ئامانەت قىلمىغانلىرىدىن پايدا ئۇندۇرۇۋېرىپ، تۆزلىرى تېرىمىغانلىرىدىن ھوسۇل يىغىلا. شۇنىڭ ئۈچۈن سىلىدىن قورقتۇم» دەپتۇ. **22** ئەمما [خوجايىنى] ئۇنىڭغا: «ئەي ئەسكى قۇل، ساڭا ئۆز ئاغزىڭدىن چىققان سۆزلىرىڭ بويىچە ھۆكۈم قىلاي. سەن مېنىڭ ئامانەت قىلماي ئۇندۇرۇۋالىدىغان، تېرىمىي ئۇرۇپ يىغىۋالىدىغان قاتتىق ئادەم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، **23** نېمە ئۈچۈن مېنىڭ پۇلۇمنى خەزىنىچىلەرگە ئامانەت قىيمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى ئۆسۈمى بىلەن ئالماسمىدىم؟» ـ دەپتۇ. **24** ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلەرگە: «ئۇنىڭدىكى تىلانى ئېلىپ ئون تىلا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ بۇيرۇپتۇ. **25** ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئې خوجا، ئۇنىڭ ئون تىلاسى تۇرسا!» ـ دەپتىكەن، **26** [ھوجايىن يەنە مۇنداق دەپتۇ]: «ـ چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **27** ئەمدى ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈشۈمنى خالىمىغان دۈشمەنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا قەتل قىلىڭلار». **28** ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىغا قاراپ ماڭدى. **29** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئىككى مۇخلىسنىڭ مۇئۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: **30** ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. ئۇ يەرگە كىرىپلا ھېچ ئادەم بالىسى منىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەرگە يېتىلەپ كېلىڭلار.

31 ئەگەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنى يېشىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇنىڭغا: «رەببىنىڭ بۇنىڭغا هاجىتى چۈشتى» ـ دەڭلار. **32** شۇنىڭ بىلەن ئەۋەتىلگەنلەر يېرىۋىدى، ئىش دەل ئۆ ئۇلارغا ئېيتقاندەك بولدى. **33** ئۇلار تەخەينى يېشۇاتقاندا، ئۇنىڭ ئىگىلىرى ئۇلاردىن: ـ تەخەينى نېمىشقا يېشىسىلەر؟ ـ دەپ سوريدى. **34** ئۇلار: ـ رەببىنىڭ ئۇنىڭغا هاجىتى چۈشتى، ـ دېدى. **35** ئۇلار ئۇنى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كەلدى؛ ۋە يېپىنچا-چاپانلىرىنى تەخەينىڭ ئۈستىگە سىلىپ، ئەيسانى يۆلەپ ئۇستىگە مىندۈردى. **36** ئۇ كېتىپ بارغىنىدا، خەلقلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پاياناز قىلىپ سالدى. **37** ۋە ئۇ زەيتۇن تېغىدىن چۈشۈش يولغا يېقىنلاشقىنىدا، پۈتكۈل مۇخلىسلار جامائىتى شادلىنىپ، تۈز كۆزى بىلەن كۆرگەن قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر ئۈچۈن ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگەن پادىشاھ مۇبارەكتۇر! ئاسمانلاردا تىنچ-ئىناقلىق تىكلەنگەي، ئەرشىئەلادا شان-شەرەپ ئايان بولغاي!» دەپ توۋلىشىپ خۇداغا مەدهىيە ئوقۇشقا باشلىدى. **39** لېكىن توپنىڭ ئىچىدە بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئۇستاز، مۇخلىسلىرىڭغا [مۇشۇ گەپلىرى ئۈچۈن] تەنبىھ بەر! ـ دېيىشتى. **40** بىراق ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، بۇلار جىم تۇرغان بولسا، هەتتا بۇ تاشلارمۇ چۇقان سېلىشقان بولاتتى، ـ دېدى. **41** ئەمدى ئۇ شەهەرگە يېقىنلىشىپ ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغلاپ مۇنداق دېدى: **42** ـ [ئۆ پېرۇسالېم]! سەن بۇگۈن، بۇ كۈنۈڭدە، تىنچ-ئامانلىقىڭ ئۈچۈن نېمە كېرەك بولغىنىنى بىلسەڭ ئىدى! كاشكى، بۇ ئىشلار هازىر كۆزلىرىڭدىن يوشۇرۇندۇر. **43** چۈنكى شۇنداق كۈنلەر بېشىڭغا كېلىدۇكى، دۈشمەنلىرىڭ ئەتراپىڭنى قاشا-ئىستىهكام بىلەن قورشاپ سېنى قاماپ تۇت تەرەپتىن قىستايدۇ. **44** ئۇلار سېنى ۋە [سېپىلىڭ]نىڭ ئىچىڭدىكى بالىلىرىڭنى يەر بىلەن يەكسەن قىلىپ، هەتتا تاشنى تاشنىڭ ئۈستىدىمۇ قالدۇرمايدۇ، چۈنكى [خۇدا]نىڭ سېنى يوقلىغان پەيتىنى بىلىپ يەتمىدىڭ.

45 ۋە ئۇ ئىبادەتخانا هويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇيەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى هەيدەپ چىقىرىپ، **46** ئۇلارغا: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ئۆيۈم دۇئا-تىلاۋەتخانا بولىدۇ» دەپ يۈتۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن سىلەر ئۇنى «بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسى» قىلۋالدىڭلار! ـ دېدى. **47** شۇ ۋاقىتلاردا ئۇ هەركۈنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى. باش كاهىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە يۇرت چوڭلىرى ئۇنى يوقىتىشقا ئامال ئىزدىدى. **48** لېكىن ئۇلار قانداق قول سېلىشنى بىلمەيتتى، چۈنكى بارلىق خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى تىڭشاش ئۈچۈن ئۇنىڭغا قاتتىق يېپىشقانىدى.

20

ۋە شۇ كۈنلەردىن بىر كۈنى ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ هويلىلىرىدا خەلققە تەلىم بېرىپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىۋاتقاندا، باش كاهىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: **2** ـ بىزگە ئېيتقىن: سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى هوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتسەن؟ ساڭا بۇ هوقۇقنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوريدى. **3** ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر ئىشنى سورايمەن؛ سىلەر ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلارچۇ، **4** ـ يەهيا يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **5** ئۇلار ئۆزئارا مۇلاهىزە قىلىشىپ: ـ ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن [يەهياغا] ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. **6** ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، بۇ بارلىق خالايىق بىزنى چالما-كېسىمەك قىلىپ ئۆلتۈرىدۇ. چۈنكى ئۇلار يەهيانىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلگەن، ـ دېيىشتى. **7** ۋە ئۇلار: ـ [ئۆنىڭ] [هوقۇقىنىڭ] قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **8** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى هوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى. **9** ئۇ خالايىققا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا بېرىپ ئۇ يەردە ئۇزۇن ۋاقىت ئۆرۈپ يۈرۈپتۇ. **10** ئۈزۈمدىن يىغىدىغان مەزگىل كەلگەندە باغۋەنلەرنىڭ ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىدىن ئۇنىڭغا بېرىشكە قۇللىرىدىن بىرىنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى ئۇرۇپ-دۈمبالاپ قۇرۇق قول ياندۇرۇۋېتىپتۇ. **11** ئۇ يەنە باشقا بىر قۇلنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇلار ئۇنىمۇ دۈمبالاپ، خارلاپ، يەنە قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. **12** ئۇ يەنە ئۈچىنچىسىنى ئەۋەتىپتۇ؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئۇرۇپ يارىلاندۇرۇپ، تالاغا هەيدەپ چىقىرىۋېتىپتۇ.

13 [ئاخىردا] ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى: «قانداق قىلسام بولار؟ سۆيۈملۈك ئوغلۇمنى ئەۋەتەي؛ ئۇلار ئۇنى كۆرسە، هېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ هۆرمىتىنى قىلار؟» دەپتۇ. **14** بىراق باغۋەنلەر ئۇنىڭ ئوغلىنى كۆرۈپ بىر-بىرى بىلەن مەسلىهەتلىشىپ: «بۇ بولسا مىراسخور؛ كېلىڭلار، ئۇنى جايلىۋېتەيلى، ئاندىن مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ» دېيىشتى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا ئاچىقتىپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. ئەمدى بۇنداق ئەهۋالدا ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى ئۇلارنى قانداق قىلىدۇ؟ **16** ئۇ كېلىپ ئۇ باغۋەنلەرنى يوقىتىپ ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ». خالايىق بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇنداق ئىشلار هەرگىز بولمىسۇن! ـ دېيىشتى. **17** لېكىن ئۇ ئۇلارغا كۆزلىرىنى تىكىپ مۇنداق دېدى: ـ ئۇنداق بولسا، مۇقەددەس يازمىلاردا «تاشچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكىلەندى» دەپ يېزىلغان سۆز زادى نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟ **18** بۇ «تاش»قا يېقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش هەركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **19** باش كاهىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ بۇ تەمسىلى ئۈزۈلرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى بىلىپ شۇ ھامان ئۇنىڭغا قول سېلىش يولىنى ئىزدىدى؛ لېكىن ئۇلار خالايىقتىن قورقۇشتى. **20** شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ كەيىندىن ماراپ، ئۇنى [رىم] ۋالىيسىنىڭ هۆكۈمرانلىقىدا سوراقتا تارتىشقا تاپشۇرۇش ئۈچۈن بىرنەچچە ئادەملەرنى سېتىۋېلىپ، سوقۇنۇپ كىرىشكە ئەۋەتتى. ئۇلار سەممىي قىياپەتكە كىرىۋېلىپ، ئۇنىڭ سۆزىدىن يوچۇق ئىزدەپ يۈرەتتى. **21** ئۇلار ئۇنىڭغا مۇنداق سوئال قويدى: ـ ئەي ئۇستاز، سىلىنى دۇرۇس سۆز قىلىدىغان ۋە دۇرۇس تەلىم بېرىدىغان، هېچقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى [قەتئىي] قىلمايدىغان، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتقان ئادەم دەپ بىلىمىز. **22** [رىم ئىمپىراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟». **23** ئۇ ئەمدا ئۇ ئۇلارنىڭ هىيلىسىنى كۆرۈپ يېتىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىنىماقچىسىلەر؟ **24** ماڭا بىر كۈمۈش دىنار كۆرسىتىڭلار. بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: قەيسەرنىڭكى، ـ دېدى. **25** ۋە ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ هەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ هەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **26** ئۇلار خالايىقنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ئۇنى تۇتۇۋالغۇدەك هېچقانداق يوچۇق تاپالمىدى. ئۇلار ئۇنىڭ بۇ جاۋابىغا هەيرانۇهەس بولۇپ، زۇۋانى تۇتۇلدى. **27** ۋە «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەپ ئىنكار قىلىدىغان سادۇقىيلارنىڭ بەزىلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سوئال قويۇپ مۇنداق دېدى: **28** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا] بىزگە: «ئايالى بار، ئەمما پەرزەنىت كۆرمىگەن كىشى ئۆلۈپ كەتسە، ئۇلىگۈچىنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى ئۆتۈل قالغان يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى كېرەك» ـ دەپ يازغان. **29** ئەمدى يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭ ئۆيلەنگەندىن كېيىن پەرزەنىت كۆرمەي ئالەمدىن ئۆتتى. **30** ئىككىنچى قېرىندىشى ئايالىنى ئەمرىگە ئېلىپ، پەرزەنىت كۆرمەي ئالەمدىن ئۆتتى. **31** ئاندىن ئۈچىنچىسى ئۇنى ئالدى؛ شۇنداق قىلىپ، يەتتىسى ئۇنى ئەمرىگە ئېلىپ پەرزەنىت كۆرمەي ئۆلدى. **32** هەممىسىدىن كېيىن ئايالمۇ ئۆلدى. **33** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال ئۇلارنىڭ قايسىسىنىڭكى بولار؟ چۈنكى يەتتىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە؟! **34** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بۇ ئالەمنىڭ پەرزەنتلىرى ئۆيلىنىدۇ، ياتلىق بولىدۇ. **35** (aiōn g165) لېكىن ئۇ ئالەمدىن نېسىبە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆلۈكلەردىن تىرىلىشكە لايىق سانالغانلار ئۆيلەنمەيدۇ، ياتلىق بولمايدۇ. **36** (aiōn g165) چۈنكى ئۇلار يەنە ئۆلەيدۇ، پەرىشتىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ، «ئۇنۇلمىدىن تىرىلىشتىن ئۇغۇلغان پەرزەنتلەر» بولغاچقا، ئۇلار خۇدانىڭ ئوغۇللىرىدۇر. **37** ئەمدى ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىدۇرۇلۇشىنى هەتتا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۆزىمۇ ئايان قىلغان، چۈنكى [تەۋراتتىكى] «تىكەنلىك» دېگەن ۋەقەنىڭ خاتىرىسىدە ئۇ پەرۋەردىگارنى: «ئىبراهىمنىڭ خۇداسى، ئىسهاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى» دەپ بايان قىلغان. **38** ئۇ ئۆلۈكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر، چۈنكى ئۇنىڭغا نىسبەتەن هەممەيلەن تىرىكتۇر! **39** شۇنىڭ بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرقانچىسى باها بېرىپ: ـ ئۇستاز، ياخشى ئېيتتىڭ، ـ دېدى. **40** چۈنكى ئۇلاردىن هېچكىم يەنە ئۇنىڭدىن سوئال

سوراشقا جۈرئەت قىلالمىدى. **41** ئەمدى ئۇ ئۇلارغا سوئال قويدى: ـ كىشىلەر مەسىھنى قانداقسىگە داۋۇتنىڭ ئوغلى دەيدۇ؟ **42** چۈنكى داۋۇت تۈزى زەبۇردا: پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دېگەنغۇ؟ **44** ئەمما داۋۇت ئۆزى «رەببىم» دەپ چاقىرغان يەردە، ئۇنداقتا ئۇ قانداقمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ **45** ۋە بارلىق خالايىق قۇلاق سىلىپ ئاڭلاۋاتقاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ **46** ـ تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. ئۇلار ئۆزۈن تونلارنى كىيىۋالغان ھالدا غادىيىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان سالامىلىرىغا، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردىمۇ تورده ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **47** ئۇلار تۇل ئاياللارنىڭ بارلىق ئۆي-بىساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆزۈ-كۆز قىلىپ يالغاندىن ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ!

21

ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، بايلارنىڭ ئۆز سەدىقىلىرىنى [ئىبادەتخانىدىكى] ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنىنى كۆردى. **2** ئۇ يەنە ساندۇققا ئىككى تېنىنى تاشلاۋاتقان بىر نامرات تۇل ئاياليىنمۇ كۆردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئاياليىنىڭ تاشلىغىنى ھەممەيلەننىڭكىدىن كۆپتۇر. **4** چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزلىرىنىڭ ئاشقانلىرىدىن ئىئانە قىلىپ، خۇداغا ئاتىغان سادىقىلىرىگە قوشۇپ تاشلىدى؛ لېكىن بۇ ئاياۋ نامراتلىقىغا قارىماي، ئۆزىنىڭ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئىئانە قىلىپ تاشلىدى. **5** ۋە يەنىلا ئىبادەتخانىنىڭ نەپىس تاشلار ۋە خۇداغا سۈنۈلغان ھەدىيىلەر بىلەن قانداق بېزەلگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلىشىۋاتاتتى. ئۇ: **6** ـ سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق نەرسىلەرگە نىسبەتەن، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ھەتتا بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالدۇرۇلماي، ھەممىسى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **7** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇستاز، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئايان قىلىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **8** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ ئازدۇرۇلۇپ كېتىشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى تولا كىشىلەر مېنىڭ نامىمنى سېتىپ: «مانا ئۆزۈم شۇدۇرمەن!» ۋە «ئاشۇ ۋاقىت يېقىنلاشتى!» دەيدۇ. شۇڭا ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرمەڭلار. **9** سىلەر ئۇرۇش ۋە توپىلاڭلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغان ۋاقىتىڭلاردىمۇ ۋەھىمىگە چۈشمەڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاۋۋال يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار، زامان ئاخىرى يېتىپ كەلدى، دېگەنلىك ئەمەس. **10** ئاندىن ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. **11** جاي-جايلاردا شىددەتلىك يەر تەۋرەشلەر، ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] ۋەھشەتلەر ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك ئالامەتلەر كۆرۈنىدۇ. **12** بىراق بۇ ھەربىر ۋەقەلەر يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى، كىشىلەر سىلەرگە قول سىلىپ ئۇتۇقنى قىلىدۇ ۋە سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىپ، سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ سوراقلىرىغا تاپشۇرىدۇ، زىندانلارغا تاشلايدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن سىلەرنى پادىشاھ ۋە ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردۇ، **13** ۋە بۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ ئالدىدا] گۇۋاھلىق بېرىش پۇرسىتىگىلار چىقىدۇ. **14** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەرزگە قانداق جاۋاب بېرىش توغرىسىدا ئالدىنئالا ھېچ ئويلانماسلىققا قەلبىگىلاردا قەتئىي نىيەت قىلىگىلار. **15** چۈنكى مەن سىلەرگە بارلىق دۈشمەنلىرىگىلار ردىدىيە ۋە ردت قىلالمىغۇدەك پاساھەتلىك تىل ۋە دانىشمەنلىك ئاتا قىلىمەن. **16** ھەتتا ئاتا-ئانا، ئاكا-تۇغقا، ئۇرۇق-تۇغقان ۋە يار-بۇرادەرلىرىگىلارمۇ سىلەرگە خائىنلىق قىلىپ ئۇتۇپ بېرىدۇ ۋە ئۇلار ئاراگىلاردىكى بەزىلىرىگىلارنى ئۆلتۈرىدۇ. **17** سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر. **18** ھالبۇكى، بېشىگىلاردىكى بىر تال چاچمۇ ھالاك بولمايدۇ! **19** سەۋر-چىدامىلىق بولغىنىگىلاردا، جىنىگىلارغا ئىگە بولالايسىلەر. **20** ـ لېكىن پېرۇساليېمنىڭ [دۈشمەن] قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قورشۇلۇنغانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، ئۇنىڭ ۋەيران بولۇش ۋاقتى يېقىنلىشىپ قالىدۇ، دەپ بىلىگىلار. **21** ئۇ چاغدا يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە ئۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن، شەھەر ئىچىدە ئۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتسۇن، يېزىلاردا ئۇرۇۋاتقانلار شەھەرگە كىرمىسۇن. **22** چۈنكى شۇ چاغ «ئىنتىقام جازاسىنى تارتىدىغان كۈنلەر»دۇر، شۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس يازمىلاردا] بارلىق پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **23** ئەمدى شۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئاياللار ۋە بالا ئېمىتىدىغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى بۇ زېمىندا ئېغىر قىسىچلىق بولىدۇ ۋە [ئەرشتىكى] غەزەپ بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ؛ **24** ئۇلار قىلىچنىڭ بىسىدا يېقىتىلىدۇ ۋە تۇتقۇن قىلىنىپ، بارلىق ئەللەرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ «يات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» توشقۇچە، يېرۇسالېم يات ئەللەرنىڭ ئىياغ ئاستىدا قالىدۇ. **25** ـ قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلاردىمۇ ئالامەتلەر بولىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى ئەللەر ئازىرىدا دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن ۋە دولقۇنلارنىڭ داۋالغۇشلىرىدىن پارا كەندىچىلىك بولىدۇ. **26** ئادەملەر قورقۇپ، يەر يۈزىگە كېلىدىغان ئاپەتلەرنى ۋەھىمە ئىچىدە كۈتۈپ ئەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ؛ چۈنكى ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. **27** ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ بىلەن بىر بۇلۇت ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **28** لېكىن بۇ ئالامەتلەر كۆرۈنۈشكە باشلىغاندا، قەددىگىلارنى رۇسلاپ بېشىگىلارنى كۆتۈرۈڭلار، چۈنكى بۇ سىلەرنى ئازاد قىلىشتىكى نىجات يېقىنلاشتى، دېگەنلىكتۇر. **29** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ ئەنجۈر دەرىخى ۋە باشقا بارلىق دەرەخلەرگە قاراڭلار. **30** ئۇلارنىڭ يېگىدىن بىخلانغاندا ئۇلارغا قاراپ، ئۆزۈڭلار يازنىڭ يېتىپ كېلىشىگە ئاز قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. **31** شۇنىڭدەك، بايا دېيىلگەن ئالامەتلەرنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن قالغانلىقىنى بىلىڭلار. **32** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي ئۆتۈرۈپ، بۇ دەۋر ئۆتمەيدۇ. **33** ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. **34** ـ لېكىن ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلاركى، كۆڭۈللىرىڭلار ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە تىرىكچىلىكنىڭ غەم-ئەندىشىلىرى بىلەن بىخۇدلاشمىسۇن، شۇ كۈنى ئۈستۈڭلارغا تۇيۇقسىز چۈشمىسۇن. **35** چۈنكى ئۇ گويا تۇزاقتەك بارلىق يەر يۈزىدە ھەربىر ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **36** شۇڭا ھەرقانداق ۋاقىتلاردا ھوشيار بولۇڭلار، يۈز بېرىش ئالدىدا ئۇرۇۋاتقانلار بۇ ئىشلاردىن ئۆزۈڭلارنى قاچۇرۇپ ئىنسانئوغلى ئالدىدا ھازىر بولۇپ ئۇرۇشقا لايىق ھېسابلىنىش ئۈچۈن ھەردائىم دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. **37** ئەمدى ئۇ كۈندۈزلىرى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى، ئاخشاملىرى شەھەردىن چىقىپ، كېچىنى زەيتۇن تېغى دەپ ئاتالغان تاغدا ئۆتكۈزەتتى. **38** ۋە بارلىق خەلق ئۇنىڭ تەلىمىنى ئاڭلىغىلى تاڭ سەھەردە ئىبادەتخانىغا كىرىپ، ئۇنىڭ يېنىغا كېلەتتى.

22

ئەمدى پېتىر نان ھېيتى («ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) يېقىنلىشىپ قالغاندى. **2** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ئۆلتۈرمەكە مەھكۇم قىلىشقا ئامال ئىزدەپ يۈرەتتى؛ چۈمكى ئۇلار خەلقتىن قورقاتتى. **3** شۇ پەيتتە ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان، ئىسقاريوت دەپ ئاتالغان يەھۇدانىڭ كۆڭلىگە شەيتان كىردى. **4** ئۇ بېرىپ باش كاھىنلار ۋە ئىبادەتخانا پاسبان بەگلىرى بىلەن ئەيسانى قانداق قىلىپ ئۇلارغا ئۇتۇپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى. **5** ئۇلار ئىنتايىن خۇش بولۇپ، يەھۇداغا پۇل بېرىشكە كېلىشتى. **6** يەھۇدا ماقۇل بولۇپ، ئۇنى خالايىقتىن ئايرىم قالغاندا ئۇلارغا ئۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە كىرىشتى. **7** ئەمدى پېتىر نان ھېيتىنىڭ [بىرىنچى] كۈنى يېتىپ كەلگەندىدى. شۇ كۈنى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاتاپ قوزىبانلىق [قوزا] سويۇلاتتى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا پېترۇس بىلەن يۇھاننىغا: ـ بېرىپ بىزگە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ [قوزىسىنى] بىرگە يېگىلى تەييارلاڭلار، ـ دەپ ئۇلارنى ئەۋەتتى. **9** ـ قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوريدى ئۇلار. **10** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ شەھەرگە كىرسەڭلار، مانا ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئۇ كىرگەن ئۆيگە كىرىڭلار. **11** ۋە ئۆي ئىگىسىگە: «ئۇستاز: ـ مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا ئۆي قەيەردە؟ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» دەڭلار. **12** ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىر ئۆينى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار. **13** شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بېرىۋىدى، ھەممە ئىشلار ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك

بولۇپ چىقتى. ئۇلار شۇ يەردە ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىنى تەيارلاشتى. 14 ئەمدى ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇردى، ئون ئىككى روسۇل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرۇشتى. 15 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن ئازاب چېكىشتىن ئىلگىرى، سىلەر بىلەن ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ بۇ تامىقىغا ھەمداستىخاندا بولۇشقا تولىمۇ ئىنتىزار بولۇپ كەلگەندىم. 16 چۈنكى سىلەرگە ئېيتايكى، بۇ ھېيت زىيابەتنىڭ [ئەھمىيىتى] خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغىچە، مەن بۇنىڭدىن قايتا يېمەيمەن، ـ دېدى. 17 ئاندىن ئۇ بىر جامنى قولىغا ئېلىپ، تەشەككۇر ئېيتتى ۋە مۇخلىسلىرىغا: ـ بۇنى ئېلىپ ئاراڭلاردا تەقسىم قىلىپ [ئىچىڭلار]. 18 چۈنكى شۇنى ئېيتايكى، مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلمىگۈچە، ھەرگىز ئۈزۈم شەربىتىدىن قەتئىي ئىچمەيمەن، ـ دېدى. 19 ئاندىن ئۇ بىر تال نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر ئېيتتى ۋە ئۇنى ئوشتۇپ، ئۇلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بېرىپ: ـ بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن پىدا بولدىغان تېنىمدۇر. مېنى ئەسلەپ ئۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن يەڭلار، ـ دېدى. 20 ئۇ شۇنىڭدەك تاماقتىن كېيىنكى جامنى قولىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: ـ بۇ جامدىكى شاراب مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن توكۇلىدىغان قېنىمدا بولغان يېڭى ئەھدىدۇر. 21 لېكىن مانا، مېنى ئۇتۇپ بەرگۈچىنىڭ قولى مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندىدۇر. 22 ئۇ ئىنسانئوغلى دەرۋەقە ئوزى توغرىسىدا بېكىتىلگەندەك [ئالەمدىن] كېتىدۇ، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 23 ئاندىن مۇخلىسلار بىر-بىرىدىن: ـ ئارىمىزدا زادى كىم مۇشۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن؟ ـ دەپ مۇنازىرىگە چۈشۈپ كېتىشتى. 24 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ سانىلىشىمىز كېرەك دېگەن تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 25 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئەللەردىكى پادىشاھلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن يۈرۈقۇزۇلىق قىلىپ ئىدارە قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھوقۇقدارلىرى «خەلقپەرۋەر» دەپ ئاتىلىدۇ. 26 بىراق سىلەر شۇنداق بولماڭلار، بەلكى ئاراڭلاردىكى ئەڭ مەرتىۋىلىكى ئۆزىنى ئەڭ كىچىكدەك ھېسابلىسۇن ۋە يېتەكچى بولغانلار [ھەممەيلەنگە] خىزمەتكارىدەك بولسۇن. 27 كىم مەرتىۋىلىك، داستىخاندا ئولتۇرغانمۇ ياكى داستىخاندىكى كۆتكۈچىمۇ؟ داستىخاندا ئولتۇرغىنى ئەمەسمۇ؟ بىراق مەن بولسام ئاراڭلاردا خىزمىتىڭلاردا بولغۇچى كۆتكۈچىدەكتۇرمەن. 28 سىلەر بولساڭلار، ھېشمىغا سىناقلار كەلگەندە ياشتىن-ئاخىر مەن بىلەن بىللە ھەمراھ بولغانسىلەر. 29 ۋە خۇددى ئاتام ماڭا پادىشاھلىق ھوقۇقى بېكىتكەندەك، مەن سىلەرگىمۇ شۇنداق بېكىتىمەن. 30 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەن بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىسىلەر ۋە تەختىلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 31 رەب يەنە [پېترۇسقا]: ـ «ئەي سىمون، سىمون! مانا، شەيتان ھەممىڭلارنى خۇددى بۇغداي تاسقىغاندەك تاسقاپ سىناشنى تىلىگەن. 32 لېكىن ئېتىقادىڭ يوقىمىسۇن دەپ ساڭا دۇئا قىلدىم. ئەمدى سەن توۋا قىلىپ تىز يولغا قايتىقاندىن كېيىن، قېرىنداشلىرىڭنى مۇستەھكەملىگىن» ـ دېدى. 33 ـ ئى رەب، ـ دېدى پېترۇس، ـ مەن سەن بىلەن بىللە زىندانغا تاشلىنىپ، بىللە ئۆلۈمگە بېرىشقا تەييارمەن! 34 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى پېترۇس، ساڭا ئېيتايكى، بۈگۈن خوراز چىللىغۇچە، سەن «ئۇنى تونۇمايمەن» دەپ مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، دېدى. 35 ئاندىن، ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرنى ھەمىيانسىز، خۇرجۇنسىز ۋە كەشىسز [سەپەرگە] ئەۋەتكىنىمدە سىلەرنىڭ بىرەر نەرسەڭلار كەم بولۇپ قالغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ ياق، دېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا: ـ لېكىن ھازىر ھەر كىمنىڭ ھەمىيانى بولسا، ئۇنى ئالسۇن؛ شۇنداق ھەم خۇرجۇنى بولسا، ئۇنى ئالسۇن ۋە بىر كىمنىڭ قىلىچى بولمىسا، چاپىننى سېتىپ بىردىن قىلىچ ئالسۇن. 37 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئۇ جىنايەتچىلەر قاتارىدا سانىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن سۆز مەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. چۈنكى مېنىڭ توغرامدىكى بارلىق ئىشلار تولۇق ئەمەلگە ئاشىماي قالمايدۇ ـ دېدى. 38 ـ ئى رەب، قارىغىن، بۇ يەردە ئىككى قىلىچ بار ئىكەن، دېدى ئۇلار. ـ بولدى، يېتىدۇ! ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 39 ئاندىن ئۇ چىقىپ، ئادەتى بويىچە زەيتۇن تېغىغا يول ئالدى؛ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 40 ئۇ يەرگە يېتىپ بارغاندا ئۇ ئۇلارغا: ـ ئازدۇرۇلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 41 ئاندىن، ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە نېرىراق بېرىپ، تىزلىنىپ ئۆرۈپ: 42 ـ ئى ئاتا، خالىساڭ، بۇ قەدەھنى مەندىن ئېلىپ كەتكەيسەن. لېكىن مېنىڭ ئەمەس، بەلكى سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن ـ دەپ دۇئا قىلدى؛ 43 ۋە ئاسماندىن بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ ئۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 44 ئۇ قاتتىق ئازابتا تولغىنىپ تېخىمۇ ئىخلاسلىق بىلەن دۇئا قىلىۋەردى. يۈنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەرلىرى يەرگە تۆكۈلگەن قان تامچىلىرىدەك چۈشۈشكە باشلىدى. 45 ئاندىن دۇئاسىنى تۈگىتىپ، ئورنىدن ئۈرۈپ، مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ غەمگە چۆكۈپ ھالسىزلىنىپ مۇگدەپ قالغانلىقىنى كۆرۈۋدى، ئۇلارغا: 46 ـ ئۇخلاپ قالغىنىڭلار نېمىسى؟ ئازدۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن قوپۇپ دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 47 ئۇنىڭ سۆزى تېخى ئاياغلاشماستىلا، بىر توپ ئادەملەر پەيدا بولدى. ئۇلارنى باشلاپ كەلگۈچى ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا دېگەن كىشى ئىدى؛ ئۇ ئەيسانىڭ [سالام بېرىپ] سۆيگىلى قېشىغا باردى. 48 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي يەھۇدا، بىر سۆيۈش بىلەن ئىنسانئوغلىنى ئۈتۈپ بېرەرسەنمۇ؟ ـ دېدى. 49 ۋە ئەيسانىڭ ئەترابىدىكىلەر نېمە ئىش يۈز بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىپ: ـ ئى رەب، قىلىچ بىلەن ئۇرايلىمۇ؟ ـ دېدى. 50 ۋە ئۇلاردىن بىرى [قىلىچىنى كۆتۈرۈپ]، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇپ، ئوڭ قۇلىقىنى شىلىۋەتتى. 51 بىراق ئەيسا بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بولدى، توختا! ـ دېدى؛ ئۇ قولىنى ئۆزىتىپ قۇلىقىغا تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتتى. 52 ئەيسا ئوزىنى ئۈتقىلى كەلگەن باش كاھىنلار، پاسىبان بەگلىرى ۋە ئاقساقالىلارغا قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى ئۈتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ كەپسىلەرغۇ؟ 53 مۇقەددەس ئىبادەتخانىدا ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم، سىلەر قول سالمىدىڭلار. ھازىر بۇ سىلەرگە تەۋە بولغان ۋاقىت-سائەتتۇر ۋە قاراڭغۇلۇقتىڭ ھۆكۈم سۈرۈشىدۇر ـ دېدى. 54 ئۇلار ئەيسانى ئۈتۈۋېلىپ، باش كاھىننىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىشتى. پېترۇس يىراقتىن ئەگىشىپ ماڭدى. 55 ئەمدى ئۇلار ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوت يېقىپ چۆرىسىدە [ئىسىسىنىپ] ئولتۇرغاندا، پېترۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ ئولتۇردى. 56 ئاندىن ئوتنىڭ نۇرىدا ئۇنىڭ ئولتۇرغىنىنى كۆرگەن بىر دېدەك ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ ئۇرۇپ: ـ بۇ ئادەممۇ ئەيسا بىلەن بىللە ئىدى، ـ دېدى. 57 لېكىن ئۇ ئېنىپ: ـ ئەي خوتۇن، ئۇنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. 58 ئاندىن ئۇزۇن ئۆتمەي، يەنە بىرەيلەن ئۇنى كۆرۈپ: ـ سەنمۇ ئۇلاردىن ئىكەنسەن، ـ دېدى. لېكىن پېترۇس: ـ ئەي بۇرادەر، ئۇنداق ئەمەسمەن! ـ دېدى. 59 ئاندىن بىر سائەتچە ئۆتكەندە باشقا بىرەيلەن: ـ دەرھەققەت، بۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ چۈنكى ئۇمۇ گالىلىيەلىكتۇر، ـ دەپ چىڭ ئۇرۇۋالدى. 60 لېكىن پېترۇس: ـ ھەي بۇرادەر، نېمە دەۋاتقىنىڭنى بىلمەيمەن! ـ دېدى. ۋە ئۇنىڭ سۆزى ئاياغلاشماستىلا، خوراز چىللىدى. 61 ئەمدى رەب كەينىگە بۇرۇلۇپ، پېترۇسقا تىكىلىپ قاراپ قويدى. شۇنىڭ بىلەن پېترۇس رەبنىڭ سۆزىنى، يەنى: «بۈگۈن خوراز چىللاشتىن ئىلگىرى سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەنلىكنى يادىغا كەلتۈردى. 62 ۋە ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ قاتتىق يىغلاپ كەتتى. 63 ئەمدى ئەيسانى ئوتۇپ تۇرۇۋاتقانلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا ۋە ساۋاپ-دۇمبىلاشقا باشلىدى؛ 64 ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى ئۇرغان كىمدۇ؟ قېنى، بېشارەت بەرگىن! ـ دەپ سوراشتى 65 ۋە ئۇنىڭغا بۇنىڭدىن باشقا يەنە نۇرغۇن ھاقارەتلەرنى ياغدۇردى. 66 ئاڭ ئاتقاندا، خەلق ئاقساقالىلىرى، يەنى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنى ئوز كېڭىشمىسگە ئېلىپ بېرىپ 67 ئۇنىڭدىن: ـ ئېيتە، سەن مەسىھمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرگە ئېيتسامۇ، قەتئىي ئىشەنمەيسىلەر. 68 سىلەردىن بىرەر سوئال سورىسام، ھېچ جاۋاب بەرمەيسىلەر. 69 لېكىن بۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ئىنسانئوغلى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. 70 ـ ئۇنداقتا، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن-دە؟ ـ دېيىشتى ئۇلار. ئۇ: ـ دېگىنىڭلاردەك مەن شۇدۇرمەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 71 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ـ ئەمدى باشقا گۇۋاھچىلىقنىڭ بىزگە نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنىڭ ئوز ئاغزىدىن چىققىنىنى ئاڭلىدۇق! ـ دېيىشتى.

23

ئاندىن [كېڭىشمىدىكىلەرنىڭ] ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. 2 ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ: ـ ئوزىنى مەسىھ، يەنى پادىشاھ دەپ ئاتىتۇپلىپ، خەلقىمىزنى ئازدۇرۇپ ۋە قۇتراتىپ،

قەيسەرگە باج-سىلىق تاپشۇرۇشنى توسقان بۇ ئادەمنى بايقاپ ئۇنى تۇتىۋق، ـ دېيىشتى. **3** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **4** ئاندىن پىلاتۇس باش كاھىنلار بىلەن كۆپچىلىككە: ـ بۇ ئادەمدىن بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم، ـ دېدى. **5** لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قەتئىي ھالدا: ـ ئۇ گاللىيەدىن تارتىپ تا كى بۇ يەرگىچە، پۈتكۈل يەھۇدىيەدىمۇ تەلىم بېرىش بىلەن خەلقنى قۇتراتىدۇ. **6** پىلاتۇس «گاللىيە» دېگەن سۆزنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كىشى گاللىيەلىكمۇ؟ ـ دەپ سوردى **7** ۋە ئۇنىڭ ھېرود [خاننىڭ] ئىدارە قىلغان ئۇلكىدىن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى ھېرودقا يولاپ بەردى (ئۇ كۈنلەردە ھېرودمۇ يېرۇسالېمدا ئىدى). **8** ھېرود ئەيسانى كۆرگەندە ئىنتايىن خۇشال بولدى. چۈنكى ئۇ ئۇزۇندىن بېرى ئۇنىڭغا دائىر كۆپ ئىشلارنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۇجىزە كۆرۈش ئۈمىدىدە بولۇپ، ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدەۋاتاتتى. **9** ئۇ ئەيسادىن كۆپ سوئاللارنى سوردى، لېكىن ئۇ ھېرودقا ىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. **10** باش كاھىنلار ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرى يېقىن تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۇستىدىن ھە دەپ ئەرز-شىكايەت قىلۋاتاتتى. **11** ھېرود خان ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئۇنى خارلاپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭغا شاھانە تون-كىيىم كىيدۈرۈپ، ئۇنى يەنە پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا قايتۇرۇپ يوللىدى. **12** مانا شۇ كۈندىن باشلاپ، پىلاتۇس بىلەن ھېرود دوست بولۇپ قالدى؛ چۈنكى ئىلگىرى ئۇلار ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى. **13** ئۇالىي پىلاتۇس باش كاھىنلارنى، [يەھۇدىي] ھۆكۈمدارلارنى ۋە خالايىقنى يىغىپ، **14** ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن «خەلقنى ئازدۇرىدۇ ۋە قۇتراتىدۇ» دەپ شىكايەت قىلىپ ئۇنى ئالدىمغا تارتىپ كەلدىڭلار. مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇنى سوراق قىلغىنىم بىلەن، ئۇنىڭدىن سىلەر شىكايەت قىلغان جىنايەتلەردىن بىرىنمۇ تاپالمىدىم. **15** ھېرودمۇ تاپمىدى؛ چۈنكى مەن سىلەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتىم. مانا، ئۇنىڭدا ئۆلۈمگە لايىق ھېچقانداق جىنايەت يوق ئىكەن. **16** شۇڭا مەن ئۇنى جازالاپ، ئاندىن قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى **17** (ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، [يەھۇدىي] [مەھبۇسلاردىن] بىرنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى). **18** لېكىن كۆپچىلىك تەڭلا چۇقان سېلىشىپ: ـ بۇنى يوقىتىڭ! بىزگە بارابباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دېيىشتى **19** (بارابباس بولسا شەھەردە توپىلاڭ كۆتۈرگەنلىكى ۋە قاتىللىق قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان مەھبۇس ئىدى). **20** شۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئەيسانى قويۇپ بېرىشنى خالاپ، كۆپچىلىككە يەنە سۆز قىلغىلى ئۇردى. **21** لېكىن ئۇلار جاۋابەن يەنە چۇقان سېلىشىپ: ـ كېرىستلىگىن، ئۇنى كېرىستلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **22** [پىلاتۇس] ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق قىلغان؟ مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇمگە لايىق ھېچ جىنايەت تاپالمىدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى جازالاپ، قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى. **23** بىراق ئۇلار يەنىلا ھە دەپ چۇقان سېلىشىپ: «ئۇ كېرىستلەنسۇن!» دەپ تەلەپ قىلىپ چىڭ ئۇرۇۋالدى. ئۇلارنىڭ ھەمدە باش كاھىنلارنىڭ چۇقانلىرى ئاخىر كۈچلۈك كەلدى. **24** پىلاتۇس ئۇلارنىڭ تەلىپى بويىچە ئادا قىلىنسۇن دەپ ھۆكۈم چىقاردى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ تىلىگىنى، يەنى توپىلاڭ كۆتۈرۈش ۋە قاتىللىق ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغانىنى قويۇپ بېرىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **26** ۋە ئۇلار ئۇنى تېلىپ كېتىۋاتقاندا، يولدا كۆرىنى شەھىرىلىك سىمون ئىسىملىك بىر كىشى سەھرادىن كېلىۋاتاتتى، ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كېرىستنى ئۇنىڭغا كۆتۈرگۈزۈپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. **27** ئەيسانىڭ كەينىدە زور بىر توپ خەلق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئېچىنىپ يىغا-زار كۆتۈرۈشۈاتقان ئاياللارمۇ ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. **28** لېكىن ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ ئۇلارغا: ـ ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى! مەن ئۈچۈن يىغلىما گلار، بەلكى ئۆزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئۈچۈن يىغلاڭلار! **29** چۈنكى سىلەرگە شۇنداق ئېغىر كۈنلەر كېلىدۇكى، كىشىلەر: «ئۇغماسلار، بالا كۆتۈرمىگەن قورساقلار ۋە ئېمىتمىگەن ئەمچەكلەر بەختلىكتۇر!» ـ دېيىشىدۇ. **30** شۇ چاغدا كىشىلەر تاغلارغا: «ئۈستىمىزگە ئۆرۈل!»، دۆڭلۈكلەرگە: «ئۈستىمىزنى ياپ!» دەپ ندا قىلىشىدۇ. **31** چۈنكى ئادەملەر يا يېپىشىل دەرەخكە شۇنداق ئىشلارنى قىلغان يەردە، قۇرۇپ كەتكەن دەرەخكە نېمە ئىشلار بولار؟! ـ دېدى. **32** ئىككى جىنايەتچىمۇ ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنغىلى ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تېلىپ كېلىنگەنىدى. **33** ۋە ئۇلار «باش سۆڭەك» دەپ ئاتالغان جايغا كەلگەندە، ئۇ يەردە ئۇنى ۋە يەنە ئىككى جىنايەتچىنى، بىرنى ئۇنىڭ ئوڭ يىنىدا ۋە يەنە بىرنى سول يىنىدا كېرىستكە تارتتى. **34** ئەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كېيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى. **35** خالايىق قاراپ ئۇراتتى، يەھۇدىي ھۆكۈمدارلارمۇ يىنىدا ئۇرۇپ ئۇنىڭغا دىمىغىنى قېقىپ مەسخىرە قىلىپ: باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن! ئەگەر ئۇ راستتىن خۇدانىڭ مەسىھى، ئۇنىڭ تاللىۋالغىنى بولسا، ئۆزىنى قۇتقۇزۇپ باقسۇن! ـ دېيىشتى. **36** لەشكەرلەرمۇ ئۇنى مەسخىرە قىلىشىپ، يىنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا سىركە تەڭلەپ: **37** ـ ئەگەر سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى بولساڭ، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ باق! ـ دېيىشتى. **38** ئۇنىڭ ئۈستىدىكى [تاختايغا] گېرىكچە، لاتىنچە ۋە ئىبرانىيچە ھەرپلەر بىلەن: «بۇ كىشى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىپ قويۇلغانىدى. **39** ئۇنىڭ بىلەن بىللە كېرىستكە تارتىلغان ئىككى جىنايەتچىنىڭ بىرى ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ سەن مەسىھ ئەمەسمىدىڭ؟ ئەمدى ئۆزۈڭنىمۇ، بىزنىمۇ قۇتقۇزە! ـ دېدى. **40** بىراق يەنە بىرى ئۇنىڭ گېپىگە تەنبىھ بېرىپ: سەن ئۆزۈڭ ئوخشاش ھۆكۈمنىڭ تېگىدە ئۇرۇپ خۇدادىن قورقامسەن؟ **41** بىزنىڭ جازالىنىشىمىز ھەقلىق، چۈنكى ئۆز قىلمىشلىرىمىزنىڭ تېگىشلىك جازاسىنى تارتىۋاتىمىز؛ لېكىن بۇ كىشى ھېچقانداق ناتوغرا ئىش قىلمىغانغۇ! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **42** ئاندىن، ئۇ ئەيسانىڭ: ـ ئى رەب، پادىشاھلىقىڭ بىلەن كەلگىنىڭدە، مېنى ياد قىلغىن، ـ دېدى. **43** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەرھەق، مەن ساڭا ئېيتايىكى، بۈگۈن سەن مەن بىلەن بىللە جەننەتتە بولىسەن، ـ دېدى. **44** ھازىر ئالتىنچى سائەت بولۇپ، پۈتۈن زېمىننى توققۇزىنچى سائەتكىچە قاراڭغۇلۇق باستى. **45** قۇياش نۇرىنى بەرمىدى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسى توساتتىن ئوتتۇرىسىدىن يىرتىلىپ ئىككى پارچە بولۇپ كەتتى. **46** ئەيسا قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا قىلغاندىن كېيىن: ـ ئى ئاتا! روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى-دە، تىنىقى توختاپ، جان ئۈزدى. **47** ئۇ يەردە نۇرغان يۇزىبېشى يۇز بەرگەن ئىشلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەققەتەن دۇرۇس ئادەم ئىكەن! ـ دەپ خۇدانى ئۇلۇغلىدى. **48** ۋە بۇ مەنزىرنى كۆرۈشكە يىغىلغان بارلىق خەلق يۇز بەرگەن ئىشلارنى كۆرۈپ كۆكرەكلىرىگە ئۇرۇپ ئۆيلىرىگە قايتىشتى. **49** ۋە ئۇنى تونۇيدىغان بارلىق كىشىلەر ۋە گاللىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن ئاياللار يىراقتا تۇرۇپ، بۇ ۋەقەلەرگە قاراپ ئۇردى. **50** ۋە مانا شۇ يەردە كېڭىشىدىكىلەردىن يۈسۈپ ئىسىملىك بىرى بار ئىدى. ئۇ ئۆزى ئاقكۆڭۈل ۋە ئادىل ئادەم بولۇپ، ئۇلارنىڭ مەسلىھەتىگە ۋە قىلغىنىغا قوشۇلمىغانىدى. ئۆزى يەھۇدىيە ئۇلكىسىدىكى ئارىماتىيا دېگەن بىر شەھەردىن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تەلەپ قىلاتتى. **52** ئۇ ئۆزى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى؛ **53** ۋە ئۇنى كېرىستتىن چۈشۈرۈپ كاناپ بىلەن كېپەنلەپ، قورام تاشتىن ئويۇپ ياسالغان، ھېچكىم قويۇلمىغان بىر قەبرىگە دەپنە قىلدى. **54** بۇ «تەييارلىق كۈنى» بولۇپ، شابات كۈنى يېقىنلاشىپ قالغانىدى. **55** ۋە ئۇنىڭ بىلەن گاللىيەدىن كەلگەن ئاياللار [يۈسۈپكە] ئەگىشىپ، قەبرىنى ۋە ئۇنىڭ جەسەتىنىڭ قاندىق قويۇلغىنىنى كۆردى. **56** ئاندىن يېنىپ بېرىپ ئەترىلەر ۋە خۇش پۇراقلىق بۇيۇملارنى تەييار قىلدى ۋە [تەۋراتتىكى] ئەمر بويىچە شابات كۈنى ئارام ئېلىشتى.

24

ئەمدى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە تاڭ يۇراي دەپ قالغاندا، ئاياللار ئۆزلىرى تەييارلىغان ئەترىلەرنى ئېلىپ، قەبرىگە كەلدى. **2** ئۇلار قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ دومىلىتىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى؛ **3** ۋە قەبرىگە كىرىپ قارىۋىدى، رەب ئەيسانىڭ جەسىتى يوق ئۇراتتى. **4** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بۇنىڭدىن پاتىپاراق بولۇپ ئۇرغاندا، مانا، نۇر چاقناپ ئۇردىغان كىيىملەرنى كىيگەن ئىككى زات ئۇلارنىڭ يىنىدا ئۇيۇقسىز پەيدا بولدى. **5** ئاياللار قاتتىق ۋەھىمگە چۈشۈپ، يۈزلىرىنى يەرگە يېقىشتى. ئىككى زات ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن تىرىك بولغۇچىنى ئۆلگەنلەرنىڭ ئارىسىدىن ئىزدەيسىلەر؟ **6** ئۇ بۇ يەردە ئەمەس، بەلكى ئۇ تىرىلدى! ئۆزىڭىز گاللىيەدە ئۇرغان ۋاقتىدا، ئۇنىڭ سىلەرگە نېمىنى ئېيتقىنىنى، يەنى: «ئىنسانئوغلىنىڭ گۇناھكار ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كېرىستلىنىپ، ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىشى مۇقەررەردۇر» دېگەنلىرىنى ئەسلەپ بېقىڭلار! ـ دېدى.

8 ۋە تۇلار تۇنىڭ [دەل] شۇنداق دېگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى؛ **9** ۋە قەبىردىن قايتىپ، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرەيلەنگە، شۇنداقلا قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىگە يەتكۈزدى. **10** روسۇلالارغا بۇ ئىشلارنى يەتكۈزگۈچىلەر بولسا ماگدالىنى مەريەم، يوئانا ۋە ياقۇبنىڭ تانىسى مەريەم ھەمدە تۇلار بىلەن بىللە بولغان باشقا ئايالار ئىدى. **11** لېكىن [ئايالارنىڭ بۇ ئېيتقانلىرى] تۇلارغا ئەپسانىدەك بىلىندى، تۇلار تۇلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنمىدى. **12** براق پېترۇس ئورنىدن تۇرۇپ، قەبرىگە يۈگۈرۈپ باردى. ئۇ ئېگىلىپ قەبرە ئىچىگە قارىۋىدى، يالغۇز كاتاب كىيىملىكىنىڭ تىلىم-تىلىم پارچىلىرىنى كۆرۈپ، يۈز بەرگەن ئىشلارغا تەئەججۈپلىنىپ ئۆيگە قايتىپ كەتتى. **13** ۋە مانا، شۇ كۈنده تۇلاردىن ئىككىيلەن يېرۇسالېمدىن ئون بىر چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئېمائۇس دېگەن كەنتكە كېتىپ باراتتى. **14** تۇلار يۈز بەرگەن بارلىق ئىشلار توغرىسىدا سۆزلىشىپ كېتىۋاتاتتى. **15** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار سۆزلىشىپ-مۇلاھىزىلىشىپ كېتىۋاتقاندا، مانا ئەيسا ئۆزى تۇلارغا يېقىنلىشىپ كېلىپ، تۇلار بىلەن بىللە ماگدى؛ **16** لېكىن تۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇشتىن توسۇلدى. **17** ئۇ تۇلاردىن: ــ كېتىۋېتىپ نېمە ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرە قىلىشۋاتىسىلەر؟ ــ دەپ سوردى. تۇلار قايغۇلۇق قىيافىتتە توختاپ، **18** تۇلاردىن كلىيوپاس ئىسملىك بىرى جاۋاب بېرىپ: ــ يېرۇسالېمدا تۇرۇپمۇ، مۇشۇ كۈنلەردە شۇ يەردە يۈز بەرگەن ۋەقەلەردىن بىردىنبىر خەۋەر تاپمىغان مۇساپىر سەن ئوخشىمامسەن؟! ــ دېدى. **19** ۋە ئۇ تۇلاردىن: ــ نېمە ۋەقەلەر بولدى؟ ــ دەپ سوردى. «ناسارەتلىك ئەيساغا مۇناسىۋەتلىك ۋەقەلەر!» ــ دېدى تۇلار، ــ «ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ئالدىدىمۇ، بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدىمۇ ئەمەلدە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر بولۇپ، **20** باش كاھىنلار ۋە ھۆكۈمدارلىرىمىز ئۇنى ئۆلۈم ھۆكۈمىگە تاپشۇرۇپ، كېرىستىلەتتى. **21** بىز ئەسلىدە ئۇنى ئىسرائىلغا ھەججەمەت بولۇپ ئازاد قىلدىغان زات ئىكەن، دەپ ئۈمىد قىلغاندۇق. لېكىن ئىشلار شۇنداق بولدى، ھازىر بۇ ۋەقەلەر يۈز بەرگىنىگە ئۈچىنچى كۈن بولدى؛ **22** يەنە كېلىپ، ئارىمىزدىكى بىرنەچچە ئايال ھەم بىزنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇۋەتتى. چۈنكى ئۇلار بۈگۈن تاڭ سەھەردە قەبرىگە بېرىپتىكەن، **23** ئۇنىڭ جەسىتىنى تاپالمايى قايتىپ كېلىپ: «بىزگە بىرنەچچە پەرىشتە غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئايان بولۇپ، «ئۇ تىرىك!» دېدى» دەپ ئېيتىپتۇ. **24** بۇنىڭ بىلەن ئارىمىزدىن بىرنەچچەيلەن قەبرىگە بېرىپ، ئەھۋالنىڭ دەل ئايالارنىڭ ئېيتقىنىدەك ئىكەنلىكىنى بايقاپتۇ. لېكىن ئۇنى ئۇلارمۇ كۆرمەپتۇ». **25** ئەيسا ئۇلارغا: ــ ئەي نادانلار، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسگە ئىشىنىشكە قەلبى گاللار! **26** مەسىھنىڭ ئۆزىگە خاس شان-شەرىپىگە كىرىشتىن بۇرۇن، مۇشۇ جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن ئوتكۈزۈشى مۇقەررەر ئەمەسمىدى؟ ــ دېدى. **27** ئاندىن پۈتۈن تەۋرات-زەبۇردىن، مۇسا ۋە باشقا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن باشلاپ ئۇ ئۆزى ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلىرىنى ئۇلارغا شەرھ بېرىپ چۈشەندۈردى. **28** تۇلار باردىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا، ئۇ يىراقراق بىر يەرگە باردىغاندەك ئۆزاتتى. **29** لېكىن تۇلار ئۇنى ئۆتۈۋېلىپ: ــ كەچ كىرىپ قالدى، ھېلىلا كۈن ئولتۇرىدۇ. بىز بىلەن بىللە قونۇپ قالغىن، ــ دەپ ئۆتۈندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلار بىلەن قونغىلى ئۆيگە كىردى. **30** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نانى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر ئېيتتى، ئاندىن نانى ئوشتۇپ تۇلارغا تۇتتى. **31** تۇلارنىڭ كۆزلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ئۇنى تونۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارنىڭ ئالدىدىن غايىب بولدى. **32** تۇلار بىر-بىرىگە: ــ ئۇ يولدا بىز بىلەن پارا گۈلىشىپ، بىزگە مۇقەددەس يازمىلارغا شەرھ بەرگەندە، يۈرەك-باغرىمىز گويا ئوتتەك يانمىدىمۇ؟! ــ دېيىشتى. **33** ۋە تۇلار شۇ ھامان تۇرۇپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. تۇلار ئىككىسى ئون بىرەيلەن بىلەن تۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ بىر يەرگە يىغىلىپ تۇرغىنىنىڭ ئۈستىگىلا چۈشتى، تۇلار: «رەب راستتىن تىرىلىپتۇ. ئۇ سىمونغا كۆرۈنۈپتۇ!» دېيىشۋاتاتتى. **35** شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىيلىمۇ يولدا يۈز بەرگەن ئىشلارنى ۋە ئۇ نانى ئوشتۇۋاتقاندا ئۇنىڭ ئۇزلىرىگە قانداق تونۇلغىنىنى كۆچىلىكىگە سۆزلەپ بەردى. **36** ۋە تۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، [ئەيسا] ئۆزى توساتتىن تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ: ــ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ــ دېدى. **37** تۇلار بىرەر روھنى ئۈچراتتۇقمۇ نېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقزادە بولۇشۇپ ۋەھىمگە چۈشتى. **38** ئۇ تۇلارغا: ــ نېمىگە شۇنچە ئالاقزادە بولۇپ كەتتىلار؟ نېمىشقا قەلبىلىرىدا شەك-گۇمان چىقىپ تۇرىدۇ؟ **39** قوللىرىمغا ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ بېقىلار! مېنىڭ تۇزۇم ئىكەنلىكىمنى بىلىلار! مېنى ئۇتۇپ كۆرۈلىلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرىسىلەر، ــ دېدى. **40** ۋە شۇنداق دېگەچ ئۇلارغا پۇت-قولىنى كۆرسەتتى. **41** تۇلار خۇشلۇقتىن [كۆزلىرىگە] ئىشەنگۈسى كەلمەي ھەيرانۇھەس تۇرغىنىدا ئۇ تۇلاردىن: ــ سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېگۈدەك نەرسىگىلار بارمۇ؟ ــ دەپ سوردى. **42** تۇلار بىر پارچە بېلىق كاۋېچى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆنىكىنى ئۇنىڭغا سۇنۇۋېدى، **43** ئۇ ئېلىپ تۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى. **44** ئاندىن ئۇ تۇلارغا: ــ مانا بۇ مەن سىلەر بىلەن بولغان ۋاقتىمدا سىلەرگە ئېيتقان: «مۇسا خاتىرىلىگەن تەۋرات قانۇنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى ۋە زەبۇردا مېنىڭ توغرامدا پۈتۈلگەنلىكى ھەممىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ» دېگەن سۆزلىرىم ئەمەسمۇ؟ ــ دېدى. **45** شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇقەددەس يازمىلارنى چۈشىنىشى ئۈچۈن تۇلارنىڭ زېھنىلىرىنى ئاچتى **46** ۋە تۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ [مۇقەددەس يازمىلاردا] شۇنداق ئالدىن پۈتۈلگەنكى ۋە شۇ ئىش مەسىھنىڭ ئۆزىگە توغرا كەلدىكى، ئۇ ئازاب چېكىپ، ئۈچىنچى كۈنده ئۆلگەنلەر ئارىسىدىن تىرىلىدۇ، **47** ئاندىن ئۇنىڭ نامى بىلەن «توۋا قىلىلار، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىگە مۇيەسسەر بولۇڭلار» دېگەن خەۋەر يېرۇسالېمدىن باشلاپ بارلىق ئەللەرگە جاكارلىنىدۇ. **48** سىلەر ئەمدى بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇرسىلەر. **49** ۋە مانا، مەن تاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ۋۇجۇدۇڭلارغا ئەۋەتىمەن. لېكىن سىلەر يۇقىرىدىن چۈشىدىغان كۈچ-قۇدرەت بىلەن كىيگۈزۈلگۈچە، بۇ شەھەردە كۈتۈپ تۇرۇڭلار». **50** ۋە ئۇ تۇلارنى بەيت-ئانىيا يېزىسىغىچە باشلاپ باردى ۋە قوللىرىنى كۆتۈرۈپ تۇلارنى بەركەتلىدى. **51** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلارنى بەركەتلىگەندە ئۇ تۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. **52** تۇلار ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى ۋە زور خۇشال-خۇرراملىق ئىچىدە يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، **53** ھەردائىم ئىبادەتخانىدا تۇرۇپ خۇداغا شۈكۈر-سانا ئوقۇشۇپ تۇردى.

يۇھاننا

1 مۇقەددەمدە «كالام» بار ئىدى، كالام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كالام خۇدا ئىدى. **2** تۆ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بىللە ئىدى. **3** تۆ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار يارىتىلدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى ئۇنىڭسىز يارىتىلغان ئەمەس. **4** ئۇنىڭدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. **5** ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ ئېسىپ چۈشەلگەن ئەمەس. **6** بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا ئىدى. **7** تۆ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەممە ئىنسان ئۈزى ئارقىلىق ئىشەندۈرۈلسۇن، دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەنىدى. **8** [يەھيانىڭ] ئۈزى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەنىدى. **9** ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنسانىي يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقانىدى. **10** تۆ دۇنيادا بولغان ۋە دۇنيا تۆ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **11** تۆ تۇزىنىڭكىلەرگە كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇنى تۇز خەلقى قوبۇل قىلمىدى. **12** شۇنداقتىمۇ، تۆ تۇزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى تۇز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. **13** ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا ئەتىلەردىن، يا ئىنسان ئىرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۇرەلگەن بولدۇ. **14** كالام ئىنسان بولدى ھەم ئارىمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە قاراپدۇق، تۆ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنىڭكىدۇر. **15** [يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: ـ مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى تۆ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغانىدى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! ـ دەپ جار قىلدى) **16** چۈنكى ھەممىمىز ئۇنىڭدىكى تولۇپ تاشقانلاردىن ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدۇق. **17** چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەنىدى؛ لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. **18** خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باققان ئەمەس؛ بىراق ئاتىنىڭ قوچىقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغلۇل ئۇنى ئايان قىلدى. **19** يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمسەن؟» دەپ سۈرۈشتە قىلىشقا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتكەنىدە، ئۇنىڭ ئۇلارغا جاۋابەن بەرگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: **20** تۆ ئېتىراپ قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەي: ـ «مەن مەسىھ ئەمەسمەن» ـ دەپ ئېنىق ئېتىراپ قىلدى. **21** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا تۇزۇڭ كىم بولسەن؟ ئىلياس [پەيغەمبەر]مۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، مەن تۆ ئەمەسمەن، ـ دېدى ئۇ. ـ ئەمىسە، سەن ھېلىقى پەيغەمبەرمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار. ئۇ يەنە: ـ ياق! ـ دېدى. **22** شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولسەن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلەرگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بىزگە ئېيتقىن]، ئۆزۈڭ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. **23** يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ يەشايا پەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندەك، چۈلدە «رەبنىڭ يولىنى تۈز قىلىڭلار» دەپ توۋلايدىغان ئاۋازدۇرمەن! **24** ئەمدى [پېرۇسالېمدىن] ئەۋەتىلگەنلەر پەرىسىيلەردىن ئىدى. ئۇلار يەنە يەھيادىن: ـ سەن يا مەسىھ، يا ئىلياس يا كى ھېلىقى پەيغەمبەر بولمىساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **26** يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: ـ مەن كىشىلەرنى سۇغلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئارا ئۆلگەردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرسى بار، **27** تۆ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **28** بۇ ئىشلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا پەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۇغا] چۆمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز بەرگەنىدى. **29** ئەتىسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: ـ مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! **30** مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرسى بار، ئۇ مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنيادا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغانىدى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! **31** مەن بۇرۇن ئۇنى بىلمىسەممۇ، لېكىن ئۇنى ئىسرائىلغا ئايان بولسۇن دەپ، كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگىلى كەلدىم. **32** يەھيا يەنە گۇۋاھلىق بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن روھنىڭ پاختەك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆردۈم. **33** مەن ئەسلىدە ئۇنى بىلمىگەنىدىم؛ لېكىن مېنى كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماڭا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ، ئۇ كىشىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» دېگەنىدى. **34** مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۇنىڭ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردىم! **35** ئەتىسى، يەھيا ئىككى مۇخلىسى بىلەن يەنە شۇ يەردە تۇراتتى. **36** تۆ [ئۇ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى كۆرۈپ: ـ قارا ئاڭلار! خۇدانىڭ قوزىسى! ـ دېدى. **37** ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى ئاڭلىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. **38** ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: ـ نېمە ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ رابى (بۇ [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «تۆستاز» دېگەن مەنىدە)، قەيەردە تۇرىسەن؟ ـ دېدى. **39** ـ بېرىپ كۆرۈڭلار، ـ دېدى ئۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار بېرىپ ئۇنىڭ قەيەردە تۇرىدىغانلىقىنى كۆردى ۋە ئۇ كۈنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى (بۇ ۋاقىت شۇ كۈننىڭ ئوننىچى سائىتى ئىدى). **40** يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] يۇقىرىقى سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭغان ئىككىيلەننىڭ بىرى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنسى ئاندرياس ئىدى. **41** ئاندرياس ئاۋۋال ئۆز ئاكىسى سىمونى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ بىز «مەسىھ»نى تاپتۇق! ـ دېدى («مەسىھ» ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ، گرېك تىلىدا «خرىستوس» دەپ تەرجىمە قىلىنىدۇ) **42** ۋە ئاكىسىنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون؛ يۇنىڭدىن كېيىن «كىفاس» دەپ ئاتىلىسەن، ـ دېدى (مەنىسى «تاش»تۇر). **43** ئەتىسى، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىگە يول ئالماقچى ئىدى. ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭ ئەگىشىپ ماڭ! ـ دېدى **44** (فىلىپ بەيت-سائىدالىق بولۇپ، ئاندرياس بىلەن پېترۇسنىڭ يۇرتدىشى ئىدى). **45** فىلىپ ناتانىيەلنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ [يازمىلىرىدا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا يوسۇپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! ـ دېدى. **46** بىراق ناتانىيەل: ـ ناسارەت دېگەن جايدىن ياخشى بىرنېمە چىقامدۇ؟! ـ دېدى. كېلىپ كۆرۈپ باق! ـ دېدى فىلىپ. **47** ئەيسا ناتانىيەلنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ توغرۇلۇقتا: ـ مانا، ئىچىدە قىلچە ھىيلە-مىكىرسى يوق ھەقىقىي بىر ئىسرائىللىق! ـ دېدى. **48** ناتانىيەل: ـ مېنى قەيىرىمدىن بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ فىلىپ سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆرگەنىدىم، ـ دېدى. **49** ناتانىيەل جاۋابەن: ـ ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسەن! ـ دېدى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە كۆرگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتامسەن؟ بۇنىڭدىنمۇ چوڭ ئىشلارنى كۆرىسەن! ـ دېدى **51** ۋە يەنە: ـ بەرھەق، بەرھەق سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئاسمانلار ئېچىلىپ، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ ئۈستىدىن چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر! ـ دېدى.

2 ئۈچىنچى كۈنى، گالىلىيەدىكى كانا يېزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ ئانىسى [مەريەم] ئۇ يەردە ئىدى **2** ھەم ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ تويغا تەكلىپ قىلىنغانىدى. **3** توياد شاراب تۈگەپ قالغاندا، ئەيسانىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ شارابلىرى تۈگەپ قاپتۇ، ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ خانىم، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە كارىم؟ مېنىڭ ۋاقىتى-سائىتىم تېخى كەلمىدى، ـ دېدى. **5** ئانىسى چاكارلارغا: ـ ئۇ سىلەرگە نېمە قىل دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **6** ئەمدى شۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ تاھارەت ئادەتى بويىچە ئىشلىتىلىدىغان، ھەربىرگە ئىككى-ئۈچ تۈگۈن سۇ سىغىدىغان ئالتە تاش كۈپ قويۇلغانىدى. **7** ئەيسا چاكارلارغا: ـ كۈپىلەرگە سۇ تولدۇرۇڭلار، ـ دېدى. ئۇلار كۈپىلەرنى ئاغزىغىچە تولدۇرۇشتى. **8** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئەمدى بۇنىڭدىن ئۈسۈپ توي باشقۇرغۇچىغا بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنى ئاپىرىپ بەردى. **9** توي باشقۇرغۇچى شارابقا ئايلاندۇرۇلغان سۇدىن تېتىپ كۆرگەنده (ئۇ ئۇنىڭ قەيەردىن كەلتۈرۈلگەنلىكىنى بىلمىدى، ئەمما بۇنى

سۇ توشۇغان چاكارلار بىلەتتى) توي باشقۇرغۇچى توپى بولۇۋاتقان يىگىتنى چاقىرىپ، **10** ئۇنىڭغا: ـ ھەربىر [توي قىلغۇچى] ياخشى شارابنى تورىنىڭ بېشىدا قويىدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، ناچىرنى قويىدۇ. ئەجەبا، سەن ياخشى شارابنى مۇشۇ چاغقىچە ساقلاپسەن! ـ دېدى. **11** بۇ بولسا، ئەيسا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى بولۇپ، گالىلىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەنىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى ئايان قىلدى، ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **12** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ، ئانىسى، ئىنىلىرى ۋە مۇخلىسلىرى بىلەن كەپەرناھۇم شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردى. **13** يەھۇدىيلارنىڭ «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. **14** ئۇ ئىبادەتخانا [ھويلىلىرىدا] كالا، قوي ۋە كەپتەر-پاختەك ساتقۇچىلارنى ھەم ئۇ يەردە ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. **15** ئۇ تاندىن قامچا ياساپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسنى قوي- كاللىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخانىدىن ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شىرەلىرىنى ئۆرۈۋەتتى **16** ۋە ياختەك- كەپتەر ساتقۇچىلارغا: ـ بۇ نەرسىلەرنى بۇ يەردىن ئېلىپ كېتىش! ئاتامنىڭ ئۆينى سودا-سېتىق ئۆيى قىلىشۇالما! ـ دېدى. **17** بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلىرى [زەبۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] ئۆيۈڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆزۈمنى چۈلغىۋالدى!». **18** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇنداق ئىشلارنى قىلغانىكەنسەن، قېنى، بىزگە نېمە مۆجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرىسەن؟! ـ دەپ سوردى. **19** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇشبۇ ئىبادەتخانىنى چۈۋۈۋەتسەڭلار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن بۇ يەھۇدىيلار يەنە ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ چىقالايسەن؟! ـ دېدى. **21** ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ تۆز تېنىنى كۆرسەتكەنىدى. **22** شۇڭا، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ھەقتىكى بېشارەتكە ھەمدە ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشەندى. **23** ئوتۇپ كېتىش ھېيتىدا، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەن بولۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشتى. **24** لېكىن ئەيسا پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ [قەلبىنىڭ] قانداق ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، ئۇزىنى ئۇلارغا تاپشۇرمايتتى. **25** ئىنسان توغرۇلۇق ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە نېمە بار ئىكەنلىكىنى ئۆزى بىلەتتى.

3 يەھۇدىيلار [كېچىشىمىسىنىڭ] پەرىسىيلەردىن بولغان نىكودىم ئىسىملىك بىر يولباشچىسى بار ئىدى. **2** بۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلىم بەرگۈچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولمىسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ـ دېدى. **3** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلمىغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلمەس! ـ دېدى. **4** نىكودىم: ـ ئادەم قېرىغىنىدا قانداقمۇ قايتىدىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسىقىغا قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟! ـ دەپ سوردى. **5** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەم سۇدىن، ھەم روھتىن تۇغۇلمىغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلمەس! **6** ئەتىن تۇغۇلغان بولسا ئەتىۋر؛ روھتىن تۇغۇلغان بولسا روھتۇر. **7** ساڭا: «يۇقىرىدىن تۇغۇلۇشۇڭلار كېرەك» دېگىنىمگە ھەيران قالما. **8** شامال خالىغان تەرەپكە سوقىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ، قەيەرگە باردىغىنىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىرىمۇ شۇنداقتۇر. **9** نىكودىم يەنە جاۋابەن ئەيساغا: ـ بۇ ئىشلار قانداقمۇ مۇمكىن بولار؟ ـ دېدى. **10** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئىسرائىلنىڭ ئۇلىمىسى تۇرۇپ، بۇنىمۇ بىلمەمسەن؟ **11** بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بىز بىلگىنىمىزنى ئېيتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزنى قوبۇل قىلمايسىلەر. **12** سىلەرگە زېمىندىكى ئىشلارنى ئېيتسام ئىشەنمىگەن يەردە، ئەرشتىكى ئىشلارنى ئېيتسام قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟ **13** ئۆزى ئەرشتە بولۇپ، ئەرشتىن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانئوغلىدىن باشقا ھېچكىم ئەرشكە چىقمىدى. **14** مۇسا چۈلدە [تۇچ] يىلانىنى كۆتۈرگەنىدەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق ئېگىز كۆتۈرۈلۈشى كېرەك. **15** شۇنداق بولغاندا، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغىدەك». **(aiōnios g166) 16** چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىدۇكى، ئۇزىنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرىنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. **(aiōnios g166) 17** خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا بېكىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى. **18** كىمكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغىچە بولسا، گۇناھقا بېكىتىلمەيدۇ، لېكىن ئېتىقاد قىلمىغۇچە بولسا ئاللىقاچان گۇناھقا بېكىتىلگەنىدۇر، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ يەككە- يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلمىغان. **19** ۋە گۇناھقا بېكىتىش سەۋەبىي مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمەللىرى رەزىل ئىدى. **20** چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە ئۆزىنىڭ قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلىنماسلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ؛ **21** لېكىن ھەققەتنى يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تاينىپ قىلغانلىقى ئايان بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. **22** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن يەھۇدىيە زېمىنىغا باردى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، كىشىلەرنى چۆمۈلدۈردى. **23** شۇ چاغدا يەھيا [پەيغەمبەرمۇ] سالىم يېزىسىنىڭ يېنىدىكى ئاينون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتاتتى. چۈنكى ئۇ يەرنىڭ سۇيى مول ئىدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشاتتى **24** (چۈنكى شۇ چاغدا يەھيا تېخى زىندانغا تاشلانمىغاندى). **25** [شۇ ۋاقتىلاردا] يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر يەھۇدىي كىشى بىلەن تاھارەت قائىدىلىرى توغرىسىدا بەس-مۇنازىرە قىلىشىپ قالدى. **26** ئاندىن مۇخلىسلار يەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا سەن بىلەن بىرگە بولغان، ئۆزۈڭ [تەرىپىدە] گۇۋاھلىق بەرگەن ھېلىقى كىشى مانا ھازىر ئۆزى كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتىدۇ، ۋە ھەممە ئادەم ئۇنىڭ يېنىغا كېتىشۋاتىدۇ، ـ دېدى. **27** يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەگەر ئۇنىڭغا ئەرشتىن ئاتا قىلىنمىغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. **28** مېنىڭ سىلەرگە: «مەن مەسىھ ئەمەس، پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا ئەۋەتىلگەنمەن» دېگىنىمگە ئۆزۈڭلار گۇۋاھچىسىلەر. **29** كېلىنچەكنى ئەمرىگە ئالغۇچى يىگىتتۇر؛ قولدىشى يىگىتنىڭ ئاۋازىنى كۈتىدۇ، قولداش ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قەلبىدە تولمۇ خۇرسەن بولىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش، مەندىمۇ خۇرسەنلىك تولۇپ تاشىدۇ. **30** ئۇنىڭ يۈكسىلىشى، مېنىڭ ئاجىزلىشىشىم مۇقەررەردۇر. **31** ئۇستۇندىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر. زېمىندىن كەلگۈچى زېمىنغا تەۋە بولۇپ زېمىندىكى ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. ئەرشتىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر؛ **32** ئۇزىنىڭ [ئەرشتە] كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى بولسا، ئۇ بۇلار توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ بىراق ھېچكىم ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلمايدۇ. **33** [ھالبۇكى]، كىمكى ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلغان بولسا، خۇدانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگىمۇ مۇھۇرنى باسقان بولىدۇ. **34** چۈنكى خۇدا ئەۋەتكىنى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى خۇدا روھنى [ئۇنىڭغا] تۆچىم بىلەن كەملەپ بەرمەس. **35** ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ھەممە ئىشلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغاندۇر. **36** ئوغۇلغا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. لېكىن ئوغۇلغا ئىتائەت قىلمىغۇچى ھاياتنى ھېچ كۆرمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ غەزىپى شۇنداقلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. **(aiōnios g166)**

4 ئەمدى پەرىسىيلەرنىڭ «ئەيسانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۆمۈلدۈرگەنلىرى يەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنىنى رەب ئۇققاندىن كېيىن **2** (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۆمۈلدۈرەتتى) **3** ئۇ يەھۇدىيە تۇلكىسىدىن چىقىپ يەنە

گاللىيەگە كەتتى. 4 ئەمدى ئۇيول ئۈستىدە ساماريە تۆلكىسىدىن تۆتۈشى كېرەك ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ياقۇب تۆز ئوغلى يۈسۈپكە بەرگەن يەرگە يېقىن بولغان ساماريەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھىرىگە كەلدى. 6 شۇ يەردە «ياقۇبنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى. ئەيسا سەپىردە چارچىغىنىدىن قۇدۇقنىڭ قېشىغا چۈشۈپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى يېمەكلىك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھەرگە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، ساماريەلىك بىر ئايال سۇ ئالغىلى كەلدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ــ ماڭا ئىچكىلى سۇ بەرگىن، ــ دېدى. 9 ئايال ئۇنىڭدىن: ــ تۆزىڭىز يەھۇدىي تۇرسىڭىز، مەندەك ساماريەلىك بىر ئايالدىن قاندا قالارچە ئىچكىلى سۇ تەلەپ قىلىپ قالدىڭىز؟ ــ دەپ سوردى (چۈنكى يەھۇدىيلار ساماريەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق باردى- كەلدى قىلمايتتى). 10 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ ئەگەر سەن خۇدانىڭ سوۋغىتىنىڭ نېمىلىكى ۋە سەندىن سۇ سورىغۇچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلسەڭدى، ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭدىن تىلەيتتىڭ ۋە ئۇ ساڭا ھاياتلىق سۇيىنى بېرەتتى. 11 ئايال ئۇنىڭدىن: ــ تەقسىر، سۇ تارتقۇدەك ھېچنەرسىڭىز يوقىدا، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۇيىنى نەدىن تاللىسىز؟ 12 ئەجەبا، بۇ قۇدۇقنى بىزگە [مىراس] قالدۇرغان ئاتىمىز ياقۇپتىن ئۇلۇغمۇسىز؟ بۇ قۇدۇقتىن ئۆزى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۇ ئىچكەن ــ دېدى. 13 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ بۇ سۇنى ئىچكەن ھەركىم يەنە ئۈسسايدۇ. 14 ئەمما مەن بېرىدىغان سۇنى ئىچكۈچى ھەركىم مەڭگۈگە ئۈسسىمايدىغان بولىدۇ ۋە بەلكى مەن ئۇنىڭغا بېرىدىغان سۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان، ئۇرغۇپ چىقىدىغان بىر بۇلاق بولىدۇ، ــ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 ئايال: ــ تەقسىر، ماڭا بۇ سۇدىن بەرگەيسىزكى، مەن يەنە ئۈسسىمايدىغان ۋە مۇشۇ يەرگە سۇ تارتقىلى ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان بولاي! ــ دېدى. 16 ئەيسا: ــ بېرىپ ئېرىڭنى بۇ يەرگە چاقىرىپ كەلگىن، ــ دېدى. 17 ــ ئېرىم يوق، ــ دەپ جاۋاب بەردى ئايال. ــ ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. 18 چۈنكى بەش ئەرگە تەگدىڭ ۋە ھازىر سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس. بۇنى توغرا ئېيتتىڭ! ــ دېدى ئەيسا. 19 ئايال ئۇنىڭغا: ــ تەقسىر، ئەمدى كۆرىدۇمىكى، سىز ئەسلىدە پەيغەمبەر ئىكەنسىز! 20 ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتنى يېرۇسالېمدا قىلىش كېرەك!» دەۋالىسىلەرغۇ؟ ــ دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ــ خانىم، ماڭا ئىشەنگىن، شۇنداق بىر ۋاقىت-سائىتى كېلىدۇكى، سىلەرنىڭ ئاتىنا ئىبادەت قىلىشىڭلار ئۈچۈن نە بۇ تاغدا ياكى نە يېرۇسالېمدا بولۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ. 22 سىلەر ئىبادەت قىلغىنىڭلارنى بىلمەيسىلەر، بىراق بىز كىمگە ئىبادەت قىلغىنىمىزنى بىلىمىز. چۈنكى نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئارقىلىق بولىدۇ. 23 لېكىن شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇ ــ ۋە شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ھەققىي ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىنا روھ ۋە ھەققەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئاتا تۆزىگە ئەنە شۇنداق ھەققىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدىمەكتە. 24 خۇدا روھتۇر ۋە تۆزىگە ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەققەت بىلەن ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر. 25 ئايال ئۇنىڭغا: ــ مەسىھنىڭ، يەنى «خرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى بىلىمەن. ئۇ كەلگەندە، بىزگە ھەممە ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ ــ دېدى. 26 ئەيسا ئۇنىڭغا: ــ سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقۇچى مەن دەل شۇدۇرمەن! ــ دېدى. 27 شۇ چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىر ئايال بىلەن سۆزلىشىۋاتقانلىقىغا ھاڭ-تاڭ قېلىشتى؛ لېكىن ھېچقايسىسى ئۇنىڭدىن: «ئۇنىڭدىن نېمە ئىزدەيسەن؟» ياكى «نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سوريالمىدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئايال كوزىسىنى تاشلاپ قويۇپ، شەھەرگە قايتىپ بېرىپ، كىشىلەرگە: 29 ــ يۈرۈڭلار، ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەرگەن بىر كىشىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. ئەجەبا، مەسىھ شۇمىدۇ؟ ــ دېدى. 30 يۇنىڭ بىلەن خالايىق شەھەردىن چىقىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىشكە باشلىدى. 31 شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ــ ئۇستاز، بىر نەرسە يەۋالساڭچۇ؟ ــ دەپ ئۇتۇنۇشتى. 32 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ــ مېنىڭ سىلەر بىلمەيدىغان بىر يېمەكلىكىم بار، ــ دېدى. 33 مۇخلىسلار بىر-بىرىگە: ــ ئەجەبا، بىرسى ئۇنىڭغا يېگىلى بىر نەرسە ئەكېلىپ بەرگەنمىدۇ؟ ــ دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ مېنىڭ يېمەكلىكىم ــ مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئۇنىڭ [ماڭا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى تاماملاشتۇر. 35 ــ سىلەر: «ھوسۇل يېغىشقا يەنە تۆت ئاي قالدى» دەۋاتمامسىلەر؟ مانا، سىلەرگە ئېيتايىكى، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئېتىزلارغا قارا! كۆلار، زىرائەتلەر سارغىيىپ ئورۇشقا تەييار بولدى! 36 ۋە ئورمىچى ئىش ھەققىنى ئالدىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا توپلانغان ھوسۇلنى يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شادلىنىدۇ. (aiōnios g166) 37 چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى تېرىيدۇ، يەنە بىرى يىغىدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 38 مەن سىلەرنى تۆزۈگۈلار ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئەمگەك قىلدى ۋە سىلەر تۇلارنىڭ ئەمگەكىنىڭ مېۋىسىنى ئېلىشقا ئېسىپ بولدۇڭلار. 39 شۇ شەھەردىكى نۇرغۇن ساماريەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «تۆ ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەردى» دېگەن گۇۋاھلىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسىغا ئېتىقاد قىلدى. 40 شۇڭا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشىنى ئۆتۈنۈشكىلى تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردە ئىككى كۈن تۇردى. 41 ئۇنىڭ سۆز- كالامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 42 ئۇلار ئايالغا: ــ بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئۆزىمىز سېنىڭ سۆزلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۇقكى، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ ئىكىنى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ گاللىيەگە قاراپ ماڭدى 44 (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر پەيغەمبەرنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئىززىتى يوقتۇر» دەپ گۇۋاھلىق بەرگەنىدى). 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىيەگە كەلگىنىدە، گاللىيەلىكلەر ئۇنىڭ [ئۆتۈپ كېتىش] ھېتىدا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆرگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چىققانىدى). 46 ئەمدى ئەيسا بۇ قېتىم گاللىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يەردە سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغانىدى). [شۇ كۈنلەردە]، كەپەرناھۇم شەھىردە ئوغلى كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار ئىدى. 47 ئۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىيەگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: ــ [ئۆزىڭمگە] چۈشۈپ، سەكراتتا ياتقان ئوغلۇمنى ساقايتىپ بەرگەيلا! ــ دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. 48 شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: ــ سىلەر [گاللىيەلىكلەر] مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ ئېتىقاد قىلمايسىلەر! ــ دېدى. 49 ئوردا ئەمەلدارى ئەيساغا: ــ تەقسىر، بالام تۈلەستە چۈشكەيلا! ــ دېدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا: ــ بارغىن، ئوغلۇڭ ھايات قالدى! ــ دېدى. ھېلىقى ئادەم ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىپ، ئۆيىگە قاراپ ماڭدى. 51 يولدا كېتىپ بارغىنىدا، ئۇنىڭ قۇللىرى ئالدىغا چىقىپ، بالىلىرى ھايات، دەپ ئۇقتۇردى. 52 ئەمەلدار ئۇلاردىن ئوغلىنىڭ قايسى ساەتتىن باشلاپ ياخشىلىنىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى سوريۋىدى، ئۇلار: ــ تۈنۈگۈن يەتتىنچى ساەتتە قىزىتمىسى ياندى، ــ دېيىشتى. 53 بالىنىڭ تاتىسى بۇنىڭ دەل ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «ئوغلۇڭ ھايات قالدى!» دېگەن ساەتت ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئېتىقاد قىلىشتى. 54 بۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىيەگە كەلگەندىن كېيىنكى كۆرسەتكەن ئىككىنچى مۆجىزىلىك ئالامىتى ئىدى.

5

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ بىر ھېيتى يېتىپ كەلدى ۋە ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقتى. 2 يېرۇسالېمدىكى «قوي دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدا ئىبرانىي تىلدا «بەيت-ئەسدا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆلچەك بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈچ ئېغىزى بار ئىدى. 3 بۇ پېشايۋانلار ئاستىدا بىر توپ بىمارلار، يەنى قارىغۇ، توكۇر ۋە پالەچلەر يېتىشاتتى. ئۇلار ئۇ يەردە يېتىپ كۆلچەكنىڭ سۈيىنىڭ چايقىلىشىنى كۈتەتتى. 4 چۈنكى بىر پەرىشتە مەلۇم ۋاقىتلاردا كۆلچەككە چۈشۈپ سۈنى ئۇرغۇتىدىكەن؛ سۇ ئۇرغۇغاندا كۆلچەككە بىرىنچى بولۇپ چۈشكەن كىشى ئۇزىنى باسقان ھەرقانداق كېسەلدىن ساقىيىدىكەن. 5 ئەمدى ئۇ يەردە ئوتۇز سەككىز يىلدىن بېرى ئاغرىق ئازابى تارتقان بىر بىمار بار ئىدى. 6 ئەيسا بۇ ئادەمنىڭ شۇ يەردە ياتقىنىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ ئۇزۇندىن شۇ ھالەتتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن: ــ ساقىيىشنى خالامسەن؟ ــ دەپ سوريدى. 7 بىمار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ تەقسىر، سۇ چايقالغاندا مېنى سۇغا چۈشۈرىدىغان ئادىمم يوق. مەن چۈشۈپ دېگۈچە، باشقىلار مېنىڭ ئالدىمدا چۈشۈۋالىدۇ، ــ دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا:

ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن-كۆرىۋىنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن! ـ دېدى. 9 ھېلىقى ئادەم
شۇئان ساقىيىپ، ئورۇن-كۆرىپىنى يىغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات
كۈنى ئىدى. 10 شۇڭا [بەزى] يەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: ـ بۈگۈن شابات كۈنى
تۇرسا، ئورۇن-كۆرپەڭنى كۆتۈرۈش [تەۋراتتا] ساڭا مەنئى قىلىنغان! ـ دېدى. 11
لېكىن ئۇ تۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى ساقايتقان كىشى ئۆزى ماڭا: «ئورۇن-كۆرپەڭنى
يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەنىدى! ـ دېدى. 12 ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئەمدى ساڭا: «ئورۇن-
كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەن كىشى كىم ئىكەن؟ ـ دەپ سوراشتى. 13
بىراق ساقايغان ئادەم ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. چۈنكى ئۇ يەردە ئادەم كۆپ
بولغانلىقتىن، ئەيسا ئۆزىنى دالدىغا ئېلىپ، ئاستىغىنا كېتىپ قالدى. 14 بۇ ئىشلاردىن
كېيىن ئەيسا ھېلىقى ئادەمنى ئىبادەتخانىدا تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساقايدىڭ. ئەمدى قايتا
گۇناھ سادىر قىلما، يېشىڭغا تېخىمۇ ئېغىر كۈلپەت چۈشۈپ قالمىسۇن! ـ دېدى. 15
ھېلىقى ئادەم يەھۇدىيلارنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۆزىنى ساقايتقان ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇردى.
16 ئەيسا بۇ ئىشلارنى شابات كۈنى قىلغانلىقى ئۈچۈن، يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك
قىلىشقا باشلىدى. 17 لېكىن ئەيسا تۇلارغا: ـ ئاتام تا ھازىرغىچە توختىماستىن ئىش قىلىپ
كەلمەكتە، مەنمۇ ئىشلەيمەن! ـ دېدى. 18 شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە
تېخىمۇ ئۇرۇناتتى، چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنىڭ قائىدىسىنى بۇزۇپلا قالماستىن، يەنە خۇدانى
«ئاتام» دەپ چاقىرىپ، ئۆزىنى خۇداغا باراۋەر قىلغانىدى. 19 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا
جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى،
ئوغۇل ئۆزلۈكىدىن ھېچنېمە قىلالمايدۇ، بەلكى پەقەت ئاتىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ،
ئاندىن شۇ ئىشنى قىلىدۇ. ئاتا نېمە ئىش قىلسا، ئوغۇلمۇ شۇ ئىشنى ئوخشاشلا قىلىدۇ. 20
چۈنكى ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ
ھەم سىلەرنى ھەيران قالدۇرۇشقا بۇلاردىن تېخىمۇ زور ۋە ئۇلۇغ ئىشلارنى ئۇنىڭغا ئايان
قىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۆلگەنلەرنى ئاتا قانداق تىرىلدۈرۈپ، تۇلارغا ھاياتلىق ئاتا قىلغان
بولسا، ئوغۇلمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش ئۆزى خالىغان كىشىلەرگە ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. 22
شۇنىڭدەك، ئاتا ئۆزى ھېچكىمنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، بەلكى بارلىق ھۆكۈم
ئىشلىرىنى ئوغۇلغا تاپشۇرغان. 23 بۇنىڭدىن مەقسەت، ـ ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئاتىغا
ھۆرمەت قىلغانىدەك، ئوغۇلغىمۇ ئوخشاشلا ھۆرمەت قىلىشى ئۈچۈندۇر. كىمكى ئوغۇلنى
ھۆرمەتلىمىسە، ئۇنى ئەۋەتكۈچى ئاتىنىمۇ ھۆرمەتلىمىگەنلەردىن بولىدۇ. 24 ـ بەرھەق،
بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سۆزۈمنى ئاڭلاپ، مېنى ئەۋەتكۈچىگە
ئىشەنگەن ھەركىم مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ، ئۇ ئادەم سوراققا تارتىلمايدۇ، بەلكى
ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئوتكەن بولىدۇ. (aiōnios g166) 25 ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن
سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئۆلۈكلەرنىڭ خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان
ۋاقىت-ساىتى يېتىپ كەلمەكتە، شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ئاڭلىغانلار ھاياتلىققا ئىگە
بولىدۇ. 26 چۈنكى ئاتا ئۆزىدە قانداق ھاياتلىققا ئىگە بولسا، ئوغۇلغىمۇ ئۆزىدە شۇنداق
ھاياتلىققا ئىگە بولۇشنى ئاتا قىلدى 27 ۋە يەنە ئۇنىڭغا سوراق قىلىش ھوقۇقىنىمۇ بەردى،
چۈنكى ئۇ ئىنسانئوغلىدۇر. 28 بۇنىڭغا تەئەججۈب قىلماڭلار، چۈنكى بارلىق گۆردە ياتقانلار
ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت كېلىدۇ 29 ۋە تۇلار شۇئان يەرلىكلىردىن چىقىشىدۇ،
ياخشىلىق قىلغانلار ھاياتقا تىرىلىدۇ، يامانلىق قىلغانلار سوراققا تارتىلىشقا تىرىلىدۇ. 30 مەن
ئۆزلۈكۈمدىن ھېچنېمە قىلالمايمەن، پەقەت [ئاتامدىن] ئاڭلىغىنىم بويىچە ھۆكۈم قىلىمەن؛ ۋە
مېنىڭ ھۆكۈمۈم ھەققانىيدۇر، چۈنكى مېنىڭ ئىزدىگىنىم ئۆزۈمنىڭ ئىرادىسى ئەمەس،
بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتۇر. 31 ـ ئەگەر ئۆزۈم ئۈچۈن
ئۆزۈم گۇۋاھلىق بەرسەم گۇۋاھلىقىم ھەققەت ھېسابلانمايدۇ. 32 لېكىن مەن ئۈچۈن
گۇۋاھلىق بېرىدىغان باشقا بىرسى بار. ئۇنىڭ ماڭا بېرىدىغان گۇۋاھلىقىنىڭ راستلىقىنى
بىلىمەن. 33 سىلەر يەھياغا ئەلچى ئەۋەتكىنىڭلاردا، ئۇ ھەققەتكە گۇۋاھلىق بەرگەن 34
([ئەمەلىيەتتە]، ماڭا ئىنسانىنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلىشىمنىڭ كېرىكى يوق، مېنىڭ
[يەھيا توغرۇلۇق] شۇنداق ئېيتىۋاتقىنىم پەقەتلا سىلەرنىڭ قۇتقۇزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر).
35 [يەھيا] بولسا كۆيۈپ نۇر چىچىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۇنىڭ يورۇقىدا
بىر مەزگىل شادلىنىشقا رازى بولدۇڭلار. 36 لېكىن يەھيانىڭ مەن ئۈچۈن بەرگەن
گۇۋاھلىقىدىنمۇ ئۇلۇغ بىر گۇۋاھلىق بار. ئۇ بولسىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان
ئەمەللەر، يەنى مەن قىلىۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرامدا ئاتىنىڭ مېنى ئەۋەتكىنىگە
گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 37 ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزىمۇ مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگەندۇر.
سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىلار، قىياپىتىنى كۆرمىدىلار 38 ۋە ئۇنىڭ
سۆز-كالامى سىلەرنىڭ ئىچىگىلاردىن ئورۇن ئالمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئەۋەتكىنى بولسا،
ئۇنىڭغا ئىشەنمەيسىلەر. 39 مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقېنىپ ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر؛
چۈنكى ئۇلاردىن مەڭگۈلۈك ھاياتنا ئىگە بولدۇق، دەپ قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن
ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگۈچىدۇر. (aiōnios g166) 40 شۇنداقتىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا
ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ يېنىمغا كېلىشنى خالىمايسىلەر. 41 مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى
قوبۇل قىلمايمەن؛ 42 لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئىچىگىلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى
يوق. 43 مەن ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئېمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمايسىلەر.
ھالبۇكى، باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر. 44 سىلەر بىر-
بىرىگىلاردىن ئىززەت-شۆھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، بىيگانە خۇدادىن كەلگەن ئىززەت-
شۆھرەتكە ئىنتىلمىسەڭلەر، ئۇنداقتا سىلەر قانداقمۇ ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! 45 بىراق مېنى
ئۇستىمىزدىن ئاتىنا شىكايەت قىلدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. ئۇستۇڭلاردىن شىكايەت قىلغۇچى
مەن ئەمەس، بەلكى سىلەر ئۈمىد باغلىغان مۇسا [پەيغەمبەردۇر]. 46 چۈنكى ئەگەر سىلەر
راستتىن مۇسا [پەيغەمبەرگە] ئىشەنگەن بولسا ئىدىلار، ماڭىمۇ ئىشەنگەن بولاتتىلار. چۈنكى
ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مەن توغرۇلۇق يۈزىگەندۇر. 47 لېكىن ئۇنىڭ يۈزىگەنلىرىگە
ئىشەنمىسەڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قانداقمۇ ئىشىنىسىلەر؟!

6 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە دېڭىزى (تىبېرياس دېڭىزى دەپمۇ ئاتىلىدۇ) نىڭ
ئۇ قېتىغا ئوتتى. 2 زور بىر توپ خالايىق ئۇ كېسەللەرنى ساقايتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى
كۆردى ۋە ئۇنىڭ كېيىندىن ئەگىشىپ ماڭدى. 3 ئەيسا تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە
مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئولتۇردى. 4 ئۇ چاغدا يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتى، يەنى «ئوتۇپ
كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغان ۋاقىت ئىدى. 5 ئەيسا بېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ
خالايىقنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، فىلىپتىن: ـ بۇلارغا يەيدىغانغا نانىنى
نەدىن ئالىمىز؟ ـ دەپ سوريدى 6 (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى فىلىپنى سىناش ئۈچۈن ئېيتقانىدى.
چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى بىلەتتى). 7 فىلىپ جاۋابەن: ـ ئىككى يۈز دىنارغا نان
ئالساقمۇ، ھەربىرىگە كىچىككىنە بىر چىشلەمدىن يېيىشكىمۇ يەتمەيدۇ! 8 مۇخلىسلاردىن
بىرى، يەنى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنسى ئاندرىياس ئەيساغا: 9 ـ بۇ يەردە كىچىك بىر ئوغۇل
بالا بار، ئۇنىڭدا بەش ئارپا نان بىلەن ئىككى كىچىك بېلىق بار. لېكىن شۇنچە كۆپ خەلققە
بۇ نېمە بولىدۇ؟! ـ دېدى. 10 ئەيسا: ـ كۆپچىلىكنى ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دېدى (ئۇ يەردە
ئوت-چۆپ مول تۇسكەنىدى). شۇنىڭ بىلەن ئەر كىشىلەر ئولتۇردى؛ ئۇلارنىڭ سانى
بەش مىڭچە بار ئىدى. 11 ئەيسا نانلارنى قولىغا ئېلىپ، [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتقاندىن
كېيىن، ئولتۇرغانلارغا ئۆلەشتۇرۇپ بەردى. بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى؛ كۆپچىلىك
خالىغانچە يېدى. 12 ھەممەيلەن يەپ تويۇنغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئاشقان پارچىلارنى
يىغىڭلار، ھېچ نەرسە زايە بولمىسۇن، ـ دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەش ئارپا نېنىدىن
يەپ ئاشقان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە تولدۇرۇپ يىغىۋالدى. 14 ئەمدى خالايىق
ئەيسانىڭ كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامىتىنى كۆرۈپ: «دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر
بولغان پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن!» دېيىشتى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارنىڭ
كېلىپ ئۇنىڭ پادىشاھ بولۇشقا زورلىمىقى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلاردىن ئايرىلىپ، قايتىدىن
تاغقا يالغۇز چىقىپ كەتتى. 16 كەچقۇرۇن، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى دېڭىز بويىغا
چۈشۈشتى. 17 ئۇلار بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە
قاراپ يول ئېلىشتى (قاراڭغۇ چۈشۈپ كەتكەنىدى ۋە ئەيسا تېخىچە ئۇلارنىڭ يېنىغا
كەلمىگەنىدى). 18 قاتتىق بوران چىقىپ، دېڭىز دولقۇنلاپ كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. 19
مۇخلىسلار پالاق ئۇرۇپ ئون-ئون بىر چاقىرىمچە ماڭغاندا، ئەيسانىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە

مېڭىپ كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى. 20 لېكىن ئۇ تۆلارغا: ـ بۇ مەن، قورقما گالىلا! ـ دېدى. 21 شۇنى ئاگلاپ تۆلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىۋالغۇسى كەلدى؛ ئۇ كېمىگە چىقىپلا، كېمە دەرھال تۆلار باردىغان يەرگە يېتىپ باردى.
22 ئەتىسى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە قالغان خالايىق [ئالدىنقى كۈنى] ئۇ يەردە ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان كېمىدىن باشقا كېمىنىڭ يوقلۇقىنى، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى شۇ كېمىگە چىققاندا، ئەيسانىڭ تۆلار بىلە چىقمىغانلىقىنى، بەلكى مۇخلىسلىرىنىڭ تۆزلىرىلا كەتكەنلىكىنى كۆرگەنىدى. 23 ھالبۇكى، برنەچچە كېمە-قولۇاق تىبېرىياس شەھىردىن رەب تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن خەلق نان يېگەن يەرگە يېقىن كېلىپ توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيسانىڭ ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى كۆرۈپلا، كېمىلەرگە ئولتۇرۇپ، ئەيسانى ئىزدىگلى كەپەرناھۇم شەھىرىگە ماگدى. 25 تۆلار ئۇنى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەرگە قاچان كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوراشتى. 26 ئەيسا تۆلارغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ تويۇنغىنىڭلار ئۈچۈن ئىزدەيسىلەر. 27 بۇزۇلۇپ كېتىدىغان پانىي ئوزۇقلۇققا ئەمەس، بەلكى مەڭگۈ ھاياتلىققا باقى قالىدىغان ئوزۇقلۇققا ئىنتىلىپ ئىشلەڭلار، بۇنى ئىنسانئوغلى سىلەرگە بېرىدۇ، چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا ئوزى مۇھۇرلەپ تەستىقلىغان، ـ دېدى. (aiōnios g166) 28 شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىگە ئىنتىلىپ ئىشلىسەك ئاندىن خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىگەن بولىمىز؟ ـ دەپ سوراشتى. 29 ئەيسا تۆلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتى دەل شۇكى، ئۇ ئەۋەتكىنىگە ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، ـ دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن تۆلار يەنە: ـ ئۇنداق بولسا سەن بىزنى كۆرۈپ ئوزۇڭگە ئىشەنىدۇرگۈدەك قانداق مۇجىزىلىك ئالامەت يارىتىسەن؟ زادى نېمە ئىش قىلىپ بېرىسەن؟
31 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۈرگەندە، [زەبۇردا]: «ئۇ تۆلارغا ئەرشتىن چۈشۈرۈلگەن نان تەقدىم قىلدى» دەپ پۈتۈلگەندەك، «مانا»نى يېگەن ـ دېيىشتى. 32 ئەيسا تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەرگە ئاسماندىن چۈشكەن نانىنى بەرگۈچى مۇسا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئاتامدۇر، ئۇ [ھازىرمۇ] سىلەرگە ئاسماندىن چۈشكەن ھەقىقىي نانىنى بېرىۋاتىدۇ. 33 چۈنكى خۇدانىڭ نېنى بولسا پۈتكۈل دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدىغان، ئەرشتىن چۈشكۈچىدۇر. 34 ـ تەقسىر، ھەمىشە بىزگە شۇ نانىنى بېرىپ تۇرغايسەن! ـ دېيىشتى تۆلار. 35 ئەيسا تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھاياتلىق نېنى ئوزۇمدۇرمەن! مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەركىم ھېچقاچان ئاچ قالمايدۇ، ماگا ئېتىقاد قىلغان ھەركىم ھېچقاچان ئوسسىمايدۇ. 36 لېكىن سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر مېنى كۆرگەن بولسا گالارمۇ، ئېتىقاد قىلمايۋاتىسىلەر. 37 ئاتا ماگا تاپشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى يېنىمغا كېلىدۇ ۋە مېنىڭ يېنىمغا كەلگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن.
38 چۈنكى ئوز ئىرادەمنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئەرشتىن چۈشتۈم. 39 مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسى بولسا دەل شۇكى، ئۇنىڭ ماگا تاپشۇرغانلىرىدىن ھېچبىرىنى يىتىۋرمەي، بەلكى ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىلدۈرۈشۈمدىن ئىبارەت. 40 چۈنكى مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىرادىسى شۇكى، ئوغۇلنا كۆز تىكىپ قاراپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشتۈرۈشتۈر، ۋە مەن ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 41
ئەمدى يەھۇدىيلار ئەيسانىڭ: «ئەرشتىن چۈشكەن نان ئوزۇمدۇرمەن!» دېگىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا نارازى بولۇپ غوڭۇلدىشىشقا باشلىدى: 42 ـ «بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنىمۇ، ئانىسىنىمۇ تونۇيدىغان ئوراسىق، يەنە قانداقلارچە: ـ «ئەرشتىن چۈشتۈم!» دېىشۇن؟» ـ دېيىشتى تۆلار. 43 ئەيسا جاۋابەن تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مېنىڭ ئوغرامدا] ئوزىئارا غوڭۇلداشماڭلار. 44 مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئوزى كىشىلەرنىڭ قەلبىنى ئارىتقۇزمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ، مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەربىرىنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. 45 پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىردا: «تۆلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدا تەرىپىدىن ئوگىتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەندۇر. شۇگا، ئاتىنىڭ [سۆزىنى] تىڭشىغان ۋە ئۇنىڭدىن ئوگەنگەن ھەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ. 46 براق بۇ بىرەركىم ئاتىنى كۆرگەن دېگەنلىك ئەمەس؛ پەقەت خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگۈچى بولسا، ئۇ ئاتىنى كۆرگەندۇر. 47 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ماگا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. (aiōnios g166) 48 ھاياتلىق نېنى ئوزۇمدۇرمەن. 49 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار چۆلدىلەردە «مانا» يېگىنى بىلەن يەنىلا ئۆلدى. 50 لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل شۇنداقكى، بىرسى ئۇنىڭدىن يېگەن بولسا ئۆلمەيدۇ. 51 ئەرشتىن چۈشكەن ھاياتلىق نېنى ئوزۇمدۇرمەن؛ كىمدەكىم بۇ نانىدىن يىسە، ئەبەدىلئەبەدگىچە ياشايدۇ. مەن بېرىدىغان شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-تېنىمدۇر، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر ھاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ، مەن ئۇنى ئاتىماقچىمەن. (aiōn g165) 52 بۇ سۆز بىلەن يەھۇدىيلار ئوزىئارا تالاش-تارتىش قىلىشقا باشلاپ: ـ بۇ ئادەم بىزنىڭ يېيىشىمىزگە ئوزىنىڭ ئەت-تېنىنى قانداق بېرەلىسۇن؟! ـ دېيىشتى. 53 شۇڭا ئەيسا تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ئەت-تېنىنى يېمىگىچە ۋە قېنىنى ئىچمىگىچە، سىلەردە ھاياتلىق بولمايدۇ. 54 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 55 چۈنكى ئەت-تېنىم ھەقىقىي ئوزۇقلۇق، قېنىم بولسا ھەقىقىي ئىچىملىكتۇر. 56 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەنمۇ ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57 ھايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىنىڭ بولغانلىقىدىن ياشاۋاتقىنىمدەك، مېنى يېگۈچى كىشى ھەم مېنىڭ ۋاسىتەم بىلەن ياشايدۇ. 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن نانىدۇر. بۇ نان ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «[مانا]»دەك ئەمەس، چۈنكى تۆلار «[مانا]»نى يېيىشى بىلەن ئۆلدى؛ براق بۇ نانىنى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مەڭگۈ ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ سۆزلەرنى ئۇ كەپەرناھۇمدىكى سىناگوگدا تەلىم بەرگىنىدە ئېيتقانىدى. 60 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغانىدا: ـ بۇ تەلىم بەك ئېغىر ئىكەن! بۇنى كىم ئاڭلاپ كۆتۈرەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. 61 براق ئوز ئىچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا غوتۇلداشقىنىنى بىلگەن ئەيسا تۆلارغا: ـ بۇ سۆزۈم سىلەرنى تايدۇردىمۇ؟ 62 ئەمدى مۇبادا ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆسلى كەلگەن جايغا كۆتۈرۈلۈۋاتقىنىنى كۆرسەڭلار، قانداق بولار؟! 63 [ئىنسانغا] ھاياتلىق بەرگۈچى ـ روھتۇر. ئىنساننىڭ ئەتلىرى بولسا ھېچقانداق پايدا بەرمەيدۇ. مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزلىرىم بولسا ھەم روھتۇر ۋە ھەم ھاياتلىقتۇر.
64 لېكىن ئاراڭلاردىن ئېتىقاد قىلمىغان بەزىلەر بار، ـ دېدى (چۈنكى ئەيسا ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ ۋە ئۇزىگە ساتقۇنلۇق قىلدىغانىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى باشتىلا بىلەتتى). 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن شۇ سەۋەبتىن سىلەرگە شۇنى ئېيتىمكى، ئاتامدىن ئاتا قىلنمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ! 66 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ مۇخلىسلىرىدىن خېلى كۆپى چېكىنىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن يەنە ماگايدىغان بولدى. 67 شۇڭا ئەيسا ئون ئىككىيلەندىن: ـ سىلەرمۇ، ھەم [مەندىن] كېتىشنى خالامسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 68 سىمون پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋاب قىلىپ: ـ ئى رەب، بىز كىمنىڭ يېنىغا كېتەلەيمىز؟ مەڭگۈ ھاياتلىق سۆزلىرى سەندىلىدۇر! (aiōnios g166) 69 ۋە شۇنىڭغا ئىشەندۇق ۋە شۇنى بىلىپ يەتتۇقكى، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدۇرسەن! ـ دېدى. 70 ئەيسا تۆلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلەر ئون ئىككىگىلارنى تاللىدىم ئەمەسمۇ، براق ئاراڭلاردا بىرسى ئىبلىستۇر! ـ دېدى 71 (ئۇنىڭ بۇ دېگىنى ئىشقاريوتلۇق سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدانى كۆرسەتكەنىدى، چۈنكى يەھۇدا ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى بولغىنى بىلەن، كېيىن ئوزىگە ساتقۇنلۇق قىلىدۇ).

7

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەھۇدىيەدە ئايلىنىپ يۈرۈشنى خالىمايتتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى ئىدى.
2 بۇ چاغدا، يەھۇدىيلارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى»غا ئاز قالغانىدى. 3 شۇڭا ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەھۇدىيەگە بارغىن، شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلىرىڭمۇ [كارامەت] ئەمەللىرىڭنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئوزىنى خەلق-ئالەمگە تونۇتماقچى بولغان ھېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ ئەمەللەرنى قىلىۋاتقانىكەنسەن، ئوزۇڭنى دۇنياغا كۆرسەت! ـ دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنىلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىغانىدى. 6 شۇڭا

ئەيسا تۇلارغا: ـ مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى كەلمىدى. لېكىن سىلەرگە نىسبەتەن ھەرۋاقىت مۇناسىپتۇر. 7 بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سىلەرگە ھەرگىز تۇچ بولمايدۇ؛ لېكىن مېنى تۇچ كۆرىدۇ. چۈنكى مەن تۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى رەزىل دەپ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىمەن. 8 سىلەر بۇ ھېيتقا بېرىۋېرىڭلار. مەن ھازىرچە بۇ ھېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى يېتىپ كەلمىدى، ـ دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، گالىلىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ھېيتقا چىققاندىن كېيىن، ئۇ تۆزىمۇ ئوتىڭىغا باردى. ئەمما ئاشكارا ئەمەس، يوشۇرۇن باردى. 11 ھېيتتا يەھۇدىيلار ئۇنى ئىزدەپ: «ئۇ قەيەردىدۇر؟» دەپ سوراۋاتاتتى. 12 كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ توغرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى ئادەم!» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالايىقنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» دېيىشتى. 13 براق يەھۇدىي [چوكۇلىردىن] قورقۇپ، ھېچكىم ئوچۇق-ئاشكارە ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى. 14 ھېيتنىڭ يېرىمى ئوتكەندە، ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ خەلققە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 15 يەھۇدىيلار: ـ بۇ ئادەم ھېچقانداق تەلىم ئالمىغان تورۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداقمۇ مۇنچە كۆپ بىلمى بولسۇن؟ ـ دەپ ھالىڭ-تالىڭ قېلىشتى. 16 ئەيسا تۇلارغا: ـ بۇ تەلىملەر مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭكىدۇر. 17 ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا تۇز ئىرادىسىنى باغلىغان ھەركىم بۇ تەلىم توغرۇلۇق ـ ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى يا كى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتۋاتقانلىقىمنى بىلىدۇ. 18 ئۆز ئالدىغا سۆزلىگەن كىشى ئۆز شان-شەرىپىنى ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىنىڭ شان-شەرىپىنى ئىزدەيدىغان كىشى ھەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭدا ھەققانىيىزلىق يوقتۇر. 19 مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە تەۋرات قانۇنىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن ھېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا ئەمەل قىلمايۋاتىسىلەر! نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولىسىلەر؟ ـ دېدى. 20 كۆپچىلىك: ـ ساڭا جن چاپلىشىپتۇ! سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىم ئىكەن؟ ـ دېيىشتى. 21 ئەيسا تۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن بىر كارامەتنى يارىتىشىم بىلەن ھەممىڭلار ھاڭ-تاڭ قېلىشتىڭلار. 22 ـ ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە خەتنە قىلىش توغرۇلۇق ئەمر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە بولسا خەتنە قىلىش مۇسا پەيغەمبەردىن ئەمەس، ئاتا-بوۋىلاردىن قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كۈنىدە ئادەمنىڭ خەتنىسىنى قىلىۋېرىسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلنمىسۇن دەپ شابات كۈنىدە ئادەم خەتنە قىلنىغان يەردە، مەن شابات كۈنىدە بىر ئادەمنى سەللىمازا ساقايتسام، سىلەر نېمە دەپ ماڭا ئاچچىقلىنىسىلەر؟ 24 سىرتقى قىيابەتكە قاراپ ھۆكۈم قىلماڭلار، بەلكى ھەققانىي ھۆكۈم قىلىڭلار! 25 ئۇ ۋاقىتتا يېرۇسالېملىقلارنىڭ بەزىلىرى: ـ [چوكۇلار] ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىشى بۇ ئەمەسمىدى؟ 26 ئاشكارا سۆزلەۋاتىسىمۇ، ئۇنىڭغا قارشى ھېچ نەرسە دېمىدىغۇ! دەرۋەقە، ئاقساقاللارنىڭ ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنمۇ؟ 27 ھالبۇكى، بۇ ئادەمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىز ئېنىق بىلىمىز. لېكىن مەسىھ كەلگەندە، ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ھېچكىم بىلمەيدىغۇ، ـ دېيىشتى. 28 شۇڭا ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەلىم بېرىۋېتىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مېنى تونۇيمىز ھەمدە مېنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنىمۇ بىلىمىز، [دەۋاتىسىلەر]؟! براق مەن ئۆزلۈكۈمدىن ئەمەس، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىدىن [كەلدىم]، ئۇ ھەقتۇر، براق سىلەر ئۇنى تونۇمايسىلەر. 29 مەن ئۇنى تونۇيەمەن. چۈنكى مەن ئۇنىڭ يېنىدىن كەلدىم، مېنى ئەۋەتتى. 30 شۇڭا ئۇلار ئۇنى ئۇتۇش يولىنى ئىزدەيتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەنىدى. 31 لېكىن خالايىق ئارىسىدىكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. ئۇلار: «مەسىھ كەلگەندە بۇ كىشى كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەردىن ئارتۇق [مۇجىزە] يارىتالارمۇ؟!» دېيىشتى. 32 پەرىسىيلەر خالايىقنىڭ ئۇ توغرۇلۇق غۇلغۇلا بولۇۋاتقانلىقىنى بۇ گەپ-سۆزلىرىنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر بىلەن باش كاھىنلار ئۇنى ئۇتۇش ئۈچۈن بىرنەچچە قاراۋۇللارنى ئەۋەتتى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا: ـ يەنە بىرئاز ۋاقىت سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن، ئاندىن مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا كېتىمەن. 34 مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يەرگە بارالمايسىلەر، ـ دېدى. 35 يۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ بىز تاپالمىغۇدەك قەيەرلەرگە بارار؟ گېرىكلەر ئارىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گېرىكلارغا تەلىم بېرەمدىغاندۇ؟ 36 «مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يەرگە بارالمايسىلەر» دېگىنى نېمىسىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 37 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كىمدەكىم تۇسسىسا، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۈيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! ـ دەپ جاكارلىدى 39 (ئۇ بۇ سۆزنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىنىدىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقانىدى. [خۇدانىڭ] روھى تېخى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانىدى، چۈنكى ئەيسا تېخى شان-شەرىپىگە كىرمىگەنىدى).

40 خالايىق ئىچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ [كېلىشى مۇقەررەر بولغان] پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن! ـ دېيىشتى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسىھ ئىكەن!» دېيىشەتتى. يەنە بەزىلەر بولسا: «ياق، مەسىھ گالىلىيەدىن كېلەتتىمۇ؟ 42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسىھ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ نەسىلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن كېلىدۇ، دېيىلمىگەنمىدى؟» ـ دېيىشتى. 43 يۇنىڭ بىلەن، خالايىق ئۇنىڭ ۋەجىدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلىرى ئۇنى تۇتايلى دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى. 45 قاراۋۇللار [ئىبادەتخانىدىن] باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار قاراۋۇللارغا: ـ نېمە ئۈچۈن ئۇنى تۇتۇپ كەلمىدىڭلار؟ ـ دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇللار: ـ ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلىگەن ئەمەس! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 پەرىسىيلەر ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرمۇ ئازدۇرۇلدۇڭلارمۇ؟ 48 ئاقساقاللاردىن يا كى پەرىسىيلەردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلار بولغانمۇ؟! 49 لېكىن تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان بۇ چۈپرەندىلەر لەنەتكە قالدۇ! ـ دېيىشتى. 50 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرى، يەنى بۇرۇن ئاخشامدا ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەن نىكودىم ئۇلارغا: 51 ـ تەۋرات قانۇنىمىز ئاۋۋال كىشىنىڭ نېمە قىلغىنىنى ئۆزىدىن ئاڭلاپ بىلمەي تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرامدۇ! 52 ئۇلار جاۋاب قىلىپ: ـ سەنمۇ گالىلىيەدىنمۇ؟ [مۇقەددەس يازمىلارنى] كۆر، قېتىرقىنىپ ئوقۇپ باق، گالىلىيەدىن ھېچقانداق پەيغەمبەر چىقمايدۇ! ـ دېدى. 53 شۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ] ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە كەتتى.

8

ئەيسا بولسا زەيتۇن تېغىغا چىقىپ كەتتى. 2 ئەتىسى سەھەردە، ئۇ يەنە ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى ۋە خالايىقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشكەنىدى. ئۇ ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 3 [شۇ چاغدا]، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر زىنا قىلىپ ئۇتۇلۇپ قالغان بىر ئايالنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇلار ئايالنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ، 4 ئىنىگىدىن: ـ ئۇستاز، بۇ ئايال دەل زىنا ئۈستىدە ئوتۇۋېلىندى. 5 مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋرات قانۇنىدا بىزگە مۇشۇنداق ئايالارنى چالما-كېسىمەك قىلىپ ئولتۇرۇشنى ئەمر قىلغان. ئەمدى سەنچە، ئۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. 6 ئەمدى ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشتىكى نىيىتى، ئۇنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر باھانە ئىزدەش ئىدى. ئەمما ئەيسا ئېگىلىشىپ، بارمىقى بىلەن يەرگە بىر نېمىلەرنى يازغىلى تۇردى. 7 ئۇلار شۇ سوئالنى توختىماي سوراۋاتاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ ئۇلارغا: ـ ئاراڭلاردىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرىنچى تاشنى ئاتسۇن! ـ دېدى. 8 ئاندىن ئۇ يەنە ئېگىلىشىپ، يەرگە يېزىشنى داۋاملاشتۇردى. 9 ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چىقىپ كېتىشتى. ئاخىرىدا ئەيسا ئوتتۇرىدا ئۇرە تۇرغان ھېلىقى ئايال بىلەن يالغۇز قالدى. 10 ئەيسا رۇسلىنىپ تۇرۇپ، شۇ ئايالدىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىگەن بولۇپ، ئۇنىڭدىن: خانىم، ساڭا ھېلىقى شىكايەت قىلغانلار قېنى؟ سېنى گۇناھقا بېكىتىدىغان ھېچكىم چىقمىدىمۇ؟ ـ دەپ سوروىدى، 11 ـ ھەزرەتلىرى، ھېچكىم چىقمىدى، ـ دېدى ئايال. ئەيسا: ـ مەنمۇ سېنى گۇناھقا بېكىتمەيمەن. بارغىن، يۇنىڭدىن كېيىن يەنە گۇناھ قىلمىغىن! ـ دېدى. 12 شۇڭا ئەيسا يەنە كۆپچىلىككە سۆز قىلىپ: ـ دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. ماڭا ئەگەشكەنلەر قاراڭغۇلۇقتا ماڭمايدۇ، ئەكسىچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، ـ دېدى. 13 پەرىسىيلەر: ـ سەن ئۆزۈڭگە ئۆزۈڭ گۇۋاھلىق بېرىۋاتسەن. شۇڭا سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، ـ دېيىشتى. 14 ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن

مۇنداق دېدى: ـ ھەتتا مەن تۈزۈمگە گۇۋاھلىق بەرسەمۇ، گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن تۈزۈمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ۋە قەيەرگە باربدىغانلىقىنى بىلمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ۋە قەيەرگە باربدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. **15** سىلەر ئەت ئىگىلىرىنىڭ تۆچىمى يوپچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. براق مەن ھېچكىمنىڭ تۈستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. **16** مەن ھۆكۈم قىلسامۇ، ھۆكۈمۇم ھەققىدۇر؛ چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مەن بىلەن بىللىدۇر. **17** سىلەرگە تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ يۈزلۈگەندۇر. **18** راست، مەن تۈزۈم توغرامدا تۈزۈم گۇۋاھلىق بېرىمەن، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتامۇ مېنىڭ توغرامدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **19** تۇلار تۇنىگۈن: ـ ئاتاڭ قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى. ئەيسا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولسا گىلار، ئاتامنىمۇ تونۇيتۇڭلار، ـ دېدى. **20** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بەرگىنىدە، سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقانىدى. براق ھېچكىم ئۇنى تۇتمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمگەنىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن ئۆز گۇناھىگىلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر. مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالمايسىلەر، ـ دېدى. **22** يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: ـ ئۇ: «مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەيدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالماقمۇ دېگىنىمدۇ؟ ـ دېيىشتى. **23** ئەيسا تۇلارغا: ـ سىلەر تۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە: «گۇناھلىرىگىلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسەگىلار، گۇناھلىرىگىلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. **25** سەن زادى كىم؟ ـ دەپ سوراشتى تۇلار. ئەيسا تۇلارغا: ـ باشتا سىلەرگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. **26** تۈزۈمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا گىلاردا ۋە تۈستۈگىلاردىن ھۆكۈم قىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار؛ لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە مەن ئۇنىڭدىن نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلەرگە ئۇقتۇرۇپ ئېيتىمەن، ـ دېدى. **27** تۇلار ئۇنىڭ ئۇزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئاتا توغرۇلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشىنەلمىدى. **28** شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنسانئوغلىنى كۆتۈرگەندىن كېيىن، مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزلۈكۈمدىن قىلمىغانلىقىمنى، پەقەت ئاتىنىڭ ماڭا ئۆگەتكىنىنلا سۆزلىگەنلىكىمنىمۇ بىلىسىلەر. **29** مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىللىدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. **30** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلۋاتقان چاغىنىڭ ئۆزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **31** ئەيسا ئۇرنىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: ـ ئەگەر مېنىڭ سۆز-كالامىمدىن چىقماي تۇرساگىلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىسىلەر، **32** ۋە ھەقىقەتنى بىلىسىلەر ۋە ھەقىقەت سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، ـ دېدى. **33** تۇلار جاۋابەن: ـ بىز ئىبراھىمنىڭ نەسلىمىز، ـ ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇللۇقىدا بولمىدۇق. سەن قانداقسىگە: ئازادلىققا ئېرىشىسىلەر، دەيسەن؟ ـ دېدى. **34** ئەيسا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، گۇناھ سادىر قىلغان كىشى گۇناھنىڭ قۇلىدۇر. **35** قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ تۇرمايدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ تۇرىدۇ. **36** (aiōn g165) شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد بولىسىلەر. **37** سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىگىلارنى بىلمەن. براق مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولۇۋاتىسىلەر، چۈنكى مېنىڭ سۆزۈم ئىچىگىلاردىن ئورۇن تاپمىدى. **38** مەن ئاتامنىڭ يېنىدا كۆرگەنلىرىمنى ئېيتۇاتىمەن؛ سىلەر بولسا گىلار ئۆز ئاتا گىلاردىن كۆرگەنلىرىگىلارنى قىلۋاتىسىلەر! **39** تۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىزنىڭ ئاتامىز ئىبراھىمدۇر، ـ دېدى. ئەيسا تۇلارغا: ـ ئەگەر ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولسا گىلار، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى قىلغان بولاتتىگىلار! **40** براق ھازىر ئەكسىچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەققەتنى سىلەرگە يەتكۈزگەن ئادەمنى ئۆلتۈرۈشكە قەستلەيسىلەر. ئىبراھىم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. **41** سىلەر ئۆز ئاتا گىلارنىڭ قىلغىنىنى قىلۋاتىسىلەر! ـ دېدى. ـ بىز ھارامدىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ پەقەت بىرلا ئاتامىز بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! ـ دېيىشتى تۇلار. **42** ئەيسا تۇلارغا: ـ ئاتا گىلار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتتىگىلار، چۈنكى مەن خۇدانىڭ باغرىدىن چىقىپ، يۇيەرگە كەلدىم. مەن ئۆزلۈكۈمدىن كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئەۋىتىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. **43** سۆزلىرىمنى نېمىشقا چۈشىنەيسىلەر؟ ئېنىقكى، مېنىڭ سۆز-كالامىم قۇلىقىگىلارغا كىرمەيۋاتىدۇ! **44** سىلەر ئاتا گىلار ئىبلىستىن بولغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل قىلىشنى خالايسىلەر. ئۇ ئالدىم ئاپىردە بولغاندىن تارتىپ قاتىل ئىدى ۋە ئۇنىڭدا ھەققەت بولمىغاچقا، ھەققەتتە ئۇرمىغان. ئۇ يالغان سۆزلىگەندە، ئۆز تەبىئىتىدىن سۆزلەيدۇ، چۈنكى ئۇ يالغانچى ۋە شۇنداقلا يالغانچىلىقنىڭ ئاتىسىدۇر. **45** لېكىن مەن ھەققەتنى سۆزلىگىنىم ئۈچۈن، ماڭا ئىشەنمەيسىلەر. **46** قايسىگىلار مېنى گۇناھى بار دەپ دەللىلەيلەيسىلەر، قېنى؟ ھەققەتنى سۆزلىسەم، نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىشەنمەيسىلەر؟ **47** خۇدادىن بولغان كىشى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدۇ، سىلەر ئۇلارنى ئاڭلىمايسىلەر، چۈنكى سىلەر خۇدادىن بولغان ئەمەسسىلەر! **48** يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەجەبا، بىزنىڭ سېنى: «سامارىيەلىك ھەم جن چاپلاشقان ئادەم»سەن دېگىنىمىز توغرا ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **49** ئەيسا جاۋابەن: ـ ماڭا جن چاپلاشقىنى يوق، بەلكى مەن ئاتامنى ھۆرمەت قىلىمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا ھۆرمەتسىزلىك قىلۋاتىسىلەر. **50** مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئىزدىمەيمەن؛ لېكىن بۇنى ئىزدىگۈچى ھەم [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى بىرسى بار. **51** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم كۆرمەيدۇ. (aiōn g165) **52** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا: ـ ساڭا دەرۋەقە جن چاپلاشقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق! ھەتتا [ھەزرىتى] ئىبراھىم ۋە پەيغەمبەرلەرمۇ ئۆلگەن ئۇرسا، سەن قانداقسىگە: «مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم ئېتىمايدۇ» دەيسەن؟ (aiōn g165) **53** ئەجەبا، سەن ئاتىمىز ئىبراھىمدىن ئۇلۇغمۇسەن؟ ئۇ ئۆلدى، پەيغەمبەرلەر ھەم ئۆلدى!؟ سەن ئۆزۈڭنى كىم قىلماقچىسەن؟ **54** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئەگەر مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلىسام، ئۇنداقتا ئۇلۇغلۇقۇم ھېچنەرسە ھېسابلانمايتتى. براق مېنى ئۇلۇغلىغۇچى ـ سىلەر «ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىز» دەپ ئاتايدىغان ئاتامنىڭ ئۆزىدۇر. **55** سىلەر ئۇنى ئونۇمىدىگىلار، لېكىن مەن ئۇنى تونۇيمەن. ئۇنى تونۇمايمەن دېسەم، سىلەردەك يالغانچى بولاتتىم؛ براق مەن ئۇنى تونۇيمەن ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى ئۇتىمەن. **56** ئاتا گىلار ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرىدىغانلىقدىن يايراپ-ياشىنىدى ھەم دەرۋەقە ئۇنى ئالدىنئالا كۆرۈپ شادلاندى. **57** ـ سەن تېخى ئەللىك ياشقا كىرمەي ئۇرۇپ، ئىبراھىمنى كۆردۈڭمۇ؟ ـ دېيىشتى تۇلار. **58** ئەيسا تۇلارغا: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىبراھىم تۇغۇلماستىلا، مەن بار بولغۇچىدۇرمەن! ـ دېدى. **59** يۇنىڭ بىلەن تۇلار ئۇنى چالما-كېسىمك قىلغىلى قوللىرىغا يەردىن تاش ئالدى؛ لېكىن ئەيسا تۇلارغا كۆرۈنمەي، تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتۇپ ئىبادەتخانىدىن چىقىپ كەتتى.

9

ۋە ئۇ يولدا كېتىۋېتىپ، تۇغما قارىغۇ بىر ئادەمنى كۆردى. **2** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇستاز، كىم گۇناھ قىلىپ ئۇنىڭ قارىغۇ ئوغۇلغىنىغا سەۋەب بولغان؟ ئۇ ئۆزىمۇ يا ئاتا-ئانىسىمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **3** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئۆزى يا كى ئاتا-ئانىسىنىڭ گۇناھ سادىر قىلغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆز ئەمەللىرى ئۇنىڭدا ئايان قىلىنسۇن دەپ شۇنداق بولغان. **4** كۈنىنىڭ يورۇقىدا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشىم كېرەك. كېچ كىرسە، ھۇ چاغدا ھېچكىم ئىش قىلالمايدۇ. **5** مەن دۇنيادا ئۇرغان ۋاقتىمدا، دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. **6** بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يەرگە تۈكۈرۈپ، تۈكۈرۈكتىن لاي قىلىپ، لايىنى ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە سۈرۈپ قويدى **7** ۋە ئۇنىڭغا: «سىلوئام كۆلچىكى» گە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن» دېدى («سىلوئام» [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئەۋەتىلگەن» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ). شۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەم بېرىپ يۇيۇۋېدى، كۆزى كۆرىدىغان بولۇپ قايتىپ كەلدى. **8** قوشنىلىرى ۋە ئۇ ئىلگىرى تىلەمچىلىك قىلغىنىدا ئۇنى كۆرگەنلەر: ـ بۇ ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلىدىغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشىپ كەتتى. **9** بەزىلەر: «ھەئە، شۇ ئىكەن» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ ئەمەس، لېكىن ئۇنىڭغا ئوخشايدىكەن» دېيىشتى. براق ئۇ ئۆزى: ـ

مەن دەل شۇ كىشى بولىمەن! ـ دېدى. 10 ـ تۇنداقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئېچىلدى؟ ـ دەپ سوراشتى تۇلار. 11 تۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئەيسا ئىسملىك بىر كىشى [تۆكۈرۈكىدىن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قويۇدىدى، ماڭا: «سىلوئام كۆلچىكىگە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن» دېگەندى. مەن بېرىپ يۇيۇۋىدىم، كۆزىمەلەيدىغان بولدۇم. 12 ـ تۇ ھازىر قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى تۇلار. ـ بىلمەيمەن، ـ دېدى تۇ. 13 خالايىق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى پەرىسىيلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى 14 (ئەسلىدە ئەيسا لاي قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىدى). 15 شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن قانداق كۆزىمەلەيدىغان بولغىنىنى سوريۇدىدى، تۇ تۇلارغا: ـ تۇ كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن يۇيۇۋىدىم ۋە مانا، كۆزىمەلەيدىغان بولدۇم! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى: ـ تۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، چۈنكى تۇ شابات كۈنىنى تۇتمايدۇ، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلىرى: ـ تۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلارچە بۇنداق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتالايتتى؟ ـ دېيىشتى. بۇنىڭ بىلەن تۇلارنىڭ ئارىسىدا بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 17 تۇلار قارىغۇ ئادەمدىن يەنە: ـ تۇ كۆزلىرىڭنى ئېچىپتۇ، ئەمدى سەن تۇ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوراشتى. تۇ: ـ تۇ بىر پەيغەمبەر ئىكەن، ـ دېدى. 18 يەھۇدىيلار كۆزىمەلەيدىغان قىلىنغان كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى تېپىپ كەلمىگۈچە، بۇرۇن تۇنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆزىمەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. شۇڭا تۇلار تۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنى چاقىرتىپ، 19 تۇلاردىن: ـ بۇ سىلەرنىڭ ئوغلۇڭلارمۇ؟ تۇغما قارىغۇ، دەۋاتاتىكىلار؟ ئەمدى ھازىر قانداقلارچە كۆزىمەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ ـ دەپ سوراشتى. 20 ئاتا-ئانىسى تۇلارغا: ـ تۇنىڭ بىزنىڭ ئوغلىمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا تۇغۇلۇشىدىلا قارىغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، 21 لېكىن ھازىر قانداقلارچە كۆزىمەلەيدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلمەيمىز. تۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [يۇنى] تۇزىدىن سوراڭلار، تۇ تۇزى دەپ بەرسۇن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 22 ئاتا-ئانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى تۇچۇن ئىدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلار كىمدەكىم ئەيسانى مەسىھ دەپ ئېتىراپ قىلسا، تۇ سىناگوگ جامائىتىدىن قوغلاپ چىقىرىلىشۇن دەپ قارار قىلغانىدى. 23 شۇ سەۋەبتىن تۇنىڭ ئاتا-ئانىسى: «تۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [يۇنى] تۇزىدىن سوراڭلار» دېگەندى. 24 پەرىسىيلەر ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرىپ تۇنىڭغا: ـ خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلمىز، ـ دېيىشتى. 25 تۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ تۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلمەيمەن. بىراق مەن شۇ بىرلا ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆزىمەلەيدىغان بولدۇم. 26 تۇلار تۇنىڭدىن يەنە بىر قېتىم: ـ تۇ سېنى قانداق قىلدى؟ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ ـ دەپ سوراشتى. 27 تۇ جاۋابەن: ـ سىلەرگە تاللىقاچان ئېيتتىم، بىراق قۇلاق سالمىدىڭلار. سىلەر نېمە دەپ قايتىدىن ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭلار؟ سىلەرمۇ تۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامىسىلەر؟! ـ دېدى. 28 بۇنىڭ بىلەن، تۇلار تۇنى قاتتىق تىللاپ: ـ سەن ھېلىقىنىڭ مۇخلىسى! بىز بولساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرىمىز. 29 خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلىگەنلىكىنى بىلىمىز، لېكىن بۇ ئېمىنىڭ بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنمۇ بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. 30 ھېلىقى ئادەم تۇلارغا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئاجايىب ئىشقۇ بۇ! گەرچە سىلەر تۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلىمىگىنىڭلار بىلەن، تۇ مېنىڭ كۆزلىرىمنى ئاچتى. 31 بىز بىلىمىزكى، خۇدا گۇناھكارلارنىڭ تىلەكلىرىنى ئاڭلىمايدۇ؛ بىراق تۇزىگە ئېخلاسمەن بولۇپ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭكىنى ئاڭلايدۇ. 32 دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ، بىرەرسىنىڭ تۇغما قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىنى ئاڭلاپ باققان ئەمەس. (aiōn g165) 33 ئەگەر بۇ ئادەم خۇدادىن كەلمىگەن بولسا، ھېچنېمە قىلالمىغان بولاتتى. 34 تۇلار تۇنى: ـ سەن تۇپتىن گۇناھ ئىچىدە تۇغۇلغان تۇرۇقلۇق، بىزگە تەلىم بەرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېيىشىپ، تۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقىرىۋېتىشتى. 35 ئەيسا تۇلارنىڭ تۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقارغانلىقىنى ئاڭلاپ، تۇنى ئىزدەپ تېپىپ: سەن، خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 36 تۇ جاۋابەن: ـ تەقسىر، تۇ كىم؟ مەن تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلاي، ـ دېدى. 37 ـ سەن ھەم تۇنى كۆردۇڭ ھەم مانا، ھازىر سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان دەل شۇنىڭ تۇزى، ـ دېدى ئەيسا تۇنىڭغا. 38 ھېلىقى ئادەم: ـ ئى رەب، ئېتىقاد قىلىمەن! ـ دەپ، تۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 39 ـ مەن كورلارنى كۆزىدىغان بولسۇن، كۆزىدىغانلارنى كور بولسۇن دەپ بۇ دۇنياغا ھۆكۈم چىقىرىشقا كەلدىم، ـ دېدى ئەيسا. 40 تۇنىڭ يېنىدىكى بەزى پەرىسىيلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ تۇنىڭدىن: ـ بىزمۇ كورمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 41 ئەيسا تۇلارغا: ـ كور بولغان بولسا ئاڭلار، گۇناھكار بولمايتتى؛ لېكىن سىلەر ھازىر «كۆزۈۋاتىمىز» دېگىنىڭلار تۇچۇن سىلەرگە گۇناھ ھېسابلىنىۋېرىدۇ، ـ دېدى.

10

بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قوي قوتىنىغا ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراچىدۇر. 2 ئىشىكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. 3 ئىشىك باقار تۇنىڭغا ئىشىكنى ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار تۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تونۇيدۇ، تۇ تۇز قويلىرىنىڭ ئىسملىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ تۇلارنى سىرتقا باشلاپ چىقىدۇ. 4 تۇ قويلىرىنىڭ ھەممىسنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، تۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، قويلارمۇ تۇنىڭ كەيىندىن ئەگىشىپ مېڭىشىدۇ؛ چۈنكى تۇلار تۇنىڭ ئاۋازىنى تونۇيدۇ. 5 لېكىن تۇلار يات ئادەمنىڭ كەيىندىن ماڭمايدۇ، بەلكى تۇنىڭدىن قاچىدۇ؛ چۈنكى تۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇمايدۇ. 6 ئەيسا بۇ تەمسىلنى تۇلارغا سۆزلەپ بەرگىنى بىلەن، لېكىن تۇلار تۇنىڭ تۇزلىرىگە نېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدى. 7 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قويلارنىڭ ئىشىكى تۇزۇمىدۇرمەن. 8 مەندىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراچىدۇر، لېكىن قويلار تۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 9 ئىشىك تۇزۇمىدۇرمەن. مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلىدۇ ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئوت-چۆپلەرنى تېپىپ يېيەلەيدۇ. 10 ئوغرى بولسا پەقەت ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە بۇزۇش ئۈچۈنلا كېلىدۇ. مەن بولسام تۇلارنى ھاياتلىققا ئېرىشىشۇن ۋە شۇ ھاياتلىقى مول بولسۇن دەپ كەلدىم. 11 ياخشى پادىچى پادىچى قويلار تۇچۇن تۇز جېنىنى پىدا قىلىدۇ. 12 لېكىن مەدىكار ئۇنداق قىلمايدۇ. تۇ بەلكى نە قويلارنىڭ ئىگىسى نە پادىچىسى بولمىغاچقا، بۇرنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە، قويلارنى تاشلاپ قاچىدۇ ۋە بۇرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تىرىپەرە قىلىۋېتىدۇ. 13 ئەمدى مەدىكار بولسا پەقەت ھەقىنى دەپ ئىشلەپ، قويلارغا كۆڭۈل بۆلمەي بەدەر قاچىدۇ. 14 ياخشى پادىچى تۇزۇمىدۇرمەن. ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىمدەك، مەن تۇزۇمىنىڭكىلەرنى تونۇيمەن ۋە تۇزۇمىنىڭكىلەرمۇ مېنى تونۇيدۇ؛ قويلار تۇچۇن جېنىم پىدا. 16 بۇ قوتاندىن بولمىغان باشقا قويلىرىمىز بار. تۇلارنىمۇ ئېلىپ باشلىشىم كېرەك ۋە تۇلارمۇ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر پادا بولىدۇ، شۇنداقلا تۇلارنىڭ بىر پادىچىسى بولىدۇ. 17 ئاتا مېنى شۇ سەۋەبتىن سۆيىدۇكى، مەن جېنىمنى قايتۇرۇۋېلىشىم تۇچۇن تۇنى پىدا قىلىمەن. 18 جېنىمنى ھېچكىم مەندىن ئالالمايدۇ، مەن تۇنى تۇز ئىختىيارىم بىلەن پىدا قىلىمەن. مەن تۇنى پىدا قىلىشقا ھوقۇقلۇقمەن ۋە شۇنداقلا تۇنى قايتۇرۇۋېلىشقىمۇ ھوقۇقلۇقمەن؛ بۇ ئەمرنى ئاتامدىن تاپشۇرۇۋالغانىمەن. 19 بۇ سۆزلەر تۇپەيلىدىن يەھۇدىيلار ئارىسىدا يەنە بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 20 تۇلاردىن كۆپ ئادەملەر: ـ تۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ، تۇ جۇيلۇۋاتىدۇ، نېمە تۇچۇن تۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغۇدەكسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 21 يەنە بەزىلەر بولسا: ـ جىن چاپلاشقان ئادەمنىڭ سۆزلىرى بۇنداق بولمايدۇ. جىن قانداقۇ قارىغۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچالالىسۇن؟! ـ دېيىشتى. 22 قىش پەسلى بولۇپ، يېرۇسالېمدا «قايتا بېغىشلاش ھېيتى» تۇتۇلىدىغان ۋاقىت كەلدى. 23 ئەيسا ئىبادەتخانىدىكى «سۇلايمانىڭ پېشايۋىنى»دا ئايلىنىپ يۈرەتتى. 24 يەھۇدىيلار تۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋېلىپ: ـ بىزنى قاچانغىچە تىت-تىت قىلىپ تۇتۇقلۇقتا قالدۇرمالچىسەن؟ ئەگەر مەسىھ بولساڭ، بىزگە ئوچۇقىنى ئېيت، ـ دېيىشتى. 25 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلەرگە ئېيتتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللىرىمنىڭ تۇزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 26 بىراق مەن سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلمىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قويلىرىمدىن ئەمەسسىلەر. 27 مېنىڭ قويلىرىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن تۇلارنى تونۇيمەن ۋە تۇلار ماڭا ئەگىشىدۇ. 28 مەن تۇلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىمەن؛ تۇلار ئەسلا ھالاك بولمايدۇ. ھېچكىم تۇلارنى قولۇمدىن

تارتۇالالمايدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 تۇلارنى ماڭا تەقدىم قىلغان ئاتام
ھەممىدىن ئۈستۈندۇر ۋە ھېچكىم تۇلارنى ئاتامنىڭ قولىدىن تارتۇالالمايدۇ. 30 مەن ۋە ئاتا
[ئەسلىدىلا] بىردۇرمىز. 31 يۇنۇچ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە تۇنى چالما-كېسەك قىلىشماقچى
بولۇپ، يەردىن قوللىرىغا تاش ئېلىشتى. 32 ئەيسا تۇلارغا: ـ ئاتامدىن كەلگەن نۇرغۇن
ياخشى ئەمەللەرنى سىلەرگە كۆرسەتتىم. بۇ ئەمەللەرنىڭ قايسىسى ئۈچۈن مېنى چالما-كېسەك
قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. 33 ـ سېنى ياخشى بىر ئەمەل ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۈپۈرلۈق
قىلغىنىڭ ئۈچۈن چالما-كېسەك قىلىمىز. چۈنكى سەن بىر ئىنسان تۇرۇقلۇق، تۆرۈڭنى
خۇدا قىلىپ كۆرسەتتىڭ! ـ دېدى يەھۇدىيلار جاۋابەن. 34 ئەيسا تۇلارغا مۇنداق
جاۋاب بەردى: ـ سىلەرگە تەۋە مۇقەددەس قانۇندا «مەن ئېيتتىم، سىلەر ئىلاھلارسىلەر»
دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 35 خۇدا تۆز سۆز- كالامىنى يەتكۈزگەنلەرنى «ئىلاھلار» دەپ
ئاتىغان يەردە (ۋە مۇقەددەسنى يازمىلاردا ئېيتىلغىنى ھەرگىز كۆچتىن قالمايدۇ) 36 نېمە
ئۈچۈن ئاتا تۆزىگە خاس-مۇقەددەسنى قىلىپ يانىي دۇنياغا ئەۋەتكەن زات «مەن خۇدانىڭ
ئوغلىمەن» دېسە، ئۇ توغرىلۇقمۇ «كۈپۈرلۈق قىلدىڭ!» دەيسىلەر؟ 37 ئەگەر ئاتامنىڭ
ئەمەللىرىنى قىلمىسام، ماڭا ئىشەنمەڭلار. 38 بىراق قىلسام، ماڭا ئىشەنمىگەن ھالدا تىمۇ،
ئەمەللەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىشىنىڭلار. يۇنۇچ بىلەن ئاتىنىڭ مەندە ئىكەنلىكىنى، مېنىڭمۇ ئاتىدا
ئىكەنلىكىمنى ھەق دەپ بىلىپ ئېتىقاد قىلىدىغان بولىسىلەر. 39 يۇنۇچ بىلەن تۇلار يەنە
تۇنى تۇتماقچى بولدى، بىراق ئۇ تۇلارنىڭ قوللىرىدن قۇتۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى. 40 ئاندىن
ئۇ يەنە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىغا، يەنى يەھيا [پەيغەمبەر] دەسلىپىدە ئادەملەرنى
چۆمۈلدۈرگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. 41 نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى.
تۇلار: ـ يەھيا ھېچ مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمىگەن، لېكىن ئۇنىڭ بۇ ئادەم توغرىسىدا
بارلىق ئېيتقانلىرى راست ئىكەن! ـ دېيىشتى. 42 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ
يەردە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.

11

لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغانىدى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى
مارتا تۇرغان، بەيت-ئانيا دېگەن كەنتتە تۇراتتى 2 (بۇ مەريەم بولسا، رەببگە خۇشبۇيى
مايىنى سۈركىگەن، پۇتلىرىنى تۆز چاچلىرى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى؛
كېسەل بولۇپ ياتقان لازارۇس ئۇنىڭ ئىنسى ئىدى). 3 لازارۇسنىڭ ھەدىلىرى ئەيسانىڭ
خەۋەرچىسى ئەۋەتىپ: «ئى رەب، مانا سەن سۆيگەن [دوستۇڭ] كېسەل بولۇپ قالدى»
دەپ يەتكۈزدى. 4 لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كېسەلدىن تۇلۇپ كەتمەيدۇ، بەلكى
بۇ ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغلى ئۇلۇغلىنىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنىدۇ ـ دېدى. 5
ئەيسا مارتا، سىڭلىسى ۋە لازارۇسنى تولىمۇ سۆيەتتى. 6 شۇڭا ئۇ لازارۇسنىڭ كېسەل
ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، ئۆزى ئۇرۇۋاتقان جايدا يەنە ئىككى كۈن تۇردى. 7 ئاندىن
كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ يەھۇدىيەگە قايتا بارايلى! ـ دېدى. 8 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ
ئۇستاز، يېقىندىلا [ئۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار سېنى چالما-كېسەك قىلماقچى بولغان تۇرسا،
يەنە ئۇ يەرگە قايتا بارامسەن؟ ـ دېيىشتى. 9 ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ كۈندۈزدە ئون
ئىككى سائەت بار ئەمەسمۇ؟ كۈندۈزى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشماس، چۈنكى ئۇ بۇ
دۇنيانىڭ يوروقىنى كۆرىدۇ. 10 لېكىن كېچىسى يول ماڭغان كىشى پۇتلىشار، چۈنكى
ئۇنىڭدا يوروقلۇق يوقتۇر. 11 بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ: ـ دوستىمىز لازارۇس
ئۇخلاپ قالدى؛ مەن ئۇنى ئېزىقتۇرسىدىن ئويغاتقىلى بارىمەن، ـ دەپ قوشۇپ قويدى.
12 شۇڭا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، ئۇخلىغان بولسا، ياخشى بولۇپ قالدۇ، ـ
دېدى. 13 ھالبۇكى، ئەيسا لازارۇسنىڭ ئۆلۈمى توغرىلۇق ئېيتقانىدى، لېكىن تۇلار ئۇ
دەم ئېلىشتىكى ئۇيقۇنى دەۋاتىدۇ، دەپ ئويلاشتى. 14 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا ئوچۇقىنى
ئېيتىپ: ـ لازارۇس ئۆلدى، ـ دېدى. 15 ـ بىراق سىلەرنى دەپ، سىلەرنىڭ ئېتىقاد
قىلىشىڭلار ئۈچۈن، [ئۇنىڭ قېشىدا] بولمىغانلىقىمغا خۇشالمەن. ئەمدى ئۇنىڭ يېنىغا بارايلى،
ـ دېدى. 16 «قوشكېزەك» دەپ ئاتىلىدىغان توماس باشقا مۇخلىسداشلىرىغا: ـ بىزمۇ ئۇنىڭ
بىلەن بىللە بارايلى ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلەيلى، ـ دېدى. 17 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن
بەيت-ئانيىغا بارغانىدا، لازارۇسنىڭ يەرلىكىگە قويۇلغىنىغا ئالتىلىقچاپ تۆت كۈن بولغانلىقى
ئۇنىڭغا مەلۇم بولدى. 18 بەيت-ئانيا يېرۇسالېمغا يېقىن بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئالتە چاقىرىمچە
يىراقلىقتا ئىدى، 19 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن يەھۇدىيلار مارتا بىلەن مەريەمگە ئىنىسى
توغرىسىدا تەسەللى بەرگىلى تۇلارنىڭ يېنىغا كەلگەنىدى. 20 مارتا ئەمدى ئەيسانىڭ
كېلىۋاتقىنىنى ئاڭلاپلا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. لېكىن مەريەم بولسا ئۆيىدە ئولتۇرۇپ قالدى.
21 مارتا ئەمدى ئەيساغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى.
22 ھېلىھەم خۇدادىن نېمىنى تىلىسەڭ، ئۇنىڭ ساڭا شۇنى بېرىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ
دېدى. 23 ـ ئىنىڭ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى ئەيسا. 24 مارتا: ـ ئاخىرقى كۈندە، يەنە
تىرىلىش كۈندە ئۇنىڭ جەزمەن تىرىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. 25 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ
تىرىلىش ۋە ھاياتلىق مەن ئۆزۈمدۇرمەن؛ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشى ئۆلسىمۇ، ھايات
بولىدۇ، 26 ۋە ھايات تۇرۇپ، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ئەبەدىلئەبەد ئۆلمەس، بۇنىڭغا
ئىشىنەمسەن؟ (aiōn g165) 27 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئىشىنىمەن، ئى رەب، سېنىڭ دۇنياغا
كېلىشى مۇقەررەر بولغان مەسىھ، خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن. 28 بۇنى
دەپ بولۇپ، ئۇ بېرىپ سىڭلىسى مەريەمنى ئاستىغىنا چاقىرىپ: ـ ئۇستاز كەلدى، سېنى
چاقىرىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 29 مەريەم بۇنى ئاڭلاپ، دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ
ئالدىغا باردى 30 (شۇ پەيتتە ئەيسا تېخى يېزىغا كىرمىگەن بولۇپ، مارتا ئۇنىڭ ئالدىغا
مېڭىپ، ئۇچرىشىپ قالغان يەردە ئىدى). 31 ئەمدى [مەريەمگە] تەسەللى بېرىۋاتقان،
ئۆيدە ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغان يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئالدىراپ قوپۇپ سىرتقا چىقىپ كەتكىنىنى
كۆرۈپ، ئۇنى قەبرىگە بېرىپ شۇ يەردە يىغا-زار قىلغىلى كەتتى، دەپ ئويلاپ، ئۇنىڭ
كەينىدىن مېڭىشتى. 32 مەريەم ئەمدى ئەيسا بار يەرگە بارغاندا ئۇنى كۆرۈپ، ئايىغىغا
ئۆزىنى ئېتىپ: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى! ـ دېدى. 33
ئەيسا مەريەمنىڭ يىغا-زار قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن يەھۇدىي خەلقنىڭ
يىغا-زار قىلىشقىنىنى كۆرگەندە، روھىدا قاتتىق پىغان چېكىپ، كۆڭلى تولغۇ بىئارام بولدى
ۋە: 34 ـ ئۇنى قەيەرگە قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەب، كېلىپ كۆرگىن،
ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. 36 يەھۇدىي خەلقى: ـ قارا ئاكلار، ئۇ
ئۇنى قانچىلىك سۆيگەن! ـ دېيىشتى. 37 ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرى: ـ قارىغۇنىڭ كۆزىنى
ئاچقان بۇ كىشى كېسەل ئادەمنى ئۆلۈمدىن ساقلاپ قالالماسمىدى؟ ـ دېيىشتى. 38
ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چېكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا باردى. قەبرى بىر غار ئىدى؛
ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. 39 ئەيسا: ـ تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! ـ
دېدى. ئۇلگۈچىنىڭ ھەدىسى مارتا: ـ ئى رەب، يەرلىككە قويغىلى تۆت كۈن بولدى،
ھازىر ئۇ پۇراپ كەتكەندۇ، ـ دېدى. 40 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا: «ئېتىقاد قىلساڭ،
خۇدانىڭ شان-شەرىپىنى كۆرسەسەن» دېگەندىمغۇ! ـ دېدى. 41 يۇنۇچ بىلەن خالايىق
تاشنى ئېلىۋەتتى. ئەيسا كۆزلىرىنى ئاسمانغا تىكىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتا، تىلىكىمنى
ئاڭلىغىنىڭ ئۈچۈن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن. 42 تىلەكلىرىمنى ھەمىشە ئاڭلايدىغانلىقىڭنى
بىلىمەن، لېكىن شۇنداق بولسىمۇ، ئەتراپىمدىكى مۇشۇ خالايىق سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىگە
ئىشەنسۇن دەپ، بۇنى ئېيتىۋاتىمەن! 43 بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يۇقىرى ئاۋازدا: ـ
لازارۇس، تاشقىرىغا چىق! ـ دەپ توۋلدى. 44 ئۇلگۈچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن،
ئېڭىكى تېڭىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى. ئەيسا ئۇلارغا: ـ كېپەننى يېشىۋېتىپ، ئۇنى
ئازاد قىلىڭلار! ـ دېدى. 45 مەريەمنىڭ يېنىغا يەتە قىلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى
كۆرگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 46 لېكىن ئۇلارنىڭ ئىچىدە
بەزىلىرى پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان ئىشلىرىنى مەلۇم قىلىشتى. 47
شۇڭا پەرىسىيلەر ۋە باش كاھىنلار يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭىشمىسىنى يىغىپ: ـ قانداق
قىلىشىمىز كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. 48 ئۇنىڭغا
شۇنداق يول قويۇپ بېرىۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق
بولغاندا، رىملىقلار كېلىپ بۇ بىزنىڭ جايىمىز ۋە قوۋمىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! ـ دېيىشتى.
49 ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاھىن بولغان قايافا: ـ سىلەر ھېچنېمىنى
بىلمەيدىكەنسىلەر! 50 پۈتۈن خەلقنىڭ ھالاك بولۇشىنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۆلار
ئۈچۈن ئۇلۇشىنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، ـ دېدى 51 (بۇ سۆزنى ئۇ

تۆزلۇكدىن ئېيتمىغاندىي، بەلكى تۆ شۇ يىلى باش كاھىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەقەت تۆ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەر يانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قىلىپ ئۈيۈشتۈرۈش ئۈچۈن تۆلىدىغانلىقىدىن ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەنىدى). **53** شۇنىڭ بىلەن تۆلار مەسلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى تۆلتۇرۇۋېتىشنى قەستلىدى. **54** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ئاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ چۆلگە يېقىن رايوندىكى ئەفرائىم ئىسملىك بىر شەھىرگە بېرىپ، مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇ يەردە ئولتۇردى. **55** ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغانىدى. نۇرغۇن كىشىلەر تاھارەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ھېيتتىن ئىلگىرى يېزىلاردىن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **56** شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئەيسانى ئىزدەشتى. ئۇلار ئىبادەتخانىدا يىغىلغاندا بىر-بىرىگە: ـ قانداق ئويلاۋاتسىلەر؟ ئۇ ھېيت ئۆتكۈزگىلى كەلمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **57** باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر بولسا ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن، ھەركىمنىڭ ئۇنىڭ قەيەردىلىكىنى بىلسە، مەلۇم قىلىشى توغرۇلۇق پەرمان چىقارغانىدى.

12

ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا ئۆزى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇس تۇرۇۋاتقان جاي ـ بەيت-ئانىياغا كەلدى. **2** شۇ ۋەجىدىن ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنىڭغا زىياپەت بەردى. مارتا مېھمانلارنى كۈتۈۋاتاتتى؛ لازارۇس بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداستىخان بولغانلارنىڭ بىرى ئىدى. **3** مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساپ سۈمبۈل ئەتىردىن بىر قاداق ئەكىلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا قۇيدى ئاندىن چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرنىڭ خۇش پۇرىقى ئۆيىنى بىر ئالدى. **4** لېكىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، يەنى ئۇنىڭغا پات ئاردا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى، سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىسقارىيوت: **5** ـ نېمىشقا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىپ بېرىلىشكە ئۈچ يۈز دىنارغا سېتىلمىدى؟ ـ دېدى **6** (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنىڭ غېمىنى يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرى بولغانلىقى ئۈچۈن دېگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلارنىڭ ئورتاق] ھەمیانىنى ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۇنىڭغا سېلىنغىنىدىن ئوغرىلىۋالاتتى). **7** ئەمدى ئەيسا: ـ ئايالنى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى مېنىڭ دەپنە كۈنۈم ئۈچۈن ئەيارلىق قىلىپ ساقلىغانىدۇر؛ **8** چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن، ـ دېدى. **9** زور بىر توپ يەھۇدىيلار ئۇنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى يالغۇز ئەيسانى دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇسنىمۇ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. **10** لېكىن باش كاھىنلار بولسا لازارۇسنىمۇ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەتلىشكەنىدى؛ **11** چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيسانى ئېتىقاد قىلىۋاتاتتى. **12** تەسىي، «[ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايىق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، **13** قوللىرىغا خورما شاخلىرىنى تۇتۇشقان ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «تەشەككۇر-ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. **14** ئەيسا بىر تەخەينى تېپىپ، ئۇنىڭغا مىندى؛ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق پۈتۈلگەندەك: ـ **15** «قورقما، ئى زىئون قىزى! مانا، پادىشاھىڭ ئېشەك تەخىسىگە مىنىپ كېلىۋاتىدۇ!». **16** ئەينى چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشەنمەيتتى، لېكىن ئەيسا شان-شەرەپتە تۇلۇغلانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۇنىڭ توغرۇلۇق پۈتۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەرۋەقە ئۇنىڭا شۇنداق يۈز بەرگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. **17** ئەمدى ئۇ لازارۇسنى قەبىردىن چاقىرىپ تىرىلدۈرگەن چاغدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايىق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتتى. **18** ئەيسا ياراتقان بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتنىمۇ ئاڭلىغاچقا، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىقىشقانىدى. **19** پەرىسىيلەر بولسا بىر-بىرىگە: ـ قارا كۆلار، [بارلىق] قىلغىنىڭلار بىكار كەتتى! مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئەگەشمەكتە! ـ دېيىشتى. **20** ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىرنەچچە گرېكلارمۇ بار ئىدى. **21** بۇلار ئەمدى گالىلىيەنىڭ بەيت-سائىدا يېزىسىدىن بولغان فىلىپنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئەپەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشسەك، ـ دەپ تەلەپ قىلدىشتى. **22** فىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندرياسقا ئېيتتى. ئاندىن ئاندرياس ۋە فىلىپ ئىككىسى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. **23** لېكىن ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «ئىنسانئوغلىنىڭ شان-شەرەپتە تۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. **24** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇغداي دېنى تۇپراق ئىچىگە چۈشۈپ تولىگۈچىە، ئۆزى يەنىلا يالغۇز قالىدۇ؛ لېكىن ئۇلسە، مول ھوسۇل بېرىدۇ. **25** كىمدەكىم ئۆز ھاياتىنى ئايىسا ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپرەتلەنسە، ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ساقلىيالايدۇ. **(aiōnios g166) 26** كىمدەكىم خىزمىتىمدە بولۇشنى خالىسا، ماڭا ئەگەشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمەتچىمىمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. كىمدەكىم مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسا، ئاتا ئۇنىڭغا ئىززەت قىلىدۇ. **27** ھازىر جېنىم قاتتىق ئازابلىنۇاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشىم كېرەك؟ «ئاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!» دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقىت-سائەت ئۈچۈن كەلدىم. **28** ئاتا، نامىڭنا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!». شۇئان، ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈردۇم ۋە يەنە ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرىمەن!» ـ دېيىلدى. **29** بۇنى ئاڭلىغان شۇ يەردە تۇرغان خالايىق: ـ ھاۋا گۈلدۈرلىدى، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: ـ بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا گەپ قىلدى، ـ دېيىشتى. **30** ئەيسا بولسا جاۋابەن: ـ بۇ ئاۋاز مېنى دەپ ئەمەس، سىلەرنى دەپ چۈشتى. **31** ئەمدى دۇنيانىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىش ۋاقتى كەلدى؛ ھازىر بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارىنىڭ تاشقىرىغا قوغلىنىش ۋاقتى كەلدى. **32** ۋە مەن بولسام، يەرنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلگىنىمدە، پۈتكۈل ئىنسانلارنى ئۆزۈمگە جەلب قىلىپ تارتىمەن، ـ دېدى **33** (ئۇنىڭ بۇنى دېگىنى ئۆزىنىڭ قانداق ئۆلۈم بىلەن ئۆلىدىغانلىقىنى كۆرسەتكىنى ئىدى). **34** خالايىق بۇنىڭغا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ـ بىز مۇقەددەس قانۇندىن مەسىھنىڭ ئەبەدگىچە قالىدىغىنىنى ئاڭلىغان؛ سەن قانداقمىسەن «ئىنسانئوغلى كۆتۈرۈلۈشى كېرەك» دەيسەن؟! بۇ قانداقتۇ «ئىنسانئوغلى» بولىسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **(aiōn g165) 35** شۇنىڭا ئەيسا ئۇلارغا: ـ نۇرنىڭ تاراكلاردا بولىدىغان ۋاقتى ئۆزۈن بولمايدۇ. شۇنىڭا تاراكۆغۈلۈقتىڭ سىلەرنى بېسىۋالماسلىقى ئۈچۈن، نۇر بار ۋاقتىدا [ئۇنىڭدا] مېڭىڭلار، تاراكۆغۈلۈقتا ماڭغان كىشى ئۆزىنىڭ قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ. **36** نۇر تاراكلاردا بار ۋاقتىتا، ئۇنىڭغا ئىشىنىڭلار، بۇنىڭ بىلەن نۇرنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر، ـ دېدى. ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇلاردىن ئايرىلىپ يوشۇرۇنۇۋالدى. **37** گەرچە ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنچە تولا مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار ئېچىى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىدى. **38** شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا ئالدىنئالا كۆرسىتىلگەن بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇردى: «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىممۇ ئايان قىلىنغان؟» **39** خالايىقنىڭ ئېتىقاد قىلمىغىنىنىڭ سەۋەبى دەل شۇكى (خۇددى يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىنئالا ئېيتقانىدەك): «[پەرۋەردىگار] تۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور، قەلبىنى تاش قىلدى؛ مەقسەت، تۇلارنىڭ كۆزلىرىنىڭ كۆرۈپ، قەلبىنىڭ چۈشىنىپ، [گۇناھلىرىدىن] يېنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈندۇر؛ بولمىسا، مەن تۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم، ـ [دەيدۇ پەرۋەردىگار]». **41** بۇ سۆزلەرنى يەشايا [پەيغەمبەر] [مەسىھنىڭ] شان-شەرىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا قارىتا ئالدىنئالا سۆز قىلغىنىدا ئېتىقاندى. **42** ۋەھالەنكى، گەرچە ھەتتا يەھۇدىي ئاقساقاللىرىدىنمۇ نۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسىيلەر ۋەجىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوگتىن قوغلاپ چىقىرۋېتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. **43** بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. **44** براق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. **45** كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى كۆرگۈچى بولىدۇ. **46** مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار تاراكۆغۈلۈقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. **47** بىرسى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى تۇتمىسا، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن؛ چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلدىم. **48**

براق مېنى چەتكە قاققۇچىنى، شۇنداقلا سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلمىغانىنى بولسا، ئۇنى سوراققا تارتقۇچى بىرسى بار. ئۇ بولسىمۇ، مەن ئېيتقان سۆز- كالامىمدۇر. ئۇ ئاخىرقى كۈنى ئۇنى سوراققا تارتىدۇ. **49** چۈنكى مەن ئۆزۈلۈكۈمدىن سۆزلىگىنم يوق، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا مېنىڭ نېمنى دېيىشىم ۋە قانداق سۆزلىشىم كېرەكلىكىگە ئەمر بەرگەن. **50** ئۇنىڭ ئەمرىنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتلىق ئىكەنلىكىنى بىلىمەن. شۇڭا نېمنى سۆزلىسەم، ئاتا ماڭا بۇيرۇغىنىدەك سۆزلەيمەن. **(aiōnios g166)**

13

ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىنىڭ يېنىغا باردىغان ۋاقىت-سائەتنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتىنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ ئوردى. **2** ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلۋاتقاندىدى، ئىبلىس ئاللىبۇرۇن سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوتنىڭ كۆڭلىگە ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىش ۋەسۋەسىسىنى سالغانىدى. **3** ئەيسا ئاتىنىڭ ھەر ئىشنى ئۆنۈك قولىغا تاپشۇرغىنىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن چىقىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، **4** داستىخاندىن ئۆرۈپ، تون- كۆڭلىكىنى يېشىپ، بىر لۆڭگە بىلەن بېلىنى باغلىدى. **5** ئاندىن جاۋۇرغا سۇ قۇيۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە بېلىگە باغلىغان لۆڭگە بىلەن سۈرتۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى. **6** تۇۋەت سىمون پېترۇسقا كەلگەندە، پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، پۇتۇمنى سەن يۇساڭ قاندىق بولغىنى؟! ـ دېدى. **7** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ نېمە قىلىۋاتقىنىمنى ھازىر بىلمەيسەن، لېكىن كېيىن بىلىسەن، ـ دېدى. **8** پېترۇس: ـ سەن مېنىڭ پۇتۇمنى يۇساڭ ھەرگىز بولمايدۇ! ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى يۇمىسام، مېنىڭ بىلەن تەڭ ئېسىۋەڭ بولمايدۇ، ـ دېدى. **(aiōn g165)** **9** سىمون پېترۇس: ـ ئى رەب، ئۇنداقتا پەقەت پۇتلىرىمنلا ئەمەس، قوللىرىمنىمۇ يۇغايسەن! ـ دېدى. **10** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەدىنى يۇيۇلۇپ، تامامەن پاكىز بولغان ئادەم پەقەت پۇتلىرىنى يۇسلا قايتا يۇيۇنۇشنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. سىلەر پاكىز، لېكىن ھەممىگىلار ئەمەس، ـ دېدى **11** (چۈنكى ئۇ ئۆزىنى كىمنىڭ تۇتۇپ بېرىدىغانلىقىنى بىلەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ «ھەممىگىلارلا پاكىز ئەمەس» دېگەنىدى). **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ بولغاندىن كېيىن، تون- كۆڭلىكىنى كىيىپ، يەنە داستىخانغا ئولتۇرۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەرگە نېمە قىلغىنىمنى ئۇقتۇڭلارمۇ؟ **13** سىلەر مېنى «ئۇستاز» ۋە «رەب» دەيسىلەر ۋە راست ئېيتىسىلەر، مەن شۇنداقتۇرمەن. **14** ئەگەر مەن رەب ۋە ئۇستازلىگىلار تۇرۇقلۇق، پۇتلىرىڭلارنى يۇغانىكەنمەن، سىلەرمۇ بىر- بىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشۇڭلار كېرەك. **15** مەن سىلەرگە قىلغاندەك سىلەرنىڭمۇ ھەم شۇنداق قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ ئۈلگىنى قالدۇردۇم. **16** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، قۇل خوجايىنىدىن ئۇستۇن تۇرمايدۇ؛ ئەلچىمۇ ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىدىن ئۇستۇن تۇرمايدۇ. **17** بۇ ئىشلارنى بىلگەنىكەنسىلەر، شۇنداق قىلساڭلار بەختلىكسىلەر! **18** مەن بۇلارنى ھەممىگىلارغا قارىتىپ ئېيتمىدىم. مەن تاللىغانلىرىمنى بىلىمەن، لېكىن [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئالدىن پۈتۈلگەن: «مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ نېنىمنى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى!» دېگەن بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ. **19** مەن بۇ ئىش يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال ئۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، ئۇ ئىشلار يۈز بەرگەندە مېنىڭ «بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىسىلەر. **20** بەرھەق، بەرھەق، سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، كىمكى مەن ئەۋەتكەن ھەرقانداق بىرسىنى قوبۇل قىلغان بولسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ ۋە مېنى قوبۇل قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **21** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، روھتا قاتتىق پىغان چېكىپ، مۇنداق گۇۋاھلىق بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئاراڭلاردا بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ! **22** مۇخلىسلار كىمنى دەۋاتقانلىقىنى بىلەلەي، بىر- بىرىگە قاراشتى. **23** ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلىردىن بىرى ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ ياتقانىدى؛ ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىس» ئىدى. **24** سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن [ئەيسانىڭ] كىمنى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى ئىشارەت قىلدى. **25** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ ئۆزۈپ ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، ئۇ كىمدۇر؟ ـ دەپ سوردى. **26** ئەيسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئاشقا تۇتۇپ كىمگە سۇنسام، شۇدۇر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر چىشلەم نانى [ئاشقا] تۇتۇپ، سىمونىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوتقا سۇندى. **27** يەھۇدا نانى ئېلىۋىدى، شەيتان ئۇنىڭ ئىچىگە كىردى. ـ قىلىدىغىنىڭنى چاپسان قىل، ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **28** (ئەمدى داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۇنىڭ [يەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە ئۈچۈن دېگىنىنى بىلمىدى. **29** يەھۇدا ئۇلارنىڭ ئورتاق ھەمىيانىنى ئۇتقىنى ئۈچۈن، بەزىلەر ئەيسا ئۇنىڭغا: «بىزگە كېرەكلىك ھېيتلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل» يا كى «كەمبەغەللەرگە بىرەر نەرسە بەر» دەۋاتسا كېرەك، دەپ ئويلاشتى). **30** يەھۇدا بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى (بۇ چاغ كېچە ئىدى). **31**

يەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى ۋە خۇدا ئۇ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. **32** ۋە ئەگەر خۇدا ئۇنىڭدا ئۇلۇغلانسا، خۇدامۇ ئۆزىدە ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرھال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. **33** بالىلىرىم، سىلەر بىلەن بىللە بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقىتم قالدى. سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ يەھۇدىيلارغا: «مەن باردىغان يەرگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۇنى سىلەرگىمۇ ئېيتىمەن. **34** سىلەرگە يېڭى بىر ئەمر تاپشۇرىمەنكى، «بىر- بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار». سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر- بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. **35** ئاراڭلاردا بىر- بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببىتىڭلار بولسا، ھەممە ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىدۇ. **36** سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، قەيەرگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا جاۋابەن: ـ مەن كېتىدىغان يەرگە ھازىرچە ئەگىشىپ بارالمايسەن، لېكىن كېيىن ماڭا ئەگىشىپ بارىسەن، ـ دېدى. **37** پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، نېمە ئۈچۈن ھازىر سېنىڭ كەينىڭدىن ئەگىشىپ بارالمايمەن؟ سەن ئۈچۈن جېنىمنى پىدا قىلاي! ـ دېدى. **38** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن ئۈچۈن راستىنلا جېنىڭنى پىدا قىلامسەن؟ بەرھەق، بەرھەق، ساڭا ئېيتىپ قويايىكى، خوراز چىلىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!

14

كۆڭۈلۈڭلارنى پارا كەندە قىلماڭلار! خۇداغا ئىشىنىسىلەر، ماڭىمۇ ئىشىنىڭلار. **2** ئاتامنىڭ ئۆيىدە نۇرغۇن ماكانلار بار. بولمىغان بولسا، بۇنى سىلەرگە ئېيتقان بولاتتىم؛ چۈنكى مەن ھەر بىرىڭلارغا ئورۇن تەييارلاش ئۈچۈن شۇ يەرگە كېتىپ بارىمەن. **3** مەن سىلەرگە ئورۇن تەييارلىغىلى باردىغانىكەنمەن، چوقۇم قايتىپ كېلىپ، سىلەرنى ئۆزۈمگە ئالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن، مەن قەيەردە بولسام، سىلەرمۇ شۇ يەردە بولىسىلەر. **4** سىلەر مېنىڭ قەيەرگە كېتىدىغانلىقىمنى ۋە ئۇ يەرگە باردىغان يولنى بىلىسىلەر. **5** توماس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سېنىڭ قەيەرگە كېتىدىغانلىقىڭنى بىلمەيمىز. شۇنداق ئىكەن، يولنى قانداق بىلىمىز؟ ـ دېدى. **6** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يول، ھەقىقەت ۋە ھاياتلىق ئۆزۈمدۇرمەن. مېنىڭسىز ھېچكىم ئاتىنىڭ يېنىغا بارالمايدۇ. **7** ئەگەر مېنى تونۇغان بولساڭلار، ئاتامنىمۇ تونۇغان بولاتتىڭلار. ھازىردىن باشلاپ ئۇنى تونۇدۇڭلار ھەم ئۇنى كۆردۇڭلار، ـ دېدى. **8** ـ ئى رەب، ئاتىنى بىزگە كۆرسىتىپ قويساڭلا، شۇ كۇپايە، ـ دېدى فىلىپ. **9** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ ئى فىلىپ، سىلەر بىلەن بىرگە بولغىنىمغا شۇنچە ۋاقىت بولدى، مېنى تېخىچە تونۇمىدىڭمۇ؟ مېنى كۆرگەن كىشى ئاتىنى كۆرگەن بولىدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق، سەن نېمىشقا يەنە: «بىزگە ئاتىنى كۆرسەتكەيسەن» دەيسەن؟ **10** مەن ئاتىدا، ئاتا مەندە ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەمسەن؟ سىلەرگە ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۆزۈلۈكۈمدىن ئېيتقىنىم يوق؛ بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان ئاتا ئۆز ئەمەللىرىنى قىلماۋاتىدۇ. **11** مېنىڭ ئاتىدا بولغانلىقىمغا، ئاتىنىڭ مەندە بولغانلىقىغا ئىشىنىڭلار. ياكى ھېچبولمىغاندا، مېنىڭ قىلغان ئەمەللىرىمدىن ماڭا ئىشىنىڭلار. **12** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ماڭا ئىشەنگەن كىشى مېنىڭ قىلماۋاتقان ئەمەللىرىمنى قىلالايدۇ؛ ۋە بۇلاردىنمۇ تېخىمۇ ئۇلۇغ ئەمەللەرنى قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئاتىنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كېتىمەن. **13** ۋە ئاتىنىڭ ئۇغلىدا ئۇلۇغلىنىشى ئۈچۈن، ھەرنېمنى مېنىڭ نامىم بىلەن تىلىسەڭلار، شۇلارنى ئىجابەت قىلىمەن. **14** مېنىڭ نامىم بىلەن ھەرقانداق نەرسىنى تىلىسەڭلار، مەن سىلەرگە شۇنى ئىجابەت قىلىمەن». **15** ـ «مېنى سۆيسەڭلار، ئەمرلىرىمگە ئەمەل قىلىسىلەر. **16** مەنمۇ ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە ئۇ سىلەرگە باشقا بىر ياردەمچى ئاتا قىلىدۇ. ئۇ

سلەر بىلەن ئەبەدگىچە بىرگە بولىدۇ. (aiōn g165) 17 ئۇ بولسىمۇ ھەققەتنىڭ روھىدۇر. ئۇنى بۇ دۇنيادىكىلەر قوبۇل قىلالمايدۇ، چۈنكى ئۇنى نە كۆرمەيدۇ، نە تونۇمايدۇ. بىراق سىلەر ئۇنى تونۇيسىلەر، چۈنكى ئۇ سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتىدۇ ھەم سىلەردە ماكان قىلىدۇ. 18 مەن سىلەرنى يېتىم قالدۇرمايمەن، يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن. 19 ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر كۆرۈسىلەر. مەن ھايات بولغانلىقىم تۈچۈن، سىلەرمۇ ھايات بولىسىلەر. 20 شۇ كۈندە مېنىڭ ئاتامدا بولغانلىقىم، سىلەرنىڭ مەندە بولغانلىقىڭلار ۋە مەنمۇ ھەم سىلەردە بولغانلىقىمنى بىلىسىلەر. 21 كىم ئەمرلىرىمگە ئىگە بولۇپ تۇلارنى تۇتسا، مېنى سۆيگۈچى شۇ بولىدۇ. مېنى سۆيگۈچىنى ئاتامۇ سۆيىدۇ، مەنمۇ ئۇنى سۆيمەن ۋە ئۆزۈمنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىمەن». 22 يەھۇدا (يەھۇدا ئىشقاريوت ئەمەس) ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن ئۆزۈڭنى بۇ دۇنيادىكىلەرگە ئايان قىلماي، بىزگىلا ئايان قىلىشىڭ قانداق ئىش؟ ـ دەپ سوريدى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «بىركىم مېنى سۆيسە، سۆزۈمنى تۇتىدۇ؛ ئاتامۇ ئۇنى سۆيىدۇ ۋە [ئاتام] بىلەن ئىككىمىز ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكان قىلىمىز. 24 مېنى سۆيمەيدىغان كىشى سۆزلىرىمنى تۇتمايدۇ؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان بۇ سۆز بولسا مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتىنىڭكىدۇر. 25 مەن سىلەر بىلەن بىللە بولۇۋاتقان چېغىمدا، بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 26 لېكىن ئاتا مېنىڭ نامىم بىلەن ئەۋەتىدىغان يارىدەمچى، يەنى مۇقەددەس روھ سىلەرگە ھەممىنى ئۆگىتىدۇ ھەم مېنىڭ سىلەرگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرىدۇ. 27 سىلەرگە خاتىرجەملىك قالدۇرىمەن، ئۆز خاتىرجەملىكىمنى سىلەرگە بېرىمەن؛ مېنىڭ سىلەرگە بەرگىنىم بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ بەرگىنىدەك ئەمەستۇر. كۆڭۈلۈڭلارنى پارا كەندە قىلماڭلار ۋە جۈرئەتسىز بولماڭلار. 28 سىلەر مېنىڭ: «مەن [سىلەردىن] ئايرىلىپ كېتىمەن، كېيىن يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن» دېگىنىمنى ئاڭلىدىڭلار. مېنى سۆيگەن بولسا ئىدىڭلار، ئاتىنىڭ يېنىغا كېتىدىغانلىقىم تۈچۈن خۇرسەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئاتا مەندىن تۈلۈغدۇر. 29 سىلەرنىڭ بۇ ئىشلار يۈز بەرگىنىدە ئىشەنشىڭلار تۈچۈن بۇ [ئىشلار] يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال سىلەرگە ئېيتتىم. 30 مۇندىن كېيىن سىلەر بىلەن كۆپ سۆزلەشمەيمەن؛ چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ ۋە مەندىن كىرگۈدەك ھېچ يوچۇق تاپالمايدۇ. 31 لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرىنىڭ مېنىڭ ئاتىنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىشى تۈچۈن ئاتا ماڭا نېمە ئەمر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15

ـ «ھەققىي ئۈزۈم تېلى» ئۈزۈمدۇرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. 2 باغۋەن مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بەرگەنلىرىنى بولسا تېخىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۈتاپ تۇرىدۇ. 3 ئەمدى سىلەر مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن سۆزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولدۇڭلار. 4 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرىمەن. شاخ تالدا تۇرماي، ئۆزى مېۋە بېرەلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىساڭلار، مېۋە بېرەلمەيسىلەر. 5 «ئۈزۈم تېلى» ئۈزۈمدۇرمەن، سىلەر بولساڭلار شاخلىرىدۇرسىلەر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغىنىمدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز ھېچنېمنى قىلالمايسىلەر. 6 بىرسى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرەكسىز] شاختەك تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. بۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 7 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرساڭلار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇرسا، نېمىنى تەلەپ قىلساڭلار، سىلەرگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. 8 سىلەرنىڭ كۆپ مېۋىنى بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلار بىلەن شان-شەرەپ ئاتامغا كەلتۈرۈلىدۇ. 9 ئاتام مېنى سۆيگىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيدۇم؛ مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە ئىزچىل تۇرۇڭلار. 10 ئەگەر ئەمرلىرىمنى تۇتساڭلار، خۇددى مەن ئاتامنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقان ۋە ھەمىشە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدە تۇرغىنىمدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە تۇرىسىلەر. 11 مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 12 مېنىڭ ئەمرىم شۇكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 13 ئىنسانلارنىڭ تۈز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببىتى يوقتۇر. 14 سىلەرگە بۇيرۇغان ئەمرلىرىمنى ئادا قىلساڭلار، مېنىڭ دوستلىرىم بولىسىلەر. 15 ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى «قۇل» دەپ ئاتىمايمەن. چۈنكى قۇل خوجايىنىنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئۇرنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە يەتكۈزدۈم. 16 سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەمدە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلانسۇن، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلىسەڭلار، ئۇ سىلەرگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكلىدىم. 17 سىلەرگە شۇنى ئەمر قىلىمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 18 بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپرەتلەنگەنلىكىنى بىلىڭلار. 19 سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولساڭلار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى ئۆزىمىزنىڭكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم تۈچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 20 مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزنى ئېسىڭلاردا ئۆتۈڭلار: «قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ». ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قىلغان بولسا، سىلەرگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى تۇتقان بولسا، ئۇلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتىدۇ. 21 بىراق مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ئۇلار سىلەرگىمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى تونۇمايدۇ. 22 ئەگەر مەن كېلىپ ئۇلارغا سۆز قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ھازىر گۇناھى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچ باھانىسى يوقتۇر. 23 كىمدەكىم مەندىن نەپرەتلەنسە ئاتامدىنمۇ نەپرەتلەنگەن بولىدۇ. 24 مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باشقا ھېچكىم قىلىپ باقمىغان ئەمەللەرنى قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ئۇلار ھازىر [ئەمەللىرىمنى] كۆرگەن تۇرۇقلۇق، يەنىلا ھەم مەندىن ھەم ئاتامدىن نەپرەتلەندى. 25 لېكىن بۇ ئىشلار ئۇلارغا تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ھېچقانداق سەۋەبسىزلا مەندىن نەپرەتلەندى» دەپ پۈتۈلگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن شۇنداق يۈز بەردى. 26 لېكىن مەن سىلەرگە ئاتىنىڭ يېنىدىن ئەۋەتىدىغان يارىدەمچى، يەنى ئاتىنىڭ يېنىدىن چىققۇچى ھەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 27 سىلەرمۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر، چۈنكى سىلەر باشتىن تارتىپ مەن بىلەن بىللە بولدۇڭلار.

16

سىلەرنىڭ پۈتلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 2 ئۇلار سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ؛ ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئۆلتۈرگۈچى ئۆزىنى خۇداغا خىزمەت قىلۋاتىمەن، دەپ ھېسابلايدۇ. 3 ئۇلار بۇلارنى يا ئاتىنى، يا مېنى تونۇمىغانلىقى ئۈچۈن قىلىدۇ. 4 لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلەرگە ئېيتىمكى، ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنئالا ئېيتقىنىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر. 5 ـ مەن باشتا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتمىدىم، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق، تاراڭلاردىن ھېچكىم مەندىن: «نەگە كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۋاتىدۇ. 6 ئەكسىچە، سىلەرگە بۇلارنى ئېيتقىنىم ئۈچۈن، قەلبىڭلار قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. 7 ئەمما مەن سىلەرگە ھەققەتنى ئېيتىپ قوياىيكى، مېنىڭ كېتىشىم سىلەرگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى ئەگەر كەتمىسەم، يارىدەمچى سىلەرگە كەلمەيدۇ. ئەمما كەتسەم، ئۇنى سىلەرگە ئەۋەتىمەن. 8 ئۇ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلەرگە گۇناھ توغرىسىدا، ھەققانىيلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سوربقى توغرىسىدا ھەققەتنى بىلگۈزىدۇ. 9 ئۇ ئۇلارنى گۇناھ توغرىسىدا بىلگۈزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ماڭا ئېتىقاد قىلمىدى. 10 ئۇلارنى ھەققانىيلىق توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى ئاتامنىڭ يېنىغا قايتىپ بارىمەن ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر. 11 ئۇلارنى ئاخىرەت سوربقى توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىلدى. 12 سىلەرگە ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلمەيسىلەر. 13 لېكىن ئۇ، يەنى ھەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەققەتكە باشلاپ باردۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزلۈكىدىن سۆزلىمەيدۇ؛ بەلكى نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلاردىن سىلەرگە خەۋەر

بېرىدۇ. **14** ئۇ مېنى ئۆلۈغلايدۇ، چۈنكى ئۇ مەندە بار بولغانىنى تاپشۇرۇۋۇپلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ. **15** ئاتىدا بار بولغانلىرى ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر، مانا شۇنىڭ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغانىنى تاپشۇرۇۋۇپلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. **16** ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ ۋە يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر، چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن». **17** شۇڭا مۇخلىسلارنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: ـ بىزلەرگە: ـ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن» دېگىنى نېمە دېگىنىدۇر؟ **18** «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن سۆزىنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۇنىڭ نېمىلەرنى دەۋاتقانلىرىنى بىلمىدۇق، ـ دېيىشىدۇ. **19** ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۆزىدن نېمىنى سوراۋاتقىنى بولغىنىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرىسىلەر» دېگىنىمنىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىگىلاردىن سوراۋاتامسىلەر؟ **20** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈسىلەر، لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ؛ سىلەر قايغۇرىسىلەر، لېكىن قايغۇلىرىڭلار شادلىققا ئايلىنىدۇ. **21** ئايال كىشى تۇغۇتىتا ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلگەن؛ لېكىن بوۋىقى تۇغۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، بىر پەرزەنتنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن تارتقان ئازابىنى ئۇنتۇپ كېتىدۇ. **22** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ئازابلىنىۋاتىسىلەر، لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشىمەن، قەلبىڭلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىڭلارنى ھېچكىم سىلەردىن تارتىۋالمايدۇ. **23** شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە سورىمايسىلەر. بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمىنى تىلىسەڭلار، ئۇ شۇنى سىلەرگە بېرىدۇ. **24** ھازىرغىچە مېنىڭ نامىم بىلەن ھېچنېمە تىلىمىدىڭلار. ئەمدى تىلەڭلار، ئېرىشىسىلەر، يۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلار تولۇپ تاشىدۇ! **25** سىلەرگە بۇلارنى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىپ بەردىم. بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى، ئۇ چاغدا سىلەرگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلىمەيمەن، ئاتا توغرۇلۇق سىلەرگە ئوچۇق ئېيتىمەن. **26** شۇ كۈنى تىلەكلىرىڭلارنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئىلتىجا قىلىسىلەر. مەن سىلەر ئۈچۈن ئاتىدىن تەلەپ قىلىمەن، دەپ ئېيتمايمەن؛ **27** چۈنكى ئاتا ئۆزىمۇ سىلەرنى سۆيىدۇ؛ چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىمگە ئىشەندىڭلار. **28** مەن ئاتىنىڭ يېنىدىن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم؛ ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن كېتىپ ئاتىنىڭ يېنىغا بارىمەن». **29** مۇخلىسلىرى: ـ مانا سەن ھازىر ئوچۇق ئېيتۋاتىسەن، تەمسىل كەلتۈرۈپ سۆزلىمىدىڭ! **30** بىز سېنىڭ ھەممىنى بىلگىنىڭنى، شۇنداقلا ھېچكىمنىڭ سەندىن سوئال سورىشىنىڭ ھاجىتى يوقلۇقىنى ئەمدى بىلىپ يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىڭگە ئىشەندۇق، ـ دېيىشتى. **31** ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ ھازىر ئىشەندىڭلارمۇ؟ **32** مانا، شۇنداق ۋاقىت-سائىتى كېلىپ دەپ قالدى، شۇنداقلا كېلىپ قالدىكى، ھەممىڭلار مېنى يالغۇز تاشلاپ ھەربىرىڭلار ئۆز يوللىرىڭلارغا تارقىلىپ كېتىسىلەر. بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئاتا مەن بىلەن بىللىدۇر. **33** سىلەرنىڭ مەندە خاتىرجەملىكىڭ ئۈچۈن بۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. بۇ دۇنيادا ئۆزۈپ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىسىلەر، ئېمما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم!

17

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرشكە تىكىپ، مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتا، ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى؛ سەن ئوغلۇڭنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن، يۇنىڭ بىلەن ئوغلۇڭنۇ سېنى ئۇلۇغلاتقۇزىدۇ؛ **2** يەنى، ئۇنىڭ سەن ئۇنىڭغا تاپشۇرغان ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا پۈتكۈل ئەت ئىگىلىرىدن ئۈستۈن ھوقۇق ئاتا قىلغىنىڭدەك، ئۇنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. (aiōnios g166) **3** مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقى خۇدا ـ سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر. (aiōnios g166) **4** مەن سېنىڭ ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى ئورۇندىشىم بىلەن سېنى يەر يۈزىدە ئۇلۇغلاتقۇزدۇم. **5** ئى ئاتا، سېنىڭ ئالدىم تاپىردە بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئىگە بولغان شان-شەرەپ بىلەن مېنى ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. **6** سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا تاللاپ بەرگەن ئادەملەرگە سېنىڭ نامىڭنى ئايان قىلدىم. ئۇلار سېنىڭكى ئىدى، سەن ئۇلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە ئۇلار سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى تۇتۇپ كەلدى. **7** ئۇلار ھازىر سەن ماڭا بەرگەن ھەممە نەرسىلەرنىڭ سېنىڭدىن كەلگەنلىكىنى بىلدى. **8** چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدۇم؛ ئۇلارمۇ بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمنى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتتى ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگىمۇ ئىشەندى. **9** بۇلارغا دۇئا قىلىمەن؛ بۇ دۇنيادىكى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى سەن ماڭا بەرگەن ئادەملەرگە دۇئا قىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭكىدۇر. **10** مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ بارلىقىڭ بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن ئۇلاردا شەرەپ تاپتىم. **11** مەن ئەمدى بۇ دۇنيادا ئۆزىۋەرمەيمەن؛ لېكىن ئۇلار بۇ دۇنيادا قالدى ۋە مەن سېنىڭ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن. ئى مۇقەددەس ئاتا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۇلارنى ساقلىغىنىڭ، بىز ئىككىمىز بىر بولغىنىمىزدەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي. **12** مەن ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمدا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ بىلەن ئۇلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم؛ ۋە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولدا، ئۇلارنىڭ ئېچىدن ھالاكەتكە خاس بولغان كىشىدىن باشقا بىرىمۇ يوقالمىدى. **13** مانا ئەمدى سېنىڭ يېنىڭغا بارىمەن. مېنىڭ شادلىقىم ئۇلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنيادىكى ۋاقىتمدا سۆزلىدىم. **14** مەن ئۇلارغا سۆز-كالامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن نەپرەتلىنىدۇ. **15** ئۇلارنى بۇ دۇنيادىن ئايرىۋەتكەيسەن دەپ تىلىمەيمەن، بەلكى ئۇلارنى رەزىل بولغۇچىدىن ساقلىغايسەن، دەپ تىلەيمەن. **16** مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەستۇر. **17** ئۇلارنى ھەقىقەت ئارقىلىق ئۆزۈڭگە مۇقەددەس قىلىپ ئاتىغۇزغايسەن، چۈنكى سۆز-كالامىڭ ھەقىقەتتۇر. **18** سەن مېنى دۇنياغا ئەۋەتكىنىڭدەك، مەنمۇ ئۇلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم. **19** ئۇلارمۇ ھەقىقەتتە مۇقەددەس قىلىنىپ ئۆزۈڭگە ئاتالسۇن دەپ، ئۆزۈمنى ساڭا خاس ئاتايمەن. **20** مەن يالغۇز ئۇلار ئۈچۈنلا ئەمەس، يەنە ئۇلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق ماڭا ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىمەن. **21** ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى ئاتا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىزدە بىر بولغاي؛ شۇنداق بولغاندا، بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشىنىدۇ. **22** سەن ماڭا ئاتا قىلغان شان-شەرەپنى ئۇلارغا ئاتا قىلدىمكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي؛ **23** يەنى مەن ئۇلاردا، سەن مەندە بولۇپ، ئۇلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگىنىڭدەك ئۇلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى بىلىدۇ. **24** ئى ئاتا، سەن ماڭا بەرگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن بىرگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى، يەنى سەن ئالدىم تاپىردە بولۇشتىن بۇرۇن مېنى سۆيگەنلىكىڭ ئۈچۈن، ماڭا بەرگەن شان-شەرەپنى ئۇلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن. **25** ئى ھەققانىي ئاتا، بۇ دۇنيادىكىلەر سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى تونۇيمەن ۋە بۇلارمۇ مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. **26** ۋە مەن سېنىڭ نامىڭنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ۋە يەنە داۋاملىق ئايان قىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن، سېنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئۇلاردا بولىدۇ ۋە مەنمۇ ئۇلاردا بولاي.

18

ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ كىدرون جىلغىسىنىڭ ئۇ قېتىغا ئوتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە بار ئىدى. ئەيسا بىلەن مۇخلىسلىرى ئۇ باغچىگە كىردى. **2** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەرنى بىلەتتى، چۈنكى ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا بىر توپ رىم لەشكىرلىرى بىلەن باش كاھىنلار ھەم پەرىسىيلەر ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى باشلاپ بۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس، مەشئەل ۋە قوراللار بار ئىدى. **4** ئەيسا بېشىغا چۈشىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **5** ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: ـ مانا مەن بولىمەن، ـ دېدى. (ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدامۇ ئۇلارنىڭ تارىسدا ئوراتتى). **6** ئەيسا: «مانا مەن بولىمەن» دېۋىدى، ئۇلار تارقىسغا يېنىپ يەرگە

يقىلىشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلاردىن يەنە بىر قېتىم: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دېيىشتى ئۇلار. **8** ئەيسا: ـ سىلەرگە ئېيتتىمغۇ، مەن شۇ بولىمەن. ئەگەر ئىزدىگىنىڭلار مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، ـ دېدى. **9** بۇنىڭ بىلەن تۆزىنىڭ: «[ئاتا]، سەن ماڭا بەرگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى يىتتۈرمىدىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **10** سىمون پېترۇسنىڭ يېنىدا بىر قىلىچ بولغاچ، ئۇ شۇئان ئۇنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا بىرنى ئۇرۇپ، ئوڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. **11** ئەيسا پېترۇسقا: ـ قىلىچنى غىلاپقا سال! ئاتا ماڭا تاپشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مىڭبېشى ھەم يەھۇدىيلارنىڭ قاراۋۇللىرى ئەيسانى تۇتۇپ باغلاشتى. **13** ئاندىن ئۇنى ئالدى بىلەن ئاناناسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئاناناس بولسا شۇ يىلى باش كاھىن بولۇپ تۇرغان قايافانىڭ قېينئاتىسى ئىدى. **14** بۇرۇن يەھۇدىي كېڭىشمىسىدىكىلەرگە: «پۈتۈن خەلقنىڭ [ھالاك بولۇشىنىڭ] ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۆلار تۇرچۇن ھالاك بولۇشى ياخشى» دەپ مەسلىھەت بەرگەن كىشى دەل شۇ قايافا ئىدى. **15** ئەمدى سىمون پېترۇس بىلەن يەنە بىر مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ بارغانىدى. ئۇ مۇخلىس باش كاھىننا تونۇش بولغاچقا، باش كاھىننىڭ ساراينىغا ئەيسا بىلەن تەڭ كىردى. **16** لېكىن پېترۇس بولسا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا قالدى. شۇڭا باش كاھىننا تونۇش بولغان ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، دەرۋازىنۇھۇن قىز بىلەن سۆزلىشىپ، پېترۇسنى ئىچكىرىگە باشلاپ كىردى. **17** دەرۋازىنۇھۇن بولغان شۇ دېدەك پېترۇستىن: ـ سەمۇ بۇ ئادەمنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ياق، ئەمەس، ـ دېدى پېترۇس. **18** ئەمدى ھاۋا سوغۇق بولغانلىقى ئۈچۈن، چاكارلار ۋە قاراۋۇللار شاخاردىن گۈلخان ياققان بولۇپ، ئۇنىڭ چۆرىسىدە ئىسسىنىپ تۇرۇشاتتى. پېترۇسمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئىسىنىدى. **19** باش كاھىن بولسا ئەيسادىن مۇخلىسلىرى توغرۇلۇق ۋە تەلىمى توغرۇلۇق سوئال سوراشقا باشلىدى. **20** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق بەردى: ـ مەن خەلق-ئالەم ئالدىدا ئاشكارا سۆز قىلغانىمەن، بارلىق يەھۇدىيلار يىغىلىدىغان سىناگوگلاردا ۋە ئىبادەتخانىدا دائىم تەلىم بېرىپ كەلدىم، مەن يوشۇرۇن ھېچنېمە دېمىدىم. **21** بۇلارنى نېمشقا مەندىن سوراپسەن؟ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانلاردىن سوريغىن، مانا، ئۇلار نېمە دېگەنلىكىمنى بىلىدۇ. **22** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندا، يېنىدا تۇرغان قاراۋۇللاردىن بىرى ئۇنى بىر كاچات تۇرۇپ: ـ باش كاھىننا مۇشۇنداق جاۋاب قايتۇرامسەن؟ ـ دېدى. **23** ـ ئەگەر يامان سۆز قىلغان بولسام، ئۇنىڭ يامان ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكىن. ئەمما ئېيتقانلىرىم دۇرۇس بولسا، مېنى نېمە ئۈچۈن ئۇرىسەن؟ ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **24** بۇنىڭ بىلەن ئاناس ئۇنى باغلاقلىق پېتى باش كاھىن قايافاغا يوللىدى. **25** سىمون پېترۇس [ئوتىنىڭ] ئالدىدا ئىسسىنىپ تۇرۇۋاتقانىدى. [يېنىدىكىلەر]: ـ سەمۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمىدىڭ؟ ـ دېيىشتى. ـ ياق، ئەمەسمەن، ـ دەپ تاندى پېترۇس. **26** ئۇ يەردە باش كاھىننىڭ چاكارلىرىدىن، پېترۇس قۇلىقىنى كېسىپ تاشلىغان كىشىگە ئۇغقان بىرسى بار ئىدى. ئۇ پېترۇسقا: ـ باغچىدە سېنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆرگەنىدىمغۇ؟! ـ دېدى. **27** پېترۇس يەنە تاندى. دەل شۇ چاغدا خوراز چىللىدى. **28** ئاندىن ئۇلار ئەيسانى قايافانىڭ يېنىدىن رىملىق ۋالىينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ چاغدا تاڭ ئاتقانىدى). ئۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا ئۆزىمىزنى ناپاك قىلىپ بۇلغىمايلى دەپ، ئوردىغا كىرمىدى. بولمىسا ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستىخىنىدىن غىزالىنالمايتتى. **29** شۇڭا [ۋالي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇلارغا: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن نېمە ئەرز قىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **30** ئۇلار: ـ بۇ ئادەم جىنايەتچى بولمىسا، ئۇنى سىزگە تاپشۇرمىغان بولاتىۋىدى، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **31** ـ ئۇنى ئۆزۈڭلار ئېلىپ كېتىپ، ئۆز قانۇنۇڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىڭلار! ـ دېدى پىلاتۇس ئۇلارغا. يەھۇدىيلار: ـ بىزنىڭ ھېچكىمنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ھوقۇقىمىز يوق تۇرسا، ـ دېيىشتى. **32** بۇ ئىشلار ئەيسانىڭ ئۆزى قانداق ئۆلۈم بىلەن ئۆلۈدىغىنى توغرىسىدىكى ئالدىن ئېيتقان ئېشارەتلىك سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۈز بەردى. **33** ئاندىن پىلاتۇس يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسانى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **34** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بۇ سوئالنى ئۆزۈڭ سوراۋاتامەسەن، ياكى باشقىلار مەن توغرۇلۇق ساڭا شۇنداق ئېيتقانمۇ؟ ـ دېدى. **35** ـ مەن بىر يەھۇدىمۇ؟! سېنى ماڭا تاپشۇرغانلار ئۆز خەلقىڭ ۋە باش كاھىنلارغۇ! نېمە [جىنايەت] ئۆتكۈزگەنىدىڭ؟ ـ دېدى پىلاتۇس. **36** ئەيسا جاۋابەن: ـ مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ دۇنياغا ئەۋە ئەمەستۇر. ئەگەر بۇ دۇنياغا ئەۋە بولغان بولسا، خىزمەتچىلىرىم مېنىڭ يەھۇدىيلارغا تاپشۇرۇلماسلىقىم ئۈچۈن جەڭ قىلىۋاتقان بولاتتى. ھالبۇكى، مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ يەرگە كەتمەستۇر، ـ دېدى. **37** شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، سەن پادىشاھمۇ؟ ئەيسا جاۋابەن: ـ شۇنداق، ئېيتقىنىڭدەك، پادىشاھمەن. مەن شۇنىڭغا تۇغۇلغانىمەن، ۋە شۇنىڭغا دۇنياغا كەلدىم: ـ ھەقىقەتكە گۇۋاھلىق بېرىشىم ئۈچۈندىن ئىبارەتتۇر. ھەقىقەتكە تەۋە بولغان ھەربىر كىشى بولسا مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالىدۇ، ـ دېدى. **38** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ «ھەقىقەت» دېگەن نېمە؟ ـ دەپ سوردى. پىلاتۇس مۇشۇلارنى دەپ، يەنە تاشقىرىغا، يەھۇدىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم. **39** لېكىن ھەر يىلى ئۆتۈپ كېتىدىغان ھېيتىدا سىلەر ئۈچۈن [مەھبۇسلاردىن] بىرنى قويۇپ بېرىش قائىدەم بار. شۇڭا بۇ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى»نى سىلەرگە قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى. **40** ئۇلارنىڭ ھەممىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئادەمنى ئەمەس، بارابباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دەپ قىيقاس-سۈرەن سېلىشتى (بارابباس بولسا بىر قاراچچى ئىدى).

19 شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ بېرىپ قامچىلاتتى. **2** لەشكەرلەر تىكەنلىك شاخلارنى ئۆرۈپ، بىر تاج ياساپ، ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭغا [شاھانە] سۈسۈن رەڭلىك بىر تون كىيدۈرۈپ، **3** ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ «پادىشاھى»! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭ يۈزىگە قايتا-قايتا كاچات سالدى. **4** پىلاتۇس بولسا يەنە ئوردىسىدىن چىقىپ، خالايىققا: ـ مانا! ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىغانلىقىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ چىقتىم، ـ دېدى. **5** بۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئېشىغا تىكەنلىك تاج ۋە ئۇچىسىغا سۈسۈن تون كىيگۈزۈلگەن ھالدا تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىلدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ قارا گلار، ئۇ ئادەمگە! ـ دېدى. **6** باش كاھىنلار ۋە قاراۋۇللار ئۇنى كۆرۈپ: ـ ئۇنى كېرىستىلەڭ، كېرىستىلەڭ! ـ دەپ ۋارقىراشتى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ ئۇنى ئېلىپ بېرىپ ئۆزۈڭلار كېرىستىلەڭلار! چۈنكى مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم! ـ دېدى. **7** يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بىزدە شۇنداق بىر قانۇن بار. شۇ قانۇنىمىزغا ئاساسەن ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىۋالدى. **8** پىلاتۇس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ تېخىمۇ قورقۇپ، **9** يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسادىن: ـ سەن زادى قەيەردىن كەلگەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **10** شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ سەن ماڭا گەپ قىلمامسەن؟ سېنى قويۇپ بېرىشكە ھوقۇقۇم بارلىقىنى، شۇنداقلا كېرىستىلەشكىمۇ ھوقۇقۇم بارلىقىنى بىلمەمسەن؟ ـ دېدى. **11** ئەيسا جاۋابەن: ـ ساڭا ئەرشتىن بېرىلمىگەن بولسا، مېنىڭ ئۈستۈمدىن ھېچقانداق ھوقۇقۇڭ بولمىغان بولاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن مېنى ساڭا تاپشۇرۇپ بەرگەن ئادەمنىڭ گۇناھى تېخىمۇ ئېغىردۇر، ـ دېدى. **12** شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاتۇس ئۇنى قويۇۋېتىشكە ئامال ئىزدەيتتى. لېكىن يەھۇدىيلار ۋارقىرىشىپ: ـ بۇ ئادەمنى قويۇۋەتسىڭىز، سىز قەيسەرنىڭ دوستى بولمىغان بولىسىز! ئۆزىنى پادىشاھ دېگەن ھەربىر كىشى قەيسەرگە قارشى چىققان بولىدۇ! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **13** پىلاتۇس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقارىدى ۋە «تاش تاختايلىق ھويلا» دەپ ئاتالغان، ئىبرانىي تىلدا «گابباتا» دەپ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى **14** (ئۇ ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنىنىڭ ئالتىنچى سائىتى تەتراپىدا ئىدى). پىلاتۇس يەھۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇر! ـ دېدى. **15** لېكىن ئۇلار ۋارقىرىشىپ: ـ يوقىتىڭ، يوقىتىڭ، ئۇنى كېرىستىلەڭ! ـ دېدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ مېنى پادىشاھىڭلارنى كېرىستىلىگىن، دەمسىلەر؟ ـ دېدى. باش كاھىنلار جاۋابەن: ـ قەيسەردىن باشقا ھېچقانداق پادىشاھىمىز يوقتۇر! ـ دەپ [توۋلاشتى]. بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنى كېرىستىلەشكە ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** [لەشكەرلەر] ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ ئۆز كېرىستىنى يۈدۈپ،

«باش سۆڭەك جايى» (ئىبراني تىلدا «گولگوتا») دېگەن يەرگە باردى. 18 ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ كرېستكە تارتتى؛ بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كرېستكە تارتىلدى. 19 پىلاتۇس تاختىغا ئېلان يېزىپ كرېستكە بېكىتىپ قويدى. ئۇنىڭغا: ـ «ناسارەتلىك ئەيسا ـ يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغاندى. 20 ئەيسا كرېستلىنىدىغان يەر شەھەرگە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر ئىبرانىيچە، لاتىنچە ۋە گرېكچە يېزىلغاندى. 21 شۇڭا يەھۇدىيلارنىڭ باش كاھىنلىرى پىلاتۇسقا: ـ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يازماڭ، بەلكى «ئۇ ئۆزىنى مەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى، دېگەن» دەپ يېزىڭ، ـ دېيىشتى. 22 براق پىلاتۇس جاۋابەن: ـ يازىدىغانىنى يېزىپ بولدۇم! ـ دېدى. 23 لەشكەرلەر ئەيسانى كرېستلىگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى ئېلىپ، ئوتتىگە بۆلۈپ، ھەربىر لەشكەر بىر تۈلۈشتىن ئېلىشتى؛ ئۇلار ھەم ئېچىدىكى ئۆزۈن كۆگلەكنىمۇ ئېلىشتى؛ لېكىن بۇ كۆگلەك تىكىلمىگەن، ئۈستىدىن ئايىغىغىچە بىر پۈتۈن توقۇلغاندى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن لەشكەرلەر بىر-بىرىگە: ـ بۇنى يىرتمايلى، بەلكى چەك تارتىشايلى، كىمگە چىقسا شۇ ئالسۇن، ـ دېيىشتى. بۇ ئىشلار مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن يۈز بەردى: ـ «ئۇلار مېنىڭ كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتى، مېنىڭ كۆگلىكىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلاشتى». دەرۋەقە، لەشكەرلەر شۇنداق قىلىشتى. 25 ئەيسانىڭ كرېستىنىڭ يېنىدا ئانىسى، ئانىسىنىڭ سىڭلىسى، كلوپاسنىڭ ئايالى مەريەم ۋە ماگدالىلىق مەريەملەر تۇراتتى. 26 ئەيسا ئانىسى بىلەن ئۆزى سۆيىدىغان مۇخلىسىنىڭ بىرگە تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، ئانىسىغا: ـ ئى خانىم، مانا سېنىڭ ئوغلۇڭ! ـ دېدى. 27 ئاندىن ئۇ بۇ مۇخلىسقا: ـ مانا سېنىڭ ئاناڭ! ـ دېدى. شۇندىن ئېتىبارەن، ئۇ مۇخلىس ئۇنى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە تۇرغۇزدى. 28 ئاندىن ئەيسا ھەممە ئىشلارنىڭ تامام بولغىنىنى بىلىپ (مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن): ـ ئۇسساپ كەتتىم! ـ دېدى. 29 ئۇ يەردە سىركە شاراب بىلەن تولدۇرۇلغان بىر كوزا بار ئىدى. ئۇلار بىر پارچە بۇلۇتنى سىركە شارابقا چىلاپ، بىر لىپەكگۈل غولىغا باغلاپ، ئەيسانىڭ ئاغزىغا تەگكىلدى. 30 ئەيسا سىركە شارابنى ئېچىۋەندىن كېيىن: ـ تامام بولدى! ـ دېدى-دە، بېشىنى تۆۋەن قىلىپ، روھىنى تاپشۇرۇپ بەردى. 31 ئۇ كۈنى [ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ] تەييارلىق كۈنى بولغاچقا، كرېستلەنگەنلەرنىڭ جەسەتلىرىنى شابات كۈنىدە كرېستە قالدۇرۇرماسلىق ئۈچۈن (شابات كۈنى «ئۇلۇغ كۈن» ھېسابلانغاچقا) يەھۇدىيلار پىلاتۇستىن كرېستلەنگەنلەرنىڭ پۇتلىرىنى چېقىپ ئاندىن جەسەتلىرىنى كرېستتىن تېزرەك چۈشۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى. 32 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر بېرىپ ئەيسا بىلەن بىللە كرېستلەنگەن بىرىنچى ئاندىن ئىككىنچى ئادەمنىڭ پۇتلىرىنى چاقتى. 33 لېكىن ئەيسانىڭ كەلگەندە، ئۇنىڭ ئاللىقاچان تۆلگەنلىكىنى كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتىنى چاقمىدى. 34 ئەمما لەشكەرلەردىن بىرى ئۇنىڭ بېقىنىغا نەيزىنى سانچىۋىدى، شۇئان قان ۋە سۇ ئېقىپ چىقتى. 35 بۇنى كۆرگۈچى سىلەرنىڭ ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ كۆرگۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى ھەقتۇر، ئۇ ئۆزىنىڭ ئېيتقانلىرىنى ھەق دەپ بىلىدۇ. 36 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس يازمىلاردا: «ئۇنىڭ بىر تال سۆڭىكىمۇ سۇندۇرۇلمايدۇ» ۋە يەنە بىر بېشارەتتە: «ئۇلار ئۆزلىرى سانجىغان ئادەمگە قارايدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغانلارنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يۈز بەردى. 38 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئىرىماتىيالىق يوسۇپ پىلاتۇستىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كېتىشنى تەلەپ قىلدى (يوسۇپ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى، لېكىن يەھۇدىيلاردىن قورقىنى ئۈچۈن بۇنى مەخپىي ئۆتۈتتى)؛ پىلاتۇس رۇخسەت بەردى، شۇنىڭ بىلەن يوسۇپ بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كەتتى. 39 بۇرۇن بىر كېچىسى ئەيسانىڭ يېنىغا كەلگەن ھېلىقى نىكودىمۇ مۇرەككى بىلەن سەيرە تارىلاشتۇرۇلغان خۇشبۇي دورا-دەرماندىن يۈز جىگچە ئېلىپ، [ئۇنىڭ] [بىلەن بىللە] كەلدى. 40 ئىككىيلەن ئەيسانىڭ جەسىتىنى يەھۇدىيلارنىڭ دەپنە قىلىش ئادىتى بوىىچە دورا-دەرمانلارنى چېچىپ، كاناپ رەختلەر بىلەن ئوراپ كېيىنىدى. 41 ئەيسا كرېستلەنگەن يەردە بىر باغ بولۇپ، باغنىڭ ئېچىدە تېخى ھېچكىم يەرلەنمىگەن يېڭى بىر بوش يەرلىك بار ئىدى. 42 بۇ يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنى بولغاچقا ھەم بۇ يەرلىك يېقىن جايدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئەيسانى شۇ يەرلىككە قويدى.

20 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەر، ماگدالىلىق مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ تاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى. 2 شۇڭا ئۇ يۈگۈرگىنىچە كېلىپ سىمون پېترۇس ۋە ئەيسا سۆيگەن ھېلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا: ـ ئۇلار رەبنى قەبرىدىن يۇتكىۋېتىپتۇ، ئۇنى قەيەرگە قويغىنىنى بىلمىدۇق! ـ دېدى. 3 پېترۇس بىلەن ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. 4 ئىككىيلەن تەڭ يۈگۈرۈپ ماكېدى، لېكىن ھېلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈگۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. 5 ئۇ ئېگىلىشىپ ئېچىگە قاراپ، كاناپ كىيىملىرىنىڭ ئۆيەردە يېيىقلىق تۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئېچىكىرىگە كىرمىدى. 6 ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن سىمون پېترۇس يېتىپ كېلىپ، قەبرىگە كىردى ۋە ئۇ يەردە يېيىقلىق تۇرغان كاناپ كىيىملىرىنى، 7 شۇنداقلا ئەيسانىڭ بېشىغا ئوراليدىغان ياغلىقىنىمۇ كۆردى. ياغلىق كىيىملەر بىلەن بىر يەردە ئەمەس، بەلكى ئايرىم يەردە يۈگەكلىك تۇراتتى. 8 ئاندىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن ھېلىقى مۇخلىسمۇ قەبرىگە كىرىپ، ئەھۋالنى كۆرۈپ ئىشەندى 9 (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئۆلۈمدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنى تېخىچە چۈشەنمەيتتى). 10 شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئۆز ئۆرىگىلىرىغا قايتىشتى. 11 ئەمما مەريەم بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ قەبرىنىڭ ئېچىگە ئېگىلىشىپ قارىۋىدى، 12 مانا ئاق كىيىم كېيگەن ئىككى پەرىشتە ئۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ جەسىتى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇراتتى.

13 ئۇلار مەريەمدىن: ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ رەببىمنى ئېلىپ كېتىپتۇ، ئۇنى نەگە قويغانلىقىنى بىلەلمەيۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 14 ئۇ شۇ سۆزلەرنى قىلىپلا، كەينىگە بۇرۇلۇۋىدى، ئەيسانىڭ شۇ يەردە تۇرغانلىقىنى كۆردى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. 15 ئەيسا ئۇنىڭدىن ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن، كىمنى ئىزدەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. مەريەم ئۇنى باغۋەن شۇ، دەپ ئويلاپ: ـ تەقسىر، ئەگەر ئۇنى سىز شۇ يەردىن يۇتكىۋەتكەن بولسىڭىز، قەيەرگە قويغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بەرگەيسىز. مەن ئۇنى ئېلىپ كېتىمەن، ـ دېدى. 16 مەريەم! ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. مەريەم بۇرۇلۇپلا، ئىبراني تىلدا: ـ رابىونى! ـ دېدى (بۇ سۆز «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە). 17 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئېسىلىشىڭ! چۈنكى مەن تېخى ئاتامنىڭ يېنىغا چىقمىدىم. بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: مېنى «سىلەرنىڭمۇ ئاتاكلارنىڭ، يەنى مېنىڭ ئاتامنىڭ، سىلەرنىڭ خۇدايىكلارنىڭ، يەنى مېنىڭ خۇدايىمنىڭ يېنىغا چىقمەمەن!» دەيدۇ، ـ دەپ يەتكۈزگىن، دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ماگدالىلىق مەريەم مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا: «رەبنى كۆردۇم!» دېدى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۇنىڭگە ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. 19 شۇ كۈنى كەچتە، يەنى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن مۇخلىسلار يىغلىغان ئۆيدە ئىشىكلىرىنى ھەم تاقۋالغاندى؛ شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا [كۆرۈنۈپ]، ئۇرە تۇرغان ھالدا ئۇلارغا: ـ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. 20 بۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە بېقىنىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەبنى كۆرگىنىدىن شادلاندى. 21 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە: ـ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئاتا مېنى ئەۋەتكىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى ئەۋەتەمەن، ـ دېدى. 22 بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پۈۋلەپ: ـ مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. 23 كىمنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ كىمنىڭ گۇناھلىرىنى تۇتۇۋالساڭلار، شۇنىڭ گۇناھى ئۇتۇۋۇلىنىدۇ! ـ دېدى. 24 ئەمما ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە ئۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. 25 شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بىز رەبنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. لېكىن توماس ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ قوللىرىدا مىخلارنىڭ ئىزىنى كۆرمىگۈچە، مىخلارنىڭ ئىزىغا ئۆز بارمىقىمنى ۋە بېقىنىغا ئۆز قولۇمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، ـ دېدى. 26 سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئۆيدە

ئچىده جەم بولغاندا، توماسمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشىكلەر تاقاقلىق تۇرسىمۇ، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ توماسقا: ـ بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەگكۈزۈپ، قوللىرىمنى قارا. قولۇڭنى ئۇزىتىپ، بىقىنىمغا تىقىپ، گۈمانىدا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! ـ دېدى. **28** توماس ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ خۇدايىمسەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مېنى كۆرگەنلىكىڭ ئۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرمەيلا تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **30** ئەيسا مۇخلىسلىرىنىڭ ئالدىدا بۇ كىتابتا خاتىرىلەنگەن باشقا نۇرغۇن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. **31** لېكىن مۇشۇلار سىلەرنى ئەيسانىڭ مەسىھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشسۇن، دەپ يېزىلدى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تىبېرياس دېڭىزىنىڭ بويىدا مۇخلىسلىرىغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈندى. ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى كۆرۈنۈشى مۇنداق بولدى: **2** سىمون پېترۇس، «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس، گالىلىيەدىكى كانالىق ناتانىيەل، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ۋە باشقا ئىككى مۇخلىس بىللە ئىدى. **3** سىمون پېترۇس: مەن بېلىق تۇتقىلى بارىمەن، ـ دېدى. كۆپچىلىك: بىزمۇ سەن بىلەن بىللە بارىمىز، ـ دېيىشتى. ئۇلار تاشقىرىغا چىقىپ، كېمىگە ئولتۇردى، لېكىن شۇ بىر كېچە ھېچنەرسە تۇتالمىدى. **4** تاڭ ئاتاي دېگىنىدە، ئەيسا قىرغاقتا تۇراتتى، بىراق مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **5** شۇڭا ئەيسا: ـ بالىلار، سىلەردە يېگۈدەك بىر نەرسە يوقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **6** ئەيسا ئۇلارغا ـ تورنى كېمىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە تاشلاڭلار، شۇنداق قىلساڭلار تۇتسىلەر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تورنى [شۇ ياقتا] تاشلاپ، شۇنداق كۆپ بېلىق تۇتتىكى، ھەتتا تورنى تارتىپ چىقىرالمايا قالدى. **7** ئەيسا سۆيگەن مۇخلىس پېترۇسقا: ـ بۇ رەببۇ! ـ دېدى. سىمون پېترۇس ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، تونىنى ئۆزىگە يۆگەپ (چۈنكى [بېلىنىڭ ئاستى] يالىڭاچ ئىدى) ئۆزىنى دېڭىزغا تاشلىدى. **8** قىرغاقتىن ئانچە يىراق ئەمەس بولۇپ، تەخمىنەن ئىككى يۈز گەز يىراقلىقتا بولغاچقا، قالغان مۇخلىسلار بېلىق بىلەن تولغان تورنى تارتىپ كىچىك كېمىسى بىلەن قىرغاققا كەلدى. **9** ئۇلار قىرغاققا چىققاندا، شاخاردىن يېقىلغان، ئۈستىدە بېلىق قويۇقلۇق گۈزلىنىنى ۋە نانىنى كۆردى. **10** ئەيسا: ـ ئەمدى ئۇتقان بېلىقىڭلاردىن ئەكېلىڭلار، ـ دېدى. **11** سىمون پېترۇس [كېمىگە] چىقىپ، تورنى قىرغاققا تارتىپ چىقاردى. تور چوڭ بېلىقلار بىلەن تولغان بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ بېلىق بار ئىدى. بېلىق شۇنچە كۆپ بولغىنى بىلەن، تور يىرتىلمىغاندى. **12** ئەيسا: ـ كېلىڭلار، ناشتا قىلىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلارنىڭ ئىچىدىن ھېچكىم ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىم بولىسەن؟ ـ دەپ سوراشقا پېتىنالمىدى. چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى بىلدى. **13** ئەيسا نانىنى ئەكىلىپ ئۇلارغا بەردى ھەم بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. **14** مانا بۇ ئەيسانىڭ ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىپ، ئۆزىنى مۇخلىسلىرىغا ئۈچىنچى قېتىم ئايان قىلىشى ئىدى. **15** ئۇلار ناشتا قىلغاندىن كېيىن، ئەيسا سىمون پېترۇستىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، سەن مېنى بۇلاردىنمۇ چوڭقۇر سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى سەن بىلىسەن! ـ دېدى پېترۇس. ئەيسا ئۇنىڭغا: ئۇنداقتا، قوزىلىرىمنى ئوتلىتىپ باق! ـ دېدى. **16** ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە ئۇنىڭدىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس يەنە: ـ شۇنداق، رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى باق، ـ دېدى. **17** ئۈچىنچى قېتىم ئۇنىڭدىن يەنە: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئۇزىدىن: «مېنى سۆيەمسەن؟» دەپ سورىغانلىقىغا كۆڭلى يېرىم بولۇپ: ـ رەب، سەن ھەممىنى بىلىسەن، سېنى سۆيىدىغانلىقىمنىمۇ بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى ئوتلات. **18** بەرھەق، بەرھەق، ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ياش ۋاقتىڭدا بېلىڭنى ئۆزۈڭ باغلاپ، قەيەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە ماڭاتتىڭ؛ لېكىن ياشانغاندا، قوللىرىڭنى ئۇزىتىسەن ۋە باشقا بىرسى سېنى باغلاپ، سەن خالىمايدىغان يەرگە ئېلىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **19** ئەيسا بۇ سۆزنى پېترۇسنىڭ قانداق ئۆلۈش ئارقىلىق خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتتى. ئاندىن، ئۇنىڭغا يەنە: ـ ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **20** پېترۇس كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىسنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى (بۇ مۇخلىس كەچلىك تاماقتا ئەيسانىڭ قۇچىقىغا يۆلىنىپ: «ئى رەب، سېنى ئۇتۇپ بېرىدىغان كىمدۇ؟» دەپ سوريغان مۇخلىس ئىدى). **21** پېترۇس ئۇنى كۆرۈپ، ئەيسادىن: ـ ئى رەب، بۇ ئادەم كېيىن قانداق بولار؟ ـ دەپ سوردى. **22** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ ئۆرۈپ قېلىشىنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟! ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **23** بۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار ئارىسىدا «ھېلىقى مۇخلىس ئۆلمەيدۇ» دېگەن گەپ تارقالدى. لېكىن ئەيسا پېترۇسقا: «ئۇ ئۆلمەيدۇ» دېمىگەنىدى، بەلكى پەقەت: «ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ ئۆرۈپ قېلىشىنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟!» دېگەنىدى. **24** بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەممىدە بۇ ئىشلارنى خاتىرىلىگۈچى ئەنە شۇ مۇخلىستۇر. ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. **25** ئەيسا بۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغانىدى؛ ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ ئۆزىگە سىغمايتتى!

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

1 ئى [ھۆرمەتلىك] تېئوفىلوس، مەن دەسلەپ يازغان بايان ئەيسا تۈزى تاللىغان روسۇللارغا مۇقەددەس روھ تارقىلىق ئەمرىلەرنى تاپشۇرۇپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بولغان تۈنۈگۈ بارلىق ئەمەللىرى ھەم بارلىق تەلىم بېرىشلىرىنىڭ باشلامىسى توغرىسىدا ئىدى. **3** ئۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتقاندىن كېيىن، ئۆلۈرگا كۆپ ئىسپاتلار بىلەن ئۆزىنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەن؛ ئۇ ئۆلۈرگا قىرىق كۈن ئىچىدە كۆرۈنگەن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ئائىت ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەپ بەرگەن؛ **4** ۋە ئۆلۈر بىلەن جەم قىلىنغاندا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ «يېرۇسالېمدىن ئايرىلماي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان، ئاتىنىڭ ۋەدىسىنى كۈتۈڭلار. **5** چۈنكى يەھيا سۇدا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا ئاللار كۆپ كۈنلەر ئۆتمەي مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر». **6** روسۇللار [ئۆزىنىڭ بىلەن] جەم قىلىنغاندا، ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن مۇشۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى تەسلىگە كەلتۈرمە كېمۇسەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **7** ئۇ ئۆلۈرغا مۇنداق دېدى: ـ ئاتا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش ئىسىۋىگەلىرى يوق. **8** براق مۇقەددەس روھ ئۈستۈڭلارغا چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولىسىلەر، يېرۇسالېم، يۇنۇن يەھۇدىيە ۋە ساماريە بويىچە ھەم جاھاننىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى بولىسىلەر. **9** ئۇ بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۆلار قاراپ تۇرغاندا كۆتۈرۈلدى، بىر پارچە بۇلۇت ئۇنى ئاربغا ئالدى-دە، ئۇ ئۆلۈرنىڭ نەزىردىن غايىب بولدى. **10** ئۇ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، ئۆلار كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ قاراشقاندا، مانا ئېۋىقسىز ئۆلارنىڭ يېنىدا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ: **11** ـ ئەي گاللىلىيەلىكلەر، نېمىشقا ئۇرە تۇرغىنىڭلارچە ئاسمانغا قاراپ قالدىڭلار؟ سىلەر سىلەردىن ئايرىلىپ ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن شۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق كۆتۈرۈلگىنىنى كۆرگەن بولىسا ئاللار، يەنە شۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدى. **12** ئاندىن ئۆلار يېرۇسالېمغا يېقىن، ئۆنىڭدىن بىر چاقىرىمچە يىراقلىقتىكى زەيتۇن تېغىدىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. **13** ئۇلار شەھەرگە كىرىپ ئۆزلىرى تۇرۇۋاتقان ئۆينىڭ ئۈستۈنكى قەۋىتىدىكى بىر ئۆيگە چىقتى. شۇ يەردە پېترۇس، يۇھانا، ياقۇپ، ئاندرىياس، فىلىپ، توماس، بارتولوماي، ماتتا، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ، «مىللەتپەرۋەر» سىمون ۋە [يەنە بىر] ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا بار ئىدى. **14** بۇلار بىر جان بىر دىل بولۇپ ئۆزۈلدۈرمەي بېرىلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىشتى؛ بۇ ئىشتا بىر يەرگە جەم بولغانلاردىن بىرقانچە ئايال، جۈملىدىن ئەيسانىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئەيسانىڭ ئىنىلىرىمۇ بار ئىدى. **15** شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە، پېترۇس قېرىنداشلار ئوتتۇرىسىدا ئۇرە تۇرۇپ (جەم بولۇشقانلار بىر يۈز يىگىرمىگە يېقىن ئىدى) مۇنداق دېدى: **16** ـ قېرىنداشلار، ئەيسانى تۇتقانلارغا يول باشلىغۇچى بولغان يەھۇدا ھەققىدە مۇقەددەس روھنىڭ بۇرۇن داۋۇت ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان مۇقەددەس يازمىلاردىكى سۆزلىرى ئەمەلگە ئېشىشى مۇقەررەر ئىدى. **17** چۈنكى [يەھۇدا] مۇ ئارىمىزدىن بىرى ھېسابلانغان ۋە [خۇدانىڭ] بۇ خىزمىتىدىن نېسىۋىسى بار ئىدى **18** (ئۇ قىلغان قەبىھلىكىنىڭ ئىنئامىدىن ئېرىشكەن پۇلغا بىر پارچە يەر سېتىۋالغاندى، ئۇ شۇ يەردە بېشىچلاپ يىقىلىپ، ئۇچەي-قېرىنى چۈۋۈلۈپ كەتتى؛ **19** بۇ ئىش پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلەرگە مەلۇم بولۇپ، ئۆلار ئۇ يەرنى ئۆز تىلى بىلەن «ھاقەلدەما» دەپ ئاتاشتى. يۇنۇك مەنىسى «قان تۆكۈلگەن يەر») دېگەنلىكتۇر) **20** چۈنكى زەبۇردا [يەھۇداغا] [قارىتىلغان] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەن: ـ «ئۆنىڭ ئۆزالغۇسى چۈلگە ئايلانسۇن، ئۆنىڭدا ھېچ ئۆرىغۇچى بولمىسۇن!» ۋە: ـ «ئۆنىڭ يېتىە-چىلىك ئورنىغا باشقا بىرسى چىقسۇن!» **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە بىز بىلەن تەڭ گۇۋاھلىق بېرىشى ئۈچۈن، بىر كىشىنى تاللىشىمىز كېرەك. بۇ كىشى ئەيسا ئارىمىزدا يۈرگەن كۈنلەردە، يەھيا [يەيغەمبەر]دىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ تاكى ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بىز بىلەن باشتىن-ئاخىر بىللە بولغان كىشىلەردىن بولۇشى كېرەك، ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يۈسۈپ (يەنە باربىاس دەپمۇ ئاتالغان، يەنە بىر ئىسمى يۇستۇس) بىلەن ماتتىياس دېگەن ئىككى كىشىنى بېكىتىپ، مۇنداق دۇئا قىلىشتى: **24** ـ سەن، ئى ھەممە ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى پەرۋەردىگار! يەھۇدا تېپىلىپ بۇ خىزمەت ۋە روسۇللۇقتىن مەھرۇم بولۇپ تۆزىگە خاس بولغان يەرگە كەتتى. ئەمدى ئۇ تاشلاپ قويغان خىزمەت ۋە روسۇللۇقنىڭ ئېسىۋىگە ئىگە بولۇشقا بۇ ئىككىيلەندىن قايسىسىنى تاللىغانلىقىڭنى كۆرسەتكەيسەن! **26** ئاندىن ئۆلار بۇ ئىككى كىشىگە چەك تاشلىۋىدى، چەك ماتتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئون بىر روسۇل بىلەن بىر قاتاردىن ئورۇن ئالغان ھېسابلاندى.

2 ئەمدى «ئورما ھېيت» كۈنىنىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا بىر يەرگە جەم بولغاندى. **2** ئاسماندىن ئېۋىقسىز كۈچلۈك شامال سوققاندەك بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ، ئۆلار ئولتۇرۇۋاتقان ئۆينى بىر ئالدى. **3** ئوت يالقۇنىدەك تىللار ئۆلارغا كۆرۈنۈپ، ئۆلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە تارقىلىپ قوندى. **4** ئۆلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، روھ ئۆلارغا سۆز ئاتا قىلىشى بىلەن ئۆلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگىلى تۇردى. **5** ئۇ چاغدا، يېرۇسالېمدا ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق نامەلۇم خەلقلەردىن كەلگەن ئۇرغۇن ئىخلاسمەن يەھۇدىي ئەرلەرمۇ ئۆرۈۋاتقاندى. **6** ئەمدى [ئېتىقادچىلارنىڭ] بۇ ئاۋازى ئاڭلىنىپ، توپ-توپ ئادەملەر شۇ يەرگە جەم بولۇشتى ھەمدە [ئېتىقادچىلارنىڭ] ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق جايىدىكى تىللاردا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، تېڭىرقاپ قېلىشتى. **7** ئۆلار ھەيران بولۇپ ئەتەججۇپلىنىپ: ـ قارا ئاللار، سۆزلىشىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى گالىلىيەلىكلەرغۇ؟ **8** قاندا قىلارچە ئۆلارنىڭ بىزنىڭ ئانا يۇرتىمىزدىكى تىللىرىمىزدا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقانىمىز؟ **9** ئارىمىزدا پارتىيالار، مېدىئالار، ئېلاملار، شۇنداقلا مېسوپوتامىيە، يەھۇدىيە، كاپادوكىيا، پونتۇس، ئاسىيا، **10** فرىگىيە ھەم پامفىلىيە، مىسىر، لۇئىيەنىڭ كۈرىنىگە يېقىن جايلىرىدىن كەلگەنلەر، شۇنىڭدەك مۇشۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ ئۆرۈۋاتقان رىم شەھىرىدىن كەلگەنلەر ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەنلەر بولسۇن، كرېتلار ۋە ئەرەبلەر بولسۇن، ھەممىمىز ئۆلارنىڭ خۇدانىڭ قىلغان ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى بىزنىڭ ئانا تىللىرىمىزدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتىمىز! ـ دېيىشتى. **12** ئۆلار ھاڭ-تاڭ قېلىپ ئالاقزادىلىك بىلەن بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىشتۇ؟ ـ دېيىشتى. **13** ئەمما بەزىلەر: ـ بۇلار يېڭى شاراب بىلەن ئوبدانلا مەست بولۇپ قاپتۇ! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشتى. **14** ئەمما پېترۇس قالغان ئون بىرەيلەن بىلەن ئورنىدن ئورۇپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ كۆپچىلىككە مۇنداق دېدى: ـ ئەي يەھۇدىيەدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق ئۆرۈۋاتقانلار! بۇ ئىش سىلەرگە مەلۇم بولغايكى، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **15** بۇلار سىلەر ئويلىغاندەك مەست ئەمەس، چۈنكى ھازىر پەقەت ئەتىگەن سائەت توققۇز بولدى. **16** ئەمەلىيەتتە بۇ دەل يوئىل پەيغەمبەر ئارقىلى ئالدىن ئېيتىلغان شۇ ئىشتۇر: **17** ـ «خۇدا مۇنداق دېدى: «مەن ئاخىرقى كۈنلەردە ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار ۋەھىيلىك بېشارەت يەتكۈزىدۇ، سىلەرنىڭ يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ سىلەرنىڭ قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ **18** بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللىرىم ئۈستىگىمۇ، دېدەكلىرىم ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن، ئۆلار بېشارەت يەتكۈزىدۇ. **19** مەن يۇقىرىدا ئاسمانلاردا كارامەت ئىشلار، تۇۋەندە، زېمىندا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۇزۇرۇكلىرىنى كۆرسىتىمەن. **20** رەبنىڭ ئۇلۇغ ھەم كارامەت-شەرەپلىك كۈنى بولمۇغچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلدۇ. **21** ھەم شۇ چاغدا شۇنداق ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ». **22** ئەي ئىسرائىللار، مۇشۇ سۆزلەرنى ئاڭلاڭلار. ناسارەتلىك ئەيسا بولسا، خۇدا ئارا ئاڭلاردا ئۇ ئارقىلىق كۆرسەتكەن قۇدرەتلىك ئەمەللەر، كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن سىلەرگە ئەستىقلىغان بىر زات ـ بۇ ئىشلار ھەممىڭلارغا مەلۇم ـ **23** ئۇ كىشى خۇدانىڭ بېكىتكەن مەقسىتى ۋە ئالدىنئالا بىلىشى بويىچە ساتقۇنلۇققا ئۇچراپ ئۆتۈپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنىڭ تەۋرات قانۇنىسىز يۈرگەن ئادەملەرنىڭ قولى ئارقىلىق كېرىستىلەپ ئولتۇرگۇزىدۇكىلار. **24** لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمنىڭ ئازابلارنىڭ ئىلكىدىن ئازاد قىلىپ قايتا تىرىلدۈردى. چۈنكى ئۇلۇمنىڭ ئۇنى ئۆتۈۋىتىش قىلىشى ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. **25** داۋۇت [زەبۇردا] ئۇ توغرۇلۇق مۇنداق دۇئا قىلىشتى: «مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم

كۆز ئالدىمدا كۆرۈپ كېلىۋاتىمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن.
26 شۇڭا مېنىڭ قەلبىم خوشاللاندى، مېنىڭ تىلىم شادلىنىپ يايرىدى؛ مېنىڭ تېنىم تۈمىد-
ئارزۇ ئىچىدە تۇرىدۇ، 27 چۈنكى سەن جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا
سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭغا چىرىشلەرنى كۆرگۈزمەيسەن. (Hadēs g86) 28
سەن ماڭا ھايات يوللىرىنى كۆرسەتكەنسەن؛ ھۇزۇرۇڭ بىلەن مېنى شاد-خۇراملىققا
تولۇپ تاشقۇزىسەن». 29 قېرىنداشلار، مەن ئاتامنى [پادىشاھ] داۋۇت توغرۇلۇق ھېچ
شەككىلەنمەي شۇنى ئېيتسامەنكى، ئۇ تۇلدى ۋە ئۇنىڭ قەبرىسى بۈگۈنكى كۈنگىچە ئارىمىزدا
بار. 30 شەمدى ئۇ پەيغەمبەر بولۇپ، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقىنا ئۆز پۇشتىدىن
بىرەيلەننى تۇرغۇزۇشقا قەسەم بىلەن ۋەدە بەرگەنلىكىنى بىلەتتى. 31 ئۇ مەسىھنىڭ
[ئۆلگەندىن كېيىن] تىرىلدۈرۈلىدىغىنىنى ئالدىنئالا كۆرۈپ يەتكەن ۋە بۇ مۇناسىۋەت
بىلەن مەسىھنىڭ تەھتىسارادا قالدۇرۇلمايدىغىنىنى ۋە تېنىنىڭ چىرىمەيدىغىنىنى تىلغا ئالغان.
(Hadēs g86) 32 خۇدا دەل بۇ ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى، ۋە ھەممىمىز بۇ ئىشنىڭ
گۇۋاھچىلىرىمىز. 33 ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا شان-شەرەپ ئىچىدە ئولتۇرغۇزۇلۇپ،
شۇنداقلا ئاتا ۋەدە قىلغان مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىپ، ھازىر كۆرۈۋاتقان ھەم
ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى تۆكۈپ [بىزلەرگە] چۈشۈردى. 34 چۈنكى داۋۇت ئۆزى ئەرشكە
چىققان ئەمەس، لېكىن ئۇ مۇنۇ سەزلەرنى [زەبۇردا] ئېيتقان: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ
رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ
يېنىمدا ئولتۇرغىن!»». 36 شۇنىڭ ئۈچۈن، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر شۇنى قەتئىي
بىلسۇنكى، خۇدا سىلەر كرېستلىگەن دەل ئۆشىۋۈ ئەيسانى ھەم رەب ھەم مەسىھ قىلىپ
تىكلىدى!». 37 بۇ سۆزلەر ئاڭلىغانلارنىڭ يۈرىكىگە سانجىلغاندەك قاتتىق تەگكەن بولۇپ
ئۇلار پېترۇس ۋە باشقا رەسۇللاردىن: ـ ئى قېرىنداشلار، ئۇنداقتا بىز نېمە قىلىشىمىز كېرەك؟
ـ دەپ سوراشتى. 38 پېترۇس ئۇلارغا: ـ توۋا قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئېيسا مەسىھنىڭ
نامىدا گۇناھلىرىڭلارنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە
شۇنداق قىلساڭلار خۇدانىڭ ئىلتىپاتى بولغان مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ. 39
چۈنكى بۇ ۋەدە سىلەرگە ۋە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلارغا، يىراقتا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسگە،
يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىگە چاقىرغانلارنىڭ ھەممىسگە ئاتا قىلىنىدۇ. 40 پېترۇس
يەنە ئۇرغۇن باشقا سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۆزۈڭلارنى بۇ
ئېپلاس دەۋرىدىن قۇتقۇزۇڭلار! ـ دەپ جېكىلدى. 41 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ سۆزىنى
قوبۇل قىلغانلار چۆمۈلدۈرۈلۈشتى. شۇ كۈنى [جاماەتكە] قوشۇلغانلار ئۈچ مىڭچە كىشى
ئىدى. 42 ئۇلار ئۆزلىرىنى ئىزچىل ھالدا رەسۇللارنىڭ تەلىمگە، [ئېتىقادچىلارنىڭ]
بىرلىك-ھەمدەملىكىگە، نانى ئۈشتۈشقا ۋە دۇئالارغا بېغىشلىدى. 43 ۋە قورقۇنچ ئۇلارنىڭ
ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە رەسۇللارنىڭ ۋاستىسى بىلەن نۇرغۇن كارامەتلەر ۋە
مۆجىزىلىك ئالامەتلەر يۈز بەردى. 44 پۈتۈن ئېتىقادچىلار داۋاملىق جەم بولۇپ بىللە
ياشاپ، بارلىقنى ئورتاق ئېتۇتۇشتى. 45 ئۇلار مال-مۈلۈكلىرىنى سېتىپ، پۇلنى ھەركىمنىڭ
ئېھتىياجىغا قاراپ ھەممىسگە تەقسىم قىلىشاتتى. 46 ئۇلار ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىغا
بىر نىيەتتە جەم بولۇشاتتى، ئۆي-ئۆيلەردە خۇشال-خۇراملىق ۋە ئاق كۆكۈللۈك بىلەن
ئورتاق غىزالىنىشىپ، نانىنى ئوشتۇپ يېيىشىپ، 47 خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشاتتى، ئۇلار
پۈتكۈل خالايىقنىڭ ئىزىزىتىگە سازاۋەر بولدى. رەب ھەر كۈنى قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلارنى
جاماەتكە قوشاتتى.

3 بىر كۈنى ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىندىغان ۋاقىتتا، يەنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتە،
پېترۇس بىلەن يۇھاننامۇ ئىبادەتخانىغا چىقىپ بارغانىدى. 2 شۇ پەيتتە بىر تۇغما توكۇر ئادەمنى
بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىنۇاتقانىدى. ھەر كۈنى، كىشىلەر ئۇنى ئىبادەتخانىغا كىرگەنلەردىن
سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىغا ئەكېلىپ قويىاتتى. 3 ئۇ
پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ ئىبادەتخانىغا كىرىپ كېتىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن سەدىقە
تىلدى. 4 پېترۇس بىلەن يۇھانا ئۇنىڭغا نەزىرىنى سالدى. پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بىزگە قارا! ـ
دېدى. 5 ئۇ ئۇلاردىن بىر نەرسە كۈتۈپ، كۆزلىرىنى ئۆزمەي قاراپ تۇراتتى. 6 بىراق
پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مەندە ئالتۇن يا كى كۈمۈش يوق، لېكىن قولۇمدا بارىنى ساڭا بېرەي.
ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ماڭ! ـ دېۋىدى، 7 ئۇنى ئوڭ
قولىدىن تارتىپ، يۆلەپ تۇرغۇزدى. ئۇ ئادەمنىڭ پۇت ۋە ئوشۇقى بىغىشلىرى شۇئان
كۈچلەندۈرۈلۈپ، 8 ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. ئۇ مېڭىپ ۋە سەكرەپ،
خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغان ھالدا ئۇلار بىلەن بىللە ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى. 9 بارلىق
خالايىق ئۇنىڭ مېڭىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغانلىقىنى كۆرۈپ 10 ئۇنىڭ ئىبادەتخانىدىكى
«گۈزەل دەرۋازا» ئالدىدا سەدىقە تىلەپ ئولتۇرىدىغان ھېلىقى ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ،
ئۇنىڭدا يۈز بەرگىنىگە ھەيران-ھەس بولۇپ داڭ قېتىپ قېلىشتى. 11 [ساقلىغان كىشى]
پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ چىڭ ئېسىلىپ ئورنۇۋالغانلىقىدا، ھەيران بولۇشقان بارلىق خەلق
ئۇلارنىڭ يېنىغا [ئىبادەتخانىدىكى] «سۈلەيمان پېشايۋىنى» دېگەن يەرگە يۈگۈرۈپ كېلىشتى.
12 بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن پېترۇس خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىسرائىللار! بۇ ئىشقا
نېمانچە ھەيران بولىسىلەر؟ بىز خۇددى ئۆز كۈچ-قۇدرىتىمىز يا كى ئىخلاسمەنلىكىمىزگە تايىنىپ
بۇ ئادەمنى ماڭدۇرغانىدەك بىزگە نېمانچە تىكىلىپ قارايسىلەر؟ 13 ئەمەلىيەتتە بولسا، ئاتا-
بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى ئۆز خىزمەتكارى
بولغان ئەيسانى شان-شەرەپ بىلەن ئۇلۇغلىغان. بىراق سىلەر بولسا ئۇلار شۇ ئەيسانى
[رىملىقلارغا] تۇتۇپ بەردىڭلار، ئاندىن [ۋالىي] پىلاتۇس ئۇنى قويۇپ بېرىشنى ھۆكۈم
قىلغاندىن كېيىن، سىلەر پىلاتۇسنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن تېنىپ رەت قىلىشتىڭلار. 14 مانا
سىلەر مۇقەددەس ۋە ھەققانىي بولغۇچىدىن تېنىپ، ئۇنى رەت قىلىپ [ۋالىي پىلاتۇستىن]
ئۇنىڭ ئورنىغا بىر قاتىلنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدىڭلار. 15 شۇنداق قىلىپ، ھاياتلىقنى
بارلىققا كەلتۈرگۈچىنى ئۆلتۈردۈڭلار! بىراق خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى، بىز مانا
بۇنىڭغا گۇۋاھچىدۇرمىز. 16 مانا ئۇنىڭ نامىغا قىلغان ئېتىقاد ئارقىلىق، ئۇنىڭ نامى
سىلەر كۆرۈۋاتقان ۋە تونۇيدىغان بۇ ئادەمگە دەرمان كىرگۈزدى، ئۇنىڭ ئارقىلىق بولغان
ئېتىقاد ئۇ كىشىنى كۆز ئالدىڭلاردا سەللىمازا ساق-سالامەت قىلدى. 17 ئەمدى
قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ۋە ئۇنىڭدەك سىلەرنىڭ باشلىقلىرىڭلارنىڭمۇ بۇ ئىشنى غەپلەتتە
قىلغانلىقىڭلارنى بىلىمەن. 18 لېكىن خۇدا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى بىلەن ئالدىنئالا
جاكارلىغانلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىدىغانلىقىنى شۇ يول بىلەن
ئەمەلگە ئاشۇردى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھىڭلارنىڭ ئۆچۈرۈۋېتىلىشى ئۈچۈن ھازىر توۋا
قىلىپ يوللىرىڭلاردىن بۇرۇلۇڭلار! شۇنداق قىلغاندا، ئىنسانلارنىڭ جېنىنى بېگىلاندۇرىدىغان
پەسىل-كۈنلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كېلىدۇ 20 ۋە ئۇ سىلەر ئۈچۈن ئالدىن
تەكىلىنگەن مەسىھ، يەنى ئەيسانى قېشىڭلارغا قايتىدىن ئەۋەتىدۇ. 21 ھازىرچە بولسا،
خۇدانىڭ دەسلەپتىكى زامانلاردىن تارتىپ مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى بىلەن
ئېيتقىنىدەك، ھەممە مەۋجۇداتلار يېڭىلىنىدىغان ۋاقىت كەلمىگۈچە، ئەرشىلەر ئۇنى قوبۇل
قىلىپ، ئۇنىڭغا ماكان بولىدۇ. (aiōn g165) 22 مۇسا دەرۋەقە مۇنداق دېگەنىدى: ـ
«پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەر
ئۈرغۈزىدۇ. ئۇنىڭ سىلەرگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا تولۇق ئىتائەت
قىلىشىڭلار كېرەك! 23 چۈنكى بۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغانلارنىڭ ھەربىرى
خەلق قاتارىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ». 24 دەرۋەقە، سامۇئىل [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭدىن
كېيىن كېلىپ بېشارەتلەرنى يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ كۈنلەر توغرىسىدا
ئالدىن ئېيتقان. 25 سىلەر بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىسىلەر ۋە خۇدا ئاتا-بوۋاڭلار
بىلەن تۈزگەن ئەھدىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر ـ بۇ ئەھدە بوينچە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ
نەسلىڭ ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-جەمەتلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنىدۇ»
دەپ ۋەدە بەرگەن. 26 شۇڭا خۇدا ھەربىرىڭلارنى ئۆز رەزىلىكلىرىڭلاردىن قايتۇرۇپ،
سىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىش ئۈچۈن، خىزمەتكارى ئەيسانى ئورغۇزۇپ، ئۇنى
ئاۋۋال سىلەرگە ئەۋەتتى.

4 پېترۇس بىلەن يۇھانا خالايىققا گەپ قىلىۋاتقاندا، كاھىنلار، ئىبادەتخانا قاراۋۇللىرىنىڭ
باشلىقى ۋە سادۇقىيلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ قالدى. 2 ئۇلار [رەسۇللارنىڭ] خالايىققا

تەلم بېرشى، جۈملىدىن «ئەيسانىڭ ۋاستىسى بىلەن تۆلگەنلەر تىرىلدۈرۈلىدۇ» دەپ جاكارلىغىنى ئۆچۈن ئىنتايىن ئەسەبىيلەشتى. **3** ئۇلار ئۇلارنى ئۆتەقۇن قىلىپ، ئەتىسىگىچە تۈرمىگە سولاپ قويدى، چۈنكى كەچ كىرىپ قالغانىدى. **4** لېكىن جار قىلىنغان سۆز-كالامنى ئاڭلىغانلارنىڭ كۆپى ئېتىقاد قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغان ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭغا يەتتى. **5** ئەتىسى، [يەھۇدىيلارنىڭ كېڭىشمىسىدىكى] باشلىقلار، ئاقساقاللار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېرۇسالېمدا توپلاندى. **6** ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن ئاناس، قايافاس، يۇھانا، ئىسكەندەر ۋە باش كاھىننىڭ باشقا جەمەتىدىكىلەر بار ئىدى. **7** ئۇلار [پېترۇس بىلەن يۇھاننانى] تارىسىغا تۈرغۇزۇپ: ـ سىلەر بۇ ئىشنى قايسى كۈچ-قۇدرەتكە تايىنىپ يا كىمنىڭ نامى بىلەن قىلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى.

8 پېترۇس مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ھالدا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: خەلقنىڭ ھۆكۈمرانلىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى! **9** ئەگەر بىز بۈگۈن بۇ توكۇر ئادەمگە كۆرسەتكەن ياخشى ئەمەل ھەم ئۇنىڭ قانداق ساقايتىلغانلىقى سەۋەبلىك سوراققا تارتىلغان بولساق، **10** سىلەر ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى شۇنى بىلىشىڭىز، سىلەر كرىستلىگەن، ئەمما خۇدا تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئۇنىڭ [كۈچ-قۇدرىتى] تارقىلىق بۇ كىشى مۇشۇ يەردە ئالدىڭلاردا پۈتۈنلەي ساق-سالامەت تۇرىدۇ! **11** بۇ [ئەيسا] بولسا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، دەل سىلەر تاماچىلار ئېتىبارسىز دەپ تاشلىۋەتكەن، براق بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكىلىگەن تاشتۇر. **12** ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىمدە نىجاتلىق يوق، چۈنكى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدا ئىنسانلار ئارىسىغا تەقدىم قىلىنغان، ئەيسادىن باشقا بىزنى قۇتقۇزىدىغان ھېچقانداق بىر نام يوقتۇر. **13** پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ بۇ جۈرئەتنى كۆرگەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنىڭ ئۇقۇمىغان ئادەتتىكى ئادەملەردىن ئىكەنلىكنى بىلىپ، ھەيران بولۇشتى؛ ئۇلارنىڭ بۇرۇن ئەيسا بىلەن بىللە بولغانلىقىنىمۇ بىلدى. **14** ئۇنىڭ تۇرىستىگە، ساقايغان ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلار ھېچقانداق گەپ يانداۋالمىدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنى كېڭىشمىدىن چىقىشقا بۇيرۇدى. ئاندىن بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: **16** ـ بۇلارنى قانداق قىلىمىز؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن خېلى كۆرۈنەرلىك مۇجىزىلىك بىر ئالامەت يۈز بەرگەنلىكى پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلەرگە ئايان بولدى ۋە بىز ئۇنى ئىنكار قىلىشقا ئامالسىزمىز. **17** لېكىن بۇ ئىشنىڭ خەلق ئىچىدە تېخىمۇ كەڭ يېيىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇندىن كېيىن بۇ ئادەمنىڭ نامىدا ھېچكىمگە ھېچنېمە دېمەسلىككە ئاگاھ-تەھدىت سالايلى! ـ دېيىشتى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى چاقىرتىپ، بۇندىن كېيىن ئەيسانىڭ نامىدا ھېچ سۆزلىمەسلىك يا كى تەلىم بەرمەسلىكنى قەتئىي بۇيرۇدى. **19** لېكىن پېترۇس بىلەن يۇھانا: ـ خۇدانىڭ ئالدىدا سىلەرگە ئىتائەت قىلىش توغرىمۇ يا كى خۇداغىمۇ، بۇنىڭغا تۆزۈڭلار بر نېمە دەڭلار! **20** ئەمما بىز بولساق، كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى ئېيتماي تۇرالمايمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **21** [ھۆكۈمرانلار] بولسا خالايىقتىن قورقۇپ، ئۇلارنى جازالاشقا لايىق سەۋەب تاپالماي، ئۇلارغا تېخىمۇ تەھدىت سېلىپ، قويۇپ بەردى. چۈنكى خالايىق بولغان ۋەقە تۈپەيلىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىغانىدى. **22** چۈنكى بۇ ساقايتىلىش مۇجىزىلىك ئالامىتى كۆرسىتىلگەن كىشىنىڭ يېشى قىرىقتىن ئاشقانىدى. **23** ئۇلار قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆز ھەمراھلىرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى باشتىن-ئاخىر كۆپچىلىككە ئۇقتۇردى. **24** ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا، ئاۋازىنى بىر نىيەت بىر دىل بىلەن خۇداغا كۆتۈرۈپ مۇنداق ندا قىلدى: ـ ئى ئىگەمىز، سەن ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيانلارنى ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدادۇرسەن. **25** سەن مۇقەددەس روھ بىلەن خىزمەتكارىڭ بولغان داۋۇتنىڭ ئاغزى ئارقىلىق مۇنداق دېگەنغۇ: «ئەللەر نېمىشقا چۈقان سالدۇ؟ نېمە ئۈچۈن بىكاردىن-بىكار سۈيىقەست ئويلايدۇ؟ **26** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپ تارتىپ، ئەمەلدارلار يىغىلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشقا جەمە بولۇشتى». **27** ـ چۈنكى دەرۋەقە دەل بۇ شەھەردە ھېرود ھەم پونتىئۇس پىلاتۇس، يات ئەللىكلەر ھەم ئىسرائىل خەلقلىرى بىرلىشىپ، سەن مەسىھىلىگەن مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيساغا قارشى چىقىپ توپلانغانىدى، **28** شۇنىڭ بىلەن كۈچ-قۇدرىتىڭ ۋە ئىرادەڭ بويىچە سەن بۇرۇنلا تېمىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى بېكىتكەن بولساڭ، ئۇلار شۇلارنى قىلغان. **29** ئەمدى ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ سېلىۋاتقان تەھدىتلىرىنى كۆزگەيسەن، قۇللىرىڭنى سۆز-كالامىڭنى تولۇق يۈرەكلىك بىلەن سۆزلەپ يەتكۈزىدىغان قىلغايسەن؛ **30** ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قولۇڭنى ئۇزىتىپ، مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيسانىڭ نامىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى ياراتقايسەن. **31** ئۇلارنىڭ دۇئاسى ئاياغلاشقاندا، ئۇلار تۇرغان يەر تەۋرىنىپ كەتتى. ئۇلار ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، خۇدانىڭ سۆز-كالامنى يۈرەكلىك سۆزلەپ يەتكۈزۈشكە باشلىدى. **32** توپ-توپ ئېتىقادچىلار بىر جان-بىر دىل، بىر مەقسەتتە ئىدى. ھېچكىم ئۆزىگە تەئەللۇق پۇل-مېلىنى «ئۆزۈمنىڭ» دېمەيتتى، بەلكى ھەممىسگە ئورتاق ئىدى. **33** روسۇللار زور كۈچ-قۇدرەت بىلەن رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرەتتى. خۇدانىڭ زور مېھرى-شەپقىتى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە قوندى. **34** ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكىلەرنىڭ ھېچنېمىگە ھاجىتى چۈشمەيتتى. چۈنكى يەر-زېمىن، ئۆي-جاي ئىگىدارلىرى بولغانلار ئۇلارنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ كېلىپ **35** روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويىتى؛ ئاندىن ھەركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ تەقسىم قىلىناتتى. **36** ئۇلارنىڭ ئىچىدە لاۋۋي قەبىلىسىدىن بولغان، سىپرۇستا تۇغۇلغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىرسى بار ئىدى (روسۇللار ئۇنى بارناباس، يەنى «رىغبەتلەندۈرگۈچى ئوغۇل بالا» دەپ ئاتىغان)؛ **37** ئۇنىڭمۇ بىر پارچە ئېتىزى بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ئۇنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا تاپشۇردى.

5 ئەمدى ئاناناياس ئىسىملىك يەنە بىر ئادەممۇ ئايالى سافىرا بىلەن بىر پارچە يېرىنى ساتتى. **2** ئاناناياس پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزىگە قالدۇردى، يەنى بىر قىسمىنى ئېلىپ كېلىپ، روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويدى. ئايالىمۇ بۇنىڭدىن تولۇق خەۋەردار ئىدى. **3** براق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئاناناياس، نېمىشقا قەلبىڭگە شەيتانىنىڭ ئىلىگىگە تاپشۇرۇپ، مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ، يەر ساتقان پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈڭگە قالدۇردۇڭ؟ **4** يەر سېتىلمىغاندا، سېنىڭكى ئەمەسمىدى؟ سېتىلغاندىن كېيىن، پۇلۇڭ ئۆز ئىختىيارىڭدا بولمامتى؟ شۇنداق ئۆرۈقلۇق، نېمىشقا قەلبىڭدە بۇ ئىشنى نىيەت قىلدىڭ؟ سەن ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ! ـ دېدى. **5** ئاناناياس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان ھامان يىقىلىپ جان ئۈزدى. بۇ ئىشنى ئاڭلىغۇچىلارنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. **6** ئەمدى ياش يىگىتلەر ئورنىدىن تۇرۇپ چەسەتنى كېپەنلەپ، سىرتقا ئاپىرىپ دەپنە قىلدى. **7** تەخمىنەن ئۈچ سائەتتىن كېيىن، [ئاناناياسنىڭ] ئايالى كىرىپ كەلدى؛ براق ئۇ بولغان ۋەقەدىن خەۋەرسىز ئىدى. **8** پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سىلەر يەرنى مۇشۇ پۇلغا ساتتىڭلارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق، مۇشۇنچىلىك پۇلغا ساتتۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **9** پېترۇس: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن مۇقەددەس روھنى سىناشقا تىل بىرىكتۈردۈڭلار؟ قارا، ئېرىڭنى دەپنە قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ پۇتلىرى ئىشىك تۈۋىدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىمۇ ئەكېتىدۇ! ـ دېدى. **10** ئۇمۇ شۇئان ئۇنىڭ ئاياغلىرى ئالدىغا يىقىلىپ، جان بەردى. ھېلىقى ياش يىگىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئېلىپ ئېرىپ ئېرىنىڭ يېنىغا دەپنە قىلدى. **11** پۈتۈن جامائەتنى، شۇنداقلا بۇ ئىشنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەربىرىنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. **12** روسۇللارنىڭ قولى ئارقىلىق خەلق ئىچىدە نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر كۆرسىتىلدى (بارلىق [ئېتىقادچىلار] بىر نىيەتتە بولۇپ ئىبادەتخانىدىكى «سۈلەيمان پېشايۋىنى»دا دائىم جەمە بولاتتى. **13** براق باشقا كىشىلەر ئۇلارغا قوشۇلۇشقا جۈرئەت قىلالمايتتى؛ ئەمما خالايىق ئۇلارنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەيتتى. **14** شۇنداقتىمۇ، ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغانسېرى كۆپەيىپ، ھەم ئەرلەر ھەم ئاياللار توپ-توپ بولۇپ رەببگە قوشۇلغىلى تۇردى). **15** شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ھەتتا پېترۇس ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ سايىسى بولسىمۇ ئۈستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كوچىلارغا ئېلىپ چىقىپ كۆرپە ۋە زەمبىللەرگە ياتقۇزۇپ قوياتتى. **16** يەنە توپ-توپ كىشىلەر يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى شەھەر-يېزىلاردىن كېسەللەرنى ۋە ناپاك روھلار چاپلىشىۋالغان كىشىلەرنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساقىيىپ قايتىشاتتى. **17** باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى، يەنى سادۇقىي مەزھەپىدىكىلەر قوزغىلىپ بۇ ئىشلارغا غەزەپلىنىپ،

18 روسۇللارنى تۇتقۇن قىلىپ، قامانخانىغا قامىدى. 19 لېكىن شۇ كېچىدە، رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى قامانخانىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئېچىپ، روسۇللارنى ئېلىپ چىقىپ، تۆلارغا: 20 ـ سىلەر ئىبادەتخانا هويلىسىغا كىرىپ، خالايىققا بۇ هاياتلىق توغرىسىدىكى هەممە سۆزلەرنى جاكارلاڭلار ـ دەپ تاپىلدى. 21 روسۇللار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، تاڭ ئاتقاندا ئىبادەتخانا هويلىسىغا كىرىپ، كىشىلەرگە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. باش كاهىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى كەلگەندە، تۆلار ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر ۋە ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى جەم بولۇشقا چاقىردى. ئاندىن [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلسۇن دەپ قامانخانىغا ئادەم ئەۋەتتى. 22 لېكىن سېپاهلار زىندانغا يېتىپ بارغاندا، روسۇللارنىڭ ئۆزىدە يوقلۇقىنى بايقاپ قايتىپ بېرىپ، كېڭەشمىدىكىلەرگە: 23 ـ بىز بارساق، زىندان مەھكەم تاقاقلىق تۇرۇپتۇ، قاراۋۇللارمۇ دەرۋازىلىردا كۆزەتتە تۇرۇپتۇ. لېكىن دەرۋازىلارنى ئېچىپ قارىساق، ئېچىدە بىرمۇ ئادەم يوق! ـ دەپ مەلۇمات بەردى. 24 بۇ خەۋەرنى تاگلىغان ئىبادەتخانىدىكى [مەسئۇل] كاهىن هەم قاراۋۇللارنىڭ باشلىقى ۋە باش كاهىنلار: ـ «ئەمدى بۇ ئىش زادى قانداق بولۇپ كېتەر؟» دېيىشىپ ئالاقزادىلىككە چۈمدى. 25 دەل شۇ چاغدا، بىر كىشى كېرىپ: ـ قارا ڭلار، سىلەر زىندانغا قامىغان ئادەملەر ئىبادەتخانا هويلىسىدا تۇرۇپ خالايىققا تەلىم بېرىۋاتىدىغۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. 26 بۇنىڭ بىلەن، هېلىقى قاراۋۇللار باشلىقى سېپاهلىرىنى باشلاپ بېرىپ، [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلدى. بىراق تۆلار خالايىق بىزنى چالما-كېسىۋەك قىلىشى مۇمكىن دەپ قورقۇپ، تۆلارغا زورلۇق ئىشلەتمىدى. 27 تۆلار [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، تۆلارنى كېڭەشمىدىكىلەر ئالدىدا تۇرغۇزدى. باش كاهىن تۆلارنى سوراق قىلىپ: 28 ـ بىز ئەسلى سىلەرنى بۇ نامدا كىشىلەرگە تەلىم بەرمەڭلار، دەپ قاتتىق ئاگاهلاندۇرغانىدۇق. لېكىن مانا، سىلەر يەنە شۇ تەلىمىڭلار بىلەن پۈتكۈل يېرۇسالېمنى قاپلىدىڭلار هەمدە بۇ كىشىنىڭ قان قەرزىنى بىزگە ئارتماقچى بولۇۋاتىسىلەر! ـ دېدى. 29 لېكىن پېترۇس ۋە [باشقا] روسۇللار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانغا ئەمەس، خۇداغا ئىتائەت قىلىش كېرەك! 30 سىلەر تۇتۇپ ياغاچقا ئېسىپ ئۆلتۈرگەن ئەيسانى، ئاتا-بوۋىمىزنىڭ خۇداسى تىرىلدۈردى. 31 خۇدا ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشقا ۋە گۇناهلىرىنىڭ كەچۈرۈلىشىگە مۇيەسسەر قىلىش ئۈچۈن، ئۆنى تۆلۈغلاپ يېتەكچى هەم قۇتقۇزغۇچى سۈپىتىدە تۈزىنىڭ ئوڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ ئولتۇرغۇزدى. 32 بىز بۇ ئىشلارغا گۇۋاهچىلارمىز، شۇنداقلا خۇدا تۈزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ئاتا قىلغان مۇقەددەس روهمۇ بۇ ئىشلارغا گۇۋاهچىدۇر. 33 تۆلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ قەلبىگە سانجىلغاندەك بولۇپ [روسۇللارنى] ئولتۇرۇشكە مەسلىھەتلەشتى. 34 لېكىن كېڭەشمە ئېچىدە پۇتۇن خەلقنىڭ هۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان پەرىسىي مەزھىپىدىكى گامالىيەل ئىسىملىك بىر تەۋراتچى تۇلىماسى بار ئىدى. ئۇ ئورنىدن تۇرۇپ: ـ تۆلارنى بىردەم سىرتقا چىقىرىپ تۇرۇڭلار، ـ دەپ بۇيرۇدى. 35 ئاندىن ئۇ [كېڭەشمىدىكىلەرگە] مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار، سىلەر بۇ كىشىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا ئۆزۈڭلارغا ئېهتىيات قىلىڭلار! 36 ئىلگىرى، هېلىقى تەۋداس ئىسىملىك ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ ئوتتۇرىغا چىققانىدى. ئۇنىڭغا تەخمىنەن تۆت يۈز ئادەم قوشۇلدى. بىراق ئۇ ئۆزى ئۆلتۈرۈلدى ۋە بارلىق ئەگەشكۈچىلىرى تارقىلىپ كېتىپ، ئۇنىڭ ئىشى يوققا چىقتى. 37 ئاندىن كېيىن نوپۇس تىزىملاش كۈنلىرىدە، گالىلىيەلىك يەهۇدامۇ باش كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر توپ كىشىنى توپلاپ ئۆزىگە ئەگەشتۈرگەن. ئۇمۇ يوقىتىلىپ، بارلىق ئەگەشكۈچىلىرىمۇ تارقىتىۋېتىلگەن. 38 ئەمدى سىلەرگە نەسىهىتم شۇكى: بۇ كىشىلەر بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن! تۆلارنى ئىختىيارىغا قويۇپ بېرىڭلار. چۈنكى ئەگەر بۇ ئېقىم ياكى بۇ ئىش پەقەت ئىنسانلاردن كەلگەن بولسا، جەزمەن يوققا چىقىدۇ. 39 لېكىن ئەگەر خۇدادىن بولسا، سىلەر تۆلارنى يوقىتالمايسىلەر! هەتتا تۆزۈڭلار خۇداغا هۇجۇم قىلغۇچىلار بولۇپ چىقىسىلەر! 40 ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر نەسىهىتنى قوبۇل قىلدى؛ تۆلار روسۇللارنى چاقىرتىپ كىرىپ، تۆلارنى قامچىلىتىپ، تۆلارغا هەرگىز ئەيسانىڭ نامىدا سۆزلىمەسلىكنى ئاگاهلاندۇردى. ئاندىن تۆلارنى قويۇپ بەردى. 41 روسۇللار ئەمدى كېڭەشمىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، تۆزلىرىنىڭ مۇبارەك نام ئۈچۈن خورلۇق ئازابى چېكىشكە لايىق كۆرۈلگەنلىكىدىن شادلاندى. 42 تۆلار يەنىلا هەر كۈنى ئىبادەتخانا هويلىسىدا ۋە ئۆيمۇ-ئۆي بېرىپ تەلىم بېرىشتىن ۋە «ئەيسا ـ مەسىهدۇر!» دېگەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاشتىن هېچ توختىمىدى.

6

شۇ كۈنلەردە، مۇخلىسلارنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپىيىپ، گېرىكچە سۆزلەيدىغان يەهۇدىيلار يەرلىك ئىبرانىي قېرىنداشلارغا: ـ كۈندىلىك ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىنىشتا ئارىمىزدىكى تۇل ئاياللار ئېتىبارغا ئېلىنمىدى، دەپ نارازىلىق بلدۇرۇشتى. 2 شۇنۇڭا، ئون ئىككىيلەن پۈتكۈل مۇخلىسلارنى چاقىرىپ يىغىپ، تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ بىزنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامنى يەتكۈزۈش خىزمىتىنى تاشلاپ قويۇپ، ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىشىمىز توغرا بولمايدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ئارا ڭلاردىكى نام-ئابروئىي بار، مۇقەددەس روهقا ۋە دانالىققا تولغان يەتتە كىشىنى ئىلغاپ تاللاڭلار، ۋە بىز تۆلارنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىمىز. 4 بىز بولساق، تۆزىمىزنى دۇئا قىلىش ۋە سۆز- كالامنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېغىشلايمىز. 5 بۇ مەسلىھەت خالايىقنىڭ هەممىسىنى خۇش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئىمان-ئىشەنچىگە ۋە روهقا تولغان ئىستېپان ئىسىملىك بىر ئادەمنى تاللىدى، ۋە يەنە فىلىپ، پروكورۇس، نىكانور، تىمون، پارمىناس هەمدە يۇرۇن تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەن ئانتاكىيالىق نىكولاسنى تاللاپ، 6 تۆلارنى روسۇللارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى. روسۇللار تۆلارنىڭ [بۇ خىزمەتنى قىلىشى ئۈچۈن] قوللىرىنى تۆلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ قويۇپ، دۇئا قىلىشتى. 7 ۋە خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق تارقالدى، يېرۇسالېمدىكى مۇخلىسلارنىڭ سانىمۇ بارغانسېرى زور دەرىجىدە كۆپەيدى. نۇرغۇن كاهىنلارمۇ [مەسىھ] ئېتىقادىغا ئىتائەت قىلىشقا كىرىشۋاتاتتى. 8 ۋە ئىستېپان [خۇدانىڭ] مېهىر-شەپقىتى ۋە كۈچ-قۇدرىتىگە تولغان بولۇپ، خەلق ئېچىدە كارامەتلەر ۋە زور مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 9 بىراق «قۇللۇقتىن چىققان هۆرلەر» دەپ ئاتالغان سىناگوگتىكى بەزىلەر، يەنى كۈرىنى ۋە ئىسكەندەريە شەھەرلىرى ۋە كىلىكىيە هەم ئاسىيا تۆلكىلىردىن كەلگەن بەزى [يەهۇدىيلار] ئىستېپانغا قارشى چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشقا باشلىدى. 10 لېكىن تۆلار ئۇ سۆز قىلغاندا ئۇنىڭدا بولغان دانالىق ۋە روهقا تاقابىل تۇرۇشقا ئامالسىز قالدى. 11 بۇنىڭ بىلەن تۆلار بەزى ئادەملەرنىڭ ئاغزىنى مايلاپ: ـ بىز بۇ ئادەمنىڭ مۇسا ۋە خۇداغا قارىتا كۆپۈرلۈق سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېگەننى تۆلارنىڭ ئاغزىغا سالدى. 12 تۆلار مۇشۇنداق قىلىپ خالايىقنى، ئاقساقاللارنى ۋە تەۋرات تۇستازلىرىنى قۇتراتتى، ئاندىن ئىستېپاننىڭ ئالدىنى توسۇپ ئۇنى تۇتقۇن قىلىپ، ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ باردى. 13 تۆلار ساختا گۇۋاهچىلارنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ مۇنداق دېگۈزدى: ـ بۇ ئادەم بۇ مۇقەددەس جايغا ۋە تەۋرات قانۇنىغا قارشى سۆزلەرنى قىلىشتىن توختىمايدۇ. 14 چۈنكى بىز ئۇنىڭ هېلىقى ناسارەتلىك ئەيسا توغرۇلۇق: «ئۇ بۇ جايىنى ۋەيران قىلىدۇ ۋە مۇسا يەغىمبەر بىزگە تاپشۇرغان ئەنئەنىۋى قائىدە-يوسۇنلىرىمىزنى ئۆزگەرتىدۇ!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق. 15 كېڭەشمىدە ئولتۇرغانلارنىڭ هەممىسى ئىستېپانغا كۆز تىكىپ قارىغىنىدا، ئۇنىڭ چىرايىنىڭ پەرىشتىنىڭكىدەك پارقىراق ئىكەنلىكىنى كۆردى.

7

باش كاهىن ئىستېپاندىن: ـ بۇلارنىڭ ئېيتقانلىرى راستمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 2 ئىستېپان مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار! ئاتىمىز ئىبراهىم تىنچى مېسوپوتامىيە رايوندا تۇرۇۋاتقاندا، يەنى هاران شەھىرىگە كۆچۈپ ماكانلىشىشتىن ئىلگىرى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى خۇدا تۇنىڭغا ئايان بولۇپ: 3 «سەن تۇغۇلغان يۇرتۇڭ ۋە تۇغۇلۇق-جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ چىقىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن» دېگەندى. 4 بۇنىڭ بىلەن ئۇ كالدىيەلىرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ، هاران شەھىرىگە بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنى بۇ زېمىنغا، يەنى سىلەر هازىر تۇرۇۋاتقان زېمىنغا يۆتكەپ كەلدى. 5 ئۇ ۋاقىتتا، [خۇدا] ئۇنىڭغا بۇ زېمىندىن مىراس بەرمىدى، هەتتا ئۇنىڭتا تەۋە پۇت قويغۇدەكمۇ بىر يەر بەرمىگەندى. گەرچە ئۇ تېخىچە پەرزەنت كۆرمىگەن بولسىمۇ، [خۇدا] بۇ زېمىننى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ نەسىلىگە ئىگىلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىشكە ۋەدە قىلدى. 6 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «سېنىڭ نەسىلىرىڭ ياقا يۇرتتا مۇساپىر بولۇپ تۇرىدۇ، شۇ يۇرتتىكىلەر تۆلارنى قۇل قىلىپ

تۆت یۈز یىل خورلایدۇ. 7 براق تۆلارنى قۇللۇققا سالغان ئەلنى جازالایمەن»، دېدى خۇدا، «ۋە تۇنىگۈن كېيىن، [نەسىللىرىڭ] تۆيەردىن چىقىپ، بۇ يەردە مېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىمدە بولىدۇ». 8 كېيىن خۇدا ئىبراھىم بىلەن بەلگىسى خەتنە بولغان ئەھدىنى تۈزگەن، ئىسھاق بىلەن ئىسھاق تۇنىگۈن تۇرەلدى؛ [ئىبراھىم] ئۇنى سەككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى، شۇنداق قىلىپ ئىسھاقتىن ياقۇپ [تۇرەلدى]، ياقۇپتىن ئون ئىككى «قەبىلە ئاتىسى» [تۇرەلدى]. 9 كېيىن، «قەبىلە ئاتىلىرى» ئىنسىى يۇسۇپىكە ھەسەت قىلىپ، ئۇنى مىسىرغا قۇللۇققا سېتىۋەتتى. لېكىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، 10 ئۇنى بارلىق جەبىر-جاپالاردىن قۇتقۇزۇپ، ئۇنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىڭ نەزىردە ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىپ، ئۇنىڭغا دانىشمەنلىك ئاتا قىلدى. پادىشاھ ئۇنى مىسىرغا باش ۋەزىر، ئوردىسىغا باش غوجدار قىلدى. 11 كېيىن، ئېغىر ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر ۋە قانائان يەرلىرىنى بېسىپ، زور قىينچىلىق بولدى. ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئوزۇق-تۈلۈك تاپالمىدى. 12 ياقۇپ ئەمدى مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى ئاڭلىغان بولۇپ، [ئوغۇللىرىنى]، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئۇ يەرگە بىرنېچە قېتىم ئەۋەتتى. 13 ئىككىنچى قېتىم بارغاندا، يۇسۇپ ئاكىلىرىغا ئۆزىنى ئاشكارىلىدى. شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ جەمەتىدىكىلەر پىرەۋن پادىشاھقا مەلۇم بولدى. 14 ئاندىن يۇسۇپ ئاتىسى ياقۇپنىڭ ئالدىغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى يۈتۈن ئائىلە-جەمەتى بىلەن، جەمئىي يەتمىش بەش كىشىنى مىسىرغا ئۆزىگە چاقىردى. 15 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ مىسىرغا چۈشتى ۋە شۇ يەردە ئۆلدى؛ كېيىن [ئۇنىڭدىن بولغان] ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ شۇ يەردە ئۆلدى. 16 تۆلارنىڭ جەسەتلىرى كېيىن شېكەم شەھىرىگە قايتۇرۇلۇپ، ئىبراھىم بۇرۇن ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن مەلۇم پۇلغا سېتىۋالغان، شېكەمدىكى بىر يەرلىككە قويۇلدى. 17 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا ئەسلى قىلغان ۋەدىنىڭ ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، مىسىردا تۇرۇۋاتقان [ئىسرائىل] خەلقىنىڭ نوپۇسى خېلى كۆپەيگەنىدى. 18 تۇ ۋاقىتتا، يۇسۇپتىن خەۋىرى بولمىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. 19 بۇ پادىشاھ قوۋمىمىزغا ھىيلە-مىكىرلەر بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئېزىپ خورلىدى، ھەتتا ئۆلارنى تۇز بوۋاقلىرىنى ھايات قالدۇرماسلىقى ئۈچۈن تاشلۇۋېتىشكە مەجبۇر قىلدى. 20 مۇسا مانا شۇ چاغلاردا تۇغۇلغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا ئالاھىدە يېقىملىق بالا بولۇپ، ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي بېقىلدى. 21 كېيىن ئۇ سىرتقا قويۇپ قويۇلغاندا، پىرەۋنىڭ قىزى ئۇنى [سۈدىن] ئېلىپ، ئۆز ئوغلى قىلىپ چوڭ قىلدى. 22 مۇسا مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق بىلىم-ھېكمىتى بىلەن تەربىيىلىنىپ، سۆزدە ۋە ئەمەلدە ئىنتايىن قابىلىيەتلىك ئادەم بولۇپ چىقتى. 23 لېكىن ئۇنىڭ تۇغۇلغىنىغا قىرىق يىل توشقاندا، ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھالىغا يېتىش نىيىتىگە كەلدى. 24 ئۇ ئۆلاردىن بىرىنىڭ ئۆزىگە قىلىنىپ بوزەك قىلىنۇاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى قوغداپ، خارلانغان كىشى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىپ خارلىغۇچى مىسىرلىقنى ئۆلتۈردى. 25 چۈنكى ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنى: ـ خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق بىزگە قۇتقۇزۇش يولىنى ئاچقان دەپ چۈشىنىدىغۇ، دەپ ئويلىغانىدى. لېكىن ئۇلار بۇنى چۈشەنمىدى. 26 ئەتىسى، مۇسا ئۆلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئۇرۇش-جىدەلنى كۆرۈپ، ئارىسىغا كىرىپ ياراشتۇرماقچى بولۇپ: سىلەر قېرىنداش ئۇرۇپ، نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا يولسىزلىق قىلىۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. 27 براق قېرىندىشىنى يولسىز بوزەك قىلغان كىشى ئۇنى چەتكە ئىتتىرىۋېتىپ: ـ كىم سېنى بىزگە باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ؟! 28 مېنىمۇ تۇنۇگۈنكى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. 29 مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ قورقۇپ، مىسىردىن قېچىپ مىدىيان زېمىنغا يېرىپ، ئۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ ئۇرۇپ قالدى. ئۇ شۇ يەردە ئىككى ئوغۇل پەرزەنت كۆردى. 30 قىرىق يىل توشقاندىن كېيىن، سىنايى تېغىنىڭ يېنىدىكى چۆلدە، كۆيۈۋاتقان بىر چاتقاللىقنىڭ ئوت يالقۇندا بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 31 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەن مۇسا ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇپ قالدى؛ بۇنىڭ قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەي دەپ يېقىنراق بارغانىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ: 32 «مەن سېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن» دېدى. مۇسا قورقۇنچتا تىترەپ، قاراشقىمۇ جۈرئىتە قىلالمىدى. 33 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئايىغىڭنى سېلىۋەت؛ چۈنكى سەن تۇرۇۋاتقان يەر مۇقەددەستۇر. 34 مەن دەرھەقىقەت مىسىردا تۇرۇۋاتقان خەلقىمنىڭ خارلىنىۋاتقانلىقىنى كۆردۇم، تۇلارنىڭ ناله-پەريادلىرىنى ئاڭلىدىم. شۇڭا مەن ئۇلارنى ئېلىپ چىقىشى چۈشتۈم. ئەمدى بارغىن، مەن سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي!» دېدى. 35 مانا ھېلىقى كىشىلەر: «كىم سېنى بىزگە باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ؟» دەپ رەت قىلغان دەل مۇشۇ مۇسانى، خۇدا ئۇنىڭغا چاتقاللىقتا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىللارغا ھەم باش ھەم قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 36 ئەنە شۇ مۇسا خەلققە يېتەكچىلىك قىلىپ، تۇلارنى [مىسىردىن] چىقاردى ھەمدە مىسىر زېمىنىدا، قىزىل دېڭىزنىڭ بويىدا ۋە قىرىق يىلنى ئوتكۈزگەن چۆلدە كارامەتلەرنى ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 37 ئەنە شۇ مۇسا ئۆزى ئىسرائىللارغا: «خۇدا قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەرنى تىكلەيدۇ» دېگەنىدى. 38 چۆل-باياۋاندىكى جاماەتكە ھەمراھ بولغان، سىنايى تېغىدا ئۇزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بىللە بولغان، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بىللە بولغان ھەمراھ دەل ئەنە شۇ ئىدى، ھاياتلىق بەخش يەتكۈزىدىغان ۋەھىيلەرنى بىزگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قوبۇل قىلغۇچى بولغان دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ 39 شۇنداق بولسىمۇ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشنى خالىماي، ئۇنى چەتكە قېقىپ، كۆڭلىدە مىسىرغا قايتىشنى ئارزۇ قىلدى؛ 40 شۇڭا ئۇلار ھارۇنغا: ـ «بىزگە يول باشلايدىغان ئىلاھلارنى ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان ھېلىقى مۇسانىڭ نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلەلمىدۇق» دېدى. 41 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلەردە ئۇلار موزاي شەكلىدە بىر بۇت ياساپ، بۇ مەبۇدقا ئاتاپ قۇربانلىق سۇندى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغان بىر نەرسىنى خۇشال-خۇرراملىق بىلەن تەبرىكلەشكە كىرىشتى. 42 لېكىن خۇدا ئۇلاردىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇلارنى ئاسمانىدىكى يۇلتۇز قوشۇنلىرىغا چوقۇنۇشقا قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك، [خۇدا ئۇلارنى مۇنداق ئەيىبلىدى]: ـ «سىلەر چۆل-باياۋاندا بولغان قىرىق يىل جەريانىدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ھەقىقەتەن ماڭا ئېلىپ كەلگەنمۇسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 43 بەرھەق، سىلەر چوقۇنۇش ئۈچۈن ياسىغان مەبۇدلار، يەنى «مولوق»نىڭ چېدىرى ھەم يۇتۇڭ بولغان «رەمفان»نىڭ يۇلتۇز بەلگىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭىدىلار، ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ بابىلدىن يىراققا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن». 44 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدىن كەزگەن ۋاقىتدا، «ھۆكۈم-گۈۋاھلىق» چېدىرى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەنگەنىدى؛ ئۇ دەل مۇساغا سۆز- كالام يەتكۈزگۈچىنىڭ بۇيرۇغىنىدەك، كۆرسىتىلگەن ئورنەك بويىچە ياسالغانىدى. 45 شۇ ئىبادەت چېدىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئىلگىرىدىكىلەردىنمۇ ئىگىدارچىلىقىغا تاپلىشۇپ، يەشۇئانىڭ يېتەكچىلىكىدە، خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىلا قوغلىغان ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بىسىۋالغىنىدا، ئۇنى بۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇ شۇنداقلا [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ زامانىغىچە ئۇرغان. 46 داۋۇت خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىپ، ياقۇپنىڭ خۇدەسى ئۈچۈن بىر مۇقىم ماكان سېلىشقا ئىجازەت سوربغان. 47 براق كېيىن، [خۇدا] ئۇچۈن ئىبادەتخانا سالغان [داۋۇت ئەمەس]، ئەمەلىيەتتە سۈلەيمان بولدى. 48 ھالبۇكى، ئەڭ ئالىي بولغۇچى ئىنسانلىنىڭ قوللىرى بىلەن ياسىغان ماكانلاردا ئۇرىمايدۇ؛ خۇددى پەيغەمبەر مۇنداق دېگىنىدەك: ـ 49 «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەردۇر، ئەمدى ماڭا قانداق ئۆي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ 50 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان ئەمەسمىدى؟» 51 ـ ئەي، يوىنى قاتتىق، يۈرىكى ۋە قۇلقى خەتنىسىز بولغانلار! سىلەر مۇقەددەس روھ بىلەن دائىم قارشىلىشىسىلەر، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار نېمە قىلغان بولسا، شۇنى ئوخشاش قىلىۋاتىسىلەر! 52 پەيغەمبەرلەردىن زادى قايسىسىنا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار زىيانكەشلىك قىلىپ باقمىغان؟ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىي بولغۇچى»نىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئالدىن جاكارلىغۇچىلارنى ئۆلتۈرۈشكەن. ئەمدى ئۇ ئۆزى ھازىر كەلگەنىدە، سىلەر ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ۋە قاتىل بولۇپ چىقتىڭلار، 53 ئى سىلەر تەۋرات قانۇنىنى پەرىشتىلەرنىڭ تەمرى-تاپلىغانلىرى بىلەن تاپشۇرۇۋېلىپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىغۇچىلار!» 54 [ئىستىپانىنىڭ] بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان [ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر] يۈرىكىگە [خەنجەر] سانجىلغاندەك بولۇپ، ئۇنىڭغا چىشلىرىنى غۇچۇرلاتتى. 55 لېكىن ئۇ بولسا مۇقەددەس روھقا تولغان، كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ، خۇدانىڭ جۇلالىسىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئەيسانىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، 56 ـ قارا گۈلار! ئاسمانلار ئېچىلىپ،

ئىنسانئوغلىنىڭ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن! ـ دېدى. 57 ئۇلار يۈنىڭغا قۇلاقلىرىنى قوللىرى بىلەن ئېتىۋېلىپ، ئاۋازىنى قاتتىق كۆتۈرۈپ ۋارقىرىشىپ بىرلىكتە ئۇنىڭغا يوپۇرۇلۇپ كېلىۋىدى، 58 ئۇنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئىتتىرىپ چىقىرىپ، چالما-كېسەك قىلىشقا باشلىدى. [ئۇنى ئەرز قىلغان] گۇۋاھچىلار [ئۇنى چالما-كېسەك قىلىشتىن ئاۋۋال] چاپانلىرىنى ساۋۇل ئىسملىك بىر ياشنىڭ پۇتى ئالدىدا قويۇپ قويۇشتى. 59 ئۇلار ئىستېپانىنى چالما-كېسەك قىلغىنىدا ئۇ: ـ ئى رەب ئەيسا، مېنىڭ روھىمنى قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەپ ندا قىلدى. 60 ئاندىن ئۇ تىزلىنىپ ئۇرۇپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ئى رەب، بۇ گۇناھنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالمىغايسەن، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپلا جان ئۈزۈپ ئۆخلاپ كەتتى.

8

ئىستېپاننىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىنى سائۇلمۇ قوللايتتى. شۇ كۈندىن باشلاپ، يېرۇسالېمدىكى جامائەتكە قارشىلىغان دەھشەتلىك زىيانكەشلىك قوزغالدى. روسۇللاردىن باشقا بارلىق جامائەتنىكىلەر يەھۇدىيە ۋە سامارىيەنىڭ ھەرقايسى يۇرتلىرىغا تارقىلىپ كېتىشتى. 2 بەزى ئىخلاسمەن كىشىلەر ئىستېپانىنى دەپنە قىلىپ، ئۇنىڭغا قاتتىق يىغا-زارلارنى كۆتۈرۈشتى. 3 لېكىن ساۋۇل جامائەتكە ۋەيرانچىلىق سېلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي ئاختۇرۇپ، ئەر-ئايالغا قارىماي ئۆلارنى سۆرەپ چىقىپ زىندانغا تاشلىدى. 4 ئەمدى تارقىلىپ كەتكەنلەر تارقالغان يۇرتلاردا كېزىپ سۆز-كالامنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى. 5 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن فىلىپ بولسا سامارىيەنىڭ مەلۇم بىر شەھىرىگە بېرىپ، يەرلىك كىشىلەرگە مەسىھنى جاكارلىدى. 6 توپ-توپ كىشىلەر ئۇنى ئاڭلاپ ھەمدە ئۇ كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرۈپ، بىر جان بىر دىلى بىلەن ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى. 7 چۈنكى ناپاك روھلار بولسا، چاپلىشىۋالغان كىشىلەردىن قاتتىق ۋارقىرىغىنىچە چىقىپ كەتتى. نۇرغۇن پالەچ، توكۇرلارمۇ ساقايتىلدى، 8 زور شاد-خۇرامىلىق شۇ شەھەرنى قاپلىدى. 9 ئۇ شەھەردە ئەسلى جادۇگەر-سېھىرگەرلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان سىمون ئىسملىك بىر ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يول بىلەن پۈتكۈل سامارىيەدىكىلەرنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ، ئۆزىنى قالتىس زات كۆرسەتمەكچى بولۇپ كەلگەندى. 10 پېقىردىن تارتىپ ئامبالغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا ئىخلاس قىلىپ قارايتتى ۋە «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرىتى مانا شۇ!» دېيىشەتتى. 11 خالايىق ئۇنىڭغا شۇنداق ئىخلاس قىلىشى ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى جادۇگەر-سېھىرگەرلىكى بىلەن ئۇلارنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ كەلگەنلىكى تۈپەيلىدىن ئىدى. 12 لېكىن ئەمدى فىلىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئوتىغىرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغىنىدا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەندى ۋە ئەرلەر بولسۇن، ئايالار بولسۇن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدى. 13 سىمون ئۆزىمۇ ئىشەندى. ئۇ چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ، ھەمىشە فىلىپنىڭ يېنىدا يۈرىدى ھەمدە [فىلىپ] كۆرسىتىۋاتقان مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە قۇدرەتلىك ئىشلارغا قاراپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 14 يېرۇسالېمدىكى روسۇللار سامارىيەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، پېترۇس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى؛ 15 ئىككىيلەن ئۇ يەرگە چۈشۈشى بىلەنلا، ئۇلارنى مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلىنغۇچىسى بولسۇن دەپ دۇئا قىلدى. 16 چۈنكى مۇقەددەس روھ تېخى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا چۈشمىگەندى؛ ئۇلار پەقەت رەب ئەيسانىڭ نامى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەندى. 17 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا ئاتا قىلىندى. 18 لېكىن سىمون مۇقەددەس روھنىڭ روسۇللارنىڭ قولىنى تەگكۈزۈپ قويۇشى بىلەن ئاتا قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا پۇل تەكلىپ: 19 ـ بۇ كۈچ-قۇدرەتنىن ماڭىمۇ بېرىگىلارىكى، مەنمۇ ھەركىمنىڭ ئۈستىگە قوللىرىمنى تەگكۈزسەم، ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھ ئاتا قىلىنسۇن، ـ دېدى. 20 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ خۇدانىڭ بۇ ئىلتىپاتىنى پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ ئويلىغىنىڭ ئۆچۈن، پۇلۇڭ سەن بىلەن تەڭ ھالاكەتكە بارسۇن! 21 سېنىڭ بۇ ئىشتا ھېچ ھەسسەڭ يا كى نىسۈۋەڭ يوقتۇر! چۈنكى سېنىڭ نىيىتىڭ خۇدا ئالدىدا دۇرۇس ئەمەس! 22 شۇنىڭ، بۇ رەزىللىكىڭدىن توۋا قىلىپ، رەببىن، مۇمكىن بولسا كۆڭۈلدىكى بۇ نىيىتىم كەچۈرۈم قىلىنغاي، دەپ ئۆتۈنۈ! 23 چۈنكى سېنىڭ ئاچچىق ھەسەتكە تولۇپ، ھەققانىيسىزلىقىنىڭ ئاسارىتىدا ئىكەنلىكىڭ ماڭا مەلۇم. 24 سىمون ئۇلارغا: ـ مەن ئۆچۈن رەببدىن ئۆتۈنۈڭلارىكى، سىلەر ئېيتقان ئىشلاردىن ھېچبىرى بېشىمغا كەلمىگەي! ـ دېدى. 25 پېترۇس بىلەن يۇھانىا يەنە شۇ يەردە ئاڭاھ-گۇۋاھلىق بېرىپ رەببنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، سامارىيەنىڭ نۇرغۇن يېزا-كەنتلىرىگە بېرىپ خۇش خەۋەر يەتكۈزگەچ، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. 26 شۇ ۋاقىتتا، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى فىلىپقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ جەنۇبقا قاراپ يېرۇسالېمدىن گازا شەھىرىگە ماڭىدىغان يول بىلەن ماڭ! ـ دېدى (شۇ يول چۆلدىكى يولدۇر). 27 شۇڭا فىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ يولغا چىقتى. ۋە مانا، يولدا ئېفىئوپىيە ئايال پادىشاھى كاندىداسنىڭ بىر ئەمەلدارى، پۈتكۈل خەزىنىگە مەسئۇل ئېفىئوپىيەلىك ئاغۋات ۋەزىر تۇراتتى. ئۇ يېرۇسالېمغا خۇداغا ئىبادەت قىلغىلى بارغانىدى؛ ھازىر قايتىش يولدا تۇرۇنىڭ جەڭ ھارۋىسىدا ئولتۇرۇپ، يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىنى ئوقۇۋاتاتتى. 29 روھ فىلىپقا: ـ بۇ ھارۋىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقىن، ـ دېدى. 30 فىلىپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، [ۋەزىرنىڭ] يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدىن ئوقۇۋاتقانلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن: ـ ئوقۇۋاتقىنىڭىزنى چۈشىنىۋاتامسىز؟ ـ دەپ سوردى. 31 ۋەزىر ئۇنىڭغا: ـ بىرى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرمىسە، مەن قانداقمۇ چۈشىنىلەيمەن؟! ـ دەپ، فىلىپنى ھارۋىسىغا چىقىپ يېنىدا ئولتۇرۇشقا ئۈندىدى. 32 ئۇ ئوقۇۋاتقان يازما قىسمى بولسا: «ئۇ گويا بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان قويدەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، قىرقغۇچى ئالدىدا ئۈن-تىنسىز ياتقان قوزىدەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 33 ئۇ خورلىنىدۇ، ئۇ ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ھاياتى يەر يۈزىدىن ئېلىپ كېتىلدى». 34 ئاغۋات فىلىپتىن: ـ دەپ بەرسىڭىز، پەيغەمبەرنىڭ بۇ سۆزى كىمگە قارىتىپ ئېيتىلغان؟ ئۆزىگىمۇ يا كى باشقا بىرسىگىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 35 فىلىپ ئاغزىنى ئېچىپ شۇ يازمىنىڭ شۇ قىسمىدن باشلاپ، ئۇنىڭغا ئەيسا توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ بەردى. 36 ئۇلار يولدا كېتىۋېتىپ، سۇ بار بىر يەرگە كەلگەندە، ئاغۋات: ـ مانا بۇ يەردە سۇ بار ئىكەن. [مۇشۇ يەردىلا] چۆمۈلدۈرۈلۈشۈمگە قانداق توسالغۇ بار؟ ـ دېدى. 38 ئۇ ھارۋىنى توختىتىشنى بۇيرۇدى. فىلىپ ۋە ئاغۋات ئىككىسى بىللە سۇغا چۈشۈپ، ئۇنى چۆمۈلدۈردى. 39 ئۇلار سۇدىن چىققاندا، رەببنىڭ روھى فىلىپنى كۈتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. ئاغۋات ئۇنى قايتا كۆرمىدى، ئەمما ئۇ شادلىنىپ يولىنى داۋاملاشتۇردى. 40 فىلىپ بولسا ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولدى؛ ئۇ شۇ يۇرتنى كېزىپ، شۇ يەردىن قەيسەريە شەھىرىگە كەلگۈچە بولغان ھەممە شەھەرلەردە خۇش خەۋەر جاكارلىدى.

9

ئەمما [شۇ چاغلار] ساۋۇل ھەر نەپەسىدە رەببنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاھىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، 2 دەمەشق شەھىرىدىكى سىناگوگىلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سوردى. شۇنداق بولغاندا، رەببنىڭ روھى فىلىپنى كۈتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. ئاغۋات ئۇنى قايتا كۆرمىدى، ئەمما ئۇ شادلىنىپ يولىنى داۋاملاشتۇردى. 40 فىلىپ بولسا ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولدى؛ ئۇ شۇ يۇرتنى كېزىپ، شۇ يەردىن قەيسەريە شەھىرىگە كەلگۈچە بولغان ھەممە شەھەرلەردە خۇش خەۋەر جاكارلىدى.

9

ئەمما [شۇ چاغلار] ساۋۇل ھەر نەپەسىدە رەببنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاھىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، 2 دەمەشق شەھىرىدىكى سىناگوگىلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سوردى. شۇنداق بولغاندا، ئەگەر ئۇ يەردە بىرەر كىشى ياكى ئەر-ئايال بولسۇن، ئايالار بولسۇن چۈمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلىدى. 3 ساۋۇل يولغا چىقىپ، دەمەشق شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، تۇيۇقسىز ئاسماندىن كۆچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. 4 ئۇ يەرگە يېقىلدى ۋە ئۈزىگە: ـ ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ ـ دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى. 5 ـ ئى رەب، سەن كىمسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئاۋاز: ـ مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن. 6 ئورنۇڭدىن تۇر، شەھەرگە كىر، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكى ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ» ـ دېدى. 7 ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان ئادەملەر ئاۋازنى ئاڭلىسىمۇ، ھېچكىمنى كۆرەلمىگەچكە، شۇ يەردە ئۈن چىقىرالمای تۇرۇپلا قالدى. 8 ساۋۇل يەردىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئېچىپ قاردى، لېكىن ھېچ نەرسىنى كۆرەلمىدى. ھەمراھلىرى ئۇنى قولىدىن يېتىلەپ دەمەشققە ئېلىپ كىردى. 9 ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆزى كۆرمەس بولۇپ نە يېمىدى نە ئىچمىدى. 10 دەمەشقتە ئاناننياس ئىسملىك مەلۇم بىر مۇخلىس بار ئىدى. رەب ئۇنىڭغا بىر غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈنۈپ ئۈنى: ـ ئاناننياس! ـ دەپ چاقىردى. ـ مانا مەن، ئى رەب، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 11 رەب ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرھال

«تۆز» دەپ ئاتالغان كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ تۆيىدىن تارسۇسلۇق ساۋۇل ئىسىملىك بىرىنى سوراپ تاپ، چۈنكى مانا، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلۋاتىدۇ. **12** ئۇ دۇئا قىلۋاتقىنىدا، غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئاناننياس ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ كېلىپ، كۆزىنى كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن ئۇستىگە قولىنى تەگكۈزگەنلىكىنى كۆردى، ـ دېدى. **13** ئاناننياس: ـ ئى رەب، مەن بۇ ئادەمنىڭ خەۋىرىنى نۇرغۇن كىشىلەردىن ئاڭلىدىم، ئۇ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىگگە شۇنچە كۆپ زىيان-زەخمەت يەتكۈزگەن! **14** ھازىر ئۇ مۇشۇ يەردە نامىڭغا ئىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ باغلاش ئۈچۈن باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئاپتۇ ـ دېدى. **15** لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ بارىۋەر! چۈنكى ئۇ نامىمنى ئەللەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا ئايان قىلىش ئۈچۈن تۈرۈمگە ئالاھىدە تاللىنىش بىر ئەسۋابتۇر. **16** چۈنكى مەن ئۇنىڭغا نامىم ئۈچۈن قانچىلىك ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشىنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىمەن، ـ دېدى. **17** يۇنىڭ بىلەن ئاناننياس بېرىپ، شۇ ئۆيگە كىردى؛ ئۇ قولىلىرىنى ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداش ساۋۇل، رەب، يەنى بۇ يەرگە كېلىۋاتقان يولۇڭدا ساڭا كۆرۈنگەن ئەيسا، كۆزلىرىڭنى كۆرەلەيدىغان بولسۇن دەپ ۋە سېنىڭ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇشۇڭ ئۈچۈن مېنى شەخسەن ئۆزى ئەۋەتتى، ـ دېۋىدى، **18** ساۋۇلنىڭ كۆزلىرىدىن خۇددى بېلىق قاسىرىقىدەك بولغان بىر نەرسىلەر چۈشۈپ، كۆزلىرى ئېچىلىپ كۆرەلەيدىغان بولدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. **19** ئۇ غىزالانغاندىن كېيىن، قۇۋۋەتلىنىپ ماغدۇرغا كىردى. **20** [ساۋۇل] دەمەشقتىكى مۇخلىسلارنىڭ يېنىدا بىرنەچچە كۈن تۇردى ۋە ۋاقىتنى ئۆتكۈزمەي سىناگوگلارغا كىرىپ، «ئۇ كىشى خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دەپ ئەيسانى جاكارلاشقا باشلىدى. **21** ئۇنى ئاڭلىغانلار سۆزلىرىدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم يېرۇسالېمدا بۇ نامغا ئىدا قىلغۇچىلارنى قاتتىق ۋەيران قىلغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ بۇ يەرگىمۇ مۇشۇنداقلارنى باغلاپ باش كاھىنلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە كەلگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **22** لېكىن ساۋۇلنىڭ قايىل قىلىش كۈچى بارغانسېرى ئېشىپ، ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ دەمەمشقتىكى يەھۇدىيلارنى پارا كەندىچىلىككە چۆمىدۇردى. **23** كۆپ كۈنلەردىن كېيىن، يەھۇدىيلار ساۋۇلنى يوقاتماققا قەست قىلماقچى بولدى. **24** لېكىن ساۋۇل تۇلارنىڭ سۈيقەستىدىن خەۋەر تاپتى؛ ئۇنى تۈتۈپ تۇلتۇرۇش ئۈچۈن تۇلار كېچە-كۈندۈز شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىدا پايلاپ يۈردى. **25** لېكىن مۇخلىسلار بىر كۈنى كېچىدە ئۇنى چوڭ سېۋەتكە ئولتۇرغۇزۇپ، سېپىل [كامارىدىن] چۈشۈردى. **26** ساۋۇل يېرۇسالېمغا يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇخلىسلارغا قوشۇلماقچى بولدى، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ مۇخلىس ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. **27** بىراق بارناباس ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، روسۇلار بىلەن كۆرۈشتۈردى. ئۇ ئۇلارغا ساۋۇلنىڭ دەمەشقتىنىڭ يولىدا رەبنى قانداق كۆرگەنلىكىنى، رەبنىڭمۇ ئۇنىڭغا گەپ قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردى ۋە ئۇنىڭ دەمەشقتە ئەيسانىڭ نامىدا قانداق جۈرئەتلىك بىلەن سۆز- كالام يەتكۈزگەنلىكىنى ئۇقتۇردى. **28** يۇنىڭ بىلەن، ساۋۇل يېرۇسالېمدا روسۇلار بىلەن بىللە ئوچۇق-ئاشكارە يۈرۈپ، يۈرەكلىك ھالدا رەبنىڭ نامىدا سۆز- كالام يەتكۈزەتتى. **29** ئۇ يەنە گېرىكچە سۆزلىشىدىغان يەھۇدىيلار بىلەمۇ سۆزلىشىپ مۇنازىرىلىشەتتى؛ نەتىجىسى، ئۇلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى بولدى. **30** قېرىنداشلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى قەيسەريە شەھىرىگە ئېلىپ بېرىپ، ئاندىن ئۇ يەردىن تارسۇس دېگەن شەھەرگە يولغا سالدى. **31** ئۇ چاغدا، پۈتكۈل يەھۇدىيە، گالىلىيە ۋە سامارىيەدىكى جاماەتلەر [بىر مەزگىل] تىنچلىقتا ئېرىشىپ، [ئېتىقادتا] قۇرۇلدى؛ رەبنىڭ قورقۇنچىدا مېڭىپ، مۇقەددەس روھنىڭ رىغبەت-تەسەللىسى بىلەن ئۇلارنىڭ سانلىرىمۇ بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى. **32** شۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، پېترۇس ھەرقايسى جايلارنى ئارىلاپ يۈرگەندە، لىددا شەھىرىدىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىمۇ يوقلاشقا چۈشتى. **33** ئۇ يەردە ئۇ ئەنىياس ئىسىملىك بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. بۇ ئادەم پالەچ بولۇپ، ئۇرۇن تۈتۈپ ياتقىلى سەككىز يىل بولغانىكەن. **34** پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئەنىياس، ئەيسا، يەنى مەسىھ بولغۇچى سېنى ساقايتىدۇ. ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، پالىسكۇنى يىغىشتۇر! ـ دېدى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. **35** [ئەنىياسنى] كۆرگەن لىددا شەھىرىدىكى ۋە شارون رايوندىكىلەرنىڭ ھەممىسى توۋا قىلىپ رەبگە باغلاندى. **36** يوپپا شەھىرىدە بولسا تابىتا ئىسىملىك بىر ئايال مۇخلىس بار ئىدى (ئۇنىڭ ئىسمى گرېكچىدە «دوركاس» ئىدى). ئۇ ھەردائىم ياخشى ئەمەللەر ۋە خەيىر-ساخاۋەتلىك ئىشلارغا بېرىلەتتى. **37** شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ، ئۆلۈپ كەتتى. كىشىلەر جەسىتىنى يۇيۇپ، ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى بىر ئۆيگە ياتقۇزۇپ قويدى. **38** يوپپا شەھىرى لىددا شەھىرىگە يېقىن بولغاچقا، يوپپادىكى مۇخلىسلار پېترۇسنىڭ لىددادا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئىككى ئادەم ئەۋەتتى. ئۇلار: «ھايال بولماي يېنىمىزغا كەلسەڭ!» ـ دەپ يېلىندى. **39** پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلار بىلەن بىللە يوپپاغا باردى. يوپپاغا يېتىپ كېلىشى بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى ئۆيگە باشلاپ چىقتى. بارلىق تۇل ئاياللار پېترۇسنىڭ ئەترابىغا ئولىشىپ، يىغا-زار قىلىشىپ ئۇنىڭغا دوركاسنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتدا تۈزلىرىگە تىكىپ بەرگەن كۆڭلەك- كېيىملىرىنى كۆرسىتىشتى. **40** لېكىن پېترۇس ھەممەيلەننى چىقىرىۋېتىپ، تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. ئاندىن ئۇ جەسىتىگە قاراپ: ـ تابىتا، ئورنۇڭدىن تۇر! ـ دېدى. تابىتا كۆزىنى ئېچىپ، پېترۇسنى كۆرۈپ، ئورنىدا ئولتۇردى. **41** پېترۇس ئۇنىڭغا قولىنى تۈزىتىپ ئۇنى يۈلەپ تۇرغۇزدى ۋە مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن تۇل ئاياللارنى چاقىرىپ، دوركاسنى تىرىلارغا تىرىك تاپشۇرۇپ بەردى. **42** بۇ خەۋەر پۈتكۈل يوپپاغا تارقىلىپ، نۇرغۇن كىشىلەر رەبگە ئېتىقاد قىلدى. **43** شۇنداق بولدىكى، پېترۇس يوپپادا سىمون ئىسىملىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە تۇزۇن كۈنلەر تۇردى.

10

قەيسەريە شەھىرىدە كورنىلي ئىسىملىك بىر ئادەم بولۇپ، ئۇ [رىم] قوشۇندىكى «ئىتالىيەلىكلەر» قىسمىنىڭ يۈزبېشى ئىدى. **2** ئۇ ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، تۈزى ۋە پۈتكۈل ئۆيىدىكىلىرى خۇدادىن قورقاتتى. ئۇ مەردلىك بىلەن نامراتلارغا خەيىر-ساخاۋەت قىلىپ، دائىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلاتتى. **3** بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچلەردە، ئۇ غايىبانە بىر كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆردى. پەرىشتە ئۇنى: ـ كورنىلي! ـ دەپ چاقىردى. **4** كورنىلي ئۇنىڭغا كۆزلىرىنى تىكىپ قاتتىق چۆچۈپ: ـ نەقىسر، نېمە ئىش؟ ـ دەپ سوردى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ دۇئالىرىڭ ۋە خەيىر-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلەتمە قۇربانلىقتەك بېرىپ يەتتى. **5** ئەمدى سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. **6** ئۇ سىمون ئىسىملىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ. سىموننىڭ ئۆيى دېڭىز بويىدا، ـ دېدى. **7** ئۇنىڭغا سۆزلىگەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنىلي ئۆيىدىكى خىزمەتچىلەردىن ئىككىنى ۋە دائىم يېنىدا تۇرۇپ خىزمەت قىلغۇچىلار ئىچىدىكى ئىخلاسمەن بىر لەشكەرنى چاقىردى. **8** بارلىق ئىشلارنى چۈشەندۈرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى يوپپاغا ئەۋەتتى. **9** ئەتىسى ئۇلار سەپەر قىلىپ شەھەرگە يېقىنلاشقاندا، چۈش ۋاقتى بولۇپ، پېترۇس دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆگزىگە چىقتى. **10** ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كېتىپ، بىر نەرسە يەي دېدى. بىراق ئۇلار غىزا تەييارلاۋاتقاندا، غايىبانە بىر تالامەت پېترۇسنى ئورۇۋالدى. **11** ئۇ ئاسمان ئېچىلىپ، تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا يەر يۈزىگە چۈشۈرۈلۈۋاتقان كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسىنى كۆردى. **12** داستىخاندا ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار- قاناتلارمۇ بار ئىدى. **13** ئۇنىڭغا بىر ئاۋاز ئاڭلاردى: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» **14** ـ ياق، رەب، ھەرگىز بولمايدۇ! مەن ھىچقاچان ھىچقانداق ناپاك يا كى ھارام نەرسىنى يېگەن ئەمەسمەن! ـ دېدى پېترۇس. **15** ئاۋاز ئىككىنچى قېتىم كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ خۇدا ھالال دەپ پاكلىغانىنى سەن ھارام دېمە! ـ دېيىلدى. **16** بۇ ئىش ئۈچ قېتىم يۈز بېرىپ، ئاندىن داستىخاندەك بولغان شۇ نەرسە دەرھال ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلدى. **17** پېترۇس كۆرگەن غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى توغرىسىدا قايغۇقۇپ تۇرغاندا، مانا كورنىلي ئەۋەتكەن كىشىلەر سىموننىڭ ئۆيىنى تېپىپ، دەرۋازا ئالدىدا تۇراتتى. **18** ئۇلار بىرسىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون دېگەن بىرسى بۇ يەردە تۇرامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **19** پېترۇس تېخىچە شۇ غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى ئۈستىدە ئويلىنۇۋاتقاندا، روھ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سېنى ئۈچ ئادەم ئىزدەپ كەلدى. **20** ئورنۇڭدىن تۇر، پەسكە چۈش،

هىچ ئىككىلەمدى ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن. چۈنكى ئۇلارنى ئەۋەتكۈچى مەن! ـ دېدى. 21 پېترۇس پەسكە چۈشۈپ، ھېلىقى ئادەملەرگە: ـ سىلەر ئىزدىگەن كىشى مانا مەن بولمەن. بۇ يەرگە كېلىش سەۋەبىگلار نېمىكەن؟ ـ دېدى. 22 ئۇلار جاۋابەن: ـ ھەققانىي بىر ئادەم، خۇدادىن قورقىدىغان، شۇنداقلا پۈتكۈل يەھۇدىي خەلقى تەرىپىگەن كورنىلي ئىسىملىك رىملىق يۈزبېشى مۇقەددەس بىر پەرىشتە تەرىپىدىن سىزنى ئۆيىگە چاقىرتىپ، سىزدىن سۆز- كالام ئاڭلاشقا ئەمر قىلىنغان! ـ دېدى. 23 شۇڭا پېترۇس ئۇلارنى ئۆيىگە تەكلىپ قىلىپ، قوندۇرۇپ مېھمان قىلدى. ئەتىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى. يوپپادىكى قېرىنداشلاردىن بەزىلىرى ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. 24 ئىككىنچى كۈنى، ئۇلار قەيسەريەگە يېتىپ باردى. ئەمدى كورنىلي تۇغقانلىرى ۋە يېقىن يار-بۇرادەرلىرىنى ئۆيىگە چاقىرىپ، پېترۇسلارنى تەقەززالىق بىلەن كۈتۈپ تۇراتتى. 25 پېترۇس ئۆيىگە كىرگەندە، كورنىلي ئالدىغا چىقىپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ سەجدە قىلدى. 26 لېكىن پېترۇس [دەرھال] ئۇنى يۈلەپ ئۇرغۇزۇپ: ـ ئورنۇڭدىن ئۇرغىن! مەنمۇ بىر ئىنسان، خالاس! ـ دېدى. 27 ئۇ كورنىلىگە گەپ قىلغاچ ئۆيىگە كىرىۋىدى، ئۆينىڭ ئىچىگە يىغىلغان توپ-توپ ئادەملەرنى كۆردى. 28 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرگە مەلۇمكى، بىز يەھۇدىيلارنىڭ يات ئەللىكلەردىن بىرسى بىلەن باردى- كەلدى قىلىشى ياكى ئۆيلىرىگە كىرىشى تەقۋرات قانۇن-ئەقىدىلىرىمىزگە خىلاپ. لېكىن خۇدا ماڭا ھېچقانداق ئادەمنى ناپاك ياكى ھارام دېمەسلىكىم كېرەكلىكىنى ئايان قىلدى. 29 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئادەم ئەۋەتىپ مېنى چاقىرغاندا، ھېچ رەت قىلماي ئالدىڭلارغا كەلدىم. ئەمدى سورايمەن، مېنى نېمە دەپ چاقىردىڭلار؟ ـ دېدى. 30 كورنىلي مۇنداق دېدى: ـ تۆت كۈننىڭ ئالدىدا بۇگۈنكى مۇشۇ ۋاقىتقىچە روزا تۇتقانىدىم؛ سائەت ئۈچلەردە مەن ئۆيدە دۇئا قىلىۋاتاتتىم. تۇيۇقسىز كىيىملىرىدىن نۇر چاقناپ تۇرىدىغان بىر ئادەم ئالدىمدا پەيدا بولۇپ ئۆرە تۇردى: 31 «كورنىلي! دۇئايىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خەيىر-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلەتمە قۇربانلىقتەك يەتتى. 32 شۇڭا يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. ئۇ دېڭىز بويىدا ئولتۇراقلۇق سىمون ئىسىملىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ ئۆرۈۋاتىدۇ» دېدى. 33 شۇنىڭ ئۈچۈن، دەرھال ئۆزلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتكەنىدىم. ئۆزلىرى كۆلىيەمگە كېلىپ ياخشى قىلدىلا! ئەمدى بىز ھەممەيلەن خۇدا ئۆزلىرىگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىمىز. 34 پېترۇس ئاغزىنى ئېچىپ مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن خۇدانى ھېچقانداق ئادەمگە يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، دەپ چۈشىنىپ يەتتىم؛ بەلكى ھەر ئەلدىن بولغانلار ئىچىدە ئۆنىڭدىن قورقىدىغان ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزىدىغان كىشى بولسىلا، ئۆنىڭ ئالدىدا مەقبۇلدۇر. 36 خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە يەتكۈزگەن سۆز- كالام، يەنى ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق (ئۇ پۈتكۈل مەۋجۇدلارنا رەببۇر) ئىناق-جاتىرجەملىك جاكارلانغان خۇش خەۋەر سىلەرگە مەلۇمغۇ؛ 37 سىلەرنىڭمۇ يەھىيا [پەيغەمبەر] چۆمۈلدۈرۈش چاقىرىقىنى يەتكۈزگەندىن تارتىپ، گالىلىيەدىن باشلاپ پۈتكۈل يەھۇدىيە زېمىنلىرىدا ناسارەتلىك ئەيسا توغرۇلۇق گۇۋاھلىقتىن ـ يەنى خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئۇنى مۇقەددەس روھ ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن مەسىھلىگەنلىكى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەممە يەرنى كېزىپ، ياخشى ئەمەللەرنى قىلىپ، ئىبلىسنىڭ ئىلكىدە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتىقانلىقىدىن خەۋەرگىلار باردۇر. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 39 بىزمۇ ئۇنىڭ ھەم يەھۇدىيلارنىڭ زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمدا قىلغان پۈتۈن ئەمەللىرىنىڭ گۇۋاھچىلىرى. ئۇلار ئۇنى ياغاچقا ئېسىشى بىلەنمۇ ئۆلتۈردى. 40 بىراق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا ئۇنى قايتا تىرىلدۈرۈپ نامايان قىلدى. بىراق ھەمە كىشىلەرگە ئەمەس، پەقەت خۇدا ئۆزى ئالدى بىلەن تاللىغان گۇۋاھچىلار، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن ئۆنىڭ بىلەن ھەمداستىخان بولغان بىزلەرنىڭ ئارىمىزدا نامايان قىلدى. 42 ئۇ بىزگە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشنى ۋە ئۆزىنىڭ خۇدا تەرىپىدىن تىرىكلەر ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ سوراقچىسى قىلىنىپ تەيىنلەنگۈچى ئىكەنلىكىنى جاكارلاشنى ئەمر قىلدى. 43 بارلىق پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىدۇكى، ھەركىم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسا ئۆنىڭ نامى ئارقىلىق گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 44 پېترۇس تېخى بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقاندا، مۇقەددەس روھ سۆز-

كالامنى ئاڭلاۋاتقان ھەممە كىشىگە چۈشتى. 45 پېترۇس بىلەن بىللە كەلگەن خەتىنلىك بولغان ئىشەنگۈچىلەرنىڭ ھەربىرى مۇقەددەس روھنىڭ يات ئەللەردىكىلەرگىمۇ ئاتا قىلىنىپ تۆكۈلگەنلىكىنى كۆرۈپ بەك ھەيران بولۇشتى. 46 چۈنكى ئۇلارنىڭ [كارامەت نامەلۇم] تىللاردا سۆزلىشىپ خۇدانى ئۇلۇغلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. شۇڭا پېترۇس: 47 ـ مۇشۇ كىشىلەر بىزگە ئوخشاش مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلغۇچى بولغان بولسا، كىم ئۇلارنىڭ سۇغا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشنى توسالىسۇن؟! ـ دېدى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ رەببىنىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇلار پېترۇسنىڭ ئۇلار بىلەن بىرنەچچە كۈن تۇرۇشنى ئۆتۈندى.

11

روسۇللار ۋە پۈتكۈل يەھۇدىيەدىكى باشقا قېرىنداشلار [يات] ئەللىكلەرنىڭمۇ خۇدانىڭ سۆز- كالامنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلىدى. 2 شۇڭا، پېترۇس يېرۇسالېمغا قايتىقاندا، خەتىنلىك بولغان [ئىشەنگۈچىلەر] ئۇنى ئەيىبكە بۇيرۇپ: 3 ـ سەن خەتنە قىلىنمىغان ئادەملەرنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ، ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان بولدۇڭ؟! ـ دېدى. 4 بىراق پېترۇس پۈتۈن ئىشنى باشتىن-ئاخىرىغىچە ئۇلارغا بىر-بىرلەپ چۈشەندۈرۈپ 5 مۇنداق دېدى: ـ يوپپا شەھىرىدە دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورىۋېلىپ، بىر ئالامەتنى كوردۇم. كەڭ داستىخانەدەك بىر نەرسە تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا ئاسماندىن چۈشۈپ، مېنىڭ يېنىمدا توختىدى. 6 ئۆنىڭغا كۆز تىكىپ قارىسام، ئىچىدە ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار- قاناتلارمۇ بار ئىكەن. 7 ئاندىن: «ئورنۇڭدىن تۇر پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 8 مەن: «ياق رەب، ھەرگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھەرقانداق ناپاك ياكى ھارام نەرسىنى ئاغزىمغا ئالغان ئەمەسمەن!» دېدىم. 9 بىراق ماڭا يەنە: «خۇدا ھالال دەپ پاكلىغان نەرسىنى سەن ھارام دېمە!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 10 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم شۇنداق تەكرارلىنىپ، ئاخىر بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسمانغا قايتىدىن تارتىپ كېتىلدى. 11 مانا دەل شۇ چاغدا، قەيسەريەدىن مېنى چاقىرىشقا ئەۋەتىلگەن ئۈچ كىشى مەن تۇرغان ئۆينىڭ ئالدىغا كەلدى. 12 مۇقەددەس روھ مېنى ھېچ ئىككىلەمدى ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشقا بۇيرۇدى. مۇشۇ ئالتە قېرىنداشمۇ مەن بىلەن بىللە باردى. [قەيسەريەگە يېتىپ كېلىپ]، ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردۇق. 13 بۇ كىشى بىزگە ئۆزىنىڭ ئۆيىدە پەيدا بولۇپ ئۇرغان بىر پەرىشتىنى قانداق كۆرگەنلىكىنى ئېيتتى. پەرىشتە ئۆنىڭغا: «سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرتىپ كەل، 14 ئۇ ساڭا سېنى ۋە پۈتكۈل ئائىلەڭگە نىجاتلىق يەتكۈزىدىغان بىر خەۋەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ» دېگەنىكەن. 15 مەن گەپنى باشلىغىنىمدا، مۇقەددەس روھ خۇددى باشتا بىزنىڭ ئۇستىمىزگە چۈشكىنىدەك، ئۇلارغىمۇ چۈشتى. 16 شۇ چاغدا، رەببىنىڭ سۆز- كالامنى، يەنى: «يەھيا كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا كالام مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر» دېگىنىنى ئېسىمگە ئالدىم. 17 شۇڭا، ئەگەر خۇدا ئەمدى مۇشۇلارغا بىز رەب ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلغىنىمىزدىن كېيىن بىزگە بەرگەن ئىلتىپاتقا ئوخشاش ئىلتىپات ئاتا قىلغان بولسا، خۇدانى توسالغۇدەك مەن زادى كىم ئىدىم؟ 18 ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئەيىبلەشتىن توختاپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇپ: ـ بەرھەق، خۇدا ئەللەرگىمۇ ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان توۋا قىلىشنى نېسىپ قىلىپتۇ! ـ دېيىشتى. 19 ئۇ چاغدا، ئىستىپاننىڭ ئىشى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ھەرقايسى جايلارغا تارقىلىپ كەتكەنلەر فەنىكىيە رايونى، سىپرۇس ئاربلى ۋە ئانتاكىيا شەھىرى قاتارلىق جايلارغىچە يېتىپ بېرىپ، بۇ جايلاردا سۆز- كالامنى پەقەت يەھۇدىيلارغىلا يەتكۈزەتتى. 20 لېكىن ئۇلاردىن سىپرۇس ئاربلى ۋە كۈرىنى شەھىرىدىن كەلگەن بەزىلەر ئانتاكىيا شەھىرىگە بارغاندا، رەب ئەيسانىڭ خۇش خەۋىرىنى گرېكلەرگىمۇ يەتكۈزدى. 21 رەببىنىڭ قولى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ، تولىمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئىشىنىپ توۋا قىلىپ رەببگە باغلاندى. 22 بۇ خەۋەر يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارناباسنى ئانتاكىياغىچە ئاتىلاپ ئۇتۇشكە ئەۋەتتى. 23 بارناباس يېتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر- شەپقىتىنى كۆرۈپ، خۇشال بولدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جان-دىلدىن قەتئىيلىك بىلەن

رەبگە چىڭ باغلىنىشقا ربغبەتلەندۇردى. **24** چۈنكى ئۇ مۇقەددەس روھقا ۋە ئىمان-ئىشەنچىگە تولدۇرۇلغان بولۇپ، ياخشى بىر ئادەم ئىدى. شۇنىڭ بىلەن زور بىر توپ ئادەملەر رەبگە قوشۇلدى. **25** شۇنىڭ بىلەن بارناباس تارسۇس شەھىرىگە ساۋلنى ئىزدەپ باردى. **26** ئۇنى تېپىپ ئانتاكياغا ئېلىپ كەلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئىككىيلەن جامائەت بىلەن بىللە ساق بىر يىل يىغىلىپ، نۇرغۇن ئادەمگە تەلىم بەردى. مۇخلىسلارنىڭ «خرىستىئانلار» دەپ تۇنجى ئاتىلىشى ئانتاكيادىن باشلاندى. **27** ئۇ كۈنلەردە بەزى پەيغەمبەرلەر يېرۇسالېمدىن ئانتاكياغا چۈشۈپ كەلدى. **28** بۇلاردىن ئاگابۇس ئىسملىك بىرەيلەن ئوتتۇرىغا چىقىپ، روھنىڭ ۋەھيىنى يەتكىزۈپ، قاتتىق بىر ئاچارچىلىقنىڭ پۈتكۈل دۇنيانى باسىدىغانلىقنى ئالدىن ئېيتتى (بۇ ئاچارچىلىق دەرۋەقە «كلاۋدىيۇس قەيسەر» ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتتا يۈز بەردى). **29** بۇنىڭ بىلەن [ئانتاكيادىكى] مۇخلىسلارنىڭ ھەربىرى تۆز قۇربىغا قاراپ پۇل يىغىپ، يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلارغا ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. **30** تۇلار بۇ قارارنى ئادا قىلىپ، ئىئانىنى بارناباس ۋە ساۋلنىڭ قولى ئارقىلىق [يەھۇدىيەدىكى جامائەت] ئاقساقاللىرىغا يەتكىزۈپ بەردى.

12 شۇ چاغلاردا، ھېرود پادىشاھ جامائەتنىكىلەردىن بەزىلىرىگە زىيانكەشلىك قىلماقچى بولۇپ ئۇلارغا قول سالدى. **2** ئۇ يۇھاننانىڭ ئاكىسى ياقۇبنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. **3** ئۇزىنىڭ بۇ قىلغان ئىشىنىڭ يەھۇدىيلارغا ياققانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ پېترۇسنىمۇ ئوتتەقۇن قىلدۇرۇدى (شۇ چاغدا «پېتىر نان ھېيتى» مەزگىلى ئىدى). **4** پېترۇسنى ئوتتەقتىن كېيىن، ئۇنى زىندانغا تاشلاپ، تۆت لەشكەر بىر گۇرۇپپا قىلىنغان تۆت قاراۋاۋۇل توبىغا تاپشۇردى. پاسخا ھېيتتىن كېيىن، ھېرود ئۇنى خالايىق ئالدىدا سوراق قىلماقچى ئىدى. **5** شۇڭا پېترۇس زىنداندا ئوتۇپ قېلىندى. لېكىن جامائەت خۇداغا جان-دىل بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىشۇاتاتتى. **6** ئەمدى ھېرود ئۇنى ئېلىپ چىقىپ سوت قىلىشنىڭ ئالدىنقى كېچىسى، پېترۇس ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاقلىق يېتى، ئىككى قاراۋاۋۇلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇخلاۋاتاتتى؛ ئىشىكنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە قاراۋاۋۇل زىندانىنى كۆزەت قىلىۋاتاتتى. **7** ۋە تۈيۈقسىز رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى كۆرۈنۈپ، بىر نۇر كامېرنى يورۇتتى. پەرىشتە پېترۇسنىڭ بىقىنىغا نوقۇپ- ـ تېز تۇرا! ـ دەپ ئويغاتتى. ئۇنىڭ قوللىرىدىكى زەنجىر شۇ ھامان بوشاپ چۈشۈپ كەتتى. **8** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ بېلىكنى باغلىۋال! كەشىنىمۇ كىي! ـ دېدى. پېترۇس ئۇنىڭ دېگىنىنى قىلدى. ئاندىن ئۇ: ـ چاپىنىكنى يېپىنچاقلاپ كەينىمدىن ماڭ! ـ دېدى. **9** پېترۇس ئۇنىڭغا ئەگىشىپ [كامېردىن] چىقتى. بىراق ئۇ پەرىشتىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولۇۋاتقان بۇ ئىشلارنىڭ راستلىقىنى بىلمەي، بەلكى بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈۋېتىمەن، دەپ ئويلاۋاتاتتى. **10** تۇلار بىرىنچى ۋە ئىككىنچى كۆزەتچىنى ئۆتۈپ، زىنداننىڭ شەھەرگە چىقىدىغان تۈمۈر دەرۋازىسىغا بارغاندا، دەرۋازا تۇلار ئۈچۈن ئۆزلۈكىدىن ئېچىلىپ كەتتى. ئۇلار چىقىپ، بىر كوچىدىن ئوتكەندە، پەرىشتە ئۇيۇقسىز ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. **11** شۇ چاغدا، پېترۇس ئېسىگە كېلىپ، ئۆز-ئۆزىگە: «دەرۋەقە ئەمدى رەب ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، مېنى ھېرودنىڭ قولىدىن ۋە يەھۇدىي خەلقىنىڭ كۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزۇپتۇ، دەپ بىلدىم» ـ دېدى. **12** ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشىنىپ يەتكەندە، ئۇ مارکۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانىڭ ئانىسى مەريەمنىڭ ئۆيىگە باردى. ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتاتتى. **13** ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىشىكىنى ۋاقىتلىدا، رودا ئىسملىك بىر دېدەك ئاۋازىنى ئاڭلاپ چىقتى. **14** ئۇ پېترۇسنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، خۇشاللىقىدىن ئېچىشقىمۇ ئولگۈرمەي يۈگۈرۈپ كېلىپ، ھەممەيلەنگە: ـ پېترۇس دەرۋازا ئالدىدا تۇرىدۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. **15** لېكىن ئۇلار: ـ ساراڭ بولۇپ قالدىڭغۇ! ـ دېيىشتى. بىراق ئۇ: ـ راست شۇنداق، دەپ تۇرۇۋالدى. ئۇلار: ـ ئۇ ئۇنىڭ پەرىشتىسى بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. **16** بىراق پېترۇس دەرۋازىنى قېقىۋەردى. ئۇلار چىقىپ دەرۋازىنى ئېچىپ، ئۇنىڭ ئۆزىنى كۆرگەندە ھەممەيلەن ھاڭ-تاڭ بولۇشتى. **17** پېترۇس ئۇلارغا ئۇن چىقارماسلىققا قول ئىشارىتى قىلىپ، ئۇلارغا رەببنىڭ ئۆزىنى زىنداندىن قانداق ئېلىپ چىققانلىقىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن كېيىن، ئۇ: ـ بۇ خەۋەرنى ياقۇبقا ۋە قېرىنداشلارغا يەتكىزۈپ قويۇڭلار، ـ دەپ، ئۆزى ئۇ يەردىن باشقا يەرگە كەتتى.

18 تاڭ ئاتقاندا، قاراۋاۋۇلار پېترۇس زادى نېمە بولدى دەپ سارىسىمگە چۈشتى. **19** ھېرود ئۇنى ئىزدەپ ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى تاپالمىغاچقا، قاراۋاۋۇلارنى سوراق قىلىپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرمەكە مەھكۇم قىلىشنى بۇيرۇدى. بۇ ئىشتىن كېيىن، ئۇ يەھۇدىيەدىن چۈشۈپ قەيسەرىيە شەھىرىگە بېرىپ شۇ يەردە تۇردى. **20** ئەسلىدە ھېرود [خان] بىلەن تۇر ۋە زىدوندىكىلەر ئارىسىدا قاتتىق جېدەل بار ئىدى. ھالبۇكى، تۇر ۋە زىدوندىكىلەر بىرلىشىپ، ھېرودنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن يارىشىۋېلىش ئۈچۈن ئۇلار ئالدى بىلەن خانىنىڭ بىلاستۇس ئىسملىك شەخسىي غوجىدارىنى ئۆزلىرىگە يار-يۆلەك بولۇشقا قايىل قىلغاندى. چۈنكى بۇ يۇرتىنىكەلەر ئاشلىقنى خانىنىڭ ئىلكىدىكى جايلاردىن ئالاتتى. **21** بەلگىلەنگەن كۈنۈشۈش كۈنىدە ھېرود شاھانە تونلىرىنى كىيىپ، سوراق تەختىدە ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا نۇتۇق سۆزلىدى. **22** ئاگىلغان خەلق: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئاۋازى ئەمەس، بەلكى بىر ئىلاھنىڭ ئاۋازىدۇر! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **23** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى خانى ئۇردى؛ چۈنكى ئۇ شان-شەرەپنى خۇداغا بېغىشلىمىدى. نەتىجىدە، ئۇ قۇرتقا يەم بولۇپ ئۆلدى. **24** ئەمما خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق بەرق ئۇرۇپ كېڭەيدى. **25** بارناباس بىلەن ساۋلنى يېرۇسالېمدا ئىشلىرىنى تاپشۇرۇش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئانتاكياغا قايتىپ كەتتى. ئۇلار مارکۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانى بىللە ئېلىپ باردى.

13 ئانتاكيادىكى جامائەت ئىچىدە بەزى پەيغەمبەرلەر ۋە تەلىم بەرگۈچىلەر بار ئىدى. ئۇلار بارناباس، «قارا» دەپمۇ ئاتىلىدىغان شىمېئون، كۈرىنىلىك لۇكىئۇس، ھېرود خان بىلەن بىللە چوڭ بولغان مانائەن ۋە ساۋلنىلار ئىدى. **2** ئۇلار رەببنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ روزا تۇتۇۋاتقان بىر مەزگىلدە، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا: ـ بارناباس بىلەن ساۋلنى مەن ئۇلارنى قىلىشقا چاقىرغان خىزمەت ئۈچۈن ماڭا ئايرىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار يەنە روزا تۇتۇپ دۇئا قىلغاندىن كېيىن، ئىككىيلەنىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ ئۇلارنىڭ قويدى. **4** ئۇلار مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن بولۇپ، سەلىۋكىيە شەھىرىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن كىپىمگە چىقىپ سىپرۇس ئارىلىغا قاراپ يولغا چىقتى. **5** سالامىس شەھىرىگە يېتىپ كېلىپ، ئۇلار يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگلىرىدا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكىزۈشكە باشلىدى. يۇھاننا ئۇلارنىڭ يارىدەمچىسى ئىدى. **6** ئۇلار پۈتۈن ئارالنى ئارىلاپ چىقىپ، پافوس شەھىرىگە كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردە باريەشۇئا ئىسملىك بىر كىشى بىلەن ئۇچراشىپ قالدى. ئۇ سېھىرگەر بولۇپ، ساختا پەيغەمبەر بولغان بىر يەھۇدىي ئىدى. **7** ئۇ كىشى بۇ [ئارالنىڭ] رىملىق ۋالىيىسى سېرگىيۇس پاۋلۇسنىڭ ھەمراھى ئىدى. ۋالىي ئۇقۇمۇشلۇق بىر كىشى بولۇپ، بارناباس بىلەن ساۋلنى چاقىرتىپ، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىماقچى بولدى. **8** لېكىن ھېلىقى سېھىرگەر (ئۇنىڭ گرېكچە ئىسمى ئەلىماس بولۇپ، «سېھىرگەر» دېگەن مەنىدە) ئۇلارغا قارشى چىقىپ، ۋالىينىڭ راينىى ئېتىقادتىن قايتۇرۇشنى ئۇرۇنماقتا ئىدى. **9** بىراق مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ساۋلنى (يەنە «پاۋلۇس» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) ھېلىقى سېھىرگەرگە تىكىلىپ قاراپ **10** ئۇنىڭغا: ـ ئەي، قەلبىڭ ھەرخىل ھىيلىگەرلىك ۋە ئالدامچىلىق بىلەن تولغان ئىبلىسنىڭ ئوغلى، ھەممە ھەققانىيلىقنىڭ دۈشمنى! پەرۋەردىگارنىڭ تۈز يوللىرىنى بۇرمىلاشنى زادى توختاتمامسەن؟! **11** ئەمدى رەببنىڭ قولى ئۈستۈڭگە چۈشتى! كۆزلىرىڭ كور بولۇپ، بىر مەزگىل كۈننىڭ يورۇقىنى كۆرەلمەيسەن! ـ دېدى. شۇئان، بىر خىل تۇمان ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنى باستى. ئۇ يولنى سالاشتۇرۇۋېپ، كىشىلەردىن مېنى قولۇمدىن يېتىلەگىلار، دەپ ئىلتىجا قىلاتتى. **12** يۈز بەرگەن ئىشنى كۆرگەن ۋالىي رەببنىڭ تەلىمىگە قاتتىق ھەيران بولۇپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **13** پاۋلۇس بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى كىپىمگە چىقىپ، پافوستىن پامفىلىيە تولگىسىدىكى پەرگە شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە يۇھاننا ئۇلارنىڭ يېرۇسالېمغا قايتتى. **14** پاۋلۇسلار بولسا پەرگە شەھىرىدىن چىقىپ، داۋاملىق مېڭىپ پىسىدىيە رايوندىكى ئانتاكيا شەھىرىگە بېرىپ، شابات كۈنى سىناگوگقا كىردى. **15** تەۋرات قىسىملىرىدىن ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىناگوگنىڭ چوكىلىرى ئۇلارنى چاقىرتىپ: ـ قېرىنداشلار، ئەگەر خالايىققا بىرەر نەسىھەت سۆزۈڭلار بولسا، ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **16** پاۋلۇس ئورنىدن تۇرۇپ، قول ئىشارىتى قىلىپ، خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ

ئەي ئىسرائىللار ۋە خۇدادىن قورققانلار، قۇلاق سېلىڭلار! **17** بۇ ئىسرائىل خەلقىنىڭ خۇداسى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تاللىدى، تۇلار مىسىردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغان ۋاقىتلاردا تۇلارنى تۇلۇغ قىلدى، تۇزىنىڭ ئېگىز كۆتۈرگەن بىلىكى بىلەن تۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. **18** تۇ چۆلدە تۇلارغا تەخمىنەن قىرىق يىل غەمخورلۇق قىلدى **19** ئاندىن قانائان زېمىنىدىكى يەتتە ئەللنى يوقىتىپ، تۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى تۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى. **20** بۇ ئىشلارغا ئالدىى- كەينى بولۇپ تەخمىنەن تۆت يۈز ئەللىك يىل كەتتى. كېيىن، تاكى سامۇئىل پەيغەمبەر ئوتتۇرىغا چىققىچە، تۇ تۇلارغا باتۇر ھاكىملارنى تىكلەپ بەردى. **21** ئاندىن تۇلار بىزگە بىر پادىشاھنى بەرسىكەن، دەپ [سامۇئىل پەيغەمبەردىن] تىلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا تۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئىسىملىك ئادەمنىڭ ئوغلى ساۋۇلنى تىكلەپ بەردى. تۇ قىرىق يىل ھۆكۈم سۈردى. **22** بىراق [خۇدا] ساۋۇلنى سەلتەنىتىدىن چۈشۈرۈپ، تۇلارغا داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تۇرغۇزۇپ بەردى. خۇدا تۇنىڭ ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىپ: «كۆڭۈلۈمدىكىدەك بىر ئادەمنى، يەنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنى تاپتىم. تۇ مېنىڭ تولۇق ئىرادەمگە تەۋە قىلىدۇ»، ـ دېدى. **23** تۇزى ۋەدە قىلغاندەك خۇدا بۇ ئادەمنىڭ نەسىلىدىن ئىسرائىل خەلقىگە بىر قۇتقۇزغۇچى تىكلەپ بەردى ـ تۇ بولسا ئەيسانىڭ تۇزىدۇر! **24** تۇ خەلقىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىشتىن ئالدۇال، يەھيا [پەيغەمبەر] چېقىپ، بارلىق ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشنى [بىلدۈرىدىغان] چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار، دەپ جاكارلىدى. **25** يەھيا [پەيغەمبەر] ۋەزىپىنى تاماملىغاندا، خالايىققا مۇنداق دېگەندى: «سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ مەن سىلەر كۈتكەن زات ئەمەسمەن. بىراق مانا، مەندىن كېيىن بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا تۇنىڭ ئاياغ كەشلىرىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن!» **26** ئەي قېرىنداشلار، ئىبراھىمنىڭ جەمەتىنىڭ نەسىلىرى ۋە ئاراڭلاردىكى خۇدادىن قورققانلار، بۇ نىجاتلىقنىڭ سۈزى- كالامى سىلەرگە ئەۋەتىلدى! **27** يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە تۇلارنىڭ ھاكىملىرى [ئەيسانى] تونۇمادى، تۇنىڭ تۇزىدىن گۇناھكار دەپ ھۆكۈم چىقارغىنى بىلەن، ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۈزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. **28** گەرچە تۇلار تۇنىڭدىن تۇلۇم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك بىرەر گۇناھ تاپالمىغان بولسىمۇ، ۋالاي پىلاتۇستىن يەنىلا تۇنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىشنى ئۈتۈندى. **29** تۇلار [بۇ] [ئىشلارنى قىلىپ] مۇقەددەس يازمىلاردا تۇنىڭ ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى [ئۈزىلرى بىلمىگەن ھالدا] ئەمەلگە ئاشۇرغاندىن كېيىن، تۇنىڭ جەسىتىنى كرېستتىن چۈشۈرۈپ، بىر قەبرىگە قويدى. **30** لېكىن خۇدا تۇنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈردى! **31** تىرىلگەندىن كېيىن، تۇ يۈرۈن تۇزى بىلەن گالىلىيەدىن يېرۇسالېمغىچە ئەگىشىپ كەلگەنلەرگە كۆپ كۈنلەر ئىچىدە [نەچچە قېتىم] كۆرۈنۈپ تۇردى. بۇ كىشىلەر ھازىر [ئىسرائىل] خەلقىگە تۇنىڭ گۇۋاھچىلىرى بولۇۋاتىدۇ. **32** بىزمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلىنغان ۋەدىنىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە ھازىر جاكارلايمىز ـ خۇدا ئەيسانى [ئاتىمىزدا] تىكلەپ، بۇ ۋەدىنى تۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان بىزلەرگە ئەمەلگە ئاشۇردى. بۇ ھەققىدە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كۈيىدە ئالدىنئالا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، تۇزۇم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغدۇردۇم». **34** ئەمدىلىكتە خۇدانىڭ ئەيساغا چىرىشنى قايتا كۆرگۈزمەي تۇلۇمدىن تىرىلدۈرىدىغانلىقى ھەققىدە تۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «داۋۇتقا ۋەدە قىلغان مېھىر-شەپقەتلەرنى سىلەرگە ئاتا قىلىمەن!» **35** شۇڭا يەنە بۇ ھەققىتە يەنە بىر ئايەتتە: ـ «[ئۆى خۇدا]، سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭغا ھېنىنىڭ چىرىشنى كۆرگۈزمەيسەن». **36** چۈنكى داۋۇت دەرۇۋقە خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە تۇز دەۋرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، تۇز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ تۇلۇمدە ئۈخلاپ تۇنىڭ تېنى چىرىپ كەتكەندى. **37** لېكىن خۇدا تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈچى بولسا چىرىشنى ھېچ كۆرمىدى. **38** ئەمدى شۇڭا سىلەر شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، ئۆى قېرىنداشلار، ھازىر گۇناھلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىش يولى دەل شۇ كىشى ئارقىلىق سىلەرگە جاكارلىنىۋاتىدۇ. **39** مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى بىلەن سىلەر خالاس بولالمايۋاتقان ئىشلاردىن تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار تۇ ئارقىلىق خالاس قىلىنىپ ھەققانىي قىلىنىدۇ! **40** شۇڭا، پەيغەمبەرلەر ئالدىن ئېيتقان شۇ بالا-يىئاپەت بېشىڭلارغا چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىڭلار! ـ **41** «قاراڭلار، ئۆى مازاق قىلغۇچىلار، ھەيرانۇەھەس بولۇپ ھالاك بولۇڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، ئۇنى بىرسى سىلەرگە ئېلان قىلسىمۇ سىلەر شۇ ئىشقا ھەرگىز ئىشەنمەيسىلەر!» **42** پاۋلۇس بىلەن بارناباس سىناگوگىدىن چىقىۋاتقاندا، جامائەت ئۇلارغا كېلەركى شابات كۈنى بۇ ئىشلار ھەققىدە يەنە سۈزلەشنى يېلىندى. **43** سىناگوگتىكى جامائەت تارقالغاندا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورققان تەۋراتقا ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي ئەمەسلەرمۇ پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا ئەگەشتى. ئىككىسى ئۇلارغا سۈز قىلىپ، ئۇلارنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. **44** كېيىنكى شابات كۈنى، پۈتۈن شەھەر خەلقى دېگۈدەك خۇدانىڭ سۈزى- كالامىنى ئاڭلىغىلى كېلىشتى. **45** بىراق بۇنداق توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ھەسەتكە چۆمۈپ، پاۋلۇسنىڭ سۈزلىرىگە قارشى تەتۈر گەپ قىلىپ، تۇنىڭغا تۇھمەت قىلدى. **46** ئەمدى پاۋلۇس بىلەن بارناباس تېخىمۇ يۈرەكلىك ھالدا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ سۈزى- كالامىنى ئالدى بىلەن سىلەر [يەھۇدىي خەلقىگە] يەتكۈزۈش كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر ئۇنى چەتكە قېقىپ تۇزۇڭلارنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا لايىق كۆرمىگەندىن كېيىن، مانا بىز [سىلەردىن] بۇرۇلۇپ ئەللەرگە يۈزلىنىمىز! **(aiōnios g166)** **47** چۈنكى پەرۋەردىگار [مۇقەددەس يازمىلاردا] بىزگە مۇنداق بۇيرۇغان: ـ «مەن سېنى [يات] ئەللەرگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتلىق بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». **48** ئەللەردىكىلەر بۇ سۈزنى ئاڭلاپ، خۇشال بولۇشۇپ رەببىنىڭ سۈزى- كالامىنى ئۇلۇغلاشتى، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئېتىقاد قىلدى. **(aiōnios g166)** **49** شۇنداق قىلىپ، رەببىنىڭ سۈزى- كالامى پۈتكۈل زېمىنغا تارقالدى. **50** بىراق يەھۇدىيلار خۇدادىن قورققان يۇقىرى تەبىقىلىك ئايالىلارنى ھەم شەھەر مۇتىۋەرلىرىنى قۇتراتىپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا زىيانكەشلىك قىلغۇزۇپ، تۇلار ئىككىسىنى تۇز يۇرتلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. **51** ئەمما پاۋلۇس بىلەن بارناباس تۇلارغا قاراپ ئاياغلىرىدىكى توپىنى قېقىشتۇرۇۋېتىپ، كونىا شەھىرىگە قاراپ ماڭدى. **52** [ئاتاكاۋادىكى] مۇخلىسلار بولسا خۇشاللىققا ھەمدە مۇقەددەسىس روھقا تولدۇرۇلدى.

14

كونىا شەھىرىدە شۇنداق بولدىكى، پاۋلۇس بىلەن بارناباس يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرگەندە، جامائەتكە شۇنداق سۈزلىدىكى، نەتىجىدە يەھۇدىيلار ۋە گېرىكلەردىنمۇ نۇرغان كىشىلەر ئېتىقاد قىلدى **2** (ھالبۇكى، ئىشەنمىگەن يەھۇدىيلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى زەھەرلەپ، تۇلارنى قېرىنداشلارغا قارشى تۇرۇشقا قۇتراتتى). **3** شۇڭا [پاۋلۇس بىلەن بارناباس] تۇ يەردە خېلى ئۇزۇن تۇرۇپ، رەببگە تاينىپ يۈرەكلىك ھالدا [خۇش خەۋەرنى] جاكارلىدى؛ رەب ئۇلارنىڭ قوللىرى بىلەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ ئۇنى مېھىر-شەپقىتىنىڭ سۈزى- كالامىغا گۇۋاھلىق بەردى. **4** بۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ كېتىپ، بەزىلىرى يەھۇدىيلار تەرەپتە، بەزىلىرى بولسا روسۇللار تەرەپتە تۇردى. **5** ئاخىردا، بىر قىسىم يات ئەللىكلەر بىلەن يەھۇدىيلار ئارىسىدا (ئۇز باشلىقلىرى بىلەن بىرلىكتە) روسۇللارنى قېيناپ، چالما- كېسىمەك قىلىش قۇتراتقۇلۇق باش كۆتۈردى. **6** لېكىن ئۇلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەردىن قېچىپ لىكاۇنىيا رايوندىكى لىسترا ۋە دەربە شەھەرلىرى ھەمدە ئەتراپتىكى يۇرتلارغا قاراپ ماڭدى. ئۇلار شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەرنى داۋاملىق جاكارلاۋەردى. **8** شۇ چاغدا، لىسترا شەھىرىدە پۇتلىرىدا ماغدۇرى يوق، ھېچ مېڭىپ باقمىغان بىر تۇغما پالەچ ئولتۇراتتى. **9** پاۋلۇس سۈز قىلىۋاتقاندا، بۇ ئادەم تۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئولتۇراتتى. پاۋلۇس تۇنىڭغا كۆز تىكىپ تۇنىڭ ساقايتىلىشىغا ئىشەنچى بارلىقىنى كۆرۈپ يېتىپ، **10** يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورنۇڭدىن دەس تۇر! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم شۇئان ئورنىدن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. **11** لېكىن پاۋلۇسنىڭ بۇ ئىشنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر لىكاۇنىيا تىلى بىلەن: ـ ئىلاھلار ئىنسان قىيافىتىگە كىرىپ ئارىمىزغا چۈشۈپتۇ! ـ دەپ ۋاراقىرىشىپ كەتتى. **12** تۇلار بارناباسنى «ئىلاھ زېئۇس» دەپ ئاتاشتى ۋە پاۋلۇسنى سۈزلەشتە باشلامچى بولغاچقا ئۇنى «ئىلاھ ھېرمىس» دەپ ئاتاشتى. **13** شەھەرنىڭ سىرتىدا «زېئۇس ئىلاھ»نىڭ بۇتخانىسى بار ئىدى. شۇ [بۇتخاندىكى] كاھىن شەھەر دەرۋازىسىغا تۇگۈز ۋە گۈل چەمبىرەكلەرنى ئېلىپ كېلىپ، خەلق بىلەن بىللە روسۇللارغا

ئاتاپ قۇربانلىق قىلماقچى بولدى. 14 لېكىن روسۇللار بارناباس بىلەن پاۋلۇس بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتقان ھالدا، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ۋارقىراپ مۇنداق دېدى: 15 ـ خالايىق، بۇ ئىشلارنى نېمە دەپ قىلىۋاتىسىلەر؟! بىز سىلەرگە ئوخشاش ھېسسىياتتىكى ئىنسانلارمىز! بىز سىلەرگە بۇ ئەرزىمىز نەرسىلەرنى تاشلاپ، ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەخلۇقلارنى ياراتقۇچى ھايات خۇدانىغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك دەپ جاكارلاۋاتىمىز! 16 بۇرۇنقى دەۋرلەردە، ئۇ ھەرقايسى ئەللەرنى ئۆز يوللىرىدا مېڭىشقا يول قويغان. 17 شۇنداق بولسىمۇ، ئۇ ئۆزىنى ئىسپاتلايدىغان گۆزىلھلىقنى قالدۇرمىغان ئەمەس. چۈنكى ئۇ ھەمىشە سىلەرگە شاپائەت كۆرسىتىپ، يامغۇرنى ئۆز ۋاقتىدا ئەرشتىن ياغدۇرۇپ مول ھوسۇل ئاتا قىلىپ، ئاش-تاماق بىلەن سىلەرنى تويغۇزۇپ، قەلبىڭلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈرۈپ كەلدى. 18 ھەتتا ئۇلار بۇ سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، خالايىقنىڭ ئۇلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشنى ئارانلا توسۇۋالدى. 19 لېكىن ئانتاكيا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىن بەزى يەھۇدىيلار كېلىپ، كىشىلەرنى ئۆزلىرىگە قايىل قىلىشى بىلەن، خەلق پاۋلۇسنى چالما-كېسەك قىلدى، ئاندىن ئۇنى ئۆلدى دەپ قاراپ، شەھەر سىرتىغا سۆرەپ ئاچىقىپ تاشلىۋەتتى. 20 لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، پاۋلۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، شەھەرگە قايتىپ كىردى. ئەتىسى، ئۇ بارناباس بىلەن بىللە دەربە شەھىرىگە كەتتى. 21 ئەمدى ئۇلار دەربە شەھىردە خۇش خەۋەر جاكارلاپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى [مەسىھگە] مۇخلىس بولۇشقا كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئىككىيلەن لىسترا، كونيا ۋە ئانتاكيا شەھەرلىرىگە قايتىپ باردى. 22 ئۇلار ئۇيەرلەردە مۇخلىسلارنىڭ قەلبلىرىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرۈپ، شۇنداقلا: ـ بىز خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشتە نۇرغۇن جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىمىزدىن ئۆتكۈزۈشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ، ـ دەپ نەسىھەت قىلدى. 23 ئۇلار يەنە ھەرقايسى جامائەت ئىچىدە ئاقساقاللارنى تاللاپ بەلگىلەپ، دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش ئارقىلىق ئۇلارنى ئۆزلىرى ئېتىقاد باغلىغان رەببگە تاپشۇردى. 24 ئىككىيلەن پىسىدىيە رايونىدىن ئۆتۈپ پامفىلىيە ئۆلكىسىگە كەلدى. 25 ئۇلار پەرگە شەھىردە سۆز- كالامنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، ئاتتالىيا شەھىرىگە باردى. 26 ئاندىن ئۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ، [سۈريەدىكى] ئانتاكيا قاراپ كەتتى. ئۇلار ئەسلىدە شۇ يەردە ئۆزلىرى ھازىر تاماملىغان بۇ ۋەزىپىنى ئادا قىلىشقا [جامائە تىكىلەر تەرىپىدىن] خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتىگە تاپشۇرۇلغانىدى. 27 قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار جامائەتنى بىر يەرگە جەم قىلغانىدا، ئۇلارغا خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئەللەرگە ئېتىقادنىڭ بىر ئىشىكىنى ئاچقانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. 28 ئۇلار ئۇ يەردە مۇخلىسلار بىلەن بىللە ئۆزۈن مەزگىل تۇردى.

15

شۇ چاغلاردا بەزىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن كېلىپ، [ئانتاكيادىكى] قېرىنداشلارغا: ـ سىلەر مۇسا [پەيغەمبەرگە] تاپشۇرۇلغان يوسۇن بويىچە خەتنە قىلىنمىشى قوبۇل قىلمىساڭلار، قۇتقۇزۇلمايسىلەر! ـ دەپ تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 2 بۇ ئىش توغرىسىدا چوڭ ماجىرا چىققان بولۇپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئىككىيلەن شۇ كىشىلەر بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىشقاندىن كېيىن، [قېرىنداشلار] پاۋلۇسنى، بارناباسنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرنەچچەيلەنتى بۇ مەسىلە توغرىسىدا روسۇللار ۋە ئاقساقاللار بىلەن كۆرۈشۈشكە يېرۇسالېمغا بارسۇن دەپ بېكىتكەن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلار جامائەت تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، سەپىردە فەنىكىيە رايونى ۋە ساماريە ئۆلكىسىنى بېسىپ ئۆتۈپ، بارغانلا يېردە ئەللەرنىڭمۇ توۋا قىلىپ [ئېتىقاد] يولغا كىرگەنلىكىنى تەپسىلىي سۆزلىدى. بۇ خەۋەر بارلىق قېرىنداشلارنى زور شادلىققا چۆمگۈزدى. 4 پاۋلۇسلار يېرۇسالېمغا كەلگىنىدە، ئۇلار جامائە تىكىلەر، روسۇللار ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىپ، كۆپچىلىككە خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق بارلىق قىلغان ئەمەللىرىنى بايان قىلىپ بەردى. 5 لېكىن پەرىسىي مەزھىپىدىكىلەردىن ئېتىقاد يولغا كىرگەن بەزىلەر ئورنىدىن تۇرۇشۇپ: ـ مۇشۇ [يات ئەللىكلەرنى] خەتنە قىلىش كېرەك، شۇنداقلا ئۇلارغا مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشى كېرەكلىكىنى جېكلەش كېرەك! ـ دېدى. 6 شۇڭا روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن جەم بولۇشتى. 7 ئۆزۈن سۆھبەتلىشىشتىن كېيىن، پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، دەسلەپتىكى كۈنلەردە خۇدانىڭ ئىچىڭلاردىن مېنى تاللاپ مېنىڭ ئاغزىم ئارقىلىق خۇش خەۋەردىكى سۆز- كالامنى يات ئەللىكلەرگە ئاڭلىتىپ ئۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىشىدا ۋاستە قىلىشقا بېكىتكەنلىكىدىن خەۋىرىڭلار بار. 8 ۋە ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى خۇدا مۇقەددەس روھنى بىزگە ئاتا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ ئاتا قىلدى. 9 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئۇلارنى بىز بىلەن ھېچقانداق پەرقلەندۈرمەي، ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى ئېتىقاد ئارقىلىق پاك قىلدى. 10 [ئەھۋال مانا شۇنداق ئىكەن]، ئەمدى سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۆزىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ كۆتۈرەلمىگەن بىر بوۇنتۇرۇقنى مۇخلىسلارنىڭ بوينىغا ئارتىماقچى بولۇپ، خۇدانى سىنىماقچى بولىسىلەر؟! 11 ئەمدىلىكتە، بىز بولساق رەب ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تايىنىپ ئۇلارغا ئوخشاش قۇتقۇزۇلىمىز، دەپ ئىشىنىمىز. 12 [بۇ سۆزدىن كېيىن]، بارناباس بىلەن پاۋلۇس چىقىپ، خۇدا ئۇلارنى ئارقىلىق يات ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن بارلىق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى بايان قىلىپ بەردى؛ كۆپچىلىك ئۇلارغا قۇلاق سېلىپ سۈكۈتتە تۇردى. 13 ئۇلارنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 14 باياتىن شىمئون خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنىمۇ باشتىنلا شاپائىت بىلەن يوقلاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆز نامى ئۈچۈن بىر خەلق چىقىرىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتتى. 15 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىمۇ بۇنىڭغا ئۇيغۇن كېلىدۇ، خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەندەك: ـ 16 ـ «»مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن قايتىپ كېلىپ، داۋۇتنىڭ يىقىلغان چېدىرىنى يېگىباشتىن قۇرۇپ تىكلەيمەن، ئۇنىڭ خارابلىكلىرىنى قايتا بىنا قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، جاھاندىكى باشقا ئىنسانلارمۇ، يەنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر مېنى ئىزدەپ تاپىدۇ» دەيدۇ بۇ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى ۋە شۇنداقلا ئۇلارنى ئەزەلدىن ئايان قىلىپ كەلگەن بۇ پەرۋەردىگار!» (aiōn g165) 19 ـ شۇنىڭ ئۈچۈن خۇلاسەم شۇكى، يات ئەللىكلەر ئارىسىدىن توۋا قىلىپ خۇدانىڭ ئېتىقاد باغلىغانلارغا ئاۋارە-ئېغىرچىلىك سېلىپ قويماسلىقىمىز كېرەك؛ 20 پەقەت ئۇلارغا: «بۇتلارغا ئاتىلىپ بۇلغانغان نەرسىلەرنى يېيىشتىن، جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن، قانىنى ۋە بوغۇزىپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشىلىرىدىنمۇ يېيىشتىن نېرى بولۇڭلار» دەپ تاپىلاپ، بىر پارچە خەت يازايلى. 21 چۈنكى قەدىمكى دەۋرلەردىن تارتىپ ھەر شەھەردە شابات كۈندە سىناگوگلاردا مۇسا [پەيغەمبەر]نىڭ ئېتىقانلىرى ئۇقۇلۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتمىلىرى ئۆگىتىلىپ كەلگەن. 22 شۇنىڭ بىلەن روسۇللار، ئاقساقاللار، شۇنداقلا يېرۇسالېمدىكى پۈتكۈل جامائە تىكىلەر ئۆز ئارىسىدىن بىرنەچچە ئادەمنى تاللاپ، ئۇلارنى پاۋلۇس ۋە بارناباس بىلەن بىللە ئانتاكيا ئەۋەتىشنى لايىق كۆردى. ئەسلىدە قېرىنداشلار ئىچىدە باشلامچى بولغان يەھۇدا (بارساباس دەيمۇ ئاتىلىدۇ) بىلەن سىلاسلار بۇنىڭغا تاللاندى. 23 خەت بولسا ئۇلارغا تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق يېزىلغانىدى:ـ «ئى ئانتاكيا، سۈريە ۋە كىلىكىيەدە تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك قېرىنداشلار، ـ [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلىرىڭلاردىن، روسۇللار بىلەن ئاقساقاللاردىن سىلەرگە سالام! 24 ئارىمىزدىن بەزى كىشىلەر چىقىپ يېنىڭلارغا بېرىپ، سۆزلىرى بىلەن سىلەرنى بىئارامىلىققا سېلىپ كۆڭۈڭلارنى پاراكەندە قىلىپ قويغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. لېكىن بىز ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز-ئەمر قىلمىدۇق. 25 شۇ سەۋەبتىن، بىز بۇ ئىشتا ئويلىرىمىز بىر يەردىن چىققاندىن كېيىن، ئارىمىزدىن تاللانغان بىرنەچچەيلەنتى سۆيۈملۈك بارناباس ۋە پاۋلۇسىمىز بىلەن بىللە يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق. 26 بۇ ئىككىيلەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئۈچۈن ھاياتىنى خەتەرگە تەۋەككۈل قىلغان كىشىلەردۇر. 27 شۇڭا بىز يەھۇدا بىلەن سىلاسنى يازغانلىرىمىزنى سىلەرگە ئۆز ئاغزى بىلەنمۇ سۆزلەپ بەرسۇن دەپ، يېنىڭلارغا ئەۋەتىۋاتىمىز. 28 گەپنىڭ پوسكالىلىسىغا كەلسەك، مۇقەددەس روھقا، شۇنداقلا بىزلەرگىمۇ شۇ لايىق كۆرۈنگەنكى، تۆۋەندىكى زۇرۇر بولغان ئىشلاردىن سىرت، سىلەرگە ھېچقانداق باشقا ئىشنى يۈكلىمەسلىكىمىز كېرەك: 29 ـ بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەردىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشىلىرىدىن يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن نېرى بولۇش ـ سىلەر مۇشۇ بىرنەچچە ئىشتىن ساقلانساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. ئامان-

خاترجەم بولۇڭلار!» 30 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار [قېرىنداشلار] تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، ئانتاكىيانا باردى. ئۇ يەردە پۈتۈن جامائەتنىكەلرنى يىغىپ، خەتنى ئۇلارغا تاپشۇردى. 31 ئۇلار خەتنى ئوقۇپ، ئۇنىڭدىن بولغان رىغبەت-تەسەللىدىن زور شادلاندى. 32 يەھۇدا ۋە سىلاسلار ئۆزلىرىمۇ پەيغەمبەرلەردىن بولۇپ، ئۇلار قېرىنداشلارنى نۇرغۇن سۆز-نەسىھەتلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرۈپ، ئۇلارنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 33 [يەھۇدا ۋە سىلاسلار] ئۇ يەردە بىر مەزگىلنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ئانتاكىيادىكى قېرىنداشلارنىڭ سەپىرىگە ئامانلىق تىلىگەن ھالدا ئۆزىنىڭ يولىدىن، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئەۋەتكەن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] قېشىغا قايتتى. 34 لېكىن پاۋلۇس ۋە بارناباس ئانتاكىيادا قېلىپ، باشقا نۇرغۇن قېرىنداشلارنىڭ ھەمكارلىقىدا تەلىم بېرىپ رەببنىڭ سۆز-كالامىدىكى خوشخەۋىرنى جاكارلاپ تۇردى. 36 لېكىن يەنە بىرنەچچە كۈنلەردىن كېيىن پاۋلۇس بارناباسقا: بىز بۇرۇن رەببنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەن ھەممە شەھەر-يېزىلارغا بېرىپ، قېرىنداشلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ھالىنى سوراپ كېلەيلى، ـ دېدى. 37 بارناباس بولسا يۇھاننا (ماركۇسمۇ دېيىلىدۇ)نى بىللە ئېلىپ بارماقچى بولغانىدى. 38 بىراق پاۋلۇس ئالدىنقى قېتىم پامفىلىيە تۇلكىسىدە ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكەن، رەببنىڭ خىزمىتىدە ئۇلار بىلەن بىللە [داۋاملىق] سەپەر قىلمىغان ماركۇسنى يەنە ئېلىپ بېرىشنى ئاقلانلىك ئەمەس دەپ قاردى. 39 شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئوتتۇرىسىدا بەك كەسكىن ئىختىلاپ بولۇپ، ئاخىر بېرىپ ئۇلار بىر-بىرىدىن ئايرىلىپ كېتىشتى. بارناباس ماركۇسنى ئېلىپ، كېمىگە ئولتۇرۇپ سىپرۇس ئارىلىغا كەتتى. 40 پاۋلۇس بولسا سىلاسنى تاللىدى؛ قېرىنداشلارنىڭ ئىككىيلەنىڭ خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئامانەت قىلىشى بىلەن ئۇ ئىككىسى يولغا چىقتى. 41 ئۇ ئەمدى سۈرىيە ۋە كىلىكىيە ئۆلكىلىرىنى ئارىلاپ ئوتتۇپ، [ھەرقايسى جايلاردا] جامائەتلەرنى قۇۋۋەتلەندۈردى.

16

ئاندىن ئۇ دەربە ۋە لىسترا شەھەرلىرىگىمۇ باردى. مانا، شۇ يەردە ئېتىقادچى يەھۇدىي بىر ئايالنىڭ ئوغلى، تىموتي ئىسىملىك بىر مۇخلىس بار ئىدى. ئۇنىڭ تاتسىي بولسا گرېك ئىدى. 2 لىسترا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىكى قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ توغرىلۇق ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. 3 پاۋلۇس ئۇنى ئوزىنى بىلەن بىللە ئېلىپ ماڭماقچى بولدى. بىراق بۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى [تموتينىڭ] تاتىسىنىڭ گرېك ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، پاۋلۇس ئۇنى ئېلىپ خەتنە قىلدۇردى. 4 ئۇلار شەھەر-يېزىلاردىن ئوتكەچ، يېرۇسالېمدىكى روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار [يات ئەللەرگە] بېكىتكەن بەلگىمىلەرنى ئۇلارنىڭ رىئايە قىلىشى ئۈچۈن تاپشۇردى. 5 شۇنداق قىلىپ، جامائەتلەر ئېتىقادتا كۈچەيتىلىپ، سانلىرىمۇ كۈندىن-كۈنگە كۆپەيدى. 6 مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ تاسىيا ئۆلكىسىدە سۆز-كالامنى جاكارلىشىغا يول قويمىغان بولۇپ، پاۋلۇسلار ئەمدى فرىگىيە ۋە گالاتىيا رايونلىرىدىن ئوتتۇپ، 7 مىسىيە رايونىغا كەلگەندىن كېيىن، بىتىنىيە ئۆلكىسىگە كىرمەكچى بولدى. بىراق ئەيسانىڭ روھى ئۇلارغا بۇنداق قىلىشقىمۇ يول قويمىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسىيەدىن ئوتتۇپ، دېڭىز بويىدىكى تروئاس شەھىرىگە چۈشتى. 9 شۇ كۈنى كەچتە، پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈنۈپ، ماكېدونىيەلىك بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇرۇپ: ـ [دېگۈزدىن] ئوتتۇپ، ماكېدونىيەگە كېلىپ، بىزگە ياردەم بەرگەيسەن! ـ دەپ ئوتۇندى. 10 ئۇ بۇ كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، رەب بىزنى جەزمەن ئۇ كىشىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلارغا خۇش خەۋەر جاكارلاشقا چاقىرغان، دېگەن خۇلاسىگە كېلىپ، دەرھال ماكېدونىيەگە بېرىشقا تەييارلاندۇق. 11 بىز كېمىگە چىقىپ، تروئاستىن يولغا چىقىپ، سامودراك ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق ۋە ئەتىسى [ماكېدونىيەدىكى] نېئاپولىس شەھىرىگە يېتىپ باردۇق. 12 ئۇ يەردىن ماكېدونىيەنىڭ شۇ رايوندىكى فىلىپپى دېگەن مۇھىم شەھىرىگە ئوتتۇق. بۇمۇ رىمدىكى بىر مۇستەملىكە شەھەر ئىدى. بىز بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردۇق. 13 شابات كۈنى، [شەھەر] دەرۋازىسىدىن چىقىپ دەريا ساھىلىگە باردۇق، چۈنكى بىز ئۇ يەردە دۇئا-تىلاۋەت قىلىدىغان بىر جاي بار دەپ ئويلىدۇق؛ دەرۋەقە شۇنداق بولدى. بىز ئولتۇرۇپ، ئۇ يەرگە يىغىلغان ئايالىلارغا سۆزلەشكە باشلىدۇق. 14 ئۇلارنىڭ ئىچىدە سۈسۈن رەخت سودىسى قىلىدىغان، تىياتىرا شەھىرىلىك، خۇدادىن قورقىدىغان لىدىيا ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى. رەب ئۇنىڭ قەلبىنى پاۋلۇسنىڭ ئېيتقانلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ئاچتى. 15 ئۇ ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ بىزدىن ئوتتۇنۇپ: ـ ئەگەر سىلەر مېنى [ھەققەتەن] رەببگە ئېتىقاد قىلغۇچى دەپ بىلسەڭلەر، مېنىڭ ئۆيۈمگە بېرىپ ئۇرۇنۇڭلار! ـ دەپ چىڭ ئۇرۇپ بىزنى ماقۇلالاتتى. 16 بىر كۈنى بىز شۇ دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا، بىر دېدەك بۆرگە يولۇقتى؛ بۇ قىزغا پال سالغۇچى بىر جن چاپلىشىۋالغانىدى؛ دېدەك خوجايىنلىرىغا پال سېلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پايدا تېپىپ بەرگەنىدى. 17 ئۇ يول بويى پاۋلۇس ۋە بۆرگە ئەگىشىپ: ـ بۇ كىشىلەر ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ قۇللىرى، ئۇلار سىلەرگە نىجاتلىق بېر يولىنى جاكارلايدۇ! ـ دەپ ۋارقىراپ ماكىدى. 18 ئۇ ئۇدا كۆپ كۈنلەر شۇنداق ۋارقىردى. بۇ ئىش پاۋلۇسنىڭ قەلبىنى ئازابلاپ، ئۇ قىزغا بۇرۇلۇپ، جىنغا: ـ ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن بۇيرۇيۇمەنكى، ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېيىشىگلا، جن شۇئان چىقىپ كەتتى. 19 دېدەكنىڭ خوجايىنلىرى ئۇنىڭغا باغلىغان پۇل تېپىش ئۈمىدىنىڭ يوقىغا چىققانلىقىنى كۆرۈپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قول سېلىپ، ئۇلارنى بازار مەيدانىغا سۈرەپ، ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 20 ئۇلار ئىككىيلەنىڭ سوراقچى ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا چىقىرىپ: ـ بۇ ئادەملەر يەھۇدىيلار بولۇپ، شەھىرىمىزنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋۇتەكتە. 21 بىز بولساق رىملىقلارمىز، ئۇلار قانۇنىمىزغا خىلاپ بولغان ۋە قوبۇل قىلىشقا ياكى يۈرگۈزۈشكە بولمايدىغان قائىدە-يوسۇنلارنى تەرغىب قىلىۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. 22 توپلانغان خالايىقمۇ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا قورغالدى، سوراقچى ئەمەلدارلار ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى يېرتىپ يالىڭاچلاپ، كالتەك بىلەن دۇمبىلاشقا ئەمر چۈشۈردى. 23 ئىككىيلەنىڭ كالتەك بىلەن كۆپ دۇمبىلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى زىندانغا تاشلىدى ۋە شۇنداقلا گۈزىتىنى قاتتىق كۆزىتىشكە بۇيرۇدى. 24 ئۇ بۇيرۇقنى تاپشۇرۇۋۇلىش بىلەن ئۇلارنى زىندانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كامېرغا سولاپ، پۇتلىرىغا ئىشكەل سالدى. 25 تۈن يېرىمدا، پاۋلۇس بىلەن سىلاس دۇئا قىلىپ، خۇداغا مەدھىيە كۈيلىرىنى ئېيتىۋاتاتتى. باشقا مەھبۇسلار بولسا قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتاتتى. 26 ئۇ ئۈچىسز قاتتىق يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ زىندانىنىڭ ئۇللىرىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى ۋە زىندانىنىڭ ھەممە ئىشىكلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ھەربىر مەھبۇسنىڭ كىشەنلىرىمۇ چۈشۈپ كەتتى. 27 گۈندىپاي ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ، زىندانىنىڭ ئىشىكلىرىنىڭ ئوچۇق ئۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مەھبۇسلار قېچىپ كېتىپتۇ دەپ ئويلاپ، قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۆزىنى ئولتۇرۇۋالماقچى بولدى. 28 لېكىن پاۋلۇس قاتتىق تاۋازدا: ـ ئۆزۈڭگە زەرەر يەتكۈزمە، ھەممىمىز بار! ـ دەپ ۋارقىردى. 29 گۈندىپاي: چىراغلارنى كەلتۈرۈڭلار دەپ توۋلاپ ئىچكىرىگە ئېتىلىپ كىرىپ، تىترىگەن ھالدا پاۋلۇس بىلەن سىلاسنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى. 30 ئاندىن ئۇلارنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ قۇتقۇزۇلۇشۇم ئۈچۈن نېمە قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. 31 رەب ئەيساغا ئېتىقاد قىلغىن، ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئۆزۈڭ ھەم ئائىلەڭدىكىلەرمۇ قۇتقۇزۇلىدۇ! ـ دېدى ئۇلار. 32 شۇنىڭ بىلەن، ئىككىيلەن ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرگە رەببنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزدى. 33 كېچە شۇ سائەتتىنىڭ ئۆزىدىلا [گۈندىپاي] ئۇلارنى باشلاپ چىقىپ، يارىلىرىنى يۇيۇپ تازىلىدى؛ ئاندىن ئۇ دەرھال ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى؛ 34 ئىككىيلەنىڭ ئۆز ئۆيىگە باشلاپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا داستىخان سالدى. ئۇ پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلىقتىن زور شادلاندى. 35 ئەتىسى ئەتىگەندە، سوراقچى ئەمەلدارلار ياساۋۇلۇلارنى زىندانغا ئاتەۋەتىپ: ـ ئۇ ئىككىيلەنىڭ قويۇۋېتىڭلار! ـ دەپ بۇيرۇدى. 36 گۈندىپاي بۇ سۆزنى پاۋلۇسقا يەتكۈزۈپ: ـ سوراقچى ئەمەلدارلار ئىككىگلارنى قويۇۋېتىش يارلىقىنى چۈشۈردى. سىلەر ئەمدى زىنداندىن چىقىپ، تىنچ-ئامان يولۇڭلارغا چىقىڭلار، ـ دېدى. 37 بىراق پاۋلۇس ياساۋۇلۇلارغا: ـ بىز رىم پۇقرالىرى بولساقمۇ، ئەمەلدارلار بىزنى سوراق قىلمايلا خالايىقنىڭ ئالدىدا كالتەك بىلەن دۇمبىلاپ، زىندانغا تاشلىدى. ئەمدى ئۇلار ھازىر بىزنى يوشۇرۇنچە قوغلىماقچىمۇ؟ ياق، بۇنداق قىلسا بولمايدۇ! ئەمەلدارلار ئۆزلىرى كېلىپ بىزنى چىقارسۇن! ـ دېدى. 38 ياساۋۇلۇلار بۇ سۆزلەرنى سوراقچى ئەمەلدارلارغا يەتكۈزدى. ئۇلار ئىككىيلەننىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ قورقۇپ كەتتى؛ 39 ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا [زىندانغا] بېرىپ، ئۇلارنى زىنداندىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن، شەھەردىن چىقىپ كېتىشنى قايتا ئۆتۈندى. 40 ئىككىيلەن

زىنداندىن چىقىشى بىلەن لىدىيانىڭ تۆۋىگە باردى، ئاندىن تۆۋەردە قېرىنداشلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ، تۇلارنى رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يولغا چىقىپ كەتتى.

17 تۇلار سەپىرىنى داۋام قىلىپ ئامفىپولىس ۋە ئاپولۇنىيا شەھەرلىرىدىن ئۆتۈپ، تېسالونىكا شەھىرىگە كەلدى. تۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگى بار ئىدى. **2** پاۋلۇس ئادىتى بويىچە تۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ، ئۇدا ئۈچ شابات كۈنى تۇ يەردە جەم بولغانلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلەپ مۇنازىرىلىشىپ، **3** تۇلارغا مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلەر تارتقاندىن كېيىن تۇلۇمدىن تىرىلىشى مۇقەررەر دەپ چۈشەندۈردى ھەم ئىسپاتلىدى ۋە: ــ مەن سىلەرگە جاكارلىغان مۇشۇ ئەيسا دەل مەسىھنىڭ تۆرىى شۇ! ــ دېدى. **4** [يەھۇدىيلارنىڭ] ئېچىدىن بەزىلەر قايىل بولۇپ ئىشىنىپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قوشۇلدى، شۇنداقلا خۇدادىن قورقىدىغان گرېكلەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولمىغان يۇقىرى تەبىقىدىكى گرېك ئاياللارمۇ شۇنداق ئىشەندى. **5** بىراق يەھۇدىيلار بۇنىڭغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبىھ ئادەملەرنى يېغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى توپلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى. يەھۇدىيلار پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شەھەر خەلق [كېڭەشمىسگە] تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن تۇلارنى ئۆتۈش مەقسىتىدە ياسون ئىسىملىك بىرسىنىڭ ئۆيىگە باستۇرۇپ باردى. **6** لېكىن تۇلار ئىككىيلەننى تاپالمايى تۇلار ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىشداشنى شەھەر ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئاپىرىپ: ــ ھەممە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتكەن ئاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەرگىمۇ يېتىپ كەلدى؛ **7** ياسون تۇلارنى ئۆيىدە قوبۇل قىلدى. تۇلار ئەيسا ئىسىملىك باشقا بىر پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ پەرمانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ! ــ دەپ چۇقان سېلىشتى. **8** تۇلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايىقنى ۋە شەھەر ئەمەلدارلىرىنى دەككە-دۇككىگە سېلىپ قويدى. **9** ئەمەلدارلار ياسون ۋە باشقا قېرىنداشلار ھايال بولماي پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شۇ كۈنى كېچىدە بېرىيا شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتى. تۇلار تۇ يەرگە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. **11** تۇ يەردىكى [سىناگوگدىكىلەر] تېسالونىكادىكىلەرگە قارىغاندا ئېسىل خىسلەتلىك بولۇپ، سۆز-كالامنى قىزىقىپ ئاڭلىدى ۋە تۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ توغرا يا كى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئىزلەندى. **12** نەتىجىدە، تۇلاردىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گرېك ئاياللاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا خېلى كۆپ گرېك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. **13** لېكىن تېسالونىكادىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز-كالامىنىڭ پاۋلۇس ئارقىلىق بېرىيادىمۇ جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، تۇ يەرگىمۇ بېرىپ توپىلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئاممىنى قۇتراتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پاۋلۇسنى دەرھال دېڭىز بويىغا ئەۋەتىۋەتتى. سىلاس بىلەن تىموتي بولسا بېرىيادا قالدى. **15** پاۋلۇسنى ئۇزىتىپ ماڭغانلار ئۇنى ئاتىنا شەھىرىگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن تۇلار پاۋلۇسنىڭ: ــ «سىلەر سىلاس بىلەن تىموتىيغا مۇمكىنقەدەر مېنىڭ يېنىمغا تېزراق كەلىشۈن دەپ يەتكۈزۈپ قويۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. **16** پاۋلۇس ئاتىنا شەھىرىدە سىلاس بىلەن تىموتىينى كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتپەرەسلىككە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلاندى. **17** شۇڭا تۇ سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورقىدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھەركۈنى بازاردا تۇچىرىغانلا كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشەتتى. **18** «ئېپىكۇرلار» ۋە «ستوئىكلار» دەپ ئاتالغان بەزى پەيلاسوپلارمۇ تۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. تۇلاردىن بەزىلەر: ــ بۇ بىلەرمەن پوچى نېمە دەپ جۈيلۈۋاتىدۇ؟ ــ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پاۋلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ تۇلۇمدىن تىرىلىدۈرۈلىدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: ــ تۇ يات ئىلاھلارنىڭ تەرغىباتچىسى ئوخشايدۇ! ــ دېيىشتى. **19** شۇڭا، تۇلار پاۋلۇسنى ئېلىپ «ئارىئوپاگۇس» دېگەن [كېڭەش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: ــ سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلىۋەك قاندا؟ **20** چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز تۇلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، ــ دېيىشتى **21** (ئەمدى ئاتىنالىقلار ۋە تۇ يەردە تۇرۇۋاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقتىنى بىرەر يېڭىلىقنى يەتكۈزۈش يا كى ئاڭلاشتىن باشقا ئىشقا سەرپ قىلمايتتى). **22** شۇڭا پاۋلۇس ئارىئوپاگۇس مەيدانىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ئەي ئاتىنا خەلقى! سىلەرنىڭ ھەر جەھەتتىن جن-ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا قاتتىق بېرىلگەنلىكىڭلارنى كۆردۈم. **23** چۈنكى ھەممە يەرنى ئارىلاپ، سىلەرنىڭ تاۋاپگاھلىرىڭلارنى كۆزدىن كەچۈرگىنىمدە، ئۈستىگە «نامەلۇم بىر خۇداغا ئاتالغان» دەپ پۈتۈلگەن بېغىشلىمىسى بار يەنە بىر قۇربانگاھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن سىلەر تونۇمايدىغان تۇرۇۋپ ئىبادەت قىلىۋاتقان شۇ [خۇدانى] مانا ھازىر سىلەرگە تونۇشتۇرۇۋپ جاكارلايمەن. **24** پۈتكۈل ئالەمنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدا ئاسمان-زېمىننىڭ ئىگىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قولى بىلەن ياسالغان ئىبادەتخانىلاردا تۇرمايدۇ؛ **25** يا كى بىرەر نەرسىگە ھاجىتى چۈشكەندەك ئىنسانلارنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرىگە موھتاج ئەمەستۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزى ھەممە جانۋارغا ھاياتلىق، نەپەس، شۇنداقلا [ئېھتىياجلىق بولغان] ھەممە نەرسىنى ئاتا قىلدىغۇ. **26** ئۇ بىرلا ئادەمدىن ئىنسانىيەتتىكى بارلىق مىللەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى، تۇلارنى يۈتۈن يەر يۈزىگە ئورنىلاشتۇرۇۋپ، تۇلارغا خاس بولغان يەت-يەسىللەر ھەمدە تۇرىدىغان جايلىرىنىڭ پاسىللىرىنى ئالدىن بەلگىلەپ بەردى. **27** بۇلارنىڭ مەقسىتى «ئىنسانلار مېنى ئىزدىسۇن، بەلكىم سىلاشتۇرۇپ تاپسۇن» دېگەنلىكتۇر. ئەمەلىيەتتە، ئۇ ھېچقايسىمىزدىن يىراق ئەمەس. **28** چۈنكى بىز ئۇنىڭدا ياشايمىز، ھەرىكەت قىلىمىز ۋە تۇنىڭدا ۋۇجۇدىمىز باردۇر؛ ئاراگلاردىكى بەزى شائىرلار ئېيتقىنىدەك: «بىز ئۇنىڭ نەسىلدۇرمىز!». **29** شۇڭا، خۇدانىڭ نەسىلى بولغاچقا، بىز تەڭرى بولغۇچىنى ئالتۇن-كۈمۈش يا كى تاشتىن ياسالغان، ھۈنەرۋەننىڭ ماھارىتى ۋە تەسەۋۋۇرى بىلەن ئوبۇلغان بىرەر نەرسىگە ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىماسلىقىمىز كېرەك. **30** شۇڭا خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ شۇنداق غەپلەتلىك ۋاقىتلىرىنى نەزىردىن ساقت قىلغىنى بىلەن، لېكىن بۇگۈنكى كۈندە تۇ ھەممىلا يەردە پۈتۈن ئىنسانلارنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا ئەمر قىلماقتا! **31** چۈنكى ئۇ تۇرى تىكىلگەن ئىنسان تارقىلىق پۈتكۈل دۇنيانى ھەققانىيلىق بىلەن سوراق قىلىدىغان بىر كۈننى بەلگىلدى؛ ئۇ ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكى بىلەن بۇ ئىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىگە ئىسپات بەرگەندى.

32 [پاۋلۇسنىڭ] «ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى» ھەققىدە ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندا بەزىلەر ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا باشلىدى. يەنە بەزىلەر: ــ بۇ ئىش ھەققىدە سەندىن يەنە ئاڭلايلى، ــ دېدى. **33** بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس مەيداندىن چىقىپ كەتتى. **34** بىراق بەزىلەر ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ، ئېتىقاد قىلدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە «ئارىئوپاگۇس» كېڭەشمە ھەيئەتلىرىدىن بىرى بولغان دىيونىسىيۇس ۋە دامارىس ئىسىملىك بىر ئايال، شۇنىڭدەك باشقا بىرقانچە كىشىمۇ بار ئىدى.

18 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، پاۋلۇس ئاتىنا شەھىرىدىن ئايرىلىپ كورىنت شەھىرىگە باردى. **2** تۇ تۇ يەردە پونتۇس تۇلۇكىسىدە تۇغۇلغان ئاكۇيلا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بىلەن تۇنىڭ ئايالى پرىسكىللانى ئۇچراتتى. تۇلار [رىم] [ئىمپېراتورى] كلاۋدىيۇسنىڭ بارلىق يەھۇدىيلار رىم شەھىرىدىن چىقىپ كېتىشى كېرەك، دېگەن يارلىقى سەۋەبلىك يېقىندا ئىتالىيەدىن كەلگەندى. پاۋلۇس تۇلار بىلەن تونۇشۇپ، **3** تۇلار بىلەن كەسىپداش بولغاچقا، بىللە تۇرۇپ ئىشلىدى (چۈنكى تۇلار چېدىرچىلىق بىلەن شۇغۇللىناتتى). **4** ھەر بىر شابات كۈنىدە تۇ يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، يەھۇدىيلار ۋە گرېكلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ تۇلارنى [خۇدانىڭ سۆز-كالامغا] قايىل قىلىشقا تىرىشاتتى. **5** بىراق سىلاس بىلەن تىموتي ماكېدونىيەدىن كەلگەندىن كېيىن، پاۋلۇس سۆز-كالامنى يەتكۈزۈشكە ئالدىرىدى، جان كۆيدۈرۈپ يەھۇدىيلارغا: ــ ئەيسا ــ مەسىھنىڭ تۇزىدۇر، دەپ گۇۋاھلىق بەردى. **6** لېكىن، تۇلار تۇنىڭغا قارشى چىقىپ تۇنى ھاقارەتلىدى. بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس پېشىنى قېقىپ، تۇلارغا: ــ تۇز قېنىڭلار تۇز بېشىڭلارغا چۈشسۇن! مەن بۇنىڭغا جاۋابكار ئەمەسمەن! بۇگۈندىن باشلاپ، مەن [سىلەردىن بۇرۇلۇپ] يات ئەللىكلەرگە بارىمەن، ــ دېدى. **7** بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس تۇلاردىن ئايرىلىپ، تىتىيۇس يۇستۇس ئىسىملىك، خۇدادىن قورقىدىغان بىر كىشىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ تۇردى. تۇنىڭ ئۆيى سىناگوگنىڭ يېنىدا ئىدى. **8** ئەمدى سىناگوگنىڭ چوڭى كرىسپۇس پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر

بىلەن رەڭگە ئېتىقاد قىلدى. ئۇرغۇن كورىنتلىقلارمۇ بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئېتىقاد قىلىپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 9 رەب كېچىدە پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قورقما، سۈكۈت قىلماي سۆزلە، 10 چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللە. ھېچكىم ساڭا قول سىلىپ زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ بۇ شەھەردە نۇرغۇن كىشىلىرىم بار، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۇ يەردە بىر يىل ئالتە ئاي تۇرۇپ، ئۇ يەردىكى كىشىلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى تۈگەتتى. 12 ئەمما گاللىيو ئاخايا تۇلكىسىنىڭ ۋالىيسى بولغان ژاڭقىدا، يەھۇدىيلار بىرلىشىپ پاۋلۇسنى تۇتۇپ گاللىيونىڭ «سوراق تەختى»نىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن: بۇ ئادەم كىشىلەرنى قانۇنغا خىلاپ ھالدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا قايىل قىلىۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. 14 پاۋلۇس ئاغزىنى ئاچاي دەپ تۇرۇشىغا، ۋالىي گاللىيو يەھۇدىيلارغا: ـ دەرۋەقە، ئى يەھۇدىيلار، بۇ شىكايىتىڭلار بىرەر ناھەقلىق يا كى ئېغىر جىنايەت توغرىسىدا بولغان بولسا، سەۋرچانلىق بىلەن سىلەرگە قۇلاق سالسام ئورۇنلۇق بولاتتى. 15 بىراق بۇ ئىش [پەقەت] بەزى نام-ئىسمىلار، سۆزلەر ۋە ئۆزۈڭلارنىڭ [تەۋرات] قانۇنىڭلار ئۈستىدە تالاش-تارتىشلارغا چېتىشلىق ئىكەن، ئۆنى ئۆزۈڭلار بىر تەرەپ قىلىڭلار! مەن بۇنداق ئىشلارغا سوراقچى بولمايمەن! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى سوراق تەختى ئالدىدىن ھەيدەپ چىقاردى. 17 خالايىق سناگوگنىڭ چوڭى سوستېنىسنى ئۇتۇۋېلىپ، سوراق تەختىنىڭ ئالدىدا قاتتىق ئۇرغىلى تۇردى. بىراق [ۋالي] گاللىيو بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىغا قىلچە پىسەنت قىلمىدى. 18 پاۋلۇس كورىنت شەھىردە يەنە كۆپ كۈنلەرنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، قېرىنداشلار بىلەن خوشلىشىپ، پرىسكىلا ۋە ئاكۇيلالارنىڭ ھەمراھلىقىدا كېمىگە ئولتۇرۇپ، سۈرىيەگە قاراپ كەتتى. [يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى] ئۇ كەنقرىيا شەھىردە خۇداغا ئېچىكەن بىر قەسىمدىن چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەنىدى. 19 ئۇلار ئەفەسۇس شەھىرىگە بارغاندىن كېيىن، ئۇ پرىسكىلا ۋە ئاكۇيلانى قالدۇرۇپ قويۇپ ئۆزى [شۇ يەردىكى] سناگوگقا كىرىپ، يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلەشتى. 20 ئۇلار ئۇنى ئۆزۈنراق تۇرۇشقا تەلەپ قىلىۋىدى، ئۇ قوشۇلمايي، 21 «مەن قانداقلا بولمىسۇن كېلەر ھېيتنى يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزىمەن؛ ئاندىن خۇدا بۇيرۇسا، سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا يەنە كېلىمەن»، ـ دەپ ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ئەفەسۇستىن كېمە بىلەن يولغا چىقتى. 22 ئۇ قەيسەريە شەھىرىدە كېمىدىن چۈشۈپ، [يېرۇسالېمغا] چىقىپ جامائەت بىلەن ھال سوراشقاندىن كېيىن، ئانتاكيا شەھىرىگە چۈشۈپ كەتتى. 23 ئانتاكيادا بىر مەزگىل تۇرغاندىن كېيىن، ئۇ يەنە يولغا چىقىپ گالاتىيا ۋە فرىگىيە يۇرتلىرىنى بىر-بىرلەپ ئارلاپ، بارغانلا يېرىدە بارلىق مۇخلىسلارنىڭ ئېتىقادىنى قۇۋۋەتلىدى. 24 بۇ ئاردىدا، ئىسكەندەريە شەھىردە تۇغۇلغان ئاپوللوس ئىسملىك بىر يەھۇدىي ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ ناتىق ئادەم بولۇپ، مۇقەددەس يازمىلاردىن خېلىلا چوڭقۇر ساۋاتى بار ئادەم ئىدى. 25 ئۇ رەبنىڭ يولى توغرۇلۇق تەلىم ئالغان بولۇپ، ئوتلۇق روھ بىلەن ئەيسا ھەققىدە ئېنىق سۆزلەپ تەلىم بېرەتتى. بىراق ئۇنىڭ خەۋىرى پەقەت يەھيا [پەيغەمبەر]نىڭ يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چەكلىنەتتى. 26 ئۇ سناگوگدا يۈرەكلىك سۆزلەشكە باشلىدى. ئۇنى ئاڭلىغان پرىسكىلا بىلەن ئاكۇيلا ئۇنى ئۆيىگە ئېلىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا خۇدانىڭ يولىنى تېخىمۇ تەپسىلي چۈشەندۈردى. 27 كېيىن، ئاپوللوس ئاخايا ئۆلكىسىگە بارماقچى بولغاندا، [ئەفەسۇسلۇق] قېرىنداشلار [ئاخايادىكى] مۇخلىسلارغا خەت يېزىپ، ئۇلاردىن ئاپوللوسنى قارشى ئېلىشنى بەكمۇ تەلەپ قىلدى. ئۇ شۇ يەرگە بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغانلارغا قوشۇلۇپ، ئۇلارغا زور يارىدەمدە بولدى. 28 چۈنكى ئۇ خەلق-ئالەم ئالدىدا يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ، ئۇلارغا كۆچلۈك رەددىيە بېرىپ، مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلىشى بىلەن مەسىھنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەردى.

19

ئاپوللوس كورىنت شەھىرىدىكى ژاڭقىدا، پاۋلۇس سەپەر قىلىپ، ئېچكى قۇرۇقلۇق ئارقىلىق ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە بەزى مۇخلىسلار بىلەن ئۇچراشىپ، 2 ئۇلاردىن: ـ سىلەر ئېتىقاد قىلغىنىڭلاردا، مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىنغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، بىز ھەتتا مۇقەددەس روھ بار دېگەننى زادى ئاڭلىمايتىكەنمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 3 پاۋلۇس يەنە: ـ ئۇنداقتا، سىلەر قانداق چۆمۈلدۈرۈلۈشتە چۆمۈلدۈرۈلگەنسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ بىز يەھيا [پەيغەمبەر] يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدۇق، ـ دېدى ئۇلار. 4 پاۋلۇس: ـ يەھيا [پەيغەمبەر] خەلققە يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈلۈرۈش بولسا گۇناھلارغا توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بولۇپ، ئۇلارغا ئۇزىدىن كېيىن كەلگۈچىگە، يەنى ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىنى تاپىلىغانىدى، ـ دېدى. 5 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ، رەب ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدى. 6 پاۋلۇس قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ ئۇرۇشنى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا چۈشتى. يۇنىڭ بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىشكە ھەم پەيغەمبەرلەرچە ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 7 ئۇلار تەخمىنەن ئون ئىككى ئەرەكەك كىشى ئىدى. 8 پاۋلۇس ئۇچ ئاي داۋامىدا [ئەفەسۇس شەھىرىدىكى] سناگوگقا كىرىپ، يۈرەكلىك بىلەن سۆز قىلىپ، ئۇلار بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرىلىشىپ قايىل قىلىشقا تىرىشتى. 9 لېكىن بەزىلىرى جاھىللىق قىلىپ ئىشىنىشنى رەت قىلىپ، خالايىق ئالدىدا [رەبنىڭ] يولىغا ھاقارەت كەلتۈرگەندە، پاۋلۇس ئۇلاردىن چېقىپ، مۇخلىسلارنىمۇ ئايرىپ چىقتى. ئۇ ھەر كۈنى ترانئوس ئىسملىك ئادەمنىڭ لېكسىيىخانىسىدا مۇنازىرە-مۇزاكىرە ئۆتكۈزۈدى. 10 بۇ ئىش ئىككى يىل داۋاملاشتى. نەتىجىدە، ئاسىيا تۇلكىسىدىكى پۈتۈن خەلق، يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلەر بولسۇن ھەممەيلەن رەبنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلىدى. 11 خۇدا پاۋلۇسنىڭ قولىدىن ئارقىلىق كارامەت مۇجىزىلەرنى ياراتتى. 12 كىشىلەر ھەتتا قول ياغلىق ۋە پەرتۇقلارنى پاۋلۇسنىڭ تېنىگە تەگكۈزۈپ، ئاندىن كېسەللەرنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يايىتىتى. نەتىجىدە، كېسەللەر ساقايىپ، يامان روھلار ئۇلاردىن چېقىپ كېتەتتى. 13 لېكىن شۇ ئەترايتا يۈرىدىغان، «جىنكەش» يەھۇدىيلارنى بەزىلىرىمۇ رەب ئەيسانىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ياقتۇمىنى كېلىپ، جن چاپلاشقانلار ئۈستىدە تۇرۇپ جىنلارغا: «پاۋلۇس جاكارلاۋاتقان ئەيسانىڭ نامىدىن ساڭا قاتتىق بۇيرۇق بېرىمەن!» دەيدىغان بولدى. 14 بۇ ئىشنى قىلىدىغانلارنىڭ تارىسىدا سكېۋا ئىسملىك بىر يەھۇدىي باش كاھىننىڭ يەتتە ئوغلىمۇ بار ئىدى. 15 لېكىن [ئۇلار قوغلۇۋەتمەكچى بولغان] يامان روھ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئەيسانى تونۇيمەن، پاۋلۇستىن خەۋىرىم بار، بىراق ئۆزۈڭلار كىم بولسىلەر؟! ـ دېۋىدى، 16 يامان روھ چاپلىشىۋالغان كىشى ئۇلارغا ئېتىلىپ چېقىپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ شاما قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. ئۇلار يالىڭاچ ۋە يارىلانغان ھالدا ئۆيدىن قېچىپ چېقىپ كەتتى. 17 بۇ ئىش ئەفەسۇس شەھىردە ئۆرۈۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە گرېكلەرگىمۇ مەلۇم بولۇپ، قورقۇنچ ھەممىسنى باستى ۋە رەب ئەيسانىڭ نامى ئۇلۇغلاندى. 18 نەتىجىدە، نۇرغۇن ئېتىقادچىلار يۈرۈنتى قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئالدىغا چىقتى. 19 سېھىرگەرلىك قىلغانلاردىن نۇرغۇن ئادەملەر ئۆزلىرىنىڭ سېھىرگەرلىك كىتاب-پالتاملىرىنى ئېچىپ [بىر يەرگە دۆۋىلەپ]، كۆيۈپكىتىنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرۈشتى. بۇ كىتابلارنىڭ قىممىتى جەمئىي ئەللىك مىڭ كۈمۈش تەڭگىگە يېتەتتى. 20 شۇنداق قىلىپ، رەبنىڭ سۆز-كالامى كۈچىگە ئىگە بولۇپ، بەرق ئۇرۇپ ئۈستۈنلۈكىگە ئۆتتى. 21 بۇ ئىشلار يۈز بەرگەندىن كېيىن، پاۋلۇس كۆڭلىدە، ماكېدونىيە ۋە ئاخايا تۇلكىسىدىن ئۆتۈپ يېرۇسالېمغا بېرىشقا نىيەت باغلىدى. ئۇ: ـ ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن، رىم شەھىرىنى كۆرۈپ كېلىشىم كېرەك، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆزىگە يارىدەمدە بولۇۋاتقانلاردىن تىموتي بىلەن ئېراستۇس ئىككىيلەنى ماكېدونىيەگە ئەۋەتىۋېتىپ، ئۆزى يەنە بىر مەزگىل ئاسىيا تۇلكىسىدە ئۆتۈردى.

23 دەل شۇ چاغدا، [ئەفەسۇس شەھىردە] [رەبنىڭ] يولى توغرۇلۇق ئېغىر مالىماچىلىق كۆتۈرۈلدى. 24 ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنى سۈرەتلەپ كۈمۈش تەڭگە-ھەيكەللەرنى ياسىغۇچى دىمىتري ئىسملىك بىر زەرگەر بار ئىدى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ھۈنەرۋەنلەرگە كۆپ پايدا تېقىۋاتتى. 25 دىمىتري ھۈنەرۋەنلەرنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان باشقا ئۇستىلارنى يىغىپ، ئۇلارغا: ـ بۇرادەرلەر، بىزنىڭ گۈزەللىنىشىمىزنىڭ بۇ ئىش بىلەن باغلىق ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر، 26 ھازىر ھېلىقى پاۋلۇسنىڭ ئېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھەم كۆزگەن بولۇشۇڭلار كېرەك. ئۇ: «قول بىلەن ياسىۋالغان نەرسىلەر ئىلاھلار ئەمەس» دېيىش بىلەن، پەقەت ئەفەسۇستا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل ئاسىيا تۇلكىسىدە

دېگۈدەك نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى قايىل قىلىپ، ئازدۇرۇپ بۇراۋاتىدۇ. 27 ئەمدى ھازىر بىزنىڭ بۇ سودىمىزغا بەتنام چاپلاش خەۋپى بولۇپلا قالمايدۇ، بەلكى بۇيۇك ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىمۇ ئەرزىمەس دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئاسىيا تۈركىسى ۋە پۈتكۈل جاھان ئىبادەت قىلىدىغان [بۇ ئايال ئىلاھىمىزنىڭ] شان-شەرىپىمۇ يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ! ـ دېدى. 28 بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كۆپچىلىك غەزەپكە چۈمۈپ، قايتا-قايتا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز بۈيۈكتۇر! ـ دەپ چۇقان كۆتۈرۈشكە باشلىدى. 29 بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل شەھەرمالىماتاڭ بولۇپ كەتتى. خالايىق پاۋلۇسنىڭ سەپەرداشلىرىدىن ماكېدونىيەلىك گايۇس ۋە تارستارلىقلارنى تۇتۇپ سۈرەپ، سېرىك مەيدانىغا تەكلا يوپۇرۇلۇپ ماڭدى. 30 پاۋلۇس خالايىق تارىسىغا كىرمەكچى بولغانىدى، لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ كىرىشىگە يول قويمىدى. 31 ھەتتا پاۋلۇسنىڭ دوستلىرى بولغان ئۇنلىگە ئەمەلدارلىرىدىن بەزىلىرىمۇ ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى سېرىك مەيدانىغا بېرىشقا تەۋەككۈل قىلماسلىققا جېكىلدى. 32 ئەمدى بەزىلەر يۇنى دەپ ۋارقىرىسا، بەزىلەر ئۇنى دەپ ۋارقىرىشىپ، پۈتۈن سوروۇن ۋاراڭ-چۇرۇڭغا تولدى، كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئۆزلىرىنىڭ نېمىگە يىغىلغانلىقىنىمۇ بىلمەيتتى. 33 يەھۇدىيلار ئىسكەندەر ئىسملىك ئادەمنى ئالدىغا ئىتتىرىپ چىقىرۋىدى، كۆپچىلىك ئۇنى ئالدىغا تۇرغۇزدى. ئىسكەندەر كۆپچىلىككە قول ئىشارىتى قىلىپ، [يەھۇدىيلارنى] ئاقلىماقچى بولدى. 34 بىراق كۆپچىلىك ئۇنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ قېلىپ، ھەممىسى تەكلا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز بۈيۈكتۇر! ـ دەپ ئىككى سائەتچە چۇقان كۆتۈرۈپ تۇرۇشتى. 35 ئاخىردا، شەھەرنىڭ باش مىرزىسى خالايىقنى تىنچلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئەفەسۇسلۇقلار! بىز ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ شەھىرىنىڭ بۈيۈك ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئاسماندىن چۈشكەن سۈرىتىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان كىم بار! 36 بۇ ئىشلارنى ئىنكار قىلالمىغانكەن، ئۆزۈڭلارنى بېسىۋېلىشىڭلار، باشىباشاقلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. 37 چۈنكى سىلەر بۇ كىشىلەرنى بۇ يەرگە [سوراققا تارتىشقا] ئېلىپ كەلدىڭلار، لېكىن ئۇلار يا بۇتخانىلارنى بۇلۇغچىلار يا بىزنىڭ ئايال ئىلاھىمىزغا كۆپۈرۈلۈق قىلغۇچىلاردىن ئەمەس. 38 ئەگەر دىمىتري ۋە ئۇنىڭغا قوشۇلغان ھۈنەرۋەنلەرنىڭ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈستىدىن شىكايىتى بولسا، سوراقانلار ئوچۇق تۈرماقتا ۋە سوراقچى ۋالىيلارمۇ بار. ئۇلار شۇ يەرلەردە بىر-بىرى بىلەن دەۋالاشسۇن؛ 39 ۋە باشقا بىرەر مەسىلىلىرىڭلار بولسا، رەسمىي سوروندا بىر تەرەپ قىلىنىشى لازىم. 40 بىز ئەمدى يەنە بۈگۈنكى ۋەقەنى تويلاڭ دەپ ئەرز قىلىنىش خەۋپىدە تۇرۇۋاتىمىز؛ چۈنكى بۇ مالىمانچىلىقنىڭ ھېچ سەۋەبى كۆرسىتىلمىگەچكە، ھېسابىنىمۇ بېرەلەيمىز-دە! 41 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ يىغىلغان خالايىقنى تارقىتىۋەتتى.

20

توپلاڭ بېسىققاندىن كېيىن، پاۋلۇس مۇخلىسلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى ۋە ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيەگە قاراپ كەتتى. 2 ئۇ شۇ ئەتراپتىكى يۇرتلارنى ئارىلاپ، ئېتىقادچىلارنى نۇرغۇن سۆز-تەسىلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يۇنانغا بېرىپ، 3 ئۇ يەردە ئۈچ ئاي تۇردى. پاۋلۇس كېمىگە ئولتۇرۇپ سۈرىيەگە ماڭاي دەپ تۇرغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئولتۇرۇش سۈيىقەستى بىلىنىپ قېلىپ، ماكېدونىيە ئارقىلىق [قۇرۇقلۇق بىلەن] قايتىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. 4 ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغانلار بېرىيالىق پىررۇسنىڭ ئوغلى سوپاتېر، تېسالونىكالىقلاردىن ئارىستارخۇس بىلەن سېكۇندۇس، دەربەلىك گايۇس، تىموتي ۋە ئاسىيا ئولكىسىدىن تىككۇس بىلەن تروفىمۇسلار ئىدى. 5 ئۇلار ئاۋۋال تروئاس شەھىرىگە بېرىپ، بىزنىڭ يېتىپ بېرىشىمىزنى كۈتۈپ تۇردى. 6 بىز بولساق «پېتىر نان ھېيتى» كۈنلىرىدىن كېيىن، فىلىپپى شەھىرىدىن كېمىگە ئولتۇرۇپ، بەش كۈندىن كېيىن تروئاسقا كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇچراشتۇق ۋە ئۇ يەردە يەتتە كۈن تۇردۇق. 7 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، بىز نان ئوشتۇشقا جەم بولغاندا، پاۋلۇس ئۇ تەسىي كەتمەكچى بولغاچقا، جامائەتكە سۆز قىلىشقا باشلىدى؛ ئۇ سۆزىنى تۈن يېرىمگىچە ئۇزارتتى. 8 بىز جەم بولغان يۇقىرىقى قەۋەتتىكى ئۈيدە نۇرغۇن قارا چىراغلار يېنىپ تۇراتتى. 9 ئەۋتىكۇس ئىسملىك بىر يىگىت دېرىزىدە ئولتۇرغاندى. پاۋلۇس سۆزلەپ خېلى بىر يەرگە بارغاندا، ئۇنى مۇڭدەك بېسىۋاتقاندى. ئاندىن ئۇ ئەغرەق ئۇيقۇغا كېتىپ، ئۇ ئۈچىنچى قەۋەتتىن يەرگە يېقىلىپ چۈشتى. كۆپچىلىك ئۇنى يەردىن كۆتۈرۈپ قارىسا، ئۇ ئۆلۈپ بولغاندى. 10 پاۋلۇس پەسكە چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېتىلىپ، قۇچاقلاپ تۇرۇپ: ئازابلانما گالار، ئۇ تىرىككەن! ـ دېدى. 11 قايتىدىن ئۆيگە چىقىپ، نانىنى ئوشتۇپ يېگەندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلار بىلەن تاڭ ئاتقۇچە ئۆزۈن سۆزلەشتى ۋە ئۇ بۇ يەردىن يولغا چىقتى. 12 [تروئاستىكىلەر] بولسا ھېلىقى يىگىتنى ئۆيگە ھايات ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار بۇنىڭدىن چەكسىز تەسەللى تاپتى. 13 بىز بولساق پاۋلۇستىن بۇرۇن ئاسوس شەھىرىگە كېمە بىلەن باردۇق. چۈنكى پاۋلۇس شۇ يەرگە پىيادە باراي، سىلەر مەندىن ئاۋۋال يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردە مېنى كېمىگە ئېلىۋېلىشنى كۈتۈڭلار، دەپ ئورۇنلاشتۇرغاندى. 14 ئاسوسوستا ئۇ بىز بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ مىتۇلىن شەھىرىگە كەلدۇق. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، ئەتىسى خىيوس ئارىلىنىڭ ئۆدۈلىغا كېلىپ تۇردۇق. ئۈچىنچى كۈنى ساموس ئارىلىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە تروگىللىئۇم شەھىرىدە قوندۇق؛ ئۇنىڭ ئەتىسى ملېتۇس شەھىرىگە باردۇق. 16 چۈنكى پاۋلۇس ئاسىيا ئولكىسىدە كۆپ ۋاقىتنى ئوتكۈزۈۋېتىشنى ئويلىمىغان ئىدى، دېگۈز سەپىرىدە ئەفەسۇستا توختىماي ئوتۈپ كېتىشنى قارار قىلغاندى. سەۋەبى، ئۇ «ئورما ھېيتى» كۈنىنى مۇمكىنقەدەر يېرۇسالېمدا ئوتكۈزۈش ئۈچۈن ئالدىرايتتى. 17 ئەمدى ملېتۇس شەھىرىدىن ئەفەسۇستا ئادەم ئەۋەتىپ، جامائەتتىكى ئاقساقاللارنى چاقىردى. 18 ئۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاسىيا ئولكىسىگە ئاياغ باسقان بىرىنچى كۈندىن تارتىپ، سىلەر بىلەن قانداق ئوتكەنلىكىم ھەر بىرىڭلارغا مەلۇم. 19 رەببىنىڭ خىزمىتىدە ھەر تەرەپتە كەمتەر بولۇپ، كۆز ياشلىرىم ئوكۇلگەنلىكىنى، شۇنداقلا يەھۇدىيلارنىڭ سۈيىقەستىرى تۈپەيلىدىن بېشىمدىن ئوتكەن سىناقلاردا چىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، 20 ۋە يەنە مەيلى ئامىۋى سوروئلاردا بولسۇن يا كى ئوي-تۈيلەردە بولسۇن، سىلەرگە تەلىم بەرگىنىمدە، سىلەرگە پايدىلىق بولسىلا ھېچنېمنى ئايماي جاكارلاپ، 21 يەھۇدىيلار ھەم گرېكلەرگىمۇ خۇدا ئالدىدا توۋا قىلىش ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھگە ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىپ جېكىلگەنلىكىم ھەممىگىلارغا مەلۇم. 22 ھازىر مانا، روھتا باغلانغان ھالدا يېرۇسالېمغا كېتىۋاتىمەن. ئۇ يەردە نېمە ئىشلارنىڭ بېشىمغا چۈشىدىغانلىقىنى ئۇقمايمەن؛ 23 پەقەت شۇنى بىلىمەنكى، مۇقەددەس روھ مەن بارغانلا ساھەرلەردە زىندان كىشىلىرى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ مېنى كۈتۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېنىق ئېيتىپ كەلمەكتە. 24 لېكىن مەن ئۆز مۇسابىمنى تامامىلىشىم، رەب ئەيسادىن تاپشۇرۇۋالغان خىزمەتنى ئادا قىلىشىم، يەنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ تولۇق گۈۋاھچىسى بولۇشۇم ئۈچۈن، ئۆز ھاياتىمنى قىلچە ئايمايمەن. 25 مەن سىلەر بىلەن ئارىلىشىپ، ھەممىگىلار ئارىسىدا يۈرۈپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىدىم، ئەمدى مانا ماڭا مەلۇمكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەردىن ھېچكىم يۈزۈمنى قايتا كۆرىمەيسىلەر. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۈگۈن سىلەرگە گۇۋاھلىق قىلىپ ئېيتىپ قويايكى، مەن ھېچبىرىنىڭ قېنىغا قەرزدار ئەمەسمەن. 27 چۈنكى مەن خۇدانىڭ تولۇق مەقسىت-ئىرادىسىنى قىلچە ئېلىپ قالماي سىلەرگە بايان قىلىپ يەتكۈزۈشتىن باش تارتمىدىم. 28 مۇقەددەس روھ سىلەرنى خۇدانىڭ جامائىتىنى بېقىش ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىسى ئىچىدە يېتەكچى قىلىپ تىكلىگەندى؛ ئەمدى ئۆزۈڭلارغا ھەم ئۆز ئوغلىنىڭ قېنى بىلەن سېتىۋالغان بارلىق پادىسىغا سەگەك بولۇڭلار! 29 چۈنكى ماڭا ئايانكى، مەن كەتكەندىن كېيىن، چىلبۇرىلەر ئارا كالارغا كىرىپ، پادىنى ھېچ ئايمايدۇ، 30 ھەمدە ھەتتا ئارا كالاردىنمۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى ئۆزلىرىگە تارتىۋېلىش ئۈچۈن ھەققەتنى بۇرمىلىغان ئۇرلۇك ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. 31 شۇڭا، سەگەك بولۇڭلار، مېنىڭ ئۈچ يىل كېچە-كۈندۈز دېمەي، ھەر بىرىڭلارغا كۆز ياشلىرىم بىلەن توختىماي نەسىھەت بېرىپ ئۇرغانلىقىمنى ئېسىڭلاردا ئۇتۇڭلار. 32 ئەمدى مەن سىلەرنى خۇداغا ۋە ئۇنىڭ مېھىر-شەپقەت يەتكۈزىدىغان سۆز- كالامغا تاپشۇرىمەن. بۇ سۆز- كالام ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇشقا ھەم پاك-مۇقەددەس قىلىنغان بارلىق خەلقى ئارىسىدا ئىلتىپات قىلىندىغان مىراستىن سىلەرنى نېسىپ قىلىشقا قادىردۇر. 33 مەن ھېچقاچان ھېچكىمدىن كىيىم- كېچەك يا كى ئالتۇن- كۈمۈش تاما قىلىپ باقمىغانمەن. 34 سىلەرگە

مەلۇمكى، مەن ئىككى بىلىكمىگە تايىنىپ، تۆزۈمنىڭ ۋە ھەمراھلىرىمنىڭ ھاجىتىدىن چىقتىم. 35 بۇنداق قىلىپ ھەربىر ئىشلاردا مەن سىلەرگە مۇشۇنداق ئىجىر-ئەمگەك ئارقىلىق ئاجىز-ھاجەتمەنلەرگە ياردەم بېرىش لازىملىقىنى، شۇنداقلا رەب ئەيسا ئۆزى ئېيتقان: «بەرمەك ئالماقتىنمۇ بەختلىكتۇر» دېگىننى ئېسىگىلاردىن چىقارماسلىقىگىلار كېرەكلىكىنى كۆرسەتتىم. 36 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ ھەممەيلەن بىلەن بىرلىكتە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. 37 ھەممەيلەن قاتتىق يىغلىشىپ كەتتى؛ پاۋلۇسنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ قۇچاقلاپ، قىزغىن سۆيۈشتى. 38 ئۇلارنى ئەڭ ئازابلىغىنى پاۋلۇسنىڭ، «يۈنىگىدىن كېيىن يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر» دېگەن سۆزى بولدى. كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىپ ئۇزىتىپ قويدى.

21 ئاندىن بىز ئۇلاردىن ئاجرىلىپ چىققاندىن كېيىن، كېمە بىلەن ئۆدۈل قوس ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق. ئەتىسى، رودوس ئارىلىغا، ئۇ يەردىن پاتارا شەھىرىگە باردۇق. 2 پاتارادا فەنىكىيە راينىغا باردىغان بىر كېمىنى تېپىپ، ئۇنىڭغا ئولتۇرۇپ يولغا چىقتۇق. 3 سىپرۇس ئارىلى كۆرۈنگەندىن كېيىن، ئۇنى سول تەرىپىمىزدە قالدۇرۇپ ئۆتۈپ، سۈرىيەگە قاراپ مېڭىپ، تۇر شەھىرىدە قۇرۇقلۇققا چىقتۇق. چۈنكى كېمە بۇ يەردە يۈك چۈشۈرمەكچى ئىدى. 4 ئۇ يەردە مۇخلىسلارنى تېپىپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا يەتتە كۈن تۇردۇق. ئۇلارغا مۇقەددەس روھنىڭ ۋەھيىسىى بىلىپ، ئۇلار پاۋلۇسقا ئايىغىڭ يېرۇسالېمغا باسمىسۇن، دەپ نەسىھەت قىلدى. 5 بىراق بىز ئۇ يەردە تۇرۇش ۋاقتىمىز توشقاندا، سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇردۇق. ئۇلارنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن خوتۇن-بالىلىرى بىزنى شەھەرنىڭ سىرتىغىچە ئۇزىتىپ چىقتى. ھەممىمىز دېڭىز بويىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ بىللە دۇئا قىلدۇق. 6 قۇچاقلىشىپ خوشلاشقاندىن كېيىن، بىز كېمىگە چىقتۇق، ئۇلار ئۆيلىرىگە قايتىشتى. 7 ئۇر شەھىرىدىن دېڭىز سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا پىتولېمايىس شەھىرىگە كەلدۇق. ئۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا بىر كۈن تۇردۇق. 8 ئەتىسى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، قەيسەريە شەھىرىگە كەلدۇق. بىز بۇرۇن [يېرۇسالېمدىكى] «يەتتە خىزمەتكار»دىن بىرى بولغان، خۇش خەۋەرچى فىلىپنىڭ ئۆيىگە بېرىپ قوندۇق. 9 بۇ كىشىنىڭ تىنچى ياتلىق قىلىنمىغان، بېشارەت-ۋەھيىلەرنى يەتكۈزىدىغان تۆت قىزى بار ئىدى. 10 بىز ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇرغاندىن كېيىن، ئاگابۇس ئىسىملىك بىر پەيغەمبەر يەھۇدىيە تۈلكىسىدىن چۈشتى. 11 بۇ كىشى بىزنىڭ ئالدىمىزغا كېلىپ، پاۋلۇسنىڭ بەلۋىغىنى قولىغا ئېلىپ، ئۆزىنىڭ پۇت-قولىنى باغلاپ: ـ مۇقەددەس روھ مۇنداق دەيدۇ: ـ يەھۇدىيلار بۇ بەلۋاغنىڭ ئىگىسىنى يېرۇسالېمدا مۇشۇنداق باغلاپ، يات ئەللىكلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ! ـ دېدى. 12 بۇلارنى ئاڭلاپ، ھەم بىز ھەم شۇ يەرلىك كىشىلەر بىلەن بىرلىكتە پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بارمىغىن دەپ ئۆتۈندۈق. 13 لېكىن پاۋلۇس جاۋابەن: ـ سىلەر نېمىشقا بۇنچىۋالا يىغلاپ، يۈرىكىمنى ئېزىسىلەر؟ مەن يېرۇسالېمدا رەب ئەيسانىڭ نامى ئۈچۈن ئۆتقۈن بولۇشلا ئەمەس، شۇ يەردە ئۆلۈشكىمۇ تەييارمەن، ـ دېدى. 14 بىز ئۇنى قايىل قىلالمايى، ئاخىرىدا سۆزىمىز قىلىپ: ـ رەبنىڭ ئىرادىسى ئادا قىلىنسۇن! ـ دېدۇق. 15 بۇ كۈنلەردىن كېيىن، يۈك-تاقىمىزنى يېغىشتۇرۇپ، يېرۇسالېمغا چىقىپ باردۇق. 16 قەيسەريەلىك مۇخلىسلاردىن بىرنەچچىسى بىز بىلەن سەپەرداش بولدى؛ ئۇلار مناسون ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ ئۆيىدە قونىمىز دەپ ئۇنى بىرگە ئېلىپ ماكېدى؛ بۇ كىشى سىپرۇسلۇق، قېرى مۇخلىس ئىدى. 17 يېرۇسالېمغا يەتكەندە قېرىنداشلار بىزنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئالدى. 18 ئەتىسى، پاۋلۇس بىز بىلەن بىللە ياقۇبنى كۆرگىلى باردى. ياقۇپ بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەرگە يىغىلىنىدى. 19 پاۋلۇس ئۇلار بىلەن سالاملاشقاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئۇزىنىڭ خىزمىتى ئارقىلىق ئەللەر ئارىسىدا قىلغان ئىشلىرىنى بىر-بىرلەپ ئۇلارغا تەپسىلىي ئېيتىپ بەردى. 20 بۇلارنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى، ئاندىن پاۋلۇسقا: ـ كۆرۈۋاتىسەن، ئى قېرىندىشىم، يەھۇدىيلار ئىچىدە قانچە مىڭلىغان ئېتىقاد قىلغۇچىلار بار! ئۇلارنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىغا [تەمەل قىلىشقا] ئىنتايىن قىزغىن ئىكەن. 21 ئۇلار سېنىڭ توغرا ئۆگۈنۈپ: «ئۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ياشىغان يۇتۇن يەھۇدىيلارغا مۇسا [پەيغەمبەرگە] تاپشۇرۇلغىنىدىن يېنىشنى، يەنى بالىلىرىنى خەتنە قىلدۇرماسلىقنى، يەھۇدىيلارنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماسلىقنى تۇگىتىدۇ» دەپ ئاڭلىدى. 22 ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك؟ چۈنكى خالايىق چوقۇم سېنىڭ بۇ يەرگە كەلگەنلىكىڭنى ئاڭلاپ قالىدۇ. 23 شۇڭا بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلغىن: ئارىمىزدا قەسەم ئىچكەن تۆت ئادەم بار. 24 سەن ئۇلارنى ئېلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتتىكى] تازىلىنىش قائىدىسىدىن ئۆتۈپ، ئۇلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى ئۆزۈڭ كۆتۈرگىن، ئاندىن ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرەلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن، ھەممەيلەن سەن توغرۇلۇق ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ راست ئەمەسلىكىنى ۋە سېنىڭ ئۆزۈڭ تەۋراتقا تەرتىپ بويىچە رىئايە قىلىۋاتلىقىڭنى بىلىپ يېتىدۇ. 25 ئەمما ئەللەردىن بولغان ئېتىقادچىلارغا كەلسەك، بىز ئۇلارغا يەھۇدىلا بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەرنى يېمەسلىك، قانىنى ۋە بوغۇزۇپ سويۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنىمۇ يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن ئۆزلىرىنى ساقلاش توغرۇلۇق قارارىمىزنى ئۆتكەنكى خەت ئارقىلىق ئۇقتۇردۇق. 26 بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس ئۇ كىشىلەرنى ئېلىپ، ئەتىسى ئۆزى ئۇلار بىلەن بىللە تازىلىنىش قائىدىسىنى ئۆتكۈزۈشتى؛ ئاندىن ئۇ ئىبادەتخانىغا كىرىپ، [كاھىنلارغا] ئۆزلىرىنىڭ پاكلىنىش مۇددىتىنىڭ قاچان ئوشۇدىغانلىقى، يەنى ھەرقايىسىسى ئۆچۈن قۇربانلىق قىلىنىشىنىڭ قايسى كۈنى بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويدى. 27 يەتتە كۈنلۈك مۇددەت توشۇشقا ئاز قالغاندا، ئاسىيا ئۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئىبادەتخانىدا كۆرۈپ، خالايىقنى قۇتراتىپ، ئۆزىگىغا قول سېلىپ: 28 ـ ئەي ئىسرائىللار، ياردەمدە بولۇڭلار! ھەممە يەردىلا، ھەممە ئادەمگە خەلقىمىزگە، تەۋرات قانۇنىنا ۋە ئىبادەتخانىغا قارشى سۆزلەرنى ئۆگىنىۋاتقان ئادەم دەل شۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ يەنە گرىكلەرنى ئىبادەتخانىمىزغا باشلاپ كىرىپ، بۇ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىدى! ـ دەپ چۇقان كۆتۈردى 29 (ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئەسلىدە ئۇلار شەھەردە ئەفەسلىق تروفىمۇسنىڭ پاۋلۇس بىلەن بىللە بولغانلىقىنى كۆرگەندى ۋە پاۋلۇس ئۇنى ئىبادەتخانىغا باشلاپ كىرگەن، دەپ ئويلىغانىدى). 30 شۇنىڭ بىلەن، پۈتۈن شەھەر زىلزىلىگە كەلدى. خالايىق تەرەپ-تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ، پاۋلۇسنى ئۇتۇپ، ئىبادەتخانىدىن سۆرەپ ئېلىپ چىقتى. ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازىلىرى دەرھال تاقۇۋېتىلدى. 31 بۇ ئوپ ئادەم پاۋلۇسنى [ئۇرۇپ] ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولۇپ تۇرغاندا، پۇتكۈل يېرۇسالېمنى ماۋمانچىلىق قاپلاپ كەتكەنلىكى توغرىسىدىكى بىر خەۋەر ئۇ يەردە تۇرۇشلۇق [رىم] قىسمىنىڭ مېڭىبىشىغا يەتكۈزۈلدى. 32 مېڭىبىشى دەرھال لەشكەر ۋە بىرنەچچە يۈز بېشىنى ئېلىپ، توپ-توپ ئادەملەرنى باستۇرۇشقا يۈگۈرۈپ كەلدى. مېڭىبىشى ۋە ئەسكەرلەرنى كۆرگەن خالايىق پاۋلۇسنى ئۇرۇشتىن توختىدى. 33 مېڭىبىشى ئالدىغا ئۆتۈپ، لەشكەرلەرنى پاۋلۇسنى ئۆتۈپ ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاشقا بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇ: ـ بۇ ئادەم كىم؟ ئۇ نېمە گۇناھ قىلدى؟ ـ دەپ سوردى. 34 لېكىن [توپلاڭچىلارنىڭ] ئىچىدە بەزىلەر ئۇنى دېسە، بەزىلەر يۇنى دېيىشىپ ۋارقىرىشاتتى. ماۋمانچىلىق تۈپەيلىدىن مېڭىبىشى ھەقىقىي ئەھۋالنى ئېنىقلاشقا ئامالسىز قېلىپ، ئاخىر پاۋلۇسنى قەلئەگە ئېلىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. 35 لېكىن پاۋلۇس قەلئەنىڭ پەلەمپىيىگە كەلگەندە، توپلاڭچىلار تېخىمۇ زوراۋانلىشىپ كەتكەچكە، لەشكەرلەر ئۇنى كۆتۈرۈشكە مەجبۇر بولدى. 36 چۈنكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن توپ-توپ ئادەملەر ئەگىشىپ مېڭىپ: ـ ئۇ يوقىتىلسۇن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. 37 قەلئەگە ئەكىرىلىشىگە ئاز قالغاندا، پاۋلۇس مېڭىبىشىغا: ـ سىزگە بىر ئېغىز سۆز قىلسام بولامدىكىن؟ ـ دەپ سوردى. مېڭىبىشى: ـ گرىكچە بىلەمسەن؟ 38 ئۇنداقتا، ئىلگىرى ئىسيان كۆتۈرۈپ، «خەنجەرچى قاتىللار»دىن ئۇت مىڭ ئادەمنى باشلاپ چۆلگە قېچىپ كەتكەن ھىلىقى مىسىرلىق ئەمەسمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. 39 لېكىن پاۋلۇس: ـ مەن يەھۇدىي، كىلىكىيە ئۆلكىسىدىكى تۇلۇغ شەھەر تارسۇسنىڭ پۇقرالىرىدىن. خالايىققا بىرنەچچە ئېغىز سۆز قىلىشىمغا ئىجازەت قىلىشىڭىزنى ئۆتۈنىمەن، ـ دېدى. 40 [مېڭىبىشى] ئىجازەت بېرىۋىدى، پاۋلۇس پەلەمپەيدە تۇرۇپ، خالايىققا قول ئىشارىتى قىلدى. قاتتىق جىمجىتلىق باسقاندا، ئۇ ئىبرانىي تىلىدا سۆزلەشكە باشلاپ: ـ

22 ـ قېرنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار! ئەمدى تۆزۈمنى ئاقلاش سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسىلەر، ـ دېدى. **2** تۇلار پاۋلۇسنىڭ ئىبراني تىلىدا سۆزلىگىنىنى ئاڭلاپ، تېخىمۇ جىم بولۇشتى. ئۇ سۆزىنى داۋام قىلدى: **3** ـ مەن بىر يەھۇدىي، كىلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىرىدە تۇغۇلدۇم؛ لېكىن بۇ شەھەردە يېقىپ چوڭ قىلىندىم، گامالىيەلنىڭ قول ئاستىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تاپشۇرۇلغان ئەۋرات قانۇنىنىڭ زىر-زەۋەرلىرىنى قىيماي ئۆگىنىپ تەلىم-تەربىيە ئالدىم. مەن سىلەرنىڭ بۈگۈن بولغىنىڭلارغا ئوخشاش، خۇدا يولىغا ئىنتايىن قىزغىن ئىدىم. **4** مەن بۇ يولدىكىلەرنى ھەتتا ئۆلتۈرۈشكىچە زىيانكەشلىك قىلىپ، ئۇلارنى ئەر-ئايال دېمەي ئۆتقۈن قىلىپ زىندانغا سالدۇردۇم. **5** بۇ توغرۇلۇق باش كاھىن ۋە ئالىي كېڭەشمىدىكى بارلىق ئاقساقاللارمۇ ماڭا گۇۋاھچىدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشقتىكى [يەھۇدىي] قېرىنداشلارغا يېزىلغان خەتلەرنى تاپشۇرۇۋېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بۇ [يولدىكىلەر] جازالاش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۆتقۈن قىلىپ يېرۇسالېمغا ئاپىرىمەن دەپ يولغا چىققانىدىم. **6** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، سەپەر قىلىپ دەمەشقكە يېقىنلاشقاندا، چۈشكە يېقىن، تۇيۇقسىز ئاسماندىن كۆزلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئە ترايمنى يورۇتۇۋەتتى. **7** مەن يەرگە يېقىلىپ كەتتىم، ئاندىن ماڭا: «ساۋۇل، ساۋۇل، ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، ئۇ ماڭا: ـ «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ناسارەتلىك ئەيسادۇرمەن!» دېدى. **9** مەن بىلەن بىللە مېڭىۋاتقانلار ئۇ نۇرنى كۆرگەن بولسىمۇ، لېكىن ماڭا قىلغان سۆزلەرنى چۈشەنمىدى. **10** مەن يەنە، «ئى رەب، نېمە قىلىشىم كېرەك؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا، «ئورنۇڭدىن تۇر، دەمەشققە كىر، شۇ يەردە سەن ئادا قىلىش بېكىتىلگەن ئىشلارنىڭ ھەممىسى توغرۇلۇق ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ!» دېدى. **11** ھېلىقى نۇرنىڭ جۇلالىقىدىن كۆزلىرىم كۆرمەس بولۇپ قالدى. يېنىمدىكىلەر قولۇمدىن يېتەكلەپ، دەمەشققە ئېلىپ كىردى. **12** ئۇ يەردە ئەۋرات قانۇنىغا ئىخلاس باغلىغان، دەمەشقتىكى بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان ئاناناياس ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. **13** ئۇ كېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ: «قېرىنداش ساۋۇل، يېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارا!» دېدى. مەن شۇئان يېشىمنى كۆتۈرۈپ قاراپ ئۇنى كۆردۇم. **14** ئۇ ماڭا: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى سېنى ئىرادىسىنى بىلدىشىڭ، ھەققانىي بولغۇچىنى كۆرۈشۈڭ ۋە ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىشىڭ ئۈچۈن ئاللىقاچان تاللىدى. **15** چۈنكى سەن ئۇنۇتۇن ئىنسانلار ئالدىدا كۆرگەن-ئاڭلىغانلىرىڭغا ئۇنىڭ گۇۋاھچىسى بولىسەن! **16** شۇنداق ئىكەن، سەن يەنە نېمىگە ھايال بولىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئىدا قىلىپ چۆمۈلدۈرۈلۈپ، گۇناھلىرىڭنى يۇغۇزغىن!» دېدى. **17** شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلگىنىمدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، بىر غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇۋالدى **18** ۋە [رەبنىڭ] ماڭا: «چاپسان بول، يېرۇسالېمدىن دەرھال كەت. چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ماڭا قىلغان گۇۋاھلىقىڭنى قوبۇل قىلمايدۇ!» دەۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. **19** مەن، «ئى رەب، ئۇلار مېنىڭ ساڭا ئېتىقاد قىلغانلارنى زىندانغا سولاپ، ھەربىر سىناگوگلارغا كىرىپ ئۇلارنى ئۇرغانلىقىمنى بىلىدۇ. **20** سېنىڭ گۇۋاھچىڭ بولغان ئىستىپاننىڭ قېنى تۆكۈلگىنىدە، مەنمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا قوشۇلۇپ، ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە قاراپ بەردىم!» ـ دېدىم. **21** بىراق ئۇ ماڭا: «كەتكىن! سېنى يىراقتىكى ئەللەرگە ئەۋەتىمەن!» ـ دېدى. **22** پاۋلۇس مۇشۇ سۆزنى دېگۈچە خالايىق ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىۋاتاتتى. لېكىن بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنداق بىر كىشى يەر يۈزىدىن يوقىتىلسۇن! ئۇ تىرىك تۇرۇشقا لايىق ئەمەس! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **23** ئۇلار چىرقىرىشىپ، چاپان-يېپىنچىلىرىنى سېلىپ تاشلاپ، توپا-چاڭ سوروۋاتقاندا، **24** مېڭىبىشى پاۋلۇسنى قەلئەگە ئېلىپ كىرىپ كېتىشكە ئەمر قىلىۋىدى، خالايىقنىڭ ئۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن بۇنداق چۇقان سالىدىغانلىقىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن لەشكەرلىرىگە ئۇنى قامچىلاپ سوراق قىلىشنى بۇيرۇدى. **25** لېكىن ئۇلار پاۋلۇسنى قامچىلاش ئۈچۈن غولا چىلىتىپ باغلىغاندا، ئۇ يېنىدا تۇرغان يۈزبېشىغا: ـ بىر رىم پۇقراسىنى جىنايىتى بېكىتىلمەيلا قامچىلىشىڭلار قانۇنغا ئۇيغۇنمۇ؟ ـ دېدى. **26** بۇ سۆزنى ئاڭلىغان يۈزبېشى مېڭىبىشنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سىز نېمە ئىش قىلاي دەۋاتىسىز؟ چۈنكى ئۇ كىشى رىم پۇقراسى ئىكەن! ـ دېدى. **27** مېڭىبىشى پاۋلۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سەن راستىنلا رىم پۇقراسىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ راست، دېدى ئۇ. **28** ـ مەن ناھايىتى پۇقىرى باھادا مۇشۇ پۇقرالىققا ئېگە بولدۇم، ـ دېدى مېڭىبىشى. پاۋلۇس: ئەمما مەن تۇغۇلۇشۇمدىنلا شۇنداق! ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن، ئۇنى سوراقتا تارتماقچى بولغان لەشكەرلەر دەرھال ئۇنىڭدىن ئۆزىنى چەتكە ئالدى. مېڭىبىشىمۇ ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئېگىلىكىنى بىلىپ، ئۇنى باغلاتقانلىقى تۈپەيلىدىن قورقۇپ كەتتى. **30** مېڭىبىشى يەھۇدىيلارنىڭ پاۋلۇسنىڭ ئۆستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ھەقىقىي سەۋەبىنى بىلىش ئۈچۈن، ئەتىسى ئۇنى يېشىپ، باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمىدىكىلەرنىڭ بىر يەرگە يىغىلىشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۇرغۇزدى.

23 پاۋلۇس ئالىي كېڭەشمە ھەيئەتلىرىگە تىكىلىپ تۇرۇپ: قېرىنداشلار، مەن بۈگۈنگىچە خۇدانىڭ ئالدىدا پاك ۋىجدانىدا مېڭىپ كەلدىم، ـ دېدى. **2** بۇنى ئاڭلىغان باش كاھىن ئاناناياس [پاۋلۇسنىڭ] يېنىدا تۇرغانلارغا ئۇنىڭ ئاغزىغا تۇرۇشنى بۇيرۇدى. **3** پاۋلۇس ئۇنىڭغا: ـ خۇدا سېنى ئۇرىدۇ، ئەي ئاقارتىلغان تام! سەن ئۇ يەردە مېنى ئەۋرات قانۇنى بويىچە سوراقتا تارتىشقا ئولتۇرىسەن، لېكىن ئەۋرات قانۇنغا خىلاپ ھالدا مېنى ئۇرۇۋېلار دەپ بۇيرۇدىڭىزغۇ؟! ـ دېدى. **4** ـ سەن خۇدانىڭ باش كاھىنغا ئاشۇنداق ھاقارەت كەلتۈرەمسەن؟! ـ دېيىشتى يېنىدا تۇرغانلار. **5** پاۋلۇس: ـ ئى قېرىنداشلار، مەن ئۇنىڭ باش كاھىن ئېگىلىكىنى بىلمە پىتىمەن. چۈنكى ئەۋراتتا: «خەلقىڭنى ئىدارە قىلغۇچىنىڭ يامان گېپىنى قىلما!» دېيىلگەن، ـ دېدى. **6** لېكىن پاۋلۇس ئۇلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ سادۇقىي، يەنە بىر قىسمىنىڭ پەرىسىيلەر ئېگىلىكىنى بىلىپ، ئالىي كېڭەشمىدە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ قېرىنداشلار، مەن بولسام پەرىسىيلەردىن بولىمەن ۋە پەرىسىيلەرنىڭ پەرزەنتىمەن. مەن ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلىشقا باغلىغان ئۈمىد تۇغرۇلۇق بۇ يەردە سوراقتا تارتىلۋاتىمەن! ـ دەپ ۋارقىردى. **7** ئۇ بۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئارىسىدا جېدەل-غوغا قوزغىلىپ، كېڭەشمىدىكىلەر ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى **8** (چۈنكى سادۇقىيلار ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى، يا كى پەرىشتە يا كى روھلار مەۋجۇت ئەمەس، دەيدۇ. لېكىن پەرىسىيلەر ھەممىسنى ئېتىراپ قىلىدۇ). **9** بۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلۈپ، پەرىسىي تەرەپدارى بولغان بەزى ئەۋرات ئۇستازلىرى ئورنىدن تۇرۇپ: ـ بىز بۇ ئادەمدىن ھېچقانداق ئەيىب تاپالمىدۇق! بىر روھ يا كى پەرىشتە ئۇنىڭغا سۆز قىلغان بولسا نېمە بوپتۇ! ـ دەپ، قاتتىق مۇنازىرىلەشتى. **10** چۇقان-سۈرەن تېخىمۇ كۈچەيىپ كەتكەچكە، مېڭىبىشى [يەھۇدىيلارنىڭ] پاۋلۇسنى تارتىشتۇرۇپ تىتما-تىتما قىلۋېتىشىدىن قورقۇپ، قىسمىغا زالغا چۈشۈپ ئۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن زورلۇق بىلەن تارتىپ چىقىپ، قەلئەگە ئېگەرىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. **11** شۇ كۈنى كېچىسى، رەب پاۋلۇسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: ـ جاسارەتلىك بول! چۈنكى يېرۇسالېمدا مەن توغرامدىكى ئىشلارغا تولۇق گۇۋاھلىق بەرگىنىڭدەك، رىم شەھىرىدىمۇ شۇنداق گۇۋاھلىق قىلىشىڭ مۇقەررەر بولىدۇ! ـ دېدى. **12** ئەتىسى ئەتىگەندە، يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈشنى قەستلەپ، ئۇنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دەپ ئۆزلىرىگە لەنەتى بىر قەسەمنى قىلىشتى. **13** بۇ سۈيقەست قەسمىنى ئېچىكەنلەر قىرىق نەچچە كىشى ئىدى. **14** ئۇلار باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ بىز پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە تېتىماسلىققا قاتتىق قەسەم ئېچىتۇق. **15** ھازىر سىلەر ۋە ئالىي كېڭەشمە ئۇنىڭ ئىشلىرىنى تېخىمۇ تەپسىلي تەكشۈرۈشنى باھانە قىلىپ، ۋەكىل ئەۋەتىپ ئۇنى كېڭەشمىگە ئېلىپ كېلىشنى مېڭىبىشىدىن تەلەپ قىلىڭلار. ئۇ بۇ يەرگە يېقىن كەلمەيلا ئۇنى جايلىۋېتىشكە تەيار تۇرىمىز، ـ دېدى. **16** لېكىن پاۋلۇسنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئوغلى بۇكتۈرمىدىن خەۋەر تېپىپ قەلئەگە كىرىپ، پاۋلۇسقا مەلۇم قىلىپ قويدى. **17** بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس يۈزبېشىلىردىن بىرىنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى مېڭىبىشى بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويىسىڭز. چۈنكى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. **18** يۈزبېشى ئۇنى ئېلىپ مېڭىبىشنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ: ـ مەھبۇس پاۋلۇس مېنى چاقىرتىپ، بۇ بالىنى سىز بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويۇشۇمنى تەلەپ قىلدى. چۈنكى ئۇنىڭ سىزگە مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. **19** مېڭىبىشى

ئۇنى قولدىن تۇتۇپ، بىر چەككە تارتىپ: ـ ماڭا مەلۇم قىلىدىغان نېمە ئىشىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. 20 ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدىيلار پاۋلۇسنىڭ ئىشلىرىنى تەپسىلي تەكشۈرەيلى دەپ سەۋەب كۆرسىتىپ ئۆزلىرىدىن ئەتە ئۇنى ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ئۈچۈن تىل بىركىتۈرۈشتى. 21 ئۇلارغا قايىل بولىغايلا، چۈنكى قىرىقتىن ئارتۇق ئادەم ئۇنى پايلاپ تۇرىدۇ. ئۇلار پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دېگەن قارغىش قەسىمگە باغلىنىپتۇ. ئۇلار ھازىر ئۆزلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولۇشلىرىنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. 22 مىڭبېشى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى ماڭا مەلۇم قىلغانلىقىڭنى ھېچكىمگە تىنما! ـ دەپ تاپىلاپ، بالىنى قايتۇردى. 23 مىڭبېشى يۈزىبېشىدىن ئىككىنى چاقىرتىپ: ـ ئىككى يۈز پىيادە لەشكەر، يەتمىش ئاتلىق لەشكەر ۋە ئىككى يۈز نەيزىنۋاز لەشكەرنى بۈگۈن كېچە سائەت توققۇزدا قەيسەرىيە شەھىرىگە قاراپ يولغا چىقىشقا ھازىرلا گلار! 24 شۇنىڭ بىلەن بىللە، پاۋلۇسنى ۋالىي فېلىكسنىڭ يېنىغا ساق-سالامەت يەتكۈزۈش ئۈچۈن، ئۇنىڭ منىنشىگە ئۇلاغلارنى تەيارلا گلار! ـ دەپ بۇيرۇدى. 25 مىڭبېشى [فېلىكسكە] مۇنداق بىر خەت يازدى: ـ 26 «ھۆرمەتلىك ۋالىي فېلىكس جانابلىرىغا كلاۋدىيۇس لىسىياستىن سالام! 27 ئۇشبۇ ئادەمنى يەھۇدىيلار ئۇنۇۋالغان بولۇپ، ئۇنى ئۇلتۇرمەكچى بولغاندا، ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىپ، قىسمەنى باشلاپ بېرىپ ئۇنى قۇتقۇزدۇم. 28 مەن ئۇلارنىڭ بۇ كىشى ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئېنىقلىماقچى بولۇپ، ئۇنى يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭەشمىسىگە ئېلىپ باردىم. 29 ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ تەۋرات قانۇنىغا دائىر دەتالاش مەسىلىلىرىگە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بايقىدىم، ھېراق ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە ياكى زىندانغا تاشلاشقا لايىق بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم. 30 كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئۇلتۇرۇۋېتىش قەستىدە يۈرۈۋاتقانلىقى ھەققىدىكى ئاخبارات ماڭا مەلۇم قىلىنغاندا، دەرھال ئۇنى سىلىگە يوللاتتىم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا شىكايەتلىرىنى ئېيتىشنىنى بۇيرۇدۇم. خەيرا!». 31 لەشكەرلەر ئەمدى بۇيرۇق بويىچە پاۋلۇسنى كېچىلەپ ئانتىپاترىس شەھىرىگە يەتكۈزدى. 32 ئەتىسى، ئاتلىق لەشكەرلەر پاۋلۇسنى ئېلىپ مېڭىشقا قالدۇرۇلۇپ، قالغان لەشكەرلەر [يېرۇسالېمدىكى] قەلئەگە قايتىپ كەلدى. 33 ئاتلىقلار قەيسەرىيەگە كىرىپ، خەتنى ۋالىيغا تاپشۇردى ۋە پاۋلۇسنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلدى. 34 ۋالىي خەتنى ئوقۇغاندىن كېيىن، پاۋلۇسنىڭ قايسى ئۆلكىدىن ئىكەنلىكىنى سوراپ، ئۇنىڭ كىلىكىيەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىپ، 35 ئۇنىڭغا: ـ ئۇستۇڭدىن ئەرز قىلغۇچىلار كەلگەندە ئىشلىرىڭنى تولۇق ئاڭلايمەن، ـ دېدى ۋە ئۇنى ھېرود خانىنىڭ ئوردىسىدا نەزەربەند قىلىپ قويۇشنى بۇيرۇدى.

24

بەش كۈندىن كېيىن، باش كاھىن ئاننىياس ئاقساقاللاردىن بىرنەچچەيلەن ۋە تەرتۇللۇس ئىسىملىك بىر ئادۋوكات بىلەن قەيسەرىيەگە چۈشۈپ، پاۋلۇس ئوتىرىسىدىكى رەسمىي شىكايەتلىرىنى ۋالىيغا سۈندى. 2 پاۋلۇس چاقىرتىلىپ، تەرتۇللۇس ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ھۆرمەتلىك فېلىكس جانابلىرى! بىز ئۆزلىرىنىڭ قول ئاستىلىرىدا ھەر تەرەپتىن ئامان-ئېسەنلىككە ئېسىپ بولۇپ كەلمەكتىمىز ۋە ئالدىن كۆرەرلىكلىرى بىلەن خەلقىمىز ئارىسىدا دانا ئىسلاھاتلار بارلىققا كەلتۈرۈلمەكتە، بىز بۇ ئىشلاردىن ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا تولۇق مىننەتدارلىق بىلەن بەھرىمان بولۇۋاتىمىز. 4 بىراق ئۆز ۋاقىتلىرىنى كۆپ ئېلىپ قويماسلىقىم ئۈچۈن، شەپقەتلىرى بىلەن سۆزىمىزنى قىسقىلا ئاڭلاشلىرىنى ئۆتۈنۈپ سورايمەن. 5 چۈنكى بىز شۇنى تونۇپ يەتتۇقكى، بۇ ئادەم بالاخور بولۇپ، پۈتكۈل جاھاندىكى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ماجىرا-توپلاڭ پەيدا قىلىشنى كۆشكۈرتكۈچى، شۇنداقلا «ناسارەتلىكلەر» دەپ ئاتالغان مەزھەپنىڭ كاتتىۋاشلىرىدىن بىرىدۇر. 6 ئۇ بىزنىڭ ئىبادەتخانىمىزنىمۇ بۇلغىماقچى بولغانىدى. شۇڭا، بىز ئۇنى تۇتۇۋالدۇق ۋە ئۇنى ئۆز قانۇنىمىز بويىچە سوتلايتتۇق. لېكىن مىڭبېشى لىسىياس ئەشەددىي زوراۋلۇق بىلەن ئۇنى قوللىرىمىزدىن تارتىۋالدى ۋە ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىشكە بۇيرۇغانىدى. 8 ئۇنى سوراق قىلىپ كۆرسىلە، بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ئەرزلىرىمىزنىڭ توغرىلىقىنى بىلىپ يېتىدىلا! 9 سورۇندا بولغان يەھۇدىيلارمۇ ئۇنىڭ ئېيتقانلىرىغا قوشۇلۇپ: راست، راست، دەپ شىكايەتنى كۈچەيتتى. 10 ۋالىي پاۋلۇسقا سۈز قىلغىن دەپ قول ئىشارىتىنى قىلغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلىنىڭ ئۆزۈن يىللاردىن بېرى بۇ خەلقنى سوراپ كەلگەنلىكىنىڭ بىلگىچە، خاتىرجەملىك بىلەن ئالدىلىرىدا ئۆزۈم ئوتۇرامدا جاۋاب بېرىمەن. 11 ئاسانلا بىلەلەيدىلىكى، مەن يېرۇسالېمغا ئىبادەت قىلىشقا بارغىنىمدىن ھازىرغىچە پەقەت ئون ئىككى كۈنلا ئوتتى. 12 ئۇلار مېنىڭ ئىبادەتخانىدا بىرەر ئادەم بىلەن مۇنازىرىلەشكىنىمنى كۆرمىگەن، ياكى سىناگوگلاردا ياكى شەھەردە ئامىنى توپلاڭغا قوتراتقانلىقىمنىمۇ ھېچ كۆرمىدى. 13 ئۇلار يەنە ھازىر جانابلىرىغا مېنىڭ ئۇستۇمدىن قىلغان شىكايەتلىرىگە ھېچ ئىسپاتىمۇ كەلتۈرەلمەيدۇ. 14 بىراق سىلىگە شۇنى ئېتىراپ قىلىمەنكى، مەن ئۇلار «مەزھەپ» دەپ ئاتىغان يول بىلەن مېڭىپ، تەۋراتنا ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا پۈتۈلگەنلەرنىڭمۇ ھەممىسىگە ئىشىنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسىغا ئىبادەت قىلىمەن. 15 مېنىڭ خۇداغا باغلىغان ئۈمىدىم بارىكى (بۇ كىشىلەرمۇ بۇ ئۈمىدنى ئوتتىدۇ)، كەلگۈسىدە ھەم ھەققانىيلارنىڭ ھەم ھەققانىيسىزلارنىڭ ئۇلۇمىدىن تىرىلىشى بولىدۇ. 16 شۇ سەۋەبتىن، ئۆزۈم ھەمىشە خۇدا ئالدىدىمۇ، ئىنسانلار ئالدىدىمۇ پاك ۋىجدانلىق بولۇشقا ئىنتىلىمەن. 17 مەن [يېرۇسالېمدىن] ئايرىلغىلى خېلى يىللار بولغان بولۇپ، بۇ قېتىم ئۇ يەرگە ئۆز خەلقىمگە خەير-سەدىقە يەتكۈزۈپ بەرگىلى ۋە خۇدا ئالدىغا ھەدىيە سۈنغىلى بارغانىدىم. 18 مەن بۇ ئىشلاردا بولۇۋاتاتىم، بۇلار مېنى تازىلىنىش قائىدىسىنى ئادا قىلىپ بولغان چاغدا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئۈچراتتى؛ لېكىن مەن ئەتراپىمغا ئادەم توپلىغىنىمۇ يوق، ماللىمانچىلىق چىقارغىنىمۇ يوق. 19 ئەمەلىيەتتە مېنى ئۈچراتقانلار بولسا ئاسىيا ئۇلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۇستۇمدىن شىكايەتلىرى بار بولسا، ئەسلى ئۇلار ئۆزلىرى كېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئەرز قىلىشقا تېخى كېلەتتى. 20 بولمىسا، مۇشۇ سورۇندىكىلەر ئالدىدا ئۆزىمىدا ئۆرغىنىمدا، مېنىڭدىن قاندائى جىنايەت ئېتىقانلىقىنى ئېيتىپ باقسۇن! 21 پەقەت مۇنداق بىر ئىش بولغاندىن: ـ مەن ئۇلارنىڭ ئالدىدا، «بۈگۈنكى كۈندە ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى توغرىلىۋاتقان سىلەرنىڭ سورىقىگىلارغا تارتىلغانىمەن!» دەپ ۋارقىرىغانىدىم. 22 [رەبنىڭ] يولى توغرۇلۇق تەپسىلي خەۋىرى بار بولغان فېلىكس سوراقنى توختىتىپ، ئۇلارغا: ـ مىڭبېشى لىسىياس كەلگەندە دەۋايىگىلار توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى چىقىرىمەن، ـ دېدى. 23 ئۇ يۈزىبېشىغا پاۋلۇسنى نەزەربەند ئاستىغا ئېلىپ، ئەمما ئۇنىڭغا بىرئاز كېڭىلىك قىلىپ، دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ ئۇنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشىنى توسمىغىن، دەپ بۇيرۇدى. 24 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ۋالىي فېلىكس ئايالى دروسىلا بىلەن بىللە كەلدى (دروسىلا يەھۇدىي ئىدى). ئۇ پاۋلۇسنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن مەسىھ ئەيسانىڭ ئېتىقاد قىلىش يولى توغرۇلۇق ئاڭلىدى. 25 پاۋلۇس ھەققانىي ياشاش، ئۆزىنى ئۆتۈۋېلىش، قىيامەت كۈندىكى سوئال-سوراق قىلىنىشلار توغرىسىدا سۈزلەۋاتقاندا، فېلىكس ۋەھىمگە چۈشۈپ ئۇنىڭغا: ـ ھازىرچە قايتىپ تۇرساڭ بولىدۇ. كېيىن ماڭا پەيت كەلگەندە، يەنە چاقىرتىمەن، ـ دېدى. 26 ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا پاۋلۇسنىڭ پارا بېرىشنى ئۈمىد قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇنى ئىمكانقەدەر پات-پات چاقىرتىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشەتتى. 27 لېكىن ئىككى يىل ئوتىشقاندا، فېلىكسنىڭ ئورنىغا پوركىيۇس فېستۇس ۋالىي بولدى. فېلىكس يەھۇدىيلارغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن پاۋلۇسنى سولاقتا قالدۇردى.

25

فېستۇس [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىگە كىرىپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قەيسەرىيەدىن چېقىپ يېرۇسالېمغا بارغانىدى. 2 باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ مۇتەۋەرلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن رەسمىي شىكايەت قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلتىپات سوراپ، ئادەم ئەۋىتىپ پاۋلۇسنى 3 يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشنى ئۆتۈندى. مەقسىتى، ئۇلار يول ئۈستىدە بۇكتۇرمە تەيارلاپ پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈش ئىدى. 4 فېستۇس بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا: ـ پاۋلۇس ھازىر قەيسەرىيەدە سولاقتا تۇرۇۋەرسۇن. مەن يېقىندا ئۆيەرگە قايتىپ كېتىمەن. 5 ئاراڭلاردىن ھوقۇقدار بولغانلار مەن بىلەن بىللە چۈشسۇن، ئەگەر ئۇنىڭ بىرەر ئەيبى بولسا، ئۇلار شۇ يەردە شىكايەت قىلسا بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 6

فىستۇس ئۇلارنىڭ ئىچىدە سەككىز-ئون كۈندىن ئارتۇق تۇرمايى، قەيسەرىيەگە قايتىپ چۈشتى. تەتسى سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ، پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇدى. 7 پاۋلۇس كەلگەندە، يېرۇسالېمدىن چۈشكەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېغىر جىنايەتلەر بىلەن قارىلاپ شىكايەتلەرنى قىلدى. بىراق بۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئىسپات كۆرسىتىپ بېرەلمىدى. 8 پاۋلۇس ئۆزىنى ئاقلاپ: ـ مەن ھېچقايسى ئىشتا يەھۇدىيلارنىڭ قانۇنىغا، ئىبادەتخانىسىغا يا كې [ئىمپېراتور] قەيسەرگە قارشى بىرەر جىنايەتمۇ سادىر قىلمىدىم، ـ دېدى. 9 لېكىن، فىستۇس يەھۇدىيلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشتا، تۇلارغا ئىلتىپات كۆرسەتمەكچى بولۇپ پاۋلۇستىن: ـ يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە مېنىڭ ئالدىمدا بۇ شىكايەتلەرگە ئاساسەن سوتلىنىشقا رازى بولامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 10 لېكىن پاۋلۇس جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر قەيسەرنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىمەن. مېنى سوراق قىلىشقا تېگىشلىك يەر مانا مۇشۇ، ئۆزلىرىگە ئېنىق مەلۇم بولغاندەك، مەن يەھۇدىيلارغا ھېچقانداق ناھەقلىق قىلمىدىم. 11 ئەگەر جىنايىتىم بولسا، شۇنداقلا ئۆلۈمگە لايىق بىرەر ئىش قىلغان بولسام، مەن ئۆزۈمنى ئۆلۈمدىن قاچۇرمايمەن. بىراق ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئۇستۇمدىن قىلغان شىكايەتلىرىنىڭ ئاساسى بولمىسا، ھېچكىمنىڭ مېنى ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە ھەققى يوق. مەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىمەن! 12 ئاندىن فىستۇس مەسلىھەتچىلىرى بىلەن سۆزلەشكەندىن كېيىن، پاۋلۇسقا: ـ سەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلدىڭ ـ ئۇنىڭ ئالدىغا ئىمدى بارىسەن! ـ دېدى. 13 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ئاگرىپپا خان بىلەن [سىكىلىسى] بىرنىكى فىستۇسقا تەبرىك-سالامغا قەيسەرىيەگە كەلدى. 14 ئۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر تۇرغاندىن كېيىن، فىستۇس پاۋلۇسنىڭ ئىشىنى خانىغا مەلۇم قىلىپ: ـ بۇ يەردە فېلىكس قالدۇرۇپ كەتكەن بىر مەھبۇس بار. 15 مەن يېرۇسالېمغا بارغىنىمدا، يەھۇدىي باش كاھىنلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى ئۇنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلىپ، مەندىن ئۇنى جازاغا مەھكۇم قىلىشىمنى تەلەپ قىلىشتى. 16 مەن ئۇلارغا، ئەرز قىلىنغۇچى ئەرز قىلغۇچىلار بىلەن يۈزلەشتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭغا ئۆزىنى ئاقلاش پۇرسىتى بېرىلمىگۈچە، ئۇنى جازاغا تاپشۇرۇش رىملىقلارنىڭ ئادىتى ئەمەستۇر، دەپ ئېيتتىم. 17 شۇڭا ئۇلار مەن بىلەن بىللە بۇ يەرگە كەلگەندىن كېيىن، مەن ۋاقتىنى كەينىگە سوزمايى، ئەتىسىلا سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇ كىشىنى ئەكىلىشنى بۇيرۇدۇم. 18 ئەرز قىلغۇچىلار ئورۇنلىرىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلىرى مېنىڭ ئويلىغىنىمدەك رەزىل ئىشلار ئەمەس ئىدى، 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆز ئىبادەت ئۇزۇمى توغرۇلۇق ۋە ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى ھەققىدە مەلۇم تالاش-تارتىش مەسىلىرى بار ئىكەن. ئۇ كىشى ئۆلگەن بولۇپ، پاۋلۇس بولسا ئۇ تىرىلدى دەيدىكەن. 20 بۇ مەسىلىلەرنى زادى قانداق ئېنىقلاشنى بىلەلمەي، مەن پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سوراققا تارتىلىشقا رازى بولۇش-بولماسلىقنى سورىغانىدىم. 21 پاۋلۇس سولاقتا ئۆزۈپ ئىمپېراتور جانابلىرىنىڭ سوراق قارارىنى چىقىرتىشنى مۇراجىئەت قىلغاندىن كېيىن، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە، سولاقتا ئۆتۈپ ئۇرۇشنى بۇيرۇدۇم. 22 ئاگرىپپا فىستۇسقا: ـ مېنىڭمۇ بۇ كىشىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ باققۇم بار، ـ دېدى. ـ ئەتە ئاڭلايسىز، ـ دېدى ئۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن ئەتىسى، ئاگرىپپا بىلەن بەرنىكى ھەيۋەت بىلەن ئامۇۋىي يېغىن زالىغا كىرىپ كەلدى، مىڭبېشىلار ۋە شەھەر كاتتىۋاشلىرىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە كىرىپ كېلىشتى. فىستۇس ئەمر قىلۇدىي، پاۋلۇس ئېلىپ كىرىلدى. 24 فىستۇس مۇنداق دېدى: ـ ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرى ۋە مۇشۇ سوروۇنغا يىغىلغان جانابلار! بۇ كىشىنى كۆرۈۋاتىسىلەر. ھەم يېرۇسالېمدا ھەم بۇ يەردە پۈتۈن يەھۇدىي ئاھالىسى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! ـ دەپ چۇرقىراشقاندى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بىرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئىمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىمغا] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 بىراق ئۇنىڭ ھەققىدە خوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەھۋالنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەربىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم.

27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا نىسبەتەن ئورۇنلۇق ئەمەستەك بىلىندۇ.

26

شۇنىڭ بىلەن، ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ ئۆزۈڭنىڭ گېپىڭنى قىلىشىڭغا رۇخسەت، ـ دېدى. پاۋلۇس قولىنى سوزۇپ ئۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 ـ ئى ئاگرىپپا خان، بۇگۈن ئالدىلىرىدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار توغرىلۇق جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە ئېسىپ بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ ئۆزلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تارىسىدىكى تالاش-تارتىشلىرىدىن خەۋەرلىرى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك ھېسابلايمەن! شۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلىرىمنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشلىرىنى ئۆتۈنىمەن. 4 مېنىڭ دەسلەپكى ۋاقىتلىرىمدا، يەنى كىچىكىمدىن تارتىپ ئۆز ئېلىمدە، يېرۇسالېمدا يۈرۈش-تۇرۇشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسگە ئايان. 5 ئۇلار شۇ دەسلەپكى ۋاقىتلىمدىن بېرى مېنى تونۇغاچقا (ئەگەر خالىسائىدى، شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرەتتى)، مېنىڭ ئىبادەت ئۇزۇمىدىكى ئەڭ تەلەپچان مەزھەپنىڭ شەرتلىرى بويىچە ياشاپ، يەنى پەرسىي بولۇپ ئۆمرۈمنى ئۆتكۈزگىنىمنى بىلىدۇ. 6 ئەمدى مەن خۇدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە باغلىنىش ئۈمىدىم تۈپەيلىدىن ھازىر سوراق قىلىنۇاتىمەن. 7 شۇ [ۋەدىنىڭ] نېسىۋىسىگە يېتىشنى بىزنىڭ پۈتكۈل ئون ئىككى قەبىلىمىز كېچە-كۈندۈز توختاۋسىز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلماقتا. ئى ئالىيلىرى، يەھۇدىيلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرى دەل شۇ ئۈمىدكە باغلىقتۇر! 8 [خالايىق]، خۇدا ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۇرسە، نېمە ئۈچۈن ئىشىنىشكە بولمايدۇ، دەپ قارايسىلەر؟ 9 دەرۋەقە، ئۆزۈمۈز ئەسلىدە ناسارەتلىك ئەيسانىڭ نامىغا قارشى نۇرغۇن ئىشلارنى قىلىشىم كېرەك دەپ قايىل ئىدىم 10 ۋە يېرۇسالېمدا ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلغانىدىم. باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئېلىپ، ئۆزۈم خۇدانىڭ نۇرغۇن مۇقەددەسىس بەندىلىرىنى زىندانغا تەۋتۈپ بەرگەن، ئۇلار ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغاندىمۇ، ھۆكۈمگە ئاۋاز قوشقانىدىم. 11 مەن ھەمە سىناگوگلاردا كۆپ قېتىم ئۇلارنى ئىزدەپ ئېيىپ جازالاپ، كۈپۈرلۈق گەپ قىلىشقا زورلىغانىدىم. مەن ئۇلارغا تەلۋىلەرچە ئۆچ بولۇپ، ھەتتا ياقا يۈرتىنكى شەھەرلەرگە بېرىپ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلغانىدىم. 12 بۇ ئىشلاردا بولۇپ باش كاھىنلار بەرگەن تولۇق ۋەكىللىك ھوقۇقى بىلەن دەمەشق شەھىرىگە قاراپ سەپەر قىلۇاتاتىم. 13 چۈش ۋاقتىدا يولدا كېتىۋېتىپ، ئاسماندىن چۈشكەن، قۇياش نۇرىدىنمۇ كۈچلۈك بىر نۇرنىڭ ئەتراپىمنى ۋە بىللە كېتىۋاتقانلارنى يورۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. 14 ھەممىمىز يەرگە يېقىلغان بولۇپ مەن ئىبرانىي تىلىدا ئېيتىلغان: «ئەي ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ سېنى زىخلاشلارغا قارشى تەپىكىلىك سەن ئۈچۈن تەس كېلىدۇ!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 15 مەن: ـ ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلۇاتقان ئەيسادۇرمەن! 16 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇر؛ چۈنكى مەن سېنى سەن كۆرگەن ئىشلارغا ھەمدە ئۆزۈمگە ساڭا ئايان قىلىنغىنىمدا كۆرىدىغان ئىشلارغا خەزىنىچى غوجىدار ۋە گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولۇشقا تىكەش ئۈچۈن، ساڭا ئايان بولدۇم. 17 مەن سېنى ئۆز خەلقىڭنىڭ ھەم ئەللەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن ـ چۈنكى مەن سېنى يات ئەللىكلەرنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا، شەيتاننىڭ ئىلكىدىن خۇداغا باغلىنىشقا بۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ تارىسىغا ئەۋەتىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈمىگە، شۇنداقلا ماڭا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق پاك-مۇقەددەسىس قىلىنغانلارنىڭ تارىسىدا مىراسقا مۇيەسسەر بولىدۇ» ـ دېدى. 19 شۇڭا، ئى ئاگرىپپا ئالىيلىرى، مەن ئەرشتىن كەلگەن بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم. 20 بەلكى ئالدى بىلەن دەمەشق خەلقىگە، ئاندىن يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلەرگە، پۈتۈن يەھۇدىيە تۇلكىسىدىكىلەرگە ھەمدە يات ئەللىكلەرگىمۇ، «توۋا قىلىپ، خۇداغا باغلىنىڭلار، شۇنداقلا توۋا قىلىشقا تۇيغۇن ئەمەللەرنى كۆرسىتىڭلار» دەپ جاكارلاپ خەۋەر يەتكۈزۈپ كەلدىم. 21 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن يەھۇدىيلار مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇتۇپ، مۇشتلاپ ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولۇشتى. 22 لېكىن بۇگۈنگىچە خۇدانىڭ ياردىمى-مەددىنگە مۇيەسسەر بولۇپ مەن چىڭ تۇرۇۋاتىمەن، تۇۋەندىكىلەر بولسۇن يۇقىرىدىكىلەر بولسۇن ھەممەيلەنگە

گۇڤاهلىق بېرىپ كەلدىم. گۇڤاهلىقىم دەل پەيغەمبەرلەر ھەم مۇسا ئۆزى بېشارەت قىلىپ ئېيتقانلىرىدىن باشقا نەرسە ئەمەس ـ **23** دېمەك، مەسىھ جەزمەن ئازاب-ئوقۇبەت چېكىپ، تۇنجى بولۇپ تۇلۇمدىن تىرىلگۈچى بولۇپ [يەھۇدىي] خەلقىگە ھەم پۈتكۈل ئەللەرگىمۇ يورۇقلۇق جاكارلايدۇ. **24** پاۋلۇس بۇ ئىشلارنى ئېيتىپ ئۆزىنى شۇنداق ئاقلاش جاۋابىنى بەرگەندە، فېستۇس يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ئۇنىڭغا: ـ پاۋلۇس، ساراڭ بولۇپسەن! بىلىمگىنىڭ كۆپلىكى ئەقلىگىنى ئازدۇرۇپتۇ! ـ دېدى. **25** لېكىن پاۋلۇس: ـ ساراڭ ئەمەسمەن، ئى فېستۇس جانابلىرى، مەن بەلكى ھەقىقەتكە ئۇيغۇن ھەم سالمىق بار سۆزلەرنى جار قىلىمەن. **26** چۈنكى [ئاگرىپپا] ئالىيلىرىنىڭ بۇ ئىشلاردىن خەۋىرى بار. مەن ئۇنىڭغا يۈرەكلىك بىلەن ئوچۇق سۆزلەۋاتىمەن، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئەمەسلىكىگە ئىشىنىمەن. چۈنكى بۇ ئىش بۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا قىلىنغان ئەمەس! **27** ـ ئەي ئاگرىپپا ئالىيلىرى، ئۆزلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىغا ئىشىنەمدىلا؟ مەن ئىشىنىدىغانلىقىڭىزنى بىلىمەن! ـ دېدى. **28** ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ سەن مېنى مۇشۇنچىلىك قىسقىغىنا ۋاقىتتا خرىستىان بولۇشقا قايىل قىلماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. **29** پاۋلۇس: ـ مەيلى قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ياكى تۇزۇن ۋاقىتتا بولسۇن، پەقەت تۇزلىرىنىڭ ئەمەس، بەلكى بۇگۈن سۆزۈمنى ئاڭلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ئوخشاش بولغاي (پەقەت مەندىكى زەنجىرلەر سىلەردە بولمىسۇن!) دەپ خۇدادىن تىلەيمەن، ـ دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن [ئاگرىپپا] خان، شۇنداقلا ۋالىي، بەرنىكى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، **31** [زالدىن] چېقىپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ كىشىنىڭ تۇتۇلمىگە ياكى تۇرمىگە سولاشقا تېگىشلىك ھېچبىر جىنايىتى يوق ئىكەن! ـ دېيىشتى. **32** ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ بۇ ئادەم قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىمغان بولسا، قويۇپ بېرىلسە بولىدىكەنتۇق! ـ دېدى.

27 بىزنىڭ ئىتالىيەگە دېڭىز يولى بىلەن بېرىشىمىز قارار قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمەلدارلار پاۋلۇس بىلەن باشقا بىرنەچچە مەھبۇسنى «ئاۋغۇستۇس قىسمى»دىكى يۇلىيۇس ئىسملىك بىر يۈزبېشىغا تاپشۇردى. **2** بۇ ئادرامىتتىئىنمۇنىڭ بىر كېمىسىگە چىقتۇق. كېمە ئاسىيا تۇلكىسىنىڭ دېڭىز بويلىرىدىكى شەھەرلەرگە باراتتى. تېسالونىكا شەھىردىن بولغان ماكېدونىيەلىك، ئارىستارخۇس ئىسملىك بىر كىشى بىز بىلەن ھەمسەپەر بولدى. **3** ئەتىسى بىز زىدون شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. يۇلىيۇس پاۋلۇسقا كەچۈلمك قىلىپ، شۇ يەردىكى دوست-يۇرۇرلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ غەمخورلىقىنى قوبۇل قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى. **4** بىز ئۇ يەردىن يەنە دېڭىزغا چىقتۇق. شامالار قېرىشقاندەك قارشى تەرىپىمىزدىن چىققانلىقى ئۈچۈن، سىپرۇس ئارىلىنىڭ شامالغا دالدا تەرىپى بىلەن ماكېدۇق. **5** كىلىكىيە ۋە پامفىلىيە ئۇلكىلىرىنىڭ ئۇدۇلىدىكى دېڭىزدىن ئۆتۈپ، لىكىيە ئۇلكىسىدىكى مىرا شەھىرىگە كەلدۇق. **6** شۇ يەردە يۈزبېشى ئىسكەندەريە شەھىرىدىكى ئىتالىيەگە باردىغان باشقا بىر كېمىنى تېپىپ، بىزنى ئۇنىڭغا چىقىرىپ قويدى. **7** دېڭىزدا كۆپ كۈنلەر ناھايىتى ئاستا مېڭىپ، تەسلىكتە كىندوس شەھىرىنىڭ ئۇدۇلىغا كەلدۇق. شامال مېڭىش يۆنىلىشىمىزنى توسۇغاچقا، كېرىت ئارىلىنىڭ شامالدىن دالدا تەرىپى بىلەن مېڭىپ، سالمونې [يېرىم ئارىل]دىن ئۆتۈپ، **8** دېڭىزدا تەسلىكتە ئىلگىرىلەپ قىرغاقنى بويلاپ، لاسىيا شەھىرىگە يېقىن بولغان «گۈزەل ئارامگاھ» دەپ ئاتىلىدىغان بىر يەرگە كەلدۇق. **9** سەيىر بىلەن خېلى ۋاقىتلار ئۆتۈپ، روزا كۈنى ئاللىقاچان ئۆتۈكمۇ بولغاچقا، دېڭىزدا سەيىر قىلىش خەتەرلىك ئىدى. شۇڭا پاۋلۇس كۆزىچىلىككە نەسىھەت قىلىپ: **10** ـ يۇرۇرلەر، بۇ سەيىرنىڭ بالا-ئىشىيەت ۋە ئېغىر زىيان بىلەن تۈگەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن، مال ۋە كېمىمىز مەھرۇم بولۇپلا قالماي، سەيىر تۈز جېنىمىزغىمۇ زامىن بولىدۇ! ـ دەپ ئاگاھلاندۇردى. **11** بىراق يۈزبېشى بولسا پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە ئىشەنمەي، كېمە باشلىقى بىلەن كېمە ئىگىسىنىڭ سۆزىگە ئىشەندى. **12** ئۇنىڭ ئۆستىگە، بۇ پورتۇ قىشلاشقا مۇۋاپىق جاي بولمىغاچقا، كۆپچىلىك يەنە دېڭىزغا چىقىپ، مۇمكىنقەدەر فېنىكس شەھىرىگە يېتىپ بېرىپ، شۇ يەردە قىشلاشنى قۇۋۋەتلىدى. فېنىكس بولسا كېرىت ئارىلىدىكى بىر دېڭىز پورتى بولۇپ، بىر تەرىپى غەربىي جەنۇبقا ۋە بىر تەرىپى غەربىي شىمالغا قارايتتى. **13** جەنۇبتىن مەيىن شامال چىقۋاتاتتى، كۆپچىلىك نىشانىمىزغا يېتىدىغان بولدۇق دەپ، لەنگەرنى ئېلىۋېتىپ، كېمىنى كېرىت ئارىلىنىڭ قىرغىقىنى بويلاپ ھەيدەپ ماڭدى. **14** لېكىن تۇزۇن ئۆتمەي، ئارالدىن قاتتىق «شەرقىي شىمالدىن كەلگۈچى» دەپ ئاتىلىدىغان ئەشەددىي قارا بوران چىقىپ كەتتى. **15** كېمە بۇرانىنىڭ قاماللىقىدا قالغاچقا، ئۆنى شامالغا يۈزلەندۈرەلمەي، بورانىنىڭ مەيلىچە مېڭىشىغا قويۇپ بەردۇق. **16** كلاۋدا دېگەن كىچىك بىر ئارالنىڭ شامالغا دالدا تەرىپىگە ئۆتۈۋېلىپ، قولۇاقنى كېمىگە چىقىرىۋېلىپ، ئارانلا ئۆنى ساقلاپ قالالىدۇق. ئاندىن كېمىچىلەر كېمىنى ئارغامچىلار بىلەن سىرتىدىن ئوراپ باغلىۋالدى. كېمىنىڭ سىرتىس دەپ ئاتالغان دېڭىز ئاستىدىكى تاش-قۇم دۆۋىلىرىگە قېتىلىپ قېلىشىدىن قورقۇپ، تورمۇز لەنگەرلىرىنى چۈشۈرۈپ، كېمىنى شامالنىڭ مەيدىشگە قويۇپ بەردى. **18** بوران ئۇستىمىزگە شىددەتلىك سوققاچقا، ئەتىسى مالنى دېڭىزغا تاشلاشقا باشلىدى. **19** ئۈچىنچى كۈنىدە ئۆلار ئۆز قوللىرى بىلەن كېمىدىكى قورال-جابدۇقلىرىنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. **20** كۆپ كۈنلەرگىچە يا كۈن يا يۇلتۇزلار كۆرۈنمەي، بوران-چاپقۇن يەنىلا شىددەتلىك ئۇستىمىزگە توختىماي سوقۇۋەرگەچكە، ئاخىردا قۇتۇلۇپ قېلىش ئۈمىدىمىزمۇ يوققا چىققانىدى. **21** كېمىدىكىلەر بىرنەرسە يېمىگىنگە كۆپ كۈنلەر بولغاندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئورنىدا تۇرۇپ: ـ بۇرادەرلەر، سىلەر بالدۇرلا مېنىڭ گېپىمگە قۇلاق سېلىپ كېرىتنى دېڭىزغا چىقماسلىقىڭلار كېرەك ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسا ئۇلار بۇ بالا-ئىشىيەت ۋە زىيان-زەخمەتلەرگە ئۇچرىمىغان بولاتتىڭلار. **22** لېكىن ئەمدى سىلەرنى غەيرەتلىك بولۇشقا دەۋەت قىلىمەن. چۈنكى ئارا ئاڭلاردا ھېچقايسىڭلار جېنىدىن ئايرىلغىنى يوق، پەقەت كېمىدىلا مەھرۇم قالىسىلەر. **23** چۈنكى مەن تەۋە بولغان ۋە ئىبادەت-خىزمىتىنى قىلىپ كەلگەن خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى تۈنۈگۈن كېچە يېنىمغا كېلىپ **24** ماڭا: «پاۋلۇس، قورقما! سەن قەيسەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرۇشۇڭ كېرەك؛ ۋە مانا، خۇدا شاپائەت قىلىپ سەن بىلەن بىللە سەيىر قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ جېنىنى تىلىگىنىڭنى ساڭا ئىجابەت قىلدى!» دېدى. **25** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەي ئەپەندىلەر، غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى خۇداغا ئىشىنىمەنكى، ماڭا قانداق ئېيتىلغان بولسا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **26** بىراق بىز مەلۇم ئارالنىڭ قىرغىقىغا تۇرۇلۇپ كېتىشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ. **27** سەيىرىمىزنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى كېچىسى، كېمە ئادرىئاتىك دېڭىزىدا لەيلەپ يۈرۈۋاتقان بولۇپ، تۈن نىسپىدە، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇققا يېقىنلاپ قېلىپتۇق، دەپ ئويلىدى. **28** ئۇلار چوڭقۇرلۇقنى تۆلچەش ئارغامچىسىنى دېڭىزغا چۈشۈرۈپ، سۇنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى تۆلچەپ كۆرگەندى، يىگىرمە غۇلاچ چىقتى. سەل ئالدىغا مېڭىپ يەنە تۆلچەپ كۆرگەندى، ئون بەش غۇلاچ چىقتى. **29** ئۇلار كېمىنىڭ خادا تاشلارغا تۇرۇلۇپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كېمىنىڭ كەينىدىن تۆت لەنگەرنى تاشلۇۋېتىپ، تاڭ ئېتىشنى تەلەۋرۈپ كۈتۈپ تۇردى. **30** لېكىن كېمىچىلەر كېمىدىن قاچماقچى بولۇپ كېمىنىڭ بېشىدىن لەنگەرنى ئېلىپ تاشلۇۋېتەيلى دەپ باھانە كۆرسىتىپ، قولۇاقنى دېڭىزغا چۈشۈردى. **31** پاۋلۇس يۈزبېشى ۋە لەشكەرلەرگە: ـ بۇ [كېمىچىلەر] كېمىدە قالمىسا، سىلەر قۇتۇلالمايسىلەر! ـ دېدى. **32** بۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر كېمىدىكى قولۇاقنىڭ ئارغامچىلىرىنى كېسىپ، ئۆنى لەيلىتىپ قويدى. **33** تاڭ ئاتاي دېگەندە، پاۋلۇس ھەممەيلەننى بىرتاز غىزالىنىۋېلىشقا دەۋەت قىلدى. ئۇ: ـ سىلەرنىڭ دەككە-دۈككە ئىچىدە ھېچنېمە يېمەي تۇرغىنىڭلارغا ئون تۆت كۈن بولدى. **34** ئەمدى بىرتاز غىزالىنىشىڭلارنى ئوتۇنەمەن. چۈنكى ھايات قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىشقا تېگىشلىك؛ چۈنكى ھېچقايسىڭلارنىڭ بېشىدىكى بىر تال مويمۇ زىيانغا ئۇچرىمايدۇ! ـ دېدى. **35** بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ قولىغا بىر پارچە نانىنى ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىپ ئوشتۇپ يېدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن غەيرەتلىنىپ غىزالىنىشقا باشلىدى **37** (كېمىدە بىز جەمئىي ئىككى يۈز يەتمىش ئالتە كىشى ئىدۇق). **38** ھەممەيلەن قورساقلىرىنى توقلىغاندىن كېيىن، كېمىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن، كېمىدىكى بۇغداي‌لارنىمۇ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. **39** تاڭ ئاتقاندا، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇقنىڭ نە ئىكەنلىكىنى تونۇمىدى. لېكىن ئۇنىڭدىكى بىر قۇمۇلۇق قولتۇقنى بايقاپ، كېمىنى بىر ئامال قىلىپ شۇ يەردە ئۇرۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا چىقارماقچى بولدى. **40** ئۇلار ئالدى بىلەن لەنگەرلەرنى بوشۇتىپ، ئۇلارنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، كېمىنىڭ ئىككى يۇنىلىش پالىقىنىڭ باغلىرىنى بوشىتىپ، ئۇلارنى چۈشۈرۈۋەتتى.

ئاندىن كېمىنىڭ بېشىدىكى يەلكەننى شامالغا چىقىرىپ، كېمىنى قۇملۇقنىڭ قىرغىقىغا قارىتىپ ماڭدۇردى. **41** ئەمدى شىكىى ئېقىم بىر-بىرىگە ئۇچراشقان يەرگە كىرىپ قېلىپ، ئۇلار كېمىنى قىراققا سوقتۇرۇۋالدى، كېمىنىڭ بېشى دېگۈدەك تېگىگە ئۇرۇلۇپ پېتىپ، مىدىرلىماي قالدى، لېكىن كېمىنىڭ ئارقا تەرىپى دولقۇنلارنىڭ زەربىسى بىلەن چۈۋۈلۈپ كېتىشكە باشلىدى. **42** لەشكەرلەر مەھبۇسلارنىڭ سۈغا سەكرەپ قېچىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋۈتەمچى بولدى. **43** لېكىن يۈزبېشى پاۋلۇسنى قۇتقۇزۇشنى خالىغان بولۇپ، لەشكەرلەرنىڭ يۇنداق قىلىشغا يول قويمىدى. ئۇ ئالدى بىلەن سۈ ئۈزۈشنى بىلىدىغانلارنىڭ سۈغا چۈشۈپ قىرغاققا چىقىشنى، **44** قالغانلارنىڭ بەزىلىرىنى تاختايلارغا، بەزىلىرىنى كېمىنىڭ چۈۋۈلۈپ كەتكەن پارچىلىرىغا ئېسىلىپ، قىرغاققا چىقىشنى بۇيرۇدى. شۇنداق بولدىكى، ھەممەيلەن قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قۇرۇقلۇققا چىقتى.

28

بىز قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قىرغاققا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئارالنىڭ مالتا دەپ ئاتىلىدىغانلىقىنى بىلدۇق. **2** يەرلىك خەلق بىزگە ئىنتايىن مېھرىبانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى؛ چۈنكى ئۇ چاغدا يامغۇر يېغىپ، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، ئۇلار گۈلخان يېقىپ بىزنى كۈتۈۋالدى. **3** پاۋلۇس بىر باغلام ئوتۇن تېرىپ كېلىپ ئوتقا تاشلىۋىدى، ئىسسىقتىن ئېتىلىپ چىققان بىر زەھەرلىك يىلان ئۇنىڭ قولىنى چىشلىگىنىچە چاپلىشۋالدى. **4** شۇ يەرلىكلەر پاۋلۇسنىڭ قولىغا يېپىشىپ تۇرغان يىلاننى كۆرۈپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم چوقۇم بىر قاتىل ئىكەن! دېگۈزدن قۇتۇلۇپ چىققان بولسىمۇ، «ئادىلىلىق» ئۇنىڭ تىرىك قېلىشىغا يول قويمىدى، ـ دېيىشتى. **5** لېكىن پاۋلۇس يىلاننى ئوتنىڭ ئىچىگە سىلكىپ ئاتتى، ئۇزۇن بولسا ھېچقانداق زەخىم يېمىدى. **6** خەلق ئۇنىڭغا بەدىنى ئىششىپ كېتىدۇ يا كى ئۇ تۇيۇقسىز يېقىلىپ ئۆلىدۇ دەپ قاراپ تۇراتتى. لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت قاراپ تۇرۇپ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق بىنورمال ھالەتنىڭ بولمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئويلىغىنىدىن يېنىپ: ـ بۇ بىر ئىلاھ بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. **7** ئۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتىنا، ئارال باشلىقى (پۇبلىيۇس دەپ ئاتالغان) نىڭ بىرنەچچە يەر-ئېتىزلىرى بار ئىدى. ئۇ بىزنى ئۆيىگە باشلاپ، ئۈچ كۈن قىزغىن مېھمان قىلىپ كۈتتى. **8** ئۇ چاغدا شۇنداق بولدىكى، پۇبلىيۇسنىڭ ئاتىسىنىڭ قىزىتمىسى ئۆرلەپ، تولغاق بولۇپ يېتىپ قالغانىكەن. پاۋلۇس ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتىپ قويدى. **9** شۇنىڭدىن كېيىن ئارالدىكى قالغان كېسەللەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ساقايتىلدى. **10** ئۇلار بىزنىڭ ھۆرمىتىمىزگە نۇرغۇن سوۋغاتلارنى بېغىشلىغان بولۇپ، ئاخىردا بۇ يەردىن يەنە يولغا چىققان ۋاقتىمىزدا، بىزنى يولغا لازىملىق نەرسە-كېرەكلەر بىلەن تەمىنلىدى. **11** مالتا ئارىلىدا ئىسكەندەرىيەدىن كەلگەن، بېشىغا «ساماۋىي قوشكېزەك» ئىلاھلىرىنىڭ نەقىشلىرى ئويۇلغان بىر كېمە قىشلىغانىدى. ئارالدا ئۈچ ئاي تۇرغاندىن كېيىن، بىز بۇ كېمە بىلەن يولغا چىقتۇق. **12** سىراكوزا شەھىرىگە كېلىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق. **13** ئاندىن ئايلىنىپ مېكىنىپ، [ئىتالىيەدىكى] رېگىيۇم شەھىرىگە كەلدۇق. ئەتىسى شامال يۇنلىشى ئۆزگىرىپ جەنۇبتىن چىقىشى بىلەن، ئىككىنچى كۈنى پۇتېئولى شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. **14** ئۇ يەردە بىرنەچچە قېرىنداشلارنى تاپتۇق، ئۇلارنىڭ ئۆتۈنۈشىلىرى بىلەن بىز ئۇلاردا بىر ھەپتە تۇردۇق. شۇنداق قىلىپ بىز رىم شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. **15** كېلىۋاتقانلىقىمىزدىن خەۋەر تاپقان شۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىزنى قارشى ئېلىش ئۈچۈن شەھەردىن چىقىپ ھەتتا «ئاپپىۇس بازىرى»غىچە، [يەزىلىرى] «ئۈچ ساراي»غىچە كەلگەندى. پاۋلۇس ئۇلارنى كۆرگەندە، خۇداغا رەھمەت ئېيتىپ، غەيرەتلەندى. **16** رىم شەھىرىگە كىرگىنىمىزدە، يۈزبېشى مەھبۇسلارنى ئوردا قاراۋۇل بېگىگە تاپشۇردى، لېكىن پاۋلۇسنىڭ بىرلا كۈزەتكۈچى لەشكەر بىلەن بىر ئۆيدە ئايرىم تۇرۇشىغا رۇخسەت قىلىندى. **17** ئۈچ كۈندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ كاتتىۋاشلىرىنى ئۆزى بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىردى. ئۇلار جەم بولغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار! مەن خەلقىمىزگە يا كى ئاتا-بوۋىلىرىمىزدىن قالدۇرۇلغان تۈرپ-ئادەتلەرگە قارشى ھېچقانداق ئىش قىلمىغان بولسامۇ، يېرۇسالېمدا تۇرغىنىمدا تۇتقۇن قىلىنىپ رىملىقلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدۇم. **18** رىملىقلار مېنى سوراققا تارتىپ، مەندە ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلغۇدەك بىرەر جىنايەت بولمىغاچقا، مېنى قويۇۋېتەمچى بولدى. **19** لېكىن يەھۇدىيلار يۇنىڭغا قارشىلىق بىلدۈرگەچكە، قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىشقا مەجبۇر بولدۇم. يۇلارنى دېگىنم بىلەن، بۇ مېنىڭ ئۆز خەلقىم ئۈستىدىن شىكايىتىم بار دېگەنلىكىم ئەمەس. **20** شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەر بىلەن يۈز كۆرۈشۈش ۋە بۇ ھەقتە سىلەرگە ئېيتىش ئۈچۈن سىلەرنى بۇ يەرگە چاقىردىم. چۈنكى بۇ زەنجىر بىلەن باغلىنىشنىڭ سەۋەبى دەل ئىسرائىلنىڭ كۈتكەن ئۈمىدىدۇر. **21** ئۇلار پاۋلۇسقا: ـ بىز بولساق يەھۇدىيەدىن سەن توغرۇلۇق خەت ئالمىدۇق، يا كى ئۇ يەردىن كەلگەن قېرىنداشلارنىڭ ھېچقايسىسىمۇ سەن توغرۇلۇق بىرەر يامان خەۋەر ئەكەلمىدى يا كى يامان گېپىڭنى قىلمىدى. **22** لېكىن سېنىڭ پىكىرلىرىڭنى ئاڭلىغۇمىز بار. چۈنكى ھەممە يەردە كىشىلەرنىڭ [سەن تەۋە بولغان] بۇ مەزھەپكە قارشى سۆزلەۋاتقانلىقىدىن خەۋىرىمىز بار! ـ دېيىشتى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاۋلۇس بىلەن كۆرۈشۈشكە بىر كۈننى بېكىتتى. ئۇ كۈنى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇرالغۇسىغا كەلگەندى، ئۇ تاڭ ئاتقاندىن كەچكىچە ئۇلارغا [سۆز- كالامنى] شەرھلەپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ھەققىدە تولۇق گۇۋاھلىق بېرىپ، تەۋرات ھەم پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئەيسا توغرۇلۇق قايىل قىلىشقا كۈچىدى. **24** ئۇنىڭ سۆزلىرىگە بەزىلەر ئىشەندۈرۈلدى، بەزىلەر ئىشىنىشنى رەت قىلدى. **25** ئۇلار پاۋلۇسنىڭ مۇنداق بىر سۆزنى قىلىشى بىلەن ئۆزئارا كېلىشەلمەي قايتىپ كەتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مۇقەددەس روھ يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا مۇنۇ سۆزنى دەل جايىدا ئېيتقان: **26** ـ «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر، كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. **27** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى يۇمۇۋالغان، ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن يانىدۇرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم»». **28** شۇڭا بىلىشىڭلار كېرەككى، خۇدانىڭ بۇ نىجاتلىقى يات ئەللىكلەرگە ئەۋەتىلىۋاتىدۇ. ئۇلار بولسا ئۇنىڭغا قۇلاق سالماي قالمايدۇ! ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا يەھۇدىيلار ئۆز-ئارا قاتتىق تالاش-تارتىش قىلىشىپ كەتتى. **30** [پاۋلۇس] ئۆزى ئىجارىگە ئالغان ئۆيدە تولۇق ئىككى يىل تۇردى ۋە بۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كەلگەن ھەممە كىشىلەرنى قوبۇل قىلىپ، **31** تولىمۇ يۈرەكلىك بىلەن ھەم ھېچ توسالغۇسا ئۇچرىماي، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىپ، رەب ئەيسا مەسىھكە دائىر ھەققەتلەرنى يەتكۈزۈپ تەلىم بەردى.

رىملىقلارغا

1 روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرلىغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سالام! **2** خۇدا بۇ خۇش خەۋەرنىڭ كېلىشىنى خېلى بۇرۇنلا پەيغەمبەرلىرى ئارقىلىق مۇقەددەس يازمىلاردا ۋەدە قىلغانىدى. **3** بۇ خۇش خەۋەر تۇز ئوغلى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىدۇر؛ جىسمانىي جەھەتتىن ئۇ داۋۇتنىڭ نەسىلدىن تۇغۇلغان؛ بىردىنبىر پاك-مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلۈش ئارقىلىق «كۇچ-قۇدرەت ئىگىسى خۇدانىڭ ئوغلى» دەپ كۆرسىتىلىپ بېكىتىلگەن؛ **5** ئۇ ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن بارلىق ئەللەر ئارىسىدا خۇداغا ئېتىقادتىن بولغان ئىتائەتمەنلىك ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلۈشكە بىز مېھىر-شەپقەتكە ۋە روسۇلۇققا مۇيەسسەر بولدۇق؛ **6** سىلەر ئۇلار ئارىسىدا، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن چاقىرىلغانسىلەر. **7** شۇڭا، خۇدا سۆيگەن ۋە ئۇ «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرغان رىم شەھىرىدىكى ھەممىگالارغا، ئاتىمىز خۇدادىن ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! **8** ئالدى بىلەن مەن ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھەممىگالار ئۈچۈن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلار پۈتكۈل ئالەمگە پۇر كەتتى. **9** ئۇز ئوغلى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەردە چىن روھ-قەلبىم بىلەن مەن خىزمىتىنى قىلىۋاتقان خۇدا ئۆزى مېنىڭ دۇئالىرىمدا سىلەرنى شۇنچە ئۈزلۈكسىز ئەسلەپ ئۆرغانلىقىمغا گۇۋاھتۇر. **10** مەن دۇئالىرىمدا، مۇمكىن قەدەر خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئاخىر مۇيەسسەر بولۇشقا ھەمىشە ئۆتۈنەمەن. **11** چۈنكى مەن سىلەرنى بىرەر روھىي ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىش ئارقىلىق مۇستەھكەملەش ئۈچۈن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈشكە ئىنتايىن تەقەززامەن؛ **12** يەنى، مەن ئاراڭلاردا بولسام، بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىدىن ئۈزئارا تەسەللى ۋە ئىلھام ئالالايمىز دېمەكچىمەن. **13** قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ شۇنى بىلىشىڭلارنى خالايمەنكى، باشقا يەردىكى تەللىكەرنىڭ ئارىسىدا خىزمىتىم مېۋە بەرگەندەك، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىمۇ خىزمىتىمنىڭ مېۋە بېرىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم نىيەت قىلدىم، لېكىن بۇگۈنگىچە توسالغۇغا ئۇچراپ كېلىۋاتتىمەن. **14** مەن ھەرقانداق ئادەملەرگە، مەيلى يۇنانلىقلار ۋە يات ئاتىپىلەرگە، دانىشمەن ۋە نادانلارغا بولسۇن، ھەممىسگە قەرزدارمەن. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئىمكانىيەت ماڭا يار بەرسىلا مەن رىمدىكى سىلەرگىمۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ بايان قىلىشقا قىزغىنمەن. **16** چۈنكى مەن مەسىھ توغرىسىدىكى بۇ خۇش خەۋەردىن ھەرگىز خىجىل بولمايمەن! چۈنكى ئۇ ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارنى، ئاندىن كېيىن گېرىكلەرنى نىجاتقا ئېرىشتۈرىدىغان خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر! **17** چۈنكى [خۇش خەۋەردە] ئېتىقادقا ئاساسلانغان، خۇدانىڭ بىرخىل ھەققانىيلىقى ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا ۋەھىي قىلىنغاندۇر. [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». **18** چۈنكى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن ھەقىقەتنى باسىدىغان ئىنسانلارنىڭ بارلىق ئېپلاسلىقىغا ۋە ھەققانىيەتسىزلىككە نىسبەتەن خۇدانىڭ قاراتقان غەزىپى ئەرشتىن ئوچۇق ۋەھىي قىلىنماقتا. **19** چۈنكى ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدا بىلەلەيدىغان ئىشلار ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوتۇردۇ؛ چۈنكى خۇدا ھەممىنى ئۇلارغا ئوچۇق كۆرسىتىپ بەرگەن **20** (چۈنكى دۇنيا ئېچىلىپ بولغاندىن بېرى خۇدانىڭ كۆزگە كۆرۈنمەس ئۆزگىچىلىكلىرى، يەنى مەڭگۈلۈك قۇدرىتى ۋە بىردىنبىر خۇدا ئىكەنلىكى ئۆزى يارىتقان مەۋجۇداتلار ئارقىلىق ئوچۇق كۆرۈلۈپكەتتە، شۇنداقلا بۇنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئىنسانلار ھېچ باھانە كۆرسىتەلەيدۇ) **(aïdios g126)** **21** ـ چۈنكى ئىنسانلار خۇدانى بىلسىمۇ، ئۇنى خۇدا دەپ ئۇلۇغلىمىدى، ئۇنىڭغا تەشەككۇر ئېيتمىدى؛ ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرى بىمەنە بولۇپ، نادان قەلبى قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. **22** ئۆزلىرىنى دانىشمەن قىلىپ كۆرسەتسىمۇ، لېكىن ئەقلىسىز بولۇپ چىقتى؛ **23** چىرىماس خۇدانىڭ ئۇلۇغلۇقىنىڭ ئورنىغا چىرىپ ئۆلىدىغان ئادەمزاتنى، ئۇچار-قاناتلارغا، تۆت ئاياغلىق ھايۋانلارغا ۋە يەر بېغىرلىغۇچىلارغا ئوخشايدىغان بۇتلارنى ئالماشتۇرۇپ قويغانىدى. **24** شۇڭا خۇدا ئۇلارنى قەلبىدىكى شەھۋانىي ھەۋەسلىرى بىلەن ئېپلاسلىق قىلىشقا، شۇنداقلا بىر-بىرىنىڭ تەنلىرىنى نومۇسقا قالدۇرۇشقا قويۇپ بەردى. **25** ئۇلار خۇدا توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى يالغانغا ئايلاندۇردى، ياراتقۇچىنىڭ ئورنىغا يارىتىلغان نەرسىلەرگە چوقۇنۇپ، تاۋاپ-تائەت قىلغانىدى. ھالبۇكى، ياراتقۇچىغا تەشەككۇر-مەدھىيە مەڭگۈگە ئوقۇلماقتا! ئامىن! **(aiōn g165)** **26** مانا شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى پەسكەش شەھۋانىي ھەۋەسلەرگە قويۇپ بەردى. ھەتتا ئاياللارمۇ تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتنى غەيرىي مۇناسىۋەتكە ئايلاندۇردى؛ **27** شۇنىڭدەك، ئەرلەرمۇ ئاياللار بىلەن بولىدىغان تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتلەرنى تاشلاپ، باشقا ئەرلەرگە شەھۋانىي ھەۋەسلەر بىلەن كۆيۈپ پىشىدىغان بولدى. ئەرلەر ئەرلەر بىلەن شەرمەندىلىككە كىرىشتى ۋە نەتىجىدە ئۇلارنىڭ مۇخالىپ قىلىنىشلىرى تۇز بېشىغا چىقتى. **28** ئۇلار خۇدانى بىلىشتىن ۋاز كېچىشنى لايىق كۆرگەنلىكى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى بۇزۇق نىيەتلەرگە ۋە نالايىق ئىشلارنى قىلىشقا قويۇپ بەردى. **29** ئۇلار ھەرخىل ھەققانىيەتسىزلىك، رەزىللىك، نەپسانىيەتچىلىك، تۆچەمىلىككە چۆمۈپ، ھەسەتخورلۇق، قاتىللىق، جېدەلخورلۇق، مەككارلىق ۋە ھەرخىل بەتنىيەتلەر بىلەن تولدى. ئۇلار ئىغۋاگەر، **30** تۆھمەتخور، خۇداغا نەپرەتلىنىدىغان، كىبىرلىك، ماختانچاق، چوكچى، ھەرخىل رەزىللىكلەرنى ئويلاپ چىقىرىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغان، **31** يوروتۇلمىغان، ۋەدىسىدە تۇرمايدىغان، كۆيۈمسىز ۋە رەھىمسىز ئىنسانلاردۇر. **32** ئۇلار خۇدانىڭ شۇلارغا بولغان ئادىل ھۆكۈمىنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلارنىڭ ئۆلۈمگە لايىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلسىمۇ، بۇ ئىشلارنى ئۆزلىرى قىلىپلا قالماي، بەلكى شۇنداق قىلىدىغان باشقىلاردىن سۆيۈنۈپ ئۇلارنى ئالقىشلايدۇ.

2 ئەمدى ئەي باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىدىغان ئىنسان، كىم بولۇشۇڭدىن قەتئىينەزەر باھانە كۆرسىتەلەيسەن؛ چۈنكى باشقىلار ئۈستىدىن قايسى ئىشتا ھۆكۈم قىلسالڭ، شۇ ئىشتا ئۆز گۇناھكىنى بېكىتىسەن. چۈنكى ئەي ھۆكۈمچى، سەن ئۆزۈڭنى ئۇلارغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلىۋاتىسەن. **2** بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشى [مۇتلەق] ھەقىقەتكە ئاساسلانغاندۇر. **3** شۇڭا، ئى شۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچى، شۇنداقلا شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلغۇچى ئىنسان، ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ھۆكۈمىدىن قاچالايمەن دەپ خىيال قىلامسەن؟ **4** يا كى خۇدانىڭ مېھىربانلىقىنىڭ سېنى توۋا قىلىش يولىغا باشلايدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەي، ئۇنىڭ مېھىربانلىقى، كەڭ قورساقلىقى ۋە سەۋر-تاقىتىنىڭ مولۇقىغا سەل قاراۋاتامسەن؟ **5** ئەكسىچە، توۋا قىلمايدىغان جاھىللىقىڭ ۋە تاش يۈرەكلىكىڭدىن، خۇدا ئادىل ھۆكۈمنى ئايان قىلىدىغان غەزەبلىك كۈنى ئۈچۈن سەن ئۆز بېشىڭغا چۈشىدىغان غەزىبنى توپلاۋاتىسەن. **6** خۇدا ھەركىمگە ئۆز ئەمەللىرىگە يارىتا ئىش كۆردۈ. **7** ياخشى ئىشلارنى سەۋرچانلىق بىلەن قىلىپ، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە باقىيلىقنى ئىزدىگەنلەرگە ئۇ مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىدۇ؛ **(aiōnios g166)** **8** لېكىن شەخسىيەتچىلەرگە، ھەقىقەتكە تەن بەرمەي، ئەكسىچە ھەققانىيەتسىزلىككە ئەگىشىدىغانلارغا غەزەپ-قەھر ياغدۇرۇلىدۇ؛ **9** يامانلىق قىلىدىغان بارلىق جان ئىگىسىگە، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن گېرىكلەرگە كۆلەپەت ۋە دەرد-ئەلەم چۈشىدۇ؛ **10** بىراق، بارلىق ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن يەھۇدىي ئەمەسلەرگە شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە ئامان-خاتىرجەملىك تەقدىم قىلىنىدۇ. **11** چۈنكى خۇدادا ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش يوقتۇر. **12** ـ چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەي گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى تەۋرات قانۇنىنىڭ ھۆكۈمىگە ئۇچرىمىسىمۇ، [ئەيىبىگە ئۇچراپ] ھالاك بولىدۇ؛ تەۋرات قانۇنىنى بىلىپ تۇرۇپ گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى بۇ قانۇن بويىچە سوراققا تارتىلىدۇ **13** (چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنىنى ئاڭلىغانلار ئەمەس، بەلكى قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچىلار ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ. **14** چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان ئەللەكلەر تەبىئي ھالدا بۇ قانۇنغا ئۇيغۇن ئىشلارنى قىلسا، گەرچە بۇ قانۇندىن خەۋەرسىز بولسىمۇ، تەۋرات قانۇنى ئۇلاردا كۆرۈنگەن بولىدۇ. **15** ئۇلارنىڭ بۇ قىلغانلىرى ئۆز قەلبىلىرىگە قانۇن تەلەپلىرىنىڭ پۈتۈنكۈلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ؛ شۇنىڭدەك، ئۇلارنىڭ ۋىجدانلىرىمۇ ئۇزلىرىگە ھەقىقەتنىڭ

گۈزاھچىسى بولۇپ، ئوي-پىكىرلىرى تۈزىنى ئەيىبلەيدۇ ياكى تۈزىنى ئاقلايدۇ) 16 ـ مەن يەتكۈزۈپ كېلىۋاتقان بۇ خۇش خەۋەرگە ئاساسەن خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە پۈككەن مەخپىي ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدىغان كۈنىدە، [يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئىشلار چوقۇم يۈز بېرىدۇ]. 17 سەنچۈ، ئەگەر تۈزۈكنى يەھۇدىي دەپ ئاتاپ، تەۋرات قانۇنىغا ئۈمىد باغلاپ، خۇداغا تەۋەمەن دەپ ماختانساڭ، 18 قانۇندىن تۈگىنىپ ئۆزىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ، ئېسىل بىلەن پەسنى پەرق ئەتكەن بولساڭ، 19 تەۋرات قانۇنىدىن بىلىم ۋە ھەققەتنىڭ جەۋھىرىگە ئىگە بولدۇم دەپ قارىپ، تۈزۈكنى كورلارغا يول باشلىغۇچى، قاراڭغۇدا قالغانلارغا مايىاق، نادانلارغا تۈگەتكۈچى، گۈدەكلەرگە ئۇستاز دەپ ئىشەنگەن بولساڭ ـ 21 ئەمدى سەن باشقىلارغا تەلىم بېرىسەنۇ، تۈزۈكگە بەرمەمسەن؟ ئوغرىلىق قىلماڭلار دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، تۈزۈڭ ئوغرىلىق قىلامسەن؟ 22 «زىنا قىلماڭلار» ـ دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، تۈزۈڭ زىنا قىلامسەن؟ بۇتلاردىن نەپرەتلىنىسەنۇ، تۈزۈڭ بۇتخانىلاردىكى نەرسىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلامسەن؟ 23 تەۋرات قانۇنى بىلەن ماختىنىسەنۇ، تۈزۈڭ شۇ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، خۇداغا داغ كەلتۈرەمسەن؟! 24 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ نامى تائىپىلەر ئارىسىدا كۈپۈرلۈققا ئۇچرىماقتا». 25 تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭنىڭ ئەھمىيىتى بولدۇ، لېكىن ئۇنىڭغا خىلاپلىق قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭ خەتنە قىلىنمىغاندەك ھېسابلىنىدۇ. 26 ئەمدى خەتنىسىزلەر قانۇننىڭ تەلەپلىگەن ئەمەل قىلسا، گەرچە خەتنىسىز بولسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن خەتنىلىك ھېسابلانمامدۇ؟ 27 تەۋرات قانۇن دەستۈرىدىن خەۋەردار ۋە خەتنىلىك تۈرۈقلۇق قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى، ئى يەھۇدىي، قانۇنغا ئەمەل قىلمىدىغان جىسمانىي خەتنىسىزلەر تەرىپىدىن سېنىڭ گۇناھىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىلۇۋاتامدۇ؟ 28 چۈنكى سىرتقى كۆرۈنۈشى يەھۇدىي بولسىلا ئۇنى [ھەقىقىي] يەھۇدىي دېگلى بولمايدۇ، سىرتقى جەھەتتىكى جىسمانىي خەتنىنمۇ [ھەقىقىي] خەتنە دېگلى بولمايدۇ، 29 روھىدا يەھۇدىي بولغىنى [ھەقىقىي] يەھۇدىيدۇر، ئۇنىڭ خەتنە قىلىنغىنى خەتنە قانۇن دەستۈرى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى قەلبىدە، روھىتىندۇر. بۇنداق كىشىنىڭ تەرىپلىنىشى ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن بولىدۇ.

3 ئۇنداقتا، يەھۇدىي بولغانلىقنىڭ يەھۇدىي ئەمەستىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار؟ خەتنىلىك بولغانلىقنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ 2 ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتىن كۆپ ئارتۇقچىلىقى بار. بىرىنچىدىن، خۇدانىڭ بېشارەتلىك سۆزلىرى يەھۇدىيلارغا ئامانەت قىلىنغان. 3 ئەمدى گەرچە ئۇلاردىن بەزىلىرى ئىشەنچسىز چىققان بولسىمۇ، بۇنىڭغا نېمە بولاتتى؟ ئۇلارنىڭ ئىشەنچسىزلىكى خۇدانىڭ ئىشەنچلىكلىكىنى يوققا چىقىرۋېتەرمۇ؟ 4 ھەرگىز ئۇنداق قىلمايدۇ! خۇدا راستچىل ھېسابلىنىپ، ھەممە ئادەم يالغانچى ھېسابلانسۇن! خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدا ھەققىدە] يېزىلغىنىدەك: ـ «سۆزلىگىنىڭدە ئادىل دەپ ئىسپاتلانغايسەن، شىكايەتكە ئۇچرىغىنىڭدا غەلبە قىلغايسەن». 5 لېكىن بىزنىڭ ھەققانىيىتىمىز ئارقىلىق خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى تېخىمۇ ئېنىق كۆرىنىدىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە دەيمىز؟ ھەققانىيسىزلىق ئۈستىگە غەزەپ تۆكىدىغان خۇدانى ھەققانىي ئەمەس دەيمىزمۇ (مەن ئىنسانچە سۆزلەيمەن)؟ 6 مۇنداق دېيىشكە ھەرگىز بولمايدۇ! ئەگەر ئۇنداق بولسا، خۇدا ئالەمنى قانداق سوراققا تارتىدۇ؟ 7 [يەنىلا يەنە]: «مېنىڭ يالغانچىلىقىمدىن خۇدانىڭ ھەققەتلىكى تېخىمۇ ئوچۇق قىلىنسا، شۇنداقلا ئۇلۇغلۇق تېخىمۇ يورۇتۇلسا، ئەمدى مەن يەنە نېمە ئۈچۈن گۇناھكار دەپ قارىلىپ سوراققا تارتىلىمەن؟» [دېيىشى مۇمكىن]. 8 ئۇنداق بولغاندا نېمىشقا (يەنىلا بىزگە تۆھمەت چاپلىماقچى بولۇپ، گەپلىرىمىزنى بۇرىۋەتكەنىدەك) «يامانلىق قىلايلى، يۇنىڭدىن ياخشىلىق چىقىپ قالار» ـ دېيىشكە بولمايدۇ؟ بۇنداق دېگۈچىلەرنىڭ جازالىنىشى ھەقلىقتۇر! 9 ئەمدى نېمە دېيىش كېرەك؟ بىز [يەھۇدىيلار] [يەھۇدىي ئەمەسلەردىن] ئۈستۈن تۇرامدۇق؟ ياق، ھەرگىز! چۈنكى بىز يۇقىرىدا يەھۇدىيلار بىلەنمۇ، گېرىكلەر بىلەنمۇ ھەممىسىنىڭ گۇناھنىڭ ئىلكىدە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ ئەيىبلىدۇق. 10 دەرۋەقە، مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي ئادەم يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر، 11 يورۇتۇلغان كىشى يوقتۇر، خۇدانى ئىزدىگىنىمۇ يوقتۇر.

12 ھەممە ئادەم يولدىن چەتەندى، ئۇلارنىڭ بارلىقى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى. مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. 13 ئۇلارنىڭ گېلى ئېچىلغان قەبرىدەك سىبسىقتۇر، تىللىرى كازىزاپلىق قىلماقتا؛ كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ؛ 14 ئۇلارنىڭ زۇۋانى قارغاش ھەم زەردىگە تولغان. 15 «پۇتلىرى قان توكۈشكە ئالدىرايدۇ؛ 16 بارغانلا يېرىدە ۋەيرانچىلىق ۋە پاجىئەلىك ئىشلار باردۇر. 17 تىنچلىق-ئارام‌لىق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇغان ئەمەس». 18 «ئۇلارنىڭ نەزىرىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر». 19 تەۋراتتىكى بارلىق سۆزلەرنىڭ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشايدىغانلارغا قارىتا ئېيتىلغانلىقى بىزگە ئايان. بۇلارنىڭ مەقسىتى، ھەر ئىنسانىنىڭ ئاغزىنى باھانە كۆرسىتەلمەي تۇۋاقلىنىپ، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر خۇدانىڭ سورىقىدا ئەيىبكار ئىكەن دەپ ئايان قىلىنسۇن، دېگەنلىكتۇر. 20 شۇنىڭ ھېچقانداق ئەت ئىگىسى تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا ھەققانىي ھېسابلانمايدۇ، چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئىنسان ئۆز گۇناھىنى تونۇپ يېتىدۇ. 21 بىراق، ھازىر قانۇن يولى بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىدىن كەلگەن بىرخىل ھەققانىيلىق ئاشكارىلاندى! بۇ خىل ھەققانىيلىققا قانۇنىڭ ئۆزى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ [يازمىلىرىمۇ] گۇۋاھلىق بەرگەندۇر، 22 يەنى، خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشەنچ-ساداقەتلىكى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېچىگە ھەم ئۈستىگە يەتكۈزىدىغان ھەققانىيلىقىدۇر! بۇ ئىشتا ئايرىمچىلىق يوقتۇر 23 (چۈنكى بارلىق ئىنسانلار گۇناھ سادىر قىلىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە يېتەلمەي، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولدى) 24 چۈنكى ئېتىقاد چىلارنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجات-ھۆزۇلۇك ئارقىلىق، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى بىلەن بەدەلسىز ھەققانىي قىلىنىدۇ. 25 خۇدا ئۇنى گۇناھلارنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت قۇربانلىقى سۈپىتىدە تەيىنلىدى؛ [ئىنسانلارنىڭ] ئۇنىڭ [قۇربانلۇق] قېنىغا ئىشەنچ باغلىشى بىلەن [قۇربانلۇق] ئىناۋەتلىكتۇر. خۇدا بۇ ئارقىلىق بۇرۇنقى زامانىدىكىلەرنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ، جازالىمايى ئۆتكۈزۈۋېتىشىنىڭ ئادىللىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 26 بۇنىڭغا ئوخشاش بۇ [قۇربانلۇق] ئارقىلىق ئۇ ھازىرقى زامانىدا بولغان ھەققانىيلىقىنىمۇ كۆرسەتكەن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۆزىنىڭ ھەم ھەققانىي ئىكەنلىكىنى ھەم ئەيسانىڭ ئېتىقادىدا بولغۇچىنى ھەققانىي قىلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ نامايان قىلدى. 27 ئۇنداق بولسا، ئىنسانىنىڭ نېمە ماختانغۇچىلىكى بار؟ ماختىنىش يوق قىلىندى! ـ نېمە پرىنسىپقا ئاساسەن؟ قانۇنغا ئىنتىلىش پرىنسىپى بىلەمۇ؟ ـ ياق! «ئېتىقاد» پرىنسىپى بىلەن! 28 چۈنكى «ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ» دەپ ھېسابلايمىز! 29 ئەجەبا، خۇدا پەقەتلا يەھۇدىيلارنىڭلا خۇداسىمۇ؟ ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسى ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسىدۇر. 30 خۇدا بولسا بىردۇر، ئۇ خەتنە قىلىنغانلارنى ئېتىقاد بىلەن ھەمدە خەتنە قىلىنمىغانلارنىمۇ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىدۇ. 31 ئەمدى ئېتىقاد پرىنسىپى بىلەن تەۋرات قانۇننى بىكار قىلىۋېتىمىزمۇ؟ ياق، دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۇنى كۈچكە ئىگە قىلىمىز.

4 ئۇنداقتا، بىز [يەھۇدىيلارنىڭ] جىسمانىي جەھەتتىكى ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئېرىشكىنى توغرىسىدا نېمە دەيمىز؟ 2 ئەگەر ئىبراھىم ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولسا، ئۇنىڭدا ماختانغۇدەك ئىش بولاتتى (بەربىر خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ماختىنىش ھەققى يوق ئىدى). 3 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ـ «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى؛ بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېيىلدۇ. 4 ئىشلىگۈچىگە بېرىلىدىغان ھەق «مېھىر-شەپقەت» ھېسابلانمايدۇ، بەلكى بىرخىل «قەرز قايتۇرۇش» ھېسابلىنىدۇ. 5 بىراق، ھېچ ئىش-ئەمەل قىلماي، پەقەت نومۇسسىز گۇناھكارلارنى ھەققانىي قىلغۇچى خۇداغا ئېتىقاد قىلىدىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ئېتىقادى ھەققانىيلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ! 6 خۇدا قىلغان ئەمەللىرىگە قارىماي، ھەققانىي دەپ ھېسابلىغان كىشىنىڭ بەختى توغرۇلۇق داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: ـ 7 «ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 8 پەرۋەردىگار گۇناھلىرى بىلەن ھېچ ھېسابلاشمايدىغانلار نېمىدېگەن بەختلىكتۇر!». 9 ئەمدى بەخت يالغۇز خەتنە قىلىنغانلارغىلا

مەنسۇپ بولامدۇ، یاكى خەتنە قىلىنمىغانلارغىمۇ مەنسۇپ بولامدۇ؟ چۈنكى: «ئىبراھىمنىڭ ئېتىقادى ئۆتىنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلاندى» دەۋاتىمىز. **10** ھەققانىيلىق قانداق ئەھۋالدا ئۆتىنگىمۇ ھېسابلاندى؟ خەتنە قىلىنىشتىن ئىلگىرىمۇ يا كى خەتنە قىلىنىشتىن كېيىنمۇ؟ ئۇ خەتنە قىلىنغان ھالدا ئەمەس، بەلكى خەتنە قىلىنمىغان ھالدا ھېسابلاندى! **11** ئۆتىنڭ خەتنىنى قوبۇل قىلغىنى بولسا، ئۆزى خەتنە قىلىنىشتىن بۇرۇنلا ئېتىقادى تارقىلىپ ئىگە بولغان ھەققانىيلىققا مۆھۈر بەلگىسى سۈپىتىدە بولغاندى. دېمەك، ئۇ خەتنىسىز تۇرۇپ خۇداغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاتىسى بولدى ـ ئۇلارمۇ [ئېتىقادى بىلەن] ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ! **12** ئۇ يەنە خەتنە قىلىنغانلارنىڭمۇ ئاتىسىدۇر، دېمەك، خەتنە قىلىنغان بولۇشى بىلەن تەڭلا خەتنە قىلىنمىغان ۋاقتىدىمۇ ئېتىقادلىق يول ماڭغان ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئىزلىرىنى بېسىپ ماڭغانلارنىڭمۇ ئاتىسى بولغاندۇر. **13** چۈنكى [خۇدانىڭ] ئىبراھىمغا ۋە نەسلىگە دۇنياغا مىراسخور بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدە بېرىش ئىبراھىمنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلگىنىدىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىقتىن كەلگەن. **14** چۈنكى ئەگەر قانۇنغا ئىنتىلىدىغانلار مىراسخور بولىدىغان بولسا ئېتىقاد بىكار نەرسە بولۇپ قالاتتى، خۇدانىڭ ۋەدىسىمۇ يوققا چىقىرىلغان بولاتتى. **15** چۈنكى تەۋرات قانۇنى [خۇدانىڭ] غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى قانۇن بولمىسا، ئىتائەتسىزلىك دېگەن ئىشمۇ بولمايدۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ۋەدىسىنىڭ [يەقەت] ئۆز مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇ ئېتىقادقا ئاساسلىنىدۇ. يۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋەدە ئىبراھىمنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىغا، پەقەت تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۆرىدىغانلارغىلا ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمچە ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگىمۇ كاپالەتلىك قىلىنغان. چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «سېنى نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى قىلدىم» دەپ يېزىلغىنىدەك، ئىبراھىم ھەممىمىزنىڭ ئاتىسىدۇر. دەرھەققەت، ئۇ ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرىدىغان، مەۋجۇت بولمىغانى بار دەپ مەۋجۇت قىلىدىغان، ئۆزى ئېتىقاد باغلىغان خۇدا ئالدىدا ھەممىمىزنىڭ ئاتىسى بولدى. **18** ھېچقانداق ئۈمىد قالمىسىمۇ ئۇ يەنىلا ئۈمىدتە ئېتىقاد قىلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنىڭ نەسلىڭ [سان-ساناقسىز] بولىدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغانىدەك نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى بولدى. **19** ئۇ يۈز ياشقا يېقىنلاپ، تېنىنى ئۆلگەن ھېسابلىسىمۇ، شۇنداقلا ئايالى ساراھنىڭمۇ بالىياتقۇسىنى ئۆلدى دەپ قارىسىمۇ، يەنىلا ئېتىقادتا ئاجىزلاشمىدى؛ **20** خۇدانىڭ ۋەدىسىگە نىسبەتەن ئېتىقادسىزلىق قىلىپ ھېچ ئىككىلەنمىدى، ئەكسىچە ئۇ ئېتىقادى ئارقىلىق كۈچەيتىلدى ۋە خۇدانى ئۇلۇغلىدى، **21** «ئۇ تېنى ۋەدە قىلغان بولسا شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قۇدرىتىگە ئىگىدۇر» دەپ تولۇق ئىشەندۈرۈلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن بۇ «ئۆتىنڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». **23** بۇ، «ئۆتىنڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن سۆز يالغۇز ئۆتىنىلا ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىشىمىز بىلەن ھەققانىي ھېسابلىنىدىغان بىزلەر ئۈچۈنمۇ يېزىلغان؛ [مەسىھ] بولسا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئۈچۈن پىدا يولىغا تاپشۇرۇلدى ۋە ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تىرىلدۈرۈلدى.

5 شۇنىڭ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناق مۇناسىۋەتتە بولىمىز. **2** ئۇ ئارقىلىق ئېتىقاد يولىدا بىزنى چىڭ تۇرغۇزىدىغان بۇ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئىچىگە كىرىش ھوقۇقىغا مۇيەسسەر بولدۇق، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە باغلىنىش ئۈمىدىمىزدىن شاد-خۇرام بولىمىز. **3** شۇنداق بولۇپلا قالماي، مۇشكۈل ئەھۋاللار ئىچىدە شادلىنىمىز؛ چۈنكى مۇشكۈللۈك سەۋرچانلىقنى، سەۋرچانلىق چىداملىقنى، چىداملىق ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ، دەپ بىلىمىز. **5** ۋە بۇ ئۈمىد بىزنى يەرگە قارىتىپ قويمايدۇ، چۈنكى بىزگە ئاتا قىلىنغان مۇقەددەس روھ ئارقىلىق خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئاللىبۇرۇن قەلبىمىزگە قۇيۇلۇپ ئېشىپ تاشتى. **6** چۈنكى بىز پەقەت ئامالسىز قالغىنىمىزدا، مەسىھ بىز ئىخلاسسىزلار ئۈچۈن [خۇدا] بېكىتكەن ۋاقىتتا ئۆزىنى پىدا قىلدى. **7** بىرسىنىڭ ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشى ناھايىتى تاز ئۈچرايدىغان ئىش؛ بەزىدە ياخشى ئادەم ئۈچۈن بىرسى پىدا بولۇشقا جۈرئەت قىلىشىمۇ مۇمكىن؛ **8** لېكىن خۇدا ئۆز مېھىرى-مۇھەببىتىنى بىزگە شۇنىڭدا كۆرسىتىدۇكى، بىز تېخى گۇناھكار ۋاقتىمىزدا، مەسىھ بىز ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلدى. **9** ھازىر بىز ئۆتىنڭ قېنى بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، ئەمدى ئۆتارقىلىق [كېلىدىغان] غەزەپتىن قۇتۇلۇشىمىز تېخىمۇ جەزمەندۇر. **10** چۈنكى بۇرۇن خۇداغا دۈشمەن بولغان بولساقۇ، ئوغلىنىڭ ئۆلۈمى ئارقىلىق بىزنى ئۆتىنڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرغان يەردە، ئۆتىنڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، ئەمدى [ئوغلىنىڭ] ھاياتى ئارقىلىق بىز تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇلمامدۇق؟! **11** يۇنىڭ بىلەنلا قالماي، ھازىر بىز رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلدۇق، ئۇ ئارقىلىقمۇ خۇدانىڭ ئۆزىدىن شادلىنىمىز. **12** شۇنىڭدەك، گۇناھنىڭ دۇنياغا كىرىشى بىرلا ئادەم ئارقىلىق بولدى، ئۆلۈمنىڭ دۇنياغا كىرىشى گۇناھ ئارقىلىق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن گۇناھ ئارقىلىق ئۆلۈم ھەممە ئادەمگە تارقالدى؛ چۈنكى ھەممە ئادەم گۇناھ سادىر قىلدى **13** (چۈنكى تەۋرات قانۇندىن ئىلگىرىمۇ گۇناھ دۇنيادا بار ئىدى، ئەلۋەتتە؛ ھالبۇكى، قانۇن بولمىسا گۇناھنىڭ ھېسابى ئېلىنمايدۇ. **14** شۇنداقتىمۇ، ئۆلۈم ئادەمئاتا ۋاقتىدىن مۇسا پەيغەمبەر ۋاقتىغىچە ئىنسانلارغىمۇ ھۆكۈم سۈردى؛ ئۆلار گەرچە ئادەمئاتىنىڭ سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىدەك گۇناھ سادىر قىلمىغان بولسىمۇ، يۇ ئىنسانلارمۇ ئۆلۈم ھۆكۈمىدىن خالي بولمىدى). ئادەمئاتىنىڭ ئۆزىنى ـ كېيىن كېلىدىغان مەسىھنىڭ بىر بېشارەتلىك ئۆلگىسىدۇر؛ **15** ھالبۇكى، [خۇدانىڭ] شاپائەتلىك سوۋغىتى ئادەمئاتىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ پۈتۈنلەي ئەكسىدۇر. چۈنكى بىرلا ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى بىلەن نۇرغۇن ئادەم ئۆلگەن بولسا، ئەمدى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ۋە شۇنىڭدەك بىرلا ئادەم، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق كەلگەن سوۋغات ئېشىپ-تېشىپ تۆرغاچقا، نۇرغۇن ئادەمگە يەتكۈزۈلۈپ ئېخىمۇ زور نەتىجە ھاسىل قىلدى! **16** شۇ شاپائەتلىك سوۋغاتنىڭ نەتىجىسى بولسا، شۇ بىر ئادەمنىڭ گۇناھىنىڭ ئاقىۋىتىگە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدۇ. چۈنكى بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكىدىن چىقارغان ھۆكۈم ئىنسانلارنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەن بولسىمۇ، ئە مما شۇ شاپائەتلىك سوۋغات بولسا كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ نۇرغۇن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن «ھەققانىي قىلىنىش»قا ئېلىپ باردۇ. **17** ئەمدى بىر ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن، ئەنە شۇ بىر ئادەم ئارقىلىق ئۆلۈم ھۆكۈمران بولغان يەردە، [خۇدانىڭ] مول مېھىر-شەپقىتىنى، شۇنداقلا ھەققانىيلىق بولغان شاپائەتلىك سوۋغىتىنى قوبۇل قىلغانلار بىر ئادەم، يەنى شۇ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھاياتىا شۇنچە غالىبانە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار بولامدۇ! **18** شۇڭا، بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىك تۈپەيلىدىن بارلىق ئىنسانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم قىلىنغان بولسا، ئوخشاشلا بىر قېتىملىق ھەققانىي ئەمەل بىلەن ھاياتلىق ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىق پۈتكۈل ئىنسانلارغا يەتكۈزۈلگەن. **19** بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق نۇرغۇن كىشىلەر دەرۋەقە گۇناھكار قىلىنىپ بېكىتىلگەندەك، بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتمەنلىكى بىلەنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ھەققانىي قىلىنىپ بېكىتىلىدۇ. **20** ئەمدى تەۋرات قانۇنى ئىنسانىنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى كۆپەيگەن سېرى ئاشكارلىنىپ بىلىنىشۇن دەپ كىرگۈزۈلگەندى. لېكىن گۇناھ قەيەردە كۆپەيگەن بولسا، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىمۇ شۇ يەردە تېخىمۇ ئېشىپ تاشتى. **21** شۇنىڭدەك، گۇناھ [ئىنسانىيەتنىڭ] ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ [ئۆلارنى] ئۆلۈمگە ئېلىپ بارغىنىدەك، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ھەققانىيلىققا ئاساسلىنىپ ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئىنسانى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **(aiōnios g166)**

6 ئۇنداقتا، نېمە دېگۈلۈك؟ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى تېخىمۇ ئاشسۇن دەپ گۇناھ ئىچىدە ياشاۋېرەمدۇق؟ **2** ياق، ھەرگىز! گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلگەن بىزلەر قانداقمۇ ئۆتنىڭ ئىچىدە ياشاۋېرىمىز؟ **3** يا كى سىلەر بىلمەمسىلەر؟ ھەرقايسىمىز مەسىھ ئەيساغا كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلگەن بولساق، ئۆتنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە چۈمۈلدۈرۈلدۇق؟ **4** بىز چۈمۈلدۈرۈش ئارقىلىق ئۆتنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە كىرىپ، ئۆتنىڭ بىلەن بىللە كۆمۈلدۈق، يۇنىڭ مەقسىتى، مەسىھ ئاتىنىڭ شان-شەرىپى ئارقىلىق ئۆلۈمدىن تىرىلگىنىدەك، بىزنىمۇ يېڭى ھاياتىا مېڭىشىمىز ئۈچۈندۇر. **5** چۈنكى [مەسىھنىڭ] ئۆلۈمىگە ئوخشاش بىر ئۆلۈمدە ئۆتنىڭ بىلەن بىرگە باغلانغانىكەنمىز، ئەمدى بىز چوقۇم ئۆتنىڭ تىرىلىشىگە ئوخشاش بىر تىرىلىشىمۇ ئۆتنىڭ بىلەن بىرگە بولىمىز. **6** شۇنى بىلىمىزكى، گۇناھنىڭ ماكانى بولغان تېنىمىز كاردىن چىقىرىلىپ، گۇناھنىڭ قۇلۇقىدا يەنە بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، «كونا ئادەم»نىمىز مەسىھ بىلەن

بلله كرىستلىنىپ تۇلگەن 7 (چۈنكى تۇلگەن كىشى گۇناھتىن خالاس بولغان بولىدۇ). 8 مەسىھ بىلەن بللە تۇلگەن بولساق، تۇنىڭ بىلەن تەڭ ياشايدىغانلىقىمىزغىمۇ ئىشىنىمىز. 9 چۈنكى مەسىھنىڭ تۇلۇمدىن تىرىلگەندىن كېيىن قايتا تۇلەيدىغانلىقى، تۇلۇمنىڭ ئەمدى ئۇنىڭ ئۈستىدىن يەنە ھۆكۈمرانلىق قىلالمايدىغانلىقى بىزگە مەلۇم. 10 چۈنكى ئۇنىڭ تۇلۇمى، ئۇ گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن پەقەت بىر قېتىملىق تۇلدى، ئۇنىڭ ھازىر ياشاۋاتقان ھاياتى بولسا، ئۇ خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتقان ھاياتىۋر. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارنى گۇناھقا نىسبەتەن تۇلگەن، ئەمما مەسىھ ئەيسادا بولۇپ خۇداغا يۈزلىنىپ تىرىك دەپ ھېسابلاڭلار. 12 شۇڭا گۇناھنىڭ تۇلدىغان ئېنىگلاردا ھۆكۈمرانلىق قىلىشغا يول قويماڭلار، ئۇنىڭ رەزىل ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە بويسۇنماڭلار، 13 شۇنىڭدەك ئېنىگلارنىڭ ھېچ ئەزاسىنى ھەققانىيەتسىزلىققا قورال قىلىپ گۇناھقا تۇتۇپ بەرمەڭلار. ئەكسىچە، تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلگەنلەردەك، ئۆزۈڭلارنى خۇداغا ئاتاڭلار ھەمدە ئېنىگلاردىكى ئەزالارنى ھەققانىيەتنىڭ قورالى قىلىپ خۇداغا ئاتاڭلار. 14 گۇناھ سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھېچ ھۆكۈمرانلىق قىلمايدۇ؛ چۈنكى سىلەر تەۋرات قانۇنىنىڭ ئاستىدا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئاستىدا ياشاۋاتىسىلەر. 15 ئۇنداقتا، قاندىق قىلىش كېرەك؟ قانۇننىڭ ئاستىدا ئەمەس، مېھىر-شەپقەت ئاستىدا بولغانلىقىمىز ئۈچۈن گۇناھ سادىر قىلىۋەرسەك بولامدۇ؟ ياق، ھەرگىز! 16 ئۆزلىرىڭلارنى ئىتائەتمەن قۇللاردەك بىرىگە ئۆتۈپ بەرسەڭلار، شۇ كىشىنىڭ قۇلى بولغانلىقىڭلارنى بىلمەمسىلەر ـ يا كى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان گۇناھنىڭ قۇللىرى، يا كى خۇدا ئالدىدا ھەققانىيلىققا ئېلىپ باردىغان ئىتائەتمەنلىكنىڭ قۇللىرى بولۇشۇڭلار مۇخەررەر. 17 خۇداغا تەشەككۇر! بۇرۇن گۇناھنىڭ قۇلى بولغانسىلەر، بىراق [مەسىھنىڭ] تەلىمىگە باشلىنىپ، بۇ تەلىم كۆرسەتكەن نەمۇنىگە چىن دىلىڭلاردىن ئىتائەت قىلدىڭلار. 18 سىلەر گۇناھنىڭ كۆچىدىن قۇتۇلدۇرۇلۇپ، ھەققانىيلىقنىڭ قۇللىرى بولدۇڭلار. 19 ئەتلىرىڭلار ئاجىز بولغاچقا، سىلەرگە ئىنسانچە سۆزلەۋاتىمەن: ـ ئىلگىرى سىلەر تەن ئەزايىڭلارنى ناپاك ئىشلارغا ۋە ئەخلاقسىزلىققا قۇللاردەك تۇتۇپ بېرىشىڭلار بىلەن تېخىمۇ ئەخلاقسىزلىقلارنى قىلغانىدەك، ئەمدى ھازىر تەن-ئەزالىرىڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە باشلايدىغان ھەققانىيلىققا قۇللاردەك تۇتۇپ بېرىڭلار. 20 سىلەر گۇناھنىڭ قۇللىرى بولغان ۋاقتىڭلاردا، ھەققانىيلىقنىڭ ئىلكىدە ئەمەس ئىدىڭلار. 21 ھازىر نومۇس دەپ قاربىغان بۇرۇنقى ئىشلاردىن شۇ چاغدا سىلەر زادى قانداق مېۋە كۆردۈڭلار؟ ئۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆلۈمدۇر. 22 بىراق، ھازىر سىلەر گۇناھتىن ئەركىن قىلىنىپ، خۇدانىڭ قۇللىرى بولغان ئىگەنسىلەر، سىلەردە ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە ئېلىپ باردىغان مېۋە بار، ئۇنىڭ نەتىجىسى مەڭگۈلۈك ھاياتىۋر. (aiōnios g166) 23 چۈنكى گۇناھنىڭ ئىش ھەققى يەنىلا ئۆلۈمدۇر، بىراق خۇدانىڭ رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان سوۋغىتى بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتىۋر. (aiōnios g166)

7

ئى قېرىنداشلار، مەن ھازىر تەۋرات قانۇنىنى بىلگەنلەرگە سۆزلەۋاتىمەن؛ سىلەر قانۇننىڭ پەقەت ھايات ۋاقتىدىلا ئىنسان ئۈستىگە ھۆكۈمران بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 2 مەسىلەن، ئېرى بار ئايال، ئېرى ھاياتلا بولىدىكەن، قانۇن بويىچە ئېرىگە باغلانغان؛ لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، [ئۆزىنى ئېرىگە باغلىغان] نىكاھ قانۇنىدىن ئازاد قىلىنىدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ ئايال ئېرى ھايات ۋاقتىدا باشقا بىر ئەرگە باغلانسا، زىناخور ئايال دەپ ئاتىلىدۇ. لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، ئۇ [نىكاھ] قانۇنىدىن ئەركىن بولىدۇ؛ شۇ چاغدا باشقا بىر ئەرگە تەگسە، زىنا قىلغان بولمايدۇ. 4 خۇددى شۇنىڭدەك، قېرىنداشلار، سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ [قۇربانلىق] تېنى ئارقىلىق تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن ئۆلدۈڭلار. بۇنىڭ مەقسىتى سىلەرنىڭ باشقا بىرسىگە، يەنى ئۆلۈمدىن تىرىلگۈچىگە باغلىنىشىڭلار ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا مېۋە بېرىشىڭلاردىن ئىبارەتتۇر. 5 چۈنكى بىز «ئەت»نىڭ ئىلكىدە ۋاقتىمىزدا، تەۋرات قانۇنى گۇناھنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى تېخىمۇ قوزغاپ، تېنىمىزدىكى ئەزالاردا ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان مېۋىنى چىقارغانىدى؛ 6 لېكىن، ھازىر بىز تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدىن ئەركىن بولدۇق. چۈنكى ئۆزىمىزنى بوغۇپ تۇردىغان بۇ قانۇنغا نىسبەتەن ئۆلگەن بولۇپ، قانۇننىڭ دەستۇرىنىڭ كونا يولدا ئەمەس، بەلكى روھنىڭ يېڭى يولدا [خۇدانىڭ] قۇللۇقىدا بولىمىز. 7 ئۇنداقتا نېمە دېگۈلۈك؟ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۆزى گۇناھمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! دەرۋەقە، قانۇننىڭ كۆرسەتمىلىرى بولمىسا، گۇناھنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتىم. قانۇن «نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېمىگەن بولسا، نەپسانىيەتچىلىكنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگەن بولاتتىم. 8 لېكىن گۇناھ قانۇننىڭ ئەمرى ئارقىلىق پۇرسەت تېپىپ، ئېچىمدە ھەرخىل نەپسانىيەتچىلىكلەرنى قوزغىدى. تەۋرات قانۇنى بولمىسا، گۇناھمۇ ئۆلۈكتەك جانسىز بولاتتى. 9 بىر چاغلاردا قانۇننىڭ سىرتىدا ياشىغىنىمدا ھايات ئىدىم، لېكىن قانۇن ئەمرىنى بىلىشىم بىلەنلا، گۇناھمۇ جانلىنىپ، مېنى تۇلۇمگە ئېلىپ باردى. 10 ئەسلىدە كىشىگە ھاياتلىق ئېلىپ كەلسۇن دەپ بۇيرۇلغان قانۇننىڭ ئەمرى ئەكسىچە ماڭا تۇلۇم ئېلىپ كەلدى. 11 چۈنكى گۇناھ قانۇننىڭ ئەمرى بىلەن ھۆجۇم پۇرسىتىنى تېپىپ، مېنى ئازدۇردى ۋە ئەمر ئارقىلىق مېنى ئۆلتۈردى. 12 بۇنىڭدىن قاربىغاندا قانۇن ھەققەتەن پاك-مۇقەددەستۇر، ئۇنىڭ ئەمرىمۇ مۇقەددەدىر، توغرا-ئادالەتلىك ۋە ياخشىدۇر. 13 ئۇنداقتا، ياخشى بولغىنى ماڭا تۇلۇم بولدىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! بەلكى، گۇناھنىڭ قەۋەتلا قەبىھ ئىكەنلىكى ئەمر ئارقىلىق ئوچۇق ئاشكارىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ ياخشى ئەمرنىڭ ۋاستىسى بىلەن گۇناھ مەندە تۇلۇم پەيدا قىلدى. 14 تەۋرات قانۇننىڭ «روھقا تەۋە» ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. بىراق مەن بولسام «ئەتكە تەۋە»دۇرمەن، دېمەك گۇناھقا قۇلدەك سېتىلغانمەن. 15 چۈنكى نېمە قىلۋاتقىنىمنى تۇزۇمۇ بىلمەيمەن. چۈنكى تۇزۇم نىيەت قىلغان ئىشلارنى قىلمايمەن؛ ئەكسىچە، نەپرەتلىنىدىغىنىمنى قىلىمەن. 16 لېكىن ئەگەر تۇزۇم خالىمىغان ئىشلارنى قىلسام، تۇزۇم قانۇننىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغان بولىمەن.

17 شۇنداق ئىكەن، بۇ ئىشلارنى مەن ئەمەس، بەلكى ئېچىمدە مەۋجۇت بولغان گۇناھ قىلدۇرىدۇ. 18 ئېچىمدە، يەنى مېنىڭ ئەتلىرىمدە ھېچ ياخشىلىقنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى بىلىمەن؛ چۈنكى ياخشىلىق قىلىش نىيىتىم بار بولسىمۇ، ئۇنى قىلالمايمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن تۇزۇم خالىغان ياخشىلىقنى قىلماي، ئەكسىچە خالىمىغان يامانلىقنى قىلىمەن. 20 تۇزۇم نىيەت قىلمىغان ئىشنى قىلسام، بۇنى قىلدىغان مەن ئەمەس، بەلكى ئېچىمدە ماكان قىلغان گۇناھتۇر. 21 بۇنىڭدىن تۇزۇمدىكى شۇنداق بىر قانۇنىيەتنى بايقايمەنكى، ياخشىلىقنى قىلماقچى بولغىنىمدا، يامانلىق ھامان ئېچىمدە ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 22 قەلبىمدە خۇدانىڭ قانۇنىدىن سۆيۈنىمەن؛ 23 بىراق تېنىمدىكى ئەزالىرىمدا باشقا بىر قانۇنىيەتنى سېزىمەن. بۇ قانۇنىيەت قەلبىمدىكى قانۇن بىلەن جەڭ قىلىپ، مېنى تېنىمدىكى ئەزالىرىمدىكى گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئەسىر قىلىدۇ. 24 تېمىدىگەن دەردىمەن ئادەمىمەن-ھە! ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان بۇ تېنىمدىن كىمنى مېنى قۇتقۇزار؟ 25 رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا تەشەككۇر بولسۇن! شۇنداق قىلىپ، قەلبىم بىلەن خۇدانىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلىمەن، لېكىن ئەتلىرىمدە گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئىتائەت قىلىمەن.

8

خۇلاسىلىساق، مەسىھ ئەيسادا بولغانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم بولمايدۇ. 2 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا بولغان ھاياتلىقنى بەخش ئېتىدىغان روھنىڭ قانۇنىيىتى ئادەمنى گۇناھقا ۋە تۇلۇمگە ئېلىپ باردىغان قانۇنىيەتتىن سىلەرنى خالاس قىلدى. 3 چۈنكى [گۇناھلىق] ئەت ئېلىپ كېلىدىغان ئاجىزلىق تۈپەيلىدىن تەۋرات قانۇنى قىلالمىغانىنى خۇدانىڭ ئۆزى [قىلدى]؛ ئۇ ئۆز ئوغلىنى گۇناھكار ئەتلىك قىيابەتتە گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئەۋەتتىپ، ئەتتىكى مەۋجۇت گۇناھنى [ئۆلۈمگە] مەھكۇم قىلىۋەتتى؛ 4 بۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس] قانۇنىڭ مەقسىتى ئەمدى ئەتكە ئەگەشمەيدىغان، بەلكى روھقا ئەگىشىپ ماڭىدىغان بىزلەردە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 5 چۈنكى ئەتكە بويسۇنىدىغانلار ئەتكە خاس ئىشلارنىڭ ئويىدا يۈرىدۇ؛ مۇقەددەس روھقا بويسۇنىدىغانلار بولسا، شۇ روھقا ئائىت ئىشلارنىڭ ئويىدا يۈرىدۇ. 6 ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردۇ؛ مۇقەددەس روھقا ئائىت ئوي-نىيەتلەر ھاياتلىق ۋە خاتىرجەم-ئامانلىقتۇر؛ 7 چۈنكى ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر خۇداغا دۈشمەنلىكتۇر؛ چۈنكى ئەت خۇدانىڭ قانۇنىغا بويسۇنمايدۇ ھەم ھەتتا ئۇنىڭغا بويسۇنۇشنى مۇمكىن ئەمەس، 8 ئەتنە بولغانلار خۇدانى خۇرسەن قىلالمايدۇ. 9 ئەمما سىلەرگە كەلسەك، پەقەت خۇدانىڭ روھى دەرۋەقە ئېچىڭلاردا ياشاۋاتقان بولسا، سىلەر ئەتتە ئەمەس، بەلكى روھتا ياشايسىلەر. ئەمما مەسىھنىڭ روھىغا ئىگە بولمىغان

ئادەم بولسا، ئۇ مەسىھكە مەنسۇپلاردىن ئەمەس. 10 لېكىن مەسىھ قەلبىگىلاردا بولسا، تېنىگىلار گۇناھ تۆپەيلىدىن تۆلۈمنىڭ ئىلكىدە بولسىمۇ، ھەققانىيلىق تۆپەيلىدىن روھىگىلار ھايات‌تۇر. 11 ھالبۇكى، تۆلگەن ئەيسانى تۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچىنىڭ تۆزىدىكى روھ سىلەردە ياشىسا، مەسىھنى تۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى قەلبىگىلاردا ياشاۋاتقان روھى ئارقىلىق تۇلىدىغان تېنىگىلارنىمۇ ھاياتى كۆچكە ئىگە قىلىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، قېرىنداشلار، بىز ئەتكە قەرزدار ئەمەس، يەنى تۆنىگىنا ئەگىشىپ ياشاشقا قەرزدار ئەمەسمىز. 13 چۈنكى ئەتكە ئەگىشىپ ياشىساڭلار، ھالاك بولىسىلەر؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ئەتتىكى قىلمىشلارنى تۆلۈمگە مەھكۇم قىلساڭلار، ياشايسىلەر. 14 چۈنكى كىملەركى خۇدانىڭ روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ياشىسا، شۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 15 چۈنكى سىلەر قوبۇل قىلغان روھ قۇللۇققا ئائىت ئەمەس، شۇنداقلا سىلەرنى قايتا قورقۇنچقا سالغۇچى بىرخىل روھ ئەمەس، بەلكى سىلەر ئوغۇللۇققا ئېلىپ باردىغان روھنى قوبۇل قىلغانسىلەر؛ ئۇ ئارقىلىق «ئابا، ئاتا!» دەپ ندا قىلىمىز. 16 روھ بىزنىڭ تۆز روھىمىز بىلەن بىللە بىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنلىكىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 17 خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنمىز، ئەمدى مىراسخورلارمۇ بولىمىز ـ خۇدانىڭ مىراسخورلىرى ھەمدە مەسىھ بىلەن تەڭ مىراسخور بولىمىز ـ پەقەتلا ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىساقلا، ئۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپتىن تەڭ بەھرىمەن بولىمىز. 18 چۈنكى مەن ھازىرقى ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ كەلگۈسىدە بىزدە ئاشكارىلىنىدىغان شان-شەرەپلەرگە ھېچ سېلىشتۇرغىچىلىقى يوق دەپ ھېسابلايمەن. 19 چۈنكى پۈتكۈل كائىنات خۇدانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئايان قىلىنىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتە. 20 چۈنكى يارىتىلغان كائىنات [خۇدانىڭ] [ئەنىق ئاستىدا قېلىپ]، بىمەنىلىككە چۈكتۈرۈلدى. بۇ، كائىناتنىڭ تۆز ئىختىيارى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى چۈكتۈرگۈچىنىڭ ئىرادىسى بىلەن بولدى ۋە شۇنداق ئۈمىدى بىلەن بولدىكى، كائىنات تۆزىمۇ چىرىشتىن بولغان قۇللۇقتىن قۇتقۇزۇلۇپ، خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىگە بېغىشلىنىدىغان شان-شەرەپكە تەۋە بولغان ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرۈلۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 22 چۈنكى پۈتكۈل كائىناتنىڭ ھازىرغىچە نالە-پەريات كۆتۈرۈپ، تۇغۇت تولغىقىنىڭ ئازابىنى بىرلىكتە تارتىۋاتقانلىقىنى بىلىمىز. 23 يالغۇز كائىنات ئەمەس، ھەتتا بىزمۇ، يەنى [مۇقەددەس] روھنىڭ تۇنجى چىقارغان مېۋىسىدىن بەھرىمەن بولغان بىزلەرمۇ دىلىمىزدا نالە-پەريات كۆتۈرمەكتىمىز ھەمدە [خۇدانىڭ] ئوغۇللىرى سۈپىتىدە قوبۇل قىلىنىشىمىزنى، يەنى تېنىمىزنىڭ نىجاتىنىڭ ھۆرلۈكىگە چىقىرىلىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. 24 بىز ئۈمىدكە باغلانغاچقا، قۇتقۇزۇلغانلىكىمىز. لېكىن ئۈمىد قىلىنغان نەرسە كۆرۈلگەن بولسا، ئۇ يەنە ئۈمىد بولامدۇ؟ كىممۇ كۆز ئالدىدىكى نەرسىنى ئۈمىد قىلسۇن؟ 25 بىراق، تېخى كۆرمىگىنىمىزگە ئۈمىد باغلىغانلىكىمىز، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈشىمىز كېرەكتۇر. 26 شۇنىڭدەك، ئىنسانىي ئاجىزلىقىمىزدا [مۇقەددەس] روھ كېلىپ بىزگە ياردەم قىلىدۇ، چۈنكى قاندەك دۇئا قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلمەيمىز. لېكىن روھنىڭ تۆزى ئېيادلىگۈسىز ناله-پەريات بىلەن بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماقتا. 27 ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى ئىنچىكىلەپ كۆزىتىپ قارىغۇچى بولسا، [مۇقەددەس] روھنىڭ ئوي-نىيەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس بەندىلىرى ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] دۇئا قىلىپ تۇرۇنۇمكەتتە. 28 شۇنداقلا شۇنى بىلىمىزكى، پۈتكۈل ئىشلار خۇدانىڭ سۈيىدىغانلارنىڭ، يەنى ئۇنىڭ مەقسەت-مۇددىئاسى بويىچە چاقىرىلغانلارنىڭ بەخت-بەركىتىگە بىرلىكتە خىزمەت قىلماقتا. 29 چۈنكى خۇدا ئالدىن كۆزىگىگە پۈككەنكىشىلەرنى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئۆز ئوغلىنىڭ ئوبرازىغا ئوخشاش بولىدىغىنىنى، ئوغلىنىڭ نۇرغۇن قېرىنداشلىرى ئارىسىدىكى تۇنجى ئوغلى بولىدىغىنىنى ئالدىن بەلگىلىگەن. 30 ئالدىن بېكىتكەن كىشىلەرنى ئۇ چاقىردى، چاقىرغان كىشىلەرنى ئۇ ھەققانىي قىلدى؛ ھەققانىي قىلغانلارغا ئۇ شان-شەرەپ ئاتا قىلدى. 31 ئۇنداقتا، بۇ ئىشلارغا يەنە نېمە دەيلى؟ خۇدا بىز تەرەپتە ئۇرغانىكەن، كىممۇ بىزگە قارشى چىقالىسۇن؟! 32 ئۆز ئوغلىنىمۇ ئايمايى، ئۇنى ھەممىمىز ئۈچۈن پىدا يولىغا تاپشۇرغان [خۇدا]، ئۇنىڭغا قوشۇپ ھەممىنى بىزگە شەرتسىز ئاتا قىلمايى قالارمۇ؟ 33 كىممۇ خۇدانىڭ تاللىغانلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىلالىسۇن؟! خۇدا ھەققانىي قىلغان يەردە، 34 كىممۇ گۇناھقا مەھكۇم قىلالىسۇن؟ ئۆلگەن، شۇنداقلا تىرىلگەن ۋە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان، ھەمدە بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتقان مەسىھ شۇنداق قىلارمۇ؟! 35 كىم بىزنى مەسىھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ئايرىۋېتەلىسۇن؟ جاپا-مۇشەققەتمۇ، دەرد-ئەلەمۇ، زىيانكەشلىكمۇ، ئاچارچىلىقمۇ، يالىڭاچلىقمۇ، خېنىم-خەتەرمۇ يا كى قىلىچمۇ؟ 36 [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «سېنى دەپ كۈن بويى قىرىلماقتىمىز، بوغۇزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلاردەك ھېسابلىنىماقتىمىز». 37 بىراق بىزنى سۆيگۈچىگە تايىنىپ ۋۇلارنىڭ ھەممىسىدە غالىپلارنىڭ غالىپى بولماقتىمىز، 38 شۇنىڭغا قەتئىي قايىل قىلىنىدىكى، مەيلى تۇلۇم بولسۇن ھاياتلىق بولسۇن، پەرىشتىلەر بولسۇن جىن-شەيتان ھۆكۈمرانلار بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار يا كى كەلگۈسىدىكى ئىشلار بولسۇن، ھەرقاندەك روھىي كۈچلەر بولسۇن، 39 پەلەك بولسۇن ھاڭ بولسۇن، شۇنداقلا پۈتكۈل كائىناتتا يارىتىلغان ھەرقاندەك باشقا بىر شەيئى بولسۇن، بىزنى رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ھېچقاچان ئايرىۋەتكۈچى بولالمايدۇ.

9 مەن مەسىھتە ھەقىقەتنى سۆزلەيمەن، يالغان گەپ ئېيتمايمەن، ۋىجدانىم مۇقەددەس روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ تۇزەمگە گۇۋاھلىق قىلماقتا ـ 2 قەلبىمدە زور دەرد-ئەلەم ۋە تۇگىمەس ئازاب بار. 3 چۈنكى مېنىڭ بۇرادەرلىرىم، يەنى جىسمانىي جەھەتتىكى قېرىنداشلىرىم بولغان ئىسرائىللارنى [نىجات تاپقۇزالىسام] [خۇدانىڭ] لەنىتىگە قېلىپ مەسىھتىن مەھرۇم قىلىنىشىمنى تىلەشكە رازى ئىدىم؛ ئۇلار ئىسرائىللار! ـ ئۇلارغا ئوغۇللۇق ھوقۇقى، [خۇدانىڭ] شان-شەرىپىنىڭ ئايان قىلىنىشى، ئەھدىلىرى، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئامانەت بولۇشى، ئىبادەت خىزمەتلىرى ۋە [تەۋرات] ۋەدىلىرى ئېسىۋە قىلىندى. 5 ئۇلۇغ [ئىبراھىي] ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارنىڭكىدۇر؛ جىسمانىي جەھەتتە مەسىھ ئۇلارنىڭ ئەجدادىدۇر. ئۇ بارلىق مەۋجۇدات ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى، مەڭگۈ مۇبارەك خۇدادۇر. ئامىن! (aiōn g165) 6 ـ بىراق خۇدانىڭ [ئىسرائىلغا بولغان] سۆزى بىكار بولدى، دېمەيمەن؛ چۈنكى ئىسرائىلدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسلا ھەقىقىي ئىسرائىل ھېسابلانمايدۇ؛ 7 شۇنىڭدەك، ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى بولسىمۇ، ھەممىسلا ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى ھېسابلانمايدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا ئىبراھىمغا]: «ئىسھاقتىن تۇرەلگەنلەرلا سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ» ـ دېيىلگەن. 8 دېمەك، جىسمانىي جەھەتتىن [ئىبراھىمدىن] تۇرەلگەن پەرزەنتلەر خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى بولۇۋەرمەيدۇ، بەلكى [خۇدانىڭ] ۋەدىسى ئارقىلىق تۇرەلگەنلەر [ئىبراھىمنىڭ] ھەقىقىي نەسلى ھېسابلىنىدۇ. 9 چۈنكى خۇدانىڭ بەرگەن ۋەدىسى مۇنداق ئىدى: «[كېلەر يىلى] مۇشۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن، ساراھ بىر ئوغۇلغا ئانا بولىدۇ». 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە، رىۋكاھ بىر ئەردىن، يەنى ئىشھاقنىڭ ئىسھاقتىن [قوشكېزەككە] ھاملىدار بولغاندا، 11 پەرزەنتلىرى تېخى تۇغۇلمىغاندا، ھېچقانداق ياخشى يا كى يامان ئىشنىمۇ قىلماستا، خۇدا تۆزىنىڭ ئادەملەرنى تاللاشتىكى مۇددىئاسىنىڭ ئۇلارنىڭ قىلغان ئىش-ئەمەللىرىگە ئەمەس، پەقەت چاقىرغۇچى بولغانلىقى ئىرادىسىگە ئاساسلانغانلىقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن، رىۋكاھغا: «چوڭى كىچىكنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېيىلگەندى. 13 خۇددى يەنە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: «ياقۇپنى سۆيدۇم، ئەسساۋدىن نەپرەتلەندىم». 14 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دەيلى؟ خۇدادا ئادالەتسىزلىك بارمۇ؟ ھەرگىز يوق! 15 چۈنكى خۇدا مۇساغا مۇنداق دېگەن: ـ «كىمگە رەھىم قىلغۇم كەلسە، شۇنىڭغا رەھىم قىلىمەن، كىمگە ئىچ ئاغرىتقۇم كەلسە، شۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىمەن». 16 دېمەك، بۇ ئىش ئىنسانىڭ ئىرادىسىگە يا كى ئۇلارنىڭ تىرىشچانلىقىغا ئەمەس، بەلكى رەھىمدىللىق كۆرسەتكۈچى خۇدانىڭ باغلىقتۇر. 17 چۈنكى خۇدا مۇقەددەس يازمىلاردا پىرئەۋنگە مۇنداق دېگەن: ـ «مېنىڭ سېنى تىكلىشىمدىكى مەقسىتىم دەل شۇكى، قۇدرىتىمنى ئۈستۈڭدە كۆرسىتىش ھەمدە ناممىنىڭ پۈتكۈل جاھانغا جاكارلىنىشى». 18 دېمەك، خۇدا خالىغىنىغا رەھىم قىلىدۇ، خالىغىنىنى تاش يۈرەك قىلىدۇ. 19 ئەمدى بەلكىم سەن ماڭا: «خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ھېچكىم قارشى چىقالمايدىغان تۇرسا، ئۇنداقتا خۇدا نېمە ئۈچۈن ئىنسانىنى ئەيىبلەيدۇ؟» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 بىراق، ئەي ئىنسان، خۇدا بىلەن تاكالاشقۇدەك كىمسەن؟ قېلىپتا شەكىللەندۈرۈلۈشتاكى نەرسە ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچىگە: ـ «مېنى نېمە

ئۇچۇن بۇنداق ياسىدىڭ؟» ـ دېيەلەمدۇ؟ **21** خۇمدانچىنىڭ ئوخشاش بىر كاللەك لايدىن ئېسىل ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ، شۇنداقلا تاده‌تتىكى ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ ياساش ھوقۇقى يوقمۇ؟ **22** خۇدا تۆز غەزىپىنى كۆرسىتىشنى ۋە كۆچ-قۇدرىتىنى تونۇتۇشنى نىيەت قىلغان بولسا، غەزىپىگە لايىق بولغان، ھالاكەتكە تەييارلانغان «قاچىلار»غا ئاده‌تتىن تاشقىرى سەۋرچانلىق بىلەن كۆكسى-قارنىنى كەڭ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇنىڭغا نېمە بوپتۇ؟ **23** ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتىنىڭ نىشانى قىلغان ۋە شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشقا ئالدىنئالا تەييارلىغان «قاچىلار»دا، يەنى ئۆزى يەھۇدىيلار ئارىسىدىلا ئەمەس، بەلكى ئەللەر ئارىسىدىمۇ چاقىرغان بىزلەردە شان-شەرىپىنىڭ چەكسىزلىكىنى نامايان قىلىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىشنى خالىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە بوپتۇ؟ **25** بۇ خۇددى خۇدانىڭ ھوشىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەسلى خەلقىم ھېسابلانمىغان خەلقنى خەلقىم، ئەسلى سۆيمىگەنلەرنى سۆيگەنلىرىم دەيمەن»؛ **26** ۋە يەنە: ـ «بۇرۇن ئۇلارغا: «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا، كەلگۈسىدە دەل شۇ جايدا ئۇلارغا «تىرىك خۇدانىڭ ئوغۇللىرى!» دېگەن نام بېرىلدۇ». **27** يەشايا پەيغەمبەرمۇ ئىسرائىل ئوتۇرۇلۇق مۇنداق جاكارلىغانىدى: ـ «ئىسرائىللارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ بولسىمۇ، لېكىن پەقەت بىرلا «قالدى» قۇتقۇزۇلىدۇ؛ **28** چۈنكى، پەرۋەردىگار تۆز ئىشنى تۆگىتىپ، مەققانىيلىق بىلەن تېزدىن ئۇنى ئىجرا قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدە ھۆكۈمنى تەلتۈكۈس ۋە تېز ئىجرا قىلىدۇ». **29** يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىن ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەگەر ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بۆزگە بىر نەسىل قالدۇرمىغان بولسا، سودوم شەھىرىدەك، گومورىرا شەھىرىدەك [يوقالغان] بولاتتۇق». **30** ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ ھەققانىيلىققا ئىنتىلمىگەن ئەللىكلەر ھەققانىيلىققا، يەنى ئېتىقادقا ئاساسلانغان بىرخىل ھەققانىيلىققا ئېرىشتى. **31** لېكىن ئىسرائىل ھەققانىيلىقنى كۆرسەتكەن تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلگىنى بىلەن قانۇنىنىڭ تەلىپىگە يېتەلمىدى. **32** نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەققانىيلىققا] ئىنتىلىشى ئېتىقاد بىلەن ئەمەس، بەلكى «ساۋابلىق ئىشلار» بىلەن ئىدى. ئۇلار «پۇتلىكاشاڭ تاش»قا پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشتى؛ **33** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «خەلقنى پۇتلىشىدىغان پۇتلىكاشاڭ تاشنى، ئاده‌مىنى يېقىتىدىغان قورام تاشنى زىئونغا قويدۇم، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرگىز يەرگە قارىتىلىپ قالماس».

10

قېرىنداشلار، يۈرەك ئىنتىزارىم، شۇنداقلا خۇداغا يېلىنىشىم ئىسرائىللارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈندۇر. **2** چۈنكى شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ئۇلارنىڭ خۇداغا ھەققەتەنمۇ قىزغىن ئىنتىلىشى بار، بىراق ئۇلارنىڭ ئىنتىلىشى ھەقىقىي بىلىم ئۈستىگە قۇرۇلغان ئەمەس. **3** چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلمىگەچكە، ئۆزىنىڭ ئورنىغا تۆزلىرىنىڭ ھەققانىيلىقىنى تىكەلمەكچە تىرىشىپ، خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىغا بويسۇنمىدى. **4** چۈنكى تەۋرات قانۇنىنىڭ نىشان-مەقسىتى مەسىھنىڭ تۆزىدۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بار بولدى. **5** چۈنكى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشتىن كەلگەن ھەققانىيلىق ھەقتىدە مۇسا پەيغەمبەر مۇنداق يازغان؛ «قانۇنىنىڭ ئەمرىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار شۇ ئىشلىرىدىن ھاياتلىق تاپىدۇ». **6** لېكىن ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىق مۇنداق دەيدۇ: ـ «كۆكلۈكىدە: ـ «كىم ئاسمانغا چىقار؟» (يەنى «كىم مەسىھنى ئاسماندىن ئېلىپ چۈشۈرەر؟») **7** ۋە ياكى «ھاڭ تېگىگە كىم چۈشەر؟» (يەنى «مەسىھنى تۇلۇمدىن كىم قايتۇرار؟») ـ دېمىگىن». **(Abyssos g12)** **8** ئەمدى شۇ [ھەققانىيلىق] نېمە دەيدۇ؟ ـ «سۆز- كالام ساڭا يېقىندۇر، تىلىڭدا ۋە دىلىڭدىدۇر!» ـ بۇ سۆز- كالام دەل بىز جاكارلايدىغان ئېتىقادنىڭ سۆزىدۇر. **9** دېمەك، «ئەيسانىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئاغزىڭ بىلەن ئېتىراپ قىلساڭ ۋە قەلبىڭدە خۇدانىڭ ئۇنى تۇتۇلكەلەر ئارىسىدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە ئىشەنسەڭ، قۇتقۇزۇلىسەن»! **10** چۈنكى ئىنسان قەلبىدە ئېتىقاد قىلىش بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ئېغىزىدا ئېتىراپ قىلىش بىلەن نىجاتقا ئېرىشىدۇ. **11** مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك؛ «ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىنىڭ ھەربىرى ھەرگىز يەرگە قارىتىلماس». **12** چۈنكى بۇ جەھەتتە يەھۇدىيلار بىلەن گرېكلارنىڭ پەرقى يوق؛ ھەر ئىككىسىنىڭ رەبىي ھەممىنىڭ رەبىدۇر ۋە ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە مول بايلىقلىرىنى ئايمايدۇ. **13** چۈنكى: «كىمدىكىم رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلسا قۇتقۇزۇلىدۇ». **14** لېكىن رەبگە ئىشەنمىگەن كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ندا قىلالىسۇن؟ ئۇ توغرۇلۇق ئاڭلىمىغان كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ئىشەنسۇن؟ خۇش خەۋەر جاكارلىغۇچى بولمىسا، ئۇلار ئۇنى قاندىقۇ ئاڭلىيالىسۇن؟ **15** شۇ جاكارلىغۇچىلار ئەۋەتىلمىگەن بولسا، خۇش خەۋەرنى قاندىقۇ يەتكۈزەلىسۇن؟ مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ئامان-خاتىرجەملىك توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى، بەختسىز-ساۋاەدەت توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگەنلەرنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە!». **16** بىراق، خۇددى يەشايا [پەيغەمبەرنىڭ] «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەندى؟» دېگىنىدەك ھەممە ئادەم خۇش خەۋەرگە ئىتائەت قىلغان ئەمەس. **17** شۇنىڭ ئېتىقاد خەۋەرنى ئاڭلاشتىن كېلىدۇ ۋە شۇ خەۋەر مەسىھ توغرۇلۇق سۆزدە ئاڭلىنىلىدۇ. **18** لېكىن شۇنى سورايمەنكى، ئۇلار شۇ خەۋەرنى ئاڭلىمىغانمىدۇ؟ ئەلۋەتتە ئاڭلىدى: ـ «ئۇلارنىڭ ساداسى پۈتكۈل دۇنياغا، سۆزلىرى يەر يۈزىنىڭ قەرىرىگە يەتتى». **19** يەنە شۇنى سورايمەنكى، ئىسرائىللار [شۇ خەۋەردىن] ۋاقىپ بولمىغانمىدۇ؟ ئالدى بىلەن، مۇسا [ئىسرائىلغا] مۇنداق بېشارەت بەرگەن: ـ «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق سىلەردە ھەسەت قوزغايمەن، نادان بىر خەلق ئارقىلىق غەزىپىگلارنى قوزغايمەن». **20** كېيىن، يەشايا پەيغەمبەر ئىنتايىن يۈرەكلىك ھالدا شۇ بېشارەتنى بېرىپ: ـ «ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلەرگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم، مېنى سورىمىغانلارغا ئۆزۈم كۆرۈندۇم» ـ دېدى. **21** لېكىن، ئۇ ئىسرائىللار ھەققىدە: ـ «مەن كۈن بويى بۇ ئىتائەتسىز ۋە تەرسا خەلققە قوللىرىمنى ئۇزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم!» ـ دەيدۇ.

11

ئۇنداقتا، شۇنى سورايمەنكى: ـ خۇدا ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچتىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! مەنمۇ ئىبراھىم ئەۋلادىدىن، بنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئىسرائىلغۇ! **2** خۇدا ئالدىن كۆرگىنىگە پۈككەن ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچكىنى يوق. مۇقەددەس يازمىلاردا ئىلياس [پەيغەمبەر] ھەقتىدە نېمە دېيىلگەنلىكى سىلەرگە ئايان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئىسرائىللاردىن ئازار چېكىپ خۇداغا يېلىنىپ: ـ **3** «ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى ئولتۇرۇشتى، قۇربانگاھلىرىڭنى چېقىشتى. پەقەت ئۆزۈم يالغۇزلا قالدىم، ئۇلار يەنە مېنىڭمۇ جېنىمنى ئالماقچى بولۇشۇۋاتىدۇ»، دېگەن. **4** خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قايتۇرغان كالامى قانداق بولدى؟ ئۇ: «بائالغا تىز پۈكمىگەن يەتتە مىڭ ئاده‌مىنى ئۆزۈمگە ئېلىپ قالدىم» ـ دېگەن. **5** خۇددى شۇنىڭدەك، بۈگۈنكى كۈندىمۇ خۇدانىڭ شاپائىتى بىلەن [ئىسرائىلدىن] ئۆزى تاللىنىش بىر «قالدى» بار. **6** [ئۇلارنىڭ تاللىنىشى] شاپائەت بىلەن بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرىنىڭ ئەجىر-ئەملى بىلەن بولغان ئەمەس. ئەمەللەردىن بولغان بولسا، شاپائەت شاپائەت بولماي قالاتتى. **7** نەتىجىدە قانداق بولدى؟ ئىسرائىللار ئىزدىگىنىگە ئېرىشەلمىدى، لېكىن ئۇلاردىن تاللانغانلار ئېرىشتى. قالغانلارنىڭ بولسا، كۆزگىللىرى بېخۇدلاشتۇرۇلدى. **8** خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «خۇدا ئۇلارنىڭ روھ-قەلبىنى ئەپلەتكە سالدى، بۈگۈنگە قەدەر كۆزلىرىنى كۆرمەس، قۇلاقلىرىنى ئاڭلىماس قىلدى». **9** شۇنىڭدەك داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قايقان ۋە تۇزاق بولۇپ، ئۇلارنى پۈتلاشتۇرۇپ، قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرسۇن! **10** كۆزلىرى قارا كۆغۈلىشىپ، كۆرەلمىسۇن؛ بەللىرىنى مەڭگۈ رۇسلاتمای پۈكۈلدۈرگەيسەن!»

11 ئۇنداقتا، شۇنىمۇ سورايكى: [ئىسرائىلار] يېقىلىپ قايتىدىن ئۆرىغۇزۇلماسلىققا پۈتلاشقانمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! لېكىن ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقىدىن نىجات يات ئەللىكلەرگە يەتكۈزۈلدى. بۇنىڭدىن مەقسەت ئىسرائىللارنى ھەسەتكە قوزغاشتىن ئىبارەتتۇر. **12** ئەمدى ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلىشى دۇنياغا ئاسايىشلىق بەخش ئەتكەن بولسا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ زىيان تارتقىنى ئەللەرنى بېيىتقان بولسا، ئۇنداقتا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تولۇق نىجاتلىققا ئېرىشىشى دۇنياغا تېخىمۇ زور بەخت ئېلىپ كېلەمدۇ؟! **13** ئەمدى سىلەر ئەللىكلەرگە سۆزلەۋاتىمەن، مەن ئەللىكلەرگە روسۇل سۈپىتىدە بېكىتىلگەندىن كېيىن، ۋەزىپەمنى شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلايمەنكى، **14** جانىجىگەرلىرىم بولغانلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغاپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى قۇتۇلدۇرارمەنمىكىن دېگەن ئۈمىدتە بولىمەن. **15** چۈنكى ئۇلارنىڭ تاشلىۋېتىلگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى دۇنيادىكى

ئەللەرنى خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇش بولسا، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ قوبۇل قىلىنىشى ئۈلۈمدىن تىرىلىش بولماي نېمە؟ **16** ھوسۇلدىن ئۈنچە بولۇپ چىققان خېمىردىن بىر كاللىكى مۇقەددەس ھېسابلانسا، پۈتۈن خېمىر مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ. دەرەخنىڭ يىلتىزى مۇقەددەس بولسا، شاخلىرىمۇ مۇقەددەس بولىدۇ. **17** زەيتۇن دەرىخىنىڭ بىرنەچچە شېخى دەرۋەقە سۈندۈرۈپتىلگەندى، ۋە سەن ياۋا زەيتۇن كۆچىتى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئۇلاندىڭ. مانا ئەمدى دەرەخ يىلتىزىدىن ئوزۇقلۇق ئېلىپ، مول شىرنىسىدىن بەھرىمەن بولغۇچى بولغانىكەنسەن، **18** ئەمدى سۈندۈرۈۋۈپتىلگەن ئاشۇ شاخلاردىن ئۆزۈڭنى ئۈستۈن قىلىپ ماختانما. ماختانساڭ، شۇنى ئۇنتۇمغىنىكى، سەن يىلتىزنى ئەمەس، يىلتىز سېنى كۆتۈرۈپ قۇۋۋەتلەۋاتىدۇ. **19** سەن ئەمدى: «شاخلار مېنىڭ ئۇلىنىشىم ئۈچۈن سۈندۈرۈپتىلدى» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. **20** توغرا، ئۇلار ئېتىقادسىزلىقتىن سۈندۈرۈلدى؛ سەن بولساڭ، ئېتىقادىڭ بىلەن تىك تۇرسەن؛ بىراق ئۆزىڭدىن مەغرۇرلانما، ئەگەسچە [خۇدادىن] قورق! **21** چۈنكى خۇدا ئەينى ۋاقىتدا بۇ دەرەخنىڭ ئۆز شاخلىرىنى ئايىمغانىكەن، سېنىمۇ ئايىماسلىقى مۇمكىن. **22** مانا، [بۇ ئىشلاردا] خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىغا ھەمدە قاتتىق قول ئىكەنلىكىگە قارا. ئۆز ئۆزۈيلدىن يىقىلىپ چۈشكەنلەرگە قاتتىق قول ئىدى، لېكىن ساڭا (مېھرىبانلىقىدا داۋاملىق تۇرساڭلا) مېھرىبانلىق كۆرسەتمەكتە. ئۇنداق بولمىغاندا، سەنمۇ كېسىپ تاشلىنىسەن. **23** [يەھۇدىيلارمۇ] ئېتىقادسىزلىقتا چېڭ تۇرىۋالمىسا، ئەسلىدىكى دەرەخكە ئۇلىنىدۇ. چۈنكى خۇدا ئۇلارنى قايتا ئۇلاشقا قادىردۇر. **24** چۈنكى ئەگەر سەن ياۋا زەيتۇن دەرىخىدىن كېسىپ ئېلىنىپ، تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپ ھالدا [باغدىكى] ياخشى زەيتۇن دەرىخىگە ئۇلانغان بولساڭ، ئەسلىدىكى بۇ تەبىئىي شاخلارنىڭ ئۆز دەرىخىگە ئۇلىنىشى تېخىمۇ مۇمكىنغۇ؟! **25** قېرىنداشلار، ئۆزۈڭلارنى ئۈستۈن ۋە ئەقىللىق چاغلاشتىن ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، ۋەھيي قىلىنغان شۇ سىردىن خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايدىكى، تا [خۇدا تاللىغان] يەھۇدىي ئەمەسلەرنىڭ سانى تولۇقلانغۇچە، ئىسرائىلنىڭ بىر قىسمى تاش يۈرەكلىكتە قالدۇرۇلىدۇ؛ **26** ئاندىن پۈتۈكۈل ئىسرائىل قۇتقۇزۇلىدۇ. بۇ توغرىلۇق مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: ـ «قۇتقۇزغۇچى زىئوندىن كېلىپ، ئېيلاسلىقنى ياقۇپتىن يوق قىلىدۇ. **27** مەن ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلىۋەتكىنىمدە، مانا بۇ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم بولىدۇ». **28** ئەمدى خۇش خەۋەر جەھەتتىن قارىغاندا، سىلەرنىڭ بەختكىلار ئۈچۈن يەھۇدىي خەلقى [خۇش خەۋەرگە] دۈشمەن قىلىپ بېكىتىلگەن؛ بىراق خۇدانىڭ تاللىشى جەھەتتىن قارىغاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىز سەۋەبىدىن سۆيۈلگەندۇر. **29** چۈنكى خۇدا ئۆزى بەرگەنلىرىنى ۋە چاقىرىقىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ. **30** سىلەر ئەللىكلەرمۇ بىر چاغلاردا خۇداغا ئىتائەت قىلمىغان بولساڭلارمۇ، [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىتائەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسىدە ھازىر رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتىڭلار. **31** يەھۇدىيلار بولسا ئىتائەت قىلماي كېلىۋاتىدۇ، [خۇدانىڭ] يۈنىگۈسىگە مەقسىتى، سىلەرگە كۆرسەتكەن رەھىم-شەپقەت تۈرلىرىدە ئۇلارنىمۇ رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتۈرۈشتىن ئىبارەتتۇر. **32** چۈنكى خۇدا پۈتكۈل ئىنسانغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممىلەننى ئىتائەتسىزلىككە سولاپ قويدى. **33** ـ ئاھ! خۇدانىڭ دانالىقى ۋە ئىلىم-ھېكمىتىنىڭ ئىباھا بايلىقلىرى ھەم ھېسابسىز چوڭقۇرلۇقى! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە يەتكىلى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى ئىزدەپ تېپىشتىن ئۈنچە يىراقتۇر! **34** «كىممۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى چۈشىنىپ يەتتى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىدى؟» **35** «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋال بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى قايتۇرۇپ بەر دېيەلىدى؟»». **36** چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدىن كەلگەن، ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. [بارلىق] شان-شەرەپ ئەبەدگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. **(aiōn g165)**

12

شۇڭا، ئەي قېرىنداشلار، خۇدانىڭ رەھىمدىللىقى بىلەن سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، تېنىڭلارنى مۇقەددەس، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان، تىرىك قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۇنىڭغا بېغىشلاڭلار. مانا بۇ سىلەرنىڭ [خۇداغا] قىلىدىغان ھەقىقىي ئىبادىتىڭلارىدۇر. **2** بۇ دۇنيانىڭ قېلىپىغا كىرىپ قالماڭلار، بەلكى ئوي-پىكىرىڭلارنىڭ يېڭىلىنىشى بىلەن ئۆزگەرتىلىڭلار، ئۇنداق قىلغاندا خۇدانىڭ ياخشى، قوبۇل قىلارلىق ۋە مۇكەممەل ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بىلەلەيسىلەر. **(aiōn g165)** **3** ماڭا ئاتا قىلىنغان شاپائەتتىكە ئاساسەن ھەربىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۆزۈڭلار توغرۇلۇق ئۆزەڭلاردا بار بولغىنىدىن ئارتۇق ئويلىمايى، بەلكى خۇدا ھەربىرىڭلارغا تەقسىم قىلغان ئىشەنچىنىڭ مىقدارىغا ئاساسەن سالماقلىق بىلەن ئۆزۈڭلارنى دەڭسەپ كۆرۈڭلار. **4** چۈنكى تېنىمىز كۆپلىگەن ئەزالاردىن تەركىب تاپقان ھەمدە ھەربىر ئەزايىمىزنىڭ ئوخشاش بولمىغان رولى بولغانىدەك، **5** بىزمۇ كۆپ بولغىنىمىز بىلەن مەسىھتە بىر تەن بولۇپ بىر-بىرىمىزگە باغلىنىشلىق ئەزا بولىمىز. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن بىزگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقەت بويىچە، ھەرخىل روھىي ئىلتىپاتلىرىمىزمۇ بار بولىدى. بىرسىگە ئاتا قىلىنغان ئىلتىپات ۋەھىينى يەتكۈزۈش بولسا، ئىشەنچىسىنىڭ دائىرىسىدە ۋەھىينى يەتكۈزسۇن؛ **7** باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش بولسا، خىزمەت قىلسۇن؛ تەلىم بېرىش بولسا، تەلىم بەرسۇن؛ **8** رىغبەتلەندۈرۈش بولسا، رىغبەتلەندۈرسۇن؛ سەدىقە بېرىش بولسا، مەردلىك بىلەن سەدىقە بەرسۇن؛ يېتەكلەش بولسا، ئېستايىدىللىق بىلەن يېتەكلىنسۇن؛ خەيرىخاھلىق كۆرسىتىش بولسا، خۇشال-خۇرامىلىق بىلەن قىلسۇن. **9** مېھىر-مۇھەببىتىڭلار ساختا بولمىسۇن؛ رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىڭلار، ياخشىلىققا چېڭ باغلىنىڭلار؛ **10** بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە قىزغىن مېھىر-مۇھەببەت بىلەن سۆيۈڭلار؛ بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەپ يۈقىرى ئورۇنغا قويۇڭلار. **11** ئىنتىلىشىڭلاردا ئېرىنمەڭلار، روھ-قەلبىڭلار يالقۇنلاپ كۆيۈپ تۇرۇڭ، رەببكە قۇللارچە خىزمەت قىلىڭلار. **12** ئۈمىدتە بولۇپ شادلىنىپ يۈرۈڭلار؛ مۇشەققەت-قىينىچىلىقلارغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇڭلار؛ دۇئايىڭلارنى ھەرقانداق ۋاقىتتا توختاتمىڭلار. **13** مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن چىقىڭلار؛ مېھماندوستلۇققا ئىنتىلىڭلار؛ **14** سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا بەخت تىلەڭلار؛ پەقەت بەخت تىلەڭلارگىلا، ئۇلارنى قارغىمىڭلار. **15** شادلانغانلار بىلەن بىللە شادلىنىڭلار؛ قايغۇرۇۋېيغىلىنىڭلار بىلەن بىللە قايغۇرۇۋېيغىلاڭلار. **16** بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار ئوخشاش ئوي-پىكىردە بولۇڭلار؛ ئەزىزىڭلارنى ئۈستۈن قىلماڭلار، بەلكى تۆۋەن تەبىقىدىكى كىشىلەر بىلەن بىرىش-كېلىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارنى دانىشمەن دەپ چاغلىمىڭلار. **17** ھېچكىمنىڭ يامانلىقىغا يامانلىق بىلەن جاۋاب قايتۇرماڭلار. بارلىق كىشىنىڭ ئالدىدا ئىشلىرىڭلار پەزىلەتلىك بولۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار. **18** ئىمكانىيەتىڭ بارىچە كۆپچىلىك بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار؛ **19** ئىنتىقام ئالماڭلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ئۆزى خۇداغا ئېتىشۇرۇپ ئۆتىنىڭ غەزىپىگە يول قويۇڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «پەرۋەردىگار دەيدۇكى، ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، [يامانلىق] مەن قايتۇرىمەن». **20** شۇڭا ئەگەسچە «دۈشمىنىڭ ئاچ بولسا، ئۇنى تويدۇر، ئۇسسىغان بولسا، قاندۇر. بۇنداق قىلىش بىلەن «ئۇنىڭ بېشىغا كۆمۈر چوغىنى توپلاپ سالغان بولىسەن»». **21** يامانلىق ئالدىدا باش ئەگمەڭلار، بەلكى يامانلىقنى ياخشىلىق بىلەن يېڭىڭلار.

13

ھەمە ئادەم ئۈزلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ھوقۇق ئىگىلىرىگە بويسۇنسۇن. چۈنكى خۇدا تىكلىمىگەن ھۆكۈمەت يوق؛ قايسى ھوقۇق-ھۆكۈمەت مەۋجۇت بولسىلا خۇدا تەرىپىدىن تىكلەنگەندۇر. **2** شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوقۇق-ھۆكۈمەتكە قارشىلىق قىلغۇچى كىشى خۇدانىڭ ئورنۇلاشتۇرۇشىغا قارشىلىق قىلغان بولىدۇ. قارشىلىق قىلغۇچىلار سوراققا تارتىلىدۇ **3** (چۈنكى ھۆكۈمرانلار ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلغۇچىلارغا قورقۇنچ كەلتۈرىدۇ). ھۆكۈمرانلاردىن قورقۇشنى خالىمايمىز دېسەڭ، ئۇنداقتا ياخشى ئەمەل قىل. ئۇ چاغدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تەرىپلىنىسەن. **4** چۈنكى ھۆكۈمرانلار سېنىڭ مەنپەئىتىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. لېكىن يامانلىق قىلساڭ، ئۇنىڭدىن قورقۇشۇڭ كېرەك! [ھۆكۈمران] قىلىچنى بىكارغا ئېسىۋالمايدۇ، ئۇ يامانلىق قىلغۇچىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى كۆرسىتىدىغان جازا بەرگۈچى سۈپىتىدە خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن، ھۆكۈمرانلارغا بويسۇنۇش كېرەك. بۇ، پەقەت جازالىنىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈندۇر. **6** مۇشۇ سەۋەبتىنمۇ باج تاپشۇرۇڭلار؛ ھۆكۈمرانلار بولسا، خۇدانىڭ مەخسۇس بۇ ئىشلارنى باشقۇرۇشقا بېكىتكەن خىزمەتكارلىرىدۇر. **7** ھەركىمگە ئۆز تېگىشلىك ھەققىنى تولەڭلار؛ غەللە-

پاراق تاپشۇرۇۋالغۇچىغا غەللە-پاراقنى، باج يىغقۇچىلارغا باجنى تاپشۇرۇڭلار، ئېھتىرامغا تېگىشلىك بولغانلارغا ئېھتىرام قىلىڭلار، ھۆرمەت قىلىشقا تېگىشلىك بولغانىنى ھۆرمەت قىلىڭلار. 8 بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈشتىن باشقا، ھېچكىمگە ھېچنەرسىدىن قەرزدار بولما ڭلار. چۈنكى باشقىلارنى سۆيگەن كىشى تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولىدۇ. 9 چۈنكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېگەن پەرھىزلەر ۋە بۇلاردىن باشقا ھەرقانداق پەرزلەرمۇ، «قوشنا ڭنى تۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بۇ تۆەمرگە يېغىنچاقلانغان. 10 مېھىر-مۇھەببەتكە بېرىلگەن [كىشى] تۆز يېقىنىغا ھېچقانداق يامانلىق يۈرگۈزمەيدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن، مېھىر-مۇھەببەت تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچىدۇر. 11 ھازىرقى ۋاقىتنىڭ جىددىيلىقىنى بىلىپ، شۇلارنى قىلىڭلار. چۈنكى بىز ئۈچۈن ئاللىقاچان ئۇيقۇدىن ئويغىنىش ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. چۈنكى دەسلەپكى ئېتىقاد قىلغان ۋاقىتىمىزغا نىسبەتەن نىجاتىمىز تېخىمۇ يېقىنلاپ قالدى. 12 كېچە تۈتۈشكە ئاز قالدى، كۈندۈز يېقىنلاشتى. شۇڭا، قاراڭغۇلۇقتىڭ ئىشلىرىنى تاشلاپ، يوروقلۇقتىڭ قورال-ياراقلىرىنى كىيەيلى. 13 كۈندۈزگە مۇۋاپىق دىيانەتلىك ھايات كەچۈرەيلى، ئەيش-ئىشرەت ۋە شاراڭخورلۇققا، زىنا ۋە كەيپ-ساپاغا، جېدەل-ماجىرا ۋە ھەسەتخورلۇققا يېرىلمەيلى؛ 14 ئەكسىچە ئۆزۈڭلارغا رەب ئەيسا مەسىھنى كىيىۋېلىڭلار ۋە گۈناھكار ئەتتىكى ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قاناتا قاندۇرۇشنى ھېچ ئويلىما ڭلار.

14

ئېتىقادى ئاجىزلارنى قوبۇل قىلىڭلار، لېكىن ئۇلار بىلەن پىكىردە تالاش-تارتىش قىلما ڭلار. 2 بىرسى ھەرقانداق يېمەكلىكنى يېيىشكە بولىدىغىنىغا ئىشىنىدۇ، لېكىن يەنە ئېتىقادى ئاجىز بىرسى پەقەت كۆكتاتلارنىلا يەيدۇ. 3 ھەرقانداق يېمەكلىكەرنى يەيدىغان كىشى يېمەيدىغان كىشىنى كەمىستمىسۇن؛ ھەمدە [يەزى نەرسىنى] يېمەيدىغان كىشى ھەرقانداق يېمەكلىكەرنى يەيدىغان كىشى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلمىسۇن. چۈنكى خۇدا ئۇنى قوبۇل قىلغان. 4 باشقا بىرسىنىڭ خىزمەتكارى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى سەن كىم ئىدىڭ؟ خىزمەتكارنىڭ تىك تۇرۇشى ياكى يىقىلىپ كېتىشىگە پەقەتلا ئۆز خوجايىنى مەسئۇلدۇر. ھەمدە [شۇ خىزمەتكارمۇ] تىك تۇرىدىغان قىلىنىدۇ ـ چۈنكى [خوجايىنى] رەب ئۇنى تىك تۇرغۇزۇشقا قادىردۇر. 5 مەلۇم بىرسى مەلۇم بىر كۈننى يەنە بىر كۈندىن ئۈستۈن كۆرىدۇ، يەنە بىرسى ھەممە كۈننى ئوخشاش دەپ قارايدۇ. ھەركىم ئۆزىنىڭ كۆزقارىشىغا تولۇق ئىشەنچى بولسۇن. 6 مەلۇم كۈننى قەدىرلەيدىغان كىشى بۇنىڭ بىلەن رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنى قەدىرلەيدۇ. بىر نەرسىنى يەيدىغان كىشىمۇ رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز رىزقى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ. مەلۇم نەرسىنى يېمەيدىغان كىشى يېمەيدىغانلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يېمەيدۇ، ئۇمۇ شۇنداقلا خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ. 7 چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ئۆلىمەيمىز؛ 8 يەنە كېلىپ ئەگەر ياشىساق، رەببىمىز ئۈچۈن ياشايمىز؛ ئۆلسەك، رەببىمىز ئۈچۈن ئۆلىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن ياشىساقۇ، ئۆلسەكۇ رەببىمىزگە مەنسۇپتۇرمىز. 9 چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈشى ۋە تىرىلىشىدىل شۇ مەقسەت بىلەن بولدىكى، ئۇنىڭ ئۆلۈكلەرنىڭ ھەم تىرىكلەرنىڭ رەببى بولۇشى ئۈچۈندۇر. 10 ئۇنداقتا، سەن نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىسەن؟ ياكى نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭنى مەنىستىمەيسەن؟ چۈنكى ھەممىمىز خۇدانىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىشىمىز كېرەك بولىدۇ. 11 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «پەروەردىگار دەيدۇكى: ـ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ماڭا بارلىق تىزلار يۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار مېنى ئېتىراپ قىلىپ مەدھىيە ئوقۇيدۇ». 12 شۇڭا، ھەربىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئۆزىمىز توغرۇلۇق ھېساب بېرىمىز. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىككىنچى بىرى بولمايلى. بۇنىڭ ئورنىغا شۇنداق ھۆكۈم-قارارغا كېلىڭلاركى، ھەرقانداق قېرىندىشىڭا گۇناھقا يېقىتىدىغان بىر نەرسىنى ياكى تۇزاقنى قويماسلىق كېرەك. 14 رەببىمىز ئەيسادا بولغانلىقىمدىن شۇنىڭغا قەتئىي ئىشەندۇرۇلۇپ بىلىمەنكى، ھەرقانداق نەرسە ئۆزلىكىدىن ھارام ئەمەستۇر؛ لېكىن بىر نەرسىنى ھارام دەپ قارىغان كىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۈنىڭغا ھارامدۇر. 15 ئەگەر يېمەكلىكىڭ تۈپەيلىدىن قېرىندىشىڭنى ئازابقا قويغان بولساڭ، مېھىر-مۇھەببەت يولدا ماڭمىغان بولسەن. مەسىھ ئۈنىڭ ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىپ ئۆلگەن، بۇ [قېرىندىشىڭنى] يېمەكلىكىڭ بىلەن نابۇت قىلما! 16 ئەمدى سىلەر ياخشى دەپ قارىغان ئىشلارنىڭ يامان دېيىلىشىگە سەۋەبچى بولۇپ قالما ڭلار. 17 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېمەك-ئىچمەكتە ئەمەس، بەلكى مۇقەددەدەس روھتا بولغان ھەققانىيلىق، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ۋە شادلىقتىدۇر. 18 بۇلاردا ياشاپ مەسىھكە خىزمەت قىلغۇچى كىشى خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ ۋە ئىنسانلارنىڭ تەرىپلىشىگە سازاۋەر بولىدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىمىزنى ئىناقلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋە بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىدىغان ئىشلارغا ئاتايلى. 20 يېمەكلىكنى دەپ خۇدانىڭ ئىشىنى نابۇت قىلما ڭلار. ھەممە نەرسە دەرۋەقە ھالالدۇر؛ بىراق بىرسى يېگىنى بىلەن [ئېتىقادىدا] پۇتلاشسا، ئۇ ئۈنىڭغا يامان ھېسابلىنىدۇ. 21 شۇنىڭ ئۈچۈن گۆش يېيىش، شاراب ئىچىش، شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق ئىشلارنى قىلىشىڭ قېرىندىشىڭنى گۇناھقا تېىپلدۇرىدىغان، ئازابقا قويىدىغان ياكى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرىدىغان بولسا، بۇلارنى قىلمىغىنىڭ تۈزۈك. 22 سېنىڭ [مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشقا] ئىشەنچىڭ بارمۇ؟ ئەمدى بۇ ئىشەنچ خۇدا بىلەن سېنىڭ ئارا ڭدىكى ئىشتۇر. ئۆزىنى قىلىۋاتقان ئىشنى توغرا دەپ قارىغان، شۇنىڭدىن ۋىجدانىڭ ئەيىبكە بۇيرۇلمىغان كىشى ئىمىدىگەن بەختلىك-ھە! 23 لېكىن [يېمەكلىكتىن] گۇمانلىنىپ تۇرۇپ يەنە شۇنى يېگەن كىشى ئەيىبكە بۇيرۇلىدۇ، چۈنكى بۇنى ئىشەنچ بىلەن يېمىگەن. ئىشەنچتىن بولمىغان ھەرقانداق ئىش گۇناھتۇر.

15

ئەمدى ئېتىقادىمىز كۈچلۈك بولغان بىزلەر ئۆزىمىزنى قانائەتلەندۈرۈشنىلا ئويلىماي، بەلكى ئېتىقادى ئاجىزلارنىڭمۇ ئاجىزلىقلىرىنى كۆتۈرۈشىمىز كېرەك. 2 ھەربىرىمىز ئۆز يېقىنىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىشى ئۈچۈن، ئۆزىنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى كۆزلەپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىشقا ئىنتىلەيلى. 3 چۈنكى ھەتتا مەسىھمۇ ئۆزىنى قاندۇرۇشنى ئويلىمىغاندى. بۇ توغرىسىدا مۇقەددەدەس يازمىلاردا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن [خۇدانى] ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرى مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى». 4 چۈنكى بۇرۇنقى [ۋەھيي بىلەن] پۈتۈلگەن يازمىلاردىكى ھەرقايسى سۆزلەر بىزگە تۈگىتىش ئۈچۈن يېزىلغان بولۇپ، مەقسىتى مۇقەددەدەس كىتابلاردىن كەلگەن سەۋىر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخش ئارقىلىق بىزدە ئازرۇ-ئۈمىدنىڭ بولۇشى ئۈچۈندۇر. 5 ئەمدى سەۋىر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخشىنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەرنى مەسىھ ئەيسانى ئۇلىگە قىلىپ، ئۆزئارا بىر ئوي-نىيەتكە كەلتۈرگەي؛ 6 بۇنىڭ بىلەن سىلەر خۇدانى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسىنى بىر جان بىر دىل بىلەن بىر ئېغىزدىن ئۇلۇغلىغايسىلەر. 7 شۇڭا، مەسىھ سىلەرنى قوبۇل قىلىپ، خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى قوبۇل قىلىڭلار. 8 چۈنكى سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، ئەيسا مەسىھ خۇدانىڭ ئاتا-بوۋىلارغا بەرگەن ۋەدىلىرىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن، شۇ ئارقىلىق ئەللەرمۇ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتىنى كۆرۈپ ئۇنى ئۇلۇغلىشى ئۈچۈن، خەتنە قىلىنغانلارغا خۇدانىڭ ھەققىتىنى يەتكۈزگۈچى خىزمەتكار سۈپىتىدە ئېينىلەندى. بۇ خۇددى [مۇقەددەدەس يازمىلاردا]: ـ «شۇڭا ساڭا ئەللەر ئارىسىدا مەدھىيە ئوقۇيمەن، ۋە سېنىڭ نامىڭنى كۈيلەيمەن» ـ دەپ يېزىلغانىدى. 10 ۋە ئۇ يەنە: ـ «ئەي ئەللەر، [خۇدا]نىڭ خەلقى بىلەن بىللە شاد-خۇرام بولۇڭلار!» ـ دەيدۇ. 11 ۋە يەنە ئۇ: ـ «ئەي بارلىق ئەللەر، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، ئەي پۈتكۈل قوۋملەر، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار!» ـ دەيدۇ. 12 يەنە، يەشايا [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەسسەنىڭ يىلتىزى بولغان كىشى مەيدانغا چىقىدۇ، ئەللەرگە ھاكىملىق قىلىدىغان زات ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئەللەر دەرۋەقە ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايدۇ». 13 ئەمدى ئۈمىدنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۆزىگە ئىشىنۇاتقانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى تولۇق شاد-خۇرراملىق ۋە تىنچ-خاتىرجەملىككە تولدۇرغاي، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەدەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئۈمىدكە تولۇپ تاشقىلىسىلەر. 14 ئى قېرىندىاشلىرىم، كۆڭۈڭلارنىڭ مېھرىبانلىق بىلەن تولغانلىقىغا، مول بىلىملەر بىلەن تولۇق بېزەلگەنلىكىگە، شۇنداقلا بىر-بىرىڭلارغا ئۆزئارا جىكلەپ بېرەلەيدىغانلىقىڭلارغىمۇ قايىلمەن. 15 شۇنداق بولسىمۇ، خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان شاپائەت تۈپەيلىدىن مەن سىلەرگە بىر قىسىم تەرەپلەردىن نەچچە ئىشلارنى ئەسلىتىپ قويۇشقا سەل جۈرەتلىك بولۇپ ئۇشبۇ خەتنى يازماقتىمەن. 16 شۇ شاپائەت

بىلەن مەن خۇدانىڭ خۇش خەۋرىنى يەتكۈزۈپ كاھىندەك ئۇنىڭ ئىبادىتىنى ھەممە يەردە ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش خىزمىتىدە [يەھۇدىي ئەمەس] ئەللەرگە مەسىھ ئەيسانىڭ خىزمەتكارى بولۇپ تەينىلەندىم. بۇ خىزمىتىمنىڭ مەقسىتى ئەللەرنىڭ خۇداغا سۈندىغان ئىبادىتى مۇقەددەس روھ تارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان قۇربانلىقتەك ئۇنىڭ قوبۇل قىلىشىغا لايىق بولۇشى ئۈچۈندۇر. **17** شۇنىڭ ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا بولغانلىقىمدىن خۇدانىڭ ماگا تاپشۇرغانلىرىدن پەخىرلىنىمەن. **18** چۈنكى ئەللەرنىڭ خۇداغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ ماگا قىلدۇرغانلىرىدىن باشقا ھېچنېمنى تىلغا ئېلىشقا ھەددىم ئەمەس. سۆز ۋە ئەمەللەر تارقىلىق، ئالامەتلىك مۇجىزىلەر ۋە كارامەتلەر تارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن پېرۇسالېمدىن باشلاپ ئىللىرىكون تۈلكىسگىچە ئايلىنىپ ھەممە يەردە مەسىھنىڭ خۇش خەۋرىنى تولۇق جاكارلىدىم. **20** شۇنداق قىلىپ باشقىلار سالغان ئۇلنىڭ ئۈستىگە بىنا سالماسلىق ئۈچۈن، ئەزەلدىن مەسىھنىڭ نامى ئاڭلانمىغان يەرلەردە بۇ خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا تىنتىلىپ كەلدىم. **21** بۇ توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولغانلار ئۇنى كۆردىۋ، ئاڭلىمىغانلار ئاڭلاپ چۈشىنىدۇ». **22** مانا، شۇ [خىزمەتلىرىم] سەۋەبىدىن يېنىگلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم ئويلىغان بولسامۇ، لېكىن توسۇلغۇلارغا ئۇچراپ بارالمىدىم. **23** لېكىن ھازىر مۇشۇ ئەتراپلاردا [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلمىگەن] يەرلەر ماگا قالمىغانلىقتىن، ھەمدە كۆپ يىللاردىن بېرى سىلەرنى يوقلاپ بېرىش ئارزۇيۇم بولغانلىقتىن، ئىسپانىيەگە بېرىشىمدا سىلەرنىمۇ يوقلاپ ئۆتمەكچىمەن. سەپىرىمدە ئالدى بىلەن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، بىر مەزگىل ھەمراھلىقىڭلاردىن تولۇق خۇشاللىنىپ، ئاندىن سىلەرنىڭ ياردىمىڭلاردا سەپىرىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمنى ئۈمىد قىلىمەن. **25** بىراق ھازىر بولسا يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇيەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا كېتىۋاتىمەن. **26** چۈنكى ماكېدونىيە ۋە ئاقايا تۇلۇكلىرىدىكى جامائەتلەر يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلەر تارىسىدىكى يوقسۇلارغا ئىئانە تۆپلاپ ياردەم بېرىشنى لايىق كۆردى. **27** بۇ ئىشنى ئۇلار بەرھەق لايىق كۆردى؛ ئەمەلىيەتتە بولسا ئۇلار يېرۇسالېمدىكىلەرگە قەرزداردۇر. چۈنكى ئەللەر [يەھۇدىي قېرىنداشلارنىڭ] روھىي بەختلىرىدىن بەھرىمەن بولغان بولسا، ماددىي جەھەتتىن ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. **28** مەن بۇ ئىشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، يەنى [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلارنىڭ [جامائەتلەرنىڭ ئېتىقادىنىڭ] بۇ مېۋىسىنى قوبۇل قىلىشنى جەزمەنلەشتۈرگەندىن كېيىن، سىلەرنى يوقلاپ ئۆتۈپ ئىسپانىيەگە بارىمەن. **29** يېنىگلارغا بارغىنىمدا، مەسىھنىڭ تولۇق بەخت-بەركىتىنى سىلەرگە ئېلىپ بارىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **30** قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ۋە [مۇقەددەس] روھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مەن ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىپ مەن بىلەن بىرلىكتە كۈرەش قىلغايسىلەر ـ **31** مېنىڭ يەھۇدىيە تۇلۇكىسىدىكى ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن ساقلىنىشىم، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا ئىنئامنى يەتكۈزۈش خىزمىتىمنىڭ شۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قوبۇل قىلىشىدا ئېرىشىشى ئۈچۈن **32** ھەمدە ئاخىردا خۇدا بۇيرۇسا، پېقىرنىڭ شاد-خۇراملىق بىلەن يېنىگلارغا بېرىپ، سىلەر بىلەن ئورتاق ئىستراھەت قىلىشىمنى ئۈچۈنۈمۈ دۇئا قىلغايسىلەر. **33** ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ھەممىگلارغا بىلەن بىللە بولغاي! ئامىن!

16

كەنقرىيا شەھىرىدىكى جامائەتنىڭ خىزمەتچىسى سىكىلمىز فىبىنى سىلەرگە تەۋسىيە قىلىپ تونۇشتۇرىمەن؛ **2** ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق رەببنىڭ مۇھەببىتىدە قوبۇل قىلىپ كۈتۈۋالغايسىلەر، ئۇنىڭ ھەرقانداق ئىشتا سىلەرگە ھاجىتى چۈشسە، ئۇنىڭغا ياردەم قىلغايسىلەر. چۈنكى ئۇ ئۆزىمۇ نۇرغۇن كىشىلەرگە، جۈملىدىن ماڭىمۇ چوڭ ياردەمچى بولغان. **3** مەن بىلەن بىرگە ئىشلىگەن، مەسىھ ئەيسادا بولغان خىزمەتداشلىرىم پرىسكا بىلەن ئاكۈئىلاغا سالام ئېيتقايسىلەر **4** (ئۇلار مېنى دەپ ئۆز ھاياتىنىڭ خېيىم-خەتىرىگە قارىمىدى. ھەم يالغۇز مەنلا ئەمەس، بەلكى ئەللەردىكى بارلىق جامائەتلەرمۇ ئۇلاردىن مىننەتداردۇر). **5** ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە جەم بولىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسىيا ئۇلكىسىدىن مەسىھكە ئېتىقادتا ئەڭ دەسلەپكى مېۋە بولۇپ چىققان، سۆيۈملۈكۈم ئېپەينەتكە سالام ئېيتقايسىلەر. **6** سىلەر ئۈچۈن كۆپ ئەجىر سىڭدۈرگەن مەريەمگە سالام ئېيتقايسىلەر. **7** مەن بىلەن زىنداناش بولغان، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم ئاندرونىكۇس ۋە يۇنياغا سالام ئېيتقايسىلەر. ئۇلار مەندىن ئاۋۋال مەسىھتە بولغان بولۇپ، روسۇللار ئارىسىدىمۇ ئابرۇيلۇقتۇر. **8** رەببىمىزدە بولغان سۆيۈملۈكۈم ئامپلياتقا سالام ئېيتقايسىلەر. **9** بىز بىرگە ئىشلىگەن مەسىھتە بولغان خىزمەتداشىمىز ئۇربانۇس ۋە سۆيۈملۈكۈم ستاخىۋسلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **10** سىناقلاردىن ئۆتكەن، مەسىھتە سادىق ئىسپاتلىنىپ كەلگەن ئاپېللىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. ئارىستوۋۇلۇسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. **11** يەھۇدىي قېرىنداشىم ھېرودىيونغا، ناركىسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەردىن رەببدە بولغانلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **12** رەببنىڭ خىزمىتىدە جاپا تارتىۋاتقان ترىفىنا ۋە ترىفوسا خانىمغا سالام ئېيتقايسىلەر. رەببنىڭ خىزمىتىدە نۇرغۇن جاپا تارتقان سۆيۈملۈك [سىكىلم] پەرسىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. **13** رەببدە تاللانغان رۇفۇسقا ۋە ئۇنىڭ ماڭىمۇ ئانا بولغان ئانىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. **14** ئاسىنكرىتۇس، فىلىگون، ھەرمىس، پاتروباس، ھېرماس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قېرىنداشلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **15** فىلولوگۇس ۋە يۇلياغا، نىرىئۇس ۋە سىكىلىسىغا، ئولىمپاس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. **16** بىر-بىرىگىلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. مەسىھنىڭ ھەممە جامائەتلىرىدىن سىلەرگە سالام! **17** قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، سىلەر ئۆگەنگەن تەلىمگە قارشى چىققان، ئاراگىلاردا ئىختىلاپلارنى پەيدا قىلىدىغان ۋە ئادەمنى ئېتىقاد يولىدىن تېيىلدۇرىدىغان كىشىلەردىن پەھەس بولۇڭلار، ئۇلاردىن نېرى بولۇڭلار. **18** بۇنداق كىشىلەر رەببىمىز مەسىھكە ئەمەس، بەلكى ئۆز قارنىغا قۇل بولىدۇ؛ ئۇلار سىلىق-سىپايە گەپلەر ۋە خۇشامەت سۆزلىرى بىلەن ساددىلارنىڭ قەلبىنى ئازدۇرىدۇ. **19** سىلەرنىڭ رەببكە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلاردىن ھەممەيلەن خەۋەر تاپتى. شۇڭا ئەھۋالىڭلاردىن شادلىنىمەن، شۇنداقتىمۇ، ياخشى ئىشلار جەھەتتە ئاقىل بولۇشۇڭلارنى، يامان ئىشلارغا نىسبەتەن نادان بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. **20** ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزۈن ئۆتمەي شەيتانىي ئىپاغا ئاستىڭلاردا يەنجىيدۇ. رەببىمىز ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە يار بولغاي! **21** خىزمەتدىشىم تىموتي، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم لۇكىۋۇس، ياسون ۋە سوسپاتىرلاردىن سىلەرگە سالام. **22** (ئۇشبۇ خەتنى قەلەم تەۋرەتكۈچى مەنكى تەرتىيمۇ رەبدە سىلەرگە سالام يوللايمەن). **23** ماڭا ۋە ئۇيىدە دائىم يىغىلىدىغان پۈتۈن جامائەتكە ساھىبخانلىق قىلىدىغان گايۇستىن سىلەرگە سالام. شەھەرنىڭ خەزىنىچىسى ئېراستۇس سىلەرگە سالام يوللايدۇ، قېرىندىشىمىز كۇۋارتۇسمۇ شۇنداق. **24** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىگلارغا يار بولغاي! ئامىن! **25** ئۇزۇن زامانلاردىن بۇيان سۇكۇتتە ساقلىنىپ كەلگەن سىرنىڭ ۋەھىي قىلىنىشى بويىچە، مېنىڭ تارقىلىق يەتكۈزۈلگەن بۇ خۇش خەۋەر، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ جاكارلىنىشى بىلەن سىلەرنى مۇستەھكەملەشكە قادىر بولغۇچىغا [شان-شەرەپ بولغاي]! **(aiōnios g166)** **26** سىر بولسا ئىنسانلارنى ئېتىقادتىكى ئىتائەتمەنلىك يولىغا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ ئەمرىگە بىنائەن ھەم بۇ ئاستە ھەم بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ يېزىپ قالدۇرغانلىرى ئارقىلىق، ھازىر بارلىق ئەللەرگە ۋەھىي قىلىندى؛ **(aiōnios g166)** **27** شۇنداق قىلغان بىردىنبىر دانا بولغۇچى خۇداغا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ ئەبەدىلئەبەد بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

كورىنتۇسلۇقلارغا 1

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى دەپ چاقىرىلغان مەنكى پاۋلۇستىن
ۋە قېرىنداشىمىز سوستېنىستىن كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتكە، مەسىھ ئەيسادا پاك-
مۇقەددەس قىلىنىپ، «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىلغانلارغا ۋە شۇنىڭدەك ھەر
يەرلەردە رەب ئەيسا مەسىھنىڭ (ئۇ ئۇلارغا ۋە بىزگە مەنسۇپ!) نامىغا ئىدا قىلغۇچىلارنىڭ
ھەممىسگە سالام! **3** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە
خاتىرجەملىك بولغاي! **4** خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلەرگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقىتى
تۈپەيلىدىن خۇدايىمغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **5** يۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭدا ھەر
تەرەپتە، ھەرقانداق سۆزدە، ھەر تەرەپتىكى بىلىملەردە باي قىلىنغانسىلەر، **6** خۇددى
مەسىھنىڭ گۇۋاھلىقى سىلەردە تەستىقلانغانىدەك. **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەردە ھەرقانداق
روھىي ئىلتىپات كەملىك قىلماستان، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئايان قىلىنىشىنى كۈتىسىلەر؛
8 ئۇ يەنە سىلەرنى مۇستەھكەملەيدۇكى، رەب ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنى كەلگۈچە ئېيىبسىز
ساقلىنىسىلەر؛ **9** خۇدا سۆزىدە تۈرغۇچىدۇر ـ سىلەرنى ئۆز ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھنىڭ
سىرداش-ھەمدەملىكىگە چاقىرغۇچى دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. **10** ئەمدى مەن سىلەردىن
رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، گېپىكلار بىر
يەردىن چىقسۇن، ئارا گىلاردا بۆلگۈنچىلىك بولمىسۇن، بىر پىكىردە، بىر نىيەتتە كامىل
بىرلەشتۈرۈلۈڭلار؛ **11** چۈنكى كلوۋىنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ماڭا سىلەر توغرا گىلاردا
ئېيتىشچە، ئى قېرىنداشلىرىم، ئارا گىلاردا تالاش-تارتىشلار بار ئىكەن. **12** دېمەكچى بولغىنىم
شۇكى، ھەر بىرىڭلار: «مەن پاۋلۇسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن ئاپوللوسنىڭ تەرەپدارى»،
«مەن كىفاسنىڭ تەرەپدارى» ۋە «مەن مەسىھنىڭ تەرەپدارى» دەۋاتىسىلەر. **13** ئەجەبا،
مەسىھ بۆلۈنگەنمىكەن؟ سىلەر ئۈچۈن كېرىستىلەنگەن ئادەم پاۋلۇسمىدى؟ سىلەر پاۋلۇسنىڭ
نامىغا چۆمۈلدۈرۈلدۈڭلارمۇ؟ **14** مەن خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەنكى، ئارا گىلاردىن
كرىسپۇس بىلەن گايۇستىن باشقا ھېچقايسىڭلارنى چۆمۈلدۈرمىدىم؛ **15** شۇنىڭ بىلەن
ھېچكىم مېنى ئۆزىنىڭ نامىدا ئادەملەرنى چۆمۈلدۈردى، دېيەلمەيدۇ. **16** دۇروس،
مەن يەنە ئىستىفاناسنىڭ ئۆيىدىكىلەرنىمۇ چۆمۈلدۈردۇم؛ باشقا بىراۋنى چۆمۈلدۈرگىنىمنى
ئەسلىيەلمەيمەن. **17** چۈنكى مەسىھ مېنى ئادەملەرنى چۆمۈلدۈروشكە ئەمەس، بەلكى
خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ ئۇنى جاكارلاش بولسا ئىنسانىنىڭ ھېكمەتلىك
سۆزلىرى بىلەن بولماسلىقى كېرەك؛ ئۇنداق بولغاندا مەسىھنىڭ كېرىستىسى [قۇربانلىقىنىڭ]
كۈچى يوقىتىلغان بولىدۇ. **18** چۈنكى كېرىستىسى قۇربانلىق توغرىلۇق سۆز- كالام
ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلارغا ئەخمەقلىق، ئەمما قۇتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بىزلەرگە خۇدانىڭ كۈچ-
قۇدرىتىدۇر. **19** چۈنكى مۇنداق پۈتۈلگەنكى، «مەن دانىشمەنلەرنىڭ دانىشمەنلىكىنى
يوقىتىمەن، ئاقىللارنىڭ ئاقىللىقىنى چەتكە قاقىمەن». **20** ئۇنداقتا، دانىشمەنلەر قېنى؟
تەۋرات ئۇلىمالىرى قېنى؟ بۇ دۇنيادىكى بەس-مۇنازىرە قىلغۇچىلار قېنى؟ خۇدا بۇ دۇنيادىكى
دانالىقنى ئەخمەقلىق دەپ كۆرسەتكەن ئەمەسمۇ؟ **21** چۈنكى خۇدا دانالىقى
بىلەن بېكىتكىنى بويىچە، دۇنيا ئۆز دانالىقى ئارقىلىق خۇدانى تونۇمىغان، شۇڭا خۇدا ئەخمىقانە
دەپ قارالغان، جاكارلىنىۋاتقان سۆز- كالام ئارقىلىق ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلەرگە نىجاتلىق
يەتكۈزۈشنى لايىق كۆرگەن. **22** چۈنكى يەھۇدىيلار مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، گرېكلار
بولسا «دانالىق»نى تەلەپ قىلىدۇ؛ **23** ئەمما بىز بولساق مەسىھنى، يەنى كېرىستىلەنگەن
مەسىھنى جاكارلايمىز؛ بۇ يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن بىزارلىق ئىش، ئەللەرگە نىسبەتەن
ئەخمىقانىلىك دەپ قارىلىدۇ؛ **24** ئەمما چاقىرىلغانلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەيلى يەھۇدىيلار
بولسۇن يا كى گرېكلار بولسۇن، مەسىھ خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە خۇدانىڭ دانالىقىدۇر.
25 چۈنكى خۇدانىڭ ئەخمىقانىلىكى ئىنسانلارنىڭ دانالىقىدىن ئۈستۈندۇر، خۇدانىڭ
ئاجىزلىقى ئىنسانلارنىڭ كۈچىدىن ئۈستۈندۇر. **26** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ
چاقىرىلغان ۋاقىتتىكى ھالىڭلار ئۈستىدە ئويلىنىپ بېقىڭلار، چاقىرىلغانلار ئارىسىدا ئىنسانىي
تەرەپتىن دانا قارالغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، كۈچ-ھوقۇققا ئىگە بولغانلار ئانچە كۆپ
ئەمەس، ئاقسۆڭەكلەر ئانچە كۆپ ئەمەس ئىدى؛ **27** بەلكى خۇدا دانالارنى خجالەتكە
قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئەخمەق سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ كۈچلۈكلەرنى خجالەتكە
قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئاجىز سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ **28** ئۇ يەنە بۇ دۇنيادىكى
قەدىرسىزلەرنى، پەس كۆرۈلىدىغانلارنى تاللىۋالدى، «يوق بولغان نەرسىلەر»نى مەۋجۇت
شەيئىلەرنى يوققا چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن تاللىۋالدى. **29** ئۇنىڭ مەقسىتى خۇدا ئالدىدا
ھېچ ئەت ئىگىسى ماختانماسلىق ئۈچۈندۇر. **30** ئەمما ئۇنىڭ تەرىپىدىن سىلەر مەسىھ
ئەيسادا تۈرىسىلەر، ئۇ بىزگە خۇدادىن كەلگەن دانالىق، ھەققانىيلىق، پاك-مۇقەددەسلىك
ۋە ھۆرلۈك-تازادلىق قىلىنغانىدۇر؛ **31** شۇنىڭدەك [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: «يەخىرلىنىپ
ماختىغۇچى بولسا رەبدىن يەخىرلىنىپ ماختىسۇن!».

2 مەن بولسام، ئى قېرىنداشلار، يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقىنى
جاكارلاش ئۈچۈن ھېچ گەپدانلىق يا كى ئەقىل-دانالىق ئىشلىتىپ كەلگەن ئەمەسمەن؛
2 چۈنكى مەن ئارا گىلاردا ئەيسا مەسىھدىن باشقا، يەنى كرىستىلەنگەن مەسىھدىن باشقا
ھېچنىمىنى بىلىمەسلىككە بەل باغلىغانىدىم؛ **3** مەن ئارا گىلاردا بولغان ۋاقىتىمدا ئاجىزلىقتا،
قورقۇنچتا ۋە تىترىگەن ھالەتتە بولاتتىم؛ **4** مېنىڭ سۆزلىرىم ھەم جاكارلىشىم بولسا ئادەمنى
قايىل قىلغۇدەك ئىنساني دانالىق سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى روھنىڭ ئالامەت
كۆرسىتىشلىرى ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن بولغان ئىدى. **5** بۇنىڭدىن مەقسەت سىلەرنىڭ
ئېتىقادىڭلار ئىنساني دانالىققا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە باغلانسۇن
دېگەندىن ئىبارەت ئىدى. **6** ھالبۇكى، كامالەتكە يەتكەنلەر ئارىسىدا بىز دانالىقنى بايان
قىلىمىز؛ بۇ دانالىق بۇ دەۋردىكى دانالىق ئەمەس، يا كى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ
دانالىقى ئەمەس (ئۇلار زاۋالىلىققا يۈز تۇتقاندۇر)، **7** ئەمما بىز بىر سىرنى
ئاشكارىلاپ، خۇدانىڭ بىر دانالىقىنى بايان قىلىمىز؛ خۇدا ئەسلىدە ئاشكارە قىلىنمىغان بۇ
دانالىقنى بارلىق دەۋرلەردىن بۇرۇن بىزنىڭ شان-شەرىپىگە مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن
يېكىتكەندى. **(aiōn g165)** **8** بۇ دانالىقنى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھېچقايسىسى
چۈشىنىپ يەتمىگەندى؛ ئۇنى چۈشىنىپ يەتكەن بولسا، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان
رەبنى كرىستىلىمىگەن بولاتتى. **(aiōn g165)** **9** ھالبۇكى، [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: ـ
«ئۇزىنى سۆيگەنلەرگە خۇدانىڭ تەييارلىغانلىرى ـ دەل ھېچقانداق كۆز كۆرمىگەن،
ھېچقانداق قۇلاق ئاڭلىمىغان، ھېچقانداق كۆڭۈل ئويلاپ باقمىغان نەرسىلەردۇر».
10 ئەمما بۇ نەرسىلەرنى خۇدا روھى ئارقىلىق ئايان قىلدى؛ چۈنكى روھ بولسا ھەممە
ئىشلارنى، ھەتتا خۇدانىڭ چوڭقۇر تەگلىرىنى ئىنچىكىلەپ ئىزلىگۈچىدۇر؛ **11** چۈنكى
ئىنسانلاردا، ئىنسانىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلگۈچى شۇ ئىنسانىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟
شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدىن باشقا، خۇدانىڭ كۆڭلىدىكىلىرىنى بىلگۈچى
يوقتۇر. **12** ئەمما بىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ ئەمەس، بەلكى خۇدادىن
كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا تەرىپىدىن بىزگە سىيخىلىق بىلەن
ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بىلىپ يېتەلەيمىز. **13** بۇ ئىش-شەيئىلەرنى ئىنساني دانالىقتىن
ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس] روھتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر
بىلەن، روھىي ئىشلارنى روھىي سۆزلەر بىلەن چۈشەندۈرۈپ سۆزلەيمىز. **14** ئەمما «جانغا
تەۋە» كىشى خۇدانىڭ روھىنىڭ ئىشلىرىنى قوبۇل قىلمايدۇ؛ چۈنكى بۇ ئىشلار ئۇنىڭغا
نىسبەتەن ئەخمىقانىلىكتۇر؛ ئۇ ئۇلارنى ھېچ چۈشىنىپ يېتەلەيدۇ، چۈنكى ئۇلار روھ
بىلەن پەرق ئېتىلىپ باھالىنىشى كېرەكتۇر. **15** روھقا تەۋە كىشى ھەممە ئىشلارغا باھا
بېرەلەيدۇ، ئەمما ئۇنىڭغا بولسا ھېچكىم باھا بېرەلمەيدۇ. **16** چۈنكى كىم رەبنىڭ ئوي-
كۆڭلىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىسۇن؟ ئەمما بىز بولساق مەسىھنىڭ
ئوي- كۆڭلىگە ئىگىمىز.

3 لېكىن مەن، ئى قېرىنداشلار، روھقا تەۋە كىشىلەرگە سۆز قىلغاندەك سىلەرگە سۆز
قىلالمايي كېلىۋاتىمەن؛ ئەكسىچە سىلەرنى ئەتىكە تەۋە كىشىلەر، مەسىھدە بولغان بوۋاق
ھېسابلاپ سىلەرگە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدۇم. **2** مەن سىلەرگە سۈت ئىچكۈزدۈم،

گۆشنی یىگۈزمىدىم، چۈنكى سىلەر گۆشنى ھەزىم قىلالمايتىڭلار، شۇنداقلا ھازىرمۇ تىخى ھەزىم قىلالمايسىلەر، 3 چۈنكى سىلەر يەنىلا ئەتىكە تەۋەدۇرسىلەر. تاراكلاردا ھەسەتخورلۇق ۋە تالاش-تارتىشلار بار بولغىچقا، سىلەر ئەتىكە تەۋە ئەمەسمۇ، ئىنسانلارچە مېڭىۋاتمامسىلەر؟ 4 چۈنكى بىرسى «مەن پاۋلۇس تەرەپدارى»، باشقا بىرسى «مەن ئاپوللوس تەرەپدارى» دېسە، سىلەر پەقەت ئىنسانلارنىڭ يولىدا ماڭغان بولۇپ قالمامسىلەر؟ 5 ئاپوللوس دېگەن كىم؟ پاۋلۇس كىم ئىدى؟ بىز پەقەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارغا ۋاستىچى بولدۇق، خالاس، ھەربىرىمىز پەقەت رەب بىرگە تەقسىم قىلغىنى بويىچە ۋەزىپە ئادا قىلدىغان خىزمەتكارلار، خالاس، شۇنداق ئەمەسمۇ؟ 6 مەن تىكتىم، ئاپوللوس سۇغاردى، ئەمما تۇستۇرگۇچى بولسا خۇدادۇر. 7 شۇڭا تىككۈچى ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، سۇغارغۇچىمۇ ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، پەقەت تۇستۇرگۇچى خۇدا تۇزى ھەممىدۇر. 8 ئەمما تىككۈچى ۋە ئوسا قىلغۇچى بولسا بىر مەقسەتتىدۇر، شۇنداقتىمۇ ھەربىرى تۇز ئەجرى بويىچە ئىشلىمى قوبۇل قىلىدۇ. 9 چۈنكى بىز خۇداغا تەۋە مېھنەتداشتۇرمىز، سىلەر بولسا گلار خۇدانىڭ باغ-ئېتىزى، خۇدانىڭ قۇرۇلۇشىسىلەر. 10 خۇدانىڭ ماڭا تەقسىم قىلغان مېھىر-شەپقىتى بويىچە، خۇددى ئۇستا مېمارىدەك ئۇل سالدىم، ئاندىن باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇۋاتىدۇ. ئەمما ھەربىر قۇرغۇچى قانداق قۇرۇۋاتقانلىقىغا ئېھتىيات قىلسۇن. 11 چۈنكى سېلىنغان ئۇلنى، يەنى ئەيسا مەسىھدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلنى سېلىشقا بولمايدۇ. 12 ئەمدى بىرسى بۇ ئۇل ئۈستىگە ئالتۇن، كۈمۈش، قىممەتلىك تاشلار، ياغاچ، چۆپلەر، سامان سالسا، 13 ھەربىرىنىڭ سىكۈرگەن ئەجرىنىڭ قانداقلىقى كۆرۈلىدۇ؛ چۈنكى شۇ كۈنى ئۇنى ئاشكارە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ماھىيىتى ئوتنا كۆرۈلىدۇ؛ ئوت ھەربىر كىشىنىڭ ئەجرىنى، قانداق ماھىيەتتىن بولغانلىقىنى سىنايدۇ. 14 بىرسىنىڭ ئۇل ئۈستىگە قۇرغان ئىشى پۈختا ساقلىنىپ قالسا، ئۇ ئىنئامغا ئېرىشىدۇ؛ 15 بىرسىنىڭ قۇرغىنى كۆيۈپ كەتسە، ئۇ زىيان تارتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى قۇتۇلىدۇ، ئەمما گويا ئوتتىن ئوتۇپ قۇتۇلغان بىرسىگە ئوخشاپ قالىدۇ. 16 ئەجەبا، ئۆزۈڭلارنىڭ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى ئىكەنلىكىڭلارنى ۋە خۇدانىڭ روھىنىڭ سىلەردە ئۆرنىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 17 بىرسى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى خاراب قىلسا، خۇدا ئۇنى خاراب قىلىدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى پاك-مۇقەددەسىتۇر، سىلەر دەل شۇنداقسىلەر. 18 ھېچكىم ئۆز-ئۆزىنى ئالدىمىسۇن؛ بىرسى ئۆزىنى بۇ دەۋردە دانا دەپ سانىسا، نادان بولۇپ قالسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دانا بولىدۇ. (aiōn g165) 19 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى دانالىق خۇداغا نىسبەتەن ئەخمەقلىقتۇر، چۈنكى: ـ «ئۇ دانىشمەنلەرنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىنىڭ ئۆزىغا ئالدۇ»، دەپ ۋە يەنە: «رەب دانىشمەنلەرنىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ ئۇتامى يوقلۇقىنى بىلىدۇ» دەپ پۈتۈكلۈكتۇر. 21 شۇڭا ھېچكىم ئىنسان دېگەنلەرنى پەخرلىنىپ داگلىمىسۇن، چۈنكى ھەممە مەۋجۇداتلار سىلەرگە تەۋەدۇر، 22 پاۋلۇس بولسۇن، ئاپوللوس بولسۇن، كېفاس بولسۇن، دۇنيا-جاھان بولسۇن، ھايات بولسۇن، ئۆلۈم بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار بولسۇن، كەلگۈسى ئىشلار بولسۇن، ھەممىسى سىلەرگە مەنسۇپتۇر؛ 23 سىلەر بولسا گلار مەسىھنىڭ، مەسىھ بولسا خۇدانىڭكىدۇر.

4 بىرسى بىز توغرۇلۇق بىرنېمە دېمەكچى بولسا، بىزنى مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ سىرلىرى ئامانەت قىلىنغان غوجىدارلار دەپ بىلسۇن. 2 ئەمدى غوجىدار دېگەنلەردىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى شۇكى، ئۇلار ۋاپادار-سادىق بولۇشى كېرەكتۇر. 3 ئەمما مەن سىلەر تەرىپىگىلاردىن يا كى باشقا ھەرقانداق ئىنسانىي سوت تەرىپىدىن سۈرۈشتۈرۈۋېتىلىشىم ياھالانسام، بۇ مەن ئۈچۈن زىنھارچىلىك ئىش؛ مەن ھەتتا ئۆزۈم توغرۇلۇق سۈرۈشتۈرۈۋېتىلىشىمنى ئويلىمايمەن. 4 چۈنكى ۋىجدانىم ئەيىبلەيدىغان ھېچقانداق ئىشلىرىمدىن خەۋرىم يوق، ئەمما بۇ ئىشنىڭ ئۆزى مېنى ھەققانىي دەپ ئاقلىمايدۇ؛ مېنى سۈرۈشتۈرۈۋېتىلىشىگىلا بولسا رەبدۇر. 5 شۇڭا ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە، يەنى رەب كەلمىگۈچە ھېچ ئىش توغرىلۇق ھۆكۈم چىقارماگلار، رەب كەلگەندە ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى يوشۇرۇن ئىشلارنى ئاشكارىلايدۇ، قەلب-دىللاردىكى بارلىق ئوي-نىيەتلەرنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ چاغدا ھەربىرى خۇدا تەرىپىدىن تەرىپلىنىدۇ. 6 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بۇ ئىشلارنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىڭلارنى دەپ ئۆزۈمگە ۋە ئاپوللوسقا تەتبىقلىدىم، مەقسەت سىلەر بىز ئارقىلىق «پۈتۈلگەننىڭ دائىرىسىدن ھالقىپ كەتمەگلار» دېگەن ساۋاقنى ئۆگىنىشىڭلار، شۇنداقلا ھېچقايسىڭلارنىڭ مەلۇم بىرسىنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن دەپ پەخرلىنىپ تەكەبىۋرلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 7 چۈنكى كىم سېنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن قىلىدۇ؟ ساڭا ئاتا قىلىنغان نەرسىدىن باشقا سەندە يەنە نېمە بار؟ ھەممە ساڭا بېرىلگەن تۇرسا، نېمىشقا «مەندە ئەسلى بار ئىدى» دەپ پەخرلىنىپ كۆرەكلەپ كېتىسەن؟ 8 سىلەر ئاللىقاچان تويۇنۇپ كەتتىڭلار! ئاللىقاچان بېيىپ كەتتىڭلار! سىلەر بىزسىز پادىشاھلار بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇڭلار! كاشكى سىلەر ھەقىقەتەن ھۆكۈم سۈرگەن بولسا گلارئىدى ـ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرگەن بولاتۇق! 9 چۈنكى خۇدا رىسۇللار بولغان بىزلەرنى ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغان ئادەملەردەك ئەڭ ئاخىرغا قويۇپ سازايى قىلىپ ئوتتۇرىغا چىقارغان، دەپ ئويلايمەن؛ چۈنكى بىز پۈتكۈل ئالەمگە، يەنى ھەم پەرىشتىلەرگە ھەم ئىنسانلارغا بىر خىل تاماشا بولدۇق. 10 بىز مەسىھ ئۈچۈن ئەخمەق سانالغانلارمىز، ئەمما سىلەر مەسىھدە دانالىسىلەر! بىز ئاجىز، ئەمما سىلەر كۈچلۈكسىلەر، سىلەر ئىززەتلىك، ئەمما بىز خار، 11 ھازىرقى دەقىقىگىچە ئاچ-يالىڭاچ، چاكىقاپ يۈرمەكتىمىز، دۇمبالىنىپ، سەرگەردان، ماكانسىز بولۇپ يۈرمەكتىمىز؛ 12 ئۆز قولىمىز بىلەن ئىشلەپ جاپا تارتىماقتىمىز؛ ئاھانەتكە قالغاندا ياخشىلىق تىلەۋاتىمىز؛ زىيانكەشلىككە ئۇچىرىغاندا، چىداۋاتىمىز؛ 13 تۆھمەتكە ئۇچىرىغاندا، [بىز ئۆلارنى] چىرايلىقچە [توۋغىنا] ئۆتىنەيمىز؛ بىز جاھاننىڭ داشقىلى، ئىنسانلارنىڭ سۈپۈرۈندىسى دەپ قارىلىۋاتىمىز؛ تا ھازىرغىچە شۇنداق. 14 بۇ ئىشلارنى يېزىشىم، سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سۆيۈملۈك بالىلىرىم سۈپىتىدە سىلەرگە نەسىھەت قىلىۋاتىمەن؛ 15 چۈنكى سىلەرنىڭ مەسىھدە تۈمەنلىگەن تەربىيىلىگۈچىلىرىڭلار بولسىمۇ، سىلەرنىڭ ئاتاگلار كۆپ ئەمەستۇر؛ چۈنكى مەن مەسىھ ئەيسادا بولۇپ سىلەرنى خۇش خەۋەر ئارقىلىق تۇرەلدۇرۇپ ئاتا بولدۇم. 16 شۇڭا مەن سىلەردىن ئۈتۈنۈمەنكى، مېنى ئۈلگە قىلىڭلار. 17 دەل بۇ سەۋەبتىن مەن رەبدە بولغان ئۇز سۆيۈملۈك ۋە ئىشەنچلىك ئوغلۇم تىموتىينى يېنىڭلارغا ئەۋەتتىم؛ ئۇ سىلەرگە ھەرقايسى جايلاردىكى جامائەتتە ئۈگەتكەنلىرىمگە ئەگىشىپ، مەسىھدە بولغان يولىلىرىم توغرۇلۇق ئەسلىتىدۇ. 18 ئەمما بەزىلىرىڭلار، «پاۋلۇسنى يېنىمىزغا كەلمەيدۇ»، دەپ كۆرەكلەپ كەتتىڭلار؛ 19 بىراق رەب بۇيرۇسا مەن پات ئاردىدا يېنىڭلارغا بارىمەن؛ شۇ چاغدا مەن كۆرەكلەپ كەتكەنلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ بولغان كۈچ-قۇدرەتنى كۆرۈپ باقاي. 20 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سۆزدە ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەتتە ئىسپاتلىنىدۇ. 21 ئەمدى نېمىنى خالايسىلەر؟ يېنىڭلارغا تاياق كۆتۈرۈپ بىرىشىمىزمۇ، يا كى مېھىر-مۇلايىملىق روھىدا بىرىشىمىزمۇ؟

5 ھەرتەرەپتىن شۇ ئاگلىنىۋاتىدۇكى، تاراكلاردا بۇزۇقچىلىق بار ئىكەن ـ بۇنداق بۇزۇقچىلىق ھەتتا ئاتىپەلەر ئارىسىدىمۇ تىلغا ئېلىنمايدۇ ـ ئۇ بولىسىمۇ بىرسىنىڭ ئۆز ئاتىسىنىڭ ئايالىغا چېقىلىشتىن ئىبارەت. 2 ئەمما سىلەر يوغىناپ كۆرەكلەپ كەتتىڭلار! بۇ رەزىل ئىشنى سادىر قىلغان كىشى ئارىمىزدىن قوغلۇۋېتىلسۇن دەپ ئۆكۈنۈشۈڭلارغا توغرا كەلمەمدۇ!؟ 3 چۈنكى گەرچە ئەندە سىلەر بىلەن بىللە بولىسامۇ، ئەمما روھتا سىلەر بىلەن بىللە بولۇش سۈپىتىدە ئاللىقاچان شۇنداق مەن شۇ ھۆكۈمنى چىقاردىمكى، 4 (ھەممىڭلار رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا جەم بولغاندا، ئۆزۈمنىڭ روھىم سىلەر بىلەن بولۇپ، رەبىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايىنىپ) ـ 5 شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەتىلىرى ھالاك قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى رەب ئەيسانىڭ كۈندە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇلسۇن. 6 سىلەرنىڭ چوڭچىلىق قىلغىنىڭلار ياخشى ئەمەس. «كىچىككىنە خىمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خىمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ» دەپ بىلمەمسىلەر؟ 7 كونا خىمىرتۇرۇچنى چىقىرىۋېتىڭلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەسلى خىمىرتۇرۇچسىز خىمىرەدەك بىكۆ بىر زۇۋۇلا بولىسىلەر، چۈنكى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»[دىكى قوزىمىز] بولغان مەسىھ قۇربانلىق قىلىندى؛ 8 شۇڭا ھېيتنى يامان نىيەتلىك ۋە رەزىللىك بولغان خىمىرتۇرۇچ بىلەن ئەمەس، بەلكى سەممىيلىك ۋە ھەقىقەت بولغان پېتىر نان بىلەن

تەنتەنە قىلىپ تۇتكۇزۇيلى. 9 مەن [ئالدىنقى] خەتتە سىلەرگە يۈزۈچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن ئارىلاشماڭلار دەپ يازغانىدىم؛ 10 ئەمما بۇ دېگىنىم بۇ دۇنيادىكى يۈزۈچىلىق قىلغۇچىلار، ياكى نەپسانىيەتچىلەر، ياكى كاززاپلار ياكى بۇتپەرەسلەر بىلەن ئارىلاشماڭلار دېگىنىم ئەمەس؛ ئۇنداق بولغاندا دۇنيادىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولاتتىڭلار؛ 11 ئەمما ھازىرقى بۇ خېتىمدە يازغىنىم شۇكى، ئۇزىنى «قېرىنداش» دەپ ئاتىۋالغان ئەمما شۇنداقلا يۈزۈقلۇق قىلغۇچى، نەپسانىيەتچى، بۇتپەرەس، ھاراقكەش ياكى كاززاپ بولسا، ئۇنداق بىر كىشى بىلەن ئارىلاشماڭلار، ھەتتا ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخانمۇ بولماڭلار. 12 سىرتتىكىلەرنى ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىشنىڭ مەن بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى؟ لېكىن ئىچىڭلاردىكىلەرنى ئۇزۇڭلار ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىش سىلەرنىڭ ئىشىڭلار ئەمەسمۇ؟ 13 لېكىن سىرتتىكىلەرنىڭ ئۈستىگە بولسا خۇدا ئۇزى ھۆكۈم چىقىرىدۇ. شۇڭا «بۇ رەزىل ئادەمنى ئاراڭلاردىن چىقىرىۋېتىڭلار».

6 سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ئۇزۇنارا ئارازلىق ئىش بولسا، ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرماي، ھەققانىيسىزلارنىڭ ئالدىدا دەۋالاشمىقا پېتىنالامسىلەر؟ 2 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇنيانى سوراق قىلىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەگەر دۇنيانى سىلەر سوراق قىلىدىغان ئىش بولسا، ئەمدى زىغىرچىلىك ئىشلارنى ھەل قىلىشقا يارىمامسىلەر؟ 3 پەرىشتىلەر ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم چىقىرىدىغانلىقىمىزنى بىلمەمسىلەر؟ شۇنداق بولغانىكەن، بۇ ھاياتتىكى ئىشلارنى ھەل قىلىش قانچىلىك ئىش ئىدى؟ 4 سىلەردە مۇشۇ ھاياتتىكى ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىش زۇرۇر تېپىلغاندا، جامائەت ئارىسىدا تۇۋەن دەپ قارالغانلارنى ئۇنى ھەل قىلىشقا سالمامسىلەر؟ 5 مۇشۇلارنى سىلەرنى خجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن دەۋاتىمەن. ئەجەبا، ئاراڭلاردا ئۇز قېرىنداشلىرى ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغۇدەك دانا كىشى يوقمۇ، ھەتتا بىرىمۇ يوقمۇ؟ 6 ئۇنىڭ ئورنىدا، قېرىنداش بىلەن قېرىنداش دەۋالاشىۋاتىدۇ، ـ ۋە كاپىرلار ئالدىدا شۇنداق قىلىدۇ! 7 ئەمەلىيەتتە ئۇز ئاراڭلاردا دەۋالارنىڭ بولغانلىقىنىڭ ئۆزى سىلەرگە نىسبەتەن بىر ئەيىبتۇر. نېمىشقا ئۆزۈڭلىقىڭلا چىدىمايسىلەر؟ نېمىشقا ناھەقچىلىككە يول قويمايسىلەر؟ 8 ئەكسىچە، سىلەر ناھەقچىلىك قىلىۋاتىسىلەر، خيانەت قىلىۋاتىسىلەر، يەنە كېلىپ قېرىنداشلىرىڭلارغا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 ھەققانىيسىزلارنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئالدىنىپ كەتمەڭلار! يۈزۈچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسلەر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچىۋازلار، باشقا ئەرلەر بىلەن يۈزۈقلۇق قىلغۇچىلار، 10 ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقكەشلەر، تۆھمەتخورلار ياكى ئالدامچى-كاززاپلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، 11 بەزىلەر دەرۋەقە شۇنداق بولغانىسىلەر، ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدايىمىزنىڭ روھى بىلەن يۇيۇلدۇڭلار، پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار، ھەققانىي قىلىندىڭلار. 12 «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ، «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما مەن ھېچقانداق نەرسىنىڭ خۇماربىنا قۇل بولمايمەن. 13 «يەمەكلىكلەر ئاشقازان ئۈچۈن، ئاشقازان يولىسا يەمەكلىكلەر ئۈچۈندۇر»؛ ئەمما خۇدا ئۇ ۋە بۇ ھەر ئىككىسىنى يوقاتا چىقىرىدۇ، ئەمۇ بولسا يۈزۈچىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەب ئۈچۈندۇر، رەب ئەمۇ ئۈچۈندۇر. 14 خۇدا رەبنى تىرىلدۈردى، شۇنىڭدەك بىزنىمۇ ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدۇ. 15 ئېنىكلارنىڭ مەسىھنىڭ ئەزالىرى ئىكەنلىكىنى بىلمەمسىلەر؟ ئۇنداقتا، مەسىھنىڭ ئەزالىرىنى ئېلىپ، پاھىشە ئايالنىڭ ئەزالىرى قىلسام بولامدۇ؟ ھەرگىز بولمايدۇ! 16 كىم پاھىشە ئايال بىلەن باغلانغان بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر تەن بولىدۇ، دەپ بىلمەمسىلەر؟ چۈنكى «[ئەر-ئايال] ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ» ـ دېيىلگەندىدى. 17 ئەمما ھەرۋەقە باغلانغۇچى بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر روھتۇر. 18 يۈزۈقلۇقتىن قېچىڭلار. «ئىنسانلارنىڭ ھەربىر سادىر قىلغان گۇناھى ئۆز ئېنىنىڭ سىرتىدا بولىدۇ!» ـ ئەمما يۈزۈقلۇق سادىر قىلغۇچى ئۆز ئېنىگە قارشى گۇناھ قىلىدۇ. 19 سىلەرنىڭ ئېنىڭلار سىلەرنى ئۆزالغۇ قىلغان، خۇدا تەرىپىدىن سىلەرگە ئىلىنىپات قىلىنغان مۇقەددەس روھنىڭ ئىبادەتخانىسى، سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئۆزۈمنىڭكى ئەمەس دەپ بىلمەمسىلەر؟ 20 چۈنكى سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانسىلەر، شۇڭا ئېنىڭلاردا خۇدانى ئۇلۇغلاڭلار.

7 ئەمدى ھازىر سىلەر خېتىڭلاردا ئوتتۇرىغا قويغان سوئاللارغا كېلەيلى، ـ «ئەر ئايال زاتىنىڭ ئېنىگە تەگمىسە ياخشىدۇر». 2 دۇرۇس. ئەمما يۈزۈچىلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ھەربىر ئەركەكنىڭ ئۆزىنىڭ ئايالى بولسۇن، ھەربىر ئايالنىڭ ئۆزىنىڭ ئېرى بولسۇن. 3 ئەر ئايالىغا نىسبەتەن ئەرلىك مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن، ئايالمۇ ئېرىگە نىسبەتەن ئايالىلىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن. 4 ئايال ئۆز ئېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئېرى ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا، ئەر ئۆز ئېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئايالى ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر. 5 پەقەت پۈتۈن زېھنىڭلار بىلەن دۇئالارغا بېرىلىش مەقسىتىدە ئۆز ماقۇللۇقۇڭلار بىلەن ۋاقتىنچە بىرگە ياتماسلىققا كېلىشكەندىلا باشقا، ئەر-ئايال ئۆزئارا بىر-بىرىنىڭ جنسىي ھەق-تەلىپىنى رەت قىلمىسۇن. شۇنداق ئالاھىدە مەزگىلدىن كېيىن يەنە بىرگە بولۇڭلار. بولمىسا، ئۆزۈڭلارنى تۇتۇۋالالمايدىغانلىقىڭلاردىن شەيتان سىلەرنى ئازدۇرۇش پۇرسىتىنى تېپىشى مۇمكىن. 6 ئەمما مۇنداق دېيىشىم بۇيرۇق يولدا ئەمەس، بەلكى مەسلىھەت يولىدىدۇر. 7 ئەمدى مەن بارلىق ئادەملەرنىڭ ماڭا ئوخشاش [بويتاق] بولۇشىنى خالايتىم؛ لېكىن بۇ ئىشتا خۇدانىڭ ھەممە ئادەمگە بەرگەن ئۆز ئىلتىپاتى بار؛ بىرسى ئۇنداق، يەنە بىرسى بۇنداق. 8 ئەمما مەن جورىسىز تەنھا ياشىغانلار ۋە ئۆلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، مەندەك تەنھا ئۆرىۋەرسە ياخشى بولىدۇ؛ 9 ئەمما ئۆزۈڭلارنى ئۇنتۇۋالالمىساڭلار، نىكاھلىنىڭلار؛ چۈنكى [ئىشق] ئوتىدا كۆيگەندىن كۆرە نىكاھلىق بولغان ياخشى. 10 ئەمما نىكاھلانغانلارغا كەلسەك، ئۆلارغا مەن شۇنى تاپىلايمەنكى، ـ (بۇ ئەمەلىيەتتە مېنىڭ تاپىلىغىنىم ئەمەس، يەنىلا رەببىنىڭكى)، ئايال ئېرىدىن ئاجراشمىسۇن 11 (ئەمما ئۇ ئاجراشقان بولسا، ئۇ تەنھا ئۆتسۇن، ياكى ئېرى بىلەن يارىشىۋالسۇن)؛ ۋە ئەرمۇ ئايالىنى قويۇپ بەرمىسۇن. 12 قالغانلىرىڭلارغا كەلسەك، مەن شۇنى ئېيتىمەنكى (بۇ رەببىنىڭ ئېيتقىنى ئەمەس)، قېرىنداشىنىڭ ئېتىقادسىز ئايالى بولسا ۋە ئايالى ئۇنىڭ بىلەن ئۆرۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئۇنى قويۇپ بەرمىسۇن؛ 13 [ئېتىقادچى] ئايالنىڭ ئېتىقادسىز ئېرى بولسا ۋە ئېرى ئۇنىڭ بىلەن ئۆرۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئېرىدىن ئاجراشىپ كەتمىسۇن. 14 چۈنكى ئېتىقادسىز ئەر بولسا ئېتىقاد قىلغان ئايالدا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ ئېتىقادسىز ئايال بولسا [ئېتىقاد قىلغان] قېرىنداشتا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ بولمىسا، پەرزەنتلىرىڭلار ھارامدىن بولغان بولاتتى، ئەمما ئۇلار ئەمدى پاك بولىدى. 15 لېكىن ئېتىقادسىز بولغان ئەرەپنىڭ كەتكۈسى بولسا، ئۇ ئاجراشسىپ كەتسۇن؛ بۇنداق ئەھۋاللاردا قېرىنداش ئاكا-ئۇكىلار، ھەدە-سىڭىلار [نىكاھ مەجبۇرىيىتىگە] باغلىنىپ قالغان بولمايدۇ؛ قاندىقلا بولمىسۇن خۇدا بىزنى ئىناق-خاتىرجەملىكتە ياشاشقا چاقىرغانىدۇر. 16 ئەي [ئېتىقادچى] ئايال، ئېرىڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ ئەي [ئېتىقادچى] ئەر، خوتۇنۇڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ 17 ھالبۇكى، رەب ھەرقايسىمىزغا قانداق تەقسىم قىلغان بولسا، قانداق ھالەتتە چاقىرغان بولسا، ئۇ شۇنىڭدا مېڭىۋەرسۇن؛ مەن ھەممە جامائەتلەردە شۇنداق يولىورۇقنى تاپىلايمەن. 18 بىرسى سۈننەتلىك ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ قايتا سۈننەتسىز قىلىنمىسۇن؛ بىرسى سۈننەتسىز ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ ئەمدى سۈننەت قىلىنمىسۇن. 19 سۈننەتلىك بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلانماس، سۈننەتسىز بولۇشمۇ ھېچنەرسە ھېسابلانماس؛ [ھېساب بولدىغىنى] خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 20 ھەركىم قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا، شۇ ھالەتتە قالسۇن. 21 سەن چاقىرىلغاندا قۇل ھالىتىدە ئىدىڭمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن؛ لېكىن ئەگەر ئۇرلۇق پۇرسىتى كەلسە، ئۇنى قولۇڭدىن بەرمە. 22 چۈنكى رەببە چاقىرىلغان قۇل بولسا رەببىنىڭ ئۇر ئادىمىدۇر، ئۇنىڭغا ئوخشاش، چاقىرىلىپ ئۇر بولغۇچىمۇ مەسىھنىڭ قۇلىدۇر. 23 سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنىدىكەنلار، ئىنسانلارغا قۇل بولماڭلار. 24 ئى قېرىنداشلار، ھەربىرىڭلار قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولساڭلار، شۇ ھالەتتە خۇدا بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. 25 ئەمما نىكاھلاشمىغانلار توغرىلۇق رەبدىن بۇيرۇق ئېتىشۇرۇۋالالمىدىم؛ شۇنداقتىمۇ رەبدىن بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغانلىقىم ئۈچۈن سادىق ئادەم سۈپىتىدە ئۆز پىكرىمنى ئېيتىمەن. 26 ئەمدى ھازىرقى قېينىچىلىققا قارىغاندا، ئەر كىشىنىڭ شۇ [تەنھا] ھالەتتە بولۇشىنى ياخشى ئىش دەيمەن. 27 ئايالغا باغلانغان

بولساڭ، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ بىلەن ئاجرىشىشنى ئويلىما؛ ئايالىڭدىن ئاجرىشىپ كەتتىڭمۇ؟ ئۇنداقتا يەنە ئويلىنىشنى ئويلىما. **28** لېكىن ئويلەنسەڭ، سەن گۇناھ قىلغان بولمايسەن؛ ۋە نىكاھلانمىغانلار نىكاھلانسا، ئۇلارمۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ. ئەمما شۇنداق قىلسا ئۇلار جىسمانىي جەھەتتە جاپاغا ئۇچرايدۇ؛ مېنىڭ سىلەرنى ئۇنىڭدىن خالىي قىلغۇم بار. **29** ئەمما شۇنى دېگۈم بارىكى، ئى قېرىنداشلار ـ ۋاقىت قىسقىدۇر. شۇڭا ئايالليق بولغانلار ئايالسىزلاردەك بولسۇن؛ **30** ماتەم تۇتقانلار ماتەم تۇتمىغانلاردەك بولسۇن؛ بەخت-خۇشاللىقتا بولغانلار بەخت-خۇشاللىقتا بولمىغانلاردەك بولسۇن؛ مال-مۈلۈك سېتىۋالغانلار مال-مۈلۈكسىزلاردەك بولسۇن؛ **31** بۇ دۇنيادىكى بايلىقلاردىن بەھرىمەن بولغانلار دۇنيانى تۇزىنىڭ تەتەلۇقاتى دەپ بىلمىسۇن؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىكى ھازىرقى ھالەت ئۆتۈپ كېتىدۇ. **32** ئەمما سىلەرنىڭ غەمسىز بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. ئايالسىز كىشى بولسا رەببنىڭ ئىشلىرىنى ئويلايدۇ، قانداق قىلىپ رەببنى خۇرسەن قىلىشنىڭ غېمىدە بولىدۇ. **33** ئەمما ئايالليق كىشى قانداق قىلىپ ئايالىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ **34** يەنە كېلىپ ئايال ۋە نىكاھلانمىغان قىزنىڭ ئۆتىۋىرىسدا پەرق بار؛ نىكاھلانمىغان قىز بولسا رەببنىڭ ئىشلىرىنىڭ، قانداق قىلىپ ھەم تەندە ھەم روھتا پاك-مۇقەددەس بولۇشنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ ئەمما ياتلىق بولغان ئايال قانداق قىلىپ ئېرىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ. **35** ئەمما مەن بۇ سۆزنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىڭلارنى كۆزدە تۇتۇپ دەۋاتىمەن؛ يوينۇڭلارغا سىرتماق سېلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئىشلىرىڭلارنىڭ گۈزەل بولۇشى، كۆڭۈلدار بولۇنمىگەن ھالدا رەببگە بېرىلىپ ئۆنى كۆتۈشۈڭلار ئۈچۈن دەۋاتىمەن. **36** ئەمما ئەگەر بىرسى نىيەت قىلغان قىزغا نىسبەتەن مۇئامىلەمنىڭ دۇرۇس بولمىغان يېرى بار دەپ قارىسا، ئۇ قىز ياشلىق باھاردىن ئۆتۈپ كەتكەن بولسا، ئىككىسى ئۆزىنى تۇتۇۋالالمىسا، ئۇ خالىغىنىنى قىلسۇن، ئۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ؛ ئۇلار نىكاھ قىلسۇن. **37** بىراق، بىرسى ئۆز كۆڭلىدە مۇقەم تۇرۇپ، ھېچقانداق ئىشقى يېسىمى ئاستىدا بولماي، بەلكى ئۆز ئىرادىسىنى باشقۇرۇپ، كۆڭلىدە نىيەت قىلغان قىزنى ئەمرىگە ئالماسلىقنى قارار قىلغان بولسا، ياخشى قىلغان بولىدۇ. **38** قىسقىسى، ئۆيلەنگەننىڭ ئۆيلەنگىنىمۇ ياخشى ئىش، ئۆيلەنمىگەننىڭ ئۆيلەنمىگىنىمۇ تېخىمۇ ياخشى ئىش. **39** ئېرى ھايات چاغىدا ئايالى ئۇنىڭغا باغلانغاندۇر؛ ئەمما ئېرى ئۆلۈمدە ئۆخلىغان بولسا، ئۇ خالىغان كىشىگە (پەقەت رەببدە، ئەلۋەتتە) نىكاھلىنىشقا ئەركىن بولىدۇ. **40** لېكىن قارىشىمچە ئۇ تۇل قالسا، تېخىمۇ بەختلىك بولىدۇ؛ مەندىمۇ خۇدانىڭ روھى بار، دەپ ئىشىنىمەن!

8 ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزر قىلىنغان ئاتامىلار» مەسىلىسىگە كېلەيلى. «ھەممىمىزدە بىلىم بار» دەپ بىلىمىز. خوش، بىراق بىلىم بولسا ئادەمنى كۆرەكلىتىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببەت بولسا ئادەمنى قۇرىدۇ. **2** «مېنىڭ بىلىمىم بار» دەپ ھېسابلىغان كىشى، ئەمەلىيەتتە ھېچنېمنى تېخى بىلىشكە تېگىشلىك دەرىجىدە بىلمىگەن بولىدۇ. **3** ئەمما خۇدانى سۆيگەن كىشى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تونۇلىدۇ. **4** خوش، ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزر قىلىنغان ئاتامىلار» توغرۇلۇق ـ بىزگە مەلۇمكى، «جاھاندا بۇت دېگەن ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ»، ۋە «بىرلا خۇدادىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر». **5** گەرچە نۇرغۇن ئاتالمىش ئىلاھلار بار بولسىمۇ ـ مەيلى ئۇلار زېمىندا ياكى ئاسماندا تۇرىدۇ دەپ قارىلىشىدىن قەتئىينەزەر (دەرۋەقە «ئىلاھلار» كۆپ، ۋە «رەب»لەر كۆپتۇر) **6** بىراق بىز ئۈچۈن پەقەتلا بىر خۇدا، يەنى ئاتا باردۇر. ئۇنىڭدىن بارلىق ھەممە مەۋجۇداتلار ئاپىرىدە بولغان، بىزمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولغانمىز؛ [شۇنىڭدەك]، بىرلا رەب، يەنى ئەيسا مەسىھ باردۇر. پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت، بىزمۇ ئۇ ئارقىلىق ھاياتىمىز. **7** ئەمما بۇنداق بىلىم ھەممىمىزدە تېخى يوقتۇر؛ تېخى بۇتلارغا كۆندۈرۈلگىنىدن خالاس بولمىغان بەزى [ئىشەنگۈچىلەر] بولسا مۇشۇنداق تاتامىلارنى «بۇتقا ئاتاپ نەزر قىلىنغان» دەپ بىلىپ يەيدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ۋىجدانى ئاجىز بولغاچقا، بۇلغانغان بولىدۇ. **8** ئەمەلىيەتتە تاتامىلارنىڭ ئۆزلىرى بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرالمايدۇ؛ بىمىسەك بىزنىڭ كەمچىلىكىمىز ھېسابلانمايدۇ، يېگەن بولساق ئارتۇقچىلىقىمۇ ھېسابلانمايدۇ. **9** بىراق ھەرھالدا [يېيىش] ئەركىنلىكىڭلارنىڭ ئاجىزلارغا پۈتلىكاشالىڭ بولماسلىقىغا كۆزۈل قويۇڭلار. **10** چۈنكى ئاجىز بىر بەندە بىلىمى بار بولغان سېنىڭ بۇتخانىدىكى داستىخاندا ئولتۇرۇپ يېگەنلىكىڭنى كۆرسە، ئۇنداقتا ئۇ تۇز ئاجىز ۋىجدانىغا قارشى ھالدا بۇتلارغا ئاتاپ نەزر قىلىنغان تاتامىلارنى يېيىشكە «قۇرۇلۇپ كۆچەك يىتىلدىغان» بولامدۇ؟ **11** شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئۇنىڭ نىجاتى ئۈچۈن ئۆلگەن، سېنىڭ قېرىندىشىڭ بولغان بۇ ئاجىز بەندە سېنىڭ بىلىمىڭ ۋەجىدىن ھالاك بولىدۇ. **12** شۇ يول بىلەن قېرىنداشلارغا زىيان يەتكۈزۈپ گۇناھ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاجىز ۋىجدانىنى زەخىملەندۈرۈپ، مەسىھكە قارشى گۇناھ قىلىۋاتىسىلەر. **13** شۇڭا، ئەگەر بىرەر تاتام ئۇز قېرىندىشىمنى يېقىتىدىغان قىلتاق بولسا، قېرىندىشىمنى يېقىتماسلىقىم ئۈچۈن مەن مەڭگۈگىچە گۆشنى قەتئىي يېمەيمەن. (aiōn g165)

9 مەن ئەركىن ئەمەسمۇ؟ مەن رەسۇل ئەمەسمۇ؟ مەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى كۆرگەن ئەمەسمۇ؟ سىلەر ئۇزۇگۈلار مېنىڭ رەبدە بولغان ئەجرىم ئەمەسمۇ؟ **2** ئەگەر باشقىلارغا نىسبەتەن رەسۇل دەپ ھېسابلانمىسام، مەن ھېچ بولمىغاندا سىلەرگە رەسۇل بولدۇم؛ چۈنكى ئۇزۇگۈلار رەبدە مېنىڭ رەسۇل بولغانلىقىمنى تەستىقلىغان مۇھۇردۇرسىلەر. **3** مېنى سۈرۈشتە قىلماقچى بولغانلارغا بولغان جاۋابىم مۇنداق: ـ **4** بىزلەرنىڭ يەپ-ئىچىشكە ھوقۇقىمىز بار ئەمەسمۇ؟ **5** بىزنىڭ باشقا رەسۇللار، رەببنىڭ ئۇز ئىنىلىرى ۋە كېفاسنىڭ قىلغىنىدەك، ئېتىقادچى بىر سىڭلىنى ئەرىمىزگە ئېلىپ سەپەردە ھەمراھ قىلىپ يۈرۈش ھەققىمىز يوقمۇ؟ **6** ئەجەبا، پەقەت بارناباس بىلەن مېنىگلا ئەمگەك قىلماسلىققا ھوقۇقىمىز يوقمۇ؟ **7** كىم خراجەتنى ئۆزى تۆلەپ [ئەسكەر بولۇپ] جەڭگە چىقىدۇ؟ كىم ئۈزۈمزار بىنا قىلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يېمەيدۇ؟ قايسى پادا باققۇچى پادىنىڭ سۈتىدىن ئىچمەيدۇ؟ **8** بۇ دېگىنىمىز پەقەت ئىنسانىي كۆزقاراش بويىچە ئېيتىلغانمۇ؟ تەۋراتنىڭ-قانۇنىنىڭ ئۆزىدىمۇ ئوخشاش دېيىلگەن ئەمەسمۇ؟! **9** چۈنكى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىغا كۆشەك سالما» دەپ يۈتۈلگەندۇر. خۇدا ئۆكۈزلەرگلا كۆيۈنگەنمۇ، **10** ياكى بۇنى پەقەت بىزلەرنى دەپ ئېيتقانمۇ؟ شۇبھىسىزكى، بۇ سۆزلەر بىزلەر ئۈچۈن يۈتۈلگەندۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن يەر ھەيدىگۈچى ئۈمىدىتە ھەيدىشىگە تېگىشلىك، شۇنداقلا خامان تەپكۈچىمۇ ھوسۇلدىن بەھرىمەن بولۇش ئۈمىدىدە ئىشلىشكە تېگىشلىكتۇر. **11** بىز سىلەرگە روھىي بەختىمىز-بەرىكەتلەرنى تېرىپ، سىلەردىن ماددىي جەھەتتىن يېغۇالساق بۇ چەكتىن ئېشىپ كەتكەنلىك بولامدۇ؟ **12** باشقا [خىزمەتچىلەر] سىلەردە مۇشۇ ھوقۇقنى ئىشلەتكەن يەردە، بىز شۇنداق قىلساق تېخىمۇ بولىدىغۇ؟ ئەمما مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ھېچ توسالغۇ بولمىسۇن دەپ، بىز بۇ ھوقۇقنى ھېچقاچان ئىشلىتىپ باقمىدۇق؛ ئەكسىچە، ھەرقانداق ئىشلارغا چىداپ كېلىۋاتىمىز. **13** ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس ئىشلار ئۈچۈن ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىبادەتخانىغا ئاتالغان ھەدىيەلەردىن يەيدىغانلىقىنى، قۇربانگاھتا خىزمەت قىلىۋاتقانلارنىڭ قۇربانلىقلاردىن ئۈلۈشىنى ئاللىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، رەب خۇش خەۋىرنى جاكارلىغۇچىلارنىڭ جېنى خۇش خەۋەردىن بېقىلىشىن دەپ بېكىتكەندۇر. **15** ئەمما مەن بولسام بۇ ھوقۇقلارنىڭ ھېچقايسىسىنى ئىشلىتىپ باقمىدىم. ھەم ھازىرمۇ مۇشۇ ھوقۇقتىن پادىلىنايى دەپ مۇشۇنلارنى يېزىۋاتقىنىم يوق! چۈنكى مەن باشقىلارنىڭ مېنى بۇ پەخىرلىنىدىغانلىرىمدىن مەھرۇم قىلغىنىدىن كۆرە تۆلگىنىم تۈزۈك! **16** چۈنكى مېنىڭ خۇش خەۋىرنى جاكارلىشىمدا پەخىرلەنگۈدەك ئىش يوق، چۈنكى ئۇنىڭ مەجبۇرىيىتى مېنى بىسىپ تۇرىدۇ؛ خۇش خەۋىرنى جاكارلىمىسام ھالىمغا ۋاي! **17** چۈنكى ئەگەر ئۇنى خالىس قىلسام، بۇنىڭدىن ماڭا ئىنئام بولىدۇ؛ ئەمما ئۇز ئىختىيارىم بىلەن بولمىسا، بۇ پەقەت مېنىڭ خوجىدارلىق بۇرچىنى ئادا قىلغىنىم بولىدۇ، خالاس. **18** شۇنداق ئىكەن، مېنىڭ ئىنئامىم زادى نېمە بولدۇ؟ مېنىڭ ئىنئامىم دەل شۇكى، خۇش خەۋەر جاكارلىغىنىمدا مەن خۇش خەۋەرگە كىشىلەرنى ھەقسىز ئېرىشتۈرىمەن ـ دېمەك، ئىنئامىم خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتىكى تېگىشلىك [ھەق ئېلىش] ھوقۇقلىرىمنى ھېچ ئىشلەتمەسلىكىمدىن ئىبارەتتۇر. **19** چۈنكى ھەممە ئادەمنىڭ ئىلكىدىن ئەركىن بولۇپ، ئۆزۈمنى كۆيچىلىككە قۇل قىلدىم؛ شۇ يول بىلەن تېخىمۇ كۆپرەك ئادەملەرنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزسام دەيمەن. **20** يەھۇدىيلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا

نسبەتەن یەهۇدیغا ئوخشاش بولدۇم، تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانلارنى قايىل قىلىپ
قۇتقۇزۇش ئۈچۈن (تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغان بولمىسامۇ) تەۋرات قانۇنى ئاستىدا
تۇرغانلارغا نسبەتەن تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانغا ئوخشاش بولدۇم، 21 تەۋرات
قانۇندا بولمىغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن تەۋرات قانۇندا بولمىغانلارغا نسبەتەن
(خۇدا ئالدىدا قانۇنسىز بولماي، بەلكى مەسىھنىڭ قانۇنغا بويسۇنۇشۇم بىلەن) مەن تەۋرات
قانۇندا بولمىغانلارغا ئوخشاش بولدۇم، 22 ئاجىزلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن
ئاجىزلارغا ئۆزۈم ئاجىزدەك بولدۇم؛ مۇمكىن قەدەر كۆپرەك ئادەمنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن
مەن ھەرقانداق ئادەمگە قارىتا شۇنداق ئادەم بولدۇم. 23 ئۆزۈمنىڭ خۇش خەۋەردىن
نەسىۋەم بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى دەپ ھەممە ئىشنى قىلىمەن. 24 بەيگىگە چۇشكەنلەرنىڭ
ھەممىسى يۈگۈرىشىدۇ، ئەمما پەقەت بىرلا مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغىنىنى بىلمەمسىلەر؟ غەلىبە
قازىنىش ئۈچۈن يۈگۈرۈڭلار. 25 مۇسابىقىدە ئېلىشقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى ھەر
جەھەتتىن تىزگىنلەيدۇ؛ تۇلار پەقەت بىر چىرىپ كېتىدىغان تاجغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق
قىلىدۇ، ئەمما بىز بولساق چىرىماس تاج ئۈچۈن شۇنداق قىلىمىز. 26 شۇڭا مەن نىشانسىز
ئادەمدەك يۈگۈرۈۋاتامايەن؛ مۇشت ئاتسام ھاۋاغا ئاتىدىغان ئادەمدەك بولمايەن. 27 ئۇنىڭ
ئورنىغا مەن ئۆز تېنىمنى ئۇرۇپ ئۆزۈمگە كۆندۈرۈپ، ئۇنى ئۆزۈمگە قۇل قىلمەن؛ ئۇنداق
قىلمىغاندا، باشقىلارغا تەلىم جاكارلاپ ئۆزۈپ ئۆزۈم لايىقەتلىك بولماي قېلىشىم مۇمكىن.

10 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسىنىڭ
بۇلۇت ئاستىدا يۈرگەنلىكىدىن ۋە ھەممىسىنىڭ دېڭىزدىن ئۆتۈپ ماڭغانلىقىدىن خەۋەرسىز
يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايەن؛ 2 تۇلارنىڭ ھەممىسى بۇلۇتتا ھەم دېڭىزدا مۇسانىڭ
[يېتەكچىلىكىگە] چۈمۈلدۈرۈلگەن؛ 3 تۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش روھىي تائامنى يېگەن،
4 ھەممىسى ئوخشاش روھىي ئىچىملىكنى ئىچكەن؛ چۈنكى تۇلار ئۆزلىرىگە [ھەمراھ بولۇپ]
ئەگىشىپ يۈرگەن روھىي ئۆيۈلتاشتىن ئىچەتتى (ئەمەلىيەتتە، مۇشۇ ئۆيۈلتاش مەسىھنىڭ
ئۆزى ئىدى)؛ 5 شۇنداقتىمۇ، خۇدا تۇلارنىڭ كۆپىنچىسىدىن رازى بولمىغاندىمۇ؛ چۈنكى
«تۇلار[نىڭ جەسەتلىرى] چۆل-بایاۋاندا چېچىلىپ قالغان». 6 ئەمما بۇ ئىشلار تۇلارنىڭ
بېشىغا بىزلەرگە ساۋاق-بېشارەت بولسۇن ئۈچۈن چۈشكەندى؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ
تۇلارنىڭ يامان ئىشلارغا ھەۋەس قىلغىنىدەك ھەۋەس قىلماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 7 سىلەر
يەنە تۇلارنىڭ بەزىلىرىگە ئوخشاش بۇتقا چوقۇنىدىغانلاردىن بولماڭلار؛ بۇلار توغرۇلۇق:
«خەلق يەپ-ئىچىشكە ئولتۇردى، ئاندىن كەيپ-ساپاغا ئۇردى» دەپ پۈتۈلگەن. 8
بىز يەنە تۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدەك بۇزۇقچىلىق قىلمايلى؛ چۈنكى شۇ
ۋەجىدىن تۇلاردىن يىگىرمە ئۈچ مىڭ كىشى بىر كۈندىلا ئۆلدى. 9 يەنە تۇلارنىڭ
بەزىلىرىنىڭ مەسىھنى سىنىغىنىدەك مەسىھنى سىنمايلى؛ چۈنكى شۇ سەۋەبتىن تۇلار يىلانلار
چېقىشى بىلەن ھالاك بولدى. 10 يەنە تۇلارنىڭ بەزىلىرى ئاغرىنغانىدەك ئاغرىنىپ
قاقشىماڭلار ـ نەتىجىدە، تۇلار جان ئالغۇچى [پەرىشتە] تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى. 11 ئەمدى
بۇ ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى تۇلارنىڭ بېشىغا بېشارەتلىك مىسالار سۈپىتىدە چۈشكەن ۋە
ئاخىرقى زامانلار بېشىمىزغا كېلىۋاتقان بىزلەرنىڭ تۇلاردىن ساۋاق-ئىبرەت ئېلىشىمىز
ئۈچۈن خاتىرىلەنگەندى. (aiōn g165) 12 شۇنىڭ بىلەن «مەن [ئېتىقادتا] چىڭ تۇرىۋە
تۇرماقتىمەن» دېگەن كىشى ئۆزىنىڭ يىقىلىپ كېتىشىدىن ھېزىر بولسۇن! 13 سىلەر دۇچ
كەلگەن سىناقلارنىڭ ھەممىسىگە باشقا ئادەملەرمۇ ئوخشاش دۇچ كەلگەن. ۋە خۇدا
بولسا ۋەدىسىدە ئۇرغۇچىدۇر، ئۇ سىلەرنى كۈتۈرەلمىگۈدەك سىناقلارغا ئۇچراتمايدۇ، بەلكى
سىناق بېشىگىلارغا چۈشكەندە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ قۇتۇلۇش يولىنى يارىتىپ
بېرىدۇ؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىدىغان بولىسىلەر. 14 شۇ سەۋەبتىن،
سۆيۈملۈكلىرىم، بۇتپەرەستلىكتىن قېچىڭلار! 15 سىلەرنى ئەقىل-ھوشى جايىدا كىشىلەر
دەپ قاراپ شۇنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سۆزلىگەنلىرىمنى باھالاپ بېقىڭلار: ـ 16 بىز بەرىكەتلىك
بولسۇن دەپ تىلىگەن، بەرىكەتلىك جامىدىكى شارابنى ئىچكىنىمىز، مەسىھنىڭ قېنىدىن
ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ ئوشۇقتىن نانىنى يېگىنىمىز، مەسىھنىڭ تېنىدىن
ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ 17 بىز نۇرغۇن بولساقمۇ بىر نان، بىر تەندۇرمىز؛ چۈنكى
ھەممىمىز شۇ بىر نادىن نېسىۋە ئالىمىز. 18 جىسمانىي ئىسرائىلغا قاراڭلار، قۇربانلىقلارنى
يېگەنلەر قۇربانگاھقا نېسىپداشلار ئەمەسمۇ؟ 19 ئەمدى نېمە دېمەكچىمەن؟ بۇتقا ئاتاپ
سۇنۇلغان قۇربانلىقنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ بۇتنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ 20 ياق،
بىراق كاپىرلار بۇتلارغا سۇنغان قۇربانلىقلارنى خۇداغا ئەمەس، بەلكى جىنلارغا ئاتايدۇ.
مەن سىلەرنىڭ جىنلار بىلەن ئورتاق نېسىپداش بولۇشۇڭلارنى خالىمايمەن. 21 رەببىنىڭ
جامىدىن ۋە جىنلارنىڭ جامىدىن تەڭ ئىچكۈچى بولىساڭلار بولمايدۇ، رەببىنىڭ داستىخىنغا
ۋە جىنلارنىڭ داستىخىنىغا تەڭ داخىل بولىساڭلار بولمايدۇ. 22 رەببىنىڭ ھەسەت-
غەيرىتىنى قوزغىماقچىمىزمۇ؟ بىز ئۇنىڭدىن كۈچلۈكمىز-يا؟ 23 «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»،
ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ؛ «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە
ئادەمنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرالمايدۇ. 24 ئەمدى ھېچكىم ئۆز مەنپەئەتىنى ئىزدىمىسۇن، بەلكى
ئۆزگىلەرنىڭكىنى ئىزدىسۇن. 25 گۆش بازىردا سېتىلغان ھەربىرنەرسىنى ۋىجدانىڭلارنى
دەپ ئولتۇرماي، ھېچىمىنى سۈرۈشتە قىلماي يەۋېرىڭلار. 26 چۈنكى «جاھان ۋە ئۇنىڭغا
تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار پەرۋەردىگارنا مەنسۇپتۇر» [دەپ پۈتۈلگەن]. 27 ئەمما
ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ بىرەرسى سىنى زىيافەتكە تەكلىپ قىلسا ۋە كۆڭۈلۈڭ تارتسا، ئالدىڭغا
قويۇلغان ھەممىنى ۋىجدانىڭنى دەپ ئولتۇرماي يەۋەر، 28 ئەمما بىرسى ساڭا: «بۇ بۇتلارغا
ئاتالغان قۇربانلىق تائامى» دېسە، ئۇنداقتا ئۇنى يىمە، نېمىشقا دېسەڭ، بۇ ئىشنى ساڭا ئېيتقان
ئادەمنىڭ سەۋەبى ئۈچۈن، شۇنداقلا ۋىجدانىڭ سەۋەبى ئۈچۈندۇر، 29 مەن دېگەن
ۋىجدان سېنىڭكى ئەمەس، بەلكى ھېلىقى كىشىنىڭ ۋىجدانى؛ مېنىڭ ئەركىنلىكىمگە
باشقىلارنىڭ ۋىجدانى تەرىپىدىن يامان دەپ باھا بېرىلىشىنىڭ ھاجىتى بارمۇ؟ 30 مەن
تەشەككۇر ئېيتىپ يېسەم، تەشەككۇر ئېيتقان نەرسىنى دۇرۇس يېگىنىم تۈپەيلىدىن يامان
دەپ قارىلىشىمنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 31 شۇڭا سىلەر نېمىنى يېسەڭلار، نېمىنى ئىچسەڭلار
ياكى ھەرقانداق ياشقا ئىشلارنى قىلساڭلار، ھەممە ئىشلارنى خۇداغا شان-شەرەپ
كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىڭلار. 32 مەن ئۆزۈم ھەممەيلەننى ھەممە ئىشتا مەمنۇن قىلىشقا
ئىنتىلگىنىمدەك، ئۆز مەنپەئەتىم ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ مەنپەئەتى، تۇلارنىڭ
قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن ئىنتىلگىنىمدەك، ھېچكىمنىڭ ئالدىغا ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلار
بولسۇن، خۇدانىڭ جاماەتىدىكىلەر بولسۇن ئالدىغا پۈتلىكاشاڭ بولماڭلار. مەن مەسىھنى
ئۆلگە قىلغىنىمدەك، سىلەرمۇ مېنى ئۆلگە قىلىڭلار.

11 ئەمدى سىلەرنى شۇنىڭ ئۈچۈن تەرىپلەيمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ھەممە ئىشلاردا
سىلەر مېنى ئەسلەپ ئۆرۈۋاتىسىلەر، مەن سىلەرگە تاپشۇرغىنىمدەك، كۆرسەتمىلەرنى
ئۆتۈپ كېلىۋاتىسىلەر. 3 ئەمما مەن سىلەرنىڭ ھەر ئەرنىڭ بېشى مەسىھدۇر، ئايالنىڭ بېشى
ئەرىدۇر ۋە مەسىھنىڭ بېشى خۇدادۇر دەپ بىلىشىڭلارنى خالايمەن. 4 شۇنىڭ، [ئىبادەتكە
قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئەر بېشىغا بىرنەرسە ئارتقان ھالدا دۇئا قىلسا ياكى بېشارەت
بەرسە، ئۆ ئۆز بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ. 5 ئەمما [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]،
ھەرقانداق ئايال بېشىغا بىرەر نەرسە ئارتمىغان ھالدا دۇئا قىلسا ياكى بېشارەت بەرسە، ئۆ ئۆز
بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ، بۇنداق ئايالنىڭ چېچى چۈشۈرۈۋېتىلگەن، [رەسۋا
قىلىنغان] ئايالدىن پەرقى يوقتۇر. 6 ئايال كىشىنىڭ بېشىغا ئارتقىنى يوق بولسا، چاچلىرى
چۈشۈرۈۋېتىلسۇن، ئايالغا نىسبەتەن چاچلىرىنىڭ كېسىۋېتىلىشى ياكى چۈشۈرۈۋېتىلىشى
ئۆياتلىق ئىش بولسا، ئەمدى ئۇنىڭ بېشىغا بىرەر ئارتقىنى بولسۇن. 7 چۈنكى ئەر كىشى بولسا
بېشىنى ياپماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۆ خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى ۋە شان-شەرىپىدۇر؛
ئەمما ئايال كىشى بولسا ئەرنىڭ شان-شەرىپىدۇر. 8 چۈنكى ئەر بولسا ئايالدىن ئەمەس،
بەلكى ئايال ئەردىندۇر. 9 شۇنىڭدەك ئەر كىشى ئايال ئۈچۈن ئەمەس، ئايال كىشى
ئەر ئۈچۈن يارىتىلغانلىقىدۇر. 10 بۇ سەۋەبتىن، ھەم پەرىشتىلەرنىڭ سەۋەبىدىن ئايال كىشى
بېشىدا ھوقۇق[نىڭ] [بەلگىسىگە] ئىگە بولۇشى كېرەك. 11 ھالبۇنۇك، رەببدە ئايال
ئەرسىز بولماس ۋە ئەر ئايالسىز بولماس، 12 چۈنكى ئايال ئەردىن چىقىرىلغىنىدەك، ئەر
ئايال ئارقىلىق [تۇغۇلىدۇ]؛ لېكىن ھەممە ئىش خۇدادىندۇر. 13 ئۆز كۆزۈڭلاردا باھا
بېرىڭلار، ئايالالارنىڭ بېشىغا بىرنەرسە ئارتمای ئۆزۈپ خۇداغا دۇئا قىلىشى مۇۋاپىقمۇ؟

14 تەبئەتنىڭ تۈزى سىلەرگە ئەر كىشىنىڭ تۈزۈن چاچلىرى بولسا تۇنىڭغا ئۇيات ئىكەنلىكىنى تۆگەتمىدىمۇ؟ 15 ئەمما ئايال كىشىنىڭ تۈزۈن چاچلىرى بولسا، بۇ تۇنىڭغا شان-شەرەپ بولىدۇ، چۈنكى تۇنىڭ تۈزۈن چاچلىرى تۇنىڭغا بېزەك-يېپىنچا بولسۇن دەپ تەقدىم قىلىنغان. 16 [بىرسىنىڭ بۇ ئىشلار توغرۇلۇق] تالاش-تارتىش قىلغۇسى بولسا، [شۇنى بىلىڭىكى]، بىزلەردە ھەم خۇدانىڭ جامائەتلىرىدىمۇ شۇلاردىن باشقا ھېچ قائىدىلەر يوقتۇر. 17 ئەمما ھازىر دېمەكچى بولغان ئىش، يەنى سىلەر يىغىلغان سورۇنلارغا كەلسەك، تۇنىڭدا سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن؛ چۈنكى يىغىلغىنىڭلارنىڭ نەتىجىسى پايدىلىق ئەمەس، بەلكى زىيانلىق بولۇۋاتىدۇ. 18 چۈنكى بىرىنچىدىن، سىلەر جامائەتتە يىغىلغىنىڭلاردا، تاراكلاردا گۇرۇھلارغا بۆلۈنۈشىلەر بولغانلىقىنى ئاڭلىدىم؛ بۇ گەپكە قىسمەن ئىشەندىم. 19 تاراكلاردا بۆلۈنۈشىلەر پەيدا بولماي قالمايدۇ. تۇنداق بولمىغاندا تاراكلاردا كىمنىڭ لايىقەتلىك بولغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولمايتتى. 20 سىلەر بىر يەرگە جەم بولغىنىڭلاردا، سىلەر [ھەققەتەن] «رەببنىڭ زىياپىتى»دىن يېمەيسىلەر. 21 چۈنكى يېگىنىڭلاردا ھەربىرىڭلار باشقىلارنىڭ يېيىشىنى كۈتمەيلا تۈرۈۋېلىپ ئىلىپ كەلگەن غىزانى يەۋېرىسىلەر-دە، بىرسى ئاچ قالىدۇ، يەنە بىرسى مەست بولۇپ كېتىدۇ. 22 يەپ-ئىچىشكە تۈز تۆيلىرىڭلار يوقمۇ؟ خۇدانىڭ جامائىتىنى كۈزگە ئىلماي، يوقسۇللارنى خىجالەتكە قويماقچىمۇسىلەر؟ سىلەرگە نېمە دېسەم بولار؟ سىلەرنى تەرىپلەمدىمەن؟ ياق، سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن. 23 چۈنكى مەن سىلەرگە [رەببنىڭ زىياپىتى توغرۇلۇق] يەتكۈزگەنلىرىمنى تۈزۈم رەبدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن، دېمەك، رەب ئەيسانىڭ ساتقۇنلۇق قىلىنغان كېچىدە ئۇ قولغا نان ئېلىپ، 24 تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن ئۇنى ئوشتۇپ: «مانا، سىلەرگە ئاتالغان مېنىڭ تېنىم؛ بۇنى مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىڭلار» ـ دېدى. 25 شۇنىڭدەك، غىزادىن كېيىن ئۇ جامىنى قولىغا ئېلىپ: «مانا، بۇ جامدىكى شاراب قېنىمدا بولغان «يېڭى ئەھدە»دۇر؛ ھەر قېتىم بۇنىڭدىن ئىچكىنىڭلاردا، مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن شۇنداق قىلىڭلار» ـ دېدى. 26 چۈنكى سىلەر ھەر قېتىم بۇ ناننى يېگەن، بۇ جامدىن ئىچكەن بولساڭلار، تاكى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىگىچە سىلەر رەببنىڭ ئۆلۈمىنى جاكارلىغان بولىسىلەر. 27 شۇنىڭ ئۈچۈن، كىمكى لايىقەتسىز ھالدا بۇ نانىنى يېسە ياكى رەببنىڭ جامىدىن ئىچسە، رەببنىڭ تېنى ھەم قېنىغا نىسبەتەن گۇناھكار بولىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن ھەربىرىمىز بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرۈپ، ئاندىن نان يېسۇن، جامدىن ئىچسۇن. 29 چۈنكى [رەببنىڭ] تېنىنى پەرق ئەتمەي تۇرۇپ يېگۈچى ۋە ئىچكۈچى ھەركىم ئۆزىگە ھۆكۈم-جازانى يەتكۈزۈپ يەپ-ئىچىدۇ. 30 بۇ سەۋەبتىن تاراكلاردىكى نۇرغۇن ئادەملەر زەئىپلىشىپ كېسەل بولدى، ھەتتا خېلى بىر قىسمى [ئۆلۈمدە] ئۇخلاپ قالدى. 31 لېكىن ئەگەر ئۆز ئۈستىمىزنى تەكشۈرۈپ ھۆكۈم چىقارغان بولساق، ئېشىمىزغا [رەببنىڭ] ھۆكۈم-جازاسى چۈشۈرۈلمەيدىغان بولىدۇ. 32 ئەمما گەرچە ئۈستىمىزگە رەب تەرىپىدىن ھۆكۈم-جازالار چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ئۇنىڭ بىزگە چۈشۈرگەن «تەربىيە جازاسى»دۇر؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيا بىلەن بىرلىكتە ھالاكەتكە ھۆكۈم قىلىنماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 33 شۇنىڭ ئۈچۈن قېرىنداشلار، [رەببنىڭ زىياپىتىدە] يېيىشكە جەم بولغىنىڭلاردا، [ھەممەيلەن تولۇق كەلگۈچە] بىر-بىرىڭلارنى كۈتۈڭلار. 34 بىرسى ئاچ قورساق بولسا ئاۋۋال تۇيىدە يەپ كەلسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەرنىڭ جەم بولۇشۇڭلار تۈرۈڭلارغا ھۆكۈم-جازا يەتكۈزمەيدىغان بولىدۇ. قالغان ئىشقا مەسىلىلەرنى بولسا، مەن بارغىنىمدا تەرتىپكە سالىمەن.

12

ئەمما ئى قېرىنداشلار، روھىي ئىلتىپاتلارغا كەلسەك، سىلەرنىڭ ئۇلار توغرۇلۇق بىلمەي قېلىشىڭلارنى خالىمايمەن. 2 سىلەر تائىپىلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان ۋاقتىڭلاردا ھەرخىل يوللارغا باشلىنىپ، گاس-گاچا بۇتلارغا [چوقۇنۇشقا] تازدۇرۇلۇپ كەتكىنىڭلارنى بىلىسىلەر. 3 شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇقتۇرىمەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ روھىدا تۇرۇپ: «ئەيسانا لەنەت!» دېمەيدۇ ۋە ھەرقانداق بىرى مۇقەددەس روھتا بولماي تۇرۇپ «ئەيسا رەبدۇر!» دەپ ئېيتالمايدۇ. 4 ئەمما ئىلتىپاتلار خىلمۇخىل، لېكىن روھ بولسا بىردۇر. 5 خىزمەتلەر بولسا ھەرخىل، ئەمما [بىز خىزمىتىنى قىلىدىغان] رەب بىردۇر. 6 ئىشلەش يوللىرى ھەرخىل، ئەمما ھەممەيلەندە ھەممە ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغۇچى خۇدا بىردۇر. 7 ئەمما ھەممەيلەننىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەربىرىگە روھنىڭ نامايان بولۇشى بېغىشلىنىدۇ. 8 چۈنكى روھ ئارقىلىق بىرىگە دانالىق بەتكۈزگۈچى سۆز، يەنە بىرىگە شۇ ئوخشاش روھ ئارقىلىق خەۋەر يەتكۈزگۈچى سۆز تەقسىم قىلىنىدۇ؛ 9 يەنە ئوخشاش روھ ئارقىلىق باشقا بىرىگە ئالاھىدە ئىشەنچ، يەنە بىرىگە ئوخشاش روھ ئارقىلىق [كېسەللەرنى] ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى، 10 بىراۋغا مۇجىزىلەرنى يارىتىش تەقسىم قىلىنىدۇ؛ بىراۋغا ۋەھي-بېشارەت بېرىش؛ بىراۋغا ھەرخىل روھلارنى پەرق ئېتىش، بىراۋغا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەش، يەنە بىراۋغا نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلىش ئىلتىپاتى تەقسىم قىلىنىدۇ. 11 ئەمما بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى يۇرگۈزگۈچى ئوخشاش شۇ بىر روھتۇر، تۇ ھەربىرىگە تۈزى لايىق كۆرۈپ، ئايرىم-ئايرىم تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 12 چۈنكى ئىنسانىي تەن بىر بولسىمۇ نۇرغۇن ئەزالىرى بولغىنىدەك، شۇنداقلا ئەزالىرى نۇرغۇن بولسىمۇ تۇرۇتارا قوشۇلۇپ بىر تەن بولغانىدەك، مەسىھ تۇرىمۇ ھەم شۇنداقتۇر. 13 چۈنكى ھەممىمىز، مەيلى يەھۇدىيلار بولساقمۇ، گرېكلەر بولساقمۇ، قۇللار بولساقمۇ، ھۆرلەر بولساقمۇ، بىر روھتا بىر تەنگە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلدۇق ۋە بىر روھتىن ئىچىشكە نېسىپ قىلىنىدۇق. 14 چۈنكى تەن بىرلا ئەزادىن تەمەس، بەلكى كۆپ ئەزالاردىن تەركىب تاپىدۇ. 15 ئەگەر پۇت: «مەن قول بولمىغنىم ئۈچۈن مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەققەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 16 قۇلاق: «مەن كۆز ئەمەس، شۇڭا مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەققەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 17 پۈتۈن تەن كۆزلا بولسا، ئۇنداقتا ئاڭلاش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ پۈتۈن تەن قۇلاقلا بولسا، ئۇنداقتا پۇراش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ 18 ھالبۇكى، خۇدا ئۆزىگە لايىق كۆرگەن تەن ئەزالىرىنىڭ ھەربىرىنى ئايرىم-ئايرىم ئۆز جايىغا ئورنۇلاشتۇرغان؛ 19 ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش ئەزا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى قانداقمۇ تەن دېگلى بولاتتى؟ 20 ئەمدىلىكتە ئەزالار كۆپ، تەن بولسا بىردۇر. 21 كۆز قولغا: «مېنىڭ ساڭا ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلەيدۇ؛ ياكى باش بولسا پۇتلارغا: «مېنىڭ سىلەرگە ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلەيدۇ. 22 دەل ئەكسىچە، تەندىكى ئاجىز-ئەرزىمەس دەپ كۆرۈنگەن ئەزالار كەم بولسا بولمايدۇ؛ 23 ۋە ھەم تەندىكى بىز ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا بولسا، تېخىمۇ كۆپرەك ئېتىۋار قىلىمىز؛ شۇنداقلا ئىسكەتسىز دەپ قارالغان ئەزالىرىمىز تېخىمۇ ئىسكەتلىك قىلىنىدۇ؛ 24 ئەسلىدە يارىشىملىق بولغان ئەزالىرىمىزغا بولسا شۇنداق قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق. ئەمما خۇدا پۈتۈن تەننى شۇنداق بىرلەشتۈرگەنكى، تۇ ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلانغان ئەزالارغا تېخىمۇ كۆپ ئېتىۋار بېرىدۇ. 25 بۇنىڭدىن مەقسەت تەندە ھېچ بۆلۈنۈشىلەر بولماسلىقى، بەلكى بارلىق ئەزالار ئۆزئارا ئوخشاش كۆيۈنچانلىقتا بولۇشى ئۈچۈندۇر. 26 بىر ئەزا جاپا-دەرد تارتسا، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ جاپا-دەرد تارتىدۇ؛ بىر ئەزاغا شەرەپ كەلسە، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىدۇ. 27 ئەمدى سىلەر مەسىھنىڭ تېنىدۇرسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۇنىڭ ئايرىم-ئايرىم ئەزاسىدۇرسىلەر. 28 خۇدا جامائەتتە مۇشۇنداقلارنى ئورنۇلاشتۇرغان: ـ ئاۋۋال رەسۇللارنى، ئاندىن پەيغەمبەرلەرنى، ئۈچىنچى بولۇپ تەلىم بەرگۈچىلەرنى؛ ئاندىن مۇجىزە كۆرسەتكۈچىلەرنى، ئاندىن تۇرلۇك كېسەللەرنى ساقايتىش ئىلتىپاتلىرىغا ئىگە بولغانلارنى، يارىدەم بەرگۈچىلەرنى، يېتەكچىلىك قىلغۇچىلارنى، ھەرخىل نامەلۇم تىللاردا سۆزلەيدىغانلارنى تەينىلەپ ئورنۇلاشتۇرغاندۇر. 29 ھەممەيلەن رەسۇلمۇ؟ ھەممەيلەن پەيغەمبەرمۇ؟ ھەممەيلەن تەلىم بەرگۈچىمۇ؟ ھەممەيلەن مۇجىزە كۆرسەتكۈچىمۇ؟ 30 ھەممەيلەندە ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى بارمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللاردا سۆزلەمدۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلالامدۇ؟ 31 ئەمما سىلەر چوڭراق ئىلتىپاتلارنى تەقەززا بولۇپ قوغلاڭلار، ھالبۇكى، مەن ھازىر سىلەرگە ھەممىدىن ئەۋزەل بىر يولنى كۆرسىتىپ بېرەي.

13

مەن ئەگەردە بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سۆزلەۋاتقان ھەرخىل تىللار ھەتتا پەرىشتىلەرنىڭ تىللىرى بىلەنمۇ سۆزلىيەلەيدىغان بولسامۇ، بىراق مەن مېھىر-مۇھەببەتسىز بولسام، تۇ چاغدا مەن يەقەت بىر «داڭ-داڭ» قىلىدىغان مىس داڭ، بىر «چاڭ-چاڭ» قىلىدىغان چاڭ بولۇپ قالىمەن، خالاس. 2 ئەگەر مەن پەيغەمبەرلىك قىلالسام، بارلىق سىرلار، بارلىق بىلىملەرنى چۈشىنىپ بولغان بولسامۇ، ھەم شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تاغلارنى

يۇتكىيەلىگۈدەك تولۇق ئىشەنچتە بولسامۇ، ئەمما مەندە مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مەن ھېچنەرسە بولمىغان بولىمەن. 3 ئەگەر بارلىق مال-مۈلكۈمنى سەدىقىگە ئاتاپ ھەم تېنىمنى [خۇدانىڭ يولدا] قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرۈلۈشكە سۇنغان تەغدىردىمۇ، ئەمما مەندە يەنىلا مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مېنىڭ ھېچقانداق پايدام يوق بولغان بولىدۇ.

4 مۇھەببەت سەۋر-تاقەتلىك بولۇش ھەم مېھرىبانلىقتۇر؛ مۇھەببەت ھەسەتخورلۇق قىلمايدۇ؛ مۇھەببەت ئۆزىنى ماختىمايدۇ، تەكەبىبۇرلۇق قىلمايدۇ، 5 نومۇسسىزلىق قىلمايدۇ، ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ يۈرمەيدۇ، تېرىكتۈرۈلمەيدۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك ساقلىمايدۇ، 6 ھەققانىيسىزلىقتىن خۇشال بولمايدۇ، بەلكى ئەمەلىيەتتىن، ھەقىقەتتىن خۇشال بولىدۇ، 7 ھەممە ئىشتا قورسىقى كەڭگىك قىلىدۇ، ھەممىگە يۈزلىنىپ [خۇداغا] ئىشىنىدۇ، ھەممە ئىشقا ئۈمىد باغلايدۇ، ھەممىگە چىدايدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت ھەرگىز ئاخىرلاشمايدۇ. بېشارەتلەر بولسا، كارغا كەلمەيدۇ: «نامەلۇم تىللار» بولسا، تۆگىمەيدۇ: [مۇجىزىلىك] بىلىملەرمۇ كارغا كەلمەيدۇ. 9 چۈنكى بىزنىڭ بىلىدىغانلىرىمىز قىسمەن، بېشارەت بېرىدىغانلىرىمىز قىسمەن؛ 10 لېكىن مۇكەممەللىك كەلگەندە، قىسمەنلىك يوقىلىدۇ. 11 مەن كىچىكىمدە بالىلارچە سۆزلىدىم، بالىلارچە ئويلىدىم، بالىلارچە ھېسابلىدىم، چوڭ بولغىنىمدا، مەن بالىلىقنى تاشلىدىم. 12 چۈنكى بىز ھازىر بىر تۈتۈق دېرىزىدىن مۇجمەل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۇيۈز كۆرىمىز: ھازىر مەن قىسمەن تونۇيمەن، شۇ چاغدا مەن [خۇدا] مېنى تونۇپ كېلىۋاتقانلىقىمنى تونۇيمەن. 13 ھازىر ئىشەنچ، ئۈمىد، مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەت بۇ ئۈچ نەرسە تۇرۇۋېتىۋ، بۇلارىدىن ئەڭ ئۈستۈن تۇرىدىغىنى مېھىر-مۇھەببەتتۇر.

14

مېھىر-مۇھەببەتكە ئىنتىلىپ ئۆزىنى قوغلىشىڭلار ۋە ھەم روھىي ئىلتىپاتلارغا، بولۇپمۇ بېشارەت بېرىشكە ئىنتىزار بولۇڭلار. 2 چۈنكى نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى خۇداغا سۆزلەيدۇ؛ ئاڭلىغۇچىلاردىن ھېچكىم ئۆزىنى چۈشەنمەيدۇ، ئەمما ئۇ روھتا سىرلىق ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. 3 لېكىن بېشارەت بېرىدىغان كىشى بولسا ئادەملەرنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇشقا، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرۈشكە ۋە تەسەللى بېرىشكە سۆزلەيدۇ. 4 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى ئۆز روھىنى قۇرىدۇ؛ ئەمما بېشارەت بەرگۈچى جامائەتنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرىدۇ. 5 ئەمدىلىكتە مەن سىلەرنىڭ ھەممىڭلارنىڭ نامەلۇم تىلالاردا سۆزلىيەلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلمەن، لېكىن بېشارەت بېرىشىڭلارنى تېخىمۇ ئۈمىد قىلىمەن. نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى سۆزىنى تەرجىمە قىلمىسا، جامائەتنىڭ ئېتىقاد قۇرۇلۇشىدا بېشارەت بەرگۈچى ئۆنگىدىن ئۆلۈغ بولىدۇ. 6 قېرىنداشلار، مەن يېنىڭلارغا كېلىپ، نامەلۇم تىلالاردىلا سۆزلىگىنىم بىلەن مەلۇم ۋەھيي، بىلىم، بېشارەت يا كى تەلىمنى يەتكۈزمىسەم، مەن سىلەرگە نېمە پايدا تەككۈزىمەن؟ 7 ھەتتا ئاۋاز چىقىرالايدىغان جانسىز نەرسىلەر، مەيلى نەي بولسۇن، چىلتار بولسۇن شۇنداق، ئۇلارنىڭ ئاھاڭىرىنىڭ بىر-بىرىدىن پەرقى بولمىسا، ئۇلاردا چېلىنغان پەدە قاندىقۇ پەرق ئېتىلىدۇ؟ 8 [جەڭ] كانىيىمۇ بەلگىلىك بىر ئاھاڭدا چېلىنمىسا، كىم جەڭگە ھازىرلانىدۇ؟ 9 شۇنىڭدەك سىلەر تىلدا ئېنىق چۈشىنەلىگۈدەك سۆز قىلمىساڭلار، نېمە دېمەكچى بولغىنىڭلارنى كىم چۈشىنەلەيدۇ؟ سىلەر ھاۋاغا گەپ قىلغاندەك بولىسىلەر. 10 جاھاندا، شۇبھىسىزكى، خىلمۇخىل تىل-ئاۋازلار بار ۋە ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مەنىسىز ئەمەس؛ 11 ئەگەر ئەمدى مەن مەلۇم ئاۋاز-تىلنىڭ مەنىسىنى بىلمىسەم، مەن سۆزلىگۈچىگە نىسبەتەن يات ۋە ئۇ ماڭا نىسبەتەن يات بولىدۇ. 12 ئەھۋال سىلەردىمۇ شۇنداق. شۇڭا، سىلەر روھىي ئىلتىپاتلارغا قىزغىنلىق بىلەن ئىنتىلگەنىكەنسىلەر، جامائەتنىڭ ئېتىقادىنى قۇرىدىغان ئىلتىپاتلارغا باي بولۇشقا ئىنتىلىڭلار.

13 شۇڭا، نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى سۆزلىگەنلىرىنى تەرجىمە قىلىپ بېرەلەيدىغان بولسام دەپ دۇئا قىلسۇن. 14 چۈنكى نامەلۇم تىلدا دۇئا قىلغىنىمدا، روھىم دۇئا قىلىدۇ، لېكىن ئەقىل-ئىدراكىمدىن بولسا مېۋە چىقمايدۇ. 15 ئۇنداقتا قاندىق قىلىش كېرەك؟ مەن بەزىدە روھىم بىلەن دۇئا قىلىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ دۇئا قىلىمەن؛ مەن بەزىدە روھىم بىلەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن؛ 16 بولمىسا، پەقەت روھىڭ بىلەنلا مەدھىيە ئوقۇساڭ، ئىشلىتىكەن [تىلىكۈنى] بىلمىگەنلەرنىڭ قاتاردا ئولتۇرغۇچى تەشەككۈرۈڭگە قانداقمۇ «ئامىن» دېيەلىسۇن؟ چۈنكى ئۇ ئېيتقىنىڭنى چۈشەنمەيدۇ. 17 سەن دەرھەقىقەت تەشەككۈرنى ياخشى ئېيتىسەن، ئەمما يېنىڭدىكى ئاڭلىغۇچىنىڭ ئېتىقادى قۇرۇلغىنى يوق.

18 مەن بۇنداق نامەلۇم تىلالاردا شەخسەن ھەممىڭلاردىن كۆپ سۆزلەيدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدانا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ 19 ھالبۇكى، جامائەتتە بولغاندا، نامەلۇم تىلدا تۆمەن ئېغىز سۆزلىگىنىمدىن كۆرە، باشقىلارغا تەلىم-تەربىيە بېرەلىگۈدەك چۈشىنىشلىك سۆزدىن بەش ئېغىزلا سۆزلىيەلىسەم دەيمەن. 20 قېرىنداشلار، ئەقىل-ھوشۇڭلاردا بالا بولماڭلار، يامانلىق جەھەتتە بوۋاق بولۇڭلار، ئەمما ئەقىل-ھوشۇڭلاردا پىشقىدەم بولۇڭلار. 21 تەۋراتتا: «چەت تىللىقلارنىڭ سۆزى ۋە يات ئادەملەرنىڭ لەۋلىرى ئارقىلىق مەن مۇشۇ خەلققە گەپ قىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ تۇلار يەنىلا ماڭا قۇلاق سالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار» دەپ يۈتۈلگەندۇر. 22 شۇڭا «نامەلۇم تىلالار» بولسا بىر ئالامەت بەلگىدۇر، ئېتىقادچىلارغا ئەمەس، بەلكى ئېتىقادسىزلارغا ئالامەت بەلگىدۇر؛ ۋەھيي-بېشارەتلەر بولسا، ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادچىلار ئۈچۈن بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل جامائەت بىر يەردە جەم بولغاندا، ھەممىسى ئۆز ئالدىغا بۇنداق نامەلۇم تىلالاردا سۆزلەۋەرسە ۋە ساددا يا كى ئېتىقادسىز كىشىلەر كىرىپ قالسا، ئۇلار ھەممىڭلارنى ساراڭ بولۇپ قاپىسىلەر دېيىشمەمدۇ؟ 24 ئەمما ھەممىڭلار ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزسەڭلار، ئېتىقادسىز يا كى ساددا كىشى ئاراڭلارغا كىرىپ قالسا، ھەممىڭلار تەرىپىدىن ئۆزىنىڭ گۇناھلىرىغا تەنبىھ بېرىلىدۇ، ھەممىڭلار تەرىپىدىن ئۆزىنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكى كۆرسىتىلىدۇ؛ 25 قەلبىدىكى سىرلار ئاشكارە قىلىنغاندا، ئۇ ئۆزىنى يەرگە تاشلاپ: ـ «خۇدا ھەقىقەتەن ئاراڭلاردىدۇر» دەپ خۇداغا سەجدە قىلىدۇ. 26 ئەمدى قېرىنداشلار، قاندا قىلىشىمىز كېرەك؟ سىلەر بىر يەرگە جەم بولغىنىڭلاردا، ھەربىرىڭلاردا [بىر ئىلتىپات] بولىدۇ؛ بىرسىدە مەدھىيە ناخشىسى، بىرسىدە تەلىم، بىرسىدە نامەلۇم تىل، بىرسىدە ۋەھيي، بىرسىدە نامەلۇم تىلنىڭ يېشىمى بولىدۇ. ھەمە ئىشلار ئېتىقادىنىڭ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولسۇن. 27 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچىلەر بولۇپ قالسا، ئىككىسى يا كى ئەڭ كۆپ بولغاندا ئۈچى تۇۋەت بىلەن سۆزلىسۇن ۋە بىرسى ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى تۈرىسۇن. 28 ئەمما [جامائەتتە] تۇرىگۈچى بولمىسا، ئۇ سۆزۈت قىلسۇن؛ ئۆز-ئۆزىگە ۋە خۇداغا ئېيتسۇن. 29 ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزگۈچىلەر بولسا، ئىككى-ئۈچى سۆزلىسۇن؛ قالغانلار گەپلىرىنىڭ ۋەزنىنى دىققەت بىلەن تۇرسۇن؛ 30 ئەمما ئولتۇرغانلار تاراسىدىن باشقا بىر كىشىگە ئەلۋەتە بىر ۋەھيي بېرىلسە، سۆزلەۋاتقان كىشى سۆزىنى توختىتىپ ئۈنۈۋەتسى ئۈنىڭغا بەرسۇن. 31 چۈنكى ھەممىڭلار بىر-بىرلەپ ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزىسەڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن ئۆگىنىدۇ، ھەممەيلەن رىغبەتلىنىدۇ. 32 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز روھلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىدۇ. 33 چۈنكى خۇدا قالايمىقانچىلىق ئۇغدۇرغۇچى ئەمەس، بەلكى تىنىچ-خاتىرجەملىك بەرگۈچىدۇر. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ جامائەتلىرىدە شۇنداق تەرتىپ بار. 34 ئاراڭلاردىكى ئايالىلار جامائەتلەردە سۈكۈتتە ئولتۇرسۇن؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىشىگە رۇخسەت قىلىنمىغان؛ تەۋرات قانۇنىدا بەلگىلەنگەندەك، ئۇلار [تەرتىپكە] بويسۇنسۇن. 35 ئەمما ئۇلار مەلۇم ئىشنى بىلمەكچى بولسا، ئۆيىدە ئۆز ئەرلىرىدىن سورىسۇن؛ ئايالىنىڭ جامائەتتە سۆزلىشى ئۇياتلىق ئىشتۇر. 36 خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن باشلانغانمۇ؟! يا كى يالغۇز سىلەرگىلا يېتىپ كەلگەنمۇ؟! 37 بىرسى ئۆزىنى ۋەھيي-بېشارەتچى يا كى روھىي كىشى دەپ سانىسا، ئۇ سىلەرگە ھازىر يازغان بۇ سۆزۈمنىڭ ھەقىقەتەن رەبنىڭ ئەمرى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلسۇن. 38 بىرسى بۇنى ئېتىراپ قىلمىسا، ئۇ ئېتىراپ قىلىنمايدۇ. 39 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە تەلمۇرۇپ ئىنتىلىڭلار، شۇنداقلا نامەلۇم تىلالاردا سۆزلەشنى چەكلىمەڭلار. 40 [خۇلاسە قىلىپ ئېيتقاندا]، ھەربىر ئىش چىرايلىق، تەرتىپلىك قىلىنسۇن.

15

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرگە ئەسلىدە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرنى بايان قىلماقچىمەن؛ سىلەر بۇ خۇش خەۋەرنى قوبۇل قىلغان ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسىلەر، 2 مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر بولغان كالامدا چىڭ تۇرغان بولسا ئاڭلار، ـ (ئىشەنگىنىڭلار بىكارغا كەتمىگەن بولسا) ـ سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇۋاتىسىلەر.

3 چۈنكى مەن تۈزۈمگە ئامانەت قىلىنغانلىرىنى ئەڭ زۇرۇر ئىش سۈپىتىدە سىلەرگىمۇ تاپشۇردۇم، يەنى، تەۋرات-زەبۇردا ئالدىن ئېيتىلغىنىمدەك، مەسىھ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن ئۆلدى، 4 ئۇ دەپنە قىلىندى، ۋە ئۇچىنچى كۈنى يەنە تەۋرات-زەبۇردە ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك تىرىلدۈرۈلدى، 5 ئۇ كىپاسقا، ئاندىن ئون ئىككىيلەنگە كۆرۈندى، 6 ئاندىن ئۇ بىر سوروندا بەش يۈزدىن ئارتۇق قېرىنداشقا كۆرۈندى، ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى بۈگۈنكى كۈندە تىرىك، ئەمما بەزىلىرى ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتىدۇ، 7 ئۇ ياقۇپقا، ئاندىن روسۇللارنىڭ ھەممىسگە كۆرۈندى، 8 ھەممىسدىن كېيىن ئۇ خۇددى ۋاقىتسىز تۇغۇلغان بوۋاقتەك بولغان ماڭىمۇ كۆرۈندى. 9 چۈنكى مەن روسۇللار ئارىسىدىكى ئەڭ تۆۋەنمەن، روسۇل دەپ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن، چۈنكى مەن خۇدانىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك قىلغانىمەن. 10 لېكىن ھازىر نېمىلا بولسام خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق بولدۇم، ئۇنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن شۇ مېھىر-شەپقىتى بىكارغا كەتمىدى، چۈنكى مەن [خۇدانىڭ خىزمىتىدە] بارلىق روسۇللاردىن بەرۋەك چاپالىق ئىشلىگەنمەن؛ ئەمەلىيەتتە ئىشلىگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى مەن بىلەن بىللە بولغان خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدۇر. 11 دېمەك، مەيلى مەن ياكى باشقا [روسۇللار] بولسۇن، ھەممىزنىڭ يەتكۈزگەنلىرى ئوخشاش بولۇپ، ئۇ دەل سىلەر ئىشىنىپ قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردۇر. 12 ئەمما مەسىھ ئۆلگەنلەر ئىچىدىن تىرىلدۈرۈلگەن دەپ جاكارلانغان بولسا، قانداقۇ ئارا گلاردىكى بەزىلەر ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش، دەيدۇ؟ 13 ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش بولسا، مەسىھنىڭ تىرىلىشىمۇ يوق ئىش بولغان بولاتتى. 14 شۇنىڭدەك ئەگەر مەسىھ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولمىسا، جاكارلىغان خەۋىرىمىز بېھۇدە بولغان، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارمۇ بېھۇدە بولغان بولاتتى. 15 ھەتتا بىزمۇ خۇدا توغرىسىدىكى يالغان گۇۋاھچىلار بولغان بولاتۇق ـ چۈنكى بىز خۇدانىڭ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردۇق. ئەگەر ھەققەتەن ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، خۇدا مەسىھنىمۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرمىگەن بولاتتى. 16 چۈنكى ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلدۈرۈلمىسە، مەسىھنىمۇ تىرىلمىگەن بولاتتى. 17 مۇبادا مەسىھ تىرىلمىگەن بولسا، ئېتىقادىڭلار كېرەكسىز بولغان، سىلەر تېخىچە گۇناھلىرىڭلاردا يۈرۈۋاتقان بولاتتىڭلار، 18 شۇنداقلا مەسىھتە ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتقانلارمۇ ھالاك بولۇپ كەتكەن بولاتتى. 19 ئەگەر ئۈمىدىمىزنى پەقەت بۇ دۇنيادىكى ھاياتىمىز ئۈچۈنلا مەسىھگە باغلىغان بولساق، بىز ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ بېچارە ئادەملەردىن بولغان بولىمىز. 20 ئەمما ئەمەلىيەتتە، مەسىھ ئۆلۈمدە ئۇخلىغانلار ئىچىدە «ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسى» بولۇپ، ئۆلۈمدىن تىرىلگەنىدۇر، 21 چۈنكى بىر ئىنسان ئارقىلىق ئۆلۈم [ئالەمدە] پەيدا بولغىنىدەك، ئۆلۈمدىن تىرىلىشىمۇ بىر ئىنسان ئارقىلىق [ئالەمدە] پەيدا بولدى. 22 ئادامئاتىمىزدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆزىنىڭ ئۆزەيلىدىن] ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغانلىقىغا ئوخشاش، مەسىھدە بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆزىنىڭ ئۆزەيلىدىن] ئۆلۈمدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. 23 ئەمما ھەممەيلەن ئۆز ئۈۋەت-قاتاردا تىرىلىدۇ؛ ئۆنجى ھوسۇلنىڭ مېۋىسى بولغان مەسىھ بىرىنچى؛ ئىككىنچىلەر بولسا مەسىھنىڭ دۇنياغا قايتىپ كەلگىنىدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلار. 24 ئاندىن ئاخىرەت بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ بارلىق ھۆكۈمرانلىقنى، بارلىق ھوقۇق ۋە ھەرخىل كۈچلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، پادىشاھلىقنى خۇدا-ئاتىغا تاپشۇرىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ بارلىق دۈشمەنلەرنى [مەغلۇپ قىلىپ] ئايىغى ئاستىدا قىلغۇچە ھۆكۈم سۈرۈشى كېرەكتۇر، 26 ئەڭ ئاخىرقى يوقىتىلىدىغان دۈشمەن بولسا ئۆلۈم ئۆزىدۇر. 27 چۈنكى [زەبۇردا] «[خۇدا] پۈتكۈل مەۋجۇداتنى ئۆزىنىڭ ئايىغى ئاستىغا بويسۇندۇرۇغان» [دەپ پۈتكۈلكتۇر]. ئەمما «پۈتكۈل مەۋجۇدات ئۆزىگىمۇ بويسۇندۇرۇلغان» دېيىلگىنىدە، روشەنكى، شۇ «پۈتكۈل» دېگەن سۆز «ھەممىنى ئۆزىگىمۇ بويسۇندۇرغۇزغۇچى»نىڭ ئۆزىنى ئېچىگە ئالغان ئەمەستۇر. 28 ئەمما ھەممە ئۆزىگىمۇ بويسۇندۇرۇلغاندىن كېيىن، ئوغۇل ھەممىنى ئۆزىگە بويسۇندۇرغۇچىغا بويسۇندۇ؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدا ھەممىنىڭ ھەممىسى بولىدۇ. 29 ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، بەزىلەرنىڭ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئۆلگەنلەر زادى تىرىلمىسە، كىشىلەر ئۆلار ئۈچۈن نېمە دەپ چۆمۈلدۈرۈلىدۇ؟ 30 بىزلەر نېمە دەپ [ھەر كۈنى] ھەر سائەتتە خەۋپ-خەتەرگە دۇچ كېلىپ يۈرىمىز؟ 31 رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا سىلەردىن پەخىرلىنىشىم راست بولغاندەك، [ئۆ قېرىنداشلىرىم]، مەن ھەركۈنى ئۆلۈمگە دۇچ كېلىمەن. 32 ئەگەر ئىنسانلارنىڭ نۇقتىنىنەزىرىدىن ئېيتقاندا «ئەفەسۇس شەھىرىدە ۋەھشىي ھايۋانلار بىلەن ئېلىشتىم» دېسەم، ئۆلگەنلەر ئۆلۈمدىن تىرىلمىسە، بۇنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ «ئەتە بەرىبىر ئۆلۈپ كېتىدىغان بولغاندىن كېيىن، يەپ-ئىچىپ يۈرۈۋالايلى» دېگەن سۆز يوللۇق بولمامىدۇ؟ 33 ئالدىنىڭلار كۆر، چۈنكى «يامان ھەمراھلار ئەخلاقنى بۇزىدۇ». 34 ھەققانىي بولۇش ئۈچۈن ئويغىنىڭلار، گۇناھدىن قول ئۈزۈڭلار، چۈنكى بەزىلىرىڭلاردا خۇدا توغرۇلۇق خەۋەر يوقتۇر ـ بۇنى ئېيتسام سىلەر ئۈچۈن ئۇيات ئەمەسمۇ؟ 35 بەلكىم بىرسى: «ئۆلۈكلەر قانداق تىرىلدۈرىلەر؟ ئۇلار قانداق تەن بىلەن تىرىلەر؟» ـ دەپ سورىشى مۇمكىن. 36 ئى ئەخمەق كىشى، سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۆلمەي تۇرۇپ قايتىدىن تىرىلمەيدۇ. 37 ھەم سېنىڭ تېرىغىنىڭ، تۆسۈملۈكنىڭ تېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ يالىڭاچ دېنى ـ مەسىلەن، بۇغداينىڭ ياكى باشقا بىرەر زىرائەتنىڭ دېنى، خالاس. 38 ۋەكىپىن خۇدا ئۇز خاھىشى بويىچە ئۇنىڭغا مەلۇم بىر تەنىنى بېرىدۇ، شۇنداقلا ئۇرۇق دانلىرىنىڭ ھەربىرىگە ئۇزىنىڭ تېنىنى ئاتا قىلىدۇ. 39 جانىۋارلارنىڭ ئەتلىرى بولسا بىر-بىرىگە ئوخشىمايدۇ؛ ئىنسانلارنىڭ ئۇزىگە خاس ئەتلىرى بار، ھايۋانلارنىڭ ئۇزىگە خاس ئەتلىرى بار، ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ بار، بېلىقلارنىڭمۇ بار. 40 ئاسماندا جىسىملار بار، يەر يۈزىدىكىمۇ جىسىملار بار؛ ئەمما ئاسماندىكىسىنىڭ جۈلا-شەرىپى باشقىچە، يەر يۈزىدىكىسىنىڭمۇ باشقىچە بولىدۇ؛ 41 قۇياشنىڭ شان-شەرىپى بىر خىل، ئاينىڭ شەرىپى يەنە بىر خىل، يۇلتۇزلارنىڭ شان-شەرىپى يەنە بىر خىلدۇر؛ چۈنكى يۇلتۇزلار شان-شەرەپلىرىدە بىر-بىرىدىن پەرقلىنىدۇ. 42 ئۆلۈمدىن تىرىلىش ھەم شۇنداقتۇر. [تەن] چىرىش ھالىتىدە تېرىلىدۇ، چىرىماس ھالەتتە تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ 43 ئۇياتلىق ھالەتتە تېرىلىدۇ، شان-شەرەپ بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئاجىز ھالەتتە تېرىلىدۇ، ئەمما كۈچ-قۇدرەت بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ. 44 ئۇ تەبىئەتكە تەۋە بىر تەن سۈپىتىدە تېرىلىدۇ؛ روھقا تەۋە بىر تەن بولۇپ تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئەسلىدە تەبىئەتكە تەۋە بىر «جانلىق» تەن بولغان بولسا، ئەمدى روھىي بىر تەن بولىدۇ. 45 شۇنگا [ئەۋراتتا] مۇنداق يېزىلغانكى: «ئۆنجى ئىنسان ئادەمئاتىمىز تىرىك بىر جان قىلىپ يارىتىلدى»؛ ئەمما «ئاخىرقى ئادەمئاتا» بولسا ھاياتلىق بەرگۈچى روھ بولدى. 46 ئەمما ئاۋۋال كەلگىنى روھىي ئادەم ئەمەس، بەلكى «تەبىئەتكە تەۋە بولغۇچى» ئادەم ئىدى، كېيىن «روھىي ئادەم» كەلدى. 47 دەسلەپكى ئىنسان بولسا يەردىن، تۈپراقتىن ئاپىريدە قىلىنغان؛ ئىككىنچى ئىنسان بولسا ئاسماندىن كەلگەندۇر؛ 48 تۈپراقتىن ئاپىريدە قىلىنغىنى قانداق بولغان بولسا، [ئۆنگۈن] [بولغان] «تۈپراقلىق»لارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئاسماندىن كەلگىنى قانداق بولسا، ئۆنگۈن بولغان «ئاسمانلىقلار»مۇ شۇنداق بولىدۇ. 49 بىزلەر «تۈپراقلىق ئادەم» سۈرىتىدە بولغىنىمىزدەك، «ئاسمانلىق ئادەم» سۈرىتىدىمۇ بولالايمىز. 50 ئەمما شۇنى ئېيتىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ئەت ۋە قاندىن تورەلگەنلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ چىرىگۈچى چىرىمايدىغانغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ. 51 مانا، مەن سىلەرگە بىر سىرنى ئېيتىپ بېرەمەن؛ بىز ھەممىمىز [ئۆلۈمدە] ئۇخلايدىغانلاردىن بولمايمىز؛ بىراق ھەممىمىز ئۆزگەرتىلىمىز! 52 بىر دەققىدىلا، كۆزنى بىر يۇمۇپ ئاچقۇچە، ئەڭ ئاخىرقى كاناي چېلىنغاندا ئۆزگەرتىلىمىز؛ چۈنكى كاناي چېلىنسىلا ئۆلگەنلەر چىرىماس ھاياتقا تىرىلدۈرۈلىدۇ، شۇنداقلا ئۆزگەرتىلىمىز؛ 53 چۈنكى بۇ چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيىۋېلىشى، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيىۋېلىشى كېرەك؛ 54 ئەمما چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيگەندە، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيگەندە، شۇ چاغدا بۇ سۆز ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ: «ئۆلۈم غەلبە تەرىپىدىن يۇتۇلۇپ يوقۇتۇلدى!». 55 «ئاھ، ئۆلۈم، سېنىڭ نەشتىرىڭ قېنى؟! ئاھ، ئۆلۈم، سېنىڭ غەلبەڭ قېنى؟!» (Hadēs g86) 56 ئۆلۈمدىكى نەشتەر ـ گۇناھتۇر، گۇناھنىڭ كۈچى بولسا، تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق نامايان بولىدۇ. 57 لېكىن بىزنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبىگە ئېرىشتۈرگۈچى خۇدىغا تەشەككۇر! 58 شۇنىڭ ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، چىڭ تۇرۇپ تەۋرەنمەس بولۇڭلار، رەبنىڭ خىزمىتىدىكى ئىشلىرىڭلار ھەمىشە كەڭ زىيادىلەشسۇن؛ چۈنكى رەبدە بولغان ئەجىر-جاپايىڭلار ھەرگىز بېھۇدە كەتمەيدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.

16 ئەمدى مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىشانە توپلاش توغرۇلۇق، سىلەرمۇ گالاتىيا
تۈلكىسىدىكى جامائەتلەرگە تاپىلىغىنىمدەك قىلىڭلار. 2 ھەر ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە
ھەربىرىڭلار تاپاۋىتىڭلارنىڭ بەرىكىتى بويىچە ئۆنىڭىدىن بىر ئۈلۈشنى ئاجرىتىپ ئۆز يېنىڭلاردا
ساقلاپ قويۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، كەلگەن ۋاقتىمدا ئىشانە توپلاش ھاجەت
بولمايدۇ. 3 مەن كەلگىنىمدە، سىلەر قايسى ئادەملەرنى لايىق كۆرۈپ تاللىساڭلار، مەن
شۇلارغا [تونۇشتۇرۇش] خەتلىرىنى يېزىپ بېرىپ مۇشۇ ئىشانە-شەپقىتىڭلارنى يېرۇسالېمغا
ئاپىرىپ بېرىشكە ئەۋەتىمەن. 4 مېنىڭمۇ بېرىشىم مۇۋاپىق كۆرۈلسە، ئۇلار ماڭا ھەمراھ
بولۇپ باريدۇ. 5 ئەمما مەن ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن يېنىڭلارغا كېلىمەن
ـ چۈنكى مەن ماكېدونىيەدىن ئۆتمەكچىمەن ـ 6 بەلكىم مەن سىلەر بىلەن بىللە بىر مەزگىل
تۇرۇشۇم مۇمكىن، ھەتتا يېنىڭلاردا قىشلاپ قېلىشىممۇ مۇمكىن، شۇنىڭدەك ئاندىن
قەيەرگە بارماقچى بولسام، سىلەر ياردەم قىلىپ، مېنى يولغا سېلىپ قويارسىلەر. 7 چۈنكى
بۇ قېتىم سىلەرنى يول ئۈستىدىلا كۆرۈپ ئۆتۈپ كېتىشنى خالىمايمەن، بەلكى رەب بۇيرۇسا،
سىلەر بىلەن بىللە ئۆزۈنراق بىر مەزگىل تۇرغۇم بار. 8 ئەمما مەن ئەفەسۇس شەھىردە ئورما
ھېيتىغىچە تۇرماقچىمەن. 9 چۈنكى [مۇشۇ يەردە] ماڭا ئاجايىب چوڭ، ئۈنۈملۈك-مېۋە
بېرىۋاتقان بىر ئىشىك كەڭ ئېچىلدى، شۇنىڭدەك قارشى چىققۇچىلارمۇ كۆپ. 10 تموتي
يېنىڭلارغا بېرىپ تۇرسا، ئۆنىڭ ئاراڭلاردا قورقماي ئەركىن-ئازادە يۈرۈشىگە كۆزۈل
بۆلۈڭلار. چۈنكى ئۇمۇ ماڭا ئوخشاش رەبنىڭ خىزمىتىنى ئىشلەۋاتىدۇ. 11 شۇڭا ھېچكىم
ئۇنى تۇۋەن كۆرمىسۇن؛ بەلكى ئۇنى مېنىڭ يېنىمغا كېلىشى ئۈچۈن ئامان-ئېسەن ئۇزىتىپ
يولغا سېلىپ قويۇڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ قېرىنداشلار بىلەن بىللە كېلىشىنى كۈتىمەكتىمەن. 12
ئەمما قېرىندىشىمىز ئاپوللوسقا كەلسەم، ئۆنىڭدىن قېرىنداشلار بىلەن بىللە سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا
بېرىشنى كۆپ ئۆتۈندۈم. لېكىن ئۇنىڭ ھازىرچە بارغۇسى يوق. كېيىن پۇرسەت پىشىپ
يېتىلگەندە باريدۇ. 13 ھوشيار بولۇڭلار، ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇڭلار؛ مەردانە ئەردەك
بولۇڭلار! قەيسەر بولۇڭلار! 14 سىلەرنىڭ قىلغان ھەممە ئىشىڭلار مېھىر-مۇھەببەت بىلەن
قىلىنسۇن. 15 ئەمدى، ئى قېرىنداشلار، ئاخايا تۈلكىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى ئېتىقاد
مېۋىسى بولغان ستىفاناس ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ
مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا قانداق تۆزلىرىنى ئاتىغانلىقىنى ئوبدان بىلىسىلەر؛
مەن سىلەردىن ئۇتۇنمەكتىكى، مۇشۇنداق كىشىلەرنىڭ ۋە ئۇلار بىلەن بىرلىكتە خىزمەتتە
ھەربىر جاپا تارتىۋاتقانلارنىڭ سۆزلىرىگە كىرىڭلار. 17 ئەمما [يېنىڭلاردىن] ستىفاناس،
فورتۇناتۇس ۋە ئاقايىكۇسنىڭ بۇ يەرگە مېنى يوقلاپ كەلگەنلىكىدىن شادلاندىم؛ چۈنكى
ئۇلار سىلەر تەرەپتىن كەم بولغانلىرىنى تولۇقلاپ بەردى. 18 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ
روھىمنى ۋە ھەم سىلەرنىڭكىنىمۇ يېڭىلاندۇردى؛ شۇڭا شۇنداق ئادەملەرنى ئەتىۋارلاپ
ھۆرمەتلەڭلار. 19 ئاسىيادىكى جامائەتلەردىن سىلەرگە سالام. ئاكۈيلا ۋە پرىسكىلا ھەم
ئۇلارنىڭ ئۆيىدە جەم بولىدىغان جامائەتتىنمۇ رەبدە سىلەرگە قىزغىن سالام يوللايدۇ. 20
قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە سالام يوللايدۇ. بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن
سالاملىشىڭلار. 21 مانا، مەنكى پاۋلۇس ئۆز قولۇم بىلەن سالام يېزىۋاتىمەن! 22 ھەركىم
رەب ئەيسا مەسىھنى سۆيگۈچى بولمىسا، ئۆنىڭغا لەنەت بولسۇن! رەببىمىز، كەلگەيسەن!
23 رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! 24 مېنىڭ مەسىھ
ئەيسادا بولغان مۇھەببىتىم ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي. ئامىن!

كورىنتۇسلۇقلارغا 2

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىكىتىلگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋالى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىيدىن كورىنت شەھىردە تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاخايا تۇلكىسىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام! **2** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسى، رەھمدىللىقلارنىڭ ئىگىسى ئاتا، بارلىق رىغبەت-تەسەللىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇداغا تەشەككۇر-مەددىھىە ئوقۇلغاي! **4** بىز ئۆچۈرغان ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتتە ئۇ بىزگە رىغبەت-تەسەللى بېرىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغبەتلەندۈرۈلگەن بولۇپ ئۇ بىزگە يەتكۈزگەن رىغبەت-تەسەللى بىلەن ھەرقانداق باشقا جاپا-مۇشەققەتكە ئۆچرىغانلارغا رىغبەت-تەسەللى بېرەلەيدىغان بولدۇق. **5** چۈنكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقاندەك، مەسىھ ئارقىلىق بولغان رىغبەت-تەسەللىمىزمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **6** ئەمما بىز جاپا-مۇشەققەتتە قالساقمۇ بۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللى ۋە نىجات تېپىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە ئوخشاش ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە چىدىشىڭلار بىلەن سىلەردىمۇ ھاسىل قىلىنىدۇ؛ بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقمۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇڭا بىزنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مۇستەھكەمدۇر؛ چۈنكى سىلەر ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن ئورتاق ئېسۇلىمىك بولىسىلار، ئوخشاشلا رىغبەت-تەسەللىدىن ئورتاق ئېسۇلىمىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. **8** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن جاپا-مۇشەققەتتىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمىز؛ ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسىز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتنىڭ ئۆزىدىن ئۈمىد ئۈزگۈدەك بولغاندۇق؛ **9** ئەمما ئۆزىمىزگە ئەمەس، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغاندەك يېزىتتۇق. **10** ئۇ بىزنى بۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۈنىڭغا ئۈمىد باغلىدۇق؛ **11** سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتلەر بىلەن مەدەت بېرىۋاتىسىلەر، شۇنداق قىلىپ تالاي ئادەملەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق بىزگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات تۈپەيلىدىن تالاي ئادەملەر [خۇداغا] رەھمەتلەر ئېيتىدىغان بولىدۇ. **12** چۈنكى پەخرىمىز، يەنى ۋىجدانىمىزنىڭ گۈۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەممىيلىك بىلەن (ئىنسانىي پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلەرگە نىسبەتەن ئۆزىمىزنى ئۆتۈۋالدىغان بولدۇق. **13** چۈنكى سىلەرگە يازغىنىمىز ئوقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتەلەيدىغاندىن باشقا ھېچ نەرسە ئەمەس؛ لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار بويىچە رەب ئەيسانىڭ كۈندە سىلەر بىزنىڭ پەخرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك بىزلەرنىمۇ سىلەرنىڭ پەخرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **15** شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشەنچىنە بولۇپ مەن ئەسلىدە ئىككىنچى قېتىم سىلەرگە مېھىر-شەپقەتنى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدىم؛ **16** يەنى، قېشىڭلاردىن ماكېدونىيەگە ئۆتۈپ، ئاندىن ماكېدونىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشنى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن يەھۇدىيە تۇلكىسىگە ئۆزىتىلىشىمنى ئۈمىد قىلغانىدىم. **17** مەندە شۇنداق نىيەت بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىكلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟ مەن نىيەت قىلغاندا، مەندە «ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك: بىردەم «بەرھەق، بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق، ياق» دېيىش بارمۇ؟ **18** ئەمما خۇدا ئۆز سۆزىدە ئۆرغىنىدەك، بىزنىڭ سىلەرگە ئېيتقان سۆزىمىز بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» بولمايدۇ؛ **19** چۈنكى بىز (مەن ۋە سىلۋانۇس ۋە تىموتىي) نىڭ ئارا ئاگىلاردا جاكارلىغىنىمىز ـ خۇدانىڭ ئوغلى، ئەيسا مەسىھ، بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» ئەمەستۇر، بەلكى ئۇنىڭدا «بەرھەق»لا باردۇر. **20** چۈنكى خۇدانىڭ قانچىلىك ۋەدىلىرى بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، ئۇلار ئۇنىڭدا «بەرھەق»تۇر، ۋە بىز ئارقىلىق ئۇنىڭىمۇ خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغان «ئامىن» باردۇر. **21** ئەمدى بىزلەرنى سىلەر بىلەن بىللە مەسىھدە چىڭ تۇرغۇزغۇچى بولغىنى ھەم بىزنى مەسىھلىگىنى بولسا خۇدادۇر. **22** ئۇ يەنە ئۇستىمىزگە مۆھۈر بېسىپ، قەلبىمىزگە ئۆز روھىنى «كاپالەت» بولۇشقا ئاتا قىلدى. **23** ئەمما خۇدانى ئۆز جېنىمغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەنكى، كورىنتقا تېخى بارمىغانلىقىمنىڭ سەۋەبى كۆڭۈلۈڭلارنى ئايىماق ئۈچۈن ئىدى. **24** ھەرگىز ئۆزىمىزنى ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرمىز، دېمەك، بەلكى سىلەرنىڭ شاد-خۇراملىقىڭلارنى ئاشۇرۇشقا سىلەرگە ھەمكارلاشقۇچىلارمىز؛ چۈنكى سىلەر ئېتىقاد ئارقىلىقلا مەزمۇت تۇرىسىلەر.

2 لېكىن مەن ئىچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم. **2** چۈنكى ئەگەر مەن سىلەرگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ تۆپەيلىمدىن ئازار يېگەنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندۇرالىسۇن؟ **3** مەن ئەسلى مېنى شادلاندۇرۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئەكسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسىتتە شۇ خەتنى يازدىم؛ چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەممىڭلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەممىڭلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. **4** چۈنكى ئەسلىدە ئۆزۈم ئېغىر ئازاب ئىچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆككۈزۈپ تۇرۇپ سىلەرگە شۇ خەتنى يازغانىدىم؛ مەقسىتىم سىلەرگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلەرگە چوڭقۇر باغلانغان، ئېشىپ تاشقان مۇھەببىتىمنى بىلدىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **5** ئەمما بەرەسى ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دەيمەن، ئۇ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەممىڭلارغا ئازار يەتكۈزدى. **6** بۇنداق ئادەمنىڭ كۆپىنچىگىلار تەرىپىدىن تەنبىھلەنگىنى يېتەرلىكتۇر؛ **7** شۇڭا ھازىر ئەكسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغبەت-تەسەللى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ؛ بولمىسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۆزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. **8** شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇنىڭغا مۇھەببىتىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جېكىلەيمەن. **9** شۇ خېتىمنى يەنە بىر مەقسىتتە، يەنى سىلەرنىڭ ھەممە ئىشلاردا ئىتائەتمەن يا كى ئىتائەتمەن ئەمەسلىكىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم. **10** لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولسا ئاگىلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم. **11** شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۇستۈنلۈككە ئېرىشىمەلىيدۇ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز. **12** ئەمدى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تروئاس شەھىرىگە كەلگىنىمدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن [پۇرسەت] ئىشىكى ماڭا ئېچىلغىنى بىلەن، **13** قېرىندىشىم تىتۇسنى تاپالمىغىنىم تۈپەيلىدىن روھىم ئارام تاپمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيەگە سەپەر ئالدىم. **14** ئەمما بىزنى مەسىھدە ھەمىشە تەنتەنە بىلەن غالىبانە باشلايدىغان، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە ئ�ۇزىگە دوست تارتقۇچى خۇشپۇراقنى چاچقۇچى خۇداغا تەشەككۇر! **15** چۈنكى بىز خۇداغا يەتكۈزۈلۈۋاتقان مەسىھنىڭ خۇشپۇرىقىدۇرمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالاك قىلىنىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقتىز؛ **16** كېيىنكىلەرگە ئۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىدۇرمىز؛ ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۇددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ **17** چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۆزىنى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛ ئەكسىچە بىز سەممىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدادىن [ئەۋەتىلگەنلەر] سۆزلىتىدە مەسىھدە سۆزلەيمىز.

3 بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلغىلى تۇرۇۋاتامدۇق؟ يا كى باشقا بەزىلەرگە كېرەك بولغاندەك، سىلەرگە يېزىلغان يا كى سىلەر يازغان تەۋسىيىنامىلەر بىزگە كېرەكمۇ؟ **2** سىلەر ئۆزۈڭلار بىزنىڭ تەۋسىيىنامىمىزدۇرسىلەر، قەلبىمىزدە يۈتۈلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان. **3** سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن پەرۋىش قىلىنغان، مەسىھنىڭ مەكتۇبى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مەكتۇپ سىياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختايلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبىنىڭ ئەتلىك تاختايلىرىغا

پۇتۇكلۇكتۇر). **4** ئەمدى بىزنىڭ مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە زور ئىشەنچىمىز بار، **5** تۆزىمىزنى بىرەرنەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چاغلىغىنىمىز يوقتۇر، ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇدادىندۇر. **6** تۆ بىزنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى، بۇ ئەھدە پۇتۇكلۈك سۆز-جۈملىلەرگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان. چۈنكى پۇتۇكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئولتۇرىدۇ، لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈرىدۇ. **7** ئەمما سۆز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، تۈلۈم كەلتۈرىدىغان خىزمەت شان-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈزىدە جۇلالانغان شان-شەرەپتىن ئۆتىڭ يۈزىگە كۆزلىرىنى تىكىپ قارىيالمىغان يەردە (گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)، **8** روھ بىلەن يۈرگۈزۈلىدىغان خىزمەت تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولمامدۇ؟ **9** چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك بولغان يەردە، ئىنسانىي ھەققانىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرىپى تېخىمۇ تېشىپ تاشمامدۇ!؟ **10** چۈنكى ئەسلىدە شان-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ ھازىرقى غايەت زور شان-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق شان-شەرەپلىكلىكى يوقتۇر، **11** چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە شان-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە، ھازىر ئورنىنى باسقان ئىش تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولىدۇ. **12** بىزدە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۈمىد بولغانىكەن، بىز تولىمۇ يۈرەكلىك بولىمىز. **13** بىز ئىسرائىللارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدىغان [ئەھدىنىڭ] پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشنىڭ ئاقىۋىتىگە ئۇچراپ كەتمىسۇن دەپ يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالغان مۇساغا ئوخشىمايمىز. **14** ئەمما ئۇلارنىڭ ئوي-كۆڭۈللىرى قاداقلاشقانىدى؛ چۈنكى بۈگۈنگە قەدەر كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلمەي كەلدى، چۈنكى پەقەت مەسىھدە بولغاندىلا ئۇ ئېلىپ تاشلىنىدۇ. **15** ئەمما بۈگۈنگە قەدەر، مۇسانىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە يەنىلا قەلبىنى يېپىۋالماقتا. **16** ئەمما ھەركىم رەببگە قاراپ يۈرۈلسا، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. **17** ئەمما رەب شۇ روھتۇر، ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ. **18** ۋە بىز ھەممىزنىڭ يۈزىمىز چۈمپەردىسىز ھالدا رەبنىڭ شان-شەرىپىگە قارىغىنىدا، ئۆزىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن شان-شەرەپ ئۈستىگە شان-شەرەپ قوشۇلۇپ تۈزگەرتىلمەكتىمىز.

4 شۇڭا [خۇدا] بىزگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەندەك، بۇ خىزمەت بىزگە ئامانەت قىلىنغانىكەن، بىز ھەل قىلىۋېتەمىز؛ **2** ئەمدىلىكتە شەرمەندىلىككە ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى تاشلاپ، نە ئالداڭچىلىقتا ماڭمايمىز، نە خۇدانىڭ سۆزىنى بۇرمىلىمايمىز، بەلكى ھەققەتنى ئەينەن ئايان قىلىش بىلەن خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلۇقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ۋىجدانىغا كۆرسىتىمىز. **3** ئەمما خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، ئۇ ھالاك بولۇۋاتقانلارغا نىسبەتەن چۈمكەلدى؛ **4** چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسىھنىڭ شان-شەرىپى ئوغرىسىدىكى خۇش خەۋىرىنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن دەپ، بۇ زامانىنىڭ ئىلاھى ئېشقادىسىزلارنىڭ ئوي-زېھنىلىرىنى كور قىلدى. (aiōn g165) **5** چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسىھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك ئۆزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارىگلار دەپ ئېلان قىلىمىز. **6** چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ يۈرۈغان خۇدا، مەسىھنىڭ دىدارىدىن ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى تونۇتۇشقا بولغان يورۇقلۇقنىڭ [بىز ئارقىلىق] چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقانىدۇر. **7** ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن بولغانلىقى كۆرۈنسۇن دەپ بۇ گۈھەرگە ساپال ئىدىشلاردا قاچىلاقلىق ھالدا ئىگىدارلىق قىلىمىز. **8** مانا بىز ھەرتەرەپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما يەنىلىمىدۇق؛ تەمىتىرەپ قالدۇق، ئەمما ئۈمىدسىزلەنمىدۇق؛ **9** زىيانكەشلىككە ئۇچراۋاتىمىز، ئەمما ھەمدەمسىز قالمىدۇق؛ يېقىتىلدۇق، ئەمما ھالاك بولمىدۇق؛ **10** ئەيسانىڭ ھاياتى تېنىمىزدە ئايان قىلىنسۇن دەپ، ھەردائىم تېنىمىزدە ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمىز. **11** چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى ئۆلىدىغان ئەتلىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىزلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز. **12** شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ. **13** ۋە «مەن ئىشەندىم، شۇڭا سۆز قىلدىم» دەپ يېزىلغاندەكىدەك ئىمان-ئىشەنچىتىكى روھقا ئىگە بولۇپ، بىزمۇ ئىشەندۇق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز؛ **14** چۈنكى رەب ئەيسانى تىرىلدۈرگەن [خۇدا] بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تىرىلدۈرىدۇ، شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە ئۆز ئالدىغا ھازىر قىلىدۇ، دەپ بىلىمىز. **15** چۈنكى [بۇ] ھەممە ئىشلار سىلەر ئۈچۈندۇرۇكى، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ ۋۇجۇدىدا ئېشىپ تاشقۇچە بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ كىشىلەرنىڭمۇ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان ئەتىقىنى ئېشىپ تاشىدۇ. **16** شۇڭا بىز ھەل قىلىۋېتەمىز؛ گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ، دەرھەقىقەت ئىچكى ئىنسانلىقىمىز كۈندىن-كۈنگە يېڭىلانماقتا. **17** چۈنكى بىزنىڭ بىر دەقىقىلىك ۋە يېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز بىز ئۈچۈن ئېشىپ تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنلىك شان-شەرەپنى ھاسىل قىلىدۇ. (aiōnios g166) **18** شۇڭا بىز كۆرۈنگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز؛ چۈنكى كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر. (aiōnios g166)

5 چۈنكى بۇ زېمىنغا تەۋە ئۆيىمىز، يەنى بۇ چېدىرىمىز يوقىتىلسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان بىر ئۆي، يەنى ئاسمانلاردا ئەبەدىي بىر ماكانىمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. (aiōnios g166) **2** ئەمدى بۇ [كونا ئۆيىمىزدە] ئۆزغىنىمىزدا ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى كىيىۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئاھ ئۇرماقتىمىز **3** (بەرھەق، [ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى] كىيىۋالساق يالىڭاچ قالمايمىز). **4** چۈنكى مۇشۇ چېدىردا ئۆزغىنىمىزدا، ئېغىرچىلىقتا ئاھ ئۇرماقتىمىز؛ بۇ بىزنىڭ يالىڭاچلىنىشنى خالىغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۈرۈلۈشنى، يەنى بىزدە ئۆلىدىغان نېمە بولسا، ئۆزىنىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشىنى خالايمىز. **5** ئەمدى بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر، ئۇ بىزگە «كاپالەت» بولغان ئۆز روھىنىمۇ ئاتا قىلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن بىز ھەمىشە يۈرەكلىك بولىمىز، ھەمدە تېنىمىزدە ماكان ئۇتقىنىمىزدا ئۈمىدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ بىلىمىز **7** (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماڭىمىز)؛ **8** بىز يۈرەكلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەندىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكاندا بولۇشقا تېخىمۇ خۇرسەنمىز. **9** شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندە بولايلى، مەيلى تەندىن نېرى بولايلى، ئۇنى خۇرسەن قىلىشنى ئىستەك-نىشان قىلىپ ئىنتىلىمىز. **10** چۈنكى تەندە قىلغان ئەمەللىرىمىزنى، ياخشىلىق بولسۇن، ياماناتلىق بولسۇن، ھەربىرىمىزگە قايتۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم بولىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن رەبنىڭ دەھشىتىنى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز؛ لېكىن بىز خۇداغا ئوچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق دەپ ئۈمىد قىلىمەن. **12** بىز ھازىر ئۆزىمىزنى قايتىدىن سىلەرگە تەۋسىيە قىلغىنىمىز يوق، بەلكى پەقەت سىلەردە قەلبىدىكى ئىشلاردىن ئەمەس، ئاشقى قىيابەتنى پەخىرلىنىدىغانلارغا بەرگۈدەك جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلەرگە بىزلەردىن پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىۋاتىمىز. **13** چۈنكى ئېچ-ئېچىمىزگە سىغماي قالغان بولساقمۇ خۇدا ئالدىدا شۇنداق بولدۇق، سالماق بولساقمۇ سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز. **14** چۈنكى مەسىھنىڭ مۇھەببىتى بىزنى [شۇنداق قىلىشقا] ئۈندەيدۇ؛ چۈنكى بىز بىرسى ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلدى، شۇڭا ھەممەيلەنىمۇ ئۆلدى، دەپ ھېسابلايمىز. **15** ۋە ئۇ ھەممەيلەنى دەپ ئۆلدى، يۇنىڭىن مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن ياشىشى ئۈچۈندۇر. **16** شۇنىڭ بىلەن بىز يۇنىڭىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، يۇنىڭىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز. **17** شۇڭا ئەمدى بىرسى مەسىھدە بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! **18** ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندىر، ئۇ بىزنى مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى: ـ **19** دېمەك، خۇدا مەسىھدە ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئۆلارنىڭ ئەيبىي بىلەن ھېسابلاشمايى، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى؛ شۇنىڭدەك بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. **20** شۇڭا خۇددى خۇدا بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا چاقىرىش] ئۈتۈنگىنىدەك، بىز مەسىھكە ۋاكالەتەن

ئەڭىلەردۇرمىز، مەسىھنىڭ ئورندا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغايسىلەر!» دەپ تۇتۇنمىز. **21** گۇناھقا ھېچ توتۇش بولمىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ تۆزى قىلدى، مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ تۆنىكدا خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

6 ئەمدى [خۇدانىڭ] ھەمكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۆتۈنۈك مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ تۇرۇۋېتىش بىكارغا كەتكۈزمەڭلار دەپ تۇتۇنىمىز **2** (چۈنكى تۇ: «شاپائەت كۆرسىتىلدىغان بىر پەيتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەكتۈزۈلدىغان بىر كۈنىدە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن» ـ دېدى. مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۆرسىتىلدىغان ياخشى پەيت»؛ مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى»دۇر!). **3** [رەببنىڭ] خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلمىسۇن دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانىغا توسالغۇلۇق قىلمايمىز؛ **4** بەلكى ھەربىر ئىشتا تۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نەمۇنە قىلىپ يۈرىمىز؛ زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بېسىم-قىستاقلاردا، **5** قامچا يارىلىرىدا، زىندانلاردا، قوزغىلاڭ-توپىلاڭلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۇنەھشىلەردە، روزا تۇتۇشلاردا، **6** پاكلىق بىلەن، بىلىملەر بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھرىبانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساختىلىقسىز مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، **7** ھەقىقەتنىڭ سۆز-كالامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن، ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قولالىردىكى قوراللىرى بىلەن، **8** ھەم ئىززەت-شۇھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە، تۆھمەت ھەم تەرىپلىنىشلار ئىچىدە [تۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نامايان قىلدۇق]؛ يالغانچىلار دەپ قارالغان بولساقۇ سەممىي-سادىق بولۇپ، **9** نامسىز بولدۇق-يۇ، ئەمما مەشھورمىز؛ ئۆلمەي دەپ قالدۇق-يۇ، ئەمما مانا، ھاياتتۇرمىز؛ تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق؛ **10** دەردە-ئەلەم تارتىۋاق-يۇ، ئەمما دائىم شاد-خۇراملىقتا تۇرىمىز؛ نامرات بولغىنىمىز بىلەن، ئەمما كۆپ ئادەملەرنى باي قىلغۇچىمىز؛ ھېچنېمىمىز يوق بولغىنى بىلەن، ئەمما ھەممىگە ئىگىدارمىز. **11** سىلەرگە ئوچۇق-يورۇق سۆزلىدۇق، ئەي كورىنتلىقلار، بىزنىڭ باغرىمىز سىلەرگە كەڭ ئېچىلدى! **12** سىلەر بىز تەرەپتىن قىسىلغان ئەمەس، لېكىن ئۆز ئىچ-باغرىڭلارنىڭ تارلىقىدىن قىسىلىسىلەر؛ **13** ئەمدى ئادىل ئالماشتۇرۇشتا بولۇپ ـ (ئۆز پەرزەنتلىرىمگە سۆزلىگەندەك سۆزلەيمەن) ـ باغرىڭلارنى بزىگىمۇ كەڭ ئېچىڭلار. **14** ئېتىقادسىزلار بىلەن بىر بويۇنتۇرۇققا چېتىلىپ تەڭسىزلىكتە بولماڭلار؛ چۈنكى ھەققانىيلىق ۋە قەبھىلىك ئوتتۇرىسىدا قانداقمۇ ئورتاقلىق بولسۇن؟ يورۇقلۇقنىڭ قاراڭغۇلۇق بىلەن قانداق ھەمراھلىقى بولسۇن؟ **15** مەسىھنىڭ بېلىئال بىلەن نېمە ئىناقلىقى بولسۇن؟ ئىشەنگۈچىنىڭ ئىشەنمىگۈچى بىلەن قانداق ئورتاق ئېسىۋىسى بولسۇن؟ **16** خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ بۇتلار بىلەن قانداق بىرلىكى بولسۇن؟ چۈنكى سىلەر تىرىك خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر ـ خۇدانىڭ: «مەن ئۇلاردا تۇرىمەن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن ۋە ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ» دېگىنىدەك [سىلەر ئۆزىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر]»؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن «ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، ماڭا ئايرىلىڭلار»، ـ دەيدۇ رەب، ـ «ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگكۈچى بولماڭلار»، «شۇنداق مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن»، **18** ۋە: «مەن سىلەرگە ئاتا بولىمەن، سىلەر ماڭا ئوغۇل-قىزلىرىم بولىسىلەر» ـ دەيدۇ ھەممىگە قادىر بولغان رەب.

7 ئەمدى بۇ ۋەدىلەرگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئى سۆيۈملۈكلەر، تۆزىمىزنى ئەتىلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسكىنىلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا تۆزىمىزدە [ئايان قىلىنغان] پاك-مۇقەددەسلىكنى كامالەتكە يەتكۈزىلى. **2** بىزنى قوبۇل قىلغايسىلەر! بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدۇق، ھېچكىمنى نابۇت قىلمىدۇق، ھېچكىمدىن پايدىلانمىدۇق. **3** مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلىمەكچى ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىمدەك، سىلەر قەلبىمىزدىدۇرسىلەركى، بىز سىلەر بىلەن بىللە ئۆلۈشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. **4** سىلەرگە باغلىغان ئىشەنچىم زور، سىلەردىن بولغان پەخىرىم زور؛ شۇنىڭ ئۈچۈن رىغبەت-تەسەللىگە تولدۇرۇلدۇم، بارلىق جاپا-مۇشكۈلچىلىكلىرىمىزدە خۇشاللىقىم ئېشىپ تاشتى. **5** چۈنكى بەرھەق، ماكېدونىيەگە كىرگىنىمىزدىمۇ ئەتلىرىمىز ھېچ ئارام تاپالماي، ھەرتەرەپتىن قىسىلىپ قالدۇق؛ سىرتىمىزدا جېدەل-كۈرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنچلار بار ئىدى. **6** ئەمما ھېچشۇكنۇلەرگە رىغبەت-تەسەللى بەرگۈچى خۇدا بىزگە تىتۇسنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-تەسەللى بەردى؛ **7** تاپقان رىغبەت-تەسەللىمىز پەقەت تۇنىڭ كېلىشى ئارقىلىقلا ئەمەس، بەلكى تۇنىڭ سىلەردىن تاپقان رىغبەت-تەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى؛ چۈنكى تۇ سىلەرنىڭ [بىزگە] زارىقىپ تەلمۈرگىنىڭلارنى، سىلەرنىڭ ھەسرىتىڭلارنى، سىلەرنىڭ ماڭا بولغان قىزغىن غەمخورلۇقۇڭلارنى ئېيتىپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشاللاندىم. **8** چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم بىلەن ئازابلىغان بولسامۇ، مەن ھازىر ئۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن؛ لېكىن ئەسلىدە مەن شۇ خېتىمىنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنىنى كۆرۈپ پۇشايمان قىلغانىدىم (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار قىسقىغىنە بىر مەزگىلا بولغان). **9** ئەمما ھازىر شادلىنىمەن ـ ئازابلانغىنىڭلاردىن ئەمەس، بەلكى شۇ ئازابنىڭ سىلەرنى توۋا قىلدۇرغانلىقىدىن شادلىنىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار خۇدانىڭ يولدا ئىدى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتمىدىڭلار. **10** چۈنكى خۇدانىڭ يولدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھەرگىز پۇشايمان قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توۋىغا ئېلىپ بارىدۇ؛ ئەمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. **11** چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولدا ئازابلىنىشىڭلار، سىلەرگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، تۆزلىرىڭلارنى ئەيىبتىن ئەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ تەقەززالىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇشنى ئېلىپ كەلدى! سىلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە تۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبتىن خالاس بولۇشۇڭلارنى ئىسپاتلىدىڭلار. **12** ئەمدى سىلەرگە [شۇ] خەتنى يازغان بولسامۇ، تۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، يا كى زىيان-زەخمەت قىلىنغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بىزگە بولغان كۆزگۈلۈڭلاردىكى قىزغىنلىقنىڭ ئاراڭلاردا ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم. **13** بۇ سەۋەبتىن بىز رىغبەت-تەسەللىگە ئېرىشتۇق. ۋە رىغبەت-تەسەللىمىز ئۇستىگە بىز تىتۇسنىڭ خۇشاللىقى تۆپەيلىدىن تېخىمۇ زور شادلاندۇق؛ چۈنكى تۇنىڭ روھى سىلەر تەرىپىڭلاردىن يېڭىلاندى. **14** چۈنكى مەن سىلەر توغرىسىدا بىرەر ئىشتا پەخىرلىنىپ ماختىغان بولسام، تۇ ئىشتا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمدىم؛ بەلكى سىلەرگە ئېيتقانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ھەققەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىتۇسقا سىلەرنى پەخىرلىنىپ ماختىشىمىزمۇ ھەققەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. **15** تۇ سىلەرنىڭ ئىتائەتمەنلىكىڭلارنى، سىلەرنىڭ تۇنىڭدىن قانداق ئەيمەنگەن ۋە تىترىگەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىنىڭلارنى ئەسلىگىنىدە، تۇنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **16** مەن سىلەرگە ھەربىر ئىشتا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

8 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بىز سىلەرگە خۇدانىڭ ماكېدونىيەدىكى جامائەتلىرىگە بېغىشلىغان مېھىر-شەپقىتىنى ئايان قىلماقچىمىز؛ **2** ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتنە سىناۋاتقاندا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قولالۇقىنىڭ بايلىقى ئۆزىغۇپ چىقتى؛ **3** چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارىچە، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۆزۈم گۇۋاھ. ئۇلار ئېختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، **4** بىزدىن مۇقەددەس بەندىلىرىگە شۇ ياردەمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىككە مۇيەسسەر بولۇشنى قاتتىق ئۆتۈندى؛ **5** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتكىنىمىزدەك ئەمەس، ئۆزىمىز قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى ئاۋۋال رەببگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىزگىمۇ بېغىشلىدى؛ **6** شۇڭا، تىتۇس سىلەردە [بۇ] مېھرىبانلىقنى باشلىغانىكەن، بىز تىتۇستىن سىلەرنى بۇنىڭغا ئىسپىداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا ئۆتۈندۇق. **7** ئەمما سىلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچتە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق ئەستايىدىللىقتا ھەم بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلاردا ئەۋزەل بولغىنىڭلاردەك، مۇشۇ مېھىرلىك ئىشتىمۇ ئۆزۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىڭلار. **8** مەن بۇ گەپ بىلەن سىلەرگە بۇيرۇق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى تارقىلىق مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەققىيلىكىنى ئىسپاتلىماقچىمەن. **9** چۈنكى سىلەر رەببىمىز

ئەیسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىلىسىلەر ـ گەرچە ئۇ باي بولسىمۇ، سىلەرنى دەپ يوقسۇل بولدىكى، سىلەر ئۇنىڭ يوقسۇللۇقى تارقىلىق پېيتىلىسىلەر. 10 مەن بۇ توغرۇلۇق پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويۇمەن ـ بۇ سىلەرگە پايدىلىق، چۈنكى سىلەر ئالدىنقى يىللا ئىشانە قىلىشتا ۋە شۇنىڭغا ئىرادە باغلاشتا ياخشى باشلىدىكىلەر. 11 ئەمدى ھازىر ئۆزى ئادا قىلىكلار، قىزغىن ئىرادە باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنيايىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا ئەمەل قىلىڭلار. 12 چۈنكى [خەير-ساخاۋەتكە] بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوۋغىنىڭ خۇداغا يارىغۇدەك بولۇشى قولىدا يوققا ئەمەس، بەلكى قولىدا بارىغا باغلىقتۇر. 13 چۈنكى بۇ باشقىلارنىڭ يۈكىنى يېنىكلىتىمەن دەپ، تۆرۈڭلارنى قىينا گلار دېگىنىم ئەمەس، 14 سىلەردە ئارتۇق بولغىنى ھازىرچە ئۇلارنىڭ كەم پېرىڭلارنى تولدۇرغىنىدەك، [كۆنىلەرنىڭ بىردە] ئۇلاردا ئارتۇق بولغىنى سىلەرنىڭ كەم پېرىڭلارنى تولدۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تەڭشىلىدۇ. 15 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ قالمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى» دەپ يېزىلغانىدەك بولغاي. 16 ئەمما تەتۇسنىڭ قەلبىگە سىلەرگە بولغان كۆيۈمۈمگە ئوخشاش كۆيۈمنى سالغان خۇداغا تەشەككۇرلەر بولغاي؛ 17 چۈنكى ئۇ دەرھەقىقەت بىزنىڭ ئىلتىماسىمىزنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، تۆزىنىڭ سىلەرگە كۆچلۈك كۆيۈمى بولغاچقا، ئۇ ئۆزلۈكىدىن يېنىگلارغا باردى؛ 18 ئەمما بىز ئۇنىڭغا بارلىق جامائەتلەر ئارىسىدا خۇش خەۋەر خىزمىتىدە تەرىپلەنگەن قېرىنداشنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتىۋاتىز، 19 شۇنىڭدەك ئۇ يەقەت شۇ تەرەپتىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتلەر تەرىپىدىن بۇ خەيرلىك ئىشتا بىزگە ھەمسەپەر بولۇشقا تاللۇپلىنغانىدى. ئەمدى بىز بۇ خەير-ساخاۋەتنى بولسا، رەببىنىڭ شان-شەرىپىنى ھەم يارەدەمدىكى قىزغىنلىقىمىزنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۆزى يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولىمىز؛ 20 شۇنداق قىلىپ بىز بۇ مول سوۋغىنى مەسئۇل بولۇپ يەتكۈزۈشتە ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن توھمەت قىلماسلىقى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىمىز. 21 چۈنكى بىز پەقەت رەببىنىڭ ئالدىدىلا ئەمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ كېلىۋاتىمىز. 22 بىز يەنە ئۇلار بىلەن بىللە كۆپ ئىشلاردا ئىنتايىن ئېستايىدىللىقى ئۇرغۇن قېتىم ئىسپاتلانغان قېرىنداشنى ئەۋەتمەكچىمىز؛ ھازىر ئۇنىڭ سىلەرگە باغلىغان زور ئىشەنچى تۆپەيلىدىن ئۇنىڭ ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى تېخىمۇ كۆچلۈك بولدى. 23 تىتۇس توغرىلۇق سوئاللار بولسا ئۇ مېنىڭ ھەمراھىم ۋە خىزمىتىڭلاردا بولغان ھەمكارىمدۇر؛ باشقا ئىككى قېرىنداشىمىز بولسا، ئۇلار جامائەتلەرنىڭ ئەلچىلىرى، مەسىھنىڭ شان-شەرىپىدۇر. 24 شۇڭا، جامائەتلەرنىڭ كۆز ئالدىدا مۇھەببىتىڭلارنىڭ ئىسپاتىنى، شۇنداقلا بىزنىڭ سىلەردىن پەخىرلىنىشلىرىمىزنىڭ بىكار ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىڭلار.

9 چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ يارىدەم خىزمىتى توغرۇلۇق سىلەرگە يەنە يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتتىق بەل باغلىغىنىڭلارنى بىلىمەن؛ مەن بۇ توغرۇلۇق: ئاخايادىكىلار ئوتتىكەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەييار تۇرۇۋاتىدۇ، دەپ ماكېدونىيەدىكى [قېرىنداشلارغا] پەخىرلىنىپ ماختاپ كەلمەكتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ [خەير-سەدىقە] [بېرىشكە] تۇرتكە بولدى. 3 لېكىن قېرىنداشلارنى ئەۋەتىشتىكى مەقسىتىم سىلەرنىڭ توغرا گلاردا پەخىرلىنىپ ماختىشىمنىڭ بۇ ئىشلاردا بىھۇدە ئىش بولۇپ قالماسلىقى، سىلەرنىڭ دېگىنىمدەك تەييار بولۇپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. 4 مۇبادا ماكېدونىيەدىكىلەر مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سىلەر تەييارلىقسىز بولىسا گلار، بۇ ئىشەنچىمىز ۋەجىدىن بىز خىجالەتكە قالدۇرۇلىمىز، سىلەر سۆزسىز شۇنداق بولىسىلەر. 5 شۇ سەۋەبتىن مەن قېرىنداشلاردىن يېنىگلارغا بېرىپ سىلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنئالا تەييارلاپ پۈتتۈرۈشىنى ئۈتۈنۈشنى زۆرۈر دەپ ھېسابلىدىم؛ شۇنداقلا بۇ سىلەردىن بىرەر نەرسە ئۈندۈرۈۋېلىش بولمىسۇن، بەلكى مېھرىبانلىقىڭلاردىن بولسۇن. 6 ئەمما بۇنى [ئەسلەگلار]: بېخىللىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالدۇ، ئۈچۈق قوللۇق بىلەن تېرىغىنى مول ئالدۇ. 7 ھەر ئادەم ھېچ قىينىلىپ قالماي يا كى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە پۈككىنچە بەرسۇن؛ چۈنكى خۇدا خۇشاللىق بىلەن بەرگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ. 8 ئەمما خۇدا ھەربىر ئىلتىپات-شاپائەتنى سىلەرگە ئېشىپ تاشتۇرۇشقا قادىردۇر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەردائىم ھەرتەرەپتە ھەر ئېھتىياجقا تەييار قۇۋۋەتلىنىسىلەر، كەڭچىلىكتە ئۇرۇپ قوللىڭلار ھەرخىل گۈزەل ئىشقا يېتىدۇ. 9 [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگىنىدەك: ـ «ئۇ ئۆزىنىڭكىنى تارقاتقان، ئۇ يوقسۇللارغا سەدىقە بەرگەن؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ». (aiōn g165) 10 ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىلى ئۇرۇق، يېگىلى نان ئاتا قىلغۇچى سىلەرنىڭ تېرىيدىغان ئۇرۇقلىرىڭلارنى تەمىنلەپ مول قىلدۇ، ھەققانىيلىقىڭلارنىڭ ھوسۇل-مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا قولى ئۈچۈق بولۇشقا ھەر تەرەپتە پېيتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشەككۇرلەرنى ئېلىپ باردۇ؛ 12 چۈنكى بۇ خەيرلىك خىزمىتىنى ئادا قىلىش پەقەت مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى قاندۇرۇپلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا يەتكۈزگەن تەشەككۇرلىرىنى ئېشىپ تاشتۇرىدۇ. 13 بۇ يارەدەم خىزمىتى تۆزلىرىڭلارنىڭ مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىڭلاردىكى مېۋە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلارغا دەلىل-ئىسپات بولىدۇ، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇشۇ [ھاجەتمەن] بەندىلەرگە، شۇنداقلا بارلىق ئادەملەرگە كۆرسەتكەن ئوچۈق قوللۇق سېخىيلىقىڭلاردىن ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلايدۇ. 14 ۋە خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاتقان ئاجايىب مېھىر-شەپقىتى تۆپەيلىدىن، ئۇلار سىلەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلغىنىدا، ئۇلار سىلەرگە تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلەيدۇ. 15 ئۇنىڭ تىل بىلەن ئېيتىلىگۈسىز ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۇر بولغاي!

10 ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن ئايرىلغاندا سىلەرگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنكى پاۋلۇس مەسىھنىڭ يۇۋاش-مۇمىنلىكى ۋە مۇلايىملىقى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنۈمەن، 2 ـ شۇنى تەلەپ قىلىمەنكى، يېنىگلارغا بارغىنىمدا، بىزنى «ئەتلەر بويىچە ماڭغانلار!» دەپ گۇمان بىلەن قارايدىغان بەزىلەرگە قارىتا ئويلىغىنىمدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلماڭلار؛ 3 گەرچە بىز ئىنسانىي ئەتلەردە يۈرسەكمۇ، بىز ئەتلەر بويىچە ئېلىشىمايمىز. 4 چۈنكى جەڭ قوراللىرىمىز ئەتكە تەۋە قوراللار ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستىھكاملارنى گۈمران قىلىش كۆچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر؛ 5 بىز ئۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى ۋە خۇدانى تونۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكاۋۇر توسالغۇنى گۈمران قىلىمىز، شۇنداقلا ھەربىر ئۇيى-خىيالارنى مەسىھكە بېقىندۇرۇپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛ 6 سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن، [ئاراگلاردا] قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەييارمىز. 7 سىلەر پەقەت كۆز ئالدىڭلاردىكى ئىشلارغىلا قارايدىكەنسىلەر. ئەگەر بىرسى ئۆزىنى مەسىھكە تەۋەمەن دەپ قارىسا، ئۇ يەنە شۇنىڭ ئۆستىگە ئۇيلانسۇنكى، ئۇ مەسىھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمىز. 8 چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى نابۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈن بىزگە ئامانەت قىلىنغان ھوقۇقىمىز توغرىلۇق تېخىمۇ كۆپ زىيادىرەك ماختانسامۇ، يۇنىكىڭا ھېچ يەرگە قاراپ قالمايمەن؛ 9 ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا سىلەرنى قورقۇتماقچى ئەمەسمەن؛ 10 چۈنكى بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەرۋەقە ۋەزىنلىك ھەم كۆچلۈك؛ لېكىن ئۇ يېتىپ كەلگەندە سالاپەتسىز، گېپىنىڭ ئۆتۈمى يوق بولىدۇ» دېيىشىدۇ. 11 ئەمدى بۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلىپ قويسۇنكى، بىز يىراقتا بولغىنىمىزدا خەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا بۇ يېتىپ بارغىنىمىزدا ئەمەلىيىتىمىزمۇ شۇنداق بولىدۇ. 12 چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئۆزىنى قالتىس چاغلايدىغانلار بىلەن بىر قاتارغا قويۇشقا يا كى ئۇلار بىلەن سېلىشتۇرۇشقا پېتىنمايمىز؛ شۇنداق كىشىلەر ئۆزلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ ئۆچىمى بىلەن ئۆچەپ، ئۆزلىرىنى ئۆزلىرى بىلەن سېلىشتۇرىدىغان بولۇپ، ھەققەتەن ئەقىلسىزلاردىندۇر. 13 بىز ئەمدى ئۆزىمىزگە بېكىتىلگەن ئۆچەپمدىن ھالقىپ ماختىنىپ يۈرگىنىمىز يوق. بىز بىلەكى ھەممىنى ئۆچىگۈچى خۇدا بىزگە بېكىتكەن خىزمەت دائىرىسىدىكى ئۆچەپەم، يەنى سىلەرنىڭ [خىزمىتىڭلارغىمۇ] يېتىدىغان ئۆچەپەم بىلەن پەخىرلىنىمىز. 14 چۈنكى ئۆچىمى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارغا يەتمەيدىغان كىشىلەردەك، [خىزمىتىڭلاردا بولغىنىمىزدا] دائىرىمىزدىن ھالقىپ كەتمەيمىز؛ چۈنكى بىز مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى

يەتكۈزۈشتە [بىرىنچى بولۇپ] يېنىكلارغىمۇ كەلدۇق. 15 بىز خىزمەت دائىرىمىزدىن
ھالقىپ، باشقىلارنىڭ سىكۇرگەن چاپا-ئەجىرلىرى بىلەن ماختانغىنىمىز يوق، لېكىن بىز
سىلەرنىڭ ئىمان-ئېتىقادىڭلار تۈسۈكەنسېرى تارا كالارىدىكى خىزمىتىمىز بىزگە بېكىتىلگەن
دائىرىمىز ئىچىدە تېخىمۇ زىيادە كېڭەيتىلىشۈن دەپ ئۈمىد قىلىمىز؛ 16 شۇنداق بولغاندا، بىز
سىلەردىن تېخىمۇ يىراق يەرلەرگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ جاكارلايدىغان بولىمىز،
تەيىارلا ھەيىار بولۇپ، باشقىلارنىڭ دائىرىسىدىكى خىزمەت ئەجرى بىلەن ماختىنىش بىزگە
يات. 17 ئەمما «پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبدىن پەخىرلىنىپ ماختىشى كېرەك!».
18 چۈنكى ئۆزىنى تەرىپلىگۈچى ئەمەس، بەلكى رەب تەرىپلىگەن كىشى ھەقىقەتەن
لاياقەتلىكتۈر.

11

[ماختانغان] بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىكىمغا سەۋرچان بولغايسىلەر! ئەمدى سىلەر ماڭا
سەۋرچانلىق قىلىپ كېلىۋاتىسىلەر. 2 چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئوتلۇق مۇھەببەت
بىلەن سىلەرنى [ئازدۇرۇشلاردىن] ھەسەت قىلىمەن؛ چۈنكى قىزنى بىر ئەرگىلا ياتلىق
قىلغاندەك، مەن سىلەرنى مەسىھكىلا پاك قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈرگەنمەن.
3 ئەمما يىلان ھاۋائىتىمزنى ھىيلىگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغاندەك، ئوي-كۆڭۈلگىلار مەسىھكە
باغلانغان سەممىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېزىپ بۇلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئەنسىرەيمەن. 4
چۈنكى بىرسى كېلىپ بىز سىلەرگە ھېچ جاكارلاپ باقمىغان باشقا بىر ئەيسانى جاكارلىسا،
ياكى قەلبىڭلاردىن ئۇرۇن بەرگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسەڭلار ۋە
سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلساڭلار،
سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىب سەۋر-تاقەت بىلەن ئۆتۈۋېرىشىڭلار مۇمكىن! 5 ھالبۇكى، مەن
ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا ئاشۇ «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن كەم ساناميەن! 6 گەرچە
مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي بولسىمۇ، بىلىم جەھەتتە مەن ئۇنداق ئەمەس؛ بىز قىلىۋاتقان
ھەربىر ئەمەللىرىمىزدە بۇنى سىلەرگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روشەن قىلدۇق. 7 ئەمدى
مەن سىلەرنى كۆتۈرۈلىشۈن دەپ ئۆزۈمنى تۆۋەن تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق
تەلەپ قىلماي جاكارلاپ گۇناھ قىلدىممۇ؟ 8 مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىگىلاردا بولۇشقا
باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ، ئۇلارنىڭ يارد ىمىنى قوبۇل قىلدىم. 9 سىلەر بىلەن بىللە
بولغان ۋاقىتلىرىمدا، ھاجەتمەن بولغان بولسامۇ، مەن ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس
(چۈنكى ماكېدونىيەدىن كەلگەن قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەمنى تولۇقلاپ بەردى)؛
ھەرقانداق ئىشتا ئۆزۈمنى سىلەرگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە بۇنىڭدىن
كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن. 10 مەسىھنىڭ ھەقىقىتى مەندە راست بولغاندەك، ئاقايا
يۇرتلىرىدا ھېچكىممۇ مېنى مۇشۇ ماختىنىشتىن توسۇمايدۇ! 11 نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى ياخشى
كۆرمىگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟! خۇدا بىلىدۇ! 12 لېكىن [بىزگە ئوخشاش ھېسابلىنىش] پۇرسىتىنى
ئىزدىگۈچىلەرنىڭ پۇرسىتىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك ئۇلار ماختىنىدىغان
ئىشلاردا ھەقىقەتەن بىزگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن نېمە قىلىۋاتقان بولسام شۇنى
قىلىۋېرىمەن. 13 چۈنكى بۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالدامچى خىزمەتكارلار،
مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىيابىتىگە كىرىۋالغانلاردۇر. 14 بۇ ئىش ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس،
چۈنكى شەيتان ئۆزىمۇ نۇرلۇق بىر پەرىشتىنىڭ قىيابىتىگە كىرىۋالدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭ
خىزمەتچىلىرىنىڭمۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىيلىقنىڭ خىزمەتچىلىرى قىيابىتىگە كىرگۈزىۋېلىشى
ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىگە لايىق
بولىدۇ. 16 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، ھېچكىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن؛ ھەتتا
ئەگەر مېنى شۇنداق دەپ قارىساڭلارمۇ، ئەمدى مەندەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قوبۇل
قىلغايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈمنۇ ئازغىنە ماختىنىۋالاي. 17 مېنىڭ ھازىر بۇلارنى
سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ ئەخمەقلەرچە يۈرەكلىك پو ئېتىپ
ماختىنىشىم، خالاس. 18 نۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە پو ئېتىپ ماختانغاندىكىن، مەنمۇ
ماختىنىپ باقاي. 19 چۈنكى ئۆزۈڭلار شۇنچە دانا بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلەرگە
سەۋر-تاقەت قىلىشقا رازى بولىسىلەر! 20 مەسىلەن بىرسى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا،
بىرسى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرسى سىلەردىن نەپ ئالسا، بىرسى ئالدىڭلاردا چوڭچىلىق
قىلسا ياكى يۈزۈڭلارغا كاچات سالسا، سىلەر ئۆزىڭىزنى يول قويىسىلەر. 21 ئەپسۇس،
نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز ئۇنداق ئىشلارغا ئاجىزلىق قىلدۇق! ئەمما ئۇلار بەرە ئىشتا
ماختىنىشقا پېتىنغان يەردە (ئەخمەقلەرچە سۆزلەۋاتىمەن!) مەنمۇ شۇ ئىشتا [ماختىنىشقا]
پېتىنىمەن. 22 ئۇلار ئىبرانىيلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىسرائىللارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق.
ئۇلار ئىبراھىمنىڭ نەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. 23 ئۇلار مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟ (مەن
ئەقىلدىن ئازغانلاردەك سۆزلەۋاتىمەن!)؛ مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ زىيادە كۆپ زورۇقۇپ
ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەررىلەندىم، ئىنتايىن كۆپ قېتىم قامالدىم، كۆپ قېتىم ئۆلۈم
خەۋىلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ 24 يەھۇدىيلارنىڭ «بىر كىم قىرىق قامچا» جازاسىغا بەش
قېتىم تارتىلدىم، 25 ئۈچ قېتىم تىكەنلىك قامچا جازاسىنى يېدىم، بىر قېتىم چالما-كېسىمەك
قىلىندىم، ئۈچ قېتىم كېمىمە ھادىسىسىگە ئۇچرىدىم، بىر كېچە-كۈندۈزنى دېڭىزدا ئۆتكۈزدۈم.
26 دائىم سەپەرلەردە بولىمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋىلىرىنى، قاراقچىلارنىڭ خەۋىلىرىنى،
يۇرتداشلىرىمنىڭ خەۋىلىرىنى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋىلىرىنى، شەھەرنىڭ خەۋىپىنى،
باياۋانلىقنىڭ خەۋىلىرىنى، دېڭىزنىڭ خەۋىلىرىنى، ساختا قېرىنداشلار ئارىسىدىكى خەۋىلىرىنى
باشتىن كەچۈردۈم، 27 ئەمگەكلەر ۋە جاپا ئىشلاردا زورۇقۇپ، پات-پات تۈنەكلەردە،
ئاچلىقتا ۋە ئۇسسۇزلۇقتا، دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا ۋە يېلىك-يالىڭاچلىقتا
يۈرۈپ كەلدىم. 28 بۇ سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا، ئىچ-باغرىمدا بارلىق جامائەتلەر ئۈچۈن
ھەر كۈنى ئۆستۈمنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەمىلەرنى يەۋاتىمەن. 29 ھەركىم ئاجىزلىسا، مەن
ئاجىزلىمىدىممۇ؟ ھەركىم ئېزىپ پۇتلاشقان بولسا، مەن ئۇنىڭ ئىچىدە ئىدىممۇ؟! 30 ئەمدى ئەگەر
ماختىنىشىم زۆرۈر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمنى كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن ماختىنىمەن. 31
رەب ئەيسانىڭ خۇدا-ئاتىسى، مەڭگۈ تەشەككۇر-مەدھىيىلەرگە لايىق بولغۇچىغا ئايانكى،
مەن يالغان ئېيتمىدىم. (aiōn g165) 32 دەمەشق شەھىرىدە پادىشاھ ئارىتاسنىڭ قول
ئاستىدىكى ۋالىي مېنى تۇتۇش ئۈچۈن، پۇتۇن دەمەشق شەھىرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا
ئالغاندى. 33 لېكىن مەن سىپىلدىكى بىر كامارىدن سەۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ،
ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم.

12

[ئەپسۇس]، ماختىنىۋېرىشنىڭ زۆرۈرىيىتى بار. گەرچە ئۇنىڭ پايدىسى بولمىسىمۇ،
مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھيلەر ئۈستىدە توختىلاي. 2 مەسىھدە
بولغان بىر ئادەمنى تونۇيمەن؛ ئۇ ئون تۆت يىل ئىلگىرى (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن
تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ئۈچىنچى قات ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 3 مەن شۇنداق بىر
كىشىنى بىلمەن (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ـ 4
ئۇ جەننەتكە كۆتۈرۈلۈپ، شۇ يەردە تىل بىلەن ئېيادىلىگلى بولمايدىغان، ئىنسانلارنىڭ دېيىشى
مەنئى قىلىنغان ئاجايىپ ئىشلارنى ئاڭلىدى. 5 شۇنداق بىر ئادەم بىلەن ماختىنىمەن،
ئۆزۈم ھەققىدە بولسا ئاجىزلىقىمدىن باشقا بەرە ئىش بىلەن ماختامايمەن. 6 ھەتتا
ماختىناي دېسەمۇ ئەخمەق ھېسابلانمايمەن؛ چۈنكى مەن ھەقىقەتنى ئېيتقان بولاتتىم؛ ئەمما
بىرسى مەندە كۆرگىنىدىن ياكى مەن توغرۇلۇق ئاڭلىغىنىدىن مېنى (ماڭا ئاشكارىلانغان
ۋەھيىلەرنىڭ غايەت زور ئۈلۈغلۇقى تۈپەيلىدىن) يۇقىرى ئۆيلاپ قالمىسۇن دەپ ئۆزۈمنى
ماختىنىشتىن يىغدىم. مۇشۇ ۋەھيىلەرنىڭ زور ئۈلۈغلۇقى تۈپەيلىدىن كۆرەكلەپ كەتمەسلىكىم
ئۈچۈن ئەتلىرىمگە سانجىلغان بىر تىكەن، يەنى مېنى ئۇرۇپ ئۇرسۇن دەپ شەيتاننىڭ
بىر ئەلچىسى ماڭا تەقسىم قىلىنغان؛ بۇنىڭ مەقسىتى، مېنىڭ كۆرەكلەپ كەتمەسلىكىم
ئۈچۈندۇر. 8 بۇنىڭ توغرىسىدا ئۈ مەندىن كەتسۇن دەپ رەببگە ئۈچ قېتىم يېلىندىم؛ 9
لېكىن ئۇ ماڭا: «مېنىڭ مېھىر-شەپقىتىم ساڭا يېتەرلىك؛ چۈنكى مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم
ئىنسانلىقنىڭ ئاجىزلىقىدا تولۇق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ» ـ دېدى. شۇڭا مەن مەسىھنىڭ كۈچ-
قۇدرىتى ۋۇجۇدۇمدا تۇرسۇن دەپ ئاجىزلىقلىرىمدىن ماختىنىشنى تېخىمۇ خۇشلۇق بىلەن
تاللىۋالىمەن؛ 10 شۇڭا مەن مەسىھ ئۈچۈن ئاجىزلىقلارنى، ھاقارەتلەرنى، قىينىچىلىقلارنى،
زىيانكەشلىكلەرنى ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. چۈنكى قاچان
ئاجىز بولسام، شۇ چاغدا كۈچلۈك بولىمەن. 11 مەن [ماختىنىپ] دەرۋەقە ئەخمەق
بولۇپ قالدىم! لېكىن ئۆزۈڭلار مېنى بۇنىڭغا مەجبۇر قىلدىڭلار. ئەمەلىيەتتە ئەسلىدە مەن

سىلەر تەرىپىگىلاردىن تەرىپلىنىشىم كېرەك بولاتتى؛ چۈنكى ھېچ ئەرزىمەس بولسامۇ، مەن ھېلىقى «قالتىس ئۇلۇغ رىسۇللار»دىن ھېچ تەرەپتە ھېچ ئىشتا كەم ئەمەسمەن. **12** دەرۋەقە مەن ئارا گىلاردا بولغان چاغدا رىسۇلنىڭ ۋېشارەتلىك ئالامەتلىرى، مەرتەرەپلىك چىدام-سەۋرچانلىق ئىچىدە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ھەم قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىلگەن. **13** سىلەرنى باشقا جامائەتلەردىن قايسى تەرەپتە تۆۋەن ئورۇنغا قويدۇم؟ ـ پەقەتلا ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئۈستۈگىلىرگە يۈك قىلىپ ئارتىپ قويمىغىنىم بىلەنمۇ؟! مېنىڭ بۇ ئادالەتسىزلىكىمنى ئەپۇ قىلغايسىلەر! **14** مانا، ھازىر يېنىگىلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشقا تەييارمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرگە ھېچ يۈك ئېغىرىمنى سالغۇم يوق. چۈنكى ئىزدىگىنىم ئىگىلىكىگىلار ئەمەس، بەلكى ئۆزۈگىلاردۇر؛ پەرزەنتلىرى ئاتا-ئانىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈك يىغىشى كېرەك. **15** ئەمدى جېنىگىلار ئۈچۈن ئىگىلىكىمدىن خۇشلۇق بىلەن سەرپ قىلىمەن ھەمدە ئۆزۈمنى سەرپ قىلىمەن ـ گەرچە مەن سىلەرنى قانچە سۆيگەنسېرى مەن شۇنچە ئاز سۆيۈلىسەمۇ. **16** ئەمدى شۇنداق بولغىنى بىلەن، مەن سىلەرگە ھېچ يۈك بولغان ئەمەسمەن؛ بىراق ھېلىگەرلىك قىلىپ، مەن سىلەرنى بابلاپ قويدۇم! **17** ئەجەبا، مەن سىلەرگە ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ بىرەرسى ئارقىلىق سىلەردىن نەپ ئالدىممۇ؟! **18** مەن تىتۇسنى سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا بېرىشقا ئۈندىدىم ۋە يەنە ھېلىقى قېرىنداشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەۋەتتىم. تىتۇسنىڭ سىلەردىن نەپ ئېلىپ باققان يېرى بارمۇ؟ بىز ئىككىيلەن ئوخشاش بىر روھتا يۈرۈۋاتمامدۇق؟ بىزنىڭ باسقان ئىزىمىز ئوخشاش ئەمەسمىكەن؟ **19** يا كى سىلەر ئەزەلدىن بىزنى «ئۇلار ئالدىمىزدا ئۆزلىرىنى ئاقلاپ كېلىۋاتىدۇ» دەپ ئويلاۋاتامسىلەر؟ [ئىش ئۇنداق ئەمەس]. بىز پەقەت مەسىھدە بولۇپ خۇدا ئالدىدا سۆزلەۋاتىمىز؛ قىلىۋاتقان ھەممە ئىشلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرنىڭ ئېتىقادىگىلارنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر. **20** چۈنكى مەن يېنىگىلارغا بارغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىمدىن چىقماي قېلىشىگىلاردىن، ئۆزۈمنىڭمۇ سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىگىلاردىن چىقماي قېلىشىمدىن، يەنى ئارا گىلاردا غوۋغا-جېدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-نەپرەت، مەنمەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تەكەبباۇرلۇق ۋە پارا كەندىچىلىكلەر بولارمىكىن دەپ ئەنسىرەيمەن؛ **21** ـ بۇ قېتىم سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا بارغىنىمدا، ئارا گىلاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تا كى بۇگۈنگە قەدەر ئۆتكۈزگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋانىي ئىشلاردىن تېخى توۋا قىلمىغان نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىگىلاردا تۆۋەن قىلىپ قويارمىكىن، شۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتمامي تۇرالمايمەنمىكىن، دەپ ئەنسىرەيمەن.

13

بۇ يېنىگىلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك». **2** مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم يېنىگىلاردا بولغىنىمدا بۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانلارغا ھەم قالغان ھەممىگىلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىرمۇ سىلەردىن نېرى بولسامۇ قايتىدىن ئالدىنئالا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سىلەر مەسىھنىڭ مەن ئارقىلىق سۆزلىگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىگىلار تۈپەيلىدىن)، مەن بارغىنىمدا ھېچكىمنى ئايىمايمەن؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسىھ سىلەرگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىگىلاردا ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر؛ **4** ئۇ دەرۋەقە ئاجىزلىقتا كېرىستىلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقۇ، خۇدانىڭ سىلەرگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز. **5** ئەمدى ئۆزۈگىلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ كۆرۈگىلار؛ ئۆزۈگىلارنى سىناپ بېقىگىلار! سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزۈگىلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىسا گىلار!) بىلىپ يەتمەمسىلەر؟ **6** ئەمدى سىلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىگىلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **7** سىلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىگىلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس ـ ھەتتا سىناقتىن ئۆتىمىدى، دەپ قارالساقۇ، مەيلى ـ مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغانىنى قىلىشىگىلار. **8** چۈنكى بىز ھەقىقەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ ئېمىلا قىلساق ئۇ بەرىبىر ھەقىقەتنى ئايان قىلىدۇ، خالاس. **9** چۈنكى بىز ئاجىز بولساقۇ، سىلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىگىلاردىن شادلىنىمىز. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سىلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەيسىلەر. **10** سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا بارغىنىمدا رەب ماڭا غۇلىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ سىلەرگە قاتتىق قوللۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سىلەردىن يىراقتا بولغىنىمدا مۇشۇلارنى يازدىم. **11** ئەگۈ ئاخىردا، قېرىنداشلار، شادلىنىگىلار؛ كامالەتكە يەتكۈزۈلۈگىلار، رىغبەت-تەسەللىدە كۈچەيتىلگىلار؛ بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇگىلار؛ ئىناق-خاتىرجەملىكتە ئۆتۈگىلار؛ ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **12** بىر-بىرىگىلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىگىلار. **13** بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سىلەرگە سالام. **14** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شاپائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھنىڭ ھەمراھ-ھەمدەملىكى سىلەرگە يار بولغاي!

گالاتیالىقلارغا

1 مەنكى پاۋلۇس، روسۇل بولغان (ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس يا كى ئىنسانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھ ۋە ئۇنى تۇنگىلەنلەردىن تىرىلدۈرگۈچى خۇداتاتا تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن) **2** ۋە مەن بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بارلىق قېرىنداشلاردىن گالاتىيا تۇلكىسىدىكى جامائەتلەرگە سالام. **3** خۇداتاتا ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** ئۇ خۇداتاتىمىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىزنى بۇ ھازىرقى رەزىل زاماندىن قۇتقۇزۇشقا ئۆزىنى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلدى، **(aiōn g165)** **5** خۇداغا بارلىق شان-شەرەپ ئەبەدىل-ئەبەدگىچە بولغاي، ئامىن! **(aiōn g165)** **6** سىلەر ئۆزۈڭلارنى مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى تارقىلىق چاقىرغىچىنىڭ يېنىدىن شۇنچە تېز يىراقلاشتۇرۇۋېتىپ باشقىچە بىر خىل «خۇش خەۋەر» گە ئەگىشىپ كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھەيران قالماقتىمەن! **7** ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا «خۇش خەۋەر» ئەمەستۇر! ـ پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قايماقتۇرۇپ، مەسىھنىڭ خۇش خەۋرىنى بۇرمىلىماقچى بولغان، خالاس. **8** لېكىن ھەتتا بىز ئۆزىمىز بولايلى يا كى ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە بولسۇن، بىرسى بىزنىڭ سىلەرگە جاكارلىغىنىمىزغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى سىلەرگە جاكارلىسا، پىشىغا لەنەت ياغسۇن! **9** بىز بۇرۇن ئېيتقىنىمىزدەك، ھازىرمۇ مەن شۇنى ئېيتىمەنكى، بىرسى سىلەرنىڭ قوبۇل قىلغىنىڭلارغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر خۇش خەۋەرنى جاكارلىسا، پىشىغا لەنەت ياغسۇن! **10** مەن خۇدانى ئىشەندۈرۈشۇم كېرەكمۇ يا كى ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشۇم كېرەكمۇ؟ يا كى ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشىم كېرەكمۇ؟ مەن ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشنى نىشان قىلغان بولسام، مەسىھنىڭ قۇلى بولمىغان بولاتتىم. **11** ئەمدى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇنى ئۇقتۇرىمەنكى، مەن جاكارلايدىغان خۇش خەۋەر ئىنسانلاردىن كەلگەن ئەمەس. **12** چۈنكى مەن ئۇنى ئىنسانلاردىن قوبۇل قىلغىنىم يوق يا كى بىرەر كىشى ئۇنى ماڭا ئۆگەتكىنى يوق، بەلكى ئەيسا مەسىھ ماڭا ۋەھيي تارقىلىق يەتكۈزگەن. **13** چۈنكى سىلەر مېنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا قانداق ھايات كەچۈرگەنلىكىم توغرۇلۇق ـ مېنىڭ خۇدانىڭ جامائىتىگە ئەشەددىي زىيانكەشلىك قىلىپ ئۇنىڭغا بۇزغۇنچىلىق قىلغانلىقىمنى ئاڭلىغانسىلەر. **14** ھەمدە مەن يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا ئېلىمىزدىكى نۇرغۇن تەڭتۇشلىرىمدىن خېلىلا ئالدىدا تۇراتتىم ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئەنئەنىلىرىنى ساقلاشقا پەۋقۇلئاددە قىزغىن ئىدىم. **15** ئەمما ئانامنىڭ قورسىقىدىن تارتىپ مېنى تۇزى ئۈچۈن ئايرىپ، مېھىر-شەپقىتى تارقىلىق مېنى چاقىرغان خۇدا ئۆز ئوغلىنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاش ئۈچۈن مەندە ئۇنى ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگىنىدە، مەن ھېچقانداق قان-ئەت ئىگىسى بىلەن مەسلىھەتلەشمەي، **17** يا كى يېروسالېمغا مەندىن ئىلگىرى روسۇل بولغانلار بىلەن كۆرۈشۈشكە بارماي، بەلكى ئۇدۇل ئەرەبىستانغا ئاتالاندىم. كېيىن دەمەشققە قايتىپ كەلدىم. **18** ئاندىن ئۈچ يىلدىن كېيىن يېروسالېمغا پېترۇس بىلەن تونۇشۇشقا باردىم ۋە ئۇنىڭ قېشىدا ئون بەش كۈن تۇردۇم. **19** ئەمما شۇ چاغدا رەببىنىڭ ئىنىسى ياقۇپتىن باشقا روسۇللارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن كۆرۈشمىدىم. **20** مانا، مېنىڭ سىلەرگە ھازىر يازغىنىم خۇدا ئالدىدا ھېچ يالغان ئەمەس! **21** كېيىن، مەن سۈريە ۋە كىلىكىيە تۇلكىلىرىگە باردىم. **22** ئەمما يەھۇدىيەدىكى مەسىھدە بولغان جامائەتلەر مېنى چىراىمدىن تونۇمايتتى. **23** ئۇلار پەقەت بۇرۇن بىزگە زىيانكەشلىك قىلغان ئادەمنىڭ ئۆزى شۇ چاغدا يوقاتماقچى بولغان ئېتىقادنى ھازىر خۇش خەۋەر دەپ جاكارلىماقتا، دەپ ئاڭلىغانىدى، **24** شۇنىڭدەك ئۇلار مېنىڭ سەۋەبىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىدى.

2 يەنە بۇنىڭدىن ئون تۆت يىل كېيىن، مەن بارناباس بىلەن يېروسالېمغا چىقتىم؛ تىتۇسنىمۇ ھەمراھ قىلىپ باردىم. **2** مەن بىر ۋەھيگە بىنائەن شۇ يەرگە بارغانىدىم؛ ۋە مەن بىكار چاپمىغىنىمنى يا كى بىكار چاپماۋاتقىنىمنى جەزىلەشتۈرۈش ئۈچۈن [يېروسالېمدىكىلەرنىڭ] ئالدىدا (ئەمەلىيەتتە پەقەت «جامائەتنىڭ تۇۋرۇكلىرى»دەكلەرگە ئايرىم ھالدا) ئەللەر ئارىسىدا جاكارلايدىغان خۇش خەۋەرنى بايان قىلدىم. **3** نەتىجىدە، ھەتتا ماڭا ھەمراھ بولغان تىتۇس يۇنانلىق بولسىمۇ، خەتنىنى قوبۇل قىلىشقا مەجبۇرلانمىدى؛ **4** [شۇ چاغدىكى «خەتنە» مەسىلىسى»] بولسا، بىزنىڭ مەسىھ ئەيسادا مۇيەسسەر بولغان ھۆرلۈكۈمىزنى نازارەت قىلىش ئۈچۈن ئارىمىزغا سوقۇنۇپ كىرىۋالغان، بىزنى قۇللۇققا چۈشۈرۈۋېشىمىز كېچى بولۇپ، يالغانچىلىق قىلغان ساختا قېرىنداشلار تۈپەيلىدىن بولغانىدى. **5** لېكىن بىز خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى سىلەردىن مەھرۇم قىلىنمىسۇن دەپ تۇلارغا ھەتتا بىر سائەتچىمۇ يول قويغىنىمىز يوق، **6** لېكىن ئابرۇيلۇق ھېسابلانغان ئادەملەردىن بولسا (مېنىڭ تۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكى بىلەن كارىم يوق؛ خۇدا ھېچقانداق ئىنساننىڭ يۈز خاتىرىسىنى قىلمايدۇ!) ـ مۇشۇ ئابرۇيلۇق [ئەربابلار] دەپ سانالغانلارنىڭ مەندىكى [خۇش خەۋەرگە] قوشقىنى يوق ئىدى. **7** دەل ئەكسىچە، خۇش خەۋەرنى خەتنە قىلىنغانلارغا يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى پېترۇسقا تاپشۇرۇلغاندەك، خەتنىسىزلەرگە يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى ماڭا تاپشۇرۇلغان دەپ تونۇپ يېتىپ **8** (چۈنكى پېترۇسنى خەتنىلىكلەرگە روسۇللۇققا كۆچلەندۈرگۈچى بولسا، مېنىمۇ ئەللەرگە [روسۇل بولۇشقا] كۆچلەندۈرگەنىدى)، **9** ماڭا ئاتا قىلىنغان شۇ مېھىر-شەپقەتنى تونۇپ يەتكەن «جامائەتنىڭ تۇۋرۇكلىرى» ھېسابلانغان ياقۇپ، كېپاس ۋە يۇھاننالار بولسا، سىلەر ئەللەرگە بېرىكلار، بىز خەتنىلىكلەرگە بارايلى دەپ بارناباس بىلەن ئىككىمىزگە ھەمدەملىك ئوڭ قولنى بېرىشتى. **10** تۇلارنىڭ بىزگە پەقەت كەمبەغەللەرنى ئۇنتۇماسلار دېگەن بىرلا تەلىپى بار ئىدى؛ مەن دەل بۇ ئىشقا قىزغىن بولۇپ كېلىۋاتاتتىم.

11 بىراق، كېيىن پېترۇس ئانتاكيا شەھىرىگە كەلگەندە، ئۇنىڭ ئەيبىلىك ئىكەنلىكى ئېنىق بولغاچقا، مەن ئۇنى يۈزتۇرانە ئەيىبلىدىم. **12** چۈنكى ياقۇپنىڭ يېنىدىن بەزى ئادەملەر كېلىشتىن ئىلگىرى ئۇ يات ئەللىكلەر بىلەن ھەمداستىخان بولغانىدى؛ بىراق تۇلار كەلگەندە، خەتنىلىكلەردىن قورقۇپ [شۇ قېرىنداشلاردىن] ئۆزىنى تارتتى. **13** ھەتتا باشقا يەھۇدىي [قېرىنداشلار] ئۇنىڭ بۇ ساختىلىقىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ھەتتا بارناباسمۇ ئازدۇرۇلۇپ تۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىگە شېرىك بولدى. **14** ئەمما مەن تۇلارنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى بويىچە دۇرۇس ماڭمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممەيلەننىڭ ئالدىدىلا پېترۇسقا: «سەن يەھۇدىي تۇرۇپ، يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى بويىچە ياشىماي، بەلكى يات ئەللىكلەردەك ياشاۋاتسەن، شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا سەن يات ئەللىكلەرنى يەھۇدىيلاردەك ياشاشقا زورلىماقچىمۇسەن؟» ـ دېدىم، **15** ۋە يەنە: «بىز [ئىككىمىز] تۇغۇلۇشىمىزدىلا يەھۇدىمىز، «گۇناھكار دەپ قارالغان يات ئەللىكلەر»دىن ئەمەسمىز، **16** لېكىن ئىنسان تەۋرات قانۇنىنا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد-ساداقەتلىكى بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ دەپ بىلىمىز. شۇڭا تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى مەسىھگە باغلانغان ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن بىزمۇ مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلدۇق ـ چۈنكى ھېچ ئەت ئىگىسى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ھەققانىي قىلىنمايدۇ» ـ دېدىم. **17** ئەمما مەسىھتە ھەققانىي قىلىنىشقا ئىزدەنگىنىمىزدە، بىزمۇ «گۇناھكار» دەپ ئىسپاتلانغان بولساقمۇ، مەسىھ ئەمدى گۇناھنىڭ خىزمىتىدە بولغۇچىمۇ؟! ياق، ھەرگىز! **18** ئەمما مەن ئەسلىدە غۇلاتقان نەرسىلەرنى قايتىدىن قۇرسام، تۇزۇمنى [تەۋرات قانۇنىغا] خىلاپلىق قىلغۇچى دەپ ئىسپاتلاپ كۆرسەتكەن بولىمەن. **19** چۈنكى مەن تەۋرات قانۇنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن ئۆلدۇم؛ نەتىجىدە، مەن خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتىمەن. **20** مەن مەسىھ بىلەن بىللە كېرىستىلەنگەنمەن، لېكىن مانا، ياشاۋاتىمەن! لېكىن ياشاۋاتقىنى مەن ئەمەس، بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان مەسىھدۇر. ۋە مېنىڭ ھازىر ئەتلىرىمدە ياشاۋاتقان ھايات بولسا، مېنى سۆيگەن ۋە مەن ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغان خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئىمان-ئېتىقادىدىندۇر. **21** مەن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىكار قىلىۋەتمەيمەن؛ چۈنكى ھەققانىيلىق تەۋرات قانۇنى تارقىلىق كېلىدىغان بولسا، مەسىھنىڭ ئۆلۈشى بىكاردىن-بىكار بولۇپ قالاتتى.

3 ئى ئەقىلسىز گالاتىيالىقلار، كىم ئالدىگىلاردا ئەيسا مەسىھ ئېنىق سۈرەتلەنگەن، تارا گىلاردا كېرىستىلەنگەندەك كۆرۈنگەنىكەن، كىم سىلەرنى ھەققەتتىكى ئىتائەت قىلىشتىن ئازدۇرۇپ سېھىرلىدى؟ **2** مەن پەقەت شۇنلا سىلەردىن سوراپ بىلەيكى: ـ سىلەر

روهنی تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق قوبۇل قىلىدىغانلارمۇ، ياكى [خۇش خەۋەرنى] ئاڭلاپ، ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلىدىغانلارمۇ؟ 3 سىلەر شۇنچە ئەقىلسىزمۇ؟ روھقا تايىنىپ [ھاياتنى] باشلىغانىكەنسىلەر، ئەمدىلىكتە ئەت ئارقىلىق كامالەتكە يەتمەكچىمۇ؟ 4 سىلەر [ئېتىقاد يولدا] بولغان شۇنچە كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى بىكارغا تارتتىڭلارمۇ؟ دەرۋەقە بىكارغا كەتتىغۇ!؟ 5 سىلەرگە روھنى تەمىنلىگۈچى، ئاراڭلاردا مۆجىزىلەرنى يارىتىۋاتقۇچى بۇ كارامەتلەرنى سىلەرنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىپ تاياناغىنىڭلاردىن قىلامدۇ، ياكى ئاڭلىغان خەۋەرگە باغلىغان ئىشەنچ-ئېتىقادىڭلاردىن قىلامدۇ؟ 6 [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى، بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنى چۈشىنىشىڭلار كېرەككى، ئېتىقادتىن تۇغۇلغانلارلا ئىبراھىمنىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرىدۇر. 8 مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىشى ئارقىلىق ئۇلارنى ھەققانىي قىلىدىغانلىقى ئالدىنئالا كۆرۈلۈپ، خۇدانىڭ ئىبراھىمغا: «سەندە بارلىق ئەل-مىللەتلەرگە بەخت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ خۇش خەۋەرنى ئالدىن ئېيتقانلىقى خاتىرىلەنگەنىدى. 9 شۇنىڭ بىلەن، ئېتىقادتىن بولغانلار ئېتىقاد قىلغۇچى ئىبراھىم بىلەن تەڭ بەخت تاپىدۇ. 10 لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمىز دەپ يۈرگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالىدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغان ھەممە ئەمرىلەرگە ئۈزۈلۈكسىز ئەمەل قىلمايۋاتقان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالىدۇ». 11 يەنە روشەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنمايدۇ؛ چۈنكى [مۇقەددەس كىتابتا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 12 ئەمما قانۇن يولى ئېتىقاد يولىغا ئاساسلانغان ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس كىتابتا]: ـ «قانۇنىنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەندەكتۇر. 13 ھالبۇكى، مەسىھ بىزنى تەۋرات قانۇنىدىكى لەنەتتىن ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنىزدا لەنەت بولۇپ بەدەل تۇلدى. بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ياغاچقا ئېسىلغان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالغان ھېسابلانسۇن» دەپ يېزىلغان. 14 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق ئىبراھىمغا ئاتا قىلىنغان بەخت يات ئەللىكلەرگىمۇ كەلتۈرۈلۈپ، بىز ۋەدە قىلىنغان روھنى ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلالايمىز. 15 قېرىنداشلار، مەن ئىنسانلارچە سۆزلەيمەن؛ ھەتتا ئىنسانلار ئارىسىدا ئۆزئارا ئەھدە تۈزۈلسىمۇ، باشقا ھېچكىم ئۇنى يوقاتا چىقىرىۋېتەلەيدۇ ياكى ئۇنىڭغا بىرەر نەرسە قوشالمايدۇ. 16 شۇنىڭدەك، [خۇدانىڭ ئەھدىسىدىكى] ۋەدىلەر ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ نەسلىگە ئېيتىلغان. [مۇقەددەس كىتابتا] ئۇ: «ۋە سېنىڭ نەسىللىرىڭگە»، (يەنى، كۆپ كىشىلەرگە) دېمەيدۇ، بەلكى «سېنىڭ نەسلىڭگە»، (يەنى يالغۇز بىر كىشىگلا)، دەيدۇ ـ بۇ «نەسىل» مەسىھدۇر. 17 مەن شۇنى دېمەكچىمەنكى، خۇدانىڭ مەسىھكە ئالدىن تۈزگەن بىر ئەھدىسىنى تۆت يۈز ئوتتۇز يىلدىن كېيىن چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى ئەمەلدىن قالدۇرالمايدۇ، خۇدانىڭ بۇ ۋەدىسىنى ھېچ بىكار قىلالمايدۇ. 18 چۈنكى [ۋەدە قىلىنغان] مىراس قانۇنىغا ئاساسلانغان بولسا، مانا ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئاساسلانغان بولمايتتى؛ لېكىن خۇدا شاپائەت بىلەن ئۇنى ئىبراھىمغا ۋەدە ئارقىلىق ئاتا قىلغان. 19 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇننى چۈشۈرۈشتىكى مەقسەت نېمە؟ ئۇ بولسا، ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى تۈپەيلىدىن، خۇدانىڭ مىراسى ۋەدە قىلىنغۇچى، يەنى ئىبراھىمنىڭ نەسلى دۇنياغا كەلگۈچە قوشۇمچە قىلىپ بېرىلگەن؛ ئۇ پەرىشتىلەر ئارقىلىق بىر ۋاستىچىنىڭ قولى بىلەن بېكىتىلىپ يولغا قويۇلغان. 20 ئەمما «ۋاستىچى» بىر تەرەپنىڭلا ۋاستىچىسى ئەمەس (بەلكى ئىككى تەرەپنىڭكىدۇر)، لېكىن خۇدا ئۆزىنى پەقەت بىردۇر. 21 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنى خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە زىتمۇ؟ ياق، ھەرگىز! ئەگەر بىرەر قانۇن ئىنسانلارنى ھاياتلىققا ئېرىشتۈرەلەيدىغان بولسا، ئۇنداقتا ھەققانىيلىق جەزمەن شۇ قانۇنغا ئاساسلانغان بولاتتى. 22 ھالبۇكى، مۇقەددەس يازمىلار پۈتكۈل ئالەمنى گۇناھنىڭ ئىلكىگە قامالىغان قويغان؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئەيسا مەسىھنىڭ ساداقەت-ئېتىقادى ئارقىلىق ۋەدىنىڭ ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا بېرىلىشى ئۈچۈندۇر. 23 لېكىن ئېتىقاد يولى كېلىپ ئاشكارە بولغۇچە، بىز تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن قوغدىلىپ، ئاشكارە بولىدىغان ئېتىقادنى كۈتۈشكە قامالىغان قويۇلغانىدۇق. 24 شۇ تەرىقىدە، بىزنىڭ ئېتىقاد ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تەۋرات قانۇنى بىزگە «تەربىيىلگۈچى» بولۇپ، بىزنى مەسىھكە يېتەكلىدى. 25 لېكىن ئېتىقاد يولى ئاشكارا بولۇپ، بىز ئەمدى يەنە «تەربىيىلگۈچى»نىڭ نازارىتىدە ئەمەسمىز. 26 چۈنكى ھەممىڭلار مەسىھ ئەيسانىڭ ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغۇللىرى بولدۇڭلار. 27 چۈنكى ھەرقايسىڭلار مەسىھگە كىرىشكە چۆمۈلدۈرۈلگەن بولساڭلار، مەسىھنى كىيىۋالغان بولدۇڭلار. 28 مەسىھدە نە يەھۇدىي بولمايدۇ نە گرېك بولمايدۇ، نە قۇل بولمايدۇ نە ھۆر بولمايدۇ، نە ئەر بولمايدۇ نە ئايال بولمايدۇ، ھەممىڭلار مەسىھ ئەيسادا بىر بولىسىلەر. 29 سىلەر مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلىكەنسىلەر، سىلەرمۇ ئىبراھىمنىڭ نەسلى بولىسىلەر ۋە ئۇنىڭغا ۋەدە قىلىنغان [بەخت-ساۋادەتكە] مىراسخورلىرىسىلەر.

4 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى: گەرچە بىر بالا پۈتۈن مۈلۈكنىڭ ئىگىسى بولسىمۇ، مىراسخور گۈدەك ۋاقىتلىردا تاكى تاتىسى بەلگىلىگەن ۋاقىت توشمىغۇچە، ئۇ ئۆز ئۆيىدىكى قۇلدىن پەرق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يەنىلا خوجىدارلار ۋە بالا باققۇچىلارنىڭ باشقۇرۇشىدا بولىدۇ. 3 شۇنىڭغا ئوخشاش، بىزمۇ گۈدەك ۋاقتىمىزدا، بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» ئاستىدا قۇل بولغانىدۇق. 4 لېكىن، ۋاقىت-سائىتى تولۇق توشقاندا، خۇدا ئۆز ئوغلىنى [بۇ دۇنياغا] ئەۋەتتى. ئۇ بىر ئايال كىشىدىن تۇغۇلغان، شۇنىڭدەك تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇغۇلغانىدى. 5 بۇنىڭدىكى مەقسەت، خۇدا تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشىغان [بىزلەرنى] بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىپ، بىزنىڭ ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىنىشىمىز ئۈچۈندۇر. 6 ھەم سىلەر ئۆز ئوغۇللىرى بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، خۇدا ئۆز ئوغلىنىڭ: «ئابا! ئاتام!» دەپ چاقىرغىچى روھنى ئەۋەتىپ قەلبىمىزگە سالدى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھازىر قۇل ئەمەس، بەلكى ئوغۇللىرىدۇرسىلەر؛ ئوغۇللىرى بولغانىكەنسىلەر، خۇدا ئارقىلىق ئۆزىگە مىراسخور بولىسىلەر. 8 بۇرۇن، خۇدانى تونۇمىغان ۋاقىتلاردا دەرۋەقە يالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا تۇتۇلغانىسىلەر. 9 ئەمدىلىكتە، ھازىر [ھەقىقىي] خۇدانى تونۇغانىكەنسىلەر، ـ ياكى ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا، خۇدا تەرىپىدىن تونۇلغانىكەنسىلەر، ئەمدى سىلەر نېمە دەپ بۇ دۇنيادىكى كۈچسىز، ئەبجەق ئەرزىمەس «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» گە قارىپ يانىسىلەر؟ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا يېڭۈاشتىن قايتىشنى خالامسىلەر؟ 10 سىلەر ئالاھىدە كۈن، ئاي، پەسىل ۋە يىللارنى ئېتىۋارغا ئېلىپ خاتىرىلەشكە باشلىدىڭلار! 11 مەن ئىلگىرى سىلەرگە سىگىدۇرگەن ئەجرىم بىكار كېتىمۇ-كېتىمدۇ دەپ سىلەر ئۈچۈن ئەنسىرەۋاتىمەن.

12 قېرىنداشلار، مەن شۇنى سىلەردن ئۆتۈنىمەنكى، ماڭا ئوخشاش بولۇڭلار؛ چۈنكى مەن سىلەرگە ئوخشاش بولدۇم. سىلەر ئەسىلدە ماڭا ھېچ ئازار يەتكۈزمىگەنىدىڭلار. 13 ئەمما سىلەرگە مەلۇمكى، ئەتىلىرىدىكى بىر زەئىپلىك تۈپەيلىدىن، مەن خۇش خەۋەرنى سىلەرگە بىرىنچى قېتىم يەتكۈزگەنىدىم. 14 ئۇ چاغدا، ئەتىلىرىدىكى بۇ زەئىپلىك سىلەرگە نىسبەتەن سىناقنىڭ بولىسىمۇ، لېكىن سىلەر مېنى كەمىستمىدىڭلار ياكى چەتكە قاقىدىڭلار. ئەكسىچە، مېنى خۇدا ئەۋەتكەن بىر پەرىشتىنى، ھەتتا مەسىھ ئەيسا ئۆزىنى كۈتكەندەك كۈتۈۋالدىڭلار. 15 ئۇ چاغدىكى بەخت-بەرىكىتىڭلار ئەمدى نەگە كەتتى؟! مەن سىلەرگە گۇۋاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، ئۇ چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماڭا كۆزلىرىڭلارنى ئويۇپ بېرىشكىمۇ رازى ئىدىڭلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلەرگە ھەقىقەتنى سۆزلىگەنلىكىم ئۈچۈن دۈشمىنىڭلارغا ئايلىنىپ قالدىممۇ؟ 17 [مەن ئېيتىپ ئوتكەن] ھېلىقى ئادەملەر سىلەرگە قىزغىنلۇق كۆرسىتىدۇ، ئەمما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس؛ ئۇلار پەقەت سىلەرنى [نىجاتىنىڭ] سىرتىغا چىقىرىپ، قىزغىنلىقىڭلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىۋالماقچى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بىرگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى دائىم ياخشى ئىشقا قىزغىنلۇق قىلىشنىڭ ئۆزى ياخشىدۇر، ئەلۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلىرىم! مەسىھ سىلەردە تورەلدۈرۈلگۈچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولغاق ئازابلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتىۋاتىمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلەرگە باشقىچە تەلەپپۇز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئەھۋالىڭلار توغرىلۇق نېمە قىلىشنى زادىلا بىلمەيۋاتىمەن! 21 ئى تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ ئۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدەكتىن، يەنە بىرى ھۆر ئايالدىن بولغان، دەپ خاتىرىلەنگەن. 23 دېدەكتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان؛ ھۆر ئايالدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغانىدۇر.

24 بۇ ئىككى ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگلى بولىدۇ. بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۈزگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋەكىلىدۇر. بىرىنچى ئەھدە سىناي [تېغىدىن] چىلىپ، دەرھەققەت بالىلىرىنى قۇللۇقتا بولۇشقا تۇغىدۇ؛ مانا ھەجەر تۇنىڭغا ۋەكىلدۇر، 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبىستاندىكى سىناي تېغىغا سىمۋول قىلىنىپ، يەنى بۇگۈنكى يېرۇسالېمغا ئوخشىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بالىلىرى قۇللۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما يۇقىرىدىن بولغان يېرۇسالېم ھۆرىدۇر، ئۇ ھەممىزنىڭ ئانىسىدۇر، 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: ـ «خۇشال بول، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! ئەتىنەنە قىلىپ يا كۆزات، توۋلا، ئى تولغاق تۇتۇپ باقمىغان! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن تۇغۇلغاندەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى بويىچە تۇغۇلغان پەرزەنتلەرمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالىغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ئۇنىڭدا: «سەن بۇ دېدىكىڭنى ئوغلى بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدەكتىن تاپقان ئوغۇل ھەرگىز ھۆر ئايالنىڭ بولغان ئوغۇل بىلەن مىراسقا ئورتاق بولمايدۇ!» دەپ يېزىلغان. 31 ئەمدى، قېرىنداشلار، بىز دېدەكنىڭ ئەمەس، بەلكى ھۆر ئايالنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرمىز. مەسىھ بىزنى ھۆرلۈكتە ياشىسۇن دەپ ھۆر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا تاپان تەرەپ تۇرۇڭلار ۋە قۇللۇقنىڭ بويۇنتۇرۇقىغا قايتىدىن قىسىلىپ قالماڭلار.

5 مانا، مەنكى پاۋلۇس سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئەگەر سىلەر خەتنە قوبۇل قىلساڭلار، ئۇ چاغدا مەسىھنىڭ سىلەرگە ھېچقانداق پايدىسى قالمايدۇ. 3 مەن خەتنىنى قوبۇل قىلغان ھەربىر كىشىگە يەنە ئاگاھلاندۇرۇپ ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، ئۇلارنىڭ تەۋراتىكى بارلىق ئەمر-بەلگىلىمىلەرگە [قولۇق ئەمەل قىلىش] مەجبۇرىيىتى باردۇر. 4 ئەي تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئۆزۈمنى ھەققانىي ئادەم قىلاي دېگەنلەر، ھەربىرىڭلار مەسىھدىن ئايرىلىپ، مەھرۇم بولۇپ، [خۇدانىڭ] شاپائىتىدىن چېقىپ، يېقىلىپ ئۆتىگىدىن قالدىڭلار. 5 چۈنكى روھقا تايىنىپ ھەققانىيلىققا ياغلانغان ئارزۇ-ئارمانىنى ئېتىقاد بىلەن تەلەپۇنۇپ كۈتمەكتىمىز. 6 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا خەتنىلىك كۈچىگە ئىگە ئەمەس، خەتنىسىزلىكمۇ كۈچىگە ئىگە ئەمەس، كۈچىگە ئىگە بولغىنى پەقەت مۇھەببەت ئارقىلىق ئىش قىلىدىغان ئېتىقادتۇر. 7 سىلەر ئوبدان چېپىپ مېڭىۋاتقانىدىڭلار، براق كىم سىلەرنى ھەققەتكە ئىتائەت قىلىشتىن توسۇۋالدى؟ 8 بۇنداق قايىل قىلىش ئامىلى سىلەرنى چاقىرغۇچىدىن بولغان ئەمەس! 9 «كىچىككىنە خېمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ!» 10 تۈزۈم رەبگە قاراپ قايىل بولدۇمكى، سىلەرمۇ بۇ ئىشتا ھېچ باشقىچە ئويدا بولمايسىلەر. ئەمما سىلەرنى قايمۇقتۇرۇۋاتقان كىم بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، ئۇ چوقۇم تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ. 11 قېرىنداشلار، ئەگەر مەن «خەتنە قىلىنىش كېرەك» دەپ جاكارلاپ يۈرگەن بولسام، ئۇنداقتا مەن بۇگۈنكى كۈنگىچە يەنە نېمە ئۈچۈن [يەھۇدىيلاردىن] زىيانكەشلىككە ئۇچراپ كېلىمەن؟ ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام، «كرېست بىزارلىقى» يوق قىلىناتتى! 12 سىلەرنى قۇتراتقۇچىلار بۇ ئادەملەر ئۆزلىرىنى ئاختا قىلىۋەتسۇن دەيمەن! 13 چۈنكى قېرىنداشلار، سىلەر ئەركىنلىككە چاقىرىلىدىڭلار. لېكىن ئەركىنلىككىلارنى ئەتەلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە قاندۇرۇۋىشىنڭ باھانىسى قىلماڭلار، بەلكى مېھىر-مۇھەببەت بىلەن بىر-بىرىڭلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 14 چۈنكى پۈتكۈل تەۋرات قانۇنى «قوشنىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بىرلا ئەمرىدە ئەمەل قىلىندۇ. 15 لېكىن پەخەس بولۇڭلارکى، بىر-بىرىڭلارنى چىشلەپ تارتىپ يالماپ يۈرۈپ، بىر-بىرىڭلاردىن يۇتۇلۇپ كەتمەڭلار يەنە! 16 ئەمما شۇنى دەيمەنكى ـ [مۇقەددەس] روھتا مېڭىڭلار، ۋە شۇ چاغدا سىلەر ئەتەلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە يول قويمايسىلەر. 17 چۈنكى ئەت روھقا زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ، ۋە روھ ئەتكە زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ. ئۇلار ئىككىسى بىر-بىرىگە قارىمۇقارشىدۇر، نەتىجىدە، تۈزۈڭلار ئارزۇ قىلغان ئىشلارنى قىلالمايسىلەر. 18 ۋەھالەنكى، سىلەر روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولساڭلار، ئۇ چاغدا تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە بولمايسىلەر. 19 ئەمدى ئەتنىڭ ئەمەللىرى روشەنكى ـ زىناخورلۇق، بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، شەھۋانىيلىق، 20 بۇتپەرەسلىك، سېھىرگەرلىك، تۈچمەنلىكلەر، جېدەللەر، قىزغانچۇقلۇقلار، غەزەپلەر، رىقابەتلىشىشلەر، بۆلگۈنچىلىكلەر، گۇرۇھۋازلىقلار، 21 ھەسەتخورلۇقلار، قاتىللىقلار، ھاراقكەشلىكلەر، ئەيش-ئىشرەتلەر قاتارلىق ئىشلاردۇر؛ بۇ ئىشلار توغرىۋۇلۇق بۇرۇنقى ئېيتقىنىمدەك ھازىر يەنە بىر قېتىم ئاگاھلاندۇرىمەنكى، بۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسلىق قىلمايدۇ. 22 ۋەھالەنكى، روھنىڭ مېۋىسى بولسا مېھىر-مۇھەببەت، شاد-خۇراملىق، خاتىرجەملىك، سەۋر-تاقەت، مېھىربانلىق، ياخشىلىق، ئىشەنچ-سادىقلىق، 23 مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە تۈزىنى تۇتۇۋېلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق ئىشلارنى توسىدىغان ھېچقانداق قانۇن يوقتۇر. 24 لېكىن مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلار ئەتلىرىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ئىشقىلار ۋە ھەم ھەۋەسلەرنى تەڭ كرېستلىگەن بولىدۇ. 25 روھتا ياشاۋاتقان بولساق، روھقا ئەگىشىپ ماڭايلى. 26 بىر-بىرىمىزنى رەنجىتىپ، بىر-بىرىمىزگە ھەسەت قىلىپ، ھاكاۋۇر شۆھرەتپەرەسلەردىن بولمايلى.

6 قېرىنداشلار، ئاراڭلاردىن بىرسىنىڭ ھازىرمۇ بىر گۇناھ-سەۋەنلىك سادىر قىلىۋاتقانلىقى بايقالغان بولسا، ئاراڭلاردىكى روھىي كىشىلەر يۇۋاش-مۇلايىملىق روھى بىلەن ئۇنى يولدىن قايتۇرۇپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، تۈزۈڭلارنىڭمۇ ئازدۇرۇلۇپ كەتمەسلىكىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار. 2 بىر-بىرىڭلارنىڭ ئېغىرچىلىقىنى كۆتۈرۈڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، مەسىھنىڭ قانۇنىغا تەمەلى قىلغان بولىسىلەر. 3 چۈنكى بىرسىنىڭ تارازىغا توختىغۇدەك ئىشى بولماي تۇرۇپ ئۆزىنى تارازىغا توختىغۇدەك دەپ چاغلىسا، ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ئالدىغانلىق، خالاس. 4 لېكىن ھەركىم ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ تەكشۈرۈپ باقسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن باشقىلارنىڭكىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئەمەللىرىدىنلا پەخىرلەنگۈدەك ئىش بولسا، پەخىرلەنسە بولىدۇ. 5 چۈنكى ھەربىر ئادەم ئۆز يۈكىنى كۆتۈرۈشى كېرەك. 6 خۇدانىڭ سۆز- كالامىدىن تەلىم ئالغۇچى ئۆزىگە تەلىم بەرگۈچىنى ئۆزىدە بار بولغان ياخشى نەرسىلەردىن ئورتاق بەھرىمەن قىلسۇن. 7 ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالدىمىڭلار ـ خۇدانى ئالداپ ئېغىمق قىلغىلى بولمايدۇ؛ چۈنكى كىم نېمە تېرىسا، شۇنى ئالىدۇ. 8 ئۆز ئەتلىرىنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قاندۇرۇشقا ئۇرۇق چاچقان كىشى ئۆز ئەتلىرىدىن چىرىكلىك ھوسۇلىنى ئالىدۇ. لېكىن روھنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇق چاچقان كىشى بولسا روھتىن مەڭگۈلۈك ھايات ئالىدۇ. (aiōnios g166) 9 شۇڭا، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ھارمايلى. ئۇنىڭغا ئېرىشمىسەك ۋاقىتى-سائىتى توشقاندا چوقۇم ھوسۇل ئالالايمىز. 10 شۇ سەۋەبتىن، بىزدە پۇرسەت بولسىلا، ھەممىلەنگە، بولۇپمۇ ئېتىقادتىكى ئائىلىگە مەنسۇپ بولغانلارغا ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بېرەيلى. 11 مانا، ئۆز قولۇم بىلەن شۇنچە چوڭ ھەرپلەر بىلەن يازغىنىمغا قاراڭلار! 12 سىلەرگە خەتنىنى قوبۇل قىلىشنى مەجبۇرلىماقچى بولغانلار، ئۆلارنىڭ ھەربىرى پەقەت ئۆزلىرىنىڭ تاشقى قىياپىتىنى پەردازلاپ كۆرسەتمەكچى بولغان، خالاس؛ ئۆلارنىڭ بۇ مەقسىتى پەقەت «مەسىھنىڭ كرېستى» تۈپەيلىدىن بولغان زىيانكەشلىكتىن قېچىشتىن ئىبارەت، خالاس. 13 چۈنكى ئۆلار ئۆزلىرىمۇ خەتنە قىلىنغىنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا تەمەلى قىلمايدۇ؛ لېكىن ئۆلار ئەتلىرىڭلاردىن ماختىنىش ئۈچۈن بەربىر سىلەرنى خەتنىنى قوبۇل قىلدۇرماقچى بولدۇ. 14 ئۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كرېستىكى [ئۆلۈمى] دىن باشقا ھېچ ئىش بىلەن ماختاشمىغايمەن! چۈنكى ئۇنىڭ كرېستى ۋاستىسىدىن بۇ دۇنيا ماڭا نىسبەتەن كرېستىلەنگەن ۋە مەنمۇ بۇ دۇنياغا نىسبەتەن كرېستىلەنگەنمەن. 15 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا نە خەتنىلىك نە خەتنىسىزلىك دېگەنلەر كۈچىگە ئىگە ئەمەستۇر؛ بىردىنبىر كۈچىگە ئىگە بولىدىغىنى پەقەت يېڭى بىر يارالغۇچىدۇر! 16 بۇ قائىدە بويىچە ماڭىدىغانلارغا، ئۆلارنىڭ ھەممىسىگە ۋە خۇدانىڭ ئىسرائىلىغا خاتىرجەملىك ۋە رەھىم-شەپقەت بولغاي! 17 بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم بۇ ئىشلار بىلەن يەنە مېنى ئاۋارە قىلمىسۇن! چۈنكى مەن ئۆز بەدىنىمدە ئەيسانىڭ يارا ئىزلىرىنى كۆتۈرىمەن! 18 قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن!

ئەفەسۇسلۇقلارغا

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋىلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ئەفەسۇستا تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنى مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن بولغانلارغا سالام! **2** ئاتىمز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** بىزنى مەسىھتە، ئەرشلەردە بارلىق روھىي بەخت-بەركەتلەر بىلەن بەركەتلىگەن، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى ھەم ئاتىسى مۇبارەك بولغاي! **4** چۈنكى ئۇ بىزنى، مۇھەببەت ئىچىدە بولۇپ تۈزىنىڭ ئالدىدا پاك-مۇقەددەس، داغسىز تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئالەم ئاپىريدە قىلىنمايلا تۇرۇپلا تاللىۋالغانىدى؛ **5** ئۇ ئۆز ئىرادىسىگە ياقتىنى بويىچە بىزنى ئالدىنئالا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىشقا بېكىتكەنىدى؛ **6** بۇ ئىشتا ئۆزىنىڭ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئۈلۈغلۇقىغا مەدھىيە ئوقۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقىتى بىلەن بىزنى ئۆز سۆيگىنىدە شاپائەتلەندۈرگەنىدى. **7** بىز ئۇنىڭدا [ئاتىنىڭ] مېھىر-شەپقىتىنىڭ مولۇقى بىلەن ئۇنىڭ قېنى ئارقىلىق قۇتۇلۇقتىن ھۆز قىلىنىشقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزگە قارىتا كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق؛ **8** ئۇ [بۇ مېھىر-شەپقەتتى] بارلىق دانالىق ھەم پەم-پاراسەت بىلەن بىزگە زور تارتۇقلىدىكى، **9** ـ ئۆز ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن گۈزەل خاھىشى بويىچە ئىرادىسىدىكى سىرنى، يەنى ۋاقىت-زامانلارنىڭ پىشىپ يېتىلىشىنى ئىدارە قىلىشى بىلەن بارلىق مەۋجۇداتلارغا، يەنى ئەرشلەردە بولغانلىقنى ھەممىسىگە، زېمىندا بولغانلىقنى ھەممىسىگە مەسىھنى باش قىلىپ ئۇلارنى مەسىھتە جەم قىلىش مەقسىتىنى بىزگە ئايان قىلدى؛ **11** ئۇنىڭدا بىزمۇ خۇداغا مىراس قىلىنغان؛ بىز شۇ مەقسەتتە بارلىق ئىشلارنى ئەقىل-ئىرادىسى بويىچە ئىدارە قىلغۇچىنىڭ نىشانى بىلەن شۇ ئىشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەنىدۇق؛ **12** شۇنىڭ بىلەن مەسىھنى ئاۋۋال تاياڭچ قىلغان بىزلەر ئۈچۈن شان-شەرەپنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى نامايان قىلغۇچى بولدۇق؛ **13** ھەققەتنىڭ كالام-سۆزىنى، يەنى نىجاتىڭلاردىكى خۇش خەۋەرنى ئاڭلاپ سىلەرمۇ ئۇنىڭغا تاياندىڭلار ـ ۋە ئۇنىڭغا ئىشەنگىنىڭلاردا، سىلەر ۋەدە قىلىنغان مۇقەددەس روھ بىلەن مۇھۇرلەندىڭلار. **14** خۇدانىڭ شان-شەرەپنىڭ ئۇلۇغلۇقى نامايان قىلىنىپ، ئىگىلىكى ئۈزۈل-كېسىل ھۆز-نىجات قىلىنغۇچە، مۇقەددەس روھ مىراسىمىزنىڭ «كاپالەت»ى بولدۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن، سىلەرنىڭ رەب ئەيساغا باغلىنىش ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن تارتىپ، **16** دۇئالىرىمدا سىلەرنى ئەسلەپ، سىلەر ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىشنى توختاتمىدىم؛ **17** تىلەيدىغىنىم شۇكى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان ئاتا سىلەرنىڭ ئۆزى تولۇق بىلىشىڭلارغا دانالىق ھەم ۋەھيىنى ئۆزلىرىشتۇرگۈچى روھنى ئاتا قىلغاي، **18** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قەلبىتىكى كۆزلىرىڭلار روشەنلىشىپ، ئۇنىڭ چاقىرىقىغا باغلانغان ئۈمىدنىڭ نېمىلىكىنى، ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىدە بولغان شەرەپلىك مىراسىنىڭ قىممەتلىكلىكىنى **19** ۋە ئۇنىڭ ئىشەنگۈچى بىزلەرگە زور كۈچى بىلەن قاراتقان قۇدرىتىنىڭ ھېسابسىز بۈيۈكلۈكىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر؛ **20** دەل شۇ قۇدرەتتى ئۇ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئەرشلەردە ئۆزىنىڭ ئۆڭ يېنىدا ئولتۇرغىنىدا ئۇنىڭدا يۇرگۈزگەنىدى؛ **21** پەقەت بۇ زامانىدىلا ئەمەس، بەلكى كەلگۈسى زاماندىمۇ ئۇنى بارلىق ھۆكۈمرانلىقتىن، ھوقۇقتىن، كۈچ-قۇدرەتتىن، خوجايىنلىقتىن ۋە بارلىق تىلغا ئېلىنىدىغان ھەرقانداق نام-شەرەپتىن كۆپ ئۈستۈن قويغان؛ **(aiōn g165)** **22** بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىغا قويۇپ، جامائەت ئۈچۈن ئۇنى ھەممگە باش بولۇشقا ئاتا قىلغان. **23** جامائەت بولسا ئۇنىڭ تېنى، يەنى ھەممىنى ھەممە جەھەتتىن تولدۇرغۇچىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىدۇر.

2 ۋە سىلەر بولسا گۈناھلىرىڭلار ھەم گۇناھلىرىڭلاردا ئۆلگەن بولۇپ، **2** بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئەگىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقىنى ئۈتقان ھۆكۈمدارغا، يەنى بۈگۈنكى كۈندە ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنى قۇترىتىۋاتقان روھقا ئەگىشىپ، بۇ ئىشلارىدا ئىگىرى ماڭغانسىلەر؛ **(aiōn g165)** **3** بىز ھەربىرىمىزمۇ ئىگىرى شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتلىرىمىزدىكى شەھۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات ئۈتكۈزگەنمىز، ئەتلىرىمىز ھەم ئۆز ئوي-خىيالىمىزنىڭ خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئوخشاش، ماھىيەتتە «غەزەپتىكى پەرزەنتلەر» بولغانمىز؛ **4** بىراق خۇدا، مول رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتكۈچى بولۇپ، بىزنى سۆيگەنىدە بىزگە كۆرسەتكەن ئالەمبەخش مېھىر-مۇھەببىتى تۈپەيلىدىن، ـ **5** ھەتتا ئىتائەتسىزلىكلەردە ئۆلگەن ۋاقتىمىزدىمۇ، بىزگە مەسىھ بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقەت بىلەن قۇتقۇزۇلدۇڭلار!)، **6** بىزنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تىرىلدۈرۈپ، ئەرشلەردە مەسىھ ئەيسا بىلەن بىللە ئولتۇرغىزغان؛ **7** مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسادا بىزگە قارىتىلغان مېھرىبانلىقى بىلەن ئىپادىلەنگەن شاپائىتىنىڭ شۇنچە غايەت زور ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىشتىن ئىبارەتتۇر؛ **(aiōn g165)** **8** چۈنكى سىلەر شەپقەت بىلەنلا ئىشەنچ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدۇڭلار. بۇ ئىش ئۆزۈڭلاردىن كەلگەن ئىش ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن ئىلتىپات، **9** ئۇ زادىلا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن كەلمەيدۇ، بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختانماسلىقى ئۈچۈندۇر. **10** چۈنكى بىز خۇدانىڭ ئىشلىگەن ھۈنىرىدۇرمىز، خەيرىخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا يارىتىلىغانمىز؛ خۇدا ئەسلى بىزنىڭ ئۆلاردا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا تەييارلىغانىدى. **11** شۇڭا سىلەر ئەسلىدە ئەتلىرىڭلارغا ئاساسەن «يات ئەللەر» دەپ ھېسابلانغىنىڭلارنى، ـ ئىنسانلىنىڭ قولى بىلەن ئەتلىرىدە «خەتنە قىلىنغانلار» دەپ ئاتالغانلار تەرىپىدىن «خەتنىسىز» دەپ ئاتالغانلىقىڭلارنى، **12** شۇنداقلا شۇ چاغدا مەسىھسىز بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ پۇقرالىقىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ، ۋەدىلەرنى ئېلىپ كەلگۈچى ئەھدىلەرنى يات بىلىپ، بۇ دۇنيادا ئۈمىدسىز ھەم خۇداسىز ياشىغىنىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار؛ **13** لېكىن ئەسلى يىراقلاردا بولغان سىلەر ھازىر مەسىھنىڭ قېنى ئارقىلىق يېقىن قىلىنىڭلار؛ **14** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئىناقلىقىمىزدۇر، ئۇ ئىككى تەرەپنى بىر قىلىپ ئوتتۇرىدىكى ئارا تامنى چېقىۋەتتى؛ **15** يەنى، ئۆز ئەتلىرى ئارقىلىق ئۆچمەنلىكنى تۈگىتىپ، بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتكەن، ئەمرىلەرنى يەتكۈزگەن قانۇننى بىكار قىلىپ، ئىككى تەرەپنى ئۆزىدە يېڭى بىر ئادەم قىلىپ ياراتتى، شۇنىڭ بىلەن ئىناقلىقنى ئاپىريدە قىلدى؛ **16** كرىستەك مىخلىنىپ مۇشۇنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆچمەنلىكنى قەتل قىلىپ، ئىككىسىنى بىر تەندە خۇدا بىلەن ئەپلەشتۈردى؛ **17** ئادەن ئۇ كېلىپ، يىراقلاردا تۇرغان سىلەرگىمۇ ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى، يېقىندىكىلەرگىمۇ ئىناقلىقنى جاكارلىدى. **18** چۈنكى ھەر ئىككىمىزنىڭ ئۇنىڭ ئارقىلىق بىر روھتا ئاتا ئالدىغا كىرىش ھوقۇقىمىز باردۇر. **19** شۇڭا شۇنىڭدىن باشلاپ سىلەر مۇسابىرلار، ياقا يۇرتىنىكىلەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس بەندىلەرگە ۋەتەنداش بولىسىلەر، خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلەردىن بولىسىلەر؛ **20** سىلەر روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر بولغان ئۇلىنىڭ ئۆستىگە قۇرۇلماقتىسىلەر؛ بىنانىڭ «بۇرجەك تېشى» بولسا ئەيسا مەسىھ ئۆزىدۇر؛ **21** ئۇنىڭدا پۈتكۈل بىنا پۈختا جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، رەبدە مۇقەددەس بىر ئىبادەتخانا بولۇشقا ئۆسۈپ بارماقتا. **22** سىلەرمۇ [قوشۇلۇپ] ئۇنىڭدا خۇدانىڭ بىر ئۆزلىغۇسى بولۇشقا روھتا بىرلەشتۈرۈلۈپ قۇرۇلماقتىسىلەر.

3 شۇ سەۋەبتىن سىلەر «يات ئەللەرگە» ئۈچۈن مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى پاۋلۇس ـ **2** (سىلەر بەلكىم ماڭا تاپشۇرۇلغان، سىلەرگە خۇدانىڭ شەپقىتىنى ئېلىپ باردىغان غوجىدارلىقىم توغرۇلۇق، **3** يەنى ئۇنىڭ ماڭا ۋەھيي بىلەن سىرنى ئايان قىلغانلىقى توغرۇلۇق خەۋەردار بولۇشۇڭلار مۇمكىن (مەن بۇ توغرىسىدا ئىلگىرى ئاز-ياز يازغانىدىم؛ **4** سىلەر ئۇنى ئوقۇغىنىڭلاردا، مەسىھنىڭ سىرى توغرۇلۇق يورۇتۇلغانلىقىمنى بىلىپ يېتىسىلەر) **5** ئىلگىركى دەۋرلەردە بۇ سىر ئىنسان بالىلىرىغا ئۇنىڭ مۇقەددەس روسۇللىرى ۋە پەيغەمبەرلىرىگە روھ ئارقىلىق ھازىرقىدەك ئېنىق ۋەھيي قىلىنغاندەك، ئايان قىلىنغان ئەمەس. **6** دېمەك، خۇش خەۋەر ئارقىلىق «يات ئەللەرگە»دىن بولغانلارمۇ ئورتاق مىراسخورلار، تەندىكى ئورتاق ئەزالار، مەسىھ ئەيسادا بولغان ۋەدىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولغۇچىلار بولدۇ؛ **7** خۇدانىڭ شەپقىتى ماڭا ئېلىپ كەلگەن ئىلتىپات بىلەن، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنىڭ يۇرگۈزۈلۈشى بىلەن، مەن بۇ ئىشقا خىزمەتكار قىلىپ تەيىنلەندىم؛ **8** ماڭا ـ مۇقەددەس بەندىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ تۆۋەندىمۇ تۆۋەن بولغان ماڭا مۇشۇ ئىلتىپات، يەنى ئەللەر ئارىسىدا مەسىھنىڭ مۇنچە-ئەلگۈسىز بايلىقلىرى توغرۇلۇق خۇش خەۋەر جاكارلاش

9 ۋە شۇنداقلا ھەممنى ياراتقان خۇدادا يوشۇرۇن بولۇپ كەلگەن بۇ سىرنىڭ قانداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى توغرىلۇقۇق ھەممەيلەننى يورۇتۇش خىزمىتى ئامانەت قىلىندى. (aiōn g165) 10 بۇنىڭ مەقسىتى ئەرشلەردە بولغان ھۆكۈمرانلارغا ھەم ھوقۇقلارغا خۇدانىڭ كۆپ تەرەپلىملىك دانالىقى جامائەت ئارقىلىق ھازىر ئاشكارە قىلىنىشتىن ئىبارەتتۇر. 11 بۇ ئىش بولسا، ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسا رەببىمىزدە ئىجرا قىلىنغان مەڭگۈلۈك مۇددىئاسى بويىچىدۇر، (aiōn g165) 12 ئۇنىڭ ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق بىز جاسارەتكە ھەم خۇدانىڭ ئالدىغا خاتىرجەملىك بىلەن كىرىش ھوقۇقىغا ئىگە بولدۇق؛ 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەردىن ئۈتۈنىمەنكى، مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپا-جەبرلىرىم تۆپەيلىدىن پەرىشان بولماڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش سىلەرنىڭ شان-شەرىپىڭلار بولىدۇ). 14 مەن شۇ سەۋەبتىن تىزلىرىمنى ئاتىغا پۈكىمەنكى، 15 (ئاسمان-زېمىندىكى بارلىق ئاتىلىق مۇناسىۋەتلەر ئۇنىڭدىن «ئاتا» نامىنى ئالدۇ) 16 ئۇ تۈز شان-شەرىپىدىكى بايلىقلار بىلەن، روھى ئارقىلىق سىلەرنى ئىچكى دۇنىيايىڭلاردا كۈچلەندۈرگەي؛ 17 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ قەلبىڭلاردا ئىشەنچ ئارقىلىق تۇرۇپ، سىلەر مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە يىلتىز تارتىغان، ئۆل سېلىنغان، 18 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە مەسىھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ كەڭلىكى، ئۇزۇنلۇقى، چوڭقۇرلۇقى ۋە ئېگىزلىكىنى چۈشىنىپ ئىگىلۇالغايسىلەر، يەنى ئادەمنىڭ بىلىپ يېتىشىدىن ھەسسىلەپ ئېشىپ چۈشىدىغان ئۇنىڭ مۇھەببىتىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى بىلەن تولدۇرۇلغايسىلەر. 20 ئەمدى ئىچىمىزدە يۇرگۈزىدىغان قۇدرىتى بويىچە بارلىق تىلىكىمىز يا كى ئويلىغانلىرىمىزدىنمۇ ھەددىدە-ھېسابسىز ئارتۇق ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا قادىر بولغۇچىغا، ـ 21 ئۇنىڭغا دەۋىردىن دەۋىرگىچە، ئەبەدىلئەبەدگىچە جامائەتتە مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

4 ئەمدى شۇ سەۋەبلەردىن، رەببنىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى، [خۇدانىڭ] سىلەرنى چاقىرغان [بۇيۇرۇق] چاقىرىقىغا لايىق ھالدا مېڭىشلىرىڭلارنى ئۈتۈنىمەن، 2 ھەممە ئىشتا كەمتەرلىك ۋە يۇۋاش-مۇلايىملىق بىلەن، سەۋرچانلىق بىلەن، بىر-بىرىڭلارغا مۇھەببەت ئىچىدە كەڭ قورساق بولۇپ، 3 ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ رىشتىسى بىلەن، روھتا بولغان بىرلىكنى ئۈتۈشقا ئىنتىلىشىڭلارنى [ئۈتۈنىمەن]. 4 تەن بىردۇر، روھ بىردۇر، ـ خۇددى چاقىرىلغىنىڭلاردا، ئوخشاش بىر ئارزۇ-ئۈمىدكە چاقىرىلغىنىڭلاردەك، ـ 5 رەب بىردۇر، ئىمان-ئېتىقاد بىردۇر، چۆمۈلدۈرۈلۈش بىردۇر، 6 ھەممىنىڭ خۇدائاتىسى بىردۇر؛ ئۇ بولسا ھەممىدىن ئۈستۈن ئۇرغۇچى، ھەممىنى يۇرگۈزگۈچى ۋە ھەممىزنىڭ ئىچىدە بولغۇچىدۇر. 7 شۇنداقتىمۇ ھازىر ھەربىرىمىزگە مەسىھنىڭ ئىلتىپاتىنىڭ ئۈچلىمى بويىچە شەپقەت تەقدىم قىلىنغاندۇر؛ 8 شۇنۇڭ، مۇقەددەس كىتابتا [خۇدا] ئېيتقىنىدەك: ـ «ئۇ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى، [ئىنسانلارنى] ئۈتۈۋىلىۋىلىپ ئۇ ئۈزى قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ھەم ئىنسانلارغا ئىلتىپاتلارنى تەقدىم قىلدى». 9 ئەمدى «كۆتۈرۈلگەن» زات بولسا، [ئاۋۋال] يەرنىڭ تېگىگە چۈشكەن زاتنىڭ ئۆزى ئەمەسمۇ؟ 10 چۈشكەن زات بولسا بارلىق ئەرشلەردىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەننىڭ دەل ئۆزىدۇر، كۆتۈرۈلۈشىنىڭ مەقسىتى، ئالەمنىڭ بارلىقىنى تولدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ 11 شۇنۇڭ، بەزىلەرنى روسۇلار، بەزىلەرنى پەيغەمبەرلەر، بەزىلەرنى خۇش خەۋەرچىلەر، بەزىلەرنى باققۇچى ۋە يا كى تەلىم بەرگۈچىلەر قىلىپ تەيىنلىگەن دەل ئۆزىدۇر. 12 بۇلارنىڭ مەقسىتى مۇقەددەس بەندىلەرنى خىزمەت ۋەزىپىسىگە، جۈملىدىن مەسىھنىڭ تېنىنى قۇرۇپ چىقىشقا قوراللاندۇرۇپ كامالەتكە يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت؛ 13 ۋەزىپە ھەممىزنىڭ ئېتىقادتا ھەم خۇدانىڭ ئوغلىنى تولۇق تونۇشتا بىرلىككە كېلىشىمىزگىچە، كامىل ئادەم بولۇپ يېتىشىپ چىقىشىمىزغىچە، ـ يەنى مەسىھنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى گەۋدىلەنگەن قەددى-قامەت ئۈچىمىگە يېتىشىمىزگىچە داۋاملاشتۇرۇلماقتا؛ 14 شۇنداق بولغاندا، يەنە گۆدەك بالىلاردىن بولماي، ئادەملەرنىڭ قۇۋۇلۇقىدىن ئويلاپ چىققان ئالداميچى نىيەت-پىلانلىرى بىلەن، ئۇلارنىڭ ھىيلە-نەيرەڭىدىن چىققان تەلماتىنىڭ دولقۇنلىرىدىن ئۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ ھەرخىل شاملىدا ئۇياق-بۇياققا ئۆچۈرۈلۈپ كەتمەيمىز؛ 15 ئەكسىچە، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ئۇرۇپ ھەقىقەتكە يېرىلىپ ئىش كۆرۈپ، يېشىمىز بولغان مەسىھكە باغلىنىشتا ھەر جەھەتتىن ئۆسۈپ يېتىلىدىغان بولىمىز؛ 16 ئۇنىڭدىن پۈتكۈل تەن، ئەزالىرى بىر-بىرىگە جېپىسلاشتۇرۇلۇپ، ئۈزۈقلۇق تەمىنلىگۈچى ھەربىر ئۈگە ئارقىلىق بىر-بىرىگە ئۈتاشتۇرۇلۇپ، ھەربىر ئەزانىڭ ئۈزىگە خاس ئۆچلەنگەن ۋەزىپىنى ئوتتىشى بىلەن بارغانچە ئېتىلىپ ئۆستۈرۈلۈپ، مۇھەببەت ئىچىدە ئۆز-ئۆزىنى قۇرۇپ چىقىشقا ئىشلىمەكتە. 17 شۇنۇڭا شۇنى ئېيتىمەنكى، رەتىە ئۇنى تاپىلايمەنكى، يات ئەللەرنىڭكىدەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئۈز ئوي-پىكىرلىرىنىڭ بىمەنلىكىدە ماڭىمىنىدەك مېڭىۋەرمەسلىكىڭلار كېرەك؛ 18 ئۇلار قەلبىنىڭ قاتتىقلىقىدىن كېلىپ چىققان بىلىمسىزلىك تۆپەيلىدىن، خۇدانىڭ ھاياتىدىن ئادا-جۇدا قىلىنىپ، چۈشەنچىسى قاراڭغىلىشىپ كەتكەن، 19 ئار-نومۇسنى تاشلىۋېتىپ، نەپسانىيەتچىلىكى ئاۋۇۋپ ھەرخىل ئېپلاسلىقلارنى يۈرگۈزۈشكە، كەيپ-ساپاغا بېرىلگەن.

20 ئېمە سىلەر بولسا ئۇلار، مەسىھنى شۇنداق يولدا ئۆگىنىپ تونۇغان ئەمەسسىلەر ـ 21 (ھەقىقەتنىڭ ئەيسادا بولغىنىدەك، ئۇنى ھەقىقەتەن ئاڭلىغان، ئۇنىڭدا ئۆگىتىلگەن بولسا ئۇلار) ـ 22 دېمەك، ئىلگىرىكى تۇرمۇشۇڭلارغا خاس بولغان، ئالدامچى ئارزۇ-ھەۋەسلەرگە ئەگىشىپ ئۆزىنى يۇلغىنۇچى «كونا ئادەم»نى سېلىۋېتىپ، 23 ئوي-زېھنىڭلارنىڭ روھىدا يېڭىلىنىپ، 24 خۇدانىڭ ئوخشاشلىقىغا ئاساسەن، ھەقىقەتتىن چىققان ھەققانىيلىقتا ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە يارىتىلغان «يېڭى ئادەم»نى كىيىۋېلىشىڭلار كېرەكتۇر. 25 شۇنىڭ بىلەن يالغانچىلىقنى سېلىۋېتىپ، ھەربىرىمىز ئۈز يېقىنلىرىمىز بىلەن ھەقىقەتنى سۆزلىشەيلى؛ چۈنكى بىز بىر-بىرىمىزگە نىسبەتەن بىر تەننىڭ ئەزالىرىدۇرمىز. 26 «ئاچچىقلىنىڭلار، ئەمما گۇناھ قىلماڭلار»؛ غەزەپىڭلار كۈن پاتقۇچە داۋام ئېتىۋەرمىسۇن؛ 27 يا كى ئىبلىسقا ھېچ ئورۇن قويۇپ بەرمەڭلار. 28 ئوغرى ئىككىنچى ئوغرىلىق قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە ئۇ مېھنەت قىلىپ ئىككى قولىغا تاينىپ ھالال ئىش قىلسۇنكى، ھاجىتى بولغانلارغىمۇ بۇلۇپ بەرگۈدەك ئۈز تاپقىنى بولسۇن. 29 ئاغزىڭلاردىن ھېچقانداق ئېپلاس سۆز چىقمىسۇن، پەقەت ئاڭلىغۇچىلارغا شەپقەت يەتسۇن ئۈچۈن، ئېھتىياجقا ئۈيغۇن ۋە ئادەمنى قۇرۇپ چىقىدىغان سۆزلەرنى ئېيتىڭلار. 30 خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب بەرمەڭلەر؛ چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ بىلەن ھۆر-نىجات كۈنى ئۈچۈن مۇھۇرلەنگەنسىلەر؛ 31 ئۆزۈڭلاردىن ھەرقانداق ئۆچ-ئاداۋەت، ئاچچىق-غەزەپ، قەھر، جېدەل-ماجىرالار، تىل-ئاھانەت ھەمدە ھەرخىل قارا نىيەتلەرنى نېرى قىلىڭلار؛ 32 بىر-بىرىڭلارغا مېھرىبان، يۈمشاق دىللىق بولۇپ، خۇدا مەسىھتە سىلەرنى كەچۈرۈم قىلغىنىدەك بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار.

5 شۇنۇڭا خۇدانىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىدىن بولۇپ، ئۆزى ئۈلگە قىلىڭلار؛ ھەمدە مەسىھ بىزنى سۆيۈپ، ئۆزىنى بىز ئۈچۈن خۇداغا خۇشپۇراق سۈپىتىدە ھەدىيە-قۇربانلىق بولۇشقا ئاتاپ پىدا قىلغاندەك سىلەرمۇ مۇھەببەت ئىچىدە مېڭىڭلار. 3 ئەمما مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق ھالدا، بۇزۇقلۇق، ھەرقانداق پاسكىنلىق يا كى نەپسانىيەتچىلىك ئارا ئاڭلىرىدا ھەتتا تىلغىمۇ ئېلىنمىسۇن؛ 4 شۇنداقلا ئېپلاسلىق، ئەخمىقانە پاراڭلار يا كى چاكىنا چاقچاقلارمۇ تىلىڭلارغا ئېلىنمىسۇن ـ بۇلارمۇ مۇۋاپىق ئەمەستۇر ـ بەلكى ئاغزىڭلاردىن تەشەككۇرلەر چىقسۇن. 5 چۈنكى شۇنىڭدىن خەۋەردارسىلەركى، ھەرقانداق بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، ناپاك بولغۇچى يا كى نەپسانىيەتچى كىشى (بۇنداق كىشى ئەمەلىيەتتە بىر بۇتپەرەسكە باراۋەر) مەسىھ ۋە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولالمايدۇ. 6 ھېچكىمگە ئۆزۈڭلارنى قۇرۇق گەپلەر بىلەن ئالداماڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلار تۆپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 7 شۇنۇڭا ئۇلارغا مۇشۇ ئىشلاردا شېرىك بولماڭلار؛ 8 چۈنكى سىلەر ئەسلى قاراڭغۇلۇق ئىدىڭلار، لېكىن ھازىر رەببدە يورۇقلۇقسىلەر؛ يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىگە لايىق مېڭىڭلار 9 (چۈنكى يورۇقلۇقنىڭ مېۋىسى تولۇق مېھرىبانلىق، ھەققانىيلىق ۋە ھەقىقەتتىن تەركىب تاپقاندۇر)، 10 نېمە ئىشلارنىڭ رەببى خۇرسەن قىلىدىغانلىقىنى ئۆگىنىپ ئىسپاتلاڭلار. 11 قاراڭغۇلۇقتىكى مېۋىسىز ئىشلار بىلەن چېتىلىپ قالماڭلار، ئەكسىچە، ئۇلارنى ئېچىپ ئېيىبلەڭلار؛ 12 چۈنكى ئۇلارنىڭ يوشۇرۇنچە ئىشلىگەنلىرىنى ھەتتا تىلغا ئېلىشمۇ نومۇس ئىشتۇر. 13 ئەمما يورۇقلۇق بىلەن ئەيىبلەپ ئاشكارىلىغان ھەرقانداق نەرسە ئوچۇق كۆرۈنىدۇ؛ يورۇقلۇق ئاشكارىلانغان ھەمە نەرسە يورۇقلۇققا ئايلىنىدۇ. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئويغان، ئەي

ئۇيقۇچى! تىرىل ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن! ۋە مەسىھ سېنى پارلاپ يورىتىدۇ». 15 شۇنىڭ
ئۈچۈن سىلەرنىڭ مېڭىۋاتقان يولۇڭلارغا ئېھتىيات بىلەن دىققەت قىلىڭلار، يولۇڭلار
نادانلارنىڭكىدەك تەمەس، دانالارنىڭكىدەك بولسۇن؛ 16 ۋاقىت-پۇرسەتنى غەنىيمەت
بىلىپ ئۆتۈۋېلىڭلار، چۈنكى مۇشۇ دەۋر رەزىلدۇر. 17 بۇ سەۋەبتىن نادان بولماڭلار،
بەلكى رەببنىڭ ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنگۈچى بولۇڭلار؛ 18 ھاراق-شاراب
ئىچىپ مەست بولماڭلار، شۇنداق قىلىق ئادەمنى شاللاقلاشتۇرىدۇ؛ بۇنىڭ ئورنىغا روھقا
تولدۇرۇلغۇچى بولۇڭلار، 19 بىر-بىرىڭلارغا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي
ناخشىلار ئېيتىنىشىپ، قەلبىڭلاردا ناخشا-نەغمىلەر ياڭرىتىپ رەببنى مەدھىيىلەڭلار، 20
ھەردائىم ھەممە ئىشلار ئۈچۈن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا خۇدا ھەم ئاتا بولغۇچىغا
تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىڭلار، 21 مەسىھتىن ئەيمىنىپ، بىر-بىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار. 22
سىلەر ئايالىلار، رەببكە بويسۇنغاندەك ئۆز ئەرلىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار؛ 23 چۈنكى مەسىھ
جامائەتنىڭ بېشى بولغاندەك، ئەر ئايالنىڭ بېشىدۇر؛ مەسىھ يەنە تەنگە قۇتقۇزغۇچىدۇر.
24 ئەمدىلىكتە جامائەت مەسىھكە بويسۇنغاندەك، ئايالار ئەرلىرىگە ھەممە ئىشتا بويسۇنسۇن.
25 ئەرلەر ئايالىرىڭلارنى سۆيۈڭلەر، خۇددى مەسىھنىڭمۇ جامائەتنى سۆيۈپ، ئۆزىنى
ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغىنىدەك سۆيۈڭلار؛ 26 [مەسىھنىڭ جامائەت ئۈچۈن] شۇنداق
قىلىشى جامائەتنى مۇقەددەس قىلىپ، «داسىنىڭ سۇيى» بولغان سۆز-كالام بىلەن يۇيۇپ
پاكلاندۇرۇش ئۈچۈندۇر، 27 شۇنىڭدەك جامائەتنى شەرەپلىك ھالدا ئۆزىگە ھازىر قىلىپ،
ئۇنى ھېچ داغ، قوروق ياكى بۇلارغا ئوخشاش ھەرقانداق نەرسىلەردىن خالىي قىلىپ،
تولۇق مۇقەددەس ۋە ئەيىبسىز قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 28 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەرلەر
ئۆز ئايالىرىنى ئۆز تېنىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى كېرەكتۇر؛ ئۆز ئايالىنى سۆيگەن كىشى
ئۆزىنى سۆيگەن بىلەن باراۋەر. 29 چۈنكى ھېچكىم ئەسلا ئۆزىنىڭ ئېتىدىن نەپرەتلەنگەن
ئەمەس، ئەكسىچە ئۇنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ ھەم ئاسرايدۇ؛ بۇ خۇددى مەسىھنىڭ جامائەتنى
[ئوزۇقلاندۇرىدىغىنىغا ھەم ئۇنى ئاسرايدىغىنىغا] ئوخشايدۇ. 30 چۈنكى بىز ئۇنىڭ تېنىنىڭ
ئەزالىرىدۇرمىز: ـ 31 «شۇ سەۋەبتىن ئەر ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا
باغلىنىدۇ؛ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». 32 بۇ سىر ئىنتايىن چوڭقۇردۇر؛ ئەمما مەن
ھازىر مەسىھ ۋە جامائەت توغرۇلۇق سۆزلەۋاتىمەن. 33 ئەمما سىلەرمۇ ھەربىرىڭلار ئۆز
ئايالىڭلارنى ئۆزۈڭلارنى سۆيگەندەك سۆيۈڭلار؛ ئايال بولسا، ئېرىدىن ئەيمىنىپ، ئۇنى
ھۆرمەتلىسۇن.

6 بالىلار، رەببدە ئاتا-ئانىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىڭلار، چۈنكى بۇ دۇرۇسدۇر. 2
«ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەتلە» ـ بۇ بولسا ئېچىگە ۋەدىنى ئالغان بىرىنچى ئەمردۇر ـ 3
«شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىشلىرىڭ قۇتلۇق بولىدۇ، زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن» ـ [دەپ
ۋەدە قىلىنغان]. 4 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنى خاپا قىلماڭلار، بەلكى ئۇلارنى رەببنىڭ
تەربىيىسى ھەم كۆرسەتمىسىدە بېقىڭلار. 5 سىلەر قۇللار، ئەتىن بولغان خوجايىنىڭلارغا
مەسىھكە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك چىن كۆڭۈڭلاردىن ئەيمىنىش ۋە تىترەش بىلەن
ئىتائەت قىلىڭلار، 6 پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئادەمنى خۇش قىلغۇچى
قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى مەسىھنىڭ قۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە خۇدانىڭ ئىرادىسىنى جان-
دىل بىلەن بەجا كەلتۈرۈڭلار، 7 ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى رەببگە چىن دىلىڭلاردىن
خىزمەت قىلىڭلار؛ 8 شۇنى بىلگەنكى، ھەرقانداق ئادەم بىرەر ياخشىلىق قىلسا، مەيلى ئۇ
قۇل بولسۇن ياكى ھۆر بولسۇن، شۇ ئىش رەببدىن ئۇنىڭغا يانىدۇ. 9 سىلەر خوجايىنلار،
قۇللىرىڭلارغىمۇ ئوخشاش يول بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئۇلارغا ھەيۋە قىلىشتىن قول
ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭمۇ ۋە سىلەرنىڭمۇ خوجايىنىڭلار ئەرشتىدۇر، ئۇنىڭدا ھەرقانداق
ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش دېگەننىڭ يوقلۇقىنى بىلىسىلەر. 10 ئاخىردا، قېرىنداشلار،
رەببدە ۋە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە كۈچلەندۈرلۈڭلار؛ 11 ئىبلىسنىڭ ھىيلە-نەيرەڭلىرىگە
تاقابىل تۇرۇۋىشۇڭلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پۈتكۈل ساۋۇت-يارىغىنى كىيىۋېلىڭلار؛ 12 چۈنكى
ئېلىشىدىغىنىمىز ئەت ۋە قان ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ھۆكۈمرانلار، ھوقۇقدارلار، بۇ
دۇنيادىكى قاراڭغۇلۇقنى باشقۇرغۇچى دۇنياۋى ئەمىرلەر، يەنى ئەرشلەردە تۇرۇۋاتقان
رەزىل روھىي كۈچلەردۇر. (aiōn g165) 13 مۇشۇ ۋەجىدىن ئۆزۈڭلارغا خۇدانىڭ
پۈتۈن ساۋۇت-يارىغىنى كىيىپ ئارتىڭلاركى، رەزىللىك كۈنىدە بەرداشلىق بىلەن قاتتىق
تۇرىدىغان، ئاخىر ھەممە ئىشنى ئادا قىلىپ، يەنىمۇ چىڭ دەسسەپ تۇرىدىغان بولىسىلەر.
14 ئەمدى چىڭ تۇرۇڭلار ـ ھەقىقەت بەلۋېغىنى بېلىڭلارغا باغلاپ، مەيدەڭلەرگە
ھەققانىيلىق ساۋۇتىنى كىيىپ، پۈتۈڭلارغا خاتىرجەم-ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشكە
تەييارلىق چورۇقىنى كىيىپ، يەنىمۇ چىڭ دەسسەپ تۇرۇڭلار. 16 بۇ ئىشلارنىڭ
ھەممىسىدە ئىمان-ئىشەنچنىڭ قالقىنىنى قولغا ئېلىڭلار؛ ئۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىل بولغۇچىنىڭ
بارلىق ئوت ئوقلىرىنى ئۆچۈرىۋېتەلەيدىغان بولىسىلەر. 17 ھەمدە بېشىڭلارغا نىجاتنىڭ
دۇبۇلغىسىنى كىيىپ، خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى، يەنى روھنىڭ قىلىچىنى ئېلىڭلار؛ 18
ھەممە ۋاقىت-پەسىلدە روھتا ھەرخىل دۇئا-تىلاۋەت ھەم ئىلتىجا بىلەن دۇئا قىلىڭلار،
دەل بۇ ئىشتا قەتئىي ھوشيار تۇرۇپ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ھەر تەرەپلىمە
دۇئا-ئىلتىجالار قىلىڭلار؛ 19 مەن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلاركى، ـ ئېغىز ئاچقىنىمدا ماڭا
سۆزلەر كەلسۇن، خۇش خەۋەرنىڭ سىرىنى دادىللىق بىلەن ئاشكارە قىلاي. 20 مەن دەل
شۇ ئىشقا زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان ئەلچىمەن؛ شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم بويىچە، [خۇش
خەۋەر يەتكۈزۈشتە] دادىللىق بىلەن سۆز قىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 21 ئەمدى مېنىڭ
توغرامدىكى ئىشلاردىن، مېنىڭ قانداق ئۆتۈۋاتقانلىقىمدىن خەۋەرلىنىشىڭلار ئۈچۈن،
سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەببدە سادىق خىزمەتكار بولغان تىككۈس سىلەرگە ھەممە
ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 22 مېنىڭ ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم،
سىلەرنىڭ ئىشلىرىمىزدىن خەۋەردار بولۇشىڭلار ۋە ئۇنىڭ كۆڭۈڭلارغا تەسەللى ۋە ئىلھام
بېرىشى ئۈچۈندۇر. 23 قېرىنداشلارغا خاتىرجەملىك، مۇھەببەت ھەم ئىمان-ئىشەنچ خۇدائاتا
ۋە رەب ئەيسا مەسىھدىن بولغاي! 24 رەب ئەيسا مەسىھنى ئۆلمەس-چىرىماس سۆيگۈ
بىلەن سۆيگۈچىلەرگە مېھىر-شەپقەت يار بولغاي!

فلىپپىلقلارغا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قوللىرى بولغان پاۋلۇس ۋە تىموتىيدىن، فلىپپىدا تۇرۇۋاتقان، مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنە كېچىلەر ۋە خىزمەتچىلەرگە سالام! **2** سىلەرگە خۇدائاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي!

3 مەرقىتىم سىلەرنى ئەسلىگىنىمدە مەن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **4** مەرقىتىم دۇئا قىلغىنىمدا، سىلەرنىڭ ھەممىڭلارنى تارتىپ بۇگۈنگە قەدەر سىلەرنىڭ خۇش خەۋەر خىزمىتىگە بولغان ھەمكارلىقىڭلار تۈپەيلىدىن توختىماي شاد-خۇرامىلىق بىلەن سىلەرگە دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتىمەن؛ **6** چۈنكى مېنىڭ دەل شۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىلكى، سىلەردە ياخشى ئىشنى باشلىغۇچى بۇ ئىشنى تا كى ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنىگىچە كامالەتكە يەتكۈزۈپ تامامىلايدۇ؛ **7** مېنىڭ ھەممىڭلار توغرۇلۇق شۇنداق ئويلىشىم توغرىدۇر؛ چۈنكى مەن قەلبىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن زىندانىدا زەنجىرلەنگىنىمدىمۇ ۋە خۇش خەۋەرنى ئاقلىغىنىمدىمۇ، دەللىلگىنىمدىمۇ [خۇدا ماڭا يەتكۈزگەن] مېھىر-شەپقەتتىن سىلەرمۇ ئورتاق بەھرىمەن بولىسىلەر. **8** مېنىڭ مەسىھ ئەيسانىڭ ئىچ-باغرىدا بولۇپ سىلەرنى شۇنچىلىك تەلپۈنۈپ سېغىنغانلىقىمغا خۇدا ئۆزى گۇۋاھچىدۇر. **9** مېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىم بولسا، سىلەرنىڭ مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەرتەرەپلىمە بىلىم ۋە ئەتراپلىق ساۋات بىلەن يورۇتۇلۇپ تېخىمۇ ئېشىپ تاشقايىكى، **10** سىلەر نېمە ئىشلارنىڭ ئەۋزەل ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلەيدىغان بولۇپ، مەسىھنىڭ كۈنىدە پاك-دىيانەتلىك، ئەيبسىز بولىسىلەر **11** ھەمدە ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بولغان، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ھەم مەدھىيىسىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسى بىلەن تولدۇرۇلىسىلەر. **12** براق سىلەرگە شۇنى خەۋەرلەندۇرمەكچىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، مېنىڭ بۇ ئەھۋالىم ئەمەلىيەتتە خۇش خەۋەرنىڭ تېخىمۇ كەڭ تارقىلىشى ئۈچۈن تۈرتكە بولدى؛ **13** چۈنكى مېنىڭ قامىلىشىم مەسىھ ئۈچۈن ئىكەنلىكى ئىمپېراتور ئوردىسىدىكى قاراۋۇلخانىدىكىلەرگە ۋە باشقا ھەممەيلەنگە ئايان بولدى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلارنىڭ كۆپىنچىسى مېنىڭ قامىلىشىم تۈپەيلىدىن رەببگە تايىنىپ [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى قورقماي سۆزلەشكە تېخىمۇ جۈرئەتلىك بولدى؛ **15** دەرۋەقە، بەزىلىرى ھەسەت قىلىپ يا كى رىقابەتلىشىپ، بەزىلىرى ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مەسىھنى جاكارلايدۇ؛ **16** كېيىنكىلىرى بولسا بەرھەق مۇھەببەتتىن، مېنىڭ خۇش خەۋەرنى ئاقلاپ ئىسپاتلىشىم ئۈچۈن مۇشۇ يەرگە قويۇلغانلىقىمنى بىلگەنلىكىدن شۇنداق قىلماقتا؛ **17** ئالدىنقىلىرى بولسا چىن كۆڭۈلدىن ئەمەس، بەلكى شەخسىيەتچىلىكىدىن، مېنىڭ زەنجىرلەنگەن دەردىمگە دەرد قوشماقچى بولۇپ شۇنداق قىلماقتا. **18** ئەمدى بۇلارغا نېمە دېگۈلۈك؟ قاندىقلا بولىسۇن، توغرا نىيەتتىن بولسۇن ساختىلىقتىن بولسۇن، ئوخشاشلا مەسىھ جاكارلىنىدۇ، مەن شۇنىڭغا شادلىنىمەن؛ بەرھەق، داۋاملىق شادلىنىۋېرىمەن. **19** چۈنكى دۇئالىرىڭلار ۋە مەسىھ ئەيسانىڭ روھىنىڭ قۇۋۋەتلىشى ئارقىلىق بۇ ئىشلار نىجات-قۇتقۇزۇلۇشۇمغا مەدەت بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ **20** ـ دېمەك، تەقەززالىقم ۋە ئۈمىد-ئىستىكىم بويىچە ھېچ ئىشتا خىجالەتچىلىكتە قالماستىن، تىرىك يا كى ئۆلۈك بولاي، ھەردائىم بولغىنىدەك ھازىرمۇ تولۇق جاسارەت بىلەن مەسىھ ئېنىمدە ئۈلۈغلانسۇن! **21** چۈنكى ماڭا نىسبەتەن ھاياتىمنىڭ ئۆزى مەسىھدۇر، ئۆلۈش بولسا تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. **22** جېنىم ئېنىمدە قالسا، ئەمدى ئىسىۋەم يەنە مېۋىلىك خىزمەت بولىدۇ؛ لېكىن قايىسىنى ئەۋزەل بىلىپ تاللىۋېلىشىمنى بىلمەيۋاتىمەن؛ **23** مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرىسىدا قىسىلىپ قالدىم؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىللە بولۇشقا ئىنتىزارمەن ـ بۇ ئىش زىيادە ئەۋزەلدۇر؛ **24** ئەمما سىلەر ئۈچۈن جېنىمنىڭ ئېنىمدە قېلىشى تېخىمۇ زۆرۈرغۇ دەيمەن. **25** ئەمدى بۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىل بولۇپ، سىلەرنىڭ ئېتىقادتا ئالغا ئىلگىرىلىشىڭلار ھەم شاد-خۇرام بولۇشۇڭلار ئۈچۈن مەن سىلەر بىلەن بىللە قېلىپ داۋاملىق تۇرىمەن دەپ بىلىمەن؛ **26** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ سىلەرگە يەنە ھەمراھ بولغىنىم ۋەجىدىن مەن ئارقىلىق مەسىھ ئەيسادا پەخىرلىنىپ ئېتىتەنە قىلىشىڭلار تېخىمۇ زىيادىلىشىدۇ! **27** پەقەت ئۆزۈڭلارنى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە لايىق تۇتۇڭلارکى، مەن يېنىڭلارغا بېرىپ سىلەر بىلەن دىدارلاشقاندىمۇ، سىلەردىن ئېرىلغاندىمۇ، ئىشلىرىڭلاردىن ئاڭلايدىغىنىم سىلەرنىڭ بىر روھ بىر جاندا بولۇپ چىڭ دەسسەپ تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئېتىقادنىڭ يولدا كۆرەشكە ئىنتىلۋاتقىنىڭلار، **28** شۇنداقلا قارشى چىققۇچىلارنىڭ ھېچقانداق ۋەھىمىلىرىدىن قاتىراق بولۇپ كەتمىگىنىڭلار بولسۇن؛ سىلەردىكى بۇ غەيرەت، ئۇلارغا ھالاكەتنىڭ بەلگىسى، سىلەرگە بولسا قۇتقۇزۇلۇشۇڭلارنىڭ ئالامىتى، شۇنىڭدەك ئالاينىتەن خۇدادىن كەلگەن بىر ئالامەتۇر؛ **29** چۈنكى مەسىھنىڭ يولدا سىلەرگە پەقەت ئۇنىڭغا ئىشىنىشىنلا ئەمەس، يەنە ئۇنىڭ ئۈچۈن خورلۇققا ئۇچراشمۇ نېسىۋە قىلىنغانلىقىڭلار. **30** چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مەندە كۆرگىنىڭلاردەك ۋە شۇنىڭدەك ھازىر ئاڭلىغىنىڭلاردەك مەن يولۇققان كۆرەشكە سىلەرمۇ يولۇققاتىسىلەر.

2 ئەگەر ئەمدى مەسىھتە رىغبەت بار دېيىلسە، مۇھەببەتنىڭ تەسەللىسى بار دېيىلسە، روھنىڭ سىرداشلىقى بار دېيىلسە، قەلبدە ئىچ ئاغرىتىشلار ھەم رەھىمدىللىق بار دېيىلسە، **2** ـ ئەمدى ئوخشاش بىر ئوي-پىكىردە بولۇپ، بىر-بىرىڭلارغا ئوخشاش مۇھەببەتتە باغلىنىپ، بىر جان بىر نىيەتتە بولۇپ، ئاراڭلاردا ھېچ ئىش رىقابەتتىن يا كى قۇرۇق شۆھرەتپەرەسلىكتىن بولمىسۇن؛ ئەكسىچە، ئوي-خىيالىڭلاردا كىچىك پېئىللىق بولۇپ ھەربىرىڭلار باشقىلارنى ئۆزۈڭلاردىن يۇقىرى دەپ بىلىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا شاد-خۇرامىلىقىمنى كامىل قىلىسىلەر. **4** ھەربىرىڭلار پەقەت ئۆز ئىشلىرىڭلارغا كۆزۈل بۇلۇپ قالماي، بەلكى باشقىلارنىڭكىگىمۇ كۆزۈل بۇلۇڭلار. **5** مەسىھ ئەيسادا بولغان ئوي-پوزىتسىيە سىلەردىمۇ بولسۇن: ـ **6** ئۇ خۇدانىڭ تىپ-شەكلىدە بولسىمۇ، ئۆزىنى خۇدا بىلەن تەڭ قىلىشنى ئوڭلا قىلىپ تۇتۇۋالمىدى؛ **7** ئەكسىچە، ئۇ ئۆزىدىن ھەممىنى قۇرۇقدەندى، ئۆزىگە قۇلنىڭ شەكلىنى ئېلىپ، ئىنسانلارنىڭ سىياقىغا كىرىپ، ئىنسانىي تەبىئەتتىن ئورتاقداش بولۇپ، **8** ئۆزىنى تۆۋەن قىلىپ، ھەتتا ئۆلۈمگىچە، يەنى كرېستىكى ئۆلۈمگىچە ئىتائەتمەن بولدى؛ **9** شۇڭا خۇدا ئۇنى ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ مەرتىۋىلىك قىلدى، ئۇنىڭغا ھەرقانداق نامدىن ئۈستۈن بولغان نامنى بېغىشلىدىكى، **10** ئەيسانىڭ نامىغا ئاسمانلاردا، يەر يۈزىدە ھەم يەر ئاستىدا بارلىق تىزلار پۈكۈلۈپ، **11** خۇدائاتىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ ھەربىر تىل ئەيسا مەسىھنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلىدۇ. **12** شۇنىڭ بىلەن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر ھەمىشە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك، پەقەت مەن يېنىڭلاردا بولغىنىمدىلا ئەمەس، بەلكى ھازىرقىدەك مەن سىلەردىن نېرى بولغاندا تېخىمۇ شۇنداق ئىتائەت بىلەن ئەيمىنىشتە، تىترىگەن ھالدا ئۆز نىجاتىڭلارنى ھەرتەرەپكە تەتبىقلاشقا ئىنتىلىڭلار. **13** چۈنكى خۇدانىڭ گۈزەل خاھىشى بويىچە سىلەرنىڭ ئىرادە تىكلىشىڭلارغا ۋە شۇنىڭدەك ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشۇڭلاردا ئېچىكلاردا ئىشلىگۈچى ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. **14** ھەممە ئىشلارنى غۇدۇڭشىماي يا كى تالاش-تارتىش قىلماي قىلىڭلار؛ **15** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەيىبسىز، ساپ دىللىق بولۇپ، بۇ دەۋردىكى تەتۈر، ئەسەبىي ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا دۇنياغا يورۇقلۇق بەرگۈچىلەردەك پارلاپ، خۇدانىڭ داغسىز پەرزەنتلىرى بولىسىلەر؛ **16** شۇنىڭدەك ھاياتنىڭ سۆز-كالامىنى سۇنۇپ بەرگۈچى بولغانلىقىڭلار تۈپەيلىدىن، مەن سىلەردىن مەسىھنىڭ كۈنىدە بىكار يۈگۈرمەپتىمەن، بىكار جاپا تارتمايتىمەن دەپ پەخىرلىنىپ ئېتىتەنە قىلالايدىغان بولىمەن. **17** ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېتىقادىڭلاردىكى قۇربانلىق ھەم خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلسامۇ، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. **18** سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلەر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. **19** لېكىن مەن رەببدە پات ئاردىدا تىموتىينى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالىڭلارنى ئاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام، **20** چۈنكى يېنىمدا ئۇنىڭغا ئوخشاش، دىلىمىز بىر بولغان، ئىشلىرىڭلارغا چىن دىلىدىن كۆكۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. **21** چۈنكى ھەممە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ؛ **22** ئەمما سىلەر ئۇنىڭ سالاھىيىتىنى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالدەك مەن بىلەن بىرگە مېھنەت سىڭدۈرگەنلىكىنى بىلىسىلەر. **23** ئەمدى ئاقۇۋىتىمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى

ئىنق بىلگەن ھامان، ئۇنى دەرھال ماگدۇرۇۋېتىشنى ئۈمىد قىلىمەن؛ 24 ئەمما ئۆزۈمنىڭ
يېنىگلارغا پات ئاردا باردىغانلىقىمغا ۋەب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. 25 ئەمما يۇنىگىن
ئاۋۋال مېنىڭ قېرىندىشىم، خىزمەتدىشىم ھەم سەپدىشىم بولغان، سىلەرنىڭ ئېلچىگىلار
ھەم ھاجىتىمدىن چىققان قۇربانلىق ياردىمىگلارنى يەتكۈزگۈچى ئېيافرودىتنى يېنىگلارغا
ئەۋەتىشنى زۆرۈر تاپتىم، 26 چۈنكى ئۇ ھەممىگلارغا سېغىنىپ تەلپۈنگەندى ھەم سىلەرنىڭ
ئۆزىڭ كېسەل ھالدىن خەۋەر تاپقىنىگلار تۇيەيلدىن ئازابلاندى. 27 ئۇ دەرۋەقە كېسەل
بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلىشىپ قالدى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەھىم قىلدى؛ ھەم مېنىڭ
دەردىمنىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغىلا ئەمەس، بەلكى ماڭىمۇ رەھىم
قىلدى. 28 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە
نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالماقچىمەن. 29 ئەمدى
ئۇنى شاد-خۇراملىق بىلەن رەبدە قوبۇل قىلىگلار ھەم ئۇنىڭدەك ئادەملەرگە ھۆرمەت
قىلىگلار؛ 30 چۈنكى ئۇ مەسىھنىڭ خىزمىتىنى دەپ، سىلەرنىڭ ماگا قىلماقچى بولغان
ياردىمىگلارنى يېچىرىشتە يولۇققان بوشلۇقنى تولدۇرۇپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى
تەۋەككۈل قىلدى.

3

ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، رەبدە شادلىنىگلار! يۇلارنى سىلەرگە قايتا يېزىش
مەن ئۈچۈن ئاۋارىچىلىك ئەمەس، بەلكى سىلەرگە ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ. 2 ئىتلاردىن
ھېزى بولۇگلار، يامانلىق قىلغۇچىلاردىن ھېزى بولۇگلار، «تىلەم-تىلەم كەسكىچىلەر»دىن
ھېزى بولۇگلار! 3 چۈنكى ھەقىقىي سۈننەتلىكلەر بولسا خۇدانىڭ روھى ئارقىلىق ئىبادەت
قىلغۇچى، مەسىھ ئەيسادىن پەخىرلىنىپ تەتەنە قىلغۇچى، ئەتكە تايانمايدىغان بىزلەردۇرمىز.
4 مېنىڭمۇ ئەتكە تايانغۇچىلىكىم بار! باشقىلار «ئۆز ئەتلىرىگە تايانسام بولىدۇ» دېسە، مەن
تېخىمۇ شۇنداق؛ 5 سۈننەتكە كەلسەك، مەن تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى سۈننەت
قىلىندىم؛ ئىسرائىل مىللىتىدىن، بىنيامىننىڭ قەبىلىسىدىمەن، «ئىبرانىيلارنىڭ ئىبرانىيسى»مەن؛
تەۋرات-قانۇنى تەرەپتىن ئېيتقاندا، «پەرسىي» مەزھىپىدىمۇ بولغانمەن؛ 6 خۇداغا بولغان
قىزغىنلىقىمغا كەلسەك، جامائەتكە زىيانكەشلىك قىلغۇچى ئىدىم، تەۋرات قانۇنى تەلەپ
قىلغان ھەققانىيلىققا كەلسەك، ئەيىبسىز ئىدىم؛ 7 ئەمما ماگا نېمە ئىش «پايدىلىق»
بولسا، يۇلارنى مەسىھ سەۋەبىدن زىيانلىق دەپ ھېسابلىدىم؛ 8 مەسىھ ئەيسا رەببىمنى
تونۇشنىڭ ئەۋزەللىكى ۋەجىدىن، مەن باشقا ھەمە ئىشنى زىيانلىق دەپ ھېسابلايمەن؛
مەن دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ھەممىدىن مەھرۇم بولغان؛ بەرھەق، مەسىھكە ئېرىشىشىم
ئۈچۈن يۇلارنى نىجاسەت دەپ ھېسابلايمەنكى، 9 مەسىھتە بولۇپ، ئۆزۈمدىكى قانداقتۇر
ھەققانىيلىق (تەۋرات قانۇنىدىن چىققان ھەققانىيلىق)تىن ۋاز كېچىپ، مەسىھنىڭ ئېتىقاد-
سادىقلىقى ئارقىلىق بولغان ھەققانىيلىق، يەنى ئېتىقاد ئارقىلىق خۇدادىن بولغان ھەققانىيلىققا
ئېرىشەلەيمەن؛ 10 مۇددىئايىم ئۇنى تونۇشتۇر، ــ يەنى ئۇنىڭ ئۆلۈپ تىرىلىشىنىڭ كۈچ-
قۇدرىتىدە ياشاپ، ئۇنىڭ ئازابلىرىغا سىرداش-ھەمدەملىكتە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىنى ئۆلگە
قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ، 11 شۇنداقلا مۇمكىن قەدەر ئۆلۈمدىن تىرىلىشكە يېتىشنى مۇددىئا
قىلىمەن. 12 ئۇلارغا ئېرىشتىم يا كامالەتكە يەتتىم دېگەنچە ئەمەسمەن؛ لېكىن مەسىھ
ئەيسانىڭ مېنى ئۆتۈۋېلىشىدا بولغان مۇددىئا-نىشانىنى ئۆزۈم ئۆتۈۋالسام دەپ چېپىپ
يۈرمەكتىمەن. 13 قېرىنداشلار، مەن ئۆزۈمنى ئۇنى ئۆتۈۋالدىم دەپ قارىمايمەن، پەقەت شۇ
بىر ئىشنىلا قىلىمەنكى، ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنى ئۇنتۇپ، ئالدىمدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ،
14 نىشانى قوغلاپ، خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان بۈيۈك چاقىرىقىدىكى ئىنئامىغا
قاراپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. 15 ئەمدى ئارىمىزدىن كىمكى پىشىپ يېتىلگەن بولسا شۇ
ئوي-مەقسىتىە بولايلى. ئەگەر باشقىچە ئوي-مەقسىتە بولسا گلار، خۇدا بۇنىمۇ سىلەرگە
كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 16 قانداقلا بولمىسۇن، قانداق تۈزلىچەمگە يەتكەن بولساق، شۇ تۈزلىچەم
بويىچە ھەدەم بېسىۋېرەيلى. 17 مېنى ئۈلگە قىلىپ ئەگىشىگلار، ئەي قېرىنداشلار، شۇنداقلا
بىز سىلەرگە تىكلەپ بەرگەن نەمۇنە بويىچە ئوخشاش يولدا ماگغانلارغىمۇ كۆزۈگگلارنى
تىكىپ، ئۇلاردىن ئۆگىنىگلار. 18 چۈنكى سىلەرگە كۆپ قېتىم ئېيتقىنىمدەك، ۋە ھازىرمۇ
كۆز ياشلىرىم بىلەن قايتا ئېيتىمەنكى، نۇرغۇن كىشىلەر مەسىھنىڭ كرېستىغا دۈشمەن
بولۇپ ماگماقتا. 19 ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ھالاكەتتۇر، خۇدانى ئۆزىنىڭ قارىندۇر، شەرىپى
قىلىپ ماختانغىنى ئۆز نومۇسسىزلىقىدۇر، ئويلىغانلىرى پەقەت بۇ دۇنيادىكى ئىشلاردۇر.
20 ھالبۇكى، بىزنىڭ پۇقرالىقىمىز بولسا ئەرشتىدۇر، بىز دەل شۇ يەردىن نىجاتكارنىڭ
چۈشۈشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز ــ ئۇ بولسا رەببىمىز ئەيسا مەسىھدۇر. 21 ئۇ
بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزىگە بويسۇندۇرىدىغان قۇدرىتى بويىچە بىزنىڭ ئەبگار بۇ تېنىمىزنى
ئۆزگەرتىپ، ئۆزىنىڭ شان-شەرەپلىك تېنىگە ئوخشاش ھالغا كەلتۈرىدۇ.

4

ئەمدى، ئەي قېرىنداشلىرىم، سۈيگەنلىرىم ۋە تەلپۈنگەنلىرىم، مېنىڭ شاد-خۇراملىقىم،
مېنىڭ بېشىمنىڭ تاجى بولغۇچىلار، رەبدە چىڭ تۇرۇگلار، ئى سۈيگەنلىرىم! 2 ئېۋودىيادىن
ئۆتۈنىمەن، ۋە سۈنتىخەدىن ئۆتۈنىمەنكى، رەبدە بىر ئوي، بىر پىكردە بولۇگلار! 3 دۇرۇس،
مەن سەندىنمۇ تەلەپ قىلىمەنكى، ئى ھەقىقىي ھەمبويۇتىرۇۋۇقلۇق خىزمەتدىشىم، بۇ ئاياللارنىڭ
يارىدىمدە بولغىن؛ مانا ئۇلار مەن ۋە كلىمەنت بىلەن بىللە، شۇنداقلا نامىلىرى «ھاياتلىق
دەپتىرى» گە خاتىرىلەنگەن باشقا خىزمەتداشلىرىم بىلەن بىللە خۇش خەۋەر خىزمىتىنى
ئىلگىرى سۈرۈشتە بىرگە كۆرەش قىلغان. 4 رەبدە شادلىنىگلار؛ مەن يەنە ئېيتىمەنكى،
شادلىنىگلار! 5 سىلەرنىڭ مۇلايىملىقىگلار پۈتكۈل ئىنسانغا ئايان بولسۇن؛ رەب يېقىندۇر!
6 ھېچ ئىش توغرۇلۇق ئەندىشە قىلماگلار، بەلكى ھەربىر ئىشتا تەشەككۈر ئېيتىپ
تىلىگىگلارنى خۇداغا دۇئا ھەم ئىلتىجا ئارقىلىق مەلۇم قىلىگلار، 7 شۇ چاغدا ئادەمنىڭ
ئۇيلىغىنىدىن ئېشىپ چۈشىدىغان، خۇدا ئىگە بولغان خاتىرجەملىك قەلبىلىگلارنى ۋە ئوي-
پىكرىگلارنى مەسىھ ئەيسادا قوغدايدۇ. 8 ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، نېمە ئىشلار
ھەقىقەت، نېمە ئىشلار ئالىيجاناب، نېمە ئىشلار ھەققانىي، نېمە ئىشلار پاك، نېمە ئىشلار
خۇش-يېقىملىق، نېمە ئىشلار شان-شۇھرەتلىك بولسا، قىسقىسى ھەرقانداق ئىشلاردا
ئەخلاق-پەزىلەت يا كى ماختاشقا لايىق تەرەپلەر بار بولسا، شۇ ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ
ئۇيلىنىگلار. 9 مەندىن ئۆگەنگەن، قوبۇل قىلغان، ئاڭلىغان ۋە مەندە كۆرگەنلەرنىڭ
ھەرقانداقىنى بولسا، سىلەر شۇلارغا ئەمەل قىلىگلار؛ شۇنداق قىلغاندا خاتىرجەملىك ئىگىسى
بولغان خۇدا سىلەرگە يار بولىدۇ. 10 ئەمدى مەن رەبدە زىيادە شادلاندىمكى، سىلەر
ھازىر ئاخىردا ماگا بولغان كۆيۈنچانلىقىگلارنى قايتىدىن كۆرسەتتىگلار (بىلىمەنكى، ماگا
دائىم كۆيۈنۈپ كەلدىگلار، ئەمما پەقەتلا كۆرسىتىش پۇرسىتى چىقمىدى). 11 مەن
بۇ گىپىمنى، بەرەر موھتاجلىقتىن ئېيتمۇاتقىنىم يوق، چۈنكى ئەھۋالىم قانداقلا بولۇشىدىن
قەتئىينەزەر، بارىغا قانائەت قىلىشنى ئۆگىنىۋالدىم. 12 مەن ئوسال ئەھۋالدا ياشاشنى
بىلىمەن، ھەم كەڭچىلىكتە ياشاشنىمۇ بىلىمەن. ھەر ئىشتا، ھەر ئەھۋالدا، ھەم توقلۇقتا
ھەم ئاچلىقتا، ھەم باياشاتچىلىقتا ھەم موھتاجلىقتا ياشاشنىڭ سىرىنى ئۆگىنىۋالدىم. 13 ماگا
قۇدرەت بەرگۈچىگە تايىنىپ ھەممە ئىشنى قىلالايدىغان بولدۇم. 14 ھالبۇكى، مېنىڭ
قېينىچىلىقىمغا ئورتاق بولۇشۇگلار بىلەن ياخشى قىلدىگلار. 15 سىلەرگىمۇ مەلۇمكى، ئەي
فىلىپپىلىقلار، مەن ماكېدونىيە ئوتلىكىسىدىن ئايرىلىپ چىققىنىمدا، خۇش خەۋەرنى باشقا
يەرلەرگە يەتكۈزگەن دەسلەپتىكى ۋاقىتلاردا، سىلەردىن باشقا ھېچقانداق جامائەت بېرىش
ۋە قوبۇل قىلىش ئىشلىرىدا مەن بىلەن ھەمكارلاشمىغان. 16 چۈنكى تېسالونىكا شەھىرىدىكى
ۋاقتىمدىمۇ ئېھتىياجىم چۈشكەندە سىلەر ماگا بىرنەچچە قېتىم يارىدەم ئەۋەتتىگلار. 17
مېنىڭ بۇنداق دېيىشىم، سىلەردىن بەرەر سوۋغاتنى ئىزدەپ سورىغىنىم ئەمەستۇر، ئىزدىگىنىم
بولسا ھېسابۇاتىگلارغا [روھىي] مېۋىنىڭ كۆپ تولىنىشىدىن ئىبارەتتۇر. 18 لېكىن مەندە
ھەممە نەرسە بار، ھەتتا يېتىپ ئاشقۇدەك بار؛ سىلەر ئەۋەتكەنلەرنىگلارنى ئېيافرودىتتىن
تاپشۇرۇۋېلىپ تېرەمگە سىغماي قالدىم ۋە مولچىلىققا چۆمدۇم. بۇ ئەۋەتكىنىگلار ئىنتايىن
خۇشۇي، خۇداغا قوبۇل بولغۇدەك، شۇنداقلا ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان بىر قۇربانلىقتەك
ئىدى. 19 ۋە مېنىڭ خۇدايىم سىلەر موھتاج بولغان ھەممە نەرسىنى مەسىھ ئەيسادا بولغان
شان-شەرىپىدىكى بايلىقلارغا ئاساسەن مول تەمىنلەيدۇ. 20 ئەمدى خۇدايىمىز ھەم ئاتىمىزغا
ئەبەدىلئەبەدگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن. (aiōn g165) 21 مەسىھ ئەيسادا بولغان
بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام يەتكۈزۈگگلار. يېنىمدىكى قېرىنداشلاردىنمۇ سىلەرگە
سالام! 22 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن، بولۇپمۇ قەيسەر [ئىمپېراتورنىڭ] ئوردىسىدا

بولغانلاردن سىلەرگە سالام! **23** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

كولوسسلىكلەرگە

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداش تىموتىيدىن، كولوسسى شەھىردە تۇرۇۋاتقان مۇقەددەسلەر بەندىلىرگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدا ئاتىمىزدىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە بولغاي! **3** بىز مەسىھ ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەسلەر بەندىلىرگە باغلىغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغىنىمىزدا سىلەر ئۈچۈن ئەرشىلەردە ساقلاقلىق ئۈمىد تۇيەيلىدىن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۆزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز؛ **5** سىلەر ئىلگىرى بۇ ئۈمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەقىقەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاڭلىغانسىلەر؛ **6** بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇۋاتقا، شۇنداقلا سىلەرگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۈنى ئاڭلاپ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۆ سىلەردىكىمۇ مېۋە بېرىپ ئاۋۇۋپ بارماقتا؛ **7** سىلەر خۇش خەۋەرنى سۆيۈملۈك ئىشدىشىمىز ئېپافراستىن ئۆگەنگەنسىلەر، ئۇ يارىدىمىزدە مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر؛ **8** ئۇ بىزگە سىلەرنىڭ روھتا بولغان مۇھەببىتىڭلارنى ئايان قىلدى. **9** بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ يۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان كۈندىن باشلاپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىپ ئىلتىجا قىلىشنى توختاتمىدۇق؛ تىلەيدىغىنىمىز شۇكى، خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرتەرەپلىك داناللىق ۋە روھىي يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە تولۇق بىلدۈرۈلسۇن. **10** شۇنداق بولغاندا سىلەر رەبگە لايىق ھالدا ھەرتەرەپتە خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بەرگەنده، خۇدانى ھەقىقىي بىلىشىڭلار ئارقىلىق تۆسۈپ يېتىلىسىلەر؛ **11** بىزنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ يورۇقلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇنىڭ شان-شەرەپلىك قۇدرىتى بويىچە ھەرتەرەپلىك كۈچ بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا كۈچلەندۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقتىكى ھۆكۈمرانلىقىدىن ئازاد قىلىپ، سۆيگەن ئوغلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى؛ **14** ئۇنىڭدا ھۆرلۈك-ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق. **15** ئۇ بولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتنىڭ تۇنجىدۇر؛ **16** چۈنكى ئۇنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈندىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۇنىڭ تەرىپىدىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغانىدۇر. **17** ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ **18** ئۇ يەنە تەنىنىڭ، يەنى جاماەتنىڭ بېشىدۇر؛ ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلگۈچىدۇر؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۇنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن ئورۇندا تۇرۇشى ئۈچۈندۇر. **19** چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تۇرغۇزۇشقا، **20** ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەنىدى، يەنى، ئۇنىڭ كېرىستە تۆكۈلگەن قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ـ ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشىلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەنىدى؛ **21** ۋە ئەسلىدە رەزىل ئەمەللىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئۆزىڭگە يات قىلىنغان، كۆڭۈلۈڭلاردا دۇشمەنلىك بولغان سىلەرنىمۇ، ئۇ ئۆز ئەتلىك ئېنىدە ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەس، ئەيىبسىز ۋە داغسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان **23** (ئەگەر سىلەر ئېتىقادتا ئۆل سېلىنىپ مۇستەھكەم تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئۈمىدتىن نېرى قىلىنمىساڭلار)؛ بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتتا جاكارلانغان؛ مەنكى پاۋلۇس ئۇنىڭغا خىزمەتچى قىلىندىم.

24 ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جاماەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن)؛ **25** مەن [جاماەت] ئۈچۈن خۇدانىڭ سۆز-كالامىغا ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ماڭا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجىدارلىقى بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم؛ **26** بۇ سۆز-كالامدىكى سىر بارلىق ئەسىرلەردىن ۋە دەۋرلەردىن يوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەسلەر بەندىلىرگە ئاشكارىلاندى؛ **27** (aiōn g165) چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ سىرنىڭ شەرەپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالىدى؛ بۇ سىر بولسا شان-شەرەپكە ئېلىپ بارغۇچى ئۈمىد بولغان، سىلەردە تۇرۇۋاتقان مەسىھنىڭ تۇزىدۇر. **28** بىز ئۇنى جاكارلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسىھدە كامالەتكە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر قىلىش ئۈچۈن بارلىق داناللىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە جېكلەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلىم بېرىمىز. **29** مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى بويىچە كۈرەش قىلىپ جاپا تارتىمەن؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەرۋەقە تولىمۇ زوردۇر.

2 چۈنكى مەنده سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىيەدىكىلەر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىمنى كۆرمىگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن نەقەدەر زور كۈرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلەرگە بىلگۈزمەكچىمەن)؛ **2** كۈرۈشمىنىڭ نىشانى، ھەممەيلەننىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرىنى، يەنى مەسىھنى چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ-خاتىرجەملىككە ئېرىشىشنى ئۈچۈندۇر؛ **3** چۈنكى ئۇنىڭدا داناللىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغاندۇر. **4** مېنىڭ بۇنى دېيىشىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلارلىق سىلىق-سىپايە گەپلىرى بىلەن ئالدىماسلىقى ئۈچۈندۇر؛ **5** چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىن سىلەردىن نېرى بولسامۇ، روھ جەھەتتىن مەن سىلەر بىلەن بىللىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە مەسىھگە باغلىغان ئېتىقادىڭلارنىڭ چىكىلمىغا قاراپ شادلىنىمەن. **6** مەسىھ، رەب ئەيسانى قاندا قوبۇل قىلغان بولسا ئاڭلار، شۇ ھالدا ئۇنىڭدا مېڭىڭلار، **7** سىلەر تەلىم بېرىلگەندەك ئۇنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىڭلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا، ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنلاپ تۇرغۇچى بولۇڭلار؛ **8** ھېچكىمنىڭ مەسىھ بويىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق يا كى بىمەنە ئالدامچىلىق بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» بويىچە سىلەرنى تۇز ئۇلجىسى قىلىپ ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن ھېزىى بولۇڭلار؛ **9** چۈنكى ئۇنىڭدا، يەنى مەسىھدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇكەممەل جەۋھىرى تەن شەكلىدە تۇرىدۇ؛ **10** ۋە سىلەر ئۇنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولغۇچىدا مۇكەممەلدۇرسىلەر؛ **11** سىلەر ئۇنىڭدا ئادەمنىڭ قولىسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانسىلەر، دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن [گۇناھلىق] ئەتكە باغلانغان تەندىن خالاس قىلىنغانسىلەر؛ **12** ئۇنىڭ بىلەن تەڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۇنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇدۇگلارىدا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنسىلەر. **13** ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىككىلار ۋە ئەتلىرىگلارىدىكى سۈننەتسىزلىككىلار تۈپەيلىدىن تۇلگەن بولسا ئاڭلارمۇ، تۇ سىلەرنى مەسىھ بىلەن بىللە جانلاندۇردى، ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، **14** بەلگىلىمىلەردە تۇز ئېچىگە ئېلىنغان ئۇستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئۆپىلەيدىغان پۈتۈكلەرنى تۇچىرۇپ تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنى بىزدىن نېرى قىلدى، كېرىستكە مىخلاتقۇزدى. **15** ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئولجا ئېلىپ، [كېرىستە] ئۇلارنى رەسۋا قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلبە قىلدى. **16** ئەمدى ھېچكىمنىڭ چېمك-ئىچمەك، ھېيت-بايراملار، «يېڭى ئاي» يا كى شاباتلار كۈنلەر جەھەتلىرىدە سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردىن ھۆكۈم چىقىرىشىغا يول قويماڭلار؛ **17** بۇ ئىشلار بولسا بىر كۆلەڭگە، خالاس؛ ئۇنىڭ جىسمى بولسا مەسىھنىڭكىدۇر! **18** ھېچكىمنىڭ سىلەرنى «كىچىك پېشلىق» ۋە پەرىشتىلەرگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىنئامىڭلاردىن مەھرۇم قىلىشىغا يول قويماڭلار؛ مۇشۇنداق كىشىلەر [گۇناھلىق] تەتلىرىدىكى ئوي-پىكرلىرى بىلەن ھاكاۋۇرلىشىپ، كۆزگەن كۆزۈنۈشلەرگە ئېسىلۋالماقتىدۇر؛ **19** ئۇلار «باش»نى چىڭ تۇتقىنى يوقتۇر، لېكىن باشتىن ئۆگە ۋە سىكىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇۋۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خۇدادىن كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا. **20** ئەگەر مەسىھ بىلەن بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانۇنىيەتلەرگە نىسبەتەن ئۆلگەن بولساڭلار، نېمىشقا (بۇ دۇنيادا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تەگمە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلەرگە رىئايە قىلىسىلەر **22** (بۇنداق [بەلگىلىمىلەر ئىلگىدىكى]

نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ)؟ مۇشۇنداق بەلگىلىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆرسەتمىلەر ۋە تەلىمىلەردىن ئىبارەت، خالاس، 23 ئۇلاردا دەرۋەقە بىرخىل پىدائىيلارچە ئىبادەت، كىچىك پېشىلىق ۋە تۆز تېنىگە قارىتا قاتتىق قولۇقۇ بولۇشنى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، ئۇلاردا داناللىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار، ئەمەلىيەتتە [بۇنداق داناللىقنىڭ] پايدىسى يوقتۇر ـ ئۇلار پەقەت ئەتتىكى ھەۋەسلەرگە يول قويىدۇلا، خالاس.

3 سىلەر مەسىھ بىلەن تەڭ تىرىلدۈرۈلگەن بولىساڭلار، ئەمدى يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئىزدىنىڭلار، مەسىھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. 2 كۆكۈل-زېھنىڭلارنى يەردىكى ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قويۇڭلار، 3 چۈنكى سىلەر ئۆلگەنسىلەر، ۋە ھاياتىڭلار مەسىھ بىلەن بىللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 4 ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسىھ ئاشكارىلانغان چاغدا، شۇئان سىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە شان-شەرەپتە ئاشكارىلىنىدىغان بولىسىلەر. 5 شۇڭا يەرگە تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىڭلارنى، يەنى بۇزۇقلۇق، ناپاكلىك، ئېپلاس ھېسسىياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك (ئۆز بۇتىپەرەسلىككە باراۋەردۇر)نى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىڭلار، 6 چۈنكى بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىز پەرزەنتلەرگە چۈشىدۇ. 7 سىلەر بۇلار ئارىسىدا ياشىغان ۋاقتىڭلاردا، بۇنداق ئىشلاردىمۇ ماڭغانسىلەر. 8 ئەمما ھازىر سىلەر مۇشۇلارنىڭمۇ ھەممىسىنى تۆزۈڭلاردىن سېلىۋېتىڭلار ـ يەنى غەزەپ، قەھر-سەپرا، يامان نىيەتلەر، توھمەت، ئاغزىڭلاردىن چىقىدىغان ئېپلاس سۆزلەرنىمۇ سىلىۋېتىڭلار. 9 بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمەڭلار، چۈنكى سىلەر كونا ئادەمنى قىلمىشلىرى بىلەن سېلىۋەتكەنسىلەر، 10 ۋە يېڭى ئادەمنى كىيگەنسىلەر، يېڭى ئادەم بولسا تۆزىنى ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-ئوبرازىى بويىچە تولۇق بىلىشتە دائىم يېڭىلىماقتا؛ 11 ئۇنىڭدا ھېچقانداق يۇنانلىق ياكى يەھۇدىي، سۈننەتلىك ياكى سۈننەتسىز، يات مەدەنىيەتلىك، سكىت، قۇل ياكى ھۆرلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر؛ بەلكى مەسىھ ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدىدۇر. 12 شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىۋالغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنگەنلەرگە لايىق، ئادەمگە ئىچ ئاغرىتىدىغان باغرىلارنى، مېھرىبانلىق، كىچىك پېشىللىق، مۆمىنلىك ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كىيىۋېلىڭلار، 13 بىر-بىرىڭلارغا يول قويۇڭلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار، مەسىھ سىلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سىلەرمۇ شۇنداق قىلىڭلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىشتىسى بولغان مېھىر-مۇھەببەتنى قوشۇپ بىرىڭلار. 15 مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۈن (سىلەر بىر تەن بولۇپ بۇ خاتىرجەملىكتە بولۇشقا چاقىرىلغان ئىكەنسىلەر) ۋە شۇنداقلا رەھمەت ئېيتىشلاردا بولۇڭلار. 16 مەسىھنىڭ سۆز-كالامىنى تۆزۈڭلاردا بايلىق ھاسىل قىلىپ تۇرغۇزۇڭلار، بارلىق دانالىق بىلەن بىر-بىرىڭلارغا تۈگىتىڭلار، جبكىلەڭلار، چىن قەلبىڭلاردا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلارنى ياڭرىتىپ خۇدانى چىرايلىق مەدھىيىلەڭلار، 17 ۋە ھەممە ئىشلاردا، سۆز بولسۇن، ئەمەل بولسۇن، ھەممىسىنى رەب ئەيسانىڭ نامىدا قىلىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق خۇدائاتىغا رەھمەت ئېيتىڭلار. 18 سىلەر ئايالىلار، رەبدە بولغان سۈيىتىڭلارغا لايىق تۆز ئەرلىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار، 19 سىلەر ئەرلەر، تۆز ئايالىلىرىڭلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ئۇلارغا ئاچچىق قىلماڭلار. 20 سىلەر بالىلار، ئاتا-ئانا ئالدىدا ھەممە ئىشلاردا ئىتائەت قىلىڭلار، چۈنكى بۇنداق قىلىش رەبدە بولغان گۈزەل ئىشتۇر. 21 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمەڭلار، ئۇنداق قىلساڭلار كۆڭلى يارا بولىدۇ. 22 سىلەر قۇللار، ئەتتىن بولغان خوجايىنىڭلارغا ھەممە ئىشتا ئىتائەت قىلىڭلار، پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئىنسانلارنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى رەبدىن ئەيمىنىپ چىن كۆڭۈلۈڭلاردىن ئىش كۆرۈڭلار. 23 نېمە ئىشنى قىلىۋاتقان بولساڭلار، ئۇنىڭدا ئىنسانلار ئالدىدا ئەمەس، بەلكى رەب ئالدىدا قىلغاندەك جان-دىل بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەڭلار، 24 چۈنكى مىراسنىڭ ئىنئامىغا رەبدىن مۇيەسسەر قىلىنغانلىقىڭلارنى بىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر رەب مەسىھنىڭ ئىبادەت-قۇللۇقىدىدۇرسىلەر. 25 ئەمما كىم ھەققانىيسىزلىق قىلسا قىلغان ھەققانىيسىزلىقى تۆز بېشىغا چۈشىدۇ؛ بۇ ئىشتا ھېچقانداق يۈز-خاتىرە قىلىنىش يوقتۇر.

4 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغا ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىڭلار، چۈنكى ئەرشتە تۆز خوجايىنىڭلارنىڭ بارلىقىنى بىلىسىلەر. 2 دۇئا-تىلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بېرىلىڭلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ ھوشيار تۇرۇڭلار؛ 3 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلەركى، خۇدا بىزگە مەسىھنىڭ سىرنى جاكارلاش ئۈچۈن تۆز سۆزىگە ئىشىك ئاچسۇن، مەن دەل سىر ئۈچۈن زەنجىرلەر بىلەن باغلانغانمەن؛ 4 شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم بويىچە، سىرنى ئاشكارىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 5 سىرتتىكىلەرگە نىسبەتەن دانالىق بىلەن مېڭىڭلار، پۇرسەتلەر چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولدىن بەرمەڭلار. 6 سىلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۆز بىلەن تېتىتىلسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشنى بىلىسىلەر. 7 سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەبدە سادىق خىزمەتكار، ئىشدىشىمىز بولغان تىككۇس سىلەرگە مەن توغرۇلۇق ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 8 مەن ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتتىم، سىلەرنىڭ ئەھۋالىڭلارنى بىلىۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭۈلۈڭلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىشى ئۈچۈندۇر. 9 مەن ئۆزى سىلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۆيۈملۈك قېرىنداشىمىز ئونېسىمۇسنى ئۆنىڭ بىلەن ئەۋەتتىم؛ ئۇلار سىلەرگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 10 تۇرمىدىشىم بولغان ئارىستارخۇس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ بارناباسنىڭ نەۋرى ئىنسى مارکۇسمۇ شۇنداق (سىلەر ئۇنىڭ توغرۇلۇق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىڭلار؛ ئۇ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار)؛ 11 يۇستۇس دەپ ئاتالغان يەشۇئامۇ سالام يوللايدۇ. خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ماڭا خىزمەتداش بولغان سۈننەت قىلىنغانلاردىن پەقەت مۇشۇلار باردۇر، ئۇلار ماڭا تەسەللى بولغان. 12 سىلەردىن بولغان، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى ئەپافراس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل ئىرادىسىدە مۇكەممەل، كامالەتكە يېتىپ چىڭ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالاردا كۆرەش قىلىدۇ. 13 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۇۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىئادىكىلەر ئۈچۈن ۋە خىيراپولىستىكىلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ جاپا تارتىدۇ. 14 سۆيۈملۈك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلەرگە سالام، دېماستىنمۇ شۇنداق. 15 لائودىكىئادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، نىمفاغا ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار. 16 بۇ خەت تاراڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لائودىكىيىدىكى جامائەتتىمۇ ئوقۇتۇڭلار، ۋە لائودىكىيىدىكىلەرگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار؛ 17 ۋە تاركىپپۇسقا: «سەن رەبدە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن» ـ دەڭلار. 18 مەنكى پاۋلۇستىن تۆز قولۇم بىلەن يازغان سالام. مېنىڭ كىشەنلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلەڭلار. سىلەرگە مېھىر-شەپقەت بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 1

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتيىدىن خۇداۋاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جاماۋەتكە سالام. سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **2** بىز دۇئالىرىمىزدا سىلەرنى ياد ئېتىپ تۇرۇپ، خۇداغا سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم تەشەككۈر ئېيتىمىز؛ **3** خۇداۋاتىمىزنىڭ ئالدىدا ئېتىقادىڭلاردىن بولغان ئەمەللىرىڭلارنى، مېھىر-مۇھەببەتتىن چىققان جاپالىق ئەجرىڭلارنى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە باغلىغان ئۈمىدىتە بولغان چىداملىقىڭلارنى ئىزچىل ئەسلەپ تۇرۇۋاتىمىز. **4** چۈنكى ئەي قېرىنداشلار، خۇدا سۆيگەنلەر، ئۆزىڭ سىلەرنى تاللىغانلىقى بىزگە ئايان. **5** چۈنكى خۇش خەۋىرىمىز سىلەرگە يەتكۈزۈلۈگەنىدە سۆزلەر بىلەنلا ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەت بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، مۇتلەق جەزملەشتۈرۈلگەن ھالدا سىلەرگە يەتكۈزۈلگەن؛ ئۆزىڭ ئۈستىگە، بىزنىڭ سىلەرنىڭ ئارا گۇلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرنى دەپ ئۆزىمىزنى قانداق تۇتقانلىقىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر. **6** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېغىر ئازاب-ئۇقۇبەت ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىڭىز، مۇقەددەس روھنىڭ شادلىقى بىلەن سۆز-كالامنى قوبۇل قىلىپ، بىزنى، شۇنداقلا رەببنىڭ ئۆزىنى ئۆلگە قىلىپ ئەگەشتىڭلار، **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئېتىقادچىلارغا ئۆلگە بولۇپ چىقتىڭلار، **8** چۈنكى رەبنىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن پەقەت ماكېدونىيە ۋە ئاقاياغىلا ياڭراپ قالماستىن، بەلكى ھەممە يەرگە خۇداغا باغلانغان ئېتىقادىڭلار توغرىۋالىۋاتقان ھەممە يەرگە خەۋەر تارقىلىپتۇ، شۇنداقلا ھېچ نەرسىگە ھاجىتىمىز يوق. **9** چۈنكى [بىز بارغانلىكىڭ جايدىكى] كىشىلەر سىلەرنىڭ بىزنى قانداق قارشى ئالغانلىقىڭلارنى، سىلەرنىڭ بۇتلاردىن قانداق ۋاز كېچىپ تىرىك ۋە ھەققىي خۇداۋاتىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆزىڭ ئوغلىنىڭ، يەنى ئۆز ئۆلۈمىدىن تىرىلدۈرگەن، كەلگۈسىدە كېلىدىغان غەزەپتىن بىزنى قۇتقۇزغۇچى ئەيسانىڭ ئەرشتىن كېلىشىنى كۈتۈشكە خۇداغا باققانلىقىڭلارنى بايان قىلىشىدۇ.

2 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ ئارا گۇلارغا كىرگىنىمىز توغرۇلۇق بىلىسىلەركى، ئۆز بىكارغا كەتمىدى. **2** سىلەرگە يەنە شۇنۇ مەلۇمكى، گەرچە ئىلگىرى فىلىپپى شەھىرىدە قىينىلىپ-قىستالغا ۋە خارلىققا ئۇچرىغان بولساقمۇ، زور قاتتىق قارشىلىققا قارىمای خۇداۋاتىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە يەتكۈزۈشكە خۇدايىمىزنىڭ مەدەت بېرىشى بىلەن يۈرەكلىك بولدۇق. **3** چۈنكى بىزنىڭ ئۆتۈنۈش-جېكىلەشلىرىمىزدە ھېچقانداق ئالدامچىلىق، ناپاك نىيەت ياكى ھىيلىگەرلىك يوقتۇر. **4** ئەكسىچە، بىز خۇدا تەرىپىدىن خۇش خەۋىرىنىڭ ئامانەت قىلىنىشقا لايىق كۆرۈلگەن ئادەملەر سۆيۈشىدە بىز شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئادەملەرنى ئەمەس، بەلكى قەلبىمىزنى سىنىغۇچى خۇدانى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن [خۇش خەۋەرنى] جاكارلايمىز. **5** چۈنكى سىلەر بىلگەندەك بىز ھېچقايسى ۋاقىتتا ئارا گۇلارغا خۇشامەتچىلىك بىلەن ۋە ياكى تاماخورلۇققا نىقاب تاقاپ كەلمىدۇق ـ (بۇ ئىشتا خۇدا بىزگە گۋاھچىدۇر ـ **6** گەرچە بىز مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ سۆيۈشىدە تەلەپ يۈكلىيەلەيدىغان بولساقمۇ، ھېلى سىلەر بولۇڭلار ياكى باشقىلار بولسۇن، ھېچبىر ئىنسانىدىن بىرەر ئىززەت-شۆھرەت ئىزدىگەن ئەمەس ئىدۇق. **7** ئەكسىچە بىز ئارا گۇلاردا خۇددى بالا ئىمىتىدىغان ئانا ئۆز بوۋاقلىرىنى كۆيۈنۈپ ئاسىرىغاندەك سىلەرگە مۇلايىم مۇئامىلىدە بولدۇق. **8** شۇ چاغدا، سىلەرگە شۇنداق تەلەپلىنگەندۇق، سىلەرگە پەقەت خۇداۋاتىڭ خۇش خەۋىرىنى تاپشۇرۇشنىلا ئەمەس، ھەتتا ئۆز جېنىمىزنى تاپشۇرۇشقىمۇ رازىمىز؛ چۈنكى سىلەر بىزگە ئىنتايىن قەدرلىك ئىدىڭلار. **9** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ قانداق جاپالىق ئەمگەك قىلغىنىمىز ئېسىڭلاردا باردۇر؛ ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن كېچە-كۈندۈزلەپ مېھنەت قىلدۇق، خۇداۋاتىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە يەتكۈزدۇق. **10** ئېتىقادچىلاردىن بولغان سىلەرنىڭ ئارا گۇلاردىكى ئەمەلىيەتلىرىمىزنىڭ قانداق ئىخلاسمەن، ھەققانىي ۋە ئەيىبسىز ئىكەنلىكىگە ئۇزۇڭلار ۋە خۇداۋاتىڭ ئۆزىمۇ گۋاھچىدۇر. **11** ۋە يەنە سىلەر بىلگىنىڭلاردەك، ئاتىنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرىگە نەسىھەت بەرگىنىدەك بىز ھەربىرىڭلارغا شۇنداق جېكلەپ، رىغبەت-تەسەللى بېرىپ، سىلەرنى ئۆز پادىشاھلىقىغا ۋە شان-شەرىپىگە چاقىرىۋاتقان خۇداغا لايىق ھالدا مېڭىشقا دەۋەت قىلدۇق. **13** خۇداغا يەنە شۇ سەۋەبتىن توختاۋسىز تەشەككۈر ئېيتىمىزكى، سىلەرنىڭ بىزدىن ئاڭلىغان خۇداۋاتىڭ سۆز- كالامىغا قۇلاق سالغىنىڭلاردا، ئۇنى ئىنسانلاردىن كەلگەن سۆز سۈپىتىدە ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەلىي سۈپىتىدە، يەنى خۇدادىن كەلگەن سۆز- كالام دەپ ئۇنى قوبۇل قىلدىڭلار؛ ئۇ [سۆز- كالام] ھازىر ئىشەنگۈچى سىلەردە ئىشلىمەكتە. **14** چۈنكى سىلەر، ئى قېرىنداشلار، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى مەسىھ ئەيسادا بولغان جاماۋەتلەردىن ئۆلگە ئالدىڭلار؛ ئۇلار [شۇ يەردە] يەھۇدىيلار تەرىپىدىن قانداق خارلىقلارغا ئۇچىرىغان بولسا، سىلەرمۇ ئۆز يۇرتداشلىرىڭلار تەرىپىدىن ئوخشاش خارلىقلارغا ئۇچىرىدىڭلار. **15** ئۇلار، يەنى شۇ يەھۇدىيلار، ئەسلىدە رەب ئەيسانى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەن ۋە بىزنىمۇ زىيانكەشلىك قىلىپ قوغلىۋەتكەنىدى. ئۇلار خۇدانى نارازى قىلىپ، ۋە ھەممە ئىنسان بىلەن قېرىشىپ، **16** «يات ئەللىكلەر»نىڭ نىجاتلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن ئۇلارغا سۆزلىشىمىزگە توسقۇنلۇق قىلىۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنى ئۈزۈلۈكسىز چېكىگە يەتكۈزمەكتە؛ لېكىن غەزەپ ئۇلارنىڭ بېشىغا تولۇق بىلەن چۈشۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرىدۇ. **17** لېكىن بىز، ئى قېرىنداشلار، ئامالسىز سىلەردىن ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت جۈدالاشقان بولساقمۇ (تەندە بولسىمۇ، قەلبدە ئەمەس)، سىلەر بىلەن يەنە دىدار كۆرۈشۈشكە قەۋەتلا ئىنتىزارلىقىمىزدىن يېنىڭلارغا بېرىشقا تېخىمۇ بەك ئىنتىلدۇق! **18** شۇنىڭدەك يېنىڭلارغا بارغىمىز بار ئىدى ـ ئەمەلىيەتتە مەنكى پاۋلۇس قايتا-قايتا تىرىشىپ باقتىم؛ بىراق بۇنىڭغا شەيتان توسقۇنلۇق قىلدى. **19** چۈنكى بىزنىڭ ئىستەك-ئارزۇيىمىز، شادلىقىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا قايتىپ كەلگەندە پەخىرلىنىدىغان تاجىمىز نېمە بولىدۇ؟ بۇ دەل سىلەر ئۆزۈڭلار ئەمەسمۇ؟ **20** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ پەخرىمىز، بىزنىڭ شادلىقىمىز!

3 شۇنىڭ بىلەن بىز [سىلەردىن خەۋەرسىز] تاقىتىمىز تاق بولۇپ، ئۆزىمىز ئافىنا شەھىرىدە يالغۇز قېلىپ، **2** ئالدىڭلارغا قېرىندىشىمىز ھەم خۇدا يولدىسى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىدە بولۇۋاتقان خىزمەتدىشىمىز تىموتىينى سىلەرنى ئېتىقادتا مۇستەھكەملەش- كۆچەيتىش ۋە رىغبەتلەندۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتتىنى قارار قىلدۇق؛ **3** [بىزنىڭ ئۇنى ئەۋەتىشتىكى] مەقسىتىمىز، ھېچكىمنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن مۇشۇ زەخمەت-قىينىچىلىقلار سەۋەبىدىن [ئېتىقادتا] تەۋرىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئۆزۈڭلار بۇنداق ئىشلارغا ئۈچراشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەن، دەپ بىلىسىلەر. **4** چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمىزدا، سىلەرگە ھەممىز ئازاب-قىينىچىلىققا ئۈچرىمای قالماىمىز دەپ ئالدىنئالا ئېيتقانىدۇق. ئەمەلىيەتتە ھازىر دېگىنىمىزدەك بولدى، دەپ بىلىسىلەر. **5** شۇ سەۋەبتىن تاقىتىم تاق بولۇپ، ئېتىقادىڭلارنىڭ زادى قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن، ئازدۇرغۇچى سىلەرنى ئازدۇرۇپ بىزنىڭ سىلەرگە سىڭىۋىرگەن ئەجرىمىز بىكارغا كەتتىمىكەن دەپ ئەنسىرەپ، تىموتىينى يېنىڭلارغا ئەۋەتكەندىم. **6** لېكىن تىموتى بايا يېنىڭلاردىن قايتىپ كەلگەندە، ئېتىقادىڭلار ۋە مېھىر-مۇھەببىتىڭلار توغرىسىدا بىرگە ياخشى خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سىلەرنىڭ بىزنى ھەردائىم سېغىنىپ تۇرغانلىقىڭلارنى ۋە خۇددى بىز سىلەر بىلەن دىدارلىشىشقا تەلپۈنگىنىمىزدەك، سىلەرنىڭمۇ بىزنى كۆرگۈڭلار كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. **7** شۇنىڭدەك، ئەي قېرىنداشلار، بېشىمىزغا چۈشكەن مۇشۇنداق بارلىق ئازاب-ئۇقۇبەت ۋە ئېغىرچىلىق ئىچىدە تۇرىۋاتقىنىمىزدا سىلەردىن، يەنى چىڭ ئېتىقادىڭلاردىن رىغبەت-تەسەللى تاپتۇق؛ **8** چۈنكى رەبدە چىڭ تۇرغان بولسا ئارا گۇلار، بىز [ئۆلەي]، ھايات قالىمىز! **9** ئەمدى سىلەر ئۈچۈن، خۇدايىمىز ئالدىدا سىلەرنىڭ ۋەجىگىلاردىن تولىمۇ شادلاندۇق، بۇ زور شادلىقىمىزدىن سىلەر ئۈچۈن خۇداغا قانچىلىك دەرىجىدە تەشەككۈر ئېيتساق بولار؟! **10** سىلەر بىلەن دىدار كۆرۈشۈش ۋە ئېتىقادىڭلاردىكى يېتەرسىزلىكلەرنى مۇكەممەل قىلىشقا مۇيەسسەر بولۇش ئىمكانىيىتى ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈز خۇداغا زور تەلەۋرۈپ يېلىنماقتىمىز. **11** ئەمدى بىزنىڭ خۇداۋاتىمىزنىڭ ئۆزى ھەم رەببىمىز ئەيسا بىزنىڭ يولىمىزنى يېنىڭلارغا باشلىغاي؛ **12** ئەمدى مېھىر-مۇھەببەتىمىز سىلەرگە تولغاندەك، رەب سىلەرنىڭ بىر-بىرىڭلارغا ۋە ھەممە ئادەملەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى

ئاشۇرۇپ، تولۇپ تاشتۇرغاي؛ 13 ھەم شۇنداق بولغاندا، رەببىمىز ئەيسا تۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەلگەندە قەلبىگىلار بىزنىڭ خۇداتاتىمىز تالدىدا پاك-مۇقەددەسلىكتە نۇقسانسىز بولۇشقا مۇستەھكەملىنىدۇ!

4 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سىلەردىن شۇنى تۆتۈنىمىز ھەم جېكىلەيمىزكى، سىلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قانداق مېڭىشىڭلار كېرەكلىكىنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ يوىچە مېڭىۋاتقىنىڭلاردەك، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. 2 چۈنكى سىلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سىلەرگە نېمە ئەمرلەرنى تاپىلىغانلىقىمىزنى بىلىسىلەر. 3 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇكى، پاك-مۇقەددەس قىلىنىش، ھەرقانداق بۇزۇقچىلىقتىن ساقلىنىش، 4 يەنى ھەربىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپىلەردەك شەھۋانىي ھەۋەسلەرگە بېرىلمەي، بەلكى قانداق قىلىپ تۆز تېنىنى باشقۇرۇپ، ئۇنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئۆگىنىۋېلىشتۇر. 6 بۇ جەھەتلەردە ھېچكىم تۆز قېرىندىشىنىڭ ھەققىگە چاڭ سېلىپ، تۆز پايدا-مەنپەئىتىنى قوغلىمىسۇن؛ چۈنكى بىز ئىلگىرى سىلەرگە چۈشەندۈرۈپ تولۇق ئاگاھلاندۇرغىنىمىزدەك، بارلىق مۇشۇنداق ئىشلاردا رەب ئۆزى ئىنتىقام ئالغۇچىدۇر. 7 چۈنكى خۇدا بىزنى ناپاكلىققا ئەمەس، بەلكى پاك-مۇقەددەسلىكتە ياشاشقا چاقىردى. 8 شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ [ھەققەتنى] رەت قىلغان ئادەم، ئىنسانىي ھوقۇقنى ئەمەس، بەلكى سىلەرگە مۇقەددەس روھنى ئاتا قىلغۇچى خۇدانى رەت قىلغان بولىدۇ. 9 ئەمدى قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەتكە كەلسەك، بۇ توغرىسىدا سىلەرگە يېزىپ ئولتۇرىشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. چۈنكى خۇدا ئۆزى بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشنى ئۆگەنگەنسىلەر. 10 چۈنكى سىلەر پۈتكۈل ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىكى ھەممە قېرىنداشلارغا شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق بولسىمۇ، ئى قېرىنداشلار، شۇنداق قىلىشقا يېرىلىپ تېخىمۇ ئېشىپ ئېشىشىڭلارنى، 11 شۇنداقلا بىز سىلەرگە تاپىلىغىنىمىزدەك، تىنچ يۈرۈشنى، [ياشىغانلىرىڭ ئىشلىرىغا] [ئارىلاشماي]، ئۆز ئىشىڭلار بىلەن بولۇپ، ئىككى قولۇڭلارغا تايىنىپ ياشاشنى نىشان قىلىپ ئىنتىلىشىڭلارنى ئۆتۈنىمىز. 12 مانا شۇنداق قىلسا ئاگلار، سىرتتىكىلەر ئالدىدا ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇپ ماڭىسىلەر ۋە ھېچكىمنىڭ قولىغا يېقىنىپ قالمايسىلەر. 13 لېكىن، ئەي قېرىنداشلار، ئۈمىدسىزلىك ئېچىدە ياشاۋاتقان باشقا ھەممىسىدەك، [ئارا ئاگلارىدىكى] [ئۆلۈمدە] ئۆخلاپ قالغانلارغا قايغۇرۇپ ھەسرەت چەكمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھالى توغرۇلۇق خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمىز. 14 چۈنكى بىز ئەيسانىڭ ئۆلۈپ تىرىلگەنلىكىگە ئىشەنگەنكەنمىز، [ئەيسا قايتا كەلگىنىدە]، ئۆلۈمدە ئۇنىڭدا ئۆخلاپ قالغانلارنى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز. 15 چۈنكى رەبنىڭ سۆز-كالامى يوىچە سىلەرگە شۇنى ئېيتىمىزكى، رەب قايتا كەلگۈچە تىرىك قالغان بىزلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشىمىز جەزمەن ئۆلۈمدە ئۆخلاپ قالغانلارنىڭكىدىن ئاۋۋال بولمايدۇ؛ 16 چۈنكى رەب قاتتىق بىر نەرە تارتىپ، باش پەرىشتىنىڭ ئاۋازى ۋە خۇدانىڭ كاناي ساداسى ئېچىدە ئاسماندىن چۈشىدۇ ۋە مەسىھدە بولۇپ ئۆلگەنلەر ئاۋۋال تىرىلىدۇ؛ 17 ئاندىن تىرىك قالغان بىزلەر ئۇلار بىلەن بىرگە رەب بىلەن ھاۋادا كۆرۈشۈش ئۈچۈن، بۇلۇتلار ئارىسىغا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىمىز؛ شۇنىڭ بىلەن بىز رەب بىلەن مەڭگۈ بىرگە بولىمىز. 18 شۇڭا، بىر-بىرىڭلارغا بۇ سۆزلەر بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىڭلار.

5 لېكىن ئى قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇ ئىشلارنىڭ ۋاقىتلىرى ۋە زامانلىرى توغرىسىدا يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى ئۆزۈڭلار ئوبدان بىلىسىلەر، رەبنىڭ كۈنى خۇددى كېچىدە كىرگەن ئوغرىنىڭ كېلىشىگە ئوخشاش [ئۈيۈقسىز] كېلىدۇ. 3 ئەمدى كىشىلەر «[دۇنيا] تىنىچ-ئامان بولۇۋاتىدۇ» دەپ تۇرغاندا، خۇددى ھامىلىدار ئايالنىڭ تولغىقى ئۈشتۈمتۇت ئۈتقىنىدەك، ھالاكەت ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۈيۈقسىز چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. 4 لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، ئاراڭغۇلۇقتا تۇرغۇچىلار ئەمەسسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈن سىلەرنى ئوغرىدەك چۈچۈتۈپ كەلمەيدۇ. 5 چۈنكى سىلەر ھەممىڭلار يوروقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرى، كۈندۈزنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ بىز كېچىگە تەۋە ياكى ئاراڭغۇلۇققا مەنسۇپ ئەمەسمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن باشقا ھەممىسىدەك ئۇخلىمايلى، بەلكى سەگەك ۋە سالماق بولايلى. 7 چۈنكى ئۇخلايدىغانلار كېچىسى ئۇخلايدۇ، مەست بولىدىغانلارمۇ كېچىسى مەست بولىدۇ. 8 بىراق تۆزىمىز كۈندۈزگە مەنسۇپ بولغاندىن كېيىن، سالماق بولايلى، كۆكرىكىمىزگە ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەتنى ساۋۇت قىلىپ، بېشىمىزغا نىجاتقا باغلانغان ئۈمىدنى دۇبۇلغا قىلىپ كىيىۋالايلى؛ 9 چۈنكى خۇدا بىزنى تۆز غەزىپىگە ئۇچرىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق نىجاتقا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن تاللاپ بېكىتكەن. 10 ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆلدى ـ مەقسىتى، ھايات قېلىپ ئويغاق تۇرساقمۇ ياكى [ئۆلۈمدە] ئۇخلىغان بولساقمۇ، بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھاياتىمىز بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر. 11 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھازىر قىلىۋاتقىنىڭلارغا ئوخشاش، بىر-بىرىڭلارنى داۋاملىق رىغبەتلەندۈرۈپ، بىر-بىرىڭلارنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرۇڭلار. 12 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئاراڭلاردا جاپالىق ئىشلەۋاتقان ۋە رەبدە سىلەرگە يېتەكچىلىك قىلىپ، نەسىھەت بېرىۋاتقانلارنى قەدرلىشىڭلارنى ئۆتۈنىمىز. 13 بۇ خىزمەتلىرى ئۈچۈن ئۇلارنى چوڭقۇر ھۆرمەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قەدرلەڭلار. بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار. 14 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنىمۇ ئۆتۈنىمىزكى، تەرتىپسىز يۈرگەنلەرگە نەسىھەت بېرىڭلار، يۈرەكسىزلەرنى رىغبەتلەندۈرۈڭلار، ئاجىزلارغا يار-يۇلەك بولۇڭلار ۋە ھەممە ئادەمگە سەۋرىچان بولۇڭلار. 15 ھېچقايسىڭلار يامانلىقنى يامانلىق قىلماسلىققا كۆڭۈل بۇلۇڭلار، بىر-بىرىڭلارغا ۋە بارلىق كىشىلەرگە ھەمىشە ياخشىلىق قىلىشقا ئىنتىلىڭلار. 16 ھەردائىم شادلىنىڭلار. 17 توختىماي دۇئا قىلىڭلار. 18 ھەرقانداق ئىشتا تەشەككۇر ئېيتىڭلار. چۈنكى مانا بۇلار خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلەرگە قاراتقان ئىرادىسىدۇر. 19 روھنىڭ ئوتىنى ئۆچۈرمەڭلار. 20 ئاراڭلاردا پەيغەمبەرلەرچە يەتكۈزۈلگەن بېشارەتلىك سۆزلەرنى كەمىستمەڭلار، 21 ھەممە گەپنى تەكشۈرۈپ تىپساتلاپ كۆرۈڭلار، دۇرۇس بولسا ئۇنى چىڭ تۇتۇپ [قولدىن بەرمەڭلار]. 22 ياماندىن ھەرقانداق شەكلىدىن ئۆزۈڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. 23 خاتىرجەملىكىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزى سىلەرنى ئۆزۈل-كېسىل پاك-مۇقەددەس قىلغاي، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا كەلگۈچە پۈتكۈل روھىڭلار، جېنىڭلار ۋە تېنىڭلارنى ئەيىبسىز ساقلىغاي. 24 سىلەرنى چاقىرغۇچى بولسا سادىق-ۋاپادۇر، ئۇ ئۇنى جەزمەن ئادا قىلماي قالمايدۇ. 25 قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 26 ھەممە قېرىنداشلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 27 مەن رەبدە سىلەرگە شۇنى جەددىي تاپىلايمەنكى، بۇ خەتنى [شۇ يەردىكى] ھەممە مۇقەددەس قېرىنداشلارغا ئوقۇپ بېرىڭلار! 28 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە يار بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 2

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتيىدىن خۇداتاتىمىز ۋە ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. **2** خۇداتاتىمىز ۋە ره‌ب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك تاتا قىلىنغاي! **3** سىلەر ئۈچۈن خۇداغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ (ھەمدە شۇنداق قىلىش تولمۇ لايىقتۇر)، ئى قېرىنداشلار، ـ چۈنكى ئېتىقادىڭلار كۆچلۈك تۆسمەكتە ھەمدە بىر-بىرىڭلارغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارمۇ ئېشىپ تاشماقتا. **4** شۇنىڭ بىلەن بىز تۆزىمىز سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن، شۇنداقلا ره‌دىشلىق بېرۋاتقان بارلىق زىيانكەشلىك ۋە جاپا-مۇشەققەتلەر ئۈچىدە كۆرسەتكەن سەۋر-چىدامىلىق ۋە ئېتىقادىڭلار ئۈچۈن، خۇدانىڭ ھەرقايسى جامائەتلىرىدە سىلەردىن پەخىرلىنىمىز؛ **5** بۇ ئىشلار خۇدانىڭ چېلىدىغان ئادىل ھۆكۈمنى كۆرسىتىدىغان روشەن بىر ئالامەتىۋە ۋە شۇنداقلا، بۇ ئىشلار سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ھېسابلىنىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، سىلەر مانا شۇ پادىشاھلىق ئۈچۈن زۇلۇم-زەخمەت چېكىۋاتىسىلەر؛ **6** شۇنداق ئىكەن، سىلەرگە ئېغىرچىلىق سالغۇچىلارغا خۇدا ئېغىرچىلىق سالسا، ھەم شۇنداقلا ره‌ب ئەيسا قۇدرەتلىك پەرىشتىلىرى بىلەن ئەرشتىن قايتا كۆرۈنگەن چاغدا، ئېغىرچىلىققا تۆچرىغان سىلەرگە بىز بىلەن تەڭ ئارامىلىق بەرسە دۇرۇس ئىش بولامدۇ؟ **8** شۇ چاغدا ئۇ خۇدانى تونۇمايدىغانلاردىن، شۇنداقلا ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ئىتائەت قىلمايدىغانلاردىن يالقۇنلۇق ئوت بىلەن ئىنتىقام ئالىدۇ. **9** بۇنداق كىشىلەر ره‌بنىڭ ھۇزۇرىدىن ۋە كۆچ-قۇدرىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھالاكەت جازاسىنى تارتىدۇ. **(aiōnios g166) 10** ئۇ ۋاقىتتا ئۇ تۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىدە ئۇلۇغلىنىپ، شۇ كۈندە بارلىق ئىشەنگەنلەردە (سىلەر دەرۋەقە بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزغا ئىشەنگەندۇرسىلەر) ئۆزىنىڭ كارامەتلىكىنى كۆرسىتىپ، مەدھىيىلەنگلى كېلىدۇ. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز سىلەر ئۈچۈن دائىم شۇنداق دۇئا قىلىمىزكى، سىلەرنى چاقىرغان بىزنىڭ خۇدايىمىز سىلەرنى تۆز [ئۇلۇغ] چاقىرىقىغا لايىق ھېسابلاپ، ياخشىلىققا ئىنتىلگەن بارلىق گۈزەل مەقسەت-مۇددىئالىرىڭلارنى ۋە ئېتىقادىڭلاردىن چىققان بارلىق خىزمەتلىرىڭلارنى كۆچ-قۇدرىتى بىلەن تەمەللەگە ئاشۇرغاي. **12** شۇنىڭ بىلەن، خۇدايىمىزنىڭ ۋە ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى سىلەردە شان-شەرەپ بولۇپ ئۇلۇغلىنىدۇ ۋە سىلەرمۇ ئۇنىڭدا شان-شەرەپكە ئېرىشىسىلەر.

2 ئى قېرىنداشلار، ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قايتا كېلىشى، شۇنداقلا بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىر يەرگە جەم قىلىنىشىمىز توغرىسىدا سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنۈمىزكى، **2** ئەگەر سىلەر «مەلۇم روھتىن كەلگەن ۋەھيى»دىن بولسۇن، بىرسىنىڭ سۆز-تەلىمىدىن بولسۇن ياكى «بىزنىڭ ناممىزدا» يېزىلغان مەلۇم خەتلەردىن بولسۇن «ره‌بنىڭ كۈنى يېتىپ كەلدى» دېگەن سۆزنى ئاڭلىساكلار، جىددىلىشىپ ھودۇقۇپ كەتمەكلار ياكى دەككە-دۈككىگە چۈشمەكلار! **3** بۇ ئىشلاردا ھەرقانداق ئادەمنىڭ ھەرقانداق ئۆسۈل بىلەن سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويماكلار، چۈنكى ئاۋۋال «[چوڭ] يېنىش» بولۇپ، ئاندىن «گۈناھىي ئادەم»، يەنى «ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنغۇچى ئادەم» ئاشكارىلانمىغۇچە، ئاشۇ كۈن كەلمەيدۇ. **4** شۇ ئادەم خۇدا دەپ ئاتالغانىغا ياكى كىشىلەر چوقۇنىدىغان ھەرقانداق نەرسىلەرگە قارشى چىقىپ، تۆزىنى ھەممىدن ئۈستۈن قىلىپ كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ شۇنداق قىلىپ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدا ئولتۇرۇۋېلىپ، تۆزىنى خۇدا دەپ كۆرسىتىپ جاكارلايدۇ. **5** مەن سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتمىدا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتقىنىم ئېسىڭلاردا باردۇ؟ **6** ۋە ئۇنىڭ بەلگىلەنگەن ۋاقىتى-سائىتى كەلمىگۈچە ئاشكارىلانماسلىقى ئۈچۈن، نېمىنىڭ ئۇنى توسۇپ تۇرۇۋاتقانلىقى سىلەرگە مەلۇم. **7** چۈنكى «قانۇنىنى يوقاتقۇچى سىرلىق كۈچ» ئاللىقاچان يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماقتا؛ لېكىن بۇ ئىشلارنى ھازىرچە توسۇپ كېلىۋاتقان بىرسى باردۇر؛ ئۇ ئوتتۇرىدىن چىققۇچە شۇنداق توسۇقلۇق پېيتى تۇرىدۇ؛ **8** ئاندىن ئاشۇ «قانۇنىنى يوقاتقۇچى» ئاشكارىلىنىدۇ؛ بىراق ره‌ب ئەيسا ئاغزىدىكى نەپەسى بىلەنلا ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ، كەلگەن چاغدىكى پارلاق نۇرى بىلەن ئۇنى يوق قىلىۋېتىدۇ. **9** «قانۇنىنى يوقاتقۇچى»نىڭ مەيدانغا چىقىشى شەيتاننىڭ پەتىلىرى بىلەن بولىدۇ، ئۇ ھەر تۈرلۈك كۈچ-قۇدرەت، مۇجىزە ۋە يالغان كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، **10** ھالا كەتكە يۈزلەنگەنلەرنى ئازدۇرىدىغان ھەرخىل قەبىھ ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىشلىتىدۇ. ئۇلارنىڭ ھالا كەت ئالدىدا ئۇرۇۋاتقانلىقىنىڭ سەۋەبى ئۆزلىرىنى نىجاتقا يېتەكلەيدىغان ھەققەتنى سۆيمەي، ئۇنىڭغا قەلبىدىن ئورۇن بەرمەسلىكىدىندۇر. **11** شۇ سەۋەبتىن، خۇدا ئۇلارغا يالغانچىلىققا ئىشەنسۇن دەپ ھەققەتنىن چەتنىتىدىغان بىر كۈچ ئەۋەتىدۇ. **12** نەتىجىدە، ھەققەتكە ئىشەنمەي، بەلكى قەبىھلىكنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى جازاغا مەھكۇم قىلىنىدۇ. **13** لېكىن، ئەي، ره‌ب سۆيگەن قېرىنداشلار، بىز سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇكى، خۇدا روھنىڭ ۋاستىسىدە پاك-مۇقەددەس قىلىنىشىڭلار ۋە ھەققەتكە ئىشىنىشىڭلار ئارقىلىق سىلەرنى نىجاتقا ئېرىشتىشكە مۇقەددەدمىدىلا تاللىۋالدى. **14** ئۇ بىز يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر ئارقىلىق سىلەرنى شۇ نىجاتقا، يەنى ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرىپىگە ئېرىشتىشكە چاقىردى. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، تاپان تىرەپ تۇرۇۋېلىڭلار، بىز سىلەرگە ئېغىزچە ياكى خەت ئارقىلىق يەتكۈزگەن تەلىمنى چىڭ تۇتۇڭلار! **16** ئەمدى ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزى ۋە بىزنى سۆيگەن، مېھىر-شەپقەت بىلەن مەڭگۈلۈك رىغبەت-تەسەللى ھەم گۈزەل ئۈمىد تاتا قىلغان خۇداتاتىمىز قەلبىڭلارنى رىغبەتلەندۈرگەي ھەمدە سىلەرنى ھەربىر گۈزەل ئىش قىلىشتا، ھەربىر ياخشى سۆزلەرنى يەتكۈزۈشتە كۈچلەندۈرگەي! **(aiōnios g166)**

3 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلاركى، ره‌بنىڭ سۆزى خۇددى سىلەرگە يەتكەن چاغدىكىگە ئوخشاش، [ھەرقانداق يەردە] تېز تارقالسۇن ۋە شان-شەرەپلىك دەپ ئۆلۈغلانسۇن؛ **2** شۇنىڭدەك بىزنىڭ قەبىھ ۋە رەزىل ئادەملەردىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار. چۈنكى ھەممىلا ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادلىق بولۇۋەرمەيدۇ. **3** ئەمما ره‌ب ئۆزى ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇ سىلەرنى مۇستەھكەم قىلىدۇ ھەم رەزىل بولغۇچىدىن ساقلايدۇ. **4** ئەمما ره‌بدە، سىلەرگە تاپىلىغىنىمىزنى قىلۋاتىسىلەر، شۇنداقلا داۋاملىق قىلىۋېرىدۇ، دەپ خاتىرجەمىز. **5** ئەمدى ره‌ب قەلبىڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىگە ھەم مەسىھنىڭ سەۋر-چىدامىلىقىغا چۈمكەشكە يېتەكلىگەي. **6** ئەمدى قېرىنداشلار، ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا شۇنى تاپىلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلىمگە رىئايە قىلماي، تەرتىپسىز يۈرگەنلەردىن ئۆزۈڭلارنى نېرى تۇتۇڭلار. **7** بىزدىن قانداق ئۆلگە ئېلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئۆزۈڭلار بىلىسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرمىگەندۇق. **8** ھېچكىمنىڭ ئېنىنى بىكارغا يېمەيلىتۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرچىلىق سالماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تىرىشىپ-تىرمىشىپ چاپالىق ئىشلەيتۇق. **9** بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن يارىدەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولمىغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزىمىزنى سىلەرگە بىزدىن ياخشى ئۈلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بىزگە ئەگىشىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **10** چۈنكى بىز سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرگە: «بىرسى ئىشلىمەيمەن دېسە، ئۇ يېمەسۇن!» دەپ تاپىلىغانىدۇق. **11** چۈنكى بىز تاراڭلاردا بەزىلەرنىڭ تەرتىپسىز لاغىلايلاپ، ھېچ ئىشلىمەي باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ يۈرىدىغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. **12** بىز مۇشۇنداقلارغا ره‌ب ئەيسا مەسىھدە شۇنداق بۇيرۇيمىز ۋە ئۇلاردىن ئۆتۈنۈپ سورايمىزكى، تىنچ ياشاپ، ئەمگەكلىكلار بىلەن ئۆز ئېنىڭلارنى تېپىپ يەڭلار. **13** لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ئېرىنمەڭلار. **14** ئەمما ئەگەر ئۆشۈپ خېتىمىزدىكى سۆزلەرگە ئىتائەت قىلمايدىغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭدىن ھەزەر ئەيلەڭلار ۋە ئۇنى خجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن باردىكى- كەلدىكى قىلماڭلار. **15** بىراق، ئۇنى دۈشمەن قاتاردا كۆرمەي، ئەكسىچە ئۇنىڭغا بىر قېرىنداش سۈپىتىدە نەسىھەت قىلىڭلار. **16** خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان ره‌ب ھەر ۋاقىت ھەر يولدا شەخسەن سىلەرگە خاتىرجەملىك ئاتا قىلغاي. ره‌ب ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! **17** مەنكى پاۋلۇس بۇ ئاخىرقى سالىمنى ئۆز قولۇم بىلەن يازدىم؛ بۇ، مېنىڭ ھەممە خەتلىرىمنىڭ ئۆزىگە خاس

بەلگىسىدۇر. مانا بۇ مېنىڭ تۆز قەلەمىمدۇر. **18** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى
ھەممىگىلارغا يار بولغاي!

تموتىيغا 1

1 قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۈمىدىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەمرى بىلەن ئەيسا
مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن مەنكى پاۋلۇستىن **2** ئېتىقاد يولىدىكى تۇزۇمنىڭ
سادىق ئوغلۇم بولغان تموتىيغا سالام. خۇدائاتىمىز ۋە ربىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساگا مېھىر-
شەپقەت، رەھىمدىللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** ماكېدونىيە تۆلۈكىسىگە بارغاندا،
سەندىن ئۆتۈنگىنىمدەك [شۇنى يەنە ئۆتۈنىمەنكى]، [شۇ يەردىكى] بەزى كىشىلەرگە بىدئەت
تەلىملەرنى ئۆگەتمەگلار دەپ تاپىلىشىڭ ئۈچۈن سەن داۋاملىق ئەفەسۇس شەھىرىدە قالغىن؛
4 تۆلارنىڭ ئېپسانىلەر ۋە ئايىغى يوق نەسەبنامىلەرگە بەند بولماسلىقىنى تاپىلىغىن؛ بۇلار
خۇدانىڭ ئېتىقاد ئارقىلىقلا ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان تۇز تۈيگە بولغان پىلانىنى ئىلگىرى
سۈرمەيدۇ، بەلكى پەقەت ھەمە نە تالاش-تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، خالاس. **5**
ئەمدىلىكتە بىزگە تاپىلانغان تەلىمنىڭ مۇددىئاسى ساپ قەلب، پاك ۋىجدان ۋە ساختىلىقسىز
ئېتىقادتىن كېلىپ چىقىدىغان مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەتتۇر. **6** بۇ ئىشلاردا بەزى كىشىلەر
چەتنەپ، ھەمە نە گەپلەرنى قىلىشقا بۇرۇلۇپ كەتتى. **7** تۆلارنىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ تۈلىماسى
بولغۇسى بار؛ ىراق تۆلار تۇزلىرىنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ياكى تۇزلىرىنىڭ ھەدەپ قەيت
قىلۋاتقان سۈزلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ. **8** ئەمدى بىزگە مەلۇمكى، ئەگەر
كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى ئەينى مۇددىئاسىدا قوللانسا، ئۇ پايدىلىقتۇر. **9** چۈنكى بىز يەنە
شۇنى بىلىمىزكى، تەۋرات قانۇنى ھەققانىي ئادەملەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئەمەس، بەلكى
قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە بوينى قاتتىقلار ئۈچۈن، ئىخلاسسىزلار ۋە گۇناھكارلار
ئۈچۈن، ئېپلاسلار ۋە كۆپۈرلۈك قىلغۇچىلار ئۈچۈن، ئاتىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر ۋە ئانىسىنى
ئۆلتۈرگۈچىلەر ئۈچۈن، قاتىللار، **10** بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، بەچچۈازلار، ئادەملەرنى
قۇلۇققا بۇلىغۇچىلار، يالغانچىلار، قەسەمخورلار ئۈچۈن ۋە ياكى ساغلام تەلىملەرگە زىت
بولغان باشقا ھەرقانداق قىلمىشلاردا بولغانلار ئۈچۈن تۈزۈلگەن. **11** بۇ تەلىملەر تەشەككۇر-
مۇبارەككە لايىق بولغۇچى خۇدانىڭ ماگا ئامانەت قىلغان شان-شەرىپىنى ئايان قىلغان
خۇش خەۋەرگە ئاساسلانغان. **12** ماگا كۈچ-قۇدرەت بەرگەن، مېنى ئىشەنچلىك دەپ
قاراپ، ئۇز خىزمىتىگە تەيىنلىگەن رەببىمىز مەسىھ ئەيساغا تەشەككۇر ئېيتىمەنكى، **13** ئۇ
مېنى تەيىنلىدى! ـ بۇرۇن كۆپۈرلۈك ۋە زىيانكەشلىك قىلغۇچى، زالىم بىر ئادەم بولسامۇ،
ماگا رەھىم كۆرسىتىلدى؛ چۈنكى مەن بۇ ئىشلارنى نادانلىق ۋە ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغاندىم.
14 ھالبۇكى، رەببىمىزنىڭ ماگا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتى زىيادىلىشىپ، مەسىھ ئەيسادا
بولغان ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋۇجۇدۇمغا ئېلىپ كىرىلىشى بىلەن ئېشىپ تاشتى.
16 مۇشۇ سۆز ئىشەنچلىك ۋە ھەر ئادەم ئۈنۈى قوبۇل قىلىشى تېگىشلىكتۇر ـ «مەسىھ
ئەيسا گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا كەلدى!». مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى
ئەڭ ئەشەددىيىسىدۇرمەن! لېكىن دەل شۇ سەۋەبتىن مەسىھ ئەيسانىڭ ئەڭ ئەشەددىي
گۇناھكار بولغان مېنى، كېيىن ئۇزىگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا
مىسال قىلىپ مەندە ئۇزىنىڭ بارلىق سەۋر-تاقىتىنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ماگا رەھىم-
شەپقەت كۆرسىتىلگەندۇر. (aiōnios g166) **17** ئەمدى مەڭگۈلۈك پادىشاھقا، يەنى
ئۆلمەيدىغان ۋە كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان، بىردىنبىر خۇداغا ئەبەدلىتەبەدگىچە ھۆرمەت-
ئىززەت ۋە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) **18** ئەي، ئوغلۇم تموتىي، بۇرۇن
سەن توغرۇلۇق ئېيتىلغان بېشارەتلىك ۋەھىيلەرگە ئاساسەن بۇ بۈيرۇقنى ساگا تاپشۇرىمەن. بۇ
ۋەھىيلەرنى قورال قىلىپ، ئېتىقادتا ۋە پاك ۋىجدانىڭدا چىڭ تۇرۇپ، گۈزەل ئۇرۇش
قىلغايسەن. بەزىلەر ۋىجدانىدا پاك ئۇرۇشتىن چەتنەپ كەتتى، نەتىجىدە تۆلارنىڭ ئېتىقادى
خۇددى خادا تاشقا ئۇرۇلۇپ غەرق بولغان كېمىدەك ۋەيران بولدى. **20** خۇمىنىئۇس ۋە
ئىسكەندەرلەر مانا شۇنداق كىشىلەردىندۇر. تۆلارنى كۆپۈرلۈك قىلماسلىقى ئۈچۈنسۈن
دەپ، شەيتانىنىڭ ئىلكىگە تاپشۇردۇم.

2 مەن ھەممىدىن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن خۇدادىن
تىلەكلەر تىلىشىنى، دۇئا-تىلاۋەت قىلىشىنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشنى ۋە
تەشەككۇرلەر ئېيتىشنى، **2** بولۇپمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا-
تىلاۋەت قىلىشنى جېكلەيمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىز تولۇق ئىخلاسمەنلىك ۋە سالماقلىق
بىلەن تىنچ ۋە ئامان-ئېسەن ھايات كەچۈرەلەيمىز. **3** بۇنداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىش
گۈزەل ئىشتۇر، قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. **4** چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلىقنى
قۇتقۇزۇلۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىشىنى خالايدۇ. **5** چۈنكى بىرلا خۇدا
باردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىر كېلىشتۇرگۈچىمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ئۇزى ئىنسان
بولۇپ كەلگەن مەسىھ ئەيسادۇر. **6** ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۇزىنى
قۇربان قىلىپ بەدەل تولىدى؛ شۇنداق قىلىپ بېكىتىلگەن ۋاقىت-سائىتىدە خۇدانىڭ
نېجاتىنا گۇۋاھلىق بېرىلدى. **7** مەن بۇ گۇۋاھلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن جاكارچى ۋە
روسۇل بولۇشقا تەيىنلىنىپ (مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان گەپ
قىلمىدىم)، يات ئەللىكلەرگە ئېتىقاد ۋە ھەقىقەت يولىدا ئۆگەتكۈچى بولۇپ تىكلەندىم. **8**
شۇنگا، مەن شۇنى خالايمەنكى، ئەرلەر قەيەردە بولسۇن، دۇئاغا جەم بولغاندا غەزەپسىز ۋە
دەتالاشسىز ھالدا، ھالال ئەمەللىك قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن. **9** ئوخشاش يولدا
ئاياللارمۇ مۇۋاپىق كىينىپ، ئۇزلىرىنى ئار-نومۇس ۋە سالماقلىق بىلەن پەرداز قىلسۇن.
ئۇلارنىڭ ئۇزلىرىنى پەرداز لاش، چاچلىرىنى ئالاھىدە ياساش ۋە ئالتۇن، ئۈنچە-مەرۋايىت
ۋە ئېسىل قىممەت كىيىم-كېچەكلەر بىلەن ئەمەس، **10** بەلكى گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن
پەرداز لىشىنى خالايمەن. بۇ، خۇدا يولىدا تەقۋادار بولاي دېگەن ئاياللارغا يارىشىدۇ. **11**
[جامائەت سورۇنلىرىدا]، ئاياللار تىنچ ئولتۇرۇپ، تولۇق ئىتائەتمەنلىك بىلەن پەلەم تالسۇن.
12 لېكىن ئاياللارنىڭ ئەرلەرگە تەلىم بېرىشى ياكى ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە يول
قويمايمەن. ئەكسىچە، ئۇلار تىنچ بولسۇن. **13** چۈنكى ئاۋۋال ئادەمئاتا، كېيىن ھاۋاۋانا
يارىتىلغان. **14** ئاۋۋال ئالدىنىپ ئازدۇرۇلغانمۇ ئادەمئاتا ئەمەس، بەلكى [ھاۋاۋانا] ئىدى. ئۇ
تولىمۇ ئالدانغانلىقىدىن ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىگە چۈشۈپ قالغانىدى. **15** لېكىن ئاياللار
ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەت ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە سالماقلىق بىلەن ئۇرىدىغانلا بولسا، ئۇلار
ئۇغۇلىنا ساق-سالامەت قۇتۇلىدۇ.

3 «ئەگەر بىرسى جامائەتكە يېتەكچى بولۇشقا ئىنتىلسە، ئۇ گۈزەل بىر ۋەزىپىنى ئارزۇ
قىلغان بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقتۇر. **2** ئەمدى يېتەكچى بولسا ئەيىبسىز، بىر خوتۇنلۇق،
سالماق، پەملىك، ئەدەپلىك، مېھماندوست، خۇدا تونۇرىسىدا تەلىم بېرەلەيدىغان بولۇشى،
3 شۇنداقلا ھاراقكەش ۋە زوراۋان بولماسلىقى، مۇلايىم بولۇشى، سەپرا، نەپسانىيەتچى
بولماسلىقى، **4** ئۇز ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرالايدىغان بولۇشى، تولىمۇ سالاپەتلىك بىلەن
پەرزەنتلىرىنى ئاتا-ئانىسىغا بويسۇنىدىغان قىلىپ تەربىيىلەيدىغان كىشى بولۇشى كېرەك.
5 چۈنكى بىرسى ئۇز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشنى بىلمىسە، ئۇ خۇدانىڭ جامائىتىدىن قانداقۇ
خەۋەر قالالىسۇن؟ **6** [يېتەكچى] يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولسا، ئۇ
تەكەبۇرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭدەك شەيتانىنىڭ ئەيبىگە كىرىپ، ئۇ ئۇچىرىغان
ھۆكۈمگە چۈشىدۇ. **7** ئۇ [جامائەتنىڭ] سىرتىدىكىلەر تەرىپىدىمۇ ئوبدان تەرىپلىنىدىغان
بولۇشى كېرەك؛ شۇنداق بولغاندا، ئۇ باشقىلارنىڭ قارىلىشىغا ئۇچرىمايدۇ، شەيتانىنىڭ
قىلتىقىغا چۈشمەيدۇ. **8** خۇددى [يېتەكچىلەرگە] ئوخشاش، جامائەتنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ
سالماق، ئىككى خىل گەپ قىلمايدىغان، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان، نەپسانىيەتچى
بولمىغان كىشىلەردىن بولۇشى، **9** پاك ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادنىڭ سىرنى چىڭ تۇتىدىغان
بولۇشى لازىم. **10** بۇنداق ئادەملەرنىمۇ ئالدى بىلەن سىناپ كۆرۈپ، ئەيىب تەرەپلىرى
بولمىسا، ئاندىن خىزمەت ۋەزىپىسىگە قويۇشقا بولىدۇ. **11** شۇنىڭدەك، بۇ خىزمەتكارلارنىڭ
ئاياللىرىمۇ تەمكىن، پىتنە-پاسات قىلمايدىغان، سالماق ۋە ھەرقانداق ئىشتا ئىشەنچلىك
بولغانلاردىن بولۇشى لازىم. **12** خىزمەتكارلار بىر خوتۇنلۇق، ئۇز پەرزەنتلىرى ۋە ئائىلىسىنى
ياخشى باشقۇرىدىغان كىشىلەردىن بولسۇن. **13** خىزمەتكارلارنىڭ ۋەزىپىسىنى ئوبدان

ئورۇنغانلار تۈزى ئۈچۈن ياخشى نام-ئاتاققا سازاۋەر بولدۇ ۋە مەسىھ ئەيسادا بولغان ئېتىقادتا زور جۈرئەت-تىشەنچىگە ئېرىشىدۇ. **14** مەن گەرچە پات تاردا يىنىكۈپا يېتىپ بېرىشنى ئارزۇ قىلسامۇ، يەنىلا بۇ خەتنى يازدىم؛ **15** مۇبادا مەن ھايال بولۇپ قالسام، خەتنىن خۇدانىڭ ئائىلىسى ئارىسىدا تۈرزۈكۈنى قاناداق تۈتۈش كېرەكلىكىنى بىلىسەن. بۇ ئائىلە بولسا تىرىك خۇدانىڭ جامائىتى، ھەققەتنىڭ تۈۋرۈكى ۋە تەگلىكىدۇر. **16** ھەممەيلەن ئېتىراپ قىلماي تۇرالمايدۇكى، ئىخلاسمەنلىكنىڭ سىرى بۇيۇكتۇر: ـ «تۈرى ئىنسان تېنىدە ئايان بولدى، روھ تۈنۈگۈ ھەققانىيلىقىنى تىسپاتلىدى، يەرشىتىلەرگە ئۇ كۆرۈندى، تۈنۈگۈ خەۋىرى پۈتكۈل ئەللەرگە جاكارلاندى، جاھاندا تۈنۈگۈنۈ ئىمان كەلتۈرۈلدى، ئۇ شان-شەرەپ ئىچىدە ئەرشكە كۆتۈرۈلدى».

4 ئەمدى روھ شۇنى ئالاھىدە ئېيتىدۇكى، ئاخىر زامانلاردا بەزىلەر ئېتىقادتىن يېنىپ، ئالدامچى روھلارغا ۋە جىنلارنىڭ تەلىملىرىگە بېرىلىپ ئەگىشىدۇ. **2** بۇنداق [تەلىم بەرگۈچىلەر] ساختىلىقتا يالغانچىلىق قىلىپ، خۇددى داغىللاپ كۆيدۈرۈۋەتكەندەك تۈز ۋىجدانىنى يوقىتىپ قويغان؛ **3** ئۇلار نىكاھلىنىشنى ۋە بەزى يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلىشنى مەنئى قىلىدۇ. ئەمما [ئۇلار مەنئى قىلىدىغان] يېمەكلىكلەرنى خۇدا ئۈزىگە ئېتىقاد قىلغان ھەم ھەققەتنى بىلگەنلەرنىڭ تەشەككۈر ئېيتىپ قوبۇل قىلىشى ئۈچۈن يارىتىلىندى. **4** چۈنكى خۇدا يارىتىقان ھەممە نەرسە ياخشىدۇر، ئۇلار تەشەككۈر بىلەن قوبۇل قىلنسا، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنى چەكلەپ رەت قىلىشقا بولمايدۇ. **5** چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋە ئىنسانلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ھالال قىلىندۇ. **6** بۇ نەسىھەتلەرنى قېرىنداشلارنىڭ سەمىگە سالساڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ياخشى خىزمەتكارى بولغان بولىسەن. شۇنداقلا، تۈزۈگۈنىڭ تەستىيىدىل ئەگەشكەن ئېتىقادتىكى ۋە ساغلام تەلىملەردىكى سۆزلەر بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگەنلىكىڭ ئايان بولدۇ. **7** ئەمما ئىخلاسسىزلارنىڭ ۋە مومايلارنىڭ ئەپسانىلىرىنى چەتكە قېقىپ، تۈزۈگۈنى ئىخلاسمەنلىك يولىدا چىنىقتۇرۇپ يېتىشتۇرگىن. **8** چۈنكى «بەدەننى چىنىقتۇرۇشنىڭ ئازراق پايدىسى بار، لېكىن ئىخلاسمەنلىكتە ئىنتىلىشنىڭ ھەرتەرەپلىك پايدىسى بار؛ ئۇ ھازىرقى ۋە كەلگۈسى ھايات ئۈچۈن بەخت ئېلىپ كېلىدۇ» **9** ـ بۇ سۆز ھەقتۈر ۋە ئۇنى قوبۇل قىلىشقا پۈتۈنلەي لەززىيدۇ. **10** ئەمەلىيەتتە بىز بۇنىڭ ئۈچۈن جاپالىق ئەجىر سىڭدۈرۈۋاتىمىز ۋە خار قىلىنۇاتىمىز. چۈنكى ئۈمىدىمىزنى پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ، بولۇپمۇ ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى ـ مەڭگۈ ھايات خۇداغا باغلىدۇق. **11** بۇ ئىشلارنى [جامائەتكە] توختىماي تاپىلىغىن ۋە ئۈگەتكىن. **12** ھېچكىمنىڭ سېنىڭ ياشلىقىڭغا سەل قارىشىغا يول قويما؛ بەلكى سۆزلىرىڭدە، ئەمەللىرىڭدە، مېھىر-مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە پاكلىقتا ئېتىقادچىلارغا نەمۇنە بول. **13** مەن يىنىڭغا بارغىچە، تۈزۈگۈنى جامائەتكە [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇپ بېرىش، چىكىلەش ۋە تەلىم بېرىشكە بېغىشلىغىن. **14** [جامائىتىڭىنى] ئاقساقللارى قوللىرىنى تۇچاكلىغا قويغاندا، [خۇدانىڭ] ۋەھيىسى ئارقىلىق ساڭا ئاتا قىلىنشى بىلەن سەندە بولغان ئىلتىپاتقا بېپەرۋالىق قىلما. **15** بۇ ئىشلارغا بېرىلىپ، تۈزۈگۈنى ئۇلارغا تولۇق ئاتىغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالغا باسقانلىقىڭ ھەممەيلەنگە ئايان بولىدۇ. **16** تۈزۈگۈنگە ۋە بەرگەن تەلىملىرىگە ئىزچىل كۆڭۈل قويغىن. چۈنكى شۇنداق قىلغاندا تۈزۈگۈنمۇ ۋە ساڭا قۇلاق سالغانلارنىمۇ قۇتقۇزىسەن.

5 ياشانغان ئەرلەرنى ئەيىبلىگەندە قاتتىق سۆزلىمىگىن، بەلكى ئۇلارغا ئاتالىق سۈپىتىدە نەسىھەت بېرگىن. شۇنىڭدەك، يىگىتلەرگە قېرىنداشلىرىڭ سۈپىتىدە سۆزلىگىن. **2** ياشانغان ئايالىلارغا ئاناڭ سۈپىتىدە، ياش ئايالىلارغا ئاچا-سىڭىللىرىڭ سۈپىتىدە ھەر ئىشتا پاك قەلب بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. **3** ھەقىقىي تۇل ئايالىلارنى ھۆرمەتلەپ، ئۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئال. **4** لېكىن، تۇل ئايالىلارنىڭ پەرزەنتلىرى يا كى نەۋرىلىرى بولسا، ئۇلار ئالدى بىلەن تۈز ئائىلىسىگە نىسبەتەن ئىخلاسمەنلىكنى تۈگەنسۇ، تۈز ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەجرىنى ياندۇرسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. **5** ئەمدى ھەقىقىي تۇل تۈتۈۋاتقان، يالغۇز قالغان ئايالىلار بولسا، ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، كېچە-كۈندۈز دۇئا-تىلاۋەتتە بولىدۇ. **6** لېكىن ھۆزۈر-ھالاۋەتكە بېرىلگەن تۇل خوتۇن ھايات بولسىمۇ، تۈلگەنگە باراۋەردۇر.

7 ئەمدى باشقىلار تەرىپىدىن ئەيىبلىنىدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن سەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى جېكلەپ تاپىلىغىن. **8** لېكىن بىرسى تۈز تۇغقانلىرىدىن، بولۇپمۇ تۈز ئائىلىسىدىكىلەردىن خەۋەر ئالمىسا، ئۇ ئېتىقادتىن تانغان دەپ قارىلىپ، كاپىرلاردىن بەتتەر بولىدۇ. **9** تۇل ئايال تىزمىغا ئېلىنسا، يېشى ئاتمىشتىن تۆۋەن بولماسلىقى، بىرلا ئەرنىڭ ئايالى بولغان بولۇشى كېرەك، **10** يەنە گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن تەرىپلەنگەن بولۇشى، باللىرىنى ياخشى تەربىيىلەپ چوڭ قىلغان، مۇساپىرلارغا مېھماندوستلۇق كۆرسەتكەن، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ قويغان، قىينىچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم قولىنى ئۇزارتقان، ئۆزىنى ھەرخىل خەير-ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېغىشلىغانلار بولۇشى كېرەك. **11** لېكىن ياش تۇل ئايالىلارنى [تىزىلىككە] كىرگۈزمە. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىشتى ھەۋەسلىرى قوزغىلىپ مەسىھدىن تېنىپ، قايتا نىكاھلىنىشنى ئارزۇ قىلىدۇ؛ **12** شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار دەسلەپ بەرگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىش سەۋەبلىك ئەيىبلىك بولىدۇ. **13** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ھۆرۈنلۇقنى ئادەت قىلىۋېلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي دوقۇرۇپ يۈرۈشنى ئۆگىنىدۇ؛ شۇنداقلا ھۆرۈن بولۇپلا قالماي، ئۇلار غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چېپىلغاق بولۇپ نالايىق ئىشلارغا ۋالاقلايدىغانلاردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. **14** شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇنداق ياش تۇل ئايالىلارنىڭ نىكاھلىنىپ، پەرزەنت كۆرۈپ، ئۆي ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشنى خالايمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىزگە قارشى ئۆرىغۇچىغا بىزنى ھەرقانداق ئەيىبلەپ-ھاقارەتلەش پۇرسىتى چىقمايدۇ. **15** چۈنكى شۇنداق بەزى تۇل ئايالار ئاللىقاچان ئېتىقادتىن تېنىپ شەيتانىنىڭ كەينىگە كىرىپ كەتتى. **16** ئەگەر ئېتىقادى بار بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ تۇل قالغان تۇغقانلىرى بولسا، ئۇ ئۆزى تۇلارغا ياردەم بەرسۇن، يۇكى جامائەتكە چۈشمىسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەت ھەققىي ئىگە-چاقىسىز تۇل ئايالارغا ياردەم قىلالايدۇ. **17** جامائەتنى ياخشى يېتەكلەيدىغان ئاقساقاللار، بولۇپمۇ خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە تەجىر سىڭدۈرگەنلەر ئىككى ھەسسە ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىنسۇن. **18** چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «خامان تەپكەن تۆكۈزنىڭ ئاغزىنى بوغما» ۋە: «مەدىكار ئۆز ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر» دېيىلگەن. **19** ئىككى يا كى ئۈچ گۇۋاھچى ھازىر بولمىغۇچە، ئاقساقال ئۈستىدىن قىلىنغان ئەرزنى قوبۇل قىلما. **20** ئەگەر [ئاقساقاللاردىن] بىرسى گۇناھ سادىر قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ بۇنىڭدىن شېرەت ئېلىپ قورقۇشى ئۈچۈن، جامائەت ئالدىدا تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىگىن. **21** خۇدانىڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ۋە خۇدا تاللىغان يەرشىتىلەرنىڭ ئالدىدا شۇنى سا كا ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، سەن بۇ ئەمرلەرگە ھېچ ئايرىمچىلىق قىلماي، ھېچقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە يان باسماي قەتئىي ئەمەل قىلغىن. **22** براۋنىڭ ئۆچىسىغا قولۇڭنى قويۇشقا ئالدىراپ كەتمە؛ باشقىلارنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولما. تۈزۈگۈنى پاك ئۇتقىن **23** (ئاشقازىنىڭ ياخشى بولمىغانلىقى، شۇنداقلا سەن دائىم ئاغرىيدىغان بولغاچقا، سۈزلا ئېچۇچەرمەي، بىرئاز شاراپمۇ ئېچىپ بەرگىن). **24** بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرى بۇرۇنلا ئېنىق، شۇنداقلا سوراق كۆزىگىچە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن بەزىلەرنىڭكى ئۇلارنىڭ كەيندىن ئەگىشىپ ماڭىدۇ، كېيىن ئاشكارە بولىدۇ. **25** خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ گۈزەل ئەمەللىرىنى ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ؛ ھازىر ئاشكارا بولمىسا كېيىن ئاشكارىلانماي قالمايدۇ.

6 قۇللۇق بويۇنتۇرۇق ئاستىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈز خوجايىنلىرىنى ھەر تەرەپتە ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە ئۈتۈنۈڭ تەلىملىرىنىڭ ھاقارەتكە ئۇچرىشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ. **2** خوجايىنلىرى ئېتىقادچى بولسا، قۇللىرى: «بىز ھەممىمىز ئوخشاشلا قېرىنداشلارغۇ» دەپ، ئۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك قىلمىسۇن. ئەكسىچە، ئۇلارغا تېخىمۇ ئەستايىدىل خىزمەت قىلسۇن. چۈنكى ئۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغانلار دەل سادىق ئېتىقادچىلار ھەم سۆيۈملۈك بەندىلەردۇر. سەن بۇ تەلىملەرنى تۈگەتكەن ۋە جېكلىگىن. **3** ئوخشىمىغان تەلىملەرنى تەرغىب قىلغان ۋە ساغلام سۆزلەرنى (يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى)، شۇنداقلا ئىخلاسمەنلىككە يېتەكلەيدىغان تەلىمنى قوبۇل قىلمىغان كىشى بولسا، **4** ئۇنداقلار دەۋەقە كۆرەكلەپ كەتكەن، ھېچنېمە چۈشەنمەيدىغان كىشىلەردىندۇر. ئۇلار نىزا-مۇنازىرە يېدا قىلىشقا ۋە گەپ تالىشىشقا ھېرىسمەن؛ بۇنداق

ئىشلاردىن ھەسەتخورلۇق، جېدەل-ماجىرا، تۆھمەت، رەزىل گۇمانخورلۇق ھاسىل بولىدۇ، **5** ھەمدە نىيىتى چىرىكلەشكەن، ھەقىقەتتىن مەھرۇم بولغان كىشىلەر ئارىسىدا داۋىلىق سۈركىلىش كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇنداق كىشىلەر ئىخلاسمەنلىكنى پايدا-تاپاۋەتنىڭ بىر يولى دەپ قارايدۇ. **6** دەرۋەقە، [خۇداغا] ئىخلاسمەن ۋە رازىمەن بولۇش غايەت زور پايدىدۇر. **7** چۈنكى بىز بۇ دۇنياغا ھېچنېمە ئېلىپ كەلمىدۇق، شۇنىڭدەك ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنىمۇ ئېلىپ كېتەلمەيمىز. **8** شۇڭا، يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەك يېتەرلىك بولسىلا بۇلاردىن قانائەت قىلىمىز. **9** لېكىن باي بولۇشنى ئويلايدىغانلار بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراپ، تۇزاققا ۋە شۇنداقلا ئىنسانلارنى ۋەيرانچىلىققا ۋە ھالا كەتكە چۈكتۈرىدىغان نۇرغۇن ئەخمىقانە ھەم زىيانلىق ئارزۇ-ھەۋەسلەرنىڭ ئىلكىگە تېپىلىپ كېتىدۇ. **10** چۈنكى پۇلپەرەسلىك ھەرخىل رەزىللىكلەرنىڭ يىلتىزىدۇر. بەزىلەر بۇنىڭغا ئىنتىلىشى بىلەن ئېتىقادتىن چەتنەپ، تۇزلىرىنى نۇرغۇن دەرد-قايغۇلار بىلەن سانجىدى.
11 ئەمما سەن، ئەي خۇدانىڭ ئادىمى، بۇنداق ئىشلاردىن يىراق قاچ؛ ھەققانىيلىق، ئىخلاسمەنلىك، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت، سەۋر-تاقەت ۋە مۆمىن-مۇلايىملىقنى ئىنتىلىپ قوغلا. **12** ئېتىقادتىكى گۈزەل كۈرەشتە كۈچەپ كۈرەش قىل. مەڭگۈلۈك ھاياتنى چىڭ تۇتقىن. سەن دەل بۇنىڭغا چاقىرىلدىڭ ھەمدە ئۇنىڭ يولىدا نۇرغۇنلىغان گۈۋاھچىلار ئالدىدا بۇ ئېتىقادنىڭ گۈزەل شاھىتلىقىنى قىلدىڭ. **(aiōnios g166) 13** ھەممىگە ھاياتلىق بېرىۋاتقان خۇدانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا پونتىئۇس پىلاتۇسقا گۈزەل شاھىتلىقنى قىلىپ گۈۋاھلىق بەرگەن مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى تاپىلايمەنكى، **14** رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا ئايان بولغۇچە، [خۇدانىڭ] بۇ ئەمرىگە ھېچ قۇسۇرسىز ۋە داغسىز ئەمەل قىلغىن. **16** ئۇنىڭ ئايان بولۇشىنى ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە بىردىنبىر مەڭگۈ ئۆلمىگۈچى، ئىنسان يېقىنلاشالمايدىغان نۇر ئىچىدە ياشايدىغان، ھېچكىم كۆرمىگەن ۋە كۆرەلمەيدىغان مۇبارەكلەشكە لايىق بولغان بىردىنبىر ھۆكۈمران، يەنى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى، رەبلەرنىڭ رەبّى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئۇنىڭغا ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ئەبەدىلئەبەد كۈچ-قۇدرەت بولغاي، ئامىن! **(aiōnios g166) 17** بۇ زاماندا باي بولغانلارغا مەغرۇرلانماسلىقنى، تايانغۇسىز ئۆتكۈنچى بايلىققا ئەمەس، بەلكى بىز بەھرىمەن بولۇشقا ھەممىنى بىزگە سېخىلىق بىلەن تولۇپ تاشقان ھالدا تەمىنلىگۈچى خۇداغا تايىنىپ ئۈمىد باغلاشنى تاپىلىغىن؛ **(aiōn g165) 18** ئۇلارغا ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشتا [ھەققىي] باي بولۇڭلار، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلاردا مەرد، باشقىلار بىلەن ئورتاق بەھرلىنىشكە قولى ئوچۇق بولۇڭلار دەپ تاپىلىغىن. **19** ئۇلار بۇنداق قىلغاندا، ھەقىقى ھاياتنى تۇتۇش ئۈچۈن كېلەچەكتە ئۆزلىرىگە پۇختا بىر ئاساس-ئۆل بولىدىغان بىر خەزىنە توپلىيالايدۇ.
(aiōnios g166) 20 ئەي تىموتي، ساڭا ئامانەت قىلىنغان [ھەققەتلەرنى] قوغدا. ئۆزۈڭنى ئىخلاسسىز، قۇرۇق گەپلەردىن ھەمدە ئاتالمىش ئىلمىنىڭ تالاش-تارتىشلىرىدىن نېرى تۇتقىن. **21** بەزىلەر مۇشۇنداق بەمنە [ئىلمىگە] ئېگىمەن دەپ جاكارلاپ، ئېتىقادتىن چەتنىدى. مېھىر-شەپقەت سىلەرگە يار بولغاي!

تموتىيغا 2

1 مەسىھ ئەيسادا ۋەدە قىلىنغان ھاياتنى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سۆيۈملۈك بالام تموتىيغا سالام: خۇداتاتىمىزدىن ۋە ره‌بىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساكا مېھىر-شەپقەت، ره‌ھىمدىللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** مەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئىزىنى بىسىپ ساپ ۋىجدانىم بىلەن خىزمىتىنى قىلۋاتقان خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەن، چۈنكى كېچە-كۈندۈز دۇئالىرىمدا سېنى توختاۋسىز ئەسلەپ تۇرىمەن؛ **4** كۆز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىمدە، شادلىققا چۆمۈشۈم ئۈچۈن سەن بىلەن يەنە دىدارلىشىشقا قاتتىق تەلپۈنۈپ يۈرەمكتىمەن؛ **5** چۈنكى سېنىڭدە بولغان ساختىلىقسىز ئېتىقاد ئېسىمدىن چىقمايدۇ. بۇ ئېتىقاد ئەڭ ئاۋۋال مومالىڭ لوئىستا، ئاندىن ئاناڭ ئەۋنىكىدە بار بولغان، ئەمدى ھازىر سەندىمۇ بار ئىكەن دەپ خاتىرجەمدۇرمەن. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى قايتىدىن ساكا ئەسلىتىمەنكى، قوللىرىمنى ئۈچاكىغا قويۇشۇم بىلەن سەندە بولغان، [خۇدا] ساكا تەقدىم قىلغان ئىلتىپاتنى قايتىدىن يالقۇنلىتىپ جارى قىلغىن. **7** چۈنكى خۇدا بىزگە قورقۇنچاقلىقنىڭ روھىنى ئەمەس، بەلكى بىزگە كۈچ-قۇدرەتنىڭ، مېھرى-مۇھەببەتنىڭ ۋە ساماقلىقنىڭ روھىنى تەقدىم قىلدى. **8** شۇڭا ره‌بىمىز ھەققىدىكى خەۋەر- گۇۋاھلىقتىن، ياكى ئۇنىڭ مەھبۇسى بولغان مەندىن نومۇس قىلما. ئەكسىچە، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاش يولىدىكى خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ بويىچە ئورتاق تارتقىن؛ **9** خۇدا بىزنى ئۆز ئەمەللىرىمىزگە ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز مۇددىئاسى ۋە مېھىر-شەپقىتىگە ئاساسەن قۇتقۇزۇپ، پاك-مۇقەددەس چاقىرىقى بىلەن چاقىردى، ئۇنىڭ بۇ مېھىر-شەپقىتى ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا مەسىھ ئەيسادا بىزگە بېغىشلانغانىدۇر؛ (aiōnios g166) **10** لېكىن بۇ مېھىر-شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشى بىلەن ھازىر ئايان بولدى؛ ئۇ ئۆلۈمنى بىكار قىلىۋېتىپ، خۇش خەۋەر ئارقىلىق ھاياتلىق ۋە چىرىماسلىقنى يورۇقلۇقتا ئايان قىلدى. **11** مەن بولسام ئەللەرگە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى، روسۇلى ۋە تەلىم بەرگۈچىسى بولۇپ تەيىنلەنگەن. **12** مەن شۇ سەۋەبتىن ھازىرقى بۇ خارلىق-مۇشەققەتلەرنى تارتماقتىمەن. لېكىن بۇنىڭدىن نومۇس قىلمايمەن؛ چۈنكى مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىمەن ھەمدە ئۇنىڭ ماكا تاپشۇرغان ئامانىتىنى شۇ كۈنگىچە ساقلىيالايدىغانلىقىغا قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلدۇم. **13** مەندىن ئاڭلىغان ساغلام تەلىم سۆزلىرىنىڭ نەمۇنىلىك بىر ئۈزۈندىسىنى ساقلاپ، مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببەت ۋە ئېتىقاد بىلەن چىڭ تۇتقىن؛ **14** بىزدە ماكانلاشقان مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ساكا تاپشۇرۇلغان شۇ گۈزەل ئامانەتنى ساقلا. **15** سەن بىلگىنىڭدەك، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى [ئېتىقادچىلارنىڭ] ھەممىسى [دېگۈدەك] مەندىن يۈز ئۆرىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا فىگېلۇس ۋە خېرموگېنېسمۇ بار. **16** ره‌ب ئونېسفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە ره‌ھىم-شەپقەت كۆرسەتكەي. چۈنكى ئۇ مېنىڭ مەھبۇس بولغانلىقىمدىن ھېچ نومۇس قىلمای كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ سۆيۈندۈردى. **17** ئۇ رىم شەھىرىگە كەلگىنىدە مېنى تاپقۇچە كۆپ ئىزدەپ ئاۋارە بولۇپتۇ. **18** ره‌ب شۇ كۈنىدە ئۇنى ئۆزىدىن ره‌ھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر قىلغاي؛ ئۇنىڭ ئەفەسۇس شەھىرىدە ماكا كۆرسەتكەن خىزمەتلىرىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىسەن.

2 شۇڭا ئەي ئوغلۇم، سەن مەسىھ ئەيسادا بولغان مېھىر-شەپقەتكە تايىنىپ كۈچلۈك بول؛ **2** ۋە سەن كۆپ گۇۋاھچىلار ئالدىدا مەندىن ئاڭلىغانلىرىڭنى ھەم ئىشەنچلىك ھەمدە باشقىلارغىمۇ تەلىم بېرەلەيدىغان ئادەملەرگە ئامانەت قىلغىن. **3** ئەيسا مەسىھنىڭ ياخشى جەڭچىسى بولۇش سۈپىتىدە، خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ بويىچە ئورتاق تارتقىن. **4** جەڭچى بولغان كىشى ئۆزىنى ئەسكەرلىككە تىزىلمىغان سەردارنى رازى قىلىش ئۈچۈن ئادەتتىكى ئۇرمۇش ئىشلىرىنى ئۆزىگە ھەلەك قىلۋالماسلىقى كېرەك. **5** مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەركەتچىمۇ مۇسابىقە قائىدىلىرىگە رىئايە قىلمىسا، غەلبە تاجىغا ئېرىشەلەيدۇ. **6** ئەجىر سىڭدۈرگەن دېھقان ھوسۇلىدىن بىرىنچى بولۇپ بەھرىمەن بولۇشى تېگىشلىكتۇر. **7** بۇ سۆزلىرىم ئۈستىدە ياخشى ئويلا، شۇنىڭ بىلەن ره‌ب ساكا ھەممە ئىشتا يورۇتىدۇ. **8** سەن داۋۇتنىڭ نەسلى بولغان، تۇلۇمدىن تىرىلگەن ئەيسا مەسىھنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر بويىچە ئېسىگدە چىڭ تۇت. **9** بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەتنى چېكىپ، ھەتتا جىنايەتچى ھىسابلىنىپ كىشىلىنىپ ياتىمەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ سۆز- كالامى ھېچ كىشىنىلەتمەيدۇ! **10** ئەمدى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا] تاللىغان بەندىلىرىنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. (aiōnios g166) **11** تۆۋەندىكى بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر: ــ «ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇلگەنىكەنمىز؛ ئۇنىڭ بىلەن ھاياتما بىللە ياشايمىز. **12** قىينىچىلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەك، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرىمىز. بىز ئۇنىڭدىن تانىساق، ئۇمۇ بىزدىن تاندۇ. **13** بىز ئۇنىڭغا ساداقەتسىزلىك قىلساقمۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكتۇر؛ چۈنكى ئۇ ئۆزىدىن ھېچ تاناليالمايدۇ». **14** بۇ ئىشلارنى داۋاملىق [قېرىنداشلارنىڭ] سەمىگە سېلىپ، ئۇلارنى ره‌ب ئالدىدا ھەمە ئۈچۈن ئۇنىڭ تالاش-تارتىش قىلماسلىقنى ئەستايىدىللىق بىلەن ئاگاھلاندۇرغىن. بۇنداق تالاش-تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالماي، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنى نابۇت قىلىدۇ. **15** ئۆزىڭنى تىكىمچى ره‌ختنى توغرا پېچىقاندەك ھەققەتنى سۆزىنى دۇرۇس چۈشەندۈرۈپ، ئۆزۈڭنى خۇدا ئالدىدا تەستىقلانغۇدەك، يەرگە قاراپ قالمايدىغان ماھىر بىر خىزمەتكار قىلىپ كۆرسىتىشكە ئىنتىلىپ كۆڭۈل قويغىن؛ **16** لېكىن ئېپلاس، قۇرۇق گەپلەردىن نېرى تۇر. چۈنكى بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار ره‌ببىر تېخىمۇ ئىخلاسسىزلىققا چۈمۈپ كېتىدۇ. **17** مۇشۇنداقلارنىڭ گەپلىرى خۇددى مەرەزدەك تېزلا يامراپ كېتىدۇ. خىمىنىيۇس ۋە فىلېتوسلار مانا شۇنداقلارنىڭ ئىچىدىكى ئىككىسىدۇر؛ **18** ئۇلار ھەققەتتىن چەتنەپ، تۇلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى، دەيدۇ، شۇنداقلا بەزىلەرنىڭ ئېتىقادىنى ئۆلۈتىدۇ. **19** ھالبۇكى، خۇدانىڭ مەزمۇت ئۇلى چىڭ تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۇستىگە مۇھۇر بىلەن: «ره‌ب ئۆزىگە تەۋە بولغانلارنى تونۇيدۇ» ۋە «ره‌بنىڭ مۇبارەك نامىنى لەۋزىگە ئالىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ره‌زىلىكتىن قول ئۈزسۇن» دەپ مۇھۇرلەنگەندۇر. **20** باي-بایاشات ئادەمنىڭ ئۆيىدە پەقەت ئالتۇن ۋە كۈمۈش قاچا-قۇچىلارلا ئەمەس، ياغاچ، سېپىل قاچىلارمۇ بولىدۇ. قاچا-قۇچىلارنىڭ بەزىلىرى ئەتۋارلىنىدۇ، بەزىلىرى پەس كۆرۈلىدۇ. **21** ئەگەر بىر كىشى ئۆزىنى ئۇنداقلارنىڭ كىرىدىن تازىلاپ خالىي قىلسا، ئۇ مۇقەددەس قىلنغان، خوجايىنىمىزغا يارايدىغان قاچىدەك، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلارغا تەييار بولىدۇ. **22** شۇڭلاشقا، ياشلىقنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرغىن، پاك قەلب بىلەن ره‌بگە ندا قىلغۇچى بىلەن بىللە ھەققانىيلىق، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت ۋە تىنچ-خاتىرجەملىكنى قوغلىشىپ ئىزدە. **23** لېكىن ئەخمىقانە، بىلىمسىزلىكتىن چىققان تالاش-تارتىشلارغا ئارىلىشىشنى رەت قىل، چۈنكى بۇنداق ئىشلارنىڭ جېدەل تېرىيدىغانلىقىنى بىلىسەن. **24** ئەمدىلىكتە ره‌بنىڭ قۇلى جېدەللەشمەسلىكى، بەلكى ھەممە كىشىلەرگە مۇلايىم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە ماھىر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ **25** شۇنىڭ بىلەن ئۆز-ئۆزىگە قارشى بولغانلارغا ئۆز خۇدا بەلكىم ئۇلارغا ھەققەتنى تونۇپ يېتىشىگە تۇۋا قىلدىغان قەلبنى بېرە دەپ، مۇمىن-مۇلايىملىق بىلەن نەسىھەت قىلسۇن؛ **26** بۇنداق بولغاندا ئۇلار ئېقىۋىسىنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز مۇددىئاسىغا ئەمەلى قىلىشقا ئۆتقۈن قىلغان ئىبلىسنىڭ ئۆزىقىدىن قۇتۇلالايدۇ.

3 ئەمما شۇنىمۇ بىلگىنىڭ، ئاخىر زامانلاردا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. **2** ئۇ چاغدىكى ئىنسانلار ئۆزىنىلا ئۆيلايدىغان، پۇلپەرەس، مەنمەنچى، ھاكاۋۇر، كۈپۈرلۈق قىلىدىغان، ئاتا-تانىسىنىڭ سۆزىنى ئېڭىشمايدىغان، ئۆزكور، ئېپلاس، **3** كۆيۈمسىز، كەچۈرۈمسىز، توھمەتخور، ئۆزىنى ئۆتالمايدىغان، ۋەھشىي، خەير-ساخاۋەتلىككە دۈشمەن، **4** ساتقۇن، تەلۋە، شۇھرەتپەرەس، ھۇزۇر-ھالاۋەتنى خۇدادىن ياخشى كۆرىدىغان، **5** سىرتقى قىيافىتە ئىخلاسمەن بولۇۋېلىپ، ئەمەلىيەتتە ئىخلاسمەنلىكنىڭ قۇدرىتىنى ئىنكار قىلىدىغان بولىدۇ. بۇنداقلاردىن يىراق تۇر. **6** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزىلەر ئۆيمۇ-ئۆي سوقۇنۇپ كىرىپ، گۇناھلار بىلەن بېسىلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ قۇلى

بولۇپ قالغان نادان ئايالالارنى ئازدۇرۇپ تۈزىگە ئەسىر قىلىدۇ. 7 بۇنداق ئايالالار دائىم
تەلىم تاللىمۇ، ھەرگىز ھەققەتنى تونۇپ يېتەلمەيدۇ. 8 ئەمدى يانىنىس بىلەن يامبرىس
مۇسا پەيغەمبەرگە قاندائ قارشى چىققان بولسا، بۇ [ئازدۇرغۇچىلارمۇ] ھەققەتكە
شۇنداق قارشى چىقىدۇ. تۇلار زېھىن-كۆڭۈللىرى چىرىگەن، ئېتىقاد جەھەتتە داشقال
دەپ ئىسپاتلانغان كىشىلەردۇر. 9 لېكىن ئەمدى تۇلار بۇ يولدا ئالغا ئىلگىرىلىيەلمەيدۇ،
چۈنكى [يانىنىس بىلەن يامبرىس]نىڭ ھاماقەتلىكى ئوچۇق كۆرۈنگەندەك، بۇلارنىڭمۇ
ھەممىگە كۆرۈنىدۇ. 10 لېكىن سەن بولساڭ مېنىڭ تەلىم، يۈرۈش-تۇرۇشۇم، مەقسەت-
ئىرادىلىرىم، ئىشەنچ-ئېتىقادىم، سەۋر-تاقىتىم، مېھىر-مۇھەببىتىم، چىداملىقىم، مەن تۇچىرغان
زىيانكەشلىكلەر ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە، جۈملىدىن ئانتاكىيا، كونىيا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە
يۈز بەرگەنلەرگە تولىمۇ كۆڭۈل بۇلۇپ كەلدىڭ، شۇنداقلا مەن بەرداشلىق بەرگەن شۇنچە
زىيانكەشلىكلەردىن تولۇق خەۋىرىڭ بار، ۋەب تۇلارنىڭ ھەممىسىدىن مېنى قۇتقۇزدى.
12 دەرۋەقە، مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن ھايات كەچۈرۈشكە ئىرادە تىكلىگەنلەرنىڭ
ھەممىسى زىيانكەشلىككە تۇچىرايدۇ. 13 لېكىن رەزىل ئادەملەر ۋە ئېزىتقۇ-ئازۋالچىلار بەرىبىر
باشقىلارنىمۇ ئالداپ، تۈزىتىمۇ ئالدىنىپ، بارغانسېرى ئەسەبىيلىشىدۇ. 14 لېكىن سەن بولساڭ،
تۇگەنگەن ۋە تولۇق ئىشەندۈرۈلگەن ھەققەتلەردە چىڭ تۇر؛ چۈنكى بۇلارنى كىمدىن
تۇگەنگەنلىكىڭنى بىلىسەن، 15 ھەمدە باللىق چاغلىرىڭدىن تارتىپلا مۇقەددەس يازمىلارنى
بىلىپ كەلدىڭ؛ بۇلارنىڭ ساڭا مەسىھ ئەيساغا باغلانغان ئېتىقاد ئارقىلىق بولغان نىجات
توغرۇلۇق سېنى دانا قىلالايدىغانلىقىنى بىلىسەن. 16 پۈتكۈل مۇقەددەس يازمىلارنىڭ
ھەممىسى خۇدانىڭ روھىنىڭ يولىيورۇق-ئىلھامى بىلەن يېزىلغان بولۇپ، ئۇ تەلىم بېرىش، تەنبىھ
بېرىش، خاتالىقلارنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەققانىيەت يولىغا باشلاشقا پايدىلىقتۇر. 17
بۇلار ئارقىلىق خۇدانىڭ ئادىمى تولۇق قوراللىنىپ، بارلىق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار
بولالايدۇ.

4 مەن خۇدا ھەمدە تىرىكلەر بىلەن تۇلۇكلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان مەسىھ
ئەيسانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ قايتا ئايان بولۇشى ۋە ئۇنىڭ تۈز پادىشاھلىقى بىلەن ساڭا
شۇنداق ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، 2 [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى جاكارلا؛ ۋاقىت-
پۇرسەت يار بەرسۇن-بەرمىسۇن، ئۇنىڭغا جىددىي قارا. تولۇق سەۋر-تاقەت ۋە تەلىم-
ئەقىدە بىلەن نەسىھەت قىلغىن، تەنبىھ بەرگىن، رىغبەتلەندۈرگىن. 3 چۈنكى شۇنداق بىر
زامان كېلىدۇكى، ئىنسانلار ساغلام تەلىمنى ئاڭلاشقا چىدىمايى، بەلكى قۇلاقلىرىغا خۇش
ياقىدىغان سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئەتراپىغا تۈز شەھۋەت-ھەۋەسلىرىگە ئۇيغۇن تەلىم
بەرگۈچىلەرنى توپلايدۇ. 4 ئۇلار ھەققەتكە قۇلاق سالماي، ئەپسانىلەرنى تىڭشاشقا
بۇرىلىپ كېتىدۇ. 5 لېكىن سەن ھەرقانداق ئەھۋالدا ئويغاق تۇر، خارلىق-مۇشەققەتلەرگە
بەرداشلىق بەر، خۇش خەۋەرچىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇندا، تاپشۇرۇلغان خىزمىتىڭنى ھەر
تەرەپتىن تولۇق ئادا قىلغىن. 6 چۈنكى تۈزۈمگە كەلسەم، جېنىم قۇربانلىقىنىڭ «شاراب
ھەدىيە»سىدەك تۆكۈلىدىغان ۋاقتى يېتىپ كەلدى، مېنىڭ بۇ دۇنيادىن كېتىش ۋاقتىمۇ
يېقىنلاشتى. 7 گۈزەل كۈرەشنى مەن قىلىپ بولدۇم، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ مەنزىلىنى
بېسىپ بولدۇم، بىردىنبىر ئېتىقادنى چىڭ ساقلاپ كەلدىم. 8 ھازىر ھەققانىيلىقنىڭ
[غەلىبە] تاجى مەن ئۈچۈن ساقلىنىپ تۇرماقتا. ئۇنى، ھەققانىي سوراقچى بولغان ۋەب شۇ
كۈندە ماڭا، شۇنداقلا يالغۇز ماڭىلا ئەمەس، ئۇنىڭ كېلىپ ئايان بولۇشىغا تەلپۈنۈپ
تۇرغانلارنىڭ ھەممىسگە ئىنئام قىلىپ كېيگۈزىدۇ. 9 ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە يېنىمغا تېزدىن
يېتىپ كەل. 10 چۈنكى دېماس بۇ ھازىرقى دۇنيانى تاما قىلغانلىقى ئۈچۈن مېنى تاشلاپ
تېسالونىكا شەھىرىگە كەتتى. كرىسكىس گالاتىيا تۈلكىسىگە، تىتۇس دالماتىيا تۈلكىسىگە
كەتتى. (aiōn g165) 11 يېنىمدا يالغۇز لۇقا قالدى. مارکۇسنى تۈزۈڭ بىلەن بىرگە ئېلىپ
كەل، چۈنكى ئۇ خىزمەتلىرىمدە ماڭا كۆپ ئەسقاتىدۇ. 12 تىككۇسنى بولسا ئەفەسۇس
شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتىم. 13 كېلىشىگىدە تروئاس شەھىرىدە كارپۇسنىڭ يېنىغا قالدۇرۇپ
قويغان يېپىنچام بىلەن كىتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام تېرە يازمىلارنى بىللە ئالغاچ كەلگىن. 14
مىسكەر ئىسكەندەر ماڭا تولا ئەسكىلىك قىلدى. ۋەب ئۇنىڭغا قىلمىشلىرىغا لايىق ياندۇرماي
قالمايدۇ. 15 سەن ھەم ئۇنىڭدىن ھوشيار بول، چۈنكى ئۇ بىز يەتكۈزگەن سۆزلىرىمىزگە قاتتىق
قارشىلىق كۆرسەتتى. 16 تۇنجى قېتىملىق سوراقتا مېنىڭ ئاقلىنىشىمغا ياردەم قىلىدىغان
ھېچكىم چىقمىدى، ھەممىسى مېنى تاشلاپ كەتتى. بۇ ئىش ئۇلارغا ھېسابلانمىغاي! 17
لېكىن ۋەب مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇپ، مەن ئارقىلىق ئىنجىل جاكارى تولۇق قىلىنىپ، بۇ
يەردىكى بارلىق يات ئەللىكلەردىن بولغانلارنىڭ ئاڭلىشى ئۈچۈن مېنى كۆچىلەندۈردى،
شۇنىڭ بىلەن مەن شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ بېلىندىم. 18 ۋەب مېنى بارلىق رەزىل
ئىشتىن قۇتقۇزۇپ، ئەرشتىكى پادىشاھلىقىغا ساق يەتكۈزىدۇ! شان-شەرەپ ئۇنىڭغا
ئەبەدىلئەبەدگىچە مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 19 پرسكا بىلەن ئاكۇيلاغا ۋە
ئونېسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە مەندىن سالام ئېيت. 20 ئېراستۇس كورىنت شەھىرىدە
قالدى. لېكىن تروفىمۇس كېسەل بولۇپ قالغانلىقتىن، ئۇنى ملېتۇس شەھىرىدە قالدۇرۇپ
قويدۇم. 21 قىش چۈشۈپ كەتكۈچە ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بۇ يەرگە كەلگىن. يۇبۇلۇس،
پۇدىس، لىنوس، كلاۋدىيا ۋە بارلىق قېرىندىشلاردىن ساڭا سالام. 22 ۋەب ئەيسا مەسىھ
روھىڭ بىلەن بىللە بولغاي! مېھىر-شەپقەت سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!

تىتۇسقا

1 خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا ئامانەت بولغان ئېتىقاد ۋە ئىخلاسمەنلىككە ئېلىپ باردىغان
ھەققەتنىڭ بىلدۈرۈلۈشى تۇچۇن، ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن، خۇدانىڭ
قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ساگا سالام ـ **2** (بۇ ئېتىقاد ۋە ھەققەتنى مەڭگۈلۈك
ھاياتقا باغلانغان ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ، بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى مۇئەلەق يالغان ئېيتمايدىغان
خۇدا ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا ۋەدە قىلغاندى؛ **(aiōnios g166)** **3** لېكىن
[ھازىر] ۋەدىسىنىڭ ۋاقتى كېلىپ قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدا بۇنىڭ كالام-خەۋىرىنى تۇز تەمرى
بىلەن ماگا تاپشۇرغان جاكار تارقىلىق ئاشكارىلىدى) **4** ـ ئورتاق ئېتىقادىمىزدا تۇز ئوغلۇم
بولغان تىتۇسقا سالام! خۇدائاتىمىز ۋە نىجاتكارىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساگا مېھىر-شەپقەت
ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **5** سىنى كېرىت ئارىلىدا قالدۇرۇشتىكى سەۋەب، ئورۇندىلىپ
بولمىغان ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشىڭ ئۈچۈن ۋە ھەر شەھەردە ساگا تاپىلىغىنىمدەك
جامائەتكە ئاقساقاللارنى تەيىنلىشىڭ ئۈچۈن ئىدى. **6** ئاقساقاللىققا تەيىنلىنىدىغان كىشى
ئەيبسىز بولۇشى، بىر ئاياللىق، پەرزەنتلىرى بولسا ئېتىقاد قىلغۇچى بولۇشى ۋە ئىشلىرىدا
شاللاقلىق قىلمىغان ياكى [ئاتا-تانىسىغا] بويسۇنمايدىغان ئەيبلىرى بولمىغان بولۇشى كېرەك.
7 چۈنكى جامائەتنىڭ يېتەكچىسى خۇدانىڭ [ئائىلىسىگە] غوجىدار بولۇش سۈپىتىدە،
ئەيبسىز بولۇشى كېرەك؛ باشباشتاق ئەمەس، تېرىككەك ئەمەس، ھاراق-شارابقا بېرىلگەن
ئەمەس، زوراۋان ئەمەس، نەپسانىيەتچى ئەمەس، **8** بەلكى مېھماندوست، ساخاۋەتلىك،
ياخشىلىقنى سۆيدىغان، ساماق، ئادىل، ئىخلاسمەن ۋە ئۆزىنى تۇتۇۋالغان بولۇشى لازىم. **9**
ئۇ يەنە ساغلام تەلىم بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ۋە قارشى چىققۇچىلارغا
رەددىيە بېرىش ئۈچۈن، تاپشۇرۇلغان تەلىمدىكى ئىشەنچلىك كالام-سۆزدە چىڭ تۇرۇشى
كېرەك. **10** چۈنكى ھازىر بەمنە سۆز قىلىدىغان، كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئوۋلاپ ئېزىتقۇلۇق
قىلىدىغان، تۇز بېشىمچىلىق قىلىدىغان كۆپلىگەن كىشىلەر بار، بولۇپمۇ خەتنىلىكەردىن
چىققانلار بار. **11** تۇلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىش كېرەك؛ چۈنكى تۇلار ھارام دۇنيانى دەپ
تۇگىتىشكە تېگىشلىك بولمىغان تەلىمەرنى تۇگىتىپ، ھەتتا پۈتۈن ئائىلىلەرنى ئاباۋت قىلماقتا.
12 شۇلاردىن بىرى، يەنى [كېرىت ئارىلىدىكىلەرنىڭ] تۇزىنىڭ بىر پەيغەمبىرى: «كېرىتلار
ھەمىشە يالغان سۆزلەيدىغانلار، ۋەھشىي ھايۋانلار ۋە ھۇزۇن تويماسلاردۇر» دېگەن. **13**
بۇ گۇۋاھلىق ھەققەتتۇر، شۇڭا تۇلارنىڭ ئېتىقادىتا ساغلام تۇرۇشى ئۈچۈن، شۇنداقلا
يەھۇدىي ئەپسانىلەرگە ۋە ھەققەتسىز چەتنىگەنلەر توقۇغۇلغان ئىنسانىي قائىدە-يەكلىمىلەرگە
قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن تۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەپ ئاگاھلاندۇرغىن. **15** پاك كىشىلەر
ئۈچۈن ھەممە نەرسە پاك؛ لېكىن بۇلغانغان ناپاكلار ۋە ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ھېچقانداق
نەرسە پاك ئەمەستۇر. چۈنكى تۇلارنىڭ ئوي-پىكرلىرىمۇ، ۋىجدانىمۇ بۇلغىنىپ كەتكەن. **16**
تۇلار خۇدانى تونۇيمىز دەپ داۋراڭ قىلسىمۇ، لېكىن ئەمەللىرىدە ئۇنىڭدىن تاندۇ؛ چۈنكى
تۇلار يىرگىنچلىكلەر، ھېچگەپ ئاڭلىمايدىغانلار، ھېچقانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا
يارىمايدىغانلاردۇر.

2 لېكىن سەن بولساڭ ساغلام تەلىمگە قانداق تۇيغۇن ياشاشنى تۇگىتىشىڭ كېرەك. **2**
ياشانغان ئەرلەرگە، ھوشيار، ساماق، تەمكىن، ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە سەۋىر-تاقەتتە
ساغلام بولۇشنى تاپىلىغىن. **3** شۇنىڭدەك، ياشانغان ئايالىلارغا يۈرۈش-تۇرۇشتا ئىخلاس-
مۇقەددەسلىككە لايىق بولۇشنى، چېقىمچىلىق قىلماسلىقنى، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان
بولۇشنى، گۈزەل ئىشلارنى تۇگەتكۈچىلەر بولۇشنى تاپىلىغىن. **4** بۇنىڭ بىلەن تۇلار ياش
ئايالىلارغا ئەرلىرىگە كۆيۈنۈش، بالىلىرىغا كۆيۈنۈش، ساماق بولۇش، پاك بولۇش، تۇي
ئىشلىرىنى پۇختا قىلىش، مېھرىبان بولۇش ۋە تۇز ئەرلىرىگە بويسۇنۇشنى تۇگىتەلەيدۇ.
شۇنداق بولغاندا خۇدانىڭ سۆزى قارىلانمايدۇ. **6** شۇنىڭدەك ياش ئەرلەرنىمۇ ساماق
بولۇشقا چېكىلگىن. **7** تۇزۇڭۇ ھەممە ئىشتا گۈزەل ئەمەللىرىڭ بىلەن تۇلارغا ئۈلگە بولغىن؛
تەلىم بەرگىنىڭدە پاك-دىيانەتلىك، ئېغىر-بېسىق بولۇپ، **8** ھېچكىم قۇسۇر تاپالمايدىغان،
ساغلام سۆزلەرنى يەتكۈزگىن؛ بۇنىڭ بىلەن، قارشى چىققۇچىلار بىز توغرۇلۇق يامان
گەپ قىلىدىغان يەرنى تاپالماي خىجىل بولىدۇ. **9** قۇللارغا تۇز خوجايىنلىرىنى ھەممە ئىشتا
قانائەتلەندۈرۈپ تۇلارغا بويسۇنۇشنى تۇگەتكىن. **10** تۇلار گەپ ياندۇرماي، **10** ئوغرىلىق
قىلماي، تۇزلىرىنىڭ ھەر جەھەتتە ئىشەنچلىك ئىكەنلىكنى كۆرسەتسۇن. تۇلار بۇنىڭ
بىلەن قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ تەلىماتىغا ھەر جەھەتتىن زىننەت بولىدۇ. **11** چۈنكى
خۇدانىڭ نىجاتى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى؛ **12** تۇ
بىزگە ئىخلاسسىزلىق ۋە بۇ دۇنيانىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا
سالماق، ھەققانىي، ئىخلاسمەن ھاياتنى تۇتكۈزۈشىمىز بىلەن، **(aiōn g165)** **13** تۇلۇغ
خۇدا، نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك
ئۈمىدىمىزنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى تۇگىتىدۇ. **14** تۇ بەدەل تۇلەپ
بىزنى ھەممە ئىتائەتسىزلىكلەردىن ئازاد قىلىش ھەمدە بىزنى ئۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، تۇزىگە
مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللەرگە قىزغىن ئىنتىلىدىغان خەلق قىلىشقا بىز ئۈچۈن قۇربان
بولدى. **15** بارلىق ھوقۇقۇڭنى ئىشلىتىپ بۇ ئىشلارنى جاكارلاپ ئېيتقىن، نەسىھەت
بېرىپ جېكىلىگىن ۋە ئاگاھلاندۇرغىن. ھېچكىم سېنى كەمسىتمەسۇن.

3 [جامائەتنىكەرگە] شۇنى ئەسلىتىپ تۇرغىنىكى، تۇلار ھۆكۈمرانلارغا ۋە ھوقۇقدارلارغا
بويسۇنۇپ، شۇلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىسۇن، ھەرقاندەك ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار
تۇرسۇن، **2** ھېچكىمنىڭ يامان گەپنى قىلمىسۇن، جېدەلخور بولمىسۇن، مۇلايىم بولسۇن،
ھەممە ئادەمگە ھەر جەھەتتە مۇمىنلىك كۆرسەتسۇن. **3** چۈنكى بىز تۇزىمىزمۇ ئەسلىدە نادان
بولۇپ، ئىتائەتسىز، ئازدۇرۇلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ ھەم لەززەتلەرنىڭ
قۇلى بولغان، رەزىللىك ۋە ھەسەتخورلۇق ئىچىدە ياشىغان، نەپرەتلىك بولغان ھەم بىر-
بىرىمىزدىن نەپرەتلىنىدىغانلاردىن ئىدۇق. **4** بىراق قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ئىنسانلارغا
بولغان مېھرىبانلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتى ئايان بولۇشنى بىلەن، **5** (تۇزىمىزنىڭ قانداقتۇر
ھەققانىي ئەمەللىرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتى بىلەن) بىيگىدىن تۇغۇلۇشتا
يۇيۇشلىرى ۋە مۇقەددەس روھتا يېڭىلىشى ئارقىلىق ئۇ بىزنى قۇتقۇزدى؛ **6** بۇ روھنى خۇدا
نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ۋۇجۇدىمىزغا مول قۇيدى. **7** بۇ ئارقىلىق، خۇدانىڭ
مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەققانىي قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈمىدىنى تۇتقان
مىراسخورلار بولدۇق. **(aiōnios g166)** **8** بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر ۋە بۇ ھەققەتلەرنى
تالاھىدە تەكتلىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن. شۇنداق قىلغىنىڭدا، خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلار
تۇزلىرىنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا بېرىلىشكە كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇ ئىشلار ئىنسانلار ئۈچۈن
گۈزەل ۋە پايدىلىق. **9** بىراق ئەخمىقانە مۇنازىرىلەر، نەسەبنامىلەردىكى [قۇرۇق گەپلەر]،
جېدەل-ماجرالار، تەۋرات قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك تالاش-تارتىشلاردىن تۇزۇڭنى نېرى
تۇتقىن؛ چۈنكى بۇلار پايدىسىز ۋە بەمنىلىكتۇر. **10** ئارىغا بۇلىگۈنچىلىك قىلغۇچى ئادەمنى
بولسا بىر-ئىككى قېتىم ئاگاھلاندۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن بولغان باردىنى-كەلدىنى
ئۈزىۋەت؛ **11** چۈنكى بۇنداق ئادەمنى ھەققەتتىن چەتەندى، گۇناھ سادىر قىلىۋاتىدۇ،
شۇنداقلا ئۆزىنى ئۆزى جازاغا مەھكۇم قىلغان دەپ بىلىسەن. **12** ئارتېماسنى ياكى
تىكىكۇسنى ساگا ماكىدۇرغاندا، مۇمكىن قەدەر تېزرەك نىكوپولىس شەھىرىگە مېنىڭ
يېنىمغا كەلگىن، چۈنكى ئۇ يەردە قىشلىماقچى بولۇۋاتىمەن. **13** ئادۋوكات زىناس بىلەن
ئاپوللوسنىڭ سەپىرىگە كۆڭۈل بۆلۈپ ھەممىتىگىنىڭ بارىچە ئۇزاتقىن؛ كەم-كۈتىلىرى
بولسا، تۇلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققىن. **14** بىزنىڭ قوۋمىمىز مېۋىسىز قالماسلىقى ئۈچۈن
ھاجەتمەندلەرگە ياردەم قىلىپ، تۇزلىرىنى گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىشقا بېغىشلاشنى ئۆگەنسۇن.
15 يېنىمدىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ساگا سالام. ئېتىقادتا بىزنى سۆيىدىغانلارغا سالام ئېيت.
مېھىر-شەپقەت ھەممىگىلارغا يار بولغاي!

فىلىمونغا

1 مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىندىشىمىز تىموتىيدىن سۆيۈملۈكىمىز
ۋە خىزمەتداشىمىز فىلىمونغا **2** ۋە سىڭلىمىز ئافىياغا، سەپداشىمىز ئاركىپپۇسقا ۋە تۆۋۈكدە
يىغىلىدىغان جامائەتكە سالام! **3** خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلەرگە مېھىر-
شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** رەببىمىز ئەيساغا ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە
بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭنى ئاڭلاپ، مەن دۇئالىرىمدا ھەمىشە سېنى
ياد ئېتىپ تۇرۇۋاتىمەن، سەن ئۆچۈن تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **6** بىزگە نىسىپ بولغان، مەسىھنى
ئۆلۈغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىلتىپاتنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن، سېنىڭ ئېتىقادىڭنىڭ
ئەمەللىرىدە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشىڭ كۆچەيتىلسۇن دەپ دۇئا قىلىمەن. **7** چۈنكى
سېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىڭ ماڭا زور خۇشاللىق ۋە رىغبەت ئېلىپ كەلدى؛ چۈنكى ئى
قېرىندىشىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-باغرىلىرى سېنىڭ ئارقىلىق كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى.
8 شۇڭا، گەرچە سېنى لايىق ئىشنى قىلىشقا بۇيرۇشقا مەسىھدە جۈرئەتلىك بولالىسامۇ، **9**
لېكىن يەنىلا مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسى بىلەن مەنكى قېرى پاۋلۇس ھەممىدە ھازىرمۇ ئەيسا
مەسىھنىڭ مەھبۇسى بولۇش سۈپىتىدە ساڭا ئىلتىماس قىلىپ تۆتۈنۈشنى لايىق كۆردۇم ـ
10 كىشىلەردە تۈرۈپ تۇغقان بالام، يەنى ئونېسىمۇس توغرۇلۇق ئىلتىماسىم بار. **11** ئۇ
بۇرۇن ساڭا پايدىسىز بولغان بولسىمۇ، ئەمما ھازىر ساڭىمۇ، ماڭىمۇ پايدىلىقتۇر. **12** مەن
ھازىر ئۇنى ـ جانىجىگىرىمنى سېنىڭ يېنىڭغا قايتۇرۇپ ئەۋەتتىمەن. **13** خۇش خەۋەرنى
دەپ كىشىلەردە تۇرغىنىمدا ئۇنى سېنىڭ ئورنۇڭدا مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمدا
قالدۇرۇپ قالغۇم بار ئىدى؛ **14** بىراق سېنىڭ رازىلىقىڭنى ئالماي ھېچنېمىنى قىلغۇم يوق؛
شۇنداق قىلغاندا سېنىڭ ماڭا قىلغان ياخشىلىقىڭ مەجبۇرىي ئەمەس، بەلكى رازىمەنلىك
بىلەن بولىدۇ. **15** چۈنكى سېنىڭ ئونېسىمۇستىن ۋاقىتلىق مەھرۇم بولغىنىڭ سەۋەبى،
بەلكىم دەل سېنىڭ ئۇنىڭغا ئەبەدلىكەبەدگىچە نىسىۋە بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئىدى. **(aiōnios
g166)** **16** مېنىڭ شۇنداق دېگىنىم، ئۇنىڭغا قۇل قاتاردا ئەمەس، بەلكى قۇلدىن كۆپ
ئۈستۈن ـ ماڭا ئەقىدەدەر سۆيۈملۈك، شۇنداقلا ساڭا تېخىمۇ شۇنداق بولىدىغان (ئىنسانىي
مۇناسىۋەتلەر بىلەن ھەم رەببدە بولغان مۇناسىۋەت بىلەن)، سۆيۈملۈك قېرىنداش قاتاردا
ئىگە بولىسەن؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەگەر سەن مېنى ھەمداش قاتاردا كۆرسەڭ، ئۇنى
مېنى قوبۇل قىلغاندەك قوبۇل قىلغىن. **18** ئەگەر بۇرۇن ئۇ ساڭا بىرەر يولسىزلىق قىلغان
بولسا ياكى ساڭا قەرزدار بولغان بولسا، بۇنى مېنىڭ ھېسابىمغا يازغىن. **19** مانا مەنكى
پاۋلۇس بۇ سۆزلەرنى ئۆز قولۇم بىلەن يېزىۋاتىمەن: قەرزنى بولسا ئۆزۈم قايتۇرىمەن؛ لېكىن
مەن ساڭا ئۆزۈڭنىڭ جېنىڭ بىلەن ماڭا قەرزدار بولغىنىڭنى تىلغا ئالمايمەن. **20** شۇڭا،
ئەي قېرىندىشىم، مەن رەبدە سەندىن مەنپەئەتكە ئېرىشىمەكچىمەن؛ ئىچ-باغرىلىرىمنى مەسىھدە
سۆيۈندۈرگىن. **21** ئىشەنچىم سۆزۈمنى ئاڭلايدىغانلىقىڭغا كامىل بولۇپ ۋە سورىغانلىرىمدىن
ئارتۇق ئورۇنلايدىغانلىقىڭنى بىلىپ، ساڭا مۇشۇنداق يازدىم. **22** بۇلاردىن باشقا، ماڭا
تۇرالغۇ جاي تەييارلاپ قويغىن. چۈنكى دۇئالىرىڭلار ئارقىلىق مېنىڭ سىلەرگە قايتۇرۇپ
بېرىلىشىمنى ئۈمىد قىلىمەن. **23** ئەيسا مەسىھكە خىزمەت قىلغانلىقى ئۈچۈن زىنداندىشىم
بولغان ئەپافراس، **24** خىزمەتداشلىرىم مارىكۇس، ئارىستارخۇس، دېماس ۋە لۇقالاردىن
ساڭا سالام. **25** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئىبرانىيلارغا

1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۈركۈم-تۈركۈم بويىچە
ۋە نۇرغۇن يوللار بىلەن سۆز قىلغان بولۇپ، 2 مۇشۇ ئاخىرقى كۈنلەردە بولسا بۇ كۈنلەر ئۈچۈن
ئارقىلىق سۆزلىدى. ئۇ ئوغلىنى پۈتكۈل مەۋجۇداتنىڭ مىراسخورى قىلىپ بېكىتكەن، ئۇنىڭ
ئارقىلىق كائىناتلارنى ياراتقان. (aiōn g165) 3 ئۇ خۇدانىڭ شان-شەرىپىدىن پارلىغان نۇر،
ئۇنىڭ ئەينىيىتىنىڭ ئىپادىسىدۇر، ئۇ قۇدرەتلىك سۆز- كالامى بىلەن پۈتكۈل كائىناتنىكى
مەۋجۇداتنى ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇۋاتقان بولۇپ، ئۇ گۇناھلارنى تازىلاش خىزمىتىنى
ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئەرشتىكى شانۇ-شەۋكەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. 4
شۇنىڭدەك، ئۇ پەرىشتىلەردىن كۆپ ئۈستۈن نام-مەرتىۋىگە مىراس بولۇپ، ئۇلاردىن شۇنچە
يۇزكەك تۇردى. 5 چۈنكى خۇدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پەرىشتىلەرنىڭ قايسىسىغا:
«سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»، ۋە يەنە: «مەن ئۇنىڭغا ئاتا
بولىمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ» دېگەندى؟ 6 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ ئۆزىنىڭ تۇنجىسىنى يەر
يۈزىگە ئەۋەتكەندە، «بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن» دېگەن. 7 ئۇ پەرىشتىلەر
توغرىلۇق: ـ «ئۇ پەرىشتىلىرىنى شاماللار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ»، دېگەندى؛
8 لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: ـ «سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا،
ئەبەدىلئەبەدلىكتۇر؛ سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر.
(aiōn g165) 9 سەن ھەققانىيەتنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛
شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى
بىلەن مەسىھ قىلدى». 10 خۇدا ئوغلىغا يەنە مۇنداق دېگەن: ـ «سەن، ئى رەب،
ھەممىدىن بۇرۇن زېمىننىڭ ئۇلىنى سالدىڭ، ئاسمانلارنى بولسا قوللىرىڭ ياسىغانىدۇر؛ 11
ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن سەن مەڭگۈ تۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك
كونىراپ كېتىدۇ؛ 12 سەن ئۇلارنى تون كەبى يۇگەپ قويىسەن، شۇندا ئۇلار كىيىم-
كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. بىراق سەن مەڭگۈ ئۆزۈڭگە رەمىگۇچىدۇرسەن،
يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر». 13 يەنە، ئۇ قايسىبىر پەرىشتىگە: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى
تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرىسەن» ـ دېگەندى؟ 14 شۇنداق
ئىكەن، پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى پەقەت نىجاتقا مىراسلىق قىلىدىغانلار ئۈچۈن خىزمەت
قىلىشقا [خۇدا تەرىپىدىن] ئەۋەتىلگەن خىزمەتچى روھلار ئەمەسمۇ؟

2 بۇ سەۋەبتىن، ئاللىقانداق يول بىلەن [ھەققىي يولدىن] تېيىلىپ كەتمەسلىكىمىز ئۈچۈن،
ئاڭلىغان ھەققەتلەرگە تېخىمۇ ئېتىبار قىلىشىمىز لازىم. 2 چۈنكى پەرىشتىلەر ئارقىلىق
يەتكۈزۈلگەن سۆز- كالامنىڭ تۇراقلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان ھەمدە ئۇنىڭغا ھەربىر
بويسۇنماسلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىش تېگىشلىك جازاغا تارتىلىدىغان يەردە، 3 شۇنچە
ئۇلۇغ قۇتقۇزۇش-نىجاتقا ئېتىبار بەرمىسەك، بىز قانداقمۇ [جازادىن] قېچىپ قۇتۇلالايمىز؟!
چۈنكى بۇ نىجاتنىڭ خەۋرى دەسلەپتە رەب ئارقىلىق ئۇقتۇرۇلغان، ھەم ئۇنىڭ ھەقلىقىنى
بۇاستە ئاڭلىغانلارمۇ بىزگە تەستىقلىغان؛ 4 ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدا بېشارەتلىك ئالامەتلەر،
كارامەتلەر ۋە ھەرخىل قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆز ئىرادىسى بويىچە
مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلغان ئىلتىپاتلىرى بىلەن تەڭ بۇنىڭغا گۇۋاھلىق بەرگەن. 5 بىز
دەۋاتقان كەلگۈسى دۇنيانى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ باشقۇرۇشىغا ئوتكۈزۈپ بەرگىنى يوق؛
6 بەلكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] بىر يېردە بىرەيلەن مۇنداق گۇۋاھلىق
بەرگەندۇر: ـ «[ئى خۇدا]، ئىنسان دېگەن نېمىدى، سەن ئۇنى سېغىنىدىكەنسەن؟ ئادەم
بالىسى نېمىدى، سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن؟ 7 چۈنكى سەن ئۇنىڭ
ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتكەنسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ
ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ كىيدۈردۈڭسەن؛ ئۇنى قولۇڭ ياسىغانلارنى ئىداره قىلىشقا
تىكلىدىڭ؛ 8 سەن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن». ئەمدى
«بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن» دېگىنى، ھېچقانداق نەرسە
ئۇنىڭغا بويسۇنماسلىققا قالدۇرۇلمىغان، دېگەنلىكتۇر. بىراق، ھازىرچە مەۋجۇداتلارنىڭ
ھەممىسىنىڭلا ئۇنىڭغا بويسۇنغانلىقىنى تېخى كۆرمەيۋاتىمىز. 9 لېكىن بىز ئۈچۈن پەرىشتىلەردىن
«ئازغىنە ۋاقىت تۆۋەن قىلىنغان»، ئۇلۇم ئازابلىرىنى تارتقانلىقى ئۈچۈن ھازىر شان-شەرەپ
ۋە ھۆرمەت تاجى كىيدۈرۈلگەن ئەيسانى كۆرگۈچى بولدۇق؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ مېھىر-
شەپقىتى بىلەن ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىدى. 10 چۈنكى پۈتكۈل مەۋجۇداتلار
ئۆزى ئۈچۈنمۇ ھەم ئۆزى ئارقىلىقمۇ مەۋجۇزت بولۇپ ئۇرۇۋاتقان خۇداغا نىسبەتەن،
نۇرغۇن ئوغۇللارنى شان-شەرەپكە باشلىغاندا، ئۇلارنىڭ نىجاتىنىڭ يول باشلىغۇچىسىنى
ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئارقىلىق كاملالىتكە يەتكۈزۈشكە لايىق كەلدى. 11 چۈنكى پاك-
مۇقەددەسىن قىلغۇچى بىلەن پاك-مۇقەددەسىن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى دەرۋەقە ئوخشاش
بىرسىدىن كەلگەندۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى «قېرىنداش» دېيىشتىن نومۇس قىلمايدۇ.
12 خۇددى ئۇ [خۇداغا (مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغانىدەك)]: «نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا
جاكارلايمەن، جامائەت ئىچىدە سېنى ناخشىلاردا كۈيلەيمەن» دېگەن. 13 ئۇ يەنە: «مەن
ساڭا تايىنىمەن» ۋە «قاراڭلار، مانا مەن بۇ يەردە خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان پەرزەنتلەر
بىلەن بىللە» دېگەن. 14 پەرزەنتلەر بولسا ئەت بىلەن قاندىن تەنلىك بولغاچقا، ئوغۇلۇ
[شۇ پەرزەنتلەرنىڭكىگە] ئوخشاشلا ئەت ۋە قاندىن تەنلىك بولدى. بۇنداق قىلىشتىكى
مەقسىت، ئۇ ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆلۈم ھوقۇقىنى ئۇتقان ئىبلىسنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، 15
ئۆزىمۇ بوۋى ئۆلۈم قورقۇنچىدىن قۇللۇققا ئۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئازادلىققا چىقىرىش ئۈچۈن
ئىدى. 16 چۈنكى ئۇ دەرۋەقە پەرىشتىلەرگە ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرىغا
ئېتىشىدۇ؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ خۇداغا ئائىت ئىشلاردا رەھىمدىل ۋە سادىق باش
كاھىن بولۇشى ئۈچۈن، خەلقىنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قۇربانلىقىنى بېرەلىشى ئۈچۈن،
ئۇ ھەر جەھەتتىن قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش قىلىنىشى كېرەك ئىدى. 18 چۈنكى ئۆزى
سىناقلارنى ئۆز بېشىدىن كەچۈرۈپ، ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن بولغاچقا، ئۇ سىناقلارغا
دۇچ كەلگەنلەرگىمۇ ياردەم بېرەلەيدۇ.

3 شۇنداق ئىكەن، ئەي مۇقەددەسىن قېرىنداشلار، ئەرشتىن بولغان چاقىرىققا ئورتاق
نېسىپ بولغانلار، ئۆزىمىز ئېتىراپ قىلغان روسۇل ۋە باش كاھىن، يەنى ئەيساغا كۆڭۈل
قويۇپ قاراڭلار. 2 خۇددى مۇسا [پەيغەمبەر] خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە خىزمەت
قىلغاندا خۇداغا سادىق بولغانىدەك، ئۇمۇ ئۆزىنى تەينىلەپ خىزمەتكە قويغۇچىغا سادىق
بولدى. 3 لېكىن ئۆينى بەرپا قىلغۇچى ئۆزى بەرپا قىلغان ئۆيدىنمۇ ئارتۇق شۆھرەتكە سازاۋەر
بولغىنىدەك، ئۇمۇ مۇسادىن ئارتۇق شان-شەرەپكە لايىقتۇر. 4 چۈنكى ھەممە ئۆينىڭ بەرپا
قىلغۇچىسى باردۇر؛ لېكىن پۈتۈن مەۋجۇداتنىڭ بەرپا قىلغۇچىسى بولسا خۇدادۇر. 5 مۇسا
بولسا خىزمەتكار سالاھىيىتى بىلەن خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە سادىقلىق بىلەن كېيىنكى
ئاشكارىلىنىدىغان ئىشلارغا گۇۋاھلىق بېرىش خىزمىتىنى قىلغان. 6 لېكىن مەسىھ بولسا
خۇدانىڭ ئائىلىسىگە ئوغۇل سالاھىيىتى بىلەن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ۋە ئەگەر بىز جاسارىتىمىز ۋە
ئۈمىدىمىزدىن بولغان ئېپتىخارلىقنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساق، دەرۋەقە خۇدانىڭ ئائىلىسىگە تەۋە بولغان بولىمىز. 7 شۇڭا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇقەددەس روھنىڭ
دېگىنىدەك، بۈگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا
ئۆزى غەزەبلەندۈرۈپ، چۆل-بىياۋاندا ئۆزى سىنىغان كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق
قىلمىڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم مېنىڭ
قىلغانلىرىمنى قىرىق يىل كۆرۈپ كەلگەندى. 10 مەن شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ:
ـ «بۇلار كۆڭلىدە دائىم ئاداشقانلار، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن. 11
شۇڭا مەن غەزەبلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمىنى قەتئىي كىرمەيدۇ»
دېدىم». 12 ئەمدى قېرىنداشلار، ھېچقايسىڭلاردا يامان نىيەتلىك ۋە ئېتىقادسىز قەلب
بولمىسۇن، شۇنداقلا ئۆزىڭ مەڭگۈ ھايات خۇدادىن يۈز ئۆرۈمەسلىكىگە كۆڭۈل بۇلۇڭلار؛
13 پەقەت «بۈگۈن»لا بولىدىكەن، ھېچقايسىڭلار گۇناھنىڭ ئازدۇرۇشىلىرى بىلەن
كۆڭلۈڭلارنىڭ قاتتىقلاشماسلىقى ئۈچۈن ھەر كۈنى بىر-بىرىڭلارنى جىكىلەڭلار. 14
دەسلەپتىكى خاتىرجەملىكىمىزنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساقلا، دەرۋەقە مەسىھ بىلەن شېرىك

بولغان بولىمز. **15** يۇقىرىدا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «بۇگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىسا ئاڭلار، ئەينى چاغلاردا [ئۆتمۈش] غەزەپلەندۈرگەن كۆزىنىڭىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **16** (ئەمدى ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇرۇۋېتىپ، ئۇنى غەزەپلەندۈرگەنلەر كىملەر ئىدى؟ مۇسا پەيغەمبەرنىڭ يېتىپ كېلىلىكىدە مىسىردىن [قۇتۇلۇپ] چىققان ئاشۇ [ئىسرائىللارنىڭ] ھەممىسى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇ قىرىق يىل كىملەرگە غەزەپلەندى؟ يەنىلا شۇ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، يىقىلىپ جەسەتلىرى چۆلدە قالغانلارغا ئەمەسمۇ؟ **18** شۇنداقلا ئۇ كىملەرگە ئۇز تاراملىقىمىدا قەتئىي كىرمەيسىلەر دەپ قەسەم قىلدى؟ ئۇزىگە ئىتائەت قىلمىغانلارنى ئەمەسمۇ؟ **19** شۇڭا بۇلاردىن كۆرۈۋالالايمىزكى، ئۇلارنىڭ [تاراملىققا] كىرمەسلىكى ئېتىقادسىزلىقى تۈپەيلىدىن ئىدى).

4 ئەمدى ئۇنىڭ تاراملىقىغا كىرىپ بەھرىمەن بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدىسى [بىزگە] قالدۇرۇلغاندىن كېيىن، تاراڭلاردىكى بىرەۋىسىنىڭ ئۇنىڭ ئېسىۋىسىدىن چۈشۈپ قېلىشىدىن قورقۇنچتا ئېھتىيات قىلايلى. **2** چۈنكى خۇش خەۋەر خۇددى [چۆلدىكى ئىسرائىللارغا] ئاڭلىتىلغانىدەك بىزلەرگىمۇ ئاڭلىتىلدى. لېكىن ئۇلارنىڭ ئاڭلىغانلىرى ئېتىقاد بىلەن يۇغۇرۇلمىغانلىقتىن، سۆز-كالامنىڭ ئۇلارغا ھېچقانداق پايدىسى بولمىغانىدى. **3** چۈنكى بۇ تاراملىققا كىرگەنلەر بولسا ـ ئېتىقاد قىلغان بىزلەرمىز. خۇددى خۇدانىڭ ئېيتقىنىدەك: «شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار مېنىڭ تاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ ـ دېگەن». خۇدانىڭ ئەمەللىرى بولسا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىلا ھەممىسى تاماملانغانىدى؛ **4** چۈنكى يارىتىلىشىنىڭ يەتتىنچى كۈنى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بىر يېرىدە مۇنداق دېيىلگەن: «يەتتىنچى كۈنى كەلگەندە، خۇدا ھەممە ئەمەللىرىدىن ئارام ئالدى». **5** يەنە چېكىپ يۇقىرىدا ئېيتىلغانىدەك خۇدا: «ئۇلار مېنىڭ تاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېگەنىدى. **6** بۇنىڭدىن كۆرۈنەرلىككى، خۇدانىڭ تاراملىقىغا كىرەلەيدىغانلار بار، ئەمما ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاۋۋال ئاڭلىغانلار ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا كىرەلمىدى. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئەنە شۇ [تاراملىق توغرىسىدا] ئۇزاق ۋاقىتتىن كېيىنكى مەلۇم بىر كۈننى «بۇگۈن» دەپ بېكىتىپ، داۋۇت [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەنە شۇنداق ئېيتقان: ـ «بۇگۈن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا ئاڭلار، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **8** ئەگەر يەشۇئا [پەيغەمبەر] [ئىسرائىللارنى] تاراملىققا كىرگۈزگەن بولسا ئىدى، خۇدا كېيىن يەنە بىر [تاراملىق] كۈنى توغرۇلۇق دېمىگەن بولاتتى. **9** قىسقىسى، شاباتنى كۈزىنىدىكى بىر تاراملىق خۇدانىڭ خەلقىنى كۈتمەكتە. **10** چۈنكى خۇدانىڭ تاراملىقىغا كىرگۈچىلەر خۇددى خۇدا «ئۆز ئەمەل-ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان»دەك، ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىرىدىن ئارام ئالىدۇ. **11** شۇڭا ھېچقايسىمىزنىڭ ئەنە شۇ [ئىسرائىللاردەك] ئىتائەتسىزلىك قىلغان ھالىتىدە يېقىلىپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، ھەربىرىمىز بۇ تاراملىققا كىرىشكە ئىنتىلىيلى. **12** چۈنكى خۇدانىڭ سۆز-كالامى جانلىقتۇر ۋە كۈچىگە ئىگىدۇر، ھەتتا جان بىلەن روھنى، يىلىك بىلەن بوغۇملارنى بىر-بىرىدىن ئايرۇتېتەلگۈدەك دەرىجىدە، ھەرقانداق قوش بىسلىق قىلىچتىن ئىتتىكتۇر، قەلبدىكى ئوي-پىكىر ۋە ئارزۇ-نىيەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچىدۇر. **13** ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق مەۋجۇدات غايىپ ئەمەستۇر؛ بەلكى بىزدىن ھېساب ئالغۇچىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ھەممە ئىش ئوچۇق-ئاشكارىدۇر. **14** شۇنداق بولغانىكەن، شۇنداقلا ئەرش-ئاسمانلاردىن ئۆتۈپ چىققان ئۇلۇغ باش كاھىنىمىز، يەنى خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا بولغانىكەن، بىز ئېتىراپ قىلغان ئېتىقادىمىزدا چىڭ تۇرايلى. **15** چۈنكى بىزگە تەبىئىگەن باش كاھىنىمىز ئاجىزلىقلىرىمىزغا ھېسداشلىق قىلىغۇچى ئەمەس، بەلكى بىزگە ئوخشاش ھەرخىل ئازدۇرۇش-سىناقلارغا دۇچ كەلگەن، لېكىن گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغۇچىدۇر. **16** شۇڭا يۈرىكىمىز توق ھالدا رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشىش ۋە ياردەمگە ئېھتىياجلىق ۋاقتىمىزدا شاپائەت تېپىش ئۈچۈن مېھىر-شەپقەت [ئايان قىلىنغۇچى] تەختىگە يېقىنلىشايلى.

5 ھەر قېتىملىق باش كاھىن ئىنسانلار ئارىسىدىن تاللىنىپ، خەلققە ۋاكالىتەن خۇداغا خىزمەت قىلىشقا، يەنى خەلقىنىڭ ئاتىغان ھەدىيەلىرىنى ۋە گۇناھلار ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقلىرىنى خۇداغا سۇنۇشقا تەينىلىنىدۇ. **2** ئۇنىڭ ھەرتەرەپلەپ ئاجىزلىقلىرى بولغاچقا، بىلىمسىزلەر ۋە يولدىن چەتنىگەنلەرگە مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلالايدۇ. **3** شۇ ئاجىزلىقى ئۈچۈن ئۇ خەلقىنىڭ گۇناھلىرى ھېسابىغا قۇربانلىق سۇنغانىدەك، ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈنمۇ قۇربانلىق سۇنۇشقا تېخىمۇ تېگىشلىك. **4** ھېچبىر كىشى بۇ شەرەپلىك مەرتىۋىنى ئۆزلۈكىدىن ئالمايدۇ، پەقەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغاندىلا ئۇنى ئالىدۇ. **5** خۇددى شۇنىڭدەك مەسىھىمۇ باش كاھىن مەرتىۋىسىگە ئۆزىنى ئۈلۈغلاپ ئۆزلۈكىدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى [ئۈلۈغلىغۇچى خۇدا] ئۆزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى ئۇغدۇردۇم» دېگەن. **6** ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە بىر يېردە ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئەبەدىلئەبەدگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تېپىدىكى بىر كاھىندۇرسەن» دېگەن. **(aiōn g165)** **7** [مەسىھ] يەر يۈزىدىكى كۈنلەردە، ئۆزىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇۋېلىشقا قادىر بولغۇچىغا قاتتىق نىدالار ۋە كۆز ياشلىرى بىلەن دۇئا-تىلاۋەتلەر ۋە يىلىنىشلارنى كۆتۈردى. ئۇنىڭ ئېغىلىسىمىنلىكىدىن دۇئالىرى ئىجابەت قىلىنىدى. **8** گەرچە ئۇ [خۇدانىڭ] ئوغلى بولسىمۇ، ئازاب چېكىشلىرى ئارقىلىق ئىتائەتنى بولۇشنى ئۆگەندى. **9** ئۇ مانا مۇشۇنداق مۇكەممەل قىلىنغان بولغاچقا، بارلىق ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا مەڭگۈلۈك نىجاتنى بارلىققا كەلتۈرگۈچى بولۇپ، **(aiōnios g166)** **10** خۇدا تەرىپىدىن «مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە باش كاھىن» دەپ جاكارلاندى. **11** بۇ ئىش توغرىلىۋاق ئېيتىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىمىز بار، لېكىن قۇلاقلىرىڭلار پاڭ بولۇپ كەتكەچكە، بۇلارنى سىلەرگە ئېنىق چۈشەندۈرۈش تەس. **12** چۈنكى سىلەر ئاللىبۇرۇن تەلىم بەرگۈچى بولۇشقا تېگىشلىك بولغان چاغدىمۇ، ئەمەلىيەتتە سىلەر يەنىلا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنىڭ ئاساسىي ھەققەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى باشقىلارنىڭ يېگۈزۈشتىن ئۆگىنىشىگە موھتاجسىلەر؛ سىلەرگە يېرىك يېمەكلىك كېرەك بولۇپ، بەلكى يەنىلا سۈت كېرەكتۇر. **13** چۈنكى پەقەت سۈت بىلەنلا ئۆزۈقلىنىدىغانلارنىڭ بۇۋاقتىن پەرقى يوقتۇر، ئۇلار ھەققانىيەت كالامىغا پىششىق بولمىغان غوربدۇر، خالاس. **14** براق يېمەكلىك بولسا يېتىلگەنلەر، يەنى ئۆز ئالدى-زېھىنلىرىنى ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىشكە يېتىلدۈرگەنلەر ئۈچۈندۇر.

6 **2** شۇنىڭ ئۈچۈن، مەسىھ توغرىسىدىكى دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمدە توختاپ قالمايلى، ـ يەنى قايتىدىن «ئۆلۈك ئىشلار»دىن توۋا قىلىش ۋە خۇداغا ئېتىقاد باغلاش، چۆمۈلدۈرۈلۈشلەر، «قول تەككۈزۈش»، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ۋە مەڭگۈلۈك ھۆكۈم-سوراق توغرىسىدىكى تەلىملەردىن ئۆل سالايلى دەپ ئولتۇرمايلى، مۇكەممەللىككە قاراپ ماڭايلى. **(aiōnios g166)** **3** خۇدا خالىغانىكەن، بىز شۇنداق قىلىمىز. **5** چۈنكى ئۇ سىلەدە يورۇتۇلۇپ، ئەرشتىكى ئىلتىپاتتىن ئېتىنغان، مۇقەددەس روھتىن نېسىب بولغان، خۇدانىڭ سۆز-كالامىنىڭ ياخشىلىقىنى ھەم كەلگۈسى زاماندا ئايان قىلىنىدىغان قۇدرەتلەرنى مېھىر قىلىپ باققانلار ئەگەر يولدىن چەتنىگەن بولسا، ئۇلارنى قايتىدىن توۋا قىلدۇرۇش ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى ئۇلار ئۆز-ئۆزىگە قىلىپ خۇدانىڭ ئوغلىنى قايتىدىن كېرىستەلەپ رەسۋا قىلماقتا. **(aiōn g165)** **7** چۈنكى كۆپ قېتىملاپ ئۆز ئۈستىگە ياغقان يامغۇر سۈيىنى ئىچكەن، ئۆزىدە تېرىغۇچىلارغا مەنپەئەتلىك زىرائەتلەرنى ئوستۇرۇپ بەرگەن يەر بولسا خۇدادىن بەركەت ئالماقتا. **8** براق تىكەن ۋە قامغاق ئوستۈرگەن بولسا، ئۇ ئەرزىمەس بولۇپ، لەنەتكە يېقىن بولۇپ، ئاقىۋىتى كۆيدۈرۈلۈشتىن ئىبارەت بولىدۇ. **9** لېكىن ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، گەرچە يۇقىرىقى ئىشلارنى تىلغا ئالغان بولساقمۇ، سىلەردە بۇنىڭدىنمۇ ئەۋزەل ئىشلار، شۇنداقلا نىجاتلىقنىڭ ئېلىپ بارىدىغان ئىشلىرى بار دەپ قايىل بولدۇق. **10** چۈنكى خۇدا قىلغان ئەمەللىرىڭلارنى ۋە ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە قىلغان ۋە ھازىرمۇ قىلىۋاتقان خىزمىتىڭلار ئارقىلىق ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئۇنۇتۇپ قالدىغان ئادالەتسىزلەردىن ئەمەس. **11** ئەمما سىلەرنىڭ ئۈمىدىڭلارنىڭ تولۇق جەزم-خاتىرجەملىك بىلەن بولۇشى ئۈچۈن، ھەربىرىڭلارنىڭ ئاخىرغىچە شۇنداق غەيرەت قىلىشىڭلارغا ئىنتىزارمىز؛ **12** شۇنداقلا سۈرەلملەردىن بولماي، بەلكى ئېتىقاد ۋە سەۋرچانلىق ئارقىلىق خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ۋارىسلىق قىلغانلارنى ئۇلگە قىلىدىغانلاردىن بولغايسىلەر. **13** چۈنكى خۇدا ئىبراھىمغا ۋەدە قىلغاندا، ئۆزىدىن ئۈستۈن

تۇردىغان ھېچكىم بولمىغاچقا، تۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: **14** «ساڭا چوقۇم بەخت ئاتا قىلمەن، سېنى چوقۇم كۆپەيتىپ بېرىمەن» ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن، [ئىبراھىم] تۆزۈن ۋاقىت سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتۈپ، خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئېرىشتى. **16** چۈنكى ئىنسانلار تۆزلىرىدىن ئۈستۈن تۇرىدىغان بىرىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ تارىسىدا قەسەم ئىسپات-تەستىق ھېسابلىنىپ، ھەر خىل تالاش-تارتىشلارغا خاتىمە بېرىدۇ. **17** شۇنىڭدەك خۇدا، تۆز ۋەدىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلارغا تۆز نىشان-مەقسىتىنىڭ تۆزگەرمەيدىغانلىقىنى تېخىمۇ ئوچۇقراق بىلدۈرۈش ئۈچۈن، قەسەم قىلىپ ۋەدە بەردى. **18** شۇنىڭ بىلەن قەتئىي تۆزگەرمەس ئىككى ئىش ئارقىلىق، كۆز ئالدىمىزدا قويۇلغان ئۈمىدنى چىڭ تۇتۇش ئۈچۈن [ھالاكەتتىن] تۆزىمىزنى قاچۇرۇپ ئۇنى باشپاناھ قىلغان بىزلەر كۆچلۈك رىغبەت-ئىلھامغا ئېرىشەلەيمىز (بۇ ئىككى ئىشتا خۇدانىڭ يالغان ئېيتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ئەلۋەتتە). **19** بۇ تۈرمىد جېنىمىزغا چىڭ باغلانغان كېمىمە لەڭگەرىدەك شۇيېھىسىز ھەم مۇستەھكەم بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئىبادەتخانىنىڭ [ئېچكى] پەردىسىدىن تۇتۇپ بىزنى شۇ يەرگە تۇتاشتۇرىدۇ. **20** تۆ يەرگە بىز تۆچۈن يول ئېچىپ ماڭغۇچى ئەيسا بىزدىن ئاۋۋال كىرگەن بولۇپ، مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۆزۈمى تەرتىپىدە مەڭگۈلۈك تەينىلەنگەن باش كاھىن بولدى. **(aiōn g165)**

7

چۈنكى بۇ مەلكىزەدەك سالىم شەھىرىنىڭ پادىشاھى، شۇنداقلا ئەڭ ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ كاھىنى بولۇپ، ئىبراھىم پادىشاھلارنى يېڭىپ جەڭدىن قايتقاندا، تۆنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە تۆنىڭغا بەخت تىلىگەندى. **2** ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئولجىسىنىڭ] ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى تۆنىڭغا ئاتىغاندى. [مەلكىزەدەك دېگەن ئىسمىنىڭ] بىرىنچى مەنىسى «ھەققانىيەت پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ تۆنىڭ يەنە بىر نامى «سالىمنىڭ پادىشاھى» بولۇپ، بۇنىڭ مەنىسى «ئامانلىق پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ **3** تۆنىڭ ئاتىسى يوق، ئانىسى يوق، نەسەبنامىسى يوق، كۈنلىرىنىڭ باشلىنىشى ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرلىشىشى يوقتۇر، بەلكى تۆ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئوخشاش قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك كاھىن بولۇپ تۇرىدۇ. **4** ئەمدى قارا كۆلار، بۇ مەلكىزەدەك نېمىدېگەن تۈلۈغ ئادەم-ھە! ھەتتا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ چوڭى ئىبراھىممۇ ئولجىسىنىڭ ئوندىن بىرىنى تۆنىڭغا ئاتىغان. **5** دەرۋەقە لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىنلىقنى زىممىسىگە ئالغانلار تەۋرات قانۇنى بويىچە خەلقتىن، يەنى تۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىبراھىمنىڭ پۇشتىدىن بولغىنىغا قارىماي تاپقىنىنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى يىغىشى ئەمر قىلىنغان. **6** لېكىن بۇلارنىڭ قەبىلە-تۇرۇقىدىن بولمىغان مەلكىزەدەك بولسا ئىبراھىمدىن «ئوندىن بىر ئۈلۈشى»نى قوبۇل قىلغان ئاندىن خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ئىگە بولغۇچى ئىبراھىمغا بەخت تىلىگەن. **7** شۇيېھىسىزكى، بەخت تىلىگۈچى بەختكە ئېرىشكۈچىدىن ئۈستۈندۇر. **8** بۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۈلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچىلار ئۆلىدىغان ئادەملەردىندۇر؛ ئۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۈلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچى تىرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] «ئۇ ھايات ياشىغۇچى» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەندۇر. **9** ھەتتا مۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئالدىغان لاۋىمۇ [ئەجدادى] ئىبراھىم ئارقىلىق [مەلكىزەدەككە] ئوندىن بىر ئۈلۈشنى بەرگەن. **10** چۈنكى مەلكىزەدەك ئىبراھىمنى قارشى ئالغاندا، لاۋىينى [كەلگۈسىدىكى پۈشتى بولۇش سۈپىتىدە] يەنىلا ئىبراھىمنىڭ تېنىدە ئىدى، دەپ ھېسابلاشقا بولىدۇ. **11** ئەمدى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىق تۆزۈمى ئارقىلىق مۇكەممەل ھەققانىيلىق كېلەلەيدىغان بولسا (چۈنكى شۇ تۆزۈمگە ئاساسلىنىپ تەۋرات قانۇنى ئىسرائىل خەلقىگە چۈشۈرۈلگەندى)، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ھارۇننىڭ كاھىنلىق تۆزۈمى بويىچە ئەمەس، بەلكى مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۆزۈمى بويىچە باشقا بىر كاھىننىڭ چىقىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بولاتتى؟ **12** ئەمدى كاھىنلىق تۆزۈمى تۆزگەرتىلگەن بولسا، تۆنىڭغا [مۇناسىۋەتلىك] قانۇن-تۆزۈمۈ تۆزگەرتىلىشكە توغرا كېلىدۇ. **13** چۈنكى بۇ ئېيتىلۋاتقان سۆزلەر قارىتىلغان زات بولسا باشقا بىر قەبىلىدن بولۇپ، بۇ قەبىلىدن ھېچكىم قۇربانگاھتا خىزمەتتە بولۇپ باقمىغان. **14** چۈنكى رەببىمىزنىڭ يەھۇدا قەبىلىسىدىن چىققانلىقى ئېنىق؛ مۇسا بۇ قەبىلە توغرىسىدا كاھىنلىققا مۇناسىۋەتلىك ھېچبىر نەرسە دېمىگەندى. **15** ئەمدى مەلكىزەدەككىمۇ باشقا بىر كاھىن چىققان بولۇپ، بۇ تۆزگىرىش مۇنۇلاردىن تېخىمۇ روشەن بولىدۇ؛ **16** ئۇنىڭ [كاھىنلىققا] تەينىلىنىشى ئەت ئىگىلىرىگە باغلىق ئەمر بىلەن ئەمەس، بەلكى پۈتمەس-تۈگىمەس ھاياتنىڭ قۇدرىتىدىن بولغاندۇر. **17** چۈنكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «سەن ئەبەدىلئەبەدگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تىپىدىكى بىر كاھىندۇرسەن» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەن. **(aiōn g165)** **18** چۈنكى ئالدىنقى ئەمر-تۆزۈم ئاجىزلىقى ۋە ئۈنۈمسىزلىكى تۆپەيلىدىن كۆچىدىن قالدۇرۇلغان **19** (ـ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ھېچ ئىشنى كامالەتكە يەتكۈزەلمىدى). ئۇنىڭ ئورنىغا بىزنى خۇداغا يېقىنلاشتۇرىدىغان، ئۇنىڭدىن ئەۋزەل ئۈمىد ئېلىپ كېلىندى. **21** ئۇنىڭ ئۇستىگە، بۇ ئىش [خۇدانىڭ] قەسىمى بىلەن كاپالەتكە ئىگە بولماي قالمىدى (ئىلگىرى ئۆتكەن كاھىنلار [خۇدانىڭ] قەسىمسىز كاھىن بولغانىدى؛ لېكىن، ئەيسا بولسا ئۇنىڭگە: ـ «پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ھەرگىز پۇشكىدىن ياتمايدۇ: ـ «سەن ئەبەدىلئەبەدگىچە كاھىندۇرسەن»» دېگۈچىنىڭ قەسىمى بىلەن كاھىن بولدى). **(aiōn g165)** **22** ئەمدى ئەيسا شۇنداق ئۈلۈغ ئىش بىلەن ئەۋزەل بىر ئەھدىنىڭ كېپىلى قىلىندى. **23** يەنە كېلىپ، ئىلگىرى ئۆتكەن كاھىنلار كۆپ بولۇشى كېرەك ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەربىرى] تۆزلۈم تۆپەيلىدىن ۋەزىپىسىنى داۋاملاشتۇرالماي قالغان. **24** لېكىن [ئەيسا] مەڭگۈگە تۇرغاچقا، ئۇنىڭ كاھىنلىقى ھەرگىز تۆزگەرتىلمەستۇر. **(aiōn g165)** **25** شۇ سەۋەبتىن، ئۇ تۆزى ئارقىلىق خۇدانىڭ ئالدىغا كەلگەنلەرنى ئۈزۈل-كېسىل قۇتقۇزۇشقا قادىر؛ چۈنكى ئۇ ئۇلار ئۈچۈن خۇداغا مۇراجىئەت قىلىشقا مەڭگۈ ھاياتىغۇر. **26** مۇشۇنداق بىر باش كاھىن دەل بىزنىڭ ھاجىتىمىزدىن چىقىدىغان ـ مۇقەددەدەس، ئەيىبسىز، غۇبارسىز، گۈناھكارلاردىن نېرى قىلىنغان، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئېلىپ كۆتۈرۈلگەن كاھىندۇر. **27** ئۇ ئاشۇ باش كاھىنلاردەك ھەر كۈنى ئالدى بىلەن تۆز گۈناھلىرى ئۈچۈن، ئاندىن خەلقنىڭ گۈناھلىرى ئۈچۈن قۇربانلىق سۈنۈشقا موھتاج ئەمەس. چۈنكى ئۇ تۆزىنى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنغاندا، ھەممەيلەن ئۈچۈن بۇنى بىر يولا ئادا قىلدى. **28** چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئاجىز بەندە بولغان ئىنسانلارنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلەيدۇ، لېكىن تەۋرات قانۇندىن كېيىن كەلگەن خۇدانىڭ قەسەم-كالامى مەڭگۈگە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئوغۇلنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلىدى. **(aiōn g165)**

8

ئېيتقانلىرىمىزنىڭ باش نۇقتىسى شۇكى: ئەرشتىكى ئۈلۈغ بولغۇچىنىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغان شۇنداق بىر باش كاھىنىمىز بار. **2** ئۇ مۇقەددەدەس جايلاردا، شۇنداقلا ئىنسان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار تىككەن ھەقىقىي ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممىسىدە كاھىنلىق خىزمىتىنى قىلغۇچىدۇر. **3** ھەربىر باش كاھىن ھەدىيە ھەم قۇربانلىقلار سۈنۈش ئۈچۈن تەينىلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، [بىزنىڭ بۇ باش كاھىنىمىزنىڭمۇ] بىرەر سۈندىغىنى بولۇش كېرەك ئىدى. **4** دەرۋەقە ئەگەر ئۇ يەر يۈزىدە بولسىدى، ھەرگىز كاھىن بولمايتتى؛ چۈنكى بۇ يەردە تەۋرات قانۇن-تۆزۈمى بويىچە ھەدىيە سۈندىغان كاھىنلار ئاللىبۇرۇنلا باردۇر **5** (بۇ [كاھىنلار] خىزمەت قىلىدىغان [ئىبادەت چېدىرى] پەقەتلا ئەرشتىكى ئىشلارنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ۋە كۆلەڭگىسىدۇر. مۇسا دەل بۇ ئىبادەت چېدىرىنى قۇرۇشقا باشلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھيىسى ئۇنىڭغا ئېلىپ: «ئېھتىيات قىلغىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا تاغدا كۆرسىتىلگەن تۈرنەك بويىچە ياسىغىن» دەپ ئاگاھلاندۇرغان). **6** لېكىن ھازىر ئۇ ([كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەدىلەردىن ئەۋزەل ۋەدىلەر ئۈستىگە بېكىتىلگەچ) تېخىمۇ ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بېرىلگەن كاھىنلىق خىزمىتى باشقا كاھىنلارنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۇرىدۇ. **7** ئەگەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۈتىسىز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى ئۈچۈن ئورۇن ئىزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان بولاتتى. **8** لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىللارغا] مۇنداق دېگەن: ـ «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۈچۈن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. **9** بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن ئۇنۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتەكلىگىنىمدە ئۇلار بىلەن تۈزگەندىم؛ چۈنكى ئۇلار مەن بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدەمدە تۇرمىدى، مەن ئۇلاردىن نەزىرىمنى يۇتكىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **10** چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان

ئەھدەم مانا شۇكى: ـ «مەن تۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى تۆلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگە سالىمەن، ھەمدە تۆلارنىڭ قەلبىگىمۇ يۈتىمەن؛ مەن تۆلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، تۆلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **11** شۇندىن باشلاپ ھېچكىم تۆز يۇرتدىشىغا، يا كى تۆز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ تۆگىتىشنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ؛ چۈنكى تۆلارنىڭ ھەممىسى، ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە مېنى بىلىپ بولغان بولىدۇ؛ **12** چۈنكى مەن تۆلارنىڭ قەبىھلىكلىرىگە رەھىم قىلىمەن ھەمدە تۆلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرىۋېتىمەن». **13** ئەمدى خۇدانىڭ بۇ يەھدىنى «يېڭى» دېيىشى بۇرۇنقىسىنى «كونا» دېگەنلىكىدۇر، ئەمدى ۋاقتى ئوتكەن، كونىرغان ئىش بولسا ئۆزۈن ئوتمەي يوقلىدۇ.

9 بىرىنچى ئەھدىدە مۇناسىۋەتلىك ئىبادەت بەلگىلىمىلىرى ۋە يەر يۈزىگە تەۋە بولغان بىر مۇقەددەس ئىبادەت جايى بار ئىدى. **2** بۇنىڭغا بىر ئىبادەت چېدىرى تىكلىگەنىدى، ئۇنىڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان بىرىنچى بۆلۈمىدە چىراغدان، شىرە ھەم شىرە ئۈستىدە رەتلەنگەن نانلار بولاتتى. **3** ئۇنىڭ ئىككىنچى، [يەنى ئېچكى] پەردىسىنىڭ كەينىدە ئەڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چېدىر بۆلۈمى بار ئىدى. **4** شۇ يەرگە تەۋە بولغان ئالتۇن خوشبۇيگاھ ۋە پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلانغان ئەھدە ساندۇقى بار ئىدى. ساندۇقنىڭ ئىچىدە ئالتۇندىن ياسالغان، مانىنا سېلىنغان كومزەك، ھارۇننىڭ بىخ سۈرگەن ھاسىسى ۋە ئىككى ئەھدە [تاش] تاختىسى بار ئىدى. **5** [ساندۇق] ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭ ئۈستىگە شان-شەرەپلىك «كېرۇب»لار ئورنىتىلغان بولۇپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى. ئەمدى بۇلار توغرۇلۇق تەپسىلي توختىلىشنىڭ ھازىر ۋاقتى ئەمەس. **6** بۇ نەرسىلەر مانا شۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنلا، كاھىنلار چېدىرنىڭ بىرىنچى بۆلۈمگە ([يەنى «مۇقەددەس جاي»غا)] ھەردائىم كىرىپ، ئىبادەت خىزمىتىنى قىلىدۇ. **7** بىراق، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي» دەپ ئاتالغان] ئىككىنچى بۆلۈمگە پەقەت باش كاھىن يىلدا بىر قېتىملا كىرىدۇ. كاھىن ئۇ يەرگە ئۆز گۇناھلىرى ۋە خەلقنىڭ نادانلىقتىن ئوتكۈزگەن گۇناھلىرى ئۈچۈن ئاتالغان [قۇربانلىق] قېنىنى ئالماي كىرمەيدۇ. **8** بۇ ئىشلار ئارقىلىق مۇقەددەس روھ شۇنى كۆرسىتىپ بەرمەكتىكى، بۇ بىرىنچى ئىبادەت چېدىرىدىكى تۈزۈم ئىناۋەتلىك بولۇپ تۇرسىلا، ئەڭ مۇقەددەس جايغا باردىغان يول يەنىلا ئېچىلمايدۇ. **9** مانا بۇلار رەسمىدەك ھازىرقى زامانىنى روشەنلەشتۈردىغان بىر خىل ئوبراز، خالاس. بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، بۇ چېدىردا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە ۋە قۇربانلىقلار ئىبادەت قىلغۇچىنى ۋىجدانىدا پاك-كامىل قىلالمايدۇ. **10** تۇلار پەقەت يېمەك-ئىچمەكلەر ۋە يوينى سۇغا سېلىشنىڭ تۈرلۈك رەسمىيەتلىرىگە باغلىق بولۇپ، [قانۇن-تۈزۈم] تۈزۈتۈلۈش ۋاقتى كەلگۈچىلىك كۆچكە ئىگە قىلىنغان، ئىنسانلارنىڭ ئەتلىرىگىلا باغلىق بولغان بەلگىمە-نىزامىلاردۇر. **11** لېكىن مەسىھ بولسا كەلگۈسىدىكى كارامەت ياخشى ئىشلارنى ئېلىپ بارغۇچى باش كاھىن بولۇپ، ئادەم قولى بىلەن ياسالمىغان، بۇ دۇنياغا مەنسۇپ بولمىغان، تېخىمۇ تۈلۈغ ۋە تېخىمۇ مۇكەممەل ئىبادەت چېدىرىغا كىردى. **12** ئۆچكە يا كى موزايلارنىڭ [قۇربانلىق] قېنىنى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنى ئارقىلىق ئۇ ئۇ (ئۆزلىك مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-نىجاتنى ئىگىلىگەن بولۇپ) بىر يولىلا مەڭگۈگە ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىردى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆزلىك مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-نىجاتنى ئىگىلىدى. **13** [كونا ئەھدە دەۋرىدە] ئۆچكە ۋە بۇقىلارنىڭ قېنى ھەم ئىنەكنىڭ كۈللىرى ناپاك بولغانلارنىڭ ئۈستىگە سېپىلسە، ئۇلارنى ئەت جەھەتتىن تازىلاپ پاك قىلغان يەردە، **14** ئۇنداقتا، مەڭگۈلۈك روھ ئارقىلىق ئۆزىنى غۇبارسىز قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىغان مەسىھنىڭ قېنى ۋىجدانىڭلارنى ئۆلۈك ئىشلاردىن پاك قىلىپ، بىزنى مەڭگۈ ھايات خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا تېخىمۇ يېتەكلىمەمدۇ؟! **(aiōnios g166)** **15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسىدۇر. بۇنىڭ بىلەن (ئىنسانلارنىڭ ئاۋۋالقى ئەھدە ئاستىدا سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن ئازادلىق بەدىلى سۈپىتىدە شۇنداق بىر ئۆلۈم بولغانىكەن) خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغانلار ۋەدە قىلىنغان مەڭگۈلۈك مىراسقا ئېرىشەلەيدۇ. **(aiōnios g166)** **16** ئەگەر ۋەسىيەت قالدۇرۇلسا، ۋەسىيەت قالدۇرغۇچىنىڭ ئۆلۈشى تەستىقلانغۇچە، ۋەسىيەت كۆچكە ئىگە بولمايدۇ. **17** چۈنكى ۋەسىيەت پەقەت ئۆلۈمدىن كېيىن كۆچكە ئىگە بولىدۇ. ۋەسىيەت قالدۇرغۇچى ھاياتلا بولسا، ۋەسىيەتنىڭ ھېچقانداق كۈچى بولمايدۇ. **18** شۇنىڭغا ئوخشاش، دەسلەپكى ئەھدىمۇ قان ئېقىتىلغاندىلا، ئاندىن كۆچكە ئىگە بولغان. **19** چۈنكى مۇسا تەۋرات قانۇنى بويىچە ھەربىر ئەمرىنى پۈتۈن خەلققە ئۇقتۇرغاندىن كېيىن، موزاي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ سۈغا تارىلاشتۇرۇلغان قېنىنى قىزىل يۈڭ يېپىتا باغلانغان زوفا بىلەن قانۇن دەستۈرىغا ۋە پۈتۈن خەلققە سېپىپ، ئۇلارغا: **20** «مانا، بۇ خۇدا سىلەرنىڭ ئەمەل قىلىشىڭلارغا ئەمر قىلغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر» ـ دېدى. **21** ئۇ يەنە ئوخشاش يولدا ئىبادەت چېدىرىغا ۋە چېدىردىكى ئىبادەتكە مۇناسىۋەتلىك پۈتكۈل سايمانلارنىڭ ئۈستىگە قان سەپتى. **22** دەرۋەقە، تەۋرات قانۇنى بويىچە ھەممە نەرسە دېگۈدەك قان بىلەن پاكلىنىدۇ؛ [قۇربانلىق] قېنى تۆكۈلمىگۈچە، گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ. **23** خوش، ئەرشتىكىگە تەقلىد قىلىپ ياسالغان بۇ بۈيۈملار مۇشۇنداق [قۇربانلىقلار] بىلەن پاكلىنىشى كېرەك ئىدى. بىراق ئەرشتىكى نەرسىلەرنىڭ تۆزى بۇلاردىن ئېسىل قۇربانلىقلار بىلەن پاكلىنىشى كېرەك. **24** چۈنكى مەسىھ ئەرشتىكى ھەقىقىي ئىبادەت جايىغا تەقلىد قىلىنغان، ئادەم قولى بىلەن ياسالغان مۇقەددەس جايغا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا بىزگە ۋەكىلىك قىلىپ ھازىر بولۇش ئۈچۈن ئەرشنىڭ ئۆزىگە كىرىپ بولدى. **25** [يەر يۈزىدىكى] باش كاھىننىڭ يىلمۇيىل تۆز قېنىنى ئەمەس، بەلكى [قۇربانلىقلارنىڭ] قېنىنى ئېلىپ، ئەڭ مۇقەددەس جايغا قايتا-قايتا كىرىپ تۇرغىنىدەك، ئۇ قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۆزىنى قايتا-قايتا ئاتاش ئۈچۈن كىرگىنى يوق. **26** ئەگەر شۇنداق قىلىنشىڭ زۇرۇرىيىتى بولغان بولسا، دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى ئۇنىڭ قايتا-قايتا ئازاب چېكىشىگە توغرا كېلەتتى. لېكىن ئۇ مانا زامانلارنىڭ ئاخىرىدا گۇناھنى يوق قىلىش ئۈچۈن، بىر يولىلا ئۆزىنى قۇربان قىلىشقا ئۆتىۋرىغا چىقتى. **27 (aiōn g165)** ھەممە ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆلۈشى ۋە ئۆلگەندىن كېيىن سوراققا تارتىلىشى بېكىتىلگەنگە ئوخشاش، **28** مەسىھمۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن بىرلا قېتىم قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇلغاندىن كېيىن، ئۆزىنى تەلەپلىنۇپ كۈتكەنلەرگە گۇناھنى يوق قىلغان ھالدا نىجات كەلتۈرۈشكە ئىككىنچى قېتىم ئاشكارە بولىدۇ.

10 تەۋرات قانۇنى كەلگۈسىدە ئېلىپ كېلىندىغان گۈزەل ئىشلارنىڭ ئۆز ئەينىنى ئەمەس، بەلكى ئۆلارنىڭ كۆلەڭگىسىنىلا سۈرەتلەپ بەرگەچكە، ئۇ تەلەپ قىلىنغان، يىلمۇيىل سۇنۇلۇپ كېلىۋاتقان ئوخشاش قۇربانلىقلار ئارقىلىق [خۇداغا] يېقىنلاشمىچى بولغانلارنى ھەرگىزمۇ مۇكەممەل قىلالمايدۇ. **2** بولمىسا، مۇشۇ قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى ئاخىرلىشاتتى، چۈنكى ئىبادەت قىلغۇچىلار پاك قىلىنىپ، ۋىجدانى يەنە ئۆز گۇناھلىرى ئۈچەيلىدىن ئازابلانمايتتى. **3** ھالبۇكى، مۇشۇ قۇربانلىقلار يىلمۇيىل ئۆز گۇناھلىرىنى ئۆزلىرىگە ئەسلىتىپ تۇرىدۇ. **4** چۈنكى بۇقا ۋە ئۆچكىلەرنىڭ قېنى گۇناھلارنى ھەرگىز ئېلىپ تاشلىيالمايدۇ. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ دۇنياغا كەلگەندە مۇنداق دېگەن: ـ «نە قۇربانلىق، نە ئاتىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بولسا سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن مەن ئۈچۈن بىر تەن تەييارلاپ بەردىڭ؛ **6** نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، نە گۇناھ قۇربانلىقىدىنۇ سۆيۈنمىدىڭ؛ **7** شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم! ـ قانۇن دەستۈرۈڭدا مەن توغرۇلۇق يۈتۈلگەندەك ـ ئى خۇدا، ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم». **8** ئۇ يۇقىرىدا: «نە قۇربانلىق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار نە گۇناھنى تىلىگۈچى قۇربانلىقلار سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، سەن ئۆلاردىنۇ سۆيۈنمىدىڭ» (بۇ قۇربانلىقلار تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپى بويىچە سۇنۇلۇشى كېرەك ئىدى) دېگىنىدىن كېيىن **9** يەنە: «سېنىڭ ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم» دېگەن. دېمەك، [خۇدا] كېيىنكىسىنى كۆچكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئالدىنقىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. **10** خۇدانىڭ بۇ ئىرادىسى بويىچە ئېسا مەسىھنىڭ تېنىنىڭ بىر يولىلا قۇربان قىلىنىشى ئارقىلىق بىز گۇناھتىن پاكلىنىپ، [خۇداغا] ئاتالدۇق. **11** ھەر كاھىن ھەر كۈنى ئىبادەت خىزمىتىدە تۇرىدۇ، شۇنداقلا گۇناھلارنى ھەرگىز ساقىت قىلالمايدىغان ئوخشاش خىلدىكى قۇربانلىقلارنى [خۇداغا] قايتا-قايتا سۇنىدۇ. **12** بىراق، بۇ [كاھىن] بولسا گۇناھلار

ئۇچۇن بىرلا قېتىملىق مەڭگۈ ئىناۋەتلىك بىر قۇربانلىقنى سۇنغاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى؛ 13 ئۇ شۇ يەردە «دۈشمەنلىرى تۆز ئايىغى ئاستىدا تەختىپەر قىلىنغۇچە» كۈتىدۇ. 14 ئۇ مۇشۇ بىرلا قۇربانلىق بىلەن خۇداغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنى مەڭگۈگە مۇكەممەل قىلدى. 15 [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، مۇقەددەس روھمۇ بۇ ھەقتە بىزگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. چۈنكى ئۇ ئاۋۋال: ـ 16 «ئۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇنۇكى، دەيدۇ پەروەردىگار، مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگىمۇ سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن» دېگەندىن كېيىن، ئۇ يەنە: ـ 17 «ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرىۋېتىمەن» ـ دېگەن. 18 ئەمدى شۇ يولدا گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنغانىكەن، گۇناھلار ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشنىڭ ھاجىتىمۇ قالمايدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، ئەيسانىڭ قېنى ئارقىلىق ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىشكە جۈرئەتلىك بولۇپ، 20 (ئۇ بىزگە ئېچىپ بەرگەن، ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسىدىن (يەنى، ئۇنىڭ ئەت-تېنىدىن) ئوتتىدىغان شۇ يېڭىچە، ھاياتلىق يولى بىلەن) 21 شۇنداقلا خۇدانىڭ ئائىلىسىنى باشقۇرىدىغان بىزنىڭ ئۇلۇغ كاھىنىمىز بولغانلىقى بىلەن، 22 دىللىرىمىز ۋىجدانىدىكى بۇلغۇنۇشلاردىن سېپىلىش بىلەن پاكلانغان ۋە بەدىنىمىز ساپ سۇ بىلەن يۇيۇلغاندەك تازىلانغان ھالدا ئېتىقادنىڭ تولۇق جەزم-خاتىرجەملىكى ۋە سەممىي قەلب بىلەن خۇداغا يېقىنلىشايلى! 23 ئەمدى ئېتىراپ قىلغان ئۈمىدىمىزدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرايلى (چۈنكى ۋەدە بەرگۈچى بولسا سۆزىدە تۇرغۇچىدۇر) 24 ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش ۋە گۈزەل ئىش قىلىشقا بىر-بىرىمىزنى قاناتى قوزغاش ۋە رىغبەتلەندۈرۈشنى ئويلايلى. 25 بەزىلەر ئادەت قىلىۋالغاندەك، جامائەتتە جەم بولۇشتىن باش تارتمايلى، بەلكى بىر-بىرىمىزنى جىكلەپ-ئىلھاملاندۇرايلى؛ بولۇپمۇ شۇ كۈننىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بايقىغىنىڭلاردا، تېخىمۇ شۇنداق قىلايلى. 26 ھەقىقەتنى تونۇشقا ئېسىپ بولغاندىن كېيىن، يەنىلا قەستەن گۇناھ ئۆتكۈزۈۋۈەرسەك، ئۇ چاغدا گۇناھلار ئۈچۈن سۇنۇلىدىغان باشقا بىر قۇربانلىق بولماس، 27 بەلكى بىزگە قالدىغىنى پەقەت سوراق، شۇنداقلا خۇدا بىلەن قارشىلىشىدىغانلارنى يەپ تۈگىتىشكە تەيار تۇرىدىغان يالقۇنلۇق ئوتنى قورقۇنچ ئىچىدە كۈتۈشلا، خالاس. 28 ئەمدى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى كۈزگە ئىلمىغان ھەرقاندا كىشى ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئىسپاتى بولسا، كەچۈلىك قىلىنمايلا ئۆلتۈرۈلەتتى. 29 ئۇنداقتا، بىر كىشى خۇدانىڭ ئوغلىنى دەپسەندە قىلسا، خۇدانىڭ ئەھدىسىنىڭ قېنىغا، يەنى ئۆزىنى پاك قىلغان قانغا ناپاك دەپ قارىسا، شەپقەت قىلغۇچى روھنى ھاقارەت قىلسا، بۇنىڭدىن تېخىمۇ ئېغىر جازاغا لايىق ھېسابلىنىدۇ، دەپ ئويلىمامسىلەر؟ 30 چۈنكى [تەۋراتتا] «ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، كىشىنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئۆزۈم ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەروەردىگار» ۋە «پەروەردىگار ئۆز خەلقىنى سوراققا تارتىدۇ» دېگۈچىنى بىلىمىز. 31 مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قوللىرىغا چۈشۈپ جازالىنىش ئەقەدەر دەھشەتلىك ئىش-ھە! 32 ئەمدى سىلەر ئاشۇ يورۇقلۇقۇشتىن كېيىن، ئازاب-ئوقۇبەتلىك، قاتتىق كۈرەشلەرگە بەرداشلىق بەرگەن بۇرۇنقى كۈنلەرنى ئېسىگىلاردا تۇتۇڭلار. 33 بەزى ۋاقىتلاردا رەسۋا قىلىنىپ ھاقارەتلەش ۋە خارلىنىشلارغا ئۇچىرىدىگىلار ۋە بەزى ۋاقىتلاردا مۇشۇنداق مۇئامىلىلەرگە ئۇچرىغانلارغا دەرداش بولدۇڭلار. 34 چۈنكى سىلەر ھەم مەھبۇسلارنىڭ دەردىگە ئورتاق بولدۇڭلار ھەم مال-مۈلۈكۈڭلار يۇلانغاندىمۇ، كەلگۈسىدە تېخىمۇ ئېسىل ھەم يوقاپ كەتمەيدىغان باقىي تەقەللۇقاتقا ئىگە بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلگەچكە، خۇشاللىق بىلەن بۇ ئىشنى قوبۇل قىلدىڭلار. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن، جاسارىتىڭلارنى يوقاتماڭلار، ئۇنىڭدىن ئىنتايىن زور ئىنئام بولىدۇ. 36 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنىڭ ۋەدە قىلغىنىغا مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن، سەۋر-چىدام قىلىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ. 37 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدا] مۇنداق دېگەن: ـ «پەقەت تاز غىنە ۋاقىتتىن كېيىنلا»، «كەلگۈچى دەرۋەقە يېتىپ كېلىدۇ، ئۇ كېچىكمەيدۇ. 38 بىراق ھەققانىي بولغۇچى ئېتىقاد بىلەن ياشايدۇ، لېكىن ئۇ كەينىگە چېكىنسە، جېنىم ئۇنىڭدىن سۈيۈنمەيدۇ». 39 ھالبۇكى، بىز بولساق كەينىگە چېكىنىپ ھالاك بولىدىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ئۆز جېنىمىزنى ئىگىلىگەنلەردىندۇرمىز.

11 ئېتىقاد بولسا ئۈمىد قىلغان ئىشلارنىڭ رېئاللىقتىكى ئىپادىسى ۋە كۆرۈنمەيدىغان شەيئىلەرنىڭ ئەسلىدۇر. 2 چۈنكى بۇرۇنقى مۇتىۋەرلىرىمىز قەدىمدە مانا شۇ ئېتىقاد بىلەن [خۇدادىن كەلگەن] ياخشى گۇۋاھلىقنى ئالغان. 3 بىز ئېتىقاد ئارقىلىق كائىناتنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامى بىلەن ئورنىتىلغانلىقىنى، شۇنداقلا بىز كۆرۈۋاتقان مەۋجۇداتلارنىڭ كۆرگىلى بولىدىغان شەيئىلەردىن چىققان ئەمەسلىكىنى چۈشىنەلەيمىز. (aiōn g165) 4 ئېتىقادى بولغاچقا ھابىل قابىلنىڭكىدىنمۇ ئەۋزەل بىر قۇربانلىقنى خۇداغا ئاتىغان؛ ئېتىقادى بولغاچقا خۇدا ئۇنىڭ ئاتىغانلىرىنى تەرىپلەپ، ئۇنىڭغا ھەققانىي دەپ گۇۋاھلىق بەردى. گەرچە ئۇلگەن بولسىمۇ، ئېتىقادى بىلەن ئۇ يەنىلا بىزگە گەپ قىلماقتا. 5 ئېتىقادى بولغاچقا، ھانوخ ئۆلۈمنى كۆرمەيلا [ئەرشكە] كۆتۈرۈلدى؛ خۇدا ئۇنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتكەچكە، ئۇ يەر يۈزىدە ھېچ تېپىلمىدى. سەۋەبى ئۇ ئېلىپ كېتىلىشتىن ئىلگىرى، خۇدانى خۇرسەن قىلغان ئادەم دەپ تەرىپلەنگەنىدى. 6 ئەمدىلىكتە ئېتىقاد يولىمۇ تۈرۈپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىش مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىغا باردىغان كىشى ئۇنىڭ بارلىقىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆزىنى ئىزدىگەنلەرگە ئەجرىنى قايتۇرغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىشى كېرەك. 7 ئېتىقادى بولغاچقا، نۇھ تېخى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەقەلەر ھەققىدە خۇدا تەرىپىدىن ئاگاھلاندۇرۇلغاندا، ئىتائەتسىزلىك قورقۇنچى بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يوغان بىر كېمە ياسىدى؛ ھەمدە ئېتىقادى ئارقىلىق شۇنداق قىلىپ ۋۇجۇدىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى، شۇنداقلا ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىققا مىراسخور بولدى. 8 ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۇنىڭغا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى؛ ئۇ قەيەرگە باردىغانلىقىنى بىلمەي ئۇرۇپ يولغا چىقتى. 9 ئېتىقادى بولغاچقا ئۇ ۋەدە قىلىنغان زېمىندا، خۇددى ياقا يۇرتىدا ئۇرغانلەرنىڭ مۇسابىر بولۇپ چېدىرلارنى ماكان قىلىپ ياشىدى. خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ئورتاق مىراسخورلىرى بولغان ئىسھاق ۋە ياقۇپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە شۇنىڭغا ئوخشاش ياشىدى. 10 ئىبراھىمنىڭ شۇنداق قىلىشىدىكى سەۋەب، ئۇ ئۇلارنى مۇستەھكەم بولغان شەھەرنى كۈتكەنىدى؛ شەھەرنىڭ لايىھىلىگۈچى ھەم قۇرغۇچىسى خۇدا ئۆزىدۇر. 11 ئېتىقادى بولغاچقا ساراھ گەرچە ياشىنىپ قالغان، ئۇغۇت يېشىدىن ئۆتكەن بولسىمۇ، ھامىلدار بولۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى؛ چۈنكى ئۇ ۋەدە قىلغان خۇدانى ئىشەنچلىك دەپ قارايتتى. 12 بۇنىڭ بىلەن بىرلا ئادەمدىن، يەنى ئۆلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالغان بىر ئادەمدىن ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك سانسىز ئەۋلادلار بارلىققا كەلدى. 13 بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ۋەدە قىلغانلىرىغا مۇيەسسەر بولماي ئۆزۈپلا ئېتىقادى بولغان ھالدا ئالەمدىن ئۆتتى. بىراق ئۇلار ھايات ۋاقتىدا بۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغانلىقىنى يىراقتىن كۆرۈپ، قۇچاق ئېچىپ خۇرسەنلىك بىلەن كۈتكەن ۋە ئۆزلىرىنى يەر يۈزىدە مۇسابىر ۋە يولۇچى دەپ ئاشكارە ئېيتقاندى. 14 بۇ بۇنداق سۆزلەرنى قىلغان كىشىلەرنىڭ بىر ۋەتەننى تەشنا بولۇپ ئىزدەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئىپادىلەيدۇ. 15 دەرۋەقە، ئۇلار ئۆز يۇرتىنى سېغىنغان بولسا، قايتىپ كېتىش پۇرسىتى چىققان بولاتتى. 16 لېكىن ئۇلار ئۆنىڭ- تۇ ئەۋزەل، يەنى ئەرشتىكى بىر ماكانىنى تەلەپلەنۋېتىپ ئىزدىمەكتە. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئۆزلىرىنىڭ خۇدالىرى دەپ ئاتىلىشىدىن نومۇس قىلمايدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ ئۇلار ئۈچۈن بىر شەھەر ھازىرلىغان.

17 ئىبراھىم خۇدا تەرىپىدىن سىنالغىندا، ئېتىقادى بولغاچقا ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىدى؛ گەرچە ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنى، جۈملىدىن «سېنىڭ نامىڭنى داۋاملاشتۇرىدىغان نەسلىڭ بولسا ئىسھاقتىن كېلىپ چىقىدۇ» دېگىنىنى تاپشۇرۇۋالغان بولسىمۇ، ئۇ يەنىلا بىردىنبىر ئوغلىنى قۇربان قىلىشقا تەيار تۇردى. 19 چۈنكى ئۇ ھەتتا ئىسھاق ئۆلگەن تەقدىرىمۇ، خۇدانىڭ ئۇنى تىرىلدۈرۈشكە قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، ئىسھاقنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگەندەك قايتىدىن تاپشۇرۇۋالدى. 20 ئېتىقادى بولغاچقا، ئىسھاق ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ كەلگۈسى ئىشلىرىغا خەيرلىك تىلەپ دۇئا قىلدى. 21 ئېتىقادى بولغاچقا، ياقۇپ ئالەمدىن ئۆتۈش ئالدىدا يۈسۈپنىڭ ئىككى ئوغلىنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن خەيرلىك دۇئا قىلىپ، ھاسىسىغا تايىنىپ

تۇرۇپ خۇداغا سەجدە قىلدى. 22 ئېتىقادى بولغاچقا، يۈسۈپ سەكراتقا چۈشۈپ قالغاندا، يەنى ئىسرائىلنىڭ مىسردىن چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تىلغا ئالدى ھەمدە تۇزىنىڭ ئۈستىخانلىرى توغرۇلۇقۇم ئەمر قىلدى. 23 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا تۇغۇلغاندا، ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۆچ ئاي يوشۇردى؛ چۈنكى ئۇلار مۇسانىڭ يېقىملىق بىر بالا ئىكەنلىكىنى كۆردى، پادىشاھنىڭ پەرماندىنمۇ قورقمىدى. 24 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا چوڭ بولۇپ ئۆلۈغ زات بولغاندىن كېيىن، «پىرەئوننىڭ قىزىنىڭ ئوغلى» دېگەن ئاتاقنا تۇرىۋېرىشنى رەت قىلىپ، 25 گۇناھ ئىچىدىكى لەززەتلەردىن ۋاقتىلىق بەھرىمەن بولۇشنىڭ ئورنىغا، خۇدانىڭ خەلقى بىلەن بىللە ئازاب چېكىشنى ئەۋزەل كۆردى. 26 ئۇ مەسىھكە قارىتىلغان ھاقارەتكە تۆچراشنى مىسرنىڭ خەزىنىسىدىكى بايلىقلارغا ئىگە بولۇشتىنمۇ ئەۋزەل بىلدى. چۈنكى كۆزلىرىنى [ئەرشتىكى] ئىنئامغا تىكۈاتاتتى. 27 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ پادىشاھنىڭ غەزىپىدىنمۇ قورقماي مىسردىن چىقىپ كەتتى. [جايا-مۇشەققەتكە] چىدىدى، چۈنكى كۆزگە كۆرۈنمىگۈچى ئۇنىڭ كۆزگە كۆرۈنۈپ تۇرغانلىقىنى ئىدى. 28 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ «ئۇنىچى ئوغلىنىڭ جىنىنى ئالغۇچى» [پەرىشتىنىڭ] [ئىسرائىللارغا] تەگمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنىچى] «ئۆتۈپ كېتىش» ھېيتىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك قانۇنى [بۇيرۇلغىنى بويىچە] سىپىپ-سۈركىدى. 29 ئېتىقادى بولغاچقا، [ئىسرائىللار] قىزىل دېڭىزدىن خۇددى قۇرۇقلۇقتا ماڭغانلىرىدەك مېڭىپ ئوتتى. بىراق [ئۇلارنى قوغلاپ كەلگەن] مىسىرلىقلار ئوتقىلىچى بولغاندا سۇغا غەرق بولدى. 30 ئېتىقادى بولغاچقا، خەلق يەتتە كۈن يېرىخو شەھرىنىڭ سېپىلىنى ئايلانغاندىن كېيىن سېپىل ئورۇلدى. 31 ئېتىقادى بولغاچقا، ياھىشە ئايال راھاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرىنى دوستلارچە كۈتۈۋالغاچقا، ئىتائەتسىزلەر [بولغان ئۈز شەھىردىكىلەر] بىلەن بىرلىكتە ھالاك بولمىدى. 32 مەن يەنە نېمىشقا سۆزلەپ ئولتۇراي؟ گىدېئون، باراق، شىمشون، يەفتاھ، داۋۇت، ساموئىل ۋە قالغان باشقا پەيغەمبەرلەر توغرىسىدا ئېيتىپ كەلسەم ۋاقىت يەتمەيدۇ. 33 ئۇلار ئېتىقادى بىلەن ئەللەرنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى، ئادالەت يۈرگۈزدى، [خۇدا] ۋەدە قىلغانلارغا ئېرىشتى، شىرلارنىڭ ئاغزىلىرىنى ئېتىپ قويدى، 34 دەھشەتلىك ئوتنىڭ يالقۇنىنى ئۆچۈردى، قىلىچنىڭ تىغىدىن قېچىپ قۇتۇلدى، ئاجىزلىقتىن كۈچەيدى، جەڭدىردە باتۇرلۇق كۆرسەتتى، يات ئەللەرنىڭ قوشۇنلىرىنى تېرىپ-پەرەڭ قىلدى. 35 [ئېتىقادى بولغاچقا]، ئايالار تۇلىگەن ئۆرۈق-تۇغقانلىرىنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈزۈپ قايتۇرۇۋالدى؛ بىراق باشقىلار كەلگۈسىدە تېخىمۇ ياخشى ھالدا تۇلۇمدىن تىرىلەيلى دەپ، قۇتۇلۇش يولىنى رەت قىلىپ قىينىلىشقا بەرداشلىق بەردى. 36 يەنە بەزىلەر سىنىلىپ خار-مەسخىرىلەرگە تۇچراپ قامچىلاندى، بەزىلەر ھەتتا كىشەنلىنىپ زىندانغا تاشلاندى؛ 37 ئۇلار چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلدى، ھەرە بىلەن ھەرىلىنىپ پارچىلاندى، سىناقلارنى بېشىدىن ئوتكۈزدى، قىلىچلىنىپ ئۆلتۈرۈلدى؛ ئۇلار قوي-ئۆچكە تېرىلىرنى يېيىنچا قىلغان ھالدا سەرسان بولۇپ يۈردى، نامراتلىقتا ياشىدى، قىين-قىستاققا ئۇچرىدى، خورلاندى 38 (ئۇلار بۇ دۇنياغا زايە كەتكەندى)، چۆللەردە، تاغلاردا، ئۆڭكۈرلەردە ۋە گەمىلەردە سەرگەردان بولۇپ يۈردى. 39 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېتىقادى بىلەن خۇدانىڭ ئۈز گۈۋاھى بىلەن تەرىپلەنگەن بولسىمۇ، خۇدانىڭ ۋەدە قىلغىنىغا ئەينى بويىچە ئېرىشكىنى يوق. 40 ئەمدىلىكتە خۇدا بىزلەر ئۈچۈن تېخىمۇ ئەۋزەل بىر نىشان-مەقسەتنى بېكىتكەن بولۇپ، ئۇلار بىزسىز كامالەتكە يەتكۈزۈلەيدۇ.

12

ئەمدى ئەتراپىمىزدا گۈۋاھچىلار شۇنچە چوڭ بۇلۇتتەك بىزنى ئورىۋالغاچقا، ھەرخىل ئېغىر يۈك ھەم بىزگە ئاسانلا چىرمىشىۋالىدىغان گۈناھنى چۈرۈپ تاشلاپ، ئالدىمىزغا قويۇلغان يۈگۈرۈش يولىنى چىداملىق بىلەن ئېسىپ يۈگۈرەيلى؛ بۇنىڭدا كۆزىمىزنى ئېتىقادىمىزنىڭ يول باشلىغۇچىسى ۋە تاكامۇللاشتۇرغۇچىسى بولغان ئەيساغا تىكەيلى. ئۇ ئۆزىنى كۈتكەن خۇشاللىق ئۈچۈن كرېستىكى ئازابنا بەرداشلىق بەردى ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھاقارەتكە پىسەنت قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغۇزۇلدى. 3 كۆڭلۈڭلەرنىڭ ھېرىپ سوۋۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، گۇناھكارلارنىڭ شۇنچە قاتتىق خورلاشلىرىغا بەرداشلىق بەرگۈچىنى كۆڭۈل قويۇپ ئويلاڭلار. 4 گۇناھقا قارشى كۈرەشلىدە تېخى قان ئاققۇزۇش دەرىجىسىگە يېرىپ يەتمىدىڭلار. 5 خۇدانىڭ سىلەرگە تۇز پەرزەنتلىرىم دەپ جېكلەيدىغان [مۇقەددەس يازمىلاردىكى] مۇنۇ سۆزلىرىنى تۇنىتىدۇڭلار: ـ «ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسگە سەل قارىما، ئەيىبلەنگىنىڭدە كۆڭلۈڭ سوۋۇپ كەتمىسۇن، 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۆيگىنىگە تەربىيە بېرىدۇ، مېنىڭ ئوغلۇم دەپ قوبۇل قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى دەررىلەيدۇ». 7 ئازاب چەككىنىڭلارنى خۇدانىڭ تەربىيىسى دەپ بىلىپ، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىڭلار. چۈنكى سىلەرنىڭ تەربىيە ئېلىشىڭلارنىڭ تۇزى خۇدانىڭ سىلەرنى ئوغلۇم دەپ مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. قايسى پەرزەنت ئاتىسى تەربىيىدىن تەربىيىلەنمەيدۇ؟ 8 ئەمدى [خۇدانىڭ] تەربىيىلىنىشىدە ھەربىر پەرزەنتنىڭ تۇز ئۇلۇشى بار؛ لېكىن بۇ ئىش سىلەردە كەم بولسا ھەقىقىي ئوغۇلىلىردىن ئەمەس، بەلكى ھارامدىن بولغان پەرزەنتى بولۇپ چىقىسىلەر. 9 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەممىزنىڭ تۇزىمىزگە تەربىيە بەرگەن ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بار، بىز ئۇلارنىمۇ ھۆرمەتلەپ كەلدۇق. شۇنداق ئىكەن، روھلارنىڭ ئاتىسىغا تېخىمۇ ئىتائەت قىلمامدۇق؟ شۇنداقتا ھاياتىمىز ياشىنمامدۇ؟ 10 ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بەرھەق پەقەت تۇزى مۇۋاپىق كۆرگەن يول بويىچە ئازغىنە ۋاقىت بىزنى تەربىيىلىگەن. لېكىن ئۇ بولسا بىزگە پايدىلىق بولسۇن دەپ، پاك-مۇقەددەسلىكىدىن مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن تەربىيىلەيدۇ. 11 ئەمدى قاتتىق تەربىيە بېرىلگەن ۋاقىتدا ئادەمنى خۇش قىلمايدۇ، ئەكسىچە ئادەمنى قايغۇغا چۆمدۇرىدۇ؛ بىراق بۇنىڭ بىلەن تۇزەلگەنلەرگە ئۇ كېيىن ھەققانىيلىقتىن چىققان تىنچ-خاتىرجەملىكنىڭ مېۋىسىنى بېرىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، «تىپلىپ ساڭگىلغان قولۇڭلارنى، زەئىپلىشىپ كەتكەن تىزىڭلارنى رۇسلاڭلار» 13 ۋە «ئاقساق»لارنىڭ پۇكۇلۇپ قالماي، بەلكى شىپا تېپىشى ئۈچۈن يۈتلىرىڭلارنى تۇز يولىلاردا ماڭدۇرۇڭلار. 14 بارلىق كىشىلەر بىلەن ئىناق ئوتۇشكە ۋە پاك-مۇقەددەس ياشاشقا ئىنتىلىڭلار؛ مۇقەددەس بولمىغان كىشى ھەرگىز رەببى كۆرەلمەيدۇ. 15 ئوياغلىق تۇرۇڭلارکى، ھېچكىم خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدىن مەھرۇم قالمىسۇن؛ ئاراڭلاردا سىلەرگە ئىش تاپقۇزۇپ سىلەرنى كۆيدۈرىدىغان، شۇنداقلا كۆپ ئادەملەرنى بۇلغاپ ناپاك بولۇشقا سەۋەب بولىدىغان بىرەر ئۆچ-ئاداۋەت يىلتىزى ئۈنمىسۇن. 16 ئاراڭلاردا ھېچبىر بۇزۇقلۇق قىلغۇچى ياكى ئۆزىنىڭ ئۈنچىسى ئوغۇللۇق ھوقۇقىنى بىر ۋاخ تاماققا سېتىۋەتكەن ئەساۋدەك ئىخلاسسىز كىشى بولمىسۇن. 17 چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، ئەساۋ كېيىن [ئاتىسىنىڭ] خىيىرلىك دۇئاسىنى ئېلىشنى ئويلىغان بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئىنتىلىپ كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ يالۇۋارغان بولسىمۇ، ئۇ [بۇ ئىشلارنى ئورنىغا] [كەلتۈرىدىغان] توۋا قىلىش يولىنى تاپالمايى، رەت قىلىندى. 18 چۈنكى سىلەر قول بىلەن تۇتقىلى بولىدىغان، يالقۇنلاپ ئوت يېنىپ تۇرۇۋاتقان ھەمدە سۇرلۇك بۇلۇت، قاراڭغۇلۇق ۋە قارا قۇيۇن قاپلىغان ئاشۇ تاغقا كەلمىدىڭلار ـ 19 (ئۇ جايدا كاناي ساداسى بىلەن سۆزلىگەن ئاۋاز يەكتىزۇلگەنده، بۇلارنى ئاڭلىغانلار: «بىزگە يەنە سۆز قىلنمىسۇن!» دەپ [خۇداغا] يالۇۋارۇشتى؛ 20 چۈنكى ئۇلار قىلنغان ئەمرنى كۆتۈرەلمىدى. «ئەگەر بۇ تاغقا ھەتتا بىرەر ھايۋاننىڭ تاپىغى تەگسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن» [دەپ تاپىلانغانىدى]؛ 21 ئۇ كۆرۈنۈش شۇنداق قورقۇنچلۇق ئىدىكى، مۇسامۇ: «بەك قاتتىق قورقۇپ غال-غال تىترەپ كەتتىم» دېگەندى). 22 ـ سىلەر بەلكى زىئون تېغىغا، يەنى مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ شەھىرى ـ ئەرشتىكى يېرۇسالېمغا، تۈمەنلىگەن پەرىشتىلەرگە، 23 تىسىملىرى ئەرشتە پۈتۈلگەن تۇنجى تۇغۇلغانلارنىڭ ھېيت-مەرىكە خۇشاللىقىدا جەم قىلىنغان جاماتىتگە، ھەممەيلەننىڭ سوراقچىسى خۇداغا، تاكامۇللاشتۇرۇلغان ھەققانىي كىشىلەرنىڭ روھلىرىغا 24 ۋە يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى ئەيساغا، شۇنداقلا ھەم ئۇنىڭ سېپىلگەن قېنىغا كەلدىڭلار. بۇ قان ھابىلنىڭكىدىن ئەۋزەل سۆز قىلدۇ. 25 بۇ سۆزنى قىلغۇچىنى رەت قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دىققەت قىلىڭلار. چۈنكى يەر يۈزىدە تۇرلىرىگە ۋەھىي يەتكۈزۈپ ئاگاھلاندۇرغۇچىنى رەت قىلغانلار جازادىن قېچىپ قۇتۇلالمىغان يەردە، ئەرشتە بىزنى ئاگاھلاندۇرغۇچىدىن يۈز ئوتۇرۇسەك، ھالىمىز تېخىمۇ شۇنداق بولمامدۇ؟ 26 ئەمدى شۇ چاغدا خۇدانىڭ ئاۋازى زېمىنى تەۋرىتىۋەتكەندى؛ لېكىن ئەمدى ئۇ: «تۇرۇۋم يەنە بىر قېتىم زېمىنىلا ئەمەس، ئاسمانىنمۇ تەۋرىتىمەن» دەپ ۋەدە قىلدى. 27 «يەنە بىر قېتىم» دېگەن بۇ سۆز تەۋرىتىلىدىغانلارنىڭ، يەنى يارىتىلغان نەرسىلەرنىڭ تەۋرىتىلىشى بىلەن يوقىتىلىدىغانلىقىنى، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان نەرسىلەرنىڭ مەڭگۈ مۇقىم

بولىدىغانلىقىدىن ئىبارەت مەنىنى بىلدۈرىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان بىر پادىشاھلىققا مۇيەسسەر بولۇپ، مېھىر-شەپقەتنى چىڭ تۇتۇپ بۇ ئارقىلىق ئىخلاسمەنلىك ۋە ئەيمىنىش-قورقۇنچ بىلەن خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان ئىبادەتلەرنى قىلايلى. 29 چۈنكى خۇدايىمىز ھەممىنى يەۋەتكۈچى بىر ئوتتۇر.

13 ئاراگلاردا قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەت توختىمىسۇن. 2 ناتونۇش كىشىلەرگە مېھماندوست بولۇشنى ئۇنتۇماگلار. چۈنكى بەزىلەر شۇ يول بىلەن بىلمەستىن پەرىشتىلەرنى مېھمان قىلغان. 3 زىندانغا تاشلانغانلارنى ئۆزلار بىلەن بىللە [زىندانداﻡ] زەنجىرلەنگەندەك ياد ئېتىڭلار. خورلانغانلارنى ئۆزۈڭلارمۇ تەندە تۇرۇۋاتقان بەندە سۈپىتىدە ياد ئېتىپ تۇرۇڭلار. 4 ھەممە ئادەم نىكاھقا ھۆرمەت قىلسۇن، ئەر-خوتۇنلارنىڭ ياتىدىغان يېرى داغسىز بولسۇن، چۈنكى خۇدا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار ۋە زىنا قىلغۇچىلاردىن ھېساب ئالىدۇ. 5 مېگىش-تۇرۇشۇڭلار پۇلپەرەسلىكتىن خالىي بولسۇن، بارىغا قانائەت قىلىڭلار. چۈنكى خۇدا مۇنداق دېگەن: «سەندىن ئەسلا ئايرىلمايمەن، سېنى ئەسلا تاشلىمايمەن». 6 شۇنىڭا، يۈرەكلىك بىلەن ئېيتالايمىزكى، «پەرۋەردىگار مېنىڭ يارىدەمچىمدۇر، ھېچ قورقمايمەن، كىشىلەر مېنى نېمە قىلالىسۇن؟» 7 سىلەرگە خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەن، سىلەرنىڭ يېتەكچىلىرىگىلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. ئۇلارنىڭ مېگىنىش-تۇرۇشىنىڭ مېۋىسىنى تەتىبىسىگە كۆزگۈل قويۇپ قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۈلگە قىلىڭلار: ـ 8 ئەيسا مەسىھ تۈنۈگۈن، بۈگۈن ۋە ئەبەدىلئەبەدگىچە ئۆزگەرمەيدۇ! (aiōn g165) 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەرخىل غەيرىي تەلىملەر بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئىنسانلىنىڭ قەلبى [قۇربانلىققا خاس] يېمەكلىكلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگىنى ئەۋزەل. چۈنكى بۇنداق يېمەكلىكلەرگە بېرىلىپ كېلىۋاتقانلار ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدا كۆرگەن ئەمەس. 10 بىزلەرنىڭ شۇنداق بىر قۇربانگاھىمىز بارىكى، ئىبادەت چېدىرىدا خىزمەتتە بولغانلارنىڭ ئۇنىڭدىن يېيىش ھوقۇقى يوقتۇر. 11 چۈنكى گۇناھ تىلەش سۈپىتىدە سويۇلغان، قېنى باش كاھىن تەرىپىدىن ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلگەن قۇربانلىق ھايۋانلارنىڭ تېنى بولسا قارارگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىلىپ كۆيدۈرۈلەتتى. 12 شۇنىڭا ئەيسامۇ ئۆز قېنى بىلەن خەلقنى پاكلاپ خۇداغا ئاتاش ئۈچۈن، شەھەر دەرۋازىسىنىڭ سىرتىدا ئازاب چېكىپ ئۆلدى. 13 شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ قارارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا قارىتىلغان ھاقارەتكە ئورتاق بەرداشلىق بېرەيلى. 14 چۈنكى يەر يۈزىدە مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدىغان شەھىرىمىز يوق، بەلكى كەلگۈسىدىكى شەھەرگە ئىنتىلمەكتىمىز. 15 شۇنىڭا، مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قۇربانلىق سۈپىتىدە مەدھىيىلىرىمىزنى توختاۋسىز ئاتايلى، يەنى ئۆز لەۋلىرىمىزنىڭ مېۋىسى سۈپىتىدە ئۇنىڭ نامىنى ئېتىراپ قىلايلى. 16 ئەمدى خەير-ساخاۋەت قىلىشنى ۋە باركىلاردىن ئورتاق تەقسىملەشنى ئۇنتۇماگلار. چۈنكى خۇدا بۇنداق قۇربانلىقلاردىن خۇرسەن بولىدۇ. 17 يېتەكچىلىرىگىلارغا ئىتائەت قىلىپ، ئۇلارغا بويسۇنۇڭلار. چۈنكى ئۇلار ئۆز خىزمىتىدىن خۇداغا ھېساب بېرىدىغانلار بولۇپ، ھەمىشە جېنىگىلاردىن خەۋەر ئېلىشقا ئويغاق تۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ ئىشى قايغۇ-ئەلەم بىلەن ئەمەس (چۈنكى ئۇنداق بولسا سىلەرگە ھېچ پايدا يەتكۈزۈلمەيدۇ) بەلكى خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئېلىپ بېرىلسۇن. 18 بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ۋىجدانىمىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە، ھەربىر ئىشلاردا توغرا يولدا مېگىشنى خالايدىغانلىقىمىزغا قايىل قىلىندۇق. 19 يېنىگىلارغا پاتراق قايتىپ بېرىشىم ئۈچۈن، دۇئا قىلىشىڭلارنى ئالاھىدە ئۆتۈنىمەن. 20 ئەمدى مەڭگۈلۈك ئەھدىنىڭ قېنى بىلەن قوي پادىسىنىڭ كاتتا پادىچىسى بولغان رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى، خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا (aiōnios g166) 21 ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق سىلەرگە ئۆزىنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلدۇرۇپ، سىلەرنى ھەربىر ياخشى ئەمەلدە تاكامۇللاشتۇرۇپ ئىرادىسىنىڭ ئىجراچىلىرى قىلغاي! مەسىھكە ئەبەدىلئەبەدگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 22 سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلىرىم، بۇ نەسىھەت سۆزۈمگە ئېغىر كۆرمەي قۇلاق سالغايسىلەر؛ سىلەرگە مۇشۇنچىلىكلا سۆزلەرنى يازدىم، خالاس. 23 قېرىندىشىمىز تىموتىينىڭ زىنداندىن قويۇپ بېرىلگەنلىكىدىن خەۋەردار بولغايسىلەر. ئېيتىندا يېنىمغا كېلىپ قالسا، مەن سىلەرنى يوقلاپ بارغىنىمدا ئۇ مەن بىلەن بىللە باريدۇ. 24 بارلىق يېتەكچىلىرىگىلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. ئىتالىيەدىن كەلگەنلەر سىلەرگە سالام يوللىدى. 25 مېھىر-شەپقەت ھەممىگىلارغا يار بولغاي! ئامىن! روسۇل ياقۇپ يازغان مەكتۇپ

ياقۇپ

1 خۇدانىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى بولغان مەنكى ياقۇپتىن تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلىگە سالام! **2** ئى قېرىنداشلىرىم، ھەرقانداق سىناقلارغا دۇچ كەلسەڭلار، بۇنى زور خۇشاللىق دەپ بىلىڭلار. **3** چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بۇنداق ئېتىقادىڭلارنىڭ سىنىلىشى سىلەردە سەۋر-چىداملىق شەكىللەندۈرىدۇ؛ **4** سەۋر-چىداملىقنىڭ خىسلىتى قەلبىڭلاردا تۇرۇۋې شۇنداق پىشىپ يېتىلسۇنكى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پىشىقان، مۇكەممەل ۋە كەم-كۆتىسىز بولىسىلەر. **5** بىراق ئەگەر ئارا ئاڭلاردىكى بىرسى دانالىققا موھتاج بولسا، ھەممىگە سىخىيلىق بىلەن بېرىدىغان شۇنداقلا ئەيىبلىمەيدىغان خۇدادىن تىلسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا چوقۇم ئاتا قىلىنىدۇ. **6** بىراق ئۇ ھېچ دېلىمغۇل بولماي ئىشەنچ بىلەن تىلسۇن؛ چۈنكى دېلىمغۇل كىشى خۇددى شامالدا ئۇرۇلۇپ ئۆيان-بۇيان يەلپۈنگەن دېڭىز دولقۇنىغا ئوخشايدۇ. **7** ئۇنداق كىشى رەبدىن بىرەر نەرسىگە ئېرىشىمەن، دەپ ھېچ خىيال قىلمىسۇن؛ **8** ئۇنداقلار ئۇجمە كۆڭۈل بولۇپ، بارلىق يوللىرىدا ئۇتۇمى يوق ئادەمدۇر. **9** نامرات بولغان قېرىنداش ئۆزىنىڭ يۈقىرىغا كۆتۈرۈلگەنلىكىگە تەتەنە قىلسۇن؛ باي بولغان قېرىنداش بولسا، ئۆزىنىڭ تۆۋەن قىلىنغانلىقىغا تەتەنە قىلسۇن، چۈنكى ئۇ ئوت-چۆپلەرنىڭ چېچەكلىرىدەك توزۇپ كېتىدۇ. **11** قۇياش چىقىپ قىزىغاندا، ئوت-چۆپلەرنى قۇرۇتىدۇ، گۈللىرى توزۇپ كېتىدۇ-دە، ئۇنىڭ گۈزەللىكى يوقىلىدۇ؛ باي ئادەملەر خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، ئۆز ھەلەكچىلىكىدە يوقىلىدۇ. **12** سىناقلارغا [سەۋرچانلىق بىلەن] بەرداشلىق بەرگەن كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! چۈنكى ئۇ سىناقتىن ئۆتكەندىن كېيىن، [خۇدا] ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە ۋەدە قىلغان ھايات تاجىغا مۇيەسسەر بولىدۇ. **13** ئادەم ئازدۇرۇلۇشقا دۇچ كەلگەندە «خۇدا مېنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ» دېمىسۇن. چۈنكى خۇدا يامان ئىشلار بىلەن ئازدۇرۇلۇشى مۇمكىن ئەمەس ھەم باشقىلارنى ئازدۇرمايدۇ. **14** بەلكى بىرسى ئازدۇرۇلغاندا، ئۆز ھەۋەس-نەپسى قوزغىلىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرگەن بولىدۇ؛ **15** ئاندىن ھەۋەس-نەپس ھامىلدار بولۇپ گۈناھنى تۇغىدۇ؛ گۈناھ تۈسۈپ يېتىلىپ، ئۆلۈمگە ئېلىپ باردۇ. **16** شۇنڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ قالماڭلار! **17** بارلىق يۈكسەك سىخىيلىق ۋە ھەربىر مۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن، يەنى [ئاسماندىكى] [بارلىق] يوروقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ؛ ئۇنىڭدا ھېچقانداق تۈزگىرىش بولمايدۇ ياكى ئۆزگىرىش بولىشى بىلەن ھاسىل بولىدىغان كۆلەڭگىلەرمۇ بولمايدۇ. **18** ئۇ بىزنى [ئۆزى ياراتقان بارلىق] مەۋجۇداتلارنىڭ ئىچىدە ئۆزىگە دەسلەپ پىشقان مېۋىدەك بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى ھەققەتنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق تۇغدۇردى. **19** شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ھەر ئادەم ئاڭلاشقا تېز تەييار تۇرسۇن، سۆزلەشكە ئالدىرىمىسۇن، غەزەپلىنىشكە ئالدىرىمىسۇن. **20** چۈنكى ئىنسانىنىڭ غەزىپى خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلىپ كەلمەيدۇ. **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، بارلىق ئېپلاسلىقلارنى ۋە قىنىغىلارغا پاتماۋاتقان رەزىللىكنى تاشلاڭلار، [قەلبىڭلاردا] يىلتىز تارتقۇزۇلغان، سىلەرنى قۇتقۇزالايدىغان سۆز-كالامنى كەمتەرلىك-مۇمىنلىك بىلەن قوبۇل قىلىڭلار. **22** ئەمما ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ يەقەت سۆز-كالامنى ئاڭلىغۇچىلاردىن بولماڭلار، بەلكى ئۇنى ئىجرا قىلغۇچىلاردىن بولۇڭلار. **23** چۈنكى بىرسى سۆز-كالامنى ئاڭلاپ قوبۇلىلا، ئۇنى ئىجرا قىلمىسا، ئۇ خۇددى ئەينەكتە ئۆزىنىڭ ئەينى قىياپىتىگە قاراپ قوبۇپ، كېتىپ قالغان كىشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز تۇرقىغا قاراپ بولۇپ، چىقىپلا، شۇ ھامان ئۆزىنىڭ قاندا ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇيدۇ. **25** لېكىن ئاشۇ كىشىلەرنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان مۇكەممەل قانۇنغا ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ، ئۇنتۇغاق ئاڭلىغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى بولغان كىشى ئىشلىرىدا بەختلىك قىلىنىدۇ. **26** بىرسى ئۆزىنى ئىخلاسمەن ئادەممەن دەپ ھېسابلىغان، لېكىن تىلىنى تىزگىنلىمىگەن بولسا، ئۆزىنى ئۆزى ئالدايدۇ؛ بۇنداق كىشىنىڭ ئىخلاسمەنلىكى بېھۇدىلىكتۇر. **27** خۇدائاتىمىزنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە داغسىز ئىخلاسمەنلىك شۇكى، قىينىچىلىقتا قالغان يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش ۋە ئۆزىنى بۇ دۇنيانىڭ بۇلغىشىدىن داغسىز ساقلاشتۇر.

2 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد يولىنى ئۆتقانىكەنسىلەر، ئادەمنىڭ تاشقى قىياپىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولماڭلار. **2** چۈنكى سىناگوگىڭلارغا ئالتۇن ئۆزۈك تاقىغان، ئېسىل كىينىگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۈل-جۇل كىينىگەن بىر كەمبەغەل كىرسە، **3** سىلەر ئېسىل كىينىگەنىنى ئەتىۋارلاپ «تۆرگە چىقىپ ئولتۇرسىلا!» دېسەڭلار، كەمبەغەلگە، «تۆيەردە تۇر!» ياكى «ئاياغ تەرىپىمدە ئولتۇر!» دېسەڭلار، **4** ۋۇجۇدىڭلار ئىرىمچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۆستىدىن يامان نىيەت ھۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمامسىلەر؟! **5** قۇلاق سېلىڭلار، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم ـ خۇدا بۇ دۇنيادىكى كەمبەغەللەرنى ئېتىقادتا باي بولۇش ھەمدە ئۆلارنى ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە بېرىشكە ۋەدە قىلغان پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟ **6** بىراق سىلەر كەمبەغەللەرنى كۆزگە ئىلمىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئەزگەن ۋە سوت-سوراقلارغا سۈرىگەن ئەمەسمۇ؟ **7** ئۇستۈڭلارگە قويۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نامغا كۈپۈرلۈق قىلىۋاتقانلار يەنە شۇ [بايلار] ئەمەسمۇ؟ **8** مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشنانگنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن شاھانە قانۇنغا ھەقىقىي ئەمەل قىلساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. **9** لېكىن كىشىلەرگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىساڭلار، گۇناھ قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ بېكىتىلىسىلەر. **10** چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلدىم دەپ تۇرۇپ، [ھەتتا] ئۇنىڭدىكى بىرلا ئەمرگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ پۈتۈن قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ. **11** چۈنكى: «زىنا قىلما» دېگۈچى ھەم «قاتىللىق قىلما»مۇ دېگەن. شۇڭا، زىنا قىلمىساڭلارمۇ، لېكىن قاتىللىق قىلغان بولساڭلار، يەنىلا [پۈتۈن] تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. **12** شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ سالاھىيىتىگە ئۆيغۇن بولسۇن. **13** چۈنكى باشقىلارغا رەھىم قىلمىغانلارنىڭ ئۆستىدىن چىقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ. ئەمدى «رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۆستىدىن غەلبە قىلىپ ئەتىنە قىلىدۇ. **14** ئى قېرىنداشلىرىم! بىرسى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما [ئۆزىنىڭ] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ [بۇنداق] ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالامدۇ؟ **15** ئەمدى ئەگەر ئاكا-ئۇكا ياكى ئاچا-سىڭلاردىن بىرى يالىڭاچ قالسا ياكى كۈندىلىك يېمەكلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «[خۇداغا] ئامانەت، كېيىمگىلار بېرىڭلار، قورسىقىڭلار توق قىلىنغاي!» دەپ قويۇپلا، ئېنىنىڭ ھاجىتىدىن چىقمىسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، [ئۆزىنىڭغا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، [بۇنداق ئېتىقاد] ئۆلۈك ئېتىقادتۇر. **18** لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ [تالىشىدۇ]. لېكىن مەن: «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ماڭا كۆرسىتە قېنى؟!»، «مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. **19** ـ سەن «خۇدا بىر» دەپ ئىشىنىسەن ـ بارىكاللا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا ئىشىنىدۇ، شۇنداقلا قورقۇپ دىر-دىر تىترەيدۇغۇ! **20** ئەي، قۇرۇق خىيال ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادنىڭ ئۆلۈك ئېتىقاد ئىكەنلىكىنى قاچانمۇ بىلەرسەن؟ **21** ئاتىمىز ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنغاندا ئۆز ئەملى ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جاكارلانغان ئەمەسمۇ؟ **22** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق مۇكەممەل قىلىندى. **23** مانا بۇ ئىش [تەۋراتتىكى]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ ئاتالدى. **24** بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسىلەركى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا ئەمەس، بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلىنىدۇ. **25** مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، پاھىشە ئايال راھاب [ئىسرائىل] چارلىغۇچىلىرىنى ئۆز ئۆيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن قاچۇرۇۋېتىكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەملى

بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولمامدۇ؟ 26 تەن روھ بولىسا تۇلۇك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق ئېتىقادمۇ تۇلۇكتۇر.

3 قېرىنداشلىرىم، ئاراگلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بەرگۈچى بولۇۋالماگلار! چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بىز [تەلىم بەرگۈچىلەر] باشقىلاردىن تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز. 2 چۈنكى ھەممىمىز كۆپ ئىشلاردا خاتالىشىپ پۈتلىشىمىز. [ھالبۇكى]، ئەگەر بىرسى تىلدا خاتالاشمىسا، ئۇ كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل تېنىنى تىزگىنلىيەلگەن ئادەم بولىدۇ. 3 مانا، بىز ئاتلارنى تۇزىمىزگە بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئاغزىغا يۈگەن سالىمىز، بۈتۈك بىلەن پۈتكۈل تەنلىرىنى [خالىغان تەرەپكە] بۇرىيالايمىز. 4 مانا، كېمىلەرگىمۇ قاراگلار، شۇنچىلىك يوغان بولسىمۇ، يەنە چىلپ دەھشەتلىك شاماللار تەرىپىدن ئۇرۇلۇپ ھەيدىلىدىغان بولسىمۇ، لېكىن رولچى قەيەرگە ئۇلارنى ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككىنە بىر رول ئارقىلىق ئۇنى خالىغان تەرەپكە بۇرايدۇ. 5 شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل [تېنىمىزنىڭ] كىچىك بىر ئەزاسى بولسىمۇ، لېكىن تولىمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككىنە بىر ئوت ئۆچقۇنىنىڭ چوڭ ئورمانىغا ئوت تۇتاشتۇرالايدىغانلىقىنى ئويلاپ بېقىڭلار! 6 تىل ـ دەرۋەقە بىر ئوتتۇر، ئۇ ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەبىھلىكىگە تولغان بىر ئالەم بولىدۇ. ئۇ پۈتكۈل تەننى بۇلغىغۇچىدۇر، ئۇ دوزاخ ئوتىدىن ئۇتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل تەبىئەتنىڭ چاقىغا ئوت ئۇتاشتۇرىدۇ! (Geenna g1067) 7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار، ئۆمىلگۈچى ھايۋانلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت تەرىپىدىن كۆندۈرۈلمەكتە ھەمدە كۆندۈرۈلگەندى. 8 ئەما تىلنى ھېچكىم كۆندۈرەلمەيدۇ، ئۇ تىنمىسىز رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان زەھەرگە تولغاندۇر. 9 بىز تىلىمىز بىلەن پەرۋەردىگار ئاتىمىزغا شانۇ-تەشەككۇر قايتۇرىمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئوبرازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى قارغايمىز. 10 دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدىن ھەم تەشەككۇر-مۇبارەك ھەم لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئى قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! 11 بىر بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قېرتاق سۇ چىقىرامدۇ؟ 12 ئى قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەرىخى زەيتۇننىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، يا كى ئۈزۈم تېلى ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بېرەلەمدۇ؟ ھەم ئۆزلۈق [بۇلاق] تاتلىق سۇنمۇ چىقىرالمايدۇ. 13 ئاراگلاردا كىم دانا ۋە پەملىك؟ پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالىققا خاس بولغان مۇمىن- كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! 14 لېكىن ئەگەر قەلبىگلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى يالغان سۆزلەر بىلەن ھەققەتنى يوققا چىقارماگلار، ماختانماگلار. 15 بۇنداق «دانالىق» ئەرشتىن ئەمەس، بەلكى دۇنياغا، ئىنسان تەبىئىيىتىگە خاس بولۇپ، جن-شەيتاندىن كەلگەندۇر. 16 چۈنكى ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولغانلا يەردە قالايمىقانچىلىق ۋە ھەرخىل رەزىللىكلەر بولىدۇ. 17 لېكىن ئەرشتىن كەلگەن دانالىق بولسا، ئۇ ئالدى بىلەن پاكتۇر، ئۇ يەنە تىنچلىقپەرۋەر، خۇش پېشل، باشقىلارنىڭ پىكرىگە قۇلقى ئوچۇق، رەھىمدىل بولۇپ، يا خشى مېۋىلەر بىلەن تولغان، ئۇنىڭدا تەرەپبازلىق يا كى ساختىپەزلىك يوقتۇر. 18 ھەققانىيلىق ئۇرۇقلىرى تىنچلىقپەرۋەرلەر ئارىسىدا چېچىلىپ، تىنچلىق ئېچىدە مېۋە بېرىدۇ.

4 ئاراگلاردىكى ئۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن چىقىدۇ؟ بۇ دەل تەن ئەزالىرىگلار ئېچىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلاردىن ئەمەسمۇ؟ 2 سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلارغا ئېرىشمەيسىلەر؛ ئادەم ئولتۇرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن ئېرىشەلمەيسىلەر؛ جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر. ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. 3 تىلىسەگلارمۇ ئېرىشەلمەيسىلەر، چۈنكى تۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن تىلەيسىلەر. 4 ئەي زىناخورلار! بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىشىشنىڭ ئەمەلىيەتتە خۇدا بىلەن دۇشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەمتىگلار؟ كىمدىكىم بۇ دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، ئۆزىنى خۇدانىڭ دۇشمىنى قىلىدۇ. 5 مۇقەددەس يازمىلاردا: «[خۇدا] قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ ناچار ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قىلامدۇ؟» دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟ 6 لېكىن [خۇدا] بەرگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن ئۈستۈن ئۈزىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈنمۇ مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تەكەبىۋارلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۇمىن- كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلىدۇ» دەپ يېزىلغاندۇر. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا بويسۇنۇڭلار. شەيتانغا قارشى تۇرۇڭلار؛ [شۇنداق قىلسا گلار] ئۇ سىلەردىن قاچىدۇ. 8 خۇداغا يېقىنلىشىڭلار، خۇدامۇ سىلەرگە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، [گۇناھتىن] قولۇڭلارنى يۇيۇڭلار، ئەي ئۇجمە كۆڭۈللەر، قەلبىڭلارنى پاك قىلىڭلار. 9 [گۇناھلىرىڭلارغا] قايغۇ-ھەسرەت چېكىڭلار، ھازا تۇتۇپ يىغلاڭلار، كۈلكىڭلارنى ماتەمگە، خۇشاللىقىڭلارنى قايغۇغا ئايلاندۇرۇڭلار. 10 رەبنىڭ ئالدىدا تۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۇ سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ. 11 ئى قېرىنداشلار، بىر-بىرىڭلارنى سۆكمەڭلار. كىمدىكىم قېرىندىشىنى سۆكسە يا كى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆكىگەن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلسپ قانۇن ئۈستىدىن [توغرا-ناتوغرا دەپ] ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئۈستىدىن [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى قىلىۋالغان بولىسەن. 12 قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاك قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن تۈزگۈچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟ 13 ھەي، «بۈگۈن يا كى ئەتە پالانى-پۈكۈنى شەھەرگە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل تۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا تاپىمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! 14 ئەي ئەتە نېمە بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلار، ھاياتىڭلار نېمىگە ئوخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان، خالاس. 15 بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب بۇيرۇسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشىڭلار كېرەك. 16 لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلىرىڭلار بىلەن ماختىنىسىلەر. بۇنداق ماختىنىشلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشتۇر. 17 شۇنىڭدەك كىمدىكىم مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ تۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

5 ئەي بايلار، قۇلاق سېلىڭلار! بېشىڭلارغا چۈشىدىغان كۈلپەتلەر ئۈچۈن داد-پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلاڭلار. 2 بايلىقىڭلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-كېچىكىڭلارنى كۈيە يەپ كەتتى، 3 ئالتۇن-كۈمۈشلىرىڭلارنى بولسا دات باستى، بۇ دات [قىيامەتتە] تۆزۈڭلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۇناھىڭلارنى ئوتىنا كۆيدۈرۈلگەندەك يەۋېتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى توپلىشىڭلار ئاخىرقى كۈنلەردە بولدى! 4 مانا، ئېتىزلىقىڭلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خىيانەت قىلىپ ئىش ھەقلىرىنى بەرمەي كەلدىڭلار. بۇ تۇتۇقۇپلىنغان ھەق ئۈستۈڭلاردىن پەرياد كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمچىلارنىڭ نالە-پەريادلىرى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يەتتى. 5 سىلەر بۇ دۇنيادا ھەشەمەتچىلىك ۋە ئەيش-ئىشرەت ئېچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر. [قويلار] بوغۇزلاش كۈنىگە تەيارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە تۇرۇڭلارنى بوردىاپ كېلىۋاتىسىلەر. 6 سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا مەھكۇم قىلىپ، ئۇلتۇرۇپ كەلدىڭلار، ئۇ سىلەرگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ. 7 شۇڭا، قېرىنداشلار، رەبنىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇڭلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ؛ يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنىتزارلىق بىلەن سەۋر-تاقەت ئېچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىڭلارنى مۇستەھكەم قىلىڭلار. چۈنكى رەبنىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى. 9 قېرىنداشلار، ئۆزۈڭلار سوراققا تارتىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماڭلار؛ مانا، سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن پۈرۈنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ قانداق ئازاب-ئۇقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-تاقەت قىلغانلىقىنى ئۈلگە قىلىڭلار. 11 بىز مانا مۇشۇنداق [سەۋر-تاقەت بىلەن] بەرداشلىق بەرگەنلەرنى بەختلىك دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇپنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بەرگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنىنى، شۇنداقلا «پەرۋەردىگارنىڭ ئىچ-ياغرى شەپقەت ۋە رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى كۆرگەنسىلەر. 12 ئەمدى ئى قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلماڭلار ـ نە ئاسمان نە زېمىن نە ھېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ

نامى بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولماڭلار، بەلكى «بولىدۇ» دېسەڭلار ھەققىي «بولىدۇ» بولسۇن، «ياق» دېسەڭلار ھەققىي «ياق» بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، [خۇدانىڭ] جازاسىغا چۈشمەيسىلەر. **13** ئاراڭلاردا ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن. خۇشال يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ كۈي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. **14** ئاراڭلاردا ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟ ئۇلار جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلسۇن؛ ئۇلار رەببىنىڭ نامىدا ئۇنىڭ [ئېيشىغا] مايى سۈرۈپ مەسىھ قىلىپ دۇئا قىلسۇن. **15** شۇنداق قىلىپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ، رەب ئۇنى ئورندىن تۇرغۇزىدۇ. ئەگەر بىمار گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىندۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىڭلارنى بىر-بىرىڭلارغا ئىقرار قىلىڭلار ۋە شىپالىق تېپىشىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلارغا دۇئا قىلىڭلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ دۇئاسى زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. **17** ئىلياس پەيغەمبەرمۇ بىزگە ئوخشاشلا ئىنسانىي تەبىئەتلىك ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغمىسۇن دەپ ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلدى؛ نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ يامغۇر ياغمىدى. **18** ئاندىن ئۇ يەنە دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى، يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى. **19** قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردا بىرسى ھەقىقەتتىن چەتنىگەن بولسا، ۋە يەنە بىرسى ئۇنى [ھەقىقەتكە] قايتۇرسا، **20** مۇشۇنداق كىشى شۇنى بىلسۇنكى، گۇناھكار كىشىنى ئازغان يولدىن قايتۇرۇپ ئەكەلگۈچى شۇ كىشىنىڭ جېنىنىڭ ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلىشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

پېترۇس 1

1 ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پېترۇستىن پونتۇس، گالاتىيا، كاپادوكىيا، ئاسىيا ۋە بىتىنىيە تۈلكىلىرىدە تارىقاق ياشاۋاتقان مۇساپىر بەندىلىرىگە سالام. **2** سىلەر خۇدائاتىنىڭ ئالدىن بىلگىنى بويىچە تاللىنىپ، روھ تەرىپىدىن پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار. يۇنىكۇدىن مەقسەت، سىلەرنىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىتائىتىدە بولۇشۇڭلار ۋە قېنىنىڭ ئۈستۈڭلارغا سېپىلىشى ئۈچۈندۇر. مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەسسىلەپ ئاتا قىلىنغاي! **3** ئۆزىنىڭ زور رەھمىدىللىكى بىلەن، ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى ئارقىلىق بىزنى يېڭىدىن تۇغدۇرۇپ، ئۆلمەس ئۈمىدكە نىسۋە قىلغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدائاتىسىغا مۇبارەك-مەدھىيىلەر ئوقۇلغاي! **4** دېمەك، سىلەر ئۆچۈن چېرىمەس، داغسىز ۋە سولماس مىراس ئەرشىلەردە ساقلانماقتا. **5** ئاخىر زامانىدا ئاشكارىلىنىشقا تەييارلانغان نىجات ئۈچۈن، سىلەر ئېتىقادىڭلار بىلەن خۇدانىڭ قۇدرىتى ئارقىلىق قوغدالماقتىسىلەر. **6** سىلەر بۇ [نىجاتىنى] زور شادلىنىسىلەر ـ گەرچە ھازىر زۇرۇر تېپىلغاندا سىلەرنىڭ ھەرخىل سىناقلار تۈپەيلىدىن قىسقا ۋاقىت ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىشىڭلارغا توغرا كەلسىمۇ. **7** ئالتۇن ھامان يوقلىپ كېتىدىغان نەرسە بولسىمۇ، ساپلىقى ئوت بىلەن سىنىلىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش ئالتۇندىن تولىمۇ قىممەتلىك بولغان ئېتىقادىڭلار سىنىلىپ ئىسپاتلىنىدۇ. يۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسا مەسىھ [قايتا] ئاشكارىلانغان ۋاقتىدا مەدھىيە، شان-شەرەپ ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرىدۇ. **8** ئەيسا مەسىھنى ئىلگىرى كۆرۈپ باقمىغان بولسا-ئالمىرىمۇ، ئۇنى سۆيۈپ كەلدىڭلار، ۋە ھازىرمۇ ئۇنى كۆرمەيسىلەر، لېكىن ئۇنىڭغا يەنىلا ئېتىقات قىلىپ قەلبىڭلار ئېپادىلىگۈسىز شان-شەرەپكە تولغان خۇشاللىق بىلەن يايرايدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېتىقادىڭلارنىڭ نىشانى، يەنى جېنىڭلارنىڭ نىجاتىغا مۇيەسسەر بولۇۋاتىسىلەر. **10** سىلەرگە ئاتا قىلىنغان بۇ مېھىر-شەپقەتنى ئالدىن ئېيتقان [ئىلگىركى] پەيغەمبەرلەر بۇ نىجات-قۇتقۇزۇلۇش توغرىسىدا تەپسىلىي ئىزدەنگەن، ئۇنى چۈشىنىشكە تىرىشقانىدى. **11** ئۇلاردا بولغان مەسىھنىڭ روھى ئۇلارغا مەسىھ كەلگۈسىدە تارتىدىغان ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ۋە بۇلاردىن كېيىنكى كېلىدىغان شان-شەرەپلەر توغرىسىدا ئالدىنئالا مەلۇمات بېرىپ بېشارەت كەلتۈرگىنىدە، ئۇلار بۇ ئىشلارنىڭ قاندادا يول بىلەن ۋە قايسى زاماندا يۈز بېرىدىغانلىقى ئۈستىدە ئىزدەنگەن. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى ئالدىن ئېيتىشى ئۈلار ئۈزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ خىزمىتىگىلاردا بولغان، دەپ ئايان قىلىنغان. ئەمدى بۇگۈنكى كۈندە بۇ ئىشلار ئەرشتىن ئەۋەتىلگەن مۇقەددەس روھنىڭ كۆچى بىلەن سىلەرگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگۈچىلەر ئارقىلىق سىلەرگە جاكارلاندى. ھەتتا پەرىشتىلەرمۇ بۇ ئىشلارنىڭ تېگى-تەكتىنى سەپسېلىپ چۈشىنىۋېلىشقا تەلپۈنەكتە. **13** شۇڭا، زېھىنلىرىڭلارنىڭ بېلىنى باغلاپ، ئۆزۈڭلارنى سەگەك-سالماق تۇتۇڭلار، ئۈمىدىڭلارنى ئەيسا مەسىھ قايتا كۆرۈنگەن كۈندە سىلەرگە ئېلىپ كېلىدىغان بەخت-شاپائەتكە پۈتۈنلەي باغلاڭلار. **14** [خۇدانىڭ] ئىتائەتمەن پەرزەنتلىرى سۈپىتىدە، ئىلگىركى غاپىللىق چاغلىرىڭلاردىكىدەك ھاۋايى-ھەۋەسلەرگە بېرىلمەڭلار. **15** ئەكسىچە، سىلەرنى چاقىرغۇچى پاك-مۇقەددەس بولغىنىغا ئوخشاش بارلىق يۈرۈش-تۇرۇشىڭلاردا ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس تۇتۇڭلار. **16** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «پاك-مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن پاك-مۇقەددەستۇرمەن» دەپ خاتىرىلەنگەن. **17** سىلەر دۇئا قىلغىنىڭلاردا كىشىلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىش-ھەرىكىتىگە قاراپ يۈز-خاتىرە قىلماي سوراق قىلغۇچىنى «ئاتا» دەپ چاقىرىدىكەنسىلەر، ئۇنداقتا بۇ دۇنيادا مۇساپىر بولۇپ ياشاۋاتقان ۋاقتىڭلارنى [ئۆتۈنۈڭ] قورقۇنچىدا ئوتكۈزۈڭلار. **18** چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تەرىپىدىن سىلەرگە قالدۇرۇلغان ئەھمىيەتسىز ئۆرمۈشنىڭ [قۇللۇقىدىن] ئازاد بولدۇڭلار. بۇ، قىممىتىنى ھامان يوقىتىدىغان ئالتۇن ياكى كۈمۈشتەك نەرسىلەرنىڭ ئولىمى بىلەن بولغان ئەمەس، **19** بەلكى قىممەتلىك قېنى بىلەن، يەنى كەم-كۈتسىز ۋە داغسىز قوزا كەبى مەسىھنىڭ قىممەتلىك قېنىنىڭ بەدىلىگە كەلدى. **20** ئۇ دەرۋەقە دۇنيا ئالەمىدە قىلىنىشتىن ئىلگىرىلا [خۇدا تەرىپىدىن] شۇ سۈپىتىدە تونۇلغان، ھازىر ئۇ زامانىلارنىڭ مۇشۇ ئاخىرقى ۋاقىتلىرىدا سىلەر ئۈچۈن [بۇ دۇنياغا ئەۋەتىلىپ] ئاشكارا قىلىندى. **21** سىلەر ئۇنىڭ تارقىلىق ئۇنى ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بەرگەن خۇدىغا ئېتىقاد قىلىۋاتىسىلەر. خۇدانىڭ [شۇنى قىلغىنى] ئېتىقادىڭلار ۋە ئۈمىدىڭلار ئۈزىگە باغلانسۇن ئۈچۈندۇر. **22** سىلەر ھەققەتكە ئىتائەت قىلغانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى پاكلاپ، قېرىنداشلارنى سۆيىدىغان ساختىسىز مېھىر-مۇھەببەتكە كىرىشتىڭلار، شۇڭا، بىر-بىرىڭلارنى چىن قەلبىڭلاردىن قىزغىن سۆيۈڭلار. **23** چۈنكى سىلەر يېڭىۋاشتىن تۇغۇلدۇڭلار ـ بۇ چىرىپ كېتىدىغان ئۇرۇق ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى چىرىماس ئۇرۇق، يەنى خۇدانىڭ ھاياتىي كۈچىگە ئىگە ۋە مەڭگۈ تۇرىدىغان سۆز- كالامى ئارقىلىق بولدى. (aiōn g165) **24** چۈنكى [خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: «بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۇر، خالاس، ئۇلارنىڭ بارلىق شان-شەرىپى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش، ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، **25** بىراق رەببنىڭ سۆز- كالامى مەڭگۈگە تۇرىدۇ!» سىلەرگە يەتكۈزۈلگەن خۇش خەۋەردە جاكارلانغان سۆز- كالام دەل شۇدۇر. (aiōn g165)

2 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر بارلىق رەزىللىك، بارلىق مەككارلىق، ساختىپەزلىك، ھەسەتخورلۇق ۋە ھەممە تۈھمەتخورلۇقلارنى تاشلاپ، **2** رەببنىڭ مېھرىبانلىقىنى تېتىپ بىلگەنىكەنسىلەر، خۇددى يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقلاردەك بولۇپ [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىدىكى ساپ سۈتىگە تەشنا بولۇڭلار. بۇنىڭ بىلەن، سىلەر نىجاتىنىڭ [كامالىتىگە] يېتىپ تۈسىسىلەر. **4** ئەمدى سىلەر ئۇنىڭغا، يەنى ئادەملەر تەرىپىدىن ئەرزىمەس دەپ تاشلىنىپ، لېكىن خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ۋە قەدرلەنگەن تىرىك تاش بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىپ **5** سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ تىرىك تاشلار سۈپىتىدە بىر روھىي ئىبادەتخانا قىلىنىشقا، ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان روھىي قۇربانلىقلارنى سۇنىدىغان مۇقەددەس كاھىن قاتارىدىكىلەر بولۇشقا قۇرۇلۇۋاتىسىلەر؛ **6** چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق دېيىلگەن: ـ «مانا، تاللانغان، قەدرلەنگەن بۇرجەك ئۆل تېشىنى زىئونغا قويدۇم. ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەركىم ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمايدۇ». **7** ئەمدى ئېتىقاد قىلغۇچى بولغان سىلەرگە نىسبەتەن [تاشنىڭ] قەدرى بولىدۇ، لېكىن [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلمايدىغانلارغا نىسبەتەن ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگىنىدەك] بولدى: ـ «تاماچىلار ئەرزىمەس دەپ تاشلىۋەتكەن بۇ تاش، بۇرجەك [ئۆل] تېشى بولۇپ تىكلەندى!»، ۋە: ـ «[بۇ تاش] كىشىلەرگە پۈتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاش بولدۇ». چۈنكى [مۇشۇنداق كىشىلەر] [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىغا ئىتائەت قىلماسلىقى تۈپەيلىدىن پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇنداق بولۇشى ئالدىن بېكىتىلگەندۇر. **9** لېكىن سىلەر بولسا ئۇلار [خۇدا] تاللىغان بىر جەمەت، شاھانە بىر كاھىنلىق، پاك-مۇقەددەس بىر ئەل، شۇنداقلا ئۆزىگە ئالاھىدە خاس بولغان بىر خەلقىسىلەر؛ بۇنىڭ ھەقىقىي، سىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن ئۆزىنىڭ تىلسىمات يورۇقلۇقىغا چاقىرغۇچىنىڭ پەزىلەتلىرىنى نامايان قىلىشىڭلاردىن ئىبارەت. **10** بۇرۇن سىلەر بىر خەلق ھېسابلانمايتىڭلار، لېكىن ھازىر خۇدانىڭ خەلقىسىلەر؛ بۇرۇن [خۇدانىڭ] رەھىم-شەپقىتىگە ئېرىشمىگەندىڭلار، لېكىن ھازىر ئېرىشتىڭلار. **11** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر بۇ دۇنياغا مۇساپىر ۋە مېھماندۇرسىلەر، سىلەردىن ئۆتۈنۈمەنكى، روھ-قەلبىڭلار بىلەن قارشىلىشىدىغان ئەتلىرىڭلاردىكى نەپىس-شەھۋەتلەردىن ئۆزۈڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. **12** يۇرتۇش-تۇرۇشۇڭلار ئېتىقادسىزلار ئارىسىدا ئېسىل-پەزىلەتلىك بولسۇن. مۇشۇنداق قىلغاندا، گەرچە ئۇلار سىلەرگە يامانلىق قىلغۇچىلار دەپ تۈھمەت قىلسىمۇ، دەل تۈھمەت قىلغان ئىشلارىدا سىلەرنىڭ ياخشى ئەمەللىرىڭلارغا قاراپ، [خۇدانىڭ] ئۇلارنى [ئۈيغىتىپ] يوقلايدىغان كۈندە ئۇنى ئۇلۇغلىشى مۇمكىن. **13** شۇڭا رەببنىڭ ھۆرمىتىدە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ھەربىر ھاكىمىيەتنىڭ تۈزۈمىگە، مەيلى ئەڭ يۇقىرى مەنسەپتىكى پادىشاھقا بولسۇن ياكى ئۇ تەيىنلىگەن ھوقۇقدارلارغا بولسۇن بويسۇنۇڭلار. چۈنكى بۇ ھوقۇقدارلار [پادىشاھ] تەرىپىدىن يامان ئىش قىلغۇچىلارنى جازاغا تارتىش، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىش ئۈچۈن تەيىنلەنگەندۇر. **15** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداقكى، ياخشى ئەمەللىرىڭلار بىلەن نادان ئادەملەرنىڭ

ئورۇنسز شىكايەتلىرىنى تۆۋاقلاشتۇر. **16** سىلەر ئەركىن-ئازاد بولغىنىڭلار بىلەن، بۇ ئەركىنلىكىڭلارنى ياماناتلىق قىلىشنىڭ باھانىسى قىلىۋالماڭلار، بەلكى خۇدانىڭ قۇلى سۈپىتىدە بولۇپ، **17** بارلىق ئىنسانلارنى ھۆرمەتلەڭلار، [ئېتىقادچى] قېرىنداشلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، خۇدادىن قورقۇڭلار، پادىشاھنى ھۆرمەتلەڭلار. **18** قۇللار، خوجايىنلىرىڭلارغا تولۇق قورقۇنچ بىلەن بويسۇنۇڭلار ـ يالغۇز مېھرىبان ۋە خۇش پېئىل خوجايىنلارغىلا ئەمەس، بەلكى تېرىككەك خوجايىنلارغىمۇ بويسۇنۇڭلار. **19** چۈنكى ئەگەر بىرسى خۇدا ئالدىدا پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈن ناھەق ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسە ھەممىدە بۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلسا، بۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. **20** چۈنكى ئەگەر سىلەر گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، تېگىشلىك ئۇرۇلغىنىڭلاردا، ئۆزىڭىزنا بەرداشلىق بەرسەڭلار، بۇنىڭ ماختانغۇدەك نېمىسى بار! لېكىن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسەڭلار ھەمدە ئۆزىڭىزنا بەرداشلىق بەرسەڭلار، ئۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. **21** چۈنكى سىلەر دەل شۇنىڭغا چاقىرىلدىڭلار. چۈنكى مەسىھىمۇ سىلەر ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىپ، سىلەرنى ئۆزىنىڭ ئىزىدىن ماڭىشۇن دەپ، سىلەرگە ئۈلگە قالدۇردى؛ **22** «ئۇ گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغان، ئۆزىنىڭ ئاغزىدىن ھېچقانداق ئالداملىق-يالغانچىلىقمۇ تېپىلماس». **23** ئۇ ھاقارەتلەنگىنىدە، تىل قايتۇرمايتتى. ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەندە، ئۇ ھېچ تەھدىت سالمايتتى؛ ئەكسىچە، ئۆزىنى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچىنىڭ قولىدىرغا تاپشۇراتتى. **24** ئۇ ئۆزى بىزنىڭ گۇناھقا نىسبەتەن ئۇلۇپ، ھەققانىيلىققا نىسبەتەن ياشىشىمىز ئۈچۈن ياغاچ ئۈزۈكتە گۇناھلىرىمىزنى زىممىسىگە ئالدى؛ سىلەر ئۇنىڭ يارىلىرى بىلەن شىپا تاپتىڭلار. **25** چۈنكى بۇرۇن سىلەر قويىلاردەك يولدىن ئېزىپ كەتكەنسىلەر، لېكىن ھازىر جېنىڭلارنىڭ پادىچىسى ھەم بېتەكچىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدىڭلار.

3 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئى ئايالىلار، سىلەر ئەرلىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار. شۇنداق قىلسا ئۇلار، ھەتتا سۆز-كالامغا ئىتائەت قىلمايدىغان ئەرلەر بولسا، ئۆز ئايالىنىڭ بۇ پەزىلىتىدىن تەسىرلىنىپ، ئىخلاسمەنلىك بىلەن ئۆتكۈزگەن پاك يۈرۈش-تۇرۇشىڭلارغا قاراپ، گەپ-سۆزسىزلا قايىل قىلىنىدۇ. **3** گۈزەللىكىڭلار سىرتقى كۆرۈنۈشتىن، يەنى ئالاھىدە تۈرۈۋالغان چېچىڭلار ۋە تاقىغان ئالتۇن زىبۇ-زىننەتلەردىن ياكى ئېسىل كىيىملەردىن بولمىسۇن، **4** بەلكى «قەلبىڭلاردىكى ئۆزۈڭلار»، يەنى مۇمىن ۋە تىنچ روھتىن بولغان چىرىماس گۈزەللىكتىن بولسۇن؛ بۇنداق [گۈزەللىك] خۇدانىڭ ئالدىدا ئىنتايىن قىممەتلىكتۇر. **5** چۈنكى بۇرۇنقى چاغلاردا، خۇداغا ئۈمىدىنى باغلىغان ئىخلاسمەن ئايالىلار دەل مۇشۇنداق [گۈزەللىك بىلەن] ئۆزلىرىنى زىننەتلەپ، ئەرلىرىگە ئىتائەت قىلاتتى. **6** دەل مۇشۇنداق يولدا ساراھ ئىبراھىمنى «غوجام» دەپ ئاتاپ، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە بويسۇناتتى. سىلەر ھېچقانداق ۋەسۋەسىلەردىن قورقماي ئىشلارنى دۇرۇس قىلساڭلار، سىلەرمۇ [ساراھنىڭ] پەرزەنتلىرى بولغان بولىسىلەر. **7** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەي ئەرلەر، سىلەرمۇ ئايالىرىڭلار بىلەن ئۆزۈشتا، ئۆلارنى ئايال كىشىلەر بىزدىن ئاجىز بەندىلەر دەپ بىلىپ ئۆلارنى چۈشىنىپ يېتىڭلار، سىلەر ئۆلار بىلەن [خۇدا] شاپائەت قىلغان ھاياتقا ئورتاق مىراسخور بولۇپ، ئۆلارنى ھۆرمەت قىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، دۇئالىرىڭلار توسالغۇغا ئۇچرىمايدۇ. **8** ئاخىرىدا، ھەممىڭلار بىر نىيەت بىر مەقسەتتە، بىر-بىرىڭلارغا ھەمدەرد بولۇپ، بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە سۆيۈڭلار، ئىچ-باغرى يۇمشاق ۋە كەمتەر بولۇڭلار. **9** ياماناتلىققا ياماناتلىق، ئاھانەتكە ئاھانەت بىلەن ئەمەس، ئەكسىچە، بەخت تىلەش بىلەن جاۋاب قايتۇرۇڭلار. چۈنكى سىلەر دەل بۇ ئىشقا چاقىرىلغانسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈڭلار بەختكە مىراسخور بولىسىلەر. **10** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ـ «كىمكى ھاياتنى سۆيۈپ، ياخشى كۈن كۆرگۈچى بولاي دېسە، تىلىنى ياماناتلىقتىن تارتسۇن، لەۋلىرى مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ **11** ياماناتلىقتىن ئۆزىنى تارتىپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈرسۇن؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈرسۇن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قۇلىقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ يۈزى رەزىللىك يۈرگۈزگۈچىلەرگە قارشى تۇرىدۇ». **13** ئەگەر سىلەر دائىم ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا ئىنتىلسەڭلار، كىم سىلەرگە ياماناتلىق قىلار؟ **14** لېكىن ھەتتا ھەققانىيلىق يولىدا ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسەڭلارمۇ، ئوخشاشلا بەختلىكسىلەر! لېكىن ئۇلارنىڭ ۋەھىمىسىدىن قورقماڭلار ۋە ئالاقازادە بولماڭلار؛ **15** بەلكى قەلبىڭلاردا رەب مەسىھنى ھەممىدىن ئۇستۇن دەپ بىلىڭلار؛ سىلەردە بولغان ئۈمىدىنىڭ سەۋەبىنى سوربۇغانلارغا مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە ئىخلاسلىق بىلەن جاۋاب بېرىشكە ھەمىشە تەييار تۇرۇڭلار. **16** ھەردائىم ۋىجدانىڭلارنى پاك تۇتۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەرگە «ياماناتلىق قىلغۇچىلار» دەپ تۆھمەت قىلغانلار سىلەرنىڭ مەسىھدە بولغان پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشۇڭلارنى كۆرۈپ، ئۆزلىرى قىلغان تۆھمەتلەردىن خىجىل بولسۇن. **17** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداق بولسا، ياخشىلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسەڭلار، بۇ يامان ئىش قىلغىنىڭلار تۆپەيلىدىن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككىنىڭلاردىن ئەۋزەل، [ئەلۋەتتە]. **18** چۈنكى مەسىھ بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ھەققانىي ئەمەسلەرنى دەپ، بىرلا قېتىملىق ئازاب-ئۇقۇبەت چەكتى؛ گەرچە ئۇ تەن جەھەتتە ئۆلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن روھتا جانلاندۇرۇلدى؛ **19** شۇنىڭ بىلەن ئۇ سولاپ قويۇلغان روھلارنىڭ يېنىغا مۇشۇ روھىي ھاياتلىقى بىلەن بېرىپ، [ئۆزىنىڭ بۇ غەلىبىسىنى] جاكارلىدى. **20** [سولاپ قويۇلغان] بۇ روھلار بۇرۇنقى زاماندا، يەنى نۇھ [پەيغەمبەر]نىڭ كۆزلىرىدە، كېمە ياسىلىۋاتقان مەزگىلدە خۇدا سەۋرچانلىق بىلەن [كېشىلەرنىڭ توۋا قىلىشىنى] كۈتكىنىدە، ئۇنىڭغا ئىتائەتسىزلىك قىلدى. يەقەت شۇ كېمىگە كىرگەن بىرقانچىسى، يەنى جەمئىي سەككىز جان سۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدى. **21** مانا بۇ «سۇغا چۆمۈلدۈرۈش»نىڭ بېشارىتى بولغان. ئەمدى چۆمۈلدۈرۈش ـ بەدەننىڭ كىردىن تازىلىنىشى ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ پاك ۋىجدان بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ئارقىلىق خۇدادىن تىلىگەن تەلىپى ـ بىزنى ھازىر قۇتقۇزۇۋاتىدۇ **22** (مەسىھ [تىرىلىپ] ئەرشكە چىقىپ، پەرشتىلەر، بارلىق روھىي ھوقۇقدارلار ۋە كۈچلۈكلەر ئۇنىڭغا بوسۇندۇرۇلدى ۋە ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرماقتا).

4 ئەمدى مەسىھ ئېنىدە ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەنكەن، سىلەرمۇ شۇنداق ئىرادە بىلەن ئۆزۈڭلارنى قوراللاندۇرۇڭلار. (چۈنكى [خۇدا يولىدا] ئۆز ئېنىدە ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەن كىشى گۇناھتىن قول ئۈزگەن بولىدۇ؛ **2** ئۇنداق كىشى ئېنىدە قالغان ھاياتنى يەنە ئىنسانىي نەپىس-ھەۋەسلەرگە بېرىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ئۆتكۈزىدۇ). **3** چۈنكى كۆزلىرىمىزنى يات ئەللىك ئېتىقادسىزلارنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىش بىلەن، يەنى ھەرتۈرلۈك بۇزۇقچىلىق-شەھۋانىيلىق، نەپىس-ھەۋەسلەر، ھاراقكەشلىك، ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە يىرگىنچلىك بۇتپەرەسلىكلەر ئىچىدە ئۆتكۈزگىنىمىز ئەمدى كۇپايە قىلار! **4** بۇ ئىشلاردا ئۇلار سىلەرنىڭ ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ شۇنداق ئېپلاسلىققا يۈگۈرمىگەنلىكىڭلارغا ئەجەبلىنىپ، سىلەرنى ھاقارەتلىمەكتە. **5** ئۇلار ھامان ھەم تىرىكلەرنى ۋە ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرغۇچىغا ھېساب بەرمەي قالمايدۇ. **6** شۇڭا دەل شۇ سەۋەبتىن، ئۆلگەنلەر ئەتتە ياشاۋاتقان ئىنسانلار [سوراق قىلىنىدىغان] دەك سوراق قىلىنىپ، خۇداغا نىسبەتەن روھتا ياشىسۇن دەپ، ئۇلارغىمۇ خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن. **7** ئەمدى بارلىق ئىشلارنىڭ ئاخىرلىشىدىغان كۈنى يېقىنلاشماقتا؛ شۇڭا، سالماق بولۇڭلار ۋە دۇئا قىلىشقا سەگەك تۇرۇڭلار. **8** لېكىن ھەممىدىن مۇھىمى، بىر-بىرىڭلارغا قىزغىن مېھىر-مۇھەببەتتە تۇرۇۋېرىڭلار. چۈنكى «مېھىر-مۇھەببەت نۇرغۇنلىغان گۇناھلارنى ياپار». **9** بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماي ئۆزئارا مېھماندوست بولۇڭلار. **10** خۇدا تەرىپىدىن ھەربىرىڭلارغا ئاتا قىلىنغان ئىلتىپاتقا بىنائەن، ئۇنىڭ ھەرتەرەپلىك مېھرى-شەپقىتىنى كېشىلەرگە يەتكۈزىدىغان ياخشى غوجىدارلار سۈپىتىدە، بۇ ئىلتىپات بىلەن بىر-بىرىڭلارغا خىزمەت قىلىڭلار. **11** كىم سۆز قىلسا، ئۇ خۇدانىڭ كالام-بېشارەتلىرىنى يەتكۈزگۈچى سۈپىتىدە سۆزلىسۇن. كىم ياشقىلارغا خىزمەت قىلسا، ئۇ خۇدا ئاتا قىلغان كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خىزمەت قىلسۇن. شۇنداق بولغاندا، خۇدا ھەممە ئىشتا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭغا ئەبەدىلئەبەدگىچە مەنسۇپتۇر، ئامىن! (aiōn g165) **12** سۈيۈملۈكلىرىم،

ئوتلۇق سناقنىڭ بېشىگىلارغا چۈشكەنلىكىگە قاراپ، ئاجايىب ئىشقا يولۇقۇپ قالدىم،
دەپ ھەيران قالماكىلار. 13 بەلكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىگە قانداق ئورتاق
بولغان بولساكىلار، سىلەر شۇنداق شادلىنىكىلار. شۇنىڭ بىلەن ئۆزىڭىز شان-شەرىپى ئايان
قىلىنغىندا، سىلەرمۇ يايراپ شادلىنىسىلەر. 14 سىلەر مەسىھنىڭ نامى تۈپەيلىدىن ھاقارەتكە
ئۇچراساكىلار، بەختلىك بولىسىلەر! چۈنكى شان-شەرەپنىڭ روھى، يەنى خۇدانىڭ روھى
ۋۇجۇدۇڭىلارغا چۈشكەن بولىدۇ. 15 ئاراكىلاردىن بىرىنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت چېكىشى
ھەرگىزمۇ قاتىل، ئوغرى، رەزىل ياكى چېپىلغاق بولۇش سەۋەبىدىن بولمىسۇن. 16 بىراق
چەككەن ئازاب-ئوقۇبىتى «مەسىھي» دەپ ئاتالغانلىقى سەۋەبىدىن بولسا، ئۇ بۇنىڭدىن
نومۇس قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە، مۇشۇ نام [بىلەن] [ئاتالغانلىقى] ئۈچۈن خۇداغا مەدھىيە
ئوقۇسۇن. 17 چۈنكى سوراقنىڭ باشلىنىدىغان ۋاقىتى-سائىتى كەلدى؛ سوراق ئالدى بىلەن
خۇدانىڭ تۆيىدىكىلىردىن باشلىنىدۇ؛ ۋە ئەگەر بىز بىلەن باشلانسا، ئۇ ھالدا خۇدانىڭ خۇش
خەۋىرىگە قۇلاق سالمىغانلارنىڭ ئاقىۋىتى نېمە بولار؟ 18 [دەل] [مۇقەددەس يازمىلاردا
يېزىلغىنىدەك]: ــ «ئەگەر ھەققانىيلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى تەس بولسا، ئىخلاسسىزلار ھەم
گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟» 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن
ئازاب-ئوقۇبەت چەككەنلەر ياخشى ئەمەللەرنى داۋام قىلىپ، جېنىنى ۋەدىسىدە ئۇرىدىغان
ياراتقۇچىغا ئامانەت قىلىپ تاپشۇرسۇن.

5 ئەمدى مەن ئاراكىلاردىكى ئاقساقاللاردىن (مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنىڭ
گۇۋاھچىسى، نامايان قىلىنىدىغان شان-شەرەپكە نېسىپ بولغۇچى ۋە سىلەرگە ئوخشاش
بىر ئاقساقال سۈپىتىدە) شۇنى ئۆتۈنمەنكى، 2 ــ خۇدانىڭ سىلەرنىڭ ئاراكىلاردىكى
پادىسىنى ئوبدان بېقىڭلار، ئۇلارغا يېتەكچىلىك خىزمىتىدە بولۇپ، ئۇنى مەجبۇرەن
ئەمەس، بەلكى ئىختىيارەن زېمىكىلارغا ئىلىڭلار، پۇل-دۇنيا ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى
خۇشاللىق بىلەن قىلىڭلار. 3 خۇدانىڭ پادىسىغا غوجىنىڭ ئۆز تەۋەللۇقاتلىرىغا بولغىنىدەك
بولماي، بەلكى ئۇلارغا ئۈلگە بولۇڭلار. 4 شۇنداق قىلساكىلار، باش پادىچى ئاشكارە
بولغاندا، مەڭگۈ توزۇماس شان-شەرەپ تاجىغا ئېرىشىسىلەر. 5 ئەي ياشلار،
چوكىلارغا بويسۇنۇڭلار. شۇنىڭدەك، ھەممىگىلار بىر-بىرىگىلارغا نىسبەتەن كىچىك پېئىللىقنى
ئۈستۈڭىلارغا ئورىۋېلىڭلار. چۈنكى: «خۇدا تەكەببۇرلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۆمىن-
كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلىدۇ». 6 ئۆزۈڭىلارنى خۇدانىڭ قۇدرەتلىك قولى ئاستىدا
تۆۋەن تۇتۇڭلار. شۇنداق قىلساكىلار، ۋاقىتى-سائىتى كەلگەندە خۇدا سىلەرنى يۇقىرى
كۆتۈرىدۇ؛ 7 بارلىق غەم-قايغۇلىرىڭلارنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ قويۇڭلار. چۈنكى ئۇ
سىلەرنىڭ غېمىڭلارنى قىلىدۇ. 8 ئۆزۈڭىلارنى ھوشيار ۋە سەگەك تۇتۇڭلار. چۈنكى
دۈشمىنىڭلار بولغان ئىبلىس خۇددى ھۆركىرەۋاتقان شىرەك، يۇتقۇدەك بىرسىنى ئىزدەپ
قاتراپ يۈرمەكتە؛ 9 سىلەر ئېتىقادىڭلاردا چىڭ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇڭلار.
چۈنكى بىلىسىلەركى، يۈتۈن دۇنيادىكى قېرىنداشلىرىڭلارمۇ ئوخشاش ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ
تۈگىشىگۈچە چىداۋاتىدۇ. 10 ئەمما سىلەرنى مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق تۆزىنىڭ مەڭگۈلۈك
شان-شەرىپىگە چاقىرغان، يۈتكۈل مېھىر-شەپقەتنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئازراقتىنە
ۋاقىت ئازاب-ئوقۇبەت چەككىنىڭلاردىن كېيىن، ئۆزى سىلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ،
دەس تۇرغۇزۇپ، مۇستەھكەم ۋە ئۇلغا بېكىتىلگەندەك تەۋرەنمەس قىلىدۇ. **(aiōnios
g166)** 11 ئۇنىڭغا [بارلىق] شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد مەنسۇپ
بولغاي، ئامىن! **(aiōn g165)** 12 مەن بۇ قىسقىغىنا خەتنى يېزىپ، ئۆزۈم سادىق قېرىندىشىم
دەپ بىلىدىغان سىلۋانۇسنىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلەرگە يوللىدىم. ئۇشبۇ خەتنى يېزىشىمنىڭ
مەقسىتى، سىلەرگە جېكىلەش ۋە سىلەرنى رىغبەتلەندۈرۈش، شۇنداقلا خۇدانىڭ ھەقىقىي
مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئەنە شۇنداق ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ مېھىر-
شەپقەتتە چىڭ تۇرۇڭلار. 13 سىلەر بىلەن بىللە تاللانغان بابىلدا ئۆرۈۋاتقان جامائەت ۋە
ئوغلۇم ماركۇستىن سىلەرگە سالام. 14 بىر-بىرىگىلار بىلەن مېھرىبانلارچە سۆيۈشۈپ
سالاملىشىڭلار. سىلەرگە، يەنى مەسىھدە بولغان ھەممىگىلارغا ئامانلىق-خاتىرجەملىك يار
بولغاي!

پېترۇس 2

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى ۋە روسۇلى بولغان مەنكى سىمئۇن پېترۇستىن خۇدايىمىز ۋە
قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەققانىيلىقى ئارقىلىق بىز بىلەن ئوخشاش قىممەتلىك
بىر ئېتىقادقا مۇيەسسەر قىلىنغانلارغا سالام! **2** سىلەر خۇدانى ۋە رەببىمىز ئەيسانى
چوڭقۇر تونۇغانسېرى، مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەسسىلەپ ئاشسۇن!
3 بۇ [دۇئايىمنىڭ] ئاساسى ـ بىز بىزنى تۇزىنىڭ شان-شەرىپى ۋە ئېسىل پەزىلىتىنىڭ
تەسىرى ئارقىلىق چاقىرغۇچىنى چوڭقۇر تونۇغانلىقىمىز ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىلاھىي كۈچ-
قۇدرىتى ھاياتىمىزغا ۋە ئىخلاسمەنلىكتە مېڭىشىمىزغا كېرەكلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى.
4 ئۇ مۇشۇ پەزىلەتلىرى ئارقىلىق بىزگە قىممەتلىك، ئەڭ ئۇلۇغ ۋەدىلەرنى بەردى، بۇلار
بىلەن سىلەر بۇ دۇنيادىكى ھاۋاۋى-ھەۋەسلەردىن بولغان ئېپلاسلىقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق
تەبىئەتكە ئورتاق ئېسىپ بولالايسىلەر. **5** دەل مۇشۇ سەۋەبتىن، سىلەر پۈتۈن كۈچۈڭلار
بىلەن ئېتىقادىڭلارغا ئېسىل پەزىلەتنى، ئېسىل پەزىلىتىڭلارغا بىلىمنى، **6** بىلىمىڭلارغا
تەمكىنلىكنى، تەمكىنلىكىڭلارغا چىداملىقنى، چىداملىقىڭلارغا ئىخلاسمەنلىكنى، **7**
ئىخلاسمەنلىكىڭلارغا قېرىنداشلىق مېھىربانلىقنى، قېرىنداشلىق مېھىربانلىقىڭلارغا مېھىر-
مۇھەببەتنى كۆرسىتىشنى قوشۇشقا ئىنتىلىڭلار. **8** چۈنكى بۇ خۇسۇسىيەتلەر سىلەردە بار
بولسا، شۇنداقلا ئېشىپ بېرىۋاتقان بولسا، بۇلار سىلەرنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى چوڭقۇر
تونۇشقا [ئىنتىلىشتە] ئىش-ئەمەلسىز ۋە مېۋىسىز قالدۇرمايدۇ. **9** ئەممە ئەگەر بىرسىدە
بۇلار كەم بولسا، ئۇ كور ئادەمدۇر ـ ئۇ بۇرنىنىڭ ئۇچىنلا كۆرەلەيدىغان، ئىلگىرىكى
گۇناھلىرىدىن پاك قىلىنغىنىنى ئۇنتۇغان بولىدۇ. **10** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، سىلەر
[خۇدا تەرىپىدىن] چاقىرىلغانلىقىڭلارنى، شۇنداقلا تاللانغانلىقىڭلارنى جەزملەشتۈرۈشكە
ئىنتىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ھېچقاچان تېيىلىپ كەتمەيسىلەر. **11** شۇنداق بولغاندا
رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مەڭگۈلۈك پادىشاھلىقىدىمۇ قىزغىن قارشى
ئېلىنىسىلەر. **(aiōnios g166)** **12** شۇڭا، گەرچە سىلەر بۇ ئىشلارنى بىلگەن بولساڭلارمۇ،
شۇنداقلا بىزگە ئىگە قىلىنغان ھەقىقەتتە مۇستەھكەملەنگەن بولساڭلارمۇ، مەن يەنىلا
ھەردائىم بۇ ئىشلارنى ئېسىڭلارغا سالماقچىمەن. **13** دەرۋەقە، مەن مۇشۇ چېدىرىمدا
بولساملا، بۇلارنى سەمىڭلارغا سېلىپ، سىلەرنى ئويغىتىپ تۇرۇشنى لايىق كۆرىمەن. **14**
چۈنكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ بۇرۇن ماڭا ئايان قىلغىنىدەك، مېنىڭ بۇ چېدىرىم پات
ئارىدا ئۆچىمدىن سېلىۋېتىلىدىغانلىقىنى بىلىپ تۇرۇۋېتىمەن. **15** بەرھەق، مەن سىلەرنىڭ بۇ
ئىشلارنى مەن بۇ دۇنيادىن كەتكىنىمدىن كېيىنمۇ ھەرۋاقىت ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈشۈڭلار
ئۈچۈن كۆچۈرمىنىڭ بارىچە ئىنتىلىمەن. **16** چۈنكى بىز سىلەرگە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ
كۈچ-قۇدرىتى ۋە ھازىر بولۇشىنى ئۇقتۇرغىنىمىزدا ھەرگىزمۇ ھىيلىگەرلىكتىن ئويدۇرۇپ
چىقىلغان رېۋايەتلەرگە ئەگەشمىدۇق، بەلكى بىز ئۇنىڭ ھەيۋەتلىك شان-شۆھرىتىگە تۇز
كۆزىمىز بىلەن گۇۋاھچىمىز. **17** چۈنكى ئۇ مۇۋەققەددەس تاغدا خۇدائاتىدىن شان-شۆھرەت
ۋە ئۇلۇغلۇققا ئېرىشكەندە، ئاشۇ ئۇلۇغ شان-شەرەپلىك يەردىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك
ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن» دېگەن شۇنداق زور بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا يەتكۈزۈلۈپ
ئاڭلاندى. **18** مۇقەددەس تاغدا بىز ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ بىللە تۇرغان بولغاچقا،
ئەرشتىن بۇ ئاۋاز ئاڭلانغىنىدا بىزمۇ تۇز قۇلقىمىز بىلەن ئۇنى ئاڭلىدۇق. **19** ئۇنىڭ ئۈستىگە
ھەممىزدە يەنىمۇ ئەرەب يەتكۈزگەن تولىمۇ ئىشەنچلىك بېشارەتلىك سۆز- كالام باردۇر،
سىلەر تاڭ سۈزۈلگۈچە، تاڭ يۇلتۇزى قەلبىڭلارنى تولۇق يورۇتقۇچە بۇ سۆز- كالامغا
قۇلاق سالساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر (بۇ سۆز- كالام خۇددى قاراڭغۇدا چاقناپ
تۇرىدىغان چىراغقا ئوخشاشتۇر). **20** شۇنى ھەممىدىن مۇھىم دەپ بىلىشىڭلار كېرەككى،
مۇقەددەس يازمىلاردىكى ھېچقايسى پەيغەمبەرلەرنىڭ تۇز چۈشەنچىسى بويىچە
يەتكۈزۈلگەن ئەمەس. **21** چۈنكى ھېچقانداق ۋەھيي- بېشارەت ئىنسانلارنىڭ ئىرادىسىدىن
كەلگەن ئەمەس، ئۇ بەلكى خۇدانىڭ مۇقەددەس ئادەملىرى مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن
يېتەكلىنىپ، ئۇنىڭ تۇرتكىسى بىلەن ئېيتقان سۆز- كالامدۇر.

2 لېكىن بۇرۇن خەلق ئىچىدە ساختا پەيغەمبەرلەر چىققان، شۇنىڭدەك ئاراڭلاردىمۇ
ساختا تەلىم بەرگۈچىلەر مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇلار سوقۇنۇپ كىرىپ، ھالاكەتكە ئېلىپ
بارىدىغان بىدئەت تەلىملەرنى ئاراڭلارغا ئاستىرتىن كىرگۈزۈپ، ھەتتا ئۆزلىرىنى ھۆر قىلىشقا
سېتىۋالغان ئىگىسىدىمۇ ئېنىپ، بۇنىڭ بىلەن ئۆز بېشىغا تېزلا ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. **2**
نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىگە ئەگىشىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ
سەۋەبىدىن ھەقىقەت يولى ھاقارەتكە ئۇچرايدۇ. **3** ئۇلار ئاچكۆزلۈكىدىن ئويدۇرما
سۆزلەر بىلەن سىلەرنى ساتىدىغان مېلى قىلىدۇ. ئەمدى ئۇلارنىڭ بېشىغا خېلى بۇرۇنلا
بېكىتىلگەن جازا بىكار ئولتۇرمايدۇ، ئۇلارنىڭ ھالاكىتى بولسا ئۇخلاپ ياتمايدۇ. **4** چۈنكى
خۇدا گۇناھ سادىر قىلغان پەرىشتىلەرنى ئاياپ ئولتۇرماي، بەلكى ئۇلارنى تەھتىسارانلىڭ
ھاڭىغا تاشلاپ، سوراققا تارتقۇچە زۇلمەتلىك قاراڭغۇلۇقتىكى زەنجىرلەر بىلەن سولاپ
قويغان يەردە، **(Tartaroō g5020)** **5** شۇنداقلا قەدىمكى دۇنيادىكىلەرنىمۇ ئاياپ قويماي،
خۇداسىزلىققا بېرىلگەن دۇنيانى توپان بىلەن غەرق قىلىپ، پەقەت ھەققانىيلىققا دەۋەت
قىلغۇچى نۇھنى باشقا يەتتىسى بىلەن ساقلاپ قالغان يەردە ـ **6** ھەمدەكىيىن سودوم ۋە
گومورىرا شەھەرلىرىنى كېيىنكى دەۋرلەردىكى خۇداسىزلىققا بېرىلگەنلەرگە ئىبرەت بولسۇن
دەپ بېكىتىپ، بېشىغا كۈلپەتلىك جازانى چۈشۈرۈپ كۈل قىلغان، **7** شۇنىڭ بىلەن
بىرگە مۇشۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ بۇزۇقچىلىقلىرىدىن يىرگىنىپ ئازابلانغان، ھەققانىي بولغان
لۇتنى ئۇلار ئارىسىدىن قۇتۇلدۇرغان يەردە ـ **8** (ئەنە شۇنداق كىشىلەرنىڭ ئىچىدە ياشىغان
ھەققانىي لۇتنىڭ ھەققانىي قەلبى ھەر كۈنى ئاڭلىغان ۋە كۆرگەن ئىتائەتسىزلىكلەر تۈپەيلىدىن
ئازابلىناتتى) **9** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋالالايمىزكى، رەب ئىخلاسمەنلەرنى دۇچ كەلگەن
سىناقلاردىن قاندا قۇتقۇزۇشنى ۋە شۇنىڭدەك ھەققانىيسىزلارنى سوراق كۈنىگىچە
جازالىنىشقا ساقلاپ قويۇشنى بىلىدۇ. **10** بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئۆز ئەتلىرىگە ئەگىشىپ
پاسىق ھەۋەسلەرگە بېرىلگەن، شۇنداقلا ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغانلارنىڭ جازاسى
تېخىمۇ شۇنداق بولىدۇ. مۇشۇنداق كىشىلەر ھالى چوڭ، مەنمەنچىلەردۇر، ئۇلار «[روھىي]
ئۇلۇغلار»غا ھاقارەت قىلىشتىن ھېچ قورقايدىغانلاردۇر. **11** ھەتتا ئۇلاردىن كۈچ-
قۇدرەتتە ئۈستۈن ئۇرىدىغان پەرىشتىلەرمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ «[ئۇلۇغلار]»[نى]
ھاقارەت بىلەن ئەرز قىلمايدۇ. **12** ئەمما بۇلار خۇددى ئوۋلىنىپ بوغۇزلىنىش ئۈچۈن
تۇغۇلغان ياۋايى ئەقلسىز ھايۋانلاردەك كېلىپ، ئۆزلىرى چۈشىنەمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە
ھاقارەتلىك سۆز قىلىدۇ ۋە شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ ھالاكەت ئىشلىرى بىلەن تولۇق ھالاك
بولىدۇ، **13** شۇنداقلا ئۆز ھەققانىيسىزلىقىغا ئۆتۈشۈۋاتقان جازانىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ. ئۇلار
ھەتتا كۈندۈزى ئوچۇق- ئاشكارا ئەيش- ئىشرەت قىلىشنىمۇ لەززەت دەپ ھىسابلايدۇ؛
ئۇلار [سىلەرگە] نومۇس ۋە داغ كەلتۈرۈپ سىلەر بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرۇپ، ئۆز
مەككارلىقلىرىدىن زوقلىنىدۇ. **14** ئۇلارنىڭ زىناخورلۇق بىلەن تولغان كۆزلىرى گۇناھ
سادىر قىلىشتىن ئۆزۈلمەيدۇ؛ ئۇلار ئۆتامى يوق كىشىلەرنى ئېزىقتۇرىدۇ؛ ئۇلار قەلبىنى
ئاچكۆزلۈككە كۆندۈرگەن، لەنەتكە يېقىن بالىلاردۇر! **15** ئۇلار توغرا يولدىن چەتەپ،
بوسورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ يولىغا ئەگىشىپ كەتتى. ئۇ كىشى ھارام يولدا تاپقان ھەقىنى
ياخشى كۆرگۈچى ئىدى، **16** لېكىن ئۇ قىلغان قەبىھلىكى تۈپەيلىدىن تەنبىھىنى يېدى
(زۇۋاننىڭ ئېشىكى ئىنسانىنىڭ ئاۋازى بىلەن سۆزلەپ پەيغەمبەرنىڭ ئەخمىقانە ئىشىنى
توستى). **17** مانا مۇشۇنداق كىشىلەر قۇرۇپ كەتكەن بۇلاقلار، بوراندىن ھەيدىلىپ
يۈرگەن تۇماناتلارغا ئوخشايدۇ؛ ئۇلارغا مەڭگۈلۈك زۇلمەتنىڭ قاپقارا ئۆڭۈلۈقىدا جاي
ھازىرلاپ قويۇلغان. **(questioned)** **18** چۈنكى ئۇلار يالغان- ياۋداق يوغان سۆزلەر
بىلەن ماختىنىپ، ئادەمنىڭ ئەتلىك ھەۋەسلىرىنى قوزغىتىپ ئەيش- ئىشرەت ئىشلىرى
بىلەن ئېزىنتقۇلۇق يولدا مېڭۈۋاتقانلاردىن ئۆزلىرىنى يېڭىلا قاچۇرغانلارنى ئازدۇرىدۇ. **19**
ئۇلار مۇشۇ كىشىلەرگە «سىلەرنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىمىز» دەپ ۋەدە قىلىدۇ، لېكىن
ئۆزلىرى ئەمەلىيەتتە بۇزۇقلۇقنىڭ قۇللىرىدۇر. چۈنكى ئادەم نېمە تەرىپىدىن بويسۇندۇرۇلغان
بولسا، شۇنىڭ قۇلى بولىدۇ. **20** چۈنكى ئەگەر ئۇلار رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا
مەسىھنى تونۇش ئارقىلىق بۇ دۇنيانىڭ پاسىقلىقلىرىدىن قۇتۇلۇپ، كېيىن شۇلارغا يەنە

باغلىنىپ، بويسۇندۇرۇلغان بولسا، ئۇلارنىڭ كېيىنكى ھالى دەسلىپكىسىدىنمۇ بەتتەر بولىدۇ.
21 چۈنكى ھەققانىيلىق يولىنى بىلىپ تۇرۇپ، ئۆزىگە يەتكۈزۈلگەن مۇقەددەس ئەمردىن
يۈز ئوروگەندىن كۆرە، بۇ يولنى ئەسلىدىلا بىلمىگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 22 مۇشۇ ئىشەنچىلىك
ھېكمەتلىك سۆزلەر ئۇلاردا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئىت ئايلىنىپ ئۆز قۇسۇقىنى يەر» ۋە
يەنە «چوشقا يۇيۇنۇپ چىقىپلا قايتىدىن پاتقاقتا ئېغىنار».

3 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ھازىر سىلەرگە بۇ يېزىۋاتقىنىم ئىككىنچى خېتىمدۇر. ھەر ئىككى
خېتىمدە سىلەرنىڭ ساپ كۆڭۈلۈڭلارنى ئويغىتىپ، شۇ ئىشلارنى ئەسلىتىشكە ئىنتىلدىمكى،
2 مۇقەددەس پەيغەمبەرلەر بۇرۇن ئېيتقان سۆزلەرگە ۋە رەببىمىز ھەم قۇتقۇزغۇچىمىزنىڭ
روسۇللىرىڭلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىگە كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلارنى ئۈتۈنىمەن. 3 ئەڭ
مۇھىمى شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۆزىنىڭ ھاۋايى-ھەۋەسلىرىنىڭ
كەينىگە كىرىدىغان، مەسخىرە قىلىدىغان مازاقچىلار چىقىپ: 4 «قېنى، ئۇنىڭ قايتىپ
كېلىمەن دېگەن ۋەدىسى؟! ئاتا-بوۋىلىرىمىز [ئۆلۈمدە] ئۆخلاپ قالغاندىن تاكى ھازىرغىچە
ھەممە ئىشلار دۇنيا ئاپىرىدە بولغان ۋاقىتتىكى بىلەن ئوخشاش ھالەتتە كېتىۋاتىدۇ» دەپ
مەسخىرە قىلىشىدۇ. 5 ھالبۇكى، ئۇلار ئەڭ قەدىمكى زاماندا خۇدانىڭ سۆزى بىلەن
ئاسمانلارنىڭ يارىتىلغانلىقىنى ۋە شۇنىڭدەك يەرنىڭ سۇدىن چىققان ھەم سۇنىڭ ۋاستىسى
بىلەن بارلىققا كەلگەنلىكىنى ئەتەي ئۇنتۇيدۇ. 6 شۇ ئاملارنىڭ ۋاستىلىرى بىلەن شۇ
زاماندىكى دۇنيا كەلكۈندىن غەرق بولۇپ يوقالدى. 7 ئەمما ھازىرقى ئاسمانلار بىلەن
زېمىن ئوخشاشلا شۇ سۆز بىلەن ئىخلاسسىز ئادەملەر سوراققا تارتىلىپ ھالاك قىلىنىدىغان
ئاشۇ كۈندە ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشكە ساقلىنىپ، تا شۇ كۈنىگىچە ھالدىن خەۋەر ئېلىنىپ
تۇرىدۇ. 8 ئەمدى ئى سۆيۈملۈكلىرىم، شۇ ئىش نەزىرىڭلاردىن قاچمىسۇنكى، رەببگە
نىسبەتەن بىر كۈن مىڭ يىلدەك ۋە مىڭ يىل بىر كۈندەكتۇر. 9 رەب ئۆز ۋەدىسىنى
[ئورۇنداشنى] (بەزىلەرنىڭ «كېچىكتۈردى» دەپ ئويلىغىنىدەك) كېچىكتۈرگىنى يوق،
بەلكى ھېچكىمنىڭ ھالاك بولۇشىنى خالىماي، ھەممە ئىنسانىنىڭ توۋا قىلىشىغا كىرىشىنى
ئارزۇلاپ، سىلەرگە كەچۈلۈك قىلىپ [ۋاقىتنى سوزماقتا]. 10 لېكىن رەببنىڭ كۈنى
خۇددى ئوغرىنىڭ كېلىشىدەك [كۈتۈلمىگەن ۋاقىتتا] بولىدۇ. ئۇ كۈنى ئاسمانلار شىددەتلىك
گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز بىلەن غايىب بولۇپ، كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا
ئېرىپ تۈگەيدۇ؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى پۈتكۈل نەرسىلەرمۇ كۆيۈپ كېتىدۇ. 11 ھەممە نەرسە
مانا شۇنداق ئېرىپ يوقىلىدىغان يەردە، سىلەر قانداق ئادەملەردىن بولۇشۇڭلار كېرەك؟ ـ
ھاياتىڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ۋە ئىخلاسمەنلىكتە ئۆتكۈزۈپ، 12 خۇدانىڭ كۈنىنى
تەلمۈرۈپ كۈتۈپ، ئۇ كۈننىڭ تېزرەك كېلىشى ئۈچۈن ئىنتىلىشىڭلار كېرەك ئەمەسمۇ؟ ئۇ
كۈننىڭ كېلىشى بىلەن پۈتۈن ئاسمانلار ئوتتا يوقاپ تۈگەيدۇ ۋە كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇلمىلىرى
شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ تۈگەيدۇ. 13 لېكىن بىز بولساق ئۇنىڭ ۋەدىسى بويىچە، يېڭى ئاسمان-
زېمىننى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. ئۇ يەر ھەققانىيلىقنىڭ ماكانىدۇر. 14 شۇنىڭ
ئۈچۈن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، بۇ ئىشلارنى كۈتۈۋاتقانىكەنسىلەر، [شۇ تاپتا] خۇدانىڭ ئالدىدا
نۇقسانسىز ۋە داغسىز، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ئىچىدە ھازىر بولۇپ چىقىشىڭلار ئۈچۈن
ئىنتىلىڭلار. 15 ۋە رەببىمىزنىڭ سەۋر-تاقىتىنى نىجات دەپ بىلىڭلار، دەل سۆيۈملۈك
قېرىندىشىمىز پاۋلۇسمۇ ئۆزىگە ئاتا قىلىنغان دانالىق بىلەن بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سىلەرگە يازغان؛
16 بارلىق خەتلىرىدىمۇ ئۇ بۇ ئىشلار ھەققىدە توختىلىدۇ. ئۇنىڭ خەتلىرىدە چۈشىنىش تەس
بولغان بەزى ئىشلار بار؛ بۇ ئىشلارنى تەلىم ئالمىغان ۋە ئۇتۇمى يوق كىشىلەر مۇقەددەس
يازمىلارنىڭ باشقا قىسىملىرىنى بۇرمىلىغاندەك، بۇرمىلاپ چۈشەندۈرىدۇ ۋە شۇنىڭ
بىلەن ئۆز ۋېشىغا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، [مەن
ئېيتقان] بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا بىلگەنىكەنسىلەر، بۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ سەپسەتىلىرى بىلەن
ئازدۇرۇلۇپ، مۇستەھكەم ئۇرۇشۇڭلارنى يوقىتىپ قويۇشتىن ھوشيار بولۇڭلار. 18
ئەكسىچە، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىدە ھەم رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھگە
بولغان بىلىشتە داۋاملىق ئۆسۈڭلار. ئۇنىڭغا ھەم ھازىر ھەم ئاشۇ ئەبەد كۈننىڭگىچە بارلىق
شان-شەرەپ مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

يۇھاننا 1

1 ئەزەلدن بار بولغۇچى، تۇزىمىز ئاڭلىغان، تۇز كۆزلىرىمىز تىكلىپ قاريغان ۋە قوللىرىمىز
بىلەن تۇتۇپ سىلىغان ھاياتلىق كالامى توغرىسىدا [سىلەرگە بايان قىلىمىز] **2** (بۇ ھاياتلىق
بىزگە ئايان بولۇپ، بىز تۇنى كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەقتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە ئاتا
بىلەن بىللە بولۇپ، كېيىن بىزگە ئايان بولغان شۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى سىلەرگە بايان قىلىمىز)
(aiōnios g166) **3** ـ سىلەرنىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە بولسۇن دەپ بىز
كۆرگەنلىرىمىزنى ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى سىلەرگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىمىز
ئاتا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھ بىلەندۇر. **4** سىلەرنىڭ خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن
دەپ، بۇلارنى سىلەرگە يېزىۋاتىمىز. **5** ۋە بىز ئۇنىڭدىن ئاڭلىغان ھەم سىلەرگە بايان قىلىدىغان
خەۋىرىمىز مانا شۇدۇركى، خۇدا نۇردۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق قاراڭغۇلۇق يوقتۇر. **6**
ئەگەر بىز ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بار دەپ تۇرۇۋېپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا
يۈرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەقىقەتكە ئەمەل قىلمىغان بولىمىز. **7** لېكىن ئۇ تۇزىدا نۇردا
بولغىنىدەك بىزمۇ نۇردا ماڭساق، ئۇنداقتا بىزنىڭ بىر-بىرىمىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز
بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ قېنى بىزنى بارلىق گۇناھتىن پاكلايدۇ. **8** ئەگەر
گۇناھسىز يوق دېسەك، تۇز تۇزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە ھەقىقەت تۇرمايدۇ. **9**
گۇناھلىرىمىزنى ئىقرار قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، بىزنى بارلىق
ھەققانىيسىزلىقتىن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر. **10** ئەگەر گۇناھ قىلمىدۇق
دېسەك، ئۇنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى بىزدىن ئورۇن ئالمىغان
بولىدۇ.

2 ئى ئەزىز بالىلىرىم، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلمىسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى
يېزىۋاتىمەن. مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر يارىدەمچى ۋەكىلىمىز،
يەنى ھەققانىي بولغۇچى ئەيسا مەسىھ باردۇر. **2** ئۇ تۇزىمىز گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى
كۆتۈرگۈچى] كاففارەتىۋر، مۇشۇ كاففارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس،
بەلكى پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر. **3** بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى
بىلەلىشىمىز ـ ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. **4** «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇۋېپ،
ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىغۇچى كىشى يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەقىقەت يوقتۇر. **5**
لېكىن كىمكى ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى
ھەقىقەتەن كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. بىز تۇزىمىزنىڭ ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىزنى ئەنە شۇنىڭدىن
بىلىمىز. **6** «خۇدادا تۇرۇۋېپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا [ئەيسانىڭ] ماڭغىنىدەك ئوخشاش
مېڭىشى كېرەك. **7** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرگە [يۇرۇن ئاكلاپ باقمىغان] يېڭى بىر
ئەمرنى ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى يېزىۋاتىمەن.
ئۇشبۇ ئەمر سىلەر يۇرۇندىنلا ئاكلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كالامدۇر. **8** لېكىن يەنە كېلىپ مەن
سىلەرگە يېزىۋاتقىنىمنى يېڭى ئەمر [دېسەكمۇ بولىدۇ]؛ بۇ ئەمر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ ئەمەل
قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇتۇپ كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا
باشلىدى. **9** كىمدەكىم ئۇزىنى «نۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇۋېپ، قېرىندىشىنى ئۆچ
كۆرسە، ئۇ بۇگۈنگىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. **10** قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسەتكەن كىشى يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ھېچنەمە قالمايدۇ.
11 لېكىن قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرگەن كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر، ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ ۋە
قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلۋەتكەن.
12 مەن بۇلارنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى
ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىندى. **13** مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر
ئەزەلدن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى
سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىن غەلبە قىلدىڭلار. **14** مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز
بالىلىرىم، چۈنكى سىلەر ئاتىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار،
چۈنكى سىلەر ئەزەلدن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى
يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردە تۇرىدۇ ۋە
سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىنمۇ غەلبە قىلدىڭلار. **15** بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنى
سۆيمەڭلار. ھەركىم بۇ دۇنيانى سۆيسە، ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر. **16** چۈنكى
بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار، يەنى ئەتتىكى ھەۋەس، كۆزلەردىكى ھەۋەس ۋە ھاياتنىڭ
بولغان مەغرۇرلۇقىنىڭ ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر،
خالاس؛ **17** ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلەرنىڭ ھەممىسى ئۆتۈپ كېتىدۇ. لېكىن
خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچى كىشى مەڭگۈ ياشايدۇ. **(aiōn g165)** **18** ئەزىز
بالىلىرىم، زامانىنىڭ ئاخىرقى سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سىلەر دەججالنىڭ [ئاخىر زاماندا]
كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك، ئەمەلىيەتتە بولسا ھازىرنىڭ تۇزىدىلا نۇرغۇن دەججاللار
مەيدانغا چىقتى؛ بۇنىڭدىن زامانىنىڭ ئاخىرقى سائىتى بولۇپ قالغانلىقى بىزگە مەلۇم. **19** ئۇلار
ئارىمىزدىن چىقتى، لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزلەردىن ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئەگەر بىزلەردىن
بولغان بولسا، ئارىمىزدا تۇرىۋەرگەن بولاتتى. لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئەسلىدە
بىزدىكىلەردىن بولمىغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى. **20**
ھالبۇكى، سىلەر بولسا گۇناھ مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن مەسىھلىگۈچى روھتىن
نېسىپ بولدۇڭلار ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەممە ئىشنى بىلىسىلەر. **21** سىلەرگە بۇ خەتنى
يېزىشىمدىكى سەۋەب، سىلەرنىڭ ھەقىقەتنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى
ھەقىقەتنى بىلىپ، يالغانچىلىقنىڭ ھەقىقەتتىن كېلىپ چىقمايدىغانلىقىنى بىلگەنلىكىڭلار
ئۈچۈندۇر. **22** ئەمسە، كىم يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى
بۇلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. ئاتا ۋە ئوغلىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى ئۇزى بىر دەججالدۇر. **23**
كىمدەكىم ئوغلىنى رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئاتا بولمايدۇ. لېكىن ئوغلىنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئاتا
بولىدۇ. **24** سىلەر بولسا گۇلار، بۇرۇندىن ئاكلاپ كېلىۋاتقىنىڭلارنى ئۆزۈڭلاردا داۋاملىق
تۇرغىنىڭىز بېرىكلار. بۇرۇندىن ئاكلاپ كېلىۋاتقىنىڭلار سىلەردە داۋاملىق تۇرىۋەرسە، سىلەرمۇ
داۋاملىق ئوغۇل ۋە ئاتىدا ياشاۋاتقان بولىسىلەر؛ **25** ۋە ئۇنىڭ بىزگە قىلغان ۋەدىسى بولسا
دەل شۇ ـ مەڭگۈ ھاياتلىقتۇر. **(aiōnios g166)** **26** سىلەرنى ئازدۇرماقچى بولغانلارنى
نەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى سىلەرگە يازدىم؛ **27** سىلەر بولسا گۇلار، سىلەر ئۇنىڭدىن قوبۇل
قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ سىلەردە تۇرىۋېرىدۇ، سىلەر ھېچكىمنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج
ئەمەسسىلەر؛ بەلكى ئەنە شۇ مەسىھلىگۈچى روھ سىلەرگە بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق
ئۆگىتىۋاتقاندەك (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان ئەمەستۇر!) ـ ھەم ئۆگەتكەندەك، سىلەر داۋاملىق
ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىسىلەر. **28** ئەمسە، ئى ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا تۇرۇۋېپ
ياشاۋېرىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن ئايان بولغاندا قورقاس بولمىز ھەم
ئۇ كەلگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خىجالەت بولۇپ قالمايمىز. **29** [خۇدانىڭ] ھەققانىي
ئىكەنلىكىنى بىلگەنىكەنسىلەر، ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇنىڭ
تەرىپىدىن تۇغۇلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىسەڭلار كېرەك.

3 قاراڭلار، ئاتا بىزگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنكى، بىز «خۇدانىڭ
ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدۇق ـ ۋە بىز ھەقىقەتەنمۇ شۇنداق. بۇ دۇنيا شۇ سەۋەبتىن بىزنى
تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **2** سۆيۈملۈكلىرىم، بىز ھازىر خۇدانىڭ
ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز؛ كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىز تېخى ئوچۇق ئايان قىلىنمىغان.
بىراق ئۇ [قايتىدىن] ئايان قىلىنغاندا، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولىدىغانلىقىمىزنى بىلىمىز؛ چۈنكى
شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ ئەينەن ئۆزىنى كۆرىمىز. **3** ۋە [مەسىھگە] ئۈمىد باغلىغان ھەربىر
كىشى ئۇ پاك بولغاندەك ئۆزىنى پاكلىماقتا. **4** گۇناھ سادىر قىلغان كىشى [خۇدانىڭ]
قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بولىدۇ. چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق [خۇدانىڭ] قانۇنىغا
خىلاپلىق قىلغانلىقتۇر. **5** ھالبۇكى، سىلەر ئۇنى گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن دۇنياغا
كېلىپ ئايان قىلىنغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدا ھېچقانداق گۇناھ يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر.
6 ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ كىمدەكىم گۇناھ سادىر
قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ. **7** ئەزىز بالىلىرىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى

ئالدىشغا يول قويماكلار. هەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچى كىشى ئۇ هەققانىي بولغىنىدەك هەققانىيدۇر. 8 لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىندۇر. چۈنكى ئىبلىس ئەلىساقتىن تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ دۇنياغا ئايان قىلىنىشىدىكى مەقسەت ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. 9 خۇدادىن تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ، خۇدانىڭ ئۇرۇقى ئۇنىڭدا ئورۇن ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن تۇغۇلغاندۇر. 10 خۇدانىڭ بالىلىرى بىلەن ئىبلىسنىڭ بالىلىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى، كىمدەكىم هەققانىيلىققا ئەمەل قىلمىسا ۋە يا كى ئۆز قېرىندىشىغا مېهىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىسە خۇدادىن ئەمەستۇر. 11 چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل شۇكى، بىر-بىرىمىزگە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. 12 ئۇ ئۇ رەزىلدىن بولغان، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگەن قابىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز كېرەك؛ ئۇ نېمىشقا ئىنىسىنى قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ قىلغانلىرى رەزىل، ئىنىسىنىڭ قىلغانلىرى هەققانىي بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان. 13 شۇڭا، ئى قېرىنداشلار، بۇ دۇنيا سىلەرنى ئۆچ كۆرسە، ېۋىنكىنا هەيران قالماكلار. 14 بىز قېرىنداشلارنى سۆيگەنلىكىمىزدىن، ئۆلۈمدىن هاياتلىققا ئوتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز. ئۆز قېرىندىشىنى سۆيمىگۈچى تىنچى ئۆلۈمدە ئولتۇراتتىدۇ. 15 قېرىندىشىغا ئۆچمەنلىك قىلغان كىشى قاتىلدۇر ۋە هېچقانداق قاتىلدا مەڭگۈلۈك هاياتنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر. (aiōnios g166) 16 بىز شۇنىڭ بىلەن مېهىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىزكى، ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى؛ شۇنىڭدەك بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا قىلىشقا قەرزدارىدۇرمىز. 17 ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا مال-مۈلۈك ئۆزۈڭە، قېرىندىشىنىڭ موهتاجلىقىنى كۆرۈپ ئۆزۈڭە، ئۇنىڭغا كۆكسى-قارنىنى ئاچمىسا، بۇنداق كىشىدە نەدىمۇ خۇدانىڭ مېهىر-مۇھەببىتى بولسۇن؟ 18 ئەزىز بالىلىرىم، سۆز بىلەن ۋە تىل بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەمەلدە ۋە هەققەتتە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى. 19 بىز شۇنداق ئىشلار بىلەن ئۆزىمىزنىڭ هەققەتىمىز بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە [خۇدانىڭ] ئالدىدا قەلبىمىزنى خاتىرجەم قىلالايمىز. 20 شۇنداقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز بىزنى يەنىلا ئەيىبلىسە، خۇدا يەنىلا قەلبىمىزدىن ئۇستۈن ۋە هەممىنى بىلگۈچىدۇر. 21 سۆيۈملۈكلىرىم، ئەگەر قەلبىمىز بىزنى ئەيىبلىمىسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈرەكلىك ئۆرىمىز 22 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىن تىمنى تىلىسەك شۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنى خۇرسەن قىلدىغان ئىشلارنى قىلىمىز. 23 ۋە ئۇنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىهنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشىمىز هەمدە ئۇنىڭ بىزگە تاپىلىغىنىدەك بىر-بىرىمىزگە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. 24 ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىدىغان كىشى [خۇدادا] ياشايدىغان ۋە [خۇدامۇ] ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىدۇ. ئەمدى خۇدانىڭ بىزدە ياشايدىغانلىقىنى بىلگىنىمىز بولسا، ئۇ بىزگە ئاتا قىلغان روهتىندۇر.

4 سۆيۈملۈكلىرىم، هەربىر [«ۋەهىي قىلغۇچى»] روهلارنىڭ هەممىسگىلا ئىشىنىۋەرمەكلار، بەلكى بۇ روهلارنىڭ خۇدادىن كەلگەن- كەلمىگەنلىكىنى پەرقلەندۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى سىناكلار. چۈنكى ئۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر دۇنيادىكى جاي-جايلارغا پەيدا بولدى. 2 خۇدانىڭ روهىنى مۇنداق پەرقلەندۈرەلەيسىلەر: ئەيسانى، يەنى دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسىهنى ئېتىراپ قىلغۇچى هەربىر روه خۇدادىن بولىدۇ. 3 ۋە دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن ئەيسا مەسىهنى ئېتىراپ قىلمايدىغان روه خۇدادىن كەلگەن ئەمەس. بۇنداقلاردا ئەكسىچە دەججالنىڭ روهى ئىشلەيدۇ؛ سىلەر بۇ روهنىڭ كېلىدىغانلىقى توغرۇلۇق ئاڭلىغانىدىكىلار ۋە دەرۋەقە ئۇ هازىر دۇنيادا پەيدا بولدى. 4 ئەي ئەزىز بالىلىرىم، سىلەر بولساكلار خۇدادىن بولغانسىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدىكلار؛ چۈنكى سىلەردە ئۇرغۇچى بۇ دۇنيادا ئۇرغۇچىدىن ئۈستۈندۇر. 5 ئۇلار بولسا بۇ دۇنياغا مەنسۇپ، شۇڭا ئۇلار بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلىدۇ ۋە بۇ دۇنيادىكىلەر ئۇلارغا قۇلاق سالىدۇ. 6 بىز بولساق خۇدادىن بولغانمىز؛ خۇدانى تونۇغان كىشى بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلايدۇ. خۇدادىن بولمىغان كىشى بولسا بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلىمايدۇ. مانا بۇنىڭدىن هەققەتنىڭ روهى بىلەن ئېزىتقۇلۇقنىڭ روهىنى پەرق ئېتەلەيمىز. 7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، بىر-بىرىمىزگە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى؛ چۈنكى مېهىر-مۇھەببەتنىڭ ئۆزى خۇدادىندۇر ۋە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىنىڭ هەربىرى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ ۋە خۇدانى تونۇيدۇ. 8 مېهىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىگۈچى كىشى خۇدانى تونۇمىغان بولىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۆزى مېهىر-مۇھەببەتتۇر. 9 خۇدانىڭ مېهىر-مۇھەببىتى بىزدە شۇنىڭ بىلەن ئاشكارا بولدىكى، خۇدا بىزنى ئۇنىڭ ئارقىلىق هاياتقا ئېرىشىۋىن دەپ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى دۇنياغا ئەۋەتتى. 10 مېهىر-مۇھەببەت دەل شۇنىڭدىن ئىبارەتكى، بىزلەرنىڭ خۇدانى سۆيگىنىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇ ئۆزى بىزنى سۆيۈپ گۇناهلىرىمىزنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كاففارەت بولۇشقا ئۆز ئوغلىنى ئەۋەتكىنى بىلەن ئىبارەتتۇر. 11 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، خۇدا بىزگە شۇ قەدەر مېهىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن يەردە، بىزمۇ بىر-بىرىمىزگە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشكە قەرزدارىدۇرمىز. 12 هېچكىم هېچقاچان خۇدانى كۆرگەن ئەمەس؛ لېكىن بىر-بىرىمىزگە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەك، خۇدا بىزدە ياشايدۇ ۋە ئۇنىڭ مېهىر-مۇھەببىتى بىزدە كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. 13 بىز بىزنىڭ ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلىقىمىزنى ۋە ئۇنىڭ بىزدە ياشاۋاتقانلىقىنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، ئۇ ئۆز روهىنى بىزگە ئاتا قىلغان. 14 بىز شۇنى كۆرگەن ۋە شۇنداقلا شۇنىڭغا گۇۋاهلىق بېرىمىزكى، ئاتا ئوغلۇنى دۇنياغا قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 15 ئەگەر كىمدەكىم ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىراپ قىلسا، خۇدا ئۇنىڭدا، ئۇمۇ خۇدادا ياشايدۇ. 16 بىز بولساق خۇدانىڭ بىزگە بولغان مېهىر-مۇھەببىتىنى تونۇپ يەتتۇق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تولمۇ ئىشەنىدۇق. خۇدا ئۆزى مېهىر-مۇھەببەتتۇر ۋە مېهىر-مۇھەببەتتە ياشىغۇچى كىشى خۇدادا ياشايدۇ، خۇدامۇ ئۇنىڭدا ياشايدۇ. 17 مۇشۇنداق بولغاندا، مېهىر-مۇھەببەت بىزدە مۇكەممەللىشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز سوراق كۈندە خاتىرجەم-قورقاس بولالايمىز. چۈنكى ئەيسا قانداق بولۇۋاتقان بولسا بىزمۇ هازىر بۇ دۇنيادا شۇنداق بولۇۋاتىمىز. 18 مېهىر-مۇھەببەتتە قورقۇنچ يوقتۇر؛ كامىل مېهىر-مۇھەببەت قورقۇنچنى هەيدەپ يوقاتا چىقىرىدۇ. چۈنكى قورقۇنچ خۇدانىڭ جازاسى بىلەن باغلىنىشلىقتۇر؛ قورقۇنچىمى بار كىشى مېهىر-مۇھەببەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر. 19 بىز مېهىر-مۇھەببەت كۆرسىتىمىز، چۈنكى خۇدا ئالدى بىلەن بىزگە مېهىر-مۇھەببەت كۆرسەتتى. 20 ئەگەر بىرسى «خۇدانى سۆيىمەن» دەپ ئۆزۈڭە، قېرىندىشىنا ئۆچمەنلىك قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى كۆز ئالدىدىكى قېرىندىشىنى سۆيمىگەن يەردە، كۆزۈڭە باقمىغان خۇدانى قانداقۇ سۆيىسۇن؟ 21 شۇڭا بىزدە ئۇنىڭدىن: «خۇدانى سۆيگەن كىشى قېرىندىشىنىمۇ سۆيسۇن» دېگەن ئەمر باردۇر.

5 ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن هەربىر كىشى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ؛ ۋە تۇغدۇرغۇچى [ئاتىنى] سۆيىدىغان هەربىر كىشى ئۇنىڭدىن تۇغۇلغۇچىنىمۇ سۆيىدۇ. 2 بىز ئۆزىمىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرىنى سۆيىدىغانلىقىمىزنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، خۇدانى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 3 خۇدانى سۆيۈش ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش دېمەكتۇر؛ ۋە ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە ئۆرماق ئېغىر ئىش ئەمەستۇر. 4 چۈنكى خۇدادىن تۇغۇلغانلارنىڭ هەممىسى بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ؛ ۋە دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى كۈچ ـ دەل بىزنىڭ ئېتىقادىمىزدۇر. 5 بۇ دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى زادى كىملەر؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئەمەسمۇ؟ 6 ئۇ بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛ ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ ئىشلارغا گۇۋاهلىق بەرگۈچى بولسا روهتۇر، چۈنكى روه ئۆزى ھەقىقەتتۇر. 7 چۈنكى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئۈچ گۇۋاهلىق بەرگۈچى بار: ـ 8 بۇلار روه، سۇ ۋە قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ [گۇۋاهلىقى] بىردۇر. 9 ئەگەر بىز ئىنسانلارنىڭ گۇۋاهلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ گۇۋاهلىقى بۇلارنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر. خۇدا ئۆز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاهلىق بەرگەن ـ 10 (خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئىچىدە شۇ گۇۋاهلىق باردۇر؛ بىراق خۇدانا ئىشەنمىگەن كىشى ئۆزى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئۆز ئوغلىنى تەستىقلىغان گۇۋاهلىقىغا ئىشەنمىگەن) 11 گۇۋاهلىق دەل شۇدۇركى، خۇدا بىزگە مەڭگۈلۈك هاياتنى ئاتا قىلدى ۋە بۇ هاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدىدۇر. (aiōnios g166) 12 شۇڭا ئوغلىغا ئىگە بولغان كىشى هاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ؛ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئىگە بولمىغان كىشى هاياتلىققا

ئىگە بولمىغان بولىدۇ. 13 مەن بۇلارنى خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلەرگە
سىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك هاياتقا ئىگە بولغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم. (aiōnios
g166) 14 ۋە بىزنىڭ ئۇنىڭغا بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاترجەملىكىمىز شۇنداقكى، ئۇنىڭ
ئىرادىسىگە مۇۋاپىق هەرقانداق بىر ئىشنى تىلىسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ. 15 ئۇنى هەرنېمە
تىلىگىنىمىزنى ئاڭلايدۇ دەپ بىلگەنىكەنمىز، دۇئايىمىزدا ئۇنىڭدىن تىلىگىنىمىزگە ئېرىشتۇق،
دەپ بىلىمىز. 16 بىرسى قېرىندىشىنىڭ ئۆلۈمگە مەهكۇم قىلمايدىغان بىر گۇناه سادىر
قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا ئۆلۈمگە مەهكۇم قىلمايدىغان
گۇناه سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا هاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. ئۆلۈمگە مەهكۇم گۇناهمۇ
باردۇر. ئۇنىڭ توغرىسىدىن تىلىسۇن، دېمەيمەن. 17 هەممە هەققانىيەتسىزلىك گۇناهتۇر؛ ۋە
ئۆلۈمگە مەهكۇم قىلمايدىغان گۇناهمۇ بار. 18 خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۇناه سادىر
قىلمايدىغانلىقىنى بىلىمىز؛ چۈنكى ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات بۇنداق كىشىنى قوغداپ
قالىدۇ ۋە ئاشۇ رەزىل ئۇنىڭغا تېگىلمەيدۇ. 19 ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ خۇدادىن بولغانلىقىمىز
ئۆزىمىزگە مەلۇم؛ ئەمما پۈتكۈل دۇنيا بولسا ئۆ رەزىلنىڭ ئىلكىدىدۇر. 20 يەنە بىزگە مەلۇمكى،
خۇدانىڭ ئوغلى دۇنياغا كەلدى ۋە هەقىقى بولغۇچىنى تونۇشىمىز ئۈچۈن كۆڭلىمىزنى
يورۇتتى؛ ۋە بىز هەقىقى بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە، يەنى ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىهدە ياشاۋاتىمىز.
ئۇ بولسا هەقىقي خۇدا ۋە مەڭگۈلۈك هاياتلىقتۇر! (aiōnios g166) 21 ئەزىز باللىرىم،
ئۆزۈڭلارنى هەرقانداق بۇتلاردىن ساقلاڭلار.

يۇهاننا 2

1 **2** مەنكى ئاقساقالدىن [خۇدا تەرىپىدىن] تاللانغان خاتىمغا ۋە ئۇنىڭ ئەزىز بالىلىرىغا
سالام! مەن سىلەرنى ھەقىقەتتە سۆيىمەن ۋە يالغۇز مەنلا ئەمەس، يەنە ھەقىقەتنى
تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى بىزدە ياشاۋاتقان ۋە شۇنداقلا ئەبەدگىچە بىزگە يار بولىدىغان
ھەقىقەتنى دەپ سىلەرنى سۆيىدۇ. **(aiōn g165)** **3** خۇدائاتىدىن ۋە ئاتىنىڭ ئوغلى رەب
ئەيسا مەسىھدىن شاپائەت، رەھىم-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەقىقەت ۋە
مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە بولغاي! **4** باللىرىڭنىڭ ئارىسىدا بىز ئاتىدىن ئەمر تاپشۇرۇۋالغاندەك
ھەقىقەتتە ماڭغانلارنى كۆرگىنىم ئۈچۈن ئىنتايىن خۇرسەن بولدۇم. **5** ئەمدى، ھۆرمەتلىك
خانىم، مەن سەندىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى، دەپ ئۆتۈنمەن. مېنىڭ
ساڭا يېزىپ ئوتتۇرىغىنىم يېڭى بىر ئەمر ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ بىزدە بار ئەمردۇر
6 (مېھىر-مۇھەببەت شۇكى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشتۇر). مانا بۇ ئەمر
سىلەر بۇرۇندىن تارتىپ ئاڭلاپ كېلىۋاتقانىدەك، ئۇنىڭدا مېڭىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە
تاپىلانغاندۇر. **7** چۈنكى نۇرغۇن ئالدامچىلار دۇنيانىڭ جايى-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار
ئەيسانىڭ دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار
دەل ئالدامچى ۋە دەججالدۇر. **8** بىز ۋە ئۆزۈڭلار سىڭدۈرگەن ئەجرنى يوقىتىپ قويماي،
بەلكى تولۇق ئىنئامغا ئىگە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار. **9** كىمكى
مەسىھنىڭ تەلىمىدىن ھالقىپ چىقىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇرمىسا، خۇدا ئۇنىڭغا ئىگە بولمايدۇ.
لېكىن ئۇنىڭ تەلىمىدە چىڭ تۇرغۇچى بولسا، ئاتا ھەم ئوغۇل ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **10**
ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ تەلىمىنى ئېلىپ كەلمەي سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى ئۆيۈڭلارغا
باشلىماڭلار ھەم ئۇنىڭغا سالامۇ بەرمەڭلار. **11** چۈنكى ئۇنداق ئادەمگە سالام بەرگەن
كىشى ئۇنىڭ رەزىل ئەمەللىرىگە شېرىك بولغۇچىدۇر. **12** سىلەرگە يېزىدىغان يەنە كۆپ
سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەغەز بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، خۇشاللىقىمىزنىڭ
تولۇپ تېشىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىپ دىدار كۆرۈشۈپ سۆزلىشىشنى ئارزۇ قىلىمەن.
13 خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ھەدەڭنىڭ باللىرىدىن ساڭا سالام!

يۇھاننا 3

1 مەنكى ئاقساقال ئۆزۈم ھەققەتتە سۆيگەن سۆيۈملۈك گايۇسقا سالام! **2** ئى
سۆيۈمكۈك [دوستۇم]، جېنىڭ گۈللەنگەندەك، ھەممە ئىشلىرىڭنىڭ گۈللىنىشىگە ۋە
تېنىڭنىڭ سالامەت بولۇشىغا تىلەكداشمەن. **3** قېرىنداشلار كېلىپ، سەندە بولغان
ھەققەت توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بەرگەندە، مەن ئىنتايىن بەك خۇشاللاندىم؛ چۈنكى
سەن ھەققەتتە داۋاملىق مېڭىۋاتىسەن. **4** ماڭا نىسبەتەن، ئەزىز بالىلىرىمنىڭ ھەققەتتە
مېڭىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاشتىنمۇ چوڭ خۇشاللىق يوقتۇر. **5** سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يېنىڭغا
بارغان قېرىنداشلارغا (گەرچە ئۇلار ساڭا ناتونۇش بولسىمۇ) قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىدە
ئىخلاسمەنلىكىڭ ئىسپاتلىنىدۇ. **6** ئۇلار جامائەت ئالدىدا سېنىڭ بۇ مېھىر-مۇھەببىتىڭ
توغرىسىدا گۇۋاھلىق بەردى. ئۇلارنى يەنە خۇدانىڭ يولىغا لايىق سەپىرىگە ئۇزىتىپ قويساڭ،
ياخشى قىلغان بولىسەن. **7** چۈنكى ئۇلار [سەپەردە] يات ئەللىك [ئېتىقادسىزلاردىن] ھېچ
نېمە ئالمايي، شۇ مۇبارەك نام ئۈچۈن يولغا چىقتى. **8** شۇڭا، ھەققەت بىلەن خىزمەتداش
بولۇپ تەڭ ئىشلىگۈچى بولۇش ئۈچۈن بىز شۇنداقلارنى قوللاپ-قۇۋۋەتلىشىمىزگە توغرا
كېلىدۇ. **9** بۇ توغرۇلۇق جامائەتكە مەكتۇپ يازدىم. لېكىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىنى
چوڭ تۇتۇپ، جامائەتكە باش بولۇش تەمەسسىدە بولغان دىئوترەپەس بىزنى قوبۇل قىلمايدۇ.
10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن بارغاندا، ئۇنىڭ قىلغان ئەسكىلىكلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ بىزنىڭ
ئۈستىمىزدىن قىلغان رەزىل سۆزلىرى بىلەن غەيۋەتنى يۈزىگە سالىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭلا بىلەنلا
توختاپ قالمايدۇ، يەنە [سەپەردىكى] قېرىنداشلارنى قوبۇل قىلمايلا قالماي، قوبۇل قىلماقچى
بولغانلارنىمۇ توسىدۇ ۋە ھەتتا ئۇلارنى جامائەتتىن قوغلاپ چىقىرىۋاتىدۇ. **11** ئى سۆيۈملۈك
[دوستۇم]، يامانلىقتىن ئەمەس، ياخشىلىقتىن ئۈلگە ئالغىن. ياخشىلىق قىلغۇچى خۇدادىندۇر.
يامانلىق قىلغۇچى خۇدانى ھېچ كۆرمىگەندۇر. **12** دېمىتىرئوسنى بولسا ھەممەيلەن، ھەتتا
ھەققەتنىڭ ئۆزى ياخشى گۇۋاھلىق بېرىپ تەرىپلەيدۇ. بىزمۇ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىز ۋە
گۇۋاھلىقىمىزنىڭ ھەققەت ئىكەنلىكىنى سەنمۇ بىلىسەن. **13** ساڭا يازىدىغان يەنە كۆپ
سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەلەم بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، **14** سەن بىلەن
يات ئاردا دىدار كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلىمەن؛ شۇ چاغدا دەرقەمدە سۆزلىشىمىز. ساڭا
خاترجەملىك يار بولغاي! دوستلاردىن ساڭا سالام. سەنمۇ [ئۇ يەردىكى] دوستلارغا
ئىسىم-فاملىلىرى بويىچە مەندىن سالام ئېيتقايسەن.

يەھۇدا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى، ياقۇپنىڭ ئىنىسى مەنكى يەھۇدادىن چاقىرىلغانلارغا، يەنى
خۇداتاتىمىز تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن قوغدىلىپ كەلگەنلەرگە سالام.
2 سىلەرگە رەھىمدىللىك، تاماناللىق-خاتىرجەملىك ۋە مېھىر-مۇھەببەت ھەسسىلەپ تاتا
قىلىنغاي! 3 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، مەن ئەسلى سىلەرگە ئورتاق بەھرىمەن بولۇۋاتقان نىجاتىمىز
توغرىسىدا خەت يېزىشقا زور ئىشتىياقىم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر بۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى
مۇقەددەس بەندىلەرگە بىر يولىلا ئامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قوللۇكلاردىن بەرمەسلىككە
جىددىي كۆزەش قىلىشقا جېكلەپ ئۇشبۇ خەتنى يازمىسام بولمىدى. 4 چۈنكى مەلۇم
كىشىلەر ـ ئىخلاسسىز ئادەملەر، خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئىزا كلاركا
سۈقۈنۈپ كىرىۋالغان. ئۇلار خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بۇزۇقلۇق قىلىشنىڭ باھانىسىغا
ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىگىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن تانغان ئادەملەردۇر.
5 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېسىگىلارغا قايتىدىن سېلىشنى خالايمەنكى
(گەرچە سىلەر بۇرۇن ھەممە ئىشلاردىن خەۋەرلەندۇرۇلگەن بولسا كلارمۇ)، بۇرۇن رەب
[ئۆزى ئۈچۈن] بىر خەلقنى مىسىردىن قۇتقۇزغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى [ئۆزىگە]
ئىشەنمىگەنلەرنى كېيىن ھالاك قىلدى. 6 [ۋە سىلەر شۇنىمۇ بىلىسىلەركى]، ئەسلىدىكى
ئورندا تۇرماي، ئۆز ماكانىنى تاشلاپ كەتكەن پەرىشتىلەرنى رەب ئۈلۈغ [قىيامەت]
كۈنىنىڭ سورىقىغىچە مەڭگۈ كىشەنلەپ مۇدھىش قاراڭغۇلۇقتا سولاپ ساقلىماقتا.
(aïdios g126) 7 سودوم ۋە گومورىرا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىكىلەرمۇ شۇ
ئوخشاش يولدا، يەنى شۇ [پەرىشتىلەرگە] ئوخشاش ئۇچىغا چىققان بۇزۇقچىلىققا ۋە غەيرىي
شەھۋەتلەرگە بېرىلىپ كەتكەن، [كېيىنكى دەۋرلەر] ئۈلارنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئىبرەت ئالسۇن
ئۈچۈن مەڭگۈلۈك ئوت جازاسىغا ئورنەك قىلىنىپ كۆيدۈرۈلگەن. (aiōnios g166) 8
لېكىن مۇشۇ «چۈش كۆرگۈچىلەر» شۇ ئوخشاش يول بىلەن ئادەملەرنىڭ تەنلىرىنىمۇ
بۇلغىماقتا، ئۇلار ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغۇچىلاردىن بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئۈلۈغلارغىمۇ
ھاقارەت قىلىشماقتا. 9 لېكىن ھەتتا باش پەرىشتە مىكائىلمۇ مۇسانىڭ جەسىتى توغرىسىدا
ئىبلىس بىلەن مۇزاكىرە قىلىپ تالاش-تارتىش قىلغاندا، ئۇنى ھاقارەتلىك سۆزلەر بىلەن
ئەيىبلەشكە پېتىنالمىغان، پەقەت «ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى تەنبىھ بەرسۇن» دەپلا
قويغان. 10 لېكىن بۇ كىشىلەر ئۆزلىرى چۈشىنەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە كۈپۈرلۈق قىلدۇ.
بىراق ئۇلار ھەتتا ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك ئۆز تەبىئىتىنىڭ ئىنكاسلىرى بويىچە چۈشەنگىنىچە
ياشاپ، شۇ ئارقىلىق ئۆزلىرىنى ھالاك قىلدۇ. 11 بۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار
قابىلنىڭ يولى بىلەن ماڭدى، مال-مۈلۈكنى دەپ بالاامنىڭ ئازغان يولىغا ئۆزىنى ئاتتى ۋە
ئۇلار كوراھنىڭ ئاسىيلىق قىلغىنىغا [ئوخشاش] ئاخىر ھالاك بولدۇ. 12 ئۇلار مېھىر-
مۇھەببەتنى تەبىركلەش زىياپەتلىرىگىلارغا ھېچ تارتىنمايي سىلەر بىلەن بىللە داخىل بولىدىغان،
ئۆزلىرىنلا باقىدىغان خەتەرلىك خادا تاشلاردۇر. ئۇلار شامالىلاردىن ھەيدىلىپ كەلگەن
يامغۇرسىز بۇلۇت، يىلتىزىدىن قومۇرۇپ تاشلانغان، كەچ كۈزدىكى مېۋىسىز دەرەخلەر،
ئىككى قېتىم ئۆلگەنلەر! 13 ئۇلار دېڭىزنىڭ داۋالغۇۋاتقان، بۇژغۇنلۇق دولقۇنلىرى، ئۇلار
ئۆز شەرمەندىچىلىكىنى قۇسماقتا؛ ئۇلار ئېزىپ كەتكەن يۇلتۇزلار بولۇپ، ئۇلارغا مەڭگۈلۈك
قاپقارا ئۇقۇلۇقنىڭ زۇلمىتى ھازىرلاپ قويۇلغاندۇر. (aiōn g165) 14 ئادەمئاتىنىڭ يەتتىنچى
ئەۋلادى بولغان ھانوخ بۇ كىشىلەر توغرىسىدا مۇنداق بېشارەت بەرگەن: ـ «مانا، رەب
تۈمەنىمىگىلىغان مۇقەددەسلىرى بىلەن كېلىدۇ، 15 ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى سوراق قىلىپ،
بارلىق ئىخلاسسىزلارنىڭ ئىخلاسسىزلارچە يۈرگۈزگەن بارلىق ئىخلاسسىزلىقلىرىغا ئاساسەن،
شۇنداقلا ئىخلاسسىز گۇناھكارلارنىڭ ئۆزىنى ھاقارەتلىگەن بارلىق ئەسەبىي سۆزلىرىگە
ئاساسەن ئۇلارنى ئەيىبكە بۇيرۇيدۇ». 16 بۇ كىشىلەر ھامان غوتۇلداپ، ئاغرىنىپ
يۈرىدۇ، ئۆز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدۇ، ئاغزىدا يوغانچىلىق قىلىدۇ، ئۆز مەنپەئىتىنى
كۆزلەپ باشقىلارغا خۇشامەتچىلىك قىلىدۇ. 17 لېكىن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، رەببىمىز ئەيسا
مەسىھنىڭ رىسۋالىرىنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئېسىگىلاردا تۇتۇڭلارکى، 18 ئۇلار
سىلەرگە: «ئاخىر زاماندا، ئۆزىنىڭ ئىخلاسسىز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىپ، مازاق
قىلغۇچىلار مەيدانغا چىقىدۇ» دېگەنىدى. 19 مۇشۇنداق كىشىلەر بۇلگۈنچىلىك پەيدا
قىلىدىغان، ئۆز تەبىئىتىگە ئەگىشىكەن، روھقا ئىگە بولمىغان ئادەملەردۇر. 20 لېكىن سىلەر،
ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ئەڭ مۇقەددەس بولغان ئېتىقادىڭلارنى ئۈل قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى
قۇرۇپ چىقىڭلار، مۇقەددەس روھتا دۇئا قىلىپ، 21 ئادەمنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېلىپ
باردىغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رەھىمدىللىكىنى تەلەزۇرۇپ كۈتۈپ، ئۆزۈڭلارنى
خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئىچىدە ئۇنتۇڭلار. (aiōnios g166) 22 شەككىلىنىپ قالغانلارغا
رەھىم قىلىڭلار؛ 23 بەزىلەرنى ئوت ئىچىدىن يۇلۇۋېلىپ قۇتۇلدۇرۇۋېلىڭلار، بەزىلەرگە
ھەتتا ئەتلىرىدىن نىجاسەت چۈشۈپ بۇلغانغان كىيىم-كېچىكىگىمۇ نەپرەتلەنگەن ھالدا
قورقۇنچ ئىچىدە رەھىم قىلىڭلار. 24 ئەمما سىلەرنى يولدا تېيىلىپ كېتىشتىن ساقلاپ،
ئېچىلىپ-يېيىلىپ ئۆزىنىڭ شەرەپلىك ھۇزۇرىدا ئەيىبسىز تۇرغۇزۇشقا قادىر بولغۇچىغا،
يەنى قۇتقۇزغۇچىمىز بىردىنبىر 25 خۇداغا رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ،
ھەيۋەت-ئۇلۇغلۇق، قۇدرەت ۋە ھوقۇق ئەزەلدىن بۇرۇن، ھازىرمۇ تا بارلىق زامانلارغىچە
بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

ۋەھي

1 بۇ كىتاب ئەيسا مەسىھنىڭ ۋەھيىسى، يەنى خۇدا ئۇنىڭغا تۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتىشى ئۈچۈن تاپشۇرغان ۋەھيىدۇر. مەسىھ بۇنى تۆز يەرشتىسىنى ئەۋەتىپ قۇلى يۇھاننىغا ئالامەتلەر بىلەن ئايان قىلدى. **2** يۇھاننا بولسا خۇدانىڭ سۆز- كالامى ھەمدە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىققا كۆرگەنلىرىنىڭ ھەممىسگە گۇۋاھلىق بەردى. **3** بۇ بېشارەتنى ئوقۇپ بەرگۈچى ۋە ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدا يېزىلغانلارغا ئىتائەت قىلغۇچى بەختلىكتۇر! چۈنكى ۋەھيىنىڭ ۋاقتى يېقىندۇر. **4** مەنكى يۇھاننادىن تاسىيا [تۆلۈكسىدىكى] يەتتە جامائەتكە سالام! ھازىر بار بولغان، تۆتۈكەندىمۇ بولغان ھەم كەلگۈسىدە كەلگۈچىدىن، ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدىكى يەتتە روھتىن **5** ۋە سادىق گۇۋاھچى، تۆلۈمدىن ئۇنچە تىرىلگۈچى، جاھاندىكى پادىشاھلارنىڭ ھۆكۈمرانى بولغان ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي. ئەمدى بىزنى سۆيگۈچى، يەنى تۆز قېنى بىلەن بىزنى گۇناھلىرىمىزدىن يۇغان **6** ۋە بىزنى بىر پادىشاھلىققا ئۆيۈشتۈرۈپ، تۆز ئاتىسى خۇداغا كاھىنلار قىلغانغا بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەدگىچە بولغاي، ئامىن! **7 (aiōn g165)** مانا، ئۇ بۇلۇتلار بىلەن كېلىدۇ، شۇنداقلا ھەر بىر كۆز، ھەتتا ئۇنى سانجىغانلارمۇ ئۇنى كۆرىدۇ. يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلە-خەلق ئۇ سەۋەبلىك ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ. شۇنداق بولىدۇ، ئامىن! **8** مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، مۇقەددەسنە ۋە خاتىمە تۆرۈمدۇرمەن، ھازىر بار بولغان، بۇرۇنۇمۇ بار بولغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ بار بولغۇچىدۇرمەن، شۇنداقلا ھەممىگە قادىردۇرمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار خۇدا. **9** سىلەرنىڭ قېرىندىشىڭلار ھەم سىلەر بىلەن بىرگە ئەيسادا بولغان ئازاب-ئۇقۇبەت، پادىشاھلىق ۋە سەۋر-تاقەتتىن ئورتاق نىسىبىدىشىڭلار بولغان مەنكى يۇھاننا خۇدانىڭ سۆز- كالامى ۋە ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن پاتموس دېگەن ئارالدا [مەھبۇس] بولۇپ تۇرۇپ قالغانىدىم. **10** «رەببنىڭ كۈنى»دە مەن روھنىڭ ئىلكىگە ئېلىنىشىم بىلەن، كەينىمدىن كاناي ئاۋازىدەك كۈچلۈك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **11** بۇ ئاۋاز: «كۆرىدىغانلىرىڭنى كىتاب قىلىپ ياز ۋە ئۇنى يەتتە جامائەتكە، يەنى ئەفەسۇس، سمىرنا، پەرگامۇم، تىياترا، ساردىس، فىلادېلفىيە ۋە لائودىكىيادىكى جامائەتلەرگە ئەۋەت» دېدى. **12** ماڭا سۆز قىلغان ئاۋازنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى كۆرۈش ئۈچۈن كەينىمگە بۇرۇلدۇم. بۇرۇلغىنىمدا، كۆزۈمگە يەتتە ئالتۇن چىراغدان **13** ۋە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆچىسىغا پۇتلىرىغىچە چۈشۈپ تۇرىدىغان تون كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرى كۆرۈندى. **14** ئۇنىڭ باش-چېچى ئاق يۇڭدەك، ھەتتا قاردەك ئاپاق ئىدى ۋە كۆزلىرى گويا يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتتەك ئىدى. **15** پۇتلىرى خۇمداندا تاۋلىنىپ پارقىرىغان تۈچقا ئوخشايتتى، ئاۋازى شارقىراپ ئېقىۋاتقان نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ئىدى. **16** ئۇ ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇز تۇتقان بولۇپ، ئاغزىدىن ئىككى بىسلىق تۆتكۈر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى. چىرايى خۇددى قۇياشنىڭ تولۇق كۈچىدە پارلىغانىدەك يارقىن ئىدى. **17** ئۇنى كۆرگىنىمدە، ئايىغىغا ئۆلۈكتەك يېقىلدىم. ئۇ ئوڭ قولىنى ئۈستۈمگە تەگكۈزۈپ مۇنداق دېدى: ـ قورقما، ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى **18** ھەمدە ھايات بولغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن. مەن ئۆلگەنىدىم، ئەمما مانا، مەن ئەبەدىلئەبەدگىچە ھاياتىمەن، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارانىڭ ئاچقۇچلىرى قولۇمىدىدۇر! **(aiōn g165, Hadēs g86)** **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، كۆرگەن ئىشلارنى، ھازىر بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە بۇلاردىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى يېزىپ قالدۇر. **20** سەن ئوڭ قولۇمدا كۆرگەن يەتتە يۇلتۇزنىڭ ۋە يەتتە ئالتۇن چىراغداننىڭ سىرى مانا مۇنداق ـ يەتتە يۇلتۇز يەتتە جامائەتنىڭ ئەلچىلىرى ۋە يەتتە چىراغدان بولسا يەتتە جامائەتتۇر.

2 ـ ئەفەسۇستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇزنى تۇتۇپ، يەتتە ئالتۇن چىراغداننىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭىۋاتقۇچى مۇنداق دەيدۇ: **2** ـ سىنىڭ ئەجىر-ئەمەللىرىڭنى، تارتقان جاپالىرىڭنى ھەم سەۋر-تاقەتتىڭنى، رەزىل ئادەملەرنىڭ قىلمىشلىرىغا چىداپ تۇرالمايدىغانلىقىڭنى، شۇنداقلا روسۇل بولمىسىمۇ ئۆزلىرىنى روسۇل دەپ ئاتىۋالغانلارنى سىناپ، ئۇلارنىڭ يالغانچى بولغانلىقىنى تونۇغانلىقىڭنىمۇ بىلىمەن. **3** شۇنداق، سىنىڭ سەۋر-تاقەت قىلىۋاتقانلىقىڭنى، مېنىڭ نامىم ئۈچۈن جاپا-مۇشەققەتكە بەرداشلىق بەرگەنلىكىڭنى ئەمما ئېرىنمىگەنلىكىڭنى بىلىمەن. **4** لېكىن ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بارىكى، سەن ئۆزۈڭدىكى دەسلەپكى مېھىر-مۇھەببەتتىن ۋاز كەچتىڭ. **5** شۇڭا قايسى ھالەتتىن يېقىلىپ چۈشكەنلىكىڭنى ئېسىڭگە ئېلىپ توۋا قىلغىن، ئاۋۋالقى ئەمەللەرنى قايتا قىلغىن. بولمىسا يېنىڭغا كېلىمەن ۋە توۋا قىلمىساڭ چىراغدىنىڭنى جايىدىن يۇتكىۋېتىمەن.

6 بىراق، سىنىڭ شۇ ئارتۇقچىلىقىڭ بارىكى، مەن ئۆزۈم ئەپرەتلىنىدىغان نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ قىلمىشلىرىدىن سەنمۇ نەپرەتلىنىسەن. **7** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلارنى خۇدانىڭ جەننىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە مۇيەسسەر قىلىمەن». **8** ـ ئىزمىردىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى، تۆلگەن ۋە تىرىلگۈچى مۇنداق دەيدۇ: **9** ـ سىنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىڭنى ۋە نامراتلىقىڭنى بىلىمەن (لېكىن سەن باي!)، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ تۇرلىرىنى يەھۇدىي دەۋالغان، شەيتانىنىڭ بىر سىناگوگى بولغانلارنىڭ توھمەتلىرىنىمۇ بىلىمەن. **10** ئالدىڭدا چېكىدىغان ئازاب-ئۇقۇبەتلەردىن قورقما. مانا، ئىبلىس ئاراڭلاردىن بەزىلىرىڭلارنى سىنىلىشىڭلار ئۈچۈن يېقىندا زىندانغا تاشلىنىدۇ. سىلەر ئون كۈن قىينىلىسىلەر. تاكى ئۆلگۈچە سادىق بولغىن، مەن ساڭا ھاياتلىق تاجىنى كىيدۇرىمەن. **11** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ زىيىنىغا ھەرگىز ئۇچرىمايدۇ!». **12** ـ پەرگامۇمدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئىككى بىسلىق ئوتتكۈر قىلىچى بار بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: **13** ـ مەن سەن ئولتۇرغان يەرنى، يەنى شەيتانىنىڭ تەختى بولغان جايىنى بىلىمەن. شۇنداقتىمۇ، سەن مېنىڭ نامىمنى چىڭ تۇتۇپ، ھەتتا سادىق گۇۋاھچىم ئانتىپاس ماكانىڭدا، يەنى شەيتان تۇرغان جايدا قەتل قىلىنغان كۈنلەردىمۇ، ماڭا قىلغان ئېتىقادىڭدىن تېنىپ كەتمىدىڭ. **14** لېكىن ساڭا شۇ بىرنەچچە ئېتىرازىم بارىكى، ئاراڭلاردا بالائامنىڭ تەلىمىگە ئەگىشىدىغانلىرىڭ بەزىلەر بولماقتا ـ بالائام بولسا بالاققا ئىسرائىللارنى بۇتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىنغان گوشنى يېيىش ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ئازدۇرۇشنى ئۆگەتكەنىدى. **15** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ تەلىمى تۇتقانلارمۇ بار. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، توۋا قىل! ئۇنداق قىلمىساڭ، يېنىڭغا تېز ئاردا بېرىپ، ئاغزىمدىكى قىلىچىم بىلەن شۇلارغا ھۇجۇم قىلىمەن. **17** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار بولسا يوشۇرۇپ قويغان مانىنادىن بېرىمەن ۋە ھەربىرىگە بىردىن ئاق تاش بېرىمەن. تاش ئۈستىدە يېڭى بىر ئىسىم پۈتۈكلۈك بولىدۇ، شۇ ئىسمىنى ئۇنى قوبۇل قىلغان كىشىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **18** ـ تىياترادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «كۆزلىرى يالقۇنلىغان ئوتقا ۋە پۇتلىرى پارقىراق تۈچقا ئوخشايدىغان خۇدانىڭ ئوغلى مۇنداق دەيدۇ: **19** ـ سىنىڭ ئەمەللىرىڭنى، مېھىر-مۇھەببىتىڭنى، ئېتىقادىڭنى، ئەجىر-خىزمىتىڭنى ۋە سەۋر-تاقەتتىڭنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىڭنىڭ ئاۋۋالقىدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. **20** لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بارىكى، تۇرنى يەيغەمبەر دەپ ئاتىۋالغان ئاشۇ خوتۇن يېزىمىلگە يول قويۇۋاتىسەن. ئۇ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىمنى تەلىم بېرىپ، ئۇلارنى جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان گوشنى يېيىشكە ئازدۇرماقتا. **21** مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بەرگەنىدىم، لېكىن ئۇ تۆز بۇزۇقلۇقىغا توۋا قىلىشنى خالىمايدۇ. **22** ئەمدى مانا، مەن ئۇنى [ئېغىر كېسەل] ئورنىغا تاشلاپ ياتقۇزىمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلمىشلىرىغا توۋا قىلمىسا، ئۇلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۈمدۈرىمەن. **23** ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئەجەللىك كېسەل بىلەن ئۇرىمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبلەرنى كۆزىنىپ تەكشۈرگۈچىنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىگىلارغا قىلغان ئەمەلىيىتىگىلارغا يارىشا ياندۇرىدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **24** لېكىن، تىياترادىكى قالغانلارغا، يەنى بۇ تەلىمنى قوبۇل قىلمىغانلار (ئۇلارنىڭ پىكرى بويىچە، شەيتانىنىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر سىرلىرى»نى ئۇگەنمىگەنلەر)، يەنى سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى:

تۆزۈكلاردا بار بولغانىنى مەن كەلگۈچە چىڭ تۇتۇڭلار. ئۇستۈكلارغا بۇنىڭدىن باشقا يۈكنى ئارتمايمەن. 26 غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىمنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتقان كىشىلەرگە بولسا، ئۇلارغا پۈتكۈل ئەللەرگە ھاكىم بولۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. 27 مانا بۇ ئاتام ماڭا بەرگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر: ـ «ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاچىلارنى ئۇرۇپ چاققاندەك تارمار قىلىدۇ». 28 مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزىنىمۇ ئاتا قىلىمەن. 29 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3 ـ ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزىنىڭ ئىگىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئىبرۇيۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە ئۆلۈك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. 2 شۇڭا، ئويغان، سېنىڭدە بار بولغان، ئەمما ئۆلەي دەپ قالغان [خىسلەتلىرىڭنى] كۈچەيت؛ چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۈگەل ئەمەسلىكىنى بىلدىم. 3 ئۇنىڭ ئۈچۈن [سۈز-كالامنى] قانداق قوبۇل قىلىپ ئاڭلىغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ئويغانمىساڭ مەن ئوغرىدەك ئۇستۈڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئۇستۈڭگە كېلىدىغىنىمنى ھەرگىز بىلمەيسەن. 4 لېكىن ساردىستا ئۆز كىيىملىرىگە داغ تەگكۈزمىگەن بىرنەچچە شەخىس بار. ئۇلار ئاق كىيىم مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇنىڭغا لايىقتۇر. 5 غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملەرنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ نامىنى ھاياتلىق دەپتىردىن ھەرگىز ئۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئۇچۇق ئېتىراپ قىلىمەن. 6 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 7 ـ فىلادېلفىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «مۇقەددەس ۋە ھەققىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم ياپالمايدۇ، ياپسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: 8 ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەن. سېنىڭ بىرئاز كۈچۈڭ بولغاچ سۈز-كالامىمغا ئىتائەت قىلغىنىڭ ۋە نامىمدن ئېنىپ كەتمىگىنىڭ ئۈچۈن، ئالدىڭدا ھېچكىم ياپالمايدىغان بىر ئىشىكنى ئېچىپ قويدۇم. 9 مانا، شەيتانىنىڭ سىناگوگىدىكىلەردىن، يەھۇدىي دەپ ئەمەس ئۇرۇپ ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دەپ ئاتىۋالغان يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق ئاقىۋەتكە قالدۇرىمەنكى، ئۇلارنى كېلىپ سېنىڭ ئايىغىڭغا باش ئۇرىدىغان ۋە مېنىڭ سېنى سۆيگەنلىكىمنى بىلىدىغان قىلىمەن. 10 سەن مېنىڭ سەۋر-تاقەت يولۇمدىكى سۈز-كالامىمنى ساقلاپ ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىنسانلارنى سىناشقا پۈتكۈل يەر يۈزىگە چۈشىدىغان ۋابالىق سىناقتىڭ ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە سېنى ئۆزىڭدىن ساقلاپ قوغداپ قالىمەن. 11 مەن پات ئاردا كېلىمەن. تاجىڭنى ھېچكىمنىڭ تارتىۋالماسلىقى ئۈچۈن، ئۆزۈڭدە بار بولغانىنى چىڭ تۇتقىن. 12 غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، خۇدايىمنىڭ ئىبادەتخانىسىغا تۈۋرۈك قىلىمەنكى، ئۇ ئۇ يەردىن ئەسلا چىقمايدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدايىمنىڭ نامىنى، خۇدايىمنىڭ شەھىرىنىڭ نامىنى، يەنى ئەرشتىن ـ خۇدانىڭ يېنىدىن چۈشىدىغان يېڭى يېرۇسالېمنىڭ نامىنى ۋە مېنىڭ يېڭى نامىمنى يازىمەن. 13 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 14 ـ لائودىكىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئامىن ئاتالغۇچى، يەنى سادىق ۋە ھەققىي گۇۋاھچى، خۇدانىڭ كائىنىتىنىڭ كېلىپ چىقىشىنىڭ سەۋەبچىسى مۇنداق دەيدۇ: 15 سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەنكى، سەن سوغۇقمۇ ئەمەس، قىزىقمىدىڭ ئەمەس. مەن سېنىڭ يا سوغۇق، يا قىزىق بولۇشۇڭنى خالايتىم! 16 سەن يا سوغۇق يا قىزىق ئەمەس، بەلكى ئىلمان بولغانلىقىڭ ئۈچۈن، سېنى ئاغزىمدىن ھۇ قىلىمەن. 17 سەن باي ئادەمىمەن، دۆلەتمەن بولدۇم، ھېچ نەرسىگە ھاجەتمەن ئەمەسمەن دېگىنىڭ بىلەن ئۆزۈڭنىڭ غېرىب، بىچارە، يوقسۇل، كور ۋە يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى بىلمىگەچكە، 18 باي بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئوتنا تاۋلانغان ئالتۇن، يالىڭاچلىق نومۇسلۇقۇڭنىڭ يېپىلىشى ئۈچۈن كىيگۈزۈلۈشۈڭگە ئاق كىيىم-كېچەك، كۆرۈشۈڭ ئۈچۈن كۆزلىرىڭگە سۈرتۈشكە ئۈتىيانى مەندىن سېتىۋېلىشىڭنى نەسىھەت قىلىمەن. 19 مەن كىمنى سۆيسەم، شۇنىڭ ئەيىبىنى كۆرسىتىپ تەربىيىلەيمەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن قىزغىن كۆيۈپ-پىشىپ توۋا قىل. 20 مانا، مەن ھازىر ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ، ئىشىكنى قېقىۋاتىمەن. ئەگەر بىرى ئاۋازىمنى ئاڭلاپ ئىشىكنى ئاچسا، ئۇنىڭ يېنىغا كىرىمەن. مەن ئۇنىڭ بىلەن، ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە غىزالىنىدۇ. 21 غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، مەنمۇ غەلبە قىلىپ، ئاتامنىڭ تەختىدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئولتۇرغىنىمدەك، ئۇنىمۇ تەختىمدە مەن بىلەن بىرگە ئولتۇرۇشقا مۇيەسسەر قىلىمەن. 22 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

4 ئاندىن مەن قارىۋىدىم، مانا، ئاسماندا بىر ئىشىك ئېچىقلىق تۇراتتى. مەن تۇنجى قېتىم ئاڭلىغان كاناي ئاۋازىغا ئوخشاپ كېتىدىغان ئاۋاز ماڭا: «بۇ ياققا چىق، ساڭا بۇلارىدىن كېيىن يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتەي» دېدى 2 ۋە دەرھال مەن روھنىڭ ئىلكىدە بولدۇم، مانا، ئەرشتە بىر تەخت، تەختتە بىر زات ئولتۇراتتى. 3 تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ قىيافىتى يېشىل قاشتاش ۋە قىزىل كۆزارتىسقا ئوخشايتتى. تەختنىڭ چۆرىسىنى زۈمرەتتەك بىر ھەسەن-ھۈسەن ئوراپ تۇراتتى. 4 تەختنىڭ ئەترابىدا يەنە يىگىرمە تۆت تەخت بار ئىدى. تەختلەردە ئاق كىيىملەر بىلەن كېينگەن، باشلىرىغا ئالتۇن تاج تاقالغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال ئولتۇراتتى. 5 تەختتىن چاقاقلار چېقىپ، تۇرلۇك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تەختنىڭ ئالدىدا يالقۇنلاپ تۇرغان يەتتە مەشئەل كۆيۈپ تۇراتتى؛ بۇلار خۇدانىڭ يەتتە روھى ئىدى. 6 تەختنىڭ ئالدى خۇددى خرۇستالدەك پارقىراپ تۇرىدىغان، سۈزۈك ئەينەك دېڭىزدەك ئىدى. تەختنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە تەختنىڭ چۆرىسىدە، ئالدى ۋە كەينى كۆزلەر بىلەن تولغان تۆت ھايات مەخلۇق تۇراتتى. 7 بىرىنچى مەخلۇق شىرغا، ئىككىنچى مەخلۇق بۇقىغا ئوخشايتتى. ئۈچىنچى مەخلۇقنىڭ يۈزى ئادەمنىڭ چىرايىغا ئوخشايتتى. تۆتىنچى مەخلۇق پەرۋاز قىلىۋاتقان بۇركۈتكە ئوخشايتتى. 8 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ھەربىرىنىڭ ئالتىدىن قانىتى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنىڭ چۆرىسى ھەتتا ئىچ تەرىپىمۇ كۆزلەر بىلەن تولغانىدى؛ ئۇلار كېچە-كۈندۈز توختىماي: ـ «مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس ستۇر، بار بولغان، ھازىرمۇ بار ھەم كەلگۈسىدىمۇ بولغۇچى، ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا!» ـ دېيىشەتتى. 9 ھايات مەخلۇقلار تەختتە ئولتۇرغان ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىنى ئۇلۇغلاپ، ئۆنىڭغا ھۆرمەت-شەۋكەت ۋە تەشەككۈر ئىزھار قىلغىنىدا، (aiōn g165) 10 يىگىرمە تۆت ئاقساقال تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىغا باش قويۇپ سەجدە قىلاتتى، تاجلىرىنى تەختنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويۇپ، مۇنداق دېيىشەتتى: ـ (aiōn g165) 11 «سەن، ئى پەرۋەردىگارىمىز ۋە خۇدايىمىز، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-شۆھرەت ۋە قۇدرەتكە لايىقتۇرسەن. چۈنكى ئۆزۈڭ ھەممىنى يارىتىتىڭ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىرادەڭ بىلەن مەۋجۇت ئىدى ۋە يارىتىلدى!»

5 ئاندىن تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدا ئىچ ۋە تاش تەرىپىگە خەت پۈتۈلگەن ۋە يەتتە مۆھۈر بىلەن پېچەتلەنگەن بىر ئوراما يازمىنى كۆردۈم. 2 يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئوراما يازمىنى ئېچىپ، پېچەتلەرنى يېشىشكە كىم لايىقتۇر؟» دەپ توۋلىغان قاۋۇل بىر پەرىشتىنىمۇ كۆردۈم. 3 لېكىن نە ئەرشتە نە يەر يۈزىدە نە يەر ئاستىدا ئوراما يازمىنى ئاچالايدىغان ياكى ئېچىگە قارىيالايدىغان ھېچكىم چىقمىدى. 4 ئوراما يازمىنى ئېچىشقا ياكى ئېچىگە قاراشقا لايىق بەرەرسى تېپىلمىغاچقا، قاتتىق يىغلىۋەتتىم. 5 ئاندىن ئاقساقاللاردىن بىرى ماڭا: ـ يىغلىما! قارا، يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان شىر ـ داۋۇتنىڭ يىلتىزى بولغۇچى غەلبە قىلدى؛ شۇڭا ئوراما يازمىنى ۋە ئۇنىڭ يەتتە پېچىتىنى ئېچىشقا ئۇ قادىر، ـ دېدى. 6 ئاندىن قارىسام، تەخت بىلەن تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىلىقىدا، ئاقساقاللار ئوتتۇرىسىدا بىر قوزا تۇرە تۇراتتى. ئۇ يېڭىلا بوغۇزلانغانىدەك قىلاتتى؛ ئۇنىڭ يەتتە مۈڭگۈزى ۋە يەتتە كۆزى بولۇپ، بۇ كۆزلەر خۇدانىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە تەۋە ئۈچكەن يەتتە روھى ئىدى. 7 قوزا بېرىپ، تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدىن ئوراما يازمىنى ئالدى. 8 يازمىنى ئالغاندا، تۆت ھايات مەخلۇق ۋە يىگىرمە تۆت ئاقساقال قوزىنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ چىلتارى ۋە خۇشبۇيۇ بىلەن تولغان ئالتۇن چىنىلىرى بار ئىدى (بۇ خۇشبۇيۇ مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى ئىدى). 9 ئۇلار يېڭى بىر كۈي ئېيتىشتى: ـ «ئوراما يازمىنى ئېلىشقا،

ۋە پىچەتلەرنى ئىچىشقا لايىقسەن؛ چۈنكى بوغۇزلاندىڭ ۋە ھەر قەبىلىدىن، ھەر تىلدىن، ھەر مىللەتتىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئىنسانلارنى تۆز قېنىڭ بەدىلى بىلەن سېتىۋېلىپ، خۇداغا مەنسۇپ قىلدىڭ. **10** تۆلارنى خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھلىققا ئۆيۈشتۈرۈپ، كاھىنلار قىلدىڭ. تۆلار يەر يۈزىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ». **11** ئاندىن كۆردۈم ۋە مانا، تەختىڭ، ھايات مەخلۇقلارنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئەتراپىدا نۇرغۇنلىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. تۆلارنىڭ سانى تۆمەن مىڭ-تۆمەن مىڭ، مىليون-مىليون ئىدى. **12** تۆلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «بوغۇزلانغان قوزا قۇدرەت، دەۋلەت، داناللىق، كۈچ-قۇۋۋەت، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە مەدھىيىگە لايىقتۇر» دېيىشەتتى. **13** ئاندىن مەن ئەرش، يەر يۈزى، يەر ئاستى ۋە دېڭىزدىكى ھەربىر مەخلۇق ۋە تۆلارنىڭ ئىچىدە بار بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ـ «تەختتە ئولتۇرغۇچىغا ۋە قوزىغا مەدھىيە، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە ھوقۇق-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەدگىچە مەنسۇپ بولغاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **14** تۆت ھايات مەخلۇق (aiōn g165) «ئامىن!» دەپ جاۋاب قايتۇراتتى، ئاقساقاللار يەرگە يېقىلىپ سەجدە قىلاتتى.

6

ئاندىن قوزا يەتتە پېچەتنىڭ بىرىنى ئاچقاندا، مەن قاراپ تۇردۇم. تۆت ھايات مەخلۇقتىن بىرىنىڭ گۈلدۈرمامىدەك ئاۋاز بىلەن: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **2** كۆردۈمكى، مانا بىر ئاق ئات كەلدى! ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر ئوق-يا بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا بىر تاج بېرىلدى. ئۇ غەلبىلە قىلغۇچى سۈپىتىدە زەپەر قازىۋىش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلاندى. **3** قوزا ئىككىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئىككىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **4** يەنە بىر ئات ئوتتۇرىغا چىقتى، ئۇنىڭ رەڭگى قىپقىزىل ئىدى. ئاتقا مىنگۈچىگە يەر يۈزىدىكى تىنچلىقنى ئېلىپ كېتىش ۋە ئىنسانلارنى ئۆزئارا قىرغىنچىلىققا سېلىش ھوقۇقى بېرىلدى. ئۇنىڭغا يەنە چوڭ بىر قىلىچ بېرىلدى. **5** قوزا ئۈچىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئۈچىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. مەن كۆردۈمكى، مانا بىر قارا ئات كەلدى. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر تارازا بار ئىدى. **6** تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىسىدىن: ـ «بىر تاۋاق بۇغداي بىر دىنارغۇس پۇلغا، ئۈچ تاۋاق ئارپا بىر دىنارغۇس پۇلغا سېتىلىدۇ. ئەمما زەيتۇن يېغىغا ۋە شارابقا زەرەر يەتكۈزمىگىن!» ـ دېگەندەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **7** قوزا تۆتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، تۆتىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. **8** كۆردۈمكى، مانا بىر تاتىراڭ ئاتنى كۆردۈم. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئىسمى «ئۆلۈم» ئىدى. ئۇنىڭ كەيندىن تەھتسارا ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. ئۇلارغا يەر يۈزىنىڭ تۆتتىن بىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، قىلىچ، ئاچارچىلىق، ۋابا ۋە يەر يۈزىدىكى يىرتقۇچ ھايۋانلار ئارقىلىق ئادەمنى ئولتۇرۇش ھوقۇقى بېرىلدى. (Hadēs g86) **9** قوزا بەشىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى ئۈچۈن ۋە ئىزچىل گۈۋاھلىق بەرگەنلىكى ۋەجىدىن ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. **10** تۆلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا سېلىشىپ: ـ «ئەي ھاكىمۇتلەق ئىگىمىز، مۇقەددەس ۋە ھەققىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى سوراق قىلماي، تۆلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسەن؟ ـ دېيىشەتتى. **11** تۆلارنىڭ ھەربىرىگە بىردن ئاق تون بېرىلدى. تۆلارغا، ئۆزۈگلارغا ئوخشاش ئولتۇرۇلىدىغان قۇل-بۇرادەرلىرىگىلار ھەم قېرىنداشلىرىگىلارنىڭ سانى توشقۇچە ئازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشىگىلار كېرەك، دەپ ئېيتىلدى. **12** ئاندىن مەن قوزا ئالتىنچى پېچەتنى ئاچقىنىدا كۆردۈمكى، مانا دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى، قۇياش بەتەينى قارا يۇگۈدەن توقۇلغان بۇزدەك قايقارا رەڭگە، تولۇن ئاي بولسا قانىنىڭ رەڭگىگە كىردى. **13** ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قاتتىق بورانداە سىلكىنىشىدىن ئەنجۈر غوربلىرى يەرگە تۆكۈلگەندەك، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارمۇ يەر يۈزىگە تۆكۈلدى. **14** ئاسمان خۇددى ئورام يازمىنىڭ تورۇلگىنىدەك غايىب بولدى، ھەربىر تاغ ۋە ئارال ئورنىدىن يۆتكەلدى؛ **15** ھەمدە دۇنيادىكى پادىشاھلار، مۇتىۋەرلەر، سەردارلار، بايلار، كۆچلۈكلەر، قۇللار ۋە ھۆرلەرنىڭ ھەممىسى تۆگىكۈرلەرگە ۋە تاغلارنىڭ كامارلىرىغا يوشۇرۇندى. **16** تۆلار تاغلارغا ۋە قورام تاشلارغا مۇنداق دەپ جار سالدى: ـ «ئۇستىمىزگە چۈشۈگلار! بىزنى تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ سىيماسىدىن ھەم قوزىنىڭ غەزىبىدىن يوشۇرۇگلار ۋە ساقلاگلار! **17** چۈنكى ئۇلارنىڭ دەھشەتلىك غەزەپ كۈنى كەلدى، ئەمدى كىم پۈت تەرەپ تۇرالىسۇن؟!».

7

ئۇنىڭدىن كېيىن مەن كۆردۈمكى، تۆت پەرىشتە يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا تۇراتتى. ئۇلار ھەرقانداق شامالنىڭ قۇرۇقلۇق، دېڭىز ھەم دەل-دەرەخلەرگە ئۇرۇلماسلىقى ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ تۆت تەرىپىدىن چىقىدىغان شامالنى تىزگىنلەپ تۇراتتى. **2** مەن ھايات خۇدانىڭ مۆھۈرىنى ئالغان، كۈن چىقىشتىن كۆتۈرۈلۈۋاتقان باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ قاتتىق ئاۋاز بىلەن قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزلارنى ۋەيران قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەن ئاشۇ تۆت پەرىشتىگە: **3** «بىز خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ پېشانىسىگە مۆھۈر باسقۇچە، قۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋە دەل-دەرەخلەرنى ۋەيران قىلماگلار!» دەپ توۋلىدى. **4** مەن مۆھۈرلەنگەنلەرنىڭ سانىنى ئاڭلىدىم ـ ئىسرائىللارنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىدىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى، يەنى: ـ **5** يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، رۇبەن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، گاد قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **6** ئاشىر قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، نافتالى قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **7** شىمئون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، لاۋىي قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئىسساكار قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **8** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، يۈسۈپ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى مۆھۈرلەنگەندى.

9 بۇ ئىشلاردىن كېيىن كۆردۈمكى، مانا ھەر ئەل، ھەر قەبىلە، ھەر مىللەتتىن بولغان، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان سان-ساناقسىز زور بىر توپ خالايىق تەختتىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئاق تون كىيدۈرۈلگەن بولۇپ، قوللىرىدا خورما شاخلىرى تۇتقاندى. **10** تۆلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «نىجات تەختتە ئولتۇرغۇچى خۇدايىمىزغا ۋە قوزىغا مەنسۇپ بولغاي!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **11** بارلىق پەرىشتىلەر تەختىنىڭ، ئاقساقاللارنىڭ ۋە تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندى. ئۇلار تەختىنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشەتتى: ـ **12** «ئامىن! ھەمدە-مەدھىيە، شان-شەرەپ، داناللىق ۋە تەشەككۇر، ھۆرمەت ۋە كۈچ-قۇدرەت خۇدايىمىزغا ئەبەدىلئەبەدگىچە مەنسۇپ بولغاي، ئامىن!» (aiōn g165) **13** ئەمدى ئاقساقاللاردىن بىرى مەندىن: ـ بۇ ئاق تون كىيدۈرۈلگەن كىشىلەر كىم بولىدۇ، قەيەردىن كەلدى؟ ـ دەپ سوردى. **14** ـ تەقسىر، بۇ ئۇزلىرىگە مەلۇمدۇر، ـ دېدىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇلار ئەدەشتەلىك ئازاب-ئوقۇبەتنى بېشىدىن ئوتكۈزۈپ كەلگەنلەر. ئۇلار تونلىرىنى قوزىنىڭ قېنىدا يۇيۇپ ئاپاق قىلغان. **15** شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئىبادەتخانىسىدا كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ تەختتە ئولتۇرغۇچى بولسا ئۇلارنىڭ ئۇستىگە چېدىرىنى سايىۋەن قىلىدۇ. **16** ئۇلار يەنە ھېچ ئاچ قالمايدۇ، ھېچ ئۇسسىمايدۇ، ئۇلارغا نە ئاپتاپ، نە پېژغىرىم ئىسسىق ھېچ ئۇرمايدۇ. **17** چۈنكى ئۇلارنى تەختىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قوزا باقىدۇ ۋە ھاياتلىق سۈيى بۇلاقلىرىغا ئېلىپ باردۇ؛ ۋە خۇدا ئۇلارنىڭ ھەربىر كۆز يېشىنى سۈرتىدۇ. ـ دېدى.

8

قوزا يەتتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئەرشتە يېرىم سائەتچە جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. **2** ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇلارغا يەتتە كاناي بېرىلدى. **3** ئالتۇن خۇشبۇيدان تۇتقان يەنە بىر پەرىشتە كېلىپ، خۇشبۇيگاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىرلىكتە تەختىنىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە [خۇداغا] ئاتاپ سۈنۈشقا ئۈنىگىنا كۆپ خۇشبۇي بېرىلدى. **4** ۋە خۇشبۇينىڭ تۈتىنىلىرى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىللە پەرىشتىنىڭ قولىدىن خۇدانىڭ ئالدىغا كۆتۈرۈلدى. **5** ئاندىن پەرىشتە خۇشبۇيدانىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوت بىلەن تولدۇرۇپ، يەر يۈزىگە ئاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تورلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى، چاقماقلار چېقىلدى ۋە بىر يەر تەۋرەش بولدى. **6** ئاندىن قوللىرىغا بىردن كاناي تۇتقان يەتتە پەرىشتە كانايلىرىنى چېلىشقا ھازىرلاندى. **7** بىرىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛

شۇنىڭ بىلەن مۇلدۇر ۋە ئوت قان ئارىلاش پەيدا بولۇپ يەر يۈزىگە تاشلاندى، زېمىننىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى، دەل-دەرەخلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى ۋە پۈتكۈل يېشىل ئوت-چۆپلەر كۆيدۈرۈلدى. **8** ئىككىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، شۇنىڭ بىلەن گويا كى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان يوغان بىر تاغدەك غايەت زور [بىر جىسىم] دېڭىزغا تاشلاندى. دېڭىزنىڭ ئۈچتىن بىرى قانغا ئايلاندى **9** ۋە دېڭىزدىكى جانۋارلارنىڭ ئۈچتىن بىرى تۆلدى، كېمىلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋەيران بولدى. **10** ئۈچىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن مەشئەلدەك يالقۇنلاپ يانغان چوڭ بىر يۇلتۇز چۈشتى، ئۇ دەريالارنىڭ ئۈچتىن بىرىنىڭ ۋە بۇلاقلارنىڭ سۈلىرى ئۈستىگە چۈشتى. **11** يۇلتۇزنىڭ ئىسمى «كەكرە» ئىدى. سۈلارنىڭ ئۈچتىن بىرى كەكرىدەك بولۇپ كەتتى، سۈلار ئاچچىق بولۇپ كەتكەچكە نۇرغۇن ئادەم سۈدىن تۆلدى. **12** تۆتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ ئۈچتىن بىرى، ئاينىڭ ئۈچتىن بىرى ۋە يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۇرۇلدى. نەتىجىدە، قۇياش، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقلۇقىنىڭ ئۈچتىن بىرى قاراڭغۇلاشتى، كۈندۈزنىڭ ئۈچتىن بىردە يورۇقلۇق يوقالدى، كېچىنىڭ ئۈچتىن بىردىمۇ شۇنداق بولدى. **13** يەنە كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر بۈركۈتنىڭ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ «كانايىنى چېلىشتا تەمشەلگەن قالغان ئۈچ پەرىشتىنىڭ كانايى ئاۋازلىرى ئاڭلانسا يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي، ۋاي، ۋاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم.

9 بەشىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، مەن ئاسماندىن يەرگە چۈشۈپ كەتكەن بىر يۇلتۇزنى كۆردۈم. تېگى يوق ھاڭنا باردىغان قۇدۇقنىڭ ئاچقۇچى ئۇنىڭغا بېرىلدى، **(Abyssos g12) 2** ئۇ تېگى يوق ھاڭنىڭ قۇدۇقىنى ئاچتى. قۇدۇقتىن يوغان خۇمداننىڭ ئىسىدەك ئۈتۈنۈن ئۈرلەپ چىقتى. ھاڭنىڭ قۇدۇقىنىڭ ئۈتۈنىدىن قۇياش ۋە كۆكتىن قاراڭغۇلۇق باستى. **(Abyssos g12) 3** ئۈتۈنىنىڭ ئىچىدىن يەر يۈزىگە چېكەتكە ياغدى. ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى چاپانلاردەك چېقىش كۈچى بېرىلگەندى. **4** ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى ئوت-چۆپلەرگە ۋە ھەرقانداق ئۆسۈملۈك ياكى دەل-دەرەخلەرگە زەرەر يەتكۈزمەڭلار، پەقەت پېشانىسىدە خۇدانىڭ مۆھۈرى بولمىغان ئادەملەرگىلا زەرەر قىلىڭلار، دەپ ئېيتىلدى. **5** ئۇلارغا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى بەش ئايغىچە قىينىشقا يول قويۇلدى؛ ئۇلار يەتكۈزىدىغان ئازاب ئادەمنى چايان چاققاندىكىدەك ئازاب ئىدى. **6** شۇ كۈنلەردە، ئىنسانلار ئۆلۈمنى ئىزدەيدۇ، لېكىن تاپالمايدۇ؛ ئۇلۇمنى سېغىنىدۇ، لېكىن ئۇلۇم ئۇلاردىن قاچىدۇ. **7** چېكەتكىلەرنىڭ قىيابىتى خۇددى جەڭگە ھازىرلانغان ئاتلارغا ئوخشايتى. باشلىرىدا بولسا ئالتۇن تاجقا ئوخشايدىغان بىر نەرسە بولۇپ، چىرايى ئادەمنىڭكىگە ئوخشايتى. **8** چاچلىرى ئايالالارنىڭ چېچىغا، چىشلىرى شىرنىڭ چىشىغا ئوخشايتى. **9** ئۇلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى تۆمۈر ساۋۇتلارغا ئوخشايتى؛ قاناتلىرىنىڭ ئاۋازى جەڭگە ئاتلانغان نۇرغۇن ئات-ھارۋىلارنىڭ ئاۋازىغا ئوخشايتى. **10** چاپانلارنىڭكىگە ئوخشاش قۇيرۇقلىرى ۋە نەشتىرلىرى بار ئىدى. ئادەمنى بەش ئاي ئازابقا سالىدىغان كۈچ بولسا قۇيرۇقلىرىدا ئىدى. **11** ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان پادىشاھى، يەنى تېگى يوق ھاڭنىڭ پەرىشتىسى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئىبرانىيچە ئىسمى ئاۋاددون؛ گرېكچە ئىسمى ئاپولىيون ئىدى. **(Abyssos g12) 12** بىرىنچى «ۋاي» ئۆتۈپ كەتتى. مانا، يۇنىڭدىن كېيىن يەنە ئىككى «ۋاي» كېلىدۇ. **13** ئالتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، مەن خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن قۇربانگاھنىڭ ئوت مۇڭگۈزىدىن چىققان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم، بۇ ئاۋاز كانايىنى ئۈتىقان ئالتىنچى پەرىشتىگە: ـ چوڭ ئەفرات دەرياسىنىڭ يېنىدا باغلاقلىق ئوت پەرىشتىنى بوشاتىدى. **15** دەل شۇ سائەت، شۇ كۈن، شۇ ئاي، شۇ يىل ئۈچۈن ھازىرلاپ قويۇلغان بۇ ئوت پەرىشتە ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن باغلاقتىن بوشاتىلدى. **16** بۇلارنىڭ ئاتلىق لەشكەرلەر قوشۇنىنىڭ سانى ئىككى يۈز مىليون ئىدى. ئۇلارنىڭ سانىنىڭ جاكارلانغانلىقىنى ئاڭلىدىم. **17** غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆزۈمگە كۆرۈنگەن ئات ۋە ئۈستىگە مىنگەنلەر مانا مۇنداق ئىدى: ئاتلىقلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى چوغدەك قىزىل، كۆك ياقۇتىدەك كۆك ۋە گۈڭگۈرتىدەك سېرىق ئىدى. ئاتلارنىڭ باشلىرى شىرنىڭ بېشىدەك ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن ئوت، تۈتۈن ۋە گۈڭگۈرت چىقىپ تۇراتتى. **18** بۇ ئۈچ بالادىن، يەنى ئاتلارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئوت ۋە تۈتۈن ۋە گۈڭگۈرتتىن ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلتۈرۈلدى. **19** چۈنكى ئاتلارنىڭ كۆچى ئېغىزلىرىدا ۋە قۇيرۇقلىرىدا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قۇيرۇقلىرىنىڭ يىلانلارغا ئوخشاش بېشى بولۇپ، بۇلار بىلەن ئادەمنى زەخمىلەندۈرەتتى. **20** قالغان ئىنسانلار، يەنى بۇ بالا-يىشاپەتلەردىن ئۆلتۈرۈلمەي قالغانلار ئۆز قوللىرىنىڭ ئەمەللىرىگە توۋا قىلمىدى، يەنى جىنلارغا، كۆزەلمەس، ئاكىلىماس ۋە ماگالماس ئاتلىتۇن، كۈمۈش، تۈج ۋە ياغاچ بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن ۋاز كەچمىدى. **21** ئۇلار قاتىللىق، سېھىرگەرلىك، جىنسىي بۇزۇقلۇق ۋە ئوغرىلىقلىرىغىمۇ توۋا قىلمىدى.

10 ئاندىن كېيىن، ئەرشتىن چۈشۈۋاتقان يەنە بىر كۈچلۈك پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ بىر پارچە بۇلۇت بىلەن يېپىنغان بولۇپ، بېشىنىڭ ئۈستىدە بىر ھەسەن-ھۈسەن بار ئىدى. چىرايى قۇياشقا، پۇتلىرى ئوت تۈۋرۈككە ئوخشايتى؛ **2** قولىدا بىر كىچىك ئېچىلىق ئورام يازما بار ئىدى. ئۇ ئوڭ پۇتىنى دېڭىز ئۈستىگە، سول پۇتىنى قۇرۇقلۇققا قويۇپ تۇرۇپ، **3** شىرنىڭ ھۆركىرىشىگە ئوخشاش قاتتىق ئاۋاز بىلەن ۋارقىردى. ئۇ ۋارقىرىغاندا، يەتتە گۈلدۈراما ئۈز ئاۋازلىرىنى ئاڭلىتىپ سۆز قىلدى. **4** يەتتە گۈلدۈراما سۆز قىلغاندا، دېڭىزلىرىنى خاتىرىلىۋالماقچى بولۇپ تۇراتتىم. بىراق ئاسماندىن: ـ «يەتتە گۈلدۈرامامنىڭ ئېيتقانلىرىنى مۆھۈرلەپ، ئۇلارنى خاتىرىلىمە» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **5** دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، مەن كۆرگەن ئۇ پەرىشتە ئوڭ قولىنى ئاسمانغا كۆتۈرۈپ، **6** ئاسمانلار ھەم ئۇلاردا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەر-زېمىن ھەم ئۇنىڭدا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، دېڭىز ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھەممىسىنى ياراتقۇچى، يەنى ئەبەدىلئەبەدگىچە ھايات ياشىغۇچى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ۋاقىت يەنە كەينىگە سۈرۈلمەيدۇ؛ **(aiōn g165) 7** بەلكى يەتتىنچى پەرىشتە كانايى چېلىش ئالدىدا، يەنى ئاۋازنى ئاڭلىنىش ئالدىدىكى كۈنلەردە، خۇدانىڭ ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرگە خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزگىنىدەك ئۇنىڭ سىرى تۈگەللىنىپ، ئەمەلگە ئاشىدۇ، ـ دېدى. **8** مەن ئاسماندىن ئاڭلىغان ئاۋاز ماڭا يەنە سۆزلەپ: ـ بېرىپ، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان پەرىشتىنىڭ قولىدىكى ئېچىلىق ئورام يازمىنى ئالغىن، دېدى. **9** مەن بېرىپ، پەرىشتىنىڭ كىچىك ئورام يازمىنى ماڭا بېرىشىنى سوردىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇنى ئېلىپ يە! ئاشقازىنىڭنى زەرداب قىلىدۇ، بىراق ئاغزىڭ ھەسەلدەك تاتلىق بولىدۇ، دېدى. **10** مەن شۇنىڭ بىلەن كىچىك ئورام يازمىنى پەرىشتىنىڭ قولىدىن ئېلىپ يېدىم؛ دەرۋەقە ئاغزىمغا ھەسەلدەك تاتلىق تېتىدى، لېكىن يېگەندىن كېيىن ئاشقازانىم زۇرداب بولدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ماڭا: ـ سەن كۆپ مىللەتلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغانلار ۋە پادىشاھلار توغرىسىدىكى ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەنە جاكارلىشىڭ لازىم، دېيىلدى.

11 ماگا ئۆلچىگۈچ ھاسىدەك بىر قومۇش بېرىلىپ، مۇنداق دېيىلدى: «بارغىن، خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى، قۇربانگاھى ۋە ئۇ يەردە ئىبادەت قىلىۋاتقانلارنى ئۆلچىگىن. **2** لېكىن ئىبادەتخانىنىڭ ئاشقىرىقى ھويلىسىنى ئۆلچىمەي قوي، چۈنكى ئۇ يەر يات تائىپىلەرگە بېرىلدى، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھەر قىرىق ئىككى ئاي دەپسەندە قىلىنىدۇ. **3** مەن ئىككى گۈۋاھچىمغا قۇدرەت بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇز كىيىم كىيىپ، ۋەھيي-بېشارەتلەرنى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئائىمىش كۈن يەتكۈزىدۇ» **4** (بۇلار يەر-زېمىننىڭ رەببى ئالدىدا تۇرغان ئىككى تۈپ زەيتۇن دەرىخى ۋە ئىككى چىراغداندۇر). **5** بىرەرسى ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەكچى بولسا، ئېغىزلىرىدىن ئوت پۈركۈلۈپ چىقىپ، دۈشمەنلىرىنى يەپ تۈگىتىدۇ. ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەكچى بولغانلار مانا شۇنداق ئۆلتۈرۈلىدۇ. **6** ئۇلار بېشارەت-ۋەھيىنى يەتكۈزگەن كۈنلەردە يامغۇر ياغدۇرماسلىققا ئاسمانىنى ئېتىۋېتىش قۇدرىتىگە ئىگە؛ سۇلارنى قانغا ئايلاندۇرۇش ۋە ھەرخىل بالا-ئاپا بىلەن يەر-زېمىننى خالىغان ۋاقىتتا ئۇرۇش قۇدرىتىگىمۇ ئىگە. **7** ئۇلارنىڭ گۈۋاھلىق ۋەزىپىسى ئايالغىلىشىغا بىلەن، تېگى يوق ھاڭدىن چىقىدىغان دىۋە ئۇلار بىلەن ئېلىشىدۇ ۋە ئۇلارنى يېڭىپ ئۆلتۈرىدۇ. **(Abyssos g12) 8** جەسەتلىرى رومىي جەھەتتىن سودوم ۋە مىسىر دەپ

ئاتىلىدىغان شۇ كاتتا شەھەرنىڭ غول كوچىسىدا ياتىدۇ، شۇ يەردە ئۇلارنىڭ رەببىمۇ كېستىلەنگەندى. **9** ھەر مىللەتنى، ھەر قەبىلىدن ۋە ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلاردن، ھەر ئەلدىن بولغان ئادەملەر ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىگە ئۈچ يېرىم كۈن تىكىلىپ قارايدۇ ۋە جەسەتلەرنىڭ يەرلىكىگە قويۇلۇشىغا يول قويمايدۇ. **10** يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلار ئۇلارنىڭ بۇ ھالىدىن خۇشاللىنىپ، تەبرىكلىشىپ، بىر-بىرىگە ھەدىيەلەر ئەۋەتىشىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئىككى پەيغەمبەر يەر يۈزىدىكىلەرنى قىينايتتى. **11** لېكىن ئۈچ يېرىم كۈندىن كېيىن، خۇدادىن كەلگەن ھاياتلىق نەپىسى ئىككىيلەنگە كىردى، ئۇلار ئورنىدىن پۇت تىرەپ تۇردى؛ ئۇلارغا قاراۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ بىر قورقۇنچ چۈشتى. **12** ئاندىن ئۇلار ئىككەيلەنگە ئەرشتىن كەلگەن: ـ «بۇ ياققا چىق!» دېگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا بىر بۇلۇت ئىچىدە ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. **13** دەل شۇ سائەت ئىچىدە شىددەتلىك يەر تەۋرەش يۈز بەردى، شەھەرنىڭ ئوندىن بىرى گۈمران بولۇپ، يەتتە مىڭ كىشى ھالاك بولدى. قالغانلىرى دەككە-دۈككىگە چۈمۈپ، ئەرشتىكى خۇدانى ئۈلۈغلاشتى. **14** ئىككىنچى «ۋاي» ئۆتۈپ كەتتى؛ مانا، ئۈچىنچى «ۋاي» چېلىشقا تاز قالدى. **15** ئاندىن يەتتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ ئەرشتە يۇقىرى ئاۋازلار ئاڭلىنىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ «دۇنيانىڭ پادىشاھلىقى پەروەردىگارىمىز ۋە ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ پادىشاھلىقى بولدى، ئۇ ئەبەدىلەبەدگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ». **16 (aiōn g165)** خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆز تەختلىرىدە ئولتۇرغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال يەرگە يىقىلىپ باش قويۇپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشتى: ـ **17** «شۇكۇرلەر ئېيتىمىز ساڭا، ئى بار بولغۇچى ۋە بار بولغان ھەممىگە قادىر پەروەردىگار خۇدا، چۈنكى ئۇلۇغ قۇدرىتىڭنى قولۇڭغا ئېلىپ، ھۆكۈمۈڭنى يۈرگۈزۈشكە باشلىدىڭ. **18** ئەللەر غەزەپلەنگەندى، ئەمدى سېنىڭ غەزىبىڭ يېتىپ كەلدى! ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىش، قۇل-خىزمەتكارلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرنى، مۇقەددەس بەندىلەرنى، تۆۋەن ياكى كاتتا بولسۇن نامىڭدىن قورقىتىلارنى ئىئتىمغا ئىگە قىلىش، يەر يۈزىنى ھالاك قىلغانلارنى ھالاك قىلىش ۋاقتى كەلدى». **19** ئاندىن خۇدانىڭ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىسى ئېچىلدى ۋە ئۇنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىبادەتخانىدا كۆرۈندى، چاقماقلار، تاۋۇلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ، يەر تەۋرەش ۋە دەھشەتلىك مۆلدۈر بولدى.

12

ئۇ چاغدا، ئەرشتە ئاجايىپ بىر كارامەت پەيدا بولدى ـ ئۇ قۇياشنى بېينىچاقلىغان، پۇتلىرىنىڭ ئاستىدا ئاي، بېشىدا ئون ئىككى يۇلتۇزلۇق تاج بار بىر ئايال ئىدى. **2** ئۇ ھامىلىدار بولۇپ، تولغاق يەپ ئۆزىغۇش ئازابىدا داد-پەريات كۆتۈردى. **3** ئاندىن ئەرشتە يەنە بىر ئالامەت كۆرۈندى ـ مانا، يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك، يەتتە بېشىدا يەتتە تاج بار بولغان چوڭ ئېژىدىر ئەجدىھا ئۇرانتى. **4** ئۇ قۇيرۇقى بىلەن ئاسماندىكى يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى سۈپۈرۈپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە چۈرۈۋەتتى. ئەجدىھا تۇغاي دەپ قالغان ئايال يەڭگىگەن ھامان ئۇنىڭ بالىسىنى يالماپ يۇتۇۋەتمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. **5** ئايال بىر بالا، يەنى پۈتۈن ئەللەرنى تۆمۈر ھاسىسى بىلەن پادىچىدەك باقىدىغان بىر ئوغۇل تۇغدى. بالا بولسا خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىغا ئاچىدە ئېلىپ چىقىلدى. **6** ئايال چۆلگە قاچتى، ئۇ يەردە ئۇنىڭ 1260 كۈن بېقىلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا خۇدا تەرىپىدىن ھازىرلاپ قويۇلغان بىر جاي بار ئىدى. **7** ئاندىن ئەرشتە جەڭ بولدى. [باش پەرىشتە] مىكائىل ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى ئەجدىھا بىلەن جەڭ قىلغىلى تۇردى؛ ئەجدىھامۇ ئۆز پەرىشتىلىرى بىلەن ئۇلارغا ئېتىلدى. **8** لېكىن ئۇ ئۈستۈنلۈك قازىنالمىدى، ئۇنىڭغا ۋە پەرىشتىلىرىگە ئەرشتە ئۇرۇشقا ئورۇن قالمىدى. **9** شۇنىڭ بىلەن زور ئەجدىھا، يەنى ئىبلىس ۋە شەيتان دەپ ئاتالغان، پۈتۈن جاھاننى ئازدۇرغۇچى ھىلىقى قەدىمىي يىلان يەر يۈزىگە تاشلاندى. ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن ئەڭ تاشلاندى. **10** ئاندىن مەن ئەرشتە يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ « كەلدى خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقى، قۇدرىتى، پادىشاھلىقى ۋە ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ ھوقۇقى! چۈنكى قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز شىكايەت قىلىپ ئۇرغان شىكايەت قىلغۇچى ئەرشتىن تاشلۇنىلدى؛ **11** قېرىنداشلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قوزىنىڭ قېنى ۋە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىق سۆزى بىلەن غالىب كەلدى؛ ئۇلار ھەتتا ئۇلۇمنى كۆزگە ئىلمايۋ ئۆز جېنىنى ئەزىز كۆرمىدى. **12** شۇنىڭ ئۈچۈن، شادلىنىڭلار، ئەي ئەرشلەر ۋە ئۇلاردا ئۇرۇۋاتقانلار! لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي يەر ۋە دېڭىزلار! چۈنكى ئىبلىس ئۈستۈڭلارغا چۈشتى؛ ۋاقتىنىڭ ئاز قالغانلىقىنى بىلگەچ، غەزەپ-قەھرى بىلەن كەلدى!». **13** ئەجدىھا ئۇرنىڭ يەر يۈزىگە تاشلانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئوغۇل بالىنى ئۈغقان ئايالنى قوغلاشقا باشلىدى. **14** ئايالنىڭ يىلاننىڭ يۈزىدىن دالدىلىنىشى، چۈلدە ئۆزى [ئۈچۈن ھازىرلانغان] ماكانىغا بېرىپىر مەزگىل، ئىككى مەزگىل ۋە يېرىم مەزگىل بېقىلىشۇن دەپ شۇ يەرگە ئۇچۇپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يوغان بىر بۇركۇتنىڭ ئىككى قانىتى بېرىلدى. **15** ئاندىن يىلان ئايالنىڭ ئارقىسىدىن ئاغزى بىلەن دەريادەك سۇ پۈركۈپ، ئۇنى سەل بىلەن ئېقىتىپ يوقاتماقچى بولدى. **16** لېكىن زېمىن ئايالغا ياردەم قىلىپ، ئاغزىنى ئېچىپ، ئەجدىھا ئاغزىدىن پۈركۈپ چىقارغان دەريانى يۇتۇۋەتتى. **17** بۇنىڭ بىلەن ئەجدىھانىڭ ئايالغا قاتتىق غەزىبى كېلىپ، ئۇنىڭ قالغان نەسلى، يەنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقىنى تۇتقان يەرزەتلىرى بىلەن جەڭ قىلغىلى كەتتى؛ ئۇ دېڭىز ساھىلى ئۈستىدە تۇراتتى.

13

ئاندىن، دېڭىزدىن ئون مۈڭگۈزلۈك، يەتتە باشلىق بىر دۈشمەنلىك چىقىۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. ئۇنىڭ ھەربىر مۈڭگۈزىدە بىردىن تاج بار ئىدى، ھەربىر بېشىدا كۈپۈرلۈق ئىملىرى يېزىلغان ئىدى. **2** مەن كۆرگەن بۇ دىۋە يىلپىزغا ئوخشايتتى، پۈتلىرى ئېيىقنىڭ پۈتلىرىغا، ئاغزى بولسا شىرنىڭ ئاغزىغا ئوخشايتتى. ئەجدىھا ئۇنىڭغا ئۆز قۇدرىتى، تەختى ۋە زور ھوقۇقىنى بەردى. **3** دىۋىنىڭ باشلىرىدىن بىرى ئەجەللىك يارىلانغاندەك تۇراتتى. لېكىن، بۇ ئەجەللىك يارا ساقايغاندى. پۈتكۈل دۇنيا دىۋىگە ھەيرانۇھەس بولۇپ ئۇنىڭغا [ئەگەشتى]. **4** ئەجدىھا دىۋىگە [سەلتەنەتلىك] ھوقۇق بەرگەچكە ئۇلار ئەجدىھاغا چوقۇنۇشتى. ئۇلار يەنە دىۋىگەمۇ چوقۇنۇپ: ـ دىۋىنىڭ تەڭداشى بارمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كىممۇ ئېلىشالىسۇن؟ ـ دېدى. **5** دىۋىگە تەكەببۇرلۇق ۋە كۈپۈرلۈق قىلىدىغان ئېغىز بېرىلدى؛ ئۇنىڭغا قىرىق ئىككى ئاي ئىش كۆرۈشكە ھوقۇق بېرىلدى. **6** ئۇ خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ـ ئۇنىڭ نامىغا ۋە ئۇنىڭ دەرگاھىغا، شۇنداقلا ئەرشنى ماكان قىلغانلارغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ئاغزىنى ئاچتى. **7** ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرگە قارشى جەڭ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشىگە يول قويۇلدى؛ ھەر قەبىلە، ھەر مىللەت، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان ئەللەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىش ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. **8** يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ـ ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بۇيان بوغۇزلىنىپ بولغان قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىگە نامى يېزىلمىغانلار بولسا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ. **9** قۇلىقى بارلار، بۇنى ئاڭلىسۇن! **10** «ئۇتقۇن بولىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم ئۇتقۇن بولىدۇ، «قىلىچلىنىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم قىلىچلىنىپ ئۆلىدۇ». مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. **11** مەن يەردىن چىقىۋاتقان يەنە بىر دىۋىنى كۆردۇم. ئۇنىڭ قوزىنىڭكىدەك كىچىك ئىككى مۈڭگۈزى بار ئىدى، لېكىن ئاۋازى ئەجدىھانىڭكىدەك چىقاتتى. **12** ئۇ ئاۋۋالقى دىۋىگە ۋاكالىتەن ئۇنىڭ پۈتۈن ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈپ، يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنى ئەجەللىك يارىسى ساقايغان ئاۋۋالقى دىۋىگە چوقۇندۇرىدۇ. **13** ئۇ زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتەتتى، ھەتتا كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسماندىن يەر يۈزىگە ئوت ياغدۇراتتى. **14** ئۇ ئاۋۋالقى دىۋىگە ۋاكالىتەن كۆرسىتىشكە ھوقۇقلاندۇرۇلغان ئالامەتلەر بىلەن يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارغا «قىلىچ بىلەن يارىلانغان، لېكىن تىرىك قالغان» دېگەن ئاۋۋالقى دىۋىگە ئاتاپ بىر بۇت-ھەيكەل ياساپ تىكلەشنى تاپىلىدى. **15** دىۋىنىڭ بۇت-ھەيكىلگە نەپەس كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭغا ئۇنى سۆزلىيەلەيدىغان قىلىش ۋە ئۇنىڭغا چوقۇنمىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئولتۇرگۈزۈش قۇدرىتى بېرىلدى. **16** ئۇ تۇتۇەون ۋە كاتتا، باي ۋە كەمبەغەل، ھۆر ۋە قۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئۇڭ قولى ياكى پېشانىسىگە تامغا باستۇرۇشقا مەجبۇرلىدى. **17** ئۇ يەنە بۇ تامغا، يەنى دىۋىنىڭ نامى ياكى ئۇنىڭ نامىدىكى رەقەم بېسىلغانلاردىن باشقا ھېچكىم بىر نەرسە سېتىۋالالمايدۇ ياكى ساتالمايدۇ، دەپ بېكىتتى. **18** مانا بۇ يەردە ھېكمەت بار. ئەقىل-پاراسىتى بارلىكى كىشىلەر

دۋنىڭ رەقىمىنى ھېسابلاپ باقسۇن؛ چۈنكى بۇ رەقەم بىر ئادەمنىڭ رەقىمى بولىدۇ. ئۇنىڭ رەقىمى 666دۇر.

14 ئاندىن مەن كۆردۈمكى، مانا، قوزا زىئون تېغى ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇنىڭ يېنىدا پېشانىسىگە ئۆز نامى ۋە ئاتىسىنىڭ نامى يېزىلغان بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى بار ئىدى. **2** ئاسماندىن خۇددى [شارقىراپ ئېقىۋاتقان] نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ۋە قاتتىق گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. مەن ئاڭلىغان ئاۋاز يەنە چىلتارچىلار چىلتارلارنى چالغان ئاۋازغا ئوخشايتتى؛ **3** ھېلىقى كىشىلەر تەختنىڭ، تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېڭى بىر كۈينى ئېيتىشتى. بۇ كۈينى [گۈناھلىرىنىڭ] بەدىلى تولىنىپ بۇ دۇنيادىن ئازاد قىلىنغان كىشىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭدىن باشقا ھېچكىم ئۆگىنەلەيتتى. **4** ئۇلار ئاياللار تەرىپىدىن گۇناھتا بۇلغانمىغان، چۈنكى ئۇلار پاك ئادەملەردۇر. قوزا نەگە بارسا، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ شۇ يەرگە باريدۇ. ئۇلار بەدەل بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىن خۇداغا ۋە قوزىغا ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسىدەك بولۇش ئۈچۈن سېتىۋېلىنغان. **5** ئۇلار ئەيىبسىز بولۇپ، ئاغزىدىن ھېچ يالغان سۆز چىقمايدۇ. **6** ئاندىن مەن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ يۈرگەن باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇنىڭغا يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلارغا، يەنى ھەر بىر ئەل، قەبىلە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلار، ھەر مىللەتلەرگە ئېلىپ يەتكۈزۈشنى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك خۇش خەۋەر تاپشۇرۇلدى. **(aiōnios g166)** **7** ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ خۇدادىن قورقۇڭلار، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ سوت قىلىش سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ئاسمانىنى، زېمىننى، دېڭىزنى ۋە سۇ بۇلاقلىرىنى ياراتقۇچىغا سەجدە قىلىڭلار! ـ دەيتتى. **8** ئۇنىڭ كەينىدىن ئىككىنچى پەرىشتە كېلىپ مۇنداق دېدى: «غۇلدىي! كاتتا شەھەر بابىل غۇلدىي، ئۇ ئۆز زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىنى پۈتكۈل ئەللەرگە ئىچكۈزگەن». **9** ئالدىنقى ئىككى پەرىشتىنىڭ كەينىدىن يەنە بىر پەرىشتە، يەنى ئۈچىنچى پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ «كىمدىكىم دۋنىڭ ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنسا، ئۇنىڭ تامغىسىنى پېشانىسىگە يا كى قولىغا قوبۇل قىلسا، **10** خۇدانىڭ قەھرىنىڭ ئەبىجەش قىلىنمىغان ساپ شارابىنى ئۇنىڭ غەزىپى بىلەن تولغان قەدەھتە ئىچىدۇ. ئۇ مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا ئوت ۋە گۈگۈگۈرتە قىينىلىدۇ. **11** ئۇلارنىڭ قىينىلىشلىرىدىن چىققان ئىس-ئۈتەكلەر ئەبەدىلەبەد يۇقىرىراپ تۇرىدۇ؛ دۋنىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلار يا كى ئۇنىڭ نامىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغانلارغا كېچە-كۈندۈز ئارام‌ىلىق بولمايدۇ». **(aiōn g165)** **12** مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. **13** مەن يەنە ئاسماندا مۇنداق بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «بۇ سۆزنى ياز: «بۇنىڭدىن كېيىن رەببدە ۋاپات بولۇپ تۆلگەنلەر بەختلىكتۇر! ـ دۇرۇس، دەيدۇ روھ، ـ ئۇلار ھازىر ئۆز ئىشلىرىدىن توختاپ ئارام ئالالايدۇ. چۈنكى قىلغان ئەمەللىرى ئۇلارغا ئەگىشىپ كېلىدۇ»». **14** مەن كۆردۈمكى، مانا بىر پارچە ئاق بۇلۇت، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە بېشىغا ئالتۇن تاج كېيگەن، قولىدا ئوتكۈر بىر ئورغاق تۇتقان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرسى ئولتۇراتتى. **15** ئىبادەتخانىدىن باشقا بىر پەرىشتە چىقىپ، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغۇچىغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورغىقىڭنى سال ۋە ئورۇشقا باشلا! چۈنكى ئۇرما ۋاقىتى كەلدى، يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر پىشىپ يېتىلدى، دېدى. **16** بۇلۇت ئۈستىدە ئولتۇرغۇچى ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر ئورۇلدى. **17** ئەرشتە بولغان ئىبادەتخانىدىن يەنە بىر پەرىشتە چىقتى. ئۇنىڭمۇ ئوتكۈر بىر ئورغىقى بار ئىدى. **18** ئارقىدىنلا، ئوتنى باشقۇرىدىغان يەنە بىر پەرىشتە قۇربانگاھدىن چىقىپ، ئوتكۈر ئورغاق تۇتقان پەرىشتىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئوتكۈر ئورغىقىڭنى سېلىپ، يەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ساپالىرىنى يىغۋال، چۈنكى ئۈزۈملىرى پىشىپ يېتىلدى، ـ دېدى. **19** بۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەردىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىلىرىنى يىغىپ، خۇدانىڭ قەھرىنىڭ چوڭ شاراب كۆچىكىگە تاشلىدى. **20** شەھەرنىڭ سىرتىدىكى شاراب كۆچىكىدىكى ئۈزۈملەر دەسسىلىپ، شەربەتلىرى قان بولۇپ، ئاتنىڭ تىزگىنىگە چىقىدىغان ئېگىزلىكتە ئۈچ يۈز چاقىرىم يىراقلىققا ئاقتى.

15 ئاسماندا زور ھەم كارامەتلىك يەنە بىر ئالامەتنى، يەنى ئاخىرقى يەتتە بالا يېتىپەتنى ئۆتۈپ تۇرغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم (ئاخىرقى بالا يېتىپەت دېيىلىشىنىڭ سەۋەب، خۇدانىڭ غەزىپى بۇلار بىلەن ئاخىرلىشىدۇ). **2** مەن يەنە ئوت ئارىلاش ئەينەك دېڭىزىدەك بىر كۆرۈنۈشنى ھەم ئەينەك دېڭىزنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، دۋىە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلى ۋە نامىنىڭ رەقىمى ئۈستىدىن غالىب كەلگەنلەرنى كۆردۈم. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا خۇدا بەرگەن چىلتارلار بولۇپ، **3** ئۇلار خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغان مۇسانىڭ كۈينى ھەم قوزىنىڭ كۈينى ئېيتىشاتتى: ـ «ئۇلۇغ ۋە كارامەت سېنىڭ قىلغانلىرىڭ، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، يوللىرىڭ ئادىل ۋە ھەقتۇر، ئى پۈتكۈل ئەللەرنىڭ پادىشاھى! **4** ئى پەرۋەردىگار، كىم سەندىن قورقايدىغان، نامىڭنى ئۇلۇغلىمايدىغان بولالىسۇن؟ چۈنكى بىردىنبىر مۇقەددەس ئۇزۇڭدۇرسەن، بارلىق ئەللەر ئالدىڭغا كېلىدۇ، ساڭا سەجدە قىلىدۇ، چۈنكى ھەققانىي قىلغانلىرىڭ ئاشكارە بولدى». **5** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن كۆردۈمكى، مانا ئەرشتىكى ئىبادەتخانا، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى ئېچىلدى! **6** يەتتە بالا يېتىپەتنى ئۆز ئىلكىدە ئۇتقان يەتتە پەرىشتە پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان لىباس كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ھالدا ئىبادەتخانىدىن چىقتى. **7** تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ بىرى يەتتە پەرىشتىگە ئەبەدىلەبەد ياشايدىغان خۇدانىڭ قەھرى بىلەن تولغان يەتتە ئالتۇن چىنىنى بەردى. **(aiōn g165)** **8** ئىبادەتخانا خۇدانىڭ شان-شەرىپى ۋە قۇدرىتىدىن تۈتۈن بىلەن لىق تولدى. يەتتە پەرىشتىنىڭ يەتتە بالا يېتىپتى ئاياغلاشمىغۇچە، ھېچكىم ئىبادەتخانىغا كىرەلمىدى.

16 شۇنىڭدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدىن كۆتۈرۈلگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ يەتتە پەرىشتىگە: «بېرىڭلار، خۇدانىڭ قەھرى تولغان يەتتە چىنىنى يەر يۈزىگە تۆكۈڭلار!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **2** بىرىنچىسى بېرىپ چىنىدىكىنى يەر-زېمىنغا تۆكتى. بۇنىڭ بىلەن دۋىنىڭ تامغىسى بېسىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلاردا بىرخىل يىرگىنچلىك ھەم ئازابلىق چاقا-جاھارەت پەيدا بولدى. **3** ئىككىنچىسى چىنىدىكىنى دېڭىزغا تۆكتى؛ دېڭىز سۈيى تۇلۇكنىڭ قېنىغا ئوخشاش قانغا ئايلاندى ۋە ئىچىدىكى پۈتۈن جانلىقلار ئۆلدى. **4** ئۈچىنچىسى چىنىدىكىنى دەريا ۋە بۇلاقلارنىڭ سۈلىرىغا تۆكتى؛ ئۇلارنىڭ سۈيىمۇ قانغا ئايلاندى. **5** ئاندىن مەن سۇلارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «مۇشۇنداق ھۆكۈملەرنى چىقىرىشىڭدا ئادىل بولغانسەن، ئى ھازىر بار بولغۇچى، بار بولغان مۇقەددەس بولغۇچى! **6** مۇشۇ ئادەملەر مۇقەددەس بەندىلەر ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆككەنلىكى ۋەجىدىن، سەن ئۇلارغا ئىچكىلى قان بەردىڭ. ئۇلار شۇنىڭغا لايىقتۇر». **7** ئاندىن قۇربانگاھنىڭ جاۋابەن: ـ «شۇنداق، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، ھۆكۈملىرىڭ ھەق ۋە ئادىلدۇر» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **8** تۆتىنچىسى چىنىدىكىنى قۇياشنىڭ ئۈستىگە تۆكتى؛ بۇنىڭ بىلەن قۇياشقا ئىنسانلارنى ئوت بىلەن ئۆرتىگۈلى قۇدرەت بېرىلدى. **9** شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار دەھشەتلىك قىزىقتا ئۆرتەلدى؛ بىراق ئۇلار ھېچ توۋا قىلمىدى ۋە بۇ بالا يېتىپەتلەرنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدانى ئۇلۇغلاشنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ نامىنى قارغاشتى. **10** بەشىنچىسى چىنىدىكىنى دۋنىڭ تەختىگە تۆكتى؛ دۋنىڭ پادىشاھلىقىنى قاراڭغۇلۇق باستى، كىشىلەر ئازابتىن تىللىرىنى چىشلەشتى **11** ۋە ئاغرىق-ئازابى ۋە چاقا-جاراھەتلىرىنىڭ دەستىدىن ئەرشتىكى خۇدانى كۈپۈرلۈك قىلىپ قارغىشىپ، قىلمىشلىرىغا ھېچ توۋا قىلمىشمىدى. **12** ئالتىنچىسى چىنىدىكىنى ئۇلۇغ ئەفرات دەرياسىغا تۆكتى؛ شۇ ھامان كۈنچىقىشتىن كېلىدىغان پادىشاھلارنىڭ يولىنى ھازىرلاشقا دەريانىڭ سۈيى قۇرىدى. **13** ئاندىن مەن ئەجدىھانىڭ، دۋىنىڭ ۋە ساختا پەيغەمبەرنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىققان پاقىغا ئوخشايدىغان ئۈچ ناپاك روھنى كۆردۈم. **14** بۇلار مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىدىغان جىنلارنىڭ روھلىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك كۈنىدىكى جەڭگە جەم قىلىشقا ئۇلارنىڭ يېنىغا چىقىپ كېتىۋاتاتتى **15** («مانا، مەن ئوغرىدەك كېلىمەن! يالىڭاچ ماڭىسلىق، نومۇسى كۆرۈنمەسلىكى ئۈچۈن، كىيىملىرىنى چېڭ ساقلاپ، سەگەك تۇرغانلار بەختلىكتۇر!»). **16** ئەمدى [ناپاك

روهلار] [پادشاهلارنی] ئىبرانىچە «هارماگېدون» دېيىلىدىغان يەرگە جەم قىلدى. 17 يەتتىنچىسى چىندىكىنى ھاۋاغا توكتى؛ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىدىن، تەختتىن يۇقىرى بىر ئاۋاز كۆتۈرۈلۈپ: «ئىش تامام بولدى!» دېيىلدى. 18 شۇئان چاقاقلار چېقىلدى، تورلۇك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرماملار ئاگلاندى ۋە دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ ئىنسانلار يەر يۈزىدە ئاپىريدە بولغاندىن بېرى بۇنچىلىك دەھشەتلىك يەر تەۋرەش ھېچ بولۇپ باقمىغانىدى. 19 كاتتا شەھەر ئۈچكە بۆلۈندى؛ ھەرقايسى ئەللەردىكى شەھەرلەرمۇ غۇلىتىلدى. شۇنىڭ بىلەن كاتتا شەھەر بابىل خۇدانىڭ يادىغا كېچىپ ئۆتىنىڭ ئەشەددىي قەھرلىك شارابى بىلەن تولغان قەدەھ ئۇنىڭغا بېرىلدى. 20 بارلىق تاراللار ئۆزىنى قاچۇرۇپ غايىب بولدى، تاغلارمۇ يوق بولدى؛ 21 ئىنسانلارنىڭ ئۈستىگە ھەربىر دانىسى بىر تالانت ئېغىرلىقتا كېلىدىغان مۇلدۇر ئاسماندىن ياغدى. مۇلدۇر ئاپىتى شۇنداق دەھشەتلىك بولدىكى، ئادەملەر ئاپەتنىڭ دەستىدىن خۇدانى كۈپۈرلۈق قىلىپ قارغاشتى.

17

يەتتە چىنىسى بار يەتتە پەرىشتىنىڭ بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ بۇ يەرگە كەل، ئۇرغۇن سۈلار ئۈستىدە ئولتۇرغان چوڭ پاھىشە ئايالنىڭ تارتىدىغان جازاسىنى ساڭا كۆرسىتىپ قويايي. 2 يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۆنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدى، يەر يۈزىدىكىلەر ئۆنىڭ بۇزۇقلۇقىنىڭ شارابىدىن مەست بولۇشتى، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرىشتە مېنى روھنىڭ ئىلكىدىكى ھالەتتە بىر چۆلگە ئېلىپ باردى. ئۇ يەردە يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگىزلۈك، يۈتۈن تەزايىنى كۆپۈرلۈق نامىلىرى قاپلىغان بىر توق قىزىل دۇشنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بىر ئايالنى كۆردۈم. 4 ئايال سۆسۈن ۋە توق قىزىل كىيىم كىيگەن بولۇپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇت ۋە مەرۋايىتلار بىلەن پەردازلانغانىدى. قولىدا يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلار ۋە ئۆز بۇزۇقلۇقىنىڭ نىجاسەتلىرى بىلەن تولغان بىر ئالتۇن قەدەھ بار ئىدى. 5 پېشانىسىگە بىر سىر ـ «كاتتا بابىل، پاھىشىلەرنىڭ ۋە دۇنيادىكى يۈتكۈل يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلارنىڭ ئانىسى» دېگەن نام يۈتۈكلۈك ئىدى. 6 مەن ئايالنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قېنى ۋە ئەيسانا گۈۋاھلىق بەرگۈچىلەرنىڭ قېنى بىلەن مەست بولغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپ ئىلمۇ ئەتەججۈپ قىلىپ ئىنتايىن ھەيران قالدىم.

7 پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «نېمىگە ھەيران قالدىڭ؟ ئايالنىڭ ۋە ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرغان يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگىزلۈك دۇشنىڭ سىرىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي. 8 سەن كۆرگەن دۇشە بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، ئۆزۈن ئۆتمەي تېڭى يوق ھاڭدىن چىقىپ، ھالا كەتكە قاراپ ماڭىدۇ. يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلار ـ دۇنيا ئاپىريدە بولغاندىن بۇيان ئىسىملىرى ھاياتلىق دەپتىرىگە يۈتۈلمىگەن كىشىلەر دۇنيا كۆرۈپ ئىنتايىن ھەيران قالدۇ. چۈنكى ئۇ بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، لېكىن يەنە پەيدا بولىدۇ. (Abyssos g12) 9 مانا بۇنى چۈشىنىشكە لازىم بولغان ھېكمەت: ـ يەتتە باش بولسا ئۇ ئايال ئولتۇرغان يەتتە تاغقا، شۇنداقلا يەتتە پادىشاھقا ۋەكىللىك قىلىدۇ. 10 بۇلارنىڭ بەشى يىقىلغان، بىرسى بار، يەنە بىرى تېخى كەلمىدى. ئۇ كەلگەندە پەقەت ئازلا ۋاقىت تۇرالايدۇ. 11 بۇرۇن بار بولغان، ئەمدى ھازىر يوق بولغان دۇشنىڭ ئۆزى سەككىزىنچى پادىشاھدۇر، شۇنداقلا ئۇ ھەم يەتتىسىدن بىرى بولۇپ ھالا كەتكە قاراپ ماڭىدۇ. 12 سەن كۆرگەن ئون مۈڭگىز ئون پادىشاھدۇر. تۇلارنىڭ پادىشاھلىقلىرى تېخى يوق، ئەمدى ئۇلارغا دۇشە بىلەن بىللە بىر سائەتلىك پادىشاھلىق ھوقۇقى بېرىلىدۇ. 13 بۇ پادىشاھلار بىر ئوي، بىر نىيەتتە بولۇپ ئۆز قۇدرىتى ۋە ھوقۇقلىرىنى دۇشقا بېرىشىدۇ. 14 دۇشە ۋە پادىشاھلار بىرلىشىپ قوزىغا قارشى جەڭ قىلىدۇ. قوزا ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ رەبلەرنىڭ رەبىي، پادىشاھلارنىڭ پادىشاھىدۇر. ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۆزىغانلار بولسا چاقىرىلغان، تاللانغان ۋە ئۇنىڭغا سادىق بولغانلاردۇر». 15 پەرىشتە ماڭا يەنە: ـ پاھىشە ئايال ئۈستىدە ئولتۇرغان، سەن كۆرگەن سۈلار بولسا مىللەتلەر، ئۆزۈتارا توپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان كىشىلەردۇر. 16 سەن كۆرگەن ئون مۈڭگىز ۋە دۇشە بۇ پاھىشە ئايالدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنى تالان-تاراج قىلىپ يالىڭاچلاپ قويىدۇ، ئۇنىڭ گۆشىنى يەپ، ئۆزىنى ئوتتا كۆيدۈردىدۇ. 17 چۈنكى خۇدا ئۆز سۆز-كالاملىرى ئەمەلگە ئاشقۇچە، ئاشۇ [ئون پادىشاھنىڭ] كۆزلىگىنە ئۆز ئىرادىسىنى ئىجرا قىلىپ، بىر قاراردا توختىشىپ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى دۇشقا بېرىش نىيىتىنى سالدى. 18 سەن كۆرگەن ئايال يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان كاتتا شەھەردۇر، ـ دېدى.

18

ئۇ ئىشلاردىن كېيىن مەن چوڭ ھوقۇقلۇق يەنە بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. يەر يۈزى ئۇنىڭ جۈلالىلىقىدىن يورۇپ كەتتى. 2 پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق ۋارقىرىدى: ـ «غۇلدى! كاتتا شەھەر بابىل غۇلدى! ئەمدى ئۇ جىنلارنىڭ ماكانى، ھەربىر ناپاك روھلارنىڭ سولاقىنىسى، ھەربىر مەكرۇھ ۋە يىرگىنچلىك قۇشلارنىڭ سولاقى-چاڭگىسى بولدى! 3 چۈنكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىدىن ئىچىشتى؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزۈشتى، يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر ئۇنىڭ ئەيش-ئىشرىتىنىڭ ئەلۋە كېلىكىدىن بېيىشتى».

4 ئاسماندىن يەنە بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «ئى مېنىڭ خەلقىم، ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ھەم ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بالا-ئىئاپەتلەرگە ئۈچرىماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىچىدىن چىقىڭلار! 5 چۈنكى ئۇنىڭ گۇناھلىرى پەلەككە يەتكۈدەك دۆۋىلىنىپ كەتكەن، خۇدا ئۇنىڭ ھەققانىيەتسىزلىكلىرىنى ئېسىگە ئالدى. 6 ئۇ باشقىلارغا ياندۇرغىنىدەك ئۇنىڭ قىلغىنىنى ئۆزىگە ياندۇرۇڭلار، ئۇنىڭ قىلمىشلىرىغا مۇۋاپىق ئىككى ھەسسە قوشلاپ قايتۇرۇڭلار؛ ئۇ [ياشىقىلارغا] ئەيىجەش قىلىپ بەرگەن قەدەھتە ئۇنىڭغا ئىككى ھەسسە قويۇق ئەيىجەش قىلىڭلار. 7 ئۇ ئۆزىنى قانچىلىك ئۇلۇغلىغان بولسا، قانچىلىك ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان بولسا، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك قىينىلىش ۋە دەرد بېرىڭلار؛ ئۇ كۆڭلىدە: «مەن تۇل ئەمەس، بەلكى تەختە ئولتۇرغان خانىشمەن؛ مەن دەرد-ئەلەمنى ئەسلا كۆرمەيمەن» دېگىنى تۇپەيلىدىن، 8 بۇ ۋەجىدىن بىر كۈن ئىچىدىلا ئۇنىڭغا چۈشىدىغان بالا-ئىئاپەتلەر، يەنى ئۇلۇم، دەرد-ئەلەم ۋە ئاچارچىلىق كېلىدۇ، ئۇ ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سوراق قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدا قۇدرەتلىكتۇر!». 9 ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغان ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنى تۇرتىگەن ئوتنىڭ ئىسىس-تۈتەكلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ھالىغا قاراپ يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. 10 ئۇلار ئۇنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ دەيدۇكى: ـ «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! ئاھ بابىل، كۈچلۈك شەھەر! چۈنكى بىر سائەت ئىچىدىلا جازايىڭ بېشىڭغا چۈشتى!» 11 يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەرمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىدۇ. چۈنكى ئەمدى ئۇلارنىڭ كېمىدىكى يۈك-ماللىرىنى، 12 يەنى ئالتۇن-كۈمۈش، قىممەتلىك ياقۇتلار، ئۇنچە-مەرۋايىت، نەپىس لباس رەختى، سۆسۈن رەختى، يىپەك، توق قىزىل ۋەگلىك گەزمال، ھەرخىل خۇشبۇي ئۇرۇنۇچ ياغاچلار، پىل چىشى بۇيۇملىرى، ئەڭ ئېسىل ياغاچ، تۆچ، تومۇر ۋە مەرمەرلەردىن ئىشلەنگەن خىلمۇخىل بۇيۇملار، 13 شۇنىڭدەك قوۋزاقدارچىن، ئېتىتقۇلار، خۇشبۇي، مۇرەمەكىي، مەسىنكى، شاراب، زەيتۇن مېيى، ئاق ئۇن، بۇغداي، كالا، قوي، ئات، ھارۋا ۋە ئىنسانلارنىڭ ئەنىرى ۋە جانلىرى دېگەن ماللىرىنى سېتىۋالىدىغان كىشى يوقتۇر. 14 ([ئى بابىل]، جىنىڭ مەستانە بولغان ئېسىل مېۋىلەر سەندىن كەتتى، بارلىق ھەشەمەتلىك ۋە ھەيۋەتلىك مال-دۇنيالىرىڭ سەندىن يوقالدى. ئۇلار بۇلارنى ئەمدى ھەرگىز تاپالمايدۇ!) 15 بۇ ماللارنى سېتىپ بېيىغان سودىگەرلەر بولسا شەھەرنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىپ دېيىشىدۇكى: ـ 16 «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! نەپىس لباس رەختلەرگە، سۆسۈن ۋە توق قىزىل رەڭلىك گەزمالىلارغا ئورىلىپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇتلار ۋە ئۇنچە-مەرۋايىتلار بىلەن بېزەلگەنسەن! 17 بىر سائەت ئىچىدىلا شۇنچە كاتتا بايلىقلار ۋەيران بولدى!» بارلىق كېمە خوجايىنلىرى، كېمىدىكى بارلىق يولۇچىلار، كېمىچىلەر ۋە دېڭىزغا تايىنىپ جان باقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى يىراقتا تۇرۇپ، 18 ئۇنى تۇرتىگەن ئوتنىڭ ئىسىس-تۈتەكلىرىنى كۆرۈپ: ـ بۇ كاتتا شەھەرگە قايسى شەھەر تەڭ كېلەلىسۇن؟ ـ دەپ پەرياد كۆتۈرۈشتى. 19 ئۇلار باشلىرىغا توپا چېچىپ، پەرياد كۆتۈرۈشۈپ، يىغا-زار قىلىشىپ: ـ ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئۇ كاتتا شەھەر! ئۇ ئارقىلىق، ئۇنىڭ دۆلىتىدىن، دېڭىزدا كېمىسى بارلار بېيىغاندى! بىر سائەت ئىچىدىلا ۋەيران بولدى بۇ شەھەر! ـ دېيىشىدۇ. 20 ـ «ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەنلەردىن

شادلىنىگلار، ئەي ئەرش، ئەي مۇقەددەس بەندىلەر، روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر! چۈنكى خۇدا سىلەرنىڭ دەۋايىڭلارنىڭ ھۆكۈمنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقارغان!». **21** ئاندىن، كۆچلۈك بىر پەرىشتە تۆگەن تېشىغا ئوخشاش يوغان بىر تاشنى كۆتۈرۈپ، دېڭىزغا تاشلاپ مۇنداق دېدى: ــ «مانا شۇنداق شىددەت بىلەن، كاتتا شەھەر بابىل غۇلىتىلىدۇ، ئۇ قايتىدىن كۆرۈنمەيدۇ! **22** چىلتارچىلارنىڭ، سازچىلارنىڭ، نەيچىلەر ۋە سۇنايچىلارنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، ھەرخىل ھۈنەرنى قىلىدىغان ھۈنەرۋەن سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز تېپىلمايدۇ، تۈگمەننىڭمۇ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، **23** ھەتتا چىراغنىڭ يورۇقى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز يورۇمايدۇ، توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ؛ چۈنكى سېنىڭ سودىگەرلىرىڭ يەر يۈزىدىكى ئەربابلار بولۇپ چىقتى، بارلىق ئەللەر سېنىڭ سېھىر-ئەپسۇنلىرىڭغا ئالدىنىدى، **24** پەيغەمبەرلەرنىڭ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ [تۆكۈلگەن قانلىرى]، شۇنداقلا يەر يۈزىدە بارلىق قىرغىن بولغانلارنىڭ قانلىرىمۇ ئۇنىڭدا تېپىلدى».

19

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. ئۇلار: ــ «ھەمدۇسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايىمىزغا مەنسۇپتۇر! **2** چۈنكى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر؛ ئۇ يەر يۈزىنى ئۆز بۇزۇقلۇقى بىلەن بۇزغان چوڭ پاھىشىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئۇنىڭدىن ئالدى، ــ دېيىشتى». **3** ئۇلار ئىككىنچى قېتىم: ــ «ھەمدۇسانا!» دېيىشتى. ئۇنىڭدىن چىققان ئىس-تۈتەكلەر ئەبەدىلئەبەدگىچە پۈركىلەيدۇ! **4 (aiōn g165)** يىگىرمە تۆت ئاقساقال ۋە تۆت ھايات مەخلۇق يەرگە يېقىلىپ: ــ «ئامىن! ھەمدۇسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان خۇداغا سەجدە قىلىشتى. **5** ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دېدى: ــ «ئەي ئۇنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، ئۇنىڭدىن قورقىدىغان كاتتىلار بولسۇن، تۆۋەنلەر بولسۇن، ھەممىگلار خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەڭلار!» **6** ئاندىن زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، ئۇرغۇن سۇلارنىڭ شارقىرىشىغا، قاتتىق گۈلدۈرماملارنىڭ گۈلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ــ «ھەمدۇسانا! ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! **7** شادلىنايلى، تەنتەنە قىلايلى ۋە ئۇنى مەدھىيىلەپ ئۇلۇغلايلى! چۈنكى قوزىنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ كەلدى، قىز ئۆزىنى تەييار قىلدى!» **8** قىزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان نەپىس لباس بېرىلدى (نەپىس لباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىدۇر). **9** ئاندىن، [پەرىشتە] ماڭا: ــ مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرلىۋال: ــ «قوزىنىڭ توي زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بەختلىكتۇر!» ــ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: ــ بۇلار خۇدانىڭ ھەقىقىي سۆزلىرىدۇر، ــ دېدى. **10** مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى ئايىغىغا يېقىلدىم. لېكىن ئۇ: ــ ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيسانى گۇۋاھلىق بەرگۈچى قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغلا ئىبادەت قىل! چۈنكى ۋەھيي-بېشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىشتۇر، ــ دېدى. **11** ئاندىن كۆردۈمكى، ئاسمان ئېچىلدى ۋە مانا، بىر ئاق ئات تۇراتتى؛ ئۇستىگە مىنگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەقىقىي» بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلىدۇ. **12** ئۇنىڭ كۆزلىرى ئوت يالقۇنىغا ئوخشايتىق، بېشىدا نۇرغۇن تاجى بولۇپ، تېنىدە ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدىغان بىر نام پۈتۈكلۈك ئىدى. **13** ئۇ ئۇچىسىغا قانغا مىلەنگەن بىر تون كىيگەنىدى، ئۇنىڭ نامى «خۇدانىڭ كالامى» دەپ ئاتىلىدۇ. **14** ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ كېلىۋاتقان ئەرشتىكى قوشۇنلار بولسا، ئاق ئاتلارغا مىنگەن، ئاپئاق، پاك نەپىس كاتاپ لباس بىلەن كىيىنىۋالغانىدى. **15** ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتكۈر بىر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى؛ ئۇ بۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەرنى ئۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باقىدۇ، ئۇ ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك غەزىپىنىڭ «شاراب كۆچىكى»نىڭ چەيلىگۈچىسىدۇر. **16** ئۇنىڭ تونى ۋە يوتىسى ئۈستىگە «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ۋە رەبلەرنىڭ رەبىي» دېگەن نام يېزىلغانىدى. **17** ئاندىن مەن قۇياشنىڭ ئىچىدە تۇرغان بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇۋاتقان بارلىق قۇشلارغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ــ كېلىڭلار، خۇدانىڭ كاتتا زىياپىتىگە يىغىلىڭلار! **18** پادىشاھلارنىڭ، سەردارلارنىڭ ۋە پالۋانلارنىڭ، ئاتلارنىڭ ۋە ئۇلارغا مىنگەنلەرنىڭ، شۇنداقلا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ، قۇللارنىڭ ھەم ھۈرلەرنىڭ، كاتتىلارنىڭ ھەم تۆۋەنلەرنىڭ گۆشلىرىنى يەڭلار! ــ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مەن دۇنيا، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ئاتقا مىنگۈچى ھەم ئۇنىڭ قوشۇنى بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن توپلانغانلىقىنى كۆردۈم. **20** ئەمدى دۇنيا ۋە ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتكەن ساختا پەيغەمبەرنىڭ ھەر ئىككىسى تۇتۇۋېلىنىدى. (ساختا پەيغەمبەر شۇ ئالامەتلەر بىلەن دۇنىانىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغان ھەمدە ئۇنىڭ بۇتىغا-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلارنى ئازدۇرۇپ يۈرگەنىدى). ئۇلار ئىككىسى گۈگۈگۈرت پىنىۋاتقان ئوت كۆلىگە تىرىك تاشلاندى. **21 (Limnē Pyr g3041 g4442)** قالغىنى بولسا ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئاغزىدىن چىققان قىلىچ بىلەن قىرىلدى. بارلىق پۇتۇن ئۇچار-قاناتلار بۇلارنىڭ گۆشى بىلەن يەپ تويۇندى.

20

ئۇنىڭدىن كېيىن، قولىدا تېگى يوق ھاڭنىڭ ئاچقۇچى ۋە يوغان زەنجىر تۇتقان بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **2 (Abyssos g12)** پەرىشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھېلىقى قەدىمى يىلاننى تۇتۇپ، مىڭ يىللىق زەنجىرلەپ قويدى. **3** ئۇنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى تېگى يوق ھاڭغا تاشلاپ ھاڭنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ پېچەتلىۋەتتى. بۇ ۋاقىتلاردىن كېيىن، ئۇ ۋاقىتنىچە قويۇپ بېرىلىشى مۇقەررەر. **4 (Abyssos g12)** ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلارداۋا ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەنىدى. مەن يەنە، ئەيسانىڭ يەرگەن گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن ۋە خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋەجىدىن كاللىسى ئېلىنغانلارنىڭ جانلىرىنىمۇ كۆردۈم. ئۇلار دۇنىاغا ۋە ئۇنىڭ بۇتى-ھەيكىلىگە چوقۇنمىغان، ئۇنىڭ تامغىسى پېشانىسىگە ۋە قولىغا ئۇرۇلمىغانلار ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى **5** (ئۇلۇگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشمىغۇچە تىرىلمەيدۇ). بۇ دەسلەپكى تىرىلىش ئىدى. **6** دەسلەپكى تىرىلىشتىن نېسىۋە بولغانلار بەختلىك ۋە مۇقەددەدىستۇر؛ ئىككىنچى ئۇلۇمنىڭ بۇلارنى ئىلىكىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە مەسىھنىڭ كاھىنلىرى بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈرىدۇ. **7** مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىندانىدىن بوشىتىلىپ، **8** يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىكى ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يەرگە توپلاشقا چىقىدۇ. توپلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ساناقسىز بولىدۇ. **9** ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارگاھىنى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالدىۋ. لېكىن ئاسماندىن ئوت يېغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. **10** ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلىس بولسا دۇنيا بىلەن ساختا پەيغەمبەر كۆيۈۋاتقان ئوت ۋە گۈگۈگۈرت كۆلىگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە كېچە-كۈندۈز ئەبەدىلئەبەدگىچە قىينىلىدۇ. **11 (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** ئۇنىڭدىن كېيىن، چوڭ بىر ئاق تەخت ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىنى كۆردۈم. ئاسمان بىلەن زېمىن ئۇنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇپ، ئۇلار تۇرغان جاي ھەرگىز تېپىلمايدۇ. **12** مەن يەنە كاتتا بولسۇن، ياكى تۆۋەن بولسۇن، ئۇلۇگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. كىتابلار ئېچىلدى، ئاندىن يەنە بىر كىتاب ــ «ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئېچىلدى. ئۇلۇگەنلەرگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگىنى بويىچە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. **13** دېڭىز ئۆزىدە ئۇلۇگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بەردى، ئۇلۇم ۋە تەھتىسارامۇ ئۆزلىرىدىكى ئۇلۇگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بېرىشتى. ھەركىمنىڭ ئۈستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. **14 (Hadēs g86)** ئاندىن ئۇلۇم ۋە تەھتىسارا ئوت كۆلىگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۇلۇم ــ ئوت كۆلىدۇر. **15 (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442)** كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «ھاياتلىق دەپتىرى»دە يېزىلمىغانلىقى بايقالسا، ئوت كۆلىگە تاشلاندى. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21 ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىننى كۆردۇم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە زېمىن
تۈتۈپ كەتكەنىدى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولمىدى. **2** مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى
خۇدادىن چىققان، خۇددى تۇز يىگىتكە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك
يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. **3** ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر
ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىۇر،
ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن
بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ. **4** ئۇ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى ھەر تامچە ياشنى
سۈرتىدۇ؛ ئەمدى ئۇلۇم ئەسلا بولمايدۇ، نە ماتەم، نە يىغا-زار، نە قايغۇ-ئەلەم بولمايدۇ،
چۈنكى بۇرۇنقى ئىشلار ئۆتۈپ كەتتى». **5** تەختتە ئولتۇرغۇچى: ـ مانا، ھەممىنى يېڭى
قىلىمەن! ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: بۇلارنى خاتىرلىۋال! چۈنكى بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە
ئىشەنچلىكتۇر، ـ دېدى. **6** ئۇ يەنە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئىش تامام بولدى! مەن (ئالفا»
ۋە «ئومېگا»)دۇرمەن، مۇقەددەسە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن. ئۆسسىغان ھەركىمگە ھاياتلىق
سۈيىنىڭ بۇلىقىدىن ھەقسىز بېرىمەن. **7** غەلىبە قىلغۇچى ھەركىم بۇلارغا مىراسخورلۇق
قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇمۇ مېنىڭ ئوغلۇم بولىدۇ. **8** لېكىن قورقۇنچاقلار،
ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچلىكلەر، قاتىللار، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، سېھىرگەرلەر، بۇتپەرەسلەر
ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمىتى ئوت بىلەن گۈگۈگورت يېنىپ تۇرۇۋاتقان
كۆلدۇر ـ بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر». (Limnē Pyr g3041 g4442) **9** ئاخىرقى
يەتتە بالا يىتىپەت بىلەن تولغان يەتتە چىنىنى ئۆتىقان يەتتە پەرىشتىدىن بىرى كېلىپ،
ماڭا سۆزلەپ: ـ كەل! ساڭا قوزىنىڭ جورىسى بولىدىغان قىزنى كۆرسىتىپ قويايي،
ـ دېدى. **10** ئاندىن ئۇ مېنى روھنىڭ ئىلكىدە بولغان ھالدا يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا
ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادىن چىققان مۇقەددەسە شەھەر يېرۇسالېمنىڭ
ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. **11** ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-شەرىپى بار ئىدى،
ئۇنىڭ جۇلاسى ئىنتايىن قىممەتلىك گۆھەرنىڭ، يېشىل ياقۇتتەك يالتىرىغان خرۇستالنىڭ
جۇلاسىغا ئوخشايتتى. **12** ئۇنىڭ چوڭ ھەم ئېگىز سېپىلى بار ئىدى؛ سېپىلنىڭ ئون
ئىككى دەرۋازىسى بولۇپ، دەرۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە ئۇراتتى. ھەربىر دەرۋازىنىڭ
ئۈستىگە ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىدىن بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغانىدى. **13** مەشرىق
تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، جەنۇب تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا ۋە
مەغرىپ تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا بار ئىدى. **14** شەھەرنىڭ سېپىلىنىڭ ئون ئىككى ئۇل
تېشى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئون ئىككى ئىسىم، يەنى قوزىنىڭ رىسۇلىنىڭ ئىسىملىرى
پۈتۈنلۈكتۇر. **15** ماڭا سۆز قىلغان پەرىشتىنىڭ قولىدا شەھەرنى، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى
ۋە ئۇنىڭ سېپىلىنى ئۆلچەيدىغان ئالتۇن قومۇش ئۆلچىگۈچ ھاسا بار ئىدى. **16** شەھەر
تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بىلەن كەڭلىكى ئوخشاش ئىدى. پەرىشتە شەھەرنى ھاسا
بىلەن ئۆلچىدى ـ ئون ئىككى مىڭ ستادىيون كەلدى (ئۇزۇنلۇقى، كەڭلىكى ۋە ئېگىزلىكى
تەڭدۇر). **17** ئۇ سېپىلنىمۇ ئۆلچىدى. سېپىلنىڭ [قېلىنلىقى] ئىنسانلارنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى
بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت جەينەك كەلدى. **18**
سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشى بولسا يېشىل ياقۇتتىن، شەھەر ئەينەكتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن
بىنا قىلىنغانىدى. **19** شەھەر سېپىلىنىڭ ئۇللىرى ھەرخىل قىممەتلىك ياقۇتلار بىلەن
بېزەلگەنىدى. بىرىنچى ئۇل تاش يېشىل ياقۇت، ئىككىنچىسى كۆك ياقۇت، ئۈچىنچىسى
ھېقىق، تۆتىنچىسى زۇمرەت، **20** بەشىنچىسى قىزىل ھېقىق، ئالتىنچىسى قىزىل قاشتاش،
يەتتىنچىسى سېرىق كۆزارتىس، سەككىزىنچىسى سۇس يېشىل ياقۇت، توققۇزىنچىسى توپاز،
ئونىنچىسى يېشىل كۆزارتىس، ئون بىرىنچىسى سۈسۈن ياقۇت ۋە ئون ئىككىنچىسى پىروزا
ئىدى. **21** ئون ئىككى دەرۋازا ئون ئىككى مەرۋايىت ئىدى، دېمەك دەرۋازىلارنىڭ
ھەربىرى بىردىن مەرۋايىتتىن ياسالغانىدى. شەھەرنىڭ غول يولى ئەينەكتەك سۈزۈك ساپ
ئالتۇندىن ئىدى. **22** شەھەردە ھېچقانداق ئىبادەتخانا كۆرمىدىم، چۈنكى ھەممىگە قادىر
پەرۋەردىگار خۇدا ۋە قوزا ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇر. **23** شەھەرنىڭ يورۇتۇلۇشى ئۆچۈن
قۇياشقا ياكى ئايغا موھتاج ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يورۇتقانىدى،
ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. **24** ئەللەر شەھەردىكى يورۇقلۇقتا يۈرىدۇ، يەر يۈزىدىكى
پادىشاھلار شانۇشەۋكىتىنى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىدۇ. **25** ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى كۈندۈزدە
ھەرگىز ئاقالمايدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). **26** ھەرقايسى ئەللەرنىڭ
شانۇشەۋكىتى ۋە ھۆرمەت-ئىززىتى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىنىدۇ. **27** ھەرقانداق ھارام
نەرسە ۋە ھەرقانداق يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغۇچى ياكى يالغانچىلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا
كىرەلمەيدۇ، پەقەت نامى قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىدە يېزىلغانلارلا كىرەلەيدۇ.

22 ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خرۇستالدەك پارقىراق ھاياتلىق سۈيى ئېقىۋاتقان دەريانى
كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، **2** شەھەرنىڭ غول
يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقانىدى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى
خىل مېۋە بېرىدىغان، ھەر ئايدا مېۋىلەيدىغان ھاياتلىق دەرىخى بار ئىدى؛ دەرەخنىڭ
يوپۇرماقلىرى ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۈچۈن ئىدى. **3** لەنەت دېگەن تەمىدى بولمايدۇ؛
خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختى شەھەرنىڭ ئىچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ
خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **4** ئۇلار ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ
پېشانىلىرىگە پۈتۈكلۈك بولىدۇ. **5** ئۇ يەردە ئەسلا كېچە بولمايدۇ، نە چىراغ نۇرىغا، نە
قۇياش نۇرىغا موھتاج بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورىدۇ، ئۇلار
ئەبەدىلئەبەدگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. (aiōn g165) **6** پەرىشتە ماڭا: ـ بۇ سۆزلەر ھەقىقي
ۋە ئىشەنچلىكتۇر؛ پەيغەمبەرلەرنىڭ روھلىرىنىڭ رەب خۇداسى يېقىن كەلگۈسىدە
يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن،
پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى، ـ دېدى. **7** («مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ
سۆزلىرىنى تۇتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!») **8** بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە كۆرگۈچى مەن
يۇھاننامەن. بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغىنىمدا ۋە كۆرگىنىمدە، بۇلارنى ماڭا كۆرسەتكەن پەرىشتىگە
سەجدە قىلىغلى ئايىغى ئالدىغا يېقىلدىم. **9** لېكىن ئۇ ماڭا: ـ ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ
خۇدانىڭ سەن ۋە قېرىنداشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارىمەن.
خۇدانىلا ئىبادەت قىل! ـ دېدى. **10** ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى
پېچەتلىمە؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. **11** قەبىھلىك قىلغۇچى كىشى قەبىھلىكنى
قىلىۋەرسۇن؛ پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە تۇرۇۋەرسۇن؛ ھەققانىي كىشى بولسا
ھەققانىيلىقىنى يۇرگۈزۈۋەرسۇن؛ پاك-مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە
تۇرۇۋەرسۇن، ـ دېدى. **12** «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! ھەركىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ
بېرىدىغىنىمنى ئۆتۈزۈم بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىمەن. **13** مەن (ئالفا» ۋە «ئومېگا»، بىرىنچى ۋە
ئاخىرقى، مۇقەددەسە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن». **14** ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن نېسىپ
بولۇش ۋە دەرۋازىلىرىدىن شەھەرگە كىرىشكە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار
بەختلىكتۇر! **15** شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر ـ ئىتلار، سېھىرگەرلەر، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار،
قاتىللار، بۇتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇشتار بولغانلار ۋە ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر. **16**
«مەنكى ئەيسا جامائەتلەرنى دەپ سىلەرگە بۇ ئىشلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن
پەرىشتەمنى ئەۋەتتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم نەسلى، پارلاق تاڭ يۇلتۇزىدۇرمەن!» **17** روھ
ۋە تويى بولىدىغان قىز: «كەل!» دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دەيسۇن. ئۆسسىغۇچى ھەركىم
كەلسۇن، خالىغان ھەركىم ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچىسۇن. **18** مەنكى بۇ كىتابتىكى
بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرىمەنكى: كىمدىكىم بۇ
سۆزلەرگە بىرنېمنى قوشسا، خۇدا ئۇنىڭغا بۇ كىتابتا يېزىلغان بالا يىتىپەتلەرنى قوشىدۇ. **19**
كىمدىكىم بۇ بېشارەتلىك كىتابنىڭ سۆزلىرىدىن بىرەر سۆزنى ئېلىپ تاشلىسا، خۇدامۇ
ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس شەھەردىن بولىدىغان
نېسىپىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **20** ـ مانا، بۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بەرگۈچى بولسا مۇنداق
دەيدۇ: ـ «شۇنداق، پات يېقىندا كېلىمەن!» ـ «ئامىن! كەل، يا رەب ئەيسا!» **21** رەب
ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە بولغاي، ئامىن!

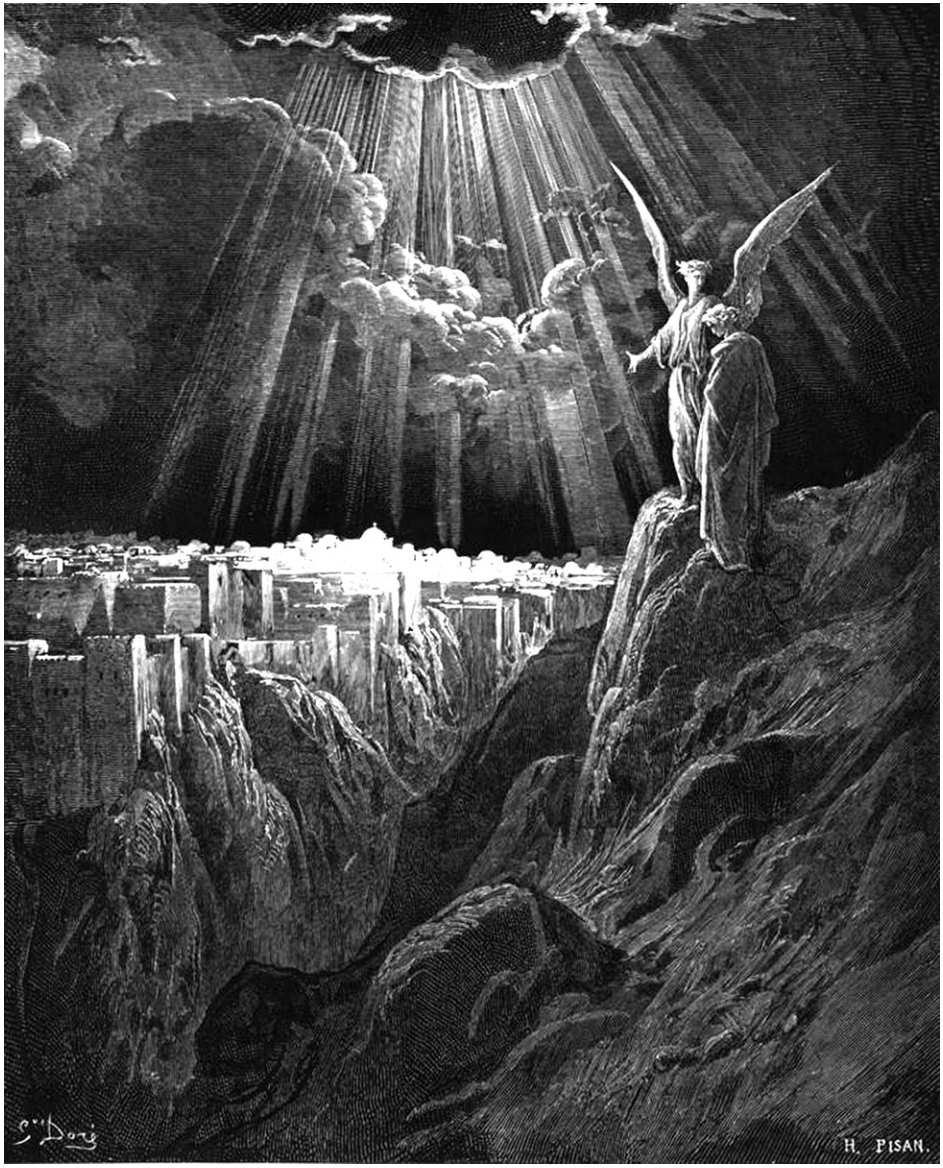

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى تۆز يىگىتىگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىۋۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ ئۆرىدۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئۆرۈپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھيي 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Arabic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

لۇقا 31:8
رىملىقلارغا 7:10
ۋەھيي 1:9
ۋەھيي 2:9
ۋەھيي 11:9
ۋەھيي 7:11
ۋەھيي 8:17
ۋەھيي 1:20
ۋەھيي 3:20

aïdios

رىملىقلارغا 20:1
يەھۇدا 6:1

aiōn

ماتىا 32:12
ماتىا 22:13
ماتىا 39:13
ماتىا 40:13
ماتىا 49:13
ماتىا 19:21
ماتىا 3:24
ماتىا 20:28
ماركۇس 29:3
ماركۇس 19:4
ماركۇس 30:10
ماركۇس 14:11
لۇقا 33:1
لۇقا 55:1
لۇقا 70:1
لۇقا 8:16
لۇقا 30:18
لۇقا 34:20
لۇقا 35:20
يۇھانا 14:4
يۇھانا 51:6
يۇھانا 58:6
يۇھانا 35:8
يۇھانا 51:8
يۇھانا 52:8
يۇھانا 32:9
يۇھانا 28:10
يۇھانا 26:11
يۇھانا 34:12
يۇھانا 8:13
يۇھانا 16:14
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 21:3
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 18:15
رىملىقلارغا 25:1
رىملىقلارغا 5:9
رىملىقلارغا 36:11
رىملىقلارغا 2:12
رىملىقلارغا 27:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 20:1
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 6:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 7:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 8:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 18:3
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 13:8
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 11:10
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 4:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 9:9
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 31:11
گالاتىيالىقلارغا 4:1
گالاتىيالىقلارغا 5:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 2:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 7:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 9:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 11:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 12:6
فىلىپپىلىقلارغا 20:4
كولوسسىلىكلەرگە 26:1
تىموتىيغا 1 17:1
تىموتىيغا 1 17:6
تىموتىيغا 2 10:4
تىموتىيغا 2 18:4
تىتۇسقا 12:2
ئىبرانىيلارغا 2:1
ئىبرانىيلارغا 8:1
ئىبرانىيلارغا 6:5
ئىبرانىيلارغا 5:6
ئىبرانىيلارغا 20:6
ئىبرانىيلارغا 17:7
ئىبرانىيلارغا 21:7
ئىبرانىيلارغا 24:7
ئىبرانىيلارغا 28:7
ئىبرانىيلارغا 26:9
ئىبرانىيلارغا 3:11
ئىبرانىيلارغا 8:13
ئىبرانىيلارغا 21:13
پېترۇس 1 23:1
پېترۇس 1 25:1
پېترۇس 1 11:4
پېترۇس 1 11:5
پېترۇس 2 18:3
يۇھانا 1 17:2
يۇھانا 2 2:1
يەھۇدا 13:1
يەھۇدا 25:1
ۋەھيي 6:1
ۋەھيي 18:1
ۋەھيي 9:4
ۋەھيي 10:4
ۋەھيي 13:5
ۋەھيي 12:7
ۋەھيي 6:10
ۋەھيي 15:11
ۋەھيي 11:14
ۋەھيي 7:15
ۋەھيي 3:19
ۋەھيي 10:20
ۋەھيي 5:22

aiōnios

ماتىا 8:18
ماتىا 16:19
ماتىا 29:19
ماتىا 41:25
ماتىا 46:25
ماركۇس 29:3
ماركۇس 17:10
ماركۇس 30:10
لۇقا 25:10
لۇقا 9:16
لۇقا 18:18
لۇقا 30:18
يۇھانا 15:3
يۇھانا 16:3
يۇھانا 36:3
يۇھانا 14:4
يۇھانا 36:4
يۇھانا 24:5
يۇھانا 39:5
يۇھانا 27:6
يۇھانا 40:6
يۇھانا 47:6
يۇھانا 54:6
يۇھانا 68:6

يۇھاننا 28:10
يۇھاننا 25:12
يۇھاننا 50:12
يۇھاننا 2:17
يۇھاننا 3:17
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 46:13
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 48:13
رىملىقلارغا 7:2
رىملىقلارغا 21:5
رىملىقلارغا 22:6
رىملىقلارغا 23:6
رىملىقلارغا 25:16
رىملىقلارغا 26:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 17:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 18:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 1:5
گالاتىيالىقلارغا 8:6
تېسالونىكالىقلارغا 2 9:1
تېسالونىكالىقلارغا 2 16:2
تىموتىيغا 1 16:1
تىموتىيغا 1 12:6
تىموتىيغا 1 16:6
تىموتىيغا 1 19:6
تىموتىيغا 2 9:1
تىموتىيغا 2 10:2
تىتۇسقا 2:1
تىتۇسقا 7:3
فىلېمونغا 15:1
ئىبرانىيلارغا 9:5
ئىبرانىيلارغا 2:6
ئىبرانىيلارغا 12:9
ئىبرانىيلارغا 14:9
ئىبرانىيلارغا 15:9
ئىبرانىيلارغا 20:13
پېترۇس 1 10:5
پېترۇس 2 11:1
يۇھاننا 1 2:1
يۇھاننا 1 25:2
يۇھاننا 1 15:3
يۇھاننا 1 11:5
يۇھاننا 1 13:5
يۇھاننا 1 20:5
يەھۇدا 7:1
يەھۇدا 21:1
ۋەھي 6:14

Geenna

ماتىا 22:5
ماتىا 29:5
ماتىا 30:5
ماتىا 28:10
ماتىا 9:18
ماتىا 15:23
ماتىا 33:23
ماركۇس 43:9
ماركۇس 45:9
ماركۇس 47:9
لۇقا 5:12
ياقۇپ 6:3

Hadēs

ماتىا 23:11
ماتىا 18:16
لۇقا 15:10
لۇقا 23:16
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 27:2
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 31:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 55:15
ۋەھي 18:1
ۋەھي 8:6
ۋەھي 13:20
ۋەھي 14:20

Limnē Pyr

ۋەھي 20:19
ۋەھي 10:20
ۋەھي 14:20
ۋەھي 15:20
ۋەھي 8:21

Sheol

يارتىلىش 35:37
يارتىلىش 38:42
يارتىلىش 29:44
يارتىلىش 31:44
چۈل-باياۋاندىكى سەپەر 30:16
چۈل-باياۋاندىكى سەپەر 33:16
قانۇن شەرھى 22:32
سامۇئىل 1 6:2
سامۇئىل 2 6:22
پادىشاھلار 1 6:2
پادىشاھلار 1 9:2
ئايۇپ 9:7
ئايۇپ 8:11
ئايۇپ 13:14
ئايۇپ 13:17
ئايۇپ 16:17
ئايۇپ 13:21
ئايۇپ 19:24
ئايۇپ 6:26
زەبۇر 5:6
زەبۇر 17:9
زەبۇر 10:16
زەبۇر 5:18
زەبۇر 3:30
زەبۇر 17:31
زەبۇر 14:49
زەبۇر 15:49
زەبۇر 15:55
زەبۇر 13:86
زەبۇر 3:88
زەبۇر 48:89
زەبۇر 3:116
زەبۇر 8:139
زەبۇر 7:141
پەند-نەسىھەتلەر 12:1
پەند-نەسىھەتلەر 5:5
پەند-نەسىھەتلەر 27:7
پەند-نەسىھەتلەر 18:9
پەند-نەسىھەتلەر 11:15
پەند-نەسىھەتلەر 24:15
پەند-نەسىھەتلەر 14:23
پەند-نەسىھەتلەر 20:27
پەند-نەسىھەتلەر 16:30
ھېكمەت توپلىغۇچى 10:9
كۆزىلەرنىڭ كۆزى 6:8
يەشايا 14:5
يەشايا 9:14
يەشايا 11:14
يەشايا 15:14
يەشايا 15:28
يەشايا 18:28
يەشايا 10:38
يەشايا 18:38
يەشايا 9:57
ئەزاكىيال 15:31
ئەزاكىيال 16:31
ئەزاكىيال 17:31
ئەزاكىيال 21:32
ئەزاكىيال 27:32
ھوشىيا 14:13
ئاموس 2:9
يۇنۇس 2:2
ھاباككۇك 5:2

Tartaroō

پېترۇس 2 4:2

Questioned

پېترۇس 2 17:2

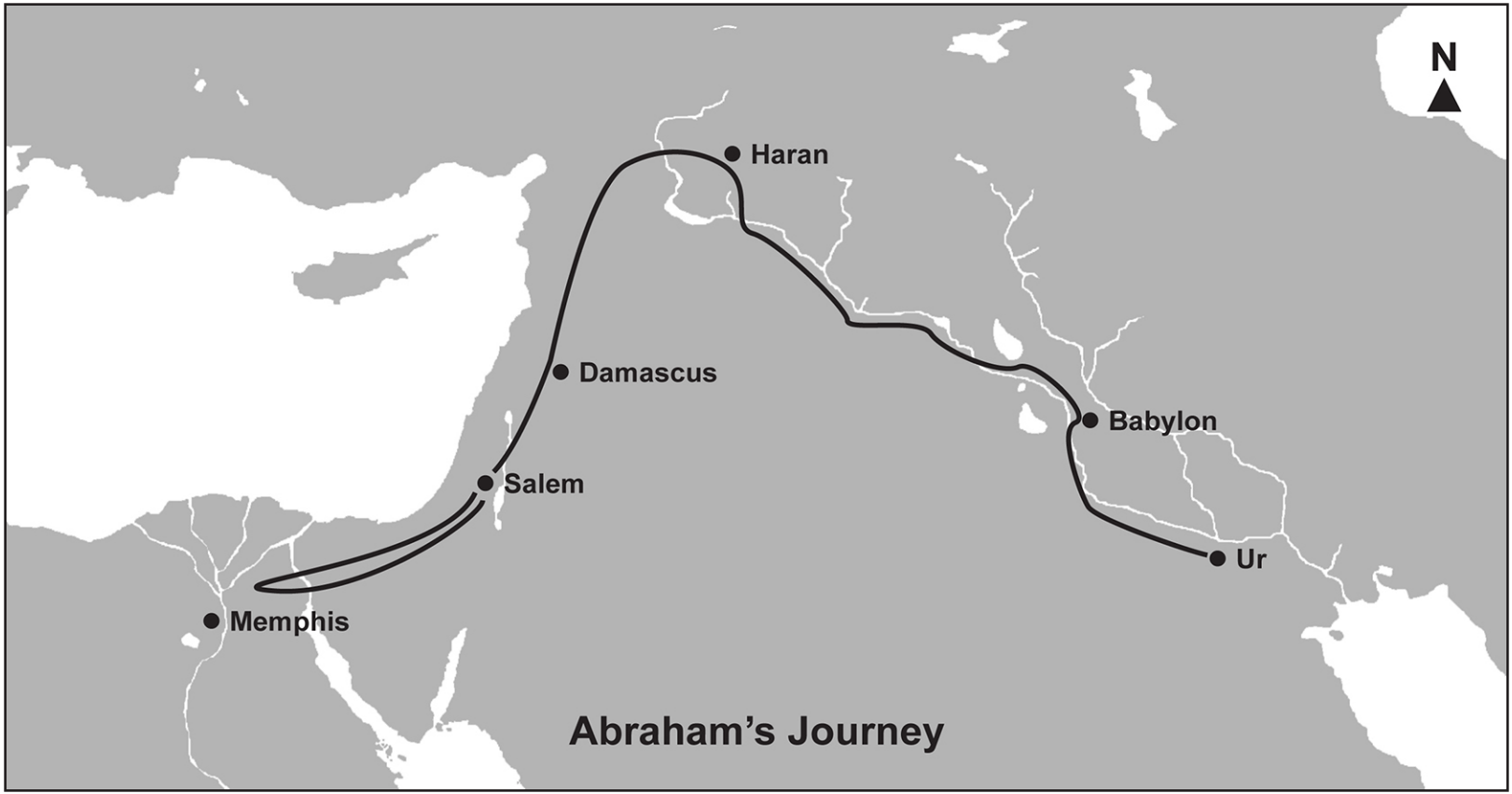

ئىشقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۆزىگىنا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى، ئۇ قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. - ئىبرانىيلارغا 11:8

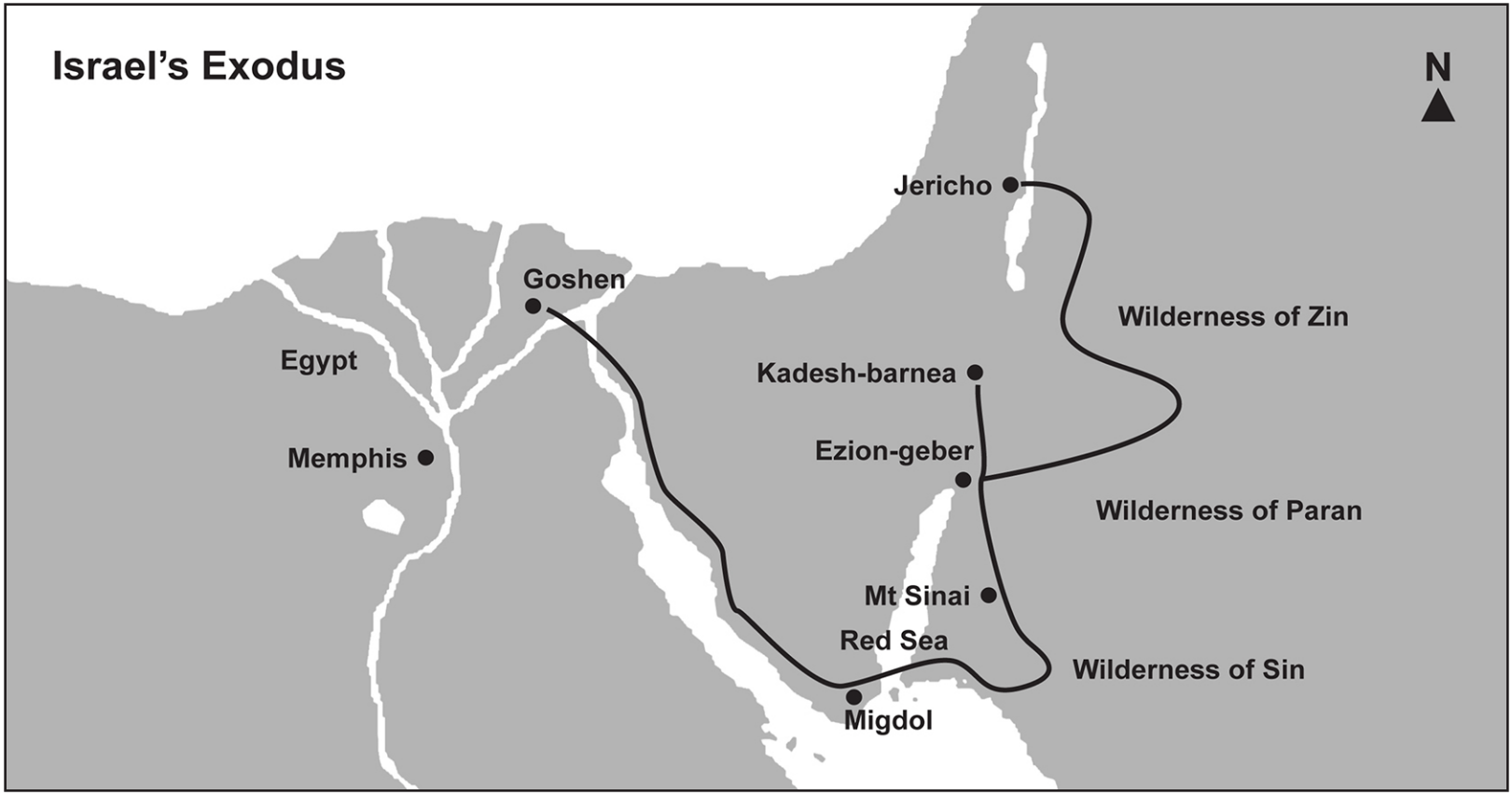

ئەمما پىرەۋۋن خەلقنى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى؛ چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغاندى. - مىسىردىن چىقىش 13:17

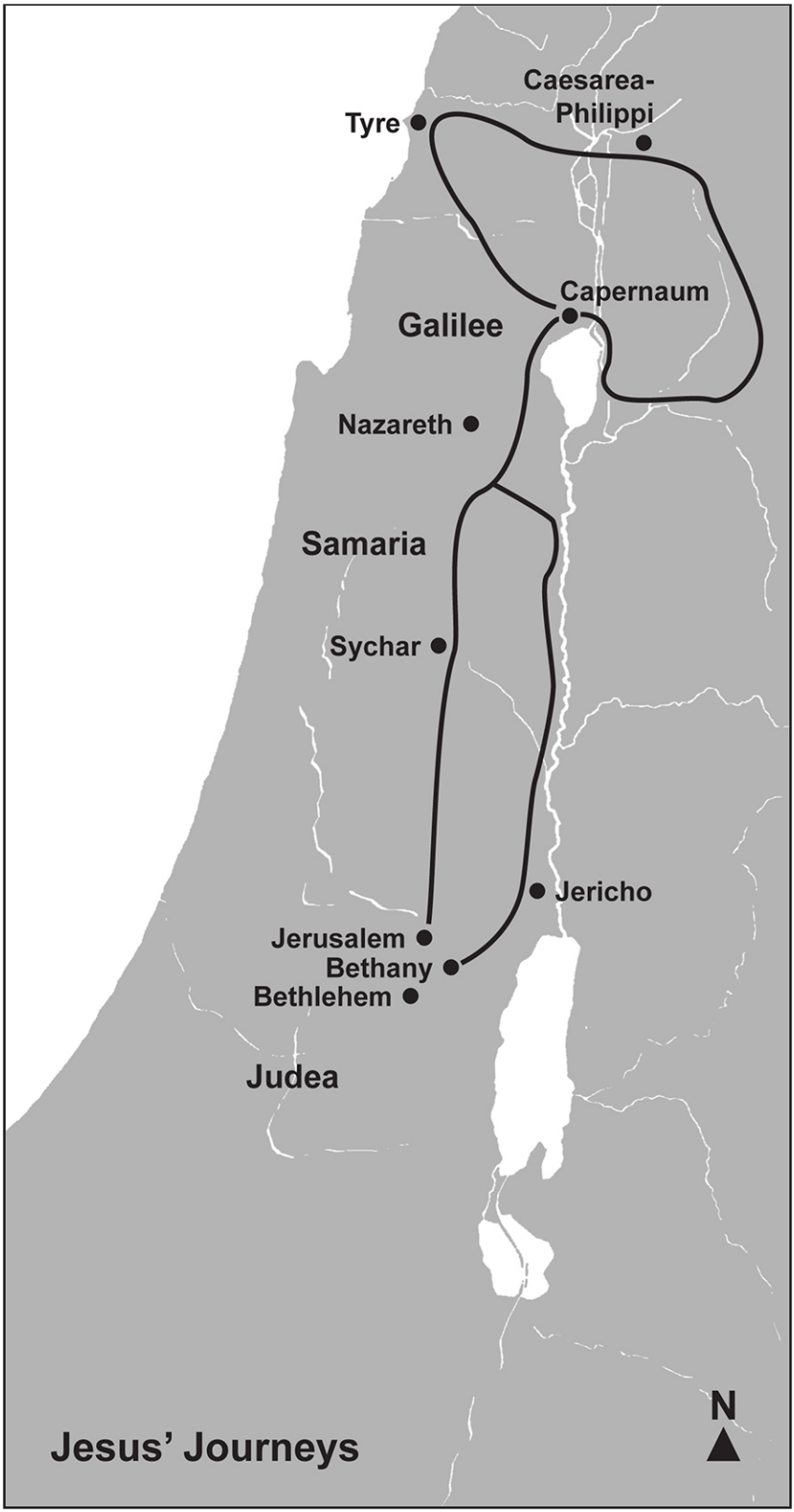

چونکې ئېسا ئېرغلمز دوژغه ئېز پولا ا گېچېلك ښتاڼ خونستده ولسزن دېمې، ېلاکې گېچېلکتاڼ خونستده پولاي ؤه جنمنې ېدا قلش ېه دلګه ژرغزن ئاده ملدرفې هوزلاګه چتراي دوب کلدې. - مارکوس 10:45

روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئىرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنىكى پاۋلۇستىن سالام! - رىملىقلارغا 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

Prepared for the Devil and his Angels

Uyghur tili at AionianBible.org/Lake-of-Fire

The Aionian Bible shows the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

شۇنىڭ تۆچۈن، بىرىپ يۈتكۈل ئەللەرنى [تۆرۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا تۆلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا ئەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، - ماتىا 28:19